Biblia cum concordantijs veteris et noui testamenti et sacrorum canonum: plenisque quamuis breuibus summarijs ad singula capita appositis: adiectoque quadruplici ad faciliorem inuentionem repertorio: nec non et additione in marginibus varietatis diuersorum textuum: ac etiam canonibus antiquis [...]uor euangeliorum insertis: diligentissimeque [...]cijs dictionibus: que prius corru[...] [...] etiam marginalibus additioni[...] [...]isque: secundum ea tempora [...] cum toti [...]

¶ Ad diuinarum litterarum verarumq3 diuitiarũ amatores: exhortatio.

Q Ui terrenis opibus diuites fieri volũt: incidũt in tentationes ⁊ in laqueũ diaboli ⁊ desideria multa ⁊ nociua: que mergunt hoĩes in [illegible]ũ ⁊ pditiones. Unde ⁊ scriptũ est. Qui [illegible] diuitijs suis corruet. Multos. n. pdidi[illegible] ⁊ argentu3. Et sepius cõseruate sunt diuitie in malum dñi sui. Pereũt nãq3 in afflictione pessima. Neq3 pderũt in die vltionis: pphẽta testante. Argentũ inqt eo᷑ ⁊ aurũ eo᷑ non valebit liberare eos in die furoris dñi. Hinc etiã scriptũ est. Qui amat diuitias: nõ capiet fructũ ex eis. Unde ⁊ ab ipso veritatis magistro: fallaces ⁊ deceptorie diuitie appellate sunt. Hoc longe ante beatus iob declarauit dicẽs. Diues cũ [illegible]erit: nihil secũ auferet: ⁊ cetera q̃ sequunt. Hoc idẽ sanctus dauid p[illegible] cu3 dixit. Dormierũt somnũ suũ: ⁊ nihil inuenerũt oẽs viri diuitia᷑ in manibus suis. Hinc apls iacobus exprobrãs illis miserias eo᷑ terrẽdo dicit. Agite nũc diuites: plorate vlulãtes in miserijs vr̃is: q̃ aduenient vob̃ ⁊c̃. Ipsimet q̃3 olim diuites: nũc vo miseri in inferno errorẽ suũ pre angustia spũs gementes confitent. Quid nobis pfuit supbia: aut diuitiaru3 iactãtia qd cõtulit nobis? Uos igit litterarum amatores: q vere diuites fieri cupitis: veras diuitias amate: q̃ nec corrũpi nec consumi: neq3 auferri: neq3 exhauriri poterũt. Illas querite: illas vobis thesauri3ate. Hoc thesaurarius vester iesus chrs. diues in oẽs suadet. Hoc ide3 ipse magister vester docet ⁊ imperat. Thesauri3ate inqt vobis thesauros in celo: vbi nec erugo nec tinea demolit: ⁊ vbi fures nõ effodiũt neq3 furant. Que aute3 sunt ille diuitie: pphẽta expressit cũ dixit. Diuitie salutis [illegible] His pfecto diuitijs nihil locupletius: nihil p[illegible] rabilius in vita hõiu3 inueniri põt. Illas [illegible] tia inuitat: ad vos clamitat: iuxta p[illegible] dicẽs. O viri ad vos clamito: ⁊ [illegible] li astutiã ⁊ insipientes ani[illegible] [illegible] ⁊ nõ pecuniã [illegible] [illegible]ctis epi[illegible]

Marginal references: J. Ti. 6. b; Pro. 11. d; Ecc. 2. a; Ecc. 5. c; Pro. 11. a; Ecc. 5. b; Ezec. 7. c; Job. 27. d; Mat. 13. c; Ps. 75. a; mar. 4. b; Jaco. 5. a; Sap. 5. b; Mat. 6. c; Esa. 33. a; Pro. 8. a; Ibidẽ. b

in libris diuinis q̄rite. Ibi pulsate: ⁊ aperiet̄ vobis: ibi querite ⁊ inuenie-
tis: ibi petite ⁊ accipietis. Uez cū multi ac varij sint sanctaꝝ scripturarū
libri valde laboriosum atq; difficile esset etiam studiosis: singulos quos-
q; conquirere ⁊ scripta eoꝝ reuoluere: si separatim dūtaxat ⁊ sparsim ha-
berent̄: iō spiritu sapientie factū est: vt oēs aīaꝝ veteris q̄z noui testamen-
ti libri: in vnū volumen coadunati sint. Qō recte bibliā. i. librū p excel-
lentiā appellamus. Que post iteratā accuratioꝛēq; emēdationē: concor-
des scripturarū sn̄ias annotat ⁊ ob id singula queq; habet capitula p lit-
teras distincta: qbus scripture cōcordantes indicant̄. ⁊ facile citoq; repe-
riuntur. Huic preterea summaria premittitur totius voluminis parti-
tio: cum breui contentorum expositione: vt sic saltem generalis omniū
prenoticia habeatur. Hoc scripturarum singulare opus si cōparaueritis
facilius sapiētie diuitias inuenire ⁊ custodire valebitis: donec in regno
celoꝝ apertis thesauris vestris cū magis. i. sapientibus eterne sapiētie iesu
xp̄o: grata munera sine fine offeratis. Cui cum genitore ⁊ spiritu eius
honor gloria ⁊ imperium in secula seculorum. Amen.

¶ Impressoris ac bibliopole ad lectorem instructio.

¶ Ne ignorans ⁊ ob hoc ingratus sacrosanctam diuini verbi paginam
quam Bibliam vocamus lector optime accedas: nesciens inquam quan-
tum boni apparatus ⁊ vere lucis ad eam memorie mandandam adieci-
mus: premonitum velim. Primo loco pulchram ⁊ sane vtilem acces-
sisse totius operis diuisionem. Deinde quatuor non aspernenda indicia
seu repertoria. Quorum primum librorum nomina ac ordinē quo se
conse[illegible]: metrice cōplectitur. Secundū eadē sed litterario seu al-
[illegible]ta oratione prosequitur. Tertium item metrice
[illegible] totius biblie continentur: singulis fere
[illegible] ordine alphabetico optimam quāq; ac
[illegible]rias demonstrat. Tertio loco con-
[illegible] biblie: necnon iuris pontificij
[illegible] seu summaria in fronti-
[illegible] terse ac fideliter im-
[illegible]enum prose-
[illegible]ale le-

¶ Librorum totius sacre scripture in biblia comprehense | Distinctio
Nomina
Materie

Tota biblia in duo diuiditur testamenta | Vetus
Nouum

Inducens ad obseruantiam legis. | Veteris.
Noue | Per | Timorem penarum.
Amorem virtutum.

Vetus testamentum distinguitur in libros. | Legales.
Historiales.
Sapientiales.
Prophetales.

Legales dicuntur in quibus leges et iudicia ore dei edita promulgantur. Et sunt numero quinque videlicet | Genesis
Exodus
Leuiticus
Numeri
Deuteronomium

Josue
Judicum
Ruth

Regum | i
ii
iii
iiii

Historiales vocantur in quibus his... gestarum narrantur. Et sunt n...

¶ Lib...

Nouū q̄q̄ testm̄ ut vetus iā diuisū est: diuidit in libros | Legales / Historiales / Sapiētiales / Prophetales

Legales nolant: i qb⁹ lex noua a xpo. s. tradita cōti net. Et sūt nūero q̄ttuor: s3 q̄ q̄ttuor sūt euāge liste. | Matthæus / Marcus / Lucas / Joannes

Historiales esse cōstat: q res p xpi aplos bene gestas cōmemorāt ⁊ iste vno dūtaxat libro cōtinent q vocat. Actus apostolorū.

Libri

Sapientiales appellant licet in quib⁹ sapiētia noue legis p exēpla ⁊ p̄cepta breuiū xp3 viuēdi pleīssime tradit. Et sunt numero. 21. scilz.

Epl'e pauli ad: Romanos; Corinthios i, ij; Galathas; Ephesios; Philippenses; Collossenses; Thessalonicēses i, ij; Titum; Philemonem; Hebreos

Epl'e canonice: Jacobi; Petri i, ij; Joānis i, ij, iij; Jude

Prophetales vocant⁹: in qb⁹ stat⁹ ecclie ⁊ pi futur⁹ p̄dicit. Sūt q̄ vno volumine contenti: qui dr. Apocalipsis ioannis.

Finis diuisionis librorū biblie.

In tabulam primam de ordine librorum ad lectorem. Distichon.
Perspice nunc lector: quis debitus ordo librorum
Ordine quo posuit biblia quecq̄ suo.

Hec est prima quatuor tabularum: continens metrice nomina ⁊ ordinem librorum biblie: in qua [illegible] que syllabe quantitas minus seruetur: parcendum est necessitati. Non [illegible] aut ordinem mutasse: aut alias dictiones posuisse licuit.
Genesis Exo. Leui. Numerorum Deuteronomi.
Post Josue Judicum Ruth Regum Paralip. Esdre.
Thobias Judith Hester Job Dauiticusq̄
Prouerb. Ecclesiast. Cantat Sapit Ecclesiastic.

Esai. hieremi. Baruch ezech. Danielqȝ
Ose. Johel. Amos. Abdi. Jonas. Michee. Naum. Abac.
Sophon. Aggeus zacha. Malachi. Machabeus.
Mattheus Marcus Lucas postremo Joannes.
Roma. Corin. Galath. Eph. Philippen. Colossenses.
Thessal. ⁊ Timotheus Titus. Philemon hebreus.
Et actus Jacob. Petrus Joan. Et Judas Apoc.

¶ Tabula secunda continens libros biblie per ordinem alphabeti: ⁊ ostendens in quo quisqȝ folio incipetur tam partialis q̄ principalis.

¶ De littera. A.

¶ Abacuch incipit folio. 372.
Abdias fo. 366.
Actus apostolorum fo. 508.
Aggeus fo. 374.
Amos fo. 363.
Apocalipsis fo. 526.

De. B.

¶ Baruch incipit fo. 326.

De. C.

Cantica canticorum fo. 258.
Colossenses epistola fo. 498.
Corinthios prima epistola fo. 486.
Corinthios secunda epistola fo. 491.

De. D.

¶ Daniel incipit fo. 349.
Deuteronomium fo. 64.

De. E.

¶ Ecclesiastes incipit fo. 255.
Ecclesiasticus fo. 266.
Ephesios epistola fo. 496.
Esdre primus fo. 172.
Esdre secundus fo. 176.
Esdre tertius fo. 182.
Esdre quartus fo. 187.
Esaias fo. 282.
Exodus fo. 21.
Ezechiel fo. 329.

De. G.

¶ Galathas epistola incipit fo. 434.
Genesis fo. 1.

De. H.

¶ Hebreos epistola incipit fo. 504.
Hester fo. 207.
Hieremias fo. 302.
Hieremie threni. fo. 324.

De. J.

Jacobi epistola incipit fo. 520
Job fo. 215.
Joannis euangelium fo. 462.
Johel propheta fo. 362.
Jonas propheta fo. 367.
Jude apostoli epistola fo. 525.
Judith liber fo. 201.
Judicum liber fo. 87.
Josue fo. 78.

De. L.

¶ Leuiticus incipit fo. 37.
Lucas euangelista fo. 450.

De. M.

¶ Machabeorum primus incipit fo. 380.
Machabeorum secundus fo. 392.
Malachias fo. 379.
Marcus euangelista fo. 420.
Mattheus euangelista fo. 406.
Micheas propheta fo. 368.

De. N.

¶ Naum propheta incipit fo. 370.
Neemie q est esdre secundus fo. 176.
Numeri liber fo. 48.

De. O.

Osee propheta incipit fo. 358.

De. P.

¶ Paralipomenon pm' icipit fo. 142.
Paralipomenon secūdus fo. 158.
Philippenses epistola fo. 497.
Petri epistola prima fo. 521.
Petri epistola secunda fo. 522.
Philemonem epistola fo. 504.
Psalterium fo. 223.
Prouerbia fo. 249.

De. R

¶ Regum primus incipit fo. 98.
Regum secundus fo. 112.
Regum tertius fo. 122.
Regum quartus fo. 134

Romanos epistola fo.482.
Ruth fo.96.
De.S.
Samuelis vid regū sūt enim ijdē libri.
Sapientie liber fo.260.
Sophonias propheta fo.373.
De.T.
Thessalonicenses epla pma fo.499.
Thessalonicenses epla secunda fo.501.
Thimotheum prima fo.501.
Thimotheum secunda fo.502.
Titum epistola fo.503.
Thobias fo.197.
Threnorum liber fo.324.
De.Z.
Zacharias propheta fo.375.

Finis secūde tabule.

Incipit tertia tabula sup bibliā cōposita oēs libros biblie cōtinens oiaqz capitula: et qbus de reb9 agaē in eisdē. Ad cui9 intellectū notādū est: in ea esse ducentos duodecim versus: oia biblie capla fm ordinē ei9 cōtinētes. Ipsoz itaqz versuū singula capita singule dictiones cōplectuntur. Glosule autē que sunt super dictiones iam dictorū versuū posite sunt: ad declarationem ipsaz: et p argumento cuiusqz capitis cū syllabis. Numer9 vo q glosulis est superadditus caplm libri illius qui super versus. i. in margine signatus est significat. Quā tabulā tu lector candidissime ab omnibus mendis tersam lubens accipito. Et cū poteris eā: est enim breuis studiosissime legito. Quandoqdē ea tibi breuiter totū diuine scripture intellectū suppeditet. Uale.

1 Genesis.1. dierū opera / Sex
2 de ligno vite ne edāt / Prohibet
3 adam et eua / Peccant
4 occidit a cain / Abel
5 transferē in paradisum / Enoch
6 a noe / Et arca fit
7 noe et filij eius / Intrant
8 noe de arca / Egreditur
9 nudatus corā filijs / Dormit
10 filij et filie noe / Uariantur
11 babel edificatur / Turris
12 egreditur de terra / Et abraam
13 separaē ab abraam / Loth
14 ab abraam vincuntur / Reges
15 deo abraam / Credidit
16 agar / Fuga
17 abrae et suorum / Circuncisio
18 sare post ostium / Risus
19 pluit dñs sup pentapolim / Sulphur
20 abstulit saram / Rex gerare
21 sara isaac / Parit
22 abraam filium / Offert
23 moritur / Sara
24 isaac iungitur / Rebecca
25 esau et iacob / Post geminos
26 quos fodit isaac / Putei
27 isaac filios / Benedicit
28 quam vidit iacob / Scala
29 lia et rachel / Sorores
30 decoriat iacob
31 iacob a laban
32 iacob cum angelo

Genesis in q agiē de mūdi et eium creaturarū exordio. De diluuio et archa noe atqz cōfusione linguaz: de electione populi dei et de descensu eiusdē i egyptum. Et habet cap. 50.

Uirgas

Abscedit

Luctatur

33
esau acquiritur
Gratia

34
derumpitur
Dina

35
nascitur
Beniamin

36
describitur
Gens esau

37
fratres ioseph
Uendunt.

38
a iuda cognoscitur
Thamar

39
ioseph vim
Impia

40
dies pistoris & pincerne
Tres tres

41
ioseph in egypto
Preficitur

42
fratres eius
Ueniunt

43
iidem fratres
Redeunt

44
illata eis
Post tristia

45
fratres ioseph
Noscunt

46
iacob in egyptum vadit
Omne genus

47
pre regi dat egyptii
Quintam

48
iacob
Languet

49
filiorum iacob
Benedictio

50
moritur
Joseph

Exodus in quo agitur de decem plagis pharaonis & exitu filiorum israel de egypto de decem preceptis ac iudiciis & instructione populi dei: de archa federis domini & tabernaculo & altari ac de vestibus aaron. Et habet capitula 40

1
pharao interficit masculos
Precipit

2
moyses pharaonem
Extrepidat

3
in quo deus apparuit
Rubus

4
manum mittit in
Inde sinum

5
pharao populum
Magis angit

6
moyses intimat
Adonai

7
in sanguinem vertit
Flumen

8
terre propter muscas
Corruptio

9
interficit iumenta
Grando

10
deus orat segetes
Locusta

11
vasa mutuo populo
Postulat

12
primogenita angelus
Occidit

13
ioseph moyses
Tulit ossa

14
Egyptii in mare
Ruunt

15
maria cum populo
Canit

16
venit moyses
helym

17
dat aquam
Petra

18
dat consilium
Jethro

19
lex datur
Sinai

20
mandata
Deca

21
qualiter tradantur
Serui

22
qualiter iudicentur
Furta

23
festa celebrentur
Ter anno

24
moyses & seniores
Ascendunt

25
mihi primitias
Tollant

26
tabernaculum
Faciant

27
facies
Altare

28
fit aaron
Sacerdos

29 moyses aaron Consecrat	30 altare Incensi	31 eligitur Beseel
32 fiunt Dij	33 peccata Flent	34 dantur secundo Tabule post
35 moyses et dcit ad tab. s. Narrat	36 quod iubetur Dant	37 fit Cherub
38 fiunt Tentoria	39 ad vestes Purpura	40 tabernaculū tegit Nubes

¶ Leuiticus in quo agit de sacrificijs et hostijs offerēdis de vna vestibus aaron de ordine et ministerio leuitarum. Et hꝫ cap. 27.

1 Quale debeat immolari ¶ hostia	2 quid fiat de sacrificijs Si sacrum	
3 quid de pacificis Si pacifer	4 quid pro ignorātia Iusticia	5 quid pro delicto Linquens
6 holocaustum Concremas	7 victimam pro delicto Et mactas	8 moyses aaron sacrat
9 aaron Offert	10 igne perit Nadab	11 animalia describunt. Edenda
12 purificatur Partus	13 quō cognoscitur Lepra	14 quid facere debeat Planus
15 quō emundetur Fluxus	16 missarius Caper	17 vniuerse carnis nō comedetis Adde cruorem
18 pris discooperies Turpia	19 furtum Non facias	20 moriatur Phytonicus
21 sacerdotis virgo Vxor	22 consecrata dnō que sint Edentes	
23 legalia celebrentur Festaqꝫ	24 lapidetur Blasphemus	25 annus describitur Iubileus
26 pacem in finibus vestris Daboqꝫ	27 reddatur Uotum	

¶ Numeri: in quo agit de numeratione populi siue tribuum israel: de pphetia balaā: de mansionibus filiorum israel in deserto. Et hꝫ cap. 36. b.

1 populum ¶ Connumerat	2 tentoria per turmas Figunt	3 filij numerantur Leui
4 arcam testimonij velo Inuoluant	5 deprehendens adulterium Aqua zeli	
6 vinum nazareus Non bibat	7 tabernaculum Erexit	8 ponuntur Lucerne
9	10	

faciāt filij israel tpe suo | clāgor ad congregandum populum
Phase | Tubarum

11 | 12 | 13
desiderantur | lepra maria | exploratores mittūt
Porri | Perfusa | Bis sex

14 | 15 | 16
territi ab exploratoribus | colligens occiditur | absorbetur ⁊ abiron
Flent | Lignaqꝫ | Dathan

17 | 18 | 19 | 20
aaron floret | circa tabernaculū leuite | vacce rufe | morit aaron
Virga | Cubant | Cinis | hor

21 | 22 | 23
eneus erigitur | loquentem | balaam populum
Serpens | Asinam | Benedicit

24 | 25 | 26 | 27
oritur ex iacob | initiatur | populum secūdo | salphaad
Stella | Phegor | Numerāt | Nate

28 | 29 | 30
holocaustum | dies clangoris | que tenent vel non
Juge | Buccina | Vota

31 | 32 | 33
moriuntur madianite | pecora habēt multa | quelibet describitur
Mors madian | Gath | Mansio

34 | 35 | 36
terre pmissionis | leuitarum | viris sue tribus
Terminus | Opida | Nubant

Deut. I quo replicatur ea q̄ in quatuor libris prioribꝫ tradita sūt. Et hꝫ ca. 34.

1 | 2 | 3 | 4
legem moyses | egressus ad pliū | i occursū egressus | in hac humo
Explanat | Seon | Og | Morior

5 | 6 | 7
logus repetitur | replicat | mittet dns
Beca | Jussa | Scabrones

8 | 9 | 10
serpens in solitudine | pp iusticiā meā itro. me | preputium
Dipsas | Ne dicas | Cordis

11 | 12
ea p signo in manibus | sanguinem hostiarum
Suspendite | Fundes

13 | 14 | 15
somniorꝫ interficit | animalia munda | a nullo accipies
Fictor | Edent | Mutuum

16 | 17 | 18
obserua eius | quē dns elegerit | non consulat
Solennia | Rexqꝫ | Phytones

19 | 20
refugij | si exeris non timebis
Urbes | Ad bellum

21 | 22
a loco cadaueris hois occisi | signa ostenduntur
Metietur | Virginitatis

23 | 24 | 25
nocturno pollutus | repudij | in faciē viri ptēnētis

Somnos	Libellus	Spuet
26	27	28
primitias	sup maledictione	describunt & bndictiões
Offert	Amen	Erumne
29	30	31
pactum	testes celum & terrã	iosue moyses
Firmat	Et inuocat	Edocet
32	33	34
audite celi q loquor	.i.bñdicit.xij.tribub⁹ moyses	moysi
Et canit	hinc beat	hinc mors

1 iosue & esto robustus ¶ Conforta
2 exploratores recipit Raab
3 transitur. Jordan
4 duodecim ponuntur Lapides quoq
5 lapidei ad circũcidendum Cultri
6 hierico & succēdit Urbs cadit
7 lapidatur Achor
8 capitur hai
9 viri pcesserat ad iosue Gabaon
10 stetit Sol
11 vicit Regnaq
12 q̃s pcussit: numerãt Reges
13 iosue terram Diuisit
14 pars datur Caleb
15 suspirat Axa
16 sors Joseph
17 sors Manasses
18 cõgregati sunt filij israel in Silo
19 tribuũ sortes Septem
20 separantur Urbes confugij
21 pars datur Leui
22 ruben: gath Redeunt
23 iosue ppulum Monet
24 iosue hinc mors

¶ Josue I quo agit de transitu iordanis: & de subuersione regnorũ hostiliũ: de introductione ppli dei i terrã pmissionis: & de diuisione istius terre. Et habet capi. 24.

1 dux constituitur ¶ Judas
2 loquēte angelo Flet
3 occidit eglon Aioth
4 vicit sisaram Barach
5 delbore Carmen
6 fit dux Gedeonq
7 aquas sicut canes Lambunt
8 & salmana pimuntur Et zebee
9 in patolis pponitur Rhamnus
10 iudicat Jahir
11 qualiter votum facit & filiam occidit Dictio iepte
12 nesciens dicere iugulatur Scboleth
13 annunciatur Et sanson
14 discerpit a sansone Leo
15 vrunt segetes Uulpes
16 sanson & aliorum Iu de ruina

¶ Judicũ in q̃ agit de principibus & iudicib⁹ ac defensiõe ppli israel: & de victorijs & triũphis habitis contra hostes. Et hʒ ca. 21.

	17 fecit idolum Michas	18 vrbs succenditur Et lais	19 vxorem diuidit Leuites	
	20 mulieres leuite interfecte Ultio	21 ducuntur & virgines rapiuntur Lhori		
¶ Ruth i quo traditur de matrimonio contracto inter booz & ruth: ex quo xpus descendit. Et hz ca.4.	1 noemi socrum suam ¶ Ruth sequitur	2 post terga metentium Spicas legit		
	3 ad lectum booz Accedit	4 ruth de booz Parit obeth		
¶ Re. li.i. in quo tractatur de gubernatione ppli israel p iudices: & de electione regis saul: de regimine gestis & mortis ipius. Et hz.ca.31.	1 tristis votum vouit & obtinuit ¶ Anna	2 cruda sumitur a puero sacerdotis Caro	3 dixit heli samuel Domini	4 heli & filiorum eius Mors
	5 nati sunt in azoto Mures	6 dant filijs & archam Munera	7 preparare hortatur samuel Corda	
	8 regis de scribit Ius	9 partem quam dedi tibi Da	10 ait omnis ppls viuat Rexque	11 saul concidit in frusta Boues
	12 dedit dns pluuias Pluit			
	13 saul holocaustum Offert	14 ionathas degustat Mel	15 in frusta concidit Agag	16 samuel dns in medio frm eius Unxit
	17 prosternit golias Funda	18 places saul regis Gener	19 pilosam caprarum Pellem	20 dauid & ionathas Flent
	21 dauid fugit Geth	22 irruit in sacerdotes dni Doech	23 in monte opaco morabatur dauid ziph	24 dauid precidit oram saul Clamidisque
	25 durus & pessimus Nabal	26 mea dne mi rex Uox	27 dedit achis dauid Sicelech	28 phytonissa resuscitauit samuelem Mulier
	29 achis ait dauid non places Satrapis	30 egyptius ego sum Puer	31 saul & telum filiorum eius hinc mors	
¶ Reg. ij. in quo agitur de regimine eiusdem ppli per regem dauid & de factis p ipz. Et hz ca.24.	1 dauid super saul ¶ Planctus	2 interficitur ab abner Et azael	3 occiditur a ioab Abner	
	4 occiditur dominus Isboseth	5 dauid secundo Ungitur	6 moritur iuxta arcam dni Oza	
	7 tuus erit	8 oes iugales	9 ois cognatio seruie-	

firmus
Tronus

10
amon rasit
media parte
Barbe

11
uxor urie adul-
terat cu dauid
Bethsabe

12
redarguit dauid
de peccato suo
Nathan

13
stupratur a fratre
suo amnon
Thamar

14
reconciliat absa-
lon erga dauid
Thecuites

15
fugit dauid
absalon
Pedibus

16
maledicit
dauid
Semei

17
dissipat consilium
achitophel
Chusi

18
absalon.
suspenditur
Quercu

19
miphiboseth
Claudus

20
oppugnatur siba
In abela

21
filij michol crucifigut
Septem

22
dns petra mea
Canit

23
fortium dauid
Nomina

24
triu dier eligit a dn
Pestis

1
mittis abisac dor-
mit cum rege
Suna

2
bethsabe ad dexte
ram salomonis
Sedet

3
salomon
sapientiam
Poscit

4
salomonis per
singulos dies
Cibus

5
misit seruos
ad salomone
hiram

6
tepli salomo-
nis describit
Fabrica

7
domus
libani
Saltus

8
salomon
Orat

9
salomonis
Prepositi

10
regina venit
Saba

11
idolum colit salomon
Chamos

12
minatur roboam
Scorpio

13
est altare in bethel
Scissum

14
egrotauit
Abia

15
baasa semen nadab
Deleuit

16
regnat super israel
zamri

17
vidua colligit
Duo ligna

18
propheteas helias interficit
Baal

19
minatur helie
Jesabel

20
pugnat c samaria
Et benadab

21
lapidat e p vinea sua
Naboth

22
achab regis canes
De sanguine lingent

Reg. iij. in q
expo nit mors
regis dauid: et
de successione et
regimine et ge-
stis salomonis
aliorumq regu
iuda et israel.
hz capitu. 22.

1
Comisit qnquagenos
Ignis

2
sanauit aquas
Sal

3
faciunt
Fossas

4
manat in vasa
Oleum

5
mundatur lepra
Naaman

6
filios suos pre fame
Comederunt

Regn. iiij. de
casu regni iu-
da et israel pp
regu suor pua
ricatione: de ca
ptiuitate ppli et
subuersione vr
bis ac templi.
Et hz capi. 25.

7 pplī ducē in porta Calcant — 8 azahel aquam Infundit — 9 irruit in regē israel hieu

10 domum achab hieu Percutit — 11 occidit oē semē regiū Athalia — 12 regnat in hierusalē Joas

13 terram iaculo Percute — 14 mittit ad cedrum Cardus — 15 rex assyriorum Phul

16 regnat in hierlm Achaz — 17 regnat sup isrl Ose — 18 blasphemat Rapsaces — 19 ezechias vestimēta Scidit

20 ezechias Flet — 21 regnat in hierlm Manasses — 22 octo annoꝝ erat Josias

23 celebratur Phase — 24 principum Translatio — 25 nabuchodonosor sedechiam Cecat

¶ Paralipomenon .i. in q describit genealogia regis dauid ⁊ fit recapitulatio electionis gubernationis atq3 gestoꝝ spinas. ⁊ hȝ cap. 29.

1 qui imperauerūt in edom ¶ Reges — 2 cognatiōes nominant Scribarum — 3 filios habuit Dauid

4 inclytus pre fratribus suis Jabes — 5 interficiuntur Agareni

6 filij nominant Leui — 7 indigne occiso Seth — 8 filij nominant Bennon — 9 tabernaculū Custodes

10 moritur Saul — 11 non bibitur a dauid Aqua — 12 numer⁹ exercit⁹ dd Grandis

13 percutitur Oza — 14 sonant Piri — 15 dauid corā archa Saltat — 16 dñs corā archa Psallat

17 prophetat de templo Nathan — 18 percussit dauid hinc adadezer

19 anon pueras dauid Rasit — 20 cōtra philisteos Bella — 21 consurrexit Sathan

22 pro templo dat dauid Aurum — 23 leuitarum Numeratio — 24 fiunt per familias Sortes

25 qui prophetam In citharis — 26 ianitoꝝ bini Cellis — 27 singlos ministrabāt regi Per menses

¶ Paralipomenon .ij. i quo recapitulat regimen pplī p salomonē ⁊ alios reges iuda ⁊ isrl. Et hȝ ca. 36.

28 dauid pncipes Conuocat — 29 salomonē in regem Ungunt

1 apparuit dñs salomoni ¶ Nocte — 2 eruditū mihi mitte Uirum — 3 templum sit Moria

4 — 5 — 6

aureas centũ
Phialas
7
salomõ domũ dñi
Complet
10
graue imposuit pater
Jugum
12
hierlm ascendit
Sasach
15
simulacrũ ꝯtriuit asa
Priapi
18
ferrea fecit sedechias
Cornua
21
suos oẽs iorã occidit
Fratres
23
cõstituit ꝓpositos
Joiada
26
rex leprosus fit
Ozias
28
regnat in hierusalem
Achaz
30
populi altaria idolorum
Destruxerunt
32
ezechias vsqꝫ ad mortẽ
Egrotat
35
occidit iosiam
Nechao
1
cyrus vasa templi
C Protulit
3
templũ dñi
Fundant
6
consentit de
creto cyri
Darius
9
esdre pro
peccato ppl̃i
Oratio

leuite portauerũt
Arcam
8
officia sacerdotum
Constituit
11
ambulant in vijs dauid ⁊ salo.
Tribus annis
13
super iudam
Abia
16
vas aurũ aba asa
Benadab
19
iosaphat iudicibus
Precepit
22
regnat in hierusalem
Ochozias
24
lapidatur
zacharias
27
in muro ophel multa construxit
Joathanqꝫ
29
regnat in hierusalem
Ezechias
31
filij israel ⁊ iuda boum ⁊ ouium
Decimas dant
33
male regnat
Manasses
36
nabucho. iudeos de hierusalem
Transfert
2
zorobabel ⁊ alij
Ascendunt
4
ppl̃i terre epl̃as ꝯ̃ iudeos
Scripsere
7
dat esdre omnẽ
petitionem
Artaxerxes
10
vxores ali=
nigenas.
Linquunt

sup holocaustum
Cadit ignis
9
saba venit
Regina
14
graditur ꝯ̃ asa
zara
17
regnat sup iudam
Josaphatqꝫ
20
dirigamus ad te
Oculos
25
regnat in hierusalẽ
Amasias
5
aggeus ⁊ zacharias
Prophetant
8
de babylone
in israel
Redeunt

C Esdre. j. tractat de reductione ppl̃i isrl̃ circa captiuitate babylonica: ⁊ de instructiõe ppl̃i reducti p esdrã legis doctorem. Et hʒ capi. 10.

¶ Esdre. ij. qui a neemia duce edit⁹ est: i quo agit̃ d̃ reedifica tione muri ci uitatis hierl'z & de cõrectione maloꝝ filioꝛ rorũ i absentia neemie. Et h3 ca. 13.

1 neemias ¶ Fiet
2 dat regi artaxerxi Uinum
3 hierl'm edificāt Portas
4 grande faciunt Opus
5 neemias sinũ Excutit
6 murum Explet
7 portas hierl'm Oppillat
8 esdras librũ Legit
9 fedus cũ dño Percutiunt
10 neemias & sedechias Signant
11 decima eligit̃ Pars
12 in dedicatiõe muri Cantica
13 se ab alienigenis Mundant

¶ Esdre. iij. q apocriph⁹ ẽ in quo reperiunt̃ q̃dã alibi scripta circa captiuitatẽ babylonicaz tpe iosie. Quedã etiã q̃ cõtigerũt sub zorobabel & esdra. interserit̃ q̃z solu tio cuiusdã q̃stiõis. Et h3 ca. 9. s̃m alios. 25. Addit̃ huic q̃3 q̃rtus esdre q apocriphus ẽt ĩ quo ponũtur q̃dã visiões & somnia super populi iudeoꝝ liberatiõe & captiuitate & templi in hierusalẽ restauratiõe. Et h3 ca. 16.

1 fecit iosias ¶ Pasca parant
2 iosias Moritur
3 regnat in iuda Joachim
4 in babylonem Migrant
5 iudei in hierl'm Redierunt
6 pplũ terre iudeos Accusant
7 edificare ciuitatem Prohibent
8 custodes regis Tres
9 zorobabel petitionem Postulat
10 dat darius zorobabel Oscula
11 darius equites Mittit
12 templum dei Fundant
13 inimici ad zorobabel Accedunt
14 scripta in libello Querunt
15 est scriptura Inuenta
16 necia p̃ tẽplo darii Iubentur
17 oĩa p ceptũ dñi Consummant
18 qđ obuenerat ab artaxerxe Tradunt scriptum
19 et ego a io factus sum Constans
20 et custodite donec tradatis Uigilate
21 traditũ est in domo dñi Aurum
22 vestimẽta & sacrã tunicã Conscidit
23 tẽpus hibernum Imber
24 alienigenaꝝ vxoꝝ Diuortia
25 attulit esdras Legem

¶ Tobias in q̃ narrat̃ ei⁹ p̃batio & virt⁹ multiplex & ministeriũ archãgeli raphaelis & instructio p̃lis & honestas matrimonij. Et habet ca. 14.

1 tobias gabelo ¶ Dat
2 decem talenta fit tobias Cecus
3 septem viris tradita Sara
4 tobias filium Docet
5 tobie sociat̃ Angelus
6 tobias piscem Extrahit
7 tobie fit sara Uxor
8
9
10
11 raguelis

16
est melius cum iustitia quam
Parum

17
buccella cum gaudio melior
Siccaque

18
fortissima nomen domini
Turris

19
labia sua dives
Torquens

20
luxuriosa vinum
Res

21
cor in manu domini
Regis

22
bonum melius est
Nomen

23
statue in gutture
Cultrum

24
usquequo dormies
Piger

25
Rubiginem de argento
Aufer

26
indecens est gloria
Stulto

27
caprarum sufficit tibi
Lac

28
beatus qui semper est
Pavidus

29
totum spiritum stultus
Profert

30
insaturabilia
Tria sunt

31
fortem quis inveniet
Mulierem

1
intrant in mare
¶ Flumina

2
vineas
Plantavi

3
omnia habent
Tempus

4
fovebuntur mutuo
Duo

5
multas curas sequuntur
Somnia

6
si genuerit quispiam liberos
Centum

7
melius est ire ad domum
Luctus

8
sapientia hominis
Lucet

9
comprehenduntur laqueo
Aves

10
morientes perdunt
Muscae

11
da septem necnon et octo
Partes

12
antequam sol et lumen
Tenebrescant

¶ Ecclesiastes in quo traditur de mundi vanitate et de vitiorum contemptu de proficientium ambulantium in via dei. Et habet capitu. 12.

¶ Cantica. in quo agit de viri iusti perfectione: de contemplatione animae sanctae: et coniunctione christi et ecclesie. Et habet c. 8.

¶ Sapientia in quo disputat de regimine praelatorum et conservatione iusticiae: atque idolorum contemptu: de adventu et passione christi quae est vera sapientia. Et habet ca. iiii.19.

1
osculetur me oris sui
¶ Osculo

2
campi
Flos

3
in lectulo quaesivi
Nocte

4
hortorum
Fons

5
comedi favum cum
Melle

6
abiit dilectus tuus
Quo

7
videbis in sunamite
Quid

8
non potuerunt extinguere charitatem
Aque multe

1
domini replevit orbem terrarum
¶ Spiritus

2
nobis peccata legis
Improperat

3
iusti et tanquam scintille
Fulgebunt

4
generatio
Casta que

5
iusti in magna constantia
Stabunt

6
durissimum his qui praesunt
Iudicium

7
primam vocem emisi
Plorans

8
sapientia maliciam
Vincit

9
tuus ego sum domine et filius
Servus

10
scientiam sanctorum
Dedit illi

11
numero et mensura omnia disposuisti
Pondere

12
tibi omnium terre
Charior est

13

14

creaturis omnibus dominator | Speciosior est | 15
nationum dei estimauerunt | Idola | 18
a regalibus sermo tuus venit | Sedibus
angelorum esca populum tuum | Nutristi | 19
impijs sine misericordia superuenit | Ira
signum p quod fit iusticia | Benedictum | 17
seu perturbata conscientia | Presumit

¶ Ecclesiasticus in quo agitur de obediētia subditorum: de institutiōe bonorum morum de nobilitate sapiētie et de laude sanctorum. Et habz capitula, 51.

1 sapientie cui reuelata est | ¶ Radix
2 in iusticia | Sta
3 magnus es humilia te | Quanto
4 faciem potentis | Contra
5 esto ad audiendum | Mansuetus
6 fidelis ad medicamētū | Amicus
7 noli velle omne mendacium | Mentiri
8 non facias cum iracundo | Rixam
9 amicus vinum nouum | Nouus
10 potentatus breuis | Omnis
11 breuis in volatilibus | Apis
12 iusto et inuenies retributionem | Benefac
13 sicut cōmunicabit lupus | Agno
14 mors | Non tardat
15 qui facit bona | Time
16 timēs deū melior q̄ mille | Unus
17 confitebris | Sanus
18 sicut calculus sic exigui anni | Breue
19 detrāctat amic⁹ | Risus
20 excecāt oculos | Dona
21 petā quasi a facie | Fuge
22 i lapide luteo | Piger
23 vētris cōcupiscētias | Auser
24 quasi speciosa | Oliua
25 insuspicabilia | Nouem
26 mulier bona | Pars bona
27 stultus vt luna | Mutatur
28 aures tuas spinis | Sepi
29 posites et orna mensam | Transi
30 anime tue placens deo | Miserere
31 beatus q post aurum | Non abijt
32 adolescens | Loquere
33 malum bonum est | Contra
34 vana et mendacium | Spes
35 noli offerre praua | Munera
36 innoua et immuta | Signa
37 cū iniusto de iusticia | Tracta
38 locū illi eni creauit de⁹ | Da medico
39 omnia opera dei | Bona valde
40
41

& vinum letificat cor Musica	amara est memoria ius Mors	
42 sermonem auditus Non duplices	43 vide & bndic que fecit Arcum	44 virorum gloriosorum Laudes
45 dilectus deo & hoibus Moyses	46 fortis in bello Josueqz	
47 propheta surrexit Nathan	48 propheta quasi ignis Et helias	49 memoria in copositione Josie
50 onie filius sacerdos magnus Symeon	51 vua florebit sapientia Quasi precox	

Esaias in quo agitur de reprehensione iudeorum: & aduentu christi in carne & eius passione: & de vocatione gentium: & de regno iuda & israel. Et habet ca.66.

1 cognouit pos- sessorez suum Bos	2 domus dni preparatus Mons	3 ad iudican dum dns Stat	4 mulieres apprehen- dent viros Septem
5 qui iungitis do mu ad domu Ue	6 seraphim clamant Sanctus	7 concipiet & pariet Uirgoqz	8 sume tibi grandem Librum

9 natus est nobis Paruulus	10 virga furoris Assur	11 de radice ascendet Flos
12 consolatus es me Conuersus	13 babylonis Onus	14 lucifer Cadit astris
15 onus hinc moab	16 emitte domine Agnum	17 onus Damasci
18 ethiopie alaru cymbalo Transflumen	19 onus Egypti	
20 & discalciatus fuit esaias Nudus	21 onus Deserti	22 onus visionis Uallis
23 onus Tiriqz	24 meum mihi Secretum	
25 dns oem lachrymam Auferet	26 fortitudinis nostre Urbs	27 dure grandi & forti Gladio
28 angularem Lapidem	29 est liber Signatus	30 solis septeplicitet Erit lux
31 abiiciet vir Idola	32 pple mei i pulchritudie Sedebit	33 i decore suo videbut ocli Regem
34 congregati sunt Miluí	35 veniet & saluabit nos Deus ipse	

36	37	38
loquitur blasphemias Rapsaces	angelus.185.milia Percussit	ezechias canticum Canit
39	40	41
thesauros regis nūcijs regis Ostendit	digitis molem Tribus	& buxum simul Ulmum
42	43	44
fumigās nō extinguet Linum	noli timere qr redemi te Serue meus	faber ferrari⁹ operatus est Lima
45	46	47
christo meo Cyro	contritus est Nabo	flumina Transi
48	49	50
tua eres Frons	meis descripsi te Manibus	meas dedi vellētibus Genas
51	52	53
in syon laudantes Uenient	induere fortitudine Consurge	putauimus eum Leprosum

54	55	56	57
per ordinem Sternam	de celo Nix	est salus mea Iuxta	perit & non est Iustus

58	59	60
cuius aque nō deficient Fons	aspidum ruperūt Oua	illuminare hierusalem Surge
61	62	63
pdicare captiuē Clausis	iustus ei⁹ egrediet vt Splendor	quis est iste qui Edom
64	65	66
vtinā dirūperes Celos	serui mei Comedent	vermis eorū non Morietur

Hieremias l qui agit de captiuitate iudeorū: & de destructiōe ciuitatis hierusalē de plāctu et lamētatione ꝑpter destructā ipsā. Et hz ca. 52.

1	2	3	4
succensa a facie aquilonis Olla	mala fecit pplus meus Duo	si dimiserit vir vxorem Uulgo	aspexi terram et ecce Nihil
5	6	7	8
ad optimates Ibo	state super Uias	nō dicet amplius Topleth	regis iuda eijcient Ossa
9	10	11	12
ascendit p fenestras Mors	pereāt qui celū & terrā nō fecerūt Dij	diē sabaoth Tu	si dispu tem Tecum
13	14	15	16
pone lumbare super Lumbos	futurus es q̄si vir vagus Quare	mater mea Ue mihi	operati estis q̄ patres vestri Peius

17	18	19
adamātino scriptū est peccatum iude Ungue	figulus faciebat opus super Rotam	sicut vas figuli Teritur
20	21	22
phasur misit	sedechias ad	predicit

hieremiam in
Neruum

hieremiam
Misit

hieremias
Joachim de

23
in dieb° israel &
Juda

24
bonas & malas
Ficus

25
accepit de manu
Calicem

26
hieremias
Rapitur

27
dicit dñs hiere.
Fac vincula

28
ananias cathenas hiere.
Fregit

29
dū ceperint iple.
ri.7c.visitabo
Anni

30
oia q̄ locutus
sum in libro
Scribe

31
plorans fi-
lios suos
Rachel

32
emitur
anatot
Ager

33
q̄ facturus
sum eis
Et bona

34
federis nō ob
seruauerunt
Uerbaq;

35
filij obediunt
patri
Rachab

36
rex volu-
men
Scidit

37
panis datur
hieremie
Torta

38
mittūt hiere
miam in
Lacum

39
rex babylonis
sedechiam
Cecat

40
hieremias
cū godolia
Manet

41
godo
lias
Interit

42
hieremias
pro populo
Orat

43
egyptū q̄s dereliq̄rat nabuchd.
Intrant

44
regine celi
Et libant

45
hieremias consolatur
Baruch

46
percutit a nabuchd.
Post nechao

47
domini vsq;quo
O mucro

48
pphetat de ei° cōtritione
Et moab

49
similiter prophetat
Et ammon

50
similiter contra
Babylon

51
Babylon
Cecidit

52
reliqas transfert
Nabuzarda

¶ Threni.i.la-
mētatiōes hie-
remie sup ciuī
tatē hierusalē.
Et habet capi.5.

1
ciuitas plena pplo
¶ Sola sedet

2
senes cinere capita sua
Consperserunt

3
vidēs paupertatē meā
Ego vir

4
mutatus est
Color

5
nostrā pecunia bibim°
Aquam

¶ Baruch in q̄
agit de verbis q̄
legit captiuis i
babylonia de p̄
nunciatione re
ditus ppl'i isrl'
& eorū q̄ futura
erunt temporí-
bus vltimis.
Et habet capi.5.

1
audientes
baruch
¶ Plorabant

2
baruch
& alij
Orant

3
israel man-
data
Audi

4
es in terris
cum dolbus
Uisus

5
i.pyce planctū hierusalem
& indue te decore
Jace luctum

1
quattuor animaliū

2
supra pedes

3
volumen istud

¶Ezechiel in quo agitur de visionibus ipsius et de sceleribus iudeorum de ruina hierusalem et de eius reparatione. Et habet ca.48

¶Titulus — Sta — Comede

4 super dextrum et. Dormi
5 pilos accincte gladio Raditque
6 dns domui israel Minatur
7 dicit dns: fac conclusionem Concludit
8 parietem Fodit
9 viri et nicbant Sex
10 a dextris domus cherub
11 vigintiquinque viri in introitu porte Bis decaquinque
12 de loco ad locum Migrat
13 reprehenduntur Falsiloqui
14 noe: iob: dan. Tres
15 quid fiet de ligno Vitis
16 dixi. Viue in tuo Sanguine
17 aquila magnarum alarum Grandis
18 acerba comeditur Vua
19 factus est magnus Leoque
20 alloquitur ezechiel Senes
21 exacutus et limatus Gladius
22 es: stamnum: et plumbum Conflat
23 oolla et ooliba Mulieres
24 mea mortua est vespere Uxor
25 pone faciem tuam contra filios Ammon
26 dixit in hierusalem Tyrus
27 tyri Decor
28 preciosi nominantur Et lapides
29 Pone faciem tuam contra regem Pharaonem
30 deus brachium pharaonis Frangit
31 pharao ad inferos Descendit
32 pharaonem regem egypti Plangunt
33 si viderit gladium Speculator
34 meas requiram Quesque

¶Daniel in quo agitur de mundi monarchia et de mutationibus temporum: de potestate et eternitate regni christi de historia susanne de destructione bel atque interfectione draconis. Et habet capi. 14.

35 prophetat contra Seir
36 effundam super vos mundam Aquam
37 vestros aperiam Tumulos
38 pone faciem contra Gog
39 gog et omnem multitudinem eius Sepelit
40 mensurat Intus
41 mensurat super quod Et
42 edificium Extra
43 maiestas dni ingressa est Templum
44 porta hec erit Clausa
45 sanctuarium Piant
46 faciat sacerdos holocausta Per sabbata
47 a latere dextro Post aqua
48 nomina tribuum Nomen

1 tres pueri in aspectu regis
2 daniel mysterium statue
3 in fornace: benedictus es
4 cernitur in visione

¶Stant Referat Canunt Arbor

5 scribens in pariete Manus — 6 rex statutum: ꝛ da niel mittit in lacū Dicit — 7 visionem quat. tuor bestiarum Abhorret

8 caprarū cernit pu. gnantē cum ariete Post hircum — 9 referat mysteriū.lxx. hebdomadarum Gabriel — 10 vestitus lineis et renes eius Uir

11 fortis surget ꝛ dn̄abitur Rex — 12 in tpe illo cō surget Michael — 13 susana libera Mulier — 14 destruxit ꝛ dra. conē interfecit Bel

1 pueros parit vxor osee ¶Tres — 2 iuxta dies iu uentutis sue Canet — 3 me dies multos Expecta — 4 nocte mē: ꝛ ꝯticet pplo Tacet

5 meam effundā quasi aquam Iram — 6 die suscī. tabit nos Tertia — 7 quieuit ciuitas donec fermentaretur Totum

8 In gutture tuo quasi aqla Sit tuba — 9 dn̄o vinum Non libent — 10 frondosā israel Uitis

11 israel ꝛ dilexi eū Puer — 12 inualuit iacob Angelo — 13 ero mors tua Mors — 14 ero quasi Ros

1 terram: scilicet eruca: locusta: bruchus: ꝛ rubigo ¶Quattuor extirpant — 2 sanctificare ieiunium Ieiunant

3 seruos meos ꝛ ancillas: ꝛ vendam filios vestros Spiritus implet

1 damasci ¶Quadrisceline — 2 plaustrum onustū feno Stridet

3 ꝛ circūietur terra Tribulatur — 4 super vnam ciuitatē: ꝛ nō sup aliam Non pluit eque

5 In tpe illo tacebit Prudens — 6 eburneis dormitis In lectis — 7 lite dn̄s ꝛ i manu ei⁹ trulla Stat muro

8 vncinum pomorum Pomaꝗ — 9 vidi dn̄m super altare Stantem

1 dn̄s ad gentes ¶Legatum misit — 2 quando veniet dominus Et erit saluatio syon

1 ionas mittit in mari ¶Post sortes — 2 deglutit ionā Cetus — 3 niniuite Cōuertunt — 4 de abscisiōe hedere Dolet ipse

1 2 3 4

¶Osee q̄ loquitur ꝺ idolatria ppl̄i isrl̄ signata p mulierē meretricē ꝺ inundatiōe peccatorū ꝛ de admonitione vt filii isrl̄ ad dn̄m conuertantur. Et h̄z ca. 14.

¶Ioel q̄ loq̄t ꝺ cōsūptiōe terre iudeoꝝ p erucā bruců locustā: ꝛ rubiginē de inductione ad penitētiā: ꝛ de iudicio futuro: ꝛ h̄z ca 3.

¶Amos q̄ de sceleribus iudeorū ꝛ gētiū loq̄t de ira dei ꝛ vindicta sup eos ventura: inducit eos ad pniam ꝛ predicit finalē reparationē cōplectit. ꝛ h̄z cap. 9.

¶Abdias q̄ de cōminatione ꝛ ꝺstructiōe dom et esau ꝑsonat. ꝛ habet .c.j. sm alios.2.

¶Jonas q̄ de naufragio ionē loq̄t: ꝛ in h̄ xp̄i passionē pfigurās: mūdū ad pnias reuocat atqꝫ sub noie niniue salutem gentium prefigurat. ꝛ h̄z.c.4.

dñs sup ex | pandens | corã ereo | tu gregis
celsa terre | ante eos | riauerũt | nebulose
¶ Calcat | Iter | Pellem | Turris

¶ Micheas: q pdicit samarie deuastationẽ et captiuitatẽ ac interitũ principũ isrl' et pseudo pphetarũ: et de ingratitudine et malicia eorũdem. Et hʒ capi. 7.

5 | 6 | 7
ex te mihi egredietur | popule me⁹ | populum tuum
q sit dñator in israel | qd feci | in virga
Bethleem | Tibi | Pasce

1 | 2
flos libani | super mõtes euãgelizãtis et annũciãtis pacem
¶ Languit | Ecce pedes

¶ Naum q loquit de ira dei et vindicta graui ꝯ niniue q ad pdicationẽ ione pniaʒ egerũt de pctis et postea fuerũt pctis maioribus inuoluti. Et hʒ capi. 3.

3
quis cõmouebit sup te caput
Uastata niniue tota

¶ Abacuch: loquit d disputatiõe quã ppheta fecit cuʒ deo et hoc mũdo et qũo iusti cõculcant et psperant iniqui. Et hʒ capitu. 3.

1 | 2
abacuch cũ dño: qre nõ respicis | si morã fecerit
sup iniqua agẽtes | expectat eum
¶ Disputat | Et scribit visum

3
dñe audiui auditum tuum et timui
Post cantica psallit

¶ Sophonias: q de iudicio dei ꝯ iudeos et gẽtes extraneas loquit et de ꝯsolatione ppli isrl. Et hʒ capitu. 3.

1 | 2
dñi est et velox nimis | denunciatur
¶ Magna dies | Et pena reis

3
in iudicio finali
Jubilatio iustis

¶ Aggeus q pdicit reuersionẽ iudeorũ et de reedificatione tẽpli: ac ciuitatis reuocatione. Et habet capitu. 2.

1
zorobabel filius salathiel et iesus filius iosedech.
¶ Edificant templum

2
dominus celum et terram
Mouet omnia zorobabelqʒ

¶ Zacharias: q loquit de liberatiõe iudeorũ et de vindicta ꝯ inimicos eorũ: et de hũilitate aduentus xpi et passionis eiusdẽ. Et hʒ capi. 14.

1 | 2 | 3
inter myrteta | quattuor ondũtur | stat a dextris
¶ Myrta | Fabri | Sathan

4 | 5 | 6 | 7
magne corã zorobabel | volumẽ | tertia eq albi | vobismetipsis
Monsqʒ | Uolans | Quadriga | Bibistis

8 | 9 | 10 | 11
nõ erat introeunti | ascẽdẽs sup | petite a dño | .xxx. argẽteorũ
Pax | Asinam | Pluuia | Precium

12 | 13 | 14
quasi sup vnigẽitũ | suscitare sup pastorẽ | eq est sanctum dño
Flent | Framea | Frenum

¶ Malachias q loquit de abiectione ppli iudeorũ et sacrificiorũ eius et de aduentu xpi. Et hʒ capi. 4.

1 | 2
meũ gẽtibus dicit dñs | meum cum leui
¶ Est nomen magnum | Pactum

3 | 4
angelus dñi | veniet añ diẽ dñi
Mittetur | Helias

1 | 2 | 3
antioch⁹ fuit rome | pugnat pro lege | conteritur a iuda

¶Obsto | Mathathias | Seron |
4 ridēs fugam suorum Lysias | | 5 fugit ad phanū qd̄ est in carnaim Timotheus |
6 cadit sub elephante Eleazar | 7 capite priuat̄ ꝛ dextera Nichanor | 8 cū romanis ineunt fedus |
9 erat in dextro cornu Bachides | | 10 occupauit ptolomaidā Alexander |
11 exaltauit ionatham Demetrius | 12 prodidit ionathā Triphon | 13 cū filijs occiditur Jonathas |
14 summo sacerdotio fungitur Simonq3 | | 15 succedit patri Joannes |

¶Machabeoꝝ j. in q̄ agit̄ de p̄lijs inter hebre oꝝū duce et gē tē gētiū: ꝛ de li beratōe ppl̄i sub matathia ꝛ iuda ionatha ꝛ simo ne ꝛ h3 ca.16.

1 de aquā crassa ¶Ignis | 2 inclusa p hieremiam Archa | 3 heliodorū ambiebāt Flagra | 4 summū ambit sacerdotium Jason
5 spoliat templum Anthiochus | 6 suilla co meditur Caro | 7 fratres perimuntur Septem
8 intolerabilis gentibus efficitur Judas | | 9 antiochus misere Rex moritur
10 templum iudei Purgant | | 11 de voluntate regis Dat lysia dextras
12 argenti misit iudas duodecim millia pro peccatis mortuorum Drachmas | | 13 anthiochus venit contra iudam Eupatoris
14 contra iudam Fraus alchimi | | 15 propter blasphemias Mors nicanoris

¶Machabeoꝝ ij. in quo reca pitulant̄ q̄dam in p̄rio libro d̄i cta deinde agit̄ de tribulatiōe ppl̄i de cōstātia septē fratrū ꝛ matris eoꝝ ꝛ d̄ liberatōe ppl̄i p iudā macha beū. Et h3 ca.15.

1 est iesus q vocat̄ christus ¶Natus | 2 a tribus magis Adoratur | 3 ꝛ baptisatus in iordane Lotus
4 diabolus ꝛ vocatio petri andree: iacobi ꝛ ioānis Temtat | 5 in monte. Beati paupres Docet | 6 dicens. Pa ter noster Orat
7 nolite iudicare Dogma | 8 datur infirmis Salus | 9 mattheum Vocat
10 duodecim Elegit | 11 ioannem baptistam Laudat | 12 sabbato Sata transit
13 | 14 | 15

¶Matthe' in quo principali ter de xp̄i hūa nitate agit̄. Et h3 cap.28.

ethi. seminat Post enigma	ioannis truncatur Caput	panibus saturati sunt Septem
16 petro dantur Claues	17 transfigurationis Decor	18 In medio statuitur Infans
19 matrimonij Unio	20 operarijs datur Denarius	21 clamant osanna Pueri
22 census ostendite mihi Numismaque	23 scribis et phariseis Ue ve	
24 ante diem iudicij Prelia	25 venturu preducitur Judicium	26 discipuli cum christo Cenant
27 christus in cruce Paturque	28 christus apparet mulieribus Resurgit	

¶ Marcus in quo precipue agit de xpi fortitudine et resurrectione: et hz capi.16.

1 ioannes baptismum ¶ Predicat	2 iesus discipulos Excusat	3 sibi duodecim apostolos Sociat
4 loquitur Prouerbia	5 merguntur in mari Porci	
6 Filia hero diadis Saltat	7 manibus manducare non coinquinat Non lotis	8 homines ambulant Uelut arbor
9 candidas vestes Fullo	10 per foramen acus Camelum	
11 vestimenta sua in via Sternunt	12 ponit vidua Era duo	13 precedens iudicium dolor
14 comeditur Azima	15 christi Passio	16 resurrectio Uita

¶ Lucas in quo agit specialiter de passione et morte xpi. et hz ca. 24.

1 elisabeth et maria ¶ Concipiunt	2 iesus pannis inuoluitur Puer	3 baptismatis Unda
4 naaman Syrus	5 retia petrus Laxat	6 eliguntur discipuli Duodeni
7 mr adolescentis et peccatrix Flent	8 rogat pro filia Jairus	9 foueas habent Uulpes
10 mittuntur .lxxij. Bini	11 eo eijcio demonia Digito	12 anima habes posita Bona multa
13 mulier nec poterat sursum respicere Inclinata	14 iuga emi Boum	15 filius prodigus pascitur Siliquis

16	17	18
diues induitur Bysso	decē mundati sunt a Lepra	iniquus vertitur Judex
19	20	21
Excipit iesum gaudens zacheus	habent vnā vxorem Septem viri	cum audieritis Prelia
22	23	24
manducatur Paschaqz	christi Mors	vobis dicit iesus discipulis Pax
1	2	
In principio erat Uerbum	in vinum in nuptijs Mutat aquas	
3	4	5
venit ad iesum nocte Nicodemus	samaritane Et hydria	aque piscine Motus
6	7	
viuus qui de celo descēdi Sum panis	scenophegie iudeorum festum	
8	9	10
In medio Stat adultera	a natiuitate illuminat Cecus	vnum et vnus pastor Ouile
11	12 / 13	14
lazarus q̄triduanus Fetet	vnguenti Libra / discipulorum lauit Pedes	ego sum Uia
15	16	17
ego sum vera Uitis	et plorabitis vos Flebitis	pater venit hora Orat
18	19	
est iesus a pontificibus Illusus	et in monumento nouo sepelitur Moritur	
20	21	
et apparuit magdalene Surrexit	ad mare tyberiadis Se manifestat	

¶ Joannes in quo xp̄i diuinitatis sacramenta aperiūtur et hz capi. 21.

1	2	3
paulus arguit Gentes	arguit Judeos	simul arguit Utrosqz
4	5	
multarum gentium Patrem	reconciliauit nos deo Domini morte	
6	7	8
christus vltra Non moritur	cōsentio: qz bona est Legi	separabit a charitate xp̄i Quis nos
9	10	
est filiorum et gloria Et adoptio	creditur ad iustitiam Corde	
11	12	13
si radix sancta et Rami	singuli alter alterius sumus Membra	dei est: vindex in irā ei qui male agit Minister
14	15	16
Infirmus est manducat olus	scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt	scribit fidelium

¶ Ad Roma. in qua apls reuocat romanos ab erroribus gentiū et cerimonijs legis ad veram catolicā fidem. et hz ca. 16.

	Quis	Quecūqꝫ	Salutes
	1	2	3
¶ A.1 cor.j. i q̄ quosdā a falsis apostolis ⁊ ꝑplexitate ꝑ eloquentiā quosdā ꝑo ꝑ obseruātiam legi iudaice seductos. reuocat ad veram fidē ⁊ euāgelicā sapiē tiā. ꝑꝫ capi.16.	nō sint in vobis: sitis aūt perfecti in eodē sensu ¶ Schismata	sapientiam lo quimur inter Perfectos	totum ꝯ di vobis Lac
	4	5	6
	nos ꝑpter xp̄m vos aūt prudētes Stulti	nostrū imolatus est christus Pascha	non possidebunt regnum dei Rapaces
	7		8
	vxorem habeat ꝑpter fornicationem Quisqꝫ suam		idolum in mūdo: ⁊ qr nullus deus nisi vnus Nihil est
	9	10	11
	triturantis non alligabis Bouis os	vos nō apphendat nisi humana Tentatio	suā vnusqsqꝫ psumit ad manducandum Cenam
	12	13	14
	diuidens singulis : Ut vult	linguis loqr ⁊ angelorum Si linguis	mulieres in ecclesijs Taceant
	15		16
	corpus spirituale Surget		se ecclesie Condiment
	1	2	3
¶ A 2 cor. ij. in qua eosdē ad penitētiā conuersos ⁊ emēdatos ɔsolat ⁊ laudat ꝑꝫ ca.13.	nostra hec est testimoniū conscientie nostre ¶ Gloria	propter vos in persona christi Donaui	cordis carnalibus non lapideis Tabulis
	4	5	6
	fictilibus habemus thesaurum Uasis	facta sunt omnia Noua	ecce nunc acceptabile Tempus
	7	8	9
	qꝛ ɔtristati estis ad penitentiam Gaudeo	voluntas accepta est Prompta	qui parce seminat parce ⁊ Metet
¶ Ad gal. in q̄ ipsos seductos a falsis aplis vt ad legē ⁊ circūcisionē reuerterent reuocat ad verā fidē. vt ꝑꝫ capi.6.	10 ⁊ presentes in facto Tales	11 hebrei sunt ⁊ Ego / 12 .i.raptus pauli Uisio	13 omnem verbum in ore duorum Stabit
	1	2	3
	apud petrum diebus quindecim ¶ Mansit	petrus cum gentibus Edebat	vicre sunt repromissiones Abrae
	4	5	6
	letare que non paris Sterilis	spiritus est charitas Fructus	mihi mundus est ⁊ ego mundo Crucifixus
¶ Ad ephe. in q̄ ephesios ab apostolo verbo veritatis accepto perstiterūt in fide ipsos collaudat ⁊ ꝑꝫ capi.6.	1	2	3
	christum a dextris in celestibus ¶ Constituens	sanctorum ⁊ domestici dei Ciues	genua mea ad patrem Flecto
	4	5	6

tona homi nibus
Dedit

mulieris vir sicut xps caput eccle
Est caput

aduersus rectores tenebrarum
harum

1
cupio & esse cum xpo
Dissolui

2
in noie iesu omne genu
Flectatur

3
me extendens & priora
Ad interiora

4
mea & gaudium meum
Corona

1
p sanguine crucis ei⁹ q̄ i celis & q̄ i terris
Pacificās

2
decipiat p philosophia
Ne quis

3
sunt querite
Que sursum

4
sermo vester sale sit 9dit⁹
Sal sit in ore

1
facti estis oib⁹ credētib⁹
Forma

2
cū multo desiderio
Uidere

3
predicat
Fidem

4
descendet de celo
Tuba

5
& securitas cū dixerint
Pax

1
datur in interitu
Pena

2
peccati filius perditionis
Homo

3
audiuimus inter vos ambulare inquiete
Quosdam

1
precepti
charitas
Finis

2
prim⁹ formatus est: deinde eua
Adam

3
sue qui preesse nescit quomodo
Domui

4
ad omnia vtilis est
Pietas

5
honora: que vere vidue sunt
Uiduas

6
contentiones et pugnis verborum
Oriuntur

1
sum cui credidi
Certus

2
labora sicut bonus
Miles

3
homines seipsos amantes
Erunt

4
oportune: importune: argue
Insta

1
one os eps'eē
Sine

2
saluatoris nri apparuit
Gratia

3
fidel & de his volo te 9firmar
Sermo

1
fecit & secula
Per quem

2
xpo omnia pater
Subiecit

3
donec cognominet
hodie

4
est sermo dei & efficax
Uiuus

5
ex oib⁹ assumpt⁹
Pontifex

6
crucifigētes filiū dei
Rursum

7
hic melchi

8
minister taber naculi

9
vitule

10
hiis lex futurorum

Ad philippē. in q̄ qz philippēses accepto veritatis verbo psstiterūt in fide nec receperūt falsos apsos: ipsos collaudat. & hz capi. 4.

Ad colossenses i q̄ colossenses fuctos a pseudo apostolis: corrigit apls eos ad fidei veritatem ad ipsuans. Et hz capi. 4.

Ad tessalonicēses. i. in q̄ eos laudat: qz verbo veritatis accepto cū psecuti fuissent a ciuibus suis psstiterūt in fide: nec falsos apostolos receperūt habet capi. 5.

Ad thessalonicēses. ij. in q̄ instruit eosdē de nouissimis tpibus: de aduētu psecutiōe & fallacijs antixpi & de ipsius exaltatiōe atqz ruina. hz capi. 3.

Ad timo. j. i q̄ timotheū istruit de ordinatiōe & officio eps⁹ & diaconat⁹: atqz oia ecclastice discipline. & habet capi. 6.

Ad timo. ij. i qua timo. cītat ad martyriū iformās de catholica vitate & nouissimis tpibus. & hz ca. 4.

Ad titū in q̄ instruit ips de 9stione psbroꝝ & cōuersatiōe spūali ac hereticis vitādis. Et hz capi. 3.

Ad phile. deniqz de fide & charitate in sctōs 9mēdat & vt onesimo idulgeat pcaf. hz. j. ca. Sz in versibus nulla fit mentio

Ad heb. in q̄ apls defectū & euacuationē legis mosaice & pfectionē legis euāgelice ondit & qz xp̄s sit ver⁹ de⁹ & hō dei & hominum mediator & hz capi. 13.

sedech
Rex

qđ deus ⁊ nō hō mo
Fixit

aspersus
Cinis

honorum
Umbram

11
est sperandarum
rerum substantia
Fides

12
deus quem
diligit
Castigat

13
altare de quo edere non
habēt potestatem
habens

¶ Actus apostolorum: in quo scriptus lucas xpo in celum assumpto visibili spūs sancti missionē declarat gestaqꝫ aplorum ⁊ precipue pauli atqꝫ sancti nascētis ecclesie describit. Et hꝫ capl. 28.

1
eligitur
mathias
¶ Sorte

2
factus est re
pente de celo
Sonus

3
claudꝰ ad
porte petri
Salit

4
erant illis
communia
Omnia

5
ananie ⁊
saphyre
Fraus

6
diaconi
ordinantur
Septem

7
stephanꝰ inuocās dñz
Lapidatur

8
accedit ad eunuchum
Philippus

9
conuertitur
Saulus

10
submissum de celo
Uas

11
circumcisi cum petro
Disceptant

12
capit petrum
Et herodes

13
Dixit paulus
ad magnum
Cecus eris

14
obtulerunt pau
lo ⁊ barnabe
Taurosqꝫ

15
qđ neqꝫ nos neqꝫ prēs
portare potuimus
Jugum

16
dominorum eximit pro
pter phytonissam
Spes questus

17
predicat paulus
Athenis

18
percutiebāt añ tribunal
Sostenem

19
mouet seditionē pp dianā
Ephesij

20
iuuenis q cecidit de fenestrā
Redit viuus

¶ Jacobi: in quo ad patiētiā suadet: ⁊ apō deuz nō eē psonarū acceptionē docꝫ malaqꝫ ex vitio lingue puenientia aperit: bella ⁊ cōtrouersias reprehēdit: ⁊ ad virtutes inducit: ⁊ hꝫ capi. 5.

21
ligauit paulum
zon a

22
ceditur paulus
Flagellis

23
liberat
paulum
Judex

24
auditi paulum
Et felix

25
dixit cesarem appella
sti ad cesarem ibis
festus

26
mittit paulum romam
Aggrippa

27
a paulo docebantur
Que

28
venit paulus
Romam

¶ Petri. 1. in quo scriptus petrꝰ grās agit deo q passionis filij sui genus humanū saluauit ad recte viuēdum oēs erudiens: ⁊ hꝫ capitula 5.

1
beatus vir qui tētationē
¶ Suffert

2
⁊ demones credunt
Tu credis

3
nullus hō domare pōt
Linguam

4
⁊ lucrum faciemus
Mercabimur

5
sit sermo vester
Est non

1
sanguine re
dempti estis
¶ Agni

2
estote omni hu
mane creature
Subiecti

3
patimini propter
iustitiam beati
Si quid

in omnibus

4 in omnibus chari tatem habentes Mutuam — 5 quia aduersarius vester diabolus Uigilate

1 voce delapsa ad deum C Filius est meus — 2 noe iusticie preconem custodiuit Octauum

3 frater noster paulus Charissimus inde

1 ab initio qd audiui m⁹: qd vidim⁹ oculis C Quod fuit — 2 pdierunt: sed non erant ex nobis ex nobis — 3 qm translati sumus de morte ad vitam Scimus

4 charitas eius in nobis est Perfectaqꝫ — 5 qui testimonium dant in terra spiritus aqua: ⁊ sanguis Tres sunt

1 dñe: senior ⁊ natis ei⁹ quos ego diligo C Electe — 2 senior charissimo quē ego diligo in veritate Gayo

1 iesu christi ser uus C Judas — 2 Michael cū dia bolo disputans Archangelus — 3 prophetauit. Ecce venit dñs in sctis milibus Enoch

1 candelabra aurea vidi C Septem — 2 ecclesie eru diuntur Bis bine — 3 ecclesie do centur Tres

4 posita erat in celo Sedes — 5 quis est dignus si gnacula eius Soluere — 6 sigillum soluitur et precedentia Sextum

7 cētū qdragintaqttuor Milia — 8 aureū hñs angelus Thuribulum — 9 abyssi aperuit Puteumqꝫ

10 Septē locuta sunt Tonitrua — 11 duo occidentur Testes

12 Michaelis cū dracone Pugna — 13 bestie ascendūt Due — 14 sctī canticū nouū Cantant

15 vidi. vij. āgelos hñtes Plagas — 16 effūdūt. 7. āgeli Phialas — 17 vēi ondā tibi dānatiōes magne Meretricis

18 reges terre su per babylon Flebunt — 19 beati q vocati sunt nuptiarū agni Ad cenam — 20 corpora mor tuorum Surgunt

21 ornatā viro suo Sponsam — 22 ⁊ merces mea mecum est Uenio iam.

Finis tabule tertie.

❧❧❧

C Petri. ij. i q̄ apl's inducit credētes ad tenēdū fidei veritatē hereticorū dānans falsitates: ⁊ sꝫ christi aduentū cōscribens Et hꝫ cap: a. 3.

C Johis. i. i q̄ ioh. te stificat de verbo veri tatis ⁊ vite ad ɔfes sionē pctōꝝ hortās af firm is nos iesū ha bere aduocatū ad pa trem: amorē mūdi dissuadēs: ⁊ ad dile ctionem dei ⁊ ꝓximi inducens: ⁊ hꝫ ca. 5.

C Joh. ij. in q̄ electā ⁊ filios ei⁹ cōmēdat ad fraternam hortās charitatē ⁊ vt heretī cos deuitent admo net: ⁊ hꝫ capl'm. i.

C Joh. iij. i q̄ gaiuꝫ pietatis cā extollit. vtqꝫ cōstās sit hortat ⁊ hꝫ capl'm. j.

C Jude i qua iudas oēs de salute ꝓpria monet īducēs alter catione michael cū sathana detestat̄ qꝫ hereticoꝝ vitaꝫ hꝫ ca. j. sm alios. 3.

C Apocalypsis: in q̄ agit̄ de reuelatiōib⁹ factis ioh. p āgeluꝫ i pathmos insula: ⁊ de tribulationibus q̄s eccl'ia xp̄i tunc patie batur: ⁊ in futurum passura erit: ⁊ de sup pliciis dānatoꝝ ac p̄miis electoruꝫ. Et hꝫ ca. 22.

¶ Tabula quarta alphabetica ex singlis libris et capitulis totius biblie: tam ex veteri quam nouo testamento: a reuerendo in sacra scriptura magistro Gabriele bruno veneto ordinis minorum: ministro prouincie terre sancte: summa cura et sollicitudine composita ac ordinata: per quam quamcunque materiam vel historiam in quocunque librorum biblie positam: incipiendo quandoque a vocabulis: quandoque a verbis: et nonunquam etiam a proprijs nominibus non minus facillime quam copiosissime poteris inuenire: quod si vna et eadem historia sub diuersis vocabulis reputatur non ignoranter actum reputetur: sed vt facilius talis historia reperiatur. Inueniet que diligens lector in hac noua prima annotatione non solum librorum atque capitulorum singulorum quotas sed etiam per singula intersticia ac paragraphos suas appropriatas litteras quibus facile et ad manum omnia comperiet.

¶ De incipientibus a littera A.

Aaron fit summus sacer. exo.28.a
Aaron consecratur sacer. leui.8.a.
Aaron offert sacrificium leui.9.a.b
Abel occiditur a cain gen.4.b
Abela ciuitate prouerbium. ij.reg.20.f
Abijciamus opera tenebrarum roma.13.d
Abortiuus melior quam qui cum sa. eccl.6.b
Abraam egreditur de terra sua gen.12.b
Abraam a loth separatur gen.13.c
Abraam vicit quattuor reges gen.14.c
Abraam credidit deo ge.15.b
Abraam offert filium pro victi. gen.22.b
Abraam duos filios habuit gal.4.c
Abrae dicte sunt repromis. gal.3.c
Abner occiditur a ioab ij.re.3.e.f
Abias rex super iudam re. ij.par.13.a
Absalon fugit patrem dauid ij.reg.13.g
Abstinere a carnalibus desi. i.pe.2.g
Absterget deus omnem lachry. apo.21.b
Absque synagogis fa. vos ioh.16.a
Abstulit saram abimelech gen.20.a
Achan lapidatur iosue.7.d
Achaz rex regnat iiij.reg.16.a
Achaz moritur ij.para.28.d
Accepi a domino quod et tradidi vo. j.cor.11.e
Accepistis iesum: in ipso am. col.2.b
Accipiens a deo patre honorem ij.pe.1.d
Acceptio perso. non est apud deum col.3.d
Achior de. dicit ho. iudith.5.a.b.c.d
Accusatur ioseph a domina gen.39.e
Accusator fratrum nostrorum apo.12.e
Adolescentiores vi. deui. timo.5.b
Adonai manifestatur moysi exo.6.a
Adorabunt deum viri de lo. sopho.2.c
Adoratur christus a magis mat.2.b
Adolescentiam nemo con. j.timo.4.c
Adolescentule vi. suos ament titu.2.a
Adolescentes subditi senio. j.pe.5.b
Administratorij sunt spiri. heb.1.d
Aduocatum habe. ie. chri j.ioh.2.a
Afflictus est ionas afflictione ione.4.a
Agag rex occiditur j.reg.15.g
Agar ancilla sarai fugit gen.16.b.c
Agareni tra. sunt in ma. isra. j.pa.5.c
Age peni. et prima opera fa. apo.2.b
Agnus stabat sup mon. sion. apo.14.a
Abias propha. vxo. hiero. iij.re.14.b
Alexander occiditur j.mach.2.b
Altare ordinatur exo.30.a
Altare fit de lignis sethim exo.27.a
Altare sacratur vnctione leui.8.b
Altare scissum in bethel iij.reg.13.a
Alchimus occiditur j.mach.9.f
Alia clari. solis alia lune j.co.15.e.f
Alligari et mori pro christo act.21.c
Amasias regnat in iudea ij.para.25.a
Aman multum exaltatur hester.3.a
Ambulare in sapientia col.4.a
Amici huius seculi ini. est iaco.4.a
Amon de quo prophetat ezechiel ezec.15.a
Ananias vendidit agrum act.5.a
Angit pharao israel exo.5.b
Angelus luc. cum ia. gen.32.f. osee.12.a
Angelus bo. mul. est po. iu. ij.mach.2.b
Angelus non ap. semen abrae heb.2.d
Angeli quattuor sup quattuor apo.7.a
Angelus amictus nube et iris apo.10.a
Annis septem seruiuit iacob gen.29.d
Anime tue miserere ezech.30.d
animam xpus posuit pro nobis j.ioh.3.c
animal primum simile leoni apo.4.c
ante bibentes excoti. virge gen.30.f
Anthiocus spoliat templum ij.mach.5.c
Anthiocus moritur in fetore ij.mach.9.d
antichristus est qui ve pa. et fi. j.ioh.2.c
antichristus est qui non confitetur ij.ioh.1.b
annulum tradit aman mar. hester.8.a
Annus tyberij cesaris lu.3.a
apparuit in som. iacob scala gen.28.c
apparuit ihesus dis. su. post re. io.21.b
apparuit gratia saluatoris nostri titu.2.c
apparuit benignitas salua. titu.3.b
apparuerunt illis dispartite lin. act.2.a

Aperit et nemo claudit apo.3.b
appellauit cesarem paulus actu.25.c
apollonius occiditur j.mach.3.b
apostoli petri liberatio actuū.5.g
appollo iudeus credēs predi. actu.18.f
aqua versa est in sangui. exo 7.c
aquā de bethleē cō. da. j.par.12.d
aquā conuertit iesus in vinū ioh.2.b
aquā percussit de pe.moy. exo.17.b
aquam lasso non dedisti iob.22.a
aque egresse bis percutiens nu.20.b
acquirit iacob gratiam esau ge.33.a.b
acquisitio sapie meli.auro pro.3.b
arbitror omnia vt stercora phi.3.b
arbor non faciens fructum lu.2 b
arbor que non facit fruct.de. mat.7.c
arca noe fit centum annis geñ.6.a
Archam intrat noe et alij geñ.7.a
arcam post diluuium egredit ge.8.c
arca dei transfertur in templuz ij.pa.5.a
arca dei de domo amina. ij.re.6.a
arca trāsfert de do.obe. j.para.15 d
argentū et aurū nō est mihi actu.3.a
argentea vasa po.fi.israel ab. exo.12.e
argue peccantem j.timo.5.d
artaxerxes scribit esdre j.esd.7.b
artifex beseleel eligitur exo.31.a
ascēdit.ia.in egyp.ad io. geñ.46.d
assecutus est meam do. ij.timo.3.c
asina balaam loquitur nu.22.e
aspersio sangui.vitule fit leui.16.c
aspicient in quem confixerunt zach.12.c
assur virga furoris dei esa.10.d
at vbi venit plenitudo temporis. ga.4.a
athalia mulier regnat iiij.re.11.a
athenis paulus predicat. act.17.d
audite celi que loquor deu.32.a
audi israel mandata vite baru.b.2.b
audiui vocē quarti animalis apo.6.b
audiui vocē vnius aquile apo.8.d
auferet deus oēm lachry. esa.25.c
aurū dat dauid p templo. j.para.22.c
auruz ponderatum dat j.esdre.8.g
aurū et argentuz eruginauit iaco.5.a
aioth iudicat et occi.eglō. iudi.3.b.c
azael percutitur ab abner ij.reg.2.e
azyma comeditur mat.26.b

¶ De incipiētibus a littera. B.

Babylonis turris edifi. geñ.11.a
Babylon cecidit hiere.51.a
Baal idoli sacer.ab.he.oc. iij.reg.18.f
Balaaz benedixit populuz israel nu.22.b
Baldath loquitur ad iob iob.8.a
Baptizatur xps in iordane mat.3.c
Baptizari in nomine iesu act.8.a
Barbe raduntur nun.dd. ij.reg.10.
Barach vincit zizaram ducē iudi.4.d
Beatus qui semp est pauidus pro.28.d
Beatus venter portans chrm luc.11.d
Beatus vir q suffert tentatio. iaco.1.b
Beatus qui legit et audit verba prophetie huius. apo.1.a
Beati mortui q in dño mori. apo.14.c
Beati q custodiunt vestimenta apo.16.c
Beati q ad cenā agni vo.sunt apo.19.b
beati q lauant stolas in san. apo.22.c
bel destruitur propter danielē dañ.14.b
Bellū contra inimicos deu.20.a
benadab rex syrie ij.para.16.b
Benedicitur iacob.ab isaac geñ.27.d
benedixit iacob filios suos geñ.49.a
benedictio duodecim tri. deut.33.a
benedixit samuel dauid j.re.16.c
benedixit dñs iob nouissi. iob.42.c
bñdictus q venit in nomi.dñi. lu.13.g
benedictus deus et pi.ic. ephe.1.a. j.pe.1.a
benedictio.claritas et sapia apo.7.c
benefac iusto et inueni.retri. eccl.12.a
beniamin nascitur geñ.35.c
beniamin cū fra.ve.ad. geñ.43.d
beniamin genus j.pa.8.a
bestia septem capita de ma. apo.13.a
beseleel artifex exo.31.a
bethsabee concepit de dauid ij.re.11.a
bibe aquam de cisterna pue.5.c
binos mittit christus disci. lu.10.a
blasphemus lapidetur leui.24.c
blasphemat rex assy.deum iiij.re.18.d
blasphemus nicanorin. ij.mach.15.e
bona bonis creata sunt eccl.39.c
bona facit dominus hiere.33.b
bonus odor sumus deo ij.cor.2.d
bonū certamē certaui ij.timo.4.b
brachiū pharaonis fran. ezech.30.f
Breues dies hominis sunt iob.14.a
bucella panis cū gaudio prouer.17.a
buccina de pulue vocatur nume.29.a

¶ De incipiētibus a littera. C.

Caleph pars terre datur iosue.14.d
Calicem accepit de ma. hiere.25.d.
Candelabrū aureum totuz zacha.4.a
Canit ezechias canticum esa.38.b.
Canite tuba in sion. iohel.2.a
Cantica dedicationis templi nee.12.b

Cantabant saul percussit mille j.re.18.b
Canunt tres pueri in fornace dan 3.c
Capitur hiere. hiere.29.f s3.melius. 37.c
Capte e pellis ponitur j.re.18.c
Caput holoferni aufertur iudith.14.b
Carduus misit ad cedrum 4.regu.14.c
Carmen cecinit moyses exo.15.a
Carmen delbore iudic.5.a
Carmina dauid post victoriã 2.reg.19.a
Caro cruda sumitur j.reg.2.c
Caro mea vere est cibus ioh.6.f
Caro concupiscit aduer.spi. gal.5.c
Charitatem inuicem habentes col.3.c
Charitas fraternita.ma.in heb.13.a
Cecidit sors super mathiam act.1.d.
Cecidit adoles.de cenacu. act.20.b
Cecidit dux syrie cũ exer. iiij.re.7.b
Cecidit spũssanctus super oẽs actu.10.g
Cecus fit tobias tobie.2.b
Cecus cecum ducens lu.6.f
Cecus a natiuitate liberat ioan.9.a
Celle sacerdotum j.paral.26.c
Celum sedes mea esa.66.a
Celi quasi ere fusi sunt iob.37.c
Celum nouum & terra noua apoca.21.a
Celum & terra transibunt lu.21.f
Cenat christus cũ discipulis mat.26.b.
Cenã suam qsq; presumit j.co.11.d
Centũ q̃dragintaq̃ttuor millia apo.14.a
Cepit iesus lauare pedes ioh.13.a
Cham patrem noe irridet gen.9.d
Caim occidit abel gen.4.b
Cherubin sera.dextris ezech.10.a
Coronã aureã fecit in taber. exo.37.a
Chusi dissi.consiliũ achito ij.re.17.c
Christus in synagoga legit lu 4.c
Congregati sunt fi.isrl in silo. iosue.18.a
Congregatio hypocrite ste. iob.15.d
Christus pontifex futurorum bonorũ preamplius & perfe. heb.9.c
Christus passus pro nobis j.pe.2.d
Christo passo in car.arma. j.pe.4.a
Christo confixus sum cruci gal.2.d
Cibus salomonis describitur 3.re.4.c
cibus est caro christi ioh.6.f
cinis vitule rufe nume 9.b
Circũcisio puerorum gen.17.b
circuncisio christi lu.2 c
circũcisionẽ acci.homo in sab. ioh.7.c
circunciditur timotheus act.16.a
circundabunt te inimici tui lu.19 g
ciuitas magna apo.11.b.vel.16 d
ciuitas sancta hierusalem apo.21.a
clarificet nomen iesu christi ij.thes.1.d
clausus predicat apertionem esa.61.a
claues dantur petro mat.16.c
claudus rectus ambulauit act.14.b
claudit & nemo aperit apo.3.b
cognitio peccati per legem roma.3.c
cognoui vos ex omni cog. amos.3.a
Comburitur sodoma & go. gen.19.e
conceptio ioannis baptiste lu.1.c
confessio tobie tobie.13.a
confitemini alte.pctã vestra iaco 5.d
conflantes stagnũ & plũ. ezech.22.d
confractus est bel & nabo. esa.46.a
confortat dñs in tribula. naum.1.b
collegerũt cõsiliũ cõtra iesum ioh 11.f
coluber tortuosus iob.26.c
columne celi contremiscunt iob.26.c
comederunt ducti ad bely. iiij.reg 6.c
comederunt carnẽ ppli michee.3.a
commoda mihi tres panes lu.11.a
comparatus sum luto iob.30.c
communicatio sancti spũs ij.cor.13.d
corde prudẽtis req.sapi. prouer.14.d
cor regis in manu dñi prouer.21.a
cor tradet ad vigilandũ eccli.39.a
corda preparate dño j.reg.7.a
corde creditur ad iustitiam roma.10.b
cornelius timens deum actu.10.a
cornua fecit sedechias ij.para.18.c
corripite inquietos j.thes.5.c
corrumpit thamar a iuda gen.38.c
corrũpit tha.a fra.amnõ ij.reg.13.c
construuntur putei gen.26.c
conseruus tuus sũ & fra.tuorũ apo.19.b
constans alo factus sum iij.esdre.8.c
consurge: indue forti syon esa.52.a
contra faciẽ potẽ.noli.resi. eccli.4.d
conuertam festi.vestras in lu. amos.8.c
conuertebant gẽ.cum rege ione.3.c
conuertimini ad me zacha.1.a
conuocat principes dauid j.pa.28.a
conuersus cõsolatus es me esa.12.a
crede in iesum & saluus eris act.16.f
crescite in gratia dñi nostri & saluatoris iesu christi ij.pe.3.d
crispus archisynagogus credi. act.18.f
cultrum statue in gut.tuo prouer. 23.a
cultri lapidei pro circuncisi. iosue.5.a
crudelia fiunt in iudeos ij.macha.6.a
custodes taberna.deseri. j.para.9.c
currus inimicorum dauid subuer. ij.re.8.a

egro christo meo esa.45.a
¶ De incipientibus a littera D.
Da mihi portio. substantie lu.15.c
Dānū negligētami. p pver. 12.d
Darius fecit reedificare templū in hierusalem. i.esdre.6.a
Darius misit eqtes cū 3020. iij.esdre.5.a
Dathan & abiron absor. nume.16.e
Datus est mihi stimulus carnis mee qui me collaphi. ij.cor.12.c
David percussit cor suum j.reg.24.b
Dracl mas.xv.milia mi. ij.ma.12.g
Decalogi repetitio deu.5.a
Decem precepta danf exo.20.a
Decem leprosi mundati lu.17.d
Decime & primitie dari &c. deu.26.c
Decime dantur leuitis ij.pa.31.b
Decima pars eligit neemie.11.a
Deceperūt eos idola sua amos.2.b
Decollatur ioānes baptista mat.14.a
Decorticauit virgas iacob geñ.30.f
Decor tyri vituperatur ezech.27.a
Dedit ipsum ca. sup omnē &c. ephe.1.d
Dedit deus tempus pnie apoc.2.f
Defertur fili* vnic* mris vidue lu.7.b
Deleuit dñs regnum israel iiij.re.18.e
Delibatio sit sancta & massa roma.11.b
Demetrius exal. ionathā j.macha.11.c
Demoniacus mutus liberatur lu.11.b
Denarius diurnus datur labo. mat.20.a
Deponentes mendaciū ephe 4.e
Describitur gens esau geñ.36.a
Designauit christus.72.disci. lu.10.a
Desiderat paulus dis. & esse cū philip.1.d
Descendit pharao ad inst. ezech.31.b
Deuorat locusta segetes exo.10.c
Deus ipse veniet esa.35.b
Deus verax roma.3.a
Deus operatur velle & pficere phili.2.b
Deo patri gloria phili.4.d
Deus pacis det vobis pacē ij.the.3.d
Deus dirigat corda vestra ij.thessa.4.a
Deus nō est acceptor psonarū actu.10.e
Deus dat sapientiā abūdanter iaco.1.c
Deum timete j.pe.2.a
Deus aūt oīs grē voca. nos j.pe.5.c
Deus angelis non pepercit ij.pe.2.a
Deus nemo vidit vnq̄ j.ioh.4.c
Deus charitas est j.ioh.4.c
Deū non videt q malefacit iij.ioh.d
Dies magna dñi veniet soph.1.c
Dies festus azymorū lu.2.a
Dies dñi sicut fur veniet j.thes.5.a
Digito eiecit dñs demonia lu.11.c
Digne ambuletis in voca. ephe.4.a
Dignus est deus accipe gliam apoc.4.d
Dignus est agnus qui occisus apoc.5.c
Dii fiunt a populo israel exo.32.a
Diligite inimicos vestros lu.6.d
Dilige dominū deū lu.10.e
Diligentibus deū oīa co. in bo. rom.8.c
Dilectio plenitudo legis roma.13.c
Diligite viri vxores vestras ephe.5.c
Diligens fratres in luce ma. j.ioh.2.b
Diligamus inuicem j.ioh.4.c
Dimidium bonorum do paupi lu.19.b
Dina corrumpitur a sichem geñ.34.a
Dionysius ariopagita. act.17.g
Dipsos serpens in solitudine deu.8.c
Disputatio hieremie cū deo hiere.12.a
Disputat paulus actu.24.g
Dissensio phariseorum & sa. act.23.b
Diuisiones gratiarum j.cor.12.a
Diuites incidunt in tem. j.timo.6.b
Diuortia fiunt mulierū ij.esdre.3.c
Dicit iesus disci. in monte mat.5.a
Doctrina mea non est mea ioh.7.b
Docere mulieri nō permit. j.timo.2.d
Doech sacerdos accusat iij.re.22.b
Dñs deus sabaoth hiere.11.d
Dñs dirigat corda vestra ij.thes.3.a
Dñs ad iudicium. esa.3.c
Domus saltus sit 3.reg 7.a
Domus mea domus orōnis lu.19.g
Donauit in pso. chri. pau. ij.cor.2.c
Donauit illi no. qd est sup phil.2.b
Dormit noe denudatus: irri. geñ.9.c
Dormies sup latus tuū si. ezech.4.a
Draco rufus hns ca. septē. apoc.12.a
Ducit in vxorem rebecca geñ.24.g
Ducunt in bonis dies suos iob.21.b
Due mulieres fornicate ezech.23.a
Duo fouebunt mutuo eccles.4.c
Duo mala fe. in ppis meus hiere.2.c
Duorū dominū testimoniū ioh.8.c
Duodecim filiorū israel bene. geñ.49.a
Duodecim exploratores nume.13.b
Duodecim apsos chri vo. mar.3.b
Duodecim porte ciuitatis apoc.21.d
Dū tēpus habem* ope. bonum gal.6.c
Durū est ꝯ stimulū calcitra. act.9.a
¶ De incipientibus a littera E.
Ecce virgo concepiet esa.7.c
Ecce ego mit. angelū meū. mal.3.a

Ecce vir nomine zacheus lu.19.a
Ecce video celos apertos act.7.g
Ecce venio cito apo.3.c
Ecce vicit leo de tribu iuda apo.5.b
Edenda de animalib⁹ mūdis leui.11.a
Edificiū mensuratum ezech.40.b
Edictū exijt a cesare augusto lu.2.a
Effundā sup eos indi. soph.3.b
Effundit phia.septem ire apo.16.a
Egenus factus xps est cū di. ij.co.8.b
Egypti dn̄s ioseph consti. gen̄.41.f
Ego flos campi canti.2.a
Ego veni in noīe patris mei ioh.5.g
Ego sum panis viuus ioh.6.e
Ego sum lux mundi ioh.8.b
Ego sum pastor bonus ioh.10.b
Ego & pater vnū sumus ioh.10.f
Ego lux in mundū veni ioh.12.g
Ego sū via veritas: & vita ioh.14.a
Ego stigmata iesu in corpore gal.6.d
Ego sum iesus quē tu pse. act.9.a
Ego sum alpha & o. apo.1.b
Ego sū primus & nouissim⁹ apo.1.d
Egredietur noe de arca. gen̄.8.c
Egredietur abraā de terra sua gen̄.12.b
Egredietur dn̄s de lo.sancto suo mich.1.a
Egrotat ezechias & curatur ij.pa.32.f
Eleazar cadit sub elephan. j.mach.6.f
Elegerūt stephanū ple.fide. act.6.b
Elegit.xij.ap chri. mat.10.a.lu.6.c
Elemosyna ero.,p omni ma. eccli.29.b
Elemosyne cor.ascē.in con. actu.10.a
Eleuata est nubes de taber.se. nu.10.b
Eliphaz improperat iob. iob.4.a
Elimelech maritus noemi. ruth.1.a
Eliphaz loquitur cū iob iob.22.a
Elymas magus efficit cecus act.13.a
Emitte agnū dn̄atorē terre esa.16.a
Empti enim estis pcio ma. j.cor.6.d
Emuli accedunt per vim neemie.13.a
Emulor vos dei emula ij.cor.11.a
Enea non est caro mea iob.6.c
Enoch trāsfert in paradisum gen̄.5.c
Episcopatū desi.bo.opus j.timo.3.a
Epla artaxerxis regis j.esdre.7.b
Epla mittit sup questi.cetu. ac.15.d
Eplaz mittit claudius lisi. act.23.f
Erat iesus eijciens demoniū lu.11.b
Erat ioānes bapti.in ennon ioh.3.c
Eratis aliquādo tenebre eph.5.b
Eratis sicut oues errantes j.pe.2.b
Erit mons dn̄i pparatus michee.4.a
Erexit moyses taberna nu.7.a
Ero mors tua osee.13.d
Erumne numerant trans. deu.28.b
Erūt hoies seipsos amā. ij.timo.3.a
Esau reprobat iacob bn̄. gen̄.27.d
Esau acquiritur gratia gen̄.33.a
Esca nos nō cōmendat deo j.cor.8.c
Esto fidelis vsq3 ad mortem apoc.2.c
Estote imitatores dei ephe.5.a
Estote factores verbi iaco.1.d
Estote prudentes j.pe.4.b
Euangeliū iubet chri.predi. mar.6.d
Euangeliū glorie beati dei j.timo.1.b
Eue peccatū quomodo incepit gen̄.3.b
Euge serue bone lu.19.c
Excusatio inuitatorū lu.14.d
Excussit neemias sinum suum nee.5.c
Exerce te ad pietatem j.timo.4.b
Exiui a patre veni in mundū io.16.f
Explanat legem moyses deu.1.a
Exploratores eligunt.xij. nu.13.b
Exploratores mit.a iosue iosue.2.a
Expecta me dies multos osee.3.b
Expecta me in die resur. soph.3.b
Exurge hieru.& sta.in ex. baruch.5.b
Ezechias regnat & mo. ij.para.32.g
Ezechiel,ppha lo.ad de. eze.20.a
Ezechiel vidit cōrpe.dn̄i. eccli.49.e

¶ De incipiētibus a littera.F.

Fabrica templi sa.inci. iij.regū.6.a
Fac vincula dicit dn̄s hiere.27.a
Facilius camelus intrat p fo. mat.19.c
Facta sunt encenia ioh.10.c
Facta est turbatio in via dn̄i act.19.e
Factus est nu.cre.quinq3 milia. act.4.a
Factus est terremot⁹ magnus apo.11.c
Factū est pliū ma.in ce. apo.12.b
Fames magna in egypto. gen̄.47.c
Fauū mellis co.sponsus cant.4.a
Febricitās curatur a pau. act.28.b
Fecerūt christo ce.martha ioh.12.a
Fecerūt filij transmi.de. j.esd.6.d
Fecit christus flagel.de funi. ioh.2.c
Federis tabernaculum fit exo.26.a
Fedus pepigi cū oculis meis iob.31.a
Fedus cum roma.initur j.mach.8.c
Federati signantur neemie.10.a
Festa celebrant ter in anno exo.23.b
Festa legalia quō fieri de. leui.23.a
Festinemus ingredi in illā re. hie.4.c
Festucam fratris videns lu.6.f
Ficus boni & mali hier.24.a

Fides est sub. sperā. rerum hebre.11.a
Fides sine operib⁹ mortua est iaco.2.c
Fidelis amicus funda. vite eccli.6.b
Fidelis est de⁹ q remit. peccata j.io.1.d
Fiduciā habemus ad deū j.ioh.3.d
Fili quid fecisti nobis sic. lu.2.g
Filij noe post diluuium va. gen.10.a
Filij iuda redeunt sub cyro iij.esd.2.a
Filij aman suspendunt hester.9.b
Filios multos habuit dauid j.pa.3.a
Filie salphaad petunt here. nume.27.a
Finis meridiane plage iosue.15.b
Finis precepti charitas j.timo.1
Flagris & taureis crucia ij.macb.7.a
Flet ppl's isrl' vo. reuer. in egy. nu.14.a
Flet ppl's peccata sua exo.33.b
Flet ppl's loquente angelo iudic.2.a
Flent dauid & ionathas simul j.re.20.g
Flentes sacerdotes ante al. i.mach.7.f
Fleuit ezechias iiij.reg.20.a
Fleuit super hierl'm xp̄s lu.19.f
Fletus & stridor dentium lu.13.f
Flos de radice eius ascendet esa.11.a
Flumina intrant mare omnia eccl.1.b
Fluuius aque viue & cry. apo.22.a
Fluxus sanguinis mūdatur leui.15.d
Fons hortorum puteus can.4.d
Fons cuius aque nō deficient esa.58.d
Fons iacob ioh.4.a
Fontes duodecim aquarum exo.15.a
Fossas faciunt propter aquas iiij.re.3.c
Fratres ioseph re. ad pa. gen.45.g
Fraternitatis amatores j.pe.3.b
Fraus contra iudam ij.macha.14.c
Fregit eneas catenas hiere.28.a
Frenū ponā in labijs tuis esa.37.f
Frenū ponā in ma. tuis eze.38.a
Frons tua trea est esa.48.a
Fructus ligni vite in me pa. gen.2.b
Fructus spiritus est charitas gal.5.e
Fuga agar & hismael gen.16.c
Fuge peccatum vt colubrum eccl.21.a
Fuge a muliere extranea prouer.2.c
Fugientes concupiscentias ij.pe.1.a
Funda dauid qua occi. goliath j.re.17.e
Fune precinguntur renes iob.12.c
Fundaméta ciui. & nomina la. apo.21.f
Fumus torméto☞ in secula apo.14.c
Furta quadrupliciter resti. exo.22.a

¶De incipiētibus a littera. G.

Gabaon locus expugnat ios.10.b
Gabriel angelus apparuit dan.9.f
Gabriel angelus mittitur marie lu.1.c
Garrulā mulierem fuge prouer.7.b
Gaudete perfecti estote ij.cor.13.c
Gaudete in domino semp philip.4.a
Gaudemus & exultemus ei apo.19.b
Gladius acutus apoc.1.d
Gloriatio nostra non est bona j.cor.5.b
Gloriamur in deo roma.5.b
Gloriamur in spe & tribula. rom.5.a
Gloria viri est mulier j.cor.11.b
Gloria nr̄a testimoniū cōsciētie ij.co.1.c
Gloria deo & imperium apo.1.b
Grando destruxit vineas exo.9.f
Gratia vobis & pax ab eo ij.cor.1.a
Gratia saluati estis per fidem eph.2.b
Gratia oibus q diligūt iesum ephe.6.d
Gratia dn̄i iesu cū oibus vobis apo.22.d
Grās ago semp deo p vobis j.cor.1.a
Gratias ago deo meo philip.1.a
Gratias agim⁹ deo sine inter. j.thes.2.c
Gratias agimus tibi dn̄e deus apo.11.d
Gratias dei inuacuū nō re. ij.co.9.a
Gratiā notā facimus vobis ij.cor.8.a
Grandis numer⁹ gentiū dauid j.pa.12.g
Grandis aquila alarū eze.17.a
Gratis euangelizaui ij.cor.11.b
Gratis accepistis: gratis date mat.10.a
Gratulatio vestra abundet in. phi.1.d

¶De incipiētibus a littera. H.

Hai oppidū capitur iosue.8.c
Habere multa bona in an. lu.12.c
Habens angelus thuri. aureū apoc.8.a
Habentes pontificem magnū hebre.4.d
Habuimus fiduciam in deo j.thes.2.a
Hec vidua plus misit q̄ oēs lu.21.a
Hec est vita eterna ioh.17.a
Hec oia operat idem spūs j.cor.12.d
Hec mulier modo in adulterio ioh.8.a
Hec victo. q vin. mū. j.ioā.5.a
Heliseus mittit sal in vas iiij.re.2.d
Heliseus cplexa qsi ignis eccli.28.a
Hereditas nostra est ad alie. thre.5.a
Heredes dei & cohere. christi ro.8.c
Hereticū hoiem deuita titū.3.c
Herodes occidit iacobum actu.12.a
Hester regnat pro vasthi. hester.2.b
Hi sunt due oliue & duo can. apoc.11.a
Hierusalē q occidis pphe. lu.13.g
Hierico ciuitas cadit iosue.6.c
Hieremias inclusit ar. te. ij.mach.2.a
Hiram rex dat ligna ad té. iij.reg.5.b
Hircus pugnat cū ariete dan.8.b.c

Hic peccatores recipit	lu.15.a
Hic homo ciuis romanus	act.22.g
Hic est verus deus & vita eter.	j.ioh.5.d
Hiacynthino vase oia in.	nu.4.a
Hoc est preceptu meum	j.ioa.5.b
Hoc sentite in vobis	philippe.2.a
Holocausta pro populo	leui.16.b
Holofernes dux milit	iudith.2.d
Homicidiu incogniti	deu.21.a
Homo diues tor. labia sua	pu.er.19.a
Homo de terra creatus a deo	eccli.17.a
Homo quida incidit in latrones	lu.10.e
Homo quida erat diues	lu.16.e
Ho peti fili⁹ pdi. antichri.	ij.thes.2.a
Honestauit illu in laborib⁹	sap.10.b
Honora patre & matre	mat.15.a
Honorans prem iocudabitur	eccli.3.a
Honora medicu pp necessitate	eccli.38.a
Honorabile connubiu	heb.13.a
Horror sempitern⁹ inhabi.	iob.10.d
Hospites & aduene	ephe.2.d
Hospitales inuicem	j.pe.4.b
Hostia immolatur	leui.1.a
Hostia pacificorum	leui.3.a
Hui⁹ rei gra flecto genua mea	ephe.3.c
Huius rei gra ego paulus vin.	ephe.3.a
Humiliamini in cospe. dei	iac.4.a
Humiliamini sub po. manu.	j.pe.5.b
Humiliati sa. exal. caput il.	eccli.11.a
Humilib⁹ dat gram deus	iaco.4.b
Hydropicus sanatur	lu.14.a
Hieu regnat	iiij.re.9.b
Hilare datore diligit deus	ij.co.9.d

De incipientibus a lra. J.

Iacob & esau nascuntur	gen.25.c
Iacob septe annis ser.	gen.29.d
Iacob reces. a laban cum vxor	gen.31.e
Iacob luctatur cum angelo	gen.32.f
Iacob ascendit in egyptum	gen.47.a
Iacob benedixit filios suos.	ge.49.a
Iason ambiebat sa.	ij.mach.4.a
Idola estimabantur dij	sap.15.a
Idola arge. & auri abij. ho.	esa.31.d
Idola aufe. de ter. iuda	ij.pa.15.b
Iesu fili dauid miserere mei	lu.1[illegible].c
Iethro sacer. dat moysi co.	exo.18.c
Ignem veni mittere in terram	lu.12.f
Ignis deuorauit nadab	leui.10.a
Ignis consu. quinqgenarios	iiij.re.1.c
Ignis cecidit super holo.	ij para.7.a
Ignis egre. de aqua pu.	ij mach.1.d
Ignorantie peccatum	leui.4.a
Ille probatus est quez deus co.	ij.cor.10.d
Illusores venit no. die	ij pe.3.a
Illusus & flagellatus iesus	ioh.19.a
Imitatores mei estote	j.cori.11.a
Immolatur hostia	leui.1.a
Improperatio pec. legis	sap.2.d
In carne non secudu carne	ij.cor.10.a
Iahir iudi. israel. xxij. annos	iud.10.a
Incarcerantur paulus & sila.	act.16.e
Incitat dauid sathan.	j.pa.21.a
Induite armatura dei	eph.6.c
Infirmatur quis indu. psbyte.	iaco.5.c
Ingreditur iudith ad ho.	iudith.10.b
Inimicus vobis factus sum	gal.4.c
Iniuriam qui facit recipiet,	col.3.d
Iniquitas di. inter deum & vos	esa.59.a
Iniqua non sunt facien. in iudi.	leui.19.g
Iniqui regnum dei non possi.	j.cor.6.b
In obedientia vnius facti sunt	r.5.b
In principio erat verbum	ioh.1.a
Intrauit arcam noe cu ce.	gen.7.b
Intrauit iesus quodda castel.	lu.10.g
Intrabunt lupi rapaces	act.20.f
Inuisibilia dei a crea. mundi	roma.1.c
Inuitat hester regem ad con.	hest.5.c
Ioas regnauit in hierlm	iiij.re.12.a
Ioachim predi. a hiere.	hiere.22.e
Ioachim fit seruus nabu.	iiij.re.24.a
Ioathan regnat & morit	ij.para.27.a
Ioiada coronat ioas	ij.parali.23.a
Ioannes succe. simoni.	j.macha.16.d
Ionathas cum filio occi.	j.macha.12.g
Iordanis fluuius ptransitur	iosue.3.d
Ioseph vendit hismaelitis	gen.37.f
Ioseph accusatur a dna.	gen.39.c
Ioseph dns egypti insti.	gen.41.e
Ioseph noscit a fratribus	gen.45.b
Ioseph moritur	gen.50.d
Iosue confortatio	iosue.1.b
Iosue memoria fit	eccl.46.a
Iosias regnat	iiij.re.22.a
Iosaphat regnat	ij.para.17.a
Iosias bene & iuste regnat	ij.pa.34.a
Ismael & agar fugiunt	gen.16.b
Isboseth occiditur dolose	ij.re.4.a
Ipse est pax nostra	ephe.2.c
Ipse est caput corporis ecclie	col.1.c
Ipse erit mihi filius	apo.21.b
Ite in castellu qd contra vos est	lu.19.c
Ira sine misericordia impijs	sap.19.a
Ira dni in mu. conuer. est	ij.macha.8.a
Ira viri iusti. dei no operatur	iaco.1.c

Iram effundam quasi aquam — osee.5.c
Iracundia interficit stultum — iob.5.a
Iracundus incendit litem — eccli.28.b
Isaac offertur pro victima — gen.22.b
Iubileus annus seruetur — leui.25.b
Iubilatio esdre et leuitarum — ij.esd.9.g
Iudas dux efficitur — iudi.1.a
Iuda salua. in diebus illis — hiere.23.c
Iudex christus viuorum et mor. — actu.10.f
Iudiciũ durissi. qui presunt — sap.6.a
Iudicium verum iudicare — zach.7.c
Iudiciũ dei secundũ veritatem — rom.2.a
Iudicabo te secũm vias tuas — eze.7.g
Iudicabo eum peste et san. — eze.38.g
Iudicatur homo ex operibus — iaco.2.d
Iudiciũ sine mi. q nõ facit mi. — iaco.2.c
Iugũ augmentã. roboam — ij.pa.10.b
Iugum imponunt apli — actu.15.c
Iurare nolite nec per celum. etc. — iaco.5.c
Iurauit dñs in anima sua — amos.9.c
Ius regis statuitur — j.reg.8.c
Iussit eos bap. in nomine iesu — act.10.g
Iustus non abijt post aurũ — eccl.31.a
Iustus perijt et nemo reco. — esa.57.a
Iustus ex fide viuit — aba.2.a.ro.1.b
Iustus vix saluabitur — j.pe.4.d
Iusti fulgebunt sicut sol — mat.13.f
Iusti stabunt in magna con. — soph.5.a
Iuste et vere vie tue — apo.15.b

¶ De incipientibus a littera L.

Labora sicut bo. miles — ij.tim.2.a
La. caprarum suffi. in ci. — pro.27.d
Lachis oppidum capitur — iudi.8.b
Lamentatio sare — tho.10.b
Lambunt aquas cum lingua — iudi.7.b
Languorem breuez pre me — eccl.10.b
Lapidabant stephanum — act.7.g
Lapis angularis — esa.28.b
Lapides.xij. de iordane — iosue.4.a
Lapides preciosi notantur — eze.28.c
Laqueo capiuntur aues — eccle.9.c
Laus raguel. et aliorum — tob.8.b
Laudes dicũt deo angeli — apoc.19.a
Laudes patrum memo. — eccl.44.a
Laudat christus ioã bap. — mat.1.a
Lauerunt stolas suas in san. — apo.7.d
Lazarus infirmat languẽs — ioã.11.a
Le. eni ho. nõ ha. sig. dei — apo.9.a
Legatum misit rex ad gen. — abdi.1.a
Legis precepta replicantur — deu 6.a
Legit librum legis esdras — neemie.8.a
Leo occiditur a sansone — iudi.14.b
Leo factus est magnus — ezech.19.a
Leprosus mundatur — luce.5.c
Leprosa est facta ma. moysi — exo.4.b
Leprosi separari iubentur — le.13.b
Letare sterilis que nõ paris — gal.4.d
Leui datur pars sortis — iosue.21.a
Leuites quidã vxorẽ mor. — iudi.19.g
Lex datur in monte sina — exo.20.a
Lex haberi debet suspẽsa an. — deu.11.c
Lex et prophete vsque ad ioan. — lu.16.d
Lex propter trãsgressionẽ posi. — gal.3.c
Lex iram operatur — roma.4.c
Lex iusto non est posita — j.timo.1.b
Libant regi celi liba. — hiere.44.d
Liber signatus est — esa.29.d
Liber scriptus intus et foris — apo.5.a
Librum sume grandem tibi — esa.8.a
Libenter suffertis insipiẽtes — ij.cor.11.d
Lignũ bñdi. p quod fit iusti. — sapiẽ.14.a
Lignũ fumigãs non extin. — esa.42.a
Lignum vitis igni datur — eze.15.a
Lignum vite fructus — gene.2.b
Lingua ignis est vniuersitas — iaco.3.b
Lingua priuatur nicanor — ij.mach.15.f
Lisias vidit et fugit — j.macha.4.d
Littera occidit: spũs viuificat — ij.cor.3.b
Littere noue mandantur — hester.16.a
Locusta deuorat segetes — exo.10.c
Lotis manibus mãducare — mar.7.b
Loquebanẽ disci. verbum dei — act.4.f
Lucas medicus vos salu. — col.4.d
Lucerna corporis est oculus — luce.11.e
Lucerne ardentes in manibus — lu.12.e
Lucerne ponunẽ circa tabu. — nume.8.a
Lucifer cadit cum angelis — esa.14.c
Luctatur iacob cum angelo — gen.32.f
Luna facta est nigra sicut san. — apo.6.d
Lima ferrarius operatus est — esa.44.b
Lupus non associetur agno — eccli.13.c
Lux septemplicit er — esa.30.f
Luxuriosa res vinum — pro.20.f
Luxerunt speciosa pastorum — amos.1.a

¶ De incipiẽtibus a littera M.

Madiam habet multa pe. — nu.32.a
Magna iudicia dñi — sapiẽ.17.a
Magna et mirabi. opa tua — apo.15.c
Maiestas dñi ingres. est te. — eze.43.a
Maior horum est charitas — j.cor.13.d
Maior corde nostro deus — j.ioã.3.d
Mala dantur malis — leui.26.per totum.
Maledictionib⁹ dicatur amẽ — deu.27.c
Maledictiones dñi — malach.2.a

Maledixit iob diem nati. iob.3.a
manna pluit de celo exo.16.c
manasse tribui sors datur iosue.17.a
manasses rex regnat iiij.reg.2.a
mandatū nouum xp̄s dat ioh.13.b
Manet hiere.cū godo. hier.40.b
Mansuet⁹ esto ad.verbū dei eccl.5.c
Manibus meis descripsi te esa.49.d
Manus scribit in pariete dan.5.a
manus arida sanatur luce.6.b
Mardocheus vestes scidit hester 4.a
Marchum adhuc tecū quia mi.xij.ti.4 a
maria soror aaron le.percutitur nu.12.c
maria optimā partē elegit lu.10.g
mathatias pugnat j.macha.2.a
mel ionathas comedit j.re.14.d
melchisedech sacerdos heb.7.a
melius est habere parū cū in puer.16 b
melius est ire ad do.luctus eccle.7.a
melius est nubere q̄ vri j.cor.7.b
memento vnde excideris apo.2.d
memento creatoris tui eccle.12.a
memoria sermonū eter. sapiē.16.b
memoria cōparatur cineri ioh.13.b
memoria vīi sa.in oratione. phil.1.a
mendaciū locutus est nō vi. zacha.13.b
mendicus nomine lazarus lu.16.e
mens iusti meditabitur puer.15.d
mensura peccati plagarum deu.25.a
mensuratio per quattuor ven. eze.42.a
mentiri noli verbis tuis eccl.7.d
meum est argentū et aurum agge.2.d
michas fecit sculptile iudi.17.a.b
michael consurget prin. dan.12.a
michael et angeli prelia. apo.12.b
migrant filij in captiuitate nee..5.a
mihi autem absit gloriari gal.6.b
mihi viuere christus est phil.1.c
mille anni sicut dies vnus ij.pe.3.b
militia est vita ho.sup ter. iob.7.a
milui congregati sunt esa.34.d
miluus cognouit tēpus suum hier.8.c
minatur dn̄s domui israel eze.6.a
miracula iesu christi lu.7.a.d
miphiboseth occur.in oc. ij.reg.19.c
misereor super turbam dicit. mar.7.a
misit sedechias ad hiere. hiere.21.a
missus est angelus gabriel lu.1.c
mitte falcē tuā et mete apo.14
mittitur hieremias in lacuz hiere.38.b
moab prophetat hiere. hiere.48.a
modestia vr̄a nota sit omni. phil.4.a
Modicū et videbitis me ioh.16.d
monet iosue ppl̄m ad se. iosue.23.d
mons domus dn̄i in vertice esa.2.a
montes israel audi.vbū dn̄i eze.36.a
moriar ei.moyses in hac deu.4.c
morior en erit dn̄s do. gen.48.d
moritur sara gen.23.a
moritur ioseph gene.vlti.d
moritur iesus in cruce ioh.19.f
mors madia.pꝑter idolum nu.31.a
mors iosue sepulti iof.24.f
mors filiorum heli j.reg.4.c
mors saulis nunciat dauid ij.reg.4.c
mors tobie tobie.14.b
mors non tradat eccl.14.b
mors p fene.vestras intrā hiere.9.f
mortales sumus siles vobis actu.14.c
mortificate mēbra vestra col.3.a
mortificatio xp̄i semper ij.cor.4.c
mortuus est xp̄s p nobis ij.cor.5.c
mortui sepeliant mor.suos lu.9.g
mortui estis et vi.vr̄a in chri col.3.a
mortui in chri.resur.pri. j.thes.4.d
moyses timuit pharaonē exo.2.c
moyses cecinit carmen dn̄o exo.15.a
moysi iterū dantur tabule exo.34.d
moyses moritur deu.34.b
moyses exaltauit serpentē ioh.3.b
moyses dilectus deo et ho. eccli.45.a
mulierē fortē quis inueniet pue.31.d
mulier erat i ciuita.pecca. lu.7.e
mulier samaritana ioh.4.a
mulier amicta sole et luna apo.12.a
mulier ebria de san.sancto. apo.17.b
mulier circūdata purpu. apo.17.a
mulieres sequebant chr̄m lu.8.a
mulieres in ecclesia taceāt j.cor.14.g
mulieres viris subdite sint ephe.5.e
multi vocati:pauci ele mat.20.b
multifarie lo.deus patrib⁹ heb.1.a
multa signa faciebāt apostoli actu.2.g
multitudinis credētiū erāt cor. act.4.f
mūdus trāsit et cōcu.eius j.ioh.2.c
mūdus totus posi.est in ma. j.ioh.5.d
mūdatur tēplū ab alieni. nee.13.d
mundemus nos ab oīni iniqui. ij.cor.7.a
mures nati ebulliunt j.reg.5.d
murus ciuitatis cōpletur nee.6.d
murmur erat in turba ioh.7.c
muscarum plaga exo.8.f
musce morientes eccl.10.a
musica et vinum letificāt cor eccli.40.c

Mutuū nō recipiendū. deut.15.b

Oe incipientibus a lra.N.

Naaman mandat alle. iiij.reg.5.d
Nabal insipiēs moritur i.reg.25.f
Nabucō.venit hiero. iiij.reg.25.a
Naburzadan,trāssert iudā hie.52.e
Nascitur dñs iesus xps mat.1.d
Nathan querit iudi.a dauid ij.re.12.a
Nathan prophetat j.para.17.a
Nauim simonis intrat iesus lu.5.a
Nazarenus nō bibit vinū nu.6.c
Ne multū loquaris cū stulto eccli.22.b
Ne quis vos deci.p pphe. col.2.b
Ne quis malū p malo red. j.thes.5.c
Ne come.que imūda sunt deu.14.a
Nechao.rex egyptis percu. ij.pa.35.c
Nec circūcisio aliquid valet gal.6.d.
Nec requiē habēt in se. apo.14.c
Necessaria tab.danē a po. exo.35.b
Nemo pōt duobus dñis ser. mat.6.c.
Nemo bonus nisi solus deus lu.18.d
Nemo carnē suā odio habe. ephe.5.f
Nemo vos deci.in subli. col.2.a
Neq3 aliqñ fuimus in ser. j.thes.2.a
Nicanor,cecidit in pre. j.mach.7.g
Nicanor capitur:4 ling.pci. ij.ma.15.f
Nihil asperit in ter.sine cau. hiere.4.f
Nihil interro.propter cōsci. j.cor.10.f
Nicodemus princeps iudeorū ioh.3.a
Nisi signa 4 prodigia vide. ioh.4.g
Nix de celo descender esa.55.c
Nocte dauid venit ad ca. j.reg.26.b
Nocte deus appa.salomoni ij.pa 1.b
Noe 4 vxor eius in.in arcam gen.7.b
Nolo mortē pecca. eze.18.g.4.33.c
Noli altū sapere roma.11.c.
Nolite iudicare mat.7.a
Nolite ante tēpus iudicare j.cor.4.c
Nolite inebriari vino ephe.5.d
Nolite patres fili ad ira.pro. ephe.6.a
Nolite mentiri inuicē col.3.b
Nolite diligere mundum j.ioh.2.b
Nolite oī spiritui credere j.ioh.4.a
Nolumus vos igno.de dor. j.thes.4.e
Nomen dñi turris fortiss. puer.18.b
Nomē bonū melius diui. puer.22.a
Nomina fortiū in bello po. ij.reg.23.a
Nomina tribuū ab.aquilo. eze.48.a
Nomina apostolorum lu.6.c
Nomina vr̄a scripta sunt in celis lu.10.d
Non des mulieri potestatē eccli.9.a
Non duplices sermones eccli.42.a
Non auferet dñs ocu.a iu. iob.36.a
Non tacebo:sed reddā iniquita. esa.65.a
Nōne hic est filius ioseph ioh.6.c
Nō plus sapere q̄3 oportet sapere ro.12.a
Nō turbet cor vestrū. ioh.14.a
Nō efficia.inanis glie cupi. gal.6.a
Non est iniu.deus vt obliuis. hebr.6.b
Non omniū est fides ij.thes.3.a
Non habem⁹ hic ciuitatē manē. hebr.13.c
Nō est vestrū nosse tpa act.1.a
Non fecit chri.pec.nec.do.in. j.pe.2.d
Nō reddētes malū p malo. j.pe.3.b
Nō indoctas fabu.secuti ij.pe.1.c
Nō diligamus verbo nec lin. j.ioh.3.d
Non esurient neq3 sitient apo.7.d
Nostra cōuersatio in celis est. phil.3.d
Notū mihi factū est sacrm ephe.3.a
Nouē insuspicabi.cordis eccli.25.a
Nox nō est illic. apo.21.g
Nubant mulie.suis tribubus nu.36.c
Nubes tetigit taber. exo.40.d
Nudus 4 discal.iuit esaias esa.20.a
Numerat ppls in de. nu.1.a.4.26.a
Numeratio ppli 4 ciui. j.pa.23.a
Numerus mēsiū bo.ap.deū. iob.14.a
Numerus fili.israel vt are.ma. osee.1.d
Numerus signatorū.144.milia apo.7.a
Numisma census mat.22.b
Nunciat mar.eunu.edifi. hester.12.b
Nunciat statu filiorū israel bo. iudi.5.a

Oe incipientibus a lra.O.

O Altitudo diuitiarum roma.11.d
Obedierūt pri sui ra. hie.35.a
Obedite filij parentibus vr̄is ephe.6.a
Obedite prepositis vr̄is hebr.13.c
Obedire opz magis deo q̄3. act.5.e
Obeth parit ipsa ruth ruth.4.d
Oblatio iugis pcipitur nu.28.a
Oblatio iusti impin.alta. eccli.35.b
Oblationes aialiū ezec.46.a.b
Obseruent festa solēnia deut.16.a
Obsedit bo bethuliam iudi.7.a
Obseruat ventus 4 nō se. eccles.11.b
Obscuratū est aurū thre.4.a
Obses fuit,rome anti. j.mach.1.a
Obscuratus est sol 4 aer apo.6.d
Occiditur adadezer a dauid. j.para.10.a
Oculus vulturis non est intu.iob.28.b.
Oculos iuda dire.in deum ij pa.20.c
Ochozias regnat ij.pa.22.a
Offerens qd facere debeat leui.2.a
Offert saul munera j.reg.13.b

Offerte mane vic. vras — amos.4.b
Officia sacer. cōstituunt — ij.para.25.a
Og rex basan occidit — deut.3.a
Ollam succēsam vidit hie. — hie.1.c
Oleū vidue augetur — iiij.reg.4.b
O mater mea ve mihi — hie.15.c
O mors q̄ amara est me — eccli.41.a
O mucro dn̄i vsq̄ quo nō. — hie.47.d
Ois potētatus breuis — eccli.10.b
Ois populus terr. dari primi — eze.45.a
Omnis lex vno sermone cōplet — gal.5.c
Omnis scrip. diui. in spi. — ij.timo.4.d
Omnis pontifex ex ho. assum. — heb.5.a
Omnis q in deo ma. nō pec. — j.ioh.3.a
Omnis q odit fratrē suū ho. est. — j.ioh.3.c
Oē verbū in ore duorū vel. — ij.cor.13.a
Oē datū optimū desur. est. — iac.1.b
Oē genu fle. in noīe iesu — phil.2.b
Oēs in adam moriunt — j.cor.15.c
Oēs qdē resurgemus — j.cor.15.g
Oēs filij dei estis p fidem — gal.3.b
Oēs q̄ sua sunt q̄runt nō que. — phil.ij.c
Omnibus oīa factus sum. — j.cor.9.d
Omnia p̄p̄t suo fecit deus — sap.9.a
Omnia fecit in pon. nu. ⁊ mē. — sap.11.d
Omnia p ipsum facta sunt. — iohā.1.a
Omnia in figura contin. illis — j.cor.10.c
Omnia possibilia sunt credēti — mar.9.d
Omnia in gl'iam dei facite — j.cor.10.g
Omnia honeste ⁊ ſm or. fiant — j.cor.14.g
Omnia in noīe iesu facite — col.3.c
Omnia pbate qđ bo. est te. — j.thes.5.d
Omnia munda mundis — titū.1.d
omnia facite ſm exemplar — heb.8.b
onus babylonis describit — esa.13.a
onus moab describitur — esa.15.a
onus damasci — esa.17.a
onus deserti — esa.21.a
onus vallis visionis — esa.22.a
onus tyri describitur — esa.23.a
opera sex dierū. — geñ.1.a
opera carnis — gal.5.d
opa illoꝝ sequuntur illos. — apo.14.c
operatus est petro in apl'atu. — gal.2.b
opida leuiticorum — nume.35.a
opꝫ manifestari añ tri. — ij.cor.5.b
opꝫ episco. sine cri. esse. — j.timo.3.a
opus grā dedificatur — neemie.4.d
opus suū pbet vnusquisq̄ — gal.6.a
orato spū ⁊ mente — j.cor.14.c
oraculū fit in tabernacu. — exo.37.a
ordo tabernaculi — exo.35.b
ordo collectaꝝ — j.cor.16.a
orat salomon p populo — 3.reg.8.c
orat hieremias p pp'lo. — hie.42.a
orat baruch cum alijs — baruc.2.c
orat daniel in lacu leonum — dañ.14.g
oratio esdre — j.esd.9.b
oratio neemie. — luce.9.b
oratio iudith ad deū — iudith.13. a.⁊.9.a
oratio mardochei ad deū — hester.13.c
oio hester ad deū. — hester.14.a
oio abacuk p ignorātijs — abacuk.3.a
oio dn̄ica. s. pater noster — mat.6.b
oio xpi p aplis ad pa. — ioh.17.a
oratio fidei saluabit infirmū — iaco.5.c
orationi debemus instare vi. — col.4.a
orietur sol iusticie timētibus — mal.4.a
os loquitur ex abū. cordis — lu.6.d
ossa ioseph tulit moy. secū. — exo.13.d
ossa saulis regis sepeliuntur — j.re.31.d
ossa sunt deportata — hie.8.a
osculo filius hois traditur — lu.22.e
osculo esdre ⁊ darij — iij.esdre.4.f
ostendit mihi iesum. sa. ma. — zach.3.a
ouis cadit in fo. die sab. — mar.12.a
oza percutitur — ij.reg.6.b
ozias rex moritur — j pa.27.a

De incipientibus a l'ra. P.

Pacē sequimini cū oibus — heb.12.g
Pacificorū ho. te. im. — leui.3.a
Pacificās p sanguinē crucis — col.1.c
Patiētes estote vsq̄ ad do. — iac.5.b
Patiētia vobis necessaria est — heb.10.g
Patientia opus pfectū habet — iaco.1.a
Panis viuus ego sum dicit — ioh.6.e
Panis deficit sauli — j.reg.19.b
Parabola de lig. ⁊ oliua — iudi.9.b
Parabola seminis — mar.4.a
Paracletus spūsctūs quē — ioh.15.d
Paracletū aliū dabit vobis — ioh.14.b
paralyticus sanatur. — mar.2.a
Pars bona: mulier bona — eccli.26.a
Pars quīta dat regi. egy. — geñ.47.e
Parit sarra isaac — geñ.21.a
Partus virginis marie — lu.2.a
Paruulus natus est nobis — esa.9.b
Pascha iubet iosias cele. — iij.esd.1.a
Pascha nr̄m immola. est xps — j cor.5.b
Passio xpi in cruce — mat.27.d.
Pater noster: dn̄ica oratio — mat.6.b
Pater oē iudiciū dedit filio — ioh.5.d
Pater diligit filiū ⁊ omnia ei — ioh.5.d
Pater miūarum deus ⁊ cōso. — ij.cor.1.a

Pactū cōfirmat moyses	deut.29.a.
Paulus quō cō.est ad fidē	act.9.a
paulo pphetat agab⁹ liga.	act.21.c
pacē pphetat r nō est pax	eze.13.c
pax.pax dicūt r nō est pax.	hiere.8.d
pax nō est impijs dicit dn̄s	esa.48.d
pax huic domui:dicite	lu.10.a
pax dei exuperat oēm sen.	phil.4.b
pctm̄ ade.r eue	gen̄.3.b
pctm̄ cognoscit per legem	roma.7.b
pctm̄ ido.deflet ppls israel	exo.33.a
pctā nr̄a xp̄s ptulit in cor.	j.pe.2.d
pctā baby.pue.vsq3 ad.	apoc.18.b
pecunia tua sit tecū in pdi.	act.8.d.
pedes euangelizātiū pa.	naum 1.d
peius opati sunt q3 patres	hie.36.c
penas dabūt in inte.eter.	ij.tes.1.c
pniam si nō habue.peri.	lu.13.a
peperit maria filiū primo.	lu.2.a
peperit filiū q re.erat oēs	apo.12.b
peregrinamur dn̄i su.in.	ij.cor.5.b
peregrinatus est elime.tpe	ruth.1.a
percussit iob ip̄e sathā vl.	iob.7.b
percussit angelus centū mil.	hie.37.g
percutit domus ia.a bien.	iiij.re.10.c
periit sanctus de terra	michee.7.a
personarū accep.nō est deus	ephe.6.b
pestis ppter pctm̄ dauid de.	ij.reg.24.c
petitio auxilij a deo a po.	iudi.6.d
petra dat.aquā in deser.	exo.17.b
petra aūt est xp̄s	j.cor.10.a
petrus seruabat in carcere	act.12.a
pietas ad oīa valet	j.timo.4.c
piger vult r non vult	puer.13.a
piger vsq3 quo dormis	puer.24.d
piscē trahit tobias de aqua.	tobie.6.a
piscis deglutit ionā	ione.2.a
piroz in cacu.pcus.dō	j.para.14.d
plaga muscarū	exo.8.f
plāgit dauid mortē saulis	ij.reg.1.c
plāgent sup se oēs tri.ter.	apo.1.b
plangunt ppli sup pha.	ezech.32.a
pluit māna in deserto	exo.16.c
pluit orōne samuelis	j.reg.12.c
pluuiā petite a dn̄o in tpe	zach.10.a
pollutio somnij	deut.23.b
ponā ocu.meos sup eas	amos.9.b
popule meus qd feci tibi	michee.6.a
porci submergū.in mari	mar.5.b
porri desiderant a filijs israel	nu.11.b
porta hec clausa erit	ezech.44.a
porte edificant in hierl'm	nee.3.a
possedit dn̄s sa.in initio	puer.8.e
potestas oīs a deo est	ro.13.a
potēs est deus depo.si.	ij.timo.1.c
preceptū:ne colligant lig.	nu.15.d
precepta decē dantur	exo.20.a
precepta multa dant pplo	exo.21.a
predestinatus xp̄s fi.dei.	ro.1.a
predicatio xp̄i in monte	mat.5.a
predicas non furari:r furaris	ro.2.c
preliū magnū fa.est in celo	apo.12.b
premia operū in fi.mundi	mat.25.d
prepositi salo.instituuntur	3.reg.9.d
preterit figura huius mundi	j.cor.7.f
primitie tollunt ab vi.	exo.25.a
primogēita egypti occi.	exo.12.d
principiū suū q lo.vobis	iob.8.d
probatica piscina	j.iob.5.a
prophetauit aggeus r zach.	j.esd.5.a
prophetia ꝯ babylonem	hiere.50.a
prohibitio ne fiat templū	iij.esd.2.c
proiectus est draco magnus	apo.12.b
propagines tres:tres di.	ge.40.c
propiciatoriū fit.	exo.37.a
prouideamus bona	ij.corin.8.d
proximū erat pascha iu.	ioh.11.g
prudentia carnis mors est.	ro.8.a
psallit dauid ante arcā.	j.pa.15.d
puer israel dilexi eum	osee.11.a
puellā mortuā susci.xp̄s	lu.8.g
puerorū circūcisio	gen̄.17.b
puluerē posuerūt sup ca.	thren.2.c
punitio pctōrū quō fieri de.	leui.5.a
purgatur r reparat templū	ij.mac.10.a
purgatio marie sm̄ le.moysi.	lu.2.c
purgatio partus puerorū	leui 12.a
purpureas vestes aaron.	exo.39.a
putabat iesus filius ioseph.	lu.3.e
putei cōstruuntur.	gen̄.26.d
pharao opprimit pplm̄ israel.	exo.5.b
pharao submer.est in mari	exo.14.g
pharao vidit somnium	gen̄.41.a
pharaonē timuit moyses	exo.2.c
phase solēniter celebratur	iiij.re.23.e
phase in deserto celebratur	nu.9.a
phegor idolum sit a pplo.	nu.25.d
phariseus erat in templo.	lu.18.b
phiale fiunt p salomonem	ij.para.4.c
phytonicus oīs moriatur.	leui.20.d
phythones non consulas.	deut.18.b
Phytonissa cōsulitur a saul.	1.reg.28.b
phul rex assyriorum	iiij.reg.15.a

¶De incipiētibus a lr̄a.Q.

O Quā bonus et suauis es	sap.12.a
Quāta audiuimus fa.	lu.4.d
Quāto maior est: tāto hu.	eccli.3.c
Quāto tpe heres paruulus est	gal.4.a
Quātū glorificauit se: tm̄.	apo.18.b
Quare dn̄e taces cōcul.	aba.1.a
Quare hoc vnguē: nō ve.	ioh.12.a
Quasi oliua speciosa	eccli 24.b
Quadraginta an. est te. edi.	ioh.2.d
Quatuor ventos vidit da.	dan.7.a
Quatuor animaliū vultus	eze.1.c
Quatuor quadrige egre.	zach.6.a
Quatuor aialia ple. ocu.	apo.4.c
Quatuor aialia in me. se.	apo.5.c
Que seminaue. hō: hec me.	gal.6.b
Que sursum sunt: qrite.	col.3.a
Que vidimus et audiuimus	act.4.d
Quecūq3 scripta sunt: ad no.	ro.15.a
Quē diligit dn̄s: castigat	heb.12.b
Quē deus suscī. solu. do.	act.2.d
Quercus suspēdit absalon	ij.re.18.b
querebāt iudei ie. interfi.	ioh.7.c
querebāt eū apprehēdere	ioh.7.g
Querēt ho. mortē et nō in.	apo.9.b
querere nolite. qd mādu.	lu.12.d
quesiui quē dili. aia mea	cant.3.a
qui vos audit: me audit	lu.10.c
qui de sursum ve. sup oēs est	ioh.3.d
qui intrat p ostiū: pastor est.	ioh.10.a
qui amat ani. suā pdet eā.	ioh.12.d
qui diligit me: ser. meos	ioh.14.c
qui altari ser. cū eo. par.	j.cor.9.b
qui parce se. parce et me.	ij.cor.9.b
qui gl̄iatur in dn̄o: gl̄ie.	cor.10.c
qui diligit me et tra. se p me	gal.2.d
qui xp̄i sunt: carnē suā.	gal.5.d
qui existimat se aliquid esse.	gal.6.a
qui descendit ipse est qui.	ephe.4.b
qui est imago dei inuisibilis	col.1.b
qui eripuit nos de ptāte te.	col.1.b
qui aūt oia creauit: deus est.	heb.3.a
qui totā legē seruaue. of.	iaco.2.b
qui dicit in xp̄o ma.	j.ioh.2.a
qui odit fra. suū: in tene.	j.ioh.2.b
qui facit pctm̄: ex dia. est	j.ioh.3.b
Qui nō dili. manet in mor.	j.ioh.3.c
qui ti. nō est pfectus in.	j.ioh.4.d
qui nō manet in doctrina	ij.ioh.1.c
qui bn̄ facit: ex deo est	iij.ioh.1.c
qui hz aurē audi. au.	apo.2.b
qui in gladio occidit gla.	apo.13.c
qui cū mulie. nō sunt co.	apo.14.a
quicūq3 bapti. estis chri.	gal.3.d
quinq3 panibus satiat turba	lu.9.b
quinq3 viros habuisti.	ioh.4.c
quinquaginta an. nōdū ha.	ioh.8.g
quindecim dies mā. pau.	gal.1.d
quinq3 panes ordea.	ioh.6.a
quis est iste inuol.	ioh.18.a
quis est iste q ve. de edom	esa.63.a
Quis ex vobis hn̄s centū	lu.15.a
quis arguet me de peccato	ioh.8.f
quis nos sepa. a chari.	ro.8.f
quis infir. et ego non in.	ij.cor.11.g
quis phibet me baptizari	act.8.g
quis nō ti. te o dn̄e	apo.15.b
quodcūq3 facitis: ex aio opa.	col.3.d
quō hic lrās scit.	iohā.7.b
quō predicabūt: nisi mit.	ro.10.c
quō caute ambuletis	ephe.5.d
quorū deus venter est	philip.3.d
quos pdesti. hos et vo.	ro.8.f
quos ego amo: arg. casti.	apo.3.d

¶ De incipientibus a lra. R.

R Achel plorat filios	hie.31.c
Radix omniū ma. cu.	j.timo.6.b
Rami oliuarum portantur	mat.12.a
Ramos palma. acceperunt	ioh.21.a
Rabsaces loquitur cōtra do.	esa.36.a
Rebecca ducitur in vxorem	gen̄.24.g
Rebecca gene. iacob et esau.	gen̄.25.c
Rabece nutrix moritur	gen̄.35.b
Recedite ab idolis.	ezech.14.b
Reconciliati sumus per mortē	rom̄.5.b
Rector si positus es: noli ex.	eccli.32.a
Rectores orbis deos puta	sap.13.a
Recūbe in nouis. loco	lu.14.c
Redemisti nos deo in san.	apo.5.a
Redempti estis non au. et arg.	j.pe.1.d
Reddite que sunt cesaris cesa.	lu.20.d
Regnare facit deus hypo.	ioh.34.d
Reges quatuor vincuntur ab.	gen̄.14.c
Regem videbunt in decore	esa.33.c
Regem volebant facere xp̄m	ioh.6.d
Regnum dei intra vos est	lu.17.c
Regnum dei non in sermone	j.cor.4.d
Regina austri surget in iudi.	lu.11.d
Reguli filius infirmabatur	ioh.4.g
Regina saba venit a fini.	ij.pa.9.a
Remoue a te os prauum	pu

er.4.a |
Renouamini spū mētis vr̄e	eph.4.f
Repleti sunt oēs spiritusancto	act.2.a
Repudij libellus	deu.24.a
Reputatus est vt leprosus	esa.53.b

Respice superbos et co. eos. | heb.40.b
Resurrectio xpi | mat.28.a
Reuertere sunamitis | canti.6.d
Reuelabunt celi iniqta. eius | iob.20.d
Reuelabo pudē. tua in fa. | nau.3.b
Rex gerarie abstu. sarā ab. | ge.9.b
Rex tuus veniet tibi iustus | zach.9.b
Rex regū et dñs dñantium | apo.19.c
Rex cōstituet quē deus ele. | deu.17.c
Risit sara post ostiū taber. | gen.18.b
Risus dentiū ostendit stultū | eccli.16.d
Rixā nō facies cum iracū. | eccli.8.
Rogat tobias angelum ire | tob.9.a
Romā venit paulus cū ce. | act.28.d
Rote quatuor iuxta cherubin | eze.11.d
Ruben et manasses redeūt | iosue.22.b
Rubiginē aufer de argen. | puer.25.a
Rubus visus est cōburi | exo.3.a
Ruina sansonis per colū. | iudi.16.g
Ruit hester corā assuero | hester.15.c
Ruth sequit messores in cam. | ruth.5.a

De incipientibus a lrā. S.

Saba regi. venit in hie. | iij.re.10.a
Sacerdos summus fit | exo.28.a
Sacerdos cōsecrat aaron | leui.8.a
Sacrificium offert aaron | leui.9.a
Sacrificium p leproso | leui.14.a
Saltabat filia herodiadis | mar.6.c
Saluatorē expectamus | phil.3.d
Salutatio marie ad elizabeth | lu.1.d
Salus datur infirmis | mat.8.a
Samaritanus fecit miam | lu.10.f
Samuel nascitur de anna | j.reg.1.c
Samuel dormiebat in te. | j.reg.3.a
Sanabo ꝯtritiones tuas | osee.14.b
Sanctus: sctūs: sctūs clama. | esa.9.a
Sanctificati p oblationē iesu | heb.10.b
Sanguinis fluxus quō curat | leui.15.d
Sanguis ponat sup postes | exo.12.a
Sanguis vester sup caput vrm | act.18.b
Sanguinē nō comedetis | leui.17.c
Sanson nūciat ab ange. | iudi.13.a
Sansonis interitus per co. | iudi.16.g
Sapientia fons dñi | eccli.1.a
Sapiētia septem colūnas | puer.9.a
Sapiētia hois lucet in vul. | ecc.8.a
Sapiētia mundi stulticia est | j.cor.3.d
Sapientiā petiuit salomon | iij.re.3.a
Sapite que sursum sunt | col.3.a
Sara virgo exaudita a deo. | tob.3.b
Saul rex israel moritur | j.pa.10.d
Sathanas trāsfi. se in an. | ij.cor.11.c
Scalā vidit iacob in som. | gen.28.c
Scientia inflat: chari. edifi. | j.cor.8.a
Scribe vocantur | hester.2.c
Scabrones serpē: mittantur | deu.7.c
Sedechias rex iuda exce. | hie.39.b
Secretum meum mihi | esa.24.c
Scdm miam suā sal. | titū.3.b
Sedeo regina et vidua | apo.18.c
Sedet in throno salomon | iij.reg.2.c
Sedebit ppls in pulchri. | esa.32.d
Semen seminatur | mat.13.a.d
Senes sint sobrij et pudici | titū.2.a
Seniorē ne increpaueris | j.timo.5.a
Seon rex amorreorū percutitur | deu.2.g
Separat abrā a loth | gen.13.c
Septē annis seruiuit iacob | gen.26.
Septē boues crasse | gen.41.a
Septē filij de saul cruci | ij.reg.21.b
Septē mulieres appre | esa.4.a
Septem fratres occidunt | ij.mach.7.a
Septē sortes tribuum | iosue.19.a
Sequunt discipuli xpm | luce.5.c
Serpens erigit in deserto | nume.21.b
Sermo vester sit sale conditus | col.4.a
Seruiūt p mēses sacer. | j.para.27.a
Sermo vester sit est est: non non | iaco.5.c
Seruus est illius quis a quo su. | ij.pe.2.d
Seruus centuriōis curatur | lu.7.b
Serui obedite dominis | ephe.6.a
Seruis quō a dominis de. | exo.21.a
Sex dierū opera que deus fecit | gen.1.a
Sex odit dominus | puer.6.c
Sex hydrie in chana gal. | ioh.2.a
Sesac rex egypti ascen. hie. | ij.pa.12.a
Siba reconciliatur dauid | ij.reg.9.a
Sicelech ciuitas datur dauid | j.re.27.b
Si dixerimus qz pec. non ha. | j.ioh.1.c
Signa fiebant per manus aplorꝫ | act.5.b
Si hominibus pla. xpi seruus | gal.1.b
Si peccauerit in te fra. tuus | lu.12.a
Similitudo quasi aspectus ignis | eze.8.a
Similitudo feminis | lu.8.b
Simulator ore deci. ami | puer.11.b
Siceram nazarei non bibent | nume.6.c
Sine macula sunt ante thro. | apo.17.b
Sobrij estote et vigilate | 1.pe.5.c
Sociatur angelus tobie in vi | tobi.5.d
Socij passionum crucis et cō. | ij.cor.1.b
Socrus symonis tenebatur fe. | lu.4.f
Sodoma et go. cōburuntur | gen.19.c
Sol stetit a meri. vsqz sero. | iosue.10.c
Sol factus est niger tanqz saccus | apo.6.c

Sola sedet ciui. plena populo. threr.1.a
Soluetur sathā de car. suo apo.20.a
Soluite templum hoc ioh.2.d
Somnium vidit pharao gen.41.a
Somnia multa sequunt cu. eccle.5.a
Sors cecidit sup saulem. j.reg.10.d
Sors cecidit super ionam ione.1.c
Sors cecidit super mathiam act.1.d
Spacio centū an. fit arca noe gen.6.c
Spes vana viro insensa eccli.34.a
Spe enim saluati sumus rom.8.e
Species mulieris exhilarat eccli.36.d
Spice colliguntur ruth.2.a
Spūs dñi reple. orbē ter. sap.1.b
Spūs loqtur mysteria j.cor.14.a
Spūs dñi rapuit philippum act.8.g
Spūs vbi vult spirat. ioh.3.a
Spiritū nolite extinguere. j.tessa.5.d
Spūsctō inspirati lo. sunt ij.pe.1.d
Stabim⁹ ante tribunal christi. rom 14.b
Statue vise mysteriū aperuit dan.2.c
Statuit iesus paruulum mat. 8.c
Stella orief ex iacob nume.24.c
Stella a stella differt j.cor.15.f
Stellarū tertia ps de ce. apo.12.a
Stelle de celo ceciderunt apo.6.d
Sternuntur vestes in via mat.21.a
Stimulus mortis pctm j.cor.15.g
Stultus vt luna mutatur ecc.27.b
Succidite lucos & scul. deu.7.a
Stultus totū spm pfert puer.29.b
Stulto gloria indecēs est puer.26.a
Stulta deo est sapiētia mū. j.cor.3.d
Stultā fecit deus sa. huius mū. j.cor.1.c
Stultitia est verbū crucis j.cor 1.c
Simeon sacer. magnus eccli.50.a
Symon sacer. summus j.mach.13.f
Simon magus act.8.b
Submersus pha in mari exo.14.g
Subiecti estote oi creature j.pe.2.c
Suadeo tibi emere aurum apo.3.d
Sufficit tibi paule grā mea ij.cor.12.c
Sulphur cadit de celo gen.19.e
Surget gens contra gentem lu.21.c

De incipientibus a lra T.

Tabernaculū federis exo.26.a
Tabernaculū portatur nu.4.g
Tabernaculi ordo exo.35.b
Tabernaculo im. lu. ob iob.18.b
Tabule due itez dantur exo.34.a
Tacere feci nocte ma. tuam osee.4.b
Tacentia stulti & sapientis eccli.20.a
Teipsum castum custodi j.timo.5.b
Templum edificat salomon ij.pa.3.a
Templum completur ij.pa.7.c
Templum fundatur j.esdre.3.c
Templū dei estis vos j.cor.3.d
Templi mensuratio ezech.41.a
Tempus omnia habent eccle 3.a
Tempus meū nōdū venit ioh.7.a
tempus breue est j.cor.7.e
tempus prope est apo.1.a
tempus non erit amplius apoc.10.c
tpe accepto exaudiui te ij.cor.6.a
tentatur xps a diabo. mat.4.a
tentatio vos non appre j.cor.10.c
tentoria fiunt taber. exo.38.b
tentoria erigebantur ad im. nume.9.d
ter in anno festa cele. exo.23.b
ter virgis cesus sum. ij.cor.11.e
tertia die suscitabit nos osee.6.a
tertia die xps resurre. mat.28.a
terre pmissionis māsio nume.33.a
terminus terre pmissionis nu.34.a
terminus plagarum ezec.47.d
thamar vir opprimitur ij.reg. 13.c
thamar corrumpit a iuda gen.38.d
thecuites loquitur p salo. ij reg.14.c
thesaurū templi ondit eze. esa.39.a
timotheus fugit ad pha. j.mach.5.e
tophet nō voca. am. hiere.7.g
tollatur crux & sequat chri. lu.9.c
torta panis datur hiere. hie.37.d
timor meus vbi est dicit dñs mal.1.b
timor dñi: radix sapientie eccli.1.c
Timor dñi multa bo. facit eccli.2.b
Timete deū & date illi ho. apo.14.b
Timens deū faciet bona eccli.15.a
Timēs fili⁹ melior est mille ecc.16.a
Timēti deū nō oc. mala eccli.33.a
Tracta cū iusto de iusti. ec.37.b
Tradetur xps gentibus lu 10.f
Traduntur scripta regis esdre. iij. esd.4.f
Transfert enoc in paradi. gen.5.c
Translatio iude in babylo. iiij.reg.25.c
Transmigratio iude & isra. ij.pa.36.d
Transfiguratio xpi lu.9. mar.17.a
Tres pagi. sunt tres dies gen.40.c
Tres filios parit vxor osee osee.1.a
Tres sunt q testimo. dant j.ioh.5.b
Tria sunt insatiabilia puerb.30.c
Tribus terra israel diuidit iosue.13.a
Tribus annis roboaz am. ij.pa.11.c
tribus israel duodecim apoc.7.b

Triphon pdidit iudam j.mac.12.f
Tristicia impleuit cor vrm ioh.16.b
Thronus dauid firmatur ij.reg.7.b
Tuba sit tibi in gutture osee.8.a
Tubarū sono cōgre.ppl'i nu.10.a
Tumulos vestros apriā ezech.37.a
Turbā magnā vidi apo.7.c.
Turpe est in ecclesia mulieri j.cor.14.g
Turpia non reuelanda leui.18.b
Turris babylonis edificat gen.11.a
Turris qnquagin.cubi. ij.mach.13.b
Turmas tres chaldei fecerūt iob.1.b

¶ De incipientibus a lra.V.

Vanitati creatura subie. ro.8.b
Vas electiōis est mihi act.9.c
Vasa argentea postulantur exo.12.c
Vasa tēpli ptulit rex cyrus j.es.1.d
Vasthi regina abijcitur hester.1.d
Vaticinare de omibus istis eze.37.d
Verba tua sicut gemelli canti.2.b
Ubi thesau.tuus:ibi cor tuū lu.12.d
Ubi corpus:ibi congre.aqle lu.17.g
Ve eis qui recesserūt a me osee.7.d
Ve qui cogitatis inutile michee.2.a
Ve vo hypocritis mat.23.c
Verbū caro factum est ioh.1.b
Verbū dei nō est alliga. j.timo.2.b
Verba vite eterne habes ioh.6.g
Velox depositio tabernac. 2.pe.1.c
Venditur ioseph hismaelitis ge.37.f.
Veneratur mardocheus hester.6.c
Veniet dñs & oēs sancti cū. zach.14.a
Ventus peussit do.filios iob. iob.1.d
Ventosa verba nō hñt finē iob.16.a
Vestes purpuree exo.39.a
Vestes scinduntur a rege iiij.reg.19.a
Vestigia ei⁹ secutus est pes iob.23.c
Vestib⁹ adornat iudith iudith.10.a
Vincenti dabo edere de li. apo.2.b
Victime p delictis leui.7.a
Video aliā legē in mē.meis ro.7.b
Vidi aquam egre.de tem. eze.47.a
Vidi alterū angelū ha sig. apo.7.a
Vidua ponit duo minuta apo.12.d
Vidua colligit ligna iij.reg.17.b
Vidua postulat iudicium lu.18.a
Viduas hono.q vere vi. j.timo.5.a
Vincit sapiētia maliciā sap.7.d
Vincere in bono malū roma 12.d
Vincunt quat.reges ab abraā. gen.14.c
Vineas destruxit grando exo.9.f
Vineas plantaui & rigaui eccle.2.a
Vinū dat regi neemias neemie.2.a
Vinū fortius oibus iij.esdre.3.d
Vinū dño nō libabunt osee.9.a
Vir claudus baiulabat act.3.a
Vir vestitus lineis dan.10.a
Viri galilei qd statis aspi. act.1.b
Virga aaron floruit nume.17.c
Virgas decorticauit iacob gen.30.f
Virgo concipiat & pariet ese.7.c
Virga isrl pīecta est amos.7.a
Virgo cogitat q dei sunt j.cor.7.f
Virgines sunt & se.agnū. apo.14.a
Virginitatis signa. deu.22.c
Virtutes fiebāt p ma.pau. act.19.b
Visio arboris nabuch. dan.4.b
Visionis res aperitur dan.10.c
Visus est in ter.& con. baruch.13.d
Visum recepit tobias tobie.11.c
Vita nra vapor est ad. iacob.4.d
Vitis frondosa israel osee.10.a
vitis vera xps est ioh.15.a
vlmus in solitudine esa.41.c
vltio vxoris leuite. iudi.20.g
Unde ememus panes ioh.6.a
Ungit dauid in regem. ij.reg.5.a
vngunt salomonē in regē j.pa.29.f
vnus omnium introitus sap.7.a
vnus ex vobis me tradet. ioh.13.c
vnusqsq ppriā merce.ac. j.cor.3.b
vnus deus:vna fi.vnū bapt. ephe.4.b
vnusqsq vxorē suā dili. ephe.5.g
vocat xps petrū & an. mat.4.c
vocat xps matheum mat.9.a
vocabit iudiciū ad ignem amos.7.a
vocabit hierlm ci.veri. zach.8.a
volo aūt iuniores nu. j.timo.5.b
voluntas dei sanctifica.vra. j.tes.4.a
vos estis templum dei. ij.cor.6.b
votum est semper persoluen. leui.27.a
vox clamantis in deserto. mar.1.a
vrbs fortitudinis syon esa.26.a
vrbes refugij segregentur deut.19.a
vrbes separentur fugiti iosue.20.a
vrbes tuas demolliar ezech.26.b
vxor tobie iunioris fit sara tob.7.d
vxores alienigene di. j.esdre.10.c
vuas acerbas comedetis eze.18.a
vulpes congre.san.ad se. iudi.15.a
vulpes foueas habent. lu.9.g

¶ De incipiētibus a littera.Z.

Zabulonis appel. gen.30.c
Zabulo.sors ter. ios.19.a

zabulonis princeps . . . ps.67.f
zabulonis ex tri. duodecim. apo.7.b
zacharias regnat . iiij.reg.15.g
zacharias in du. spu sancto ij.pa.24.a
zacharie sanguis requiretur mat.23.d
zacharias pater ioanis pphetat lu.1.f
zacheus princeps publica. lu.19.a
zebedeus pater iacobi et ioanis mat.4.a
zebedei mater mat.20.c
zelus domus tue co.me. ps.68.b
zelotypa mulier fla.lig. eccl.26.b
zizania inimici mat.13.b
zizania sunt filij nequã. mat.13.e
zona circucinxit eum. eccli.45.a
zona pellicea ioanis baptiste. mat.3.a
zorobabel genitus a sala. mat.1.b

¶ Finis quarte tabule.

¶ Notãdũ q translatores et interpretes biblie multi fuerũt sicut dicit magr̃ l hystorijs qr ante incarnatiõez dñi annis.341.tẽporib⁹ ptolomei philadelphi regis egypti.70. interpretes floruerũt:qui leges et pphetas hoc mõ trãstulerũt. Ptolomeus studiosus et librorũ cupidus:percipiẽs apud iudeos legẽ eẽ ore dei editam:et digito illius scriptã missis eplis et muneribus:rogauit eleazarũ pontificẽ iudeorũ:vt sibi viros seniores hebraice et grece lingue peritos:q iterpretari et trãsferre valerẽt:dirigeret. Etenim sua desideria essent eã in greco trãslatã hr̃e et arciuis regalib⁹ interesse. Eleazarus aũt annuẽs eius petitioni: de vnaquaqz tribu sex legistros vel legiferẽtes destinauit. hi sunt.72.interpretes:q lz.72.fuerũt more sacre scripture:tñ cõiter dicũt.70.qr si duo super sunt hoc est modicũ respectũ.70. Qui venientes ad regẽ pentatheucũ et pphetas trãsferentes coram rege:disputauerũt de vno deo colẽdo:et q nulla creatura eẽt deus. Inde est:q vbicunqz occurrebat eis in trãsferendo de trinitate vel sub silentio preteribãt:vel enigmatice trãstulerũt:ne tres deos colẽdos tradidisse viderent̃:similr̃ de incarnatiõe verbi facientes. Unde translatio.72.qñqz est superflua:qñqz diminuta. Post incarnationẽ aũt dñi et passionẽ:annis.124.aquila quidã iudeus ad fidẽ cõuersus sed postea in heresim lapsus:primus interpres fecit aliã trãslationẽ de hebraico in grecũ tpe hadriani imperatoris. Deinde post annos.53.theodotio fecit tertiã trãslationẽ sub cõmodo. Deinde post annos 30.symmachus interpres claruit sub seuero. Deinde post annos.8.inuenta est quedam trãslatio hierosolymis:cuius autor ignorat̃:que dicta est vulgata trãslatio:vel qnta editio. Deinde post ãnos.18.tpe alexãdri supuenit origenes: vidẽs istas trãslationes imperfectas:incepit corrigere trãslationẽ.72.interpretũ per posteriores iã dictas translationes. Uel fm aliquos solũ trãslationẽ theodotiõis correxit et miscuit: scilicet supplens diminuta:et reiiciẽs superflua. Ubicũqz igit̃ ad trãslationẽ.72.interpretum aliqd addidit ex trãslatiõibus sequẽtibus:vel vbi addidit que deerant:ibi ponebat astericũ vel asteriscum.i.stellam vel formã astri:per qd innuit q p additionẽ illam elucescebãt que prius deerãt. Et dr̃ astericus ab aster et icon qd est imago vel signum:et producit penultimã:qr apud grecos:icon scribit̃ per ei dipthongon: et dicit̃ astericus fm modernos:vel asteriscus fm antiquos:et tũc dicit̃ ab astris.i.stellis:et icon. Ubi vero erat superfluum:ponebat obelũ. Obelus enim grece dicit̃ sagitta latine vel veru: signãs per hoc q ibi superflua erat. Deinde ipse origenes fecit aliã:trãslationẽ p se plenã sine his signis. hi oẽs transtulerũt de hebraico in grecũ. Deinde quidaz volẽtes hr̃e oẽs istas trãslationes:simul scribebant libros:sic eos ordinãtes:q in medio cuiuslibet folij ponebãt sex colũnas:a summo deorsum descendentes:ponẽtes in prima:verba trãslationis prime:in secũda secũde et sic de alijs. Et isti libri dicti sunt hexapla:ab hexa grece quod est sex l itine:quasi sex culpa:vel dr̃ hexapla:quasi liber habẽs sex translationes rectas vel rectificatas. Quidã tñ exapla exponunt simpliciter pro exemplaria. Et his tẽporibus multi vtriusqz lingue scioli fecerũt alias trãslatiões predictis grecis trãslationib⁹ in latinũ. Nouissime superueniẽs beatus hieronymus peritus in trib⁹ linguis:hebraica:greca:latina. Primo correxit trãslationẽ.72.iterpretũ in latino cũ astericis et obelis postea vero trãstulit imediate bibliã de hebreo in latinũ sine astericis et obelis.

Et hec trāslatiōe nūc vbiq3 vtit̄ tota romana ecclesia: 3 nō in oībus libris. Et ipsius
trāslatio merito ceteris antefert̄: q2 est verboꝝ tenacior: ꝗ pspicuitate sententie clarior.
Et trāslatio prima. s. 72. interpretū facta est in alexandria ciuitate: que metropolis est
egypti. Alie aūt trāslationes in diuersis partibus mūdi: vbi tūc magistri polluerūt.
¶ Nota ꝗ vbicūq3 in libris veteris testa: mēti mēdositas reperit̄: recurrēdū est ad volu-
mina hebreoꝝ q2 vetus testm̄ primo in lingua hebrea scriptū ē. Si vero in libris no-
ui testamēti: recurrēdū est ad volumina grecoꝝ: q2 nouū testm̄ primo in lingua gre-
ca scriptū est: preter euāgelium mathei: ꝗ epistolam pauli ad hebreos.
¶ Notādū ꝗ oīs sacra scriptura quadriformi rōne distinguit̄ siue exponit̄. Aut enī3
in historico vel l'rali intellectu: aut allegorico: aut anagogico: aut tropologico vl' mo-
rali solet accipi. Historia nāq3 ē: qn̄ res aliqua quō s3 l'raȝ dicta vel facta sit: plano ser-
mone refert̄: vt cū di. Ppls israel ex egypto saluat⁹: tabernaculū dn̄o fecit. Et di ab hi
steron. i. videre vel cognoscere q2 antiq̄⁹ nemo scribebat historiā: nisi q vidisset. Et sic
qn̄ dictiōes intelligunt̄ simplr̄ vt sonāt: est sensus l'ralis vel historic⁹. Allegoria autē
est: cū verbis siue rebus mysticis p̄sentia christi ꝗ eccl'ie sacramēta signant̄. Uerbis vi-
delicet: vt ait Esaias. Egredieē virga de radice iesse: qd̄ aperte ē dicere. Nasceē virgo ma-
ria de stirpe dauid: ꝗ de ea xp̄s nasceē. Rebus mysticis ē ppl's israel ab egyptiaca serui-
tute p sanguinē agni liberat⁹. Allegorice ecclesiā signat: q p passionē xp̄i a demōiaca ser
uitute liberata est. Et nota ꝗ allegoria multis modis exponit̄. Qn̄q3 a p̄sona: vt isaac
signat xp̄m. qn̄q3 a re ꝗ nō p̄sona: vt aries occisus significat xp̄i carnē passam: qn̄q3 a lo
co: vt xp̄s p̄dicatur⁹ ascēdit in mōtē: vbi eminētia loci signat ei⁹ sapiētiā: ꝗ excellētiaȝ
qn̄q3 a numero: vt apprehenderūt septē mulieres virū vnū. i. septē dona grāȝ xp̄i. qn̄
q3 a negocio vel facto vt interfectio golie ad dauid: interfectionē diaboli a xp̄o signat.
Anagogia aūt ad superiora ē ducēs, locutio: q̄ de p̄mio futuro: ꝗ de ea q̄ i celis est vita fu
tura: apertis siue mysticis sermōib⁹ disputat. Aptis vt cū di Beati mūdo corde. My
sticis: vt cū di Beati q lauāt stolas suas. vt sit illis ptās in ligno vite ꝗ p portas itrent
ciuitatē. Qd̄ sic exponit̄ analogice. Beati q mūdant cogitatiōes suas, ꝗ actus: vt sit illis
ptās vidēdi dn̄m nr̄m iesum xp̄m: q dicit. Ego sum via: vita ꝗ veritas: ꝗ p doctrinā ꝗ
exēpla precedētiū patrū intrāt in regna celoꝝ. Et sic ē differētia inter allegoriā ꝗ ana
goriā: q2 allegoria ē mysticus sensus ptinēs ad militātē ecclesiā in qua sumus: s3 ana
gogia est apertus sensus ptinens ad ecclesiā triūphātē: q est cōitas sctoꝝ iā triūphās ꝗ re
gnās. Tropologia vero est moralis locutio: q̄ ad instructionē ꝗ correctionē aioꝝ
mystice siue aperte respicit. Mystice vt ait salomon. Omni tpe sint vestimēta tua can
dida: ꝗ oleū de capite tuo nō deficiat: qd̄ est dicere. Omni tpe sint opa tua mūda: ꝗ cha
ritas de corde tuo nō deficiat. Aperte vt Joānes dicit. Filioli nō diligamus verbo neq3
lingua: sed ope ꝗ veritate. Et vt breuiter habeas. Historia docet factū: tropologia facien
dū: allegoria credēdū: anagogia appetēdū. Un̄ versus. Lra gesta docet: qd credas allego
ria. Moralis qd agas: quo tēdas anagogia. Hec patēt in hac dictione hierusalē. Histo-
rice eni3 est nomē ciuitatis. Tropologice: est typus anime fidelis. Allegorice: figura
eccl'ie militantis. Anagogice typū gerit ecclesie triumphātis. Unde versus. Sicut hie-
rusalē polis est terrena fidelis. Constans ecclesia mons fortis patria summa.

DIES PRIMVS
DIES SECVNDVS
DIES TERCIVS
DIES QVARTVS
DIES QVINTVS
DIES SEXTVS

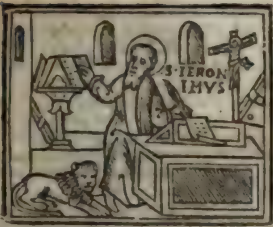

¶ Incipit epl'a bti hieronymi ad Paulinum presbyterum de oibus diuine historie libris. ¶ Cap. j.

FRater ambrosius tua mihi munuscula perferens: detulit + simul et suauissimas litteras: que a principio amicitiarum fidem probate iam fidei et + veteris amicicie + noua preferebant. Uera enim illa necessitudo est et christi glutino copulata: quam non vtilitas rei familiaris: non presentia tantum corporum: non subdola et palpans adulatio: sed dei timor et diuinarum scripturarum studia conciliant. ¶ Legimus in veteribus historijs: quosdam lustrasse prouincias: nouos adijsse populos: maria transiisse: vt eos quos ex libris nouerant coram quoque viderent. Sic pithagoras memphiticos vates: sic plato egyptum et archytam tarentinum: eamque oram Italie que quondam magna grecia dicebatur laboriosissime peragrauit: vt qui athenis magister erat et potens: cuiusque doctrinam achademie gymnasia personabant: fieret peregrinus atque discipulus: malens aliena verecunde discere: quam sua impudenter ingerere. Denique cum litteras quasi toto orbe fugientes persequitur: captus a piratis et venundatus et etiam tyranno crudelissimo paruit: ductus captiuus: vinctus et seruus: tamen quia philosophus + maior emente se fuit. Ad Titum liuium lacteo eloquentie fonte manantem de vltimis hispanie galliarumque finibus quosdam venisse nobiles legimus: et quos ad contemplationem sui roma non traxerat: vnius hominis fama perduxit. Habuit illa etas inauditum omnibus seculis celebrandumque miraculum: vt vrbem tantam ingressi aliud extra vrbem quererent. Apollonius siue ille magus vt vulgus loquitur: siue philosophus: vt pythagorici tradunt: intrauit persas: pertransiuit caucasum: albanos: scythas: massagethas: opulentissima indie regna penetrauit: et ad extremum latissimo phison amne transmisso peruenit ad brachmanas: vt hiarcham in throno sedentem aureo et de Tantali fonte potantem: inter paucos discipulos de natura: de moribus: ac de cursu + dierum et siderum audiret docentem. Inde per elamitas: babylonios: chaldeos: medos: assyrios: parthos: syros: phenices: + arabes: palestinos: reuersus Alexandriam perrexit ethiopiam: vt gymnosophistas et famosissimam solis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir vbique quod disceret: et semper proficiens: semper se melior fieret. Scripsit super hoc plenissime octo voluminibus + Philostratus. Ca. ij.

QUid loquar de seculi hominibus cum apostolus Paulus vas electionis et magister gentium: qui de conscientia tanti in se hospitis loquebatur dicens: An experimentum queritis eius qui in me loquitur christus: post damascum arabiamque lustratam: ascendit hierosolymam vt videret petrum: et mansit apud eum diebus quindecim: Hoc enim mysterio hebdoadis: et ogdoadis futurus gentium predicator instruendus erat. Rursumque post annos quattuordecim assumpto barnaba et Tyto exposuit cum apostolis euangelium: ne forte in vacuum curreret aut cucurrisset. Habet nescio quid latentis energie + viua vox: et in aures discipuli de autoris ore transfusa fortius sonat. Unde et eschines cum rhodi exularet et legeretur illa demosthenis oratio quam aduersus eum habuerat: mirantibus cunctis atque laudantibus suspirans ait. Quid si ipsam audissetis bestiam: sua verba resonantem. Capitu. iij.

NEc hoc dico quod sit aliquid in me tale: quod vel possis a me audire: vel

Marginalia (left): al's + non debet esse simul — al's + veteri — al's + nouam — pithagoras — Plato — Archytas — al's + maiore mente.

Marginalia (right): Titus liuius — Appolonius — Bragmane — hyarcas — Hera. li. i. ser. — al's + dierum su. peresit. — al's + arabis — Tale. li. 4 — Laerti' i vita talesis. — heredot' libro. 3. — Pōponius mella lib. 3. — Philostratus — al's + philostrat'. — Act. 9. c. — 2. cor. 13. — a. Gal. j. d — Ibidē. 2. a. — Gal. j. d. — Ibidē. 2. a. — al's + viue vocis actus — Eschines — Demosthenes

telis disceres: sed quo ardor tuus et discendi studium etiam absque nobis per se probari debeat. Ingenium docile et sine doctore laudabile est. Non quid invenias, sed quid queras consideramus. Mollis cera et ad formandum facilis: etiam si artificis et plaste cessent manus: tamen virtutis totum est quicquid esse potest. Paulus apostolus ad pedes gamalielis legem moysi et prophetas didicisse se gloriatur: ut armatus spiritualibus telis: postea doceret confidenter. Arma enim nostre militie nō carnalia sunt: sed potentia deo: ad destructionem munitionum et cogitationes destruentes: et omnem altitudinem extollentem se aduersus sententiam dei et captiuantes omnem intellectū ad obediendū christo: et parati subiugare omnē inobedientiā. Timotheū scribit ab infantia sacris litteris eruditū: et hortatur ad studiū lectionis ne negligat gratiā que data sit ei per impositionē manus presbyterij. Tito precipit ut inter ceteras virtutes epi quas breui sermone depinxit: scientiam quoque non negligat scripturarum: obtinentē inquit eū qui sm doctrinā est fidelem sermonē: ut potens sit exhortari in doctrina sana: et contradicētes reuincere.

Paulus apostolus Act. 22. a. 2. cor. 10. b.

2. Thi. 3. d.

Titū. j. b

Capitulum quartum.

Sancta quippe rusticitas solū sibi prodest: et quātum edificat ex vite merito ecclesiā christi: tātum nocet si destruentibus non resistat. Malachias propheta: imo per Malachiā dñs interrogauit sacerdotes legem. Intantum sacerdotis officium est: interrogatum respondere de lege. Et in Deuteronomio legimus. Interroga patrē tuum et annūciabit tibi: seniores tuos et dicēt tibi. In psalmo quoque centesimo decimooctauo: Cātabiles mihi erāt iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Et in descriptione iusti viri cum eū arbori vite dauid que est in paradiso compararet: inter ceteras virtutes hoc etiam intulit. In lege dñi voluntas eius: et in lege eius meditabitur die ac nocte. Daniel in fine sacratissime visionis ait iustos fulgere quasi stellas: et intelligentes, idest doctos quasi firmamentū. Uides quantum inter se distent iusta rusticitas et docta iustitia. Alij stellis alij celo comparantur. Quamquam iuxta hebraicam veritatē vtrumque de eruditis possit intelligi. Ita eni apud eos legimus. Qui aūt docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamēti: et qui ad iustitiā erudiunt multos: quasi stelle in perpetuas eternitates. Cur paulus apostolus vas electionis? Nempe quia vas legis et scripturarum sanctarum erat armariū. Pharisei stupent in doctrina dñi: et mirantur in Petro et Joāne quōmodo legē sciant cum litteras nō didicerint. Quicquid eniz alijs exercitatio et quotidiana in lege meditatio tribuere solet: illis hoc spūssanctus suggerebat. Et erāt iuxta quod scriptū est docibiles deo. Duodecim annos saluator impleuerat: et in templo sedens de questionibus legis interrogans: magis docet dum prudenter interrogat. Nisi forte rusticum petrum rusticū Joannē dicimus: quorum vterque dicere poterat. Et si imperitus sermone non tamen scientia. Joānes rusticus: piscator indoctus: et vnde illa vox obsecro. In principio erat verbum: et verbū erat apud deum: et deus erat verbum? Logos grece multa significat. Nam et verbū est: et ratio et supputatio: et causa vniuscuiusque rei per quam sunt singula que subsistūt: que vniuersa recte intelligimus in christo. Cap. 5.

Malach. j. et ij. ca. Moysi Deut. 32. a. Dauid Psal. 118

Psal. 1.

Dan. 12. b

Ibidem

Act. 9. c Mat. 7. d Act. 4.

Jo. 6. e. Luc. 2. f.

2. cor. 11. b

Hoc doctus plato nesciuit, hoc demosthenes eloquēs ignorauit. Perdam inquit sapientiā sapientium: et prudentiam prudentiū reprobabo. Uera sapientia perdet falsam sapientiam. Et quamquam stultitia predicationis in cruce sit: tamen Paulus sapientiā loquitur inter perfectos. Sapientiam aūt non seculi huius: nec principum seculi istius qui destruuntur: sed loquitur dei sapientiā in mysterio absconditam: quam predestinauit deus ante secula. Dei sapientia christus est. Christus enim dei virtus et dei sapientia. Hec sapientia in mysterio abscondita est: de qua et noni psalmi titulus prenotatur pro occultis filij. In quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi. Et qui in mysterio absconditus erat predestinatus est ante secula: predestinatus autem et prefiguratus in lege et prophetis. Unde et prophete appellabantur videntes: quia videbāt

Abdie. j. a. Esa. 29. e. j. cor. j. c. j. cor. ij. b j. cor. j. d.

Col. 2. a.

eum quem ceteri non videbant. Abraam vidit diem eius: et letatus est. Aperiebantur celi Ezechieli: que populo peccatori clausi erant. Reuela inquit dauid oculos meos: et considerabo mirabilia de lege tua. Lex enim spiritalis est: et reuelatione opus est vt intelligatur: ac reuelata facie dei gloriam contemplemur. Liber in apocalypsi septem sigillis signatus ostenditur: quem si dederis homini scienti litteras vt legat: respondebit tibi: Non possum. Signatus est enim. Quanti hodie putant se nosse litteras: tenent signatum librum nec aperire possunt: nisi ille reseruauerit qui habet clauem dauid qui aperit et nemo claudit: claudit et nemo aperit. In actibus apostolorum sanctus eunuchus immo vir (sic enim eum scriptura cognominat) cum legeret Esaiam prophetam: interrogatus a Philippo. Putas ne intelligis que legis respondit + que. Quomodo possum nisi aliquis me docuerit? Ego vt de me loquar interim nec sanctior sum hoc eunucho: nec studiosior qui de ethyopia id est de extremis finibus mundi venit ad templum: reliquit aulam regiam: et tantus amator + legis diuine + que scientie fuit: vt etiam in vehiculo litteras legeret sacras. Et tamen cum librum teneret et verba domini cogitatione conciperet: lingua volueret: labiis personaret: ignorabat eum quem in libro nesciens venerabatur. Venit philippus ostendit ei Jesum qui clausus latebat in littera. O mira doctoris virtus. Eadem hora credidit eunuchus: baptizatur: fidelis et sanctus est ac magister de discipulo: + plus in deserto fonte ecclesie quam in aurato synagoge templo repperit. Hec a me perstricta sunt breuiter. Neque enim epistolaris angustia euagari longius patiebatur: vt intelligeres te in scripturis sacris sine preuio et monstrante semitam non posse ingredi. Cap. 6.

Re.j.a. j. Re.g.b. Joa.8.g. Eze.j.a. psal.118. Ro.7.c. 2.cor.3.d Apoc.5.a Esa.29.b. Apo.3.b. — Act.8.e. — als super est + que — al non habet + legis — als non habet + que — al + sacer

Taceo de grammaticis: + rhetoribus: philosophis: geometris: dyalecticis: musicis: astronomis: astrologis: medicis: quorum scientia mortalibus saltis vel vtilissima est: et in tres partes scinditur: in doctrinam: rationem et vsum. Ad minores artes veniam: et que non tam + lingua quam manu administrantur. Agricole: cementarij: fabri metallorum lignorumque cesores: lanarij quoque et fullones et ceteri qui varias supellectilem et vilia opuscula fabricant: absque doctore esse non possunt quod cupiunt. Quod medicorum est promittunt medici: tractant fabrilia fabri. Sola scripturarum ars est: quam sibi passim omnes vendicant. Scribimus indocti doctique poemata passim. Hanc garrula anus: hanc delirus senex: hanc sophista verbosus: hanc vniuersi presumunt: lacerant: docent: antequam discant. Alij + abducto supercilio grandia verba trutinantes: inter mulierculas de sacris litteris philosophantur. Alij discunt proh pudor: a feminis quod viros doceant. Et ne parum hoc sit: quadam facilitate verborum: immo audacia edisserunt alijs: quod ipsi non intelligunt. Taceo de meis similibus: qui si forte ad scripturas sanctas post seculares litteras venerint: et sermone composito aures populi mulserint: quicquid dixerint: hoc legem dei putant. Nec scire dignantur quid prophete quid apostoli senserint: sed ad sensum suum incongrua aptant testimonia. quasi grande sit et non viciosissimum dicendi genus deprauare sententias: et ad voluntatem suam sacram scripturam trahere repugnantem. Quasi non legerimus homerocentonas Virgilio centonas: ac non sic etiam et maronem sine christo possimus dicere christianum: quia scripserit: Iam redit et virgo redeunt saturnia regna. Iam noua progenies celo demittitur alto. Et patrem loquentem ad filium. Nate mee vires mea magna potentia solus. Et post verba saluatoris in cruce. Talia perstabat memorans: fixusque manebat. Puerilia sunt hec et circulatorum ludo similia: docere quod ignores: immo (vt cum stomacho loquar) ne hoc quidem scire quod nescias.

als + rhetoricis. — al + logo — Horati. li.2.epla — als + ad ducto — Isidorus ethycorum li.1.ca.38 — Vir in bucolico.4. — Eneid.1. — Eneid.2.

Capitulum septimum.

Videlicet manifestissima est genesis in qua de creatura mundi: de exordio generis humani: de diuisione terre: de confusione linguarum: de descensione vsque ad egyptium scribi

Gen.j.et ij. — Gen.x.et xj. Gen.45.

tur hebreorum. ¶ Patet exodus cuȝ decem plagis: cum decalogo: cum mysticis diuinisq; preceptis. ¶ In promptu est leuiticus liber in quo singula sacrificia: immo singule pene syllabe ⁊ vestes aaron: ⁊ totus ordo leuiticus spirant celestia sacramenta. ¶ Numeri vero nonne totius arithmethice: ⁊ prophetie balaam: et quadragintaduaruȝ mansionum per heremum mysteria continent. ¶ Deuteronomium vero secunda lex: ⁊ euangelice legis prefiguratio: nonne sic ea habet que priora sunt: vt tamen noua sint omnia de veteribus? hucusq; Moyses: hucusque pentateucus: quibus quinq; verbis loqui se velle apostolus in ecclesia gloriat. ¶ Job exemplar patientie: que non misteria suo sermone complectitur? Prosa incipit: versu labitur: pedestri sermone finitur: omnesq; leges dyaletice: propositione assumptione: confirmatione: conclusione determinat. Singula in eo verba plena sunt sensibus. Et vt de ceteris sileam: resurrectionem corporum sic prophetat: vt nullus de ea manifestius ⁊ cautius scripserit. Scio inquit quod redemptor meus viuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrecturus ✠ sum ⁊ rursum circundabor pelle mea: ⁊ in carne mea videbo deum: quem visurus sum egoipse: et oculi mei conspecturi sunt ⁊ non alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo.

¶ Ueniam ad iesum nauem: qui typus domini non solum in gestis: verumetiam in nomine prefert. Transit iordanē: hostium regna subuertit: diuidit terram victori populo: ⁊ per singulas vrbes: viculos: montes: flumina: torrentes atq; confinia ecclesie: celestisq; hierusalem spiritualia regna describit. ¶ In iudicum libro quot principes populi tot figure sūt. ¶ Ruth moabitis Esaie explet vaticinium dicentis. Emitte agnum domine dominatorem terre: de petra deserti ad montem filie syō. ¶ Samuel in heli mortuo ⁊ in occisione Saul veterem legem abolitam monstrat: porro in sadoch atq; dauid noui sacerdotij nouiq; imperij sacramenta testatur. ¶ Malachim idest tertius ⁊ quartus regum liber a salomone

Exo.9.10 11.12.20. — Nu.22.23 — Nu.33. — j.cor.14.d. — vsq; ad. 3.ca.⁊.3. vsq; ad. 42.⁊.43. vsq; ad finem. — Job.19.d — Esa.✠fim — Josue.3.d — Jos.7 vsq; 11. — Jos.14. vsq; 23. — j.re.4.c. — ibi.31.d. — 2.Re.8.d — 2.Re.2.a.

vsq; ad iechoniam: ⁊ a hieroboam filio nabath vsq; ad osee ductus est in assyrios regnum iudam ⁊ regnum describit israel. Si hystoriam respicias: verba simplicia sunt: si in litteris sensum latentem inspexeris: ecclesie paucitas ⁊ hereticorū contra ecclesiam bella narrantur. ¶ Duodecim prophete in vnius voluminis angustias coartati: multo aliud quam sonant in littera prefigurant. ¶ Osee crebro nominat effraim: samariam: ioseph: iezrael: ⁊ vxorem fornicariam ⁊ fornicationis filios: ⁊ adulteram cubiculo clausam mariti: multo tempore sedere viduam: ⁊ sub veste lugubri viri ad se reditum prestolari. ¶ Johel filius fatuel describit terram ✠ duodecim tribuum: eruca: bruco: locusta rubigine vastante consumptā: ⁊ post euersionem prioris populi effusum iri spiritum sanctum super seruos dei ⁊ ancillas idest super centum viginti credētium nomina: ⁊ effusum iri in cenaculo syon Qui centum viginti ab vno vsq; ad quindecim paulatim ⁊ per incrementa surgentes: quindecim graduum numerum efficiunt qui in psalterio mistice continentur. ¶ Amos pastor ⁊ rusticus ⁊ ruborum mora distringens paucis verbis explicari non potest. Quis enī digne exprimat tria ⁊ quatuor scelera damasci ⁊ gaze: ⁊ tyri ⁊ idumee: ⁊ filiorum ammon ⁊ moab: ⁊ in septimo ⁊ octauo gradu iude ⁊ israel. hic loquitur ad vaccas pingues que sunt in samarie monte: ⁊ ruituram domum maiorem minoremq; testatur. Ipse cernit fictorem locuste: ⁊ stantem dominum super murum litum vel adamantinum ⁊ vncinum pomorum attrahentem supplicia peccatoribus: ⁊ famem in terra: non fameȝ panis nec sitim aque sed audiendi verbū dei. ¶ Abdias qui interpretatur seruus domini personat contra edom: ⁊ sanguineum terrenumq; fratrem: fratris quoq; iacob semper emulum hasta percutit spiritali. ¶ Jonas pulcherrima columba naufragio suo passionem domini prefigurans: mundum ad penitentiam reuocat: ⁊ sub nomine niniue gentibus salutem nunciat. ¶ Micheas demorasthi co

4.Re.24. — 3.Re.17. — 4.Re.17. — Osee.1. — Osee.2. — Osee.3. — Joelis.j. — al✠deest — Joelis.2. — ephe.j.c. — Amos.j. ⁊.ij. — ibi.4. — ibi.6.d. — ibi.7. — ibi.8. — Abdie capi. vnico — Jone.1.

heres christi vastationem annunciat filie latronis: et obsidionem ponit contra eam: quia maxillas percusserit iudicis israel. ¶ Naum cōsolator orbis increpat ciuitatem sanguinum: et post euersionem illius loquitur. Ecce super mōtes pedes euangelizantis et annunciantis pacem.

¶ Abacuc luctator fortis et rigidus stat super custodiam suam: et figit gradum super munitionem vt christum in cruce cōtempletur: et dicat. Operuit celos gloria eius: et laudis eius plena est terra. Splendor eius vt lux erit: cornua in manibus eius. Ibi abscondita est fortitudo eius.

¶ Sophonias speculator et arcanorum dei cognitor audit clamorem a porta piscium: et eiulatum a secunda: et contritionem a collibus. Indicit quoque vlulatum habitatoribus pile: quia conticuit omnis populus chanaam: disperii sunt vniuersi qui inuoluti erant argento. ¶ Aggeus festiuus et letus qui seminauit in lachrymis vt in gaudio meteret: destructum templum edificat: deumque patrem inducit loquentem. Adhuc vnum modicumque et ego cōmouebo celum et terrā et mare et aridam: et mouebo omnes gentes et veniet desideratus cunctis gētibus. ¶ Zacharias memor domini sui multiplex in prophetia iesum vestibus sordidis indutum: et lampadem oculorum septē: candelabrumque aureum cum totidem lucernis quot oculis: duas quoque oliuas a sinistris lampadis cernit et a dextris: vt post equos nigros rufos varios et albos: et dissipatas quadrigas ex effraim et equum de hierusalem pauperem regem vaticinetur: et predicet sedentem sup pullum filium asine subiugalis. ¶ Malachias aperte et in fine omnium prophetarum de abiectione israel et vocatione gentium. Non est mihi ait voluntas in vobis: dicit dominus exercituum: et munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis vsque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus: et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda. ¶ Esaiam: hieremiam: ezechiel et daniel: quis potest vel intelligere vel exponere. Quorum primus non prophetiam videtur mihi texere sed euangelium. ¶ Secundus virgam nuceam et ollam succensam a facie aquilonis: et pardum spoliatum suis coloribus et quadrupes diuersis metris nectit alphabetum. ¶ Tertius principia et finem tantis habet obscuritatibus inuoluta: vt apud hebreos ipse partes cum exordio geneseos ante annos triginta non legantur.

¶ Quartus vero qui et extremus inter quatuor prophetas temporum conscius: et totius mundi philohistoricus lapidem precisum de monte sine manibus et regna omnia subuertentem claro sermone pronunciat. ¶ Dauid simonides noster pindarus et alcheus flaccus quoque catulus atque serenus christum lyra personat: et in decachordo psalterio ab inferis excitat resurgentem. Salomon pacificus et amabilis domini: mores corrigit: naturam docet: ecclesiam iungit et christum: sanctarumque nuptiarum dulce canit epithalamium. ¶ Hester in ecclesie typo populum liberat de periculo: et interfecto aman qui interpretatur iniquitas: partes conuiuij et diem celebrem mittit in posteros. ¶ Paralipomenon liber .i. instrumenti veteris epitome: tantus ac talis est: vt absque illo si quis scientiam scripturarum sibi voluerit arrogare seipsum irrideat. Per singula quippe nomina iūcturasque verborum et pretermisse in regū libris tanguntur historie: et innumerabiles explicantur euangelij questiones.

¶ Esdras et Neemias: adiutor vicz et consolator a domino: in vno volumine artantur: instaurant templum: muros extruunt ciuitatis: omnisque illa turba populi redeuntis in patriam: et descriptio sacerdotum leuitarum. israel: proselitorum: ac per singulas familias murorum ac turrium: opera diuisa: aliud in cortice preferunt: aliud in medulla retinent. Cernis me scripturarum amore raptum: excessisse modum epistole: et tamen non impleuisse quod volui. Audiuimus tantum quid nosse quid cupere debeamus: vt et nos quoque possimus dicere. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Ceterum illud so-

Jone.1. Michee.5. Naum.3 Naū.1.d Abacuc.1 Abac.2.a. Ibidē.3.b. hypallage est So.125. Aggei.1. aggei.2.b zach.3.b. 4.d. zach.4.a. zach.6. zach.9.b. als super est + a Mala.1. hier.1.c. hiere.13. a.ca.40. vsque in finem. Danie.9. Ibidē.10 xi.xij. ibidē.2.e In puerbijs In ecclesiaste. In cantiscis. Hester.2. 1.esdre.7. Nee.3. vsque ad.7.

traliculum impletur in nobis. Hoc tantum scio quod nescio. ¶ Tangam et nouum breuiter testamentum. [Cant.6.a] ¶ Matheus: Marcus: Lucas et Joannes: quadriga domini et verum cherub quod interpretatur scientie plenitudo per totum corpus oculati sunt: scintille emicant: discurrunt fulgura: pedes habent rectos: et in sublime tendentes: [Eze.1.b.] terga pennata et vbique volantia tenent se mutuo: sibique perplexi sunt: et quasi rota in rotam voluuntur et pergunt: quocunque eos flatus spiritussancti perduxerit. ¶ Paulus apostolus ad septem scribit ecclesias: octaua enim ad hebreos a plerisque extra numerum ponitur. Tymotheum instruit ac Tytum et Philemonem pro fugitiuo famulo deprecatur: super quo melius tacere puto: quam pauca scribere. [Col.4.] [2.Cor.3.] ¶ Actus apostolorum nudam quidem videntur sonare historiam: et nascentis ecclesie infantiam texere: sed si nouerimus scriptorem eorum lucam esse medicum cuius laus est in euangelio: animaduertimus pariter omnia verba illius anime languentis esse medicinam. ¶ Jacobus: petrus ioannes iudas septem epistolas ediderunt: tam mysticas quam succinctas et breues pariter ac longas: breues in verbis longas in sententijs: vt rarus sit qui non in earum cecutiat lectione. ¶ Apocalypsis ioannis tot habet sacramenta quot verba. Parum dixi: et pro merito voluminis laus omnis inferior est. In verbis singulis multiplices latent intelligentie. [Eccl. 50.i fine.] Oro te frater charissime inter hec viuere: ista meditari: nihil aliud nosse: nihil aliud querere. Nonne videtur tibi iam hic in terris regni celestis habitaculum? Nolo vt offendaris in scripturis sanctis simplicitate et quasi vilitate verborum que vel vitio interpretum vel de industria sic prolate sunt: vt rusticam contionem facilius instruerent: et in vna eademque sententia aliter doctus: aliter sentiret indoctus. Non sum tam petulans et hebes vt hec me nosse pollicear: et eorum fructus capere in terra quorum radices in celo fixe sunt: sed velle fateor: sedenti me prefero: magistrum renuens comitem spondeo. Petenti datur: pulsanti aperitur: querens inuenit. Discamus in terris: quorum scientia nobis perseueret in celo. Obuijs te manibus excipiam: et vt inepte aliquid ac de hermagore tumiditate effundam quicquid quesieris tecum scire conabor. [al's ⁊ Vide me fateor sz. tunc profiteor.] [Mat.7.b] [Luc.11.b.] [hermagoras.] Habes hic amantissimum tui fratrem eusebium qui litterarum tuarum mihi gratiam duplicauit referens honestatem morum tuorum: contemptum seculi: fidem amicicie: amorem christi. Nam prudentiam et eloquij venustatem: etiam absque illo ipsa epistola preferebat. Festina queso te: et herenti in salo nauicule funem magis prescinde quam solue.

Capitu. viij.

Nemo renunciaturus seculo bene potest vendere: que contempsit vt venderet. Quicquid in sumptus de tuo tuleris pro lucro computa. Antiquum dictum est. Auaro deest tam quod habet quam quod non habet. Credenti totus mundus diuitiarum est. Infidelis autem etiam obolo indiget. Sic viuamus quasi nil habentes: et omnia possidentes. Victus atque vestitus diuitie christianorum sunt. [2.cor.6.] Si habes in potestate rem, tuam vende: si non habes proijce. Tollenti tunicam: et pallium relinquendum est. Scilicet nisi tu semper recrastinans: et diem de die trahens caute et pedetentim tuam possessiunculas vendideris non habet christus vnde alat pauperes suos. [Mat.5.g] Totum deo dedit qui se obtulit. Apostoli tantum nauem et rhetia reliquerunt. Vidua duo era misit in gazophylatium: et prefertur cresi diuitijs. [Ibidē.4.v.] [Mar.12.v.] [Luc.21.a.] Facile contemnit omnia qui se semper cogitat esse moriturum.

¶ Explicit epistola beati hieronymi presbyteri ad Paulinum presbyterum.

¶ Incipit prefatio sancti hieronymi presbyteri in Pentateuchum moysi.

Desiderij mei desideratas accepi epistolas: qui quodam presagio futurorum cum daniele sortitus est nomen: obsecrantis vt translatum in latinam linguam de hebreo sermone penthateucum nostrorum auribus traderem. Pericu-

Iosum opus certe & obtrectatorum meorum latratibus pateus: qui me asserunt in septuaginta interpretum sugillationē noua pro veteribus cudere: & ita ingenium quasi vinum probantes: cum ego se pissime testatus sum me pro ✠ virili portione in tabernaculo dei offerre que possum: nec opes alterius aliorum paupertate fedari. Quod vt auderem origenis me studium prouocauit qui editioni antique translationem theodotionis miscuit asterico & obelo idest stella & veru omne opus distinguens: dum aut illucescere facit que minus ante fuerant: aut superflua queq3 iugulat & confodit: & maxime que euangelistarum & apostolorum auctoritas promulgauit. In quibus multa de veteri testamēto legimus que in nostris codicibus non habentur. Ut est illud. Ex egypto vocaui filium meum. Et quoniam nazareus vocabitur: & videbunt in quem compunxerunt: & flumina de vētre eius fluent aque viue: & que nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascendit que preparauit deus diligētibus se: & multa alia que proprium syntagma desiderāt. Interrogemus ergo eos vbi hec scripta sunt: & cum dicere non potuerint de libris hebraycis proferamus. Primū testimonium est in Osee: secundū in Esaya: tertium in zacharia: quartum i Prouerbijs: quintum eque in Esaya: qd multi ignorantes apocriphorum deliramenta sectantur: & hiberas nenias libris autenticis preferunt. Causas erroris non ē meum exponere Iudei prudenti factum dicunt esse consilio: ne ptolemeus vnius dei cultor etiam apud hebreos duplicem diuinitatem deprehenderet. Quod maxime idcirco faciebant: quia in platonis dogma cadere videbat. Deniq3 vbicū q3 sacratum aliquid scriptura testatur de patre & filio & spiritusancto: aut aliter interpretati sunt: aut omnino tacuerunt: vt & regi satisfacerent & arcanum fidei nō vulgarent. Et nescio quis primus autor septuaginta cellulas alexandrie mendacio suo extruxerit: quibus diuisi: eadem scriptitarint: cum aristeas eiusdem ptolemei hiperaspistes ✠ non multo post tempore Josephus nihil tale retulerint: sed in vna basilica congregatos contulisse scribant: non prophetasse. Aliud est eni3 esse vatem: aliud est esse interpretem. Ibi spiritus vētura predicit: hic eruditio & verborum copia ea que intelligit transfert. Nisi forte putandus est tullius economicum xenofontis: & platonis pythagoram: & demosthenis pro ctesifonte afflatus rethorico spiritu transtulisse. Aut aliter de eisdem libris per septuaginta iterpretes: aliter per apostolos spiritussanctus testimonia texuit: vt quod illi tacuerunt: hij scriptum esse mentiti sunt. Quid igitur? Damnamus veteres? Minime. Sed post priorum studia in domo domini quod possumus laboramus. Illi interpretati sunt ante aduentum christi: & quod nesciebāt dubijs ꝓtulere sententijs: nos post passionem & resurrectionem eius: non tam prophetiam q3 historiam scribimus. Aliter enim audita: aliter visa narrantur. Quod melius intelligimus: melius & proferimus. Audi igitur emule: obtrectator ausculta. Non damno: non reprehendo septuaginta: sed confidenter cunctis illis apostolos prefero. Per istorum os mihi christus sonat: quos ante prophetas inter spiritalia charismata positos lego: in quibus vltimum pene gradum interpretes tenent. Quid liuore torqueris? Quid imperitorum animos contra me concitas? Sicubi in translatione tibi videor errare: interroga hebreos: diuersarum vrbium magistros consule. Quod illi habent de christo: tui codices non habent. Aliud est si contra se postea ab apostolis vsurpata testimonia probauerunt & emendatiora sunt exemplaria latina q3 greca: greca q3 hebrayca. Uerum hec contra inuidos. Nunc te deprecor desideri charissime vt quia me tantum opus subire fecisti & a genesi exordium capere orationibus iuues: quo possim eodem spiritu quo scripti sunt libri in latinum eos transferre sermonem.

¶ Explicit Prefatio.

DIES PRIMVS
DIES SECVNDVS
DIES TERCIVS
DIES QVARTVS
DIES QVINTVS
DIES SEXTVS

¶ Incipit liber Genesis qui dicitur hebraice bresith.

¶ Capituli summariū. ¶ Die primo facta est lux: die secundo factum est celum die tertio factū est mare et terra: die quarto sol et luna et stelle: quinto reptantia maris et volatilia: sexto iumenta: serpentes: bestie et homo. ¶ Capitulum .j.

In principio // creauit de⁹ celū et terrā. Terra autē erat inanis et vacua: et tenebre erāt sup faciē abyssi: et spūs + dni ferebat sup aq̄s. Dixitq; de⁹. Fiat lux. Et facta ē lux. Et vidit de⁹ lucem q̄ esset bona: et diuisit + lucē a tenebris: appellauitq; lucē diē: et tenebras noctē. Factūq; est vespere et mane dies vnus. Dixit quoq; de⁹. Fiat firmamentū in medio aquarū: et diuidat aquas ab aquis. Et fecit de⁹ firmamētū: diuisitq; aquas q̄ erāt sub firmamēto ab his q̄ erāt sup firmamētū. Et factū est ita. Vocauitq; de⁹ firmamentū celū. Et factum est vespere et mane dies scđs. Dixit vero deus. Cōgregent aque q̄ sub celo sunt in locū vnū. et appareat arida. Et factū est ita. Et vocauit deus aridā terrā. Congregationesq; aquarū appellauit maria. Et vidit de⁹ q̄ esset bonū: et ait. Germinet terra herbas virētē et + facientē semē: et lignū pomiferū faciēs fructū iuxta genus suū: cuius semē in semetipso sit sup terrā. Et factū est ita. Et protulit terra herbā virētē et faciētē semē iuxta genus suū: lignūq; faciēs fructū: et habēs vnūquodq; semētē scđm speciem suā. Et vidit deus q̄ esset bonum Et factū est vespere et mane dies tertius

Dixit autē deus. // Fiāt luminaria in firmamēto celi: et diuidāt diē ac noctē: et sint in signa et tpa et dies et annos: vt luceāt in firmamēto celi: et illuminēt terrā. Et factū est ita. Fecitq; deus duo luminaria magna: luminare maius vt pesset diei: et luminare minus vt pesset nocti: et stellas. Et posuit eas + in firmamēto celi: vt lucerēt sup terrā: et p̄essent diei ac nocti: et diuiderēt lucē ac tenebras. Et vidit deus q̄ esset bonū. Et factū est vespere et mane dies quartus. Dixit etiā deus. Producāt aque reptile anime viuētis: et volatile super terrā: sub firmamento celi. Creauitq; deus cete grādia et oēm animā viuentē atq; motabilē quā pduxerāt aque in species suas: et oē volatile scđm genus suum. Et vidit deus q̄ esset bonū: bñdixitq; eis dicēs. // Crescite et multiplicamini et replete aquas maris: auesq; multiplicēt sup terrā. Et factū est vespere et mane dies quintus. Dixit quoq; deus. Producat terra aīam viuētē in genere suo. iumenta et reptilia et bestias terre scđm species suas. Factūq; est ita. Et fecit deus bestias terre iuxta species suas iumēta et oē reptile terre in genere suo. Et vidit deus q̄ esset bonū et ait. Faciamus hoiem ad imaginē et similitudinē nostrā: et psit piscibus maris et volatilibus celi et bestijs: vniuerseq; + tre: oiq; reptili qđ mouet in terra Et creauit de⁹ hoiem ad imaginē + et similitudinē suā: ad imaginē dei creauit illū: masculū et feminā creauit eos. Benedixitq; illis de⁹ et ait. // Crescite et multiplicamini et replete terrā et subijcite eam: et dominamini piscib⁹ maris et volatilib⁹ celi: et vniuersis animātibus que mouētur sup terrā. Dixitq; deus. Ecce dedi vobis oēs herbā afferentē semen sup terrā et vniuersa ligna q̄ habēt in semetipsis sementē generis sui: vt sint vobis in escā et cūctis animātibus terre: omniq; volucri celi et vniuersis que mouentur in terra: et in quibus est anima viuens: vt

A Dies .j. // ps. 88 hebr. j. c. hie. 10. b 23. q. 5. qđ ergo Als + dei. Als + deus. Dies .ij. di. 75. qđ i die. n. de sum. tri. c. j. in simul Dies .iij Als + virentes. B

Dies .iiij // ps. 135. ō maio. et oīr. c. solite. C Als hz + deus. Dies .v. J. eo. v. D Dies .vj. 35. di. de die. vj. infra. 6. a. sapie. 2. a Als + creature Als non pōt + et similitudinem. 40. di. illud. 56. di. nasci. 33. di. cy cie 5. i fi. 12. q. 1. q ablatū fuerit. // 5. ce. c. infra. 5. c infra 5. a

habebāt ad vescēdū. Et factū est ita. Viditqꝫ deus cūcta q̄ fecerat: ⁊ erant valde bona. ¶ Et factū est vespe ⁊ mane dies sextus

¶ Ca. Sū. ¶ Die septimo: quieuit deus. ope cōsummato. ⁊ bn̄dixit diei septime. De paradiso terrestri ⁊ eius fluminib⁹. Et de p̄cepto nō comedēdi de ligno sciētie boni ⁊ mali. Et quō adā imposuit noīa oīb⁹ aīalibus. Et de formatiōe eue. Ca. ij

Igit̄ pfecti sunt celi ⁊ terra: ⁊ oīs ornatus eoꝝ. Cōpleuitqꝫ deus die septīo opus suū qd̄ fecerat: ⁊ requieuit die septīo ab vniuerso ope qd̄ patrarat. ¶ Et bn̄dixit diei septimo ⁊ sctificauit illū: q2 i ipo cessauerat ab oī ope suo qd̄ creauit deus vt faceret. Iste sūt gn̄atiōes celi ⁊ terre qn̄ create sūt in die q̄ fecit deus celum ⁊ terram: ⁊ omne virgultum agri anteqꝫ oriret̄ in terra. oēmqꝫ herbā regiōis p̄usqꝫ germinaret. Nō enī pluerat dn̄s de⁹ sup terrā ⁊ hō nō erat q operaret̄ terram: sed fons ascēdebat e terra irrigās vniuersā superficiem terre. ¶ Formauit igit̄ dn̄s deus hoīem de limo terre: ⁊ inspirauit in faciē eius spiraculū vite: ⁊ factus est hō in aīam viuētē. Plātauerat aūt dn̄s de⁹ padisum voluptatis a pncipio. in q̄ posuit hoīem quē formauerat. Produxitqꝫ dn̄s de⁹ de humo oē lignū pulcrū visu: ⁊ ad vescēdū suaue: lignū et vite i medio padisi: lignūqꝫ sciē boni ⁊ mali. Et fluui⁹ egrediebat̄ de loco voluptatis ad irrigandū padisum: q̄ inde diuidit̄ in quattuor capita. Nomē vni phison. ¶ Ipe est q circuit oēm terrā euilath: vbi nascit̄ aurū: ⁊ auꝝ terre illi⁹ optimū est. Ibiqꝫ inuenit̄ bdelliū: ⁊ lapis onychin⁹. Et nomē fluuij scdi gyō. Ipe ē q circuit oēm terrā ethyopie. Nomen vo fluminis tertij tygris. Ipe vadit ꝯ assirios. Fluui⁹ aūt q̄rt⁹ ipe ē eufrates. Tulit ergo dn̄s deus hoīem: ⁊ posuit eū in padisum voluptatis vt operaret̄ ⁊ custodiret illū. Precepitqꝫ ei dicēs. Ex oī ligno paradisi comede: de ligno aūt sciē boni ⁊ mali ne comedas. In q̄cūqꝫ enī die comederis ex eo: morte morieris. Dixit q̄ꝫ dn̄s de⁹. ¶ Nō ē bonū hoīez eē solū: faciam⁹ ei adiutoriū sile sibi. Formatis igit̄ dn̄s de⁹ de humo cūctis aīantib⁹ terre ⁊ vniuersis volatilib⁹ celi: adduxit ea ad adā vt videret q̄d vocaret ea. Oē eni qd̄ vocauit adā aīe viuentis ipm̄ ē nomē ei⁹. Appellauitqꝫ adā noīb⁹ suis cūcta aīantia ⁊ vniuersa volatilia celi ⁊ oēs bestias terre. Ade vo nō inueniebat̄ adiutor silis ei⁹. Immisitqꝫ dn̄s de⁹ sopore in adā. Cūqꝫ obdormisset: tulit vnā de costis ei⁹: ⁊ repleuit carnē p ea. Et edificauit dn̄s de⁹ costā quā tulerat de adā in mulierē: ⁊ adduxit eā ad adā. Dixitqꝫ adā. Hoc nūc os ex ossibus meis: ⁊ caro de carne mea. ¶ Hec vocabit̄ virago: qm̄ de viro sumpta est. Quāobrē relinquet hō patrē suū ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo in carne vna. Erat aūt vterqꝫ nudus adā scꝫ ⁊ vxor eius ⁊ nō erubescebant.

¶ Ca. Sū. ¶ De tētatiōe ⁊ trāsgressione adā ⁊ eue: ⁊ maledictiōe ⁊ electiōe. Ca. iij

Sed ⁊ serpēs erat callidior cūctis aīantib⁹ terre q̄ fecerat dn̄s de⁹. Qui dixit ad mulierē. Cur p̄cepit vob̄ de⁹ vt nō comederetis ex oī ligno padisi? Cui rn̄dit mulier. De fructu lignoꝝ q̄ sunt in padiso vescimur: de fructu vo ligni qd̄ est in medio padisi p̄cepit nob̄ de⁹ ne comederemus: ⁊ ne tāgeremus illd̄ ne forte moriamur. Dixit aūt serpēs ad mulierem. Nequaq̄ morte moriemini. Scit enī deus q in quocūqꝫ die comederitis ex eo: aperient̄ oculi vri: ⁊ eritis sicut dij sciētes bonū ⁊ malū. Vidit igit̄ mulier q bonū eēt lignū ad vescēdū ⁊ pulchrum oculis: aspectuqꝫ delectabile: ⁊ tulit de fructu illius ⁊ comedit: deditqꝫ viro suo. Qui comedit Et apti sunt oculi amboꝝ. Cūqꝫ cognouissent se eē nudos: cōsuerūt folia ficus ⁊ fecerūt sibi pizomata. Et cū audissent vocē dn̄i dei deambulātis i padiso: ad auram post meridiē: abscōdit se adā ⁊ vxor eius a facie dn̄i dei in medio ligni paradisi. Vocauitqꝫ dn̄s deus adā: ⁊ dixit ei. Ubi

d eccl.39 c.
mar.7.d
24.q.3.q dā.ꝫ.floriani.
22.q.i.nuptie.
35.dis. sexto die in p̄tū.
A
Dies.vij.
De strys ca.licet.
Aīs + oi
exo.20. b.
heb.4.b.
Ibi.S.b.
sap.10.a.
2.ca.75.f
di.S.ca.j.
B
32.qō.ij. moyses.
de ꝯse.di. j.hi duo
dist.11.ecclasticarum
Aīs + sicien.
dist.40. illud.
di.15.c.j.
ꝯ.di.4
C
4. eccl'ia paradiso
Eccl.24.c
11.q.3.ad mēsā.§. cū dētē
ꝯ. videte igit̄.c.qd ergo.
de r di.c. vnico.in cle.
eccl.17.a
2.q.i ad limina.

B
3a.q.j.cū p bellica.
26. dist. deinde.
31. qō. j. de⁹ mas.
32.q.4. sicut.
Ibi.q.a. dixerat ra
31.q.j.q̄ modo.
33.q.v.c. ñ.e.c.hec imago d̄
sū. tri.c. vnico.in cle.di.40 illud.
de diuortijs gaudeamus
27.q.j.in p̄i.de pe. dist.2.§. adā in ꝯ. vaticinabatur.
A
mar.19.a
mar.10.a
1.cor.6.d
eplx.v.g
7.q.ij.cū societas.
a.c.lex duine.
B
33.q.2.a l monere
De biga. debitum
de p.di.j. vt cognouerit. Ire ca.sapie.a
Ire ca.sꝫ
eccl.15.b
2.cor.11.a
35.di.sexto die.
ꝯ.di.c.j.

te. Qui ait. Vocem tuam domine audiui in paradiso: et timui eo quod nudus essem: et abscondi me. Cui dixit dominus. Quis enim indicauit tibi quod nudus esses: nisi quod ex ligno de quo preceperam tibi ne comederes comedisti? Dixitque adam. Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi + de ligno et comedi. Et dixit dominus deus ad mulierem. Quare hoc fecisti? Que respondit. Serpens decepit me: et comedi. Et ait dominus ad serpentem. Quia fecisti hoc: maledictus es inter omnia animantia et bestias terre. Super pectus tuum gradieris: et terram comedes cunctis diebus vite tue. Inimicitias ponam inter te et mulierem: et semen tuum et semen illius. Ipsa conteret caput tuum: et tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoque dixit. Multiplicabo erumnas tuas et conceptus tuos. In dolore paries filios: et sub viri potestate eris: et ipse dominabitur tibi. Ade vero dixit. Quia audisti vocem vxoris tue: et comedisti de ligno ex quo preceperam tibi ne comederes: maledicta terra in opere tuo. In laboribus comedes ex ea cunctis diebus vite tue. Spinas et tribulos germinabit tibi: et comedes herbas terre. In sudore vultus tui vesceris pane tuo: donec reuertaris in terram de qua sumptus es: quia puluis es et in puluerem reuerteris. Et vocauit adam nomen vxoris sue eua: eo quod mater esset cunctorum viuentium. Fecitque dominus deus ade et vxori eius tunicas pelliceas: et induit eos: et ait. Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est: sciens bonum et malum. Nunc ergo + ne forte mittat manum suam et sumat etiam de ligno vite et comedat: et viuat in eternum. Emisit eum dominus deus de paradiso voluptatis: vt operaretur terram de qua sumptus est. Eiecitque adam: et collocauit ante paradisum voluptatis cherubin et flammeum gladium atque versatilem ad custodiendam viam ligni vite.

¶ Ca. IIII. ¶ De generatione abel et chayn: et fratricidio: et maledictione chayn: et de filijs eius vsque ad lamech: et generatione seth vsque ad noe: et quantum vixit quilibet mortuus est. C. iiij

ADam vero cognouit vxorem suam euam. Que concepit et peperit chayn dicens. Possedi hominem per deum. Rursumque peperit fratrem eius abel. Fuit autem abel pastor ouium et cayn agricola. Factum est autem post multos dies vt offerret cayn de fructibus terre munera domino. Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui et de adipibus eorum. Et respexit dominus ad abel: et ad munera eius ad cayn autem et ad munera illius non respexit. Iratusque est cayn vehementer: et concidit vultus eius. Dixitque dominus ad eum. Quare iratus es: et cur concidit facies tua? Nonne si bene egeris recipies? Sin autem male: statim in foribus peccatum + tuum aderit. Sed sub te erit appetitus eius: et tu dominaberis illius. Dixitque cayn ad abel fratrem suum. Egrediamur foras. // Cumque essent in agro: consurrexit cayn aduersus fratrem suum abel: et interfecit eum. Et ait dominus ad cayn. Ubi est abel frater tuus? Qui respondit. Nescio. Nunquid custos fratris mei sum ego? Dixitque ad eum. Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc igitur maledictus eris super terram: que aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua. Cum operatus fueris eam: non dabit tibi fructus suos. Vagus et profugus eris super terram. Dixitque cayn ad dominum. Maior est iniquitas mea: quam vt veniam merear. Ecce eijcis me hodie a facie terre: et a facie tua abscondar: et ero vagus et profugus in terra. Omnis igitur qui inuenerit me: occidet me. Dixitque ei dominus. Nequaquam ita fiet: sed omnis qui occiderit cayn septuplum punietur. Posuitque dominus in cayn signum: vt non interficeret eum omnis qui inuenisset eum. // Egressusque cayn a facie domini: habitauit profugus in terra: ad orientalem plagam eden. Cognouit autem cayn vxorem suam: que concepit et peperit enoch. // Et edificauit ciuitatem: et vocauit nomen eius ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit irad: et irad genuit mauiael: et mauiael genuit mathusael: et mathusael genuit lamech. // Qui accepit duas vxores nomen vni ada: et nomen alteri sella. Genuitque ada iabel: qui fuit pater habitantium in tentorijs: atque pastorum: et nomen fratris eius thubal +. Ipse fuit pater canentium cythara et organo. Sella quoque genuit tubalcayn: qui fuit malleator et faber in cuncta opera eris et ferri. Soror vero tubalcayn noema. Dixitque lamech vxoribus suis ade et selle. Audite vocem meam vxores lamech: auscultate sermonem meum. // Quoniam occidi virum in vulnus meum: et adolescentulum in liuorem meum. Septuplum vltio dabitur de cayn: de lamech vero septuagiesseptiens. Cognouit quoque adhuc

Gene. Iero. c. quem penitet. di. 6. c. j. §. pensandum. 33. q. v. mulier. 2 Ibi. ecce adam.
C
di. 30. illud. infi. dis. 25. de iudeis. di. 95. cum ad veri. 15. q. 1. §. j. infi. de pe. di. ij. vt cognouerit
D
et cap. sapiens. et c. Sed nec adam. de pe. d. ij. et venit de pe. di. 3 ca. iudas 35. di. ca. vj. 33. q. 5. c. adam. Aliis non hoc + de ligno. de pe. di. j ca. voluissent. §. denique. de pe. di. j serpens.
A
di. v. cum enim. 1. co. 1. g 33. q. 5. manifestum. et ca. hec imago.

23. q. 3. cum ergo. §. his q. 4 ca. cum scit
B
di. 50. c. in capite. 12. q. 2. in ecclesiastico 24. q. 3. c. cum ergo. §. sed q. de pe. di. j adam. + apostolo pisis est figura. de pe. di. j adam. di. 20. c. libet. ca. adam. di. 50. c. in capite
C
de pe. di. ij. si credisi gl. heb. 11. dist. 90. neque. 3. q. 7. in grauibus. // 14. q. 5. scriptum.
D
de pe. di. j nunquid et dis. 5. c. j. §. respexit. Aliis super est + tuum. sup. 10. a. 35. di. c. 6 in §. plationem. 1. Io. 3. b 7. q. 1. c. aduersitas. §. cum autem.

adā vxorē suā ⁊ peperit filiū: vocauitq; nomen eius seth: dicēs. Posuit mihi deus semen aliud p abel quē occidit cayn. Sꝫ ⁊ seth natus est filius quem vocauit enos Iste cepit inuocare nomen domini.

Primus inuocauit domini in ventos.

¶ Ca. Sū. ¶ De recapitulatiōe creationis hominis: de morte adē ⁊ seth ⁊ filiorum eius vsq; ad noe. Ca. v.

Hic est liber generatiōis Adā in die qua creauit deus hoiem. Ad ✠ similitudinē dei fecit illū masculū ⁊ feminā creauit eos Et benedixit illis ⁊ vocauit nomē eoꝝ adā in die q̄ creati sunt. Uixit aūt adā cētū trigīta ānis ⁊ gēuit ✠ filiū ad imaginē ⁊ similitudinem suā: vocauitq; nomē eius seth. Et facti sunt dies adam postq; genuit seth octigēti āni: genuitq; filios ⁊ filias. Et factuꝫ est oē tps qd vixit adā anni nōgēti triginta: ⁊ mortuus est. Uixit quoq; seth centūqnq; annis: ⁊ genuit enos. Uixitq; seth postq; gēuit enos octingētis septē annis: genuitq; filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies seth nōgentorūduodeciꝫ annoꝝ: ⁊ mortuus est. Uixit vero enos nonaginta annis: ⁊ genuit cayna. Post cuius ortū vixit octingētis qndecim annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias.

A M. ad ✠ similitudine imaginē ⁊. Eccl. 17. a Sap. 2. d 1. par. 1. a Alis non hꝫ ✠ filium. Sa. dixit. porro.

B Factiq; sunt oēs dies enos nōgentiqnq; anni: ⁊ mortuus est. Uixit q̄ꝫ caynaꝫ septuagita annis: ⁊ genuit malalehel. Et vixit cainaꝫ postq; genuit malalehel, octingentis quadraginta annis: genuitq; filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies caynā nongēti decē anni: ⁊ mortuus est. Uixit aūt malalehel septuagintaqnq; annis: ⁊ genuit iared. Et vixit malalehel postq; genuit iared octingētis triginta annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt omnes dies malalehel octingenti nonaginta qnq; anni: ⁊ mortuus ē. Uixitq; iared centūsexaginta duob⁹ ānis: ⁊ genuit enoch Et vixit iared postq; genuit enoch octingentis annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies iared nōgentisexaginta duo anni: ⁊ mortuus est. Porro enoch vixit sexagintaqnq; annis: ⁊ genuit mathusalē. Et ābulauit enoch cū deo. Et vixit enoch postq; genuit ✠ mathusalem trecētis annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies enoch trecētisexagintaqnq; āni. Ambulauitq; cū deo ⁊ nō apparuit: q̄ tulit eū deus. Uixit q̄ꝫ mathusalē cētūoctogintaseptē ānis ⁊ genuit lamech. Et vixit mathusalē postq; genuit lamech septingētisoctogintaduob⁹ annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies mathusalē nōgēti sexagintanouē āni: ⁊ mortuus est. Uixit aūt lamech centūoctogintaduobus annis: ⁊ genuit filiū: vocauitq; nomen eius noe: dicēs. Iste cōsolabit nos ab operibus ⁊ laboribus manuū nostraꝝ: i terra cui maledixit dn̄s. Uixitq; lamech postq; gēnuit noe quingentis nonagintaqnq; annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies lamech septingētiseptuagintaseptē anni ⁊ mortuus est. Noe vero cū qngētoꝝ eēt annorum: genuit sem: cham: ⁊ iaphet.

C Enoch litteras inuenit ⁊ primus libros edidit. Alis ✠ mathusalam. Eccle. 44. c. Heb. 11. a.

M. vel. Sa. porro. ⁊ amplius.

¶ Ca. Sū. ¶ De causis diluuij ⁊ fabrica arce ⁊ mensura eius. Et q: videntes filij dei filias hoim pulchras: acceperūt sibi inde vxores generantes gygātes in mūdo famosos. Ca vi.

Cumq; cepissent hoies multiplicari sup terrā ⁊ filias procreassent: vidētes filij dei filias hoim q essent pulchre: acceperunt sibi vxores ex omnibus quas elegerāt. Dixitq; deus. Nō permanebit spiritus meus in homie in eternū. q: caro est. Eruntq; dies illius centū viginti annorum. Gigātes aūt erāt sup terrā: in diebus illis. Postq; eni ingressi sunt filij dei ad filias hoium: illeq; genuerunt. Isti sunt potētes a seculo: viri famosi. Uidēs aūt deus q multa malitia hoiuꝫ esset in terra: ⁊ cūcta cogitatio cordis intēta esset ad malū oi tpe: penituit eū q hoiem fecisset in terra Et pcauēs in futuꝫ: ⁊ tactus dolore cordis intrinsecus delebo inquit hoiem quē creaui a facie terre: ab hoie vsq; ad aīantia a reptili vsq; ad volucres celi. Penitet eni me fecisse eos. Noe vero inuenit grām corā dn̄o. Hee sunt generationes noe. Noe vir iustus atq; pfectus fuit in gn̄ationibus suis: cū deo ambulauit ⁊ genuit tres filios: sem: chā: ⁊ iaphet. Corrupta est aūt terra corā dn̄o ⁊ repleta est iniqtate. Cūq; vidisset deus terram esse corruptā: q: ois qppe caro corrupat viā suā sup terrā: dixit ad noe. Finis vniuerse carnis venit corā me: repleta ē terra iniquitate a facie eoꝝ: ⁊ ego dispdā eos cum terra. Fac tibi arcā de lignis leuigatis. Mansiunculas in arca facies: ⁊ bitumi

A 35. q. 1. cuꝫ igit. §. hac itaq;. ⁊. sic quodam. Ibo. Sa.

eccl. 18. d de pe. di. 1 pdixerat ⁊ vii. legimus.

B de pe. di. 5 ca. 4. i ⁊. tenere: i glo. baruch. 3. c. 35. q. 1. c. cū igit. §. hac itaq;. J. S. D. eccl. 44. c

C

ne linies intrinsecus & extrinsec⁹. Et sic facies eã. Trecentoꝝ cubitoꝝ erit longitudo arce: quĩquaginta cubitoꝝ latitudo & triginta cubitoꝝ altitudo illius. Fenestrã in + arca facies: & in cubito cõsummabis summitatẽ eius. Ostiũ autẽ arce pones in latere deorsum. Cenacula & tristega facies in ea. Ecce ego adducã aquas diluuij sup terrã: vt interficiã oẽm carnẽ in qua spũs vite ẽ subter celũ: & vniuersa q̃ in terra sunt cõsumenẽ. Ponamq; federe meũ tecũ: & ingredieris arcã tu & filij tui: vxor tua & vxores filioꝝ tuoꝝ tecũ: & ex cũctis aiantibus vniuerse carnis bina induces in arcã: vt viuãt tecũ masculini sexus & feminini. De volucribus iuxta genus suũ: & de iumẽtis in genere suo & ex oĩ reptili terre scd̃m genus suũ: bina de oĩbus ingredienẽ tecum vt possint viuere. Tolles igiẽ tecũ ex omnibus escis q̃ mandi possunt: & cõportabis apud te: & erũt tã tibi q̃ illis in cibũ. Fecit igiẽ noe omnia q̃ p̄cepat illi deus

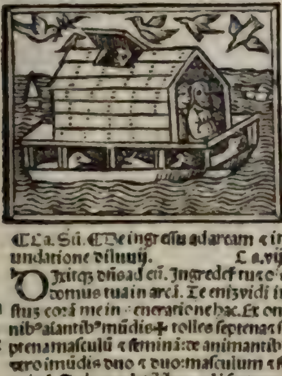

Ca. Sũ. De ingressu ad arcam & inundatione diluuij. Ca. vij.

Dixitq; dñs ad eũ. Ingredere tu & oĩs domus tua in arcã. Te eni vidi iustũ corã me in generatione hac. Ex omnib⁹ aiantib⁹ mũdis + tolles septena & septena masculũ & feminã: de animantib⁹ vero imũdis duo & duo: masculum & feminã. Sed & de volatilibus celi septena & septena masculũ & feminã: vt saluet semẽ sup faciẽ vniuerse terre. Adhuc enim & post dies septẽ ego pluã super terram quadraginta diebus & quadraginta noctib⁹ & delebo oẽm substantiã quã feci de supficie terre. Fecit ergo noe oĩa q̃ mandauerat ei dñs. Eratq; sexcentoꝝ annoꝝ cũ diluuij aque inundauerũt sup terrã. Et ingressus est noe & filij eius: vxor eius & vxores filioꝝ eius cũ eo in arcã ꝓpter aquas diluuij. De animantibus quoq; mundis & inmundis & de volucribus: & ex oĩ q̃d mouẽ sup terrã duo & duo ingressi sunt ad noe in arcã masculus & femina: sicut p̄ceperat deus noe. Cũq; transissent septẽ dies aque diluuij inundauerunt sup terram. Anno sexcentesimo vite noe mẽse scd̃o: septimodecimo die mensis rupti sunt oẽs fontes abyssi magne: & cataracte celi apte sunt: & facta est pluuia sup terrã quadraginta diebus & quadraginta noctibus. In articulo diei illi⁹ ingressus est noe: & sem: & chã: & iaphet filij eius: & vxor illius & vxores filioꝝ eius cũ eis in arcã: ipsi & omne aial scd̃m genus suũ vniuersaq; iumẽta in + genere suo & oẽ quod mouẽ sup terrã in gñe suo: cũctũq; volatile scd̃m genus suũ. Vniuerse aues oẽsq; volucres ĩgresse sũt ad noe in arcã: bina & bina ex oĩ carne ĩ qua erat spũs vite. Et que ĩgressa sunt: masculus & femina ex oĩ carne introierunt: sicut p̄ceperat ei deus: & inclusit eũ dñs de foris. Factũq; est diluuiũ quadraginta dieb⁹ sup terrã: & multiplicate sunt aque: & eleuauerunt arcã in sublime a terra. Vehementer eni inundauerunt & oĩa repleuerunt in supficie terre. Porro arca ferebatur sup aquas: & aque p̄ualuerũt nimis super terrã: opertiq; sunt oẽs mõtes excelsi sub vniuerso celo. Quindecim cubitis altior fuit aqua sup mõtes quos operuerat. Cõsumptaq; est oĩs caro q̃ mouebaẽ sup terrã volucrũ aiantiũ bestiaꝝ omniũq; reptilium que reptant super terrã. Vniuersi homines & cũcta in quibus spiraculũ vite est in terra: mortua sunt. Et deleuit deus oẽm substantiã q̃ erat super terram ab homine vsq; ad pecus: tam reptile q̃ volucres celi: & delete sunt de terra. Remansit autem solus noe & qui cũ eo erant in arca. Obtinueruntq; aque terram centum quinquaginta diebus.

Ca. Sũ. De cessatiõe diluuij: & egressu noe de arca & holocaustis. Ca. viij.

Recordatus est aũt dominus noe cunctoꝝq; aiantiũ & oĩuz iumẽtoꝝ q̃ erãt cũ eo in arca: adduxit spm̃ sup terram: & imminute sunt aque: & clausi sũt

Marginal notes: Ad + fenestram. ea. — B — Ad heb. 11. b. — A — 32. q. 1. c. nuptie. — Ad + tolle. — B — Mat. 24. d. — C — Ad + genus suũ. — eccl. 39. c. 23. q. 1. q̃ ex sola s. h. & capi. qm̃ vet⁹ p̃. si q̃s. — D — 23. q̃. 5. q̃d ergo. sap. 10. a — dis. 6. ca. nõ est. q̃ naturale — A

fontes abyssi ⁊ cataracte celi: ⁊ phibite sūt pluuie de celo. Reuerseq₃ sunt aq̄ de terra euntes ⁊ redeuntes: ⁊ ceperūt minui post cē tūquinquaginta dies. Requieuitq₃ arca mense septimo: vicesimoseptimo die mensis super montes armenie. At vero aq̄ ibant ⁊ decrescebant vsq₃ ad decimum mensem. Decimo enim mense p̄ma die mensis apparuerūt cacumina mōtiū. Cūq₃ trāsissent q̄draginta dies: apiēs noe fenestrā arce quā fecerat dimisit coruū. Qui egrediebatur ⁊ nō reuertebatur donec siccarent aq̄ super terrā. Emisit q₃ columbā post eū vt videret si iā cessassent aq̄ sup faciē terre. Que cū nō inuenisset vbi requiesceret pes eius: reuersa ē ad eū in arcā. Aq̄ enī erāt sup vniuersam terrā. Extēditq₃ manū suā: ⁊ apphēsam intulit in arcā. Expectatis aūt vltra septē dieb⁹ alijs: rursum dimisit columbā ex arca. At illa venit ad eū ad vesperā: portās ramū oliue virētib⁹ folijs i ore suo. Intellexit ergo noe q̄ cessassent aq̄ super terrā. Expectauitq₃ nihilomin⁹ septem alios dies: ⁊ emisit columbā. Que nō ē reuersa vltra ad eū. Igit̄ sexcētesimoprimo āno vite noe: p̄mo mēse: p̄ma die mēsis imminute sunt aq̄ sup terrā. Et apriēs noe tectū arce aspexit: viditq₃ q̄ exiccata esset superficies terre. Mēse scđo septio ⁊ vicesimo die mēsis arefacta ē terra. Locut⁹ ē āt dñs ad noe dicens. Egredere de arca tu ⁊ vxor tua filij tui ⁊ vxores filiorū tuorū tecum. Cūcta aiantia q̄ sunt apud te: ex oī carne tā in volatilib⁹ q̄₃ in bestijs ⁊ vniuersis reptilib⁹ q̄ reptāt sup terram: educ tecū ⁊ ingredimini super terram. // Crescite ⁊ multiplicamini sup eā. Egressus ē ergo noe ⁊ filij ei⁹: ⁊ vxor illi⁹ ⁊ vxores filiorū eius cū eo. Sed ⁊ oīa aiantia iumēta ⁊ reptilia q̄ reptāt sup terrā scđm gen⁹ suū egressa sunt de arca. Edificauit aūt noe altare dñō: ⁊ tollēs de cūctis pecorib⁹ ⁊ volucrib⁹ mūdis: obtulit holocausta sup altare. Odoratusq₃ ē dñs odorē suauitatis ⁊ ait ad eū. Neq̄q̄₃ vltra maledicā terre pp̄ter hoīes. Sēsus enī ⁊ cogitatio humani cordis in malū p̄na sūt ab adolescētia sua. Nō igit̄ vltra pcutiā oēm aiam viuentē sicut feci. Cūctis dieb⁹ terre: semētis ⁊ messis: frigus ⁊ estus: estas ⁊ hyems: nox ⁊ dies non requiescent.

de d. sig. ca. qđ dr in glo.

B

de sic. vn cti. c. vni ce anteh.

C

supra. j. a ⁊. d. ⁊ in fra. 9. a.

D

de ps. di. 2. c. non o poteit.

32. q. j. c. j.

¶ Ca. Sū. ¶ De bñdictiōe noe ⁊ phibitione sanguinis ⁊ signo federis: ⁊ de vinea: inebriatione noe: de maledictione chanaā pueri. Scđo de chā ⁊ filijs: ⁊ vltio de sem ⁊ terra ⁊ regiōe ipoꝝ. Ca. ix.

Benedixitq₃ de⁹ noe ⁊ filijs ei⁹ ⁊ dixit ad eos. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ + replete terrā: ⁊ terror vester ac tremor sit sup cūcta aialia terre: ⁊ sup oēs volucres celi cū vniuersis q̄ mouent̄ sup terrā. Oēs pisces maris manui vr̄e traditi sunt: ⁊ oē qđ mouet̄ ⁊ viuit erit vobis in cibū. Quasi olera virētia tradidi vobis omnia. Excepto q̄ carnē cū sanguine nō comedetis. Sanguinē enī aiaꝝ vr̄aꝝ requiram de manu cūctaꝝ + bestiaꝝ ⁊ de + manu hoīs. De manu viri ⁊ fratris ei⁹ requiram aiam hoīs. // Quicūq₃ effuderit humanū sanguinē: fundet̄ sanguis illi⁹. Ad imaginē quippe dei factus ē hō. Uos aūt crescite ⁊ multiplicamini: ⁊ ingredimini sup terrā ⁊ implete eā. Hec q₃ dixit de⁹ ad noe ⁊ ad filios ei⁹ cū eo. // Ecce ego statuā pactū meū vobiscū: ⁊ cū semine vr̄o post vos: ⁊ ad omnē aiam viuētē q̄ ē vobiscū: tā in volucribus q̄₃ in iumētis ⁊ pecudib⁹ terre: cunctisq₃ q̄ egressa sūt de arca ⁊ vniuersis bestijs terre. Statuā pactū meū vobiscū: ⁊ neq̄q̄₃ vltra interficiet̄ oīs caro aq̄s diluuij: neq₃ erit deinceps diluuiū dissipans terrā. Dixitq₃ de⁹. Hoc ē signū federis qđ do inter me ⁊ vos: ⁊ ad oēm aiam viuētē q̄ est vobiscū in gn̄ationes sempiternas. Arcū meū ponā in nubibus: ⁊ erit signum federis inter me ⁊ iter terrā. Cūq₃ obduxero nubibus celū: appebit arc⁹ me⁹ in nubib⁹ ⁊ recordabor federis mei vobiscū ⁊ cū oī aia viuente q̄ carnē vegetat: ⁊ non erūt vltra aq̄ diluuij ad delēdā vniuersam carnē. Eritq₃ arc⁹ me⁹ in nubib⁹: ⁊ videbo + illū ⁊ recordabor federis sempiterni: qđ pactū ē inter deū ⁊ oēm aiam viuētē vniuerse carnis q̄ ē sup terram. Dixitq₃ de⁹ noe. Hoc ē signū federis: qđ cōstitui inter me ⁊ oēm carnē sup terrā. Erāt ergo filij noe q̄ egressi sūt de arca: sem: chā ⁊ iaphet. Porro chā ipē ē pater chanaan. Tres isti filij sūt noe: ⁊ ab his disseminatū ē oē gen⁹ hoīm sup vniuersam terraꝫ. Cepitq₃ noe vir agricola exercere terrā ⁊ plātauit vineā. Bibēsq₃ vinū inebriatus est: ⁊ + nudat⁹ + ē in tabnaculo suo. Quđ cū vidisset chā pr̄ chanaan verēda scꝫ pa-

A

26. dis. c. deinde.

Als + implete.

s. ca. j. c. ⁊. d.

ca. 8. c.

vius carnū prio cōcedit.

Als + omnius

Als non hꝫ + de manu.

mat. 26. a

apo. 13. c.

B

26. dist. deinde.

cla. 54. b.

Als non hꝫ + illū

C

35. di. c. j

aū h. ⁊. c. sexto die

di. 96. in scriptu-ris.

2. q. 7. q̄lis. ⁊ ca. sn. c. ⁊ ca. plerūq₃.

Als + nudat.

Als + iacint.

15. q. 5. de

crimine in fine. 47. dis. c. quilibet D 35. di. ca. sexto die. & no est. j. q. 7. ca. ecclesiam. 2. q. 7. q. lis. & ca. sententia. 15. q. 5. de crimine in fine. 3. q. 7. c. cum ergo.

tris sui esse nudata: nunciauit duob^9 fratribus suis foras. At vero sem & iaphet palliu imposuerunt humeris suis: et incedentes retrorsum: operuerunt verenda patris sui. Facies que eorum auerse erant: & patris virilia non viderunt. Euigilans autem noe ex vino: cum didicisset que fecerat ei filius suus minor: ait. Maledictus puer chanaan: seruus seruorum erit fratribus suis. Dixitque. Benedictus dominus deus sem: sit chanaan seruus eius. Dilatet deus iaphet & habitet in tabernaculis sem: sitque chanaan seruus eius. Uixit autem noe post diluuium trecentis quinquaginta annis. Et impleti sunt omnes dies eius nongentorum quinquaginta annorum & mortuus est.

¶ Ca. Su. ¶ De generationibus filiorum noe: & de diuisione regionum ipsorum: primo de iaphet & filiis eius & regione ipsorum: vltimo de sem. Ca. x.

A Hee generationes filiorum noe sem cham & iaphet. Natique sunt eis filii post diluuium. Filii iaphet: gomer: & magog: & + madai: & iauan: & thubal: & mosoch: & thyras. Porro filii gomer: ascenez: & riphat: & thogorma. Filii autem iauan: helisa: & tharsis: cethim & dodanim. Ab his diuise sunt insule gentium in regionibus suis vnusquisque secundum linguam & familias in nationibus suis. Filii autem cham: chus: & mesraim: & phuth: & chanaan. Filii autem chus: saba: euila: & sabatha: & regma: & sabathaca. Filii regma: saba: & dadan. Porro chus genuit nemroth. Ipse cepit esse potens in terra: & erat robustus venator coram domino. Ab hoc exiuit prouerbium: quasi nemroth robustus venator coram domino. Fuit autem principium regni eius babylon & arach & archad: & chalanne: in terra sennaar. De terra illa egressus est assur: & edificauit niniuen: & plateas ciuitatis & chale. Resen quoque inter niniuen & chale.

B Hec est ciuitas magna. At vero mesraim genuit ludim & anamim: & laabim: & + nepthuim: & + phetrusim: & cesluim: de quibus egressi sunt philisthim & capturi. Chanaam autem genuit sidonem primogenitum suum: ethceum & iebuseum & amorreum: & gergeseum: & eueum: & aracheum: cyneum: & aradium: samaritheum: & amatheum. Et per hos disseminati sunt populi chananeorum. Factique sunt termini chanaan venientibus a sidone gerara vsque ad gazam: donec ingrediaris sodomam & gomorram & adamam & seboym vsque + lesam. Hi sunt filii cham in cognationibus & linguis & generationibus terrisque & gentibus suis. De sem quoque nati sunt patres omnium filiorum heber: fratre iaphet maiore. Filii sem: elam: & assur: & arphaxat lud: & aram. Filii aram: hus: & hul & gether: & + mes. At vero arphaxat genuit sale: de quo ortus est heber. Natique sunt heber filii duo. Nomen vni phaleg: eo quod in diebus eius diuisa sit terra: & nomen fratris eius iectan. Qui iectan genuit elmodad: & saleph & asarmoth + iare: & aduram: & vsal: & decla: & ebal: & abimahel saba: & ophir: & euila: & iobab. Omnes isti filii iectan. Et facta est habitatio eorum de messa pergentibus vsque sephar montem orientalem. Isti sunt filii sem secundum cognationes & linguas & regiones in gentibus suis. He familie noe iuxta populos & nationes suas. Ab his diuise sunt gentes in terra post diluuium.

Libies cananei. C Als + nepthuim Als + phetrusim. Regnum babilonicum & idolatria incipit et ignis adoratur. Als + lesa hic est condit. Als + iaram. Armeni Als + mesa. D Assyrii

¶ Cap. Sum. ¶ De edificatione babel & confusione linguarum: de filiis sem vsque ad abram & fratrem eius: de morte aran qui genuit loth: de egressu eorum de chaldea cum vxore sua. Ca. xi.

A Erat autem terra labii vnius & sermonum eorundem. Cumque proficiscerentur de oriente inuenerunt campum in terra sennaar: & habitauerunt in eo. Dixitque alter ad proximum suum. Uenite faciamus lateres: & coquamus eos igni. Habueruntque lateres pro saxis: & bitumen pro cemento. Et dixerunt. Uenite faciamus nobis ciuitatem & turrem: cuius culmen pertingat + ad celum: & celebremus nomen nostrum antequam diuidamur in vniuer-

Ionitus filius noe inuenit astronomiam. Di. 6. c. non est. Uos vero Als + vsque ad.

B

Hebr. li⁹ nebro. b rex a li- rio. us. Chrebi li⁹ nem- broth p mutarex grece.
#35.q.i. c. cū igit .§. hac itaq₃ in prin.

C

zoroastes magicei uentor. Illo ✠ ragau. Illo ✠ ragau. Assirio͛ Scytha- rum egy- ptio͛ rum. Amazo- num. Sichi- onorum.

D

Bracma- niorum Boemo- rū hispa- no͛ re- gna oriū- tur. Nin⁹ pa- tris beli statua a- dorari iubet: et idolatri- am au- get.
// iosu.24 a. 55.q.i. c.i.⁊ c.cū

fas terras. Descēdit autē dñs vt videret ciuitatē ⁊ turrē quam edificabāt filii adā: ⁊ dixit. Ecce vnus est populus ⁊ vnū est labiū oīb⁹. Ceperūt hoc facere: nec desistent a cogitatiōibus suis donec eas opere cōpleant. Uenite igit͛ descēdamus ⁊ cōfundamus ibi linguam eo͛: vt non audiat vnusquisq₃ vocē proximi sui. Atq₃ ita diuisit eos dñs ex illo loco in vniuersas terras. Et cessauerunt edificare ciuitatē. Et idcirco vocatū est nomē eius babel: q͛ ibi cōfusum est labiū vniuerse terre. Et inde dispsit eos dñs sup faciem cunctarū regionū. Hee sunt gñatiōnes sem. Sem erat centū ānorū qñ genuit arphaxat: biēnio post diluuiū. Uixitq₃ sem postq₃ genuit arphaxat quingētis ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Porro arphaxat vixit trigintaquinq₃ ānis: ⁊ gēuit sale. Uixitq₃ arphaxat postq₃ genuit sale trecentis tribus annis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Salē quoq₃ vixit triginta annis: ⁊ genuit heber. //Uixitq₃ sale postq₃ genuit heber quadringētis tribus annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. //Uixit āt heber trigintaquattuor ānis ⁊ gēuit phalech. Et vixit heber postq₃ genuit phalech quadringētis trigintaannis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit q₃ phalech triginta annis ⁊ genuit ✠ reu. Uixitq₃ phaleth postq₃ gēuit ✠ reu ducētis nouē ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit aūt ✠ reu trigintaqnq₃ annis ⁊ genuit saruch. Uixit quoq₃ ✠ reu postq₃ genuit saruch: ducētis septē annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit aūt saruch triginta ānis: ⁊ genuit nachor. Uixitq₃ saruch postq₃ genuit nachor ducētis annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Uixit aūt nachor vigintinouē ānis: ⁊ genuit thare. Uixitq₃ nachor postq₃ gēuit thare centū decē ⁊ nouē ānis ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Uixitq₃ thare septuaginta annis: ⁊ genuit abram ⁊ nachor ⁊ arā. Hee sunt aūt gñatiōnes thare. //Thare genuit abram nachor ⁊ arā. Porro arā genuit loth. Mortuusq₃ est arā ante thare patrē suū: in terra natiuitatis sue in vr chaldeo͛. Duxerūt autē abram ⁊ nachor vxores. Nomen vxoris abram sarai: ⁊ nomen vxoris nachor melcha filia arā patris melche ⁊ patris iescha. Erat aūt sarai sterilis: nec habebat liberos. Tulit itaq₃ thare abrā filiū suū ⁊ loth filiū arā filiū filii sui ⁊ sarai nurū suā vxorē abrā filii sui: ⁊ eduxit eos de hur chaldeo͛ vt irēt in terrā chanaan. Ueneruntq₃ vsq₃ aran: ⁊ habitauerunt ibi Et facti sunt dies thare ducento͛ qnq₃ annorum: ⁊ mortuus est in aran.

¶ Ca. Sū. ¶ De egressu abre de chaldeam ascensu eius in egyptum cum sarai quā sororem dixerat. Ca. xii.

Dixit aūt dñs ad abram. Egredere de terra tua: de cognatione tua ⁊ de domo prīs tui: ⁊ veni in terrā quā mōstrauero tibi. Faciamq₃ te in gentem magnam: ⁊ benedicam tibi: ⁊ magnificabo nomen tuum erisq₃ benedictus. Benedicam benedicētibus tibi: ⁊ maledicam maledicētibus tibi: atq₃ in te benedicētur vniuerse cognationes terre. //Egressus ē itaq₃ abram sicut preceperat ei dñs: ⁊ iuit cū eo loth. Septuagintaqnq₃ annorum erat abram cū egrederet de aran. Tulitq₃ sarai vxorē suā: ⁊ loth filiū fratris sui vniuersamq₃ substāciā quā possederant: ⁊ aīas quas fecerant in arā: ⁊ egressi sunt vt irent in terrā chanaan. Cūq₃ venissent in eā ptransiuit abrā terram vsq₃ ad locū sichem: ⁊ vsq₃ ad cōuallem illustrē. Chananeus aūt tūc erat in terra. Apparuit āt dñs abrā: ⁊ dixit ei. Semini tuo dabo terrā hanc. Qui edificauit ibi altare dñō q apparuerat ei: ⁊ inuocauit ibi nomē eius. Et inde trāsgrediens ad montem q erat ꝯ orientē bethel: tetendit ibi tabernaculū suum: ab occidente habens bethel: ⁊ ab oriēte hai. Edificauit quoq₃ ibi altare dñō: ⁊ inuocauit nomē eius. Perrexitq₃ abrā vadēs ⁊ vltra progrediens ad meridiē. Facta est aūt fames in terra. Descenditq₃ abram in egyptum vt pegrinarēt ibi. Preualuerat enim fames in terra. Cumq₃ ꝓpe esset vt ingrederet egyptum dixit sarai vxori sue. Noui q pulchra sis mulier ⁊ q cū viderint te egyptii: dicturi sunt vxor illius est: ⁊ interficient me: ⁊ te reseruabunt. //Dic ergo obsecro te q soror mea sis: vt bene sit mihi ꝓpter te: ⁊ viuat aīa mea ob grām tui. Cū itaq₃ ingressus esset abram egyptum viderunt egyptii mulierem q esset pulchra nimis. Et nūciauerūt pricipes pharaoni: ⁊ laudauerunt eam apud illum. Et sublata est mulier in domum pharaonis

igit .§. hac itaq₃ lxv.ii.c. Iosu.24.a Nee.9.b Judith. 5.a. sap. 10.a

A

55.q.i.c. cū igit .§. hac itaq₃. 32.q.4. recurrat .§. his itaq₃. Act. 7.a

B

32.q.4. recurrat .§. his itaq₃. Act. 3.b heb. 11.b Nin⁹ rex prim⁹ nūmos cudit.

C

Semiramis vxor nini femina amirabil claret.

ifra. 10.c

D

22.q.2.q̃ritur. 32.q.4. nemo. 10 id.q.5 Ad dui gl. de pe.

dist. j. vo luissent. .§. deniq.

abram vero bene vsi sunt propter illã. Fueruntq; ei oues et boues et asini et serui et familie et asine et cameli. Flagellauit autem dñs pharaonem plagis maximis et domum eius: propter sarai vxorẽ abram. Uocauitq; pharao abram: et dixit ei. Quidnã est hoc qd fecisti mihi: Cur non indicasti mihi q vxor tua esset. Quã ob causam dixisti esse sororẽ tuã. vt tollerem eã mihi in vxorẽ: Nunc igitur ecce coniux tua: accipe eã et vade. Precepitq; pharao super abrã viris et deduxerunt eũ et vxorẽ eius: et omnia que habebat.

Treuer-ris a tre be anini regis fi-lia in ga-lya 2dit

¶ Ca. Sũ. ¶ De diuisiõe abrã et loth diuitum et permissione terre abre. Ca. xiij.

A

ASCendit ergo abrã de egypto ipse et vxor eius: et oĩa q habebat et loth cũ eo ad australẽ plagã. Erat autẽ diues valde in possessione auri et argẽti. Reuersusq; est per iter quo venerat a meridie in bethel vsq; ad locũ vbi prius fixerat tabernaculũ inter bethel et hai: in loco altaris qd fecerat prius et inuocauit ibi nomẽ dñi. Sed et loth qui erat cũ abrã fuerũt greges ouiũ et armẽta et tabernacula: nec poterat eos capere terra vt habitarent simul. Erat quippe substãtia eorũ multa: et nequibãt habitare cõiter. Unde facta ẽ rixa inter pastores gregũ abrã et loth. Eo autẽ tpe chananeus et pherezeus habitabãt in terra illa. Dixit ergo abrã ad loth: neq̃so sit iurgiũ inter me et te: et inter pastores meos et pastores tuos: fratres enĩ sumus. // Ecce vniuersa terra corã te ẽ. Recede a me obsecro. Si ad sinistrã ieris: ego dexterã tenebo. Si tu dexterã elegeris ego ad sinistrã pergã. Eleuatis itaq; loth oculis vidit oẽm circa regionem iordanis: que vniuersa irrigabat anteq̃ subuerteret dñs sodomam et gomorrã sicut paradisus dñi: et sicut egyptus venientibus in segor. Elegitq; sibi loth regionẽ circa iordanẽ: et recessit ab oriẽte. Diuisiq; sunt alterutrũ a fratre suo. Abrã habitauit in terra chanaan. Loth vero moratus est in oppidis q erãt circa iordanẽ: et habitauit in sodomis. Homines autẽ sodomite pessimi erãt: et peccatores corã dño nimis. Dixitq; dñs ad abrã postq̃ diuisus est ab eo loth. Leua oculos tuos in directũ: et vide a loco in quo nũc es ad aquilonẽ et meridiẽ ad orientẽ et occidentem. Omnẽ terrã quã conspicis: tibi dabo et semini tuo vsq; in sempiternum: faciamq; semen tuũ sicut puluerẽ terre. // Si quis + potest hominũ numerare puluerẽ terre: semẽ quoq; tuũ nũerare poterit. Surge + ergo et perambula terrã in longitudine et in latitudine sua: quia tibi daturus sum eã. Mouens igitur tabernaculũ suũ abrã venit et habitauit iuxta conuallem mãbre: q est in hebron. Edificauitq; ibi altare domino.

B infra. 36. a

hier. 40 b.

C

D

Infra. 17. b. 26. a.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pugna regũ. De victoria abre liberãtis loth et obuiatiõe melchisedech. Ca. xiiij.

Ro. 4. c

Als. + possit

Als nõ e + ergo

A

FActũ est autẽ in illo tpe vt amraphel rex sennaar: et arioch rex ponti: et chodorlaomor rex elamitarum: et thadal rex gentiũ: inirẽt bellũ contra + bala regẽ sodome: et contra bersam regẽ gomorre. et cõtra sennaab regẽ adame: et cõtra semeber regẽ seboym: cõtraq; regẽ bale: ipsa est segor. Oẽs hi cõuenerunt in vallẽ siluestrem: q nunc est mare salis. Duodecim enim ãnis seruierãt chodorlaomor: et tertiodecimo anno recesserũt ab eo. Igitur quartodecimo anno venit chodorlaomor et reges q erãt cũ eo. et percusserũt raphaym in asaroth et carnayz et zuzim cũ eis: et emim in + sabe cariathaim et chorreos in mõtibus seyr: vsq; ad cãpestria pharã: que est in solitudine Reuersiq; sunt et venerũt vsq; ad fontem mesphat: ipsa est cades: et percusserũt omnẽ regionẽ amalechitarũ et amorreorũ q habitabant in asasonthamar. Et egressi sunt rex sodomorũ et rex gomorre: rexq; adame et rex seboym necnon et rex bale q est segor: et direxerũt aciem contra eos in valle siluestri: scz aduersus chodorlaomor regẽ elamitarũ et thadal regẽ gentiũ: et amraphel regẽ sennaar: et arioch regẽ põti quattuor reges aduersus qnq;. Uallis aũt siluestris habebat puteos multos bituminis. Itaq; rex sodomorũ et rex gomorre terga verterũt cecideruntq; ibi: et q remanserãt fugerũt ad montem. Tulerunt autẽ oẽm substantiã sodomorum et gomorreorũ: et vniuersa que ad cibũ pertinent: et abierunt. Necnõ et loth et substantiam eius: filium fratris abrã q habitabat in sodomis. Et ecce vnus qui euaserat nunciauit abram hebreo q ha

Als + bara.

Als + sauee.

B

bitabat in cõvalle mãbre ammorrei fratris escol & fratris aner. Hi eni pepigerãt fedus cũ abrã. Quod cũ audisset abrã: captũ videlz loth fratrẽ suũ: nũerauit expeditos vernaculos suos trecẽtos decẽ & octo: & persecut⁹ est eos vsqz dan. Et diuisis socijs irruit super eos nocte. Percussitqz eos & persecutus est vsqz soba & phenicen, que est a leuã damasci: reduxitqz omnem substãtiã & loth fratrẽ suũ cũ substantia illi⁹: mulieres qz & ppl'm. Egressus ẽ aũt rex sodomoꝝ in occursum ei⁹: postqz reuersus ẽ a cede chodorlaomor & regum q cũ eo erãt in valle salẽ q ẽ vallis regis. At vo melchisedech rex salẽ pferẽs panẽ & vinũ (erat eni sacerdos dei altiss mi) bñdixitqz ei: & ait. Bñdict⁹ abrã deo excelso q creauit celũ & terrã: & bñdict⁹ deus excelsus q pregẽte hostes in manibus tuis sunt. Et dedit ei decimas ex oib⁹. Dixit aũtẽ rex sodomoꝝ ad abrã. Da mihi aĩas: cetera tolle tibi. Qui respõdit ei. Leuo manũ meã ad dñm deũ excelsum possessorẽ celi & terre: q a filo subtegminis vsqz ad corrigiã caligẽ non accipiã ex oib⁹ q tua sunt: ne dicas: ego ditaui abrã: exceptis his q comederũt iuuenes: & ptib⁹ viroꝝ qui venerunt mecum aner: escol & mãbre. Isti accipiant partes suas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pmissiõe facta a deo abre q semẽ suũ sicut stellas celi multiplicaret: & de signo dato ad hoc q filij ei⁹ deberẽt peregrinari in terra nõ sua: & de firma pmissiõe terre chanaan possidẽde p filios. Ca. xv.

His itaqz trãsactis: fact⁹ ẽ sermo dñi ad abrã p visionẽ: dicẽs. Noli timere abram: ego protector tuus: & merces tua magna nimis. Dixitqz abrã. Dñe de⁹ qd dabis mihi? Ego vadã absqz liberis: & filius procuratoris dom⁹ mee iste damascus eliezer. Addiditqz abrã. Mihi aũt nõ dedisti semen: & ecce vernaculus meus heres meus erit. Statimqz sermo dñi factus est ad eũ dicẽs. Nõ erit hic heres tuus: sed q egredietur de vtero tuo ipz habebis heredẽ. Eduxitqz eũ foras: & ait illi. Suspice celũ & nũera stellas si potes. Et dixit ei. Sic erit semen tuũ. Credidit + abrã deo: & reputatũ est illi ad iustitiã. Dixitqz ad eũ. Ego dñs q eduxi te de vr chaldeorum vt darẽ tibi terrã istã & possideres eam. At ille ait. Dñe deus vn de scire possũ q possessurus sim eã? Et + rñdit dñs. Sume inqt mihi vaccã triennẽ & caprã trimã & arietẽ annoꝝ triũ: turturẽ qz & columbã. Qui tollens vniuersa hec diuisit + ea p mediũ: & vtrasqz ptes ꝯ se altrinsec⁹ posuit. Aues aũt nõ diuisit. Descẽderũtqz volucres super cadauera: abigebat eas abrã. Cũqz sol occumberet: sopor irruit sup abrã: & horror magnus & tenebrosus inuasit eũ. Dictũqz est ad eũ. Scito pnoscens q peregrinũ futurũ sit semẽ tuũ in terra nõ sua: & subijciẽt eos seruituti & affligẽt quadringẽtis annis. Uerũtñ gẽtẽ cui seruituri sũt ego iudicabo: & post hec egredientur cũ magna substãtia. Tu aũt ibis ad patres tuos in pace sepultus in senectute bona. Gñatiõe aũt qrta reuertent huc. Necdũ eni cõplete sunt iniqtates amorreoꝝ vsqz ad psens tps. Cum ergo occubuisset sol: facta ẽ caligo tenebrosa & apparuit clibanus fumãs: & lampas ignis trãsiẽs inter diuisiões illas. In illo die pepigit dñs fed⁹ cũ abrã dicẽs: Semini tuo dabo terrã hãc: a fluuio egypti vsqz ad fluuiũ + magnũ eufratẽ. Cineos & cenezeos: cedmoneos: & etheos: & pherezeos raphaim qz & amorreos: cheneos chananeos: & gergeseos & iebuseos.

¶ Ca. Sũm. ¶ De conceptu agar & fuga eius: & natiuitate hismael. Ca. xvi.

Igitur sarai vxor abrã nõ genuerat sibi liberos: sed habẽs ancillã egyptiam noĩe agar dixit marito suo. Ecce cõclusit me dñs ne parerẽ. Ingredere ad ancillã meã: si forte saltẽ ex illa suscipiã + filios. Cũqz ille + acqesceret deprecãti tulit agar egyptiã ancillã suã post annos decẽ qz habitare + ceperãt in terra chanaan: & dedit eã viro suo vxorẽ: Qui ingressus ẽ ad eã. At illa cõcepisse se videãs: despexit dñam suã. Dixitqz sarai ad abrã. Inique agis ꝯ me. Ego dedi ancillã meã + in sinũ tuũ: que videns q cõceperit despectui me hz. Iudicet dñs inter me & te. Cui rñdit abram Ecce ait ancilla tua in manu tua ẽ: vtere ea vt libet. Affligente igit eã sarai: fugam iniit. Cũqz inuenisset eã angelus dñi iuxta fontẽ + aque in solitudine q est in via sur in deserto: dixit ad illã. Agar ancilla sarai vnde venis: & quo vadis? Que rñdit. A facie sarai dñe mee ego fugio. Dixitqz ei angelus dñi. Reuertere ad dñam tuã: & humiliare sub manu illius. Et rursũz.

C Melchisedec: vt̃z aliquos sem putamus filiũ noe: primus dei sacerdos & primus q templũ deo cõdidit & peregrinũ salẽ fuit. 16. q. 7. ꝯ decimas.
D 23. q. 5. dicat. 23. q. 5. dicat. Hebre. 7. ꝯ gñe. di. 2. c. i calice. s. c. accipit. 21. dist. de remq3. ꝯ cõ. c. si.
A 23. q. 5. dicat.
B
Als non hz + abram. Ro. 4. Gal. 3. a.

Ier. ij. b. 35. q. 5. cũ igit hac itaqz.
C Als + rij. lens. Als non hz + ea.
Actu. 7. a
23. q. 5. c. vlt. §. g sciẽtes.
D 23. q. 5. c. vlt. §. g sciẽtes. 23. q. 4. si de reb⁹ Als non hz + magnum.
A 23. q. 5. dixit sara & ea. q. 3. i. ipu. & c. quis ignorat. 4. q. 7. tũ valet. 16. dist. ismaeli. Als + liberos. Als + acqesceret. Als + ceperat.
B Als + i sinu tuo Als non hz + aq.
C

Multiplicans inquit multiplicabo semen tuum: et non numerabitur pre multitudine. Ac deinceps ecce ait concepisti et paries filium: vocabisque nomen eius hismael: eo quod audierit dominus afflictionem tuam. Hic erit ferus homo. Manus eius contra omnes: et manus omnium contra eum: et e regione vniuersorum fratrum suorum figet tabernacula. Vocauit autem agar nomen domini qui loquebatur ad eam: tu deus qui vidisti me. Dixit enim. Profecto hic vidi posteriora videntis me. Propterea appellauit puteum illum: puteum viuentis et videntis me. Ipse est inter cades et barad. Peperitque agar abrae filium. Qui vocauit nomen eius hismael. Octoginta et sex annorum erat abram: quando peperit ei agar hismaelem.

¶ Ca. Su. ¶ De mutatione nominum et circuncisione et promissione isaac. Ca. xvij

Postquam vero nonaginta et nouem annorum esse ceperat: apparuit ei deus Dixitque ad eum. Ego dominus omnipotens. Ambula coram me: et esto perfectus. Ponamque fedus meum inter me et te: et multiplicabo te vehementer nimis. Cecidit abram pronus in faciem. Dixitque ei deus. Ego sum: et + ponam pactum meum tecum: erisque pater multarum gentium. Nec vltra vocabitur nomen tuum abram: sed appellaberis habraam: quia patrem multarum gentium constitui te. Faciamque te crescere vehementissime: et ponam te in gentibus. regesque de te egredientur. Et statuam pactum meum inter me et te: et inter semen tuum post te in generationibus suis federe sempiterno: vt sim deus tuus: et seminis tui post te. Daboque tibi et semini tuo post te terram peregrinationis tue: omnem terram chanaan in possessionem eternam: eroque deus eorum. Dixitque iterum deus ad habraam. Et tu ergo custodies pactum meum: et semen tuum post te in generationibus suis. Hoc est pactum meum quod obseruabitis inter me et vos: et semen tuum post te. Circuncidetur ex vobis omne masculinum: et circuncidetis carnem preputij vestri: vt sit in signum federis inter me et vos. Infans octo dierum circuncidetur in vobis. Omne masculinum in generationibus vestris tam vernaculus quam empticius circuncidetur: et quicunque non fuerit de stirpe vestra. Eritque pactum meum in carne vestra: in fedus eternum. Masculus cuius preputij caro circuncisa non fuerit: delebitur anima illa de populo suo: quia pactum meum irritum fecit. Dixit quoque deus ad habraam. Sarai vxorem tuam non vocabis sarai: sed saram. Et benedicam ei: et ex illa dabo tibi filium: cui benedicturus sum. Eritque in nationes: et reges populorum orientur ex eo. Cecidit habraam in faciem + suam: et risit in corde suo dicens. Putasne centenario nascetur filius: et sara nonagenaria pariet? Dixitque ad dominum. Utinam hismael viuat coram te. Et ait dominus ad habraam. Sara vxor tua pariet tibi filium: vocabisque nomen eius isaac. Et constituam pactum meum illi in fedus sempiternum: et semini eius post eum. Super hismael quoque exaudiui te. Ecce benedicam ei: et augebo et multiplicabo eum valde. Duodecim duces generabit: et faciam illum + crescere in gentem magnam. Pactum vero meum statuam ad isaac: quem pariet tibi sara tempore isto: in anno altero. Cumque finitus esset sermo loquentis cum eo: ascendit deus + ad habraam. Tulit autem + habraam hismael filium suum et omnes vernaculos domus sue vniuersosque quos emerat: et cunctos mares ex omnibus viris domus sue: et circuncidit carnem preputij eorum statim in ipsa die sicut preceperat ei deus. Habraam nonaginta et nouem erat annorum quando circuncidit carnem preputij sui: et hismael filius suus tredecim annos impleuerat tempore circuncisionis sue. Eadem die circuncisus est habraam et hismael filius eius: et omnes viri domus illius tam vernaculi quam empticij. Et alienigene pariter circuncisi sunt.

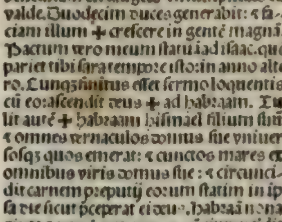

Marginalia: 23. q. 3. quam. 7. c. si ecclesia. 32. q. 4. recurrat. Judicum 13. b. Luce. j. c. — D — A — Als non + ponam. infra eo. eccl. 14. e. Roma. 4. c. — B — 32. q. 4. recurrat .4. bis itaque. De cele. mis. cum marte. § ceterum 75. dis. ab exordio. Luce. 2. c. 25. q. i. c. 16. 9. ita ergo. 7. ite octa.

De bap maiorem xxi. cum ergo. 16. q. 7. et hec diximus. — C — cōse. di. 4. sed baptizat. et c. quod apo et ca. non ex que. supra ec. Als non hz + suam — Als non hz + crescere. — Als + ad habraam. — D — Amplius quam nunc captus est conditur. de pe. di. 1. i potero ill.

¶ Ca. Sū. ¶ De tribus viris qui apparuerūt habrae: de confabulatione dei & habrae super interitu sodome. Ca. xviij.

A Apparuit autē ei dñs in conualle mambre sedenti in ostio tabernaculi sui: in ipso feruore diei. Cūq3 eleuasset oculos: apparuerūt ei tres viri stātes ꝓpe eū. Quos cū vidisset: cucurrit in occursum eorꝫ de ostio tabernaculi sui & adorauit in terra & dixit. Dñe si inueni grām in oculis tuis: ne trāseas seruū tuum: sed afferā pauxillū aque & lauent pedes vestri: & requiescite sub arbore. Ponā + q3 buccellā panis & + cōfortet cor vestrum postea trāsibitis. Idcirco enī declinastis ad seruū vestrū. Qui dixerūt. Fac vt locutus es. Festinauit habraā in tabernaculū ad saran: dixitq3 ei. Accelera: tria sata simile cōmisce: & fac subcinericios panes. Ipse vero ad armētū cucurrit: & tulit inde vitulū tenerrimū & optimum deditq3 puero. Qui festinauit & coxit illū. Tulit q3 butyrū & lac & vitulū quē coxerat: & posuit corā eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub arbore. Cūq3 comedissent dixerūt ad eū. Ubi est sara vxor tua? Ille rñdit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit. Reuertēs veniā ad te tpe isto: vita comite & habebit filiū sara vxor tua. Quo audito: sara risit post ostium tabernaculi. Erāt aūt ambo senes, prouectiq3 etatis: & desierāt sare fieri muliebria. Que risit occulte dicēs. Postq̄ cōsenui & dñs meus vetulus est voluptati operā dabo? Dixit aūt dñs ad habraā. Quare risit sara + vxor tua dicēs: nū vere paritura sum anus? Nunqd deo qcq̄ est difficile? Iuxta cōdictū reuertar ad te hoc eodē tpe: vita comite & habebit sara filiū. Negauit sara dicēs. Nō risi: timore perterrita. Dñs autem Nō ē inqt ita: s3 risisti. Cū ergo surrexissent inde viri direxerūt oculos cōtra sodomā: & habraā simul gradiebat: deducēs eos. C Dixitq3 dñs. Num celare potero habraā q gesturus sum: cū futurus sit in gentē magnā ac robustissimā: & bñdicende sint in eo oēs natiōes terre? Scio enī q pcepturus sit filijs suis & domui sue post se vt custodiat viā dñi: & faciāt iudiciū & iusticiā vt adducat dñs ꝓpt habraā omnia que locutus ē ad eū. Dixit itaq3 dñs. Clamor sodomorꝫ & gomorreorꝫ multiplicatus est: & peccatū eorꝫ aggrauatū ē nimis. Descendā & videbo: vtrū clamorem q venit ad me opere cōpleuerint: an nō est ita: vt sciā. Cōuerterūtq3 se inde: & abierūt sodomā. habraā vero adhuc stabat corā dño. Et appropinquās ait. Nunqd perdes iustū cū impio? Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate: peribūt simul & non parces loco illi ꝓpter quinquaginta iustos si fuerint in eo? Absit a te vt rē hāc facias: & occidas iustū cū impio: fiatq3 iustus sicut impius. Nō est hoc tuum: q iudicas oēm terrā. Nequaq̄ facias iudiciū hoc. Dixitq3 dñs ad eum. Si inuenero sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittā oī loco ꝓpter eos. Respōdit abraā & ait. Qr semel cepi: loquar ad dñm meū cū sim puluis & cinis. Quid si minus quinquaginta iustis qnq3 fuerint: delebis ꝓpter qdraginta qnq3 vniuersā vrbē? Et ait. Nō delebo: si inuenero ibi quadraginta qnq3. Rursumq3 locutus ē ad eū. Si aūt qdraginta ibi inuēti fuerint: qd facies? Ait. Nō pcutiā ꝓpter quadraginta. Ne qso inqt indigneris dñe: si loquar. Quid si ibi inuēti fuerint triginta? Rñdit. Nō faciā: si inuenero ibi triginta. Qr semel ait cepi: loquar ad dñm meū. Quid si ibi inuēti fuerint viginti? Ait. Nō interficiā ꝓpter viginti. Obsecro inquit ne irascaris dñe si loquar adhuc semel. Quid si inuēti fuerint ibi decē? Dixit. Nō delebo ꝓpter decē. Abijt dñs postq̄ cessauit loq ad habraā: & ille reuersus est in locum suum.

¶ Ca. Sū. ¶ De subuersiōe sodomorꝫ: & liberatiōe loth: & stupro filiarꝫ eius. Ca. xix.

A Uenerūtq3 duo angeli sodomā vespere sedēte loth in foribus ciuitatis. Qui cū vidisset eos: surrexit & iuit obuiā eis: adorauitq3 ꝓnus in terrā: & dixit. Obsecro dñi declinate in domū pueri vestri: & manete ibi. Lauate pedes vestros: & mane ꝓficiscemini in viā vestrā. Qui dixerūt. Minime: sed i platea manebimus. Cōpulit illos oppido vt diuerterēt ad eū. Ingressisq3 domū eius fecit cōuiuiū: coxit azimas: comederūt. Prius aūt q̄ irēt cubitū viri ciuitatis vallauerūt domū illius a puero vsq3 ad senem oīs ppłs simul. Uocauerūtq3 loth: & dixerūt ei. Ubi sunt viri q introierunt ad te no-

Act. i. c. — Ms nō ē + q3. — Ms + cōfortate. — regum. 2S. v. — 35. di. ca. vij. die. & 42. di. y. j. & ca. qe. scamus. — B 4. regū. 4. c. — Ro. 9. b. — Luce. 1. b — Ms nō ē + vxor tua. — 1. pet. 3. a.

2. q. i. de — de accu. c. — qliter. y. — & capi. cū — dilecti. — ione. i. & — ii. di. ca. — catholica — S. qōne. s — moyses. — de simo. — l3 bely. — D — damnāse coditur.

Lu.24.d B di.14.qō ait. 7.q.i. ad versitas. .§.hinc. 32.q.7.of ferebat. Als + vmbra~culum. C 42.di.hospitales 37.qō.ij. egressus Judith. 10.f. 3.q.5.accusatores. ij.4 q.5.leges 2.par.2.b 4.regum d.v. D

ete? Educ illos huc: vt cognoscamus eos. Egressus ad eos loth post tergū accludēs ostium ait. Noli te quaeso fratres mei: nolite malū hoc facere. Habeo duas filias: que necdū cognouerūt virū. Educam eas ad vos: et abutimini eis sicut vobis placuerit dūmō viris istis nihil mali faciatis: qr ingressi sunt sub + vmbra culminis mei. At illi dixerunt. Recede illuc. Et rursus. Ingressus es inquit vt aduena: nunquid vt iudices? Te ergo ipm magis qz hos affligemus. Vimqz faciebāt loth vehementissime. Jāqz prope erat vt effringerent fores: et ecce miserūt manū viri: et introduxerūt ad se loth et clauserūtqz ostium: et eos q foris erāt percusserūt cecitate a minimo vsqz ad maximū: ita vt ostiū inuenire nō possent. Dixerūt autē ad loth. Habes hic quēpiam tuorum generum aut filios aut filias. Oēs q tui sunt educ de vrbe hac. Delebimus eni locū istū: eo qd increuerit clamor eorum corā dño q misit nos vt perdamus illos. Egressus itaqz loth: locutus est ad generos suos q accepturi erāt filias eius et dixit. Surgite et egredimini de loco isto qr delebit dñs ciuitatē hāc. Et visus ē eis quasi ludēs loqui. Cūqz esset mane cogebāt eū angeli dicentes. Surge tolle vxorem tuā et duas filias quas habes: ne et tu pariter pereas i scelere ciuitatis. Dissimulāte illo: apphēderūt manū eius et manū vxoris ac duarum filiarum eius: eo qd parceret dñs illi: eduxeruntqz eū: et posuerūt extra ciuitatē: ibiqz + locuti sunt ad eū: dicētes. Salua aiam tuā. Noli respicere post tergū: nec stes in oī circa regione: sz in mōte saluū te fac: ne et tu sil pereas. Dixitqz loth ad eos. Queso dñe mi: qr inuenit seruus tuus + grām coram te: et magnificasti grām et miam tuā quā fecisti mecū vt saluares aiam meā: nec possum in mōte saluari: ne forte apphendat me malū et moriar. Est ciuitas + hic iuxta ad quā possum fugere parua: et saluabor in ea. Nunquid nō modica est: et viuet aia mea? Dixitqz ad eū. Ecce etiā in hoc suscepi preces tuas: vt nō subuertā vrbē pro qua locutus es. Festina et saluare ibi: qr nō potero facere qcqz donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatū est nomē vrbis illius segor. Sol egressus est sup terrā: et loth ingressus est segor. Igit dñs pluit sup sodo

Math.10. a.
Als + locutus est dñs ad eum.
E
sap.10.a. Als hz + grās.
Al. + hec
Esa.13.a. hie. 50.f

mā et gomorrā sulphur et ignē a dño de celo: et subuertit ciuitates has et omnē circa regionē vniuersos habitatores vrbiū et cūcta terre virētia. Respiciensqz vxor eius post se: versa est in statuā salis. Habraā aūt cōsurgēs mane vbi steterat prius cū dñe: intuitus ē sodomā et gomorrā et vniuersā terrā regiōis illius. Viditqz ascēdentē fauillā de terra quasi fornacis fumū. Cū eni subuerteret dñs ciuitates regiōis illius: recordatus est habrae et liberauit loth de subuersiōe vrbiū in qbus habitauerat. Ascēditqz loth de segor: et māsit in mōte: due qz filie eius cū eo. Timuerat enim manere i segor. Et māsit in spelūca: ipe et due filie eius cū eo. Dixitqz maior ad minorē. Pater nr senex est: et nullus virorum remāsit in terra: q possit ingredi ad nos iuxta morē vniuerse terre. Veni inebriemus eū vino: dormiamusqz cū eo: vt seruare possimus ex patre nostro semē. Dederūt itaqz prī suo bibere vinū nocte illa. Et ingressa est maior: dormiuitqz cū pre. At ille nō sensit: nec qñ accubuit filia nec qñ surrexit. Altera qz die dixit maior ad minorē. Ecce dormiui heri cū pre meo. Demus ei bibere vinū etiā hac nocte et dormies cū eo: vt saluemus semē de pre nostro. Dederūtqz etiā et illa nocte prī suo + bibere vinū. Ingressaqz minor filia dormiuit cū eo. Et nec qdē tūc sensit qñ cocubuerit: vel qñ illa surrexit. Cōceperūt ergo due filie loth de pre suo. Pepitqz maior filiū: et vocauit nomē eius moab. Ipe est pater moabitarū vsqz in psentē diē. Minor qz pepit filiū et vocauit nomē eius ammon: idest filius populi mei. Ipe est pater ammonitarum vsqz hodie.

¶ Ca. xx. ¶ De peregrinatiōe habrae i gerarис: et de oblatiōe sare et restitutiōe. Ca. xx.

Profectus inde habraā in terrā australē habitauit inter cades et sur: et peregrinatus est in + gераris. Dixitqz de sara vxore sua: soror mea est. Misit ergo abimelech rex gerare et tulit eā. Venit autē deus ad abimelech p somniū nocte: et ait illi. En morieris propter mulierē quā tulisti. Habet eni virū. Abimelech vero nō tetigerat eā: et ait. Dñe num gentē ignorātē et iustā interficies: Nōne ipe dixit mihi soror mea ē: et ipa ait: frater meus

23. qō.5 qd ergo de pe.di.§ sz et cōtinuo.j.q.4. eccliā .§.itē.david.
F
32. qō.7. flagitia. dixi.42 .§.j. de pe.di.5 sūt plerosqz .§.auctoritas.
G
De exce. pla. clici Eze.16.f. osee.11.c Amos.4. e Lu.17.g 84.di.c.sap.10.a. Alonō ē + bibere 35.di.ca. sexto die 32.qō.4. dixit sara. in fi. 15.q.i.illud. et ca. lebriaue runt. 40.di.c. quilibet.
H
Als + terra.
// 22.q.2. querit.

est? In simplicitate cordis mei et mundicia manuum mearum feci hoc. Dixitque ad eum deus. Et ego scio quod simplici corde feceris: et ideo custodiui te ne peccares in me: et non dimisi ut non tangeres eam. Nunc ergo redde viro suo uxorem: quia propheta est: et orabit pro te: et viues. Si autem nolueris reddere: scito quod morte morieris: tu et omnia que tua sunt. Statimque de nocte consurgens abimelech vocauit omnes seruos suos: et locutus est vniuersa hec in auribus eorum. Timueruntque omnes viri valde. Vocauit autem abimelech etiam habraam: et dixit ei. Quid fecisti nobis? Quid peccauimus in te: quia induxisti super me et super regnum meum peccatum grande? Que non debuisti facere: fecisti nobis. Rursusque expostulans ait. Quid vidisti ut hoc faceres? Respondit habraam. Cogitaui mecum dicens. Forsitan non est timor dei in loco isto: et interficient me propter vxorem meam. Alias autem et vere soror mea est: filia patris mei et non filia matris mee: et duxi eam in vxorem. Postquam autem eduxit me deus de domo patris mei: dixi ad eam. Hanc misericordiam facies mecum. In omni loco ad quem ingrediemur: dices quod frater tuus sum. Tulit igitur abimelech oues et boues et seruos et ancillas: et dedit habraam. Reddiditque illi saram vxorem suam: et ait. Terra coram vobis est: vbicunque tibi placuerit habita. Sare autem dixit. Ecce mille argenteos dedi fratri tuo. Hoc erit tibi in velamen oculorum ad omnes qui tecum sunt: et quocunque perrexeris: memento te deprehensam. Orante autem habraam sanauit deus abimelech et vxorem: ancillasque eius et pepererunt. Concluserat enim dominus omnem vuluam domus abimelech propter saram vxorem habrae.

B — 32. q. 4. nemo. q. 5. ad dñs in glo.

C

Mo + pro nulans. Also + ex plorans. Juppiter mus in archadia regnat. et in suo nia repa rauit. Supra 2.12.

D

33. q. i. sup beriariam de pe. di. j ca. voluis sent. ff. serpens.

¶ Ca. Sum. ¶ De natiuitate isaac et eiectione agar cum filio. De federe inito inter habraam et abimelech ad puteum iuramenti. Ca. xxi.

Visitauit autem dominus saram sicut promiserat: et impleuit que locutus est. Concepitque et peperit filium in senectute sua: tempore quo predixerat ei deus. Vocauitque habraam nomen filij sui quem genuit ei sara isaac: et circumcidit eum octauo die sicut preceperat ei deus cum esset centum annorum. Hac quippe etate patris natus est isaac. Dixitque sara. Risum fecit mihi deus: et quicunque audierit corridebit mihi. Rursumque ait. Quis auditurus crederet habraam: quod sara lactaret filium quem peperit ei iam seni? Creuit igitur puer et ablactatus est. Fecitque habraam grande conuiuium in die ablactationis eius. Cumque vidisset sara filium agar egyptie ludentem cum isaac filio suo: dixit ad habraam. Ejice ancillam hanc et filium eius. Non enim erit heres filius ancille cum filio meo isaac. Dure accepit hoc habraam pro filio suo. Cui dixit deus. Non tibi videatur asperum super puero et super ancilla tua. Omnia que dixerit tibi sara: audi voces eius: quia in isaac vocabitur tibi semen. Sed et filium ancille faciam in gentem magnam: quia semen tuum est. Surrexit itaque habraam mane: et tollens panem et vtrem aque imposuit scapule eius: tradiditque puerum et dimisit eam. Que cum abisset: errabat in solitudine bersabee. Cumque consumpta esset aqua in vtre: abiecit puerum subter vnam arborem que ibi erat: et abijt. Seditque e regione procul quantum potest arcus iacere. Dixit enim. Non videbo morientem puerum. Et sedens contra leuauit vocem suam et fleuit. Exaudiuit autem deus vocem pueri. Vocauitque angelus domini agar de celo dicens. Quid agis agar? Noli timere. Exaudiuit enim deus vocem pueri de loco in quo est. Surge et tolle puerum: et tene manum illius: quia in gentem magnam faciam eum. Aperuitque oculos eius deus. Que videns puteum aque abijt et impleuit vtrem: deditque puero bibere: et fuit cum eo. Qui creuit et moratus est in solitudine: factusque est iuuenis sagittarius. Habitauitque in deserto pharan. Et accepit illi mater sua vxorem de terra egypti. Eodem tempore dixit abimelech et phicol princeps exercitus eius ad habraam. Deus tecum est in vniuersis que agis. Jura ergo per dominum ne noceas mihi et posteris meis et stirpi mee: sed iuxta misericordiam quam feci tibi facies mihi et terre in qua + versatus es aduena. Dixitque habraam. Ego iurabo. Et increpauit abimelech propter puteum aque quem vi abstulerant serui eius. Respondit que abimelech. Nescivi quis fecerit hanc

A — Al. + de heb. 11. c. Jos. 24. a Gal. 4. a

26. di. c. cum liber. A — b. Gal. 4. a

B — 56. di. ca. ismael. Ro. 9. b. 32. q. 2. in ois. q. 2. recurrant. c. c. dicat de homi. ci. c. late. c. exhibita in gl.

C — Celi + de te rex p saturni claret. infra 26.

Al. + conuersat.

D

tem: sed & tu non indicasti mihi: & ego non audiui preter hodie. Tulit itaque habraam oues & boues: & dedit abimelech. Percusseruntque ambo fedus. Et statuit habraam septem agnas gregis seorsum. Cui dixit abimelech. Quid sibi volunt septem agne iste quas stare fecisti seorsum? At ille. Septem inquit agnas accipies de manu mea vt sint mihi in testimonium quoniam ego fodi puteum istum. Idcirco vocatus est locus ille bersabee: quia ibi vterque iurauit. Et inierunt fedus pro puteo iuramenti. Surrexit autem abimelech & phicol princeps exercitus eius: reuersique sunt in terram palestinorum. Habraam vero plantauit nemus in bersabee: & inuocauit ibi nomen dei eterni & fuit colonus terre + palestinorum diebus multis.

¶ Ca. Sum. ¶ De tentatione habrae & ariete immolato pro filio & melcham genuisse nunciatur. Ca. xxij.

A Que postquam gesta sunt: temptauit deus habraam: & dixit ad eum. // Habraam habraam. At ille respondit. Adsum. Ait illi. Tolle filium tuum vnigenitum quem diligis isaac: & vade in terram visionis: atque ibi + offeres eum in holocaustum super vnum montium quem monstrauero tibi. Igitur habraam de nocte consurgens strauit asinum suum: ducens secum duos iuuenes & isaac filium suum. Cumque concidisset ligna in holocaustum: abiit ad locum quem preceperat ei deus. Die autem tertio eleuatis oculis vidit locum procul dixitque ad pueros suos. Expectate hic cum asino: ego & puer illuc vsque properantes: postquam adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit quoque ligna holocausti & imposuit super isaac filium suum: ipse vero portabat in manibus ignem & gladium. Cumque duo pergerent simul dixit isaac patri suo. Pater mi. At ille respondit. Quid vis fili? Ecce inquit ignis & ligna: vbi est victima holocausti? Dixit autem habraam. Deus prouidebit sibi victimam holocausti fili mi. Pergebant ergo pariter: veneruntque ad locum quem ostenderat ei deus. In quo edificauit altare: & desuper ligna composuit. Cumque alligasset isaac filium suum: posuit eum in altari super struem lignorum. Extenditque manum & arripuit gladium: vt immolaret filium suum. Et ecce angelus domini de celo clamauit dicens. Habraam habraam. Qui respondit. Adsum. Dixitque ei. Non extendas manum tuam super puerum: neque facias illi quicquam. Nunc cognoui quod timeas deum: & non pepercisti vnigenito filio tuo propter me. Leuauit habraam oculos suos: viditque post tergum arietem inter vepres herentem cornibus. Quem assumens obtulit holocaustum pro filio. Appellauitque nomen loci illius: dominus videt. Unde vsque hodie dicitur: in monte: dominus videbit. Uocauit autem angelus domini habraam secundo de celo dicens. // Per memetipsum iuraui dicit dominus: quia fecisti hanc rem: & non pepercisti filio tuo vnigenito propter me: benedicam tibi & multiplicabo semen tuum sicut stellas celi: & velut arenam que est in littore maris. Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum: & benedicentur in semine tuo omnes gentes terre: quia obedisti voci mee. Reuersus est habraam ad pueros suos: abieruntque bersabee simul & habitauit ibi. His itaque gestis nunciatum est habraam quod melcha quoque genuisset filios nachor fratri suo: hus primogenitum & buz fratrem eius: & chamuel patrem syrorum: & caseth: & azau: pheldas quoque & iedlaf: & bathuel: de quo nata est rebecca. Octo istos genuit melcha nachor fratri habraam. Concubina vero illius nomine roma peperit thabee & gaon: & thaas: & maacha.

Judith. 8.c. hebr. 11.d. 22.q.4. habraas. ... offer. 23.q.5. ... occides. Jere. c.loc. eterna.q. ... occidit

B C i. mach. ij.c. eccl. 44.d. hiere. ...f. hebr. 6.c. D Gal. 3.e

¶ Ca. Sum. ¶ De morte sare: de emptione agri & spelunce duplicis in sepulturam ab ephron. Ca. xxiij.

A Uixit autem sara centum viginti septem annis & mortua est in ciuitate arbee: que est hebron in terra chanaan. Uenitque habraam vt plangeret & fleret eam. Cumque surrexisset ab officio fu-

neris: locutus est ad filios heth dicēs. Ad
uena sum ⁊ pegrinus apud vos. date mi
hi ius sepulchri vobiscū: vt sepeliā mor-
tuū meū. Respōderūt filij heth dicētes.
Audi nos dñe. Princeps dei es apō nos.
In electis sepulchris nr̄is sepeli mortuū
tuū: nullusq3 te ꝓhibere poterit: qn in mo
numēto eius sepelias mortuū tuū. Sur-
rexit habraā ⁊ adorauit ppl'm terre: filios
B videlz heth. Dixitq3 ad eos. Si placet aīe
vr̄e vt sepeliā mortuū meū: audite me
Als + soror ⁊ intercedite ꝓ me apud ephrō filiū +
seor: vt det mihi speluncā duplicē quā hȝ
in extrema parte agri sui. Pecunia digna
tradat eā mihi corā vobis in possessionē
sepulchri. Habitabat aūt ephron in me-
Als + no est ephron. dio filiorū heth. Respōditq3 + ephron ad
habraā: cūctis audiētibus q ingrediebā
tur portā ciuitatis illius dicēs. Nequaq̄
ita fiet dñe mi: sed tu magis ausculta qḋ
C loquor. Agrū trado tibi ⁊ speluncā q i eo
est pn̄tibus filijs ppl'i mei: sepeli mor-
tuū tuū. Adorauit habraā corā dño ⁊ po
pulo terre ⁊ locut9 est ad ephrō circūstā
te plebe ei9: queso vt audias me. Dabo pe-
cuniā ꝓ agro suscipe eā: ⁊ sic sepeliā mor
tuū meū in agro. Respōditq3 ephron.
Dñe mi audi me. Terra quā postulas +
Als + quadringētis quadringētos siclos argēti valet. Istud est
preciū inter me ⁊ te. Sed quantum est hoc?
Sepeli mortuū tuū. Quod cū audisset habra
D am appēdit pecuniā quā ephrō postula-
uerat: audiētibus filijs heth + q̄dringē
Als + quadringentis tos siclos argēti ꝓbate monete publice.
Cōfirmatusq3 est ager quōdā ephronis
in quo erat spelūca duplex respiciēs mā
bre tā ipse q̄ speluncā ⁊ oēs arbores eius in
cūctis terminis eius p circuitū habrae
in possessionē: vidētibus filijs heth ⁊ cun
ctis qui intrabāt portā ciuitatis illius. Atq3
ita sepeliuit habraā sarā vxorē suā in spe
lūca agri duplici q̄ respiciebat mambre:
hec est hebron in terra chanaan. Et confir
matus est ager ⁊ antrū qḋ erat in eo ha-
brae i possessiōē monumēti a filijs heth.
¶ Ca. xxiij. ¶ Mittit seruus habrae ⁊ ad
ducit rebecca ꝓ vxore isaac. Ca. xxiiij.

A Erat aūt habraā senex dierūq3 mul
torū: ⁊ dñs in cūctis benedixerat ei.
Dixitq3 ad seruū seniorē domus sue: q
preerat oībus q̄ habebat. Pone manū tuā
sub femur meū vt adiurē te p deū celi ⁊
terre: vt nō accipias vxorē filio meo de fi
liabus chananeorū inter quos habito: sȝ
ad terrā ⁊ cognationē meā ꝓficiscaris: ⁊
inde accipias vxorē filio meo isaac. Rn̄
dit seru9. Si noluerit mulier venire me
cū in terrā hanc: nunqd reducere + debeo Als + habeo.
filiū tuū ad locū de quo tu egressus es?
Dixitq3 habraā. Caue neqn̄ reducas filiū
meū illuc. Dñs celi ⁊ terre q tulit me de
domo patris mei: ⁊ de terra natiuitatis
mee: q locutus est mihi: ⁊ iurauit mihi
dicēs semini tuo dabo terrā hanc: ipse mit
tet āgelū suū corā te: ⁊ accipies inde vxo
rē filio meo. Si naūt mulier noluerit se
qui te: nō teneberis iuramēto. Filiū tm̄
meū ne reducas illuc. Posuit ergo seru9
manū sub femore habraā dñi sui: ⁊ iura
uit illi sup sermone hoc. Tulitq3 decem B
camelos de grege dñi sui: ⁊ abijt: ex oībus
bonis eius portās secū. Profectusq3 per-
rexit in mesopotamiā ad vrbē nachor.
Cūq3 camelos fecisset accūbere extra oppi
dū iuxta puteū aque vespe eo tpe quo so
lent mulieres egredi ad hauriēdā aquā
orauit dñs dicēs. Dñe deus dñi mei ha
braam occurre obsecro mihi hodie: ⁊ fac
miām cū dño meo habraā. Ecce ego sto
ꝓpe fontē aque: ⁊ filie habitatorū hui9 ci
uitatis egredient ad hauriēdā aquam.
Igit puella cui dixero: inclina hydriā
tuā vt bibā: ⁊ illa rn̄derit bibe: qn ⁊ camel
tuis dabo potū ipa est quā ꝓparasti seruo
tuo isaac. Et p hoc itelligā q feceris miaȝ
cū dño meo habraā. Necdū intra se ver-
ba cōpleuerat: ⁊ ecce rebecca egrediebat fi
lia bathuel filij melche vxoris nachor fra
tris habraā habēs hydriā in scapula sua
puella decora nimis virgoq3 pulcherri-
ma: ⁊ incognita viro. Descēderat aūt ad
fontē ⁊ ipleuerat hydriā aqua: ac reuer- C
tebat. Occurritq3 ei seru9. ⁊ ait. Paulul
lū aque mihi ad + bibēdū pbe de hydria Als + sorbendū
tua. Que rn̄dit. Bibe dñe mi. Celeriterq3
deposuit hydriā sup vlnā suā ⁊ dedit ei po
tū. Cūq3 ille bibisset: adiecit. Quin ⁊ ca-
melis tuis hauriā aquā donec cūcti bi-
bāt. Effundēsq3 hydriā in canalibus re-
currit ad puteū vt hauriret aquā: ⁊ haus
tā oībus camelis dedit. Ipe aūt cōtēpla
bat eā tacitus: scire volēs vtrū ꝓsperum
iter suū fecisset de9 an nō. Postq̄ aūt bi
berūt cameli, ptulit vir in aures aureas
appendentes

Marginalia: 12. q. ij. c. quelita. — 12. q. ij. c. postq3. — 13. q. ij. c. hebrō de sepul. c. j — Judith a. — j. 47. S

appẽdẽtes siclos duos ⁊ armillas totidẽ
pondo sicloꝝ decẽ: dixitq́ȝ ad eã. Cui⁹ es
filia? Indica mihi. Est in domo pr̃is tui
locus ad manẽdũ? Que respondit. Filia
sum bathuelis filij nachor: quẽ peperit ei
melcha. Et addidit dicẽs. Paleaꝝ quoq́ȝ
⁊ feni plurimũ est apud nos: ⁊ locus spa
ciosus ẽ ad manẽdũ. Inclinauit se homo
⁊ adorauit dñm dicens. Bñdictus dñs
deus dñi mei habraã: qui nõ abstulit mi
sericordiã ⁊ veritatẽ suã a dño meo: ⁊ re-
cto itinere me ꝑduxit in domum fratris

B dñi mei. Cucurrit itaq́ȝ puella: ⁊ nũcia-
uit in domũ mr̃is sue oĩa que audierat.
Habebat aũt rebecca fratrẽ nomine laban:
qui festinus egressus est ad hominẽ vbi erat
fons. Cũq́ȝ vidisset inaures ⁊ armillas
in manib⁹ sororis sue: ⁊ audisset cuncta
verba referẽtis hec locutus est mihi hõ:
venit ad virũ qui stabat iuxta camelos ⁊
ꝓpe fontẽ aque: dixitq́ȝ ad eũ. Ingredere
bñdicte dñi. Cur foris stas? Preparaui
domũ: ⁊ locũ camelis tuis. Et introduxit
eũ in hospitiũ: ac destrauit camelos dedit-
q́ȝ paleas ⁊ fenũ: ⁊ aquã ad lauãdos pedes
cameloꝝ: ⁊ viroꝝ qui venerãt cum eo. Et
appositus ẽ in ꝯspectu eius panis. Qui ait.
Non comedam: donec loquar sermones
meos. Rñdit ei. loquere. At ille: seru⁹ in-
quit habraã sum. Et dñs benedixit dño
meo valde: ⁊ magnificatus est. Et dedit ei
oues ⁊ boues: argentũ ⁊ aurũ: seruos ⁊

Supra 21.a. ancillas: camelos ⁊ asinos. ¶ Et peperit sara
vxor dñi mei filiũ dño meo in senectute
sua: deditq́ȝ illi oĩa que habuerat. Et adiu

Supra 20.a. rauit me dñs meus dicẽs. Nõ accipies
vxorẽ filio meo de filiabus chananeorũ:
in quoꝝ terra habito: sed ad domũ pr̃is
mei perges: ⁊ de cognatione mea accipies
vxorem filio meo. Ego vero respõdi dño

C meo. Quid si noluerit venire mecũ mu-
lier: Dñs (ait) in cui⁹ conspectu ambulo:
mittet angelũ suũ tecũ: ⁊ diriget viã tuã:
accipiesq́ȝ vxorẽ filio meo de cognatione
mea ⁊ de domo pr̃is mei. Innocẽs eris a
maledictiõe mea cũ veneris ad ꝓximos
meos ⁊ nõ dederint tibi. Veni ergo hodie
ad fontẽ aque: ⁊ dixi. Dñe deus dñi mei
habraã: si direxisti viã meã in qua nunc
ambulo. ecce sto iuxta fontẽ aque: ⁊ vgo
que egredieẽ ad hauriẽdã aquã audierit
a me: da mihi paruillũ aque ad bibẽdũ
de hydria tua: ⁊ dixerit mihi: ⁊ tu bibe ⁊
camelis tuis hauriã: ipsa est mulier quã
ꝓparauit dñs filio dñi mei. Cũq́ȝ hec ta-
citus mecũ voluerẽ: apparuit rebecca ve-
niens cũ hydria quã portabat in scapu-
la: descẽditq́ȝ ad fontẽ ⁊ hausit aquam. Et
aio ad eam. Da mihi paululum bibere.
Que festinãs deposuit hydriam de hume
ro: ⁊ dixit mihi. Et tu bibe: ⁊ camelis tu-
is tribuã potũ. Bibi: ⁊ adaquauit came-

F los. Interrogauiq́ȝ eã ⁊ dixi. Cui⁹. es fi-
lia? Que rñdit. filia bathuelis sũ filij na
chor: quẽ peperit ei melcha. Suspẽdi ita-
q́ȝ inaures ad ornãdã faciẽ eius: ⁊ armil-
las posui in manib⁹ eius. Pronusq́ȝ ado
raui dñm: bñdicens dño deo dñi mei ha
braam: qui ꝑduxit me recto itinere vt su
merem filiã fratris dñi mei filio ei⁹. Quã-
obrẽ si facitis misericordiã ⁊ veritatẽ cũ
dño meo indicate mihi. Sin autẽ aliud
placet: ⁊ hoc dicite mihi: vt vadã ad dextrã
siue ad sinistrã. Rñderuntq́ȝ laban ⁊ ba-
thuel. A dño egressus ẽ sermo. Nõ possu
mus extra placitũ eius q̇cq̃ȝ aliud loqui

35.q.i.c.§ in prin. tecũ. En rebecca corã te est. Tolle eã: ⁊ ꝓfi
ciscere: ⁊ sit vxor filij dñi tui: sicut locut⁹
est dñs. Qð cũ audisset puer habraã: ꝓci-
dens adorauit in terrã dñm. Prolatisq́ȝ
vasis argẽteis ⁊ aureis ac vestibus: dedit
ea rebecce ꝓ munere. Fratrib⁹ quoq́ȝ ei⁹
⁊ matri dona obtulit. Inito cõuiuio: ve-
scentes pariter ⁊ bibentes mãserunt ibi.
Surgens aũt mane locutus est puer. Di-
mitte me vt vadã ad dominũ meũ. Re-
sponderũtq́ȝ frater ei⁹ ⁊ mater. Maneat
puella saltẽ decẽ dies apud nos: ⁊ postea
ꝓficiscetur. Nolite ait me retinere: q2 dñs
direxit viã meã. Dimitte me vt pergam
ad dominũ meũ. Et dixerunt. Vocemus
puellã: ⁊ queram⁹ ipsi⁹ volũtatẽ. Cũq́ȝ vo-
cata venisset: sciscitati sunt. Vis ire cũ hoĩe

G isto? Que ait. Vadã. Dimiserũt ergo eam

32.q.2.honorant. ⁊ delborã nutricẽ illius: seruũq́ȝ habraã
⁊ comites ei⁹ imprecantes ꝓspera sorori
sue atq́ȝ dicẽtes. Soror nr̃a es. Crescas in
mille milia: ⁊ possideat semẽ tuũ portas
inimicoꝝ suoꝝ. Igiť rebecca ⁊ puelle illi⁹
ascẽsis camelis secute sunt virũ. Qui festi
nus reuertebať ad dñm suũ. Eo autẽ tp̃e
deambulabat isaac ꝑ viã que ducit ad pu
teũ cuius nomẽ est viuẽtis ⁊ videntis.
habitabat enĩ in terra australi: ⁊ egres-

sus fuerat ad meditandū in agro inclinata iā die. Cūqꝫ eleuasset oculos: vidit camelos venientes ꝓcul. Rebecca quoqꝫ ɔspecto isaac descēdit de camelo: ⁊ ait ad puerꝫ. Quis est ille homo qui venit per agrū in occursum nobis? Dixitqꝫ ei. Ipse ē dn̄s meus. At illa tollens cito ✠ pallium suū operuit se. Seruus aūt cuncta que gesserat narrauit dn̄o suo isaac. Qui introduxit eā in tabernaculū sare mr̄is sue: ⁊ accepit eam vxorē ⁊ intantū dilexit eam: vt dolorem qui ex morte matris eius acciderat temperaret.

¶ Ca. Sū. ¶ De sepultura ⁊ morte habrae ⁊ filijs hismael. De natiuitate esau ⁊ iacob: ⁊ vēditiōe ꝑmogeniture. Ca. xxv.

A Braham vero aliam duxit vxorē nomine cethuram que peperit ei ✠ zā-ram: ⁊ ✠ iecsan: ⁊ madan: ⁊ madiam: ⁊ iesboch: ⁊ ✠ sue. Iecsan quoqꝫ genuit saba: ⁊ dadan. Filij dedan fuerunt assur īz: ⁊ lathusim: ⁊ ✠ laomin. De vero ex madiā ortꝰ ē ✠ epha: ⁊ ✠ ofer: ⁊ enoch: ⁊ abida: ⁊ heldaa. // Oēs hi filij cethure. Deditqꝫ habraā cuncta que possederat isaac: filijs autē concubinaꝝ largitus est munera. Et separauit eos ab isaac filio suo dum adhuc ipse viueret ad plagā orietalē. Fuerūt aūt dies vite habrae centū septuaginta quinqꝫ ānī. // Et deficiēs mortuꝰ ē in senectute bona ꝓuectecqꝫ etatis ⁊ plenꝰ dieꝝ: ɔgregatusqꝫ est ad ppl'm suū. Et sepelierūt eū isaac ⁊ hismael filij sui in spelunca duplici: q̄ sita est in agro ephron filij ✠ seor ethei e regiōe mābre: quā emerat a filijs heth. Ibi sepultꝰ est ipse ⁊ sara vxor eiꝰ. Et post obitum illiꝰ bn̄dixit deus isaac filio eius: q habitabat iuxta puteū noīe viuētis ⁊ videtis. He sunt gnātiones hismael filij habrae quē peperit ei agar egyptia famula sare: ⁊ hec noīa filioꝝ eiꝰ in vocabulis ⁊ gnātionibꝰ suis. // Primogenitus hismaelis nabaioth' deinde cedar: ⁊ abdebel: ⁊ mabsan: masma quoqꝫ ⁊ duma: ⁊ massa adad: ⁊ thema: ⁊ ✠ iathur: ⁊ naphis: ⁊ cedma. Isti sunt filij hismael: ⁊ hec noīa per castella ⁊ oppida eoꝝ' duodecim principes tribuū suaꝝ. Et facti sunt anni vite hismaelis centū triginta septē. Deficiensqꝫ mortuꝰ est: ⁊ appositꝰ ad pp'lm suū. Habitauit āt ab euila vsqꝫ sur: que respicit egyptū introeūtibus assyrios. Coraꝫ cūctis fratribꝰ suis obijt. He quoqꝫ sunt gnātiōes isaac filij habraā. Habraā genuit isaac: q cum q̄draginta esset annoꝝ: duxit vxorē rebeccā filiā batuelis syri de mesopotamia sororē laban. Deprecatꝰ est isaac dominū pro vxore sua: eo ꝙ esset sterilis. // Qui exaudiuit eū ⁊ dedit ɔceptū rebecce: sed collidebant in vtero eiꝰ paruuli. Quī ait. Si sic mihi futurū erat: qd necesse fuit ɔcipere? Perrexitqꝫ rebecca vt consuleret dn̄m. Qui rn̄dens ait. Due gētes sūt in vtero tuo: ⁊ duo ppl'i ex ventre tuo diuident: ppl'sqꝫ ppl'm superabit: ⁊ maior seruiet minori. Iaꝫ tp̄s pariēdi aduenerat: ⁊ ecce gemini in vtero eiꝰ reperti sūt. Qui ✠ primus egressus est rufus erat ⁊ totꝰ in morē pellis hispidus. Vocatūqꝫ est nomē eius esau. Protinus alter egrediēs: plātā fratris tenebat manu. Et idcirco appellauit euꝫ iacob. Sexagenarius erat isaac qn̄ nati sunt paruuli. // Quibus adultis factꝰ est esau vir gnarus venandi ⁊ hō agricola: iacob aūt vir simplex habitabat in tabernaculis. Isaac amabat esau eo ꝙ de venationibꝰ illius vesceret: ⁊ rebecca diligebat iacob. Coxit āt iacob pulmē tū. Ad quē cum venisset esau de agro lassus: ait. Da mihi de coctione hac rufa: qꝛ oppido lassus sum. Quā ob cām vocatū ē nomē eiꝰ edom. Cui dixꝫ iacob. Vēde mi hi ꝑmogenita tua. Ille rn̄dit. En morior qd mihi ꝓderūt ꝑmogenita? Ait iacob. Iura ergo mihi. // Iurauit ei esau: ⁊ vēdidit ꝑmogeīta. // Et sic accepto pane ⁊ lētis edulio comedit ⁊ bibit ⁊ abijt paruipendens ꝙ primogenita vendidisset.

¶ Ca. Sū. ¶ De peregrinatione isaac in Geraris. De iurgio pro puteis: ⁊ de federe cum Abimelech. Ca. xxvj.

Orta aūt fame sup terrā post eā sterilitatē que acciderat in diebꝰ habraā abijt isaac ad abimelech regeꝫ palestinoꝝ in gerara. Apparuitqꝫ ei dn̄s: ⁊ ait. Ne descendas in egyptū: sed qesce in terra quā dixero tibi: ⁊ pegrinare in ea: eroqꝫ tecuꝫ ⁊ bn̄dicam tibi. Tibi enim ⁊ semini tuo dabo vniuersas regiones has: complens iuramētuꝫ qd spopondi habraā pr̄i tuo: ⁊ multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. // Daboqꝫ posteris tuis vniuersas regiones has: ⁊ benedicent in semine tuo omnes gētes terre: eo ꝙ obedierit habraā.

30. q. 5. Nec illō. — Al. ✠ Teristrum. — 32. q. 7. c. 2. ⁊ 3. — Als ✠ Zamram. — A — Als ✠ Iexan. — Als ✠ Iesoc vel Iesua. — Als ✠ Apher. — Al. ✠ Opher. — 1. pa. j. ca. — B — 83. di. ca. Porro. — Alias ✠ Sooꝛ. — 13. q. 2. hebrō de sepul. ca. 1. i. c. 45. d. — 1. par. j. b. — Alias ✠ Itar. — Alias ✠ Itur. — Ro. 5. b. — 7. q. 1. In apibus. — Ro 9. ca. — Alias ✠ Prius. Iosue. 25. 1. Osee. 12. a. — B — abdie. j. a heb. 12. d 7. q. 1. ꝙs piculosū de pe. di. 3 Iudas. glo. j. // 22. q. 2. §. h. 32. q. 5. c o: d. gl. h. — A

voci mee ꝛ custodierit precepta ꝛ mandata mea ꝛ cerimonias: legesqꝫ seruauerit. Mansit itaqꝫ isaac in geraris. Qui cũ interrogaret a viris loci illius sup vxore sua: respondit Soror mea est. Timuerat enim cõfiteri qꝫ sibi esset sociata cõiugio reputans ne forte interficeret eũ ꝑpter illius pulchritudinẽ. Cũqꝫ ptransissent dies plurimi ꝛ ibidẽ moraret, ꝓspiciẽs abimelech rex palestinoꝝ per fenestrã vidit eũ iocantẽ cũ rebecca vxore sua. Et accersito eo ait. Perspicuũ est qꝫ vxor tua sit. Cur mẽtitus es eã sororẽ tuam esse? Rñdit. Timui ne morerer ꝑpter eam. Dixitqꝫ abimelech. Quare imposuisti nobis? Potuit coire quispiã de ppło cũ vxore tua: ꝛ induxeras sup nos grãde pctm̃. Precepitqꝫ oĩ ppło dicẽs. Qui tetigerit hoĩs huius vxorem: morte morietur. Seminauit autẽ isaac in terra illa: ꝛ inuenit in ipso anno centuplũ. Bñdixitqꝫ ei deus ꝛ locupletatus est homo: ꝛ ibat ꝓficiens atqꝫ succrescens donec magnus vehementer effectus est. Habuitqꝫ possessiones ouiũ ꝛ armentoꝝ ꝛ familie plurimũ. Ob hoc inuidẽtes ei palestini: oẽs puteos quos foderãt serui patris illius habraã illo tpe obstruxerunt implentes humo: intantũ vt ipse abimelech diceret ad isaac. Recede a nobis: qm̃ potẽtior nobis factus es valde. Et ille discedens vt veniret ad torrentẽ gerare habitaretqꝫ ibi: rursum fodit alios puteos: quos foderant serui pr̃is sui habraam: ꝛ quos illo mortuo olĩ obstruxerãt philistijm. Appellauitqꝫ eos eisdẽ nominibus qbus ante pater vocauerat. Foderũtqꝫ in torrẽte ꝛ repperrũt aquã viuã. Sꝫ ꝛ ibi iurgiũ fuit pastoꝝ gerare aduersus pastores isaac dicentiũ. Nostra est aqua. Quãobrem nomẽ putei ex eo qꝺ acciderat vocauit calumniã. Foderũt aũt ꝛ alium. Et pro illo quoqꝫ rixati sunt. Appellauitqꝫ eũ inimicitias. Profectus inde fodit aliũ puteũ: pro quo nõ ꝯtenderũt. Itaqꝫ vocauit nomen eius latitudo: dicens. Nunc dilatauit nos dñs: ꝛ fecit crescere sup terram. Ascendit aũt isaac ex illo loco in bersabee. Ubi apparuit ei dñs in ipsa nocte dicens. Ego sum deus habraã pr̃is tui. Noli timere: qꝛ ego tecũ sum. Bñdicã tibi ꝛ multiplicabo semen tuũ ꝑpter seruũ meũ habraam. Itaqꝫ edificauit ibi altare dño: ꝛ inuocato noĩe dñi extẽdit tabernaculũ: precepitqꝫ seruis suis vt foderent puteũ. Ad quẽ locũ cũ venissent de geraris abimelech ꝛ ochoȝath amicus illius ꝛ phichol dux militũ locutus ẽ isaac. Quid venistis ad me hoĩem quẽ odistis: ꝛ expulistis a vobis? Qui rñderũt. Uidimus tecum esse dñm: ꝛ idcirco nos diximus. Sit iuramentum inter nos: ꝛ ineamus fedus vt non facias nobis qcqꝫ mali sicut ꝛ nos nihil tuoꝝ attigimus: nec fecimus qꝺ te lederet: sed cũ pace dimisimus auctũ bñdictione domini. Fecit ergo eis conuiuium. Et post cibum ꝛ potum surgẽtes mane iurauerunt sibi mutuo. Dimisitqꝫ eos isaac pacifice in locũ suum. Ecce aũt venerunt in ipso die serui isaac annunciantes ei de puteo quẽ foderant: atqꝫ dicentes. Inuenimus aquã. Uñ appellauit eam abundantiã: ꝛ nomen vrbi impositũ est bersabee vsqꝫ in pñtem diem. Esau vero quadragenarius duxit vxores duas: iudith filiã beri ethei: ꝛ basemath filiã elon eiusdem loci: que ambe offenderant animum isaac ꝛ rebecce.

¶ Cap. Sũ. ¶ Pro esau benedicit iacob: mater monet fugere iacob: deinde loquitur patri: ꝛ fuit deceptus in sensibus excepto auditu. Ca.xxvij.

Senuit autem isaac: ꝛ caligauerunt oculi eius: ꝛ videre non poterat. Uocauitqꝫ esau filium suum maiorem: ꝛ dixit ei. Fili mi. Qui respondit. Ad sum. Cui pater: vides inquit qꝫ senuerim: ꝛ ignorem diem mortis mee. Sume arma tua: ꝛ pharetram ꝛ arcum: et egredere foras. Cumqꝫ venatu aliquid apprehenderis: fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti: ꝛ affer vt come-

Ian' re gnat i'ita in pmus a quo Ja nuarius nõie.

sup. 21. c. Judicum 11. a.

Also + vel 12. q. 3. c. Moiet. in fine.

heb. 11. a.

Se. vi. ca. Esau

dam et benedicat tibi anima mea anteq̄ moriar. Quod cum audisset rebecca et ille abijsset in agrū vt iussiones pr̄is impleret: dixit filio suo iacob. Audiui patrem tuū loquentē cum esau fratre tuo: et dicentem ei. Affer mihi de venatiōe tua: et fac cibos vt comedā: et benedicā tibi corā dño anteq̄ moriar. Nunc ergo fili mi acquiesce consilijs meis: et pergens ad greges affer

B mihi duos hedos optimos: vt faciā ex eis escas patri tuo: quibus libēter vescitur. Quas cū intuleris et comederit: benedicat tibi priusq̄ moriat. Cui ille respōdit. Nosti q̄ esau frater meus homo pilosus sit: et ego lenis. Si attrectauerit me pater meus et senserit: timeo ne putet me sibi voluisse illudere: et inducat sup me maledictionē p̄ benedictione. Ad quem mr̄: in me sit ait ista maledictio fili mi: tm̄ audi vocem meam: et pergens affer que dixi. Abijt et attulit: deditq̄ matri. Parauit illa cibos sicut velle nouerat patrē illius: et vestib⁹ esau valde bonis: quas apud se habebat domi induit eū: pelliculasq̄ hedoꝝ circūdedit manibus: et colli nuda protexit. Deditq̄ pulmentū et panes, quos co-

C xerat: tradidit. Quibus illatis dixit. Pater mi. At ille respondit. Audio. Quis es tu fili mi? // Dixitq̄ iacob. Ego sum primogenitus tuus esau. Feci sicut p̄cepisti mihi. Surge sede et comede de venatione mea: vt benedicat mihi aīa tua. Rursumq̄ isaac ad filiū suū. Quomō inquit tā cito inuenire potuisti fili mi? Qui respondit. Voluntas dei fuit: vt cito mihi occurreret qd̄ volebam. Dixitq̄ isaac. Accede huc vt tangam te fili mi: et p̄bem vtrū tu sis filius meus esau: an nō. Accessit ille ad patrē: et palpato eo: dixit isaac. Vox quidē vox iacob est: sed manus, manus sunt esau. Et nō cognouit eum: q2 pilose manus silitudinem maioris expresserāt. Benedicēs ergo illi ait. Tu es fili⁹ meus

D esau? Respondit. Ego sum. At ille + Affer mihi inquit cibos de venatiōe tua fili mi: vt benedicat tibi aīa mea. Quos cū oblatos comedisset: obtulit ei etiā vinū. Quo hausto: dixit ad eū. Accede ad me: et da mihi osculū fili mi. Accessit: et osculatus est eū. // Statimq̄ vt sensit vestimētoꝝ ei⁹ fragrātiā: bn̄dicēs illi: ait. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui bn̄dixit dn̄s. Det tibi deus de rore celi et de pinguedine terre abūdantiā frumenti vini et + olei: et seruiant tibi populi: et adorent te tribus. Esto dn̄s fratꝝ tuoꝝ: et incuruent ante te filij matris tue. // Qui maledixerit tibi sit ille maledictus: et q̄ benedixerit tibi benedictionib⁹ repleat. Vix isaac sermonē impleuerat: et egresso iacob foras venit esau coctosq̄ de venatiōe cibos intulit patri: dicens. Surge pr̄ mi et comede de venatiōe filij tui: vt benedicat mihi aīa tua. Dixitq̄ illi isaac. Quis n. es tu? Qui respōdit. Ego sum filius tuus primogenit⁹ esau. Expauit isaac stupore vehemēti: et vltra q̄ credi pōt ammirans ait. Quis igit ille ē qui dudum captā venationē attulit mihi: et comedi ex omnib⁹ priusq̄ tu venires? Benedixiq̄ ei: et erit benedict⁹. Auditis esau sermonibus pr̄is irrugijt clamore magno: et consternat⁹: ait. Benedic ēt et mihi pr̄ mi. Qui ait. Venit germanus

F tuus fraudulēter: et accepit benedictionē tuā. At ille subiūxit. // Iuste vocatū est nomen ei⁹ iacob. Supplātauit enim me: en altera vice. Primogenita mea ante tulit: et nūc scd̄o surripuit bn̄dictionē meam. Rursumq̄ ad patrē: nūqd nō reseruasti ait et mihi benedictionē? Respōdit isaac. Dn̄m tuū illum constitui: et oēs fratres suos seruituti eius subiugaui. Frumēto et vino et + oleo stabiliui eum: et tibi post hec fili mi vltra qd̄ faciam? Cui esau. Nū vnā (inquit) tm̄ benedictionē habes pr̄? // Mihi q̄q3 obsecro vt benedicas. // Cūq3 eiulatu magno fleret motus isaac dixit ad eum. In pinguedine terre: et in rore celi desup erit benedictio tua. Viues in gladio: et fratri tuo seruies: Tēpusq3 veniet cum excutias et soluas iugū eius de ceruicibus tuis. Oderat ergo semp esau iacob pro benedictione qua benedixerat ei pr̄. Dixitq̄ in corde suo. Venient dies luctus pr̄is mei: et occidā iacob frē meū. Nunciata sunt hec rebecce. Que timens et

G vocans iacob filiū suum: dixit ad eū. Ecce esau frater tuus minat vt occidat te. Nūc ergo fili audi vocē meā: et cōsurgēs fuge ad laban frēm meū in aram. habitabisq̄ cū eo dies paucos donec quiescat furor fratris tui: et cesset indignatio ei⁹ obliuiscaturq̄ eoꝝ que fecisti in eū. Postea mittā et adducā te inde huc. Cur vtroq3 orbabor: fi-

Margin notes: 2 q. 1. q̄ris cur t. diuor. ca. Gaudemus. — Alias + Offer. — heb. 11. d Alis sup. est + pleni. — Alis sup. est + et o. lei. 24. q. 3. cū3 ergo .9. sed g t. isaac. E — .q. 1. ca. nūq̄. — Alis sup. est + oleo hebr. 11. ca. de p. distin. 1. Judas. 4. Re. 8. — Abdi. 1.

llo in vno die? Dixit quoq; rebecca ad isaac. Tedet me vite mee pp filias heth. Si acceperit iacob vxorem de stirpe huius terre nolo viuere.

¶ Ca. Sũ. ¶ Jacob mittit ad labã: videt scalam: vouet votum. Ca. xxviij.

A — Als + 35. hos. c. cũ igr. §. hac itaq;

Vocauit itaq; isaac iacob & benedixit eũ precepitq; ei dicens. Noli accipere cõiugẽ de genere chanaan: sed vade & pficiscere in mesopotamiam syrie ad domũ bathuel pris matris tue: & accipe tibi inde vxorẽ de filiabus laban auũculi tui. Deus aũt oipotens benedicat tibi & crescere te faciat atq; multiplicet: vt sis in turbas ppłoɀ: det tibi benedictiões habrae: & semini tuo post te: vt possideas terrã peregrinatiõis tue quã pollicit⁹ est auo tuo. Cũq; dimisisset eũ isaac: pfect⁹ venit in mesopotamiã syrie ad laban filiũ bathuel syri: frẽm rebecce mris sue. B Videns aũt esau q benedixisset pater su⁹ iacob: & misisset eũ in mesopotamiã syrie vt inde vxorẽ duceret: & post benedictiones pcepisset ei dicẽs: nõ accipies vxorem de filiab⁹ chanaan: quodq; obediẽs iacob parentib⁹ suis isset in syriã: pbãs quoq; q nõ libenter aspiceret filias chanaan pater suus: iuit ad ismaelẽ: & duxit vxorẽ absq; his quas pri⁹ habebat: malech filiã ismael filij habraã sororẽ nabaioth. Igr egressus iacob de bersabee: pgebat + arãm. (Als + charam.) Cũq; venisset ad quẽdã locũ: & vellet in eo requiescere post solis occubitũ tulit de lapidib⁹ qui iacebãt: & supponens capiti suo dormiuit in eodẽ loco. C Viditq; in somnis scalam stantẽ sup terrã: & cacumẽ illius tangẽs celũ: angelos quoq; dei ascẽdentes & descẽdẽtes per eã: & dominũ innixum scale dicentẽ sibi. Ego sum dominus deus habraam pris tui: & deus isaac. Terrã in qua dormis tibi dabo & semini tuo: eritq; + semen tuum quasi puluis terre. (Als + germẽ) Dilataberis ad orientẽ & occidentẽ & septẽtrionẽ & meridiem: & benedicẽtur in te & in semine tuo cuncte trib⁹ terre. Et ero custos tuus quocũq; perrexeris: & reducã te in terram hanc: nec dimittã nisi cõpleuero vniuersa que dixi. Cũq; euigilasset iacob de somno: ait. Uere dominus est in loco isto: & ego nesciebam. D Pauẽsq; q terribilis est inquit locus iste. Non est hic aliud nisi domus dei & porta celi. Surgens ergo iacob mane tulit lapidem quẽ supposuerat capiti suo: & erexit in titulum fundẽs oleũ desuper. Appellauitq; nomẽ vrbis bethel: que prius luza vocabat. Uouit etiã votum dicens. Si fuerit + dominus mecũ: & custodierit me in via p quã ego ambulo: & dederit mihi panem ad vescendum & vestimẽtum ad induẽdum: reuersusq; fuero psp̃re ad domum patris mei: erit mihi dominus in deum: & lapis iste quem erexi in titulum vocabitur domus dei: cunctorumq; que dederis mihi decimas offeram tibi.

(Marg.: ss. di. c. j. 2. q. 7. ca. plerũ. §. his itaq; q. hos et significa runt. — de cõse. d. J c. altaria in glo. l. Sa. 10. b. Als + de. Act. 12. b. infra. 13. b. 16. q. 7. c. & hoc dicimus. 16. q. 7. c. Scias do.)

¶ Ca. Sũ. ¶ Uenit iacob pmo ad puteũ & ad labanem: & fuit pro rachel: supponitur lya: & iterũ fuit pro rachel: Lya q̃ttuor filios pepit Rachele sterili pmanẽte. Ca. xxix.

Profectus ergo iacob venit in terram orientalem: & vidit puteum in agro: tres quoq; greges ouium accubãtes iuxta eum. Nam ex illo adaquabantur pecora & os ei⁹ grãdi lapide claudebat. + Mosq; erat vt cunctis ouibus congregatis deuoluerent lapidem: & refectis gregibus rursum super os putei ponerent. Dixitq; ad pastores. Fratres: vnde estis? Qui responderunt. De aran. Quos interrogãs: nunquid ait nostis laban filium nachor? Dixerũt. Nouimus. Sanus ne est, inquit? Ualet inquiũt: & ecce rachel filia ei⁹ venit cũ grege suo. Dixitq; iacob. Adhuc multum diei superest: nec est tempus vt reducãtur ad caulas greges. Date ante potum ouibus: & sic eas ad pastum reducite. Qui respõderunt. Non possum⁹ donec omnia pecora cõgregentur: & amoueamus lapidem de ore putei vt adaquemus greges. Adhuc loquebantur: & ecce rachel veniebat cum ouibus patris sui. Nam gregem ipsa pascebat. Quam cum vidisset iacob & sciret consobrinam suam: ouesq; laban auũculi sui amouit lapidem quo puteus claudebat. Et adaquato grege: osculatus est eam. Et eleuata voce fleuit: & indicauit ei q frater esset patris sui & filius rebecce. At illa festinans nunciauit patri suo. Qui cum audisset venisse iacob filium sororis sue: + occurrit obuiam ei: complexusq; eum: & in oscula ruens: duxit in domum suam. Auditis autem causis itineris: respondit. Os meum es: & caro mea. Et postquam + impleti sunt dies mensis

(Marg.: Are ggnum recorũ incipit. Als + Mos tis infra. 43. f. Phoroneus iudicia instituit & leges conscripsit. B Pergo⁹ phorõei fr ipse p mẽses & annos instituit nũe raris: sacella & aras constituit. C — Als + occurrit. — Als + cõpleti. — D)

vnsus: dixit ei. Num quia frater meus es: gratis seruies mihi? Dic quid mercedis accipias. Habebat vero duas filias. Nomen maioris lya: minor vero appellabatur rachel. Sed lya lippis erat oculis: rachel decora facie et venusto aspectu. Quam diligens iacob ait. Seruiam tibi pro rachel filia tua minore septem annis. Respondit laban. Melius est vt eam tibi dem: quam alteri viro. Mane apud me. Seruiuit ergo iacob pro rachel septem annis: et videbantur illi pauci dies pre amoris magnitudine. Dixitque ad laban. Da mihi vxorem meam: quia iam tempus ✠ impletum est vt ingrediar ad illam. Qui vocatis multis amicorum turbis ad conuiuium fecit nuptias: et vespere lyam filiam suam introduxit ad eum: dans ancillam filie zelpham nomine. Ad quam cum ex more iacob fuisset ingressus: facto mane vidit lyam: et dixit ad socerum suum. Quid est quod facere voluisti? Nonne pro rachel seruiui tibi? Quare imposuisti mihi? Respondit laban. Non est in loco nostro consuetudinis: vt minores ante tradamus ad nuptias. Imple hebdomadam dierum huius copule: et hanc quoque dabo tibi pro opere quo seruiturus es mihi septem annis aliis. Acquieuit placito: et hebdomada transacta: rachel duxit vxorem. Cui pater seruam balan tradiderat. Tandemque potitus optatis nuptiis amorem sequentis priori pretulit: seruiens apud eum septem annis aliis. Uidens autem dominus quod despiceret lyam: aperuit vuluam eius: sorore sterili permanente. Que conceptum genuit filium: vocauitque nomen eius ruben: dicens. Uidit dominus humilitatem meam. Nunc amabit me vir meus. Rursumque concepit et peperit filium, et ait. Quoniam vidit me dominus haberi contemptui: dedit etiam istum mihi. Uocauitque nomen eius symeon. Concepitque tertio: et genuit alium filium. Dixitque. Nunc quoque copulabitur mihi maritus meus: eo quod pepererim ei tres filios. Et idcirco appellauit nomen eius leui. Quarto concepit et peperit filium: et ait. Modo confitebor domino. Et ob hoc vocauit eum iudam. Cessauitque parere.

¶ Ca. Sequens. ¶ Rachel ancillam dat marito: post hoc lya facit, similiter: lya mandragoras accipit: rachel ioseph parit: iacob reditum parat: merces ei promittitur: pactum statuunt. Ca. xxx.

Cernens autem rachel quod infecunda esset inuidit sorori sue: et ait marito suo. Da mihi liberos alioquin moriar. Cui iratus respondit iacob. Num pro deo ego sum: qui priuauit te fructu ventris tui? At illa: habeo inquit famulam balan: ingredere ad illam vt pariat super genua mea: et habeam ex illa filios. Deditque illi balan in coniugium. Que ingresso ad se viro: concepit et peperit filium. Dixitque rachel. Iudicauit mihi dominus: et exaudiuit vocem meam dans mihi filium. Et idcirco appellauit nomen eius dan. Rursumque bala concipiens peperit alterum: pro quo ait rachel. Comparauit me dominus cum sorore mea: et inualui. Uocauitque eum neptalim. Sentiens lya quod parere desisset zelpham ancillam suam marito tradidit. Qua post conceptum edente filium dixit. Feliciter. Et idcirco vocauit nomen eius gad. Peperit quoque zelpha alterum. Dixitque lya. Hoc pro beatitudine mea. Beatam quippe me dicent omnes mulieres. Propterea appellauit eum asser. Egressus autem ruben tempore messis tritice in agrum reperit mandragoras: quas matri lye detulit. Dixitque rachel. Da mihi partem de mandragoris filii tui. Illa respondit. Parum ne tibi videtur quod preripueris maritum mihi: nisi etiam mandragoras filii mei tuleris. Ait rachel. Dormiat tecum hac nocte: pro mandragoris filii tui. Redeuntique ad vesperam iacob de agro: egressa est in occursum eius lya: et ait. Ad me inquit intrabis: quia mercede conduxi te pro mandragoris filii mei. Dormiuitque cum ea nocte illa: et exaudiuit deus preces eius. Concepitque et peperit filium quintum: et ait. Dedit deus mercedem mihi: quia dedi ancillam meam viro meo. Appellauitque nomen eius isachar. Rursum lya concipiens peperit sextum filium: et ait. ✠ Dotauit me deus dote bona. Etiam hac vice mecum erit maritus meus: eo quod genuerim ei sex filios. Et idcirco appellauit nomen eius zabulon. Post quem peperit filiam nomine dynam. Recordatusque dominus rachelis exaudiuit eam: et aperuit vuluam eius.

Marginal notes (left):

Isti filia nuachi lirae agri culturam et mores compositos egyptios docet.

E

Alias ✠ expletum.

Tob. 6. d

// 29. q. i. c. sed obycitur. 35. q. i. §. i.

F

Diluuium preculare, in archaia.

Forensium. c. nisi in. de regularibus ca. lz in fi.

G

i. par. 2. a

Marginal notes (right):

A

// 32. q. 4. § i. et ca. obyciunt. de diuer. gaudemus.

B

// 32. q. 4. § i. et ca. obyciuntur. et ca. recurrat. Ibidem. q. 7. ca. Tam valet.

Thessalie regnum oritur.

C

Alias ✠ Ditauit.

D

Que concepit & peperit filium dicens. Abstulit deus opprobrium meum. Et vocauit nomen illius ioseph: dicens. Addat mihi dominus filium alterum. Nato autem ioseph: dixit iacob socero suo. // Dimitte me vt reuertar in patriam meam & ad terram meam. Da mihi vxores & liberos meos pro quibus seruiui tibi: vt abeam. Tu vero nosti seruitutez qua seruiui tibi. Ait illi laban. Inueniam gratiam in conspectu tuo. Experimento didici: quia benedixerit mihi deus propter te. Constitue mercedem tuam: quã dem tibi. At ille respondit. Tu nosti quõ seruierim tibi: & quãta in manibus meis fuerit possessio tua. Modicum habuisti anteq̃ venirem ad te: & nunc diues effectus es: benedixitq; tibi deus ad introitum meum. Iustuz est igit: vt aliquãdo prouideam domui mee. Dixitq; laban. Quid tibi dabo? At ille ait. Nihil volo. Sed si feceris qđ postulo: iterum pascam & custodiam pecora tua. Gira omnes greges tuos: & separa cunctas oues varias & sparso vellere: & quodcũq; + fuluuz & maculosum variumq; fuerit: taz in ouibus q̃ in capris: erit merces mea. Respondebitq; mihi cras iustitia mea: quãdo placiti tempus aduenerit coraz te: & omnia que non fuerint varia & maculosa & + fulua tam in ouibus q̃ in capris furti me argues. Dixitq; laban. Gratum habeo qđ petis. Et separauit in die illa capras & oues & hyrcos & arietes varios & maculosos. Cunctum autem gregem vni coloris. i. albi & nigri velleris tradidit in manu filioꝝ suoꝝ: & posuit spatiũ itineris triuz dierum inter se & generum: qui pascebat reliquos greges eius. Tollẽs ergo iacob virgas populeas virides & amigdalinas & ex platanis ex parte decorticauit eas. Detractisq; corticibus in his que spoliata fuerant candor apparuit: illa vero que integra fuerant viridia permanserunt: atq; in hunc modum color effectus est varius. Posuitq; eas in canalibus vbi effundebatur aqua: vt cum venissent greges ad bibendum: ante oculos haberent virgas: & in aspectu earum conciperent. Factumq; ẽ vt in ipso calore coit' oues intuerentur virgas: & parerent maculosa & varia & diuerso colore respersa. Diuisitq; gregem iacob & posuit virgas in canalibus ante oculos arietum. Erant autem alba & nigra queq; laban: cetera vero iacob: separatis inter se gregibus. Igitur quando primo tempore ascendebantur oues ponebat iacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum & ouium: vt in earum contemplatione conciperent. Quando vero serotina admissura erat & conceptus extremus: non ponebat eas. Factaq; sunt ea que erãt serotina laban: & que primi temporis iacob. Ditatusq; est homo vltra moduz: & habuit greges multos ancillas & seruos: camelos & asinos.

[Margin: 3.re.11.b — Alias + rufum. — Alias + rufa.]

¶ Ca. xxxi. ¶ Fugit iacob cuz suis: laban insequitur: rachel abscondit idola: iacob & laban fedus ineunt. Ca. xxxi.

Postquam autem audiuit verba filiorum laban dicentium: tulit iacob omnia que fuerant patris nostri: & de illius facultate ditatus fact' est inclytus: animaduertit quoq; faciem laban q non esset erga se sicut heri & nudiustertius: maxime dicente sibi domino reuertere in terram patrum tuoꝝ: & ad generationem tuam: eroq; tecum: misit & vocauit rachel & lyam in agrum vbi pascebat greges: dixitq; eis. Uideo faciez patris vestri: q non sit erga me sicut heri & nudiustertius. Deus autez patris mei fuit mecuz & ipse nostis q totis viribus meis seruierim patri vestro. Sed & pater vester circũuenit me: & mutauit mercedem meam decem vicibus: & tñ nõ dimisit eũ deus vt noceret mihi. Si quando dixit: varie erunt mercedes tue: pariebãt omnes oues varios fetus: qñ vero econtrario ait: alba queq; accipies pro mercede oẽs greges alba pepererunt. Tulitq; + de' substantiã patris vestri: & dedit mihi. Postq̃ eniz concepi' ouiũ tẽpus aduenerat: leuaui oculos meos & vidi in somnis ascendẽtes mares super feminas varios & maculosos & diuersoꝝ coloꝝ. Dixitq; angelus dei ad me in somnis. Iacob. Et ego respondi. Adsum. Qui ait. Leua oculos tuos & vide vniuersos masculos ascẽdẽtes sup feminas varios maculosos atq; respersos. Uidi. n. oĩa que fecit tibi laban. // Ego sum deus bethel vbi vnxisti lapidem & votum vouisti mi-

[Margin: Als sup. est + de'. — sup. 28. d.]

Infra.32.c.

bi. Nunc ergo surge et egredere de terra hac reuertens in terrã natiuitatis tue. Rñderuntq3 rachel et lya. Nũqd habem⁹ residui qcq3 in facultatibus et hereditate domus patris nostri? Nonne quasi alienas reputauit nos: et vendidit: comeditq3 C preciũ nostrum? Sed deus tulit opes patris nostri: et eas tradidit nobis ac filijs nostris. Unde oia que pcepit tibi dominus fac. Surrexit aũt iacob et impositis liberis ac cõiugibus suis sup camelos abijt. Tulitq3 oẽm substantiã suam et greges et qcquid in mesopotamia acquisierat: pergẽs ad isaac patrem suum in terrã chanaan. Eo tẽpore ierat laban ad tondẽdas oues: et rachel furata est idola patris sui. Noluitq3 iacob confiteri socero suo q fugeret. Cũq3 abisset tam ipse q3 oia que iuris sui erant et amne transmisso pergeret contra montẽ galaad: nunciatum est laban die tertio q fugeret iacob. Qui assumptis fratribus suis: persecutus est eum dieb⁹ septem: et cõprehendit eũ in monte galaad. D Viditq3 in somnis dicentẽ sibi dominũ. Caue ne quicq3 asperè loquaris contra iacob. Jamq3 iacob extenderat in monte tabernaculum. Cũq3 + ille cõsecutus + fuisset eum cum fratribus suis in eodem monte galaad fixit tentoriũ. Et dixit ad iacob. Quare ita egisti: vt clam me abigeres filias meas quasi captiuas gladio? Cur ignorante me fugere voluisti: nec indicare mihi vt prosequerer te cum gaudio et canticis et tympanis et citharis? Non es passus vt oscularer filios meos et filias. Stulte operatus es. Et nunc qdem valet manus mea reddere tibi malũ. Sed de⁹ patris tui heri dixit mihi. Caue ne loqris + contra iacob quicq3 durius. + Et si ad tuos ire cupiebas et desiderio erat tibi domus patris tui: cur furatus es deos meos? Rñdit iacob. Quod inscio te pfectus sum: timui ne violenter auferres filias tuas. Quod autem furti me arguis: apud quemcũq3 inueneris deos tuos: necetur corã fratribus nris. Scrutare: qcquid tuoꝝ apd me inueneris auffer. E Hec dicens ignorabat q rachel furata esset idola. Ingressus itaq3 laban tabernaculum iacob et lye et vtriusq3 famule: nõ inuenit. Cũq3 intrasset tentorium rachelis: illa festinans abscondit idola subter stramẽta

Als sup-rest + q3

Als sup rest + fuisset.

i.re.13.c.
2.pa.16.ca.

Als sup rest + cõtra.

Als + E sto. Ad.

cameli et sedit + desuper: Scrutantiq3 omne tentorium et nihil inuenienti: ait. Ne irascatur dominus meus q corã te assurgere nequeo: q2 iuxta consuetudinem feminarũ nũc accidit mihi. Sic delusa sollicitudo querentis est. Tumensq3 iacob cum iurgio ait. Qua ob culpam meam et ob quod peccatum meũ sic exarsisti post me: et scrutatus es oẽs supellectilẽ meã. Quid inuenisti de cuncta substantia domus tue? Pone hic corã fratrib⁹ meis et fratrib⁹ tuis: et iudicent inter me et te. Idcirco viginti ãnis fui tecũ. Oues tue et capre steriles nõ fuerunt: arietes gregis tui nõ comedi: nec captũ a bestia ostendi tibi. Ego dãnum oẽ reddebã. Quicqd furtim peribat a me exigebas: F die noctuq3 estu vrgebar et gelu: fugiebatq3 somn⁹ ab oculis meis. Sicq3 per viginti annos in domo tua seruiui tibi: quattuordecim pro filiab⁹: sex pro gregib⁹ tuis. Immutasti quoq3 mercedẽ meam decẽ vicibus. Nisi de⁹ pris mei habraam et timor isaac affuisset mihi: forsitan modo nudũ me dimisisses. Afflictionẽ meã et laborem manuũ meaꝝ respexit deus: et arguit te heri. Rñdit ei laban. Filie mee et filij et greges tui et oia que cernis mea sunt. Quid possum facere filijs et nepotib⁹ meis. Ueni ergo et ineam⁹ fedus: vt sit testimoniũ inter me et te. Tulit itaq3 iacob lapidẽ: et erexit illũ in titulũ. Dixitq3 fratrib⁹ suis. Afferte lapides. Qui cõgregantes fecerũt tumulum: comederũtq3 sup eũ. Quẽ vocauit laban tumulũ testis: et iacob aceruum testimonij: vterq3 iuxta pprietatẽ lingue sue. Dixitq3 laban. Tumul⁹ iste testis erit inter me et te hodie. Et idcirco appellatũ est nomẽ ei⁹ galaad: idest tumulus testis. G Et adiecit laban. Intueat et iudicet de⁹ inter nos qn recesserim⁹ a nobis si afflixeris filias meas: et si introduxeris alias vxores sup eas. Nullus smõis nri testis ẽ: absq3 deo q pñs respicit. Dixitq3 rursus ad iacob. En tumulus hic et lapis quẽ erexi inter me et te testis erit. Tumulus inqm iste et lapis sint in testimoniũ: si aut ego transiero illũ pergẽs ad te: aut tu pterieris malũ mihi cogitãs. Deus habraã et deus nachor iudicet inter nos: de⁹ pris eoꝝ. Jurauit ergo iacob p timorẽ patris sui isaac. Immolatisq3 victimis in mõte:

Als + superest.

Exo.22.b

sup.29.

22.q.i.ca. Mouet.

tenit fr̄es suos vt ederent panē. Qui cum comedissent mãserūt ibi. Laban vō de nocte cōsurgēs osculatus est filios ꝛ filias suas ꝛ bn̄dixit illis reuersusq̇ē i locū suū.

¶ Ca. Sū. ¶ Jacob angelos obuiam videt: ad esau nuncios mittit: ꝛ cum angelo luctatur. Ca. xxxij.

A Jacob autē abijt itinere quo ceperat: fueruntq̇ ei obuiā angeli dei. Quos cum vidisset ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomen loci illius manaim idest castra. Misit aūt ꝛ nūcios ante se ad esau fratrem suum in terra seyr ✝ in regione edom p̄cepitq̇ eis dicēs. Sic l: qmini dn̄o meo esau. hec dicit frater tuus iacob. Apud laban peregrinatꝰ sū: ꝛ fui vsq̇ in p̄ntē diem. habeo boues ꝛ asinos ꝛ B oues ꝛ seruos ꝛ ancillas mittoq̇ nūc legationē ad dominū meū vt inueniā gratiam in cōspectu tuo. Reuersiq̇ sunt nūcij ad iacob dicētes. Uenimus ad esau fratrem tuū: ꝛ ecce ꝓperat in occursum tuū cū quadringētis viris. Timuit iacob valde: ꝛ pterritus diuisit populū q̄ secū erat greges quoq̇ ꝛ oues ꝛ boues ꝛ camelos i duas turmas dicens. Si venerit esau ad vnā turmā ꝛ pcusserit eam: alia turma q̄ C reliqua est saluabit̄. Dixitq̇ iacob. Deus p̄ris mei habraam ꝛ deus p̄ris mei isaac: domine q̄ dixisti mihi // reuertere in terrā tuā ꝛ in locū natiuitatis tue ꝛ benefaciā tibi: minor sum cunctis miserationibꝰ tuis: ꝛ veritate tua quā expleſti seruo tuo. Jn baculo meo transiui iordanē istū ꝛ nunc cū duabus turmis regredior: erue me de manu fratris mei esau: quia valde eū timeo: ne forte veniens pcutiat ✝ matrem cū filijs. Tu locutus es ✝ q̄ benefaceres mihi: ꝛ dilatares semē meum sicut arenā maris: q̄ pre multitudine numerari nō pōt. D Cūq̇ dormisset ibi nocte illa se parauit de his que habebat munera esau fratri suo: capras ducentas: hyrcos viginti: oues ducentas: ꝛ arietes viginti: camelos fetas cum pullis suis triginta: vaccas quadraginta: ꝛ tauros viginti: asinas viginti ꝛ pullos earum decem. Et misit per manus seruorū suorū singulos seorsum greges: dixitq̇ pueris suis. Anteceditē me: ꝛ sit spatium inter gregem ꝛ gregē. Et p̄cepit priori dicens. Si obuiū habueris fratrem meū esau: ꝛ interrogauerit te: cuius es aut quo vadis: aut cuius sunt ista que sequeris: respondebis. Serui tui iacob. Munera misit domino suo esau: ipse quoq̇ post nos venit. Similiter dedit manda: a secundo ꝛ tertio: ꝛ cunctis q̄ sequebant̄ greges: dicens. hisdē verbis loquimini ad esau cū inueneritis eū. Et addetis. Jpse quoq̇ seruus tuus iacob: iter nostrū insequit̄. Dixit enim. Placabo illum muneribꝰ que p̄cedūt: ꝛ postea videbo illum. Forsitan ꝓpitiabit̄ mihi. Precesserunt itaq̇ munera ante eū: ipse vero mansit nocte illa in castris. Cūq̇ mature surrexisset tulit duas vxores suas ꝛ totidem famulas cū vndecim filijs: ꝛ trāsiuit vadum iaboch. Trāsductisq̇ omnibus que ad se pertinebant: mãsit solus. // Et ecce vir luctabatur cū eo vsq̇ mane. Qui cum videret q̄ eum superare nō posset tetigit neruum femoris eiꝰ ꝛ statim emarcuit. Dixitq̇ ad eum. Dimitte me. Jam enim ascēdit aurora. Respondit. Nō dimittam te: nisi benedixeris mihi. Ait ergo Q̄d est nomen tibi? Respondit. Jacob. At ille. Nequaq̄ inquit iacob appellabitur nomē tuū: sed israel. Quoniā si cōtra deū fortis fuisti: quãtomagis cōtra homines preualebis? Jnterrogauit eū Jacob. Dic mihi: quo appellaris nomie. Respondit. // Cur queris nomen meum qd̄ est mirabile. Et benedixit ei in eodē loco. Uocauitq̇ iacob nomen loci illius phanuel dicens. Uidi dominū facie ad faciē: ꝛ salua facta est anima mea. Ortusq̇ est ei statī sol postq̄ transgressus est phanuel. Jpse vero claudicabat pede. Quam ob causam non comedunt neruum filij israel q̄ emarcuit in femore iacob: vsq̇ in presentem diem eo q̄ tetigerit neruum femoris eius ꝛ obstupuerit.

Margin: Al. ✝ prod. — Al. ✝ regionis. — F — Sup. — Sup. 31. b — Alias ✝ matrem — Al. ✝ vt — G

¶ Ca. Sū. ¶ Esau ad iacob puenit: osculat̄: mūera vix accipit: Esau coactꝰ a iacob p̄cedit: ꝛ sic tādē diuidunt̄. Ca. xxxiij.

Eleuans autē iacob oculos: vidit venientē esau: ꝛ cū eo quadringentos viros. Diuisitq̇ filios lye ꝛ rachel ambarūq̇ famularū: ꝛ posuit vtrãq̇ ancillam ꝛ liberos earū in principio: lyam vero ꝛ ✝ filios eius in secundo loco. Rachel autem ꝛ ioseph nouissimos. Et ipse progrediēs adorauit pronus in terram septies: donec appropinquaret frater eius. Currēs

itaqȝ esau obuiam fratri suo: amplexatus est eum: stringensqȝ collum eius et osculans fleuit. Leuatisqȝ oculis vidit mulieres et paruulos eaȝ: et ait. Quid sibi volūt isti: et si ad te ptinēt? Rñdit paruuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquantes ancille et filij earū incuruati sunt. Accessit + ꝗqȝ lya cuȝ + pueris suis. Et cuȝ similiter adorassent: extremi ioseph et rachel adorauerūt. Dixitqȝ esau Quenā sunt iste turme: quas obuiaȝ habui? Rñdit. Ut inuenirem grām coram dño meo. At ille ait. habeo plurima frater mi: sint tua tibi. Dixitqȝ iacob. noli ita obsecro: sed si inueni grām in oculis tuis: accipe munusculū de manibus meis. Sic enim vidi faciem tuam quasi viderim vultum dei. Esto mihi propitius et suscipe benedictionem quam attuli tibi: et quā donauit mihi deus tribuēs omnia. Uix fratre cōpellente suscipiens ait. Gradiamur simul: eroqȝ socius itineris tui. Dixitqȝ iacob. Nosti dñe mi ꝙ paruulos habeaȝ teneros et oues et boues fetas mecum quas si plus in ambulando fecero laborare: morient vna die cuncti greges. Precedat dñs meus ante seruū suum: et ego sequar paulatim vestigia eius: sicut videro paruulos meos posse: donec veniā ad dñm meum in seyr. Respondit esau. Oro te vt de populo q mecum est: saltem socij remaneant vie tue. Non est inquit necesse. hoc vno + tm̄ indigeo vt inueniam grām in cōspectu + tuo domine mi. Reuersus est itaqȝ illo die esau itinere ꝗ venerat in seyr: et iacob venit in socoth: vbi edificata domo et fixis tentorijs appellauit nomen loci illius socoth idest tabernacula. Transiuitqȝ in salem vrbē sichimorū que est in terra chanaam: postꝗ̄ reuersus est de mesopotamia syrie: et habitauit iuxta oppidū. Emitqȝ partē agri in ꝗ fixerat tabernacula a filijs emor patris sichem centū agnis. Et erecto ibi altari inuocauit sup illud fortissimū deū israel.

Ca. Sū. Dyna ad vidēdū mulieres egressa opprimit. Sychimite circūcidūtur et occiduntur: pro quoruȝ occisione iacob arguit filios. Ca. xxxiiij.

Egressa est autem dyna filia lye vt videret mulieres regionis illius. Quā cum vidisset sichem filius emor euei princeps terre: + filius adamauit + eam: et rapuit et dormiuit cum illa: vi opprimens virginem. Et conglutinata est anima eius cum ea: tristemqȝ deliniuit blandicijs Et pergens ad emor patrem suū ȝ: accipe inquit mihi puellam hanc coniugem. Quod cum audisset iacob absentibus filijs et in pastu pecorum occupatis: siluit donec rediret. Egresso autem emor patre sichem vt loqueretur ad iacob: ecce filij eius veniebant de agro. Auditoqȝ ꝙ acciderat irati sunt valde: eo ꝙ fedam rem operatus esset in israel: et violata filia iacob rem illicitam perpetrasset. Locutus ē itaqȝ emor ad eos. Sichem filij mei adhesit anima filie vestre. Date eam illi vxorem et iungamus vicissim connubia. Filias vestras tradite nobis: et filias nostras accipite et habitate nobiscum. Terra in potestate vestra est: exercete negociamini et possidete eam. Sed et sichem ad patrem: et ad fratres eius ait. Inueniam gratiam coram vobis: et quecunqȝ statueritis dabo. Augete dotem et munera postulare: et libēter tribuam quod petieritis: tantum date mihi puellam hanc vxorem. Responderunt filij iacob sichem et patri eius in dolo seuientes ob stuprum sororis. Nō possumus facere qđ petitis: nec dare sororem nostram homini incircunciso: qđ illicitum et nefariuȝ est apud nos. Sed in hoc valebimus federari si volueritis esse similes nostri: et circuncidatur in vobis omnis masculini sexus: tūc dabimus et accipiemus mutuo filias vestras ac nr̄as: et habitabimus vobiscum: erimusqȝ vnus populus. Si autem circūcidi nolueritis tollemus filiam nostram et recedemus. Placuit oblatio eorum emor: et sichem filio eius. Nec distulit adolescens quin statim quod petebatur expleret. Amabat. n. puellam valde: et erat inclitus in omni domo patris sui. Ingressiqȝ portam vrbis locuti sunt ad populum. Uiri isti pacifici sunt: et volunt habitare nobiscum. Negocientur in terra et exerceant eam: ꝗ spaciosa et lata culto: ibus indiget. Filias eorum accipiemus vxores: et nostras illis dabimus. Unum est quo differt tantum bonum. Si circuncidamus masculos nostros ritus gētis imitantes: et substantia eorum et pecora et cuncta que possi

Margin: B; Alias + qȝ; Alias + liberis. 2.re.19.c. 1.re.25.c. hest.15.d; C; D; Alias sup. est + tm̄. Al + dñi mei. A; Ue pr. di. 5 e. i. an si. Uel sup. est + eam. 2.re.13.c. B; C

sient nostra erunt. Tantum in hoc oce-
scamus: et habitantes simul: unum effi-
ciamus populum. Assensiq; sunt omnes
circuncisis cunctis maribus. Et ecce die
D tertio quando grauissimus vulnerum
dolor est: arreptis duo filii iacob symeon
et leui fratres dyne gladiis: ingressi sunt
urbem confidenter. Interfectisq; omni-
bus masculis emor et sichem pariter ne-
cauerunt: tollentes dynam de domo sichem
sororem suam. Quibus egressis irruerunt
super occisos ceteri filii iacob: et depopula
E ti sunt urbem in ultionem stupri: oues eo-
rum et armenta et asinos: cunctaq; vasta-
tes que in domibus et in agris erant: par
uulos quoq; eorum et uxores duxerunt
F captiuas. Quibus perpetratis audacter:
iacob dixit ad symeon et leui. Turbastis
me: et odiosum fecistis me chananeis et
pherezeis habitatoribus terre huius.
Nos pauci sumus: illi congregati percu
tient me: et delebor ego et domus mea. Re
sponderunt. Nunquid ut scorto abuti de-
buere sorore nostra?

¶ Ca. Sũma. ¶ Jacob idola infodit sub
terebinthum. Rachel moritur. Jacob is-
rael vocatur: nascit beniamin: ruben cum
bala in lectum patris dormit: filii iacob
numerantur. Ca.xxxv.

A Interea locutus est deus iacob. Sur-
ge et ascende bethel et habita ibi. Fac-
q; altare domino qui apparuit tibi quan-
do fugiebas esau fratrem tuum. Jacob ve-
ro conuocata omni domo sua ait. Abii-
cite deos alienos qui in medio vestri sunt
et mundamini: ac mutate vestimenta ve-
stra. Surgite et ascendamus in bethel: ut
faciamus ibi altare domino qui exaudi-
uit me in die tribulationis mee: et soci'
B fuit itineris mei. Dederunt ergo ei om-
nes deos alienos quos habebant: et inau-
res que erant in auribus eorum. At ille
infodit + eas subter terebinthum que est
post urbem sichem. Cumq; profecti essent
terror + dei inuasit omnes per circui-
tum ciuitates: et non sunt ausi persequi
recedentes. Uenit igitur iacob luzan que
est in terra chanaam cognomento bethel
ipse et omnis populus cum eo. Edificauit
q; ibi altare: et appellauit nomen loci +
illius domus dei. Ibi enim apparuit ei de-
us cum fugeret fratrem suum. Eodem au-
tem tempore mortua est + debora nutrix
rebecce: et sepulta est ad radices bethel sub-
ter quercum vocatumq; est nomen loci
illius quercus fletus. Apparuit autem ite-
rum deus iacob postquam reuersus est de me-
sopotamia syrie: + et venit in bethel: bene
dixitq; ei dicens. Nō vocaberis vltra ia-
cob: sed israel erit nomen tuum. Et appel
lauit eum israel. Dixitq; ei. Ego de' om-
nipotens. Cresce et multiplicare: gentes et
populi nationum ex te erunt. Reges de
lumbis tuis egredientur: terramq; quam
dedi habraam et isaac: dabo tibi et semini
tuo post te. Et recessit ab eo. Ille vero ere-
xit titulum lapideum in loco quo locu
tus fuerat ei deus: libans super eum liba-
mina: et effundens oleum vocansq; no-
men loci illius bethel. Egressus autem in-
de venit verno tempore ad terram que du
cit effratam. In qua cum parturiret, ra-
chel ob difficultatem partus periclitari ce-
pit. Dixitq; ei obstetrix Noli timere: quia
et hunc habebis filium. Egrediente autem
anima pre dolore et imminente iam mor-
te: vocauit nomen filii sui benoni id est
filius doloris mei. Pater vero appella-
uit eum beniamin id est filius dextre.
Mortua est ergo rachel: et sepulta est in
via que ducit effratam: hec est bethleem. Ere-
xitq; Jacob titulum super sepulchrum
eius. Hic est titulus monumenti rachel
usq; in presentem diem. Egressus inde
fixit tabernaculum trans turrem gregis
Cumq; habitaret in illa regione: abiit
ruben: et dormiuit cum bala concubi-
na patris sui. Quod illum minime la-
tuit. Erant autem filii iacob duodecim.
Filii lye primogenitus ruben et symeon
et leui: iudas et isachar et zabulon. Filii
rachel ioseph et beniamin. Filii bale an-
cille rachelis: dan et neptalim. Filii zel-
phe ancille lye gad et aser. Hi sunt filii ia-
cob qui nati sunt ei in mesopotamia sy-
rie. Uenit etiam ad isaac patrem suum
in mambre ciuitatem arbee: hec est he-
bron in qua peregrinatus est habraam et
isaac. Et completi sunt dies isaac centum
octoginta annorum: consumptusq; eta-
te mortuus est: et appositus est populo suo
senex et plenus dierum. Et sepelierunt eum
esau et iacob filii sui.

¶ Ca. Sũ. ¶ Eſau a fratre ſeparatur: Generationis Eſau diuerſi duces numerantur. Ca. xxxvj.

Hẽ autẽ ſunt gnãtiones eſau: ipſe eſt edom: Eſau accepit vxores de filiab⁹ chanaan: adã filiã elon ethei ⁊ oolibama filiam + ane filij ſebeon euei. Baſemath quoqꝫ filiã hiſmael ſororem nabaioth. Peperit aũt ada eliphaz. Baſemath gẽuit + rahuel. Oolibama genuit iehus ⁊ iblon ⁊ chore. Hi filij eſau q nati ſunt ei in terra chanaan. Tulit aũt eſau vxores ſuas ⁊ filios ⁊ filias ⁊ oẽm animã dom⁹ ſue ⁊ ſubſtantiam ⁊ pecora ⁊ cũcta q̃ habere poterat in terra chanaan: ⁊ abijt in alterã regionem: receſſitqꝫ a fratre ſuo iacob. Diuites enim erãt valde: ⁊ ſimul habitare nõ poterant nec ſuſtinebat eos terra peregrinationis eorꝫ pre multitudine gregum. Habitauitqꝫ eſau in monte ſeyr ipſe eſt edom. He aũt ſunt gnãtiões eſau patris edom in monte ſeyr: ⁊ hec nomina filiorum eius. Eliphaz filius ada vxoris eſau + rahuel quoqꝫ filius baſemath vxoris eius. Fueruntqꝫ eliphaz filij theman: omar + ſephua: ⁊ gatham: ⁊ chenez ⁊ chore. Erat aũt thamna cõcubina ⁊ eliphaz filij eſau: q̃ peperit ei amalech. Hi ſunt filij ada vxoris eſau. Filij aũt + rahuel: naat ⁊ zara: zemma ⁊ meza. Hi filij baſemath vxoris eſau. Iſti quoqꝫ erant filij oolibama filie anne filij + ſebeon vxoris eſau: quos gẽuit ei: iehus ⁊ ihelon ⁊ chore. Hi duces filiorũ eſau. Filij eliphaz pmogeniti eſau dux themã: dux omar: dux + ſephua dux chenez: dux chore: dux gathan: dux amalech. Hi filij eliphaz in terra edom ⁊ hi filij ada. Hi quoqꝫ filij + rahuel filij Eſau dux naath: dux zara: dux zemma: dux meza. Hi aũt duces + rahuel: i terra edom. Iſti filij baſemath vxoris eſau. Hi aũt filij oolibama vxoris eſau: dux ihe⁹: dux ihelon: dux chore. Hi duces oolibama filie ane vxoris eſau. Iſti ſunt filij eſau: ⁊ hi duces eorum: ipſe edom. Iſti ſunt filij ſeyr horrei habitatoris terre: iothan ⁊ ſobal ⁊ ſebeõ ⁊ anan ⁊ diſon ⁊ eſer ⁊ diſan. Hi duces horrei filij ſeyr: in terra edom. Facti ſunt aũt filij lothan: horrei + ⁊ eman. Erat aũt ſoror lothan thamna. Et iſti filie ſobal: aluhan ⁊ maneeth: ⁊ ebal ⁊ ſephi ⁊ onan. Et hi filij ſebeon achia ⁊ + anan. Iſte eſt + anan q inuenit aquas calidas in ſolitudine: cũ paſceret aſinas ſebeon patris ſui. Habuitqꝫ filium diſan ⁊ filiã oolibama. Et iſti filij diſan: abdam ⁊ ieſban ⁊ iethran ⁊ charan. Hi quoqꝫ filij eſer: + balaannan ⁊ + zeuan ⁊ achan. Habuit autẽ filios diſan: hus ⁊ aran. Hi duces horreorum. Dux lothan: dux ſobal: dux ſebeon: dux ana: dux diſon: dux eſer: dux diſan. Iſti duces horreorũ q imperauerunt in terra ſeyr. Reges aũt q regnauerunt in terra edom: anteq̃ haberent regem filij iſrael: fuerunt hi: Balach filius beor: nomenqꝫ vrbis eius denaba. Mortuus eſt aũt balach ⁊ regnauit pro eo iobab filius zare de boſra. Cũqꝫ mortuus eſſet iobab: regnauit ꝓ eo huſan de terra themanorꝫ. Hoc quoqꝫ mortuo regnauit ꝓ eo adad filius badadi q pcuſſit madian in regiõe moab ⁊ nomen vrbis eius auith. Cũqꝫ mortuus eſſet adad: regnauit ꝓ eo ſemla de maſerecha. Hoc quoqꝫ mortuo regnauit pro eo ſaul de fluuio roboth. Cũqꝫ ⁊ hic obiſſet: ſucceſſit i regnũ balanan filius achobor. Iſto quoqꝫ mortuo: regnauit pro eo adad: nomẽqꝫ vrbis ei⁹ phou. Et appellabatur vxor eius meezabel filia matreth filie mizaab. Hec ergo nomina ducum eſau in cognationibus ⁊ locis ⁊ vocabulis ſuis. Dux thamna: dux aluha: dux ietheth: dux oolibama: dux ela: dux phinõ: dux cenez: dux theman: dux mabſar: dux madiel: dux hyram. Hi duces edom habitãtes in terra imperij ſui: ipſe eſt eſau pater idumeorum. Habitauit aũt iacob in terra chanan in qua pr̃ ſuus peregrinatus eſt ⁊ he ſunt gnãtiones ei⁹.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ioſeph frẽs ſuos apud prẽz accuſat: inuidẽt ioſeph. ſomnia videt fra-

Alias + ana.

Al's + balan.

Al. + quan.

D

trib⁹ narrat: iſmaelitis vēdit. Ca. xxxvij.

A IOſeph cum ſedecim eſſet annorum paſcebat gregem cū fratrib⁹ ſuis adhuc puer: ⁊ erat cum filijs bale ⁊ zelphe vxorum patris ſui. Accuſauitq; fratres ſuos apud patrē crimine peſſimo. Iſrael aūt diligebat ioſeph ſup oēs filios ſuos: eo q; in ſenectute genuiſſet eū. Fecitq; ei tunicā polymitā. Uidentes aūt frēs ei⁹ q; a prē plus cunctis filijs amaretur: oderāt eum nec poterant ei q̄cq̄ ✝ pacifice loqui. Accidit quoq; vt viſum ſomniū referret fratribus ſuis: que cauſa maioris odij ſeminarium fuit. B Dixitq; ioſeph fratribus ſuis. Audite ſomniū meū qḋ vidi. Putabā ✝ nos ligare manipulos in agro: ⁊ q̄ſi ꝯſurgere manipulū meū ✝ ⁊ ſtare: veſtroſq; manipulos circūſtantes adorare manipulū meū. Rńderunt fratres eius. Nunqd rex nr̄ eris aut ſubijciemur dicioni tue? hec ergo cā ſomniorū atq; ſermonū inuidie ⁊ odij fomitē miniſtrauit. C Aliud quoq; vidit ſomniū: qḋ narrans fratribus ait. Uidi p ſomniū quaſi ſolem ⁊ lunā ⁊ ſtellas vndecim adorare me. Quod cū patri meo ⁊ fratrib⁹ retuliſſet increpauit eū pr̄ ✝ ſuus: ⁊ dixit. Quid ſibi vult hoc ſomniū quod vidiſti. Num ego ⁊ mr̄ tua ⁊ fratres tui adorabim⁹ te ſup terrā? Inuidebāt igit ei fratres ſui: pr̄ vero rem tacitus ꝯſiderabat. Cūq; fratres illius in paſcēdis gregib⁹ pr̄is morarent in ſichem: dixit ad eū iſrael. Frēs tui paſcunt oues in ſichimis: veni mittā te ad eos. Quo rńdente ꝓ̄ſto ſum: ait. Uade ⁊ vide ſi cūcta ꝓſpera ſint erga frēs tuos ⁊ pecora: ⁊ renūcia mihi qd agat. Miſſus de valle hebron venit in ſichem. Inuenitq; eū vir errante in agro: ⁊ interrogauit qd quereret. At ille rńdit. Frēs meos quero. D Indica mihi vbi paſcāt greges. Dixitq; ei vir. Receſſerūt de loco iſto. Audiui aūt eos dicentes. Eamus in dothaim. Perrexit itaq; ioſeph poſt frēs ſuos: ⁊ inuenit eos in dothaim. Qui cū vidiſſent eū procul: anteq̄ʒ a cederet ad eos cogitauerūt illum occidere: ⁊ mutuo loquebant. Ecce ſomniator venit. Uenite occidamus eū: ⁊ mittam⁹ in ciſternā veterē: dicemuſq;: fera peſſima deuorauit eū? Et tūc appa rebit qd illi ꝓſint ſomnia ſua. Audiēs aūt hec ruben: nitebat liberare eū de manibus eoꝝ: ⁊ dicebat. Nō ✝ interficiam⁹ aiām eius: nec ✝ effundamus ſanguinē ei⁹: ſʒ ꝓijcite eū in ciſternā ✝ veterē que eſt in ſolitudine: manuſq; veſtras ſeruate inno xias. Hoc aūt dicebat volēs eripe eū de manibus eoꝝ: ⁊ reddere patri ſuo. Cōfeſtim igit vt puenit ad fratres ſuos: nudauerūt eū tunica talari ⁊ polymita: miſeruntq; eū in ciſternā veterē q̄ nō hēbat aquā. Et ſedentes vt ↄ̄ mederent panem viderūt hiſmahelitas viatores venire de galaad et camelos eoꝝ portātes aromata ⁊ reſinā ⁊ ſtacten in egyptū. Dixit ergo iudas fratribus ſuis. Quid nobis ꝓdeſt ſi occiderim⁹ fratrē nr̄m: ⁊ celauerimus ſanguinem ipſius? Melius eſt vt venundet l; iſmaelitis: ⁊ manus nr̄e non polluantur. Frater enim ⁊ caro nr̄a eſt. Acquieuerūt frēs ſermonibus illius: ⁊ ptereuntibus madianitis negociatorib⁹ extrahentes eū de ciſterna vendiderūt eū hiſmaelitis viginti argēteis. Qui duxerunt eū in egyptum. Reuerſuſq; ruben ad ciſternā non inuenit puerū: ⁊ ſciſſis veſtibus pergēs ad fratres ſuos: ait. Puer non comparet: ⁊ ego quo ibo? Tulerunt aūt tunicā ei⁹ ⁊ in ſanguinem hedi quē occiderant tinxerunt: mittentes qui ferrent ad patrem ⁊ dicerent. Hanc inuenimus: vide vtrū tunica filij tui ſit an non? Quā cum cognouiſſet pater: ait. Tunica filij mei ē. Fera peſſima comedit eum: beſtia deuorauit ioſeph. Sciſſiſq; veſtibus: indutus eſt cilitio: lugens filium ſuum multo tempore. Congregatis aūt cunctis liberis eius vt lenirent dolorem patris: noluit conſolationem accipere: ſed ait. Deſcendam ad filium meū lugens in infernū. Et illo pſeuerāte in fletu: madianite vendiderūt ioſeph in egypto phutiſari eunucho pharaonis magiſtro militum.

¶ Ca. Sūma. ¶ De iuda ⁊ fratrib⁹ eius ⁊ Thamar nuru ſua. Ca. xxxviij.

EOdem tempore deſcendens iudas a fratribus ſuis: diuertit ad virum odollamitem nomine hyram. Viditq; ibi filiam hominis chananei vocat ulo ſue. Et accepta vxore ingreſſus eſt ad eā. Que cōcepit ⁊ peperit filium: ⁊ vocauit nomē ei⁹ her. Ruſumq; concepto fetu natū filiū vocauit onam. Tertiū quoq; peperit quē appellauit ſela. Quo nato: parere vltra ceſ-

Alias ✝ pacifice
Alias ✝ colligar.
Alias ✝ ſtare.
Alias ✝ ſuper ſu⁹.
2. reg. 3. c
Ex. 21. b
Nū. 12. b
Au. 20. a
infra eo.

fauit. Dedit aūt iudas vxorē primogeni
to suo her nomine thamar. Fuit quoq
her primogenitus iude neq̄ in cōspectu
dñi: et ideo ab eo occisus est. Dixit ergo iu
das ad onam filium suum: Ingredere ad
vxorem fratris tui: et sociare illi vt susci-
tes semen fratri tuo. Ille sciens nō nasci
sibi filios introitus ad vxorem fratris sui
semen fundebat in terrā: ne liberi fratris
nomine nascerentur. Et idcirco percussit
eum dñs: eo q rē detestabilē faceret. Quā-
obrē dixit iudas thamar nurui sue. Esto
vidua in domo prīs tui: donec crescat sela
filius meus. Timebat eniz ne et ipse mo
reretur sicut + fratres eius. Que abijt: et ha-
bitauit in domo patris sui. Euolutis aūt
multis annis mortua est sue vxor iude.
Qui post luctū cōsolatione + suscepta ascē
debat ad tonsores ouium suarū ipse et hy
ras opilio gregis odolamita in thānas.
Nunciatūq est thamar q socer illi9 ascen
deret in thamnas ad tondendas oues.
Que depositis viduitatis vestibus: assum
psit teristrum: et mutato habitu sedit in
biuio itineris quod ducit thamnā: eo q
creuisset sela: et nō eum accepisset maritū.
Quam cū vidisset iudas: suspicatus ē eā
meretricem. Operuerat enim vultuz suū
ne agnosceretur. Ingrediensq ad eam
ait. Dimitte me vt coeam tecū. Nesciebat
enim q nurus sua esset. Qua rñdente: qd
dabis mihi vt fruaris cōcubitu meo di-
xit. Mittā tibi edū de gregib9. Rursum-
q illa dicēte: patiar quod vis: si dederis
mihi arrabonē donec mittas qd polliceris
Ait iudas. Quid tibi vis pro arrabone da
ri: Respondit. Annulum tuū et armillas
et baculuz quē manu tenes. Ad vnū igit
coitum mulier concepit. Et surgēs abijt.
Depositoq habitu quē sumpserat: indu-
ta est viduitatis vestibus. Misit aūt iu-
das hedum per pastorē suum odolamitē
vt reciperet pignus qd dederat mulieri.
Qui cū non inuenisset eaz: interrogauit
homines loci illi9. Ubi est mulier que se
debat in biuio: Rñdentibus cunctis: nō
fuit in loco isto meretrix reuersus est ad
iudam: et dixit ei. Non inueni eam. Sed
et homines loci illius dixerunt mihi: nū
q sedisse ibi scortum. Ait iudas. habeat
sibi. Certe mēdacij arguere nos non pōt.
Ego misi hedū quem promiseraz: et tu nō
inuenisti eam. Ecce aūt post tres menses
nunciauerunt iude: dicentes. Fornicata
est thamar nurus tua: et videt vter9 illi9
intumescere. Dixitq iudas. Producite
eam vt cōburatur. Que cū duceret ad pe-
nam: misit ad socerū suuz: dicens. De vi-
ro cuius hec sunt: concepi. Cognosce cu-
ius sit ānulus et armilla et baculus. Qui
agnitis muneribus: ait. Iustior me est:
quia non tradidi eam sela filio meo. At-
tamen vltra non cognouit eam. Instāte
autem partu: apparuerūt gemini in vte-
ro: atq in ipsa effusione infantium vn9
protulit manuz: in qua obstetrix ligauit
coccinum dicens. Iste egredietur prior.
Illo vero retrahente manū: egressus ē al-
ter. Dixitq mulier. Quare diuisa est pro
pter te maceria. Et ob hanc causam voca-
uit nomē eius phares. Postea egressus
est frater eius in cuius manu erat cocci-
num: quem appellauit zaram.

¶ Ca. Sūma. ¶ De ioseph et phutifare
domino suo eunucho pharaonis: ioseph
tentatur a domina sua per dies plurimos
nec consentit: reliquit pallium: tandem
incarceratur. Ca. xxxix.

Igitur ioseph ductus est in egyptuz:
emitq eum phutifar eunuch9 pha-
raonis princeps exercitus sui: vir egyp-
tius de manu hismaelitarum: a quibus
perductus erat. Fuitq dominus cuz eo:
et erat vir in cunctis prospere agens. ha-
bitauitq in domo domini sui. q optime
nouerat dñm esse cum eo: et omnia que
gereret ab eo dirigi in manu illius. In-
uenitq ioseph gratiaz coram dño suo: et
ministrabat ei. A quo ppositus omnib9
gubernabat creditas sibi domū et vniuer
sa que ei + tradita fuerant. Benedixitq
dñs domui egyptij ppter ioseph et mul-
tiplicauit taz in edibus q in agris cū-
ctam eius substātiā. Nec quicq aliud no
uerat: nisi panes quo vescebatur. Erat au
tez ioseph pulchra facie et decor9 aspectu.
Post multos itaq dies: iniecit domina
sua oculos suos in ioseph et ait. Dormi
mecū. Qui nequaq acquiescēs opri nephā
rio: dixit ad eā. Ecce dñs meus omnib9
mihi traditis ignorat qd hēat in domo
sua: nec qcq est quod non in mea sit pote
state: vel non tradiderit mihi pter te que
vxor eius es. Quomodo ergo possum hoc

so. vi. c. domin9. de gse. di. 3. c. aqua. in glo.
B
Apollo medic9 flores. Chiron medic9 claret.
1. par. 2. a
Mat. 1. a
Uen9 impudicissima orbē fedauit.

A
m. q. i. sicut eunuchus.

Mo + cte
B

1. Reguz 16. b. infra eo.

malū facere: & peccare in dñm meū? Hu iuscemodi verbis p singulos dies + loq̄bantur: & mulier molesta erat adolescenti: & ille recusabat stuprū. Accidit autem (C) quadā die vt intraret ioseph domū: & operis q̄ppiā absq̄ arbitris faceret: & illa apprehensa lacinia vestimenti eius diceret. Dormi mecū. Qui relicto in manu eius pallio fugit: & egressus est foras. Cūq̄ vidisset mulier vestē in manib⁹ suis & se eē cōtemptam: vocauit ad se homines dom⁹ sue: & ait ad eos. En introduxit viꝝ hebreum: vt illuderet nobis. Ingressus est ad me vt + coiret mecū. Cumq̄ ego succlamassem & audisset vocē meā: reliquit palliū q̄d tenebā: & fugit foras. In argumē (D) tum ergo fidei retentū palliū ostendit marito reuertēti domū: & ait. Ingressus est ad me seruus hebreus quē adduxisti: vt illuderet mihi. Cūq̄ audisset me clamare reliquit pallium q̄d tenebam & fugit foras. His auditis dñs & + nimium credulus verbis coniugis iratus est valde: tradiditq̄ ioseph in carcerē vbi vincti regis custodiebant: & erat ibi clausus. Fuit aūt dñs cū ioseph & misertus est illius: & dedit ei gratiam in conspectu principis carceris. Qui tradidit in manu illius vniuersos vinctos q in custodia tenebātur: & quicquid fiebat sub ipso erat: nec nouerat aliquid cunctis ei creditis. Dominus enim erat cum illo: & omnia opera eius dirigebat.

¶ Cap. Sūma. ¶ De duobus eunuchis pharaonis & somnijs eorum: & natalitio die pharaonis. Ca. xl.

(A) His itaq̄ gestis accidit vt peccarent duo eunuchi: pincerna regis egypti & pistor domino suo. Iratusq̄ contra eos pharao: nam alter pincernis preerat: alter pistoribus: misit eos in carcerē principis militum in quo erat vinctus & ioseph. At custos carceris tradidit eos ioseph: qui & ministrabat eis. Aliquantulum tp̄is fluxerat: & illi in custodia tenebantur. Videruntq̄ ambo somniū nocte vna: iuxta interpretationē congruam sibi. Ad quos cū introisset ioseph mane & vidisset eos tristes sciscitatus est eos di(B)cens. Cur tristior est hodie solito facies vestra? Qui responderunt. Somnium vidimus: & non est qui interpretetur nobis. Dixitq̄ ad eos ioseph. Numquid nō dei est interpretatio? Referte mihi q̄d vidertis. Narrauit prior prepositꝰ pincernarum somnium suum. Videbam coram me vitē in qua erant tres propagines crescere paulatim in gemmas: & post flores vuas maturescere calicēq̄ pharaonis in manu mea. Tuli ergo vuas & expressi in calicem quem tenebam: & tradidi poculū pharaoni. Respondit ioseph. Hec est interpretatio somnij. Tres propagines tres adhuc dies sunt: post quos recordabit̄ pharao + ministerij tui: & restituet te in gradum pristinum: dabisq̄ ei calicem iuxta officium tuum sicut ante facere consueueras. Tm̄ memento mei (C) cum tibi bene fuerit: & facies mecū misericordiam vt suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere: q: furtim sublatus sum de terra hebreoꝝ & hic innocēs in lacū missus sum. Videns pistorum magister q̄ prudēter somniū dissoluisset: ait. Et ego vidi somniū q̄ tria canistra farine haberē sup caput meū: & in vno canistro q̄ erat excelsius portare me putabam oēs cibos q fiunt arte pistoria auesq̄ comedere ex eo. Rn̄dit ioseph. Hec est interp̄tatio somnij. Tria canistra tres adhuc dies sunt: post quos auferet pharao caput tuū: ac suspendet te in cruce & lacerabunt volucres carnes tuas. Exinde dies tertiꝰ + natalitius pharaonis erat. Qui faciēs grande cōuiuiū pueris suis recordatꝰ est inter epulas magistri pincernaꝝ & pistorū principis: restituitq̄ alteꝝ in locum suū vt porrigeret ei poculū: alterū suspendit in patibulo: vt coniectoris veritas (D) p̄baret. Et tm̄ succedētibus p̄speris: p̄positꝰ pincernaꝝ oblitus est interpretis.

Alias + magisterij.

Alias + natalis

¶ Ca. Sū. ¶ Pharao somniat: Joseph
somniū exponit: egypto pponit: filij sibi
nascunt: anni sterilitatis veniūt. Ca. xlj.

POst duos annos vidit pharao som-
nium. Putabat se stare super fluuiū
de quo ascendebant septe; boues pulchre
et crasse nimis: et pascebant in locis palu-
stribus. Alie quoq; septē emergebant de
flumine fede confecteq; macie et pascebā
tur in ipsa amnis ripa in locis virenti-
bus: deuorauerūtq; eas quarum mira
spēs et habitudo corporum erat. Experge-
factus pharao rursum + dormiuit: et vi-
dit alterū somnium. Septem spice pul-
lulabāt in culmo vno plene atq; formo-
se: alie quoq; totidem spice tenues: et per
cusse vredine oriebantur deuorantes oēs
priorū pulchritudinē. Euigilās pharao
post quietem: et facto mane pauore pterri-
tus: misit ad oēs coniectores egypti cun-
ctosq; sapiētes. Et accersitis narrauit sō-
nium: nec erat q interpretaret. Tunc de-
mū reminiscēs magister pincernaꝝ ait.
Confiteor peccatū meū. Iratus rex seruis
suis me et magistrū pistorū retrudi ius-
sit in carcerem principis militū vbi vna
nocte vterq; vidimus somniū: presagiū
futuroꝝ. Erat ibi puer hebreus eiusdem
ducis militum famulus: cui narrantes
somnia: audiuimus quicqd postea rei p
bauit euētus. Ego enim redditus sum
officio meo: et ille suspensus est in cruce.
Protinus ad regis imperiū eductuz de
carcere ioseph totonderunt: ac veste mu-
tata obtulerunt ei. Cui ille ait. Uidi som
nia nec est q edisserat que audiui te sapiē-
tissime coniicere. Respondit ioseph. Absq;
me deus respondebit pspera pharaoni. Nar-
rauit ergo pharao que viderat. Putabaz
me stare super ripā fluminis: et septē bo-
ues de amne cōscendere pulchras nimis
et obesis carnib⁹: que in pastu paludis vi
recta carpebant. Et ecce assequebant alie se
ptem boues intantū deformes et macilēte
vt nunq̄ tales in terra egypti viderim.
Que deuoratis et cōsumptis priorib⁹ nul
lum saturitatis dedere vestigiuz: sed simi
li macie et squalore torpebant. Euigilans
rursus sopore depssus: vidi somniū. Se-
ptem spice pullulabāt in culmo vno ple
ne atq; pulcherrime. Alie quoq; septē te
nues et pcusse vredine oriebant e stipula
que priorū pulchritudinē deuorauerūt.
Narraui cōiectoribus somniū et nemo ē
qui edisserat. Respōdit ioseph. Somniū
regis vnū est. Que facturus est deus ostē-
dit pharaoni. Septē boues pulchre: et se-
ptē spice plene: septē vbertatis anni sunt
eādemq; vim somnij + cōprehēdūt. Se-
ptem quoq; boues tenues atq; macilen
te que ascenderunt post eas: et septē spice
tenues et vento vrente pcusse: septez anni
venture sunt famis q hoc ordine cōplebū
tur. Ecce septem anni venient fertilitatis
magne in vniuersa terra egypti quos se-
quent septem anni alij tante sterilitatis
vt obliuioni tradat cūcta retro abundā-
tia. Consumptura est enim fames oēm
terram: et vbertatis magnitudinē pditu
ra est inopie magnitudo. Quod aūt vidi-
sti secundo: ad eandem rē ptinens som-
niū firmitatis indicium est eo q fiat ser-
mo dei: et velocius impleat. Nunc ergo p
uideat rex virū sapientē et industriū et pfi
ciat eum terre egypti: q constituat ppositos
p cūctas regiones et qntam partē fru
ctuum per septē annos fertilitatis q iam
nunc futuri sunt: cōgreget in horrea et oē
frumentū sub pharaonis potestate cōdat: et
seruetur q; in vrbibus et preparet future
septem annoꝝ fami q oppressura est egy-
ptum: et non consumetur terra inopia.
Placuit pharaoni consiliū et cunctis mi-
nistris eius. Locutusq; ē ad eos. Num in
uenire poterimus talē virū qui spū dei
plenus sit. Dixit ergo ad ioseph. Qr ostē-
dit tibi deus omnia que locutus es: nū-
qd sapientiorem et consimilem tui inueni-
re potero? Tu eris super domū meā: et ad
tui oris imperium cunctus populus obe
diet. Uno tm̄ regni solio pcedā te. + Di-
xitq; rursus pharao ad ioseph. Ecce cōsti-
tui te sup vniuersaz terrā egypti. Tulit-
q; + ānulū de manu sua et dedit eū in ma
nu eius: vestiuitq; eū stola bissina: et col
lo torquem auream circūposuit. Fecitq;
eum ascendere sup currū suū scdm: cla-
mante pcone: vt oēs coraz eo genuflecte-
rent: et ppositum esse scirent vniuerse ter-
re egypti. Dixit quoq; rex egypti ad ioseph.
Ego sum pharao. Absq; tuo imperio nō
mouebit quisq̄ manū aut pedez in om-
ni terra egypti. Uertitq; nomē eius: et vo
cauit eum lingua egyptiaca saluatorem
mundi.

D
Al's + c[...] prehēd[...] rant.
E
Al's + [...] cēs q[...] Dan. [...] Al's sup[...] est + q[...]
F

mundi. Deditque illi uxorem asseneth filiam phutifaris sacerdotis eliopoleos. Egressus est itaque ioseph ad terram egypti. Triginta annorum erat quando stetit in conspectu regis pharaonis et circuiuit omnes regiones egypti. Uenitque fertilitas septem annorum et in manipulos redacte segetes congregate sunt in horrea egypti. Omnis etiam frugum abundantia in singulis urbibus condita est. Tantaque fuit abundantia tritici: ut arene maris coequaretur et copia mensuram excederet. Natique sunt ioseph filij duo antequam ueniret fames: quos peperit ei asseneth filia phutifaris sacerdotis eliopoleos. Uocauitque nomen primogeniti manasses dicens. Obliuisci me fecit deus omnium laborum meorum: et domus patris mei. Nomen quoque secundi appellauit effraim: dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igitur transactis septem ubertatis annis qui fuerant in egypto: ceperunt uenire septem anni inopie: quos predixerat ioseph et in uniuerso orbe fames preualuit. In cuncta etiam terra egypti fames erat. Qua esuriente: clamauit populus ad pharaonem: alimenta petens. Quibus ille respondit. Ite ad ioseph: et quicquid ipse uobis dixerit: facite. Crescebat autem quotidie fames in omni terra. Aperuitque ioseph uniuersa horrea et uendebat egyptijs. Nam et illos oppresserat fames. Omnesque prouincie ueniebant in egyptum ut emerent escas et malum inopie temperarent.

¶ Ca. Sum. ¶ Fratres ioseph pro frumento ueniunt ioseph dura loquitur. Symeon religatur: ceteri redeunt: in ore saccorum pecuniam reperiunt: Beniamin petitur: pater denegat. Ca. xlij.

Audiens autem iacob quod alimenta uenderentur in egypto dixit filijs suis. Quare negligitis? Audiui quod triticum uenundetur in egypto. Descendite et emite nobis necessaria: ut possimus uiuere et non consumamur inopia. Descendentes igitur fratres ioseph decem ut emerent frumenta in egypto: beniamin domi retento a iacob qui dixerat fratribus eius ne forte in itinere quicquam patiatur mali: ingressi sunt terram egypti cum alijs qui pergebant ad emendum. Erat autem fames in terra chanaan: et ioseph erat princeps in terra egypti: atque ad eius nutum frumenta populis uendebantur. Cumque adorassent eum fratres sui et agnouisset eos: quasi ad alienos durius loquebatur: interrogans eos. Unde uenistis? Qui responderunt. De terra chanaan: ut emamus uictui necessaria. Et tamen fratres ipse cognoscens non est cognitus ab eis. Recordatusque somniorum que aliquando uiderat ait ad eos. Exploratores estis: ut uideatis infirmiora terre uenistis. Qui dixerunt. Non est ita domine: sed serui tui uenerunt ut emerent cibos. Omnes filij unius uiri sumus. Pacifici uenimus: nec quicquam famuli tui machinantur mali. Quibus ille respondit. Aliter est. Immunita terre huius considerare uenistis. At illi dixerunt. Duodecim inquiunt fratres serui tui sumus filij uiri unius in terra chanaan. Minimus cum patre nostro est: alius non est super. Hoc est ait quod locutus sum. Exploratores estis. Iam nunc experimentum uestri capiam. Per salutem pharaonis non egrediemini hinc: donec ueniat frater uester minimus. Mittite ex uobis unum et adducat eum: uos autem eritis in uinculis donec probentur que dixistis: utrum uera an falsa sint. Alioquin per salutem pharaonis exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie tribus diebus. Die autem tertio eductis de carcere ait. Facite que dixi: et uiuetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis frater uester unus ligetur in carcere: uos autem abite: et ferte frumenta que emistis in domos uestras: et fratrem uestrum minimum ad me adducite: ut possim uestros probare sermones: et non moriamini. Fecerunt ut dixerat: et locuti sunt adinuicem. Merito hec patimur: quia peccauimus in fratrem nostrum: uidentes angustiam anime illius dum deprecaretur nos et non audiuimus. Idcirco uenit super nos ista tribulatio. E quibus unus ruben ait. Nunquid non dixi uobis: nolite peccare in puerum: et non audistis me? En sanguis eius exquiritur. Nesciebant enim quod intelligeret ioseph: eo quod per interpretem loqueretur ad eos. Auertitque se parumper et fleuit: et reuersus locutus est ad eos. Tollensque symeon: et ligans illis presentibus: iussit ministris ut implerent eorum saccos tritico: et reponerent pecunias singulorum in sacculis suis: datis supra cibarijs in via. Qui fecerunt ita. At illi portantes frumenta in asinis suis profecti sunt.

Marginalia: Als. + Asseneth. / 23. q. 8. § Quis in prin. / B / Infra. 46. c. / 5. q. 5. ca. non ois ibi exercet fame patriarchas. / A / Al. + fratribus. / 5. q. 5. ca. non ois ibi exercet fame. / B / Als. + uilias molimur insidias. / C / Als. non hz + fres infra eo. / 22. q. j. c. mouet. § sicut etiam. / D / E / Infra. 43. B

Aperto qʒ vnᵒ sacco vt daret iumēto pabulū in diuersorio contemplatus pecuniam in ore sacculi dixit fratribᵒ suis. Reddita est mihi pecunia. En habetur in sacco. Et obstupefacti turbatiqʒ mutuo dixerūt. Quidnam est hoc qđ fecit nobis

F

deus? Veneruntqʒ ad iacob patrem suum in terra chanaan: ⁊ narrauerunt ei omnia que accidissent sibi dicētes. Locutus est nobis dominus terre dure: ⁊ putauit nos exploratores esse prouincie. Cui respondimus. Pacifici sumus nec vllas molimur insidias. Duodecim frēs vno patre geniti sumus: vnus non est super: minimus cum patre nostro est in terra chanaan. Qui ait nobis. Sic pbabo φ pacifici sitis. Fratrē vestrum vnum dimittite apud me: ⁊ cibaria domibᵒ vestris necessaria sumite ⁊ abite. Fratremqʒ vestrum minimū adducite ad me: vt sciam φ nō sitis exploratores: ⁊ istū qui tenet̄ in vinculis recipere possitis: ac deinceps q̄ vultis emēdi habeatis licētiā. His dictis cū frumēta effunderēt: singuli repperunt in ore saccoꝝ ligatas pecunias. Exterritisqʒ simul omnibus dixit pr̄ iacob. Absqʒ liberis me esse fecistis. Joseph nō est super: symeon tenetur in vinculis: ⁊ beniamin auferetis. In me hec oīa mala reciderūt. Cui rn̄dit ruben. Duos filios meos interfice si nō reduxero illū tibi. Trade + illū in manu mea: ego eū tibi restituam. At ille. Non descēdet inquit filius meus vobiscū: frater eius mortuᵒ est ⁊ ipse solus remansit. Si qđ ei aduersitatis acciderit in terra ad quā pergitis: deducetis canos meos cū dolore ad inferos.

Supra eo. — Al's sup. est + illū — Al's + cū

¶ Ca. Sū. ¶ Fratres redeūt in egyptū cū beniamin simul epulabant̄. Ca. xliij.

Interim fames oēm terram vehemēter premebat. Consumptisqʒ cibis quos ex egypto detulerant: dixit iacob ad filios suos. Reuertimini ⁊ emite nobis pauxillū escaꝝ. Rn̄dit iudas. Denunciauit nobis vir ille sub + attestatione iurisiurandi dicēs. Non videbitis faciē meam: nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis vobiscum. Si ergo vis eū mittere nobiscum: pergemus pariter ⁊ ememus tibi necessaria: si autē non vis nō ibimus. Vir enim vt sepe diximᵒ: denūciauit nobis: dicens. Non videbitis faciem meam absqʒ fratre vestro minimo. Dixit eis israel. In meam hoc fecistis miseriam: vt indicaretis ei ⁊ aliū habere vos fratrē? At illi responderunt. Interrogauit nos homo per ordinem nostram progeniem: si pater viueret: si haberemus fratrem. Et nos respondimus ei consequēter iuxta id quod fuerat sciscitatus. Nunquid scire poteramus φ dicturus esset: adducite fratrē vestrum vobiscū. Judas quoqʒ dixit patri suo. Mitte puerū mecū vt proficiscamur ⁊ possimus viuere: ne moriamur nos ⁊ paruuli nostri. Ego suscipio puerum: de manu mea require illū. Nisi reduxero ⁊ + reddidero eum tibi: ero peccati reus in te omni tēpore. Si non intercessisset dilatio iā vice altera venissemus. Igit̄ israel pater eoꝝ dixit ad eos. Si sic necesse est: facite qđ vultis. Sumite de optimis terre + frugibᵒ in vasis vris ⁊ deferte viro munera modicū resine ⁊ mellis ⁊ + storacis stacten ⁊ terebinthi ⁊ amigdalaꝝ. Pecuniāqʒ duplicem ferte vobiscū ⁊ illam quā inuenistis in sacculis reportate ne forte errore factum sit. Sed ⁊ fratrē vestrū tollite ⁊ ite ad viꝝ. Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placabilē: ⁊ remittat vobiscū fratrē vestrum quē tenet + in vinculis ⁊ hunc beniamin. Ego aūt quasi orbatus absqʒ liberis ero. Tulerunt ergo viri munera ⁊ pecuniam duplicē ⁊ beniamin. Descēderuntqʒ in egyptum: ⁊ steterūt coraꝫ ioseph. Quos cū ille vidisset ⁊ beniamin simul: precepit dispensatori domus sue dicēs. Introduc viros domum: ⁊ occide victimas ⁊ instrue conuiuiū: quoniā hoc sic mecū sunt comesturi meridie. Fecit ille qđ sibi fuerat imperatū: ⁊ introduxit viros domum. Ibiqʒ exterriti dixerunt mutuo. Propter pecuniam quā retulimus prius in saccis nostris introducti sumus vt deuoluat in nos calumniam: ⁊ violēter subijciat seruituti ⁊ nos ⁊ asinos nostros. Quāobrē in ipsis foribus accedētes ad dispensatorē locuti sunt. Oramus domine vt audias nos. Jam ante descendimus vt emeremus escas. Quibus emptis cum venissemᵒ ad diuersoriū aperuimus + saccos nostros: ⁊ inuenimus pecuniam in ore saccoꝝ: quā nunc eodē pondere reportauimus,

Al's + testificatōe iurādi. — Infra 44.c

Sparta seu lacedemonia. cōdit in grecia.

Infra 44.f — Al's + tradidero.

Al's + fructibus. — Al's + stacte.

Al's sup. est + in vinculis

Arg' ret sapiētissimus na[illegible] cōdidit.

sup. 47.a. — Al's + saccos.

Sed ⁊ aliud attulimus argentũ: vt emamus que nobis necessaria sunt. Non est in nostra conscientia: qs posuerit eam in marsupijs nostris. At ille respõdit. Pax vobiscũ: nolite timere. Deus vester ⁊ deus patris vestri: dedit vobis thesauros in sac- cis + vestris. Nam pecuniam quã dedistis mihi probatã ego habeo. Eduxitq; ad eos symeon. Et introductis domum: attulit aquã ⁊ lauerunt pedes suos: deditq; + pabulum asinis eorũ. Illi vero parabãt munera donec ingrederet̃ ioseph meridie. Audierant enĩ q ibi comesturi essent panes. Igit̃ ingressus est ioseph domũ suã: obtulerũtq; ei munera tenentes in manibus suis: ⁊ adorauerũt + proni in terram. At ille clemẽter resalutatis eis interrogauit + eos dicẽs. + Sanus ne est pater vester senex: de quo dixeratis mihi? Adhuc viuit? Qui responderũt. Sospes est seruus tuus pater noster. Adhuc viuit. Et incuruati adorauerunt eũ. Attollens autẽ ioseph oculos vidit beniamin fratrem suũ vterinuz: ⁊ ait. Iste est frater vester paruulus: de quo dixeratis mihi? Et rursum. Deus inquit misereatur tui fili mi. Festinauitq; + in domũ qz commota fuerãt viscera eius super fratre suo: ⁊ erumpebant lachrymes introiens cubiculũ fleuit. Rursumq; lota facie egressus: cõtinuit se ⁊ ait. Ponite panes. Quibus appositis seorsum ioseph: ⁊ seorsum fratribus: egyptijs quoq; qui vescebant̃ simul seorsum. Illicitũ est enim egyptijs comedere cum hebreis: ⁊ prophanũ putant huiuscemodi conuiuiũ. Sederunt + corã eo primogenitus iuxta primogenita sua: ⁊ minimus iuxta etatem suã. Et mirabant̃ nimis sumptis partibus quas ab eo acceperãt. Maiorq; pars venit beniamin: ita vt quinq; ptib⁹ excederet. Biberuntq;: ⁊ inebriati sunt cum eo.

Al's + saccis.

Al's + pabula.

Al's + est.

Al's sup. est + eos sup. 29. a.

Al's + saluus.

Al's sup. est + in domum sup. 42. c. ⁊ infra. 45. a

Al's + ergo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De sciph͛o reposito ⁊ inuẽto in sacco beniamin: regressis fratribus iudas loqtur ad ioseph. Ca. xliiij.

A Precepit aũt ioseph dispensatori domus sue dicens. Imple saccos eorũ frumento quantuz possunt capere ⁊ pone pecuniam singulorũ in summitate sacci. Sciphum aũt meũ argẽteum: ⁊ pciũ qđ dedit tritici: pone in ore sacci iunioris. Factũq; est ita. Et orto mane dimissi sunt cum asinis suis. Iamq; vrbem exierant ⁊ processerant paululũ. + Tunc ioseph accersito dispensatore dom⁹ ait. Surge inquit ⁊ persequere viros: ⁊ apprehensis dicito. Quare reddidistis malum pro bono? Sciphus quem furati estis: ipse est in quo bibit dominus meus: ⁊ in quo + augurari solet. Pessimã rem fecistis. Fecit ille vt iusserat: ⁊ + apprehensis per ordinem locutus est. Qui responderũt. Quare sic loquitur dominus noster: vt serui tui tantum flagitij commiserint? Pecuniam quã inuenimus in summitate saccorum reportauimus ad te de terra chanaan. Et quomodo consequẽs est: vt furati simus de domo domini tui aurum vel argentum? Apud quemcunq; fuerit inuentum seruorum tuorum qđ queris moriatur: ⁊ nos erimus serui + domini nostri. Qui dixit eis. Fiat iuxta vestram sententiam. Apud quemcũq; fuerit inuentum ipse sit seruus meus: vos autem eritis innoxij. Itaq; festinato deponentes in terram saccos: aperuerunt singuli. Quos scrutatus incipiens a maiore vsq; ad minimum: inuenit scyphũ in sacco beniamin. At illi scissis vestibus oneratisq; rursum asinis: reuersi sunt in oppidum. Primusq; iudas cum fratribus ingressus est ad ioseph. Necdum enim de loco abierat. Omnesq; ante eũ pariter in terram corruerunt. Quibus ille ait. Cur sic agere voluistis? An ignoratis q non sit similis mei in + augurandi scientia? Cui iudas. Quid respondebimus inquit domino meo vel quid loqmur: aut qđ iuste poterimus obtẽdere? Deus inuenit iniquitatẽ seruorum tuorũ. En oẽs serui sumus domini mei ⁊ nos ⁊ apud quẽ inuẽtus est scyphus. Rñdit ioseph. Absit a me: vt sic agã. Qui furatus est scyphum ipse sit seruus me⁹: vos aũt abite liberi ad patrẽ vestruz. Accedẽs autẽ propius iudas: confidẽter ait. Oro dñe audi me: vt loquat̃ seruus tu⁹ verbum in aurib⁹ tuis: ⁊ ne irascaris famulo tuo. Tu es enim post pharaonem dñs me⁹. Interrogasti prius seruos tuos habetis patrem aut fratrem: ⁊ nos respõdimus tibi domino meo. Est nobis pater senex: ⁊ puer paruulus q in senectute illius natus est: cui⁹ vterin⁹ frater est

Al's + tũc. B

Al's + augurari. + Al. apprehensis q;.

Al. + tui. C

D 22. q. 2. ca. qz ait. Al's + augurandi. de homi. ca. lator ꝑ glo.

E

mortuus: et ipsm solū habet mater sua: pater vero tenere diligit eum. Dixistiq3 seruis tuis. Adducite eum ad me: et ponam oculos meos super illum. Suggessimus tibi domino meo: non potest puer relinquere patrem suum. Si enim illum dimiserit morietur. Et dixisti seruis tuis. (Sup. 43. a) Nisi venerit frater vester minimus vobiscum: non videbitis amplius faciem meā. F Cum ergo ascendissemus ad famulum tuū patrē nostrum: narrauimus ei omnia que locutus est dn̄s meus. Et dixit pater nr̄. Reuertimini: et emite nobis paruum tritici. Cui diximus. Non possumus ire. Si frater noster minimus descenderit nobiscum pficiscemur simul: alioquin illo absente non audemus videre faciem viri. Ad ille rn̄dit. Vos scitis q duos genuerit mihi vxor mea. Egressus est vnus: et dixistis (Sup. 37. d) bestia deuorauit eum: et hucusq3 nō cōparet. Si tuleritis et istum: et aliqd ei in via cōtigerit: deducetis canos meos cū merore ad inferos. G Igitur (Sup. 43. b) si intrauero ad seruū tuū patrē nostrum et puer defuerit: cū anima illius ex huius anima dependeat: videritq3 eum non ee nobiscum morietur: et deducēt famuli tui canos eius cum dolore ad inferos. Ego pprie seruus tuus sim: qui in meā hūc recepi fidem: et spopōdi dicēs. Nisi reduxero eum peccati reus ero in patrem omni tēpore. Manebo itaq3 seruus tu9 pro puero in ministerio domini mei: et puer ascendat cum fratribus suis. Non enim possum redire ad patrē absente puero: ne calamitatis que oppressura est patrē meum testis assistam.

¶ Cap. xlv. ¶ Joseph se fratrib9 manifestat: mādat p p̄re mūera mittit. Ca. xlv.

A Non se poterat vltra cohibere ioseph multis corā astātib9. Unde precepit vt egrederent cuncti foras: et nullus interesset alienus agnitiōi mutue. Eleuauitq3 vocē cum fletu quam audierūt egyptij: omnisq3 dom9 pharaonis: et dixit fratrib9 suis. Ego sum ioseph. Adhuc pater meus viuit. Non poterant respondere fratres nimio terrore perterriti. Ad quos ille clemēter: accedite inquit ad me. Et cum accessissent ppe: ego sum ait ioseph frater vester quē vēdidistis in egyptum. B Nolite pauere: neq3 vobis durum esse videatur: q vēdidistis me in his regionibus. (Infra. 50. c) Pro salute enim vestra misit me deus ante vos in egyptum. Biennium est enim q cepit fames in terra esse: et adhuc quinq3 anni restāt quibus nec arari poterit nec meti. C Premisitq3 me deus vt reseruemini super terram: et escas ad viuendum habere possitis. Non vestro consilio: sed dei voluntate huc missus sum: q fecit me quasi patrem pharaonis et dominum vniuerse domus eius: ac principem in omni terra egypti. Festinate et ascendite ad patrem meum: et dicetis ei. Hec mādat filius tuus ioseph. Deus fecit me dominum vniuerse terre egypti. Descende ad me ne moreris: et habitabis in terra gessen. Erisq3 iuxta me tu et filij tui et filij filiorum tuorum: oues tue et armēta tua et vniuersa que possides: ibiq3 te pascam. Adhuc enim quinq3 anni residui sunt famis: ne et tu pereas et omnis domus tua: et oia que possides. En oculi vestri et oculi fratris mei beniamin vident q os meum loquat ad vos. D Nunciate patri meo vniuersam gloriā meam: et cuncta que vidistis in egypto. Festinate et adducite eum ad me. Cūq3 amplexatus cecidisset in collum beniamin fratris sui fleuit: illo quoq3 similiter flente sup collum eius. Osculatusq3 est ioseph oēs fratres suos: et plorauit super singulos. Post que ausi sunt loqui ad eum. Auditumq3 est: et celebri sermone vulgatū in aula regis: venerunt fratres ioseph. Et gauisus est pharao atq3 omnis familia eius. E Dixitq3 ad ioseph vt imperaret fratrib9 suis dicens. Onerantes iumenta: ite in terrā chanaan: et tollite inde patrem vestrum et cognationē et venite ad me: et ego dabo vobis omnia bōa egypti vt comedatis medullam terre. Precipe etiam vt tollāt plaustra de terra egypti: ad subuectionē paruulorum suorum ac coniugum. Et dicito. tollite patrem vestrum et pperate q̄tocius venientes: nec dimittatis quicq3 de supellectili vestra: quia omnes opes egypti vestre erunt. F Feceruntq3 filij israel vt eis mandatum fuerat. Quibus dedit ioseph plaustra: sm pharaonis imperium: et cibaria in itinere. Singulis quoq3 pferri iussit binas stolas: beniamin vero dedit trecentos argenteos cum quinq3

Alias + cognitiōis: Sup. 42. c & 43. 8. 22. q. 2. ca. q au. ibi exit9 docuit. Alias + timore.

Alias + moreris. Al. + iessen. Al. + igessem.

Nollte optimis: tantūdē; pecunie & vestiū mittēs patri suo: addens, eis asinos, decem: qui subueherent ex omnibus diuitijs egypti: & totidem asinas triticum in itinere: panesq; portantes. Dimisit ergo fratres suos: & proficiscētibus ait. Ne irascamini in via. Qui ascēdentes ex egypto venerunt in terram chanaan ad patrem suum iacob & nunciauerunt ei dicētes Ioseph filius tuus viuit: & ipse dominatur in omni terra egypti. Quo audito iacob: quasi de graui somno euigilans: tamen non credebat eis. Illi + econtrare referebant omnē ordinē rei. Cumq; vidisset plaustra & vniuersa que miserat: reuixit spiritus eius: & ait. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus viuit: vadam & videbo illum antequā moriar.

22. q. i. ca. mouet. §. sicut. ē. v. posi tus erat in ifimis & iudeis ca. penul. in glo. Als + contra.

¶ Ca. Sum ¶ Iacob cum filijs & nepotibus in egyptum descēdit: ioseph patri occurrit. Ca. xlvi.

Profectusq; israel cū omnibus que habebat venit ad puteum iuramenti. Et mactatis ibi victimis deo patris sui isaac: audiuit eum per visionem nocte vocantem se & dicentem sibi. Iacob iacob. Cui respondit. Ecce adsum. Ait illi deus. Ego sum fortissimus deus patris tui. Noli timere: sed descende in egyptum: quia in gētem magnam faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc: & ego inde adducā te reuertētem. Ioseph quoq; ponet manus suas super oculos tuos. Surrexit iacob in me a puteo iuramenti: tulerūtq; eum filij cum paruulis & vxoribus suis in plaustris que miserat pharao ad portandum senem: & omnia que possederat in terra chanaan. Ueneritq; in egyptū cū omni semine suo: filij eius & nepotes: filie & cuncta simul progenies. Hec sunt aūt nomina filiorū isrl qui ingressi sunt in egyptū ipse cum liberis suis. Primogenitus ruben. Filij ruben enoch & phallu & esrom & charmi. Filij symeon iamuel & + iamin & āmi & ahod & iachin & saher & saul filius chananitidis. Filij leui gerson & caath & merari. Filij iuda her & onan & sela & phares & zara. Mortui sūt autem her & onan in terra chanaan. Natiq; sunt filij phares & esrom & amul. Filij isachar thola & phua & + iacob & semron. Filij zabulon sareth & + elon &

Exo. i. a. & 6. b. Nu. 26. a i. pal. 5. a.

Als + iamul.

Al. + iob Als + belon.

+ iahlel. hij filij lye quos genuit in mesopotamia syrie cum dyna filia sua. Oēs anime filiorum eius & filiarum triginta tres. Filij gad: + sephon & + aggi & esebon & suni & heri & arodi & areli. Filij aser: iemna & iesua & iesui & beria: sara quoq; soror eorū. Filij beria heber & melchiel. Hi filij zelphe quā dedit laban lye filie sue & hos genuit iacob sedecim animas. Filij rachel vxoris iacob. Ioseph & beniamin. Natiq; sunt ioseph filij in terra egypti quos genuit ei + asenech filia phutiphare sacerdotis elyopoleos: manasses & ephraim. Filij beniamin: bela & + bechor & asbel & gera naaman & + iechi & ros & mophin & ophin & ared. hi. Filij rachel quos genuit iacob. Omnes anime quatuordecim. Filij dan + vsan. Filij neptalim iasiel & guni & ieser & + sallem. Hi filij bale: quam dedit laban rachel filie sue & hos genuit iacob: omnes anime septem. Cūcteq; anime que ingresse sunt cum iacob in egyptū: & egresse sunt de femore illius absq; vxoribus filiorū eius sexagintasex. Filij autē ioseph qui nati sunt ei in terra egypti anime due. Omnes anime domus iacob que ingresse sunt egyptum fuere septuaginta. Misit autem iacob iudam ante se ad ioseph in egyptum: vt nūciaret ei: & ille occurreret in gessen. Quo cū peruenisset: iuncto ioseph curru suo ascendit obuiā patri ad eundem locū. Uidensq; eum irruit super collum eius: & inter amplexus fleuit. Dixitq; pater ad ioseph. Iam letus moriar quia vidi faciem tuam: & superstitem te relinquo. Et ille locutus est ad fratres suos: & ad oēm domum patris sui. Ascendam & nunciabo pharaoni: dicamq; ei. Fratres mei & domus patris mei q erant in terra chanaan venerunt ad me: & sunt viri pastores ouiū curamq; habent alendorum gregum. Pecora sua & armenta & omnia que habere potuerunt adduxerunt secum. Cumq; vocauerit vos & dixerit: qd est opus vestrum: respondebitis. Uiri pastores sumus serui tui ab infantia nostra vsq; in presens: & nos & patres nostri. Hec autē dicetis vt habitare possitis in terra gessen: qz detestant egyptij omnes pastores ouium.

¶ Ca. Sū. ¶ Ioseph patrē & fratres ad

Als + iahel. Als + sephion. Al. + aggi. Al. + sune.

Sup. 41. g. Als + asenech. Als + bochor. Alias + ichi. Als + resim. Alias + vsim. Als + sillem.

deu. 10. d

pharaonem introducit: et dat eis terram gessen: egyptij cibos petunt et pecora et terram vendunt: quinta pars fructuum fit regis: israel adiurat ioseph de sua sepultura. Ca. xlvij.

A Ingressus ergo ioseph nunciauit pharaoni dicens. Pater meus et fratres oues eorum et armenta et cuncta que possident venerunt de terra chanaan: et ecce consistunt in terra gessen. Extremos quoque fratrum suorum quinque viros constituit coram rege Quos ille interrogauit. Quid habetis operis? Responderunt. Pastores ouium sumus serui tui: et nos et patres nostri. Ad peregrinandum in terram tuam venimus: quoniam non est herba gregibus seruorum tuorum: ingrauescente fame + in terra chanaan. Petimusque vt esse nos iubeas seruos tuos in terra gessen. Dixit itaque rex ad ioseph. Pater tuus et fratres tui venerunt ad te. Terra egypti in conspectu tuo est: in optimo loco fac eos habitare: et trade eis terram gessen. Quod si nosti in eis esse viros industrios: constitue illos magistros pecorum meorum.

Als + regione.

B Terra gessen est thebaida

Post hec introduxit ioseph patrem suum ad regem: et statuit eum coram eo. Qui benedicens illi: et interrogatus ab eo quot sunt dies annorum vite tue: respondit. Dies peregrinationis vite mee centum triginta annorum sunt parui et mali: et non peruenerunt vsque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt. Et benedicto rege egressus est foras. Joseph vero patri et fratribus suis dedit possessionem in egypto in optimo terre loco ramesses: vt preceperat pharao: et alebat eos omnemque domum patris sui: prebens cibaria singulis. In toto enim orbe panis deerat: et oppresserat fames terram: maxime egypti et chanaan. E quibus omnem pecuniam congregauit pro venditione frumenti: et intulit eam in erarium regis. Cumque defecisset + emptoribus precium: venit cuncta egyptus ad ioseph dicens. Da nobis panes. Quare morimur coram te: deficiente pecunia? Quibus ille respondit. Adducite pecora vestra: et dabo vobis pro eis cibos: si precium non habetis. Que cum adduxissent: dedit eis alimenta pro equis et ouibus et bobus et asinis: sustentauitque eos illo anno pro commutatione pecorum

C

Al. + emptoris.

D

Venerunt quoque anno secundo: et dixerunt ei. Non celamus + domino nostro quod deficiente pecunia pecora simul defecerunt: nec clam te est: quod absque corporibus et terra nihil habeamus. Cur ergo moriemur te vidente? Et nos et terra nostra tui erimus. Eme nos in seruitutem regiam: et prebe semina: ne pereunte cultore redigatur terra in solitudinem. Emit igitur ioseph omnem terram egypti vendentibus singulis possessiones suas pre magnitudine famis. Subiecitque eam pharaoni: et cunctos populos eius a nouissimis terminis egypti vsque ad extremos fines eius: preter terram sacerdotum que a rege tradita fuerat eis. Quibus et statuta cibaria ex horreis publicis prebebantur: et idcirco non sunt compulsi vendere possessiones suas. Dixit ergo ioseph ad populos. En vt cernitis et vos et terram vestram pharao possidet: accipite semina et serite agros: vt fruges habere possitis. Quintam partem regi dabitis: quattuor reliquas permitto vobis in sementem: et in cibum familijs et liberis vestris. Qui responderunt. Salus nostra in manu tua est. Respiciat nos tantum dominus noster: et leti seruiemus regi. Ex eo tempore vsque in presentem diem in vniuersa terra egypti regibus quinta pars soluitur. Et factum est quasi in legem: absque terra sacerdotali: que libera ab hac conditione fuit. Habitauit ergo israel in egypto: idest in terra gessen: et possedit eam: auctusque est et multiplicatus nimis: et vixit in ea decem et septem annis. Factique sunt omnes dies vite illius centum quadraginta septem annorum. Cumque appropinquare cerneret diem mortis: vocauit filium suum ioseph: et dixit ad eum. Si inueni gratiam in conspectu tuo // pone manum tuam sub femore meo: et facies mihi misericordiam et veritatem: vt non sepelias me in egypto: sed dormiam cum patribus meis: et auferas me de terra hac: condasque in sepulchro maiorum + meorum. Cui respondit ioseph. Ego faciam quod iussisti. Et ille. // Jura ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit israel dominum conuersus ad lectuli caput.

Als + dominum nostrum.

E 23. q. 8. c. tributum. §. quamuis de im munitate non min. per arcidi. de cens. c. quoque li. v. 2. esdre 5

F

G

Sup. 24. a

Als + sepelies + meorum. Sup. 25. d.

℄ Capituli Sūmarium. ℄ Jacob egrotat: filijs ioseph benedicit: ephraim manasse preponit: v. bē sichem ioseph filio spāliter donat. Ca.xlviij.

A His itaq3 transactis nunciatum est ioseph q egrotaret pater suus. Qui assumptis duob' filijs manasse & effraim ire pperauit. Dictumq3 est seni. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Qui confortatus sedit in lectulo. Et ingresso ad se ioseph ait. Deus omnipotens apparuit mihi in luza: q est in terra chanaan: benedixitq3 mihi: & ait. Ego te augebo & multiplicabo & faciā te in turbas populoꝝ. Daboq3 tibi terraz hanc: & semini tuo post te in possessionē sempiternā. Duo ergo filij tui q nati sunt tibi in terra egypti anteq̄ huc venirē ad te mei erunt effraiz & manasses: sicut ruben & symeon reputabunt mihi. Reliquos aūt quos genueris post eos: tui erunt: & nomine fratruz suoꝝ vocabunt in possessionib' suis. Mihi. n. quando veniebā de mesopotamia: mortua est rachel in terra chanaan in ipso itinere. Eratq3 vernum tempus. Et ingrediebar effrataz: B & sepeliui eam iuxta viaz effrate: que alio nomine appellatur bethleem. Vidēs aūt filios eius. Dixit ad eum. Qui sunt isti? Respondit. Filij mei sunt quos donauit mihi domin' in hoc loco. Adhuc inquit eos ad me: vt benedicaz illis. Oculi enim israel caligabāt pre nimia senectute: & clare videre non poterat. Applicitosq3 ad se deosculatus & circūplexus eos: dixit ad filium suum. Non sum fraudatus aspectu tuo: insuper ostendit mihi de' semen tuum. Cūq3 tulisset eos ioseph de gremio patris. adorauit pronus in terram: & posuit effraim ad dexteram suam: id est ad sinistraz israel: manassen vero in sinistra sua ad dexteram: scilicet patris: applicuitq3 ambos ad eum. Qui extendens manum dexteram posuit super caput effraim iunioris fratris: sinistram autem super caput manasse qui maior natu erat commutans manus. Benedixitq3 iacob filios ioseph: & ait. Deus in cuius conspectu ambulauerunt patres mei habraam & isaac: deus q pascit me ab adolescentia mea vsq3 in presentem diem: angelus qui eruit me de cunctis malis: benedicat pueris istis: & inuocetur super eos nomen meum: nomina quoq3 patrum meorum habraam & isaac: & crescant in multitudine super terram. Videns autem Joseph q posuisset pater suus dexteram manum super caput effraim: grauiter accepit. Et apprehensam manum patris leuare conatus est de capite effraim et transferre super caput manasse. Dixitq3 ad patrem. Non ita conuenit pater: quia hic est primogenitus. Pone dexteram tuam super caput eius. Qui renuens ait. Scio fili mi scio: & iste quippe erit in populos & multiplicabitur. Sed frater eius iunior maior erit illo: & semen illius crescet in gētes. Benedixitq3 eis in tempore illo: dicens. In te benedicetur israel atq3 dicetur. Faciat tibi deus sicut effraim & sicut manasse. Constituitq3 effraim ante manassen. Et ait ad ioseph filium suum. En ego morior: erit deus vobiscum: reducetq3 vos ad terram patruz vestrorū. Do tibi partem vnam extra fratres tuos quam tuli de manu amorrei in gladio & arcu meo.

C 13. vf. ca. ecclesiasti. cap in q. scriptura i glo.

D

℄ Ca. Sū. ℄ Israel filios bñdicit: de sepultura mandat: & morit. Ca.xlix.

A Benedictio de filiorum iacob.

Uocauit autem iacob filios suos: & ait eis. Congregamini vt annunciem que ventura sunt vobis in diebus nouissimis. Congregamini & audite filij iacob: audite israel patrem vestrum. Ruben primogenitus meus. Tu fortitudo mea: & principium doloris mei. Prior in donis: maior in imperio. Effusus es sicut aqua. Nō crescas: q: ascēdisti cubile patris tui: & maculasti stratū ei'. Symeon & leui fratres vasa iniquitatis

Ruben. 24. q. 3. c. si igitur. Simeon leui.

bellantia. In consilium eorum non veniat anima mea: et in cetu illorum non sit gloria mea. Quia in furore suo occiderunt virum: et in voluntate sua suffoderunt murum. Maledictus furor eorum quia pertinax: et indignatio eorum quia dura. Diuidam eos in iacob: et dispergam eos in israel. Juda te laudabunt fratres tui.

B Manus tue in ceruicibus inimicorum tuorum: adorabunt te filii patris tui. Catulus leonis iuda. Ad predam fili mi ascendisti: requiescens accubuisti vt leo et quasi leena. Quis suscitabit eum? Non auferetur sceptrum de iuda: et dux de + femore eius: donec veniat qui mittendus est: et ipse erit expectatio gentium. Ligans ad vineam pullum suum: et ad vitem o fili mi asinam suam. Lauabit in vino stolam suam: et in sanguine vue pallium suum. Pulchriores sunt oculi eius vino: et dentes eius lacte candidiores. Zabulon in littore maris habitabit: et in statione nauium pertingens vsque ad sydonem. Issachar asinus fortis: accubans inter terminos. Uidit requiem quod esset bona: et terram quod optima: et supposuit humerum suum ad portandum: factusque est tributis seruiens. Dan

C iudicabit populum suum: sicut et alia tribus in israel. Fiat dan coluber in via: cerastes in semita mordens vngulas equi: vt cadat ascensor eius retro. Salutare tuum expectabo domine. Gad accinctus preliabitur ante eum: et ipse accingetur retrorsum. Aser pinguis panis eius: et prebebit delitias regibus. Neptalim ceruus emissus: et dans eloquia pulchritudinis. Filius accrescens ioseph: filius accrescens et decorus aspectu. Filie discurrerunt super murum: sed exasperauerunt eum: et iurgati sunt: inuideruntque illi habentes iacula. Sedit in forti arcus eius: et dissoluta sunt vincula brachiorum et manuum illius per manus potentis iacob. Inde pastor egressus est lapis israel. Deus patris tui erit adiutor tuus: et omnipotens benedicet tibi, benedictionibus celi desuper: benedictionibus abyssi iacentis deorsum: benedictionibus vberum et vulue. Benedictiones patris tui confortate sunt benedictionibus patrum eius: donec veniret desiderium collium eternorum.

D Fiant in capite ioseph: et in + vertice nazarei: inter fratres suos. Beniamin lupus rapax: mane comedet predam: et vespere diuidet spolia. Omnes hi in tribubus israel duodecim. Hec locutus est eis pater suus: benedixitque singulis benedictionibus propriis:

et precepit eis dicens. Ego congregor ad populum meum. Sepelite me cum patribus meis in spelunca duplici que est in agro ephron ethei contra mambre in terra chanaan: quam emit habraam cum agro ab ephron etheo in possessionem sepulcri. Ibi sepelierunt eum: et saram vxorem eius. Ibi sepultus est isaac cum rebecca coniuge + sua: Ibi et lya condita iacet. Finitisque mandatis quibus filios instruebat: collegit pedes suos super lectulum et obiit appositusque est ad populum suum.

¶ Ca. Sum. ¶ Joseph parentem sepelit in Ebron. Joseph moritur in egypto: adiuratis fratres de ossibus asportandis. Ca. l.

A Quod cernens ioseph: ruit super faciem patris: flens et deosculans eum. Precepitque seruis suis medicis vt aromatibus condirent patrem. Quibus iussa explentibus: transierunt quadraginta dies. Iste quippe mos erat cadauerum conditorum. Fleuitque eum egyptus septuaginta diebus. Et expleto planctus tempore. Locutus est ioseph ad familiam pharaonis. Si inueni gratiam in conspectu vestro: loquimini in auribus pharaonis: eo quod pater meus adiurauerit me dicens. En morior: in sepulchro meo quod fodi mihi in terra chanaan sepelies me. Ascendam igitur et sepeliam patrem meum: ac reuertar. Dixitque ei pharao. Ascende et sepeli patrem tuum sicut adiuratus es. Quo

B ascendente ierunt cum eo omnes senes domus pharaonis: cunctique maiores natu terre egypti: domus ioseph cum fratribus suis: absque paruulis et gregibus absque armentis: que dereliquerunt in terra gessen. Habuit quoque in comitatu currus et equites: et facta est turba non modica. Ueneruntque ad aream + achad: que sita est trans iordanem. Ubi celebrantes exequias planctu magno atque vehementi impleuerunt septem dies. Quod cum vidissent habitatores terre chanaan: dixerunt. Planctus magnus est iste egyptiis. Et idcirco vocatum est nomen loci illius planctus egypti. Fecerunt ergo filii iacob sicut preceperat eis: et portantes eum in terram chanaan: sepelierunt eum in spelunca duplici quam emerat habraam cum agro in possessionem sepulchri ab ephron etheo contra faciem mambre. Reuersusque est ioseph in egyptum cum fratribus suis et omni comi-

C tatu: sepulto patre. Quo mortuo timentes fratres eius et mutuo colloquentes ne for-

Alias + stemoribus.

Alias + tace.

Al. q. 2. hebron. de sepul. ca. j.

sup. c. 25.

Alias sup. est + sua.

13. q. 2. c. qa alij.

sup. 47. f

Alias + azad.

Alias + aphad.

Alias + adad.

13. q. 2. c. qa alij.

te memores sit iniurie quã passus ē: ⁊ reddat nobis omne malum quod fecimus: mandauerunt ei dicentes. Pater tuus precepit nobis anteq̃ moreretur: vt hec tibi verbis illius diceremus. Obsecro vt obliuiscaris sceleris fratrum tuorum: ⁊ peccati atq̃ malitie quã exercuerunt in te. Nos quoq̃ oramus vt seruis dei patris tui dimittas iniquitatē hanc. Quibus auditis fleuit ioseph. Veneruntq̃ ad eum fratres sui: ⁊ proni adorantes in terram dixerunt. Serui tui sumus. Quibus ille respondit. Nolite timere. Num dei possumus resistere volūtati? Vos cogitastis de me malum: sed deus vertit illud in bonū: vt exaltaret me sicut in presentiarū cernitis ⁊ saluos faceret multos populos. Nolite timere. Ego pascam vos ⁊ paruulos vestros. Consolatusq̃ est eos ⁊ blande ⁊ leniter ē locutus: ⁊ habitauit in egypto cū omni domo patris sui. Vixitq̃ centūdecē annis ⁊ vidit effraim filios vsq̃ ad tertiam generationē. Filii quoq̃ machir filii manasse nati sunt in genibus ioseph. Quibus transactis: locutus ē fratribus suis. Post mortē meam deus visitabit vos ⁊ ascendere vos faciet de terra ista ad terrā quam iurauit habraā: isaac: ⁊ iacob. Cūq̃ adiurasset eos atq̃ dixisset deus visitabit vos: asportate ossa mea vobiscū de loco isto: mortuus ē expletis centum decem vite sue annis. Et conditus aromatibus: repositus est in loculo in egypto.

D — Also ✠ renuere. sup.45.b

3.q.2.c. decorpore. a.hebrō. Exod.13. 3.q.2.ca. hebron. — E

Explicit liber Genesis.

De decem plagis egypti. &.

Sanguis: rana: culex: musce: pecus: vlcera: grando.
Bruchus: caligo: mors: pignora prima necando.
Prima rubens vnda: ranarum plaga secunda.
Inde culex tristis: post musca nocentior istis.
Quinta pecus strauit: vesicas sexta creauit.
Inde subit grando: post bruchus dente nefando.
Nona tegit solem: primam necat vltima prolem.

Incipit liber hellesmoth quē nos Exodi dicimus.

Capituli Summarium. Nomina filiorum israel qui ingressi sunt egyptum. Cap. j.

Hec sunt nomina filiorum israel qui ingressi sunt in egyptū cū iacob. Singuli cū domibus suis introierūt: Ruben: symeō leui: iudas: isachar: zabulō ⁊ beniamin: dan ⁊ neptalim: gad aser. Erāt igitur oēs anime eorum q egressi sunt de femore iacob septuaginta. Joseph autē in egypto erat. Quo mortuo ⁊ vniuersis fratribus eius omniq̃ cognatione sua: filii israel creuerūt ⁊ quasi germinātes multiplicati sunt ac roborati nimis impleuerunt terram. Surrexit interea rex nouus super egyptum: qui ignorabat ioseph. Et ait ad populum suum. Ecce populus filiorum israel multus ⁊ fortior nobis est. Venite sapienter opprimamus eum: ne forte multiplicetur: ⁊ si ingruerit contra nos bellum addatur inimicis nostris: ⁊ expugnatisq̃ nobis egrediatur de terra. Preposuit itaq̃ eis magistros operū vt affligerent eos oneribus. Edificaueruntq̃ vrbes tabernaculorum pharaoni, phiton ⁊ ✠ ramesses. Quātoq̃ opprimebant eos: tantomagis multiplicabantur ⁊ crescebant. Oderantq̃ filios israel egyptii: ⁊ affligebant illudentes ⁊ inuidentes eis: atq̃ ad amaritudinē perducebant vitā eorū operibus duris luti ⁊ lateris: omniq̃ famulatu quo in terre operibus premebantur. Dixit autem rex egypti obstetri-

A — gen.46.b — B — Act.7.c. — Also ✠ ramesse. — C — Vsala e- ebla tio fi lia q̃ ma io mensi nomē de dit flores

Mercurius primus vir doctissimus claret. Mercurius trimegistus egypcius vir maximus et potentissimus claret.

cibus hebreorum: quarum vna vocabatur sephora altera phua precipiens eis. Quando obstetricabitis hebreas et partus tempus aduenerit: si masculus fuerit interficite eum: si femina reseruate. Timuerũt autẽ obstetrices deũ: et nõ fecerũt iuxta preceptũ regis egypti: sed cõseruabãt mares. Quibus accersitis ad se rex ait. Quidnã est hoc quod facere voluistis: vt pueros seruaretis? Que rñderũt. Non sunt hebree sicut egyptie mulieres. Ipse enim obstetricãdi hñt sciam: et priusquam veniamus ad eas pariũt. Bene ergo fecit deus obstetricibus: et creuit

D Mercurius hermes italus modulantie inuẽtor. 22. q. 1. ca. si quis.

populus cõfortatusque est nimis. Et quia timuerunt obstetrices deũ: edificauit ei domos. Precepit ergo pharao omni populo suo dicens. Quicquid masculini sexus natũ fuerit in flumen proiicite: quicquid feminei reseruate.

¶ Ca. Sũ. ¶ Moyses nascitur: occultatur: in aquã proiicitur. A filia pharaonis adoptatur: percusso egyptio fugit ad terrã madian: filij israel ad dñm clamant. Ca. ij.

A

Act. 7. c.

Egressus est post hec vir de domo leui et accepit vxorẽ stirpis sue. Que concepit et peperit filiũ. Et vidẽs eũ elegantem abscondit tribus mẽsibus. Cũque iam celare nõ posset: sumpsit fiscellam scirpeam: et liniuit eam bitumine ac pice posuitque intus infantulũ et exposuit eum in carecto ripe fluminis stãte procul sorore eius et cõsiderãte euentũ rei. Ecce autẽ descẽdebat filia pharaonis vt lauaretur in flumine: et puelle eius gradiebant per crepidinem aluei. Que cum vidisset fiscellam in papirione misit vnã e famulabus suis: et allatam apriẽs cernensque in ea paruulum vagiẽtẽ miserta eius ait. De infantibus hebreorum est hic. Cui

Asia nimpha vnde nomẽ sibi pars et nomẽ dedit

B

soror pueri. Uis inquit vt vadam et vocem tibi mulierẽ hebream: que nutrire possit infantulum? Rñdit. Uade. Perrexit puella: et vocauit matrẽ suam. Ad quam locuta filia pharaonis: accipe ait puerum istum: et nutri mihi: ego dabo tibi mercedem tuam. Suscepit mulier et nutriuit puerũ: adultũque tradidit filie pharaonis. Quem illa adoptauit in locum filij vocauitque nomen eius moyses dicẽs: quia de aqua tuli eum. In diebus illis postquam creuerat moyses: egressus est ad fratres suos viditque afflictionẽ eorum: et virum egyptium percutiẽtem quẽdam de hebreis fratribus suis. Cũ-

De pe. di. 2. c. vt cognouerũt. Hap ponit in prin. in glo. 22. q. 2. ca. non inste renda.

que circũspexisset huc atque illuc: et nullum adesse vidisset: percussum egyptiũ abscondit sabulo. Et egressus die altero conspexit duos hebreos rixantes: dixitque ei qui faciebat iniuriã. Quare percutis proximum tuũ? Qui rñdit. Quis cõstituit te principẽ et iudicẽ super nos? Num occidere me tu vis: sicut heri occidisti egyptium? Timuit moyses et ait. Quo palam factum est verbũ istud. Audiuitque pharao sermonem hũc: et querebat occidere moysen. Qui fugiens de cõspectu eius: moratus est in terra madian. et sedit iuxta puteũ. Erant autẽ sacerdoti madian septẽ filie: que venerant ad auriẽdam aquam: et impletis canalibus adaquare cupiebant greges patris sui. Superuenere pastores et eiecerũt eas. Surrexitque moyses: et defensis puellis adaquauit ✠ oues earum. Que cum reuertissent ad raguel patrẽ suũ: dixit ad eas. Cur velocius venistis solito? Rñderunt. Uir egyptius liberauit nos de manu pastorum. Insuper et hausit aquã nobiscũ: potũque dedit ouibus. At ille. Ubi est inquit? Quare dimisistis virum. Uocate eũ vt comedat panẽ. Jurauit ergo moyses quod habitaret cũ eo. Accepitque sephoram filiam eius vxorẽ. Que peperit ei filium quẽ vocauit gersan dicẽs. Aduena fui in terra aliena. Alterum vero peperit: quem vocaui eliezer: dicens. Deus. n. patris mei adiutor meus: et eripuit me de manu pharaonis. Post multum vero temporis mortuus est rex egypti. Et ingemiscentes filij israel propter opera vociferati sunt. Ascenditque clamor eorum ad deum ab operibus: et audiuit gemitum eorum: ac recordatus est federis quod pepigit cum habraam: isaac et iacob. Et respexit dominus filios israel: et liberauit eos

De pe. di. 2. c. vt cognouerunt. Hap. Ité oppo nitur. C. 32. q. 4. c. nimium. De cõse. di. j. ca. Act. 7. b.

M. ✠ greges.

De pe. di. 2. c. vt cognouerunt. Hap. Ité oppo nit in glo. infra. 18. a.

Appollo delphy[cus] phitõice inuẽtor claret. Diana [...] go claret. Esculapi[us] medi[cus] claret. Pluto et neptun[us] reges claret.

¶ Ca. iii. ¶ Dñs moysi de rubo loquit: & in egyptum mittit. Ca. iii.

Moyses aũt pascebat oues ietro soceri sui sacerdotis madian. Cũqꝫ minasset gregẽ ad interiora deserti: venit ad montẽ dei oreb. Apparuitqꝫ ei dominus in flamma ignis de medio rubi: & videbat ꝙ rubus arderet & non combureretur. Dixit ergo moyses. Vadam & videbo visionem hanc magnam: quare nõ comburatur rubus. Cernens autem dominus ꝙ pergeret ad videndum: vocauit eũ de medio rubi: & ait. Moyses moyses? Qui respondit. Adsum. At ille. Ne appropies inquit huc. Solue calciamentum de pedibus tuis. Locus enim in quo stas terra sancta est. Et ait. Ego sum deus pris tui: deus habraã: deus isaac: & deus iacob. Abscondit moyses faciez suam. Nõ eniz audebat aspicere contra deuz. Cui ait dominus. Vidi afflictionez populi mei in egypto: & clamorem eius audiui ꝓpter duritiam eorum qui prefunt operibus. Et sciens dolorem eius: descendi vt liberẽ eum de manibus egyptiorũ: & educaz de terra illa in terram bonam & spaciosam: in terram que fluit lacte & melle: ad loca chananei & ethei & amorrei & pherezei & euei & iebusei. Clamor ergo filiorũ israel venit ad me: vidiqꝫ afflictionem eorũ qua ab egyptijs opprimũtur. Sed veni & mittam te ad pharaonez: vt educas populum meum filios israel de egypto. Dixitqꝫ moyses ad deum. Quis sum ego vt vadam ad pharaonez: & educã filios israel de egypto? Qui dixit ei. Ego ero tecuz. Et hoc habebis signum ꝙ miserim te. Cũ eduxeris populum meum de egypto: immolabis deo super montem istum. Ait moyses ad deum. Ecce ego vadaz ad filios israel: & dicam eis. Deus patrũ vestrorum misit me ad vos. Si dixerint mihi qđ est nomen eius quid dicaz eis? Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum. Ait. Sic dices filijs israel. Qui est: misit me ad vos. Dixitqꝫ iterum deus ad moysen. Hec dices filijs israel. Dñs deus patrum vestrorum deus habraaz & deus isaac deus iacob: misit me ad vos. Hoc nomen mihi est in eternum: & hoc memoriale meum in generatione & generationem. Vade cõgrega seniores israel: & dices ad eos. Dominus deus patrum vestrorũ apparuit mihi: deus habraam & deus isaac: & deus iacob dicens. Visitans visitaui vos: & vidi omnia que acciderunt vobis in egypto: & dixi vt educam vos de afflictione egypti in terram chananei: & ethei: & amorrei & pherezei & euei & iebusei: ad terram fluẽtem lacte & melle: & audient vocem tuaz. Ingredierisqꝫ tu & seniores israel ad regem egypti: & dices ad eum. Dñs deus hebreorum vocauit nos. Ibimus viam triũ dierum in solitudinem: vt immolemus dño deo nostro. Sz ego scio ꝙ nõ dimittet vos rex egypti vt eatis: nisi per manũ validaz. Extẽdamqꝫ manum meam: & percutiam egyptum in cunctis mirabilibus meis que facturus suz in medio eorũ. Post hec dimittet vos. Daboqꝫ graz ꝑplo huic corã egyptijs. Et cũ egrediemini: nõ exibitis vacui: sz postulabit mulier a vicina sua: & ab hospita sua vasa argẽtea & aurea: ac vestes: ponetisqꝫ eas sup filios & filias vr̃as: & spoliabitis egyptũ.

¶ Capituli Sũmariũ. ¶ Dat deus moysi signa: & de locutione aaron: & dimittit retro moyses vxorem: aaron occurrit: loquitur ad filios israel. Ca. iiij.

Respondẽs moyses ait. Non credent mihi: neqꝫ audient vocem meam: sed dicent. Non apparuit tibi dominus. Dixit ergo ad eum. Quid est quod tenes in manu tua? Respondit. Virga. Dixitqꝫ dñs. Projice eam in terraz. Projecit: & versa est in colubruz: ita vt fugeret moyses. Dixitqꝫ dominus. Extende manũ tuam: & apprehende caudaz eius. Extendit & tenuit: versaqꝫ est in virgam. Vt credãt inquit ꝙ apparuerit tibi dñs deus patrum suorum deus habraaz & deus isaac & deus iacob. Dixitqꝫ dominus rursuz. Mitte manum tuam in sinum tuum. Quam cũ misisset in sinũ protulit leprosam instar niuis. Retrahe ait manũ tuã in sinũ tuum. Retraxit & protulit iterũ: & erat similis carni relique. Si nõ crediderint inqt tibi neqꝫ audierint sermonem signi prioris: credent verbo signi sequentis. Qđ si nec duobus quidẽ his signis crediderint neqꝫ audierint vocẽ tuam: sume aquã fluminis & effunde eam sup aridã & qcqd hauseris de fluuio: vertetur in sanguinẽ. Ait moyses obsecro dñe: nõ sũ elo

F infra S. g

G infra. 11. a. & infra. 12. c. 37. di. c. legimus. 14 q. 5. c. scripti. 9. contra in exodo. Itẽ ca. dixit dñs. de diuortii. c. Gaudemus.

A Alias hec + deus. Al. + illã de ꝯse. di. 2. c. recta. De heret. c. cũ ex iniuncto.

B Alias sup. est + G

C quenoab heri et nudiustertius:et ex quo locutus es ad seruũ tuũ:impeditioris et tardioris lingue sum Dixit dñs ad eum. Quis fecit os hois? Aut qs fabricatus est mutũ et surdũ videtẽ et cecũ? Nõne ego? Perge igit: et ego ero in ore tuo:docebo-

D qz qd loquaris. At ille. Obsecro dñe inqt mitte quẽ missurus es. Iratus dñs in moysen ait. Aaron frater tu9 leuites:scio q eloquẽs sit. Ecce ipse egredief in occursum tuũ:vidẽsqz te:letabif corde. Loquere ad eum:et pone verba mea in ore eius: et ego ero in ore tuo et in ore illi9:et ostẽdam vobis qd agere debeatis. Et ipse loquetur pro te ad ppl'm et erit os tuũ:tu aũt eris ei in his que ad deũ ptinẽt. Uirgã quoqz hãc sume in manu tua in qua facturus es signa. Abijt moyses:et reuersus ẽ ad ietro socerum suũ. Dixitqz ei. Uadã et

E reuertar ad frẽs meos in egyptum:vt videã si adhuc viuãt. Cui ait ietro. Uade in pace. Dixit ergo dñs ad moysen in madian. Uade et reuertere in egyptum. Mortui sunt enim oẽs q querebãt aĩam tuã. Tulit ergo moyses vxorẽ suã et filios suos et imposuit eos sup asinũ:reuersusqz ẽ in egyptũ portãs vĩgã dei in mãu sua Dixitqz ei dñs reuertẽti in egyptũ. Uide vt oĩa ostenta q̃ posui in manu tua facias corã pharaone. Ego indurabo cor ei9 et nõ

F dimittet ppl'm. Dicesqz ad eũ. hec dicit dñs. Filius meus primogenitus israel. Dixit ibi. Dimitte filiũ meum vt seruiat mihi:et noluisti dimittere eũ. Ecce ego interficiã filiũ tuũ pmogenitũ. Cũqz esset in itinere in diuersorio occurrit ei dñs: et volebat occidere eũ. Tulit illico sephora acutissimã petrã et circũcidit pputiũ filij sui. Tetigitqz pedes ei9 et ait. Spõsus sanguinũ tu mihi es. Et dimisit eũ postq̃ dixerat spõsus sanguinũ tu mihi es:ob circũcisionẽ. Dixitqz dñs ad aarõ. Uade in

G occursũ moysi in desertũ. Qui pexit obuiã ei in mõtẽ dei:et osculat9 ẽ eũ. Narrauitqz moyses aaron oĩa vba dñi p q̃bus miserat eũ:et signa q̃ mãdauerat. Ueneruntqz simul et congregauerũt cũctos seniores filiorũ israel. Locutusqz est aaron oĩa vba q̃ dixerat dñs ad moysen:et fecit signa corã ppl'o:et credidit ppl's. Audierũtqz q visitasset dñs filios israel:et q respexisset afflictionẽ illorũ:et proni adorauerunt.

Deu. xv. vi. z. c. vt cognouerit. §. itẽ opponitur.

S. q. i. ca. l. scriptu ris.

Mat. z. b

Deucaliõ pmetbei filius ola ret i thessalia.

¶ Ca. Sm. ¶ Moyses et aarõ itrãt ad pharaonẽ. Pharao irat9 phibet paleas:affligunt. Rogat moyses dñz p pplo. Ca. v.

A Post hec ingressi sunt moyses et aaron:et dixerunt pharaoni. hec dicit dominus deus israel. Dimitte populum meũ:vt sacrificet mihi in deserto. At ille respondit. Quis est dñs vt audiam vocẽ eius:et dimittã israel? Nescio dñm et israel nõ dimittã. Dixeruntqz deus hebreorũ vocauit nos:vt eamus viaz triũ dierum in solitudinẽ:et sacrificemus dño deo nostro:ne forte accidat nobis pestis aut gladi9. Ait ad eos rex egypti Quare moyses et aaron solicitatis populũ ab operib9 suis? Ite ad onera vestra. Dixitqz pharao. Mult9 est populus terre. Uidetis q turba succreuerit:q̃to magis si dederitis eis requiem ab operibus? Precepit ergo in

B die illo pfectis opez et exactoribus populi:dicẽs. Nequaq̃ vltra dabitis paleas populo ad conficiẽdos lateres sicut pri9:sed ipsi vadant et colligant stipulas:et mẽsuram laterũ quaz prius faciebãt imponetis sup eos nec minuetis quicq̃. Uacant enim et idcirco vociferant dicẽtes. Eam9 et sacrificemus deo nostro. Opprimantur operibus et expleant ea:vt non acqescant verbis mẽdacibus Igitur egressi pfecti operũ et exactores ad populũ dixerũt. Sic dicit pharao Non do vobis paleas. Ite et colligite sicubi inuenire poteritis:nec minuetur quicq̃ de opere vestro. Dispersusqz est populus in oẽz terrã egypti ad colligẽdas paleas. Prefecti quoqz operum instabãt dicẽtes. Complete opus vestrũ quotidie:vt prius facere solebatis quando dabanf vobis palee. Flagellatiqz sunt qui preerant operibus filiorum israel ab

C

Insta

exactoribus pharaonis dicentibus. Quare non impleſtis menſuram laterū ſicut prius: nec heri nec hodie? Uenerūtq́ȝ prepoſiti filiorum iſrael ⁊ vociferati ſunt ad pharaonem dicentes. Cur ita agis cōtra ſeruos tuos? Palee nō dantur nobis ⁊ lateres ſimilr imperantur. En famuli tui flagellis cedimur: ⁊ iniuſte agit̄ cōtra populū tuū. Qui ait. Uacatis ocio: ⁊ idcirco dicitis. Eamus ⁊ ſacrificemus dn̄o. Ite ergo ⁊ operamini. Palee non dabuntur vobis: ⁊ reddetis conſuetum numerū laterū. Uidebantq́ȝ ſe prepoſiti filiorū iſrael in malum: eo q̄ diceretur eis: nō minuet̄ qcq̄ȝ operis de lateribꝰ per ſingulos dies. Occurrerūtq́ȝ moyſi ⁊ aarō q ſtabant ex aduerſo egredientes a pharaone: ⁊ dixerunt ad eos. Uideat dn̄s ⁊ iudicet qm̄ fetere feciſtis odorem noſtrū coram pharaone ⁊ ſeruis eis: ⁊ p̄buiſtis ei gladium vt occideret nos. Reuerſuſq́ȝ eſt moyſes ad dn̄m: ⁊ ait. Dn̄e cur affixiſti populum iſtum? Quare miſiſti me? Ex eo enīȝ quo ingreſſus ſuȝ ad pharaonē vt loquerer ex nomine tuo afflixit populum tuum: ⁊ non liberaſti eos.

¶ Ca. Sū. ¶ Dominus mandat q̄ eruet eos de manu egyptiorūȝ: populus nō audit. Narrant̄ generatiōes ruben Symeō ⁊ leui vſq́ȝ ad moyſen ⁊ aaron. Ca. vj.

Dixit dn̄s ad moyſen. Nūc videbis que facturus ſum pharaoni. Per manū enim fortē dimittet eos: ⁊ in manu robuſta eijciet illos de terra ſua. Locutuſq́ȝ eſt dominꝰ ad moyſen, dicēs. Ego dominus q apparui habraā iſaac ⁊ iacob in deo omnipotente: ⁊ nomen meū adonay nō indicaui eis. Pepigiq́ȝ fedus cū eis, vt darem eis terram chanaan: terraȝ peregrinationis eorum in qua fuerunt aduene. Ego audiui gemitum filiorum iſrael quo egyptij oppreſſerunt eos: ⁊ recordatus ſum pacti mei. Ideo dic filijs iſrael. Ego dn̄s qui educaȝ vos de ergaſtulo egyptiorum: ⁊ eruam de ſeruitute: ac redimā in brachio excelſo ⁊ iudicijs magnis ⁊ aſſumam vos mihi in populuȝ ⁊ ero veſter deus. Et ſcitis q̄ ego ſuȝ dominus deꝰ veſter qui eduxerim vos de ergaſtulo egyptiorū: ⁊ induxerim vos in terram ſuper quam leuaui manū meam vt darem eam habraam iſaac ⁊ iacob: daboq́ȝ illaȝ poſſidendā vobis ego dominus. Narrauit ergo moyſes omnia filijs iſrl̄. Qui non acquieuerunt ei propter anguſtiam ſpiritus ⁊ opus duriſſimum. Locutuſq́ȝ eſt dominus ad moyſen dicens. Ingredere ⁊ loquere ad pharaonem regem egypti vt dimittat filios iſrael de terra ſua. Reſpondit moyſes coraȝ domino. Ecce filij iſrael nō audiūt me: ⁊ quomodo audiet pharao: preſertim cuȝ incircūciſus ſim labijs. Locutuſq́ȝ eſt dominus ad moyſen ⁊ aaron: ⁊ dedit mandatū ad filios iſrael ⁊ ad pharaonem regem egypti: vt educerēt filios iſrael de terra egypti. Iſti ſunt principes domoruȝ per familias ſuas. Filij ruben primogeniti iſraelis: enoch ⁊ phallu: eſron ⁊ charmi. He cognationes ruben. Filij ſymeon iamuel ⁊ iamin ⁊ aod ⁊ iachin ⁊ ſaher ⁊ ſaul filius chananitidis. He progenies ſymeon. Et hec nomina filioruȝ leui per cognationes ſuas: gerſon: ⁊ caath ⁊ merari. Anni autem vite leui fuerunt centuȝ triginta ſeptē. Filij gerſon lebni ⁊ ſemei per cognatiōes ſuas. Filij caath amran ⁊ iſuar ⁊ hebron ⁊ oziel. Anni quoq́ȝ vite caath centū triginta tres. Filij merari mooli ⁊ muſi. He cognationes leui per familias ſuas. Accepit auteȝ amram vxorem iochabeth patruelem ſuam: que peperit ei aaron ⁊ moyſen ⁊ mariā. Fueruntq́ȝ anni vite amram cētū triginta ſeptē: filij quoq́ȝ iſuar: chore ⁊ napheg ⁊ ſechri. Filij quoq́ȝ oziel, miſael ⁊ eliſaphan ⁊ ſechri. Accepit autem aaron vxorem eliſabeth filiam aminadab ſororem naaſon: q peperit ei nadab ⁊ abiu ⁊ eleaȝar ⁊ ithamar Filij quoq́ȝ chore: aſer ⁊ helcana ⁊ abiaſab He ſunt cognationes chorítarum At vero eleaȝar filius aaron accepit vxorem de filiabus phutiel: que peperit ei phinees. Hi ſunt principes familiarum leuiticaȝ per cognatiōes ſuas. Iſte eſt aaron ⁊ moyſes qbus pcepit dn̄s vt educerent filios iſrael de terra egypti p turmas ſuas. Hi ſunt qui loquūtur ad pharaonem regeȝ egypti vt educant filios iſrael de egypto. Iſte eſt moyſes ⁊ aaron in die qua locutus eſt dn̄s ad moyſen in terra egypti. Et locutus eſt dn̄s ad moyſen dicens. Ego dn̄s. Loquere ad pharaonē regeȝ egypti omnia q̄ loquor tibi. Et ait moyſes co-

Job patientiſſimus hoc tpe claret

Ianes ⁊ mābres pharaōis malefici viri doctiſſimi claret.

ſup. j. b. gen. 46. b Nu. 26. a. j. par. 5. b

j. par. 22. a

ſup. 2. a. Nu. 26. b

ras domino. En incircūcisus labijs sum. Quomodo audiet me pharao.

¶ Ca. Sū. ¶ Moyses deus pharaonis cōstituitur. Intrant ad pharaonē moyses ⁊ aaron: virga vertit in colubrū: aqua virga percutitur ⁊ fit sanguis. Ca. vij.

A

Dixitq; dñs ad moysen Ecce constitui te deum pharaonis: ⁊ aaron frater tuus erit propheta tuus. Tu + loqueris ei omnia que mādo tibi: ⁊ ille loquetur ad pharaonē vt dimittat filios isrl de terra sua. Sed ego indurabo cor ei⁹ ⁊ multiplicabo signa ⁊ ostenta mea in terra egypti: ⁊ nō audiet vos. Immittamq; manuz meā super egyptū: ⁊ educam exercitū ⁊ populum meū filios isrl de terra egypti: p iudicia maxima. Et scient egyptij: q2 ego sum dñs q extēderim manū meaz super egyptum: ⁊ eduxerim filios israel de medio eoꝝ. Fecit itaq; moyses ⁊ aaron sicut preceperat dñs: ita egerūt. Erat aūt moyses octoginta annorū: ⁊ aaron octogintatrium quādo locuti sunt ad pharaonē.

B

Dixitq; dñs ad moysen ⁊ aaron. Cum dixerit vobis pharao ostēdite signa: dices ad aaron. Tolle virgam tuā ⁊ proijce eā coram pharaone: ac vertatur in colubrum. Ingressi itaq; moyses ⁊ aarō ad pharaonez: fecerūt sicut preceperat dñs. Tulitq; aaron virgam coram pharaone: ⁊ seruis eius: que versa est in colubrum. Uocauit autem pharao sapientes ⁊ maleficos: ⁊ fecerunt etiam ipsi per incantatiōes egyptiacas ⁊ arcana q̄dam similiter. Proiecerūtq; singuli virgas suas q̄ verse sunt in dracones. Sed deuorauit virga aaron virgas eoꝝ. Induratūq; est cor pharaonis ⁊ nō audiuit eos sicut preceperat dñs. Dixit autez dominus ad moysen. Ingrauatuz est cor pharaonis ⁊ nō vult dimittere populuz. Uade ad eū mane. Ecce egredietur ad aquas. Et stabis in occursum eius super ripam fluminis: ⁊ virgaz que cōuersa est in draconem tolles in manu tua: dicesq; ad eum. Dominus deus hebreoꝝ misit me ad te: dicens. Dimitte ppl'm meū vt sacrificet mihi in deserto: ⁊ vsq; ad pñs audire noluisti. Hec igit dicit dñs. In hoc scies q sim dñs. Ecce pcutiā vga q̄ in manu mea ē aquā fluminis ⁊ vertet in sanguine. Pisces quoq; qui sunt in fluuio morient: ⁊ computrescēt aque ⁊ affligentur egyptij bibentes aquā fluminis. Dixit quoq; domin⁹ ad moysen. Dic ad aaron. Tolle virgam tuam ⁊ extende manū tuam super aquas egypti: ⁊ sup fluuios eoꝝ: ⁊ riuos: paludes: ⁊ omnes lacus aquarum: vt vertantur in sanguinem: ⁊ sit cruor in omni terra egypti tam in ligneis vasis q̄z in saxeis. Fecerūtq; moyses ⁊ aaron sicut preceperat dominus. Et eleuans virgam percussit aquam fluminis coraz pharaone ⁊ seruis eius. Que versa est in sanguinem: ⁊ pisces qui erāt in flumine mortui sūt. Cōputruitq; fluuius ⁊ non poterant egyptij bibere aquaz fluminis. Et fuit sanguis in tota terra egypti. Feceruntq; similiter malefici egyptiorum incantationibus suis. Et induratum est cor pharaonis nec audiuit eos sicut preceperat domin⁹. Auertitq; se ⁊ ingressus est domū suaz: nec apposuit cor etiam hac vice. Foderunt autem oēs egyptij per circuitum fluminis aquā vt biberēt. Nō enim poterant bibere aquam fluminis. Impletiq; sunt septē dies postq̄z percussit dñs fluuium.

¶ Ca. Sū. ¶ Percutit egyptū. Rane sūt: cinifes ⁊ musca grauissima. Ca. viij.

A

Dixit quoq; dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: ⁊ dices ad euz. Hec dicit dominus. Dimitte populum meum: vt sacrificet mihi Si autem nolueris dimittere: ecce ego percutiaz omnes terminos tuos ranis ⁊ ebulliet fluuius ranas. Que ascēdēt ⁊ ingredientur domū tuam ⁊ cubiculum lectuli tui: ⁊ super stratū tuū: ⁊ in domos seruorum tuorū: ⁊ in populum tuum: ⁊ in furnos tuos ⁊ in reliquias ciborum tuorum: ⁊ ad te ⁊ ad populuz tuū: ⁊ ad omnes seruos tuos intrabunt rane.

B

Dixitq; dominus ad moysen. Dic ad aaron. Extēde manū tuā super fluuios ⁊ super riuos ⁊ paludes: ⁊ educ ranas super terraz egypti. Extende aaron manuz super aquas egypti: ⁊ ascenderunt rane operueruntq; terram egypti. Fecerunt aūt ⁊ malefici p incantationes suas similiter eduxeruntq; ranas super terraz egypti. Uocauit autem pharao moysen ⁊ aaron ⁊ dixit eis. Orate dominū auferat ranas a me ⁊ a populo meo: ⁊ dimittam populum vt sacrificet dño. Dixitq; moyses + ad pharaonē.

Marginal notes (left): Ms + loquere. — 26. q. 5. c. nec mirum. 2. thi. 3. b — 1. q. j. c. teneam⁹ 26. q. 5. c. nec mirum de cōse. di. 2. c. fuera infra eo. — 23. q. 4. ca. nabuchodonosor. — C Archi. de re iudi. c 2. lib. 6. infra. 8 a — Infra. 13. a.

Marginal notes (right): B 1. q. j. c. teneam⁹ de cōse. di. 2. c. rem. ra vert... curre... prima plaga. sanguinis. — A supra 7... — B 2ª plaga ranarum. 1. q. j. c. teneamus in glo. De pe. di. j. c. Nullus debi... re i glo. Alias + pharaonē.

Constitue mihi quando deprecer pro te ⁊ pro seruis tuis ⁊ ꝓ populo tuo: vt abigantur rane a te: ⁊ a domo tua ⁊ a seruis tuis ⁊ a populo tuo: ⁊ tantum in flumine remaneant. Qui respondit. Cras. At ille: iuxta inquit verbum tuum faciam: vt scias quoniam non est sicut dominus deus noster: ⁊ recedent rane a te: ⁊ a domo tua ⁊ a seruis: ⁊ a populo tuo ⁊ tantum in flumine remanebunt egressiqꝫ sunt moyses ⁊ aaron a pharaone ⁊ clamauit moyses ad dominum pro sponsione ranarū: quā condixerat pharaoni. Fecitqꝫ dñs iuxta verbū moysi: ⁊ mortue sunt rane de domibus ⁊ de villis ⁊ de agris. Congregaueruntqꝫ eas in immensos aggeres ⁊ computruit terra. Uidens aūt pharao ꝙ data esset requies ingrauauit cor suū: ⁊ nō audiuit eos sicut preceperat dñs. Dixitqꝫ dñs ad moysen. Loquere ad aaron. Extende virgā tuam ⁊ percute puluerem terre: ⁊ sint scynifes in vniuersa terra egypti. Feceruntqꝫ ita. Extendit aaron manū virgam tenēs: percussitqꝫ puluerē terre: ⁊ facti sunt scynifes in hominib⁹ ⁊ iumētis. Omnis puluis terre versus est in scynifes ꝑ totā terrā egypti. Feceruntqꝫ sic malefici incantationibus suis vt educerēt scynifes: ⁊ nō potuerūt. Erātqꝫ scynifes tā in hominibus qꝫ in iumētis. Et dixerunt malefici ad pharaonē. Digitus dei est hic. Induratumqꝫ est cor pharaonis: ⁊ non audiuit eos sicut ꝓceperat dñs. Dixit quoqꝫ dñs ad moysen. Consurge diluculo ⁊ sta coram pharaone. Egredietur enim ad aquas. Et dices ad eū. Hec dicit dñs. Dimitte populū meū vt sacrificet mihi. Quod si nō dimiseris eū ecce ego mittā in te ⁊ in seruos tuos ⁊ in populū tuū ⁊ in domos tuas omne genus muscarū: ⁊ implebunt oēs domus egyptiorū muscis diuersi generis: ⁊ vniuersa terra in q̄ fuerint. Faciāqꝫ mirabilē in die illa terrā gessen in qua populus me⁹ est: vt nō sint ibi musce Ut scias qm̄ ego dñs in medio terre ponāqꝫ diuisionē inter ppl'm meū ⁊ ppl'm tuū. Cras erit signū istud. Fecitqꝫ dñs ita. Et venit musca grauissima in domos pharaonis ⁊ seruorū eius ⁊ in oēm terrā egypti: corruptaqꝫ ē terra ab huiuscemodi muscis. Uocauitqꝫ pharao moysen ⁊ aaron: ⁊ ait eis. Ite ⁊ sacrificate deo vestro i terra hac. Et ait moyses. Nō pōt ita fieri. Abhominationes enim egyptiorum immolabimus domino deo nostro: Quod si mactauerimus ea que colunt egyptij coram eis: lapidibus nos obruent. Uiam trium dierum pergemus in solitudinem: ⁊ sacrificabimus domino deo nostro: sicut precepit nobis. Dixitqꝫ pharao. Ego dimittā vos vt sacrificetis dño deo vestro in deserto verūtamē longius ne abeatis. Rogate pro me. Et ait moyses. Egressus a te orabo dñm: ⁊ recedet musca a pharaone ⁊ a seruis suis ⁊ a populo eius cras. Uerūtamē noli vltra fallere: vt nō dimittas populum sacrificare domino. Egressusqꝫ moyses a pharaone: orauit dñm. Qui fecit iuxta verbū illi⁹: ⁊ abstulit muscas a pharaōe ⁊ a seruis suis ⁊ a populo ei⁹. Non superfuit nec vna qdem. Et ingrauatum est cor pharaonis: ita vt nec hac quidem vice dimitteret populum.

Capituli Summarium. Mors pecudum: vesicetur gentes: ⁊ grando: pharao promittit dimittere populum: moyses orat dominum: ⁊ tonitrua cessant: pharao postea non vult dimittere populum. Ca. ix.

Dixit aūt dñs ad moysen. Ingredere ad pharonē ⁊ loquere ad eum. Hec dicit dñs deus hebreorū. Dimitte ppl'm meum: vt sacrificet mihi. Quod si adhuc renuis ⁊ retines eos: ecce man⁹ mea erit super agros ⁊ sup equos ⁊ asinos: ⁊ camelos ⁊ oues ⁊ boues: pestis valde grauis. Et faciet dñs mirabile inter possessiones isrl' ⁊ possessiones egyptiorum: vt nil omnino pereat ex his que ptinent ad filios israel. Constituitqꝫ dñs tēpus dicens. Cras faciet dñs verbum istud in terra. Fecit ergo dñs verbum hoc altera die: ⁊ mortua sunt omnia animantia egyptiorum. De animalib⁹ vero filiorū israel nihil omnino periit. Et misit pharao ad videndum: nec erat quicꝙ mortuū de his q̄ possidebat isrl'. Ingrauatūqꝫ est cor pharaonis: ⁊ nō dimisit ppl'm. Et dixit dñs ad moysen ⁊ aaron. Tolle plenas manus cineris de camino: ⁊ spargat illū moyses in celū corā pharaone: sitqꝫ puluis sup oēm terram egypti. Erūt enim in hominib⁹ ⁊ iumētis vlcera ⁊ vesice ⁊ turgētes in vniuersa terra egypti. Tuleruntqꝫ cinerē de camino. ⁊

Marginalia (left): C — suꝑa.7.g — D — plaga. gnificū. q.j.c.re cans⁹. i lo. — E — infra.9.c — Nihil e cini- io con- litur. plaga. F Musca um. — Diony. ⁊ liter timēs gyptus ura p er pla-

Marginalia (right): gas dei & git i in dia ⁊ eaꝫ domuit. G supra.3.f — A — Quinta plaga. Mortalitatis animaliū — B

steterunt corã pharaone: ⁊ sparsit illud moyses in celũ. Factaqꝫ sunt vlcera vesicarũ turgentium in hoĩbus ⁊ iumentis: nec poterãt malefici stare corã moyse propter vlcera q̃ in illis erãt: ⁊ in omni terra egypti. Indurauitqꝫ dñs cor pharaonis ⁊ nõ audiuit eos: sicut locutus est dominus ad moysen. Dixitqꝫ dominus ad moysen. Mane consurge ⁊ sta coram pharaone: ⁊ dices ad eũ. Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte populum meum vt sacrificet mihi: q: in hac vice mittam oẽs plagas meas super cor tuũ ✠ ⁊ super ✠ seruos tuos ⁊ super pplm tuum: vt scias ꝙ nõ sit similis mei in omni terra. Nũc enim extẽdens manũ pcutiã te ⁊ populum tuũ peste: peribisqꝫ de terra. Idcirco aũt posui te vt ostẽdam in te fortitudinẽ meã: ⁊ narretur nomẽ meum in omni terra. Adhuc retines pplm meũ: ⁊ nõ vis eũ dimittere? En pluã cras hac ipsa hora grãdinẽ multã nimis: qualis nõ fuit in egypto a die qua fundata est vsqꝫ in p̃ns tẽpus. Mitte ergo iam nunc ⁊ congrega iumẽta tua: ⁊ omnia q̃ hẽs in agro. Homines enim ⁊ iumẽta ⁊ vniuersa q̃ inuẽta fuerint foris nec ꝯgregata de agris: cecideritqꝫ sup ea grando: morienf. Qui timuit verbũ dñi de seruis pharaõis fecit confugere seruos suos ⁊ iumẽta in domos Qui aũt neglexit ſmonẽ dñi: dimisit seruos suos ⁊ iumẽta in agris. Et dixit dñs ad moysen. Extende manũ tuã in celum vt fiat grãdo in vniuersa terra egypti: super homines: ⁊ sup iumenta: ⁊ super oẽm herbam agri in terra egypti. Extenditqꝫ moyses virgam in celũ: ⁊ dñs dedit tonitrua ⁊ grandinẽ ac discurrẽtia fulgura super terrã. Pluitqꝫ dñs grãdinẽ sup terras egypti: ⁊ grando ⁊ ignis mixta pariter ferebanf. Tanteqꝫ fuit magnitudinis quanta ante nunq̃ꝫ apparuit in vniuersa terra egypti: ex quo gens illa condita ẽ. Et pcussit grando in omni terra egypti cuncta q̃ fuerunt in agris: ab homine vsqꝫ ad iumentũ. Cunctãqꝫ herbã agri percussit grãdo ⁊ omne lignũ regionis cõfregit. Tm̃ in terra gessen vbi erant filij israel grando non cecidit. Misitqꝫ pharao ⁊ vocauit moysen ⁊ aaron dicens ad eos. Peccaui etiã nũc. Dñs iust⁹: ego ⁊ populus meus impij. Orate dñm vt desinãt tonitrua dei ⁊ grando vt dimittam vos: ⁊ neq̃ꝫ hic vltra maneatis. Ait moyses. Cum egressus fuero de vrbe extẽdam palmas meas ad dñm: ⁊ cessabũt tonitrua ⁊ grãdo non erit. vt scias q: dñi est terra. Noui aũt ꝙ ⁊ tu ⁊ serui tui necdũ timeatis dñm deũ. Linũ ergo ⁊ hordeum lesum est: eo ꝙ hordeũ esset virens: ⁊ linũ iam folliculos germinaret. Triticũ autẽ ⁊ far nõ sunt lesa q: serotina erãt. Egressusqꝫ moyses a pharaone ex vrbe tetẽdit manus ad dñm: ⁊ cessauerunt tonitrua ⁊ grando nec vltra stillauit pluia sup terras. Uidẽs aũt pharao ꝙ cessasset pluuia ⁊ grando ⁊ tonitrua: auxit peccatum. ⁊ ingrauatum est cor eius ⁊ seruorũ illius: ⁊ induratum ✠ nimis: nec dimisit israel sicut preceperat dñs per manum moysi.

septima plaga vlcerum.
C
sup. 8. c.
supra eo.
Alś sup est ✠ ⁊
D
Alś hꝫ ✠ oẽs.
Ro. 9. d.
Genua ciuitas condif.
E
septia plaga grãdinis.
ps. 77.
ps. 104.
F
xj. q. j ca. ecclia. 9.
Ite peccatõ egyptiorum.
G
Alś h ✠ est

C Capituli Sũma. C hic venit locusta postea tenebre. Ca. x.

Et dixit dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonẽ. Ego enim indurauí cor eius ⁊ seruorũ illius vt faciam signa mea hec in eo: ⁊ narres in aurib⁹ filij tui ⁊ nepotũ tuoꝝ: quotiẽs cõtriuerim egyptios ⁊ signa fecerim in eis: ⁊ sciatis q: ego dñs. Introierunt ergo moyses ⁊ aaron ad pharaonẽ: ⁊ dixerunt ei. Hec dicit dñs deus hebreorum. Usqꝫquo nõ vis subijci mihi? Dimitte populũ meũ: vt sacrificet mihi. Sin autẽ resistis: ⁊ non vis dimittere eũ: ecce ego inducã cras locustam in fines tuos que operiet superficiẽ terre: ne quicq̃ꝫ eius appareat: sed comedaf quod residuũ fuerit grãdini. Corrodet enim omnia ligna que germinãt in agris ⁊ implebunt domos tuas ⁊ seruoꝝ tuoꝝ ⁊ omniũ egyptiorũ: quantã nõ viderunt patres tui ⁊ aui ex quo orti sunt sup terrã vsqꝫ in p̃sentem diem. Auertitqꝫ se: ⁊ egressus est a pharaone. Dixerũt autem serui pharaonis ad eũ. Usqꝫquo patiemur hoc scandalũ. Dimitte homines: vt sacrificent dño deo suo. Nõne vides ꝙ perierit egyptus. Reuocaueruntqꝫ moysen ⁊ aaron ad pharaonẽ. Qui dixit eis. Ite sacrificate dño deo vestro. Qui nã sũt q̃ ituri sũt? Ait moyses: cũ paruulis nostris ⁊ senioribus pgemus cũ filijs ⁊ filiabus cũ ouibus ⁊ armẽtis. Est. n. solẽnitas dñi dei nostri. Et respõdit pharao. Sic dñs sit vobiscum quõ ego dimittam

A
23. q. nabuchodonosor
S. 7. c. S. 9. a.
B
C

vos ꝛ paruulos vestros. Cui dubium est ꝙ pessime cogitetis? Nō fiat ita: sed ite tm̄ viri ꝛ sacrificate dn̄o. hoc eni ꝛ ipsi petistis. Statimqꝫ eiecti sunt de cōspectu pharaonis. Dixit autē dn̄s ad moysen. Extēde manū tuā super terrā egypti ad locustā vt ascendat super terram: ꝛ deuoret oēm herbā que residua fuerit grandini. Et extēdit moyses virgā super terrā egypti: ꝛ dn̄s induxit vētū vrentē tota die illa ꝛ nocte. Et mane facto ventus vrens leuauit locustas. Que ascenderunt super vniuersam terrā egypti ꝛ sederūt in cunctis finibus egyptiorū innumerabiles: quales ante illud tēpus nō fuerāt nec postea future sunt. Operueruntqꝫ vniuersam superficiē terre vastantes omnia. Deuorata est igit herba terre ꝛ quicquid pomorū in arboribus fuit q̄ grādo dimiserat. Nihil quoqꝫ omnino virens relictū est in lignis ꝛ in herbis terre: in cūcta egypto. Quobrē festinus pharao vocauit moysen ꝛ aarō: ꝛ dixit eis. Peccaui in dn̄m deuꝫ vestrū ꝛ in vos. Sed nūc dimittite peccatū mihi etiam hac vice: ꝛ rogate dn̄ꝫ deū vestrū vt auferat a me mortē istaꝫ. Egressusqꝫ est moyses de cōspectu pharaonis ꝛ orauit dn̄m. Qui flare fecit vētū ab occidēte vehemētissimū: ꝛ arreptā locustā proiecit in mare rubrū. Nō remāsit nec vna quidē in cūctis finibus egypti. Et indurauit dn̄s cor pharaonis: nec dimisit filios isrl̄. Dixit autē dn̄s ad moysen. Extende manū tuā in celū: ꝛ sint tenebre super terrā egypti tā dense vt palpari queāt. Extenditqꝫ moyses manū in celū. Et facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti. Tribus diebus nemo vidit frēꝫ suū nec mouit se de loco in quo erat. Ubicūqꝫ aūt habitabāt filij isrl̄ lux erat. Uocauitqꝫ pharao moysen ꝛ aaron: ꝛ dixit eis. Ite sacrificate dn̄o. Oues tm̄ vestre ꝛ armēta remaneant: paruuli vestri eāt vobiscū. Ait moyses. Hostias quoqꝫ ꝛ holocausta dabis nobis: que offeramus dn̄o deo nr̄o. Cuncti greges pergent nobiscū. Nō remanebit ex eis vngula que necessaria sunt in cultū dn̄i dei nr̄i: presertim cū ignoremus quid debeat immolari: donec ad ipꝫ locū perueniamus. Indurauit aūt dn̄s cor pharaonis: ꝛ noluit dimittere eos. Dixitqꝫ pharao ad moysen. Recede a me ꝛ caue ne vltra videas faciē meam: quocūqꝫ die apparueris mihi morieris. Respondit moyses. Ita fiat vt locutus es. Non videbo vltra faciē tuam.

Ps. 104. Sap. 16.b Joel. j.a Apoc. 9.a — D — Octaua plaga locustarū. — E — Ps. 135. — Ps. 104. — F — ix. plaga tenebrarū: Sap. 17.a. — G

¶ Ca. Sū. ¶ Loquit dn̄s ad moysen de morte primogenitorum: ꝛ de vasis ꝛ vestibus petendis ab egyptijs: ꝛ de pharaonis obstinatione. Cap. xi.

Et dixit dn̄s ad moysē. Adhuc vna plaga tangā pharaonem ꝛ egyptū ꝛ post hec dimittet vos ꝛ exire cōpellet. Dices ergo omni plebi vt postulet vir ab amico suo: ꝛ mulier a vicina sua vasa argentea ꝛ aurea ꝛ vestem. Dabit aūt dn̄s grām ppl̄o suo corā egyptijs. Fuitqꝫ moyses vir magnus valde in terra egypti coram seruis pharaonis ꝛ oī ppl̄o. Et ait. Hec dicit dn̄s. Media nocte ingrediar in egyptū ꝛ morietur oē primogenitū in terra egyptiorū: a primogenito pharaonis qui sedet in solio eius vsqꝫ ad primogenitū ancille que est ad molā: ꝛ oīa primogenita iumentorū. Eritqꝫ clamor magnus in vniuersa terra egypti qualis nec ante fuit nec postea futurus est. Apud oēs aūt filios isrl̄ nō mutiet canis ab hoīe vsqꝫ ad pecus: vt sciatis quāto miraculo diuidet dn̄s egyptios ꝛ israel. Descēdentqꝫ omnes serui tui isti ad me ꝛ adorabūt me dicētes. Egredere tu ꝛ oīs ppl̄s qui subiectus est tibi. Post hec egrediemur. Et exiuit a pharaone iratus nimis. Dixit autē dn̄s ad moysen. Non audiet vos pharao: vt multa signa fiāt in terra egypti. Moyses autem ꝛ aaron fecerūt omnia signa ꝛ ostenta que scripta sunt corā pharaone. Et indurauit dn̄s cor pharaonis: nec dimisit filios isrl̄ de terra sua.

A — sup. 3.F. ifra. 12.e. ps. 104. — eccl. 43.D — B — ifra. 12.a ps. 77. 134 — C — D — al. portēta.

¶ Ca. Sū. ¶ De esu agni: de sanguine super postes: de fermēto: de exitu de egypto: de religione phase. Ca. xij.

A Dixit quoqꝫ dñs ad moysen ⁊ aaron in terra egypti. Mēsis iste vobis principiū mēsiū: primꝰ erit in mēsibꝰ anni. Loquimini ad vniuersū cetū filiorꝫ isrl̄: ⁊ dicite eis. Decima die mēsis huiꝰ tollat vnusqsqꝫ agnū p familias ⁊ domos suas. Sin aūt minor ē nūerꝰ vt sufficere possit ad vescēdū agnū: assumet vicinū suū q iunctꝰ est domui eiꝰ iuxta nūerū aiarū q sufficere possūt ad esū agni. Erit aūt agnꝰ absqꝫ macula masculꝰ anniculus. Juxta quē ritū tolletis ⁊ hedū: ⁊ seruabitis eum vsqꝫ ad q̄rtādecimā diem mēsis huiꝰ. Jmmolabitqꝫ eum vniuersa multitudo filiorꝫ israel ad vesperam. Et sumēt de sanguine eiꝰ ac ponent super vtrūqꝫ postē: ⁊ in superliminaribus domorꝫ in qbꝰ comedēt illū. Et edent carnes nocte illa assas igni: ⁊ azimos panes cū lactucis agrestibꝰ. Nō comedetis ex eo crudū qd nec coctū aq̄: sꝫ assum tm̄ igni. Caput cū pedibus eius ⁊ intestinis vorabitis: nec remanebit qcq̄ ex eo vsqꝫ mane. Si quid residuū fuerit: igne cōburetis. Sic autē comedetis illum. Renes vestros accingetis ⁊ calciamenta habebitis in pedibus: tenētes baculos in manibꝰ ⁊ comedetis festināter. Est enim phase .i. transitus dñi. Et trāsibo per terrā egypti nocte illa: percutiamqꝫ oē primogenitum in terra egypti ab hoīe vsqꝫ ad pecus: ⁊ in cunctis dijs egypti faciā iudicia: ego dominꝰ. Erit aūt sanguis vobis in signum in edibus in quibus eritis: ⁊ videbo sanguinē ⁊ trāsibo vos: nec erit in vobis plaga disperdēs: qñ percussero terrā egypti. C Habebitis aūt hanc diem in monimētū: ⁊ celebrabitis eā solēnē domino generationibus vestris cultu sempiterno. Septem diebꝰ azyma comedetis. Jn die primo nō erit fermentū in domibꝰ vestris. Quicūqꝫ comederit fermētū peribit aīa illa de isrl̄ a primo die vsqꝫ ad diē septimū. Dies prima erit sancta ⁊ solēnis: ⁊ dies septima eadē festiuitate venerabilis. Nihil operis facietis in eis: exceptis his que ad vescendū pertinēt ⁊ obseruabitis azyma. Jn eadē enim ipsa die educā exercitum vestrū de terra egypti: ⁊ custodietis diē istum in generationes vestras ritu perpetuo. Primo mense quartadecima die mensis ad vesperā: comedetis azyma vsqꝫ ad diē vicesimāprimā eiusdē mensis ad vesperā. Septē diebus fermētatum nō inuenietur in domibꝰ vestris. Qui comederit fermētatū: peribit aīa eius de cetu israel: tā de aduenis q̄ꝫ de indigenis terre. Oē fermētatū nō comedetis. Jn cunctis habitaculis vestris edetis azyma. D Uocauit aūt moyses oēs seniores filiorū isrl̄ ⁊ dixit ad eos. Jte tollētes aial per familias vestras: ⁊ immolate phase. Fasciculumqꝫ hysopi tingite in sanguine q est in limine ⁊ aspergite ex eo superliminare ⁊ vtrūqꝫ postē. Nullus vestrū egrediat̄ ostiū domꝰ sue vsqꝫ mane. Trāsibit.n. dñs percutiens egyptios. Cūqꝫ viderit sanguinē in superliminari ⁊ in vtroqꝫ poste: trāscēdet ostiū domꝰ: ⁊ nō sinet percussorē ingredi domos vestras ⁊ ledere. Custodi verbū istud legitimū: tibi ⁊ filijs tuis vsqꝫ in eternum. Cūqꝫ introieritis terrā quā dñs deꝰ daturus ē vobis vt pollicitꝰ est: obseruabitis cerimonias istas. Et cū dixerint vobis filij vestri que ē ista religio: dicetis eis. Uictima trāsitus dñi est: qñ trāsiuit sup domos filiorꝫ israel in egypto percutiēs egyptios ⁊ domos nostras liberās. Jncuruatusqꝫ ppl̄s adorauit. Et egressi filij israel fecerunt sicut preceperat dominus moysi ⁊ aaron. Factū est aūt in noctis medio percussit dñs oē primogenitū in terra egypti: a primogēito pharaonis qui in solio eius sedebat: vsqꝫ ad primogenitū captiue que erat in carcere: ⁊ oē primogenitū iumentorꝫ. Surrexit pharao nocte ⁊ oēs serui eius cūctaqꝫ egyptus: ⁊ ortꝰ est clamor magnꝰ in egypto. Neqꝫ enim erat domus in qua nō iaceret mortuus. E Uocatisqꝫ pharao moyse ⁊ aarō nocte ait. Surgite: egredimini a populo meo vos ⁊ filij israel. Jte ⁊ immolate dño sicut dicitis. Oues vestras ⁊ armēta assumite vt petieratis: ⁊ abeūtes benedicite mihi. Urgebantqꝫ egyptij ppl̄m israel de terra exire velociter dicētes. Oēs moriemur. Tulit igit̄ ppl̄s conspersā farinā anteq̄ꝫ fermentaret̄: ⁊ ligās in pallijs posuit sup humeros suos. Feceruntqꝫ filij israel sicut preceperat dñs moysi. Et petierunt ab egyptijs vasa argentea ⁊ aurea: vestēqꝫ plurimā. Dñs aūt dedit grām ppl̄o coram egyptijs: vt cōmodarēt eis ⁊ spoliauerūt egyptios. F Profectiqꝫ sunt filij isrl̄ de ramesse in socoth sexcēta ferme milia peditū virorū

Agnꝰ paschalis.
Edus paschalis.
De ɔ̄s.d. 2.c. qd sit sanguis. di.xj.c. ecclesiastica ru.i glo.
B
habē.11.c
Leui.23.a Nu. 28. b.c.

di.xi.c. ecclesiastica in. A scriptura in glo.
De ɔ̄s.di. 2.c. Quid sit sanguis. ⁊c. accipitur
Decima plaga primogenitorum
ps.77. supra.14. sap.18.b.
Exitꝰ de egypto ps.77. ps.104 ps.134. sap.18.b.
ō.c.3.⁊.5
14.q.5.c. scriptus.
.9.c.

absq3 paruulis & mulierib⁹: sed & vulg⁹ promiscuū innumerabile ascēdit cū eis: oues & armēta & animātia diuersi generis multa nimis. Coxerūtq3 farinā quā dudū de egypto cōspersā tulerāt: & fecerūt subcinericios panes azymos. //Neq3.n. poterat fermētari cogētib⁹ exire egyptijs: & nullā facere sinētib⁹ morā: nec pulmēti quicq3 occurrerat pparare. Habitatio aūt filiorū israel quā manserūt in egypto fuit quadringētorū triginta annorū. Quib⁹ expletis eadem die egressus est oīs exercit⁹ dñi de terra egypti. Nox est ista obseruabilis dñi: qñ eduxit eos de terra egypti. Hanc obseruare debēt oēs filij israel in generationib⁹ suis. Dixitq3 dñs ad moysen & aarō. Hec ē religio phase. Oīs alienigena nō comedet ex eo. Oīs aūt seru⁹ emptiti⁹ circūcidet: & sic comedet. Aduena & mercenari⁹ nō edēt ex eo. //In vna domo comedet: nec efferetis de carnib⁹ ei⁹ foras //nec os illi⁹ cōfringetis. Oīs cet⁹ filiorū israel faciet illud. Quod si quis peregrinorū in vestrā voluerit trāsire coloniā & facere phase dñi: circūcidet prius oē masculinū ei⁹: & tūc rite celebrabit: eritq3 sicut indigena terre. Si quis aūt circūcisus nō fuerit: nō vescet ex eo. Eadē lex erit indigene & colono q peregrinat apud vos. Feceruntq3 oēs filij israel sicut pceperat dñs moysi & aaron: & eadē die eduxit dñs filios israel de terra egypti per turmas suas.

¶ Ca. Su. ¶ De scificatiōe pmogenitorū: de azymis: per viam deserti pergunt: ossa ioseph deferunt. Columna ignis & nubis comitatur. Ca. xiij.

Locutusq3 est dñs ad moysen: dicēs. //Sanctifica mihi oē pmogenitu3 qd aperit vuluā in filijs israel: tā de hoīb⁹ q̄ de iumētis. Mea sunt.n. oīa. Et ait moyses ad ppl'm. //Mementote diei huius in q̄ egressi estis de egypto & de domo seruitutis: qm in manu forti eduxit vos dñs de loco isto: vt nō comedatis fermētatū panē. Hodie egredimini mēse nouarū frugū. Cūq3 introduxerit te dñs in terrā chananei: & ethei: & amorrei: & euei: & iebusei quā iurauit patrib⁹ tuis vt daret tibi terrā fluētē lacte & melle: celebrabis hūc morē sacrorū mēse isto. Septē dieb⁹ vesceris azymis & in die septio erit solēnitas dñi. Azyma comedetis septē dieb⁹. Nō apparebit apud te aliqd fermētatū nec in cunctis finib⁹ tuis. Narrabisq3 filio tuo in die illo dicens. Hoc est qd fecit mihi dñs qñ egressus sum de egypto. Et erit qsi signum in manu tua: & qsi monimentū an oculos tuos: & vt lex dñi semp sit i ore tuo. In manu.n. forti eduxit te dñs de egypto. Custodies huiuscemodi cultū statuto tpe a dieb⁹ in dies. Cūq3 introduxerit te dñs in terrā chananei sicut iurauit tibi & patrib⁹ tuis: & dederit tibi eā: separabis oē qd aperit vuluā dño: & qd pmitiuū est in pecorib⁹ tuis. Quicqd habueris masculini sex⁹ cōsecrabis dño. Primogenitu3 asini mutabis oue. Qd si nō redemeris interficies. Oē aūt pmogenitū hoīs de filijs tuis pcio redimes. Cūq3 interrogauerit te fili⁹ tu⁹ cras: dicēs: qd est hoc: rndebis ei. In manu forti eduxit nos dñs de terra egypti: de domo seruitutis. //Nā cū induratus eēt pharao & nollet nos dimittere: occidit dominus oē pmogenitū in terra egypti a pmogenito hoīs vsq3 ad pmogenitū iumētorū. Idcirco immolo dño oē qd aperit vuluā masculini sex⁹ & oīa pmogenita filiorū meorū redimo. Erit igit qsi signū in manu tua: & qsi appēsum qd ob recordationē ante oculos tuos: eo q in manu forti eduxit vos dñs de egypto. Igit cum emisisset pharao ppl'm: nō eos duxit dñs p viā terre philisthijm q̄ vicina ē reputās ne forte peniteret eū si vidisset aduersū se bella cōsurgere & reuerteretur + in egyptū: sed circūduxit per viā deserti: q̄ est iuxta mare rubrum. Et armati ascēderūt filij israel de terra egypti. Tulit quoq3 moyses ossa ioseph secū: eo q adiurasset filios israel dicēs. //Uisitabit vos deus: efferte ossa mea hinc vobiscū. Profectiq3 de sochot castrametati sūt i etham i extremis finib⁹ solitudinis. //Dñs aūt pcedebat eos //ad ostēdēdā viā p diē i colūna nubis: & p noctē i colūna ignis: vt dux eēt itineris vtroq3 tpe. //Nūq3 defuit colūna nubis per diem nec colūna ignis per noctē corā ppulo.

¶ Ca. Su. ¶ Insequitur pharao fugientes. Populus mãsit: pharao submergitur & equitatus eius. Ca. xiiij.

Locut⁹ ē aūt dñs ad moysen dicēs. Loquere filijs israel. Reuersi castrametentur e regiōe phiahiroth: q̄ est inter magdalū & mare cōtra beelsephō. In cōspectu ei⁹ castra ponetis sup mare. Dicturusq3 ē pharao sup filijs israel. Coarctati sūt in terra: cōclusit eos

Marginalia (left): Iñ ē ca. vi xit dñs. — Sup. 11.a. & sup. eo. & Re.6.b — Núeri. 9.8. — //24.q.1. c. audiui mus.3.9. — Si ait in & Iñ ē cū dñs. & c. q: ex sol. & ca. Oīs cet⁹. — Io.19.8. — A — infra.22. b.& 34.c. nū eri.2. b.& 8.c. — //15.q.1. cap. nec his q in victu a. De cons. c. magne. fo.113.

Marginalia (right): B — Deut.5. 16.q.3.c. porro. 23.q.5.c. Remittunt .§. hic notādum vbo egyptiaca. //23.q.5. c. remittunt .§. p scientes in fines. — C — sup eo.b //23.q.4. ca. Nabuchodonosor. 5.q.5.ca. nō oīs § .ñ. ppterea contumacem. — D — Alsē + in — Eccl.50. b. Iob.24.g 13.q.2.c. hebron. //Nu.14. ca. 1.cor.10. a.ps.14. //Nec.9. a. Columne ignis & nubis. — A

desertũ. Et indurabo cor ei⁹ ac psequet vos: ⁊ glorificabor i pharaone ⁊ in oi exercitu eius: scietqz egyptij: qz ego sum dñs. Feceruntqz ita. Et nũciatũ est regi egyptiorũ φ fugisset pplſ. immutatũqz est cor pharaonis ⁊ seruoꝝ eius sup pplm: ⁊ dixerunt. Quid voluimus facere vt dimitteremus isrl̃ ne seruiret nobis? Junxit ergo currũ: ⁊ oẽm pplm suũ assumpsit secũ. Tulitqz sexcẽtos currus electos ⁊ qcqd in egypto curruũ fuit: ⁊ duces toti⁹ exercit⁹. Jndurauitqz dñs cor pharaonis regis egypti ⁊ psecut⁹ est filios israel. At illi egressi erãt in manu excelsa. // Cũqz persequerent egyptij vestigia pcedẽtiũ: repperrerũt eos in castris super mare. Omnis equitatus ⁊ curr⁹ pharaonis ⁊ vniuersus exercitus erãt in phiairoth cõtra beelsephon. Cũqz appropinquasset pharao: leuantes filij isrl̃ oculos viderũt egyptios post se. Et timuerũt valde. Clamaueruntqz ad dñz: ⁊ dixerunt ad moysen. Forsitan nõ erant sepulcra in egypto: ideo tulisti nos vt moreremur i solitudine. Quid hoc facere voluisti: vt educeres nos ex egypto. Nõne iste est sermo quẽ loquebamur ad te in egypto: dicẽtes: recede a nobis vt seruiam⁹ egyptijs? Multo enim melius erat seruire eis: qz mori in solitudine. Et ait moyses ad populuz. Nolite timere. State ⁊ videte magnalia dñi que facturus est hodie. Egyptios eniz quos nunc videtis: nequaqz vltra videbitis vsqz in sempiternũ. Dñs pugnabit ꝓ vobis: ⁊ vos tacebitis. Dixitqz dñs ad moysen. Quid clamas ad me? Loquere filijs israel vt proficiscatur. Tu aũt eleua virgã tuã ⁊ extẽde manũ tuã sup mare ⁊ diuide illud: vt gradiant filij israel in medio mari per siccũ. Ego aũt indurabo cor egyptioꝝ vt persequant vos: ⁊ glorificabor in pharaone: ⁊ in omni exercitu eius: ⁊ in curribus ⁊ in equitibus illius. Et scient egyptij: qz ego sum dñs cum glorificatus fuero in pharaone: ⁊ in curribus atqz in equitibus eius. Tollensqz se angelus domini q precedebat castra israel: abijt post eos // ⁊ cũ eo pariter colũna nubis. Priora dimittẽs post tergum stetit inter castra egyptioꝝ ⁊ castra israel. Et erat nubes tenebrosa ⁊ illuminãs noctẽ: ita vt ad se inuicẽ toto noctis tpe accedere nõ valerẽt. // Cũqz extẽdisset moyses manũ sup mare: abstulit illud dñs flante vẽto vehementi ⁊ vrente tota nocte ⁊ vertit in siccuz. Diuisaqz est aqua: ⁊ ingressi sunt filij israel per mediũ sicci maris. Erat enim aqua quasi murus a dextera eoꝝ ⁊ leua. Persequentesqz egyptij ingressi sunt post eos: ⁊ omnis equitatus pharaonis currus eius ⁊ equites per mediũ maris: Jãqz aduenerat vigilia matutina // ⁊ ecce respiciens dñs super castra egyptioꝝ per colũnã ignis ⁊ nubis: interfecit exercitũ eoꝝ ⁊ subuertit rotas curruũ: ferebãturqz in ꝓfundũ. Dixerunt ergo egyptij. Fugiam⁹ israelẽ: dñs enim pugnat pro eis ↄtra nos: Et ait dñs ad moysen. Extẽde manũ tuã sup mare: vt reuertant aque ad egyptios super curr⁹ ⁊ eqtes eoꝝ. Cũqz extẽdisset moyses manũ ↄtra mare: reuersum est pmo diluculo ad priorẽ locũ. Fugiẽtibusqz egyptijs occurrerũt aque: ⁊ inuoluit eos dñs i medijs fluctibus. Reuerseqz sunt aque ⁊ operuerũt currus ⁊ equites cũcti exercitus pharaonis: qui sequẽtes ingressi fuerãt mare: nec vnus qdẽ supfuit ex eis. Filij autẽ israel preterierũt ꝑ mediũ sicci maris: ⁊ aq eis erãt qsi ꝓ muro a dextris ⁊ a sinistris: Liberauitqz dñs i die illo israel de manu egyptioꝝ: ⁊ viderũt egyptios mortuos super litt⁹ maris: ⁊ manũ magnã, quã exercuerat, dñs cõtra eos. Timuitqz pplſ dñz ⁊ crediderũt dño: ⁊ moysi seruo eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ Decantant cãticuz: venerũt in marath: hic aque amare dulcorant: ⁊ postea in helim ⁊ in desertum syn. Ca. xv.

Tunc cecinit moyses ⁊ filij israel: carmen hoc dño: ⁊ dixerunt. // Cãtem⁹ dño. Gloriose eniz magnificat⁹ est: equũ ⁊ ascensorem deiecit in mare. // Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ factus est mihi in

B Iosu.24.a. Iudit.5.b. Iosu.24.a. C D ps.79 B2.q.4.c. recurrat §.his ita l.x.vl do mui isrl̃ sup .13. c.e. ṡ.eo.b. E Nec.9.b.

Desse. visti.2.c. reuera. v. circumclusus. Iosu.2.b. c.4.d Judit.5. b. ps.77. Eccl.32.c F Judit.9. b Egyptij submerguntur. G sap.10.b 2.ca.⁊ cognouit Dist.3.ca. Sũt plures.⁊ auctoritas. ps.105. Esa.11.d H Infra.eo Canit domino moyses canticũ. ps.130.

Ps. 12. a

saluté. Iste deus meus & glorificabo eū: deus patris mei & exaltabo eū. Dñs quasi vir pugnator: dixit omnipotēs nomē eius currus pharaonis & exercitū eius piecit in mare. Electi pncipes ei⁹ submersi sunt in mari rubro: abyssi operuerūt eos: descenderūt in pfundū quasi lapis. Dextera tua dñe magnificata est in fortitudine: dextera tua dñe percussit inimicū: & in multitudine glorie tue deposuisti aduersarios meos. Misisti irā tuā que deuorauit eos sicut stipulā & in spū furoris tui ↄgregate sūt aque. Stetit vnda fluēs: ↄgregate sunt abyssi in medio mari. Dixit inimic⁹. Persequar & cōprehēdā: diuidā spolia: implebit aīa mea.

B

Euaginabo gladiū meū: interficiet eos manus mea. Flauit spūs tuus: & operuit eos mare: submersi sūt quasi plūbū in aqs vehemētibus. Quis silis tui i fortib⁹ dñe? Quis silis tui magnificus in scītate terribilis atq; laudabilis: & faciēs mirabilia? Extēdisti manū tuā: & deuorauit eos terra. Dux fuisti in misericordia tua: populo quē redemisti. Et portasti eū in fortitudine tua ad habitaculū scīm tuū. Ascēderūt populi & irati sunt: dolores obtinuerunt habitatores philistijm. Tunc ↄturbati sunt principes edom: robustos moab obtinuit tremor: obriguerūt oēs hītatores chanaan. irruat sup eos formido & pauor in magnitudine brachij tui. Fiāt imobiles quasi lapis: donec ptrāseat ppls tuus dñe donec pertrāseat ppls tuus iste quē possedisti. Introduces eos: & plātabis in mōte hereditatis tue firmissimo habitaculo tuo qd operatus es dñe. Sanctuariū tuū dñe: qd firmauerūt manus tue. Dñs regnabit ieternū & vltra. Ingressus est eniz eques pharao cū curribus & equitibus eius in mare: & reduxit sup eos dñs aquas maris. Filij aūt israel ambulauerūt per siccū in medio eius. Sūpsit ergo maria pphetissa soror aaron: tympanū in manu sua. Egresseq; sunt oēs mulieres post eā cū tympanis & choris: qbus pcinebat dicēs. Cātemus dño: Gloriose eniz magnificat⁹ est equū & ascēsorē eius deiecit in mare.

C

De pe. di. 3. ca. sunt plres. §. auctoritas.

D

Tulit autem moyses israel de mari rubro: & egressi sūt i desertū sur. Ambulauerūtq; tribus diebus per solitudinē & nō inueniebant aquā. Et venerūt in marath: nec poterant bibere aquas de marath eo q essent amare. Unde & ↄgruū loco nomē impo-suit: vocās illū marath. i. amaritudinē. Et murmurauit ppls cōtra moysen dicēs. Quid bibemus? At ille clamauit ad dñz. Qui ondit ei lignū: Quod cū misisset in aquas: i dulcedinē verse sunt. Ibi ↄstituit ei precepta atq; iudicia & ibi tentauit eū: dicēs. Si audieris vocē dñi dei tui: & qd rectū est corā eo feceris & obedieris mādatis eius: custodierisq; oīa pcepta illi⁹ cūctū lāgorē quē posui in egypto nō iducā sup te. Ego enim sum dñs deus saluator tuus. Uenerunt aūt in helim filij israel: vbi erāt duodeciz fontes aquarum & septuaginta palmes: castrametati sūt iuxta aqs.

22. q. 4. c. Nabuchodonosor & d cōse. dist. 4. cap. nec quēq. sup. eo.

d ↄs. di. 2 ca. reuera. §. marath. Judit. 5. ca. Eccl. 38. a

Nu. 33. b

¶ Ca. Sum. ¶ Populus pro cibo murmurauit. Coturnix datur: māna pluit & duplū sexta die colligi iubet. Cap. xvi.

A

Profectiq; de helim venit oīs multitudo filiorum israel in desertum syn qd est inter helim & synai: quintadecima die mēsis scdi: postq egressi sunt de terra egypti. Et murmurauit oīs ↄgregatio filiorum israel ↄtra moysen & aarō in solitudine. Dixeruntq; filij israel ad eos. Utinā mortui essemus per manū dñi in terra egypti quādo sedebamus sup ollas carniū: & comedebamus panē in saturitate. Cur induxistis nos in desertū istud vt occideretis oēm multitudinē fame? Dixit autez dñs ad moysen. Ecce ego pluā vobis panes de celo. Egrediat populus & colligat que sufficiūt per singulos dies vt tētē eū: vtrū ambulet in lege mea an non. Die autē sexto parēt q inferāt: & sit duplū q colligere solebāt per singulos dies. Dixerūtq; moyses & aaron ad oēs filios israel. Uespere scietis q dñs eduxerit vos de terra egypti: & mane videbitis gliam dñi. Audiuit

Ps. 77. sap. 16. c. Jo. 6. d de ↄs. di. 2. c. reira. In pn. & ca. ingt.

B

omis murmur vestrū cōtra dn̄m. Nos, vo qd sum⁹? qz mussitastis ꝯ nos? Et ait moyses. Dabit vobis dn̄s vespere carnes edere. Et mane panes in saturitate: eo qꝫ audierit murmurationes vestras: qb⁹ murmurati estis ꝯ eū. Nos. n. qd sum⁹? Nec ꝯ nos est murmur vestrū: sed ꝯ dn̄z. Dixit quoqꝫ moyses ad aarō. Dic vniuerse cōgregationi filioꝝ israel. Accedite corā dn̄o. Audiuit. n. murmur vestrū. Cūqꝫ loqret aaron ad oēm cetū filioꝝ israel: respexerūt ad solitudinem. Et ecce glīa dn̄i apparuit in nube. Locut⁹ est aūt dn̄s ad moysen dicēs. Audiui murmurationes filioꝝ israel. Loqre ad eos. Uespere comedetis carnes: ⁊ mane saturabimini panibus. scietisqꝫ qꝫ ego sū dn̄s de⁹ vester. Factū est ergo vespere ⁊ ascēdēs coturnix cooperuit castra: mane quoqꝫ ros iacuit p circuitū castroꝝ. Cūqꝫ operuisset supficiē terre: apparuit in solitudine minutū ⁊ qsi pilo tusū in similitudinē pruine sup terrā. Qd cū vidissent filij israel: dixerunt adinuicē. Manhu? qd significat. Quid est hoc? Ignorabāt. n. qd esset. Quibus ait moyses. Iste est panis quem dn̄s dedit vobis ad vescendū. Hic est sermo quē pcepit vobis dn̄s. Colligat vnusqsqꝫ ex eo quātū sufficit ad vescendū gomor per singula capita. Iuxta numeꝝ aiaꝝ vestraꝝ q habitāt in tabernaculo sic tolletis. Feceruntqꝫ ita filij israel: ⁊ collegerunt: alius plus alius min⁹: ⁊ mēsi sunt ad mēsurā gomor. Nec qui plus collegerat habuit ampli⁹ nec qui min⁹ parauerat reppit min⁹: sed singuli iuxta id qd edere poterant ꝯgregauerunt. Dixitqꝫ moyses ad eos. Nullus relinquat ex eo in mane. Qui nō audierūt eū: sed dimiserunt qdā ex eis vsqꝫ mane: ⁊ scatere cepit vermib⁹ atqꝫ cōputruit. Et irat⁹ est ꝯ eos moyses. Colligebāt aūt mane singuli quātū sufficere poterat ad vescēdū. Cūqꝫ incaluisset sol liquefiebat. In die aūt sexto collegerunt cibos duplices. i. duo gomor psingulos hoīes. Uenerunt aūt oēs principes multitudinis ⁊ narrauerūt moysi. Qui ait eis. Hoc est qꝫ locut⁹ est dn̄s. Requies sabbati sanctificata est dn̄o. Cras qdcūqꝫ operandū est facite: ⁊ que coquenda sunt coquite. Quicqd autē reliquū fuerit: reponite vsqꝫ in mane. Feceruntqꝫ ita vt pceperat moyses: ⁊ nō cōputruit: neqꝫ vermis inuentus est in eo. Dixitqꝫ moyses. Comedite illd hodie. Quia sabbatū est dn̄o: nō inuenietur hodie in agro. Sex dieb⁹ colligite: in die autem septimo sabbatum est dn̄o: idcirco nō inuenietur. Ueneruntqꝫ septima die: ⁊ egressi de populo vt colligerēt: nō inuenerunt. Dixit aūt dn̄s ad moysen. Usqꝫquo nō vultis custodire mādata mea: ⁊ legē meā? Uidete qꝫ dn̄s dederit vobis sabbatū: ⁊ ppter hoc die sexta tribuit vobis cibos duplices. Maneat vnusquisqꝫ apud semetipsū: ⁊ nullus egrediatur de loco suo die septimo. Et sabbatizauit pplis die septimo. Appellauitqꝫ domus israel nomē eius man. Quod erat quasi semē coriādri albū: gustusqꝫ eius quasi similecū melle. Dixit aūt moyses. Iste est sermo quem precepit dn̄s. Imple gomor ex eo ⁊ custodiatur in futuras retro generatiōes: vt nouerint panē: quo alui vos in solitudine: qn̄ educti estis de terra egypti. Dixitqꝫ moyses ad aarō. Sume vas vnū ⁊ mitte ibi man: quātū pōt capere gomor: ⁊ repone corā dn̄o ad suādū in generationes vestras sicut pceperat dn̄s moysi. Posuitqꝫ illud aaron in tabernaculo reseruandum. Filij autem israel comederunt man quadraginta annis: donec venirent in terram habitabilem. Hoc cibo aliti sunt vsqꝫquo tāgerēt fines terre chanaan. Gomor autē decima pars est ephi.

¶ Ca. Sū. ¶ In raphidim p aqua iurgant: aquā dat petra: pugnant cōtra amelech: man⁹ moysi sustentant. Cap. xvij

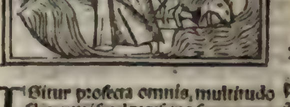

Igitur profecta omnis multitudo filiorum israel de deserto syn p man

Marginal notes: Manna de celo datur. — Hō ꝯs. di. 2. c. reuera i textu ⁊ i glo. ij. Itē. c. q tidie i fi. ea. di. — ps. 77. Sap. 16. c. Jo. 6. d. — disti. 2. vbi pars 2. co. S. c — Hō ꝯs. di. 2. c. reuera i Abo obnoxiū — Hō ꝯs. di. 2. ca. reuera i Abo obnoxiū — Eze. 20. b — Nū. 11. b. Forma manne — Iudit. 5. c Nee. 9. d. — Iurgat pplis ꝓ aquaz. — Letters: C, D, E, G, A

siones suas iuxta sermonem domini: castrametati sunt in raphidim: vbi nō erat aqua ad bibendum populo. Qui iurgatus cōtra moysen: ait. Da nobis aquam vt bibamus. Quibus respōdit moyses. Quid iurgamini contra me? Cur tentatis dn̄m. Sitiuit ergo ibi pp̄ls pre aq̄ penuria: et murmurauit cōtra moysen dicēs Cur fecisti nos exire de egypto vt occideres nos: et liberos nostros ac iumēta siti? Clamauit aūt moyses ad dn̄m dicens. Quid faciā pp̄lo huic? Adhuc paululū et lapidabit me. Et ait dn̄s ad moysen. Antecede populū: et sume tecū de senioribus israel: et virgā qua percussisti fluuiū tolle in manu tua: et vade. En ego stabo ibi corā te supra petrā oreb percutiesq̄ petram et exibit ex ea aq̄ vt bibat pp̄ls. Fecit moyses ita corā seniorib⁹ israel. Et vocauit nomen loci illi⁹ tentatio: pp̄ iurgiū filiorū israel: et q2 tētauerūt dominū dicētes. Est ne deus in nobis: an nō? Uenit aūt amelech et pugnabat cōtra filios isr̄l in raphidim. Dixitq̄ moyses ad iosue. Elige viros: et egressus pugna cōtra amelech cras. Ego stabo in vertice collis: hn̄s virgā dei i manu mea. Fecit iosue vt locut⁹ erat moyses: et pugnauit cōtra amelech. Moyses aūt et aaron et hur ascēderūt sup verticē collis. Cūq̄ leuaret moyses man⁹ vincebat israel. Sin aūt paululū remisisset: superabat amelech. Man⁹ aūt moysi erant graues. Sumētes igit lapidē posuerunt subter eū in quo sedit. Aaron aūt et hur sustentabāt man⁹ ei⁹ ex vtraq̄ parte. Et factū est vt man⁹ illi⁹ nō lassarent: vsq̄ ad occasum solis. Fugauitq̄ iosue amelech et populum eius in ore gladij. Dixit autem dominus ad moysen. Scribe hoc ob monimētum in libro: et trade auribus iosue. Delebo enim memoriam amelech sub celo. Edificauitq̄ moyses altare: et vocauit nomē eius: dominus exultatio mea dicens: q2 man⁹ solius domini et bellum dei erit contra amelech. a generatione in generationem.

Ca. Sū. Jetro adducit secum vxorem et filios moysi: dat consiliū de onere participādo: et reuertit. Ca. xviij.

Cum q̄ audisset ietro sacerdos madian cognat⁹ moysi oīa q̄ fecerat dominus moysi et israel pp̄lo suo: et q̄ eduxisset dn̄s israel de egypto: tulit sephoram vxorē moysi quā remiserat: et duos filios eius quorū vn⁹ vocabat gersan: dicēte patre aduena fui in terra aliena: alter vero eliezer: deus enim ait patris mei adiutor me⁹: et eruit me de gladio pharaonis. Uenit ergo ietro cognat⁹ moysi et filij eius et vxor ei⁹ ad moysen in desertū vbi erat castrametat⁹ iuxta mōtem dei: et mandauit moysi: dicēs. Ego ietro cognat⁹ tuus venio ad te: et vxor tua: et duo filij tui cū ea. Qui egressus in occursū cognati sui adorauit et osculatus est eū. Salutauerūtq̄ se mutuo verbis pacificis. Cūq̄ intrasset tabernaculū: narrauit moyses cognato suo cuncta que fecerat dominus pharaoni: et egyptijs pp̄ israel: vniuersumq̄ laborem qui accidisset eis in itinere: et q̄ liberauerat eos domin⁹. Letatusq̄ est ietro super omnib⁹ bonis que fecerat dominus israeli: eo q̄ eruisset eum de manu egyptiorū. Et ait. Benedictus domin⁹ qui liberauit vos de manu egyptiorum: et de manu pharaonis qui eruit populum suum de manu egypti. Nunc cognoui q2 magnus dominus super omnes deos: eo q̄ superbe egerint cōtra eos. Obtulit ergo ietro cognat⁹ moysi holocausta et hostias domino. Ueneruntq̄ aaron et oēs seniores filiorum israel vt comederent panem cum eo coram domino. Altera autē die sedit moyses vt iudicaret populum: qui assistebat moysi a mane vsq̄ ad vesperam. Quod cum vidisset cognatus eius oīa. s. que agebat in populo: ait. Quid est qd̄ facis in plebe? Cur solus sedes: et omnis populus prestolatur de mane vsq̄ ad vesperam? Cui respondit moyses. Uenit ad me populus querens sententiam dei. Cūq̄ acciderit eis aliqua disceptatio: veniūt ad me vt iudicem inter eos: et ostendam precepta dei: et leges eius. At ille. Non bonam inquit rem facis. Stulto labore cōsumeris: et tu et populus iste qui tecū est. Ultra vires tuas est negocium. Solus illud nō poteris sustinere. Sed audi verba mea atq̄ consilia: et erit dominus tecum. Esto tu populo in his que ad deum pertinent vt referas que dicuntur ad eum: ostendasq̄ populo cerimonias et ritum colēdi: viamq̄ per quā ingredi debeant: et op⁹ qd̄ facere debeat. Prouide aūt de om

Marginal notes: 23. q. 4. ...disp... israelite ante me dium; B; Nu. 20. a Aqua de petra; Nu. 20. b; Ps. 77. 1.; ...cor. 10. a; ...de cō. di.; ...2. ca. ...; rai ... lis aq̄ ca. In calice; Pugna contra amalech; 36. dist. ca. si.; Judic. 4. d. Sap. 11. a; B; supra. 2. d; B; 8 pe. dist. i. c. venit. 88. dist. c. i.; C; Deu. 1. b; D

plebe viros sapientes & timentes deum: in quibus sit veritas: & qui oderint auariciam: & constitue ex eis tribunos & centuriones: & quinquagenarios: & decanos qui iudicent populum omni tempore. Quicquid autem maius fuerit referant ad te: & ipsi minora tantummodo iudicent leuiusque sit tibi: partito in alios onere. Si hoc feceris implebis imperium domini: & precepta eius poteris sustentare: & omnis hic populus reuertetur ad loca sua cum pace. Quibus auditis moyses: fecit omnia que ille suggesserat. Et electis viris strenuis de cuncto israel constituit eos principes populi: tribunos & centuriones: & quinquagenarios & decanos. Qui iudicabant plebem omni tempore. Quicquid autem grauius erat referebant ad eum: faciliora tantummodo iudicantes. Dimisitque cognatum suum: qui reuersus abijt in terram suam.

Judices constituit moyses.

¶ Ca. Sum. ¶ Peruenerunt ad synai: sanctificatur populus: & eo vidente descendit dominus super montem: in igne loquitur vt populus obediat. Prohibentur homo & iumentum ne montem tangant. Ca. xix.

Mense tertio egressionis israel de terra egypti: in die hac venerunt in solitudinem synai. Nam profecti de raphidim & peruenientes vsque in desertum synai: castra metati sunt in eodem loco: ibique israel fixit tentoria e regione montis. Moyses autem ascendit in montem ad deum. Uocauitque eum dominus de monte: & ait. Hec dices domui iacob: & annunciabis filijs israel. Uos ipsi vidistis que fecerim egyptijs quomodo portauerim vos super alas aquilarum: & assumpserim mihi. Si ergo audieritis vocem meam: & custodieritis pactum meum: eritis mihi in peculium de cunctis populis. // Mea est enim omnis terra: & vos eritis mihi in regnum sacerdotale: & gens sancta. Hec sunt verba que loqueris ad filios israel. Uenit moyses: & conuocatis maioribus natu populi: exposuit omnes sermones quos mandauerat dominus. Respon ditque omnis populus simul. Cuncta que locutus est dominus faciemus. // Cumque retulisset moyses verba populi ad dominum: ait ei dominus. Jam nunc veniam ad te in caligine nubis: vt audiat me populus loquentem ad te: & credat tibi imperpetuum. Nunciauit ergo moyses verba populi ad dominum. Qui dixit ei. Uade ad populum & sanctifica illos hodie & cras: lauentque vestimenta sua: & sint parati in diem tertium. In die enim tertio descendet dominus coram omni plebe super montem synai. Constituesque terminos populo per circuitum: & dices ad eos. Cauete ne ascendatis in montem: nec tangatis fines illius. // Omnis qui tetigerit montem: morte morietur. Manus non tanget eum: sed lapidibus opprimetur aut confodietur iaculis. Siue iumentum fuerit siue homo // non viuet. Cum ceperit clangere buccina: tunc ascendant in montem. // Descenditque moyses de monte ad populum: & sanctificauit eum. Cumque lauissent vestimenta sua: ait ad eos. Estote parati in diem tertium: & ne appropinquetis vxoribus vestris. Jamque aduenerat tertius dies: & mane inclaruerat: & ecce ceperunt audiri tonitrua: ac micare fulgura & nubes densissima operire montem. Clangorque buccine vehementius perstrepebat: Et timuit populus qui erat in castris. Cumque eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum: steterunt ad radices montis. Totus autem mons synai fumabat: eo quod descendisset dominus deus super eum in igne: & ascenderet fumus ex eo quasi de fornace. Eratque omnis mons terribilis: & sonitus buccine paulatim crescebat in maius & prolixius tendebatur. Moyses loquebatur: & dominus respondebat ei. Descenditque dominus super montem synai in ipso montis vertice: & vocauit moysen in cacumen eius. Quo cum ascendisset dixit ad eum. Descende & contestare populum: ne forte velit transcendere terminos ad videndum dominum: & pereat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes quoque qui accedunt ad dominum sanctificentur ne percutiat eos. Dixitque moyses ad dominum. Non poterit vulgus ascendere in montem synai. Tu enim testificatus es & iussisti dicens. Pone terminos circa montem: & sanctifica illum. Cui ait dominus. Uade descende: ascendesque tu & aaron tecum. Sacerdotes autem & populus non transeant terminos: nec ascendant ad dominum: ne forte interficiat illos. Desce

A

1. Pe. 2. b

B infra. 24.

// De sancta tri. c. j. in fi. incomprehensibilis. Heb. 12. c

C

// SS. di. c. j.

Dominus in synai apparuit.

D

// Deute. 5. a. Ps. 80.

Matt. 4. b. Deu. 5.

dixitqz moyses ad ppl'z: et oia narrauit eis.

Capi. Sũma. De preceptis decalogi: de faciendo altari de terra: de non ascendē do per gradus. Cap. xx.

Locutusqz est dominus cunctos sermones hos. Ego sum dñs deus tu⁹: qui eduxi te de terra egypti: de domo seruitutis. Nō habebis deos alienos corā me. Nō facies tibi sculptile neqz oēm silitudinem que est in celo desup: et que in⁹ terra deorsū: nec eoꝝ que sunt in aquis sub terra. Nō adorabis ea neqz coles. Ego sū dominus deus tuus fortis zelotes. visitans iniquitatē patrū in filios: in tertiā et quartam generationē eoꝝ qui oderunt me: et faciens misericordiā in milia his qui diligunt me et custodiunt precepta mea. Nō assumēs nomē dñi dei tui in vanū. Nec enim hēbit insontē dñs eum: qui assumpserit nomē dñi dei sui frustra. Memento vt diē sabbati sanctifices. Sex dieb⁹ operaberis: et facies oia opa tua. Septimo autē die sabbatum dñi dei tui est. Nō facies oē op⁹ in eo: tu et fili⁹ tuus et filia tua: seru⁹ tu⁹ et ancilla tua: iumentū tuū: et aduena qui est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit deus celū et terrā et mare: et oia q in eis sunt. Et requieuit i die septimo. Idcirco bñdixit dñs diei sabbati et sanctificauit eū. Honora patrē tuū et mrem tuam: vt sis lōgeuus sup terraꝫ quā dñs de⁹ tuus dabit tibi. Nō occides. Nō mechaberis. Nō furtū facies. Nō loqueris cōtra ꝓximū tuū falsum testimoniū. Nō ꝯcupisces domum ꝓximi tui. Nec desiderabis vxorem eius: nō seruū: nō ancillā: nō bouē: nō asinū: nec oia que illius sunt. Cunctus aūt ppl's videbat voces et lampades et sonitū buccine: mōtēqz fumātē: et ꝑterriti ac pauore ꝯcussi: steterūt ꝓcul: dicentes moysi. Loquere tu nobis: et audiem⁹. Nō loquat nobis dñs: ne forte moriamur. Et ait moyses ad ppl'z. Nolite timere. Ut enim ꝓbaret vos venit deus: et vt terror illius esset in vobis: et non peccaretis. Stetitqz ppl's delonge: moyses aūt accessit ad caliginē in qua erat de⁹. Dixitqz preterea dñs ad moysen. Hec dices filijs isrl'. Uos vidistis φ de celo locutus sum vobis. Nō facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi: et offeretis sup eo holocausta et pacifica vestra oues vestras et boues in oī loco i quo memoria fuerit nominis mei. Ueniā ad te et bñdicā tibi. Qd si altare lapideum feceris mihi: nō edificabis illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris cultruꝫ sup eo polluet. Nō ascendes per gradus ad altare meū: ne reuelet turpitudo tua.

Ca. Sũ. De seruo hebreo empticio. De filia districta in cōcubinā. De homicidio per casum vel industriam: de percussione et maledictione patris et matris et alijs iudicijs. Cap. xxi.

Hec sunt iudicia que ꝓpones eis. Si emeris seruū hebreū: sex annis seruiet tibi. i septimo egrediet liber gratis. Cū quali veste intrauerat: cum tali exeat. Si habēs vxorem: et vxor egrediet simul. Sin aūt dñs dederit illi vxorē: et pepererit filios et filias: mulier et liberi eius erūt dñi sui. Ipse vero exibit cū vestitu suo: Qd si dixerit seruus diligo dñz meū et vxorē ac liberos nō egrediar liber: offerat eū domin⁹ dijs et applicabit ad ostiū et postes: perforabitqz aurē eius subula: et erit ei seru⁹ in sclm. Si quis vendiderit filiam suā in famulam: nō egredietur sicut ancille exire ꝯsueuerunt. Si displicuerit oculis domini sui cui tradita fuerat dimittet eā. Populo aūt alieno vendendi nō habebit potestatē: si spreuerit eam. Sin autē filio suo desponderit eā: iuxta morē filiaꝝ faciet illi. Qd si alterā ei acceperit prouidebit puelle nuptias et vestimenta et preciū pudicicie nō negabit. Si tria ista non fecerit: egrediet gratis absqz pecunia. Qui ꝑcusserit hoiem volēs occidere: morte moriat. Qui aūt non est insidiatus: sed deus illū tradidit in manus eius: ꝯstituā tibi locū in quo fugere debeat. Si qs per idustriam occiderit ꝓximū suū et ꝑ isidias: ab altari meo euelles eū vt moriat. Qui ꝑcusserit patrē suū aut matrē morte moriat. Qui maledixerit pri suo vel matri morte moriat. Qui furatus fuerit hoiem: et vendiderit eū: ꝯuictus noxe morte moriat. Si rixati fuerint viri et ꝑcusserit alter ꝓximū suū lapide vel pugno et ille mortuus nō fuerit sed iacuerit in lectulo: si surrexerit et ambulauerit foris sup baculū suū: innocēs erit qui ꝑcusserit ita tamen vt operas eius et ipensas in medicos restituat. Qui ꝑcusserit seruū suū vel ancillam virga et

Marginalia (left): x. q. i. ca. hoi. §. eē 23. q. 4. c. mali. 9. ex his ol bus. A t. 22. q. 4. c. necesse. Infra. 31. c. Eze. 20. b. Primū preceptū decalogi. B Secūdū preceptū. Tertiū preceptū. Quartū preceptū. Sextum preceptū. Septimū preceptū. Octauū preceptū. Nonum preceptū. C Decimū preceptū. D Ephe. 6. a. Ro. 13. b.

Marginalia (right): 35. di. c. ab A Judicia seruilia Leui. 19. Deute. 5. Leui. 15. c Hebr. 1. a B Iosue. 2. f Deu. 15. c Hier. 34. c Leuit. 24 Nũ. 35 Leuit. 20 Prouer. 20. c. C

math.7.b. g de iniuriis.c.j b leu.24.ca. deu.19.d Math.5.d

mortui fuerint in manib⁹ ei⁹: criminis reus erit. Si aũt vno die vel duob⁹ supuixerit: nõ subiacebit pene: q: pecunia illius est. Si rixati fuerint viri: ꝛ pcusserit qs mulierẽ pregnãtẽ ꝛ abortiuũ qdẽ fecerit: sed ipsa vixerit subiacebit dãno quãtũ maritus mulieris expetierit ꝛ arbitri iudicauerint. Si aũt mors eius fuerit subsecuta: reddet aĩaz ꝓ aĩa: oculũ ꝓ oculo: dentẽ ꝓ dente: manũ ꝓ manu: pedẽ pro pede: adustionez ꝓ adustione: vuln⁹ pro vulnere: liuorem ꝓ liuore. Si pcusserit quispiã oculũ serui sui aut ancille: ꝛ luscos eos fecerit: dimittet eos liberos pro oculo quẽ eruit. Dentẽ quoqꝫ si excusserit seruo vel ãcille sue. silr dimittet eos liberos. Si bos cornu pcusserit virũ aut mulierẽ ꝛ mortui fuerit lapidib⁹ obruet: ꝛ nõ comedent carnes ei⁹. Dñs quoqꝫ bouis innocẽs erit. Qꝫ si bos cornupeta fuerit ab heri ꝛ nudiusterti⁹: ꝛ ꝯtestati sũt dño ei⁹ nec recluserit eũ: occideritqꝫ virum aut mulierẽ: ꝛ bos lapidib⁹ obruet ꝛ dñz ei⁹ occidẽt. Qꝫ si p̄ciũ fuerit ei ĩpositũ: dabit pro anima sua qcquid fuerit postulatus. Filium quoqꝫ ꝛ filiã si cornu percusserit: simili sententie subiacebit. Si seruuz ancillãqꝫ inuaserit: triginta siclos argenti dño dabit: bos võ lapidib⁹ opprimet.

D

De iniurijs ca.2.

Si quis aperuerit cisternam ꝛ foderit: ꝛ nõ operuerit eam: cecideritqꝫ bos aut asinus in eã reddet dñs cisterne p̄ciũ iumentoꝶ. Qđ aũt mortuuz est ipsius erit. Si bos alienus bouẽ alteri⁹ vulnerauerit ꝛ ille mortuus fuerit: vendẽt bouem viuuz ꝛ diuident p̄ciũ: cadauer autem mortui inter se dispertiẽt. Si aũt sciebat ꝙ bos cornupeta eẽt ab heri ꝛ nudiusterti⁹: ꝛ nõ custodiuit eũ dñs su⁹: reddet bouẽ ꝓ boue: ꝛ cadauer integrũ accipiet.

De iniurijs ca.3.

¶ Ca. Sũ. ¶ De fure: de dãno facto: de cõmodato: de ṽgine seducta: de maleficijs: de idolatrijs: de pupillo: de vidua: de aduẽa: de vsura pignore. Nõ detrahes dijs: de decimis primitijs de animalib⁹ que sunt cuz matre septem diebus. Ca.xxij.

A

SI quis furat⁹ fuerit bouẽ aut ouem ꝛ occiderit vł vẽdiderit: qnqꝫ boues ꝓ vno boue restituet: ꝛ quatuor oues ꝓ vna oue. // Si effringẽs fur domum siue suffodiẽs fuerit inuẽtus: ꝛ accepto vulnere mortu⁹ fuerit: pcussor nõ erit re⁹ sanguinis. Qꝫ si orto sole hoc fecerit: homicidium perpetrauit: ꝛ ipse moriať. Si nõ habuerit ꝙ ꝓ furto reddat: ipse vendẽdabiť. Si inuentũ fuerit apud eũ qđ furat⁹ est viuẽs: siue bos siue asin⁹ siue ouis: duplum restituet. // Si leserit qspiaz agrũ vel vineã: ꝛ dimiserit iumentũ suũ: vt depascatur aliena: qcqđ optimum habuerit in agro suo vel in vinea: ꝓ dãni estimatiõe restituet. Si egressus ignis inuenerit spicas: ꝛ cõprehẽderit aceruos frugũ siue stãtes segetes in agris reddet dãnũ q ignẽ succẽderit. Si qs cõmẽdauerit amico pecuniã aut vas in custodiã: ꝛ ab eo q susceperat furto ablata fuerit: si inueniť fur duplum reddet. // Si latet fur: dñs domus applicabiť ad deos: ꝛ iurabit ꝙ nõ extẽderit manũ in rẽ ꝓximi sui: ad ꝑpetrãdũ fraudẽ: tam in boue qꝫ in asino ꝛ oue: ac vestimẽto: ꝛ qcqđ dãnuz inferre põt. Ad deos vtriusqꝫ cã perueniet. Et si illi iudicauerint: duplum restituet proximo suo. Si qs cõmẽdauerit ꝓximo suo bouẽ: asinuz ouẽ ꝛ oẽ iumẽtuz ad custodiam ꝛ mortuũ fuerit: aut debilitatũ vel captũ ab hostib⁹ nullusqꝫ hoc viderit: iusiurandum erit in medio: ꝙ nõ extẽderit manuz ad rẽ ꝓximi sui. Suscipietqꝫ dñs iuramentũ: ꝛ ille reddere non cogetur. Qꝫ si furto ablatũ fuerit restituet dãnuz dño. Si comestũ a bestia: deferat ad euz qđ occisum est: ꝛ nõ restituet. // Qui a ꝓximo suo qcqđ hoꝶ mutuo postulauerit: ꝛ debilitatũ aut mortuũ fuerit, dño nõ p̄sẽte reddere cõpelleť. Qꝫ si in p̄ntiaꝫ dño fuerit: nõ restituet: maxime si cõductum venerat pro mercede operis sui. Si seduxerit qs virginẽ needũ desponsatã: dormieritqꝫ cum ea: dotabit eã: ꝛ hẽbit eã vxorẽ. Si pr̃ virginis dare noluerit: reddet pecuniã iuxͣ modũ dotis quã ṽgines accipere ꝯsueuerunt. Maleficos non patieris viuere. Qui coierit cũ iumẽto. morte moriať. Qui immolat dijs occideť: ꝑter dño soli. // Aduenã nõ ꝯtristabis: neqꝫ affliges eũ. Aduene. n. ꝛ ipsi fuistis ĩ terra egypti. // Vidue ꝛ pupillo nõ nocebitis. Si leseritis eos vociferabunť ad me: ꝛ ego audiã clamorẽ eoꝶ: ꝛ ĩdignabiť furor me⁹: pcutiãqꝫ vos gladio: ꝛ erũt vxores vestre vidue: ꝛ filij vestri pupilli. Si pecuniã mutuã dederis ꝓplo meo pauperi q habitat tecuꝫ:

De hom. ca.3.

De iniurijs.c.4

B

Ex.i.q.i. Sacerdotibus 10. di. Certi sc suscipitis

D

Luce.6.

M6. q.2. c. iria De adul. ca.i. M23.q.5. c. reos. § h appa ret. c. c. si nõ lz. de pe. dist. j. c. piculo se. in gl. 54. di. c. multos in fi. sub c.2. leui.19. zach.7.

D

nō vrgebis eū q̄ſi exactor: nec vſuris opprimes. Si pignꝰ a ꝓximo tuo acceperis: veſtimētū an̄ ſolis occaſū reddes ei. Ipſū enim eſt ſolū quo operit indumētū carnis eiꝰ: nec hꝫ aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiā eū: q2 miſericors ſum. Dijs nō detrahes: ⁊ ꝑncipi populi tui nō maledices. Decimas ⁊ primitias tuas nō tardabis offerre. Primogenitū filiorū tuorū dabis mihi. De bobꝰ q̄q3 ⁊ ouibꝰ ſimr facies. Septē diebꝰ ſit cū mr̄e ſua: die octaua reddes eū mihi. Uiri ſcī eritis mihi. Carnē q̄ a beſtijs fuerit ꝓguſtata non comedetis: ſꝫ ꝓijcietis canibꝰ.

¶ Ca. Sū. ¶ De eq̄tate i iudicij: de aſino odiētis ſubleuādo: de muneribꝰ: de mīa ꝑegrini: de q̄ete ſeptimi āni: ⁊ ſeptie diei: de tribꝰ ſolēnitatibꝰ: de hedo nō coquēdo: de āgelo ꝑcedēte: ſterilis nō erit: de hoſtibꝰ eijciēdis paulati3: ⁊ tractat ꝙ terras ĩnde hīu poſſidere debebāt: ſed nō eorū deos colerent aut fedus inirent. Ca. xxiij.

A Non ſuſcipies vocē mēdacij: nec iunges manū tuā vt ꝓ impio dicas falſū teſtimoniū. Nō ſequeris turbā ad faciendū malū: nec in iudicio plurimorū acq̄ſces ſentētie: vt a vero deuies. Pauperis quoq3 nō miſereris i iudicio. Si occurreris boui inimici tui: aut aſino erranti: reduc ad eū. Si videris aſinū odiētis te iacere ſub onere nō ptrāſibis: ſed ſubleuabis cū eo. Nō declinabis in iudiciū pauperis. Mēdaciū fugies. Inſontē ⁊ iuſtū nō occides: q2 aduerſor impiū. Nec accipies munera: que ēt excecāt prudētes ⁊ ſubuertūt vba iuſtorū. Peregrino moleſtus nō eris. Scitis n. aduenarū aīas: q2 ⁊ ipſi peregrini fuiſtis in terra egypti. Sex ānis ſeminabis terrā tuā: ⁊ ꝯgregabis fruges eiꝰ. B Anno aūt ſeptimo dimittes eā ⁊ reqēſcere facies: vt comedāt pauperes ppl̄i tui: ⁊ q̄cq̄d reliquū fuerit edāt beſtie agri. Ita facies in vinea ⁊ in oliueto tuo. Sex diebꝰ operaberis: ſeptima die ceſſabis: vt requieſcat bos ⁊ aſinꝰ tuꝰ: ⁊ refrigeret filiꝰ ancille tue: ⁊ aduena. Oīa q̄ dixi vobis cuſtodite. Et ꝑ nomē externorū deorū nō iurabitis neq3 audiet ex ore veſtro. Tribꝰ vicibꝰ ꝑ ſingulos ānos mihi feſta celebrabitis. Solēnitatē quoq3 azymorū cuſtodies. Septē diebꝰ comedetis azyma ſicut ꝑcepi tibi tpe mēſis nouorū: q̄ egreſſus eſt de egypto. Nō appebis in ꝯſpectu meo vacuꝰ. Et ſolēnitatē menſis ꝑmitiuorū operis tui q̄cūq3 ſeminaueris in agro: ſolēnitatē quoq3 in exitu āni qn̄ congregaueris oēs fruges tuas de agro. Ter in āno apparebit oē maſculinū tuū corā dn̄o deo tuo. Nō immolabis ſuper fermēto ſanguinē victime tue: nec remanebit adeps ſolemnitatis mee vſq3 mane. C Primitias frugū terre tue deferes in domū dn̄i dei tui. Nō coques hedū in lacte mr̄is ſue. Ecce ego mittā āgelū meū qui ꝑcedat te ⁊ cuſtodiat in via: ⁊ introducat in locū que ꝑparaui tibi. Obſerua eū ⁊ audi vocē eiꝰ: nec ꝯtēnēdū putes: q2 nō dimittet cū peccaueris: ⁊ eſt nomē meum in illo. Qꝫ ſi audieris vocē eiꝰ ⁊ feceris oīa que loquor: inimicꝰ ero inimicis tuis: ⁊ affligā affligētes te. Precedetq3 te angelus meꝰ: ⁊ introducet te ad amorreū ⁊ etheū ⁊ phereſeū chananeūq3 ⁊ eueū ⁊ iebuſeū: quos ego cōterā. Nō adorabis deos eorū: neq3 coles eos. Nō facies opa eorū: ſꝫ deſtrues eos: ⁊ ꝯfringes ſtatuas eorū. D Seruietiſq3 dn̄o deo veſtro: vt bn̄dicā panibꝰ tuis ⁊ aq̄s: ⁊ auferā infirmitatē de medio tui. Nō erit infecunda: nec ſterilis terra tua. Numerū dierū tuorū implebo. Terrorē meū mittā in precurſū tuū: ⁊ occidā oēm populū ad quē ingredieris. Cunctorū inimicorū tuorū corā te terga vertā emittēs ſcrabrones priꝰ qui fugabūt eueū ⁊ chananeū ⁊ etheū anteq̄3 introeas. Non eijciam eos a facie tua āno vno ne terra in ſolitudinē redigatur: ⁊ creſcant cōtra te beſtie. Paulatim expellā eos de ꝯſpectu tuo: donec augearis ⁊ poſſideas terrā. Ponā aūt terminos tuos a mari rubro vſq3 ad mare paleſtinorū ⁊ a deſerto vſq3 ad fluuiū. Tradā in manibꝰ veſtris habitatores terre: ⁊ eijciā eos de cōſpectu veſtro. Nō inibis cum eis fedus: nec cū dijs eorū. Nō habitēt in terra tua: ne forte peccare te faciāt in me ſi ſeruieris dijs eorū: q̄d tibi certe erit in ſcandalum.

¶ Ca. Sū. ¶ De aſcenſu moyſi: de monte: de volumine ⁊ ſanguine federis: de tabulis lapideis: de mora in mōte quadraginta diebꝰ ⁊ noctibus. Ca. xxiiij.

Moyſi quoq3 dixit. Aſcende ad dn̄m tu ⁊ aaron: nadab ⁊ abiu ⁊ ſeptuaginta ſenes ex iſrael: ⁊ adorabitis procul. So

Suꝑ. 12. infra. 34. d. deu. 16. d. eccl. 3. a. de ꝯſ. d. j. c. omnis xpianꝰ. infra. 34. g. Deute. 14. d. infra. 32. g. deut. 7. c. 27. q. i. ca. nuptiarū i pn̄. i gl. iij. ℣. vide maledictus. 32. q. 4. c. recurrat §. his ita. deut. 7. a.

lusq; moyses ascendet ad dñm: ⁊ illi non appropinquabũt: nec populus ascẽdet cũ eo. Uenit ergo moyses ⁊ narrauit plebi oĩa verba dñi atq; iudicia. Rñditq; oĩs pp̃ls vna voce. Oĩa verba dñi que locut⁹ est faciemus. Scripsit aũt moyses vniuersos sermones dñi: ⁊ mane cõsurgens edificauit altare dño ad radices montis: ⁊ duodecim titulos per duodecim trib⁹ israel. Misitq; iuuenes de filijs isrl: ⁊ obtulerũt holocausta: imolaueruntq; victimas pacificas dño vitulos duodecim. Tulit itaq; moyses dimidiã partem sanguinis: ⁊ misit in crateras: partẽ aũt residuã fudit sup altare. Assumensq; volumẽ federis legit audiente populo. Qui dixerũt. Oĩa que locutus est dñs faciemus: ⁊ erimus obedientes. Ille vero sumptũ sanguinẽ respersit in pp̃lz: ⁊ ait. Hic est sanguis federis qd̃ pepigit dñs vobiscũ sup cũctis sermonibus his. Ascẽderũtq; moyses ⁊ aarõ: nadab: ⁊ abiu ⁊ septuaginta de senioribus israel: ⁊ viderunt deũ israel. Sub pedib⁹ eius q̃si opus lapidis saphirini: ⁊ q̃si celũ cũ serenũ ẽ. Necnõ sup eos q procul recesserant de filijs israel misit manũ suã. Uideruntq; deũ: ⁊ comederũt ac biberũt. Dixit aũt dñs ad moysen. Ascẽde ad me in mõtẽ: ⁊ esto ibi. Daboq; tibi tabulas lapideas ⁊ legẽ ac mandata q̃ scripsi: vt doceas filios israel. Surrexerunt moyses ⁊ iosue minister eius. Ascẽdensq; moyses in montẽ dei: senioribus ait. Expectate hic donec reuertamur ad vos. Habetis aaron ⁊ hur vobiscũ. Si q̃d natũ fuerit questiõis referetis ad eos. Cũq; ascẽdisset moyses: operuit nubes montẽ: ⁊ habitauit gloria dñi sup synai tegẽs illũ nube sex diebus. Septimo aũt die vocauit eum dñs de medio caliginis: Erat aũt species glorie dñi q̃si ignis ardẽs sup verticẽ mõtis: in cõspectu filiorũ isrl. Ingressusq; moyses mediũ nebule ascẽdit in mõtẽ: ⁊ fuit ibi q̃draginta diebus ⁊ quadraginta noctib⁹.

sup̃.9.b infra eo. Rec. hr̃t ⁊ audiemus.

B

Sup̃.eo. hebre.9.c

C

infra.31.d. ⁊.32.d.

D

infra.34.d. ⁊ 35.di. c.j. Derenũ. ap. nisi ante. n.

¶ Ca. Sũ. ¶ De primitijs firmandis: de arca: ⁊ q̃ ad illã ptinẽt: de mẽsa ⁊ ei ptinẽtib⁹: ⁊ de cãdelabro ⁊ ei ptinẽtib⁹. Ca. xxv.

Locutusq; est dñs ad moysen dicẽs. Loquere filijs israel: vt tollant mihi p̃mitias. Ab oĩ hoĩe qui offert vltrone⁹ accipietis eas. Hec sunt autẽ que accipere debetis. Aurũ ⁊ argẽtum: ⁊ es ⁊ hyacinthũ ⁊ purpurã: coccũq; bis tinctum ⁊ byssũ: ⁊ pylos caprarũ ⁊ pelles arietũ rubricatas: pellesq; hyacinthinas ⁊ ligna sethim: oleum ad luminaria cõcinanda: aromata in vnguentũ ⁊ thymiamata boni odoris lapides onychinos ⁊ gẽmas ad ornãdum ephot ⁊ rõnale. Faciẽtq; mihi sanctuariũ ⁊ habitabo in medio eorũ: iuxta oẽm similitudinẽ tabernaculi qd̃ ostendã tibi: ⁊ oĩum vasorũ in cultum eius. Sicq; facietis illd̃. Arcam de lignis sethim cõpingite: cuius lõgitudo habeat duos ⁊ semis cubitos: latitudo cubitũ ⁊ dimidiũ: altitudo cubitũ similiter ac semissem: ⁊ deaurabis eam auro mundissimo intus ⁊ foris. Faciesq; supra coronã aureã per circuitũ ⁊ q̃tuor circulos aureos quos pones p quattuor arce angulos. Duo circuli sint in latere vno ⁊ duo in altero. Facies quoq; vectes de lignis sethim: ⁊ operies eos auro. Inducesq; p circulos q sunt in arce lateribus vt portetur in eis. Qui semper erũt in circulis: nec vnq̃ extrahentur ab eis. Ponesq; in arca testificationẽ quã dabo tibi. Facies ⁊ ppitiatoriũ de auro mũdissimo. Duos cubitos ⁊ dimidiũ tenebit lõgitudo ei⁹ ⁊ cubitũ ac semissem latitudo. Duos quoq; cherubin aureos ⁊ pductiles facies ex vtraq; parte oraculi. Cherub vn⁹ sit in latere vno: ⁊ alter in altero. Utrũq; latus propitiatorij tegant expãdẽtes alas ⁊ operientes oraculũ: respiciãtq; se mutuo versis vultibus in ppitiatoriũ quo operienda est arca: in q̃ pones testimoniũ quod dabo tibi. Inde precipiam ⁊ loquar ad te supra propitiatoriũ scilicet ac de medio duorũ cherubin q erunt sup arcam testimonij: cũctaq; mandabo per te filijs israel. Facies ⁊ mẽsam de lignis sethim habentẽ duos cubitos lõgitudinis: ⁊ in latitudine cubitũ ⁊ in altitudine cubitũ ac semissem ⁊ inaurabis eã auro purissimo. Faciesq; illi labiũ aureũ per circuitum: ⁊ ipsi labio coronã interrasilem altã quattuor digitis: ⁊ sup illam alterã coronã aureolã. Quattuor quoq; circulos aureos p̃parabis: ⁊ pones eos i quattuor angulis einsdẽ mẽse p singulos pedes. Subter coronã erunt circuli aurei: vt mittantur vectes p eos ⁊ possit mẽsa portari. Ipsos quoq; vectes facies de lignis sethim: ⁊ circumdabis auro ad subuehendã mẽsam. Para-

infra.35.a.

B

C

bis & acetabula ac phialas thuribula & cyathos: in quibus offerēda sunt libamina ex auro purissimo: & pones sup mēsaz panes ppositionis in cōspectu meo semp.

(cādela brum) Facies & cādelabrum ductile de auro mūdissimo: hastile eius & calamos cyphos & sperulas ac lylia ex ipso procedentia. Sex calami egrediunt de laterib⁹: tres ex vno latere: & tres ex altero. (D) Tres cyphi quasi i nucis modū per calamos singulos sperulaqz simul & lylia: & tres sitr cyphi istar nucis in calamo altero: sperulaqz simul & lilia. Hoc erit opus sex calamoꝝ: qui producēdi sunt de hastili. In ipso aūt candelabro erunt quattuor cyphi in nucis modum sperulaqz per singulos & lilia. Sperule sub duobus calamis per tria loca q sunt sex simul procedentes de hastili vno. Et sperule igit & calami ex ipso erūt vniuersa ductilia ex auro purissimo. Facies & lucernas septē: & pones eas sup candelabruz vt luceant ex aduerso. Emunctoria quoqz & vbi ea que emūcta sunt extinguātur: fiāt de auro purissimo. Oē pondus cādelabri cū vniuersis vasis suis hēbit talētū auri purissimi. (he. 8. b. ac. 7. f.) Inspice & fac sm exēplar qd tibi in monte monstratum est.

¶ Ca. xvi. ¶ De quattuor opertimētis tabernaculi: de tabulis & vectibus & duobus velis: de basib⁹ & quattuor colūnis. Ca. xxvi.

(A Taber-naculum) Tabernaculū vero ita facies. Decem cortinas de bysso retorta: & hyacintho ac purpura: coccoqz bis tincto: variatas ope plumario facies. Longitudo cortine vnius hēbit viginti octo cubitos: latitudo quattuor cubitoꝝ erit. Vni⁹ mensure fiēt vniuersa tentoria. Quinqz cortine sibi iungent mutuo: & alie qnqz nexu sibi coherebūt. Ansulas hyacinthinas i laterib⁹ ac summitatib⁹ facies cortinaruz vt possint inuicē copulari. (B) Quinqgenas ansulas cortina hēbit in vtraqz parte ita insertas: vt ansa ɔtra ansam veniat & altera alteri possit adaptari. Facies & qnquaginta circulos aureos qbus cortinaꝝ vela iungēda sunt: vt vnū tabernaculū fiat. Facies & saga cilicina vndecim: ad operiēdū tectū tabernaculi. Lōgitudo sagi vni⁹ habebit triginta cubitos: & latitudo qttuor. Equa erit mēsura sagoꝝ oium. E qbus qnqz iunges seorsum: & sex sibi mutuo copulabis: (C) ita vt sextū sagū i frōte tecti duplices. Facies & qnqgīta ansas in ora sagi vnius: vt ɔiūgi cū altero queāt: & qnqginta ansas in ora sagi alteri⁹: vt cū altero copulet. Facies & qnquaginta fibulas eneas qbus iungant ansas: vt vnū ex oibus opertimentū fiat. Quod aūt superfuerit in sagis que parant tecto idest vnū sagū qd amplius est: ex mediate eius operies tabernaculi posteriora: & cubitus ex vna parte pendebit: & alter ex altera q plus est in sagoꝝ longitudine vtrūqz latus tabernaculi ptegens. Facies & opertimentū aliud tecto de pellib⁹ arietū rubricatis: & sup hoc rursum aliud opimētū de hyacinthinis pellibus. (D) Facies & tabulas stātes tabernaculi de lignis sethim q singule denos cubitos i lōgitudine habeant: & in latitudine singulos ac semissem. In lateribus tabule due incastrature fient: qbus tabula alteri tabule cōnectat. Atqz in hunc modū cūcte tabule parabunt. Quaꝝ viginti erunt in latere meridiano qd vergit ad austrū: qbus qdraginta bases argenteas fundes vt bine bases singulis tabulis p duos angulos subijciant. In latere quoqz scdo tabernaculi qd vergit ad aqlonē: viginti tabule erūt: qdraginta habētes bases argenteas. Bine bases singulis tabulis supponētur. (E) Ad occidētalē vero plagā: tabernaculi facies sex tabulas & rursum alias duas q in angulis erigant post terguz tabernaculi. Erūtqz sibi ɔiūcte a deorsum vsqz ad sursum: & vna oēs cōpago retinebit. Duabus quoqz tabulis q in angulis ponēde sunt similis iūctura seruabit. Et erunt simul tabule octo bases eaꝝ argentee sedecim: duabus basibus p vnā tabulam supportatis. Facies & vectes de lignis sethim qnqz ad continendas tabulas in vno latere tabernaculi: & qnqz alios in altero: & eiusdē numeri ad occidentalē plagā: qui mittent per medias tabulas a summo vsqz ad summū. (F) Ipsas quoqz tabulas deaurabis: & fundes in eis annulos aureos per quos vectes tabulata ɔtineant: quos operies laminis aureis. Et eriges tabernaculū iuxta exemplar qd tibi in mōte mōstratū est. (Velum templi) Facies & velū de hyacintho & purpura: coccoqz bis tincto & bysso retorta opere plumario: & pulchra varietate cōtextū: quod appēdes ante quattuor colūnas de lignis sethim: que ipse quidem deaurate erūt & ha-

hebūt capita aurea:⁊ bases argēteas. Inse- B rēt aūt velū ꝗ circulos. Intra qḋ pones arcā testimonij: quo ⁊ sanctuariū ⁊ sanctuarij sanctuaria diuident. Pones ⁊ ꝓpitiatoriū sup arcā testimonij in scā scōrū: mēsamq; extra velū:⁊ ꝯ mensam candelabrum: in latere tabernaculi meridiano. Mensa eniz stabit in parte aqlonis. Facies ⁊ tētoriū in introitu tabernaculi de hyacintho ⁊ purpura coccoq; bistincto ⁊ bysso retorta ope plumario ⁊ qnq; colūnas deaurabis lignoꝝ sethim: añ qs ducet tētoriū: qꝝ erūt capita aurea ⁊ bases enee.

¶ Ca. Sū. ¶ De altari tabernaculi ⁊ atrio tabernaculi ⁊ oleo lucerne. Cap. xxvij.

A Altar' holocausti.

Facies ⁊ altare de lignis sethim qḋ habebit qnq; cubitos in lōgitudine ⁊ totidē in latitudine idest quadrū ⁊ tres cubitos in altitudine. Cornua autē per quattuor angulos ex ipso erunt:⁊ operies illud ere. Faciesq; in vsus eius lebetes ad suscipiēdos cineres ⁊ forcipes atq; fuscinulas ⁊ igniū receptacula. Oīa vasa ex ere fabricabis. Craticulaq; in modū retis eneā p cui⁹ ꝗttuor angulos erūt ꝗttuor anguli enei quos pones subt' arulam altaris. Eritq; craticula vsq; ad altaris mediū. // Facies ⁊ vectes altaris de lignis sethim duos: qs opies laminis eneis ⁊ induces p circulū: erūtq; ex vtroq; latere altaris ad portādū. Nō solidū: sz inane ⁊ cōcauū intrinsecus facies illud sic tibi in mōte monstratū est. Facies ⁊ atriū tabernaculi: in cui⁹ australi plaga ꝯ meridiem erūt tentoria de bysso retorta: centū cubitos vnū latus tenebit in longitudine: ⁊ columnas viginticū basibus totidē eneis q̄ capita cū celaturis suis habebunt argētea. Similiter ⁊ in latere aquilonis p

// 36. dis. ca. Qui ecclastici⁹ ꝯ. ec ce.

B

longū erūt tentoria centū cubitorū columne viginti:⁊ bases enee eiusdē numeri:⁊ capita earū cū celaturis suis argētea. In latitudine vo atrij qḋ respicit ad occidentē erunt tentoria p quinquaginta cubitos:⁊ colūne decem: basesq; toti- C dem. In ea quoq; atrij latitudine que respicit ad orientem: quinquaginta cubiti erunt: in quibus quindecim cubitorū tentoria lateri vno deputabūtur: columneq; tres ⁊ bases totidē ⁊ in latere altero erunt tentoria: cubitus obtinētia qndecim: columne tres ⁊ bases totidē. In introitu vero atrij fiet tētoriū cubitorū viginti ex hyacintho ⁊ purpura: coccoq; bistincto ⁊ bysso retorta ope plumario. Columnas habebit ꝗttuor: cū basibus totidē. Oēs columne atrij p circuitū vestite erunt argenteis laminis capitibus argenteis:⁊ basib⁹ eneis. In lōgitudine oc- D cupabit atriū cubitos centū: in latitudine qnquaginta: altitudo qnq; cubitorū erit. Fietq; de bysso retorta:⁊ hēbit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi in omnes vsus ⁊ cerimonias tā paxillos ei⁹ q̄z atrij ex ere facietis. // Precipe filijs isrl' vt afferant tibi oleū de arboribus oliuaꝝ purissimū: piloq; contusū vt ardeat lucerna semp in tabernaculo testimonij extra velum qḋ oppansum est testimonio:⁊ collocabunt eam aaron ⁊ filij eius vt vsq; mane luceat corā dño. Perpetu⁹ erit cultus p successiones eorū corā filijs isrl'.

Leuit. b.

¶ Ca. Sū. ¶ De vestib⁹ pontificalib⁹ ⁊ sacerdotalibus: de consecratione ⁊ oblatione ⁊ obseruantia eorum. Ca. xxviij.

A Sacerdos fit Aaron.

Applica quoq; ad te aaron fratrē tuum cum filijs suis de medio filiorū israel vt sacerdotio fungant' mihi Aaron nadab:⁊ abiu: eleazar ⁊ ithamar. Faciesq; vestes sanctam aaron fratri tuo in gloriam ⁊ decorem. Et loqueris cunctis sapiētibus corde quos repleui spiritu prudentie vt faciant vestes aaron fratri tuo in gloriam ⁊ decorem: in quibus sanctificatus ministret mihi. // Hec autē erūt vestimenta q̄ facient. Rationale ⁊ superhumerale. tunicam ⁊ lineam strictam: cidarim ⁊ baltheum. Facient fratri tuo aarō ⁊ filijs eius vestimenta sancta: vt sacerdotio fungantur mihi. Accipientq; aurum ⁊ hyacinthum ⁊ purpurā: coccumq; bis

75. d. c. ... ñ. ...

Vestimenta sacerdotalia ... // 40. ... c. j. ... 36. di. ... ecclasti... cis. ... ce.

B tinctum ⁊ byssum. Facient aūt superhumerale de auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura: coccoqȝ bis tincto ⁊ bysso retorta opere polymito. Duas horas iūctas habebit in vtroqȝ latere summitatū: vt in vnum redeāt. Ipsa quoqȝ textura ⁊ cuncta operis varietas erit ex auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura coccoqȝ bis tincto ⁊ bysso retorta. Sumesqȝ duos lapides onychinos ⁊ sculpes in eis noīa filiorū israel sex noīa in lapide vno: ⁊ sex reliqua in altero iuxta ordinem natiuitatis eorum. Opere sculptoris ⁊ celatura gēmarii sculpes eos noībus filiorum israel: inclusos auro atqȝ circūdatos: ⁊ pones i vtroqȝ latere superhumeralis memoriale filiis isrl. Portabitqȝ aarō noīa eorū corā dn̄o super vtrūqȝ humerū: ob recordationē. Facies ⁊ vncinos ex auro: ⁊

C duas catenulas auri purissimi sibi inuicē coherētes: quas inseres vncinis. Rōnale quoqȝ iudicii facies opere polymito iuxta texturā superhumeralis ex auro, hyacintho ⁊ purpura: coccoqȝ bis tincto ⁊ bysso retorta. Quadrāgulū erit ⁊ duplex. Mensuraȝ palmi habebit: tam in longitudinē q̄ in altitudine. // Ponesqȝ in eo quattuor ordines lapidū. In primo versu erit lapis sardius ⁊ topacius ⁊ smaragdus. In secūdo carbūculus ⁊ saphyrus ⁊ iaspis. In tertio ligurius achates ⁊ amatistus. In quarto chrysolitus onichinus ⁊ berillus. Inclusi auro erunt per ordines suos.

D habebūtqȝ nomina filiorū israel. Duodecim noībus celabūtur: singuli lapides nominibus singulorum per duodecim tribus. Facies in rationali catenas sibi inuicē coherētes ex auro purissimo: ⁊ duos annulos aureos quos pones in vtraqȝ rationalis summitate: catenasqȝ aureas iunges annulis q̄ sunt in marginibus eius: ⁊ ipsarū catenarū extrema duobus copulabis vncinis in vtroqȝ latere superhumeralis quod rationale respicit. Facies ⁊ duos annulos aureos quos pones in summitatibus rationalis: ⁊ i oris que e regione sunt superhumeralis ⁊ posteriora eius aspiciunt: necnō ⁊ alios duos annulos aureos qui ponendi sunt in vtroqȝ latere superhumeralis deorsum

E quod respicit contra faciem iuncture inferioris vt aptari possit cum superhumerali: ⁊ stringat rationale annulis suis cum annulis superhumeralis: vitta hyacinthina vt maneat iūctura fabrefacta ⁊ a se inuicē rationale ⁊ superhumerale nequeant separari. Portabitqȝ aaron noīa filiorum israel in rationali iudicii super pectus suū, qn̄ ingredietur sanctuariū memoriale coram domino in eternum. // Pones aūt in rationali iudicii doctrinā ⁊ veritatē: que erūt in pectore aarō quādo ingredietur corā dn̄o: ⁊ gestabit iudiciū filiorū israel in pectore suo in cōspectu dn̄i semper. Facies ⁊

F tunicā superhumeralis totā hyacinthinā: in cuius mediū supra erit capitiū ⁊ ora per gyrū eius textilis: sicut fieri solet in extremis vestiū partibus ne facile rūpantur. Deorsum vero ad pedes eiusdē tunice per circuitū quasi malapunica facies ex hyacintho ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto ⁊ bysso retorta: mixtis in medio tintinnabulis: ita vt tintinabulū sit aureū ⁊ malūpunicū: rursūqȝ tintinabulū aliud aureū ⁊ malūpunicū. Et vestietur ea aarō i offō ministerii: // vt audiatur sonitus qn̄ ingreditur ⁊ egreditur sctūariū in cōspectu dn̄i ⁊ non moriatur. Facies ⁊ laminā de auro purissimo: in qua sculpes opere celatoris sanctū dn̄o. Ligabisqȝ eam vitta hyacinthina: ⁊ erit super thyarā imminēs fronti pontificis. Portabitqȝ aaron iniquitates eorum que obtulerunt ⁊ sanctificauerunt filii isrl: in cunctis muneribus ⁊ donariis suis. Erit aūt lamina semper in fronte eius: vt placatus sit ei dn̄s. Stringesqȝ tunicam bysso ⁊ thyaram byssinam. Facies ⁊ baltheum opere plumarii. Porro filiis aaron tunicas lineas parabis: ⁊ balteos ac thiaras in gloriam ⁊ decorem. Vestiesqȝ his oībus aaron fratrem tuū ⁊ filios eius cū eo: ⁊ cūctorum consecrabis manus: sanctificabisqȝ illos vt sacerdotio fungantur mihi. Facies ⁊ feminalia linea vt operiant carnē turpitudinis sue a renibus vsqȝ ad femora: ⁊ vtentur eis aarō ⁊ filii eius qn̄ ingredientur tabernaculum testimonii: vel qn̄ appropinquāt ad altare vt ministrēt in sanctuario: ne iniquitatis rei moriantur. Legitimū sempiternū erit aarō ⁊ semini eius post eum.

¶ Ca. Sū. ¶ De cōsecratione: oblatione ⁊ obseruantia eorum. Ca. xxix.

Sed ⁊ hoc facies vt mihi i sacerdotio cōsecrentur. Tolle vitulū de armēto: ⁊ arietes duos immaculatos panesqȝ azimos ⁊

// 26. di. ca. eccl'ia sticis. 9. cccc.

// Eccl'ia. 45. b. Dis. 43. ca. sit rector. Et. bienno⁊ si ⁊. Et. in exodo.

A Cōsecratio aarō ⁊ filiorū eius.

crustulā absq3 fermento:q̄ conspersa sint oleo:lagana quoq3 azyma:oleo lita. De simila triticea cūcta facies:⁊ posita in canistro offeres. Uitulū aūt ⁊ duos arietes:⁊ aaron ac filios eius applicabis ad ostiū tabernaculi testimonij. Cūq3 laueris p̄rem cū filijs suis aq̄:indues aaron vestimētis suis idest linea ⁊ tunica ⁊ superhumerali ⁊ rōnali qd̄ p̄stringes balteo:⁊ pones thyarā i capite ei⁹: ⁊ laminā scā3 sup thyara3

B

⁊ oleum vnctionis fundes super caput eius:atq3 hoc ritu p̄secrabit. Filios quoq3 illius applicabis ⁊ indues tunicis lineis:cingesq3 baltheo aarō scilicet ⁊ liberos eius:⁊ impones eis mitras:eruntq3 sacerdotes mihi religione perpetua. Postq̄3 initiaueris manus eorū:applicabis ⁊ vitulū corā tabernaculo testimonij.

Leui.1.b

Imponētq3 aaron ⁊ filij ei⁹ manus sup caput illius:⁊ mactabis eū in p̄spectu dn̄i:iuxta ostiū tabernaculi testimonij. Sūptūq3 de sanguine vituli:pones sup cornua altaris digito tuo:reliquū autem sanguinē fundes iuxta basim eius.

Leui.3.a.

//Sumes ⁊ adipem totū q operit intestina ⁊ reticulū iecoris ac duos renes:⁊ adipē qui sup eos est:⁊ offeres incēsum sup altare:

C

Carnes vero vituli ⁊ coriū ⁊ fimū cōbures foris extra castra:eo q̄ p̄ peccato sit. Unū quoq3 arietē sumes sup cuius caput ponēt aaron ⁊ filij eius manus. Quē cū mactaueris tolles de sanguine ei⁹:⁊ fundes circa altare. Ip̄3 aūt arietē secabis in frusta:lotaq3 intestina ei⁹ ⁊ pedes pones sup concisas carnes:⁊ super caput illius:⁊ offeres totum arietē in incensum sup altare. Oblatio est dn̄o//odor suauissim⁹ victime dn̄i.

De cō. di.2.ca. nō oportet.

Tolles quoq3 arietē alterū:sup cuius caput aaron ⁊ filij ei⁹ ponēt manus. Quē cū imolaueris:sumes de sanguine ei⁹:⁊ pones super extremū auricule dextre aarō:⁊ filiorū eius ⁊ sup pollices manus eorū3 ac pedis dextri:fundesq3 sanguinē super altare per circuitū.

D

M4.di. §.i.i.p. gr.96.di. ca.si imperator.

//Cūq3 tuleris de sanguine q est super altare:⁊ de oleo vnctionis asperges aaron:⁊ vestes ei⁹ filios ⁊ vestimenta eorū. Cōsecratisq3 ipsis ⁊ vestibus tolles adipē de ariete ⁊ caudā ⁊ aruinā que operit vitalia:ac reticulū iecoris ⁊ duos renes atq3 adipem q super eos est:armūq3 dextrū eo q̄ sit aries p̄secratiōis:tortāq3 panis vnius crustulam p̄spersam oleo laganū3 de canistro azymorum:quod positum est in cōspectu dn̄i:ponesq3 oīa sup manus aaron ⁊ filiorū eius:⁊ scificabis eos eleuās corā dn̄o. Suscipiesq3 vniuersa de manib⁹ eorū:⁊ incēdes sup altare in holocaustu3:

E

odorē suauissimū in conspectu dn̄i:quia oblatio eius est. Sumes quoq3 pectusculū de ariete:quo initiatus est aaron:sctificabisq3 illud eleuatū corā dn̄o:⁊ cedet in p̄tē suā. Scificabisq3 ⁊ pectusculū cōsecratū ⁊ armū quē de ariete separasti:quo initiatus est aaron ⁊ filij eius:cedentq3 in p̄tē aaron ⁊ filiorū eius iure perpetuo a filijs israel:q2 primitiua sunt ⁊ initia de victimis eorū pacificis q̄ offerunt dn̄o. Uestē aūt sanctā q̄ vtetur aaron:hēbūt filij ei⁹ post eū vt vngant in ea:⁊ p̄secrent man⁹ eorū. Septē diebus vtet illa qui pōtifex p eo fuerit p̄stitutus de filijs eius:⁊ q ingrediet tabernaculū testimonij vt ministret in sanctuario.

F

Arietem aūt p̄secrationis tolles:⁊ coques carnes eius in loco scō: quibus vescet aaron ⁊ filij eius. Panes quoq3 qui sunt in canistro in vestibulo tabernaculi testimonij comedēt:vt sit placabile sacrificiū ⁊ sanctificent offerentiu3 manus. Alienigena non vescetur ex eis: quia sancti sunt. Q2 si remanserit de carnibus consecratis siue de panibus vsq3 mane:cōbures reliqas igni. Nō comedētur: q2 sanctificata sunt. Omnia que precepi tibi facies sup aaron ⁊ filijs eius. Septem dieb⁹ p̄secrabis manus eorū ⁊ vitulū pro peccato offeres p singulos dies ad expiandū.

Altare consecrat

Mūdabisq3 altare cū imolaueris expiationis hostiā:⁊ vnges illud in scificationē. Septē diebus expiabis altare ⁊ sanctificabis: ⁊ erit sanctū sanctorū. Oīs q tetigerit illud sanctificabit. Hoc est quod facies in altari.

G

Agnos anniculos duos per singulos dies iugiter:vnū agnū mane ⁊ alterū vespere:decimā partē simile p̄sperse oleo tuso:qd̄ habeat mensuram quarta3 partem hin:⁊ vinum ad libandū eiusdē mensure in agno vno. Alterū vero agnū offeres ad vesperā iuxta ritum matutine oblationis:iuxta ea que diximus in odorē suauitatis. Sacrificiū est dn̄o deo oblatione perpetua in generationes vestras: ad ostiū tabernaculi testimonij corā dn̄o vbi p̄stituam vt loquar ad te:ibiq3 p̄cipiam filijs israel:⁊ sanctificabitur altare i

gloriam

gloria mea. Sanctificabo et tabernaculū testimonij cum altari: et aarō cū filijs suis: vt sacerdotio fungant̄ mihi. Et habitabo in medio filioꝝ israel: eroq; eis deus: et scient quia ego dñs deus eoꝝ: qui eduxi eos de terra egypti: vt manerē inter illos: ego dominus deus ipsorum.

¶ Capituli Summariū. ¶ De altari: de ppli mādato: de labio eneo: de confectione vnctionis et thymiamatis. Ca. xxx

A — Altare i[n]censi. // De q̄se. posti. j. c. illa vice in gl.

Facies q̄z altare ad adolēdū thymiama de lignis sethim hñs cubitū lōgitudinis: et alterū latitudinis idest quadrangulū et duos cubitos in altitudine. Cornua ex ipso procedēt. Vestiesq; illud auro purissimo tam craticulam eius q̄ parietes p circuitū et cornua. Faciesq; ei coronā aureolā per gyrū: et duos annulos aureos sub corona p singula latera: vt mittant̄ in eos vectes et altare portet̄. Ipsos quoq; vectes facies de lignis sethim et inaurabis. Ponesq; altare cōtra velū qd̄ ante arcam pendet testimonij corā ppiciatorio quo tegit̄ testimonium: vbi loq̄r tibi. Et adolebit incensū super eo aaron suaue fragrans. Mane qñ componet lucernas incēdet illud: et qñ collocat eas ad vesperū vret thymiama sempiternū corā dño in generationes vestras. Non offerētis sup eo thymiama cōpositionis alterius: nec oblationē et victimā: nec libabitis. B Et deprecabit̄ aaron sup cornua eius semel p annū in sanguine qd̄ oblatum est p peccato: et placabit sup eo in gñationibus vestris. Sctm̄ sctoꝝ erit dño. Locutusq; est dñs ad moysen: dicēs. (Nūe. I. a) // Quādo tuleris summā filiorū israel iuxta numerū: dabunt singuli p̄ciū pro animabus suis dño: et non erit plaga in eis cū fuerint recēsiti. Hoc aūt dabit omnis qui trāsit ad nomē: dimidiū sicli iuxta mēsurā tēpli. // Siclus viginti obolos habet. Media pars sicli offeretur dño. Qui habetur in numero a viginti annis et supra dabit p̄ciū. Diues nō addet ad medium sicli: et paup nihil minuet. Susceptāq; pecuniā q̄ collata est a filijs isrl̄ trades in vsus tabernaculi testimonij: vt sit monimētum eoꝝ corā dño et ppiciet̄ aiabus eoꝝ. Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. // Facies et labiū eneū cū basi sua ad lauādū: ponesq; illud inter tabernaculū testimonij et altare. // Et missa aq̄ lauabūt in ea aaron et filij ei' man' suas ac pedes qñ ingressuri sūt tabernaculū testimonij: et qñ accessuri sūt ad altare vt offerāt in eo thymiama dño: ne forte moriant̄: Legitimū sempiternū erit ipsi et semini eius p successiones. Locutusq; est dño ad moysen: dicēs. Sume tibi aromata p̄me myrrhe et electe qngētos siclos et cynamomi mediū idest ducētos qnq̄ginta siclos: calami similr̄ ducentos qnquaginta siclos: casie aūt qngentos siclos in pōdere sanctuarij: oleū de oliuetis mēsurā hin. // Faciesq; vnctionis oleum sctm̄ vnguētū cōpositū ope vnguentarij: et vnges ex eo tabernaculū testimonij et arcā testamētū: mēsāq; cū vasis suis: cādelabrū et vtēsilia eius altaria thymiamatis et holocausti et vniuersā suppellectilē q̄ ad cultū eoꝝ ptinet: sanctificabisq; oia: et erūt scta sctoꝝ. Qui tetigerit ea: sctificabit̄. D Aarō et filios ei' vnges: sctificabisq; eos vt sacerdotio fungant̄ mihi. Filijs q̄q; isrl̄ dices. Hoc oleū vnctionis sctm̄ erit mihi in gñationes vr̄as. Caro hoīs non vnget̄ ex eo: et iuxta cōpositionē eius non facietis aliud: quia sanctificatū est: et sctm̄ erit vobis. Hō qcūq; tale cōposuerit et dederit ex eo alieno exterminabit̄ de populo suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume tibi aromata: stacten et onychā: galbanū boni odoris: et thus lucidissimū. Equalis ponderis erūt oia. Faciesq; thymiama cōpositū ope vnguētarij mixtū diligēter et purū et sctificatiōe dignissimū. Cūq; in tenuissimū puluerē vniuersa contuderis: pones ex eo corā tabernaculo testimonij: in quo loco apparebo tibi. Sctm̄ sctoꝝ erit vobis thymiama. Tales cōpositiones nō facietis in vsus vr̄os: quia sanctū est domi

Leu. 27. c. Nūe. 3. g. ez. c. 45. d.
Mare eneū. 3. R. // 36. d. c. ecclesiasticis. g. ec. cc infi.
C — infra 40. d
Oleū vnctionis. — infra 40. b
Thymiama.

no. Homo qcūq3 fecerit simile: vt odore illius perfruaē: peribit de populis suis.

¶ La. xxxi. ¶ De euocatiōe beseleel magistri tabernaculi: et ooliab socij eius: obseruantia sabbati: et datē tabule. Cap. xxxi.

A — Artifex eligit infra.25.d.

Locutusq3 est dñs ad moysen: dicēs. Ecce vocaui ex noie beseleel filiū huri filij hur de tribu iuda: et impleui eū spū dei sapiā et intelligētia et sciā in oi opere ad excogitādū qcqd fabrefieri pōt ex auro et argēto et ere marmore et gēmis et diuersitate lignoꝝ. Dediq3 ei sociū ooliab filiū achisamech de tribu dan. Et in corde oīs eruditi posui sapiam // vt faciāt cuncta q̄ precepi tibi: tabernaculū federis et arcā testimonij: et ppitiatoriū qđ sup eā est: et cūcta vasa tabernaculi mēsamq3 et vasa eius: cādelabrū purissimū cū vasis suis: et altaria thymiamatis et holocausti et oīa vasa eoꝝ: labiū cū basi sua: vestes sanctas in ministerio aarō sacerdoti et filijs eius: vt fungantur officio suo in sacris: oleū vnctionis et thymiama aromatū in sanctuario. Oīa que precepi tibi facient. Et locutus est dñs ad moysen: dicēs. Loquere filijs israel: et dices ad eos. // Uidete vt sabbatū meū custodiatis: qꝛ signū est inter me et vos in generationibus vr̄is: vt sciatis qꝛ ego dñs q sanctifico vos. Custodite sabbatū meū. Sāctū est. n. vobis. Qui polluerit illud: morte moriaē. Qui fecerit in eo opus: peribit aīa illius de medio ppli sui. Sex diebus facietis opus: in die septimo sabbatū est requies sancta dñi. Oīs q fecerit opus in hac die: morieē. Custodiāt filij isrl sabbatū: et celebrēt illud in generationibus suis. Pactū est sempiternū inter me et filios israel: signūq3 ppetuū. // Sex. n. diebus fecit dñs celū et terrā: et in septimo ab oi ope cessauit. // Deditq3 dñs moysi cōpletis huiuscemodi sermonibus in mōte synai duas tabulas testimonij lapideas: scriptas digito dei.

Marginalia: B — de cōse. di.j.ca.2. in prin. De sacra vnctione ca. vnico gnare ß. — C — sup.20.b. — D — Gen.1.d. sup.24.c. infra.32.d.

¶ La. xxxij. ¶ De adoratiōe vituli et ira dei de fractiōe tabulaꝝ: de cōtritiōe et occisiōe .xxiij. milliū. Moyses rogaturus deū montem ascendit. Cap. xxxij.

A — ydolatria ppli i vitulo cōflatili actu.7.c.

Uidens aūt pplus q moram faceret moyses descēdēdi de mōte: cōgregatus aduersus aaron dixit. // Surge fac nobis deos: q nos pcedāt. Moysi. n. huic viro q nos eduxit de terra egypti ignoram⁹ qđ acciderit. Dixitq3 ad eos aaron. Tollite inaures aureas de vxorū filiorūq3 et filiaꝝ vestraꝝ auribus et afferte ad me. Fecit pplus que iusserat: deferēs inaures ad aaron. Quas cū ille accepisset: formauit opere fusorio: et fecit ex eis vitulū cōflatilem. Dixerūtq3. // Hi sunt dij tui israel qui te eduxerunt de terra egypti. Quod cū vidisset aarō: edificauit altare corā eo: et preconis voce clamauit dicēs. Cras solēnitas dñi est. Surgētesq3 mane obtulerūt holocausta et hostias pacificas. // Et sedit ppls manducare et bibere: et surrexerunt ludere. Locutus est aūt dñs ad moysen: dicēs. // Uade et descēde: peccauit ppls tuus quē eduxisti de terra egypti. Recesserūt cito de via quā ostēdisti eis. Fecerūtq3 sibi vitulū cōflatilē et adorauerūt atq3 imolantes ei hostias dixerunt. // Isti sunt dij tui israel: q te eduxerūt de terra egypti. Rursumq3 ait dñs ad moysen. Cerno q populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt irascaē furor meus cōtra eos et deleā eos: faciāq3 te in gentē magnā. Moyses aūt orabat dominū deū suū dicēs. Cur domine irascitur furor tuus cōtra populū tuū quē eduxisti de terra egypti: in fortitudine magna et in manu robusta? // Ne q̄so dicāt egyptij callide eduxit eos, vt interficeret in montibus: et deleret e terra. Quiescat ira tua: et esto placabilis super nequitia populi tui. Recordare habraā et isaac et israel seruoꝝ tuoꝝ: qbus iurasti per temetipsum dicēs. Multiplicabo semen vestrum sicut stellas celi: et vniuersā terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro: et possidebitis eā semp. Placatusq3 est dominus ne faceret malū qđ locutus fuerat aduersus populum suū. Et reuersus est moyses de monte, portās duas tabulas testimonij in manu sua: scriptas ex vtraq3 parte et factas opere domini. Scriptura quoq3 dei erat sculpta in tabulis. Audiens autē Josue tumultū populi vociferātis: dixit ad moysen. Ululatus pugne auditur in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortantiū ad pugnam: neq3 vociferatio compellētium ad fugas: sed vocem cantantiū ego audio. Cūq3 appropinquasset ad castra: vidit vitulum et choros. // Iratusq3 valde proiecit de manu tabulas et cōfregit eas ad radicem montis. Arripiensq3 vitulū quem

Marginalia: re p... fri 4.c... termin... re 1.9... lijs in... mēdan... in glo. — B — 1.coz. 10.b — Deu.9... — 3.re.12 — C — Nu.14 — Erict... us q̄dri... gā pm⁹ excogit... uit et ar... gētum inuenit. — D — Tabule testamenti prime. — 76. di. ca. Ieiunii quarti. — E

fecerāt cōbussit ⁊ cōtriuit vsq₃ ad puluerem quē sparsit in aquā: ⁊ dedit ex eo potum filijs israel. Dixitq₃ ad aaron. Quid tibi fecit hic populus: vt induceres super eum peccatū maximū? Cui ille respondit. Ne indignetur dn̄s meus. Tu enim nosti populū istū: ꝙ pronus sit ad malū. Dixerunt mihi. Fac nobis deos qui nos precedāt. Huic enim moysi qui nos eduxit de terra egypti: nescim⁹ qd' acciderit. Quib⁹ ego dixi. Quis vestrū h₃ aurum? F Tulerūt ⁊ dederunt mihi: ⁊ ꝓieci illō in ignē: egressusq₃ est hic vitulus. Vidēs ergo moyses populū ꝙ esset nudatus: spoliauerat eni₃ eū aaron ꝓpter ignominiā sordis ⁊ inter hostes nudū cōstituerat: ⁊ stans in porta castrorū ait. Si qs est dn̄i iungatur mihi. Cōgregatiq₃ sunt ad eū oēs filij leui. Quib⁹ ait. Hec dicit dn̄s de⁹ israel. Ponat vir gladium super femur suū. Ite ⁊ redite de porta vsq₃ ad portas per mediū castrorū: ⁊ occidat vnusq₃q₃ fratrem suum ⁊ amicū ⁊ ꝓximū suū. Feceruntq₃ filij leui iuxta sermonē moysi: cecideruntq₃ in die illa quasi vigintitria millia hominū. Et ait moyses. Consecrastis manus vestras hodie dn̄o: vnusquisq₃ in filio ⁊ in fratre suo: vt detur vobis benedictio. G Facto autē altero die: locut⁹ est moyses ad populū. Peccastis peccatū maximū. Ascendā ad dn̄m: si quo modo quero eū deprecari pro scelere vestro. Reuersusq₃ ad dn̄m ait. Obsecro: peccauit ppl's iste pctm̄ maximū: feceruntq₃ sibi deos aureos. Aut dimitte eis hāc noxā: aut si nō facis dele me de libro tuo quem scripsisti. Cui rn̄dit dn̄s. Qui peccauerit mihi: delebo eū ō libro meo. Tu āt vade: ⁊ duc ppl'm istū quo locut⁹ su₃ tibi. Angelus me⁹ ꝑcedet te. Ego aūt in die vltionis visitabo ⁊ hoc pctm̄ eorū. Percussit aūt dn̄s ppl'm ꝓ reatu vituli: quē fecerat aaron.

¶ Ca. Sū. ¶ Ppl's ornatū ponit tabnaculū ex castra tetēdit: dn̄s in colūna loqt moysi: faciē dn̄i petit videre. Ca. xxxiij.

A Locutusq₃ ē dn̄s ad moysen: dicēs. Vade ascēde de loco isto tu ⁊ ppl's tu⁹ quē eduxisti de terra egypti: in terrā quā iuraui habraā isaac ⁊ iacob: dicens. Semini tuo dabo eā. Et mittā ꝓcursorē tui āgelū vt eijciā chananeū ⁊ amorreū ⁊ etheū ⁊ phereseū ⁊ eueū ⁊ iebuseū: ⁊ intres in terrā fluētē lacte ⁊ melle. Nō eni₃ ascēdā tecū: q₂ ppl's dure ceruicis est: ne forte disperdā te in via. Audiēsq₃ ppl's sermonē hūc pessimū luxit: ⁊ nullus ex more indut⁹ ē cultu suo. Dixitq₃ dn̄s ad moysen. Loquere filijs isrl'. Ppl's dure ceruicis es: sēl ascēdā in medio tui: ⁊ delebo te. Iā nūc depōe ornatū tuū: vt sciā qd faciā tibi. B Deposuerūt ergo filij isrl' ornatū suū a mōte oreb. Moyses q₃q₃ tollēs tabnaculū: tetēdit ex castra ꝓcul: vocauitq₃ nomē ei⁹ tabnaculū federis. Et oīs ppl's q habebat aliq₃ qōnē: egrediebat ad tabnaculū federis ex castra. Cūq₃ egrederet moyses ad tabnaculū: surgebat vniuersa plebs: ⁊ stabat vnusq₃q₃ in ostio papylionis sui: respiciebātq₃ tergū moysi donec ingrederet tētoriū. Ingresso āt illo tabnaculū federis: dscēdebat colūna nubis: ⁊ stabat ad ostiū: Loqbatq₃ dn̄s cū moyse cernētib⁹ vniūsis: ꝙ colūna nub' staret ad ostiū tabnacli. Stabātq₃ ⁊ ipsi ⁊ adorabāt p fores tabnaclo₄ suo₄. Loqbat āt dn̄s ad moysen facie ad faciē: sicut solet loq hō ad amicū suū. Cūq₃ ille reuerteret i castra: minister ei⁹ iosue fili⁹ nun puer nō recedebat ō tabnaclo. Dixit āt moyses ad dn̄m. Precipis vt educā ppl'm istū: ⁊ nō idicas mihi quē missur⁹ sis mecū: pñti cū dixeris noui te ex noīe: ⁊ inuenisti grā₃ corā me. Si ḡ iueni grā₃ ī cōspcū tuo: ostēde mihi faciē tuā: vt sciā te ⁊ iueniā grā₃ añ oculos tuos. Respice ppl'm tuū gētē hāc. Dixitq₃ dn̄s. Facies mea ꝑcedet te: ⁊ requiē dabo tibi. Et ait moyses. Si nō tu ipse ꝑcedas ne educas nos ō loco isto. In q.n. scire poterim⁹ ego ⁊ ppl's tu⁹ inuēisse nos grā₃ in cōspcū tuo: nisi ābulaueris nobiscū: vt glificemur ab oīb⁹ pplis q hitāt sup terrā. Dixit āt dn̄s ad moysē. Et vbū istō qd locut⁹ es faciē. Inuēisti.n. grā₃ corā me ⁊ teipm̄ noui ex noīe. Qui ait. Ostēde mihi gliā₃ tuā. Rn̄dit. Ego ostēdā oē bonū tibi ⁊ vocabo i noīe dn̄i corā te: ⁊ miserebor cui voluero: ⁊ clemēs ero i quē mihi placuerit. Rursūq₃ ait. Nō poteris videre facie₃ meā. Non.n. videbit me hō ⁊ viuet. Et ite₄. Ecce igr ē loc⁹ apō me: ⁊ stabis sup petrā. Cūq₃ trāsibit glia mea: ponā te i foramie petre: ⁊ ꝓtegā dext'a mea donec trāseā. Tollāq₃ manū meā: ⁊ videbis posteriora mea: faciē aūt meā videre nō poteris. D

Marginalia: Herculeꝰ prim⁹ argiuus vir dect⁹ claret. — Sup.20. — Interfectio facta pp vitulū conflatilem Nu.25.a. — sup.23.c. — ss.di.c. j.v. Nōne — 36.di.c. si.xi.q.3. ca. summope v. hic est: ⁊ p archi. De re Judi.lib.vj. Nūe.12. — s.q.j.c. Moyses C De.pe.di. 2.ca. Et cognouerūt.§. Ite oppo nit.v.q modo. autem. — Ro.9.ca. Joā.17.d 24.q.i.c q: ex sola v. ī petra. s.q.j.ca. moyses i glo.y. sup.c.14.

¶ Ca. Sũ. ¶ De renouatione tabularũ: dñs corã moyse trãsit: et nõ ꝑnicida societa te gerit. Repetitio de p̃mogenitis redimẽ dis: de sabbo: de trib⁹ tpib⁹ ãni: de fermen to: de victimis: de hedo nõ coquẽdo: descẽ dit ð mõte cornut⁹: velat faciẽ. Ca. xxxiiij.

¶ Deu. io. a Tabule legis se cunde.

Ac deinceps precide ait: tibi duas tabulas lapideas instar prioꝝ: ⁊ scribã sup eas vba q̃ habuerũt tabule q̃s fregisti Esto parat⁹ mane vt ascẽdas statĩ in mõ tẽ synai: stabisq; mecũ sup verticẽ mõtis. Nullus ascẽdat tecũ: nec videat q̃spiã per totũ mõtẽ: boues q̃z ⁊ oues nõ pascãt ꝯtra. Excidit ergo duas tabulas lapideas q̃les ãtea fuerãt: ⁊ ð nocte ꝯsurgẽs ascẽdit in mõ tẽ synai sicut p̃cepat ei dñs portã secũ tabu las. Cũq; descẽdisset dñs p nubẽ: stetit moyses cũ eo: inuocãs nomẽ dñi. Quo trã seũte corã eo: ait. Dñator dñe de⁹: miseri cors ⁊ clemẽs: patiẽs ⁊ multe miſatõis ac verax: qui custodis miã in milia: q auffers iniq̃tatẽ ⁊ scelera atq; pctã: nullusq; apd te p se inocẽs ẽ: q reddis iniq̃tatẽ patrũ filijs ac nepotib⁹ in tertiã ⁊ quartam ꝓge niẽ. Festinusq; moyses curuat⁹ est ꝓn⁹ in terrã: ⁊ adorãs ait. Si inueni grãz in ꝯspectu tuo dñe obsecro vt gradiaris no biscũ. Pplus. n. dure ceruicis est: vt aufe ras iniq̃tates nr̃as atq; pctã: nosq; possi deas. Rñdit dñs. Ego inibo pactũ vidẽti bus cũctis: signa faciã q̃ nũq; visa sunt su per terrã nec in vllis gẽtib⁹: vt cernat po pulus iste in cui⁹ es medio: op⁹ dñi terri bile qð facturus sum. Obs̃ua cũcta q̃ ho die mãdaui tibi. Ego ipse eijciã ante fa ciẽ tuã ammorreũ ⁊ chananeũ ⁊ etheũ: phereseũ quoq; ⁊ eueũ ⁊ iebuseũ. Caue ne vnq̃ cũ habitatorib⁹ terre illi⁹ iungas amicitias que sint tibi in ruinaz. Sz ⁊ aras eoꝝ destrue ꝯfringe statuas: lucosq; succide. Noli adorare deũ alienũ. Dñs ze lotes nomẽ ei⁹: de⁹ ẽ emulator. Ne ineas pactũ cũ hoib⁹ illaꝝ regionũ: ne cũ forni cãti fuerint cũ dijs suis ⁊ adorauerit si mulachra eoꝝ: vocet te q̃spiã vt comedas de imolatis. Nec vxorẽ de filiab⁹ eoꝝ acci pies filijs tuis: ne postq̃ ipse fuerint forni cate: fornicari faciãt ⁊ filios tuos in deos su os. Deos cõflatiles nõ facies tibi. Solẽni tatẽ azymoꝝ custodies. Septẽ dieb⁹ vesce ris azymis sicut p̃cepi tibi in tpe mẽsis nouoꝝ. Mẽse. n. verni tpis egressus es ð egypto. Oẽ qð aperit vulua generis ma sculini: meũ erit. De cũctis animãtib⁹: tã de bob⁹ q̃ȝ de ouib⁹ meũ erit. Primo genitũ asini redimes oue. Si autem nec preciũ ꝓ eo dederis: occidetur. Primo genitũ filioꝝ tuoꝝ redimes nec appare bis in ꝯspectu meo vacu⁹. Sex dieb⁹ ope raberis: die septio cessabis arare ⁊ metere. Solẽnitatẽ hebdomadaꝝ facies tibi ipri mitijs frugũ messis tue triticee: ⁊ solẽni tatẽ qñ redeũte ãni tpe cũcta ꝯdunt. Tri bus tpib⁹ ãni apparebit oẽ masculinũ tuũ in ꝯspectu oipotẽtis dñi dei israel. Cum eni tulero gẽtes a facie tua ⁊ dilatauero terminos tuos: nullus insidiabit terre tue ascẽdẽte te ⁊ apparente in ꝯspectu dñi dei tui ter in ãno. Nõ imolabis sup fermẽto sanguinẽ hostie mee: neq; residebit ma ne de victimis solemnitatis phase. Pri mitias frugũ terre tue offeres in domo dñi dei tui. Nõ coques hedũ in lacte ma tris sue. Dixitq; dñs ad moysen. Scri be tibi vba hec: qb⁹ ⁊ tecũ ⁊ cũ isrl̃ pepigi fedus. Fuit ergo ibi cũ dño moyses q̃ draginta dies ⁊ q̃draginta noctes. Panẽ nõ comedit ⁊ aquã nõ bibit: ⁊ scripsit in tabulis vba federis decẽ. Cũq; descẽderet moyses de monte synai: tenebat duas ta bulas lapideas testimonij: ⁊ ignorabat q cornuta eẽt facies sua: ex ꝯsortio ſmonis dñi. Uidẽtes aũt aaron ⁊ filij isrl̃ cornu tã moysi faciẽ: timuerunt ꝓpe accedere. Uocatiq; ab eo reuersi sunt tã aaron q̃ȝ p̃ncipes sinagoge. Et postq̃ locut⁹ ẽ ad eos venerũt ad eũ ẽt oẽs filij isrl̃. Quib⁹ p̃ce pit cũcta q̃ audierat a dño in mõte synai Impletisq; ſmonib⁹ posuit velamẽ sup faciẽ suã. Qui ingressus ad dñm ⁊ loquẽs cũ eo auferebat donec exiret: ⁊ tũc loq̃bat ad filios israel oĩa q̃ sibi fuerãt imperata.

Marginal notes (left): Anthe⁹ libycus vir doc tissim⁹ claret. — ¶ Hie. 32. C. de pe. d. 4. c. qd ẽ. B — Deu. 7. a

Marginal notes (right): Prec pta leg lia. — 3. Re 11. a — 32. q. 4 sic̃ scim 26. q. 2 cañ. — Sit a C 35. q. 1 q aut. In le sup. Luc. sup. c. De vi c. mag Eccl. iv — D sup. 23 deu. 14 sup. 24 De ꝯ. 3 5. c. qdr gesima Et. 37. d c. legam — 2. cor. 3.

Qui videbant faciem egredientis moysi esse cornutam: sed operiebat ille rursus faciem suam si quando loquebatur ad eos.

¶ Ca. Sū. ¶ Moyses mādat sabbatū custodiri. Petit pmitias & donaria: & interrogat qs sapiens operarius. Populus offert que petita sunt. Moyses ait. Ecce vocauit dns beseleel. Cap. xxxv.

A Gitur ꝯgregata oī turba filioꝝ israel dixit ad eos: hec sunt q̄ iussit dns fieri. Sex dieb⁹ facietis op⁹. Septim⁹ dies erit vobis scūs: sabbatū & requies dni. Qui fecerit op⁹ in eo: occidet. Nō succēdetis ignē in oib⁹ habitaculis vrīs p diē sabbati. Et ait moyses ad oēm cateruā filioꝝ israel. Iste est smo quē pcepit dns: dicēs. Separate apd vos pmitias dno. Ois voluntari⁹ & pno aio offerat eas dno. Aurū & argētū & es: hyacinthuz, & purpurā: coccūq3 bis tinctū & byssuz: pilos capraꝝ: pellesq3 arietū rubricatas & hyacinthinas: ligna sethim & oleū ad luminaria cōcinnāda: & vt ꝯficiat vnguētū & thymiama suauissimū lapides onychinos & gēmas ad ornatū superhumeralis & rōnalis. Quisquis vestrū sapiēs est veniat & faciat qḋ dns īperauerat tabernaculū. s. & tectuz ei⁹ atq3 operimētū ānulos & tabulata cū vectib⁹: paxillos & bases: arcaz & vectes: ppitiatoriū: & velū qḋ ante illud oppādit: mēsam cū vectib⁹ & vasis & ppōnis panib⁹: cādelabꝛū ad luminaria sustētāda: vasa illi⁹ & lucernas & oleū ad nutrimēta igniū: altare thymiamatis: & vectes & oleū vnctiōis & thymiama ex aromatib⁹: tentoꝛiuz ad ostiū tabernaculi: altare holocausti & craticulā ei⁹ eneā cū vectib⁹ & vasis suis: labꝛū & bases ei⁹: cortinas atrij cū colūnis & basibus: tētoꝛiū in foꝛib⁹ vestibuli: paxillos tabernaculi atrij cuz funiculis suis: vestimēta quoꝝ vsus ē in ministerio sanctuarij. Vestes aaron pōtificis ac filioꝝ ei⁹: vt sacerdotio fungant mihi. Egressaq3 ois multitudo filioꝝ isrl de cōspectu moysi: obtulerūt mēte pmptissima atq3 deuota pmitias dno: ad faciēdū op⁹ tabernaculi testimonij. Quicqd ad cultuz & ad vestes sanctas necius erat: viri cū mulierib⁹ pbuerūt armillas & inaures ānulos & dextralia. Oē vas aureū in donaria dni separatū est. Si qs hēbat aurū: hyacinthū & purpurā coccūq3 bis tinctū: byssuz & pilos capraꝝ: pelles arietū rubricatas & hyacinthinas argēti & auri eris q3 metalla obtulerunt dno lignaq3 sethim in varios vsus. Sz & mulieres docte q̄ neuerāt dederūt hyacinthū purpurā ac vermiculū ac byssuz & pilos capraꝝ: spōte ppria cūcta tribuētes. Pricipes vo obtulerūt lapides onychinos: & gēmas ad superhūerale & rōnale. Aromataq3 & oleū ad luminaria cōcinnāda & pparādū vnguētū ac thimiama odoꝛis suauissimi cōponēdū. Oēs viri & mulieres mēte deuota obtulerūt donaria: vt fierēt opa q̄ iusserat dns p manū moysi. Cūcti filij isrl voluntaria dno dedicauerūt. Dixitq3 moyses ad filios israel. Ecce vocauit dns ex noie beseleel filiū huri filij hur de tribu iuda: impleuitq3 eū spiritu dei: sapia & intelligētia & scia & oī doctrina: ad excogitādū & faciēdū op⁹ in auro & argēto & ere & ferro: sculpēdisq3 lapidibus & ope carpētario. Quicqd fabre adinueniri pōt: dedit in corde eius. Ooliab quoq3 filiū achisamech de tribu dan ambos erudiuit sapiētia: vt faciāt opa abietarij polymitarij ac plumarij de hyacintho & purpura coccoq3 bis tincto & bysso: & texant omnia ac noua queq3 repiāt.

¶ Ca. Sū. ¶ Plus offert ppls q̄ sit necesse. Fit op⁹ tabernaculi. s. decez cortine & & qnquaginta anse: & qnq̄ginta saga: qnquaginta fibule: fiunt operimēta tabernaculi. Tabule bases vectes circula & velū & entoꝛiū & colūne quinq3. Cap. xxxvi.

F Ecit ergo beseleel & ooliab & ois vir sapiēs qb⁹ dedit dns sapiaz & itellm vt scirēt fabre opari que in vsu sanctuarij necia sunt & q̄ pcepit dns. Cunq3 vocasset eos moyses & oēz eruditū virū cui dederat dns sapiam & q spōte sua obtulerāt se

Margin notes: Oblatio fabri tabernaculi. Sup. 25. a — Sup. 31. a. Opari⁹ sapiens vocat.

ad faciendū opꝰ: tradidit eis oīa donaria filioꝝ israel. Qui cū instarēt operi quotidie mane vota ppls offerebat. Unde artifices venire cōpulsi dixerunt moysi. Plus offert ppls q̄ necessariū est. Jussit ergo moyses pconis voce cātari. Nec vir nec mulier q̄ꝗ̄ offerat vltra in ope sanctuarij. Sicq̧ cessatū est a munerib' offerēdis: eo q̄ oblata sufficerēt & supabūdarēt. Feceruntq̧ oēs corde sapiētes ad explēdū opꝰ tabernaculi: cortinas decē de bysso retorta & hyacintho & purpura: coccoq̧ bis tincto: ope vario: & arte polymita. Quaꝝ vna habebat in lōgitudie vigintiocto cubitos & in latitudie quattuor. Una mēsura erat oīuȝ cortinaꝝ. Cōiunxitq̧ cortinas qnq̧ alterā alteri: & alias qnq̧ sibi inuicē copulauit. Fecit & ansas hyacinthinas in ora cortine vni' ex vtroq̧ latere: & in ora cortine alteri' silr vt ꝯ seinuicē venirent anse: & mutuo iūgerentur. Unde & qnquaginta fudit circulos aureos: q mordērent cortinaꝝ ansas: & fieret vnū tabernaculū. Fecit & saga vndecim de pilis capraꝝ: ad operiēdū tectū tabernaculi. Unū sagū in lōgitudine habebat cubitos triginta: & in latitudine cubitos q̄ttuor. Uni' mēsure erāt oia saga. Quoꝝ qnq̧ iunxit seorsū: & sex alia separatī. Fecitq̧ ansas qnq̄ginta in ora sagi vni' & qnq̄ginta in ora sagi alterius: vt sibi inuicē iungerentur: & fibulas eneas qnq̄ginta qb' necterēt tectū vt vnuȝ palliū ex oib' sagis fieret. Fecit & opertoriū tabernaculi de pellib' arietū rubricatis: aliudq̧ desup velamē de pellib' hyacithinis. Fecit & tabulas tabernaculi de lignis sethim stātes. Decē cubitoꝝ erat lōgitudo tabule vni': & vnū ac semis cubitū latitudo retinebat. Bine incastrature erāt per singulas tabulas: vt altera alteri iungeretur. Sic fecit in oibus tabernaculi tabulis. E qbus viginti ad plagā meridianā erāt ꝯ austrū cū q̄draginta basib' argenteis. Due bases sub vna tabula ponebantur ex vtraq̧ pte angulorū: ubi incastrature laterū in angulis terminant. Ad plagā quoq̧ tabernaculi q respicit ad aqlonē fecit viginti tabulas cū q̄draginta basib' argēteis duas bases p singulas tabulas. Cōtra occidētē vo. i. ad eā ptē tabernaculi q mare respicit: fecit sex tabulas & duas alias p singulos āgulos tabernaculi

Cortine tabnacli — B — Coopto rium taberna culi — C — Tabule taberna culi — Bases

retro: q iuncte erāt a deorsuȝ vsq̧ sursum & in vnā cōpagē pariter ferebant. Ita fecit ex vtraq̧ pte p singulos: vt octo essent sil' tabule: & hērent bases argenteas sedecim: binas. s. bases sub singulis tabulis. Fecit & vectes de lignis sethim qnq̧ ad ptinēdas tabulas vni' lateris tabernaculi: & qnq̧ alios ad alteri' lateris coaptandas tabulas: & extra hos qnq̧ alios vectes ad occidentalem plagam tabernaculi cōtra mare. Fecit quoq̧ vectem aliuȝ qui per medias tabulas ab āgulo vsq̧ ad angulum perueniret. Ipsa autem tabulata deaurauit: fusis basibus earuȝ argenteis. Et circulos eorum fecit aureos per quos vectes induci possent: quos & ipsos laminis aureis operuit. Fecit & velum de hyacintho & purpura: vermiculo ac bysso retorta opere polymitario: varium atq̧ distinctuȝ: & quattuor columnas de lignis sethim quas cum capitibus deaurauit: fusis basibus earum argēteis. Fecit & tentorium in introitu tabernaculi ex hyacintho purpura ꝟmiculo byssoq̧ retorta opere plumarij: & colūnas qnq̧ cū capitibus suis quas operuit auro: basesq̧ earū fudit eneas quas & operuit auro.

D — Uelum — Tentorium

¶ Ca. Sū. ¶ Fit arca & vectes ei' & ppitiatoriū cherubī mēsa cū circulis: cādelabꝝ cū emūctorijs: altare thimiamatis: oleū sanctificatiōis: & thimiama. Cap. xxxvij.

Fecit autē beseleel & arcam de lignis sethim habentem duos & semis cubitos in longitudine: & cubituȝ ac semissem in latitudine. Altitudo quoq̧ vni' cubiti fuit & dimidij. Uestiuitq̧ eā auro purissimo itus & foris. Et fecit illi coronā aureā p gyrū cōflans q̄ttuor annulos aureos p q̄ttuor āgulos ei': duos anulos in latere vno: & duos in altero. Uectes quoq̧ fecit de lignis sethiȝ quos vestiuit auro & quos misit in annulos q erant in lateribus arce ad portanduȝ eā. Fecit & propitiatorium idest oraculuȝ de auro mundissimo duoꝝ cubitorum et dimidij in lōgitudine: & cubiti ac semis in latitudine. Duos etiam cherubin ex auro ductili quos posuit ex vtraq̧ parte propitiatorij: cherub vnuȝ in summitate vnius partis: & cherub alteꝝ in summitate partis alterius. Duos cherubin in singulis summitatibus ppitiatorij: ex-

A — Archa testamenti fit — Ri6. dl. c. ecclesiasticis. §. cccc — Duo cherubin — B

tendentes alas & tegentes propitiatoriũ: seq; mutuo & illud respicientes. Fecit & mensam de lignis sethim in longitudine duorum cubitorum & in latitudine vnius cubiti: que habebat in altitudine cubitum ac semissem. Circũdedit eã auro mundissimo: & fecit illi labiũ aureum per gyrum: ipsi quoq; labio coronã auream interrasilem quattuor digitorum: & super eandem alteram coronã aureã. Fudit & quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis per singulos pedes mense contra coronã: misitq; in eos vectes vt possit mensa portari. Ipsos quoq; vectes fecit de lignis sethim: & circundedit eos auro. Et vasa ad diversos vsus mẽse: acetabula: phialas & cyathos & thuribula ex auro puro in quibus offerenda sunt libamina. Fecit & candelabrũ ductile de auro mundissimo. De cuius vecte: calami: scyphi: sperulæq; ac lilia pcedebant sex in vtroq; latere. Tres calami ex parte vna: & tres ex altera. Tres scyphi in nucis modum per calamos singulos sperulæq; simul & lilia: & tres scyphi instar nucis in calamo altero: sperulæq; simul & lilia. Equum erat opus sex calamorum qui procedebant de stipite candelabri. In ipso autem vecte erãt quattuor scyphi in nucis modũ: sperulæq; per singulos & lilia. Et sperule sub duob⁹ calamis per loca tria qui simul sex fiũt calami pcedentes de vecte vno: & sperule igitur & calami ex ipso erãt: vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecit & lucernas septem cũ emunctorijs suis: & vasa vbi ea q̃ emuncta sunt extinguãtur de auro mundissimo. Talentum auri appendebat candelabrum cũ omnib⁹ vasis suis. Fecit & altare thymiamatis de lignis sethim per q̃drum singulos habẽs cubitos: & in altitudine duos: e cuius angulis procedebant cornua: vestiuitq; illud auro purissimo cũ craticula ac parietib⁹ & cornib⁹. Fecitq; ei coronã aureolã per gyrum: & duos annulos aureos sub corona per singula latera: vt mittãtur in eos vectes: & possit altare portari. Ipsos autẽ vectes fecit de lignis sethim & operuit laminis aureis. Composuit & oleum ad sanctificationis vnguentum & thymiamata de aromatibus mundissimis opere pigmẽtarij.

Mensa propositionis · C · Vasa tabnaculi · Candelabrum · Lucerne auree · D · Altare thymiamatis · Oleũ et thymiamata.

¶ Ca. Sũ. ¶ Fit altare holocausti cum pertinentijs labium eneum: atrium cũ pertinentijs. Cap. xxxviij.

Fecit & altare holocausti de lignis sethim: quinq; cubitoꝝ per quadrum & triũ in altitudine: cui⁹ cornua de angulis pcedebãt operuitq; illud laminis eneis. Et in vsus eius parauit ex ere vasa diuersa: lebetes: forcipes: fuscinulas: vncinos: & igniũ receptacula. Craticulãq; eius in modũ rhetis fecit eneã: & subter eã in altaris medio arulã: fusis quattuor ãnulis p totidẽ retiaculi summitates ad immittẽdos vectes ad portãdũ. Quos & ipsos fecit de lignis sethim: & operuit laminis eneis: induxitq; in circulos q in laterib⁹ altaris eminebãt. Ipm aũt altare erat solidũ sed cauũ ex tabulatis & intus vacuũ. Fecitq; & labrũ eneũ cũ basi sua de speculis mulierũ: q excubabãt in ostio tabernaculi. Fecit & atriũ in cui⁹ australi plaga erãt tẽtoria d bysso retorta cubitoꝝ cẽtũ: colũne enee viginti cũ basib⁹ suis: capita colũnaꝝ & tota operis celatura argẽtea. Eq̃ ad septẽtrionalem plagã tẽtoria colũne basesq; & capita colũnaꝝ eiusdẽ mensure & operis ac metalli erãt. In ea vero plaga q̃ ad occidẽtẽ respicit fuerũt tẽtoria cubitoꝝ quinquaginta: colũne decẽ cũ basib⁹ suis enee: & capita colũnarũ & tota operis celatura argẽtea. Porro contra oriẽtẽ quinquaginta cubitoꝝ parauit tẽtoria: e quib⁹ quindecim cubitos colũnaꝝ triũ cũ basib⁹ suis vnũ tenebat lat⁹ & in parte altera: quia inter vtrãq; introitũ tabnaculi fecit: quindecim eq̃ cubitoꝝ erant tẽtoria: colũneq; tres & bases totidẽ. Cũcta atrij tentoria byssus retorta texuerat. Bases colũnaꝝ fuere enee: capita aũt eaꝝ cũ cũctis celaturis suis argẽtea: sed & ipas colũnas atrij vestiuit argẽto. Et in introitu ei⁹ opere plumario fecit tẽtoriũ ex hyacintho: purpura: vermiculo: ac bysso retorta: qd hẽbat viginti cubitos in lõgitudine: altitudo vero quinq; cubitoꝝ erat iuxta mẽsurã quã cũcta atrij tentoria hẽbãt. Colũne aũt in ingressu fuere quattuor cũ basib⁹ eneis capitaq; eaꝝ & celature argẽtee. Paxillos quoq; tabernaculi & atrij p gyrũ fecit eneos. Hec sunt instrumẽta tabernaculi testimonij: que enumerata sunt iuxta pceptũ moysi in cerimonijs leuitarũ p manũ ithamar filij aaron sacerdotis que beseleel fili⁹ huri filij hur de tribu

A · 2. Paral. 1.a. · Altare holocausti et ei⁹ vasa · Altare eneũ. · 36. di. c. ecclesiastico. §. Ecce i fine. · B · Tentoria · C · Colũne tabernaculi.

iuda: dño p moysen iubēte cōpleuerat: iū
cto sibi socio ooliab filio achisamech de
tribu dan: q ipse artifex lignoꝝ egregi⁹
fuit: & polymitari⁹ atq; plumari⁹ ex hya-
cintho: purpura: vermiculo & bysso. Oē au
rū qd̄ expēsū est in ope sanctuarij: & qd̄
oblatū est in donarijs: viginti & nouē ta-
lētoꝝ fuit: & septingētoꝝ triginta siclorū:
ad mensurā sanctuarij. Oblatu3 est aute3
ab his q transierūt ad numeru3 a viginti
annis & supra: de sexcētis tribus milibus
& qngentis quinqginta armatoꝝ. Fuerūt

Sūma argenti.

preterea centū talenta argēti: e qbus cōflate
sunt bases sanctuarij: & introit⁹ vbi velū
pēdet. Centū bases facte sunt de talētis cē
tū singulis talētis p bases singulas sup-
putatis. De mille aūt septigētis & septua-
ginta qnq; siclis fecit capita colūnaꝝ quas

Sūma eris.

& ipsas vestiuit argēto. Eris q3 oblata fūt
talēta septuaginta duo milia: & qdringen
ti supra sicli: ex qbus fuse sunt bases in in
troitu tabernaculi testimonij: & altare ene
um cū craticula sua: oiaq; vasa q̄ ad vsu3
eius pertinent: & bases atrij tam in circui
tu q3 in ingressu eius: & paxilli tabernacu
li atq; atrij per gyrum.

¶ Ca. Sū. ¶ Fiunt ornamenta pōtifica-
lia & sacerdotalia: perficit op⁹: obtulerūt
que facta sunt: quibus oblatis moyses be
nedixit eis. Cap. xxxix.

A

DE hyacintho vero & purpura: vermi
culo ac bysso fecit vestes qb⁹ indue-
ret aarō qñ ministrabat in scis sicut pce-

Suphumerale sacerdotis.

pit dñs moysi. Fecit igit suphumerale de
auro hyacintho & purpura coccoq; bis tin
cto & bysso retorta: ope polymitario. In-
ciditq; bracteas aureas & extenuauit in fi
la vt possent torqri cu3 prioꝝ colorū sub
tegmine: duasq; oras sibi inuice3 copula
tas in vtroq; latere sūmitatū: & baltheum
ex eisdē colorib⁹: sicut pceperat dñs moysi.

B

Parauit & duos lapides onychinos astri
ctos & inclusos auro & sculptos arte gem-
maria noibus filioꝝ israel. Sex nomina
in lapide vno: & sex in altero: iuxta ordinē
natiuitatis eoꝝ. Posuitq; eos in laterib⁹
suphumeralis in monimētu3 filiorum

Rōnale sacerdotis.

isrl sicut pceperat dñs moysi. Fecit & rona
le ope polymito iuxta opus suphumera-
lis: ex auro: hyacintho: purpura: coccoq;
bis tincto & bysso retorta: qdrangulū du
plex: mensure palmi: & posuit in eo gēma-
ru3 ordines qtuor. In primo versu erat

C

sardius: topatius: smaragdus. In secūdo
carbūculus: saphirus: iaspis. In tertio li
gurius: achates: & amethistus. In quarto
chrisolitus: onichinus & berillus circun-
dati & inclusi auro p ordines suos. Ipsiq;
lapides duodeci3 sculpti erāt nominib⁹
duodeci3 tribuū isrl: singuli p noia sin-
guloꝝ. Fecerūt in rōnali & cathenulas si-
bi iuicē coherētes ex auro purissimo: & du
os vncinos totidēq; annulos aureos. Por
ro ānulos posuerūt in vtroq; latere rōna-
lis ex quib⁹ pēderēt due cathene aure: qs
inseruerunt vncinis q in suphumeralis

D

angulis eminebāt. Hec & ante & retro ita
cōueniebāt sibi vt suphumerale & rōnale
mutuo necterent: stricta ad baltheum &
annulis fortius copulata: quos iungebat
vitta hyacinthina ne laxa fluerēt & a se in-
uicē mouerent: sicut pcepit dñs moysi.
Feceruntq; tunicā suphumeralis totam

Tunica sacerdotis.

hyacinthinā: & capitiū in superiori parte
mediū: oramq; p gyrū capitij textilē: deor-
sum aūt ad pedes malapunica ex hyacin-
tho purpura: vermiculo ac bysso retorta: &
tintinnabula de auro purissimo: que posue
rūt inter malogranata in extrema parte

E

tunice p gyrū: tintinnabulū aūt aureu3
& malūpunicū qbus ornatus incedebat
pōtifex qñ ministerio fungebat: sic pcepit
dñs moysi. Fecerūt tunicas byssinas ope
textili aaron & filijs ei⁹ & mitras cū coro-
nulis suis ex bysso: feminalia quoq; linea
byssina: cingulum vero de bysso retorta:
hyacintho purpura ac vermiculo distin-
ctū arte plumaria sicut pceperat dñs moy
si. Fecerūt & laminā sacre venerationis de

Lamina aurea. tetragrāmaton.

auro purissimo: scripserūtq; in eo ope
gēmario scm̄ dñi: & strinxerūt eā cū mi-
tra vitta hyacinthina: sic pceperat dñs moy
si. Perfectū est igitur oē opus tabernacu-
li & tecti testimonij. Feceruntq; filij isrl

Vide. vl. j. ca. j. in pn.

cuncta q̄ pceperat dñs moysi: & obtulerūt
tabernaculū & tectū & vniuersā supellecti
lē: annulos: tabulas: vectes: colūnas: ac ba
ses: opertoriū de pellib⁹ arietū rubricatis
& aliud opertimētu3 de hyacinthinis pelli
bus: velū: arcā: vectes: ppitiatoriu3: men
sa3 cu3 vasis suis: & ppositionis panib⁹: &

F

candelabru: lucernas: & vtensilia eaꝝ cū oleo:
altare aureū & vnguētu3 & thymiama ex
aromatib⁹: & tentoriū in introitu taber

naculi: altare eneū: retiaculū: vectes: ⁊ vasa eius oīa: labrū cū basi sua tētoria atrij ⁊ colūnas cū basib⁹ suis: tētoriū in introitu atrij: funiculos ꝗ illius ⁊ paxillos. Nihil ex vasis defuit q̄ in ministeriū tabernaculi ⁊ in tectū federis iussa sunt fieri. Vestes q̄ꝗ qbus sacerdotes vtunt̄ in sanctuario aaron sc̄ȝ ⁊ filij eius obtulerunt filij israel: sicut p̄cepat dn̄s. Que postq̄ȝ moyses cuncta vidit completa: benedixit eis.

℄ La. Sū. ℄ Precepit dn̄s vt erigat̄ tabernaculū: ⁊ oīa vnctionis oleo ꝯsecrent̄ qd̄ fit mēse p̄mo: anni secūdi: q̄ postq̄ȝ locuti sūt nubes operit tabernaculū q̄ incūbit tabernaculo p diē: ⁊ ignis p noctē: qñ nubes deserit tabernaculū ꝓficiscunt̄. Cap. xl.

A Erigitur tabnaculū cū eius reg[u]lis.

Locutusq̄ȝ est dn̄s ad moysen dicēs: Mense p̄mo: p̄ma die mēsis eriges tabernaculū testimonij: ⁊ pones in eo arcā dimittesq̄ȝ ante illā velū: ⁊ illata mēsa pones sup eā q̄ rite p̄cepta sunt. Candelabrū stabit cū lucernis suis: ⁊ altare aureū in q̄ adolet̄ incēsū corā arca testimonij. Tētoriū in introitu tabernaculi testimonij pones: ⁊ añ illud altare holocausti. Labrū inter altare ⁊ tabernaculū: qd̄ īplebis aqua. Circūdabisq̄ȝ atriū tētorijs: ⁊ igressū ei⁹. Et assumpto vnctiōis oleo: vnges tabnaculū cū vasis suis vt sctificent̄ altare holocausti ⁊ oīa vasa ei⁹: labrum cuȝ basi sua. // Oīa vnctionis oleo consecrabis vt sint scā sctōꝝ. Applicabisq̄ȝ aarō ⁊ filios eius ad fores tabernaculi testimonij ⁊ lotos aq̄ indues sctis vestib⁹ vt ministrēt mihi: ⁊ vnctio eoꝝ in sacerdotium sempiternuȝ ꝓficiat // Fecitq̄ȝ moyses oīa q̄ p̄cepat dn̄s.

B Oleo oīa sctificantur. s̄. 30. a.

Nūe. 7. a.

Igit̄ mēse p̄mo ānī scd̄i: p̄ma die mēsis collocatū ē tabnaculū. Erexitq̄ȝ moyses illō ⁊ posuit tabulas: ac bases: ⁊ vectes: statuitq̄ȝ colūnas ⁊ expādit tectū sup tabernaculū: iposito desup opimēto: sic dn̄s imperauerat. Posuit ⁊ testimoniū i arca subditis infra vectib⁹: ⁊ oraculū desup. Cūq̄ȝ intulisset arcā in tabnaculū testimonij: appēdit ante eā velū vt expleret dn̄i iussionē. Posuit ⁊ mēsaȝ in tabnaculo testimonij ad plagā septētrionalē extra velū: ordinatis corā ꝓpositionis panib⁹: sic p̄cepat dn̄s moysi. Posuit ⁊ cādelabrū in tabernaculo testimonij e regiōe mense in parte australi: locatis p ordinē lucernis iuxta p̄ceptū dn̄i. Posuit ⁊ altare aureū

C

sub tecto testimonij ꝯ velū ⁊ adoleuit sup eo incēsū aromatū sic iusserat dn̄s moysi. Posuit ⁊ tētoriū in introitu tabernaculi testimonij: ⁊ altare holocausti in vestibulo testimonij offerēs in eo holocaustuȝ ⁊ sacrificia: vt dn̄s imperauerat. Labrū q̄ȝ statuit inter tabnaculū testimonij ⁊ altare: implēs illud aq̄. Lauerūtq̄ȝ i eo moyses ⁊ aarō ac filij ei⁹ man⁹ suas ⁊ pedes: cū ingrederent̄ tectū federis ⁊ accederēt ad altare: sic p̄cepat dn̄s moysi. Erexit ⁊ atriū p gyrū tabernaculi: ⁊ altaris: ducto in introitu ei⁹ tētorio. // Postq̄ȝ oīa pfecta sūt: operuit nubes tabernaculū testimonij: ⁊ gl̄ia dn̄i ipleuit illud. Nec poterat moyses ingredi tectū federis nube opiēte oīa ⁊ maiestate dn̄i corruscāte: q̄ cūcta nubes operuerat. Si qñ nubes tabernaculuȝ deserebat: ꝓficiscebant̄ filij isrl̄ p turmas suas. Si pēdebat desup: manebāt in eodē loco. nubes qppe dn̄i incūbebat p die⁹ tabnaculo: ⁊ ignis in nocte: vidētibus cūctis populis israel per cunctas mansiones suas.

D s̄. 30. f.

Nūe. 9. c. Gl̄ia dn̄i ipleuit templum nube oīa obūbrāte.

℄ Explicit ellesmoth idest liber Exodi.

℄ Incipit vaijkra: idest liber Leuiticus.

℄ La. Sū. ℄ De ritu holocaustoꝝ quō de armēto fit oblatio: quomodo de pecorib⁹ quomodo de auibus. Cap. j.

Ocauit autez moysen: ⁊ locut⁹ est ei dn̄s de tabernaculo testimonij: dicēs. Loq̄re filijs israel: ⁊ dices ad eos. hō q obtulerit ex vobis hostiam domino de pecoribus id est de bobus ⁊ ouibus: offerēs victimas: si holocaustū fuerit eius oblatio: ac de armen

A Rit⁹ holocaustoꝝ de pecoribus.

B Exo.29.b infra.3.a.& infra.4.a.

to masculū immaculatū offeret ad ostiū tabernaculi testimonij ad placandum sibi dnm. Ponetq; sup caput hostie man⁹: et acceptabilis erit: atq; in expiatiōe eius pficiēs: immolabitq; vitulū corā dño & offerēt filij aarō sacerdotis sanguinē eius: fundētes p altaris circuitū qd est añ ostiū tabernaculi. Detractaq; pelle hostie: art⁹ in frusta cōcidēt: & subijciēt in altari ignem: strue lignoꝝ ante cōposita: & mēbra q̄ sūt cesa desup ordinātes: caput vz & cūcta q̄ adherēt iecori: intestinis & pedibus lotis aq̄: adolebitq; ea sacerdos sup altare in holocaustū & suauē odorē dño. Qd si de pecoribus oblatio est: de ouib⁹ siue de capris holocaustū: agnū anniculū & absq; macula offeret: immolabitq; ad latus altaris qd respicit ad aquilonē corā dño. Sanguinem vero illius fundēt sup altare filij aarō p circuitū. Diuidētq; mēbra: caput & oia que adherēt iecori: & inponent super ligna quibus subijciēdus est ignis. Intestina vero & pedes lauabit aqua: & oblata oia adolebit sacerdos sup altare in holocaustū & odorem suauissimū dño. Sin aūt de auibus holocausti oblatio fuerit dño: de turturibus & pullis columbe: offeret eā sacerdos ad altare: & retorto ad collū capite ac rupto vulneris loco: decurrere faciet sanguinē sup crepidinē altaris: vesiculam vero gutturis & plumas proijciet pp altare ad orientalē plagam: in loco in quo cineres effundi solent. Confringetq; ascellas ei⁹ & non secabit: neq; ferro diuidet eā: & adolebit sup altare lignis igne supposito. holocaustū est & oblatio suauissimi odoris dño.

d cō.di.5 ea j. i gl. di.2.c.no op3

C De peni. di.j.ca.libet ibi in lege sacrificium infra eo. holocaustum de auibus

D

Ca. Sm. De oblatione sacrificiorū: de simila decocta in clibano cum craticula absq; melle: de adiectione salis: de primitijs torrendis. Cap. ij.

A Oblatio simile.

Anima cū obtulerit oblationē sacrificij dño: simila erit ei⁹ oblatio. Fundetq; sup eā oleū & ponet thus: ac deferet ad filios aaron sacerdotis. Quoꝝ vn⁹ tollet pugillū plenū sile & olei ac totū thus & ponet memoriale sup altare in odorem suauissimū dño. Qd aūt reliquū fuerit de sacrificio: erit aaron & filioꝝ ei⁹: scm̄ sanctoꝝ de oblatiōib⁹ dñi. Cū aūt obtuleris sacrificiū coctū in clibano de simila: panes scilicet absq; fermēto cōspersos oleo: & lagana azima oleo lita: si oblatio tua fu-

B

erit de sartagine sile cōspse oleo & absq; fermēto: diuides eā minutatim & fundes sup eā oleū. Si aūt de craticula fuerit sacrificiū eque simila oleo cōspgef: quā offerēs dño trades manib⁹ sacerdotis. Qui cū obtulerit eā: tollet memoriale de sacrificio: & adolebit sup altare in odorē suauitatis dño. Quicqd aūt reliquū est: erit aarō & filioꝝ ei⁹: scm̄ scōꝝ de oblationibus dñi. Ois oblatio q̄ offert dño absq; fermēto fiet nec qcq; fermēti ac mellis adolebit in sacrificio dñi. Primitias tm̄ eoꝝ offeretis ac munera: sup altare vo nō iponent in odorē suauitatis. Quicqd obtuleris sacrificij sale cōdies: nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo. In oi oblatione offeres sal. Si aūt obtuleris mun⁹ primitiaꝝ frugū tuaꝝ dño despicis adhuc virētib⁹: torrebis eas igni: & cōfringes in morē farris: & sic offeres primitias tuas dño: fundēs sup eā oleū: & thus iponēs: qz oblatio dñi est de q̄ adolebit sacerdos in memoriam muneris partem farris fracti & olei ac totum thus.

C fermētū et mel nō ponit in sacrificio. 37.di.c legim⁹. §. sed ecōtra p. i leuitice. Oia sacrificia sale cōdiūtur

D de cō. di. 4. ca. sal. Oblatio primitiarum

Ca. Sm. De hostia pacificoꝝ si bos si ouis si capra omnis adeps dñi est. Ca. iij.

Quod si hostia pacificoꝝ fuerit ei⁹ oblatio: & de bobus voluerit offerre marē siue feminā immaculatā offeret corā dño. Ponetq; manū sup caput victime sue: q̄ immolabit in introitu tabernaculi testimonij. Fundētq; filij aaron sacerdotis sanguinē p altaris circuitū: & offerent de hostia pacificoꝝ in oblationē dño adipem qui operit vitalia: & quicquid pinguedinis est intrinsecus: duos renes: cum adipe quo teguntur ilia: & reticulū iecoris cum renunculis: adolebuntq; ea super altare in holocaustum: lignis igne supposito in oblationem suauissimi odo-

A hostia pacificoꝝ

B infra. eo. exo.29.b.

B ris domino. Si vero de ovibus fuerit ei⁹ oblatio ⁊ pacificorum hostia siue masculum obtulerit siue feminam immaculata erunt omnia. // Si agnum obtulerit coram domino ponet manum suam sup caput victime sue que immolabit in vestibule tabernaculi testimonij. // Fūdent q̃ʒ filij aaron sanguinem eius per circuitum altaris: ⁊ offerent de pacificorum hostia sacrificium domino: adipem ⁊ caudā totā cū renibus ⁊ pinguedinem que operit ventrem atq̃ʒ vniuersa vitalia: ⁊ vtrūq̃ʒ renūculū cū adipe q̄ ē iuxta ilia reticulū q̃ʒ iecoris cū renūcul: ⁊ adolebit ea sacerdos sup altare i pabulū ignis ⁊ oblationis dñi. Si capra fuerit ei⁹ oblatio ⁊ obtulerit eā dño: pōet manū suā sup caput ei⁹: immolabitq̃ʒ eā i itroitu tabnaculi testimonij. // Et fundēt filij aarō sanguinē ei⁹ p altaris circuitū. Tollētq̃ʒ ex ea i pastū ignis dñici adipē q̄ opit vētrē ⁊ q̄ tegit vniuersa vitalia: duos renūculos cū reticulo qđ ē sup eos iux̄ ilia: ⁊ aruinā iecoris cū renūculis: adolebitq̃ʒ ea sup altare sacerdos in alimoniam ignis ⁊ suauissimi odoris. // Omnis adeps dñi erit iure ppetuo in generationib⁹ ⁊ cūctis habitaculis vris. nec sanguinē nec adipē omnino comedetis.

vj. di. ca. non ē. §. his itaq̃ʒ ṽ. vt de agno.

C supra eo dem. et infra eo.

supra eo.

D

infra. 4. d.

¶ Ca. Sū. ¶ De hostia ꝑ pctō sacerdotis: ꝑ ignorātia multitudinis: ꝑ pctō pncipis: ꝑ peccato vnius anime. Ca. iiij.

A Expiatio peccati p ignorantiaʒ facti De vero c. magne xv. ii. q. 4 ca. precipue ibi ad fabdi. sup. 1. b. ⁊ sup. 3. a. B infra eo.

Locutusq̃ʒ ē dñs ad moysen dicens. Loq̄re filijs isrł. Aia q̄ peccauerit per ignorātiā: ⁊ de vniuersis mādatis dñi q̄ p̄cepit vt nō fierēt qppiā fecerit si sacerdos q̄ vnct⁹ ē peccauerit delinq̄re faciēs pplʒ offeret ꝑ pctō suo vitulū imaculatū dño. Et adducet illū ad ostiū tabernaculi testimonij corā dño. // Ponetq̃ʒ manū sup caput ei⁹: ⁊ imolabit eū dño. Hauriet q̃ʒ de sāguine vituli: īferēs illū in tabnaculū testimonij. Cūq̃ʒ itinxerit digitū i sanguinē. // Aspget eū septies dño: ꝯ velū sctuarij: ponetq̃ʒ de eodē sanguine sup cornua altaris thimiamatis gratissimi dño: qđ est in tabnaculo testimonij. Oēʒ aūt reliquū sanguinē fūdet i basiʒ altaris holocausti i introitu tabernaculi. Et adipē vituli: offeret ꝑ pctō tā eū q̄ vitalia opit q̃ʒ oia q̄ intrisec⁹ sūt: duos renūculos ⁊ reticulū qđ ē sup eos iuxta ilia: ⁊ adipē iecoris cū renūculis: sic offerē de vitulo hostie pacificoꝝ: ⁊ adolebit ea sup altare holocausti. Pellē vo ⁊ oēs carnes cū capite ⁊ pedib⁹: ⁊ itestinis ⁊ fimo ⁊ reliquo corpe efferet ex. castra in locū mūdū vbi cineres effundi solēt: incēdetq̃ʒ ea sup lignoꝝ struē: q̄ in loco effusoꝝ cineꝝ cremabunł. Q̄ si ois turba filioꝝ isrł ignorauerit ⁊ p imperitiā fecerit qđ ꝯ mādatū dñi ē: ⁊ postea itellexerit peccatū suū: offeret ꝑ pctō suo vitulū. Adducetq̃ʒ eū ad ostiū tabnaculi ⁊ ponēt seniores ppli man⁹ sup caput ei⁹ corā dño. Immolatoq̃ʒ vitulo i ꝯspcū dñi: īferet sacerdos q̄ vnct⁹ ē: de sanguine ei⁹ i tabnaculū testimonij. // intincto digito aspgēs septies ꝯ velū. Ponetq̃ʒ de eodē sanguine i cornib⁹ altaris qđ ē i corā dño i tabnaculo testimonij. Reliquū āt sanguinē fūdet iuxta basiʒ altaris // holocaustoꝝ: qđ ē i ostio tabnaculi testimonij. // Oēʒ ei⁹ adipē tollet ⁊ adolebit sup altare: sic faciēs ⁊ de hoc vitulo q̄ūo fecit ⁊ prius. Et rogāte ꝓ eis sacerdote: ppiti⁹ erit eis dñs. Ipʒ āt vitulū efferet ex castra atq̃ʒ cōburet sic ⁊ priorē vitulū: q̄ ē ꝑ pctō multitudinis. // Si peccauerit pnceps: ⁊ fecerit vnū e plib⁹ p ignorātiaʒ qđ dñi lege ꝓhibetur: ⁊ postea itellexerit pctm̄ suū: offeret hostiā corā dño hyrcuʒ de capris imaculatū: ponetq̃ʒ manū suā sup caput ei⁹. Cūq̃ʒ imolauerit eū i loco vbi solet mactari holocaustū corā dño: q̄ꝛ ꝑ pctō est: tinget sacerdos digitū i sāguine hostie ꝑ pctō: tāgēs cornua altaris holocausti: ⁊ reliquū fūdēs ad basiʒ ei⁹: adipē vo adolebit sup: sic i victimis pacificoꝝ fieri solet. Rogabitq̃ʒ ꝓ eo sacerdos ⁊ ꝑ pctō ei⁹: ⁊ dimittet ei. Q̄ si peccauerit aīa p ignorātiaʒ de pplo terre vt faciat q̄cq̄ʒ de his q̄ dñi lege ꝓhibent atq̃ʒ delinq̄t ⁊ cognouerit peccatū suū offeret caprā imaculatā: ponetq̃ʒ man⁹ sup caput hostie q̄ ꝓ peccato est: ⁊ immolabit eā i loco holocausti. Tollet q̃ʒ sacerdos de sanguine in digito suo: ⁊ tāgēs cornua altaris holocausti: reliquū fundet ad basiʒ ei⁹. // Omnē aūt adipē auferēs sicut auferri solet de victimis pacificoꝝ: adolebit sup altare in odorē suauitatis domino: rogabitq̃ʒ ꝓ eo ⁊ dimittet ei. Si autē de pecorib⁹ obtulerit victimā pro peccato: ouē scilicet immaculatā: ponet manum sup caput eius: ⁊ immolabit eā in loco vbi solent cedi holocaustoꝝ hostie. Sumet q̃ʒ sacerdos de sanguine ei⁹ digito suo: ⁊ tā-

C

D sup. eo.

sup. 1. d. ⁊ infra eo.

E de pe. di. 2. ca. iter hircus in glo. j.

F

sup. 3. d. ⁊ sup. eo. ⁊ infra eo.

G

gens cornua altaris holocausti reliquu3 fundet ad basi3 ei⁹. // Oēm q3 adipē au feret: sicut auferri solet adeps arietis: q īmolat̄ p pacificis cremabit sup altare incensum dñi. Rogabitq3 p eo ₇ p̄o peccato eius ₇ dimittetur ei.

sup. 3. d. ₇ sup eodem.

¶ Ca. Sū. ¶ Quid p̄o qb⁹ causis offerri debeat. s. qd p iuramēto: qd p errore: qd p ignorātie: q1 p errāte. Cap. v.

A Expiatio periurij nō manifestati. //22. q. 6. siqs qui ci⁹. 9. item q.

Si peccauerit aīa ₇ audierit vocē iurātis: testisq3 fuerit q ipse vidit: aut cōscius est: nisi indicauerit portabit iniqtatē suā. Aīa q tetigerit aliqd immundū: siue qđ occisu3 a bestia est: aut p se mortuum aut qđlibet aliud reptile ₇ oblita fuerit imūdicie sue: rea est ₇ deliquit: ₇ si tetigerit qcq3 de imūdicia hōis iuxta oē3 ipuritatē qua polluī solet: oblitaq3 cognouerit postea: subiacebit delicto. Aīa q iurauerit ₇ ptulerit labijs suis: vt vel male qđ faceret vel bene ₇ nō fecerit: ₇ idipm iuramēto ₇ smone firmauerit: oblitaq3 postea intellexerit delictū suū: agat pniā3 p pctō: ₇ offerat de gregib⁹ agnā siue caprā. Orabitq3 p ea sacerdos ₇ pro pctis eius. // Sin aūt nō potuerit offerre pec⁹: offerat duos turtures: vel duos pullos columbaꝝ dño: vnū p pctō: ₇ alteꝝ in holocaustū: dabitq3 eos sacerdoti. Qui pmū offerens p pctō: retorqbit caput ei⁹ ad pēnulas: ita vt collo adhereat ₇ nō penit⁹ abrūpat: ₇ aspget de sanguine ei⁹ parietē altaris. Quicqđ aūt reliquu3 fuerit: faciet distillare ad fundamētū ei⁹: q2 p pctō est. Alteꝝ vo in holocaustu3 adolebit vt fieri solet. Rogabit p eo sacerdos ₇ p pctō ei⁹ ₇ dimittet ei. Qꝫ si nō quiuerit man⁹ eius duos offerre turtures aut duos pullos columbaꝝ: offeret p pctō suo sile partē ephi decimā. Nō mittet in eā oleū: nec thuris aliqd īponet: q2 p pctō est. Tradetq3 eā sacerdoti. Qui plenū ex ea pugillū hauriēs cremabit sup altare in monimētū ei⁹ q obtulerit: rogās p illo ₇ expiās: reliquā vo ptē ipse hēbit in munere. Locutusq3 est dñs ad moysen dicēs. Aīa si puaricās cerimonias p errores in his q dño sunt sanctificata peccauerit: offeret pro delicto suo arietē imaculatū de gregib⁹ q emi pt duobus siclis iuxta pondus sanctuarij: ipmq3 qđ intulit dāni restituet ₇ qntā ptē ponet supaddēs sacerdoti. Qui rogabit p eo offerens arietē: ₇ dimittet ei. Aīa q peccauerit p ignorantiā: feceritq3 vnū ex his que dñi lege phibent: ₇ peccati rea intellexerit iniqtatē suā: offeret arietē imaculatu3 de gregib⁹ sacerdoti: iuxta mēsurā estimationēq3 pctī. Qui orabit p eo: q2 nesciēs fecerit: ₇ dimittet ei: q2 per errorē deliquit in domino.

Expiatio tactus īmūdaꝝ rerum.

B Expiatio piurij cō missi. deu. 13. c. luce. 2. d.

C

D Expiatio nō seruā tis cerimōias.

¶ Ca. Sū. ¶ De lege holocausti ₇ igne ppetuo ₇ lege singloꝝ sacrificioꝝ. De oblatiōe sacerdotis in die vnctiōis ei⁹: de hostia p pctō: qs eā comedit: ₇ vbi sacerdotis offerētis sacrificia erunt. Cap. vi.

Locutusq3 est dñs ad moysen dicēs. Aīa que peccauerit: ₇ ɔtēpto dño negauerit pximo suo depositū qđ fidei eius creditū fuerat: vel vi aliqd extorserit: aut calūniā fecerit: siue rē perditā inuenerit: ₇ inficiās insup peierauerit: ₇ qđlz aliđ ex plib⁹ fecerit in qb⁹ solent peccare hoīes: ɔuicta delicti reddet oia q p fraudē voluit obtinere itegra ₇ qntā insup ptē3 dño cui dānū intulerat. Pro pctō aūt suo offeret arietē immaculatū de grege: ₇ dabit eū sacerdoti iuxta estimationē mēsurāq3 delicti. Qui rogabit p eo corā dño: ₇ dimittet illi p singulis q faciēdo peccauit. Locutusq3 est dñs ad moysen dicēs. Precipe aaron ₇ filijs ei⁹. Hec est lex holocausti. Cremabit in altari tota nocte vsq3 mane. Ignis ex eodē altari erit. // Vestiet tunica sacerdos ₇ feminalib⁹ lineis tolletq3 cineres qs vorans ignis exussit ₇ ponēs iuxta altare spoliabit prorib⁹ vestimētis indutusq3 alijs efferet eos extra castra: ₇ in loco mūdissimo vsq3 ad fauillā ɔsumi faciet. Ignis aūt in altari semp ardebit: quē nutriet sacerdos subijciens ligna mane p singulos dies: ₇ iposito holocausto desup adipes adolebit pacificoꝝ. Ignis est iste ppetu⁹: q nūq3 deficiet in altari. Hec est lex sacrificij ₇ libamētoꝝ q offerēt filij aarō corā dño ₇ corā altari. Tollet sacerdos pugillū sile q ɔspersa est oleo: ₇ totū thus qđ sup simila3 positū est: adolebitq3 illđ in altari in monimētū odoris suauissimi dño. Reliquā aūt ptē3 sile comedet aarō cū filijs suis absq3 fermēto: ₇ comedet in loco sanctuarij tabernaculi. Ideo aūt nō fermētabit: q2 ps ei⁹ in dñi offert incensu3. Sanctū sanctoꝝ erit sicut p pctō atq3 delicto. Mares tm̄ stir-

A Expiatio pctī p cō tēptum.

B

D Rit⁹ holo causti.

De ɔse. di. 1. c. 1.

Ignis i altari sp ardebat. De cele. mis. c. si. Lex libamētoꝝ.

C

ple aarō comedet illud. Legitimū ac sempiternū erit in generationib⁹ vestris de sacrificijs dñi. Oīs q tetigerit illa sanctificabit. Locutusq3 est dñs ad moysen: dicens. Hec est oblatio aarō & filiox ei⁹ quā offerre debent dño in die vnctionis sue. Decimā ptē ephi offerēt siле in sacrificio sempiterno. Mediū eius mane & medū ei⁹ vespere: q in sartagine oleo cōspersa friget. Offeret aūt eā calidā in odorem suauissimū dño sacerdos q iure patri successerit. Et tota cremabit in altari. Oē.n. sacrificiū sacerdotū igne ɔsumet: nec quisq3 comedet ex eo. Locutus est aūt dñs ad moysen dicēs. Loqre aarō & filijs ei⁹. Ista est lex hostie p pctō. In loco vbi offert holocaustū: imolabit corā dño. Sanctū sanctox est. Sacerdos q offeret comedet eā in loco sancto in atrio tabernaculi. Quicqd tetigerit carnes ei⁹ sanctificabit. Si d̄ sanguine illi⁹ vestis fuerit aspersa lauabitur in loco sancto. Uas aūt fictile i quo cocta est ɔfringet. Q si vas eneum fuerit defricabit & lauabit aqua. Oīs masculus de genere sacerdotali vescet de carnib⁹ ei⁹: q: sanctū sanctox est. Hostia.n. que cedit p pctō: cui⁹ sanguis infert in tabernaculū testimonij ad expiandū in sanctuario nō comedet: sed cōburet igni. Hec quoq3 est lex hostie p delicto. Sancta sanctox est. Idcirco vbi imolabit holocaustū: mactabit & victimā p delicto: sanguis ei⁹ p gyrū altaris fundet. Offerent ex ea caudā & adipē q operit vitalia duos renunculos & pinguedinē que iuxta ilia est: reticulūq3 iecoris cū renūculis & adolebit ea sacerdos sup altare. Incensū3 est dñi p delicto. Oīs masculus de sacerdotali genere in loco sancto vescet hīs carnib⁹: q: sanctum sanctorū est. Sicut p pctō offeret hostia: ita & p delicto. Utriusq3 hostie lex vna erit ad sacerdotē q eā obtulerit ptinebit. Sacerdos q offert holocausti victimā: hēbit pellē ei⁹. Et oē sacrificium sile qd coquitur in clybano: & qcqd in craticula vel in sartagine pparat: eius erit sacerdotis a quo offert: siue oleo cōspersa siue arida fuerit. Cunctis filijs aaron mensura equa, per singulos diuide.

Oblatio i vnctione sacerdotum.

D

Hostia p peccato.

Infra.11.c. & infra. 15.b.

E

¶ Ca. vij. ¶ De hostia pacificox qs & qn̄ comedi debeat de adipe & de sanguine: & de parte sacerdotis & pectusculo eleuationis & de ɔsecratiōe sacerdotis. Cap. vij.

Hec est lex hostie pacificox que offert dño. Si p grāx actiōe oblatio fuerit: offerēt panes absq3 fermēto: ɔspsos oleo: & lagana azyma vncta oleo: coctāq3 similā & collyridas olei admixtiōe ɔspsas: panes quoq3 fermētatos cum hostia gratiarū q imolat p pacificis: ex qb⁹ vn⁹ p primitijs offert dño: & erit sacerdotis q fundet hostie sanguinē. Cui⁹ carnes eadē3 comedent die: nec remanebit ex eis qcq3 vsq3 mane. Si voto vel sponte qspia3 obtulerit hostiā: eadē silr edet die. Sed & siqd in crastinū remāserit: vesci licitū est. Quicqd aūt tertius inuenerit dies ignis absumet. Si qs de carnib⁹ victime pacificox die tertio comederit: irrita fiet eius oblatio: nec pderit offerēti: qn poti⁹ qcūq3 aīa tali se edulio ɔtaminauerit: puaricationis rea erit. Caro que aliqd tetigerit imūdū nō comedet: sed cōburetur igni. Qui fuerit mundus: vescet ex ea. Anima polluta que ederit de carnib⁹ hostie pacificox que oblata est dño: peribit de pplis suis: & que tetigerit imundiciā hoīs vel iumēti siue oīs rei que polluere pōt & comederit de huiuscemodi carnib⁹: interibit de populis suis. Locutusq3 ē dñs ad moysen: dicēs. Loquere filijs isrl. Adipē ouis & bouis & capre nō comedetis. Adipē cadaueris morticini & ei⁹ aīalis qd a bestia captū est: habebitis in varios vsus. Si qs adipē q offerri d3 incēsum dñi comederit: peribit de pplo suo. Sanguinē3 quoq3 oīs aīalis nō sumetis in cibo: tam de auib⁹ q3 de pecorib⁹. Oīs aīa que ederit sanguinē: peribit de pplis suis. Locutusq3 est dñs ad moysen: dicēs. Loquere filijs israel dicēs. Qui offert victimā pacificox dño: offerat sil & sacrificiū .i. libamēta ei⁹. Tenebit manib⁹ adipe3 hostie & pectusculū. Cūq3 ambo oblata dño ɔsecrauerit tradet sacerdoti. Qui adolebit adipē sup altare. pectusculū aūt erit aarō & filiox ei⁹. Armus quoq3 dexter de pacificorū hostijs: cedet in primitias sacerdotis. Qui obtulerit sanguinē & adipē filiorū aaron ipse habebit & armū dextru3 in portione sua. Pectusculū.n. eleuatiōis & armu3 separatiōis tuli a filijs israel de hostijs eox pacificis: & dedi aaron sacerdoti & filijs ei⁹ lege ppetua ab oī pplo isrl. Hec

A Hostia pacificorum.

B

Adipem bouis et comedere nō licet. sup.3.d. 30.di.ca. sigs i ca. 17. Sanguinem bestie edere nō possunt.

C

est vnctio aaron ⁊ filiorum eius in ceri-
moniis domini die quo obtulit eas moy-
ses vt sacerdotio fungerentur: ⁊ que pre-
cepit eis dari dominus a filiis israel reli-
gione ꝑpetua in generationib⁹ suis. Ista
est lex holocausti ⁊ sacrificii ꝓ peccato atqꝫ
delicto ⁊ pro cõsecratiõe ⁊ pacificoꝝ victi-
mis: quã ꝯstituit dñs moysi in mõte sy-
nai qñ mãdauit filiis israel vt offerrẽt ob-
lationes suas domino in deserto synai.

¶ Ca. Sũ. ¶ De ꝯsecratione aarõ ⁊ filioꝝ
eius: de oblationib⁹ ꝓ peccato ⁊ cõsecratio
nis ꝓmiũ: ⁊ q septẽ diebus diffinit cõse
cratio: ⁊ tot dieb⁹ nõ exibũt de ostio in ta-
bernaculum aaron ⁊ filii eius. Cap. viij.

[A] Locutusqꝫ est domin⁹ ad moysen di
cens. Tolle aaron cum filiis suis:
[Cõsecratio sacerdotes.] vestesqꝫ eoꝝ ⁊ vnctionis oleũ vitulum
pro peccato: duos arietes: canistrum cum
azymis: ⁊ congregabis omnẽ cetum isra-
el ad ostium tabernaculi. [Nu. 17.] Fecit moyses vt
[//21. di. c. i. l. pri. 50 di. capi si pr st. 9. c. ? ibi in sacerdotẽ est ꝯse cratus S. q. i. c. in scriptu ris ibi ss qui vocat a dño.] dominus imperauerat: congregataqꝫ om
ni turba ante fores tabernaculi: ait. Iste
est sermo quẽ iussit dominus fieri. Sta-
timqꝫ obtulit aaron ⁊ filios ei⁹. Cumqꝫ la
uisset eos: vestiuit pontificem subucula li-
nea accingens cum baltheo: ⁊ induẽs eum
tunica hyacinthina: ⁊ desuper humerale
imposuit: quod astringens cingulo apta-
uit rationali in quo erat doctrina ⁊ ve-
ritas. Cydari quoqꝫ texit caput: ⁊ sup eam
contra frontem posuit laminam auream
consecratam in sanctificatione: sicut pre-
ceperat ei dominus. Tulit ⁊ vnctionis
[//26. di. c. ecce i pri.] oleum quo liniuit tabernaculũ cũ omni
supellectili sua. Cumqꝫ sanctificãs aspersis-
[B] set altare septẽ vicibus: vnxit illud ⁊ om-
[//de con. di. i. ca. j. in prin.] nia vasa eius: labrũqꝫ cum basi sua sancti
ficauit oleo. Quod fundens super caput
aaron: vnxit eũ ⁊ consecrauit. Filios quo
qꝫ eius oblatos consecrauit: vestiuitqꝫ tu
nicis lineis ⁊ cinxit baltheis: imposuitqꝫ
mitras vt iusserat dominus. Obtulit et
[C] vitulum pro peccato. Cumqꝫ super caput
eius posuisset aaron ⁊ filii eius manus su
as immolauit eum hauriens sanguinẽ:
⁊ tincto digito tetigit cornua altaris per
gyrum. Quo expiato ⁊ sanctificato: fudit
reliquũ sanguinem ad fundamenta ei⁹.
Adipem vero qui erat super vitalia: ⁊ re-
ticulum iecoris: duosqꝫ renunculos cũ
aruinulis suis adoleuit super altare vi

tulum cum pelle ⁊ carnibus: ⁊ fimo cre-
mans extra castra: sicut preceperat domi-
nus. Obtulit ⁊ arietem in holocaustum. [D]
Super cuius caput cum imposuissent aa-
ron ⁊ filii eius manus suas immolauit
eum: ⁊ fudit sanguinem eius ꝑ circuitum
altaris. Ipsumqꝫ arietẽ in frustra cõcidens:
caput ei⁹ ⁊ artus ⁊ adipẽ adoleuit igni: lo
tis ꝑus intestinis ⁊ pedib⁹. Totumqꝫ simul
arietẽ incẽdit sup altare: eo q esset holo-
caustũ suauissimi odoris domino: sicut
ꝑceperat ei. Obtulit ⁊ arietẽ secũdũ in cõ-
secrationẽ sacerdotũ: posueruntqꝫ sup ca-
put ei⁹ aarõ ⁊ filii ei⁹ man⁹ suas. Quem cum
immolasset moyses sumẽs de sanguine ei⁹
tetigit extremũ auricule dextre aaron: ⁊
pollicẽ man⁹ eius dextre siĺr ⁊ pedis. Obtu [E]
lit ⁊ filios aaron. Cumqꝫ de sanguine arietis
immolati tetigisset extremũ auricule singu
loꝝ dextre: pollices manus ac dextri pedis
reliquũ fudit sup altare ꝑ circuitum. Adi-
pem vero ⁊ caudam omnemqꝫ pinguedinem q
operit intestina. reticulumqꝫ iecoris ⁊ duos
renes cũ adipib⁹ suis: ⁊ armo dextro sepa
rauit. Tollẽs aũt de canistro azymoꝝ qđ
erat corã dño pães absqꝫ fermẽto ⁊ collyri-
dã cõspersam oleo laganumqꝫ posuit super
adipes ⁊ armũ dextrũ: tradens simul oĩa
aaron ⁊ filiis eius. Qui postq̃ leuauerũt [F]
ea coram dño: rursum suscepta de manib⁹
eorum: adoleuit super altare holocausti:
eo q consecrationis esset oblatio in odo-
rem suauitatis sacrificii domino. Tulitqꝫ
pectusculum eleuans illud coram domino
de ariete cõsecrationis in partem suam: si-
cut preceperat ei dominus. Assumẽsqꝫ vn
guentum ⁊ sanguinem qui erat in altari
aspersit sup aaron ⁊ vestimẽta eius: ⁊ sup
filios illi⁹ ac vestes eoꝝ. Cumqꝫ sanctificas-
set eos in vestitu suo: ꝑcepit eis dicẽs. Co
quite carnes ante fores tabnaculi: ⁊ ibi co
medite eas. Panes q̃z cõsecrationis edi-
te q positi sunt in canistro: sicut ꝑcepit mi
hi dñs dicens. Aaron ⁊ filii eius come-
dent eos. Quicquid autẽ reliquũ fuerit de [G]
carne ⁊ panib⁹: ignis absumet. De ostio
quoqꝫ tabernaculi non exibitis septẽ die
bus vsqꝫ ad diem quo complebit tẽpus
consecrationis vestre. Septẽ enim diebus
finitur consecratio sicut in presentiaꝝ fa-
ctũ est: vt ritus sacrificii compleret. Die ac
nocte manebitis in tabnaculo: obseruãtes

custodias domini: ne moriamini. Sic. n. mihi preceptum est. Feceruntque aaron et filij eius cuncta que locutus est dominus per manum moysi.

¶ Ca. Sũ. ¶ De prima immolatione sacerdotis pro suo peccato et populi: qualiter dominus apparuit eis: qualiter moyses et aaron benedixerunt populo: quod ignis egressus a deo deuorauit holocaustum: turba laudauit dominum. Ca. ix.

A Facto autem octauo die vocauit moyses aaron et filios eius ac maiores natu israel: dixitque ad aaron. Tolle de armento vitulum pro peccato et arietem in holocaustum vtrumque immaculatum: et offer illos coram domino: et ad filios israel loqueris. // Tollite hyrcum pro peccato et vitulum atque agnum anniculum et sine macula in holocaustum: bouem et arietem pro pacificis: et immolate eos coram domino: in sacrificio singulorum similam conspersam oleo offerentes. Hodie enim dominus apparebit vobis. Tulerunt ergo cuncta que iusserat moyses ad ostium tabernaculi. Ubi cum omnis multitudo astaret: ait moyses. Iste est sermo quem precepit dominus: facite et apparebit vobis gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede B ad altare et immola pro peccato tuo. Offer holocaustum: et deprecare pro te et pro populo. Cumque mactaueris hostiam populi: ora pro eis sicut precepit dominus. Statimque aaron accedens ad altare: immolauit vitulum pro peccato suo: cuius sanguinem obtulerunt ei filij sui. In quo tingens digitum tetigit cornua altaris: et fudit residuum ad basim eius. Adipem que et renunculos ac reticulum iecoris que sunt pro peccato adoleuit super altare: sicut preceperat dominus moysi. Carnes vero et pellem eius extra castra combussit igni. Immolauit et holocausti victimam. Obtuleruntque ei filij sui sanguinem eius: quem fudit per altaris circuitum. Ipsam etiam hostiam in frusta concisam cum capite et membris singulis obtulerunt: que omnia super altare cremauit igni: lotis aqua prius intestinis et pedibus. // Et pro peccato populi offerens: mactauit hyrcum: expiatoque altari fecit holocaustum: addens in sacrificio libamenta que pariter offeruntur: et adolens ea super altare absque cerimonijs holocausti matutini. Immolauit et bouem atque arietem hostias pacificas populi. Obtuleruntque et filij sui sanguinem: quem fudit super altare in circuitu. adipem autem bouis et caudam arietis renunculosque cum adipibus suis: et reticulum iecoris posuerunt super pectora. Cumque B cremati essent adipes super altare: pectora eorum et armos dextros separauit aaron eleuans coram domino: sicut preceperat moyses. Et extendens manum ad populum benedixit ei. Sicque completis hostijs pro peccato et holocaustis et pacificis descendit. Ingressi autem moyses et aaron in tabernaculum testimonij et deinceps egressi: benedixerunt populo. Apparuitque gloria domini omni multitudini: et ecce egressus ignis a domino deuorauit holocaustum et adipes que erant super altare: Quod cum vidissent turbe laudauerunt dominum: ruentes in facies suas.

¶ Ca. Sũ. ¶ De morte nadab et abiu: de vino non bibendo: et parte sacerdotali et hirco combusto. Cap. x.

A Rreptisque nadab et abiu filij aaron thuribulis imposuerunt ignem et incensum desuper offerentes coram domino ignem alienum quod eis preceptum non erat. Egressusque ignis a domino deuorauit eos: et mortui sunt coram domino. Dixitque moyses ad aaron. Hoc est quod locutus est dominus. Sanctificabor in his qui appropinquant mihi: et in conspectu omnis populi glorificabor. Quod audiens tacuit aaron. Uocatis autem moyses mysahele et elysaphan filijs oziel patrui aaron: ait ad eos. Ite et tollite fratres vestros de conspectu sanctuarij: et asportate extra castra. Confestimque pergentes tulerunt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis: et eiecerunt foras vt sibi fuerat imperatum. Locutusque est moyses ad aaron et ad eleazar et ithamar filios eius. Capita vestra nolite nudare: et vestimenta nolite scindere: ne forte moriamini: et super omnem cetum oriatur indignatio. Fratres vestri et omnis domus israel plangant incendium quod dominus suscitauit // vos autem non egrediamini fores tabernaculi: alioquin peribitis. Oleum quippe sancte vnctionis est super vos. Qui fecerunt omnia iuxta preceptum moysi: Dixitque dominus ad aaron. // Uinum et omne quod inebriare potest non bibetis tu et filij tui quando intrabitis in tabernaculum testimonij: ne moriamini: quia preceptum sempiternum est in generationes vestras: et vt ha-

// Et di. c. his ita. ibi de agno. 31. q. i. ca. si qua. 9. Sed obijcit. ibi premisit. de pe. di. i. c. que pertinet in prin.

// De pe. di. i. c. inter hec de hircu in gl. i. et. 4. in prin.

A infra. 16. g. Nu. 3. a et 26. g. Ps. 105. Filij aaron occiduntur

B Sacerdotes non prohibent super funera contaminari // de di. c. proposuisti Sacerdotes sacrificaturi vinum non bibant vt sciant huic iudicare

beatis scla; discernēdi inter sctm̄ ⁊ pphanū: inter pollutū ⁊ mundū doceatisq; filios israel omnia legitima mea q̄ locut⁹ sum ad eos p manū moysi. Locutusq; est moyses ad aarō ⁊ ad eleaçar ⁊ ithamar filios ei⁹ q erāt residui. Tollite sacrificiū qđ remāsit de oblatiōe dñi: ⁊ comedite illud absq; fermēto iuxta altare: q: scīsscīm est. // Comedetis aūt in loco sctō: qđ datū est tibi ⁊ filijs tuis de oblationib⁹ dñi sic̄ pceptū est mihi. Pectusculū q̄; qđ oblatū est: ⁊ armū q separatus est edetis in loco mundissimo tu ⁊ filij tui ⁊ filie tue tecū. Tibi eniz ac liberis tuis reposita sūt de hostijs salutarib⁹ filioꝝ isrl: eo q armū ⁊ pect⁹ ⁊ adipes q cremanť in altari eleuauerūt corā dño: ⁊ ptineāt ad te ⁊ ad filios tuos lege ppetua: sic̄ pcepit dñs. Inter hec hircū q oblat⁹ fuerat p pctō cū q̄reret moyses adustū repperit. Iratusq; ɔ̄ eleaçar ⁊ ithamar filios aarō q remāserāt: ait. Cur nō comedistis hostiā p pctō in loco sctō q̄ scā sctōꝝ est: ⁊ data vobis vt portetis iniqtatē multitudinis ⁊ rogetis p ea in ɔ̄spectu dñi: psertiz cū de sanguine illi⁹ nō sit illatū intra scā ⁊ comedere debueratis eā in sanctuario: sic̄ pceptū est mihi? Rñdit aarō. Oblata ē hodie victima p pctō ⁊ holocaustū corā dño: mihi aūt accidit qđ vides. Quō potui comedere eā: aut placere dño i cerimonijs mēte lugubri? Qđ cū audisset moyses: recepit satisfactionem.

¶ 31. di. c. tenet ibi q: ⁊ alia. 82. di. ca. pposuimus. ⁊ cap. plurimos. 32. q. 4. c. recurrat.

D De pe. di. 3. c. inter hec hircū ⁊. si. i gl.

¶ Ca. Sū. ¶ De imūdis aialib⁹ ad esū: ⁊ q: sancti debēt esse: q: sctūs est dñs. Ca. xi.

Locutusq; ē dñs ad moysen ⁊ aarō dicēs. Dicite filijs israel. Custodite eia q̄ scripsi vobis vt sim de⁹ vr̄. // Hec sunt aialia q̄ comedere debetis de cūctis animātib⁹ terre. Oē qđ hēt diuisaz vngulā ⁊ ruminat in pecorib⁹ comedetis. // Quicquid aūt ruminat ⁊ hēt vngulā: s; nō diuidit eā: sic̄ camelus ⁊ cetera: nō comedetis illud: ⁊ inter imūda reputabitis. Cyrogrillus ruminat vngulāq; nō diuidit immundus ē: lepus q̄; nā ⁊ ipse ruminat s; vngulā nō diuidit: ⁊ sus q cū vngulā diuidat nō ruminat: hoꝝ carnib⁹ nō vescemini nec cadauera ɔ̄tingetis: q: imūda sunt vobis. Hec ēt sūt q̄ gignunť in aqs ⁊ vesci licitū ē. Oē qđ hēt pēnulas ⁊ squāmas tā in mari: q̄ in fluminib⁹ ⁊ stagnis: comedetis. Quicqđ aūt pennulas ⁊ squamas

A Animalia terrestria q̄ comedi pūt. Leu. 14. a

¶ 32. q. 1. c. nuptie in. xi. gl.

B Pisces q comedi pūt.

nō hēt eoꝝ q̄ in aqs mouenť ⁊ viuūt: abhominabile vobis execrādūq; erit. Carnes eoꝝ non comedetis: ⁊ morticina vitabitis. Cūcta q̄ nō hn̄t pēnulas ⁊ squamas in aqs: polluta erūt. Hec sūt q̄ de auib⁹ comedere nō debetis: ⁊ vitāda sūt vobis. Aqlā ⁊ gryphū ⁊ halyetū ⁊ miluū ac vulturē iuxta genus suū: ⁊ oē coruini gn̄is in silitudinē suā: strutionē ⁊ noctuā ⁊ larū ⁊ accipitrē iuxta gen⁹ suū: bubonē ⁊ mergulū ⁊ ibin ⁊ cignū ⁊ onocrotalū ⁊ porphirionē ⁊ herodionē ⁊ caradrion iuxta gen⁹ suū: vpupā q̄; ⁊ vespertilionē. Oē de volucrib⁹ qđ gradiť sup q̄ttuor pedes abhominabile erit vobis. Quicqđ aūt ambulat q̄dē sup q̄ttuor pedes: s; hēt lōgiora retro crura p que salit sup terrā comedere debetis: vt est brucus in gn̄e suo ⁊ atthacus atq; ophimacus atq; locusta singula iuxta genus suū. Quicqđ aūt ex volucrib⁹ q̄ttuor tm̄ hēt pedes: execrabile erit vobis: ⁊ q̄cūq; morticinia eoꝝ tetigerit: polluet: ⁊ erit immundus vsq; ad vesperū. Et si necesse fuerit vt portet q̄ppiā hoꝝ mortuū: lauabit vestimenta sua ⁊ imūdus erit vsq; ad occasuz solis. Oē aial qđ hēt qdē vngulaz: sed nō diuidit eaz nec ruminat: imūdū erit: ⁊ quicqđ tetigerit illud ɔ̄taminabit. Qđ ambulat sup manus ex cūctis aīantib⁹ q̄ incedūt q̄drupedia: imundum erit. Qui tetigerit morticina eoꝝ pollueť vsq; ad vesperū. Et q portauerit huiuscemodi cadauera: lauabit vestimenta sua ⁊ immūdus erit vsq; ad vesperū: quia oia hec imūda sunt vobis. Hec q̄; inter polluta reputabunť de his q̄ mouenť in terra. Mustella ⁊ mus ⁊ crocodillus: singula iuxta genus suū migale: cameleon: ⁊ stellio ⁊ lacerta ⁊ talpa: oia hec imunda sūt. Qui tetigerit morticina eoꝝ immūdus erit vsq; ad vesperū: ⁊ sup qđ ceciderit qcq̄ de morticinis eoꝝ pollueť: tam vas ligneū ⁊ vestimētū q̄ pelles ⁊ cilicia: ⁊ in q̄cūq; fit op⁹: tingenť aq̄ ⁊ polluta erunt vsq; ad vesperū: ⁊ sic postea mūdabunť. // Uas aūt fictile in qđ hoꝝ qcq̄ intro ceciderit pollueť: ⁊ idcirco frāgēdū ē. Ois cibus quē comedetis: si fusa fuerit sup eū aq̄ imūdus erit: ⁊ oē liquēs qđ bibiť de vniuerso vase imūdū erit. Et qcqđ de morticinis huiuscemodi ceciderit sup illud: imūdū erit: siue clibāi siue cytropodes de-

C Aues nō comedē de.

D

Anialia imūd[...]

E Anialia polluta

sup. 6. d. ⁊ infra 15. b.

F

struenť

struent: & imműdi erűt. Főtes vo & cysterne & oīs aq̃ꝝ ꝯgregatio munda erit. Qui morticinu eoꝝ tetigerit: polluet. Si ceciderit sup semētē nō polluet eā. Si āt qs pia aq̃ semētē pfuderit: & postea morticinis tacta fuerit: ilico pollueť. Si mortuű fuerit aīal qđ lȝ vobis cōedere: q cadauer ei⁹ tetigerit: immūdus erit vsq; ad vesperū. Et q comederit ex eo qppiā siue portauerit lauabit vestimēta sua: & immundus erit vsq; ad vesperū. Oē qđ reptat sup terrā: abominabile erit: nec assumeť in cibū. Quicq̃d sup pect⁹ q̃drupes gradiť & multos hȝ pedes siue per humű trahitur non comedetis q2 abominabile est. Nolite ꝯtaminare animas vřas nec tangatis qc̃q̃ eoꝝ ne immūdi sitis. Ego sũ dñs de⁹ vr̃. Sācti estote: q2 ego sanct⁹ sũ: ne polluatis animas vřas in omni reptili qđ moueť sup terrā. Ego.n. sũ dñs q eduxi vos de terra egypti: vt essem vobis in deū. Sācti eritis q2 ego sanctus sum. Jsta est lex animātiū ac volucrū & oīs aīe viuētis q̃ moueť in aq̃: & reptat in terra: vt dĩfias noueritis mundi & immūdi: & sciatis qđ comedere & respuere debeatis.

Ca. Sũ. De immundicia mulieris puerpere & mundatione ipsius & oblatione eius. Cap. xij.

Locutusq; est dñs ad moysen: dicēs Loquere filijs israel: & dices adeos. Mulier si suscepto semine ppit masculū: immūda erit septē dieb⁹: iuxta dies separationis menstrue: & die octauo circūcideť infans ulus ipsa vo triginta trib⁹ dieb⁹ manebit in sanguine purificationis sue. Oē sanctū nō tāget nec ingrediet in sanctuariū: donec impleanť dies purgationis sue. Sin autē feminā pepererit: immūda erit duab⁹ hebdomadibus iuxta ritū fluxus mēstrui: & sexagintasex dieb⁹ manebit in sanguine purificatiōis sue. Cūq; expleti fuerint dies purificationis sue, p filio siue p filia: deferet agnū āniculū in holocaustū: & pullū colūbe siue turturē p pctō ad ostium tabernaculi testimonij: & tradet sacerdoti. Qui offeret illa corā dño: & orabit pro ea: & sic műdabiť p fluuio sanguinis sui. Jsta est lex pariētis masculū aut feminā. Q si non inuenerit man⁹ eius: nec potuerit offerre agnū sumet duos turtures vel duos pullos colūbaꝝ: vnū in holocaustū: & alterū p peccato. Orabitq; p ea sacerdos: & sic mundabitur.

Ca. Sũ. De immundicia hoīs leprosi: q̃ō cognoscať: & q̃ō se debēt habere: & de lepra vestimentorum. Cap. xiij.

Locutusq; est dñs ad moysen & aarō dicēs. Homo in cui⁹ cute & carne ortus fuerit diuersus color siue pustula: aut q̃si lucēs quippiā id est plaga lepre: adduceť ad aaron sacerdotē vel ad vnū quēlibet filioꝝ ei⁹. Qui cū viderit leprā in cute: & pilos in albū mutatos colorē: ipsamq; spēm lepre humiliorem cute & carne reliqua plaga lepre est: & ad arbitriū eius separabiť. Sin aūt lucis candor fuerit in cute: nec humilior carne reliqua, & pili coloris pristini: recludet eum sacerdos septem diebus: & considerabit die septimo. Et siquidem lepra vltra non creuerit nec transierit in cute priores terminos: rursum recludet eum septē diebus alijs: & die septimo contēplabiť. Si obscurior fuerit lepra: & non creuerit in cute mūdabit eū: q2 scabies est: lauabitq; homo vestimēta sua: & műdus erit. Q si postq̃ a sacerdote visus est & reddit⁹ műdicie: iterū lepra creuerit adduceť ad eū: & imműdicie ꝯdēnabiť. Plaga lepre si fuerit in hoīe: adduceť ad sacerdotē: & videbit eū. Cūq; color alb⁹ in cute fuerit: & capilloꝝ mutauerit aspectū: ipsa quoq; caro viua apparuerit: lepra vetustissima iudicabiť atq; in olita cuti. Contaminabit itaq; eū sacerdos & nō recludet: q2 pspicue imműdicie est. Sin aūt effloruerit discurrēs lepra in cute: & operuerit oēȝ carnē a capite vsq; ad pedes: quicquid sub aspectu oculoꝝ cadit: cōsiderabit eū sacerdos

f

Margin notes (left): B — Sci eē de beni⁹: q2 de⁹ scūs est. Jfra.19.a. 1.Pe.i.c. — A Purificatio puerpere. //5.di.ca. hec q̃: & c. cū enixa &.cap. ad eius. — B

Margin notes (right): C //Luc.2.d.25.q.i.ca.10.&.ꝯiunge. — B — Sup.5.b. Luc.2.d. — A Cognitio lepre //11.q.3.c.q̃ō.de pe.di.i.c. voluisset. 95.dis.c. Ecce. 9.q.3.ca. alioꝝ q si lij sint legitimi. c.p de ne rabilē. — B — Diuerse ꝯsideratiões lepre.

⁊ teneri lepra mūdissima iudicabit eo q̄
oīs cutis in cādorē versa sit: ⁊ idcirco hō
C mūdus erit. Qñ vō caro viuens in ea ap
paruerit tūc sacerdotis iudicio polluet: ⁊ i
ter imūdos reputabit. Caro. n. viua si le
pra aspgit imūda ē. Qḋ si rursū versa fue
rit i alborē ⁊ totū hoīe ꝯpuerit: ꝯsidera
bit eū sacerdos: ⁊ mūdū eē decernet. Caro
aūt ⁊ cutis in q̄ vlcus natū est ⁊ sanatū ⁊
in loco vlceris cicatrix alba apparuerit si
ue subrufa: adducet hō ad sacerdotē. Qui
cū viderit locū lepre humiliorē carne re
liq̄ ⁊ pilos versos in candorē cōtaminabit
eum. Plaga enim lepre orta est in vlcere.
Qḋ si pilus coloris est pristini: ⁊ cicatrix
sub obscura ⁊ vicina carne nō est humi
lior: recludet eū septē diebus. Et siqdem
creuerit: adiudicabit eū lepre. Sinautem
steterit i loco suo: vlceris est cicatrix: ⁊ hō
D mūdus erit. Caro aūt ⁊ cutis quā ignis
exusserit: ⁊ sanata albā siue rufam habue
rit cicatricē: cōsiderabit eā sacerdos. Et ec
ce si versa est in alborē: ⁊ locus eius reliq̄
cute est humilior: cōtaminabit eū: quia
plaga lepre in cicatrice orta est. Qḋ si pilo
rū color nō fuerit imutat⁹ nec humilior
plaga carne reliq̄ ⁊ ipsa lepre species fuerit
subobscura: recludet eū septē dieb⁹: ⁊ die
septimo cōtēplabit. Si creuerit in cute le
pra ꝯtaminabit eū. Sinautē in loco suo
candor steterit nō satis clarus plaga cō
bustionis est: ⁊ idcirco mūdabit: qa cica
trix est cōbusture. Uir siue mlier in cui⁹
capite vel barba germinauerit lepra vide
bit eos sacerdos. Et si qdē humilior fuerit
locus carne reliq̄: ⁊ capillus flau⁹ solito
q̄ subtilior: ꝯtaminabit eos: q: lepra capi
E tis ac barbe ē. Sinaūt viderit locū macu
le equalē vicine carni ⁊ capillū nigrū: re
cludet eos septē dieb⁹ ⁊ die septio ituebit.
Si nō creuerit macula ⁊ capillus sui co
loris ē: ⁊ locus plage carni relique equalis:
radet hō absq̄ loco macule: ⁊ recludet se
ptē dieb⁹ alijs. Si die septimo visa fuerit
stetisse plaga i loco suo: nec humilior car
ne reliq̄ mūdabit eū: lotisq̄ vestib⁹ suis
mūdus erit. Sinaūt post emūdationem
rursus creuerit macula in cute: nō q̄ret
amplius vtrū capillus in flauū colorē sit
cōmutatus: qa apte imūdus est. Porro si
steterit macula ⁊ capilli nigri fuerint: no
uerit hoīez sanatū esse: ⁊ cū fidēter eū p
nūciet mūdū. Uir siue mulier in cuius
cute cādor apparuerit: intuebit eos sacer
F dos. Si dephēderit subobscurū alborē lu
cere in cute: sciat nō eē leprā: sed maculā
coloris cādidi ⁊ hoīez mūdū. Uir d̄ cui⁹
capite capilli fluūt caluus ⁊ mūdus est.
Et si a fronte ceciderint pili: recaluaster ⁊
mūdus est. Sinaūt in caluitio siue in re
caluatiōe albus vel rufus color fuerit exor
tus: ⁊ hoc sacerdos viderit cōdēnabit eū
haud dubie lepre q̄ orta est in caluitio.
Quicūq̄ ergo maculat⁹ fuerit lepra: ⁊ se
paratus est ad arbitriū sacerdotis hēbit
vestimēta dissuta: caput nudū: os veste cō
tectū: cōtaminatū ac sordidū se clamabit.
Oī tpe quo leprosus est ⁊ imūdus: solus
habitabit extra castra. Uestis lanea siue li
nea q̄ leprā habuerit in stamine atq̄ sub
tegmine: aut certe pellis: vel qcqd ex pelle
cōfectū est: si alba vel rufa macula fuerit
infecta lepra reputabit: ostēdeturq̄ sacer
doti. Qui cōsideratā recludet septē dieb⁹:
⁊ die septimo rursus aspiciens si dephē
derit creuisse: lepra perseuerans est: pollu
tū iudicabit vestimētū: ⁊ oē in quo fuerit
inuēta: ⁊ idcirco cōburet flāmis. Qḋ si eā
viderit nō creuisse pcipiet ⁊ lauabunt id
in quo lepra est: recludetq̄ illud septem
diebus alijs. Et cū viderit faciē qdē pristi
nam nō reuersam: nec tñ creuisse lepram
imundū iudicabit ⁊ igne cōburet: eo q̄
infusa sit in supficie vestimēti vel p totū
lepra. Sinautē obscurior fuerit locus le
pre postq̄ vestis est lota abrūpet eū ⁊ a so
lido diuidet. Qḋ si vltra apparuerit i his
locis q̄ prius imaculata erant lepra volatī
lis ⁊ vaga dēbet igne cōburi. Si cessauerit
lauabit aq̄ ea q̄ pura sunt secūdo: ⁊ munda
erūt. Ista ē lex lepre vestimēti lanei ⁊ linei
staminis atq̄ subtegminis oīsq̄ suppelle
ctil pellicee: quō mūdari dēat vł ꝯtaminari.

Lepra vestium

G

¶ Ca. Sū. ¶ De mundatione leprosi ⁊ d̄
sacrificio: ⁊ de lepra domus: ⁊ de purifica
tione ipsius. Cap. xiiii.

H

Ritus leprosi mūdandi
Mathei. 8. a.
Mar. i. d
Luc. 5. c. ⁊ 17. d.

Locutusq̄ ē dñs ad Moysen: dicēs.
Hic est ritus leprosi qñ mūdādus
est. Adducet ad sacerdotē. Qui egressus
de castris: cū inuenerit leprā eē mūdatā:
pcipiet ei q purificat vt offerat duos passe
res viuos p quibꝯ vesci licitū est: ⁊ lignū
cedrinū vermiculūq̄ ⁊ hysopū. Et vnus
ex passerib⁹ imolari iubebit in vase fictili

Vide pe.d. .ca. hec ẽ ⁊ ca. quẽ pni et i pn.

sup aq̃s viuẽtes: aliũ aũt viuũ cũ ligno cedrino ⁊ cocco ⁊ hyssopo tinget in sanguine passeris imolati: quo asperget illũ qui mũdãdus est septies vt iure purget: ⁊ dimittet passerẽ viuũ vt i agrũ auolet. Cũq̃ lauerit hõ vestimẽta sua: radet oẽs pilos corpis ⁊ lauabit aqua purificatusq̃ ingrediet castra: ita dũtaxat vt maneat extra tabernaculũ suũ septem diebus ⁊ die

B septima radet capillos capitis: barbãq̃ ⁊ supcilia: ac totius corporis pilos. Et lotis rursum vestibus ⁊ corpore: die octauo sumet duos agnos imaculatos: ⁊ ouem anniculam absq̃ macula: ⁊ tres decimas simile in sacrificiũ que conspersa sit oleo: ⁊ seorsum olei sextariũ. Cũq̃ sacerdos purificans hoies statuerit eũ: ⁊ hec oia corã dño in ostio tabernaculi testimoij: tollet agnũ ⁊ offeret eũ pro delicto: oleiq̃ sextariũ. Et oblatis ante dñm oibus: imolabit agnũ vbi solet imolari hostia p pctõ ⁊ holocaustũ idest in loco sctõ. Sicut enim p pctõ ita ⁊ p delicto ad sacerdotẽ ptinet

C hostia. Scta sctõr est. Assumẽsq̃ sacerdos de sanguine hostie q̃ imolata est pro delicto: ponet sup extremũ auricule dextre ei⁹ qui mũdat: ⁊ sup pollices manus dextre ⁊ pedis ⁊ de olei sextario mittet in manũ suã sinistrã: tingetq̃ digitũ dextrũ in eo ⁊ asperget corã dño septies. Qđ aũt reliquũ est olei in leua manu: fundet sup extremũ auricule dextre ei⁹ q mũdat: ⁊ sup pollices manus ac pedis dextri: ⁊ sup sanguinẽ q effusus est p delicto: ⁊ sup caput ei⁹. Rogabitq̃ p eo corã dño: ⁊ faciet sacrificiũ p pctõ. Tũc imolabit holocaustũ ⁊ ponet illud in altari cũ libamẽtis suis: ⁊ hõ rite mũdabit. Qđ si paup est ⁊ nõ potest manus eius inuenire q̃ dicta sunt p delicto assumet agnũ ad oblationẽ vt roget p eo sacerdos: decimãq̃ partẽ simile con- (sup.c.b.⁊) spersẽ oleo i sacrificiũ: ⁊ olei sextariũ // et duos (sup.j.d.) turtures siue duos pullos colũbe: quorum vnus sit p pctõ: ⁊ alter in holocaustũ offeretq̃ ea die octauo purificatiõis sue sacerdoti ad ostiũ tabernaculi testimonij corã dño. Qui suscipiẽs agnũ p delicto ⁊ sextariũ olei: leuabit sil: imolatoq̃ agno de sanguine ei⁹: ponet sup extremũ auricule dextre ei⁹ q mũdat: ⁊ sup pollices manus ei⁹ ac pedis dextri. Olei vo partẽ mittet in manũ suã sinistrã in quo tin-

gens digitũ dextre manus asperget septies corã dño: tãgetq̃ extremũ dextre auricule illius q mũdat: ⁊ pollices manus ac pedis dextri in loco sanguinis q effusus est p delicto. Reliquã aũt partẽ olei q̃ est in sinistra manu: mittet sup caput purificati vt placet p eo dñm: ⁊ turturẽ siue pullũ colũbe offeret vnũ p delicto: ⁊ alterũ in holocaustũ cũ libamẽtis suis. Hoc ẽ sacrificiũ leprosi q hr̃e nõ põt oia in emũdationẽ sui. Locutusq̃ est dñs ad Moysen ⁊ Aarõ dicẽs. Cũq̃ ingressi fueritis terrã chanaan: quam ego dabo vobis in possessionem si fuerit plaga lepre in edibus: ibit cui⁹ est domus nũcians sacerdoti ⁊ dicet. Quasi plaga lepre vi mihi esse in domo mea. At ille pcipiet vt efferant vniuersa de domo pusq̃ igrediat eã ⁊ videat vtrũ leprosa sit: ne imũda fiãt oia q in domo sunt. Intrabitq̃ postea vt ɋ̃sideret lepraz dom⁹. Et cũ viderit in parietib⁹ illi⁹ q̃si valliculas pallore siue rubore deformes ⁊ humiliores supficie reliq: egrediet ostiũ dom⁹: ⁊ statiz claudet illã septẽ dieb⁹. Reuersusq̃ die septio ɋ̃siderabit eã. Si inuenerit creuisse leprã iubebit erui lapides i qb⁹ lepra est ⁊ pjci eos extra ciuitatez in locũ imũdũ: domũ aũt ipsaz radi intrinsecus p circuitũ ⁊ spargi puluerẽ rasure extra vrbẽ in locũ imũdũ: lapidesq̃ alios reponi p his q ablati fuerãt: ⁊ luto alio liniri domũ. Sin aũt pr̃ fiõq̃ eruti sũt lapides ⁊ puluis elatus ⁊ alia terra lita igressus sacerdos viderit reuersã leprã ⁊ parietes respsos maculis lepᷓ ẽ pseuerãs ⁊ imũda dom⁹. Quã statiz destruẽt ⁊ lapides ei⁹ ac ligna atq̃ vniuersuz puluerẽ pjciẽt extra oppidũ in locũ imũdũ. Qui intrauerit domũ qñ clausa ẽ imũdus erit vsq̃ ad vesperũ: ⁊ q dormierit i ea ⁊ comederit qppiã lauabit vestimẽta sua. Qđ si introiens sacerdos viderit leprã nõ creuisse i domo postq̃ denuo lita fuerit: purificabit eã reddita sanitate: Et i purificatiõe eius sũet duos passeres lignũq̃ cedrinũ ⁊ vermiculũ atq̃ hysopũ. Et imolato vno passer i vase fictili sup aq̃s viuas: tollet lignũ cedrinũ ⁊ hysopũ ⁊ coccũ ⁊ passerẽ viuũ: ⁊ tiget oia i sanguie passeris imolati: atq̃ i aq̃s viuẽtib⁹: ⁊ aspget domũ septies: purificabitq̃ eã tã in sanguie passeris q̃ in aq̃s viuentib⁹: ⁊ in passere viuo lignoq̃

Lepra domo

F

G

A Infr.10.a

Scũ arĩu3 sũm⁹ sacerdos qñ ingredi debeat ⁊ q̃ tunc agere.

Locutusq3 est dñs ad moysen post mortẽ duoꝝ filioꝝ aaron qñ offerẽtes ignẽ alienũ interfecti sunt. Et pcepit ei dicẽs. Loquere ad aaron fratrẽ tuũ ne omni tpe ingrediat̃ sanctuarium: qđ est intra velũ corã ꝓpitiatorio quo tegitur arca vt nõ moriat̃: q: in nube appebo sup oraculũ: nisi hec añ fecerit. Uitulũ ꝓ pctõ offeret ⁊ arietẽ in holocaustũ. Tunica linea vestiet̃: feminalib⁹ lineis verẽdaꝫ celabit. Accinget̃ ꝫona linea: cydarim lineam imponet capiti. hec.n. vestimẽta sũt sancta: qb⁹ cunctis cũ lotus fuerit induetur.

B Suscipietq3 ab vniuersa multitudine filioꝝ israel duos hircos pro pctõ: ⁊ vnu3 arietẽ in holocaustũ. Cũq3 obtulerit vitulũ ⁊ orauerit ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua: duos hircos stare faciet corã dño in ostio tabernaculi testimonij mittẽs sup vtruq3 sortẽ: vnã dño: ⁊ alterã capro emissario: Cui⁹ exierit sors dño: offeret illũ ꝓ pctõ: cuius aũt in caprũ emissariũ: statuet eũ viuũ corã dño vt fundat preces sup eo: ⁊ emittat eũ in solitudinẽ. his rite celebratis offeret vitulũ: ⁊ rogãs pro se ⁊ domo sua: immolabit eũ. Assumptoq3 thuribulo qđ de prunis altaris impleuerit: ⁊ hauriens manu cõpositũ thymiama in incẽsum: vltra velũ intrabit in sancta: vt positis sup ignẽ aromatib⁹ nebula eoꝝ ⁊ vapor operiat oraculũ quod est sup testimoniũ: ⁊ nõ moriat̃. Tollet quoq3 đ sanguine vituli ⁊ asperget digito septies contra ꝓpitiatoriũ ad oriẽtẽ. Cũq3 mactauerit hircũ pro pctõ ppl̃i: inferet sanguinẽ eius intra velũ. sicut pceptũ est de sanguine vituli vt aspergat e regione oraculi: ⁊ expiet sanctuariũ ab immũdicijs filiorũ israel: ⁊ a preuaricationib⁹ eoꝝ: cunctisq3 peccatis.

C Exo.30. Hebr.9.

Hebr.10. B.

D Iuxta hunc ritũ faciet tabernaculo testimonij qđ fixum est inter eos in medio sordiũ habitationis eoꝝ. Nullus hominũ sit in tabernaculo qñ pontifex sanctuariũ ingredit̃: vt roget pro se ⁊ ꝓ domo sua: ⁊ ꝓ vniuerso cetu isrl̃: donec egrediat̃ tabernaculũ. Cũ aũt exierit ad altare qđ corã dño est oret ꝓ se: ⁊ sumptũ sanguinẽ vituli atq3 hirci fundat super cornua eius per gyrũ: aspergẽsq3 digito septies: expiet ⁊ sanctificet illud ab immundicijs filioꝝ israel. Postq3 emundauerit sanctuariũ ⁊ tabernaculu3 ⁊ altare:

E tunc offerat hircũ viuentẽ. Et posita vtraq3 manu super caput ei⁹: ꝯfiteat̃ oẽs iniquitates filioꝝ israel ⁊ vniuersa delicta atq3 pctã eoꝝ. Que imprecãs capiti eius emittet illũ per hominẽ paratũ in desertũ. Cũq3 portauerit hirc⁹ oẽs iniqtates eoꝝ in terrã solitariã ⁊ dimissus fuerit in deserto: reuertet̃ in tabernaculũ testimonij. Et depositis vestib⁹ qb⁹ pri⁹ indut⁹ erat cũ intraret sanctuariũ: relictisq3 ibi: lauabit carnẽ suã in loco sancto: induetur q3 vestib⁹ suis. Et postq3 egressus obtulerit holocaustũ suũ ac plebis: rogabit tã ꝓ se q3 ꝓ ppl̃o: ⁊ adipẽ q̃ oblat⁹ est ꝓ peccatis: adolebit sup altare.

F Ille vero q̃ dimiserit caprũ emissariũ lauabit vestimẽta sua ⁊ corp⁹ aq̃: ⁊ sic ingrediet̃ in castra. Uitulũ aũt ⁊ hircũ q̃ ꝓ pctõ fuerãt imolati: ⁊ quoꝝ sanguis illat⁹ est in sanctuarium vt expiatio cõpleret̃: asportabũt foras castra: ⁊ comburent igni tã pelles q3 carnes eoꝝ ac fimũ. Et qcũq3 cõbusserit ea lauabit vestimẽta sua ⁊ carnẽ aq̃: ⁊ sic ingrediet̃ castra. Eritq3 vobis hoc legitimũ sempiternũ. Mẽse aũt septimo: decima die mẽsis affligetis animas vestras: nulluq3 op⁹ facietis siue indigena siue aduena q̃ peregrinatur inter vos. In hac die expiatio erit vr̃i atq3 mũdatio ab omnib⁹ peccatis vestris: corã dño mũdabimini. Sabbatũ.n. requietionis est: ⁊ affligetis animas vr̃as religione ꝑpetua. Expiabit aũt sacerdos q̃ vnct⁹ fuerit: ⁊ cui⁹ man⁹ initiate sunt vt sacerdotio fungat̃ ꝓ p̃re suo. Induetur q3 stola linea ⁊ vestib⁹ sanctis: ⁊ expiabit sanctuariũ ⁊ tabernaculũ testimonij atq3 altare: sacerdotes quoq3 ⁊ vniuersu3 ppl̃m. Eritq3 vobis hoc legitimũ sempiternu3: vt oretis ꝓ filijs israel ⁊ ꝓ cũctis peccatis eoꝝ sel in ãno. Fecit igit̃ sicut p̃ceperat dominus moysi.

Infra.23.e.

G

¶ Ca. Sũ. ¶ Q2 non debet occidere nisi obtulerint ad ostium tabernaculi: de sanguinẽ offerendo: de nõ manducando sanguinem de morticino. Cap.xvij.

A Et locut⁹ est dñs ad moysen dicẽs. Loquere aaron ⁊ filijs eius ⁊ cunctis filijs israel: dicens ad eos. Iste est sermo quem mandauit dñs dicens. homo q̃lib3 de domo israel: si occiderit bouẽ aut ouem siue capram: in castris vel extra castra: ⁊ nõ obtulerit ad ostium tabernaculi

oblationem dño: sanguinis reus erit: q̄si sanguiné fuderit: sic peribit de medio populi sui. Ideo sacerdoti offerre debent filij israel hostias suas q̄s occidūt in agro vt sanctificentur dño ante ostium tabernaculi testimonij: ⁊ immolent eas hostias pacificas dño. Fundetq; sacerdos sanguinem super altare domini ad ostiuȝ tabernaculi testimonij: ⁊ adolebit adipeȝ in odorem suauitatis dño: ⁊ nequaq; vltra immolabūt hostias suas demonibus cum quibus fornicati sunt. Legitimum sempiternum erit illis ⁊ posteris eoꝝ. Et ad ipsos dices. Homo de filijs israel ⁊ de aduenis qui pegrinātur apud vos q obtulerit holocaustum siue victimam: ⁊ ad ostium tabernaculi testimonij nō adduxerit eam vt offerat domino: interibit de populo suo. Homo quilibet de domo israel ⁊ de aduenis qui peregrinantur inter vos: si comederit sanguinem: obfirmabo faciem meam contra aīam illius: ⁊ disperdam eaȝ de populo suo: quia anima carnis in sanguine est: ⁊ ego dedi illum vobis vt super altare in eo expietis pro animabus vestris: ⁊ sanguis pro anime piaculo sit. Idcirco dixi filijs israel. Omnis anima ex vobis non comedet sanguineȝ: nec ex aduenis qui peregrinantur apud vos. Homo quicūq; de filijs israel ⁊ de aduenis q peregrinātur apud vos: si venatione atq; aucupio ceperit feram vel auem qbus vesci licitum est: fundat sanguineȝ eius ⁊ operiat illū terra. Anima enīȝ omnis carnis in sanguine est. Unde dixi filijs israel. Sanguineȝ vniuerse carnis non comedetis: qa anima carnis in sanguine est: ⁊ quicūq; comederit illum interibit. Anima que comederit morticinū vel captū a bestia tā de indigenis q̄ȝ de aduenis: lauabit vestimēta sua ⁊ semetipȝ aqua: ⁊ contaminatus erit vsq; ad vesperā: ⁊ hoc ordine mūd⁹ fiet. Q si nō lauerit vestimēta sua vel corp⁹: portabit iniq̄tatē suā.

¶ Ca. Sū. ¶ De coitibus illicitis tam de viro q̄ȝ de muliere. Cap. xviij.

Locutusq; est dñs ad Moysen dicēs Loquere filijs israel: ⁊ dices ad eos. Ego sum dominus deus vester. Iuxta cōsuetudinem terre egypti in qua habitastis non facietis: ⁊ iuxta morem regionis Chanaā ad quā ego introducturus sum vos nō agetis: nec in legitimis eoꝝ ambulabitis. Facietis iudicia mea ⁊ p̄cepta mea seruabitis ⁊ ambulabitis i eis. Ego dñs deus vester. Custodite leges meas atq; iudicia: que faciens homo viuet in eis. Ego dominus deus vester. Omnis homo ad p̄ximam sanguinis sui nō accedet vt reuelet turpitudinē ei⁹. Ego dñs. Turpitudinē pr̄is tui ⁊ turpitudineȝ matris tue non discooperies. Mater tua est: nō reuelabis turpitudinē eius. Turpitudinē vxoris patris tui nō discooperies. Turpitudo enīȝ pr̄is tui est. Turpitudinē sororis tue ex p̄re: siue ex matre q̄ domi vel foris genita ē nō reuelabis. Turpitudinē filie filij tui vel neptis ex filia nō reuelabis: qa turpitudo tua est. Turpitudinē filie vxoris p̄ris tui quā pperit p̄ri tuo ⁊ est soror tua: nō reuelabis. Turpitudinē sororis p̄ris tui nō discooperies q: caro ē p̄ris tui. Turpitudinē sororis m̄ris tue nō reuelabis: eo q caro sit matris tue. Turpitudinē patrui tui nō reuelabis: nec accedes ad vxorē ei⁹ q̄ tibi affinitate cōiūgit. Turpitudinē nurus tue nō reuelabis: q: vxor filij tui ē: nec discooperies ignominiā ei⁹. Et vxorē fratris tui nullus accipiat. Turpitudinē vxoris fratris tui nō reuelabis: q: turpitudo fratris tui ē. Turpitudinē vxoris tue ⁊ filie ei⁹ nō reuelabis. Filiā filij ei⁹ ⁊ filiā filie illi⁹ nō sumes vt reueles ignominiā ei⁹: q: caro illi⁹ sūt ⁊ talis coit⁹ incest⁹ ē. Sororē vxoris tue in pellicatū illi⁹ nō accipies: nec reuelabis turpitudineȝ ei⁹ adhuc illa viuēte. Ad mulieres que patit mēstrua nō accedes: nec reuelabis feditatē ei⁹. Cū vxore p̄ximi tui non coibis: nec seminis cōmixtōe maculaberis. De semie tuo nō dabis vt cōsecret idolo moloch: nec pollues nomen dei tui tui. Ego dñs. Cū masculo nō cōmisceāris coitu femineo: q: abominatio est. Cuȝ oī pecore nō coibis: nec maculaberis cū eo. Mulier nō succūbet iumēto nec miscebit ei: q: scelus est. Nec polluamini in oīb⁹ his qb⁹ cōtaminate sunt vniuerse gentes. q̄s ego eijciā añ cōspectū vestrū: ⁊ qb⁹ polluta est terra: cui⁹ ego scelera visitabo vt euomat habitatores suos. Custodite legitima mea atq; iudicia: vt nō faciatis ex cunctis abominatiōib⁹ istis tā indigena q̄ȝ

Marginalia (left): B | De cōse. di. 2. c. nō oportet. | C | Infra eo. Aīa carnis in sanguine est. | D | 32. q. 3. c. Moyses | sup. c. 7. | Ifra. 19. c. | sup. eo. | Nūe. 19. | A | Prohibet vsus viuersarū mulierum.

Marginalia (right): Re. 1c. A. | 30. q. 3. c. piratiū cap. non oportet. | B | 35 q. i. c. j. in fi. q. S. ca. hec salubrit ibi omnis hō. | 33. q. 2. c. siqs cuȝ duabus de resti. sp. c. Ifas i d. diuina lege. | C | Infra. c. 20. a. | Dis. 5. ca. ad ei⁹. j. d. qppe. | 35. q. 8. c. hec salubriter. | 32. q. i. ca. q aūt. d. mū dabātur. | 3. Re. 15. ca. | D | Ifra. 20. c. | 27. q. 5. c. Reos. S. Itē qui coierit.

colon⁹ q peregrinat apud vos. Oēs enim execrationes istas fecerunt accole terre q fuerant añ vos ⁊ polluerūt eā. Cauete ergo ne ⁊ vos silr euomat cū paria feceritis sicut euomuit gētē q fuit añ vos. Omnis anima que fecerit de abominatiōib⁹ his q̄ppiā: peribit de medio ppli sui. Custodite mādata mea. Nolite facere que fecerūt hi qui fuerunt ante vos. Et ne polluamini in eis. Ego dñs deus vester.

23.q.5.c. Reos.§. Jtē qui coierit.

¶ Ca. xix. ¶ De sanctitate. de pie metuēdo. de sabbato: de idolis: de hostia pacificorū qñ edēda sit: de metentib⁹ segetes: de colligētib⁹ in vinea: de furto: de mēdacio: de periurio: de opere mercennarij: de non maledicēdo surdo: de psona pauperis: de iusto iudicio: nec criminatore: nec contra sanguinē pximi nō q̄rere vltionē. de cōmixtiōe duoꝝ generū. de diuersis semine ⁊ veste: de eo q coit cū ācilla: de pputijs arboꝝ de pomis: de augurijs: de somnijs: coma vl barba tōdēda: de filia nō pstituēda: de ariolis ⁊ magis: de cano capite aduena: de statera: ō pōdere: modio ⁊ sextario. Ca. xix.

LOcutus est dominus ad moysen dicens. Loquere ad omnem cetum filiorum israel: ⁊ dices ad eos. Sācti estote: qꝛ ego sanctus sum dominus deus vester. Unusquisq; patrem suum ⁊ matrem suam timeat. Sabbata mea custodite. Ego dominus deus vester: Nolite conuerti ad idola: nec deos conflatiles facietis vobis. Ego dominus deus vester. Si immolaueritis hostiam pacificorum domino vt sit placabilis: eo die quo fuerit immolata comedetis eam: ⁊ die altero. Quicquid autem residuum fuerit in diem tertium: igne comburetis. Si quis post biduū comederit ex ea prophanus erit ⁊ impietatis reus: portabitq; iniquitatem suam: qꝛ sanctum domini polluit ⁊ peribit anima illius de populo suo. Cumq; messueris segetes terre tue non tondebis vsq; ad solū superficiem terre: nec remanentes spicas colliges: neq; in vinea tua racemos ⁊ grana decidentia congregabis: sꝫ pauperibus ⁊ peregrinis carpenda dimittes. Ego dñs de⁹ vr̄. Nō facietis furtū. nō mētiemini: nec decipiet vnusq̄sq; pximū suū. Nō piurabis i noīe meo nec pollues nomē dei tui. Ego dñs. Non facies calumniā pximo tuo nec vi opprimes eū. Nō morabit opus mercenarij tui apud te vsq; mane. Nō maledices surdo: nec corā ceco pones offēdiculū: sꝫ timebis dñm deū tuū: qꝛ ego sū dñs. Nō facies quod iniquū ē: nec iniuste iudicabis. Nō cōsideres psonā paupis: nec honores vultū potētis. Juste iudica pximo tuo. Nō eris criminator: nec susurro in pplis. Non stabis contra sanguinē pximi tui. Ego dñs. Non oderis fratrē tuū in corde tuo: sꝫ publice argue eū: ne habeas sup illo peccatū. Non q̄ras vltionē: nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. Diliges amicū tuum sicut teipsum. Ego dñs. Leges meas custodite. Jumēta tua nō facies coire cū alterius generis animātibus. Agrū tuū non seres diuerso semine. Vestē q̄ ex duobus texta est. Non indueris. Hō si dormierit cū muliere coitu seminis q̄ sit ancilla etiā nobilis: ⁊ tñ precio nō redēpta nec libertati donata: vapulabunt ambo ⁊ nō morientur: qꝛ nō fuit libera. Pro delicto aūt suo offeret dño ad ostium tabernaculi testimonij arietē. Orabitq; p eo sacerdos ⁊ p pctō ei⁹ corā dño: ⁊ repropitiabit ei dimitteturq; pctm̄. Cū ingressi fueritis terrā ⁊ plātaueritis in ea ligna pomifera auferetis pputia eoꝝ. Poma q̄ germināt immūda erunt vobis: nec edetis ex eis. Quarto aūt anno oīs fructus eorū. sanctificabit laudabilis dño. Quinto autē anno comedetis fructus: cōgregantes poma que proferūt. Ego dñs de⁹ vester. Non comedetis carnē cū sanguine. Nō augurabimini: nec obseruabitis somnia. Neq; in rotūdū attondebitis comā: nec radetis barbā. Et sup mortuo nō scidetis carnes vras: neq; figuras aliq̄s: aut stigmata facietis vobis. Ego dñs. Ne pstituas filiā tuam ne contaminetur

A Ruth.11.g. 21.di.c. tenere. 81.di.ca. oportet. 82.d.c.p posuisti ⁊ ca.plurimos. 1.Pe.j.c.

B 23.q.4 c. vindicta

i fine ff. enim.e. ifra.23.b. De pietate in parētes.

C Mat.5.c 22.q.4. ca.actiōe ibi infra. mētū ⁊. c. nec e. ⁊. c.i.ca.hē mus. ifra.c.27. ⁊ zach.8. deu.24.c. De p.di. 4.ca. si ex bono. ibi acceptio psonaꝝ.

D 40.d.c.si. Deute. j. Tho.4.c. Ro.2.b. Ephe.6.b Act.16.f. Jaco.2.b. 1.Pe.1.c. Eccl.19.b mat.18.c Luc.17.a Eccl.10.a mat.5.g mar.12.c Gala.5.c Jac.2.c Deu.22. 22.q.4. ca. cū in lege in prin.

E 8.17.d.

F

terra & impleat piaculo. Sabbata mea custodite & scuariu meu metuite. Ego dns. No declinetis ad magos: nec ab ariolis aliqd sciscitemini vt polluamini p eos. Ego dns de' vr. Coram cano capite consurge: & honora psona senis: & time dnz deu tuu. Ego suz dns. // Si habitauerit aduena in terra vra & moratus fuerit int vos: no exprobretis ei: sz sit inter vos qsi indigena: & diligetis eu qsi vosmetipsos. Fuistis eni & vos aduene in terra egypti. Ego dns de' vr. Nolite facere iniquu aliqd i iudicio: i regla: i podere: in mesura. Statera iusta & equa sint podera iustus modius: equusqz sextari': Ego dns deus vr: q eduxi vos de terra egypti. Custodite omnia precepta mea & vniuersa iudicia: & facite ea. Ego dominus.

Magi & arioli sut fugiedi. (margin)

B (margin)

Exo. 22. c. De aduenis amádis. (margin)

De regla pódere & mésura. (margin)

¶Ca. Su. ¶De morte puniedis dantib' de semine suo moloch: maledicetes pri vel matri: mechus dormies cu nouerca: nuru: q coit cu masculo coitu femineo ambo morient: mrez ducens sup filiam & coies cu iumeto vir vel mlier: cu sorore & cu mrtera: vxore pris: cu mestruata: non ambuladu i legittimis nationu terra lactis & mellis dabit: de separado imudo: debet esse sci: phitones debet mori. Cap. xx.

A (margin)

Locutusqz e dns ad moysen dicens. Hec loqris filijs isrl. Ho d filijs isrl: & de aduenis q habitat in isrl. Si qs dederit de semine suo idolo moloch // morte moriat. Ppls terre lapidabit eu: & ego pona facie mea 9 illu: succidaqz euz de medio ppli sui: eo q dederit de semine suo moloch: & cotaminauerit sanctuariu meum: ac polluerit nomen scti mei. Qp si negliges ppls terre & qsi paruipendes ipriu mei: dimiserit hominé q dedit de semine suo moloch nec voluerit eu occidere: pona facie mea sup hoiem illu & cognatione ei' succidaqz & ipsuz & oes q cosenserit ei vt fornicaret cu moloch d medio ppli sui. Aia que declinauerit ad magos & ariolos: & fornicata fuerit cu eis: pona facie mea 9 ea: & interficia illa de medio populi sui. // Sctificamini & estote sci: qz & ego sanctus suz dns deus vester. Custodite pcepta mea & facite ea. Ego dns q sanctifico vos. Qui maledixerit pri suo aut matri: morte moriat. // Pri matriqz q maledixerit: sanguis ei' sit sup eu. // Si mechat' qs fuerit cu vxore alteri': & adulterij ppetrauerit cu coiuge pximi sui: morte moriat & mechus & adultera. Qui dormierit cu nouerca sua: & reuelauerit ignominia pris sui: morte moriant ambo. Sanguis eoz sit sup eos. Si qs dormierit cu nuru sua: vterqz moriat: qz scelus opati sut. Sanguis eoz sit sup eos. Qui dormierit cu masculo coitu femineo vterqz opatus est nephas: morte moriant. Sit sanguis eoruz sup eos. Qui sup vxore filia duxerit matre eius: scelus opat' est. Viuus ardebit cuz eis: nec pmanebit tatu nephas in medio vri. Qui cu iumeto & pecore coierit: morte moriat: pecus qz occidite. // Mulier q succubuerit cuilibet iumeto simul interficiet cu eo. Sanguis eoz sit sup eos. Qui acceperit sorore suaz filia pris sui vel filiam matris sue: & viderit turpitudiné ei': illaqz 9spexerit fratris ignominia: nepharia rez opati sunt: occidenf in cospectu populi: eo q turpitudiné sua mutuo reuelauerint & portabut iniqtate sua. Qui coierit co muliere in fluxu mestruo & reuelauerit turpitudiné ei': ipsaqz apruerit fontez sanguinis sui interficient ambo de medio ppuli sui. Turpitudiné matertere & amite tue no discooperies. Qui hoc fecerit ignominia carnis sue nudauit: portabut ambo iniqtaté sua. // Qui coierit cu vxore patrui vel auunculi sui: & reuelauerit ignominia cognatiois sue: portabut ambo peccatu sui. Absqz liberis morient. Qui duxerit vxore fratris sui: rez facit illicita: turpitudiné fratris sui reuelauit: absqz filijs erit. Custodite leges meas atqz iudicia & facite ea: ne & vos euomat terra qua itraturi estis & habitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationu: qs ego expulsur' sum ante vos: Oia eni hec fecerut: & abominat' sui eas. Vobis aut loquor. Possidete terra eoz qua dabo vobis i hereditaté: terra fluenté lacte & melle. Ego dns de' vr: q separaui vos a ceteris pplis. Separate ergo & vos iumetu mudu ab imudo: & aue munda ab imunda: nec polluetis aias vestras in pecore & aui' & cuctis q mouent i tra: & q vobis oñdi eé polluta. Eritis sancti mihi: qz sctus ego suz dns: & separaui vos a ceteris pplis vt essetis mei. Vir siue mlier in qbus phitonicus vel diuinationis fuerit spus: morte moriant. Lapidibus obruent eos. Sanguis eorum sit super illos.

23. q. 4. ca. mali. §. et hic q. 5. c. reos. §. sed obycit. Crimia morte plectéda. (margin)

B (margin)

Nu. 11. d. Josu. 3. b. j. Reg. 16. b. exo. 21. b. Prouer. 20. (margin)

56. di. ca. ceterum //27. q. 2. ca. oé. §. sig3 sposas et. ca. q desposata & ca. i. stitutuz in fine. Deut. 22. (right margin)

C //8. 19. c. 15. q. i. ca mulier. 23. q. 5. c. reos. (right margin)

35. q. 6. c. videtur. (right margin)

D (right margin)

Phi-ces moriat. (right margin)

¶Ca. Sū. ¶Nō ꝯtaminet̄ sacēdos sup mō tuos: nec radēt caput siue barbā nō scissu rā i carnib⁹ suis: nō de scorto ⁊ ꝓstibulo viduā vel repudiatā sordidā: sꝫ v̄ginē de pplo suo ducet vxorē de filia sacerdotis ⁊ pōtificis: de semine aaron hn̄s maculā nō offerat aliquid in sanctuario. Cap. xxi.

A Mo ✝ tis. Sacēdos nō contaminet̄ i morte alicui⁹. Als ✝ i cisuram.

Dixit q̄ꝫ dn̄s ad Moysen. Loq̄re ad sacerdotes filios aaron ⁊ dices ✝ ad eos. Necōtaminet̄ sacerdos in mortib⁹ ciuiū suoꝝ: nisi tm̄ī in ꝯsanguineis ac ꝓpinquis. idest sup p̄rem ⁊ m̄rem ⁊ filiū ⁊ filiā: frēm q̄ꝫ ⁊ sororē v̄ginē q̄ nō est nupta viro: sꝫ nec in p̄ncipe ppli sui ꝯtaminabit̄. Nec radēt caput nec barbā: neq̄ꝫ in carnib⁹ suis faciēt ✝ incisuras. Scti erūt deo suo: ⁊ nō pollueēt nomē ei⁹. Incensuꝫ B eniꝫ dn̄i ⁊ panes dei sui offerunt: ⁊ iō sctī erūt. Scortū ⁊ vile ꝓstibulū nō ducet vxorē: nec eā q̄ repudiata est a marito: q꞉ ꝯsecrat⁹ est deo suo: ⁊ panes ꝓpositiōis offert. Sit ergo sctūs: q꞉ ⁊ ego sanctus suꝫ dn̄s q̄ sctifico vos. Sacēdotis filia si dep̄hēsa fuerit in stupro ⁊ violauerit nomen patris sui: flāmis exuret̄. Pontifex idest sacēdos maxim⁹ inter frēs sup cui⁹ caput fusū est vnctionis oleū: ⁊ cui⁹ manus in sacerdotio ꝯsecrate sūt vestitusq̄ꝫ est sctis vestib⁹: caput suū nō discooperiet: vestimēta non C scindet: ⁊ ad oēꝫ mortuū nō ingrediet̄ oīno. Sup p̄re q̄ꝫ suo ⁊ matre nō ꝯtaminabit̄: nec egredietur de sctis: ne polluat sanctuariū dn̄i: q꞉ oleū sancte vnctionis dei sui sup eū ē. Ego dn̄s. Uirginē ducet vxorē. Uiduā aūt ⁊ repudiatā ⁊ sordidā atq̄ꝫ meretricē nō accipiet: sꝫ puellā de populo suo: ne cōmisceat stirpē gn̄is sui vulgo gētis sue: q꞉ ego dn̄s q̄ sanctifico euꝫ. Locutusq̄ꝫ est dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re ad aaron. Hō de semine tuo p̄ familias q̄ habuerit maculā: non offeret panes deo suo: nec accedet ad misteriū ei⁹. Si cecus fuerit: si claudus: si vel paruo vel grādi vel torto naso: si fracto pede. si manu: si D gibbus: si lippus: si albuginē hn̄s i oculo: si iugē scabiē: si ipetiginē i corpore: vel herniosus. Oīs q̄ habuerit maculā de semine aarē sacerdotis non accedet offerre hostias dn̄o: nec panes deo suo. Uescet̄ tn̄ panib⁹ q̄ offerunt̄ in sanctuario: ita dūtaxat vt intra velū nō ingrediat̄: nec accedet ad altare q̄ maculā hꝫ: ⁊ cōtaminare nō debet sanctuariū meū. Ego dn̄s q̄ sctifico eos. Locut⁹ ē ergo moyses ad aarō ⁊ ad filios ei⁹: ⁊ ad oēꝫ isrl̄ cūcta q̄ sibi fuerāt ip̄rata

Filia sacerdotis Exo. 30. di. — Eze. 44. c Sacēdos vxorē v̄ginē ⁊ accipiat. 32. q. i. c. qd̄ ait ibi ꝓhibitū 46. di. ca. i. — Defect⁹ sacerdotē maculantes. 33. di. ca vsq̄ꝫ ad c. x.

¶Ca. Sū. ¶De comedētib⁹ sctificata: nō leprosus: nō imundus ex ꝯtactu: nō alienigena: nō mercēnari⁹: nō filia nupta: sꝫ nec i domū p̄ris reuersa: cōcedēs p̄ ignorātiā de a bestia capto: de mūdicia aialiū q̄ offerri possūt nihil de manu alienigene ē offerēdū: aial qd̄ ē ꝯtritis testiculis vel tōsis vel fractis vel ablatis nō dꝫ nec pōt offerri dn̄o: aial añ octauā diē natiuitatis non offerri dꝫ hostia p̄ grāꝝ actione oblata eo die comedatur. Cap. xxii

di. ca. i. i. q. i. ca. Sacerdo t. s. 43. di. ca. ii. 54. di. ca. multos i glo. 2. q. 7. c. le [illegible] diuina [illegible]

A Locutus q̄ꝫ est dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re ad aaron ⁊ ad filios ei⁹ vt caueāt ab his que cōsecrata sunt filioꝝ israel: ⁊ nō cōtaminēt nomē sctificatoꝝ: q̄ mihi que ipsi offerunt. Ego dn̄s. Dic ad eos ⁊ ad posteros eoꝝ. Oīs hō q̄ accesserit de stirpe vr̄a ad ea q̄ ꝯsecrata sunt ⁊ que obtulerūt filij isrl̄ dn̄o in quo est immūdicia peribit corā dn̄o. Ego sum dn̄s. Hō de semine aaron q̄ fuerit leprosus: aut patiēs fluxū seminis: nō vescet̄ de his q̄ sanctificata sunt mihi: donec sanetur. Qui tetigerit immundū sup mortuo ⁊ ex quo egredit̄ semē. q̄si coitus ⁊ q̄ tāgit reptile ⁊ quodlibet imundū: cuius tactus est sordidus: imūdus erit vsq̄ꝫ ad vesp̄ꝫ: ⁊ nō B vescetur his que sanctificata sunt: sed cuꝫ lauerit carnem suam aqua: ⁊ occubuerit sol: tunc mundatus vescetur de sanctificatis: q꞉ cibus illius est. Morticinum ⁊ captum a bestia non ✝ comedent. nec polluentur in eis. Ego sum dominus. Custodiant precepta mea vt non subiaceant peccato: ⁊ moriantur in sanctuario: cuꝫ polluerint illud. Ego dominus qui sancti-

De ip[illegible] aaron. — exo. 22. d. ezech. 44. g. Als ✝ nō comedūt nec polluūtur.

fico eos. Omnis alienigena nõ comedet de sanctificatis. Inquilinus sacerdotis et mercenarius nõ vescetur ex eis. Quẽ aũt sacerdos emerit, et qui vernaculus domus eius fuerit: hi comedẽt ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit: de his q̃ sanctificata sunt et de primitijs nõ vescet. Sin aũt vidua vel repudiata et absq3 liberis reuersa fuerit ad domũ patris sui: sicut puella consueuerat alet cibis patris sui. Omnis alienigena comedẽdi ex eis nõ habet potestatẽ. Qui comederit de sanctificatis per ignorãtiã: addet quintã partẽ cũ eo, quod comedit et dabit sacerdoti in sanctuarium. Nec cõtaminabũt sctificata filiorum isrl' que offerunt dño: ne forte sustineãt iniqtatẽ delicti sui cũ sctificata comederint. Ego dñs q sctifico eos. Locutusq3 ẽ dñs ad moysen dicẽs. Loqre ad aarõ et filios ei9 et ad oẽs filios israel: dicesq3 ad eos. Homo de domo israel: et de aduenis q habitãt apud + vos: qui obtulerit oblationẽ suam vel vota soluẽs vel sponte offerẽs: qcquid illud obtulerit in holocaustũ dñi: vt offerat per vos: masculus immaculatus erit ex bobus et ouibus et ex capris. Si maculã habuerit nõ offeretis: neq3 erit acceptabile. Hõ qui obtulerit victimã pacificorum dño: vel vota soluẽs vel sponte offerẽs tã de bobus q̃3 de ouib9 immaculatũ offeret vt acceptabile sit. Oĩs macula nõ erit in eo. Si cecũ fuerit: si fractũ: si cicatricẽ hñs: si papulas aut scabiẽ: aut impetiginẽ: nõ offeretis ea dño: nec adolebitis ex eis sup altare dñi. Bouẽ et ouẽ aure et cauda ãputatis volũtarie offerre + põt: votũ aũt ex his solui nõ põt. Oẽ aial qd' vel contritis vel tõsis vel sectis ablatisq3 testiculis ẽ: nõ offeretis dño: et i terra vrã hoc oĩno + ne faciatis. De manu alienigene nõ offeretis panes deo vrõ: et qcquid aliud dare voluerit: q2 corrupta et maculata sũt oĩa nõ suscipietis ea. Locutusq3 est dñs ad moysen dicens. Bos ouis et capra cũ genita fuerint: septẽ dieb9 erũt sub vbere mr̃is sue. Die aũt octauo et deinceps offerri poterũt dño. Siue illa bos siue ouis nõ imolabunt vna die cũ fetib9 suis. Si imolaueritis hostiã pro grãrum actione dño: vt possit esse placabilis: + eodẽ die comedetis eã. Nõ remanebit qcq̃3 i mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mãdata mea et facite ea. Ego dñs. Ne polluatis nomen meũ sctm̃: vt sanctificer in medio filiorum isrl'. Ego dñs q sctifico vos: et eduxi de terra egypti vt essẽ vobis in deũ. Ego domin9.

Sdificata nõ edũt nisi a sacerdotib9 et suis

Als + eos.

Aial oblatũ deb3 eẽ de masculis9 et immũdis.

Als + potes.

Aial castratum ñ põt offerri.

Als. + ñ

Als + eadem.

¶ Ca. xxiij. ¶ De festiuitatib9: de celebratione pasche: pẽtecostes: et trib9 solẽnitatib9 septẽbris: de festo tubarum: expiatiõis: tabnaculorum: de spicis remanentibus. Cap. xxiij.

Locutusq3 ẽ dñs ad moysen dicẽs. Loquere filijs israel et dices ad eos. He sunt ferie domini q̃s vocabitis sctas. Sex diebus facietis opus // dies septim9: quia sabbati requies est: vocabit sanctus. // Oẽ opus non facietis in eo. Sabbatum dñi est in cunctis habitationib9 vestris. He sunt ergo ferie domini sancte quas celebrare debetis tpibus suis // Mẽse pmo q̃rtadecima die mensis ad vesperum phase dñi est: et quintadecima die mensis huius solẽnitas azimorum dñi est. Septẽ diebus azima comedetis. Dies primus erit vobis celeberrim9 sanctusq3. Oẽ opus seruile nõ facietis in eo: s3 offeretis sacrificium in igne dño septẽ diebus. Dies aũt septimus erit celebrior et sanctior: nullũq3 seruile opus facietis in eo. Locutusq3 est dñs ad moysen dicẽs. Loqre filijs israel et dices ad eos. Cũ ingressi fueritis terram quã ego dabo vobis: et messueritis segetẽ: feretis manipulos spicarũ primitias messis vre ad sacerdotẽ. Qui eleuabit fasciculũ corã dño vt acceptabile sit pro vobis: altero die sabbati: et sanctificabit illũ. Atq3 i eodẽ die quo manipulus consecrat' cedetur agnus imaculatus anniculus in holocaustũ dñi: et libamẽta offerent' cum eo due decime simile cõspse oleo in incẽsum dñi: + odoremq3 suauissimum. liba quoq3 vini quarta pars hin. Panẽ et polentam et pultes nõ comedetis ex segete: vsq3 ad diem qua offeretis ex ea deo vestro. Preceptũ est sempiternũ: in generationib9 cunctisq3 habitaculis vestris. Numerabitis ergo ab altero die sabbati in + quo obtulistis manipulũ primitiarum septẽ hebdomadas plenas vsq3 ad alteram diem expletionis hebdomade septime: id est quinquaginta dies: et sic offeretis sacrificium nouũ dño ex oĩbus habitaculis vr̃is: panes pmitiarum duos de duab9 decimis sile fermẽtate q̃s coqtis i pmitias dñi. Offeretisq3 cũ panib9 septẽ agnos immaculatos anniculos: et vitulũ de armẽto vnũ: et arie-

// De ferijs. ca. // 25. q. i. Jõ. // Ita a. ? // Isaz legi infra co. Exo. 12. nu. 28.

De pascha iudeorum.

De oblatione nouarum frugum.

Als + et odorem.

Als + in qua.

De pẽtecoste.

tes duos: et erũt in holocaustũ: cũ libamẽtis suis i odorẽ suauissimũ dño. Facietis et hyrcũ pro pctõ: duosq; agnos anniculos hostias pacificorum. Cũq; eleuauerit eos sacerdos cum panibus primitiarum corã domino cedent in vsum eius. Et vocabitis hunc diem celeberrimum atq; sanctissimum. Omne opus seruile non facietis in eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis et generationibus vestris. // Postq̃ autem messueritis segetẽ terre vestre non secabitis eam vsq; ad solum: nec remanentes spicas colligetis: sz pauperibus et peregrinis dimittetis eas. Ego sum dominus deus vester. Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Loquere filijs israel. Mense septimo: pma die mẽsis erit vobis sabbatum memoriale clangentibus tubis: et vocabitur sctm. Omne opus seruile non facietis in eo: et offeretis holocaustum domino. Locutusq; ẽ dominus ad moysen dicens // Decimo die mensis huius septimi dies expiationum erit celeberrimus: et vocabit sanctus. Affligetisq; animas vestras in eo: et offeretis holocaustũ domino. Omne opus suile nõ facietis in tẽpore diei huius: q: dies propitiationis est: vt ppitiet vobis dñs deus vr. Oĩs aĩa q̃ afflicta ñ fuerit die hac: peribit de pplis suis: et q̃ opis q̃ppiã fecerit: delebo eã de pplo suo. Nihil ergo opis facietis in eo. Legitimũ sempiternũ erit vobis i cunctis gñationib⁹ et hitationib⁹ vris. Sabbatum requietionis ẽ: et affligetis aĩas vr̃as. Die nono mẽsis septimi // a vespe vsq; ad vesperũ celebrabitis sabbata vr̃a. Et locut⁹ ẽ dñs ad moysen dicẽs. Loq̃re filijs isrl̃. A q̃ntodecimo die mẽsis hui⁹ septimi erũt ferie tabernaculoꝝ septẽ dieb⁹ dño. Dies pm⁹ vocabit celeberrim⁹ atq; sctissim⁹ // Oẽ opus seruile nõ facietis i eo: et septẽ dieb⁹ offeretis holocausta dño. Dies q̃z octau⁹ erit celeberrim⁹ atq; sctissim⁹: et offeretis holocaustũ dño. Est enim cet⁹ atq; collecte: Oẽ opus seruile nõ facietis in ea. He sũt ferie dñi q̃s vocabitis celeberrimas atq; sctissimas: offeretisq; i eis oblatiões dño holocausta et libamẽta iuxta ritũ vniuscuiusq; diei: exceptis sabbatis dñi donisq; vr̃is: et q̃ offeretis ex voto vel q̃ spõte tribuetis dño. A q̃ntodecimo ergo die mẽsis septimi qñ ꝯgregaueritis oẽs fruct⁹ terre vr̃e celebrabitis ferias dñi septẽ dieb⁹. Die pmo et die octauo erũt sabbatũ. i. requies. Sumetisq; vobis die pmo fruct⁹ arboris pulcerrime. spatulasq; palmaꝝ. et ramos ligni densaꝝ frõdiũ et salices de torrente: et letabimini coram dño deo vr̃o: celebrabitisq; solẽnitatẽ ei⁹ septẽ dieb⁹ per annum. Legitimũ sempiternũ erit in gñationib⁹ vris. Mense septimo festa celebrabitis: et habitabitis in vmbraculis septẽ diebus. Oĩs qui de genere est israel: manebit in tabernaculis vt discãt posteri vestri q̃ in tabernaculis habitare fecerim filios israel: cũ educerẽ eos de terra egypti Ego dñs deus vester. Locutusq; est moyses sup solẽnitatibus domini ad filios israel.

D — E — F — G

Marginalia: S.19.b. — De septẽ dei. — sup. 19. f. — // De cõ. di. 1. ca. j. in pnci. — De ferijs ca. 2. — sup. eo. — Festũ tabernaculorum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Interpositio de oleo lucernarũ de panib⁹ ppositiõis: d pena blasphemi: de pena talionis: et equũ iudiciũ debere esse: siue sit ciuis siue peregrinus. Cap. xxiiij

Et locutus est domin⁹ ad moysen dicẽs. Precipe filijs isrl̃ vt afferant tibi oleũ de oliuis purissimũ ac lucidũ: ad cõcinnãdas lucernas iugiter extra velum testimonij in tabernaculo federis. Ponetq; eas aaron a vespe vsq; i mane corã dño: cultu rituq; ppetuo in gñationib⁹ vestris. Sup ✠ cãdelabrũ mũdissimũ ponent semp i ꝯspectu dñi. Accipies q̃z similã et coques ex ea duodecim panes: q̃ singuli habebũt duas decimas. Quorum senos altrinsec⁹ sup mẽsam purissimã corã dño statues: et pones sup eos thus lucidissimũ: vt sit panis i mõimẽtũ oblationis dñi. Per singla sabbata mutabũt corã dño suscepti a filijs isrl̃ federe sempiterno. Erũtq; aarõ et filioꝝ eius vt comedãt eos in loco sctõ: q: sanctũ sanctoꝝ est de sacrificijs dñi iure ppetuo. Ecce autem

A — B

Marginalia: De oleo tabnaculi testimonij. — Mo ✠ candelabro mũdissimo.

egressus filius mulieris israelitidis quem pepererat de viro egyptio inter filios israel: iurgatus est in castris cum viro israelita. Cumque blasphemasset nomen domini et maledixisset ei: adductus est ad moysen. Uocabatur autem mater eius salumith filia dabri de tribu dan. Miseruntque eum in carcerem donec nossent quid iuberet dominus. Qui locutus est ad moysen dicens. // Educ blasphemum extra castra: et ponant omnes qui audierunt manus suas super caput eius: et lapidet eum populus vniuersus. Et ad filios israel loqueris. Homo qui maledixerit deo suo: portabit peccatum suum. Et qui blasphemauerit nomen domini: morte moriatur. Lapidibus opprimet eum omnis multitudo populi. Siue ille ciuis siue peregrinus fuerit // Qui blasphemauerit nomen domini: morte moriatur. // Qui percusserit: et occiderit hominem // morte moriatur. // Qui percusserit animal reddet vicarium idest animam pro anima. Qui irrogauerit maculam cuilibet ciuium suorum: sicut fecit: sic fiet ei. Fracturam pro fractura: oculum pro oculo: dentem pro dente restituet. Qualem inflixerit maculam: talem sustinere cogetur. Qui percusserit iumentum reddet aliud. Qui percusserit hominem: punietur. Equum iudicium sit inter vos: siue peregrinus siue ciuis peccauerit: quia ego sum dominus deus vester. Locutusque est moyses ad filios israel: et + eduxerunt eum qui blasphemauerat extra castra: ac lapidibus oppresserunt. Feceruntque filij israel sicut preceperat dominus moysi.

De blasphemo lapidato — *C* — *23. q. 5. c. qd ergo in fi.* — *De pe. di. 3. c. qrat et ca. Sunt plures. q̃.* — *Pena blasphemi.* — *23. q. 5. c. reos ibi oculum pro oculo. [ ] exo. 21. b. Deu. 19. b. mat. 5. c.* — *D* — *Satisfactio pro offensa.* — *Alias + adduxerunt.*

¶ Ca. xxv. ¶ De sabbato anni septimi et anni iubilei: de reddito possessionum quod terra non vendatur in perpetuum: de lege donorum non recipiant vsuram: habeantque seruos et ancillas de alijs nationibus: de fratre vendente se redimendo. Cap. xxv.

Locutusque est dominus ad moysen in monte synai dicens. Loquere filijs israel: et dices ad eos. Quando ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis: sabbatizetis sabbatum domino. Sex annis seres agrum tuum: et sex annis putabis vineam tuam: colligesque fructus eius. Septimo autem anno sabbatum erit terre requietionis domini. Agrum non seres: et vineam non putabis. Que sponte gignet humus non metes: et vuas primitiarum tuarum non colliges quasi vindemiam. Annus enim requietionis terre est. Sed erunt vobis in cibum: tibi et seruo tuo: ancille et mercenario tuo: et aduene qui peregrinantur apud te: iumentis tuis et pecoribus omnia que nascuntur prebebunt cibum. Numerabis quoque tibi septem hebdomadas annorum: id est septies septem: que simul faciunt quadraginta nouem: et clanges buccina mense septimo: decima die mensis propitiationis tempore in vniuersa terra vestra. Sanctificabisque annum quinquagesimum: et vocabis remissionem cunctis habitatoribus terre tue. // Ipse est enim iubileus. Reuertetur homo ad possessionem suam: et vnusquisque redibit ad familiam pristinam: quia iubileus est: et quinquagesimus annus. Non seretis atque metetis sponte in agro nascentia: et primitias vindemie non colligetis ob sanctificationem iubilei: sed statim + ablata comedetis. Anno iubilei redient omnes ad possessiones suas. Quando vendes quippiam ciui tuo: vel emes ab eo: ne contristes fratrem tuum: sed iuxta numerum annorum iubilei emes ab eo: et iuxta supputationem frugum vendet tibi. Quanto plus anni + remanserint post iubileum tanto crescet et precium: quanto minus temporis numeraueris: tanto minoris et emptio constabit. Tempus enim frugum vendet tibi. Nolite affligere contribules vestros: sed timeat vnusquisque deum suum: quia ego dominus deus vester. Facite precepta mea et iudicia custodite: et implete ea: vt habitare possitis in terra absque vllo pauore: et gignat vobis humus fructus suos: quibus vescamini vsque ad saturitatem nullius impetum formidantes. Quod si dixeritis quid comedemus anno septimo si non seuerimus: neque collegerimus fruges nostras: dabo benedictionem meam vobis anno sexto et faciet fructus trium annorum: seretisque anno octauo et comedetis veteres fruges vsque ad nonum annum: donec noua nascantur edetis vetera. Terra quoque non vendetur in perpetuum: quia mea est: et vos aduene et coloni mei estis. Unde cuncta regio possessionis vestre sub redemptionis conditione vendetur. Si attenuatus frater tuus vendiderit possessiunculam suam: et voluerit propinquus eius: potest redimere quod ille vendiderat. Sin autem non habuerit proximum et ipse precium ad redimendum potuerit inuenire: computabuntur fructus ex eo tempore quo vendidit: et quod reliquum est: reddet emptori: sicque recipiet possessionem suam. Quod

A — *De obseruatione sabbati et de vacatione anni septimi.*

B — *De iubileo.* — *// De pe. di. 1. c. qs aliquando. § Ite in leuitico* — *Alias + oblata.* — *C* — *Alias + remanserint.* — *D* — *De venditione possessionum.*

si nõ inuenerit manus eius vt reddat p̄
ciũ: hẽbit emptor qđ emerat vsq; ad an
nuz iubileuz. In ipso eniz oĩs venditio
redibit ad dñm: et ad possessorẽ pristi-
nũ. Qui vẽdiderit domũ intra vrbis mu
ros hẽbit licẽtiã redimẽdi: donec vnus
impleat annus. Si nõ redemerit et anni cir
culus fuerit reuolutus: emptor possidẽ-
bit eã et posteri eius in ppetuũ: et redimi
etiam nõ poterit in iubileo. Sin autez in
villa fuerit domus que muros nõ habet:
agrorũ iure vendet. Si + ante redempta
nõ fuerit in iubileo reuertet ad dominũ
suuz. Edes leuitaruz q̃ in vrbibus sunt:
semp possunt redimi. Si redẽpte nõ fue-
rint in iubileo: reuertent ad dñs: q2
domus vrbiũ leuitarũ p possessionibus
sunt inter filios isrl. Suburbana autez eo
ruz nõ veneãt: quia possessio sempiterna
est. Si attenuatus fuerit frater tu9 et infir-
mus manu: et susceperis eum q̃si aduenaz
et peregrinũ et vixerit tecũ: ne accipias vsu
ras ab eo: nec amplius q̃ dedisti. Time de-
uz: vt viuere possit frater tu9 apd te. // Pe
cuniã tuã non dabis ei ad vsurã // et fru-
gum supabundãtiã non exiges. Ego do-
minus deus vester q eduxi vos de terra egy-
pti: vt darẽ vobis terrã chanaan vt essem
vester deus. Si paupertate cõpulsus vendi-
derit se tibi frater tuus: nõ eũ opprimes
seruitute famulorũ: sed quasi mercenari9
et colonus erit: vsq; ad annũ iubileũ ope
rabit apud te: et postea egrediet cum libe-
ris suis: et reuertetur ad cognationẽ et ad
possessionẽ patrũ suorũ. // Mei eniz serui
sũt et ego eduxi eos de terra egypti: Nõ ve-
neant conditione seruorũ: Ne affligas eũ
p potẽtiã: sz metuito deum tuum. Ser-
uus et ancilla sint vobis de nationib9 q̃ in
circuitu vestro sũt: et de aduenis q peregri
nant apd vos: vel q ex his nati fuerint in
terra vra. Hos habebitis famlos: et heredi-
tario iure: trãsmitteris ad posteros ac possi
debitis in eternũ. Fratres autẽ vestros fi-
lios isrl ne opprimatis p potẽtiaz. Si in-
ualuerit apd vos man9 aduene atq; pere-
grini: et attenuat9 frater tu9 vẽdiderit se ei:
aut cuiq; de stirpe ei9: post venditionẽ po-
test redimi. Qui voluerit ex fratrib9 suis
redimet eũ: et patru9 et patruelis: et cõsan-
guineus et affinis: Sin autẽ et ipse potue-
rit redimet se: supputatis dũtaxat annis

E — De vẽditione domoruz.
Als + ãt
De vsura non accipienda.
F — 14.q.3.c. putant. De vsu.c. cõsuluit et p. Jo. an. ca. videf eo. ti. in de.
Infra eo.
G

a tpe vẽditionis sue vsq; in annũ iubi-
leũ: et pecunia q̃ vẽditus fuerat iuxta an-
norũ numerũ et rõne mercenarij supputa-
ta. Si plures fuerint anni q remanẽt vs-
q; ad iubileũ: sm hos reddet et p̄ciũ: Si
pauci: ponet rõnẽ cũ eo iuxta annorũ nu
merũ: et reddet emptori qđ reliquũ ẽ an-
norũ: qbus an̄ seruiuit mercedib9 iputatis.
Nõ affliget eũ violẽter in cõspectu tuo. Qđ
si p h̄ redimi nõ potuerit: anno iubileo
egrediet cũ liberis suis // Mei eniz sunt
serui filij isrl quos eduxi de terra egypti.

¶ Ca. Sũ. ¶ Interpositio promissionis:
si mãdata seruauerint: et comminationũ
si non seruauerint. Cap. xxvj.

Ego dñs de9 vr. Nõ facietis vobis ido
lũ et sculptile: nec titulos erigetis:
nec insignẽ lapidẽ ponetis in terra vra: vt
adoretis eũ. Ego eniz sũ dñs de9 vr. Custo
dite sabbata mea: et pauete + ad sanctua-
riũ meũ. Ego dñs. Si i p̄ceptis meis am
bulaueritis: et mãdata mea custodieritis:
et feceritis ea: dabo vobis pluuias tpib9 su
is: et terra gignet germẽ suũ: et pomis ar
bores replebunt. Apphẽdet messiũ tritu
ra vindemiã: et vindemia occupabit semẽ
tẽ. Et comedetis panẽ vrm i saturitate: et
absq; pauore habitabitis in terra vra. //
Dabo pacẽ i finib9 vris: dormietis: et non
erit qui exterreat. Auferã malas bestias: et
gladi9 nõ trãsibit terminos vros. Persequ-
mini inimicos vros et corruẽt coram vo-
bis. Persequent qnq; de vris cẽtũ alienos: et
centũ de vobis decẽ milia. Cadẽt inimici
vri gladio in cõspectu vro. Respiciã vos et
crescere faciã: multiplicabimini et firma-
bo pactum meum vobiscuz. Comedetis
vetustissima veterũ // et vetera nouis sup-
uenientib9 proijcietis. Ponam taberna-
culũ meũ in medio vestri: et non abijciet
vos aia mea. Ambulabo int vos: et ero deus
vr: vosq; eritis pp̄ls meus. Ego dñs deus
vester q eduxi vos de terra egyptiorũ: ne ser
uiretis eis: et q confregi cathenas ceruı-
cum vestrarũ vt incederetis erecti // Qđ
si non audieritis me nec feceritis omnia
mandata mea: sed spreueritis leges me-
as: et iudicia mea contẽpseritis: vt nõ fa-
ciatis ea q̃ a me cõstituta sunt: et ad irritũ
pducatis pactum meũ: ego quoq; hec fa-
ciã vobis. Uisitabo vos velociter in egestate
et ardore: q conficiat oculos vros et consu-

sup. eo.
A
Als supest + ad
Precepta suãt b9 o ia bona pmittuntur.
iob.11.d.
B
Ps.8.d.c. eijciẽs i fine. Ibi in nouo testõ.
Deu. 28. b.
Tren. 2. f
Mal. 2. a
Nõ suãtib9 p̄cepta dei mala eueniẽt.

C mat alas vestras. Frustra seretis semētē: Deu.28.c . q̄ ab hostib⁹ deuorabit. Ponā faciē meā ꝯ vos: ⁊ corruetis corā hostib⁹ vr̄is: ⁊ subijciemini his q oderūt vos. Fugietis nemine psequente. Sin aūt nec sic obedieritis mihi: addā correptiōes vr̄as septuplū pp pctā vr̄a: ⁊ cōterā supbiam duritie vr̄e. Daboq̄ vobis celū desup sicut ferrū: ⁊ terrā eneā. Cōsumet incassū labor vester: nō pferet terra germē: nec arbores poma pbebūt. Si ābulaueritis ex aduerso mihi: nec volueritis audire me: addā plagas vestras vsq̄ in septuplū pp pctā vr̄a. Emittāq̄ in vos bestias agri: q ꝯsumāt vos ⁊ pecora vr̄a: ⁊ ad paucitatē cūcta redigāt: deserteq̄ fient vie vr̄e. Qd si nec sic volueritis recipe disciplinā: s3 ābulaueritis ex aduerso mihi: ego quoq̄ ꝯ vos aduersus incedā: ⁊ pcutiā vos septies pp pctā vestra: inducāq̄ sup vos gladiū vltorē3 federis mei. Cūq̄ ꝯfugieritis in vrbes: mittā pestilentiā in medio vestri: ⁊ trademini in manib⁹ hostiū. Postq̄ ꝯfregero baculus panis vestri: ita vt decē mulieres in vno clibano coquāt panes: ⁊ reddāt eos ad pōdus: ⁊ comederis ⁊ non saturabimini. E Sin aūt nec p hec audieritis me: s3 ambulaueritis ꝯ me: ⁊ ego incedam aduersus vos in furore ꝯrio ⁊ corripiā vos septem plagis pp peccata vestra: ita vt comedatis carnes filioꝝ vestroꝝ ⁊ filiaꝝ vestraꝝ. Destruā excelsa vestra: ⁊ simulachra vestra ꝯfringā. Cadetis inter ruinas idolorum vestrorū: ⁊ abominabit vos anima mea: intantū vt vrbes vestras redigā in solitudinē: ⁊ deserta faciā sanctuaria vestra: nec recipiā vltra odorē suauissimū: disperdāq̄ terrā vestrā ⁊ stupebūt super ea inimici vestri, cū habitatores illi⁹ fuerint. Uos autē disperdā in gentes: ⁊ euaginabo post vos gladiū. Eritq̄ terra vestra deserta: ⁊ ciuitates vestre dirute. Tunc placebunt terre sabbata sua: cūctis dieb⁹ solitudinis sue. Qñ fueritis in terra hostili sabbatiçabit ⁊ F requiescet in sabbatis solitudinis sue: eo q̄ nō requieuerit in sabbatis vestris. qñ habitabatis in ea. Et q de vobis remāserint: dabo pauorē in cordib⁹ eoꝝ in regionibus hostiū. Terrebit eos sonit⁹ folij volātis: ⁊ ita fugient q̄si gladiū. Cadent nullo psequēte: ⁊ corruent singuli sup fratres suos quasi bella fugiētes. Nemo vestrū inimicis audebit resistere: Peribitis inter gentes: ⁊ hostilis vos terra cōsumet. Qḋ si ⁊ de his aliq remāserint: tabescēt in iniquitatibus suis in terra inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ pp peccata patru3 suoꝝ: ⁊ sua affligent donec ꝯfiteant iniqtates suas: ⁊ maiorum suoꝝ qb⁹ puaricati sunt in me: ⁊ ambulauerūt ex aduerso mihi. Ambulabo igit ⁊ ego ꝯtra eos: ⁊ inducā3 illos in terram hostilē: donec erubescat incircūcisa mens eoꝝ. Tunc orabūt p impietatib⁹ suis: ⁊ recordabor federis mei qḋ pepigi cū3 iacob ⁊ isaac ⁊ habraam. Terre quoq̄ memor ero. Que cū relicta fuerit ab eis: cōplacebit sibi in sabbatis suis patiēs solitudinē pp illos. Ipsi vero rogabūt p peccatis suis: eo q̄ abiecerint iudicia mea ⁊ leges meas despexerint. Attamē ēt cū essent in terra hostili: non penit⁹ abieci eos neq̄ sic despexi vt ꝯsumerent: ⁊ irritū facerem pactū meū cū eis. Ego enim sum dñs deus eoꝝ: ⁊ recordabor federis mei pristini: qñ eduxi eos de terra egypti in conspectu gentiū vt essem de⁹ eoꝝ. Ego dñs de⁹. Hec sunt iudicia atq̄ precepta ⁊ leges q̄s dedit dñs inter se ⁊ inter filios israel in monte synai per manum moysi.

Als ꝯfitebit. Als maloꝝ. Als patrum. Als recordē. B

1. Corin. 6. d.

Als vestra supē. Als vestroꝝ supe. Als seq̄ete.

C Ca. Sū. De diuersitate votoꝝ ⁊ solutione eoru3 siue hominū siue agrorū, siue domorū siue alioꝝ animalium: ⁊ reditu eorum in iubileo: de decimis soluēdis ⁊ nō comedēdis. Cap. xxvij.

Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs. Loquere filijs israel ⁊ dices ad eos. Hō q votū fecerit ⁊ spōderit deo animā suā: sub estimatiōe dabit preciū. Si fuerit masculus a vicesimo āno vsq̄ ad sexagesimū annū: dabit qnquaginta siclos argēti ad mēsurā sanctuarij: si mulier: triginta. A qnto aūt āno vsq̄ ad vicesimū: masculus dabit viginti siclos: femina decem. Ab vno mēse vsq̄ ad annū qntū: p masculo dabit qnq̄ sicli, p femina tres. Sexagenari⁹ ⁊ vltra masculus dabit qndeci3 siclos, femina decē. Si paup fuerit ⁊ estimationē reddere non valebit: stabit corā sacerdote: ⁊ quātū ille estimauerit ⁊ viderit eū posse reddere: tātū dabit. Animal aūt qḋ imolari pōt dño si qs vouerit sanctū erit: ⁊ mutari nō poterit. i. nec melius malo nec pei⁹ bono. Qḋ si mutauerit ⁊ ipsū qḋ mutatū est ⁊ illud p quo mu

A Uoto⁊ cōmutatio. B Aial voti mutari nō pōt.

tatū est: ꝯsecratū erit dño. Animal immū dū qđ imolari dño non pōt: si qs voverit adducet an̄ sacerdotem. Qui diiudicans vtꝝ bonū an malū sit: statuet p̄ciū. Qđ si dare voluerit is q offert: addet ꝑ sup estimationē qntā p̄ e. Hō si voverit domum suā ꝛ sanctificauerit dño: ꝯsiderabit eā sacerdos vtrū bona an mala sit: ꝛ iuxta p̄ciū qđ ab eo fuerit ꝯstitutū: venundabit. Sin aūt ille q voverat voluerit redimere eā: dabit qntā p̄ē estimatiōis supra ꝛ habebit domū. Qđ si agrū possessiōis sue voverit ꝛ ꝯsecrauerit dño: iuxta mēsurā sementis estimabit p̄ciū. Si triginta modijs hordei serit terra: qnq̄ginta siclis venūdet argēti. Si statī ab āno incipiētis iubilei voverit agrū: quāto valere pōt: tāto estimabit. Sin aūt post aliq̄ʒtulū tp̄is: supputabit sacerdos pecuniā iuxta annorū q reliq sunt numeꝝ vsq̄ ad iubileū: ꝛ detrahet ex precio. Qđ si voluerit redimere agrū: ille q voverat addet qntā p̄eʒ estimate pecunie ꝛ possidebit eā. Sin aūt noluerit redimere: sed alteri cuilibet fuerit venūdat⁹: vltra eū q voverat redimet nō poterit: qꝛ cū iubilei venerit dies: sanctificat⁹ erit dño: ꝛ possessio ꝯsecrata ad ius ꝑtinet sacerdotū. Si ager empt⁹ est ꝛ nō de possessione maioꝝ sanctificat⁹ fuerit dño: supputabit sacerdos iuxta ānoꝝ numeꝝ vsq̄ ad iubileū p̄ciū: ꝛ dabit ille q voverat eū dño. In iubileo aūt reuertetur ad p̄orē dñī q vēdiderat eū: ꝛ hūerat in sortē possessiōis sue. Oīs estimatio siclo sanctuarij pōderabit. Siclus viginti obolos hʒ. Primogenita q̄ ad deū p̄tinēt nemo sctificare poterit, ꝛ vouere siue bos siue ouis fuerit: dñi sunt. Qđ si imūdū est animal redimet q obtulit iuxta estimatiōeʒ suā: ꝛ addet qntā ptem p̄cij. Si redimere noluerit: vēdet alteri q̄ʒtuncūq̄ fuerit an̄ estimatū. Oē qđ dño ꝯsecrat siue hō fuerit siue aīal siue ager: nō ꝑ veniet nec redimi poterit. Quicqđ sel' fuerit ꝯsecratuʒ: scm̄ scōꝝ erit dño. Et ois ꝯsecratio q̄ offertur ab hoīe nō redimet: sʒ morte morief. Oēs decime terre siue de pomis arboꝝ siue de frugib⁹: dñi sunt: ꝛ illi sanctificant. Siqs aūt voluerit redimere decimas suas: addet qntā p̄ē eaꝝ. Oīuʒ decimaꝝ bouis ꝛ ouis ꝛ capre q̄ sub pastoris vīgā transeūt: qcqđ decimū venerit: sanctificabitur dño. Nō eliget nec bonū nec malū: nec altero cōmutabit. Si qs mutauerit: ꝛ qđ mutatū est: ꝛ p quo mutatū est sanctificabit dño: ꝛ nō redimet. Hec sunt p̄cepta que mādauit dñs moysi ad filios israel in monte synai.

Explicit liber leā idest Leuiticus.

Incipit Uaiddaber. id est liber Nūeri. Ca. Sū. Numerant filij isrl' a .xx. anno pugne apti: dant duodeciʒ p̄ncipes trib⁹ leui nō numerat: sed p tabernaculo deportando ordinat. Cap. j.

Locutusq̄ʒ ē dñs ad moysen in deserto synai in tabernaculo federis prima die mēsis secūdi anno altero egressiōis eoꝝ ex egypto dicēs. Tollite summā vniuerse ꝯgregationis filioꝝ israel p cognationes ꝛ domos suas, ꝛ nomina singulorū: qcqđ sex⁹ est masculini a vicesimo āno ꝛ supra: oīuʒ viroꝝ fortiū ex isrl': ꝛ nūerabitis eos per turmas suas. tu ꝛ aaron: eruntq̄ vobiscū p̄ncipes tribuū ac domoꝝ in cognatiōib⁹ suis: q̄ꝝ ista sūt nomina. De tribu ruben elisur fili⁹ sedeur. De tribu symeon: salamihel filius suri saddai. De tribu iuda: naasson filius aminadab. De tribu isachar nathanael filius suar. De tribu ʒabulon: eliab filius helon. Filioꝝ autem ioseph de tribu effraim: elisama filius ammiud. De tribu manasse gamaliel fili⁹ phadassur. De tribu beniamin: abidan fili⁹ gedeonis. De tribu dan ahieʒer fili⁹ amisaddai. De tribu aser: phe

Margin notes: Aꝛ ꝑ su ꝛ a estia ōis. Dom⁹ do a. — Ager vo a. — C — Exo. 10. d. Nūe. 3. g. Ec. 45. d. — D — Aꝛ ꝑ vē dcur. — a — Nūeratio ppli. Infra. 26. a. — Nota p̄n cipuʒ. 12. tribuum.

gid filius ochran. De tribu gad: helia-
saph filius duel. De tribu neptalim: ahi-
ra filius enan. Hi nobilissimi principes
B multitudinis per tribus ⁊ cognationes
suas ⁊ capita exercitus israel: quos tule-
runt moyses ⁊ aaron cum omni vulgi
multitudine: ⁊ cōgregauerūt primo die
mensis secūdi recēsentes eos per cogna-
tiones ⁊ domos ac familias ⁊ capita ⁊ no-
mina singulorum a vicesimo anno ⁊ su-
pra: sicut preceperat dominus moysi. Nu-
meratiq́ȝ sunt in deserto synai de ruben
primogenito israelis per generationes ⁊
familias ac domos suas ⁊ nomina capi-
tum singulorum omne quod sexus est ma-
sculini a vicesimo anno ⁊ supra ꝓceden-
tium ad bellū: quadragintasex milia qn-
genti. De filijs symeon per generationes
C ⁊ familias ac domos cognationū suarū:
recensiti sunt per nomina ⁊ capita singu-
lorum. omne quod sexus est masculini
a vicesimo anno ⁊ supra procedētiuȝ ad
bellum qnquagintanoueȝ milia trecēti.
De filijs gad: per generatiōes ⁊ familias
ac domos cognationum suarū recensiti
sunt per nomina singulorū a viginti an-
nis ⁊ supra: omnes qui ad bella procede-
rent quadraginta qnq́ȝ milia sexcenti qn-
quaginta. De filijs iuda per generatiōes
⁊ familias ac domos cognationum sua-
rum per nomina singulorūȝ a vicesimo
anno ⁊ supra: oēs qui poterant ad bella
ꝓcedere: recēsiti sunt septuagintaq̄ttuor
milia sexcenti. De filijs isachar per gene-
D rationes ⁊ familias ac domos cognatio-
num suarū per nomina singulorū a vi-
cesimo anno ⁊ supra: oēs q ad bella ꝓcede-
rēt recēsiti sunt qnq̄gintaq̄ttuor milia q̄-
dringēti. De filijs zabulō p gñatiōes ⁊ fa-
milias ac domos cognationū suaꝝ recēsi-
ti sunt p noīa singuloꝝ a vicesimo anno:
⁊ supra oēs q poterāt ad bella ꝓcedere qn-
quagintaseptē milia q̄dringēti. De filijs
ioseph filioꝝ effraim p generatiōes ⁊ fa-
milias ac domos cognationuȝ suarum
recensiti sunt per nomina singulorūȝ a
vicesimo anno ⁊ supra: oēs q poterant ad
bella ꝓcedere: quadraginta milia quingē-
ti. Porro filiorū manasse per generatio-
E nes ⁊ familias ac domos cognationum
suaruȝ: recensiti sunt per nomina singu-
lorū a viginti annis ⁊ supra: oēs qui po-

Nũerantur p tribꝰ israelite.

Tribus ruben.

Tribus simeon.

Tribus Gad.

Tribus iuda.

Tribus isachar.

Tribꝰ zabulon.

Tribus ephraim

Tribus manasse.

terant ad bella ꝓcedere: trigintaduo mi-
lia ducēti. De filijs beniamin per genera-
tiones ⁊ familias ac domos cognationū
suarū recensiti sunt nominibꝰ singuloꝝ
a vicesimo anno ⁊ supra: oēs qui poterāt
ad bella ꝓcedere trigintaqnq́ȝ milia qua-
dringēti. De filijs dan per generationes
⁊ familias ac domos cognationū suaruȝ
recensiti sunt nominibꝰ singulorū a vi-
cesimo anno ⁊ supra: oēs qui poterāt ad
bella ꝓcedere sexagintaduo milia septin-
genti. De filijs aser per generationes ⁊ fa-
milias ac domos cognationū suaruȝ: re-
censiti sunt per nomina singulorū a vi-
cesimo anno ⁊ supra: oēs qui poterāt ad
bella ꝓcedere: quadraginta milia ⁊ mille
quingēti. De filijs neptalim: per genera-
tiones ⁊ familias ac domos cognationū
suarū: recensiti sunt nominibꝰ singulo-
rum a vicesimo anno ⁊ supra oēs q po-
terant ad bella ꝓcedere: qnquagintatria
milia quadringēti. Hi sūt quos nume-
rauerūt moyses ⁊ aaron ⁊ duodeciȝ ꝓn-
cipes israel: singulos per domos cogna-
tionum suarū. Fueruntq́ȝ oēs ✚ filij isrl
per domos ⁊ familias suas: a vicesimo an-
no ⁊ supra: qui poterant ad bella ꝓcedere.
sexcentatria milia viroꝝ quingētiquin-
quaginta. Leuite autē in tribubus fami-
liaruȝ suarū nō sunt numerati cuȝ eis.
Locutusq́ȝ est dñs ad moysen dicens.
Tribū leui noli numerare: neq́ȝ pones
summā eorū cū filijs israel: sed ✚ consti-
tues eos super tabernaculuȝ testimonij
⁊ cuncta vasa eius: ⁊ quicqd ad cerimo-
nias pertinet. Ipsi portabunt tabernacu-
lum ⁊ omnia vtēsilia eius: ⁊ erūt in mi-
nisterio ac per gyrū tabernaculi metabū-
tur. Cū ꝓficiscendū fuerit deponēt leuite
tabernaculū: cum castra metāda erigent.
Quisquis externoruȝ accesserit occidet.
Metabunt aūt castra filij israel: vnusq́s-
q́ȝ per turmas ⁊ cuneos atq́ȝ exercitum
suū. Porro leuite per gyrū tabernaculi.
Figent tentoria: ne fiat indignatio sup
multitudinē filioꝝ israel: ⁊ excubabunt
in custodijs tabernaculi testimonij. Fece-
runt ergo filij israel iuxta omnia q̄ pre-
ceperat dominus moysi.

¶ Ca. Sū. ¶ Ordinant castra: arca: taber-
naculum: iudas: isachar, zabulon ad oc-
cidentem: Ruben Symeon Gad ad meri-
dien.

Tribus beniamin

Tribus dan.

F

Tribus asser.

Tribus neptalim

Nꝰ ✚ filiorum

Sūma omniū sexcentatria milia quingētiquinquaginta.

Nꝰ ✚ constitue.

In pri... turui ... gis filiꝰ ... pre exp... so mul... tis faci... ribꝰ cl... rꝰ a gen... bꝰ deꝰ a... pellat.

diem. Effraim Manasses Beniamin ad orientē Dan Asur Neptalim ad aquilonē: & sic ordinati sunt: sic & castra mouēt p ordinē: leuite aūt leuāt tabernaculū. Ca. ij.

A Locutusq; est dñs ad moysen & aaron dicēs. Singuli per turmas signa atq; vexilla & domos cognationum suaꝝ castrametabunt filij israel per gyrū tabernaculi federis. Ad orientē iudas figet tentoria p turmas exercit⁹ sui: eritq; pnceps filioꝝ ei⁹ naason fili⁹ aminadab: Et omnis de stirpe ei⁹ sūma pugnātiū septuagintaqttuor milia + sexcenti. Iuxta eū castrametati sunt de tribu isachar: quorū pnceps fuit nathanael fili⁹ suar: & oīs numerus pugnatoꝝ ei⁹ qnquagintaqttuor milia qdringēti. In tribu zabulon princeps fuit heliab fili⁹ helon: omnisq; de stirpe ei⁹ exercit⁹ pugnatoꝝ qnquagintaseptē milia qdringēti. Uniuersi q in castris iude annumerati sunt: fuerūt centū. octoginta sex milia qdringēti. Et p turmas suas

B primi egredient. In castris filioꝝ ruben ad meridianā plagā erit pnceps elisur filius sedeur: & cūctus exercit⁹ pugnatoꝝ eius q nūerati sunt qdragintasex milia qngēti. Iuxta eū castrametati sunt de tribu symeon: quoꝝ pnceps fuit salamihel fili⁹ surisaddai: & cūctus exercit⁹ pugnatorū ei⁹ q numerati sunt qnquagintanouē milia treceti. In tribu gad princeps fuit eliasaph fili⁹ duel: & cūctus exercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ q nūerati sunt qdragintaqnq; milia sexcēti qnquaginta. Oēs q recēsiti sunt in castris ruben centūqnquaginta milia & mille quadringētiqnquaginta: Per turmas suas in scdo loco pficiscentur. Leuabit aūt tabernaculū testimonij

C p officia leuitaꝝ & turmas eoꝝ. Quō erigetur: ita & deponet. Singuli p loca & ordines suos pficiscent. Ad occidētalē plagā erūt castra filioꝝ effraym: quoꝝ princeps fuit helisama fili⁹ amiud. Cūctus exercitus pugnatoꝝ ei⁹ q nūerati sunt qdraginta milia qngēti. Et cū eis trib⁹ filiorū manasse: quoꝝ princeps fuit gamaliel filius phadassur: cūctusq; exercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ qui nūerati sunt trigintaduo milia ducēti. In tribu filioꝝ beniamin pnceps fuit abidan fili⁹ gedeonis: & cunctus exercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ q recensiti sunt: trigintaqnq; milia qdringēti. Oēs q nūerati sunt in castris effraim centūocto milia centū. Per turmas suas tertij pficiscent: Ad aquilonis partē castrametati sūt filij dan: quoꝝ pnceps fuit ahiezer filius amisaddai. Cūctusq; exercit⁹ pugnatorū ei⁹ q nūerati sunt: sexagintaduo milia septingēti. Iuxta eū fixere tētoria de tribu

D aser: qꝝ pnceps fuit phegiel fili⁹ ochran: Cūctus exercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ q nūerati sunt qdraginta milia & mille qngēti. De tribu filioꝝ neptalim princeps fuit ahira filius enan. Cūctus exercit⁹ pugnatorū eius qnquagintatria milia quadringēti. Oēs q nūerati sunt in castris dan fuerūt centū qnquaginta septē milia sexcēti. Et nouissimi pficiscent. Hic numerus filiorū israel p domos cognationū suaꝝ & turmas diuisi exercit⁹ sexcētatria milia qngēti qnquaginta. Leuite aūt nō sunt nūerati inter filios israel. Sic. n. preceperat dominus moysi. Feceruntq; filij israel iuxta omnia q mādauerat dñs. Castrametati sunt per turmas suas: & profecti per familias ac domos patrum suorum.

Iuno iouis soror & vxor. Ordo castrametādi.

Mt + sex centorū.

Uulcan⁹ iouis fr̄ fatur insignis fieret.

¶ Ca. iij. ¶ Filij leui nūerant assignāt ad ministeriū p tres familias ordinantur: arca & tabernaculū q portare debēt assignant: pmogeniti nūerant: p eis leuite assumunt: ceteri q supsunt qnq; siclis quisq; redimitur. Cap. iij.

A Hę sunt gñationes aaron & moysi in die qua locutus est dñs ad moysen in mōte synai. Et hę noia filioꝝ aaron. Primogenit⁹ ei⁹ nadab + deinde abiu & eleazar & ithamar. Hec noia filioꝝ aaron sacerdotū q vncti sunt: & quoꝝ replete & cōsecrate man⁹: vt sacerdotio fungerent. Mortui sunt. n. nadab & abiu cū offerrēt ignē alienū in cōspectu dñi in deserto synai

Ma + tein. Leu. 10. a. infra. 26. g.

absqz liberis. functiqz sūt sacerdotio elea-
zar ⁊ ithamar corā aarō p̄re suo. Locutusqz est dn̄s ad moysen dicēs. // Applica tribū leui ⁊ fac stare in ɔ̄spectu aarō sacerdotis vt ministrēt ei: ⁊ excubēt ⁊ obſuēt qcqd ad cultū ptinet multitudis corā tabernaculo testimōij ⁊ custodiāt vasa tabnacli: ſuiētes in ministerio ei⁹. Dabisqz dono leuitas aarō ⁊ filijs ei⁹ qb⁹ traditi sūt a filijs isrl. // Aarō aūt ⁊ filios ei⁹ ɔ̄stitues sup cultū sacerdotij. Extern⁹ q ad ministrādū accesserit: morief. Locutusqz est dn̄s ad moysen dicēs. Ego tuli leuitas a filijs israel, p oi p̄mogenito q aperit vuluā in filijs isrl erūtqz leuite mei. // Meū est. n. oē p̄mogenitū. // Ex quo pcussi p̄mogēitos in terra egypti: scificaui mihi qcqd p̄mū nascit in isrl. Ab hoīe vsqz ad pec⁹ mei sunt. Ego dn̄s. Locutusqz est dn̄s ad moysen in deserto synai dicēs. Nūera filios leui per domos patrū suoꝝ ⁊ familias. oē masculū ab vno mēse ⁊ sup. Nūerauit moyses vt p̄cepat dn̄s: ⁊ inuenti sūt filij leui p noīa sua gerson ⁊ caath ⁊ merari: Filij gerson: lebni ⁊ semei. Filij caath: amrā ⁊ iessaar hebrō ⁊ ozihel. Filij merari: mooli ⁊ musi. De gerson fuere familie due lebnitica ⁊ semeitica: quoꝝ nūerat⁹ est ppls sex⁹ masculini ab vno mēse ⁊ sup: septē milia qngēti. Hi post tabnaculū metabunt ad occidētē sub p̄ncipe heliasaph filio lahel: ⁊ hēbūt excubias in tabnaculo federis. ip̄z tabernaculū ⁊ opimētū ei⁹ tētoriū qd̄ trahit añ fores tecti federis ⁊ cortinas atrij: tētoriū qqz qd̄ appēdit in introitu atrij tabernaculi: ⁊ qcqd ad ritū altaris ptinet: funes tabernaculi: ⁊ oīa vtēsilia eius. Cognatio caath hēbit ppl̄os amramitas ⁊ iessaaritas ⁊ hebronitas ⁊ ozielitas. he sūt familie caathitaꝝ: recēsite p noīa sua oēs generis masculini ab vno mēse ⁊ supra octo milia sexcēti. hēbunt excubias sanctuarij: ⁊ castrametabunt ad meridianā plagā. Princepsqz eoꝝ erit elisaphan filius oziel ⁊ custodiat arcā mēsamqz ⁊ cādelabrū altaria ⁊ vasa sanctuarij in qb⁹ ministrat ⁊ velū cūctaqz huiuscemodi suppellectilē. Princeps aūt p̄ncipū leuitarū eleazar fili⁹ aarō sacerdotis erit sup excubitores custodie sanctuarij. At vō ō merari erūt ppl̄i moolite ⁊ musite recēsiti p noīa sua oēs generis masculini ab vno mēse ⁊ supra sex milia ducēti. Principes eoꝝ suriel fili⁹ abiaiel in plaga septētrionali castrametabunt. Erūt sub custodia eoꝝ tabule tabernaculi ⁊ vectes ⁊ colūne ac bases eaꝝ. ⁊ oīa q ad cultū huiuscemodi ptinēt: colūneqz atrij p circuitū cū basibus suis: ⁊ paxilli cū funib⁹. Castrametabunt añ tabernaculū federis. i. ad orietalē plagā. moyses ⁊ aarō cū filijs suis: hn̄tes custodiā sanctuarij in medio filioꝝ israel. Quisqs alien⁹ accesserit morief. Oēs leuite qs nūerauerūt moyses ⁊ aaron iuxta p̄ceptū dn̄i p familias suas in genere masculino a mēse vno ⁊ supra fuerūt viginti duo milia. Et a. ⁊ dn̄s ad moysen. Nūera p̄mogenitos sex⁹ masculini de filijs israel ab vno mēse ⁊ supra. ⁊ hēbis summā eoꝝ. Tollesqz leuitas mihi p oi p̄mogenito filioꝝ israel. Ego sum dn̄s. Et pecora eoꝝ: p vniuersis p̄mogenitis pecorum filioꝝ israel: recēsuit moyses sicut p̄cepat dn̄s p̄mogēitos filioꝝ israel: ⁊ fuerūt masculi p noīa sua a mēse vno ⁊ supra viginti duo milia ducēti septuagintatres. Locutusqz est dn̄s ad moysen dicēs. // Tolle leuitas p p̄mogenitis filioꝝ israel: ⁊ pecora leuitaꝝ p pecorib⁹ eoꝝ. Eruntqz leuite mei. ego sū dn̄s. In p̄cio aūt ducētoꝝ septuagintatriū q excedūt nūeꝝ leuitaꝝ de p̄mogēitis filioꝝ israel: accipies qnqz siclos p singula capita ad mēsurā sanctuarij. // Siclus hz viginti obolos. Dabisqz pecuniā aarō ⁊ filijs ei⁹ p̄ciū eoꝝ q supra sūt. Tulit igit moyses pecuniā eoꝝ q fuerāt ampli⁹ ⁊ quos redemerāt a leuitis p p̄mogenitis filioꝝ israel: mille trecētos sexagītaqnqz sicloꝝ iuxta pōdus sanctuarij: ⁊ dedit eā aaron ⁊ filijs ei⁹ iuxta ḃbū qd̄ p̄ceperat sibi dominus.

¶ Ca. Sū. ¶ Ritus ⁊ officia leuitaꝝ per familias suas describunt. Cap. iiij.

Locutusqz est dn̄s ad moysen ⁊ aarō dicens. Tolle summam filioꝝ caath de medio leuitaꝝ p domos ⁊ familias suas a tricesimo āno ⁊ supra: vsqz ad qnquagesimū ānū: oium q ingrediunt vt stent ⁊ ministrēt in tabernaculo federis. hic est cult⁹ filioꝝ caath. Tabernaculū federis ⁊ sanctū sanctoꝝ ingrediēt aarō ⁊ filij ei⁹ qñ mouēda sunt castra: ⁊ deponēt velum qd̄ pēdet añ fores. inuoluētqz eo arcā testimōij ⁊ operiēt rursū velamine hyacin

B
// 21. dist. ca. i. ⁊. leuite.
// 31. di. c. tenet ibi q: ex alia tribu.
Sz. di. ca. ppositi ⁊. c. plumos.
Leuite p p̄mogēiti: israel cōputāt.
// Exo. 3. infra. 8. c.
// 15. q. i. ca. nec is
C
Nūerantur filij leui.
Filij gerson.
D
Filij caath.
E
Filij merari.
F
Sūma filioꝝ leui.
Nūerū p̄mogeniti ꝯ israel.
Ars p pecoris.
G
Nūerus p̄mogenitoꝝ.
Sicli valor.
Exo. 30. b
Leu. 27. c
Eze. 45. b
A
Filij caath qd portare debeāt.

thinaꝝ pelliū: extēdētq̃ desup palliū totū hyacinthinū ⁊ inducēt vectes. Mensam quoq̃ ppōnis inuoluent hyacinthino pallio: ⁊ ponēt cū eo thuribula ⁊ mortariola. cyathos ⁊ crateras ad liba fundēda: Panes semp in ea erūt. Extēdentq̃ desup palliū coccineū qd rursum opriēt velamēto hyacinthinaꝝ pelliū ⁊ inducent vectes. Sumēt ⁊ palliū hyacinthinū quo opriēt candelabrū cū lucernis ⁊ forcipibus suis: ⁊ emūctorijs ⁊ cūctis vasis olei q̄ ad ɔcinnādas lucernas necessaria sunt: ⁊ sup omnia ponēt oprimētū hyacinthinaꝝ pelliū: ⁊ inducēt vectes. Necnō ⁊ altare aureū inuoluēt hyacinthino vestimēto: ⁊ extendēt desup oprimētū hyacinthinaꝝ pelliū: inducētq̃ vectes. Omnia vasa qb⁹ ministraſ in sanctuario inuoluent hyacinthino pallio: ⁊ extēdēt desup oprimentū hyacinthinaꝝ pelliū: inducentq̃ vectes. Sꝫ ⁊ altare mūdabūt cinere: ⁊ inuoluent illud purpureo vestimento: ponentq̃ cuꝫ eo oīa vasa qb⁹ in ministerio ei⁹ vtunſ. i. ignīū receptacula: fuscinulas ac tridētes: vncinos ⁊ batilla. Cūcta vasa altaris opriēt siſ velamine hyacinthinarū pelliū ⁊ inducent vectes. Cūq̃ inuoluerit aaron ⁊ filij ei⁹ sanctuariū ⁊ oīa vasa ei⁹ in cōmotione castroꝝ: tūc intrabūt filij caath. vt portēt inuoluta ⁊ nō tangēt vasa sanctuarij ne morianſ. Ista sunt onera filioꝝ caath in tabernaculo federis super quos erit eleaçar fili⁹ aaron sacerdotis: ad cui⁹ ptinet curā oleū ad ɔcinnādas lucernas ⁊ cōpositionis incēsum ⁊ sacrificiū qd semp offerſ ⁊ oleū vnctionis: ⁊ qcquid ad cultum tabernaculi ptinet: oīumq̃ vasoꝝ que in sanctuario sūt. Locutusq̃ est dñs ad moysen ⁊ aarō dicēs. Nolite perdere populū caath de medio leuitaꝝ: sed hoc facite eis vt viuāt ⁊ nō moriant si tetigerint sancta sanctoꝝ. Aaron ⁊ filij ei⁹ intrabūt: ipsiq̃ disponēt onera singuloꝝ: ⁊ diuidēt qd portare qs debeat. Alij nulla curiositate videāt que sunt in sanctuario priusq̃ inuoluanſ: alioquin morienſ. Locutusq̃ est dñs ad moysen dicēs. Tolle summā ēt filioꝝ gerson per domos ac familias ⁊ cognationes suas a triginta ānis ⁊ supra: vsq̃ ad annos qnquaginta. Numera oēs q ingrediunſ: ⁊ ministrāt in tabernaculo federis. Hoc est officiū familie gersonitarū vt portēt cortinas tabernaculi ⁊ tectū federis opimētum aliud: ⁊ sup omnia velamē hyacinthinū: tentoriūq̃ qd pendet in introitu tabernaculi federis: cortinas atrij ⁊ velū in introitu qd est ante tabernaculū. Cūcta que ad altare ptinent funiculos ⁊ vasa ministerij iubente aaron ⁊ filijs ei⁹ portabunt filij gerson: ⁊ scient singuli cui debeant oneri mancipari. Hic est cultus familie gersonitarum in tabernaculo federis. Eruntq̃ sub manu ithamar filij aaron sacerdotis. Filios quoq̃ merari per familias ⁊ domos patruꝫ suoꝝ recensebis a triginta annis ⁊ supra vsq̃ ad annos quinquaginta: oēs qui ingrediuntur ad officiū ministerij sui ⁊ cultuꝫ federis testimonij. Hec sunt onera eoꝝ. Portabūt tabulas tabnaculi ⁊ vectes ei⁹: colūnas ac bases eaꝝ. colūnas quoq̃ atrij p circuitū cū basib⁹ ⁊ paxillis ⁊ funib⁹ suis. Omnia vasa ⁊ supellectilē ad numeruꝫ accipiēt: sicq̃ portabūt. Hoc est officiū familie meraritarū ⁊ ministeriū in tabernaculo federis. Erūtq̃ sub manu ithamar filij aaron sacerdotis. Recēsuerunt igiſ moyses ⁊ aaron ⁊ pncipes synagoge filios caath p cognatiōes ⁊ domos patrum suoꝝ: a triginta ānis ⁊ supra: vsq̃ ad annū qnquagesimuꝫ: oēs q ingrediunſ ad ministeriū tabernaculi federis: ⁊ inuēti sunt duo milia septingēti qnquaginta. Hic est nūerus ppli caath q intrāt tabernaculū federis. Hos nūerauit moyses ⁊ aarō iuxta sermonē dñi p manum moysi. Nūerati sūt ⁊ filij gerson p cognatiōes et domos patrū suoꝝ a triginta ānis ⁊ sup vsq̃ ad qnquagesimū annū: oēs q ingrediunſ vt ministrēt in tabernaculo federis ⁊ inuenti sunt duo milia sexcenti triginta: hic est pplˢ gersonitarū quos numerauerunt moyses ⁊ aaron iuxta v̄bū dñi. Nūerati sunt ⁊ filij merari p cognatōes ⁊ domos patrū suoꝝ a triginta ānis ⁊ supra: vsq̃ ad ānū qnquagesimū: oēs q ingrediunſ ad explēdos ritus tabernaculi federis: ⁊ inuēti sūt tria milia ducēti. Hic est nūerus filioꝝ merari quos recēsuerunt moyses ⁊ aaron iuxta imperiū dñi p manū moysi: oēs q recēsiti sunt de leuitis: ⁊ quos + recēseri fecit ad nomē moyses ⁊ aarō ⁊ pncipes israel p cognationes

B

Erichonius pmus qdrigaꝫ excogitauit.

Officiuꝫ eleaçar filij aaron sacerdotis.

C

Officiū filioꝝ gerson.

Hercules pmus argiuus vir doctissimus.

Anthe libycus vir eius eruditissimus.

Onera filioꝝ merari.

D

Danaus et egyptus fres filijs ⁊ filiab⁹ famosi clarēt: ⁊ pmus grecis effodet puteos ostēdit.

Mo+ adunare.

Archias a q̄ archadia nuncupatur claret.

& domos patrum suorum a triginta annis & supra vsq; ad annū qnquagesimuз ingredientes ad ministeriuз tabernaculi & onera ponderāda: fuerūt sil' octo milia qngenti octoginta. Juxta verbū domini recensuit eos Moyses vnūquēq; iuxta officiū & onera sua: sicut preceperat ei dn̄s.

¶ Ca. Sū. ¶ Interpositio de eijciēdis extra castra: de trāsgressione qd cōseq debet: & q reddantur primitie que ad sacerdotes pertinent: de lege ȝelotypie. Cap. v.

A

Qui sint extra castra eijciendi

Hypermestre filie danai in virū suuз pietas hoc tpe claruit.

Satisfactio pro peccato.

Locutusq; est dn̄s ad Moysen dicēs. Precipe filijs israel: vt eijciant de castris omnē leprosum & qui semine fluit: pollutusq; est super mortuo: tam masculum q̄ feminā eijcite de castris: ne contaminent ea cū habitauerint vobiscū. Feceruntq; ita filij israel: & eiecerunt eos ex castra sicut locutus erat dn̄s Moysi. Locutusq; est dn̄s ad Moysen dicēs. Loq̄re ad filios israel. Uir siue mulier cū fecerint ex oib' pctis q̄ solēt hoib' accidere: & p negligētiā trāsgressi fuerint mādatū dn̄i: atq; deliquerint ↄfitebunt̄ pctm̄ suū & reddēt ipm caput: qntāq; partē desup ei in ques peccauerint. Sin aūt nō fuerit q recipiat: dabunt dn̄o & erit sacerdotis excepto ariete: q offert̄ p expiatiōe. vt sit placabilis hostia.

B Oēs quoq; pmitie q̄s offerūt filij israel ad sacerdotē ptinēt: & qcqd in sanctuariū offert̄ a singulis & tradit̄ manibus sacerdotis ipsi' erit. Locutusq; est dn̄s ad Moysen dicēs. Loq̄re ad filios israel & dices ad eos. Uir cui' vxor errauerit maritūq; cōtēnens dormierit cū altero viro & hoc maritus deprehendere non querit sed latet adulteriū & testibus argui non pōt: q2 nō est inuēta in stupro: si spiritus ȝelotipie concitauerit viȝ ↄ vxorē suā que

Adulterij dephēsio p aquas

vel polluta est vel falsa suspitione appetit: adducet eā ad sacerdotē: & offeret oblationē p illa decimā ptē sati farine hordeacee. Nō fundet sup eā oleuз: nec iponet thus: q2 sacrificiū ȝelotypie est: & oblatio inuestigās adulteriū. Offeret igr̄ eā sacerdos & statuet corā dn̄o. Assumetq; aquā sctāз in ✠ vase fictili & pauxillū terre de pauimēto tabernaculi mittet i eā. Cūq; steterit mulier in ↄspectu dn̄i discooperiet caput ei' & ponet sup manus illius sacrificiū recordationis: & oblationē ȝelotypie. Jpse aūt tenebit aq̄s amarissimas in qb' cū execratione maledicta ↄgessit: adiurabitq; eā & dicet. Si nō dormiuit vir alienus tecuз: & si nō polluta es deserto mariti thoro: nō te nocebunt aque iste amarissime in q̄s maledicta cōgessi. Sin aūt declinasti a viro tuo: atq; polluta es. & cōcubuisti cū altero: his maledictionib' subiacebis. Det te dn̄s in maledictionē exēpliq; cūctorū in ppl'o suo. Putrescere faciat femur tuū: & tumēs vterus tuus dirūpatur. Ingrediant̄ aque maledicte in vētreз tuū: & vtero tumescente putrescat femur tuum. Et rn̄debit mulier. Amen amen. Scribetq; sacerdos in libello ista maledicta & delebit eas aq̄s amarissimis in q̄s maledicta ↄgessit: & dabit ei bibere. Quas cuз exhauserit: tollet sacerdos de manu ei' sacrificiū ȝelotypie & eleuabit illō corā dn̄o: iponetq; illud sup altare: ita dūtaxat vt p̄us pugillū sacrificij tollat de eo qd̄ offert̄ & incēdat super altare: & sic potum det mulieri aquas amarissimas. Quas cuз biberit si polluta est: & contēpto viro adulterij rea est: ptrāsibunt eaз aque maledictionis: & inflato ventre cōputrescet femur eritq; mulier in maledictionē & in exēplū oi' pplo. Qd̄ si polluta nō fuerit erit innoxia & faciet liberos. Jsta est lex ȝelotypie. Si declinauerit mulier a viro suo. & si polluta fuerit maritusq; ȝelotypie spū̄ cōcitatus adduxerit eā in cōspectu dn̄i & fecerit ei sacerdos iuxta omnia que scripta sunt: maritus absq; culpa erit & illa recipiet iniq̄tatē suaз.

Ms ✠ in vase fictile

C

Maledictio adultere

D

¶ Ca. Sū. ¶ De lege naȝareoꝝ & oblatiōe eoꝝ: & de bn̄dictione Aarō & filioꝝ eius filijs israel q̄liter bn̄dicūt: q dn̄m vocare debēt sup eos: & dn̄s eis bn̄dicet. Cap. vi.

A

Locutusq; est dn̄s ad Moysen dicēs Loquere ad filios israel & dices ad

Ritus nazerenorum. 25. di. §. i. et c. vinolentum

Uir siue mulier cum fecerint votum vt sanctificentur: et se voluerint domino cōsecrare a vino et oī qđ inebriare potest abstinebunt. Acetū ex vino et ex qualibet alia potione: et quicqđ de vua exprimit non bibent: vuas recentes siccasqȝ nō comedēt cūctis diebus qbus ex voto dn̄o ɔsecrant: quicqđ ex vinea esse pōt ab vua passa vsqȝ ad acinū nō comedent. Omni tpe separationis sue nouacula nō transibit per caput eius vsqȝ ad cōpletū diē quo dn̄o cōsecrat. Sctūs erit crescēte cesarie capitis eius. Omni tpe consecrationis sue super mortuū non ingredief: nec sup patris quidem et matris et fratris sororisqȝ funere

B contaminabif: qr ɔsecratio dei sui sup caput eius est. Oibus dieb' separatiōis sue sanctus erit dn̄o. Sin aūt mortuus fuerit subito qspiam corā eo: polluetur caput cōsecrationis eius. Quod radet ilico + et in eadē die purgationis sue: et rursum septima. In octaua aūt die offeret duos turtures vel duos pullos colūbe sacerdoti in introitu federis testimonij: facietqȝ sacerdos vnū pro pctō: et alteȝ in holocaustum: et dep̄cabitur p eo: qr peccauit sup mortuo. Sanctificabitqȝ caput eius in die illo: et cōsecrabit dn̄o dies separationis illi' offerens agnū anniculū pro peccato: ita tñ vt dies priores irriti fiant. quoniā polluta est sanctificatio eius. Ista est lex consecrationis. Cū dies quos ex voto decreuerat cōplebūtur: adducet eū ad ostiū tabernaculi federis vt offerat oblationē eius

C dn̄o: agnū anniculum imaculatū in holocaustū: et ouē anniculā imaculatā pro pctō. et arietē imaculatū hostiā pacificam: canistrū quoqȝ panū azymoȝ qui cōspersi sunt oleo et lagana absqȝ fermēto vncta oleo ac libamina singuloȝ que offert sacerdos corā dn̄o: et faciet tam p pctō qȝ in holocaustū: Arietē vero imolabit hostiam pacificam dn̄o: offerens simͥ canistruȝ azymoȝ et libamēta q de more debent. Tunc radet nazareus ad ostiū tabernaculi federis Cesariē cōsecrationis sue. Tolletqȝ capillos eius et ponet sup ignē q est suppositus sacrificio pacificoȝ et armuȝ coctum

D arietis: tortamqȝ absqȝ fermēto vnaȝ de canistro: et laganū azymū vnum: et tradet in manus Nazarei postqȝ rasum fuerit caput eius. Susceptaqȝ rursum ab eo eleuabit in conspectu domini et sanctificata sacerdotis erunt: sicut pectusculuȝ quod separari iussum est et femur. Post hec pōt bibere Nazareus vinū. Ista est lex nazarei cū vouerit oblationē suā domino tpe cōsecrationis sue exceptis his que inuenerit manus eius. Iuxta quod mēte deuouerat: ita faciet ad pfectionem sanctificatiōis sue. Locutusqȝ est dn̄s ad Moysen dicens. Loquere Aarō et filijs eius. Sic bn̄dicetis filijs israel et dicetis eis. Benedicat tibi dn̄s: et custodiat te. Ostendat dominus faciē suā tibi: et misereaf tui. Cōuertat dn̄s vultum suū ad te: et det tibi pacem. Inuocabuntqȝ nomen meum super filios israel: et ego benedicam eis. (eccl. 36. c.)

¶ Ca. Sū. ¶ De numero plaustroȝ et boum et quibus data sunt: et de oblatione pncipū et de dedicatione tabernaculi: dn̄s loqtur de propitiatorio Moysi. Ca. vij.

Factum est aūt in die qua cōpleuit Moyses tabernaculū et erexit illud vnxitqȝ et sanctificauit cum oībus vasis suis: altare sīr et omnia vasa eius: obtulerunt principes israel: et capita familiaruȝ que erant per singulas tribus pfecti eoȝ qui numerati fuerāt munera corā domino sex plaustra tecta cum duodecim bobus. Unum plaustrum obtulere duo duces: et vnū bouē singuli. Obtuleruntqȝ ea in cōspectu tabernaculi. Ait aūt dominus ad Moysen. Suscipe ab eis vt seruiāt in ministerio tabernaculi: et trades ea leuitis iuxta ordinē ministerij sui. Itaqȝ cū suscepisset Moyses plaustra: et boues: tradidit + ea leuitis. Duo plaustra et qttuor boues dedit filijs Gerson: iuxta id qđ habebāt necessariū. Quattuor alia plaustra et octo boues dedit filijs Merari sm offi-

A — Exo. 40. b. — Oblationes ita dicatarum tabnaculo dn̄i.

cia & cultū suum: sub manu ithamar filij aarō sacerdotis. Filijs aūt caath nō dedit plaustra & boues: q2 in sanctuario seruiūt: & onera proprijs portāt humeris. // Igitur obtulerūt duces i dedicationē altaris die q̄ vnctū est: oblationē suā āñ altare. Dixitq3 dñs ad moysen. Singuli duces p singulos dies offerāt munera i dedicationē altaris. Primo die obtulit oblationē suā naason filius aminadab de tribu iuda. Fueruntq3 i ea acetabulū argēteū: pōdo centū trigīta siclo2: phiala argētea hñs septuaginta siclos iuxta pondus sctūarij vtrūq3 plenū simila ɔspsa oleo i sacrificiū mortariolū ex decē siclis aureis plenū icēso. Bouē de armēto & arietē & agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 p pctō: Et in sacrificio pacifico2 boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos anniculos qnq3. Hec ē oblatio naason filij aminadab. Scdo die obtulit nathanael filius suar dux de tribu isachar: aceptabulū argēteū appēdēs cētūtriginta siclos: phialā argēteā hñtē septuaginta siclos iuxta pōdus sctūarij: vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo i sacrificiū: mortariolū aureū hñs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculum in holocaustū hircūq3 pro pctō: Et in sacrificio pacifico2 boues duos: arietes quinq3: hircos qnq3: agnos ānicuros qnq3. Hec fuit oblatio nathanael filij suar. Tertio die pnceps filio2 zabulō heliab filius helon obtulit acetabulū argēteū appēdens cētū triginta siclos: phialā argēteā habētē septuaginta siclos ad pōdus sctūarij vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū icēso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculū: in holocaustū: hircūq3 pro peccato. Et in sacrificio pacifico2 boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos anniculos qnq3. Hec est oblatio heliab filij helō. Die qrto pnceps filio2 ruben elisur filius sedeur: obtulit acetabulū argēteū appēdēs centū triginta siclos phialam argēteā hñtē septuaginta siclos ad pōdus sctūarij: vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decem siclos plenū incēso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 pro peccato: Et in sacrificio pacifico2 boues duos: arietes qnq3: hircos quinq3: agnos an-

Munera i dedicationē altaris.

Judas offert.

B

Oblatio ysachar.

Sardus herculis primi filius a quo sardinia nūcupat

Oblatio zabulon

Oblatio ruben.

C

Sensica virgo a tauro ex liguria ad insulas trāsnarā te delata insule ipsi

niculos qnq3. Hec fuit oblatio elisur filij sedeur. Die qnto pnceps filio2 symeō salamihel filius surisaddai: obtulit acetabulū argēteū appēdēs cētū triginta siclos: phialā argēteā habētē septuaginta siclos ad pōdus sctūarij vtrūq3 plenū simila ɔspsa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculū: in holocaustū: hircūq3 p peccato: Et in hostias pacifico2 boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos anniculos qnq3. Hec fuit oblatio salamihel filij surisaddai. Die sexto pnceps filio2 gad heliasaph filius duel obtulit acetabulū argēteū appēdēs cētum triginta siclos: phialā argēteā habētē septuaginta siclos ad pōdus sanctuarij: vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificium: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 p pctō. Et in hostias pacifico2 boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos anniculos qnq3. Hec fuit oblatio heliasaph filij duel. Die septimo pnceps filio2 effraim elisama filius ammiud. obtulit acetabulū argēteū appēdēs cētū triginta siclos phialam argēteā hñtē septuaginta siclos ad pōdus sanctuarij vtrūq3 plenū simila conspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto: & arietē: & agnū anniculū in holocaustū: hircumq3 p peccato: Et in hostias pacifico2 boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos anniculos qnq3. Hec fuit oblatio elisama filij ammiud. Die octauo pnceps filio2 manasse gamaliel filius phadassur: obtulit aceptabulū argēteū appēdēs cētū triginta siclos: phialā argēteā hñtē septuaginta siclos ad pōdus sctūarij: vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo i sacrificiū: mortariolū aureū appēdens decē siclos plenū incēso: bouē de armento & arietē & agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 pro peccato. Et in hostias pacifico2 boues duos: arietes qnq3 hircos quinq3: agnos anniculos qnq3. Hec fuit oblatio gamaliel filij phadassur. Die nono princeps filio2 beniamin abidam filius gedeonis obtulit acetabulū argēteū appēdens centū triginta siclos: phialā argēteā habentē septuaginta siclos ad pondus san-

nomen dedit.

Oblatio simeon.

D

Oblatio gad.

Oblatio effraim.

Oblatio manasse.

Oblatio beniamin

B

tuarij vtrūq3 plenū simila cōspsā oleo i sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso. bouē de armēto: et arietē: et agnū anniculū i holocaustū: hircūq3 p pctō: Et in hostias pacificoꝝ boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos anniculos qnq3. hec fuit oblatio abidan filij gedeonis. Die decimo pnceps filioꝝ dan abiezer: filiꝰ amisaddai obtulit acetabulū argēteū appendēs centū triginta siclos: phialā argenteā habentē septuaginta siclos ad pōdus sanctuarij vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto et arietē et agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 p peccato: Et in hostias pacificoꝝ boues duos: arietes quinq3: hircos quinq3: agnos anniculos qnq3. hec fuit oblatio abiezer filij amisaddai. Die vndecimo pnceps filioꝝ aser + phegiel filius ochran obtulit acetabulū argēteū: appēdēs centūtriginta siclos: phialā argēteā habentē septuagita siclos ad pōdus scuarij vtrūq3 plenū simila ꝯspsā oleo i sacrificiū: mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto et arietē et agnū āniculū in holocaustū: hircūq3 p pctō: Et i hostias pacificoꝝ boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos āniculos qnq3. hec fuit oblatio phegiel filij ochran. Die duodecio pnceps filioꝝ neptalim ahirā filiꝰ henan: obtulit acetabulū argēteū appēdēs cētū triginta siclos: phialā argēteā habētē septuaginta siclos ad pōdus scuarij: vtrūq3 plenū simila oleo ꝯspsā i sacrificiū: mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū incēso: bouē de armēto et arietē et agnū anniculū in holocaustū: hircūq3 p pctō: Et i hostias pacificoꝝ boues duos: arietes qnq3: hircos qnq3: agnos āniculos qnq3. hec fuit oblatio ahira fili henā. hec i dedicatiōe altaris oblata sunt a pncipibꝰ isrl: in die q̄ consecratū est: acetabula argētea duodecī: phiale argētee duodecī: mortariola aurea duodecī3. ita vt cētū trigita siclos haberet vnū acetabulū: et septuagintasiclos vna phiala id est i cōmune vasoꝝ oium ex argēto: sicli duo milia q̄dringēti pōdere sanctuarij: mortariola aurea duodecī3 plena incēso: denos siclos appēdētia pōdere scuarij idest simul auri sicli cētū3 viginti: boues de armēto i holocaustū duodecī3: arietes duodecī3 agni āniculi duodecī: et libamēta eoꝝ: hirci duodecim p pctō: in hostias pacificoꝝ boues vigintiq̄ttuor: arietes sexaginta: hirci sexaginta: agni āniculi sexagita. hec oblata sūt i dedicatiōe altaris qn̄ vnctū est. Cūq3 ingrederetur moyses tabernaculū federis: vt ꝯsuleret oraculū audiebat vocē loquentis ad se de propitiatorio: qd̄ erat sup arcam testimonij iter duos cherubin: vnde et loquebatur ei.

¶ Ca. viij. ¶ De cādelabro et oblatione et purificatione: et etate leuitaꝝ. Cap. viij.

Locutusq3 ē dn̄s ad moysen dicens. Loq̄re aaron et dices ad eū. Cum posueris septē lucernas cādelabrum in australi parte + erigāt. hoc igit + precipe vt lucerne cōtra boream e regione respiciant ad mensā panes ppositionis ꝯtra eā partē quā cādelabrū respicit lucere debēt. Fecitq3 aarō et imposuit lucernas super cādelabrū: vt preceperat dn̄s moysi. hec aūt erat factura cādelabri: ex auro ductili: tā medius stipes q̄3 cuncta + que ex vtroq3 calamorū latere nascebant. Juxta exēplū qd̄ ondit dn̄s moysi: ita operatus est cādelabrū. Et locutꝰ est dn̄s ad moysen dicēs. ‖ Tolle leuitas ex medio filioꝝ isrl: et purificabis eos iuxta hūc ritū. Aspgātur aq̄ lustratiōis: et radāt oēs pilos carnis sue. Cūq3 lauerit vestimēta sua et mūdati fuerint: tollēt bouem de armētis et libamētū eius similā oleo ꝯspsā: bouē3 aūt alteꝝ de armēto accipies p pctō: et applicabis leuitas corā tabnaculo federis: cōuocata oi multitudine filioꝝ isrl. Cūq3 leuite fuerint corā dn̄o: ponēt filij isrl manꝰ suas sup eos: et offeret aaron leuitas munus in ꝯspectu domini a filijs israel: vt seruiāt in ministerio eius. Leuite q̄q3 ponent manus suas super capita boum: e quibus vnū3 facies pro peccato et alteꝝ i holocaustū dn̄i: vt depreceris pro eis. Statuesq3 leuitas in ꝯspectu aaron et filioꝝ eiꝰ: et ꝯsecrabis oblatos dn̄o: ac separabis de medio filiorū3 israel vt sint mei: et postea ingrediant tabernaculū federis vt seruiāt mihi. Sicq3 purificabis et ꝯsecrabis eos i oblationē dn̄i: qm̄ dono donati sunt mihi a filijs israel. ‖ Pro pmogenitis que apriūt oēm vuluā3 in israel: accepi eos. Mea sūt eni3 oia pmogenita filiorū isra

Oblatio dan.

F

Oblatio aser.

Alias + phagiel.

Oblatio neptalim.

G

Nūs reꝝ oblataꝝ.

Loq̄bat dn̄s moysi de tabernaclo federis.

A

De situ et ordinatiōe cādelabri et lucernarū.

Als + erigat.

Als + precepit.

Als + stipes que.

Leuitaꝝ ꝯsecratio

B

Sicilia insula a sículo neptuni filio appellatur.

C

Sup. 3. b

Exo. 13. a et. 33. c.

Luce.2.d

est tam ex hoibus q̃ ex iumentis. // Ex die quo percussi omne primogenitū in terra egypti sanctificaui eos mihi // ⁊ tuli leuitas pro cunctis primogenitis filioꝝ israel: tradidiq; eos dono aaron ⁊ filijs eius de medio // populi vt seruiāt mihi: pro israel in tabernaculo federis: ⁊ orent pro eis: ne sit in populo plaga si ausi fuerint accedere ✠ ad sanctuarium. Feceruntq; moyses ⁊ aaron ⁊ oīs multitudo filioꝝ israel super leuitis que preceperat dñs moysi: purificatiq; sūt ⁊ lauerūt vestimēta sua. Eleuauitq; eos aarō in ɔspectu dñi ⁊ orauit ꝓ eis vt purificati ingrederent̄ ad officia sua in tabernaculū federis corā aaron ⁊ filijs eius. Sicut preceperat dominus moysi de leuitis: ita factū est. ✠ Locutusq; est dñs ad moysen dicēs. // Hec ē lex leuitaꝝ. A viginti quinq; annis ⁊ supra ingredient̄ vt ministrēt in tabernaculo federis: Cūq; quinquagesimum annū etatis impleuerint: seruire cessabūt. Eruntq; ministri fratrū suoꝝ in tabernaculo federis vt custodiāt que sibi fuerint commendata: opa autem ipsa non faciāt. Sic dispones leuitas in custodias suis.

Exo.ca.3. sup.c.3. Als ✠ i

B

Als ✠ cis

¶ Capituli Sūmariū. ¶ De phase primo mundoꝝ: postea immundorum alienigenarum: ⁊ ducatu nobis. Ca.ix.

Locutus est dñs ad moysen ī deserto synai: anno secūdo postq̄ egressi sūt de terra egypti: mēse primo: dicēs. Faciant filij israel phase ī tpe suo q̃rtadecima die mēsis hui⁹ ad vesperā: iuxta omnes cerimonias ⁊ iustificationes eius. Precepitq; moyses filijs isrl̄ vt facerēt phase. Qui fecerūt tpe suo q̃rtadecima die mensis ad vesperā in mōte synai. Iuxta oīa q̄ mādauerat dñs moysi fecerūt filij israel. Ecce āt qdā immūdi sup aia hoīs q nō poterāt facere ✠ phase ī die illo accedētes ad moysen ⁊ aarō: dixerūt eis. Immūdi sum⁹ sup anima hoīs: quare fraudamur vt non valeamus oblationē offerre dño in tpe suo inter filios israel? Quib⁹ rn̄dit moyses. State vt consulā: quid pcipiat dominꝰ de vobis. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Loq̄re filijs israel. Hō q̄ fuerit immundus sup anima: siue in via procul in gēte vestra faciat phase dño in mense secundo quartadecima die mēsis ad vesperā: cū azimis ⁊ lactucis agrestibus comedēt illud. Non

A Phase ꝑ mū celebratur.

Als dicit ✠ pascha. et.

B

Ioā.19.g

relinquēt ex eo quippiā vsq; mane // ⁊ os eius nō ɔfringēt. Omnē ritū phase obseruabūt. Si quis autē ⁊ mūdus ✠ est ⁊ in itinere nō fuit ⁊ tamen nō fecit phase: exterminabit anima illa de populis suis: q̄ sacrificiū dño nō obtulit tpe suo. Peccatū suū ipse portabit. Peregrin⁹ quoq; ⁊ aduena si fuerint apud vos faciēt phase dño iuxta cerimonias ⁊ iustificatiōes suas. Preceptū idē erit apud vos taz aduene q̄ indigene. // Igitur die qua erectū est tabernaculū: operuit illud nubes. A vespe aūt super tētoriū erat q̄si species ignis vsq; mane. Sic ✠ fiebat iugiter. Per diē opiebat illud nubes: ⁊ ꝑ noctes q̄si species ignis. Cūq; ablata fuisset nubes q̄ tabernaculuz ptegebat: tunc ꝓficiscebant̄ filij israel: ⁊ in loco vbi stetisset nubes: ibi castrametabāt̄. Ad imperiū domini proficiscebātur: ⁊ ad imperiū illius figebāt tabernaculuz. Cunctis diebus qbus stabat nubes sup tabernaculū manebāt in eodē loco. Et si euenisset vt multo tpe maneret super illud: erāt filij israel in excubijs dñi: ⁊ non proficiscebant̄ quotquot dieb⁹ fuisset nubes sup tabernaculū. Ad imperium dñi erigebāt tentoria: ⁊ ad imperiū illius deponebāt. Si fuisset nubes a vespe vsq; mane: ⁊ statiz diluculo tabernaculū ⁊ reliquisset, ꝓficiscebant̄. Et si post diez ⁊ noctem recessisset: dissipabāt tētoria. Si ✠ biduo aut vno mense vel longiori tpe fuisset super tabernaculū manebant filij israel in eodē loco ⁊ non ꝓficiscebant̄: Statiz autem vt recessisset mouebāt castra. Per verbū dñi figebāt tentoria: ⁊ ꝑ verbuz illius proficiscebantur: Erantq; in excubijs domini iuxta imperium eius per manum moysi.

Als fuit est ✠ est

C

Exo.40.

Als ✠ fiebat.

D

Ad nutū motū ꝓficiscebantur filij israel ad gen[...] nuũ me[...] rabant.

¶ Ca. Sū. ¶ De tubis argēteis ⁊ officijs eaꝝ: de ordine mouēdi castra: de obab cognato moysi: ⁊ quō arca precedebat eos: quid dicebat moyses cum eleuabat̄: aut deponebatur arca. Cap.x.

Locutusq; est dominus ad moysen dicens. Fac tibi duas tubas argenteas ductiles: quibus cōuocare possis multitudinem quando mouēda sunt castra. Cumq; increpueris tubis: congregabitur ad te omnis turba ad ostium tabernaculi federis. Si semel clangueris: venient ad te principes ⁊ capita multitudinis israel. Si aūt prolixior atq; concisus clā-

[...] de tubis argēteis ⁊ eaꝝ varia pulsatione.

gor increpuerit: movebūt castra primi q sunt ad orientalē plagā. In secundo autē sonitu & pari vlulatu tube levabūt tētoria qui habitāt ad meridiē: & iuxta hūc modum reliqui facient vlulantibus tubis in + profectionē. Quando autē congregandus est populus: simplex tubarū clangor erit & non cōciso vlulabunt. Filij autem aaron sacerdotis clangēt tubis: eritq; hoc legitimū sempiternū in generationibus vestris. Si exieritis ad bellum de terra vestra cōtra hostes q dimicāt adversum vos clāgetis vlulātibus tubis: & erit recordatio vestri cōrā dño deo vestro: vt eruamini de manibus inimicorū vestrorū. Si quādo habebitis epulū & dies festos & calēdas canetis tubis super holocaustis & pacificis victimis: vt sint vobis in recordationē dei vestri. Ego dñs deus vester. Anno secūdo mēse scdo vicesima die mēsis: elevata est nubes de tabernaculo federis. Profectiq; sunt filij israel p turmas suas de deserto synai & recubuit nubes in solitudine pharan. Moveruntq; castra primi iuxta imperiū dñi per manum moysi. Filij iuda p turmas suas quorū princeps erat naason filius aminadab. In tribu filiorū isachar fuit princeps nathanael filius suar. In tribu zabulon erat pnceps eliab filius helon: Depositūq; est tabernaculū: quod portantes egressi sunt filij gerson & merari. Profectiq; sunt & filij ruben per turmas & ordinē suū: quorum princeps erat elisur filius sedeur. In tribu autē filiorū symeon pnceps fuit salamihel filius surisaddai. Porro in tribu gad erat princeps heliasaph filius duel. Profectiq; sūt & chaathite: portātes sanctuariū. Tamdiu tabernaculum portabat: donec venirent ad erectionis locum. Moverūtq; castra & filij effraim p turmas suas: in quorū exercitu princeps erat elisama filius ammiud. In tribu autē filiorū manasse pnceps fuit gamaliel filius phadassur & in tribu beniamin erat dux abidan filius gedeonis. Novissimi castrorū omniū pfecti sunt filij dan p turmas suas: in quorū exercitu pnceps fuit ahiezer filius amisaddai. In tribu aūt filiorū aser erat pnceps phegiel filius ochran. Et in tribu filiorum neptalim princeps fuit ahira filius henan. Hec sunt castra & profectiones filiorum israel per turmas suas quādo egrediebantur. Dixitq; moyses obab filio raguel madianite cognato suo. Proficiscimur ad locū quē dñs daturus ē nob: veni nobiscū vt benefaciamus tibi: quia dominus bona pmisit israeli. Cui ille rūdit. Nō vadā tecū: sz revertar in terrā meā in qua natus sum. Et ille. Noli inqt nos relinqre. Tu eni nosti in qbus locis p desertū castra ponere debeamus: & eris dux noster. Cūq; nobiscū veneris quicqd optimū fuerit ex opibus quas nobis + traditurus ē dñs: dabimus tibi. Profecti sūt ḡ de mōte dñi viā triū dierū: arcaq; federis dñi pcedebat eos per dies tres, pvidēs castrorū locū. Nubes quoq; dñi sup eos erat p diē cū incederēt. Cūq; elevaretur arca: dicebat moyses. Surge dñe & dissipent inimici tui: & fugiāt q oderūt te a facie tua. Cū aūt deponeretur aiebat. Revertere dñe ad multitudinē exercitus israel.

¶ Ca. xi. ¶ De pena murmuris: de carniū ↄcupiscētia: de turbatiōe spūs moysi: de pphetātibus in castris. de coturnicibus: de mādatis & sepulcris concupiscētie. Ca. xi.

Interea ortū est murmur ppli quasi dolentium ꝓ labore ↄ dñm: Qđ cū audisset iratus est: & accēsus in eos ignis dñi devoravit extremā castrorū partē. Cūq; clamasset pplus ad moysen: orauit moyses ad dñm: & absorptus est ignis. Vocauitq; nomē loci illius incēsio: eo q succēsus fuisset ↄ eos ignis dñi. Vulgus quippe pmiscuum qđ ascēderat cū eis flagrauit desiderio carniū sedēs & flens: iūctis sibi pariter filijs isrl: & ait. Quis dabit nobis ad vescēdū carnes? Recordamur pisciū quos comedebamus in egypto gratis: in mentem nobis veniūt cucumeres & pepones porrique & cepe & allia. Aia nra arida est: nihil aliud respiciunt oculi nostri: nisi man. Erat autē man quasi semen coriādri coloris bdellij. Circuibatq; populus: & colligēs illud frāgebat mola sive terebat in mortario: coquens in olla & faciens ex eo tortulas saporis quasi panis oleati. Cūq; descēderet nocte sup castra ros: descēdebat pariter & man. Audiuit ergo moyses flētem populū p familias singulos per ostia tentorij sui. Iratusq; est furor dñi valde: sz & moysi tolerāda res visa ē: & ait ad dñm. Cur afflixisti seruū tuū? Quare nō invenio grām corā te? Et cur imposuisti pōdus vniuersi populi huius super me? Nunqd

Margin notes: Als + pro fectione. — Sacerdotes clangent tubis. — B — Prima profectio filiorū isrl post fctm tabernaculum. — Ordo pcedētiū. — C — D — Moyses cognatū suū hortatur secū pficisci. — als + dabit. turno. — ps. 7. — A — murmurāns pplus igni punitur. — B — Petit populus carnes. — exo. 16. 8 — Querella moysi pter pplm flentem. — C

ego cócepi oém hác multitudiné vel genui eam: vt dicas mihi: porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulú3: & defer in terrá, p qua iurasti patrib⁹ eo☐? Unñ mihi carnes vt dem táte multitudini? Flent ☐ me dicétes. Da nobis carnes vt comedam⁹. Nó possu3 solus sustinere oés hunc pplm q: grauis est mihi. Sin aliter tibi videt obsecro vt iterficias me: & inueniá grá3 in oculis tuis: ne tátis af ficiar malis. Et dixit dñs ad moysen. Cógrega mihi septuaginta viros de seniori b⁹ israel quos tu nosti ꝙ senes ppli sint ac magri: & duces eos ad ostiú tabernaculi federis: faciesq3 ibi stare tecú vt descendá & loquar tibi: & auferá de spú tuo: tradá3 eis vt sustinét tecú onus ppli: & nó tu solus graueri3. Pplo quoq3 dices. Sctificamini. Cras cócdetis carnes. Ego eni3 audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas carniú? Bñ nobis erat in egypto vt det vobis dñs carnes & cócdatis non vno die nec duob⁹ vel qnq3 aut decé: nec viginti qdé s3 vsq3 ad mésem die☐: donec exeat p nares vestras & vtat in nausea: eo ꝙ repuleritis dñm q in medio vestri est: & fleueritis corá eo dicétes. Quare egressi sumus ex egypto vt perirem⁹ in solitudine? Et ait moyses ad dñ3. Sexcéta milia peditú hui⁹ ppli sunt. Et tu dicis dabo eis esum carniú mése integro. Núqd ouiú & boum multitudo cedet vt possit sufficere ad cibú? vel oés pisces maris in vnú ꝯgregabunt vt eos satient? Cui respondit dñs. Núqd man⁹ dñi inualida est? Iá nüc videbis vtrú meus sermo opere cópleat. Uenit igit moyses & narrauit ppulo vba dñi: cógregans septuaginta viros de senib⁹ israel quos stare fecit circa tabernaculú. Descéditq3 dñs p nubé & locutus est ad eú auferés de spú q erat in moyse: & dás septuaginta viris. Cúq3 requieuisset in eis spús: pphetauerunt nec vltra cessauerút. Remáserát autem in castris duo viri: quo☐ vn⁹ vocabat heldad: & alter medad: sup quos requieuit spús: na3 & ipsi descripti fuerát & nó exierant ad tabernaculú. Cúq3 pphetarét in castris: cucurrit puer & núciauit moysi dicés. Heldad & medad pphetát in castris. Statim iosue filius nun minister moysi & elect⁹ e pluribus ait. Dñe mi moyses phibe eos.

At ille: qd inquit emularis p me? Quis tribuat vt oís pplś pphetet: & det eis dñs spúm suú? Reuersusq3 est moyses & maiores natu israel in castra. Uétus autem egrediés a dño arreptas trans mare coturnices detulit & dimisit in castra itinere quátú vno die cófici pót ex omni pte castro☐ p circuitú: volabátq3 in aere duobus cubitis altitudine sup terra3. Surgens ergo pplus toto die illo & nocte: ac die altero: cógregauit coturnicú multitudiné. Qui paru: decé choros: & siccauerunt eas p gyru3 castro☐. Adhuc carnes erát in dentib⁹ eo☐: nec defecerat huiusce modi cib⁹: & ecce furor dñi cócitatus in pplm: pcussit eum plaga magna nimis. Uocatusq3 est ille loc⁹ sepulcra cócupiscétie. Ibi n. sepelierút pplm q desiderauerat carnes. Egressi aút de sepulcris ꝯcupiscétie venerút in aseroth: & máserunt ibi.

¶ Ca. Sũ. ¶ Aaró & Maria murmurauerunt contra Moysen: Maria lepra pcutitur. Cap. xij.

Locutaq3 est Maria & Aaron contra Moysen pp vxoré ei⁹ Ethiopissam: & dixerunt. Num per solú Moysen locutus est dñs? Nónne & nobis simr est locutus? Quod cum audisset dñs: iratus est + valde. Erat enim Moyses vir mitissimus: super oés hoies qui morabantur in terra. Statim locutus est dñs ad eum & ad Aaron & Mariam. Egredimini vos tátum tres ad tabernaculú federis. Cumq3 fuissent egressi: descendit dñs in columna nubis & stetit in introitu tabernaculi vocans Aaron & Mariá. Qui cú issent: dixit ad eos. Audite smões meos. Si qs fuerit inter vos ppheta dñi: in visione apparebo ei: vel p somnium loqr ad illú. At non talis suus meus Moyses: q in oí domo mea fidelissimus est. Ore eni3 ad os loqr ei. Palam & non per enigmata & figuras + deú videt. Quare ergo nó timuistis detrahere suo meo Moysi? Iratusq3 contra eos abijt. Nubes quoq3 recessit q erat sup tabernaculú. Et ecce Maria apparuit candens lepra qsi nix. Cúq3 respexisset eá Aarō & vidisset pfusa3 lepra: ait ad Moysen. Obsecro dñe mi: ne imponas nobis hoc peccatú qd stulte cómisimus: ne fiat hec qsi mortua: & vt abortiuú qd proijcit de vulua matris sue. Ecce iá mediu3 carnis

Lybia: mulier q lybie, puicie nomé dedit clarer.

D

Leu. 20. b
Ios. 3. b.
1. Reg. 16. b.

E

Esa. 56. a.

Septuaginta seniores dant in auxiliu3 moysi.

F

G
Coturnices dant ppło.

Ps. 77.
Uidicta p ꝯcupiscétia carnium.

A
Maria murmurás ☐ Moysen lepra pcutitur.
Leu. 24. b
Als sup. est + valde.
2. q. 7. ca. plerúq3
Moyses mitissim⁹ erat.

B
Heb. 3. a
Exo. c. 33
Moysi dignitas
Als + dominum

C

D

est revocatum ea lepra. Clamauitqz Moyses ad dnm dicens. Deus obsecro sana eam. Cui respondit dns. Si pater eius spuisset in faciem illius: nonne debuerat saltem septem diebus rubore suffundi? Separetur septem diebus ex castra: et postea reuocabitur. Exclusa est itaqz maria ex castra septem diebus: et pplis non est motus de loco illo: donec reuocata est maria.

Maria sanatur

¶ Ca. Sm. ¶ De missione exploratorum ad terram Chanaan: qui reportant in vecte vuam et fructus: reuertuntur post quadraginta dies dicentes terram bonam: murmurat pplis contra Moysen. Cap. xiij.

A Profectusqz est populus de Aseroth fixis tentoriis in deserto Pharan. Ibiqz locutus est dns ad Moysen dicens. Mitte viros qui considerent terram Chanaam quam daturus sum filiis israel: singulos de singulis tribubus ex principibus. Fecit Moyses quod dns imperarat de deserto pharan: mittens principes viros: quorum ista sunt noia. De tribu Ruben: Semmua filium Zechur. De tribu Simeon Saphat filium Huri. De tribu Juda: ✠ Caleph filium Jephonne. De tribu Isachar: Igal filium Joseph. De tribu Effraim ✠ Osee filium Nun. De tribu Beniamin Phalti filium Raphu. De tribu zabulon: Geddihel filium Sodi. De tribu Joseph sceptri Manasse Gaddi filium Susi. De tribu Dan: Amihel filium Gemalli. De tribu Aser: Sethur filium Michael. De tribu Neptalim: Naabi filium Napsi. De tribu Gad: Guhel filium Machi. Hec sunt noia virorum quos misit Moyses ad considerandam terram: vocauitqz Osee filium Nun Josue. Misit ergo Moyses ad considerandam terram Chanaan: et dixit ad eos. Ascendite per meridianam plagam. Cumqz veneritis ad montes: considerate terram qualis sit: et pplm qui inhabitator est eius vtrum fortis sit an infirmus: pauci numero an plures: ipsa terra bona an mala: vrbes quales: murate an absqz muris: humus pinguis an sterilis: nemorosa an absqz arboribus. Confortamini: et afferte nobis de fructibus terre. Erat autem tempus quando iam precoque vue vesci possunt. Cumqz ascendissent: explorauerunt terram a deserto Syn vsqz Rooob intrantibus emath. Ascenderuntqz ad meridiem et venerunt in Hebron vbi erant Achiman et Sisai et Tolmai filii enach. Nam Hebron septem annis ante thaphnim vrbem egypti condita est. Pergentesqz vsqz ad torrentem botri: absciderunt palmitem cum vua sua quem portauerunt in vecte duo viri. De malis quoqz granatis et de ficis loci illius tulerunt qui appellatus est nehelescol idest torrens botri: eo quod botrum portassent inde filii israel. Reuersiqz exploratores terre post quadraginta dies omni regione circuita: venerunt ad moysen et ad aaron et ad omnem cetum filiorum israel in desertum pharan quod est in Cades. Locutiqz eis et omni multitudini ostenderunt fructus terre: et narrauerunt dicentes. Venimus in terram ad quam misistis nos: que re vera fluit lacte et melle: vt ex his fructibus cognosci potest. Sed cultores fortissimos habet: et vrbes grandes atqz muratas. Stirpem enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie: etheus et iebuseus et amorreus in montanis. Chananeus vero moratur iuxta mare: et circa fluenta iordanis. Inter hec ✠ caleb compescens murmur ppli qui oriebatur contra moysen: ait. Ascendamus et possideamus terram: quoniam poterimus obtinere eam. Illi vero qui fuerant cum eo dicebant. Nequaquam ad hunc populum valemus ascendere: quia fortior nobis est. Detraxeruntqz terre quam inspexerant apud filios israel dicentes. Terra quam lustrauimus deuorat habitatores suos. Populus quem aspeximus procere stature est. Ibi vidimus monstra quedam filiorum enach de genere giganteo: quibus comparati quasi locuste videbamur.

Exploratores mittuntur vnus de singulis tribubus.

Ante ✠ caleb.

Ante ✠ Josue

B

Conditiones terre Chanaan

Jud. 5. Exploratores retraxerunt terre, prout sic ...

Ante ✠: 1 leph

¶ Ca. Sm. ¶ Flet ppls et murmurat: caleph et iosue terram laudant: dns irascitur: moyses eum placat. In deserto moriuntur exploratores: ppls ab amalech ceditur. Ca. xiiij.

Igitur vociferans omnis turba fleuit nocte illa: et murmurati sunt contra moysen et aaron cuncti filii israel dicentes. Utinam mortui essemus in egypto: et non in hac vasta solitudine. Utinam pereamus et non inducat nos dominus in terram istam ne cadamus gladio: et vxores ac liberi nostri ducantur captiui: nonne melius est reuerti in egyptum? Dixeruntqz alter ad alterum. Constituamus nobis ducem: et reuertamur in egyptum. Quo audito moyses et aaron ceciderunt proni in terram coram omni multitudine filiorum israel. At vero iosue filius nun et caleph filius iephone qui et ipsi lustrauerunt terram sciderunt vestimenta sua et ad omnem multitudinem filiorum israel locuti sunt. Terra quam circuiuimus valde bona est. Si propi-

A Murmur populi propter explorationem relationem.

Josue et caleph laudant terram. eccli. 46. 1 machab. 2.

B

tiue fuerit dñs inducet nos in eã: ⁊ tradet humũ lactes ⁊ melle manãtem. Nolite rebelles eẽ ꝯ dñz: neqꝫ timeatis pplʒ terre hui⁹: qꝛ sicẽ panẽ ita eos possum⁹ deuorare. Recessit ab eis oẽ ꝑsidiũ: dñs nobiscũ est: nolite metuere. Cũqꝫ clamaret ois multitudo ⁊ lapidib⁹ eos vellet opprimere: apparuit glĩa dñi sup tectũ fœderis cunctis ✚ videntib⁹ filijs isrl. Et dixit dñs ad moysen. Usqꝫquo detrahet mihi ppl's iste? Quousqꝫ nõ credet mihi in oib⁹ signis q̃ feci corã eis? Feriã igit̃ eos pestilẽtia atqꝫ ꝯsumã: te aũt faciã pncipẽ sup gẽtẽ magnã ⁊ fortiorẽ q̃ hec est. Et ait moyses ad dñz. Ut audiãt egyptij de q̃ʒ medio eduxisti pplʒ istũ: ⁊ habitatores terre hui⁹ q audierũt q tu dñe in pplo isto sis: ⁊ facie videaris ad faciẽ: ⁊ nubes tua ꝓtegat illos: ⁊ i colũna nubis ꝑcedas eos p diẽ ⁊ in colũna ignis p noctẽ: q occideris tãtã multitudinẽ q̃si vnũ virũ ⁊ dicãt. Nõ poterat introducere ppl'm in terrã ✚ p q̃ iurauerat: idcirco occidit eos in solitudine. Magnificetur ergo fortitudo dñi sicut iurasti dicẽs. Dñs patiẽs ⁊ multe mĩe: auferẽs iniqtatẽ ⁊ scelera: nullũqꝫ innoxiũ derelinquẽs: q visitas pctã patrũ in filios: in terciã ⁊ q̃rtã gñationẽ. Dimitte obsecro pctm ppli tui ꝑ magnitudinẽ mĩe tue: sicut ꝓpiti⁹ fuisti egrediẽtib⁹ de egypto vsqꝫ ad locũ istuʒ. Dixitqꝫ dñs. Dimisi iuxta ṽbũ tuũ. Uiuo ego: ⁊ implebitur glĩa dñi vniuersa terra. Attñ oẽs hoĩes q viderũt maiestatẽ meã ⁊ signa q̃ feci i egypto ⁊ in solitudĩe: ⁊ tẽtauerũt me iam ꝑ decẽ vices: nec obedierunt voci mee nõ videbũt terrã ꝓ qua iuraui patrib⁹ eoꝝ: nec q̃sq̃ ex illis q detraxit mihi intuebit̃ eã. Seruũ meũ ✚ caleb q plen⁹ alio spũ secut⁹ est me inducã in terram hãc quã circuiuit: ⁊ semen ei⁹ possidebit eã. Qm amalechites ⁊ chanane⁹ habitant in vallib⁹. Cras ✚ amouete castra: ⁊ reuertimini in solitudinẽ p viã maris rubri. Locutusqꝫ est dñs ad moysen ⁊ aarõ dicens. Usqꝫquõ multitudo hec pessima murmurat ꝯ me? Querelas filioꝝ israel audiui. Dic ergo eis. Uiuo ego ait dñs: sicuti locuti estis audiẽte me: sic faciã vobis. In solitudine hac iacebunt cadauera vestra. Oẽs q nũerati estis a viginti ãnis ⁊ sup: ⁊ murmurastis ꝯ me: nõ intrabitis terrã sup quã leuaui manũ meã vt habitare vos facerẽ pter ✚ caleb filiũ iephonne: ⁊ iosue filiũ nun. Paruulos aũt vros de q̃bus dixistis q p ede hostib⁹ forent: introducã vt videant terrã q̃ vobis displicuit. Urã cadauera iacebũt in solitudine. Filij vri erũt vagi in deserto ãnis q̃draginta: ⁊ portabũt fornicationem vestrã donec ꝯsumant̃ cadauera patruʒ in deserto: iuxta nũeꝝ q̃draginta dieꝝ qb⁹ ꝯsiderastis terrã. Annus ꝓ die iputabit̃. Et quadraginta ãnis recipietis iniquitates vras: ⁊ scietis vltionẽ meã. Qm sicut locut⁹ sum: ita faciã omni multitudini huic pessime: que ꝯsurrexit aduersum me. In solitudine hac deficiet ⁊ morieĩ. Igit̃ oẽs viri q̃s miserat moyses ad ꝯtẽplandã terrã: ⁊ q reuersi murmurare fecerãt ꝯ eũ oẽʒ multitudinẽ detrahentes terre q esset mala mortui sunt atqꝫ pcussi in ꝯspectu dñi. Iosue aũt fili⁹ nun ⁊ ✚ caleph fili⁹ iephonne vixerũt: ex oib⁹ q pfecti erãt ad ꝯsiderandã terrã. Locutusqꝫ est moyses vniuersa ṽba hec ad oẽs filios israel. Et luxit populus nimis. Et ecce mãe pmo surgẽtes: ascẽderũt verticẽ mõtis: atqꝫ dixerunt. Parati sum⁹ ascẽdere ad locũ de quo dñs locut⁹ est: qꝛ peccauim⁹. Quib⁹ moyses. Cur ingt trãsgredimini ṽbũ dñi: qd vobis nõ cedet in ꝓsperũ? Nolite ascẽdere. Nõ n. ẽ dñs vobiscũ: ne corruatis corã inimicis vestris. Amalechites ⁊ chananeus anᷓ vos sunt: quoꝝ gladio corruetis: eo q nolueritis acqescere dño: nec erit dñs vobiscum. At illi ꝯtenebrati ascẽderũt in verticẽ mõtis. Arca aũt testamẽti dñi ⁊ moyses nõ recesserunt de castris. Descenditqꝫ amalechites ⁊ chananeus q habitabat in mõte: ⁊ pcutiẽs eos atqꝫ ꝯcidẽs persecutus est ✚ eos vsqꝫ horma.

¶ Ca. xv. ¶ De libamẽtis: de offerẽdis pmitijs: de peccãte p ignorãtiã: de anĩa tã indigena q̃ aduena: de peccãte p supbiã: de colligẽte ligna in sabbato: de fimbrijs hyacinthinis ponendis in angulis palliorum. Cap. xv.

Locutus est dñs ad moysen dicens. Loq̃re ad filios israel ⁊ dices ad eos. Cũ ingressi fueritis terrã habitationis vestre quã ego dabo vobis ⁊ feceritis oblationẽ dño in holocaustũ aut victimã pacificã vota soluẽtes vel spõte offerẽtes in mu

Al's sup est ✚ videntib⁹. Ira dñi i populuʒ murmurãtẽ.
C Moyses orat pro pplo. Exo. 33. d
Exo. 32. c. Al's ✚ de
D
Deu. 1. f.
Jos. 14. b Al's ✚ caleph. Caleph a dño laudatur. al's ✚ mouete.
E Isra. 56. g ⁊. Lb.

Nu.⁹ 13 ... rũ q nũc ... rati fue... rũt igre... dieꝝ ter... rã ꝓmi... sionis. Al's ✚ ... leph.
F Eze. 4. b
Exploratores mortui sunt. 1. Cor. 10. a.
G Al's ✚ caleb.
Ppls ... volũta... dei pu... gnãs co... cadit.
Deu. 1. g
Al's ✚ ... sup est.
H
Ritus s... crificio...

nera: aut in solēnitatib⁹ vestris adolētes odorē suauitatis dn̄o de bob⁹ siue de ouibus: offeret quicūq̧ imolauerit victimā sacrificiū simile decimā partē ephi ↄspersā oleo: qḋ mēsurā habebit q̄rtā partē hin: ⁊ vinū ad liba fundēda eiusdem mēsure dabit in holocaustū siue in victimam. Per agnos singulos ⁊ ✝ arietes erit sacrificium sile duarū decimarū q̄ conspersa sit oleo tertie ptis hin: ⁊ vinū ad libamētū tertie ptis eiusdē mēsure offeret in odorē suauitatis dn̄o. Qn̄ vero de bob⁹ feceris holocaustū aut hostiā vt impleas votū vel pacificas victimas: dabis p singulos boues sile tres decimas ↄsperse oleo qḋ habeat mediū mēsure hin: ⁊ vinū ad liba fundēda eiusdē mēsure in oblationem suauissimi odoris dn̄o. Sic facies p singulos boues ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊ hedos: tā indigene q̄ȝ peregrini: eodē ritu offerent sacrificia. Unū p̄ceptū erit atq̧ iudiciū tā vobis q̄ȝ aduenis terre. Locut⁹ est dn̄s ad moysen dicēs. Loquere filijs isrl̄ ⁊ dices ad eos. Cū veneritis in terrā quā dabo vobis ⁊ comederitis de panib⁹ regionis illi⁹ sepabitis primitias dn̄o de cibis vestris. Sicut de areis p̄mitias sepabitis ita ⁊ de pulmētis dabitis p̄mitiua dn̄o. Q si p ignorātiā p̄terieritis q̄cūq̧ horū q̄ locut⁹ est dn̄s ad moysen: ⁊ mādauit per eū ad vos: a die qua cepit iubere ⁊ vltra: oblitaq̧ fuerit facere multitudo: offeret vitulū de armēto holocaustū in odorem suauissimum dn̄o: ⁊ sacrificiū ei⁹: ac liba vt cerimonie postulant: hircūq̧ p pctō. Et rogabit sacerdos p oi multitudine filiorū israel: ⁊ dimittet eis: qm̄ nō sponte peccauerūt: nihilomin⁹ offerētes incensum dn̄o p se ⁊ p pctō atq̧ errore suo: ⁊ dimittet vniuerse plebi filiorū israel ⁊ aduenis q peregrinant inter eos: qm̄ culpa est omnis ppli p ignorātiā. Q si aīa vna nesciēs peccauerit: offeret caprā anniculā p pctō suo. Et depcabit p ea sacerdos q̄ inscia peccauerit corā dn̄o: impetrabitq̧ ei veniā: ⁊ dimittet illi. Tam indigenis q̄ȝ aduenis vna lex erit: oium q peccauerint ignorātes. Anima vo que p supbiā aliqd cōmiserit siue ciuis sit ille siue peregrin⁹: qm̄ aduersus dn̄z rebellis fuit: peribit de pplo suo. Verbū. n. dn̄i ↄtēpsit ⁊ p̄ceptū illi⁹ fecit irritū: idcirco delebit: ⁊ portabit iniqtatē suā. ¶ Factū est aūt cū essent filij israel in solitudine ⁊ inuenissent hoiem colligētē ligna in die sabbati: obtulerūt eū moysi ⁊ aaron ⁊ vniuerse multitudini. Qui recluserūt eū i carcerē: nescietes qd sup eo facere deberent. Dixitq̧ dn̄s ad moysen. Morte moriat hō iste. Obruat eū lapidib⁹ ois turba extra castra. Cūq̧ eduxissent eū foras: obruerūt eū lapidibus: ⁊ mortu⁹ est: sicut p̄ceperat dn̄s. Dixitq̧ dn̄s ad moysen. Loquere filijs isrl̄ ⁊ dices ad eos: vt faciāt sibi fimbrias per angulos q̄ttuor palliorū: ponētes in eis vittas hyacinthinas. Quas cū viderint recordent oium mādatorū dn̄i: nec sequant cogitationes suas ⁊ oculos p res varias fornicātes: sȝ magis memores p̄ceptorum dn̄i faciāt ea: sintq̧ sancti deo suo. Ego dn̄s de⁹ vester: qui eduxi vos de terra egypti: vt essem deus vester.

¶ Ca. xvi. ¶ De pena scismatis dathan ⁊ abyron: de thuribulis allatis: igne deuorat viros q offerebāt sacrificia ⁊ alia. c. xvi.

Ecce aūt Chore filius Isaar filij Caath filij Leui ⁊ Dathan atq̧ ✝ Abyron filij Eliab: hon quoq̧ fili⁹ Phelech de filijs Ruben: surrexerunt contra Moysen: alijq̧ filiorū israel ducenti quinquaginta viri p̄ceres synagoge: q tpe cōcilij per noīa vocabant. Cūq̧ steterint aduersum Moysen ⁊ Aarō dixerunt. Sufficiat vobis: q2 omnis multitudo sanctorum est: ⁊ in ipsis est dn̄s. Cur eleuamini sup ppłm domini? Qḋ cum audisset Moyses: cecidit pronus in faciem: locutusq̧ ad chore ⁊ ad multitudinem. Mane inqt notum faciet dn̄s qui ad se ptineant ⁊ sanctos applicabit sibi: ⁊ quos elegerit appropinquabunt ei. Hoc igitur fa-

B Als dicit ✝ par.

C Primitie deo dāde.

De pctō p ignorātiam.

D Pena superbi.

Colligēs ligna in s. bbo lapidat.

Deu. 22. b De fimbrijs portandis.

A Als ✝ abiram. Scisma chore dathan ⁊ abirō ↄ moysen

cite. Tollat vnusquisqȝ thuribula sua tu chore ⁊ omne concilium tuum: ⁊ hausto cras igne ponite desuper thymiama corā dn̄o. Et quēcunqȝ elegerit: ipse erit sanctus. Multum erigimini filij Leui.

B Dixitqȝ rursum ad chore. Audite filij Leui. Num parum vobis est ꝙ separauit vos deus israel ab omni pplo: ⁊ iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi: ⁊ staretis coram frequentia populi ⁊ ministraretis ei: Idcirco ad se fecit accedere te ⁊ omnes fratres tuos filios Leui: vt vobis etiā sacerdotiū vendicetis: ⁊ omnis globus tuus stet contra dn̄m? Quid est enī Aaron vt murmuretis contra eum? Misit ergo Moyses vt vocaret Dathan ⁊ Abyron filios Eliab. Qui responderūt. Nō venimus: Nunquid parum est tibi ꝙ eduxisti nos de terra egypti que lacte ⁊ melle manabat vt occideres in deserto nisi ⁊ dominatus fueris nostri? Re vera induxisti nos in terrā q̄ fluit riuis lactis ⁊ mellis: ⁊ dedisti nobis possessiones agroꝝ ⁊ vineaꝝ. An ⁊ oculos nostros vis eruere? Nō

C venimus. Iratusqȝ Moyses valde: ait ad dn̄m. Ne respicias sacrificia eoꝝ. Tu scis ꝙ ✠ nec asellum qdem vnq̄ acceperi͞ȝ ab eis: nec afflixerim quēpiam eoꝝ. Dixitqȝ ad chore. Tu ⁊ omnis ↄgregatio tua state seorsum coram dn̄o: ⁊ Aaron die crastino separatim. Tollite singuli thuribula vestra: ⁊ ponite super ea incensum: offerentes dn̄o ducenta quinquaginta thuribula: Aarō quoqȝ teneat thuribulū suū. Quē cum fecissent stantibus Moyse ⁊ Aaron ⁊ coaceruassent aduersum eos omnē multitudinem ad ostiū tabernaculi: apparuit cunctis gloria dn̄i. Locutusqȝ dominus ad Moysen ⁊ Aaron: ait. Separamini de medio cōgregationis huius: vt eos repente disperdā. Qui ceciderunt ꝓni in facies: atqȝ dixerunt. Fortissime deus

D spirituū vniuerse carnis: Num vno peccante: contra omnes ira tua deseuiet? Et ait dn̄s ad Moysen. Precipe vniuerso populo vt separet̄ a tabernaculis chore ⁊ Dathan ⁊ Abyron. Surrexitqȝ Moyses ⁊ abijt ad Dathan ⁊ Abyron: ⁊ sequentibꝰ eum senioribus israel: dixit ad turbam. ‖ Recedite a tabernaculis impioꝝ: ⁊ nolite tangere q̄ ad eos pertinēt: ne inuoluamini in peccatis eoꝝ. Cūqȝ recessissent a tentorijs eoꝝ per circuitū: Dathan ⁊ Abyrō egressi stabāt in introitu papylionū suorū cū vxoribus ⁊ liberis oīqȝ frequētia. Et ait Moyses. In hoc scietis ꝙ dn̄s miserit me vt facerē vniuersa que cernitis: ⁊ nō ex proprio ea corde protulerim. Si cōsueta hoīum morte interierint: ⁊ visitauerit eos plaga qua ⁊ ceteri visitari solent nō

E misit me dn̄s. Sin aūt nouā rem fecerit dn̄s ⁊ aperiens terra os suū deglutiat eos ⁊ omnia que ad illos ptinent: descēderintqȝ viuētes in infernū: scietis ꝙ blasphemauerunt dn̄m. Confestim igit̄ vt cessauit loqui dirupta est terra sub pedibus eoꝝ: ⁊ aperiens os suum deuorauit illos cū tabernaculis suis ⁊ vniuersa substantia eorū. Descenderuntqȝ viui in infernū operti humo: ⁊ perierunt de medio multitudinis. At vero oīs israel q stabat per gyrum fugit ✠ a clamore pereuntiū, dicens. Ne forte ⁊ nos terra deglutiat. ‖ Sed ⁊ ignis egressus a dn̄o interfecit ducētos qnquaginta viros q offerebāt incēsū. Locutusqȝ est dn̄s ad Moysen dicēs. Precipe eleazaro filio Aarō sacerdoti vt tollat thuribula que iacent in incēdio: ⁊ ignē huc illucqȝ dispergat: quoniā sanctificata sunt in mortibus petoꝝ. Producatqȝ ea in laminas: ⁊ affigat altari: eo ꝙ oblatū sit in eis incēsū dn̄o ⁊ sanctificata sint: vt cernant ea ꝓ signo ⁊ monimēto filij israel.

F Tulit ergo Eleazar sacerdos thuribula enea in qbus obtulerant hi quos incendium deuorauit: ⁊ ꝓduxit ea in laminas affigens altari: vt haberent postea filij isrl̄ qbus cōmonerent̄: ne qs accedat alienigena: ⁊ q non est de semine Aaron ad offerēdū incēsū dn̄o: ne patiatur sicut passus est chore: ⁊ ois cōgregatio eius loquente dn̄o ad Moysen. Murmurauit aūt oīs multitudo filioꝝ israel sequenti die cōtra Moysen ⁊ Aarō dicens. Uos interfecistis pplm dn̄i. Cūqȝ oriretur seditio: ⁊ tumultus increscerет: Moyses ⁊ Aaron fugerūt ad tabernaculū federis. Quē postq̄ ingressi sunt: operuit nubes tabernaculū ⁊ apparuit glia dn̄i. Dixitqȝ dn̄s ad Moysen. ‖ Recedite de medio huiꝰ multitudinis: ✠ etiā nūc delebo eos. Cūqȝ iacerēt in terra: dixit Moyses ad Aarō. Tolle thuribulū: ⁊ hausto igne de altari mitte incēsū desup pergens cito ad pplm: vt roget

Dathan ⁊ Abirō contumnaria

Alq̄ ne

Ex̄o. 11. a

psal. 105. Terra deglutiuit Dathan ⁊ Abirō. Als ✠ a clamore. Als ✠ ad vocem. infra. 26. a Chore ⁊ oibꝰ suis igne cōsumptꝰ fuit

Murmurat pplꝰ cōtra Moysen ⁊ Aarō ⁊ dn̄s mittit ignē in eum.

G Sup. 14. Als ✠ sup. 13. a

pro eis. Jam eniz egressa est ira a dño: et plaga deseuit. Quod cum fecisset Aarō et cucurrisset ad mediā multitudinē quā iaz vastabat incēdiū obtulit thimiama. ‖ Et stans inter mortuos ac viuētes: pro ppl'o deprecatus est: et plaga cessauit. Fuerūt aūt q percussi sūt quattuordecīz milia hoīuz et septingēti absqz his q perierūt in seditione chore. Reuersusqz ē Aarō ad Moysen ad ostiū tabnacli federis postqz qeuit interit⁹.

Ca. Sū. De virga Aarō q floruit: filij isrl' dñi Moysi: cōsumpti sum⁹. Ca. xvij.

ET locutus est dñs ad Moysen: dicēs. Loqre ad filios israel: et accipe ab eis virgas singulas p cognationes suas a cūctis pncipibus tribuū virgas duodecim: et vniuscuiusqz nomē suprscribes virge sue. Nomē aūt Aarō erit in tribu leui. Et vna virga cūctas ✚ eoꝝ familias cōtinebit. Ponesqz eas in tabernaculo federis corā testimonio: vbi loqr ad te. Quē ex his elegero germinabit virga eius: et cohibebo a me qrimonias filioꝝ israel: qb⁹ ꝯtra vos murmurāt. Locutusqz ē Moyses ad filios israel: et dederunt ei oēs pncipes virgas p singulas tribus. Fueruntqz virge duodecīz absqz virga Aarō. Quas cū posuisset Moyses corā dño in tabernaculo testimonij sequēti die regressus inuenit germinasse virgā Aarō i domo Leui: et turgētibus gēmis eruperant flores q folijs dilatatis in amygdalas deformati sunt. Protulit ergo Moyses oēs virgas de cōspectu dñi ad cūctos filios israel: viderūtqz et receperūt singuli virgas suas. Dixitqz dñs ad Moysen. Refer virgā Aaron in tabernaculū testimonij: vt seruet ibi in signū rebelliū filioꝝ israel: et quiescant qrele eoꝝ a me ne moriant. Fecitqz Moyses sicut pceperat dñs. Dixerūt aūt filij israel ad Moysen. Ecce cōsumpti sumus: oēs peribim⁹. Quicūqz accedit ad tabernaculum dñi: moritur. ‖ Num vsqz ad internitionē cuncti delendi sumus?

Ca. Sū. De dignitate Aaron et excubijs leuitaꝝ: primitie sacerdotibus decime leuitis assignātur: et reddunt leuite decimam decime Aaron. Cap. xviij.

DIxitqz dñs ad Aarō. Tu et filij tui et domus pris tui tecū portabitis iniqtatē sanctuarij: et tu et filij tui sil' sustinebitis peccata sacerdotij vestri. Sed et frēs tuos de tribu Leui: et sceptro patris tui sume tecū: psto qz sint et ministrent tibi. ‖ Tu aūt et filij tui ministrabitis in tabernaculo testimōij. Excubabūtqz leuite ad pcepta tua: et ad cūcta opa tabernaculi: ita dūtaxat vt ad vasa sanctuarij et altare non accedant: ne et illi moriant: et vos pereatis sil'. Sint aūt tecū et excubent in custodijs tabernaculi: et in oibus cerimonijs eius. Alienigena nō miscebit vob. Excubate in custodia sanctuarij et in ministerio altaris: ne oriat indignatio sup filios israel. Ego dedi vobis frēs vestros leuitas de medio filioꝝ israel: et tradidi donum dño: vt seruiant in ministerijs tabernaculi ei⁹. Tu aūt et filij tui custodite sacerdotium vestrū: et oiaq ad cultū altaris ptinent et intra velum sunt p sacerdotes aministrabunt. Si qs extern⁹ accesserit: occidetur. Locutusqz est dñs ad Aarō. Ecce dedi tibi custodiā primitiaꝝ meaꝝ. Omniaq sanctificant a filijs israel tibi tradidi et filijs tuis p officio sacerdotali legittima sempiterna. Hec ergo accipies de his que sanctificant et oblata sunt dño. Ois oblatio et sacrificiū et qcqd pro peccō atqz delicto reddit mihi: et cedet in sancta sanctoruz tuū erit et filioꝝ tuoꝝ. In sanctuario comedes illud. Mares tm̄ ✚ edent ex eo: qa cōsecratum est dño. ‖ Primitias autē quas vouerint et obtulerint filij israel: tibi dedi et filijs tuis ac filiabus tuis iure ppetuo. Qui mūdus est in domo tua vescet eis. Oēm medullā olei et vini ac frumēti qcqd offerunt pmitiaꝝ dño: tibi dedi. ✚ Uniuersa frugū initia que gignit humus et dño deportant: cedent in vsus tuos. Qui mūdus est in domo tua: vescet eis. Oē qđ ex voto reddiderint filij israel: tuū erit. Quicqd primū ✚ erumpit e vulua cuncte carnis quā offerunt dño: siue ex hoibus siue de pecoribus fuerit, tui iuris erit: ita dūtaxat vt pro hoīs primogenito pciuz accipias: et oē animal qđ immundū est: redimi facias: cuius redemptio erit post vnū mēsez: siclis argēti qnqz pondere sanctuarij. ‖ Siclus viginti obolos hēt. ✚ Primogenitū aūt bouis et ouis et cap: nō facies redimi: qa scificata sunt dño. Sanguinē tm̄ eoꝝ fundes sup altare: et ✚ adipes adolebis i suauissimuz odorē dño. Carnes vo in vsuz tuū cedēt:

Aarō cū thymiamate extinxit incendiuz. Quattuordecim milia septingēti igne pierunt

A Uirge xij. ponūtur corā dño ... sensum

B

C Uirga Aarō floruit et fructificauit

D

2.reg.2.f

A Sacerdotio

portant iniqtatē sctūarij.

sup.c.17. Exo.4. Leui.8. Offim leuitaruz

B

Partes Aaro et filioꝝ ei⁹.

Als ✚ comedent. ‖ De deci. ca.j.§.pmitie in

als ✚ vniuersas frugum pmitias quas

C als ✚ erūpit.

sup.3.g. exo.30.b leui.27.c ez.e.45.d

Als ✚ pmogenita.

als ✚ ad p.m.

sicut pectusculũ ↄsecratũ ⁊ armus dexter tua erũt. Oẽs ṗmitias sanctuarij q̃s offe rũt filij isrl̃ dño tibi dedi ⁊ filijs ac filiabꝰ tuis iure ꝑpetuo. ✝ Pactũ ✝ salis est sẽpiternũ corã dño: ⁊ tibi ac filijs tuis. Dixitq; dñs ad aarõ. // In t̃ra eoꝝ nihil possidebitis nec hẽbitis partẽ inter eos. Ego pars ⁊ hereditas tua ĩ medio filioꝝ isrl̃. // Filijs aũt leui dedi oẽs decimas israelis ĩ possessionẽ: ꝓ ministerio q̃ seruiũt mihi in tabernaculo federis: vt nõ accedãt vltra filij isrl̃ ad tabernaculũ: nec cõmittãt peccatũ mortiferũ: solis filijs leui mihi in tabernaculo seruiẽtibꝰ ⁊ portãtibꝰ pctã populi. Legitimũ sempiternũ erit in gñationibꝰ v̄ris. // Nihil aliud possidebũt, decimaꝝ oblatiõe ↄtenti: q̃s in vsus eoꝝ ⁊ necc̃ia separaui. Locutusq; ẽ dñs ad moysen: dicẽs. // Precipe leuitis atq; denũcia. Cũ acceperitis a filijs isrl̃ decimas q̃s dedi vobis: ṗmitias eoꝝ offerte dño idest decimã partẽ decime: vt reputet̃ vobis in oblationẽ ṗmitiuoꝝ: tã de areis q̃ de torcularibꝰ ⁊ vniuersis quoꝝ accipitis ṗmitias offerte dño: ⁊ date ea aaron sacerdoti. Oĩa q̃ offeretis ex decimis ⁊ i donaria dñi separabitis: optima ⁊ electa erũt cuncta. Dicesq; ad eos. Si ṗclara ⁊ melioraq̃q; ob tuleritis ex decimis reputabit̃ vobis q̃si de area ⁊ torculari dederitis primitias: ⁊ comedetis eas ĩ oĩbꝰ locis v̄ris tã vos q̃ familie v̄stre: quia preciuʒ est pro ministerio quo seruitis in tabernaculo testimonij: ⁊ nõ peccabitis super hoc egregia vobis ⁊ pinguia reseruantes: ne polluatis oblationes filiorum israel ⁊ moriamini.

ales ✝ testamẽtũ ales ✝ pacis.
deu. 18. a
Decime sũt leuitarum.
B
deu. 18. a
// De deci. ca. j. post ṗn. v. rursus. Et ca. 2. Et. c. tua. ij.
Decima decime leuitaꝝ est aaron.

¶ Ca. Sũ. ¶ De vitula rufa: de moriẽte ĩ tabnaculo: de vase nõ hñte opculũ: de tãgẽte cadauer hoĩs: de aq̃ expiationis. Ca. xix.

Locutusq; est dominus ad Moysen ⁊ Aaron dicens. Ista est religio victime quam constituit dominus. // Precipe filijs israel vt adducant ad te vaccam rufam etatis integre in qua nulla sit macula: nec portauerit iuguʒ: tradesq; eã Eleazaro sacerdoti. // Qui eductaʒ extra castra immolabit in conspectu omnium: ⁊ tingens digitum in sanguine eius: asperget contra fores tabernaculi septem vicibus. Combureteq; eam cunctis vidẽtibus tã pelle ⁊ carnibus eius q̃ sanguine ⁊ fimo flãme traditis. Lignũ quoq; cedrinuʒ ⁊ hysopum: coccũq; bis tinctum sacerdos mittet in flãmam que vaccã vorat. Et tũc demum lotis vestibus ⁊ corpore suo ingredietur in castra: cõmaculatusq; erit vsq; ad vesperum. Sed ⁊ ille q combusserit eã: lauabit vestimenta sua ⁊ corpus: ⁊ imundus erit vsq; ad vespeꝝ. Colliget aũt vir mũdus cineres vacce: ⁊ effũdet eos extra castra in loco purissimo: vt sint multitudini filioꝝ israel in custodiam ⁊ in aquã aspersionis: quia pro pctõ vacca combusta est. Cũq; lauerit qui vacce portauerat cineres vestimẽta sua: imũdus erit vsq; ad vespeꝝ. Habebunt hoc filij israel ⁊ aduene q habitãt inter eos sctũ iure ꝑpetuo. // Qui tetigerit cadauer hoĩs: ⁊ ꝓpter hoc septem diebus fuerit imundus: asperget ex hac aqua die tertio ⁊ septimo: ⁊ sic mũdabitur. Si die tertio aspersus nõ fuerit: septimo nõ poterit emundari. // Omnis qui tetigerit humane anime morticinũ ⁊ aspersus hac cõmixtione non fuerit: polluet tabernaculum domini: ⁊ peribit ex israel: q̃a aqua expiationis non est aspersus: imũdus erit: ⁊ manebit spurcitia eiꝰ super eum. Ista est lex hoĩs qui moritur in tabernaculo. Oẽs qui ingrediunt̃ tentorium illius ⁊ vniuersa vasa que ibi sunt: polluta erunt septem diebus. Uas quod non habuerit operculum nec ligaturam desuper imundum erit. Si qs in agro tetigerit cadauer occisi hominis aut per se mortui siue os illius vel sepulcrum: immundus erit septem diebus. Tollentq; de cineribus combustionis atq; peccatis ⁊ mittent aquas viuas sup eos in vas: in q̃bus cum homo mũdus tinxerit hysopum asperget ex eo omne tentorium ⁊ cunctam supellectilem: ⁊ ✝ homines hu

A
Sacrificiũ vacce rufe. // Heb. 9. b.
B
De aq lustralis q̃ sacrificabat imun
// De c... di. 4. a... nec q... quã.
C
Oẽs h... strent... imun... ales ✝... ales ✝... nias

D huiuscemodi cōtagione pollutos. Atq₃ hoc mō múdus lustrabit imúdū tertio ꝛ septimo die. Expiatusq₃ die septio lauabit ꝛ se ꝛ vestiméta sua: ꝛ immúdus erit vsq₃ ad vesperū. Si qs hoc ritu nō fuerit expiat⁹: peribit anima illi⁹ de medio ecclesie: q₃ sanctuariū dñi polluit: ꝛ non est aq̄ lustratiōis aspersus. Erit hoc preceptū legitimū sempiternū. Ipse quoq₃ q aspergit aquas lauabit vestiméta sua. Oīs q tetigerit aquas expiatiōis immūdus erit vsq₃ ad vesperū. Quicqd tetigerit imūdus: immūdū faciet: ꝛ anima q̄ hoꝝ qppiā tetigerit: immūda erit vsq₃ ad vesperum.

Leui.c.17

¶ Ca. xx. ¶ De morte Marie ꝛ aqs ꝯdictionis ꝛ nūcijs ad edom: ꝛ morte aaron in mōte hor: ꝛ substitutione eleaȥari: loco eius ꝛ fletu populi p aaron. Cap. xx.

A Ueneruntq₃ filij israel ꝛ omnis multitudo in desertū syn mēse pmo: ꝛ mā sit pplus in cades. Mortuaq₃ est ibi Maria: ꝛ sepulta in eodē loco. Cumq₃ indigeret aqua ppls: cōuenerūt aduersus moysen ꝛ aarō: ꝛ versi in seditionē dixerunt. Utinā perissem⁹ inter fratres nr̄os corā domino. Cur eduxistis ecclesiā domini in solitudinē: vt ꝛ nos ꝛ nostra iumenta moriamur? Quare nos fecistis ascēdere de egypto: ꝛ eduxistis in locum istū pessimū q seri nō pōt: qui nec ficum gignit nec vineas: nec malogranata: insuper ꝛ aquā nō hȝ ad bibēdū? Ingressusq₃ moyses ꝛ aaron dimissa multitudine in tabernaculū federis corruerūt proni in terrā: clamaueruntq₃ ad dñm atq₃ dixerunt. Domine deus audi clamorē hui⁹ populi: ꝛ aperi eis thesaurū tuum fontē aque viue: vt satiati cesset murmuratio eoꝝ. Et apparuit gloria dñi sup eos.

Mors marie sororis moysi. Murmuratio ppli ppt aquas. Jnfra + ad duxistis. Exo.17.b Ut + satiatis.

B Locutusq₃ est dominus ad moysen: dicens. Tolle virgam ꝛ congrega populū tu ꝛ aarō frater tuus: ꝛ loquimini ad petram coram eis: ꝛ illa dabit aquas. Cūq₃ eduxeris aquā de petra: bibet omnis multitudo ꝛ iuméta eius. Tulit igitur moyses virgam que erat in cōspectu domini: sicut preceperat ei: cōgregata multitudine ante petrā. Dixitq₃ eis. Audite rebelles ꝛ increduli. Num de petra hac vobis aquam poterimus eijcere? Cūq₃ eleuasset moyses manū percutiens virga bis silicem: egresse sunt aque largissime: ita vt populus biberet ꝛ iumenta. Dixitq₃ dominus ad moysen ꝛ aarō. Quia nō credidistis mihi vt sanctificaretis me corā filijs israel: nō introducetis hos populos in terram quā dabo eis. Hec est aqua cōtradictionis vbi iurgati sunt filij israel contra dominum: ꝛ sanctificatus est in eis.

Exo.17.b Aq̄ de petra educit.

C Misit interea nuncios moyses de cades ad regem edom: qui dicerēt. Hec mādat frater tu⁹ israel. Nosti omnē laborem qui apprehēdit nos: quomodo descenderint patres nostri in egyptum: ꝛ habitauerim⁹ ibi multo tempore: afflixerintq₃ nos egyptij ꝛ patres nostros: ꝛ quomodo clamauerīmus ad dominū ꝛ exaudierit nos: miseritq₃ angelum qui eduxerit nos de egypto. Ecce in vrbe cades que ē in extremis finibus tuis positi: obsecram⁹ vt nobis transire liceat per terram tuā. Non ibimus per agros nec per vineas: non bibemus aquas de puteis tuis: sȝ gradiemur via publica: nec ad dexterā nec ad sinistrā declinātes: donec transeamus terminos tuos. Cui respondit edom. Non pertransibis per me. Alioquin armatus occurrā tibi. Dixeruntq₃ filij israel. Per tritam gradiemur viam: ꝛ si biberimus aquas tuas nos ꝛ pecora nostra: dabimus qd iustum est. Nulla erit in precio difficultas: tantū velociter transeamus. At ille respōdit. Non transibitis. Statimq₃ egressus ē obuius cum infinita multitudine ꝛ manu forti: nec voluit acquiescere deprecanti vt cōcederet transitū per fines suos. Quāobrem diuertit ab eo israel.

Jnfra.21.d. Legatio israel ad edom.

D Cumq₃ castra mouissent de cades venerunt in montē hor: qui est in finibus terre edom: vbi locutus est dñs ad moysen dicens. Pergat inquit aaron ad populos suos. Non enim intrabit terrā quā dedi filijs israel: eo q incredulus fuerit ori meo ad aquas ꝯdictionis. Tolle aaron ꝛ filium ei⁹ cū eo: ꝛ duces eos in montē hor. Cūq₃ nudaueris prem veste sua: indues ea eleaȥarū filiū ei⁹: ꝛ aaron colligetur ꝛ morietur ibi. Fecit moyses vt preceperat dñs. Et ascenderūt in mōtē hor corā omni multitudine. Cūq₃ aaron spoliasset vestib⁹ suis: induit eleaȥarū filiū ei⁹. Illo mortuo in mōtis supcilio descēdit cū eleaȥaro. Oīs aūt multitudo vidēs occubuisse aaron fleuit sup eo triginta dieb⁹ p cunctas familias suas.

Jnfra.33.e. Deu. 10. b. ꝛ 32. g. Mors aaron.

C La. Sū. C De victoria post votū ꝯ regē chananeoꝝ: ⁊ serpentibus igneis: ⁊ transitu arnon de puteo: ⁊ victoria seon ⁊ og regum. Cap. xxi.

A

Quod cū audisset chananeꝰ rex arad qui habitabat ad meridiē venisse: scilʒ israel p exploratoꝝ viā pugnauit ✝ cōtra ✝ illū: ⁊ victor existēs duxit ex eo predam. At israel voto se dn̄o obligās ait. Si tradideris ppl'm istū in manu mea: delebo vrbes eiꝰ. Exaudiuitqʒ dn̄s preces israel ⁊ tradidit chananeū. Quē ille interfecit subuersis vrbibꝰ eiꝰ: ⁊ vocauit nomē loci illiꝰ horma. i. anathema. Profecti sunt aūt de mōte horma p viā que ducit ad mare rubrū: vt circuirent terraʒ edom. Et tedere cepit ppl'm itineris ac laboris. Locutusqʒ ꝯ dn̄m ⁊ moysen: ait. Cur eduxisti nos de egypto. vt moreremur in solitudine? Deest panis: nō sunt aq: aīa nr̄a iā nauseat sup cibo isto leuissimo. // Quāobrē misit dn̄s in ppl'm ignitos serpētes. Ad quorū plagas ⁊ mortes plurimoꝝ venerunt ad moysen atqʒ dixerūt. Peccauimꝰ: quia locuti sumꝰ ꝯ dn̄m ⁊ te. Ora vt tollat a nobis serpētes. Orauit moyses p pplo. Et locutꝰ est dn̄s ad eū. Fac serpentē eneū: ⁊ pone eū p signo. Qui percussus aspexerit eū: viuet. // Fecit ergo moyses serpentem eneū: ⁊ posuit eū p signo. Quē cū percussi aspicerēt: sanabant. Profectiqʒ filij israel castrametati sunt in oboth. Unde egressi fixere tentoria in ieabarim in solitudine que respicit moab ꝯ orientalē plagam. Et inde mouētes venerūt ad torrētē zareth. Quē relinquētes castrametati sunt cōtra arnon: q est in deserto ⁊ pminet in finibꝰ ammorrei. Siquidē arnon terminꝰ est moab: diuidēs moabitas ⁊ ammorreos. Unde dr̄ in libro belloꝝ dn̄i. Sicut fecit in mari rubro: sic faciet in torrentibus arnon. Scopuli torrentiū inclinati sunt vt requiescerēt ✝ in arnon: ⁊ recūberēt in finibus moabitaꝝ. Ex eo loco apparuit puteus sup quo locutꝰ est dn̄s ad moysen. Cōgrega ppl'm ⁊ dabo ei aquā. Tunc cecinit israel carmē istud. Ascēdat puteꝰ: concinebāt: puteus quē foderunt pncipes ⁊ parauerūt duces multitudinis in datore legis ⁊ in baculis suis. Profectiqʒ sūt de solitudine ✝ mathana. De ✝ mathanā in nabaliel. De nabaliel in bamoth. Bamoth vallis est in regione moab in vertice phasga: qd respicit ꝯ desertū. // Misit aūt israel nūcios ad seon regē amorreorū dicēs. Obsecro vt transire mihi liceat p terrā tuā. Nō declinabimꝰ in agros ⁊ vineas: nō bibemꝰ aquas ex puteis. Uia regia gradiemur donec trāseamꝰ terminos tuos. Qui cōcedere noluit vt trāsiret isrl' p fines suos: qn potiꝰ exercitu ꝯgregato egressus est obuiā in desertum ⁊ venit in iasa: pugnauitqʒ ꝯ eū. A quo percussus est in ore gladij: ⁊ possessa est terra eius ab arnon vsqʒ ieboc ⁊ filios āmon: quia forti presidio tenebant termini āmonitaꝝ. Tulit ergo israel oēs ciuitates eiꝰ ⁊ habitauit in vrbibꝰ āmorrei: in esebon. s. ⁊ viculis eiꝰ. Urbs esebon fuit seon regis ammorrei: qui pugnauit ꝯ regē moab: ⁊ tulit oēʒ terrā que ditionis illiꝰ fuerat vsqʒ arnon. Idcirco dr̄ in ✝ puerbio. Uenite in esebon: edificet ⁊ cōstruatur ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon: flāma de oppido seon: ⁊ deuorauit ✝ arnon moabitaꝝ ⁊ habitatores excelsoꝝ ✝ arnon. Ue tibi moab peristi popule chamos. Dedit filios eius in fugā: ⁊ filias in captiuitatē regi āmorreorū seon. Jugus ipsoꝝ disperijt ab esebon vsqʒ dibon: lassi peruenerūt in sophe ⁊ vsqʒ madaba. Habitauitqʒ isrl' in terra ammorrei. Misit itaqʒ moyses q explorarēt iazer. Cuiꝰ ceperūt viculos ⁊ possederunt habitatores. // Uerterūtqʒ se ⁊ ascēderunt p viam basan: ⁊ occurrit eis og rex basan cū omni pplo suo pugnaturus in edrai. Dixitqʒ dn̄s ad moysen. Ne timeas eū: quia in manu tua tradidi illū ⁊ oēm ppl'm ac terrā eiꝰ. Faciesqʒ illi sicut fecisti seon regi ammorreoꝝ habitatori esebon. Percusserūt igit̄ ⁊ hūc cū filijs suis: vniuer-

Als desicit ✝ qʒ

Als ✝ cū

Pria pugna ꝯtra chananeos.

B

Murmurat pplus p labore itineris.

I. Corin. 10.b.

Serpentes igniti missi sunt.

C

Joā. 3.b. De serpente eneo.

D

Als ✝ in arnon.

Als ✝ in chana.

E

Legatio isrl' ad seon regē ammorreorum.

Sup. 20.b. Deu. 2.c. I. mach. 2.f.

Seō pcutit ab israel.

F

Als ✝ p uerbiū.

Als ✝ in

G

Deu. 3.

Percussio og regis basā

sumq; populus; eius vsq; ad internitio-
nem: et posséderunt terrá illius.

¶ Ca. xxii. ¶ Balac mittit ad balaá vt ve
niat ad maledicédú pplo isr. et scdo: dño
pmo phibz: scdo pmittit ire i viá: ágel
obuiat: aíal loqt. Balaá repbédit. Balac
ei occurrit et mittit ei múera. Ca. xxij.

A

PRofectiq; castrametati sunt in cápe-
strib moab: vbi trás iordané hieri
cho sita est. Uidens aút balac fili sephor
oía q fecerat isrl ámorreo: et q pertimuisset
eú moabite: et ipetú ei ferre nó possent: di
xit ad maiores natu madian. Ita delebit
hic ppls oés q in nrís finib cómorant: et
quó solet bos herbas vsq; ad radices car
pere. Ipse autem erat eo tpe rex in moab.
Misit ergo núcios ad balaá filiú beor ario
lú q habitabat sup fluuiú terre filiorz am
mon: vt vocarét eú et dicerent. Ecce egres
sus est ppls ex egypto: q operuit supficiem
terre sedés ɔ me. Ueni igit et maledic po-
pulo huic: + q fortior me est: si quo mó
possim pcutere: et eijcere eú de terra mea.
Noui. n. q bñdicit sit cui bñdixeris: et ma
ledict in qué maledicta cógesseris. Per-
rexerútq; seniores moab et maiores na
tu madian hñtes diuinatióis preciú in
manib. Cúq; venissent ad balaá et nar-
rassent ei oía vba balac: ille rñdit. Ma
nete hic nocte: et rñdebo qcqd mihi dixe-
rit dñs. Manétib aút illis apud balaaz:
venit de: et ait ad eú. Quid sibi volunt ho
mines isti apud te? Rñdit. Balac fili se
phor rex moabitarz misit ad me dicés. Ec
ce ppls q egressus est de egypto operuit su
perficié terre: veni et maledic ei si quo mó
possim pugnás abigere eú. Dixitq; deus
ad balaá. Noli ire cú eis: neq; maledicas
pplo: q bñdict est. Qui mane ɔsurgens
dixit ad pncipes. Ite in terrá vestrá: q p-
hibuit me de venire vobiscú. Reuersi pn-
cipes dixerút ad balac. Noluit balaá veni-
re nobiscú. Rursum ille multoplures et
nobiliores qz añ miserat: misit. Qui cum
venissent ad balaá dixerút. Sic dicit balac
fili sephor. Ne cuncteris venire ad me. Pa-
ratú hñeo honorare te: et qcqd volueris da-
bo tibi. Ueni et maledic pplo isti. Respon-
dit balaá. Si dederit mihi balac plenaz
domú suá argéti et auri nó potero immuta
re vbú dñi dei mei: vt vel plus vel minus
loquar. Obsecro vt hic maneatis etiá hac
nocte: vt scire queá qd mihi rursum re-
spódeat dñs. Uenit ergo de ad balaá no
cte: et ait ei. Si vocare te venerút homines
isti: surge et vade cú eis: ita dútaxat vt qd
tibi pcepero facias. Surrexit balaá mane
et strata asina sua pfectus est cú eis. Et ira
tus est de. Stetitq; angelus dñi in via ɔ
balaá q sedebat asine: et duos pueros habe-
bat secú. Cernés asina angelum stanté in
via euaginato gladio: auertit se de itine-
re et ibat p agrú. Quá cú verberaret balaá
et vellet ad semitá reducere: stetit angelus
in angustijs duarz maceriarz qbus vinee
cingebant. Qué vidés asina iunxit se pa-
rieti: et attriuit sedétis pedé. At ille iterú
verberabat eá: et nihilomin agelus ad lo
cú angustú transiens vbi nec ad dextram
nec ad sinistram poterat deuiari: obui ste
tit. Cúq; vidisset asina stanté angelú: ɔci-
dit sub pedib sedétis. Qui irat vehemen
ti cedebat fuste latera ei. Aperuitq; dñs
os asine: et locuta est. Quid feci tibi? Cur
percutis me ecce iá tertio? Rñdit balaaz.
Quia cómeruisti: et illusisti mihi. Utinaz
haberé gladiuz: vt te pcuteré. Dixit asina.
Nónne animal tuú sum: cui semp sedere
cósueuisti vsq; in pñté dié? Dic qd simi-
le vnqz fecerim tibi. At ille ait. Nunqz. Pro
tinus aperuit dñs oculos balaam: et vidit
angelum stanté in via euaginato gladio.
Adorauitq; eú pnus in terrá. Cui ágel-
lus. Cur inqt tertio verberas asiná tuá?
Ego veni vt aduersarer tibi: q puersa est
via tua: mihiq; ɔtra. Et nisi asina decli-
nasset de via dans locú resistéti: te occidis
sem: et illa viueret. Dixit balaaz. Peccaui:
nesciés q tu stares ɔ me. Et núc si displi-
cet tibi vt vadam: reuertar. Ait angelus.
Uade cum istis: et caue ne aliud qz prece-

Iosue. 24. b — B — Legatio prima moabitarz ad balaá ariolum. Sup. co. — C

Legatio scda corrúdez. D — infra. 24. c. — Sup. ee. Balaá pfect é ad moabitas. — E — Asina loquit. F — 2. Pe. 2. c. — Angelus increpat balaá.

pre tibi loq̄ris. Juit igit̄ cū principib⁹.
B Qḋ cū audiſſʒ balac: egreſſus ē in occurſū
ei⁹ ī oppido moabitaꝝ: qḋ ſitū ē in extre
mis finib⁹ arnon. Dixitq; ad balaā. Miſi
nūcios vt vocarēt te. Cur nō ſtatim veni
ſti ad me? An q: mercedē aduentui tuo
reddere ✝ nequeo? Cui ille reſpōdit. Ecce
adſuʒ. Nūqd loq potero aliud niſi qḋ de⁹
poſuerit in ore meo? Perrexerūt ergo ſil
⁊ venerunt in vrbē q̄ in extremis regni
ei⁹ finib⁹ erat. Cūq; occidiſſet balac boues
⁊ oues miſit ad balaā: ⁊ pncipes q cuʒ eo
erat munera. Mane aūt facto duxit eum
ad excelſa baal: ⁊ intuitus eſt extremam
partem populi.

Me ✝ nō queo. infra. 23.b

¶ Ca. Sū. ¶ Balaā in mōtē ducit̄ ad ma
ledicēdū pplo: aras ſeptē edificari iubet:
⁊ victimas imponit ꝓ maledictiōe: bn̄di
cit ⁊ ꝓphetat de ꝯualeſcētia ⁊ multiplica-
tione populi cōtra inimicos: ⁊ iterum in
monte alium ducitur. Cap. xxiij.

A

Dixitq; balaā ad balac. Edifica mihi
hic ſeptē aras ⁊ para totidē vitulos
eiuſdēq; nūeri arietes. Cūq; feciſſet iux
ſermonē balaā: impoſuerūt ſil vituluʒ ⁊
arietes ſup aram. Dixitq; balaā ad balac.
Sta pauliſp iuxta holocauſtū tuū donec
vadā: ſi forte occurrat mihi dn̄s: ⁊ qḋcū-
q; imperauerit loquar tibi. Cunq; abijſſet
velociter: occurrit illi de⁹. Locutuſq; ad
eū balaā: ſepteʒ inq̄t aras erexi: ⁊ impoſui
vitulū ⁊ arietē deſup. Dn̄s aūt poſuit ver-
buʒ in ore ei⁹: ⁊ ait. Reuertere ad balac ⁊
hec loq̄ris. Reuerſus inuenit ſtantē balac
iuxta holocauſtū ſuū: ⁊ oēs pncipes moa-
bitarū. Aſſumptaq; parabola ſua dixit. De
aram adduxit me balac rex moabitarum
de mōtib⁹ oriētis. Ueni inq̄t ⁊ maledic ia
cob / ꝓpera ⁊ deteſtare iſrael. Quō maledi
cam: cui nō maledixit de⁹? Qua rōne de-
teſter: quē dn̄s nō deteſtat̄? De ſūmis ſili-
cibus videbo eū: ⁊ de collib⁹ cōſiderabo il-
luʒ. Populus ſolus habitabit: ⁊ inter gē
tes nō reputabit̄. Quis dinūerare poſſit
puluerē iacob: ⁊ noſſe nūe᷑ ſtirpis iſra-
el? Moriat̄ anima mea morte iuſtoꝝ:
⁊ fiant nouiſſima mea hoꝝ ſilia. Dixitq;
balac ad balaam. Quid eſt hoc qḋ agis? Ut
malediceres inimicis meis vocaui te: ⁊
tu ecōtrario bn̄dicis eis? Cui ille reſpō-
dit. / Num aliud poſſum loq niſi qḋ iuſ-
ſerit dn̄s? Dixit ergo balac. / Ueni mecū

Balaam edificat vij. aras. I.

Prophetia balaā B

Naū. 3. b

ſup̄. 22. g. Deut. 23.

in alterū locū: vn̄ partem iſrael videas: ⁊
totū videre nō poſſis: inde maledicito ei.
Cūq; duxiſſet eū in locū ſublimē ſuper
verticē mōtis phaſga: edificauit balaā ſe-
pteʒ aras: ⁊ impoſitis ſupra vitulis atq;
arietib⁹ dixit ad balac. Sta hic iuxta holo
cauſtū tuū donec ego obuius pergā. Cui
cū dn̄s occurriſſet: poſuiſſetq; v̄bum in
ore eius ait. Reuertere ad balac ⁊ hec loq̄
ris ei. Reuerſus inuenit eū ſtanteʒ iuxta
holocauſtū ſuū: ⁊ pncipes moabitaꝝ cuʒ
eo. Ad queʒ balac. Quid inq̄t locutus eſt
dominus? At ille aſſūpta parabola ſua ait.
Sta balac ⁊ auſculta: audi fili ſephor. Nō
eſt deus quaſi hō vt mentiat̄: nec vt fili⁹
hominis vt mutet̄. Dixit ergo ⁊ nō faciet
locut⁹ eſt ⁊ nō implebit? Ad bn̄dicēdum
adduct⁹ ſum: bn̄dictionē ꝓhibere nō va-
leo. Nō eſt idolum in iacob: nec videt̄ ſi-
mulacrū in iſrael. Dn̄s deus eius cuʒ eo
eſt: ⁊ clangor victorie regis in illo. / Do-
min⁹ de⁹ eduxit illū de egypto cui⁹ forti-
tudo ſimilis eſt rhinocerotis. Nō eſt au-
guriuʒ in iacob: nec diuinatio in iſrael.
✝ Tēporib⁹ ſuis dicet̄ iacob ⁊ iſraeli: qd
operatus ſit de⁹. Ecce pplſ vt leena ꝯſurget:
⁊ quaſi leo erigeṫ. Nō accubabit donec de-
uoret predā: ⁊ occiſoꝝ ſanguinē bibat.
Dixitq; balac ad balaā. Nec maledicas ei:
nec bn̄dicas. Et ille. Nōne ait dixi tibi: q
qcqd mihi de⁹ imperaret hoc facerē? Et ait
balac ad eū. Ueni ⁊ ducā te ad aliū locuʒ:
ſi forte placeat deo vt inde maledicas eis.
Cūq; duxiſſet eū ſup verticē mōtis pho-
gor q reſpicit ſolitudinē: dixit ei balaaʒ.
Edifica mihi hic ſeptē aras: ⁊ para toti-
dē vitulos: eiuſdēq; numeri arietes. Fe
cit balac vt balaā dixerat: impoſuitq; vi-
tulos ⁊ arietes p ſingulas aras.

¶ Ca. Sū. ¶ Balaā nō vadit ad cōſulen
dum dn̄m ſicut ſemel ⁊ ſcḋo: ſed ſtatiʒ ꝓ-
phetat de regno iſrael futurō: poſtea ꝓphe
tat de aduētu xp̄i ⁊ pſona ei⁹. Cap. xxiiij.

Cumq; vidiſſʒ balaā q placeret dn̄o:
vt benediceret iſraeli: nequaq̄ abijt
vt ante perrexerat vt augurium quereret ſʒ
dirigēs ꝯ deſertū vultū ſuum: ⁊ eleuans
oculos vidit iſrael in tētorijs cōmorān-
tē p trib⁹ ſuas. Et irruēte in ſe ſpū dei: aſ-
ſumpta parabola ait. / Dixit balaā filius
beor: dixit hō cuius obturat⁹ eſt oculus:
dixit auditor ſmonū dei q viſionē eipo-

C Edific vij. ar balaā

Cōme dat p iſrael laam.

D infra b. Me ✝ tēpor

Edific vij. ar balaā

A

infra P: tia ba de iſr

tentis intuit⁹ est: qui cadit: ꝛ sic operiunt oculi ei⁹. Quā pulcra tabernacula tua iacob: ꝛ tentoria tua israel: vt valles nemorose: vt horti iuxta fluuios irrigui: vt tabernacula q̄ fixit dn̄s: quasi cedri ꝓpe aq̄s. Fluet aqua de situla ei⁹: ꝛ semē illi⁹ erit in aquas multas. Tollet̄ ꝓpter agag rex eius: ꝛ auferet̄ regnū illi⁹. // De⁹ eduxit illū de egypto: cui⁹ fortitudo similis est rhinocerotis. Deuorabūt gētes hostes illius: ossaq̄ eoꝝ cōfringent ꝛ pforabūt sagittis. Accubās dormiuit vt leo: ꝛ quasi leena: quā suscitare nullus audebit. Qui bn̄dixerit tibi: erit ꝛ ipse benedict⁹. Qui maledixerit tibi: in maledictiōe reputabitur. Iratusq̄ balac ꝯtra balaā coplosis manib⁹ ait. Ad maledicēdum inimicis meis vocaui te: qb⁹ ꝯtra e tertio benedixisti. Reuertere ad locū tuū. Decreueram quidem magnifice honorare te: s; dn̄s priuauit te honore disposito. Rn̄dit balaam ad balac. // Nōne nuncijs tuis quos misisti ad me dixi: si dederit mihi balac plenam domū suā argēti ꝛ auri: nō potero pterire sermonē dn̄i dei mei: vt vel boni vel mali qd̄ pferā ex corde meo: s; qcq̄d dn̄s dixerit hoc loquar? Uerūtn̄ pgens ad ppl'm meū dabo ✠ tibi cōsiliū: qd̄ ppl's tuus populo huic faciat extremo tpe. Sūpta igit̄ parabola: rursum ait. // Dixit balaā filius beor: dixit hō cui⁹ obturat⁹ est oculus: dixit auditor sermonū dei: q nouit doctrinā altissimi: ꝛ visiones oīpotētis videt: qui cadēs apertos h; oculos. Uidebo eū sed nō modo intuebor illū: sed nō ꝓpe. Orietur stella ex iacob ꝛ cōsurget virga de israel: ꝛ pcutiet duces moab: vastabitq̄ oēs filios seth: ꝛ erit idumea possessio eius. Hereditas seir cedet inimicis suis: israel vo fortiter aget. De iacob erit q dominet̄: ꝛ pdat reliquias ciuitatis. Cūq̄ vidisset amalech: assumēs pabolā ait. Principiū gētiū amalech: cui⁹ extrema pdent̄. Uidit quoq̄ cineum: ꝛ assūpta pabola ait. Robustū qdē est habitaculū tuū: s; si in petra posueris nidū tuū: ꝛ fueris elect⁹ de stirpe ✠ chan q̄diu poteris pmanere? Assur. n. capiet te. Assumptaq̄ pabola: iterū; locut⁹ est. Heu qs victurus est qn̄ ista faciet de⁹? Ueniēt trierib⁹ de italia: superabūt assyrios: vastabuntq̄ hebreos: ꝛ ad extremū etiā ipsi peribūt. Surrexitq̄ balaā: ꝛ reuersus ē in locum suum: balac quoq̄ via qua venerat rediit.

C Ca. Sū. C Fornicat̄ populus cū filiabus moab: iubet principibus ꝛ moysi vt vnusqsq̄ occidat ꝓximos suos. Phinees occidit zambri ꝛ cozbi ideo sibi sacerdotiū eternū statuitur. Cap. xxv.

Morabat̄ aūt eo tpe israel in sethim ꝛ fornicat⁹ est ppl's cū filiab⁹ moab: que vocauerūt eos ad sacrificia sua. At illi comederūt ꝛ adorauerūt deos eaꝝ. Initiatusq̄ est israel beelphegor. Et iratus dn̄s ait ad moysen. Tolle cūctos pncipes populi ꝛ suspēde eos ꝯ solē in patibulis: vt auertat̄ furor me⁹ ab israel. Dixitq̄ moyses ad iudices israel. Occidat vnusquisq̄ ꝓximos suos: q initiati sunt beelphegor. Et ecce vn⁹ de filijs israel intrauit coram fratrib⁹ suis ad scortū madianitē: vidēte moyse ꝛ omni turba filioꝝ israel: q flebāt an̄ fores tabernaculi. Qd̄ cū vidisset phynees fili⁹ eleazari filij aaron sacerdotis surrexit de medio multitudinis: ꝛ arrepto pugiōe ingressus est post virū israelitē in lupanar ꝛ perfodit ambos sil: virū scil; ꝛ mulierē in locis genitalib⁹. Cessauitq̄ plaga a filijs israel. Et occisi sunt viginti q̄ttuor milia hoīu;. Dixitq̄ dn̄s ad Moysen. Phinees filius Eleazari filij Aaron sacerdotis auertit irā meā a filijs israel: ✠ qa zelo meo cōmotus est cōtra eos vt nō ipse delerem filios israel in zelo meo. Id; irco loq̄re ad eū. // Ecce do ei pacē federis mei. Et erit tā ipsi q̄ semini eius pactū sacerdotij sempiternū: qa zelatus est ꝓ deo suo: ꝛ expiauit scelus filioꝝ israel. Erat aūt nomē viri israelite: q occisus est cū Madianitide zābri fili⁹ ✠ salumi dux de cognatione ꝛ tribu Symeonis. Porro mulier Madianitis q̄ pariter interfecta est vocabat̄ Cozbi ✠ filia Sur pn̄cipis nobilissimi madianitaꝝ. Locutusq̄ est dn̄s ad Moysen dicens. Hostes vos sentiant madianite: ꝛ pcutite eos: // quia ꝛ ipsi hostiliter egerūt cōtra vos: ꝛ decepere insidijs: p idolum phogor: ꝛ Cozbi filiā ducis Madiā sororē suā: que pcussa est in die plage pro sacrilegio phogor.

C Ca. Sū. C Numerant̄ filij israel qbus terra diuidēda est a viginti ānis ꝛ sup̄: qr oēs pmo mortui sūt. Trib⁹ aūt leui seorsu; numerant̄: qa illis possessio nō datur:

Marginalia (left): B — Sup. 23. d. — C — Sup. 22. d. — Als sup est ✠ tibi Sup eo. — Prophetia balaā de chr̄o. — D — Prophetat baalā de diuersis ppl'is — Als ✠ chain, Al ✠ cain Als ✠ chen. Al ✠ cen.

Marginalia (right): A — Fornicat̄ israel cū moabitis. — Jos. 22. d. Exo. 32. f. — B — 1. mach. 2 — Phinees zelat ꝓ dn̄o. — 1. Corin. 10. d. — C — Als ✠ q — ecci. 45. d 1. ma. 2. f. — Phinees dat̄ ꝓ pctū sacerdotiū — Als ✠ salu — D — Als ✠ cozbi — Infra. 31. b.

q: dominus est possessio eius. Cap. xxvi.

A Postq̃ noxiorum sanguis effusus est: dixit dñs ad moysen et eleazar filium aaron sacerdotē. //Numerate omnē summa filiorum isrl̃ a viginti annis et supra per domos et cognationes suas cūctos qui possūt ad bella pcedere. Locuti sunt itaq; moyses et eleazar sacerdos in campestrib⁹ moab sup iordanē contra hiericho ad eos qui erant a viginti annis et supra: sicut dñs imperarat: quorum iste est numerus. Rubē primogenitus isrl̃. //Hui⁹ fili⁹ enoch: a q̃ familia enochitarum. Et phallu a q̃ familia phalluitarum. Et esrom a q̃ familia esromitarū. Et charmi a q̃ familia charmitarum. He sunt familie de stirpe ruben: quarum numer⁹ inuēt⁹ est q̃draginta tria milia et septingētitriginta. Fili⁹ phallu: eliab: hui⁹ filij namuhel et dathā et abyron. Isti sunt dathan et abyrō principes ppli qui surrexerūt cōtra moysen et aarō in seditione chore qñ aduersus dñm rebellauerūt: et aperiēs terra os suū deuorauit chore morientibus plurimis qñ combussit ignis ducētos quinquaginta viros. //Et factū est grāde miraculū: vt chore pereunte filij illi⁹ nō perirent. Filij symeon p cognationes suas namuhel: ab hoc familia namuhelitarum. Et iamin: ab hoc familia iaminitarum. Jachin: ab hoc familia iachinitarum. Zare: ab hoc familia zereitarum. Saul ab hoc familia saulitarum. He sunt familie de stirpe symeon quarū oīs numerus fuit vigintiduo milia ducēti. Filij gad p cognationes suas. Sephon ab hoc familia sephonitarum. Aggi: ab hoc familia aggitarum. Suni ab hoc familia sunitarum. Ozni ab hoc familia oznitarum. Her: ab hoc familia heritarum. Arod ab hoc familia aroditarum. Ariel: ab hoc familia arielitarum. Iste sunt familie gad quarum oīs numerus fuit q̃dringēta milia qngenti. // Filij iuda: her et onan: qui ambo mortui sunt in terra chanaan. Fueruntq; filij iuda p cognationes suas. Sela: a quo familia selaitarū. Phares: a quo familia pharesitarū. Zare: a quo familia zareitarum. Porro filij phares. Esrom: a quo familia esromitarum. Et amul: a quo familia amulitarū. Iste sunt familie iuda: quarum oīs numer⁹ fuit septuaginta sex milia quingenti. Filij isachar per cognationes suas. Thola a quo familia tholaitarum. Phua: a quo familia phuaitarū. Jasub: a quo familia iasubitarum: Semram: a quo familia semramitarū. He sunt cognationes isachar quarum numer⁹ fuit sexaginta q̃ttuor milia trecenti. Filij zabulō p cognationes suas. Sared: a q̃ familia sareditarum. Helon: a quo familia helonitarum. Jalel: a quo familia ialelitarū. He sūt cognationes zabulon quarum numerus fuit sexaginta milia quingenti. Filij ioseph per cognationes suas manasse et effraim: De manasse ortus est machir: a q̃ familia machiritarum. Machir genuit galaad: a quo familia galaaditarum. Galaad habuit filios iezer: a quo familia iezeritarum. Et elech a quo familia elechitarum. Et asribel a quo familia asribelitarum. Et sechem: a quo familia sechemitarum. Et semida a quo familia semidaitarū. Et epher a quo familia epheritarum. //Fuit autem epher pater salphaad qui filios non habebat sed tm̄ filias: quarum ista sunt nomina. Maala et noa et egla et melcha et thersa. He sunt familie manasse: et numerus earum quinquaginta duo milia septingenti. Filij autē effraim per cognationes suas fuerunt hi. Suthala a quo familia suthalaitarum. Becher a quo familia becheritarum. Theen a quo familia theenitarum. Porro filius suthala fuit heran: a quo familia heranitarū. He sunt cognationes filiorum effraim quarū numerus fuit trigintaduo milia quingenti. Isti sunt filij ioseph p familias suas. Filij beniamin in cognationib⁹ suis. Bale a quo familia baleitarum. Asbel a quo familia asbelitarū. Achiram a quo familia achiramitarū. Supham a quo familia suphamitarum. Upham a quo familia vphamitarum. Filij bale: hered et noemā. De hered familia hereditarum. De noemā: familia noemanitarum. Hi sunt filij beniamin p cognationes suas: quorum numerus fuit quadraginta qnq; milia sexcenti. Filij dan p cognationes suas. Suham: a q̃ famili suhanitarum. He sunt cognationes dan p familias suas. Oēs fuere suhanite: quorum numerus erat sexaginta quattuor milia q̃dringēti. Filij aser p cognationes suas. Jemna a quo familia iemnaitarum. Jesui a quo familia iesuitarum. Brie a quo familia brieitarū. Filij brie: haber: a quo familia haberitarum. Et melchiel: a quo familia melchielitarum. Nomen autem fi-

Marginal notes: sup. 1. a. Ez. 30. b. — Numeratur pplus secundo. — Ge. 46. b. Exo. 6. b. 1. par. 5. b — Rubē numeratur — B — Ms + abiran. — sup 16. g. — Ms + filij illi⁹ non morerēt — Simeō numeratur. — Ms + ducētorum. — Gad numerat. — C — gen. 38. a. — Judas numeratur. — Ysachar numeratur. — Za[bul]o ule numeratur. — D — Manasses numeratur. — infra. 27. a — Effraim numeratur. — E — Beniamin numerat. — Ms + noemitarū. — Dan numerat. — Aser numerat.

lie aser: fuit sara. Hec cognationes filiorum aser: et numerus eorum quinquaginta tria milia quadringenti.

F Neptalim numeratur.

Filij neptali per cognationes suas: Jesihel: a quo familia iesihelitarum. Guni: a quo familia gunitarum. Jaser: a quo familia iaseritharum. Sellem a quo familia sellemitarum. Hec sunt cognationes filiorum neptalim per familias suas: quorum numerus quadraginta quinque milia quadringenti.

Summa omnium numeratorum secunda vice.

Ista est summa filiorum israel qui recensiti sunt sexcenta milia et mille septingenti triginta. Locutusque est dominus ad moysen: dicens. Istis diuidetur terra iuxta numerum vocabulorum in possessiones suas. Pluribus maiorem partem dabis: et paucioribus minorem. Singulis sicut nunc recensiti sunt tradetur possessio: ita dumtaxat vt sors terram tribubus diuidat et familijs. Quicquid sorte contigerit hoc vel plures accipiant vel pauciores.

Numerantur filij leui.

Hic quoque est numerus filiorum leui per familias suas. Gerson a quo familia gersonitarum. Caath a quo familia caathitarum. Merari a quo familia meraritarum. Hee sunt familie leui. Familia lobni. Familia hebroni. Familia mooli. Familia musi. Familia chori.

G Exo.6.c.

At vero caath genuit amram: qui habuit vxorem iochabed filiam leui que nata est ei in egypto. Hec genuit amram viro suo filios aaron et moysen et mariam sororem eorum. De aaron orti sunt nadab et abiu et eleazar et ithamar. Quorum nadab et abiu mortui sunt cum obtulissent ignem alienum coram domino.

Sup.3.a.

Fueruntque omnes qui numerati sunt viginti tria milia generis masculini ab vno mense et supra: qui non sunt recensiti inter filios israel: nec eis cum ceteris data possessio est. Hic est numerus filiorum israel: qui descripti sunt a moyse et eleazaro sacerdote in campestribus moab supra iordanem contra hiericho: inter quos nullus fuit eorum qui ante numerati sunt a moyse et aaron in deserto synai. Predixerat enim dominus quod omnes morerentur in solitudine. Nullusque remansit ex eis nisi caleb filius iephonne: et iosue filius nun.

Mo. ✠ Caleph.

Ca. Sum. Dat lex de occasione filiarum salphaad: precipit dominus moysi vt manum imponat iosue eleazar sacerdos in ducem populi. Ca. xxvij.

H S.20.d. Infra.36.a. Jos.17.a.

Accesserunt autem filie salphaad: filij epher: filij galaad: filij machir: filij manasse: qui fuit filius ioseph quarum sunt nomina: maala: et noa et egla: et melcha: et tersa: steteruntque coram moyse et eleazaro sacerdote et cunctis principibus populi ad ostium tabernaculi federis: atque dixerunt. Pater noster mortuus est in deserto: nec fuit in seditione que concitata est contra dominum sub chore: sed in peccato suo mortuus est. Hic non habuit mares filios. Cur tollitur nomen illius de familia sua: quia non habet filium? Date nobis possessionem inter cognatos patris nostri.

S.16.c. Lex successionis sine filijs morientium. B

Retulit moyses causam earum ad iudicium domini. Qui dixit ad eum. Iustam rem postulant filie salphaad. Da eis possessionem inter cognatos patris sui: et ei in hereditatem succedant. Ad filios autem israel loqueris hec. Homo cum mortuus fuerit absque filio: ad filiam eius transibit hereditas. Si filiam non habuerit: habebit successores fratres suos. Quod si et fratres non fuerint dabitis hereditatem fratribus patris eius. Sin autem nec patruos habuerit: dabitur hereditas his qui ei proximi sunt. Eritque hoc filijs israel sanctum lege perpetua: sicut precepit dominus moysi.

C

Dixit quoque dominus ad moysen. Ascende in montem istum abarim: et contemplare inde terram quam daturus sum filijs israel. Cumque videris eam ibis et tu ad populum tuum sicut iuit frater tuus aaron: quia offendistis me in deserto syn: in contradictione multitudinis: nec sanctificare me voluistis coram ea super aquas. Hee sunt aque contradictionis in cades deserti syn. Cui respondit moyses. Prouideat dominus deus spirituum omnis carnis hominem qui sit super multitudinem hanc: et possit exire et intrare ante eos: et educere eos vel introducere: ne sit populus domini sicut oues absque pastore.

D

Dixitque dominus ad eum. Tolle iosue filium nun virum in quo est spiritus dei: et pone manum tuam super eum. Qui stabit coram eleazaro sacerdote et omni multitudine: et dabis ei precepta cunctis videntibus: et partem glorie tue: vt audiat eum omnis synagoga filiorum israel.

Josue preficitur populo loco moysi

Pro hoc si quid agendum erit eleazar sacerdos consulet dominum. Ad verbum eius egredietur et ingredietur ipse et omnes filij israel cum eo: et cetera multitudo. Fecit moyses vt preceperat dominus. Cumque tulisset iosue: statuit eum coram eleazaro sacerdote et omni frequentia populi: et impositis capiti eius manibus cuncta replicauit que mandauerat dominus.

Ca. Sum. De diuersis solennitatibus anni quid in qualibet offerendum sit: et cum quibus libamentis: postea quid quotidie: secundo quid sabbato: tertio quid in calendis: quarto quid in pascha. Ca. xxviij.

A — Sacrificiũ quotidianũ. De cõ. di. 2. ca. nõ opꝫ.

Dixit quoqꝫ dñs ad moysen. Precipe filijs israel ⁊ dices ad eos. Oblationes meas ⁊ panes ⁊ incẽsum odoris suauissimi offerte p tẽpora sua. Hec sunt sacrificia que offerre debetis. Agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocaustũ sempiternũ: vnũ offeretis mane: ⁊ alterũ ad vesperũ. Decimã partẽ ephi simile: que conspersa sit oleo purissimo: ⁊ habeat quartam partẽ hin. Holocaustũ iuge est qđ obtulistis in mõte synai in odorẽ suauissimum incensi dñi. Et libabitis vini q̃rtã partem hin p agnos singulos in sanctuario dñi. Alterũqꝫ agnũ similiter offeretis ad vesperã iuxta omnẽ ritum sacrificij matutini ⁊ libamẽtoꝝ eius: oblationẽ suauissimi odoris dño.

B — Die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos imaculatos: ⁊ duas decimas simile oleo cõsperse in sacrificio: ⁊ liba que rite funduntur per singula sabbata in holocaustũ sempiternum.

Sacrificiũ kalẽdarum. — In calẽdis aũt: id est in mẽsium exordijs offeretis holocaustũ dño: vitulos de armẽto duos: arietẽ vnum: agnos anniculos septem immaculatos: ⁊ tres decimas simile oleo cõsperse in sacrificio per singulos vitulos: ⁊ duas decimas simile oleo cõsperse p singulos arietes: ⁊ decimam decime simile ex oleo in sacrificio p agnos singulos. Holocaustũ suauissimi odoris atqꝫ incensi est domino. Libamenta aũt vini que per singulas fundenda sunt victimas: ista erũt. Media pars hin p singulos vitulos:

C — tertia p arietẽ: quarta per agnum. Hoc erit holocaustum per omnes menses: qui sibi anno vertẽte succedũt. Hircus quoqꝫ offertur domino pro peccatis in holocaustum sempiternũ cum libamẽtis suis.

Sacrificiũ phase. (exo. 10. c. Leuc. 23.) — Mẽse autem primo q̃rtadecima die mẽsis phase domini erit: ⁊ quintadecima die solemnitas. Septẽ diebus vescẽtur azimis: quarum dies prima venerabilis ⁊ sancta erit. Omne opus seruile nõ facietis in ea. Offeretis incẽsum holocaustum dño vitulos de armẽto duos: arietẽ vnũ: agnos anniculos immaculatos septẽ: ⁊ sacrificia singuloꝝ ex simila q̃ conspersa sit oleo: tres decimas per singulos vitulos: ⁊ duas decimas p arietem: ⁊ decimã decime per agnos singulos id est septẽ agnos: ⁊ hircũ pro pctõ vnum vt expiet p vobis pter holocaustum matutinum qđ semper offeretis. Ita facietis per singulos dies septẽ dierũ: in fomitem ignis ⁊ in odorem suauissimum dño: qui surget de holocausto ⁊ de libationibus singuloꝝ. Dies quoqꝫ septimus celeberrimus ⁊ sanctus erit vobis. Omne opus seruile nõ facietis in eo.

D — Sacrificiũ primitiuorũ. — Dies etiam primitiuoꝝ quãdo offeretis nouas fruges domino expletis hebdomadibus: venerabilis et sancta erit. Omne opus seruile nõ facietis in ea. Offeretisqꝫ holocaustũ in odorẽ suauissimũ dño: vitulos de armẽto duos: arietẽ vnũ: agnos anniculos imaculatos septem: atqꝫ in sacrificijs eoꝝ simile oleo cõsperse tres decimas p singulos vitulos: p arietes duas: p agnos decimã decime q̃ simul sunt agni septem: hircum quoqꝫ qui mactatur pro expiatione preter holocaustum sempiternum ⁊ liba eius. Immaculata offeretis omnia cum libationibus suis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De tribus solẽnitatibus septimi mẽsis qđ in vnaqueqꝫ offerẽdũ sit: scilicet festo tubarũ ⁊ expiationis ⁊ festo tabernaculoꝝ qđ octo dies agitur. Cap. xxix.

A — Sacrificiũ mensis septimi pma die. — Mensis etiam septimi prima dies venerabilis ⁊ sancta erit vobis. Omne opus seruile non facietis in ea: quia dies clangoris est ⁊ tubarum. Offeretisqꝫ holocaustum in odorem suauissimum domino: vitulum de armẽto vnũ: ⁊ arietẽ vnum: ⁊ agnos anniculos imaculatos septẽ ⁊ in sacrificijs eorũ simile oleo consperse tres decimas p singulos vitulos: duas decimas per arietẽ: vnã decimã per agnum qui simul sunt agni septem: ⁊ hircũ pro peccato qui offertur in expiationẽ populi: preter holocaustũ calendarũ cum sacrificijs suis: ⁊ holocaustũ sempiternũ cum libationibus solitis. Hisdẽ cerimonijs offeretis in odorem suauissimum incensum dño. Decima quo-

Sacrificiū decime diei septimi mensis. ✝ B

q ✝ dies mēsis huius septimi erit vobis scā atq venerabilis: et affligetis aīas vras. Oē opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq holocaustū domino in odorē suauissimum: vitulum de armento vnum: arietem vnum: agnos anniculos inmaculatos septem: et in sacrificiis eorum simile oleo conspersē tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietē: decimam decime p agnos singulos: q sunt simul septem agni: et hircū pro peccato absq his que offerri p delicto solent in expiationē et holocaustū sempiternū in sacrificio et libaminibus eoꝝ. Quintadecima vero die mensis septimi que vobis sancta erit atq venerabilis. Oē opus seruile nō facietis i ea: sz celebrabitis solēnitatem domino septē diebus. Offeretisq holocaustū i odorē suauissimū dño vitulos de armēto tredecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: et in libamētis eoꝝ simile oleo cōspersē tres decimas per vitulos singulos q sunt simul vituli tredecim: et duas decimas arieti vno idest siꝫ arietib⁹ duob⁹: et decimā decime agnis singulis qui sunt simul agni q̄ttuordecim et hircū p peccato absq holocausto sempiterno et sacrificio et libamine ei⁹. In die altero offeretis vitulos de armēto duodecim: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaq et libamina singuloꝝ p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircū p peccato absq holocausto sempiterno sacrificioq et libamine ei⁹. Die tertio offeretis vitulos vndecim: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaq et libamina singuloꝝ p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircū p pctō: absq holocausto sempiterno sacrificioq et libamine ei⁹. Die q̄rto offeretis vitulos decē: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaq et libamina ✝ singuloꝝ p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis et hircū p pctō: absq holocausto sempiterno: sacrificioq ei⁹ et libamine. Die q̄nto offeretis vitulos nouē: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaq et libamina singloꝝ p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircū pro pctō: absq holocausto sempiterno: sacrificioq eius et libamine. Die sexto offeretis

Sacrificiū 15. diei septimi mensis.

C Sacrificiū 16. diei mēsis septimi.

Sacrificiū die. 17. eiusdē mēsis

Sacrificiū diei. 18. ✝ eoꝝ

Sacrificiū diei 19. D

Sacrificiū diei 20.

vitulos octo: arietes duos: agnos anniculos imaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaq et libamina singuloꝝ p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircū pro peccato: absq holocausto sempiterno: sacrificioq eius et libamine. Die septimo offeretis vitulos septē: et arietes duos: agnos anniculos imaculatos quattuordecim: sacrificiaq et libamina singuloꝝ p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircum p pctō: absq holocausto sempiterno: sacrificioq ei⁹ et libamine. Die octauo q est celeberrimus oē opus seruile nō facietis: offerētes holocaustū in odorē suauissimum dño vitulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos imaculatos septē: sacrificiaq et libamina singulorum p vitulos et arietes et agnos rite celebrabitis: et hircum p pctō: absq holocausto sempiterno: sacrificioq ei⁹ et libamine. hec offeretis dño i solēnitatib⁹ vestris p̄ter vota et oblatiōes spōtaneas in holocausto: i sacrificio: in libamine et in hostiis pacificis. Narrauitq moyses filiis isrl' omnia que ei dñs imperarat.

Sacrificiū diei 21.

Sacrificiū diei 22.

¶ Ca. Sū. ¶ De voto dato: qñ voto tenet vir vel mulier: et quādo nō. Cap. XXX.

Et locutus est ad principes tribuum filioꝝ isrl'. Iste est sermo quē precepit dñs. Si quis virorum votum dño vouerit: aut se constrinxerit iuramento: nō faciet irritū verbum suum: sed omne qd promisit implebit. Mulier si quippiam vouerit et se constrinxerit iuramento que est in domo pr̄is sui: et i etate adhuc puellari: si cognouerit pater votum: quod pollicita est: et iuramētū quo obligauit animā suā: et tacuerit: voti rea erit. Quicquid pollicita est et iurauit: ope cōplebit. Sin autē statī vt audierit c̄dixerit pater: et vota et iuramēta ei⁹ irrita erūt: nec obnoxia tenebit̄ spōsioni: eo q cōtradixerit pater. Si maritū hūerit et vouerit aliqd: et semel de ore ei⁹ v̄bum egrediēs animā eius obligauerit iuramēto: q̄ die audierit vir: et nō ɔtradixerit: voti rea erit: reddetq quodcūq p̄miserat. Sin autem audiens statim cōtradixerit: et irritas fecerit: pollicitatiōnes ei⁹ v̄baq quibus obstrinxerat aīa suā: p̄pitius erit ei ✝ dñs. Uidua et repudiata quicquid vouerint reddēt. Uxor in domo viri cum se voto constrinxerit et iuramento: si audierit vir et tacuerit nec contradi-

A Rit⁹ votorū et iuramentorum.

B

C ✝ de

terit sponsioni: reddet q̄cunq3 promise-
rat. Si autē extemplo contradixerit: non
tenebit̄ pmissionis rea: q2 maritus con
tradixit: ⁊ dñs ei ppitius erit. Si voverit
⁊ iuramēto se cōstrinxerit vt per ieiuniū
vel ceterarū rerū abstinētiā affligat aīaȝ suā:
in arbitrio viri erit siue faciat siue nō fa-
B ciat. Qḋ si audiēs vir tacuerit: ⁊ in alteraȝ
diē distulerit sniaȝ: q̄cqd voverat atq3 pro
miserat: reddet q2 statī vt audiuit tacuit.
Si autē ɔ̄dixerit postq̄3 resciuit: portabit
ipse iniq̄tatē eius. Iste sunt leges q̄s cō-
stituit dñs Moysi inter virū ⁊ vxorē: in-
ter patrē ⁊ filiā que in puellari adhuc eta
te est: vel que manet in parētis domo.

¶ Ca. 31. ¶ De pugna ɔ̄ Madiā: de Ba-
laā interfecto: de mulierib⁹ interficiēdis:
de diuisione prede ex equo: de pte pōtificis
⁊ leuitaȝ: de donarijs dñi. Cap. xxxi.

A Locutusq3 est dñs ad Moysen dicēs
Ulciscere pusillos israel de Madia-
nitis: ⁊ sic colligeris ad ppl'm tuū. Sta-
timq3 Moyses: armate inq̄t ex vobis vi-
ros ad pugnā q possint vltionē dñi expete
re de madianitis. Mille viri de singulis
tribub⁹ eligant̄ ex israel q mittant̄ ad bel
lū. Dederūtq3 millenos de singulis tribu
bus: id est duodecim milia expeditoȝ ad
pugnā: q̄s misit Moyses cū Phinees fi-
lio Eleaȝari sacerdotis: vasaq3 sancta ⁊ tu
bas ad clāgendum tradidit ei. Cūq3 pu-
gnassent cōtra madianitas atq3 vicissent
oēs mares occiderūt ⁊ reges eoȝ Eui: ⁊
B Recem: ⁊ Sur: ⁊ Ur: ⁊ Rebe: q̄nq3 princi-
pes gētis. Balaā quoq3 filiū Beor interfe-
cerunt gladio: ceperuntq3 mulieres eoȝ
⁊ paruulos: oiaq3 pecora ⁊ cūctam supplle
ctilem. Quicqd habere poterant depopula
ti sunt: tam vrbes q̄3 viculos ⁊ castella flā-
ma consumpsit. Et tulerunt predā ⁊ vni-
uersa q̄ ceperant tam ex hominibus q̄3 ex
iumētis ⁊ adduxerūt ad Moysen ⁊ Elea
ȝarum sacerdotē: ⁊ ad oēm multitudinē
filioȝ israel. Reliqua aūt vtēsilia portaue-
rūt ad castra in cāpestribus Moab iuxta
iordanem ɔ̄tra hiericho. Egressi sunt aūt
Moyses ⁊ Eleaȝar sacerdos ⁊ oēs princi-
pes synagoge in occursū eoȝ extra castra.
Iratusq3 Moyses pncipib⁹ exercitus tri-
bunis ⁊ cēturionib⁹ qui venerāt de bello
C ait. Cur feminas reseruastis? Nōne iste
sunt que deceperunt filios israel ad sugge-
stionē Balaā: ⁊ puaricari vos fecerunt in
dño sup peccato phogor: vñ ⁊ percussus est
pp̄ls? Ergo cūctos interficite: q̄cqd est ge
neris masculini: etiā in paruulis: ⁊ mu
lieres q̄ nouerūt viros in coitu iugulate:
puellas aūt ⁊ oēs feminas ṽgines reser-
uate vobis. ⁊ manete extra castra septē die-
bus. Qui occiderit hoīem vel occisum te-
tigerit: lustrabit̄ die tertio ⁊ septio. Et de
omni pda siue vestimētū fuerit siue vas:
⁊ aliqd in vtēsilia pparatū de capraȝ pelli-
bus ⁊ pilis ⁊ ligno expiabit̄. Eleaȝar quo-
q3 sacerdos ad viros exercitus qui pugna
uerant sic locut⁹ est. Hoc est pceptū legis
qḋ mādauit dñs moysi. Aurū ⁊ argentū
⁊ es ⁊ ferrū ⁊ plūbū ⁊ stannū: ⁊ oē qḋ pōt
D trāsire per flāmas igne purgabit̄: q̄cquid
aūt ignē nō pōt sustinere: aqua expiatio-
nis sanctificabit̄: ⁊ lauabitis vestimēta ve
stra die septimo: ⁊ purificati postea castra
intrabitis. Dixit quoq3 dñs ad moysen.
Tollite summā eoȝ que capta sunt ab ho
mine vsq3 ad pecus: tu ⁊ eleaȝar sacerdos:
⁊ oēs principes vulgi: diuidesq3 ex equo
predā inter eos q pugnauerunt egressiq3
sunt ad bellū ⁊ inter oēm reliquā multi
tudinē: ⁊ sepabis partē dño ab his q pu
gnauerūt: ⁊ fuerūt in bello vnā animaȝ
de q̄ngētis: tā ex hominibus q̄3 ex bobus ⁊
asinis ⁊ ouib⁹: ⁊ dabis eā eleaȝaro sacer-
E doti: q2 pmitie dñi sunt. Ex media quoq3
parte filioȝ israel: accipies q̄nquagesimū
caput hominū ⁊ boum ⁊ asinoȝ ⁊ ouiū
cunctorūq3 animātiū: ⁊ dabis ea leuitis
qui excubāt in custodijs tabernaculi
dñi. Feceruntq3 moyses ⁊ eleaȝar sicut pce
perat dñs. Fuit aūt preda quā exercit⁹ ce-
perat ouiū sexcēta septuaginta q̄nq3 mi-
lia: boum septuagintaduo milia asinorū

Phinees in prelio occidit Madianitas

Balaam ariolus occidit.

Supra 25.c. Judicum 21.d. alias paruulos

Captiui oēs interfecti sunt except is mulieribus ṽginib⁹

Lustratio prede.

Diuisio prede.

Alias excubabāt Alias in tabernaculo dñi.

Preda marie δ scribit. Pars sacerdotū.

sexagintamille: et mille anime hominū: sexus feminei que nō cognouerāt viros triginta duo milia. Dataq; est media pars his qui in prelio fuerāt: ouiū trecētatrigin tasepté milia quīgentereq; quibus in partem dñi supputate sunt oues sexcēte septuagintaquinq;: et de bobus triginta sex milib⁹ boues septuaginta et duo: de asinis triginta milib⁹ quīgētis: asini sexagintaunus. De aiab⁹ hominū sedecim milib⁹ cesserūt in partē dñi triginta due anime. Tradiditq; moyses numerū primitiarū dñi eleazaro sacerdoti sicuti fuerat ei imperatum ex media parte filiorū israel: quā separauerat hisq; in prelio fuerāt. De media vero parte que cōtigerat reliq̄ multitudini. i. de ouibus trecētis triginta septē milib⁹ quīgentis: et de bobus triginta sex milib⁹: et de asinis triginta milib⁹ quīgētis: et de hominibus sedecim milib⁹: tulit moyses quīquagesimū caput et dedit leuitis q excubabāt in tabernaculo dñi sicut preceperat dñs. Cūq; accessissent pncipes exercit⁹ ad moysen et tribuni cēturionesq; dixerūt. Nos serui tui recēsuim⁹ numerū pugnatorū quos habuim⁹ sub manu nr̄a: et ne vn⁹ quidem defuit. Ob hāc cām offerim⁹ in donarijs dñi singuli qd in preda auri potuim⁹ inuenire periscelides et armillas annulos et dextralia ac murenulas vt depreceris pro nobis dñm. Susceperūtq; moyses et eleazar sacerdos oē aurū in diuersis spēbus pōdus sicli arij sedecim milia septingētos quīquaginta siclos a tribunis et cēturioib⁹. Unusqsq;. n. qd i preda rapuerat: suū erat. Et susceptū itulerūt i tabnaculū testimonij in monimētū filiorū israel corā dño.

Pars leuitarū.

In bello illo nullus ex israelitis fuit occisus.

¶ Ca. Sū. ¶ De sorte data duab⁹ tribub⁹ dimidie ptis citra iordanē. Ca. xxxij.

Tradit̄ terra vltra iordanē duabus tribub⁹ et dimi. tribu i possessioné.

Filij autē ruben et gad hēbant pecora multa: et erat illis in iumētis infinita substātia. Cūq; vidissent iaser et galaad aptas animalib⁹ alendis terras: venerūt ad moysen et ad eleazarū sacerdotē et pncipes multitudinis atq; dixerūt. Atarorh et dybon et iaser et + nemra esebon et eleale et saban et nebo et beon terra quā percussit dñs in conspectu filiorū israel: regionis vberrime est ad pastū animaliū: et nos serui tui habemus iumenta plurima: precamurq; si inuenimus gratiam coram te vt des nobis famulis tuis eam in possessionē: nec facias nos transire iordanē. Quibus respondit moyses. Numquid fratres vestri ibunt ad pugnā: et vos hic sedebitis? Cur subuertitis mentes filiorū israel: ne transire audeant in locum quem eis daturus est dominus? Nonne ita egerunt patres vestri quando misi de cadesbarne ad explorandā terram. Cūq; venissent vsq; ad vallē botri lustrata omni regione subuerterūt cor filiorū isrl: vt nō intrarent fines quos eis dñs dedit: quib⁹ iratus iurauit dicens. // Si videbunt homines isti q ascenderūt ex egypto: a viginti annis et supra: terram quam sub iuramento pollicitus sum habraam isaac et iacob: et noluerunt sequi me preter + caleb filium iephonne cenezeum et iosue filium nun. Isti impleuerunt voluntatem meā. Iratusq; dominus aduersum israel circūduxit eum per desertum quadraginta ānis donec cōsumeret vniuersa gñatio q̄ fecerat malum in conspectu eius. Et ecce inquit vos surrexistis pro patribus vestris incrementa et alumni hominum peccatorū vt augeretis furorem domini contra israel. Qui si nolueritis sequi eum: in solitudine populum derelinquet: et vos causa eritis necis eius. At illi pe accedētes dixerūt. Caulas ouium fabricabim⁹ et stabula iumētorū: paruulis quoq; nostris vrbes munitas. Nos aūt ipsi armati et accincti pgemus ad pliū ante filios isrl donec introducamus eos ad loca sua. Paruuli nr̄i et quicqd habere possumus: erūt in vrbib⁹ + munitis: pper habitatorū insidias. Nō reuertemur in domos nr̄as vsq; dū possideāt filij isrl hereditatē suā: nec qcq̄ queremus trans iordanē: qr iam habemus possessionē nostram in orientali eius plaga. Quib⁹ moyses ait. Si facitis qd promittitis: expediti pgite coram dño ad pugnā: et omnis vir bellator armat⁹ iordanē trāseat: donec subuertat dominus inimicos suos: et subijciat ei terra: tunc eritis inculpabiles apud deum et apud isrl: et obtinebitis regiones quas vultis coram domino. Sin autē qd dicitis nō feceritis: nulli dubiū est qn peccetis in deū. Et scitote quoniā peccatum vestrū apprehēdet vos. Edificate ergo vrbes paruulis vr̄is: et caulas et stabula ouib⁹ ac iumētis: et qd polliciti estis implete. Dixerūtq; filij gad et ruben ad moysen. Serui

Marginalia: F — G — A — ö.14.a. — Nō + caleph. — C — Infra eo. — D — aīs + munitis. — Jos.i.f. — E — Ils + nē ea. — Ils + esbō.

tui sumus. Faciemus qd iubet dñs noster. Paruulos nřos & mulieres & pecora ac iumēta relinquemus in vrbibus Galaad: nos aūt famuli tui oēs expediti pergemus ad bellum sicut tu dñe loqueris. Precepitq; Moyses Eleazaro sacerdoti: & Josue filio Nun & pncipibus familiarum trib⁹ israel: & dixit ad eos. Si trāsierint filij Gad & filij Ruben vobiscum iordanem oēs armati ad bellū corā dño: & vobis fuerit terra subiecta: date eis Galaad in possessionem. Sin aūt noluerint transire vobiscū in terrā Chanaan: inter vos habitādi accipiant loca. Responderuntq; filij Gad & filij Ruben. Sicut locutus est dñs seruis suis: ita faciemus. Ipsi armati pergemus coram dño in terram Chanaan: & possessionē iam suscepisse nos cōfitemur trans iordanem. Dedit itaq; Moyses filijs Gad & Ruben & dimidie tribui Manasse filij Joseph regnū Seon regis amorrei: & regnū Og regis Basan: & terrā eorū cū vrbibus suis p circuitū. Igr extruxerūt filij Gad Dibon & Astaroth & Aroer & Roth & Sophā & Jazer Jechaa & Bethnemra & Betharā vrbes munitas: & caulas pecorib⁹ suis. Filij vo Ruben edificauerūt Esebon & Eleale & Cariathaim & Nabo & Baalmeon versis noib⁹ Sabama qz imponētes vocabula vrbibus qs extruxerant. Porro filij Machir filij Manasse perrexerunt in Galaad: & vastauerunt eam interfecto amorreo habitatore ei⁹. Dedit ergo Moyses terrā Galaad Machir filio Manasse q habitauit in ea. Jair autē filius Manasse abijt & occupauit vicos ei⁹ quos appellauit Auothiair: id est villas Jair. Nobe qz perrexit & apphēdit canath cū vicul suis vocauitq; ea ex noie suo nobe.

F — Jos. 4.c.

sup. eo.

Jos. 22.a

B

gen. 50.d

¶ Ca. 33. ¶ De cathalogo mansionum filiorum israel. Cap. xxxiij.

A — Mansiones filiorū israel post egressū de egypto Ms & fecerunt Mo & p⁹

Hec sunt mansiones filiorū israel qui egressi sunt de egypto p turmas suas in manu Moysi & Aarō: qs descripsit Moyses iuxta castrorū loca q dñi iussiōe mutabant. Profecti igr de ramessez mēse pmo qntadecima die mēsis pmi altera die Phase filij israel in manu excelsa vidētibus cūctis egyptijs & sepelientib⁹ pmogenitos qs pcusserat dñs nā & in dijs eorū exercuerat vltionē: castrametati sunt in Socoth: de Socoth venerūt in Ethan que est in extremis finibus solitudinis. Inde egressi venerunt cōtra Phiahiroth q respicit beelsephon: & castrametati sunt ante magdalū. Profectiq; de Phiahiroth transierunt p mediū mare in solitudinē: & ambulātes tribus diebus p desertū Ethan castrametati sūt in Mara. Profectiq; de Mara venerunt in Helim vbi erant duodecim fontes aquarum & palme septuaginta: ibiq; castrametati sunt. Sz & inde egressi fixerunt tentoria sup mare rubrū. Profectiq; de mari rubro: castrametati sunt in deserto syn. Uñ egressi venerūt in depheca. Profectiq; de depheca castrametati sunt in halus. Egressiq; de halus: raphidim fixere tētoria: vbi pplo defuit aq ad bibēdū. Profectiq; d raphidim: castrametati sunt in deserto synai. Sz de solitudine Synai egressi venerunt ad sepulcra cōcupiscētie. Profectiq; de sepulcris cōcupiscētie: castrametati sunt in asseroth. Et de asseroth: venerunt in rethma. Profectiq; de rethma: castrametati sunt in remonphares. Uñ egressi venerunt in Lebna. De Lebna: castrametati sunt in ressa. Egressiq; de Ressa: venerūt in Ceelatha. Uñ pfecti: castrametati sunt in mōte Sepher. Egressi de mōte Sepher: venerūt in Arada. Inde pficiscētes: castrametati sunt in Maceloth. Profectiq; de Maceloth: venerunt in Taath. De Taath: castrametati sunt in Thare. Uñ egressi fixere tētoria in Metheca. Et de Metcha castrametati sunt in Esmona. Profectiq; de Esmona venerunt in Moseroth. Et de Moseroth: castrametati sunt in Baneiachan. Profectiq; de Baneiachan: venerunt in montem Gadgad. Uñ pfecti castrametati sunt in Jethebatam: & de Jetebatha venerūt in hebrona. Egressiq; de hebrona castrametati sunt in Asiongaber. Inde pfecti: venerūt in desertū syn. hec est cades. Egressiq; de Cades castrametati sunt in mōtem hor in extremis finib⁹ terre edō. Ascēditq; Aaron sacerdos in mōtē hor iubente dño & ibi mortuus est anno qdragesimo egressionis filiorū israel ex egypto mēse qnto: pmo die mēsis cū esset annorū cētū viginti triū. Audiuitq; Chananeus rex Arad q habitabat ad meridiē: in terra Chanaā venisse filios israel. Et pfecti de monte hor castrametati sunt in Salmona. Uñ egressi

B

Exo. 15.d

C

D

E

sup. 20.

si venerunt in Phinon. Profectiq3 de Phinon castrametati sunt in Oboth. Et de Oboth venerunt in Jeabarim: q est in finib⁹ moabitaꝝ. Profectiq3 de Jeabarim: fixere tētoria in dibongad: Unī egressi: castrametati sunt in Elmōdeblathaim. Egressiq3 de Elmōdeblathaim venerūt ad mōtē Abarim cōtra nabo. Profectiq3 de mōtib⁹ Abarim: trāsierūt ad cāpestria Moab sup Jordanē cōtra hiericho. Ibiq3 castrametati sunt de Bethsimō vsq3 ad Belsathim planioribus locis moabitaꝝ: vbi locut⁹ est dn̄s ad Moysen. Precipe filijs israel: ⁊ dic ad eos. Qn̄ trāsieritis iordanē intrātes terrā Chanaā: disperdite cūctos habitatores terre illi⁹: cōfringite titulos: ⁊ statuas cōminuite: atq3 oīa excelsa vastate: mūdātes terrā ⁊ habitātes in ea. Ego enī dedi vobis illā in possessionē: quā diuidetis vobis sorte. Pluribus dabitis latiorē: ⁊ paucioribus angustiorē. Singulis vt sors ceciderit: ita tribuet hereditas. Per trib⁹ ⁊ familias possessio diuidet. Si nautē nolueritis interficere habitatores terre q remāserint: erūt vobis q̄si claui in oculis ⁊ lancee in laterib⁹. Et aduersabunt vobis in terra habitationis vestre: ⁊ quod illis cogitaueram facere: vobis faciam.

¶ Ca. Sū. ¶ De disperdēdis chananeis ⁊ Idolis eoꝝ: de terra diuidēda sorte: de dimensione terre: de noībus eoꝝ: qui terrā deberent diuidere. Cap. xxxiiij.

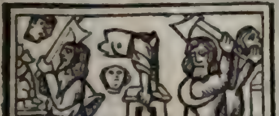

Locutusq3 est dn̄s ad Moysen dicens. Precipe filijs israel ⁊ dices ad eos. Cū ingressi fueritis terrā chanaā ⁊ in possessionē vobis sorte ceciderit his finib⁹ terminabit. Pars meridiana incipiet a solitudine syn: q̄ est iuxta edom ⁊ habebit terminos ꝯtra oriētē mare salsissimū. Qui circuibunt australē plagā per ascensum scorpionis: ita vt trāseant in senna: ⁊ puenient ad meridiē vsq3 ad cades barne. Unde egredient cōfinia ad villā noīe Adar ⁊ tēdent vsq3 Asemona. Ibitq3 per gyꝝ terminus ab Asemona vsq3 ad torrētē egypti: ⁊ magni maris littore finiet. Plaga aūt occidētalis a mari magno incipiet: ⁊ ipso fine claudet. Porro ad septētrionalē plagam a mari magno terminā incipient: puenientes vsq3 ad mōtē altissimū: a quo venient in Emath vsq3 ad terminos Sedada: ibūtq3 cōfinia vsq3 ad Zebrona ⁊ villā henan. Hi erūt termini in parte aqlonis. Inde metabūtur fines cōtra oriētalē plagā: de villa henan vsq3 Sephama: ⁊ de Sephama descēdent termini in ✝ Reblatha ꝯtra fontē daphnis. Inde puenient ꝯtra oriētē ad mare cenereth ⁊ tēdent vsq3 iordanē: ⁊ ad vltimū salsissimo claudent mari. Hāc habebitis terrā p fines suos i circuitu. Precepitq3 Moyses filijs israel dicēs. Hec erit terra quā possidebitis sorte: ⁊ quā iussit dn̄s dari nouē tribubus ⁊ dimidie tribui. Trib⁹ enī filioꝝ Rubē p familias suas: ⁊ trib⁹ filioꝝ Gad iuxta cognationū nūeꝝ media q3 trib⁹ Manasse id est due semis tribus acceperunt partē suā trans iordanē ꝯtra hiericho ad oriētalem plagā. Et ait dominus ad Moysen. ‖ Hec sunt noīa virorum q terrā vobis diuidēt. Eleazar sacerdos ⁊ Josue filius Nun ⁊ singuli pncipes de tribubus singulis: quoꝝ ista sunt vocabula. De tribu Juda: Caleph filius Jephone. De tribu Symeon Samuel fili⁹ Amiud. De tribu Beniamin: Helidad fili⁹ Caselon. De tribu filioꝝ Dan: Bocci filius Jogli. Filioꝝ Joseph de tribu Manasse: Hanihel filius Ephot. De tribu Effraim Camuhel filius Sephtan. De tribu zabulon: Helisaphan filius Pharnath. De tribu Isachar dux Phaltihel filius Ozan. De tribu Aser: Abiud fili⁹ Salomi. De tribu Neptalim: Phedahel fili⁹ Amiud. Hi sunt qbus preceperat dn̄s vt diuiderent filiys israel terram Chanaam.

¶ Ca. Sū. ¶ De ciuitatib⁹ ⁊ suburbanis dādis leuitis: de ciuitatib⁹ refugij vltra iordanē ⁊ terrā chanaā: ⁊ de lege homicide siue volens siue nolens fecerit: ad testimoniū vnius nullus puniat. Cap. xxxv.

F B C D

A Termini terre promissionis.

Al. ✝ Rebla

D Jo. 4. a Diuisores terre a dnō cōstituti.

A Jos.21.a. Hec qz locut⁹ est dñs ad Moysen in cāpestrib⁹ Moab sup iordanē ꝯ hiericho. Precipe filijs israel vt dent leuitis de possessionib⁹ suis vrbes ad habitādū ⁊ suburbana eaꝝ ꝑ circuitū: vt ipsi in oppidis maneāt: ⁊ suburbana sint pecorib⁹ ac iumētis: q̄ a muris ciuitatū forinsecus ꝑ circuitū mille passuū spatio tēdent. Cōtra orientē duo milia erūt cubiti ⁊ ꝯ meridiē silr erūt duo milia: ad mare quoqz qd̄ respicit ad occidētē: eadē mēsura erit: ⁊ septētrionalis plaga eq̄li t̄mino finiet̄. Eruntqz vrbes in medio: ⁊ foris suburbana. De ipsis aūt oppidis q̄ leuitis dabitis sex erūt in fugitiuoꝝ auxilio separata: vt fugiat ad ea q fuderit sanguinē. Et exceptis his alia q̄draginta duo oppida id ē sil̄ q̄draginta octo cū suburbanis suis.

B Ipseqz vrbes q̄ dabunt̄ de possessionib⁹ filioꝝ isrl̄: ab his q plus hn̄t plures auferent̄: ⁊ q minus pauciores. Singuli iuxta mēsurā hereditatis sue dabūt oppida leuitis. Ait dñs ad Moysen. Loq̄re filijs israel ⁊ dices ad eos. Qū trāsgressi fueritis iordanē in terrā Chanaan: decernite q̄ vrbes esse debeāt in p̄sidia fugitiuoꝝ: q nolentes sanguinē fuderint. In qb⁹ cū fugerit ꝓfugus: cognat⁹ occisi nō poterit eū occidere donec stet in cōspectu multitudinis: ⁊ cā illi⁹ iudicet̄. De ipsis aūt vrbib⁹ q̄ ad fugitiuoꝝ subsidia separant̄: tres erūt trās iordanē: ⁊ tres in terra Chanaā tā filijs israel q̄z aduenis atqz peregrinis: vt cōfugiat ad eas q nolēs sanguinē fuderit. Si qs ferro ꝑcusserit ⁊ mortu⁹ fuerit q ꝑcussus est: reus erit homicidij ⁊ ipse morietur.

C Si lapidē iecerit ⁊ ictus occubuerit: silr punietur. Si ligno ꝑcussus interierit: ꝑcussoris sanguine vindicabit̄: Propinquus occisi homicidā iterficiet: stati vt apphēderit eū ✠ iterficiet. Si ꝑ odiū qs hoiez impulerit vel iecerit q̄ppiā in eū ꝑ insidias aut cū esset inimic⁹ manu ꝑcusserit ⁊ ille mortu⁹ fuerit: ꝑcussor homicidij re⁹ erit. Cognat⁹ occisi statiz vt inuenerit eū: iugulabit. Qz si ✠ fortuitu ⁊ absqz odio ⁊ inimicicijs q̄cq̄z hoꝝ fecerit ⁊ hoc audiēte ꝑplo fuerit cōprobatū: atqz inter ꝑcussorē ⁊ ꝓpinquū sanguinis qō ventilata: liberabit innocēs de vltoris manu: ⁊ reducet̄ per sniaz in vrbē ad quā ꝯfugerat manebitqz ibi donec sacerdos magnus q oleo sancto

vnctus est moriat̄. Si interfector extra fines vrbiū q̄ exulib⁹ deputate sunt fuerit inuētus ⁊ ꝑcussus ab eo q vltor ē sanguinis: absqz noxa erit q eū occiderit. Debuerat enim ꝓfugus vsqz ad mortē pōtificis in vrbe residere. Postq̄z aūt ille obierit homicida reuertet̄ in terrā suā. Hec sempiterna erūt ⁊ legitima in cūctis habitationib⁹ vestris. Homicida sub testib⁹ puniet̄. Ad vni⁹ testimoniū nullus cōdēnabit̄. Non accipietis p̄ciū ab eo q reus ē sanguinis: statiz ⁊ ipse morietur. Exules ⁊ ꝓfugi ante mortē pōtificis nullo mō i vrbes suas reuerti poterūt: ne polluatis terrā habitationis vestre q̄ insontiū cruore maculat̄: nec alr̄ expiari p̄t nisi ꝑ ei⁹ sanguinē q alteri⁹ sāguinē fuderit. Atqz ita emūdabit̄ vestra possessio: me cōmorāte vobiscū. Ego eniz sum dñs: q habito inter filios israel.

¶ Ca. xxxvi. ¶ De lege cōmiscēdaꝝ tribuū occasione filiaꝝ Salphaad. Cap. xxxvi.

A Accesserūt aūt ⁊ p̄ncipes familiaꝝ Galaad filij Machir filij manasse: de stirpe filioꝝ Joseph locutiqz sunt Moysi corā p̄ncipib⁹ israel: atqz dixerūt. Tibi dño nr̄o p̄cepit dñs vt terrā sorte diuideres filijs isrl̄: ⁊ vt filiab⁹ Salphaad fratris nr̄i dares possessionē debitā p̄ri.

B Quas si alteri⁹ trib⁹ hoies vxores acceperint: seq̄tur possessio sua ⁊ trāslata ad aliā tribū de nr̄a hereditate minuet̄: atqz ita fiet vt cū iubileus idest quinquagesimus annus remissionis aduenerit cōfundat̄ sortiū distributio: ⁊ alioꝝ possessio ad alios trāseat. Rñdit Moyses filijs isrl̄ ⁊ dño p̄cipiēte ait. Recte trib⁹ filioꝝ Joseph locuta: ⁊ h̄ lex sup filiab⁹ Salphaad a dño ꝓmulgata ē.

C Nubāt qb⁹ volūt: tm̄ vt fuae trib⁹ hoib⁹ ne cōmisceatur possessio filioꝝ isrl̄ d̄ tribu i tribū. Oēs eni viri ducēt vxores de tribu ⁊ cognatione sua: ⁊ cūcte femine de eadē tribu maritos accipiēt: vt hereditas ꝑmaneat i familijs: nec sibi misceant̄ trib⁹: sz ita maneāt vt a dño separate sūt. Feceruntqz filie salphaad: vt sibi fuerat imꝑatū: ⁊ nupserūt mala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filijs patrui sui d̄ familia manasse q fuit fili⁹ ioseph ⁊ possessio q̄ illi fuerat attributa māsit i tribu ⁊ familia p̄ris eaꝝ.

D Hec sūt mādata atqz iudicia q̄ mādauit dñs ꝑ manū moysi ad filios isrl̄ i cāpestrib⁹ Moab sup iordanē ꝯ hiericho.

¶ Explicit liber Numeri.

Marginalia: Vrbes leuitaruz. — Vrbes fugitiuoꝝ. Jos.2. — Deu.19.c. — Exo.21. Jos.20. Judicia diuersorum criminuz. — Als ✠ ꝑcutietur — Deu.19.c. Als ✠ fortuito — Uni⁹ testimōio nullus condemnetur — Sup.27.a. — Tob.7.b Viri de tribub⁹ suis ducent vxores ⁊ silr femine viris sue trib⁹ copulabūt

¶ Incipit liber Elleaddabarim qui Deuteronomium prenotatur.

¶ Ca. Sū. ¶ Recapitulatio de numeratione et reversione ad mōtē ammoreorum. De exploratoribus: de murmuratione ppli: de ira dei: de ascensu in amalech. Cap. j.

A HEc sunt verba q̄ locutus est Moyses ad oēm isrl' trans iordanē in solitudine cāpestri ɔtra mare rubrū inter Pharan et Thophel et Laban et Aseroth: vbi auri est plurimū: vndecim diebus de Oreb p viā mōtis Seyr vsq; Cadesbarne. Quadragesimo āno vndecimo mēse pmo die mēsis locutus est Moyses ad filios israel oia q̄ preceperat illi dñs vt diceret eis: postq̄ pcussit Seon regē ammoreorum qui habitauit in Esebon: et Og regē Basan: q mansit i Aseroth et i edrai trās iordanē i terra moab. Cepitq; Moyses explanare legē et dicere. Dñs deus nr̄ locutus est ad nos in Oreb dicēs. Sufficit vobis q in hoc mōte mansistis. Reuertimini et venite ad mōtē ammoreorum: et ad cetera q̄ ei pxima sunt campestria atq; mōtana et humiliora loca cōtra meridiem et iuxta littus maris: terrā chananeorum et libani vsq; ad flumen magnū eufratē. B En inqt tradidi vobis. Ingredimini et possidete eam: super quam iurauit dñs pribus vestris habraam Isaac et Iacob: vt daret illā eis et semini eorum post eos. Dixitq; vobis illo in tpe. Non possum solus sustinere vos: qa dñs deus vester multiplicauit vos: et estis hodie sicut stelle celi plurimi. Dñs deus patrū vestrorum addat ad hūc numerum multa milia: et benedicat vobis sicut locutus est. Non valeo solus negocia vestra sustinere et pondus et iurgia. Date ex vobis viros sapientes et gnaros: quorum cōuersatio sit probata in tribubus vestris: vt ponā eos vobis principes. Tunc respondistis mihi. Bona res est: quam vis facere. Tulique de tribubus vestris viros sapiētes et nobiles: et constitui eos principes tribunos et cēturiones et quinquagenarios ac decanos q docerēt vos singula. C Precepitq; eis dicēs. Audite illos: et qd iustū est iudicate. Siue ciuis sit ille siue pegrinus: nulla erit distātia psonarum. Ita paruum audietis vt magnū nec accipietis cuiusq̄ psonam quia dei iudiciū est. Qd si difficile vobis visum aliqd fuerit: referte ad me et ego audiā. Precepitq; eis omnia que facere deberetis. Profecti aūt de Oreb trāsiuimus per eremum terribilē et maximam solitudinē quā vidistis per viam mōtis ammorei: sicut preceperat dñs deus nr̄ nobis. Cūq; venissemus in cadesbarne: dixi vobis. Uenistis ad mōtē ammorei quē dñs deus vester daturus est vobis. Uide terrā quā dñs deus tuus dabit tibi. Ascende et possde eam: sicut locutus est dominus deus nr̄ pribus tui. D Noli timere: nec qcq̄ paueas. Et accessistis ad me oēs: atq; dixistis. Mittamus viros q cōsiderent terrā: et renuncient per qd iter debeamus ascendere: et ad quas pergere ciuitates. Cūq; mihi sermo placuisset: misi ex vobis duodecim viros singulos de tribubus suis. Qui cum precessissent et ascēdissent in mōtana venerunt vsq; ad vallem botri. Et cōsiderata terra sumētes de fructibus eius vt ostēderent vbertatē attulerunt ad nos: atq; dixerūt. Bona est terra: quā dñs deus nr̄ daturus est nobis. Et noluistis ascendere: sed increduli ad sermonē dei nostri murmurastis in tabnaculis vestris atq; dixistis. E Odit nos dñs: et idcirco eduxit nos de terra egypti vt traderet nos in manu ammorei atq; deleret. Quo ascēdemus? Nūtij terruerūt cor nrm dicētes. Maxima multitudo est: et nob statura procerior. Urbes magne: et ad celū vsq; munite. Filios enachim vidimus ibi. Et dixi vob. Nolite metuere: nec timeatis eos. Dñs deus q ductor est vester pro vob ipse pugnabit: sicut fecit i egypto cūctis vidētibus: et i solitudine ipsi vidistis. Portauit te dñs deus tuus vt solet hō gesta-

Marginalia: Jo+asta roth. Moyses legē explanat. Exo. 2. c. Judices les cre abeant. Josu. 7. c. Paral. 19. Leui. 19. Ephe. 6. Collo. 6. Actu. 10. Nu. 13. c. Mo+in

re portauit filiū suū in oī via p quā ambulastis: donec veniretis ad locū istū. Et nec sic qđ ē credidistis dño deo v̄ro q̄ p̄cessit vos in via: ⁊ metat⁹ est locū in quo tentoria figere deberetis: nocte ondēs vobis iter p ignē: ⁊ die p colūnā nubis.

F

Nu.14.d / al. supest ✠ sub / his ✠ caleph.

Cūq̄ audisset dñs vocē sermonū v̄roꝝ: irat⁹ iurauit ⁊ ait. Nō videbit q̄spiam de hoībus gñationis huius pessime terrā bonā quā sub ✠ iuramēto pollicit⁹ sū p̄rib⁹ vestris: p̄ter ✠ caleb filiū iephōne. Ipse eniꝫ videbit eā: ⁊ ipsi dabo terrā quā calcauit ⁊ filijs ei⁹: q2 secut⁹ est dñm. Nec mirāda idignatio in p̄p̄lm: cū mihi q̄ꝫ iratus deus ꝓpt vos dixerit. Nec tu ingredieris illuc: sed iosue fili⁹ nun minister tu⁹: ipse intrabit ꝓ te. Hunc exhortare ⁊ robora: ⁊ ipse sorte terrā diuidet israeli. Paruuli v̄ri de q̄b⁹ dixistis q captiui ducerenť: ⁊ filij q hodie boni ac mali ignorāt distātiā: ipsi ingredienť: ⁊ ipsis dabo t̄rā ⁊ possidebūt eā.

G

Nu.14.g

Uos aūt reuertimini ⁊ abite i solitudinem p viā maris rubri. Et rn̄distis mihi. Peccauim⁹ dño: ascēdem⁹ ⁊ pugnabim⁹ sicut p̄cepit dñs de⁹ nr̄. Cūq̄ īstructi armis pgeretis i mōtē: ait mihi dñs. Dic ad eos. Nolite ascēdere neq̄ pugnetis: nō eniꝫ sū vobiscū: ne cadatis corā inimicis v̄ris. Locutus sū ⁊ nō audistis: sꝫ aduersantes iperio dñi ⁊ tumētes supbia: ascēdistis i mōtē. Itaq̄ egressus amorre⁹ q habitabat i mōtib⁹ ⁊ obuiā veniēs psecut⁹ ē vos: sicut solent apes persequi: ✠ ⁊ cecidit de seyr vsq̄ Horma. Cūq̄ reuersi ploraretis coram dño: nō audiuit vos: nec voci vestre voluit acquiescere: Sedistis ergo in cadesbarne multo tempore.

his ✠ cōcidit.

¶ C. ij. Sū. ¶ De prohibitione pugnandi contra moab ⁊ amon: de victoria habita: de seon rege. Cap. ij.

A

PRofectiq̄ inde venimus in solitudinē que ducit ad mare rubrū: sicut mihi dixerat dñs ⁊ circuiuimus montē seyr lōgo tpe. Dixitq̄ dñs ad me. Sufficit vobis circuire montē istū. Ite ꝯ aqlonē. Et pp̄lo p̄cipe dicēs. Trāsibitis p terminos fratrū v̄roꝝ filioꝝ esau q habitāt in seyr: ⁊ timebūt vos. Uidete ergo diligeter, ne moueamini ꝯ eos. Neq̄ n. dabo vobis de terra eoꝝ quantū pōt vnius pedis calcare vestigiū: q2 in possessionē esau dedi mōtē seyr. Cibos emetis ab eis pecūia ⁊ comedetis: aquā emptā haurietis ⁊ bibetis.

pss. di. c. ieiunii. ij. ibi iussi sūt nō ascēdere. De⁹ noluit filios esau molestari.

Dñs de⁹ tu⁹ bñdixit tibi in oī ope manuū tuaꝝ. Nouit iter tuū: quō trāsieris solitudinē hanc magnā p q̄draginta annos habitās tecū dñs de⁹ tu⁹ ⁊ nihil tibi defuit.

B

Cūq̄ trāsissem⁹ frēs nr̄os filios Esau q habitabāt in Seyr p viā cāpestrem de helath ⁊ de Asiongaber: venim⁹ ad iter qđ ducit in desertū Moab. Dixitq̄ dñs ad me. Nō pugnes ꝯ moabitas: nec ineas aduersus eos pliū. Nō eniꝫ dabo tibi q̄cq̄ de terra eoꝝ: q2 filijs Loth tradidi eam in possessionē. Emim primi fuerunt habitatores eius pp̄ls magnus ⁊ validus ⁊ tam excelsus vt de enachim stirpe q̄si gygātes crederenť: ⁊ essent similes filioꝝ Enachiꝫ. Deniq̄ Moabite appellāt eos emim.

Moabitas molestari dñs p̄hibuit

C

al's ✠ perui

In seyr aūt p̄us habitauerūt ✠ horrei: q̄b⁹ expulsis atq̄ deletis habitauerūt filij Esau sicut fecit israel in terra possessionis sue quam dedit illi dñs. Surgētes ergo vt transirem⁹ torrētē zareth venim⁹ ad eū. Tēpus aūt quo ambulauim⁹ de cadesbarne vsq̄ ad trāsitū zareth triginta ⁊ octo annoꝝ fuit: donec ꝯsumeret oīs ꝯgregatio hoīuꝫ bellatoꝝ de castris: sicut iurauerat dñs: cui⁹ man⁹ fuit aduersus eos vt interirent de castroꝝ medio. Postq̄ aūt vniuersi ceciderūt pugnatores: locutus est dñs ad me dicēs.

D

Tu trāsibis hodie t̄minos Moab vrbem noīe Ar: ⁊ accedēs in vicina filioꝝ Ammō: caue ne pugnes ꝯtra eos: nec mouearis ad pliū. Nō eniꝫ dabo tibi de terra filioꝝ Ammon: q2 filijs Loth dedi eaꝫ in possessionē. Terra gygātū reputata est: et in ipsa oliꝫ habitauerūt gygātes: qs Ammonite vocant zomiꝫ: pp̄ls magn⁹ ⁊ mł-tus ⁊ p̄cere lōgitudinis: sicut Enachim qs deleuit dñs a facie eoꝝ: ⁊ fecit illos habitare p eis sicut fecerat filijs Esau q habitāt in Seyr delens horreos: ⁊ terrā eoꝝ illis tradēs quā possidēt vsq̄ in p̄sens. Eueos q̄ꝫ q habitabāt in Aseriꝫ vsq̄ gazā cappadoces expulerūt: q egressi de Capadocia deleuerūt eos ⁊ habitauerūt p illis.

E

Surgite ⁊ trāsite torrētē Arnō. Ecce tradidi in manu tua Seon regē Esebon amorreū: ⁊ terrā ei⁹ incipe possidere: ⁊ cōmitte aduersus eū pliū. Hodie incipiā mittere terrorē atq̄ formidinē tuā in pp̄los q habitāt sub oī celo: vt audito noīe tuo paueant: ⁊ in morē parturiētiū cōtremiscāt ⁊ dolorí teneantur.

Nu.21.e. teneant. Misi ergo nuncios de solitudine cademoth ad seon regē esebon vbis pacificis dicēs. Trāsibim⁹ per terrā tuā. Publica gradiemur via: non declinabimus: neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistram. Iumēta pcio vende nobis vt vescamur: aquā pecunia tribue ⁊ sic bibem⁹. Tantū est vt nobis ꝯcedas trāsitū sicut fecerunt filij esau qui habitāt in seyr: ⁊ moabite q morant in ar: donec veniam⁹ ad iordanē: ⁊ trāseamus ad terrā quā dñs deus noster daturus est nobis. Noluitqꝫ seō rex esebon dare nobis trāsitū: qꝛ indurauerat dñs deus tuus spūm eius: ⁊ obfirmauerat cor illius: ita vt traderet in man⁹ tuas sicut nūc vides. Dixitqꝫ dñs ad me: Ecce cepi tibi tradere seon ⁊ terrā ei⁹: incipe possidere eā. Egressusqꝫ est seon obuiā nobis cū omni pplo suo ad preliū in iasa: ⁊ tradidit eū dñs de⁹ nr̄ nobis. Percussimusqꝫ eū cū filijs suis ⁊ omni pplo suo: cunctasqꝫ vrbes in tpe illo cepimus interfectis habitatorib⁹ eaꝝ viris ac mulierib⁹ ⁊ paruulis. Nō reliqmus in eis qcqꝫ absqꝫ iumētis q in partē venere predantium: ⁊ spolijs vrbiū quas cepim⁹ ab aroer que est sup ripā torrētis arnon oppido qd in valle sitū est vsqꝫ galaad. Non fuit vic⁹ ⁊ ciuitas que nr̄as effugeret manus. Oēs tradidit dñs de⁹ noster nobis: absqꝫ terra filioꝝ ammon: ad quā nō accessimus: ⁊ cūctis que adiacēt torrēti iebot ⁊ vrbib⁹ mōtanis: vniuersisqꝫ locis a qbus nos ꝓhibuit dñs deus noster.

℃ Ca. Sū. ℃ De pugna ꝯ Og regē basan de lecto ei⁹: d forte duaꝝ tribuū ⁊ semis: audit moyses: nō trāsibis iordanē. C. iij.

Itaqꝫ ꝯuersi ascēdim⁹ p iter basan: Egressusqꝫ est og rex basan in occursū nobis cū populo suo ad bellādum in edrai. Dixitqꝫ dñs ad me. Ne timeas eū: qꝛ in manu tua traditus ē cū oi pplo ac terra sua: faciesqꝫ ei sicut fecisti seon regi amorreoꝝ q habitauit in esebon. Tradidit ergo dñs de⁹ nr̄ in manib⁹ nr̄is et og regē basan ⁊ vniuersū ppl'm eius: pcussimusqꝫ eos vsqꝫ ad internitionē: vastātes cūctas ciuitates illius vno tpe. Non fuit oppidū qd nos effugeret. Sexaginta vrbes ⁊ oēs regionē argob regni og in basan. Cūcte vrbes erāt munite muris altissimis portisqꝫ ⁊ vectib⁹: absqꝫ oppidis innūeris q nō habebant muros. Et deleuimus eos sic feceram⁹ seō regi esebon: disꝑdētes oēs ciuitatē virosqꝫ ac mulieres ⁊ puulos: iumēta aūt ⁊ spolia vrbiū diripuim⁹. Tulimusqꝫ illo in tpe terram de manu duoꝝ regū amorreoꝝ q erāt trās iordanē a torrēte arnō vsqꝫ ad mōtē hermon quē sidonij sarion vocāt ⁊ amorrei sanir: oēs ciuitates q site sūt in planitie ⁊ vniuersam terrā galaad ⁊ basan vsqꝫ ad selcha ⁊ edrai ciuitates regni og .i. basan. Solus qppe og rex basan restiterat d stirpe gygātū. Et mōstrat lect⁹ ei⁹ ferre⁹ q ē in rabath filioꝝ ammon nouē cubitos hns lōgitudis ⁊ qttuor latitudis ad mēsurā cubiti virilis man⁹. Terrāqꝫ possedim⁹ tpe illo ab aroer q ē sup ripā torrētis arnon vsqꝫ ad mediā ptē mōtis galaad: ⁊ ciuitates illi⁹ dedi ruben ⁊ gad. Reliqꝫ āt ptē galaad ⁊ oēs basan regni og tradidi medie tribui manasse oēm regionē argob. Cūctaqꝫ basan vocabat terra gygātū. Jair fili⁹ manasse possedit oēs regionē argob: vsqꝫ ad terminos gessuri ⁊ machati. Vocauitqꝫ ex noīe suo basan auothiair .i. villas iair vsqꝫ in p̄ntē diē. Machir quoqꝫ dedi Galaad ⁊ tribub⁹ rubē ⁊ gad dedi de terra galaad vsqꝫ ad torrētē arnō mediū torrētis ⁊ ꝯfiniū vsqꝫ ad torrētē iebot q ē t'min⁹ filioꝝ ammō: ⁊ planitiē solitudis atqꝫ iordanē: ⁊ t'minos cenereth vsqꝫ ad mare deserti qd ē salsissimū ad radicē mōtis phasga ꝯ orietē. Precepiqꝫ vob in tpe illo: dicēs. Dñs deus vester dat vob terram hāc in hereditatē: expediti pcedite frēs vestros filios isrl' oēs viri robusti absqꝫ vxorib⁹ ⁊ puulis atqꝫ iumētis. Noui eniꝫ q plura habeatis pecora ⁊ in vrbib⁹ remanere debebūt qs tradidi vob: donec requiē tribuat dñs fratrib⁹ vestris sic vobis tribuit ⁊ possideāt ipsi etiā terrā quā daturus ē eis trās iordanē: tūc reuertet vnusqsqꝫ in possessionē suā quā dedi vobis. Josue qꝫ in tpe illo pcepi dicens. Oculi tui viderūt q fecit dñs deus nr̄ duobus his regibus: sic faciet oib⁹ regnis ad q trāsiturus es. Ne timeas eos. Dñs eniꝫ deus vester pugnabit ꝓ vob. Precatusqꝫ sum dñm in tpe illo dicens. Dñe deus tu cepisti ostēdere seruo tuo magnitudinē tuā: manūqꝫ fortissimā. Neqꝫ eniꝫ est alius deus vel in celo vel in terra q possit facere opera

Marginalia: F; 23. q. 2. c. s.; G; Nu. 21. lect; H; Nūe. 21. g; 23. q. 5. §. h. ꝓ. Rictes.; B; Og rex basan de stirpe gygātū ⁊ lect⁹ ei⁹ imēse lōgitudinis.; C; D

Moyses rogauit⁹ dñz vt introduceret ppl'z in trã pmissiõis ⁊ nõ fuit exaudit⁹

tuã:⁊ cõparari fortitudini tue. Transibo igit ⁊ videbo terrã hãc optimã trãs iordanẽ:⁊ mõtẽ istũ egregiũ ⁊ libanũ. Iratusq; est dñs mihi pp vos:nec exaudiuit me:sz dixit mihi. Sufficit tibi. Neq̃q̃ vltra loq̃ris de hac re ad me. Ascẽde cacumẽ phasge ⁊ oculos tuos circũfer ad occidẽtẽ ⁊ ad aq̃lonẽ austrũq; ⁊ oriẽtem:⁊ aspice. Nec.n. trãsibis iordanẽ istũ. Precipe Josue ⁊ corrobora eũ atq; cõforta:q2 ipe pcedet ppl'z istũ:⁊ diuidet eis trã quã visur⁹ es. Mãsimusq; i valle cõ phanũ phogor.

¶ Ca. iiij. ¶ Moyses exhortat ppl'z:narrat q̃ fcã sunt in oreb:phibet deũ similitudinẽ celi:mortẽ ppriã pdicit:⁊ eos puniendos si trãsgredient dñi mandata:narrat bñficia dñi que fecit:separat ciuitates refugij. Cap.iiij.

A

Et nũc israel audi pcepta ⁊ iudicia q̃ ego doceo te:vt faciens ea viuas:⁊ ingrediẽs possideas terrã quã dñs deus patrũ vroꝝ datur⁹ est vob. Nõ addetis ad vbũ qd vobis loquor:nec auferetis ex eo. Custodite mãdata dñi dei vri q̃ ego pcipio vobis. Oculi vri viderũt oĩa que fecit dñs cõ beelphegor:quõ cõtriuerit oẽs cultores ei⁹ de medio vri. Uos aũt q adheretis dño deo vro:viuitis vniuersi vsq; in pñtẽ diẽ. Scitis q2 docuerĩz vos pcepta atq; iustitias sicut mãdauit mihi dñs de⁹ meus:sic facietis ea in terra quã possessuri estis ⁊ obseruabitis ⁊ implebitis opere. Hec est.n. vra sapiẽtia ⁊ intell'ꝰ corã pplis vt audiẽtes vniuersi pcepta hec:dicãt. En ppl'us sapiens ⁊ intelligẽs:gens magna. Nec est alia natio tã grãdis q̃ hẽat deos appropinquãtes sibi:sic deus nr adest cũctis obsecrationibus nris. Que.n. est alia gens sic inclyta vt hẽat cerimonias iustasq; iudicia:⁊ vniuersaz legẽ quã ego ppona hodie ãn oculos vros. Custodi igit temetipm ⁊ animã tuã solicite. Ne obliuiscaris vboꝝ que viderũt oculi tui:⁊ ne excidãt de corde tuo cũctis dieb⁹ vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos:die q̃ stetisti coraz dño deo tuo in oreb:qñ dñs locut⁹ est mihi dicẽs. Cõgrega ad me populũ vt audiãt smones meos:⁊ discãt timere me in omni tpe:quo viuũt in terra:doceãtq; filios suos. Et accessistis ad radices mõtis q ardebat vsq; ad celũ:erãtq; in eo tenebre ⁊ nubes ⁊ caligo. Locutusq; est dñs ad vos de medio ignis. Uocem vboꝝ eius audistis:⁊ formã penit⁹ nõ vidistis. Et ostẽdit vobis pactũ suũ qd pcepit vt faceretis:⁊ decẽ vba que scripsit in duab⁹ tabulis lapideis. Mihiq; mandauit in illo tpe vt docerẽ vos cerimõias ⁊ iudicia que facere deberetis in terra quã possessuri estis. Custodite igit solicite animas vras. Nõ vidistis aliq̃ similitudinẽ in die qua locut⁹ ẽ vobis dñs in oreb de medio ignis:ne forte decepti faciatis vobis sculptã similitudinem:aut imaginẽ masculi vel femine similitudinẽ:omniũ iumẽtorũ q̃ sunt sup terrã:vel auiũ sub celo volantiũ:atq; reptiliũ que mouent in terra:siue pisciũ q sub terra morant in aqs: ne forte eleuatis oculis ad celũ videas solez ⁊ lunã ⁊ omnia astra celi:⁊ errore deceptus adores ea ⁊ colas:que creauit dominus deus tuus in ministeriũ cũctis gentib⁹ que sub celo sunt. Uos aũt tulit dñs ⁊ eduxit de fornace ferrea egypti: vt haberet ppl'm hereditariũ sicut est in pñti die. Iratusq; ✠ est dñs cõ me pp sermões vros:⁊ iurauit vt nõ trãsirẽ iordanẽ nec ingrederer terrã optimã quã daturus ẽ vobis. Ecce morior in hac humo:nõ trãsibo iordanẽ:vos transibitis ⁊ possidebitis terrã egregiam. Caue ne qñ obliuiscaris pacti dñi dei tui qd pepigit tecuz:⁊ facias tibi sculptã similitudinẽ eoꝝ que fieri dñs phibuit. // Quia dñs deus tuus ignis cõsumẽs est:deus emulator. Si genueritis filios ac nepotes ⁊ morati fueritis in terra:deceptiq; feceritis vobis aliq̃ similitudinẽ patrãtes malũ corã dño deo vro vt eũ ad iracũdiã puocetis // testes inuoco hodie celũ ⁊ terrã:cito perituros vos esse de terra quã trãsito iordane possessuri estis. Nõ habitabitis in ea longo tpe:sz delebit vos dñs atq; disperget in oẽs gẽtes:⁊ remanebitis pauci in nationib⁹ ad q̃s vos ducturus est dñs. Ibiq; seruietis dijs qui hominũ manu fabricati sunt:ligno ⁊ lapidi q nõ vidẽt ✠ nec audiũt ✠ nec comedunt ✠ nec odorant. Cũq; q̃sieris ibi dominũ deũ tuũ inuenies eũ:si tñ toto corde q̃sieris ⁊ tota tribulatione anime tue: postq̃ te inuenerint oĩa q̃ pdicta sũt. Nouissimo aũt tpe reuerteris ad dñm deuz tuũ ⁊ audies vocẽ eius:q2 deus misericors dñs de⁹ tuus est. Nõ dimittet te:nec oino

Legi dei nihil addendũ: nihil minuẽduz.

B

Magna dei dignatio.

Custodienda est aĩa solicite.

Al's ✠ excedant

C

Al's sup. est ✠ q2

Al's sup. est ✠ ei

D

Heb. 12.b

Idolatria cauẽda.

Isa. 30.b

Al's ✠ nõ
Al's ✠ nõ
Al's ✠ nõ

E

videbit: neqz obliuiscet pacti in quo iurauit patrib' tuis. Interroga de dieb' antiqs q fuerunt añ te ex die quo creauit dñs deus hoiez sup terrã a sũmo celo vsqz ad sũmũ eius: si facta est aliqñ huiuscemodi res: aut vnqz cognitũ est: aut audiret populus vocem dñi dei loquẽtis de medio ignis sicut tu audisti ⁊ ✠ vidisti: si fecit deus vt ingrederet: ⁊ tolleret sibi gentẽ de medio nationũ p tentationes signa atqz portẽta p pugnã ⁊ robustã manũ: extentũqz brachiũ ⁊ horribiles visiones: iuxta omnia q fecit pro nobis dñs de' nr in egypto videntib' oculis tuis vt scires qm dominus ipse est de' ⁊ nõ est ali' pter vnũ.

Ms. ✠ vidisti

F

De celo te fecit audire vocẽ suã vt doceret te: ⁊ in terra ostendit tibi ignẽ suũ maximũ: ⁊ audisti vba illi' de medio ignis: qr dilexit patres tuos: ⁊ elegit semen eoz post eos. Eduxitqz te pcedẽs in vtute sua magna ex egypto: vt deleret nationes maximas ⁊ fortiores te in introitu tuo: ⁊ introduceret te: daretqz tibi terrã earuz in possessionẽ: sicut cernis in pñti die. Scito ergo hodie ⁊ ✠ cogitato in corde tuo q dñs ipse est deus in celo sursuz ⁊ in terra deorsũ: ⁊ nõ sit alius. Custodi pcepta ei' atqz mandata q ego pcipio tibi: vt bñ sit tibi ⁊ filijs tuis post te: ⁊ pmaneas multo tpe sup terrã quã dñs de' tuus daturus est tibi. Tũc separauit moyses tres ciuitates trans iordanẽ ad orientalẽ plagam: vt cõfugiat ad eas q occiderit nolens pximũ suũ: nec sibi fuerit inimicus añ vnũ ⁊ alterũ diẽ ⁊ ad harũ aliquã vrbium possit euadere.

Ms. ✠ cogita.

Ciuitates cõfugij.

G

Bosor in solitudine: que sita est in terra cãpestri de tribu ruben. ⁊ ramoth in galaad que ẽ in tribu gad ⁊ golam in basan que est in tribu manasse. Ista est lex quã pposuit moyses corã filijs israel: ⁊ hec testimonia ⁊ cerimonie atqz iudicia q locut' est ad filios isrl qñ egressi sunt de egypto trãs iordanẽ in valle cõtra phanum phogor: in terra seon regis amorei: q habitauit in esebon quẽ pcussit moyses. Filij quoqz israel egressi ex egypto possederũt terrã ei': ⁊ terrã og regis basan duorũ regũ amorreoz q erãt trãs iordanem ad solis ortũ ab aroer que sita est sup ripã torrẽtis arnon vsqz ad montẽ sanir q est in hermon oẽm planitiẽ trãs iordanẽ ad orientalẽ plagã vsqz ad mare solitudinis ⁊ vsqz ad radices montis phasgã.

¶ Ca. Sũ. ¶ De preceptis decalogi: de donatione legis: de execratione populi: de auditu vocis domini. Cap. V.

A

Vocauitqz moyses oẽm israelẽ ⁊ dixit ad eũ. Audi israel cerimonias atqz iudicia que ego loquor in aurib' vestris hodie. Discite ea ⁊ opere cõplete. Dñs deus nr pepigit nobiscuz fedus in oreb. Nõ cũ patrib' nostris init pactũ: sed nobiscũ q in pñtiarũ sum' ⁊ viuimus. Facie ad faciẽ locut' est nobis in monte de medio ignis. Ego seqster ⁊ medius fui inter deũ ⁊ vos in tpe illo: vt annũciarẽ vobis vba ei'. Timuistis.n. ignẽ: ⁊ nõ ascẽdistis in montẽ. // Et ait. Ego dñs deus tuus qui eduxi te de terra egypti de domo seruitutis. Nõ hẽbis deos alienos in cõspectu meo. Nõ facies tibi sculptile: nec silitudinẽ oium q in celo sunt desup: ⁊ q in terra deorsũ: ⁊ q versant in aqs sub terra. Nõ adorabis ea ⁊ nõ coles. Ego.n. sum dñs de' tuus: de' emulator reddẽs iniqtatẽ patrũ sup filios in tertiã ⁊ qrtã gñationẽ his q oderũt me: ⁊ faciẽs miaz in multa milia diligẽtibus me: ⁊ custodiẽtibus pcepta mea. // Non vsurpabis nomẽ dei tui frustra: qz nõ erit impunitus q sup re vana nomẽ eius assumpserit. Obserua diẽ sabbati vt sanctifices eũ: sicut pcepit tibi dominus deus tuus. Sex dieb' opaberis: ⁊ facies oĩa opa tua. Septim' dies sabbati est.i. requies dñi dei tui Nõ facies in eo qcqz opis: tu ⁊ fili' tu' ⁊ filia: seruus ⁊ ancilla bos ⁊ asinus: ⁊ oẽ iumentũ tuũ: ⁊ peregrinus qui est intra portas tuas: vt requiescat seruus ⁊ ancilla tua sicut ⁊ tu. Memẽto q ⁊ ipse seruieris in egypto: ⁊ eduxerit te

Exo.24.a
Ps.50.
Decẽ pcepta decalogi repetunt.
Exo.34.a
Mat.5.
B

inde dominus deus tuus in manu forti
Exo. 20. b ⁊ brachio extento. // Idcirco precepit tibi
mat. 15. a vt seruares diem sabbati. Honora patrē
Mat. 7. a tuum ⁊ matrem: sicut precepit tibi domi
nus deus tuus: vt longo viuas tempore:
Mat. 5. c. ⁊ bñ sit tibi in terra quā dñs de⁹ tu⁹ datu
Ro. 13. b. rus est tibi. // Nō occides: // neqȝ mecha
beris furtūqȝ nō facies. Nec loqueris ꝯ ꝓ
ximū tuū falsuȝ testimoniū. Nō concupi
sces vxorē ꝓximi tui: nō domū: nō agrū:
nō seruū: nō ancillā: nō bouē: nō asinū: ⁊
C vniuersa q̄ illi⁹ sunt. Hec vba locutus est
dñs ad oēm multitudinē vestrā in mō
te de medio ignis ⁊ nubis: ⁊ caliginis vo
ce magna nihil addēs ápli⁹: ⁊ scripsit ea
in duab⁹ tabulis lapideis quas tradidit
mihi. Uos aūt postqȝ audistis vocē de me
dio tenebraꝝ ⁊ montē ardere vidistis: ac
cessistis ad me oēs principes tribuum ⁊
maiores natu atqȝ dixistis. Ecce ostēdit
nobis dominus de⁹ nr̄ maiestatē ⁊ ma
gnitudinē suam. Uocē. n. ei⁹ audiuim⁹ de
medio ignis: ⁊ ꝓbauim⁹ hodie qꝫ loq̄nte
Al's ✝ mo deo cū hoīe vixerit hō. Cur ergo ✝ morie
rimur. mur: ⁊ deuorabit nos ignis hic maxim⁹?
Si. n. audierim⁹ vltra vocem dñi dei nr̄i:
moriemur. Quid ē oīs caro vt audiat vo
cē dei viuētis: q de medio ignis loq̄t sic
D nos audiuimus ⁊ possit viuere? Tu ma
gis accede ⁊ audi cūcta q̄ dixerit dñs de⁹
nr̄ tibi loq̄risqȝ ad nos: ⁊ nos audientes
faciem⁹ ea. Qđ cū audisset dñs: ait ad me.
Audiui vocē vboꝝ ppli hui⁹: que locuti
sunt tibi. Bñ oīa sunt locuti. Quis det ta
lez eos hēre mentē vt timeant me: ⁊ custo
diant vniuersa mādata mea in oī tpe: vt
bñ sit eis ⁊ filijs eoꝝ in sempiternū? Ua
de ergo: ⁊ dic eis. Reuertimini in tento
ria vr̄a. Tu vo hic sta mecū: ⁊ loquar ti
bi oīa mādata mea ⁊ cerimonias atqȝ iu
dicia: que docebis eos vt faciāt ea in terra
quā dabo illis in possessionem. Custodite
Sra. 17. b. igit ⁊ facite que p̄cepit dñs de⁹ vobis. Non
declinabitis neqȝ ad dexterā neqȝ ad sini
straȝ: sȝ per viam quam p̄cepit dñs deus
vester ambulabitis: vt viuatis ⁊ bene sit
Al's sup. vobis: ꝓtelent dies ✝ vestri in terra posses
est ✝ vii. sionis vestre.

¶ Ca. Sū. ¶ De diligendo deum: de me
moradis ⁊ scribēdis mādatis eius: qꝫ ti
meant dominū: qꝫ nō tentent eum: qꝫ le
gem doceant filios suos. Cap. vi.

Hec sunt p̄cepta ⁊ cerimonie atqȝ iu
dicia que mādauit dñs deus vester:
vt docerē vos vt faciatis ea in terra ad quā
trāsgredimini possidēdā: vt timeas dñz
deū tuū: ⁊ custodias omnia mādata ⁊ p̄
cepta ei⁹ que ego p̄cipio tibi ⁊ filijs ac ne
potib⁹ tuis cūctis dieb⁹ vite tue: vt plon
gent dies tui. Audi israel ⁊ obserua: ✝ vt Al's ✝ ⁊
facias que p̄cepit tibi dñs: ⁊ bñ sit tibi: ⁊
multipliceris ampli⁹: sicut pollicitus est
dñs de⁹ patrū tuoꝝ tibi terrā lacte ⁊ mel
le manātē. Audi israel. Dñs de⁹ vester ✝ Al's ✝ dñs
deus vn⁹ est. // Diliges dñm deū tuū ex to mat. 22. d
to corde tuo: ⁊ ex tota anima tua: ⁊ ex to mar. 12. c
ta fortitudine tua. Eruntqȝ vba hec q̄ ego Luc. 10.
precipio tibi hodie in corde tuo: ⁊ narra B
bis ea filijs tuis: ⁊ meditaberis sedēs in
domo tua ⁊ ābulās in itinere dormiens
atqȝ ꝯsurgēs. Et ligabis ea quasi signū in
manu tua: eruntqȝ ⁊ mouebunt inter ocu
los tuos scribesqȝ ea in limine ⁊ ostijs do
mus tue. Cūqȝ introduxerit te dñs de⁹
tuus in terrā ꝓ qua iurauit patrib⁹ tuis
habraā isaac ⁊ iacob: ⁊ dederit tibi ciuita
tes magnas ⁊ optimas q̄s non edificasti:
domos plenas multaꝝ opuȝ quas nō ex
truxisti: cisternas quas nō fodisti: vineta
⁊ oliueta q̄ nō plātasti ⁊ comederis ⁊ sa
turat⁹ fueris: caue diligēter ne obliuisca
ris dñi dei tui q eduxit te de terra egypti:
⁊ de domo seruitutis. // Dñm deū tuū time Sra. 10. d
bis: ⁊ ✝ illi soli seruies: ac p nomē illi⁹ iu al's ✝ ipsi
rabis. Nō ibitis post deos alienos cunctaꝝ mat. 4. b.
gentiū que in circuitu vr̄o sunt: qm̄ de⁹ Luc. 4. b.
emulator dñs de⁹ tuus in medio tui: ne C
qn̄ irascat furor dñi dei tui cōtra te: ⁊ au
ferat te de superficie terre. // Nō tentabis dñz mat. 4. b.
deū tuū: sicut tentasti in loco tētationis. Luc. 4. b.
Custodi p̄cepta dñi dei tui: ac testimonia

⁊ cerimonias quas p̄cepi tibi: ⁊ fac quod placitū est ⁊ bonū in ɔ̄spectu dn̄i vt bn̄ sit tibi: ⁊ ingressus possideas terrā optimā de qua iurauit dn̄s patribus tuis vt deleret oēs inimicos tuos corā te sicut locutus est. B Cū interrogauerit te filius tuus cras dicēs: qd̄ sibi volunt testimonia hec ⁊ cerimōie atq; iudicia que precepit dn̄s de⁹ nr̄ nobis: dices ei. Serui eram⁹ pharaonis in egypto: ⁊ eduxit nos domin⁹ de egypto in manu forti: fecitq; signa atq; p̄digia magna ⁊ pessima in egypto cōtra pharaonē ⁊ oēm domū illius in ɔ̄spectu nr̄o: ⁊ eduxit nos inde: vt introductis daret terrā super quā iurauit patrib⁹ nostris. Precepitq; nobis vt faciam⁹ oīa legitima hec: ⁊ timeam⁹ dn̄m deū nr̄m: vt bene sit nobis cūctis dieb⁹ vite nr̄e: sicut est hodie. Eritq; nostri misericors: si custodierim⁹ ⁊ fecerim⁹ omnia p̄cepta ei⁹ corā dn̄o deo nr̄o: sicut mādauit nobis.

¶ Ca. vij. ¶ Prohibet̄ societas gētiū: p̄cipit̄ idolatrie destructio: auxiliū ad eiciendū: ⁊ si suauerint mādata vbertas in omnib⁹ p̄plo p̄mittitur. Cap. vij.

A Gētes delere mādant.

Cum ᵭo introduxerit te dn̄s de⁹ tu⁹ in terrā quā possessurus ingredieris ⁊ deleuerit gētes multas corā te: etheum: ⁊ gergeseum ⁊ amorreū ⁊ chananeū ⁊ phereseū ⁊ eueū ⁊ iebuseū septem gentes: multo maioris numeri q̄ tu es ⁊ robustiores te tradideritq; eas dn̄s de⁹ tuus tibi: pcuties eas vsq; ad internitionē. Nō inibis cū eis fedus: nec misereberis earū: neq; sociabis cū eis cōiugia. Filiā tuā nō dabis filio ei⁹: nec filiā illi⁹ accipies filio tuo: q2 seducet filiū tuū ne sequat̄ me: ⁊ vt magis seruiat dijs alienis. Irasceturq; furor dn̄i ⁊ delebit te cito. Quin potius hec facietis eis. Aras eo4 subuertite: ✠ ⁊ ɔ̄fringite statuas: lucosq; succidite: ⁊ sculptilia cōburite: q2 p̄pls es sanctus dn̄o deo tuo. Te elegit dn̄s deus tuus vt sis ei p̄pls peculiaris de cunctis populis q̄ sunt super terrā. Nō q2 cunctas gētes numero vincebatis vobis iunctus est dn̄s ⁊ elegit vos: cū omnib⁹ sitis populis pauciores: sed q2 dilexit vos dn̄s ⁊ B custodiuit iuramētū qd̄ iurauit patrib⁹ vestris. Eduxitq; vos in manu forti: ⁊ redemit de domo suitutis: de manu pharaonis regis egypti. Et scies q2 dn̄s deus tu⁹ ipse est deus fortis ⁊ fidelis: custodiēs pactū ⁊ miam diligētib⁹ se: ⁊ his qui custodiunt p̄cepta ei⁹ in mille generationes: ⁊ reddēs odientib⁹ se statim: ita vt disperdat eos ⁊ vltra nō differat: p̄tinus eis restituēs qd̄ merent̄. Custodi ergo p̄cepta ⁊ cerimonias atq; iudicia que ego mandabo tibi hodie vt facias. Si postq̄ audieris hec iudicia custodieris ea ⁊ feceris: custodiet ⁊ dn̄s deus tuus pactum tibi ⁊ miam quā iurauit patribus tuis: ⁊ diliget te ac multiplicabit: ✠ benedicetq; fructui vētris tui ⁊ fructui terre tue: frumēto tuo atq; vindemie oleo ⁊ armētis: gregibus ouiū tuarū sup terrā p̄ qua iurauit patrib⁹ tuis vt daret eā tibi. Benedictus eris inter oēs p̄plos. Nō erit apud te sterilis vtriusq; sexus tā in hominib⁹ q̄ in gregib⁹ tuis. Auferet dn̄s a te oēm languorē ⁊ infirmitates egypti pessimas quas nouisti nō inferet tibi: sed cunctis hostib⁹ tuis. ✠ Deuorabis omnes p̄plos: quos dn̄s de⁹ tuus daturus est tibi. Non parcet eis oculus tuus: nec seruies dijs eo4 ne sint in ruinam tui. Si dixeris in corde tuo plures sunt gentes iste q̄ ego: quō potero delere eas? Noli metuere: sed recordare que fecerit dn̄s deus tuus pharaoni: ⁊ cūctis egyptijs plagas maximas quas viderūt oculi tui: ⁊ signa atq; portenta manūq; robustam: ⁊ extentū brachiū vt educeret te dn̄s de⁹ tuus. Sic faciet cunctis populis quos metuis. Insuper ⁊ scabrones mittet dn̄s deus tuus in eos: donec deleat oēs atq; disperdat qui te fugerint ⁊ latere nō poterint. Nō timebis eos: q2 dn̄s deus tuus in medio tui est: D deus magnus ⁊ terribilis. Ipse cōsumet nationes has in cōspectu tuo paulatim atq; per partes. Nō poteris eas delere pariter: ne forte multiplicent̄ cōtra te bestie terre. Dabitq; eos dn̄s deus tuus in cōspectu tuo: ⁊ interficiet illos donec penit⁹ deleant̄. Tradetq; ✠ reges eo4 in man⁹ tuas: ⁊ disperdes nomina eorū sub celo. Nullus poterit resistere tibi: donec conteras eos. Sculptilia eorū igne cōbures. Nō cōcupisces argētū ⁊ aurū de quibus facta sunt: neq; assumes eis tibi quicq̄: ne offendas pp ea: q2 abominatio est dn̄i dei tui: ✠ nec inferes quippiā ex idolo in domū tuā: ne fias anathema sicut ⁊ est illō

Marginalia: Als ✠ te seruāti b⁹ mādata dei nr̄i ta bōa donant. C Exo.23.d — Als ✠ deuorabit. — Als ✠ scabrones. — Exo.23.d Als sup est ✠ et Exo.14.b Lu.1.12.a. Lu.2.14.a. ⁊ infra. 16.d. — Als sup est ✠ q; — 2.ma.12.f — Als ✠ ne

est. Quasi spurcitiã detestaberis: & velut inquinamentũ ac sordes abominationi habebis quia anathema est.

¶ Ca. Sũ. ¶ Memorant afflictiones & beneficia que receperũt in deserto. Cap. viij.

A Omne mãdatũ quod ego precipio tibi hodie caue diligenter vt facias: vt possitis viuere & multiplicemini: ingressiq; possideatis terram pro qua iurauit dominus patribus vestris. Et recordaberis cũcti itineris per quod adduxit te dominus deus tuus quadraginta annis per desertum: vt affligeret te atq; tẽtaret & nota fierent que in tuo animo versabant: vtrũ custodires mãdata illius: an nõ. Afflixit te penuria: & dedit tibi cibum mãna quod ignorabas tu & patres tui: vt ostenderet tibi: q non in solo pane viuit homo: sed in omni verbo quod egreditur de ore domini. Uestimentum tuum quo operiebaris nequaq; vetustate defecit: & pes tuus non est subtritus. En quadragesimus annus est: vt recogites in corde tuo: q: sicut erudit filiũ suũ homo: sic dñs deus tuus erudiuit te: vt custodias mãdata dñi dei tui: & ambules i vijs ei⁹: & timeas eũ. Dñs enim deus tu⁹ introducet te in terrã bonã: terrã riuorũ: aquarũq;: & fontiũ: in cuius campis & mõtib⁹ erũpunt fluuiorũ abyssi: terrã frumẽti hordei ac vinearũ: in q̃ ficus & malogranata & olíueta nascunt: terrã olei ac mellis: vbi absq; vlla penuria comedes panẽ tuũ: & rerũ oĩum abũdãtia pfrueris cuius lapides ferrũ sũt: & de mõtib⁹ ei⁹ eris metalla fodiunt: vt cũ comederis & satiatus fueris: bñdicas dño deo tuo: pro terra optima quã dedit tibi. Obserua & caue ne qñ obliuiscaris domini dei tui: & negligas mãdata ei⁹ atq; iudicia & cerimonias q̃s ego pcipio tibi hodie: ne postq̃ comederis & satiatus fueris: domos pulcras edificaueris & hitaueris in eis: habuerisq; armẽta boũ & ouiũ greges: argẽti & auri cũctarũq; rerũ copiã: eleuet cor tuũ & nõ reminiscaris dñi dei tui q eduxit te de terra egypti: de domo seruitutis: & ductor tu⁹ fuit in solitudine magna atq; terribili: i q̃ erat serpẽs flatu adurẽs & scorpio ac dispas: & nulle oĩno aq̃: q eduxit riuos de petra durissima: & cibauit te mãna i solitudine qđ nescierũt patres tui. Et postq̃ afflixit ac probauit ad extremũ misertus est tui: ne diceres i corde tuo: fortitudo mea & robur manus mee hec mihi omnia pstiterũt: sed recorderis domini dei tui q ipse vires tibi prebuerit: vt impleret pactum tuum super quo iurauit patribus tuis sicut presens indicat dies. Sin autẽ oblit⁹ dñi dei tui secutus fueris deos alienos coluerisq; illos & adoraueris: ecce nunc predico tibi q omnino dispereas. Sicut gentes quas deleuit dñs in introitu tuo: ita & vos pibitis si inobediẽtes fueritis voci dñi dei vři.

¶ Ca. Sũ. ¶ Reprimit victorie supbia: & memorat culpa preterita: de vitulo adorato: & murmure: & sepulcris concupiscẽtie: sup: a Numeri. xj. Cap. ix.

A Audi israel. Tu transgredieris hodie iordanẽ vt possideas nationes maximas & fortiores te ciuitates ingentes: & ad celum vsq; muratas: populum magnũ atq; sublimem filios enachim quos ipse vidisti & audisti: quibus nullus potest ex aduerso resistere. Scies ergo hodie: q dominus deus tu⁹ ipse trãsibit añ te ignis deuorãs atq; cõsumẽs: q conterat eos & deleat atq; dispdat ante faciẽ tuam velociter: sicut locut⁹ est tibi. Ne dicas i corde tuo: cũ deleuerit eos dominus deus tu⁹ in conspectu tuo: ppter iustitiã meam introduxit me dñs: vt terrã hãc possiderem: cũ ppter impietates suas iste delete sũt nationes. Neq; enim ppter iustitias tuas & eqtatẽ cordis tui: igredieris: vt possideas terras eaz: sed q: ille egerũt impie: introeũte te delete sũt: & vt cõpleret verbũ suum dominus: q sub iuramẽto pollicitus est pĩib⁹ tuis habraã isaac & iacob. Scito ergo q nõ ppter iustitias tuas dñs deus tuus dederit tibi terrã hãc optimã in possessionẽ: cum durissime ceruicis sis pplš. Memento & ne obliuiscaris quõ adiracũdiã puocaueris dñm deũ tuũ in solitudine: & ex eo die q̃ egressus es ex egypto vsq; ad locũ istũ sẽp aduersũ dñm cõtẽdisti. Nã & i oreb prouocasti eũ: & irat⁹ delere te voluit: qñ ascendi in mõtẽ vt acciperẽ duas tabulas lapideas pacti qđ pepigit vobiscũ deus: & pseueraui in monte. xl. diebus ac noctibus: panem non comedẽs & aquã non bibens. Deditq; mihi dominus duas tabulas lapideas scriptas digito dei & continentes omnia verba que vobis locutus est i mõte de medio ignis: quãdo contio populi

Marginalia: Ms + quem. — Mat. 4. a; Luc. 4. a. — Ms + dei — B — Uestimẽta i deserto nõ sũt ɔsũpta. — Laudes terre pmissiois — C — D — A — Ms + I. pietates. — B — Judeorũ peruersitas.

congregata ē. Cūq; trāsissent q̄draginta dies ⁊ totidē noctes: dedit mihi dn̄s duas tabulas lapideas tabulas federis: dixitq; mihi surge ⁊ descēde hinc cito: // q2 ppl's tuus quē eduxisti de egypto deseruerūt velociter viā quā demōstrasti eis: fecerūt q3 sibi conflatile. Rursūq; ait dn̄s ad me. Cerno q ppl's iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt cōterā eū: ⁊ deleā nomē ei⁹ ✠ de sub celo: ⁊ cōstituā te sup gētē q hac maior ⁊ fortior sit. Cūq; de mōte ardēte descēderē: ⁊ duas tabulas federis vtraq; tenerē manu: vidissemq; peccasse vos dn̄o deo vr̄o: ⁊ fecisse vobis vitulū cōflatilē ac deseruisse viā ei⁹ quā vobis ostēderat: proieci tabulas de māib⁹ meis: // cōfregiq; eas i cōspectu vr̄o. Et pcidi ante dominū sic pri⁹ q̄draginta diebus ⁊ noctibus panē non comedēs ⁊ aquā nō bibēs pp oīa pctā vr̄a q̄ gessistis ꝯ dominū: ⁊ eū ad iracūdiā puocastis. Timui eni3 indignationē ⁊ irā illius: q̄ aduersu3 vos ꝯcitatus: delere vos voluit. Et exaudiuit me dn̄s etiā hac vice. Aduersu3 aarō q3 vehemēter irat⁹ voluit eū cōterere: ⁊ p illo sir̄r depcat⁹ su3. Pctm̄ aūt vestrū qd̄ feceratis id est vitulū arripiēs: igne cōbussi: ⁊ in frusta cōminuēs oīno q3 in puluerē redigēs: pieci in torrentē q de mōte descēdit. In incēdio quoq3 ⁊ in tētatione ⁊ in sepulcris ꝯcupiscētie puocastis dn̄3: ⁊ qn̄ misit vos de cades barne dicēs. Ascēdite ⁊ possidete t'rā quā dedi vobis: ⁊ ꝯtēpsistis īperiū dn̄i dei vr̄i: ⁊ nō credidistis ei: neq3 vocē ei⁹ audire voluistis: s3 sp fuistis rebelles a die q̄ nosse vos cepi. Et iacui corā dn̄o q̄draginta diebus ac noctib⁹ qbus eū suppliciter depcabar: ne deleret vos vt fuerat cōminatus ⁊ orās dixi. Dn̄e deus ne disꝑdas pp̄lm tuū ⁊ hereditatē tuā quā redemisti i magnitudine tua: quos eduxisti i manu forti. Recordare suorū tuoꝝ habraā isaac ⁊ iacob. Ne aspicias duritiā pp̄li huius ⁊ impietatē atq3 peccatū: ne forte dicāt habitatores terre de q̄ eduxisti nos: non poterat dominus introducere eos in terrā quā3 pollicitus est eis: ⁊ oderat illos: idcirco eduxit vt interficeret eos i solitudine q sunt ppl's tu⁹ ⁊ hereditas tua: qs eduxisti i fortitudine tua magna ⁊ in brachio tuo extēto.

¶ Ca. X. ¶ De secūdis tabulis: de morte aaron: de separatione ⁊ ministerio tribus leui: de timendo amandoq3 dominum: q circuncidant preputia cordiū: peregrinos amēt: p nomē dei iurēt. Cap. X.

In tēpore illo dixit dominus ad me. // Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fuerūt: ⁊ ascende ad me i montem: faciesq3 arcam ligneā: ⁊ scribā in tabulis verba q̄ fuerunt in his q̄s ante cōfregisti: ponesq3 eas in arca. Feci igit' arcā de lignis sethi3. Cūq3 dolasse3 duas tabulas lapideas ✠ instar prioꝝ: ascēdi i montē habēs eas in manib⁹. Scripsitq3 in tabulis iuxta id qd̄ prius scripserat verba decē: q̄ locutus est dominus ad vos i mōte de medio ignis: qn̄ ppl's ꝯgregatus est: ⁊ dedit eas mihi. Reuersusq3 de monte descēdi: ⁊ posui tabl'as in arcā quā fecerā: q̄ hucusq3 ibi sūt: sicē mihi pcepit dn̄s. // Filij aūt isrl' mouerūt castra ex beroth filioꝝ iachan in mosera: vbi aarō mortu⁹ ⁊ sepultus est: p quo sacerdotio functus est eleazar fili⁹ eius. Inde venerūt in gadgad. De quo loco pfecti castrametati sūt in iethabatha: in terra aqrū atq3 torrentiū. Eo tpe ✠ separaui tribū leui: vt portaret arcā federis dn̄i: ⁊ staret corā eo in ministerio ac benediceret in noīe illius vsq3 in p̄sentē diē. Quobrē nō habuit leui partē neq3 possessionē cū fratrib⁹ suis q2 ipse dn̄s possessio eius est: sicut pmisit ei dn̄s deus tuus. Ego aūt steti in mōte sicē prius q̄draginta diebus ac noctib⁹: exaudiuitq3 me dn̄s ēt hac vice: ⁊ te pdere noluit. Dixitq3 mihi. Uade ⁊ pcede pp̄lm vt igrediat' ⁊ possideat terrā quā iuraui pr̄ibus eoꝝ vt tradere3 eis. Et nūc isrl' qd dominus deus tuus petit a te: nisi vt timeas dominū deū tuū: ⁊ ambules in vijs eius ⁊ diligas eū: ac seruias domino deo tuo: in toto corde tuo: ⁊ in tota aīa tua: custodias q3 mādata domini ⁊ cerimonias eius q̄s ego hodie pcipio tibi vt bene sit tibi. En domini dei tui celū est: ⁊ celum celi: terra ⁊ oīa q̄ in ea sunt: ⁊ tamen patrib⁹ tuis cōglutinatus est dn̄s: ⁊ amauit eos: elegitq3 semen eoru3 post eos: id est vos de cunctis gentibus: sicut hodie cōprobatur. // Circūcidite igit' preputiu3 cordis vestri: ⁊ ceruicem vestram ne induretis ampli⁹: q2 dominus deus vester ipse est deus deoꝝ ⁊ domin⁹ dominātiū: deus magn⁹ ⁊ potens ⁊ terribilis q p'sonā non accipit nec munera

Marginalia: Exo.32.b · C · Als sup. est ✠ de · D · A · Exo.34.a · Als repetiit ✠ tabulas. · B · Nu.20.d · Als ✠ separauit. · C · sup.6.b. Uolūtas dei i nobis. · D

Amãdi sunt peregrini. ...na. Facit iudiciũ pupillo ⁊ vidue: amat peregrinũ ⁊ dat ei victũ atq; vestitũ. Et vos ergo amate peregrinos: q2 ⁊ ipsi fuistis aduene in terra egypti. Dñm deũ tuũ timebis: ⁊ ei soli seruies. Ipsi adherebis: iurabisq; in noie illi⁹. Ipse est laus tua ⁊ deus tuus qui fecit tibi hec magnalia ⁊ terribilia que viderunt oculi tui. In septuaginta animabus descenderunt patres tui in egyptum: ⁊ ecce nunc multiplicauit te dominus deus tuus sicut astra celi.

Sup. 6. c. Gen. 6. c.

¶ Ca. Sũ. ¶ De signis factis ꝯ pharaonẽ ⁊ egyptũ. De dathan ⁊ abyron: q terra ꝓmissa nõ est sicͭ egyptus: de scribẽda lege in cordib⁹: ⁊ ꝓ signo in manib⁹: ⁊ inter oculos collocet: de bñdictione si custodient mãdata: maledictione si negligẽt. Cap. xj.

A Ama itaq; dñm deũ tuũ ⁊ obserua ꝓcepta ei⁹ ⁊ cerimonias iudicia atq; mandata omni tẽpore. Cognoscite hodie que ignorant filij vestri: q nõ viderũt disciplinã dñi dei vestri magnalia eius ⁊ robustã manũ extentũq; brachium: signa ⁊ opera q̃ fecit in medio egypti pharaoni regi ⁊ vniuerse t̃re ei⁹: oĩq; exercitui egyptiorũ: ⁊ eqs ac currib⁹ quõ operuerint eos aq maris rubri: cũ vos ꝑseqrenͭ: ⁊ deleuerit eos dñs vsq; in ꝑsentẽ diẽ: vobisq; que fecerit i solitudine donec veniretis ad hũc locũ ⁊ dathan atq; abyron filijs eliab q fuit fili⁹ rubẽ. Quos apto ore suo terra absorbuit cũ domibus ⁊ tabernaculis ⁊ vniuersa substãtia eorũ: quã habebãt i medio isrl. B Oculi vestri viderũt oĩa opa dñi magna q̃ fecit vt custodiatis vniuersa mãdata illi⁹ q̃ ego hodie ꝑcipio vobis: ⁊ possitis introire ⁊ possidere terrã ad quã ingredimini: multoq; in ea viuatis tpe quã sub iuramẽto pollicit⁹ est dñs patrib⁹ vestris: ⁊ semini eorũ lacte ⁊ melle manãtẽ. Terra eniz ad quã ingredieris possidẽdã nõ est sicut terra egypti de q̃ existi: vbi iacto semine in hortorũ morẽ aque ducunͭ irrigue: sed mõtosa est ⁊ cãpestris: de celo expectans pluuias: quã dñs de⁹ tuus semp inuisit: ⁊ oculi illi⁹ in ea sunt a ꝑncipio anni vsq; ad finẽ eius. Si ergo obedieritis mãdatis meis q̃ ego hodie ꝑcipio vobis: vt diligatis dñz deũ vrm: ⁊ seruiatis ei in toto corde vro: ⁊ in tota aĩa vestra: dabit pluuias terre vre + tẽporaneã ⁊ serotinã vt colligatis frumẽtũ ⁊ vinũ ⁊ oleũ fenũq; ex agris ad pascẽda iumẽta: ⁊ vt ipsi comedatis ac saturemini. Cauete ne forte decipiatur cor vestrũ: ⁊ recedatis a dño: seruiatisq; dijs alienis ⁊ adoretis eos: iratusq; domin⁹ claudat celũ ⁊ pluuie nõ descẽdant: nec terra det germẽ suũ: pereatisq; velociter de terra optima quã dñs datur⁹ est vobis. Ponite hec verba mea in cordib⁹ ⁊ in animis vris: ⁊ suspẽdite ea ꝓ signo in manib⁹ ⁊ inter oculos vros collocate. C Docete filios vros vt illa meditenͭ. Cũ sederis in domo tua ⁊ ambulaueris in via ⁊ accubueris atq; surrexeris: scribes ea sup postes ⁊ ianuas domi⁹ tue: vt mltiplicenͭ dies tui ⁊ filiorũ tuorũ i t̃ra quã iurauit dñs patrib⁹ tuis vt daret eis q̃diu celũ iminet t̃re. Si eni custodieritis mãdata q̃ ego ꝑcipio vobis: ⁊ feceritis ea: vt diligatis dñz deũ vrm: ⁊ ambuletis i oĩb⁹ vijs ei⁹ adherẽtes ei: disperdet dñs oẽs gẽtes istas ante faciẽ vrãz: ⁊ possidebitis eas q̃ maiores sũt ⁊ fortiores vobis. Oĩs loc⁹ quẽ calcauerit pes vr: vr erit. A deserto ⁊ libano ⁊ flumine magno eufrate vsq; ad mare occidentale erũt termini vri. Nullus stabit ꝯ vos. Terrorẽ vrz ⁊ formidinẽ dabit dñs de⁹ vr sup oẽz t̃raz quã calcaturi estis: sicͭ locut⁹ ẽ vobis. En ꝓpono i ꝯspectũ vro hodie bñdictionẽ ⁊ maledictiõez. Bñdictionẽ: si obedieritis mãdatis dñi dei vri q̃ ego hodie ꝑcipio vobis: maledictionẽ si nõ obedieritis mãdatis dñi dei vri: sz recesseritis de via quã ego nunc ostẽdo vobis: ⁊ ãbulaueritis post deos alienos q̃s ignoratis. Cũ vo introduxerit te dñs de⁹ tu⁹ i terrã ad quã pgis habitãdã: pones bñdictionẽ sup mõtẽ garizĩ: maledictionẽ sup mõtẽ hebal: q sũt trans iordanẽ post viã q̃ vergit ad solis occubitũ in terra cananei q habitat in cãpestribus ꝯ galgalã q̃ est iuxͣ vallẽ tendẽtẽ ⁊ intrantẽ ꝓcul. Uos eni trãsibitis iordanẽ: vt possideatis terrã quã dñs deus vr datur⁹ est vobis: vt habeatis ⁊ possideatis illã. Uidete ergo vt ĩpleatis cerimonias atq; iudicia que ego hodie ponaz in conspectu vestro.

Sup. 6. b. — Sup eodẽ. — Jos. 1. a. Di. i. c. oẽs post doctores D

¶ Ca. Sũ. ¶ De destruenda idolatria: de decimis ⁊ primitijs: de manducando in loco quem dominus elegerit: de sanguine non comedendo. Cap. xij.

A Hec sunt precepta atq; iudicia q̃ facere debetis in terra quã dñs deus patrũ tuorũ daturus est tibi: vt possideas eam

Nu. 16. b — *Infra eodẽ. sup. 10. c.* — *Als + tẽporinaz.*

Mādel destrui loca idolatrie. Supra. 7. a. Aras + eorum. Exo. 34. b

cunctis diebus quibus sup humum gradieris. Subuertite omnia loca in quib⁹ coluerūt gētes quas possessuri estis deos suos: sup montes excelsos et colles et subter omne lignum frondosum. // Dissipate aras + earum et confringite statuas: lucos igne comburite: et idola comminuite: disperdite nōia eorū de locis illis. Non facietis ita dño deo vestro: sed ad locū quē elegerit dñs deus vr̄ de cunctis tribub⁹ vestris: vt ponat nomē suū ibi et habitet in eo: venietis: et offeretis in loco illo holocausta et victimas vr̄as decimas et p̄mitias manuum vr̄arum et vota atq̄ donaria primogenita boū et ouiū: et comedetis ibi ī cōspectu dñi dei vestri: ac letabimini in cūctis ad q̄ miseritis manū vos et dom⁹ vestre: in qb⁹ bñdixerit vobis dñs de⁹ vr̄. Non facietis ibi q̄ nos hic facim⁹ hodie singuli qđ sibi rectū videt. Neq̄ eniʒ vsq̄ in p̄ns tēpus venistis ad requiē et possessionē: quā dñs de⁹ vr̄

B daturus est vobis. Trāsibitis iordanē et habitabitis ī terra quā dñs de⁹ vr̄ datur⁹ est vobis vt requiescatis a cūctis hostib⁹ p circuitū et absq̄ vllo timore habitetis in loco quē elegerit dñs de⁹ vr̄: vt sit nomē eius in eo. Illuc oīa q̄ p̄cipio offeretis holocausta et hostias ac decimas et p̄mitias manuū vestrarum: et qcquid p̄cipuum ē in muneribus que vouistis dño. Ibi epulabimini coram

Infra. c. 14. dño deo vr̄o: vos et filij et filie vestre: famuli et famule: atq̄ // leuites q ī vestris vrbib⁹ cōmorāt. Neq̄. n. hʒ aliā ptē et possessionē int vos. // Caue ne offeras holocausta tua in oī loco quē videris: sʒ in eo quē elegerit dñs ī vna tribuū tuarum offeres hostias: et facies q̄cūq̄ p̄cipio tibi. Si aūt comedere volueris: et te eius carniū delectauerit: occide et comede iuxt bñdictionē dñi dei tui quā dedit tibi ī vrbib⁹ tuis: siue imūdū fuerit: hoc ē maculatū et debile: siue mūdū: hoc ē īegrū et sine macula qđ offerri licet: sicut capreā et ceruū comedes: absq̄ esu dūtaxat sanguinis: quē sup terrā q̄si aquā effundes. Nō poteris comedere ī oppidis

C tuis decimā frumēti et vini et olei tui: p̄mogenita armētorum et pecorum: et oīa q̄ voueris et spōte offerre volueris: et p̄mitias manuū tuarum: sʒ corā domino deo tuo comedes ea in loco quē elegerit dominus deus tuus: tu et fili⁹ tu⁹ et filia et seruus et famula atq̄ leuites q manēt in vrbib⁹ tuis: et letaberis et reficieris corā dño deo tuo in cunctis ad que extenderis manū tuā. Caue ne derelinquas leuitē in omni tempore quo versaris in terra. // Quando dilatauerit dominus deus tuus terminos tuos sicut locut⁹ est tibi: et volueris vesci carnibus quas desiderat anima tua: loc⁹ aūt quē elegerit dñs deus tuus: vt sit nomē eius ibi: si procul fuerit: occides de armētis et pecorib⁹ que habueris sicut p̄cepit tibi et comedes in oppidis tuis vt tibi placet. // Sicut comeditur caprea et ceru⁹ ita vesceris eis: et mūdus et imūdus in cōmune vescent: hoc solū caue ne sanguinem comedas. Sanguis enim eorum pro anima est: et idcirco nō debes animā comedere cū carnibus: sʒ sup terrā fundes quasi aquā vt bene sit tibi et filijs tuis post te: cū feceris qđ placet in cōspectu dñi. Que autem sanctificaueris et voueris dño: tolles et venies ad locū quē elegerit dominus: et offeres oblationes tuas carnē et sanguinē sup altare dñi dei tui. Sanguinem hostiarum fundes in altari carnib⁹ autē ipse vesceris. Obserua et audi oīa q̄ ego p̄cipio tibi vt bñ sit tibi et filijs tuis post te in sempiternū: cū feceris qđ bonum est et placitum in cōspectu dñi dei tui. // Quādo disperdiderit dominus deus tuus ante faciē tuā gētes: ad q̄s ingredieris possidēdas: et possederis eas atq̄ habitaueris ī terra earū: caue ne imiteris eas postq̄ᵐ te fuerint introeūte subuerse: et requiras cerimonias earū: dicēs. Sicut coluerūt gētes iste deos suos: ita et ego colā. Nō facies sic dño deo tuo. Oēs eniʒ abominationes quas auersat dñs fecerūt dijs suis offerētes filios et filias: et comburētes igni. Qđ p̄cipio tibi hoc tm̄ facito dño: nec addas q̄cq̄ nec minuas.

Infra. 19. c.

Infra. 15. d.

D

Infra. 19. a.

¶ Ca. Sū ¶ De falso propheta: de persuadente idolatriam: de anathemate: vrbis perfidie. Cap. xiij.

A Nō sunt audiēdi falsi pphē

SI surrexerit in medio tui pp̄hetes: aut q somniū vidisse se dicat: et predixerit signum atq̄ portentum: et euenerit qđ locutus est: et dixerit tibi eamus et sequamur deos alienos quos ignoras: et seruiam⁹ eis: nō audies vba p̄phe illi⁹ aut somniatoris: q2 tētat vos dñs de⁹ vr̄: vt palā fiat vtrū diligatis eū an nō ī toto corde et in tota aīa vr̄a. Dñm deū vr̄m sequimini et ipʒ timete: et mādata illi⁹ custodite et au-

dite voce eius. Ipsi seruietis ⁊ ipsi adhere-
B biris. Propheta āt ille aut fictor somnio
rū interficiet: q: locutus est vt vos auerte
ret a dño deo vestro q eduxit vos de terra
egypti: ⁊ redemit vos de domo seruitutis
vt errare te faceret de via quā tibi precepit
dñs deus tuus: ⁊ auferes malū de medio
tui. // Si tibi voluerit psuadere frater tu⁹
filius matris tue: aut filius tuus vel filia
siue vxor: q̄ est in sinu tuo: aut amic⁹ quē
diligis vt aiam tuā clam dicens: eamus
⁊ seruiam⁹ dijs alienis quos ignoras tu
⁊ pres tui cunctaꝝ in circuitu gētiū que
iuxta vel pcul sunt ab initio vsqz ad finē
terre: nō acqescas ei nec audias neqz par-
cat ei oculus tuus vt miserearis ⁊ occul-
C tes eū: sed statī interficies. Sit primū ma
nus tua sup eū: ⁊ post te oīs ppls mittat
manū. Lapidib⁹ obrutus necabit: q: vo-
luit te abstrahere a dño deo tuo q eduxit
te de terra egypti de domo seruitutis: vt ⁊
oīs israel audiēs timeat: ⁊ nequaq̄ vltra
faciat qppiā huius rei simile. // Si audie-
ris in vna vrbiū tuaꝝ q̄s dñs de⁹ tu⁹ da-
bit tibi ad habitādū dicētes aliq̄s: egressi
sunt filij Belial de medio tui: ⁊ auerterūt
habitatores vrbis tue atqz dixerūt: eam⁹
vt seruiamus dijs alienis q̄s ignoratis:
q̄re solicite: ⁊ diligēter rei veritate pspecta
si inueneris certū esse qd dr: ⁊ abominatio
nē hāc ope ppetratā: statī pcuties habita
tores vrbis illi⁹ in ore gladij: ⁊ delebis eā:
omniaqz que in illa sunt vsqz ad pecora.
D Quicqd etiā supellectilis fuerit: cōgrega-
bis in medio plateaꝝ eius: ⁊ cū ipsa ciui-
tate succēdes: ita vt vniuersa ꝯsumas dño
deo tuo: ⁊ sit tumulus sempitern⁹. Non
edificabit amplius ⁊ nō adherebit de illo
anathemate qcq̄ in manu tua: vt auertat
dñs ab ira furoris sui: ⁊ misereat tui: ⁊ mul
tiplicetqz te sic iurauit prib⁹ tuis qñ au-
dieris vocē dñi dei tui: custodiens oīa pce
pta eius q̄ ego precipio tibi hodie: vt facias
qd placitū est in cōspectu domini dei tui.

¶ Ca. xiiij. ¶ De nō imitādo ritū gētiuꝫ
sup mortuo: de animalibus mūdis ⁊ im
mūdis ad esuꝫ: hedū in lacte mrīs nō co
quēdū: de decimis vēdēdis. Cap. xiiij.

A Filij estote dñi dei vestri. Non vos
incidetis nec facietis caluitiū super
mortuo: qm̄ ppls scūs es dño deo tuo // ⁊
te elegit vt sis ei in ppłm peculiarem de
cunctis gentibus: que sunt sup terram.
Ne comedatis que immūda sunt. Hec est
aial qd comedere debetis bouē ⁊ ouē ⁊ ca-
prā ceruū ⁊ capreā: bubalū: tragelaphum
pygargū orygē camelopardū. Oē aial qd
in duas ptes findit vngulā ⁊ ruminat co
medetis. De his aūt q rumināt ⁊ vngu-
lā nō findunt hec comedere nō debetis: ca
melū leporē cyrogrillū: q: rumināt ⁊ nō
diuidūt vngulā: immūda erūt vobis. Sus
B quoqz qm̄ diuidit vngulā ⁊ nō rumiat:
immūda erit. Carnib⁹ eoꝝ nō vescemini: ⁊
cadauera nō tāgetis. Hec comedetis ex oī
bus q̄ morant in aqs. Que habēt penulas
⁊ squamas comedite: q absqz penulis ⁊
squamis sūt: ne cōedatis q: immūda sunt.
Oēs aues mūdas comedite: immūdas ne
comedatis: aqlā scilꝫ ⁊ gryphē ⁊ halyetū
ixon ⁊ vulturē ac miluum iuxta genus
suū: ⁊ oē coruini gñis: ⁊ strutionē ac no-
ctuā ⁊ larū atqz accipitrē iuxta gen⁹ suū:
herodiū ac cignū ⁊ ibin ac mergulū: por-
phirionē ⁊ nycticoracē: onocrotalū ⁊ ca-
radriū singla in gñe suo vpupā qz ⁊ vesp
tilionē ⁊ oē qd reptat ⁊ pēnulas hēt: im-
mundū erit ⁊ nō comedet. Oē qd mūdū
C est comedite. Quicqd aūt morticinū est:
ne vescamini ex eo. Peregrino qui intra
portas tuas est da vt comedat: aut vende
ei: q: tu ppls scūs dñi dei tui es. // Nō co-
ques hedū in lacte mrīs sue. Decimā pte
separabis de cūctis fructib⁹ tuis ✠ q nasci-
tur in terra p ānos singulos: ⁊ comedes
in ꝯspectu dñi dei tui in loco quē elege-
rit vt in eo nomē illi⁹ inuocet: decimam
frumēti tui ⁊ vini ⁊ olei ⁊ primogenita de
armētis ⁊ ouibus tuis: vt discas timere
dñm deū tuū in oī tpe. Cū aūt lōgior fue-
rit via ⁊ loc⁹ quē elegerit dñs deus tuus
tibiqz bñdixerit: nec poteris ad eū hec cū-
ctā portare vendes oīa ⁊ in pciuꝫ redigeo:
D portabisqz māu tua ⁊ pficisceris ad locū
quē elegerit dñs de⁹ tuus: ⁊ emes ex ea-
dē pecunia qcqd tibi placuerit siue ex ar-
mētis siue ex ouib⁹ vinū quoqz ⁊ sicerā ⁊
⁊ oē qd desiderat aia tua: ⁊ comedes corā
dño deo tuo: ⁊ epulaberis tu ⁊ dom⁹ tua
⁊ leuita q intra portas tuas est. // Caue ne
derelinquas eū: q: nō hꝫ aliā pte in pos-
sessione tua. Anno tertio separabis aliā
decimā ex oībus q̄ nascunt tibi eo tpe ⁊
repones intra ianuas tuas: venietqz leuī

Sup. 7. a. ⁊. 26. d. leui. 11. a.

Anima-lia vsui ꝯcessa.

Pisces ⁊ aues co-medēda

Exo. 23. ⁊. 24. d. Infra ✠ Decime deo dāde

tes q aliã nõ hʒ ptẽ nec possessionẽ tecũ: ⁊ peregrinus ac pupillus ⁊ vidua q intra portas tuas sunt: ⁊ comedẽt ⁊ saturabunt: vt benedicat tibi dñs deus tuus in cũctis opibus manuũ tuarũ q̃ feceris.

¶ Capituli. Sũmarium. ¶ De remissione anni septimi. de seruo hebreo vẽdito ⁊ ancilla: de sanctificatiõe ⁊ opere ⁊ esu ⁊ macula primogenitorũ. Cap. xv

A SEptimo anno facies remissionẽ: que hoc ordine celebrabit. Cui debet aliqd ab amico vel proximo ac fratre suo repetere non poterit: q2 ãnus remissionis est dñi. A peregrino ⁊ aduena exiges: ciues ⁊ ppinquũ repetẽdi nõ hẽbis potestatẽ. Et oĩno indigẽs ⁊ mẽdicus nõ erit inter vos: vt benedicat tibi dñs de⁹ tuus in terra quã traditurus est tibi in possessionẽ si tñ audieris vocẽ dñi dei tui: ⁊ custodieris vniuersa q̃ iussit: ⁊ que ego hodie pcipio tibi: benedicet tibi vt pollicitus est. (le.25. c.) Fenerabis gẽtibus multis: ⁊ ipse a nullo accipies mutuũ. Dominaberis nationibus plimis: ⁊ tui nemo dñabit. B Si vn⁹ de fratrib⁹ tuis q morant intra portas ciuitatis tue in terra quã dns deus tuus daturus est tibi ad paupertatẽ deuenerit: nõ obdurabis cor tuũ: nec ɔ̃hes manũ: sʒ aperies ei paupi: ⁊ dabis mutuũ quo eũ indigere pspexeris. Caue ne forte subrepat tibi impia cogitatio: ⁊ dicas i corde tuo. Appropinqt septim⁹ ãnus remissiõis: ⁊ auertas oclos tuos a paupe fratre tuo: nolẽs ei qd postulat mutuũ cõmodare: ne clamet ɔ̃ te ad dñm ⁊ fiat tibi in pctm: sed dabis ei. Nec ages quippiã callide in eius necessitatib⁹ subleuãdis: vt benedicat tibi domin⁹ deus tuus in omni opere ⁊ in cunctis ad que manum miseris.

Non deerunt pauperes in terra habitatiõis tue: idcirco ego precipio tibi vt aperias manum fratri tuo egeno ⁊ pauperi: qui tecum versatur in terra. C Cum tibi venditus fuerit frater tuus hebreus aut hebrea ⁊ sex annis seruierit tibi: in septimo anno dimittes eum liberum: ⁊ quem libertate donaueris nequaq̃ vacuum abire patieris: sed dabis viaticum de gregibus ⁊ de area ⁊ torculari tuo: quibus dominus deus tuus benedixerit tibi. Memento q ⁊ ipse seruieris in terra egypti ⁊ liberauerit te domin⁹ deus tuus: ⁊ idcirco ego nunc precipio tibi. Sin autem dixerit: nolo egredi eo q diligat te ⁊ domũ tuam: ⁊ bene sibi apud te esse sentiat: assumes subulã ⁊ perforabis aurẽ eius in ianua domus tue: ⁊ seruiet tibi vsq3 in eternũ: ancille quoq3 similr facies. Non auertas ab eis oclos tuos qñ dimiseris eos liberos: qui iuxta mercedẽ mercenarij p sex annos seruiuit tibi: vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in cũctis opib⁹ q̃s agis. D De pmogenitis q̃ nascunt in armẽtis ⁊ ouib⁹ tuis: qcquid ẽ sex⁹ masculini scificabis dño deo tuo. Nõ opaberis i pmogenito bouis: ⁊ nõ tondebis pmogẽita ouiũ. In ɔspectũ dñi di tui comedes ea p ãnos singlos: i loco quẽ elegerit dñs: tu ⁊ domus tua. Sin autẽ hũerit maculã: ⁊ vel claudũ fuerit vel cecũ aut in aliq̃ parte deforme vel debile: non imolabit dño deo tuo: sʒ intra portas vrbis tue comedes illõ: tã mũdus q̃ȝ imũdus similr vescent eis q̃si caprea ⁊ ceruo. Hoc solum obseruabitis vt sanguinem eorũ non comedas: sʒ effundes in terraȝ quasi aquã.

(exo.21. a. dicit.34. ca.) (sup.12.c.)

¶ Ca. Sũ. ¶ De immolatione phase: ⁊ non in quolibet loco de alijs duabus solẽnitatibus hebreorũ ⁊ tabernaculorũ: de iudicibus ɔstituẽdis in portis: ⁊ q non accipiant personam ⁊ munera: de luco ⁊ statua non faciendis. Cap. xvj.

E OBserua mensem nouarum frugum ⁊ verni pmũ tẽporis vt facias phase domino deo tuo: qm in isto mense eduxit te dominus deus tuus de egypto nocte. Immolabisq3 phase domino dõ tuo de ouibus ⁊ de bobus in loco quem elegerit dominus deus tuus: vt habitet nomen eius ibi. Non comedes in eo panem fermentatum. Septem diebus comedes absq3 fermẽto afflictionis panẽ: qm i pa-

(De pascha siue phase.)

nocte egressus es de egypto: vt memineris
diei egressiõis tue de egypto oib⁹ diebus
vite tue. Nõ apparebit fermētatū in oib⁹
terminis tuis septē dieb⁹: ꝛ nõ remane-
bit de carnibus ei⁹: qđ immolatū est vespe-
re: in die pmo vsq3 mane. Nõ poteris im
molare phase in q̃libet vrbiū tuaꝝ q̃s do
minus deus tu⁹ daturus est tibi: sed in
loco quē elegerit dñs de⁹ tuus vt habitet
nomē ei⁹ ibi. Immolabisq3 phase vespe
ad solis occasū: qñ egressus es de egypto
ꝛ coq̃s ꝛ comedes i loco quē elegerit dñs
deus tu⁹: maneq3 ɔsurgēs vades in taber
nacula tua. Sex dieb⁹ comedes azyma: ꝛ
in die septima: q2 collecta est dñi dei tui:
nõ facies opus. Septē hebdomadas nūe-
rabis tibi ab ea die q̃ falcē in segetē mise-
ris: ꝛ celebrabis diē festū hebdomadaꝝ
dño deo tuo oblationē spontaneā man⁹
tue. quā offeres iuxta bñdictionē dñi dei
tui: ꝛ epulaberis corā dño deo tuo: tu ꝛ fi-
lius tuus ꝛ filia tua: ꝛ seruus tuus ꝛ an-
cilla tua: ꝛ leuites q est intra portas tuas:
ꝛ aduena ac pupillus: ꝛ vidua q morant
vobiscum in loco quē elegerit dñs deus
tuus: vt habitet nomē eius ibi: ꝛ recorda
beris qm̃ seruus fueris in egypto: custo-
diesq3 ac facies que tibi pcepta sunt. So-
lēnitatē quoq3 tabernaculoꝝ celebrabis p
septē dies qñ collegeris de area ꝛ torcula
ri fruges tuas: ꝛ epulaberis in festiuitate
tua tu ꝛ filius tuus ꝛ filia ꝛ seruus tuus ꝛ
ancilla: leuites q3 ꝛ aduena ꝛ pupillus ꝛ
vidua: qui intra portas tuas sunt. Septē
dieb⁹ dño deo tuo festa celebrabis in loco
quē elegerit dñs: bñdicetq3 tibi dñs deus
tuus in cūctis frugibus tuis: ꝛ in omni
ope manuū tuaꝝ: erisq3 in leticia. Trib⁹
vicibus p annū apparebit omne masculi
nū tuū in cõspectu dñi dei tui i loco quē
elegerit in solēnitate azymoꝝ: ꝛ in so-
lēnitate hebdomadaꝝ: ꝛ in solēnitate ta-
bernaculoꝝ. Nõ apparebit añ dñz vacu⁹
sed offeret vnusq̃sq3 p3 q habuerit iuxta
bñdictionē dñi sui quā dederit ei. Iudi-
ces ꝛ magr̃os ɔstitues in oib⁹ portis tuis
q̃s dñs deus tuus dederit tibi p singulas
tribus tuas: ꝛ iudicent ppl̃m iusto iudi-
cio nec in ꝑ alterā partē declinent. Non
accipies psonā nec munera: qꝛ munera
excecāt oculos sapiētū: ꝛ mutant verba iu
stoꝝ. Iuste qđ iustū est ꝑsequeris vt viuas ꝛ

De pēthecoste siue festo hebdomadaꝝ

C Solēnitas tabernaculoꝝ

Trib⁹ vicib⁹ i anno apparebit oi masculinū corā dño.

D Exo.23.b et.34.c. Eccl.35.a Als ꝑ alterutras Exo.23.a eccl.20.d

possideas terrā quam dñs deus tuus de-
derit tibi. Nõ plantabis lucū ꝛ oēm arbo
rē iuxta altare dñi dei tui: nec facies tibi
atq3 ɔstitues statuā q̃ odit dñs de⁹ tuus.

¶ Ca. XVII. ¶ De hostia habente maculā: de
pena idolatrie: de difficultate iudicij: de pe
na inobedientie: ꝛ de electione regis: de re
ligione ipsius. Cap. xvij.

Non immolabis dño deo tuo bouē
ꝛ ouem in quo est macula aut q̃p-
piā vitij: qꝛ abominatio est dño deo tuo.
Cūq3 reperti fuerint apud te intra vnam
portaꝝ tuaꝝ q̃s dñs deus tuus dabit tibi
vir aut mulier q faciant malū in cōspe-
ctu dñi dei tui: ꝛ transgrediant pactum
illius vt vadant ꝛ seruiant dijs alienis ꝛ
adorent eos solē ꝛ lunā ꝛ oēs militiā celi
q̃ nõ precepi: ꝛ hoc tibi fuerit nūciatū: au-
diensq3 inq̃sieris diligēter ꝛ verū esse repe-
reris: ꝛ abominatio facta est in isrl̃: educes
virū ac mulierē q rem sceleratissimā ppe-
trarunt ad portas ciuitatis tue: ꝛ lapidi-
bus obruent. In ore duoꝝ aut triū te-
stiū pibit q īterficiet. Nemo occidat: vno
cōtra se dicēte testimoniū. Manus testiū
prima interficiet eū: ꝛ manus reliq ppl̃i
extrema mittet: vt auferas malū de me-
dio tui. Si difficile ꝛ ambiguū apud te
iudiciū esse ꝑspexeris inter sanguinē ꝛ
sanguinē: cā3 ꝛ cā3: leprā ꝛ nõ leprā ꝛ iu-
diciū intra portas tuas videris verba va-
riari: surge ꝛ ascēde ad locū quē elegerit
dñs de⁹ tuus: veniesq3 ad sacerdotes leui
tici gñis: ꝛ ad iudicē q fuerit illo tpe: q̃-
rensq3 ab eis: q indicabūt tibi iudicij ve-
ritatē: ꝛ facies qđcūq3 dixerint q presunt
loco quē elegerit dñs ꝛ docuerint te iuxta
legē eius: sequerisq3 sniaz eoꝝ nec declina
bis ad dexterā neq3 ad sinistrā. Qui autē

A ydola lapida

B infra b. Joi. 2.co. a. Heb.10 1.mat.

C

11.q.3.c. Ubi. 11.q.1. in summa. 5.q.1.c.2 Illo + et 2. Pa. 26.a

superbierit nolēs obedire sacerdotis imperio q eo tp̄e ministrat dño deo tuo: ex decreto iudicis morietur hō ille: ⁊ auferes malū de isrl̄: cūctusq̄ pp̄ls audiēs timebit + vt nullus deinceps intumescat superbia. // Cū ingressus fueris terrā quam dñs deus tuus dabit tibi: ⁊ possederis eā: habitaverisq̄ i illa ⁊ dixeris cōstituā sup me regē sicut habēt oēs p circuitū natiōes: eū constitues quē dñs deus tuus elegerit de numero fratrū tuoꝝ. Nō poteris alte⁹ gētis hoīez regē facere q nō sit frater tu⁹.

D Cūq̄ fuerit cōstitutus: nō multiplicabit sibi equos: nec reducet pp̄lm in egyptum eqtatus numero sublevatus: p̄sertim cum dñs p̄ceperit vobis vt nequaq̄ amplius p eandē viā revertamini. Nō hēbit vxores plurimas q̄ alliciāt aium ei⁹: neq̄ argēti ⁊ auri imēsa pōdera. Postq̄ aūt sederit in solio regni sui describet sibi Deuteronomiū legis h⁹ i volumie: accipiēs exēplar a sacdotib⁹ leuitice trib⁹: ⁊ hēbit secū legetq̄ illō oib⁹ dieb⁹ vite sue: vt discat timere dñz deū suū: ⁊ custodire vba ⁊ ceremōias ei⁹ q in lege p̄cepta sūt. Nec elevet cor ei⁹ in supbiā sup frēs suos: neq̄ declinet in ptē dexterā vel sinistrā: vt lōgo tēpore regnet ipse ⁊ + filij eius sup israel.

+ filij⁹

¶ Ca. Sū. ¶ De nulla parte leui. dedita: ⁊ participi⁹ falsi pphte: de sacrificijs q leuita vbiq̄ ministret libere ⁊ ptes accipiat ciboꝝ: de lustratione filioꝝ ⁊ augurie: de p̄pheta suscitādo: de ludibrio. Cap. xviij.

Non habebunt sacerdotes ⁊ leuite // ⁊ oēs qui de eadē tribu sunt: partem ⁊ hereditatē cū reliquo pp̄lo israel: q2 sacrificia dñi ⁊ oblationes eius comedent ⁊ nihil aliud accipiēt de possessione fratrū suoꝝ. Dñs enim ipse est hereditas eoꝝ: sicut locutus est illis. Hoc erit iudicium sacerdotū a pplo ⁊ ab his q offerunt victimas siue bouē siue ouē imolaverit: dabūt sacerdoti armū ac vētriculū: p̄mitias frumēti vini ⁊ olei: ⁊ lanaꝝ ptē ex ouium tōsione. Ipm enī elegit dñs de⁹ tu⁹ de cūctis trib⁹ tuis vt stet ⁊ ministret nomini dñi dei tui ipse ⁊ filij ei⁹ in sempiternū.

B Si exierit leuites ex vna vrbiū tuaꝝ ex oī isrl̄ in q̄ habitat: ⁊ voluerit venire desiderās locū quē elegerit dñs ministrabit in noīe dñi dei sui sic oēs frēs eius leuite q stabūt eo tp̄e corā dño. Partē ciboꝝ eādē accipiet quā ⁊ ceteri: excepto eo qđ in vrbe sua ex p̄na ei successione debet. Cū ingressus fueris terrā quā dñs deus tuus dabit tibi: caue ne imitari velis abominationes illaꝝ gētiū: nec inueniat in te q lustret filiū suū: aut filiā ducens p ignē: aut q ariolos sciscitet: aut obseruet somnia: atq̄ auguria: ne sit maleficus + nec incātator: neq̄ + phitones cōsulāt: + nec diuinos ⁊ q̄rat a mortuis veritatē. Oia enim h abominat dñs: ⁊ pp istiusmodi scelera delebit eos in introitu tuo:

Als + ne / Als sup- est + qs / Als + ne

C Perfectus eris ⁊ absq̄ macula cum dño deo tuo. Gētes iste quoꝝ possidebis terrā: augures ⁊ diuinos audiunt: tu aūt a dño deo tuo aliter institutus es. // Prophetā de gēte tua ⁊ de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dñs deus tuus: ipm audies vt petisti a dño deo tuo in Oreb: qñ cōtio cōgregata est atq̄ dixisti.

Act. 7. c. Exo. 20. c

D // Ultra nō audiā vocē dñi dei mei: ⁊ ignē hūc maximū amplius nō videbo ne moriar. Et ait dñs mihi. Bñ oia sunt locuti. Prophetā suscitabo eis de medio fratrū suoꝝ similē tui: ⁊ ponā verba mea in ore eius: loqueturq̄ ad eos omnia q̄ precepero illi. Qui autē verba eius q loquet in nomie meo audire noluerit ego vltor existam. Propheta aūt q arrogātia depravatus voluerit loqui in noie meo q̄ ego nō p̄cepi illi vt diceret aut ex noie alienoꝝ deoꝝ interficiet. Qd si tacita cogitatione rñderis: quō possum intelligere verbū qđ dñs nō est locutus: hoc habebis signū. Qđ in nomine dñi ppheta ille p̄dixerit ⁊ nō euenerit: hoc dñs nō est locutus: sed per tumorē animi sui ppheta cōfinxit: ⁊ idcirco nō timebis eū.

¶ Ca. Sū. ¶ De homicida fugiente: de tribus ciuitatibus refugij: de terris nō trās-

...ri. 18. c. ...q. 1. c. ...ricus ...q. 5. ...ca. cō- ...mios

strendis: de falso teste nō misereberis ei⁹: sed animam pro anima. Cap. xix.

A
Cum disperdiderit dn̄s deus tuus gē-tes: quarū tibi traditurus est terrā // et possederis eam: habitaverisq̨ in vrbi-bus eius et in edibus // tres ciuitates se-parabis tibi in medio terre: quā domin⁹ deus tuus dabit tibi in possessionē: ster-nens diligēter viā et in tres eq̄liter ptes totā terre tue ꝓuinciā diuides: vt habeat e vicino q ꝓpter homicidiū profugus est quo possit euadere. Hec erit lex homicide

B
fugiētis cui⁹ vita fuāda est. Qui pcusserit ꝓximū suū nesciēs: et q heri et nudiuster-tius nullū ōtra eū odiū habuisse cōpro-bat: sed abisse cū eo simplr̄ in sylua ad li-gna cedēda: et in succisione lignoꝝ secu-ris + fugerit manu: ferrūq̨ lapsū de ma-nubrio amicū eius pcusserit et occiderit hic ad vnā supradictaꝝ vrbiū ōfugiet et vi-uet: ne forsitā ꝓximus ei⁹ cui⁹ effusus ē sanguis dolore stimulatus psequat̄ et ap-phēdat eum si lōgior via fuerit: et pcutiat aīam eius q nō est reus mortis: qr̄ nullū ō eū q occisus est odiū p̄us habuisse mō

C
strat̄. Idcirco p̄cipio tibi vt tres ciuitates eq̄lis intra se spacij diuidas. // Cū aūt di-latauerit dn̄s deus tuus t̄minos tuos sicꝫ iurauit p̄rib⁹ tuis: et dederit tibi cūctā ter-rā quā eis pollicitus est: si tn̄ custodieris mādata eius: et feceris q̄ hodie p̄cipio tibi: vt diligas dn̄m deū tuū: et ambules in vijs eius oī tpe: addes tibi tres alias ciui-tates: et supradictaꝝ triū vrbiū nūeꝝ du-plicabis: vt nō effundat̄ sanguis innoxi⁹ in medio terre quā dn̄s deus tuus dabit tibi possidēdā: ne sis sanguinis reus. // Si qs aūt odio hn̄s ꝓximū insidiat⁹ fuerit vite ei⁹: surgēsq̨ pcusserit illū et mortu⁹ fuerit: fugeritq̨ ad vnā de supdictis vrbi-b⁹: mittēt seniores ciuitatis illi⁹ et arri-pient eū de loco effugij tradētq̨ in māu ꝓximi cui⁹ sanguis effusus est: et moriet̄. Nō misereberis eius: et auferes noxiū sā-guinē de isrl̄: vt bn̄ sit tibi. // Nō assumes et trāsferes t̄minos ꝓximi tui q̄s fixerunt p̄ores in possessione tua quā dn̄s de⁹ tu⁹ dabit tibi in terrā quā accepis possidēdā. Nō stabit testis vnus ō aliquē qcqd illud pcti et facinoris fuerit // sed in ore duoꝝ aut triū testiū stabit oē verbū. Si steterit testis mēdax ō hoiēꝫ accusans eū p̄uarica-

tionis: stabūt ambo q̄ꝝ cā est ante dn̄ꝫ in ōspectu sacerdotū et iudicū q fuerint i die b⁹ illis. // Cūq̨ diligētissime pscrutātes inuenerint falsūꝫ testē dixisse ō frēꝫ suū ꝫ mēdaciū: reddēt ei sicut fratri suo facere cogitauit: et auferes malū de medio tui: vt audiētes ceteri timorē habeāt: et nequa q̄ꝫ talia audeāt facere. Nō misereberis ei⁹: sed aiāꝫ ꝓ aia: oculū ꝓ oculo: dētē ꝓ dē-te: manū pro manu: pedē ꝓ pede exiges.

¶ Ca. Sū. ¶ De remittēdis a p̄lio: de ci-uitate victa in sorte vel extra: de arborib⁹ fructuosis nō succidēdis: sed solū infru-ctuosis ad instruēdas machinas. Ca. xx.

A
Si exieris ad bellū ō hostes tuos: et vi-deris eqtatus et currus et maiorē q̄ꝫ tu habeas aduersarij exercitus multitu-dinē: nō timebis eos qr̄ dn̄s deus tu⁹ tecū est q eduxit te de terra egypti. Appropin-quāte aūt iā p̄lio: stabit sacerdos ante fa-ciē: et sic loquet̄ ad ppl̄ꝫ. Audi isrl̄. Uos ho-die ō inimicos vestros pugnā cōmittitis: nō ptimescat cor vestrū. Nolite metuere: nolite cedere: nec formideti s eos qr̄ dn̄s de⁹ vester in medio vestri est: et pro vobis ōtra aduersarios dimicabit: vt eruat vos de piculo. Duces q̄q̨ p singulas turmas audiēte exercitu ꝓclamabūt. Quis est hō q edificat domū nouā: et nō dedicauit eā⁹ Uadat et reuertat̄ i domū suā: ne forte mo-riat̄ in bello et ali⁹ dedicet eā. Quis est ho-

B
mo q plātauit vineā: et necdū fecit eā esse cōeꝫ: de q̄ vesci oīb⁹ liceat: Uadat et reuer-tat̄ in domū suā: ne forte moriat̄ in bello: et alius hō eius fungat̄ officio // Quis est hō q + despōdit vxorē: et nō accepit eam: Uadat et reuertat̄ in domum suā: ne forte moriat̄ in bello: et alius hō accipiat eam. His dictis addēt reliq̄ et loquēt̄ ad ppl̄ꝫ. // Quis est hō formidolosus et corde pa-uido: vadat et reuertat̄ i domū suā: ne pa-uere faciat corda fratrū suoꝝ: sicut ipse ti-more pterritus ē: Cūq̨ siluerint duces exercitus et finē loquēdi fecerint vnusqs-

C
q̨ suos ad bellādū cuneos p̄parabit. Si qn̄ accesseris ad expugnādā ciuitatē: offeres ei p̄mū pacē. Si recepit et apuerit tibi por-tas cūctus ppl̄s q in ea est: saluabit̄ et ser-uiet tibi sub tributo. Sin aūt fedus inir̄ noluerit: et cepit ō te belluꝫ: oppugnabis eā. Cūq̨ tradiderit dominus deus tuus illam in manu tua: pcuties omne quod

Marginal notes: sup. 12. b / Exo. 21. / Nu. 35. b / Jos. 20. a / 15. q. j. ca. illa et c. si. / Al' + fu geret / sup. 12. a. / // 23. q. 4. ca. iniu- sta / // 9. q. 2. ca. j. / 12. q. 2. c. l legibus / 24. q. 3. c. trāsferūt / 25. q. j. c. 3 / 7. q. j. c. si qs eps. / // Mat-thei. 18. b / Joā. 8. c / // Sup. c / Exo. 2 / Leui / ca. / Mat / 3. q. 9 / nihilo / minus / in j. / // Infra 24. a. / 1. ma / Al' + spōsau / 36. q. / ca. tua. / Judi.

Ire ea ghis masculini est in ore gladij absq3 mulieribus ⁊ infantibus iumẽtis ⁊ ceteris q̃ in ciuitate sunt. Oẽm p̃dã exercitui diuides ⁊ comedes d̃ spolijs hostiũ tuoꝝ q̃ dñs deus tuus dederit tibi. Sic facies cũctis ciuitatib⁹ q̃ a te ꝓcul valde sunt: ⁊ nõ sunt de his vrbibus q̃s in possessionẽ accepturus es. De his aũt ciuita tibus q̃ dabunt tibi: nullũ oĩno ꝑmittes viuere sed interficies in ore gladij: cthꝫũ videlꝫ ⁊ ammoreũ: ⁊ chananeũ phereſeũ ⁊ eueum ⁊ iebuseum sicut p̃cepit tibi dominus deus tuus: ne forte doceant vos fa cere cunctas abominationes q̃s ipsi operati sunt dijs suis: ⁊ peccetis in dominuꝫ deũ vestrum. Quando obsederis ciuita tez multo tempore ⁊ munitionibus circũdederis vt expugnes eam: nõ succides arbores de q̃bus vesci põt nec securibus per circuituꝫ debes vastare regionẽ qm̃ li gnũ est ⁊ nõ homo: nec põt bellantiũ ɔtra te augere numeꝝ. Si q̃ aũt ligna nõ sunt pomifera: sed agrestia ⁊ in ceteros apta vsus: succide ⁊ ✠ extrue machinas donec capias ciuitatẽ que contra te dimicat.

¶ Ca. Sũ. ¶ De cadauere hõis inuẽto: de muliere captiua assumẽda in vxoreꝫ: de duabus vxoribus: de filio contumace: de iudicato ad mortem. Cap. xxj.

Quando inuẽtũ fuerit in terra quã dñs deus tu⁹ daturus est tibi: hõis cadauer occisi: ⁊ ignorabit̃ cedis re⁹ egredient̃ maiores natu ⁊ iudices tui: ⁊ metient̃ a loco cadaueris singulaꝝ ꝑ circuitũ spacia ciuitatũ: ⁊ quã viciniorẽ ceteris esse ꝑspexerint: seniores ciuitatis illi⁹ tol lẽt vitulã d̃ armẽto q nõ traxit iugũ: nec terrã scidit vomere: ⁊ ducẽt eã ad vallẽ asperã atq3 saxosam q̃ nũq̃ arata est: nec semẽtẽ recepit ⁊ cedẽt in ea ceruices vitule. Accedẽtq3 sacerdotes filij Leui q̃s elegerit dñs de⁹ tu⁹: vt ministrẽt ei: ⁊ bñdicat in noĩe ei⁹: ⁊ ad v̄bũ eoꝝ oẽ negociũ pẽdet: ⁊ q̃cq̃d mũdũ vel imũdũ est iudicet̃. Et ve niẽt maiores natu ciuitatis illi⁹ ad interfe ctũ: lauabũtq3 man⁹ suas sup vitulã q̃ in valle ꝑcussa ẽ: ⁊ dicẽt. Man⁹ nr̃e nõ effuderũt sanguinẽ hũc: nec oculi viderũt. // Propiti⁹ esto ppl̃o tuo isrl̃ quẽ redemi sti dñe: ⁊ nõ reputes sanguinẽ innocẽtẽ in medio ppl̃i tui isrl̃. Et auferet̃ ab eis reat⁹ sanguinis: tu aũt alien⁹ eris ab innocẽtis cruore: q fusus est cũ feceris qđ p̃cepit dñs. Si egress⁹ fueris ad pugnã ɔ̃ inimi cos tuos ⁊ tradiderit eos dñs de⁹ tuus in manu tua: captiuosq3 duxeris ⁊ videris in nũero captiuoꝝ mulierẽ pulcrã: ⁊ ada maueris eã volueris q3 hr̃e vxorẽ itrodu ces eã in domũ tuã. Que radet cesarieꝫ ⁊ circũcidet vngues ⁊ depo net vestẽ in qua capta est: sedẽsq3 in domo tua flebit p̃reꝫ ⁊ m̃reꝫ suã vno mẽse: ⁊ postea itrabis ad eã: dormiesq3 cũ illa: ⁊ erit vxor tua. Si aũt postea nõ sederit aĩo tuo: dimittes eã liberã: nec vẽdere poteris pecunia: nec opp̃mere ꝑ potẽtiã: ✠ q2 humiliasti eaꝫ. Si habuerit hõ vxores duas vnã dilectã: ⁊ alterã odiosam ✠ genuerit q3 ex eis liberos ⁊ fuerit fili⁹ odiose p̃mogenitus: volueritq3 substãtiã int̃ filios suos diuider̃: nõ poterit filiũ dilecte facer̃ p̃mogenitũ: ⁊ p̃ferre filio odiose: sꝫ filiũ odiose agnoscet p̃mogenitũ: dabitq3 ei d̃ his q̃ habue rit cũcta duplicia. Iste ẽ eni p̃ncipiũ liberoꝝ ei⁹: ⁊ huic dẽbent̃ p̃mogenita. Si genuerit hõ filiũ ɔtumacẽ ⁊ ꝓteruũ q nõ audierit p̃ris ac m̃ris imꝑiũ ⁊ coercit⁹ obe dire ɔtẽpserit: app̃hẽdẽt eũ ⁊ ducẽt ad seniores ciuitatis illi⁹ ⁊ ad portã iudicij: di cẽtq3 ad eos. Fili⁹ nr̃ iste ꝓteruus ⁊ ɔtumax est: monita nr̃a audire ɔtẽnit come sationib⁹ vacat ⁊ luxurie atq3 ɔuiuijs: la pidib⁹ eũ obruet ppl̃s ciuitatis: ⁊ morietur // vt auferatis malũ d̃ medio vestri: ⁊ vni uersus isrl̃ audiẽs ptimescat qm̃ peccauerit hõ qđ morte plectẽdũ ẽ ⁊ adiudicat⁹ morti appẽsus fuerit in patibulo. // Nõ p manebit cadauer ei⁹ i ligno: sꝫ i eadẽ die sepeliet̃ // q2 maledict⁹ a deo ẽ q pẽdet in ligno: ⁊ nequaq̃ ɔtaminabis terrã tuã quã dñs deus tu⁹ dederit tibi in possessionẽ.

Margin notes: B — Heb. ✠ in rue — Joã. i. d. — B — C — Heb. ✠ q — Heb. ✠ genuerint ⁊ tũc fuerit ex eis — D — // 45. di. ca. sꝫ illõ 2. q. i. ca. multi 16. q. i. c. i canonib⁹ 27. q. i. c. 2 i. Cor. 5. Joã. 10. c Gal. 3. b. 13. q. 2. c. fi. 32. q. 4. § his ita.

¶ Ca. Sũ. ¶ De reducendo boue vel oue fris tui: de veste alteri⁹ sexus: de inuẽto nido: de morte: de circuitu tecti: de nõ cõmiscendis rebus diuersi gñis: de fimbrijs: de signis ꝟginitatis: de corrũpente virginitatẽ vel cõtractam in ciuitate: vel in agro: de vxore patris non ducenda. Cap. xxij.

A — Exo.23.a.

Non videbis bouẽ fratris tui aut ouem errantẽ: et preteribis: sed reduces fratri tuo: etiã si nõ est ꝓpinquus frater tuus: nec nosti eũ: duces in domũ tuas: et erũt apud te q̃diu querat ea frater tuus et recipiat. Silr facies de asino et de vestimẽto et de omni re fratris tui q̃ perierit si inueneris eã: ne negligas quasi alienam. Si videris asinũ fratris tui aut bouẽ cecidisse in via nõ despicies: sꝫ subleuabis cuꝫ eo. // Nõ induet mulier veste virili: nec vir vtet veste feminea. Abominabilis eni apud deũ est q facit hec. Si ambulans p viaꝫ: in arbore vel in tra nidũ auis iueneris et matrẽ pullis vel ouis desuꝑ incubãtẽ: nõ tenebis eã cum filijs: sꝫ abire patieris captos tenẽs filios: vt bñ sit tibi et lõgo viuas tpe.

// di.30. ca.si qua mulier.

B — Cũ edificaueris domuꝫ nouã facies murũ tecti p circuitũ ne effundat sanguis i domo tua: et sis reus labẽte alio et in preceps ruẽte. // Nõ seres vineã tuã altero semine: ne et semẽtis quã seuisti et que nascunt ex vinea parit sctificent. Nõ arabis in boue simul et asino. Nõ indueris vestimẽto qđ ex lana linoqꝫ ɔtextũ ẽ. // Funiculos in fimbrijs facies p q̃tuor angulos pallij tui q̃ opiris. Si duxerit vir vxorẽ et postea odio hũerit eã: q̃sieritqꝫ occasiões qb⁹ dimittat eã: obyciẽs ei nomẽ pessimũ et dixerit: vxorẽ hãc accepi et igressus ad eaꝫ nõ iueni ꝟginẽ: tollẽt eã pr̃ et mr̃ ei⁹: et ferẽt secũ signa virginitatis eius: ad seniores

Leui.19. d di.5. his ita i glo.16.q. 7.ca.i noua. de elec.ca. cuꝫ ciã. de aposta. ca. q̃daꝫ. Nu.15. d

C — vrbis q in porta sunt: et dicet pater. Filiam meã dedi huic vxorẽ quã qꝛ odit: iponit ei nomẽ pessimũ vt dicat: nõ iueni filiam tuã ꝟginẽ: et ecce hec sũt signa ꝟginitatis filie mee. // Expãdẽt vestimẽtũ corã seniorib⁹ ciuitatis apphẽdẽtqꝫ senes vrbis illi⁹ virũ et verberabũt illũ: cõdẽnãtes insuper centum siclis argẽti quos dabit patri puelle: qm̃ diffamauit nomẽ pessimũ sup ꝟginẽ isrl̃: habebitqꝫ eã vxorẽ et non poterit dimittere ✝ oĩbus dieb⁹ vite sue. Qđ si verũ est: qđ obijcit et non est in puella inuenta ꝟginitas: ejiciẽt eam extra fores domus patris sui: et lapidibus obruent viri ciuitatis illius et morietr: qm̃ fecit nephas in israel: vt fornicaret in domo patris sui: et auferes malum de medio tui.

//27.q.2. ca. sueta. in glo. 33.q.5.c. hec imago. Illis ✝ ol tẽpore.

D — // Si dormierit vir cũ vxore alterius vterqꝫ ✝ morietr idest adulter et adultera: et auferes malũ de israel. // Si puellã virginẽ despõderit vir et inuenerit eã aliqs in ciuitate: et cõcubuerit cũ ea educes vtrũqꝫ ad portã ciuitatis illius: et lapidib⁹ obruẽtur: puella qꝛ nõ clamauit cũ esset in ciuitate: vir qꝛ humiliauit vxorẽ ꝓximi sui: et auferes malũ de medio tui. Sin autem in agro reꝑerit vir puellam q̃ desponsata est et apprehendens concubuerit cũ ea: ipse morietur solus: puella nihil patiet nec est rea mortis: quoniã sicut latro cõsurgit contra frẽm suũ: et occidit animaꝫ eius: ita et puella perpessa est. Sola erat in agro: clamauit et nullus affuit q liberaret eam. Si inuenerit vir puellã virginem que non habet sponsum et apprehendens cõcubuerit cum illa: et res ad iudiciũ venerit: dabit q dormiuit cuꝫ ea pr̃i puelle quinquaginta siclos argẽti: et habebit eaꝫ vxorem: qꝛ humiliauit illam. Nõ poterit dimittere eam cunctis diebus vite sue. Non accipiet homo vxoreꝫ patris sui: nec reuelabit operimentum eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ De nõ intrãtibus ecclesiaꝫ: de nõ abominando idumeo et egyptio: de pollutione nocturna: de paxillo: de s̃uo fugitiuo: de mercede ꝓstibuli: de vsura: de voto: de vinea: de segete ꝓximi. Cap. xxiij.

A — Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis testiculis et abscisso veretro ecclesiam domini. // Non ingredietur Manser: hoc est de scorto natus in ecclesiã domini vsqꝫ ad decimam generationem.

nē. + Ammonites ⁊ moabites ēt post decimā gñationē nō itrabūt ecclīaȝ dñi in eternū: q: noluerūt vobis occurrere cuȝ pane ⁊ aq̄ in via qñ egressi estis d̄ egypto ⁊ q: cōduxerūt ɔ̄ te balaā filiū beor de mesopotamia syrie: vt malediceret tibi: ⁊ noluit dñs de⁹ tuus audire balaā: v̄titq; maledictionē + eius in bñdictionē tuā eo q̄ diligeret te. Nō facies cū eis pacē: nec q̄ras eis bōa cūctis dieb⁹ vite tue in sempiternū. Nō abominaberis idumeū: q: fr̄ tu⁹ est: nec egyptiuȝ q: aduena fuisti in terra ei⁹. Qui nati fuerint ex eis tertia gñatione intrabūt in ecclīaȝ dñi. Cū egressus fueris aduersus hostes tuos in pugnā: custodias te ab oī re mala. // Si fuerit inter vos hō q̄ nocturno pollut⁹ sit sōnio: egredief extra castra: ⁊ nō reuertef p̄usq̄ ad vesperā lauef aq̄: ⁊ post solis occasū regredief in castra. Habebis locū extra castra ad quem egrediaris ad requisita nature: gerēs paxillū in baltheo. Cūq̄ sederis fodies p circuituȝ ⁊ egesta humo operies q̄ releuat⁹ es. Dñs enim de⁹ tu⁹ ābulat in medio castroꝝ: vt eruat te ⁊ tradat tibi inimicos tuos: vt sint castra tua sācta: ⁊ nihil in eis appeat feditatis: ne derelinq̄t te. Nō trades seruū dño suo q̄ ad te ɔfugerit. Habitabit tecū in loco q̄ ei placuerit: ⁊ in vna vrbiū tuarū requiescet: ne ɔtristes eū. Non erit meretrix de filiab⁹ isrl̄: nec scortator de filijs israel. // Nō offeres mercedē prostibuli: nec p̄ciū canis in domo dñi dei tui: + q̄cq̄d illō est qd̄ vouerint: q: abominatio ē vtrūq; apud dñm deū tuū. Nō feneraberis fratri tuo ad vsuram pecuniaȝ: nec fruges: nec quālibet + aliā rē: s; alieno. Fratri autem tuo absq; vsura id quo indiget cōmodabis: vt bñdicat tibi dñs de⁹ tuus in oī tēpore tuo: in terra ad quā ingredieris possidēdā. // Cū votū voueris dño deo tuo nō tardabis reddere: q: requiret illud dñs de⁹ tuus. Et si moratus fueris reputabif tibi in pctm̄. Si nolueris polliceri: absq; pctō eris. // Qd̄ aūt semel egressuȝ est de labijs tuis obseruabis ⁊ facies sicut pmisisti dño deo tuo: ⁊ ppria volūtate ⁊ ore tuo locut⁹ es. Ingressus vineā pximi tui comede vuas quātum tibi placuerit: foras aūt ne efferas tecū. // Si intraueris segetem amici tui: franges spicas: ⁊ manu cōteres: falce autem nō metes.

Als + am manites
// Exo. 23.
32. q. 4. c. meretrices.
Al's sup. est + ei⁹
B
// Di. 6. c. i
Ipsis gl.
C
// 14. q. 5. c. i fiuma. § Sci. c. ex trāsmissa in gl.
Al's + ad eē votū.
D
14. q. 3. c. putāt in gl. in. ℣. vsura
Al's sup. est + aliā
Eccl. 5. a.
Baruch 6. d.
27. q. i. c. si. in glo.
22. q. 5. c. iurauit.
// 13. q. i. § his ita.

¶ Ca. xxiiij. ¶ De libello repudij: de nup cōiugato: de nō accipiēdo molā p pignore: de vēdēte pximū: caue plagā lepre: nō ingrediaris domū pximi vt auferas pign⁹: nō negabis mercedē: nō occidenf pres p filijs: de iudicio aduene ⁊ pignore vidue: de reliquijs messis ⁊ vindemie. Ca. xxiiij.

Si accepit hō vxorē ⁊ habuerit eā ⁊ nō inuenerit grāȝ an̄ oculos ei⁹ pp aliquā feditatē: scribet libellū repudij ⁊ dabit in manu illi⁹: ⁊ dimittet eā de domo sua. Cūq; egressa alterū maritū duxerit: ⁊ ille quoq; oderit eā: dederitq; ei libelluȝ repudij: ⁊ dimiserit de domo sua vel certe mortu⁹ fuerit: nō poterit prior marit⁹ recipere eā in vxorē: q: polluta est ⁊ abominabilis facta corā dño: ne peccare facias terrā tuā quā dñs de⁹ tu⁹ tradiderit tibi possidēdā. // Cū acceperit hō nup vxoreȝ: nō pcedet ad bellū: nec ei q̄ppiā necessitatis iniungef publice: s; vacabit absq; culpa domui sue: vt vno anno letef cū vxore sua. // Nō accipies loco pignoris inferiorē ⁊ superiorē molā: + q: animā suā apposuit tibi. Si dephensus fuerit hō sollicitans fratrē suū de filijs israel: ⁊ vēdito eo acceperit p̄ciū: interficief: ⁊ auferes malū de medio tui. Obserua diligēter ne incurras plagā lepre: sed facies quecūq; docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id qd̄ p̄cepi eis: ⁊ imple solicite. + Memento q̄ fecerit dñs deus vester marie in via cū egrederemini de egypto. Cum repetes a pximo tuo rē aliquā quā dz tibi: nō ingredieris domū eius: vt pignus auferas: sed stabis foris: ⁊ ille tibi pferet qd̄ habuerit: si aūt paup est: nō pernoctabit apud te pignus sed statiȝ reddes ei ante solis occasum: vt dormiens in vestimēto suo: benedicat tibi ⁊ habeas iustitiā corā domino deo tuo. // Non negabis mercedem indigentis ⁊ pauperis fratris tui siue aduene q̄ tecum morat in terra ⁊ intra portas tuas est: sed eadē die reddes ei p̄ciū laboris sui ante solis occasū: q: paup est: ⁊ ex eo sustentat aīam suā: ne clamet cōtra te ad dñm ⁊ reputef tibi in pctm̄. // Nō occidēf pres p filijs nec filij p pribus: sed vnusq̄sq; pro pctō suo morietur. Nō puertes iudiciū aduene ⁊ pupilli nec auferes pignoris loco vidue vestimētum. Memento q̄ seruieris in egypto: ⁊

6. q. 3. ca. scriptuȝ.
25. q. i. §. his ita de elec. c. venerabilē in pn.
Mat. 12.
Mar. 2.
A
// mat. 5. c ⁊ 19. b mar. 10 ⁊
// 3i. q. i. § obijcit ⁊ cap. hac rōne in. i. glo.
35. dist. c. ab exordio.
24. q. 2. c. nō satis.
sup. 20. b
B
De pe. di. i. c. spēs. in glo.
Al's + q
Al's + memento
Nu. 12. a.
C
Leui. 19. c
4. re. 4. b in para. 25. c.

Leu. 19. b ⁊ 23. d.

D erueris te dñs de⁹ tuus inde. Idcirco pci pio tibi vt facias hāc rē. Qñ messueris se getē in agro tuo ⁊ oblit⁹ manipulū reli qris nō reuerteris vt tollas illū sʒ adue nā ⁊ pupillū ⁊ viduā auferre patieris: vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu⁹ in oī ope manu um tuaꝝ. Si fruges collegeris oliuaruʒ: qcqd remāserit in arboribus non reuer teris vt colligas sʒ relinques aduene: pu pillo ac vidue. Si vindemiaueris vineaʒ tuā. Nō colliges remanētes racemos: sed cedent in vsus aduene: pupilli ac vidue. Memento q ⁊ tu seruieris in egypto: ⁊ idcirco + pcipio tibi vt facias hanc rem.

Mo+ p pcipiam.

¶ Ca. Sū. ¶ De iudicio ⁊ plagarū nūero de boue triturāte: de semine suscitando: de domo discalciati: de muliere apphēdente verenda: de eqtate pōderis ⁊ mēsure: de amalech q occidit extrēos agmis. Ca. xxv.

A SI fuerit cā inter aliqs ⁊ interpellaue rint iudices: quē iustū eē pspexerint illi iustitie palmā dabūt: quē impiū con dēnabūt ipietatis. Si autē eū q peccauit dignū viderint plagis: psternēt ⁊ corā se faciēt vberari. Pro mēsura pcti erit ⁊ pla gaꝝ modus: ita dūtaxat vt qdragenariū nūeꝝ nō excedāt: ne fede lacerat⁹ añ oclos tuos obeat fr̄ tuus. // B Nō ligabis os bouis triturātis in area fruges tuas. Qñ habi tauerint frēs sil' ⁊ vn⁹ ex eis absqʒ liberis mortu⁹ fuerit: vxor defuncti nō nubet alte ri: sʒ accipiet eā fr̄ ei⁹: ⁊ suscitabit semen fratris sui: ⁊ pmogenitū ex ea filiū noie il lius appellabit: vt non deleaṫ nomē ei⁹ ex israel. // Si autē noluerit accipe vxorē fra tris sui q ei lege debeṫ: pget mulier ad por tā ciuitatis: ⁊ interpellabit maiores natu dicetqʒ. Nō vult frater viri mei suscitare semē fratris sui in isrl': nec me in ɔiugiū

j. cor. 9. b
j. Thi. 5.
c. 13. q. j.
c. ecclias
S. q. j. ca. oliʒ.
27. q. j. c. nuptiaꝝ
de pe. di s.
j. c. j. i gl.

sumere. Statimqʒ accersiri eū faciēt: ⁊ in terrogabūt. Si rñderit: nolo eā vxorē ac cipe: accedet mulier ad eū corā senioribꝰ ⁊ tollet calciamētū de pede ei⁹: spuetqʒ in faciē ei⁹: ⁊ dicet. Sic fiet homini q nō edi ficat domū fratris sui. Et vocabiṫ nomē il lius in israel dom⁹ discalciati. Si habue rint inter se iurgiū viri duo: ⁊ vn⁹ ɔ alte rū rixari ceperit: volēsqʒ vxor alteri⁹ erue re virū suū de manu fortioris: miseritqʒ manū ⁊ apphēderit verenda ei⁹: abscides manū illi⁹ nec flecteris sup eā vlla mia. Nō hēbis in sacculo diuersa pōdera ma ius ⁊ min⁹: nec erit in domo tua modi⁹ maior ⁊ minor. D Pōdus hēbis iustū ⁊ ve rū: ⁊ modi⁹ eqlis ⁊ ver⁹ erit tibi: vt mul to viuas tpe sup terrā quā dñs de⁹ tu⁹ de derit tibi. Abominaṫ.n. dñs eū q facit hec ⁊ aduersaṫ oēʒ iniustitiā. Memēto q̄ fe cerit tibi amalech in via qñ egrediebaris ex egypto: qūo occurrerit tibi ⁊ extrēos agminis tui q lassi residebāt ceciderit: qñ tu eras fame ⁊ labore ɔfectus: ⁊ nō timue rit deū. Cū ergo dñs de⁹ tuus dederit tibi requiē: ⁊ subiecerit cunctas p circuitū na tiōes in terra quā tibi pollicit⁹ ē: delebis nomē ei⁹ sub celo. Caue ne obliuiscaris.

35. q. j. .9. i. De resti. spo. c. lit teras. De di uor. c. f.
C Luc. 20.

¶ Ca. Sū. ¶ De primitijs offerēdis: ⁊ q cōpletis decimis corā dñō loqṫ. Ca. xxvj.

A CUmqʒ intraueris terrā quā dñs de us tu⁹ tibi daturus est possidēdā: ⁊ obtinueris eā: atqʒ habitaueris in illa: tolles de cūctis frugib⁹ tuis pmitias ⁊ po nes in cartallo: pgesqʒ ad locū quem dñs de⁹ tuus elegerit: vt ibi inuoceṫ nomē ei⁹: accedesqʒ ad sacerdotē q fuerit in dieb⁹ il lis: ⁊ dices ad eū. Profiteor hodie corā dño deo tuo: q ingressus sū in terrā p q iurauit pātrib⁹ nr̄is vt daret eā nobis. B Su scipiēsqʒ sacerdos cartallū de manu tua ponet āte altare dñi dei tui: ⁊ loqris in cō spectu dñi dei tui. Syrus psequebaṫ pātrē meū: q descēdit in egyptū: ⁊ ibi pegrinat⁹ est in paucissimo nūero: ⁊ creuitqʒ in gētē magnā ac robustā ⁊ infinite mltitudis. Afflixerūtqʒ nos egyptij ⁊ psecuti sunt: īponētes onera grauissima: ⁊ clamauim⁹ ad dñm deū patrū nr̄oꝝ: q exaudiuit nos: ⁊ respexit hūilitatē nr̄aʒ ⁊ laborē atqʒ an gustiā: ⁊ eduxit nos de egypto i manu for ti ⁊ brachio extento: in ingēti pauore: in signis atqʒ portētis: ⁊ introduxit ad locū

sup. 17. c.

ſtũ:& tradidit nobis terraʒ lacte & melle manãtẽ. Et idcirco nunc offero primitias frugũ terre: quã dñs deus dedit mihi. Et dimittes eas in ↄſpectu dñi dei tui: & adorato dño deo tuo epulaberis in oib⁹ bõis q̃ dñs de⁹ tuus dederit tibi & domui tue: tu & leuites & aduena q tecũ eſt. Qñ cõpleueris decimã cũctarũ frugũ tuarũ ãno dei tuarũ tertio: dabis leuite & aduene & pupillo & vidue: vt comedãt intra portas tuas: & ſaturenĩ: loqriſq; in ↄſpectu dñi dei tui. Attuli qd̃ ſcĩficatũ eſt de domo mea: & dedi illõ leuite & aduene & pupillo ac vidue ſicut iuſſiſti mihi. Nõ p̃teriui mãdata tua: nec ſuʒ oblit⁹ ĩperij tui: Nõ comedi ex eis in luctu meo: nec ſepaui ea in q̃libet imũdicia: nec expẽdi ex his qcq̃ȝ in re funebri. Obediui voci dñi dei mei: & feci oia ſicut p̃cepiſti mihi. // Reſpice de ſanctuario tuo: & de excelſo celo₄ habitaculo & bñdic pplo tuo iſrl: & terre quã dediſti nobis ſic. iuraſti pr̃ib⁹ nr̃is: terre lacte & melle manãti. Hodie dñs de⁹ tu⁹ p̃cepit tibi vt facias mandata hec atq; iudicia: vt cuſtodias & ĩpleas ex toto corde tuo: & ex tota aĩa tua. Dñm elegiſti hodie vt ſit tibi deus & ambules in vijs ei⁹: vt cuſtodias cerimonias illi⁹ & mãdata atq; iudicia: & obedias ei⁹ imperio. // En dñs elegit te hodie: vt ſis ei pp̃ls peculiaris ſic̃ locut⁹ eſt tibi & cuſtodias oĩa p̃cepta illi⁹: & faciet te excelſiorẽ cunctis gẽtib⁹ quas creauit in laudẽ & nomẽ & gloriã ſuã: vt ſis pp̃ls ſanctus dñi dei tui ſicut locutus eſt.

¶ Ca. Sũ. ¶ De altari lapideo faciẽdo & lege deſup ſcribẽda: de benedictionib⁹ in Garizi: & maledictionib⁹ in monte Ebal faciendis. Cap. xxvij.

Precepitaũt moyſes & ſeniores pplo iſrael: dicẽtes. Cuſtodite oẽ mãdatũ: qd̃ p̃cipio vobis hodie // Cũq; trãſieritis iordanẽ in terrã quã dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi eriges ingentes lapides & calce leuigabis eos: vt poſſis in eis ſcribere oĩa v̉ba legis huius iordane tranſmiſſo: vt introeas terrã quã dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi: terrã lacte & melle manãtẽ: ſicut iurauit pr̃ib⁹ tuis. Qñ ergo trãſieritis iordanẽ erigite lapides q̃s ego hodie p̃cipio vobis in mõte Ebal: & leuigabis eos calce // & edificabis ibi altare dño deo tuo de lapidib⁹ q̃s ferrũ nõ tetigit: & de ſaxis informib⁹ & poliſtis: & offeres ſuper eo holocauſta dño deo tuo: & imolabis hoſtias pacificas: cõedeſq; ibi: & epulaberis corã dño deo tuo. Et ſcribes ſup lapides oĩa v̉ba legis hui⁹ plane & lucide. Dixerũtq; moyſes & ſacerdotes leuitici generis ad oẽȝ iſraelẽ. Attende & audi iſrael. Hodie fact⁹ eſt pp̃lus dñi dei tui. Audies vocẽ ei⁹: & facies mãdata atq; iuſtitias q̃s ego p̃cipio tibi. Precepitq; moyſes pplo in die illo: dicens. // Hi ſtabũt ad bñdicẽdũ dño ſup mõtẽ garizim iordane trãſmiſſo: ſymeõ. leui: iudas: iſachar: ioſeph & beniamin. Et e regione iſti ſtabũt ad maledicẽdũ in mõte Ebal: ruben: gad & aſer: ȝabulõ: dan & neptalim. Et p̃nũciabũt leuite: dicẽtq; ad oẽs viros iſrael excelſa voce. Maledict⁹ hõ qui facit ſculptile: & ↄflatile abominationẽ dñi op⁹ manuũ artificũ: ponitq; illõ in abſcondito. Et rñdebit ois pp̃lus: & dicet amen. Maledict⁹ q nõ honorat p̃reȝ ſuũ & m̃reȝ ſuã. Et dicet ois pp̃ls amẽ. // Maledictus qui trãſfert terminos p̃ximi ſui. Et dicet omnis populus amẽ. Maledictus q errare facit cecũ in itinere. Et dicet ois populus amen. Maledictus qui peruertit iudicium aduene pupilli & vidue. Et dicet omnis populus amẽ. Maledict⁹ qui dormit cũ vxore patris ſui: & reuelat operimentum lectuli eius. Et dicet omnis populus amẽ. Maledict⁹ qui dormit cuȝ omni iumẽto. Et dicet ois pp̃lus amen. Maledictus qui dormit cũ ſorore ſua filia patris ſui vel matris ſue. Et dicet ois populus amen. Maledictus qui dormit cum ſocru ſua. Et dicet omnis populus amẽ. Maledictus qui clam percuſſerit p̃ximuȝ ſuũ. Et dicet ois pp̃ls amẽ. ✠ Maledictus qui dormit cũ vxore p̃ximi ſui. Et dicet ois pp̃lus amẽ. ✠ Maledictus q accipit munera: vt p̃cutiat animã ſanguinis innocẽtis. Et dicet omnis populus amẽ. // Maledict⁹ q nõ permanet in ſermonib⁹ legis hui⁹: nec eos opere perficit. Et dicet omnis populus amen.

¶ Ca. Sũ. ¶ Explicatio benedictionuȝ & maledictionum. Ca. xxviij.

Si autẽ audieris vocẽ dñi dei tui vt facias atq; cuſtodias oĩa mãdata ei⁹ q̃ ego p̃cipio tibi hodie: faciet te dñs de⁹ tuus excelſiorem cunctis gentib⁹ que verſantur in terra. Venientq; ſuper te vni-

Marginalia: C; D; Eſa. 39. b; Sup. 7. a; 1. ẽ. 14. a; A; Joſ. 4. a; Ex. 20. d; Joſ. 8. f.; B; // 23. q. 4. ſiqs igit c. ergo & 9. ſ. 3 g.; C; ſup. 19. b; D; als vacat tota iſta ſnia ✠ maledict⁹ vſq; amẽ ✠; Gal. 3. b.; A; Als ✠ ſin

uenie bñdictiões iste ⁊ apphẽdẽt te: si tñ pce-
pta ei⁹ audieris. Bñdict⁹ tu in ciuitate: ⁊
bñdict⁹ in agro. Bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris tui:
⁊ fruct⁹ t̃re tue: fructusq̃ iumẽtoꝝ tuoꝝ:
greges armẽtoꝝ tuoꝝ ⁊ caule ouiũ tuaꝝ.
Bñdicta horrea tua: ⁊ bñdicte reliq̃e tue.
Bñdict⁹ eris ✝ ingrediẽs ⁊ egrediẽs. Da-
bit dñs inimicos tuos q̃ ↄ̃surgũt aduersũ
te corruẽtes in ↄ̃spectu tuo. Per vnã viã
uenient ↄ̃ te: ⁊ p septem fugient a facie tua.
Emittet dñs bñdictionẽ sup cellaria tua:
⁊ sup oĩa opa manuũ tuaꝝ: bñdicetq̃ ti-
bi in terra quã acceperis. Suscitabit te dñs
sibi in pp̃lm scm̃ sic iurauit tibi: si custodie-
ris mãdata dñi dei tui: ⁊ ãbulaueris in
vijs ei⁹. Uidebũtq̃ oẽs terraꝝ p̃pli q̃ no-
mẽ dñi inuocatũ sit sup te: ⁊ timebunt te.
Abũdare te faciet dñs oĩbus bõis: fructu
vteri tui: ⁊ fructu iumẽtoꝝ tuoꝝ: fructu
terre quã iurauit dñs pr̃ib⁹ tuis: vt daret
tibi. Apiet dñs thesauꝝ suũ optimũ celũ:
vt tribuat pluuiã t̃re ✝ tue in tp̃e suo: bñ-
dicetq̃ cũctis opib⁹ manuũ tuaꝝ. Et fe-
nerabis gẽtib⁹ mĺtis: ⁊ ip̃e a nullo fen⁹ ac-
cipies. Cõstituet te dñs de⁹ tu⁹ in caput ⁊
nõ in caudã: ⁊ eris semp sup ⁊ nõ subt̃: si
tñ audieris mãdata dñi dei tui q̃ ego pci-
pio tibi hodie: ⁊ custodieris ⁊ feceris: ac
nõ declinaueris ab eis: nec ad dexterã nec
ad sinistrã: nec secut⁹ fueris deos alienos nec
colueris eos. // Qᷓ si audire nolueris vo-
cẽ dñi dei tui: vt custodias ⁊ facias oĩa mã-
data eius ⁊ cerimoĩas q̃s ego pcipio tibi
hodie: uenient sup te oẽs maledictiões iste
⁊ apphẽdẽt te. Maledict⁹ eris in ciuitate:
maledict⁹ in agro. Maledictũ horreũ tuũ
⁊ maledicte reliq̃e tue. Maledict⁹ fructus
vẽtris tui: ⁊ fruct⁹ terre tue: armẽta boũ
tuoꝝ: ⁊ greges ouiũ tuaꝝ. Maledict⁹ eris
īgrediẽs: ⁊ maledict⁹ egrediẽs. // Mittet
dñs sup te famẽ ⁊ esuriẽ ⁊ icrepationẽ in
oĩa opa tua q̃ tu facies: donec ↄ̃terat te ⁊ p-
dat velocit̃ pp adiuẽtiões tuas pessimas ĩ
q̃b⁹ reliq̃sti me. Adiũgat tibi dñs pestilen-
tiã donec ↄ̃sumet te de t̃ra ad quã ingredie-
ris possidendã. Percutiat te dñs egestate
✝ febri ⁊ frigore: ⁊ ardore ⁊ estu ⁊ aere cor-
rupto ac rubigine: ⁊ psequat̃ donec pereas.
Sit celũ qd̃ sup te est eneũ: ⁊ terra quã cal-
cas ferrea. Det dñs ymbrẽ terre tue puluerẽ:
⁊ de celo descẽdat sup te cinis donec ↄ̃tera-
ris. Tradet te dñs corruẽtẽ añ hostes tu-

Ms ✝ et

Ms ✝ sue
B
sup. 15.a.

Leu. 26.b
Thre. 2.f
Malach. 2.a.

2.cor. 11.f

Ms ✝ fe-
bre

C

os: ⁊ p vnã viã egrediaris ↄ̃ eos: ⁊ p septẽ
fugias ⁊ dispgaris p oĩa regna t̃re. Sitq̃
cadauer tuũ in escã cũctis volatilib⁹ celi ⁊
bestijs t̃re: ⁊ non sit q̃ abigat. Percutiat te
dñs vlcere egypti: ⁊ ptẽ corpis p quã ster-
cora digerunt: scabie q̃z ⁊ prurigine: ita vt
curari nequeas. Percutiat te dñs amẽtia ⁊
cecitate ac furore mẽtis: ⁊ palpes in meri-
die: sic palpare solet cec⁹ in tenebris: ⁊ nõ
dirigas vias tuas. Oĩq̃ tpe calũnia susti-
neas: ⁊ opprimaris violẽtia: nec hẽas q̃ li-
beret te. Uxorẽ accipias: ⁊ ali⁹ dormiat cũ
ea. Domum edifices: ⁊ nõ habites in ea.
Plãtes vineã: ⁊ nõ vindemies eã. Bos tu⁹
imolet̃ corã te: ⁊ nõ comedas ex eo. Asinus
tu⁹ rapiat̃ in ↄ̃spectu tuo: ⁊ nõ reddat̃ ti-
bi. Oues tue dent̃ inimicis tuis: ⁊ nõ sit
q̃ te adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tradãt̃ al-
teri pp̃lo vidẽtib⁹ oculis tuis ⁊ deficiẽtib⁹
ad ↄ̃spectũ eoꝝ tota die: ⁊ nõ sit fortitudo
in manu tua. Fruct⁹ terre tue ⁊ oẽs labo-
res tuos comedat pp̃ls quẽ ignoras: ⁊ sis
sp calũniã sustinẽs: ⁊ oppssus cũctis die-
b⁹: ⁊ stupẽs ad terrorẽ eoꝝ q̃ videbũt ocl̃i
tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo ĩ ge-
nib⁹ ⁊ in suris: sanariq̃ nõ possis a plãta
pedis vsq̃ ad v̄ticẽ tuũ. Ducetq̃ te dñs ⁊
regẽ tuũ quẽ ✝ ↄ̃stitues sup te ĩ gẽtẽ quã
ignoras tu ⁊ pr̃es tui: ⁊ seruies ibi dijs ali-
enis ligno ⁊ lapidi: ⁊ eris pdit⁹ in puer-
biũ ac fabulã oĩb⁹ pp̃lis ad q̃s te introdu-
xerit dñs. Sementẽ multã iacies in terrã:
⁊ modicũ ↄ̃gregabis: q2 locuste deuorabũt
oĩa. Uineã plãtabis ⁊ fodies: ⁊ vinũ non
bibes: nec colliges ex ea q̃ppiã: qm̃ vasta-
bit̃ vermib⁹. Oliuas hẽbis in oĩb⁹ t̃minis
tuis ⁊ nõ vngeris oleo: q2 defluẽt ⁊ peri-
būt. Filios gñabis ⁊ filias ⁊ non frueris
eis: qm̃ ducent̃ in captiuitatẽ. Oẽs arbo-
res tuas ⁊ fruges terre tue rubigo cõsu-
met. Aduena q̃ tecũ v̄sat̃ in t̃ra ascẽdet su-
per te eritq̃ sublimior: tu aũt descẽdes ⁊
eris inferior. Ipse fenerabit tibi: ⁊ tu nõ
fenerabis ei. Ipse erit in caput: ⁊ tu eris
in caudã. Et uenient sup te oẽs maledictio-
nes iste: ⁊ psequẽtes apphẽdẽt te donec īte-
reas: q2 nõ audisti vocẽ dñi dei tui: nec ser-
uasti mãdata ei⁹ ⁊ cerimoĩas q̃s pcepit ti-
bi. Et erũt in te signa atq̃ prodigia ⁊ in
semine tuo vsq̃ in sempiternum: eo q̃
nõ seruieris dño deo tuo in gaudio cor-
disq̃ letitia: pp rerũ oĩuz abũdãtiã. Ser-

Ms ✝ cõ-
stitueris

Leu. 26.c
Aggei 1

E

uires inimico tuo quez emittet tibi dn̄s in fame ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ oi͂ penuria: ⁊ ponet iugu͂ ferreu͂ sup ceruicē tuā: donec te ꝯterat. Adducet dn̄s sup te gētē de lōginq̄ ⁊ de extremis terre finib⁹ in silitudinē aq̄le volātis cū ipetu: cui⁹ linguā intelligere nō possis: gētē ꝓcacissimā: q̄ nō deferat seni nec misereat puuli: ⁊ deuoret fructū iumētoꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue dōec intereas: ⁊ nō relinquat tibi triticū: vinuz ⁊ oleum: armēta boum ⁊ greges ouiuz: donec te dispdat ⁊ ꝯterat in cūctis vrbib⁹ tuis: ⁊ destruant muri tui firmi atq̧ subli mes in q̄b⁹ h̄ebas fiduciā in oi terra tua. Obsidēberis intra portas tuas in oi͂ t̄ra tua quā dabit tibi dn̄s de⁹ tuus: ⁊ comedes fructū vteri tui ⁊ carnes filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ tuaꝝ q̄s dederit tibi dn̄s de⁹ tuus in angustia ⁊ vastitate q̄ opp̄met te hostis tuus. Hō delicat⁹ in te ⁊ luxuriosus valde īuidebit fratri suo ⁊ vxori q̄ cubat i sinu suo: ne det eis de carnib⁹ filioꝝ suoꝝ quas cōedet: eo q̄ nihil aliō h̄eat in obsidiōe ⁊ penuria qua vastauerint te inimici intra oēs portas tuas. Tenera mulier ⁊ delicata q̄ sup terrā ingredi nō valebat: nec pedis vestigiū figere pp mollitiē ⁊ teneritudinē nimiā: īuidebit viro suo q̄ cubat in sinu ei⁹ sup filij ⁊ filie carnib⁹ ⁊ ✝ illuuie secūdinaꝝ q̄ egrediunt de medio feminum ei⁹: ⁊ sup liberis q̄ eadē hora nati sunt. Comedēt. n. eos clam pp reꝝ oīum penuriā: in obsidiōe ⁊ vastitate q̄ opp̄met te inimicus tuus itra portas tuas. Nisi custodieris ⁊ feceris oīa v̄ba legis hui⁹ q̄ scripta sūt in hoc volumie: ⁊ timueris nomē ei⁹ gl̄iosū ⁊ terribile: hoc est dn̄m deū tuū: augebit dn̄s plagas tuas: ⁊ plagas seminis tui: plagas magnas ⁊ pseuerātes ifirmitates pessimas ⁊ ppetuas: ⁊ ꝯuertet inte oēs afflictiones egypti q̄s timuisti ⁊ adherebunt tibi. Insup ⁊ vniuersos languores ⁊ plagas q̄ nō sūt scripte in volumine legis hui⁹: īducet dn̄s sup te dōec te ꝯterat. Et remanebitis pauci nūero q̄ p̄us eratis sic astra celi p̄ multitudine: qm̄ nō audistis vocē dn̄i dei vr̄i. Et sic an̄ letat⁹ est dn̄s sup vos bn̄ vob̄ faciēs vosq̧ mltiplicās: sic letabit disp̄dēs vos atq̧ subuertēs: vt auferamini de t̄ra ad quā igredieris possidēdā. Dispget te dn̄s in oēs pplos a summitate terre vsq̧ ad t̄minos ei⁹: ⁊ fuiēs ibi dijs alienis q̄s ⁊ tu ignoras ⁊ p̄res tui: lignis ⁊ lapidib⁹. In gētib⁹ q̄z illis nō q̄esces: neq̧ erit requies vestigio pedis tui. Dabit. n. tibi dn̄s ibi cor pauidū ⁊ deficiētes oculos ⁊ aiaz ꝯsūptā merore: ⁊ erit vita tua q̄si pēdēs an̄ te. Timebis nocte ⁊ die: ⁊ non credes vite tue. Mane dices: qs mihi det vespez ⁊ vespe qs mihi det mane pp cordis tui formidinē q̄ terreberis: ⁊ pp ea q̄ tuis videbis oculis. Reducet te dn̄s classib⁹ i egyptū p viā de q̄ dixit tibi vt eā ampli⁹ nō videres. Ibi vēderis inimicis tuis in seruos ⁊ ancillas: ⁊ nō erit q̄ emat.

¶ Ca. Sū. ¶ De federe ⁊ iuramēto ppli ad dn̄m memoratio bn̄ficioꝝ ⁊ cōmiserationum. Cap. xxix.

Hec sunt verba federis qd̄ p̄cepit dn̄s moysi vt feriret cū filijs isr̄l in t̄ra moab: p̄ter illō fedus qd̄ cū eis pepigit in oreb. Uocauitq̧ moyses oēs isr̄l ⁊ dixit ad eos Uos vidistis vniuersa q̄ fec̄ dn̄s corā vob̄ in t̄ra egypti pharaōi ⁊ oib⁹ suis ei⁹: vniuerseq̧ t̄re illi⁹: tētatōes magnas q̄s viderūt oculi tui signa illa portētaq̧ ingentia: ⁊ nō dedit vob̄ dn̄s cor itelligēs: ⁊ oculos vidētes: ⁊ aures q̄ possint audire vsq̧ in p̄ntē diē. Adduxit vos q̄dragita annis p desertū: nō sunt attrita vestimēta vra: nec calciamēta pedū vroꝝ vetustate ꝯsūpta sūt. Panē nō cōedistis vinū ⁊ siceram non bibistis: vt sciretis q̄r ipe ē dn̄s deus vr̄. Et vēistis ad huc locū egressusq̧ ē seon rex esebon: ⁊ og rex basan occurrētes nob̄ ad pugnā ⁊ pcussim⁹ eos: ⁊ tulim⁹ t̄rā eorū: ac tradidim⁹ possidēdā ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribui manasse. Custodite ergo v̄ba pacti hui⁹ ⁊ iplete ea: vt itelligatis vniuersa q̄ facitis. Uos statis hodie cūcti corā dn̄o deo vr̄o: p̄ncipes vr̄i ⁊ trib⁹ ac maio-

Marginalia: 4. Re. 6. F; Alr. ✝ alluuie; Exo. 19. A; B; Nūe. 21. B

res natu atq3 doctores omnis populus isrł: liberi ⁊ vxores vře ⁊ aduene q tecum morant̃ i castris: exceptis lignoꝝ cesoꝛibꝰ ⁊ his q cōportāt aq̃s: vt trāseas i fedeř dñi dei tui: ⁊ in iureiurādo qđ hodie dñs deus tuus pcutit tecū vt suscitet te sibi i ppłm: ⁊ ipse sit dñs deꝰ tuꝰ sic locutꝰ est tibi: ⁊ sic iurauit pr̃ibus tuis habraā isaac ⁊ iacob. Nec vobis solis ego hoc fedus ferio ⁊ hec iuramēta ꝯfirmo: s3 cūctis pñtibꝰ ⁊ absentibꝰ. Uos eniz nostis quō hītauerimꝰ i terra egypti: ⁊ quō trāsierimꝰ p̄ mediū natio nū q̃s trāseūtes vidistis abominationes ⁊ sordes. i. idola eoꝝ lignū ⁊ lapidē: argētū ⁊ auꝝ q̄ colebāt. Ne forte sit int̃ vos vir aut mlr familia aut tribꝰ cuiꝰ coꝛ auersū ē hodie a dño đo nr̃o: vt vadat ⁊ seruiat dijs illaꝝ gētiū: ⁊ sit int̃ vos radix germinās fel ⁊ amaritudinē. Cūq3 audierit v̄ba iuramēti huiꝰ bñdicat sibi i coꝛde suo: dicēs. Pax erit mihi: ⁊ ābulabo i p̄uitate coꝛdis mei: ⁊ assumat ebꝛia sitiētē ⁊ dñs nō ignoscat ei: sed tūc q̃ maxime furoꝛ eius + fumet: ⁊ zelus ꝯ hoiez illū: ⁊ sedeāt sup eum oīa maledcā q̄ scripta sł̃ i hoc volumie: ⁊ deleat dñs nomē eiꝰ sub celo: ⁊ ꝯsumat eū i pditiōe ex oībꝰ tribubus isrł̃: iuxͣ maledictiōes q̄ i libꝛo legis huiꝰ ac federis cōtinent̃. Dicetq3 seq̄ns gñatio ⁊ filij q nascēt̃ deinceps ⁊ pegrini q de lōge venerint vidētes plagas t̃re illiꝰ: ⁊ īfirmitates qbꝰ eā afflixerit dñs sulphure ⁊ solis ardoꝛe cūburēs: ita vt vltra nō serat̃: nec virēs qppiaz germiet i exēplū sbuersiōis sodome ⁊ gomoꝛre: adame ⁊ seboim: q̄s subuertit dñs i ira: ⁊ i furoꝛe suo. Et dicēt oēs gentes. // Quare sic fec̄ dñs t̃re huic.’ Que ē h̄ ira furoꝛis eiꝰ īmēsa. Et rñdebūt. Q2 dereliquerūt pactū dñi qđ pepigit cū pr̄ibꝰ eoꝛū qñ eduxit eos de t̃ra egypti: ⁊ seruierūt dijs alienis: ⁊ adoꝛauerūt eos q̄s nesciebāt: ⁊ qbꝰ nō fuerāt attributi: id circo iratꝰ est furoꝛ dñi ꝯ t̃rā istā vt iduceret sup eā oīa maledicta q̄ i hoc volumie scripta sł̃: ⁊ eiecit eos de t̃ra sua i ira ⁊ i furoꝛe ⁊ in idignatione maxima: piecitq3 i terrā alienā sicut hodie cōpꝛobat̃. Abscōdita a dño deo nr̄o q̄ manifesta sunt nobis ⁊ filijs nr̄is vsq3 i sempiternū: vt faciamꝰ vniuersa legis huiꝰ.

¶ Ca. xxx. ¶ De mīa dñi si penituerint de ꝑximitate mādati: de inuocatiōe elementoꝝ in testimoniū q̄ ꝓpositū est eis malū ⁊ bonū: eligant quođ velint. Ca. xxx.

Cum3 ergo venerit sup te oēs sermōes isti: bñdictio siue maledictio quā ꝓposui i ꝯspcū tuo: ⁊ ductꝰ penitudine coꝛdis tui i vniuersis gētibꝰ i q̄s dispserit te dñs deꝰ tuꝰ: ⁊ reuersus fueris ad eū ⁊ obedieris eiꝰ īperijs: sic ego hodie p̄cipio tibi cū filijs tuis in toto coꝛde tuo: ⁊ in tota aīa tua: reducet te dñs deus tuꝰ de captiuitate tua: ac miserebit̃ tui: ⁊ rursuz ꝯgregabit te de cūctis pplis in quos te añ dispsit. Si ad cardines celi fueris dissipatꝰ: inde te retrahet dñs deꝰ tuꝰ: ⁊ assumet atq3 introducet in terrā quā possederūt pr̄es tui ⁊ obtinebis eā: ⁊ bñdicēs tibi maioꝛis numeri te eē faciet q̄3 fuerūt pr̄es tui. Circūcidet dñs deꝰ tuus coꝛ tuū: ⁊ coꝛ seminis tui: vt diligas dñz deū tuuz ex toto coꝛde tuo: ⁊ i tota aīa tua: vt possis viuere. Oēs aūt maledictiōes has ꝯuertet sup inimicos tuos: ⁊ eos q oderūt te + psequnt̃. Tu aūt reuerteris ⁊ audies vocē dñi dei tui: facies q3 vniuersa mādata q̄ ego p̄cipio tibi hodie: ⁊ abūdare te faciet dñs deꝰ tuꝰ i cūctis opibꝰ manuū tuaꝝ: ī sobole vēi tui: ⁊ i fructu iumētoꝝ tuoꝝ in vbertate terre tue: ⁊ in reꝝ oium largitate. Reuertet̃ eniz dñs vt gaudeat sup te in oībꝰ bonis sic gauisus est in pr̄ibus tuis: si tñ audieris voce dñi dei tui ⁊ custodieris p̄cepta eiꝰ: ⁊ cerimonias q̄ in hac lege cōscripta sunt: ⁊ reuertaris ad dñz deū tuū i toto coꝛde tuo: ⁊ i tota aīa tua. Mādatū hoc qđ ego p̄cipio tibi hodie nō sup te ē: neq3 ꝓcul positū nec in celo sitū // vt possis dicere q̄s nr̄m valet ad celū ascēdere vt deferat illud ad nos vt audiamus atq3 ope cōpleamus neq3 trans mare positū vt causeris ⁊ dicas: q̄s e nob̄ poterit mare trāsfretare: ⁊ illud ad nos vsq3 deferre: vt possumꝰ audire ⁊ facere qđ p̄ceptū ē s3 iuxta te est sermo val de i oꝛe tuo ⁊ i coꝛde tuo vt facias illū. Cōsidera q3 hodie + ꝓposuer i3 ī ꝯspcū tuo vitā ⁊ bonū: ⁊ ecōtrario moꝛtē ⁊ malū: vt diligas dñz deū tuū ⁊ ambules i vijs eius: ⁊ custodias mādata illius ⁊ cerimonias atq3 iudicia: ⁊ viuas: atq3 multiplicet te benedicatq3 tibi in terra ad quā ingredieris possidendam. Si autē auersuz fuerit coꝛ tuum ⁊ audire nolueris atq3 erroꝛe deceptus adoꝛaueris deos alienos ⁊ seruieris eis: p̄dico tibi hodie q̄ pereas ⁊ paruo tempoꝛe

Marginalia: C; Als + fumat.; D; 3. reg. 9. b; hier. 22. c; A; B; Als + psequūt; C; Ro. 10. b.; D; Als + pposuerim.

moteris in terrā ad quā iordanē trāsmis-
so ingredieris possidēdā. // Testes inuoco
hodie celū et terrā: qd pposuerim vobis vitā
et bonū: benedictionē et maledictionē. Eli-
ge ergo vitā vt et tu viuas et semē tuum: et
diligas dominum deum tuum atqz obedias
voci eius: et illi adhereas. Ipse est enim vita
tua et lōgitudo dierū tuorū: vt habites in ter-
ra pro q iurauit dominus patribus tuis ha-
brahā isaac et iacob vt daret eam illis.

Supra .3.b.

¶ Ca. Sū. ¶ De substitutione iosue post moysen: de legē de Deuteronomio: pcepit dominus vt scribatur canticū scribitur deuteronomij: et in arca ponitur. Cap. xxxi.

A Biit itaqz moyses et locutus est om-
nia verba hec ad vniuersū israel: et di-
xit ad eos. Centum viginti annorum sum
hodie non possum vltra egredi et ingredi:
presertim cū et dominus dixerit mihi: nō
trāsibis iordanē istū. Dñs ergo deus tuus
trāsibit ante te. Ipse delebit oēs gētes has
in cōspectu tuo: et possidebis eas. Et iosue iste
trāsibit ante te: sicut locutus ē dñs. Facietqz
dñs eis sicut fecit seon et og regibus ammor-
reorū: et terre eorū: delebitqz eos. Cū ergo et
hos tradiderit vobis: similr facietis eis: sicut p-
cepi vobis. Uiriliter agite et cōfortamini.
Nolite timere + nec paueatis ad cōspectū
eorū: qz dñs deus tuus ipse est ductor tuus et nō
dimittet nec derelinquet te. Uocauitqz +
moyses iosue: et dixit ei corā omni israel.
// Confortare et esto robustus. Tu enim in
troduces ppłm istū in terrā quā daturū
se patribus eorum iurauit dominus: et tu eā
diuides sorte. Et dominus: qui ductor est
vester // ipse erit tecum: non dimittet nec
derelinquet te. Noli timere nec paueas.
Scripsit itaqz moyses legem hanc et tra-
didit eam sacerdotibus filijs leui qui por-

Als + ne
Als sup. est + qz.
B
infra eo.
iosue. 1. b
3. reg. 2. a

tabāt arcā federis dñi: et cūctis senioribus
isrł. Precepitqz eis dicēs. Post septē an-
nos anno remissiōis i solēnitate tabnacu-
lorū cōuenientibus + cūctis ex isrł vt appare-
ant in cōspectu dñi dei tui i loco quē elegerit
dñs: leges vba legis huius corā oī israel:
audientibus eis et in vnū omni pplo cōgrega-
to tā viris qz mulieribus paruulis et adue-
nis q sunt intra portas tuas: vt audiētes
discāt: et timeāt dñm deū vim: et custodiāt
impleātqz oēs sermones legis huius. Filij
quoqz eorū q nunc ignorāt vt audire pos-
sint et timeāt dñm deū suū cūctis diebus
qbus versant in terra: ad quā vos iorda-
ne trāsmisso pgitis obtinēdā. Et ait dñs
ad moysen: Ecce ppe sūt dies mortis tue.
Uoca iosue: et state in tabernaculo testimo-
nij: vt precipiā ei. Abierunt ergo moyses
et iosue: et steterunt in tabernaculo testimo
nij. Apparuitqz dñs ibi i colūna nubis q
stetit i introitu tabnaculi. Dixitqz dñs ad
moysen. Ecce tu dormies cū patribus tuis: et
pplꝰ iste cōsurgēs fornicabit post deos alie-
nos in terra ad quā igredieř vt habitet i ea: et
ibi derelinquet me: et irritū faciet fedus qd
pepigi cū eo. Et irasceř furor meus ꝯ eū in
die illo et derelinquā eū: et abscondā faciē
meā ab eo: et erit in deuorationē. Inueni-
ent eū omnia mala et afflictiōes: ita vt di-
cat in illo die. Uere qz nō est deus mecum:
inuenerūt me hec mala. Ego aūt abscon-
dā et celabo faciē meā in die illo ppter oīa
mala q fecit: qz secutus ē deos alienos. Nūc
itaqz scribite vobis canticū istud et docete
filios israel vt memoriter teneant et ore de
cantēt: et sit mihi carmē istud p testimo-
nio inter filios isrł. Introducā enim eū in
terrā p qua iuraui patribus eius lacte et
mele manātē. Cūqz comederint et satura-
ti crassiqz fuerint: cōuertent ad deos alienos
et seruiēt eis: detrahētqz mihi et irritū fa-
ciēt pactū meū. Postqz iuenerint eū ma-
la multa et afflictiōes: rńdebit ei canticum
istō p testimonio qd nllā delebit obliuio
ex ore seminis tui. Scio. n. cogitatōes eius
q facturus sit hodie anteqz introducā eū in
terrā quā ei pollicitus sum. Scripsit ergo moy-
ses cāticū: et docuit filios isrł. Precepitqz
dñs iosue filio nun: et ait. // Cōfortare et esto
robustus. Tu eni itroduces filios isrł in
terrā quā pollicitus sū: et ego ero tecū. Post
qz ergo scripsit moyses verba legis huius

C
Als + cū-
ctis ex fi-
lys isrł.
Als + cū-
ctis filijs
israel.

D

E

in volumine atq; cōpleuit: pcepit leuitis q portabāt arcā federis dñi: dicēs. Tollite librū istū & ponite eū i latere arce federis dñi dei vři: vt sit ibi ꝯ te i testimoniū. Ego eni scio ɔtētionē tuā & ceruicē tuā durissimā. Ad huc viuēte me & igrediēte vobiscū sp cōtētiose egistis ꝯ dñm: quāto magis cū mortuus fuero? Cōgregate ad me oēs maiores natu p trib⁹ vřas atq; doctores: & loqr audiētibus eis s̄mones istos: & inuocabo ꝯ eos celū & terrā. Noui eni q post mortē meā iniq agetis & declinabitis cito de via quā pcepi vobis: & occurrēt vob mala i extremo tpe: qñ feceritis malū i ɔspcu dñi: vt irritetis eū p opa manuū vřaꝝ. Locut⁹ ē ḡ moyses audiēte vniuerso cetu isrł vba carmis hui⁹: & ad finē vsq; cōpleuit.

¶ Ca. Sū. ¶ Canticum Deuteronomij iubet moyses ascēdere in montē abarim: de contemplatione terrarum. Cap. xxxij.

Audite celi q loquor: audiat terra verba oris mei. Cōcrescat i + pluuiā doctrina mea: fluat vt ros eloqu mei. Quasi imber sup herbā: & q̄si stille sup gramina: q: nomē dñi inuocabo. Date magnificētiā deo nřo: dei pfecta sūt opa: & oēs vie eius iudicia. Deus fidelis & absq; vlla iniqtate: iust⁹ & rect⁹. Peccauerūt ei: + & nō filij eius i sordib⁹. Gñatio pua atq; puersa: heccine reddis dño ppłe stulte & insipiens. Nūqd nō ipse ē pr tu⁹ q possedit te: & fecit & creauit te? Memēto dieꝝ antiquoꝝ: cogita gñationes singłas. Interroga prēs tuū & annūciabit tibi maiores tuos & dicent tibi. Quando diuidebat altissimus gentes: qñ separabat filios adā. Cōstituit terminos ppłoꝝ: iuxta numeꝝ filioꝝ isrł. Pars aūt dñi ppłs ei⁹: iacob funiculus hereditatis ei⁹. Inuenit eū i t̄ra deserta: i loco horroris & vaste solitudinis. Circūduxit eū: & docuit: & custodiuit q̄si pupillā oculi sui. Sicut aqla puocās ad volādū pullos suos: & sup eos volitās expādit alas suas: & assumpsit + eū atq; portauit in humeris suis. Dñs solus dux ei⁹ fuit: & nō erat cū eo deus alien⁹. Cōstituit eū sup excelsā t̄rā: vt comederet fruct⁹ agroꝝ. Ut sugeret mel de petra: oleūq; de saxo durissimo. Butyꝝ de armēto: & lac de ouibus cū adipe agnoꝝ & arietū filioꝝ basan. Et hircos cū medulla tritici: & sanguinē vue + biberēt meracissimū. Incrassatus ē dilectus & recalcitrauit: incrassatus: inpinguatus: dilatatus. Dereliqt deū factorē suū: & recessit a deo salutari suo. Prouocauerūt eū in dijs alienis & i abominationib⁹ ad iracūdiā ɔcitauerūt. Immolauerūt demonijs & nō deo: dijs quos ignorabāt. Noui recētesq; venerūt: q̄s nō coluerūt pres eoꝝ. Deū q te genuit dereliqsti: & oblit⁹ es dñi creatoris tui. Uidit dñs & ad iracūdiā ɔcitatus est: q: prouocauerūt eū filij sui & filie. Et ait. Abscōdā faciē meā ab eis: & ɔsiderabo nouissima eoꝝ. Gñatio eni puersa ē: & infideles filij. Ipsi me puocauerūt i eo q nō erat de⁹: & irritauerūt i vanitatib⁹ suis. Et ego puocabo eos i eo q nō ē ppłs: & in gēte stulta irritabo illos. Ignis succēsus est in furore meo: & ardebit vsq; ad inferni nouissima. Deuorabitq; t̄rā cū germine suo: & mōtiū fūdamēta cōburet. Congregabo sup eos mala: & sagittas meas cōplebo i eis. Cōsumenł fame: & deuorabūt eos aues morsu amarissimo. Dētes bestiarū immittā in eos: cū furore trahētiū super terrā atq; serpētiū. Foris vastabit eos gladius & intus pauor: iuuenē simł ac virginē lactētē cū hoie sene. Et dixi. Ubi nā sunt? Cessare faciā ex hoib⁹ memoriā eoꝝ. Sed pp irā inimicoꝝ distuli: ne forte supbirēt hostes eoꝝ: & dicerēt. Man⁹ nřa excelsa: & nō dñs fecit hec oia. Gēs absq; ɔsilio ē & sine prudētia: vtinā saperēt & itelligerēt ac nouissima puiderēt. Quō psequebał vnus mille: & duo + fugarēt decē milia. Nonne iō q: deus su⁹ vēdidit eos: & dñs ɔclusit illos? Nō.n. est deus nř vt + dij eoꝝ: & inimici nři sūt iudices. De vinea sodomoꝝ vinea eoꝝ & de suburbanis gomorre. Uua eoꝝ vua fellis: & + botrus amarissim⁹. Fel draconū vinū eoꝝ: & venenū aspidū insanabile. Nōne hec cōdita sūt apud me: & signata i thesauris meis. Mea ē vltio: & ego retribuā + eis i tpe: vt labał pes eoꝝ. Iuxta est dies pditiōis: & adesse festināt tpa. Iudicabit dñs ppłm suū: & i seruis suis misebił. Uidebit q infirmata sit man⁹ & clausi q̄s defecerūt: residuiq; ɔsumpti sūt. Et dicēt. Ubi sūt dij eoꝝ: i qb⁹ hēbant fiduciā. De q̄ꝝ victimis comedebāt adipes: & bibebāt vinū libaminū. Surgāt & opitulenł vob & in necītate vos ptegāt. Uidete q ego sī solus: & nō sit ali⁹ de⁹ pter me. Ego occidā: & ego viuere faciā: pcutiā & ego sanabo &

B C A Aregr. d. 3. §. auctoritas. Als + vt pluuia. Als sup. est + et infra eo. Job. 8. b B Als sup- est + eum deo cōse. di. i. c. hi duo. Als + biberet.

C superat Ro. 10. d hier. 14 de pe. di. 3. auctoritas. D 2. q. 7. accusatio. ibi & vindicatio⁹ flamma. E Als + fugeret. Als + d Als + cari amarissimi. Eccl. 12. a Ro. 12. d hier. 10. d Als sup- est + eis hier. 2. d F Job. 10. d

nō ē q̄ de manu mea possit eruere. Leuabo ad celū manū meā: et dicā. Uiuo ego i eternū. Si acuero vt fulgur gladiū meū: et arripuerit iudiciū man⁹ mea. Reddā vltionē hostib⁹ meis: et his q oderūt me retribuā. Inebriabo sagittas meas sāguine: et gladius me⁹ deuorabit carnes. De cruore occisoꝝ et de captiuitate nudati inimicoꝝ capitis. Laudate gētes pplm ei⁹. q: sāguinē suoꝝ suoꝝ vlciscet. Et vindictā retribuet i hostes eoꝝ: et ppitius erit t̄re ppli sui. Uenit ergo moyses et locut⁹ ē oia verba cātici hui⁹ i aurib⁹ ppli: ipe et iosue fili⁹ nun. Cōpleuitq̄ oēs s̄mōes istos loquēs

B

ad vniuersū isrl: et dixit ad eos. Ponite corda v̄ra i oīa v̄ba mea q̄ ego testificor vob hodie: vt mādetis ea filijs v̄ris custodire et facere: et iplere vniuersa q̄ scripta sūt i volumine legis hui⁹: q: nō icassū p̄cepta sunt vob: s3 vt singli i eis viuerēt: q̄ faciētes longo pseuereris tpe i t̄ra ad quā iordāe trāsmisso igredimini possidēdā. Locutusq̄ ē dn̄s ad moysen i eadē die: dicēs. Ascēde i mōtē istū abariz + idest trāsitū in mōtē nebo: q est i terra moab ꝯ hiericho: et vide terrā chanaan quā ego tradā filijs isrl obtinēdā et morere i mōte. // Quē ꝯscēdēs iūgeris pplis tuis sic mortu⁹ ē aarō frat tuus in mōte hor: et appositus pplis suis: q: p̄uaricati estis ꝯ me in medio filioꝝ israel ad aquas ꝯdictionis in cades deserti syn: et nō sctificastis me inter filios israel. Ecōtra videbis + terrā: et non ingredieris in eā: quā ego dabo filijs israel.

Als sup. est + id est trāsitū q: nō est de textu
Nu.20.d
Als + cā

¶ Ca. Sū. ¶ Benedictio moysi qua vltimo benedixit israel et commendauit populum israel. Cap. xxxiij.

A

Hec est benedictio q̄ bn̄dixit moyses hō dei filijs isrl ante mortē suā. Et ait. Dn̄s de syna venit: et de seir ort⁹ ē nobis. Apparuit de mōte pharan: et cū eo scōrū milia. In dextra ei⁹ ignea lex. Dilexit populos. Oēs sci i manu illi⁹ sūt: et q appropinqūt pedib⁹ ei⁹ accipiēt de doctrina illi⁹ Legē p̄cepit nob moyses: hereditatē multitudinis iacob. Erit apd rectissimu3 rex: ꝯgregatis p̄ncipib⁹ ppli cū tribubus isrl. Uiuat rubē et nō moriat: et sit paru⁹ i numero. Hec ē iude bn̄dictio. Audi dn̄e vocē iude: et ad pplz suū itroduc eū. Man⁹ eius pugnabūt p eo: et adiutor illius ꝯ aduersarios eius erit. Leui q̄3 ait. Perfectio tua et doctrina tua a viro scō tuo quē pbasti i tētatiōe: et iudicasti ad aq̄s ꝯdictionis. // Qui dixit p̄ri suo et m̄ri sue: nescio vos: et frib⁹ suis: ignoro illos: et nescierūt filios suos. Hi custodierūt eloquū tuū: et pactū tuū seruauerūt: iudicia tua o iacob: et legē tuā o isrl. Ponēt thimiama in furore tuo: et holocausta sup altare tuū. Bn̄dic dn̄e fortitudini ei⁹: et opa manuū illi⁹ suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ ei⁹: et q oderūt eū nō cōsurgāt. Et beniamin ait. Amātissim⁹ dn̄i hitabit ꝯfidēter in eo: q̄si in thalamo tota die morabit: et int humeros illi⁹ requiescet. Joseph q̄3 ait De bn̄dictione dn̄i t̄ra ei⁹: et de pomis celi et rore atq̄3 abysso subiacēte. De pomis fructuū solis ac lune: de v̄tice antiq̄ꝝ mōtiū: de pomis colliū eternoꝝ: et de frugib⁹ t̄re: et de plenitudine ei⁹. Bn̄dictio illius q apparuit i rubo veniat sup caput ioseph: et sup v̄ticē nazarei int frēs suos. Quasi p̄mogeniti tauri pulchritudo ei⁹ cornua rhinocerotis cornua illi⁹. In ipsis vētilabit gētes vsq̄3 ad t̄minos t̄re. He sūt multitudines effraim: et hec milia manasse. Et zabulō ait. Letare zabulō i exitu tuo: et isachar i tabnaculis tuis: pplos ad mōtē vocabūt ibi imolabūt victimas iustitie. Qui inundationē maris q̄si lac sugēt: et thesauros abscōditos arenaꝝ. Et gad ait Bn̄dictus i latitudine gad. Quasi leo requieuit cepitq̄3 brachiū et verticē3. Et vidit p̄ncipatū suū q i pte sua doctor eēt repositus: q fuit cū p̄ncipib⁹ ppli et fecit iustitias dn̄i: et iudiciū suū cū isrl. Dan q̄3 ait. Dan catulus leonis: fluet largit de basan. Et neptalim dixit. Neptalim abūdātia pfruet: et plenus erit + bn̄dictionibus dn̄i. Mare et meridiē possidebit. Aser q̄3 ait. Benedict⁹ in filijs aser. Sit placēs in fratribus su

matt.10. d.
//q3.di.c. diacont fūt i pn.
B
C
D
Als + bn̄dictionis.

Als + cō tingat. Als sup. est + & Als defi cit + de

is: & + tingat in oleo pedē suū. Ferrum & es calciamētū eius. Sicut dies iuuentu tis tue: ita & senectus tua. Nō est + alius vt deus rectissimi. Ascensor celi: auxiliator tuus. Magnificētia eius discurrunt nubes: habitaculū eius sursū & subter brachia sempiterna. Ejiciet a facie tua inimicū: dicetq3: cōtere. Habitabit israel cōfidenter & solus. Oculus Jacob in terra frumēti & vini: celiq3 caligabūt rore. Beatus + tu israel. Quis similis tui: ppls q saluaris in dño? Scutū auxilij tui: & gladius glorie tue. Negabūt te inimici tui: & tu eorū colla calcabis.

dic.23.d

Als + eo

¶ Ca. xxxiiij. ¶ De ascēsu Moysi in mōtē & cōtēplatiōe terre: de morte & sepultura ipsius de fletu ppli: & Josue impletur sapiētia: cōmēdat Moyses: de familiaritate dei: & de his que fecit deus per eum. Cap. xxxiiij.

A Ascendit ergo Moyses de cāpestribus Moab sup montē nebo in verticem phasga cōtra hiericho: ostēditq3 ei dñs omnē terrā galaad vsq3 Dan: & vniuersū neptalim terrāq3 Effraim & Manasse & omnē terrā iuda vsq3 ad mare nouissimū: & australē partē & latitudinē cāpi hiericho ciuitatis palmarū vsq3 segor. Dixitq3 dñs ad eū. Hec est terra pro q iuraui habraā Isaac & Jacob: dicēs. Semini tuo dabo eam. Vidisti eā oculis tuis: & nō transibis ad illā. Mortuusq3 est ibi Moyses seruus dñi in terra Moab iubente dño: & sepeliuit eū in valle terre Moab cōtra phogor. Et nō cognouit hō sepulcrū eius vsq3 in presentem diē. Moyses centū & viginti annorū erat qn mortuus est. Nō caligauit oculus eius: nec dentes illius moti sūt. Fleuerūtq3 eū filij israel in cāpestribus Moab triginta diebus. Et cōpleti sunt dies planctus lugētiū Moysen. Josue vo filius Nun repletus est spū sapiētie: qr Moyses posuit sup eū manus suas. Et obedierūt ei filij israel: fecerūtq3 sic pcepit dñs Moysi. Et nō surrexit ppheta vltra in israel sicut Moyses: quē nosset dñs facie ad faciē in oībus signis atq3 portētis q misit p eū vt faceret in terra egypti pharaoni & oībus seruis eius: vniuerseq3 terre illius: & cūctā manū robustā: magnaq3 mirabilia q fecit Moyses corā vniuerso israel.

B gen.12.b. & 15.d.

2.Mach.2.a.

C

xi.q.2. c.qz alij.

D

¶ Explicit Deuteronomiū.

¶ Incipit plogus beati hieronymi presbyteri in librum Josue.

Tandē finito pētateuco Moysi velut grandi fenore liberati ad Jesum filiū naue manū mittimus quē hebrei Josue benun idest Josue filiū Nun vocant: & ad iudicū librū quē sopthim appellant: ad Ruth q3 & hester qs hisdē noibus efferunt. Monemusq3 lectorē vt syluas hebraicorū noium & distinctiones p mēbra diuisas diligēs scriptura cōseruet ne & nr labor & illius studiū pereat. Et vt in primis qd sepe testatus sum sciat me nō in reprehēsionē veterū noua cudere: sicut amici mei criminantur: sed p virili + portione offerre lingue mee hoībus quos tn nra delectant: vt p grecorū + hexaplis q & sumptu & labore maximo indigēt: editionē nram habeant. Et sicubi in antiquorū voluminum lectionē dubitarint: hec illis cōferētes inueniant qd requirunt. Maxime cū apud latinos tot sint exēplaria quot codices: & vnusqsq3 p arbitrio suo: vel addiderit vel subtraxerit qd ei visū est: & vtiq3 nō possit verū esse qd dissonat. Vn cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius: & sanctū opus venenata carpe lingua desistat: vel suscipiens si placet: vel contēnens si displicet. Memineritq3 illorū versuum. Os tuū abūdauit malitia: & lingua tua cōcinnabat dolos. Sedēs aduersus fratrē tuū loqbaris: & aduersus filiū matris tue ponebas scādalū. Hec fecisti: & tacui. Existimasti iniq q ero tui similis: arguā te & statuā illa cōtra faciē tuā. Que.n. audiētis vel legētis vtilitas est: nos laborādo sudare: & alios detrahēdo laborare: dolere iudeos q calūniādi eis & irridēdi xpianos sit ablata occasio & ecclie hoīes id despicere: i mo lacerare vn aduersarij torqueant? Ca si vetus eis tm interptatio placet q & mihi nō displicet: & nihil extra recipiendū putant: cur ea q sub astericis & obelis vel addita sunt vel āputata legunt & negligūt? Quare daniele iuxta theodotionis tradictionē ecclie susceperūt? Cur origenē mirant & eusebiū pāphili: cūctas editiones sil differētes? Aut q fuit stultitia: postq̄ vba dixerint pferre q falsa sint? Vn āt in nouo testo pbare poterūt assūpta testimōia: q in libris veteribus nō hnt. Hec dicimus: ne oīno calūniātibus tacere videamur. Ceterū post sancte paule dormitionē cuius vita virtutis exēplū est: & hos libros quos eustochio virgini xpi negare nō potui decreui

Als + p

Als + hexaplis

Psal.49.

Ibidem

...nimitus dñ spũs hos regit art⁹ pphetarũ explanationi incũbere: & omissum iã diu opus quasi quodã postliminio repetere pleris cũ & ãmirabilis sanctusqꝫ vir pã machius hoc idem lr̃is flagitet: & nos ad patriã festinãtes mortiferos syrenaꝝ cãtus surda debeamus aure transire.

ℭ Explicit ꝓlog⁹. ℭ Incipit argumẽtũ.

Iesus fili⁹ naue: typuz dñi nõ solũ in gestis: verũetiã in nõie gerẽs transit iordanẽ: hostiũ regna subuertit: diuidit terrã victori pplo: & p singulas vrbes viculos: mõtes: flumina: torrẽtes atqꝫ confinia ecclesie celestisqꝫ hierusalem spiritalia regna describit.

ℭ Explicit argumentum.

ℭ Incipit liber Josue.

ℭ Ca. Sũ. ℭ Confortat dñs Josue: facit pparari cibaria ad eũdez post diẽ tertiũ: illi obedire ꝓmittunt. Cap. j.

Et factum est + post mortẽ moysi serui dñi: vt loqret dñs ad iosue filium nun ministrũ moysi: & diceret ei. Moyses seruus me⁹ mortuus ẽ. Surge & trãsi iordanẽ istuz: tu & oĩs pplŝ tecũ: in terrã quã ego dabo filijs israel. // Oẽz locũ quẽ calcauerit vestigiũ pedis vr̃i: vobis tradã: sicut locutus sum moysi. A deserto & libano vsqꝫ ad fluuiũ magnũ eufratẽ oĩs terra etheoꝝ vsqꝫ ad mare magnũ ꝯ solis occasũ erit terminus vester. Nullus poterit vobis resistere cũctis dieb⁹ vite tue. Sicut fui cũ moyse. ita ero + tecuz: // nõ dimittã nec derelinquam te. Cõfortare: & esto robustus. Tu eniz sorte diuides pplo huic terrã: ꝑ qua iuraui p̃rib⁹ tuis vt traderẽ eã illis. // Cõfortare igiť & esto robustus valde: vt custodias & facias oẽz legẽ quã pcepit tibi moyses seru⁹ me⁹. Ne declines ab ea ad dexterã vel ad sinistrã: vt itelligas cũcta q̃ agis. Nõ recedat volumẽ legis hui⁹ ab ore tuo: sꝫ meditaberis i eo dieb⁹ ac noctib⁹: vt custodias & facias oĩa q̃ scripta sũt i eo. Tũc diriges viã tuã: & intelliges eã. Ecce pcipio tibi: cõfortare & esto robustus. // Noli metuere: & noli timẽ: qm̃ tecũ est dñs de⁹ tu⁹: in oĩb⁹ ad q̃cũqꝫ pgeris. Precepitqꝫ iosue pncipib⁹ ppli dicẽs. Trãsite p mediũ castroꝝ: & imperate pplo ac dicite. Preparate vobis cibaria: qm post diẽ tertium trãsibitis iordanẽ: & intrabitis ad possidẽdã trã quã dñs de⁹ nr̃ datur⁹ ẽ nobis. Rubenitis qꝫ & gadditis & dimidie tribui manasse ait. // Mementote smonis quẽ precepit vob moyses famulus dñi dicẽs. Dñs deus vr̃: dedit vobis requiẽ & oẽm terraz. Uxores vr̃e & filij vr̃i ac iumẽta manebũt in terra: quã tradidit vobis moyses trãs iordanẽ. Uos aũt trãsite armati añ frẽs vestros oẽs fortes manu & pugnate ꝓ eis: donec det dñs requiẽ frib⁹ vr̃is sicut & vob dedit: & possideãt ipsi qꝫ terrã quã dñs de⁹ vr̃ daturus ẽ eis: & sic reuertemini i terrã possessionis vr̃e & hitabitis i ea quã vobis dedit moyses famulus dñi trãs iordanẽ ꝯ solis ortũ. Rñderũtqꝫ ad iosue: atqꝫ dixerũt. Oĩa q̃ pcepisti nobis faciem⁹: & quocunqꝫ miseris: ibim⁹. Sicut obediuim⁹ i cũctis moysi: ita obediemus & tibi: tm̃ sit dñs tecũ sicut fuit cũ moyse. Qui ꝯdixerit ori tuo & nõ obedierit cũctis smonib⁹ + q̃s pceperis ei: moriať. Tu tm̃ confortaꝛ & viriliter age.

ℭ Ca. Sũ. ℭ De exploratorib⁹ missis ad explorãdũ trã & vrbẽ hiericho: de Raab exploratores abscõdẽte: ꝙ pacto funali. Ca. ij.

Misit igitur iosue filius nun de + sethim duos viros exploratores in abscondito: Et dixit eis. // Ite & considerate terram vrbemqꝫ hiericho. Qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine raab: & quieuerunt apud eã. Nunciatumqꝫ est regi hiericho: & dictuz. Ecce viri igressi sunt huc ꝑ noctẽ de filijs israel: vt explorent terram. Misitqꝫ rex hierico ad raab + meretricẽ dicẽs. Educ viros qui venerũt ad te: & ingressi sunt domum tuam. Exploratores quippe sunt: & omnem terram considerare venerunt // Tollensqꝫ mulier viros abscondit: & ait. Fateor venerunt ad me: sed nesciebaz vnde essent. Cumqꝫ porta clauderetur in tenebris: & illi pariter exierunt: nescio quo abierunt. Persequimini cito: & comprehendetis eos. Ipsa autem fecit ascendere viros in solarium domus sue: operuitqꝫ eos stipula lini que ibi erat. Hi autem q̃ missi fuerant: secuti sunt eos per viaz q̃ ducit ad vaduz iordanis. Illisqꝫ egressis statim

Marginalia: A; Hs dicit + vt; Deu. 11. c.; Hs + et infra. 3. b; Heb. 13. a; B; infra eo.; Deu. 31. b; 3. Re. 2. a; Sup eo.; C; Nu. 32. d. & infra. 4. c.; B; 1. macha. 2. c.; Hs + tu io.; A; Hs + statim.; Jaco. 2. d; Heb. 11. f.; 32. q. j. 9. cũ ergo.; Hs sup. est + meretricez.; infra. 6. c; B

porta clausa est. Necdū obdormierāt qui latebāt: ⁊ ecce mulier ascēdit ad eos: ⁊ ait. Noui ꝙ dn̄s tradiderit vobis terrā. Etenim irruit in nos terror vester: ⁊ elāguerunt oēs habitatores t're. // Audiuim⁹ ꝙ siccauerit dn̄s aq̄s maris rubri ad vim introitū vn̄ egressi estis de egypto: ⁊ q̄ feceritis duob⁹ ammorreoꝝ regib⁹ q erāt trans iordanē: seon ⁊ og q̄s interfecistis. Et hec audiētes pertimuim⁹ ⁊ elāguit cor nr̄m: nec remāsit in nob spūs ad introitū vr̄m. Dn̄s enī de⁹ vr̄ ipse est de⁹ in celo sursū ⁊ i t'ra deorsū. Nūc ergo iurate mihi p dn̄m: vt quō ego mīaʒ feci vobiscū ita ⁊ vos faciatis cū domo pr̄is mei: detisq; mihi verū signū + vt saluetis pr̄eʒ meū ⁊ matrē: frēs ac sorores meas ⁊ oīa q̄ illoꝝ sūt: ⁊ eruatis aīas nr̄as a morte. Qui rn̄derūt ei. Aīa nr̄a sit ꝓ vob i morte: si tn̄ n̄ ꝓdideris nos. Cūq; tradiderit nob dn̄s terrā: faciem⁹ in te mīaʒ ⁊ v'itatē. // Dimisit ergo eos p funē de fenestra. Dom⁹ enīʒ ei⁹ herebat muro. Dixitq; ad eos. Ad mōtana cōscēdite ne forte occurrāt vob reuertentes: ibiq; latitate trib⁹ dieb⁹ donec redeāt: ⁊ sic ibitis p viā vr̄aʒ. Qui dixerūt ad eam. Innoxij erim⁹ a iuramēto hoc: q̄ adiurasti nos: si ingrediētib⁹ nob t'rā signū + nō fuerit funiculus iste coccine⁹: ⁊ ligaueris eū i fenestra p quā dimisisti nos: ⁊ pr̄eʒ tuū ac mr̄eʒ: frēsq; ⁊ oēʒ cognationē tuā cōgregaueris i domū tuā. Qui ostiū dom⁹ tue egressus fuerit: re⁹ sibi erit: sanguis ip si⁹ erit i caput ei⁹: ⁊ nos erim⁹ alieni. Cūctorū āt sāguis q tecū i domo fuerit redūdabit i caput nr̄m: si eos aliqs tetigerit. Qz si nos ꝓdere volueris ⁊ sermonē istū ꝓferre in mediū: erim⁹ mūdi ab hoc iuramēto q̄ adiurasti nos. Et illa rn̄dit. Sicut locuti estis: ita fiat. Dimittēsq; eos vt pgerēt: appēdit funiculū coccineū in fenestra. Illi v'o ābulātes puenerūt ad mōtana: ⁊ māserūt ibi tres dies donec reuerterent' q fuerāt psecuti. Querētes enī p oēʒ viā nō reppererūt eos. Quib⁹ v'bē ingressis reuersi sunt ⁊ descēderūt exploratores de mōte: ⁊ trāsmisso iordane venerūt ad Josue filiū Nun: narraueruntq; ei oīa que acciderāt sibi: atq; dixerunt. Tradidit dn̄s omnē terram hanc in manus nr̄as ⁊ timore ꝓstrati sunt cuncti habitatores eius.

¶ Ca. iij. ¶ Venit ppl's ad iordanē: siccātur aque: populus transit.

Exo. 14. e

C

Infra. 6. d. Tebana ciuitas q ⁊ chyoro lis i egypto dicit Als + et

* 32. q. 7. cum ergo.

Als sup. est + nō

D

Igitur Josue de nocte cōsurgens mouit castra. Egredientesq; de sethim venerūt ad iordanē: ipse ⁊ oēs filij israel: ⁊ morati sūt ibi p tres dies. Quib⁹ euolutis trāsierūt pcones p castroꝝ mediū: ⁊ clamare ceperūt. Qn̄ videritis arcā federis dn̄i dei vr̄i: ⁊ sacerdotes stirpis leuitice portātes eā: vos q̄ʒ cōsurgite ⁊ sequimini pcedētes: sitq; inter vos ⁊ arcā spatiū cubitoꝝ duū miliū: vt ꝓcul + magis videre possitis ⁊ nosse per quā viā igrediamini: q2 prius nō ambulastis p eā. Et cauete ne appropinqtis ad arcā. Dixitq; Josue ad ppl'm. // Sanctificamini: cras enīʒ faciet dn̄s int' vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. // Tollite arcā federis: ⁊ pcedite ppl'm. Qui iussa cōplētes: tulerūt ⁊ ambulauerūt an' eos. Dixitq; dn̄s ad Josue. Hodie icipiā exaltare te corā oī isrl': vt sciāt ꝙ sicut cū Moyse fui: ita ⁊ tecū sim. // Tu aūt pcipe sacerdotib⁹ q portāt arcā federis: ⁊ dic eis. Cū ingressi fueritis partē aq̄ iordanis: state in ea. Dixitq; Josue ad filios isrl'. Accedite huc ⁊ audite + verbū dn̄i dei vr̄i. Et rursus. In hoc inqt scietis ꝙ dn̄s de⁹ viuēs in medio vr̄i est: ⁊ disꝑdet in cōspectu vr̄o chananeū ⁊ etheū eueū ⁊ pherezeū ⁊ gergezeū q̄ʒ ⁊ iebuseū ⁊ amorreū. Ecce arca federis dn̄i oīs t're antecedet vos p iordanē. Parate duodecīʒ viros + de duodecīʒ tribub⁹ isrl' singulos p singulas trib⁹. Et cū posuerit vestigia pedū suorū sacerdotes q portāt arcā federis dn̄i dei vniu'se t're in aq̄s iordanis: aq̄ q̄ inferiores sūt decurrēt atq; deficient: q̄ aūt desup veniūt in vna mole cōsistēt. Igit' egressus est ppl's de tabernaculis suis vt trāsiret iordanē: ⁊ sacerdotes q portabant arcā federis pgebāt an' eū. Ingressisq; eis iordā

Barda... n⁹ a q... bardiu... dara.

als + ... gio ... peres. B Leui... b. Nu... 1. reg... b. sup...

C Als + ... ba m... Pri... ⁊ cad... apo... regn... Als su... est + ... duod...

D

nes & pedibus eorum in parte aque tinctis. (iordanis aũt ripas alvei sui tpe messis impleuerat) steterũt aq̃ descẽdẽtes in loco vno: & ad instar mõtis intumescentes apparebãt ꝓcul ab vrbe q̃ vocat̃ + edom vsq; ad locum sarthan. Que aũt inferiores erãt in mare solitudinis: qđ nũc vocatur mortuũ descẽderũt vsquequo oino deficerẽt. Ppl's aũt icẽdebat ꝯ iordanẽ: & sacerdotes q portabãt arcã federis dñi stabant sup siccã humũ i medio iordãis accincti: oisq; ppl's p arentem alveũ ptransibat.

¶ Ca. Sũ. ¶ Eliguntur duodecim viri de singulis tribubus: de duodecim lapidibus positis in alueo: de duodeciz in sicco: vt sit in signũ posteris. Cap. iiij.

A Quibus trãsgressis dixit dñs ad Josue. Elige duodeciz viros singulos p singulas trib⁹: & pcipe eis vt tollãt de medio iordanis alueo vbi steterũt pedes sacerdotũ: duodeci durissimos lapides: quos ponetis in loco castrorum vbi fixeritis hac nocte tẽtoria. Uocauitq; Josue duodeciz viros quos elegerat d filijs israel: singulos de singulis tribub⁹: & ait ad eos. Ite ante arcã dñi dei vři ad iordanis mediũ: & portate inde singuli singulos lapides in humeris vris iuxta numerum filiorum isrl': vt sit signũ inter vos. Et qñ iterrogauerint vos filij vři cras dicẽtes: qđ sibi volunt isti lapides: rñdebitis eis. Defecerũt aq̃ iordanis añ arcã federis dñi cũ trãsiret eum. // Idcirco positi sũt lapides isti in monumẽtũ filiorum isrl' vsq; in eternũ. Fecerũt ergo filij isrl' sic' pcepit eis Josue: portãtes

B de medio iordanis alueo duodeciz lapides vt dñs ei imparat iuxta nũerum filiorum isrl' vsq; in locũ in quo castrametati sũt: ibiq; posuerũt eos. Alios q̃q; duodeciz lapides posuit Josue in medio iordanis alueo vbi steterũt sacerdotes q portabãt arcã federis dñi: & sũt ibi vsq; in pñtẽ diẽ. Sacerdotes aũt q portabãt arcã stabãt in iordanis medio: donec oia cõplerent̃: q̃ Josue vt loq̃ret̃ ad ppl'z pceprat dñs: & dixerat ei Moyses. Festinauitq; ppl's: & trãsijt. Cũq; trãsissẽt oẽs trãsiuit & arca dñi:

C sacerdotes q̃z pcedebãt añ ppl'm. // Filij q̃z Ruben & Gad & dimidia tribus Manasse armati pcedebãt frẽs suos filios isrl' sicut eis pceprat Moyses: & q̃dragintaa pugnatorum milia p turmas & cuneos incedebãt per plana atq; cãpestria vrbis hiericho. In die illo magnificauit dñs Josue corã oĩ isrl': vt timerẽt eũ sic' timuerãt Moysen + dũ adhuc viueret. Dixitq; ad eũ. Pcipe sacerdotib⁹ q portãt arcã federis dñi: vt ascẽdãt de iordane. Qui pcepit eis dicẽs. Ascẽdite de iordane. Cũq; ascẽdissẽt portãtes arcã federis dñi. & siccã humuz calcare cepissent: reuerse sunt aq̃ in alueũ suũ: & fluebãt sic' añ ꝯsueuerãt. Ppl's aũt ascẽdit de iordane decimo die mẽsis pmi: & castrametati sũt in galgalis ꝯ orientalez plagã vrbis hiericho. Duodecim q̃z lapides q̃s de iordanis alueo sumpserant: posuit Josue i galgalis: & dixit ad filios isrl'. Qñ interrogauerint filij vestri cras patres suos: & dixerint eis: qđ sibi volunt lapides isti: docebitis eos atq; dicetis. Per aridaz alueũ trãsiuit isrl' iordanẽ istũ // siccante dño deo nřo aq̃s ei⁹ in ꝯspectu nřo donec trãsiremus sic' fecerat pus in mari rubro: qđ siccauit donec trãsiremus: vt discãt oẽs terrarum ppli fortissimã dei manũ: + vt & vos timeatis dñm vestrũ omni tempore.

¶ Ca. Sũ. ¶ De circũcisiõe in galgalis: d celebratiõe pasce: d esu polẽte: & d ꝯspectu mãne: d ãgelo quẽ vidit iosue stãtẽ ꝯ se. C. v.

A Postq̃z ergo audierũt oẽs reges amorreorum q habitabãt trans iordanẽ ad occidẽtalẽ plagã: & cũcti reges chanaan q ꝓpinq̃ possidebãt magni maris loca: q' siccasset dñs fluẽta iordanis coraz filijs israel donec transirent: dissolutũ est cor eorum: & nõ remãsit in eis spũs timentiũ + introitũ filiorum isrl'. Eo tpe ait dñs ad Josue. Fac tibi cultros lapideos: & circũcide scđo filios israel. Fecit q̃z qđ iusserat dñs: & circũcidit filios isrl' in colle preputiorum. Hec aũt cã est scđe circũcisionis. Ois

B ppl's q egressus est de egypto generis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto p lõgissimos vie circuit⁹: q oẽs circũcisi erãt. Ppl's aũt q nat⁹ ẽ in deserto p q̃draginta annos itineris latissime solitudinis incircuncisus fuit: donec ꝯsumerent̃ q nõ audierũt vocẽ dñi: & qb⁹ añ iurauerat vt ostẽderet eis terrã lacte & melle manantẽ. Horum filij in locũ successerũt patrũ: & circũcisi sunt a Josue: q sicut nati fuerãt in pputio erãt: nec eos in via aliqs circũciderat. Postq̃z aũt oẽs circũcisi sunt: manserũt in eodẽ castrorum loco: do-

Deu. 24. c De q̃s. di. 2. ca. re ve ra. ℣. iordanis. Hs + adõ Cilitia a cilice, de nũciatur

Plenit sydonez vrbez in syria cõdit & regnat & p uintie nomen dedit

Deu. 27. a

Phenices plures artes inuenerunt & lras grecis tradiderunt.

Nu. 32. f.

Hs + cũ adiuuaret Cadm⁹. xxiiij. litteras grecas inuenit & be tie ꝓuintie nomen dedit Europa aq̃ tertia ps orbis nuncupatur.

D mẽ dedit & vrbem thebã in ipsa ꝓuincia condidit.

Exo. 14. c alo + & vt

Hs + in troitu.

C nec sanarent. Dixitq; dñs ad Josue. hodie abstuli opprobriũ egypti a vob. Uocatũq; est nomẽ loci illius galgala vsq; in p̃ntẽ diẽ. Manseruntq; filij isrl' in galgalis: ⁊ fecerũt phase q̃rtadecima die mẽsis ad vesperã in cãpestrib' hiericho ⁊ comederũt de frugib' t're die alt'o: ⁊ azimos panes ⁊ polẽtã eiusdẽ anni. Defecitq; mãna postq̃; comederũt de frugib' terre: nec vsi sũt vltra cibo illo filij isrl': sed comederunt de

D frugib' p̃ntis anni terre chanaã. Cũ aũt esset Josue in agro vrbis hiericho: leuauit oculos ⁊ vidit virũ stãtẽ ɔtra se euaginatũ tenẽtem gladiũ. Perrexitq; ad eum: ⁊ ait. Nr' es. an aduersariorũ: Qui r̃ndit. Nequaq̃: sed sum princeps exercit' dñi: ⁊ nũc venio. Cecidit Josue ,pnus in t'rã: ⁊ adorans ait. Quid dñs me' loquit' ad seruũ suũ. // Solue inq̃t calciamẽtũ tuũ de pedib' tuis. Locus eni; in q̃ stas scũs est. Fecitq; Josue vt sibi fuerat imperatũ.

¶ Ca. Sũ. ¶ De circuitu hiericho p septẽ dies. d̃s̃ subuersiõe ⁊ anathemate hiericho: d̃ Raab ⁊ maledictiõe. c. vi.

A Hiericho aũt clausa erat atq; munita timore filiorũ isrl': ⁊ nullꝰ egredi audebat aut ingredi. Dixitq; dñs ad Josue. Ecce dedi in man' tuas hiericho ⁊ regẽ ei': oẽsq; fortes viros. Circuite vrbẽ cũcti bellatores semel p diẽ. Sic facietis sex dieb'. Septimo aũt die sacerdotes tollẽt septẽ buccinas quarũ vsus est in iubileo: ⁊ p̃cedẽt arcã federis. Septiesq; circuibitis ciuitatẽ: ⁊ sacerdotes clangent buccinis. Cũq; insonuerit vox tube lõgior atq; cõcisior: ⁊ in auribus vestris increpuerit: cõclamabit oĩs pp'ls vociferatione maxima: ⁊ muri funditus corruẽt ciuitatis. Ingredientur q; singuli p locũ ɔ quem steterint. Uocauit ergo Josue fili' Nun sacerdotes: ⁊ dixit ad eos. Tollite arcã federis. Et septẽ alij sacerdotes tollãt septẽ iubileorũ buccinas: ⁊ incedãt añ arcã dñi. Ad p'plm quoq; ait. Jte ⁊ circuite ciuitatẽ armati p̃cedẽtes arcã dñi. Cũ-

B q; Josue verba finisset: ⁊ septẽ sacerdotes septẽ buccinis clãgerẽt ante arcã federis dñi: oĩsq; pp'ls p̃cederet armati exercit': reliquũ vulgus arcã seq̃bat': ac buccinis oĩa cõcrepabãt. Preceperat aũt Josue pp'lo: dicẽs. Nõ clamabitis nec audiet' vox vestra neq; vllus s'mo ex ore v'o egrediet' donec veniat dies in quo dicam vobis. Clamate: ⁊ vociferamini. Circuiuit ergo arca dñi ciuitatẽ semel p diẽ: ⁊ reuersa in castra mãsit ibi. Jgit' Josue de nocte ɔsur gẽte tulerũt sacerdotes arcã dñi ⁊ septe; ex eis septẽ buccinas q̃rũ in iubileo vsus est: p̃cedebãtq; arcã dñi ambulãtes atq; clãgentes: ⁊ armatus pp'ls ibat ante eos: vulgus aũt reliquũ seq̃bat' arcã: ⁊ buccinis p̃sonabat. Circuierunt q; ciuitatem scd'o die semel: ⁊ reuersi sũt in castra. Sic fecerũt sex dieb'. Die aũt septio diluculo ɔsurgẽtes: circuierũt vrbẽ sicut dispositũ erat septies. Cũq; septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes: dixit Josue ad oẽ; isrl'. Uociferamini. Tradidit eni; vobis dñs ciuitatẽ. Sitq; ciuitas h' anathema: ⁊ oĩa q̃ in ea sũt ✠ dño. Sola raab meretrix viuat cũ vniuersis q̃ cu; ea in domo sũt. // Abscõdit enim nũcios quos direxerim'. Uos aũt cauete ne de his que p̃cepta sunt vobis q̃ppiã ɔtingatis ⁊ sitis p̃uaricatiõis rei: ⁊ oĩa castra isrl' sub pctõ sint atq; turbent'. Quicq̃d aũt auri ⁊ argẽti fuerit ⁊ vasorũ eneorũ ac ferri: dño cõsecret': repositũ in thesauris ei'. Jgit' omni pp'lo vociferãte ⁊ clangẽtib' tubis postq̃ in aures multitudinis vox sonitusq; increpuit: // muri ilico corruerũt: ⁊ ascẽdit vnusq'sq; p locũ q̃ ɔ̃ se erat. Ceperuntq; ciuitatẽ: ⁊ interfecerũt oĩa q̃ erant in ea a viro vsq; ad mulierẽ: ab infante vsq; ad senẽ. Boues q̃q; ⁊ oues ⁊ asinos in ore gladij p̃cusserũt. Duob' aũt viris q explo-

D ratores missi fuerãt: dixit Josue. Ingredimini domũ mulieris meretricis ⁊ p̃ducite eã ⁊ oĩa q̃ illi' sunt: sicut illi iuramẽto firmastis. Ingressiq; iuuenes eduxerũt Raab ⁊ parẽtes ei': frẽs quoq; ⁊ cunctã suppellectilẽ ac cognatiõnẽ illi': ⁊ extra castra isrl' manere fecerũt. Urbẽ aũt ⁊ oĩa q̃ inuẽta sunt in ea succẽderũt: absq; auro ⁊ argẽto ⁊ vasis eneis ac ferro: q̃ in erariũ dñi cõsecrarũt. // Raab v'o meretricẽ ⁊ domũ p̃ris eius: ⁊ oĩa q̃ habebat fecit Josue viuere: ⁊ habitauerũt in medio israel vsq; in p̃ntẽ diẽ: eo q' abscõderit nũcios quos miserat vt explorarẽt hiericho. In tpe illo imp̃catus est Josue: dicẽs. Maledict' vir corã dño: q̃ suscitauerit ⁊ edificauerit ciuitatẽ hiericho. In p̃mogẽito suo fũdamẽta illi' iaciat: ⁊ in nouissimo liberorũ ponat portas ei'. Fuit ergo dñs cu;

26. q. 2. s; ⁊ illud
Deut. 3. b
Actu. 7. b
23. q. 5. c. remittũ, tur. §. si. ibi pp̃ filios isrl'.
Diony. q ⁊ ba. ch' vini vsũ grecis oĩo dit ⁊ ordinẽ militarẽ p musi uenit.
C Hic sup est ✠ dño 1. q. 4. itẽ pto ibi vt thesauri sup. 2. a
Heb. 11.
D sup. 2. a
Heb. 11. 32. q. 1. cũ ergo

Josue: et nomen eius vulgatum est in omni terra.

¶ Ca. Sũ. ¶ De peccato anathematis: de expugnatione hay. De fletu Josue et lapidatione achor pro furto anathematis. Cap. vij.

Filij autem israel preuaricati sunt mandatum: et vsurpauerunt de anathemate. Nam achan filius charmi filij zabdi filij zare de tribu iuda tulit aliquid de anathemate. Iratusque est dominus contra filios israel. Cumque mitteret Josue de hiericho viros contra hay: que est iuxta bethauen ad orientalem plagam oppidi bethel: dixit eis. Ascendite et explorate terram. Qui precepta complentes explorauerunt hay. Et reuersi dixerunt ei. Non ascendat omnis populus: sed duo vel tria milia virorum pergant et deleant ciuitatem. Quare omnis populus frustra vexabitur contra hostes paucissimos? Ascenderunt ergo tria milia pugnatorum. Qui statim terga vertentes: percussi sunt a viris vrbis hai. Et corruerunt ex eis triginta et sex homines. Persecutique sunt eos aduersarij de porta vsque ad sabarim: et ceciderunt per prona fugientes. Pertimuitque cor populi: et ad instar aque liquefactum est. Josue vero scidit vestimenta sua: et pronus cecidit in terram coram arca domini vsque ad vesperam: tam ipse quam omnes senes israel. Miseruntque puluerem super capita sua. Et dixit Josue. Heu domine deus. Quid voluisti traducere populum istum iordanem fluuium: vt traderes nos in manus amorrei et perderes? Utinam vt cepimus mansissemus trans iordanem. Mi domine deus quid dicam: videns israelem hostibus suis terga vertentem? Audient chananei et omnes habitatores terre et pariter conglobati circumdabunt nos: atque delebunt nomen nostrum de terra. Et quid facies magno nomini tuo? Dixitque dominus ad Josue. Surge: cur iaces pronus in terra? Peccauit israel et preuaricatus est pactum meum: tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti: et absconderunt inter vasa sua. Nec poterit israel stare ante hostes suos: eosque fugiet: quia pollutus est anathemate. Non ero vltra vobiscum: donec conteratis eum qui huius sceleris reus est. Surge sanctifica populum et dic eis. Sanctificamini in crastinum. Hec enim dicit dominus deus israel. Anathema in medio tui est israel. Non poteris stare coram hostibus tuis donec deleatur ex te qui hoc contaminatus est scelere. Accedetisque mane singuli per tribus vestras: et quamcunque tribum sors inuenerit: accedet per cognationes suas: et cognatio per domos: domusque per viros. Et quicunque ille in hoc facinore fuerit deprehensus: comburetur igni cum omni substantia sua: quoniam preuaricatus est pactum domini: et fecit nephas in israel. Surgens itaque Josue mane: applicuit israel per tribus suas: et inuenta est tribus iuda. Que cum iuxta familias suas esset oblata: inuenta est familia zare. Illam quoque per domos offerens reperit zabdi. Cuius domum in singulos diuidens viros: inuenit Achan filium Charmi filij zabdi filij zare de tribu Juda. Et ait Josue ad Achan. Fili mi: da gloriam domino deo israel et confitere: atque indica mihi quid feceris: ne abscondas. Responditque achan Josue: et dixit ei. Vere ego peccaui domino deo israel: et sic et sic feci. Uidi enim inter spolia pallium coccineum valde bonum: et ducentos siclos argenti: regulamque auream quinquaginta siclorum: et concupiscens abstuli et abscondi in terra contra medium tabernaculi mei: argentumque fossa humo operui. Misit ergo Josue ministros: qui currentes ad tabernaculum illius repperer unt cuncta abscondita in eodem loco et argentum simul. Auferentesque de tentorio tulerunt ea ad Josue: et ad omnes filios israel: proiecerunt que ante dominum. Tollens itaque Josue Achan filium zare argentumque et pallium et auream regulam: filios quoque et filias eius: boues et asinos et oues: ipsumque tabernaculum et cunctam supellectilem et omnis israel cum eo: duxerunt eos ad vallem achor. Ubi dixit Josue. Quia turbasti nos: exturbet te dominus in die hac. Lapidauitque eum omnis israel: et cuncta que illius erant igne consumpta sunt. Congregauerunt que super eum aceruum magnum lapidum: qui permanet vsque in presentem diem. Et auersus est furor domini ab eis. Uocatumque est nomen loci illius vallis achor vsque hodie.

¶ Ca. Sũ. ¶ De captione hay et suspensione regis eius: de constructione altaris lapidei cum descriptione Deuteronomij. Josue primo benedixit populo israel nec quicquam pretermisit a Moyse mandatum. Cap. viij.

Dixit autem dominus ad Josue. Ne timeas: neque formides. Tolle tecum omnem multitudinem pugnatorum: et consurgens ascende in oppidum hay. Ecce tradidi in manu tua regem eius: et populum vrbemque et terram. Faciesque vrbi hay et regi eius: sicut fecisti hiericho et regi illius. Predam vero et omnia animantia diripietis vobis. Pone insidias vrbi post eam. Surrexitque Josue et omnis exercitus bellatorum cum eo: vt ascenderent in hay. Et electa triginta milia virorum fortium: misit nocte: precepit

Marginalia (left): A / [Jo]sue 22. b / [Para]lipo. 2. a. / [fi]lius ✠ a[char]. / ✠ a[...]ari. / ✠ a[...]ri. / ...s. di. c. / ... filii. / ... di. ca. / ...ges dia / ...us isti. / ... q. 4. c. / ... ca. / ... 25. di. / ... i sera. / ... q. 4. c. / ...dia. §. / ...e pecco / ...uius et / ... Item / ...cato / ...por. / ... iniu. / ... vno. / ... vi. / ...fra. 8. a / ... q. 4. / ... Item / ...cato / ...por. / B / ✠ por[...] / ...ati / C / ...p. 3. b. / ...ui. 29. / ... 11. d. / ...g. 16.

Marginalia (right): Al's ✠ achan tri nomius fuit vt pater in prin. hu ius capli Josue 9. c. D / 1. q. 4. §. Item peccato. ✠. Item populus. 26. q. 2. §. i. ibi. Sors de scendit. de pe. di. 5. c. In fu ma. ✠. aly. / 2. Re. 18. c / Judi. 2. a / A

23.q.2.c dominus. Als + accedemus. sup.7.a.

q3 eis dicens. // Ponite insidias post ciuitatem. Nec longius recedatis: et eritis oes parati. Ego aut et reliqua multitudo q mecu est: + ascendemus ex aduerso contra vrbe. Cuq3 exierint contra nos: sicut ante fecimus: //fugiemus et terga vertemus: donec persequentes ab vrbe longius protrahant. Putabunt eni nos fugere sicut prius. Nobis ergo fugientibus et illis persequentibus consurgetis de insidijs et vastabitis ciuitatem: tradetq3 ea dns deus vester in manus vras. Cumq3 ceperitis succendite ea et sic oia facietis vt iussi. Dimisitq3 eos et preceru͂t ad locum insidiarum: sederu͂tq3 inter bethel et hay ad occidentalem plagam vrbis + hay. Josue aut nocte illa in medio mansit populi. Surgensq3 diluculo recensuit socios: et ascendit cum senioribus in fronte exercitus vallatus auxilio pugnatorum. Cumq3 venissent et ascendissent ex aduerso ciuitatis steterunt ad septentrionalem vrbis plagam: inter quam et eos vallis erat media. Quinq3 aut milia viros elegerat et posuerat in insidijs inter + bethauen et hay ex occidentali parte eiusdem ciuitatis. Ois vero reliquus exercitus ad aquilonem aciem dirigebat: ita vt nouissimi multitudinis occidentalem plagam vrbis attingeret. Abijt ergo iosue nocte illa: et stetit in vallis medio. Quod cum vidisset rex hay festinauit mane: et egressus est cum oi exercitu ciuitatis: direxitq3 aciem contra desertum: ignorans q post tergum laterent insidie. Josue vero et ois israel cesserunt loco simulantes metum et fugientes per solitudinis viam. At illi vociferantes pariter et se mutuo cohortantes persecuti sunt eos. Cumq3 recessissent a ciuitate: et ne vnus quidem in vrbe hay et + bethel remansisset q non persequeretur israel: sicut eruperant aperta oppida relinquentes: dixit dns ad iosue. Leua clipeum q in manu tua est contra vrbem hay: quoniam tibi tradam eam. Cumq3 eleuasset clipeum ex aduerso ciuitatis: insidie q latebant surrexerunt confestim: et pergentes ad ciuitatem ceperunt: et succenderunt eam. Uiri aut ciuitatis q persequebantur iosue: respicientes et videntes fumum vrbis ad celum: vsq3 conscendere non potuerunt vltra huc illucq3 diffugere: presertim cum hi q simulauerant fugam et tendebant ad solitudinem: contra persequentes fortissime restitissent. Uidensq3 iosue et ois israel q capta esset ciuitas et fumus vrbis ascenderet: reuersus percussit viros hay. Siquidem et illi q ceperant et succenderant ciuitatem: egressi ex vrbe contra suos + medios hostium ferire ceperunt. Cum ergo ex vtraq3 parte aduersarij ce-

B

Als + abi

C

Als + bethel.

D

Als + bethel.

E

Als + medium.

derentur ita vt nullus de tanta multitudine saluaretur: regemquoq3 vrbis hay apprehenderunt viuentem et obtulerunt Josue. Igitur oibus interfectis q israelem ad deserta tendentem fuerant persecuti: et in eodem loco gladio corruentibus: reuersi filij israel percusserunt ciuitatem. Erant aut q in eodem die + ceciderant a viro vsq3 ad mulierem: duodecim milia hoium oes vrbis hay. Josue vero non contraxit manum quam in sublime porrexerat tenens clipeum: donec interficerent oes habitatores hay. Jumenta aut et predam ciuitatis diuiserunt sibi filij israel sicut preceperat dns Josue. Qui succendit vrbem: et fecit eam tumulum sempiternum. Regem quoq3 eius suspendit in patibulo vsq3 ad vesperam et solis occasum: precepitq3 Josue et deposuerunt cadauer eius de cruce: proieceruntq3 in ipso introitu ciuitatis congesto sup eo magno aceruo lapidum q permanet vsq3 in presentem diem. // Tunc edificauit Josue altare dno deo israel in monte hebal: sicut preceperat Moyses famulus dni filijs israel: et scriptum est in volumine legis Moysi: altare de lapidibus impolitis que ferrum non tetigit: et obtulit sup eo holocausta dno: immolauitq3 pacificas victimas. Et scripsit sup lapides deuteronomium legis Moysi quod ille digesserat coram filijs israel. Ois aut + populus et oes maiores natu: ducesq3 ac iudices stabant ex vtraq3 parte arce in conspectu sacerdotum q portabant arcam federis dni: vt aduena ita et indigena. Media pars eorum iuxta montem garizim: et media iuxta montem hebal: sicut preceperat moyses famulus dni. Et primum quidem benedixit populo israel. Post hec legit oia verba benedictionis et maledictionis et cuncta q scripta fuerant in legis volumine. Nihil ex his q Moyses iusserat reliquit intactum: sed vniuersa replicauit coram omni multitudine israel: mulieribus ac paruulis et aduenis q inter eos morabantur.

Als + ceciderant.

F

Exo.20.d. Deu.27.a.

G

Als + ipse

Ca. IX. De simulatione gabaonitarum et murmuratione populi pro fede inito cum gabaonitis: q saluantur in vita: sed in ministerium cedendi ligna et portandi aquam deputabantur. C. ix

Quibus auditis cuncti reges trans iordanem qui versabantur in montanis et campestribus in maritimis ac littore magni maris. Hi quoq3 q habitabant iuxta libanum et heteus et amorreus: chananeus: pherezeus et eueus et iebuseus congregati sunt pariter vt pugnarent contra Josue et israel vno aio eodemq3

A

radēq̄ in ea. At hi q̄ habitabāt in gabaon audiētes cūcta q̄ fecerat iosue hiericho ⁊ hay callide cogitātes tulerūt sibi cibaria: saccos veteres asinis ipōnētes: ⁊ vtres vinarios scissos atq̄ cōsutos: calciamētaq̄ perantiqua que ad indiciū vetustatis pictarijs ꝯsuta erāt: induti veterib⁹ vestimētis panes quoq̄ quos portabāt ob viatici cā duri erāt ⁊ in frusta cōminuti. Perrexerūtq̄ ad iosue q̄ tunc morabaṫ in castris galgale: ⁊ dixerūt ei atq̄ sil' oī israeli. De terra lōginqua venim⁹ pacē vobiscum facere cupiētes. Rñderūtq̄ filij israel ad eos: atq̄ dixerūt. Ne forte in terra q̄ nobis sorte debeṫ habitetis: ⁊ nō possim⁹ fedus inire vobiscū. At illi ad iosue: Serui tui sum⁹. Quibus iosue ait. Qui nā estis vos: aut vnde venistis? Respōderunt. De terra lōginq̄ valde venerūt serui tui in noīe dñi dei tui. Audiuim⁹ enī famā potētie ei⁹ cūcta que fecit in egypto ⁊ duob⁹ regib⁹ amorreoꝝ q̄ fuerūt trans iordanē seon regi esebon: ⁊ og regi basan q̄ erāt in astaroth: dixerūtq̄ nobis seniores ⁊ oēs habitatores terre nr̄e. Tollite in manib⁹ vr̄is cibaria ob lōgissimā viā ⁊ occurrite eis ⁊ dicite. Serui vr̄i sum⁹: fedus inite nobiscū. En panes qn̄ egressi sum⁹ de domib⁹ nr̄is vt venirem⁹ ad vos calidos sumpsim⁹: nūc sicci facti sunt ⁊ vetustate nimia cōminuti. Utres vini nouos impleuimus: nūc rupti sunt ⁊ soluti. Vestes ⁊ calciamēta qb⁹ induimur: ⁊ que habem⁹ in pedib⁹ ob lōgitudinē lōgioris vie trita sunt: ⁊ pene ꝯsumpta. Susceperūt igiṫ de cibarijs eoꝝ: ⁊ os dñi nō interrogauerūt. Fecitq̄ iosue cū eis pacē: ⁊ inito federe pollicit⁹ est vt nō occideren̄t. Principes quoq̄ multitudinis iurauerūt eis. Post dies aūt tres initi federis: audierunt q̄ in vicino habitarēt: ⁊ inter eos futuri eēnt. Mouerūt castra filij israel: ⁊ venerūt in ciuitates eoꝝ die tertio: q̄ꝝ hec vocabula sunt: gabaon ⁊ caphyra ⁊ beroth ⁊ cariathiarim. Et nō pcusserūt eos: eo q̄ iurassent eis p̄ncipes multitudīs in nomine dñi dei israel. Murmurauit itaq̄ oē vulg⁹ ꝯ̄ p̄ncipes israel. Qui rñderunt eis. Jurauim⁹ eis in noīe dñi dei israel: ⁊ idcirco nō possum⁹ eos ꝯtingere. Sȝ hoc faciem⁹ eis. Reseruent̄ qdē vt viuāt: ne ꝯ̄ nos ira dñi ꝯcitet̄ si peierauerim⁹: sȝ sic viuāt vt in vsus vniuerse multitudinis ligna cedāt: aq̄sq̄ cōportēt. Quib⁹ hec loquētib⁹: vocauit gabaonitas iosue: ⁊ dixit eis. Cur nos decipe fraude voluistis: vt diceretis, p̄cul valde habitam⁹ a vobis: cū in medio nr̄i sitis? Itaq̄ sub maledictiōe eritis: ⁊ non deficiet de stirpe vr̄a ligna cedēs: aquasq̄ cōportans in domū dei mei. Qui rñderūt. Nūciatū est nobis seruis tuis q̄ p̄misisset dñs de⁹ tu⁹ moysi suo suo vt traderet vobis oēm terram: ⁊ disperderet cūctos habitatores ei⁹. Timuim⁹ igitur valde: ⁊ p̄uidim⁹ aīab⁹ nr̄is vr̄o terrore cōpulsi: ⁊ hoc ꝯsiliū iniuim⁹. Nūc aūt in manu tua sum⁹: qđ tibi bonū ⁊ rectū videṫ: fac nobis. Fecit ergo iosue vt dixerat: ⁊ liberauit eos de manu filioꝝ israel vt nō occideren̄t. Decreuitq̄ in illo die eos eē in ministerio cūcti ppli ⁊ altari dñi: cedētes ligna ⁊ aquas cōportātes vsq̄ in p̄ns tp̄s in loco quē dñs elegisset.

¶ Ca. X. ¶ De pugna i gabaō ⁊ regib⁹ qnq̄ abscōsis i spelūca. De p̄lōgatiōe diei ⁊ alijs multis ab israele deuictis. Cap. X.

Que cū audisset adonisedech rex hierusalem q̄ scilȝ cepisset iosue hay ⁊ subuertisset eam: sicut enim fecerat hierichō ⁊ regi ei⁹: sic fecit hay ⁊ regi illi⁹: ⁊ q̄ trāsfugissent gabaōite ad isrl' ⁊ eēnt federati eoꝝ: timuit valde. Urbs eniȝ magna erat gabaō: ⁊ vna ciuitatū regaliū: ⁊ maior oppido hay: oēs bellatores ei⁹ fortissimi. Misit ergo adonisedech rex hier'lȝ ad oham regē hebrō: ⁊ ad pharan regē hierimoth ad Japhie q̄ȝ regē lachis: ⁊ ad dabir regē eglon: dicēs. Ad me ascendite ⁊ ferte p̄sidiū: vt expugnem⁹ gabaō q̄re trāsfugerit ad Josue ⁊ ad filios isrl'. Cōgregati igiṫ ascenderūt qnq̄ reges amorreoꝝ. Rex hierl'm: rex hebron: rex hierimoth: rex lachis: rex eglon: sil' cū exercitib⁹ suis: ⁊ castrametati sunt circa gabaō oppugnātes eā. Habitatores aūt gabaon vrbis obsesse: miserūt ad Josue: q̄ tūc morabaṫ in castris apud galgalā: ⁊ dixerūt ei. Ne retrahas manus tuas ab auxilio suoꝝ tuoꝝ. Ascēde cito ⁊ libera nos: ferq̄ p̄sidiū. Conuenerūt enim aduersum nos oēs reges amorreoꝝ: q̄ habitāt in mōtanis. Ascenditq̄ Josue de galgalis: ⁊ ois exercit⁹ bellatoꝝ cū eo viri fortissimi: Dixitq̄ dñs ad Josue. Ne timeas eos. In man⁹ eniȝ tuas

Marginal notes: B — Als. foe|dus — Als. q. | b⁹ iosue | Qui nāȝ | sit estis | vos — C — 2. re. 21. a — Als. ini|to feder. — D — Als. ⁊ — Als. p. — iuraue|rimus. Als. habe|tur eis — 22. q. 4. c. innocēs ⁊ ca. inſ|cere. ⁊ de cum his. De elec. ca. venerabilem ante. — A — B

l

tradidi illos. Nullus.n.ex eis tibi resiste-
re poterit. Irruit itaq; iosue sup eos repē
te: tota nocte ascēdēs de galgalis. Et contur
bauit eos dñs a facie israel: contriuitq; pla
ga magna in gabaon: ac psecut⁹ est eos per
viā ascēsus bethoron ⁊ pcussit vsq; azecha
C ⁊ maceda. Cūq; fugerēt filios israel: ⁊ eēnt
in descensu bethoron: dñs misit sup eos la-
pides magnos de celo vsq; ad azecha. Et
mortui sunt multoplures lapidib⁹ grādinis
q̄z quos gladio pcusserāt filij isrl. Tūc lo
cutus est iosue dño in die qua tradidit
amorreū in ɔspectu filiorū israel. Dixitq;
corā eis. Sol ɔ̄ gabaō ne mouearis: ⁊ lu
na ɔ̄ vallē + haylon. Steterūtq; sol ⁊ lu-
na: donec vlcisceret se gens de inimicis su
is. Nōne scriptū est hoc in libro iustorū?
Stetit itaq; sol in medio celi: ⁊ non festi-
nauit occūbere spatio vnius diei. Nō fuit
antea ⁊ postea tā lōga dies: obediente dño
voci hois: ⁊ pugnāte p israel. Reuersusq;
est iosue cū oī israel in castra galgale. Fu-
gerāt.n.qnq; reges ⁊ se abscōderāt in spe
D lūca vrbis maceda. Nūciatūq; est iosue q
inuēti eēnt qnq; reges latētes in spelun-
ca vrbis maceda. Qui pcepit socijs ⁊ ait.
Voluite saxa ingētia ad os spelūce: ⁊ poni-
te viros industrios q clausos custodiāt.
Uos aūt nolite stare: sz psequimini hostes: ⁊
extremos quosq; fugientiū cedite. Ne di-
mittatis eos vrbiū suarū intrare presidia:
quos tradidit dñs de⁹ in man⁹ vrās. Ce-
sis ergo aduersarijs plaga magna: ⁊ vsq;
ad internitionē pene ɔsūptis hi q israel
effugere potuerūt: ingressi sunt ciuitates
munitas. Reuersusq; est oīs exercit⁹ ad
iosue in maceda: vbi tūc erāt castra: sani
⁊ integro nūero. Nullusq; ɔ̄ filios israel
mutire ausus est. Precepitq; iosue: dicēs
Aperite os spelūce: ⁊ pducite ad me qnq;
reges q in ea latitāt. Feceruntq; ministri
vt sibi fuerat imperatū. Et adduxerūt ad eū
qnq; reges de spelūca: regē hierusalē: regē
hebron: regē hierimoth: regē lachis: regē
eglon. Cūq; adducti eēnt ad eū: vocauit
oēs viros israel: ⁊ ait ad pncipes exercit⁹
q secū erāt. Ite ⁊ ponite pedes sup colla re
E gū istorū. Qui cū processissent: ⁊ subiectorū
colla pedib⁹ calcarēt: rursū ait ad eos. No
lite timere: nec paueatis: confortamini ⁊
estote robusti. Sic.n.faciet dñs cūctis ho
stib⁹ vrīs: aduersū q̄s dimicabitis. Per-
cussitq; iosue ⁊ interfecit eos atq; suspen
dit sup qnq; stipites: fueruntq; suspēsi v-
sq; ad vesperū. Cūq; occūberet sol: pcepit
socijs vt deponerēt eos de patibulis. Qui
depositos piecerūt in spelūcā in qua latue
rāt: ⁊ posuerūt sup os ei⁹ saxa ingētia: q p-
manēt vsq; in pñs. Eodē die macedā quoq;
cepit iosue ⁊ pcussit in ore gladij: regēq;
illi⁹ interfecit: ⁊ oēs habitatores ei⁹. Nō di-
misit in ea saltē paruas reliqas. Fecitq; re-
gi maceda sicut fecerat regi hiericho. Trāsi-
uit aūt cū oī isrl ō maceda in lebna: ⁊ pu
gnabat ɔ̄ eā. Quā tradidit dñs cum rege
suo in man⁹ isrl. Percusseruntq; vrbē in
ore gladij: ⁊ oēs habitatores eius. Nō di-
miserūt in ea vllas reliqas. Feceruntq; re
F gi lebna sicut fecerāt regi hiericho. De lebna
trāsiuit in lachis cū oī isrl. Et exercitu p
gyrū disposito oppugnabat eā: tradiditq;
dñs lachis in man⁹ filiorū isrl: ⁊ cepit
eā die altero: atq; percussit in ore gladij
oēz aīaz q fuerat in ea: sicut fecerat lebna.
Eo tpe ascēdit hyrā rex gazer: vt auxilia-
ret lachis. Quē pcussit iosue cū oī pplo
ei⁹ vsq; ad internitionē. Trāsiuitq; de la
chis in eglon: ⁊ circūdedit atq; expugna
uit eā in eadē die: pcussitq; in ore gladij
oēs aīas q erāt in ea iuxta oia q fecerat la
chis. Ascēdit quoq; cū oī israel de eglon in
hebron: ⁊ pugnauit ɔ̄ eā: cepitq; ⁊ pcussit
in ore gladij: regē quoq; ei⁹ ⁊ oia oppida
regiōis illi⁹: vniuersasq; aīas q in ea fue
G rāt cōmorate. Nō reliqt in ea vllas reliq-
as. Sicut fecerat eglon: sic fecit ⁊ hebron:
cūcta q in ea repperit ɔsumēs gladio. In
de reuersus in + dabir: cepit eā atq; vasta
uit: regē quoq; ei⁹ atq; oia p circuitū op
pida pcussit in ore gladij. Non dimisit in
ea vllas reliquias. Sicut fecerat hebron ⁊
lebna ⁊ regib⁹ earū: sic fecit dabir ⁊ regi il-
li⁹. Percussit itaq; iosue oēz terrā mōta
nā ⁊ meridianā atq; campestrē ⁊ aseroth cū
regib⁹ suis. Nō dimisit i ea vllas reliqas:
sz oē qd spirare poterat interfecit: sic pcepe-
rat ei dñs de⁹ isrl a cadesbarne vsq; gazā.
Oēm terrā + gosen vsq; gabaon: vniuer-
sosq; reges ⁊ regiōes eorū vno impetu ce
pit atq; vastauit. Dñs.n.de⁹ israel pugna-
uit p eo. Reuersusq; est cuz omni israel
ad locū castrorū in galgala.

¶ Ca. xi. ¶ De Jabin rege asor ⁊ alijs re
gib⁹ cōgregatis cōtra israel: ⁊ ab eo pstra-

Margin: deu.xi.b — Al's + a- ialon. ⁊ — Al's + de bira. — Al's + ie sen vel iessen. — Al's + go sen.

tis ⁊ enachim. Cap. xj.

Quecũ audisset Jabin rex asor: misit ad iobab regẽ madan ⁊ ad regẽ semeron atq; ad regẽ achsaph: ad reges q̃q; aquilonis q habitabãt in mõtanis ⁊ in planitie ꝯ̃ meridiẽ ceneroth: in cãpestribus quoq; ⁊ regionib⁹ dor iuxta mare: chananeũ quoq; ab oriẽte ⁊ occidẽte: ⁊ amorreũ atq; etheũ ac pherezeũ ⁊ iebuseuz in mõtanis: eueũ quoq; q habitabat ad radices hermon in terra maspha. Egressiq; sũt oẽs cũ turmis suis: pplˢ mult⁹ nimis sicut arena q̃ est in littore maris: eq quoq; ⁊ currus immẽse multitudis. Conueneruntq; oẽs reges isti in vnũ ad aq̃s merõ: vt pugnarẽt ꝯ̃ israel. Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos. Cras .n. hac eadẽ hora ego tradã oẽs istos vulnerãdos in cõspectu israel. Equos eoꝝ subneruabis: ⁊ currus igne cõbures. Uẽitq; iosue ⁊ ois exercit⁹ ei⁹ cũ eo aduersus illos ad aquas merõ subito: ⁊ irruerũt sup eos: tradiditq; illos dñs in man⁹ israel. Qui pcusserũt eos ⁊ psecuti sunt vsq; ad sydonem magnã ⁊ aq̃s masserephot. Cãpũq; maspha q est ad oriẽtalẽ illi⁹ ptẽ. Itaq; pcussit oẽs: vt nullas dimitteret ex eis reliq̃as. Fecitq; sicut pceperat ei dñs. Equos eorũ subneruauit: currusq; cõbussit igni. Reuersusq; statiz cepit asor: ⁊ regẽ ei⁹ pcussit gladio. Asor .n. antiq⁹ iter oia regna hec pncipatuz tenebat. Percussitq; oẽs aĩas que ibidẽ morabant. Non dimisit in ea vllas reliq̃as: sꝫ vsq; ad internitiõẽ vniuersa vastauit: ipsamq; vrbẽ penit incẽdio ⁊ oẽs p circuitũ ciuitates. Reges q̃q; eaꝝ cepit pcussit atq; deleuit: sicut pceperat ei moyses famulus dñi. Absq; vrbib⁹ q̃ erãt in collib⁹ ⁊ in tumulis site ceteras succẽdit israel: vnã tm̃ asor munitissimã flãma ꝯ̃sũpsit. Oẽmq; pdã istaꝝ vrbiũ ac iumẽta: diuiserũt sibi filij isrl' cũctis hoĩbus interfectis. Sicut pceperat dñs moysi seruo suo: ita precepit moyses iosue: ⁊ ille vniuersa cõpleuit. Nõ pterijt de vniuersis mãdatis: nec vnũ qdẽ vbũ qd iusserat dñs moysi. Cepit itaq; iosue oẽm terrã mõtanã ⁊ meridianã: terrãq; iosen ⁊ planitiẽ ⁊ occidẽtalẽ plagã: mõtẽq; israel ⁊ cãpestria ei⁹: ⁊ ptẽ mõtis q̃ ascendit seyr vsq; baalgath per planities libani subter mõtẽ hermon: oẽs reges eoꝝ cepit pcussit ⁊ occidit. Multo tpe pugnauit iosue ꝯ̃ reges istos. Nõ fuit ciuitas q̃ se nõ traderet filijs isrl'. pter eueuz q habitabat in gabaõ. Oẽs .n. bellãdo cepit. Dñi .n. snia fuerat vt indurarent corda eoꝝ: ⁊ pugnarẽt ꝯ̃ israel: ⁊ caderẽt ⁊ nõ mererent vllaz clemẽtiã: ac perirẽt sicut pceperat dñs moysi. In tpe illo venit iosue: ⁊ interfecit enachim de mõtanis hebrõ: ⁊ dabir ⁊ anab: ⁊ de oĩ mõte iuda ⁊ isrl': vrbesq; eoꝝ deleuit. Nõ reliq̃t vllũ de stirpe enachim in terra filioꝝ israel absq; ciuitatib⁹ gaza ⁊ geth ⁊ azoto: in qb⁹ solũ relicti sunt. Cepit ergo iosue oẽz terrã sic locut⁹ est dñs ad moysen: ⁊ tradidit eã in possessionez filijs isrl' sꝫ ptes ⁊ trib⁹ suas: quieuitq; terra a prelijs.

Ca. Sũ. Numeratio regum pcussorum circa iordanez: ⁊ vltra quos percussit Josue ⁊ sunt .31. Cap. xij.

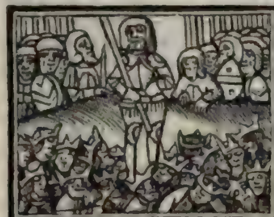

Hi sunt reges quos percusserunt filij israel: ⁊ possederunt terram eorum trans iordanẽ ad solis ortum: a torrente arnon vsq; ad montẽ hermon: ⁊ omnez orientalem plagam que respicit solitudinem. Seon rex ammorreoꝝ: qui habitabat in esebon: dominatus est ab aroer que sita est super ripam torrentis arnon: ⁊ medie partis in valle dimidijq; galaad vsq; ad torrentem iaboc: qui est terminus filioꝝ ammõ: ⁊ a solitudine vsq; ad mare ceneroth cõtra orientẽ: ⁊ vsq; ad mare deserti: qd est mare salsissimũ: ad orientalẽ plagã per viaz que ducit bethsimoth: ⁊ ab australi parte q̃ subiacet aseroth vsq; phasga terminus og regis basan: de reliquijs raphaim q habitauit in astaroth: ⁊ in edrai: ⁊ dñat⁹ est in mõte hermõ: ⁊ in salecha atq; vniuersa basan vsq; ad terminos gessuri ⁊ machati ⁊ dimidie ptis galaad

Margin notes: Als ꝯ̃ maspe. — B — Als ꝯ̃ maspha — C — Als ꝯ̃ ne — Infra .io. g — Als fuga est ⁊ D — Als ꝯ̃ snia. — A — B

ad terminos seon regis esebon. Moyses famulus dñi ⁊ filij isrł pcusserūt eos tradiditqꝫ terrā eoꝝ moyses in possessionē rubenitis ⁊ gadditis: ⁊ dimidie tribui manasse. Hi sūt reges terreqꝫ pcussit Josue: ⁊ filij isrł trās iordanē ad occidētalē plagā: a baalgad in cāpo libani: vsqꝫ ad mōtē libani: cui⁹ ps ascēdit in seyr. Tradiditqꝫ eā iosue in possessionē tribubus isrł singulis ptes suas: tā in mōtanis qꝫ in planis atqꝫ cāpestrib⁹. Jn aseroth ⁊ in solitudine ac in meridie: etheus fuit ⁊ amorre⁹ chananeus ⁊ pherezeus: eue⁹ ⁊ iebuseus. Rex hiericho vn⁹: rex hay q̄ ex latere bethel vnus. Rex hierlm vn⁹. Rex hebron vn⁹. Rex hierimoth vn⁹. Rex lachis vn⁹. Rex eglon vn⁹. Rex gazer vn⁹. Rex dabir vn⁹. Rex gader vn⁹. Rex herma vn⁹. Rex hereth vn⁹. Rex lebna vnus. Rex adollam vn⁹. Rex maceda vn⁹. Rex bethel vn⁹. Rex taphua vn⁹. Rex ofer vn⁹. Rex affec vn⁹. Rex saron vn⁹. Rex madan vn⁹. Rex asor vn⁹. Rex sameron vn⁹. Rex acsaph vnus. Rex thenach vn⁹. Rex mageddo vn⁹. Rex cedes vn⁹. Rex iachanem carmeli vnus. Rex dor ⁊ puincie dor vn⁹. Rex gētiū galgal vnus. Rex thersa vnus. Omnes reges trigintaunus.

Al. al bagad — C — Al. al sedech. — D

¶ Ca. Sū. ¶ De terra diuidēda: ⁊ descriptione sortiū ruben ⁊ gad: ⁊ dimidie tribus manasse. Cap. xiij.

A Josue senex pueccteqꝫ etatis erat: ⁊ dixit dñs ad eū. Senuisti ⁊ longeu⁹ es: terraqꝫ latissima derelicta est q̄ necdū sorte diuisa ē: ois videlicet galilea philistijm ⁊ vniuersa gessuri: a fluuio turbido qui irrigat egyptū vsqꝫ ad terminos accaron cōtra aquilonē terra chanaan q̄ in qnqꝫ regulos philistijm diuidit: gazeos ⁊ azotios: ascalonitas: getheos ⁊ accaronitas. Ad meridiē vo sunt euei ois terra chanaan: ⁊ maara sydonioꝝ vsqꝫ affeca: ⁊ termios amorrei eiusqꝫ confinia: libani quoqꝫ regio cōtra oriētē a baalgad sub mōte hermon donec ingrediaris emath. Oiūqꝫ q habitabāt in mōte a libano vsqꝫ ad aq̄s masserephot: vniuersiqꝫ sydonij. Ego sum q delebo eos a facie filioꝝ israel. Ueniat ergo in ptē hereditatis israel: sicut pcepi tibi. Et nūc B diuide terrā in possessionē nouē tribub⁹: ⁊ dimidie tribui manasse cū q̄ ruben ⁊ gad possederūt terrā quā tradidit eis moyses famulus dñi trās fluēta iordāis ad oriētalē plagā ab aroer q̄ sita est in ripa torrētis arnon ⁊ in vallis medio: vniuersaqꝫ cāpestria medaba: vsqꝫ dybon: ⁊ cūctas ciuitates seō regis amorrei: q regnauit in esebon vsqꝫ ad terminos filioꝝ ammon: ⁊ galaad ac terminum gessuri ⁊ machati ⁊ oēs mōtē hermō ⁊ vniuersā basan vsqꝫ ad salechā: oē regnū og in basan: qui regnauit in astaroth ⁊ edrai. Ipse fuit de reliquijs raphaim: pcussitqꝫ eos moyses atqꝫ deleuit. Noluerūtqꝫ disperdere filij isrł gessuri ⁊ machati: ⁊ habitauerūt in medio israel vsqꝫ in psētē diē. Tribui autē leui nō dedit possessionē: sꝫ sacrificia ⁊ victime dñi dei israel: ipsa est ei⁹ hereditas sic locut⁹ est illi. Dedit ergo moyses possessionē tribui filioꝝ ruben iuxta cognationes suas. Fuitqꝫ termin⁹ eoꝝ ab aroer: q̄ sita est in ripa torrentis arnon: ⁊ in valle eiusdē torrētis media: vniuersā planitiē q̄ ducit medaba ⁊ esebon: cunctosqꝫ viculos eaꝝ q sunt in campestrib⁹: dybon qꝫ ⁊ abamothbaal ⁊ oppidū baalmaon: ⁊ gessa ⁊ cedimoth ⁊ mephet ⁊ cariathaim ⁊ sabama ⁊ sarathasar in mōte conuallis bethphogor ⁊ asoth phasga ⁊ bethaisimoth oēs vrbes cāpestres vniuersaqꝫ regna seō regis amorrei: q regnauit in esebon: quē pcussit moyses cū pncipib⁹ madian eueū ⁊ recen ⁊ sur ⁊ ur ⁊ rebe duces seon habitatores terre: ⁊ balaā filiū beor ariolū occiderūt filij israel gladio cū ceteris interfectis. Factusqꝫ est termin⁹ filioꝝ ruben iordanis fluui⁹. Hec est possessio rubenitarū p cognatiōes suas vrbiū ⁊ viculoꝝ. Deditqꝫ moyses tribui gad ⁊ filijs ei⁹ p cognatiōes suas possessionē: cui⁹ hec diuisio est. Termin⁹ gazer ⁊ oēs ciuitates galaad ⁊ dimidiā ptē terre filioꝝ ammon vsqꝫ ad aroer q̄ est cōtra rabba: ⁊ ab esebon vsqꝫ ramoth: masphe ⁊ bethanim ⁊ a manaim vsqꝫ ad terminos dabir. In valle q̄qꝫ betharam ⁊ beth nemra ⁊ socoth ⁊ saphō reliqꝫ ptē regni seon regis esebon. Huius quoqꝫ finis iordanis est vsqꝫ ad extremā ptē maris cenereth trās iordanē ad oriētalē plagā. Hec est possessio filioꝝ gad p familias suas: ⁊ ciuitates ⁊ ville eaꝝ. Dedit ⁊ dimidie tribui manasse filijsqꝫ ei⁹ iuxta cognatiōes suas possessionē cui⁹ hoc pncipiū est. A manaim vniuersaꝫ basan ⁊ cū-

Al. azotos. — C — Al. Et fuit terminus eis iazer. — D

cta regna og regis basan:octoqꝫ vicos ia-
hir q sunt in basan sexaginta oppida ⁊ di
midia pte galaad: ⁊ astaroth ⁊ edrai vr-
bes regni og i basan filijs machir filij ma
nasse dimidie parti filioꝝ machir iuxta
cognatiões suas. hanc possessioné diuisit
moyses in cāpestribꝰ moab:trās iordané
ꝯ hiericho ad orietalé plagā. Tribui aūt
leui nō dedit possessioné:qm dñs deꝰ isrl:
ipsa est possessio eiꝰ:vt locutꝰ est illi.

¶ Ca. Sū. ¶ De diuisiōe terre chanaan:
de ebron data caleph. Cap. xiiij.

A — Als + ō-derat. — 32.q.4.c. recurrat ꝟ. l oibꝰ — Nu.34.b

Hoc est qd possederūt filij israel in terra chanaan quā + dederūt eis eleazar sacerdos:⁊ iosue filiꝰ nun:⁊ pncipes familiaꝝ ꝑ tribꝰ isrl: // sorte oia diuidētes: sicut pceperat dñs in manu moysi nouē tribubꝰ ⁊ dimidie tribui manasse. Duabus.n.tribubꝰ ⁊ dimidie dederat moyses trās iordané possessioné absqꝫ leuitis: q nihil terre acceperūt inter fres suos:sꝫ in eoꝝ successerant locū filij ioseph in duas

B

diuisi tribꝰ manasse ⁊ effraim. Nec acceperunt leuite aliā in terra ptē:nisi vrbes ad habitādū:⁊ suburbana eaꝝ ad alēda iumēta ⁊ pecora sua. Sicut pcepat dñs moysi:ita fecerūt filij israel ⁊ diuiserūt terras.

Accesserūt itaqꝫ filij iuda ad iosue in galgala:locutusqꝫ est ad eū + caleph filius iephonne cenezeꝰ. // Nosti qd locutꝰ sit dñs ad moysen hoiem dei de me ⁊ te in cadesbarne? Quadraginta ānoꝝ erā qn misit me moyses famulus dñi de cadesbarne vt cōsiderarē terrā:nūciauiqꝫ ei qd mihi veꝝ videbat. Fres aūt mei q ascēderāt mecū dissoluerūt cor ppli: ⁊ nihilominus

Als + caleb. — Nu.14.d

C

ego secutꝰ sum dñm deū meū. Jurauitqꝫ moyses in die illo dicēs. // Terra quā calcauit pes tuꝰ erit possessio tua ⁊ filioꝝ tuorū in eternū:qꝛ secutꝰ es dñm deū + tuū. Cōcessit ergo dñs vitā mihi sicut pollicitus est vsqꝫ in pñtē diem. Quadraginta ⁊ qnqꝫ anni sunt exquo locutꝰ est dñs ꝟbū istud ad moysen qn ābulabat isrl ꝑ solitudinē. // Hodie octogintaqnqꝫ annoꝝ sum sic valēs:vt eo valebā tpe qn ad explorandū missus sum:illiꝰ in me tpis fortitudo vsqꝫ hodie pseuerat tā ad bellādum qꝫ ad gradiēdū. Da ergo mihi mōtē istū quē pollicitꝰ est dñs te quoqꝫ audiēte in quo enachim sūt:⁊ vrbes magne atqꝫ munitꝫ si forte sit dñs mecū:⁊ potuero delere

Sup.1.a — Als + meū. — Ec.46.b

eos sicut pmisit mihi. Bñdixitqꝫ ei iosue: ⁊ tradidit ei hebron in possessionem:atqꝫ ex eo fuit hebrō + caleph filio iephonne cenezeo vsqꝫ in pñtē diē:qꝛ secutꝰ est dñm deū israel. // Nomē hebrō aū vocabat cariatharbe. Adam maximꝰ ibi inter enachim situs est:⁊ terra cessauit a prelijs.

D — Als + caleb. — // 13. q. 2. c. ebron.

¶ Ca. Sū. ¶ De sorte iude:de cariatharbe de q caleph deleuit tres filios:de cariathsepher quā cepit othoniel:⁊ de axa filia caleph:de numero ciuitatum ⁊ villaruꝫ iude tribus. Cap. xv.

A

Igit sors filioꝝ iude ꝑ cognatiōes suas ista fuit. A termino edom vsqꝫ ad desertū + syn:ꝯ meridiē:⁊ vsqꝫ ad extremā ptē australis plage. Initiuꝫ eiꝰ a summitate maris salsissimi:⁊ a lingua eiꝰ q respicit meridiē. + Egredieturqꝫ ꝯ ascēsum scorpionis:⁊ + ptrāsibit in syna:ascenditqꝫ in cadesbarne:⁊ puenit in esrom: ascēdens ad daraꝫ ⁊ circuiens cariathaa:atqꝫ inde ptrāsiens in asemona:⁊ pueniēs ad torrētē egypti:eruntqꝫ termini eiꝰ mare magnum. hic erit finis meridiane plage. Ab oriēte ꝟo erit initiū mare salsissimū vsqꝫ ad extrema iordanis:⁊ ea que respiciunt ad aqlonem a lingua maris vsqꝫ ad eūdē + iordanis fluuiū. Ascēditqꝫ terminus in bethagla. Et + trāsit ab aqlone in betharaba:ascēdēs ad lapidē boen filij ruben:⁊ tendēs vsqꝫ ad terminos debara : de valle achor ꝯ aqloné respiciēs galgala q est ex aduerso ascēsionis adommin ab australi pte torrētis:trāsitqꝫ aqs que vocant fons solis:⁊ erūt exitꝰ eiꝰ ad fontē rogel: ascēditqꝫ ꝑ cōuallē filij ennon:ex latere iebusei ad meridiē:hec est hierusalē:⁊ inde se erigēs ad verticē mōtis qui est ꝯ gehennon:ad occidētē in summitate vallis raphaim ꝯ aqloné:ptrāsitqꝫ a vertice mōtis vsqꝫ ad fonteꝫ aque nepthoa:⁊ peruenit vsqꝫ ad vicos mōtis ephron: inclinaturqꝫ in bala q est cariathiarim + idest vrbs syluarū:⁊ circuit de bala ꝯ occidētē vsqꝫ ad montē seyr trāsitqꝫ iuxta latꝰ montis iarim ad aqlonem in cheslon:⁊ descēdit in bethsames:trāsitqꝫ in thamana:⁊ puenit ꝯ aqloné partis accaron:ex latere:inclinaturqꝫ secrona:⁊ trāsit montē balaa:peruenitqꝫ in gebneel:⁊ magni maris contra occidentē fine cōcluditur. hi sunt termini filiorū iuda per circuitum in cogna-

Als + sin — Als + egredit. — Als + ptransit. — B — Als + iordané. — Als + ptransit. — Als + ptrāsiuit. — Notula + .i. vrbs siluaꝝ sꝫ ꝑ est ⁊ nō ē ō textus — C.

Mo + caleb

tionib⁹ suis. + Caleph vo filio iephonne dedit partem in medio filiorum iuda: sicut preceperat ei dominus: cariethbarbe patris enach: ipsa est hebron. Deleuitqꝫ ex ea caleph tres filios enach: sesai et hayman et tholmai de stirpe enach: atqꝫ inde conscendens venit ad habitatores dadir: que prius vocabatur cariathsepher idest ciuitas litterarum. Dixitqꝫ caleph. Qui percusserit cariathsepher et ceperit eam: dabo + ei axam filiam meam vxorem. Cepitqꝫ eaꝫ othoniel filius cenem frater caleph iunior. Deditqꝫ ei axam filiam suam vxorem. Qui cum pergerent simul: + suasa est a viro suo: vt peteret a patre suo agrum. Suspirauitqꝫ vt sedebat i asino. Cui caleph. Quid habes inquit? At illa respondit. Da mihi benedictionem. Terram australem et arentem dedisti mihi iunge et irriguā. Dedit itaqꝫ ei caleph irriguuꝫ superius et inferius. Hec est possessio tribus filiorum iuda per cognationes suas. Erantqꝫ ciuitates ab extremis partibus filiorum iuda iuxta terminos edom a meridie: cabseel et eder et iagur et cina et dimona et adada et cedes et asor et iethnā ziphtelē et baloth asor noba et cariothhesron: hec est asoromansame et meloda et asergadda: et assemoth et bethseleth et asersual et bersabee et baziothia et abala et bumesem et belthbolad et ecul et sarma et siceleeh et medema et sensenna lebaoth et selim et alenremmō: omnes ciuitates vigintinoueꝫ et ville earum. In campestribus vero est esaol et sarea et asena et zanoe et engannim et taphua et enaym et hierimoth et adulam socho et azecha et sarim et adythayin et gedera et gyderotaim vrbes quatuordecim et ville earum. Sanan et adasa et magdalgad deleaꝫ et masepha et iectel lachis et bascha et eglon tebbon et leemes et cethis et giderot h et bethdagon: et neama et maceda: ciuitates sedecim et ville earum. Labana et ether et asanniepta et esna et nesib et ceyla et achzib et maresa: ciuitates nouem et ville earum. Accaron cum vicis et villulis suis. Ab accaron vsqꝫ ad mare omnia que vergunt ad azotum et viculos eius. Azotus cum vicis et villulis suis. Gaza cum vicis et villulis suis: vsqꝫ ad torrentē egypti: et mare magnuꝫ terminus eius: et in monte samir et iecther et socho et edenna: cariatsenna: hec est dabir anab et histemo et anym gosen et olon et gylo: ciuitates vndecim et ville earum. Arab et roma et esaan et ianum et bethafua et afeca atqꝫ matha et cariathbarbe: hec est hebron et sior: ciuitates nouem et ville earum. Maon et charmel et ziphet ioche iezrael et iucadan et zanoe accaym gabaa et thanna: ciuitates decem et ville earum. Alul et bethsor et hiedormareth et bethanoth et helthecen: ciuitates sex et ville earum. Cariathbaal: hec est cariathiarim vrbs syluarum et arebba ciuitates due et ville earum. In deserto betharaba meddin et sicha et nebsan ciuitates salis: et engaddi: ciuitates sex et ville earum. Fiunt simul centum quindecim. Iebuseum autem habitatorem hierusaleꝫ non potuerunt filij iuda delere. habitauitqꝫ iebuseus cum filijs iuda in hierusalem vsqꝫ in presentem diem.

Judicū i.b.

D

Mo + illi i.par.2.f.

ase + sua sit viro sꝫ atiquores.

ose + sua sit et vir suus sm moderos.

E

F

G

¶ Ca. Sū. ¶ De sorte effraim: et chananeo tributario: et chananeus habitauit inter filios effraim semper. Cap. xvi.

Ecidit quoqꝫ sors filiorum ioseph ab iordane contra hiericho et ad aquas eius ab oriente solitudo que ascendit de hiericho ad mōteꝫ bethel et egreditur de bethel luzaꝫ: transitqꝫ terminū archiatharoth: et descēdit ad occidentē iuxta terminū iefleti vsqꝫ ad terminos bethoron inferioris: et gazer: finiunturqꝫ regiones eius mari magno: possederūtqꝫ filij ioseph manasses et effraim. Et factus est terminus filioꝝ effraim ꝑ cognatiōes suas et possessio eoꝝ ꝯ orientē astaroth addar vsqꝫ bethorō superiorē: egrediunturqꝫ cōfinia in mare. Machmetath vero aqlonē respicit et circuit terminos ꝯ orientē i thanathselo: et ptrāsit a torrēte ianoe: descēditqꝫ de ianoe in atharoth et noaratha et puenit i hiericho egrediturqꝫ ad iordanē de taphua: ptrāsitqꝫ ꝯ mare i villā arūdineti: suntqꝫ egressus ei⁹ in mare salsissimū. hec ē possessio trib⁹ filioꝝ effraiꝫ ꝑ familias suas: vrbesqꝫ separate sūt filijs effraiꝫ in medio possessiōis filioꝝ manasse et ville eaꝝ. Et non interfecerūt filij effraim chananeū q habitabat in gazer. habitauitqꝫ chanane⁹ i medio effraim vsqꝫ in diem hanc tributarius.

A

B

C

D

¶ Ca. Sū. ¶ De sorte medie tribus Manasse augmento sortis filiaruꝫ ioseph tribus iude. Cap. xvij.

A Cecidit autē sors tribui manasse: ipse enim est primogenitꝰ ioseph: machir primogenito manasse patri galaad qui fuit vir pugnator: habitauitq; possessionē galaad et basan: & reliquis filiorum manasse iuxta familias suas: filijs abiezer & filijs helech & filijs hesrihel & filijs sechem & filijs epher & filijs semida. Isti sunt filij manasse filij ioseph: mares per cognationes suas. Salphaad

Nu.25.a. vero filio epher filij galaad filij machir filij manasse non erant filij sed sole filie: quarum ista sunt nomina. Maala & noa & egla & melcha & thersa. Veneruntq; in conspectu eleazari sacerdotis & iosue filij nun & principum dicentes. Dominus precepit per manum moysi vt daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorum. Deditq; iuxta imperium domini possessionē in medio fratrum patris earum: & ceciderunt funiculi manasse decē absq; terra galaad & basan trans iordanē. Filie enim manasse possederunt hereditatē in medio filiorum

B eiꝰ. Terra autē galaad cecidit in sortē filiorum manasse qui reliqui erant. Fuitq; terminꝰ manasse ab aser machmathath que respicit sychē & egreditur ad dextram iuxta habitatores fontis taphue. Etenim in sorte manasse ceciderat terra taphue que est iuxta terminos manasse filiorum effraim: descenditq; terminus vallis arundineti in meridiē torrentis ciuitatum effraim: que in medio sunt vrbium manasse. Terminꝰ manasse ab aquilone torrentis & exitꝰ eius pergit ad mare: ita vt possessio effraim sit ab austro: & ab aquilone manasse: vt vtrāq; claudat mare & coniungantur sibi in tribu aser ab aquilone: & in tribu isachar ab oriēte. Fuitq; he

C reditas manasse in isachar & in aser: bethsan & viculi eiꝰ & ieblaam cū viculis suis & habitatores dor cū oppidis suis: habitatores quoq; endor cū viculis suis: similiterq; habitatores thenach cū viculis suis: & habitatores mageddo cū viculis suis: & tertia pars vrbis nopheth. Nec potuerunt filij manasse has ciuitates subuertere: sed cepit chananeꝰ habitare in terra sua. Postq; autē conualuerunt filij israel subiecerunt chananeos & fecerunt sibi tributarios nec interfecerunt eos. Locutiq; sunt fi

D lij ioseph ad iosue: & dixerunt. Quare dedisti mihi ✠ terrā in possessionē sortis & funiculi vniꝰ: cum sim tante multitudinis & benedixerit mihi dominus. Ad quos iosue ait. Si populus multꝰ es: ascende in syluā: & succide tibi spacia in terra pherezei et raphaim: quia angusta est tibi possessio montis effraim. Cui responderunt filij ioseph. Non poterimꝰ ad montana conscendere: cū ferreis curribꝰ vtantur chananei qui habitant in terra campestri: in qua site sunt bethsan cū viculis suis: & iezrael mediā possidēs vallē. Dixitq; iosue ad domū ioseph & effraim & manasse. Populus multꝰ es & magne fortitudinis: non habebis sortem vnā: sed transibis ad montē: & succides tibi atq; purgabis ad habitandū spacia & poteris vltra procedere: cū subuerteris chananeū quem dicis ferreos habere currꝰ & esse fortissimū.

Ms sing. est ✠ terram in

¶ Ca. Sū. ¶ De missione ad scribendā terrā septē tribuum: & de sorte beniamin. Ca. xviij.

A Congregatiq; sunt omnes filij israel in sylo: ibiq; fixerunt tabernaculū testimonij: & fuit eis terra subiecta. Remanserant autem filiorum israel septē tribus: que necdū acceperant possessiones suas. Ad quos iosue ait. Vsq; quo ✠ marcetis ignauia & non intratis ad possidendā terrā quā dominus deus patrū vestrorum dedit vobis. Eligite de singulis tribubꝰ ternos viros vt mittā eos: & pergant atq; circueant terrā: & describant eā iuxta numerum vniuscuiusq; multitudinis: referantq; ad me quod descripserint. Diuidite vobis terram in septē partes. Iudas sit in terminis suis ab australi plaga & domus ioseph ab aquilone: mediam inter hos terrā in septem partes describite & huc venietis ad me: vt corā domino deo vestro mittā vobis hic sortē quia non est inter vos pars leuitarum: sed ✠ sacerdotiū domini est eorum hereditas. Gad autē & rubē & dimidia tribꝰ manasse iā acceperant possessiones suas trans iordanē ad orientalē plagā: quas

Ms ✠ tos pacis

Ms ✠ sacerdotiū

B dedit eis moyses famulus domini. Cūq; surrexissent viri vt pergerent ad describendā terrā precepit eis iosue: dicēs. Circuite terrā & describite eā: ac reuertimini ad me vt hic corā domino deo vestro in sylo mittā vobis sortes. Itaq; perrexerunt & lustrantes eā in septem partes diuiserunt scribentes in volumine reuersiq; sunt ad Iosue in castra sylo. Qui misit sortes coram domino in sylo: diuisitq; terrā filijs israel in. vij. partes. Et ascēdit sors prima filiorū beniamin per familias suas: vt possiderent terram inter filios iuda et filios ioseph. Fuitq; terminus eorum contra aquilonē ✠ a iordane pergens iuxta latus hiericho septētrionalis plage: & inde contra occidentē ad montana conscendens & perueniens ad solitudinē bethauen atq; pertransiens

Ms ✠ ad iordanem

Al's + cō tingat. Al's sup- est + ꝛ Al's dō fi cit + de⁹

is:ꝛ + tingat in oleo pedē suū. Ferrum ꝛ es calciamētū eius. Sicut dies iuuentutis tue: ita ꝛ senectus tua. Nō est + alius vt de⁹ rectissimi. Ascensoꝛ celi: auxiliatoꝛ tu⁹. Magnificētia ei⁹ discurrunt nubes: habitaculū ei⁹ sursū ꝛ subter bꝛachia sempiterna. Eijciet a facie tua inimicū: dicetq₃: ɔtere. //Habitabit isrl' ɔfidenter ꝛ solus. Oculus Jacob in t'ra frumēti ꝛ vini: celiq₃ caligabūt roꝛe. Beatus + tu israel. Quis silis tuis: pplē q saluaris in dño? Scutū auxilij tui: ꝛ gladi⁹ glie tue. Negabūt te inimici tui: ꝛ tu eoꝝ colla calcab.

hie.23.d

Al's + es

¶ Ca. Sū. ¶ De ascēsu Moysi in mōtē ꝛ cōtēplatiōe t're: de morte ꝛ sepultura ipsi⁹ de fletu ppli: ꝛ Josue iplet' sapiētia: cōmēdat' Moyses: de familiaritate dei: ꝛ de his que fecit deus per eum. Cap. xxxiiij.

A — 2. Ma. ch. 2. a.

ASscendit ergo Moyses de cāpestrib⁹ Moab sup montē nebo in verticem phasga ɔ̄ hiericho: oñditq₃ ei dñs omnē terrā galaad vsq₃ Dan: ꝛ vniuersū₃ neptalim terrāq₃ Effraim ꝛ Manasse ꝛ omnem terrā iuda vsq₃ ad mare nouissimū: ꝛ australē partē ꝛ latitudinē cāpi hiericho ciuitatis palmaꝝ vsq₃ segoꝛ.

B — gen. 12. b. ꝛ. 15. d.

Dixitq₃ dñs ad eū. Hec est terra p̄ q̄ iuraui habraā Jsaac ꝛ Jacob: dicēs. Semini tuo dabo eam. Uidisti eā oculis tuis: ꝛ nō transibis ad illā. Moꝛtuusq₃ est ibi Moyses seruus dñi in terra Moab iubente dño: ꝛ sepeliuit eū in valle t're Moab ɔ̄ phogoꝛ. Et nō cognouit hō sepulcrū ei⁹ vsq₃ in pñtem

C — 11. q. 2. c. q: alij.

diē. Moyses centū ꝛ viginti annoꝝ erat qñ moꝛtu⁹ est. Nō caligauit oculus eius: nec dentes illi⁹ moti sūt. Fleuerūtq₃ eū filij isrl' in cāpestrib⁹ Moab triginta dieb⁹. Et cōpleti sunt dies plāct⁹ lugētiū Moysen. Josue do filī⁹ Nun replet⁹ est spū sa-

D

piētie: q: Moyses posuit sup eū manus suas. Et obedierūt ei filij isrl': feceruntq₃ sic pcepit dñs Moysi. Et nō surrexit ,pphēta vltra in isrl' sic' Moyses: quē nosset dñs facie ad faciē in oib⁹ signis atq₃ poꝛtētis q̄ misit p eū vt faceret in terra egypti pharaoni ꝛ oib⁹ suis ei⁹: vniuerseq₃ terre illi⁹: ꝛ cūctā manū robustā: magnaq₃ mirabilia q̄ fec' Moyses corā vniuerso isrl'.

¶ Explicit Deuteronomiū.

¶ Incipit ,plogus beati hieronymi presbyteri in librum Josue.

TAndē finito pētatheuco Moysi velut grandi fenoꝛe liberati ad Jesum filiū naue manū mittimus quē hebꝛei Josue benun idest Josue filiū Nun vocant: ꝛ ad iudicū libꝛu₃ quē sopthim appellant: ad Ruth q̄q₃ ꝛ hester q̄s hisdē noibus efferunt. Monemusq₃ lectoꝛē vt syluas hebꝛaicoꝝ noium ꝛ distinctiones p mēbꝛa diuisas diligēs scriptura ɔseruet ne ꝛ nr̄ laboꝛ ꝛ illi⁹ studiū pereat. Et vt in pꝛimis qd sepe testat⁹ sum sciat me nō in repꝛehēsionē veteꝝ noua cudere: sicut amici mei criminant': sed p virili + poꝛtione offerre lingue mee hoib⁹ quos tñ nr̄a delectāt: vt p grecoꝝ + hexaplis q̄ ꝛ sumptu ꝛ laboꝛe maximo indigēt: editionē nr̄am habeant. Et sicubi in antiquoꝝ voluminum lectionē dubitarint: hec illis cōferētes inueniant qd requirunt. Maxime cu₃ apud latinos tot sint exēplaria quot codices: ꝛ vnusq₃q₃ p arbitrio suo: vel addiderit vel subtraxerit qd ei visu₃ est: ꝛ vtiq₃ nō possit veꝝ esse qd dissonat. Unū cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scoꝛpius: ꝛ sanctū opus venenata carpe lingua desistat: vel suscipiens si placet: vel contēnens si displicet. Memineritq₃ illoꝝ versuum. Os tuū abūdauit malitia: //ꝛ lingua tua ɔcinnabat dolos. Sedēs aduersus fratrē tuū loqbaris: ꝛ aduersus filiū matris tue ponebas scādalū. Hec fecisti: ꝛ tacui. //Existimasti iniq q ero tui similis: arguā te ꝛ statuā illa ɔ̄ faciē tuā₃. Que. n. audiētis vel legētis vtilitas est: nos laboꝛādo sudare: ꝛ alios detrahēdo laboꝛare: dolere iudeos q calūniādi eis ꝛ irridēdi xpianos sit ablata occasio ꝛ eccl'ie hoies id despicere: Imo lacerare vñ aduersarij toꝛqueant'? Qꝛ si vet⁹ eis tm̄ interptatio placet q̄ ꝛ mihi nō displicet: ꝛ nihil extra recipiendū putant: cur ea q̄ sub astericis ꝛ obelis vel addita sunt vel āputata legunt ꝛ negligūt? Quare danielē iuxta theodotionis tradi tionē eccl'ie susceperūt? Cur oꝛigenē mirant' ꝛ eusebiū paphili: cūctas editiones sil'r disserētes? Aut q̄ fuit stultitia: postq̄ v̄a dixerint pferre q̄ falsa sīt? Unū āt in nouo testō pbare poterūt assūpta testimōia: q̄ in libꝛis veterib⁹ nō hñt. Hec dixim⁹ ꝛ ne oīno calūniātib⁹ tacere videamur. Ceterū post sancte paule dormitionē cui⁹ vita v'tutis exēplū est: ꝛ hos libꝛos quos eustochio v'gini xpi negare nō potui decre-

Al's + gl

Al's + hexaplois.

Ps̄. 49

Ibidem

mitius dū spūs hos regit art⁹ pphetarū explanationi incūbere: et omissum iā diu opus quasi quodā postliminio repetere ꝑuertis cū et āmirabilis sanctusq̄ vir pā machius hoc idem lrīs flagitet: et nos ad patriā festinātes mortiferos syrenaꝝ cā tus surda debeamus aure transire.

¶ Explicit plog⁹. ¶ Incipit argumētū.

Jesus filius naue: typū dn̄i nō solū in gestis: verūetiā in noīe gerēs transit iordanē: hostiū regna subuertit: diuidit terrā victori pplo: et p singulas vrbes vicu los: mōtes: flumina: torrētes atq̄ cōfinia ecclesie celestisq̄ hierusalem spirita lia regna describit.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Josue.

¶ Ca. Sū. ¶ Confortat dn̄s Josue: facit ꝑparari cibaria ad eūdē post diē tertiū: illi obedire ꝓmittunt. Cap. j.

A

Et factum est ✝ post mortē moy si serui dn̄i: vt loq̄ret dn̄s ad iosue filium nun ministrū moy si: et diceret ei. Moy ses seruus me⁹ mor tuus ē. Surge et trā si iordanē istū: tu et ōis pp̄ls tecū: in terrā quā ego dabo filijs israel. // Oēz locū quē calcauerit vestigiū pedis vr̄i: vobis tradā: sicut locutus sum moysi. A deserto et libano vsq̄ ad fluuiū magnū eufratē ōis terra ethcoꝝ vsq̄ ad mare magnū ꝯ solis occasū erit termi nus vester. Nullus poterit vobis resistere cūctis dieb⁹ vite tue. Sicut fui cū moyse. ita ero ✝ tecū: // nō dimittā nec derelin quam te. Cōfortare: et esto robustus. Tu eniz sorte diuides pplo huic terrā: ꝓ qua iuraui p̄ib⁹ tuis: vt traderē eā illis. // Cō fortare igit̄ et esto robustus valde: vt custo dias et facias oēz legē quā ꝑcepit tibi mo yses seru⁹ me⁹. Ne declines ab ea ad dexte rā vel ad sinistrā: vt itelligas cūcta q̄ agis Nō recedat volumē legis hui⁹ ab ore tuo: sꝫ meditaberis ī eo dieb⁹ ac noctib⁹: vt cu stodias et facias ōia q̄ scripta sūt ī eo. Tūc diriges viā tuā: et intelliges eā. Ecce ꝑci pio tibi: ꝯfortare et esto robustus. // Noli metuere: et noli timē: qm̄ tecū est dn̄s de⁹ tu⁹: in oīb⁹ ad q̄cūq̄ pexeris. Precepitq̄ iosue ꝑncipib⁹ ppli dicēs. Trāsite p mediū castroꝝ: et imperate pplo ac dicite. Preparate vobis cibaria: qm̄ post diē tertium trāsibitis iordanē: et intrabitis ad possidēdā t'rā quā dn̄s de⁹ nr̄ datur⁹ ē nobis. Rubēitis q̄z et gadditis et dimidie tribui manasse: ait. // Mementote s'monis quē prece pit vob̄ moyses famulus dn̄i dicēs. Dn̄s deus vr̄: dedit vobis requiē et oēm terraz. Uxores vr̄e et filij vr̄i ac iumēta manebūt in terra: quā tradidit vobis moyses trās iordanē. Uos aūt trāsite armati añ frēs ve stros oēs fortes manu et pugnate ꝓ eis: do nec det dn̄s requiē frīb⁹ vr̄is sicut et vob̄ dedit: et possideāt ipsi q̄z terrā quā dn̄s de⁹ vr̄ da tur⁹ ē eis: et sic reuertemini ī terrā possessionis vr̄e et hitabitis ī ea quā vobis dedit moyses famulus dn̄i trās iordanē ꝯ so lis ortū. Rn̄derūtq̄z ad iosue: atq̄ dixerūt Oīa q̄ ꝑcepisti nobis faciem⁹: et quocunq̄ miseris: ibim⁹. Sicut obediuim⁹ icūctis moysi: ita obediemus et tibi: tm̄ sit dn̄s te cū sicut fuit cū moyse. Qui ꝯdixerit ori tuo et nō obedierit cūctis s'monib⁹ ✝ q̄s ꝑcepe ris ei: moriat̄. Tu tm̄ ꝯfortar̄ et virilr̄ age.

¶ Ca. Sū. ¶ De exploratorib⁹ missis ad explorādū t'rā et vrbē hiericho: de Raab exploratores abscōdēte: ꝯ pacto funali. Ca. ij.

Misit igitur iosue filius nun de ✝ se thim duos viros exploratores in abscondito: Et dixit eis. // Ite et considerate terram vrbemq̄ hiericho. Qui pergentes ingressi sunt domum mulieris meretricis nomine raab: et quieuerunt apud eā. Nunciatumq̄ est regi hiericho: et dictū. Ecce viri ingressi sunt huc ꝑ noctē de filijs israel: vt explorent terram. Misitq̄ rex hierico ad raab ✝ meretricē dicēs. Educ viros qui venerūt ad te: et ingressi sunt domum tuam. Exploratores quippe sunt: et omnem terram considerare venerunt // Tollensq̄ mulier viros abscondit: et ait. Fateor venerunt ad me: sed nesciebā vnde essent. Cumq̄ porta clauderetur in tenebris: et illi pariter exierunt: nescio quo abierunt. Persequimini cito: et comprehendetis eos. Ipsa autem fecit ascendere viros in solarium domus sue: operuitq̄ eos stipula lini que ibi erat. Hi autem q̄ missi fuerant: secuti sunt eos per vias q̄ ducit ad vadū iordanis. Illisq̄ egressis statī

Ali's deſi cit ✝ vt

Deu. 11. c.

Ali's ✝ et infra. 3. b heb. 13. a

B

infra eo. deu. 31. b 3. Re. 2. a

Sup̄ eo.

C

Nu. 32. b. et infra. 4. c.

D

I. macha. 2. e.

Ali's ✝ ius is.

A

Ali's ✝ sat tim.

Jaco. 2. d heb. 11. f. 32. q. i. 9. cū ergo.

Ali's sup est ✝ meretricē.

infra. 6. c

B

porta clausa est. Necdū obdormierāt qui latebāt: & ecce mulier ascēdit ad eos: & ait. Noui q̄ dn̄s tradiderit vobis terrā. Etenim irruit in nos terror vester: & elanguerunt oēs habitatores t̄re. Audiuim⁹ q̄ siccauerit dn̄s aq̄s maris rubri ad vim introitū vr̄i qn̄ egressi estis ex egypto: & q̄ feceritis duob⁹ amorreoꝝ regib⁹ q erāt trans iordanē: seon & og q̄s interfecistis. Et hec audiētes pertimuim⁹ & elanguit cor nr̄m: nec remāsit in nob spūs ad introitū vr̄m. Dn̄s eni deus vr̄ ipse est deus in celo sursū & i t̄ra deorsū. Nūc ergo iurate mihi p dn̄m: vt quō ego mi̇az feci vobiscū ita & vos faciatis cū domo p̄ris mei: detisq̄ mihi verū signū + vt saluetis p̄rēz meū & matrē: frēs ac sorores meas & oia q̄ illoꝝ sūt: & eruatis aīas nr̄as a morte. Qui r̄nderūt ei. Aīa nr̄a sit p vob i morte: si tn̄ nō pdideris nos. Cūq̄ tradiderit nob dn̄s terrā: faciem⁹ in te mi̇az & v̄itatē. Dimisit ergo eos p funē de fenestra. Dom⁹ eni ei⁹ herebat muro. Dixitq̄ ad eos. Ad mōtana cōscēdite ne forte occurrāt vob reuertentes: ibiq̄ latitate trib⁹ dieb⁹ donec redeāt: & sic ibitis p viā v̄rā. Qui dixerūt ad eam. Innoxii erim⁹ a iuramēto hoc: q̄ adiurasti nos: si igredientib⁹ nob t̄rā signū + nō fuerit funiculus iste coccine⁹: & ligaueris eū i fenestra p quā dimisisti nos: & p̄rēz tuū ac mr̄ēz: frēsq̄ & oēs cognationē tuā cōgregaueris i domū tuā. Qui ostiū dom⁹ tue egressus fuerit: re⁹ sibi erit: sanguis ipsi⁹ erit i caput ei⁹: & nos erim⁹ alieni. Cūctorū āt sāguis q tecū i domo fuerit redūdabit i caput nr̄m: si eos aliqs tetigerit. Q̄ si nos pdere volueris & sermonē istū pferre in mediū: erim⁹ mūdi ab hoc iuramēto q̄ adiurasti nos. Et illa r̄ndit. Sicut locuti estis: ita fiat. Dimittēsq̄ eos vt pgerēt: appēdit funiculū coccineū in fenestra. Illi vo ābulātes puenerūt ad mōtana: & māserūt ibi tres dies donec reuerterent̄ q fuerāt psecuti. Querētes eni p oēz viā nō reppererūt eos. Quib⁹ vrbē ingressis reuersi sunt & descēderūt exploratores de mōte: & trāsmisso iordane venerūt ad Josue filiū Nun: narraueruntq̄ ei oia que acciderāt sibi: atq̄ dixerunt. Tradidit dn̄s omnē terram hanc in manus nr̄as & timore pstrati sunt cuncti habitatores eius.

Exo. 14. c
C
Infra. 6. d.
Redemit ciuitas q̄ & chyro... lis i egypto cōdit... Aīs + et
xxxii. q. i.
... ergo.
Mrs sup. est + nō
D

¶ Ca. iii. ¶ Uenit pp̄s ad iordanē: siccātur aque: populus transit.

Surrexit igitur Josue de nocte: cōsurgens mouit castra. Egredientesq̄ de sethim venerūt ad iordanē: ipse & oēs filii israel: & morati sūt ibi p tres dies. Quib⁹ euolutis trāsierūt pcones p castroꝝ mediū: & clamare cepūt. Qn̄ videritis arcā federis dn̄i dei v̄ri: & sacerdotes stirpis leuitice portātes eā: vos q̄z cōsurgite & sequimini pcedētes: sitq̄ inter vos & arcā spatiū cubitoꝝ duū miliū: vt procul + magis videre possitis & nosse per quā viā igrediamini: q̄r prius nō ambulastis p eā. Et cauete ne appropinquetis ad arcā. Dixitq̄ Josue ad ppl̄m. Sctificamini: cras eni faciet dn̄s int̄ vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite arcā federis: & pcedite ppl̄m. Qui iussa cōplētes: tulerūt & ambulauerūt an̄ eos. Dixitq̄ dn̄s ad Josue. Hodie icipiā exaltare te corā oi isr̄l: vt sciāt q̄ sic cū Moyse fui: ita & tecū sim. Tu aūt p̄cipe sacerdotib⁹ q portāt arcā federis: & dic eis. Cū ingressi fueritis partē aq̄ iordanis: state in ea. Dixitq̄ Josue ad filios isr̄l. Accedite huc & audite + verbū dn̄i dei v̄ri. Et rursū. In hoc inq̄t scietis q̄ dn̄s deus viuēs in medio v̄ri est: & disperdet in cōspectu v̄ro chananeū & etheū eueū & phereçeū & gergeçeū q̄z & iebuseū & amorreū. Ecce arca federis dn̄i oīs t̄re an̄cedet vos p iordanē. Parate duodecī viros + de duodecī tribub⁹ isr̄l: singulos p singulas trib⁹. Et cū posuerit vestigia pedū suorū sacerdotes q portāt arcā federis dn̄i dei vniuerse t̄re in aq̄s iordanis: aq̄ q̄ inferiores sūt decurrēt atq̄ deficient: q̄ aūt desup veniūt in vna mole cōsistēt. Igit̄ egressus est pp̄s de tabernaculis suis vt trāsirent iordanē: & sacerdotes q portabant arcā federis pgebāt an̄ eū. Ingressisq̄ eis iorda-

Darda... dardia... clari.
Als + m... gis ... perdi.
B
Leui.
b.
Nu.
i. reg.
b.
Sup. 14.
C
Als + ... ba me... Phere... & cadm... apd ... regnan... Als sup. est + ... duode...
D

nes ⁊ pedibus eoꝝ in parte aque tinctis. (iordanis aūt ripas alvei sui tpe messis impleuerat) steterūt aq̄ descēdētes in loco vno: ⁊ ad instar mōtis intumescentes apparebāt ꝓcul ab vrbe q̄ vocat̄ + edoꝫ vsq̄ ad locum sarthan. Que aūt inferiores erāt in mare solitudinis: qḋ nūc vocatur mortuū descēderūt vsquequo oīno deficerēt. Ppl's aūt icedebat ꝯ iordanē: ⁊ sacerdotes q portabāt arcā federis dñi stabant sup sicca humū i medio iordāis accincti: oīsq̄ ppl's p arentem alueū ptransibat.

¶ Ca. Sū. ¶ Eligunt duodecim viri de singulis tribubus: de duodecim lapidib⁹ positis in alueo: de duodeciꝫ in sicco: vt sit in signū posteris. Cap. iiij.

Quibus trāsgressis dixit dñs ad Josue. Elige duodeciꝫ viros singulos p singulas trib⁹: ⁊ pcipe eis vt tollāt de medio iordanis alueo vbi steterūt pedes sacerdotū: duodeci durissimos lapides: q̄s ponetis in loco castroꝝ vbi fixeritis hac nocte tētoria. Vocauitq̄ Josue duodeciꝫ viros quos elegerat d filiis israel: singulos de singulis tribub⁹: ⁊ ait ad eos. Jte ante arcā dñi dei vři ad iordanis mediū: ⁊ portate inde singuli singulos lapides in humeris vřis iuxta numeꝝ filioꝝ isrl': vt sit signū inter vos. Et qñ iterrogauerint vos filii vři cras dicētes: qd sibi volunt isti lapides: rñdebitis eis. Defecerūt aq̄ iordanis añ arcā federis dñi cū trāsiret eum. // Jdcirco positi sūt lapides isti in monumētū filioꝝ isrl' vsq̄ in eternū. Fecerūt ergo filii isrl' sic pcepit eis Josue: portātes de medio iordanis alueo duodeciꝫ lapides vt dñs ei imparat iuxta nūeꝝ filioꝝ isrl' vsq̄ in locū in quo castrametati sūt: ibiq̄ posuerūt eos. Alios q̄q̄ duodeciꝫ lapides posuit Josue in medio iordanis alueo vbi steterūt sacerdotes q portabāt arcā federis dñi: ⁊ sūt ibi vsq̄ in pñtē diē. Sacerdotes aūt q portabāt arcā stabāt in iordanis medio: donec oīa cōplerent: q̄ Josue vt loqret ad ppl'ꝫ pceprat dñs: ⁊ dixerat ei Moyses. Festinauitq̄ ppl's: ⁊ trāsijt. Cūq̄ trāsissēt oēs trāsiuit ⁊ arca dñi: sacerdotes q̄ꝫ pgebāt añ ppl'm. // Filii q̄ꝫ Ruben ⁊ Gad ⁊ dimidia tribus Manasse armati pcedebāt frēs suos filios isrl' sicut eis pceprat Moyses: ⁊ q̄draginta pugnatoꝝ milia p turmas ⁊ cuneos incedebāt per plana atq̄ cāpestria vrbis hiericho. Jn die ille magnificauit dñs Josue corā omni isrl': vt timerēt eū sic timuerāt Moysen + dū adhuc viueret. Dixitq̄ ad eū. Precipe sacerdotib⁹ q portāt arcā federis dñi: vt ascēdāt de iordane. Qui pcepit eis dicēs. Ascēdite de iordane. Cūq̄ ascēdissēt portātes arcā federis dñi ⁊ siccā humuꝫ calcare cepissent: reuerse sunt aq̄ in alueū suū: ⁊ fluebāt sic añ ꝯsueuerāt. Ppl's aūt ascēdit de iordane decimo die mēsis pmi: ⁊ castrametati sūt in galgalis ꝯ orientaleꝫ plagā vrbis hiericho. Duodecim q̄ꝫ lapides q̄s de iordanis alueo sumpserant: posuit Josue i galgalis: ⁊ dixit ad filios isrl'. Qñ interrogauerint filii vestri cras pres suos: ⁊ dixerint eis: qd sibi volunt lapides isti: docebitis eos atq̄ dicetis. Per arēteꝫ alueū trāsiuit isrl' iordanē istū // siccante dño deo nřo aq̄s ei⁹ in ꝯspectu nřo donec trāsirem⁹ sic fecerat pus in mari rubro: qḋ siccauit donec trāsirem⁹: vt discāt oēs terraꝝ ppli fortissimā dei manū: + vt ⁊ vos timeatis deū vestrū omni tempore.

¶ Ca. Sū. ¶ De circūcisiōe in galgalis: ⁊ celebratōe pasce: ⁊ d esu polēte: ⁊ d defectu māne: ⁊ d āgelo quē vidit iosue stātē ꝯ se. C. v.

Postq̄ ergo audierūt oēs reges amorreoꝝ q habitabāt trans iordanē ad occidētalē plagā: ⁊ cūcti reges chanaan q ꝓpinq̄ possidebāt magni maris loca: q siccasset dñs fluēta iordanis coraꝫ filiis israel donec transirent: dissolutū est cor eoꝝ: ⁊ nō remāsit in eis spūs: timentiū + introitū filioꝝ isrl'. Eo tpe ait dñs ad Josue. Fac tibi cultros lapideos: ⁊ circūcide scđo filios israel. Fecit q̄ꝫ qḋ iusserat dñs: ⁊ circūcidit filios isrl' in colle preputioꝝ. Hec aūt cā est scđe circūcisionis. Ois ppl's q egressus est de egypto generis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto p lōgissimos vie circuit⁹: q oēs circūcisi erāt. Ppl's aūt q nat⁹ ē in deserto p q̄draginta annos itineris latissime solitudinis incircumcisus fuit donec ꝯsumerent q nō audierūt vocē dñi: ⁊ qb⁹ añ iurauerat vt ostēderet eis terrā lacte ⁊ melle manantē. Hoꝝ filii in locū successerūt patrū: ⁊ circūcisi sunt a Josue: q sicut nati fuerāt in pputio erāt: nec eos in via aliqs circūciderat. Postq̄ aūt oēs circūcisi sunt: manserūt in eodē castroꝝ loco: do-

Eccli. 24. c. de gl. di. 2. ca. re de ra. h. iordanis. Al's + adō. Cilitia a cilice denūciatur.

A

Phenix ⁊ ydoneꝫ vrbeꝫ in Syria cōdit ⁊ regnat ⁊ p uintie nomen dedit. Deu. 27. a

B

Phenices plures artes inuenerunt ⁊ lras grecas tradiderunt.

C

Nu. 32. F.

Al's + eū adiuuaret

Cadm⁹. xviij. litteras grecas inuenit ⁊ boetie puintie nomē dedit ⁊ vrbem thebā in ipsa puintia condidit. Europa aq̄ tertia ps orbis denciat clarer. Exo. 14. C. al's + ⁊ vt

A

Al's + introitu.

B

C nec sanarent. Dixitqz dñs ad Josue. Hodie abstuli opprobriũ egypti a vob. Uocatũqz est nomẽ loci illius galgala vsqz in p̃ntẽ diẽ. Manserũtqz filij isrl' in galgalis: ⁊ fecerũt phase q̃rtadecima die mẽsis ad vesperã in campestrib⁹ hiericho ⁊ comederũt de frugib⁹ terre die altero: ⁊ azimos panes ⁊ polẽtã eiusdẽ anni. Defecitqz mãna postq̃ comederũt de frugib⁹ terre: nec vsi sũt vltra cibo illo filij isrl': sed comederunt de D frugib⁹ p̃ntis anni terre chanaã. Cũ aũt esset Josue in agro vrbis hiericho: leuauit oculos ⁊ vidit virũ stãtẽ ɔtra se euaginatũ tenẽtem gladiũ. Perrexitqz ad eum: ⁊ ait. Nr' es. an aduersarioꝝ? Qui r̃ndit. Nequaq̃: sed sum princeps exercit⁹ dñi: ⁊ nũc venio. Cecidit Josue ꝓnus in t'rã: ⁊ adorans ait. Quid dñs me⁹ loquit' ad seruũ suũ. // Solue inq̃t calciamẽtũ tuũ de pedib⁹ tuis. Locus eni3 in q̃ stas scũs est. Fecitqz Josue vt sibi fuerat imperatũ.

¶ Ca. vi. ¶ De circuitu hiericho p septẽ dies. ɔ̃s subuersiõe ⁊ anathemate hiericho: ɔ̃ Raab ⁊ maledictiõe. c. vi.

A Hiericho aũt clausa erat atqz munita timore filioꝝ isrl': ⁊ nullꝰ egredi audebat aut ingredi. Dixitqz dñs ad Josue. Ecce dedi in man⁹ tuas hiericho ⁊ regẽ ei⁹: oẽsqz fortes viros. Circuite vrbẽ cũcti bellatores semel p diẽ. Sic facietis sex dieb⁹. Septimo aũt die sacerdotes tollẽt septẽ buccinas quaꝝ vsus est in iubileo: ⁊ p̃cedẽt arcã federis. Septiesqz circuibitis ciuitatẽ: ⁊ sacerdotes clangent buccinis. Cũqz insonuerit vox tube lõgior atqz cõcisior: ⁊ in auribus vestris increpuerit: cõclamabit oĩs ppl's vociferatione maxima: ⁊ muri funditus corruẽt ciuitatis. Ingrediẽturqz singuli p locũ ɔ̃ quem steterint. Uocauit ergo iosue fili⁹ Nun sacerdotes: ⁊ dixit ad eos. Tollite arcã federis. Et septẽ alij sacerdotes tollãt septẽ iubileoꝝ buccinas: ⁊ incedãt añ arcã dñi. Ad ppl'm quoqz ait. Ite ⁊ circuite ciuitatẽ armati p̃cedẽtes arcã dñi. Cũ-B qz Josue verba finisset: ⁊ septẽ sacerdotes septẽ buccinis clãgerẽt ante arcã federis dñi: oĩsqz ppl's p̃cederet armati exercit⁹: reliquũ vulgus arcã seq̃baf: ac buccinis oĩa cõcrepabãt. Preceperat aũt Josue ppl'o: dicẽs. Nõ clamabitis nec audiet' vox vestra neqz vllus s'mo ex ore vr'o egrediet' donec veniat dies in quo dicam vobis. Clamate: ⁊ vociferamini. Circuiuit ergo arca dñi ciuitatẽ semel p diẽ: ⁊ reuersa in castra mãsit ibi. Igit' Josue de nocte ɔsurgẽte tulerũt sacerdotes arcã dñi ⁊ septẽ ex eis septẽ buccinas q̃ꝝ in iubileo vsus est: p̃cedebãtqz arcã dñi ambulãtes atqz clãgentes: ⁊ armatus ppl's ibat ante eos: vulgus aũt reliquũ seq̃baf arcã: ⁊ buccinis p̃sonabat. Circuieruntqz ciuitatem scd'o die semel: ⁊ reuersi sũt in castra. Sic fecerũt sex dieb⁹. Die aũt septĩo diluculo ɔsurgẽtes: circuierũt vrbẽ sicut dispositũ erat septies. Cũqz septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes: dixit Josue ad oẽs isrl'. Uociferamini. Tradidit eni3 vobis dñs ciuitatẽ. Sitqz ciuitas h' anathema: ⁊ oĩa q̃ in ea sũt + dño. Sola raab meretrix viuat cũ vniuersis q̃ cu3 ea in domo sũt. // Abscõdit enim nũcios quos direxerim⁹. Uos aũt cauete ne de his que p̃cepta sunt vobis q̃ppiã ɔtingatis ⁊ sitis p̃uaricatiõis rei: ⁊ oĩa castra isrl' sub pctõ sint atqz turbent'. Quicq̃d aũt auri ⁊ argẽti fuerit ⁊ vasoꝝ eneoꝝ ac ferri: dño consecref': repositũ in thesauris ei⁹. Igit' omni ppl'o vociferãte ⁊ clangẽtib⁹ tubis postq̃ in aures multitudinis vox sonitusqz increpuit: // muri ilico corruerũt: ⁊ ascẽdit vnusqsqz p locũ q̃ ɔ̃ se erat. Ceperuntqz ciuitatẽ: ⁊ interfecerũt oĩa q̃ erant in ea a viro vsqz ad mulierẽ: ab infante vsqz ad senẽ. Boues q̃qz ⁊ oues ⁊ asinos in ore gladij p̃cusserũt. Duob⁹ aũt viris q exploratores missi fuerãt: dixit Josue. Ingredimini domũ mulieris meretricis ⁊ p̃ducite eã ⁊ oĩa q̃ illi⁹ sunt: sicut illi iuramẽto firmastis. Ingressiqz iuuenes eduxerũt Raab ⁊ parẽtes ei⁹: frẽs quoqz ⁊ cunctã suppellectilẽ ac cognationẽ illi⁹: ⁊ extra castra isrl' manere fecerũt. Urbẽ aũt ⁊ oĩa q̃ inuẽta sunt in ea succẽderũt: absqz auro ⁊ argẽto ⁊ vasis eneis ac ferro: q̃ in erariũ dñi cõsecrarũt. // Raab võ meretricẽ ⁊ domũ p̃ris eius: ⁊ oĩa q̃ habebat fecit Josue viuere: ⁊ habitauerũt in medio israel vsqz in p̃ntẽ diẽ: eo q abscõderit nũcios quos miserat vt explorarẽt hiericho. In tp'e illo imp̃catus est Josue: dicẽs. Maledict⁹ vir corã dño: q suscitauerit ⁊ edificauerit ciuitatẽ hiericho. In p̃mogẽito suo fũdamẽta illi⁹ iaciat: ⁊ in nouissimo liberoꝝ ponat portas ei⁹. Fuit ergo dñs cu3

26.q.2.s3 ⁊ illud

Exo.3.b

Actu.7.D

23.q.5.c. remittũtur.§.fi. ibi pp filios isrl'.

Dieruꝫ. q ⁊ bach⁹ vini vsũ grecis oñtendit ⁊ ordinẽ militarẽ ꝓmus inuenit.

C Ipse sup- est + dño 1.q.4.§ itẽ pcto ibi vt thesauri. sup.2.a

heb.11.f

D sup.2.a

heb.11.f. 32.q.1.§ cũ ergo

Josue: nomē ei⁹ vulgatū est in oī terra. ¶ Ca. Sū. ¶ De petō anathematis: de expugnatione hay. De fletu Josue & lapidatiōe achor p̄ furto anathematis. Cap. vij.

Filij aūt israel p̄uaricati sunt mandatum: & vsurpauerūt de anathemate. // Nam + achan fili⁹ charmi filij zabdi filij zare de tribu iuda tulit aliqd de anathemate. Iratusq; est dn̄s ɔtra filios isrl. Cūq; mitteret Josue de hiericho viros ɔ̄ hay: q̄ est iuxta bethauen ad orientalē plagā oppidi bethel: dixit eis. Ascendite & explorate terrā. Qui p̄cepta cōplētes explorauerūt hay. Et reuersi dixerunt ei. Non ascēdat ois ppls: s; duo vel tria milia virorū pgant & deleāt ciuitatē. Quare ois populus frustra vexabit ɔ̄ hostes paucissimos? Ascēderūt ḡ tria milia pugnatorū. // Qui stati terga vertētes: pcussi sūt a viris vrbis hai. Et corruerūt ex eis triginta & sex hōies. Persecutiq; sūt eos aduersarij d̄ porta vsq; ad sabarim: & ceciderūt p̄ p̄ona fugiētes. Pertimuitq; cor ppli: & ad instar aq̄ liqfactū est. Josue vero scidit vestimēta sua: & p̄nus cecidit in terrā corā arca dn̄i vsq; ad vesperā: tā ip̄e q̄ oēs senes israel. Miserūtq; puluerē sup capita sua. Et dixit Josue. Heu dn̄e de⁹. Quid voluisti traducere ppl; istū iordanē fluuiū: vt traderes nos i man⁹ ammorrei & pderes? Utinā vt cepim⁹ mānsissem⁹ trās iordanē. Mi dn̄e de⁹ qd dicā: vidēs israelē hostib⁹ suis terga vertētē? Audiēt chananei & oēs habitatores t̄re & pariter ɔglobati circūdabūt nos: atq; delebūt nomē nr̄; de terra. Et qd facies magno noi tuo? Dixitq; dn̄s ad Josue. Surge: cur iaces p̄n⁹ in t̄ra? + Peccauit isrl & p̄uaricat⁹ ē pactū meū: tuleruntq; d̄ anathemate & furati sūt atq; mētiti: & abscōderūt īter vasa sua. Nec poterit isrl stare an̄ hostes suos: eosq; fugiet: q̄ pollut⁹ est anathemate. Nō ero vltra vobiscū: donec ɔteratis eū q̄ h⁹ sceleris re⁹ ē. Surge sctifica ppl; & dic eis. // Sctificamini in crastinū. Hec. n. dic dn̄s de⁹ isrl. // Anathema in medio tui ē isrl. Nō poteris stare corā hostib⁹ tuis donec deleat ex te q̄ hoc ɔtaminat⁹ est scelere. Accedetisq; mane singuli p tribus vras: & quācūq; tribū sors inuenerit: accedet p cognatiōes suas: & cognatio per domos: domusq; p viros. Et qcunq; ille in hoc facinore fuerit deprehensus: comburet igni cum omni substantia sua: q̄m p̄euaricatus est pactū dn̄i: & fecit nephas in israel. Surgēs itaq; Josue mane: applicuit israel p trib⁹ suas: & inuēta est trib⁹ iuda. Que cū iuxta familias suas esset oblata: inuēta est familia zare. Illā quoq; p domos offerēs repperit zabdi. C⁹ domū in singulos diuidēs viros: inuenit Achā filiū Charmi filij zabdi filij zare de tribu Juda. Et ait Josue ad Achā. // Fili mi: da gloriā dn̄o deo isrl & ɔfitere: atq; indica mihi qd feceris: ne abscōdas. Rn̄ditq; Achā Josue: & dixit ei. Uere ego peccaui dn̄o dō israel: & sic feci. Uidi enī int̄ spolia palliū coccineū valde bonū: & ducētos siclos argēti: regulāq; aureā qnq̄ginta sicloꝝ: & ɔcupiscēs abstuli & abscōdi in terra ɔ̄ mediū tabernaculi mei: argētūq; fossa humo operui. Misit ergo Josue ministros: q currentes ad tabernaculū illi⁹ repperunt cūcta abscōdita in eodē loco & argētū simul. Auferētesq; de tentorio tulerunt ea ad Josue: & ad oēs filios israel, p̄iecerūtq; ante dn̄m. Tollēs itaq; Josue Achan filiū zare argētūq; & palliū & aureā regulā: filios quoq; & filias ei⁹ boues & asinos & oues: ipsumq; tabernaculū & cūctā supellectilē & oēs isrl cū eo: duxerunt eos ad vallē achor. Ubi dixit Josue. Quia turbasti nos: exturbet te dn̄s in die hac. Lapidauitq; eū ois isrl & cuncta q̄ illi⁹ erāt igne ɔsumpta sunt. // Congregaueruntq; sup eū aceruū magnum lapidū: q p̄manet vsq; in p̄sentē diem. Et auersus est furor dn̄i ab eis. // Uocatūq; est nomē loci illi⁹ vallis achor vsq; hodie. ¶ Ca. Sū. ¶ De captiōe hay & suspēsione regis ei⁹: de ɔstructiōe altaris lapidei cū descriptiōe Deuteronomij. Josue primo bn̄dixit pplo israel nec qcq̄ p̄termisit a Moyse mandatum. Cap. viij.

Dixit aūt dn̄s ad Josue. Ne timeas: neq; formides. Tolle tecū oēm multitudinē pugnatorū: & cōsurgens ascende in oppidū hay. Ecce tradidi in manū tuā regē eius: & pplm vrbēq; & terrā. Faciesq; vrbi hay & regi ei⁹: sicut fecisti hiericho & regi illius. Predā vero & oīa aīantia diripietis vobis. Pone insidias vrbi p⁹ eā. Surrexitq; Josue & ois exercit⁹ bellatorū cū eo: vt ascenderēt in hay. Et electa triginta milia viroꝝ fortiū: misit nocte: p̄cepit

A / Infra. 22. d / Ꝑpa. 2. a. / Als + achar. / Als + achari. / Als + achor. / 15. di. c. ad illi. / 0. di. ca. / qs dia / on⁹ in. / 3. q. 4. c. / ca. / 25. di. / c. i feci. / q. 4. c. / ecclia. §. / Ite petō / uius & / §. Item / peccato / achor. / e iniu. / vno. / b. vj. / infra. 8. a / 1. q. 4. / §. Item / peccato / achor. / B / Als + porput / C / Ꝑp. 3. b. / Nu. 29. / 1 / Nu. 11. d. / Reg. 16.

Als + achan vel nomius fuit vt patet in prin. hu⁹ capli Josu. 9. c. / D / // 1. q. 4. / §. Item peccato. / §. Ité populus. / 26. q. 2. / §. j. ibi: Sors descendit. de p. di. 5. c. In sūma. §. alij. / 2. Reg. 18. c / Judi. 2. a / A

qꝫ eis: dicēs. // Ponite insidias post ciuitatē. Nec lōgiꝰ recedatis: ⁊ eritis oēs parati. Ego aūt ⁊ reliq̄ multitudo q̄ mecū est: accēdemus ex aduerso ꝯ vrbē. Cūqꝫ exierint ꝯ nos: sicut an̄ fecimꝰ: // fugiemus ⁊ terga vertemꝰ donec psequētes ab vrbe lōgius ꝑtrahant. Putabūt eni nos fugere sicut priꝰ. Nobis ergo fugiētibꝰ ⁊ illis psequētibꝰ ꝯsurgetis de insidijs ⁊ vastabitis ciuitatē: tradetqꝫ eā dn̄s deꝰ vr̄ in manus vr̄as. Cūqꝫ ceperitis succendite eā ⁊ sic oia facietis vt iussi. Dimisitqꝫ eos ⁊ perrexerūt ad locū insidiarū: sederūtqꝫ inter bethel ⁊ hay ad occidētalē plagā vrbis hay. Josue aūt nocte illa in medio māsit ppli. Surgēsqꝫ diluculo recēsuit socios: ⁊ ascēdit cū seniorib' in frōte exercitꝰ vallatꝰ auxilio pugnatorꝫ. Cūqꝫ venissent ⁊ ascēdissent ex aduerso ciuitatis steterūt ad septētrionalem vrbis plagā: inter quā ⁊ eos vallis erat media. Quinqꝫ āt milia viros elegerat ⁊ posuerat in insidijs inter bethauen ⁊ hay ex occidētali pte eiusdē ciuitatis. Ois vero reliquꝰ exercitus ad aqlonē aciē dirigebat: ita vt nouissimi multitudinis occidētalē plagā vrbis attingerēt. Abijt ergo iosue nocte illa: ⁊ stetit in vallis medio. Qd̄ cū vidisset rex hay festinauit mane: ⁊ egressus ē cū oi exercitu ciuitatis: direxitqꝫ aciē ꝯ desertū: ignorans q̄ post tergū laterēt insidie. Josue vero ⁊ ois isrl̄ cesserūt loco simulātes metū ⁊ fugiētes per solitudinis viā. At illi vociferātes pariter ⁊ se mutuo cohortātes psecuti sūt eos. Cūqꝫ recessissent a ciuitate: ⁊ ne vnus qdem in vrbe hay ⁊ bethel remāsisset q nō psequeret isrl̄: sicut eruperāt apta oppida relinqn̄tes: dixit dn̄s ad iosue. Leua clipeū q in manu tua ē ꝯ vrbē hay: qm̄ tibi tradā eā. Cūqꝫ eleuasset clipeū ex aduerso ciuitatis: insidie q latebāt surrexerūt ꝯfestim: ⁊ pergētes ad ciuitatē ceperūt: ⁊ succēderūt eā. Viri aūt ciuitatis q psequebant iosue: respiciētes ⁊ vidētes fumū vrbis ad celū: vsqꝫ cōscēdere nō potuerunt vltra huc illucqꝫ diffugere: presertim cū hi q simulauerāt fugā ⁊ tēdebāt ad solitudinē: ꝯ psequētes fortissime restitissent. Vidēsqꝫ iosue ⁊ ois israel q̄ capta eēt ciuitas ⁊ fumꝰ vrbis ascēderet: reuersus pcussit viros hay. Sꝫ et ⁊ illi q ceperāt ⁊ succēderant ciuitatē: egressi ex vrbe ꝯ suos medios hostiū ferire ceperūt. Cū ergo ex vtraqꝫ parte aduersarij cederentur ita vt nullus de tanta multitudine saluaret: regem quoqꝫ vrbis hay apprehēderunt viuētē ⁊ obtulerūt Josue. Igit oibꝰ interfectis q israelē ad deserta tēdētē fuerāt psecuti: ⁊ in eodē loco gladio corruentibꝰ: reuersi filij isrl̄ pcusserunt ciuitatē. Erant aūt q in eodē die cōciderāt a viro vsqꝫ ad mulierē: duodecim milia hoīum oēs vrbis hay. Josue vero nō ꝯtraxit manū quā in sublime porrexerat tenens clipeū: donec interficerent oēs habitatores hay. Jumēta aūt ⁊ pdā ciuitatis diuiserūt sibi filij isrl̄ sicut pceperat dn̄s Josue. Qui succēdit vrbē: ⁊ fecit eā tumulū sempiternū. Regē quoqꝫ eiꝰ suspēdit in patibulo vsqꝫ ad vespā ⁊ solis occasū: pcepitqꝫ Josue ⁊ deposuerūt cadauer eiꝰ de cruce: proiecerūtqꝫ in ipso introitu ciuitatis ꝯgesto sup eo magno aceruo lapidū q pmanet vsqꝫ in pn̄tē diē. // Tunc edificauit Josue altare dn̄o deo isrl̄ in mōte hebal: sicut pceperat Moyses famulus dn̄i filijs israel: ⁊ scriptū est in volumine legis Moysi: altare de lapidibꝰ impolitis q̄s ferrū nō tetigit: ⁊ obtulit sup eo holocaustū dn̄o: immolauitqꝫ pacificas victimas. Et scripsit sup lapides deuteronomiū legis Moysi qd̄ ille digesserat corā filijs isrl̄. Ois aūt pp̄ls ⁊ oēs maiores natu: ducesqꝫ ac iudices stabāt ex vtraqꝫ pte arce in ꝯspectu sacerdotū q portabāt arcā federis dn̄i: vt aduena ita ⁊ indigena. Media pars eorꝫ iuxta mōtē garizim: ⁊ media iuxta mōtē hebal: sic pceperat moyses famulus dn̄i. Et pmū qdē bn̄dixit pp̄lo isrl̄. Post hec legit oia vba bn̄dictiōis ⁊ maledictiōis ⁊ cūcta q scripta fuerāt in legis volumine. Nihil ex his q Moyses iusserat reliqt intactū: sed vniuersa replicauit corā omni multitudine israel: mulieribꝰ ac puulis ⁊ aduenis q inter eos morabantur.

¶ Ca. ix. ¶ De simulatiōe gabaonitarꝫ ⁊ murmuratiōe ppli pro fedē inito cū gabaonitis: q saluant in vita: sꝫ in ministeriū cedēdi ligna ⁊ portādi aquā dputabāt. C. ix.

Quibꝰ auditis cūcti reges trans iordanē qui versabant in montanis ⁊ cāpestribꝰ in maritimis ac littore magni maris. hi q̄qꝫ q habitabāt iuxta libanum ethe⁊us ⁊ ammorreus: chananeꝰ: phereseꝰ ⁊ eueus ⁊ iebuseus ꝯgregati sunt pariter vt pugnarēt cōtra Josue ⁊ israel vno aio eademqꝫ

Marginalia: B; C; D; E; F; G; A. xxiij. q. ii. c. dominꝰ. Als + accedemꝰ. sup. vij. a. Als + ab h. Als + bethel. Als + bethel. Als + medios. Als + ceciderit. Als + oc ...

radē q̄ in ia. At hi q̄ habitabāt in gabaon audiētes cūcta q̄ fecerat iosue hiericho et hay callide cogitātes tulerūt sibi cibaria: saccos veteres asinis iponētes: et vtres vinarios scissos atq̄ cōsutos: calciamētaq̄ perantiqua que ad indiciū vetustatis pictatis ɔsuta erāt: induti veterib⁹ vestimētis panes quoq̄ quos portabāt ob viaticū duri erāt et in frusta cōminuti. Perrexerūtq̄ ad iosue q̄ tunc morabat in castris galgale: et dixerūt ei atq̄ sił oi israeli. De terra lōginqua venim⁹ pacē vobiscum facere cupiētes. Rñderūtq̄ filij israel ad eos: atq̄ dixerūt. Ne forte in terra q̄ nobis sorte debeť habiteris: et nō possim⁹ fedus inire vobiscū. At illi ad iosue: Sui in-quirūt tui sum⁹. Quibus iosue ait. Qui nā estis vos: aut vnde venistis: Respōderunt. De terra lōginq̄ valde venerūt serui tui: in noie dñi dei tui. Audiuim⁹ eni famā potētie ei⁹ cūcta que fecit in egypto et duob⁹ regib⁹ amorreoꝝ q̄ fuerūt trans iordanē seon regi esebon: et og regi basan q̄ erāt in astaroth: dixerūtq̄ nobis seniores et oēs habitatores terre nře. Tollite in manib⁹ vřis cibaria ob lōgissimā viā et occurrite eis et dicite. Serui vři sum⁹: fedus inite nobiscū. En panes qñ egressi sum⁹ de domib⁹ nřis vt veniremus ad vos calidos sumpsim⁹: nū sicci facti sunt et vetustate nimia cōminuti. Utres vini nouos ipleuimus: nūc rupti sūnt et soluti. Uestes et calciamēta qb⁹ induimur: et que habem⁹ in pedib⁹ ob lōgitudinē lōgioris vie trita sunt: et pene ɔsumpta. Susceperūt igiť de cibarijs eoꝝ: et os dñi nō iterrogauerūt. Fecitq̄ iosue cū eis pacē: et inito federe pollicit⁹ est vt nō occiderenť. Principes quoq̄ mltitudinis iurauerūt eis. Post dies aūt tres initi federis: audierunt q̄ in vicino habitarēt: et inter eos futuri eēnt. Mouerūt castra filij israel: et venerūt in ciuitates eoꝝ die tertio: q̄ꝝ hec vocabula sunt: gabaon et caphyra et beroth et cariathiarim. Et nō pcusserūt eos: eo q̄ iurassent eis pncipes multitudis in nomine dñi dei israel. Murmurauit itaq̄ oē vulg⁹ ɔ̄ pncipes israel. Qui rñderunt eis. Jurauim⁹ eis in noie dñi dei israel: et idcirco nō possum⁹ eos ɔtingere. Sȝ hoc faciem⁹ eis. Reseruenť qdē vt viuāt: ne ɔ̄ nos ira dñi ɔcitet si peierauerim⁹: sȝ sic viuāt vt in vsus vniuerse multitudinis ligna cedāt: aq̄sq̄ cōportēt. Quib⁹ hec loquētib⁹: vocauit gabaonitas iosue: et dixit eis. Cur nos decipe fraude voluistis: vt diceretis, pcul valde habitam⁹ a vobis: cū in medio nři sitis: Jtaq̄ sub maledictōe eritis: et non deficiet de stirpe vřa ligna cedēs: aquasq̄ cōportans in domū dei mei. Qui rñderūt. Nūciatū est nobis suis tuis q̄ pmisisset dñs de⁹ tu⁹ moysi suo suo vt traderet vobis oēm terraȝ: et disperderet cūctos habitatores ei⁹. Timuim⁹ igitur valde: et puidim⁹ aiab⁹ nřis vře terrore cōpulsi: et hoc ɔsiliū iniuim⁹. Nūc aūt in manu tua sum⁹: qđ tibi bonū et rectū videť: fac nobis. Fecit ergo iosue vt dixerat: et liberauit eos de manu filioꝝ israel vt nō occiderenť. Decreuitq̄ in illo die eos eē in ministerio cūcti ppli et altari dñi: cedētes ligna et aquas cōportātes vsq̄ in pñs tps in loco quē dñs elegisset.

¶ Ca. Sū. ¶ De pugna i gabaō et regib⁹ qnq̄ abscōsis i spelūca. De plōgatiōe diei et alijs multis ab israele deuictis. Cap. x.

Quē cū audisset adonisedech rex hierusalem q̄ scilȝ cepisset iosue hay et subuertisset eam: sicut enim fecerat hiericho et regi ei⁹: sic fecit hay et regi illi⁹: et q̄ trāsfugissent gabaōite ad isrł et eēnt federati eoꝝ: timuit valde. Urbs eniȝ magna erat gabaō: et vna ciuitatū regaliū: et maior oppido hay: oēs bellatores ei⁹ fortissimi. Misit ergo adonisedech rex hierłȝ ad oham regē hebrō: et ad pharan regē hierimoth ad Japhie q̄ȝ regē lachis: et ad dabir regē eglon: dicēs. Ad me ascendite et ferte psidiū: vt expugnem⁹ gabaō q̄re trāsfugerit ad Josue et ad filios isrł. Cōgregatī igiť ascenderūt qnq̄ reges amorreoruȝ. Rex hierłm: rex hebron: rex hierimoth: rex lachis: rex eglon: sił cū exercitib⁹ suis: et castrametati sunt circa gabaō oppugnātes eā. Habitatores aūt gabaon vrbis obsesse: miserūt ad Josue: q̄ tūc morabať in castris apud galgalā: et dixerūt ei. Ne retrahas manus tuas ab auxilio suoꝝ tuoꝝ. Ascēde cito et libera nos: ferq̄ psidiū. Conuenerūt enim aduersum nos oēs reges amorreoꝝ: q̄ habitāt in mōtanis. Ascenditq̄ Josue de galgalis: et ois exercit⁹ bellatoꝝ cū eo viri fortissimi: Dixitq̄ dñs ad Josue. Ne timeas eos. Jn man⁹ eniȝ tuas

[Marginal notes, left: B — al's + fe: sitā — Al's + q. b⁹ iosue Qui naȝ ait estis vos — C — 2. re. 21. a — al's + inito federe. — D — Al's + et — Al's + p.]

[Marginal notes, right: iurauerimus. Al's habetur + eis — 22. q. 4. c. innocēs et ca. inť cetera. §. sed cum his. De elec. ca. venerabilem ante fi. — A — B]

tradidi illos. Nullus.n. ex eis tibi resistere poterit. Irruit itaq3 iosue sup eos repete: tota nocte ascēdēs de galgalis. Et cōturbauit eos dñs a facie israel: cōtriuitq3 plaga magna in gabaon: ac psecut⁹ est eos per viā ascēsus bethoron ⁊ pcussit vsq3 azecha

C ⁊ maceda. Cūq3 fugerēt filios israel: ⁊ eēnt in descensu bethoron: dñs misit sup eos lapides magnos de celo vsq3 ad azecha. Et mortui sunt multoplᵉs lapidib⁹ grādis q̄3 quos gladio pcusserāt filij isrł. Tūc locutus est iosue dño in die qua tradidit amorreū in ɔ̄spectu filioꝝ israel. Dixitq3 corā eis. Sol ɔ̄ gabaō ne mouearis: ⁊ luna ɔ̄ vallē ✝ haylon. Steterūtq3 sol ⁊ luna: donec vlcisceret se gens de inimicis suis. Nōne scriptu3 est hoc in libro iustoꝝ? Stetit itaq3 sol in medio celi: ⁊ non festinauit occūbere spatio vnius diei. Nō fuit antea ⁊ postea tā lōga dies: obediente dño voci hois: ⁊ pugnāte p israel. Reuersusq3 est iosue cū oi israel in castra galgale. Fugerāt.n. qnq3 reges ⁊ se abscōderāt in spe-

Al's ✝ aialon.

D lūca vrbis maceda. Nūciatūq3 est iosue q inuēti eēnt qnq3 reges latētes in spelunca vrbis maceda. Qui pcepit socijs ⁊ ait. Voluite saxa ingētia ad os spelūce: ⁊ ponite viros industrios q clausos custodiāt. Vos aūt nolite stare: s3 psequimini hostes: ⁊ extremos quosq3 fugientiū cedite. Ne dimittatis eos vrbiū suaꝝ intrare presidia: quos tradidit dñs de⁹ in man⁹ vrās. Cesis ergo aduersarijs plaga magna: ⁊ vsq3 ad internitionē pene ɔ̄sumptis hi q israel effugere potuerūt: ingressi sunt ciuitates munitas. Reuersusq3 est ois exercit⁹ ad iosue in maceda: vbi tūc erāt castra: sani ⁊ integro nūero. Nullusq3 ɔ̄ filios israel mutire ausus est. Precepitq3 iosue: dicēs Aperite os spelūce: ⁊ pducite ad me qnq3 reges q in ea latitāt. Fecerūtq3 ministri vt sibi fuerat impatū. Et adduxerūt ad eū qnq3 reges de spelūca: regē hierusalē: regē hebron: regē hierimoth: regē lachis: regē eglon. Cūq3 adducti eēnt ad eū: vocauit oēs viros israel: ⁊ ait ad pncipes exercit⁹ q secū erāt. Ite ⁊ ponite pedes sup colla re-

E gū istoꝝ. Qui cū pcessissent: ⁊ subiectoꝝ colla pedib⁹ calcarēt: rursu3 ait ad eos. Nolite timere: nec paueatis: confortamini ⁊ estote robusti. Sic.n. faciet dñs cūctis hostib⁹ vris: aduersū q̄s dimicabitis. Percussitq3 iosue ⁊ interfecit eos atq3 suspendit sup qnq3 stipites: fuerūtq3 suspēsi vsq3 ad vesperā. Cūq3 occūberet sol: pcepit socijs vt deponerēt eos de patibulis. Qui depositos piecerūt in spelūcā in qua latuerāt: ⁊ posuerūt sup os ei⁹ saxa ingētia: q̄ pmanēt vsq3 in pñs. Eodē die macedā q̄q3 cepit iosue ⁊ pcussit in ore gladij: regēq3 illi⁹ interfecit: ⁊ oēs habitatores ei⁹. Nō dimisit in ea saltē puas reliqas. Fecitq3 regi maceda sicut fecerat regi hiericho. Trāsiuit aūt cū oi isrł ō maceda in lebna: ⁊ pugnabat ɔ̄ eā. Quā tradidit dñs cum rege suo in man⁹ isrł. Percusserūtq3 vrbē in ore gladij: ⁊ oēs habitatores eius. Nō dimiserūt in ea vllas reliqas. Feceruntq3 regi lebna sicut fecerāt regi hiericho. De lebna

Deu.21.

F trāsiuit in lachis cū oi isrł. Et exercitu p gyrū disposito oppugnabat eū: tradiditq3 dñs lachis in man⁹ filioꝝ isrł: ⁊ cepit eā die altero: atq3 percussit in ore gladij oēs aias q̄ fuerāt in ea: sicut fecerat lebna. Eo tpe ascēdit hyrā rex gazer: vt auxiliaret lachis. Quē pcussit iosue cū oi ppło ei⁹ vsq3 ad internitionē. Trāsiuitq3 de lachis in eglon: ⁊ circūdedit atq3 expugnauit eā in eadē die: pcussitq3 in ore gladij oēs aias q̄ erāt in ea iuxta oia q̄ fecerat lachis. Ascēdit q̄q3 cū oi israel de eglon in hebron: ⁊ pugnauit ɔ̄ eā: cepitq3 ⁊ pcussit in ore gladij: regē quoq3 ei⁹ ⁊ oia oppida regiōis illi⁹: vniuersasq3 aias q̄ in ea fue-

G rāt cōmorāte. Nō reliqt in ea vllas reliquas. Sicut fecerat eglon: sic fecit ⁊ hebron: cūcta q̄ in ea repperit ɔ̄sumēs gladio. Inde reuersus in ✝ dabir: cepit eā atq3 vastauit: regē quoq3 ei⁹ atq3 oia p circuitū oppida pcussit in ore gladij. Non dimisit in ea vllas reliquias. Sicut fecerat hebron ⁊ lebna ⁊ regib⁹ earū: sic fecit dabir ⁊ regi illi⁹. Percussit itaq3 iosue oē3 terrā mōtanā ⁊ meridianā atq3 cāpestrē ⁊ aseroth cū regib⁹ suis. Nō dimisit i ea vllas reliqas: s3 oē qd spirare poterat interfecit: sic pceperat ei dñs de⁹ isrł a cadesbarne vsq3 gazā. Oēm terrā ✝ gosen vsq3 gabaon: vniuersosq3 reges ⁊ regiōes eoꝝ vno impetu cepit atq3 vastauit. Dñs.n. de⁹ israel pugnauit p eo. Reuersusq3 est cu3 omni israel ad locū castroꝝ in galgala.

Al's ✝ dabira.

Al's ✝ iesen vel iessen.

Al's ✝ gosen.

Ca. XI. De Jabin rege asor ⁊ alijs regib⁹ cōgregatis cōtra israel: ⁊ ab eo pstra-

his et enachim. Cap. xi.

Que cũ audisset Jabin rex asor: misit ad iobab regé madan et ad regé semeron atq3 ad regé acsaph: ad reges quoq3 aquilonis q habitabat in mõtanis et in planitie ꝯ meridié cenèroth: in cãpestribus quoq3 et regionib⁹ dor iuxta mare: chananeũ quoq3 ab oriéte et occidéte: et amorreũ atq3 etheũ ac pherezeũ et iebuseum in mõtanis: eueũ quoq3 q habitabat ad radices hermon in terra ✠ maspha. Egressi q3 sũt oés cũ turmis suis: ppls multũ nimis sicut arena q est in littore maris: equi quoq3 et currus imése multitudis. Conueneruntq3 oés reges isti in vnũ ad aquas meron: vt pugnarét ꝯ israel. Dixitq3 dñs ad iosue. Ne timeas eos. Cras. n. hac eadé hora ego tradã oés istos vulnerãdos in cõspectu israel. Equos eoꝝ subneruabis: et currus igne cõbures. Uenitq3 iosue et ois exercit⁹ ei⁹ cũ eo aduersus illos ad aquas meron subito: et irruerũt sup eos: tradiditq3 illos dñs in man⁹ israel. Qui pcusserũt eos et psecuti sunt vsq3 ad sydonem magnã et aquas masserephot. Cãpũq3 ✠ maspha q est ad orientalé illi⁹ pté. Jtaq3 pcussit oés: vt nullas dimitteret ex eis reliqas. Fecitq3 sicut pceperat ei dñs. Equos eoꝝ subneruauit: currusq3 cõbussit igni. Reuersusq3 statim cepit asor: et regé ei⁹ pcussit gladio. Asor. n. ãtiqt⁹ inter oia regna hec pncipatum tenebat. Percussitq3 oés aias que ibidé morabant. Non dimisit in ea vllas reliqas: s3 vsq3 ad internitioné vniuersa vastauit: ipsamq3 vrbé penit incédio et oés p circuitũ ciuitates. Reges quoq3 earũ cepit pcussit atq3 deleuit: sicut pceperat ei moyses famulus dñi. Absq3 vrbib⁹ q erãt in collib⁹ et in tumulis site ceteras succẽdit israel: vnã tm̃ asor minutissimã flãma ꝯsũpsit. Oémq3 pdã istaꝝ vrbiũ ac iuméta: diuiserũt sibi filij isrl cũctis hoibus interfectis. Sicut pceperat dñs moysi seruo suo: ita precepit moyses iosue: et ille vniuersa cõpleuit. Nõ pterijt de vniuersis mãdatis: ✠ nec vnũ qdé vbũ qd iusserat dñs moysi. Cepit itaq3 iosue oém terrã mõtanã et meridianã: terrãq3 iosen et planitié et occidétalé plagã: mõtéq3 israel et cãpestria ei⁹: et pté mõtis q ascendit seyr vsq3 baalgath per planitiem libani subter mõté hermon: oés reges eoꝝ cepit pcussit et occidit. Multo tpe pugnauit iosue ꝯ reges illos. Nõ fuit ciuitas q se nõ traderet filijs isrl. pter eueum q habitabat in gabaõ. Oés. n. bellãdo cepit. Dñi. n. ✠ snia fuerat vt indurarent corda eoꝝ: et pugnarét ꝯ israel: et caderét et nõ mererent vllã clemétiã: ac perirét sicut pceperat dñs moysi. In tpe illo venit iosue: et interfecit enachim de mõtanis hebrõ: et dabir et anab: et de oi mõte iuda et isrl: vrbesq3 eoꝝ deleuit. Nõ reliqt vllũ de stirpe enachim in terra filioꝝ israel absq3 ciuitatib⁹ gaza et geth et azoto: in qb⁹ soli relicti sunt. Cepit ergo iosue oém terrã sic locut⁹ est dñs ad moysen: et tradidit eã in possessionem filijs isrl s3 ptes et trib⁹ suas: qeuitq3 terra a plijs.

Ms ✠ maspix.

B

Ms ✠ maspha

C

Ms ✠ ne

Sup. io. g

Ms fugerit ✠ et

D

Ms ✠ snia.

¶ Ca. xij. ¶ Numeratio regum percussorum circa iordanem: et vltra quos percussit Josue et sunt. xj. Cap. xij.

Hi sunt reges quos percusserunt filij israel: et possederunt terram eorum trans iordané ad solis ortum: a torrente arnon vsq3 ad monté hermon: et omnem orientalem plagam que respicit solitudinem. Seon rex ammorreoꝝ: qui habitabat in esebon: dominatus est ab aroer que sita est super ripam torrentis arnon: et medie partis in valle dimidijq3 galaad vsq3 ad torrentem iaboc: qui est terminus filioꝝ ammõ: et a solitudine vsq3 ad mare cenèroth cõtra oriente: et vsq3 ad mare deserti: qd est mare salsissimũ: ad orientalé plagã per viam que ducit bethsimoth: et ab australi parte q subiacet aseroth phasga terminus og regis basan: de reliquijs raphaim q hitauit in astaroth: et in edrai: et dñat⁹ est in mõte hermõ: et in salecha atq3 vniuersa basan vsq3 ad terminos gessuri et machati et dimidie ptis galaad

A

B

ad terminos seon regis esebon. Moyses famulus dñi et filij isrl' pcusserũt eos. tradiditq; terrã eoꝝ moyses in possessionẽ rubenitis et gadditis: et dimidie tribui manasse. Hi sũt reges terre q̃s pcussit Josue: et filij isrl' trãs iordanẽ ad occidẽtalez plagã ✝ abaalgad in cãpo libani: vsq; ad mõtẽ libani: cui⁹ ps ascẽdit in seyr. Tra-

Al' ✝ abagad

C diditq; eã iosue in possessionẽ tribubus isrl' singulis ptes suas: tã in mõtanis q̃ in planis atq; cãpestrib⁹. In ✝ aseroth et in solitudine ac in meridie: etheus fuit et amorre⁹ chananeus et pherezeus: eue⁹ et iebuseus. Rex hiericho vn⁹: rex hay q̃ ex latere bethel vnus. Rex hierlm vn⁹. Rex hebrõn vn⁹. Rex hierimoth vn⁹. Rex lachis vn⁹. Rex eglon vn⁹. Rex gazer vn⁹. Rex dabir vn⁹. Rex gader vn⁹. Rex herma vn⁹. Rex

Al' ✝ asedech.

D hereth vn⁹. Rex lebna vnus. Rex adollam vn⁹. Rex maceda vn⁹. Rex bethel vn⁹. Rex taphua vn⁹. Rex ofer vn⁹. Rex affec vn⁹. Rex saron vn⁹. Rex madan vn⁹. Rex asor vn⁹. Rex simeron vn⁹. Rex acsaph vnus. Rex thenach vn⁹. Rex mageddo vn⁹. Rex cedes vn⁹. Rex iachanem carmeli vnus. Rex dor et prouincie dor vn⁹. Rex gẽtiũ galgal vnus. Rex thersa vnus. Omnes reges trigintaunus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De terra diuidẽda: et descriptione sortiũ ruben et gad: et dimidie tribus manasse. Cap. xiij.

A Iosue senex puectęq; etatis erat: et dixit dñs ad eũ. Senuisti et longeu⁹ es: terraq; latissima derelicta est q̃ necdũ sorte diuisa ẽ: oĩs videlicet galilea philistijm et vniuersa gessuri: a fluuio turbido qui irrigat egyptũ vsq; ad terminos accaron cõtra aqlonẽ terra chanaan q̃ in qnq; regulos philistijm diuidit: gazeos et ✝ azotios: ascalonitas: getheos et accaronitas. Ad meridiẽ vo sunt euei oĩs terra chanaan: et maara sydonioꝝ vsq; afeca: et termĩos amorrei eiusq; confinia: libani quoq; regio cõtra oriẽtẽ abaalgad sub mõte hermon donec ingrediaris emath. Oĩuz q habitabãt in mõte a libano vsq; ad aq̃s maserephot: vniuersiq; sydonij. Ego sum q delebo eos a facie filioꝝ israel. Ueniat ergo in ptẽ hereditatis israel: sicut pcepi tibi. Et nũc di-

Al' ✝ azotos.

B uide terrã in possessionẽ nouẽ tribub⁹: et dimidie tribui manasse cũ q̃ ruben et gad possederũt terrã quã tradidit eis moyses famulus dñi trãs fluenta iordãis ad oriẽtalẽ plagã ab aroer q̃ sita est in ripa torrẽtis arnon et in vallis medio: vniuersaq; cãpestria medaba vsq; dybon: et cũctas ciuitates seõ regis amorrei: q regnauit in esebon vsq; ad terminos filioꝝ ammon: et galaad ac terminum gessuri et machati et oẽs mõtẽ hermõ et vniuersaz basan vsq; ad salechã: oẽ regnũ og in basan: qui regnauit in astaroth et edrai. Ipse fuit de reliquijs raphaim: pcussitq; eos moyses atq; deleuit. Noluerũtq; disperdere filij isrl' gessuri et machati: et habitauerũt in medio israel vsq; in pñtẽ diẽ. Tribui autez leui nõ dedit possessionẽ: sz sacrificia et victime dñi dei israel: ipsa est ei⁹ hereditas sic locut⁹ est illi. Dedit ergo moyses possessionẽ tribui filioꝝ ruben iuxta cognationes suas. Fuitq; termin⁹ eoꝝ ab aro-

C er: q̃ sita est in ripa torrentis arnon: et in valle eiusdẽ torrẽtis media: vniuersã planitiẽ q̃ ducit medaba et esebon: cunctosq; viculos eaꝝ q sunt in campestrib⁹: dybon q̃q; et abamothbaal et oppidũ baalmaon: et gessa et cedimoth et mephet et cariathaim et sabama et sarathasar: in mõte cõuallis bethphogor et asoth phasga et bethaisimoth oẽs vrbes cãpestres vniuersaq; regna seõ regis amorrei: q regnauit in esebon: quẽ pcussit moyses cũ pncipib⁹ madian eueũ et recen et sur et ur et rebee duces seon habitatores terre: et balaã filiũ beor ariolũ occiderũt filij israel gladio cũ ceteris interfectis. Factusq; est termin⁹ filioꝝ ruben iordanis fluui⁹. Hec est possessio rubenitarũ p cognatiões suas vrbiuz et viculoꝝ. Deditq; moyses tribui gad et filijs ei⁹ p cognatiões suas possessionẽ: cui⁹ hec diuisio est. ✝ Termin⁹ gazer et oẽs ciuitates galaad et dimidiã ptẽ terre filioꝝ ammon vsq; ad aroer q̃ est cõtra rabba: et ab esebon vsq; ramoth: masphe et bethanim et a manaim vsq; ad terminos dabir. In valle q̃q; betharã et beth nemra et socoth et saphõ reliq̃ ptẽ regni seon regis esebon. huius quoq; finis iordanis est vsq; ad extremã ptẽ maris cenereth trãs iordanẽ ad oriẽtalẽ plagã. Hec est possessio filioꝝ gad p familias suas: et ciuitates et ville eaꝝ. Dedit et dimidie tribui manasse filijsq; ei⁹ iuxta cognatiões suas possessionẽ cui⁹ hoc pncipiũ est. A manaim vniuersaz basan et cũ-

Al' ✝ Et fuit finis eius iazer.

D

et a regna og regis basan: omnesque vicos iahir q sunt in basan sexaginta oppida et dimidiam ptem galaad: et astaroth et edrai vrbes regni og in basan filijs machir filij manasse dimidie parti filiorum machir iuxta cognationes suas. hanc possessionem diuisit moyses in campestribus moab: trans iordanem contra hiericho ad orientalem plagam. Tribui autem leui non dedit possessionem: quoniam dominus deus israel: ipse est possessio eius: vt locutus est illi.

¶ Ca. Sum. ¶ De diuisione terre chanaan: de ebron data caleph. Cap. xiiij.

A Hoc est quod possederunt filij israel in terra chanaan quam dederunt eis eleazar sacerdos: et iosue filius nun: et principes familiarum per tribus israel: sorte omnia diuidentes: sicut preceperat dominus in manu moysi nouem tribubus et dimidie tribui manasse. Duabus enim tribubus et dimidie dederat moyses trans iordanem possessionem absque leuitis: qui nihil terre acceperunt inter fratres suos: sed in eorum successerant locum filij ioseph in duas diuisi tribus manasse et effraim. Nec acceperunt leuite aliam in terra partem: nisi vrbes ad habitandum: et suburbana earum ad alenda iumenta et pecora sua. Sicut preceperat dominus moysi: ita fecerunt filij israel et diuiserunt terram.

B Accesserunt itaque filij iuda ad iosue in galgala: locutusque est ad eum caleph filius iephonne cenezeus. Nosti quid locutus sit dominus ad moysen hominem dei de me et te in cadesbarne? Quadraginta annorum eram quando misit me moyses famulus domini de cadesbarne vt considerarem terram: nunciauique ei quod mihi verum videbatur. Fratres autem mei qui ascenderant mecum dissoluerunt cor populi: et nihilominus

C ego secutus sum dominum deum meum. Jurauitque moyses in die illo dicens. Terra quam calcauit pes tuus erit possessio tua et filiorum tuorum in eternum: quia secutus es dominum deum tuum. Concessit ergo dominus vitam mihi sicut pollicitus est vsque in presentem diem. Quadraginta et quinque anni sunt ex quo locutus est dominus verbum istud ad moysen quando ambulabat israel per solitudinem. Hodie octoginta quinque annorum sum sic valens: vt eo valebam tempore quando ad explorandum missus sum: illius in me temporis fortitudo vsque hodie perseuerat tam ad bellandum quam ad gradiendum. Da ergo mihi montem istum quem pollicitus est dominus te quoque audiente in quo enachim sunt: et vrbes magne atque munite si forte sit dominus mecum: et potuero delere

eos sicut promisit mihi. Benedixitque ei iosue: et tradidit ei hebron in possessionem: atque ex eo fuit hebron caleph filio iephonne cenezeo vsque in presentem diem: quia secutus est dominum deum israel. Nomen hebron ante vocabatur cariatharbe. Adam maximus ibi inter enachim situs est: et terra cessauit a prelijs.

¶ Ca. Sum. ¶ De sorte iude: de cariatharbe de qua caleph deleuit tres filios: de cariathsepher quam cepit othoniel: et de axa filia caleph: de numero ciuitatum et villarum iude tribus. Cap. xv.

A Igitur sors filiorum iude per cognationes suas ista fuit. A termino edom vsque ad desertum syn: contra meridiem: et vsque ad extremam partem australis plage. Initium eius a summitate maris salsissimi: et a lingua eius que respicit meridiem. Egrediturque contra ascensum scorpionis: et pertransibit in syna: ascenditque in cadesbarne: et peruenit in esrom: ascendens ad adaram et circuiens cariathaa: atque inde pertransiens in asemona: et perueniens ad torrentem egypti: eruntque termini eius mare magnum. Hic erit finis meridiane plage. Ab oriente vero erit initium mare salsissimum vsque ad extrema iordanis: et ea que respiciunt ad aquilonem a lingua maris vsque ad

B eundem iordanis fluuium. Ascenditque terminus in bethagla. Et transit ab aquilone in betharaba: ascendens ad lapidem boen filij ruben: et tendens vsque ad terminos debera: de valle achor contra aquilonem respiciens galgala que est ex aduerso ascensionis adommin ab australi parte torrentis: transitque aquas que vocantur fons solis: et erunt exitus eius ad fontem rogel: ascenditque per conuallem filij ennon: ex latere iebusei ad meridiem: hec est hierusalem: et inde se erigens ad verticem montis qui est contra gehennon: ad occidentem in summitate vallis raphaim contra aquilonem: pertransitque a vertice montis vsque ad fontem aque nephtoa: et peruenit vsque ad vicos montis ephron: inclinaturque in bala que est cariathiarim idest vrbs syluarum: et circuit de bala contra occidentem vsque ad montem seyr: transitque iuxta latus montis iarim ad aquilonem in cheslon: et descendit in

C bethsames: transitque in thamana: et peruenit contra aquilonem partis accaron: ex latere: inclinaturque secrona: et transit montem balaa: peruenitque in gebneel: et magni maris contra occidentem fine concluditur. Hi sunt termini filiorum iuda per circuitum in cogna-

Marginalia (left): Alias + dederat. 32. q. 4. c. recurrat. ¶. i omnibus. Nu. 34. b — Alias + caleb. Nu. 14. d — Sup. 1. a — Alias + meum. — ec. 46. b

Marginalia (right): Alias + caleb. — // 13. q. 2. c. ebron. — Alias + sin — Alias + egredietur. — Alias + pertransit. — Alias + iordanem. — Alias + pertransit. — Alias + pertransiuit. — Notula + i. vrbs siluarum superest et non est de textu

Ms + caleb | Judicum i.b. | D | Ms + illi i.pal.2.f. als + sua fit viro hz atiquos. als + sua fit ei vir suus sm modernos.

tionib⁹ suis. + Caleph vo filio iephonne dedit partem in medio filiorum iuda: sicut preceperat ei dominus: cariatharbe patris enach: ipsa est hebron. Deleuitqz ex ea caleph tres filios enach: sesai et hayman ⁊ tholmai de stirpe enach: atqz inde conscendens venit ad habitatores dabir: que prius vocabatur cariathsepher idest ciuitas litterarum. Dixitqz caleph. Qui percusserit cariathsepher et ceperit eam: dabo + ei axam filiam meam vxorem. // Cepitqz eaz othoniel filius cenez frater caleph iunior. Deditqz ei axam filiam suam vxorem. Qui cum pergerent simul: + suasa est a viro suo: vt peteret a patre suo agrum. Suspirauitqz vt sedebat i asino. Cui caleph. Quid habes inquit? At illa respondit. Da mihi benedictionem. Terram australem et arentem dedisti mihi iunge ⁊ irriguā. Dedit itaqz ei caleph irriguuz superius ⁊ inferius. Hec est possessio tribus filiorum iuda per cognationes suas. Erantqz ciuitates ab extremis partibus filiorum iuda iuxta terminos edom a meridie: cabseel et eder ⁊ iagur ⁊ cina ⁊ dimona ⁊ adada ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ iethnā ziph telē ⁊ baloth asor noba et cariothesron: hec est assoromansame et meloda et asergadda: ⁊ assemoth ⁊ bethseleth ⁊ asersual ⁊ bersabee et baziothia ⁊ abala ⁊ humesem ⁊ belthelad et ecul et sarma et siceleceh et medema et sensenna lebaoth ⁊ selim ⁊ ahenremmō ⁊ omnes ciuitates vigintinoues ⁊ ville earum. In campestribus vero est qaol ⁊ serea et asena et azone et engannim et taphua et enaym ⁊ hierimoth ⁊ adulan socho et azecha et sarim ⁊ adythaym ⁊ gedera ⁊ gyderothaim vrbes quattuordecim et ville earum. Sanan ⁊ adasa ⁊ magdalgad deleaz ⁊ masepha et iecteel lachis ⁊ baschat et eglon tebbon ⁊ leemes ⁊ cethis ⁊ gideroth ⁊ bethdagon: ⁊ neama et maceda: ciuitates sedecim ⁊ ville earum. Labana et ether ⁊ asamiepta et esna ⁊ nesib ⁊ ceyla et achzib ⁊ maresa: ciuitates nouem ⁊ ville earum. Accaron cum vicis ⁊ villulis suis. Ab accaron vsqz ad mare omnia que vergunt ad azotum ⁊ viculos eius. Azotus cum vicis ⁊ villulis suis. Gaza cum vicis ⁊ villulis suis: vsqz ad torrentē egypti: ⁊ mare magnuz terminus eius: ⁊ in monte samir et iecther ⁊ socoth ⁊ edenna: cariathsenna: hec est dabir anab et histemo ⁊ anym gosen ⁊ olon ⁊ gylo: ciuitates vndecim ⁊ ville earum. Arab ⁊ roma ⁊ esaan et ianum ⁊ bethasua ⁊ afeca atqz matha ⁊ cariatharbe: hec est hebron et sior: ciuitates nouem ⁊ ville earum. Maon ⁊ charmel ⁊ ziphet iocte iezrael ⁊ iucadan et zanoe accaym gabaa ⁊ thanna: ciuitates decem et ville earum. Alul et bethsor ⁊ hiedormareth et bethanoth et belthecen: ciuitates sex ⁊ ville earum. Cariathbaal: hec est cariathiarim vrbs syluarum ⁊ arebba ciuitates due et ville earum. In deserto betharaba meddin ⁊ sacha ⁊ nebsan ciuitates salis: ⁊ engaddi: ciuitates sex ⁊ ville earum. Fiunt simul centum quindecim. Jebuseum autem habitatorem hierusalez non potuerunt filij iuda delere. habitauitqz iebuseus cum filijs iuda in hierusalem vsqz in presentem diem.

¶ Ca. Sū. ¶ De sorte effraim ⁊ chananeo tributario: ⁊ chananeus habitauit inter filios effraim semper. Cap. xvj.

Ceciditquoqz sors filiorum ioseph ab iordane contra hiericho ⁊ ad aquas eius ab oriente solitudo que ascendit de hiericho ad mōtez bethel ⁊ egreditur de bethel luzaz: transitqz terminū archiatharoth: ⁊ descēdit ad occidentē iuxta terminū iefleti vsqz ad terminos bethoron inferioris: ⁊ gazer: finiunturqz regiones eius mari magno: possederūtqz filij ioseph manasses ⁊ effraim. Et factus est terminus filiorū effraim p cognatiōes suas ⁊ possessio eorū ꝯ orientē astaroth addar vsqz bethorō superiorē: egrediunturqz cōfinia in mare. Machmetath vero aquilonē respicit ⁊ circuit terminos ꝯ orientē i thanathselo: ⁊ ptrāsit a torrēte ianoe: descēditqz de ianoe in atharoth ⁊ noaratha ⁊ puenit i hiericho egrediturqz ad iordanē de taphua: ptrāsitqz ꝯ mare i villā arūdineti: suntqz egressus ei⁹ in mare salsissimū. hec ē possessio trib⁹ filiorū effraiz p familias suas: vrbesqz separate sūt filijs effraiz in medio possessiōis filiorū manasse ⁊ ville eaꝝ. Et non interfecerūt filij effraim chananeū q habitabat in gazer. habitauitqz chananeus i medio effraim vsqz in diem hanc tributarius.

¶ Ca. Sū. ¶ De sorte medie tribus manasse augmento sortis filiarum ioseph tribus iude. Cap. xvij.

A Ecidit autẽ sors tribui manasse: ipse enim est primogenitus ioseph: machir primogenito manasse patri galaad qui fuit vir pugnator: habitauitq; possessionẽ galaad et basan: et reliquis filiorum manasse iuxta familias suas: filijs abiezer et filijs helech et filijs hesriel et filijs sychem et filijs epher et filijs semida. Isti sũt filij manasse filij ioseph: mares per cognatiões suas. Salphaat vero filio epher filij galaad filij machir filij manasse non erãt filij sz sole filie: quarum ista sunt nomina. Maala et noa et egla et melcha et thersa. Veneruntq; in cõspectu eleazari sacerdotis et iosue filij nun et principũ dicentes. Dñs precepit per manum moysi vt daret nobis possessio in medio fratrum nostrorũ. Deditq; iuxta imperiũ dñi possessionẽ in medio terrarum patris earum: et ceciderũt funiculi manasse decẽ absq; terra galaad et basan trãs iordanẽ. Filie enim manasse possederũt hereditatẽ in medio filiorum eius. Terra autẽ galaad cecidit in sortẽ filiorum manasse q reliqui erãt. Fuitq; terminus manasse ab aser machmata q respicit sychẽ et egreditur ad dexteram iuxta habitatores fontis taphue. Etenim in sorte manasse ceciderat terra taphue q est iuxta terminus manasse filiorum effraim: descẽditq; terminus vallis arundineti in meridiẽ torrẽtis ciuitatũ effraim: q in medio sũt vrbiũ manasse. Terminus manasse ab aquilone torrẽtis et exitus eius pergit ad mare: ita vt possessio effraim sit ab austro: et ab aquilone manasse: et vtrãq; claudat mare et cõiungant sibi in tribu aser ab aquilone: et in tribu isachar ab oriẽte. Fuitq; hereditas manasse in isachar et in aser: bethsan et viculi eius et iebblaan cũ viculis suis et habitatores dor cũ oppidis suis: habitatores quoq; endor cũ viculis suis: similiterq; habitatores thenach cũ viculis suis: et habitatores mageddo cũ viculis suis: et tertia pars vrbis nophech. Nec potuerũt filij manasse has ciuitates subuertere: sz cepit chananeus habitare in terra sua. Postq; autẽ conualuerũt filij israel subiecerũt chananeos et fecerũt sibi tributarios nec interfecerũt eos. Locutiq; sũt filij ioseph ad iosue: et dixerũt. Quare dedisti mihi + terrã in possessionẽ sortis et funiculi vnius: cũ sim tante multitudinis et benedixerit mihi dñs. Ad quos iosue ait. Si populus multus es: ascẽde in syluã: et succide tibi spacia in terra pherezei et raphaim: quia angusta est tibi possessio mõtis effraim. Cui rñderũt filij ioseph. Nõ poterimus ad montana cõscẽdere: cũ ferreis curribus vtant chananei q habitãt in terra campestri: in q sitẽ sũt bethsan cũ viculis suis: et iezrael mediã possidẽs vallẽ. Dixitq; iosue ad domũ ioseph et effraim et manasse. Populus multus es et magne fortitudinis: nõ habebis sortem vnã: sz transibis ad mõtẽ: et succides tibi atq; purgabis ad habitãdũ spacia et poteris vltra procedere: cũ subuerteris chananeũ quẽ dicis ferreos habere currus et esse fortissimũ.

¶ Ca. Sũ. ¶ De missiõe ad scribẽdã terrã septẽ tribuũ: et de sorte beniamin. Ca. xviij.

C Ongregatiq; sunt oẽs filij israel in sylo: ibiq; fixerũt tabernaculũ testimonij: et fuit eis terra subiecta. Remãserãt autẽ filiorum israel septẽ tribus: q necdũ acceperãt possessiones suas. Ad quos iosue ait. Usq; quo + marcetis ignauia et nõ intratis ad possidẽdã terrã quã dñs deus patrũ vestrorum dedit vobis. Eligite de singulis tribubus ternos viros vt mittã eos: et pergãt atq; circueant terrã: et describãt eã iuxta numerũ vniuscuiusq; multitudinis: referãtq; ad me quod descripserint. Diuidite vobis terram in septẽ partes. Judas sit in terminis suis ab australi plaga et domus ioseph ab aquilone: mediam inter hos terrã in septem partes describite: et huc venietis ad me: vt corã domino deo vestro mittã vobis hic sortẽ quia nõ est inter vos pars leuitarum: sz + sacerdotiũ dñi est eorum hereditas. Gad autẽ et rubẽ et dimidia tribus manasse iam acceperãt possessiones suas trãs iordanẽ ad orientalẽ plagã: quas dedit eis moyses famulus dñi. Cũq; surrexissent viri vt pergerẽt ad describendã terrã precepit eis iosue: dicẽs. Circuite terrã et describite eã: ac reuertimini ad me vt hic corã dño deo vestro in sylo mittã vobis sortes. Itaq; perrexerũt et lustrãtes eã in septem partes diuiserũt scribentes in volumine reuersiq; sunt ad Josue in castra sylo. Qui misit sortes coram dño in sylo: diuisitq; terrã filijs israel in. vij. partes. Et ascẽdit sors prima filiorũ beniamin per familias suas: vt possiderent terram inter filios iuda et filios ioseph. Fuitq; terminus eorum cõtra aquilonẽ + a iordane pergens iuxta latus hiericho septẽtrionalis plage: et inde cõtra occidentẽ ad mõtana cõscendens et perueniens ad solitudinẽ bethauen atq; pertransiens

Marginal notes: A; Nu. 25. a.; B; C; D; Alias supest + terram in; A; Alias + vos pris; Alias + sacerdotiũ; B; Alias + ad iordanem

iuxta luzā ad meridiē: ipsa ē bethel: descen
ditq; i ataroth addar i mōtē q ē ad meri
diē bethorō iferioris: ꝛ īdinat circuiens ꝯ
mare ad meridiē mōtis q respicit betho-
C ron ꝯ affricū. Suntq; exit⁹ ei⁹ i cariathba
al q̄ vocat ꝛ cariathiarī: vrbē filiorū iuda.
Als ✝ et Hec est plaga ɋtra mare ✝ ad occidentē. A
meridie aūt ex parte cariathiarim egredit
terminus ꝯ mare: ꝛ puenit vsq; ad fon-
tē aquaꝝ nepthoa. Descenditq; in partem
montis q respicit vallē filioꝝ ennon: ꝛ est
ꝯ septētrionalē plagā in extrema parte val
lis raphaim. Descēditq; in gehennon id
est vallis ennon iuxta latus iebusei ad au
strū: ꝛ puenit ad fontē rogel trāsiēs ad aq
lonē: ꝛ egrediēs ad ensemes id ē fontē so
lis: ꝛ ptrāsit vsq; ad tumulos q sunt e re-
gione ascensus adommim: descēditq; ha-
benboem id est lapidē boem filij ruben ꝛ p
trāsit ex latere aqlonis ad cāpestria descen-
ditq; in planiciē ꝛ ptergredit ꝯ aqlonē be
thagla: suntq; exit⁹ ei⁹ ꝯ linguā maris sal
sissimi ab aqlone in fine iordanis ad au-
D strale; plagā: qui est terminus illius ab
oriente. Hec est possessio filiorū beniamin
per terminos suos in circuitu ꝛ familias
suas. Fuerūtq; ciuitates eius hiericho ꝛ
bethagla ꝛ vallis cassis betharaba ꝛ sama-
raim ꝛ bethel ꝛ auim ꝛ affara ꝛ offera villa
hemona ꝛ offni ꝛ gabee ciuitates duodecī
ꝛ ville earū. Gabaō ꝛ rama ꝛ beroth ꝛ mes
phe caphara ꝛ amosa ꝛ reces iarephel ꝛ tha
rela ꝛ sela heleph ꝛ iebus q ē hierl'z gabaad
ꝛ cariath: ciuitates .xiiij. ꝛ ville eaꝝ. Fue-
rūtq; omnes ciuitates vigintisex. Hec est
possessio filioꝝ beniamī iuxta familias suas.

¶ Ca. Sū. ¶ De assignatiōe sortis sex tri
buū sez symeon: zabulon isachar: aser: ne
ptalim in medio filioꝝ israel. Cap. xix.

A Et egressa est sors secunda filiorum
symeon per cognationes suas. Fuit
q; hereditas eorum in medio possessiōis
filiorum iuda: bersabee ꝛ sabee ꝛ molada ꝛ
asersua balaa ꝛ asem ꝛ heltholad bethular-
ma ꝛ siceleth ꝛ bethmarchaboth ꝛ asersua
ꝛ beth lepaboth ꝛ sarogen: ciuitates trede
cim ꝛ ville eaꝝ. Ayn ꝛ remon ꝛ athar ꝛ asan
ciuitates quattuor ꝛ ville earū. Omnes vi
culi per circuitū vrbium istarū vsq; ad ba
laad beramethcōtra australē plagā. Fue-
runtq; omnes ciuitates decem ꝛ septem
Hec est hereditas filiorum symeon iuxta
cognationes suas in possessione ꝛ funicu
lo filiorum iuda quia maior erat. Et idcir-
co filij symeon possederūt in medio here-
ditatis eius. Ceciditq; sors tertia filiorum
zabulon per cognationes suas. Et factus ē
terminus possessiōis filioꝝ zabulon vsq;
sarith. Ascēditq; de mari ꝛ medalaa: ꝛ per-
uenit i debbaseth vsq; ad torrentē qui est
contra ieconan: ꝛ reuertit de sarith cōtra
orientē in fines ceseleth thabor: ꝛ egredit
ad daberet ascenditq; contra iafie ꝛ inde
pertransit vsq; ad orientale plagā gethe-
fer ꝛ thacasin: ꝛ egredit i remon amphar
ꝛ noa: ꝛ circuit ✝ ad aquilonē ꝛ nathan.
B Suntq; egressus ei⁹ vallis ieptahel: ꝛ catthe
Als ✝ ad aquilonē thet ꝛ naalon ꝛ semron ꝛ iedaba ꝛ bethle-
em: ciuitates duodecim ꝛ ville eaꝝ. Hec est
hereditas tribus filioꝝ zabulon p cogna-
tiones suas: vrbes ꝛ viculi earum. Isachar
egressa ē sors ɋrta p cognatiōes suas. Fuit
q; eius hereditas iezrahel ꝛ casaloth ꝛ sun
nem: ꝛ ephraim: ꝛ sennon: ꝛ naaroth: ꝛ ra-
both ꝛ cesion ꝛ abes ꝛ rameth ꝛ engannī
ꝛ henadda ꝛ bethfeses: ꝛ puenit terminus
ei⁹ vsq; thabor ꝛ sesenna ꝛ bethsemes erant-
q; exit⁹ eius iordanis: ciuitates sedecim
ꝛ ville eaꝝ. Hec ē possessio filioꝝ isachar p
cognationes suas: vrbes ꝛ viculi eaꝝ. Ceci
ditq; sors qnta tribui filiorū aser p cogna
tiōes suas. Fuitq; terminus eoꝝ alchat ꝛ
cali ꝛ bethen ꝛ axab ꝛ elmeleth ꝛ amaad ꝛ
messal: ꝛ puenit vsq; ad carmelū maris ꝛ
syor ꝛ labanath: ac reuertit ꝯ oriētē beth-
dagō: ꝛ ptrāsit vsq; zabulō ꝛ vallē ieptha-
hel ꝯ aquilonē in bethemeth ꝛ neiel: egre-
diturq; ad leuā cabul ꝛ acran ꝛ roob ꝛ a-
mō ꝛ chana vsq; ad sidonē magnā: reuer
titurq; i horma vsq; ad ciuitatē munitis
simā tyrū ꝛ vsq; osam: Eruntq; exit⁹ ei⁹ in

mare de funiculo aczba et amma et afeg et rooh ciuitates viginti due et ville earum. Hec est possessio filiorum aser per cognationes suas: vrbesque et viculi earum. Filiorum neptalim sexta pars cecidit per familias suas. Et cepit terminus de heleb et helon sannanim: et adami que est neceb et iebnahel vsque lecum: et egressus eorum vsque ad iordanem: reuertiturque terminus contra occidentem et azanoth thabor atque inde egreditur in vcuca et pertransit in zabulon contra meridiem et in aser contra occidentem et in iuda ad iordanem contra ortum solis ciuitates munitissime assedim ser et emmad et rechath et cenereth et edema et arama asor et cedes et edrai nasor et ieron et magdihel horem et bethanath et bethsames: ciuitates decem et nouem et ville earum. Hec est possessio tribus filiorum neptalim per cognationes suas vrbes et viculi earum. Tribui filiorum dan per familias suas egressa est sors septima. Et fuit terminus possessionis eius saraa et hestaol et hayr semes id est ciuitas solis: selebin et haialon et iethela et ihenna et achron helthecen iebron et baaladiud et bane et barach et iethremon atque hierco et arecon cum termino qui respicit ioppen et ipso fine concluditur. Ascenderuntque filij dan et pugnauerunt contra lesen: ceperuntque eam: et percusserunt eam in ore gladij: et possederunt et habitauerunt in ea vocantes nomen eius lesendan ex nomine dan patris sui. Hec est possessio tribus filiorum dan per cognationes suas: vrbes et viculi earum. Cumque complesset sorte diuidere terram singulis per tribus suas: dederunt filij israel possessionem iosue filio nun in medio sui iuxta preceptum domini: vrbem quam postulauit thanathsaraa in monte effraim. Et edificauit ciuitatem: habitauitque in ea. Hee sunt possessiones quas sorte diuiserunt eleazar sacerdos: et iosue filius nun: et principes familiarum ac tribuum filiorum israel in sylo: coram domino ad ostium tabernaculi testimonij partitique sunt terras.

¶ Ca. Sū. ¶ De ciuitatibus refugij quo post sacerdotis magni profugus reuertatur in suam ciuitatem: et de domo de qua fugerat. Cap. xx.

Nu. 35. a. Deu. 19. a. [illegible]

Et locutus est dominus ad iosue dicens. Loquere filijs israel: et dic eis. Separate vrbes fugitiuorum de quibus locutus sum ad vos per manum moysi: vt confugiat ad eas quicunque animam percusserit nescius: et possit euadere iram proximi qui vltor est sanguinis cum ad vnam harum confugerit ciuitatum. Stabitque ante + portam ciuitatis: et loquetur senioribus vrbis illius ea que se comprobent innocentem: sicque suscipient eum et dabunt ei locum ad habitandum. Cumque vltor sanguinis eum fuerit persecutus: non tradent in manus eius quia ignorans percussit proximum eius nec ante biduum triduumue eius probatur inimicus. Et habitabit in ciuitate illa donec stet ante iudicium causam reddens facti sui: et moriatur sacerdos magnus qui fuerit in illo tempore. Tunc reuertetur homicida: et ingredietur ciuitatem et domum suam de qua fugerat. Decreueruntque cedes in galilea montis neptalim et sychem in monte effraim et chariatharbe: ipsa est hebron in monte iuda. Et trans iordanem contra orientalem plagam hiericho: statuerunt bosor que sita est in campestri solitudine de tribu ruben et ramoth in galaad de tribu gad: et gaulon in basan de tribu manasse. Hec ciuitates constitute sunt cunctis filijs israel et aduenis qui habitabant inter eos vt fugeret ad eas qui animam nescius percussisset: et non moreretur in manu proximi effusum sanguinem vindicare cupientis: donec staret ante populum expositurus causam suam.

¶ Ca. Sū. ¶ De ciuitatibus et suburbanis leuitarum numero quadraginta octo: de pace data. Cap. xxi.

Accesseruntque principes familiarum leui ad eleazarum sacerdotem et iosue filium nun: et ad duces cognationum per singulas tribus filiorum israel: locutique sunt ad eos in sylo terre chanaan: atque dixerunt. Dominus precepit per manum moysi vt darentur nobis vrbes ad habitandum // et suburbana earum ad alenda iumenta. Dederuntque filij israel de possessionibus suis iuxta imperium domini ciuitates et suburbana earum. Egressaque est sors + in familia caath filiorum aaron sacerdotis. De tribu iuda et symeon et beniamin ciuitates tredecim. Et reliquis filiorum caath idest leuitis qui superfuerant: de tribubus effraim et dan et dimidie tribus manasse: ciuitates decem. Porro filijs gerson egressa est sors vt acciperent de tribubus isachar et aser et neptalim dimidiaque tribu manasse in basan: ciuitates numero tredecim. Et filijs merari per cognationes suas de tribubus ruben et gad et zabulon: vrbes duodecim. Dederuntque filij israel leuitis ciuitates et suburbana earum sicut precepit dominus per manum moysi singulis sorte tribuens

tes. De tribubus filiorum Juda & Symeon dedit Josue ciuitates: quarum ista sunt nomina filijs Aaron p familias caath leuitici generis. Prima enim sors illis egressa est: cariatharbe pris Enach q vocat hebron in monte Juda & suburbana ei per circuitu. Agros vo & villas eius dederat + Caleph filio Jephone ad possidendum. Dedit ergo filijs Aaron sacerdotis hebron cofugij ciuitates ac suburbana ei & lobnam cu suburbanis suis: & Jether & Istimon & helon & Dabir & Ain & Jethan & Bethsames cu suburbanis suis: ciuitates noue de tribubus vt dictu est duab. De tribu aut filior Beniamin Gabaon & gabae & Anathot & almon cu suburbanis suis: ciuitates quattuor: oes simul ciuitates filior Aaron sacerdotis tredecim cu suburbanis suis. Reliqs vero p familias filior Caath leuitici generis hec est data possessio. De tribu Effraim vrbes cofugij sichem cum suburbanis suis in monte Effraim: & Gazer & Jebsam & Bethoron cum suburbanis suis ciuitates qttuor. De tribu quoq Dan helteco & Gabathon & haialon & Jethremon cu suburbanis suis: ciuitates qttuor. Porro de dimidia tribu Manasse Tenach & Jethremmon cum suburbanis suis: ciuitates due: oes ciuitates dece: & suburbana ear date sunt filijs Caath inferioris gradus. Filijs quoq Gerson leuitici generis dedit de dimidia tribu Manasse confugij ciuitates: Gaulon in Basan & bosram cu suburbanis suis: ciuitates duae. Porro de tribu Isachar: Cesion & Daberet & Jaramoth & Engannim cu suburbanis suis: ciuitates qttuor. De tribu aut Aser: Masan & Abdon & Elcath & Roob cu suburbanis suis: ciuitates qttuor. De tribu quoq Neptalim ciuitates cofugij cedes in galilea & Amothdor & carthan cu suburbanis suis: ciuitates tres. Oes vrbes familiar Gerson tredecim cum suburbanis suis. Filijs aut Merari leuitis inferioris gradus p familias suas: data est de tribu zabulon: Jecnam & Cartha & Dana & naalol: ciuitates qttuor cu suburbanis suis. De tribu Gad ciuitates cofugij Ramoth in galaad & Manaim & Esebon & Jazer: ciuitates qttuor cu suburbanis suis. De tribu Rube vltra iordane cotra hiericho ciuitates refugij: Bosor in solitudine Misor & Jaser & Jetson & Mespha: ciuitates qttuor cu suburbanis suis. Oes vrbes filior merari p familias & cognationes suas duodecim. Itaq ciuitates vniuerse leuitar in medio possessionis filior israel fuerut qdragintaocto cu suburbanis suis: singule p familias distribute. Deditq dns deus israeli oem terra qua traditur se patribus eor iurauerat: & possederunt illam atq habitauerunt in ea. Dataq est ab eo pax in oes p circuitu nationes: nullusq eis hostiu resistere ausus est: sed cuncti in eor ditione redacti sunt. Ne vnu qde verbu qd illis pstituer se esse pmiserat: irritu fuit: sed rebus expleta sunt omnia.

¶ Ca. xxij. ¶ De duabus & semis tribubus remissis ad ppria: & de altari qd fecerunt insigne magnitudinis & de excusatione duar tribuu & semis pro altari pstructo. Cap. xxij

Eodem tpe vocauit Josue rubenitas & gadditas: & dimidia tribum Manasse: dixitq ad eos. Fecistis oia q pcepit vobis Moyses famulus dni: mihi quoq in oibus obedistis: nec reliqstis fres vros longo tpe vsq in pntem diem: custodientes imperium dni dei vestri. Quia igitur dedit dns deus vester fratribus vris quietem & pacem sicut pollicitus est: reuertimini & ite in tabernacula vestra: & in terra possessionis qua tradidit vobis moyses famulus dni trans iordanem: ita dutaxat: vt custodiatis attete & opere copleatis mandatu: & lege qua precepit vobis moyses famulus dni: vt diligatis dnm deu vestru: & ambuletis in omnibus vijs eius: & obseruetis mandata illius: adhereatisq ei ac seruiatis in omni corde: & in omni anima vestra. Benedixitq eis iosue & dimisit eos. Qui reuersi sut in tabernacula sua. Dimidie aut tribui manasse possessione moyses dederat in basan: & idcirco medie que superfuit dedit iosue sorte iter ceteros fratres suos trans iordane ad occidetale eius plagam. Cuq dimitteret eos in tabernacula sua & bndixisset eis: dixit ad eos. In multa substantia atq diuitijs reuertimini ad sedes vras cu argeto & auro: ere ac ferro & veste multiplici. Diuidite preda hostium cu fratribus vris. Reuersiq sunt & abierut filij ruben & filij gad & dimidia tribus manasse a filijs israel de sylo q sita est in chanaan: vt intrarent galaad terram posses-

Nu. 14. + Caleb

Nu. 32. f

tionis sue: quā obtinuerāt iuxta imperiū dñi in manu moysi. Cumqʒ venissent ad

C

tumulos iordanis + in terrā chanaā: edificauerūt iuxta iordanem altare infinite magnitudinis.

Al's + q sunt.

Qđ cū audissent filij isrl̃ ꝛ ad eos certi nūcij detulissent edificasse filios ruben ꝛ gad ꝛ dimidie trib⁹ manasse altare in terra chanaan sup iordanis tumulos ꝯ filios israel ꝯuenerunt oēs in sylo vt ascēderēt ꝛ dimicarēt ꝯ eos. Et interim miserūt ad filios in terram galaad phineē filiū eleaȝari sacerdotis: ꝛ decem ꝓncipes cū eo singulos de singulis tribubus. Qui venerūt ad filios ruben ꝛ gad ꝛ dimidie trib⁹ manasse in terrā galaad: dixeruntqʒ ad eos. Hec mādat omnis ꝑpls dñi. Que est ista trāsgressio? Cur reliquistis dñm deū israel edificantes altare sacrilegum: ꝛ a cultu illius recedētes. An

D

parū vobis est ꝙ peccastis in beelphegor ꝛ vsqʒ in presentem diē macula hui⁹ sceleris in vobis permanet: multiqʒ de ꝑplo corruerūt. Et vos hodie reliquistis dominum: ꝛ cras in vniuersum israel ira ei⁹ deseuiet. Qđ si putatis immūdā esse terram possessionis vestre: transite ad terraȝ in qua tabernaculū dñi est: ꝛ habitate inter nos: tm̄ vt a dño ꝛ a nostrō ꝯsortio nō recedatis: edificato altari preter altare domini dei nostri. Nōne achan filius ȥare

Nu. 25. a.

Sup. 7. c.

preterijt mandatū domini: ꝛ super omnē populū israel ira eius incubuit? Et ille erat vnus homo: atqʒ vtinā solus. perisset in scelere suo. Responderūt filij ruben ꝛ gad: ꝛ dimidie trib⁹ manasse principib⁹ legationis israel. Fortissimus dominus deus ipse nouit: ꝛ israel simul + itelliget: si preuaricationis animo hoc altare construximus nō custodiat nos sed puniat nos in pñti. Et si ea mēte fecim⁹ vt holocausta ꝛ sacrificium ꝛ pacificas victimas sup eo imponerem⁹: ipse querat ꝛ iudicet: ꝛ nō ea magis cogitatiōe atqʒ tractatu: vt diceremus. Cras dicēt filij vři filijs nřis. Quid vob ꝛ dño deo isrl̃? Terminū posuit dñs īter nos ꝛ vos o filij ruben ꝛ filij gad iordanē fluuiū: ꝛ idcirco ptē nō habetis in dño. Et ꝑ hāc occasionē auerterēt filij vestri filios nřos a timore dñi. Putauim⁹

Al's + intelligat.

F

itaqʒ meli⁹: ꝛ diximus. Extruam⁹ nobis altare nō in holocausta neqʒ ad victimas offerēdas sed in testimoniū inter nos ꝛ vos ꝛ sobolē nřam: vestrāqʒ ꝓgeniē: vt seruiamus dño: ꝛ iuris nři sit offerre ꝛ holocausta ꝛ victimas ꝛ pacificas hostias: ꝛ nequāqʒ dicāt cras filij vři filijs nřis: nō est vobis pars in dño. Qđ si voluerint dicere: rñdebūt eis. Ecce altare dñi qđ fecerūt pres nři: nō ī holocausta neqʒ in sacrificiū: sʒ in testimoniū nřm ac vestrū. Absit a nobis hoc scelus vt recedam⁹ a dño ꝛ ei⁹ vestigia relinquamus: extructo altari ad holocausta ꝛ sacrificia ꝛ victimas offerēdas preter altare dñi dei nři: qđ extructū est añ tabernaculū ei⁹. Quib⁹ auditis phinees sacerdos ꝛ ꝓncipes legationis isrl̃ q erāt cū eo placati sunt: ꝛ vba filiorū ruben ꝛ gad ꝛ dimidie trib⁹ manasse libētissime susceperunt. Dixitqʒ phinees fili⁹ eleaȝari sacerdos ad eos. Nunc scimus ꝙ + nobiscū sit dñs qm̄ alieni estis a pu̇aricatione hac: ꝛ liberastis filios isrl̃ de manu dñi. Reuersusqʒ est cū ꝓncipib⁹ a filijs ruben ꝛ gad de terra galaad finiū chanaan ad filios isrl̃: ꝛ retulit eis. Placuitqʒ sermo cūctis audiētib⁹. Et laudauerūt deū filij israel: ꝛ nequāqʒ vltra dixerūt vt ascenderēt ꝯ eos atqʒ pugnarent: ꝛ delerēt terrā possessiōis eorū. Vocauerūt filij ruben ꝛ filij gad altare qđ extruxerāt: testimoniū nostrū ꝙ domin⁹ ipse sit de⁹.

E

Al's + vobiscum

¶ Ca. Sū. ¶ Exortatio iosue: prohibet societatem cum gentibus. Cap. xxiij.

Euoluto autem multo tempore postqʒ pacem dederat domin⁹ israeli sub iectis in gyro nationibus vniuersis: ꝛ iosue iam longeuo ꝛ persenilis etatis. Postqʒ diuiserat terram filijs israel secunduȝ ꝙ dominus ipserauerat: vocauit iosue omnem israelem maioresqʒ natu ꝛ principes ac duces ac magistros: dixitqʒ ad eos. Ego senui: ꝛ progressioris etatis sum: vosqʒ cernitis omnia que fecerit dominus deus vester cūctis ꝑ circuitū nationibus quomodo ꝓ vobis ipse pugnauerit. Et nūc qr vobis sorte diuisit oēm terrā: ab oriētali pte iordanis vsqʒ ad mare magnū: multeqʒ adhuc supsunt nationes: dñs deus vester disꝑdet eas ꝛ auferet a facie vřa ꝛ possidebitis terrā sicut vobis pollicitus est. Tm̄ ꝯfortamini: ꝛ estote soliciti vt custodiatis cūcta q̄ scripta sunt in volumine legis moysi: ꝛ nō declinetis ab eis neqʒ ad dexterā neqʒ ad sinistrā: ne ꝑostqʒ intraueritis ad gētes que inter vos future sunt: iuretis in nōie

A

B

deorum earum: et seruiatis eis et adoretis illos: sed adhereatis dño deo vestro: qđ fecistis vsqз in diem hanc. Et tunc auferet dñs deus in conspectu vestro gentes magnas et robustissimas: et nullus vobis resistere poterit. Unus e vobis persequetur hostiũ mille viros: quia dñs deus vester pro vobis ipse pugnabit sicut pollicitus est. Hoc tm̃ diligentissime precauete: vt diligatis dñm deum vestrum. Qđ si volueritis gentium harum que inter vos habitant erroribus adherere: et cũ eis miscere conubia atqз amicitias copulare: iã tunc scitote qđ dñs deus vester nõ eas deleat ante faciem vestrã: sed erunt vobis in foueã ac laqum et offendiculum ex latere vestro: et sudes in oculis vestris: donec vos auferat atqз disperdat de terra hac optima quã tradidit vobis. En ego hodie ✝ ingrediar viã vniuerse terre: et toto aĩo cognoscetis qđ de oĩbus verbis que se dñs hĩturum vobis esse pollicitus est: vnũ nõ preterierit in cassum. Sicut ergo impleuit ope qđ promisit: et prospera cũcta venerunt: sic adducet sup vos quicqd malorum comminatus est: donec vos auferat atqз disperdat de terra hac optima quã tradidit vobis: eo qđ preteritis pactũ dñi dei vĩi qđ pepigit vobiscũ: et seruieritis dijs alienis et adoraueritis eos. Cito atqз velocit consurget i vos furor dñi: et auferemini ab hac t̃ra optima quã tradidit vobis.

C. Ca. xxiiij. De commemoratione beneficiorum dñi et federe populi ad dñm: de morte Josue et sepultura ossium Joseph: de morte Eleaçari. Cap. xxiiij.

Congregauitqз Josue oẽs trib9 israel in sychem: et vocauit maiores natu ac principes et iudices et magr̃os: steteruntqз in cõspectu dñi: et ad ppl̃m sic locutus est. Hec dicit dñs de9 israel. Trãs fluuiũ habitauerunt pr̃es vestri ab initio Thare pr̃ habraã et Nachor: seruieruntqз dijs alienis. Tuli ergo patrẽ vestrũ habrã de mesopotamie finib9: et adduxi eũ in terrã chanaã: mltiplicauiqз semẽ ei9: et dedi ei Ysaac illiqз rursum dedi Jacob et Esau. E qb9 Esau dedi mõtẽ seyr ad possidẽdũ: Jacob vero et filij ei9 descẽderũt in egyptũ. Misiqз Moysen et Aarõ: et percussi egyptũ multis signis atqз portẽtis: eduxiqз vos et pr̃es vr̃os de egypto: et venistis ad mare. Persecutiqз sunt egyptij patres vestros cũ curribus et equitatu vsqз ad mare rubrũ. Clamauerũt aũt ad dñm filij israel. Qui posuit tenebras inter vos et egyptios et adduxit sup eos mare et operuit eos. Uiderũt oculi vestri cũcta q̃ in egypto fecerim: et habitastis in solitudine multo tpe et introduxi vos in terrã ammoreĩ qui habitabat trans iordanẽ. Cũqз pugnarent ɔ̃ vos: tradidi eos in manus vr̃as et possedistis terram eorum atqз interfecistis eos. Surrexit aũt Balach filius Sephor rex Moab et pugnauit cõtra israelẽ. Misitqз et vocauit Balaan filiũ Beor vt malediceret vobis: et ego nolui audire eum: sed ecõtrario p illũ benedixi vobis et liberaui vos de manu eius. Trãsistisqз iordanẽ et venistis ad hiericho. Pugnaueruntqз ɔtra vos viri ciuitatis ei9 ammorre9 et pherezeus et chananeus et etheus et gergeseus et eueus et Jebuseus: et tradidi illos in manus vestras. Misiqз ante vos ✝ scrabrones: et eieci eos de locis suis duos reges ammorreorum: nõ in gladio et in arcu tuo: et dediqз vobis terrã in q̃ nõ laborastis: et vrbes q̃s nõ edificastis vt habitaretis in eis vineas et olueta q̃ nõ plãtastis. Nunc ergo timete dñm et seruite ei pfecto corde atqз verissimo: et auferte deos qb9 seruierũt pr̃es vestri in Mesopotamia et in egypto: ac seruite dño. Sin aũt malũ vobis videt̃ vt dño seruiatis: optio vobis datur. Eligite hodie qđ placet ✝ cui seruir̃ potissimũ debeatis: vtrũ dijs qbus seruierunt pr̃es vestri in Mesopotamia: an dijs ãmorreorum in quorum terra habitatis. Ego aũt et dom9 mea seruiem9 dño. Rñditqз ppl̃s: et ait: Absit a nobis vt relinquam9 dñm et seruiamus dijs alienis. Dñs deus nr̃ ipse eduxit nos et pr̃es nr̃os de terra egypti et de domo seruitutis: fecitqз vidẽtib9 nobis signa ingẽtia et custodiuit nos in oĩ via p quã ambulauimus: et in cũctis ppl̃is per q̃s trãsiuimus: et eiecit vniuersas gẽtes ammoreũ habitatorẽ terre quã nos intrauim9. Seruiemus igitur dño: qa ipse est deus nr̃. Dixitqз Josue ad ppl̃m. Non poteritis seruire dño. ✝ Deus enim sctũs et fortis emulator est: nec ignoscet sceleribus vestris atqз peccatis. Si dimiseritis dñm et seruieritis dijs alienis: ɔuertet se et affliget vos atqз subuertet: postqз vobis pr̃stiterit bona. Dixitqз ppl̃s ad Josue. Ne-

Marginalia: C — D — Als ✝ vado — Al ✝ ingredior — 3.reg.2.a — A — Gen. 11.d — Gen. 21.a — Gen. 25.c — Ex. 14.d — B — Nu. 22.a — C — Als et misi ✝ crabrones — infra — 1.reg. — tob. — D — Als ✝ — E — Als ✝

quāq; ita vt loqueris erit:sed dn̄o seruie-
mus. Et Josue ad ppl̄m:testes inquit vos
estis:q̄a ipsi elegeritis vobis dn̄m vt ser-
uiatis ei. Rnderuntq; testes. // Nūc ergo
ait:auferte deos alienos de medio vestri: ⁊
inclinate corda vr̄a ad dn̄m deū israel. Di-
xitq; ppl's ad Josue. Dn̄o deo nr̄o seruie-
mus:⁊ obedietes erimus p̄ceptis eius.
Percussit ergo Josue in die illo fedus:⁊
proposuit pplo p̄cepta atq; iudicia i syche.
Scripsit q̄q; oia v̄ba h̄ in volumine legis
dn̄i:⁊ tulit lapidē pergrādē:posuitq; eū
subter quercū que erat in sanctuario dn̄i
⁊ dixit ad oēm ppl̄m. En lapis iste erit vo-
bis in testimoniū:q̄ audieritis oia ver-
ba dn̄i q̄ locut⁹ est vobis ne forte postea ne-
gare velitis ⁊ mentiri dn̄o deo ✠ vestro.
Dimisitq; ppl̄m singulos in possessiones
suā. Et post h̄ mortu⁹ est Josue fili⁹ nun
fu⁹ dn̄i:cētū decē annoꝝ:sepelierūtq; eū
in finib⁹ possessionis sue in thānathsare
q̄ est sita i mōte effraim:a septētrionali pte
mōtis gaas. Seruiuitq; isrl' dn̄o cūctis
dieb⁹ Josue ⁊ senioꝝ q̄ lōgo vixerunt tpe
post Josue // ⁊ q̄ nouerāt oia opa dn̄i q̄ fe-
cerat in isrl'. Ossa q̄z Joseph q̄ tulerāt filij
isrl' de egypto:sepelierūt in syche in parte
agri quem emerat Jacob a filijs Emmor
p̄ris syche:cētū nouellis ouib⁹:⁊ fuit in
possionē filioꝝ Joseph. Eleazar q̄z filius
Aarō mortu⁹ ē. Et sepelierūt eū i gabaath
phinees filij ei⁹ q̄ data ē in mōte effraim.
¶ Explicit liber Josue. ¶ Incipit liber
Septhim quē nos Judicū appellamus.
¶ Ca. Sū. ¶ Josue mortuo iudas ꝯstitu-
tus dux belli:cū quo Symeō ascēdit con-
tra chananeū:de adonibezech:de terra tra-
dita caleph:de irriguo duplici: de gētib⁹
cū israel sub tributo. Cap. j.

Post mortē Josue cōsuluerunt filij israel dn̄m dicē-
tes. Quis ascēdet an-
te nos ꝯtra chananeū
⁊ erit dux belli? Di-
xitq; dn̄s. Judas a-
scendet:ecce tradidi
terrā in manu eius. Et ait Judas symeo-
ni fratri suo. Ascēde mecū in sortē meā:
⁊ pugna cōtra chananeū:vt ⁊ ego pgam
tecū in sortē tuā. Et abijt cū eo symeon.
Ascēditq; Judas ⁊ tradidit dn̄s chana-
neū ac pherezeū in man⁹ eoꝝ:⁊ pcusserūt
in bezech decē milia viroꝝ. Inuenerūtq;
adonibezech in bezech:⁊ pugnauerūt cō-
tra eū ac pcusserūt chananeū ⁊ pherezeū.
Fugit aūt adonibezech. Quē psecuti com-
p̄hēderūt cesis summitatibus manuū
ei⁹ ac pedū. Dixitq; adonibezech. Septua-
ginta reges amputatis manuū ac pedū
summitatib⁹ colligebant sub mēsa mea
ciboꝝ reliqas. Sic feci:ita reddidit mihi
deus. Adduxerūtq; eū in hierl'm:⁊ ibi
mortuus est. Oppugnātes ergo filij iuda
hierl'm:ceperūt eā:⁊ pcusserūt in ore gla-
dij tradētes cunctā incēdio ciuitatē. Et
postea descēdētes pugnauerunt ꝯ chana-
neū q̄ habitabat in montanis ⁊ ad meri-
diē in campestrib⁹. Pergensq; Judas ꝯtra
chananeū q̄ habitabat in hebron cui⁹ no-
mē ✠ fuit antiqtus cariatharbe // pcussit
sesai ⁊ hayman ⁊ tholmai. Atq; inde pfe-
ctus abijt ad habitatores dabir:cui⁹ no-
men vetus erat cariatsepher idest ciuitas
lraꝝ. // Dixitq; caleph. Qui pcusserit Ca-
riathsepher ⁊ vastauerit eā:dabo ei axā fi-
liā meā vxorē. Cūq; cepisset eā Othoniel
filius Cenē frater Caleph minor dedit ei
axā filiā suā cōiugē. Quā pgentē in itine-
re monuit vir suus:vt peteret a p̄re suo
agrū. Que cū suspirasset sedens in asino
dixit ei caleph. Quid habes? At illa rn̄dit.
Da mihi bn̄dictionē:q̄a terrā arētē dedi-
sti mihi:da ⁊ irriguā aqs. Dedit ergo ei
Caleph irriguū supius ⁊ irriguū īferi⁹.
Filij aūt cinei cognati Moysi ascēderūt
de ciuitate palmaꝝ cū filijs Juda in deser-
tū sortis ei⁹:qḋ est ad meridiē arath:⁊ ha-
bitauerūt cū eo. Abijt aūt Judas cū Sy-
meone fratre suo:⁊ pcusserunt fil' chana-

Marginalia: I; supra eo.; F; Al ✠ nr̄o; G; xo.15.d; 3.q.2.§.; heres p⁹ hebron; A; B; Al ✠ ve-tus erat; Jos.15.c.; C; als ✠ id est ciui-tas lraꝝ super est in textu; 1.pa.2.f.; D; Jos.15.d

neum q habitabat in Sephat ꝛ interfece-
rūt eū. Uocatūqꝫ ē nomē vrbis horma id
est anathema. Cepitqꝫ iudas gazā cū finī
b⁹ suis ꝛ ascalonē atqꝫ accharō cū terminis
suis. Fuitqꝫ dn̄s cū iuda: ꝛ mōtana posse
dit: nec potuit delere habitatores vallis:
q: falcatis currib⁹ abūdabāt. Dederūtqꝫ
caleph hebrō sicē dixerat Moyses. Qui dele
uit ex ea tres filios enach. // Jebuseū āt ha
bitatorē hierl'z nō deleuerūt filij beniamī
habitauitqꝫ iebuse⁹ cū filijs Beniamin
in hierl'z vsqꝫ in p̄ntē diē. Dom⁹ q̄qꝫ Jo
seph ascēdit in Bethel: fuitqꝫ dn̄s cū eis.
Nā cū obsiderēt vrbē q̄ p̄us luza vocabat
viderūt hoīem egredientē de ciuitate: dixe
rūtqꝫ ad eū. Ostende nobis īroitū ciuitatis:
ꝛ faciem⁹ tecū mīaꝫ. Qui cū ostendisset eis:
pcusserūt vrbē in ore gladij: hoīez āt illuꝫ
ꝛ oēz cognationē ei⁹ dimiserūt. Qui di-
missus abijt in terrā ethim: ꝛ edificauit
ibi ciuitatē: vocauitqꝫ eā luzaꝫ: q̄ ita appel
lat vsqꝫ in p̄ntē diē. Manasses q̄qꝫ nō de-
leuit Bethsan ꝛ tanath cū viculis suis: ꝛ
habitatores dor ꝛ ieblaā ꝛ mageddo cum
viculis suis: cepitqꝫ chananeus habitare
cū illis. Postqꝫ aūt cōfortat⁹ est isrl': fecit
eos tributarios ꝛ delere noluit. Effraiꝫ ēt
nō īterfecit chananeū q habitabat in Ga-
zer: sꝫ habitauit cū eo. ꝫabulō nō deleuit
habitatores cethron ꝛ naalon: sꝫ habita-
uit chananē⁹ in medio ei⁹: factusqꝫ est ei
tributari⁹. Aser q̄qꝫ nō deleuit habitato
res acho ꝛ sidonis alab ꝛ achazib ꝛ amma
ꝛ aphech ꝛ Rooh: habitauitqꝫ in medio
chananei habitatoris illi⁹ t're: nec interfe
cit eū. Neptaliꝫ q̄ꝫ nō deleuit habitatores
bethsemes ꝛ bethanath: ꝛ habitauit inter
chananeū habitatorē t're: fueruntqꝫ ei ✠
bethsemit ꝛ bethanite tributarij. Artauit
qꝫ ammorre⁹ filios dan in mōte nec dedit
eis locū vt ad planiora descēderēt: habita
uitqꝫ in mōte hares qđ īterp̄tat testatio
in hayion ꝛ salabiꝫ. Et aggrauata ē man⁹
dom⁹ Joseph: factusqꝫ ē ei tributari⁹. Fu
it autēꝫ terminus ammorrei ab ascensu
scorpionis petra ꝛ superiora loca.

¶ Ca. Sū. ¶ Mittitur angelus ad locū flentium: peccat israel ꝛ traditꝰ hostibus: ꝛ penitet ꝛ liberatur. Cap. ij.

Ascēditqꝫ angelus dn̄i de galgalis ✠ ad locū flētiū: ꝛ ait. Eduxi vos de egypto ꝛ īroduxi in t'rā p q̄ iuraui p̄ri-
bus vestris: ꝛ pollicit⁹ suꝫ vt nō facerē ir-
ritū pactū meū vobiscū in sempiternuꝫ:
ita dūtaxat vt nō feriretis fedus cū habi
tatorib⁹ t're h⁹ ꝛ aras eoꝝ subuerteretis:
ꝛ noluistis audire vocē meā. Cur hoc feci
stis? Quobrē nolui delere eos a facie vr̄a:
vt habeatis hostes: ꝛ dij eoꝝ sint vob' ī rui
nā. Cūqꝫ loq̄ret āgelus dn̄i h̄ v'ba ad oēs
filios isrl': eleuauerūt vocē suā ꝛ fleuerūt.
// Et vocatū ē nomē loci illi⁹ loc⁹ flētiuꝫ
siue lachrymaꝝ. Immolaueruntqꝫ ibi ho-
stias dn̄o. Dimisit ergo Josue ppl'z: ꝛ abi
erūt filij isrl' vnusqsqꝫ ī possiōnē suā vt
obtinerēt eā: seruierūtqꝫ dn̄o cūctis dieb⁹
ei⁹ ꝛ senioꝝ: q lōge post eū vixerūt tpe: ꝛ
nouerāt oīa opa dn̄i ✠ q̄ fecerat cū isrl'.
Mortu⁹ ē aūt Josue fili⁹ Nun famulus
dn̄i cētū ꝛ decē ānoꝝ: ꝛ sepelierūt eū in fi-
nib⁹ possiōnis sue ī thānathsare in mōte
Effraiꝫ a septētrionali plaga mōtis gaas.
Oisqꝫ illa ḡnatio cōgregata ē ad p̄res suos
ꝛ surrexerūt alij q nō nouerūt dn̄ꝫ: ꝛ opa q̄
fecerat cū isrl'. // Feceruntqꝫ filij isrl' malū
in cōspectu dn̄i: ꝛ seruierūt baaliꝫ: ac dimise
rūt dn̄ꝫ deū patrū suoꝝ q eduxerat eos de
t'ra egypti: ꝛ secuti sūt deos aliēos: ✠ deosqꝫ
ppl'oꝝ q habitabāt ī circuitu eoꝝ: ꝛ adora
uerūt eos: ꝛ ad iracūdiā cōcitauerūt dn̄ꝫ:
dimittētes eū ꝛ seruiētes Baal ꝛ Astaroth.
Iratusqꝫ dn̄s cōt' isrl' tradidit eos ī man⁹ di
ripientiū q ceperūt eos ꝛ vēdiderūt hostib⁹
q habitabāt p gyrū: nec potuerūt resistere ad
uersarijs suis: sꝫ q̄cūqꝫ pgere voluissent:
man⁹ dn̄i sup eos erat: sicē locut⁹ est ꝛ iura
uit eis: ꝛ vehemēter afflicti sūt. Suscitauit
qꝫ dn̄s iudices q liberarēt eos de vastātiū
manib⁹: sꝫ nec eos audire voluerūt: fornicā
tes cū dijs aliēis ꝛ adorātes eos. Cito de-
seruerūt viā p quā igressi fuerāt p̄res eo-
rū: ꝛ audiētes mādata dn̄i oīa fecer' cōt'ria.
Cūqꝫ dn̄s iudices suscitaret: ī dieb⁹ eoꝝ
flectebat' mīa: ꝛ audiebat afflictoꝝ gemi-
t⁹: ꝛ libabat eos de cede vastātiū. Postq̄ āt
mortu⁹ eēt iudex: reuertebant' ꝛ multo
faciebāt maiora q̄ꝫ fecerāt p̄res eoꝝ seque
tes deos alienos seruiētes eis: ꝛ adorātes il
los. Nō dimiserūt adinuētiōes suas: ꝛ viā
durissimā p quā ambulare cōsueuerant.
Iratusqꝫ est furor dn̄i in isrl' ꝛ ait. Quia
irritū fecit gēs ista pactū meū qđ pepige
rā cū p̄rib⁹ eoꝝ ꝛ vocē meā audire cōtem
psit: ꝛ ego nō delebo gētes q̄s dimisit Jo-

Margin notes: Jos. 15. g · 11. q. 36. c · nolite. j. · E · F · G · al. ✠ beth samite · A · al's ✠ gal gala · Jos. 24 · al's ✠ m[agna] · B · C · D

fue: et mortuus est: vt in ipsis experiar israel vtrū custodiāt viā dñi: et ✝ ambulēt in ea: sicut custodierūt pr̄es eoꝝ: an nō. Dimisit ergo dñs oēs natiōes has: et cito subuertere noluit: nec tradidit in ✝ man⁹ iosue.

℃ Ca. Sū. ℃ Notantur gētes derelicte ad exercitādū isrl: sꝫ et ipsi cū eis ꝯnubia iūgūt: tradūt aūt israelite i man⁹ Chusan rasathaim regis mesopotamie octo ānis: q̄s libat othoniel post hoc p̄mit eos eglon rex Moab. xviij. annis quo̅s librat Aioth. post hunc sangar defendit israel pcutiens sexcentos viros vomere. Cap. iij.

Hec sunt gētes q̄s dñs dereliq̄t vt erudiret in eis israelē et oēs q nō nouerāt bella chananeoꝝ: et postea discerēt filij eoꝝ certare cū hostib⁹: et hr̄e ꝯsuetudinē p̄liādi. Quiqꝫ satrapas philistinoꝝ: et oēm qꝫ chananeū et sydoniū atqꝫ eueū q ✝ habitabat in mōte libano de mōte baal hermon vsqꝫ ad introitū emath. Dimisitqꝫ eos vt in ipsis experiret israelē vtrū audirēt mādata dñi q̄ p̄ceperat p̄rib⁹ eoꝝ p manū Moysi: an nō. Itaqꝫ filij isrl habitauerūt in medio chananei et ethei et amorrei et pherezei et euei et iebusei: et duxerūt vxores filias eoꝝ: ipsiqꝫ filias suas filijs eorū tradiderūt: et seruierūt dijs eoꝝ. // Fecerūtqꝫ malū i ꝯspectu dñi: et obliti sūt dei sui: seruiētes Baalim et Astaroth. // Iratusqꝫ ꝯ isrl dñs: tradidit eos in manus chusanrasathaim regis mesopotamie: seruierūtqꝫ ei octo annis. Et clamauerunt ad dñm q suscitauit eis saluatorē: et liberauit eos othoniel videlicet filiū Cenez frēm Caleph minorē. Fuitqꝫ in eo spūs dñi: et iudicauit isrl. Egressusqꝫ est ad pugnā et tradidit dñs i man⁹ ei⁹ chusanrasathaim regē Syrie: et oppssit eū. Quieuitqꝫ terra q̄dragīta annis: et mortu⁹ ē othoniel fili⁹ Cenez. // Addiderūt aūt filij isrl facere malū in cōspectu dñi. Qui cōfortauit aduersum eos egló regē Moab: q: fecerūt malū in ꝯspectu ei⁹. Et copulauit ei filios āmon et amelech: abijtqꝫ et pcussit isrl: atqꝫ possedit vrbē palmaꝝ. Seruierūtqꝫ filij isrl eglon regi moab decē et octo ānis. Et postea clamauerūt ad dñm. Qui suscitauit eis saluatorē vocabulo ✝ aioth filiū gera filij gemini: q vtraqꝫ māu ꝓ dextera vtebat. Miserūtqꝫ filij isrl p illū munera eglon regi moab. Qui fecit sibi gladiū ancipitē hñtē in medio capulū lōgitudinis palme man⁹: et accinct⁹ est eo subter sagū i dextro femore. Obtulitqꝫ mūera eglon regi moab. Erat aūt egló crassus nimis. Cūqꝫ obtulisset ei mūera ꝓsecut⁹ ē socios q cū eo venerāt et reuersus d̄ galgalis vbi erāt idola: dixit ad regē. Verbū secretū h̄eo ad te o rex. Et ille imꝑauit silentiū. Egressisqꝫ oib⁹ q circa eū erāt: ingressus ē aioth ad eū. Sedebat aūt in estiuo cenaculo solus: dixitqꝫ. Verbū dei h̄eo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extēditqꝫ ✝ aioth sinistrā manū: et tulit sicā de dextro femore suo infixitqꝫ eā in vētrē ei⁹ tā valide vt capulus seq̄ret ferꝝ i vulnere: ac pinguissimo adipe stringeret. Nec eduxit gladiū: sꝫ ita vt pcusserat reliq̄t in corpe. Statimqꝫ p secreta nāe alui stercora ꝓruperunt. ✝ Aioth aūt clausis diligētissime ostijs cenaculi et obfirmatis sera p posticū ✝ egressus ē. Seruiqꝫ regis igressi viderūt clausas fores cenaculi: atqꝫ dixerūt. Forsitan purgat aluū in estiuo cenaculo. Expectātesqꝫ diu donec erubescerēt: et vidētes q nullus apiret: tulerūt clauē et apiētes inuenerūt dñm suū i t̄ra iacētē mortuū. ✝ Aioth aūt dū illi turbarent effugit et ptrāsij locū idoloꝝ vn̄ reuersus fuerat. Venitqꝫ in seyrath. Et statim insonuit buccina i mōte effrai. Descēderūtqꝫ cū eo filij isrl ipo in frōte gradiēte. Qui dixit ad eos. Seq̄mini me. Tradidit enim dñs inimicos n̄ros moabitas i man⁹ n̄ras. Descēderūtqꝫ p⁹ eū et occupauerūt vada iordanis q̄ trāsmittūt i moab: et nō dimisert trāsire quēq̄: sꝫ pcusserūt moabitas i tpe illo circit decē milia oēs robustos et fortes viros. Nullꝰ eoꝝ euadē potuit. Humiliatusqꝫ ē moab i die illo sb māu isrl // et q̄euit terra octoginta ānis a p̄lijs. Post hūc fuit sāgar fili⁹ ✝ anath: q pcussit d̄ philistijm sexcētos viros vomere. Et ipse q̄qꝫ defendit israel.

℃ Ca. Sū. ℃ De delbora ꝓphetissa et pugna barath ꝯ sysarā ducē militie iabin: sysara a iahel vxore abel cinei occidit. Ca. iiij.

Addideruntqꝫ filij israel facere malū in cōspectu dñi post mortē aioth: et tradidit illos dñs in manus Jabin regis chanaā: q regnauit in Asor: habuitqꝫ ducē exercitus sui nomine sysaram. Ipse autē habitabat in aroseth gentium. Clamauerunt qꝫ filij israel ad dñm. Nongentos

Al. ꝯ vt
Al. ✝ manibus
Al. ✝ habitabant
23. q. 5. remittant. q. 4. pr. p. vi. ca. vide ip. 2. b. ifra eo. ifra 4. a. 1. 6. a. et o. b.
B ifra eo. et sup eo.
Hrigie... (margin fragment)
Al. ✝ aod

Italus corinthiorū rex claret
Al. ✝ aod
Al. ✝ aod
Al. ✝ posticum
D
Al. ✝ aod
Pelops rex a q̄ peloponessus ꝓuītia nomē accepit
Sup eo.
Al. ✝ sanaph
Iliō edificat a laomedōte rege
A sup. 12. b. c. 3. a. et ifra. 6. a. 1. reg. 12. b

perseus rex claret et ardea in italia urbe condidit.

enim habebat falcatos curr[us]: et per viginti annos vehementer oppresserat eos. Erat autem delbora prophetes uxor lapidoth: que iudicabat populum in illo tempore: et sedebat sub palma que nomine illius vocabatur: inter rama et bethel in monte effraim: ascendebantque ad eam filii israel in omne iudicium. Que misit et vocauit barach filium abinoem de cedes neptalim: dixitque ad eum. Precepit tibi dominus deus israel. Uade et descende: et duc exercitum in montem thabor: tollesque tecum decem milia pugnatorum de filiis neptalim et de filiis zabulon. Ego autem adducam ad te in loco torrentis cyson sysaram principem exercitus iabin et currus eius atque omnem multitudinem: et tradam eos in manu tua. Dixitque ad eam barach. Si venis mecum vadam: si nolueris venire mecum non pergam.

B Que dixit ad eum. Ibo quidem tecum: sed in hac vice victoria non reputabitur tibi: quia in manu mulieris tradetur sysara. Surrexit itaque delbora et perrexit cum barach in cedes. Qui accersitis zabulon et neptalim ascendit cum decem milibus pugnatorum habens delboram in comitatu suo. Aber autem cineus recesserat quondam a ceteris cineis fratribus filiis suis obab cognati moysi: et + tetenderat tabernacula usque ad vallem que vocatur sennim et erat iuxta cedes. Nunciatumque est sysare quod ascendisset barach filius abinoem in monte thabor: et congregauit nongentos falcatos currus: et omnem exercitum de aroseth gentium ad torrentem cyson. Dixitque delbora ad barach: surge hec est enim dies in qua tradidit dominus sysaram in manus tuas. En ipse ductor est tuus.

C Descendit itaque barach de monte thabor et decem milia pugnatorum cum eo. Perterruitque dominus sysaram et omnes currus eius: universamque multitudinem in ore gladii ad conspectum barach: intantum ut sysara de curru desiliens pedibus fugeret: et barach persequeretur fugientes currus et exercitum usque ad aroseth gentium: et omnis hostium multitudo usque ad internitionem caderet. Sysara autem fugiens peruenit ad tentorium iahel uxoris aber cinei. Erat autem pax inter iabin regem asor: et domum aber cinei. Egressa igitur iahel in occursum sysare: dixit ad eum. Intra ad me domine mi: ne timeas. Qui ingressus tabernaculum eius et opertus ab ea pallio dixit ad eam. Da mihi obsecro paululum aque: quia sitio valde. Que aperuit utrem lactis et dedit ei bibere: et operuit illum. Dixitque sysara ad eam. Sta ante ostium tabernaculi: et cum venerit aliquis interrogans te et dicens: numquid hic est aliquis: respondebis. Nullus est.

D Tulit itaque Jahel uxor Aber clauum tabernaculi assumens pariter et malleum: et ingressa abscondite et cum silentio posuit supra tempus capitis eius clauum: percussumque malleo defixit in cerebrum usque ad terram. Qui soporem morti socians defecit et mortuus est. Et ecce Barach sequens Sysaram veniebat. Egressaque Jahel in occursum eius: dixit ei. Ueni et ostendam tibi virum quem queris. Qui cum intrasset ad eam: vidit Sysaram iacentem mortuum: et clauum infixum in tempore eius. Humiliauit ergo deus in die illo Jabin regem chanaan coram filiis israel. Qui crescebant quotidie et forti manu opprimebant Jabin regem chanaan: donec delerent eum.

Fesulana thuscie ciuitas conditur.

Sibylla samia claret.

al's + tetenderant.

25. q. 5. § hanc.

¶ Ca. V. ¶ De cantico quod cecinerunt delbora et barach post victoriam. Cap. V.

A Cecineruntque delbora et barach filius Abinoem in illo die: dicentes. Qui sponte obtulistis de israel animas vestras ad periculum: benedicite domino. Audite reges: auribus percipite principes. Ego sum ego sum que domino canam: psallam domino deo israel. Domine cum exires de Seyr: et transires per regiones Edom terra mota est: celique ac nubes distillauerunt aquis. Montes fluxerunt a facie domini et Synai a facie domini dei israel. In diebus Sangar filii + anath in diebus Jahel quieuerunt semite qui ingrediebantur per eas ambulauerunt per calles deuios. Cessauerunt fortes in israel: et quieuerunt donec surgeret delbora: surgeret mater in israel. Noua bella elegit dominus: et portas hostium ipse subuertit. Clypeus et hasta + si apparuerint in quadraginta milibus israel. Cor meum diligit principes israel. Qui propria voluntate obtulistis vos discrimini benedicite domino. Qui + ascenditis super nitentes + asinos et sedetis + super in iudicio et ambulatis in via: loquimini. Ubi collisi sunt currus et hostium suffocatus est exercitus ibi narrentur iustitie domini: et + clementia in + fortes israel. Tunc descendit populus domini ad portas: et obtinuit principatum. Surge surge delbora: surge surge et loquere canticum. Surge Barach et apprehende captiuos tuos filii Abinoem. Saluate sunt reliquie populi. Dominus in fortibus dimicauit. Ex effraim deleuit eos in amalech: et post eum ex Beniamin in populos tuos o amalech. De Machir principes descenderunt: et de zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum. Duces Isachar

Al's + naph [...] Jouis [...] lius [...] imme[...] roboa[...] claret. Al's su[...] est + n[...] al's + a[...] distis al's + [...] Al's + [...] nas Al's su[...] est + su[...] vel sup[...] Al's + [...] ficia al's + p[...] tes Fabul[...] hoc t[...] mus i[...] uenit

ces isachar fuere cũ delbora: et barach vestigia sūt secuti. Qui q̄si in p̄ceps ac barathrū se discrimini dedit: diuiso ꝯ̄ se ruben magnanimoꝝ reꝑta est ꝯ̄tētio. Quare habitas int̄ duos t̄minos: vt audias sibilos gregū: diuiso ꝯ̄ se ruben: magnanimoꝝ reꝑta est ꝯ̄tētio. Galaad t̄ras iordanē q̄escebat: ⁊ dan vacabat nauib⁹. Aser habitabat in littore maris: ⁊ in portub⁹ morabat̄. zabulō v̄o ⁊ neptaliz obtulerūt aīas suas morti in regiōe merome. Uenerūt reges ⁊ pugnauerūt: pugnauerūt reges chanaan in thanac iux̄ aq̄s mageddo: ⁊ tñ nihil tulere p̄dātes. De celo dimicatū est ꝯ̄ eos. Stelle manentes in ordine ⁊ cursu suo aduersus sysarā pugnauerūt. Torrēs cyson traxit cadauera eoꝝ: torrēs cadumim: torrēs cyson. Conculca aīa mea robustos. Ungule eq̄ꝝ ceciderūt fugiētib⁹ ip̄tu: ⁊ p̄ p̄ceps ruētib⁹ fortissimis hostiū. Maledicite terre meroꝫ: dixit angelus dñi: maledicite habitatorib⁹ ei⁹: quia nō venerūt ad auxiliū dñi: in adiutoriū fortissimoꝝ ei⁹. // Bñdicta int̄ mulieres iahel vxor aber cinei: ⁊ bñdicat̄ in tabnaculo suo. Aquā petenti lac dedit: ⁊ in phiala p̄ncipū obtulit butirꝝ. Sinistrā manū misit ad clauū ⁊ dextrā ad fabroꝝ malleos. Percussitq̄ʒ sysarā q̄rēs in capite vulneri locuʒ: ⁊ tp̄s valide p̄forās. Inter pedes ei⁹ ruit: defecit ⁊ mortu⁹ est. Uoluebat̄ añ pedes ei⁹: ⁊ iacebat exanimis ⁊ miserabilis. Per fenestrā respiciēs vlulabat mr̄ ei⁹: ⁊ de cenaculo loq̄bat̄. Cur morat̄ regredi curr⁹ ei⁹: q̄re tardauerūt pedes q̄drigarū illi⁹. Una sapiētior ceteris vxorib⁹ ei⁹: hec socrui v̄ba r̄ndit. Forsitā nūc diuidit spolia ⁊ pulcherrima fe[m]iaꝝ eligit̄ ei. Uestes diuersoꝝ coloꝝ sysare tradunt̄ in p̄dā: ⁊ supp̄ller varia ad ornāda colla ꝯ̄geritur. Sic pereāt oēs inimici tui dñe. Qui aūt diligūt te: sicut sol i ortu suo splēdet: ita rutilēt. Quieuit terra p̄ q̄draginta ānos.

¶ Ca. Sū. ¶ Israel a madian opp̄mit̄: d̄ gedeone ⁊ sacrificio ei⁹: de ara baal destructa: de signo dato in vellere. Cap. vi.

FEcerūt aūt filij israel malū in ꝯ̄spectu dñi. Qui tradidit illos in māu madian septē ānis: ⁊ opp̄ssi sūt valde ab eis. Feceruntq̄ʒ sibi antra ⁊ speluncas in mōtib⁹: ⁊ munitissima ad repugnādū loca. Cūq̄ʒ seuisset israel: ascēdebat madian ⁊ amalech ceteriq̄ʒ orientaliū nationū: ⁊ apud eos figētes tētoria: sicut erāt in herbis cūcta vastabāt vsq̄ʒ ad introitū gaʒe: nihilq̄ʒ omino ad vitā ptinēs relinq̄bant in israel: nō oues: nō boues: nō asinos. Ipsi. n. ⁊ vniuersi greges eoꝝ veniebāt cū tabnaculis suis: ⁊ instar locustaꝝ vniuersa cōplebāt innūera mltitudo hoīuʒ ⁊ cameloꝝ q̄cq̄d tetigerāt deuastātes. Húiliatusq̄ʒ est isr̄l valde in ꝯ̄spectu madian. Et clamauit ad dñʒ postulās auxiliū ꝯ̄ madianitas. Qui misit ad eos viꝝ, p̄phetā: ⁊ locut⁹ ē. Hec dic̄ dñs de⁹ isr̄l. Ego vos fecī ꝯ̄scēdere de egypto ⁊ eduxi vos de domo seruitutis ⁊ libaui de manu egyptioꝝ: ⁊ oīuʒ inimicoꝝ q̄ affligebāt vos. Eieciq̄ʒ eos ad itroitū vr̄ʒ: ⁊ tradidi vobis terrā eoꝝ: ⁊ dixi Ego dñs de⁹ vester. Ne timeatis deos āmoreoꝝ in quoꝝ terra habitatis. Et noluistis audire vocē meā. Uenit aūt āgelus dñi ⁊ sedit sub q̄rcu q̄ erat in effra: ⁊ ptinebat ad ioas patrē familie esri. Cūq̄ʒ gedeō fili⁹ ei⁹ excuteret atq̄ʒ purgaret frumēta in torculari vt fugeret madian: apparuit ei āgelus dñi ⁊ ait. Dñs tecū viroꝝ fortissime. Dixitq̄ʒ ei gedeō. Obsecro mi dñe si dñs nobiscū est: cur ergo apprehēderūt nos h̄ oīa. Ubi sūt mirabilia ei⁹ q̄ narrauerūt p̄res nr̄i atq̄ʒ dixerunt: de egypto eduxit nos dñs. Nūc aūt dereliq̄t nos dñs: ⁊ tradidit in manu madiā. Respexitq̄ʒ ad eū dñs: ⁊ ait. // Uade in hac fortitudine tua ⁊ liberabis isr̄l de manu madiā. Scito q̄ miseriʒ te. Qui r̄ndēs ait. Obsecro mi dñe in q̄ liberabo isr̄l. Ecce familia mea infima est in manasse: ⁊ ego minim⁹ i domo p̄ris mei. Dixitq̄ʒ ei dñs. Ego ero tecū: ⁊ pcuties Madiā q̄si vnū virū. Et ille. Si inueni inq̄t gratiā corā te: da mihi signū q̄ tu sis q̄ loq̄ris ad me. Nec recedas hinc donec reuertar ad te: portās sacrificiū ⁊ offerēs tibi. Qui r̄ndit. Ego p̄stolabor aduētū tuū. Ingressus est itaq̄ʒ gedeō ⁊ coxit hedū: ⁊ d̄ farine modio aꝫymos panes carnesq̄ʒ ponēs in canistro: ⁊ ius carniū mittēs in ollā: tulit oīa sub q̄rcu ⁊ obtulit ei. Cui dixit angelus dñi. Tolle carnes ⁊ aꝫymos panes: ⁊ pone sup̄ petrā illā: ⁊ ius desup̄ funde. Cūq̄ʒ fecisset ita: extendit angelus dñi summitatē v̄ge quā tenebat in māu ⁊ tetigit carnes ⁊ panes aꝫymos. // Ascenditq̄ʒ ignis de petra ⁊ carnes aꝫymosq̄ʒ panes.

Marginalia (left): C Alis sup est duos. Alis vbi duos hī tu os. Alis gad. Placentia ꝯ̄dit. Manetus egyptius hī storicus. D Luc. 1. d. sinistrā nō ē de textu sʒ additū ab interp̄te. Pic⁹ rex pile ludū p̄m⁹ inuenit ⁊ picenuʒ p̄uiciā a se noiauit. A Sup̄. 2. b ⁊. 3. a. ⁊ 4. a.

Marginalia (right): Thyre. n⁹ thyre ne p̄uincie ⁊ mari nomē indidit. B Penestrinaus hs ꝯ̄dit. Sup̄est āgel⁹ dñi q̄ et sup̄ p̄sitis subīt telligit̄. C dñs in manibus // 1. reg. 12. c. D Mecenarū regni p̄ncipiū // j. q. i. c. cū scriptum

E consūpsit. Angelus aūt dñi euanuit ex ocu
lis ei⁹. Uidēsq3 gedeō q3 eēt āgelus dñi:
ait. Heu mi dñe de⁹: q3 vidi āgelū dñi fa-
cie ad faciē. Dixitq3 ei dñs. Pax tecū. Ne
timeas: nō morieris. Edificauit ergo ibi
gedeon altare dño: vocauitq3 illō dñi pax
vsq3 in p̄ntē diē. Cūq3 adhuc eēt in effra
que ē familie ezri: nocte illa dixit dñs ad
eū. Tolle taurū p̄ris tui: & alteꝝ tauꝝ an-
noꝝ septem: destruesq3 arā baal q̄ est p̄ris
tui: & nem⁹ qd circa arā est succide: & edifi-
cabis altare dño deo tuo in sūmitate pe-
tre hui⁹: sup quā ante sacrificiū posuisti.
Tollesq3 taurū scd3 & offeres holocaustū
sup struē lignoꝝ q̄ de nemore succideris.
Assūptis ergo gedeō decē viris de seruis
suis: fecit sicut p̄cepat ei dñs. Timēs aūt
domū p̄ris sui: & hoīes illi⁹ ciuitatis p diē
noluit facere: s3 oīa nocte cōpleuit. Cūq3
surrexissent viri oppidi ei⁹ mane: viderūt
destructā arā baal lucūq3 succisū3 & taurū
alterū ipositū sup altare qd tūc edificatū3
erat. Dixerūtq3 adinuicē. Quis hoc fecit?
Cūq3 pquererēt auctorē facti: dictū est. Ge-
deon fili⁹ ioas fecit hec oīa. Et dixerūt ad
ioas. Produc filiū3 tuū huc: vt moriat:
q3 destruxit arā baal & succidit nem⁹. Qui
bus ille rñdit. Nūqd vltores estis baal: vt
pugnetis p eo. Qui aduersari⁹ est ei⁹: mo
riat anq3 lux crastina veniat. Si de⁹ est vin
dicet se de eo q suffodit arā ei⁹. Ex illo die
vocat⁹ est gedeō hierobaal: eo q3 dixisset io
as: vlciscat se de eo baal: q suffodit arā ei⁹.
G igit oīs madian & amelech & orietales po
puli ɔgregati sunt sil: & trāseuntes iorda
nē: castrametati sunt in valle israel. Spi-
ritus aūt dñi induit gedeon. Qui clan-
gēs buccina cōuocauit domū3 abiezer vt
seq̄ret se. Misitq3 nuncios in vniuersum
manassem: q & ipse secut⁹ est eum. Et alios
nūcios in aser & zabulon & neptalī3 q oc-
currerūt ei. Dixitq3 gedeō ad dñm. Si sal-
uū3 facis p manū meā pplm israel sicut
locut⁹ es: ponā hoc vellus lane in area. Si
ros in solo vellere fuerit: & in oi terra sic-
citas sciā q3 p manū meā sic locut⁹ es libe
rabis isrl. Factūq3 est ita. Et de nocte con
surgēs expsso vellere ɔchā rore impleuit.
Dixitq3 rursus ad dñm. Ne irascat furor
tuus ɔ me: si adhuc sel temptauero signū3
querēs in vellere. Oro vt solū vellus siccū
sit: & oīs terra rore madens. Fecitq3 dñs

Mercuri⁹ lyricus floret.

Ira. 15. b

Sibylla erithea.

nocte illa vt postulauerat: & fuit siccitas in
solo vellere: ros in omni terra.

¶ Ca. vii. ¶ De pbatione ppli ad aq̄s: de sōno narrato in castris madian: & lagenis vacuis complosis: de lucernis in medio lāpadaꝝ: & tubis: de oreb & zeb interfectis ab effraim. Cap. vii.

Igitur hierobaal q & gedeon de nocte
ɔsurgēs & oīs ppls cum eo venit ad
fontē q vocat arad. Erāt aūt castra madiā
in valle ad septētrionalē plagā collis ex-
celsi. Dixitq3 dñs ad gedeon. Mult⁹ tecū3
est ppls: nec tradet madian in man⁹ ei⁹:
ne gloriet ɔ me israel: & dicat: meis viri-
bus liberat⁹ sū3. Loq̄re ad ppl3: & cunctis
audientib⁹ p̄dica. Qui formidolosus & ti-
midus est: reuertat. Recesserūtq3 de mon
te galaad & reuersi sūt ex pplo vigintiduo
milia viroꝝ: & tm̄ decē milia remāserūt.
Dixitq3 dñs ad gedeō. Adhuc ppls mul-
tus est. Duc eos ad aq̄s: & ibi pbabo illos.
Et de quo dixero tibi vt tecū vadat ipse
pergat: quē ire phibuero: reuertat. Cū-
q3 descēdisset ppls ad aq̄s: dixit dñs ad ge
deon. Qui + manu & lingua lambuerint
aquas sicut solēt canes lābere sepabis eos
seo: sū3: q aūt curuatis genib⁹ biberint: in
altera pte erūt. Fuit itaq3 nūerus eoꝝ q
manu ad os pyciētes aq̄s lābuerāt trecē-
ti viri: oīs aūt reliq̄ multitudo flexo po-
plite biberat. Et ait dñs ad gedeō. In tre-
cētis viris q lambuerūt aq̄s liberabo vos:
& tradā in manu tua madian. Oīs autē3
reliqua multitudo reuertat in locū suū.
Sumptis itaq3 p numero cibarijs & tu
bis oēm reliquā multitudinē abire p̄ce
pit ad tabernacula sua: & ipse cū trecentis
viris se certamini dedit. Castra aūt ma-
dian erāt subter in valle. Eadē nocte dixit
dñs ad eū. Surge & descende in castra: q3
tradidi eos in manu tua. Sin aūt solus
ire formidas: descēdat tecum phara puer
tu⁹. Et cū audieris qd loquant: tūc cōfor
tabunt man⁹ tue: & securior ad ostiū3 ca
stra descēdes. Descendit ergo ipse & phara
puer ei⁹ in p̄te castroꝝ: vbi erāt armatoꝝ
vigilie. Madian aūt & amalech & oēs orie
tales ppli fusi iacebāt in valle vt locustaꝝ
multitudo. Cameli aūt innumerabiles
erāt: sicut arena q̄ iacet in littore maris.
Cūq3 venisset gedeon narrabat aliqs sō-
niū3 p̄ximo suo: & in hūc modū refere-

Deu. 20. b
1. Mach. 3. g.

Supra super. est + manu.

hat quod viderat. Vidi somnium: & videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo volui: & in castra madian descendere. Cumque peruenisset ad tabernaculum: percussit illud atque subuertit & terre funditus coequauit. Respondit is cui loquebatur. Non est hoc aliud nisi gladius gedeonis filij ioas viri israelite. Tradidit enim dominus in manus eius madian: & omnia castra eius. Cumque audisset gedeon somnium & interpretationem eius: adorauit & reuersus est ad castra israel: & ait. Surgite: tradidit enim dominus in manus nostras castra madian. Diuisitque trecentos viros in tres partes: & dedit tubas in manibus eorum: lagenasque vacuas ac lampades in medio lagenarum. Et dixit ad eos. // Quod me facere videritis hoc facite. Ingrediar partem castrorum & quod fecero sectamini. Quando personuerit tuba in manu mea: vos quoque per castrorum circuitum clangite & conclamate domino & gedeoni. Ingressusque est gedeon & trecenti viri qui erant cum eo in partem castrorum incipientibus vigilijs noctis medie & custodibus suscitatis ceperunt buccinis clangere: & complodere inter se lagenas. Cumque per gyrum castrorum in tribus personarent locis: & hydrias confregissent tenuerunt sinistris manibus lampades & dextris sonantes tubas clamaueruntque gladius domini & gedeonis: stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium. Omnia itaque castra turbata sunt: & vociferantes vlulantesque fugerunt. Et nihilominus insistebant trecenti viri buccinis personantes. Immisitque dominus gladium in omnibus castris: & mutua se cede truncabant: fugientes vsque ad bethseca & crepidinem abelmeula in tebbath. Conclamantes autem viri israel de neptalim & aser & omni manasse persequebantur madian. Et dedit dominus victoriam populo israel in die illa. Misitque gedeon nuncios in omnem montem effraim dicens. Descendite in occursum madian: & occupate aquas vsque bethbera: atque iordanem. Clamauitque omnis effraim & preoccupauit aquas + atque iordanem vsque bethbera. // Apprehensosque duos viros madian oreb & zeb interfecit oreb in petra oreb zeb vero in torculari zeb. Et persecuti sunt madian capita oreb & zeb portantes ad gedeon trans fluenta iordanis.

Mars iouis filius belli deus a gentibus appellatus claret

E

Infra. 9. l.

Egeum mare ab egeo rege denominatur.

F

Theseus egei filius claret.

G

Ms sup. est + atque iordanem

Esa. 10. f.

23. q. 5. §. fi. in fi.

Ibi mortui tradidit.

Tyrus syrie ciuitas condit.

¶ Ca. viii. ¶ Viri effraim contra gedeon insurgunt: de zebee & salmana occisis a gedeone. De viris soccoth & phanuel occisis. dantur gedeoni inaures: de septuaginta filijs gedeonis: & de abimelech nato de concubina de morte gedeon. Cap. viij.

Dixeruntque ad eum viri effraim. Quid est hoc quod facere voluisti vt nos non vocares cum ad pugnam pergeres contra madian. Iurgantes fortiter: & prope vim inferentes. Quibus ille respondit. Quid enim tale facere potui quale vos fecistis. Nonne melior est racemus effraim vindemijs abiezer. In manus vestras dominus tradidit principes madian oreb & zeb. Quid tale facere potui: quale vos fecistis. Quod cum locutus esset: requieuit spiritus eorum quo tumebant contra eum. Cumque venisset gedeon ad iordanem transiuit eum cum trecentis viris qui secum erant & pre lassitudine fugientes persequi non poterant. Dixitque ad viros soccoth. Date obsecro panes populo qui mecum est: quia valde defecerunt: vt possimus persequi zebee & salmana reges madian. Responderunt principes soccoth. // Forsitan palme manuum zebee & salmana in manu tua sunt: & idcirco postulas vt demus exercitui tuo panes. Quibus ille ait. Cum ergo tradiderit dominus zebee & salmana in manus meas + & cum reuersus fuero victor in pace conteram carnes vestras cum spinis tribulisque deserti. Et inde conscendens venit in phanuel. Locutusque est ad viros loci illius similia. Cui & illi responderunt sicut responderant viri soccoth. Dixit itaque eis. Cum reuersus fuero victor in pace destruam turrim hanc. Zebee autem & salmana requiescebant cum omni exercitu suo. Quindecim enim milia viri remanserant ex omnibus turmis orientalium populorum: cesis centum viginti millibus bellatorum & educentium gladium. Ascendensque gedeon per viam eorum qui in tabernaculis morabantur ad orientalem partem nobe & iecbaa percussit castra hostium qui securi erant & nes-

A

B

// infra eo.

Ms sup. est + & cum reuersus fuero victor in pace.

C

hil aduersi suspicabant. Fugeruntqz zebee & salmana. Quos psequens gedeon cop̄rehēdit turbato oī exercitu eoꝝ. Reuertēsqz de bello an̄ solis ortū apphēdit puerū de viris soccoth: interrogauitqz eum noīa pncipū & senioꝝ soccoth. Et descripsit septuagintaseptē viros. Uenitqz ad soccoth & dixit eis. En zebee & salmana sup qb⁹ exprobrastis mihi dicētes. // Forsitā man⁹ zebee & salmana in manib⁹ tuis sunt: & idcirco postulas vt dem⁹ viris q lassi sunt & defecerūt panes. Tulit ergo seniores ciuitatis & spinas deserti ac tribulos: & contriuit cū eis atqz cōminuit viros soccoth. Turrim quoqz phanuel subuertit occisis habitatorib⁹ ciuitatis. Dixitqz ad zebee & salmana. Quales fuerunt viri quos occidistis in thabor. Qui rn̄derūt. Similes tui: & vn⁹ ex eis q̄si fili⁹ regis. Quib⁹ ille rn̄dit: fres mei fuerunt filij mr̄is mee. Uiuit dn̄s: qz si seruassetis eos nō vos occiderē. Dixitqz iether pmogēito suo. Surge & interfice eos. Qui nō eduxit gladiū. Timebat. n. qz adhuc puer erat. Dixerūtqz zebee & salmana. Tu surge & irrue in nos: qz iuxta etatē robur est hoīs. Surrexit gedeō & iterfecit zebee & salmana: & tulit ornamēta ac bullas qb⁹ colla regaliū cameloꝝ decorari solēt. Dixerūtqz oēs viri israel ad gedeon. Dominare nr̄i tu & filius tuus & fili⁹ filij tui + qz liberasti nos de manu madian. Quib⁹ ille ait. Nō dominabor vr̄i: nec dn̄abit in vos fili⁹ me⁹: sed dn̄abit vobis dn̄s. Dixitqz ad eos. Unā petitionē postulo a vobis. Date mihi inaures ex preda vestra. Inaures. n. aureas ismaelite hr̄e cōsueuerāt. Qui rn̄derūt. Libētissime dabim⁹. Expādētesqz sup terram palliū, piecerūt in eo inaures de preda. Et fuit pōdus postulataꝝ inauriū mille septingēti auri sicli absqz ornamētis & monilib⁹ & veste purpurea qb⁹ reges madian vti soliti erant: & pter torques aureas cameloꝝ. Fecitqz ex eo gedeon ephot: & posuit illud in ciuitate sua ephra. Fornicatusqz est oīs israel in eo: & factū est gedeoni & oī domui ei⁹ in ruinā. Humiliat⁹ est aūt madian corā filijs israel: nec potuerūt vltra ceruices eleuare: sz quieuit terra p q̄draginta ānos qbus gedeon pfuit. // Abijt itaqz hierobaal fili⁹ ioas & habitauit i domo sua: habuitqz septuaginta filios qui egressi sunt de femore ei⁹: eo q plures hr̄et vxores. Cōcubina aūt illi⁹ quā hēbat in sychem genuit ei filiū noīe abimelech. Mortuusqz ē gedeō fili⁹ ioas in senectute bona: & sepult⁹ est in sepulcro ioas pr̄is sui in ephra de familia ezri. Postqz autē mortu⁹ est gedeō: auersi sunt filij israel: & fornicati sunt cum baalim. Percusseruntqz cū baal fedus vt eēt eis in deū: nec recordati sūt dn̄i dei sui q eruit eos de manib⁹ + inimicoꝝ suoꝝ oīuz p circuitū: nec fecerūt miām cū domo hierobaal gedeon iuxta omnia bona que fecerat israeli.

¶ Ca. Sū. ¶ Abimelech fres suos septuaginta occidit. Jonatā minim⁹ saluat: ad sicchimitas mittit: de baal & zebul: & pugna abimelech cōtra baal: in ciuitate sal spargit phanū berith succēdit: abimelech ciuitatē thebes oppugnat: mulier capiti eius fragmē mole illidit. Cap. ix.

Abijt aūt abimelech filius hierobaal in sychem ad fres mr̄is sue & locutus est ad eos & ad oēm cognationē dom⁹ pr̄is matrisqz sue dicēs. Loquimini ad oēs viros sychem. Quid vobis est meli⁹: vt dominent vr̄i septuaginta viri oēs filij hierobaal: an vt dn̄et vobis vn⁹ vir. Simulqz cōsiderate: qz os vestrū & caro vra sum. Locutiqz sūt fres mr̄is eius de eo ad oēs viros sychem vniuersos sermōes istos: & inclinauerūt cor eoꝝ post abimelech dicētes. Frater nr̄ est. Dederūtqz illi septuaginta pondera argēti de phano baal berith. Qui cōduxit sibi ex eo viros inopes & vagos: secutiqz sunt eū. Et venit in domū pr̄is sui, in ephra & occidit fres suos filios hierobaal septuaginta viros sup lapidē vnū. Remāsitqz ioathā fili⁹ hierobaal minim⁹, & abscōdit⁹ est. Cōgregati sunt aūt oēs viri sy

D sup̄ eo. c.

Argo nautarū nauigatio.

E

Sibylla delphica claret.

F

G 4. Reg. 10. a.

Orpheus thebeo. g⁹ & poeta claret

Muse⁹ poeta claret

A

Dedalus atheniēsis artifex mirabilis. Icar⁹ dedali fili⁹ a q̄ mare icareū.

Perdix dedali nepos serā pm⁹ inuenit.

chez et vniuerse familie vrbis mello: abie runtque et constituerunt regem abimelech iuxta quercum que stabat in sychem. Quod cum nunciatum esset ionathan iuit et stetit in vertice montis garizi: eleuataque voce clamauit et dixit. Audite me viri sychem ita vt audiat vos deus. Ierunt ligna vt vngerent super se regem. Dixeruntque oliue. Impera nobis. Que respondit. Nunquid possum deserere pinguedinem meam qua et dii vtuntur et homines: et venire vt inter ligna promouear? Dixeruntque ligna ad arborem ficum. Veni et super nos regnum accipe. Que respondit eis. Nunquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suauissimos: et ire vt inter cetera ligna commouear? Locutaque sunt ligna ad vitem. Veni et impera nobis. Que respondit eis. Nunquid possum deserere vinum meum quod letificat deum et homines: et inter ligna cetera commoueri? Dixeruntque omnia ligna ad rhamnum. Veni et impera super nos. Que respondit eis. Si vere me regem vobis constituistis: venite et sub vmbra mea requiescite. Si autem non vultis: egrediatur ignis de rhamno: et deuoret cedros libani. Nunc igitur si recte et absque peccato constituistis super vos regem abimelech: et bene egistis cum hierobaal: et cum domo eius et reddidistis vicem beneficiis eius qui pugnauit pro vobis et animam suam dedit periculis: vt erueret vos de manu madian: qui nunc surrexistis contra domum patris mei: et interfecistis filios eius septuaginta viros super vnum lapidem: et constituistis regem abimelech filium ancille eius super habitatores sychem: eo quod frater vester sit. Si ergo recte et absque vitio egistis cum hierobaal: et domo eius hodie letamini in abimelech: et ille letetur in vobis. Sin autem peruerse: egrediatur ignis ex eo: et consumat habitatores sychem et oppidum mello: egrediaturque ignis de viris sychem et de oppido mello: et deuoret abimelech. Que cum dixisset fugit et abiit in bera: habitauitque ibi ob metum abimelech fratris sui. Regnauit itaque abimelech super israel tribus annis. Misitque dominus spiritum pessimum inter abimelech et habitatores sychem. Qui ceperunt eum detestari et scelus interfectionis septuaginta filiorum hierobaal: et effusionem sanguinis eorum conferre in abimelech fratrem suum: et in ceteros sychimorum principes qui eum adiuuerant. Posueruntque insidias aduersum eum in summitate montium. Et dum illius prestolabantur aduentum: exercebant latrocinia: agentes predas de pretereuntibus. Nunciatumque est abimelech. Uenit autem gaal filius obed cum fratribus suis: et transiuit in sychimam. Ad cuius aduentum erecti habitatores sychem egressi sunt in agros vastantes vineas vuasque calcantes. Et factis cantantium choris ingressi sunt phanum dei sui: et inter epulas et pocula maledicebant abimelech: clamante gaal filio obed. Quis est iste abimelech: et que est sychem vt seruiamus ei? Nunquid non est ipse filius hierobaal: et constituit principem zebul seruum suum super viros emor patris sychem? Cur ergo seruiemus ei? Utinam daret aliquis populum istum sub manu mea: vt auferrem de medio abimelech. Dictumque est abimelech. Congrega exercitus multitudinem: et veni. zebul. n. princeps ciuitatis auditis sermonibus gaal filii obed iratus est valde: et misit clam ad abimelech nuncios dicens. Ecce gaal filius obed venit in sychimam cum fratribus suis et oppugnat aduersum te ciuitatem. Surge itaque nocte cum populo qui tecum est et latita in agro: et primo mane oriente sole irrue super ciuitatem. Illo autem egrediente aduersum te cum populo suo: fac ei quod potueris. Surrexit itaque abimelech cum omni exercitu suo nocte: et tetendit insidias iuxta sychimam in quattuor locis. Egressusque est gaal filius obed: et stetit in introitu porte ciuitatis. Surrexit autem abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco. Cumque vidisset populum gaal: dixit ad zebul. Ecce de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit. Umbras montium vides quasi capita hominum: et hoc errore deciperis. Rursumque gaal ait. Ecce populus de vmbilico terre descendit: et vnus cuneus venit per viam que respicit quercum. Cui dixit zebul. Ubi est nunc os tuum quo loquebaris quis est abimelech vt seruiamus ei? Nonne hic populus est quem despiciebas? Egredere et pugna contra eum. Abiit ergo gaal expectante sychimorum populo: et pugnauit contra abimelech. Qui persecutus est eum fugientem: et in vrbem compulit. Cecideruntque ex parte eius plurimi: vsque ad portam ciuitatis: et abimelech sedit in ruma. zebul autem gaal et socios eius expulit de vrbe: nec in ea passus est commorari. Sequenti ergo die egressus populus in campum. Quod cum nunciatum esset abimelech: tulit exercitum suum: et diuisit in tres turmas tendens insidias in agris. Uidensque quod egrederetur populus de ciuitate: surrexit et irruit in eos cum cuneo suo oppugnans et obsidens ciuitatem. Due autem turme palantes per campum aduersarios persequebantur. Porro abimelech omni die illo oppugnabat vrbem: quam cepit interfe-

Marginalia: Iason clarет et troias primo capi. — B — Alias + deus. — Alias + commouear — Alias + commoueri — Alias + constituistis — Labyrinthus crete per dedalum condit. — C — Hercules ciuitas condit. — D — Lamiris musicus claret — Alias + aduersum. — Phylemon delphicus musicus. — Alias + sicimam. — E — Alias + sicimam. — F

etis habitato:sb⁹ ei⁹ ipsaqꝫ destructa:ita vt sal in ea dispgeret. Qđ cū audissent q habitabāt in turre sychimoꝝ:ingressi sūt phanū dei sui berith:vbi fedus cuꝫ eo pepigerāt:⁊ ex eo loc⁹ nomē acceperat:q erat munitus valde. Abimelech qꝫ audiēs viros turris sychimoꝝ pariter cōglobatos:ascēdit i mōtē selmō cū oī pplo suo:⁊ arrepta securi pcidit arboꝝ ramū:īpositūqꝫ ferēs humero:dixit ad socios. Qđ me vidistis facere cito facite. Igiť certatiꝫ ramos de arborib⁹ pscidētes:seqbanť ducē. Qui circūdātes psidiū succēderunt. Atqꝫ ita factuꝫ est:vt fumo ⁊ igne mille hoīuꝫ necarenť viri pariter ⁊ mulieres habitatoꝝ turris sychēꝫ. Abimelech aūt īde pficiscēs:venit ad oppidū thebes:qđ circūdās obsidebat exercitu. Erat aūt turris excelsa in media ciuitate:ad quā ɔfugerāt sil viri ac mulieres: ⁊ oēs pncipes ciuitatis clausa firmissime ianua ⁊ sup turris tectū stātes p ppugnacula. Accedēsqꝫ abimelech iuxͣ turriꝫ pugnabat fortiter ⁊ appropinqns ostio ignē supponere nitebať. Et ecce vna mulier fragmē mole desup iaciēs illisit capiti abimelech:⁊ ɔfregit cerebrū ei⁹. Qui vocauit cito armigeꝝ suū:⁊ ait ad eum. Euagina gladiū tuū ⁊ pcute me:ne forte dicať q a femina interfect⁹ sim. Qui iussa pficiens: īterfecit eū. Illo qꝫ mortuo:oēs q cuꝫ eo erāt de isrl reuersi sť i sedes suas. Et reddidit d̄s malū qđ fecerat abimelech ɔ̄ prēm suū iterfectis septuaginta frib⁹ suis. Sychimitis quoqꝫ quod operati erant retributum est:⁊ venit super eos maledictio ioathan filij hierobaal.

¶ Ca. Sū. ¶ De duob⁹ ducib⁹ israel thola ⁊ Iayr:⁊ de idolatria filioꝝ isrl ⁊ pnia. Ca. x.

POst abimelech surrexit dux in israel: thola fili⁹ phua patrui abimelech:vir de isachar q habitauit i samir mōtis effraim: ⁊ iudicauit isrl viginti ⁊ trib⁹ ānis:Mortuusqꝫ ē:ac sepult⁹ in samir. Huic successit iahir galaadites q iudicauit isrl p viginti ⁊ duos annos:hñs triginta filios sedētes sup triginta pullos asinaꝝ:⁊ pncipes triginta ciuitatū q̄ ex noīe ei⁹ sūt appellate auothiair idest oppida iair vsqꝫ in psentē diē in tra galaad. Mortuusqꝫ ē iair ac sepultus i loco cui ē vocabulū camō. Filij aūt isrl pctis veterib⁹ iūgētes noua fecerunt malū i ɔspcu dñi:⁊ seruierūt idolis baaliꝫ ⁊ astaroth ⁊ dijs syrie ac sydonis ⁊ moab ⁊ filioꝝ āmon ⁊ philistijꝫ:dimiseruntqꝫ dñꝫ ⁊ nō colueꝛt eū. Cōtra qs dñs irat⁹ tradidit eos i man⁹ philistijm ⁊ filioꝝ āmon: afflictiqꝫ sūt ⁊ vehemēter opp̄ssi p annos decē ⁊ octo oēs q habitabāt trās iordaneꝫ in terra āmorrei q̄ ē in galaad: intatū vt filij āmon iordane trāsmisso vastarēt iudā ⁊ beniamin ⁊ effraiꝫ. Afflictusqꝫ ē isrl nimis. Et clamātes ad dñm dixerūt. Peccauimus tibi q: dereliqmus dñm deum nřm:⁊ seruiuim⁹ baalim. Quib⁹ locutus est dñs. Nunqd nō egyptij ⁊ āmorrei filij qꝫ āmon ⁊ philistijm:sydonij qꝫ ⁊ amalech ⁊ chanaan oppresserūt vos ⁊ clamastis ad me ⁊ erui vos de manu eoꝝ? Et tñ reliqstis me:⁊ coluistis deos alienos. Idcirco nō addā vt vltra vos liberē. Ite ⁊ inuocate deos quos elegistis:ipsi vos liberēt in tpe angustie. Dixerūtqꝫ filij israel ad dñm. Peccauim⁹:redde tu nobis qcqd tibi placet:tñ nūc libera nos. Que dicētes oīa de finib⁹ suis alienoꝝ deoꝝ idola pieceꝛūt:⁊ seruierūt dño deo. Qui doluit sup miserijs eorū. Itaqꝫ filij āmon ɔclamātes in galaad fixere tētoria:ɔ̄ quos cōgregati filij israel in masphá castrametati sūt. Dixerūtqꝫ pncipes galaad singuli ad pximos suos. Qui primus ex nobis ɔtra filios ammon ceperit dimicare:erit dux populi galaad.

¶ Ca. Sū. ¶ De iepthe q pri⁹ abiect⁹ eligiť ad regē filioꝝ āmon ɔtra habēda mittiť: ille nō acqescit sꝫ pugnat ɔ̄ israel ⁊ viciť: de voto iepthe ⁊ filia ei⁹ īmolata. Cap. xi.

FUit itaqꝫ illo in tpe iepthe galaadites vir fortissim⁹ atqꝫ pugnator filius mulieris meretricis:q natus est de galaad. Habuit aūt galaad vxorē de q̄ suscepit filios:q postq̄ creuerāt eiecerūt iepthe:dicētes. Heres in domo pr̄is nři esse non poteris:q: de adultera mr̄e nat⁹ es. Quos ille fugiēs atqꝫ deuitans habitauit in terra thob. Cōgregatiqꝫ sūt ad eū viri inopes et latrocinātes:⁊ qsi pncipē seqbanť. In illis dieb⁹ pugnabāt filij āmon ɔ̄ isrl:qb⁹ acriter instātib⁹ perrexerūt maiores natu de galaad:vt tollerēt in auxiliū sui iepthe de terra thob. Dixerūtqꝫ ad eū. Ueni ⁊ esto princeps nř:⁊ pugna ɔ̄ filios āmon. Quib⁹ ille rńdit. Nōne vos estis q odistis me: ⁊ eiecistis de domo pr̄is mei:⁊ nūc venistis ad me necessitate cōpulsi? Dixerūtqꝫ pncipes

Marginal notes (left): Sup̄ 7.c. — G — Alsꝫ qs supplerauit. — 2.reg.11.c — Als fragmētuꝫ. — 1.reg.31.b — 1.par.10.a — Als si chimitis — Medea magacla ret, male ficijs. — B — D.2.b.⁊.3.ret.4.d. 6.a. q infra 13.a.

Marginal notes (right): C — Medus a q̄ media nomē accepit claret — D. — Joni⁹ archadie rex a q̄ mare Jonium — de pr. dī. j. §. denīqꝫ. — Argen olim piatrix ab hercule īstituit. — A — Dī. 56. ca. nasci. — Theseus athenieū rex claret. — Als altera mře gnatus es — Sol. 26. f — B

> Sybilla helespõtiaca claret

galaad ad iepthe. Ob hãc igit᷑ cãm nũc ad te venimus: vt pficiscaris nobiscũ ⁊ pugnes ꝯ filios ãmon: sisq3 dux oium q̃ habitãt in galaad. Jepte q̃3 dixit eis. Si vere venistis ad me vt pugnẽ ꝓ vob ꝯ filios ammon: tradideritq3 eos dñs i man⁹ meas: ego ero vr̃ pnceps. Qui rñderũt ei. Dñs q̃ hec audit ipse mediator ac testis est: q̃ nostra pmissa faciem⁹. Abijt itaq3 iepthe cũ3 pncipib⁹ galaad: fecitq3 eũ ois pp̃ls pncipẽ sui. Locutusq3 est iepthe oẽs sermones suos corã dño in maspha. Et misit nũcios ad regẽ filioꝝ ammon q̃ ex psona sua dicerẽt. Quid mihi ⁊ tibi est: q2 venisti ꝯ me vt vastares terrã meã? Quibus ille rñdit:

> Sybilla libyca claret.

> C

q2 tulit israel terra3 meã qñ ascẽdit de egypto: a finib⁹ arnon vsq3 ieboc atq3 iordanẽ. Nũc ergo cũ pace redde mihi eã. Per quos rursus mãdauit iepthe ⁊ imperauit eis vt dicerẽt regi ãmon. hec dicit iepthe. Nõ tulit isrl̃ terrã moab: nec terrã filiorũ ãmon: s3 qñ de egypto ꝯscẽderũt: ambulauit p solitudinẽ vsq3 mare rubꝝũ: ⁊ venit icadés. Misitq3 nũcios ad regẽ edom dicẽs. Dimitte vt trãseã3 terrã3 tuã. Qui noluit acquiescere pcibus eius. Misit q̃3 ad regẽ moab: q ⁊ ipse transitũ pbere contempsit. Mansit itaq3 in cades ⁊ circuiuit ex latere terrã edom ⁊ terrã moab. Uenit q3 ad orientalẽ plagã terre moab: ⁊ castra metatus est trãs arnõ: nec voluit intrare terminos moab. Arnon qppe confiniũ est terre moab. Misit itaq3 israel nuncios ad seon regẽ ammoreoꝝ: qui habitabat in esebon: ⁊ dixerũt ei. Dimitte vt trãseã per terrã tuã vsq3 ad fluuiũ. Qui ⁊ ipse israel verba despiciẽs nõ dimisit eũ trãsire p terminos suos s3 infinita multitudine ꝯgregata egressus est ꝯ eũ in iasa: ⁊ fortiter resistebat. Tradiditq3 eũ dñs in manu israel cũ oi exercitu suo: ⁊ pcussit eum ⁊ possedit omnẽ terrã ammorrei habitatoris regionis illi⁹ ⁊ vniuersos fines ei⁹ de arnon vsq3 ieboc: ⁊ de solitudine vsq3 ad iordane3. Dñs ergo de⁹ isrl̃ subuertit ãmorreũ: pugnãte ꝯ illũ pp̃lo suo israel: ⁊ tu nũc vis possidere terrã eius? Nonne ea q̃ possedit chamos de⁹ tuus tibi iure debẽt. Que aũt dñs de⁹ nr̃ victor obtinuit: i nr̃am cedent possessionẽ. Nisi forte melior es balac filio sephor rege moab: aut docere potes q̃ iurgatus sit contra israel: ⁊ pugnauerit ꝯ eũ: quando habitauit in esebon ⁊ in viculis eius: ⁊ in aroer ⁊ villis illius: vel in cunctis ciuitatibus iuxta iordanem per trecẽtos annos. Quare tanto tempore nihil super hac repetitione tentasti. Igitur non ego pecco in te: sed tu ꝯtra me male agis: indicens mihi bella non iusta. Judicet dominus arbiter huius diei inter israel et filios ammon. Noluitq3 acquiescere rex filioꝝ ammon verbis iepthe que p nũcios mandauerat. Factus est ergo super iepthe spiritus dñi ⁊ circuiẽs galaad ⁊ manasse: maspha quoq3 galaad ⁊ inde trãsiens ad filios ammon votu3 vouit dño dicens. Si tradideris filios ãmon in manus meas quicũq3 pmus fuerit egressus de forib⁹ domus mee: mihiq3 occurrerit reuertenti cũ pace a filijs ãmon eũ holocaustũ offerã dño. Transiuitq3 iepthe ad filios ãmon: vt pugnaret ꝯ eos. Quos tradidit dominus i manus ei⁹: pcussitq3 ab aroer vsq3 dũ venias in mennith viginti ciuitates ⁊ vsq3 ad abel q̃ est vineis ꝯsita plaga magna nimis. humiliatiq3 sũt filij ãmon a filijs israel. Reuertẽti aũt iepthe i maspha domũ suã: occurrit ei vnigenita filia sua cũ tympanis ⁊ choris. Nõ enim hẽbat alios liberos. Qua visa scidit vestimẽta sua: ⁊ ait. heu me filia mi: decepisti me: ⁊ ipsa decepta es. Aperui enĩ os meũ ad dñ3: ⁊ aliud facere nõ potero. Cui illa rñdit. P3 mi: si aperuisti os tuũ ad dñ3: fac mihi q̃cũq3 pollicitus es: ꝯcessa tibi vltione atq3 victoria de hostibus tuis. Dixitq3 ad pr̃e3. hoc solũ mihi psta qd̃ deprecor. Dimitte me vt duob⁹ mẽsibus circueã mõtes: ⁊ plangã virginitate3 meã cũ sodalib⁹ meis. Cui ille rñdit. Uade. Et dimisit eã duob⁹ mẽsib⁹. Cũq3 abisset cũ socijs ac sodalib⁹ suis: flebat ṽginitatẽ suã in montib⁹. Expletisq3 duob⁹ mẽsibus: reuersa est ad patre3 suum. // Et fecit ei sicut vouerat. Que ignorabat viru3. Exinde mos increuit in israel: ⁊ consuetudo seruata est: vt post anni circulu3 cõueniant in vnum filie israel: ⁊ plangant filiam iepthe galaadite diebus quattuor.

> Sybilla persica fulget.

> Nu.20.

> D

> Sybilla europea pphetat.

> E
> Sybilla cumana vaticinat᷑
> Nu.22.a.

> F

> Nicostrata lras latinas inuenit.

> G

> Aragnea femina retia pma inuenit. //56. di.c. nasci. 22.q.4.c. vnusqsq3. 23.q.5.c. si nõ licet in fine. Typhis carpetanus nauis gubernaculũ pmus inuenit.

¶Ca. Sũ. ¶De pugna iepthe cõtra effraim: de illo q̃ dicebat cebboleth pro sebboleth. De morte trium iudicum qui fuerunt post eum. Cap. xij.

Ecce autẽ in effraim orta est seditio. Na3 trãseuntes ꝯ aquilonem dixe-

> H
> Palam⁹

hector: paris ⁊ reliq filij clarent.

runt ad iepthe. Quare vadēs ad pugnam cōtra filios amon vocare nos noluisti: vt pgeremus tecum? Igitur incendemus domū tuā. Quibus ille rñdit. Disceptatio erat mihi ⁊ ppl'o meo ↄ filios amon vehemēs: vocauiq₃ vos vt pberetis mihi auxiliū ⁊ facere noluistis. Qđ cernēs posui aīmā meā in manib⁹ meis: trāsiuiq₃ ad filios ammon: ⁊ tradidit eos dñs in manus meas. Quid cōmerui vt aduersū₃ me cōsurgatis in pliū? Vocatis itaq₃ ad se cunctis viris de galaad: pugnabat ↄ effraim.

B

Percusserūtq₃ viri galaad effraiʒ: quia dixerat fugitiu⁹ est galaad de effraiʒ: ⁊ habitat in medio effraiʒ ⁊ manasse. Occupauerūtq₃ galaadite vada iordanis p q̄ effraiʒ reuersurus erat. Cūq₃ venisset ad ea de effraiʒ numero + fugiēs atq₃ dixisset obsecro vt me trāsire pmittas: dicebāt ei galaadite. Nūq̄d effrateus es? Quo dicēte: non sū₃: interrogabāt eū₃. Dic ergo sebboleth qđ interpretat̄ spica. Qui respōdebat: cebboleth: eadē littera: spicam exprimere non valēs. Statimq₃ apprehensū₃ iugulabāt ī ipso iordanis trāsitu. Et ceciderūt in illo tpe de effraiʒ quadragintaduo milia. Iudicauit itaq₃ iepthe galaadites isrl' sex annis ⁊ mortu⁹ est ac sepult⁹ in ciuitate sua galaad. Post hūc iudicauit isrl' abessan de bethleē q habuit triginta filios ⁊ totidē filias. Quas emittēs foras maritis dedit: ⁊ eiusdē numeri filijs suis accepit vxores: introducēs ī domū suā. Qui septē annis iudicauit israel: Mortuusq₃ est ac sepultus in bethleē. Cui successit ahialon ʒabulonites. ⁊ iudicauit isrl' decē annis. Mortuusq₃ est ac sepultus in ʒabulon. Post hūc iudicauit israel abdon fili⁹ hellel pharatonites q habuit q̄draginta filios ⁊ triginta ex eis nepotes ascēdentes sup septuaginta pullos asinaꝝ ⁊ iudicauit isrl' octo annis. Mortuusq₃ est ac sepultus in pharaton terre effraim in monte + amelech.

helena' troiani belli causa rapit q̄s + vir

C troia obsidiōe cingitur.

Pāthasilea amaʒonū regina

D

Troia destruitur post decēnalē obsidionē.

Dīs + amalachi.

¶ Capituli Summarium. ¶ De manue ⁊ vxore eius: de natiuitate. Samsonis prenunciata ab angelo: locutione angeli cū manue: ⁊ oblatione manue in qua ascendit angelus. Cap. xiij.

A

Sup. 10. b

RUrsumq₃ filij israel fecerunt maluʒ in ↄspectu dñi. Qui tradidit eos in man⁹ philistinoꝝ q̄draginta annis. Erat aūt q̄dā vir de saraa ⁊ de stirpe dan nomine manue hñs vxorē sterilē₃. Cui apparuit angelus dñi: ⁊ dixit ad eā₃. Sterilis es et absq₃ liberis. S₃ ↄcipies ⁊ paries filiū. Caue ergo ne bibas vinū ac siceram: nec īmūdū qcq̄₃ comedas: q₃ ↄcipies ⁊ paries filiū₃: cui⁹ nō tāget caput nouacula. Erit. n. nazare⁹ dei ab īfantia sua ⁊ ex mr̄is vtero: ⁊ ipse icipiet liberare isrl' de manu philistinoꝝ. Que cū venisset ad maritū suū: dixit ei. Vir dei venit ad me hñs vl'tū āgelicū terribilis nimis. Quē cū interrogassem qs esset ⁊ vnde venisset: ⁊ q̄ noie vocaret̄: noluit mihi dicere: s₃ hoc rñdit. Ecce ↄcipies ⁊ paries filiū. Caue ne vinū bibas nec siceram: ⁊ ne aliq̄ vescaris imūdo. Erit eni puer naʒare⁹ dei ab īfantia sua ⁊ ex vtero mr̄is sue vsq₃ ad diē mortis sue. Orauit itaq₃ manue dñm: ⁊ ait. Obsecro dñe: vt vir dei quē misisti veniat iteꝝ ⁊ doceat nos: quid debeam⁹ facere de puero q nasciturus ē. Exaudiuitq₃ dñs deprecantē manue: ⁊ apparuit rursū angelus + dñi vxori ei⁹ sedēti ī agro. Manue aūt marit⁹ ei⁹ nō erat cū ea. Que cum vidisset āgelū: festinauit ⁊ cucurrit ad viꝝ suū: nūciauitq₃ ei dicēs. Ecce apparuit mihi vir quē an̄ viderā. Qui surrexit ⁊ secutus est vxorē suā: veniēsq₃ ad viꝝ dixit ei. Tu es q locut⁹ est mulieri? Et ille rñdit. Ego sū₃. Cui manue: qñ inqt sermo tuus fuerit explet⁹: qđ vis vt faciat puer: aut a q̄ se obseruare debebit? Dixitq₃ angelus dñi ad manue. Ab oib⁹ q̄ locut⁹ sum vxori tue abstineat se: ⁊ qcqd ex vinea nascit̄ non comedat: vinū ⁊ siceram nō bibat: nullo vescat̄ imūdo: ⁊ qđ ei pcepi: ipleat atq₃ custodiat. Dixit itaq₃ manue ad angelū dñi. Obsecro te vt acquiescas pcib⁹ meis: ⁊ faciam⁹ tibi hedū de capris. Cui rñdit angelus. Si me cogis: nō comedā panes tuos. Si aūt vis holocaustū facere: offer illđ dño. Et nesciebat manue q₃ angelus dñi eēt. Dixitq₃ ad eū. Qđ ē tibi nomē: vt si sermo tuus fuerit explet⁹ honorem⁹ te? Cui ille rñdit. Cur q̄ris nomē meū: qđ ē mirabile. Tulit itaq₃ manue hedū de capris ⁊ libamenta: ⁊ posuit supra petrā offerēs dño q facit mirabilia. Ipse aūt ⁊ vxor ei⁹ intuebātur. Cūq₃ ascēderet flāma altaris in celū: angelus dñi pariter in flāma ascēdit. Qđ cū vidissent manue ⁊ vxor ei⁹: pni ceciderūt ī terrā: ⁊ vltra eis nō apparuit āgelus dñi. Statimq₃ itellexit manue angelū dñi eē:

Achilles Agamēnō menela⁹ ⁊ reliq greci clarent

1. Re. 1. b. infra eo.

B

Hecuba mater cassādra et polysena filie clarent

Gen. 16. c

Luce. 1. b. supra eo.

Dīs + dei

penelope vxor vlixis castissima

C

Cyrces maga ⁊ meretrix

D

Gen. 32. f

⁊ dixit ad vxorē suā. Morte moriemur q: vidimꝰ dñz. Cui rñdit mulier. Si dñs nos vellet occidere: de manibus nřis holocaustū ⁊ libamēta nō suscepisset: nec ostēdisset nobis hec omnia: neqꝫ ea q̄ sunt ventura dixisset. Peperit itaqꝫ filiū: ⁊ vocauit nomē eiꝰ samson. Creuitqꝫ puer: ⁊ benedixit ei dñs: cepitqꝫ spūs dñi esse cum eo in castris dan inter saraa ⁊ esthaol.

¶ Ca. Sū. ¶ Samson descendit ⁊ ducit vxorez de philistijm in thānata: de catulo leonis occiso ⁊ fauo in ore eiꝰ reperto. De problemate eius soluto: recedit Samson iratꝰ ⁊ vxor eius datur alteri. Cap. xiiij

A Descendit ergo samson in thamnata. Uidēsqꝫ ibi mulierē de filiabꝰ philistijm: ascēdit ⁊ nunciauit patri suo ⁊ matri sue dicēs. Uidi mulierē in thānata de filiabus philistinoꝝ: quā queso vt mihi accipiatis vxorē. Cui dixerūt pr̄ ⁊ mat̄ sua. Nunqd nō est mulier in filiabꝰ fratrū tuorū: ⁊ in oī pplo tuo: qa accipe vxorē de philistijm q incircūcisi sunt? Dixitqꝫ samson ad prēz suū. Hanc mihi accipe: qz placuit oculis meis. Parētes aūt eiꝰ nesciebāt q res a dño fieret: ⁊ q̄reret occasiones ꝯ philistijm. Eo eniz tpe philistijm dñabant israeli. Descēdit itaqꝫ samson cū prē suo B ⁊ mrē in thamnatha. Cūqꝫ venissent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis seuus ⁊ rugiēs ⁊ occurrit ei. Irruit autē spūs dñi in samsonē: ⁊ dilacerauit leonez q̄si hedū in frusta discerperet nihil oīno habēs in manu: ⁊ hoc prī ⁊ mrī noluit indicare. Descenditqꝫ ⁊ locutus est mulieri q̄ placuerat oculis eius. Et post aliquot dies reuertēs vt acciperet eā declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce examē apū in ore leonis erat: ac fauus mellis. Quez cū sumpsisset in manibꝰ: comedebat in via. Ueniēsqꝫ ad prēm suū ⁊ mrēm dedit eis partē q ⁊ ipsi comederūt: nec tñ eis voluit indicare q mel de corp[ore] leonis assumpserat. Descēdit itaqꝫ prī eiꝰ ad mulierē: ⁊ fecit filio suo samson ꝯuiuiū. Sic eñi iuuenes facere ꝯsueuerāt. Cū ergo ciues loci illiꝰ vidissent eū: dederūt ei sodales triginta q essent cū eo. Quibꝰ locutꝰ est samson. Proponā vobis problema. Qđ si solueritis mihi intra septē dies ꝯuiuij: dabo vob triginta syndones ⁊ totidē tunicas. Sin aūt nō potueritis soluere: vos dabitis mihi. xxx. syndones ⁊ eiusdē numeri tunicas. Qui rñderūt ei. Propone pblema: vt audiamꝰ. Dixitqꝫ eis. De comedēte exiuit cibꝰ: ⁊ de forti egressa ē dulcedo. Nec potuerunt per tres dies ppositionē soluere. Cūqꝫ adesset dies septimꝰ: dixerunt ad vxorē samson. Blādire viro tuo: ⁊ suade ei vt indicet tibi qd significet pblema. Qđ si facere nolueris: incēdemꝰ te ⁊ domuz pris tui. An idcirco vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis? Que fūdebat apd samson lachrymas: ⁊ q̄rebat dicēs. Odis me ⁊ non diligis: idcirco pblema qđ pposuisti filijs populi mei nō vis mihi exponere. At ille rñdit. Patri meo ⁊ mrī nolui dicere: ⁊ tibi indicare potuero? Septē igit diebꝰ ꝯuiuij flebat ant eū. Tandēqꝫ die septimo cū ei cēt molesta: exposuit. Que statiz indicauit ciuibꝰ suis. Et illi dixerūt ei die septimo ante solis occubitū. Quid dulcius melle: ⁊ qd fortiꝰ leōe? Qui ait ad eos. Si nō arassetis i vitula mea: nō inuenissetis ppositionē meaz. Irruit itaqꝫ i eū spūs dñi. Descēditqꝫ aschalonē: ⁊ pcussit ibi triginta viros. Quoꝝ ablatis vestes dedit his q pblema soluerāt. Iratusqꝫ nimis ascēdit i domū patris sui. Uxor aūt eius accepit maritum vnū de amicis eius ⁊ pronubis.

¶ Ca. Sū. ¶ De vulpibꝰ ⁊ segetibꝰ philistinoꝝ succēsis: d socero ⁊ vxore samsonis succēsis a philistinis: ⁊ furam femori imponunt de mille viris mandibula asini occisis: de aquis ex maxilla dentis molaris fluentibus. Cap. xv.

Post aliq̄ntulū tpis cuz dies triticee messis instarēt: venit sāson inuisere volēs vxorē suā: ⁊ attulit ei hedū de capris. Cūqꝫ cubiculū eiꝰ solito vellet intrare: phibuit illū prī illiꝰ dicēs. Putaui q odis

Vrome des ac insula ... media. Latinoꝝ regū ordinem

...neas in italiā nauigat

Sup. 15. c.

Sup ec.

Intlx- or pa- uā con it.

also + de

C

pyrrhus filiꝰ achillis a quo epyrꝰ denominatur pmꝰ pyrata.

D

Ueronā conditur

supra ... ⁊ inf 15. & + eo.

A

Pallas gygas a turno interficit.

ses eam: et ideo tradidi illam amico tuo. Sz h3 sororē q̄ iunior + et pulcrior illa est: sit tibi p ea vxor. Cui samson rn̄dit. Ab hac die nō erit culpa in me ꝯ philiste os. Faciā eni vob mala. Perrexitq3 et cepit trecētas vulpes: caudasq3 eaꝝ + iūxit ad caudas: et faces ligauit in medio: qs igne succēdēs dimisit vt huc illucq3 discurrerēt. Que statī perrexerūt i segetes philistinorū. Quib⁹ succēsis et cōportate iā fruges et adhuc stātes i stipula ꝯcremate sūt: in tm̄ vt vineas q3 et olueta flāma ꝯsumeret. // Dixerūtq3 philistij3 Quis fec̄ hāc rē? Quib⁹ dcm̄ ē. Sāson gener thānathei: q2 tulit vxorē ei⁹ et alti tradidit: h̄ operat⁹ ē. Ascēderūtq3 philistijm: et cōbusserūt tā mulierē q3 pr̄ez ei⁹. Quib⁹ ait Sāson. Licet h̄ feceritis: tn̄ adhuc ex vob expetā vltionē: et tc̄ quiescā. Percussitq3 eos igēti plaga: ita vt stupētes surā fem ori iponerēt. Et descēdēs habitauit i spelūca petre ethā. Igr̄ ascēdētes philistij3 in t̄rā iuda: castrametati sūt i loco q postea vocat⁹ ē + lechi idest maxilla vbi eorū fusus ē exercit⁹. Dixerūtq3 ad eos de tribu iuda. Cur + ascēdistis aduersū3 nos? Qui rn̄derūt. Ut ligem⁹ samson venim⁹: et reddam⁹ ei q̄ in nos operat⁹ ē. Descēderūt ergo tria milia viroꝝ de iuda ad specū silicis ethā. Dixerūtq3 ad samson. Nescis q philistij3 iperēt nob? Quare hoc facere voluisti? Quib⁹ ille ait. Sic fecerūt mihi: sic feci eis. Ligare inquit te venim⁹: et tradere in man⁹ philistinoꝝ. Quib⁹ + samson. Jurate ait et spōdete mihi: q nō occidatis me. Dixerūt. Nō te occidem⁹: s3 vinctū + tradem⁹. Ligaueruntq3 eū duob⁹ nouis funib⁹: et tulerūt eū de petra ethā. Qui cū venisset ad locū maxille: et philistij3 vociferātes occurrissent ei: // irruit sp̄us dn̄i i eū: et sicut solent ad ardorē ignis ligna ꝯsumi: ita vincula qb⁹ ligat⁹ erat dissipata sunt et soluta. Jnuētāq3 maxillā .i. mādibulā asini q̄ iacebat arripiēs: interfecit in ea mille viros: et ait. Jn maxilla asini: in mādibula pulli asinaꝝ deleui eos et pcussi mille viros. Cūq3 h̄ vba canēs cōplesset: piecit mādibulā d̄ manu: et vocauit nomē loci illi⁹ ramathlechi: qd̄ interp̄tat̄ eleuatio maxille. Sitiēsq3 valde: clamauit ad dn̄m: et ait. Tu dedisti in manu serui tui salutē hanc maximā atq3 victoriā: et en siti morior: incidāq3 in man⁹ incircūcisoꝝ. Aperuit ita q3 dn̄s molarem dentē in maxilla asini: et egresse sunt ex eo aq̄. Quib⁹ haustis refocillauit sp̄m: et vires recepit. Jdcirco appellatū est nomē loci illi⁹: fons inuocātis de maxilla vsq3 in p̄ntem diē. Judicauitq3 israel in diebus philistijm viginti ānis.

Ca. xvi. De portis gaze sublatis: et dalila qualiter decepit samsonē: et excecatione samsonis ab hostibus: et morte ei⁹ cū philistinis in domo cōuiuij. Cap. xvi.

ABijt quoq3 in gazā: et vidit ibi mulierē meretricē: ingressusq3 ē ad eā. Qd̄ cū audissent philistijm et percrebruisset apud eos intrasse vrbē samson: circūdederūt eū positis in porta ciuitatis custodibus. Et ibi tota nocte cū silētio pstolātes vt facto mane exeūtē occiderent. Dormiuit aūt samson vsq3 ad medium noctis. Et inde ꝯsurgēs apphēdit ābas porte fores cū3 postib⁹ suis et sera: ipositasq3 humeris suis: portauit ad v̄ticē mōtis q respicit hebrō. Post hec amauit mulierē q̄ habitauit in valle soreth: et vocabatur dalila. Ueneruntq3 ad eā p̄ncipes philistinoꝝ: atq3 dixerūt. Decipe eū: et disce ab illo in q̄ habeat tātā fortitudinē: et quō eū supare valeam⁹ et vinctū3 affligere. Qd̄ si feceris dabim⁹ tibi singuli mille cētū3 argēteos. Locuta est ergo dalila ad samson. Dic mihi obsecro: in quo sit tua maxia fortitudo: et qd̄ sit quo ligat⁹ erūpere nequeas? Cui rn̄dit samson. Si septē neruiceis funib⁹ necdū siccis et adhuc humētib⁹ ligatus fuero: infirm⁹ ero vt ceteri hoīes. Attuleruntq3 ad eā satrape philistinoꝝ septē3 funes vt dixerat: qb⁹ vinxit eū3 latētibus apud se insidijs: et in cubiculo finē rei expectātib⁹. Clamauitq3 ad eū. Philistijm sup te samson. Qui rupit vincula: quō si

Al's sup. est + et
Al's + v. tit.
B
Al's + vixit
Sup. 6. f
Al's + lehi
Al's + superest
+ vbi: et tūc incipe versū3 ibi in loco C
Al's + ascēditis sup. 6. a.
Al's + venim⁹ in p̄nti tpe.
Al's + respondit.
Beneuētum in samnio condit.
Al's + tradimus. D
sup. 14. b
Neapolis capānie condit.
Caieta ab enea cōditur.
Cuma ciuitas capanie ab enea restituit
A
Tibur cōditur.
Ascani⁹ albā condidit.
B
Paris⁹ ꝯdit.

rũpat qs filiũ ✠ de stuppa tortũ sputamine cũ odorẽ ignis accepit: ꝛ nõ est cognitũ in quo eẽt fortitudo ei⁹. Dixitq; ad eũ dalila. Ecce illusisti mihi: ꝛ falsũ locut⁹ es. Saltẽ nũc indica mihi quo ligari debeas. Cui ille rñdit. Si ligat⁹ fuero nouis funibus q̃ nũq̃ fuerũt in ope: infirm⁹ ero: ꝛ aliorũ hoĩuʒ similis. Quib⁹ rursuʒ dalila vinxit eũ: ꝛ clamauit. Philistijm sup te samson: in cubiculo insidijs pparatis. Qui ita rupit vincula q̃si fila telarũ. Dixitq; dalila rursuʒ ad eũ. Usq; quo decipis me: ꝛ falsum loq̃ris? Ostẽde q̃ quo vinciri debeas? Cui rñdit samson. Si inq̃t septeʒ crines capitis mei cũ licio plexueris: ꝛ clauum his circũligatũ terre fixeris: infirm⁹ ero. Qd̃ cũ fecisset dalila: dixit ad eũ. // Philistijm sup te samson. Qui ꝯsurgẽs de somno: extraxit clauũ cũ crinib⁹ ꝛ licio. Dixitq; ad eum dalila. Quõ dicis q̃ amas me: cũ anim⁹ tu⁹ nõ sit mecũ? Per tres vices mẽtit⁹ es mihi: ꝛ noluisti dicere in q̃ sit maxia fortitudo tua. Cũq; molesta esset ei ꝛ p multos dies iugiter adhereret: spatiũ ad q̃etẽ nõ tribuẽs: defecit aĩa ei⁹: ꝛ ad mortẽ vsq; lassata est. Tũc apriẽs veritatẽ rei: dixit ad eã. Ferrũ nũq̃ ascẽdit sup caput meũ: q̃ nazare⁹ .i. ꝯsecratus ✠ dño sũ de vtero mrĩs mee. Si rasuʒ fuerit caput meũ recedet a me fortitudo mea ꝛ deficiã: eroq; sicut ceteri hoĩes. Uidẽsq; illa q̃ ꝯfessus ei eẽt oẽʒ aĩuʒ suũ: misit ad pncipes philistinoruʒ ac mãdauit. Ascẽdite adhuc sẽl: q̃ nunc mihi aperuit cor suũ. Qui ascẽderũt: assũpta pecunia quã pmiserãt. At illa dormire eũ fecit sup genua sua ꝛ in sinu suo reclinare caput. Uocauitq; tõsorẽ: ꝛ rasit septẽ crines ei⁹: ꝛ cepit abigere eũ ꝛ a se repellere. Statiʒ n. ab eo fortitudo discessit. Dixitq;. Philistijm sup te samson: q̃ de sõno ꝯsurgẽs dixit in aĩo suo. Egrediar sicut añ feci: ꝛ me excutiã: nesciẽs q̃ recessisset ab eo dñs. Quẽ cũ apphẽdissent philistijʒ: statiʒ eruerũt oculos ei⁹: ꝛ duxerũt gazã victũ cathenis: ꝛ clausũ in carcere molere fecerũt. Jãq; capilli ei⁹ renasci ceperãt: ꝛ pncipes philistinorũ ꝯuenerũt in vnũ vt immolarẽt hostias magnificas dagon deo suo: ꝛ epularent̃ dicẽtes. Tradidit de⁹ nr̃ inimicũ nr̃ʒ samson in man⁹ nr̃as. Qd̃ ẽt ppls vidẽs laudabat deũ suũ eadẽq; dicebat. Tradidit de⁹ nr̃ aduersariũ nr̃m in man⁹ nr̃as: q̃ deleuit terrã nr̃aʒ ꝛ occididit plimos. Letãtesq; p ꝯuiuia sũpti⸗ iã epulis pceperũt: vt vocarẽt sãson: ꝛ añ eos luderet. Qui adduct⁹ de carcere: ludebat añ eos. Feceruntq; eũ stare int̃ duas colũnas. Qui dixit puero regẽti gressus suos. Dimitte me vt tãgã colũnas q̃b⁹ oĩs imminet dom⁹: ꝛ recliner sup eas: ꝛ paululũ requiescã. Dom⁹ aũt erat plena virorũ ac mlı̃erũ. Et erãt ibi oẽs pncipes philistinorũ: ac de tecto ꝛ solario circit̃ tria milia vtriusq; sexus spectãtes ludentẽ samson. At ille inuocato dño ait. Dñe de⁹ meus memẽto mei: ꝛ redde mihi nũc fortitudinẽ pstinã de⁹ me⁹: vt vlciscar me de hostibus meis: ꝛ p amissiõe duorũ luminum vnã vltionẽ recipiã. Et apphendẽs ambas colũnas q̃bus innitebat̃ domus: alteram q; earũ dextera ꝛ alterã leua tenẽs: ait. Moriat̃ aĩa mea cũ philistijm. Cõcussisq; fortiter columnis: cecidit dom⁹ sup oẽs pncipes ꝛ ceterã multitudinẽ q̃ ibi erãt. // Multoq; plures iterfecit moriẽs: q̃ʒ añ viuus occiderat. Descẽdentes aũt frẽs eius ꝛ vniuersa cognatio: tulerũt corpus eius: ꝛ sepelierũt iter saraa ꝛ esthaol i sepulcro pr̃is sui manue. Judicauitq; isrl̃ viginti ãnis.

¶ Ca. Sũ: ¶ De micha ꝛ idolo ei⁹: ꝛ de adolescẽte bethleemita sacẽdote ei⁹. Ca. xvij.

Fuit eo tẽpore vir quidam de monte effraim nomine michas: qui dixit matri sue. Mille centum argenteos quos separaueras: ꝛ super quibus me audiẽte iuraueras: ecce ego habeo: ꝛ apud me sũt. Cui illa rñdit. Benedictus filius me⁹ domino. Reddidit ergo eos matri sue. Que dixerat ei. Consecraui ꝛ voui hoc argentũ dño: vt de manu mea suscipiat fili⁹ me⁹: ꝛ faciat sculptile atq; conflatile: ꝛ nunc trado illud tibi. Reddidit igitur eos matri sue. Que tulit ducentos argenteos: ꝛ dedit eos argentario: vt faceret ex eis sculptile atq; conflatile. Qd̃ fuit in domo miche. Qui ediculaʒ quoq; in ea deo separauit ꝛ fecit ✠ ephod ꝛ theraphim .i. vestẽ sacerdotalẽ ꝛ idola. Impleuitq; vnius filiorũ suorũ manũ: ꝛ factus est ei sacerdos. // In dieb⁹ illis nõ erat rex in israel: sed vnusq̃sq; qd̃ sibi rectũ videbat̃ hoc faciebat. Fuit quoq; in tpe illo alter adolescẽs de bethleem iuda ✠ ex cognatiõe ei⁹: eratq; ipse leuites ꝛ habitabat ibi. Egressusq; de ciuitate bethleẽ: pe-

Margin notes: Ro ✠ ... upe. / Ro ✠ ... amis ... armã ... ditur. / C / sup̃ eo. / isra eo. / sup̃ eo. / isra eo. / D / ✠ dño / E / sup̃ eo. / F / B / sup̃. 14. D. ꝛ. 15. D. // 23. q. 5. c. si non li. i fi. ꝛ. c. ꝛ eos. ꝛ di uo: ca. gaudemus. / A / B / Ro ✠ ephod. / C / infra. c. 1 ꝛ. 21. D. / Ro ✠ a

regrinari voluit vbicunq sibi cōmodum repperisset. Cūq venisset in mōtē effraim iter faciens: et declinasset parūper in domo miche: interrogatus est ab eo vn̄ venisset. Qui rn̄dit. Leuita sum de bethleem iuda: et vado vt habitem vbi potuero et vtile mi-

D hi esse prospexero. Dixitq micha. Mane apud me inquit et esto mihi parens ac sacerdos: daboq tibi per annos singulos decem argēteos ac vestē duplicē: et que ad victum sunt necessaria. Acquieuit et mansit apud hominem: fuitq illi quasi vnus de filijs. Impleuitq micha manū eius: et habuit puerū sacerdotē apud se: nūc scio dicēs q benefaciet mihi deus habēti leuitici generis sacerdotem.

¶Ca. Sū. ¶De filijs Dan q obtulerūt deos et sacerdotes miche ceperunt. Ca. xviij.

A In diebus illis nō erat rex in israel: et tribus dan querebat possessionē sibi vt habitaret in ea. Usq ad illū enim diē inter ceteras tribus: sortē nō acceperat. Miserūt ergo filij Dan stirpis et familie sue quinq viros fortissimos de Saraa et esthaol vt explorarēt terrā et diligēter inspicerēt. Dixerūtq eis. Ite et considerate terram. Qui cū pergentes venissent in montē effraim et intrassent domū miche: requieuerunt ibi: et agnoscētes vocē adolescētis leuite: vtētesq illius diuersorio: dixerūt ad eū. Quis te huc adduxit? Quid hic agis? Quā ob cām huc venire voluisti? Qui rn̄dit eis. Hec et

(Supra 17.c. Infra 21.d.)

B hec prestitit mihi michas: et me mercede cōduxit vt sim ei sacerdos. Rogauerūt autē eū vt consuleret dn̄m: et scire possent an prospero itinere pgerēt: et res hēret effectū. Qui rn̄dit eis. Ite cū pace. Dn̄s respicit viā vestrā et iter quo pgitis. Euntes igit quinq viri venerūt lais: viderūtq pplm habitātē in ea absq vllo timore iuxta consuetudinē sidoniorū securū et quietum: nullo eis penitus resistēte magnarūq opum: et pcul a sydone atq a cūctis hominibus separatum. Reuersiq ad frēs suos in saraa: et esthaol et

C qd egissent sciscitātibus rn̄derūt. Surgite et eamus ad eos. Uidimus enim terrā valde opulētā et vberē. Nolite negligere: nolite cessare. Eamus et possideamus eā: nullus erit labor. Intrabimus ad securos in regionē latissimā: tradetq nobis dn̄s locū in quo nullius rei est penuria eorū q gignuntur in terra. Profecti igit sunt de cognatione dan de saraa et esthaol sexcenti viri

(Nu. 13.c.)

accincti armis bellicis: ascendētesq manserunt in Cariathiarim iude: qui locus ex eo tpe castrorū dan nomē accepit: et est post tergū cariathiarim. Inde transierunt in

D mōtem effraim. Cūq venissent ad domū miche dixerunt quinq viri q prius missi fuerant ad cōsiderādā terrā lais ceteris fratribus suis. Nostis q in domibus istis sit ephot theraphin et sculptile atq conflatile. Uidete qd vobis placeat. Et cum paululum declinassent: ingressi sunt domum adolescētis leuite q erat in domo miche: salutaueruntq eū verbis pacificis: sexcēti aūt viri ita vt erant armati stabant ante

(Ms. 4)

E ostiū. At illi q ingressi fuerant domū iuuenis sculptile et ephot et theraphin atq cōflatile tollere nitebantur: et sacerdos stabat añ ostiū: sexcētis viris fortissimis haud pcul expectātibus. Tulerunt igit q intrauerāt sculptile ephot et idola atq cōflatile. Quibus dixit sacerdos. Quid facitis? Cui rn̄derūt. Tace et pone digitū sup os tuū: venique nobiscū vt hēamus te patrē ac sacerdotē. Quid tibi melius est vt sis sacerdos in domo vnius viri: an in vna tribu et familia in israel. Qd cū audisset acquieuit sermonibus eorū: et tulit ephot et idola ac sculptile: et pfectus est cū eis. Qui cū pgerent et

F añ se ire fecissent paruulos ac iumēta: et omē qd erat preciosum: iāq a domo miche essent pcul: viri q habitabāt in edibus miche cōclamātes secuti sunt et post tergū clamare ceperūt. Qui cū respexissent: dixerūt ad michā. Qd tibi vis? Cur clamas? Qui rn̄dit Deos meos quos mihi feci tulistis et sacerdotē et oia q hēo: et dicitis qd tibi est? Dixerūtq ei filij dan. Caue ne vltra loq̄ris ad nos: et veniāt ad te viri aīo concitati et ipse cū oi domo tua pereas. Et sic cepto itinere prrexerūt. Uidēs aūt micha q fortiores se eēnt reuersus est in domū suā. Sexcēti aūt

G viri tulerūt sacerdotē et q supra diximus venerūtq in lais ad pplm quiescētē atq securū: et pcusserūt eos in ore gladij: vrbēq incendio tradiderūt nullo penitus ferēte presidium: eo q pcul habitarēt a sydone: et cū nullo hoim ullū hērēt qcq̄ societatis ac negocij. Erat aūt ciuitas sita in regiōe Roob. Quā rursū extruētes habitauerūt in ea: vocato noīe ciuitatis dan: iuxta vocabulū prīs sui quē genuerat isrl': q prius lais dicebat. Posuerūtq sibi sculptile: et ionathā filiū gersam

filij Moysi ac filios ei⁹ sacerdotes in tribu dan vsq₃ ad diē captiuitatis sue. Mansitq₃ apō eos idolū miche oī tpe q̄ fuit dom⁹ dei in sylo. // In dieb⁹ illis nō erat rex in isrl.

hu.17.c. ꝯsup̄ eo. 't infra. l.d.

¶ Ca. Su. ¶ De leuita ⁊ vxore ei⁹ q̄liter est ad parentes reuersa: ⁊ q̄liter a marito reducit̄ ⁊ a viris gabaa mortua est: ⁊ a viro suo in duodeci₃ partes diuisa in oēm terminū israel mittitur. Cap. xix.

A

Fuit qdā vir leuites habitans in latere mōtis effrai₃: q̄ accepit vxorē d̄ Bethleem iuda. Que reliq̄t eū: ⁊ reuersa est in domū pr̄is sui in bethleē: mansitq₃ apud eū q̄ttuor mēsib⁹. Secutusq₃ est eā vir su⁹ volēs ei recōciliari atq₃ blādiri ⁊ secū reducere: h̄ns in comitatu puerū ⁊ duos asinos. Que suscepit eū: ⁊ introduxit in domū pr̄is sui. Qd cū audisset socer ei⁹ eūq₃ vidisset occurrit ei letus: ⁊ amplexatus est hoiem. Mansitq₃ gener in domo soceri tribus dieb⁹ comedens cū eo ⁊ bibens familiariter. Die aūt q̄rto d̄ nocte cōsurgens pficisci voluit. Quē tenuit socer:

B

⁊ ait ad eū. Gusta prius pusillū panis ⁊ cōforta stomachū: ⁊ sic pficisceris. Sederūtq₃ sil̄ ac comederunt ⁊ biberunt. Dixitq₃ pr̄ puelle ad generū suū. Queso te vt hodie hic maneas pariterq₃ letemur. At ille cōsurgēs cepit velle pficisci. Et nihilomin⁹ obnixe eū socer tenuit: ⁊ apud se fecit manere. Mane aūt facto parabat leuites iter. Cui socer rursu₃. Obsecro inq̄t vt paululū cibi capias: ⁊ assumptis viribus donec increscat dies: postea pficiscaris. Comederūt ergo sil̄. Surrexitq₃ adolescēs cū vxore sua ⁊ puero. Cui rursū locutus est so-

C

cer. Cōsidera q̄ dies ad occasum decliuior sit: ⁊ ppinq̄t ad vesp̄ꝛ. Mane apud me ēt hodie ⁊ duc letū diē: // ⁊ cras pficisceris vt

Eg.11.b

vadas in domū tuā. Noluit gener acq̄escere sermonib⁹ eius: sed statī͂ pr̄exit ⁊ venit ꝯ iebus q̄ altero noīe + vocat̄ hierlm ducēs secū duos asinos onustos: ⁊ cōcubinā. Jāq₃ + aderāt iuxta iebus ⁊ dies mutabat̄ in noctē. Dixitq₃ puer ad dn̄ꝫ suū. Ueni obsecro declinem⁹ ad vrbē iebuseorū: ⁊ maneam⁹ in ea. Cui r̄ndit dn̄s. Nō ingrediar oppidū gētis aliene q̄ nō est de filijs isrl̄: s₃ trāsibo vsq₃ gabaa: ⁊ cū illuc puenero manebim⁹ in ea: aut certe in vrbe rama. Trāsierūt ergo iebus: ⁊ ceptum carpebāt iter. Occubuitq₃ eis sol iuxta gabaa q̄ est in tribu beniamin: diuerterūtq₃ ad eā vt manerent ibi. Quo cū intrassent sedebant in platea ciuitatis: ⁊ nullus eos recipere voluit hospitio. Et ecce apparuit hō senex reuertēs de agro ⁊ de ope suo vespꝛi: q̄ ⁊ ipse de mōte erat effrai₃ ⁊ pegrinus habitabat in gabaa. Hoīes aūt regionis illius erant filij + iemini. Eleuatisq₃ oculis vidit senex sedētē hoīe₃ cū sarcinulis suis in platea ciuitatis: ⁊ dixit ad eū. Unn̄ venis: ⁊ q̄ vadis? Qui r̄ndit ei. Profecti sum⁹ de Bethleē iuda ⁊ pgim⁹ ad locū nr̄m q̄ est in latere mōtis Effrai₃ vn̄ ieramus in Bethleē. Et nūc vadimus ad domū dei: nullusq₃ sub tectū suū nos vult recipe: h̄ntes paleas ⁊ fenū in asinoꝝ pabulū: ⁊ panē ac vinū i meos ⁊ ancille tue vsus ⁊ pueri q̄ mecū est. Nulla re indigem⁹: nisi hospitio. Cui r̄ndit senex. Pax tecū sit: Ego p̄bebo oīa q̄ necessaria sūt: tm̄ q̄so ne in platea maneas. Introduxitq₃ eū in domū suā: ⁊ pabulū asinis p̄buit: ac postq₃ lauerunt pedes suos recepit eos in cōuiuiū. Jllis epulātib⁹: ⁊ post laborē itineris cibo ⁊ potu reficiētib⁹ corpora: venerūt viri ciuitatis illi⁹ filij Belial id est absq₃ iugo: ⁊ circūdātes domū senis: fores pulsar̄ ceperūt clamātes ad dn̄m dom⁹ atq₃ dicētes. // Educ viꝝ q̄ ingressus est domū tuā: vt abutamur eo. Egressusq₃ est ad eos senex: ⁊ ait. Nolite fr̄es nolite facere malū hoc: q̄ ingressus est hō hospitiū meum: ⁊ cessate ab hac stulticia. Habeo filiā virginē ⁊ hic hō h̄et ꝯcubinā: educā eas ad vos vt humilietis eas ⁊ vr̄a₃ libidinē cōpleatis: tm̄ obsecro ne scelus hoc ꝯ naturā operemini in virū. Nolebāt acq̄escere s̄monib⁹ illi⁹. Qd cernēs hō eduxit ad eos ꝯcubinā suā: ⁊ eis tradidit illudēdā. Qua cū₃ tota

Als + vocatatur. als + aderat

D

q̄s + gemini.

E

F

//6 p. ꝯl. j. p⁹. c. recusat⁹ in ꝟ. b lial ꝟc. 19. b.

nocte abusi essent: dimiserūt eā mane. At mulier recedētib⁹ tenebris venit ad ostiū dom⁹ vbi manebat dñs su⁹: ⁊ ibi corruit.

B Mane facto surrexit hō ⁊ aperuit ostiū vt ceptā expleret viā. Et ecce ɔcubina ei⁹ iacebat añ ostiū sparsis in limine manibus. Cui ille putans eā qescere loq̄bat̄. Surge vt ambulem⁹. Qua nihil rñdēte: itelligēs ꝙ erat mortua tulit eā ⁊ iposuit asino: reuersusq̄ ē in domū suā. Quā cū eēt igressus: arripuit gladiū ⁊ cadauer vxoris cū ossib⁹ suis in duodecī ptes ac frusta ɔcidēs misit in oēs terminos isrl̄. Qd cū vidissent singuli ɔclamabāt. Nūq̄ res talis facta est in isrl̄: ex eo die q̄ ascēderūt pres nr̄i de egypto vsq̄ in p̄ns tp̄s. Ferte sniaꝫ ⁊ in cōe decernite qd̄ facto opus sit.

¶ Ca. XX. ¶ De pugna tetri⁹ isrl̄ ꝓ scelere hoc ɔ̄ tribū Beniamin: q̄liter filij isrl̄ ab eis p̄mo ⁊ scd̄o victi sunt. Tertio tñ vicit isrl̄ beniamin nec supfuit de eo nisi sexcēti viri: q̄ vigītiq̄nq̄ milia mortui sūt. C. xx.

A Egressi itaq̄ sūt oēs filij isrl̄: ⁊ pariter ɔgregati q̄si vir vn⁹ de dan: vsq̄ bersabee: ⁊ t̄ra galaad ad dñz in maspha: oēsq̄ anguli pploꝝ ⁊ cūcte trib⁹ isrl̄ in ecclesiā ppli dei ɔuenerūt + q̄dringēta milia peditū pugnatoꝝ. Nec latuit filios beniamin ꝙ ascēdissent filij isrl̄ in maspha: Interrogatusq̄ leuita marit⁹ mulieris interfecte quō tātū scelus ppetratū eēt. Rñdit. Veni in gabaa beniamin cū vxore mea: illucq̄ diuerti. Et ecce hoīes ciuitatis illi⁹ circūdederūt nocte domū in q̄ manebaꝫ volētes me occidere: ⁊ vxorē meā icredibili furore libidinis vexātes: deniq̄ mortua est. Quā arreptā in frusta ɔcidi: misiq̄ ptes in oēs t̄minos possessionis vr̄e: q̄ nūq̄ tm̄ nephas ⁊ tā grāde piaculū fcm̄ est in isrl̄. Adestis oēs filij isrl̄: decernite qd̄ facere debeatis. Stāsq̄ oīs pp̄ls q̄si vni⁹ hoīs smōe rñdit. Nō recedem⁹ ī tabnacl̄a nr̄a: nec suā q̄sq̄ itrabit domū: sꝫ hoc ɔ̄ gabaa ī cōe faciem⁹. Decē viri eligant̄ cētū ex oīb⁹

B tribub⁹ isrl̄: ⁊ cētū de mille ⁊ mille de decē milib⁹ vt cōportēt exercitui cibaria: ⁊ possimus pugnare ɔ̄ gabaa beniamin ⁊ reddere ei pro scelere qd̄ meret̄. Cōuenitq̄ vniuersus isrl̄ ad ciuitatē q̄si hō vnus eadē mēte vnoq̄ ɔsilio: ⁊ miserūt nūcios ad oēꝫ tribū beniamin q̄ dicerēt. Cur tm̄ nephas in vobis repertū est: Tradite hoīes de gabaa q̄ hoc flagitiū ppetrarūt vt moriātur: ⁊ auferat̄ malū de isrl̄. Qui noluerūt fratrū suoꝝ filioꝝ isrl̄ audire mādātū: sꝫ ex cūctis vrbib⁹ q̄ sortis sue erāt cōuenerūt in gabaa: vt illis ferrēt auxiliū ⁊ ɔtra vniuersū pplm̄ isrl̄ dimicarēt. Inuētiq̄ sunt vigintiq̄nq̄ milia de beniamin educētiū gladiū p̄ter habitatores gabaa q̄ septingēti erāt viri fortissimi: ita sinistra vt dextra p̄liātes: ⁊ sic fundis lapides ad certū iaciētes: vt capillū q̄ꝫ possent pcutere: ⁊ nequaq̄ in alterā ptē ictus lapidis deferret̄.

C Viroꝝ q̄ꝫ isrl̄ absq̄ filiis Beniamin inuēta sunt q̄dringēta milia aducētiū gladios ⁊ paratoꝝ ad pugnam. Qui surgētes venerunt in domū dei: hoc est in sylo: cōsuluerūtq̄ dñm atq̄ dixerunt. Quis erit in exercitu nr̄o p̄nceps certaminis ɔ̄ filios Beniamin: Quibus rñdit dñs. Judas sit dux vester. Statimq̄ filij israel surgētes mane castrametati sūt iuxta gabaa: Et inde ꝓcedētes ad pugnā ɔ̄ beniamin: vrbē oppugnare ceperūt. Egressiq̄ filij beniamin de gabaa occiderūt de filijs isrl̄ die illo vigintiduo milia viroꝝ. Rursū filij isrl̄ ⁊ fortitudine ⁊ nūero cōfidētes in eodē loco in q̄ p̄us certauerant aciē direxerūt: ita tñ vt p̄us ascēderent ⁊ flerent corā dño vsq̄ ad noctē: ɔsulerētq̄ eū ⁊ dicerēt. Debem⁹ vltra ꝓcedere ad dimicādum ɔ̄ filios beniamin frēs nr̄os an nō: Quib⁹ ille rñdit. Ascēdite ad eos ⁊ inīte certamē. Cūq̄ filij israel altera die ɔ̄ filios beniamin ad p̄liū ꝓcessissēt: erupērūt filij beniamin de portis gabaa ⁊ occurrentes eis tanta in illos cede bachati sunt: vt decē ⁊ octo milia viroꝝ educētiū gladiū ꝓsternerēt.

D Quāobrē oēs filij israel venerūt in domū dei: ⁊ sedētes flebāt corā dño. Jeiunaueruntq̄ die illo vsq̄ ad vesperā ⁊ obtulerūt ei holocausta atq̄ pacificas victimas ⁊ sup statu suo iterrogauerūt. Eo tpe ibi erat arca federis dñi: ⁊ phinees fili⁹ Eleaꝫari filij Aarō p̄posit⁹ dom⁹. Cōsuluerūt igit̄ dñz atq̄ dixerūt. Exire vltra debem⁹ ad pugnā ɔ̄ filios beniamin frēs nr̄os an qescere. Quib⁹ ait dñs. Ascēdite. Cras eni tradā eos in man⁹ vr̄as. Posuerūtq̄ filij isrl̄ insidias p circuitū vrb̄ gabaa: ⁊ tertia vice sic̄ semel ⁊ bis ɔ̄ beniamī exercitū ꝓduxerūt.

E Sꝫ ⁊ filij beniamī audacter erupērūt de ciuitate. ⁊ fugiētes ad-

Infra + q̄-
xragita

3. q. 1
qui in

aduersarios longius persecuti sunt: ita vt vulnerarent ex eis sicut primo die et secundo et cederent per duas semitas vertentes terga quarum vna ferebatur in bethel: et alia in gabaa: atque prosternerent triginta circiter viros. Putauerunt enim solito eos more cedere. Qui fugam arte simulantes inierunt consilium vt abstraherent eos de ciuitate: et quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent. Omnes itaque filii israel surgentes de sedibus suis: tetenderunt aciem in loco qui vocatur baalthamar: insidie quoque que circa vrbem erant paulatim se aperire ceperunt et ab occidentali vrbis parte procedere. Sed et alia decem milia virorum de vniuerso israel habitatores vrbis ad certamina prouocabant: ingrauatumque est bellum contra filios beniamin et non intellexerunt: quod ex omni parte illis instaret interitus. // Percussitque eos dominus in conspectu filiorum israel: et interfecerunt ex eis in illo die vigintiquinque milia et centum viros: omnes bellatores et educentes gladium. Filii autem beniamin cum se inferiores esse vidissent: ceperunt fugere. Quod cernentes filii israel dederunt eis ad fugiendum locum: vt ad preparatas insidias deuenirent quas iuxta vrbem posuerant. Qui cum repente de latibulis surrexissent: et beniamin terga cedentibus caderet: ingressi sunt ciuitatem: et percusserunt eam in ore gladii. Signum autem dederant filii israel his quos in insidiis collocauerant: vt postquam vrbem cepissent: ignem accenderent: vt ascendente in altum fumo captam vrbem demonstrarent. Quod cum cernerent filii israel in ipso certamine positi: putauerunt enim filii beniamin eos fugere et instantius persequebantur cesis de exercitu eorum triginta viris: et viderunt quasi columnam fumi de ciuitate conscendere: beniamin quoque respiciens retro cum captam cernerent ciuitatem et flammas in sublime ferri qui prius simulauerant fugam: versa facie fortius resistebant. Quod cum vidissent filii beniamin in fugam versi sunt: et ad viam deserti ire ceperunt: illuc quoque eos aduersariis persequentibus. Sed et hii qui vrbem succenderant occurrerunt eis: atque ita factum est vt ex vtraque parte ab hostibus cederentur: nec erat vlla requies morientium. Cecideruntque atque prostrati sunt ad orientalem plagam vrbis gabaa. Fueruntque autem qui in eodem loco interfecti sunt decem et octo milia virorum: omnes robustissimi pugnatores. Quod cum vidissent qui remanserant de beniamin fugerunt in solitudinem: et pergebant ad petram cuius vocabulum est remmon. In illa quoque fuga + palantes et in diuersa tendentes occiderunt quinque milia viros. Et cum vltra tenderent persecuti sunt eos: et interfecerunt etiam alia duo milia. Et sic factum est vt omnes qui ceciderant de beniamin in diuersis locis essent viginti quinque milia pugnatores ad bella promptissimi. Remanserunt itaque de omni numero beniamin qui euadere potuerant et fugere in solitudinem sexcenti viri sederuntque in petra remmon mensibus quattuor. Regressi autem filii israel omnes reliquas ciuitatis a viris vsque ad iumenta gladio percusserunt cunctasque vrbes et viculos Beniamin vorax flamma consumpsit.

¶ Virgines dantur in vxores viris qui remanserant de beniamin: de iabes galaad quam percusserunt reliquas capiunt ex virginibus sylo ducentibus choros. In diebus illis non erat rex in israel. Cap. xxi.

Iurauerant quoque filii israel in masphat et dixerunt. // Nullus nostrum dabit filiis beniamin de filiabus + suis vxorem. Veneruntque omnes ad domum dei in sylo: et in conspectu eius sedentes vsque ad vesperam leuauerunt vocem et magno vlulatu ceperunt flere dicentes. Quare domine deus israel factum est hoc malum in populo tuo: vt hodie vna tribus auferretur ex nobis. Altera autem die diluculo consurgentes extruxerunt altare: obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas: et dixerunt. Quis non ascendit in exercitum domini de vniuersis tribubus israel. + Grandi enim iuramento se constrinxerant cum essent in maspha: interfici eos qui defuissent. Ductique penitentia filii israel super fratre suo beniamin: ceperunt dicere. Ablata est tribus vna de israel. Vnde vxores accipient? Omnes enim in commune iurauimus non daturos nos his filias nostras. Idcirco dixerunt. Quis est de vniuersis tribubus israel qui non ascendit ad dominum in maspha? Et ecce inuenti sunt habitatores iabis galaad in illo exercitu non fuisse. Eo quoque tempore cum essent in sylo nullus ex eis ibi repertus est. Miserunt itaque .x. milia viros robustissimos: et preceperunt eis. Ite et percutite habitatores iabis galaad in ore gladii: tam vxores quam paruulos eorum. Et hoc erit quod obseruare debebitis. // Omne generis masculini et mulieres que cognouerunt viros interficite: + virgines autem reseruate. Inuenteque sunt de iabis galaad quadringente virgines que nescierunt viri thorum: et adduxerunt eas ad castra in sylo in terram chanaan. Miseruntque nuncios ad filios beniamin qui erant in petra remmon: et preceperunt eis vt eos susciperent in pace. Veneruntque filii beniamin in illo tempore: et date sunt eis vxores de filiabus iabis galaad: alias autem non repererunt quas simili modo traderent

Margin notes: A; infra eo. al's + nostris; al's + gra ui.; B; Nu. 31. c.; al's + virgines reseruate sup̄reẜ.; C; F; G; ... q. 7. c. ... ui sine; ... + la... ...ites

Uniuersusq3 isrl valde doluit ⁊ egit penitentiã sup interfectione vni⁹ trib⁹ ex israel. Dixeruntq3 maiores natu. Quid faciem⁹ reliqs q nõ acceperũt vxores? Oẽs in beniamin feminẽ cõciderunt ⁊ magna nobis cura ingẽtiq3 studio puidẽduz ẽ: ne vna trib⁹ deleat ex israel. Filias enĩ nr̃as eis dare nõ possum⁹ cõstricti iuramẽto ⁊ maledictiõe q̃ dixim⁹: maledict⁹ q dederit de filiab⁹ suis vxorẽ beniamin. Ceperũtq3 cõsiliũ atq3 dixerũt. Ecce solẽnitas dñi ẽ in sylo anniuersaria q̃ sita est ad septẽtriones vrbis bethel: ad oriẽtalẽ plagaz vie q̃ de bethel tẽdit ad sychimã: ⁊ ad meridiẽ oppidi lebona. Preceperũtq3 filijs beniamin atq3 dixerũt. Ite ⁊ latitate i vineis. Cũq3 videritis filias sylo ad ducendos choros ex more pcedere exite repẽte de vineis ⁊ rapite ex eis singli vxores singulas: ⁊ pgite i terrã beniamin. Cũq3 venerit pres eaꝝ ac frẽs ⁊ aduersũ vos q̃ri ceperint atq3 iurgari: dicem⁹ eis. Misereminí eoꝝ. Nõ enĩ rapuerũt eas iure bellantiũ atq3 victorũ: s3 rogitibus vt acciperẽt nõ dedistis: ⁊ a vra parte pctm̃ est. Fecerũtq3 filij beniamin vt sibi fuerat imperatũ: ⁊ iuxta numeꝝ suũ rapuerũt sibi de his que ducebant choros vxores singulas: abieruntq3 in possessionẽ suã edificãtes vrbes: ⁊ habitãtes in eis. Filij quoq3 isrl reuersi sunt p trib⁹ ⁊ familias in tabernacula sua. Jn dieb⁹ illis nõ erat rex in israel: s3 vnusqsq3 quod sibi rectum videbatur hoc faciebat.

Al's ⁊ penitudinem. — Sup. eo. — al's ⁊ sichimas. — D — Sup. 17. c. ⁊ 18. a.

¶ Explicit liber iudicum.

¶ Jncipit liber Ruth

¶ Ca. Sũ. ¶ Elimelech cũ vxore noemi ⁊ filijs peregrinant in moab: quo mortuo cũ filijs noemi vxor eius in bethleẽ redit cum ruth nuru sua. Cap. j.

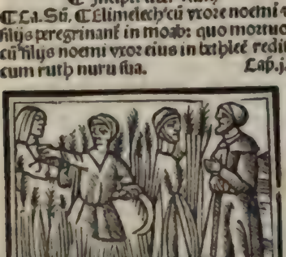

N diebus vni⁹ iudicis qñ iudices pꝛerant: facta est fames in terra. Abijtq3 hõ de Bethleem iuda vt pegrinaretur in regione moabitide cũ vxore sua ac duob⁹ liberis. Ipse vocabat Elimelech: ⁊ vxor eius noemi: ⁊ duo filij alter Maalon ⁊ alter chelion: effratei de Bethleem iuda. Ingressiq3 regionẽ moabitidem: morabantur ibi. Et mortu⁹ est Elimelech maritus Noemi: remansitq3 ipsa cũ filijs. Qui acceperũt vxores moabitidas: quarũ vna vocabat orpha alteraq3 Ruth. Manseruntq3 ibi decẽ annis: ⁊ ambo mortui sunt: maalon videlicet ⁊ chelion: remãsitq3 mulier orbata duob⁹ liberis ac marito. Et surrexit vt in patriã pergeret cũ vtraq3 nuru sua de regione moabitide. Audierat enĩ q respexisset dñs populũ suũ: ⁊ dedisset eis escas. Egressa est itaq3 de loco pegrinatiõis sue cũ vtraq3 nuru: ⁊ iã in via reuertẽdi posita in terram iuda: dixit ad eas. Ite in domũ mrĩs vr̃e. Faciat vobiscum dñs miam̃: sicut fecistis cum mortuis ⁊ mecũ. Det vob inuenire requiẽ in domibus viroꝝ q̃s sortiture estis. Et osculata est eas. Que eleuata voce flere ceperunt: ⁊ dicere. Tecũ pergem⁹ ad pplm̃ tuum. Quibus illa rñdit. Reuertimini filie mi. Cur venitis mecũ? Nũ vltra habeo filios in vtero meo: vt viros ex me sperare possitis? Reuertimini filie mi: ⁊ abite. Jã enim senectute cõfecta sũ: nec apta vinculo coniugali. Etiã si possez hac nocte cõcipere ⁊ parere filios: si eos expectare velitis donec crescant ⁊ annos pubertatis impleant ante eritis vetule q̃3 nubatis. Nolite q̃so filie mi facere hoc: qa vestra angustia magis me premit: ⁊ egressa est manus dñi cõ me. Eleuata igit voce rursũ flere ceperunt. Orpha osculata est socrum ac reuersa est: Ruth adhesit socrui sue. Cui dixit noemi. En reuersa est cognata tua ad populum suum ⁊ ad deos suos: vade cum ea. Que rñdit. Ne aduerseris mihi: vt relinquã te ⁊ abeam. Quocũq3 enĩ perrexeris: pergam: ⁊ vbi morata fueris: ⁊ ego pariter morabor. Populus tu⁹ ppls meus: ⁊

B — Al's ⁊ pergimus — C — 2. Reg. 15. c.

meis: ⁊ de⁹ nuti⁹ de⁹ me⁹. Que de terra su-
sceperit morientẽ in ea moriar: ibiq; locũ
accipiã sepulture. hec mihi faciat de⁹ ⁊ hec
addat: si nõ sola mors me ⁊ te separauerit.
D Uidẽs ergo noemi ꝙ obstinato ruth ani-
mo decreuisset secũ pgere: aduersari no-
luit nec ad suos vltra reditum psuadere.
Profecteq; sunt sil: ⁊ venerũt in bethleē.
Quib⁹ vrbẽ ingressis: velox apd cunctos fa
ma percrebuit: dicebãtq; mulieres. hec ē
illa noemi. Quib⁹ ait. Ne vocetis me noe-
mi .i. pulcrã: sz vocate me mara ✝ .i. ama-
rã: q2 amaritudine valde repleuit me oi-
potẽs. Egressa sum plena: ⁊ vacuã reduxit
me dominus. Cur ergo vocatis me noemi
quã dñs humiliauit: ⁊ afflixit oipẽs. Uenit
ergo noemi cum ruth moabitide nuru
sua de tra pegrinationis sue: ac reuersa ē in
bethleē qñ primũ hordea metebãtur.

Mars: ✝ hec est.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ruth in agro booz cognati
noemi cũ gra ei⁹ spicas colligit post mes-
sores ⁊ noemi socrui sue ptulit õ reliqis
ex qb⁹ fuerat saturata apud booz. Ca. ij.

A Erat aũt viro elimelech ꝯsanguine⁹
hõ potẽs ⁊ magnarũ opũ noie booz.
Dixitq; ruth moabitis ad socruz suam.
Si iubes vadã in agrum ⁊ colligã spicas
que fugerint man⁹ metẽtiũ: vbicũq; cle-
mẽtis i me pisfamilias reppero grãz.
Cui illa rñdit. Uade filia mi. Abijt itaq; ⁊
colligebat spicas post terga metẽtiũ. Acci
dit aũt vt ager ille hrẽt dñm noie booz, q
erat de cognatiõe elimelech. Et ecce ipse ve-
niebat de bethleē: dixitq; messorib⁹. Dñs
vobiscũ. Qui rñderunt ei. Benedicat tibi
dñs. Dixitq; booz iuueni q messorib⁹ pre
B erat. Cui⁹ est hec puella? Cui rñdit. hec ē
moabitis q venit cum noemi de regione
moabitide: ⁊ rogauit vt spicas colligeret
remanẽtes: sequens messorũ vestigia: ⁊ de
mane vsq; nũc stat i agro: ⁊ ✝ nec ad mo
mentũ qdẽ domũ reuersa est. Et ait booz
ad ruth. Audi filia. Ne vadas in alterũ agrũ
ad colligẽdũ: nec recedas ab hoc loco: sed
iungere puellis meis: ⁊ vbi messuerit se-
quere. Mãdaui. n. pueris meis vt nemo
molest⁹ sit tibi: sz ẽt si sitieris vade ad sar
cinulas ⁊ bibe aqs de qb⁹ ⁊ pueri mei bi-
bunt. Que cadẽs in faciẽ suã: ⁊ adorãs su
per terrã dixit ad eũ. Unñ mihi hoc vt inue
nirẽ grãz añ oculos tuos: ⁊ nosse me di-
C gnareris peregrinã mulierẽ. Cui ille rñ-

De cõse. di. j. c. hec ãq; i tex. ⁊ glo.

Mars: ✝ ne

dit. Nũciata sũt mihi oia q̃ feceris socrui
tue post mortẽ viri tui: ⁊ ꝙ reliqris parẽ
tes tuos ⁊ terrã in qua nata es ⁊ veneris
ad pplm quẽ antea nesciebas. Reddat ti-
bi dñs p ope tuo: ⁊ plenã mercedẽ reci-
pias a dño deo israel a quẽ venisti: ⁊ sub
cui⁹ ꝯfugisti alas. Que ait. Inueni grãm
apud oculos tuos dñe mi: q cõsolatus es
me: ⁊ locut⁹ es ad cor ancille tue: q nõ sũ
similis vni⁹ puellarũ tuarũ. Dixitq; ad eaz
booz. Qñ hora vescẽdi fuerit veni huc ⁊ co
mede panẽ: ⁊ intinge bucellã tuã in ace-
to. Sedit itaq; ad messorũ lat⁹ ⁊ ꝯgessit
polẽtã sibi: cõeditq; ⁊ saturata est ⁊ tulit
reliqas. Atq; inde surrexit vt spicas ex mo
re colligeret. Precepit aũt booz pueris su
is dicẽs. Etiã si vobiscum metere voluerit
ne phibeatis eã: ⁊ de vestris quoq; mani
pulis pijcite de industria: ⁊ remanere p-
mittite vt absq; rubore colligat: ⁊ colligẽ
C tez nemo corripiat. Collegit ergo i agro
vsq; ad vesperã: ⁊ que collegerat virga ce-
dens ⁊ excutiẽs: inuenit hordei q̃si ephi
mẽsurã .i. tres modios. Quos portãs re-
uersa est in ciuitatẽ: ⁊ ostẽdit socrui sue.
Insup ptulit ⁊ dedit ei de reliquijs cibi
sui: quo saturata fuerat. Dixitq; ei socrus
sua. Ubi hodie collegisti: ⁊ vbi fecisti op⁹?
Sit bñdict⁹ q misert⁹ est tui. Indicauitq;
ei apd quẽ eẽt opata: ⁊ nomẽ dixit viri ꝙ
booz vocaret. Cui rñdit noemi. Bñdict⁹
sit a dño qm eandẽ grãm quã pbuerat vi
uis: suauit ⁊ mortuis. Rursũq; ait. Pro
pinqu⁹ nr̃ est hõ. Et ruth hoc quoq; inqt
pcepit mihi vt tãdiu messorib⁹ ei⁹ iũge-
rer donec oẽs segetes meterent. Cui dixit
socr⁹. Meli⁹ est filia mi vt cũ puellis eius
exeas ad metẽdũ: ne in alieno agro qspiã
resistat tibi. Iuncta est itaq; puellis booz:
⁊ tãdiu cũ eis messuit donec ✝ ⁊ hordea ⁊
triticum in horreis cõderentur.

Mars ✝ et

¶ Ca. Sũ. ¶ Iuxta ꝯsiliũ noemi ruth in
agro ad pedes booz dormit: petit extendi
palliũ sup se: ⁊ dormit secũ vsq; mane: sex
hordei modios ad socrũ reportat. Ca. iij.

A Postq̃ aũt reuersa est ad socrũ suã au
diuit ab ea. Filia mi querã tibi re-
quiẽ ⁊ puidebo vt bñ sit tibi. Booz iste cu
ius puellis in agro iũcta es ppinqu⁹ nr̃
est: ⁊ hac nocte areã hordei vẽtilat. ✝ Laua
re igit ⁊ vngere: ⁊ induere cultiorib⁹ vesti
mẽtis: ⁊ descẽde in areã. Nõ te videat hõ-

Mars: ✝ laua.

donec eius potū cq̄ finierit. Qn̄ aūt ierit ad dormiēdum: nota locū in quo dormiat. Ueniesq̄ꝫ ⁊ discoopies palliū quo opit a pte pedū ⁊ ꝓycies te ⁊ ibi iacebis. Ipse autē dicet tibi qd agere debeas. Que rn̄dit. Quicqd ꝑceperis faciā. Descēditq̄ꝫ in areā: ⁊ fecit oīa q̄ sibi impauerat socrus. Cūq̄ꝫ comedisset booz ⁊ bibisset: ⁊ fact⁹ eēt hilarior: iissetq̄ꝫ ad dormiēdū iuxta + aceruū manipuloꝝ: venit abscōdite: ⁊ discooꝑto a pedib⁹ ei⁹ pallio se proiecit. Et ecce nocte iā media expauit hō ⁊ ꝯturbat⁹ est: viditq̄ꝫ mulierē iacētē ad pedes suos: ⁊ ait illi. Que es. Illaq̄ꝫ rn̄dit. Ego sum ruth ācilla tua. Expāde palliū tuū sup famulā tuā: q2 ꝓpinqu⁹ es. Et ille. Bn̄dicta inqt es a dn̄o filia: ⁊ priorē miaꝫ posteriore supasti: q2 nō es secuta iuuenes paupes siue diuites. Noli ergo metuere: sed qcqd dixeris mihi faciā tibi. Scit. n. oīs ppl's q habitat intra portas vrbis mee mulierē te eē ꝟtutis. Nec abnuo me ꝓpinquū: sed est ali⁹ me ꝓpinqor. Quiesce hac nocte: ⁊ facto mane: si te voluerit ꝓpinqtatis iure retinere bn̄ res acta est. Sin aūt ille noluerit: ego te absq̄ꝫ vlla dubitatiōe suscipiā: viuit dn̄s. Dormi vsq̄ꝫ mane. Dormiuit itaq̄ꝫ ad pedes ei⁹ vsq̄ꝫ ad noctis abscessū. Surrexit itaq̄ꝫ añq̄ꝫ hoies se cognoscerēt mutuo: ⁊ dixit booz. Caue ne qs nouerit q2 huc veneris. Et rursum expāde inqt + palliū tuū quo operiris: ⁊ tene vtraq̄ꝫ manu. Qua extēdēte ⁊ tenēte mensus est sex modios hordei: ⁊ posuit sup eam. Que portās ingressa est ciuitatē: ⁊ venit ad socrū suā. Que dixit ei. Quid egisti filia? Narrauitq̄ꝫ ei oīa q̄ sibi fecissꝫ hō. Et ait. Ecce sex modios hordei dedit mihi ⁊ ait. Nolo vacuā te reuerti ad socrū tuā. Dixitq̄ꝫ noemi. Expecta filia donec videam⁹ quem res exitum hēat: neq̄ꝫ. n. cessabit hō: nisi cōpleuerit qd locutus est.

[B] [Als + ar- chonium.] [C] [D] [Als + pal liolum.]

¶ Ca. sm̄. ¶ Booz suscipit suo ꝓpinqtatis a ꝓpinq viri ꝑmortui ruth ⁊ calciamēto soluto suscipit ruth vxorē: gn̄at obed prēꝫ dauid: narrat̄ gn̄atio phares. Ca. iiij

[A] AScendit ergo booz ad portā: ⁊ sedit ibi. Cūq̄ꝫ vidisset ꝓpinquū ꝑterire de quo pri⁹ sermo habit⁹ est: dixit ad eū. Declina paulisꝑ ⁊ sede hic: vocās eū noie suo. Qui diuertit ⁊ sedit. Tollēs aūt booz decē viros de seniorib⁹ ciuitatis: dixit ad eos. Sedete hic. Quib⁹ residētib⁹ locutus est ad ꝓpinquū. Partē agri fratris nostri elimelech + vēdit noemi q̄ reuersa est de regione moabitide. Qd audire te volui ⁊ tibi dicere corā cūctis sedētib⁹ ⁊ maiorib⁹ natu de ppl'o meo. Si vis possidere iure ꝓpinqtatis eme ⁊ posside. Si autem displicet tibi hoc ipsum indica mihi: vt sciā qd facere debeam. Nullus. n. est ꝓpinqu⁹ excepto te q prior es: ⁊ me q secūdus sū. At ille rn̄dit: ego agrū emam. Cui dixit booz. Qn̄ emeris agrū de manu mulieris: ruth quoq̄ꝫ moabitidē que vxor defuncti fuit debes accipere vt suscites nomē ꝓpinqui tui in hereditate sua. Qui rn̄dit. Cedo iuri ꝓpinqtatis. Neq̄ꝫ. n. posteritatē familie mee delere debeo. Tu meo vtere ꝑuilegio: quo libenter carere ꝓfiteor. Hic aūt erat mos antiqtus in israel inter ꝓpinquos: vt si quando alter alteri suo + iuri cedebat vt eēt firma concessio: soluebat hō calciamētū suum ⁊ dabat ꝓpinquo suo. Hoc erat testimoniū cessiōis in israel. Dixit ergo ꝓpinquo suo booz. Tolle calciamētū. Qd statī soluit de pede suo. At ille maiorib⁹ natu ⁊ vniuerso ppl'o testes vos inqt estis hodie: q2 possederim oīa que fuerūt elimelech ⁊ chelion ⁊ maalon tradēte noemi ⁊ ruth moabitidē vxorē maalon in ꝯiugiū sumpserim vt suscitē nomē defuncti in hereditate sua: ne vocabulū ei⁹ de familia sua ac fratrib⁹ ⁊ ppl'o deleat. Uos inquā hui⁹ rei testes estis. Respondit oīs ppl's q erat in porta ⁊ maiores natu. Nos testes sum⁹. Faciat dn̄s hāc mulierē que ingredit̄ domū tuā sicut rachel ⁊ lyam que edificauerūt domū israel vt sit exēplū ꝟtutis in effrata ⁊ hēat celebre nomē in bethleē. Fiatq̄ꝫ dom⁹ tua sicut dom⁹ phares quē thamar pepit iude: de semine qd tibi dederit dn̄s ex hac puella. Tulit itaq̄ꝫ booz ruth: ⁊ accepit vxorē. Ingressusq̄ꝫ ē ad eā: ⁊ dedit illi dn̄s vt cōciperet ⁊ pareret filiū. Dixeruntq̄ꝫ mulieres ad noemi. Bn̄dict⁹ dn̄s q nō ē passus vt deficeret successor familie tue: ⁊ vocaret̄ nomē ei⁹ in israel: ⁊ habeas q ꝯsolet̄ aiam tuā ⁊ enutriat senectutē. De nuru enim tua nat⁹ est q te diligit: ⁊ multo tibi melior est q̄si septē haberes filios. Susceptūq̄ꝫ noemi puerū posuit in sinu suo: ⁊ nutricis ac gerule fungebat̄ offo. Uicine aūt

[Als + vendidit.] [B] [Als + ius] [C] [D]

1. Paral. 2 b.
Ala + ram Mat. 1 a.
Ala + salma

mulieres ꝯgratulātes ei ⁊ dicētes: nat⁹ ē fili⁹ noemi: vocauerūt nomē ei⁹ obed. hic est pater isai pr̄is dauid. Hee sunt generationes phares. Phares genuit esrom: esrom genuit + arā: aram genuit aminadab: aminadab genuit naason. Naason genuit + salmon. Salmō genuit booz: booz genuit obed. Obed genuit isai. Isai genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth.

¶ Incipit ꝓlogus sancti hieronymi in libros Regum.

Viginti ⁊ duas lr̄as eē apud hebreos syrorū quoqꝫ lingua ⁊ chaldeorū ꝯtestat̄ q̄ hebree magna ex pte ꝯfinis est. Nā ⁊ ipsi viginti duo elemēta hn̄t eodē sono s3 diuersis characterib⁹. Samaritani ēt penthateucū moysi totidē lr̄is scriptitāt figuris tm̄ ⁊ apicib⁹ discrepātes. Certūqꝫ est esdrā scribā legisqꝫ doctorem post captā hierosolymā ⁊ instaurationē tēpli sub zorobabel alias lr̄as reppisse qb⁹ nūc vtimur: cū ad illud vsqꝫ tps: iidē samaritanoꝝ ⁊ hebreoꝝ characteres fuerit. In libro quoqꝫ nūeroꝝ hec eadē supputatio: sub leuitaꝝ ac sacerdotū cēsu mystice ostēdit. Et nomē dn̄i tetragrāmaton in qbusdā grecis voluminib⁹ vsqꝫ hodie antiqs expssū lr̄is inuenim⁹. Sz ⁊ psalmi tricesimussext⁹ ⁊ cētesimusdecim⁹: ⁊ cētesimusundecim⁹ ⁊ cētesimusdecimusoctauus: ⁊ cētesimusquadragesimusquart⁹: q̄q̄ diuerso scribant̄ metro: tn̄ eiusdem nūeri texunt̄ alphabeto. Et hieremie lamētatiōes ⁊ orō ei⁹: salomōis q̄qꝫ i fine ꝓuerbia: ab eo loco in quo ait. Mulierē fortē qs inueniet: eisdē alphabetis vl' incisionib⁹ supputant̄. Porro qnqꝫ lr̄e dupli ces apud hebreos sūt: caph mem nun pha sade. Aliter n. scribunt̄ per has ṗncipiamedietatesqꝫ vboꝝ: aliter fines. Unde ⁊ a plerisqꝫ libri duplices estimant̄: samuel malachiz dabreiamin: esdras: hieremias: cū cynoth idest lamētatiōib⁹ suis. Quō igr̄ viginti duo elemēta sūt p q̄ scribim⁹ hebraice oē qd loqmur ⁊ eoꝝ initijs vox hūana cōprehēdit: ita vigintiduo volumia supputantur: qb⁹ q̄si lr̄is ⁊ exordijs in dei doctrina tenera adhuc ⁊ lactēs viri iusti erudit̄ īfantia. Prim⁹ apō eos liber vocat̄ bresith quē nos genesiz dicim⁹: scḋs ellesmoth q exodus appellat̄: terti⁹ vaiccera .i. leuitic⁹: q̄rt⁹ vagedaber: quē nūc numeri vocam⁹: qnt⁹ elleaddabarim q deuteronomiuz ṗnotat̄. Hi sunt qnqꝫ libri moysi: quos ꝓprie thorath .i. legē appellāt. Scḋm ꝓphetaꝝ ordinē faciūt ⁊ incipiūt ab iesu filio naue: qui apō illos iosue bennum dr̄. Deide subtexūt sopthim .i. iudicū librū ⁊ in eūdē cōpingūt ruth: q: in dieb⁹ iudicū facta ei⁹ narrat̄ historia. Terti⁹ seqt̄ samuel quē nos regnoꝝ ṗmū ⁊ scḋm dicim⁹: q̄rt⁹ malachim .i. regū: q tertio ⁊ q̄rto regnoꝝ volumine ꝯtinet̄. Meliusqꝫ multo est malachiz .i. regū q̄ malacoth .i. regnoꝝ dicere. Nō .n. multaꝝ gētiū describit regna: sz vni⁹ israelitici ppl̄i q tribub⁹ duodecim ꝯtinet̄. Quint⁹ est + esaias: sext⁹ hieremias: septim⁹ ezechiel: octau⁹ liber duodecim ꝓphetaꝝ: q apō illos vocat̄ thareasra. Terti⁹ ordo: agiographa possidet. Et ṗmus liber incipit a iob: scḋs a dauid quē qnqꝫ incisionib⁹ ⁊ vno psalmoꝝ volumie cōprehēdūt: terti⁹ est salomō tres libros hn̄s: ꝓuerbia: q̄ illi parabolas .i. masloth appellāt: q̄rt⁹ ecclesiasten idest coeleth: qnt⁹ ē canticū canticoꝝ: quē titulo sirasyrim ṗnotāt: sext⁹ est daniel: septim⁹ dabreiamin .i. vba dieꝝ qḋ significanti⁹ chronicon toti⁹ diuine historie possum⁹ appellare: q liber apud nos paralipomenō ṗm⁹ ⁊ scḋs inscribit̄. Octau⁹ esdras: q ⁊ ipse sīlr apud grecos ⁊ latinos in duos libros diuisus ē. Nonus hester. Atqꝫ ita fiūt pariter veteris legis libri vigitiduo .i. moysi qnqꝫ: ⁊ ꝓphaꝝ octo: agiographoꝝ nouē. Q̄q̄ nonulli ruth ⁊ cynoth int̄ agiographa scriptitēt: ⁊

Prouerbio. 31. b.
Ruth. 1. a.
Ala + isaias

hos libros in suo putet numero supputandos: ac per hoc esse prisce legis libros viginti quattuor quos sub numero vigintiquattuor seniorum apocalypsis ioannis inducit: adorantes agnum et coronas suas prostratis vultibus offerentes: stantibus coram quattuor animalibus oculatis ante et retro. i. in preteritum et in futurum respi- Apoc. 4. c. cientibus: et indefessa voce clamantibus // sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens qui erat et qui est et qui venturus est. Hic prologus scripturarum quasi galeatum principium omnibus libris quos de hebreo vertimus in latinum convenire potest: ut scire valeamus quicquid extra hos est: inter apocrypha esse ponendum. Igitur sapientia que vulgo salomonis inscribitur: et iesu filii syrach liber: et iudith: et thobias: et pastor: non sunt in canone. Machabeorum primum librum hebraicum repperi. Secundus grecus est: quod et ipsa phrasis probari potest. Que cum ita se habeant: obsecro te lector ne laborem meum reprehensionem estimes antiquorum. In templo dei offert unusquisque quod potest. Alii aurum et argentum et lapides preciosos: alii byssum et purpuram et coccum offerunt et hyacinthum. Nobiscum bene agitur si obtulerimus pelles et caprarum pilos. // Et tamen apostolus contemptibiliora nostra magis necessaria iudicat. Unde et tota 1. Corin. 12. c. illa tabernaculi pulcritudo et per singulas species ecclesie presentis futureque distinctio pellibus tegitur et ciliciis: ardoremque solis et iniuriam imbrium ea que viliora sunt prohibent. Lege ergo primum samuel et malachim meum. Meum inquam meum. Quicquid enim crebrius vertendo et emendando solicitius et didicimus et tenemus: nostrum est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas: vel interpretem me estimato si gratus es: vel paraphrasten si ingratus: quamquam mihi omnino conscius non sim: mutasse me quippiam de hebraica veritate. Certe si incredulus es: lege grecos codices et latinos et confer cum his opusculis que nuper emendavimus. Et ubicumque discrepare inter se videris interroga quemlibet hebreorum cui magis accommodare debeas fidem. Et si nostra firmaverit: puto quod eum non estimes coniectorem ut in eodem loco mecum similiter divinaverit. Sed et vos famulas christi rogo que domini discumbentis preciosissima fidei myrrha ungitis caput: que nequaquam salvatorem queritis in sepulcro quibus ad patrem christus ascendit: ut contra latrantes canes qui adversum me rabido ore desevient et circumeunt civitates: atque in eo se doctos arbitrantur: si aliis detrahant orationum vestrarum clypeos opponatis. Ego sciens humilitatem meam illius semper sententie recordabor. // Dixi custodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea. Posui ori Psal. meo custodiam: cum consisteret peccator adversum me. Obmutui et humiliatus sum et silui a bonis.

Explicit prologus.

Incipit liber Samuelis primus.

Ca. Su. De helchana et duabus uxoribus eius: phenenna fecunda emulatur annam pulcram et sterilem: anna flet nec capit cibum. Anna a domino prolem postulat. Samuel nascitur ablactatur et domino offertur. Cap. 1.

Fuit vir unus de ramathaim sophim de monte effraim et nomen eius helchana: filius hieroboam: filii heliu: filii thau: filii suph: effrateus. Et habuit duas uxores: nomen uni anna: et nomen secunde fenenna. Fueruntque fenenne filii: anne autem non erant liberi. Et ascendebat vir ille de civitate sua statutis diebus: ut adoraret et sacrificaret domino exercituum in sylo. Erant autem ibi duo filii heli: ofni et phinees sacerdotes domini. Venit ergo dies et immolavit helchana: deditque fenenne uxori sue et cunctis filiis eius et filiabus partes. Anne autem dedit partem unam tristis: quia annam diligebat. Dominus autem concluserat vulvam eius. Affligebat quoque eam emula eius: et vehementer angebat intantum ut exprobraret quod dominus conclusisset vulvam eius. Sicque faciebat per singulos annos cum redeunte tempore ascenderent ad templum domini: et sic provocabat eam. Porro illa flebat et non capiebat cibum. Dixit ergo ei helchana vir suus.

Troia i... filiis h... ... ... Alias + ... mathaim ... sophim.

Alias + ... mum. Francez regnum ... fracia. ... ... lio ...

B Anna cur fles: et quare nõ comedis: et quam ob rẽ affligitur cor tuũ? Nunquid nõ ego melior tibi sum q̃ decẽ filii. Surrexit autem anna postq̃ comederat et biberat in sylo. Et heli sacerdote sedẽte sup sellã ante postes domus dñi, cũ esset anna amaro animo: orauit ad dñm flens largiter: et votum vouit dicẽs. Dñe exercituũ si respiciẽs videris afflictionem famule tue et recordatus mei fueris nec oblitus ancille tue dederisq̃ serue tue sexũ virilẽ: dabo eũ dño omnibus diebus vite eius et nouacula nõ ascẽdet sup caput eius. Factũ est autem cũ illa multiplicaret preces corã dño: vt heli obseruaret os eius. Porro anna loquebatur in corde suo: tantũq̃ labia eius mouebantur: et vox penitus nõ audiebatur. Estimauit ergo eã heli temulentã: dixitq̃ ei. Usq̃quo ebria eris. Digere paulisper vinũ quo mades. Rñdẽs anna: nequaq̃ inquit dñe mi. Nã mulier infelix nimis ego sum: vinũq̃ et oẽ qd̃ inebriare põt nõ bibi: sed effudi aĩam meã in cõspectu dñi. Ne reputes ancillã tuã q̃si vnã de filiabus belial: quia ex multitudine doloris et meroris mei locuta sum vsq̃ in pñs. Tunc heli ait ei. Uade in pace: et deus israel det tibi petitionẽ tuã: quã rogasti eũ. At illa dixit. Utinã inueniat ancilla tua grãm in oculis tuis. Et abiit mulier in viã suã et comedit vultusq̃ illius nõ sunt amplius in diuersa mutati. Et surrexerũt mane et adorauerũt corã dño: reuersiq̃ sunt et venerũt in domum suã in ramatha. Cognouit autem helchana annã vxorẽ suã: et recordatus est eius dñs. Et factũ est post circulũ dierũ: cõcepit ãna et pepit filiũ: vocauitq̃ nomẽ eius samuel: eo q̃ a dño postulasset eũ. Ascẽdit autem vir eius helchana et oĩs domus eius vt immolaret dño hostiã solẽnẽ et votũ suũ: et ãna nõ ascẽdit. Dixit enim viro suo: nõ vadã donec ablactetur infans: et ducã eũ vt appareat ante cõspectum dñi: et maneat ibi iugiter. Et ait ei helchana vir suus. Fac qd̃ bonũ tibi videtur: et mane donec ablactes eũ: precorq̃ vt impleat dñs verbũ suũ. Mansit ergo mulier: et lactauit filiũ suum donec amoueret eum a lacte. Et adduxit eũ secũ postq̃ ablactauerat in vitulis tribus: et tribus modiis farine: et amphora vini: et adduxit eũ ad domũ dñi in sylo. Puer autem erat adhuc infantulus. Et immolauerũt vitulũ: et obtulerũt puerũ heli. Et ait ãna. Obsecro mi dñe: viuit aĩa tua. Ego sũ illa mulier que steti corã te hic orãs dñm pro puero isto. Oraui et dedit mihi dñs petitionẽ meã: quã postulaui eum. Idcirco et ego comodaui eũ dño cunctis diebus quibus fuerit accomodatus dño. Et adorauerũt ibi dñm. Et orauit anna et ait.

Ca. ii. De cantico ãne: de peccatõ filiorum heli ofni et phinees: de tunica samuel et fecunditate matris eius. Heli reprehẽdit filios: venit vir dei ad heli qui mortẽ filiorum eius et ablationẽ sacerdotii predicit tempore puniti. C.ii.

Exultauit cor meũ in dño: et exaltatũ est cornu meũ in deo meo. Dilatatũ est os meũ sup inimicos meos: quia letata sum in salutari tuo. Non est sanctus vt est dñs: neq̃ enim est alius extra te: et nõ est fortis sicut deus nr̃. Nolite multiplicare loqui sublimia gloriãtes. Recedãt vetera de ore vestro quia deus sciẽtiarum dñs est: et ipsi preparantur cogitationes. Arcus fortiũ superatus est: et infirmi accincti sunt robore. Repleti prius pro panibus se locauerũt: et famelici saturati sunt. Donec sterilis peperit plurimos: et que multos habebat filios infirmata est. Dñs mortificat et viuificat: deducit ad inferos et reducit. Dñs pauperẽ facit et ditat: humiliat et sublevat. Suscitat de puluere egenũ: et de stercore eleuat pauperẽ: vt sedeat cũ principibus et soliũ glorie teneat. Dñi enim sunt cardines terre: et posuit sup eos orbẽ. Pedes sanctorũ suorũ seruabit: et impii in tenebris conticescẽt: quia nõ in fortitudine sua roborabitur vir. Dñm formidabũt aduersarii eius: et sup ipsos in celis tonabit. Dñs iudicabit fines terre: et dabit imperiũ regi suo et sublimabit cornu xp̃i sui. Et abiit helchana in ramatha in domũ suã. Puer autem erat minister in cõspectu dñi ante faciẽ heli sacerdotis. Porro filii heli: filii belial nescientes dñm neq̃ officiũ sacerdotũ ad populum: sed quicũq̃ immolasset victimã veniebat puer sacerdotis dũ coquerentur carnes et habebat fuscinulã tridentem in manu sua: et mittebat eã in lebetẽ vel in caldariam: aut in ollã siue in cacabũ: et oẽ qd̃ leuabat fuscinula tollebat sacerdos sibi. Sic faciebãt vniuerso israeli venientium in sylo. Etiam anteq̃ adolerẽt adipem: veniebat puer sacerdotis et dicebat immolãti. Da mihi carnem vt coquã sacerdoti. Nõ enim accipiã a te carnẽ coctã: sed crudã. Dicebatq̃ illi immolãs. Incẽdatur primũ iuxta morẽ hodie

Margin notes (left): Als + tẽpli. — Als + oẽs dies. — Jud. i3. a — E — Sicut⁹ et enee pge nie, a q̃ britãnia seu ãglia dicta est. — C — Als sup + eius — Als + immolarẽt. — D — i. q. 2. § j. 20. q. i. c. quũ q. 25. q. 5. ca. nec mirum. — Als + in 33. q. 5. qd̃ do in h.

Margin notes (right): A — Als + domino — Deu. 32. F — Thobie i3. a. — sap. i6. b — Als + suscitãs. — Als + eleuans. — B — Ps. ii2. — 49. di. c. h. cecus. — Als + sua superest. — Als + et superest. — C

adeps: et tolle tibi quātūcūq3 desiderat aīa tua. Qui rñdēs aiebat ei. Neq̄q̄. Nūc enī3 dabis: alioqn tollā vi. Erat ergo peccatū3 puerorū grāde nimis corā dño: q2 detrahebāt hoīes sacrificio dñi. Samuel aūt ministrabat āt faciē dñi puer accinct⁹ ephot lineo. Et tunicā paruā faciebat ei mr̄ sua: quā afferebat statutis dieb⁹ ascēdēs cū viro suo: vt immolaret hostiā solennē et votū3 suū. Et benedixit heli helchane et vxori ei⁹: dixitq3 ei. Reddat tibi dñs semē de muliere hac, p fenore qđ cōmodasti dño. Et abierūt in locū suū. Uisitauit ergo dñs annā et cōcepit et peperit tres filios et duas filias. Et magnificat⁹ ē puer samuel apđ dñm. Heli aūt erat senex valde et audiuit oīa q̄ faciebant filij sui vniuerso israeli: et quō dormiebāt cū mulierib⁹ q̄ obseruabāt ad ostiū tabernaculi et dixit eis. Quare facitis res huiuscemodi: quas ego audio res pessimas ab oī ppło? Nolite filij mei. Nō enī ē bona fama quā ego audio: vt trāsgredi faciatis pplm dñi? Si peccauerit vir in virū placari ei pōt deus: si aūt in dñi peccauerit vir qs orabit p eo? Et non audierūt vocē pr̄is sui: q2 voluit dñs occidere eos. Puer aūt samuel pficiebat atq3 crescebat: et placebat tā deo q̄3 hoīb⁹. Uenit aūt vir dei ad heli: et ait ad eū: Hec dic dñs. Nūqd nō aperte reuelatus sū3 domui pr̄is tui cū esset in egypto i domo pharaonis? Et elegi eum ex oībus tribub⁹ isrl̄ mihi i sacerdotē vt ascēderet ad altare meū: et adoleret mihi incēsū: et portaret ephot corā me: et dedi domui pr̄is tui oīa de sacrificijs filiorū isrl̄. Quare calce abiecistis victimā meā: et munera mea q̄ pcepi vt offerrent̄ in tēplo: et magis honorasti filios tuos q̄3 me: vt comederetis pmitias oīs sacrificij isrl̄ ppli mei. Propterea ait dñs de⁹ isrl̄. Loqns locut⁹ sū3 vt domus tua et domus pr̄is tui ministraret in cōspectu meo vsq3 in sempiternū. Nūc aūt dicit dñs. Absit hoc a me. Sed qcūq3 honorificauerit me glorificabo eū: q aūte3 cōtemnūt me erūt ignobiles. Ecce dies veniūt et pcidā brachiū tuū: et brachium domus pr̄is tui: vt nō sit senex i domo tua. Et videbis emulū tuū in tēplo in vniuersis pspīs isrl̄: et nō erit senex i domo tua oībus dieb⁹. Uerūtñ nō auferā penit⁹ vir ex te ab altari meo: sz vt deficiāt oculi tui et tabescat aīa tua: et pars magna domus tue moriet̄ cū ad virilē etatē venerit. Hoc aūt erit tibi signū qđ ventur̄ est duob⁹ filijs tuis ophni et phinees. In die vno morient̄ ambo. Et suscitabo mihi sacerdotē fidelē q iuxta cor meū et aīa3 meā faciet: et edificabo ei domū fidelē: et ambulabit corā xpo meo cūctis dieb⁹. Futur3 ē aūt vt qcūq3 remāserit in domo tua: veniat vt oret̄ p eo: et offerat nūmū argenteū: et tortā panis: dicatq3. Dimitte me obsecro ad vnam partem sacerdotalem vt comedam buccellam panis.

¶ Ca. iij. ¶ De vocatione samuelis domiendis: et visione ei reuelata quā indicat heli: samuel fidelis ppheta dñi esse cognoscitur: et dñs dedit vt appareat in sylo: verbum samuelis venit. Cap. iij.

Puer aūt samuel ministrabat dño corā heli: et sermo dñi erat preciosus. In dieb⁹ illis nō erat visio manifesta. Factū est ergo in die q̄dam heli iacebat i lectulo suo et oculi eius caligauerāt: nec poterat videre lucernā dei antequā extingueret̄. Samuel autē dormiebat in templo dñi: vbi erat archa dei. Et vocauit dñs samuel. Qui respondēs ait. Ecce ego. Et cucurrit ad heli et dixit. Ecce ego. Uocasti enim me. Qui dixit. Nō vocaui te fili. Reuertere et dormi. Et abijt et dormiuit. Et adiecit dominus rursū3 vocare samuel. Cōsurgēsq3 samuel abijt ad heli et dixit. Ecce ego: q2 vocasti me. Qui rñdit. Non vocaui te fili mi. Reuertere et dormi. Porro samuel necdū3 sciebat dominū: nec reuelatus fuerat ei sermo domini. Et adiecit dñs: et vocauit adhuc samuel tertio. Qui cōsurgēs abijt ad heli et ait. Ecce ego: q2 vocasti me. Intellexit ergo heli: q2 dñs vocaret puerū: et ait ad samuel. Uade et dormi. Et si deinceps vocauerit te dices. Loquere dñe: quia audit seruus tu⁹. Abijt ergo samuel et dormiuit i loco suo. Et venit dñs et stetit et vocauit sicut vocauerat secūdo. Samuel samuel. Et ait samuel. Loquere dñe: q2 audit seru⁹ tu⁹. Et dixit dominus ad samuel. Ecce ego facio vbū i isrl̄: qđ qcūq3 audierit tinniēt ambe aures ei⁹. In die illa suscitabo aduersū heli oīa q̄ locutus sum sup domū eius. Incipiā et cōplebo. Predixi enī ei q2 iudicatur⁹ esse3 domū ei⁹ in eternū ppter iniqtatē: eo q2 nouerat indigne agere filios suos: et nō corripuerit eos. Idcirco iuraui domui heli q2 nō expietur iniqtas dom⁹ ei⁹ victimis et muneri-

Margin: D · F · G · ij.50.d.c. · Gen.21. · ps.50.d.i.c. · Infra.10. · Esa. · Infra.4. · Infra.4. · B · C

dus vsqȝ in eternū. Dormiuit āt samuel vsqȝ mane aperuitqȝ ostia domꝰ dñi. Et samuel timebat indicare visionē heli. Uocauit ergo heli samuelē: ⁊ dixit. Samuel fili mi. Qui respōdēs ait. Presto sū. Et interrogauit eū. Quis ē sermo quē locutꝰ ē ✠ dñs ad te? Oro te ne celaueris me. Hec faciat tibi deꝰ ⁊ hec addat: si absconderis a me sermones ex oībꝰ verbis q̄ dcā sūt tibi. Indicauit itaqȝ ei samuel vniuersos sermones: ⁊ nō abscondit ab eo. Et ille rn̄dit. Dñs ē. Qđ bonū est i oculis suis faciat. Creuit aūt samuel: ⁊ dñs erat cū eo: ⁊ nō cecidit ex oībꝰ verbis eiꝰ i terrā. Et cognouit vniuersus israel a dan vsqȝ bersabee q̄ fidelis samuel pphā eēt dñi. Et addidit dñs vt appareret in sylo: quoniā reuelatus fuerat dñs samueli in sylo iuxta verbum domini. Et euenit sermo samuelis vniuerso israeli.

Ge. 37. c. ⁊ infra 22. c.

Als sup. est ✠ dñs

D

¶ Ca. Sū. ¶ De bello philistijȝ ⁊ fuga israel: de arca capta ⁊ morte filiorū heli: ⁊ de morte ipsius heli: ⁊ de morte nurus sue vxoris phinees ⁊ ortu icaboth. Cap. iiij.

A

Et factū ē i diebꝰ illis cōuenerūt philistijm in pugnā. Egressus est naqȝ isrl̄ obuiā philistijm in pliū: ⁊ castrametatus ē iuxta lapidē adiutorij. Porro philistijȝ venerūt i afec: ⁊ istruxerūt aciē ꝯ isrl̄. Inito aūt certamine terga vertit isrl̄ philisteis: ⁊ cesa sūt in illo certamine passim p agros quasi q̄ttuor milia virorū. Et reuersus est pplˢ ad castra. Dixerūtqȝ maiores natu de israel: quare percussit nos dñs hodie corā philistijȝ? Afferamꝰ ad nos de sylo arcā federis dñi: ⁊ veniat in medium nostri: vt saluet nos de manu inimicorū nostrorū. Misit ergo populus in sylo: ⁊ tulerunt inde arcā federis dñi exercituū sedētis sup cherubin. Erantqȝ duo filij heli cum arca federis domini ofni ⁊ phinees. Cūqȝ venisset arca federis dñi i castra: vociferatus est oīs israel clamore grandi: ⁊ personuit terra. Et audierūt philistijȝ vocē clamoris: dixerūtqȝ. Que nā est hec vox clamoris magni in castris hebreorū. Et cognouerunt q̄ arca dñi venisset i castra. Timuerūt philistijm dicētes. Uenit deꝰ in castra. Et ingemuerūt ✠ dicētes. Ue nobis. Nō n. fuit tāta exultatio heri ⁊ nudiustertiꝰ. Ue nobis. Quis nos saluabit de manu deoꝝ sublimiū istorum? Hi sunt dij q̄ pcusserunt egyptū oī plaga in deserto. Cō-

D

B

Als ✠ et dixerūt

C

fortamini ⁊ estote viri philistijm: ne seruiatis hebreis sicut ⁊ illi seruierūt ✠ nobis. Confortamini: ⁊ bellate. Pugnauerunt ergo philistijm: ⁊ cesus est israel ⁊ fugit vnusquisqȝ in tabernaculū suū. Et facta est plaga magna nimis: ⁊ ceciderunt de israel triginta milia peditum: ⁊ arca dei capta est. Duo quoqȝ filij heli mortui sunt ofni ⁊ phinees. Currēs aūt vir de beniamin ex acie venit in sylo in die illa: scissa veste ⁊ cōspsus puluere caput. Cūqȝ ille venisset: heli sedebat sup sellā contra viā expectās. Erat aūt cor eius pauens pro arca domini. Uir autem ille postq̄ȝ ingressus est nūciauit vrbi. Et vlulauit oīs ciuitas. Et audiuit heli sonitū clamoris: dixitqȝ. Quis est hic sonitus tumultus huiꝰ? At ille festinauit ⁊ venit: ⁊ nūciauit heli. Heli autem erat nonaginta ⁊ octo annorū: ⁊ oculi eius caligauerant: ⁊ videre nō poterat. Et dixit ad heli. Ego sum qui veni de prelio: ⁊ ego q̄ de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quid actū est fili mi? Respōdens autē ille qui nunciabat: fugit inq̄t israel corā philistijm: ⁊ ruina magna facta ē i pplo. Insup ⁊ duo filij tui mortui sūt ofni ⁊ phinees: ⁊ arca dei capta ē. Cūqȝ ille noīasset arcā dei cecidit de sella retrorsū iuxͣ ostiū: ⁊ fractis ceruicibꝰ mortuus ē. Senex enī erat vir grādeuus: ⁊ ipse iudicauit isrl̄ q̄draginta annis. Nurus autē eius vxor phinees ꝑgnās erat vicinaqȝ partui. Et audito nūcio q̄ capta eēt arca dī: ⁊ mortuus esset socer suꝰ ⁊ vir suꝰ: incuruauit se ⁊ peperit. Irruerant enī in eā dolores subiti. In ipso aūt momēto mortis eiꝰ: dixerūt ei q̄ stabāt circa eā. Ne timeas: quia filiū peperisti. Que non respondit eis: neqȝ animaduertit. Et vocauit puerum ✠ icaboth: dicēs. Trāslata est gloria domini de israel: quia capta est arca dei. Et pro socero suo ⁊ pro viro suo ait. Translata est gloria ab israel: eo q̄ capta esset arca dei.

¶ Ca. Sū. ¶ Arca dñi iuxͣ dagō collocat: dagon ante arcā cadens psternit: Iterū cadēs caput ⁊ manus eiꝰ abscinduntur: flagellant philistijm in secretiori pte natiū: quia arca detinet: alij moriunt. Cap. v.

Philistijȝ aūt tulerūt arcā dei: ⁊ asportauerūt eā a lapide adiutorij i azotū. Tuleruntqȝ philistijm arcam dei: ⁊ intulerūt eam in templum dagon: ⁊ statuerunt

Als ✠ ⁊ vobis

C 2. reg. i. a.

sup. 3. b.

sup. 2. g.

D 11. q. 4. §. Item pro ✠ ite pro filiorū heli. 37. di. c. legat. 47. di. §. necesse. de symo. ca. 13 hely 23. q. 3. §. i. ibi iudei capti. Als ✠ icabod 1. q. 5. ca. remittunt ⁊ ca. se. in prin. 4. q. 3. §. ite ab alio quo.

A

eaz iuxta dagon. Cūqꝫ surrexissent diluculo ✝ azotij altera die: ecce dagon iacebat pnus in terra ante arcā dñi. Et tulerunt dagon: ⁊ restituerūt euz in locum suum. Rursūqꝫ mane die altera ɔsurgētes inuenerūt dagon iacentē sup faciē suā in terra corā arca domini. Caput aūt dagō ⁊ due palme manuū eius abscise erāt sup limē:

B Porro dagon solus truncus remāserat in loco suo. Propter hanc cām nō calcāt sacerdotes dagon: ⁊ oēs q ingrediunt templū ei⁹ sup limē dagon in azoto vsqꝫ i hodiernū diez. Aggrauata est aūt man⁹ dñi sup azotios: ⁊ demolitus est eos. Et pcussit in secretiori parte natiū azotū ⁊ fines ei⁹. Et ebullierūt ville ⁊ agri in medio regionis illi⁹: ⁊ nati sunt mures: ⁊ facta est confusio mortis magne in ciuitate. Uidētes aūt viri ✝ azotij huiuscemodi plagā: dixerunt. Nō maneat arca dei isrl' apd nos: qm dura

C est manus ei⁹ sup nos ⁊ sup dagon deum nrm. Et mittētes ɔgregauerūt oēs satrapas philistinoꝝ ad se: ⁊ dixerūt. Quid faciem⁹ de arca dei israel? Rñderūtqꝫ gethei. Circūducat arca dei isrl'. Et circūduxerūt arcā de israel. Illis aūt circūducētib⁹ eā fiebat manus dñi dei per singulas ciuitates interfectionis magne nimis: ⁊ pcutiebat viros vniuscuiusqꝫ vrbis: a paruo vsqꝫ ad maiorē: ⁊ cōputrescebāt pminētes extales eoꝝ. Inierūtqꝫ gethei consiliū: ⁊ fece

D rūt sibi sedes pelliceas. Miserūt ergo arcā dñi i accharon. Cūqꝫ venisset arca dñi dei in accharō: exclamauerūt accharonite dicētes. Adduxerūt ad nos arcā dei isrl': vt interficiat nos ⁊ pplm nrm. Miserūt itaqꝫ ⁊ ɔgregauerūt oēs satrapas philistinorū. Qui dixerūt. Dimitte arcā dei israel: ⁊ reuertat in locū suū. vt nō interficiat nos cū pplo nr̄o. Fiebat eni pauor mortis in singulis vrbib⁹: ⁊ grauissima valde man⁹ dñi dei. Uiri qꝫ q mortui nō fuerāt pcutiebant i secretiori parte natiū: ⁊ ascendebat vlulatus vniuscuiusqꝫ ciuitatis in celū.

¶ Ca. vi. ¶ De remissione arce cuz muneribus: de vaccis ducentibus plaustruz ⁊ vitulis earum domi relictis: bethsamite qꝛ vident arcam percutiunt: nuncios mittunt in chariathiarum. Cap. vi.

A Fuit ergo arca dñi in regione ✝ philistinoꝝ septē mensibus. Et post hec vocauerūt philistijm sacerdotes ⁊ diuinos dicētes. Quid faciemus de arcā dei? Indicate nobis quō remittamus eam in locū suuz. Qui dixerūt. Si remittitis arcā dei israel: nolite dimittere eā vacuā: sꝫ qḋ debetis ei reddite pro peccato: ⁊ tunc curabimini ⁊ scietis quare nō recedat man⁹ ei⁹ a vobis. Qui dixerūt. Quid est qḋ pro delicto reddere debeamus ei. Rñderūtqꝫ illi. Iuxta numeꝝ puinciaꝝ philistinoꝝ quinqꝫ anos aureos facietis ⁊ quinqꝫ mures aureos: qꝛ plaga vna fuit oibus vobis ⁊ satrapis vestris. Facietisqꝫ ✝ similitudines anoꝝ vestroꝝ ⁊ similitudines muriū q demoli

B tisunt terrā: ⁊ dabitis deo israel gloriā: si forte releuet manū suā a vobis: ⁊ a dijs vris ⁊ a terra vestra. Quare grauatis corda vra sic aggrauauit egyptus ⁊ pharao cor suū? Nōne postqꝫ pcussus est tūc dimisit eos ⁊ abierūt? Nunc ergo arripite ⁊ facite plaustrū nouū vnū: ⁊ duas vaccas fetas qbus nō est impositū iuguz iūgite in plaustro: ⁊ recludite vitulos earū domi. Tolletisqꝫ arcā dñi ⁊ ponetis in plaustro: ⁊ vasa aurea q exoluistis ei p delicto ponetis in capsellā ad latus ei⁹: ⁊ dimittite eā vt vadat: ⁊ aspicietis. Et siqdez p viaz finiuz suoꝝ ascēderit ɔ̄ bethsamitem ipse fecit nobis hoc malūz grande: sin autē minime sciemus qꝛ neq̄ꝗ manus ei⁹ tetigit nos. sꝫ casu accidit. Fecerūt ergo illi hoc mō. Et tollentes duas vaccas q lactabāt vitulos iunxerūt ad plaustrū: vitulosqꝫ eaꝝ cōcluserūt

C domi. Et posuerūt arcā dei sup plaustrū et capsellā q habebat mures aureos ⁊ similitudinez anoꝝ. Ibāt aūt in directū vacce p viaz q ducit bethsamitem: ⁊ itinere vno gradiebant pgentes ⁊ mugientes: ⁊ nō declinabāt neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistrā. Sꝫ ⁊ satrape philistijm seqbant vsqꝫ ad terminos bethsames. Porro bethsamite metebant triticū in valle. Et eleuantes oculos viderūt arcā: ⁊ gauisi sunt cū vidissent. Et plaustrū venit in agruz iosue bethsamitis ⁊ stetit ibi. Erat aūt ibi lapis magnus: ⁊ cōciderūt ligna plaustri: vaccasqꝫ iposuerūt sup ea holocaustuz dño. Leuite aūt deposuerūt arcā dei ⁊ capsellā q erat iuxta eaz: in qua erant vasa aurea ⁊ posuerūt sup lapidez grandez. Uiri aūt bethsamite obtulerunt holocausta: ⁊ immolauerūt victimas

D in die illo dño. Et quinqꝫ satrape philistinoꝝ viderunt: ⁊ reuersi sunt in accharon

In die illa. Hi aūt sunt ani aurei q̄s reddiderūt philisti p delicto dn̄o. Azot⁹ vnū: gaza vnū: ascalon vnū: geth vnū: accharon vnū: & mures aureos fm̄ numerū vrbiū philistiȝ quinq̄ prouinciaȝ ab vrbe murata vsq̄ ad villā q̄ erat absq̄ muro: & vsq̄ ad abel magnū sup quē posuerūt arcā dn̄i q̄ erat vsq̄ i illa die i agro iosue bethsamitis. Percussit aūt dn̄s de viris bethsamitib⁹ eo q̄ vidissent arcā dn̄i: & pcussit de pplo septuaginta viros: & qnquaginta milia plebis. Luxitq̄ ppls eo q̄ dn̄s percussisset plebē plaga magna. Et dixerūt viri bethsamite. Quis poterit stare i ɔspectu dn̄i dei scti hui⁹? Et ad quē ascēdet a nobis. Miserūtq̄ nūcios ad habitatores cariathiarim dicētes. Reduxerūt philistijm arcā domini: descendite & reducite eam ad vos.

¶ Ca. Sū. ¶ De trāsitu arce i cariathiarim de federe ppli ad dn̄m iudicio samuelis q̄ iudicauit ppl'm: de oblatione samuelis & de humilitate philistijm & pace isrl'. Cap. vij.

A — Als + domo

VEnerūt ergo viri cariathiarim & reduxerūt arcā dn̄i: & intulerūt eā i + domū aminadab in gabaa. Eleazarū autē filiū ei⁹ sanctificauerūt: vt custodiret arcā dn̄i. Et factū est ex q̄ die mansit arca dn̄i in cariathiarim multiplicati sunt dies. Erat q̄ppe iā annus vicesim⁹. Et requieuit ois domus isrl' post dn̄m. Ait aūt samuel ad vniuersā domū isrl' dicēs. // Si i toto corde vr̄o reuertimini ad dn̄m: auferte deos alienos de medio + vr̄i: baalim & astaroth: & p̄parate corda vr̄a dn̄o & seruite ei soli: & eruet vos de manu philistijm. Abstulerūt ergo filij israel baalim & astaroth: & seruierūt dn̄o soli. Dixit aūt samuel. Cōgregate vniuersū isrl' in masphat vt orē pro vobis dn̄m. Et ɔuenerūt in masphat. Hauserūtq̄ aquā & effuderūt in ɔspectu dn̄i: & ieiunauerūt in die illa atq̄ dixerūt. Tibi peccauim⁹ + dn̄e. Iudicauitq̄ samuel filios isrl' i masphat. Et audierūt philistijm q̄ ɔgregati essent filij isrl' i masphat: & ascēderūt satrape philistinoȝ ad isrl'. Qd' cū audissent filij isrl' timuerūt a facie philistinorū. Dixerūtq̄ ad samuelē. Ne cesses p nobis clamare ad dn̄m deū nr̄m vt saluet nos de manu philistinorū. Tulit autē samuel agnū lactētē vnū: & obtulit illū holocaustū itegrū dn̄o. Et clamauit samuel ad dn̄m p isrl': & exaudiuit eū dn̄s. Factū est aūt cū samuel offerret holocaustū dn̄o: philistijm inire p̄liū ɔ isrl'. // Intonuit aūt dn̄s fragore magno i die illa sup philistijm: & exterruit eos: & cesi sūt a filijs isrl'. Egressiq̄ filij isrl' de masphat psecuti sūt philisteos: & pcusserūt eos vsq̄ ad locū q̄ erat subter bethchar. Tulit aūt samuel lapidē vnū & posuit eū inter masphat & inter sen: & vocauit nomē loci illi⁹ lapis adiutorij. Dixitq̄. Hucusq̄ auxiliat⁹ ē nob dn̄s. Et humiliati sūt philistijm: nec apposuerūt vltra vt venirēt i terminos isrl'. Facta ē itaq̄ man⁹ dn̄i sup philisteos cūctis dieb⁹ samuelis: & reddite sūt vrbes q̄s tulerāt philistijm ab israel israeli: ab accharō vsq̄ geth & terminos suos. Liberauitq̄ isrl' de manu philistinoȝ: eratq̄ pax iter isrl' & amorreū. Iudicabat quoq̄ samuel isrl' cūctis dieb⁹ vite sue. Et ibat p singlos ānos circuiēs bethel & galgala & masphat: & iudicabat israelē i supdictis locis. Reuertebaturq̄ in ramatha. Ibi eni erat dom⁹ ei⁹: & ibi iudicabat israelē. Edificauit etiā ibi altare domino.

Iosue 24. c. — Als + vestrum — B — Als + domino — C — eccl. 46. a — D — Aglegia ciuitas cōditur. — Anchona marchie ciuitas cōditur.

¶ Ca. Sū. ¶ De filijs samuelis q̄ declinauerūt ad auaritiā: & populus petijt regē: quibus ius regis predicitur. Cap. viij.

A

FActum est autem cum senuisset samuel: posuit filios suos iudices in israel. Fuitq̄ nomen filij eius primogeniti iohel: & nomen secundi abia iudicū in bersabee. Et non ambulauerunt filij illius in vijs eius: sed declinauerunt post auaritiam: acceperuntq̄ munera & peruerterunt iudicium. Congregati ergo vniuersi maiores natu israel: venerunt ad samuelem in ramatha: dixeruntq̄ ei. Ecce tu senuisti: & filij tui nō ambulant in vijs tuis. // Constitue nobis regē vt iudicet nos: sicut & vniuerse habent nationes.

Mas. vi. c. ab exordio 4. gl.

osee.13.c. Act.13.c.

Displicuitque sermo in oculis samuelis: eo quod dixissent: da nobis regem vt iudicet nos. Et orauit Samuel ad dominum. Dixit autem dominus ad samuelem. Audi vocem populi in omnibus que loquuntur tibi. Non enim te abiecerunt sed me: ne regnem super eos. Iuxta omnia opera sua que fecerunt a die qua eduxi eos de egypto vsque ad diem hanc. Sicut dereliquerunt me et seruierunt diis alienis: sic faciunt etiam tibi. Nunc ergo vocem eorum audi. Verumtamen contestare eos: et predic eis ius regis qui regnaturus est super eos. Dixit itaque Samuel omnia verba domini ad populum qui + petierat a se regem: et ait. Hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribus suis: facietque sibi equites et precursores quadrigarum suarum: et constituet sibi tribunos et centuriones: et aratores agrorum suorum et messores segetum et fabros armorum et curruum suorum. Filias quoque vestras faciet sibi vnguentarias et focarias et panificas. Agros quoque vestros et vineas et oliueta optima tollet et dabit seruis suis. Sed et segetes vestras et vinearum reditus addecimabit: vt det eunuchis et famulis suis. Seruos etiam vestros et ancillas et iuuenes optimos et asinos auferet: et ponet in opere suo. Greges quoque vestros addecimabit: vosque eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegistis vobis: et non exaudiet vos dominus in die illa: quia petistis vobis regem. + Noluit autem populus audire vocem + samuelis: sed dixerunt. Nequaquam. // Rex enim erit super nos: et erimus nos quoque sicut omnes gentes: et iudicabit nos rex noster: et egredietur ante nos: et pugnabit bella nostra pro nobis. Et audiuit Samuel omnia verba populi: et locutus est ea in auribus domini. Dixit autem dominus ad Samuelem. Audi vocem eorum: et constitue super eos regem. Et ait Samuel ad viros israel. Vadat vnusquisque in ciuitatem suam.

(Margin: B — Alia tra. hic verbis additur — Als + petierant vel petierunt. — C — Als exaudiet + in die illa — D — Als + samuel — Infra.10.c.)

¶ Ca. ix. ¶ De Saule et inquisitione asinarum: et de aduentu eius ad Samuelem: de armo dextro dato sauli in conuiuio samuelis. c. ix.

Et erat vir de Beniamin nomine Cis filius Abihel filii + Seor filii + Bechorath filii Sareth filii Aphia filii viri Iemini fortis robore. Et erat ei filius vocabulo Saul electus et bonus: et non erat vir de filiis israel melior illo. // Ab humero et sursum eminebat super omnem populum. Perierant autem asine Cis patris Saul: Et dixit Cis ad Saul filium suum. Tolle tecum vnum de pueris: et consurgens vade et quere asinas. Qui cum transissent per montem effraim et per terram salisa et non inuenissent: transierunt etiam per terram salim: et non erant: sed et per terram iemini et minime repererunt. Cum autem venissent in terram Suph: dixit Saul ad puerum qui erat cum eo. Veni et reuertamur ne forte dimiserit pater meus asinas et solicitus sit pro nobis. Qui ait ei. Ecce vir dei est in ciuitate hac vir nobilis: omne quod loquitur sine ambiguitate venit. Nunc ergo eamus illuc: si forte indicet nobis de via nostra pro qua venimus. Dixitque Saul ad puerum suum. Ecce ibimus. // Quid feremus ad virum + dei? Panis defecit in sitarciis nostris: et sportulam non habemus vt demus homini dei: nec quicquam aliud. Rursum puer respondit Sauli: et ait. Ecce inuenta est in manu mea quarta pars stateris argenti: demus homini dei: vt indicet nobis viam nostram. Olim in israel sic loquebatur vnusquisque vadens consulere deum. Venite et eamus ad videntem. Qui enim propheta dicitur hodie: vocabatur olim videns. Et dixit Saul ad puerum suum. // Optimus sermo tuus. Veni eamus. Et ierunt in ciuitatem in qua erat vir dei. Cumque ascenderent cliuum ciuitatis: inuenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam: et dixerunt eis. Num hic est videns? Que respondentes dixerunt illis: Hic est. Ecce ante te. Festina nunc. Hodie enim venit in ciuitatem: quia sacrificium est hodie populi in excelso. Ingredientes vrbem statim inuenietis eum antequam ascendat excelsum ad vescendum. Neque enim comesturus est populus: donec ille veniat: quia ipse benedicet hostie: et deinceps comedent qui vocati sunt. Nunc ergo ascendite: quia hodie reperietis eum. Et ascenderunt in ciuitatem. Cumque illi ambularent in medio vrbis: apparuit samuel egrediens obuiam eis vt ascenderet in excelsum. Dominus autem reuelauerat auriculam samuelis ante vnam diem quam veniret saul dicens. Hac ipsa hora que nunc est: cras mittam virum ad te de terra beniamin: et vnges eum ducem super populum meum israel. Et saluabit populum meum de manu philistinorum: quia respexi populum meum. Venit enim clamor eorum ad me. Cumque aspexisset samuel saulem: dominus dixit ei. Ecce vir quem dixeram tibi. Iste dominabitur populo meo. Accessit autem saul ad samuelem in medio porte: et ait. Indica oro mihi: vbi est domus videntis? Et respondit samuel sauli: dicens. Ego sum videns. Ascende ante me in excelsum: vt + comedatis mecum hodie: et dimittam te mane: et omnia que sunt in corde tuo indicabo tibi. Et de

(Margin: A — Als + seror — Als + scó — Als + decorath — 1.par.8.c — Infra.10.d — B — Als feret + si — // l.qui. indicas — 3.Reg. 1.4.b — C — Als + comedas)

asinis q̄s nudiustertiº pdidisti: ne sollicitus sis: q: inuēte sūt. Et cuiº erūt optima q̄q3 isrl: nōne tibi ⁊ ✝ oī domui p̄ris tui? Rñdēs aūt saul ait. Nūqd nō filiº iemini ego sū3 de minima tribu isrl: ⁊ cognatio mea nouissima int' oēs familias de tribu beniamin? Quare ergo locutº es mihi sermonē istū? Assumēs itaq3 samuel saulē ⁊ puerū eiº: introduxit eos in triclinium: ⁊ dedit eis locū in capite eoꝝ q fuerāt iuitati. Erāt .n. q̄si triginta viri. Dixitq3 samuel coco. Da ptē quā dedi tibi ⁊ p̄cepi: vt reponeres seorsū apd te. Leuauit aūt cocº armū: ⁊ posuit an̄ saul. Dixitq3 samuel. Ecce qd remāsit pone añ te: ⁊ comede: q: de industria suatū est tibi qñ ppl'm vocaui. Et comedit saul cū samuele in die illa: ⁊ descēderūt de excelso in oppidū: ⁊ locutº est cū saule in solario: ✝ strauitq3 saul in solario ⁊ dormiuit. Cūq3 mane surrexissēt ⁊ iā dies lucesceret: vocauit samuel saulē in solario dicēs. Surge ⁊ dimittā te. Et surrexit saul. Egressi sūt ābo: ipse videlicet ⁊ samuel. Cūq3 descēderēt in extrema pte ciuitatis samuel dixit ad saul. Dic puero vt an̄cedat nos: ⁊ transeat. Tu aūt subsiste paulisp: vt indicē3 tibi vbū dñi.

Als sup. ei ✝ omni

B

1. q. i. c. iudices. 44. di. c. quādo. j. Ar. de sacra vnctio. cap. vnico.

✝ hebrei non hñt strauitq3 saul i solario ⁊ dormiuit sed greci addūt.

¶ Ca. .x. ¶ De vnctiōe saulis in regē: ⁊ signis variis sibi: p̄cepto expectatiōis: ⁊ de pphetatiōe saulis: ⁊ de ꝯfirmatiōe regni eiº ppl'i sorte in masphat. Cap. .x.

Tulit aūt samuel lēticulā olei: ⁊ effudit sup caput eiº: ⁊ deosculatº est eū: ⁊ ait. Ecce vnxit te dñs sup hereditatē suā in p̄ncipē: ⁊ liberabis ppl'm suū de manibº inimicoꝝ eiº: q in circuitu eiº sunt. Et hoc tibi signū: q: vnxit te dñs in p̄ncipē. Cūq3 abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta sepulchꝝ rachel in finibº beniamin in meridie: dicētq3 tibi. Inuēte sūt asine ad q̄s ieras pgrēdas: ⁊ intermissis pr tuº asinis sollicitº ē p vobis: ⁊ dic. Quid faciā de filio meo? Cūq3 abieris inde: ⁊ vltra trāsieris ⁊ veneris ad qrcū thabor: inuenient te tres viri ascēdētes ad deū in bethel: vnº portās tres hedos: ⁊ aliº tres tortas panis: ⁊ aliº portās lagenā vini. Cūq3 te salutauerint dabūt tibi duos panes: ⁊ accipies de manu eoꝝ. Post hec venies in collē dñi: vbi ē statio philistinoꝝ. Et cū ingressus fueris ibi vrbē: obuiū habebis gregē pphetaꝝ descēdentiū de excelso: ⁊ ante eos psalteriū ⁊ tympanū ⁊ tybiā ⁊ citharas: ipsosq3 pphetātes. Et insiliet i te spūs domini: ⁊ pphetabis cū eis: ⁊ mutaberis in virū aliū. Qñ ergo euenerint signa hec omnia tibi: fac quecūq3 inuenerit manº tua: q: dñs tecū est. Et descēdēs ante me i galgala. Ego quippe descēdā ad te vt offeras oblationē: ⁊ immoles victimas pacificas: Septē diebus expectabis donec veniā ad te: ⁊ ostēdā tibi q̄ facias. Itaq3 cū auertisset humerū suū vt abiret a samuele: immutauit ei deº cor aliud: ⁊ venerunt oīa signa hec in die illa. Veneruntq3 ad p̄dictū collē: ⁊ ecce cuneus pphetaꝝ obuius ei. Et insiluit super eū spūs dñi: ⁊ pphetauit in medio eoꝝ. Videntes aūt oēs qui nouerāt eū heri ⁊ nudiustertius q esset cū pphetis ⁊ pphetaret: dixerūt adinuicē. Que nā res accidit filio cis. Nū ⁊ saul ✝ inter pphetas? Rñdit aliº ad alterū dicēs. Et ✝ quis pr ✝ eius? Propterea versū est in puerbiū. Num ⁊ saul inter pphetas? Cessauit aūt pphetare: ⁊ venit ad excelsum. Dixitq3 patruus saul ad eū ⁊ ad puerū eiº. Quo abiistis? Qui rñderūt. Querere asinas. Quas cū nō repperissemus: venimº ad samuelē. Et dixit ei patruus suus. Indica mihi: qd dixerit tibi samuel. Et ait saul ad patruū suū. Indicauit nobis: q: inuēte essent asine. De sermone aūt regni nō idicauit ei quē locutº fuerat ei samuel. Et cōuocauit samuel ppl'm ad dñm i ✝ masphat: ⁊ ait ad filios isrl. Hec dicit dñs deº israel. Ego eduxi israel de egypto: ⁊ erui vos de manu egyptiorū ⁊ de manu omniū regū qui affligebāt vos. Vos autē hodie proiecistis dominū deū vestrū: q solus saluauit vos de vniuersis malis ⁊ tribulatiōibº vris. Et dixistis. Nequaq̄: s3 regē cōstitue sup nos.

A

Ext. 16. c. 75. di. c. 3. l. h. exēplo i gl. 2. q. 7. ⁊ iñe obycitur. 1. q. i. c. si crā. ⁊. ca. ?is. ⁊. c. pphauit Sup. 2. g

Lacedemoniorum regnum oritur ⁊ corinthiorū regnū oritur

B

Carnutum ciuitas a troianis fundat̄.

Infra. 13. b. infra. 11. b.

C

infra. 19. b Als ✝ in pphetis. Als ✝ quis pr ✝ eoꝝ

Pisarus ciuitas a grecis cōditur. Turonēsis ciuitas a bruto cōdit̄. Als ✝ maspha

sup.8.b. & sup.9.a / Al. + sors tribus / Al. + cecidit cognatio

¶ Nunc ergo state coram dño per tribus vestras & p familias. Et applicuit samuel oēs trib⁹ israel: & cecidit + sors sup tribū Beniamin. Et applicuit tribū beniamin & cognationes ei⁹ & + cecidit sup cognatione methri & puenit vsq3 ad Saul filiū Cis. Quesierūt ergo eū: & nō est inuētus illic. Et cōsuluerūt post hec dñm: vtrū nā

D sup.9.b.

venturus esset illuc. Rñditq3 dñs. Ecce absconditus est domi. // Cucurrerūt itaq3 & tulerūt eū inde. Stetitq3 in medio ppli: & altior fuit vniuerso populo ab humero & sursū. Et ait Samuel ad oē3 pplm. Certe videtis quē elegit dñs: qm nō sit similis illi in oī pplo. Et clamauit oīs ppls: & ait. Viuat rex. Locutus est aūt samuel ad populū legē regni: & scripsit in libro: & reposuit corā dño. Et dimisit Samuel oē3 populū: singulos i domū suā. S3 & saul abijt in domū suā in gabaa. Et abijt cū eo pars exercitus q̄z tetigerat de⁹ corda. Filij vo belial dixerunt. Num saluare nos poterit iste? Et despexerunt eū: & nō attulerunt ei munera. Ille vo dissimulabat se audire.

¶ Ca. xi. ¶ De naas obsidēte iabes galaad: de victoria saulis: de aliqbus dicētib⁹ vnde saluare poterit iste: de innouatione regni ei⁹. Saul regnat in galgala. Cap. xi.

A

Et factū est qsi post mēses: ascēdit naas ammonites: & pugnare cepit aduersum iabes galaad. Dixerunt q̄z oēs viri iabes ad naas. Habeto nos federatos & + seruiemus tibi. Et rñdit ad eos naas ammonites. In hoc feriā vobiscum fedus vt eruā oīu3 vestrū oculos dextros: ponamq3 vos opprobriū in vniuerso israel. Et dixerūt ad eū seniores iabes. Cōcede nobis septē dies vt mittam⁹ nūcios ad vniuersos terminos israel: & si nō fuerit q defendat nos: egrediemur ad te. Venerūt ergo nūcij in gabaa saulis: & locuti sunt verba hec audiēte pplo. Et leuauit oīs ppls vocē suā: & fleuit. Et ecce saul veniebat sequens boues d' agro: & ait. Quid h3 ppls q plorat? Et narrauerūt ei vba viro3 iabes. // Et insiluit sps dñi in Saul cū audisset h verba. & irat⁹ est furor ei⁹ nimis. Et assumēs vtrūq3 bouē cōcidit in frusta: misitq3 in oēs terminos israel p manū nūcio3 dicens. Quicūq3 nō exierit & secutus fuerit Saul & Samuel: sic fiet bobus ei⁹. Inuasit ergo timor dñi populū: & egressi sunt qsi

Al. + seruiamus

B

sup.10.b

vir vnus & recensuit eos in bezec. Fueruntq3 filio3 israel trecēta milia: viro3 aūt iuda triginta milia. Et dixerūt nūcijs q venerant. Sic dicetis viris q sunt in iabes galaad. Cras erit vobis salus: cum incaluerit sol. Venerūt ergo nūcij: & nūciauerūt viris iabes. Qui letati sunt: & dixerūt. Mane exibim⁹ ad vos: & facietis nobis oē qđ placuerit vobis. Et factū est cū dies crastinus venisset: cōstituit saul ppl3 in tres partes. Et ingressus est media castra in vigilia matutina: & pcussit ammon vsq3 dū incalesceret dies. Reliq aūt dispersi sunt: ita vt nō relinqrentur ex eis duo pariter. Et ait ppls ad samuelē. Quis est iste qui dixit Saul nō regnabit sup nos? Date viros: & interficiem⁹ eos. Et ait saul. Nō occidetur qsq3 in die hac: q2 hodie fecit dñs salutem in israel. Dixit aūt Samuel ad ppl3. Venite & eamus in galgala: & innouem⁹ ibi regnū. Et perrexit oīs populus in galgala: & fecerunt ibi regē Saul coram domino in galgala. Et immolauerunt ibi victimas pacificas coram dño. Et letatus est ibi Saul: & cuncti viri israel nimis.

C

D

Infra.c.ii. 3.q.7.S. vltimo

¶ Ca. xij. ¶ De innocentia & mansuetudine Samuelis: de correptione populis de signis datis de celo. Cap. xij.

A

Dixit aūt Samuel ad vniuersū3 israel. Ecce audiui vocē vestrā iuxta oīa que locuti estis ad me: & cōstitui sup vos regē: Et nūc rex gradit ante vos. Ego aūt senui: & incanui. Porro filij mei vobiscū sunt. Itaq3 cōuersatus corā vobis ab adolescētia mea vsq3 ad hūc diē: ecce psto sum. Loqmini de me corā dño & corā christo ei9. vtrū bouē cuiusq3 tulerim aut asinum: si quēq3 calūniatus sum: si oppressi aliquē: si de manu cuiusq3 mun⁹ accepi

& cõtemnaz illud hodie restituãq3 vobis. Et dixerũt. Nõ es calũniatus nos neq3 oppressisti: neq3 tulisti de manu alic⁹ q̃ppiã. Dixitq3 ad eos. Testis est dñs aduersum vos: & testis christus eius in die hac: quia nõ inuenistis in manu mea q̃ppiã. Et dixerũt. Testis. Et ait Samuel ad pplz. Dñs q fecit Moysen & Aaron: & eduxit patres nr̃os de terra egypti + adest. Nunc ergo state vt iudicio cõtendã aduersum vos coram dñe de omnibus misericordijs dñi quas fecit dñs vobiscu3 & cum p̃ribus vestris. // Quõ Jacob ingressus est in egyptum: & clamauerunt p̃res vestri ad dñz: & misit dñs Moysen & Aarõ: & eduxit patres vestros de egypto: & collocauit eos in hoc loco. // Qui obliti sunt dñi dei sui: & tradidit eos in man⁹ Sysare magistri militie regis Asor: & in manu philistinorũ: & in manu regis Moab & pugnauerunt aduersus eos. Postea aũt clamauerũt ad dñm: & dixerunt. Peccauimus: q̃a dereliquimus dñm: & seruiuimus Baalim et Astaroth. Nunc ergo erue nos de manu inimicoꝝ nr̃oꝝ: & seruiemus tibi. // Et misit dñs Hierobaal & + Badã & Barach & Jepte & Samuel: & eruit vos de manu inimicoꝝ vestroꝝ per circuitũ: & habitastis cõfidenter. Uidẽtes aũt q̃ naas rex filioꝝ ammon venisset aduersũz vos: // dixistis mihi. Nequaq̃: s3 rex imperabit nobis: cũ dñs deus vester regnaret in vobis. Nunc ergo presto est rex vester quẽ elegistis: & petistis. Ecce dedit vobis dñs regez. Si timueritis dñm & seruieritis ei: & audieritis vocẽ eius: & nõ exasperaueritis os dñi: eritis & vos & rex qui imperat vobis sequẽtes dñm deum vestrũ. Si aũt nõ audieritis vocem dñi: sed exasperaueritis sermones eius: erit manus dñi super vos & super p̃res vestros. Sed & nũc state: & videte rem istã grãdem quã facturus est dñs in cõspectu vestro. Nunqd nõ messis tritici est hodie? Inuocabo dñm & dabit voces & pluuias: & scietis & videbitis: q̃ grãde malũ feceritis vobis in cõspectu dñi petẽtes sup vos regẽ. Et clamauit Samuel ad dñm: & dedit dñs voces & pluuias in die illa. Et timuit oĩs ppl's nimis dñm & Samuelem. Et dixit vniuersus populus ad Samuelẽ. Ora p̃ro seruis tuis ad dñz deũ tuum vt non moriamur. Addidimus enim vniuersis peccatis nostris malum: vt peteremus nobis regẽ. Dixit aũt Samuel ad pplm. Nolite timere: vos fecistis vniuersu3 malũ hoc. Uerũtamẽ nolite recedere a tergo dñi: sed seruite dño in oĩ corde vestro: & nolite declinare post vana q̃ non proderunt vobis: neq3 eruent vos: q2 vana sunt: & nõ derelinquet dñs pplm suũ: pp nomen suu3 magnũ: q2 iurauit dñs facere vos sibi pplm. Absit aũt a me hoc peccatũ dño vt cessem orare p̃ vobis: & docebo vos viã bonã & rectaz. Igit̃ timete dñm & seruite ei in veritate: & ex toto corde vestro. Uidistis eni3 magnifica q̃ in vobis gesserit: q̃ si p̃seueraueritis vos i malitia: & vos & rex v̄ster pariter p̃ibitis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De philisteis p̃cussis a saule & Jonatha. & iteꝝ ɔgregatis: de filijs isr̃l q abscõderũt se in antris: de holocausto saulis & de rep̄hẽsione ei⁹ a samuele: non stabit regnũ eius: de diuisione regni: de tribus cuneis p̄plxtaꝝ p̄st transgressionez patris: de armoꝝ defectu in israel nisi in Saule & Jonatha. Cap. xiij.

A Filius vnius anni erat Saul cũ regnare cepisset: duob⁹ aũt annis regnauit sup israel. Et elegit sibi Saul tria milia de israel. Et erant cũ Saul duo milia in + machmas & in mõte bethel: mille aũt cũ Jonatha in + gabaa beniamin. Porro ceteꝝ pplm remisit vnũquẽq3 in tabernacula sua. Et p̃cussit Jonathas stationẽ philistinoꝝ q̃ erat in gabaa. Quõ cũ audissent philistijm: Saul cecinit buccina in oĩ terra dicẽs. Audiãt hebrei: & vniuersus isr̃l audiuit huiuscemodi famã: p̃cussit Saul stationẽ philistinoꝝ. Et erexit se isr̃l aduersus philistijm. Clamauit ergo ppl's post Saul i galgala: & philistij3 ɔgregati sunt ad p̃liãdũ ɔ israel: triginta milia curruũ: & sex milia eq̃tũ: & reliquũ vulgus sicut arena q̃ est in littore maris plurima. Et ascẽdẽtes castrametati sũt in + machmas ad oriẽtẽ bethauẽ. Quõ cũ vidissent viri israel se in arto p̃sitos (afflictus eni3 erat ppl's) abscõderũt se in speluncis: & in abditis in petris q̃3 & in antris: & in cisternis. Hebrei aũt trãsierũt iordanẽ in terrã gad & galaad. Cũq3 adhuc eẽt Saul in galgala: vniuersus ppl's p̃territ⁹ est q̃ sequebat̃ eũ. // Et expectauit septẽ dieb⁹ iuxta placitũ samuelis: & nõ venit samuel

Marginal notes: eccl.46.d — B — Al's sup. est + adest. — Ge.46.a — Jud.4.a — Judi.6.c — Al's + Bedã idest Samson. — C — sup. 8.b. & 6. 10.c. — A — Al's + machimas. — Al's + gabaad vel gabaath. — Al's + machimas. — B — sup. 10.b

in galgala. Dilapsusq3 est pplus ab eo. Ait
ergo Saul. Afferte mihi holocaustu & pa-
cifica. Et obtulit holocaustu. Cuq3 cople-
sset offerens holocaustu: ecce Samuel ve-
niebat. Et egressus est Saul obuia ei: vt
salutaret eu. Locutusq3 est ad eu samuel.
Quid fecisti? Rndit saul. Quia vidi q po-
pulus dilaberetur a me: & tu no veneras
iuxta placitos dies. Porro philistijm co-
gregati fuerat in + machmas: dixi. Nuc
descedent philistijm ad me in galgala: &
facie dni no placaui. Necessitate copulsus
obtuli holocaustu + dne. Dixitq3 Samu
el ad Saul. // Stulte egisti: nec custodisti
madata dni dei tui q pcepi tibi. Qd si no
fecisses: ia nuc pparasset dns regnu tuu
sup israel in sempiternu. Sz nequaq re-
gnu tuu vltra cosurget. Quesiuit dns sibi
viru iuxta cor suu: & pcepit ei dns vt eet
dux super pplm suu: eo q no seruaueris
que pcepit dns. Surrexit aut Samuel &
ascendit de galgalis in gabaa Beniamin.
Et reliq populi ascenderunt post saul ob-
uia populo: q expugnabant eos venietes
+ de galgala in gabaa in colle Beniamin.
Et recesuit Saul pplm q inueti fuerant
cu eo qsi sexcetos viros: & saul & Jonathas
fili9 eius: populusq3 q inuetus fuerat cu
eis erat in gabaa beniamin. Porro phili
stijm cosederat in + machmas. Et egres-
si sut ad pdandu de castris philistinorum
tres cunei. Unus cuneus pgebat cotra viam
Effraim ad terra Saul. Porro alius in-
grediebat per via bethoron. Tertius aute
verterat se ad iter termini in terra Sa-
baa: imminetis vallis seboim cotra desertu.
Porro faber ferrarius no inueniebat in
oi terra israel. Cauerant enim philistijm
ne forte facerent hebrei gladiu aut lancea.
Descedebat ergo ois israel ad philistijm
vt acueret vnusqsq3 vomerem suu & ligo
ne & securim & tridete & sarculu. Retuse
itaq3 erant acies vomeru & ligonu & tride
tium & securiu vsq3 ad stimulu corrige-
dum. Cuq3 venisset dies plij: no est inue
tus ensis & lancea in manu totius ppli q
erat cu Saul & Jonatha excepto Saul et
Jonatha filio ei9. Egressa est aut statio phi
listijm: vt + trascenderet in + machmas.

C | als + ma chimas. | Als sup est + dno | Ge.31.d. | 2.pa.16.c | Als + et | D | als + ma chimas. | als + tra scederet | als + ma chimas.

¶ Ca. xiiij. ¶ De Jonatha & armigero ei9 qui ascedunt ad philistijm: dat signu armigero q tradat philistijm in man9 eorum in modo loquendi: de victoria ei9: de adiuratione ppli facta a saule: de melle gustato a Jonatha: q forte deprehedit: & a morte per pplm liberatur. Nomina generis saulis: & quorundam de familia. Cap. xiiij.

Et accidit in quadam die vt diceret
Jonathas fili9 Saul ad adolescetem
armigeru suu. Ueni: & transeamus ad statio-
ne philistinorum q est trans locu illu. Pa-
tri aut suo hoc ipsum no indicauit. Porro
Saul morabat in extrema parte gabaa sub
malogranato q erat in agro gabaa. Et erat
ppls cu eo qsi sexcetoru viroru. Et Achias
filius Achitob fratris Ichabod filij phi-
nees q ortus fuerat ex heli sacerdote dni
in sylo: portabat + ephot. Sz & ppls igno
rabat quo isset Jonathas. Erat aut inter
ascensus p quos nitebat Jonathas trasire
ad statione philistinorum eminetes petre ex
vtraq3 parte: & qsi in modu detiu scopu
li hincinde prerupti. Nome vni bosez: &
nome alteri sene. Un9 scopulus pminens
ad aqlone ex aduerso + machmas: & alter
ad meridie cotra gabaa. Dixit aut Jona-
thas ad adolescete armigeru suum. Ueni
trasteamus ad statione incircucisorum hor
si forte faciat dns pro nobis: qz no est dno
difficile saluare vel in + multis: vel in pau
cis. Dixitq3 ei armiger su9. Fac oia q pla-
cent aio tuo. Perge quo cupis: & + ero
tecu + vbicuq3 volueris. Et ait Jonathas.
Ecce nos transimus ad viros istos. Cuq3 ap
paruerim9 eis: si taliter locuti fuerint ad
nos: manete donec veniam9 ad vos: stem9
in loco nro: nec ascedamus ad eos. Si at
dixerint ascedite ad nos: ascedam9 ad eos:
qa tradidit eos dns in manibus + nris.
Hoc erit nobis signu. Apparuit igit vter
q3 stationi philistinorum. Dixeruntq3 phili-
stijm. // En hebrei egrediuntur de cauernis
in qbus abscoditi fuerant. Et locuti sunt
viri de statione ad Jonatha & ad armigeru
ei9. Dixeruntq3. Ascedite ad nos: & ostede-
mus vobis re. Et ait Jonathas ad armi-
geru suu. Ascedam9. // Seqre me. Tradi-
dit enim dns eos in manus israel. Ascedit
aut Jonathas manib9 & pedib9 reptans:
& armiger eius post eu. Itaq3 cu vidissent
facie Jonathe alij cadebant ante Jonatha:
alios armiger ei9 interficiebat seques eu.
Et facta est plaga prima qua pcussit Jona-
thas & armiger eius qsi viginti viroru in

A | Als + e phod. | als + ma chimas. | Als + in multitu dine | B | als + ego | Als + q cunq3 | als + istis | iud.14.c | 1.Mac. 4.b.

media parte iugeris: quã par boũ in die arare consueuit. Et factũ est miraculũ in castris ꝛ p agros. Sed ꝛ ois populus stationis eoꝝ qui ierant ad predãdũ obstupuit: ꝛ cõturbata sunt castra. Et accidit q̃si

C

miraculum a deo. Et respexerunt speculatores Saul q erant in gabaa beniamin: ꝛ ecce multitudo prostrata: ꝛ huc illuc ꝗ diffugiens. Et ait Saul pplo q erat cũ eo. Requirite ꝛ videte qs abierit ex nobis. Cũq̧ requisissent: repertũ est nõ adesse Jonathã ꝛ armigeꝝ eius. Et ait Saul ad Achiam. Applica arcã dñi. Erat enim ibi arca dñi in die illa cũ filijs israel. Cũq̧ loq̄ret Saul ad sacerdotẽ: tumultus magn⁹ exort⁹ est in castris philistinoꝝ. Crescebatq̧ paulatim ꝛ clarius resonabat. Et ait Saul ad sacerdotẽ. Cõtrahe manũ tuã. Cõclamauit ergo Saul ꝛ ois pplꝰ q erat cũ eo: ꝛ venerũt vsq̧ ad locũ certaminis. Et ecce versus fuerat gladi⁹ vniuscuiusq̧ ad proximũ suũ: ꝛ cedes magna nimis. Sꝫ ꝛ hebrei qui fuerant cũ philistijs heri ꝛ nudiustertius ascenderantq̧ cũ eis in castris: reuersi sunt vt essent cũ israel: ꝛ hi q erãt cũ Saul ꝛ Jonatha. Oẽs q̃q̧ israelite q se abscõderant in mõte effraim audiẽtes ꝙ fugissent philistei: sociauerũt se cũ suis in plio. Et erãt cũ Saul q̃si decẽ milia viroꝝ.

D

Et saluauit dñs de⁹ israel in die illa. Pugna aũt peruenit vsq̧ ad Bethauen. Et viri israel sociati sunt sibi in die illa. Adiurauit aũt Saul pplm dicens. // Maledictus vir q comederit panẽ vsq̧ ad vesperũ: donec vlciscar d inimicis meis. (Infra eo.) Et nõ mãducauit vniuersus pplꝰ panẽ. Oisq̧ terre vulgus venit in saltuꝫ: in quo erat mel sup faciẽ agri. Ingressus est itaq̧ populus saltũ: ꝛ apparuit fluens mel: nullusq̧ applicuit manuꝫ ad os suũ. Timebat eniꝫ pplꝰ iuramentũ. Porro Jonathas nõ audierat: cũ adiuraret pr̃ eius populũ. Extẽditq̧ sũmitatẽ virge quã habebat in manu: ꝛ intinxit in fauuꝫ mellis. Et cõuertit manũ suã ad os suũ: ꝛ illuminati sunt oculi eius. Rñdensq̧ vnus de pplo ait. Iureiurãdo cõstrinxit pr̃ tu⁹ populũ dicens. // Maledictus vir q comederit panem hodie. (Sup̃ eo.) Defecerat aũt pplꝰ. Dixitq̧ Jonathas. Turbauit pr̃ me⁹ terrã. Vidistis ipsi q illuminati sũt oculi mei: eo ꝙ gustauerĩ paululum de melle isto: quanto magis si comedisset pplꝰ de preda inimicoꝝ suoꝝ quam reperit. Nõne maior plaga facta fuisset in philistijs. Percusserũt ergo in die illa philisteos a + machmis vsq̧ in haylon.

E (aĺs + machmas.)

Defatigatus est autẽ populus nimis: ꝛ versus ad predam tulit oues ꝛ boues ꝛ vitulos: ꝛ mactauerũt in terra. Comeditq̧ pplꝰ cũ sanguine. Nũciauerũt aũt Sauli dicẽtes: ꝙ pplꝰ peccasset dño: comedens cũ sanguine. Qui ait. Preuaricati estis. Voluite ad me iã nũc saxũ grãde. Et dixit Saul. Dispergamini in vulgus: ꝛ dicite eis: vt adducat ad me vnusq̧sq̧ bouẽ suũ ꝛ arietẽ: ꝛ occidite sup istud ꝛ + vescimini ꝛ non peccabitis dño comedẽtes cũ sanguie. (Aĺs + vescimini.) Adduxit itaq̧ ois pplꝰ vnusq̧sq̧ bouẽ in manu sua vsq̧ ad noctẽ: ꝛ occiderũt ibi. Edificauit aũt saul altare dño. Tũcq̧ + p̄mũ cepit edificare altare dño. (Aĺs sup. est + p̃mum.) Et dixit Saul. Irruamus sup philisteos nocte: ꝛ vastemus eos vsq̧ duꝫ illucescat mane: nec relinq̃mus ex eis virũ.

F

Dixitq̧ pplꝰ. Omne qd bonũ videt in oculis tuis: fac. Et ait sacerdos. Accedam⁹ huc ad deũ. Et cõsuluit Saul dñm dicẽs. Num + persequar philistym. Si trades eos in + manu israel? Et nõ rñdit ei in die illa. (p sequer aĺs + manus.) // Dixitq̧ saul. Applicate huc vniuersos angulos populi: ꝛ scitote ꝛ videte p quẽ acciderit hoc peccatũ hodie. // Viuit dominus saluator israel: q̃si p Jonathã filiũ meũ factũ est absq̧ retractione morietur. (iñ.a. 18.a // 22.q.2. §.h.) Ad qd nullus cõtradixit ei de oi pplo. Et ait ad vniuersũ israel. Separamini vos in partẽ vnã ꝛ ego cũ Jonatha filio meo ero in parte altera. Rñditq̧ populus israel ad Saul. Qd bonuꝫ videtur in oculis tuis: fac. Et dixit + ad dñm deum israel. (aĺs + saul) // Dñe deus israel da iudiciũ: qd est ꝙ nõ responderis seruo tuo hodie? Si in me aut in Jonatha filio meo est iniq̃tas hec da ostẽsionẽ. Aut si hec iniq̃tas ẽ in pplo tuo: da sanctitatẽ? (// 3.q.7. §.h. 26.q.2. §.2.) Et deprehẽsus est Jonathas ꝛ Saul: pplꝰ aũt exiuit. Et ait Saul. Mittite sortẽ int̃ me ꝛ int̃ Jonathã filiũ meũ ꝛ capt⁹ est ionathas. Dixitq̧ Saul ad ionathã. // Indica mihi qd feceris. Et idicauit ei ionathas: ꝛ ait. Gustãs gustaui i sũmitate virge q̃ erat i mãu mea paululũ mellis: ꝛ ecce ego morior. Et ait saul. Hec faciat mihi de⁹ ꝛ hec addat: qr morte morieris ionatha. // Dixitq̧ pplꝰ ad saul. Ergo ne ionathas

G (Jos.7.c) (infra.22.c.)

mozietur:quia fecit salutē hanc magnā in israel. hoc nephas est. Uiuit dñs:si ceciderit capillus de capite eius in terra:qz cum deo operatus est hodie. // Liberauit ergo populus ionathan vt nō moreret. Recessitqz saul:nec psecut⁹ est philistijs. Porro philisthym abierūt in loca sua. Et saul ꝯfirmato regno sup isrl pugnabat p circuitum aduersum omnes inimicos eius:ꝯ moab ⁊ filios amon ⁊ edom ⁊ reges soba ⁊ philisteos:⁊ quocūqz se verterat supabat. Cōgregatoqz exercitu pcussit amalech ⁊ eruit isrl de manu vastatoꝝ eius. Fuerūt autē filij saul:ionatas ⁊ iesui ⁊ melchisua:⁊ nomina duaꝝ filiaꝝ eius:nomen pmogenite ✝ merob:⁊ nomē minoris michol:⁊ nomē vxoris saul achinoe:filia achimaas. Et nomē pncipis militie ei⁹ abner:fili⁹ ner:patruelis saul. // Porro cis fuit pr saul: ⁊ ner pater abner fili⁹ abiel. Erat aūt bellū potens aduersū philisteos oibus diebus saul. Nā quemcunqz viderat saul virum fortem ⁊ aptum ad prelium:sociabat eum sibi.

¶ Ca. xv. ¶ De precepto dato sauli:vt deleret amalech de transgressione eius:qz pepercit agag regi:de commendatione obedientie:de expulsione saulis de regno: samuel luget saul. Cap. xv.

Et dixit samuel ad saul. Me misit dominus vt vngerem te in regem super populum eius israel. Nunc ergo audi vocem domini. hec dicit dominus exercituum. Recensui quecunqz fecit amalech israeli: // quomodo restitit ei in via:cum ascenderet de egypto. Nunc ergo vade:⁊ pcute amalech ⁊ demolire vniuersa eius. Non parcas ei:⁊ non concupiscas ex reb⁹ ipsius aliquid:sed interfice a viro vsqz ad mulierem:⁊ paruulum atqz lactentē bouem ⁊ ouem camelum ⁊ asinum. Precepit itaqz saul populo:⁊ recensuit eos quasi agnos ducenta milia peditum:⁊ decem milia viroꝝ iuda. Cūqz venisset saul vsqz ad ciuitatē amalech:tetendit insidias in torrēte. Dixitqz saul cyneo. Abite:recedite atqz discedite ab amalech ne forte inuoluam te cū eo. Tu enim fecisti misericordiam cū omnibus filijs israel:cū ascenderēt de egypto. Et recessit cyneus de medio amalech. // Percussitqz saul amalech ab euila donec ✝ venit ✝ asur:q̄ est e regiōe egypti. Et apprehendit agag regē amalech viuum. Omne autem vulgus interfecit in ore gladij. Et pepercit Saul ⁊ pplis agag:⁊ optimis gregibus ouium ⁊ armentoꝝ:vestibus ⁊ arietib⁹:⁊ vniuersis que pulcra erant:nec voluerunt disperdere ea. Quicqd ergo vile fuit ⁊ reprobū:hoc demoliti sunt. Factum est aūt verbum domini ad Samuel dicens. // Penitet me q̄ constituerim Saul regem:quia dereliqt me ⁊ verba mea ope non impleuit. Contristatusqz est Samuel:⁊ clamauit ad dñm tota nocte. Cūqz d̄ nocte surrexisset samuel: vt iret ad Saul mane nūciatū est samueli:eo q̄ venisset Saul in carmelū: // ⁊ erexisset sibi fornicem triūphalē:⁊ reuersus trāsisset descēdissetqz in galgala. Uenit ergo Samuel ad Saul:⁊ Saul offerebat holocaustū dño de initijs pdaꝝ q̄ attulerat ex amalech. Et cū venisset samuel ad saul: dixit ei Saul. Bñdictus tu dño. Impleui verbū dñi. Dixitqz Samuel. Et q̄ est hec vox gregū q̄ resonat in aurib⁹ meis ⁊ armentoꝝ quā ego audio: Et ait Saul. De amalech adduxerunt ea. Pepercit enī populus melioribus ouibus ⁊ armētis:vt immolarētur dño deo tuo:reliq̄ do occidimus. Ait aūt samuel ad saul. Sine me: ⁊ indicabo tibi que locut⁹ sit dñs ad me nocte. Dixitqz ei. Loquere. Et ait samuel. Nōne cū paruulus esses in oculis tuis: caput in tribub⁹ isrl factus es: Unxitqz te dñs in regē sup israel:⁊ misit te dñs in ✝ viā:⁊ ait. Uade ⁊ interfice peccatores amalech:⁊ pugnabis ꝯ eos vsqz ad internitionē eoꝝ. Quare ergo nō audisti vocē dñi: sed versus ad predā es:⁊ fecisti malum in oculis dñi: Et ait Saul ad Samuelē. Immo audiui vocē dñi:⁊ ambulaui in via per quā misit me dñs:⁊ adduxi agag regē amalech:⁊ amalech interfeci. Tulit autem de pda pplis oues ⁊ boues primitias eaꝝ que cesa sunt: vt immolet dño deo suo in galgalis. Et ait Samuel. Nunquid vult dñs holocausta ⁊ victimas:⁊ non potius vt obediat voci dñi: // Melior est enī obediētia qz victime:⁊ auscultare magis q̄ offerre adipem arietū: qm̄ quasi petm̄ ariolandi est repugnare:⁊ q̄si scelus idolatrie nolle acquiescere // Pro eo ergo q̄ abiecisti sermonem dñi:abiecit te dñs ne sis rex. Dixitqz Saul ad samuelē. Peccaui:qz puaricatus sum sermonē dñi ⁊ verba tua:

Marginalia (left): 22. q. 2. §. si. q. i. Summa de iureiu. c. ⁊ ñ chris. 26. q. 2. §. Saul qz. de maio. ⁊ obe. c. 2. — als ✝ merab — Sup. 9. a. 2. pal. 8. c. — A — ij. q. i. ca. dominus. 8. q. i. c. audacter. ij. eo. 10. Exo. 17. d. j. q. 4. §. itē pctō ci uiu. ⁊. itē pctō amalechitarum. 2. q. 7. §. itē cū ba lai in fi. 24. q. 3. §. j. in pu. — B — 23. q. 4. c. ē iniusta ibi. saul ⁊rit. — als ✝ de mau — als ✝ ad asur

Marginalia (right): C — Gen. 6. infra — pu. 30 — D — als ✝ — E — Ecci. 4. S. q. scēdi 32. — verum 8. — pbri. 1. q. 4. itē pctō amalechitarum 17. q. 7. si qs — incepe mane rate ea illud. de sepul. c. i. — 3. q. 7. § saul esset. — sup. c.

ba tua: timēs p̄p̄lm ⁊ obediēs voci eoꝝ. Sȝ nūc porta queso pctm̄ meū: ⁊ reuertere me cū vt adorē dn̄m. Et ait samuel ad saul. Nō reuertar tecū: q2 piecisti sermonē dn̄i: ⁊ piecit te dn̄s ne sis rex sup isrl'. Et ꝯuersus est samuel vt abiret. Ille aūt apphēdit sūmitatē pallij ei⁹ q̄ ⁊ scissa est. Et ait ad eū samuel: Scidit dn̄s regnum israel a te hodie: ⁊ tradidit illud proximo tuo meliori te. Porro triūphator in isrl' nō parcet: ⁊ penitudine nō flectet. Neq3 eniȝ hō est vt agat pniam. At ille ait. Peccaui. Sȝ nūc honora me corā senioribꝰ populi mei: ⁊ corā israel: ⁊ reuertere mecuȝ vt adorē dn̄m deū tuū. Reuersus ergo samuel secut⁹ est saulē. Et adorauit saul dn̄m. Dixitq3 samuel. Adducite ad me agag regē amalech. Et oblatus est ei agag pinguissim⁹ tremēs. Et dixit agag. Sicci ne separat amara mors. Et ait samuel. Sicut fecit absq3 liberis mulieres gladi⁹ tuus: sic absq3 liberis erit int' mulieres mr̄ tua. // Et in frusta ꝯcidit eū samuel coraȝ dn̄o in galgalis. Abijt aūt samuel in ramatha: saul vo ascēdit in domū suā in gabaa. Et nō vidit samuel vltra saul vsq3 in diē mortis sue. Uerūtamē lugebat samuel saul: qm̄ dn̄m penitebat q ꝯstituisset regem saul super israel.

¶ Ca. Sū. ¶ De vnctione dauid in regē in domo pr̄is sui: ⁊ spū neq̄ q vexabat saul: ⁊ dauid q pcutiebat citharā. Ca. xvi.

Dixitq3 dn̄s ad samuelem Usq3quo tu luges saul: cū ego piecerim euȝ ne regnet sup israel. Imple cornu tuum oleo: ⁊ veni vt mittā te ad isai bethleemitē. Prouidi .n. in filijs ei⁹ mihi regē. Et ait samuel. Quo vadā: Audiet .n. saul: ⁊ interficiet me. Et ait dn̄s. Uitulū de armēto tolles in manu tua: ⁊ dices. Ad immolādū dn̄o veni. Et vocabis isai ad victimā: ⁊ ego ostēdā tibi qd facias: ⁊ vnges quēcū q3 mōstrauero tibi. Fecit ergo samuel sicut locut⁹ est ei dn̄s. Uenitq3 in bethleem. Et ammirati sunt seniores ciuitatis occurrētes ei. Dixerūtq3. // Pacificus ne est ingressus tuus? Et ait. Pacificus. Ad immolādū dn̄o veni. // Sactificamini ⁊ venite mecū: vt imoleȝ. Sctificauit ergo isai ⁊ filios ei⁹: ⁊ vocauit eos ad sacrificiū. Cū q3 ingressi eēnt: vidit heliab ⁊ ait. Num corā dn̄o est xp̄s ei⁹. Dixit dn̄s ad samuelem. Ne respiciās vultū ei⁹ neq3 altitudinē stature ei⁹: qm̄ abieci eū: nec iuxta intuitū hoīs ego iudico. hō .n. videt ea que parent: dn̄s aūt intuet' cor. Et vocauit isai aminadab ⁊ adduxit eum corāȝ samuel. Qui dixit. Nec hunc elegit dn̄s. Adduxit aūt isai samma de quo ait. Etiā hūc non elegit dn̄s. Adduxit itaq3 isai septē filios suos corā samuel. Et ait samuel ad isai. Nō elegit dn̄s ex istis. Dixitq3 samuel ad isai. Nūqd iā cōpleti sūt filij? Qui rn̄dit. Adhuc reliqu⁹ est paruulus: ⁊ pascit oues. Et ait samuel ad isai. Mitte ⁊ adduc euȝ. Nec .n. discūbem⁹ priusq3 huc ille veniat. Misit ergo ⁊ adduxit euȝ. // Erat aūt rufus ⁊ pulcher aspectu decoraq3 facie: ⁊ ait dn̄s. Surge ⁊ vnge eū: ipse est .n. Tulit ergo samuel cornu olei: ⁊ vnxit eū in medio fratrū ei⁹. // Et direct⁹ est spūs dn̄i a die illa in dauid ⁊ deinceps. Surgēsq3 samuel abijt in ramatha. Spūs aūt dn̄i recessit a saul: ⁊ exagitabat euȝ spūs neq3 a dn̄o. Dixerūtq3 serui saul ad eū. Ecce spūs dn̄i malus exagitat te. Iubeat dn̄s nr̄ rex ⁊ serui tui q corā te sunt querēt hoīnē scietem psallere cithara: vt qn̄ arripuerit te spūs dn̄i malus psallat manu sua ⁊ leui⁹ feras. Et ait saul ad suos suos. Prouidete ergo mihi aliquē bn̄ psallētē ⁊ adducite eū ad me. Et rn̄dēs vn⁹ de pueris ait. Ecce vidi filiū isai bethleemitē scientē psallere ⁊ fortissimū robore: ⁊ viruȝ bellicosuȝ ⁊ prudētē in verbis: ⁊ virū pulchrū: ⁊ dn̄s est cū eo. Misit ergo saul nūcios ad isai: dicēs. Mitte ad me dauid filiuȝ tuū q est in pascuis. Tulit itaq3 isai asinū plenū panib⁹ ⁊ lagenā vini: ⁊ hedū de capris vnū: ⁊ misit p manū dauid filij sui sauli. Et venit dauid ad saul: ⁊ stetit corā eo. At ille dilexit eū nimis: ⁊ factus est ei⁹ armiger. Misitq3 saul ad isai dicens. Stet dauid in ꝯspectu meo. Inuenit enī grāȝ in oculis meis. Igit' quandocūq3 spūs dn̄i malus arripiebat saul: dauid tollebat citharā ⁊ pcutiebat manu sua: ⁊ refocillabat' saul ⁊ leuius hēbat. Recedebat .n. ab eo spūs malus.

¶ Ca. Sū. ¶ De bello philistijm ꝯ israel: ⁊ victoria dauid ꝯ goliam. Ca. xvij.

Congregātes aūt philistij agmina sua in pliū ꝯuenerūt in sochot iude ⁊ castrametati sunt inter sochot ⁊ azeca.

Marginalia (left): 1.re.28.c. — 16.q.5.c. nec mirū bi pdica uerat. — B — 23.q.5. Josi.c.re 23.q.7. §.itē cū malaā an 1.j.q.4. §.item eccato. Ms ꝯ ga math Sup' eo. — D — De pe. di.i.c. p. iserat. — 3.reg.2.c. Leui.20.b Jos.3.b — B

Marginalia (right): gen.36.a 2.reg.5.b — C — 75.di.c. j.i.d.exēplo. 78.di.§. hoc regulariter. de pr.di.2 .§. oppo nit.2.q.7 .§.itē dauid. Als sup. est ꝯ rex sup. 10. b Pō.77. Ac.13.b — D — Als accipiebat // De pe. di.j.§.d niq3 ibi saul vexatus est. Als sup. est ꝯ saul — A — Als soccho.

cha in finibus domim. Porro saul et filii israel congregati venerunt in valle terebinthi et direxerunt aciem ad pugnandum contra philistijm. Et philistijm stabant super montem ex parte hac: et israel stabat supra montem ex altera parte: vallisque erat inter eos. Et egressus est vir spurius de castris philistinorum nomine goliath de geth altitudinis sex cubitorum et palmo et cassis erea super caput eius: et lorica hamata induebatur. Porro pondus lorice eius quinque milia siclorum eris erat: et ocreas ereas habebat in cruribus: et clypeus ereus tegebat humeros eius. Hastile autem haste eius erat quasi liciatorium texentium. Ipsum autem ferrum haste eius sexcentos siclos habebat ferri. Et armiger eius antecedebat eum. Stansque clamabat adversum phalangas israel: et dicebat eis. Quare venistis parati ad prelium? Numquid ego non sum philisteus: et vos servi saul? Eligite ex vobis virum: et descendat ad singulare certamen. Si quiverit pugnare mecum et percusserit me: erimus vobis servi. Si autem ego prevaluero et percussero eum: vos servi eritis et servietis nobis. Et aiebat philisteus. Ego exprobravi agminibus israel hodie. Date mihi virum et ineat mecum singulare certamen. Audiens autem saul: et omnes israelite sermones philistei huiuscemodi: stupebant et metuebant nimis. David autem erat filius viri effratei de quo supra dictum est: de bethleem iuda: cui nomen erat isai: qui habebat octo filios: et erat vir in diebus saul senex et grandevus inter viros. Abierunt autem tres filii eius maiores post saul in prelium. Et nomina trium filiorum eius qui perrexerunt ad bellum: heliab primogenitus: et secundus aminadab: tertius quoque samma. David autem erat minimus. Tribus ergo maioribus secutis saulem abiit david et reversus est a saul ut pasceret gregem patris sui in bethleem. Procedebat vero philisteus mane et vespere: et stabat quadraginta diebus. Dixit autem isai ad david filium suum. Accipe fratribus tuis ephi polente et decem panes istos: et curre in castra ad fratres tuos: et decem formellas casei has deferes ad tribunum. Et fratres tuos visitabis si recte agant: et cum quibus ordinati sunt disce. Saul autem et illi + et omnes filii israel in valle terebinthi pugnabant adversum philistijm. Surrexit itaque david mane et commendavit gregem custodi: et onustus abiit sicut preceperat ei isai. Et venit ad locum magala et ad exercitum qui egressus ad pugnam vociferatus erat in certamine. Direxerat enim aciem israel: sed et philistijm ex adverso fuerant preparati. Derelinquens ergo david vasa que attulerat sub manu custodis ad sarcinas: cucurrit ad locum certaminis: et interrogabat si omnia recte agerentur erga fratres suos. Cumque adhuc ille loqueretur eis: apparuit vir ille spurius ascendens goliath nomine philisteus de geth de castris philistinorum. Et loquente eo hec eadem verba audivit david. Omnes autem israelite cum vidissent virum: fugerunt a facie eius timentes eum valde. Et dixit unusquisque de israel. Num vidisti virum hunc qui ascendit? Ad exprobrandum enim israel ascendit. Virum ergo qui percusserit eum ditabit rex divitiis magnis: et filiam suam dabit ei: et domum patris eius faciet absque tributo in israel. Et ait david ad viros qui stabant secum dicens. Quid dabitur viro qui percusserit philisteum hunc: et tulerit opprobrium de israel? Quis enim est hic philisteus incircumcisus: qui exprobravit aciem dei viventis? Referebat autem ei populus eundem sermonem dicens. Hec dabuntur viro qui percusserit eum. Quod cum audisset heliab frater eius maior loquente eo cum aliis iratus est contra david et ait. Quare venisti: et quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto? Ego novi superbiam tuam et nequitiam cordis tui: quia ut videres prelium descendisti. Et dixit david. Quid feci? Numquid non verbum est? Et declinavit paululum ab eo ad alium. Dixitque eundem sermonem. Et respondit ei populus verbum sicut prius. Audita sunt autem verba que locutus est david: et annunciata in conspectu saul. Ad quem cum fuisset adductus: locutus est ei. Non concidat cor cuiusquam in eo. Ego servus tuus vadam et pugnabo adversus philisteum. Et ait saul ad david. Non vales resistere philisteo isti: nec pugnare adversus eum: quia puer es. Hic autem vir bellator est ab adolescentia sua. Dixitque david ad saul. Pascebat servus tuus patris sui gregem: et veniebat leo vel ursus et tollebat arietem de medio gregis: et persequebar eos et percutiebam: eruebamque de ore eorum. Et illi consurgebant adversum me: et apprehendebam mentum eorum: et suffocabam interficiebamque eos. Nam et leonem et ursum interfeci ego servus tuus. Erit igitur et philisteus hic incircumcisus quasi unus ex eis. Nunc vadam et auferam opprobrium populi. Quoniam quis est iste philisteus incircumcisus: qui ausus est maledicere exercitui dei viventis? Et ait david. Dominus

Margin notes: 2.re.21.c. — B — Alias super + et — C — D — Infra.20.d et 26.c. — E — Alias + et venit.

qui eripuit me de manu leonis et de manu ursi: ipse me liberabit de manu philistei huius. Dixit autem Saul ad david. Vade: et dominus tecum sit. Et induit saul David vestimentis suis: et imposuit galeam eream super caput eius: et vestivit eum lorica. Accinctus ergo david gladio eius super vestem suam cepit tentare si armatus posset incedere. Non enim habebat consuetudinem. Dixitque david ad Saul. Non possum sic incedere: quia non usum habeo. Et deposuit eam. Et tulit baculum suum quem semper habebat in manibus: et elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrente et misit eos in peram pastoralem quam habebat secum: et fundam manu tulit: et processit adversum philisteum.

F

Ibat autem philisteus incedens et appropinquans adversum david: et armiger eius ante eum. Cumque inspexisset eum philisteus et vidisset david: despexit eum. Erat autem adolescens rufus: et pulcher aspectu. Et dixit philisteus ad david. Nunquid ego canis sum quod tu venis ad me cum baculo? Et maledixit philisteus david in diis suis. Dixitque ad david. Veni ad me: et dabo carnes tuas volatilibus celi et bestiis terre. Dixit autem david ad philisteum. Tu venis ad me cum gladio et hasta et clypeo: ego autem venio ad te in nomine domini exercituum dei agminum israel: quibus exprobrasti hodie. Et dabit te dominus in manu mea: et percutiam te et auferam caput tuum a te. Et dabo cadavera castrorum philistijm hodie volatilibus celi et bestiis terre: ut sciat omnis terra quia est dominus deus in israel: et noverit universa ecclesia hec: quia non in gladio nec in hasta salvat dominus. Ipsius enim est bellum: et tradet vos in manus nostras. Cum ergo surrexisset philisteus et veniret et appropinquaret contra david: festinavit david et occurrit ad pugnam ex adverso philistei. Et misit manum suam in peram: tulitque unum lapidem et funda iecit: et circumducens percussit eum in fronte. Et infixus est lapis in fronte eius: et cecidit in faciem suam super terram. Prevaluitque david adversum philisteum in funda et lapide: percussumque philisteum interfecit. Cumque gladium non haberet in manu david: cucurrit et stetit super philisteum et tulit gladium eius: et eduxit eum de vagina sua: et interfecit eum: precriditque caput eius. Videntes autem philistijm quod mortuus esset fortissimus eorum: fugerunt. Et consurgentes viri israel et iuda vociferati sunt: et persecuti sunt philisteos usque dum venirent in valles et usque ad portas accharon. Cecideruntque vulnerati de philistijm in via sarim et usque ad geth: et usque ad accharon. Et revertentes filij israel postquam persecuti sunt philisteos invaserunt castra eorum. Assumens autem david caput philistei: attulit illud in hierusalem: arma vero eius posuit in tabernaculo suo. Eo autem tempore quo viderat saul david egredientem contra philisteum ait ad abner principem militie sue. De qua stirpe descendit hic adolescens. Dixitque abner. Vivit anima tua rex si novi. Et ait rex. Interroga tu cuius filius sit iste puer. Cumque regressus esset david percusso philisteo: tulit eum abner et introduxit coram saule caput philistei habentem in manu sua. Et ait ad eum saul: De qua progenie es o adolescens. Dixitque david. Filius servi tui isai bethleemite ego sum.

1. Mac. 4.b.

Eccl. 47.a 1. Mac. 4.b. 2.q.5.ca. Mouebit

24. q.i.c. Nolli. De pur. vul. ca.j. in glo.

G

al's + domini

¶ La. Su. ¶ De amicitie confederatione david et ionathe filij regis saul: de cantu mulierum: percussit saul mille et David decem milia: de ira saulis pro hoc cantu: de ipso prophetante in domo sua et volente configere david lancea cum pariete. Saul autem amovet david et promittit ei filiam suam maiorem merob que alteri datur: postea saul promittit ei michol filiam in uxorem: sponsalia petit centum preputia: david persolvit et fit gener regis. Cap. xviij.

ET factum est cum complesset loqui ad saulem: anima + ionathe conglutinata est anime david et dilexit eum + ionathas quasi ani-

H

Al's + Jonathan.

Al's + Jonathan.

iam suā. Tulit eū saul in die illa: et non ↄcessit ei. vt reuerteret̄ in domū p̄ris sui. //Inierunt aūt dauid et ionathas fedus. Diligebat .n. eū q̄si aiā3 suā. Na expoliauit se ✝ ionathas tunicaq̄ erat indut⁹: et dedit eā dauid et reliq̄ vestimēta sua vsq3 ad gladiū et arcū suū et vsq3 ad balteū. Egrediebat̄ quoq3 dauid ad oīa q̄cūq3 misisset eū saul: et prudēter se agebat. Posuitq3 eū saul sup viros belli: et accept⁹ erat in oculis vniuersi p̄pli: maxieq3 in ↄspectu famulo2 saul. Porro cū reuerteret̄ pcussophilisteo dauid: et ferret caput eius in hierlm: egresse sunt mulieres de vniuersis vrbib⁹ israel cātātes chorosq3 ducētes in occursū saul regis: in tympanis leticie et in sistris et p̄cinebāt mulieres ludētes atq3 dicētes. //Percussit saul mille: et dauid decē milia. Irat⁹ ē aūt saul nimis et displicuit in oculis ei⁹ iste smo. Dixitq3. Dederunt dauid decem milia: et mihi mille dederūt. Quid ei supest nisi solū regnū? Nō rectis ergo oculis saul aspiciebat dauid a die illa et deinceps. Post diem aūt alterā inuasit sp̄us dei malus saul: et p̄phetabat in medio dom⁹ sue. Dauid autem psallebat manu sua: sicut p singulos dies. Tenebatq3 saul lāceā et misit eā: putans q ↄfigere posset dauid cū pariete. Et declinauit dauid a facie ei⁹ scd̄o. Et timuit saul dauid eo q dn̄s eēt cū eo et a se recessisset. Amouit ergo eu3 saul a se: et fecit eū tribunū sup mille viros. Et egrediebatur et intrabat in cospectu p̄pli. In oībus quoq3 vijs suis dauid prudēter agebat: et dn̄s erat cū eo. Uidit itaq3 saul q prudēs eēt nimis et cepit cauere eū. Oīs aūt israel et iuda diligebat dauid. Ipse aūt ingrediebat̄ et egrediebat̄ ante eos. Dixitq3 saul ad dauid. Ecce filia mea maior merob: ipsam dabo tibi vxorē: tātūmō esto vir fortis et p̄liare bella dn̄i. Saul aūt reputabat dicēs. Nō sit man⁹ mea in eo: s3 sit sup eū man⁹ philistino2. //Ait aūt dauid ad saul. Quis ego su3 aut que est vita mea aut cognatio p̄ris mei in israel vt fiam gener regis? Factū est aūt tp̄s cum deberet darī merob filia saul dauid: data est hadrieli molathite vxor. Dilexit aūt dauid michol filiā saul alterā. Et nūciatū est saul et placuit ei. Dixitq3 saul. Dabo eā illi vt fiat ei in scandalū: et sit sup eū man⁹ philistinorū. Dixitq3 saul ad dauid. In duab⁹ reb⁹ gener me⁹ eris hodie. Et mādauit saul seruis suis. Loqmini ad dauid clam me dicentes. Ecce places regi: et oēs serui ei⁹ diligūt te. Nūc ergo esto gener regis. Et locuti sūt serui saul in aurib⁹ dauid oīa vba hec. Et ait dauid. Num paru3 videt̄ vobis generū esse regis? Ego aūt su3 vir pauper et tenuis. Et renūciauerūt serui saul dicētes. Huiuscemodi vba locutus est dauid. Dixit aūt saul. Sic loqmini ad dauid. Nō h3 rex sp̄onsalia necesse: nisi tm̄centū p̄puciaphilistino2: vt fiat vltio de inimicis regis. Porro saul cogitabat dauid tradere in ✝ man⁹ philistino2. Cūq3 renunciassent serui ei⁹ dauid vba q̄ dixerat saul placuit smo in oculis dauid vt fieret gener regis. Et post paucos dies surgens dauid abijt in accharon cū viris q ✝ sub eo erāt: et pcussit ex philistijm ducētos viros //et attulit eo2ū p̄putia et ānumerauit ea regi: vt eēt gener ei⁹. //Dedit itaq3 saul ei michol filiā suā vxorē. Et vidit saul et intellexit q dn̄s eēt cū dauid. Michol autē filia saul diligebat eū: et saul magis cepit timere dauid. Factusq3 est saul inimic⁹ dauid cūctis dieb⁹. Et egressi sunt p̄ncipes philistino2. A p̄ncipio aūt egressiōis eo2: prudēti⁹ se gerebat dauid q̄3 oēs viri saul: et celebre factū est nomē ei⁹ nimis.

¶ Ca. Sū. ¶ De saule q p̄cepit occidi dauid. Indicat hoc ei ionathas: saul iterū inuadit a sp̄u malo et vult lācea ↄfigere dauid: michol eu3 saluat: fugit dauid ad samuelē: saul mittit nuncios vt rapiāt dauid: trib⁹ vicibus mittunt̄ nuncij et oēs cū samuele p̄phetante de saule p̄phetante cū p̄phetantibus. Cap. xix.

Locut⁹ est aūt saul ad ionathā filiū3 suū et ad oēs suos suos: vt occideret dauid. //Porro ✝ ionathas fili⁹ saul diligebat dauid valde. Et idicauit ✝ ionathas dauid dicēs. Querit saul p̄r me⁹ occidere te. Quapp obsua te queso mane: et manebis clam et absc̄oderis. Ego aūt ✝ egrediēs stabo iuxta patrē meum in agro vbicūq3 fuerit: et ego loquor de te ad p̄rem meū: et q̄cūq3 videro nūciabo tibi. Locut⁹ est ergo ionathas de dauid bona ad saul p̄rem suū: dixitq3 ad eū. Ne pecces rex in seruū tuū dauid: q2 nō peccauit tibi: et opa eius bona sunt tibi v. ides et posuit aiam suā in

Marginalia (left): Infra.19.a. — Als ✝ Jonathā. — B — De ↄse. di. j. c. j. i. ii. glo. — Infra.21.b. — et.j. 29.b. — Ecc.47.a — C — D — 2.reg.9.a — E

Marginalia (right): F — als ✝ manibus. — Als ✝ d — G — 2.reg.3. — //32.q.1. — qd̄ aut — H — Sup. 18.a — Als ✝ Jonathan — 2 pte.1. — et.15.c. — Als ✝ ingrediēs

manu tua:⁊ percussit philisteū:⁊ fecit dn̄s salutē magnā vniuerso israeli. Uidisti ⁊

B letat⁹ es. Quare ergo peccas in sanguine innoxio interficiēs dauid q ē absq culpa? Quod cū audisset saul:placat⁹ voce ionathe iurauit. Uiuit dn̄s:q2 nō occidet. Uocauit itaq ✝ ionathas dauid:⁊ idicauit ei oia vba hec. Et introduxit ionathas dauid ad saul ⁊ fuit añ eū sicut erat heri ⁊ nudiustertius. Motū est aūt rursū bellū:⁊ egressus dauid pugnauit aduersus philisteos: percussitq eos plaga magna:⁊ fugerūt a facie ei⁹. Et fact⁹ ē spūs dn̄i malus in saul. Sedebat aūt in domo sua:⁊ tenebat lāceā. Porro dauid psallebat in manu sua. Nisusq est saul cōfigere dauid lācea in pariete. Et declinauit dauid a facie saul. Lancea aūt casso vulnere plata est in pariete:⁊ dauid fugit ⁊ saluat⁹ est nocte illa. Misit ergo saul satellites suos nocte in domū dauid vt custodirēt eū:⁊ interficeret mane. Quod cū annūciasset dauid michol vxor sua

Ale ✝ Jonathan

C dicens. Nisi saluaueris te nocte hac cras morieris: deposuit eū p fenestram. Porro ille abijt ⁊ aufugit:atq saluat⁹ est. Tulit aūt michol statuā:⁊ posuit eā sup lectū:⁊ pellē pilosam caprarū posuit ad caput ei⁹:⁊ operuit eā vestimētis. Misit aūt saul apparitores q raperēt dauid. Et rñsum est q egrotaret. Rursumq misit saul nūcios: vt viderēt dauid dicēs. Afferte eū ad me in lecto: vt occidat. Cūq venissent nūcij inuētū est simulacrū sup lectū ⁊ pellis caprarū ad caput ei⁹. Dixitq saul ad michol Quare sic illusisti mihi:⁊ dimisisti inimicū meū vt fugeret? Et rñdit michol ad saul. Quia ✝ ipse locut⁹ est mihi dicēs. Dimitte me:alioqn interficiā te. Dauid aūt fugiēs saluat⁹ est. Et venit ad samuel in ramatha:⁊ nūciauit ei oia q fecerat sibi saul. Et abierūt ipse ⁊ samuel:⁊ morati sūt in naioth. Nūciatū est aūt sauli a dicētibus. Ecce dauid in naioth in ramatha.

Ale ✝ iste

D Misit ergo saul lictores vt raperēt dauid Qui cū vidissent cuneū pphetarū vaticinātiū:⁊ samuelē stātē sup eos:fact⁹ ē et spūs dn̄i in illis:⁊ pphetare ceperūt et ipsi. Quod cū nūciatū eet sauli:misit ✝ ⁊ alios nūcios Prophetauerūt aūt ⁊ illi. Et rursū misit saul tertios nūcios:q ⁊ ipi pphetauerūt. Et irat⁹ iracūdia saul:abijt et ipse in ramatha:⁊ venit vsq ad cisternā magnā q est in ✝ soccoth:⁊ sciscitatus est ⁊ dixit. In quo loco sūt samuel ⁊ dauid? Dictūq est ei. Ecce in naioth sūt in ramatha. Et abijt in naioth in ramatha. Et fact⁹ ē et sup eū spūs dn̄i:⁊ ābulabat ingrediēs ⁊ pphetabat vsq dū veniret i naioth in ramatha. Et expoliauit et ipse se vestimētis suis:⁊ pphetauit cū ceteris corā samuel ⁊ cecinit nudus tota die illa ⁊ nocte. Unde ⁊ exiuit puerbiū. Num ⁊ saul inter pphetas?

Ale sup: est ✝ ⁊

Ale ✝ socceth.

sup. 10. c. 81. q. i. ca. mise. ⁊ c. pphauit

¶ Ca. xx. ¶ De renouatiōe ⁊ cōfirmatiōe federis dauid ⁊ ionathe:⁊ qualiter ionathas apud saul excusat dauid absentē:⁊ ille cōfundit eū opprobrijs: de signo triū sagittarū īter ionathā ⁊ dauid. Saul arripit lāceā vt pcutiat ionathā excusantē dauid: de fletu ionathe ⁊ dauid ⁊ osculo. Ca. xx.

A Fugit aūt dauid de naioth q est in ramatha:veniēsq locut⁹ ē corā ionatha. Quid feci? Que est iniqtas mea:⁊ qd peccatū meū in prēm tuū:q2 qrit aiam meā. Qui dixit ei. Absit a te:nō morieris. Neq.n.faciet pr̄ me⁹ qcq grāde vl puū: nisi pri⁹ idicauerit mihi. Hunc ergo celauit a me pr̄ me⁹ sermonē tm̄mō? Neqq.n.erit istud. Et iurauit rursū dauid. Et ille ait. Scit pfecto pr̄ tu⁹ q inueni grām in oculis tuis:⁊ dicet. Nesciat hoc ionathas: ne forte tristet. Quinimo viuit dn̄s ⁊ viuit aia tua:q2 vno tm̄ (vt ita dicā) gradu ego morsq diuidimur. Et ait ionathas ad dauid. Qdcūq dixerit mihi aia tua:faciā tibi. Dixit aūt dauid ad ionathā. Ecce calende sunt crastino:⁊ ego ex more sedere soleo iuxta regē ad vescēdū. Dimitte ergo me vt abscōdar in agro vsq ad vesperā diei tertie. Si respiciēs requisierit me pr̄ tuus:rñdebis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleē ciuitatē suā:q2 victime solēnes ibi sunt vniuersis cōtribulib⁹ ✝ suis. Si dixerit bn̄: pax erit seruo tuo. Si aūt fuerit irat⁹:scito q2 cōpleta est malitia ei⁹. Fac ergo mīam in seruū tuū:q2 fedus dn̄i me famulū tuū tecū inire fecisti. Si aūt ē iniqtas aliq in me: tu me interfice:⁊ ad prēm tuū ne introducas me. Et ait ionathas. Absit hoc ✝ a me. Neq.n.fieri pōt vt si certe cognouero cōpletā ee prīs mei malitiā cōtra te nō annunciem tibi. Respōditq dauid ad ionathā. Quis renunciabit mihi:si qd forte rñderit tibi pr̄ tu⁹ dure de me. Et ait ionathas.

11. q. i. c. sciscitaris.

De pe. di. 2. ca. fugerat. ⁊ c. si enim.

infra. c. sequente.

sup. 17. d. ⁊. j. 26. c.

B

Ale sup. est ✝ suis

Ale ✝ a te

C

Ms + Jonathan. ad dauid. Ueni et egrediamur foras i agr͂. Cūqz exiissēt ābo i agruz: ait ionathas ad dauid. Dn̄e de⁹ isrl̄ si iuestigauero sniaz patris mei crastino vel perēdie et aliqd boni fuerit sup dd̄ et nō statī zmiso ad te et notū

Ms + Jonathan. tibi fecero: hec faciat de⁹ + ionathe et hec augeat. Si āt pseuerauerit pr̄is mei malitia aduersū te: reuelabo aurē tuā: et dimittā te vt vadas i pace: et sit dn̄s tecū sicꝫ fuit cum

Ms + facies. pr̄e meo. Et si vixero + facias mihi mīam dn̄i: si vō mortu⁹ fuero: nō auferes mīaz a domo mea vsqz in sempiternuz. Aut si nō fecero qn̄ eradicauerit dn̄s inimicos dauid vnūquēqz de t̄ra: auferat ionathas de domo sua: et reqrat dn̄s d̄ manu inimi

Ms + Jonathan. coꝝ dauid. Pepigit ergo + ionathas fedus cū domo dauid. Et reqsiuit dn̄s d̄ manu inimicoꝝ dauid. Et addidit ionathas deierare dauid eo ꝙ diligeret illū. Sicꝫ n. aīaz suā: ita diligebat eū. Dixitqz ad eū ionathas.

D Cras calēde sūt: et reqreris. Reqret eni sessio tua vsqz perēdie. Descēdes ergo festin⁹ et venies i locū vbi celādus es i die qn̄ opari lz: et sedebis iuxta lapidē cui nomē ē ezel. Et ego tres sagittas mittā iuxta eū et iaciā qsi exercēs me ad signū. Mittā qꝫ et pueꝝ dicens ei. Uade et affer mihi sagittas. Si dixero puero. Ecce sagitte intra te sūt: tolle eas: tu veni ad me: qꝛ pax est et nihil ē mali. Uiuit dn̄s. Si aūt sic locut⁹ fuero puero: ecce sagitte vltra te sūt: vade i pace: qꝛ dimisit te dn̄s. De v̄bo aūt qd̄ locuti fuim⁹ ego et tu sit dn̄s int̄ me et te vsqz i sempiternū. Abscōditus ē ergo dauid in agro: et venerūt calēde: et sedit rex ad comedēdū panē. Cūqz sedisset rex sup cathedrā suā sꝫ ꝯsuetudinē q erat iuxta parietē surrexit ionathas et sedit abner ex latere saul:

E vacuusqz apparuit loc⁹ dauid. Et nō est locut⁹ saul qcq̄ i die illa. Cogitabat enim ꝙ forte euenisset ei vt nō eēt mūdus nec purificat⁹. Cūqz illuxisset dies scd̄a post calēdas: rursus apparuit vacu⁹ loc⁹ dauid. Dixitqz saul ad ionathā filiū suū. Cur nō venit fili⁹ isai: nec heri nec hodie ad vescēdū? Rn̄ditqz ionathas sauli. Rogauit me obnixe vt iret i bethleē: et ait. Dimitte me: qm̄ sacrificiū solēne ē i ciuitate mea: vn⁹ de frib⁹ meis accersiuit me. Nūc ergo si inueni grām in oclis tuis vadā cito et videbo frēs meos. Ob hāc cāz nō venit ad mēsaz regis. Irat⁹ āt saul aduersū ionathā: dixit ei. Fili mulieris vltro virū rapiētis: nūqd ignoro qꝛ diligis filiū isai: i ꝯfusionē tuā et i ꝯfusionē ignominiose mr̄is tue?

F Oib⁹ eniz dieb⁹ qb⁹ fili⁹ isai vixerit sup t̄raz: nō stabilieris tu neqz regnū tuuz. Itaqz iam nūc mitte et adduc eū ad me: qꝛ fili⁹ mortis ē. Rn̄dēs āt ionathas sauli pr̄i suo ait. Quare morief? Quid fec̄? Et arripuit saul lāceā vt pcuteret eū. Et itellexit ionathas ꝙ diffinitū eēt a pr̄e suo vt interficeret dauid. Surrexit ergo ionathas a mēsa i ira furoris: et nō comedit i die calēdaꝝ scd̄a panē. Contristatus est eniz sup dauid eo ꝙ ꝯfudisset eū pr̄ su⁹. Cūqz illuxisset mane venit ionathas in agrū iuxta placitū dauid et puer paruulus cū eo. Et ait ad pueꝝ suū. Uade et affer mihi sagittas qs ego iacio. Cūqz puer cucurrisset iecit aliaz sagittā t̄rās pueꝝ. Uenit itaqz puer ad locū iaculi qd̄ miserat ionathas. Et clamauit

G ionathas post tergū pueri et ait. Ecce ibi ē sagitta. Porro vltra te. Clamauit iteꝝ ionathas post tergū pueri dicēs. Festina velocit̄: ne steteris. Collegit āt puer ionathe sagittas: et attulit ad dn̄z suū: et qd ageref penit⁹ ignorabat. Tm̄ nō eniz ionathas et dauid rez nouerāt. Dedit ergo ionathas arma sua puero: et dixit ei. Uade et defer i ciuitatē. Cūqz abiisset puer surrexit dauid de loco q vergebat ad austrū: et cadēs pnus in terrā adorauit tertio. Et osculātes se al

Ms sup est + it. terutrū: fleuerūt parit̄: dauid aūt amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Uade in pace. Quecūqz iurauimus ambo in nomine dn̄i dicentes: dn̄s sit inter me et te: et inter semen tuum et semen meuz vsqz in sempiternuz. Et surrexit dauid et abiit: sed et ionathas ingressus est ciuitatem.

¶ Ca. xxi. ¶ De fuga dauid i nobe ad achimelech sacerdotē q dedit ei panes ꝓpositionis et gladiū golie et dn̄z ꝓ eo ꝯsuluit: post hoc fugit dauid ad achis regem geth: vbi p̄e timore furorem et insaniam simulat emittendo saliuam per barbam. Cap. xxi.

A Uenit aūt dauid in nobe ad achimelech sacerdotē. Et obstupuit achimelech eo ꝙ venisset dauid et dixit ei. Quare tu solus: et nullus ē tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex pcepit mihi sermonē: et dixit. Nemo sciat rē ꝓpter quam missus es a me: et cuiusmodi p̄cepta tibi dederim. Nam et pueris meis cōdixi in

Infra .25.b. / #10.q.i.c ri. i glo. / 35.q.j.§. his autē / 33.q.4. ca.j.

illū ꝛ illū locū. Nunc ergo si quid habes ad manū vel quinqꝫ panes da mihi: aut qcquid inueneris. Et rńdens sacerdos ad dauid ait illi. Non habeo laicos panes ad manū: sed tm̄ panē sanctū. Si mūdi sūt pueri: maxime a mulieribus manducent. Et respondit dauid sacerdoti: ꝛ dixit ei. Et quidem si de mulieribus agit continuimus nos ab heri ꝛ nudiustertius quando egrediebamur: ꝛ fuerunt vasa puerorū sancta. Porro via hec polluta est: sed ꝛ ipsa hodie sanctificabit in vasis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatū panē. Neqꝫ enim erat ibi panis nisi tm̄ panes ppositionis q sublati fuerant a facie dñi vt ponerent panes calidi. Erat aūt ibi vir quidā de seruis saul in die illa intus i tabernaculo dñi ꝛ nomē eius ✝ doech idumeus potētissimus pastorū saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū hastā aut gladiū da mihi: qꝛ gladium meū ꝛ arma mea nō tuli mecū. Sermo eni regis vrgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic gladius goliath philistei quē pcussisti in valle terebinthi: est inuolutus pallio post ✝ ephot. Si istū vis tollere: tolle. Neqꝫ enī hic ē alius absqꝫ eo. Et ait dauid. Nō ē huic alter similis. Da mihi eū. Surrexit itaqꝫ dauid: ꝛ fugit i die illa a facie saul ꝛ venit ad achis regē geth. Dixeruntqꝫ serui achis cū vidissent dauid. Nūquid nō iste ē dauid rex terre? Nōne huic cantabāt p choros dicentes pcussit saul mille: ꝛ dauid decem milia? Posuit aūt dauid sermōes istos i corde suo: ꝛ extimuit valde a facie achis regis geth. Et ✝ mutauit os suū corā achis: et collabebat inter manus eorū: ꝛ impingebat in ostia porte: defluebātqꝫ saliue eius in barbā. Et ait achis ad seruos suos. Uidistis hoiem insanū: qre adduxistis eū ad me? An desunt nobis furiosi: qꝛ introduxistis istū vt fureret me presente: Dimittite illū hinc: ne ingrediatur domum meā.

B / de ɔse. di. 2.c. tribus infra. / ꝛ di. 5. ca. discipulos i glo. / mat. 12.a / mar. 2.g. / Luce. 6.a. / Infra .22.b. / Al's ✝ doeg

C / 26.q.i.§. his ita. / Infra .22.c. / Al's ✝ ephod

D / Sup. 18.b. / ꝛ .i.29.b. / eccl. 47.a / al's ✝ immutauit

E / #22 q.2.c vt itē / De ɔs. di. 2.ca. accesserunt / de sū. tri. ca.i. infra. / ibi sacrificiū in glo.

¶ Ca. xxij. ¶ De ꝯuenientibus ad dauid ꝛ spelunca odolla: ꝛ de trāsitu eius ad regē moab: de gad propheta qui misit dauid in terrā iuda: de doech idumeo qui interfecit sacerdotes octogintaquinqꝫ: de abiathar qui fugiens venit ad dauid ꝛ nunciauit mortem sacerdotum. ¶ Ca. xxij.

A: Abijt ergo dauid inde ꝛ fugit in speluncā odollā. Quod cū audissent frēs eius ꝛ ois domus pris eius: descēderunt ad eū illuc. Et ꝯuenerūt ad eū oēs q erāt in angustia constituti ꝛ oppressi ere alieno ꝛ amaro aio: ꝛ factus ē eorū pnceps. Fueruntqꝫ cū eo qsi quadringēti viri. Et pfectus est dauid inde in ✝ masphat: q est moab. Et dixit ad regē moab. Maneat oro pater meus ꝛ mater mea vobiscū: donec sciā qd faciat mihi deus. Et reliqt eos ante faciem regis moab. Manseruntqꝫ apud eū cūctis diebus qbus dauid fuit in psidio. Dixitqꝫ gad ppheta ad dauid. Noli manere in psidio: pficiscere ꝛ vade in terrā iuda. Et pfectus est dauid ꝛ venit in saltū areth. Et audiuit saul qꝫ apparuisset dauid ꝛ viri q erāt cū eo. Saul aūt cū maneret in gabaa ꝛ esset in nemore qd est in rama: hastā manu tenēs: cūctiqꝫ serui eius circūstarēt eū: ait ad suos suos q assistebāt ei. Audite me nūc filij gemini. ✝ Nunqd oibus vobis dabit filius isai agros ꝛ vineas: ꝛ vniuersos vos faciet tribunos ꝛ cēturiōes: qm̄ ꝯiurastis oēs aduersū me: ꝛ nō est q mihi renunciet: maxime cū ꝛ filius meus fedus inierit cū filio isai? Non est q vicē meā doleat ex vobis: nec q annūciet mihi: eo qꝫ suscitauerit filius meus seruū meū aduersum me insidiantē mihi vsqꝫ hodie. Rńdens aūt ✝ doech idumeus qui assistebat ꝛ erat primus inter seruos saul. Uidi inqt filium isai in nobe apud achimelech filium achitob sacerdotē. Qui ꝯsuluit pro eo dñm: ꝛ cibaria dedit ei. Sed ꝛ gladiū goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex ad accersiendū abimelech sacerdotē filiū achitob: et oēm domū patris eius sacerdotū q erant in nobe. Qui vniuersi venerūt ad regē. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui rńdit. Presto sum domine. Dixitqꝫ ad eū saul. Quare ꝯiurastis aduersū me tu ꝛ filius isai: ꝛ dedisti ei panē ꝛ gladiū ꝛ ꝯsuluisti p eo dñm: vt consurgeret aduersū me insidiator vsqꝫ hodie permanens. Respōdensqꝫ achimelech regi ait. Et qs in oibus seruis tuis sicut dauid fidelis ꝛ gener regis: ꝛ pergens ad imperium tuum: ꝛ gloriosus in domo tua. Num hodie cepi p eo ꝯsulere dñm. Absit hoc a me. Ne suspicet rex aduersum seruū suū rem huiuscemodi: i vniuersa domo pris mei. Nō eni sciuit seruus tuus qcqꝫ sup hoc negocio vel modicū vł grāde. Dixitqꝫ rex. Morte

sup. c. 20 / 7.q.j.ca. cis quā

al's ✝ masphā

mat. 2.d. / Luce. 5.f.

Alr ✝ iemini. / B

4.re. 6. c / sup. 21.b. / Al's ✝ doeg.

C / Geñ. 37.a / Sup. 3.c. / sup. 21.c.

sup. 14.g

nẽt i latere mõtis ex parte altera. Porro dauid desperabat se posse euadere a facie saul. Itaq; saul & viri ei⁹ in modũ corone cingebãt dauid & viros eius vt caperent eos. Et nũci⁹ venit ad saul dicẽs. Festina & veni: qm̃ infuderũt se philistijm sup terrã. Reuersus est ergo saul desistẽs persequi dauid: & perexit i occursũ philistinoꝝ. Propt hoc vocauerũt locum illum petrã diuidentẽ.

¶ Ca. Sũ. ¶ De fuga dauid i engaddi vbi in spelunca manens pscidit orã chlamidis saul: de iuramento dauid: inde dauid ad tutiora loca ascendit. Cap. xxiiij.

A A Scendit ergo dauid inde & habitauit in locis tutissimis engaddi. Cũq; reuersus eẽt saul postq̃ psecut⁹ ẽ philisteos: nũciauerũt ei dicẽtes. Ecce dauid in deserto ẽ engaddi. Assumẽs ergo saul tria millia electoꝝ viroꝝ ex oĩ israel: perexit ad inuestigãdũ dauid & viros eius ẽt sup abruptissimas petras: q̃ solis ibicibus peruie sunt. Et venit ad caulas ouiũ q se offerebãt viãti. Eratq; ibi spelũca. Quã igressus est saul vt purgaret vẽtrẽ. Porro dauid & viri ei⁹ in interiori pte spelũce latebãt. Et dixerũt serui dauid ad eũ. Ecce dies de q̃ locut⁹ ẽ dñs ad te: ego tradã tibi inimicum tuũ: vt facias ei sicẽ placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dauid & pscidit orã chlamidis saul silẽter. Post hec pcussit cor suũ dauid eo q abscidisset orã chlamidis saul Dixitq; ad viros suos. Ppiti⁹ sit mihi dñs ne faciã hãc rem dño meo xp̃o dñi: vt mittã manũ meã in eũ: q: xp̃s dñi ẽ. Uiuit dñs: q: nisi dñs pcusserit eũ aut dies ei⁹ venerit vt moriat: aut descẽdẽs i plium perierit: ppiti⁹ mihi sit dñs vt non mittã manũ meã in xp̃m dñi. Et cõfregit dauid viros suos sermonib⁹ istis: & nõ pmisit eos vt nõ cõsurgerẽt i saul. Porro saul exurgẽs de spelũca pgebat cepto itinere. Surrexit aũt dauid post eũ & egressus de spelũca clamauit post tergũ saul dicens. Dñe mi rex. Et respexit saul post se: & iclinãs se dauid pnus i terrã adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis vba hoīum loquẽtiũ: dauid q̃rit malũ aduersũ te. Ecce hodie viderũt oculi tui q tradiderit te dñs in manu mea in spelunca: & cogitaui vt occiderẽ te: sz pepcit tibi oculus meus. Dixi eni. Nõ extẽdã manũ meã in dñm meũ: q: christus dñi ẽ. Quinpoti⁹ pater mi vide & cognosce orã chlamidis tue in manu mea: qñ cũ pscinderẽ sũmitatem chlamidis tue: nolui extendere manũ meam in te. Animaduerte & vide: qm̃ non est in manu mea malum: neq; iniquitas: neq; peccaui in te. Tu autẽ insidiaris anime mee vt auferas eã. Iudicet dñs inter me & te & vlciscatur me dñs ex te: manus autẽ mea nõ sit in te: sicut & in puerbio antiquo dicit. Ab impijs egredietur impietas. Manus ergo mea non sit in te. Quẽ persequeris rex israel quẽ psequeris? Canem mortuũ psẽqris & pulicẽ vnũ. Sit dñs iudex & iudicet inter me & te: & videat & iudicet cãm meam: & eruat me de manu tua. Cũ aũt cõplesset dauid loq̃ns sermones huiuscemodi ad saul: dixit saul. Nũqd vox hec tua ẽ fili mi dauid. Et leuauit saul vocẽ suã & fleuit: dixitq; ad dauid. Iustior tu es q̃ ego. Tu enim tribuisti mihi bona: ego aũt reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̃ feceris mihi bona: quomodo tradiderit me dñs in manu tua & non occideris me. Quis eni cum inuenerit inimicũ suũ dimittet eũ in via bona. Sed dñs reddat tibi vicissitudinẽ hanc: p eo q hodie opatus es in me. Et nunc q: scio q certissime regnaturus sis: & habitaturus in manu tua regnum isrl: iura mihi in dño ne deleas semen meũ post me: neq; auferas nomẽ meũ de domo pris mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ergo saul in domũ suam: & dauid & viri eius ascenderunt ad tutiora loca.

¶ Ca. Sũ. ¶ De morte samuelis: de ira dauid contra nabal: de prudentia abigail que venit obuiã dauid: quã post mortẽ nabal dauid duxit vxorem: & q saul dedit michol phalti. Cap. xxv.

M Ortuus est samuel: & cõgregat⁹ ẽ vniuersus israel & planxerũt eũ nimis: & sepelierũt eũ i domo sua i ramatha. Cõsurgensq; dauid descendit i desertũ pharan. Erat aũt vir q̃spiã in solitudine maon: & possessio ei⁹ in carmelo: & hõ ille magnus nimis. Erãtq; ei oues tria millia & mille capre. Et accidit vt tonderetur grex eius in carmelo. Nomen aũt viri illius erat nabal: & nomẽ vxoris ei⁹ abigail. Eratq; mulier illa prudentissima & speciosa. Porro vir eius durus & pessimus & maliciosus. Erat autẽ de genere caleph. Cũ

ẽ. q. 7. §. item obijcit j. q. j. ca. dñs. ꝟ õ pr. vi. 2. §. opponit ibi q ren. aiaz. de cõse. di. j. ca. sacra in fine infra eo.

B Infra. 26. b

al' plio

Als ne

Als iclinauit

Als et

C supra eo. al' dño meo

D ꝟ õ pr. vi. 2. §. opponitur 2. q. 4. c. nimius in glo.

Als dñs

A Infra. 28. a.

Als in carmelo

autem audisset Dauid in deserto q̄ tonderet Nabal gregē suū: misit decē iuuenes ꝛ dixit eis. Ascēdite in carmelū: ꝛ venietis ad Nabal: ꝛ salutabitis eū ex noīe meo pacifice: ꝛ sic dicetis. Sit fratrib⁹ meis ꝛ tibi pax: ꝛ domui tue pax ꝛ oīb⁹ q̄cūq̧ hēs sit pax. Ex multis annis saluos faciēs tuos ꝛ oīa tua audiui q̄ tonderēt pastores tui greges tuos: q erāt nobiscum in deserto. Nunq̄ eis molesti fuimus: nec aliq̄n defuit q̄cq̄ eis de grege oī tpe quo fuerūt nobiscū i carmelo. Interroga pueros tuos: ꝛ indicabūt tibi. // Nūc ergo inueniāt pue-

B ri tui grāz in oculis tuis (In die enim bona venim⁹ ad te) Quodcūq̧ inuenerit manus tua da seruis tuis: ꝛ filio tuo Dauid. Cūq̧ venissent pueri Dauid: locuti sūt ad Nabal oīa verba h̄ ex noīe Dauid: ꝛ siluerunt. Rn̄dens aūt Nabal pueris Dauid ait. Quis est Dauid ꝛ qs est fi' i⁹ Ysai? Hodie increuerūt serui q fugiūt dn̄os suos. Tollā ergo panes meos ꝛ aq̄s meas ꝛ carnes pecoꝝ q̄ occidi tōsorib⁹ meis: ꝛ dabo viris quos nescio vn̄ sunt? Regressi sunt itaq̧ pueri Dauid p viā suā: ꝛ reuersi venerūt: ꝛ annūciauerūt oīa verba q̄ dixerat Nabal. Tūc ait Dauid pueris suis. Accingat vnusq̧sq̧ gladio suo. Et accincti sunt singuli gladijs suis. Accinctusq̧ est ꝛ Dauid

C ense suo: ꝛ secuti sūt dd̄ q̄si q̄dringēti viri. Porro ducēti remanserunt ad sarcinas. Abigail aūt vxorē Nabal nūciauit vn⁹ de pueris suis: dicēs. Ecce dd̄ misit nūcios de deserto vt bn̄dicerēt dn̄o nr̄o: ꝛ auersatus est eos. Hoīes isti boni satis fuerūt nobis ꝛ nō molesti: nec q̄cq̄ aliq̄n perijt oī tpe quo fuim⁹ ꝯuersati cū eis in deserto. Pro muro erant nobis tā in nocteq̄z in die: oīb⁹ dieb⁹ qb⁹ pauim⁹ apd̄ eos greges. Q̄obrē ꝯsidera ꝛ recogita qd̄ facias: qm̄ cōpleta est malicia aduersuz viꝝ tuū: ꝛ aduersum domū tuā: ꝛ ipse est fili⁹ Belial: ita vt nemo possit ei loq. Festinauit igit̄ abigail ꝛ tulit ducētos panes ꝛ duos vtres vini: ꝛ qnq̧ arietes coctos: ꝛ qnq̧ sata polēte: ꝛ cētū ligaturas vue passe: ꝛ ducētas massas caricaꝝ: ꝛ posuit sup asinos: dixitq̧ pueris suis. Precedite me: ꝛ ecce ego post tergū se-

D q̄r vos. Uiro aūt suo Nabal nō indicauit. Cū ergo ascēdisset asinū ꝛ descēderet ad radicē mōtis: Dauid ꝛ viri ei⁹: descēdebant in occursum eius. Quibus ꝛ illa occurrit. Et ait Dauid. Uere frustra seruaui oīa que huius erant in deserto: ꝛ nō perijt q̄cq̄ de cunctis que ad eū ptinebāt: ꝛ reddidit mihi malū pro bono. Hec faciat ✝ dn̄s inimicis Dauid: ꝛ hec addat si reliq̄ro de oībus que ad ipsum ptinent vsq̧ mane mingentē ad parietē. Cū aūt vidisset abigail Dauid: festinauit ꝛ descēdit de asino ꝛ pcidit corā Dauid sup faciē suā: ꝛ adorauit sup terrā: cecidit ad pedes ei⁹ ꝛ dixit. In me sit dn̄e mi hec iniq̄tas. Loquat̄ obsecro ancilla tua i aurib⁹ tuis: ꝛ audi verba famule tue. Ne ponat oro dn̄s me⁹ rex cor suū super viꝝ istū iniquū Nabal: qm̄ scd̄m nomē suū stultus est: ꝛ est stulticia cū eo. Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros tuos dn̄e mi quos misisti. Nunc ergo dn̄e mi viuit dn̄s ꝛ viuit aīa tua q phibuit te ne venires in sanguinē: ꝛ saluauit manū tuā tibi. Et nūc fiant sicut Nabal inimici

E tui: ꝛ q querūt dn̄o meo malū. // Qua ppter suscipe bn̄dictionē hāc quā attulit ancilla tua tibi dn̄o meo: ꝛ da pueris q sequunt̄ te dn̄m meū. Aufer iniq̄tatē famule tue. Faciens eniz faciet dn̄s tibi dn̄o meo domū fidelē: ꝛ plia dn̄i dn̄e mi tu pliaris. Malicia ergo nō inueniat̄ in te: oīb⁹ diebus vite tue. Si eniz surrexerit aliq̄n hō psequens te: vel q̄rens aīam tuā: erit aīa dn̄i mei custodita q̄si in fasciculo viuentiū apud dn̄z deū tuū. Porro inimicoꝝ tuoꝝ aīa rotabit̄: q̄si in impetu ꝛ circulo funde. Cū ergo fecerit tibi dn̄s dn̄o meo oīa bec q̄ locutus est bona de te: ꝛ ꝯstituerit te ducē sup isrl̄: n̄ erit tibi hoc i singultū ꝛ in scrupulū cordis dn̄o meo q̄ effuderis sanguinē innoxiū: aut ipse te vltus

F fueris. Et cū bene fecerit dn̄s dn̄o meo recordaberis ancille tue: ꝛ tu benefacies ei. Et ait dauid ad abigail. // Bn̄dict⁹ dn̄s de⁹ israel q misit te hodie in occursuz meuz: ꝛ bn̄dictū eloquiū tuū: ꝛ benedicta tu q̄ phibuisti me hodie ne irez ad sanguinē: ꝛ vlciscerer me manu mea. Alioqn viuit dn̄s deus israel q phibuit me ne malū facerē tibi: nisi cito venisses in occursū mihi: nō remāsisset Nabal vsq̧ ad lucē matutinā mingēs ad parietē. Suscepit ergo dd̄ de manu ei⁹ oīa q̄ attulerat ei. Dixitq̧ ei. Uade pacifice in domū tuā. Ecce audiui vocē tuā: ꝛ honoraui faciē tuā. Uenit āt abigail ad Nabal. Et ecce erat ei in ꝯuiuiū

Sup.21.a.

oīs ✝ de⁹

Ge.33.b.

// 22.q.4. ca. q̄ dauid. c. iurauit. c. si aliquid de iure iur. i. c. ꝛ si christ⁹ sup. c. 14. deu. 32. c. Ro. 12. d.

in domo eius q̄si conuiuiū regis: ⁊ cor na-
bal iocundū. Erat eni3 ebrius nimis. Et
nō indicauit ei verbū pusillū aut grande
vsq3 mane. Diluculo aūt cū digessisset vi-
nū nabal: indicauit ei vxor sua verba hec.
F Et emortuū est cor eius intrinsecus: ⁊ fa-
ctus est q̄si lapis. Cūq3 pertrāsissent decē
dies: percussit dñs Nabal: ⁊ mortuus est.
Qd cū audisset dd mortuū nabal ait. Bñ-
dict⁹ dñs q iudicauit cā3 opprobrij mei
de manu Nabal: ⁊ seruū suū custodiuit a
malo: ⁊ maliciā nabal reddidit dñs in ca
put ei⁹. Misit ergo dd ⁊ locut⁹ est ad abi-
gail vt sumeret eā sibi in vxorē. Et venerūt
pueri dd ad abigail in carmelū: ⁊ locuti
sūt ad eā dicētes. Dauid misit nos ad te: vt
accipiat te sibi in vxorem. Que consurgēs
adorauit p̄na in terram: ⁊ ait: Ecce famu
la tua sit in ancillā: vt lauet pedes seruoꝝ
dñi mei. Et festinauit ⁊ surrexit abigail: ⁊
ascēdit sup asinū: ⁊ qnque puelle ierunt
cū ea pedisseq3 eius: ⁊ secuta est nūcios Da
uid: ⁊ facta est illi vxor. S3 ⁊ achinoen ac-
cepit dd de Jesrael: ⁊ fuit vtraq3 vxor ei⁹.
32.q.i. ca. qđ ait // Saul aūt dedit Michol filiā suā vxorē
Dauid phalti filio Lai q erat de gallim.

¶ Ca. xxvi. ¶ Ziphei indicant Sauli dd:
ille venit ad q̄rēdū dd cū Abisai descendit
ad Saul in castra: sipho aque ⁊ lācea eius
sublata: qd cū indicaret Saul ille reuocat
eū ⁊ cognoscit culpā suā. Cap. xxvi.

A ET venerunt ziphei ad Saul in ga-
baa dicētes. Ecce Dauid absconditus
est in colle achile q̄ est ex aduerso solitudi-
nis. Et surrexit Saul ⁊ descendit in deser-
tum ziph ⁊ cum eo tria milia viroꝝ de
electis israel vt quereret Dauid in deser-
to ziph. Et castrametatus est Saul in ga-
baa achile q̄ erat ex aduerso solitudinis
in via. Dauid autē habitabat in deserto.
Uidens aūt q venisset Saul post se in de-
al. ⁊ huc sertū: misit exploratores: ⁊ didicit q ⁊ il-
luc venisset certissime. Et surrexit Dauid
clam ⁊ venit ad locū vbi erat saul. Cūq3
vidisset locum in quo dormierat saul ⁊
abner fili⁹ Ner p̄nceps militie ei⁹ ⁊ saulē
dormiētē in tētorio ⁊ reliquū vulgus per
circuitū ei⁹: ait dd ad achimelech etheū:
⁊ Abisai filiū Saruie frēm Joab dicens.
Quis descēdet mecum ad Saul in castra.
Dixitq3 Abisai. Ego descēdā tecū. Uene-
B runt ergo Dauid ⁊ Abisai ad populum
nocte: ⁊ inuenerūt saul iacētē ⁊ dormiētē
in tentorio: ⁊ hastā fixā in terra ad caput
eius. Abner aūt ⁊ p̄p̄lm dormiētes in cir-
cuitu ei⁹. Dixitq3 abisai ad dauid. Conclu-
sit de⁹ inimicū tuū hodie in manus tuas.
Nūc ergo p̄fodiā eū lācea in terra semel: ⁊
scđo opus nō erit. Et dixit dauid ad abi-
sai. Ne interficias eū. // Quis eni3 exten-
det manu3 suā in xp̄m dñi: ⁊ innocens erit? //i.q.i.ca. domini
Et dixit dauid. // Uiuit dñs: q2 nisi dñs p-
cusserit eū: aut dies ei⁹ venerit vt moriat̄: sup̄.24.b
aut in p̄liū descēdens perierit: p̄pitius mi-
hi sit dñs ne extendā manū meā in xp̄m
dñi. Nūc igit̄ tolle hastā q̄ est ad caput ei⁹:
⁊ sciphū aque ⁊ abeamus. Tulit igit̄ dauid
hastā ⁊ sciphū aque q erat ad caput eius et
abierūt. Et nō erat q̄sq3 q videret ⁊ intelli-
geret ⁊ euigilaret: sed oēs dormiebant: q2
sopor domini irruerat super eos. Cūq3 trā-
sisset dauid ex aduerso ⁊ stetisset in vertice
mōtis de longe: ⁊ esset grande interuallū
inter eos: clamauit dauid ad populū ⁊ ad
abner filium ner dicens. Nōne respōde-
C bis abner? Et respondens abner ait. Quis
es tu q clamas ⁊ inquietas regē? Et ait da-
uid ad abner. Nūqd nō vir tu es? Et quis
alius similis tui in isrl? Quare ergo nō
custodisti dominū tuū regē? Ingressus ē
eni3 vnus de turba vt interficeret regem
dñm tuū. Nō est bonū hoc qd fecisti. Uiuit
dñs: q2 filij morti estis vos: q2 nō custo-
distis dñm vestrū xp̄m dñi. Nunc ergo vi-
de vbi sit hasta regis: ⁊ vbi sit siphus aque
qui erat ad caput ei⁹. Cognouit aūt saul
vocē dauid: ⁊ dixit. Nunqd vox hec tua fili sup̄.20.d
mi dauid. Et ait dauid. Uox mea dñe mi
rex. Et ait. Quā ob cām dñs me⁹ p̄sequit̄
seruū suū? Quid feci aut qd est in manu
mea mali? Nunc ergo audi oro dñe mi
rex vba serui tui. Si dñs incitat te aduersū
me odoret̄ sacrificiū. Si aūt filij hominū:
maledicti sunt in conspectu dñi qui eiece-
runt me hodie vt non habitē in hereditā-
D te dñi dicētes. Uade serue dijs alienis. Et
nūc nō effundat̄ sanguis me⁹ in terra co-
rā dño: q2 egressus est rex israel vt q̄rat pu
licē vnū sicut p̄sequit̄ pdix in mōtib⁹. Et
ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi dauid
Nequaq̄3 enim vltra tibi malefaciā: eo q
p̄ciosa fuerit anima mea i oculis tuis ho
die. Apparet eni3 q stulte egerim ⁊ ignora
uerim multa nimis. Et rn̄dēs dauid ait.

Ecce hasta regis: transeat vnus de pueris regis et tollat eam. Dñs aũt retribuet vnicuiqꝫ scḋm iustitiã suã et fidẽ. Tradidit enĩ te dñs hodie in manũ meã: et nolui + extẽdere manũ meã in xp̄m dñi. Et sicut magnificata est aĩa tua hodie in oculis meis: sic magnificet aĩa mea in oculis dñi et liberet me de oĩ ãgustia. Ait ergo saul ad dauid. Bñdict᷒ tu fili mi dauid. Et qdẽ faciẽs facies: et potẽs poteris. Abijt aũt dauid in viã suã: et Saul reuersus est in locũ suũ.

Al's + mittere

¶ Ca. Sũ. ¶ De fuga dauid ad Achis regẽ Geth q dedit ei Sicelech: de predis quas agebat dauid. Cap. xxvij.

A Et ait dauid in corde suo. Aliqñ incidã vna die in manus Saul. Nõne melius est vt fugiã: et saluer in terra philistinoꝝ vt desperet Saul: cessetqꝫ me qrere in cũctis finib᷒ israel. Fugiã ergo man᷒ eius. Et surrexit dauid et abijt ipse et sexcẽti viri cũ eo ad Achis filiũ maoch regem geth. // Et habitauit dauid cũ Achis in geth: ipse et viri eius et domus eius et due vxores ei᷒: Achinoen israelites et Abigail vxor Nabal carmeli. Et nũciatũ est saul q fugisset dauid in geth: et nõ addidit vltra qrere eũ.

Infra. 30.a

B Dixit aũt dauid ad Achis. Si inueni grãꝫ in oculis tuis detur mihi locus in vna vrbiũ regiõis hui᷒ vt habitem ibi. Cur enĩ manet seruus tuus in ciuitate regis tecũ. Dedit itaqꝫ ei achis in die illa + sicelech. Propter quã causã facta est siceleg regũ iuda vsqꝫ in diẽ hãc. Fuit autẽ numerus dieꝝ qb᷒ habitauit dauid in regione philistinoꝝ qtuor mẽsium.

Al's + siceleg.

C Et ascendit dauid et viri eius et agebãt p̄das de gessuri et de gezre et de amalechitis. Hi enim pagi habitabant in terra antiquitus euntib᷒ Sur vsqꝫ ad terrã egypti. Et percutiebat dauid oẽꝫ terrã illoꝝ: nec relinquebat viuẽtẽ virũ et mulierẽ: tollẽsqꝫ boues et oues et asinos et camelos et vestes reuertebat᷑ et veniebat ad achis.

D Dicebat aũt ei achis. In quẽ irruisti hodie? Rñdebat dauid. Cõtra meridiẽ iude: et cõtra meridiẽ hieramel: et cõtra meridiẽ ceni. Virũ et mulierẽ nõ viuificabat dauid: nec adducebat in geth: dicẽs. Ne forte loquant᷑ aduersũ nos. Hec fecit dauid. Et hoc erat decretũ illi oĩb᷒ dieb᷒ qb᷒ habitauit in regiõe philistinoꝝ. Credidit ergo achis dauid: dicens. Multa mala operatus est ꝯtra p̄plm̃ suum israel. Erit igr̃ mihi seruus sempiternus.

¶ Ca. Sũ. ¶ Philistijm ꝯtra israel congregãtur: Saul interfecit phitones: saul phitonissam cõsuluit: samuelẽ iubet suscitari: samuel suscitat᷒ sauli dixit: cras mecum eris tu et filij. Cap. xxviij.

A Factum est aũt in diebus illis congregauerunt philistijm agmina sua: vt p̄parent ad bellũ contra israel. Dixitqꝫ Achis ad dauid. Sciens nunc scito qm mecũ egredieris in castris tu et viri tui. Dixitqꝫ dauid ad Achis. Nũc scias q̄ facturus est seruus tuus. Et ait Achis ad dauid. Et ego custodẽ capitis mei ponam te cũctis dieb᷒. // Samuel aũt mortuus est: planxitqꝫ eũ oĩs israel: et sepelierũt eũ in ramatha vrbe sua. Et Saul abstulit magos et ariolos de terra: et interfecit eos q phitones hẽbant in vẽtre. Cõgregatiqꝫ sunt philistijm et venerũt et castrametati sunt in Sunã. Cõgregauit aũt et Saul vniuersũ israel: et venit in gelboe. Et vidit Saul castra philistijm et timuit et expauit cor eius nimis. Cõsuluitqꝫ dñm: et nõ rñdit ei // neqꝫ per somnia: neqꝫ p sacerdotes: neqꝫ p p̄phetas. Dixitqꝫ Saul seruis suis. // Querite mihi mulierẽ hñtẽ phitonẽ: et vadam ad eã et sciscitabor per illã. Et dixerũt serui eius ad eũ. Est mulier phitonẽ habens in endor.

sup. 25.a

sup. 14.f. Leui. 20.d. deut. 18.b Act. 16.c

B Mutauit ergo habitũ suũ: vestitusqꝫ ẽ alijs vestimẽtis: et abijt ipse et duo viri cũ eo: venerũtqꝫ ad mulierẽ nocte: et ait illi. Diuina mihi in phitone: et suscita mihi quẽ dixero tibi. Et ait mlier ad eũ. Ecce tu nosti quanta fecerit Saul: et quo eraserit magos et ariolos de terra. Quare ergo insidiaris anime mee vt occidar. Et iurauit ei Saul in dño dicens. Viuit dominus qa nõ eueniet tibi qcq̄ mali p̄pter hanc rẽ. Dixitqꝫ ei mulier. Quẽ suscitabo tibi? Qui ait. Samuelẽ mihi suscita. Cũ aũt vidisset mulier Samuelẽ: exclamauit voce magna: et dixit ad Saul. Quare imposuisti mihi? Tu es enĩ Saul. Dixitqꝫ ei rex. Noli timere. Quid vidisti? Et ait mulier ad Saul. Deos vidi ascendẽtes de terra. Dixitqꝫ ei. Qualis est forma ei᷒? Que ait. Vir senex ascẽdit: et ipse amict᷒ est pallio. Et intellexit Saul q Samuel esset: et

C inclinauit se sup faciẽ suã in terra: et adorauit. Dixit aũt Samuel ad Saul. Quare inquietasti me vt suscitarer. Et ait Saul.

Coartor nimis. Siquidem philistijm pugnant aduersum me: et deus recessit a me: et exaudire me noluit: neque in manu prophetarum: neque per somnia. Uocaui ergo te vt ostenderes mihi quid faciam. Et ait Samuel. Quid interrogas me cum dominus recesserit a te: et transierit ad emulum tuum. Faciet enim tibi dominus sicut locutus est in manu mea: et scindet regnum tuum de manu tua: et dabit illud proximo tuo Dauid quia non obedisti voci domini: neque fecisti iram furoris eius in amalech. Idcirco quod pateris fecit tibi dominus hodie: et dabit dominus etiam israel tecum in manus philistijm. Cras autem tu et filij tui mecum eritis: sed et castra israel tradet dominus in manus philistijm. Statimque Saul cecidit porrectus in terram. Extimuerat enim verba Samuelis: et robur non erat in eo: quia non comederat panem tota die illa. Ingressa est itaque mulier illa ad Saul. Conturbatus enim erat valde. Dixitque ad eum Ecce obediuit ancilla tua voci tue: et posui animam meam in manu mea: et audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Nunc igitur audi et tu vocem ancille tue: et ponam coram te buccellam panis vt comedens conualescas: et possis iter agere. Qui renuit et ait. Non comedam. Coegerunt autem eum serui sui et mulier: et tandem audita voce eorum surrexit de terra: et sedit super lectum. Mulier autem illa habebat vitulum pascualem in domo et festinauit et occidit eum. Tollensque farinam miscuit eam et coxit azyma: et posuit ante Saul et ante seruos eius. Qui cum comedissent surrexerunt et ambulauerunt per totam noctem illam.

Ca. Su. De remissione Dauid ab exercitu philistijm. Cap. xxix.

Congregata sunt ergo philistijm vniuersa agmina in aphec. Sed et israel castrametatus est super fontem qui erat in israel. Et satrape quidem philistijm incedebant in centurijs et milibus. Dauid autem et viri eius erant in nouissimo agmine cum achis. Dixeruntque principes philistijm ad achis: Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait achis ad principes philistijm. Nunquid ignoratis Dauid qui fuit seruus Saul regis israel: et est apud me multis diebus + et annis. Et non inueni in eo quicquam ex die qua transfugit ad me vsque ad diem hanc. Irati sunt autem aduersus eum principes philistijm: et dixerunt ei. Reuertatur vir: et sedeat in loco suo in quo constituisti eum: et non descendat nobiscum in prelium: ne fiat nobis aduersarius cum preliari ceperimus. Quo enim aliter poterit placare dominum suum nisi in capitibus nostris. Nonne iste est Dauid cui cantabant in choris dicentes: percussit Saul in milibus suis: et Dauid in decem milibus suis. Uocauit ergo achis Dauid: et ait ei. Viuit dominus: quia rectus es et bonus in conspectu meo: et exitus tuus et introitus tuus mecum est in castris. Et non inueni in te quicquam mali ex die qua venisti ad me vsque in diem hanc: sed satrapis non places. Reuertere ergo et vade in pace: et non offendas oculos satraparum philistijm. Dixitque Dauid ad Achis. Quid enim feci: et quid inuenisti in me seruo tuo a die qua fui in conspectu tuo vsque in diem hanc: vt non veniam et pugnem contra inimicos domini mei regis. Respondens autem achis locutus est ad Dauid. Scio quia bonus es tu in oculis meis sicut angelus dei: sed principes philistinorum dixerunt. Non ascendet nobiscum in prelium. Igitur consurge mane: tu et serui domini tui: qui venerunt tecum: et cum de nocte surrexeritis et ceperit dilucescere pergite. Surrexit itaque de nocte Dauid ipse et viri eius vt proficiscerentur mane: et reuerterentur ad terram philistijm. Philistijm autem ascenderunt in israel.

Ca. Su. Dauid reuertens siceleg succensam inuenit: consuluit dominum et persecutus est latrunculos: cibauitque puerum egyptium qui seruiuit Dauid in hostes et accepit predam et diuisit eam equaliter remanentibus ad sarcinas et ad prelium descendentibus: dona mittit senioribus iuda. Cap. xxx.

Cumque venissent Dauid et viri eius in + siceleg die tertia: amalechite impetum fecerant ex parte australi in siceleg et percusserant siceleg et succenderant eam igni. Et captiuas duxerant mulieres ex ea a minimo vsque ad magnum: et non interfecerant quemquam sed secum duxerant et pergebant itinere suo. Cum ergo venisset Dauid et viri eius ad ciuitatem: et inuenissent eam succensam igni: et vxores suas et filios suos et filias ductas esse captiuas leuauerunt dauid et populus qui erat cum eo voces suas: et planxerunt donec deficerent in eis lachryme. Siquidem et due vxores Dauid captiue ducte fuerant achinoen israelites et abigail vxor Nabal carmeli: et contristatus est Dauid valde. Volebat enim eum populus lapidare: quia amara erat

Sup. 15.f. — 26.q.2. ca. illud. et 5.q. ca. nec mir. — Sup. 15.f. — D — Ge. 18.a — A — B — Al. + et l. pa. 12.a — Sup. 18.b. et J. 31.d eccl. 47.a — C — D — A — Al. + Siceleg. — Sup. 27.a — B

supra 27.b.
Alia ✝ ephod

ad vniuscuiusqȝ viri sup filijs suis ⁊ filiabus. Confortat⁹ est aūt dauid in dño deo suo: ⁊ ait ad abiathar sacerdotē filiū achimelech. Applica ad me ✝ ephot. Et applicuit abiathar ✝ ephot ad dauid: ⁊ consuluit dauid dñm dicens. Persequar latrūculos istos ⁊ cōprehēdā eos an nō: Dixitqȝ ei dñs. Persequere. Absqȝ dubio enī cōprehēdes eos: ⁊ excuties predā. Abijt ergo dauid ipse ⁊ sexcēti viri q erāt cū eo ⁊ venerūt vsqȝ ad torrētē besor: ⁊ lassi qdā substiterūt. Persecut⁹ est aūt dauid ipse ⁊ qdringēti viri cū eo. Substiterāt. n. ducēti q lassi trāsire nō poterāt torrētē besor. Et inuenerūt virū egyptiū in agro ⁊ adduxerūt eū ad dauid. Dederūtqȝ ei panē vt comederet ⁊ biberet aquā: sȝ ⁊ fragmē masse caricarū ⁊ duas ligaturas vue passe. Qui cū comedisset reuersus ē spūs ei⁹ ⁊ refocilat⁹ est. Nō. n. comederat panē neqȝ biberat aquā trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus. Dixitqȝ ei dauid. Cui⁹ es tu: vel vñ: ⁊ quo pgis? Qui ait. Puer egyptius ego sum: seru⁹ viri amalechite. Dereliquit aūt me dñs meus: qȝ egrotare cepi nudiustertī⁹. Siqdē nos erupim⁹ ad australē plagā cerethi ⁊ cōtra iudā: ⁊ ad meridiē caleph: ⁊ siceleg succēdim⁹ igni. Dixitqȝ ei dauid. Potes me ducere ad istū cuneū. Qui ait. Iura mihi p deū qȝ non occidas me ⁊ nō tradas me in manus dñi mei ⁊ ego ducā te ad cuneū istū. Et iurauit ei dauid. Qui cū duxisset eū: ecce illi discūbebāt sup faciē vniuerse terre: comedētes ⁊ bibētes: ⁊ qsi festū celebrātes diē p cuncta pda ⁊ spolijs q ceperant de terra philistijm ⁊ de terra iuda. Et pcussit eos dauid a vespere vsqȝ ad vesperā alteri⁹ diei: ⁊ nō euasit ex eis qsqȝ nisi trī qdringenti viri adolescētes q ascēderāt camelos ⁊ fugerāt. Eruit ergo dauid oia q tulerāt amalechite: ⁊ duas vxores suas eruit. Nec defuit qsqȝ a puo vsqȝ ad magnū tā de filijs qȝ de filiab⁹ ⁊ de spolijs: ⁊ qcunqȝ rapuerāt oia reduxit dauid: ⁊ tulit vniuersos greges ⁊ armēta ⁊ minauit an faciē suā. Dixerūtqȝ. Hec est preda dauid. Uenit aūt dauid ad ducētos viros q ✝ lassi substiterant nec sequi poterant dauid: ⁊ residere eos iusserat in torrētē besor. Qui egressi sunt obuiā dauid: ⁊ pplo q erat cū eo. Accedēs autē dauid ad ppl'm: salutauit eos pacifice. Respōdēsqȝ oīs vir pessim⁹ ⁊ iniqu⁹ de viris q erāt cū dauid dixit. Quia nō venerūt nobiscū nō dabim⁹ eis qcqȝ de pda quā eruimus: sȝ sufficiat vnicuiqȝ vxor sua ⁊ filij: quos cū acceperint recedāt. Dixit aūt dauid. Non sic facietis fres mei de his q tradidit nobis dñs: ⁊ custodiuit nos ⁊ tradit latrūculos q eruperāt aduersū nos in ✝ man⁹ nr̄as: nec audiet vos qsqȝ sup smōe hoc. Equa. n. ps erit descēdētis ad pliū ⁊ remanētis ad sarcinas: ⁊ silr diuident. Et factū est hoc ex die illa: ⁊ deinceps ɔstitutū ⁊ pfinitū: ⁊ qsi lex in isrl' vsqȝ in diē hāc. Uenit ergo dauid in ✝ sicelech: ⁊ misit dona de preda senioribus iuda pximis suis dicēs. Accipite bñdictionē de pda hostiū dñi. His q erāt in bethel ⁊ q in ramoth ad meridiē ⁊ q in gether: ⁊ q in aroer: ⁊ q in sephamoth: ⁊ q in esthamā: ⁊ q in rachel: ⁊ q in vrbib⁹ hieromeli: ⁊ q i vrbib⁹ ceni: ⁊ q i roma: ⁊ q in lacu ✝ asan: ⁊ q in athach: ⁊ q in hebron: ⁊ reliqs q erāt in his locis in qb⁹ cōmorat⁹ fuerat dauid ⁊ viri eius.

C — D — E — Alia ✝ fessi — F

alias ✝ manu nr̄a — B — Alia ✝ sice leg — Alia ✝ asan

¶ Ca. xxxi. ¶ De fuga ⁊ cede israel: de morte saulis ⁊ triū filioꝝ ei⁹: de armis ei⁹ ⁊ capite: de viris iabes galaad q tulerūt cadauera saulis ⁊ filioꝝ ei⁹ de muro bethsan: ⁊ sepelierūt in nemore iabes. Cap. xxxi.

A — 1. Paral. 10.a.

Philistijm autē pugnabāt aduersū israel. Et fugerunt viri israel an faciem philistijm ⁊ ceciderunt interfecti in mōte gelboe. Irrueruntqȝ philistijm in saul ⁊ in filios eius: ⁊ percusserunt ionathan: ⁊ aminadab ⁊ melchisue filios saulis totūqȝ pondus prelij versum est in saul. Et cōsecuti sunt eū viri sagittarij ⁊ vulneratus est vehemēter a sagittarijs. Dixitqȝ saul ad armigerū suū. Euagina gladiū tuū ⁊ percute me: ne forte veniāt incircūcisi isti ⁊ interficiāt me illudētes mihi. Et noluit armiger ei⁹. Fuerat enim nimio terrore pteritus. Arripuit itaqȝ saul gladiū suū ⁊ irruit sup eū. Qd cū vidisset armiger ei⁹ videlicet qȝ mortu⁹ esset saul: irruit ēt ipse sup gladiū suū: ⁊ mortu⁹ est cū eo. Mortuus est ergo saul ⁊ tres filij ei⁹: ⁊ armiger illi⁹: ⁊ vniuersi viri ei⁹ in die illa pariter. Uidentes aūt viri israel q erāt trās vallē ⁊ trās iordanē qȝ fugissent viri israelite ⁊ qȝ mortu⁹ esset saul ⁊ tres filij eius: reliquerūt ciuitates suas ⁊ fugerunt. Ueneruntqȝ philistijm ⁊ habitaue-

Ius. 3. C — 1. Paral. 10.a. — C

runt sibi. Facta autem die altera venerūt philisthym vt expoliarēt interfectos: et inuenerunt saul et tres filios eius iacentes in + monte gelboe. Et preciderunt caput saul et expoliauerunt eum armis: et miserunt in terram philisthinorū per circuitum vt annūciaretur in téplis idolorum et in populis. Et posuerunt arma eius in templo astaroth: corpus vero eius suspenderunt in muro bethsan. Quod cū audissent habitatores iabes galaad quecūqз fecerat philisthym saul: surrexerunt omnes viri fortissimi: et ambulauerunt tota nocte et tulerunt cadauer saul et cadauera filiorū eius de muro bethsan. Veneruntqз viri iabes galaad et cōbusserūt ea igni: et tulerūt ossa eorū et sepelierūt in nemore iabes: et ieiunauerunt septem diebus.

¶ Explicit primus liber samuelis: qui est primus regum.

¶ Incipit secundus liber samuelis: qui est secundus regum.

¶ Ca. Sū. ¶ De cede eius qui attulit dyadema et armillam saulis, dicens qз occiderat saul: et planctu dauid super saul et ionathan. Cap. I.

Factum est autē postqз mortuus est saul: vt dauid reuerteretur a cede amalech et maneret in + siceleg duos dies. In die autem tertia, apparuit hō veniēs de castris saul veste scissa: et puluere cōspersus caput. Et vt venit ad dauid cecidit sup faciē suā: et adorauit. Dixitqз ad eū dauid. Unde venis? Qui ait ad eū. De castris isrl fugi. Et dixit ad eum dauid. Quod est verbū qd factū est? Indica mihi. Qui ait. Fugit ppls ex prelio: et multi corruentes e pplo mortui sunt. Sed et saul et ionathas filius eius interierūt. Dixitqз dauid ad adolescentē qui nūciabat ei. Unde scis qз mortuus est saul et ionathas filius eius? Ait adolescēs qui + nunciabat ei. Casu veni in mōtē gelboe: et saul incūbebat sup hastam suā. Porro currus et eqtes appropinquabāt ei. Et cōuersus post tergū suū vidēsqз me vocauit. Cui cū respondissem: adsum. Dixit mihi. Quis nā es tu? Et aio ad eū. Amalechites ego sum. Et locutus est mihi. Sta sup me et interfice me: qm tenēt me angustie: et adhuc tota aīa mea in me est. Stāsqз sup eū occidi illū. Sciebā enim qз viuere nō poterat post ruinā. Et tuli dyadema qd erat in capite eius: et armillam de brachio illius: et attuli ad te dnm meū huc. Apphēdēs aūt dauid vestimēta sua scidit ōēsqз viri qui erāt cū eo: et planxerūt et fleuerunt et ieiunauerunt vsqз ad vesperā sup saul et sup ionathan filiū eius: et sup pplm dnī: et sup domum israel: eo qз corruissent gladio. Dixitqз dauid ad iuuenē qui nunciauerat ei. Unde es tu? Qui rñdit. Filius hominis aduene amalechite ego sum. Et ait ad eū dauid. Quare nō timuisti mittere manū tuā: vt occideres christum dnī? Uocansqз dauid vnum de pueris suis ait. Accedens irrue in eū. Qui percussit illum et mortuus est. Et ait ad eū dauid. Sāguis tuus sup caput tuū. Os enim tuū locutū est aduersum te dicens. Ego interfeci xpm dnī. Planxit aūt dauid planctū huiuscemodi sup saul et sup ionathan filiū eius: et precepit vt docerēt filios + iuda arcū: sicut scriptū est in libro iustorū. Et ait. Cōsidera israel pro his qui mortui sunt: sup excelsa tua vulnerati. Inclyti israel sup montes tuos interfecti sunt. Quō ceciderūt fortes. Nolite ānūciare in geth: neqз annunciatis in cōpitis ascalonis: ne forte letentur filie philisthym: ne exultēt filie incircumcisorū. Mōtes gelboe nec ros nec pluuia + veniāt sup vos. Neqз sint agri primitiarū: qz ibi abiectus est clypeus fortiū: clypeus saul qsi nō eēt vnctus oleo a sanguine interfectorū ab adipe fortiū. Sagitta + ionathe nūqз rediit retrorsū: et gladius saul nō est reuersus inanis. Saul et ionathas amabiles et decori valde in vita sua: in morte qз nō sūt diuisi. Aqlis velociores: leōibus fortiores. Filie isrl sup saul flete: qui vestiebat vos coccino in delitijs: qui pbebat ornamenta aurea cultui vro. Quō ceciderunt fortes in plio. Ionathas in excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi ionatha decore nimis et amabilis sup amorē mulierū. Sicut mī vnicū amat filiū suū: ita ego te diligebā. Quō ceciderūt robusti et perierunt arma bellica?

¶ Ca. Sū. ¶ De prima vnctiōe dauid in hebron: et nūcio eius ad viros iabes galaad: et

Margin notes: de + mōtem. | infra. 3. f. 4. d. 13. f. | C | //ō pr. d. f. 2. q. cp. penis. i. q. i. c. domi nū. | A | Al + siceleg | re. 4. c. | Pa. 24. c. Paral. b. | B | Al + narrabat. | Al + in decorū. Al + isrl + iuda. | D | Al + veniat | Al + Ionathā. | E

isboseth: de filie puerorum dauid et puerorum saul de morte asahel: ioab et abisai fratres persequuntur abner propter mortem asahel fratris eorum et reuertuntur. Cap.ij.

A Igitur post hec consuluit dauid dominum dicens. Num ascendam in unam de ciuitatibus iuda? Et ait dominus ad eum. Ascende. Dixitque dauid. Quo ascendam? Et respondit ei. In hebron. Ascendit ergo dauid et due vxores eius achinoem israhelites et abigail vxor nabal carmeli. Sed et viros qui erant cum eo duxit dauid singulos cum domo sua: et manserunt in oppidis hebron. Veneruntque viri iuda: et vnxerunt ibi dauid vt regnaret super domum iuda. Et nunciatum est dauid quod viri iabes galaad sepelissent saul. Misit ergo dauid nuncios

B ad viros iabes galaad: dixitque ad eos. Benedicti vos a domino qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro saul: et sepelistis eum. Et nunc retribuet vobis quidem dominus misericordiam et veritatem: et ego reddam gratiam eo quod fecistis verbum istud. Confortentur manus vestre: et estote filij fortitudinis. Licet enim mortuus sit dominus vester saul: tamen me vnxit domus iuda in regem sibi. Abner autem filius ner princeps ex-

C ercitus saul tulit isboseth filium saul: et circumduxit eum per castra: regemque constituit super galaad et super † gessuri: et super iezrael: et super effraim: et super beniamin: et super israel vniuersum. Quadraginta annorum erat iesboseth filius saul cum regnare cepisset super israel: et duobus annis regnauit. Sola autem domus iuda sequebatur dauid. Et fuit numerus dierum quos commoratus est dauid imperans in hebron super domum iuda septem annorum: et sex mensium. Egressusque est abner filius ner et pueri isboseth filij saul de castris in gabaon. Porro ioab filius saruie: et pueri dauid egressi sunt: et occurrerunt eis iuxta piscinam gabaon. Et cum in vnum conuenissent e regione sederunt hi in vna parte piscine: et illi ex al-

D tera. Dixitque abner ad ioab. Surgant pueri et ludant coram nobis. Et respondit ioab. Surgant. Surrexerunt ergo et transierunt numero duodecim de beniamin ex parte isboseth filij saul: et duodecim de pueris dauid. Apprehensoque vnusquisque capite comparis sui defixit gladium in latus contrarij: et ceciderunt simul. Vocatumque est nomen loci illius ager robustorum in gabaon. Et ortum est bellum durum satis in die illa: fugatusque est abner et viri israel a pueris dauid. Erant autem ibi tres filij saruie: Ioab et Abisai et Asahel. Porro Asahel cursor velocissimus fuit quasi vnus de capreis que morantur in syluis. Persequebatur autem asahel abner: et non declinauit † ad dexteram † siue ad sinistram omittens persequi abner. Respexit itaque abner post tergum suum: et ait. Tu ne es asahel? Qui respondit. Ego sum. Dixitque ei abner. Vade ad dexteram siue ad sinistram: et apprehende vnum de adolescentibus et tolle tibi spolia eius. Noluit autem Asahel dimittere quin vrgeret eum. Rursumque locutus est Abner ad Asahel. Recede et noli me sequi: ne forte compellar confodere te in terram: et leuare non potero faciem meam ad Ioab fratrem tuum. Qui audire contempsit: et noluit declinare. Percussit ergo eum

E abner auersa hasta in inguine: et transfodit: et mortuus est in eodem loco. Omnesque qui transibant per locum illum in quo ceciderat Asahel et mortuus erat: subsistebant. Persequentibus autem Ioab et abisai fugientem abner sol occubuit: Et venerunt vsque ad collem aqueductus qui est ex aduerso vallis et itineris deserti in gabaon. Congregatique sunt filij beniamin ad abner: et conglobati in vnum cuneum: steterunt in summitate tumuli vnius. Et exclamauit abner ad Ioab: et ait. Num vsque ad internitionem tuus mucro deseuiet? An ignoras quod periculosa sit desperatio? Vsque quo non dicis populo vt omittat persequi fratres suos. Et ait Ioab. Viuit dominus:

F si locutus fuisses mane: recessisset populus persequens fratres suos. Insonuit ergo Ioab buccina: et stetit omnis exercitus: nec persecuti sunt vltra israel: neque inierunt certamen. Abner autem et viri eius abierunt per campestria moab tota nocte illa: et transierunt iordanem: et lustrata omni bethoron venerunt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner congregauit omnem populum: et defuerunt de pueris dauid decem et nouem viri: excepto † asahele. Serui autem dauid percusserunt de beniamin: et de viris qui erant cum abner trecentos sexaginta: qui et mortui sunt. Tuleruntque asahel et sepelierunt eum in sepulcro patris sui in bethleem: et ambulauerunt tota nocte ioab et viri qui erant cum eo: et in ipso crepusculo peruenerunt in hebron.

¶ Ca. iij. ¶ De filijs Dauid natis in hebron quando abner irat⁹ contra isboseth propter concubinam respha que fuerat patris sui: regnum israel promittit Dauid: Dauid michol vxorem suam petit et accipit. Abner venit ad Dauid in hebron: et a Ioab proditorie occidit. Dauid vero Abner plangit. Cap.iij.

Facta est

Marginal notes: 1.re.31.d. — Al's † ies suri vel assuri vel esseri — or.fra.5.d. — Al's † neque — Al's † neque — Isra.29.b — Nu.12.b — Isra.20. — Al's † asahel.

Facta est ergo lōga ɔcertatio inter domū dauid: ⁊ inter domū saulis. Dauid ꝓficiēs ⁊ sp seipso robustior: dom⁹ aūt saul decrescēs quotidie. Natiq; sūt filij dauid in hebrō. Fuitq; ꝑmogenit⁹ ei⁹ amnō de achinoem israelite: ⁊ post eū cheleab de abigail vxore nabal carmeli. Porro terti⁹ absalon fili⁹ macha filie tholomai regis gessur. Quart⁹ aūt adonias fili⁹ agith. Et qnt⁹ saphacias fili⁹ abithal. Sext⁹ q; hietraā de egla vxore dauid. Hi nati sūt dauid in hebron. Cū ergo eēt pliū inter domū saul ⁊ domū dauid abner filius ner regebat domū saul. Fuerat aūt sauli ɔcubina noīe respha filia achia. Ingressusq; ē ad eā abner. Dixitq; isboseth ad abner. Quare ingressus es ad ɔcubinā pris mei? Qui iratus nimis ꝓp vba isboseth: ait. Nunqd caput canis ego sū aduersū iudā hodie: q fecerim mias sup domū saul pris tui: ⁊ sup fres ⁊ pximos ei⁹: ⁊ non tradidi te in man⁹ dauid: ⁊ tu requisisti me qd arguerīs p muliere hodie. Hec faciat de⁹ abner: ⁊ hec addat ei: nisi qmo iurauit dñs dauid: sic faciā cū eo vt trāsferat regnū de domo saulis: ⁊ eleuet thron⁹ dauid sup isrl ⁊ sup iudā: a dan vsq; bersabee. Et nō potuit rndere ei qcq;: qz metuebat illū. Misit ergo abner nūcios ad dauid in hebrō ꝓ se dicētes. Cui⁹ ē terra? Et vt loqrent. Fac mecū amicitias: ⁊ erit man⁹ mea tecū: ⁊ reducā ad te vniuersū isrl. Qui ait. Optie. Ego faciā tecū amicitias. Sz vnā rē pto a te dicēs. Nō videbis faciē meā anq; adduxeris ꝑmihi michol filiā saulis: ⁊ sic venies ⁊ videbis me. Misit aūt dauid nūcios ad isboseth filiū saul dicēs. Redde vxorē meā michol quā despōdi mihi cētū ꝑputijs philistijm. Misit ergo isboseth ⁊ tulit eā a viro suo phaltiel: filio lais. Sequebaturq; eā vir su⁹ plorās vsq; bahurim. Et dixit ad eū abner. Vade ꝑ ⁊ reuertere. Qui reuersus ē. Sermonē q; intulit abner ad seniores isrl dicēs. Tā heri q; nudiustertius qrebatis dauid: vt regnaret sup vos. Nūc ergo facite: qm dñs locut⁹ ē ad dauid dicēs. In manu serui mei dauid saluabo ppl'z meū isrl de manu philistijm: ⁊ oīum inimicoꝝ ei⁹. Locut⁹ ē aūt abner ēt ad beniamin. Et abijt vt loqret ad dauid in hebron oia q placuerāt israeli ⁊ vniuerse beniamin. Uenitq; ad dauid in hebrō cū viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ viris ei⁹ qui venerāt cū eo conuiuiū. Et dixit abner ad dauid. Surgā vt ɔgregē ad te dñm meū regē oēs isrl: ⁊ ineā tecū fedus: ⁊ īpres oib⁹ sic desiderat aīa tua. Cū ergo deduxisset dauid abner: ⁊ ille isset in pace: statī pueri dauid ⁊ ioab venerūt cesis latronib⁹ cū pda magna nimis. Abner aūt nō erat cū dauid ī hebrō: qz iā dimiserat eū: ⁊ pfect⁹ fuerat ī pace: ⁊ ioab ⁊ ois exercit⁹ q erāt cū eo: postea venerāt. Nūciatū ē itaq; ioab a narrātib⁹. Uenit abner fili⁹ ner ad regē: ⁊ dimisit eū: ⁊ abijt ī pace. Et ingressus ē ioab ad regē ⁊ ait. Quid fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare dimisisti eū: ⁊ abijt ⁊ recessit? Ignoras abner filiū ner. qm ad hoc venit ad te: vt deciperet te ⁊ sciret exitū tuū ⁊ introitū tuū: ⁊ nosset oia q agis. Egressus itaq; ioab a dauid: misit nūcios post abner: ⁊ reduxit eū a cysterna syra ignorāte dauid. Cūq; redisset abner in hebro: seorsū adduxit eū ioab ad mediū porte: vt loqretur ei in dolo: ⁊ pcussit illū ibi in inguine: ⁊ mortu⁹ ē in vltionē sanguinis asael fratris ei⁹. Qd cū audisset dauid rē iā gestā: ait. Mundus ego sū ⁊ regnū meum apd deū: vsq; in sempiternū a sanguine abner filij ner: ⁊ veniat sup caput ioab: ⁊ sup oēs domū pris ei⁹: nec deficiat de domo ioab fluxū seminis sustinēs ⁊ leprosus ⁊ tenēs fusum: ⁊ cadēs gladio: ⁊ indigēs pane. Igit ioab ⁊ abisai frater ei⁹ interfecerūt abner: eo q occidisset asael fratrē eoꝝ in gabaon in plio. Dixit aūt dauid ad ioab: ⁊ ad oēm ppl'm q erat cū eo. Scindite vestimēta vestra: ⁊ accingimini saccis: ⁊ plangite anteq; abner. Porro rex dauid seqbat ferētrū. Cūq; sepelissent abner in hebrō leuauit rex dauid vocē suā: ⁊ fleuit sup tumulū abner. Fleuit aūt ⁊ omnis populus. Plangēsq; rex ⁊ lugens abner ait. Nequaq; vt mori solēt ignaui: mortu⁹ es abner. Man⁹ tue ligate nō sunt: ⁊ pedes tui nō sunt cōpedibus aggrauati: sz sicut solēt cadere corā filijs iniquitatis sic corruisti. Cōgemināsq; ois ppls fleuit sup eū. Cūq; venisset vniuersa multitudo cibū capere cū dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicens. Hec faciat mihi de⁹: ⁊ hec addat: si ante occasum solis gustauero panē vel aliud qcq;. Oisq; populus audiuit: ⁊ placuerūt eis cuncta

3.reg.2.c — infra eo. — Dan.13.e Mt.20.f. — sup eodē — sup.1.b. infra.13.f. — sup. eo.

q̃ fecit rex in cõspectu omĩs pp̃li. Et cognouit oẽ vulg⁹ ⁊ vniuersus israel in die illa: q̃m non actũ fuisset a rege vt occideretur abner fili⁹ ner. Dixit quoq; rex ad seruos suos. Num ignoratis q̃m pnceps ⁊ maximus cecidit hodie in israel? Ego aũt ad huc delicat⁹ ⁊ vnct⁹ rex. Porro viri isti filij saruie duri sunt mihi. Retribuat dñs facienti malũ iuxta malitiã suam.

¶ Ca. Sũ. ¶ De rechab ⁊ banaa q̃ occiderunt isboseth: ⁊ ipsi a pueris dauid occisi sunt in vltionem. Ca. iiij.

B Audiuit aũt isboseth fili⁹ saul q̃ cecidisset abner in hebrõ: ⁊ dissolute sũt man⁹ ei⁹: omnisq; isrl' pturbat⁹ est. Duo aũt viri pncipes latronũ erant filio saul. Nomẽ vni banaa: ⁊ nomẽ alteri rechab filij remmon berothite: de filijs beniamin. Siquidẽ ⁊ beroth reputata ẽ in beniamin. Et fugerũt berothite in gethaim: fuerũtq; ibi aduene vsq; ad tp̃s illud. Erat aũt ionathe filio saul fili⁹ debilis pedib⁹. Quinquẽnis. n. fuit q̃n venit nũcius de saul ⁊ ionatha et iezrael. Tollẽs itaq; eum nutrix sua fugit. Cũq; festinaret vt fugeret: cecidit ⁊ claudus effect⁹ est: habuitq; vocabulũ miphiboseth. Uenientes igit' filij remmon berothite rechab ⁊ banaa: ingressi sunt feruẽte die domũ isboseth. Qui dormiebat sup stratũ suum meridie: ⁊ ostiaria dom⁹ purgãs triticũ obdormiuit. Ingressi sunt aũt domũ latẽter assumentes spicas tritici: ⁊ pcusserũt eũ in inguine rechab ⁊ banaa frater ei⁹: ⁊ fugerũt. Cũ autẽ ingressi fuissent domum: ille dormiebat sup lectũ suũ in cõclaui ⁊ pcutiẽtes interfecerũt eũ. Sublatoq; capite ei⁹ abierũt p viã deserti tota nocte: ⁊ attulerũt caput isboseth ad dauid in hebron. Dixeruntq; ad regẽ. Ecce caput isboseth filij saul inimici tui q̃ q̃rebat aĩam tuã. Et dedit dñs dñs meo regi vltionẽ hodie de saul ⁊ de semine ei⁹. Rñdẽs aũt dauid rechab ⁊ banaa fratri ei⁹ filijs remmon berothite: dixit ad eos. Uiuit dñs q̃ eruit aĩam meã de omni angustia: q̃m eũ q̃ anũciauerat mihi ⁊ dixerat mortu⁹ est saul q̃ putabat se pspa nũciare tenui ⁊ occidi eũ in siceleg: cui oportebat me mercedẽ dare pro nuncio. Quãto magis nũc cũ hoĩes impij interfecerũt virũ innoxiũ in domo sua sup lectũ suũ nõ q̃rã sanguinẽ ei⁹ de manu vr̃a: ⁊ auferã vos de terra? Precepit itaq; dauid pueris suis: ⁊ interfecerũt eos: pcidẽtesq; manus ⁊ pedes eoꝝ suspẽderũt eos sup piscinã in hebrõ. Caput aũt isboseth tulerũt ⁊ sepelierũt in sepulchro abner in hebron.

¶ Ca. Sũ. ¶ De secũda vnctiõe dauid sup isrl': q̃ abstulit cecos ⁊ claudos q̃ rex: it arcẽ sion: de hirã rege q̃ mittit ad dauid ligna cedrina ⁊ artifices lignoꝝ ⁊ lapidũ: ⁊ de filijs natis in hierl'm: ⁊ d̃ bello dauid in baalpharasim: vbi pcutit philisteos. Ca. v.

E T venerũt vniuerse trib⁹ isrl' ad dauid in hebrõ dicẽtes. Ecce nos os tuum ⁊ caro tua sum⁹. Sed ⁊ heri ⁊ nudius terti⁹ cũ eẽt saul rex sup nos tu eras educens ⁊ reducẽs isrl'. Dixit aũt dñs ad te. Tu pasces ppl'm meũ isrl': ⁊ tu eris dux sup isrl'. Uenerũt quoq; ⁊ seniores isrl' ad regẽ in hebron: ⁊ pcussit cũ eis rex dauid fedus in hebrõ corã dño: vnxerũtq; dauid in regẽ sup isrl'. Fili⁹ triginta ãnorũ erat dauid cũ regnare cepisset: ⁊ q̃draginta ãnis regnauit. In hebrõ regnauit sup iudã septẽ ãnis: ⁊ sex mẽsib⁹. In hierusalẽ aũt regnauit triginta trib⁹ ãnis sup oẽm isrl' ⁊ iudã. Et abijt rex ⁊ oẽs viri q̃ erãt cũ eo in hierl'm ad iebuseũ habitatorẽ terre. Dictũq; est dauid ab eis. Nõ ingredieris huc: nisi abstuleris cecos ⁊ claudos: dicẽtes. Nõ ingredief dauid huc. Cepit aũt dauid arcẽ sion: hec est ciuitas dauid. Pposuerat. n. dauid in die illa premiũ q̃ pcussisset iebuseũ ⁊ tetigisset domatũ fistulas: ⁊ abstulisset cecos ⁊ claudos odientes aĩam dauid. Idcirco dr̃ in pūerbio. Cec⁹ ⁊ claudus nõ intrabũt in tẽplũ. Habitauit aũt dauid in arce sion: ⁊ vocauit eã ciuitatẽ dauid. Et edificauit p gyrũ a mello ⁊ intrinsec⁹. Et ingrediebaf pficiẽs atq; succrescẽs: ⁊ dñs de⁹ exercituum erat cũ eo. Misit quoq; hirã rex tyri nũcios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices lignoꝝ: artificesq; lapidũ ad parietes: ⁊ edificauerũt domũ dauid. Et cognouit dauid q̃m cõfirmasset eũ dñs regẽ sup isrl': ⁊ q̃m exaltasset regnũ ei⁹ sup ppl'm suũ isrl'. Accepit ergo dauid adhuc cõcubinas ⁊ vxores i hierl'm postq̃ venerat de hebrõ. Natiq; sũt dauid ⁊ alij filij ⁊ filie: ⁊ hec noĩa eoꝝ qui nati sũt ei in hierl'm. Samua ⁊ sobab ⁊ nathan ⁊ salomõ ⁊ iabaar ⁊ helisua ⁊ nepheg ⁊ iaphia ⁊ helisama ⁊ helida ⁊ heliphelech.

Margin notes: Al's sup piscinã ĩ hebrõ. — Supra. i. b — Al's siceleg. — 1. par. 11. a; Infra. 19. c — Al's pasces — Al's seniores. — Sup. 2. 4 — mat. 21. b. Al's ĩ intrabit in domũ. — 1. Par. 14. a

Audierūt ergo philistijm: q vnxissent dauid in regē sup isrł: ⁊ ascēderūt vniuersi vt qrerēt dauid. Qđ cū audisset dauid descēdit in presidiū. Philistym aūt venientes diffusi sunt in valle raphaim. Et cōsuluit dauid dn̄z dicēs. Si ascēdā ad philistijm: ⁊ si dabis eos in manu mea? Et dixit dn̄s ad dauid. Ascēde: qz tradens dabo philistym in manu tua. Venit ergo dauid in baalpharasim: ⁊ pcussit eos ibi ⁊ dixit. Diuisit dn̄s inimicos meos corā me sicut diuidunt aq̄. Propterea vocatū ē nomē loci illi⁹ baalpharasim. Et reliqrūt ibi sculptilia sua q̄ tulit dauid ⁊ viri ei⁹. Et addiderūt adhuc philistijm vt ascēderēt: ⁊ diffusi sūt in valle raphaim. Cōsuluit aūt dauid dn̄z. Si ascēdā ꝯ philisteos: ⁊ tradas eos in man⁹ meas. Qui rn̄dit. Nō ascēdas ꝯ eos: sꝫ gyra post tergū eoꝝ: ⁊ venies ad eos ex aduerso piroꝝ. Et cū audieris sonū clamoris gradiētis in cacumine piroꝝ: tūc inibis plīū: qz tunc egredief dn̄s añ faciē tuā: vt pcutiat castra philistijm. Fecit itaqz dauid sic̄ p̄ceperat ei dn̄s: ⁊ pcussit philistym de gabaa vsqz dū venias gezer.

¶ Ca. 6m̄. ¶ De reductiōe arce dn̄i de domo aminadab: de pcussione oze: q̄ dauid noluit diuertere arcā in domū suā: sꝫ in domū obededō gethei: q̄uā postmodū inde reduxit in ciuitatē dauid: q̄n ludebat corā dn̄o ⁊ michol eū despexit: Ca. vj.

Congregauit aūt rursus dauid oēs electos ex isrł triginta milia. Surrexitqz dauid ⁊ abijt: ⁊ vniuersus pplꝰ q̄ erat cū eo de viris iuda: vt adducerent archā dei: sup quā inuocatū ē nomē dn̄i exercituū sedētis in cherubin sup eā. Et imposuerūt archā dei sup plaustꝝ nouū. Tulerūtqz eā domo aminadab q̄ erat i gabaa. Oza aūt ⁊ haio filij aminadab minabant plaustrū nouū. Cūqz tulissent eā de domo aminadab q̄ erat in gabaa custodiēs archā dei: haio p̄cedebat archā dei dauid aūt ⁊ oīs isrł ludebāt corā dn̄o in oīb⁹ lignis fabrefactis ⁊ citharis ⁊ lyris ⁊ tympanis ⁊ sistris ⁊ cymbalis. Postq̄ aūt venerūt ad archā nachon: extēdit oza manū ad archā dei ⁊ tenuit eā: qm̄ calcitrabant boues ⁊ declinauerūt eā. Iratusqz est indignatiōe dn̄s ꝯ ozā: ⁊ pcussit eū sup temeritate. Qui mortu⁹ ē ibi iuxta archā dei. Cōtristatus est aūt dauid eo q̄ pcussisset dn̄s ozā. Et vocatū est nomen loci illi⁹ pcussio oze vsqz in diē hanc. Et extimuit dauid dn̄z in die illa: dicēs. Quō ingredief ad me archā dn̄i. Et noluit diuertere ad se archā dn̄i in ciuitatē dauid: sꝫ diuertit eā in domū obededō gethei. Et habitauit archa dn̄i i domo obededo gethei trib⁹ mēsib⁹. Et bn̄dixit dn̄s obededon ⁊ oēz domū ei⁹. Nūciatūqz est regi dauid q̄ bn̄dixisset dn̄s obededom ⁊ omnia ei⁹ ꝑpter archā ✠ dei. Dixitqz dauid. Ibo ⁊ reducā archā cum bn̄dictione in domū meā. Abijt ergo dauid: ⁊ adduxit archā dei de domo obededō in ciuitatem dauid cū gaudio. Et erat cū dauid septē chori: ⁊ victima vituli. Cūqz trāscēdissent q̄ portabāt archā dn̄i sex passus: immolabāt bouē ⁊ ouē ⁊ arietē: ⁊ dauid pcutiebat in organis armigatis ⁊ saltabat totis virib⁹ añ dn̄z. Porro dauid erat accinct⁹ ✠ ephot lineo ⁊ dauid ⁊ oīs dom⁹ isrł ducebant archā testamēti dn̄i in iubilo ⁊ in clangore buccine. Cūqz intrasset archa dn̄i in ciuitatē dauid: michol filia saul ꝓspiciēs p̄ fenestrā: vidit regē dauid subsilientē atqz saltātem corā dn̄o: ⁊ despexit eū in corde suo. Et introduxerūt archā dn̄i: ⁊ imposuerūt eā in loco suo in medio tabernaculi qđ tetenderat ei dauid. Et obtulit dauid holocausta corā dn̄o ⁊ pacifica. Cūqz cōplesset offerēs holocausta ⁊ pacifica benedixit pplo in noīe dn̄i exercituū. Et partit⁹ est vniuerse multitudini israel: tam viro q̄ mulieri singulis collirida panis vnā ⁊ assaturā ✠ bubule carnis vna: ⁊ similā frixā oleo. Et abijt oīs pplꝰ vnusqsqz in domū suā. Reuersusqz est dauid vt bn̄diceret domū suā? Et egressa michol filia saul in occursum dauid ait. Q̄ gloriosus fuit hodie rex israel discooperiens se ante ancillas seruoꝝ suoꝝ: ⁊ nudat⁹ est: quasi si nudetur vn⁹ de scurris. Dixitqz dauid ad michol. Vēnit dn̄s: qz ludā añ dn̄z: q elegit me potiꝰ q̄ p̄rē tuū: ⁊ q̄ oēm domū ei⁹: ⁊ p̄cepit mihi vt essem dux super pplm dn̄i in israel. Et ludā ⁊ vilior fiam plus q̄ fact⁹ sū: ⁊ ero humilis in oculis meis: ⁊ cū ancillis de q̄b⁹ locuta es gloriosior apparebo. Igitur michol filie saul nō est natus filꝰ vsqz in diem mortis sue.

¶ Ca. 7m̄. ¶ De dauid volēte edificare domū dn̄i: ⁊ nathan ꝓpheta q̄ ei rn̄dit de

Infra eo.

D

Sup eo.

A

1. Paral. 13.

B

7. 2. q. 7. §. item obijcit.

Ab eo ✠ dei

C

Illo ✠ ephode

D

Vel ✠ bubale.

De pers. dist. 2. §. quo charitatem.

dio qd ei dn̄s mādauit q filiū suscitaret q edificaret ei domū: vbi pmittit xp̄s dauid gratias agit. Ca. vij.

A | 1. Paral. 17. a.

Factū est aūt cū sedisset rex in domo sua: et dn̄s dedisset ei requiē vndiqz ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan pphetā. Uidesne q ego habitē in domo cedrina: et arca dei posita est in medio pelliū? Dixitqz nathan ad regē. Oē qd est in corde tuo: vade et fac: qz dn̄s tecū est. Factū est autē in illa nocte: et ecce sermo dn̄i ad nathan dicēs. Uade et loqre ad seruū meum dauid. Hec dicit dn̄s. Nunqd tu edificabis mihi domū ad habitandū? Neqz enī habitaui in domo ex die illa q̄ eduxi israel de terra egypti vsqz in diē hanc: sed ambulabā in tabernaculo et in tentorio per cūcta loca q̄ transiui cū oīb' filijs israel. Nūqd loquēs locut' sum ad vnā de tribub' israel cui pcepi vt pasceret ppl'm meū israel dicēs: qre non edificasti mihi domū cedrinā? (2. re. 16. b; 1. Paral. 17. b.) Et nunc hec dices seruo meo dauid. Hec dicit dn̄s exercituum. Ego tuli te de pascuis sequētē greges vt esses dux sup ppl'm meū isrl: et fui tecū in oīb' vbicūqz ābulasti: et interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: feciqz tibi nomē grāde iuxta nomen magnoꝝ q sunt in terra. Et ponā locū pplo meo israel et plantabo eū: et habitabo sub eo: et non turbabit' ampli': nec addēt filij iniqtatis vt affligāt eū sicut pri': ex die qua constitui iudices sup ppl'm meū israel. Et requiē dabo tibi ab oīb' inimicis tuis. + Predicitqz tibi dn̄s q domū faciat tibi dn̄s. (Al + h- dicit.) Et cūqz cōpleti fuerint dies tui: et dormieris cū prib' tuis: suscitabo semē tuū post te: qd egredief de vtero tuo: et firmabo regnū ei'. (4. re. 8. c.; 1. pa. 16.) Ipse edificabit domū nomini meo: et stabiliā thronū regni ei' vsqz in sempiternū. (1. pa. 22. c) Ego ero ei in prēm: et ipse erit mihi in filiū. (Heb. 1. b.) Qui si inique aliqd gesserit: arguā eū in virgā viroꝝ: et in plagis filioꝝ hominū. C Misericordiā aūt meam nō auferā ab eo: sicut abstuli a saul quem amoui a facie mea. Et fidelis erit domus tua et regnū tuū vsqz in eternū añ faciē meā: et thron' tuus erit firmus iugiter. Scdm omnia vba hec et iuxta vniuersam visionē istā. Sic locut' est nathan ad dauid. Ingressus est aūt rex dauid et sedit corā dn̄o: et dixit. Quis ego sum dn̄e deus + et que dom' mea: qz adduxisti me huc vsqz. (al + meus.) Sz et hec parū visū ē in cōspectu tuo dn̄e de' + nisi loqreris et de domo serui tui in lōginquū. (al + meus.) Ista est n. lex adam dn̄e de'. Quid ergo addere poterit adhuc dauid vt loquat' ad te? Tu. n. scis seruū tuum dn̄e de'. Propter vbū tuū et sm cor tuum fecisti oīa magnalia hec: ita vt notū faceres seruo tuo. Idcirco magnificat' es dn̄e de': qz nō est similis tui neqz est de' extra te in omnib' que audiuim' aurib' nr̄is. D Que est aūt vt ppls tu' israel gens in terra: ppr quā iuit de' vt redimeret eā sibi in ppl'm: et poneret sibi nomen: faceretqz eis magnalia et horribilia sup terrā: a facie ppli tui q̄ redimisti tibi ex egypto + gentes et deū ei'. (Exo. 14. g; Al + gētes et deo; Al + gētibus et dijs eoꝝ) Firmasti. n. tibi ppl'm tuum israel in ppl'm sempiternū: et tu dn̄e de' fact' es eis in deū. Nūc ergo dn̄e de' vbum qd locut' es sup seruū tuū et sup domum ei' suscita in sempiternū: et fac sicut locutus es vt magnificet' nomē tuū vsqz in sempiternū: atqz dicat'. Dn̄s de' exercituū de' sup israel? Et dom' serui tui dauid erit stabilita corā dn̄o: qz tu dn̄e exercituum de' israel reuelasti auriculā serui tui dicēs domū edificabo tibi? Propterea inuenit seru' tu' cor suum vt oraret te oratione hac. Nūc ergo dn̄e de' + tu es deus: et vba tua erūt vera. (Al + meus) Locut' es. n. ad seruū tuum bona hec. Incipe ergo et bn̄dic domui serui tui vt sit in sempiternū corā te: qz tu dn̄e de' locut' es: et bn̄dictiōe tua bn̄dicet' domus serui tui in sempiternum.

Ca. Sū. De victorijs dauid q tulit frenū tributi de philistijm: de adadezer de tributis gentiū moab syrie: idumee: de cōgratulatione thou ad dauid: de officialibus dauid. Cap. viij.

A | 1. Paral. 18. a.

Factus est aūt post hec pcussit dauid philistijm et humiliauit eos: et tulit dauid frenū tributi de manu philistijm et pcussit moab: et mēsus est eos funiculo coequās terre. Mensus est aūt duos funiculos: vnū ad occidēdū: et vnū ad viuificandū. Factusqz est moab dauid seruiēs sub tributo. Et pcussit dauid adadezer filiū rohob regē soba: qn pfect' est vt dominaret' sup flumen eufraten. Et cepit dauid ex pte ei' mille septingētos eqtib': et viginti milib' peditum: subneruauit oēs iugales curruū. Dereliqt aūt ex eis cētū

quor⁹. Uenit quoq₃ syria damasci vt p̄sidiū ferret adadezer regi soba. Et pcussit dauid de syria vigintiduo milia viroꝝ: ⁊ posuit dauid p̄sidiū in syria damasci: & facta est syria dauid seruiēs sub tributo. Seruauitq₃ dñs dauid in oib⁹ ad q̄cūq₃ pfect⁹ ē. Et tulit dauid arma aurea: ⁊ torques + q̄s habebāt serui adadezer ⁊ detulit ea in hierl'm. Et de bete ⁊ de beroth ciuitatib⁹ adadezer tulit rex dauid // es multū nimis de quo fecit salomon oīa vasa erea in tēplo: ⁊ mare eneū ⁊ colūnas ⁊ altare. Audiuit aūt + thou rex emat q̄ pcussisset dauid oē robur adadezer. Et misit thou iorā filiū suū ad regē dauid: vt salutaret eū ꝯgratulās ⁊ grās ageret: eo q̄ expugnasset adadezer ⁊ pcussisset eū. hostis q̄ppe erat + thou adadezer. Et in manu ei⁹ erāt vasa aurea ⁊ vasa argētea ⁊ vasa erea: q̄ ⁊ ipsa scificauit rex dauid dño: cū argēto ⁊ auro q̄ scificauerat de vniuersis gētibus q̄s subegerat de syria ⁊ moab: ⁊ filijs āmon ⁊ philistijs ⁊ amalech: ⁊ de manubijs adadezer filij roob regis soba. // Fecit quoq₃ sibi dauid nomē cū reuerteret capta syria in valle salinaꝝ cesis decē ⁊ octo milib⁹: ⁊ in gebelem ad vigintitria milia: ⁊ posuit in idumea custodes: statuitq₃ p̄sidium. Et facta est vniuersa idumea seruiēs dauid. Et seruauit dñs dauid in oibus ad q̄cūq₃ pfect⁹ est. Et regnauit dauid sup oēs israel. Faciebat quoq₃ dauid iudiciū ⁊ iustitiā oī pplo suo. // Joab aūt fili⁹ saruie erat sup exercitū. Porro iosaphat fili⁹ ahilud erat a cōmentarijs: ⁊ sadoch fili⁹ achitob ⁊ achimelech fili⁹ abiathar erāt sacerdotes: ⁊ saraias scriba. Banaias aūt fili⁹ ioiade sup cerethi ⁊ felethi. Filij aūt dauid sacerdotes erant.

¶ Ca. Sū. ¶ De syba suo miphiboseth: de misericordia quā fecit dauid miphiboseth claudo filio ionathe. Ca. ix.

Et dixit dauid. Putas ne est aliq̄s q̄ remāserit de domo saul: vt faciā cū eo misericordiā pp ionathan? Erat aūt dauid de domo saul seru⁹ noīe syba. Quē cū vocasset rex ad se: dixit ei. Tu ne es syba. Et ille rñdit. Ego sum seru⁹ tuus. Et ait rex. Nūq̄d supest aliq̄s de domo saul: vt faciā cū eo misericordiā dei. Dixitq₃ syba regi. Supest fili⁹ + ionathe debilis pedib⁹. Ubi inq̄t est? Et syba ad regē. Ecce ait in domo est machir filij amihel in lodabar. Misit ergo rex dauid ⁊ tulit eū de domo machir filij amihel de lodabar. Cū aūt venisset miphiboseth fili⁹ ionathe filij saul ad dauid: corruit in faciē suā ⁊ adorauit. Dixitq₃ dauid. Miphiboseth? Qui respōdit. Adsum seruus tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas: q̄ faciēs faciā in te miaꝫ pp ionathan prēꝫ tuum: ⁊ restituā tibi oēs agros saul patris tui: ⁊ tu comedes panē in mēsa mea semp. Qui adorās eum dixit. // Quis ego sum seru⁹ tu⁹: q̄m respexisti sup canē mortuū similē mei. Uocauit itaq₃ rex sybā pueꝝ saul: ⁊ dixit ei. Oīa q̄cūq₃ fuerūt saul ⁊ vniuersaꝫ domū ei⁹ dedi filio dñi tui. Opare igit ei terrā tu ⁊ filij tui ⁊ serui tui: ⁊ inferes filio dñi tui cibos vt alat. Miphiboseth aūt fili⁹ dñi tui comedet semp panē sup mēsaꝫ meā. Erāt aūt syba q̄ndecim filij ⁊ viginti serui. Dixitq₃ syba ad regem. Sicut iussisti dñe mi rex seruo tuo: sic faciet seru⁹ tuus. Et miphiboseth comedet sup mēsam + tuā q̄si vn⁹ de filijs regis. Hēbat aūt miphiboseth filiū paruulū noīe micha. Omnis vo cognatio dom⁹ syba seruiebat miphiboseth. Porro miphiboseth habitabat in hierusalē: q̄ de mēsa regis iugiter vescebat. Et erat claudus vtroq₃ pede.

¶ Ca. Sū. ¶ De nūcijs dauid q̄b⁹ rex ammon fecit radi dimidiā barbā: ⁊ vestes p̄cidi vsq₃ ad nates: de pugna ⁊ victoria ioab ⁊ abisai frīs ꝯ āmon ⁊ syros: de syris q̄ erāt trās flumen ꝯducti ab adadezer admonitis q̄s postea pcussit dauid. Ca. x.

Factū est aūt post hec vt moreret rex filioꝝ āmon: ⁊ regnaret anon filius ei⁹ p eo. Dixitq₃ dauid. Faciā miaꝫ cum anon filio naas: sicut fecit pr̄ ei⁹ mecū miaꝫ. Misit ergo dauid ꝯsolās eū p suos suos sup p̄re iterit⁹. Cū aūt venissent serui dauid in terrā filioꝝ āmon. Dixerūt p̄ncipes filioꝝ āmon ad anon dñm suū. Putas q̄ pp honorē p̄ris tui miserit dauid ad te ꝯsolatores: ⁊ nō ideo vt te inuestigaret ⁊ exploraret ciuitatē ⁊ euerteret eā: misit dauid suos suos ad te. Tulit itaq₃ anon suos dauid: rasitq₃ dimidiā ptē barbe eoꝝ: ⁊ p̄cidit vestes eoꝝ medias vsq₃ ad nates: ⁊ dimisit eos. Qd cū nūciatū eēt dauid: misit in occursuꝫ eoꝝ. Erāt. n. viri ꝯfusi turpiter valde. Et mandauit eis da-

I. par. + que
I. De ꝯse. dist. j. c. j.
I. par. + thoi
C
I. par. + thoi
D
I. De ꝯse. dist. j. c. j.
Ibi pp sanguinez.
Infra. 20. g
A
B
I. par. + Jonathan
Infra. 19. d
E
I. re. 18. e
Smyrna ciuitas ꝯdit
D
Infra + regis
Ephesus ciuitas cōdit. Tēplum diane famosissimū fundat.
A
I. par. 19.
Mileti ciuitas cōdit in asia minori.
B

moreris achimelech tu ⁊ oīs domꝰ patris tui. Et ait rex emissariis q̄ circūstabāt eū. Cōuertimini ⁊ interficite sacerdotes dn̄i. Nā manꝰ eorū cū dauid est: sciētes ꝙ fugisset: ⁊ nō idicauerūt mihi. Noluerūt autē serui regis extēdere manꝰ suas i sacerdotes dn̄i. Et ait rex ad + doech. Cōuertere et tu ⁊ irrue i sacerdotes dn̄i. Cōuersusq̄ + doech idumeꝰ irruit in sacerdotes: ⁊ trucidauit i die illa octoginta qnq̄ viros vestitos + ephod lineo. + Nobe aūt ciuitatē sacerdotū pcussit i ore gladii viros ⁊ mlieres ⁊ paruulos ⁊ lactētes: bouēq̄ ⁊ asinū ⁊ ouē in ore gladii. Euadēs aūt vnꝰ filiꝰ achimelech filii achitob cuiꝰ nomē erat abiathar fugit ad dauid: ⁊ ānūciauit ei ꝙ occidisset saul sacerdotes dn̄i. Et ait dd̄ ad abiathar. Sciebā enī i die illa ꝙ cū ibi eēt + doech idumeus: pculdubio annunciaret sauli. Ego sū reus oīū aīaꝝ pr̄is tui. Mane me cū: ne timeas. Si qs quesierit aīam meā queret ⁊ aīam tuā: mecūq̄ seruaberis.

¶ Ca. Sū. ¶ Q̄ dauid liberauit ceilam: q̄ etiam dauid timore saul fugit in desertū ziph vbi ionathas cōfortauit manꝰ eius in deo: de ziphæis qui dauid sauli accusauerūt. Ille venit ad q̄rēdū istū: dauid hoc vidēs descēdit in desertū maon: sauli nūciat̄ ⁊ iterū psequitur eū: desperat dauid de euasione: sed tandem liberatur. Cap. xxiii.

Et annūciauerūt dauid dicētes. Ecce philistiī oppugnāt ceilā ⁊ diripiūt areas. Cōsuluit ergo dd̄ dn̄m dicēs. Nū vadā ⁊ pcutiā philisteos istos? Et ait dn̄s ad dauid. Uade ⁊ pcuties philisteos ⁊ saluab̄ ceilā. Et dixerūt viri q̄ erāt cum dauid ad eū. Ecce nos hic i iudea ɔsistētes timemꝰ: q̄ntomagis si erimꝰ i ceila aduersū agmina philistinoꝝ. Rursū ergo dauid ɔsuluit dn̄m. Qui rn̄dēs ait ei. Surge + ⁊ vade in ceilā. Ego .n. tradā philisteos i manu tua. Abiit ergo dauid ⁊ viri eiꝰ i ceilā: ⁊ pugnauit aduersū philisteos. Et abegit iumenta eoꝝ: ⁊ pcussit eos plaga magna: ⁊ saluauit dauid hitatores ceile. Porro eo tpe q̄ fugiebat abiathar filiꝰ achimelech ad dauid in ceilā + ephot secū hn̄s descēderat. Nūciatū ē aūt sauli ꝙ venisset dauid i ceilā. Et ait saul. Tradidit eū dn̄s i manꝰ meas cōclususq̄ ē īgressus vrbē i q̄ porte ⁊ sere sūt. Et pcepit saul oī pplo vt ad pugnā descēderet i ceilā ⁊ obsideret dauid ⁊ viros eius. Q̄d cū dauid rescisset: q̄ pparar& ei saul clā malū dixit ad abiathar sacerdotē. Applica + ephot. Et ait dauid. Dn̄e deus isrl̄: audiuit famā seruꝰ tuꝰ ꝙ disponat saul venire i ceilā: vt euertat vrbē ppter me. Si tradēt me viri ceile in manꝰ eiꝰ: ⁊ si descēdet saul sic audiuit seruꝰ tuus, dn̄e deꝰ israel indica suo tuo. Et ait dn̄s. Descēdet. Dixitq̄ rursū dauid. Si tradēt me viri ceile ⁊ viros q̄ sūt mecū i manꝰ + saul. Et dixit dn̄s. Tradēt. Surrexit ergo dauid ⁊ viri eiꝰ q̄si sexcēti ⁊ egressi de ceila huc atq̄ illuc vagabant̄ incerti. Nūciatūq̄ ē saul ꝙ fugisset dauid de ceila ⁊ saluatꝰ eēt: q̄obrē dissimulauit exire. Morabat̄ aūt dauid i deserto i locis firmissimis: mābatq̄ in mōte solitudinis ziphin mōte opaco. Querebat eū tn̄ saul cūctis diebꝰ: ⁊ nō tradidit eū + dn̄s in + manu eius. Et vidit dauid ꝙ egressus eēt saul vt q̄reret aīam eiꝰ. Porro dauid erat i deserto ziphi sylua. Et surrexit ionathas filiꝰ saul ⁊ abiit ad dauid in syluā: ⁊ ɔfortauit manus eiꝰ in deo: dixitq̄ ei. Ne timeas. Neq̄ enī inueniet te manus saul pr̄is mei. Et tu regnabis sup israel: ⁊ ego ero tibi secūdus. Sed ⁊ saul pr̄ meꝰ scit hoc. Percussit ergo vterq̄ fedus corā dn̄o. Mansitq̄ dauid in sylua: ionathas aūt reuersus est in domū suā. Ascēderunt aūt ziphei ad saul in gabaa dicētes. Nōne ecce dauid latitat apud nos in locis tutissimis sylue: i colle achile q̄ ē ad dexterā deserti. Nūc ergo sic desiderauit aīa tua vt descēderes descēde. Nr̄m aūt erat vt tradamus eū in manus regis. Dixitq̄ saul. Bn̄dicti vos a dn̄o: q̄ doluistis vicē meā. Abite ergo oro ⁊ diligentiꝰ pparate: ⁊ curiosius agite ⁊ ɔsiderate locū vbi sit pes eiꝰ: vel qs viderit eū ibi vbi dixistis. Recogitat enī de me ꝙ callide insidiet̄ ei. Cōsiderate ⁊ videte oīa latibula eiꝰ in q̄bꝰ abscōdit̄: ⁊ reuertimini ad me ad rē certā: vt vadā vobiscū. Q̄ si ēt in terrā se obstruxerit: pscrutabor eū in cūctis milibꝰ iuda. At illi surgētes abierūt i ziph aū saul. Dauid aūt et vir eiꝰ erāt in deserto maon in cāpestribꝰ ad dexterā iesimuth. Iuit ergo saul ⁊ socii eiꝰ ad q̄rēdū eū. Et nūciatū ē dauid. Statimq̄ descēdit ad petrā: ⁊ versabat̄ i deserto maon. Q̄d cū audisset saul psecutꝰ ē dauid in deserto maon. Et ibat saul ⁊ vir eiꝰ ad latꝰ montis ex parte vna: dauid aūt ⁊ viri eiꝰ

Marginal notes: Alias + doech. D. Alias + doech. Alias + ephod. Alias + nobam. Alias + doech. Alias + descende simecū. Alias + ephod. B. Alias + ephod infra. 30. b. Alias + dominꝰ. Alias + manibus. C. 2. re. 3. a. D. A.

rāt ī latere mōtis ex parte altera. Porro dauid desꝑabat se posse euadere a facie saul. Itaqꝫ saul ⁊ viri ei⁹ ī modū corone cingebāt dauid ⁊ viros eius vt caperent eos. Et nūci⁹ venit ad saul dicēs. Festina ⁊ veni: qm̄ infuderūt se philistijm sup̄ terrā. Reuersus est ergo saul desistēs ꝑseq dauid: ⁊ ꝑrexit ī occursū philistinoꝝ. Propť hoc vocauerūt locum illum petrā diuidentē.

C Ca. Sū. C De fuga dauid ī engaddi vbi ī spelunca manens p̄cidit orā chlamidis saul: de iuramento dauid: inde dauid ad tutiora loca ascendit. Cap. xxiiij.

Ascendit ergo dauid inde ⁊ habitauit in locis tutissimis engaddi. Cū qꝫ reuersus eēt saul postq̄ ꝑsecut⁹ ē philisteos: nūciauerūt ei dicētes. Ecce dauid in deserto ē engaddi. Assumēs ergo saul tria milia electoꝝ viroꝝ ex oī israel: ꝑrexit ad inuestigādū dauid ⁊ viros eius ēt sup ab ruptissimas petras: q̄ solis ibicibus ꝑuie sunt. Et venit ad caulas ouiū q se offerebāt viati. Eratqꝫ ibi spelūca. Quā igressus est saul vt purgaret vētrē. Porro dauid ⁊ viri ei⁹ in interiori pte spelūce latebāt. Et dixerūt ꝑui dauid ad eū. Ecce dies de q̄ locut⁹ ē dn̄s ad te: ego tradā tibi inimicum tuū: vt facias ei sic placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dauid ⁊ p̄cidit orā chlamidis saul silēter. Post hec ꝑcussit cor suū dauid eo q abscidisset orā chlamidis saul. Dixitqꝫ ad viros suos. Propiti⁹ sit mihi dn̄s ne faciā hāc rem dn̄o meo xp̄o dn̄i: vt mittā manū meā in eū: q xp̄s dn̄i ē. Viuit dn̄s: q nisi dn̄s ꝑcusserit eū aut dies ei⁹ venerit vt moriat: aut descēdēs ī ✠ p̄lium perierit: ꝓpiti⁹ mihi sit dn̄s vt ✠ non mittā manū meā in xp̄m dn̄i. Et cōfregit dauid viros suos ſmonib⁹ istis: ⁊ nō ꝑmisit eos vt nō ꝯsurgerēt ī saul. Porro saul exurgēs de spelūca ꝑgebat cepto itinere. Surrexit aūt dauid post eū ⁊ egressus de spelūca clamauit post tergum saul dicens. Dn̄e mi rex. Et respexit saul post se: ⁊ ✠ īclinās se dauid ꝓnus ī terrā ✠ adorauit. Dixitqꝫ ad saul. Quare audis v̄ba hoīum loquētiū: dauid q̄rit malū aduersum te. Ecce hodie viderūt oculi tui q tradiderit te dn̄s in manu mea in spelunca: ⁊ cogitaui vt occiderē te: ſꝫ ꝑpecit tibi oculus meus. Dixi eni. Nō extēdā manū meā in ✠ dn̄m meū: q christus dn̄i ē. Quinpoti⁹ pater mi vide ⁊ cognosce orā chlamidis tue in manu mea: qm̄ cū p̄scinderes sum mitatem chlamidis tue: nolui extendere manū meā in te. Animaduerte ⁊ vide: qm̄ non est in manu mea malum: neqꝫ iniquitas: neqꝫ peccaui in te. Tu aūtē insidiaris anime mee vt auferas eā. Iudicet dn̄s inter me ⁊ te ⁊ vlciscatur me dn̄s ex te: manus autē mea nō sit in te: sicut ⁊ in ꝓuerbio antiquo dicit. Ab impijs egredietur impietas. Manus ergo mea nō sit in te. Quē persequeris rex israel quē ꝑsequeris? Canem mortuū ꝑseq̄ris ⁊ pulicē vnū. Sit dn̄s iudex ⁊ iudicet inter me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cām meam: ⁊ eruat me de manu tua. Cū aūt cōplesset dauid loq̄ns sermones huiuscemodi ad saul: dixit saul. Nūqd vox hec tua ē fili mi dauid. Et leuauit saul vocē suā ⁊ fleuit: dixitqꝫ ad dauid. Iustior tu es q̄ ego. Tu enim tribuisti mihi bona: ego aūt reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̄ feceris mihi bona: quomodo tradiderit me dn̄s in manu tua ⁊ non occideris me. Quis eni cum inuenerit inimicū suū dimittet eū in via bona. Sed dn̄s reddat tibi vicissitudinē hanc: ꝓ eo q hodie opatus es in me. Et nunc q scio q certissime regnaturus sis: ⁊ habitaturus in manu tua regnum isrl': iura mihi in ✠ dn̄o ne deleas semen meū post me: neqꝫ auferas nomē meū de domo pr̄is mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ergo saul in domū suam: ⁊ dauid ⁊ viri eius ascenderunt ad tutiora loca.

C Ca. Sū. C De morte samuelis: de ira dauid contra nabal: de prudentia abigail que venit obuiam dauid: quam post mortē nabal dauid duxit vxorem: ⁊ q saul dedit michol phalti. Cap. xxv.

Mortuus est samuel: ⁊ ꝯgregat⁹ ē vniuersus israel ⁊ planxerūt eū nimis: ⁊ sepelierūt eū ī domo sua ī ramatha. Cōsurgensqꝫ dauid descendit ī desertū pharan. Erat aūt vir q̄spiā in solitudine maon: ⁊ possessio ei⁹ in carmelo: ⁊ hō ille magnus nimis. Erātqꝫ ei oues tria millia ⁊ mille capre. Et accidit vt tonderetur grex eius in carmelo. Nomen aūt viri illius erat nabal: ⁊ nomē vxoris ei⁹ abigail. Eratqꝫ mulier illa prudentissima ⁊ speciosa. Porro vir eius durus ⁊ pessimus ⁊ maliciosus. Erat autem de genere caleph. Cum

---

Marginalia (left): A | M.q.7. .§. item obijcit j.q.j.ca. dn̄s // 8 pe. di. 2.§. oppo nit ibi q̄ ren. aīam. de ꝯse. di. 5. ca. sacra in fine infra eo. | B ī fra. 26. b | al' ✠ p̄lio | Als ✠ ne | Als ✠ īcli nauit | Als ✠ et | C supra eo. | al' ✠ dn̄o meo

Marginalia (right): B // 8 pe. di. 2.§. oppo nitur 2.q.4.c. nimiū in glo. | als ✠ dn̄m | A ifra. 28. a. | Als ✠ car melo

autem audisset Dauid in deserto q̄ tonderet Nabal gregē suū: misit decē iuuenes ⁊ dixit eis. Ascēdite in carmelū ⁊ venietis ad Nabal: ⁊ salutabitis eū ex noīe meo pacifice: ⁊ sic dicetis. Sit fratrib⁹ meis ⁊ tibi pax: ⁊ domui tue pax ⁊ oīb⁹ q̄cūq̄ hēs sit pax. Et multis annis saluos faciēs tuos ⁊ oīa tua audiui q̄ tonderēt pastores tui greges tuos: q̄ erāt nobiscum in deserto. Nunq̄ eis molesti fuimus: nec aliqñ defuit q̄cq̄ eis de grege oī tpe quo fuerūt nobiscū ī carmelo. Interroga pueros tuos: ⁊ indicabūt tibi. // Nūc ergo inueniāt pue-

[B] [Sup.21.a.] ri tui grāz in oculis tuis (In die enim bona venim⁹ ad te) Quodcūq̄ inuenerit manus tua da seruis tuis: ⁊ filio tuo Dauid. Cūq̄ venissent pueri Dauid: locuti sūt ad Nabal oīa verba h̄ ex noīe Dauid: ⁊ siluerunt. Rñdens aūt Nabal pueris Dauid ait. Quis est Dauid ⁊ q̄s est fi⁹ Isai? hodie increuerūt serui q̄ fugiūt dños suos. Tollā ergo panes meos ⁊ aq̄s meas ⁊ carnes pecoꝝ q̄ occidi tōsorib⁹ meis: ⁊ dabo viris quos nescio vñ sint? Regressi sunt itaq̄ pueri Dauid p viā suā: ⁊ reuersi venerūt ⁊ annūciauerūt oīa verba q̄ dixerat Nabal. Tūc ait Dauid pueris suis. Accingat vnusq̄sq̄ gladio suo. Et accincti sunt singuli gladijs suis. Accinctusq̄ est ⁊ Dō

[C] ense suo: ⁊ secuti sūt dō q̄si q̄drigēti viri. Porro ducēti remāserunt ad sarcinas. Abigail aūt vxorī Nabal nūciauit vn⁹ de pueris suis: dicēs. Ecce dō misit nūcios de deserto vt bñdicerēt dño nr̄o: ⁊ auersatus est eos. hoīes isti boni satis fuerūt nobis ⁊ nō molesti: nec q̄cq̄ aliqñ pijt oī tpe quo fuim⁹ ɔuersati cū eis in deserto. Pro muro erant nobis tā in nocte q̄ in die: oīb⁹ dieb⁹ q̄b⁹ pauim⁹ apō eos greges. Q̄obr̄ē ɔsidera ⁊ recogita qd̄ facias: qm̄ cōpleta est malicia aduersū vir̄ tuū: ⁊ aduersum domū tuā: ⁊ ipse est fili⁹ Belial: ita vt nemo possit ei loq̄. Festinauit igit̄ abigail ⁊ tulit ducētos panes ⁊ duos vtres vini: ⁊ q̄nq̄ arietes coctos: ⁊ q̄nq̄ sata polēte: ⁊ cētū ligaturas vue passe: ⁊ ducētas massas caricaꝝ: ⁊ posuit sup asinos: dixitq̄ pueris suis. Precedite me: ⁊ ecce ego post tergū se-

[D] q̄r vos. Uiro aūt suo Nabal nō indicauit. Cū ergo ascēdisset asinū ⁊ descēderet ad radicē mōtis: Dauid ⁊ viri ei⁹: descēdebant in occursum eius. Quibus ⁊ illa occurrit. Et ait Dauid. Uere frustra seruaui oīa que huius erant in deserto: ⁊ nō perijt q̄cq̄ de cunctis que ad eū ptinebāt: ⁊ reddidit mihi malū pro bono. Hec faciat ✝ dñs [al's ✝ de⁹] inimicis Dauid: ⁊ hec addat si reliq̄ro de oībus que ad ipsum ptinent vsq̄ mane mingentē ad parietē. Cū aūt vidisset abigail Dauid: festinauit ⁊ descēdit de asino ⁊ pcidit corā Dauid sup faciē suā: ⁊ adorauit sup terrā: cecidit ad pedes ei⁹ ⁊ dixit. In me sit dñe mi hec iniq̄tas. Loquat̄ obsecro ancilla tua ī aurib⁹ tuis: ⁊ audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs me⁹ rex cor suū super vir̄ istū iniquū Nabal: q̄m scdm̄ nomē suū stultus est: ⁊ est stulticia cū eo. Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros tuos dñe mi quos misisti. Nunc ergo dñe mi viuit dñs ⁊ viuit aīa tua q̄ phibuit te ne venires in sanguinē: ⁊ saluauit manū tuā tibi. Et nūc fiant sicut Nabal inimici

[E] [Ge.33.b.] tui: ⁊ q̄ querūt dño meo malū. // Qua pp̄ suscipe bñdictionē hāc quā attulit ancilla tua tibi dño meo: ⁊ da pueris q̄ sequunt̄ te dñm meū. Aufer iniq̄tatē famule tue. Faciens eni3 faciet dñs tibi dño meo domū fidelē: q̄ plia dñi dñe mi tu pliaris. Malicia ergo nō inueniat̄ in te: oīb⁹ diebus vite tue. Si eni3 surrexerit aliqñ hō psequens te: vel q̄rens aīam tuā: erit aīa dñi mei custodita q̄si in fasciculo viuentiū apud dñz deū tuū. Porro inimicoꝝ tuoꝝ aīa rotabit̄: q̄si in impetu ⁊ circulo funde. Cū ergo fecerit tibi dñs dño meo oīa hec q̄ locutus est bona de te: ⁊ ɔstituērit te ducē sup isrl̄: n̄ erit tibi hoc ī singultū ⁊ in scrupulū cordis dño meo q̄ effuderis sanguinē innoxiū: aut ipē te vltus

[F] [22.q.4. ca. q̄ dauid. c. iurauit. c. si aliquid de iure iur. c. ⁊ si christ⁹ sup. c.14. deu.32.c. Ro.12.d.] fueris. Et cū bene fecerit dñs dño meo recordaberis ancille tue: ⁊ tu benefacies ei. Et ait dauid ad abigail. // Bñdict⁹ dñs de⁹ israel q̄ misit te hodie in occursū meū: ⁊ bñdictū eloq̄uiū tuū: ⁊ benedicta tu q̄ phibuisti me hodie ne irem ad sanguinē: ⁊ vlciscerer me manu mea. Alioq̄n viuit dñs deus israel q̄ phibuit me ne malū facere tibi: nisi cito venisses in occursū mihi: nō remāsisset Nabal vsq̄ ad lucē matutinā mingēs ad parietē. Suscepit ergo dō de manu ei⁹ oīa q̄ attulerat ei. Dixitq̄ ei. Uade pacifice in domū tuā. Ecce audiui vocē tuā: ⁊ honoraui faciē tuā. Uenit aūt abigail ad Nabal. Et ecce erat ei in ɔuiuiū

in domo eius quasi conuiuiu regis: et cor nabal iocundu. Erat enim ebrius nimis. Et non indicauit ei verbu pusillu aut grande vsq; mane. Diluculo aut cu digessisset vinu nabal: indicauit ei vxor sua verba hec. G Et emortuu est cor eius intrinsecus: et factus est quasi lapis. Cuq; pertransissent decem dies: percussit dns Nabal: et mortuus est. Quod cu audisset dd mortuu nabal ait. Benedictus dns qui iudicauit causam opprobrij mei de manu Nabal: et seruu suu custodiuit a malo: et malicia nabal reddidit dns in caput ei. Misit ergo dd et locut est ad abigail vt sumeret ea sibi in vxore. Et venerut pueri dd ad abigail in carmelu: et locuti sut ad ea dicetes. Dauid misit nos ad te: vt accipiat te sibi in vxorem. Que consurges adorauit prona in terram: et ait: Ecce famula tua sit in ancilla: vt lauet pedes seruor dni mei. Et festinauit et surrexit abigail: et ascedit sup asinu: et qnque puelle ierunt cu ea pedisseq eius: et secuta est nucios Dauid: et facta est illi vxor. Sz et achinoem accepit dd de Jezrael: et fuit vtraq; vxor ei. // Saul aut dedit Michol filia sua vxore Dauid phalti filio Lai q erat de gallim.

32.q.i. ca. qd at

¶ Ca. xvi. ¶ Ciphei indicant Sauli dd: ille venit ad querendu dd cu Abisai descendit ad Saul in castra: siphu aque et lancea eius sublata: qd cu indicaret Saul ille reuocat eu et cognoscit culpa sua. Cap. xxvi.

A ET venerunt ziphei ad Saul in gabaa dicetes. Ecce Dauid absconditus est in colle achile q est ex aduerso solitudinis. Et surrexit Saul et descendit in desertum ziph et cum eo tria milia viror de electis israel vt quereret Dauid in deserto ziph. Et castrametatus est Saul in gabaa achile q erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid autem habitabat in deserto. Videns aut q venisset Saul post se in desertu: misit exploratores: et didicit q illuc venisset certissime. Et surrexit Dauid clam et venit ad locu vbi erat saul. Cuq; vidisset locum in quo dormierat saul et abner fili Ner princeps militie ei et saule dormiete in tetorio et reliquu vulgus per circuitu ei: ait dd ad achimelech etheu: et Abisai filiu Saruie frem Joab dicens. Quis descedet mecum ad Saul in castra. Dixitq; Abisai. Ego descedam tecu. B Venerunt ergo Dauid et Abisai ad populum

M. + huc

nocte: et inuenerut saul iacete et dormiete in tentorio: et hasta fixa in terra ad caput eius. Abner aut et pplm dormietes in circuitu ei. Dixitq; abisai ad dauid. Conclusit deus inimicu tuu hodie in manus tuas. Nuc ergo pfodia eu lancea in terra semel: et scdo opus no erit. Et dixit dauid ad abisai. Ne interficias eu. // Quis enim extendet manum sua in xpm dni: et innocens erit? Et dixit dauid. // Viuit dns: q nisi dns percusserit eu: aut dies ei venerit vt moriat: aut in pliu descedens perierit propitius mihi sit dns ne extenda manu mea in xpm dni. Nuc igit tolle hasta q est ad caput ei: et siphu aque et abeamus. Tulit igit dauid hasta et siphu aque q erat ad caput eius et abierut. Et no erat qsq; q videret et intelligeret et euigilaret: sed oes dormiebant: q sopor domini irruerat super eos. Cuq; transisset dauid ex aduerso et stetisset in vertice montis de longe: et esset grande interuallu inter eos: clamauit dauid ad populu et ad abner filium ner dicens. Nonne respondebis abner? Et respondens abner ait. Quis es tu q clamas et inqetas rege? Et ait dauid ad abner. Nuqd no vir tu es? Et quis alius similis tui in isrl? Quare ergo no custodisti dominu tuu rege? Ingressus e enim vnus de turba vt interficeret regem dnm tuu. No est bonu hoc qd fecisti. Viuit dns: q filij mortis estis vos: q no custodistis dnm vestru xpm dni. Nunc ergo vide vbi sit hasta regis: et vbi sit siphus aque qui erat ad caput ei. Cognouit aut saul voce dauid: et dixit. Nunqd vox hec tua fili mi dauid. Et ait dauid. Vox mea dne mi rex. Et ait. Qua ob causam dns me psequit seruu suu? Quid feci aut qd est in manu mea malu? Nunc ergo audi oro dne mi rex vba serui tui. Si dns incitat te aduersu me odoret sacrificiu. Si aut filij hominu: maledicti sunt in conspectu dni qui eiecerunt me hodie vt non habite in hereditate dni dicetes. Vade serue dijs alienis. Et nuc no effundat sanguis me in terra cora dno: q egressus est rex israel vt qrat pulice vnu sicut psequit pdix in montib. Et ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi dauid. Nequaq; enim vltra tibi malefaciam: eo q preciosa fuerit anima mea i oculis tuis hodie. Apparet enim q stulte egerim et ignorauerim multa nimis. Et rndes dauid ait.

li.q.i.ca. domini

sup.24.b

C

sup.20.b

D

Ecce hasta regis: transeat vnus de pueris regis & tollat eam. Dñs aūt retribuet vni cuiq; ƀz iustitiā suā & fidē. Tradidit enim te dñs hodie in manū meā: & nolui + extēdere manū meā in xpm dñi. Et sic magnificata est aīa tua hodie in oculis meis: sic magnificet aīa mea in oculis dñi & liberet me de oī āgustia. Ait ergo saul ad dauid. Bñdict⁹ tu fili mi Dauid. Et qdē faciēs facies: & potēs poteris. Abijt aūt Dauid in viā suā: & Saul reuersus est in locū suū.

Als + mittere

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga Dauid ad Achis regē Geth q̄ dedit ei Sicelech: de predis q̄s agebat Dauid. Cap. xxvij.

A Et ait Dauid in corde suo. Aliqñ incidā vna die in manus Saul. Nōne melius est vt fugiā: & saluer in terra philistinoꝝ vt desperet Saul: cesletq; me q̄rere in cūctis finib⁹ israel. Fugiā ergo man⁹ eius. Et surrexit Dauid & abijt ipse & sexcēti viri cū eo ad Achis filiū maoch regem geth. // Et habitauit Dauid cū Achis in geth: ipse & viri eius & domus eius & due vxores ei⁹: Achinoem israelites & Abigail vxor nabal carmeli. Et nūciatū est saul q̄

Infra. 30.a

B fugisset Dauid in geth: & nō addidit vltra q̄rere eū. Dixit aūt Dauid ad Achis. Si inueni grām in oculis tuis detur mihi locus in vna vrbiū regiōis hui⁹ vt habitē ibi. Cur enim manet seruus tuus in ciuitate regis tecū. Dedit itaq; ei achis in die illa + siceleḡ. Propter quā cā facta est siceleḡ regū iuda vsq; in diē hāc. Fuit autē numerus dieꝝ q̄b⁹ habitauit Dauid in

Als + siceleg.

C regione philistinoꝝ q̄ttuor mēsium. Et ascendit Dauid & viri eius & agebāt p̄das de gessuri & de gezre & de amalechitis. Hi enim pagi habitabant in terra antiquitus euntib⁹ Sur vsq; ad terrā egypti. Et percutiebat Dauid oē; terrā illoꝝ: nec relinquebat viuētē viꝝ & mulierē: tollēsq; boues & oues & asinos & camelos & vestes reuertebāt & veniebat ad achis. Dicebat aūt

D ei achis. In quē irruisti hodie? Rñdebat Dauid. Cōtra meridiē iude: & cōtra meridiē hierameel: & meridiē ceni. Viꝝ & mulierē nō viuificabat Dauid: nec adducebat in geth: dicēs. Ne forte loquant̄ aduersū nos: h̄ fecit Dauid. Et hoc erat decretū illi oīb⁹ dieb⁹ q̄b⁹ habitauit in regiōe philistinoꝝ. Credidit ergo achis Dauid: dicens. Multa mala operatus est ɔtra pplm suum israel. Erit igi⁹ mihi seruus sempiternus.

¶ Ca. Sū. ¶ Philistijm ɔtra israel congregātur: Saul interficit phitones: saul phitonissam cōsuluit: samuelē iubet suscitari: samuel suscitat⁹ sauli dixit: cras mecum eris tu & filij. Cap. xxviij.

A Factum est aūt in diebus illis congregauerunt philistij agmina sua vt p̄parent̄ ad bellū contra israel. Dixitq; Achis ad Dauid. Sciens nunc scito qm mecū egredieris in castris tu & viri tui. Dixitq; Dauid ad Achis. Nūc scias q̄ facturus es seruus tuus. Et ait Achis ad Dauid. Et ego custodē capitis mei ponā te cūctis dieb⁹. // Samuel aūt mortuus est: planxitq; eū oīs israel: & sepelierūt eū in ramatha vrbe sua. Et Saul abstulit magos & ariolos de terra: & interfecit eos q phitones hēbant in vētre. Cōgregatiq; sunt philistijm & venerūt & castrametati sunt in Sunā. Cōgregauit aūt & Saul vniuersū israel: & venit in gelboe. Et vidit Saul castra philistijm & timuit & expauit cor eius nimis. Cōsuluitq; dñm: & nō rñdit ei // neq; per somnia: neq; p sacerdotes: neq; p p̄phetas. Dixitq; Saul seruis suis. // Querite mihi mulierē hñtē phitonē: & vadā ad eā & sciscitabor per illā. Et dixerūt serui eius ad eū. Est mulier Phitonē habens in endor. Mutauit ergo habitū suū vestitusq; ē alijs vestimētis: & abijt ipse & duo viri cū eo: veneruntq; ad mulierē nocte: & ait illi. Diuina mihi in phitone: & suscita mihi quē dixero tibi. Et ait mulier ad eū. Ecce tu nosti quanta fecerit Saul: & quo eraserit magos & ariolos de terra. Quare ergo insidiaris anime mee vt occidar. Et iurauit ei Saul in dño dicens. Viuit dominus q̄a nō eueniet tibi q̄cq; mali, p̄pter hanc rē. Dixitq; ei mulier. Quē suscitabo tibi? Qui ait. Samuelē mihi suscita? Cū aūt vidisset mulier Samuelē: exclamauit voce magna: & dixit ad Saul. Quare imposuisti mihi? Tu es enim Saul. Dixitq; ei rex. Noli timere. Quid vidisti? Et ait mulier ad Saul. Deos vidi ascendētes de terra. Dixitq; ei. Qualis est forma ei⁹? Que ait. Vir senex ascēdit: & ipse amict⁹ est pallio. Et intellexit Saul q̄ Samuel esset: & inclinauit se sup faciē suā in terra: & adorauit. Dixit aūt Samuel ad Saul. Quare inquietasti me vt suscitarer. Et ait Saul.

Sup. 25.a

Sup. 14.f. Leui. 20.d. Deu. 18.b Act. 16.c

B

C

coarctor nimis. Siquidē philistiim pugnāt aduersum me: et deus recessit a me: et exaudire me noluit: neqꝫ in manu prophetarū: neqꝫ p somnia. Uocaui ergo te vt ostēderes mihi qd faciā. Et ait Samuel. Quid interrogas me cū dñs recesserit a te: et trāsierit ad emulū tuū. Faciet enim tibi dñs sicut locutus est in manu mea: et scindet regnū tuū de manu tua: et dabit illud proximo tuo Dauid: qꝛ nō obedisti voci dñi: neqꝫ fecisti irā furoris eius in amalech. Idcirco qd pateris fecit tibi dñs hodie: et dabit dñs etiā israel tecū in manu philistijm. // Cras autē tu et filij tui mecum eritis: sed et castra israel tradet dñs in manus philistijm. Statimqꝫ Saul cecidit porrectus in terrā. Extimuerat enim verba Samuelis: et robur nō erat in eo: qꝛ non comederat panem tota die illa. Ingressa est itaqꝫ mulier illa ad Saul. Conturbatus enim erat valde. Dixitqꝫ ad eū. Ecce obediuit ancilla tua voci tue: et posui aīaȝ meā in manu mea: et audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Nunc igit audi et tu vocē ancille tue: et ponā corā te bucellam panis vt comedens cōualescas: et possis iter agere. Qui renuit et ait. Nō comedā. Coegerunt autē eū serui sui et mulier: et tādem audita voce eoꝝ surrexit de terra: et sedit super lectū. Mulier autē illa habebat vitulum pascualem in domo et festinauit et occidit eū. Tollensqꝫ farinam miscuit eā et coxit azyma: et posuit ante Saul et ante seruos eius. Qui cū comedissent surrexerunt et ambulauerunt per totam noctē illam.

Supra.25.f. — // 26.q.2. ca. illud. et.5.q.ca. nec mirꝫ — Supra.15.f. — D — Ecc.18.a.

¶ Ca. Sū. ¶ De remissione Dauid ab exercitu philistijm. Cap. xxix.

Congregata sunt ergo philistijm vniuersa agmina in aphec. Sed et israel castrametatus est super fontē qui erat in israel. Et satrape quidē philistijm incedebāt in centurijs et milibus. Dauid autē et viri eius erant in nouissimo agmine cū achis. Dixeruntqꝫ principes philistijm ad achis. Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait achis ad principes philistijm. Nunquid ignoratis Dauid qui fuit seruus Saul regis israel: et est apud me multis diebus ✠ et annis. Et nō inueni in eo quicqꝫ ex die q̄ transfugit ad me vsqꝫ ad diē hanc. // Irati sunt autē aduersus eū principes philistijm: et dixerunt ei. Reuertatur vir: et sedeat in loco suo in quo constituisti eum: et nō descendat nobiscū in prelium: ne fiat nobis aduersarius cū preliari ceperimus. Quo enim aliter poterit placare dñm suū nisi in capitibus nostris. Nōne iste est Dauid cui cantabant in choris dicentes // Percussit Saul in milibus suis: et Dauid in decē milibus suis. Uocauit ergo achis Dauid: et ait ei. // Uiuit dominus: qꝛ rectus es et bonus in conspectu meo: et exitus tuus et introitus tuus mecū est in castris. Et nō inueni in te quicqꝫ mali ex die q̄ venisti ad me vsqꝫ in diē hanc: sed satrapis nō places. Reuertere ergo et vade in pace: et nō offendas oculos satraparum philistijm. Dixitqꝫ Dauid ad Achis. Quid enim feci: et qd inuenisti in me seruo tuo a die q̄ fui in conspectu tuo vsqꝫ in diē hanc: vt nō veniā et pugnē contra inimicos dñi mei regis. Respondens autē achis locutus est ad Dauid. Scio qa bonus es tu in oculis meis sicut angelus dei: sed principes philistinoꝝ dixerūt. Nō ascēdet nobiscū in prelium. Igitur cōsurge mane: tu et serui dñi tui: qui venerūt tecū: et cum de nocte surrexeritis et ceperit dilucescere pergite. Surrexit itaqꝫ de nocte Dauid ipse et viri eius vt proficiscerentur mane: et reuerterentur ad terrā philistijm. Philistijm autē ascēderunt in israel.

A — B — Alias ✠ vel I.pa.12.a — Supra.13.b. et.s.31.d — Ecci.47.a — C — D

¶ Ca. Sū. ¶ Dauid reuertēs siceleg sue censam inuenit: cōsuluit dñm et persecutus est latrunculos: cibauitqꝫ puerū egyptium: irruit Dauid in hostes et accepit prędā et diuisit eā equaliter remanentibus ad sarcinas et ad prelium descendētibus: dona mittit senioribus iuda. Cap. xxx.

Cumqꝫ venissent Dauid et viri eius in ✠ siceleg die tertia: amalechite impetū fecerāt ex parte australi in siceleg et percusserāt siceleg et succēderāt eam igni. Et captiuas duxerāt mulieres ex ea a minimo vsqꝫ ad magnū: et nō interfecerant quēquā sed secū duxerāt et pergebant itinere suo. Cū ergo venisset Dauid et viri eius ad ciuitatē: et inuenissent eā succēsam igni: et vxores suas et filios suos et filias ductas esse captiuas leuauerunt dauid et populus qui erat cū eo voces suas: et planxerūt donec deficerent in eis lachrymę. // Siquidem et due vxores Dauid captiue ducte fuerāt achinoen israelites et abigail vxor Nabal carmeli: et contristatus est Dauid valde. Uolebat enim eū populus lapidare: eo qꝛ amara erat

A — Alias ✠ celeg. — Supra.27.a. — B

añ vniuscuiusqꝫ viri sup filijs suis ⁊ filiabus. Cōfortatꝰ est aūt dauid in dño deo suo: ⁊ ait ad abiathar sacerdotē filiū achimelech // Applica ad me + ephot. Et applicuit abiathar + ephot ad dauid: ⁊ cōsuluit dauid dñm dicens. Persequar latrūculos hos ⁊ cōprehēdā eos an nō: Dixitqꝫ ei dñs. Persequere. Absqꝫ dubio enī3 cōprehēdes eos: ⁊ excuties predā. Abijt ergo dauid ipse ⁊ sexcēti viri q erāt cū eo ⁊ venerūt vsqꝫ ad torrētē besor: ⁊ lassi qdā3 substiterūt. Persecutꝰ est aūt dauid ipse ⁊ q̄dringēti viri cū eo. Substiterāt. n. ducēti q lassi trāsire nō poterāt torrētē besor. Et inuenerūt virū egyptiū in agro ⁊ adduxerūt eū ad dauid. Dederūtqꝫ ei panē vt comederet ⁊ biberet aquā: s3 ⁊ fragmē masse caricarū ⁊ duas ligaturas vue passe. Qui cū comedisset reuersus ē spūs eiꝰ ⁊ refocillatꝰ est. Nō. n. comederat panē neqꝫ biberat aquā tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibus. Dixit itaqꝫ ei dauid. Cuiꝰ es tu: vel vñ: ⁊ quo ꝑgis: Qui ait. Puer egyptius ego sum: seruꝰ viri amalechite. Dereliquit aūt me dñs meus: qꝛ egrotare cepi nudiustertiꝰ. Siqdē nos erupimꝰ ad australē plagā cerethi ⁊ ꝯ iudā: ⁊ ad meridiē caleph: ⁊ sicelech succēdimꝰ igni. Dixitqꝫ ei dauid. Potes me ducere ad istū cuneu3. Qui ait. Iura mihi ꝑ deū ꝙ non occidas me ⁊ nō tradas me in manus dñi mei ⁊ ego ducā te ad cuneū istu3. Et iurauit ei dauid. Qui cū duxisset eū: ecce illi discubebāt sup faciē vniuerse terre: comedētes ⁊ bibētes: ⁊ q̄si festū celebrātes diē ꝓ cuncta ꝑda ⁊ spolijs q̄ ceperant de terra philisthym ⁊ de terra iuda. Et ꝑcussit eos dauid a vespere vsqꝫ ad vesperā alteriꝰ diei: ⁊ nō euasit ex eis q̄sq̄3 nisi tm̄ q̄dringenti viri adolescētes q ascēderāt camelos ⁊ fugerāt. Eruit ergo dauid oia q̄ tulerāt amalechite: ⁊ duas vxores suas eruit. Nec defuit q̄sq̄3 a puo vsqꝫ ad magnū tā3 de filijs q̄3 de filiabꝰ ⁊ de spolijs: ⁊ q̄cunqꝫ rapuerāt oia reduxit dauid: ⁊ tulit vniuersos greges ⁊ armēta ⁊ minauit añ faciē suā. Dixerūtqꝫ. Hec est preda dauid. Venit aūt dauid ad ducētos viros q + lassi substiterant nec sequi poterant dauid: ⁊ residere eos iusserat in torrēte besor. Qui egressi sunt obuiā3 dauid: ⁊ ꝓplo q erat cū eo. Accedēs autē3 dauid ad ꝓplm̄: salutauit eos pacifice. Respōdensqꝫ oīs vir pessimꝰ ⁊ iniquꝰ de viris q erāt cū dauid dixit. Quia nō venerūt nobiscū nō dabimꝰ eis q̄c̄q̄3 de ꝑda quā eruimus: s3 sufficiat vnicuiqꝫ vxor sua ⁊ filij: quos cū acceperint recedāt. Dixit aūt dauid. Non sic facietis frēs mei de his q̄ tradidit nobis dñs: ⁊ custodiuit nos ⁊ dedit latrūculos q eruperāt aduersus nos in + manꝰ nr̄as: nec audiet vos q̄sq̄3 sup sermōe hoc. Equa. n. ꝑs erit descēdētis ad ꝑliu3 ⁊ remanētis ad sarcinas: ⁊ sil̄r diuident. Et factū est hoc ex die illa: ⁊ deinceps ꝯstitutū ⁊ ꝓfinitū: ⁊ q̄si lex in isrl̄ vsqꝫ in diē hāc. Venit ergo dauid in + siceleg: ⁊ misit dona de preda senioribus iuda ꝓximis suis dicēs. Accipite bñdictionē de ꝑda hostiu3 dñi. His q erāt in bethel ⁊ q in ramoth ad meridiē ⁊ q in gether: ⁊ q in aroer: ⁊ q in sephamoth: ⁊ q in esthama: ⁊ q in rachal: ⁊ q in vrbibꝰ hieromeli: ⁊ q i vrbibꝰ ceni: ⁊ q i roma: ⁊ q in lacu + asan: ⁊ q in athach: ⁊ q in hebron: ⁊ reliqs q erāt in his locis in qbꝰ cōmoratꝰ fuerat dauid ⁊ viri eius.

sup. 22.b.
Alias + ce. phod
C
D
E
Alias + lassi
F
Alias + manu nr̄a
G
Alias + siceleg
Alias + asan

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga ⁊ cede israel: de morte saulis ⁊ triu3 filioꝝ eiꝰ: de armis eiꝰ ⁊ capite: de viris iabes galaad q tulerūt cadauera saulis ⁊ filioꝝ eiꝰ: de muro bethsan: ⁊ sepelierūt in nemore iabes. Cap. xxxi.

Philisthijm autē pugnabāt aduersum israel. // Et fugerunt viri israel añ faciem philisthym ⁊ ceciderunt interfectꝰ in mōte gelboe. Irrueruntqꝫ philisthym in saul ⁊ in filios eius: ⁊ percusserunt ionathan: ⁊ aminadab ⁊ melchisue filios saul: totūqꝫ pondus ꝑelij versum est in saul. Et cōsecuti sunt eū viri sagittarij ⁊ vulneratus est vehemēter a sagittarijs. Dixitqꝫ saul ad armigerū suū. // Euagina gladiu3 tuū ⁊ percute me: ne forte veniāt incircūcisi isti ⁊ interficiāt me illudētes mihi. Et noluit armiger eiꝰ. Fuerat enim nimio terrore ꝑterritus. Arripuit itaqꝫ saul gladiū suū ⁊ irruit sup eū. Qđ cū vidisset armiger eiꝰ videlicet ꝙ mortuꝰ esset saul: irruit ēt ipse sup gladiū suu3: ⁊ mortuꝰ est cū eo. Mortuus est ergo saul ⁊ tres filij eiꝰ: ⁊ armiger illiꝰ: ⁊ vniuersi viri eiꝰ in die illa pariter. Videntes aūt viri israel q erāt trās vallē ⁊ trās iordanē ꝙ fugissent viri israelite ⁊ ꝙ mortuꝰ esset saul ⁊ tres filij eius: reliquerūt ciuitates suas ⁊ fugerunt. Veneruntqꝫ philisthym ⁊ habitaue

A
1. Paral. 10.a.
Ius 8. S. f.
1. Paral. 10.a.
C

runt ibi. Facta autem die altera venerūt philisthym vt expoliarēt interfectos: et inuenerunt saul et tres filios eius iacentes in + monte gelboe. Et preciderunt caput saul: et expoliauerunt eum armis: et miserunt in terram philisthinorū per circuitum vt annūciaretur in téplis idolorū et in populis. Et posuerunt arma eius in templo astaroth: corpus vero eius suspenderunt in muro bethsan. Quod cū audissent habitatores iabes galaad quecūqꝫ fecerāt philisthym saul: surrexerunt omnes viri fortissimi: et ambulauerunt tota nocte et tulerunt cadauer saul et cadauera filiorū eius de muro bethsan. Veneruntqꝫ viri iabes galaad et cōbusserūt ea igni: et tulerūt ossa eorū et sepelierūt in nemore iabes: et ieiunauerunt septem diebus.

¶ Explicit primus liber samuelis: qui est primus regum.

¶ Incipit secundus liber samuelis: qui est secundus regum.

¶ Ca. Sū. ¶ De cede ei' qui attulit dyadema et armillam saulis, dicens q occiderat saul: et planctu dauid super saul et ionathan. Cap. I.

A Factum est autē postq̄ mortu' est saul: vt dauid reuerteretur a cede amalech et maneret in + siceleg duos dies. In die autem tertia apparuit homo veniēs de castris saul veste cōscissa: et puluere cōspersus caput. Et vt venit ad dauid cecidit sup faciē suā: et adorauit. Dixitqꝫ ad eū dauid. Unde venis? Qui ait ad eū. De castris isrl' fugi. Et dixit ad eū dauid. Quod est verbū quod factū est? Indica mihi. Qui ait. Fugit populus ex plio: et multi corruētes e populo mortui sunt. Sed et saul et ionathas fili' ei' interierūt. Dixitqꝫ dauid ad adolescentē q nūciabat ei. Unde scis q mortu' est saul et ionathas fili' eius? Ait adolescēs q + nunciabat ei. B Casu veni in mōté gelboe: et saul incūbebat sup hastam suā. Porro currus et equites appropinquabāt ei. Et cōuersus post tergū suū vidēsqꝫ me vocauit. Cui cū respondissem: adsum. Dixit mihi. Quis nā es tu? Et aio ad eū. Amalechites ego sum. Et locut' est mihi. Sta sup me et interfice me: qm̄ tenēt me angustie: et adhuc tota aīa mea in me est. Stansqꝫ sup eū occidi illū. Sciebā enim q viuere nō poterat post ruinā. Et tuli dyadema qd erat in capite ei': et armillam de brachio illi': et attuli ad te dn̄m meū huc. Apprehēdēs aūt dauid vestimēta sua scidit omnesqꝫ viri q erāt cū eo: et plāxerūt et fleuerunt et ieiunauerunt vsqꝫ ad vesperā sup saul et sup ionathan filiū ei': et sup pplm dn̄i: et sup domum israel: eo q corruissent gladio. C Dixitqꝫ dauid ad iuuenē q nunciauerat ei. Unde es tu? Qui rn̄dit. Fili' hominis aduene amalechite ego sum. Et ait ad eū dauid. Quare nō timuisti mittere manū tuā: vt occideres christum dn̄i? Uocansqꝫ dauid vnum de pueris suis ait. Accedēs irrue in eū. Qui pcussit illum et mortuus est. Et ait ad eū dauid. Sanguis tuus sup caput tuū. Os enim tuū locutū est aduersum te dicens. Ego interfeci xp̄m dn̄i. Planxit aūt dauid planctū huiuscemodi sup saul et sup ionathan filiū ei': et pcepit vt docerēt filios + iuda arcū: sicut scriptū est in libro iustorū. Et ait. Considera israel pro his q mortui sunt: sup excelsa tua vulnerati. D Inclyti israel sup montes tuos interfecti sunt. Quō ceciderūt fortes. Nolite annūciare in geth: neqꝫ annuncietis in cōpitis ascalonis: ne forte letentur filie philisthym: ne exultēt filie incircumcisorū. Montes gelboe nec ros nec pluuia + veniāt sup vos. Neqꝫ sint agri primitiarū: qr ibi abiect' est clype' fortiū: clypeus saul quasi nō eēt vnct' oleo. A sanguine interfectorū ab adipe fortiū. Sagitta + ionathe nūqꝫ rediit retrorsum: et gladi' saul nō est reuersus inanis. Saul et ionathas amabiles et decori valde in vita sua: in morte quoqꝫ nō sūt diuisi. Aquilis velociores: leonib' fortiores. E Filie isrl' sup saul flete: q vestiebat vos coccino in delitijs: q prebebat ornamenta aurea cultui vr̄o. Quō ceciderunt fortes in plio. Ionathas in excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi ionatha decore nimis et amabilis sup amorē mulierū. Sicut mr̄ vnicū amat filiū suū: ita ego te diligebā. Quō ceciderūt robusti et perierunt arma bellica?

¶ Ca. Sū. ¶ De prima vnctiōe dauid in hebron: et nūcio ei' ad viros iabes galaad: et

Marginalia: Al's + mōte gelboe. — 1. re. 4. c. — Infra. 24. c. 1. Paral. 10. b. — Al's + siceleg. — Al's + narrabat. — Infra. 3. f. 4. j. 13. f. — Infra. pa. c. 1. 2. q. ... — Al's + in arcu. Al's + israel et iuda. — Al's + veniat. — Al's + ionathā.

isboseth: de filio puerorum david et puerorum saul de morte asahel: ioab et abisai fratres persequuntur abner propter mortem asahel fratris eorum et revertuntur. Cap. ij.

A Igitur post hec consuluit david dominum dicens. Num ascendam in unam de civitatibus iuda? Et ait dominus ad eum. Ascende. Dixitque david. Quo ascendam? Et respondit ei. In hebron. Ascendit ergo david et due uxores eius achinoem israelites et abigail uxor nabal carmeli. Sed et viros qui erant cum eo duxit david singulos cum domo sua: et manserunt in oppidis hebron. Veneruntque viri iuda: et unxerunt ibi david ut regnaret super domum iuda. Et nunciatum est david quod viri iabes galaad sepelissent saul. (1.re.31.d.) Misit ergo david nuncios

B ad viros iabes galaad: dixitque ad eos. Benedicti vos a domino qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro saul: et sepelistis eum. Et nunc retribuet vobis quidem dominus misericordiam et veritatem: et ego reddam gratiam eo quod fecistis verbum istud. Confortentur manus vestre: et estote filii fortitudinis. Licet enim mortuus sit dominus vester saul: tamen me unxit domus iuda in regem sibi. Abner autem filius ner princeps ex-

C ercitus saul tulit isboseth filium saul: et circumduxit eum per castra: regemque constituit super galaad: et super + gessuri: et super iezrael: et super effraim: et super beniamin: et super israel universum. (Als + iessuri vel assuri vel esseri) Quadraginta annorum erat isboseth filius saul cum regnare cepisset super israel: et duobus annis regnavit. Sola autem domus iuda sequebatur david. Et fuit numerus dierum (Infra. 5. a.) quos commoratus est david imperans in hebron super domum iuda septem annorum: et sex mensium. Egressusque est abner filius ner et pueri isboseth filii saul de castris in gabaon. Porro ioab filius sarvie: et pueri david egressi sunt: et occurrerunt eis iuxta piscinam gabaon. Et cum in unum convenissent e regione sederunt hi in una parte piscine: et illi ex al-

D tera. Dixitque abner ad ioab. Surgant pueri et ludant coram nobis. Et respondit ioab. Surgant. Surrexerunt ergo et transierunt numero duodecim de beniamin ex parte isboseth filii saul: et duodecim de pueris david. Apprehensoque unusquisque capite comparis sui defixit gladium in latus contrarii: et ceciderunt simul. Vocatumque est nomen loci illius ager robustorum in gabaon. Et ortum est bellum durum satis in die illa: fugatusque est abner et viri israel a pueris david. Erant autem ibi tres filii sarvie: ioab et abisai et asahel. Porro asahel cursor velocissimus fuit quasi unus de capreis que morantur in silvis. Persequebatur autem asahel abner: et non declinavit + ad dexteram + sive ad sinistram omittens persequi abner. (Als + neque. Als + neque.) Respexit itaque abner post tergum suum: et ait. Tu ne es asahel? Qui respondit. Ego sum. Dixitque ei abner. Vade

E ad dexteram sive ad sinistram: et apprehende unum de adolescentibus: et tolle tibi spolia eius. Noluit autem asahel dimittere quin urgeret eum. Rursumque locutus est abner ad asahel. Recede et noli me sequi: ne forte compellar confodere te in terram: et levare non potero faciem meam ad ioab fratrem tuum. Qui audire contempsit: et noluit declinare. Percussit ergo eum

F abner aversa hasta in inguine: et transfodit et mortuus est in eodem loco. Omnesque qui transibant per locum illum in quo ceciderat asahel et mortuus erat: subsistebant. (Infra. 29. b.) Persequentibus autem ioab et abisai fugientem abner sol occubuit: Et venerunt usque ad collem aqueductus qui est ex adverso vallis et itineris deserti in gabaon. Congregatique sunt filii beniamin ad abner: et conglobati in unum cuneum steterunt in summitate tumuli unius. Et exclamavit abner ad ioab: et ait. Num usque ad internitionem tuus mucro deseviet? (Num. 12. b.) An ignoras quod periculosa sit desperatio? Usque quo non dicis populo ut omittat persequi fratres suos. Et ait ioab. Vivit dominus

G si locutus fuisses mane: recessisset populus persequens fratrem suum. Insonuit ergo ioab buccina: et stetit omnis exercitus: nec persecuti sunt ultra israel: neque inierunt certamen. (Infra. 20. G.) Abner autem et viri eius abierunt per campestria moab tota nocte illa: et transierunt iordanem: et lustrata omni bethoron venerunt ad castra. Porro ioab reversus omisso abner congregavit omnem populum: et defuerunt de pueris david decem et novem viri: excepto + asahele. (Als + a asahel.) Servi autem david percusserunt de beniamin: et de viris qui erant cum abner trecentos sexaginta: qui et mortui sunt. Tuleruntque asahel et sepelierunt eum in sepulcro patris sui in bethleem: et ambulaverunt tota nocte ioab et viri qui erant cum eo: et in ipso crepusculo pervenerunt in hebron.

¶ Ca. iij. ¶ De filiis David natis in hebron quomodo abner iratus contra isboseth propter concubinam respha que fuerat patris sui: regnum israel promittit David: David michol uxorem suam petit et accipit. Abner venit ad David in hebron: et a ioab proditorie occidit. David vero abner plangit. Cap. iij.

Facta est ergo lõga concertatio inter domũ dauid: & inter domũ saulis dauid proficiẽs & sp̄ seipso robustior: dom⁹ aũt saul decrescẽs cotidie. Natiq3 sũt filij dauid in hebrõ. Fuitq3 primogenit⁹ ei⁹ amnõ de achinoem israelite: & post eũ cheleab de abigail vxore nabal carmeli. Porro terti⁹ absalon fili⁹ macha filie tholomai regis gessur. Quart⁹ aũt adonias fili⁹ aggith. Et quĩt⁹ saphacias fili⁹ abithal. Sext⁹ quoq3 iethraã de egla vxore dauid. Hi nati sũt dauid in hebron. Cũ ergo eẽt pliũ inter domũ saul & domũ dauid abner filius ner regebat domũ saul. Fuerat aũt sauli cõcubina nõie respha filia achia. Ingressusq3 ẽ ad eã abner. Dixitq3 isboseth ad abner. Quare ingressus es ad cõcubinã patris mei? Qui iratus nimis pp̄ v̄ba isboseth: ait. Nunquid caput canis ego sum aduersum iudã hodie: q̃ fecerim misericordiã sup domũ saul patris tui: & super fr̃es & proximos ei⁹: & non tradidi te in ✝ man⁹ dauid: & tu requisisti in me q̃d argueris pro muliere hodie. Hec faciat de⁹ abner: & hec addat ei: nisi q̃o iurauit dñs dauid: sic faciã cũ eo vt trãsferat regnũ de domo saul: & eleuet thron⁹ dauid sup isrl̃ & sup iudã: a dan vsq3 bersabee. Et nõ potuit rñdere ei q̃cq̃: q2 metuebat illũ. Misit ergo abner nũcios ad dauid in hebrõ pro se dicẽtes. Cui⁹ ẽ terra? Et vt loq̃rent. Fac mecũ amicitias: & erit man⁹ mea tecũ: & reducã ad te vniuersũ isrl̃. Qui ait. Optime. Ego faciã tecũ amicitias. Sz vnã rẽ peto a te dicẽs. Nõ videbis faciẽ meã anteq̃ adduxeris ✝ mihi michol filiã saul: & sic venies & videbis me. Misit aũt dauid nũcios ad isboseth filiũ saul dicẽs. Redde vxorẽ meam michol quã despõdi mihi cẽtũ pputijs philistijs. Misit ergo isboseth & tulit eam a viro suo phaltiel: filio lais. Sequebaturq3 eã vir su⁹ plorãs vsq3 bahurim. Et dixit ad eũ abner. Vade ✝ & reuertere. Qui reuersus ẽ. Sermonẽ q̃q3 intulit abner ad seniores isrl̃ dicẽs. Tã heri q̃3 nudiustertius q̃rebatis dauid: vt regnaret sup vos. Nũc ergo facite: q̃m dñs locut⁹ ẽ ad dauid dicẽs. In manu serui mei dauid saluabo pplm̃ meum isrl̃ de manu philistijm: & omnium inimicoȝ ei⁹. Locut⁹ ẽ aũt abner et ad beniamin. Et abijt vt loq̃ret ad dauid in hebron oĩa q̃ placuerãt israeli & vniuerse beniamin. Venitq3 ad dauid in hebrõ cũ viginti viris.

Et fecit dauid abner & viris ei⁹ q̃ venerãt cũ eo conuiuiũ. Et dixit abner ad dauid. Surgã vt cõgregẽ ad te dñm meũ regẽ oẽs isrl̃: & ineã tecũ fedus: & impes oĩb⁹ sic desiderat aĩa tua. Cũ3 ergo deduxisset dauid abner: & ille isset in pace: statĩ pueri dauid & ioab venerũt cesis latronib⁹ cũ p̃da magna nimis. Abner aũt nõ erat cũ dauid ĩ hebrõ: q2 iã dimiserat eũ: & profect⁹ fuerat ĩ pace: & ioab & oĩs exercit⁹ q̃ erãt cũ eo: postea venerãt. Nũciatũ ẽ itaq3 ioab a narrãtib⁹. Venit abner fili⁹ ner ad regẽ: & dimisit eũ: & abijt ĩ pace. Et ingressus ẽ ioab ad regẽ & ait. Quid fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare dimisisti eũ: & abijt & recessit? Ignoras abner filiũ ner. q̃m ad hoc venit ad te: vt deciperet te & sciret exitũ tuũ & introitũ tuũ: & nosset oĩa q̃ agis. Egressus itaq3 ioab a dauid: misit nũcios post abner: & reduxit eũ a cysterna syra ignorãte dauid. Cũq3 redisset abner in hebrõ: seorsũ adduxit eũ ioab ad mediũ porte: vt loq̃retur ei in dolo: & pcussit illũ ibi in inguine: & mortu⁹ ẽ in vltionẽ sanguinis asahel fratris ei⁹. Qđ cũ audisset dauid rẽ iã gestã: ait. Mundus ego sum & regnũ meum apd̃ dñm: vsq3 in sempiternũ a sanguine abner filij ner: & veniat sup caput ioab: & sup oẽs domũ patris ei⁹: nec deficiat de domo ioab fluxũ seminis sustinẽs & leprosus & tenẽs fusum: & cadẽs gladio: & indigẽs pane. Igit̃ ioab & abisai frater ei⁹ interfecerũt abner: eo q̃ occidisset asahel fratrẽ eoȝ in gabaon in plio. Dixit aũt dauid ad ioab: & ad oẽm pplm̃ q̃ erat cũ eo. Scindite vestimẽta vestra: & accingimini saccis: & plangite ante exequias abner. Porro rex dauid seq̃bat̃ feretrũ. Cũq3 sepelissent abner in hebrõ leuauit rex dauid vocẽ suã: & fleuit sup tumulũ abner. Fleuit aũt & omnis populus. Plangẽsq3 rex & lugens abner ait. Nequaq̃ vt mori solẽt ignaui: mortu⁹ es abner. Man⁹ tue ligate nõ sunt: & pedes tui nõ sunt cõpedibus aggrauati: sz sicut solẽt cadere corã filijs iniq̃tatis sic corruisti. Cõgeminãsq3 oĩs ppls fleuit sup eũ. Cũq3 venisset vniuersa multitudo cibũ capere cũ dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicens. Hec faciat mihi de⁹: & hec addat: si ante occasum solis gustauero panẽ vel aliud q̃cq̃. Oĩsq3 populus audiuit: & placuerũt eis cuncta

B — Re ✝ manu. infra eo. — C — Re sup est ✝ mihi. 1.re.18.g — Re sup est ✝ et — D — E — 3.reg.2.e — infra eo. — F — Deu.17.e — Ex.20.f. — sup eod. — sup.1.b. infra.13.f. — G — sup. eo.

sto qđ ei dñs mādauit q filiū suscitaret q edificaret ei domū: vbi pmittit xps dauid gratias agit. Ca. vij.

A
j.Paral. 17.a.

Factū est aūt cū sedisset rex in domo sua: ⁊ dñs dedisset ei reqē vndiqz ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan pphetā. Uides ne q ego habitē in domo cedrina: ⁊ arca dei posita est in medio pelliū? Dixitqz nathan ad regē. Oē qđ est in corde tuo: vade ⁊ fac: qꝛ dñs tecū est. Factū est autē in illa nocte: ⁊ ecce sermo dñi ad nathan dicēs. Uade ⁊ loqre ad seruū meum dauid. Hec dicit dñs. Nunqd tu edificabis mihi domū ad habitandū? Neqz enim habitaui in domo ex die illa q eduxi israel de terra egypti vsqz in diē hanc: sed ambulabā in tabernaculo ⁊ in tentorio per cūcta loca q transiui cū oib⁹ filijs israel. Nūqd loquēs locut⁹ sū ad vnā de tribub⁹ israel cui pcepi vt pasceret ppłm meū israel dicēs: q̄re non edificasti mihi domū cedrinā? Et nunc hec dices seruo meo dauid. Hec dicit dñs exercituum.

2.re.16.b
j.Paral. 17.b.

Ego tuli te de pascuis sequētē greges vt esses dux sup ppłm meū isrl: ⁊ fui tecū in oib⁹ vbicūqz ābulasti: ⁊ interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: feciqz tibi nomē grāde iuxta nomen magnoꝝ q sunt in terra. Et ponā locū ppło meo israel ⁊ plantabo eū: ⁊ habitabit cū eo: ⁊ non turbabit amplius: nec addēt filij iniqtatis vt affligāt eū sicut prius: ex die qua constitui iudices sup ppłm meū israel. Et reqē dabo tibi ab oib⁹ inimicis tuis. Predicetqz tibi dñs q domū faciat tibi dñs.

Alias + predicit.
4 re.8.c.
j.pal.6.

Cūqz cōpleti fuerint dies tui: ⁊ dormieris cū pātrib⁹ tuis: suscitabo semē tuū post te: qđ egredietur de vtero tuo: ⁊ firmabo regnū ei⁹.

j.pal.22.c

Ipse edificabit domū nomini meo: ⁊ stabiliā thronū regni ei⁹ vsqz in sempiternū. Ego ero ei in prēm: ⁊ ipse erit mihi in filiū.

Heb.1.b.

Qui si inique aliqd gesserit: arguā eū in virgā viroꝝ: ⁊ in plagis filioꝝ hominū.

E

Misericordiā aūt meam nō auferā ab eo: sicut abstuli a saul quem amoui a facie mea. Et fidelis erit domus tua ⁊ regnū tuū vsqz in eternū añ faciem meā: ⁊ thron⁹ tuus erit firmus iugiter. Scđm omnia vba hec ⁊ iuxta vniuersam visionē istā. Sic locut⁹ est nathan ad dauid. Ingressus est aūt rex dauid ⁊ sedit corā dño: ⁊ dixit. Quis ego sum dñe deus ⁊ que dom⁹ mea: qꝛ adduxisti me huc vsqz.

alias + meus.

Sz ⁊ hec parū visū ē in cōspectu tuo dñe de⁹ nisi loquereris et de domo serui tui in lōginquū.

alias + meus.

Ista est. n. lex adam dñe de⁹. Quid ergo addere poterit adhuc dauid vt loquatur ad te? Tu. n. scis seruū tuum dñe de⁹. Propter vbū tuū ⁊ scđm cor tuū fecisti oīa magnalia hec: ita vt notū faceres seruo tuo. Jdcirco magnificat⁹ es dñe de⁹: qꝛ nō est similis tui neqz est de⁹ extra te in omnib⁹ que audiuim⁹ aurib⁹ nrīs.

D

Que est aūt vt ppls tu⁹ israel gens in terra: pp quā iuit de⁹ vt redimeret eā sibi in ppłm: ⁊ poneret sibi nomen: faceretqz eis magnalia ⁊ horribilia sup terrā: a facie populi tui q redimisti tibi ex egypto gentes ⁊ deū ei⁹.

Exo.14.
Alias + gentes ⁊ deos
Alias + gentibus ⁊ diis eorum

Firmasti. n. tibi ppłm tuū israel in ppłm sempiternū: ⁊ tu dñe de⁹ fact⁹ es eis in deū. Nūc ergo dñe de⁹ vbum qđ locut⁹ es sup seruū tuū ⁊ sup domū ei⁹ suscita in sempiternū: ⁊ fac sicut locutus es vt magnificetur nomē tuū vsqz in sempiternū: atqz dicat. Dñs de⁹ exercituū de⁹ sup israel. Et dom⁹ serui tui dauid erit stabilita corā dño: qꝛ tu dñe exercituum de⁹ israel reuelasti auriculā serui tui dicēs domū edificabo tibi. Propterea inuenit seru⁹ tu⁹ cor suū vt oraret te oratione hac. Nūc ergo dñe de⁹ tu es deus: ⁊ vba tua erūt vera.

Alias + meus

Locut⁹ es. n. ad seruū tuū bona hec. Incipe ergo ⁊ bñdic domui serui tui vt sit in sempiternū corā te: qꝛ tu dñe de⁹ locut⁹ es hec: ⁊ bñdictiōe tua bñdicetur domus serui tui in sempiternum.

¶ Ca. Sū. ¶ De victoriis dauid q tulit frenū tributi de philistijm: de adadezer ⁊ de tributis gentiū moab syrie: idumee ⁊ de cōgratulatione thou ad dauid: de officialibus dauid. Cap. viij.

A
j.Paral. 18.a.

Factus est aūt post hec percussit dauid philistijm ⁊ humiliauit eos: ⁊ tulit dauid frenū tributi de manu philistijm ⁊ percussit moab: ⁊ mensus est eos funiculo coequās terre. Mensus est aūt duos funiculos: vnū ad occidēdū: ⁊ vnū ad viuificandū. Factusqz est moab dauid seruiēs sub tributo. Et percussit dauid adadezer filiū rohob regē soba: qñ pfect⁹ est vt dominaretur sup flumen eufraten. Et captis dauid ex pte ei⁹ mille septingētis equitib⁹: ⁊ viginti milib⁹ peditū subneruauit oēs iugales curruū. Dereliqt aūt ex eis cētū

cum⁹. Uenit quoq₃ syria damasci vt presidiũ ferret adadeser regi soba. Et percussit dauid de syria viginti duo milia viroꝝ: & posuit dauid presidiũ in syria damasci: factaq₃ est syria dauid seruiẽs sub tributo. Seruauitq₃ dñs dauid in oib⁹ ad quecũq₃ pfect⁹ ẽ. Et tulit dauid arma aurea: & torques que habebãt serui adadeser & detulit ea in hierlm. Et de bebe & de beroth ciuitatib⁹ adadeser tulit rex dauid ęs multũ nimis de quo fecit salomon oĩa vasa erea in teplo: & mare eneũ & colũnas & altare. Audiuit aũt thou rex emath q percussisset dauid oẽ robur adadeser. Et misit thou iorã filiũ suũ ad regẽ dauid: vt salutaret eũ ɔgratulãs & grãs ageret: eo q expugnasset adadeser & pcussisset eũ. hostis qppe erat thou adadeser. Et in manu ei⁹ erãt vasa aurea & vasa argẽtea & vasa erea: q & ipsa sctificauit rex dauid dño: cũ argẽto & auro q sctificauerat de vniuersis gẽtibus qs subegerat de syria & moab: & filijs amon & philisthijs & amalech: & de manubijs adadeser filij roob regis soba. Fecit quoq₃ sibi dauid nomẽ cũ reuerteref capsa syria in valle salinaꝝ cesis decẽ & octo milib⁹: & in gebelem ad vigintitria milia: & posuit in idumea custodes: statuitq₃ psidium. Et facta est vniuersa idumea seruiẽs dauid. Et seruauit dñs dauid in oibus ad quecũq₃ pfect⁹ est. Et regnauit dauid sup oẽs israel. Faciebat quoq₃ dauid iudiciũ & iustitiã oĩ pplo suo. Joab aũt fili⁹ saruie erat sup exercitũ. Porro iosaphat fili⁹ ahilud erat a comentarijs: & sadoch fili⁹ achitob & achimelech fili⁹ abiathar erãt sacerdotes: & saraias scriba. Banaias aũt fili⁹ ioiade sup cerethi & pelethi. Filij aũt dauid sacerdotes erant.

al. quę — De ɔse. dis. j. c. j. — al. thoi — al. thoi — D — De ɔse. dist. j. c. j. sibi pp sanguinez. — Esa. 10. B

¶ Ca. Sũ. ¶ De siba suo miphiboseth: de misericordia quã fecit dauid miphiboseth claudo filio ionathe. Ca. ix.

A Et dixit dauid. Putas ne est aliqs q remãserit de domo saul: vt faciã cũ eo misericordiã pp ionathan? Erat aũt dauid de domo saul seru⁹ noĩe syba. Quẽ cũ vocasset rex ad se: dixit ei. Tu ne es syba. Et ille rñdit. Ego sum seru⁹ tuus. Et ait rex. Nũqd supest aliqs de domo saul: vt faciã cũ eo misericordiã dei. Dixitq₃ syba regi. B Supest fili⁹ ionathe debilis pedib⁹. Ubi inqt est? Et syba ad regẽ. Ecce ait in domo est machir filij amihel in lodabar. Misit ergo rex dauid & tulit eũ de domo machir filij amihel de lodabar. Cũ aũt venisset miphiboseth fili⁹ ionathe filij saul ad dauid: corruit in faciẽ suã & adorauit. Dixitq₃ dauid. Miphiboseth? Qui respõdit. Adsũ seruus tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas: qz faciẽs faciã in te miaz pp ionathã patrẽ tuum: & restituã tibi oẽs agros saul patris tui: & tu comedes panẽ in mẽsa mea semp. Qui adorãs eum dixit. Quis ego sum seru⁹ tu⁹: qm respexisti sup canẽ mortuũ similẽ mei. Uocauit itaq₃ rex sybã pueꝝ saul: & dixit ei. Oĩa qcũq₃ fuerũt saul & vniuersaz domũ ei⁹ dedi filio dñi tui. Opare igit ei terrã tu & filij tui & serui tui: & inferes filio dñi tui cibos vt alat. Miphiboseth aũt fili⁹ dñi tui comedet semp panẽ sup mẽsaz meã. Erãt aũt syba qndecĩ filij & viginti serui. Dixitq₃ syba ad regem. Sicut iussisti dñe mi rex seruo tuo: sic faciet seru⁹ tuus. Et miphiboseth comedet sup mẽsam tuã qsi vn⁹ de filijs regis. hebat aũt miphiboseth filiũ paruulũ noĩe micha. Omnis vo cognatio dom⁹ syba seruiebat miphiboseth. Porro miphiboseth habitabat in hierusalẽ: qz de mẽsa regis iugiter vescebaf. Et erat claudus vtroq₃ pede.

al. ionathan — Esa. 19. A — C — j. re. 8. B — Smyrna ciuitas ɔdit. D. — Alias regio — Ephesus ciuitas codit. Teplum diane famosissimũ fundat.

¶ Ca. Sũ. ¶ De nũcijs dauid qb⁹ rex amon fecit radi dimidiã barbã: & vestes pcidi vsq₃ ad nates: de pugna & victoria ioab & abisai friis ɔ amon & syros: de syris q erãt trãs flumen ɔducti ab adadeser admonitis qs postea pcussit dauid. Ca. x.

A Factũ est aũt post hec vt moreref rex filioꝝ amon: & regnaret anon filius ei⁹ p eo. Dixitq₃ dauid. Faciã miaz cum anon filio naas: sicut fecit pr eius mecuz miaz. Misit ergo dauid ɔsolãs eũ p suos suos sup pr̃is interitu. Cũ aũt venissent serui dauid in terrã filioꝝ amon. Dixerũt pncipes filioꝝ amon ad anon dñm suũ. Putas q pp honorẽ pris tui miserit dauid ad te ɔsolatores: & nõ ideo vt te inuestigaret & exploraret ciuitatẽ & euerteret eã: misit dauid suos suos ad te. Tulit itaq₃ anon suos dauid: rasitq₃ dimidiã ptẽ barbe eoꝝ: & pcidit vestes eoꝝ medias vsq₃ ad nates: & dimisit eos. Qd cũ nũciatũ eẽt dauid: misit in occursũ eoꝝ. Erãt. n. viri ɔfusi turpiter valde. Et mandauit eis da-

A j. pal. 19. — Miletus ciuitas codit in asia minori. — B

Als + Jonathan.

ad dauid. Ueni ⁊ egrediamur foras i agꝝ. Cūq3 exiissēt ābo i agruz: ait ionathas ad dauid. Dñe deus isrł si inuestigauero snīaz patris mei crastino vel perendie ⁊ aliqd boni fuerit sup dd ⁊ nō statiz misero ad te ⁊ notū tibi fecero: hec faciat deus + ionathe ⁊ hec augeat. Si āt pseuerauerit pris mei malitia aduersū te: reuelabo aurē tuā: ⁊ dimittā te vt vadas i pace: ⁊ sit dñs tecū sicut fuit cum pře meo. Et si vixero + facias mihi mīam dñi: si vo mortuus fuero: nō auferes mīaz a domo mea vsq3 in sempiternuz. Aut si nō fecero qñ eradicauerit dñs inimicos dauid vnūquēq3 de tra: auferat ionathaz de domo sua: ⁊ requirat dñs d manu inimicoꝝ dauid. Pepigit ergo + ionathas fedus cū domo dauid. Et requisiuit dñs d manu inimicoꝝ dauid. Et addidit ionathas deierare dauid eo qd diligeret illū. Sicut n. aiaz suā: ita diligebat eū. Dixitq3 ad eū ionathas.

Als + Jonathan. Als + facies. Als + Jonathan.

D Cras calēde sūt: ⁊ requireris. Requiret eni sessio tua vsq3 perendie. Descēdes ergo festinus ⁊ venies i locū vbi celādus es i die qñ opari lz: ⁊ sedebis iuxta lapidē cui nomē ē ezel. Et ego tres sagittas mittā iuxta eū: ⁊ iaciā qsi exercēs me ad signū. Mittā q3 ⁊ puerꝝ dicens ei. Uade ⁊ affer mihi sagittas. Si dixero puero. Ecce sagitte intra te sūt: tolle eas: tu veni ad me: qz pax est ⁊ nihil ē mali. Uiuit dñs. Si aūt sic locutus fuero puero: ecce sagitte vltra te sūt: vade i pace: qz dimisit te dñs. De vbo aūt qd locuti fuimus ego ⁊ tu: sit dñs int me ⁊ te vsq3 i sempiternū. Abscōditus ē ergo dauid in agro: et venerūt calēde: ⁊ sedit rex ad comedēdū panē. Cūq3 sedisset rex sup cathedrā suā fz 9suetudinē q erat iuxta parietē surrexit ionathas ⁊ sedit abner ex latere saul:

E vacuusq3 apparuit locus dauid. Et nō est locutus saul qcq3 i die illa. Cogitabat enim qd forte euenisset ei vt nō eēt mūdus nec purificatus. Cūq3 illuxisset dies scda post calēdas: rursus apparuit vacuus locus dauid. Dixitq3 saul ad ionathā filiū suū. Cur nō venit filius isai: nec heri nec hodie ad vescēdū? Rñditq3 ionathas sauli. Rogauit me obnixe vt irem i bethleē: ⁊ ait. Dimitte me: qm sacrificiū solēne ē i ciuitate mea: vnus de fratribus meis accersiuit me. Nūc ergo si inueni grām in oclis tuis vadā cito ⁊ videbo frēs meos. Ob hāc cāz nō venit ad mēsaz regis. Irat⁹ āt saul aduersū ionathā: dixit ei. Fili mulieris vltro viꝝ rapiētis: nūqd ignoro q: diligis filiū isai: i 9fusionē tuā ⁊ i 9fusionē ignominiose mris tue?

F Oibus eniz dieb⁹ qb⁹ fili⁹ isai vixerit sup trāz: nō stabilieris tu neq3 regnū tuuz. Itaq3 iam nūc mitte ⁊ adduc eū ad me: qz fili⁹ mortis ē. Rñdēs āt ionathas sauli pri suo ait. Quare morief. Quid fecit? Et arripuit saul lāceā vt pcuteret eū. Et itellexit ionathas qd diffinitū eēt a pře suo vt interficeret dauid. Surrexit ergo ionathas a mēsa i ira furoris: ⁊ nō comedit i die calēdaꝝ secūda panē. Cōtristatus est eniz sup dauid eo qd 9fudisset eū pr su⁹. Cūq3 illuxisset mane venit ionathas in agrū iuxta placitū dauid ⁊ puer paruulus cū eo. Et ait ad puerū suū. Uade ⁊ affer mihi sagittas qs ego iacio. Cūq3 puer cucurrisset iecit aliaz sagittā trās pueꝝ. Uenit itaq3 puer ad locū iaculi qd miserat ionathas. Et clamauit

G ionathas post tergū pueri ⁊ ait. Ecce ibi ē sagitta. Porro vltra te. Clamauit iteꝝ ionathas post tergū pueri dicēs. Festina velocit: ne steteris. Collegit āt puer ionathe sagittas: ⁊ attulit ad dñz suū: ⁊ qd ageref penit⁹ ignorabat. Tm̄ nō eniz ionathas ⁊ dauid rez nouerāt. Dedit ergo ionathas arma sua puero: ⁊ dixit ei. Uade ⁊ defer i ciuitatē. Cūq3 abiisset puer surrexit dauid de loco q vergebat ad austrū: ⁊ cadēs pnus in terrā adorauit tertio. Et osculātes se alterutrū: fleuerūt parit: dauid aūt amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid. Uade in pace. Quecūq3 iurauimus ambo in nomine dñi dicentes: dñs sit inter me ⁊ te: ⁊ inter semen tuum ⁊ semen meuz vsq3 in sempiternuz. Et surrexit dauid ⁊ abiit: sed ⁊ ionathas ingressus est ciuitatem.

Als sup est + te

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga dauid i nobe ad achimelech sacerdotē q dedit ei panes ppositionis ⁊ gladiū golie ⁊ dñz p eo 9suluit: post hoc fugit dauid ad achis regem geth: vbi pre timore furorem ⁊ insaniam simulat emittendo saliuam per barbam. Cap.xxi.

A Uenit aūt dauid in nobe ad achimelech sacerdotē. Et obstupuit achimelech eo qd venisset dauid ⁊ dixit ei. Quare tu solus: ⁊ nullus ē tecū? Et ait dauid ad achimelech sacerdotē. Rex pcepit mihi sermonē: ⁊ dixit. Nemo sciat rē ppter quam missus es a me: ⁊ cuiusmodi pcepta tibi dederim. Nam ⁊ pueris meis cōdixi in

istū τ illū locū. Nūc ergo si quid habes ad manū vel quinq; panes da mihi: aut qc-quid inueneris. Et rñdens sacerdos ad da uid ait illi. Non habeo laicos panes ad ma nū: sed tm̄ panē sanctū. Si mūdi sūt pue ri: maxime a mulieribus manducent. Et respondit dauid sacerdoti: τ dixit ei. Et q-dem si de mulieribus agit continuimus nos ab heri τ nudiustertius quando egre diebamur: τ fuerunt vasa puerorum sancta. Porro via hec polluta est: sed τ ipsa hodie sanctificabit in vasis. //Dedit ergo ei sacer dos sanctificatū panē. Neq; enim erat ibi panis nisi tm̄ panes ppositionis q subla-ti fuerant a facie dñi vt ponerent panes ca lidi. Erat aūt ibi vir quidā de seruis saul in die illa intus i tabernaculo dñi // τ nomē eius ✠ doech idumeus potētissimus pa-storum saul. hic pascebat mulas saul. Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū hastā aut gladiū da mihi: qr gladi-um meū τ arma mea nō tuli mecū. Ser-mo enī regis vrgebat. Et dixit sacerdos. //Ec ce h̄ gladi⁹ goliath philistei quē pcussisti in valle terebinthi: est inuolut⁹ pallio post ✠ ephot. Si istū vis tollere: tolle. Neq; enī hic ē ali⁹ absq; eo. Et ait dauid. Nō ē huic alter similis. Da mihi eū. Surrexit itaq; da-uid: τ fugit i die illa a facie saul τ venit ad achis regē geth. Dixeruntq; serui achis cū vidissent dauid. Nūquid nō iste ē dauid rex terre? Nōne huic cantabāt p choros dicen-tes //pcussit saul mille: τ dauid decem mi-lia? Posuit aūt dauid sermōes istos i corde suo: τ extimuit valde a facie achis regis geth. Et ✠ mutauit os suū corā achis: et collabebat inter man⁹ eorum: τ impingebat in ostia porte: defluebātq; saliue ei⁹ in bar bam. Et ait achis ad seruos suos. //Vidistis hoiem insanū: q̄re adduxistis eū ad me? An desunt nobis furiosi: qr introduxistis istū vt fureret me presente: Dimittite illū hinc: ne ingrediatur domum meam.

¶ Ca Sū. ¶ De ꝯuenientib⁹ ad dauid τ spelunca odolla: τ de trāsitu eius ad regem moab: de gad propheta qui misit dauid in terram iude: de doech idumeo qui interfe-cit sacerdotes octogintaquinq; : de abia-thar qui fugiens venit ad dauid τ nun-ciauit mortem sacerdotum. ¶ Cap. xxij.

Abiit ergo dauid inde τ fugit in spe-luncā odollā. Qđ cū audissent frēs eius τ ois domus pris ei⁹: descēderunt ad eū illuc. Et ꝯuenerūt ad eū oēs q erāt in angustia constituti τ oppressi ere alieno τ amaro aio: τ factus ē eorum princeps. Fuerūt-q; cū eo quasi quadringēti viri. Et pfectus est dauid inde in ✠ masphat: q̄ est moab. Et dixit ad regē moab. Maneat oro pater meus τ mater mea vobiscū: donec sciam qd faciat mihi deus. Et reliq̄t eos ante faciem regis moab. Manseruntq; apud eū cūctis dieb⁹ qbus dauid fuit in psidio. Dixitq; gad ppheta ad dauid. Noli manere in psi dio: pficiscere τ vade in terrā iuda. Et pfe ctus est dauid τ venit in saltū areth. Et au diuit saul q apparuisset dauid τ viri q e-rāt cū eo. Saul aūt cū maneret in gabaa τ esset in nemore qđ est in rama: hastā ma-nu tenēs: cūctiq; serui ei⁹ circūstarēt eū: ait ad seruos suos q assistebāt ei. Audite me nūc filij gemini. ✠ Nunqd oīb⁹ vobis da-bit fili⁹ isai agros τ vineas: τ vniuersos vos faciet tribunos τ cēturiōes: qm̄ ꝯiurastis oēs aduersū me: τ nō est q mihi renun-ciet: maxime cū τ fili⁹ meus fedus inierit cū filio isai? //Non est q vicē mea doleat ex vobis: nec q annūciet mihi: eo q suscitaue rit filius meus seruū meū aduersum me insidiantē mihi vsq; hodie. Rñdens aūt ✠ doech idumeus qui assistebat τ erat pri mus inter seruos saul. Vidi inq̄t filium isai in nobe apud achimelech filium achi tob sacerdotē. Qui ꝯsuluit pro eo dñm: τ cibaria dedit ei. Sed τ gladiū goliath phi listei dedit illi. Misit ergo rex ad accersien dū abimelech sacerdotē filiū achitob: et oēm domū patris eius sacerdotū q erant in nobe. Qui vniuersi venerūt ad regē. Et ait saul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui rñdit. Presto sum domine. Dixitq; ad eū saul. //Quare ꝯiurastis aduersū me tu τ fili⁹ isai: τ dedisti ei panē τ gladium τ ꝯsuluisti p eo dñm: vt consurgeret aduer sum me insidiator vsq; hodie permanens. Respōdensq; achimelech regi ait. Et qs in oibus seruis tuis sicut dauid fidelis τ ge ner regis: τ pergens ad imperium tuum τ gloriosus in domo tua. Nun hodie cepi p eo ꝯsulere dñm. Absit hoc a me. Ne su-spicet rex aduersum seruum suum rem hu iuscemodi: i vniuersa domo pris mei. Nō enī sciuit seruus tuus quicq; sup hoc negocio vel modicū vel grāde. Dixitq; rex. //Morte

Marginalia (left): Isra.25.b. / 10.q.j.c / si. i glo. / 25.q.j.§. / his aūt ē / 33.q.4. / ca.j. / B / de ꝯse.di. / 2.c.trib⁹ / in fi. / τ di.5.ca. / discipu-los i glo. / mat.12.a / mar.2.g. / Luce.6 a. / Isra.22.b. / Al's ✠ do eg / C / 25.q.i.§. / his ita. / isra.22.c. / Al's ✠ e-phod / D / sup̄.18.b. / τ.j.29.b. / eccl.47.a / al's ✠ im mutauit / 22 q.2.c / vt item / De ꝯs.di. / 2.ca.acces serunt / de fil.tri. / ca.i.in fi. / dū sacri ficium in glo. / A

Marginalia (right): sup̄.c.20 / 7.q.j.ca. / cis quā / al's ✠ ma spha / mar.2.b. / Luce.5.f. / Al's ✠ ie-mini. / B / 4.re.6.c / sup̄.21.b. / Al's ✠ do eg. / C / Gen.37.f / Sup̄.3.c. / sup̄.21.c. / sup̄.14.g

trāt l latere mōtis ex parte altera. Porro dauid desparabat se posse euadere a facie saul. Itaq; saul ⁊ viri ei⁹ in modū corone cingebāt dauid ⁊ viros eius vt caperent eos. Et nūci⁹ venit ad saul dicēs. Festina ⁊ veni: qm̄ infuderūt se philistym sup terrā. Reuersus est ergo saul desistēs persequi dauid: ⁊ perrexit i occursū philistinoꝝ. Propt̄ hoc vocauerūt locum illum petrā diuidentē.

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga dauid i engaddi vbi in spelunca manens precidit orā chlamidis saul: ⁊ iuramento dauid: inde dauid ad tutiora loca ascendit. Cap. xxiiij.

Ascendit ergo dauid inde ⁊ habitauit in locis tutissimis engaddi. Cūq; reuersus eēt saul postq̄ persecut⁹ ē philisteos: nūciauerūt ei dicētes. Ecce dauid in deserto ē engaddi. Assumēs ergo saul tria milia electoꝝ viroꝝ ex oī israel: perrexit ad inuestigādū dauid ⁊ viros eius ēt sup abruptissimas petras: q̄ solis ibicibus peruie sunt. Et venit ad caulas ouiū q̄ se offerebāt viati. Eratq; ibi spelūca. Quā igressus est saul vt purgaret vētrē. // Porro dauid ⁊ viri ei⁹ in interiori pte speluce latebāt. Et dixerūt fui dauid ad eū. Ecce dies de q̄ locut⁹ ē dn̄s ad te: ego tradā tibi inimicum tuū: vt facias ei sic placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dauid ⁊ pscidit orā chlamidis saul silēter. Post hec pcussit cor suū dauid eo q̄ abscidisset orā chlamidis saul Dixitq; ad viros suos. // Propiti⁹ sit mihi dn̄s ne faciā hāc rem dn̄o meo xp̄o dn̄i: vt mittā manū meā in eū: q2 xp̄s dn̄i ē. // Uiuit dn̄s: q2 nisi dn̄s pcusserit eū aut dies ei⁹ venerit vt moriat: aut descēdēs i ✠ pliū perierit: ppiti⁹ mihi sit dn̄s vt ✠ non mittā manū meā in xp̄m dn̄i. Et cōfregit dauid viros suos smonib⁹ istis: ⁊ nō pmisit eos vt nō cōsurgerēt i saul. Porro saul exurgēs de spelūca pergebat cepto itinere. Surrexit aūt dauid post eū ⁊ egressus de spelūca clamauit post tergū saul dicens. Dn̄e mi rex. Et respexit saul post se: ⁊ ✠ iclinās se dauid pnus i terrā ✠ adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis v̄ba hoīum loquētiū: dauid q̄rit malū aduersū te. Ecce hodie viderūt oculi tui q̄ tradiderit te dn̄s in manu mea in spelunca: ⁊ cogitaui vt occiderē te: s3 pepcit tibi oculus meus. // Dixi eni. Nō extēdā manū meā in ✠ dominū meū: q2 christus dn̄i ē. Quinpoti⁹ pater mi vide ⁊ cognosce orā chlamidis tue in manu mea: q̄ño cū pscinderē sum mitatem chlamidis tue: nolui extendere manū meam in te. Animaduerte ⁊ vide: qm̄ non est in manu mea malum: neq; iniquitas: neq; peccaui in te. Tu autē insidiaris anime mee vt auferas eā. Iudicet dn̄s inter me ⁊ te ⁊ vlciscatur me dn̄s ex te: manus autē mea nō sit in te: sicut ⁊ in puerbio antiquo dicit̄. Ab impijs egredief impietas. Manus ergo mea nō sit in te. // Quē persequeris rex israel quē psequeris? Canem mortuū psequeris ⁊ pulicē vnū. Sit dn̄s iudex ⁊ iudicet inter me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cām meam: ⁊ eruat me de manu tua. Cū aūt cōplesset dauid loq̄ns sermones huiuscemodi ad saul: dixit saul. Nūqd vox hec tua ē fili mi dauid. Et leuauit saul vocē suā ⁊ fleuit: dixitq; ad dauid. Iustior tu es q̄ ego. Tu enim tribuisti mihi bona: ego aūt reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̄ feceris mihi bona: quomodo tradiderit me dn̄s in manu tua ⁊ non occideris me. Quis eni cum inuenerit inimicū suū dimittet eū in via bona. Sed dn̄s reddat tibi vicissitudinē hanc: p eo q̄ hodie opatus es in me. Et nunc q2 scio q̄ certissime regnaturus sis: ⁊ habitaturus in manu tua regnum isrl̄: iura mihi in ✠ dn̄o ne deleas semen meū post me: neq; auferas nomē meū de domo pr̄is mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ergo saul in domū suam: ⁊ dauid ⁊ viri eius ascenderunt ad tutiora loca.

¶ Ca. Sū. ¶ De morte samuelis: de ira dauid contra nabal: de prudentia abigail que venit obuiā dauid: quā post mortē nabal dauid duxit vxorem: ⁊ q̄ saul dedit michol phalti. Cap. xxv.

Mortuus est samuel: ⁊ cōgregat⁹ ē vniuersus israel ⁊ planxerūt eū nimis: ⁊ sepelierūt eū i domo sua i ramatha. Cōsurgensq; dauid descendit i desertū pharan. Erat aūt vir q̄spiā in solitudine maon: ⁊ possessio ei⁹ in carmelo: ⁊ hō ille magnus nimis. Eratq; ei oues tria millia ⁊ mille capre. Et accidit vt tonderetur grex eius in carmelo. Nomen aūt viri illius erat nabal: ⁊ nomē vxoris ei⁹ abigail. Eratq; mulier illa prudentissima ⁊ speciosa. Porro vir eius durus ⁊ pessimus ⁊ maliciosus. Erat autē de genere caleph. Cū

Marginalia (left): A — 1. q. 7. §. item obijcit — j. q. j. ca. dn̄s — // 50 di. 2. §. oppo nit ibi q ren. alaz. de cōse. di. 5. ca. sacra in fine infra eo. — B — Infra. 26. b — al ✠ plio — Alᵉ ✠ ne — Alᵉ ✠ icli nauit — Alᵉ ✠ et — C — Supra eo. al. ✠ dn̄o meo

Marginalia (right): D — // 5 di. vi. 2. §. oppo nitur 2. q. 4. c. nimium in glo. — Alᵉ ✠ dn̄s — A — infra. 28. a. — Alᵉ ✠ car melo

autem audisset David in deserto q tonderet Nabal gregē suū: misit decē iuuenes et dixit eis. Ascēdite in carmelū: et venietis ad Nabal: et salutabitis eū ex nōie meo pacifice: et sic dicetis. Sit fratrib⁹ meis et tibi pax: et domui tue pax et oīb⁹ quecūqȝ hēs sit pax. Ex multis annis saluos faciēs tuos et oīa tua audiui q tonderēt pastores tui greges tuos: q erāt nobiscum in deserto. Nunqȝ eis molesti fuimus: nec aliqñ defuit qcqȝ eis de grege oī tpe quo fuerūt nobiscū i carmelo. Interroga pueros tuos: et indicabūt tibi. // Nūc ergo inueniāt pueri tui grāz in oculis tuis (In die enim bona venim⁹ ad te) Quodcūqȝ inuenerit manus tua da seruis tuis: et filio tuo David. Cūqȝ venissent pueri David: locuti sūt ad Nabal oīa verba h ex noīe David: et siluerunt. Rñdens aūt Nabal pueris David ait. Quis est David: et qs est fili⁹ Isai? Hodie increuerūt serui q fugiūt dños suos. Tollā ergo panes meos et aq̄s meas et carnes pecoꝝ q̄ occidi tōsorib⁹ meis: et dabo viris quos nescio vñ sint? Regressi sunt itaqȝ pueri David p viā suā: et reuersi venerū: et annūciauerūt oīa verba q̄ dixerat Nabal. Tūc ait David pueris suis. Accingat vnusqsqȝ gladio suo. Et accincti sunt singuli gladijs suis. Accinctusqȝ est et David ense suo: et secuti sūt dd q̄si q̄dringēti viri. Porro ducēti remanserunt ad sarcinas. Abigail aūt vxori Nabal nūciauit vn⁹ de pueris suis: dicēs. Ecce David misit nūcios de deserto vt bñdicerēt dño nr̄o: et auersatus est eos. Hoīes isti boni satis fuerūt nobis et nō molesti: nec qcqȝ aliqñ perijt oī tpe quo fuim⁹ cōuersati cū eis in deserto. Pro muro erant nobis tā in nocte qȝ in die: oīb⁹ dieb⁹ qb⁹ pauim⁹ apd eos greges. Q̄obrē ꝯsidera et recogita qd facias: qm̄ cōpleta est malicia aduersuz viꝝ tuū: et aduersum domū tuā: et ipse est fili⁹ Belial: ita vt nemo possit ei loq. Festinauit igit abigail et tulit ducētos panes et duos vtres vini: et qnqȝ arietes coctos: et qnqȝ sata polēte: et cētū ligaturas vue passe: et ducētas massas caricaꝝ: et posuit sup asinos: dixitqȝ pueris suis. Precedite me: et ecce ego post tergū sequar vos. Uiro aūt suo Nabal nō indicauit. Cū ergo ascēdisset asinū et descēderet ad radicē mōtis: David et viri ei⁹ descēdebant in occursum eius. Quibus et illa occurrit. Et ait David. Uere frustra seruaui oīa que huius erant in deserto: et nō perijt qcqȝ de cunctis que ad eū ptinebāt: et reddidit mihi malū pro bono. Hec faciat deus inimicis David: et hec addat si reliqro de oībus que ad ipsum ptinent vsqȝ mane mingentē ad parietē. Cū aūt vidisset abigail David: festinauit et descēdit de asino et procidit corā David sup faciē suā: et adorauit sup terrā: et cecidit ad pedes ei⁹ et dixit. In me sit dñe mi hec iniqtas. Loquat obsecro ancilla tua i aurib⁹ tuis: et audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs me⁹ rex cor suū super viꝝ istū iniquū Nabal: qm̄ scdm nomē suū stultus est: et est stulticia cū eo. Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros tuos dñe mi quos misisti. Nunc ergo dñe mi viuit dñs et viuit aīa tua q phibuit te ne venires in sanguinē: et saluauit manū suā tibi. Et nūc fiant sicut Nabal inimici tui: et q querūt dño meo malū. // Qua ppter suscipe bñdictionē hāc quā attulit ancilla tua tibi dño meo: et da pueris q sequunt te dñm meū. Aufer iniqtatē famule tue. Faciens enim faciet dñs tibi dño meo domū fidelē: qa plia dñi dñe mi tu pliaris. Malicia ergo nō inueniat in te oīb⁹ diebus vite tue. Si enim surrexerit aliqñ hō psequens te: vel qrens aīam tuā: erit aīa dñi mei custodita q̄si in fasciculo viuentiū apud dñm deū tuū. Porro inimicoꝝ tuoꝝ aīa rotabit: q̄si in impetu et circulo funde. Cū ergo fecerit tibi dñs dño meo oīa hec q̄ locutus est, bona de te: et ꝯstituerit te ducē sup isrl̄: nō erit tibi hoc i singultū et in scrupulū cordis dño meo q effuderis sanguinē innoxiū: aut ipe te vltus fueris. Et cū bene fecerit dñs dño meo recordaberis ancille tue: et tu benefacies ei. Et ait david ad abigail. // Bñdict⁹ dñs de⁹ israel q misit te hodie in occursuz meuz: et bñdictū eloquiū tuū: et benedicta tu q phibuisti me hodie ne irez ad sanguinē: et vlciscerer me manu mea. Alioqn viuit dñs deus israel q phibuit me ne malū faceré tibi: nisi cito venisses in occursū mihi: nō remāsisset Nabal vsqȝ ad lucē matutinā mingēs ad parietē. Suscepit ergo dd de manu ei⁹ oīa q̄ attulerat ei. Dixitqȝ ei. Uade pacifice in domū tuā. Ecce audiui vocē tuā: et honoraui faciē tuā. Uenit aūt abigail ad Nabal. Et ecce erat ei in ꝯuiuio

Marginalia: B; Sup. 21. a.; C; D; aīs + de⁹; E; Ge. 33. b.; F; 22. q. 4. ca. q dauid. c. iurauit. c. si aliquid de iure iur. i. c. et si christ⁹ sup. c. 14. deu. 32. c. Ro. 12. d.

in domo eius quasi conuiuiū regis: & cor na
bal iocundū. Erat enim ebrius nimis. Et
nō indicauit ei verbū pusillū aut grande
vsq; mane. Diluculo autē cū digessisset vi
nū nabal: indicauit ei vxor sua verba hec.
G Et emortuū est cor eius intrinsecus: & fa
ctus est quasi lapis. Cūq; pertransissent decem
dies: percussit dñs Nabal: & mortuus est.
Quod cū audisset dd mortuū nabal ait. Bñ
dictus dñs q iudicauit causā opprobrij mei
de manu Nabal: & seruū suū custodiuit a
malo: & maliciā nabal reddidit dñs in ca
put eius. Misit ergo dd & locutus est ad abi
gail vt sumeret eā sibi in vxorē. Et venerūt
pueri dd ad abigail in carmelū: & locuti
sūt ad eā dicētes. Dauid misit nos ad te: vt
accipiat te sibi in vxorem. Que consurgēs
adorauit prona in terram: & ait: Ecce famu
la tua sit in ancillā: vt lauet pedes seruorū
dñi mei. Et festinauit & surrexit abigail: &
ascēdit sup asinū: & quinque puelle ierunt
cū ea pedissequę eius: & secuta est nūcios Da
uid: & facta est illi vxor. Sz & achinoem ac
cepit dd de Jezrael: & fuit vtraq; vxor eius.
// Saul autē dedit Michol filiā suā vxorem
Dauid phalti filio Lais qui erat de gallim.

// 32. q. i. ca. quod aūt

Ca. xvi. Ciphei indicant Sauli dd:
ille venit ad quērendū dd cū Abisai descendit
ad Saul in castra: sciphū aque & lāceā eius
sublata: quod cū indicaret Saul ille reuocat
eū & cognoscit culpā suā. Cap. xxvi.

A ET venerunt ziphei ad Saul in ga
baa dicētes. Ecce Dauid absconditus
est in colle achile q est ex aduerso solitudi
nis. Et surrexit Saul & descendit in deser
tum ziph & cum eo tria milia virorū de
electis israel vt quereret Dauid in deser
to ziph. Et castrametatus est Saul in ga
baa achile q erat ex aduerso solitudinis
in via. Dauid autē habitabat in deserto.
Uidens autē q venisset Saul post se in de
serto: misit exploratores: & didicit q + il
luc venisset certissime. Et surrexit Dauid
clam & venit ad locū vbi erat saul. Cūq;
vidisset locum in quo dormierat saul &
abner filius Ner princeps militie eius & saulē
dormiētē in tētorio & reliquū vulgus per
circuitū eius: ait dd ad achimelech ethenū:
& Abisai filiū Saruie fratrē Joab dicens.
Quis descēdet mecum ad Saul in castra.
Dixitq; Abisai. Ego descēdā tecū. Uene
B runt ergo Dauid & Abisai ad populum

al. + huc

nocte: & inuenerūt saul iacētē & dormiētē
in tentorio: & hastā fixā in terra ad caput
eius. Abner autē & populum dormiētes in cir
cuitu eius. Dixitq; abisai ad dauid. Conclu
sit deus inimicū tuū hodie in manus tuas.
Nūc ergo perfodiā eū lācea in terra semel: &
scdo opus nō erit. Et dixit dauid ad abi
sai. Ne interficias eū. // Quis enim extendet
manum suā in xpm dñi: & innocens erit?
Et dixit dauid. // Uiuit dñs: q: nisi dñs per
cusserit eū: aut dies eius venerit vt moriatur:
aut in prelium descēdens perierit: propitius mi
hi sit dñs ne extendā manū meā in xpm
dñi. Nūc igitur tolle hastā q est ad caput eius:
& sciphū aque & abeamus. Tulit igitur dauid
hastā & sciphū aque q erat ad caput eius et
abierūt. Et nō erat quisquā q videret & intelli
geret & euigilaret: sed oēs dormiebant: q:
sopor domini irruerat super eos. Cūq; trā
sisset dauid ex aduerso & stetisset in vertice
mōtis de longe: & esset grande interuallū
inter eos: clamauit dauid ad populū & ad
abner filium ner dicens. Nōne respōde
bis abner? Et respondens abner ait. Quis
es tu q clamas & inquietas regē? Et ait da
uid ad abner. Nūquid nō vir tu es? Et quis
alius similis tui in israel? Quare ergo nō
custodisti dominū tuū regē? Ingressus ē
enim vnus de turba vt interficeret regem
dñm tuū. Nō est bonū hoc quod fecisti. Uiuit
dñs: quoniam filij mortis estis vos: q: nō custo
distis dñm vestrū xpm dñi. Nunc ergo vi
de vbi sit hasta regis: & vbi sit sciphus aque
qui erat ad caput eius. Cognouit autē saul
vocē dauid: & dixit. Nunquid vox hec tua fili
mi dauid. Et ait dauid. Uox mea dñe mi
rex. Et ait. Quā ob causam dñs meus persequitur
seruū suū? Quid feci aut quod est in manu
mea malū? Nunc ergo audi oro dñe mi
rex verba serui tui. Si dñs incitat te aduersū
me odoretur sacrificiū. Si autē filij hominū:
maledicti sunt in conspectu dñi qui eiece
runt me hodie vt non habitē in hereditate
dñi dicētes. Uade serue dijs alienis. Et
nūc nō effundatur sanguis meus in terra co
rā dño: q: egressus est rex israel vt quērat pu
licē vnū sicut persequitur perdix in mōtibus. Et
ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi dauid
Nequaquā enim vltra tibi malefaciam: eo q
preciosa fuerit anima mea in oculis tuis ho
die. Apparet enim q stulte egerim & ignora
uerim multa nimis. Et respōdēs dauid ait.

// i. q. i. ca. domini

sup. 24. b

C

sup. 20. d

D

Ecce hasta regis: transeat vnus de pueris regis et tollat eam. Dñs aūt retribuet vnicuiqꝫ ꝺm iustitiā suā et fidē. Tradidit enim te dñs hodie in manū meā: et nolui + extēdere manū meā in xp̄m dñi. Et sic magnificata est aīa tua hodie in oculis meis: sic magnificet' aīa mea in oculis dñi et liberet me de oī āgustia. Ait ergo saul ad dauid. Bñdict' tu fili mi Dauid. Et qdē faciēs faciēs: et potēs poteris. Abijt aūt Dauid in viā suā: et Saul reuersus est in locū suum.

Als + mittere

¶ Ca. Sū. ¶ De fuga Dauid ad Achis regē Geth q de dit ei Sicelech: de predis q̄s agebat Dauid. Cap. xxvij.

A Et ait Dauid in corde suo. Aliqñ incidā vna die in manus Saul. Nōne melius est vt fugiā: et saluer in terra philistinoꝝ vt desperet Saul: cesſetqꝫ me q̄rere in cūctis finib' israel. Fugiā ergo man' eius. Et surrexit Dauid et abijt ipse et sexcēti viri cū eo ad Achis filiū maoch regem geth. // Et habitauit Dauid cum Achis in geth: ipse et viri eius et domus eius et due vxores ei': Achinoem israelites et Abigail vxor nabal carmeli. Et nūciatū est saul q fugisset Dauid in geth: et nō addidit vltra q̄rere eū. Dixit aūt Dauid ad Achis. Si inueni grāꝫ in oculis tuis detur mihi locus in vna vrbiū regiōis hui' vt habitem ibi. Cur eni᷒ manet seruus tuus in ciuitate regis tecū. Dedit itaqꝫ ei achis in die illa + siceleg. Propter quā cā facta est siceleg regū iuda vsqꝫ in diē hāc. Fuit autē numerus dieꝝ qb' habitauit Dauid in regione philistinoꝝ q̄ttuor mēsium. Et ascendit Dauid et viri eius et agebāt p̄das de gessuri et de gezre et de amalechitis. Hi enim pagi habitabant in terra antiquitus euntib' Sur vsqꝫ ad terrā egypti. Et percutiebat Dauid oēm terrā illoꝝ: nec relinquebat viuētē viꝝ et mulierē: tollēsqꝫ boues et oues et asinos et camelos et vestes reuertebaī et veniebat ad achis. Dicebat aūt ei achis. In quē irruisti hodie? Rñdebat Dauid. Cōtra meridiē iude: et cōtra meridiē hieramel: et ꝯ meridiē ceni. Viꝝ et mulierē nō viuificabat Dauid: nec adducebat in geth: dicēs. Ne forte loquant' aduersum nos: Hec fecit Dauid. Et hoc erat decretū illi oīb' dieb' qb' habitauit in regiōe philistinoꝝ. Credidit ergo achis Dauid: dicens. Multa mala opatus est ꝯtra ppl'm suum israel. Erit igi' mihi seruus sempiternus.

Infra. 30. a

B

Als + siceleg.

C

D

¶ Ca. Sū. ¶ Philistijm ꝯtra israel congregātur: Saul interfecit phitones: saul phitonissam cōsuluit: samuelē iubet suscitari: samuel suscitat' sauli dixit: cras mecum eris tu et filij. Cap. xxviij.

A Factum est aūt in diebus illis congregauerunt philistijꝫ agmina sua: vt p̄parent' ad bellū contra israel. Dixitqꝫ Achis ad Dauid. Sciens nunc scito qm̄ mecū egredieris in castris tu et viri tui. Dixitqꝫ Dauid ad Achis. Nūc scias q̄ facturus est seruus tuus. Et ait Achis ad Dauid. Et ego custodē capitis mei ponam te cūctis dieb'. // Samuel aūt mortuus est: planxitqꝫ eū oīs israel: et sepelierūt eū in ramatha vrbe sua. Et Saul abstulit magos et ariolos de terra: et interfecit eos q phitones hēbant in vētre. Cōgregatiqꝫ sunt philistijm et venerūt et castrametati sunt in Suna. Cōgregauit aūt et Saul vniuersū israel: et venit in gelboe. Et vidit Saul castra philistijm et timuit et expauit cor eius nimis. Cōsuluitqꝫ dñm: et nō rñdit ei // neqꝫ per somnia: neqꝫ p sacerdotes: neqꝫ p p̄phetas. Dixitqꝫ Saul seruis suis. // Querite mihi mulierē hñtē phitonē: et vadam ad eā et sciscitabor per illā. Et dixerūt serui eius ad eū. Est mulier Phitonē habens in endor. Mutauit ergo habitū suū vestitusqꝫ ē alijs vestimētis: et abijt ipse et duo viri cū eo: venerūtqꝫ ad mulierē nocte: et ait illi. Diuina mihi in phitone: et suscita mihi quē dixero tibi. Et ait mulier ad eū. Ecce tu nosti quanta fecerit Saul: et quō eraserit magos et ariolos de terra. Quare ergo insidiaris anime mee vt occidar. Et iurauit ei Saul in dño dicens. Viuit dominus q̄a nō eueniet tibi q̄cq̄ mali p̄pter hanc rē. Dixitqꝫ ei mulier. Quē suscitabo tibi? Qui ait. Samuelē mihi suscita? Cū aūt vidisset mulier Samuelē: exclamauit voce magna: et dixit ad Saul. Quare imposuisti mihi? Tu es enim Saul. Dixitqꝫ ei rex. Noli timere. Quid vidisti? Et ait mulier ad Saul. Deos vidi ascendētes de terra. Dixitqꝫ ei. Qualis est forma ei'? Que ait. Vir senex ascēdit: et ipse amict' est pallio. Et intellexit Saul q Samuel esset: et inclinauit se sup faciē suā in terra: et adorauit. Dixit aūt Samuel ad Saul. Quare inquietasti me vt suscitarer. Et ait Saul.

Sup. 25. a

Sup. 14. f. Leui. 20. c. Deut. 18. b Act. 16. c.

B

C

Coarctor nimis. Siquidē philistijm pugnāt aduersū me: et deus recessit a me: et exaudire me noluit: neq; in manu prophetarū: neq; p somnia. Uocaui ergo te vt ostēderes mihi qd faciā. Et ait Samuel. Quid interrogas me cū dn̄s recesserit a te: et trāsierit ad emulū tuū. Faciet enī tibi dn̄s sicut locutus est in manu mea // et scindet regnū tuū de manu tua: et dabit illud proximo tuo Dauid qz nō obedisti voci dn̄i: neq; fecisti irā furoris eius in amalech. Idcirco qd̄ pateris fecit tibi dn̄s hodie: et dabit dn̄s etiā israel tecū in manu philistijm. // Cras aūt tu et filij tui mecū eritis: sed et castra israel tradet dn̄s in manus philistijm. Statimq; Saul cecidit porrectus in terrā. Extimuerat enī verba Samuelis: et robur nō erat in eo: qz non comederat panem tota die illa. Ingressa est itaq; mulier illa ad Saul. Conturbatus enī erat valde. Dixitq; ad eū. Ecce obediuit ancilla tua voci tue: et posui aiam meā in manu mea: et audiui sermones tuos quos locutus es ad me. Nunc igit audi et tu vocē ancille tue: et ponā corā te bucellam panis vt comedens cōualescas: et possis iter agere. Qui renuit et ait. Nō comedā. Coegerunt aūt eū serui sui et mulier: et tādem audita voce eoꝝ surrexit de terra: et sedit super lectū. Mulier aūt illa habebat vitulum pascualē in domo et festinauit et occidit eū. Tollensq; farinam miscuit eā et coxit azyma: et posuit ante Saul et ante seruos eius. Qui cū comedissent surrexerunt et ambulauerunt per totam noctē illam.

¶ Ca. Sū. ¶ De remissione Dauid ab exercitu philistijm. Cap. xxix.

Congregata sunt ergo philistijm vniuersa agmina in aphec. Sed et israel castrametatus est super fontē qui erat in israel. Et satrape qdē philistijm incedebāt in centurijs et milibus. Dauid aūt et viri eius erant in nouissimo agmine cū achis. Dixeruntq; principes philistijm ad achis. Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait achis ad principes philistijm. Nunqd ignoratis Dauid q fuit seruus Saul regis israel: et est apud me multis diebus + et annis. Et nō inueni in eo qcq; ex die q̄ trāsfugit ad me vsq; ad diē hanc. // Irati sunt aūt aduersus eū principes philistijm: et dixerunt ei. Reuertatur vir: et sedeat in loco suo in quo constituisti eum: et nō descendat nobiscū in prelium: ne fiat nobis aduersarius cū preliari ceperimus. Quō enī aliter poterit placare dn̄m suū nisi in capitib⁹ nr̄is. Nōne iste est Dauid cui cātabant in choris: dicētes // percussit Saul in milibus suis: et Dauid in decē milib⁹ suis. Uocauit ergo achis Dauid: et ait ei. // Uiuit dominus: qz rectus es et bon⁹ in cōspectu meo: et exitus tu⁹ et introitus tu⁹ mecū est in castris. Et nō inueni in te quicq; mali ex die q̄ venisti ad me vsq; in diē hanc: sed satrapis nō places. Reuertere ergo et vade in pace: et nō offendas oculos satraparum philistijm. Dixitq; Dauid ad Achis. Quid enim feci: et qd inuenisti in me seruo tuo a die q̄ fui in cōspectu tuo vsq; in diē hāc: vt nō veniā et pugnē cōtra inimicos dn̄i mei regis. Rn̄dens aūt achis locut⁹ est ad Dauid. Scio qz bon⁹ es tu in oculis meis sicut angelus dei: sed principes philistinoꝝ dixerūt. Nō ascēdet nobiscū in prelium. Igit cōsurge mane: tu et serui dn̄i tui: q venerūt tecū: et cum de nocte surrexeritis et ceperit dilucescere pergite. Surrexit itaq; de nocte Dauid ipse et viri ei⁹ vt proficiscerent mane: et reuerterent ad terrā philistijm. Philistijm aūt ascēderunt in israel.

¶ Ca. Sū. ¶ Dauid reuertēs siceleg sibi censam inuenit: cōsuluit dn̄m et persecutus est latrunculos: cibauitq; puerū egiptium: seruit Dauid in hostes et accepit predā et diuisit eā equaliter remanentibus ad sarcinas et ad preliū descendētibus: de qua misit senioribus iuda. Cap. xxx.

Cumq; venissent Dauid et viri eius in + siceleg die tertia: amalechite impetū fecerāt ex parte australi in siceleg et percusserāt siceleg et succenderāt eam igni. Et captiuas duxerāt mulieres ex ea a minimo vsq; ad magnū: et nō interfecerant quēq; sed secū duxerāt et pergebant itinere suo. Cū ergo venisset Dauid et viri ei⁹ ad ciuitatē: et inuenissent eā succēsam igni: et vxores suas et filios suos et filias ductas esse captiuas leuauerunt dauid et populus q erat cū eo voces suas: et plāxerūt donec deficerent in eis lachrymē. // Siquidem et due vxores Dauid captiue ducte fuerāt achinoem israelites et abigail vxor nabal carmeli: et contristatus est Dauid valde. Uolebat enim eū ppl̄s lapidare: qz amara erat

sup.25.f.
26.q.2. ca. illud. et 5.q. ca. nec mir.
sup.15.f.
D
Ge.18.g.
A
B
Ale + 1 Re 2.pa.12.a
sup.13.b. et i. 31.d ec.i.47.a
C
D
A
Ale + siceleg.
sup.27.a.
B

ad vniuscuiusq3 viri sup filijs suis ꝛ filiabus. Cofortat⁹ est aũt dauid in dño deo suo: ꝛ ait ad abiathar sacerdoté filiũ achimelech. Applica ad me ephot. Et applicuit abiathar ephot ad dauid: ꝛ consuluit dauid dñm dicens. Persequar latrũculos hos ꝛ cóprehẽdã eos an nõ? Dixitq3 ei dñs. Persequere. Absq3 dubio eni3 cóprehẽdes eos: ꝛ excuties predã. Abijt ergo dauid ipse ꝛ sexcẽti viri q erãt cũ eo ꝛ venerũt vsq3 ad torrẽté besor: ꝛ lassi qdã substiterũt. Persecut⁹ est aũt dauid ipe ꝛ q̃dringẽti viri cũ eo. Substiterãt. n. ducẽti q lassi trãsire nõ poterãt torrẽte besor. Et inuenerũt virũ egyptiũ in agro ꝛ adduxerũt eũ ad dauid. Dederũtq3 ei panẽ vt comederet ꝛ biberet aquã: s3 ꝛ fragmẽ masse caricarũ ꝛ duas ligaturas vue passe. Qui cũ comedisset reuersus ẽ spũs ei⁹ ꝛ refocilat⁹ est. Nõ. n. comederat panẽ neq3 biberat aquã trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctibus. Dixit itaq3 ei dauid. Cui⁹ es tu: vel vñ: ꝛ quo pgis? Qui ait. Puer egyptius ego su3: seru⁹ viri amalechite. Dereliquit aũt me dñs meus: q2 egrotare cepi nudiusterti⁹. Siqdẽ nos erupim⁹ ad australẽ plagã cerethi ꝛ ɔ̃ iuda3: ꝛ ad meridiẽ caleph: ꝛ sicelech succẽdim⁹ igni. Dixitq3 ei dauid. Potes me ducere ad istũ cuneu3. Qui ait. Jura mihi p deũ q non occidas me ꝛ nõ tradas me in manus dñi mei ꝛ ego ducã te ad cuneũ istu3. Et iurauit ei dauid. Qui cũ duxisset eũ: ecce illi discũbebãt sup faciẽ vniuerse terre: comedẽtes ꝛ bibẽtes: ꝛ q̃si festũ celebrãtes diẽ p cuncta pda ꝛ spolijs q̃ ceperant de terra philistijm ꝛ de terra iuda. Et pcussit eos dauid a vespre vsq3 ad vesprã alteri⁹ diei: ꝛ nõ euasit ex eis qsq̃ nisi trĩ q̃dringenti viri adolescẽtes q ascẽderãt camelos ꝛ fugerãt. Eruit ergo dauid oĩa q̃ tulerãt amalechite: ꝛ duas vxores suas eruit. Nec defuit qsq̃ a puo vsq3 ad magnũ tã3 de filijs q̃ de filiab⁹ ꝛ de spolijs: ꝛ qcunq3 rapuerãt oĩa reduxit dauid: ꝛ tulit vniuersos greges ꝛ armẽta ꝛ minauit an̄ faciẽ suã. Dixerũtq3. Hec est preda dauid. Uenit aũt dauid ad ducẽtos viros q lassi substiterant nec seq poterant dauid: ꝛ residere eos iusserat in torrẽte besor. Qui egressi sunt obuiam dauid: ꝛ pplo q erat cũ eo. Accedẽs autem dauid ad ppl3: salutauit eos pacifice. Rñdẽsq3 oĩs vir pessim⁹ ꝛ iniqu⁹ de viris q erãt cũ dauid dixit. Quia nõ venerũt nobiscũ nõ dabim⁹ eis q̃q̃ de pda quã eruimus: s3 sufficiat vnicuiq3 vxor sua ꝛ filij: quos cũ acceperint recedãt. Dixit aũt dauid. Non sic facietis fres mei de his q̃ tradidit nobis dñs: ꝛ custodiuit nos ꝛ dedit latrũculos q erupãt aduersũ3 nos in man⁹ nr̃as: nec audiet vos qsq̃ sup smõe hoc. Equa. n. ps erit descẽdẽtis ad pliu3 ꝛ remanẽtis ad sarcinas: ꝛ similr diuident. Et factũ est hoc ex die illa ꝛ deinceps ɔ̃stitutũ ꝛ pfinitũ: ꝛ q̃si lex in isrl̃ vsq3 in diẽ hãc. Uenit ergo dauid in siceleg: ꝛ misit dona de preda senioribus iuda pximis suis dicẽs. Accipite bñdictionẽ de pda hostiu3 dñi. His q erãt in bethel ꝛ q in ramoth ad meridiẽ ꝛ q in gether: ꝛ q in aroer: ꝛ q in sephamoth: ꝛ q in esthamo: ꝛ q in rachel: ꝛ q in vrbib⁹ hieromeli: ꝛ q i vrbib⁹ ceni: ꝛ q i roma: ꝛ q in lacu asan: ꝛ q in athach: ꝛ q in hebron: ꝛ reliqs q erãt in his locis in qb⁹ cõmorat⁹ fuerat dauid ꝛ viri eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ De fuga ꝛ cede israel: de morte saulis ꝛ triu3 filiorum ei⁹: de armis ei⁹ ꝛ capite: de viris iabes galaad q tulerũt cadauera saulis ꝛ filiorum ei⁹: de muro bethsan: ꝛ sepelierũt in nemore iabes. Cap. xxxi.

Philisthijm autẽ pugnabãt aduersum israel. Et fugerunt viri israel an̄ faciem philisthijm ꝛ ceciderunt interfecti in mõte gelboe. Irrueruntq3 philisthijm in saul ꝛ in filios eius: ꝛ percusserunt ionathan: ꝛ aminadab ꝛ melchisue filios saulis totũq3 pondus prelij versum est in saul. Et ɔ̃secuti sunt eũ viri sagittarij ꝛ vulneratus est vehemẽter a sagittarijs. Dixitq3 saul ad armigerũ suũ. Euagina gladiu3 tuũ ꝛ percute me: ne forte veniãt incircũcisi isti ꝛ interficiãt me illudẽtes mihi. Et noluit armiger ei⁹. Fuerat enim nimio terrore pterritus. Arripuit itaq3 saul gladiũ suũ ꝛ irruit sup eũ. Qđ cũ vidisset armiger ei⁹ videlicet q mortu⁹ esset saul: irruit et ipse sup gladiũ suu3: ꝛ mortu⁹ est cũ eo. Mortuus est ergo saul ꝛ tres filij ei⁹: ꝛ armiger illi⁹: ꝛ vniuersi viri ei⁹ in die illa pariter. Uidentes aũt viri israel q erãt trãs vallẽ ꝛ trãs iordanẽ q fugissent viri israelite ꝛ q mortu⁹ esset saul ꝛ tres filij eius: reliquerũt ciuitates suas ꝛ fugerunt. Ueneruntq3 philisthijm ꝛ habitaue-

runt sibi. Facta autem die altera venerūt philisthym vt expoliarēt interfectos: & inuenerunt saul & tres filios eius iacentes in + monte gelboe. Et preciderunt caput saul & expoliauerunt eum armis: & miserunt in terram philisthinorū per circuitum vt annūciaretur in tēplis idolorū & in populis. Et posuerunt arma eius in templo astaroth: corpus vero eius suspenderunt in muro bethsan. Quod cū audissent habitatores iabes galaad quecūq₃ fecerāt philisthym saul: surrexerunt omnes viri fortissimi: & ambulauerunt tota nocte & tulerunt cadauer saul & cadauera filiorū eius de muro bethsan. Veneruntq₃ viri iabes galaad & cōbusserūt ea igni: & tulerūt ossa eorū & sepelierūt in nemore iabes: & ieiunauerunt septem diebus.

¶ Explicit primus liber samuelis: qui est primus regum.

¶ Incipit secundus liber samuelis: qui est secundus regum.

¶ Ca. Sū. ¶ De cede eius qui attulit dyadema & armillam saulis, dicens q₃ occiderat saul: de planctu dauid super saul & ionathan. Cap. I.

Factum est autem postq₃ mortuus est saul: vt dauid reuerteretur a cede amalech & maneret in + siceleg duos dies. In die autem tertia apparuit homo veniens de castris saul veste conscissa: & puluere conspersus caput. Et vt venit ad dauid cecidit sup faciē suā: & adorauit. Dixitq₃ ad eū dauid. Unde venis? Qui ait ad eū. De castris israel fugi. Et dixit ad eum dauid. Quod est verbū quod factum est: Indica mihi. Qui ait. Fugit populus ex prelio & multi corruentes e populo mortui sunt. Sed & saul & ionathas filius eius interierūt. Dixitq₃ dauid ad adolescentē qui nūciabat ei. Unde scis q₃ mortuus est saul & ionathas filius eius? Ait adolescens qui + nunciabat ei. Casu veni in montē gelboe: & saul incūbebat sup hastam suā. Porro currus & equites appropinquabāt ei. Et cōuersus post tergū suū vidensq₃ me vocauit. Cui cū respondissem: adsum. Dixit mihi. Quis nā es tu? Et aio ad eū. Amalechites ego sum. Et locutus est mihi. Sta sup me & interfice me: quoniā tenent me angustie: & adhuc tota aīa mea in me est. Stansq₃ sup eū occidi illū. Sciebā enim q₃ viuere nō poterat post ruinā. Et tuli dyadema quod erat in capite eius: & armillam de brachio illius: & attuli ad te dn̄m meū huc. Apprehēdēs aūt dauid vestimēta sua scidit omnesq₃ viri qui erāt cū eo: & planxerūt & fleuerunt & ieiunauerunt vsq₃ ad vesperā sup saul & sup ionathan filiū eius: & sup populum dn̄i: & sup domum israel: eo q₃ corruissent gladio. Dixitq₃ dauid ad iuuenē qui nunciauerat ei. Unde es tu? Qui rn̄dit. Filius hominis aduene amalechite ego sum. Et ait ad eū dauid. Quare nō timuisti mittere manū tuā: vt occideres christum dn̄i? Vocansq₃ dauid vnum de pueris suis ait. Accedens irrue in eū. Qui percussit illum & mortuus est. Et ait ad eū dauid. Sanguis tuus sup caput tuū. Os enim tuū locutū est aduersum te dicens. Ego interfeci xp̄m dn̄i. Planxit aūt dauid planctū huiuscemodi sup saul & sup ionathan filiū eius: & precepit vt docerēt filios + iuda arcū: sicut scriptū est in libro iustorum. Et ait. Considera israel pro his qui mortui sunt: sup excelsa tua vulnerati. Inclyti israel sup montes tuos interfecti sunt. Quō ceciderūt fortes. Nolite annūciare in geth: neq₃ annunciatis in cōpitis ascalonis: ne forte letentur filie philisthym: ne exultēt filie incircuncisorum. Montes gelboe nec ros nec pluuia + veniāt sup vos. Neq₃ sint agri primitiarum: quia ibi abiectus est clypeus fortium: clypeus saul quasi nō esset vnctus oleo a sanguine interfectorum ab adipe fortium. Sagitta + ionathe nūq₃ rediit retrorsum: & gladius saul nō est reuersus inanis. Saul & ionathas amabiles & decori valde in vita sua: in morte quoq₃ nō sunt diuisi. Aquilis velociores: leonibus fortiores. Filie israel sup saul flete: qui vestiebat vos coccino in delitijs: qui prebebat ornamenta aurea cultui vestro. Quō ceciderunt fortes in prelio. Ionathas in excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi ionatha decore nimis & amabilis sup amorē mulierum. Sicut mater vnicū amat filiū suū: ita ego te diligebā. Quō ceciderūt robusti & perierunt arma bellica?

¶ Ca. Sū. ¶ De prima vnctiōe dauid in hebron: de nūcio eius ad viros iabes galaad: de

isboseth: de filio pueroꝝ dauid ⁊ pueroꝝ saul: de morte asahel: ioab ⁊ abisai fratres persequuntur abner propter mortē asahel fratris eorum ⁊ reuertuntur. Cap.ij.

A Igitur post hec ɔsuluit dauid dñm̄ dicens. Num ascendā in vnā de ciuitatibus iuda? Et ait dñs ad eū. Ascēde. Dixitq; dauid. Quo ascēdā? Et rñdit ei. In hebron. Ascēdit ergo dauid ⁊ due vxores ei⁹ achinoem israelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli. Sed ⁊ viros q erāt cū eo duxit dauid singulos cū domo sua: ⁊ māserūt i oppidis hebron. Ueneruntq; viri iuda: ⁊ vnxerūt ibi dauid vt regnaret sup domū iuda. Et nūciatū ē dauid q viri iabes galaad sepelissent saul. Misit ergo dauid nūcios

B ad viros iabes galaad: dixitq; ad eos. Benedicti vos a domino q fecistis miam hanc cum domino vestro saul: ⁊ sepelistis eum. Et nunc retribuet vobis qdē dñs miam ⁊ veritatē: ⁊ ego reddā gratiā: eo q fecistis verbū illud. Cōfortent man⁹ vestre: ⁊ estote filij fortitudinis. Licet enī mortu⁹ sit dñs vester saul: tñ me vnxit domus iuda in regē sibi. Abner aūt fili⁹ ner pnceps ex-

C ercitus saul tulit isboseth filiū saul: ⁊ circūduxit eū p castra: regēq; ɔstituit sup galaad: ⁊ sup ✝ gessuri: ⁊ sup iezrael: ⁊ sup effraim: ⁊ sup beniamin: ⁊ sup israel vniuersū. Quadraginta annoꝝ erat isboseth fili⁹ saul cū regnare cepisset sup isrl̄: ⁊ duob⁹ annis regnauit. Sola aūt dom⁹ iuda sequebat dauid. // Et fuit numerus dierum q̄s cōmoratus est dauid imperās i hebrō sup domū iuda septē annoꝝ: ⁊ sex mēsiū. Egressusq; ē abner filius ner ⁊ pueri isboseth filij saul de castris in gabaon. Porro ioab filius saruie: ⁊ pueri dauid egressi sunt: ⁊ occurrerunt eis iuxta piscinā gabaon. Et cū in vnū conuenissent e regiōe sederūt hi in vna parte piscine: ⁊ illi ex al-

D tera. Dixitq; abner ad ioab. Surgant pueri ⁊ ludant corā nobis. Et respondit ioab. Surgant. Surrexerūt ergo ⁊ transierunt numero duodecim de beniamin ex parte isboseth filij saul: ⁊ duodecī de pueris dauid. Apprehensoq; vnusquisq; capite cōparis sui defixit gladium in latus cōtrarij: ⁊ ceciderunt simul. Uocatūq; ē nomē loci illi⁹ ager robustoꝝ in gabaon. Et ortū est bellū durum satis in die illa: fugatusq; est abner ⁊ viri israel a pueris dauid. Erāt aūt ibi tres filij saruie: Joab et Abisai ⁊ Asahel. Porro Asahel cursor velocissim⁹ fuit q̄si vn⁹ de capreis q morant in syluis. Persequebat aūt asahel abner: ⁊ nō declinauit ✝ ad dexterā ✝ siue ad sinistrā omittēs psequi abner. Respexit itaq; abner post tergū suū: ⁊ ait. Tu ne es asahel? Qui rñdit. Ego sū. Dixitq; ei abner. Uade ad dexterā siue ad sinistrā: ⁊ apphēde vnū de adolescētib⁹ ⁊ tolle tibi spolia ei⁹. Noluit aūt Asahel dimittere qn vrgeret eū. Rursumq; locutus est Abner ad Asahel. Recede ⁊ noli me sequi: ne forte cōpellar cōfodere te in terrā: ⁊ leuare nō potero faciē meā ad Joab frēm tuū. Qui audire cōtēpsit: ⁊ noluit declinare. Percussit ergo eū

F abner auersa hasta i inguine: ⁊ transfodit: ⁊ mortu⁹ ē in eodē loco. // Omnesq; q trāsibāt p locū illū in quo ceciderat Asahel ⁊ mortu⁹ erat: subsistebāt. Persequētib⁹ āt Joab ⁊ abisai fugiētē abner sol occubuit: Et venerūt vsq; ad collē aqueduct⁹: q ē ex aduerso vallis ⁊ itineris deserti in gabaon. Cōgregatiq; sūt filij beniamin ad abner: ⁊ cōglobati i vnū cuneū: steterūt in summitate tumuli vni⁹. Et exclamauit abner ad Joab: ⁊ ait. // Num vsq; ad internitionē tu⁹ mucro deseuiet? An ignoras q periculosa sit desperatio? Usq; q̄ nō dicis ppl̄o vt omittat psequi frēs suos. Et ait Joab. Uiuit dñs:

G si locut⁹ fuisses mane: recessisset ppl̄s psequēs frēs suū. // Insonuit ergo Joab buccina: ⁊ stetit oīs exercit⁹: nec persecuti sunt vltra isrl̄: neq; inire certamē. Abner aūt ⁊ viri ei⁹ abierūt p cāpestria moab tota nocte illa: ⁊ trāsierūt iordanē: ⁊ lustrata oī bethorō venerūt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner ɔgregauit oēs ppl̄m: ⁊ defuerūt d pueris dauid decē ⁊ nouē viri: excepto ✝ asahele. Serui āt dauid pcusserūt de beniamin: ⁊ d viris q erāt cū abner trecētos sexagita: q ⁊ mortui sūt. Tulerūtq; asahel ⁊ sepelierūt eū in sepulcro pr̄is sui in bethleē: ⁊ ābulauerūt tota nocte ioab ⁊ viri q erāt cū eo: ⁊ i ipo crepusculo puenerūt in hebrō.

¶ Ca. iij. ¶ De filijs Dauid natis i hebrō: qūo abner irat⁹ ɔ isboseth ɔcubinaresp̄ha q fuerat pr̄is sui: regnū israel ɔmittit Dauid: Dauid micol vxorē suā petit ⁊ accipit. Abner venit ad Dauid i hebrō: ⁊ a Joab ɔditorie occidit. Dauid vero Abner plāgit. Cap.iij.

Facta est

Margin notes: 1.re.31.d. — Als ✝ iessuri vel assuri vel asseri — infra.5.a. — Als ✝ neq; Als ✝ neq; — infra.29.d — Nu.12.d. — infra.20.f — Als ✝ asahel.

A Facta est ergo lõga ɔcertatio inter do-
mũ dauid: et inter domũ saulis. Da-
uid pficiẽs et sp seipso robustior: dom⁹ aũt
saul decrescẽs q̃tidie. Natiq3 sũt filij dauid
in hebrõ. Fuitq3 pmogenit⁹ ei⁹ amnõ de
achinoem israelitide: et post eũ cheleab d̃ abi
gail vxore nabal carmeli. Porro terti⁹ ab
salon fili⁹ macha filie tholomai regis gef-
sur. Quart⁹ aũt adonias fili⁹ agith. Et qnt⁹
saphacias fili⁹ abithal. Sext⁹ q3 hietraã d̃
egla vxore dauid. Hi nati sũt dauid in he
bron. Cũ ergo eẽt pliũ iter domũ saul et
domũ dauid abner filius ner regebat do-
mũ saul. Fuerat aũt sauli ɔcubina noĩe res-
pha filia achia. Ingressusq3 ẽ ad eã abner.
Dixitq3 isboseth ad abner. Quare ingres
B sus es ad ɔcubinã pris mei? Qui iratus
nimis pp v̓ba isboseth: ait. Nunqd caput
canis ego sũ aduersũ iudã hodie: q fece
rim mĩaʒ sup domũ saul pris sui: et super
frẽs et ɔximos ei⁹: et non tradidi te in
man⁹ dauid: et tu req̃sisti me q arguerẽs
p muliere hodie. Hec faciat de⁹ abner: et
hec addat ei: nisi q̃o iurauit dñs dauid:
sic faciã cũ eo vt trãsferaĩ regnũ de domo
saul: et eleueĩ thron⁹ dauid sup isrl' et sup
iudã: a dan vsq3 bersabee. Et nõ potuit rñ-
dere ei q̃cq̃: q2 metuebat illũ. Misit ergo
abner nũcios ad dauid in hebrõ p se dicẽ
tes. Cui⁹ ẽ terra? Et vt loq̃rent. Fac mecũ
amicitias: et erit man⁹ mea tecũ: et redu-
C cã ad te vniuersũ isrl'. Qui ait. Optĩe. Ego
faciã tecũ amicitias. Sʒ vnã rẽ peto a te
dicẽs. Nõ videbis faciẽ meã anteq̃ adduxe
ris mihi michol filiã saul: et sic venies et
videbis me. Misit aũt dauid nũcios ad
isboseth filiũ saul dicẽs. Redde vxorẽ me
am michol quã despõdi mihi cẽtũ pputijs
philistijm. Misit ergo isboseth et tulit eã
a viro suo phaltiel: filio lais. Seq̃baturq3
eã vir su⁹ plorãs vsq3 bahurim. Et dixit ad
eũ abner. Uade et reuertere. Qui reuer-
sus ẽ. Sermonẽ q3 intulit abner ad senio
res isrl' dicẽs. Tã heri q̃3 nudiustertius q̃re
batis dauid: vt regnaret sup vos. Nũc er-
go facite: qm dñs locut⁹ ẽ ad dauid dicẽs.
In manu serui mei dauid saluabo ppl'3 me-
um isrl' d̃ manu philistijm: et oĩuʒ inimicoꝝ
ei⁹. Locut⁹ ẽ aũt abner ẽt ad beniamin. Et
D abijt vt loq̃ret ad dauid in hebron oĩa q̃
placuerãt israeli et vniuerse beniamin. Ue
nitq3 ad dauid in hebrõ cũ vigĩti viris.

Et fecit dauid abner et viris ei⁹ q venerãt
cũ eo conuiuiũ. Et dixit abner ad dauid.
Surgã vt ɔgregẽ ad te dñʒ meũ regẽ oẽʒ
isrl': et ineã tecũ fedus: et impes oĩb⁹ sic desi
derat: aĩa tua. Cuʒ ergo deduxisset dauid
abner: et ille iisset in pace: statĩ pueri dauid
et ioab venerũt cesis latronib⁹ cũ pda ma
gna nimis. Abner aũt nõ erat cũ dauid ĩ
hebrõ: q2 iã dimiserat eũ: et pfect⁹ fuerat ĩ
pace: et ioab et oĩs exercit⁹ q erãt cũ eo: põ-
stea venerãt. Nũciatũ ẽ itaq3 ioab a narrã
E tib⁹. Uenit abner fili⁹ ner ad regẽ: et dimi-
sit eũ: et abijt ĩ pace. Et ingressus ẽ ioab ad
regẽ et ait. Quid fecisti? Ecce venit abner
ad te. Quare dimisisti eũ: et abijt et recessit?
Ignoras abner filiũ ner. qm ad hoc venit
ad te: vt deciperet te et sciret exitũ tuũ et intro
itũ tuũ: et nosset oĩa q̃ agis. Egressus ita-
q3 ioab a dauid: misit nũcios post abner:
et reduxit eũ a cysterna syra ignorãte da-
uid. Cũq3 redisset abner in hebrõ: seorsũ
adduxit eũ ioab ad mediũ porte: vt loq̃re
F tur ei in dolo: et pcussit illũ ibi in ingui
ne: et mortu⁹ ẽ in vltionẽ sanguis asahel
fratris ei⁹. Qð cũ audisset dauid rẽ iã ge
stã: ait. Mundus ego sũ et regnũ meum
apð deũ: vsq3 in sempiternũ a sanguine
abner filij ner: et veniat sup caput ioab: et
sup oẽʒ domũ pris ei⁹: et nec deficiat de do-
mo ioab fluxũ seminis sustinẽs et lepro-
sus et tenẽs fusum: et cadẽs gladio: et indi
gẽs pane. Igiẽ ioab et abisai frater ei⁹ in-
terfecerũt abner: eo q occidisset asahel fra
trẽ eoꝝ in gabaon in plio. Dixit aũt da-
uid ad ioab: et ad oẽm ppl'm q erat cũ eo.
Scindite vestimẽta vestra: et accingimi
ni saccis: et plangite añ exeq̃as abner. Por
ro rex dauid seq̃bat feretrũ. Cũq3 sepelis
sent abner in hebrõ leuauit rex dauid vo-
cẽ suã: et fleuit sup tumulũ abner. Fleuit
aũt et omnis populus. Plangẽsq3 rex et
lugens abner ait. Nequaq̃ vt mori solẽt
ignaui: mortu⁹ es abner. Man⁹ tue liga
te nõ sunt: et pedes tui nõ sunt cõpedibus
aggrauati: sʒ sicut solẽt cadere coraʒ filijs
iniquitatis sic corruisti. Cõgeminãsq3 oĩs
ppl's fleuit sup eũ. Cũq3 venisset vniuer-
sa multitudo cibũ capere cũ dauid clara
G adhuc die: iurauit dauid dicens. Hec fa-
ciat mihi de⁹: et hec addat: si ante occasum
solis gustauero panẽ vel aliđ q̃cq̃. Oĩsq3
populus audiuit: et placuerũt eis cuncta

Marginalia: rio + ama nu. infra eo. — Ifte sup eft + mi bi. 2. re. 18. g — Iste sup eft + et — 3. reg. 2. e — infra eo. — Dan. 13. e Mat. 20. f. — sup eodẽ — sup. 1. b. ifra. 13. f. — sup. eo.

que fecit rex in cōspectu oīs ppl'i. Et cognouit oē vulgꝰ ⁊ vniuersus israel in die illa: qm̄ non actū fuisset a rege vt occideret abner filiꝰ ner. Dixit quoqꝫ rex ad seruos suos. Num ignoratis qm̄ ꝑnceps ⁊ maximus cecidit hodie in israel? Ego aūt adhuc delicatꝰ ⁊ vnctꝰ rex. Porro viri isti filij saruie duri sunt mihi. Retribuat dn̄s facienti malū iuxta maliciā suam.

¶ Ca. Sū. ¶ De rechab ⁊ banaa: q occiderunt isboseth: ⁊ ipsi a pueris dauid occisi sunt in vltionem. Ca. iiij.

A Audiuit aūt isboseth filiꝰ saul q cecidisset abner in hebrō: ⁊ dissolute sūt manꝰ eiꝰ: omnisqꝫ isrl' cōturbatꝰ est. Duo aūt viri ꝑncipes latronū erant filio saul. Nomē vni banaa: ⁊ nomē alteri rechab filij remmon berothite: de filijs beniamin. Siquidē ⁊ beroth reputata ē in beniamin. Et fugerūt berothite in gethaim: fueruntqꝫ ibi aduene vsqꝫ ad tp̄s illud. B Erat aūt ionathe filio saul filiꝰ debilis pedibꝰ. Quinqꝫ ēnim ān. fuit qn̄ venit nūcius de saul ⁊ ionatha ex iezrael. Tollēs itaqꝫ eum nutrix sua fugit. Cūqꝫ festinaret vt fugeret cecidit ⁊ claudus effectꝰ est: habuitqꝫ vocabulū miphiboseth. Venientes igit' filij remmon berothite rechab ⁊ banaa: ingressi sunt feruēte die domū isboseth. Qui dormiebat sup stratū suū meridie: ⁊ ostiaria domꝰ purgās triticū obdormiuit. Ingressi sunt aūt domū latēter assumentes spicas tritici: ⁊ ꝑcusserūt euꝫ in inguine C rechab ⁊ banaa frater eiꝰ ⁊ fugerūt. Cū autē ingressi fuissent domū: ille dormiebat sup lectū suū in cōclaui ⁊ ꝑcutiētes interfecerūt eū. Sublatoqꝫ capite eiꝰ abierunt ꝑ viā deserti tota nocte: ⁊ attulerūt caput isboseth ad dauid in hebron. Dixeruntqꝫ ad regē. Ecce caput isboseth filij saul inimici tui q q̄rebat aīam tuā. Et dedit dn̄s dn̄o meo regi vltionē hodie de saul ⁊ de semine eiꝰ. Rn̄dēs aūt dauid rechab ⁊ banaa fratri eiꝰ filijs remmon berothite: dixit ad eos. Viuit dn̄s q eruit aīaꝫ meā de oī D angustia: qm̄ eū q annūciauerat mihi ⁊ dixerat mortuꝰ est saul q putabat se ꝓspera nūciare tenui ⁊ occidi eū in + sicelech: cui oportebat me mercedē dare pro nuncio. Quāto magis nūc cū hoīes impij interfecerūt virū innoxiū in domo sua sup lectū suū nō q̄rā sanguinē eiꝰ de manu vr̄a: ⁊ auferā vos de terra? Precepit itaqꝫ dauid pueris + suis: ⁊ interfecerūt eos: ꝑcidētesqꝫ manus ⁊ pedes eoꝝ suspēderūt eos sup piscinā in hebrō. Caput aūt isboseth tulerūt ⁊ sepelierūt in sepulchro abner in hebron.

Supra 1. b

Al's + siceleg.

Al's sup- est + suis

¶ Ca. Sū. ¶ De secūda vnctiōe dauid sup isrl': q abstulit cecos ⁊ claudos qn̄ cepit arcē sion: de hirā rege q misit ad dauid ligna cedrina ⁊ artifices lignoꝝ ⁊ lapidū: de filijs natis in hierl'm: ⁊ de bello dauid in baalpharasim: vbi ꝑcutit philisthijm. Ca. v.

A ET venerūt vniuerse tribꝰ isrl' ad dauid in hebrō dicētes. Ecce nos os tuum ⁊ caro tua sumꝰ. Sꝫ ⁊ heri ⁊ nudiustertiꝰ cū eēt saul rex sup nos tu eras educens ⁊ reducēs isrl'. Dixit aūt dn̄s ad te. Tu + pasces ppl'ꝫ meū isrl': ⁊ tu eris dux sup isrl'. Venerūt quoqꝫ ⁊ + seniores isrl' ad regē in hebron: ⁊ ꝑcussit cū eis rex dauid fedus in hebrō corā dn̄o: vnxerūtqꝫ dauid in regē sup isrl'. Filiꝰ triginta ānorū erat dauid cū regnare cepisset: ⁊ q̄draginta ānis regnauit. In hebrō regnauit sup iudā septē ānis: ⁊ sex mēsibꝰ. In hierusalē aūt regnauit triginta trībꝰ ānis sup oēm isrl' ⁊ iudā. Et abijt rex ⁊ oēs viri q erāt cū eo in hierl'm ad iebuseū habitatorē terre. Dictūqꝫ est dauid ab eis. Nō ingredieris huc: nisi abstuleris cecos ⁊ claudos: dicētes. Nō ingrediet' dauid huc. B Cepit aūt dauid arcē sion: hec est ciuitas dauid. Ꝓposuerat.n. dauid in die illa premiū q ꝑcussisset iebuseū ⁊ tetigisset domatū fistulas: ⁊ abstulisset cecos ⁊ claudos odientes aīaꝫ dauid. Idcirco dī in ꝓuerbio. Cecꝰ ⁊ claudus nō + intrabūt in téplū. Habitauit aūt dauid in arce sion: ⁊ vocauit eā ciuitatē dauid. Et edificauit ꝑ gyrū a mello ⁊ intrinsecꝰ. Et ingrediebat' ꝓficiēs atqꝫ succrescēs: ⁊ dn̄s deꝰ exercituuꝫ erat cū eo. Misit quoqꝫ hirā rex tyri nūcios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices lignoꝝ: artificesqꝫ lapidū ad parietes: ⁊ edificauerūt domū dauid. Et cognouit dauid qm̄ cōfirmasset eū dn̄s regē sup isrl': ⁊ qm̄ exaltasset regnū eiꝰ sup ppl'ꝫ suū isrl'. C Accepit ergo dauid adhuc concubinas ⁊ vxores in hierl'm postqꝫ venerat de hebrō. Natiqꝫ sūt dauid ⁊ alij filij ⁊ filie: ⁊ hec noīa eoꝝ qui nati sūt ei in hierl'm. Samua ⁊ sobab ⁊ nathan ⁊ salomō ⁊ iabaar ⁊ helisua ⁊ nepheg ⁊ iaphia ⁊ helisama ⁊ helida ⁊ heliphaleth.

1. par. 11. a
Infra. 19. c

Al's + pasce

Al's + senes.

Sup. 2. e

mat. 21. b
Al's + intrabit in domū.

1. Paral. 14. a

Audierũt ergo philistiĳ: q̄ vnxissent dauid in regē sup isrl: ⁊ ascēderũt vniuersi vt q̄rerēt dauid. Qđ cū audisset dauid descēdit in p̄sidiū. Philistym aūt venientes diffusi sunt in valle raphaim. Et cōsuluit dauid dñs dicēs. Si ascēdā ad philistiĳs: ⁊ si dabis eos in manu meā? Et dixit dñs ad dauid. Ascēde: q: tradens dabo philistijm in manu tua. Uenit ergo dauid in baalpharasin: ⁊ pcussit eos ibi ⁊ dixit. Diuisit dñs inimicos meos corā me sicut diuidunt aq̄. Propterea vocatū ē nomē loci illi⁹ baalpharasin. Et reliq̄rūt ibi sculptilia sua q̄ tulit dauid ⁊ viri ei⁹. Et addiderūt adhuc philistiĳ vt ascēderēt: ⁊ diffusi sūt in valle raphaī. Cōsuluit aūt dauid dñz. Si ascēdā ꝯ philisteos: ⁊ tradas eos in man⁹ meas. Qui r̄ndit. Nō ascēdas ꝯ eos: sȝ gyra post tergū eoꝝ: ⁊ venies ad eos ex aduerso piroꝝ. Et cū audieris sonitū clamoris gradiētis in cacumine pirorū: tūc inibis p̄liū: q: tunc egredietᷓ dñs an̄ faciē tuā: vt pcutiat castra philistiĳ. Fecit itaq̄ dauid sic̄ p̄ceperat ei dñs: ⁊ pcussit philistym de gabaa vsq̄ dū venias gezer.

¶ Ca. Sū. ¶ De reductiōe arce dñi de domo aminadab: de pcussione oze: q̄ dauid noluit diuertere arcā in domū suā: sȝ in domū obededō getbei: q̄ postmodū inde reduxit in ciuitatē dauid: q̄n ludebat corā dño ⁊ michol eū despexit: Ca. vj.

Congregauit aūt rursus dauid oēs electos ex isrl triginta milia. Surrexitq̄ dauid ⁊ abiit: ⁊ vniuersus pplus q̄ erat cū eo de viris iuda: vt adducerent archā dei: sup quā inuocatū ē nomē dñi exercituū sedētis in cherubin sup eā. Et iposuerūt archā dei sup plaustꝝ nouū. Tulerūtq̄ eā domo aminadab: q̄ erat ī gabaa. Oza aūt ⁊ haio filĳ aminadab minabant plaustrū nouū. Cūq̄ tulissent eā de domo aminadab q̄ erat in gabaa custodiēs archā dei: haio p̄cedebat archā dei dauid aūt ⁊ oēs isrl ludebāt corā dño in oīb⁹ lignis fabrefactis ⁊ citharis ⁊ lyris ⁊ tympanis ⁊ sistris ⁊ cymbalis. Postq̄ aūt venerūt ad arcā nachor: extēdit oza manū ad archā dei ⁊ tenuit eā: q̄m calcitrabant boues ⁊ declinauerūt eā. Iratusq̄ est indignatiōe dñs ꝯ ozā: pcussit eū sup temeritate. Qui mortu⁹ est ibi iuxta archā dei. Cōtristatus est aūt dauid eo q̄ pcussisset dñs ozā. Et vocatū est nomen loci illi⁹ pcussio oze vsq̄ in diē hanc. Et extimuit dauid dñz in die illa: dicēs. Quō ingredietᷓ ad me archā dñi. Et noluit diuertere ad se archā dñi in ciuitatē dauid: sȝ diuertit eā in domū obededō getbei. Et habitauit archa dñi ī domo obededo getbei trib⁹ mēsib⁹. Et bn̄dixit dñs obededon ⁊ oēs domū ei⁹. Nūciatūq̄ est regi dauid q̄ bn̄dixisset dñs obededom ⁊ omnia ei⁹: ꝓpter archā ✝ dei. Dixitq̄ dauid. Ibo ⁊ reducā archā cum bn̄dictione in domū meā. Abiit ergo dauid: ⁊ adduxit archā dei de domo obededō in ciuitatem dauid cū gaudio. Et erat cū dauid septē chori: ⁊ victima vituli. Cūq̄ trāscēdissent q̄ portabāt archā dñi sex passus: immolabāt bouē ⁊ ouē ⁊ arietē: ⁊ dauid pcutiebat in organis artificatis ⁊ saltabat totis virib⁹ an̄ dñz. Porro dauid erat accinct⁹ ✝ ephot lineo ⁊ dauid ⁊ oīs dom⁹ isrl ducebant archā testamēti dñi in iubilo ⁊ in clangore buccine. Cūq̄ intrasset archa dñi in ciuitatē dauid: michol filia saul ꝓspiciēs p̄ fenestrā: vidit regē dauid subsilientē atq̄ saltātem corā dño: ⁊ despexit eū in corde suo. Et introduxerūt archā dñi: ⁊ iposuerūt eā in loco suo in medio tabernaculi qđ tetenderat ei dauid. Et obtulit dauid holocausta corā dño ⁊ pacifica. Cūq̄ cōplesset offerēs holocausta ⁊ pacifica benedixit pplo in noīe dñi exercituū. Et partit⁹ est vniuerse multitudini israel: tam viro q̄ mulieri singulis collyridā panis vnā: ⁊ assaturā ✝ bubule carnis vnā: ⁊ similā frixā oleo. Et abiit oīs pplus vnusq̄sq̄ in domū suā. Reuersusq̄ est dauid vt bn̄diceret domui sue: Et egressa michol filia saul in occursum dauid ait. Q̄ gloriosus fuit hodie rex israel discooperiens se ante ancillas seruoꝝ suoꝝ: ⁊ nudat⁹ est: // quasi si nudetur vn⁹ de scurris. Dixitq̄ dauid ad michol. // Uiuit dñs q: ludā an̄ dñz q̄ elegit me poti⁹ q̄ p̄rē tuū: ⁊ q̄ oēm domū ei⁹: ⁊ p̄cepit mihi vt essem dux super pplm dñi in israel. Et ludā ⁊ vilior fiam plus q̄ fact⁹ sū: ⁊ ero humilis in oculis meis: ⁊ cū ancillis de q̄b⁹ locuta es gloriosior apparebo. Igit̄ michol filie saul nō est natus fili⁹ vsq̄ in diem mortis sue.

¶ Ca. Sū. ¶ De dauid volēte edificare domū dñi: ⁊ de nathan ꝓpheta q̄ ei r̄ndit de

Margin notes: Infra eo. — Sup eo. — i. Paral. 13.c. — 2.q.7. §. item obĳcit. — al's ✝ dei — al's ✝ ephod — al's ✝ bubale. — // De psi. dist. 2. §. quo charitatem.

tem qđ ei dñs mādauit q̄ filiū suscitaret q̄ edificaret ei domū: vbi ꝓmittit x̄po dauid gratias agit. Ca.vij.

A. 1.Paral. 17.a.

Factū est aūt cū sedisset rex in domo sua: ⁊ dñs dedisset ei reqẜ vndiq̄ ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan ꝓphetā. Uides ne q̄ ego habitē in domo cedrina: ⁊ arca dei posita est in medio pelliū? Dixitq̄ nathan ad regē. Oē qđ est in corde tuo: vade ⁊ fac: q2 dñs tecū est. Factū est autē in illa nocte: ⁊ ecce sermo dñi ad nathan dicēs. Uade ⁊ loq̄re ad seruū meum dauid. hec dicit dñs. Nunqd tu edificabis mihi domū ad habitandū? Neq̄ enim habitaui in domo ex die illa q̄ eduxi israel de terra egypti vsq̄ in diē hanc: sed ambulabā in tabernaculo ⁊ in tentorio per cūcta loca q̄ transiui cū oib⁹ filijs israel. Nūqd loquēs locut⁹ sū ad vnā de tribub⁹ israel cui p̄cepi vt pasceret ppl̄m meū israel dicēs: q̄re non edificastis mihi domū cedrinā? Et nunc hec dices seruo meo dauid. hec dicit dñs exercituum. Ego tuli te de pascuis seq̄ntē greges vt esses dux sup ppl̄m meū isr̄l: ⁊ fui tecū in oib⁹ vbicūq̄ ābulasti: ⁊ interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: feciq̄ tibi nomē grāde iuxta nomen magnoꝝ q̄ sunt in terra. Et ponā locū ppl̄o meo israel ⁊ plantabo eū: ⁊ habitabo cū eo: ⁊ non turbabit̄ ampli⁹: nec addēt filij iniq̄tatis vt affligāt eū sicut p̄ri⁹: ex die qua constitui iudices sup ppl̄m meū israel. Et reqẜ dabo tibi ab oib⁹ inimicis tuis. ✝ Predicitq̄ tibi dñs q̄ domū faciat tibi dñs. Cūq̄ cōpleti fuerint dies tui: ⁊ dormieris cū p̄rib⁹ tuis: suscitabo semē tuū post te: qđ egredief de vtero tuo: ⁊ firmabo regnū ei⁹. Ipse edificabit domū nomini meo: ⁊ stabiliā thronū regni ei⁹ vsq̄ in sempiternū. Ego ero ei in p̄rē: ⁊ ip̄e erit mihi in filiū. Qui si inique aliqd gesserit: arguā eū in virgā viroꝝ: ⁊ in plagis filioꝝ hominū. Misericordiā aūt meam nō auferā ab eo: sicut abstuli a saul quem amoui a facie mea. Et fidelis erit domus tua ⁊ regnū tuū vsq̄ in eternū añ faciem meā: ⁊ thron⁹ tuus erit firmus iugiter. Scđm omnia v̄ba hec ⁊ iuxta vniuersam visionē istā. Sic locut⁹ est nathan ad dauid. Ingressus est aūt rex dauid ⁊ sedit corā dño: ⁊ dixit. Quis ego sum dñe deus ✝ ⁊ que dom⁹ mea: q2 adduxisti me huc vsq̄. Sȝ ⁊ hec parū visuȝ ē in ɔspectu tuo dñe de⁹ ✝ nisi loq̄reris ēt de domo serui tui in lōginquū. Ista est.n. lex adam dñe de⁹. Quid ergo addere poterit adhuc dauid vt loquat̄ ad te? Tu.n. scis seruuȝ tuum dñe de⁹. Propter v̄bū tuū ⁊ s̄m cor tuuȝ fecisti oīa magnalia hec: ita vt notuȝ faceres seruo tuo. Idcirco magnificat⁹ es dñe de⁹: q2 nō est similis tui neq̄ est de⁹ extra te in omnib⁹ que audiuim⁹ aurib⁹ n̄ris. Que est aūt vt pp̄ls tu⁹ israel gens in terra: pp̄ quā iuit de⁹ vt redimeret eā sibi in pp̄lm: ⁊ poneret sibi nomen: faceretq̄ eis magnalia ⁊ horribilia sup terrā: a facie populi tui q̄ redimisti tibi ex egypto ✝ gentes ⁊ deū ei⁹. Firmasti.n. tibi pp̄lm tuuȝ israel in pp̄lm sempiternū: ⁊ tu dñe de⁹ fact⁹ es eis in deū. Nūc ergo dñe de⁹ v̄bū qđ locut⁹ es sup seruū tuū ⁊ sup domuȝ ei⁹ suscita in sempiternū: ⁊ fac sicut locutus es vt magnificet̄ nomē tuū vsq̄ in sempiternū: atq̄ dicat̄. Dñs de⁹ exercituū de⁹ sup israel? Et dom⁹ serui tui dauid erit stabilita corā dño: q2 tu dñe exercituum de⁹ israel reuelasti auriculā serui tui dicēs: domū edificabo tibi? Propterea inuenit seru⁹ tu⁹ cor suū vt oraret te oratione hac. Nūc ergo dñe de⁹ ✝ tu es deus: ⁊ v̄ba tua erūt v̄a. Locut⁹ es.n. ad seruū tuuȝ bona hec. Incipe ergo ⁊ b̄ndic domui serui tui vt sit in sempiternū corā te: q2 tu dñe de⁹ locut⁹ es hec: ⁊ b̄ndictiōe tua b̄ndicef domus serui tui in sempiternum.

¶ Ca.Sū. ¶ De victorijs dauid q̄ tulit frenū tributi de philistijm: de adadeser ⁊ de tributis gentiū moab syrie: idumee: ⁊ de cōgratulatione thou ad dauid: ⁊ de officialibus dauid. Cap.viij.

A. j.Paral. 16.a.

Factus est aūt post hec pcussit dauid philistijm ⁊ humiliauit eos: ⁊ tulit dauid frenū tributi de manu philistijm ⁊ pcussit moab: ⁊ mēsus est eos funiculo coeq̄uās terre. Mensus est aūt duos funiculos: vnū ad occidēdū: ⁊ vnū ad viuificandū. Factusq̄ est moab dauid seruiēs sub tributo. Et pcussit dauid adadeser filiū rob regē soba: qñ ꝓfect⁹ est vt dominaret̄ sup flumen eufraten. Et captis dauid de p̄te ei⁹ mille septingētis eq̄tib⁹: ⁊ viginti milib⁹ peditū subneruauit oēs iugales curruū. Dereliq̄t aūt ex eis cētū

Margin notes: B. — 1.re.16.b 1.Paral. 17.b. — Al's ✝ p̄dicit. — 4.re.8.c 1.pal.6. — 1.pal.22.c — heb.1.b. — C — Al's ✝ meus. — Al's ✝ meus. — D — Exo.14.g — Al's ✝ gente ⁊ deo — Al's ✝ gentibus ⁊ dijs eoꝝ — Al's ✝ meus

rum. Venit quoque syria damasci vt presidiu ferret adadezer regi soba. Et percussit dauid de syria viginti duo milia virorum: et posuit dauid presidiu in syria damasci: facta que est syria dauid seruiens sub tributo. Seruauitque dominus dauid in omnibus ad quecunque profectus est. Et tulit dauid arma aurea: et torques + que habebant serui adadezer: et detulit ea in hierusalem. Et de bete et de beroth ciuitatibus adadezer tulit rex dauid // es multum nimis de quo fecit salomon omnia vasa erea in templo: et mare eneum et columnas et altare. Audiuit autem + thou rex emat quod percussisset dauid omne robur adadezer. Et misit thou iorā filium suum ad regem dauid: vt salutaret eum congratulans et gratias ageret: eo quod expugnasset adadezer et percussisset eum. hostis quippe erat + thou adadezer. Et in manu eius erant vasa aurea et vasa argentea et vasa erea: que et ipsa sanctificauit rex dauid domino cum argento et auro que sanctificauerat de vniuersis gentibus quas subegerat de syria et moab: et filijs amon et philistijs et amalech: et de manubijs adadezer filij roob regis soba. // Fecit quoque sibi dauid nomen cum reuerteretur capta syria in valle salinarum cesis decem et octo milibus: et in gebelem ad viginti tria milia: et posuit in idumea custodes: statuitque presidium. Et facta est vniuersa idumea seruiens dauid. Et seruauit dominus dauid in omnibus ad quecunque profectus est. Et regnauit dauid super omnem israel. Faciebat quoque dauid iudicium et iustitiam omni populo suo. // Joab autem filius saruie erat super exercitum. Porro iosaphat filius ahilud erat a commentarijs: et sadoch filius achitob et achimelech filius abiathar erant sacerdotes: et saraias scriba. Banaias autem filius ioiade super cerethi et felethi. Filij autem dauid sacerdotes erant.

¶ Ca. Sū. ¶ De syba suo miphibosetb: de misericordia quam fecit dauid miphibosetb claudo filio ionathe. Ca. ix.

Et dixit dauid. Putas ne est aliquis qui remanserit de domo saul: vt faciam cum eo misericordiam propter ionathan? Erat autem de domo saul seruus nomine syba. Quem cum vocasset rex ad se: dixit ei. Tu ne es syba. Et ille respondit. Ego sum seruus tuus. Et ait rex. Nunquid superest aliquis de domo saul: vt faciam cum eo misericordiam dei. Dixitque syba regi. Superest filius + ionathe debilis pedibus. Ubi inquit est? Et syba ad regem. Ecce ait in domo est machir filij amihel in lodabar. Misit ergo rex dauid et tulit eum de domo machir filij amihel de lodabar. Cum autem venisset miphibosetb filius ionathe filij saul ad dauid: corruit in faciem suam et adorauit. Dixitque dauid. Miphibosetb? Qui respondit. Adsum seruus tuus. Et ait ei dauid. Ne timeas: quia faciens faciam in te misericordiam propter ionathan patrem tuum: et restituam tibi omnes agros saul patris tui: et tu comedes panem in mensa mea semper. Qui adorans eum dixit. // Quis ego sum seruus tuus: quoniam respexisti super canem mortuum similem mei. Uocauit itaque rex sybam puerum saul: et dixit ei. Omnia quecunque fuerunt saul et vniuersam domum eius dedi filio domini tui. Operare igitur ei terram tu et filij tui et serui tui: et inferes filio domini tui cibos vt alatur. Miphibosetb autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam. Erant autem syba quindecim filij et viginti serui. Dixitque syba ad regem. Sicut iussisti domine mi rex seruo tuo sic faciet seruus tuus. Et miphibosetb comedet super mensam + tuam quasi vnus de filijs regis. Habebat autem miphibosetb filium paruulum nomine micha. Omnis vero cognatio domus syba seruiebat miphibosetb. Porro miphibosetb habitabat in hierusalem: quia de mensa regis iugiter vescebatur. Et erat claudus vtroque pede.

¶ Ca. Sū. ¶ De nuncijs dauid quibus rex amon fecit radi dimidiam barbam: et vestes precidi vsque ad nates: de pugna et victoria ioab et abisai fratris contra amon et syros: de syris qui erant trans flumen conducti ab adadezer admonitis quos postea percussit dauid. Ca. x.

Factum est autem post hec vt moreretur rex filiorum amon: et regnaret anon filius eius pro eo. Dixitque dauid. Faciam misericordiam cum anon filio naas: sicut fecit pater eius mecum misericordiam. Misit ergo dauid consolans eum per seruos suos super patris interitu. Cum autem venissent serui dauid in terram filiorum amon. Dixerunt principes filiorum amon ad anon dominum suum. Putas quod propter honorem patris tui miserit dauid ad te consolatores: et non ideo vt inuestigaret et exploraret ciuitatem et euerteret eam: misit dauid seruos suos ad te. Tulit itaque anon seruos dauid: rasitque dimidiam partem barbe eorum: et precidit vestes eorum medias vsque ad nates: et dimisit eos. Quod cum nunciatum esset dauid: misit in occursum eorum. Erant enim viri confusi turpiter valde. Et mandauit eis da-

Margin notes: M. + que; // De 2se. dis. j. c. j.; M. + thoi; E; M. + thoi; D; // De 2se. dist. j. c. j. ubi pp sa guines.; Infra. 20. B; A; B; M. + Jo nathan; Infra. 19. A; E; I. re. 3. B; Smyr. na ciuitas 2dis. D.; Ms + re gis; Ephesus ciuitas codit. Templum diane famosissimum fundat.; A; 1. par. 19.; Mileus ciuitas codit in asia minori.

uid. Manete in hiericho donec crescat barba vestra: et tunc reuertemini. Uidentes autem filij amon quod iniuriam fecissent dauid: miserunt et conduxerunt mercede syrum roob et syrum soba viginti milia peditum: et a rege maacha mille viros: et ab histob duodecim milia virorum. Quod cum audisset dauid misit ioab et omnem exercitum bellatorum. Egressi sunt ergo filij amon: et direxerunt aciem ante ipsum introitum porte. Syrus autem soba et roob et histob et maacha seorsum erant in campo. Uidens ergo ioab quod preparatum esset aduersum se prelium: et ex aduerso et post tergum elegit sibi ex omnibus electis israel: et instruxit aciem contra syrum: reliquam autem partem populi tradidit abisai fratri suo. Qui direxit aciem aduersus filios amon. Et ait ioab. Si preualuerit aduersum me syrus: eris mihi in adiutorium. Si autem filij amon preualuerint aduersum te: auxiliabor tibi. Esto vir fortis: et pugnemus pro populo nostro et ciuitate dei nostri. Dominus autem faciet quod bonum est in conspectu suo. Iniit itaque ioab et populus qui erat cum eo certamen contra syros: qui statim fugerunt a facie eius. Filij autem amon videntes quia fugissent syri: fugerunt et ipsi a facie abisai: et ingressi sunt ciuitatem. Reuersusque est ioab a filijs amon et venit hierusalem. Uidentes igitur filij amon quoniam syrus expauit: et quoniam corruisset coram israel: congregati sunt pariter. Misitque adadezer et eduxit syros qui erant trans fluuium: et adduxit eorum exercitum. Sobach autem magister militie adadezer erat princeps eorum.

Carthago condit. Dido daret.

b Quod cum nunciatum esset dauid: contraxit omnem israelem et transiuit iordanem. venitque in helam. Et direxerunt aciem syri ex aduerso dauid: et pugnauerunt contra israel. Fugeruntque syri a facie israel: et occidit dauid de syris septingentos currus et quadraginta milia equitum: et sobach principem militie percussit: et statim mortuus est. Uidentes autem vniuersi reges qui erant in presidio adadezer se victos esse ab israel expauerunt et fugerunt quinquaginta et octo milia coram israel. Et fecerunt pacem cum israel et seruierunt eis: timueruntque syri auxilium prebere filijs amon.

Ca. XI. De adulterio dauid cum bersabee: de literis et morte vrie: de nuncio ioab ad dauid: de filio nato de bersabee. C. xi.

a Factum est autem vertente anno eo tempore quo solent reges ad bella procedere: misit dauid ioab et seruos suos cum eo: et vniuersum israel: et vastauerunt filios amon: et obsederunt rabba. Dauid autem remansit in hierusalem. Dum

i. Paral. 20. a.

hec agerentur accidit quandam diem vt surgeret dauid de stratu suo post meridiem et deambularet in solario domus regie: viditque mulierem se lauantem ex aduerso super solarium suum. Erat autem mulier pulchra valde. Misit ergo rex et requisiuit que esset mulier. Nunciatumque est ei quod ipsa esset bersabee filia heliam vxor vrie ethei. Missis itaque dauid nuncijs tulit eam. Que cum ingressa esset ad illum: dormiuit cum ea. Statimque sanctificata est ab immundicia sua: et reuersa est domum suam concepto fetu. Mittensque nunciauit dauid et ait. Concepi. Misit autem dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vriam etheum. Misitque ioab vriam ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Quesiuitque dauid quam recte ageret ioab et populus: et quomodo administraretur bellum. Et dixit dauid ad vriam. Uade in domum tuam: et laua pedes tuos. Et egressus est vrias de domo regis: secutusque est eum cibus regius. Dormiuit autem vrias ante portam domus regie cum alijs seruis domini sui: et non descendit ad domum suam. Nunciatumque est dauid a dicentibus. Non iuit vrias in domum suam. Et ait dauid ad vriam. Numquid non de via venisti? Quare non descendisti in domum tuam? Et ait vrias ad dauid. Archa dei et israel et iuda habitant in papilionibus: et dominus meus ioab et serui domini mei super faciem terre manent: et ego ingrediar domum meam vt comedam et bibam et dormiam cum vxore mea? Per salutem tuam et per salutem anime tue non faciam rem hanc. Ait ergo dauid ad vriam. Mane hic etiam hodie: et cras dimittam te. Mansit vrias in hierusalem in die illa et altera: et vocauit eum dauid vt comederet coram se et biberet: et inebriauit eum. Qui egressus vespere dormiuit in stratu suo cum seruis domini sui: et in domum suam non descendit. Factum est ergo mane et scripsit dauid epistolam ad ioab misitque per manum vrie scribens in epistola. Ponite vriam ex aduerso belli vbi fortissimum est prelium: et derelinquite eum: vt percussus intereat. Igitur cum ioab obsideret vrbem: posuit vriam in loco vbi sciebat viros esse fortissimos. Egressique viri de ciuitate bellabant aduersum ioab. Et ceciderunt de populo seruorum dauid: et mortuus est etiam vrias etheus. Misit itaque ioab et nunciauit dauid omnia verba prelij: precepitque nuncio dicens. Cum compleueris vniuersos sermones belli ad regem: si eum videris indignari et dixerit: quare accessistis ad murum vt preliaremini: an ignorabatis quod multa desuper ex muro tela mittantur? quis percussit abimelech filium

al. bethsabee.

xv. q. i. [illegible] obijcitur.

b

Infra. 14. c. Judi. 9. c.

De offi. dele. c. cum olim.

hierobaal: Nōne mulier misit sup eū fragmē mole de muro: & interfecit eū in thebes: qre iuxta murū accessistis: dices. Etiā seru⁹ tu⁹ urias ethe⁹ occubuit. Abijt ergo nūci⁹ & venit & narrauit dauid oīa q̄ ei pceperat ioab: & dixit nūcius ad dauid. Preualuerūt aduersū nos viri & egressi sūt ad nos in agrū. Nos aūt facto ipetu psecuti eos sum⁹ vsq3 ad portā ciuitatis & direxerūt iacula sagittarij ad suos tuos ex muro desup mortuiq3 sūt de suis regis. Quinetiā seru⁹ tu⁹ urias ethe⁹ mortu⁹ ē. Et dixit dauid ad nūciū. Hec dices ioab. Nō te frāgat ista res. Uari⁹.n. euēt⁹ est belli: & nūc hūc & nūc illū cōsumit gladi⁹. Cōforta bellatores tuos aduersus vrbē vt destruas eā: & exhortare eos. Audiuit aūt vxor urie q mortu⁹ eēt urias vir suus: & planxit eū. Trāsactoq3 luctu misit dauid & introduxit eā in domū suā: & facta ē ei vxor: peperitq3 ei filiū. Et displicuit vbū hoc qđ fecerat dauid corā dn̄o.

¶ Ca. XII. ¶ De parabola nathan ad dauid: de oue pauperis: de puero dauid: de morte puuli filij: de natiuitate salomōis q vocat⁹ est amabilis dn̄o: de captione rabbath: & subneratiōe curruū ei⁹. Ca. xij.

Misit ergo dominus nathan ad dauid. Qui cū venisset ad eū: dixit ei. Rn̄de mihi iudiciū. Duo viri erāt in ciuitate vna: vn⁹ diues & alter pauper. Diues habebat oues & boues plurimos valde. pauper aūt nihil habebat oīno pter ouē vnā paruulā quā emerat & nutrierat: & que creuerat apud eū cū filijs eius: simul de pane illius comedēs: & de calice ei⁹ bibēs: & in sinu illius dormiens: eratq3 illi sicut filia. Cum autem peregrinus quidam venisset ad diuitem: parcens ille sumere de ouib⁹ & de bob⁹ suis vt exhiberet cōuiuiū peregrino illi q venerat ad se: tulit ouem viri pauperis & pparauit cibos homini q venerat ad se. Iratus aūt indignatiōe dauid aduersus hominē illū nimis: dixit ad nathan. Uiuit dn̄s. qm̄ fili⁹ mortis ē vir q fecit hoc. Ouē reddet in quadruplū: eo q fecerit vbū istud & non pepercerit. Dixit autē nathan ad dauid. Tu es ille vir q fecisti hanc rem. Hec dicit dn̄s deus israel. Ego vnxi te in regē sup israel & ego erui te de manu saul & dedi tibi domū dn̄i tui: & vxores dn̄i tui i sinu tuo: dediq3 tibi domū israel & iuda: & si parua sunt ista adijciā tibi multo maiora. Quare ergo cōtempsisti vbū dn̄i: vt faceres malū in cōspectu meo? Uriā ethēū pcussisti gladio: & vxorē illi⁹ accepisti in vxorē tibi: & interfecisti eū gladio filiorū ammon. Quāobrem nō recedet gladi⁹ de domo tua vsq3 in sempiternū: eo q despexeris me: & tuleris vxorē urie ethei vt esset vxor tua. Itaq3 hec dicit dn̄s. Ecce ego suscitabo sup te malū de domo tua: & tollā vxores tuas i oculis tuis: & dabo pximo tuo & dormiet cū vxorib⁹ tuis in oculis solis huius. Tu enī fecisti abscōdite: ego aūt faciā vbū istud in cōspectu oīs israel & in cōspectu solis huius. Et dixit dauid ad nathan. Peccaui dn̄o. Dixitq3 nathan ad dauid. Dn̄s q̄3 trāstulit pctm̄ tuū. Nō morieris. Uerūtn̄ qm̄ blasphemare fecisti inimicos nomē dn̄i pp vbū hoc: fili⁹ q nat⁹ ē tibi morte morietur. Et reuersus est nathan in domū suā. Percussitq3 dn̄s paruulū quē peperit vxor urie dauid: & desperat⁹ est. Deprecatusq3 ē dauid dn̄m p puulo: & ieiunauit dauid ieiunio: & ingressus seorsū iacuit sup terrā. Uenerūt aūt seniores domus ei⁹ cogētes eū: vt surgeret de terra. Qui noluit: nec comedit cū eis cibū. Accidit aūt die septima vt moreret infans: timuerūtq3 serui dauid nūciare ei: q mortu⁹ eēt puulus. Dixerūt.n. Ecce cū paruulus adhuc viueret: loq̄bamur ad eū & nō audiebat vocē nr̄am: q̄tomagis si dixerimus mortu⁹ est puer se affliget. Cū ergo dauid audisset suos suos mussitātes: intellexit q mortu⁹ eēt infantulus. Dixitq3 ad suos suos. Nū mortu⁹ ē puer? Qui rn̄derūt ei. Mortu⁹ ē. Surrexit ergo dauid de terra: & lot⁹ vnctusq3 ē. Cūq3 mutasset veste: ingressus est domū dn̄i: & adorauit & venit in domū suā: petiuitq3 vt ponerent ei panē: & comedit. Dixerūt aūt ei serui sui. Quis ē sermo quē fecisti? Propter infantē cū adhuc viueret ieiunasti & flebas: mortuo aūt puero surrexisti & comedisti panē. Qui ait. Propt̄ infantē dū adhuc viueret ieiunaui & fleui. Dicebā.n. Quis scit si forte donet eū mihi dn̄s & viuat infans? Nūc autē q̄r mortu⁹ est q̄re ieiuno? Nunqd potero reuocare eū amplius? Ego vadā magis ad eū: ille vero nō reuertet ad me. Et cōsolatus est dauid bersabee vxorē suā

Margin notes: B Jud.9.g. Illa + fragmētū; 86 pr. di. j. .§. Itē cū dauid 4.c. ii pēs. Dist. 2.§. op. pōnit. Di.3.c.10 tam. Dis. 4.§. si. in fi. 56. di. ca. Dn̄s ipn. j.q.7.c.1. .§.fi. 31.q.j.§. sed obijcitur. A B 33.q.7. .§.fi. C 86 pr. di. j.ca. cū voluissent .§. dn̄icq3 δ pr. di. j. c. nūc ēt. 2.q.7.c.1. in prin. 86 pr. di. j.c. si peccatū. ca. sicut pmd. D Dist.1.§. oppōnit in fi. eccl.47. 10 di.3.c.10 tū ca. ille rex tant⁹ & ca. illo j.q.7.c.2. in pn. 33.q.2. c. hoc ips ibi vnū hebdo. δ §.fi. c.3. in fi. E

Ingressusq; ad eã dormiuit cũ ea. // Que genuit filiũ: & vocauit nomẽ ei⁹ salomõ: & dñs dilexit eũ. Misitq; eũ in manu nathan ꝓphete: & vocauit nomẽ ei⁹ amabilis dño: eo q̃ diligeret eũ dñs. Igit̃ pugnabat ioab ꝯ rabbath filioꝝ ammon: & expugnabat vrbẽ regiã. Misitq; ioab nũcios ad dauid dicẽs. Dimicaui aduersus rabbath: & capiẽda ẽ vrbs aq̃ꝝ. Nũc igit̃ ꝯgrega reliq̃ꝫ ptẽ ppl'i: & obside ciuitatẽ & cape eã: ne cũ a me vastata fuerit vrbs: nomini meo ascribat̃ victoria. Cõgregauit itaq; dauid oẽꝫ ppl'z: & ꝓfect⁹ ẽ aduersus rabbath. Cũq; dimicasset cepit eaꝫ. // Et tulit dyadema regis eoꝝ de capite ei⁹ pondo auri talẽtũ: hñs gẽmas ꝓciosissimas: & impositũ est caput dauid. Sed & predaꝫ ciuitatis asportauit multaꝫ valde: populuꝫ quoq; eius adducẽs serrauit: & circũegit sup eos ferrata carpẽta. Diuisitq; cultris & traduxit in typo lateꝝ. Sic fecit vniuersis ciuitatib⁹ filioꝝ ammon. Et reuersus est dauid & oĩs exercit⁹ in hierusalẽꝫ.

¶ Ca. Sũ. ¶ De incestu amnõ cũ sorore sua thamar: & quõ absalon occidit eũ in cõuiuio: de fuga absalon in gessur: dauid cessat persequi absalon. Ca. xiij.

Factũ est aũt post hec: vt absalon filij dauid sororẽ speciosissimã vocabulo thamar adamaret amnõ fili⁹ dauid: & deperiret in eaꝫ valde: ita vt ꝑꝑ amorẽ eius egrotaret: q: cũ eẽt virgo difficile ei videbat̃: vt quippiã inhoneste ageret cũ ea. Erat aũt amnõ amic⁹ noĩe ionadab fili⁹ semmaa frĩs dauid vir prudẽs valde. Qui dixit ad eũ. Quare sic attenuaris macie fili regis ꝑ singlos dies? Cur nõ indicas mihi? Dixitq; ei amnon. Thamar sororẽ fratris mei absalõ amo. Cui r̃ndit ionadab. Cuba sup lectũ tuũ & languoreꝫ simula. Cũq; venerit pr tu⁹ vt visitet te: dic ei. Ueniat oro thamar soror mea vt det mihi cibũ: & faciat pulmẽtũ & comedã de manu ei⁹. Accubuit itaq; amnõ: & q̃si egrotare cepit. Cũq; venisset rex ad visitãdũ eũ: ait amnõ ad regẽ. Ueniat obsecro thamar soror mea: vt faciat i ocul' meis duas sorbiciũculas: & cibũ paratũ capiã d̃ manu ei⁹. Misit ergo dauid ad thamar domuꝫ dicẽs. Ueni i domũ amnõ frĩs tui: & fac ei pulmẽtũ. Ueñitq; thamar i domũ amnõ frĩs sui. Ille aũt iacebat. Que tollẽs farinã ꝯmiscuit: & liq̃faciẽs i ocul' ei⁹ coxit sorbiciũculas. Tollensq; qđ coxerat: effudit & posuit corãꝫ eo: & noluit comedere. Dixitq; amnõ. Eijce vniuersos a me. Cũq; eiecissent oẽs dixit amnõ ad thamar. Infer cibũ in ꝯclaui: vt vescar d̃ manu tua. Tulit ergo thamar sorbiciũculas q̃s fecerat & intulit ad amnõ frẽꝫ suũ in ꝯclaui. Cũq; obtulisset ei cibũ: apphẽdit eaꝫ & ait. Ueni cuba mecũ soror mea. Que r̃ndit ei. Noli frater mi noli opprimere me. Neq; .n. hoc fas est in isrl'. Noli facere stultitiã hãc. Ego .n. ferre nõ potero opprobriũ meũ. Et tu eris q̃si vn⁹ de insipiẽtib⁹ in isrl'. Quin potius loq̃re ad regẽ: & nõ negabit me tibi. // Noluit aũt amnon acq̃escere p̃cib⁹ ei⁹: sꝫ ꝓualẽs virib⁹ oppressit eã & cubauit cũ ea. Et exosaꝫ eã habuit odio magno nimis: ita vt mai⁹ eẽt odiũ quo oderat eã: amore quo ante dilexerat. Dixitq; ei amnõ. Surge & vade. Que r̃ndit. Mai⁹ ẽ hoc malũ qđ nũc agis aduersũ me: q̃ꝫ qđ añ fecisti: expellens me. Et noluit audire eã: sꝫ vocato puero q ministrabat ei dixit. Eijce hanc a me foras: & claude ostiũ post eã. Que induta erat talari tunica. Huiuscemodi .n. filie regis virgines vestib⁹ vtebant̃. Eiecit itaq; eã minister illi⁹ foras: clausitq; fores post eã. Que aspgẽs cinerẽ capiti suo: scissa talari tunica: impositisq; manib⁹ sup caput suũ: ibat ingrediẽs & clamãs. Dixit aũt ei absalon frater su⁹. Nũqd amnon fr̃ tu⁹ ꝯcubuit tecũ. Sꝫ nũc soror tace: frater tu⁹ est. Neq; affligas cor tuũ ꝓ hac re. Mansit itaq; thamar ꝯtabescẽs in domo absalõ fratris sui. Cũ aũt audisset rex dauid v̾ba hec: cõtristat⁹ est valde: & noluit contristare spũm amnon filij sui: qm̃ diligebat eũ q: primogenitus erat ei. Porro nõ est locut⁹ absalon ad amnon: nec malũ nec bonũ. Oderat .n. absalõ amnon: eo q̃ violasset thamar sororẽ suã. Factũ est aũt post tp̃s bienij: vt tonderent̃ oues absalõ in baalasor q̃ ẽ iuxta effraiꝫ. Et vocauit absalõ oẽs filios regis. Uenitq; ad regẽ: & ait ad eũ. Ecce tõdent̃ oues serui tui: veniat oro rex cũ seruis suis ad seruũ suũ. Dixitq; rex ad absalon. Noli fili mi: noli rogare vt veniamus oẽs & grauem⁹ te. Cũ aũt cogeret eũ & noluisset ire: b̃ndixit ei. Et ait absalon ad dauid. Si nõ vis venire: veniat obsecro nobiscũ saltẽ amnõ frater me⁹.

Marginal notes: ij. par. 3. b; Mat. 1. a.; A; B; adu's rabbath; adu's rabbatha; j. par. 20. b; A; sup lectulum.; B; C; C; Ge. 34. a. // 47. d. c. fũt hĩ. ꝫ necesse.; D; E

Dixitq; ad eũ rex. Nõ ẽ necesse vt vadat te cũ. Coegit itaq; absalon eũ: ꝛ dimisit cũ eo amnon ꝛ vniuersos filios regis. Feceratq; absalon conuiuiũ quasi conuiuiũ regis. Preceperat autẽ absalon pueris suis dicẽs. Obseruate cũ temulẽt⁹ fuerit amnon vino: ꝛ dixero vobis: pcutite eũ ꝛ interficite: nolite timere. Ego. n. sũ q̃ precipio vobis. Roboramini ꝛ estote viri fortes. // Fecerũt ergo pueri absalõ aduersũ amnõ sicut preceperat eis absalõ. Surgẽtesq; oẽs filij regis: ascenderũt singuli mulas suas ꝛ fugerũt. Cũq; adhuc pgerẽt in itinere: fama puenit ad dauid dicẽs. Percussit absalõ oẽs filios regis: ꝛ nõ remansit ex eis saltẽ vn⁹. // Surrexit itaq; rex dauid: ꝛ scidit vestimẽta sua: ꝛ cecidit sup terrã: ꝛ oẽs serui illi⁹ q̃ assistebãt ei: sciderũt vestimẽta sua. Rñdens aũt ionadab fili⁹ semmaa fratris dauid: dixit. Ne estimet dñs me⁹ rex: q̃ oẽs pueri regis occisi sint. Amnon solus mortu⁹ est: qm̃ in ore absalon erat posit⁹: ex die qua oppressit thamar sororẽ eius. Nunc ergo ne ponat, dominus me⁹ rex sup cor suũ verbum istud dicẽs: omnes filij regis occisi sunt: qm̃ amnon solus mortu⁹ est. Fugit aũt absalõ. Et eleuauit puer speculator oculos suos ꝛ aspexit: ꝛ ecce pplus mult⁹ veniebat p iter deuiũ ex latere mõtis. Dixit aũt ionadab ad regẽ. Ecce filij regis adsunt. Iuxta vbũ serui tui sic factũ est. Cũq; cessasset loq: apparuerũt ꝛ filij regis. Et intrãtes leuauerunt vocẽ suam ꝛ fleuerunt. Sed ꝛ rex ꝛ oẽs serui ei⁹ fleuerunt: ploratu magno nimis. Porro absalõ fugiẽs: abijt ad tholomai filiũ ammiur regem gessur. Luxit ergo dauid filiũ suũ amnõ multis diebus. // Absalon aũt cũ fugisset ꝛ venisset in gessur: fuit ibi trib⁹ annis. Cessauitq; rex dauid persequi absalon: eo q̃ consolatus esset super amnon interitu.

Ca. Sũ. De ioab ꝛ muliere thecuite: ꝛ parabola eius ad dauid: de reuocatione absalõ: de gessur in hierusalem: q̃ faciẽ regis nõ vidit trib⁹ ãnis: de pulchritudine absalon: de pondere capillor ei⁹ ducentis siclis: de segete ioab succẽsa: ioab intrat ad regẽ rogans pro absalon: vocatur absalon ꝛ osculatur a rege. Ca. xiiij.

Intelligens autẽ ioab filius saruie: q̃ cor regis versum esset ad absalon: ꝛ misit thecuam ꝛ tulit inde mulierẽ sapiẽtẽ: dixitq; ad eam. Lugere te simula: ꝛ induere veste lugubri: ꝛ ne vngaris oleo: vt sis q̃si mulier iam plurimo tpe lugens mortuũ. Et ingredieris ad regẽ: ꝛ loqueris ad eũ sermones huiuscemodi. Posuit aũt ioab verba in ore eius. Itaq; cũ ingressa fuisset mulier thecuites ad regẽ: cecidit corã eo sup terrã ꝛ adorauit ꝛ dixit. // Serua me rex. Et ait ad eam rex. Quid cause hẽs? Que rñdit. Heu mulier vidua ego sum. Mortu⁹ est. n. vir me⁹: ꝛ ancille tue erant duo filij. Qui rixati sunt aduersum se in agro: nullusq; erat q̃ eos phibere posset: ꝛ pcussit alter alterũ: ꝛ interfecit eũ. Et ecce cõsurgẽs vniuersa cognatio aduersũ ancillã tuã: dicit. Trade eũ q̃ pcussit fratrẽ suũ: vt occidam⁹ eũ p anima fratris sui quẽ interfecit: ꝛ deleam⁹ heredẽ. Et querunt extinguere scintillã meã que relicta est vt nõ supersit viro meo nomen ꝛ reliqe sup terrã. Et ait rex ad mulierẽ. Vade in domũ tuã: ꝛ ego iubebo p te. Dixitq; mulier thecuites ad regẽ. In me dñe mi rex sit iniqtas ꝛ in domo patris mei: rex aũt ꝛ thronus eius sit innocens. Et ait rex. Qui cõtradixerit tibi: adduc me: ꝛ vltra nõ addet vt tãgat te. Que ait. Recordet rex dñi dei sui: vt nõ multiplicent pximi sanguinis ad vlciscẽdũ: ꝛ nequaq; interficiant filiũ meũ. Qui ait. Viuit dñs: q: nõ cadet de capillis filij tui sup terrã. Dixit ergo mulier. Loquat ancilla tua ad dñm meũ regem verbum. Et ait. Loq̃re. Dixitq; mulier. Quare cogitasti huiuscemodi rẽ cõ pplm dei: ꝛ locut⁹ est rex verbũ istud vt peccet: ꝛ nõ reducat eiectũ suũ? Omnes morimur ꝛ quasi aq̃ dilabimur in terram: que nõ reuertuntur. Nec vult de⁹ perire animã: sed retractat cogitans ne penitus pereat q̃ abiect⁹ est. Nunc igitur veni vt loquar ad dominum meum regem verbum hoc presente populo. Et dixit ancilla tua. Loquar ad regem: si quo modo faciat rex verbũ ancille sue. Et audiuit rex vt liberaret ancillam suã de manu omniũ qui volebant de hereditate domini delere me ꝛ filiũ meũ simul. Dicat ergo ancilla tua: vt fiat vbũ domini mei regis sicut sacrificiũ. // Sicut enim angelus domini: sic est domin⁹ meus rex: vt nec benedictione nec maledi

ctione moueat. Unde et dñs deus tu⁹ est tecum. Et respondens rex: dixit ad mulierem. Ne abscondas a me verbū qd te interrogo. Dixitqz ei mulier. Loquere dñe mi rex. Et ait rex. Nūqd manus ioab tecū ē in oib⁹ istis? Respondit mulier et ait. Per salutem aie tue dñe mi rex: nec ad sinistrā: nec ad dextrā est ex oib⁹ his q locut⁹ est dñs meus rex. Seru⁹ .n. tuus Joab: ipse precepit mihi et ipse posuit in os ancille tue oīa verba hec vt verterē figurā sermōis hui⁹. Seru⁹ .n. tuus ioab precepit istō. Tu aūt dñe mi rex sapiēs es: sicut hʒ sapiētiā angelus dei: vt intelligas oīa sup terrā. Et ait rex ad ioab. Ecce placat⁹ feci vbū tuū. Uade ergo et reuoca puerū absalon. Cadēsqz ioab super faciē suā in terram adorauit et bñdixit regi. Et dixit ioab. Hodie intellexit seru⁹ tuus: qz inueni grāȝ in oculis tuis dñe mi rex. Fecisti .n. sermonē serui tui. Surrexit ergo ioab et abijt in gessur: et adduxit absalon in hierlm. Dixit aūt rex. Reuertat in domū suā: et faciē meaȝ nō videat. Reuersus est itaqz absalon in domū suā: et faciē regis nō vidit. Porro sicut absalō vir nō erat pulcher in oī isrl: et decor⁹ nimis. A vestigio pedis vsqz ad verticeȝ nō erat in eo vlla macula. Et qn tōdebat capillū (semel aūt in anno tōdebat: qz grauabat eū cesaries) pōderabat capillos capitis sui ducentis siclis pōdere publico. Nati sunt aūt absalon filij tres: et filia vna noie thamar elegātis forme. Mansitqz absalō in hierusalē duob⁹ annis: et faciē regis nō vidit. Misit itaqz ad ioab: vt mitteret eū ad regē. Qui noluit venire ad eum. Cūqz scdo misisset et ille noluisset venire ad eū: dixit seruis suis. Scitis agrū ioab iuxta agrū meū habentē messeȝ hordei. Ite igit et succendite eū igni. Succēderunt ergo serui absalō segetē igni. Et venientes serui ioab scissis vestib⁹ suis dixerūt. Succēderunt serui absalō partē agri igni. Surrexitqz ioab et venit ad absalon in domū eius: et dixit. Quare succēderūt serui tui segetes meā igni? Et respondit absalon ad ioab. Misi ad te obsecrās: vt venires ad me et mitterē te ad regē: et diceres ei. Quare veni de gessur? Melius mihi erat ibi esse. Obsecro ergo: vt videam faciē regis. Qz si memor ē iniquitatis mee: interficiat me. Ingressus itaqz ioab ad regem: nūciauit ei oīa. Uocatusqz ē absalō: et intrauit ad regē: et adorauit sup faciē terre coram eo. Osculatusqz est rex absalon.

E — Infra .xi .b — F — G

¶ Ca .xv. ¶ De absalō qūo incuruabat corda viroꝝ post se volēs regnare: de coniuratiōe ei⁹ ꝯ prēm: de fuga dauid de ethai et gethzo: q trāsiuit cū rege sadoch et abiathar missis in hierlm de chusi remisso ad absalō: vt dissiparet ꝯsiliū achitofel. Ca. xv.

Igit post hec fecit sibi absalon currus et equites et quinquaginta viros q precederent eū. Et mane cōsurgēs absalon: stabat iuxta introitū porte in via: et oēm virū q habebat negociū: vt veniret ad regis iudiciū vocabat absalon ad se et dicebat. De qua ciuitate es tu? Qui respōdēs aiebat. Ex vna tribu israel ego sum seru⁹ tuus. Rñdebatqz ei absalon. Uident mihi sermones tui boni et iusti: sȝ nō est q te audiat ꝯstitutus a rege. Dicebatqz absalon. Quis me ꝯstituat iudicē sup terrā: vt ad me veniant oēs q habēt negociū: et iuste iudicē? Sȝ et cū accederet ad eū hō vt salutaret illū: extēdebat manū suā: et apprehēdens osculabat eū. Faciebatqz hec omni israel venienti ad iudiciū vt audiret a rege: et solicitabat corda viroꝝ isrl. Post q̄tuor aūt annos dixit absalon ad regem dauid. Uadaȝ et reddam vota meā q vouī dño in hebrō. Uouēs .n. vouit seru⁹ tuus cū eēt in gessur syrie: dicēs. Si reduxerit me dñs in hierusalē: sacrificabo dño. Dixitqz ei rex dauid. Uade in pace. Et surrexit et abijt in hebrō. Misit aūt absalon exploratores in vniuersas trib⁹ isrl: dicens. Statiȝ vt audieritis clangorē buccine: dicite. + Regnauit absalon in hebrō. Porro cū absalō ierūt ducēti viri de hierusalē vocati: euntes simplici corde: et causam penit⁹ ignorātes. Accersiuit quoqz absalon achitofel gylonitē ꝯsiliariū dauid: de ciuitate sua gylo. Cūqz imolaret victimas: fcā ē ꝯiuratio valida: ppl̄sqz ꝯcurrēs augebat cū absalō. Uenit igit nūci⁹ ad dauid: dicēs. Toto corde vniuersus isrl sequitur absalon. Et ait dauid seruis suis qui erant cū eo in hierusalē. Surgite: et fugiamus. Neqz erit nobis effugiū a facie absalon. Festinate egredi: ne forte veniens occupet nos: et + impellat super nos ruinam: et percutiat ciuitateȝ in ore gladij. Dixeruntqz serui regis ad eum.

A — B — Sup. 13.a — Alias + regnabit. — C — 23. q.4.c. quid ergo de pe. di.i. ca. si prea tus et ca. sicut pri mi. — Alias + impleat — Alias + impinget

Omnia quecumque preceperit dominus noster rex: libenter exequimur servi tui. Egressus est ergo rex et universa domus eius pedibus suis. Et reliquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam domum. Egressusque rex et omnis israel pedibus suis stetit procul a domo: et universi servi eius ambulabant iuxta eum: et legiones cerethi et phelethi: et omnes gethei pugnatores validi sexcenti viri qui secuti eum fuerant de geth pedites precedebant regem. Dixit autem rex ad ethai gethçum. Cur venis nobiscum. Revertere et habita cum rege: quia peregrinus es et egressus es de loco tuo. Heri venisti: et hodie compelleris nobiscum egredi. Ego autem vadam quo iturus sum. Revertere: et reduc tecum fratres tuos: et dominus faciet tecum misericordiam et veritatem: quia ostendisti gratiam et fidem. Et respondit ethai regi dicens. Vivit dominus et vivit dominus meus rex: quoniam in quocumque loco fueris domine mi rex: sive in morte sive in vita ibi erit servus tuus. Et ait david ethai. Veni et transi. Et transivit ethai gethçus et rex et omnes viri qui cum eo erant: et reliqua multitudo. Omnesque flebant voce magna: et universus populus transibat. Rex vero transgrediebatur torrentem cedron: et cunctus populus incedebat contra viam olivi: que respicit ad desertum. Venit autem sadoch sacerdos et universi levite cum eo portantes archam federis dei: et deposuerunt archam dei. Et ascendit abiathar: donec expletus esset omnis populus qui egressus fuerat de civitate. Et dixit rex ad sadoch. Reporta archam dei in urbem. Si invenero gratiam in oculis domini: reducet me et ostendet mihi eam et tabernaculum suum. Si autem dixerit mihi: non places: presto sum: faciat quod bonum est coram se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotem. O videns revertere in civitatem in pace: et achimaas filius tuus: et ionathan filius abiathar duo filii vestri sint vobiscum. Ecce ego abscondar in campestribus deserti: donec veniat sermo a vobis indicans mihi. Reportaverunt ergo sadoch et abiathar archam dei in hierusalem: et manserunt ibi. Porro david ascendebat clivum olivarum scandens et flens nudis pedibus incedens et operto capite. Sed et omnis populus qui erat cum eo operto capite ascendebat plorans. Nunciatum est autem david quod achitophel esset in coniuratione cum absalon. Dixitque david. Infatua queso domine consilium achitophel. Cumque ascenderet david summitatem montis in quo adoraturus erat dominum: ecce occurrit ei + chusi arachites scissa veste: et terra plena capite. Et dixit ei david. Si veneris mecum: eris mihi oneri: si autem in civitatem revertaris et dixeris absalon servus tuus sum rex: pater e me vivere sicut fui servus patris tui: sic ero servus tuus: dissipabis consilium achitophel. Habes autem tecum sadoch et abiathar sacerdotes: et omne verbum quodcumque audieris in domo regis: indicabis sadoch et abiathar sacerdotibus. Sunt enim cum eis duo filii eorum achimaas filius sadoch et ionathas filius abiathar: et mittetis per eos ad me omne verbum quod audieritis. Veniente ergo + chusi amico david in civitatem: absalon quoque ingressus est hierusalem: et achitophel cum eo.

Margin: D; E; Ruth.i.c.; F; G; Alias + chusai; Infra. 17.c.; Alias + chusai

¶ Ca. XVI. ¶ De syba servo miphiboseth cum duobus asinis: de semei qui maledixit david: de abisai qui voluit occidere semei: de chusi se offerente absalon venit absalon ad concubinas patris sui. Ca. xvi.

Cumque david transisset paululum montis verticem: apparuit syba puer miphiboseth in occursum eius cum duobus asinis: qui onerati erant ducentis panibus: et centum alligaturis uve passe: et septem massis palatarum: et duobus utribus vini. Et dixit rex syba. Quid sibi volunt hec? Responditque syba. Domine mi rex asini + domesticis regis ut sedeant: et panes et palate ad vescendum pueris tuis: vinum autem ut bibat si quis defecerit in deserto. Et ait rex. Ubi est filius domini tui? Respondit syba regi. Remansit in hierusalem: dicens. Hodie restituet mihi domus israel regnum patris mei. Et ait rex syba. Tua sint omnia que fuerunt miphiboseth. Dixitque syba. Oro ut inveniam gratiam apud te domine mi rex. Venit ergo rex david usque bahurim. Et ecce egrediebatur inde vir de cognatione domus saul: nomine semei filius gera: procedebatque egrediens et maledicebat: mittebatque lapides contra david et contra universos servos regis david. Omnis autem populus et universi bellatores a dextro et a sinistro latere regis incedebant. Ita autem loquebatur semei cum malediceret regi. Egredere: egredere vir sanguinum et vir belial. Reddidit tibi dominus universum sanguinem domus saul: quoniam invasisti regnum pro eo: et dedit dominus regnum in manu absalon filii tui: et ecce premunt te mala tua: quoniam vir sanguinum es. Dixit autem abisai filius sarvie regi. Quare maledicit canis

Margin: A; Alias + domesticis; B; 3.reg.2.b; // de qua consilia. dicit, i. ca. i. in libro est federat.

Illi vero concito gradu ingressi sunt domũ cuiusdã viri in bahurim: q̃ hẽbat puteũ in vestibulo suo: ꝛ descẽderũt in eũ. Tulit aũt mulier: ꝛ expãdit velamen sup os putei q̃si siccãs ptisanas: ꝛ sic latuit res. Cũq; venissent serui absalon in domũ: ad mulierẽ dixerũt. Ubi est achimaas ꝛ ionathas. Et rñdit eis mulier. Transierũt festinãter gustata paululũ aqua. At hi q̃ q̃rebãt cũ nõ reperissent reuersi sunt in hierũ. Cũq; abissent: ascẽderunt illi de puteo: ꝛ pgẽtes nũciauerũt regi dauid ꝛ dixerũt. Surgite ꝛ trãsite cito fluuiũ: q̃m huiuscemodi dedit ꝯsiliũ ꝯ vos achitofel. Surrexit ergo dauid ꝛ oĩs pplus q̃ cũ eo erat: ꝛ trãsierũt iordanẽ: donec dilu cesceret añq̃ denudaret̃ vbũ: ꝛ nec vn⁹ q̃dẽ residu⁹ fuit: q̃ nõ trãsiret fluuiũ. Porro achitofel vidẽs q̃ nõ fuisset factũ cõsiliũ suũ: strauit asinũ suum: surrexitq; abijt in domũ suã: ꝛ in ciuitatẽ suam. Et disposita domo sua: suspẽdio interijt: ꝛ sepult⁹ est in sepulchro p̃ris sui. Dauid aũt venit in castra: ꝛ absalon trãsijt iordanẽ: ipse ꝛ oẽs viri israel cũ eo. Amasã vero cõstituit absalon p̃ ioab sup exercitum. Amasa aũt erat filius viri q̃ vocabat̃ ✝ ietbra de hiezraeli: q̃ ingressus ẽ ad abigail filiã naas sororẽ saruieq; fuit mater ioab. Et castrametat⁹ est israel cũ absalõ in terra galaad. Cũq; venisset dauid in castra: sobi fili⁹ naas de rabbath filiorũ ammon ꝛ machir fili⁹ amihel de lodabar: ꝛ berzellai galaadites: de rogelim obtulerũt ei stratoria ꝛ tapetia ꝛ vasa fictilia: frumentũ ꝛ hordeũ ꝛ farinã ꝛ polẽtã ꝛ fabã ꝛ lẽtẽ ꝛ frixũ oleo cicer ꝛ mel ꝛ butyrũ oues ꝛ pingues vitulos dederũtq; dauid ꝛ pplo q̃ cũ eo erat ad vescẽdũ. Suspicati.n.sũt pplm fame ꝛ siti fatigari in deserto.

Ca.Sũ. De cõmissione prelij exercitus dauid: ꝛ absalõ in quercu pẽdẽte interfecto de achimaas ꝛ chusi q̃ nunciauerunt dauid exitum prelij: de planctu dauid sup absalon. Ca.xviij.

I Gitur ꝯsiderato dauid pplo suo: ꝯstituit sup eos tribunos ꝛ cẽturiones: ꝛ dedit ppli tertiã partẽ sub manu ioab: ꝛ tertiã partẽ sub manu abisai: filij saruie fratris ioab: ꝛ tertiã ptẽ sub manu ethai q̃ erat de geth. Dixitq; rex ad pplz. Egrediar ꝛ ego vobiscũ. Et rñdit pplꝰ. Nõ exibis. Siue.n.fugerim⁹ nõ magnopere ad eos de nobis ptinebit: siue media pars ceciderit e nobis nõ satis curabũt: q: tu vn⁹ solus p̃ decẽ milib⁹ computaris. Melius est igit̃ vt sis nobis in vrbe p̃sidio. Ad quos rex ait. Qd̃ vobis videt̃ rectũ hoc faciam. Stetit ergo rex iux̃ portã. Egrediebaturq; pplꝰ p̃ turmas suas cẽteni ꝛ milleni. Et p̃cepit rex ioab ꝛ abisai ꝛ ethai dicẽs. Seruate mihi puerũ absalon. Et oĩs populus audiebat p̃cipiẽtẽ regẽ cũctis principib⁹ p̃ absalon. Itaq; egressus est pplꝰ in cãpũ ꝯ israel: ꝛ factũ est p̃liũ in saltu effraim. Et cesus est ibi pplꝰ israel ab exercitu dauid: factaq; est plaga magna in die illa viginti miliũ. Fuit aũt ibi prelium dispersũ sup faciẽ oĩs terre: ꝛ multo plures erant quos salt⁹ ꝯsumpserat de populo q̃ hi quos deuorauerat gladi⁹ in die illa. Accidit aũt vt occurreret absalon seruis dauid: sedẽs mulo. Cũq; ingressus fuisset mulus subter ꝯdẽsam quercũ ꝛ magnã: adhesit caput ei⁹ q̃rcui: ꝛ illo suspẽso inter celũ ꝛ terrã mulus cui insederat ptransiuit. Uidit aũt hoc q̃spiam ꝛ nũciauit ioab dicens. Uidi absalon pendere de quercu. Et ait ioab viro q̃ nũciauerat ei. Si vidisti q̃re nõ ꝯfodisti eũ cũ terra: ꝛ ego dedissẽ tibi decẽ argẽti siclos ꝛ vnũ balteũ. Qui dixit ad ioab. Si appẽderes in manib⁹ meis mille argẽteos: neq̃q̃ mitterẽ manũ meã in filiũ regis. Audientibus eniz nobis p̃cepit rex tibi ꝛ abisai ꝛ ethai dicẽs. Custodite mihi puerũ absalon. Sz ꝛ si fecissem ꝯ animã meã audacter: neq̃q̃ hoc regem latere potuisset: ꝛ tu stares ex aduerso. Et ait ioab. Nõ sicut tu vis: sz aggrediar eũ coram te. Tulit ergo ioab tres lãceas in manu sua: ꝛ infixit eas in corde absalon. Cũq; adhuc palpitaret herens in quercu cucurrerũt decez iuuenes armigeri ioab: ꝛ pcutientes interfecerunt eum. Cecinit aũt ioab buccina ꝛ retinuit pplm ne persequeret̃ fugientẽ israel volẽs parcere multitudini. Et tulerunt absalon ꝛ p̃iecerũt eũ in saltu in foueã grãdẽ: ꝛ cõportauerunt super eũ aceruũ lapidum magnum nimis. Omnis autez israel fugit in tabernacula sua. Porro absalon erexerat sibi cum adhuc viueret titulũ qui est in valle regis. Dixerat eniz. Nõ habeo filiũ: ꝛ hoc erit mo-

Margin notes: E; F; G; Lxx pieria; H; Infra eo.; B; infra eo.; 22.q.5. c.qd cui.; 47 di.12 sic.hi.S. necesse.; C; Sup eo.; 47 dist. S. nece.; D; Jos.7.d.

nimentum nominis mei. Uocauitq; ti tulum nomini suo: et appellatur manus absalon vsq; ad hanc diem. Achimaas au tem filius sadoch ait. Curram et nunciabo regi quia iudicium fecerit ei deus de manu inimicorum eius. Ad quem ioab dixit. Non eris nuncius in hac die: sed nunciabis in alia. Hodie nolo te nunciare. Filius enim regis est mortuus. Et ait ioab chusi. Uade et nuncia regi que vidisti. Adorauit chusi ioab: et cucurrit. Rursus autem achimaas filius sadoch dixit ad ioab. Quid impedit si et ego curro post chusi. Dixitq; ei ioab. Quid vis currere fili mi. Ueni huc Non eris boni nuncij baiulus. Qui respondit. Quid enim si cucurrero. Et ait ei. Curre. Currens ergo achimaas per viam compendij transiuit chusi. Dauid autem sedebat inter duas portas. Speculator vero qui erat in fastigio porte super murum eleuans oculos vidit hominem currentem solum. Et exclamans indicauit regi. Dixitq; rex. Si solus est: bonus est nuncius in ore eius. Properante autem illo et accedente propius vidit speculator hominem alterum currentem. Et vociferans in culmine ait. Apparet mihi alter homo currens solus. Dixitq; rex. Et iste bonus est nuncius. Speculator autem contemplor cursum prioris quasi cursum achimaas filij sadoch. Et ait rex. Uir bonus est: et nuncium portans bonum venit. Clamans autem achimaas dixit ad regem. Salue rex. Et adorans regem coram eo pronus in terram ait. Benedictus dominus deus tuus qui conclusit homines qui leuauerunt manus suas contra dominum meum regem. Et ait rex. Est ne pax puero absalon? Dixitq; achimaas Uidi tumultum magnum cum mitteret ioab seruus tuus o rex me seruum tuum: nescio aliud. Ad quem rex transi ait et sta hic. Cumq; ille transisset et staret: apparuit chusi. Et veniens ait. Bonum apporto nuncium domine mi rex. Iudicauit enim pro te dominus hodie de manu omnium qui surrexerunt contra te. Dixit autem rex ad chusi. Est ne pax puero absalon? Cui respondens chusi: fiant inquit sicut puer inimici domini mei regis: et vniuersi qui consurgunt aduersus eum in malum. Contristatus itaq; rex ascendit cenaculum porte et fleuit. Et sic loquebatur vadens. Fili mi absalon: absalon fili mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar pro te. Absalon fili mi: fili mi absalon.

¶ Ca. Sm. ¶ De hijs que locutus est ioab ad dauid cum lugeret absalon interfectum: et in porta sedet: israel consiliatus est vt reduceret regem: et mandato regis ad principes iuda: et ad amasa: et semei qui venit postea ad legem penitentia ductus quia maledixerat ei: et miphiboseth quod diuidat possessionem cum syba seruo: et berzellai galaaditem: et contentione israel et iuda pro dauid. Ca. xix.

Nunciatum est autem ioab quod rex fleret et lugeret filium suum. Et versa est victoria in luctum in die illa omni populo. Audiuit enim populus in die illa dici: dolet rex super filio suo. Et declinauit populus in die illa ingredi ciuitatem: quomodo declinare solet populus versus et fugiens de prelio. Porro rex operuit caput suum: et clamabat voce magna. Fili mi absalon: absalon fili mi. Ingressus ergo ioab ad regem in domum dixit. Confudisti hodie vultus omnium seruorum tuorum: qui saluam fecerunt animam tuam: et animam filiorum tuorum: et filiarum tuarum: et animam vxorum tuarum: et animam concubinarum tuarum. Diligis odientes te: et odio habes diligentes te. Et ostendisti hodie quia non curas de ducibus tuis et de seruis tuis. Et vere cognoui modo: quia si absalon viueret et omnes nos occubuissemus: tunc placeret tibi. Nunc igitur surge et procede: et alloquens satisfac seruis tuis. Iuro enim tibi per dominum: quod si non exieris: ne vnus quidem remansurus sit tecum nocte hac: et peius erit tibi quam omnia mala que venerunt super te ab adolescentia tua vsq; in presens. Surrexit ergo rex: et sedit in porta. Et omni populo nunciatum est quod rex sederet in porta. Uenitq; vniuersa multitudo coram rege: israel autem fugit in tabernacula sua. Omnis quoq; populus certabat in cunctis tribubus israel dicens. Rex liberauit nos de manu inimicorum nostrorum: ipse saluauit nos de manu philistinorum: et nunc fugit de terra propter absalon. Absalon autem quem vnximus super nos mortuus est in bello. Usquequo siletis: et non reducitis regem? Et consilium totius israel venit ad regem. Rex vero dauid misit ad sadoch et abiathar sacerdotes dicens. Loquimini ad maiores natu iuda dicentes. Cur venitis nouissimi ad reducendum regem in domum suam? Sermo autem omnis israel peruenerat ad regem in domo eius: quod dixerat rex. hec dicetis ad populum. Fratres mei vos: os meum et caro mea vos. Quare nouissimi reducitis regem? Et amase dicite. Nonne os meum es et ca

E ... F ... G ... [margin:] Hic chusi non est ille qui consilium dedit pro dauid sed alius. Uel ille potius vocatur chusai. supra. 17 ... Alias tumultum. ... Isra. 19. 8.

D ... supra. 15. ... B ... C

vo mea. hec faciat mihi deus: et hec addat. Si nō magr̃ militie fueris corā me oī tpe p ioab. Et inclinauit cor oīum virox iuda q̃si viri vnius. Miseruntq3 ad regē dicētes. Reuertere tu et oēs serui tui. Et reuersus ē rex. Et venit vsq3 iordanē: et ois iuda venit vsq3 i galgala vt occurreret regi et traduceret eū iordanē. Festinauit aūt semei filius gera filij iemini de bahurim: et descēdit cū viris iuda in occursum regis dauid cū mille viris de beniamin: et syba puer de domo saul: et qndecī filij eius ac viginti serui erāt cum eo: et irrūpētes iordanē añ regē trāsierūt vada vt traducerēt domū regis et facerēt iuxta iussionē eius. Semei autē filius gera pstrat⁹ corā rege cū iā trāsisset iordanē: dixit ad eū. Ne reputes mihi dñe mi iniquitatē: neq3 memineris iniuriax serui tui in die q̄ egressus est dñe mi rex de hierusalē: neq3 ponas rex in corde tuo. Agnosco.n. seru⁹ tuus peccatū meū: et idcirco hodie pm⁹ veni de omni domo ioseph: descēdiq3 in occursū dñi mei regis. Rñdēs ꝟo abisai fili⁹ saruie dixit. Nūqd p his v̄bis nō occidetur semei q maledixit xpo dñi? Et ait dauid. Quid mihi et vobis filij saruie? Cur efficimini mihi hodie in sathan. Ergo ne hodie interficietur vir in isrl. An ignoro hodie me factū regē sup israel. Et ait rex semei. Nō morieris. Iurauitq3 ei. Miphiboseth quoq3 fili⁹ saul descendit in occursum regis illotis pedib⁹ et intonsa barba vestesq3 suas nō lauerat a die q̄ egressus fuerat rex vsq3 ad diē reuersionis ei⁹ in pace. Cumq3 occurrisset regi: dixit ei rex. Quare nō venisti mecū miphiboseth. Et rñdens ait. Domine mi rex seruus me⁹ contempsit me. Dixiq3 ei ego famulus tuus vt sterneret mihi asinum: et ascendens abirem cum rege: claudus eniz sum seruus tuus. Insuper et accusauit me seruum tuū ad te dominū meū regē. Tu aūt domine mi rex sicut angelus dei es: qđ placitū est tibi. Neq3 enī fuit domus patris mei nisi morti obnoxia dño meo regi: tu aūt posuisti me seruū tuū inter couiuas mēse tue. Quid ergo habeo iuste querele: aut qđ possum vltra vociferari ad regē? Ait ergo ei rex. Quid vltra loqris. Fixum est qđ locutus sum. Tu et syba diuidite possessiones. Rñditq3 miphiboseth regi. Etiā cūcta accipiat: postq̄ reuersus ē dñs me⁹ rex pacifice in domū suā. Berzellai quoq3 galaadites senex valde descēdēs de rogelim traduxit regē iordanē parat⁹ et vltra fluuiū pseq eū. Erat autem berzellai galaadites senex valde idest octogenarius: et ipse pbuit alimēta regi cū moraretur in castris. Fuit qppe vir diues nimis. Dixit itaq3 rex ad berzellai. Veni mecū vt requiescas secur⁹ in hierlm. Et ait berzellai ad regē. Quot sūt dies annox vite mee: vt ascēdā cū rege i hierlz? Octogenari⁹ sum hodie. Nūqd vigēt sensus mei ad discernēdū suaue aut amarū aut delectare pōt seruū tuū cib⁹ aut pot⁹ vel audire possum vltra vocē cantorū atq3 cātatricū? Quare fit⁹ tuus sit oneri dño meo regi? Paululū pcedā famulus tu⁹ ab iordane tecū. Nō idigeo hac vicissitudine: sed obsecro vt reuertar seru⁹ tu⁹ et moriar in ciuitate mea: et sepliar iuxta sepulchrū pris mei et mris mee. Est aūt fili⁹ tu⁹ chamaā: ipse vadat tecū dñe mi rex: et fac ei qcqd bonum tibi vi. Dixit itaq3 ei rex. Mecū trāseat chamaā: et ego faciā ei qcqd tibi placuerit: et oē qđ petieris a me impetrabis. Cūq3 trāsisset vniuersus ppls et rex iordanē restitit et osculat⁹ est rex berzellai et bñdixit ei: et ille reuersus est in locū suū. Trāsiuit ergo rex ad galgalam: et chamaā cuz eo. Ois aūt pplus iuda traduxerat regē: et media tm̄ ps affuerat de pplo israel. Itaq3 oēs viri israel ɔcurrentes ad regē dixerūt ei. Quare te furati sūt frēs nrī viri iuda et traduxerūt regem et domū ei⁹ iordanē: oēsq3 viros dauid cū eo. Et rñdit omnis vir iuda ad viros israel. Quia mihi ppior est rex. Cur irasceris sup hac re. Nunqd comedimus aliqd ex rege: aut munera nobis data sunt? Et rñdit vir israel ad viros iuda et ait. Decē partib⁹ maior ego sum apud regē: magisq3 ad me ptinet dauid q̄ ad te. Cur fecisti mihi iniuriam: et nō mihi nunciatum est priori vt reducerem regem meum? Durius autem responderunt viri iuda viris israel.

Ca. Sū. De separatiōe israel a dauid per sybaz filiū bochri: de morte amase per ioab de sapiēte muliere in abela: de capite sybe ad ioab misso p murū: de nobi⁹ eox qui erant in officijs. Ca. xx.

i.reg.2.b — Al's + gemini. — D — sup.16.b — sup.16.b — E — supra.16 — sup.14.d — gen.33.b — hes.15.d — sup.9.b. — Al's + igitur. — F — Al's + vt — G

A Ccidit quoq3 vt tibi esset vir belial noie + syba filius bochri vir + iemineus: et cecinit buccina et ait. Nō ē nobis pars in dauid: neq3 hereditas in filio ysai. Reuertere in tabernacula tua israel. Et separat⁹ est ois israel a dauid: secutusq3 est + syba filium bochri. Uiri autē iuda adheserūt regi suo a iordane vsq3 hierusalē. Cūq3 venisset rex in domū suā in hierusalē: tulit decē mulieres ɔcubinas q̄s dereliq̄rat ad custodiēdam domū: et tradidit eas in custodiā: alimēta eis p̄bēs. Et nō ē ingressus ad eas: s3 erāt clause vsq3 in diē mortis sue in viduitate viuētes. Dixit aūt rex amase. Conuoca mihi oēs viros iuda in diē tertiū: et tu adesto p̄ns. Abijt ergo amasa vt ɔuocaret iudam. Et morat⁹ est extra placitū qḋ ei cōstituerat rex. Ait aūt dauid ad abisai. Nūc magis afflictur⁹ est nos + syba fili⁹ bochri q̄ absalon. Tolle ergo s̄uos dn̄i tui et p̄seq̄re eū ne forte inueniat ciuitates munitas et effugiat nos. Egressi sunt ergo cū eo viri ioab cerethi quoq3 et phelethi: et oēs robusti exierūt de hierusalē ad p̄sequēdu3 syba filiū bochri. Cūq3 illi eēnt iuxta lapidē grādē q est in gabaon: amasa veniēs occurrit eis. Porro ioab vestit⁹ erat tunica stricta ad mēsurā habit⁹ sui: et desup accinct⁹ gladio depēdēte vsq3 ad illa in vagina: q fabricatus leui motu egredi poterat et pcutere. Dixit itaq3 ioab ad amasā. Salue mi fr̄. Et tenuit manu dextra mentū amase q̄si osculans eū. Porro amasa nō obseruauit gladiū quē h̄ebat ioab. Qui pcussit eū in latere et effudit intestina ei⁹ in terrā: et mortu⁹ est: nec scđm vuln⁹ apposuit. Ioab aūt et abisai frater ei⁹ p̄secuti sunt syba filiū bochri. Intereaq̄dā viri cū stetissent iuxta cadauer amase de socijs ioab: dixerūt. Ecce q eē voluit p̄ ioab comes dauid. Amasa aūt cōspersus sanguine iacebat in media via. Uidit hoc q̄dam vir q̄ subsisteret omnis pp̄ls ad vidēdū eū: et amouit amasam de via in agrū: operuitq3 eū vestimēto ne subsisterēt transeuntes ppter eum. Amoto ergo illo de via transibat omnis vir sequēs ioab ad p̄sequēdū + syba filiū bochri. Porro ille transierat per oēs trib⁹ israel vsq3 in abela et in bethmacha: oēsq3 viri electi ɔgregati + fuerāt ad eū. Uenerūt itaq3 et oppugnabant eū in abela et in bethmacha et circūdederūt munitionib⁹ ciuitatē: et obsessa est vrbs. Omnis aūt turba que erat cū ioab moliebaṫ destruere muros. Et exclamauit mulier sapiēs de ciuitate. Audite: audite dicite ioab. Appropinq̄ huc et loq̄r tecū. Qui cū accessisset ad eā: ait illi. Tu es ioab. Et ille r̄ndit Ego. Ad quē sic locuta ē. Audi s̄mōes ācille tue. Qui r̄ndit. Audio. Rursūq3 illa. Sermo ingt dicebaṫ in veteri p̄uerbio. Qui interrogāt interrogēt in abela: et sic + p̄ficiebāt. Nōne ego sum q̄ r̄ndeo veritatē in israel: et tu q̄ris subuertere ciuitatē et euertere matrē in israel. Quare p̄cipitas hereditatē dn̄i. R̄nd. sq3 ioab ait. Absit hoc a me: nō p̄cipito neq3 demolior. Nō se sic h3 res. Sz hō de mōte effraim + syba fili⁹ bochri cognomine leuauit manū suā ɔ̄ regem dauid. Tradite illū solū: et recedem⁹ a ciuitate. Et ait mulier ad ioab. Ecce caput ei⁹ mittet ad te p murū. Ingressa est ergo ad oēm pplm: et locuta est eis sapiēter. Qui abscissū caput + syba filij bochri, piecerūt ad ioab. Et ille cecinit tuba et recesserūt ab vrbe: vnusquisq3 in tabernacula sua. Ioab autem reuersus est hierusalem ad regem. Fuit ergo ioab super oēm exercitum israel. Banaias autē filius ioiade super cerethreos et phelethreos: aduram vero sup tributa. Porro iosaphat fili⁹ ahilud a cōmentarijs Syba aūt scriba. Sadoch v̄o et abiathar sacerdotes: hyrā aūt hyraites erat sacerdos dauid.

C Ca. Sū. C De fame triū ānoꝝ: de septē viris de gn̄e saul crucifixis: de resphā ɔcubina saul ā sepultura ossiū saul et ioathā: de bellis q̄ttuor dauid ɔ̄ philisteos. C. XXI.

A Facta est quoq3 fames in dieb⁹ dauid trib⁹ ānis iugiter. Et consuluit dauid oraculū dn̄i. Dixitq3 dn̄s. Propē saul et domum eius + sanguinū: q2 occidit gabaōitas. Uocatis ergo gabaonitis rex: dixit ad eos. Porro gabaonite non erāt de filijs isr̄el: s3 reliq̄e ammorreoꝝ. Filij q̄ppe israel iurauerant eis: et voluit saul pcutere eos ɀelo quasi p̄ filijs israel et iuda. Dixit ergo dauid ad gabaonitas. Quid faciam vobis: et quod erit vestri piaculus vt benedicatis hereditati dn̄i. Dixeruntq3 ei gabaonite. Nō est nobis sup argēto et auro q̄stio: sed ɔtra saul et ɔtra domum eius

Marginalia (left): A; Alś + seba.; Alś + gemineus; Alś + seba.; B; Sup. 16. c.; Alś + seba.; C; 3. reg. 2. a; D; Sup. 2. f.; Alś + seba.; E; Alś + fuerant.
Marginalia (right): F; Alś + p̄ficiebant; Alś + seba.; G; Alś + seba.; F p̄. S.; A; Alś + sanguinea.; Josue 9. c.

mus ei⁹: neqȝ volumus vt interficiat hō de israel. Ad quos rex ait. Quid ergo vultis vt faciā vobis? Qui dixerunt regi. Virū q attriuit nos ⁊ oppressit inique ita delere debemus vt nec vnus qdē residuus sit de stirpe ei⁹ in cunctis finib⁹ israel. Dent nobis septē viri de filijs ei⁹ vt crucifigamus eos dño in gabaa saul quondā electi dño. Et ait rex. Ego dabo. Pepercitqȝ rex miphiboseth filio ionathe filij saul pp iusiurā dñi qđ fuit inter dauid ⁊ ionathan filiū saul. Tulit itaqȝ rex duos filios respha filie ahia: quos peperit saul armoni ⁊ miphiboseth: ⁊ quinqȝ filios michol filie saul quos genuerat hadrieli filio berȝellai q fuit de molathi: ⁊ dedit eos in man⁹ gabaonitarū. Qui crucifixerūt eos in mōte coram dño. Et ceciderūt hi septē sil' occisi in diebus messis ✠ pme incipiēte messiōe hordei. Tollēs aūt respha filia ahia cilicium substrauit sibi sup petrā ab initio messis donec stillaret aq̄ sup eos de celo: ⁊ non dimisit aues lacerare eos p diem neqȝ bestias p noctē. Et nūciata sunt dauid q̄ fecerat respha filia ahia concubina saul. Et abijt dauid ⁊ tulit ossa saul ⁊ ossa ionathe filij ei⁹ a viris iabes galaad: q furati fuerāt ea de platea bethsan in qua suspēderāt eos philistijm: cū interfecissent saul in gelboe: ⁊ asportauit inde ossa saul ⁊ ossa ionathe filij ei⁹: ⁊ colligētes ossa eoȝ q affixi fuerāt sepelierunt ea cū ossib⁹ saul ⁊ ionathe filij ei⁹ in terra beniamin in latere in sepulcro cis pris ei⁹. Fecerūtqȝ oia q̄ pceprat rex. Et repropitiat⁹ ē de⁹ t're post hec. Factū est aūt rursuȝ pliū philistinoȝ aduersuȝ israel: ⁊ descēdit dauid ⁊ serui ei⁹ cū eo: ⁊ pugnabāt ꝯ philistijm. Deficiēte aūt dauid ✠ iesbidenob: qui fuit de genere arafa cui⁹ ferrū haste trecētas vncias appēdebat: ⁊ accinctus erat ense nouo nisus est pcutere dauid. Presidioqȝ ei fuit abisai filius saruie: ⁊ pcussum philisteū interfecit. Tūc iurauerunt viri dauid dicētes. Jā nō egredieris nobiscū in bellū: ne extinguas lucernā israel. Scdm quoqȝ fuit bellū in gob ꝯ philisteos. Tūc pcussit sobochai de vsathi: saph de stirpe arafa de genere gygantū. Tertiū quoqȝ fuit bellum in gob ꝯ philisteos in quo pcussit adeodatus fili⁹ salt⁹ polymitari⁹ bethleemites goliath getheū cui⁹ hastile haste erat q̄si liciatoriū texentiū. Quartuȝ bellū fuit in geth in quo vir fuit excelsus qui senos in manib⁹ pedibusqȝ hēbat digitos. i. viginti quattuor: ⁊ erat de origine arafa: ⁊ blasphemauit israel. Percussit aūt eū ionathas fili⁹ sammaa fratris dauid. Hi q̄ttuor nati sunt de arafa in geth: ⁊ ceciderūt in manu dauid ⁊ seruorum eius.

(Marginalia, left: B; Als ✠ p̄mis.; C; Als ✠ iesbidenob 1.Re.17.a; D; Sup.18.a; 1.Paral.20.c.)

¶ Ca. xxij. ¶ Uerba carminis dauid dño p̄ liberatiōe ab oib⁹ inimicis suis. C.xxij.

Locut⁹ est aūt dauid dño v̄ba carminis hui⁹: in die q̄ liberauit euȝ dñs de manu oiuȝ inimicoȝ suoȝ ⁊ de māu saul. Et ait. Dñs petra mea ⁊ robur meū ⁊ saluator me⁹. De⁹ dñs fortis me⁹: sperabo in eū. Scutuȝ meum ⁊ cornu salutis mee: eleuator me⁹ ⁊ refugiuȝ meū: saluator me⁹: de iniqtate liberabis me. Laudabilē inuocabo dñȝ ⁊ ab inimicis meis salu⁹ ero. Quia circūdederūt me cōtritiones mortis: torrētes belial terruerūt me. Funes inferni circūdederūt me ✠ puenerūt me laquei mortis. Jn tribulatione mea inuocabo dñȝ: ⁊ ad deū meū clamabo. Et exaudiet de tēplo scō suo vocē meā: ⁊ clamor me⁹ veniet ✠ ad aures ei⁹. Cōmota ē ⁊ ꝯtremuit terra: fundamēta mōtiū ꝯcussa sūt ⁊ cōquassata: qm iratus ē eis. ✠ Ascēdit fum⁹ de narib⁹ eius: ⁊ ignis de ore ei⁹ vorauit: carbones succēsi sūt ab eo. Et iclinauit celos ⁊ descēdit: ⁊ caligo sub pedib⁹ ei⁹. Et ascēdit sup cherubin ⁊ volauit: ⁊ lapsus est sup pennas venti. Posuit tenebras in circuitu suo latibulū cribrās aq̄s de nubibus celoȝ. Pre fulgore in ꝯspectu ei⁹ nubes: succēsi sūt carbōes ignis. Tonabit de celo dñs: ⁊ excelsus dabit vocē suaȝ. Misit sagittas suas ⁊ dissipauit eos: fulgura: ⁊ cōsūpsit eos. Et appuerūt effusiōes maris: ⁊ reuelata sunt fundamēta orbis ab increpatiōe dñi: ab ispiratiōe spūs furoris ei⁹. Misit de celo ⁊ assumpsit me: ⁊ traxit me de aq̄s multis. Liberauit me ab inimico meo potētissimo ⁊ ab his q oderant me: qm robustiores me erāt. Preuenit me i die afflictiōis mee: ⁊ fact⁹ ē dñs firmamētū meū. Et eduxit me in latitudinē: liberauit me: q2 cōplacui ei. Retribuet mihi dñs fm iustitiā meā: ⁊ fȝ mundiciā manuū meaȝ reddet mihi. Q2 custodiui vias dñi: ⁊ nō egi impie a deo meo. Oia eni iudicia eius i cōspectu meo: ⁊ pcepta ei⁹

(Marginalia, right: A; Ps.17.; Als ✠ p̄occupauerunt.; Als ✠ in; Als ✠ ascendet; B; C)

nō amouī a me. Et ero pfect⁹ corā eo: ⁊ cu stodiam me ab iniq̄tate mea. Et restituet mihi dn̄s s꜡ iustitiā meā: ⁊ s꜡m mūditiā manuū mea꜡ in cōspectu oculo꜡ suo꜡. Cū sctō sc̄us eris: ⁊ cū robusto pfect⁹. Et cū electo elect⁹ eris: ⁊ cū pūerso puerte- ris. Et ppl'z pauperē saluū facies: oculisq꜡ tuis excelsos hūiliabis. Quia tu lucerna mea dn̄e: ⁊ tu dn̄e illuminabis tenebras meas. In te. n. currā accinct⁹: in deo meo trāsiliā murū. De⁹ imaculata via ei⁹: elo quiū dn̄i igne examinatū: scutū ē oīum spēratiū in se. Quis est de⁹ p̄ter dn̄m: ⁊ qs de⁹ fortis p̄ter deū nr̄m. De⁹ q accinxit me fortitudine: ⁊ cōplanauit pfectā viā meā. Coeq̄uās pedes meos ceruis: ⁊ sup excel- sa mea statuēs me. Docēs man⁹ meas ad pliū: ⁊ cōponēs q̄si arcū ereū brachia mea. Dedisti mihi clypeum salutis tue: ⁊ mā suetudo mea multiplicauit me. Dila tabis gressus meos subt⁹ me: ⁊ nō deficiēt tali mei. Persequar inimicos meos ⁊ cō- terā: ⁊ nō ꝯuertar donec ꝯsumā eos. Cōsu mā eos ⁊ ꝯfringā vt nō ꝯsurgāt: cadēt sb pe dib⁹ meis. Accinxisti me fortitudine ad pliū: incuruasti: resistentes mihi, subtus me. Inimicos meos dedisti mihi dorsum odiētes me ⁊ disp̄dā eos. Clamabūt ⁊ nō erit q saluet ad dn̄m: ⁊ nō exaudiet eos. De leto eos vt puluerē terre: q̄si lutū platea꜡ cōminuā eos atq꜡ ꝯfringā. Saluabis me a ꝯ̄dictionib⁹ ppl'i mei: custodies me in caput gentiū. Ppl's quē ignoro seruiet mihi: filij alieni resistēt mihi: auditu au ris obediēt mihi. Filij alieni defluxerūt ⁊ ꝯ̄trent in angustijs suis. Uiuit dn̄s ⁊ be nedict⁹ de⁹ me⁹: ⁊ exaltabit de⁹ fortis salu tis mee. De⁹ q das vindictas mihi: ⁊ deij- cis ppl'os sub me. Qui educis me ab ini- micis meis: ⁊ a resistētibus mihi eleuas me: a viro iniquo liberabis me. Propte rea ꝯfitebor tibi dn̄e in gētib⁹: ⁊ noī tuo cātabo. Magnificās salutes regis sui: ⁊ fa- ciens misericordiā christo suo dauid ⁊ se mini eius in sempiternum.

Ps̄.17.
Ps̄.17. ⁊ ps̄.143.
Ps̄.17.
B
Ps̄.17. ho.15.b.

C La. Sū. C De nouissimis v̄bis dauid ⁊ nominib⁹ fortium eius. Ca. xxiij.

A
Mō. di. c. n ecclia- sticis. ⁊ ecce. ibi dauid.

Hec aūt sunt verba nouissima q̄ dixit dauid fili⁹ isai. Dixit vir cui ꝯstitu- tū est de xp̄o dei iacob: egregi⁹ psaltes is- rael. Sp̄s dn̄i locut⁹ est p me: ⁊ sermo ei⁹ p linguā meā: dixit. De⁹ israel mihi lo cut⁹ est fortis israel. Dominat' hoīum iu stus: dn̄at' in timore dei. Sicut lux auro re oriēte sole mane absq꜡ nubib⁹ rutilat: ⁊ sicut pluuijs germinat herba de terra. Nec tāta est dom⁹ mea apd deū: vt pactū eternū iniret mecū firmū in omnib⁹ at- q꜡ munitū. Cūcta. n. salus mea ⁊ oīs vo- luntas: nec est qcq̄ꝫ ex eo qd nō germinet. Preuaricatores aūt q̄si spine euellentur vniuersi: q nō tollunt manib⁹. Et si quis tāgere voluerit eas: armabit' ferro ⁊ ligno lāceato: igneq꜡ succēse cōburent' vsq꜡ ad nihilū. Hec noīa fortiū dauid. Dauid ✠ sedet in cathedra sapiētissim⁹ p̄nceps iter tres. Ipse est q̄si tenerrim⁹ ligni u͂micu- culus: q octingētos interfecit ipetu vno. Post hūc eleazar filius patrui ei⁹ ahohites inter tres fortes q erāt cū dauid qn̄ expro brauerūt philistijm: ⁊ ꝯgregati sunt illuc in pliū. Cūq꜡ ascēdissent filij israel: ipse ste tit ⁊ pcussit philisteos donec deficeret ma- nus ei⁹: ⁊ obrigesceret cū gladio. Fecitq꜡ dn̄s salutē magnā in die illa: ⁊ ppl's q fu- gerat reuersus est ad cesorū spolia detrahē da. Et post hūc semma filius agge de arari. Et cōgregati sunt philistijm in statione. Erat q̄ppe ibi ager lēte plen⁹. Cūq꜡ fugis- set ppl's a facie philistijm: stetit ille in me dio agri ⁊ ✠ tuit⁹ est eū. Percussitq꜡ phi listeos: ⁊ fecit dn̄s salutē magnā. Necnō ⁊ aū descēderāt tres q erāt p̄ncipes triginta ⁊ venerāt tpe messis ad dauid in spelūcā odollā. Castra aūt philistino꜡ erāt posita in valle gygantū: ⁊ dauid erat in p̄sidio. Porro statio philistino꜡ tūc erat in beth leem. Desiderauit ergo dauid aquā de lacu ⁊ ait. O si qs mihi daret potū aq̄ de cisterna q̄ est in bethleē iuxta portā. Irru- perūt ergo tres fortes castra philistino꜡: ⁊ hauserūt aquā de cisterna bethleē q̄ erat iuxta portā: ⁊ atulerūt ad dauid. At ille noluit bibere s꜡ libauit eam dn̄o dicēs. Propiti⁹ sit mihi dn̄s: ne faciā hoc. Num sanguinē hoīm istoꝝ q pfecti sunt: ⁊ anima꜡ piculū bibā: Noluit ergo bibe- re. Hec fecerūt tres robustissimi. Abisai quoq꜡ frater ioab fili⁹ saruie: p̄nceps erat de trib⁹. Ipse est q leuauit hastā suā ꝯ̄ tre centos quos interfecit: noīat⁹ in trib⁹ ⁊ inter tres nobilio꜡: eratq꜡ eo꜡ p̄nceps: s꜡ vsq꜡ ad tres p̄mos nō puenerat. Et bana ias fili⁹ ioiade viri fortissimi magno꜡

Al's ✠ Ade- dens
B
Al's ✠ in tuitus.
Al's ✠ tu tatus
C
41. dist. ca. 2.
De pen. dist. 3. ⁊ opponit'

operum de capseel. Ipse percussit duos leones moab: et ipse descendit et percussit leonem in media cisterna in diebus nivis. Ipse quoque interfecit virum egyptium: virum dignum spectaculo habentem in manu hastam. Itaque cum descendisset ad eum in virga: vi extorsit hastam de manu egyptii: et interfecit eum hasta sua. D Hec fecit banaias filius ioiade. Et ipse nominatus inter tres robustos qui erant inter triginta nobiliores: verumtamen usque ad tres non pervenerat. Fecitque eum sibi david auricularium a secreto. Asahel frater ioab inter triginta. Elenan filius patrui eius de bethleem. Semma de arari. Elicha de arodi. Heles de phalti. Hyra filius acces de thecua. Abiezer de anathot. Mobonnai de usathi. Selmon ahoites. Macharai netophatites. Eleph filius banaa et ipse netophatites. Itai filius ribai de gebeeth filiorum beniamin. Banai pharathonites. Heddai de torrente gaas. Abialbon arbathites. Azmaveth de beromi. Eliaba de salboni. Filii iassen: ionathan et naraz. Semma de orodi. Haiam filius sarar arothites. Eliphelech filius aasbai filii maachati. Heliam filius achitofel gelonites. Esrai de carmelo. Farai de arbi. Igaal filius nathan de soba. Bonni de gaddi. Selech de amoni. Naarai berothites armiger ioab filii sarvie. Hira hierrites. Gareb ipse hierrites. Urias etheus. Omnes triginta septem.

¶ Ca. Sū. ¶ Numerat populus iubente david. Optio ei datur de tribus pro pena peccati. Populus percutitur in gladio angelico: de prophetia gad. David emit aream: et in ea sacrificat et plaga cessat. Cap. xxiiii.

A — i. Paral. 23.a.

Et addidit furor domini irasci contra israel: commovitque david in eis dicentem ad ioab. Vade numera israel et iuda. Dixitque rex ad ioab principem exercitus sui. Perambula omnes tribus israel a dan usque ad bersabee: et numera populum ut sciam numerum eius. Dixitque ioab regi. Adaugeat dominus deus tuus ad populum tuum quantus nunc est: iterumque centuplicet in conspectu domini mei regis. Sed quid sibi dominus meus rex vult in re huiuscemodi. Obtinuit autem sermo regis verba ioab et principum exercitus. Egressusque est ioab et principes militum a facie regis: ut numerarent populum israel. Cumque pertransissent iordanem: venerunt in aroer ad dexteram urbis que est in valle gad: et per iazer transierunt in galaad et in terram inferiorem hodsi: et venerunt in dan silvestria. Circumeuntesque iuxta sydonem transierunt prope menia tyri: et omnem terram evei et chananei venerunt que ad meridiem iuda in bersabee. Et lustrata universa terra affuerunt post novem menses et viginti dies in hierusalem. Dedit ergo ioab numerum descriptionis populi regi. Et inventa sunt de israel octingenta milia virorum fortium qui educerent gladium: et de iuda quingenta milia pugnatorum. Percussit autem cor david eum: postquam numeratus est populus. Et dixit david ad dominum. Peccavi valde in hoc facto: sed precor domine ut transferas iniquitatem servi tui: quia stulte egi nimis. Surrexit itaque david mane: et sermo domini factus est ad gad prophetam: et videntem david dicens. Vade et loquere ad david. Hec dicit dominus. Trium tibi datur optio. Elige unum quod volueris ex his ut faciam tibi. Cumque venisset gad ad david nunciavit ei dicens. Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua aut tribus mensibus fugies adversarios tuos: et isti te persequentur: aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergo delibera et vide quem respondeam ei qui me misit sermonem. Dixit autem david ad gad. Coartor nimis: sed melius est ut incidam in manus domini (multe enim misericordie eius sunt) quam in manus hominum. Immisitque dominus pestilentiam in israel: de mane usque ad tempus constitutum. Et mortui sunt ex populo a dan usque bersabee septuaginta milia virorum. Cumque extendisset manum suam angelus domini super hierusalem ut disperderet eam: misertus est dominus super afflictionem: et ait angelo percutienti populum. Sufficit nunc: contine manum tuam. Erat autem angelus domini iuxta aream areuna iebusei. Dixitque david ad dominum cum vidisset angelum cedentem populum: Ego sum qui peccavi: et ego inique egi: isti qui oves sunt: quid fecerunt. Vertatur obsecro manus tua contra me: et contra domum patris mei. Venit autem gad propheta ad david in die illa: et dixit ei. Ascende et constitue altare domino in area areuna iebusei. Et ascendit david iuxta sermonem gad: quem preceperat ei dominus. Conspiciensque areuna animadvertit regem et servos eius transire ad se. Et egressus adoravit regem prono vultu in terram: et ait. Quid causae est: ut veniat dominus meus rex ad servum suum. Cui david ait. Ut emam a te aream: et edificem altare domino: et cesset interfectio que grassatur in populo. Et ait areuna ad david. Accipiat et offerat dominus meus rex: sicut placet ei. Habes boves in holocaustum: et plaustrum et iuga boum in usum ligno-

B — i. q. 4. .6. his § ite de iud

Als. prophetam.

C — dan. i3.c. phil. i. c. i. Paral. 12.b.

Als. manu // De conse. dist. i. c. j. in glo. de pe. dist. 2.c. fugerat.

Als. ornan // De pe. di. 2.c. fugerat. // De pe. di. 3. c. illud &c.

Als. ornan

D — Als. ornan

Als. ornan

Als + ornan
// De pñi. dis. 3. ca. illõ.

rũ. Oĩa dedit + areuna regi. Dixitq3 areuna ad regẽ. Dñs de⁹ tu⁹ suscipiat votũ tuũ. Cui rñdẽs rex ait. Nequaq3 vt vis: s3 emã precio a te: ⁊ nõ offerã dño deo meo holocausta gratuita. Emit ergo dauid areã ⁊ boues argẽti siclis quinquaginta: ⁊ // edificauit ibi dauid altare dño: ⁊ obtulit holocausta ⁊ pacifica. Et ꝑpitiat⁹ est dñs terre: ⁊ cohibita est plaga ab israel.

¶ Explicit liber secundus samuelis idest Regum secundus.

¶ Incipit liber primus Malachim idest Regum tertius.

¶ Ca. Sũ. ¶ De senio dauid ⁊ abisac: de adonia volẽte regnare: de ɔsilio nathan ꝓphete qđ dedit bersabee ꝓ filio ei⁹ salomõe: de vnctiõe salomõis in regẽ: q̃ adonias timẽs salomonẽ tenuit cornu altaris: ⁊ postea igressus adorauit salomonẽ. Ca. j.

A infra eo.

Et rex dauid senuerat: habebatq3 etatis plurimos dies. Cũq3 operirẽt vestib⁹: nõ calefiebat. Dixerũt ergo ei serui sui. Queram⁹ dño nr̃o regi adolescẽtulã v̄ginẽ: ⁊ stet corã rege: ⁊ foueat eum: dormiatq3 in sinu suo: ⁊ calefaciat dñm nr̃m regẽ. Quesierũt igit̃ adolescẽtulã speciosã in omnib⁹ finib⁹ israel ⁊ inuenerunt abisac sunamitẽ ⁊ adduxerunt eã ad regẽ. Erat aũt puella pulchra nimis. Dormiebatq3 cũ rege ⁊ ministrabat ei. Rex v̄o nõ cognouit eã. Adonias aũt fili⁹ aggith eleuabat̃ dicẽs. Ego regnabo. Fecitq3 sibi currũ ⁊ eq̃tes: ⁊ quinquaginta viros q̃ currerẽt añ eũ. Nec corripuit eũ pater suus aliq̃ñ dicẽs. // Quare hoc fecisti? Erat aũt ⁊ ipse pulcher valde: secundus natu post absalon. Et sermo ei⁹ cum ioab filio saruie: ⁊ cũ abiathar sacerdote: q̃ adiuuabãt ptes adonie. Sadoch v̄o sacerdos ⁊ banaias fili⁹ ioiade ⁊ nathan ꝓpheta ⁊ semei ⁊ cerethi ⁊ phelethi: ⁊ oẽ robur exercit⁹ dauid nõ erat cũ adonia. Immolatis ergo adonias arietib⁹ ⁊ vitulis ⁊ vniuersis pinguibus iuxta lapidẽ zoeleth qui erat vicin⁹ fonti rogel: // vocauit vniuersos fratres suos filios regis ⁊ oẽs viros iuda seruos regis. Nathan aũt ꝓ-

// 47. s. necesse.

B

Supra eo.

phetã ⁊ banaiam ⁊ robustos quosq3: ⁊ salomonẽ fratrẽ suũ nõ vocauit. Dixit itaq3 nathan ad + bersabee matrẽ salomonis. Num audisti q̃ regnauerit adonias fili⁹ agith: ⁊ dñs nr̃ dauid hoc ignorat? Nunc ergo veni accipe ɔsiliũ a me: ⁊ salua aĩam tuã filijq3 tui salomonis. Uade ⁊ ingredere ad regẽ dauid: ⁊ dic ei. Nõne tu dñe mi rex iurasti mihi ancille tue dicẽs: q̃ salomõ fili⁹ tu⁹ regnabit post me ⁊ ipse sedebit in solio meo? Quare ergo + regnat adonias? Et adhuc ibi te loquẽte cũ rege: ego veniã post te ⁊ cõplebo sermones tuos. Ingressa est itaq3 bersabee ad regẽ in cubiculo. // Rex aũt senuerat nimis: ⁊ abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se + bersabee ⁊ adorauit regẽ. Ad quã rex. Quid tibi inq̃t vis? Que rñdens ait. Dñe mi rex: tu iurasti p dñm deũ tuũ ancille tue: salomon fili⁹ tuus regnabit post me: ⁊ ipse sedebit in solio meo: ⁊ ecce nũc adonias regnat: te dñe mi rex ignorante. Mactauit boues ⁊ pinguia queq3 ⁊ arietes plurimos: ⁊ vocauit oẽs filios regis: abiathar quoq3 sacerdotẽ: ⁊ ioab ꝑncipẽ militie: salomonẽ aũt seruũ tuum nõ vocauit. Uerũtñ dñe mi rex in te oculi respiciũt toti⁹ israel: vt indices eis q̃s sedere debeat in solio tuo dñe mi rex post te. Eritq3 cũ dormierit dñs meus rex cũ patrib⁹ suis: erim⁹ ego ⁊ fili⁹ meus peccatores. Adhuc illa loquente cũ rege: nathan ꝓpheta venit. Et nũciauerũt regi dicẽtes. Adest nathan ꝓpheta. Cũq3 introisset in cõspectu regis: ⁊ adorasset eũ ꝓnus in terram: dixit nathan. Dñe mi rex tu dixisti adonias regnet post me: ⁊ ipse sedeat sup thronũ meũ? Quia descẽdit hodie: ⁊ immolauit boues ⁊ pinguia ⁊ arietes plurimos: ⁊ vocauit vniuersos filios regis ⁊ ꝑncipes: abiathar quoq3 sacerdotem. Illis q3 vescẽtib⁹ ⁊ bibẽtib⁹ corã eo: ⁊ dicentib⁹ viuat rex adonias: me seruũ tuũ ⁊ sadoch sacerdotẽ ⁊ banaiam filiũ ioiade: ⁊ famulũ tuũ salomonẽ nõ vocauit. Nũq̃d a domino meo rege exiuit hoc v̄bum: ⁊ mihi nõ indicasti seruo tuo: q̃s sessurus esset sup thronũ dñi mei regis post eũ? Et respondit rex dauid dicens. Uocate ad me bersabee. Que cũ fuisset ingressa corã rege: ⁊ stetisset ante eũ: iurauit rex ⁊ ait. Uiuit dñs qui eruit animã meã de omni angu-

Als + bethsabee
Als + regnauit
C. Sup̃ ea.
Als + bethsabee
D
Als + bethsabee

stri:q2 sicut iuraui tibi per dñm deū isrl' dicēs. //salomon fili⁹ tuus regnabit post me:⁊ ipse sedebit sup soliū meū ꝓ me:sic faciā hodie. Summissoq₃ ✝ bersabee in terrā vultu adorauit regē dicēs. Uiuat domi‑nus me⁹ rex dauid in eternū. Dixit quo‑q₃ rex dauid. Uocate mihi sadoch sacer‑dotē ⁊ nathan ꝓphetā:⁊ banaiam filium ioiade. Qui cū ingressi fuissent corā rege: dixit ad eos. Tollite vobiscū seruos dñi ve‑stri:⁊ imponite salomonē filiū meū sup mulā meā:⁊ ducite eū in gyon ⁊ vngat eū ibi sadoch sacerdos ⁊ nathan ꝓpheta in regē sup israel. Et canetis buccina atq₃ dicetis. Uiuat rex salomon. Et ascendetis post eū:⁊ venietis in hierusalē ⁊ sedebit sup soliū meū:⁊ ipse regnabit ꝓ me:illi‑q₃ ꝓcipiā vt sit dux sup israel ⁊ sup iudā. Et rñdit banaias fili⁹ ioiade regi dicens. Amē. Sic loquat̃ dñs de⁹ dñi mei regis. Quō fuit dñs cū dño meo rege:sic sit cū salomone ⁊ sublimi⁹ faciat soliū ei⁹: a so‑lio dñi mei regis dauid. Descēdit ergo sa‑doch sacerdos ⁊ nathan propheta:⁊ bana‑ias fili⁹ ioiade ⁊ cerethi ⁊ phelethi:⁊ impo‑suerūt salomonē sup mulā regis dauid: ⁊ adduxerūt eū in gyō. Sūpsitq₃ sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo:⁊ vn‑xit salomonē. Et cecinerūt buccina:⁊ di‑xit oīs pp̄ls. Uiuat rex salomon. Et ascen‑dit vniuersa multitudo post eū:⁊ pp̄lus canētiū tybijs ⁊ letātiū gaudio magno: ⁊ insonuit terra a clamore eoꝝ. Audiuit aūt adonias ⁊ oēs qui inuitati fuerāt ab eo. //Iāq₃ cōuiuiū finitum erat. Sꝫ ⁊ ioab audita voce tube:ait. Quid sibi vult cla‑mor ciuitatis tumultuātis? Adhuc illo loquēte:ionathan fili⁹ abiathar sacerdo‑tis venit. Cui dixit adonias. Ingredere: q2 vir fortis es ⁊ bona nuncias. Rñditq₃ ionathan adonie. Nequaq̄. Dñs.n. nr̄ rex dauid:regē cōstituit salomonē. Misitq₃ cū eo sadoch sacerdotē:⁊ nathan ꝓphetā: ⁊ banaiam filiū ioiade:⁊ cerethi ⁊ phelethi: ⁊ imposuerūt eū sup mulā regis. Unxe‑runtq₃ eū sadoch sacerdos ⁊ nathan ꝓ‑pheta regē in gyon:⁊ ascēderūt inde letā‑tes:⁊ insonuit ciuitas. hec ē vox quā au‑distis. Sꝫ ⁊ salomon sedet sup solium re‑gni:⁊ ingressi sui regis bñdixerunt dño nr̄o regi dauid dicētes. Amplificet deus nomē salomonis sup nomen tuū:⁊ ma‑gnificet thronū ei⁹ sup thronum tuū. Et adorauit rex dauid in lectulo suo:insup ⁊ hec locut⁹ ē. Bñdict⁹ dñs de⁹ israel q dedit hodie sedētē in solio meo vidētibus oculis meis. Territi sunt ergo:⁊ surre‑xerūt oēs q inuitati fuerant ab adonia:⁊ iuit vnusq₃q₃ in viā suā. Adonias autē timēs salomonē:surrexit ⁊ abijt in taber‑naculū dñi:tenuitq₃ cornu altaris. // Et nūciauerūt salomoni dicētes. Ecce ado‑nias timēs regē salomonē:tenet cornua altaris dicēs. Iuret mihi rex salomō ho‑die q2 nō interficiat seruū suū gladio. Di‑xitq₃ salomon. Si fuerit vir bon⁹: nō ca‑det ne vn⁹ qdē capillus ei⁹ in terrā. Sin aūt malū inuētū fuerit in eo: morietur. Misit ergo rex salomon:⁊ eduxit eū ab altari:⁊ ingressus adorauit regē salomo‑nē. Dixitq₃ ei salomō. Uade i domū tuā.

¶ Ca. Sū. ¶ De morte dauid:de manda‑tis ei⁹ ad filiū:de infectiōe adonie:q2 pe‑tijt abisac sunamitē:de eiectiōe abiathar a sacerdotio:ꝯ infectiōe ioab ⁊ semei. C. ij.

Appropinquauerūt aūt dies dauid vt moreret:ꝓcepitq₃ salomoni filio suo dicēs. Ecce ego ingredior viā vniuer‑se terre. //Cōfortare ⁊ esto vir fortis:⁊ ob‑serua vt custodias mādata dñi dei tui:vt ābules in vijs ei⁹:⁊ custodias cerimōias ei⁹:⁊ ꝓcepta ei⁹ ⁊ iudicia ⁊ testimonia: si‑cut scriptū est in lege moysi:vt intelligas vniuersa q̄ facis ⁊ quocunq₃ te verteris:vt cōfirmet dñs smones suos quos locutus est de me dicēs. Si ✝ custodierint filij tui vias ✝ meas:⁊ ābulauerint corā me in ve‑ritate in oī corde suo:⁊ in oī aīa sua non auferet̃ tibi vir de solio israel. // Tu quo‑q₃ nosti q̄ fecerit mihi ioab fili⁹ saruie:q̄ fecerit duob⁹ ꝓncipib⁹ exercit⁹ israel:ab‑ner filio ner ⁊ ✝ amase filio iether: quos occidit ⁊ effudit sanguinē belli in pace:et posuit cruorē belli in balteo suo:q erat circa lumbos ei⁹ ⁊ in calciamēto suo: qđ erat in pedib⁹ ei⁹. Facies ergo iuxta sapiē‑tiā tuā:⁊ nō deduces caniciē ei⁹ pacifice ad inferos. // Sꝫ ⁊ filijs berzellai galaadi‑tis reddes grām:eruntq₃ comedētes in mēsa tua. Occurrerūt.n. mihi qn̄ fugie‑bā a facie absalon fratris tui. habes quo‑q₃ apđ te semei filiū gerasilij gemini de bahurim: // qui maledixit mihi maledi‑ctione pessima qn̄ ibam ad castra. // Sꝫ q2

Marginalia (left): ✝3.q.1.c. moyses. // Als ✝ ber‑sabee. // E // ✝ dist.78. §. hoc re‑gularit. // F // ✝ sup eo.

Marginalia (right): G // Infra.1.c. // H // Ios.23.D // deu.31.b. // Ios.1.b. // Als ✝ cu‑stodie‑rit filius tuus. // Als ✝ fu‑as // 2.re.3.e // ⁊ 20.c. // Als ✝ a‑masa // B // 2.Reg. 19.c. // 2.Reg. 19.b. // Ibidem 19.c.

descēdit mihi in occursum cū trāsirē ior-
danē: iuraui ei p dñm dicēs: nō te inter
ficiā gladio: tu noli pati eū esse innoxiū.
Uir aūt sapiēs es: ⁊ sciens q̄ facies ei: dedu-
cesq; canos ei⁹ cum sanguine ad inferos. //
Dormiuit igit̄ dauid cū p̄ribus suis: ⁊ se
pultus ē in ciuitate dauid. Dies aūt qb⁹
regnauit dauid sup isrl̄: q̄draginta anni
sūt. In hebron regnauit septē annis: i hie
rusalē triginta trib⁹. // Salomon āt sedit
sup thronū dauid p̄ris sui: ⁊ firmatū ē re
gnuz ei⁹ nimis. Et ingressus est adonias
fili⁹ agith ad + bersabee mrē salomonis.
Que dixit ei. // Pacific⁹ ne est ingressus tu
us. Qui rñdit. Pacific⁹. Addiditq;. Ser-
mo mihi ē ad te. Cui ait. Loquere. Et ille.
Tu inq̄t nosti: q2 meū erat regnū: ⁊ me
p̄posuerat ois isrl̄ sibi in regē: sz trāslatū
est regnū ⁊ factū est fratris mei. A dño eni
cōstitutū est ei. Nunc ergo petitionē vnā
p̄cor a te: ne cōfundas faciē meā. Que dixit
ad eum. Loq̄re. Et ille ait. Precor vt dicas
salomoni regi (neq; eni negare tibi q̄c-
q̄ pōt) vt det mihi abisac sunamitē vxorē.
Et ait + bersabee. Bene ego loq̄r p te regi.
Uenit ergo bersabee ad regē salomonē vt
loq̄ret̄ ei p adonia. Et surrexit rex in oc-
cursum ei⁹: adorauitq; eā: ⁊ sedit sup thro
num suū. Positusq; est thronus matri
regis: q̄ sedit ad dexterā ei⁹. Dixitq; ei. Pe
titionem vnā paruulā ego dep̄cor a te: ne
cōfundas faciē meam. Et dixit ei rex. Pete
mater mea. Neq; eniz fas est: vt auertā fa-
ciē tuam. Que ait. Det abisac sunamitis
adonie fratri tuo vxor. Rñditq; rex salo-
mon et dixit mr̄i sue. Quare postulas abi-
sac sunamitē adōie? Postula ei ⁊ regnū.
Ipse est eniz frater me⁹ maior me: ⁊ habet
abiathar sacerdotē ⁊ ioab filiū saruie. Iu
rauit itaq; rex salomon per dñm dicens.
Hec faciat mihi de⁹: ⁊ hec addat: quia cōtra ani
mā suā locutus est adonias verbū hoc. Et
nunc viuit dñs q firmauit me ⁊ colloca-
uit me sup solium dauid p̄ris mei: ⁊ q fe-
cit mihi domū sicut locutus est: quia ho-
die occidet̄ adonias. Misitq; rex salomō
p manū banaie filij ioiade: q interfecit eū
⁊ mortuus est. Abiathar q̄z sacerdoti di-
xit rex. Uade in anathot ad agrū tuū. Et q̄
dē vir mortis es: sz hodie te nō iterficiā:
quia portasti arcā dñi dei coram dauid pa
tre meo: ⁊ sustinuisti laborem in oībus i
quib⁹ laborauit p̄r me⁹. // Eiecit ergo sa
lomon abiathar vt non esset sacerdos dñi:
vt impleret̄ sermo dñi quem locutus est
sup domū heli in sylo. Uenit aūt nunci⁹
ad salomonē: q ioab declinasset post ado-
niā ⁊ post salomonē nō declinasset. // Fu-
git ergo ioab in tabernaculū dñi: ⁊ app̄hē
dit cornu altaris. Nūciatūq; est regi salo
moni: q fugisset ioab i tabernaculū dñi ⁊
esset iuxta altare. Misitq; salomō banā-
iā filiū ioiade dicēs. Uade interfice eū. Et
venit banaias ad tabernaculū dñi: ⁊ dixit
ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait. Nō egre
diar: sz hic moriar. Renunciauit banaias
regi sermonē dicēs. Hec locutus est ioab
⁊ hec locut⁹ ē mihi. Dixitq; ei rex. Fac sicut
locut⁹ ē: ⁊ iterfice eū ⁊ sepeli: ⁊ amouebis
sanguinē innocētē qui effusus ē a ioab a me ⁊
a domo p̄ris mei: ⁊ reddet dñs sanguinē
ei⁹ sup caput ei⁹: q2 iterfecit duos viros iu
stos melioresq; se: // ⁊ occidit eos gladio:
p̄re meo dō ignorāte: abner filiū ner p̄nci
pē militie isrl̄: ⁊ amasā filiū iether p̄ncipē
exercit⁹ iuda. Et reuertet̄ sāguis illoꝝ i ca
put ioab: ⁊ i caput seminis ei⁹ i sempiter-
nū: dō āt ⁊ semini ei⁹ ⁊ domui ⁊ throno il
li⁹ sit pax vsq; i eternū a dño. Ascēdit ita-
q; banaias fili⁹ ioiade: ⁊ aggressus eū iter-
fecit: sepultusq; ē i domo sua i deserto. Et cō
stituit rex banaiā filiū ioiade p eo sup ex-
ercitū: ⁊ sadoch sacerdotē posuit p abiathar.
Misit q̄z rex ⁊ vocauit semei. Dixitq; ei.
Edifica tibi domū i hierl̄m: ⁊ hita ibi. Et
nō egredieris inde huc atq; illuc. Quacūq;
āt die egressus fueris ⁊ trāsieris torrētē ce-
drō: scito te iterficiēdū. Sāguis tu⁹ erit sr̄
p caput tuū. Dixitq; semei regi. Bon⁹ est
s̄mo regis. // Sicut locut⁹ ē dñs me⁹ rex: sic
faciet s̄u⁹ tu⁹. Habitauit itaq; semei i hierl̄z
dieb⁹ multis. Factū ē āt post ānos tres: vt fu
gerēt s̄ui semei ad achis filiū maacha re-
gē geth. Nūciatūq; ē semei: q s̄ui ei⁹ + is-
sent i geth. Et surrexit semei ⁊ strauit asi-
nū suū: iuitq; ad achis i geth ad reqrēdū
s̄uos suos: ⁊ adduxit eos de geth. Nūciatū ē
āt regi salomoni: q isset semei in geth de
hierl̄z ⁊ redisset. Et mittēs vocauit eū: ⁊ di
xitq; illi. Nōne testificat⁹ sū tibi p dñs: ⁊ p̄-
dixi tibi: q̄cūq; die egressus fueris huc et
illuc: scito te eē moriturū: Et rñdisti mihi.
Bon⁹ s̄mo quē audiui. Quare ergo nō cu
stodisti iusiurādū dñi ⁊ p̄ceptū qd̄ p̄cepe-

¶13.q.2.c fore. Act.2.e. 13.q.2.ca. fore. ¶1.paral. 29.f. Als + bethsabee. ¶1.regū. 16.a. Als + bethsabee. D. E.

¶1.Reg 2.f. ¶sup.1.g. ¶2.re.3.f. 2.re.20.c. F. ¶1.re.c.b. al. + ceīt. G.

iii.regū xvi.b. — tuā tibi. Dixitqꝫ rex ad semei. Tu nosti oē malū cui⁹ tibi cōsciū ē cor tuū: qđ fecisti dđ pří meo. Reddidit dn̄s maliciā tuā i caput tuū: ⁊ rex salomō bn̄dict⁹: ⁊ thron⁹ dđ erit stabilis corā dn̄o vsqꝫ i sempiternū. Jussit itaqꝫ rex banaie filio ioiade: q aggressus percussit eū ⁊ mortuus est.

¶ Ca. Sū. ¶ Salomō ducit filiā pharaonis vxorē: de somno ⁊ sapia salomonis: de iudicio duarꝫ meretricum. Cap.iij.

A

ii.pa.i.a

Confirmatū est igit regnū i manu salomonis: ⁊ affinitate piūct⁹ ē pharaoni regi egypti. Accepit nāqꝫ filiā ei⁹ ⁊ adduxit i ciuitatē dđ: donec cōpleret edificās domū suā: ⁊ domū dn̄i ⁊ murū hierlm p circuitū. Attamē ppl̄s imolabat in excelsis. Nō eniꝫ edificatū erat tēplū noi dn̄i vsqꝫ in ✠ diē illuꝫ. Dilexit autēꝫ salomon dn̄ꝫ ambulās in pceptis dauid pr̄is sui: excepto q in excelsis imolabat ⁊ accēdebat thimiama. Abijt itaqꝫ salomon in gabaon vt imolaret ibi. Illđ qppe erat excelsuꝫ maximū. Mille hostias in holocaustū obtulit salomon sup altare illud in gabaon. Apparuit aūt dn̄s salomoni p somnium nocte dicēs. Postula qđ vis vt deꝫ tibi. Et ait salomon. Tu fecisti cuꝫ seruo tuo dđ pr̄e meo miam magnā: sicut ambulauit in cōspectu tuo in veritate ⁊ iustitia ⁊ recto corde tecū. Custodisti ei miam tuam grādē: ⁊ dedisti ei filiū sedētē sup thronū: sicut ē hodie. Et nūc dn̄e de⁹ tu regnare fecisti seruū tuū p dauid pr̄e meo: Ego aūt sū puer paruulus ⁊ ignorās egressuꝫ ⁊ itroituꝫ meū: ⁊ seruus tuus in medio est ppl̄i quē elegisti ppl̄i infiniti: q numerari ⁊ supputari nō pōt pre multitudine. Dabis ergo suo tuo cor docile: vt ppl̄ꝫ tuum iudicare possit ⁊ discernere inter bonuꝫ ⁊ malū. Quis eniꝫ iudicare pōt ppl̄m istū: ppl̄m tuū hunc multū? Placuit ergo sermo corā dn̄o: q salomon postulasset huiuscemodi rem. Et dixit dn̄s salomoni. Qr postulasti vbū hoc: ⁊ nō petisti tibi dies multos: nec diuitias: aut aīas inimicorū tuoꝝ: sꝫ postulasti tibi sapientiā ad discernēdū iudiciuꝫ: ecce feci tibi sm̄ smones tuos: ⁊ dedi tibi cor sapiēs ⁊ itelligens: in tantū vt nullus ante te silis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Sꝫ ⁊ hec q non postulasti dedi tibi: diuitias scꝫ ⁊ gl̄iaꝫ vt nemo fuerit silis tui i regib⁹ cūctis retro diebus. Si aūt ambulaueris i vijs meis: ⁊ custodieris pcepta mea ⁊ mādata mea: sicut ambulauit pr̄ tuus: longos faciaꝫ dies tuos. Igit euigilauit salomon: ⁊ itellexit qđ esset somniū. Cūqꝫ venisset hierlꝫ: stetit coraꝫ arca federis dn̄i ⁊ obtulit holocausta: ⁊ fecit victimas pacificas ⁊ grāde cōuiuiū vniuersis famulis suis. Tūc venerūt due mulieres meretrices ad regē: steterūt qꝫ corā eo. Quarꝫ vna ait. Obsecro mi domine: ego ⁊ mulier h habitabam⁹ in domo vna: ⁊ pepi apđ eaꝫ in cubiculo. Tertia aūt die postqꝫ ego pepi: peperit ⁊ hec. Et eram⁹ sil: nullusqꝫ alius nobiscū in domo: exceptis nobis duab⁹. Mortuus estaūt filius mulieris hui⁹ nocte. Dormiens qppe oppressit eū. Et psurgens in tēpeste noctis silentio: tulit filiū meū de latere meo ancille tue dormiētis: ⁊ collocauit isinu suo: suuꝫ aūt filiū q erat mortu⁹ posuit in sinu meo. Cūqꝫ surrexissem mane: vt darē lac filio meo apparuit mortu⁹. Quē diligēti⁹ ituēs clara luce: dephēdi nō eē meū quē genueram. Rn̄ditqꝫ altera mulier. Nō ē ita vt dicis: sꝫ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ est: me⁹ aūt viuit. Ecōtrario illa dicebat. Mētiris. Fili⁹ qppe me⁹ viuit: ⁊ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ ē. Atqꝫ i hūc modū ptēdebāt corā rege. Tunc rex ait. Hec dicit. Fili⁹ me⁹ viuit: ⁊ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ est: ⁊ ista rn̄dit. Nō: sꝫ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ est: meus aūt viuit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladiuꝫ. Cūqꝫ attulissent gladiū corā rege ✠. Diuidite inqt infantē viuuꝫ in duas partes: ⁊ date dimidiā partē vni ⁊ dimidiā partē alteri. Dixit aūt mulier cui⁹ filius erat viu⁹ ad regē. Cōmota sūt qppe viscera eius super filio suo. Obsecro dn̄e: date illi infantē viuū: ⁊ nolite interficere eū. Ecōtrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi sit: sꝫ diuidat. Rn̄dit rex ⁊ ait. Date huic infantem viuum: ⁊ non occidat: hec est eniꝫ mater ei⁹. Audiuit itaqꝫ omnis israel iudiciuꝫ qđ iudicasset rex: ⁊ timuerunt regem: videntes sapientiam dei esse in eo ad faciendum iudicium.

¶ Ca. Sū. ¶ De pncipibus ⁊ pfectis salomonis de cibis mēse ei⁹: de mītiplicatiōe equoꝝ ei⁹: de parabolis ⁊ carminib⁹ ei⁹ sup lignis a cedro vsqꝫ ad hysopū. Cap.iiij.

Erat aūt rex salomon regnās sup oēꝫ isrl: ⁊ hi pncipes quos hēbat. Azarias fili⁹ Sadoch sacerdos: helioreph ⁊ ahia

Marginal notes: ii.pa.i.a — al's ✠ die illo — De pr. b. 2.c. si eni rēto. salomō amabit dn̄o — i.pa.ii.a. 2.pa.i.a. Sap.9.d — B — al's ✠ ani mam — Jo[b].36.c. q ecclesiasti cis.S.⁊ ecce Jo[b].37.S. — ecōtra isra.ca.9.⁊ ca.5. — C — 2.par.i. — D — iii.q.7.S.§.n. ibi ad ei⁹ iudicium s phup.c. afferte — Al's dixit ✠ ait — iii.q.7.b

filii Sesa scribe. Josaphat filius Ahilud a commentariis. Banaias fili⁹ Joiade sup exercitū. Sadoch aūt ⁊ Abiathar sacerdotes. Azarias fili⁹ Nathan sup eos q assistebāt regi. Sabud fili⁹ Nathan sacerdos amic⁹ regis: ⁊ Ahisar ꝓposit⁹ dom⁹: ⁊ adonirā fili⁹ ✝ Abda sup tributa. Hēbat aūt salomon duodecim ꝑfectos sup oē isrl'; q ꝑbebāt annonā regi ⁊ domui ei⁹. Per singulos eniꝫ menses in anno: singuli necessaria ministrabāt. Et hec noīa eoꝝ. Benhur in mōte effraim. Bendeçar in macces ⁊ in salebiꝫ: ⁊ in bethsames ⁊ in helon ⁊ in bethanam.

Al's ✝ sacerdotis

B Benesed in araboth. Ipsi⁹ eniꝫ erat sochoz: ⁊ ois terra epher. Benab ⁊ adab cuius ois nephador: taphet filiaꝫ salomonis hēbat vxorē. Bana fili⁹ ahilud regebat tanach et mageddo ⁊ vniuersaꝫ bethsan: q̄ est iuxta sarthana subter iezrahel: a bethsan vsq3 abelmeula e regione iecmaam: Bengaber i ramoth galaad: hēbat auothiair filij manasse in galaad. Ipse erat in oi regione argob: q̄ est in basan sexaginta ciuitatib⁹ magnis atq3 muratis: q̄ hēbant seras ereas. ✝ Abinadab fili⁹ addo preerat in manaiꝫ. Achimaas in nepthalim. Sꝫ ⁊ ipse hēbat basemath filiā salomonis in ꝯiugio. Banaa fili⁹ husi in aser ⁊ in baloth. Josaphat fili⁹ pharue in isachar. Semei fili⁹ hela i beniamin: gaber fili⁹ huri in terra galaad: ⁊ i terra seon regis ammorrei ⁊ og regis basan sup oia q̄ erant in illa terra. Juda ⁊ isrl' innumerabiles sicut arena maris in multitudine comedētes ⁊ bibentes atq3 letātes.

Al's ✝ ad da

Al's ✝ abinadab

C Salomon aūt erat i ditione sua hn̄s oia regna secum a flumine terre philistijm vsq3 ad terminuꝫ egypti: offerentes sibi munera: ⁊ seruientiuꝫ ei cunctis diebus vite ei⁹. Erat aūt cibus salomonis ꝑ dies singulos triginta chori sile: ⁊ sexaginta chori farine: decē boues pingues: ⁊ viginti boues pascuales: ⁊ centū arietes: excepta venatione ceruoꝝ: capreārum atq3 bubaloꝝ ⁊ auium altiliuꝫ. Ipse eniꝫ obtinebat oēm regionē q̄ erat trās flumen q̄si athapsa vsq3 ad gaçā: ⁊ cunctos reges illaꝝ regionū: ⁊ habebat pacē ex oi parte in circuitu. Habitabatq3 iuda ⁊ israel absq3 timore vllo vnusq̄sq3 sub vite sua: ⁊ sub ficu sua a dan vsq3 bersabee cunctis dieb⁹ salomonis. Et hēbat salomon q̄draginta milia presepia equoꝝ currilium: ⁊ duodecim milia equestrium: nutriebantq3 eos supradicti regis ꝑfecti: sꝫ ⁊ necessaria mēse regis salomonis cuꝫ ingenti cura ꝑbebant in tpe suo. Hordeū q̄3 ⁊ paleas equoꝝ ⁊ iumentoꝝ deferebāt in locū vbi erat rex iuxta ꝯstitutū sibi.

Et hoc cō ficit q in singulos dies familia salomonis erant, triginta milia psonarum

D Dedit quoq3 deus sapiaꝫ salomoni: ⁊ prudētiā multā nimis: ⁊ latitudinē cordis q̄si ✝ arenā q̄ est in littore maris. Et precedēbat sapia salomonis sapientiā oiuꝫ orientaliū ⁊ egyptioꝝ: ⁊ erat sapiētior cūctis hominib⁹. Sapiētior ethaꝫ ezraite ⁊ hemaꝫ ⁊ calchal ⁊ dorda filius maol: ⁊ erat nominat⁹ in vniuersis gentib⁹ p circuitum. Locutus est q̄3 salomō tria milia parabolas: ⁊ fuerunt carmina eius quinq3 milia. Et disputauit sup lignis a cedro que est in libano vsq3 ad hysopum q̄ egredit de pariete. Et disseruit de iumētis ⁊ volucribus ⁊ reptilibus ⁊ piscibus. Et veniebant de cunctis populis ad audiendam sapientiaꝫ salomonis: ⁊ ab vniuersis regibus terre q audiebant sapientiam eius.

Al's ✝ arena

¶ Ca. v. Hirā mittit ad salomonē suos seruos: mittit salomō ad hyrā regē thyri: ligna petit ad edificanduꝫ domuꝫ dn̄i: ideo mercedē ꝓmittit seruis: hyrā supgaudet incisiōe lignoꝝ postulata: cibos domui sue postulat: de numero artificum. Cap. v.

A Misit quoq3 hyram rex tyri seruos suos ad salomonē. Audiuit eniꝫ q ipsum vnxissent reges sup israel ꝓ pře eius: qꝛ amicus fuerat hyram dauid oi tēpore. Misit autēꝫ salomon ad hyram dicēs. Tu scis voluntatem dauid přis mei: ⁊ q non poterat edificare domū noi dn̄i dei sui ꝓpter bella iminentia p circuitum: donec daret dn̄s eos sub vestigio peduꝫ ei⁹. Nunc autēꝫ requiē dedit deus meus mihi p circuitū: ⁊ non est sathan neq3 occursus malus: quāobrē cogito edificare tēpluꝫ noi dn̄i dei mei: sicut locutus est ✝ dauid pří meo dicēs. Fili⁹ tuus queꝫ dabo ꝓ te sup soliuꝫ tuuꝫ: ipse edificabit domū nomini meo. Precipe igit' vt ꝑcidant mihi serui tui cedros de libano: ⁊ serui mei sint cum

ij.pa.2.a

Vide ꝯse. v.i.c.j.v. salomō. Al's ✝ vnū

B seruis tuis. Mercedē aūt seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quācūq3 petieris. Scis enim q̄m non est in ppřo meo vir q nouerit ligna cedere sicut sidonij. Cū ergo audisset hyram vba salomonis letat⁹ est valde: ⁊ ait. Bn̄dictus dn̄s deus hodie: qui dedit dauid filium sapientissimum sup populum

hunc plurimum. Et misit hyram ad salomonem dicens. Audiui quecumque mandasti mihi Ego faciam omnem voluntatem tuam in lignis cedrinis et abiegnis. Serui mei deponent ea de libano ad mare: et ego componam ea in ratibus in mari usque ad locum quem significaueris mihi: et applicabo ea ibi: et tu tolles ea. Prebebisque necessaria mihi: ut detur cibus domui mee. Itaque hyram dabat salomoni ligna cedrina et ligna abiegna: iuxta omnem voluntatem eius. Salomon autem prebebat hyram viginti milia choros tritici in cibum domui eius: et viginti + choros purissimi olei. hec tribuebat salomon hyram per singulos annos. Dedit quoque dominus sapientiam salomoni sicut locutus est ei. Et erat pax inter hyram et salomonem: et percusserunt ambo fedus. Elegitque rex salomon operarios de omni israel: et erat indictio triginta milia virorum. Mittebatque eos in libanum decem milia per menses singulos vicissim: ita ut duobus mensibus essent in domibus suis. Et adoniram erat super huiuscemodi indictionem. Fuerunt itaque salomoni septuaginta milia + eorum qui onera portabant: et octoginta milia latomorum in monte absque prepositis qui preerant singulis operibus numero trium milium et trecentorum precipientium populo: et his qui faciebant opus. Precepitque rex ut tollerent lapides grandes: lapides preciosos in fundamentum templi: et quadrarent eos quos dolauerunt cementarii salomonis et cementarii hyram. Porro biblii preparauerunt ligna et lapides ad edificandam domum.

¶ Ca. vi. ¶ Describitur figura templi: et fabrica porticus eius: altare oraculi cum thuribulibus intus edificata. Cap. vi.

Factum est ergo quadringentesimo et octogesimo anno egressionis filiorum israel de terra egypti in anno quarto mense zio: ipse est mensis secundus + regni salomonis super israel: edificare cepit domum domino. Domus autem quam edificabat rex salomon domino habebat sexaginta cubitos in longitudine: et viginti cubitos in latitudine: et triginta cubitos in altitudine. Et porticus erat ante templum viginti cubitorum longitudinis: iuxta mensuram latitudinis templi. Et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi. Fecitque in templo fenestras obliquas. Et edificauit super parietem templi tabulata per gyrum in parietibus domus per circuitum templi et oraculi: et fecit latera in circuitu. Tabulatum quod + subter erat quinque cubitos habebat latitudinis: et medium tabulatum sex cubitorum latitudinis: et tertium tabulatum septem habens cubitos latitudinis. Trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus: ut non hererent muris templi. Domus autem cum edificaretur de lapidibus dolatis atque perfectis edificata est: et malleus et securis et omne ferramentum non sunt audita in domo cum edificaretur. Ostium lateris medii in parte erat domus dextre: et per cochleam ascendebant in medium cenaculum: et a medio in tertium. Et edificauit domum: et consummauit eam. Texit quoque domum laquearibus cedrinis: et edificauit tabulatum super omnem domum quinque cubitis altitudinis: et operuit domum lignis cedrinis. Et factus est sermo domini ad salomonem dicens. Domus hec quam edificas si ambulaueris in preceptis meis et iudicia mea feceris: et custodieris omnia mandata mea gradiens per ea: firmabo sermonem meum tibi quem locutus sum ad dauid patrem tuum: et habitabo in medio filiorum israel: et non derelinquam populum meum israel. Igitur edificauit salomon domum et consummauit eam. Et edificauit parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis a pauimento domus usque ad summitatem parietum et usque ad laquearia et operuit lignis cedrinis intrinsecus: et texit pauimentum domus tabulis abiegnis. Edificauitque viginti cubitorum ad posteriorem partem templi tabulata cedrina a pauimento usque ad superiora: et fecit interius domum oraculi in sanctum sanctorum. Porro quadraginta cubitorum erat ipsum templum pre foribus oraculi: et cedro omnis domus intrinsecus vestiebatur: habens tornaturas et iuncturas suas fabrefactas et celaturas eminentes. Omnia cedrinis tabulis vestiebantur: nec omnino lapis apparere poterat in pariete. Oraculum autem in medio domus in interiori parte fecerat: ut poneret ibi arcam federis domini. Porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis: et viginti cubitos latitudinis: et viginti cubitos altitudinis: et operuit illud atque vestiuit auro purissimo. Sed et altare vestiuit cedro. Domum quoque ante oraculum operuit auro purissimo et affixit laminas clauis aureis. Nihil erat in templo quod non auro tegeretur. Sed et totum altare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duos cherubin de lignis oliuarum: decem cubitorum altitudinis. Quinque cubitorum ala cherub una: et quinque cubitorum

C D A B C

Alias efficit + milia

Al. + eorum

ii. par. iii. a.

Alias + regni

Alias + sub texerat.

ala cherub altera idest decē cubitos habentes a sūmitate ale vsq; ad ale alteri⁹ summitatē. Decē q̄z cubitoꝝ erat cherub scḋs in mēsura pari: ⁊ opus vnū erat in duobus cherubin idest altitudinē hēbat vn⁹ cherub decē cubitoꝝ: ⁊ sic cherub scḋs.

D Posuitq; cherubin in medio tēpli interioris. Extēdebāt aūt alas suas cherubin ⁊ tāgebat ala vna pariete: ⁊ ala cherub scḋi tangebat parietē alteꝝ: ale aūt altere in media parte tēpli seinuicē ꝯtingebāt. Texit quoq; cherubin auro. Et oēs parietes tēpli ꝑ circuitū †sculpsit varijs celaturis ⁊ torno. Et fecit in eis cherubin ⁊ palmas ⁊ picturas varias q̄si ꝓminētes de pariete ⁊ egredietes. Sȝ ⁊ pauimentū domus texit auro intrinsec⁹ ⁊ extrinsecus. Et in ingressu oraculi fecit duo †hostiola de lignis oliuaꝝ: postesq; angulorꝝ q̄nq; ⁊ duo ostia d̄ lignis oliuaꝝ. Et †sculpsit in eis picturā cherubin ⁊ palmaꝝ species ⁊ anaglypha valde ꝓminentia: ⁊ texit ea auro: ⁊ operuit tā cherubin q̄z palmas ⁊ cetera auro. Fecitq; in introitu tēpli postes de lignis oliuarū quadrāgulatos: ⁊ duo ostia de lignis abiegnis altrinsec⁹: ⁊ vtrūq; ostiū duplex erat ⁊ seinuicē tenens aperiebat. Et †sculpsit cherubin ⁊ palmas ⁊ celaturas valde eminētes: operuitq; oīa laminis aureis ope q̄dro ad regulā. Et edificauit atriū interius trib⁹ ordinib⁹ lapidū politoꝝ: ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno q̄rto fundata est domus dn̄i in mēse zio: ⁊ in anno vndecimo mēse †bul: ipse ē mēsis octau⁹ ꝑfecta est domus in oī opere suo: ⁊ in vniuersis vtēsilib⁹ suis. Edificauitq; eā annis septē.

Al. †scalpsit
Al. †ostiola
Al. †scalpsit
Al. †scalpsit
Al. †cebul
Al. †bul

¶ Ca. vij. ¶ De domo salomonis edificata tredecī ānis: de domo salt⁹: de domo filie pharaonis: de hyrā artifice erario: de duab⁹ colūnis: de mari fusili: de basib⁹ eneis: de lateib⁹: de vasis tēpli: de mensa aurea: de candelabro aureo. Cap. vij.

A Domū autē suā edificauit salomon tredecim annis: ⁊ ad ꝑfectū vsq; perduxit. Edificauit quoq; domū saltus libani: cētum cubitoꝝ lōgitudinis: ⁊ quinq̄ginta cubitoꝝ latitudinis: ⁊ triginta cubitoꝝ altitudīs: ⁊ q̄ttuor deābulatoria inter colūnas cedrinas. Ligna q̄ppe cedrina exciderat ī colūnas: ⁊ tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā q̄ q̄draginta q̄nq; colūnis sustētabat. Un⁹ āt ordo hēbat colūnas q̄n decē ꝯ seinuicē positas: ⁊ e regiōe se respicietes eq̄li spatio inter colūnas: ⁊ sup colūnas quadrāgulata ligna in cunctis eq̄lia. Et porticum columnaꝝ fecit quinquaginta cubitoꝝ lōgitudinis: ⁊ triginta cubitoꝝ latitudinis: ⁊ alterā porticū in facie maioris porticus ⁊ colūnas ⁊ epystilia sup colūnas fecit. Porticū quoq; solij in qua tribunal est fecit ⁊ texit lignis cedrinis a pauimēto vsq; ad sūmitatē: ⁊ domuncula in qua sedebat ad iudicādum erat in medio porticu simili ope. Domū

B quoq; fecit filie pharaonis quā vxorē duxerat salomon: tali ope q̄li ⁊ hāc porticū. Omnia lapidib⁹ ꝓciosis q ad normā quādā atq; mēsurā tā intrinsecus q̄z extrinsecus serrati erant a fundamēto vsq; ad sūmitatē parietū: ⁊ extrinsec⁹ vsq; ad atriū mai⁹. Fundamēta aūt de lapidib⁹ ꝓciosis lapidib⁹ magnis decē siue octo cubitoꝝ: ⁊ desup lapides ꝓciosi eq̄lis mēsure secti erāt: similiq; de cedro. Et atriū mai⁹ rotundū triū ordinum de lapidib⁹ sectis: ⁊ vni⁹ ordinis de dolata cedro: necnon ⁊ in atrio dom⁹ dn̄i interiori: ⁊ in porticu domus. Misit quoq; rex salomō ⁊ tulit hyrā de tyro filiū mulieris vidue de tribu neptalim p̄re tyrio artificē erariū ⁊ plenū sapiā intelligētia ⁊ doctrina ad faciēdū oē op⁹ ex ere. Qui cū venisset ad regē salomonem: fecit oē op⁹ ei⁹ ⁊ finxit duas colūnas ereas decē ⁊ octo cubitoꝝ altitudinis colūnā vnā: ⁊ linea duodecim cubitoꝝ ambiebat colūnam vtrāq;. Duo quoq; capi-

C tella fecit que ponerent sup capita colūnaꝝ fusilia ex ere: quinq; cubitoꝝ altitudinis capitellū vnū: ⁊ q̄nq; cubitoꝝ altitudinis capitellū alterū: ⁊ quasi in modū rhetis ⁊ cathenaꝝ sibi inuicem miro opere cōtextaꝝ. Utrūq; capitellū colūnaꝝ fusile erat. Septena versuū rhetiacula in capitello vno: ⁊ septena rhetiacula in capitello altero. Et perfecit columnas ⁊ duos ordines ꝑ circuitū rhetiaculoꝝ singuloꝝ vt tegerēt capitellā que erāt sup sūmitatē malogranatoꝝ. Eodē mō fecit ⁊ capitello secūdo. Capitella aūt que erāt super capita colūnarū quasi opere lilij fabricata erāt in porticu quattuor cubitoꝝ: ⁊ rursum alia capitella in sūmitate colūnaꝝ desup iuxta mēsurā colūne ꝯ rhetiacula. Malogranatoꝝ aūt ducēti ordines erāt

in circuitu capitelli secūdi. Et statuit duas colūnas in porticu tēpli. Cūqȝ statuisset colūnā dextrā: vocauit eā noīe iachin. Similr erexit colūnā secundā: ⁊ vocauit nomē ei⁹ booz. Et sup capita colūnaꝝ op⁹ in modū lily posuit: pfectūqȝ est opus colūnaꝝ. Fecit quoqȝ mare fusile decem cubitoꝝ a labio vsqȝ ad labiū rotundū in circuitu. Quīqȝ cubitoꝝ altitudo ei⁹: ⁊ resticula triginta cubitoꝝ cingebat illō p circuitū: ⁊ sculptura subter labium circuibat illud decē cubitis ambiēs mare. Duo ordines ✝ sculpturaꝝ histriatarum erāt fusiles: ⁊ stabāt sup duodecim boues. E qb⁹ tres respiciebāt ad aquilonē ⁊ tres ad occidentē ⁊ tres ad meridiē: ⁊ tres ad oriētē: ⁊ mare sup eos desup erat: quorū posteriora vniuersa intrinsecus latitabāt. Grossitudo aūt luteris triū vnciaꝝ erat: labiūqȝ eius quasi labiū calicis ⁊ folium repandi lily. Duo milia batos capiebat: ⁊ tria milia metretas. Et fecit decē bases eneas quattuor cubitoꝝ lōgitudinis basis singulas: ⁊ quattuor cubitoꝝ latitudinis: ⁊ triū cubitoꝝ altitudinis: ⁊ ipm opus basiū interrasile erat. Et ✝ sculpture inter iuncturas ⁊ inter coronulas ⁊ plectas: leones ⁊ boues ⁊ cherubin: ⁊ in iuncturis sr desup. Et subter leōes ⁊ boues qsi lora ex ere dependētia. Et qttuor rote p bases singulas ⁊ axes erei ⁊ p qttuor ptes qsi humeruli subter luterē fusiles contra se inuicem respectantes. Os quoqȝ luteris intrinsecus erat in capitis summitate: ⁊ qd forinsec⁹ appebat vni⁹ cubiti erat totū rotūdū: pariterqȝ hēbat vnū cubitū ⁊ dimidiū. In angulis aūt colūnarū varie celature erāt: ⁊ media inter colūnia quadrata nō rotūda. Quattuor qȝ rote q p quattuor angulos basis erāt coherebāt sibi subter basi. Una rota hēbat altitudinis cubitū ⁊ semis. Tales aūt rote erant: quales solent in curru fieri. Et axes eaꝝ ⁊ radij ⁊ cāti ⁊ modioli oīa fusilia. Nā ⁊ humeruli illi qttuor p singulos angulos basis vni⁹ ex ipa basi fusiles ⁊ cōiuncti erāt. In sūmitate aūt basis erat quedā rotunditas vnius ⁊ dimidij cubiti ita fabrefacta vt luter desup posset imponi: habēs celaturas suas variasqȝ sculpturas ex semetipsa. Sculpsit quoqȝ in tabulatis illis q erāt ex ere: ⁊ in angulis cherubin ⁊ leoēs ⁊ palmas qsi in similitudinē hoīs stātis: vt nō celata sȝ apposita p circuitū viderentur. In hūc modū fecit decē bases: fusura vna ⁊ mēsura sculpturaqȝ cōsimili. Fecit quoqȝ decē luteres eneos. Quadraginta batos capiebat luter vn⁹: eratqȝ qttuor cubitoꝝ. Singulosqȝ luteres p singulas .i. decē bases posuit ⁊ constituit decem bases: qnqȝ ad dexteram partem templi: ⁊ qnqȝ ad sinistrā. Mare aūt posuit ad dexterā ptē tēpli ptra oriētē ad meridiem. Fecit ergo hyram lebetes ⁊ scutras ⁊ amulas ⁊ pfecit oē opus regis salomōis in tēplo dnī. Columnas duas: ⁊ funiculos capitelloꝝ sup capitella colūnarū duos: ⁊ retiacula duo vt operirēt duos funiculos q erāt sup capita columnaꝝ ⁊ malogranata qdrigēta in duob⁹ rhetiaculis: duos versus malogranatoꝝ in rhetiaculis singulis ad opiēdos funiculos capitelloꝝ q erāt sup capita colūnaꝝ ⁊ bases decem ⁊ luteres decem sup bases ⁊ mare vnum: ⁊ boues duodecim subter mare: ⁊ lebetes ⁊ scutras ⁊ amulas. Oīa vasa q fecit hyram regi salomoni in domo dnī de auricalcho erant. ✝ In campestri regione iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter sochot ⁊ sarthan: ⁊ posuit salomō oīa vasa in domo dnī. Propter multitudinē aūt nimiā nō erat pondus eris. ∥ Fecitqȝ salomō oīa vasa in domo dnī altare aureū: ⁊ mēsā sup quā ponerent panes ppositiōis aureā: ⁊ candelabra aurea qnqȝ ad dexterā ⁊ quinqȝ ad sinistrā ꝯ oraculū ex auro puro ⁊ qsi lilij flores ⁊ lucernas desup aureas ⁊ forcipes aureos ⁊ hydrias: ⁊ fuscinulas ⁊ phialas ⁊ mortariola ⁊ thuribula de auro purissimo. Et cardines ostioꝝ dom⁹ interioris sancti sanctoꝝ ⁊ ostioꝝ dom⁹ tēpli ex auro erāt. Et pfecit oē opus qd faciebat salomō in domo dnī ∥ ⁊ intulit q sanctificauerat dauid pr suus: argētū ⁊ aurum ⁊ vasa reposuitqȝ in thesauris domus domini.

¶ Ca. viij. ¶ Archa introducit in tēplo. nebula implet domū: salomō bndicit tēplo: post hoc orat vt exaudiant orātes in tēplo. Surgēs qdā ab oratiōe bndicit omni ecclesie israel ⁊ eos instruit: immolant victimas: sūt festiuitas celebris. Cap. viij.

Tunc ∥ cōgregati sunt oēs maiores natu israel cum principibus tribuum ⁊ duces familiarum filiorum israel

Margin notes: A; B; M. ✝ sculpturaꝝ; C; E; M's ✝ sculptur; F; G; M's ✝ Et in; ∥ De cōse. di. i. c. i. ꝟ salomon ⁊ ca. altaria. i gl. 12. q. 2. c. gloria. ꝟ. vineis; ∥ 2. para. 5. a.; H; ∥ 2. para. 5. a.

ad regé salomoné in hierusalé vt deferrét
arcá federis dñi de ciuitate dauid idest de
sion. Conueniitqz ad regé salomoné vni
uersus israel in mése + bethanim in solé
ni die: ipse est mésis septimus. Ueneruntqz
senes de israel et tulerunt arcá sacerdo
tes et portauerút arcá dñi et tabernaculú fe
deris: et oia vasa sanctuarij q erát in taber
naclo: et ferebát ea sacerdotes et leuite. Rex
aút salomon et oís multitudo israel q có
uenerat ad eú gradiebat cú illo aň arcá: et
imolabát oues et boues absqz estimatio
ne et numero. Et intulerút sacerdotes ar
cá federis dñi in locú suú in oraculú té
pli in sanctúscóx subter alas cherubin. Si
quidé cherubin expádebát alas subter lo
cú arce: et ptegebát arcá et vectes eius desu
per. Cúqz eminerét vectes et apparerét sú
mitates eox foris sanctuariú aň oraculú
nó apparebát vltra extrinsecus. Qui et fue

B

rút ibi vsqz in pñté dié. In arca aút non
erat aliud nisi due tabule lapidee q's posue
rat in ea moyses in oreb qñ pepigit dñs
fedus cú filijs israel cú egrederent de ter
ra egypti. Factú est aút cú exissent sacerdo
tes de sanctuario: nebula ipleuit domum
dñi: et nó poterát sacerdotes stare et mini
strare pp nebulá. Impleuerat enim glia dñi
domú dñi. // Túc ait salomó. Dñs dixit vt
habitaret in nebula. Edificás edificaui do
mú et habitaculú tuú firmissimú solium
tuú in sempiternú. Conuertitqz rex facie
suá et bñdixit oi ecclesie israel. Ois enim ec
clesia israel stabat. Et ait salomó. Bñdict'
dñs deus israel q locutus é in ore suo ad
dauid pré meú: et in manibus ei' pfecit
dicés. A die qua eduxi pplm meú israel de
egypto: nó elegi ciuitaté de vniuersis tri
bubus isrl: vt edificaret domus et eét no
mé meú ibi: sz elegi dauid vt eét sup po
pulú meú israel. Uoluitqz dauid pr me'
edificare domú noi dei israel: et ait dñs ad
dauid pré meú. Qz cogitasti i corde tuo
edificare domú noi meo: bñ fecisti hoc ipm
méte tractás. Uerumtñ tu non edificabis
mihi domú: // sz filius tuus q egredietur
de renib' tuis ipse edificabit domú nomi
ni meo. Cófirmauit dñs smoné suú qué
locutus est: stetiqz p dauid pñi meo et se
di sup thronú israel sic locut' é dñs: et edi
ficaui domuz noi dñi dei isrl: et ǫstitui ibi
locú arce in qua fedus dñi é qd pcussit cú
pñibus nrís qñ egressi sunt de terra egy
pti. Stetit aút salomó aň altare dñi in có
spectu ecclesie israel: et expádit man' suas
in celú et ait. Dñe deus israel nó é similis

C

tui deus in celo desup et sup terrá deorsu:
q custodis pactuz et misericordiá seruis
tuis q ambulát corá te in toto corde suo:
q custodisti seruo tuo dauid pñi meo q
locut' es ei. Ore locutus es et máib' pfe
cisti: vt hec dies pbat. Nunc igit dñe deus
israel ǫserua famulo tuo dauid pñi meo
q locut' es ei: dicés. Non auferet de te vir
corá me q sedeat sup thronú israel: Ita tñ
si custodierint filij tui viá suá vt ábulent
corá me: sic tu ábulasti in ǫspectu meo.
Et núc dñe deus israel firment verba tua
q locutus es seruo tuo dauid pñi meo. Er
go ne putádú est q vere deus habitet sup
terrá? Si enim celú et celi celox te capere nó
pñt: qñto magis dom' hec quá edificaui.
Sz respice ad orones serui tui et ad pces
ei' dñe de' me'. Audi hymnú et oronem
quá fu' tu' orat corá te hodie: vt sint ocu
li tui apti sup domú hác nocte ac die: sup

D

domú de q dixisti: erit nomé meú ibi: vt
exaudias oroné quá orat i loco isto ad te
seruus tu' vt exaudias depcatióem serui
tui et ppli tui israel quodcúqz orauerit i
loco isto: et exaudies in + loco habitaculi
tui in celo. et cú exaudieris ppiti' eris. //
Si peccauerit hó in pximú suú: et hñerit
aliqd iuramétú quo teneat astrict': et ve
nerit pp iuramétú corá altari tuo in do
mú tuá: tu exaudies in celo: et facies et iu
dicabis suos tuos: ǫdénás impiú: et red
dés viá suá sup caput ei': iustificansqz iu
stú et retribues ei sm iustitiá suá. Si fuge
rit ppls tu' israel inimicos suos: qr pecca
tur' est ibi: et agétes pniam et ǫfitétes noi
tuo: venerint et adorauerit et depcati te fue
rint in domo hac: exaudi in celo: et dimit
te peccatú ppli tui israel: et reduces eos in
terrá quá dedisti pñib' eox. Si clausú fue
rit celú et non pluerit pp peccata eox: et
orátes in loco isto penitétiá egerint noi
tuo: et a peccatis suis ǫuersi fuerit pp afflic
tioné suam: exaudi eos in celo: et dimitte
peccata suox tuox: et ppli tui israel: et osté
de eis viá bona p quá ambulét: et da plu
uiá sup terrá quá dedisti pplo tuo in pos
sessionez. Fames si aborta fuerit in terra:
aut pestiléntia: aut corrupt' aer: aut erugo

Al's + be
tamin

ii.2.par.
6.a.

ii.i.q.7.
ca.2. ibi.
nó edifi
cabis

al's + in
locú ta
bernacu
li
ii.2.par.
6.d.

aut locusta: vel rubigo: et afflixerit eũ ini
micus eius portas obsidẽs: ois plaga vni
uersa infirmitas: cũcta ✠ deuotatio et im
precatio q̃ acciderit oi hoi de pplo tuo isrl:
si qs cognouerit plagã cordis sui et expã-
derit manus suas in domo hac: tu exau-
dies in celo in loco habitatiõis tue et re-
propitiaberis et facies vt des vnicuiqꝫ sm
oẽs vias suas sicut videris cor eius: qꝛ ‖
nosti solus cor oium filioꝝ hoium: vt ti-
meãt te cunctis diebus qbus viuũt sup
faciẽ terre quã dedisti pr̃ibus nr̃is. Insup
et alienigena q nõ est de pplo tuo israel cũ
venerit de terra lõginqua pp nomẽ tuuꝫ:
audietur enim nomẽ tuũ magnũ et ma
nus tua fortis et brachiũ tuũ extẽtũ vbi-
cũqꝫ. Cũ venerit ergo et orauerit in hoc lo
co: tu exaudies in celo in firmamẽto ha-
bitaculi tui: et facies oia ꝓ qb⁹ inuocaue-
rit te alienigẽa vt discãt vniuersi ppli ter-
raꝝ nomẽ tuũ timere: sic ppls tu⁹ isrl: et
ꝓbẽt qꝛ nomẽ tuũ inuocatũ ẽ sup domũ
hãc quã edificaui. Si egressus fuerit ppls
tu⁹ ad bellũ ꝯ inimicos suos p viã quo-
cũqꝫ miseris eos: orabũt te ꝯ viã ciuitatis
quã elegisti et ꝯ domũ quã edificaui noĩ
tuo: et exaudies in celo oõnes eoꝝ: et pces
eoꝝ et facies iudiciũ eoꝝ. ‖ Qꝫ si peccauerit
tibi (nõ ẽ eniꝫ hõ q nõ peccet) et irat⁹ tradi
deris eos inimicis suis: et captiui ducti
fuerint in terrã inimicoꝝ lõge vel ꝓpe et
egerint pniaꝫ i corde suo ĩ loco captiuita
tis: et ꝯuersi depcati te fuerint in captiuita
te sua dicẽtes ‖ peccauim⁹ iniq̃ egimus: im-
pie gessim⁹ et reuersi fuerit ad te i vniuer
so corde suo: et tota aĩa sua in terra inimi
coꝝ suoꝝ ad quã captiui ducti fuerint: et
orauerint te ꝯ viã terre sue quã dedisti pri
b⁹ eoꝝ et ciuitatis quã elegisti: et tẽpli qd
edificaui noĩ tuo: exaudies in celo in fir-
mamẽto solij tui oõnes eoꝝ et pces eoꝝ:
et facies iudiciuꝫ eoꝝ: et ꝓpitiaberis pplo
tuo q peccauit tibi: et oib⁹ iniqtatib⁹ eorũ
qb⁹ puaricati sunt in te: et dabis misericor-
diã corã eis q eos captiuos hũerint vt mi
sereant eis. Ppls eni tu⁹ ẽ et hẽditas tua:
ques eduxisti de terra egypti d̃ medio for
nacis ferree: vt sint oculi tui apti ad dep-
catiõnẽ serui tui et ppli tui isrl: et exaudies
eos in vniuersis ꝓ qb⁹ inuocauerint te.
Tu eni sepasti eos tibi in hẽditatẽ de vni
uersis ppli terre: sic locut⁹ es p moysen ser

Ms. ✠ de uotatio Als. ✠ pro oio et de- pcatio.

‖ .15.q.2. c.pnitio sam ‖ De ꝯse.di.j. ca.si.

E

2.q.5.ca. cõsului. sti.

‖ 2.pa.6. ‖ Eccli. 8.c.j.30. j.di.

‖ dan.3. c.

F

uuꝫ tuũ qñ eduxisti pr̃es nr̃os de egypto
dñe de⁹. Factũ ẽ aũt cũ ꝯplesseꝫ salomõ orãs
dñm oẽꝫ oõnẽ et depcationẽ hãc: surre-
xit de ꝯspectu altaris dñi. Utrũqꝫ eniꝫ ge-
nu in terrã fixerat et manus expãderat ad
celũ. Stetit ergo et bñdixit oi eccl̃ie israel
voce magna dicẽs. Bñdict⁹ dñs deus q de
dit requiẽ pplo suo isrl iuxta oia q̃ locu
tus ẽ. Nõ cecidit ne vn⁹ qdẽ smo ex oib⁹
bonis q̃ locut⁹ ẽ p moysen suũ suũ. Sit
dñs de⁹ nr̃ nobiscũ sic fuit cũ pr̃ib⁹ nr̃is
nõ derelinquẽs nos neqꝫ ꝓijciẽs: sꝫ incli
net corda nr̃a ad se vt ãbulem⁹ in vniuer
sis vijs ei⁹ et custodiam⁹ mãdata ei⁹ et ceri
mõias et iudicia q̃cũqꝫ mãdauit pr̃ib⁹ no
stris: et sint smões mei isti qb⁹ depcatus
sum corã dño appropinquantes dño deo
nr̃o die ac nocte: vt faciat iudiciuꝫ seruo
tuo et pplo tuo isrl p singulos dies vt sci
ant oẽs ppli terre qꝛ dñs ipe ẽ de⁹: et nõ ẽ
vltra absqꝫ eo. Sit quoqꝫ cor nr̃m pfectũ
cũ dño deo nr̃o vt ãbulem⁹ i decretis ei⁹:
et custodiam⁹ mãdata ei⁹ sic et hodie. Igr
rex et ois isrl cũ eo imolabãt victimas co
rã dño. ‖ Mactauitqꝫ salomõ hostias pacifi
cas q̃s immolauit dño: bouꝫ vigintiduo
milia et ouiũ cẽtũ viginti milia. Et dedi-
cauerũt tẽplũ dñi rex et filij isrl. In die il
la sanctificauit rex mediũ atrij q̃d erat añ
domũ dñi. Fecit qppe holocaustũ ibi et sa-
crificiũ et adipeꝫ pacificoꝝ: qñ altare ereũ
qd erat corã dño min⁹ erat: et cape nõ po-
terat holocaustũ et sacrificiũ et adipeꝫ pacifi
coꝝ. ‖ Fecit ergo salomõ intpe illo festiui
tatẽ celebrẽ: et ois isrl cum eo multitudo
magna ab introitu emath vsqꝫ ad riuuꝫ
egypti corã dño deo nr̃o septẽ dieb⁹ et se-
ptẽ dieb⁹ idest q̃tuordeciꝫ dieb⁹: et in die
octauo dimisit pplos. Qui bñdicẽtes regi
ꝓfecti sũt in tabernacula sua letãtes et ala
cri corde super omnibus bonis q̃ fecerat
dñs dauid seruo suo et israel populo suo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De apparitiõe scda dñi ad sa
lomonẽ: de oppidis datis hyrã a salomo
ne: pharao dat iaseꝫ in dotẽ filie. Salomõ
edificat ciuitates oi israel: pplos canõeoꝝ
facit tributarios: de filijs israel neminem
seruire constituit: classeꝫ mittit in ophir
ad aurum deportandum. Cap.ix.

Factũ ẽ autẽ cũ pfecisset salomõ edi
ficium domus domini et edificium
regis et oẽ qd optauerat et voluerat face-

G

‖ De ꝯse. di.j.ca.j. vr. salo- mon et ca. solẽni tates cũ glo. 2.pa.7.

A

re.// apparuit ei dñs sc̃do sicut apparuerat ei in gabaon. Dixitq; dñs ad eũ. Exaudiui orõnem tuã & deprecationẽ tuã: quã deprecatus es corã me sanctificaui domũ hanc quã edificasti vt ponerẽ nomẽ meũ ibi in sempiternũ: & erũt oculi mei & cor meũ ibi cũctis dieb⁹. Tu quoq; si ambulaueris corã me sicut ambulauit pr̃ tu⁹ in simplicitate cordis & in equitate: & feceris oĩa q̃ precepi tibi & iudicia mea seruaueris & legitima mea: ponã thronum regni tui sup israel in sempiternũ sicut locut⁹ sũ dauid pr̃i tuo dicẽs. Nõ auferet̃ de genere tuo vir de solio isrl̃. Si aũt auersiõe auersi fueritis vos & filij vr̃i non sequẽtes me nec custodiẽtes mandata mea & cerimõias q̃s proposui vobis: sz abieritis & colueritis deos alienos & adoraueritis eos: auferã isrl̃ de supficie terre quã dedi eis: & tẽplũ qd̃ sanctificaui noĩ meo proijciã a conspectu meo: eritq; isrl̃ in pu̾rbiũ & in fabulã cũctis pplis: & dom⁹ hec erit in exẽplũ. Oĩs q transierit p eã: stupebit & sibilabit & dicet. // Quare fecit dñs sic terre huic & domui huic? Et rñdebũt. Qr dereliq̃rũt dñm deũ suum q eduxit pr̃es eoꝝ de terra egypti: & secuti sũt deos alienos: & coluerũt eos: & adorauerũt eos: idcirco induxit dñs sup eos oẽ malũ hoc. // Expletis aũt ãnis viginti postq̃ edificauerat salamõ duas domos idest domũ dñi & domũ regis: hyrã rege tyri p̃bẽte salomoni ligna cedrina & abiegna & auꝝ iuxꝫ oẽ qd̃ op⁹ hũerat, tũc dedit salomõ hyrã viginti oppida in terra galilee. Et egressus ẽ hyrã de tyro vt videret oppida q dederat ei salomõ & nõ placuerũt ei: & ait. Heccine sũt ciuitates q̃s dedisti mihi frater. Et appellauit eas terraz chabul vsq; in diẽ hãc. Misit ergo hyrã ad regẽ salomonẽ centũ viginti talẽta auri. Hec ẽ sũma expensaꝝ quã obtulit salomoni rex ad edificãdã domũ dñi & domũ suã & mello & murũ hierusalẽ & heser & mageddo & gazer. Pharao rex egypti ascẽdit & cepit gazer: & succenditq; eã igni: & chananeũ q habitabat in ciuitate interfecit & dedit eã in dotẽ filie sue ✝ vxori salomõis. Edificauit ergo salomõ gazer & bethoron inferiorẽ & baalath & palmirã in terra solitudinis: & oẽs vicos q ad se ptinebant: & erãt absq; muro muniuit: & ciuitates curruũ & ciuitates equitũ: & quodcũq; ei placuit: vt edificaret in hierusalẽ & in libano & in oĩ terra ptãtis sue. Uniuersũ pplm̃ q remãserat de ammorreis & de etheis & de phereseis & eueis & iebuseis q nõ sũt de filijs isrl̃. Hoꝝ filios q remãserãt i terra q̃s scilz nõ potuerant filij israel exterminare fecit salomon tributarios vsq; in diem hãc. De filijs aũt isrl̃ nõ ꝯstituit salomõ seruire quẽq̃: sz erãt viri bellatores & ministri ei⁹ & principes & duces & p̃fecti curruũ & equoꝝ. Erant aũt principes sup oĩa opera salomonis p̃positi quingẽti quinquaginta q habebãt subiectũ pplm̃ & statutis opib⁹ imperabat. Filia aũt pharaonis ascẽdit de ciuitate dauid in domũ suã quã edificauerat ei salomõ. Tũc edificauit mello. Offerebat quoq; salomõ trib⁹ vicib⁹ p ãnos singulos holocausta & pacificas victimas sup altare qd̃ edificauerat dño: & adolebat thymiama corã dño. Perfectũq; est tẽplũ. Classem quoq; fecit rex salomõ in asiongaber q̃ ẽ iuxta haylã in littore maris rubri in terra idumee. Misitq; hyrã in classe illa suos suos viros nauticos & gnaros maris cũ suis salomõis. Qui cũ venissent in ophir sumptũ inde aurũ q̃dringẽtoꝝ vinginti talẽtoꝝ detulerũt ad regem salomonem.

¶ Ca. Sũ. ¶ Uenit regina saba hierusalẽ & obstupescit: dat accipit munera: fecit rex salomõ ducẽta scuta aurea & thronũ eburneũ: de classe regis & abũdãtia & eqs. ca. x.

SEd & regina // saba audita fama salomonis: in noĩe dñi venit tẽtare eum in enigmatibus. Et ingressa hierusalẽ cũ multo comitatu & diuitijs: camel' portãtibus aromata: & auꝝ infinitũ nimis: & gẽmas preciosas: venit ad regẽ salomonem: & locuta est ei vniuersa que hẽbat in corde suo. Et docuit eã salomon omnia verba q̃ proposuit. Non fuit sermo q regẽ posset latere: & nõ responderet ei. Uidens autem regina saba omnẽ sapientiã salomonis & domũ quaz edificauerat: & cibos mẽse ei⁹: & habitacula seruoꝝ & ordines ministrantium: vestesq; eoꝝ: & pincernas & holocausta q̃ offerebat in domo dñi: non habebat vltra spiritũ. Dixitq; ad regem. Uerus ẽ sermo quẽ audiui in terra mea sup sermonib⁹ tuis & super sapientia tua & non credebã narrantibus mihi: donec ipsa veni & vidi oculis meis: & probaui q

Marginalia: s̃re pr. d. 2 ca si. n. sup ca. 3. 2. par. 9. — B — // Deute. 29. c. hier. 22. c. — // 2. pa. 8. a — C — al. ✝ vxoris — D — E — // 2. pa. 9. a mat. 12. e Luc. 11. d S. q. i. c. 8 rez.

B media pars mihi nūciata nō fuerit. Maior est sapiētia & opa tua q̄ʒ rumor quem audiui. Beati viri tui & hi serui tui hi q stant corā te semp: & audiunt sapientiam tuā. Sit dn̄s deus tuus bn̄dictus cui cōplacuisti: & posuit te sup thronū isrl': eo q̄ dilexerit dn̄s israel in sempiternū: & cōstituit te regē vt faceres iudiciū & iustitiā. Dedit ergo regi cētū viginti talēta auri: & aromata multa nimis & gēmas preciosas. Nō sūt allata vltra aromata tā multa: q̄ʒ ea q̄ dedit regina saba regi salomoni. Sʒ & classis hyrā q̄ portabat aurū de ophir attulit ex ophir ligna + tina multa nimis: & gemmas p̄ciosas. Fecitqʒ rex de lignis tinis fulcra domus dn̄i & domꝰ regie: & citharas lyrasqʒ cātoribꝰ. Nō sūt allata huiuscemodi ligna + tina neqʒ visa vsqʒ in p̄ntē diē. Rex aūt salomō dedit regine saba oīa q̄ voluit & petiuit ab eo: exceptis his q̄ vltro obtulerat ei munere regio. Que reuersa ē & abijt in terrā suā cū suis suis. + Erat aūt pōdus auri qd̄ offerebāt salomōi p̄ ānos singulos sexcētorū sexagintasex talētorū auri: excepto eo qd̄ offerebāt viri q sup vectigalia erāt & negociatores: vniuersiqʒ scuta vēdētes: & oēs reges arabie: ducesqʒ terre. Fecit q̄ʒ rex salomō ducēta scuta de auro purissimo. Sexcētos auri siclos dedit in laminas scuti vniꝰ: & trecētas peltas ex auro p̄baro. Trecēteqʒ mine auri vnā peltā vestiebāt. Posuitqʒ eas rex in domo saltus libani. Fecit ēi rex salomō thronū de ebore grādē: & vestiuit eum auro fuluo nimis q̄ hēbat sex gradus. Et summitas throni rotūda erat in pte posteriori: & due manꝰ hinc atqʒ inde tenētes sedile: & duo leōes stabāt iuxta manꝰ singulas: & duodecim leunculi stantes sup sex gradus hinc atqʒ inde. Nō ē factum tale opꝰ in vniuersis regnis. Sʒ & oīa vasa de qbꝰ potabat rex salomō erāt aurea & vniuersa suppellex domꝰ saltus libani de auro purissimo. Nō erat argētū nec alicuiꝰ p̄cij putabat in diebꝰ salomōis: q2 classis regis p mare cū classe hyrā semel p tres ānos ibat

D in tharsis deferēs īde aurū & argētū & dentes elephātorū: & simias & pauos. // Magnificatus ē ergo rex salomon sup oēs reges terre diuitijs & sapiētia. Et vniuersa terra desiderabat + vultū salomōis vt audiret sapiētiā eiꝰ quā dederat deꝰ i corde eiꝰ. Et singuli deferebāt ei munera: vasa argētea & aurea vestes & arma bellica: aromata q̄ʒ & eq̄s & mulos p ānos singulos. Cōgregauitq̄ʒ salomō currꝰ & eq̄tes: & facti sūt ei mille q̄dringēti currꝰ: & duodecim milia eqtū. Et disposuit eos p ciuitates munitas: & cū rege in hierusalē. Fecitqʒ vt tāta eēt abūdātia argēti in hierusalē q̄ta & lapidū: & cedrorū p̄buit multitudinē q̄si sicomoros q̄ nascunt i cāpestribꝰ. Et educebātur eq salomōi de egypto & de choa. Negociatores enim regis emebāt de choa & statuto p̄cio p ducebāt. Egrediebat aūt quadriga ex egypto sexcētis siclis argēti: & equus cētū qnquaginta. Atqʒ in hūc modū cūcti reges etheorū & syrie equos venundabant.

¶ Ca. Sū. ¶ De septingētis vxoribus & trecentis concubinis regis per quas salomon preuaricatus est: cōminatur ei dominus: & suscitat aduersarios ei adad razon & hieroboam: de concussione regni de ahia propheta ad hieroboā misso: salomō voluit interficere hieroboam: sed fugit: de morte salomonis. Cap. xi.

R // Ex aūt salomon adamauit mulieres alienigenas multas. Filiā quoqʒ pharaōis & moabitidas & āmōitidas: idumeas: & sydonias: & ethęas: de gētibꝰ sup qbus dixit dn̄s filijs isrl'. // Nō ingrediemini ad eas: neqʒ de illis ingredietur ad vr̄as. Certissime. n. auertēt corda vr̄a: vt sequamini deos eorū. His itaqʒ copulatꝰ est salomō ardētissimo amore. // Fuerūt ei vxores quasi regine septingēte: & cōcubine trecente. Et auerterūt mulieres cor eius. Cūqʒ iam eēt senex: deprauatum est cor eiꝰ per mulieres: vt sequeret deos alienos: nec erat cor eius perfectum cum domino deo suo: sicut cor dauid p̄ris eiꝰ. // Sʒ colebat salomon astharthen deā sidoniorū & chamos deum moabitarū: & moloch idolum ammonitarum. Fecitqʒ salomon qd̄ nō placuerat corā dn̄o: & non adimpleuit vt sequeret dn̄m: sicut dauid pr̄ eius. Tūc edificauit salomon phanum chamos idolo moab in mōte q̄ ē cōtra hierusalē: & moloch idolo filiorū ammon. Atqʒ in hūc modū fecit vniuersis vxoribꝰ suis alienigenis: q̄ adolebant thura & immolabant dijs suis. Igit iratus est dn̄s salomoni q aduersa esset mens eius dn̄o deo isrl' qui apparuerat ei secundo & p̄cep-

Al' thyina vel thinia

C

Al' thyina vel thinia

p accipiē [illegible] talētū medio nō: redditꝰ salomonis [illegible] ānua [illegible] milia [illegible]

iij. para. ix. c.

Al' videre

A // ecclesiastici. 47. c.

exo. 34. c.

d cañ. 6. c.

// infra eo. 3. q. 7. S. h, 32. q. 4. c salomō.

B

perat de ꝟbo hoc ne ſeq̄ret̃ deos alienos:⁊ nõ cuſtodiuit q̄ mãdauit ei dñs. Dixit itaq̃ dñs ſalomoni. Quia habuiſti hoc apud te ⁊ nõ cuſtodiſti pactũ meũ ⁊ ꝑcepta mea q̄ mãdaui tibi: diſrũpẽs ſcindã regnũ tuuȝ ⁊ dabo illō ſuo tuo. Veruntñ i diebꝰ tuis nõ faciã ꝓpt̃ dauid pr̄eȝ tuum. De manu filij tui ſcindã illō: nec totũ regnũ auferã: ſȝ tribum vnã dabo filijo tuo ꝓpt̃ dauid ſeruuȝ meuȝ:⁊ hierl̃m quã elegi. Suſcitauit aũt dñs aduerſariũ ſalomoni adad idumeũ de ſemine regio:q̄ erat in edom. Cũ eni eſſet dd̃ in idumea:⁊ aſcẽdiſſet ioab ꝑnceps militie ad ſepeliendũ eos q̄ fuerãt īterfecti:⁊ occidiſſet oẽ maſculinuȝ in idumea. Sex eni mẽſibꝰ ibi moratꝰ ẽ ioab ⁊ oīs iſrl̃ donec īterimeret oẽ maſculinuȝ in idumea: fugit adad ipſe ⁊ viri idumei de ſuis pr̄is eiꝰ cũ eo vt īgrederet̃ egyptũ. Erat aũt adad puer paruulus. Cũq̃ ſurrexiſſent de madian: venerunt ī pharã. Tulerũtq̃ ſecũ viros de pharã ⁊ introierũt egyptũ ad pharaonẽ regẽ egypti. Qui dedit ei domũ ⁊ cibos ↄſtituit:⁊ terrã delegauit. Et īuenit adad grãȝ corã pharaone valde: intm̄ vt daret ei vxorẽ ſororẽ vxoris ſue germanam tafnes regine. Genuitq̃ ei ſoror thafnes genebath filiũ:⁊ nutriuit eũ thafnes ī domo pharaonis: Eratq̃ genebath hitãs apd̄ pharaonẽ cũ filijs eiꝰ. Cũq̃ audiſſet adad ī egypto dormiſſe dd̃ cũ pr̄ibꝰ ſuis:⁊ mortuũ eſſe ioab ꝑncipẽ militie: dixit pharaoni. ‖ Dimitte me vt vadã ī t̃rã meã. Dixitq̃ ei pharao. Qua enim re apd̄ me indiges: vt q̄ras ire ad terrã tuã? At ille rñdit. Nulla. Sȝ obſecro te vt dimittas me. Suſcitauit q̃ȝ ei deꝰ aduerſariũ razon filiuȝ eliadã q̄ fugerat adadezer regeȝ ſaba dominũ ſuum:⁊ ↄgregauit ꝯ eum viros:⁊ factus eſt ꝑnceps latronum cũ interficeret eos dauid: Abieruntq̃ damaſcuȝ ⁊ habitauerunt ibi:⁊ ↄſtituerunt euȝ regẽ in damaſco. Eratq̃ aduerſariꝰ iſrl̃ cunctis diebꝰ ſalomonis. Et hoc eſt malũ adad ⁊ odiũ ꝯ iſrl̃: regnauitq̃ in ſyria. Hieroboam q̃ȝ filius nabath ephrateus de ſareda ſeruus ſalomonis cuiꝰ mr̄ erat noīe ſerua mulier vidua: leuauit manum ꝯ regem. Et hec eſt cauſa rebellionis aduerſus eum: q2 ſalomon edificauit mello:⁊ coequauit voraginem ciuitatis dauid patris ſui. Erat autẽ hieroboam vir fortis ⁊ potens. Videnſq̃ ſalomon adoleſcẽtẽ bone indolis ⁊ induſtriũ: ↄſtituerat eũ ꝑfectũ ſup tributa vniuerſe domꝰ ioſeph. Factũ ẽ igit̃ in tp̄e illo vt hieroboã egrederetur de hieruſalẽ ⁊ īueniret eũ ahias ſylonites ꝓpheta in via opertus pallio nouo. Erãt aũt duo tm̄ in agro. Apphẽdẽſq̃ ahias palliuȝ ſuum nouũ quo cooptꝰ erat ſcidit in duodecim ptes:⁊ ait ad hieroboã. Tolle tibi decẽ ſciſſuras. Hec enĩ dicit dñs deꝰ iſrael. Ego ſcindã regnũ de mãu ſalomõis:⁊ dabo tibi decẽ tribꝰ. Porro vna tribꝰ remãebit ei pp̄ ſeruũ meũ dauid:⁊ hieruſalẽ ciuitatẽ quã elegi ex oībꝰ tribubus iſrl̃: eo q̄ dereliq̄rit me ‖ ⁊ adorauerit aſtharthẽ deã ſidonioꝝ ⁊ chamos deũ moab:⁊ moloch deũ filioꝝ ammon:⁊ nõ ãbulauerit in vijs meis vt faceret iuſtitiã corã me:⁊ precepta mea ⁊ iudicia ſicˀ dauid pr̄ eius. Nec auferã oẽ regnũ de manu eius: ſȝ ducẽ ponã eũ cũctis diebꝰ vite ſue pp̄ dauid ſeruũ meũ quẽ elegi: q̄ cuſtodiuit mãdata mea ⁊ ꝑcepta mea. Auferã aũt regnum de manu filij eiꝰ:⁊ dabo tibi decẽ tribꝰ: filio aũt eius dabo tribũ vnã vt remaneat lucerna dauid ſuo meo cũctis diebꝰ corã me in hieruſalẽ ciuitate quã elegi: vt eẽt nomẽ meũ ibi. Te aũt aſſumã ⁊ regnabis ſup oīa q̄ deſiderat aīa tua: eriſq̃ rex ſup iſrael. Si igit̃ audieris oīa q̄ ꝑcepero tibi ⁊ ambulaueris in vijs meis:⁊ feceris qd̄ rectũ eſt corã me cuſtodiẽs mãdata mea ⁊ ꝑcepta mea ſicut fecit dauid ſeruꝰ meꝰ ero tecũ ⁊ edificabo tibi domũ fidelẽ: quõ edificaui dauid domũ:⁊ tradã tibi iſrl̃:⁊ affligã ſemẽ dauid ſup hoc. Verũtñ non cunctis diebꝰ. Voluit ergo ſalomon interficere hieroboã. Qui ſurrexit ⁊ aufugit in egyptũ ad ſeſac regẽ egypti:⁊ fuit ī egypto vſq̃ ad mortẽ ſalomõis. ‖ Reliquuȝ aũt verboꝝ ſalomõis ⁊ oīa q̄ fecit ⁊ ſapientia eius: ecce vniuerſa ſcripta ſũt in libro ꝟboꝝ dieꝝ ſalomõis. Dies aũt quos regnauit ſalomõ in hieruſalẽ ſup oẽs iſrl̃: quadraginta ãni ſũt. Dormiuitq̃ ſalomõ cũ pr̄ibꝰ ſuis:⁊ ſepultꝰ ẽ in ciuitate dauid pr̄is ſui: regnauitq̃ roboã filius eiꝰ ꝓ eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De roboã q̄ cõſilio vſus ẽ iuuenũ ⁊ tm̄ ſup duas tribꝰ rex ↄſtituit̃: hieroboã aũt ſup decẽ tribus: de ſemeia ꝓpheta ad roboã miſſo: ⁊ vitulis aureis quos fecit hieroboam. Cap. xij.

Venĩ

A Venit aūt roboam in sychem. Illuc
enim ↄgregat⁹ erat oīs ppl'us isrl' ad
ↄstituēdū eū regē. At vo hierobo filius
nabath cū adhuc eēt in egypto ꝓfugus a
facie salomōis regis audita morte ei⁹ re-
uersus est de egypto. Miseruntqꝫ ⁊ vocaue-
rūt eū. Venit ergo hierobo ⁊ oīs multi-
tudo israel: ⁊ locuti sunt ad robo dicen-
tes. Pr tuus durissimū iugū imposuit
nobis: tu itaqꝫ nūc iminue paululū de
īperio pris tui durissimo: ⁊ de iugo gra-
uissimo qđ imposuit nobis: ⁊ seruiem⁹ ti-
B bi. Quid ait eis. Ite vsqꝫ ad tertiū diē: ⁊
reuertimini ad me. Cūqꝫ abijsset ppl'us
inijt ↄsiliū rex robo cū senioribꝫ q assiste-
bāt corā salomōe, pře eius cum adhuc vi-
ueret: ⁊ ait eis. Qđ datis ↄsiliū vt rndeam
pplo. Qui dixerūt ei. Si hodie obedieris
pplo huic ⁊ seruieris: ⁊ petitioni eoꝝ cesse-
ris: locutusqꝫ fueris ad eos verba lenia:
erūt tibi serui cunctis dieb⁹. Qui dereliqt
ↄsiliū senū qđ dederāt ei: ⁊ adhibuit ado-
lescētes q nutriti fuerāt cū eo: ⁊ assistebāt
illi: dixitqꝫ ad eos. Qđ mihi datis ↄsiliū
vt rndeā pplo huic: q dixerūt mihi: leui⁹
fac iugū qđ imposuit pr tu⁹ sup nos. Et di-
xerūt ei iuuenes q nutriti fuerāt cū eo.
C Sic loqre pplo huic: q locuti sunt ad te
dicētes: pr tu⁹ aggrauauit iugū nřm: tu
releua nos. // Sic loqris ad eos. Minim⁹
digit⁹ me⁹ grossior est dorso pris mei. Et
nūc pr me⁹ posuit sup vos iugum graue:
ego aūt addā sup iugū vřm. Pr me⁹ ceci-
dit vos flagellis: ego aūt cedā vos scorpio-
nib⁹. Venit ergo hierobo ⁊ oīs ppl's ad
robo die tertia: sicut locut⁹ fuerat rex di-
D cens. Reuertimini ad me die tertia. Rn-
ditqꝫ rex pplo dura: derelicto ↄsilio senio-
rū qđ ei dederāt: ⁊ locut⁹ est eis sꝫ ↄsiliū
iuuenū dicēs. Pr me⁹ aggrauauit iugū
vřm: ego aūt addā iugo vřo. Pr me⁹ ceci-
dit vos flagellis: ego aūt cedā vos scorpio-
nib⁹. Et nō acqeuit rex pplo: qm̄ auersa-
tus fuerat eū dn̄s: vt suscitaret vbū suū
qđ locutus fuerat in manu ahie sylonite
ad hierobo filiū nabath. Vidēs itaqꝫ po-
pulus q noluisset eos audire rex: rndit ei
dicēs. Que nobis ps in dauid: vel q here-
ditas in filio isai? Vade in tabnacula tua
isrl'. Nūc vide domū tuā dauid. Et abijt
isrl' in tabnacula sua. // Sup filios aūt isrl'
quicūqꝫ habitabāt in ciuitatib⁹ iuda: regna-

uit robo. Misit ergo rex robo aduram q
erat sup tributa: ⁊ lapidauit eū oīs israel:
⁊ mortu⁹ est. Porro rex roboam festinus
ascēdit currū ⁊ fugit in hierl'm. Recessitqꝫ
israel a domo dauid vsqꝫ in pñtē diem.
Factū est aūt cū audisset oīs israel q re-
uersus eēt hierobo miserūt ⁊ vocauerūt
eū ↄgregato cetu: ⁊ ↄstituerūt eū regē su-
per oēs israel: nec secut⁹ est qspiā domum
dauid pter tribū iuda solā. // Venit autē
robo hierl'm: ⁊ ↄgregauit vniuersā do-
mū iuda ⁊ tribū beniamin cētū octogin-
ta milia electoꝝ viroꝝ ⁊ bellatoꝝ vt pu-
gnarēt ↄ domū israel: ⁊ reducerēt regnū
robo filio salomonis. Fact⁹ est aūt smo
dn̄i ad semeiā virū dei dicēs. Loqre ad ro-
bo filiū salomōis regē iuda ⁊ ad oēs do-
mū iuda ⁊ beniamin ⁊ reliquos de pplo
dicēs. Hec dicit dn̄s. Nō ascēdetis neqꝫ bel-
labitis ↄ fratres vřos filios israel. Reuer-
tať vir in domū suā. A me.n. factū est ver-
bū hoc. Audierūt smonem dn̄i ⁊ reuersi
sunt de itinere: sicut eis pceprat dn̄s. Edi-
ficauit aūt hierobo sychem in mōte effra-
im: ⁊ habitauit ibi. Et egressus inde edifi-
cauit phanuel. Dixitqꝫ hierobo in corde
suo. Nūc reuerteť regnū ad domū dauid.
Si ascenderit populus iste vt faciat sacrifi-
cia in domo dn̄i in hierusalē: ⁊ ↄuerteť
cor ppli huius ad dn̄m suū robo regem
iuda: interficiētqꝫ me ⁊ reuertenť ad eū.
Et excogitato ↄsilio fecit duos vitulos au-
reos: ⁊ dixit eis. Nolite vltra ascēdere i hie-
rusalē. // Ecce dij tui isrl' q te eduxerūt de
terra egypti. Posuitqꝫ vnū in bethel ⁊ al-
teꝝ in dan. Et factū est verbū hoc i peccatū.
Ibat enī ppl's ad adorandū vitulū vsqꝫ
in dan. Et fecit phana in excelsis: ⁊ sacerdo-
tes de extremis ppli q nō erant de filijs le-
ui. Cōstituitqꝫ diē solēnē in mēse octa-
uo qntadecima die mēsis in similitudi-
nē solēnitatis q celebrať in iuda. Et ascen-
dēs altare similiter fecit in bethel: vt immo-
laret vitulis: quos fabricatus fuerat. // Cō-
stituitqꝫ i bethel sacerdotes excelsoꝝ q fe-
cerat ⁊ ascēdit sup altare qđ extruxerat in
bethel qntadecia die mēsis octaui quē fin-
xerat de corde suo. Et fecit solēnitatē filijs
isrl': ⁊ ascēdit sup altare vt adoleret icēsū.
C Ca. xiii. C De viro dei q venit in bethel
qui de iosia nascituro ꝓphetauit: signum
dat ⁊ de effusiōe cinis: ⁊ cetera hierobo.

Margin: 2. Paral. 10.a. — 7. q.j. ca. deniqꝫ. — 16. q.i. c. ecclesia. — 2. Paral. 10.c. — Al's ad uersat⁹ — 2. Paral. 10.b. — 2. pa. 11.a — Ecc. 47.d — Al's pu gnaret. — F — G — Exo. 32.b j. q. j. ca. si qs inqt. v. ad hie roboam. ⁊ ca. scri- ptura. — 2. pa. 11.c

quasi arruit z restituta est: panē cū rege nō comedit: z ꝓpheta quodā reduct⁹ est: z cū eo panē comedit z a leone percussus est: q leo z asin⁹ stabāt iuxta cadauer: de sepultura eius facta a ꝓpheta q eum sic reduxerat.

Cap. xiij.

A Et ecce vir dei venit de iuda in sermone dñi i bethel hieroboā stāte sup altare z th⁹ iaciēte: z exclamauit ꝯ altare in sermone dñi z ait. Altare altare: hec dicit dñs. Ecce fili⁹ nascet domui dauid iosias noīe: z immolabit sup te sacerdotes excelsorū q nūc in te thura succēdūt: z ossa hominū sup te incendet. Deditqȝ in illa die signū dicēs. Hoc erit signū qd locut⁹ est dñs. Ecce altare scindet: z effundet cinis q in eo est. Cūqȝ audisset rex sermonē hoīs dei quē inclamauerat ꝯ altare in bethel: extēdit manū suā de altari dicēs. Apphēdite eū. Et exaruit man⁹ ei⁹ quā extenderat ꝯ eū: nec valuit retrahere eā ad se. Altare quoqȝ scissū est: z effusus est cinis d altari: iuxta signū qd pdixerat vir dei in sermōe dñi. Et ait rex ad virū dei. Deprecare faciē dñi dei tui: z ora p me: vt restituat man⁹ mea mihi. Orauit vir dei faciē dñi: z reuersa est man⁹ regis ad eū: z facta est sicut pri⁹ fuerat. Locut⁹ est aūt rex ad virū dei. Ueni mecū domū vt prandeas: z dabo tibi munera. Rñditqȝ vir dei ad regē. Si dederis mihi mediā ptē dom⁹ tue nō veniā tecū: nec comedā panem neqȝ bibam aquā in loco isto. Sic. n. mandatū est mihi in sermōe dñi pcipiētis. Nō comedes panē neqȝ bibes aquā: nec reuerteris per viā qua venisti. Abijt ergo p aliā viā z nō est reuersus p iter quo venerat in bethel. Prophetes aūt qdā senex habitabat in bethel ad quē venerūt filij sui: z narrauerunt ei oīa opa q fecerat vir dei illa die in bethel. Et vba q locut⁹ fuerat ad regē narrauerūt patri suo. Et dixit eis pater eoꝝ. Per quā viam abijt? Ostēderūt ei filij sui viā p quā abierat vir dei q venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sternite mihi asinū. Qui cū strauissent ascēdit z abijt post virū dei: z inuenit eū sedētē subtus terebinthū. Et ait illi. Tu ne es vir dei q venisti de iuda? Rñdit ille. Ego sum. Dixitqȝ ad eū. Ueni mecū domū vt comedas panē. Qui ait. Nō possū reuerti neqȝ venire tecū: nec comedā panē neqȝ bibā aquā in loco isto: qȝ locut⁹ est dñs ad me in sermone dñi dicēs. Nō comedas panem z nō bibas aquā ibi: nec reuerteris p viam qua ieris. Qui ait illi. Et ego ꝓpheta sum similis tui. Et āgelus locut⁹ est mihi in sermōe dñi dicēs. Reduc eum tecū in domū tuā: vt comedat panē z bibat aquā. Fefellit eū z reduxit secū. Comedit ergo panē in domo ei⁹: z bibit aquā. Cūqȝ sederēt ad mēsā: fact⁹ est sermo dñi ad ꝓphetā q reduxerat eū. Et exclamauit ad virū dei q venerat de iuda dicens. Hec dicit dñs. Quia nō obediēs fuisti ori dñi: z nō custodisti mādatū qd pcepit tibi dñs de⁹ tuus: z reuersus es z comedisti panem z bibisti aquā in loco in quo pcepit tibi ne comederes panē neqȝ biberes aquā non inferet cadauer tuū in sepulcrū patrum tuoꝝ. Cūqȝ comedisset z bibisset strauit asinū suū ꝓpheta quē reduxerat. Qui cū abisset inuenit eū leo in via: z occidit. Et erat cadauer ei⁹ piectū i itinere. Asin⁹ aūt stabat iuxta illū: z leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri trāseūtes viderūt cadauer piectū in via z leonē stantē iuxta cadauer. Et venerūt z diuulgauerūt in ciuitatē: in qua ꝓphetes ille senex habitabat. Qd cū audisset ꝓpheta ille q reduxerat eū de via ait. Uir dei ē q inobediēs fuit ori dñi: z tradidit eū dñs leoni: z cōfregit eū z occidit iuxta vbum dñi qd locut⁹ est ei. Dixitqȝ ad filios suos. Sternite mihi asinū. Qui cū strauissent z ille abisset: inuenit cadauer ei⁹ piectū in via z asinū z leonē stātes iuxta cadauer. Non comedit leo de cadauere: nec lesit asinū. Tulit ergo ꝓphetes cadauer viri dei: z posuit illō sup asinū: z reuersus intulit in ciuitatē ꝓphete senis vt plāgeret eū. Et posuit cadauer ei⁹ in sepulcro suo. Et planxerūt eū heu heu mi frater. Cūqȝ plāxissent eū: dixit ad filios suos. Cū mortuus fuero sepelite me in sepulcro in quo vir dei sepult⁹ est iuxta ossa ei⁹ ponite ossa mea. Profecto. n. veniet sermo quē pdixit in sermone dñi ꝯ altare qd est in bethel: z ꝯ oīa phana excelsorū q sunt in vrbib⁹ samarie. Post vba hec non est reuersus hieroboā de via sua pessima: sȝ econtrario fecit de nouissimis ppłis sacerdotes excelsoꝝ. Quicūqȝ volebat implebat manū suā: z fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et pp hāc cā peccauit dom⁹ hie-

Margin notes:

3. Reg. 23. D.

Infra eo.

B

C

Infra eo.

Als. ven nit fili⁹ ei⁹ z narrauit.

Als. asinum.

D

Sup eo.

Als. comedisset z bibisset

j. q. j. c. figs ingt in pn. 7. q. i. c. denaqȝ.

F

13. q. 2. § soror.

G

Als. Et non

Als. heu mi heu ff

Sup eo.

j. q. j. c. eos in. p. ti⁹ i gl.

roboā ⁊ euersa ē ⁊ deleta de sup̄ficie terre.

¶ Ca. Sū. ¶ De ꝓphetia ahie ad vxorem hieroboā: de morte abie filij ei⁹: de morte hieroboā: de regno nadab filij ei⁹: de peccatis iude: de sesac rege egypti q̄ spoliauit hierusalē: de scutis aureis ⁊ ereis: de morte roboā ⁊ regno filij eius. Ca. xiiij.

A In tp̄e illo egrotauit abia fili⁹ hieroboā. Dixitq̄ hieroboā vxori sue. Surge ⁊ cōmuta habitū ne cognoscaris q̄ sis vxor hieroboā: ⁊ vade in sylo vbi ē ahias ꝓpheta q̄ locutus est mihi q̄ regnaturus essem sup p̄p̄lm̄ hūc. Tolle quoq̄ in manu tua decē panes ⁊ crustulam ⁊ vas mellis: ⁊ vade ad illum. Ipse.n. indicabit tibi qd euēturū sit puero huic. Fecit vt dixerat hieroboā vxor ei⁹. Et ɔ̄surgēs abyt in sylo: ⁊ venit in domū ahie. At ille nō poterat videre: q̄r caligauerāt oculi ei⁹ pre senectute. Dixit aūt dn̄s ad ahiā. Ecce vxor B hieroboam ingredit̄ vt ɔ̄sulat te sup filio suo q̄ egrotat. Hec ⁊ hec loq̄ris ei. Cū ergo illa intraret ⁊ dissimularet se eē q̄ erat: audiuit ahias sonitū pedū ei⁹ introeūtis p̄ ostium: ⁊ ait. Ingredere vxor hieroboam. Quare aliā te eē simulas. Ego aūt missus sū ad te durus nūci⁹. Uade ⁊ dic hieroboā. Hec dicit dn̄s de⁹ israel. Quia exaltaui te medio p̄p̄li ⁊ dedi te ducē sup p̄p̄lm meū israel: ⁊ scidi regnum dom⁹ dauid ⁊ dedi illud tibi: ⁊ nō fuisti sicut seru⁹ me⁹ dauid q̄ custodiuit mādata mea: ⁊ secut⁹ est me in toto corde suo faciēs qd̄ placitū eēt in ɔ̄spectu meo: s; opat⁹ es male sup oēs q̄ fuerūt an̄ te: ⁊ fecisti tibi deos alienos C ⁊ ɔ̄flatiles vt me ad iracundiā ꝓuocares: me aūt ꝓiecisti post corp⁹ tuū. Idcirco ecce ego inducā mala sup domū hieroboā: ⁊ p̄cutiā de hieroboā mingētē ad parietē clausum ⁊ nouissimū in israel: ⁊ mūdabo reliq̄as dom⁹ hieroboā sicut mundari solet fimus vsq̄ ad puꝝ. Qui mortui fuerint de hieroboā in ciuitate comedēt eos canes: q̄ aūt mortui fuerint in agro vorabunt eos aues celi: q̄r dn̄s locutus est. Tu igit̄ surge ⁊ vade in domū tuā: ⁊ in ipso introitu pedū tuoꝝ in vrbē morief puer D ⁊ planget eū oīs israel ⁊ sepeliet. Iste.n. solus inferet̄ de hieroboā in sepulcrū: q̄r inuētus est sup eo s͛mo bonus a dn̄o deo israel in domo hieroboā. Cōstituet aūt sibi dn̄s regē sup israel: q̄ p̄cutiet domū hieroboā in hac die ⁊ in hoc tp̄e: ⁊ p̄cutiet dn̄s de⁹ israel: sicut moueri solet harundo in aqua. Et euellet israel de terra bona hac: quā dedit patrib⁹ eoꝝ: ⁊ vētilabit eos trans flumē: q̄r fecerunt sibi lucos vt irritarent dn̄m. Et tradet dn̄s deus israel p̄p̄ E peccata hieroboā q̄ peccauit ⁊ peccare fecit israel. Surrexit itaq̄ vxor hieroboam: ⁊ abyt ⁊ venit in thersā. Cūq̄ illa ingrederet̄ limen dom⁹: puer mortu⁹ est ⁊ sepelierunt eū. Et planxit eū omnis israel iuxta sermonē dn̄i quē locut⁹ est in manu serui sui ahie ꝓphete. Reliqua aūt verboꝝ hieroboā quō pugnauerit ⁊ quō regnauerit: ecce scripta sunt in libro verboꝝ dieruꝝ regum israel. Dies aūt q̄b⁹ regnauit hieroboā viginti due anni sunt. Et dormiuit hieroboā cū patrib⁹ suis: regnauitq̄ nadab fili⁹ ei⁹ p̄ eo. F Porro roboā fili⁹ salomonis regnauit in iuda. Quadraginta ⁊ vni⁹ āni erat roboā cū regnare cepisset: ⁊ decem ⁊ septē annis regnauit in hierl̄m ciuitate quā elegit dn̄s: vt poneret nomē suū ibi ex oīb⁹ tribub⁹ israel. Nomē aūt mr̄is ei⁹ naama amanites. Et fecit iudas malū corā dn̄o: ⁊ irritauerūt eū sup oīb⁹ q̄ fecerāt p̄res eoꝝ in peccatis suis q̄ peccauerūt. Edificauerūt.n. ⁊ ipsi sibi aras ⁊ statuas ⁊ lucos sup oē; collē excelsum: ⁊ subter oē; arborē frōdosam. Sed ⁊ effeminati fuerūt in terra: feceruntq̄ oēs abominatiōes gētiū q̄s attriuit dn̄s an̄ faciē filioꝝ israel. In q̄nto autē āno regni G roboā ascēdit sesac rex egypti in hierusalē: ⁊ tulit thesauros dom⁹ dn̄i ⁊ thesauros regios ⁊ vniuersa diripuit: scuta quoq̄ aurea q̄ fecerat salomō: p̄ q̄b⁹ fecit rex roboā scuta erea: ⁊ tradidit ea in manu ducum scutarioꝝ ⁊ eoꝝ q̄ excubabāt an̄ ostiū dom⁹ regis. Cūq̄ ingrederet̄ rex in domū dn̄i portabāt ea q̄ p̄eundi hēbāt officiū: ⁊ postea reportabāt ad armamētariū scutarioꝝ. Reliqua autē sermonū roboā ⁊ oīa q̄ fecit: ecce scripta sunt in libro sermonum dieꝝ regū iuda. Fuitq̄ bellū int̄ roboā ⁊ hieroboā cūctis dieb⁹. Dormiuitq̄ roboā cū p̄rib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ ē cū eis i ciuitate dauid. Nomē aūt mr̄is ei⁹ naama amanites. Et regnauit abia fili⁹ ei⁹ p̄ eo.

¶ Ca. Sū. ¶ De abia q̄ fecit malū: de pugna cū hieroboā q̄ dauid fecit rectū excepto sermōe vrie ethei: de asa q̄ regnauit post

Marginalia: Infra 4. Reg. 8.c. — j.q.j.c. iudicem. — Infra.16.b. — Infra.21.f. — Al's quō regnauerit ⁊ quō pugnauerit — 2. Parali. 11.c.

quasi arruit: et restituta est: panem cum rege non comedit: a propheta quodam reductus est: et cum eo panem comedit et a leone percussus est: quem leo et asinus stabant iuxta cadauer: de sepultura eius facta a propheta qui eum sic reduxerat. Cap. xiij.

A Et ecce vir dei venit de iuda in sermone domini in bethel hieroboam stante super altare et thus iaciente: et exclamauit contra altare in sermone domini et ait. Altare altare: hec dicit dominus. Ecce filius nascetur domui dauid iosias nomine: et immolabit super te sacerdotes excelsorum qui nunc in te thura succendunt: et ossa hominum super te incendet. Deditque in illa die signum dicens. Hoc erit signum quod locutus est dominus. Ecce altare scindetur: et effundetur cinis qui in eo est. Cumque audisset rex sermonem hominis dei quem inclamauerat contra altare in bethel: B extendit manum suam de altari dicens. Apprehendite eum. Et exaruit manus eius quam extenderat contra eum: nec valuit retrahere eam ad se. Altare quoque scissum est: et effusus est cinis de altari: iuxta signum quod predixerat vir dei in sermone domini. Et ait rex ad virum dei. Deprecare faciem domini dei tui: et ora pro me: ut restituatur manus mea mihi. Orauit vir dei faciem domini: et reuersa est manus regis ad eum: et facta est sicut prius fuerat. Locutus est autem rex ad virum dei. Ueni mecum domum ut prandeas: et dabo tibi munera. Responditque vir dei ad regem. Si dederis mihi mediam partem domus tue non veniam tecum: nec comedam panem neque bibam C aquam in loco isto. Sic enim mandatum est mihi in sermone domini precipientis. Non comedes panem neque bibes aquam: nec reuerteris per viam qua venisti. Abiit ergo per aliam viam et non est reuersus per iter quo venerat in bethel. Propheta autem quidam senex habitabat in bethel ad quem venerunt filij sui: et narrauerunt ei omnia opera que fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba que locutus fuerat ad regem narrauerunt patri suo. Et dixit eis pater eorum. Per quam viam abijt? Ostenderunt ei filij sui viam per quam abierat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sternite mihi asinum. Qui cum strauissent ascendit et abijt post virum dei: et inuenit eum sedentem subtus terebinthum. Et ait illi. Tu ne es vir dei qui venisti D de iuda? Respondit ille. Ego sum. Dixitque ad eum. Ueni mecum domum ut comedas panem. Qui ait. Non possum reuerti neque venire tecum: nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto: quia locutus est dominus ad me in sermone domini dicens. Non comedas panem et non bibas aquam ibi: nec reuerteris per viam qua ieris. Qui ait illi. Et ego propheta sum similis tui. Et angelus locutus est mihi in sermone domini dicens. Reduc eum tecum in domum tuam: ut comedat panem et bibat aquam. Fefellit eum et reduxit secum. Comedit ergo panem in domo eius: et bibit aquam. Cumque sederent ad mensam: factus est sermo domini ad prophetam qui reduxerat eum. Et exclamauit ad virum dei qui venerat de iuda dicens. Hec dicit dominus. Quia non obediens fuisti ori domini: et non custodisti mandatum quod precepit tibi dominus deus tuus: et reuersus es et comedisti panem et bibisti aquam in loco in quo precepit tibi ne comederes panem neque biberes aquam non inferetur cadauer tuum in sepulcrum patrum tuorum. Cumque comedisset et bibisset strauit asinum suum propheta quem reduxerat. Qui cum abisset inuenit eum leo in via: et occidit. Et erat cadauer eius proiectum in itinere. Asinus autem stabat iuxta illum: et leo stabat iuxta cadauer. Et ecce viri transeuntes viderunt cadauer proiectum in via et leonem stantem iuxta cadauer. Et venerunt et diuulgauerunt in ciuitate: in qua propheta ille senex habitabat. Quod cum audisset propheta ille qui reduxerat eum de via ait. Uir dei est qui inobediens fuit ori domini: et tradidit eum dominus leoni: et confregit eum et occidit iuxta verbum domini quod locutus est ei. Dixitque ad filios suos. Sternite mihi asinum. Qui cum strauissent et ille abisset: inuenit cadauer eius proiectum in via et asinum et leonem stantes iuxta cadauer. Non comedit leo de cadauere: nec lesit asinum. Tulit ergo propheta cadauer viri dei: et posuit illud super asinum: et reuersus intulit in ciuitatem prophete senis ut plangeret eum. Et posuit cadauer eius in sepulcro suo. Et planxerunt eum heu heu mi frater. Cumque planxissent eum: dixit ad filios suos. Cum mortuus fuero sepelite me in sepulcro in quo vir dei sepultus est iuxta ossa eius ponite ossa mea. Profecto enim veniet sermo quem predixit in sermone domini contra altare quod est in bethel: et contra omnia phana excelsorum que sunt in urbibus samarie. Post verba hec non est reuersus hieroboam de via sua pessima: sed econtrario fecit de nouissimis populi sacerdotes excelsorum. Quicunque volebat implebat manum suam: et fiebat sacerdos excelsorum. Et propter hanc causam peccauit domus hie-

4. Reg. 23.d.

Infra eo.

Infra eo.

Al's + venit filius suus et narrauit.

Al's + asinum.

Sup eo.

Al's + comedisset et bibisset. j.q.j.c. sigs ingt in pn. 7.q.i.ca. denique. F 11.q.2. Ho sotoz.

G Al's + Et non

Al's + heu mi heu fr

Sup eo.

j.q.i.c. cos in. h. cti' i gh.

roboā ⁊ euersa ē ⁊ deleta de supficie terre.
¶Ca. Sū. ¶De pphetia abie ad vxorem hieroboā: de morte abie filij ei⁹: de morte hieroboā: de regno nadab filij ei⁹: de pctis iude: de sesac rege egypti q spoliauit hierusalē: de scutis aureis ⁊ ereis: de morte roboā ⁊ regno filij eius. Ca.xiiij.

A In tpe illo egrotauit abia fili⁹ hieroboā. Dixitq; hieroboā vxori sue. Surge ⁊ cōmuta habitū ne cognoscaris q sis vxor hieroboā: ⁊ vade in sylo vbi ē ahias pphta q locutus est mihi q regnaturus essem sup pplm hūc. Tolle quoq; in manu tua decē panes ⁊ crustulam ⁊ vas mellis: ⁊ vade ad illum. Ipse.n. indicabit tibi qd euētu⁊ sit puero huic. Fecit vt dixerat hieroboā vxor ei⁹. Et ↄsurgēs abijt in sylo: ⁊ venit in domū ahie. At ille nō poterat videre: q: caligauerāt oculi ei⁹ pre senectute. Dixit aūt dñs ad ahiā. Ecce vxor B hieroboam ingredit vt ↄsulat te: sup filio suo q egrotat. Hec ⁊ hec loqris ei. Cū ergo illa intraret ⁊ dissimularet se eē q erat: audiuit ahias sonitū pedū ei⁹ introeūtis p ostium: ⁊ ait. Ingredere vxor hieroboam. Quare aliā te eē simulas. Ego aūt missus sū ad te durus nūci⁹. Uade ⁊ dic hieroboā. Hec dicit dñs de⁹ israel. Quia exaltaui te medio ppli ⁊ dedi te ducē sup pplm meū israel: ⁊ scidi regnum dom⁹ dauid ⁊ dedi illud tibi: ⁊ nō fuisti sicut seru⁹ me⁹ dauid q custodiuit mādata mea: ⁊ secut⁹ est me in toto corde suo faciēs qđ placitū eēt in ↄspectu meo: sz opat⁹ es male sup oēs q fuerūt ān te: ⁊ fecisti tibi deos alienos C ⁊ ↄflatiles vt me ad iracundiā puocares: me aūt pieciisti post corp⁹ tuū. Idcirco ecce ego inducā mala sup domū hieroboā: ⁊ pcutiā de hieroboā mingētē ad parietē clausū ⁊ nouissimū in israel: ⁊ mūdabo reliquias dom⁹ hieroboā sicut mundari solet fimus vsq; ad purū. Qui mortui fuerint de hieroboā in ciuitate comedēt eos canes: q aūt mortui fuerint in agro vorabunt eos aues celi: q: dñs locutus est. Tu igit surge ⁊ vade in domū tuā: ⁊ in ipso introitu pedū tuoꝝ in vrbē morietr puD er ⁊ plangent eū oīs israel ⁊ sepliet. Iste.n. solus inferet de hieroboā in sepulcrū: q: inuētus est sup eo smo bonus a dño deo israel in domo hieroboā. Cōstituet aūt sibi dñs regē sup israel: q pcutiet domū hieroboā in hac die ⁊ in hoc tpe: ⁊ pcutiet dñs de⁹ israel: sicut moueri solet harundo in aqua. Et euellet israel de terra bona hac: quā dedit patrib⁹ eoꝝ: ⁊ ventilabit eos trans flumē: q: fecerunt sibi lucos vt irritarent dñm. Et tradet dñs deus israel pp E peccata hieroboā q peccauit ⁊ peccare fecit israel. Surrexit itaq; vxor hieroboam: ⁊ abijt ⁊ venit in thersā. Cūq; illa ingrederet limen dom⁹: puer mortu⁹ est ⁊ sepelierunt eū. Et planxit eū omnis israel iuxta sermonē dñi quē locut⁹ est in manu serui sui ahie pphete. Reliqua aūt verbo⁊ hieroboā quō pugnauerit ⁊ quō regnauerit: ecce scripta sunt in libro verboꝝ dierū regum israel. Dies aūt qb⁹ regnauit hieroboā viginti due anni sunt. Et dormiuit hieroboā cū patrib⁹ suis: regnauitq; nadab fili⁹ ei⁹ p eo. Porro roboā fili⁹ salomonis regnauit in iuda. Quadraginta ⁊ vni⁹ āni erat roboā cū regnare cepisset: ⁊ decem ⁊ septē annis regnauit in hierl'm ciuitate quā elegit dñs: vt poneret nomē suū ibi ex oib⁹ tribub⁹ israel. Nomē aūt mrīs ei⁹ naama amanites. Et fecit iudas malū corā dño: ⁊ irritauerūt eū sup oīb⁹ q fecerāt pres eoꝝ in pctis suis q peccauerūt. Edificauerūt.n. ⁊ ipsi sibi aras ⁊ statuas ⁊ lucos sup oēm collē excelsū: ⁊ subter oēm arborē frōdosā. Sz ⁊ effeminati fuerūt in terra: feceruntq; oēs abominatiōes gētiū qs attriuit dñs añ faciē filioꝝ israel. In qnto autē āno regni roboā ascēdit sesac rex egypti in hierusalē: ⁊ tulit thesauros dom⁹ dñi ⁊ thesauros F regios ⁊ vniuersa diripuit: scuta quoq; aurea q fecerat salomō p qb⁹ fecit rex roboā scuta erea: ⁊ tradidit ea in manu ducū scutarioꝝ ⁊ eoꝝ q excubabāt añ ostiū dom⁹ regis. Cūq; ingrederet rex in domū dñi portabāt ea q pcundi hēbāt officiū: ⁊ postea reportabāt ad armamētariū scutarioꝝ. Reliqua autē sermonū roboā ⁊ oīa q fecit: ecce scripta sunt in libro sermonū dierū regū iuda. Fuitq; bellū int roboā ⁊ hieroboā cūctis dieb⁹. Dormiuitq; roboā cū prib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ ē cū eis i ciuitate dauid. Nomē aūt mrīs ei⁹ naama amanites. Et regnauit abia fili⁹ ei⁹ p eo.
¶Ca. Sū. ¶De abia q fecit malū: de pugna cū hieroboā q dauid fecit rectū excepto sinōe vrie ethei: de asa q regnauit post

Marginal notes: 4.Reg. 8.c. j.q.j.c.iudicam. — Infra.16.b. Infra.21.f. — Aliter quō regnauerit ⁊ quō pugnauerit. — 2.Parali. 11.c.

abiam q fecit rectũ: de filio inter asa et baasa regem israel: de adiutorio benadab regi asa: de morte asa et de dolore pedũ ei⁹: de iosaphat q successit ei: d nadab rege filio hierobo occiso: de baasa q regnauit post eũ q pcussit oẽs domũ hieroboa. Cap.xv.

A 2.par.13.a

Igitur // in octauodecimo ãno regni hieroboaz filij nabath: regnauit abia sup iudã. Trib⁹ ãnis regnauit in hierl'z. Nomẽ matris ei⁹ maaba filia abessalom. Ambulauitq; in oib⁹ peccatis pris sui q fecerat anteũ: nec erat cor ei⁹ pfectũ cũ dño deo suo sicut cor dauid pris eius. Sz pp dauid dedit ei dñs de⁹ suus lucernã in hierlm vt suscitaret filiũ ei⁹ post eũ: et staret in hierlm: eo q fecisset dauid rectũ in oculis dñi: et nõ declinasset ab oib⁹ q pceperat ei cũctis diebus vite sue: excepto sermõe vrie ethei. Attñ bellũz fuit inter abiam et hierobo oi tpe vite ei⁹. Reliq ãt sermonũ abie et oia q fecit: nõne hec scripta sunt in libro vboꝝ dieꝝ regũz iuda? Fuitq; bellũ inter abiaz et inter hieroboã // Et dormiuit abia cũ patrib⁹ suis et sepelierunt eũ in ciuitate dauid: regnauitq; asa fili⁹ ei⁹ p eo. In ãno ergo vicesimo hierobo regis israel regnauit asa rex iuda: et qdraginta et vno ãno regnauit in hierusalẽ. Nomẽ mris ei⁹ maacha filia abessalom. Et fecit asa rectũ ante cõspectũ dñi sicut dauid pr ei⁹. Et abstulit effeminatos de tra: purgauitq; vniuersas sordes idoloꝝ q fecerunt pres ei⁹. Insup et maacham mrem suã amouit ne esset pnceps in sacris priapi: et in luco ei⁹ quẽ cõsecrauerat. Subuertitq; specũ ei⁹ et cõfregit simulacrũ turpissimũ: et cõbussit in torrẽte cedron. Excelsa aũt nõ abstulit. Uerũtñ cor asa pfectũ erat cũ dño deo suo cũctis diebus suis et intulit ea q sanctificauerat pr suus et vouerat in domũ dñi argẽtũ et aurũ et vasa. // Bellũ aũt erat inter asa et baasa regẽ israel cũctis dieb⁹ eoꝝ. Ascẽdit q; baasa rex israel in iudã: et edificauit rama vt nõ posset qspiaz egredi vel ingredi de pte asa regis iude. Tollẽs itaq; asa oẽ argẽtũ et aurũ qd remãserat in thesauris dom⁹ dñi: et in thesauris dom⁹ regie: dedit illud in man⁹ suoꝝ suoꝝ: et misit ad benadab filiũ tabremon filij ezion regẽ syrie: q habitabat in damasco dicẽs. Fedus est inter me et te: et inter patrẽ meũ et patrẽ tuũ: ideo misi tibi munera argẽtũz et auꝝ: et peto vt venias et irritũ facias fedus qd habes cũz baasa rege israel et recedat a me. Acqescẽs benadab regi asa misit pncipes exercit⁹ sui in ciuitates israel: et pcusserunt ahion et dan et abel domũ maacha et vniuersaz cennereth: oẽs .s. terrã neptalim. Qd cũ audisset baasa intermisit edificare rama: et reuersus est in thersa. Rex aũt asa nũciũz misit in oẽz iudã dicens. Nemo sit excusat⁹. Et tulerũt lapides de rama et ligna ei⁹ qbus edificauerat baasa et extruxit de eis rex asa: gabaa beniamin et masphã. Reliqua aũt oĩuz sermonũ asa et vniuerse fortitudines ei⁹ et cũcta q fecit: et ciuitates qs extruxit: nõne hec scripta sũt in libro vboꝝ dierũ regũ iuda? // Uerũtñ in tpe senectutis sue doluit pedes: et dormiuit cũ prib⁹ suis: et sepult⁹ est cũ eis in ciuitate dauid pris sui. Regnauitq; iosaphat fili⁹ ei⁹ p eo. Nadab vo fili⁹ hierobo regnauit sup israel ãno secũdo asa regis iuda. Regnauitq; sup israel duob⁹ ãnis. Et fecit qd malũ est in cõspectu dñi: et ambulauit in vijs pris sui: et in pctis ei⁹ qb⁹ peccare fecit isrl. Insidiat⁹ ẽ aũt ei baasa filius ahie de domo isachar: et pcussit eũ in gebbethon q est vrbs philistinoꝝ. Siqdẽz nadab et ois isrl obsidebãt gebbethõ. Interfecit ergo illũ baasa in ãno tertio asa regis iuda: et regnauit p eo. Cũq; regnasset: pcussit oẽz domũ hierobo. Nõ dimisit nec vnã qdẽ aiaz de semie ei⁹: donec deleret eũ: iuxta vbũ dñi qd locut⁹ fuerat in manu serui sui ahie sylonitis pp pctã hierobo q peccauerat et qb⁹ peccare fecerat israel: pp delictũ quo irritauerat dñm deuz isrl. Reliq aũt sermonũ nadab et oia q operat⁹ ẽ: nõne hec scripta sũt i libro vboꝝ dieꝝ regũ isrl. // Fuitq; bellũ int asa et baasa regẽ isrl cũctis dieb⁹ eoꝝ. Anno tertio asa regis iuda regnauit baasa fili⁹ ahie super oẽz isrl in thersa vigintiqtuor ãnis. Et fecit malũ corã dño: ãbulauitq; in vijs hierobo et in pctis ei⁹ qb⁹ peccare fec isrl.

¶ Ca. Sũ. ¶ De iehu ppha misso ad baasa: de morte baasa: et q baasa interfecit iehu cui successit hela fili⁹ ei⁹ quẽ occidit zamri et regnauit p eo: q postea semetipsũ succendit cũ obsiderẽt eũ. Amri quẽ elegerat israel media ps ppli seqbat thebni: pualuit tñ ppls q erat cũ amri: d regno achab filio

Marginalia (left): Als + roboam · B · 2.Paral. 14.a · C · Infra eo. · D · Als + tabremõ

Marginalia (right): E · // 2.palip. 16.d. · F · Capua ciuitas a rege capi dicit. · G · Als + ne · Supra eo. · Al. + via · Agesila⁹ rex lacedemonioꝝ rum vir eptim⁹ claret.

ei⁹: & reedificatõe hiericho ab abiel. Ca. xvi.

A Factus est autem sermo domini ad iehu filium anani contra baasa dicens. Pro eo quod exaltaui te de puluere & posui te ducem super populum meum israel: tu autem ambulasti in via hieroboam: & peccare fecisti populum meum israel: vt me irritares in peccatis eorum: ecce ego demetam posteriora baasa & posteriora domus eius: & faciam domum tuam sicut domum hieroboam filij nabath.

B // Qui mortuus fuerit de baasa in ciuitate comedent eum canes: & qui mortuus fuerit ex eo in regione: comedent eum volucres celi. Reliqua autem sermonum baasa & quecunque fecit & prelia eius: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum israel? Dormiuit ergo baasa cum patribus suis: sepultus est in thersa: & regnauit hela filius eius pro eo. Cum autem in manu iehu filij anani prophete verbum domini factum esset contra baasa & contra domum eius: & contra omne malum quod fecerat coram domino ad irritandum eum in operibus manuum suarum vt fieret sicut domus hieroboam: ob hanc causam occidit eum: hoc est iehu filium anani prophetam.

C Anno vicesimosexto asa regis iuda regnauit hela filius baasa super israel in thersa duobus annis. Et rebellauit contra eum seruus suus zambri dux medie partis equitum. Erat autem hela in thersa bibens & temulentus in domo arsa prefecti thersa. Irruens ergo zambri percussit & occidit eum anno vicesimoseptimo asa regis iuda: & regnauit pro eo. Cumque regnasset & sedisset super solium eius: percussit omnem domum baasa: & non dereliquit ex ea mingentem ad parietem & propinquos & amicos eius. // Deleuitque zambri omnem domum baasa iuxta verbum domini quod locutus fuerat ad baasa in manu iehu prophete propter vniuersa peccata baasa & peccata hela filij eius qui peccauerunt & peccare fecerunt israel: prouocantes dominum deum israel in vanitatibus suis.

D Reliqua autem sermonum hela & omnia que fecit: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum israel. Anno vicesimoseptimo asa regis iuda regnauit zambri septem diebus in thersa. Porro exercitus obsidebat gebbethon vrbem philisthinorum. Cumque audisset rebellasse zambri & occidisse regem: fecit sibi regem omnis israel amri qui erat princeps militie super israel in die illa in castris. Ascendit ergo amri & omnis israel cum eo de gebbethon & obsidebant thersa. Videns autem zambri quod expugnanda esset ciuitas ingressus est palatium & succendit se cum domo regia: & mortuus est in peccatis suis: que peccauerat faciens malum coram domino & ambulans in via hieroboam & in peccato eius quo fecit peccare israel. Reliqua autem sermonum zambri & insidiarum eius & tyrannidis: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum israel?

E Tunc diuisus est populus israel in duas partes. Media pars populi sequebatur thebni filium gineth vt constitueret eum regem: & media pars amri. Preualuit autem populus qui erat cum amri populo qui sequebatur thebni filium gineth: mortuusque est thebni & regnauit amri. Anno tricesimo primo asa regis iuda: regnauit amri super israel duodecim annis. In thersa regnauit sex annis. Emitque montem samarie a somer duobus talentis argenti: & edificauit eum. Et vocauit nomen ciuitatis quam extruxerat nomine somer domini montis samariam.

F Fecit autem amri malum in conspectu domini & operatus est nequiter super omnes qui fuerunt ante eum. Ambulauitque in omni via hieroboam filij nabath: & in peccatis eius quibus peccare fecerat israel: vt irritaret dominum deum israel in vanitatibus suis. Reliqua autem sermonum amri & prelia eius que gessit: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum israel? Dormiuitque amri cum patribus suis: & sepultus est in samaria: regnauitque achab filius eius pro eo. Achab vero filius amri regnauit super israel anno tricesimo octauo asa regis iuda.

G Et regnauit achab filius amri super israel in samaria viginti & duobus annis. Et fecit achab filius amri malum in conspectu domini super omnes qui fuerunt ante eum. Nec suffecit ei vt ambularet in peccatis hieroboam filij nabath: insuper duxit vxorem iezabel filiam methbaal regis sydoniorum. // Et abijt & seruiuit baal & adorauit eum: & posuit aram baal in templo baal: quod edificauerat in samaria: & plantauit lucum. Et addidit achab in opere suo irritans dominum deum israel super omnes reges israel qui fuerunt ante eum. In diebus eius edificauit ahiel de bethel hiericho. In abiram primitiuo suo fundauit eam: & in segub nouissimo suo posuit portas eius: iuxta verbum domini quod locutus fuerat in manu iosue filij nun.

¶ Ca. Sū. ¶ Venit helias ad achab: claudit celum ne pluat: pascitur a coruis: & postea a muliere sareptana suscipitur & farina de hydria & lecythus olei non defecit: et eius filium suscitat helias. Cap. xvij.

A Et dixit helias thesbites de habitatoribus galaad ad achab. // Viuit dominus deus israel in cuius conspectu sto: si

Marginal notes: sup. 14. c. & j. 21. f. — Mo. + non reliquit ei. 4. Re. 9. g — Mo. + secum domus regiam — Mo. + thebni filium gineth — Mo. + samarie — Mo. + ethbaal 4. Reg. 10. d. — Infra. 18. c. 4. re. 5. c. Jaco. 5. c.

erit annis his ros ⁊ pluuia: nisi iuxta oris
mei vba. Et factũ ẽ vbũ dñi ad eũ dicẽs.
Recede hinc ⁊ vade ꝯ orientẽ: ⁊ abscõdere
in torrente carith q est ꝯ iordanẽ: ⁊ ibi de
torrente bibes. Coruisq; pcepi vt pascant
te ibi. Abijt ergo ⁊ fecit iuxta vbum dñi.
Cũq; abijsset sedit in torrente carith q est
ꝯ iordanem. Corui q̃q; deferebant ei panẽ
⁊ carnes mane: sil̃r panes ⁊ carnes vespi: ⁊
bibebat de torrente. Post dies aũt aliquã-
tos siccatꝰ est torrẽs. Nõ enim pluerat super
terrã. Factꝰ est sermo dñi ad eum dicens.
Surge ⁊ vade in sareptã sidonioꝝ ⁊ ma
nebis ibi. Precepi enim ibi mulieri vidue
vt pascat te. Surrexit: ⁊ abijt i sareptã si-
donioꝝ. Cũq; venisset ad portã ciuitatis:
apparuit ei mulier vidua colligẽs ligna. Et
vocauit eã: dixitq; ei. Da mihi paululum
aq̃ in vase vt bibã. Cũq; illa pgeret vt af-
ferret: clamabat post tergũ eiꝰ dicẽs Affer
mihi obsecro ⁊ bucellã panis i manu tua.
Que rñdit. Uiuit dñs deꝰ tuus: q2 nõ ha
beo panẽ nisi q̃tũ pugillus cape põt farĩ
ne i hydria ⁊ paululũ olei in lecytho. En
colligo duo ligna: vt igrediar ⁊ faciã illud
mihi ⁊ filio meo: vt comedamꝰ ⁊ moria-
mur. Ad quã helias ait. Noli timere: sꝫ va
de ⁊ fac sicut dixisti. Uerũtñ mihi pmũ fac
de ipsa farinula subcinericiũ panẽ paruu
lũ ⁊ affer ad me: tibi aũt ⁊ filio tuo facies
postea. Hec aũt dicit dñs deꝰ isrl̃. Hydria farĩ
ne nõ deficiet: nec lecythꝰ olei minuetur vsq;
in diẽ in q̃ dñs daturꝰ est pluuiã sup faciẽ
terre. Que abijt ⁊ fecit iuxta vbũ helie. Et co
medit ipse ⁊ illa ⁊ domꝰ eius. Et ex illa die
hydria farine nõ defecit: ⁊ lecythꝰ olei non
est imminutus iuxta vbũ dñi qd locutꝰ
fuerat in manu helie. Factũ est autem post
vba hec egrotauit filius mulieris mr̃is fa
milias ⁊ erat lãguor fortissimꝰ ita vt non
remaneret i eo halitꝰ. Dixit ergo ad heliã
Quid mihi ⁊ tibi vir dei: ingressus es ad
me vt rememorarent̃ iniq̃tates mee: ⁊ in
terficeres filiũ meũ? Et ait ad eũ helias.
Da mihi filiũ tuũ. Tulitq; eũ de sinu
eiꝰ: ⁊ portauit i cenaculũ vbi ipse mane-
bat: ⁊ posuit sup lectulũ suũ: ⁊ clamauit
ad dñm ⁊ dixit. Dñe deꝰ meꝰ etiãne viduã
apd quã ego vtcũq; sustẽtor afflixisti: vt i-
terficeres filiũ eiꝰ? Et expãdit se atq; mẽ
sus est sup pueꝝ tribꝰ vicibꝰ. Et clamauit
ad dñm ⁊ ait. Dñe deꝰ meꝰ reuertat̃ ob-
secro aĩa pueri huiꝰ in viscera eiꝰ. Et exau
diuit dñs vocẽ helie: ⁊ reuersa est aĩa pue-
ri intra eũ ⁊ reuixit. Tulitq; helias pueꝝ
⁊ deposuit eũ de cenaculo in inferiorẽ do-
mũ: ⁊ tradidit mr̃i sue. Et ait illi. En vi-
uit filiꝰ tuꝰ. Dixitq; mulier ad heliã. Nũc
in isto cognoui qm̃ vir dei es tu: ⁊ verbũ
domini in ore tuo verum est.

¶ Ca. xviij. ¶ Uenit helias ad achab vt da-
ret ei pluuiã: de abdia q centũ pphas dñi
abscõdit ⁊ pauit: de ostẽsiõe helie ad achab:
de interfectiõe sacerdotũ baal ⁊ helia post
consũptionem holocausti: ⁊ igne misso
de celo: de pluuia data. Cap. xviij.

Post dies multos factũ est vbum dñi
ad heliã in anno tertio dicẽs. Uade
⁊ ostẽde te achab: ⁊ dem pluuiã sup faciẽ ter
re. Iuit ergo helias vt ostenderet se achab.
Erat autẽ fames vehemẽs in samaria. Uo
cauitq; achab abdiã dispẽsatorẽ domꝰ sue
Abdias aũt timebat dñm deũ valde. Nã cũ
interficeret iezabel pphetas dñi: ille tulit cẽ
tũ pphetas ⁊ abscõdit eos quĩquagenos ⁊ quĩ
quagenos in speluncis ⁊ pauit eos pane et
aq̃. Dixit ergo achab ad abdiã. Uade i ter
ram ad vniuersos fontes aq̃rum: ⁊ cunctas
valles: si forte possimus inuenire herbam
⁊ saluare equos ⁊ mulos: ⁊ nõ penitꝰ iumẽ
ta intereant. Diuiseruntq; sibi regiones
vt circuirẽt eas. Achab ibat p viã vnã: ⁊
abdias p viam alterã seorsũ. Cũq; esset
abdias in via: helias occurrit ei. Qui cum
cognouisset eũ: cecidit sup faciem suam ⁊
ait. Nũ tu es dñe mi helias? Cui ille rñdit.
Ego. Et dixit. Uade ⁊ dic dño tuo. Adest
helias. Et ille. Quid peccaui inquit qm̃
tradis me seruũ tuũ in manu achab vt
interficiat me? Uiuit dñs deꝰ tuꝰ: q2 non
est gẽs aut regnũ in quo nõ miserit dñs
meus te requirẽs. Et rñdẽtibꝰ cũctis: nõ
est hic. adiurauit regna singula ⁊ gẽtes eo
q nequaq̃ reperireris. Et nũc dicis mihi
vade ⁊ dic dño tuo: adest helias? Cũq; re-
cessero a te: spũs dñi asportabit te in locũ
quẽ ego ignoro: ⁊ ingressus nũciabo achab:
⁊ nõ inueniẽs te interficiet me. Seruus
autẽ tuus timet dñm ab infantia sua. Nũ
qd nõ indicatũ est tibi dño meo: qd fece-
rim cũ interficeret iezabel pphetas dñi: q
absconderim de pphetis dñi centũ viros
quĩquagenos ⁊ quĩquagenos in speluncis ⁊
pauerim eos pane ⁊ aqua? Et nunc tu di-

Marginal notes (left): Ps.41.c. helitie. 23.q.4. §.sed obijcit — B — 7.q.i. sciscitaris. De iure iurã.c. si christus — Lu.4.d — Als sarepta — Als sarepta — Ju.4.c. — Eccl.45.a. — C — D — 4.Re.4.f. — Act.20.c.

Marginal notes (right): A — 23.q.4. c.nimiũ ⁊.q.eadẽ. §.sed obijcit — B — Als supest et — C

tis vade & dic dño tuo: adest helias vt interficiat me. Et dixit helias. Uiuit dñs exercituum ante cuius vultum sto: q: hodie apparebo ei. Abijt ergo abdias i occursum achab & indicauit ei. Uenitq3 achab in occursu3 helie. Et cum vidisset eu3: ait. Tu ne es ille q cõturbas israel. Et ille ait. Non ego turbaui isrl: s3 tu & domus patris tui: q dereliquistis mãdata dñi & secuti estis baalim. Ueruntñ nunc mitte & ꝯgrega ad me vniuersum isrl in monte carmeli & prophetas baal quadringentos quinquaginta: prophetasq3 lucoꝝ quadringentos q comedunt de mensa iezabel. Misit achab ad oẽs filios israel & ꝯgregauit prophetas in monte carmeli. Accedẽs autẽ helias ad oẽm ppl̃m israel ait. Usq3quo claudicatis in duas partes. Si dñs est de⁹: sequimini eum. Si aute3 baal: sequimini illum. Et non rñdit ei ppls verbu3. Et ait rursus helias ad ppl̃3. Ego remansi propheta dñi solus: prophete autem baal quadringenti & quinquaginta, prophetæq3 lucoꝝ quadringenti viri sunt. Dent nobis duo boues & illi eligant sibi boue3 vnu3 & in frusta cedentes ponãt sup ligna: ignem aũt nõ supponãt. Et ego faciã bouẽ alteꝝ: & imponã sup ligna: ignẽ aũt nõ suppona3. Inuocate noĩa deoꝝ vroꝝ & ego inuocabo nomẽ dñi mei: & de⁹ q exaudierit p igne3 ipse sit de⁹. Rñdẽs oĩs ppl̃s ait. Optima propositio quã locut⁹ est helias. Dixit ergo helias prophetis baal. Eligite vobis bouem vnu3 & facite primi q: vos plures estis: & inuocate noĩa deoꝝ vestroꝝ: ignẽq3 non supponatis. Qui cu3 tulissent boue3 quẽ dederat eis: fecerunt & inuocabãt nomen baal de mane vsq3 ad meridiẽ dicẽtes. Baal exaudi nos. Et non erat vox: nec qui rñderet. Trãsiliebantq3 altare qd fecerãt. Cũq3 esset iã meridies: illudebat illis helias dicens. Clamate voce maiore. De⁹ eni3 est et forsitan loquit: aut in diuersorio ẽ aut in itinere aut certe dormit vt excitet. Clamabant ergo voce magna: & incidebãt se iuxta ritum suu3 cultris & lanceolis donec perfunderent sanguine. Postq̃ aũt transijt meridies: & illis prophetantibus venerat tẽpus quo sacrificium offerri solet: nec audiebat vox nec aliquis respondebat nec attendebat orantes: dixit helias oĩ ppl̃o. Uenite ad me. Et accedente ad se ppl̃o curauit altare dñi qd destructum fuerat: & tulit duodecim lapides iuxta numeru3 tribuum filioꝝ iacob: ad que3 factus est sermo dñi dicens: israel erit nomen tuum: & edificauit de lapidibus altare i nomine dñi. Fecitq3 aqueductum: quasi per duas aratiũculas in circuitu altaris: & cõposuit ligna: diuisitq3 p membra boue3: & posuit super ligna & ait. Implete quattuor hydrias aqua: & fundite sup holocaustum & super ligna. Rursumq3 dixit. Etiam secundo hoc facite. Qui cum fecissent secundo ait. Etiã tertio id ipsu3 facite. Feceruntq3 tertio: & currebãt aq circũ altare & fossa aqueduct⁹ repleta est. Cũq3 iam tp̃s esset vt offerret holocaustum: accedens helias propheta ait. Dñe deus habraã & isaac & isrl: ostẽde hodie q: tu es deus israel & ego seruus tu⁹. & iuxta preceptum tuu3 feci oĩa verba hec. Exaudi me dñe exaudi me: vt discat ppl̃s iste: q: tu es dñs deus & tu ꝯuertisti cor eoꝝ iterum. Cecidit autẽ ignis dñi & vorauit holocaustum & ligna & lapides puluerem quoq3 & aquam q̃ erat in aqueductu lambens: Qd cu3 vidisset oĩs populus: cecidit in faciem suam: & ait. Dñs ipse est de⁹: dñs ipse est deus. Dixitq3 helias ad eos. Apprehendite prophetas baal: ne vnus quidem effugiat ex eis. Quos cum apprehendissent duxit eos helias ad torrentem cyson. Et interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab. Ascende comede & bibe: q: sonus multe pluuie est. Ascendit achab vt comederet & biberet. helias autem ascendit in verticẽ carmeli & pronus in terrã posui faciem suas inter genua sua: & dixit ad pueru3 suum. Ascende & prospice ꝯ mare. Qui cu3 ascendisset & contẽplatus esset ait. Non est q̃cq̃. Et rursu3 ait illi. Reuertere septẽ vicib⁹. In septima autẽ vice ecce nubecula parua quasi vestigium hoĩs ascendebat de mari. Qui ait. Ascẽde & dic achab. Junge curru3 tuum & descende ne occupet te pluuia. Cũq3 se verteret huc atq3 illuc ecce celi contenebrati sunt: & nubes & ventus: & facta est pluuia grandis. Ascendens itaq3 achab abijt in iezrael, & manus dñi facta est super heliam accinctisq3 lumbis currebat ante achab donec veniret in iezrahel.

¶ Ca. xix. ¶ Fugit helias iezabel: dormit sub vmbra iuniperi mane in spelũca petit anime sue mortem: videt dominũ: mittit vngere azahel regem super syriam & hiere-

Marginalia: Sup. 17 c. — 4 re. 4. b. — 11. q. 7. §. si. 23. q. 4. c. q peccat — D — Fol. 49. ca. si. de regularib⁹ ca. in penult. in glo. — M. dñi — 1. re. 9. b sup. 2. f. — E — F — 3. 4. l. c cum scriptura in glo. — G — 32. q. 4. c. nimiũ & q. 5. ca. reos. 12. q. 4. c. q peccat §. s3 obijcitur. & c. ca. vl. dicta. — sup. 17. a. — Jac. 5. d.

sup isrl' & heliseum in prophetam pro se: heliseus sequitur & sibi ministrat. Ca.xix.

A Nunciauit aut achab iezabel oia q fecerat helias & quo occidisset vniuersos pphetas baal gladio. Misitq; iezabel nuciu ad helia dices. // Hec mihi faciant dij & hec addat: nisi hac hora cras posuero aiam tua sicut aia vni' ex illis. // Timuit ergo helias: & surges abijt quocuq; eu ferebat volutas. Venitq; in bersabee iuda: & dimisit ibi puer suu: & pcessit in desertu via vni' diei. Cuq; venisset & sederet subter vna iunipe: petiuit aie sue vt moreret: & ait. // Sufficit mihi dne: tolla aia mea. Neq; eni melior su q patres mei. Proiecitq; se: & obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce agelus dni tetigit eum: & dixit illi. Surge: comede. Respexit: & ecce ad caput suu subcinericius panis & vas aq. Comedit ergo & bibit: & rursu obdormiuit. Reuersusq; e agelus dni scdo: & tetigit eu: dixitq; illi. Surge comede. Gradis eni tibi restat via. Qui cu surrexisset: comedit & bibit: & abulauit i fortitudine cibi illi' qdraginta dieb' & qdraginta noctibus vsq; ad mote dei oreb. Cuq; venisset illuc: mansit i spelunca. Et ecce sermo dni ad eu: dixitq; ei. // Quid hic agis helia? At ille rndit. zelo zelat' su p dno deo exercituu q dereliqrut pactu dni filij isrl. // Altaria tua destruxerut & pphetas tuos occiderut gladio: & derelictus su ego solus: & qrut aiam mea vt auferat ea. Et ait ei. Egredere & sta in monte cora dno. Et ecce dns transijt: & spus gradis & fortis subuertes motes & coterens petras ante dnm. Non in spu dns. Et post spm comotio. No i comotioe dns. Et post comotione ignis. No in igne dns. Et post igne sibilus aure tenuis. // Qd cu audisset helias operuit vultu suu pallio: & egressus stetit in ostio spelucae: & ecce vox ad eu dicens. Quid hic agis helia? Et ille rndit. zelo zelat' su p dno deo exercituu: q dereliqrut pactu tuu filij israel. Altaria tua destruxerut & pphetas tuos occiderut gladio: & derelictus su ego solus: & qrunt aiam mea vt auferat ea. // Et ait dns ad eu. Vade & reuertere in via tua p desertu in damascu. Cuq; perueneris illuc // vnges azahel rege sup syria: & iehu filiu namsi vnges rege sup isrl. heliseu aut filiu saphat q e de abelmeula vnges pphta pro te. Et erit quicuq; fugerit gladiu azahel: occidet eu iehu: & quicuq; fugerit gladiu iehu interficiet eu heliseus. Et derelinqua mihi in isrl septe milia viro // quo genua no sunt incuruata ante baal: & oe os qd no adorauerit eu osculas manu. Profectus ergo inde helias reppit heliseu filiu saphat arate in duodecim iugis bou: & ipse in duodeci iugis bou arantibus vnus erat. Cuq; venisset helias ad eum: misit pallium suum super eu. Qui statim relictis bob' cucurrit post heliam & ait. Osculer oro pre meu & mre mea: & sic seqr te. Dixitq; ei. Vade & reuertere. Qd eni meu erat feci tibi. Reuersus aut ab eo tulit par boum & mactauit illo: & in aratro bou coxit carnes & dedit pplo & comederunt. Consurgensq; abijt & secutus est heliam & ministrabat ei.

Ca. Su. De pma obsidioe samarie et fuga benadab regis syrie p pueros pncipu puinciar: de pugna scda cu syris & eor interfectioe & benadab ret' & dimissus e: de ppha q dixit alteri: pcute me q pphetauit ad achab & custodi viru istum. Cap.xx.

A Orro benadab rex syrie congregauit oes exercitu suu: & triginta duos reges secu & eqs & curr': & ascedens pugnabat 9 samaria: & obsedit ea. Mittesq; nucios ad achab rege isrl i ciuitate ait. Hec dicit benadab. Argetu tuu & au tuu meu est: & vxores tue & filij tui optimi mei sut. Rnditq; rex isrl. Iux vbu tuum dne mi rex: tu' su ego & oia mea. Reuertetesq; nucij dixerut. Hec dic benadab q misit nos ad te. Argetu tuu & au tuu & vxores tuas & filios tuos dabis mihi. Cras igit hac ea de hora mitta suos meos ad te & scrutabut domu tua & domu suo tuo: & oe qd eis placuerit ponet in manib' suis & auferet. Vocauit at rex isrl oes seniores tre: & ait. Aduertite & videte: qm insidiet nob. Misit n. ad me p vxorib' meis: & filijs' & p argeto & auro & no abnui. Dixerutq; oes maiores natu & vniuersus pples ad eum. No audias neq; acqescas illi. Rnditq; nucijs benadab. Dicite dno meo regi. Oia pp que misisti ad suu tuu in initio facia: hanc aute re facere no possu. Reuersiq; nuncij retulerunt ei. Qui remisit & ait. Hec faciat mihi dij & hec addat si sufficerit puluis samarie pugillis oia pplu q seqt me. Et rndens rex isrl ait. Dicite ei. Ne glorie

Margin notes: 4.re.4. / B / 7.q.i.c.sci litaris. / Jone. 4.a / B / supra eo. / Ro.11.a / C / Sup eo. / Eccl.48. b. / Hec sacra vnctione c. vnctio / D / Ro.11.a / 86.di.c. no satis & ite dns / A / Mo + a

accinct⁹ eque vt discinct⁹. Factū est autē cū audisset benadab v̄bū istō: bibebat ipse et reges in vmbraculis: ⁊ ait suis suis. Cir-

C cūdate ciuitatē. Et circundederūt eā. Et ecce ꝓpheta vn⁹ accedēs ad achab regē isrl̄: ait ei. Hec dicit dn̄s. Certe vidisti oēz multitudinē hanc nimiā. Ecce ego tradā eā in manuz tuā hodie: vt scias q: ego suz dn̄s. Et ait achab. Per quez. Dixitqȝ ei. Hec dicit dn̄s. Per pedissequos p̄ncipū ꝓuinciarū. Et ait. Quis incipiet preliari. Et ille dixit. Tu. Recensuit ergo pueros p̄ncipuz ꝓuinciaꝝ ⁊ repperit numeꝝ ducentoꝝ triginta duoꝝ. Et recēsuit post eos ppl̄m: oēs filios isrl̄ septē milia: ⁊ egressi sunt meridie. Benadab autē bibebat tumulēt⁹ in vmbraculo suo: ⁊ reges trigintaduo cū eo: q ad auxiliū ei⁹ venerāt. Egressi sūnt aūt pueri p̄ncipuz ꝓuinciaꝝ in p̄ma fronte. Misit itaqȝ benadab: q nunciauerūt ei dicentes. Uiri egressi sūt de samaria. At ille ait. Siue ꝓ pace veniūt app̄hēdite eos viuos: siue vt p̄lient viuos eos capite. Egressi sūt ergo pueri

D p̄ncipū ꝓuinciaꝝ: ac reliqu⁹ exercit⁹ sequebat. Et pcussit vnusqsqȝ viꝝ qui ꝯ se veniebat. Fugeruntqȝ syri ⁊ psecut⁹ est eos isrl̄. Fugit q̄z benadab rex syrie i equo cuz equitib⁹ suis. Nec nō egressus rex israel pcussit equos ⁊ curr⁹: ⁊ pcussit syriā plaga magna nimis. Accedēs aūt ꝓpha ad regē isrl̄ dixit ei. Uade ⁊ cōfortare: ⁊ scito ⁊ vide quid facias. Seqnti eniz anno rex syrie ascēdet

Infra eo. ꝯ te. Serui v̄o regis syrie dixerunt ei. Dij mōtiuz sūt dij eoꝝ: idō supauerūt nos. Sz melius est vt pugnem⁹ ꝯ eos in cāpestrib⁹: ⁊ obtinebim⁹ eos. Tu ḡ v̄bū hoc fac. Amo-

a se ✝ suo ue reges singulos ab exercitu ✝ tuo ⁊ pone p̄ncipes pro eis: ⁊ instaura numeꝝ militum qui ceciderunt de tuis: ⁊ equos fm equos pristinos: ⁊ currus fm curr⁹ quos ante habuisti: ⁊ pugnabim⁹ ꝯ eos in cāpestrib⁹: ⁊ videbis q obtinebimus eos. Credidit consilio eorum ⁊ fecit ita. Igit̄ postq̄ annus trāsierat recēsuit benadab syros: ⁊ ascendit in afec: vt pugnarent ꝯ israel. Porro isrl̄ recensiti sunt: ⁊ acceptis cibarijs ꝓfecti ex aduerso: castraqȝ metati sūt ꝯ eos q̄si duo parui greges capraꝝ: syri autē repleuerunt terrā. Et accedēs vnus vir dei dixit ad regem israel. Hec dicit dn̄s. ꝗ

E Q: dixerunt syri: deus montiuz est dn̄s:

Supra eo. nō est de⁹ valliū dabo oēm multitudinez hanc grandē in manu tua: ⁊ scietis q: ego suz dn̄s. Dirigebātqȝ septē dieb⁹ ex aduerso hi atqȝ illi acies: septima aūt die cōmissum est bellū. Percusseruntqȝ filij isrl̄ de syris centū milia peditū in die vna. Fuge-

Afec ✝ runt ✝ aūt q remanserunt in afec in ciuitatē: ⁊ cecidit murus sup vigintiseptē milia hoīum q remanserant. Porro benadab fugiens ingressus est ciuitatē in cubiculū qd̄ erat intra cubiculū. Dixerūtqȝ ei serui sui. Ecce audiuim⁹ q reges domus isrl̄ clementes sint. Ponamus itaqȝ saccos in lumbis nr̄is ⁊ funiculos in capitib⁹ nr̄is: ⁊ egrediamur ad regē israel: forsitan saluabit aīas nr̄as. Accinxerunt saccis lumbos suos: ⁊ posuerūt funiculos i capitib⁹ suis: venerūtqȝ ad regē isrl̄ ⁊ dixerunt ei. Ser-

F uus tuus benadab dicit. Uiuat oro te aīa mea. Et ille ait. Si adhuc viuit frater me⁹ est. Qd̄ acceperunt viri ꝓ omine: ⁊ festinātes rapuerunt v̄bū ex ore eius atqȝ dixerunt. Frater tuus benadab viuit. Et dixit eis. Ite ⁊ adducite eū ad me. Egressus est ergo ad eū benadab: ⁊ leuauit eum in curruz suuz. Qui dixit ei. Ciuitates quas tulit pater meus a p̄re tuo reddā: ⁊ plateas fac tibi in damasco sicut fecit pater me⁹ in samaria: ⁊ ego federat⁹ recedā a te. Pepigit ergo fedus: ⁊ dimisit eū. Tunc vir quidā de filijs ꝓphetaꝝ dixit ad sociū suuz in sermōe dn̄i. Percute me. At ille noluit pcutere. Cui ait. Q: noluisti audire vocem dn̄i: ecce recedes a me ⁊ pcutiet te leo. Cūqȝ paululū recessisset ab eo: inuenit eū leo atqȝ pcussit. Sz ⁊ alteꝝ inueniens virum dixit ad eū. Percute me. Qui pcussit eū: ⁊ vulnerauit. Abijt ergo ꝓpha ⁊ occurrit re-

G gi in via: ⁊ mutauit aspsione pulueris os ⁊ oculos suos. Cūqȝ rex trāsisset: clamauit ad regē: ⁊ ait. Seru⁹ tu⁹ egressus est ad p̄liadū in cominus. Cūqȝ fugisset vir vn⁹: adduxit eū qdā ad me: ⁊ ait. Custodi virū istuz. Qui si lapsus fuerit erit aīa tua pro aīa eius: aut talētuz argenti appendes. Dū autez ego turbatus huc illucqȝ me verterē: subito non cōparuit. Et ait rex isrl̄ ad eum. Hoc est iudiciuz tuuz qd̄ ipse decreuisti. At ille statiz abstersit puluerē de facie sua: ⁊ cognouit eū rex isrl̄ q esset de ꝓphetis. Qui ait ad eum. Hec dicit dn̄s. Quia dimisisti virum dignuz morte de manu tua: erit anima tua pro anima eius: ⁊ po-

pulus tuus pro populo eius. Reuersus est igitur rex israel in domum suam audire contemnens: et furibundus venit in samariam.

Als. samaria

¶ Ca. Sū. ¶ De occisione naboth pro vinea sua: iezabel mittit vt occidatur naboth: lapidatur naboth: et helias qualiter increpauit achab: de penitentia achab. Cap. xxi.

A Post verba autem hec tempore illo vinea erat naboth iezraelite que erat in iezrael iuxta palatium achab regis samarie. Locutus est ergo achab ad naboth dicens. Da mihi vineam tuam: vt faciam mihi hortum olerum: quia vicina est et prope domum meam: daboque tibi pro ea vineam meliorem. Aut si commodius tibi putas: argenti precium quantum digna est. Cui respondit naboth. Propitius sit mihi dominus ne dem hereditatem patrum meorum tibi. Uenit ergo achab in domum suam indignans et frendens super verbo quod locutus fuerat ad eum naboth iezrahelites dicens: non dabo tibi hereditatem patrum meorum. Et proijciens se in lectulum suum auertit faciem suam ad parietem et non comedit panem. Ingressa est autem ad eum iezabel vxor sua: dixitque ei. Quid est hoc: vnde anima tua contristata est: et quare non comedis panem? Qui respondit ei. Locutus sum naboth iezrahelite: et dixi ei. Da mihi vineam tuam: accepta pecunia: aut si tibi placet dabo tibi vineam meliorem pro ea. Et ille ait. Non dabo tibi vineam meam. Dixit ergo ad eum iezabel vxor eius.

C Grandis auctoritatis es: et bene regis regnum israel. Surge et comede panem et equo animo esto. Ego dabo tibi vineam naboth iezrahelite. Scripsit itaque literas ex nomine achab et signauit eas annulo eius: et misit ad maiores natu et optimates qui erant in ciuitate eius habitabant cum naboth. Literarum autem hec erat sententia. Predicate ieiunium et sedere facite naboth inter primos populi. Et submittite duos viros filios belial contra eum et falsum testimonium dicant. Benedixit naboth deum et regem. Et educite eum et lapidate: sicque moriatur. Fecerunt ergo ciues eius maiores natu et optimates qui habitabant cum eo in vrbe: sicut preceperat eis iezabel: et sicut

D scriptum erat in literis quas miserat ad eos. Predicauerunt ieiunium: et sedere fecerunt naboth inter primos populi. Et adductis duobus viris filijs diaboli fecerunt eos sedere contra eum. Et illi scilicet vt viri diabolici dixerunt contra eum testimonium coram multitudine. Benedixit naboth deum et regem. Quobrem eduxerunt eum extra ciuitatem et lapidibus interfecerunt. Miseruntque ad iezabel dicentes. Lapidatus est naboth: et mortuus est. Factum est autem cum audisset iezabel lapidatum naboth et mortuum: locuta est ad achab. Surge posside vineam naboth iezrahelite: qui noluit tibi acquiescere: et dare eam accepta pecunia. Non enim viuit naboth: sed mortuus est. Quod cum audisset achab mortuum videlicet naboth: surrexit et descendebat in vineam naboth iezrahelite vt possideret eam. Factus est igitur sermo domini ad heliam thesbiten dicens. Surge et descende in occursum achab regis israel: qui est in samaria. Ecce ad vineam naboth descendit vt possideat eam. Et loqueris ad eum dicens. Hec dicit dominus deus. Occidisti insuper et possedisti. Et post

Act. 7. g

E

F hec addes. Hec dicit dominus. In loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem naboth: lambent quoque sanguinem tuum. Et ait achab ad heliam. Num inuenisti me inimicum tibi. Qui dixit. Inueni: eo quod venundatus sis vt faceres malum in conspectu domini. Hec dicit dominus. Ecce ego inducam super te malum: et demetam posteriora tua et interficiam de achab mingentem ad parietem et clausum et vltimum in israel. Et dabo domum tuam sicut domum hieroboam filij nabath: et sicut domum baasa filij ahia: quia egisti vt me ad iracundiam prouocares: et peccare fecisti israel. Sed et de iezabel locutus est dominus dicens. Canes comedent iezabel in agro iezrahel. Si mortuus fuerit achab in ciuitate comedent eum canes. Si autem mortuus fuerit in agro: comedent eum volucres celi. Igitur non fuit alter talis sicut achab: qui venundatus est vt faceret malum in conspectu domini.

4. reg. sup. 14. c. infra. 16. et 22. f.

G Concitauit enim eum iezabel vxor sua et abominabilis factus est: intantum vt sequeretur idola que fecerant amorrei quos consumpsit dominus a facie filiorum israel. Itaque cum audisset achab sermones istos: scidit vestimenta sua: et operuit cilicio carnem suam: ieiunauitque et dormiuit in sacco et ambulauit dimisso capite. Et factus est sermo domini ad heliam thesbiten dicens. Nonne vidisti humiliatum achab coram me? Quia igitur humiliatus est mei causa non inducam malum in diebus eius: sed in diebus filij sui inferam malum domui eius.

1. Mach. 1. b.

Ps. 50. 9. c. 33. q. 3. c. conueniorum. De pe. di. 1. g. deni q. De pe. di. 3. c. tal in fi. ca. sicut achab et 9. niniuite.

¶ Ca. Sū. ¶ De conductu achab et iosaphat regum: de pseudis prophetis: de michea: de bello vbi perijt achab et classibus eius: post quem regnauit ioram filius eius. Cap. xxij.

A Transierunt igitur tres anni absque bello inter syriam et israel. In anno autem tertio

// 1.par. 18.a

descēdit iosaphat rex iuda ad regē isrl'. Dixitq; rex isrl' ad seruos suos. // Ignoratis q̄ nostra sit ramoth galaad: et negligim⁹ tollere eā de manu regis syrie? Et ait ad iosaphat. Uenies ne mecū ad prelīādum in ramoth galaad? Dixitq; iosaphat ad regē isrl'. // Sicut ego sum: ita et tu. Ppls me⁹ et ppls tu⁹ vnū sūt: et equites mei equites tui. Dixitq; iosaphat ad regem isrl'. // Quere oro te hodie s̄monē dn̄i. Cōgregauit ergo rex isrl' pphetas q̄dringētos circiter viros et ait ad eos. Ire debeo in ramoth galaad ad bellādū: an quiescere? Qui rn̄derūt.

// De fil. micheas. // 4.re.3.a

B Ascēde: et dabit eā dn̄s in manu regis. Dixit aūt iosaphat. Nō ē hic ppha dn̄i q̄spiā vt interrogem⁹ p eū. Et ait rex isrl' ad iosaphat. Remāsit vir vn⁹ p quē possum⁹ interrogare dn̄m. S; ego odi eū: q: nō pphetat mihi bonū s; malū: micheas fili⁹ iemla. Cui iosaphat ait Ne loq̄ris ita rex. Uocauit ergo rex isrl' eunuchū quēdā et dixit ei. Festina adducere micheā filiū iemla. Rex āt isrl' et iosaphat rex iuda sedebāt vnusq̄sq; in solio suo vestiti cultu regio: in area iuxta ostiū porte samarie: et vniuersi pphetē pphetabāt in cōspectu eox. Fecit quoq; sibi sedechias filius chanaan cornua ferrea et ait. Hec dicit dn̄s. His vētilabis syriā: donec deleas eā. Oēsq; pphete similiter pphetabāt dicētes. Ascēde in ramoth galaad: et vade psp̄e: et tradet dn̄s i manus regis. Nunci⁹ vero q̄ ierat vt vocaret micheā locutus est ad eū dicēs. Ecce

C sermones pphetarū ore vno regi bona p̄dicāt: sit ergo s̄mo tuus similis eox: et loq̄re bona. Cui micheas ait. Uiuit dn̄s: q: q̄cūq; dixerit mihi dn̄s hoc loquar. Uenit itaq; ad regē: et ait illi rex. Michea: ire debemus in ramoth galaad ad preliandū an cessare? Cui ille rn̄dit Ascēde et vade p̄spere: et tradet dn̄s in manu regis. Dixit aūt rex ad eū. Iterū atq; iterū adiuro te: vt nō loq̄ris mihi nisi qd̄ verū ē in noīe dn̄i. Et ille ait Uidi cūctū isrl' dispsum in mōtib⁹ quasi oues nō habētes pastorē. Et ait dn̄s. Nō hn̄t isti dn̄m. Reuertat' vnusq̄sq; in domū suā in pace. Dixit ergo rex ad iosaphat. Nūqd nō dixi tibi: q: nō pphetat mihi bonū: s; semp malū. Ille vo addēs ait: Propē hoc audi s̄monē dn̄i. Uidi dn̄m sedēt sup soliū suū: et oēm exercitū celi assistētē ei a dextris et a sinistris. Et ait dn̄s.

2.sup.18.b.

D Quis decipiet achab regē isrl': vt ascēdat et cadat in ramoth galaad? // Et dixit vnus verba huiuscemodi: et ali⁹ aliter. Egressus ē aūt spūs: et stetit corā dn̄o: et ait. Ego decipiā illū. Cui locut⁹ ē dn̄s. In quo? Et ille ait. Egrediar: et ero spūs mēdax i ore oim pphetax ei⁹. Et dixit dn̄s. Decipies et p̄ualebis. Egredere et fac ita. Nūc igit' ecce dedit dn̄s spūm mēdacij in ore oim pphetarū tuox q hic sunt: et dn̄s locut⁹ ē ꝯ te malū. Accessit āt sedechias fili⁹ chanaā et pcussit micheā in maxillā et dixit. Me ne ergo dimisit spūs dn̄i: et locut⁹ ē tibi. Et ait micheas. Uisur⁹ es i die illa qn̄ ingrederis in cubiculū intra cubiculū vt abscōdaris: et ait rex isrl'. Tollite micheam et maneat apd̄ amon p̄ncipē ciuitatis: et apd̄ ioas filiū amalech: et dicite eis. Hec dic̄ rex. Mittite virū istu; in carcerē et sustētate eū pa

// 2.par. 18.c.

E ne tribulatiōis et aq̄ angustie donec reuertar in pace. Dixitq; micheas. Si reuersus fueris i pace: nō ē locut⁹ in me dn̄s. Et ait. Audite ppli oēs. Ascēdit itaq; rex isrl' et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixit itaq; rex isrl' ad iosaphat. Sume arma et ingredere pliū: et induere vestib⁹ tuis. Porro rex isrl' mutauit habitū suū: et ingressus ē bellū. Rex aūt syrie p̄cepat p̄cipib⁹ curruū triginta duob⁹ dicēs. Nō pugnabitis ꝯ minorē et maiorē quēpiā ꝯ regē isrl' solū. Cū ergo vidissent p̄ncipes curruū iosaphat: suspicati sūt q ipe eēt rex isrl'. Et impetu fc̄o pugnabāt ꝯ eū. Et exclamauit iosaphat. Intellexerūtq; p̄ncipes curruū q̄ nō eēt rex isrl': et cessauerūt ab eo. ✠ Uir āt

Als ✠ vnus

qdā tetēdit arcū i incertū sagittā dirigēs et casu pcussit regē isrl' inter pulmonē et stomachū. At ille dixit aurige suo. Uerte manū tuā: et eijce me de exercitu: q: grauiter vulnerat⁹ sum. Cōmissuz ē ergo pliū in die illa. Et rex stabat in curru suo ꝯ syrios. Et mortu⁹ ē vespe. Fluebat ✠ āt sanguis plage in sinu curr⁹: et p̄co insonuit i vniuerso exercitu añq; sol occūberet dicēs. Unusq̄sq; reuertat' i ciuitatē et i terrā suā. Mortu⁹ est aūt rex et platus est in samariā. Sepelierūtq; regē in samaria et lauerūt currū ei⁹ in piscina samarie: et linxerūt canes sanguinē eius: et habenas lauerūt iuxta verbū dn̄i qd̄ locutus fuerat. // Reliqua aūt s̄monū achab et vniuersa q̄ fecit et domus ✠ eburneā quā edificauit:

// Als ✠ q;

F

// Als ✠ eburnee cas̄ge nimiu.

cūctarūqȝ vrbiū quas extruxit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regū israel? Dormiuit ergo achab cū prib⁹ suis: ⁊ regnauit ochozias filius eius pro eo. Josaphat vero filius asa regnare cepat sup iudā anno quarto achab regis israel. Triginta quinqȝ annoꝝ erat cū regnare cepisset: ⁊ viginti quinqȝ annis regnauit in hierusalē. Nomē mrīs eius azuba filia salai. Et ābulauit in oī via asa prīs sui: ⁊ nō declinauit ex ea. Fecitqȝ qḋ rectū est in ꝯspectu dñi: verūtn̄ excelsa nō abstulit. Adhuc enim populus sacrificabat ⁊ adolebat incēsū in excelsis. Pacēqȝ habuit iosaphat cū rege israel. Reliqua aūt ꝟboꝝ iosaphat ⁊ opera eius q̄ gessit ⁊ plia: nōne hec scripta sunt in libro ꝟboꝝ dierū regū iuda?

G Sed ⁊ reliquas effeminatoꝝ qui remanserāt in dieb⁹ asa prīs eius abstulit de terra. Nec erat tūc rex cōstitut⁹ in edom. Rex vero iosaphat fecerat classes in mari q̄ nauigarēt in ophir ppͤ aurū: ⁊ ire nō potuerūt: q: cōfracte sunt in asyongaber. Tunc ait ochozias filius achab ad iosaphat. Uadāt serui mei cū seruis tuis in nauibus. Et noluit iosaphat. Dormiuitqȝ iosaphat cū prib⁹ suis: ⁊ sepult⁹ ē cū eis in ciuitate dauid prīs sui: regnauitqȝ iorā fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Ochozias aūt fili⁹ achab regnare cepit sup isrl̄ in samaria anno septimodecimo iosaphat regis iuda: regnauitqȝ super isrl̄ duob⁹ annis. Et fecit malū in cōspectu dñi: ⁊ ābulauit ī via prīs sui ⁊ matris sue: ⁊ in via hieroboā filij nabath q peccare fecit isrl̄. Seruiuit qȝ baal ⁊ adorauit eū: ⁊ irritauit dñz deū israel: iuxta omnia que fecerat pater eius.

¶ Explicit primus liber Malachim.i. Regum tertius.

¶ Incipit scḋs liber malachi.i.q̄rt⁹ Regū.

¶ Ca. Sm̄. ¶ De puaricatiōe moab ⁊ casu ochozie ⁊ egrotatiōe ei⁹: de ꝟbis angeli ad heliā sup ochoziā: de duob⁹ qnquagēarijs heliā igne ꝯsumptis: ꝯ morte ochozie: ⁊ iorā frīs ei⁹ ī gnauit ꝓ eo. c. j.

A PReuaricatus ē aūt moab in isrl̄ postq̄ȝ mortu⁹ ē achab. Ceciditqȝ ochozias p cācellos cenaculi sui qḋ habebat in samaria ⁊ egrotauit. Misitqȝ nūcios dicens ad eos. Jte ꝯsulite beelzebub deū accaron: vtrum viuere queā de infirmitate mea hac. Angelus aūt dñi locut⁹ est ad heliā thesbitē: dicēs. Surge ascende in occursum nuncioꝝ regis samarie: ⁊ dices ad eos. Nūquid nō est deus in israel vt eatis ad ꝯsulendū beelzebub deū accaron? Quāobrē hec dicit dñs. De lectulo super quē ascēdisti nō descēdes: sȝ morte morieris. Et abijt helias: reuersiqȝ sunt nuncij ad ochoziam. Qui dixit eis. Quare

B reuersi estis. At illi rn̄derūt ei. Uir occurrit nobis ⁊ dixit ad nos. Jte reuertimini ad regē q misit vos: ⁊ dicetis ei. hec dic dñs. Nūqd q: nō erat deus in israel: mittis vt ꝯsulat beelzebub deus accaron? Jdcirco ꝺ lectulo super quē ascendisti nō descēdens: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure ⁊ + habitus est vir ille q occurrit vobis: ⁊ locut⁹ est verba hec. At illi dixerūt. Uir pilosus ⁊ zona pellicea accinct⁹ renib⁹. Qui ait. helias thesbites ē. Misitqȝ ad eū quinquagenariū pncipē ⁊ qnquaginta q erāt sub eo. Qui ascēdit ad eū: sedētiqȝ in vertice montis: ait. hō dei: rex p̄cepit vt descēdas. Rn̄densqȝ helias: dixit qnquagēario. Si hō dei sū: descēdat ignis de celo: ⁊ deuoret te ⁊ qnquaginta tuos. ‖ Descēdit ergo ignis de celo: ⁊ deuorauit eū ⁊ qnquaginta q erāt cū eo. Rursumqȝ misit ad eū principē qnquagenariū alterū ⁊ qnquaginta cū eo. Qui locutus ē illi. hō dei. hec dicit rex. Festina descēde. Rn̄dens helias ait. Si hō dei ego sum descendat ignis de celo ⁊ deuoret te ⁊ qnquaginta tuos. Descēdit ergo ignis de celo: ⁊ deuorauit illū ⁊ qnquaginta eius. Jterū misit principē qnquagenariū tertiū: ⁊ quinquaginta q erāt cū eo. Qui cū venisset: curuauit genua ꝯ heliā: ⁊ p̄catus est eū: ⁊ ait. hō dei noli despicere animā meā: ⁊ aīas seruoꝝ tuoꝝ q mecū sunt. Ecce descendit

D ignis de celo ⁊ deuorauit duos principes quinquagenarios primos ⁊ qnquagēos qui cū eis erāt. Sȝ nūc obsecro vt miserearis aīe mee. Locutus est aūt angelus dñi ad heliā dicēs. Descēde cū eo. Ne timeas. Surrexit igit̄ ⁊ descēdit cū eo ad regē ⁊ locutus est ei. hec dicit dñs. Q: misisti nūcios ad cōsulendū beelzebub deū accaron q̄si nō eēt deus in isrl̄ a quo posses in

Zac. + habitu

‖ 23.q.4. §. sȝ obijcit ⁊ ca. ea vindicta an h. c. nimis ⁊.q.h.ca. lege. C de conse. dist.2.ca. re vera an h.

interrogare sermonē: ideo de lectulo sup quē
ascēdisti nō descēdes: sȝ morte morieris.
Mortuus est aūt iuxta sermonē dñi quē
locut⁹ est helias: ⁊ regnauit iorā frater ei⁹
p eo: āno scd̄o iorā filij iosaphat regis iu
de. Nō eni habebat filiū. Reliqua aūt verbo-
rū ochozie q̄ operatus est: nonne hec scripta
sunt in libro sermonū dieꝝ regū israel.

¶ Ca. Sū. ¶ Helias ⁊ heliseus isrl' ambu
labāt: helias aquā iordānis pallio diuidit:
i celū rapit: sup heliseū spūs helie regescit:
pallio helie aq̄s diuidit heliseus. De viris
missis ad q̄rēdū heliā: de sale misso i vas
quo sanant' aque hiericō: de irrisione pue
roꝝ laceratoꝝ ab vrsis. Cap. ij.

A Factū est autē cū leuare vellet dñs
heliā p turbinē in celū: ibant helias
⁊ heliseus de galgalis. Dixitq; helias ad he
liseū. Sede hic: q: dñs misit me vsq; in
bethel. Cui ait heliseus. Viuit dñs ⁊ viuit
aīa tua: q: nō derelinquā te. Cūq; descē-
dissent bethel: egressi sūt filij prophetaꝝ q
erāt ✠ in bethel ad heliseū: ⁊ dixerunt ei.
Nunqd nosti: q: hodie dñs tollet dñm tuū
a te. Qui rn̄dit. Et ego noui. Silete. Dixit
B aūt helias ad heliseū. Sede hic: q: dñs mi
sit me in hierichō. Et ille ait. Viuit dñs ⁊
viuit aīa tua: q: nō derelinquā te. Cūq; ve
nissent hierichō: accesserūt filij pphetaꝝ q
erāt in hiericho ad heliseū: ⁊ dixerunt ei.
Nūqd nosti: q: dñs hodie tollet dñm tuū a
te ⁊ ait. Et ego noui. Silete. Dixit āt ei heli
as. Sede hic: q: dñs misit me vsq; ad ior
danē. Qui ait. Viuit dñs: ⁊ viuit aīa tua
q: nō derelinquā te. Ierūt igit' ambo pa-
riter ⁊ qnquaginta viri de filijs pphetaꝝ
secuti sunt eos. Qui ⁊ steterūt ecōtra lon-
ge. Illi aūt ambo stabāt sup iordanē. Tu-
litq; helias palliū suū ⁊ inuoluit illō: ⁊ p-
cussit aquas q̄ diuise sunt in vtrāq; ptē:
⁊ trāsierūt ambo p siccū. Cūq; trāsissent:
helias dixit ad heliseum. Postula qd̄ vis:
vt faciā tibi anteq; tollar a te. Dixitq; helise
us. Obsecro vt fiat in me duplex spūs tu
us. Qui rn̄dit. Rē difficilē postulasti. At-
tñ si videris me qñ tollar a te: erit qd̄ pti
sti. Si aūt nō videris nō erit. Cūq; pge
rēt ⁊ icedētes sermocinarent': ecce currus
igne⁹ ⁊ eq̄ ignei diuiserūt vtrūq;. Et ascē
dit helias p turbinē in celū: heliseus autē
C videbat ⁊ clamabat. Pr mi pr mi: cur-
rus isrl' ⁊ auriga ei⁹. Et nō vidit eū am-
plius. Apphēditq; vestimēta sua: ⁊ scidit
illa in duas ptes. Et leuauit palliū helie
qd̄ ceciderat ei. Reuersusq; stetit sup ripā
iordānis: ⁊ pallio helie qd̄ ceciderat ei pcus
sit aq̄s ⁊ nō sunt diuise. Et dixit. Ubi ē de⁹
helie ēt nūc? Percussitq; aquas ⁊ diuise
sunt huc atq; illuc ⁊ trāsiit heliseus. Vidē
tes aūt filij pphetaꝝ q erāt i hierichō de cō
tra dixerūt. Requieuit spiritus helie sup he
liseū. Et venientes in occursū eius adora
uerūt eū proni in terrā: dixeruntq; illi. Ec
ce cū seruis tuis sūt qnquaginta viri for
tes: q pnt ire ⁊ q̄rere dñm tuū: ne forte tu
lerit eū spūs dñi ⁊ pieceri t eū in vnum
mōtiū aut in vnā valliū. Qui ait. Nolite
mittere. Coegerūtq; eū donec acquiesceret:
⁊ diceret. Mittite. Et miserunt qnquagin
ta viros. Qui cum q̄sissent trib⁹ dieb⁹ nō
inuenerunt. Et reuersi sunt ad eū. At il-
le habitabat in hierichō: ⁊ dixit eis. Nun-
qd nō dixi vobis: nolite mittere. Dixerūt D
quoq; viri ciuitatis ad heliseū. Ecce ha
bitatio ciuitatis hui⁹ optima est sicut tu ipse
dñe pspicis. Sȝ aq̄ pessime sunt: ⁊ terra ste
rilis. At ille ait. Afferte mihi vas nouū ⁊
mittite i' illō sal. Qd̄ cū attulissēt: egressus
ad ✠ fontē aquaꝝ misit i ✠ illū sal: ⁊ ait.
Hec dicit dñs. Sanaui aq̄s has: ⁊ nō erit
vltra i eis mors neq; sterilitas. Sanate
sūt ergo aq̄ vsq; i diē hāc: iuxta vbū heli-
sei qd̄ locut⁹ ē. Ascēdit āt idē helise⁹ in be
thel. Cūq; ascēderet p viā pueri pui egres
si sūt d ciuitate ⁊ illudebāt ei dicētes. Ascē
de calue: ascēde calue. Qui cū respexisset vi
dit eos: ⁊ maledixit eis in noīe dñi. Egres
siq; sūt duo vrsi de saltu ⁊ lacerauerūt ex
eis q̄draginta duos pueros. Abijt āt inde
i mōtē carmeli: ⁊ idē reuersus ē i samariā.

¶ Ca. Sū. ¶ De iorā q fecit malū: d tribus
regib⁹ ɔgregatis ɔ regē moab: helise⁹ dat
aquas sine pluuia. Uincit' moab rex: ⁊ ira
tus filiū suū primogenitū imolat. Ca. iij.

A Ioram vero filius achab regnauit su-
per israel in samaria: anno decimo-
octauo iosaphat regis iude. Regnauitq;
duodecim ānis. Et fecit malū corā dño sȝ
nō sicut pr suus ⁊ mr. Tulit. n. statuas baal
quas fecerat pr eius. Uerūtñ in peccatis
hieroboā filij nabath q peccare fecit israel:
adhesit: nec recessit ab eis. Porro mesa
rex moab nutriebat pecora multa: ⁊ solue
bat regi israel centum milia agnoꝝ: ⁊ cē

Als ✠ i sup est

Eccl. 48. b.

Infra. 13. c.

Als ✠ fontes

Als ✠ il lud. s. vas

de conse. di. 3. ca. aquam

tū milia arietū cū velleribus suis. Cūq3 mortuus fuisset achab: puaricatus ē fedꝰ qđ hēbat cū rege israel. Egressus ē igr rex iorā in die illa de samaria: ꝛ recēsuit vniuersū isrl: misitq3 ad iosaphat regē iuda dicēs. Rex moab recessit a me: veni mecū ꝯ + cū ad pliū. Qui rńdit. Ascēdā. // Qui meus est tuus ē: ppls meus ppls tuus: ꝛ eq̄ mei eq̄ tui. Dixitq3. Per quā viā ascēdemus? At ille rńdit. Per desertum idumee. Perrexerūt igit rex israel ꝛ rex iuda ꝛ rex edom: ꝛ circuierūt p viā septē dierū nec erat aqua exercitui ꝛ iumētis q̄ sequebāt eos. Dixitq3 rex isrl. Heu heu heu. Cōgregauit nos dn̄s tres reges: vt traderet i manu moab. Et ait iosaphat. Est ne hic ppheta dn̄i: vt deprecemur dn̄m p eū. Et rńdit vnus de seruis suis regis isrl. Est hic heliseus filius saphat q fundebat aquā super manus helie. Et ait iosaphat. Est apud eū sermo dn̄i? Descenditq3 ad eū rex israel ꝛ iosaphat + rex iuda ꝛ rex edom. Dixit autem heliseus ad regē israel. Quid mihi ꝛ tibi est? Uade ad pphetas pr̄is tui ꝛ mr̄is tue. Et ait illi rex isrl. Quare ꝯgregauit dn̄s tres reges hos: vt traderet eos i manus moab. Dixitq3 ad eū heliseꝰ. // Uiuit dn̄s exercituū in cuius cōspectu sto: q̄ si nō vultū iosaphat regis iude erubescerē: nō attēdissē qdē te: nec respexissem. Nūc aūt adducite mihi psaltē. Cūq3 caneret psaltes: fcā est sup eū manꝰ dn̄i. Et ait. Hec dicit dn̄s. Facite alueū torrētis huiꝰ fossas ꝛ fossas. Hec. n. dicit dn̄s. Nō videbitis vētū neq3 pluuiā: ꝛ alueꝰ iste replebitur aq̄s: ꝛ bibetis vos ꝛ familie vr̄e: ꝛ iumēta vr̄a. Paruūq3 est hoc in ꝯspectu dn̄i. Insup tradet et moab in manꝰ vr̄as. Et pcutietis oēm ciuitatē munitā: ꝛ oē3 vrbē electā ꝛ vniuersū lignū fructiferū succidetis: cūctosq3 fontes aquaꝝ obturabitis ꝛ oēm agrū egregiū opietis lapidibꝰ. Factū ē igr mane qn̄ sacrificiū offerri solet: ꝛ ecce aq̄ veniebāt p viā edom. Et repleta ē terra aq̄s. // Uniuersi aūt moabite audientes q̄ descēdissent tres reges vt pugnarēt aduersū eos ꝯuocauerunt oēs q accincti erāt baltheo desup ꝛ steterūt in terminis. Primoq3 mane surgētes: ꝛ orto iā sole ex aduerso aquaꝝ viderūt moabite ꝯ aq̄s rubras q̄si sanguinē. Dixerūtq3. Sāguis gladij ē. Pugnauerūt reges ꝯ se: ꝛ cesi sūt mutuo. Nūc perge ad predā moab. Perrexerūtq3 in castra isrl. Porro ꝯsurgens israel pcussit moab: at illi fugerūt corā eis. Uenerūt igr q vicerāt ꝛ pcusserūt moab ꝛ ciuitates destruxerūt: ꝛ oē3 agrū optimū mittētes singuli lapides repleuerūt: ꝛ vniuersos fontes aquaꝝ obturauerūt ꝛ oia ligna fructifera succiderūt ita vt muri tm̄ fictilee remanerēt. Et circūdata ē ciuitas a fundibularijs: ꝛ magna ex pte percussa. Qđ cū vidiss; rex moab: pualuisse. s. hostes: tulit secū septingētos viros educētes gladios vt irrūperēt ad regē edom: ꝛ nō potuerūt. Arripiēsq3 filiū suū pmogenitū q regnaturꝰ erat p eo: obtulit holocaustū sup murū. ꝛ fcā ē idignatio magna i isrl. Statimq3 recesserūt ab eo: ꝛ reuersi sūt i trā suā.

Ms + moab
// 3. regū 22. a.

B

Ms + rex iuda supest

// 3. Re. 17. a. ꝛ 18. c.

C

// 1. q. 4. §. moabite.

D

¶ Capi. Sū. ¶ De vasis vacuis repletis oleo: de muliere magna hospita helisei: q̄ pgnās pepit filiū: de morte filij eius: de resuscitatione facta p heliseū: de panibꝰ primitiarum augmentatis. Cap. iiij.

Mulier aūt quedā de vxoribꝰ pphetarum clamabat ad heliseū dicēs. Seruus tuus vir meus mortuꝰ est: ꝛ tu nosti q̄ seruus tuꝰ fuit timēs + deū. Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad seruiēdū sibi: Cui dixit heliseus. // Quid vis vt faciā tibi. Dic mihi. Quid hēs i domo tua? At ille rńdit. Non habeo ancilla tua qcq̄ i domo mea nisi paꝝ olei quo vngar. Cui ait. Uade pete mutuo ab oībꝰ vicinis tuis vasa vacua nō pauca: ꝛ igredere claude ostiū tuū: cū intrinsecꝰ fueris tu ꝛ filij tui: ꝛ mitte inde in oia vasa hec: ꝛ cū plena fuerit tolles. Iuit itaq3 mulier clausit ostiū sup se ꝛ sup filios suos. Illi offerebāt vasa: ꝛ illa fundebat. Cūq3 plena fuissent vasa: dixit ad filiū suū. Affer mihi adhuc vas. Et ille rńdit. Non hēo. Stetitq3 oleū. Uenit aūt illa: ꝛ idicauit hoi dei. Et ille. Uade inqt vēde oleū: ꝛ redde creditorī tuo: tu aūt ꝛ filij tui viuite de reliquo. Facta est aūt qdā dies: ꝛ trāsibat heliseus per sunā ciuitatē. Erat aūt ibi mulier magna que tenuit eū vt comederet panē. Cūq3 frequēter inde trāsiret: diuertebat ad eā vt comederet panē. Que dixit ad virū suū. Animaduerto q̄ vir dei sanctus est iste: q trāsit p nos frequēter. Faciamꝰ ergo ei cenaculū paruū: ꝛ ponamus ei in eo lectulū: ꝛ mensam ꝛ sellam: ꝛ candelabrū: vt cū

A

Ms + dominū
// infra eo.

B

venerit ad nos maneat ibi. Facta est ergo dies quedam: et veniens divertit in cenaculum: et requievit ibi. Dixitque ad giezi puerum suum. Voca sunamitem istam. Qui cum vocasset eam: et illa stetisset coram eo: dixit ad puerum suum. Loquere ad eam. Ecce sedule in omnibus ministrasti nobis: quid vis ut faciam tibi. Nunquid habes negocium: et vis ut loquar regi sive principi militie? Que respondit. In medio populi mei habito. Et ait. Quid ergo vult ut faciam ei. Dixitque giezi. Ne queras. Filium enim non habet: et vir eius senex est. Precepit itaque ut vocaret eam. Que cum vocata fuisset et stetisset ante ostium: dixit ad eam. In tempore isto et hac eadem hora: si vita comes fuerit habebis in utero filium. At illa. Noli quaeso domine mi vir dei: noli mentiri ancille tue. Et concepit mulier et peperit filium in tempore et in hora eadem qua dixerat heliseus. Crevit autem puer: et cum esset quedam dies et egressus isset ad patrem suum ad messores: ait patri suo. Caput meum doleo: caput meum doleo. At ille dixit puero. Tolle: et duc eum ad matrem suam. Qui cum tulisset et duxisset eum ad matrem suam: posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem: et mortuus est. Ascendit autem et collocavit eum super lectulum hominis dei: et clausit ostium. Et egressa vocavit virum suum. Et ait. Mitte mecum obsecro unum de pueris et asinam: ut excurram usque ad hominem dei: et revertar. Qui ait illi. Quam ob causam vadis ad eum. Hodie non sunt calende neque sabbatum. Que respondit: Vadam. Stravitque asinam: et precepit puero. Mina et propera: ne mihi moram facias in eundo: et hoc age quod precipio tibi. Profecta est igitur: et venit ad virum dei in montem carmeli. Cumque vidisset eam vir dei de contra: ait ad giezi puerum suum. Ecce sunamitis illa. Vade ergo in occursum eius: et dic ei. Recte ne agitur circa te et circa virum tuum: et circa filium tuum? Que respondit. Recte. Cumque venisset ad virum dei in montem apprehendit pedes eius: et accessit giezi ut amoveret eam. Et ait homo dei. Dimitte illam. Anima enim eius in amaritudine est: et dominus celavit a me et non indicavit mihi. Que dixit illi. Nunquid petivi filium a domino meo? Nunquid non dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi. Accinge lumbos tuos: et tolle baculum meum in manu tua: et vade. Si occurrerit tibi homo non salutes eum: et si salutaverit te quispiam: non respondeas illi. Et pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater pueri ait. Vivit dominus et vivit anima tua: non dimittam te. Surrexit ergo et secutus est eam. Giezi autem precesserat ante eos: et posuerat baculum super faciem pueri: et non erat vox neque sensus. Reversusque est in occursum eius: et nunciavit ei dicens. Non surrexit puer. Ingressus est ergo heliseus domum. Et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusque clausit ostium super se et super puerum: et oravit ad dominum. Et ascendit et incubuit super puerum: et posuit os suum super os eius: et oculos suos super oculos eius: et manus suas super manus eius: et incurvavit se super eum: et calefacta est caro pueri. At ille reversus deambulabat in domo semel huc atque illuc: et ascendit et incubuit super eum. Et oscitavit puer septies: aperuitque oculos. Et ille vocavit giezi: et dixit ei. Voca sunamitem hanc. Que vocata ingressa est ad eum. Qui ait. Tolle filium tuum. Venit illa et corruit ad pedes eius: et adoravit super terram. Tulitque filium suum et egressa est: et heliseus reversus est in galgalam. Erat autem fames in terra: et filii prophetarum habitabant coram eo: dixitque uni de pueris suis. Pone ollam grandem: et coque pulmentum filiis prophetarum. Et egressus est unus in agrum ut colligeret herbas agrestes. Invenitque quasi vitem silvestrem: et collegit ex ea colloquintidas agri et implevit pallium suum et reversus concidit in ollam pulmenti. Nesciebat enim quid esset. Infuderunt ergo sociis ut comederent. Cumque gustassent de coctione: exclamaverunt dicentes. Mors in olla vir dei. Et non potuerunt comedere. At ille. Afferte inquit farinam. Cumque tulissent misit in ollam et ait. Infunde turbe + ut comedant. Et non fuit amplius quicquam amaritudinis in olla. Vir autem quidam venit de balsalisa deferens viro dei panes primitiarum: et viginti panes hordeaceos: et frumentum novum in pera sua. At ille dixit. Da populo ut comedat. Responditque ei minister eius. Quantum est hoc ut apponam coram centum viris? Rursum ille. Da ait populo ut comedat. Hec enim dicit dominus. Comedent et superit. Posuit itaque coram eis. Qui comederunt et superfuit iuxta verbum domini.

¶ Ca. V. ¶ De naaman leproso curato per heliseum prophetam: et de giezi qui accepit argentum et vestes a naaman. giezi efficitur leprosus. c. v.

Naaman princeps militie regis syrie erat vir magnus apud dominum suum: et honoratus. Per illum enim dedit dominus salutem syrie. Erat autem vir fortis et dives:

sʒ leprosus. Porro de syria egressi fuerāt latrunculi: et captiuā duxerāt de terra israel puellā paruulā que erat in obsequio vxoris naaman. Que ait ad dñam suā. Utinā fuisset dñs meus ad ꝓphetā q est in samaria: ꝓfecto curasset euʒ a lepra quā hʒ. Ingressus est itaqʒ naaman ad dñm suū: et nūciauit ei dicēs. Sic et sic locuta est puella de terra isrl. B Dixitqʒ ei rex syrie. Uade: et mittā litteras ad regē isrl. Qui cū ꝓfectus esset et tulisset secū decē talenta argenti: et sex milia aureos: et decē mutatoria vestimētoꝝ: et detulit lrās ad regē isrl in hec verba. Cū acceperis eplaʒ hanc: scito ꝙ miserim ad te naaman seruū meū vt cures eum a lepra sua. Cūqʒ legisset rex israel lrās: scidit vestimēta sua: et ait. Nunqd deus ego sū: vt occidere possim et viuificare: qꝛ iste misit ad me vt curē hoiem a lepra sua? Aiaduertite C et videte ꝙ occasiones ꝗrat aduersū me. Quod cū audisset helise⁹ vir dei: scidisse videlicet regē isrl vestimēta sua misit ad eū dicens. Quare scidisti vestimenta tua. Ueniat ad me: et sciat esse ꝓphetā i isrl. Uenit ergo naaman cū equis et curribus: et stetit ad ostiū domus helisei. Misitqʒ ad eū helise⁹ nūciuʒ dicēs. Uade et lauare septies in iordane: et recipiet sanitatē caro tua: atqʒ mūdaberis. Irat⁹ naaman recedebat dicēs. Putabā ꝙ egrederet ad me: et stans inuocaret nomē dñi dei sui: et tāgeret manu sua locū lepre D et curaret me. Nunqd nō meliores sūt abana et pharfar fluuij damasci oib⁹ aqs isrl: vt lauer in eis et munder. Cū ergo vertisset se et abiret indignās: accesserūt ad euʒ serui sui: et locuti sunt ei. Pater et si rē grādē dixisset tibi ꝓpheta: certe facere debueras. Quātomagis qꝛ nūc dixit tibi: lauare et mūdaberis. Descēdit et lauit septies i iordane iuxta sermonē viri dei. Et restituta est caro ei⁹ sicut caro pueri paruuli et mūdatus est. Reuersusqʒ ad virū dei cum vniuerso comitatu suo: venit et stetit corā eo: et ait. Uere scio ꝙ nō sit alius de⁹ in vniuersa terra: nisi tm̄ in isrl. Obsecro itaqʒ vt ac-E cipias bñdictionē a seruo tuo. At ille rn̄dit. Uiuit dñs ante quē sto: qꝛ nō accipiā. Cūqʒ vim faceret: penitus nō acqeuit. Dixitqʒ naaman. Ut vis. Sʒ obsecro cōcede mihi seruo tuo vt tollā onus duoꝝ burdonū de terra. Non eniʒ faciet vltra seru⁹ tuus holocaustū aut victimā dijs alienis nisi dño. Hoc autē solum est de quo deꝓceris dñm ꝓ seruo tuo: qñ ingredieť dñs meus templuʒ remmon vt adoret: et illo innitēte sup manum meā: si adorauero in templo remmon adorāte eo in eodem loco: vt ignoscat mihi dñs seruo tuo ꝓ hac re. Qui dixit ei. Uade i pace. Abijt ergo ab eo: electo terre tpe. F Dixitqʒ giezi puer viri dei. Pepercit dñs me⁹ naamā syro isti: vt nō acciperet ab eo q̄ attulit. Uiuit dñs qꝛ curram post eum: et accipiam ab eo aliqd. Et secutus est giezi post tergū naaman. Queʒ cum vidisset ille currētē ad se: desiliijt de curru in occursuʒ eius: et ait. Recte ne sunt oia. Et ille ait. Recte. Dñs meus misit me ad te: dicēs. Modo venerunt ad me duo adolescētes de monte effraim: ex filijs ꝓphetarum. Da eis talētuʒ argēti: et vestes mutatorias duplices. Dixitqʒ naaman. Melius est vt accipias duo talenta. Et coegit G euʒ. Ligauitqʒ duo talēta argēti in duobus saccis: et duplicia vestimēta: et iposuit duob⁹ pueris suis: qui et portauerunt corā eo. Cūqʒ venisset iā vesperi: tulit de manu eoꝝ: et reposuit in domo. Dimisitqʒ viros et abierunt. Ipse autē ingressus stetit corā dño suo. Et dixit helise⁹. Unde venis giezi? Qui rn̄dit. Nō iuit seruus tu⁹ quoqꝫ. At ille ait. Nōne cor meū in pñti erat: qñ reuersus est hō de curru suo in occursum tui? Nunc igitur accepisti argentuʒ et accepisti vestes vt emas oliueta et vineas et oues et boues et seruos et ancillas. Sed et lepra naaman adherebit tibi et semini tuo vsqʒ in sempiternum. Et egressus est quasi nix ab eo leprosus.

¶ Ca. Sū. ¶ Heliseus ferruʒ dilapsuʒ reuocat ad lignuʒ: vēdit. lxxx. argenteis caput asini: et quarta pe cabi stercoris colū bap: quinqʒ argēteis. Rex syrie pugnat ꝯ israel: dirigit pro heliseo q secreta occulta insidiarū pandit israeli: excecantur directi et in samariā ducti et refecti dimittuntur salui: due mulieres comedunt infantes pre fame: homicida mittitur vt precidat caput helisei. Cap. vi.

Dixerunt autem filij prophetaruʒ ad heliseum. Ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis. Eamus vsqʒ ad iordanē et tollant singuli de sylua materias singulas: vt edificemus nobis ibi locum ad habitanduʒ. Qui dixit

Deute. 32.f.

Luc. 4.c.

Iosu. 4.b.

dixit. Ite. Et ait vnus ex illis. Ueni ergo & tu cũ seruis tuis. Rñdit. Ego veniã. Et abijt cũ eis. Cũq3 venissent ad iordanẽ: cedebãt ligna. Accidit autẽ vt cũ vn⁹ materiã succidisset: caderet ferrũ securis in aquã. Ex-

B clamauitq3 ille: & ait. Heu heu heu domine mi: & hoc ipsũ mutuo acceperã. Dixit aũt hõ dei. Ubi cecidit. At ille mõstrauit ei locũ: pcidit ergo lignũ: & misit illuc. // Natauitq3 ferrum: & ait. Tolle. Qui extendit manũ & tulit illud. Rex aũt syrie pugnabat 𝈀 isrl. Cõsiliũq3 inijt cum seruis suis: dicẽs. In loco illo & illo ponam⁹ insidias. Misit itaq3 vir dei ad regẽ israel: dicens. Caue ne trãseas + in locũ illũ: q2 ibi syri in insidijs sunt. Misit itaq3 rex israel ad locũ quẽ dixerat ei vir dei: & pocupauit eũ & obseruauit se ibi nõ semel neq3 bis.

C Cõturbatũq3 est cor regis syrie, p hac re. // Et conuocatis seruis suis: ait. Quare nõ indicatis mihi: qs proditor mei sit apud regẽ israel. Dixitq3 vn⁹ seruorũ ei⁹. Nequaq̃ dñe mi rex: sz heliseus ppheta q est in israel indicat regi israel oĩa vba q̃cũq3 locutus fueris in conclaui tuo. Dixitq3 eis. Ite & videte vbi sit: vt mittã & capiã eũ. Aũ nunciauerunt ei dicentes. Ecce in + dothaim. Misit ergo illuc equos & currus & robur exercit⁹. Qui cũ venissent nocte: circundederũt ciuitatẽ. Cõsurgens autẽ diluculo minister viri dei egressus ẽ. Uiditq3 exercitũ in circuitu ciuitatis & equos & curr⁹. Nunciauitq3 ei: dicẽs. Heu heu heu dñe

D mi: qd faciam⁹? At ille rñdit. Noli timere. Plures. n. nobiscũ sunt: q̃ cum illis. // Cũq3 orasset heliseus ait. Dñe apri oculos pueri hui⁹: vt videat. Et apruit dñs oculos pueri: & vidit. Et ecce mons plen⁹ equorũ & curruũ igneorũ in circuitu helisei. Hostes vero descẽderũt ad eũ. Porro heliseus orauit ad dñz dicẽs. // Percute obsecro gẽtẽ hãc cecitate. Percussitq3 eos dñs ne viderẽt: iuxta vbũ helisei. Dixit aũt ad eos heliseus. Nõ est hec via: neq3 ista ẽ ciuitas. Sequimini me: & ondã vobis virũ quem q̃ritis. Duxit ergo eos in samariã. Cũq3 ingressi fuissent in samariã: dixit heliseus.

E Dñe apri oculos istorũ vt videãt. Apruitq3 dñs oculos eorũ: & viderũt se eẽ in medio samarie. Dixitq3 rex isrl ad heliseũ: cũ vidisset eos. Nũqd pcutiã eos. Pr mi. Et ille ait. Nõ percuties. Neq3. n. cepisti eos gladio & arcu tuo vt pcutias. Sz pone panes & aquã corã eis: vt comedãt & bibãt & vadãt ad dñz suum. Appositaq3 ẽ eis ciborũ magna pparatio. Et comederũt & biberũt: & dimisit eos. Abierũtq3 ad dñz suũ. Et vltra nõ venerũt latrones syrie in terrã israel.

F Factũ ẽ aũt post hec cõgregauit benadab rex syrie vniuersũ exercitũ suum: & ascẽdit & obsidebat samariã. Factaq3 est fames magna in samaria: & tãdiu obsessa ẽ donec venundaret // caput asini octoginta argenteis: & q̃rta pars cabi stercoris columbarũ quinq3 argẽteis. Cũq3 rex isrl trãsiret p murũ: mulier q̃dã exclamauit ad eũ dicẽs. // Salua me dñe mi rex. Qui ait. Non te saluet dñs. Unde te possũ saluare? De area vel de torculari. Dixitq3 ad eã rex. Quid tibi vis? Que rñdit. Mulier ista dixit mihi. Da filiũ tuũ vt comedam⁹ eũ hodie: & filiũ meum comedem⁹ cras. Coxim⁹ ergo filiuz meũ: & comedim⁹. Dixitq3 ei altera die. // Da filiũ tuũ: vt comedam⁹ eũ. Que abscõdit filiũ suũ. Qd cũ audisset rex: scidit vestimẽta sua: & trãsibat p murũ. Uiditq3 ois ppls ciliciũ: quo vestit⁹ erat ad carnez

G intrinsec⁹. // Et ait rex. Hec mihi faciat deus: & hec addat: si steterit caput helisei filij saphat sup ipm hodie. Heliseus aũt sedebat i domo sua: & senes sedebãt cũ eo. Premisit itaq3 virũ & añq̃ veniret nũcius: ille dixit ad senes. Nunquid scitis q2 miserit filius homicide huc: vt precidatur caput meũ? Uidete ergo cum venerit nuncius claudite ostium: & non sinatis eũ introire. Ecce enim sonitus pedum domini eius post eum est. Adhuc illo loquente eis: apparuit nuncius qui veniebat ad eũ. Et ait. Ecce tantum malum a domino ẽ. Quid amplius expectabo a domino.

Ca. vij. De quattuor viris leprosis premittitur consolatio vbertatis abundãtis: leprosi nunciant de fuga syriorum: de copia simile & hordei: de morte ducis non credentis heliseo. Capi. vij.

H Dixit aũt heliseus. Audite verbũ dñi. Hec dicit dñs. In tẽpore hoc // cras modius simile vno statere erit: & duo modij hordei statere vno i porta samarie. Rñdẽs vn⁹ de ducib⁹ sup cui⁹ manũ rex incũbebat viro dei: ait. Si dñs fecerit ẽt cataractas i celo: nũqd poterit eẽ qd loq̃ris? Qui ait. Uidebis oculis tuis: & inde nõ comedes.

Margin: De q̃st. vi. 2. c. reuera. s. q. i. c. in dicco. — Alias + per — Alias + dothan — 1. Reg. 22. b. — 2. par. 2. b. — Reg. 19. a. — // Deute. 28. f. — // 2. Reg. 14. a. — // Treñ. 4. b. — // 3. Reg. 19. a. — // Isra. ce.

Quattuor ergo viri erāt leprosi iuxta introitū porte: q dixerūt ad inuicem. Quid hic esse volum⁹ donec moriamur? Siue ingredi voluerimus ciuitatem fame moriemur: siue mãserim⁹ hic moriēdū nobis est. Uenite ergo ꝛ transfugiam⁹ ad castra syrie. Si pepercerint nobis viuem⁹: si aūt occidere voluerint nihilominus moriemur. Surrexerūt ergo vespere vt venirēt ad castra syrie. Cūqꝫ venissent ad principiū

[B] castroꝝ syrie nullū ibidē reppererūt. Siquidē dñs sonitū audiri fecerat in castris syrie curruum ꝛ equoꝝ ꝛ exercit⁹ plurimi. Dixerūtqꝫ adinuicē. Ecce mercede conduxit aduersū nos rex israel reges ethęoꝝ ꝛ egyptioꝝ ꝛ venerūt sup nos. Surrexerunt ergo ꝛ fugerūt in tenebris: ꝛ dereliquerūt tētoria sua: ꝛ equos ꝛ asinos in castris: fugerūtqꝫ animas tm̄ suas saluare cupiētes. Igit cū venissent leprosi illi ad principiū castroꝝ ingressi sunt vnū tabernaculū: ꝛ comederūt ꝛ biberūt. Tuleruntqꝫ inde argentū ꝛ aurū ꝛ vestes ꝛ abierūt ꝛ absconderunt. Et rursū reuersi sunt ad aliud tabernaculū: ꝛ inde similr auferētes absconderunt. Dixerūtqꝫ adinuicē. Nō recte facim⁹. Hec enim dies boni nūcij ē. Si tacuerim⁹ ꝛ noluerim⁹ nunciare vsqꝫ mane: sceleris arguemur. Uenite eam⁹ ꝛ nūciem⁹ in aula regia. Cūqꝫ venissent ad portā ciuita-

[C] tis: narrauerūt eis: dicētes. Iuim⁹ ad castra syrie: ꝛ nullū ibidē reppperim⁹ hominē: nisi equos ꝛ asinos alligatos: ꝛ fixa tentoria. Ierūt ergo portarij: ꝛ nūciauerunt in palatio regis intrinsec⁹. Qui surrexit nocte ꝛ ait ad seruos suos. Dico vobis qd fecerint nobis syri. Sciūt qꝛ fame laboramus ꝛ idcirco egressi sunt de castris ꝛ latitāt in agris: dicētes. Cū egressi fuerint de ciuitate capiem⁹ eos viuos: ꝛ tūc ciuitatē igredi poterim⁹. Rñdit autē vn⁹ seruoꝝ ei⁹. Tollam⁹ quinqꝫ equos q remāserūt in vrbe: qꝛ ipsi tm̄ sunt in vniuersa multitudine israel: alij .n. cōsumpti sunt: ꝛ mittētes explorare poterim⁹. Adduxerūt ergo duos equos misitqꝫ rex + in castra syrioꝝ: dicēs. Ite ꝛ videte. Qui abierunt post eos

[Al's + ad] vsqꝫ ad iordanē. Ecce autē ois via plena erat vestib⁹ ꝛ vasis: q̄ pȷecerāt syri cū turbarent. Reuersiqꝫ nuncij indicauerūt re-

[D] gi. Et egressus ppl's diripuit castra syrie.

[// sup eo.] // Factusqꝫ est modius simile statere vno: ꝛ duo modij hordei statere vno iuxta verbū dñi. Porro rex ducē illū in cui⁹ manu incubuerat cōstituit ad portā. Quē conculcauit turba in introitu porte: ꝛ mortu⁹ est iuxta qd locut⁹ fuerat vir dei qñ descenderat rex ad eū. Factūqꝫ est sm̄ sermonē viri dei: quē dixerat regi qñ ait. Duo modij hordei statere vno erunt: ꝛ modi⁹ simile statere vno hoc eodē tpe cras in porta samarie: qñ rñderat dux ille viro dei: ꝛ dixerat. etiā si dñs fecerit cataractas in celo nūqd poterit fieri qd loqris: ꝛ dixit ei: videbis oculis tuis: ꝛ inde non comedes. Euenit ergo ei sicut pdictū erat: ꝛ conculcauit eū ppls in porta: ꝛ mortuus est.

¶ Ca. viii. ¶ De fame septē annoꝝ ꝛ sunamite peregrinante: de morte benadab ꝛ regno azahel: recedit edom ab iuda facto sibi rege: morit rex iuda: ꝛ regnat ochozias filius eius. Cap. viij.

[A] [Al's + viuificauerat. sup. 4. b] Eliseus aūt locut⁹ est ad mulierē cuius + viuere fecerat filium: dicens. // Surge vade tu ꝛ dom⁹ tua: ꝛ peregrinare vbicūqꝫ reppereris. Uocabit .n. dñs famē: ꝛ veniet sup terrā septē annis. Que surrexit ꝛ fecit iuxta vbū hois dei. Et vadēs cū domo sua: peregrinata est in terra philistijm dieb⁹ multis. Cūqꝫ finiti essent anni septē: reuersa est mulier de terra philistijm. Et ingressa est vt interpellaret regē pro domo sua ꝛ pro agris suis. Rex aūt loqbat cū giezi puero viri dei: dicens. Narra mihi

[B] oia magnalia q̄ fecit heliseus. Cūqꝫ ille narraret regi quō mortuū suscitasset: apparuit mulier cui⁹ viuificauerat filiū clamās ad regē pro domo sua ꝛ pro agris suis. Dixitqꝫ giezi. Dñe mi rex hec est mulier: ꝛ hic est fili⁹ ei⁹ quē suscitauit heliseus. Et interrogauit rex mulierē. Que narrauit ei ita esse. Deditqꝫ ei rex eunuchū vnū: dicēs. Restitue ei oia q̄ sua sunt ꝛ vniuersos reddit⁹ agroꝝ a die qua reliqt terrā vsqꝫ ad pñs. Uenit quoqꝫ heliseus damascū: ꝛ benadab

[C] rex syrie egrotabat. Nūciauerūtqꝫ ei: dicentes. Uenit vir dei huc ꝛ ait rex ad azahel. // Tolle tecū munera ꝛ vade in occursū viri dei ꝛ cōsule dñm p eum: dicēs. Si

[3. re. 19.] euadere potero de infirmitate mea hac. Iuit igit azahel in occursū ei⁹ hñs secū munera ꝛ oia bona damasci onera // quadraginta cameloꝝ. Cūqꝫ stetisset corā eo ait. Fili⁹ tuus benadab rex syrie misit me ad

[// 1. q. 1. ...]

ei: dicẽs. Si sanari potero de infirmitate mea hac. Dixitq3 heliseꝰ. Uade dic ei. Sanaberis. Porro ostẽdit mihi dñs q2 morte morietur. Stetitq3 cũ eo ⁊ cõturbatꝰ ẽ vsq3 ad suffusionẽ vultꝰ. Fleuitq3 vir dei. Cui azahel ait. Quare dñs meꝰ flet? At ille dixit. Quia scio q̃ facturꝰ sis filijs isrl' mala. Ciuitates eoꝝ munitas igne succẽdes: ⁊ iuuenes eoꝝ interficies gladio: ⁊ paruulos eoꝝ elides: ⁊ p̄gnãtes diuides. Dixitq3 azahel. Quid. n. sũ seruꝰ tuꝰ canis: vt faciã rẽ istã magnã. Et ait heliseꝰ. Ostendit mihi dñs te regẽ syrie fore. Qui cũ recessisset ab heliseo: venit ad dñm suũ. Qui ait ei. Quid tibi dixit heliseꝰ? At ille r̄ndit. Dixit mi-

E

hi. Recipies sanitatẽ. Cũq3 venisset dies altera: tulit stragulũ ⁊ infudit aquã: ⁊ expãdit sup faciẽ eiꝰ. Quo mortuo regnauit azahel p eo. //Anno q̄nto iorã filij achab regis isrl' + regnauit iorã filiꝰ iosaphat rex iuda. Triginta duoꝝ ãnoꝝ erat cũ regnare cepisset: ⁊ octo ãnis regnauit in hierl'm. Ambulauitq3 in vijs regũ isrl': sicut ãbulauerat domꝰ achab. Filia. n. achab erat vxor eiꝰ. Et fecit qd malũ ẽ + in cõspectu dñi. Noluit aũt dñs disp̄dere iudã pp dauid seruũ suũ //sicut p̄miserat ei: vt daret illi lucernã: ⁊ filijs eiꝰ cũctis diebꝰ. In diebꝰ eiꝰ recessit edom ne eẽt sub iuda: ⁊ cõstituit sibi regẽ. Uenitq3 iorã seyra ⁊ oĩs exercitꝰ cũ eo.

// 2. par. 21.

Als + ⁊ iosaphat regis iuda.

Als + corã dño.

// 2. Reg. 7. b.

F

Et surrexit nocte pcussitq3 idumeos qui eũ circũdederãt ⁊ p̄ncipes curruũ. Popls aũt fugit in tabernacula sua. Recessit ergo edom ne esset sub iuda vsq3 in diẽ hanc. Tũc recessit ⁊ lobna in tpe illo. Reliq̃ aũt s̃monũ ioraz ⁊ vniuersa q̃ fecit: nõne hec scripta sũt in libro v̄boꝝ dieꝝ regũ iuda? Et dormiuit ioram cũ patribꝰ suis: sepultusq3 est cũ eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit + ochozias filiꝰ eiꝰ p eo. Anno duodecimo iorã filij achab regis isrl' regnauit ochozias filiꝰ iorã regis iude. Uiginti duorũ ãnoꝝ erat ochozias cũ regnare cepisset:

Als + ahaziae

G

⁊ vno ãno regnauit in hierl'z. Nomẽ matris eiꝰ athalia filia amri regis isrl'. Et ambulauit in vijs domꝰ achab: ⁊ fecit qd malũ est corã dño sicut domꝰ achab. Gener. n. domꝰ achab fuit. Abijt quoq3 cũ iorã filio achab ad p̄liandũ cõtra azahel regez syrie in ramoth galaad: ⁊ vulnerauerũt syri iorã. Qui reuersus est vt curaret in iezrael q2 vulnerauerũt eũ syri in + ramoth p̄liantẽ cõtra azahel regẽ syrie. Porro ochozias filius ioram rex iuda descẽdit inuisere ioraz filiũ achab in iezrael: q2 egrotabat ibi.

Als + rama

¶ Ca Sũ. ¶ De vnctiõe iehu in regẽ sup isrl' q pcussit iorã: ⁊ interfecit ochoziã ⁊ iezabel quã comederunt canes. Ca. ix.

A

Heliseus aũt p̄phetes vocauit vnũ de filijs p̄phetaꝝ: ⁊ ait illi. //Accinge lũbos tuos: ⁊ tolle lẽticulã olei hãc in manu tua ⁊ vade in ramoth galaad. Cũq3 veneris illuc: videbis iehu filiuz iosaphat filij namsi. Et ingressus suscitabis euz de medio fratꝝ suoꝝ: ⁊ introduces in interiꝰ cubiculuz. Tenẽsq3 lẽticulã olei fundes super caput eiꝰ: ⁊ dices. Hec dicit dñs. Unxi te regẽ sup isrl'. Aperiesq3 ostiũ ⁊ fugies: ⁊ nõ ibi subsistes. Abijt ergo adolescens puer p̄phete in ramoth galaad: ⁊ ingressus est illuc. Ecce autẽ p̄ncipes exercitꝰ sedebãt. Et ait. Uerbũ mihi ad te o p̄nceps.

// Supra 4. c.

B

Dixitq3 iehu. Ad quẽ ex oĩbꝰ nobis. At ille dixit. Ad te o p̄nceps. Et surrexit: ⁊ ingressus est cubiculuz. At ille fudit oleuz sup caput eiꝰ. Et ait. Hec dicit dñs deꝰ isrl'. Unxi te regẽ sup p̄plm dñi isrl'. Et percuties domũ achab dñi tui. Et vlciscar sanguinẽ suoꝝ meoꝝ p̄phetaꝝ: ⁊ sanguinez oĩuz suoꝝ dñi de manu iezabel: p̄damq3 oẽz domum achab. Et interficiã de domo achab mingẽtẽ ad parietẽ ⁊ clausuz ⁊ nouissimuz in isrl'. Et dabo domuz achab sicut domũ hieroboã filij nabath: ⁊ sicut domũ baasa filij achia. //Iezabel quoq3 comedẽt canes in agro iezrael: nec erit qui sepeliat eã. Aperuitq3 ostiũ ⁊ fugit. Iehu aũt ingressus est ad suos dñi sui. Qui dixerũt ei. //Recte ne sũt oĩa. Quid venit insanꝰ iste ad te? Qui ait eis. Nostis hoĩem: ⁊ qd locutꝰ sit? At ille r̄nderunt. Falsuz est. Sz magis narra nobis. Qui ait eis. Hec ⁊ hec locutꝰ est mihi. Et ait. Hec dicit dñs. Unxi te regẽ sup isrl'. Festinauerũt itaq3: ⁊ vnusq̄sq3 tollẽs palliũ suuz posuerũt sub pedibꝰ eiꝰ in similitudinẽ tribunalis: ⁊ cecinerunt tuba atq3 dixerũt. Regnabit iehu. Cõiurauit ergo iehu filiꝰ iosaphat filij namsi cõtra iorã. Porro iorã obsederat ramoth galaad: ipse ⁊ oĩs isrl' cõtra azahel regez syrie: ⁊ reuersus fuerat vt curaret in iezrahel propter vulnera: quia percusserant eum syri preliantez contra azahel regem syrie. Dixitq3 iehu. Si placet vobis nemo egre-

// 3. Reg. 21. f. ⁊ infra eo.

C

//infra eo.

dixit. Profugus de ciuitate ne vadat & nunciet in iezrahel. Et ascendit & profectus est in iezrahel. Ioram. n. egrotabat ibi: & ochozias rex iuda descenderat ad visitandum ioram. Igitur speculator qui stabat super turrim iezrahel vidit globum iehu venientis. Et ait. Uideo ego globum. Dixitque ioram. Tolle currum: & mitte in occursum eorum: & dicat vadens. // Recte ne sunt omnia? Abijt ergo qui ascenderat currum in occursum eius: & ait. Hec dicit rex. Pacata sunt omnia? Dixitque iehu. Quid tibi & paci? Transi & sequere me. Nunciauit quoque speculator dicens. Uenit nuncius ad eos: & non reuertitur. Misit etiam currum equorum secundum. Uenitque ad eos: & ait. Hec dicit rex. Nunquid pax est. Et ait iehu. Quid tibi & paci? Transi & sequere me. Nunciauit autem speculator dicens. Uenit vsque ad eos & non reuertitur. Est autem incessus quasi incessus iehu filij namsi. Precepos enim graditur. Et ait ioram. + Iungite currum. Iunxeruntque currum eius. Et egressus est ioram rex israel: & ochozias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressique sunt in occursum iehu: & inuenerunt eum in agro naboth iezraelite. Cumque vidisset ioram iehu: dixit. Pax est iehu. At ille respondit. Que pax? Adhuc fornicationes iezabel matris tue: & veneficia eius multa vigent. Conuertit autem ioram manum suam: & fugiens ait ad ochoziam. Insidie ochozia. Porro iehu tetendit arcum manu & percussit ioram inter scapulas: & egressa est sagitta per cor eius: statimque corruit in curru suo. Dixitque iehu ad badacher ducem. Tolle proijce eum in agro naboth iezraelite. Memini. n. quando ego & tu sedentes in curru sequebamur achab patrem huius: quod dominus onus hoc leuauerit super eum: dicens. Si non pro sanguine naboth & pro sanguine filiorum eius quem vidi heri: ait dominus: reddam tibi in agro isto dicit dominus. Nunc ergo tolle & proijce eum in agro iuxta verbum domini. Ochozias autem rex iuda videns hoc: fugit per viam domus horti. Persecutusque est eum iehu: & ait. Etiam hunc percutite in curru suo. Et percusserunt eum in ascensu gaber que est iuxta ieblaam. Qui fugit in mageddo: & mortuus est ibi. Et imposuerunt eum serui eius super currum suum & tulerunt in hierusalem: sepelieruntque in sepulcro cum patribus suis in ciuitate dauid: anno vndecimo ioram filij achab regis israel: + regnauit ochozias super iudam. Uenitque iehu in iezrael. Porro iezabel introitu eius audito: depinxit oculos suos stibio: & ornauit caput suum: & respexit per fenestram ingredientem iehu per portam & ait. // Nunquid pax potest esse zamri qui interfecit dominum suum? Leuauitque iehu faciem suam ad fenestram & ait. Que est ista? Et inclinauerunt se ad eum duo vel tres eunuchi: & dixerunt. Hec est illa iezabel: at ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et precipitauerunt eam: aspersusque est sanguine paries & equorum vngule conculcauerunt eam. Cumque introgressus esset vt comederet biberetque: ait. Ite & videte maledictam illam: & sepelite eam: quia filia regis est. Cumque issent vt sepelirent eam: non inuenerunt nisi caluariam: & pedes & summas manus. Reuersique nunciauerunt ei. Et ait iehu. // Sermo domini est quem locutus est per seruum suum heliam thesbiten: dicens. In agro iezrahel comedent canes carnes iezabel. Et erunt carnes iezabel sicut stercus super faciem terre in agro iezrahel: ita vt pretereuntes dicant. Heccine est illa iezabel?

¶ Ca. x. ¶ De occisione. lxx. filiorum achab. de. xlij. viris fratribus ochozie iugulatis: de ionadab filio rechab & sacerdotibus baal occisis: & templo destructo propter peccatum iehu: & pro eo regnat ioachaz filius eius: promittitur regnum israel iehu vsque ad quartam generationem. Cap. x.

Erant autem achab septuaginta filij in samaria. Scripsit ergo iehu literas: et misit in samariam ad optimates ciuitatis & ad maiores natu: & ad nutricios achab: dicens. Statim vt acceperitis literas has qui habetis filios domini vestri & currus & equos & ciuitates firmas & arma: eligite meliorem & eum qui vobis placuerit de filijs domini vestri: & eum ponite super solium patris sui: & pugnate pro domo domini vestri. Timuerunt illi vehementer: & dixerunt. Ecce duo reges non potuerunt stare coram eo: & quomodo nos valebimus resistere? Miserunt ergo prepositi domus & + prefecti ciuitatis & maiores natu & nutritij ad iehu: dicentes. Serui tui sumus: quecunque iusseris faciemus: nec constituemus nobis regem. Quecunque tibi placent fac. Rescripsit autem eis literas secundo: dicens. Si mei estis & obeditis mihi: tollite capita filiorum domini vestri: & venite ad me hac eadem hora cras in iezrahel. Porro filij regis septuaginta viri apud optimates ciuitatis nutriebantur. Cumque venissent litere ad eos: tulerunt filios regis & occiderunt septuaginta viros: & posuerunt ea

Marginalia (left): D — Infra eo. — E — Alio + Iu[dic] — F — Alio + et ahazie & super est regnauit ochozias

Marginalia (right): // 3. Reg. 16. c. — G — // 3. re. 21. f. Sup eo. 35. di. c. in glo. 1. q. 4. § his ita in fi. 23. q. 4. § sz obijcitur ca. vindicta 24. q. 3. c. de pe. di. c. achab in gl. §. — D — // Judith 8. g. — Alio + fi[lij] cius — B

pita eoꝝ in cophinis: ⁊ miserūt ad eū in iezrahel. Uenit autē nunci⁹ ad eū ⁊ indicauit ei dicēs. Attulerunt capita filioꝝ regis. Qui r̄ndit. Ponite ea ad duos aceruos iuxta introitū porte vſq; mane. Cūq; diluxisset egressus est ⁊ stans dixit ad oēs pplm. Iusti estis. Si ergo ꝯiuraui ꝯ dn̄ꝫ meū ⁊ interfeci eum: ꝗs ꝑcussit oēs hos? Uidete ergo nūc qm̄ nō cecidit de sermonib⁹ dn̄i in terrā quos locut⁹ est dn̄s sup domū achab: ⁊ dn̄s fecit qḋ locut⁹ est in manu serui sui helie. Percussit igitur iehu oēs q̄ reliqui erāt de domo achab in iezrahel ⁊ vniuersos optimates ei⁹: ⁊ notos ⁊ sacerdotes: donec nō remanerēt ex eo reliq̄e. Et surrexit: ⁊ venit in samariā. Cūq; venisset ad camerā pastoꝝ in via: inuenit fratres ochozie regis iuda: dixitq; ad eos. Qui nā estis vos? Qui r̄nderūt. Fratres ochozie regis sum⁹: ⁊ descēdim⁹ ad salutandos filios regis ⁊ filios regine. Qui ait. Cōprehēdite eos viuos. Quos cum cōprehēdissēt viuos: iugulauerūt eos in cisterna iuxta camerā q̄draginta duos viros: ⁊ nō reliq̄t ex eis quēq̄. Cūq; abijsset inde: inuenit ionadab filiū rechab in occursū sibi. Et bn̄dixit ei. Et ait iehu ad eū. Nūqd est cor tuū rectū cū corde meo: sicut cor meum cū corde tuo? Et ait ionadab. Est. Si est inq̄t: da mihi manū tuā. Qui dedit ei manū suā. At ille leuauit eum ad se in currū: dixitq; ad eū. Ueni mecum: ⁊ vide zelū meū ꝓ dn̄o. Et impositū in curru suo duxit in samariā. Et ꝑcussit oēs q reliqui fuerāt de achab in samaria vſq; ad vnū: iuxta v̄bū dn̄i qḋ locut⁹ est ꝑ heliā. Cōgregauit ergo iehu oēm pplm: ⁊ dixit ad eos. Achab coluit baal parū: ego autē colā eū ampli⁹. Nunc igit̄ oēs ꝓphetas baal ⁊ vniuersos seruos ei⁹ ⁊ cunctos sacerdotes ipsi⁹ vocate ad me. Nullus sit qui nō veniat. Sacrificiū.n. grande est mihi baal. Quicunq; defuerit nō viuet. Porro iehu faciebat hoc īsidiose: vt disperderet cultores baal. Et dixit. Sāctificate diē solēnē baal. Uocauitq; ⁊ misit in vniuersos terminos israel: ⁊ venerūt cūcti serui baal. Nō fuit residuus ne vn⁹ q̄dem q nō veniret. Et ingressi sunt tēplū baal. Et repleta est dom⁹ baal a sūmo vſq; ad sūmū. Dixitq; his q ꝑerant sup vestes. Proferte vestimenta vniuersis seruis baal. Et protulerunt eis vestes. Ingressusq; iehu ⁊ ionadab fili⁹ rechab tēplū baal: ait cultorib⁹ baal. Perquirite ⁊ videte ne q̄ forte vobiscū sit de seruis dn̄i: sꝫ vt sint serui baal soli. Ingressi sunt igit̄ vt facerēt victimas ⁊ holocausta. Iehu autē ꝑparauerat sibi foris octoginta viros: ⁊ dixerat eis. Quicūq; fugerit de hominib⁹ his quos ego adduxero in man⁹ vestras: anima ei⁹ erit ꝓ anima illi⁹. Factū est autē cū cōpletum eēt holocaustū, ꝑcepit iehu militib⁹ ⁊ ducibus suis. Ingredimini ⁊ ꝑcutite eos. Nullus euadat. Percusseruntq; eos + in ore gladij ⁊ ꝓiecerunt milites ⁊ duces. Et ierunt in ciuitatē tēpli baal: ⁊ protulerunt statuā de phano baal: ⁊ cōbusserunt ⁊ cōminuerunt eā. Destruxerunt q̄q; edem baal: ⁊ fecerunt ꝓ ea latrinas vſq; in diē hāc. Deleuit itaq; iehu baal de isrl̄. Uerūtn̄ a peccatis hieroboā filij nabath q peccare fecit israel nō recessit: nec dereliq̄t vitulos aureos q erāt in bethel ⁊ in dan. Dixit autē dn̄s ad iehu. Quia studiose egisti qḋ rectū erat ⁊ placebat in oculis meis ⁊ oīa q̄ erāt in corde meo fecisti ꝯ domū achab filij tui vſq; ad q̄rtā generationē sedebūt sup thronū isrl̄. Porro iehu nō custodiuit: vt ābularet in lege dn̄i dei israel: in toto corde suo. Nō.n. recessit a peccatis hieroboā q peccare fecerat israel. In dieb⁹ illis cepit dn̄s tedere sup isrl̄. Percussitq; eos azahel in vniuersis finib⁹ israel: a iordane ꝯ orientalē plagā: oēm terrā galaad ⁊ gad ⁊ ruben ⁊ manasse ab aroer q̄ est sup torrētē arnon ⁊ galaad ⁊ basan. Reliq̄ autē verboꝝ iehu ⁊ vniuersa que fecit: ⁊ fortitudo eius: nōne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierum regum israel? Et dormiuit iehu cum patribus suis: sepelieruntq; eum in samaria: ⁊ regnauit ioachaz fili⁹ eius pro eo. Dies autē quos regnauit iehu super israel viginti ⁊ octo anni sunt in samaria.

¶ Ca. xi. ¶ De athalia regina ⁊ ioas occultato ⁊ facto rege in iuda ꝑ ioiadā sacerdotē: ⁊ de morte athalie regine: ioiada pepigit fedus inter regem ⁊ populum: ⁊ preponitur. Cap. xi.

Athalia vero mater ochozie vidēs mortuū filiū suum // surrexit ⁊ interfecit oē semē regium. Tollēs autē iosaba filia regis ioram: soror ochozie ioas filium

Marginal notes: C; D; E; F; G; A; 3. re. 16.g; Alias fug est + in; ¶ 22.q.2. et vtilez. 23.q.2.c. soror.; 2. Par. 22.b.

de thoro furata est eũ de medio filio℞ regis qui interficiebant̃ ⁊ nutricẽ eius de tricli nio: abscõdit eũ a facie athalie vt nõ inter ficeret: eratq̃ cũ ea sex annis clã in domo dñi. Porro athalia regnauit sup terrã se ptẽ annis. ¶Anno aũt septimo misit ioia da: ⁊ assumẽs cẽturiones ⁊ milites intro duxit ad se ĩ tẽplũ dñi: pepigitq̃ cũ eis fe dus. Et adiurans eos in domo dñi: ostẽdit eis filiũ regis: ⁊ pcepit illis dicẽs. Iste est sermo quẽ facere debetis. Tertia pars vrm introeat sabbato: ⁊ obseruet excubias domus regis. Tertia aũt pars sit ad portã seyr: ⁊ tertia pars sit ad portam q̃ est post habitaculum scutario℞: ⁊ custodietis excubias domus messa. Due vero partes e vobis oẽs egredi entes sabbato custodiãt excubias domus dñi circa regem: ⁊ vallabitis eũ habentes arma in manib⁹ vestris. Siqs aũt ingres sus fuerit septũ templi interficiat̃. Eritisq̃ cũ rege introeũte ⁊ egrediente. Et fecerũt centuriones iuxta oĩa q̃ pceperat eis ioia da sacerdos. Et assumentes singuli viros suos q̃ ingrediebant̃ sabbatum cũ his q̃ egrediebantur e sabbato: venerunt ad io iadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas ⁊ arma regis dauid q̃ erant in domo dñi. Et steterunt singuli habẽtes arma in manu sua a parte templi dextera vsq̃ ad partem sinistrã altaris ⁊ edis: circum regẽ. Pro duxitq̃ filiũ regis: ⁊ posuit sup eum dya dema ⁊ testimoniũ. Feceruntq̃ eum re gem ⁊ vnxerunt: ⁊ plaudẽtes manu dixe runt. Viuat rex. Audiuit aũt athalia vocẽ ppli currẽtis: ⁊ ingressa ad turbas in tem plũ dñi vidit regẽ stantẽ sup tribunal iuxta morem: ⁊ cantores ⁊ turbas prope eum: omnemq̃ ppłm terre letantẽ ⁊ ca nentẽ tubis: ⁊ scidit vestimẽta sua: clama uitq̃. Cõiuratio: cõiuratio. Precepit aũt ioiada cẽturionib⁹ q̃ erant sup exercitũ: ⁊ dixit eis. Educite eam extra septa tẽpli: ⁊ quĩcũq̃ eã secutus fuerit: feriat̃ gladio. Dixerat enim sacerdos. Non occidat̃ in tẽplo dñi. Imposueruntq̃ ei manus: ⁊ impegerunt eam p viam introitus equo℞ iuxta pala tiũ: ⁊ interfecta est ibi. Pepigit ergo ioia da fedus inter deũ ⁊ regẽ ⁊ inter populũ: vt esset pplˀs dñi: ⁊ inter regem ⁊ populũ. Ingressusq̃ est oĩs pplˀs terre tẽplũ baal: ⁊ destruxerunt aras eius: ⁊ imagines cõtri uerũt valide: mathan q̃q̃ sacerdotẽ baal occiderũt corã altari. Et posuit sacerdos cu stodias in domo dñi: tulitq̃ cẽturiones ⁊ cerethi ⁊ phelethi legiones ⁊ oẽs pplˀs ter re: deduxeruntq̃ regẽ de domo dñi. Et ve nerunt p viam porte scutario℞ in pala tiũ: ⁊ sedit sup thronum regũ. Letatusq̃ est oĩs pplˀs terre: ⁊ ciuitas conquieuit. Athalia aũt occisa ẽ gladio ĩ domo regis: septẽq̃ ãno℞ erat ioas cũ regnare cepisset.

¶Ca. Sũ. ¶De sacerdotes nõ istaurauerunt domũ dñi: phibiti sũt a rege ioas vltra pecunias accipe: a trãseũtib⁹: de gazophilatio posito ĩ tẽplo: de ascẽsu azahel rex syrie. q̃ asportauit thesau℞ hierl'm mittẽte sibi rege ioas. Quo ex suis ioas occiderũt ipsũ ioas: de regno amasie filij ei⁹. Cap. xij.

Anno ¶septimo iehu regnauit ioas. Quadraginta ãnis regnauit in hie rusalẽ. Nomen mr̃is ei⁹ sebia de bersabee. Fecitq̃ ioas rectũ corã dño cũctis dieb⁹: qb⁹ docuit eũ ioiada sacerdos. Verũtñ excel sa nõ abstulit. Adhuc enĩ pplˀs ĩmolabat ⁊ adolebat in excelsis incensũ: Dixitq̃ io as ad sacerdotes. Oẽm pecuniã scõ℞ que illata fuerit in tẽplũ dñi a pterreuntib⁹ q̃ offert̃ pro pcio aĩe: ⁊ quã sponte ⁊ arbitrio cordis sui inferunt in tẽplũ dñi: accipiãt illã sacerdotes iuxta ordinẽ suũ: ⁊ instau rent sartatecta domus: si qd necessariũ vi derint istauratiõe. Igit̃ vsq̃ ad vicesimũ tertiũ annũ regis ioas nõ instaurauerũt sacerdotes sartatecta tẽpli. Vocauitq̃ rex ioas ioiadã põtificẽ ⁊ sacerdotes: dicens eis. Quare sartatecta nõ istauratis tẽpli? Nolite ergo ampli⁹ accipe pecuniã iux ordi nẽ vrm: sed ad instaurationẽ tẽpli reddite eã. Prohibitiq̃ sũt sacerdotes vltra accipe re pecuniã a pplo: ⁊ istaurare sartatecta do m⁹. Et tulit ioiada põtifex gazophilatium vnũ apperuitq̃ foramen desup: ⁊ posuit illõ iux altare ad dexterã ingrediẽtiũ domum dñi. Mittebãtq̃ in eo sacerdotes q̃ custo diebãt ostia oẽm pecuniã q̃ deferebat̃ ad tẽ plũ dñi. Cũq̃ videret nimiã pecuniã esse ĩ gazophilatio: ascẽdebat scriba regis: ⁊ põ tifex: effundebãtq̃ ⁊ numerabãt pecuniã q̃ inueniebat̃ in domo dñi: ⁊ dabãt eã iu xta numeru atq̃ mẽsurã in manu eo℞ q̃ perant cemẽtarijs domus dñi. Qui ipen debãt eã in fabris lignorũ ⁊ in cemẽtarijs his q̃ opabant̃ in domo dñi: ⁊ sartatecta fa ciebant: ⁊ in his q̃ cedebãt saxa: ⁊ vt eme-

¶2. para. 24.c.
B
C
D
A ¶2. para 24.a.
B
C

rent ligna et lapides q excidebant: ita vt i- pleret instauratio domus dñi in vniuer- sis q indigebat expensa ad muniendam domum. Uerumtamen non fiebant ex eadem pecunia hydrie templi dñi et fuscinule et thuribula et tube et omne vas aureum et argenteum: de pecunia que inferebatur in templum dñi. His enim q faciebant opus dabatur: vt instauraretur templum dñi: et non fiebat ratio his hominibus q accipiebant pecunias vt distribuerent eam artificibus: sed in fide tractabant eam. Pecuniam vero pro delicto: et pecuniam pro peccatis non inferebant in templum dñi: quia sacerdotum erat. Tunc ascendit azahel rex D syrie: et pugnabat contra geth. Cepitque eam: et direxit faciem suam vt ascenderet in hierusalem. Quob rem tulit ioas rex iuda oia sanctificata que consecrauerat iosaphat et ioram et ochozias patres eius reges iuda: et que ipse obtulerat: et vniuersum argentum quod inueniri potuit in thesauris templi dñi et in palatio regis: misitque azahel regi syrie: et recessit ab hierusalem. Reliqua autem sermonum ioas et vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum iuda? Surrexerunt autem serui eius et coniurauerunt inter se: percusseruntque ioas in domo mello in descensu sela. Josachar namque filius semath: et iosabath filius somer serui eius percusserunt eum: et mortuus est. Et sepelierunt eum cum patribus suis in ciuitate dauid: regnauitque amasias filius eius pro eo.

Ms. Jo zachar // 13. q. 2. c fo2o2. §. appositum est. §. mori entur parentes

¶ Ca. Sū. ¶ De regno ioachas: et quod fecit malum: et traditus est in manus syrie: de ioas filio eius qui regnauit pro eo. De ioas et sagittis eius quas iecit coram helyseo per fenestram orientalem: De morte helysei: et de resuscitatione mortui ad tactum ossium helysei in sepulcro. De morte azahel, pro quo regnauit benadab in syria: quem percussit ioas tribus vicibus. Cap. xiij.

Anno vicesimo tertio ioas filij ochozie regis iude: regnauit ioachas filius A iehu super israel in samaria decem et septem annis: et fecit malum coram dño. Secutusque est peccata hieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel: et non declinauit ab eis. Iratusque est furor dñi contra israel: et tradidit eos in manu azahel regis syrie: et in manu benadab filij azahel cunctis diebus. Deprecatus est autem ioachas faciem dñi: et audiuit eum dñs. Uidit enim angustiam israel: quia attriuerat eos rex syrie. Et dedit dñs saluatorem israeli: et liberatus est de manu regis syrie. Habitaueruntque filij israel in tabernaculis suis: sicut heri et nudiustertius. Uerumtamen non recesserunt a B peccatis domus hieroboam qui peccare fecit israel: sed in ipsis ambulauerunt: Siquidem et lucus permansit in samaria: et non sunt derelicti ioachas de populo: nisi quinquaginta equites: et decem currus et decem milia peditum. Interfecerat enim eos rex syrie: et redegerat quasi puluerem in tritura aree. Reliqua autem sermonum ioachas et vniuersa que fecit et fortitudo eius nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Dormiuitque ioachas cum patribus suis et sepelierunt eum in samaria: regnauitque ioas filius eius pro eo. Anno tricesimo septimo ioas regis iuda regnauit ioas filius ioachas super israel in samaria sedecim annis. Et fecit quod malum est in conspectu dñi. Non de- C clinauit ab omnibus peccatis hieroboam filij nabath: qui peccare fecit israel: sed in ipsis ambulauit. Reliqua autem sermonum ioas et vniuersa que fecit: et fortitudo eius quomodo pugnauerit contra amasiam regem iuda: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Et dormiuit ioas cum patribus suis. Hieroboam autem sedit super solium eius. Porro ioas sepultus est in samaria cum regibus israel. Heliseus autem egrotabat infirmitate qua et mortuus est. Descenditque ad eum ioas rex israel: et flebat coram eo. Dicebatque. Pater mi: pater mi: currus israel et auriga eius. Et ait illi helyseus. Affer arcum et sagittas. Cumque attulisset ad eum arcum et sagittas: dixit ad regem israel. Pone manum tuam super arcum. Et cum posuisset ille manum suam: superposuit helyseus manus suas manibus regis: et ait. Aperi fenestram orientalem. Cumque aperuisset dixit helyseus: iace sagittam: et iecit: et ait helyseus. Sagitta salutis domini et sagitta salutis contra syriam. Percutiesque syriam in D aphec donec consumas eam. Et ait. Tolle sagittas. Qui cum tulisset: rursum dixit ei. Percute iaculo terram. Et cum percussisset tribus vicibus et stetisset: iratus est vir dei contra eum: et ait. Si percussisses quinquies aut sexies siue septies: percussisses syriam vsque ad consummationem. Nunc autem tribus vicibus percuties eam. Mortuus est ergo helyseus: et sepelierunt eum. Latrunculi autem de moab venerunt in terram in ipso anno. Quidam autem sepelientes hominem: viderunt latrunculos: et proiecerunt cadauer in sepul-

Mat. 2. D

tro helisei. Qd cu3 tetigisset ossa helisei: //re uixit hō & stetit sup pedes suos. Igit azahel rex syrie afflixit isrl' cūctis dieb9 ioachaz. Et misertus est dns eo2 & reuersus est ad eos ppt pactū suu3 qd hēbat cū habraā & isaac & iacob: & noluit dispdere eos: neq3 pijcere penit9: vsq3 i pñs tps. Mortu9 ē aut azahel rex syrie: & regnauit benadab fili9 ei9 p eo. Porro ioas fili9 ioachaz tulit vrbes de manu benadab filij azahel: qs tulerat de manu ioachaz pris sui iure plij. Trib9 vicib9 pcussit eū ioas: & reddidit ciuitates isrl'.

Bel.43.b

¶ Ca. Sū. ¶ De amasia filio ioas regis iude: qliter regnauit & vicit edom: s3 victus est a ioas rege isrl': & duct9 i israel. De spoliatione hierusalē quā fecit ioas rex isrl: cui successit fili9 ei9 hieroboā in regē sup isrl'. Amasias vero rex iuda occisus est in lachis: cui successit azarias filius eius: hic roboam restituit israel hieroboam successit zacharias. Cap. xiiij.

A In āno scdo ioas filij ioachaz regis israel regnauit amasias fili9 ioas regis iuda: //Uigintiqnq3 annoꝝ erat cū regna recepisset: viginti aūt & noue ānis regnauit in hierlm. Nomē mrīs ei9 + ioiadē de hierlm. Et fecit rectu3 cora3 dño. Uerū tñ non vt dauid pr ei9. Iuxta oīa q fecit ioas pr su9 fecit: nisi tñ hoc q excelsa non abstulit. Adhuc enī3 ppls adolebat & immolabat incēsu3 in excelsis. Cumq3 obtinuisset regnū: pcussit seruos suos q iterfecerāt regē B prē3 suū. Filios āt eo2 q occiderāt nō occidit: iuxta + qd scriptū ē i libro legis moysi sic pcepit dns dicēs. // Nō morient prēs p filijs: neq3 filij + p prib9: s3 vnusqsq3 i peccato suo moriet. Ipse pcussit edom i in valle salinaꝝ decem milia: & apphendit petrā in plio: vocauitq3 nomē ei9 + iezechel vsq3 in prñte3 diē. // Tūc misit amasias nūcios ad ioas filiū ioachaz filij iehu regis isrl' dicēs. Ueni & videam9 nos. Remisitq3 ioas rex isrl' ad amasiā regē iuda dicens. C Carduus libani misit ad cedrū q est in libano dicens. Da filiā tuā filio meo vxorē. Transieruntq3 bestie saltus q sunt in libano: & cōculcauerunt carduu3. Percutiens inualuisti sup edom: & subleuauit te cor tuū. Cōtent9 esto glia & sede in domo tua. Quare puocas malū: vt cadas tu & iuda tecu3. Et nō acqeuit amasias. Ascēditq3 ioas rex isrl': & viderūt se ipse & amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusq3 est iuda corā isrl': & fugerūt vnusqsq3 i tabernacula sua. Amasiā vo regē iuda filiū D ioas filij ochozie cepit ioas rex isrl' in bethsames: & adduxit eum in hierlm. Et interrupit muꝝ hierlm a porta effraim vsq3 ad portam anguli qdringentis cubitis. Tulitq3 oē auꝝ & argentu3 & vniuersa vasa q inuenta sunt in domo dñi & in thesauris regis obsides: & reuersus ē in samariā. Reliqua aūt v̄boꝝ ioas q fecit & fortitudo ei9 qua pugnauit ꝯ amasiam rege3 iuda: nōne hec scripta sunt in libro sermonu3 dieru3 regum isrl'. // Dormiuitq3 ioas cum prib9 suis & sepult9 est in samaria cū regib9 isrl': & regnauit hieroboa3 fili9 ei9 p eo. Uixit aūt amasias fili9 ioas rex iuda: postq3 mortuus est ioas fili9 ioachaz regis israel viginti qnq3 annis. Reliqua autē sermonū amasie: nōne hec scripta sunt in libro sermonu3 dieꝝ regu3 iuda? Factaq3 E est ꝯ eum ꝯiuratio in hierlm. At ille fugit in lachis. Miseruntq3 post eu3 i lachis: & interfecerūt eu3 ibi: & asportauerūt i eqs sepultusq3 est i hierlm cu3 prib9 suis i ciuitate dd. Tulit autē vniuersus pp̄ls iude azariā annos natū sedeci3: & ꝯstituerūt eū regē p pre ei9 amasia. Ipse edificauit ahylā & restituit eā iude: postq3 dormiuit rex cu3 F prib9 suis. Anno qntodecimo amasie filij ioas regis iuda regnauit hieroboā fili9 ioas regis isrl' in samaria qdraginta & vno anno. Et fecit qd malū ē corā dño. Nō recessit ab oib9 pctis hieroboā filij nabath: q peccare fecit isrl'. Ipse restituit terminos israel ab introitu emath vsq3 ad mare solitudinis: iuxta sermonē dñi dei isrl' quē locut9 est p seruū suū ionā filiū amathi pphetam: q erat de geth q est i + ophir. Uidit enī3 dns afflictionē isrl' amarā nimis: & q cōsumpti essent vsq3 ad clausos carceris & extremos G & nō esset q auxiliaret isrl'. Nec locutus est dns vt deleret nomē isrl' de sub celo: s3 saluauit eos in manu hieroboā filij ioas. Reliqua autē sermonu3 hieroboam & vniuersa q fecit: & fortitudo ei9 q pliatus est & quō restituit damascu3 & emath iude i isrl': nōne hec scripta sunt in libro sermonu3 dieꝝ regum israel? Dormiuitq3 hieroboam cum prib9 suis regibus israel: & regnauit zacharias filius eius pro eo.

¶ Ca. Sū. ¶ Azarie lep(?)oso successit ioatā

Marginal notes: 2.par.25.a. / Al's + ioiadam / Al's + dcicit + vbum / Deu.24.c 2.pa.25.a / Al's + morientur. / Al's + iectel / 2.par.25.c. / Regnu3 assyrioꝝ trāslatus est in medos / 13.q.2. c.fors. & appositu9 ē ad pres suos / 2.par.26.a. / Al's + ophel

st ei⁹ sup iudã: zachariã q̃ occidit sellũ: ⁊
regnauit ꝓ eo sup isrl: ⁊ hunc occidit ma
nahen ⁊ regnauit ꝓ eo q occidit oẽs ꝑgnã
tes de t̃ra q̃ cõstituit tributa dari regi assy-
rioꝝ: huic manahẽ successit phacee fili⁹ ei⁹
hũc occidit phacee fili⁹ romelie: i dieb⁹ ill'
ascẽdit theglatphalasar rex assur vastat t̃raz
isrl: ⁊ i assyrios transfert: phacee occidit ab
ozia: ioathã fili⁹ ozia rex iuda fec̃ bonũ: fe-
cit deus nutes poltes in mẽdacium: mor
tu⁹ ẽ ioathã ⁊ regnauit achaz fili⁹. Ca.xv.

A

Anno vicesimoseptimo hieroboaz re
gis isrl regnauit azarias fili⁹ amasie
regis iu da. Sedecĩ annoꝝ erat cũ regna
re cepisset: ⁊ qnq̃gintaduob⁹ annis regna
uit in hierlm. Nomẽ m̃ris eius iecelia de
hierlm. Fecitq; qđ erat placitũ corã dño:
iuxta oĩa q̃ fecit amasias p̃r eius. Uerũtñ
excelsa nõ est demolit⁹. Adhuc pp̃ls sacrifi
cabat ⁊ adolebat incẽsũ in excelsis. Percus
sit aũt dñs regẽ ⁊ fuit leprosus vsq; i diez
mortis sue: ⁊ hitabat i domo libera seor-
sũ. Joathan đo fili⁹ regis gubernabat pa

B

latiũ: ⁊ iudicabat ppl̃m terre. Reliq̃ autẽ
sermonũ azarie ⁊ vniuersa q̃ fecit: nonne
hec scripta sũt i libro v̈boꝝ dieꝝ reguz iu-
da? Et dormiuit azarias cũ p̃rib⁹ suis: sepe
lierũtq; eũ cuz maiorib⁹ suis in ciuitate
dd: ⁊ regnauit ioathan fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Anno
tricesimooctauo azarie regis iude: regna
uit zacharias fili⁹ hieroboã sup isrl in sa-
maria sex mẽsib⁹. Et fecit qđ malũ ẽ corã
dño sicut fecerant p̃res ei⁹. Non recessit a
pctis hieroboaz filij nabath: q peccare fecit
isrl. Cõiurauit aũt aũt sellũ fili⁹ iabes: ꝑ-
cussitq; eũ palã ⁊ interfecit: regnauitq; ꝓ
eo. Reliq̃ aũt v̈boꝝ zacharie: nõne h̃ scri-
pta sũt in libro sermonũ dieꝝ regũ isrl?

C

iste est sermo dñi quẽ locutus est ad iehu:
dicens. Filij tui vsq; ad q̃rtaz gñationez:
sedebunt de te sup thronũ isrl. Factũq; est
ita. Sellũ fili⁹ iabes regnauit tricesimono
no anno azarie regis iude. Regnauit aũt
vno mẽse in samaria. Et ascẽdit manahen
fili⁹ gaddi de thersa: venitq; samariaz: ⁊ ꝑ-
cussit sellũ filiũ iabes in samaria: ⁊ interfe
cit euz: regnauitq; ꝓ eo. Reliq̃ aũt v̈boꝝ
sellum ⁊ cõiuratio eius p quã tetẽdit insi-
dias: nonne hec scripta sunt in libro ser-
monum dieꝝ regum isrl? Tunc ꝑcussit

D

manahen tapsam ⁊ oẽs q erant in ea: ⁊ ter
minos ei⁹ de thersa. Noluerant enim aperi
re ei interfecit oẽs ꝑgnantes eius: ⁊ scidit
eas. Anno tricesimonono azarie regis iu
da regnauit manahen fili⁹ gaddi sup isrl
decez annis in samaria: fecitq; qđ erat ma
lum coram dño. Non recessit a pctis hie-
roboam filij nabath: q peccare fecit isrl. Cũ
ctis dieb⁹ eius veniebat phul rex assirioꝝ
in thersa: ⁊ dabat manahen phul mille ta
lenta argẽti: vt esset ei in auxilium: ⁊ fir-
maret regnum ei⁹. Indixitq; manahẽ ar
gentũ sup isrl cunctis potẽtib⁹ ⁊ diuitib⁹:
vt daret regi assyrioꝝ: qnq̃gita siclos argẽ
ti p singulos. Reuersusq; est rex assyrioꝝ: ⁊
nõ est morat⁹ in ✝ theria. Reliq̃ aũt s̃mo-
nuz manahen ⁊ vniuersa q̃ fecit: nõne hec
scripta sũt in libro sermonuz dieꝝ reguz
israel? Et dormiuit manahen cũ p̃rib⁹ su-

E

is: regnauitq; phacea fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Anno
qnquagesimo azarie regis iude regnauit
phaceia fili⁹ manahen sup isrl in samaria
biẽnio: ⁊ fecit qđ erat malũ corã dño. Nõ
recessit a pctis hieroboaz filij nabath: q pec
care fecit isrl. Cõiurauit aũt aduersus euz
phacee fili⁹ romelie dux ei⁹: ⁊ ꝑcussit eum
in samaria i turre dom⁹ regie iuxta argob
⁊ iuxta ariph: ⁊ cũ eo qnq̃ginta viros de fi-
lijs galaaditaꝝ: ⁊ interfecit eũ: regnauitq;
ꝓ eo. Reliqua aũt sermonũ phacee ⁊ vni-
uersa q̃ fecit: nõne hec scripta sũt in libro

F

sermonũ dieꝝ regum israel. Anno quin
quagesimo secundo azarie regis iude. re-
gnauit phacee filius romelie sup israel in
samaria viginti annis: ⁊ fecit qđ erat ma-
lum coraz dño. Non recessit a peccatis hie
roboaz filij nabath qui peccare fecit israel.
In diebus phacee regis israel venit ✝ the-
glatphalasar rex assur: ⁊ cepit Ahion: et
abel domuz maacha: ⁊ ianoe ⁊ cedes ⁊ asor
⁊ galaad ⁊ galileam: ⁊ vniuersaz terraz ne
ptalim: ⁊ transtulit eos in assyrios. Coniu
rauit autẽ ⁊ tetendit insidias osee fili⁹ he-
la ꝯ phacee filiũ romelie: ⁊ ꝑcussit eũ ⁊ in
terfecit: regnauitq; ꝓ eo vicesimo ãno ioa
than filij ozie. Reliqua aũt sermonũ pha
cee ⁊ vniuersa q̃ fecit: nõne hec scripta sunt

G

in libro sermonũ dieꝝ regum israel? An
no secũdo phacee filij romelie regis isrl:
regnauit ionathan filius ozie regis iuda.
Uigintiqnq; annoꝝ erat cuz regnare ce-
pisset: ⁊ sedecĩ annis regnauit in hierusa
lem. Nomen matris eius hierusa filia sa
doch: fecitq; qđ erat placitum coram do-

Margin notes:

Lygurg⁹ lacedemonijs leges ꝑpetuas tradit.

Rem⁹ ⁊ romul⁹ oriũtur.

Macedonũ r̃gnũ oritur

Lydoꝝ regnũ pncipium

Spartanoꝝ origo.

Al's ✝ thra

Al's ✝ 'theglaphalnasar.

‖2. par. 27. a.

mino. Iuxta oia q̃ fecit ozias pater su⁹ ope ratus est. Ueruntñ excelsa nõ abstulit. Ad huc pp̃ls imolabat ⁊ adolebat incensum in excelsis. Ipse edificauit portam domus dñi sublimissimã. Reliq̃ aũt sermonum ioathan ⁊ vniuersa q̃ fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ iuda? In diebus illis cepit dñs mittere i iuda rasin regẽ syrie ⁊ phacee filiuz romelie: ⁊ dormiuit ioathan cũ p̃ribus suis: sepultusq; est cũ eis in ciuitate dauid patris sui: ⁊ regnauit achaz filius eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ De regno achaz in iuda post ioathã q fecit malũ: filiũ suũ p ignẽ cõsecrauit: theglatphalasar inuocauit i auxiliũ ꝯ reges israel ⁊ syrie: de silitudine altaris q̃d de damasco misit altare q̃ ad locũ cõmutauit: mortu⁹ est: ⁊ ezechias fili⁹ eius regnauit pro eo in iuda. Cap. xvi.

A Nno decimoseptimo phacee filij romelie: regnauit achaz fili⁹ ioathã regis iuda. Uiginti annoz erat achaz cũ regnare cepisset: ⁊ sedecim annis regnauit i hierusalẽ. Non fecit qđ erat placitum in conspectu domini dei sui: sicut dauid pr eius sed ambulauit in via regum israel. Insuper ⁊ filiuz suũ consecrauit transferẽs per ignẽ secundum idola gẽtiuz que dissipauit dominus coraz filijs isrl. Immolabat quoq; victimas ⁊ adolebat incẽsuz in excelsis ⁊ in collib⁹ ⁊ sub omni ligno frõdoso. // Tũc ascẽdit rasin rex syrie ⁊ phacee fili⁹ romelie rex isrl ad pliandu; in hierlm. Cũq; obsiderẽt achaz non valuerũt supare eũ. In tpe illo restituit rasin rex syrie haylã syrie: ⁊ eiecit iudeos de hayla. Et idumei ⁊ syri venerũt i haylã: ⁊ hitauerũt ibi vsq; in diẽ hanc. Misit aũt achaz nũcios ad theglatphalasar regẽ assyrioz: dicẽs. Seru⁹ tu⁹ ⁊ fili⁹ tu⁹ ego sũ. Ascẽde ⁊ saluũ me fac de manu regis syrie: ⁊ d̃ manu regis isrl: q ꝯsurrexerũt aduersum me. Et cũ collegisset argẽtũ ⁊ auꝝ qđ inueniri potuit in domo dñi: ⁊ i thesauris regis misit regi assyrioz munera. Qui ⁊ acquieuit voluntati ei⁹. Ascẽdit ãt rex assyrioꝝ in damascũ ⁊ vastauit eã ⁊ trãstulit hitatores ei⁹ cyrenem: rasin ãt interfecit. Perrexitq; rex achaz i occursũ theglatphalasar regi assyrioz in damascũ. Cũq; vidisset altare damasci misit rex achaz ad vriã sacerdotẽ exẽplar ei⁹: ⁊ silitudinẽ iuxta oẽ opus ei⁹. Extruxitq; vrias sacerdos altare. Iuxta oia que pceperat rex achaz de damasco: ita fecit sacerdos vrias donec veniret rex achaz de damasco. Cũq; venisset rex de damasco: vidit altare ⁊ venerat⁹ est illud. Ascẽditq; ⁊ imolauit holocausta ⁊ sacrificiũ suuz: ⁊ libauit libamina ⁊ fudit sanguinẽ pacificorũ que obtulerat sup altare. Porro altare ereũ qđ erat corã dño trãstulit de facie tẽpli ⁊ de loco altaris ⁊ de loco tẽpli dñi: posuitq; illud ex latere altaris ad aqlonem. Precepit quoq; rex achaz vrie sacerdoti: dicẽs. Sup altare mai⁹ offer holocaustu; matutinũ ⁊ sacrificiũ vespertinũ: ⁊ holocaustũ regis ⁊ sacrificia ei⁹: ⁊ holocaustu; vniuersi ppli terre: ⁊ sacrificia eoꝝ ⁊ libamina eoꝝ: ⁊ oẽm sanguinez holocausti ⁊ vniuersu; sanguinẽ victime sup illđ effundes. Altare vo ereũ erit paratũ ad voluntatẽ meã. Fecit igit vrias sacerdos iuxta oia q̃ pceperat rex achaz. Tulit aũt rex achaz celatas bases ⁊ luterẽ q erat desup: ⁊ mare deposuit de bob⁹ ereis: q sustẽtabãt illud: ⁊ posuit sup pauimẽtũ stratũ lapide. Musach quoq; sabbi qđ edificauerat in tẽplo: ⁊ ingressuz regis exteri⁹ ꝯuertit in ✠ tẽplũ dñi pp regẽ assyrioꝝ. Reliq̃ autẽ vboꝝ achaz ⁊ oia q̃ fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonũ dierꝝ regũ iuda? Dormiuitq; achaz cũ patribus suis: ⁊ sepultus est cũ eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ezechias filius eius p eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ascẽdit ꝯ Osee reges isrl salmanasar: ⁊ cũ sibi tributariũ fecit: iteruz rebellat Osee: ⁊ incarcerat eũ salmanasar: israel translat⁹ est in assyrios: de colonijs missis in samariã quos occidebãt leões: mittit sacerdos de israel q eos doceat leges dei: q ei credere noluerunt. Cap. xvij.

A Nno duodecimo achaz regis iuda regnauit osee fili⁹ hela in samaria super isrl nonẽ ãnis: fecitq; malum coram dño: s; nõ sicut reges isrl q añ eũ fuerant. Cõtra hũc ascẽdit salmanasar rex assyriorũ: ⁊ fac⁹ est ei osee seru⁹: reddebatq; illi tributa. Cũq; dephẽdisset rex assyrioꝝ osee q rebellare nitẽs misisset nuncios ad sua regẽ egypti: ne pstaret tributa regi assyrioꝝ: sicut singulis ãnis solit⁹ erat obsedit eũ: ⁊ vinctũ misit in carcerẽ. Peruagatusq; est oẽz terrã: ⁊ ascẽdẽs samariam obsedit eã trib⁹ ãnis. Anno ãt nono osee

A
2 paral. 28.a.
Esa. 7. a.
B
C
D
Mose tẽplo.

cepit rex assyriorum samariam: et transtulit israel in assyrios: posuitque eos in hayla et in abor: iuxta fluuium gozan in ciuitati medorum. Factum est enim cum peccassent filii israel domino deo suo qui eduxerat eos de terra egypti: de manu pharaonis regis egypti coluerunt deos alienos: et ambulauerunt ritu gentium quas consumpserat dominus in conspectu filiorum israel: et regum israel: quia similiter fecerant. Et irritauerunt filii israel verbis non rectis dominum deum suum: et edificauerunt sibi excelsa in cunctis vrbibus suis a turre custodum vsque ad ciuitatem munitam. Feceruntque sibi statuas et lucos in omni colle sublimi: et subter omne lignum nemorosum et adolebant ibi incensum super aras in morem gentium quas transtulerat dominus a facie eorum. Feceruntque verba pessima irritantes dominum: et coluerant immundicias de quibus precepit eis dominus ne facerent verbum hoc. Et testificatus est dominus in israel: et in iuda per manum omnium prophetarum et videntium: dicens. Reuertimini a vijs vestris pessimis: et custodite precepta mea et cerimonias iuxta omnem legem quam precepi patribus vestris: et sicut misi ad vos in manu seruorum meorum prophetarum. Qui non audierunt: sed indurauerunt ceruicem suam iuxta ceruicem patrum suorum qui noluerunt obedire domino deo suo: et abiecerunt legitima eius: et pactum quod pepigit cum patribus eorum et testificationes quibus contestatus est eos: secutique sunt vanitates et vane egerunt et secuti sunt gentes que erant per circuitum eorum: super quibus preceperat dominus eis: vt non facerent sicut et illi faciebant. Et dereliquerunt omnia precepta domini dei sui: feceruntque sibi conflatiles duos vitulos et lucos: et adorauerunt vniuersam miliciam celi. Seruieruntque baal: et consecrauerunt filios suos et filias suas per ignem. Et diuinationi inseruiebant et auguriis. Et tradiderunt se vt facerent malum coram domino: et irritarent eum. Iratusque est dominus vehementer israeli: et abstulit eos a conspectu suo: et non remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mandata domini dei sui. Verumtamen errauit et ambulauit in erroribus israel quos operatus fuerat. Proiecitque dominus omne semen israel: et afflixit eos et tradidit eos in manu diripientium: donec proijceret eos a facie sua: ex eo iam tempore quo scissus est israel a domo dauid: et constituerunt sibi regem hieroboam filium nabath. Separauit enim hieroboam israel a domino: et peccare eos fecit peccatum magnum. Et ambulauerunt filii israel in vniuersis peccatis hieroboam que fecerat: et non recesserunt ab eis vsquequo dominus auferret israel a facie sua: sicut locutus fuerat in manu omnium seruorum suorum prophetarum. Translatusque est israel de terra sua in assyrios vsque in diem hanc. Adduxit autem rex assyriorum viros de babylone et de cutha et de abiat: et de emath et de sepharnaim: et collocauit eos in ciuitatibus samarie pro filiis israel. Qui possederunt samariam et habitauerunt in vrbibus eius. Cumque ibi habitare cepissent non timebant dominum. Et immisit eis dominus leones qui interficiebant eos. Nunciatumque est regi assyriorum et dictum. Gentes quas transtulisti et habitare fecisti in ciuitatibus samarie ignorant legitima dei terre: et immisit in eos dominus leones: et ecce interficiunt eos: eo quod ignorent ritum dei terre. Precepit autem rex assyriorum dicens. Ducite illuc vnum de sacerdotibus quos inde captiuos adduxistis: vt vadat et habitet cum eis: et doceat eos legitima dei terre. Igitur cum venisset vnus de sacerdotibus his qui captiui ducti fuerant de samaria: habitauit in bethel: et docebat eos quomodo colerent dominum. Et vnaqueque gens fabricata est deum suum. Posueruntque eos in phanis excelsis que fecerant samarite gens et gens in vrbibus suis in quibus habitabant. Uiri enim babylonii fecerunt socoth benoth. Uiri autem cuthei fecerunt nergel: et viri de emath fecerunt asima. Porro euei fecerunt nebaz et tharthac. Hi autem qui erant de sapharnaim comburebant filios suos igni. Adramelech et anamelech dijs sepharnaim: et nihilominus colebant dominum. Fecerunt autem sibi de nouissimis sacerdotes excelsorum et ponebant eos in phanis sublimibus. Et cum dominum colerent: dijs quoque suis seruiebant iuxta consuetudinem gentium de quibus translati fuerant samariam. Usque in presentem diem morem sequuntur antiquum. Non timent dominum: neque custodiunt cerimonias eius et iudicia: et legem et mandatum quod preceperat dominus filiis iacob quem cognominauit israel: et percusserat cum eis pactum: et mandauerat eis dicens. Nolite timere deos alienos: et non adoretis eos neque colatis eos: et non immoletis eis: sed dominum deum vestrum qui eduxit vos de terra egypti in fortitudine magna et in brachio extento: ipsum timete et illum adorate: et ipsi immolate. Cerima-

Marginalia: B — Ms. + fecerunt. Et operuerunt filii israel et c. — Hie. 25. b. — C — D — // 23. q. 5. §. Ite. 3 aliq. ibi. captiuitatem imminentem — E — F — Reni.: Romulus fre. 3. — G

nias quoqꝫ ⁊ iudicia ⁊ legē ⁊ mādatū qđ scripsit vobis custodite: vt faciatis cūctis diebꝰ: ⁊ nō timeatis deos alienos. Et pactū qđ percussit vobiscū nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sꝫ dñm deū vestꝝ timete: ⁊ ipse eruet vos de manu oīm inimicoꝝ vestroꝝ. Illi vero nō audierūt: sꝫ iuxta consuetudinē suā pristinā perpetrabāt. Fuerūt igit̄ gētes iste timētes quidē dñm: sꝫ nihilominus ⁊ idolis suis seruiētes. Nā ⁊ filij eoꝝ ⁊ nepotes sicut fecerūt patres sui: ita faciunt vsqꝫ in presentem diem.

Roma a gamelis scribꝰ colitur.

¶ Ca. Sū. ¶ De regno ezechie q fecit rectū corā dño: q serpētē eneū cōfregit quē fecē moyses: ⁊ plura alia bona: ⁊ cū ascēdit salmanasar q trāstulit isrl̄ in assyrios: post hūc ascendit rex sennacherib: ⁊ cepit vniuersas ciuitates iuda: ⁊ indixit ezechie regi iude .ccc. talēta argēti: ⁊ trigīta auri: ⁊ misit ad eū rapsacem: qui noluit loqui syriace. Capi. xviij.

A

Anno tertio osee filij hela regis isrl̄: regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Viginti quinqꝫ annoꝝ erat cū regnare cepisset: ⁊ vigintinouē annis regnauit in hierusalē: nomē mrīs eiꝰ abi filia zacharie. Fecitqꝫ qđ erat bonū corā dño iuxta oīa q̄ fecerat dauid pr̄ eiꝰ. Ipse dissipauit excelsa: ⁊ cōtriuit statuas ⁊ succidit lucos: fregitqꝫ serpētē eneū quē fecerat moyses. Siquidē vsqꝫ ad illō tēps filij isrl̄ adolebāt ei incēsū. Vocauitqꝫ nomē eiꝰ noestam. Et in dño deo isrl̄ sperauit. Itaqꝫ post eū nō fuit silis ei de cūctis regibꝰ iuda: sꝫ neqꝫ in his q ante eū fuerūt. Et adhesit dño: ⁊ nō recessit a vestigijs eiꝰ: fecitqꝫ mādata eiꝰ q̄ preceperat dñs moysi: Unde ⁊ erat dñs cū eo: ⁊ in cūctis ad q̄ procedebat sapiēter se agebat. Rebellauit quoqꝫ cōtra regē assirioꝝ: ⁊ non seruiuit ei. Ipse percussit philisteos vsqꝫ ad gazam: ⁊ oēs terminos eoꝝ: a turre custodū: vsqꝫ ad ciuitatem munitā. Anno q̄rto regis ezechie q erat annꝰ septimꝰ osee filij hela regis isrl̄: ascēdit salmanasar rex assirioꝝ samariā: ⁊ oppugnauit eā: ⁊ cepit. Nā post annos tres anno sexto ezechie. i. nono anno osee regis isrl̄: capta ē samaria: ⁊ trāstulit rex assyrioꝝ isrl̄ in assyrios: collocauitqꝫ eos in hayla ⁊ in abor: fluuijs gozā: in ciuitatibꝰ medoꝝ: q̄ nō audierūt vocē dñi dei sui: sꝫ preterierūt pactū eius. Oīa q̄ preceperat moyses seruus dñi nō audierūt neqꝫ fecerūt. Anno q̄rtodecimo regis ezechie: ascēdit sennacherib rex assirioꝝ aduersus cūctas ciuitates iuda munitas: ⁊ cepit eas. Tūc misit ezechias rex iuda nūcios ad regē assirioꝝ in lachis: dicēs. Peccaui. Recede a me: ⁊ oē qđ imposueris mihi: feram. Indixit itaqꝫ rex assirioꝝ ezechie regi iude: trecēta talēta argenti: ⁊ triginta talēta auri. Deditqꝫ ezechias oē argētū qđ repertū fuerat in domo dñi: ⁊ in thesauris regis. In tpe illo cōfregit ezechias valuas tēpli dñi: ⁊ laminas auri q̄s ipse affixerat: ⁊ dedit eas regi assiriorū. Misit aūt rex assirioꝝ tharthā ⁊ rapsaris ⁊ rapsacen de lachis ad regē ezechiā cum manu valida hierusalē. Qui cum ascēdissent venerunt hierusalē: ⁊ steterūt iuxta aqueductū piscine superioris: q̄ est in via agri fullonis: vocaueruntqꝫ regē. Egressus ē aūt ad eos eliachim filius helchie prepositus domus: ⁊ sobna scriba: ⁊ iohahe filiꝰ asaph a cōmētarijs. Dixitqꝫ ad eos rapsaces. Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnꝰ rex assirioꝝ. Que ē ista fiducia q̄ niteris? Forsitan inisti cōsiliū: vt prepares te ad preliū? In quo cōfidis: vt audeas rebellare? An speras in baculo arūdineo atqꝫ cōfracto egypto? Super quē si incubuerit homo cōminutꝰ ingredietur manū eius ⁊ perforabit eam. Sic ē pharao rex egypti: oībꝰ q confidunt in se. Qđ si dixeritis mihi: In dño deo nr̄o habemus fiduciā: nōne iste ē cuiꝰ abstulit ezechias excelsa ⁊ altaria: ⁊ precepit iude ⁊ hierusalē ante altare hoc adorabitis in hierusalē? Nūc igit̄ trāsite ad dñm meū regē assirioꝝ: ⁊ dabo vobis duo milia equoꝝ: ⁊ videte an habere valeatis ascēsores eorū. Et quō potestis resistere ante vnū satrapā de seruis dñi mei minimis. An fiduciam habes in egypto propter currus ⁊ equites? Nūquid sine dñi voluntate ascēdi ad locū istū: vt demolirer eū? Dñs dixit mihi. Ascēde ad terrā hanc: ⁊ demolire eam. Dixerūt aūt heliachim filius helchie ⁊ sobna scriba ⁊ ioahe rapsaci. Precamur vt loq̄ris nobis seruis tuis syriace: siquidē intelligimus hanc linguā ⁊ nō loq̄ris nobis iudaice audiēte populo q ē sup murus. Rn̄ditqꝫ rapsaces dicēs. Nūqd ad dñm tuū ⁊ ad te misit me dñs meus: vt loquerer sermones hos: ⁊ nō potius ad viros qui

Marginal notes: 4.2.pali. 29.c. — Alias abi. Romaliusꝰ primus Romanorum rex a dio. S. 3. xvij. — B Annꝰ decē indictionibus mēsuratur. — Alias murata — C — 4.2.pali. 31.a. Ecc. 48. Esa. 36. — Alias fugi est — D — Alias rabsac — Syracusana ciuitas dicitur — 23.q.3.c. — E — F — Alias

sedēt sup murū vt comedāt stercora sua: et bibāt vrinā suā vobiscū? Stetit itaqʒ rapsaces: et exclamauit voce magna iudaice: et ait. Audite vba regis magni: regis assyrioꝝ. Hec dicit rex. Nō vos seducat ezechias. Nō.n. poterit eruere vos de manu mea neqʒ fiduciam vobis tribuet sup dn̄m ɀ dicēs. Eruēs liberabit nos dn̄s: et non tradet ciuitas hec in manu regis assyrioꝝ. Noli te audire ezechiam. Hec.n. dicit rex assyriorū. Facite mecū qđ vobis ē vtile: et egredimini ad me. Et comedet vnusqsqʒ de vinea sua: et de ficu sua: et bibetis aqs de cisternis vestris: donec veniā et trāsferā vos i terrā q̄ similis est terre vestre in terrā fructiferā et fertilē vini: terrā panis et vinearū terrā oliuarū et olei ac mellis: et viuetis: et nō moriemini. Nolite audire ezechiam q vos decipit: dicēs. Dn̄s liberabit nos. Nūqd liberauerunt dij gētium terram suam de manu regis assyrioꝝ? Ubi ē deus emath et arphat? Ubi ē deus sepharnaim ana et aua? Nunqd liberauerūt samariā de manu mea. Qui nā illi sunt i vniuersis dijs terraꝝ: qui eruerunt regionē suā de manu mea: vt possit eruere dn̄s hierusalem de manu mea. Tacuit itaqʒ populus: et nō rn̄dit ei quicq̄. Siquidē p̄ceptum regis acceperant: vt non respondērent ei. Uenitqʒ eliachim filius helchie p̄positus domus et sobna scriba: et ioahe filius asaph a comētarijs ad ezechiam scissis vestib': et nūciauerunt ei verba rapsacis.

¶ Ca. xix. ¶ Mittit ezechias ad esaiā: ezechias expādit lr̄as corā dn̄o: mittit esaias ad cōfortādū ezechiā: angel' cētū octoginta milia occidit d assyrijs nocte illa: reuertit sennacherib i niniuē et ibi adorās i tēplo deū suū a filijs p̄prijs iterficit. ca. xix.

Quę cū audisset ezechias rex: scidit vestimēta sua: et opertus ē sacco. Ingressusqʒ ē domū dn̄i: et misit eliachim p̄positum domus: et sobnam scribam: et senes de sacerdotibus opertos saccis ad esaiā p̄phetā filium amos. Qui dixerūt. Hec dicit ezechias. Dies tribulatiōis et increpatiōis et blasphemie dies iste. Uenerūt filij vsqʒ ad partū: et vires nō habet parturiēs. Si forte audiat dn̄s deus tuus vniuersa verba rapsacis: quē misit rex assyriorum dominus suus: vt exprobraret deum viuētem: et argueret verbis q̄ audiuit dn̄s deus tuus: et fac oratiōnē pro reliquijs q̄ reperte sunt. Uenerūt ergo serui regis ezechie ad esaiā. Dixitqʒ eis esaias. Hec dicetis dn̄o vr̄o. Hec dicit dn̄s. Noli timere a facie s̄monū quos audisti: qbus blasphemauerunt pueri regis assyrioꝝ me. Ecce ego immittā ei spiritū: et audiet nunciū et reuertet in terrā suā: et deijciam eū gladio in terra sua. Reuersus ē ergo rapsaces: et inuenit regē assyrioꝝ expugnātē lobnā. Audierat.n. q recessisset de lachis. Cumqʒ audisset de tharacha rege ethyopie: dicētes ecce egressus ē vt pugnet aduersum te: et iret ꝯ eū: misit nūcios ad ezechiā dicēs. Hec dicite ezechie regi iuda. Nō te seducat deus tu' in quo hēs fiduciā: neqʒ dicas. Non tradetur hierusalē in manu regis assyrioꝝ. Tu.n. ipse audisti q̄ fecerunt reges assyrioꝝ vniuersis terris: quo vastauerunt eas. Nū ergo solus poteris liberari? Nūquid liberauerūt dij gētiū singulos quos vastauerunt patres mei: gozan videlʒ et aran et reseph et filios eden q erāt in thelassar? Ubi ē rex emath et rex arphat et rex ciuitatis sepharuaim ana et aua? Itaqʒ cū accepisset ezechias lr̄as de manu nunciorū: et legisset eas: ascēdit i domū dn̄i et expandit eas corā dn̄o: et orauit in conspectu eius dicēs. Dn̄e deus israel q sedes super cherubin tu es deus solus regum oium terre: tu fecisti celum et terrā. Inclina aurē tuam et audi: aperi dn̄e oculos et vide: et audi omnia verba sennacherib: q misit vt exprobraret nobis deum viuentē. Uere dn̄e dissipauerūt reges assyrioꝝ gētes et terras oim: et miserūt deos eoꝝ in ignē: Nō.n. erāt dij: sʒ opera manuum hoium ex ligno et lapide: et perdiderunt eos. Nunc igit̄ dn̄e deus noster saluos nos fac de manu eoꝝ: vt sciāt oia regna terre: q tu es dn̄s deus solus. Misit aūt esaias filius amos ad ezechiā: dicēs. Hec dicit dn̄s deus isr̄l. Que dep̄catus es me sup sennacherib rege assyrioꝝ audiui. Iste ē s̄mo quē locutus ē dn̄s de eo: Spreuit te et subsannauit te virgo filia sion: post tergū tuum caput mouit filia hierusalē. Cui exprobrasti: et quē blasphemasti: Cōtra quē exaltasti vocē tuā: et eleuasti i excelsū oculos tuos: ꝯ sanctū isr̄l? Per manū seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti dn̄o: et dixisti. In multitudie curruū meoꝝ ascēdi excelsa mōtiū i summitate

2.parali. 32.c. B Al. + arphad. D Esa.37. a Numa pōpilius rex romanoꝝ.ij. anu.xij. mēsibus cōfuit. ¶ Tales milesi' Solon ath: enit' sic Chylon lacedemoni' Pythacus mitilen' Bias priene' Cleobol' lid' duo Periander corinthius septē sapiētes claruerunt. Al. + al. sacco Al. + manu C Al. + arphad. D E

Is sup 15. + 7

libani: et succidi sublimes cedros ei⁹: + et electas abietes illi⁹. Et ingressus sum vsqȝ ad terminos eius: et saltū carmeli ei⁹ ego succidi. Et bibi aq̄s alienas: et siccaui vestigys pedū meoꝝ oēs aquas clausas. Nunquid nō audisti qd ab initio fecerim? Ex diebus antiqs plasmaui illd: et nūc adduxi. Eruntqȝ in ruinā collium cōpugnātium ciuitates munite. Et q̄ sedent in eis humiles manu. Cōtremuerūt et confusi sunt: facti sunt velut fenū agri: et virens herba tectorū q̄ arefacta ē anteq̄ȝ veniret ad maturitatē.

F

Habitaculū tuū et egressum tuū et introitum tuū et viā tuā ego p̄sciui: et furorē tuū ꝯ me. Insanisti i me: et supbia tua ascēdit in aures meas. Ponā itaqȝ circulū i naribus tuis: et chamū in labys tuis: et reducā te in viā p q̄ȝ venisti. Tibi aūt ezechia hoc erit signū. Comede hoc anno q̄ reppereris: in scdo aūt anno q̄ sponte nascunt. Porro in tertio anno seminate et metite: plātate vineas et comedite fructus eaꝝ. Et qdcūqȝ reliquū fuerit de domo iuda: mittet radicē deorsū: et faciet fructū sursum. De hierusalē quippe egredient reliquie: et qd saluet de mōte syon. zelus dn̄i exercituū faciet hoc. Quāobrē hec dicit dn̄s de rege

B

assirioꝝ. Nō ingredief vrbē hāc: nec mittet in eā sagittā: nec occupabit eā clypeus: nec circūdabit eam munitio. Per viā q̄ venit: reuertef: et ciuitatē hāc nō ingrediet dicit dn̄s. Protegā vrbē hāc et saluabo eā pp me: et pp dauid suū meū. Factū est igit in nocte illa venit angelus dn̄i: et pcussit in castris assirioꝝ cētū octoginta quinqȝ milia. Cūqȝ diluculo surrexisset: vidit oīa corpora mortuoꝝ. Et recedens abyt // et reuersus ē sennacherib rex assirioꝝ: et mansit in niniue. Cūqȝ adoraret i tēplo nesrach deū suū: adramelech et sarasar fily eius pcusserunt eum gladio: fugeruntqȝ in terram armenioꝝ: et regnauit asaraddon filius eius pro eo.

Eccl. 48. d. infra S. //. de pe. di. i. cap. quāobrē in gl. 23. q. 5. c. si. in gl. ꝯtpo. i. d

¶ Ca. XX. ¶ De egritudine ezechie: de signo in sole: de pueris et lr̄is et muneribꝰ q̄ misit merodach rex babylōie ad eū: de cōminatiōe: q: ascēderat domū suaȝ. Cap. xx.

A

//. 2. pali. 32. f. Esa. 38. a Als + tēpor.

In // diebꝰ illis egrotauit ezechias vsqȝ ad mortē: et venit ad eū esaias filiꝰ amos ppheta: dixitqȝ ei. Hec dic dn̄s deus. + Precipe domui tue: morieris. n. tu et nō viues. Qui cōuertit faciē suā ad parietē: et orauit dn̄m dicēs. Obsecro dn̄e: memento queso quō ambulauerim corā te in veritate: et in corde pfecto: et qd placitū est corā te fecerim. // Fleuit itaqȝ ezechias fletu magno. Et anteq̄ȝ egrederef esaias mediā ptē atry: fact⁹ ē sermo dn̄i ad eū dicēs. Reuertere: et dic ezechie duci ppl̄i mei. Hec dicit dn̄s deus dauid pris tui. Audiui orationē tuā: + et vidi lachrymā tuā: et ecce sanaui te. Die tertio ascēdes tēplū dn̄i: et addā diebꝰ tuis qndecim ānos. Sȝ et de manu regis assirioꝝ liberabo te et ciuitatem hāc: et ptegā vrbē istā pp me: et pp dauid seruū meum. Dixitqȝ esaias. Afferte massam ficoꝝ. Quā cū attulissent et posuissent sup ulcus ei⁹: curatus ē. Dixerat aūt ezechias ad esaiā. Qd erit signū: q: dn̄s me sanabit: et q: ascēsur⁹ sum die tertia tēplū dn̄i. Cui ait esaias. Hoc erit signū a dn̄o: q factur⁹ sit dn̄s sermonē quē locut⁹ est? Uis vt ascēdat vmbra decē lineis: aut vt reuertaf totidē gradibus. Et ait ezechias. Facile ē vmbrā crescere decem lineis. Nec hoc volo vt fiat: sȝ vt reuertaf retrorsū decē gradibus. Inuocauit ita esaias ppheta dn̄m: et reduxit vmbrā p lineas qbus iā descēderat in horologio achaȝ retrorsū decē gradibꝰ. // In tpe illo misit berodach baladā filiꝰ baladā rex babyloniorꝝ lr̄as et munera ad ezechiā. Audierat. n. q: egrotasset ezechias. Letat⁹ ē aūt in aduētu eoꝝ ezechias: et ōndit eis domū aromatū et aurū et argētū et pigmēta varia: vnguēta quoqȝ et domū vasoꝝ suoꝝ: et oīa q̄ habere poterat i thesauris suis. Nō fuit + vbū qd nō + ōnderet eis ezechias i domo sua: et i oī ptāte sua. Uenit aūt esaias ppheta ad regem ezechiā: dixitqȝ ei. Quid dixerūt viri isti: aut vn̄ venerūt ad te? Cui ait ezechias. De terra lōginqua venerūt ad me: de babylone. At ille rn̄dit. Quid viderūt in domo tua? Ait ezechias. Oīa qcūqȝ sūt in domo mea viderūt. + Nihil ē. n. qd nō mōstrauerim eis in thesauris meis. Dixit itaqȝ esaias ezechie. Audi sermonē dn̄i: ecce dies veniēt et auferētur oīa q̄ sūt in domo tua: et q̄ condiderūt pres tui vsqȝ in diē hāc in babylonē. Nō remanebit qcq̄ȝ ait dn̄s. Sȝ et de filys tuis q egredientur ex te quos generabis: tollētur et erūt eunuchi i palatio regis babylōis. Dixit ezechias ad esaiā. Bonus sermo dn̄i quē locutus est. Sit tantū

// de pen. di. i. c. q̄ obrem 46. dis. c. y. Als sup est + et

B

// Eccl. 48. d.

C

// Esa. 39. a.

Als sup ē + vbū Als + monstraret

Als + non fuit res quā

D

pax & veritas in dieb⁹ meis. Reliqua autē sermonum ezechie & ois fortitudo eius & quō fecerit piscinā & aqueductū & introduxerit aquas in ciuitatē: nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum iuda?

¶ Ca. Sū. ¶ De morte ezechie: d' manasse & sceleribus ei⁹: de cōminatione dñi: & de amon filio ei⁹: iste amō occidit a suis fu... i :cui successit iosias filius eius. Cap. xxi.

A Dormiuitq; ezechias cū patribus suis & regnauit manasses fili⁹ eius p eo. Duodecim annoꝝ erat manasses cum regnare cepisset: // & q̄nquagintaq̄nq; annis regnauit in hierusalē. Nomē mr̄is eius aphsiba. Fecitq; malū in cōspectu dñi: iuxta idola gētiū quas deleuit dñs a facie filioꝝ isrl̄. Cōuersusq; est & edificauit excelsa q̄ dissipauerat ezechias pr̄ eius: & erexit aras baal: & fecit lucos sicut fecerat achab rex isrl̄ & adorauit oēm militiā celi: & coluit eā. Extruxitq; aras in domo dñi: de q̄ dixit dñs in hierusalē ponā nomē meū: & extruxit altaria vniuerse militie celi: in duobus atrijs tēpli dñi. Et traduxit filiū suū per ignē & ariolatus est: & obseruauit auguria: & fecit phitones: & auspices multiplicauit: vt faceret malū corā dño & irritaret eum. Posuitq; idolum luci quē fecerat in tēplo dñi: sup quo locutus ē dñs

B ad dauid & ad salemonē filiū eius. In tēplo hoc & in hierusalem quā elegi de cunctis tribubus israel ponā nomē meū in sempiternū: & vltra nō faciā cōmoueri pedē israel de terra quā dedi patribus eoꝝ: si custodierint opere oia que p̄cepi eis: & vniuersā legē quā mādauit eis seruus meus moyses. Illi vero nō audierūt: sz seducti sunt a manasse vt facerēt malū sup gētes quas cōtriuit dñs a facie filioꝝ isrl̄. Locutusq; est dñs in manu suoꝝ seruoꝝ prophetarum dicēs // Qr fecit manasses rex iuda abominationes istas pessimas sup oia que fecerūt amorrei ante eū: & peccare fecit et iudā in immundicijs suis: ppterea hec dicit dñs deus israel. Ecce ego in-

C ducā mala sup hierusalē & iudā: & q̄cūq; audierit: tinniant ambe aures eius. Et extēdā sup hierusalē funiculū samarie & pondus domus achab: & delebo hierusalē sicut deleri solēt tabule. Delens vertā & ducā crebrius stilum sup faciē eius. Dimittā vero reliquias hereditatis mee: & tradam eas in manus inimicoꝝ eius. Eruntq; in vastitatē & in rapinā cunctis aduersarijs suis: eo q̄ fecerint malū corā me: & perseuerauerint irritātes me ex die qua egressi sunt p̄res eoꝝ ex egypto vsq; ad hanc diē. Insup & sanguinē innoxium fudit manasses multū nimis: donec impleret hierusalē vsq; ad os: absq; peccatis suis q̄bus peccare fecit iudam: vt faceret malū coram dño. Reliqua autē sermonum manasse & vniuersa q̄ fecit: & peccatum ei⁹ qd̄ peccauit: nōne hec scripta sunt in libro ser-

D monū dierum regum iuda? Dormiuitq; manasses cum patribus suis: & sepultus est in horto domus sue: in horto ozā: & regnauit amon filius eius p eo. Uiginti duorum annorum erat amon cū regnare cepisset: duobus quoq; ānis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius messalemeth filia arus de ietheba. Fecitq; malū in cōspectu domini sicut fecerat manasses pr̄ eius: & ambulauit in omni via p quā ambulauerat pr̄ eius: seruiuitq; immūdicijs quibus seruiebat pr̄ eius: & adorauit eas: & dereliquit dominum deum patrū suorū: & non ambulauit in via domini. Tetēderuntq; ei insidias serui sui: & interfecerunt regē in domo sua. Percussit autē pplS terre omnes qui cōiurauerāt cōtra regē amon: & cōstituerūt sibi regē iosiā filium eius p eo. Reliqua autē sermonū amon que fecit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regū iudā? Sepelieruntq; eū in sepulcro suo in horto ozā. & regnauit iosias filius eius pro eo.

¶ Ca. Sū. ¶ Regnauit iosias fili⁹ amon: inuenit Deuteronomiū: iosias mittit ad cōsulēdū dominū de verbis olde ,pphete. per quā cōsuluerunt dominum. Ca. xxij.

A Octo // annorū erat iosias cū regnare cepisset: & triginta uno anno regnauit in hierusalē. Nomē mr̄is eius idida filia phadaia de besechat. Fecitq; qd̄ placitū erat corā dño: & ambulauit p oēs vias dauid pr̄is sui. Nō declinauit ad dexteram + siue ad sinistrā. Anno autē octuodecimo regis iosie misit rex saphan filiū aslia filij mesullam scribā templi domini: dicens ei. Uade ad helchiam sacerdotē magnū vt confletur pecunia que illata ē in tēplum dñi: quam collegerunt ianitores templi a populo: deturq; fabris p p̄e

Marginalia: // 2. parali. 33. — Tullus hostilius tertius romanorum rex. Nicomedia cōdit. — Calcedō conditur. — Bizātiū conditur. — .i.q.7. c.ij. — Aristologus poeta. Aristodemus musicus. Alceus poeta. Alcidamus orator. Lesches poeta. Anthenides poeta. Nicephorus medicus. — // 2. paral. 34.a. — Mecus vel Anchus martius 4. Rom. rex.

B positos domus dñi. Qui ꝯ distribuāt eam his qui operant in templo dñi ad instauranda sartatecta tēpli tignarijs vꝫ ꝯ cemētarijs: ꝯ his q interrupta componūt: ꝯ vt emant ligna ꝯ lapides de lapidicinis ad instaurandū tēplum dñi. Veruntñ non supputet eis argentum qd accipiunt: sꝫ in ptāte habeant ꝯ in fide. Dixit autē helchias pontifex ad sapha scribā. Librū legis repperi in domo dñi. Deditqꝫ helchias volumen saphan scribe: q ꝯ legit illud. Venit qꝫ saphan scriba ad regem: ꝯ renunciauit ei qd pceperat ꝯ ait. Conflauerūt serui tui pecuniam q repta est in domo dñi: ꝯ dederunt vt distribuerent fabris ac pfectis operꝫ tēpli dñi. Narrauit quoqꝫ saphan scriba regi dicens. Librū dedit mihi helchias sacerdos. Quē cū legisset saphan corā rege: ꝯ audisset rex verba libri legis dñi: scidit vestimēta sua: ꝯ precepit helchie sacerdoti ꝯ ahicham filio saphan: ꝯ achobor filio micha: ꝯ saphan scribe ꝯ asaie seruo regis: dicēs. Ite ꝯ consulite dñm sup me ꝯ sup pplo ꝯ sup omnī iuda: de verbis voluminis isti⁹ qd inuentū est. Magna enim ira dñi succensa est ꝯ nos: qꝫ non audierunt patres nostri verba libri huius vt facerēt omne qd scriptū est a nobis. Ierūt itaqꝫ helchias sacerdos ꝯ ahicham ꝯ achobor ꝯ saphan ꝯ asaia ad oldā pphetē vxorē sellū filij thecue filij aras custodis vestiū q habitabat in hierlm in scda: locutiqꝫ sunt ad eā. Et illa rūdit. Hec dicit dominus deus israel.

D Dicite viro q misit vos ad me. Hec dicit dominus. Ecce ego adducā mala sup locū istū: ꝯ sup habitatores eius: oia vba legis q legit rex iuda: qꝫ dereliquerunt me: ꝯ sacrificauerūt dijs alienis irritātes me in cūctis opibus manuū suarꝫ. Et succendet indignatio mea in loco hoc: ꝯ nō extinguet. Regi aūt iuda q misit vos vt consuleretis dñm: sic dicetis. Hec dicit dñs deus israel. Pro eo qꝫ audisti verba voluminis ꝯ perterritū est cor tuum ꝯ humiliatus es coram dño auditis sermonib⁹ ꝯ locū istū ꝯ habitatores eius qꝫ videlicet fierent i stuporem ꝯ in maledictū: ꝯ scidisti vestimēta tua: ꝯ fleuisti corā me: ꝯ ego audiui ait dñs: idcirco colligam te ad patres tuos: ꝯ colligeris ad sepulcrum tuum in pace: vt non videant oculi tui omnia mala que introducturus sum super locum istum.

Carceres pmo isti cudūtur. — Niniue destruit — Phaleris tyrānus — C — Osias vba cōdidit

Ca. Sū. Iosias verba federis corā populo legit: idola de iuda ꝯ samaria extirpant: ossa sacerdotū sup altaria cōburunt. Verba oldon pphete iplent: pasca solēne celebrat. Iosias in mageddo occidit. Ioahac fili⁹ ei⁹ rex eligit: quē vinctū pharao in egyptū abduxit: ꝯ multa in iuda posita ioachim regem constituit. Cap. xxiij.

Et renunciauerunt regi qd dixerat. Qui misit: et congregati sūt ad eū oēs senes iuda ꝯ hierusalē: ascēditqꝫ rex tēplū dñi ꝯ oēs viri iuda vniuersi q habitabāt in hierusalē cum eo: sacerdotes ꝯ pphete ꝯ ois pplus a paruo vsqꝫ ad magnū: legitqꝫ cūctis audiētibus oia verba libri federis: q inuētus est in domo dñi. Stetitqꝫ rex sup gradū: ꝯ fedus pcussit corā dño vt ambularēt post dñm: ꝯ custodirēt pcepta eius ꝯ testimonia ꝯ cerimonias in oī corde ꝯ in tota aīa: ꝯ suscitarent verba federis hui⁹ q scripta erāt in libro illo. Acquieuitqꝫ pplus pacto. Et pcepit rex helchie pōtifici ꝯ sacerdotibus secūdi ordinis ꝯ ianitoribus vt pycerent de templo dñi oia vasa que facta fuerant baal: ꝯ in luco ꝯ vniuerse militie celi: ꝯ combussit ea foris hierusalē in cōualle cedron: ꝯ tulit puluerē eorū in bethel. Et deleuit aruspices quos posuerūt reges iuda ad sacrificandum in excelsis p ciuitates iuda ꝯ in circuitu hierusalē: ꝯ eos qui adolebant incēsum baal ꝯ soli ꝯ lune ꝯ duodecim signis ꝯ oī militie celi. Et efferri fecit lucum de domo domini foras hierusalem in conualle cedron: ꝯ combussit eum ibi: ꝯ redegit in puluerem ꝯ proiecit super sepulcra vulgi. Destruxit quoqꝫ ediculas effeminatorum que erant in domo domini: pro quibus mulieres texebāt quasi domunculas luci. Congregauitqꝫ

A ii.2.pali. 34.f. Targu... B Phoro... Symo... Srch...

Sipho poerit.

Arion cl thared[9] optimi[9].

C

Me + abo minatões. Me + a mon

D

3.Reg. 13.a.

E

2.Paral. 35.a.

1.Esd.j.a.

el. Cógregauitqꝫ oẽs sacerdotes de ciuitatib[9] iuda: et ꝯtaminauit excelsa vbi sacrificabát sacerdotes de gabaa vsqꝫ bersabee. Et destruxit aras portaꝝ in introitu ostij iosue pncipis ciuitatis qḋ erat ad sinistram porte ciuitatis. Uerũtñ nõ ascédebát sacerdotes excelsoꝝ ad altare dñi in hierlm: sꝫ tñ comedebát azima in medio fratrum suoꝝ. Cõtaminauit quoqꝫ topheth qḋ est in ꝯualle filij ennon: vt nemo cõsecraret filiũ suũ aut filiá p igné moloch. Abstulit quoqꝫ equos quos dederát reges iude soli in introitu tépli dñi iuxta exedrá nathanmelech eunuchi q erat in pharurim. Currus autẽ solis cõbussit igni. Altaria quoqꝫ q̃ erát sup tecta cenaculi achaꝫ que fecerát reges iuda: et altaria q̃ fecerat manasses in duob[9] atrijs tépli dñi destruxit rex: et cucurrit inde: et dispsit cineres eoꝝ in torréte cedrõ. Excelsa quoqꝫ q̃ erát in hierlm ad dexterá pté mõtis offensionis q̃ edificauerat salomon rex isrł astaroth idolo sidonioꝝ et chamos offensioni moab et melchon + abominationi filioꝝ + ammon polluit rex et ꝯtriuit statuas et succidit lucos: repleuitqꝫ loca eoꝝ ossib[9] mortuoꝝ. Insup et altare qḋ erat in bethel: et excelsũ qḋ fecerat hieroboá fili[9] nabath qui peccare fecit isrł: et altare illud excelsũ destruxit atqꝫ cõbussit et cõminuit in puluerẽ succẽditqꝫ ét lucũ. Et ꝯuersus iosias vidit ibi sepulcra q̃ erát in mõte: misitqꝫ et tulit ossa de sepulcris: et cõbussit ea sup altare: et polluit illḋ iuxta ṽbũ dñi qḋ locut[9] est vir dei q pdixerat ṽba hec. Et ait. Quis est titulus ille qué video? Rñderũtqꝫ ei ciues vrbis illi[9]. Sepulcrum est hõis dei q venit de iuda: et pdixit verba hec q̃ fecisti sup altare bethel. Et ait Dimittite eũ. Nemo cõmoueat ossa ei[9]. Et intacta mãserũt ossa illi[9] cũ ossib[9] pphete q venerat de samaria. Insup et oia phana excelsoꝝ q̃ erát in ciuitatib[9] samarie q̃ fecerát reges isrł ad irritádũ dñm abstulit iosias: et fecit eis fm oia q̃ fecerat in bethel. Et occidit vniuersos sacerdotes excelsorũ q erát ibi sup altaria: et cõbussit ossa hũana sup ea. Reuersusqꝫ est hierlm: et pcepit oĩ pplo dicẽs. Facite phase dño deo vro: fm q̃ scriptũ est in libro federis hui[9]. Nec enĩ factũ est phase tale a dieb[9] iudicũ q iudicauerũt isrł: et oĩum dieꝝ regũ isrł et regũ iuda: sicut in octauodecimo anno regis iosie factum est phase istud dño in hierlȝ. Sꝫ et phitones et ariolos et figuras idoloꝝ et inmundicias et abominationes q̃ fuerũt in terra iuda et hierlm abstulit iosias: vt statueret ṽba legis q̃ scripta sũt in libro qué inuenit helchias sacerdos in téplo dñi. Similis illi nõ fuit añ eũ rex q reuerteret ad dñz in oĩ corde suo: et in tota aĩa sua et vniuersa ṽtute sua iuxta oẽm legé moysi: neqꝫ post eũ surrexit similis illi. Uerũtñ nõ est auersus dñs ab ira furoris sui magni quo irat[9] est furor ei[9] ꝯ̃ iudá: pp irritatiões qb[9] ꝓuocauerat eũ manasses. Dixit itaqꝫ dñs. Etiá iudá auferá a facie mea: sicut abstuli isrł et ꝓijciá ciuitaté hác quá elegi hierlm et domũ de qua dixi erit nomé meũ ibi. Reliqua aũt sermonũ iosie et vniuersa q̃ fecit: nõne hec scripta sũt in libro ṽboꝝ dieꝝ regũ iuda? In dieb[9] ei[9] ascẽdit pharao nechao rex egypti ꝯ̃ regé assirioꝝ ad flumé eufraten. Et abijt iosias rex iuda in occursum ei[9]. Et occisus est in mageddo cũ vidisset eũ. Et portauerũt eũ serui sui mortuũ de mageddo: et ptulerũt in hierlm: et sepelierũt eũ i sepulcro suo. Tulitqꝫ pplꝰ terre ioachaꝫ filiũ iosie et vnxerũt eũ: et cõstituerũt eũ regé ꝓ pře suo. Uigintitrium annoꝝ erat ioachaꝫ cum regnare cepisset: tribus mensibus regnauit in hierusalé. Nomen matris ei[9] amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malũ corá dño: iuxta oia q̃ fecerát pres ei[9]. Uinxitqꝫ eũ pharao nechao i reblatha: q̃ é i terra emath: ne regnaret i hierusalé. Et posuit mulctá tre cẽtũ taletis argéti: et taléto auri: regẽqꝫ ꝯstituit pharao nechao heliachĩ filiũ iosie ꝓ iosia pře ei[9]: vertitqꝫ nomé ei[9] ioachĩ: porro ioachaꝫ tulit et duxit i egyptũ. Argétũ aũt et auꝝ dedit ioachĩ pharaõi cũ indixisset terre p singulos vt ꝯferreť iux̃ pceptũ pharaõis. Et vnũquéqꝫ iuxta vires suas exegit tá argétũ q̃ auꝝ de pplo terre vt daret pharaõi nechao. Uigintiqnqꝫ ãnoꝝ erat ioachĩ cũ regnař cepisset: et vndeciꝫ ãnis regnauit i hierusalé. Nomé mřis ei[9] ꝫebida filia phadaia de ruma. Et fecit malũ corá dño iuxta oia q̃ fecerát patres eius.

F

2.Paral. 35.c.

2.par. 36.a.

G

¶ Ca. xxiiii. ¶ De morte ioachim: et quali trib[9] ãnis seruiuit nabuchodonosor: et de latrũculis quos misit dñs in iudá: hierusa

le obsidetur: ioachim egreditur in occursum nabuchodonosor cū matre sua & servis suis & principib⁹ & eunuchis: post istū ioachin regnauit fili⁹ ei⁹ ioachim quē nabuchodonosor rex trāstulit in babylonē cū ppl'o suo: p quo regnauit sedechias: ↄstitut⁹ a nabuchodonosor. Cap. xxiiij.

A

In dieb⁹ ei⁹ ascendit nabuchodonosor rex babylonis: & fact⁹ est ei ioachī seruus trib⁹ ānis: & rursū rebellauit c̄ eū. Immisitq; ei dñs latrūculos chaldeoꝝ: & latrūculos syrie: & latrunculos moab: & latrūculos filioꝝ ammon: & immisit eos in iudā: vt disperderēt eā iuxta vbū dñi qđ locut⁹ fuerat p seruos suos pphetas. Factū est aūt hoc p vbū dñi ↄ iudā: vt auferret eū corā se pp pctā manasse vniuersa q̄ fecit: & pp sanguinē innoxiū quē effudit & impleuit hierl'm cruore innocētiū. Et ob hāc rē noluit de⁹ ppitiari. Reliq̄ aūt sermonū ioachim & vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dieꝝ regū iuda? Et dormiuit ioachim cū patrib⁹ suis: & regnauit ioachim fili⁹ ei⁹ p eo. Et vltra nō addidit rex egypti vt egrederet de terra sua. Tulerat.n. rex babylonis a riuo egypti vsq; ad fluuiū eufraten oia q̄ fuerant regis egypti. Decē & octo ānoꝝ erat ioachī cū regnare cepisset: & trib⁹ mēsib⁹ regnauit in hierl'm. Nomē mr̄is ei⁹ noesta filia helnathan de hierl'm. Et fecit malū corā dño: iuxta oia q̄ fecerat pr̄ ei⁹. In tpe illo ascēderūt serui nabuchodonosor regis babylonis in hierl'm: & circūdata ē vrbs munitionib⁹. Venitq; nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatē cū suis seruis: vt oppugnaret eā. Egressusq; est ioachim rex iuda ad regē babylonis ipse & mater ei⁹ & serui ei⁹ & pncipes ei⁹ & eunuchi ei⁹: & suscepit eū rex babylonis anno octauo regni sui. Et ptulit inde oēs thesauros domi⁹ dñi: & thesauros dom⁹ regie: & ↄcidit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salomon rex isrl' in tēplo dñi iuxta vbū dñi: & trāstulit oēs hierl'm & vniuersos pncipes: & oēs fortes exercit⁹ decē milia in captiuitatē & oē artificē & inclusorē: nihilq; relictū est: exceptis pauperib⁹ ppli terre. Transtulit quoq; ioachim in babylonē & matrē regis & vxores regis & eunuchos regis & iudices terre duxit in captiuitatē de hierl'm in babylonē: & oēs viros robustos septē milia: & artifices & inclusores mille: oēs viros fortes & bellatores: et duxitq; eos rex babylonis captiuos in babylonē. Et ↄstituit mathathiā patruū ei⁹ p eo: imposuitq; nomē ei sedechiā. Vicesimū & pmū ānū etatis hēbat sedechias cū regnare cepisset: & vndecī ānis regnauit hierl'm. Nomen mr̄is ei⁹ erat amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malū corā dño: iuxta oia q̄ fecerat ioachī. Irascebat enī dñs cōtra hierusalē & cōtra iudā: donec pijceret eos a facie sua. Recessitq; sedechias a rege babylonis.

¶ Ca. Sum. ¶ Nabuchodonosor obsedit hierl'm: q: sedechias recesserat ab eo: queꝫ cepit & excecauit filios ei⁹ & pplm occidit: hierl'm cepit: tēplū destruxit: iuda captiuatur godoliā reliqt queꝫ hismael occidit: ioachī de carcere est subleuat⁹ p euilmerodach: annonā ei constituit' cunctis diebus vite sue. Cap. xxv.

A

Factū est aūt anno nono regni ei⁹ mēse decimo decima die mēsis: venit nabuchodonosor rex babylonis: ipse & ois exercit⁹ ei⁹ in hierl'm: & circūdederūt eā & extruxerūt in circuitu ei⁹ munitiōes. Et clausa ē ciuitas atq; vallata: vsq; ad vndecimū annū regis sedechie nona die mēsis. Preualuitq; fames in ciuitate: nec erat panis pplo terre. Et interrupta est ciuitas: & oēs viri bellatores nocte fugerūt p viā porte q̄ est inter duplicē murū ad hortū regis. Porro chaldei obsidebant in circuitu ciuitatē. Fugit itaq; sedechias p viā q̄ ducit ad campestria solitudinis. Et psecut⁹ est exercit⁹ chaldeoꝝ regē: cōphēditq; eū in planicie hiericho: & oēs bellatores q erāt cū eo dispersi sunt: & reliquerūt eū. Apphēsum ergo regē: duxerūt ad regē babylōis in reblatha. Qui locut⁹ est cum eo iudiciū. Filios aūt sedechie occidit corā eo: & oculos eius effodit vinxitq; eū cathenis: & adduxit in babylonē. Mēse qnto: septima die mensis: ipse est ann⁹ nonusdecim⁹ regis babylonis: venit nabuzardan pnceps exercit⁹ seruus regis babylonis in hierl'm: & succēdit domū dñi & domū regis & domos hierusalē: oēmq; domū cōbussit igni: & muros hierl'm in circuitu destruxit ois exercitus chaldeoꝝ q erat cū pncipe militum. Reliquā aūt ppli ptē q remāserat in ciui

Marginalia (left): Mors ei accipiendo p terra. — B — Ioan. j. a — C — hest. 2. a. — C — D — 23. q. 5. c. si. in. 2. glo.

Marginalia (right): 12. q. 2. A. aurum. j. q. 4. B. itē pctā infra. c. sequenti. 2. par. 36. b. hier. 52. — A — hier. 39. — Marsilie ↄdiī. — B — Astyages vltim⁹ medoꝝ rex. — C — Pithagoras ē. m⁹ phs primo appellat⁹. — Pa. i. r. Eze. 16. c. Anachar sis phs.

Misson phe. Alchime on phe. Epymenides. // hier. 27.b. Seruiꝰ Tulliꝰ. 6. Ro. rex // di. 44. ca. j. di. 76. ca. ieiuniū. 16. q. 7. c. 7. hoc di. primꝰ in pn. de pr. diſ. 9. c. in ſalicibus. Sup̄ ca. pcedēti.

bate: ⁊ pfugas q trāſfugerāt ad regē baby-
lonis: ⁊ reliquū vulgꝰ trāſtulit nabuzar-
dan pnceps militie: ⁊ de paupribꝰ terre
reliqt vinitores ⁊ agricolas. // Colūnas
aūt ereas que erāt in tēplo dñi: ⁊ bases ⁊
mare ereum qđ erat in domo dñi cōfre-
gerūt chaldei: ⁊ trāſtulerūt // es oē in ba-
bylonē. Ollas quoqꝫ ereas ⁊ trullas ⁊ tri-
dentes ⁊ ſcyphos ⁊ mortariola: ⁊ oia vaſa
erea: in qbꝰ miniſtrabāt tulerūt necnō ⁊
thuribula ⁊ phialas. Que aurea aurea: ⁊ q
argētea argētea: tulit pnceps militie. i. co
lūnas duas: mare vnū ⁊ baſes quas fece-
rat rex ſalomō in tēplo dñi. Nō erat pon
dus eris oium vaſoꝝ. Decē ⁊ octo cubitos
altitudinis hēbat colūna vna: ⁊ capitellū
ereū ſup ſe altitudinis trium cubitoꝝ: ⁊
rethiaculū: ⁊ malogranata ſup capitellū
colūne oia erea. Similē ⁊ colūna ſecūda
hēbat ornatū. Tulit quoqꝫ pnceps mili-
tie ſaraiā ſacerdotē pmū: ⁊ ſophoniā ſacer
dotē ſcdm: ⁊ tres ianitores: ⁊ de ciuitate
eunuchū vnū q erat pfectꝰ ſup bellatores
viros: ⁊ qnqꝫ viros de his q ſteterant corā
rege: quos repperit in ciuitate: ⁊ ſophar pn
cipē exercitꝰ q pbabat tyrones de pplo ter
re: ⁊ ſex viros e vulgo q inuēti fuerant in
ciuitate. Quos tollens nabuzardan prin-
ceps militū duxit ad regē babylonis in
reblatha: pcuſſitqꝫ eos rex babylōis: ⁊ in-
terfecit eos in reblatha: in terra emath. Et
trāſlatus eſt iuda de terra ſua. Pplo autē
q relictꝰ erat in terra iuda quē dimiſerat
nabuchodonoſor rex babylonis: pfecit go
doliā filiū aicham filij ſaphan. Qđ cū au
diſſent oēs duces militū ipſi ⁊ viri q erāt
cū eis: videlicet q cōſtituiſſet rex babylo-
nis godoliā: venerūt ad godoliā in maſ-
pha: iſmael filiꝰ nathanie: ⁊ iohānan fi-
lius caree: ⁊ ſaraia filiꝰ thanameth netho-
phatites: ⁊ iezonias filiꝰ maachati: ipſi ⁊
ſocij eoꝝ. Iurauitqꝫ godolias ipſis ⁊ ſo-
cijs eoꝝ dicēs. Nolite timere ſuire chal-
deis. // Manete in terra: ⁊ ſeruite regi ba
bylonis: ⁊ bñ erit vobis. Factū eſt aūt in
mēſe ſeptimo: venit hiſmael filius natha
nie filij eliſama de ſemine regio: ⁊ decē vi
ri cū eo: pcuſſerūtqꝫ godoliā q ⁊ mortuꝰ
eſt. Sꝫ ⁊ iudeos ⁊ chaldeos q erāt cū eo in
maſpha. Cōſurgēſqꝫ ois pplus a puo vſqꝫ
ad magnū ⁊ pncipes militū venerūt in
egyptū timētes chaldeos. Factū eſt de in

E F Creatus vinimus liddorū rex. Anari. mater phs. // hier. 40. c. G Eſopꝰ fabulator.

āno triceſimoſeptimo trāſmigrationis
ioachim regis iude: mēſe duodecimo: vi
ceſima ⁊ ſeptia die mēſis ſubleuauit euil-
merodach rex babylonis āno quo regna
re ceperat. put ioachim regis iuda de car
cere: ⁊ locutꝰ eſt ei benigne. Et poſuit thro
nū eiꝰ ſup thronū regū q erāt cū eo in ba
bylōe: ⁊ mutauit veſtes eiꝰ quas habuerat i
carcere: ⁊ comedebat panē ſemp in cōſpectu
eiꝰ cūctis diebꝰ vite ſue. Annonā quoqꝫ cōſti
tuit ei ſine intermiſſiōe: q ⁊ dabat ei a re
ge p ſingulos dies omnibꝰ diebꝰ vite ſue.

¶ Explicit ſecundus liber Malachim id
eſt regum quartus.

¶ Incipit pfatio pma ſancti hieronymi
in libꝝ ✝ dabreiamin: q eſt paralipomenō
qđ nos dicere poſſumꝰ verba dieꝝ.

Al's ✝ dibrehaiomim

TAntus ac talis eſt
liber iſte: vt abſqꝫ
illo ſiqs ſciam ſcri-
pturarū ſibi volue
rit arrogare ſemet
ipm irrideat. Per
ſingula qppe noia
iūcturaſqꝫ verbꝝ ⁊
ptermiſſe in regū libris tāgūt hiſtorie. ⁊ i-
nūerabiles explicant euāgelij qōnes. Sꝫ
ſi ſeptuaginta interptuꝫ pura ⁊ vt ab eis
in grecū v̄ſa ē editio pmāeret: ſupflue mi
chromati eps ⁊ ſciſſime atqꝫ doctiſſime i-
pelleres: vt hebrea tibi volumina latio ſmōe
trāſferrē. Qđ. n. ſēl aures hoīuꝫ occupaue
rat ⁊ naſcētis eccle roborauerat fidē: iuſtū
erat ēt nro ſilētio cōprobari. Nūc vo cū p
varietate regionū diuerſa ferant exēplaria
⁊ germana illa āriqqꝫ trāſlatio corrupta
ſit atqꝫ violata: nri arbitrij putas aut e
plibꝰ iudicare qđ verū ſit: aut nouū opꝰ i ve
teri ope cudere illudētibuſqꝫ iudeis cor

micũ (vt dl) decus cõgere Alexãdria & egy
ptꝰ i septuagita suis eschhii laudat aucto
rē: cõstātinopol vsq3 antiochiā luciani mar
tyris exēplaria pbat. Mediocriter has pui
cie palestinos codices legit: quos ab ori-
gene elaboratos Eusebiꝰ & Pāphilus vul-
gauerūt. Totusq3 orbis hac inf se trifa-
ria varietate cōpugnat. Et certe origenes
nō solū exēpla cōposuit q̃ttuor editionū
e regione singula vba describēs: vt vnus
dissentiēs statī3 ceteris inter se ꝯsentiēti-
bus arguat: s3 qd maioris audacie est: in
editione septuaginta theodotiōis editio-
nē miscuit: astericis designās que minus
fuerint & õgulis q̃ ex supfluo videbant ap
posita. Si igit alijs licuit nō tenere qd se-
mel susceperāt: & post septuaginta cellulas
q̃ vulgo sine auctore iactant singulas cel-
lulas apuerūt: hecq3 in ecclesijs legit qd
septuaginta nescierūt: cur me nō suscipi-
ant latini mei q inuiolata editione vete-
ri ita nouā cōdidi vt laborē meū hebreis
& qd his maius est aplis auctoribꝰ cōpro
bē? Scripsi nup librū de optimo genere
interpretādi: ostendēs illa de euāgelio: de

Ose.ii.a
egypto vocaui filiū meū: & qm nazareꝰ vo
Zacha-
cabit: & videbūt in quē cōpunxerūt: & il-
rie.12.a.
lud apli: q oculus nō vidit nec auris
Esa.64.b
audiuit & in cor hominis nō ascēdit que
1.cor.2.c.
pparauit deꝰ diligētibꝰ se ceteraq̃ his similia
in hebreorū libris inueniri. Certe apli &
euangeliste septuaginta interptes noue-
rant. Et vñ eis hec q in septuaginta inter-
pretibꝰ nō habent: Christꝰ dns nr vtri-
usq3 testamēti cōditor in euangelio sm

Jo.7.f.
Johānē: q credit inqt in me sicut dicit in
scriptura: flumina de vētre eiꝰ fluēt aque
viue. Utiq3 scriptū est: qd saluator scriptū
eē testant. Ubi scriptū est? Septuaginta
nō hñt: apocripha nescit ecclia. Ad hebreos
igit reuertēdū est: vñ & dns loquitur & di-
scipuli exēpla psumūt. Hec pace veterū lo-
quar & obtrectatoribꝰ meis tm̄ rñdeo: q
canino dēte me rodūt: in publico detra-
hētes & legētes in angulis. i. accusatores
& defensores: cū in alijs pbēt qd in me re
probāt q̃si virtus & vitiū nō in rebꝰ sit: sed
cum auctore mutet. Ceterū memini edi-
tionē septuaginta trāslatorū olim de gre-

Nota: vide
hebraio-
rum
co emēdatā tribuisse me nostris nec ini
micū debere estimari eorū quos in cōuētu
fratrū semp edissero. Et qd nūc + dabre-
iamin. i. vba dierū interptatꝰ sum: idcirco
feci vt inextricabiles moras & siluam no
minū q̃ scriptorū ꝯfusa sunt vicio: sensuū
q3 barbariē & p versuū cola digererē: mi-
hi metipsi & meis iuxta ysmenium canēs:
si aures surde sunt ceterorum.

Explicit prefatio prima.

Eiusdē beati hieronymi pfatio secūda.

Eusebius hieronymꝰ: + domnioni &
rogatiano suis in xpo iesu salutē.

Nota: + do-
mnioni

Quō grecorū historias magis intelligūt
q athenas viderint: & tertiū virgilij librū
a troade pleucharen & acroceraunia ad si-
ciliā: & inde ad ostia tyberis nauigauerit:
ita sanctā scripturas lucidius intuebit q
iudeā oculis ꝯtēplatꝰ est: & antiquarū vrbiū
memorias locorūq3 vel eadē vocabula vel
mutata cognouerit. Unde & nobis cure fu-
it cū eruditissimis hebreorū hūc laborē
subire: vt circuiremus puinciā quā vni-
uerse xpi ecclesie sonāt. Fateor. n. mi do-

Nota: + do-
mnion

mnion & rogatiane charissimi nūq̃ me in
diuinis voluminibꝰ proprijs viribꝰ credidis-
se: nec habuisse opinionē meā: s3 ea ēt de
qbꝰ scire me arbitrabar interrogare me so-
litū: quāto magis de his sup qbꝰ ancepo
era. Deniq3 cū a me nup lrīs flagitassetis
vt vobis paralipomenon latino sermone
trāsferre: de tyberiade legis quēdā aucto
res q apud hebreos admirationi habebat
assūpsi: & ꝯtuli cū eo a vertice (vt aiūt) vsq3
ad extremū vnguē: & sic ꝯfirmatꝰ ausus
sū facere qd iubebatis. Libere n. vobis lo-
quor. Ita. n. in grecis & latinis codicibꝰ
hic nominū liber viciosus est: vt nō tam he-
brea q̃3 barbara quedā & sarmatica noia con
iecta arbitrādū sit. Nec hoc septuaginta in

Nota: + fue-
runt

terpretibꝰ q spū sancto pleni ea q vera fue-
runt trāstulerāt: s3 scriptorū culpe ascribē
dū: dū de inemēdatis inemēdata scripti-
tāt: & sepe tria noia subtractis e medio syl
labis in vnū vocabulū cogunt: vel e regio
ne vnū nomē pp latitudinē suā in duo
vel tria vocabula diuidit. S3 & ipse appel
latiōes nō hoies vt plerique estimāt: s3 vr-
bes & regiones & saltꝰ & puincias sonant
& obliq sub interptatiōe & figura eorū qdā
narrant historie: de qbꝰ in regnorū libro
di. Nōne ecce hec scripta sunt in libro ver
borū dierū regum iuda? Que vtiq3 in nrīs
codicibꝰ nō habent. Hoc pmū sciendū q
apud hebreos liber paralipomenō vnꝰ sit

q apud illos vocatur ✠ dabreiamin.i. verba dierum que pp magnitudinem apud nos diuisus est. Deinde et illud attendendum quod frequenter noia non vocabula hominum: sed rerum (ut vi xi) significantias sonant. Ad extremum quod eis eruditio scripturarum in hoc continetur: et historie que vel pretermisse sunt in suis locis vel perstricte leuiter hic per quedam verborum compendia explicentur. Orationum itaque vestrarum adiutus auxilio misi librum beniuolis placiturum: et inuidis displiciturum esse non ambigo. Optima enim queque: vt ait Plinius malunt contemnere plerique quam discere. Siquis in hac interpretatione voluerit aliquid reprehendere: interroget hebreos: suam conscientiam recolat: videat ordinem textumque simonis: et tunc nostro labori si potuerit detrahat. Ubicunque ergo asteriscos.i. stellas radiare in hoc volumine videritis: ibi sciatis de hebreo additum quod in latinis codicibus non habetur. Ubi vero obelus transuersa.s. virga premissa est: illic signatur quid septuaginta interpretes addiderunt: vel ob decoris gratiam vel ob spiritussancti auctoritatem licet in hebreis voluminibus non legatur.

Al. ✠ di hebraiomum

¶ Explicit prefatio secunda.

¶ Incipit primus liber ✠ dabreiamin idest paralipomenon.

Al. ✠ di hebraiomum

¶ Ca. Sum. ¶ Ab adam vsque ad noe: de generationibus filiorum noe. Primo de filiis iapheth: secundo de filiis cham: et tertio de filiis sem vsque ad habraam: et deinde vsque ad filios iacob et esau: et primo de filiis esau. Cap. i.

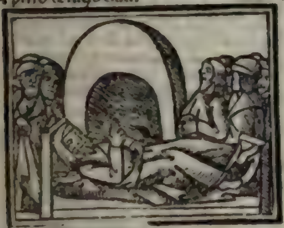

A Ageni.5.a

Daz seth enos caynan malaleel iareth enoch mathusalem Lamech noe sem cham et iapheth. // Filij iapheth

Ge.i.c.a

gomer magog madai et iauan thubal mosoch thiras. Porro filij gomer ascenen et riphat et thogorma: filij autem iauan: elisa et tharsis cethim et dodanim. Filij cham: chus et mesraim phut et chanaan: Filij autem chus: saba et euila sabatha et regma et sabatacha. Porro filij regma: saba et dadan. // Chus autem genuit nemroth. Iste cepit esse potens in terra. Mesraim vero genuit ludim et ananim et laabim et nepthuim phetrusim quoque et chasluim: de quibus egressi sunt philisthym et capthurim. Chanaan vero genuit sydonem primogenitum suum: etheum quoque et iebuseum et amorreum et gergeseum eueumque et aracheum et asineum: aradium quoque et samareum et emattheum. // Filij sem: elam et assur et arfaxat lud et ✠ aram. Filij aram: hus et hul et gether et mes. Arfaxat autem genuit sale: qui et ipse genuit heber. Porro heber nati sunt duo filij. Nomen vni phaleg: quia in diebus eius diuisa est terra: et nomen fratris eius iectan. Iectan autem genuit elmodad et saleph: et asor: noth et iare aduram quoque et vzal et decla: ebal etiam abimael et saba: necnon et ophir et euila et iobab. Omnes isti filij iectan. Sem arfaxat sale heber phaleg ragau: seruch nachor thare, habram iste est habraam. // Filij autem habraam isaac et hismael. Et he generationes eorum. Primogenitus hismahelis: nabaioth et cedar et abdeel mabsam et masma et duma massa addad et thema iathur naphis cedma. // Hi sunt filij hismaelis. Filij autem cethure concubine habraam quos genuit: zamram iecsan madan madian iesboc et sue. Porro filij iecsan: saba et dadan. Filij autem dadan: assurim et lathusim et laomim. Filij autem madian: epha et epher et enoch et abyda et eldaa. Omnes hi filij cethure. Genuit autem habraam isaac cuius fuerunt filij esau et isrl. Filij esau: eliphas: rahuel iehus ielon chore. Filij eliphas: theman omar zephi gotham cenan thamna amalech. Filij rahuel: naath zara samma: mesa. Filij seyr: lothan sobal sebeon ana dison eser disan. Filij lothan: hori et homan. Soror autem lothan fuit thamna. Filij sobal: alian et manaat et ebal sephi et onam. Filij sebeon: aiaia et ana. Filij ana dison. Filij dison: hamaram et esebam et iethram et charram. Filij eser: baalam et zaban et iachan. Filij disan: hus et aran. Isti sunt reges qui imperauerunt in terra edom:

I // Ge.10.a B // Ge.10.e Al. ✠ ira // ge.15.b Ge.11.b C // Ge.16.a

D anteq̃ eſſet rex ſup filios iſrl. Bale filiꝰ be oꝛ: ⁊ nomen ciuitatis eius denaba. Moꝛtuꝰ eſt autem bale ⁊ regnauit ꝓ eo: iobab filiꝰ ſare de boſra. Cūq; ⁊ iobab fuiſſet moꝛtuus regnauit ꝓ eo huſan de terra themanoꝝ. Obijt quoq; ⁊ huſan: ⁊ regnauit ꝓ eo adad filiꝰ badad: q̄ pcuſſit madian i terra moab: ⁊ nomē ciuitatis eiꝰ auith. Cūq; ⁊ adad fuiſſet moꝛtuꝰ regnauit pro eo ſemla de maſreca. Sed ⁊ ſemla moꝛtuꝰ eſt: ⁊ regnauit ꝓ eo ſaul de rooboth q̄ iux amnē ſita eſt. Moꝛtuo quoq; ſaul regnauit ꝓ eo balaanā filiꝰ achobor. Sed ⁊ hic moꝛtuus eſt: ⁊ regnauit ꝓ eo adad cuiꝰ vrbis nomē fuit phau. Et appellata eſt vxoꝛ eius meētabel filia matred filie mezaab. Adad aūt moꝛtuo: duces ꝓ regibꝰ in edom eſſe ceperūt. Dux thamna: dux alua: dux iethē: dux oolibama: dux ela: dux phinon: dux cenez: dux theman: dux mapſar: dux magdiel dux hyram. Hi duces edom.

¶ Ca. Sm. ¶ De duodecim patriarchis filijs iſrael: de generatione iude vſq; ad iſai patrem dauid: nomina filioꝛum ⁊ filiarū iſai nominant: de cognatione ſcribaꝝ qui venerunt de caloꝛe domus rechab. Cap. ij.

A Gē.29.g ⁊.30.c. Ge.38.a. Ibidē.g. Mat.1.a. Rut.4.d

Filij aūt iſrael: ruben ſymeon leui iuda iſachar ⁊ zabulon dan ⁊ ioſeph beniamin neptalim gad ⁊ aſer. Filij iuda her onan ⁊ ſela. Hi tres nati ſunt ei de filia ſue chananitidis. Fuit āt her ꝑmogenitꝰ iuda malus coꝛā domino: ⁊ occidit eum. Thamar aūt nurus eiꝰ peperit ei phares ⁊ zaram. Oēs ergo filij iuda qnq;. Filij aūt phares ⁊ eſrom ⁊ camul. Filijq̃ʒ zare zamri ⁊ etham ⁊ eman: chalchal quoq; ⁊ darā ſimꝰ qnq;. Filij charmi: achar q turbauit iſrael ⁊ peccauit in furto anathematis. Filij ethan azarias. Filij aūt eſrom qui nati ſunt ei: ierameel ⁊ ram ⁊ calubi: hic ē caleph. Poꝛro ram genuit aminadab: aminadab aūt genuit naaſon pncipē filioꝝ iuda. Naaſon q̃ʒ genuit ſalma: de quo oꝛtꝰ eſt booz.

Mat.1.a Joſ.7.a. B 1.re.16.b.

Booz vo genuit obed: q ⁊ ipſe genuit iſai. Iſai aūt genuit ꝑmogenitū heliab ſcdm aminadab: tertiū ſymmaha: qrtū nathanael: qntū radda: ſextū aſon: ſeptimū dauid: quoꝝ ſoroꝛes fuerūt ſaruia ⁊ abigail. Filij ſaruie: abiſai ioab ⁊ aſahel tres. Abigail aūt genuit amaſa: cuiꝰ pr̄ fuit iether iſmaelites. Caleph vo filiꝰ eſrom accepit vxoꝛē noie azubā: de q̄ genuit ierioth. Fueruntq; filij eiꝰ iaſer ⁊ ſobab ⁊ ardō.

C Cūq; moꝛtua fuiſſet azuba: accepit vxoꝛē caleph ephratā: q̄ peperit ei hur. Poꝛro hur genuit vri: ⁊ vri genuit beſeleel. Poſt hec ingreſſus ē eſrom ad filiā machir pr̄is galaad: ⁊ accepit eā cū eēt ānoꝝ ſexaginta. Que peperit ei ſegub. Sʒ ⁊ ſegub gēuit iair: ⁊ poſſedit viginti tres ciuitates i t'ra galaad. Cepitq; geſſur ⁊ arā oppida iair ⁊ canath ⁊ viculos eiꝰ ſexaginta ciuitatū. Oēs iſti filij machir pr̄is galaad.

D Cū āt moꝛtuꝰ eēt eſrom igreſſus ē caleph ⁊ ephrata. Habuit q̃ʒ eſrom vxoꝛē abia: q̄ peperit ei aſſur pr̄ẽ thecue. Nati ſūt āt filij ierameel ꝑmogeniti eſrō ram ꝑmogenitꝰ eiꝰ: ⁊ buna ⁊ arā ⁊ aſon et achia. Duxit q̃ʒ vxoꝛē alterā ierameel nomine atthara: q̄ fuit mr̄ onam. Sed ⁊ filij ram ꝑmogeniti ierameel fuerūt moos ioamim ⁊ achar. Onā autem habuit filios ſemei ⁊ iadan. Filij aūt ſemei: nadab ⁊ abiſur. Nomē vo vxoꝛis abiſur abiahil: q̄ peperit ahobbā ⁊ molid. Filij aūt nadab fuerūt ſaled ⁊ apphaim. Moꝛtuꝰ ē aūt ſaled abſq; liberis: filiꝰ vo apphaim ieſi. Qui ieſi genuit ſeſan. Poꝛro ſeſan genuit oholi.

E Filij aūt iadai fr̄is ſemei: iether ⁊ ionathan. Sʒ ⁊ gether moꝛtuꝰ eſt abſq; liberis. Poꝛro ionathan genuit phaleth ⁊ ziza. Iſti fuerūt filij ierameel ꝑmogeniti eſrō. Seſan aūt nō hūit filios: ſʒ filias ⁊ ſeruū egyptiū noie ieraa. Deditq; ei filiā ſuā vxorē: q̄ peperit ei ethei. Ethei aūt genuit nathā: ⁊ nathan genuit + zabat. zabat q̃ʒ genuit ophal: ⁊ ophal gēuit obed: obed genuit iehu: iehu genuit azariā. Azarias gēuit helles: ⁊ helles genuit helaſa. Helaſa genuit ziʒemoy ziʒemoy genuit ſellū: ſellū genuit ithamiā. Ithamiā aūt genuit eliſama.

Mt+ [illegible] bab

Filij āt caleph fr̄is ierameel: meſa ꝑmogenitꝰ eiꝰ. Ipſe eſt pr̄ ziph filij mareſa pr̄is hebron. Poꝛro filij hebron choꝛe et taphua ⁊ recē ⁊ ſamma.

F Sāma aūt genuit raam pr̄ẽ hiercaam: ⁊ recem genuit ſemmei. Filiꝰ ſemmei maon: ⁊ maon pr̄ bethſur. Epha aūt ꝯcubina caleph peperit aran et moſa ⁊ gezez. Poꝛro aran genuit gezez. Filij iahaddai: regom ⁊ ioathā ⁊ geſan phaleth ⁊ epha ⁊ ſaaph. Cōcubinā caleph maacha peperit ſaber ⁊ tharana. Genuit autē ſaaph pr̄ madmenā ſue pr̄ẽ machbena ⁊ pr̄ẽ gabaa. Filij vero caleph fuit + achſa. Hi erant filij caleph filij hur pmogeniti ephra-

[illegible] + [illegible] Jo.15.[illegible]

hi: sobal pater cariathiarim: salma pr beth- leem: ariph pater bethgader. Fuerunt autem filii sobal patris cariathiarim qui + videbat dimidium requietionum: et de cognatione cariathiarim iethrei et aputhei et semathei et masserei. Ex his egressi sunt saraite et esthaolite. Filii salma patris bethleem et netophati corone domus ioab et dimidii requietionis sarai. Cognationes quoque scribarum habitantium in iabes canentes atque resonantes: et in tabernaculis commorantes. Hi sunt cinei qui venerunt de calore patris domus rechab.

Iudi.i.c. / B / Al. + vi videbat

¶ Ca. Sū. ¶ De dauid et regibus iuda et primo de filiis qui ei nati sunt in hierusalem: de roboam filio salomonis: et de omnibus regibus iuda et filiis et filiabus eorum. Cap. iii.

A / ii.re.3.a

David vero hos habuit filios qui ei nati sunt in hebron. Primogenitum amnon ex achinoe iezrahelitide: secundum daniel de abigail carmelitide: tertium absalon filium maacha filie + tholomei regis + iessur: quartum adoniam filium agith: quintum saphatiam ex abithal: sextum iethraham de egla vxore sua. Sex ergo nati sunt ei in hebron: vbi regnauit septem annis et sex mensibus. Triginta autem et tribus annis regnauit in hierusalem. Porro in hierusalem nati sunt ei filii symmaa et sobab et nathan et salomon quattuor de + bersabee filia + amihel. Iebaar quoque et helisua et elipha- leth et noge et napheg et iaphie: necnon elisama et eliade et eliphaleg nouem. Omnes hi filii dauid absque filiis concubinarum: habueruntque sororem thamar. Filius autem salomonis roboam: cuius abia filius genuit asa. De hoc quoque natus est iosaphat pater ioram. Qui ioram genuit oziam: ex quo ortus est ioas: et huius amasias filius genuit azariam. Porro azarie filius ioatham procreauit achaz patrem ezechie: de quo natus est manasses. Sed et manasses genuit amon patrem iosie. Filii autem iosie fuerunt primogenitus iohannan: secundus ioachim: tertius sedechias: quartus sellum. De ioachim natus est ieconias et sedechias. Filii ieconie fuerunt: asir: salathiel: melchiram: phadaia: senneser et iecemia: sama et nadabia. De phadaia orti sunt zorobabel et semei. Zorobabel genuit mosollam: ananiam: et salomith sororem eorum: asaban quoque et ohol et barachiam et asadiam iosabeseth quinque. Filius autem annanie: phal-

Al. + tholomai vel tholmei / Al. + gessur vel gessuri / B / Al. + bethsabee / Al. + behyam / mat.i.a / C / mat.i.b / D

tias pater iesie: cuius filius raphaia. Huius quoque filius arnan de quo natus est Obdia: cuius filius fuit Sechenias. Filius sechenie: semeia cuius filii attus et egaal et baria: et naaria et saphat et sesa sex numero. Filius naarie: elioenai: et ezechias et ezricam tres. Filii elioenai oduia et heliasib et pheleia: et accub et iohannan et dalaia et anan septem.

¶ Ca. Sū. ¶ De generationibus iude et oratione iabes: de filiis symeon qui percusserunt reliquias amelech. Cap. iiii.

Filii iuda: phares: esron: et charmi et hur: et Subal. Rahia vero filius Subal genuit gaad: de quo nati sunt ahimai et laad. He generationes sarathi. Ista quoque stirps ethan iesrael et iesma et iedebos. Nomen quoque sororis eorum asalephus. Phanuel autem pater iedor et eser pater osa. Isti sunt filii hur primogeniti ephrata patris bethleem. Assur vero patris thecue erant due sorores alaa et naara. Peperit autem ei naara oozam et epher et themam et aastari. Isti sunt filii naara. Porro filii alaa seret hisaar et ethnam. Chus autem genuit anob et soboba et cognationem aharel filii Arum. Fuit autem iabes inclytus pre fratribus suis et mater eius vocauit nomen illius iabes dicens: quia peperi eum in dolore. Inuocauit ergo iabes deum israel dicens. Si benedicens benedixeris mihi: et dilataueris terminos meos et fuerit manus tua mecum: et feceris me a malitia non opprimi. Et prestitit deus que precatus est. Caleph autem frater suus genuit machir: qui fuit pater Esthon. Porro Esthon genuit beth Rapha: et phesse et hehinna patrem vrbis naas. Hi sunt viri rechab. Filii autem cenez: oth-

A / ge.38. / B

C niel et saraia. Porro filij othoniel athat et maonathi. Maonathi genuit ophra. Saraias aūt genuit ioab pricipē vallis artificū. Ibi qppe artifices erāt. Filij vō caleph filij iephone hir et hela et naheȝ. Filij qȝ hela: ceneȝ. Filij qȝ ialel: ziph et zypha thiria et asrahel. Et filij ezra ieteer et mereth et epher et iahalō. Genuitqȝ mariā et sāmai et iesba pricipē esthamo. Uxor qȝ eiꝰ iudaia pepit iareth pricipē gedor et heber pricipē zocho et ichu-

D tiel pricipē zanoa. Hi aūt filij bethie filie pharaonis quam accepit mered: et filij vxoris odaie sororis nahan prīs ceila charmi et esthamo q fuit de machati. Filij qȝ symō: amnon et rinna. Filius anan ethilon: et filij iesi: zoeth: et benzoeth. Filij sela filij iude: her prī lecha et laada prī maresa et cognationes domꝰ operantium byssum in domo iuramenti: et q stare fecit solem: viriqȝ mēdacij: et securus et + incedens: q principes fuerunt in moab: et que reuerse sunt in leben. Hec aūt verba vetera. Hi sunt figuli habitantes in plantationibꝰ et in sepibꝰ apd

E regē in opibꝰ eiꝰ cōmoratiqȝ sunt ibi. Filij symeō: namuel et iamin: iarib: zara: saul. Sellū filiꝰ eius: mabsam filiꝰ eiꝰ: masma filius eius filij masma: amuhel filius eiꝰ: zachur filius eius: semmei filiꝰ eiꝰ. Filij semmei sedecim et filie sex. Frēs aūt eiꝰ nō habuerūt filios multos: et vniuersa cognatio non potuit adeqre summā filioꝝ iuda. Habitauerunt autem in bersabee: et molada et hasarsual et in balaa et in asom et in tholad et in bathuel et i horma et in sicelech et i bethmarchaboth et i asarsusim et in be-

F therai et in saarim. Hec ciuitates eoꝝ vsqȝ ad regē dauid. Uilleqȝ eoꝝ ethan et aen remmon et thocen et asan ciuitates quoqȝ et vniuersi viculi eoꝝ p circuitū ciuitatum istaꝝ vsqȝ ad baal. Hec est habitatio eoꝝ: et sediū distributio. Mosobab qȝ et iemleth et iosa filiꝰ amasie et iohel: et iehu filius iosabie filij saraie filij asihel et elioenai et iacoba et isuhaia et asaia et adihel et isimihel et banaia: ziza quoqȝ filiꝰ sephei filij allon: filij adaia filij semri: filij samaia. Isti sunt nominati principes in cognationibꝰ suis: et in domo affinitatum suaꝝ multiplicati sunt vehementer. Et pfecti sunt vt ingrederent i gador vsqȝ ad orientē vallis: et vt qrerent pascua

G gregibꝰ suis. Inuenerūtqȝ pascuas vberes et valde bonas in terrā latissimā et quietā et fertilem: in q̄ ante habitauerant de stirpe cham. Hi ergo venerūt quos supra descripsimus nominatim in diebus ezechie regis iuda: et pcusserunt tabernacula eoꝝ et habitatores q inuenti fuerāt ibi: et deleuerunt eos vsqȝ in psentem diem: habitaueruntqȝ pro eis: qm̄ vberrimas pascuas ibidem reppererūt. De filijs qȝ symeon abierunt in montē seyr viri quingenti habētes pncipes phaltias et naariam et raphiam et ozihel filios iesi: et pcusserunt reliquias q̄ euadere potuerant amalechitarum et habitauerunt ibi pro eis vsqȝ in diē hanc.

¶ Ca. Su. ¶ De ruben pmogenito israelis et de filijs eiꝰ: pmogenita non sunt data ruben q: ascēdit cubile prīs sui sȝ filijs ioseph sūt data: de filijs gad et dimidie trībꝰ manasses q percusserunt agarenos de captiuitate illarum tribuum. Cap. v.

A Filij // quoqȝ ruben pmogeniti isrl: Ipse qppe fuit primogenitus eius: sȝ cū violasset thorū prīs sui: data sunt primogenita eiꝰ filiꝰ ioseph filij israel: et non est ille reputatus in primogenitū. Porro iudas q erat fortissimus inter frēs suos: de stirpe eius principes germinati sunt: pmogenita autē reputata sunt ioseph. Filij ergo ruben primogeniti israel enoch et phallu: esrom et charmi. Filij iohel samaia filius eiꝰ: gog filius eiꝰ: semmei filius eius: micha filiꝰ eius: rechia filius eiꝰ: baal filiꝰ eius: beera filius eiꝰ: quē captiuum duxit + theglatphalasar rex assyrioꝝ: et fuit pnceps in tribu ruben. Fratres autem eius et vniuersa cognatio eius qn̄ numerabant p familias suas habuerunt principes iehihel et zachariam. Porro bala filiꝰ

B azaȝ filij samma filij iohel ipse habitauit i aroer vsqȝ ad nebo et beelmeon. Cōtra orientalē quoqȝ plagā habitauit vsqȝ ad introitum eremi et fluuiū eufraten. Multū quippe iumentoꝝ numerum possidebāt in terra galaad. In diebus autē saul pliati sunt ꝯ agarenos et interfecerunt illos: habitaueruntqȝ p eis in tabernaculis eorum in omni plaga que respicit ad orientem galaad. Filij vero gad eregione eoꝝ habitauerunt in terra basan vsqȝ selcha: iohel in capite: et saphan secundus: ianai autē et saphath et basan. Frēs vero eorum sm̄ domos cognationū suaꝝ michael et mosollā et sebe: et iori et iachan et zie et heber septē. Hi

Al's + intendens

// Ge.49.b. Exo.6.a Nu.26.a

Al's + theglatphalnasar

filij abihail: filij vri: filij iara: filij galaad: fi-
lij michael: filij iesesi: filij gedio: filij buz.
Fratres quoque filij abdiel filij + guni principes
domus in familijs suis: et habitauerunt in ga-
laad et in basan et in viculis eius et in cunctis
suburbanis saron vsque ad terminos. Omnes
hi numerati sunt in diebus ioathan regis iu-
da et in diebus hieroboam regis israel. Filij ru-
ben et gad et dimidie tribus manasse: viri bel-
latores scuta portantes et gladios et tendentes
arcum: eruditique ad prelia quadraginta quatuor
milia et septingenti sexaginta procedentes ad
pugnam: dimicauerunt contra agarenos. Ithurei
vero et naphis et nodab prebuerunt eis auxi-
lium. Traditique sunt in manus eorum agare-
ni et vniuersi qui fuerant cum eis: quia deum inuo-
cauerunt cum preliarentur: et exaudiuit eos eo
quod credidissent in eum. Ceperuntque omnia que
possederant camelorum quinquaginta milia: et oui-
um ducenta quinquaginta milia: asinos duo mi-
lia: et animas hominum centum milia. Uulnerati
autem multi corruerunt. Fuit enim bellum do-
mini. Habitaueruntque pro eis vsque ad trans-
migrationem. Filij quoque dimidie tribus ma-
nasse possederunt terram a finibus basan vsque baal
hermon et sanir: et montem hermon. Ingens
quippe numerus erat. Et hi fuerant principes
domus cognationis eorum: epher iesi et heli-
hel: ezriel et hieremia et odoia et iediel vi-
ri fortissimi et potentes et nominati duces in fa-
milijs suis. Reliquerunt autem deum patrum
suorum et fornicati sunt post deos populorum ter-
re quos abstulit dominus coram eis: et suscitauit
deus israel spiritum phul regis assyriorum et
spiritum + theglathphalasar regis assur et transtu-
lit ruben et gad et dimidiam tribum manasse:
et adduxit eos in ala et in abor: et ara et fluui-
um gozan vsque in diem hanc.

Als + gogni | C | D | als + teglathphalnasar

¶ Ca. Sum. ¶ De filijs leui qui fuerunt can-
tores: et de his qui adolebant incensum: et
de vrbibus filiorum leui quas habuerunt
ex singulis tribubus filiorum israel: et qui
cantores refugij fuerunt. Cap. vi.

A | Exo.40. b. | Nu.3.b.

Filij leui: gerson: caath: et merari. Fi-
lij caath: amram: isaar: hebron: et ozi-
hel. Filij amram aaron moyses et maria.
Filij aaron nadab et abiu eleazar et itha-
mar. Eleazar genuit finees et finees genuit
abisue. Abisue vero genuit bocci: et bocci ge-
nuit ozi. Ozi genuit zaraiam: et zaraias ge-
nuit meraioth. Porro meraioth genuit
amariam: et amarias genuit achitob. Achi-
tob genuit sadoch et sadoch genuit achi-
maas. Achimaas genuit azariam: azarias ge-
nuit iohanan: iohanan genuit azariam. Ipse est
qui sacerdotio functus est in domo quam edificauit sa-
lomon in hierusalem. Genuit autem azarias ama-
riam: et amarias genuit achitob. Achitob ge-
nuit sadoch et sadoch genuit sellum. Sellum
genuit helchiam: et helchias genuit azariam.
Azarias genuit saraiam: et saraias genuit
iosedech. Porro iosedech egressus est quando
transtulit dominus iudam et hierusalem per manus nabu-
chodonosor. Filij ergo leui: gerson: caath et
merari. Et hec nomina filiorum gerson. Lobni et
semei. Filij caath amram et isaar et hebron
et ozihel. Filij merari: Mooli et musi. He
autem generationes leui secundum familias eorum. Ger-
son lobni filius eius: iahath filius eius: zamma filius eius: ioaa
filius eius: addo filius eius: zara filius eius: iethrai
filius eius. Filij caath: aminadab filius eius: et
chore filius eius: asir filius eius: helchana filius
eius: abiasaph filius eius: asir filius eius: caath
filius eius: vriel filius eius: ozias filius eius:
saul filius eius. Filij helchana: amasai et a-
chimoth + et helchana. Filij helchana: so-
phai filius eius: naath filius eius: heliab filius
eius: hieroam filius eius: helchana filius eius.
Filij samuel primogenitus vasseni et abia.
Filij autem merari mooli: lobni filius eius:
semei filius eius: oza filius eius: samaa
filius eius: aggia filius eius: asaia filius eius.
Isti sunt quos constituit dauid super cantores
domus domini: ex quo collocata est arca: et mi-
nistrabant coram tabernaculo testimonij ca-
nentes donec edificaret salomon domum domini in
hierusalem. Stabant autem iuxta ordinem suum
in ministerio. Hi vero sunt qui assistebant cum
filijs suis de filijs caath: heman cantor filius
iohel filij samuel filij helcana filij ieroam
filij heliel filij thou filij suph filij helcha-
na: filij iohel: filij maath: filij amasai: filij
helchana filij iohel filij azarie: filij sopho-
nie: filij thaath filij asir: filij abiasaph filij cho-
re filij isaar: filij caath filij leui filij israel.
Et frater eius asaph qui stabat a dextris eius
asaph filius barachie filij samaa: filij mi-
chael filij basaie filij melchie: filij athanai:
filij zara: filij adaia: filij ethan: filij zamma:
filij semei: filij geth: filij + gerson: filij leui.
Filij autem merari fratres eorum ad sini-
stram ethan filij chusi: filij abdi: filij mo-
loch: filij asabie: filij amasie: filij helchie: fi-
lij amasai: filij bonni: filij somer: filij mooli

B | Als fin. est + et | C | als + gersom | D

li: filii musi: filij merari: filij leui. Fr̄es q̄ꝫ
eorum leuiteq ordinati sunt in cunctū
ministeriū tabernaculi domus domini.
Aaron ꝟo ⁊ filij eiꝰ adolebāt incēsū sup al
tare holocausti: ⁊ sup altare thymiamatis
in oē opus sancti sanctoꝝ: ⁊ vt ꝓcarent ꝓ
israel iuxta oīa que ꝓceperat moyses ꝟuus
dei. Hi sunt autem filij aaron. Eleazar filiꝰ:
finees filiꝰ eius: abisue filius eiꝰ: bocci filiꝰ
eius: ozi filiꝰ eiꝰ: saraia filiꝰ eiꝰ: meraioth
filiꝰ eius: amaria filiꝰ eius: achitob filius
eius: sadoch filius eius: achimaas filiꝰ eiꝰ.
Et hec habitacula eorum per vicos atq̄ꝫ cō
finia filioꝝ scilicet aaron iuxta cognatio-
nes caathitaꝝ. Ipsis eniꝫ sorte contigerāt.
Dederunt igiẗ eis hebron in terra iuda ⁊
suburbana eiꝰ ꝑ circuitum: agros aūt ciui

E

tatis ⁊ villas caleph filio iephone. Porro fi
lijs aaron dederūt ciuitates ad cōfugiēdū
hebron ⁊ lobna ⁊ suburbana eiꝰ. Iether q̄ꝫ
⁊ esthemo cū suburbanis suis: sꝫ ⁊ helon ⁊
dabir cū suburbanis suis: asan q̄ꝫ ⁊ bethse

Als. ✝ almath

mes ⁊ suburbana eaꝝ. De tribu autē benia
min i gabee ⁊ suburbana eiꝰ ⁊ ✝ almath cū
suburbanis suis: anathot q̄ꝫ cū suburba-
nis suis. Oēs ciuitates tredeciꝫ cū subur-
banis suis: ꝑ cognationes suas. Filijs aūt
caath residuis de cognatiōe sua dederūt ex
dimidia tribu manasse i possessionē vrbes

Al. ✝ gersom

decē. Porro filijs ✝ gerson ꝑ cognationes
suas de tribu isachar ⁊ de tribu aser ⁊ d̄ tri
bu neptaliꝫ ⁊ de tribu manasse i basan vr-
beꝫ tredeciꝫ. Filijs aūt merari ꝑ cognatio
nes suas de tribu ruben ⁊ de tribu gad et
de tribu zabulon: dederūt sorte ciuitates

F

duodeciꝫ. Dederūt q̄ꝫ filij isrl̄: leuitis ciui
tates ⁊ suburbana eaꝝ. Dederūtq̄ꝫ ꝑ sortē
ex tribu filioꝝ iuda ⁊ ex tribu filioꝝ syme
on ⁊ ex tribu filiorū beniamin vrbes has
q̄s vocauerūt nominibꝰ suis: ⁊ his q erāt
ex cognatione filioꝝ caath. Fueruntq̄ꝫ ciui-
tates in terminis eoꝝ de tribu effraiꝫ. De-
derūt ergo eis vrbes ad confugienduꝫ sy-
chen cū suburbanis suis in mōte effraim:
⁊ gazer cū suburbanis suis: iecmaan quo
q̄ꝫ cū suburbanis suis: ⁊ bethoron similr̄:
necnō ⁊ helon cū suburbanis suis ⁊ geth-
remon in eundē modū. Porro ex dimi-
dia tribu manasse aner ⁊ suburbana eius:
baalan ⁊ suburbana eius. his videlicet q
de cognatione filiorum caath reliqui erāt.
Filijs autem gerson de cognatione dimi-
die tribꝰ manasse gaulon in basan ⁊ sub-
urbana eiꝰ: ⁊ astaroth cū suburbanis su-
is. De tribu isachar cedes cū suburbanis
suis ⁊ dabereth cum suburbanis suis: ra-
moth quoq̄ꝫ ⁊ suburbana eiꝰ ⁊ anem cū

G

suburbanis suis. De tribu ꝟo aser masal
cū suburbanis suis: ⁊ abdon silr̄: asach q̄-
q̄ꝫ ⁊ suburbana eiꝰ roob cuꝫ suburbanis
suis. Porro de tribu neptaliꝫ cedes in ga
lilea ⁊ suburbana eiꝰ: amon cuꝫ suburba-
nis suis: ⁊ cariathaim ⁊ suburbana eius.
Filijs aūt merari residuis de tribu zabu
lon remmono ⁊ suburbana eiꝰ: ⁊ thabor
cū suburbanis suis. Trās iordanē q̄ꝫ ex
aduerso hiericho ꝯ orietē iordanis: de tri
bu ruben bosor in solitudīe cū suburbāis
suis: ⁊ iassa cū suburbanis suis cademot q̄-
q̄ꝫ ⁊ suburbana eiꝰ ⁊ miphaat cū suburba
nis suis. Necnō de tribu gad: ramoth in
galaad ⁊ suburbana eiꝰ ⁊ manaim cū sub-
urbanis suis: sed ⁊ ✝ esebon cū suburba-

Als. ✝ esbon

nis suis: ⁊ iezer cuꝫ suburbanis suis.

ℭ Ca. Sū. ℭ De filijs isachar ⁊ beniamin ⁊ neptaliꝫ ⁊ manasse ⁊ effraiꝫ ⁊ aser. C. vij.

A

Porro filij isachar. thola ⁊ phua iasub
⁊ samron q̄ttuor. Filij thola. ozi ⁊ ra
phaia ⁊ hieridel ⁊ iemai ⁊ iepsem ⁊ samu
el ꝓncipes ꝑ domꝰ cognationum suaꝝ. De
stirpe thola viri fortissimi nūerati sunt in
diebꝰ dauid: vigintiduo milia sexcēti. Fi
lij ozi: israhia: de quo nati sunt michael ⁊
obadia ⁊ iohel ⁊ iesia q̄nq̄ꝫ oēs ꝓncipes cū
eis ꝑ familias ⁊ ꝓplos suos accincti ad pre
liū viri fortissimi: trigintasex milia. Mul
tas. n. habuerūt vxores ⁊ filios. Fr̄es quo

B

q̄ꝫ eoꝝ ꝑ oēm cognationē, isachar robu-
stissimi ad pugnādū octogintaseptē mi-
lia nūerati sūt. Filij beniamin: bale bochor
⁊ ✝ iadiel tres. Filij bale: esbon ⁊ ozi ⁊ ozi-

Als. ✝ hedihel

hel ⁊ hierimoth ⁊ vrai q̄nq̄ꝫ ꝓncipes fami

Als. ✝ iodihel

liarū ⁊ ad pugnādū robustissimi. Nume
rus aūt eoꝝ vigintiduo milia ⁊ triginta
q̄ttuor. Porro filij bochor zamira ⁊ ioas
⁊ eliezer ⁊ elioenai ⁊ amri ⁊ hierimoth ⁊
abia ⁊ anathoth ⁊ almathan. Oēs hi fi-
lij bochor. Nūerati sūt aūt ꝑ familias suas
ꝓncipes cognationū suaꝝ ad bella fortissi
mi viginti milia ⁊ ducēti. Porro filij ia-
dihel: balan. Filij aūt balan iehus ⁊ benia
min ⁊ aoth ⁊ chanana ⁊ iothā ⁊ tharsis
⁊ haisaar. Oēs hi filij. gadiel ꝓncipes co-
gnationū suaꝝ viri fortissimi decē ⁊ septē

millia ꝛ ducenti ad bellū, pcedētes Sephan quoq; ꝛ haphan filij hir ꝛ asim filij aher. Filij aūt neptalim: iasihel ꝛ guni ꝛ aser ꝛ sellū filij bala. Porro filius manasse esriel: ꝯcubinaq; ei⁹ syra peperit machir patrē galaad. Machir autem accepit vxorem filijs suis happhim ꝛ sephan ꝛ habuit sororem nomine maacha. Nomen autem secūdi ✝ salphaath. Nateq; sunt ✝ salphaath filie. Et peperit maacha vxor machir filium: vocauitq; nomē eius phares. Porro nomen fratris eius sares: ꝛ filij eius vlam ꝛ recen. Filius autem vlam bedan. Hi sunt filij galaad filij machir filij manasse. Soror autem eius regina peperit virum decorū ꝛ abiezer: ꝛ moola. Erant autē filij semida: ahin ꝛ sechem ꝛ leci ꝛ aniam. Filij autē ephraim: suthala. Bareth filius eius: thaad filius eius: elada filius eius: thaath filius eius: ꝛ huius filius zadab: ꝛ huius filius suthala: ꝛ huius filius eser ꝛ elad. Occiderunt autē eos viri geth indigene qr descenderant vt inuaderent possessiones eorū. Luxit igitur ephraim pater eorū multis dieb⁹. Et venerunt fratres ei⁹ vt cōsolarent eū. Ingressusq; est ad vxorē suā. Que concepit ꝛ peperit filiū: ꝛ vocauit nomen eius beria: eo ꝙ in malis domus eius ortus eēt. Filia autē ei⁹ fuit sara que edificauit bethoron inferiorē ꝛ superiorē ꝛ ozensara. Porro filius ei⁹ rapha ꝛ reseph ꝛ thale: de quo natus est thalā: qui genuit laadā. Huius quoq; filius ammiud qui genuit elisama: de quo ort⁹ est nun: qui habuit filiū iosue. Possessio aūt eorū ꝛ habitatio bethel cū filiab⁹ suis: ꝛ ꝯ orientē noran: ad occidentalem plagā gazer filie eius: ✝ syche quoq; cū filiab⁹ suis vsq; ad asa cū filiab⁹ eius: iuxta filios quoq; manasse bethsan ꝛ filias ei⁹: thanaach ꝛ filias ei⁹: mageddo ꝛ filias eius: dor ꝛ filias ei⁹. In his habitauerūt filij ioseph filij isrl. Filij aser: iemna ꝛ iesua et isui ꝛ baria ꝛ sara soror eorū. Filij autē baria heber ꝛ melchiel. Ipse ē pr̄ barzaith. Heber autē genuit iephlat ꝛ somer ꝛ iothā ꝛ suaa sororē eorū. Filii iephlat: phosech ꝛ chamaal ꝛ asoph. Hi filij iephlat. Porro filij somer: ahi ꝛ roaga ꝛ iaba ꝛ aran. Filij autē helē fratris eius: sipha ꝛ iemna ꝛ sellē ꝛ amal. Filij sipha sue arua ꝛ phed ꝛ siral ꝛ beri ꝛ iamra bosor ꝛ od ꝛ samma ꝛ salusa ꝛ iethram ꝛ bera. Filij gether iephone ꝛ phaspha ꝛ ara. Filij aūt olla: arée ꝛ aniihel ꝛ resia. Oēs hi filij aser principes cognationū electi atq; fortissimi duces ducū. Numerus aūt eorum etatis que apta eēt ad bellum: viginti sex milia.

Ca. Sū. De generationibus beniamin: que hic describuntur. Cap. viij.

Beniamin āt genuit bale primogenitum suū: asbal secundum: ahara tertiū: noaha quartū: ꝛ rapha quintum. Fuerūtq; filii bale addoar et gera ꝛ abiud abisue q̄z ꝛ nemā ꝛ ahoe: ed ꝛ gera ꝛ sephuphan ꝛ vram. Hi sunt filij ahod principes cognationum habitātium in gabaa: qui trāslati sunt in manath. Nooman autē ꝛ achia ꝛ gera ipse trāstulit eos ꝛ genuit oza ꝛ abiud. Porro saharaim genuit in regione moab postq̄ dimisit vxorē et bara vxores suas. Genuit aūt de edes vxore sua iobab et sebia et mosa et molchom: iehus quoq; et sechia marmach. Hi sunt filii ei⁹ principes in familijs suis. ✝ Mehusim vo genuit ✝ achitob et elphaal. Porro filij elphaal heber et misaam et samad. Hic edificauit ono et lod et filias eius. Bara autē et sama principes cognationum habitantium in ahialon. Hi fugauerunt habitatores geth. Et haie et sesac et hierimoth et zaba dia et arod et heder: michael quoq; et iespha et ioaa filii baria. Et zabadia ꝛ mosollan et ezeci et heber et esamari et iesba et iobab filii elphaal: et iacim et zechri et zaddi et elioenai et selethai et helieł et adaia et baraia et samarat filij semei. Et iesphan et heber et heliel et abdō et zechri ꝛ hanā ꝛ anāia ꝛ aūlā et anathotia: et iephdaia et phanuel filii sesac. Et samsari et sooria et otholia et iersia helia et zechri filij ieroam. Hi patriarche et cognationum principes qui habitauerunt in hierusalē. In gabaon autē habitauerunt abigabaon et nomē vxoris eius maacha: filiusq; ei⁹ primogenitus abdon et sur et cis et baal et nadab: gedur q̄z ꝛ ahio et zacher et macelloth. Et macelloth genuit samaa. Habitauerūt q; et aduerso fratrū suorum in hierusalē cū fratrib⁹ suis. Ner aūt genuit cis: et cis genuit saul. Porro saul genuit ionatan et melchisue et abinadab et esbaal. Fili⁹ aūt ionathan miribaal. Et miribaal genuit micha. Filij micha: phiton et me-

B Alias ✝ salphaad

E

F

G

Alias ✝ sichem

A

B

Alias ✝ genuit

Alias ✝ abicob

C

Infra 9. c.

i. Re. 9. a.

D

lech et thara ahan. Et ahaz genuit ioada. Et ioada genuit almath et asmoth et zamri. Porro zamri genuit mosa. Et mosa genuit baana cuius filius fuit rapha: de quo ortus est elasa qui genuit asel. Porro asel sex filij fuerunt his nominibus. Ezrica: bochru: ismahel: saria: obdia: anan. Omnes hi filij asel. Filij autem esech fratris eius vlam primogenitus: et hus secundus: et eliphalet tertius. Fueruntque filij vlam viri robustissimi: et magno robore tendentes arcum et multos habentes filios ac nepotes vsque ad centum quinquaginta. Omnes hi filij beniamin.

Capi. Sii. De sacerdotibus et leuitis et officijs eorum: et generatione saul et filiorum eius. Cap. ix.

A Uniuersus ergo israel dinumeratus est: et summa eorum scripta est in libro regum israel et iuda: translatique sunt in babylonem propter delictum suum. Qui autem habitauerunt primi in possessionibus et in vrbibus suis israel: et sacerdotes et leuite et nathinnei: commorati sunt in hierusalem de filijs iuda et de filijs beniamin. De filijs quoque ephraim et manasse othei filius amiud filij emri: filij omrai: filij bonni. De filijs phares filij iuda: et de siloni asaia primogenitus et filij eius. De filijs autem zara: iehuel et fratres eorum sexcenti nonaginta. Porro de filijs B beniamin: salo filius mosollam filij oduia filij asana: et iobamia filius ieroam et hela filius ozi filij mochori: et mosollam filius saphatie filij rahuel filij iebanie et fratres eorum per familias suas nongentiquinquaginta sex. Omnes hi principes cognationum per domos patrum suorum. De sacerdotibus autem iedaia ioiarib et iachin azarias quoque filius helchie filij mosollam filij sadoch filij meraioth filij achitob pontifex domus dei. Porro adaias filius ieroam filij phasor filij C melchie: et maasia filius adihel filij iezra filij mosollam filij mosollamoth: filij emmer fratres quoque eorum principes per familias suas millesepringentisexaginta fortissimi robore + ad faciendum opus ministerij in domo dei. De leuitis autem semeia filius assub et filij ezrica filij asebia de filijs merari. Bachachar quoque carpentarius et galal et mathania filius micha filij zechri filij asaph et obdia filius semeie filij galal filij idithun: et barachia filius asa filij helcana qui habitauit in atrijs netophati. Janitores autem sellum et achub et thelmon et ahiman et frater eorum sellum princeps: vsque ad illud tempus in porta regis ad orientem obseruabat per vices suas de filijs leui. Sellum vero filius chore filij abiasaph: filij chore cum fratribus suis et domo patris sui. Hi sunt D chorite super opera ministerij custodes vestibulorum tabernaculi: et familie eorum per vices castrorum domini custodientes introitum. Finees autem filius eleazar erat dux eorum coram domino. Porro zacharias filius mosollamia ianitor porte tabernaculi testimonij. Omnes hi electi in ostiarios per portas ducenti duodecim: et descripti in villis proprijs: quos constituerunt dauid et samuel videns in fide sua tam ipsos quam filios eorum in ostijs domus domini et in tabernaculo vicibus suis. Per quattuor ventos erant ostiarij. id est ad orientem et ad occidentem et ad aquilonem et ad austrum. Fratres autem eorum in viculis E morabantur: et veniebant in sabbatis suis de tempore vsque ad tempus: his quattuor leuitis credititus erat omnis numerus ianitorum: et erant + super exedras et thesauros domus domini. Per gyrum quoque templi domini morabantur in custodijs suis vt cum tempus fuisset ipsi mane aperirent fores. De eorum grege erant et super vasa ministerij. Ad numerum enim et inferebantur vasa et efferebantur. De ipsis et qui credita habebant vtensilia sanctuarij preerant simile et vino et oleo et thuri et aromatibus. Filij autem sacerdotum vnguenta ex aromatibus conficiebant. Et mathathias leuites primogenitus sellum chorite: prefectus erat eorum que in sartagine frigebantur. Porro de filijs caath fratribus eorum super panes erant propositionis: vt semper nouos per F singula sabbata prepararent. Hi sunt principes cantorum per familias leuitarum qui in exedris morabantur: ita vt die ac nocte iugiter suo ministerio deseruirent. Capita leuitarum per familias suas principes manserunt in hierusalem. // In gabaon autem commorati sunt pater gabaonia hiel: et nomen vxoris eius maacha. Filius primogenitus eius abdon et sur et cis et baal et ner et nadab gedor quoque et achio et zacharias et macelloth. Porro macelloth genuit semmaa. Isti habitauerunt e regione fratrum suorum in hierusalem cum fratribus suis. Ner autem genuit cis: et cis genuit saul. Et saul genuit ionathan et melchisue et abinadab et esbaal. Filius autem ionathan

Melchiel + erat

Alias + custodientes et ianitores super + super.

// Supra S.c.

mifibaal: ⁊ mifibaal genuit micha. Porro filij micha: phiton ⁊ melech ⁊ thara ⁊ ahaz. Ahaz aūt genuit iarā ⁊ iarā gēuit alamath ⁊ azmoth ⁊ zamri. zamri aūt gēuit mosa: mosa vero genuit baana: cui⁹ filius raphaia genuit elasa: de quo ortus est hesel. Porro hesel sex filios habuit his nominibus Ezricam bochru hismael saria obdia anā. Hi filij hesel.

¶ Ca. Sū. ¶ De bello in quo occisus est saul: de amputatione capitis eius: ⁊ sepultura eius ⁊ cā necis eius. Cap. x.

A · Regū. 31.b.

Philistijm autē pugnabāt ꝯ isrl̄: fugeruntq; filij isrl̄ palestinos: ⁊ ceciderūt vulnerati i mōte gelboe. Cūq; appropinquassēt philistei psequētes saul ⁊ filios ei⁹: pcusserūt ionathā ⁊ aminadab ⁊ melchisuē filios saul. Et aggrauatū ē pliū ꝯ saul: inuenerūtq; eum sagittarij ⁊ vulnerauerunt iaculis. Et dixit saul ad armigerū suū. Euagina gladiū tuū ⁊ interfice me: ne forte veniāt icircūcisi isti ⁊ illudāt mihi. Noluit aūt armiger eius hoc facere timore pterrit⁹. Arripuit ergo saul ensē: ⁊ irruit in eū. Qđ cū vidisset armiger ei⁹ videlicet mortuū eē saul: irruit ēt ipse in gladiū suū: ⁊ mortuus est. Interijt ergo saul ⁊ tres filij eius: ⁊ oīs domus illi⁹ pariter concidit. Qđ cū vidissent viri israel qui habitabāt in campestribus fugerunt: ⁊ saul ⁊ filijs eius mortuis dereliquerūt vrbes suas: ⁊ huc illucq; dispsi sūt. Veneruntq; philistijm ⁊ habitauerūt i eis. Die igr̄ altero detrahētes philistijm spolia cesorꝝ: inuenerūt saul ⁊ filios ei⁹ iacētes in mōte gelboe. Cūq; spoliassent eū ⁊ amputassent caput armisq; nudassent: miserūt in terrā suā: vt circūferret̄ ⁊ ostēderet̄ idolorꝝ tēplis ⁊ populis. Arma aūt eius ✝ cōsecrauerunt in phano dei sui: ⁊ ✝ corpus affixerūt in tēplo dagon. Hec cū audissent viri iabes galaad omnia scilicet q̄ philistijm fecerant sup saul: cōsurrexerunt singuli virorꝝ fortium ⁊ tulerunt cadauera saul ⁊ filiorꝝ eius: attulerūtq; ea in iabes ⁊ sepelierūt ossa eorꝝ subter quercū que erat in iabes: ⁊ ieiunauerūt septē diebus. Mortu⁹ est ergo saul ꝓpter iniquitates suas: eo q̄ preuaricatus sit mādatum dn̄i qđ preceperat: ⁊ nō custodierit illud: sȝ insuper etiā phitonissam cōsuluerit nec sperauerit in dn̄o. Propter qđ interfecit eū: ⁊ trāstulit regnū eius ad dauid filium isai.

B

C

✝ Al. ✝ celebrauerūt — ✝ Al. ✝ caput

¶ Ca. Sū. ¶ De vnctiōe dauid in regē in hebrō: de iebuseis: ⁊ triginta fortissimis militibus dauid: ⁊ potentia ⁊ strennuitate principum dauid. Cap. xi.

A · 2. Reg. 5.a.

Congregatus ē igit̄ omnis israel ad dauid in hebron dicēs. Os tuū sumus ⁊ caro tua: heri quoq; ⁊ nudiustertius cū adhuc regnaret saul: tu eras q̄ educebas ⁊ introducebas isrl̄. Tibi .n. dixit dn̄s deus tuus. Tu pasces ppl'ȝ meū isrl̄: ⁊ tu eris princeps sup eum. Venerūt ergo oēs maiores natu israel ad regē in hebrō: ⁊ inijt dauid cū eis fedus corā dn̄o. Vnxerūtq; eū regē sup isrl̄ iuxta sermonē dn̄i quē locut⁹ ē in manu samuel. Abijt quoq; dauid ⁊ oīs isrl̄ in hierusalem. Hec ē iebus: vbi erāt iebusei habitatores terre. Dixerūtq; q̄ habitabāt in iebus ad dauid. Nō ingredieris huc. Porro dauid cepit arcē syon q̄ ē ciuitas dauid. Dixitq;. Omnis q̄ pcusserit iebuseū in pmis: erit princeps ⁊ dux. Ascēdit igit̄ primus ioab filius saruie: ⁊ factus ē princeps. Habitauit autē dauid in arce: ⁊ idcirco appellata ē ciuitas dauid. Edificauitq; vrbē i circuitu a mello vsq; ad gyrum. Ioab autē reliq̄ vrbis extruxit. Proficiebātq; dauid vadēs ⁊ crescēs: ⁊ dn̄s exercituū erat cum eo. Hi principes virorꝝ fortiū dauid q̄ adiuuerūt eū vt rex fieret sup oēm isrl̄ iuxta verbū dn̄i qđ locutus est ad isrl̄: ⁊ iste numerus robustorū dauid. Jesbaan fili⁹ ahamoni princeps inter triginta. Iste leuauit hastam suā sup trecentos vulneratos vna vice. Et post eum eleazar filius patrui eius ahohites qui erat inter tres potētes. Iste fuit cum dauid in aphesdomim: qñ philistijm congregati sunt ad locum illum

in pᵛdium. Et erat ager regionis illi⁹ plenus ordeo: fugeratq; pp̄ls a facie philistinoꝝ. Hi steterūt in medio agri ⁊ defenderūt eū. Cūq; pcussissent philisteos: dedit dñs salutē magnā populo suo. Descenderunt aūt tres de triginta principib⁹ ad petrā in qua erat dauid ad speluncā odollā: qñ philisthym fuerāt castrametati in valle
D raphaim. Porro dauid erat in p̄sidio: ⁊ sta-
¶.2.Reg. tio philistinoꝝ in bethleem. ¶ Desiderauit
23.c. igit̄ dauid aquā: ⁊ dixit. O si qs daret mihi aquā de cisterna bethleem: q̄ est in porta. Tres ergo isti p media castra philistinoꝝ perrexerūt: ⁊ hauserūt aquā de cisterna bethleem q̄ erat in porta: ⁊ attulerūt ad dauid vt biberet. Qui noluit: sȝ magis libauit illā domino dicēs. Absit vt in cōspectu dei mei hoc faciā: ⁊ sanguinē istoꝝ virorū bibam: q: in periculo animaꝝ suarum attulerunt mihi aquā. Et ob hāc cām noluit bibere. Hec fecerūt tres robustissimi.
E Abisai quoq; frater ioab: ipse erat princeps triū: ⁊ ipse leuauit hastā suā cōtra trecentos vulneratos. Et ipse erat inter tres noiatissimus: inter tres scđos inclytus ⁊ princeps eoꝝ. Uerūtamē vsq; ad tres primos nō puenerat. Banaia fili⁹ ioiade viri robustissimi q multa opa pperrarat de capseel: ipse pcussit duos arihel moab. Et ipse descēdit ⁊ interfecit leonē in media cisterna tēpore niuis: ⁊ ipse pcussit virū egyptiū: cuius statura erat qnq; cubitoꝝ: ⁊ habe
F bat lanceā vt liciatoriū texentium. Descendit igit̄ ad eū cū virga ⁊ rapuit hastā quā tenebat manu ⁊ interfecit eum hasta sua. Hec fecit banaia filius ioiade: q erat inter tres robustos noiatissimus inter triginta primus. Uerūtñ ad tres vsq; nō peruenerat. Posuit aūt eū dauid ad auriculaȝ suā. Porro fortissimi viri in exercitu asael frater ioab. Et eleanā fili⁹ patrui ei⁹ de bethleem. Sammoth arodites. Helles phalonites. Hiras filius acces thecuites. Abiezer anathotites. Sobochai vsatites. Ilai ahoites. Maharai netophatites. Helles fil⁹ baana netophatites. Ethai fili⁹ ribai de gabaath filioꝝ beniamin. Banaia pharatonites: Hurai d̄ torrēte. Gaas. Abiel arabathites. Asmoth bauranites. Eliaba salabonites. Fi-
G lij asses gezonites. Ionathan fili⁹ sage ararites. Ahiā fili⁹ sachar araritꝭ. Eliphal fili⁹ vr. Epher mecherathites. Ahia phelonites. Esro carmelites. Naraī fili⁹ azbi. Iohel frater nathā. Mibaar fili⁹ agarai. Sele chāmonites. Naarai berothites armiger ioab filij saruie. Iras iethreus. Gareb iethreus. Urias ethe⁹. Zabad fili⁹ oholi. Adyna fili⁹ sechar rubenites princeps rubenitarū: ⁊ cū eo triginta. Hanan filius macha. Et iosaphat mathanites. Ozias astarothites. Sēma ⁊ iahihel filij hothā arorites. Iedihel fili⁹ zamri ⁊ ioha frater ei⁹ thosaites. Helihel mahumites: Et ieribai ⁊ iosaia filij elnaē. Et iethma moabites. Elihel ⁊ obed ⁊ iasiel de masobia.

¶ Ca. Sū. ¶ De his q trāsierūt cū adhuc fugeret: ⁊ de principib⁹ q venerūt ad eū i hebron ⁊ quo elegerūt eum. Cap. xij.

A HI quoq; venerūt ad dauid i sicelech cū adhuc fugeret saul filiū cis: q erāt fortissimi ⁊ egregij pugnatores: tēdentes arcū ⁊ vtraq; māu fundis saxa iaciētes ⁊ dirigētes sagittas. De fratrib⁹ saul ex tribu beniamin. Princeps ✝ abiezer: ⁊ ioas filij samaa: gabaathites ⁊ iasihel ⁊ phalleth filij asmoth ⁊ baracha ⁊ iehu anathotites: samaias quoq; gabaonites fortissimus inter triginta: ⁊ sup triginta. Hieremias ⁊ iezihel ⁊ iohannā ⁊ iezabad gaderothites: ⁊ lusai ⁊ hierimut ⁊ baaliaer samaria ⁊ saphatia araphites. Helcana ⁊ iesia ⁊ azrahel ⁊ iezer ⁊ iesbaan de carim: ioela q̄q;
B ⁊ zebadia filij ieroā de gedor. Sȝ ⁊ d̄ gad dī trāsfugerunt ad dauid cū lateret in deserto viri robustissimi ⁊ pugnatores optimi tenētes clypeū: ⁊ hastā. Facies eoꝝ q̄si facies leonis: ⁊ veloces q̄si capree in mōtibus. Ezer princeps: obdias scđs: eliab tertius: masmana quartus: hieremias quītus: ethi sextus: helielseptimus: iohannā octau⁹: helzebad nonus: hieremias decimus: bachanai vndecim⁹. Hi de filijs gad principes exercit⁹. Nouissimus cētū milit̄ib⁹ preerat: ⁊ maximus mille. Isti sunt q trāsierūt iordanē mēse primo qñ inūdare cōsueuit sup ripas suas: ⁊ oēs fugauerūt q morabantur in vallibus ad orientalem
C plagā ⁊ occidētalē. Uenerūt aūt ⁊ de beniamin ⁊ de iuda ad p̄sidium in quo morabat̄ dauid. Egressusq; est dauid obuiaȝ eis: ⁊ ait. Si pacifice venistis ad me: vt auxiliemini mihi: cor meum iungatur vobis. Si aūt insidiamini mihi p aduersarijs meis cū ego iniquitatem in manib⁹

Ma✝ abiezer.

non habeam: videat deus patrum nostrorum et iudicet. Spiritus vero domini induit abisai principem inter triginta: et ait. Tui sumus o dauid: et tecum fili isai. Pax pax tibi: et pax adiutoribus tuis. Te enim adiuuat deus tuus. Suscepit ergo eos dauid: et constituit principes turme. Porro de manasse transfugerunt ad dauid quando veniebat cum philisthim aduersus saul vt pugnaret: et non dimicauit cum eis: quia inito consilio remiserunt eum principes philisthinorum dicentes. Periculo capitis nostri reuertetur ad dominum suum saul. Quando igitur reuersus est in sicelech transfugerunt ad eum de manasse ednas et iosabad et iedihel et michael et ednas et iosabath et heliu et salathi: principes milium in manasse. Hi prebuerunt auxilium dauid aduersus latrunculos. Omnes enim erant viri fortissimi: et facti sunt principes in exercitu. Sed et per singulos dies veniebant ad dauid ad auxiliandum ei: vsque dum fieret grandis numerus quasi exercitus dei. Iste quoque est numerus principum exercitus qui venerunt ad dauid cum esset in hebron vt transferrent regnum saul ad eum iuxta verbum domini. Filii iuda portantes clypeum et hastam sex milia octingenti expediti ad prelium. De filiis symeon virorum fortissimorum ad pugnandum septem milia centum. De filiis leui: quatuor milia sexcenti. Ioiada quoque princeps de stirpe aaron: et cum eo tria milia septingenti. Sadoc etiam puer egregie indolis et domus patris eius principes viginti duo. De filiis autem beniamin fratribus saul tria milia. Magna enim pars eorum adhuc sequebatur domum saul. Porro de filiis effraim viginti milia octingenti: fortissimi robore viri nominati in cognationibus suis. Et de dimidia tribu manasse decem et octo milia singuli per nomina sua: venerunt et constituerunt regem dauid. De filiis quoque isachar viri eruditi qui nouerant singula tempora ad precipiendum quid facere deberet israel principes ducenti. Omnis autem reliqua tribus eorum consilium sequebatur. Porro de zabulon qui egrediebantur ad prelium et stabant in acie instructi armis bellicis: quinquaginta milia venerunt in auxilium non in corde duplici. Et de neptalim principes mille: et cum eis instructi clypeo et hasta: triginta et septem milia. De dan etiam preparati ad prelium viginti octo milia sexcenti. Et de aser egredientes ad pugnam et in acie prouocantes: quadraginta milia. Trans iordanem autem de filiis ruben et de gad et dimidia parte tribus manasse: instructi armis bellicis centum viginti milia. Omnes isti viri bellatores expediti ad pugnandum corde perfecto venerunt in hebron: vt constituerent regem dauid super vniuersum israel. Sed et omnes reliqui ex israel vno corde erant vt rex fieret dauid. Fueruntque ibi apud dauid tribus diebus comedentes et bibentes. Preparauerant enim eis fratres sui. Sed et qui iuxta eos erant vsque isachar et zabulon et neptalim afferebant panes in asinis et camelis et mulis et bobus ad vescendum: farinam palatas: vuam passam: vinum: oleum: boues: arietes ad omnem copiam. Gaudium quippe erat in israel.

¶ Capi. Summa. ¶ De reductione arce de cariathiarim: de morte oze: de declinatione arce in domum obededom cui dominus benedixit. Cap. xiii.

Iniit autem consilium dauid cum tribunis et centurionibus et vniuersis principibus: et ait ad omnem cetum israel. Si placet vobis et a domino deo nostro egreditur sermo quem loquor: mittamus ad fratres nostros reliquos in vniuersas regiones israel: et ad sacerdotes et leuitas qui habitant in suburbanis vrbium vt congregentur ad nos et reducamus arcam dei nostri ad nos. Non enim requisiuimus eam in diebus saul. Et respondit vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat enim sermo omni populo. Congregauit ergo dauid cunctum israel a syor egypti vsque dum ingrediaris emath: vt adduceret arcam dei de cariathiarim. Et ascendit dauid et omnis vir israel ad collem cariathiarim + qui est in iuda: vt afferret inde arcam domini dei sedentis super cherubin vbi inuocatum est nomen eius. Imposueruntque arcam dei super plaustrum nouum de domo aminadab. Oza autem et fratres eius minabant plaustrum. Porro dauid et vniuersus israel ludebant coram + deo omni virtute in canticis et in citharis et psalteriis et tympanis et cymbalis et tubis. Cum autem peruenissent ad aream chidon: tetendit oza manum suam vt sustentaret arcam: bos quippe lasciuiens paululum inclinauerat eam. Iratus est itaque dominus contra ozam et percussit eum eo quod tetigisset arcam: et mortuus est ibi coram domino. Contristatusque est dauid eo quod diuisisset dominus ozam. Vocauitque locum illum diuisio + oze vsque in

Margin notes: D; 1. Reg. 29. b.; E; F; B; Al's + que; C; 2. Re. 6. a.; Al's + domino; D; Al's + oza

presentem diem. Et timuit deũ tũc tẽporis dicens. Quõ possum ad me introducere arcam dei. Et ob hanc cãm nõ adduxit eã ad se: hoc est in ciuitatẽ dauid: sed auertit in domũ obededom gethei. Mãsit ergo arca dei in domo obededom tribus mensibus. Et benedixit dominus domui eius: ⁊ omnibus que habebat.

¶ Ca. xiiij. ¶ De hyram rege tyri qualiter misit ad dauid: ⁊ filijs dauid in hierusalẽ natis: ⁊ duabus victorijs dauid contra philisteos: vna ĩ fecit in baalpharasim: alteram ex aduerso pirorum. Cap. xiiij.

A — iij. re. 5. a — Misit quoqꝫ hyram rex tyri nuncios ad dauid: ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices parietũ lignorũqꝫ vt edificarẽt ei domũ. Cognouitqꝫ dauid ꝙ ꝯfirmasset eũ dñs ĩ regẽ sup isrl̃: ⁊ subleuatũ esset regnũ suuꝫ sup ppl̃m eius isrl̃. Accepit qꝫ dauid alias vxores in hierl̃m: genuitqꝫ filios ⁊ filias. Et hec noĩa eoꝝ q nati sunt in hierusalem. B Sãma ⁊ sobab nathan ⁊ salomon iebar ⁊ elisu ⁊ eliphalech: noga qꝫ ⁊ napheg ⁊ iaphie elisama ⁊ baliada ⁊ eliphaleth. Audientes aũt philistijm eo ꝙ vnct⁹ esset dauid in regẽ super vniuersum israel: ascẽderũt C oẽs vt quererẽt eũ. Qḋ cũ audisset dauid egressus est obuiã eis. Porro philistijm venientes diffusi sũt in valle raphaim. Cõsuluitqꝫ dauid dñm dicens. Si ascendã ad philisteos: ⁊ si tradas eos in manu mea. Et dixit ei dñs. Ascẽde: ⁊ tradã eos in manu tua. Cũqꝫ illi ascẽdissent in baalpharasim: percussit eos ibi dauid ⁊ dixit. Diuisit deus inimicos meos p manũ meã: sicut diuidunt aque. Et idcirco vocatũ est nomẽ illi⁹ loci D baalpharasim. Dereliqueruntqꝫ ibi deos suos: quos dauid iussit exuri. Alia ẽt vice philistijm irruerũt ⁊ diffusi sunt in valle. Consuluitqꝫ rursũ dauid deũ. Et dixit ei de⁹. Non ✠ ascẽdas post eos. Recede ab eis: ⁊ venies ꝯ illos ex aduerso piroꝝ. Cũqꝫ audieris sonitũ gradientis in cacumine piroꝝ: tunc egredieris ad bellũ. Egressus est enĩ deus añ te: vt percutiat castra philistijm. Fecit ergo dauid sicut pceperat ei deus: ⁊ percussit castra philistinoꝝ de gabaon vsqꝫ gazera. Diuulgatũqꝫ est nomen dauid in vniuersis regionibus: ⁊ dñs dedit pauorem eius super omnes gentes.

M. ✠ ascẽdes

¶ Ca. xv. ¶ De filijs aaron ⁊ leuitis ⁊ principib⁹ quos ꝯgregauit dauid ad reducendã arcã dñi in hierusalẽ: ⁊ michol vxore dauid q̃ despexit eũ saltãtẽ añ arcã. Ca. xv.

A Fecit quoqꝫ sibi domos ĩ ciuitate dauid: ⁊ edificauit locũ arce dei tetenditqꝫ ei tabernaculũ. Tũc dixit dauid. Illicitũ ẽ vt a quocũqꝫ portet arca dei: nisi a leuitis quos elegit dñs ad portãdũ eã: ⁊ ad ministrãdũ sibi vsqꝫ in eternũ. Cõgregauitqꝫ vniuersũ isrl̃ in hierusalẽ: vt afferret arca dei in locũ suũ quẽ pparauerat ei: necnõ ⁊ filios aaron ⁊ leuitas. De filijs caath: vriel princeps fuit: ⁊ fratres ei⁹ ducẽti viginti. De filijs merari: asaia princeps ⁊ frẽs eius ducẽti triginta. De filijs gerson: iohel princeps ⁊ frẽs eius centũtriginta. De filijs elisaphan: semeias princeps: ⁊ frẽs eius ducẽti. De filijs hebron: eliel princeps: ⁊ frẽs eius octoginta: De filijs ozihel: aminadab princeps: ⁊ fratres eius centũ duodecim. Uocauitqꝫ dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leuitas vriel asaiã iohel semeiam elihel ⁊ aminadab: ⁊ dixit ad eos. Uos q estis pncipes B familiaꝝ leuiticaꝝ: sanctificamini cũ fratrib⁹ vr̃is: ⁊ afferte arcã dñi dei isrl̃ ad locuꝫ q ei pparatus ẽ: ne vt a principio: qꝛ nõ eratis psentes percussit nos dñs: sic ⁊ nũc fiat illicitũ qḋ nobis agẽtibus. Sanctificati sunt ergo sacerdotes ⁊ leuite vt portarẽt arcã dñi dei isrl̃. Et tulerũt filij leui arcaꝫ dei sicut pceperat moyses iuxta verbũ dñi humeris suis in vectib⁹. Dixitqꝫ dauid pncipibus leuitaꝝ vt constituerẽt de fratribus suis cantores in organis musicoꝝ: nablis videlꝫ ⁊ lyris ⁊ cymbalis vt resonaret in excelsis sonitus leticie. Cõstitueruntqꝫ leuitas hemã filiũ iohel: ⁊ de fratrib⁹ eius asaph filiũ barachie: de filijs vero merari fratrib⁹ eoꝝ: ethan filiũ casaie: ⁊ cũ eis frẽs eoꝝ. In scḋo ordine zachariã ⁊ ben ⁊ iaziel ⁊ semiramoth ⁊ iehihel ⁊ ani: eliab ⁊ banaiaꝫ ⁊ maasiã ⁊ mathathiã ⁊ eliphalu ⁊ maceniã ⁊ obededõ ⁊ iehihel ianitores. Porro cantores heman asaph ⁊ ethã C in cymbalis eneis cõcrepantes. zacharias aũt ⁊ oziel ⁊ semiramoth ⁊ iahihel ⁊ aniel ⁊ eliab ⁊ maasias ⁊ banaias in nablis arcana cãtabãt. Porro mathathias ⁊ eliphalu ⁊ macenias ⁊ obededom ⁊ iehihel ⁊ ozaziu in ✠ citharis p octaua canebãt epynichion sup victorijs. Chonenias aũt pnceps leuitaꝝ pphetie preerat: ⁊ ad pcinendam melodiam.

M. ✠ cinaris

melodiā. Erat quippe valde sapiēs. Et bara-
chias & helcana ianitores arce. Porro se-
bnias & iosaphat & nathanael & amasai &
zacharias & banaias & eliezer sacerdotes
clangebāt tubis corā arca dei: & obededom
B & iehias erāt ianitores arce. Igit̄ dauid et
oēs maiores natu israel & tribuni ierūt
ad deportādā arcam federis dñi de domo
obededom cū letitia. Cūq3 adiuuisset de⁹
leuitas q portabāt arcā federis dñi: imola
banī septē tauri & septē arietes. // Porro
dauid erat indut⁹ stola byssina: & vniuer
si leuite q portabāt arcā federis cantoresq3: & chonenias pnceps pphetie inter can
tores. Dauid aūt indut⁹ erat ephot lineo.
// Uniuersusq3 israel deducebāt arcā fede-
ris dñi in iubilo & sonitu buccine & tu-
bis & cymbalis & nablis & citharis cōcre-
pātes. Cūq3 puenisset arca federis dñi vs
q3 ad ciuitatē dauid: michol filia saul pspi
ciēs p fenestrā vidit regē dauid saltātem
atq3 ludentē: & despexit eū in corde suo.

// 2. Reg. 6.c.

2. Paral. 20.f.

¶ Ca xvi. ¶ De festiuitate & reductione
arce: de ministrātib⁹ corā arca: de cantico
asaph & fratrū eius: de his qui constituti
sunt ad ministrādum in tabernaculo qđ
erat in gabaon. Cap. xvi.

A Ttulerūt igit̄ arcā dei & cōstituerunt
eā in medio tabernaculi qđ tetenderat ei dauid: & obtulerūt holocausta & paci
fica corā deo. Cūq3 complesset dauid offe
rens holocausta & pacifica: bñdixit pplo in
nomine dñi: & diuisit vniuersis p singu
los a viro vsq3 ad mulierē tortā panis: &
partē asse carnis + bubale: & frixā oleo si
milā. Cōstituitq3 corā arca dñi de leuitis
q ministrarēt & recordarent opeꝝ ei⁹: & glo
rificarēt atq3 laudarēt dñz deū isrl̄: asaph
pncipē & secūdū ei⁹ zachariā. Porro iahi

Al' + bubule

hel & semiramoth & iehihel & mathathiā
& eliab & banaiam & obededom iehiel sup
organa psalterij & lyras: asaph autē vt in
cymbalis psonaret: banaiam vō & aziel
sacerdotes: canere tuba iugiter corā arca
federis dñi. In illo die fecit dauid pncipē
B ad cōfitēdū dño asaph & fratres ei⁹. // Con
fitemini dño & inuocate nomē ei⁹: notas
facite in pplis adinuētiones ei⁹. Cantate
ei & psallite ei: & narrate omnia mirabilia
ei⁹. Laudate nomē sanctū ei⁹: letet cor q̄-
rentiū dñm. Querite dñm & vtutē eius:
q̄rite faciē ei⁹ semp. Recordamini mirabi
liū ei⁹ q̄ fecit: signoꝝ illi⁹ & iudicioꝝ oris
eius. Semē isrl̄ serui ei⁹: filij iacob electi
ei⁹. Ipse dñs de⁹ nr̄: in vniuersa terra iu-
dicia ei⁹. Recordamini in sempiternum
pacti ei⁹: sermonis quem pcepit in mille
gñationes. Quē pepigit cū habraā: & iura
mēti illi⁹ cū isaac. Et cōstituit illud iacob
in pceptū & isrl̄ in pactū sempiternū di-
cens. Tibi dabo terrā chanaan: funiculuz
hereditatis vestre. Cū essent pauci nūero:
parui & coloni ei⁹. Et trāsierūt de gēte in
gentē: & de regno ad ppłm alterū. Nō di-
C misit quēq3 calūniari eos sed increpauit
p eis reges. // Nolite tāger̄ christos meos
et in prophetis meis nolite malignari. +
Cātate domino omnis terra: annunciate
ex die in diem salutare eius. Narrate in
gētibus gloriā eius: et in cunctis popu-
lis mirabilia eius. Qr magn⁹ dominus
et laudabilis nimis: et horribilis sup om
nes deos. Omnes enim dij populoꝝ ido
la // dominus autem celos fecit. Confes-
sio et magnificētia coram eo: fortitudo et
gaudiū in loco eius. Afferte dño fami-
lie populoꝝ: afferte domino gloriā et im
perium: date dño gloriam noi eius. Leuate
sacrificiū et venite in cōspectu eius et ado
rate dñm in decore scō. Commoueat a fa
cie eius omnis terra: ipse enim fundauit
orbē immobilē. Letent celi et exultet ter-
ra et dicant in natiōibus: dñs regnauit.
Tonet mare et plenitudo eius: exultent
agri: et omnia q̄ in eis sunt. // Tunc lau-
dabūt ligna saltus corā dño: q: venit iu-
dicare terrā. Confitemini dño qm̄ bonus:
qm̄ in eternū misericordia eius. Et dici-
te. Salua nos deus saluator nr̄ et cōgre-
ga nos et erue de gētibus: vt cōfiteamur
nomini sancto tuo: et exultem⁹ i carmi-

// Ps. 104
Esa. 12.b.

// Ps. 104
Ps. 95.
Al' + canire

// Ps. 65.

// Ps. 95.

nib⁹ tuis. Bñdict⁹ dñs de⁹ israel ab eter-
no vsq₃ in eternū: ⁊ dicat ois pp̄s amē:
B ⁊ hymnū deo. Dereliq̄t itaq₃ ibi corā ar-
ca federis dñi asaph ⁊ f̄res eius: vt mini
strarēt in ɔ̄spectu arce iugiter p̄ singulos
dies ⁊ vices suas. Porro obededom ⁊ fra
tres ei⁹ sexagintaocto: ⁊ obededom filiū
idithum ⁊ oza constituit ianitores. Sa
doch aūt sacerdotē ⁊ f̄res ei⁹ sacerdotes
corā tabernaculo dñi in excelso qđ erat in
gabaon: vt offerrēt holocausta dño sup al
tare holocausti matutis iugiter mane ⁊ ve-
spere iuxta oia que scripta sunt in lege dñi
quā p̄cepit israeli. Et post eū hemā ⁊ idi-
thum ⁊ reliquos electos vnūquēq₃ voca-
bulo suo ad ɔ̄fitēdū dño: qm̄ in eternum
misericordia ei⁹. Hemam quoq₃ ⁊ idithū
canētes tubā: ⁊ quatientes cymbala ⁊ oia
musicoꝝ organa ad canendū dño. Filios
autem idithū₃ fecit esse portarios. Reuer
susq₃ est ois populus in domū₃ suā ⁊ da-
uid vt bñdiceret etiā domui sue.

(Pri.21.c. j.x.cap.2. an fi. De cōsq. dist.i.c.j. Sup. ca.8.)

¶ Ca. Sū. ¶ Prohibet̄ dauid edificare tē
plum: ɔ̄phetat nathan de christo: dauid
gr̄as agit ⁊ orat dominū. Cap. xvij.

A CUm aūt habitaret dauid in domo
sua: dixit ad nathan ɔ̄phetā. Ecce ego
habito in domo cedrina: arca aūt federis
dñi sub pellib⁹ ē. Et ait nathan ad dauid.
Oia q̄ in corde tuo sunt fac: dñs enim tecū
est. Igit̄ nocte illa factus est sermo dñi ad
nathan dicēs. Uade ⁊ loq̄re dauid serue
meo. Hec dicit dñs. Nō edificabis tu mi
hi domū ad habitādū. Neq₃ enim māsi in
domo ex eo t̄pe quo eduxi israel de terra
egypti vsq₃ ad diē hāc: s₃ fui semp mutās
loca tabernaculi ⁊ in tētorio manēs cū₃
omni israel. Nunq̄d locut⁹ sū₃ saltē vni
iudicū isr̄l qb⁹ p̄ceperā: vt pascerēt pp̄lm
meū: ⁊ dixi: q̄re nō edificasti mihi domū₃
cedrinā? Nūc itaq₃ sic loq̄ris ad seruum
B meū dauid. Hec dicit dñs exercituū. Ego
tuli te cū in pascuis seq̄reris gregē vt es-
ses dux pp̄li mei isr̄l. ⁊ fui tecū quocūq₃
p̄rexisti: ⁊ interfeci oēs inimicos tuos co
rā te: feciq₃ tibi nomē q̄si vni⁹ magnoꝝ
qui celebrātur in terra. Et dedi locū pp̄lo
meo isr̄l. Plātabit̄ ⁊ habitabit in eo: et vl
tra nō cōmouebit̄: nec filij iniq̄tatis atte-
rent eos sicut a principio ex dieb⁹ qb⁹ dedi
iudices pp̄lo meo isr̄l: ⁊ humiliaui vni-
uersos inimicos tuos. Annūcio ergo ti-

(2. Reg. 7.a. Infra 2.2.b.)

bi: q̄ edificaturus sit tibi dñs domū. Cū-
q₃ impleueris dies tuos: vt vadas ad pa-
tres tuos suscitabo semē tuū post te quod
C erit de filijs tuis: et stabiliā regnū eius.
Ipse edificabit mihi domū: et firmabo so-
lium eius vsq₃ in eternum. Ego ero ei in
patrē: et ipse erit mihi in filium. Et mise
ricordiā meā nō auferam ab eo: sicut ab-
stuli ab eo qui ante te fuit. Et statuā eū in
domo mea: ⁊ in regno meo vsq₃ in sem-
piternū₃: ⁊ thronus eius erit firmissim⁹
imperpetuū₃. Juxta omnia verba hec ⁊ iu
xta vniuersam visionem istā: sic locutus
est nathan ad dauid. Cūq₃ venisset rex da
uid ⁊ sedisset corā₃ domino: dixit. Quis
ego sum domine deus: ⁊ que dom⁹ mea
vt p̄stares mihi talia? Sed ⁊ hoc paruū
visum est in conspectu tuo. Ideoq₃ locu-
tus es super domum serui tui etiam in fu
turum: ⁊ fecisti me spectabilem super oēs
homines. Domine deus meus quid vl-
tra addere potest dauid: cū ita glorificaue
ris seruū tuum ⁊ cognoueris eum? Do
mine propter famulum tuum iuxta cor
tuū₃ fecisti omnē magnificentiā hanc: ⁊
nota esse voluisti vniuersa magnalia. Do-
mine nō est similis tui: ⁊ nō est alius de⁹
D absq₃ te ex omnib⁹ quos audiuimus au
ribus nostris. Quis enim est alius vt po
pulus tu⁹ isr̄l gens vna in terra ad quā
perrexit deus vt liberaret ⁊ faceret populū
sibi: ⁊ magnitudine sua atq₃ terroribus
eijceret nationes a facie eius: quē de egy-
pto liberarat? Et posuisti populum tuum
israel tibi in populum vsq₃ in eternum:
⁊ tu domine factus es deus ei⁹. Nunc igi
tur domine sermo quē locutus es famu
lo tuo ⁊ super domū eius cōfirmetur im
perpetuū₃: ⁊ fac sicut locutus es permane-
atq₃ ⁊ magnificetur nomē tuum vsq₃ in
sempiternū: ⁊ dicat. Dominus exercituū
deus israel ⁊ domus dauid serui eius per
manens corā eo. Tu enim domine deus
meus reuelasti auriculā serui tui vt edi-
ficares ei domū₃: ⁊ idcirco inuenit seru⁹
tuus fiduciam: vt oret coram te. Nunc er
go domine tu es deus: ⁊ locut⁹ es ad ser-
uum tuū₃ tanta beneficia: ⁊ cepisti benedi
cere domui serui tui vt sit semper coram
te. Te enim domine benedicente: benedi-
cta erit imperpetuum.

(Infra 28.b. Heb.1.b.)

¶ Ca. Sū. ¶ De prelijs dauid ⁊ tributis

gentibus: et de officialibus eius. Ca. xviij.

A ¶2. Reg. 8.a.

Factum est autem post hec vt percuteret dauid philisthijm et humiliaret eos: et tolleret geth et filias eius de manu philisthijm percuteretqz moab: et fierent moabite serui dauid: offerentes ei munera. Eo tempore percussit dauid etiam adadezer regem soba regionis emath: quando perrexit vt dilataret imperium suum vsqz ad flumen eufraten. Cepit ergo dauid mille quadrigas eius: et septem milia equitum: ac viginti milia virorum peditum. Subneruauitqz omnes equos curruum: exceptis centum quadrigis quas reseruauit sibi. B Superuenit autem et syrus damascenus: vt auxilium preberet adadezer regi soba. Sed et huius percussit Dauid viginti duo milia virorum. Et posuit milites in damasco vt syria quoqz seruiret sibi: et offerret munera. Iuuitqz eum dominus in cunctis ad que perrexerat. Tulit quoqz dauid pharetras aureas quas habuerunt serui adadezer et attulit eas in hierusalem: necnon de thebath et chun vrbibus adadezer eris plurimum: de quo fecit salomon mare eneum et columnas et vasa enea. Quod cum audisset thou rex emath percussisse videlicet dauid omnem exercitum C adadezer regis soba: misit aduram filium suum ad regem dauid: vt postularet ab eo pacem et congratularetur ei: eo quod percussisset et expugnasset adadezer. Aduersarius quippe erat thou adadezer. Sed et omnia vasa aurea et argentea et enea consecrauit dauid rex domino cum argento et auro quod tulerat ex vniuersis gentibus tam de idumea et moab et filijs amon quam de philisthijm et amalech. Abisai vero filius saruie percussit D edom in valle salinarum decem et octo milia: et constituit in edom presidium vt seruiret idumea dauid. ¶Saluauitqz dominus dauid in cunctis ad que perrexerat. Regnauit ergo dauid super vniuersum israel: et faciebat iudicium atqz iustitiam cuncto populo suo. Porro ioab filius saruie erat super exercitum: et iosaphat filius ahilud ¶ a commentarijs. Sadoch autem filius achitob et abimelech filius abiathar sacerdotes: et susa scriba. Banaias quoqz filius ioiade super legiones cerethi et phelethi. Porro filij dauid primi ad manum regis.

¶De pe. dist. 2. c. si cum.

¶Ca. Su. ¶De [illegible] anon nuncios dauid: de prelijs contra anon et syros et adiutores eius. Cap. xix.

A ¶2. Reg. 10.a.

Accidit autem vt moreretur naas rex filiorum amon: et regnaret anon filius eius pro eo. Dixitqz dauid. Faciam misericordiam cum anon filio naas. Prestitit enim mihi pater eius gratiam. Misitqz dauid nuncios ad consolandum eum super morte patris sui. Qui cum peruenissent in terram filiorum amon vt consolarentur anon: dixerunt principes filiorum amon ad anon. Tu forsitan putas quod dauid honoris causa in patrem tuum miserit qui consolarentur te: nec animaduertis quod vt explorent et inuestigent et scrutentur terram tuam venerint ad te serui eius. Igitur anon pueros dauid decaluauit et rasit: et precidit tunicas eorum a natibus vsqz ad pedes: et dimisit eos. B Qui cum abiissent et hoc mandassent dauid: misit in occursum eorum. Grandem enim contumeliam sustinuerant. Et precepit vt manerent in hiericho: donec cresceret barba eorum: et tunc reuerterentur. Videntes autem filij amon quod iniuriam fecissent dauid tam anon quam reliquus populus miserunt mille talenta argenti vt conducerent sibi de mesopotamia: et de syria: maacha: et de soba currus et equites. Conduxeruntqz triginta duo milia curruum et regem maacha cum populo eius. Qui cum venissent castrametati sunt e regione medaba. Filij quoqz amon congregati de vrbibus suis: venerunt ad bellum. Quod cum audisset dauid: misit ioab et omnem exercitum virorum fortium. C Egressiqz filij amon: direxerunt aciem iuxta portam ciuitatis. Reges autem qui ad auxilium eius venerant separatim in agro steterunt. Igitur ioab intelligens bellum ex aduerso et post tergum contra se fieri: elegit viros fortissimos de vniuerso israel: et perrexit contra syrum. Reliquam autem partem populi dedit sub manu abisai fratris sui: et perrexerunt contra filios amon. Dixitqz. Si vicerit me syrus: auxilio eris mihi. Si autem superauerint te filij amon: ero tibi in presidium. Confortare: et agamus viriliter pro populo nostro: et pro vrbibus dei nostri. Dominus autem quod in conspectu suo bonum est faciat. Perrexit ergo ioab et populus qui cum eo erat contra syrum ad prelium: et fugauit eos. Porro filij amon videntes quod fugisset syrus: ipsi quoqz fugerunt abisai fratrem eius: et ingressi sunt ciuitatem. Reuersusqz est etiam ioab in hierusalem. D Videns autem syrus quod cecidisset coram israel: mi-

Al's + sophad — Al. + nūtiatum

fit nūcios et adduxit syrū q erat trās fluuiū. + Sophat aūt pnceps militie adadezer erat dux eoꝝ. Qḋ cū + nūciatū eēt dauid: ꝯgregauit vniuersū israel et trāsiuit iordanē: irruitqꝫ in eos: et direxit ex aduerso aciē illis ꝯ pugnātib⁹. Fugit autē syrus israel. Et interfecit dauid de syris septē milia curruū: et q̄draginta milia peditū: et sophat exercit⁹ pncipē. Videntes aūt serui adadezer se ab isrl' eē supatos transfugerunt ad dauid: et seruierūt ei. Noluitqꝫ vltra syria auxilium prebere filijs ammon.

¶ Ca. Sū. ¶ De victoria dauid ꝯ destructiōe rabath: ⁊ d trib⁹ bellis famosis. Ca. xx.

A — 2. Reg. 11.a.

Factū est aūt post āni circulū eo tpe quo solēt reges ad bella pcedere: cōgregauit ioab exercitū et robur militie: ⁊ vastauit terrā filioꝝ āmon. Perrexitqꝫ et obsedit rabba. Porro dauid manebat in hierlm qñ ioab pcussit rabba: et destruxit eā.

B — 2. Reg. 12.g.

Tulit aūt dauid coronā melchon de capite ei⁹: ⁊ inuenit in ea auri pōdo talētū: et pciosissimas gēmas: fecitqꝫ sibi inde dyadema. Manubias q̄qꝫ vrbis plimas tulit ppl'z aūt q erat in ea eduxit et fecit super eos tribulas et trahas et ferrata carpēta trāsire ita vt dissecarent' et ꝯtererēt'.

C

Sic fecit dauid cūctis vrbib⁹ filioꝝ āmon: et reuersus est cum oī pplo suo in hierlm. Post hec initū est bellū in gazer aduersū philisteos: in quo pcussit sobochai vsathites saphai de gñe raphaiz: ⁊ hūiliauit eos. Aliud q̄qꝫ bellū gestū est aduersus philisteos: in q pcussit adeodat⁹ fili⁹ salt⁹ + bethleemites frēz goliath gethei: cui⁹ hastę lignū erat q̄si liciatoriū texētiū.

Al's + bethleemites

D

Sꝫ ⁊ aliud bellū accidit in geth: in quo fuit hō lōgissim⁹ sexos hñs digitos. i. sil' vigintiq̄tuor q̄ ⁊ ipse de raphaiz fuerat stirpe gñat⁹. hic blasphemauit isrl'. Et pcussit eū ionathan fili⁹ samaa frīs dauid. Hi sūt filij raphaiz in geth qui ceciderunt in manu dauid ⁊ seruoꝝ eius.

¶ Ca. Sū. ¶ Numerat' ppl's: ⁊ pcutit' ab angelo: dauid placat dñm: ⁊ erigit altare in area hornan iebusei. Ca. xxi.

A — 2. Reg. 24.a.

Consurrexit aūt sathan ꝯ isrl': ⁊ incitauit dauid vt nūeraret isrl'. Dixitqꝫ dauid ad ioab ⁊ ad pncipes ppli. Ite ⁊ numerate israel a bersabee vsqꝫ dan: ⁊ afferte mihi nūeꝝ vt sciaꝫ. Rñditqꝫ ioab. Augeat dñs ppl'z suū cētuplū q̄ sūt. Nōne dñe mi rex oēs serui tui sunt: Quare hoc q̄rit dñs me⁹ qḋ in pctm̄ reputet' israeli: Sed sermo regis magis pualuit. Egressusqꝫ ē ioab ⁊ circuiuit vniuersū isrl': ⁊ reuersus est hierlm. Deditqꝫ dauid nūeꝝ eoꝝ q̄s circuierat ⁊ inuēt⁹ est oīs nūerus israel: mille millia ⁊ cētū milia viroꝝ educētium gladiū. De iuda aūt q̄dringēta septuaginta milia bellatoꝝ. Nā leui ⁊ beniamin nō nūerauit: eo q inuit⁹ exeq̄ret' regis imperiū. Displicuit aūt deo qḋ iussuꝫ erat: ⁊ pcussit israel. Dixitqꝫ dauid ad deū. Peccaui nimis: vt hoc facerē. Obsecro aufer iniq̄tatē serui tui: q: insipiēter egi. Et locut⁹ est dñs ad gad videntē dauid dicēs. Uade ⁊ loq̄re ad dauid: ⁊ dic ei. Hec dicit dñs. Triū tibi optionē do: vnū qḋ volueris elige: vt faciaꝫ tibi.

B

Cūqꝫ venisset gad ad dauid: dixit ei. Hec dicit dñs. Elige qḋ volueris. Aut trib⁹ ānis pstilētiā: aut trib⁹ mēsib⁹ fugere te hostes tuos ⁊ gladiū eoꝝ nō posse euadere: aut trib⁹ dieb⁹ gladiuꝫ dñi in morte vsari in terra: ⁊ angelū dñi interficere in vniuersis finib⁹ isrl'. Nūc igit' vide qd rñdeā ei q misit me. Et dixit dauid ad gad. Ex oī pte me āgustie pmunt. Sꝫ meli⁹ mihi est: vt icidā in man⁹ dñi: q: multe sūt miserationes ei⁹: q̄ in man⁹ hoiuꝫ.

2. Reg. 24.c. 1.q.4.§. his ita. nem dauid. īfra. c. 25.

Misit ergo dñs pstilētiā in isrl'. Et ceciderūt de isrl' septuaginta milia viroꝝ. Misit quoqꝫ āgelū in hierlm: vt pcuteret eā. Cūqꝫ pcuteret' vidit dñs ⁊ misertus est sup magnitudinē mali: ⁊ impauit āgelo q pcutiebat. Sufficit iā cesset man⁹ tua.

C

Porro āgelus dñi stabat iuxta areā hornan iebusei. Leuāsqꝫ dauid oculos suos: vidit āgelū dñi stātē inter celū et terrā: ⁊ euaginatū gladiū in manu ei⁹: et

terris: et hierusalem. Et ceciderunt tam ipse quam maiores natu vestiti ciliciis proni in terram. Dixitque david ad deum. Nonne ego sum qui iussi ut numeraretur populus? Ego qui peccaui: ego qui malum feci. Iste grex quid commeruit? Domine deus meus vertatur obsecro manus tua in me: et in domum patris mei: populus autem tuus non percutiatur. Angelus autem domini precepit gad: ut diceret david + ut ascenderet extrueretque altare domino deo in area ornan iebusei. Ascendit ergo david iuxta sermonem gad quem locutus ei fuerat ex nomine domini. Porro ornan cum suspexisset et vidisset angelum: quattuorque filii eius cum eo absconderunt se. Nam eo tempore terebat in area triticum. Igitur cum veniret david ad ornan conspexit eum ornan et processit ei obuiam de area: et adorauit eum pronus in terram. Dixitque ei david. Da mihi locum aree tue ut edificem in ea altare domino: ita ut quantum valet argenti accipias: et cesset plaga a populo. Dixit autem ornan ad david. Tolle et faciat dominus meus rex quodcumque ei placet. Sed et boues do in holocaustum: et tribulas in ligna: et triticum in sacrificium: omnia libens prebeo. Dixitque ei rex david. Nequaquam ita fiet: sed argentum dabo quantum valet. Neque enim tibi auferre debeo et sic offerre domino holocausta gratuita. Dedit ergo david ornan pro loco siclos auri iustissimi ponderis sexcentos: et edificauit ibi altare domino. Obtulitque holocausta et pacifica: et inuocauit deum. Et exaudiuit eum in igne de celo super altare holocausti. Precepitque dominus angelo: et conuertit gladium suum in vaginam. Protinus ergo david videns quod exaudisset eum dominus in area ornan iebusei: immolauit ibi victimas. Tabernaculum autem domini quod fecerat moyses in deserto: et altare holocaustorum + ea tempestate erat in excelso gabaon. Et non preualuit david ire ad altare: ut ibi obsecraret deum. Nimio enim fuerat timore perterritus: videns gladium angeli domini.

Als + domini — Als + et — Als + eo tempore

¶Ca. xxii. ¶De materia conquisita ad edificium templi: et iniungit david hoc opus salomoni. Cap. xxij.

Dixitque david. Hec est domus dei: et hoc altare in holocaustum israel. Et precepit ut congregarentur omnes proselyti de terra israel: et constituit ex eis latomos ad cedendos lapides et poliendos: ut edificaretur domus dei. Ferrum quoque plurimum ad clauos ianuarum et ad commissuras atque iuncturas preparauit david: et eris pondus innumerabile. Ligna quoque cedrina non poterant estimari que sydonii et tyrii deportauerunt ad david. Et dixit david. Salomon filius meus puer paruulus est et delicatus. Domus autem quam edificare volo domino talis esse debet ut in cunctis regionibus nominetur. Preparabo ergo ei necessaria. Et ob hanc causam ante mortem suam omnes preparauit impensas. Vocauitque salomon filium suum: et precepit ei ut edificaret domum domino deo israel. //Dixitque david ad salomonem. Fili mi: voluntatis mee fuit ut edificarem domum nomini domini dei mei: sed factus est sermo domini ad me: dicens. Multum sanguinem effudisti: et plurima bella bellasti: non poteris edificare domum nomini meo: tanto effuso sanguine coram me. Filius qui nascetur tibi erit vir quietissimus. Faciam enim eum requiescere ab omnibus inimicis suis per circuitum: et ob hanc causam pacificus vocabitur: et pacem et otium dabo in israel cunctis diebus eius. Ipse edificabit domum nomini meo: et ipse erit mihi in filium: et ego ero illi in patrem: firmaboque solium regni eius super israel in eternum. Nunc ergo fili mi sit dominus tecum: et prosperare: et edifica domum domino deo tuo: sicut locutus est de te. Detque tibi dominus prudentiam et sensum: ut regere possis israel: et custodire legem domini dei tui. Tunc enim proficere poteris si custodieris mandata et iudicia que precepit dominus moysi ut doceret israel. Confortare et viriliter age: ne timeas neque paueas. Ecce ego in paupertatecula mea preparaui impensas domus domini auri talenta centum milia: et argenti mille milia talentorum: eris vero et ferri non est pondus. Vincitur enim numerus magnitudine. Ligna et lapides preparaui ad vniuersa impendia. Habes quoque plurimos artifices latomos et cementarios artificesque lignorum: et omnium artium: ad faciendum opus prudentissimos in auro et argento: in ere ferro cuius non est numerus. Surge igitur et fac: et erit dominus tecum. Precepit quoque david cunctis principibus israel: ut adiuuarent salomonem filium suum. Cernitis inquiens quod dominus deus vester vobiscum sit: et dederit vobis requiem per circuitum: et tradiderit omnes inimicos vestros in + manus vestras: et subiecta sit terra coram domino et coram populo eius. Prebete igitur corda

// 2. Reg. 7.a. sup. 17.a. ifra. 28.a. j.q.7.c.2. de pe. di. j.c.j. ifra.c.28. 2.par.1. sup.a.3. re.1.

als + manum meam

vestra & animas vestras: vt queratis domi
nuʒ deū vestruʒ: & ɔsurgite & edificate san-
ctuariuʒ domino deo: vt introducat arca
federis: & vasa domino consecrata in do-
mum que edificatur nomen domini.

¶ Ca. Sū. ¶ De numero leuitaꝝ a vigin
ti annis & supra: & officijs eoꝝ. Cap. xxiij.

A

Igit dauid senex & plen⁹ dieꝝ regē con
stituit salomonē filiū suū sup israel: &
congregauit oēs pncipes isrl & sacerdotes
atqꝫ leuitas. Numeratiqꝫ sunt leuite a +
viginti annis & sup: & inuēti sūt triginta-
octo milia viroꝝ. Ex his electi sūt & distri
buti in ministeriū dom⁹ dñi: vigintiqt-
tuor milia: ꝑpositoꝝ aūt & iudicū sex mi-
lia. Porro qttuor milia ianitores & toti-
dē psaltes canentes dño in organis q fece-
rat ad canēdū. Et distribuit eos dauid per
vices filioꝝ leui: gersom vʒ & caath & mera
ri. Et gersom leedan & semei. Filij leedan
pncipes: iehihel & ʒethan & iohel tres. Filij
semei: salomith & oʒihel & aram tres. Isti
pncipes familiaruʒ leedan. Porro filij se-

B

mei: leeth & ʒiʒa & iaus & baria. Isti filij se-
mei qttuor. Erat aūt leeth prior: ʒiʒa secū
dus. Porro iaus & baria non habuerunt
plrimos filios: & idcirco i vna familia vnaqꝫ
domo cōputati sūt. // Filij caath: amram et
isaar hebron & oʒihel qttuor. Filij amram
aarō & moyses. Separatusqꝫ ē aarō vt mi
nistraret in sancta sanctoꝝ: ipse & filij eius
in sempiternū: & adoleret incensum dño
scdm ritum suuʒ: ac benediceret nomini
eius in ꝑpetuū. Moysi quoqꝫ hois dei filij

C

annumerati sunt i tribu leui. Filij moy-
si: gersom & eliezer. Filij gersom: subuhel
pmus. Fuerūt aūt filij eliezer: roobia pri
mus: & nō erāt eliezer filij alij. Porro filij
roobia multiplicati sūt nimis. Filij isaar
salimoth pmus. Filij hebrō: ierau pmus.
amarias scds: iaʒihel tertius: iecmaan qr-
tus. Filij oʒihel: micha primus: iesia scds.
Filij merari: mooli & musi. Filij mooli:
eleaʒar & cis. Mortuus est auteʒ eleaʒar &
non habuit filios sʒ filias. Acceperūtqꝫ eas
filij cis fratres earū. Filij musi: mooli et
eder & ierimuth tres. Hi filij leui i cogna-
tionib⁹ & familijs suis principes ꝑ vices &
numerū capitum singuloꝝ: qui faciebant
opa ministerij domus dñi a viginti ānis
& supra. Dixit eniʒ dauid. Requiē dedit do
minus deus israel ppło suo: & habitatio

nem hierusalē vsqꝫ in eternum. Nec erit
officij leuitaꝝ vt vltra portēt tabernaculuʒ
& omnia vasa eius ad ministranduʒ. Iu-

B

xta precepta quoqꝫ dauid nouissima sup-
putabit numerus filioꝝ leui a vigintī
annis & supra: & erunt sub manu filioꝝ
aaron in cultū domus dñi: in vestibulis &
in exedris: & in loco purificationis & i san
ctuario & in vniuersis operibus mini-
sterij templi dñi. Sacerdotes aūt sup pa-
nes propositionis & ad simile sacrificiuʒ &
ad lagana & aʒima & sartaginē & ad + torrē
dū & super omne pōdus atqꝫ mēsurā. Le-
uite vero vt stēt mane ad ɔfitēdū & canen-
dū dño similiterqꝫ ad vesperā tā in obla-
tionē holocaustoꝝ dñi q̄ʒ i sabbatis & calen
dis & solēnitatib⁹ reliqs iuxta numeꝝ & ce
rimonias vniuscuiusqꝫ rei iugiter coraʒ
dño: & custodiāt obſuationes tabernaculī
federis: & ritū scūarij: & obſuationē filioꝝ
aarō fratꝝ suoꝝ vt ministrēt i domo dñi.

¶ Ca. Sū. ¶ De cātorib⁹ & vicib⁹ eoꝝuʒ: &
vigintiquattuor sortib⁹ Cap. xxiiij.

A

Porro filijs aaron he participationes
erāt. Filij aarō nadab abiu & eleaʒar
& ithamar. Mortui sūt aūt nadab & abiu
ante pſeʒ suū absqꝫ liberis: sacerdotioqꝫ
functus ē eleaʒar & ithamar. Et diuisit eos
dauid idest sadoch de filijs eleaʒari: & abi-
melech de filijs ithamar sm vices suas et
ministeriū. Inuētiqꝫ sūt multo plures fi
lij eleaʒar in pncipibus viris q̄ʒ filij itha-
mar. Diuisit aūt eis: hoc ē filijs eleaʒar pn
cipes ꝑ familias sedeciʒ: & filijs ithamar ꝑ
familias & domos suas octo. Porro diui-
sit vtrasqꝫ int se & familias sortib⁹. Erant

B

eniʒ // pncipes sanctuarij & pncipes dom⁹
dei: tā de filijs eleaʒar q̄ʒ de filijs ithamar.
Descripsitqꝫ eos semeias filius Nathanael
scriba leuites: corā rege & pncipibus & sa
doch sacerdote & ahimelech filio abiathar
pncipib⁹ q̄ʒ familiaꝝ sacerdotaliū & leui-
taꝝ vnā domuʒ q ceteris preerat eleaʒar. &
alteram domuʒ q sub se hēbat ceteros itha
mar. Exiuit aūt sors pma ioiarib: scda ie-
deie: tertia harim: qrta seorim: qnta mel-
chia: sexta maimam: septima accos: octa-
ua abia: nona iesu: decima sechenia: vndeci

C

ma eliasib: duodecima iacim: tredecima
hoppha: decimaqrta isbaal: decimaqnta bel
ga: decimasexta emmer: decimaseptia eʒir:
decimaoctaua: aphses: decimanona aphece

Ms + triginta

Ms + feruentē similam

Sup. 5. a / Exo. 6. c.

// de cō. d. j. ca. j. in ē. aplicius caverit

ia: vicesima ezechiel: vicesimaprima iachi: viceſimaſecuda gamul: viceſimatertia delaiau: viceſimaqrta maziau. he vices eorum ministeria sua vt ingrediant domu dei: iuxta ritu suu sub manu aaron pris eoru sic pcepat dns de israel. Porro filior leui q reliq fuerat de filijs amram erat subuhel: de filijs subuhel iedeia. De filijs q3 roobie: pnceps iesias: Isaaris vero filius salemoth: filiusq3 salemoth ianadiath. Filius q3 ei ieriau pmus: amarias scds: iaziel terti: iecmona qrtus. Filius ozihel michafili micha: samir: frat micha iesia: filiusq3 iesie zacharias filij merari: mooli et musi: fili oziau bennoni: filius q3 merari oziau soem sachur hebri. Porro mooli fili eleazar: q no hebat liberos. Fili vo cis hierameel: filij musi: mooli: eder hierimoth. Isti filij leui sm domos familiaru suar. Miseruntq3 ipi sortes ptr fres suos: filios aaron cora dauid rege: sadoch abimelech: pncipibus familiaru sacerdotaliu leuiticaru: ta maiores q minores: omnes sors equaliter diuidebat.

Ca. Sm. De dispositione filiorum aaron de vigintiquattuor summis sacerdotib: de officio vicibus eorum. Cap. xxv.

Igit dauid magistrat exercit segregauerut i ministeriu filios asaph heman idithu q pphetarent in citharis et psalterijs cymbalis sm numer suu dedicato sib offo suientes. De filijs Asaph zahur ioseph: nathania: Azarela filij asaph sub mau asaph pphetates iuxt rege: Porro idithu3. Filij idithu godolias sori: iesias: sabias: Mathathias sex sub manu pris sui idithu: q i cithara pphetabat sup zfitetes laudates dns. heman q3 filij heman: boccau: mathania: ozihel: Subuhel hierimoth anania anani: eliatha geddelti: romethiezer iesbacasa: mellothi othir moziorh. Oes isti filij heman videtis regis i smonib dei vt exaltaret cornu. Deditq3 de heman filios qtt. iordecis: filias tres. Uniuersi sub manu pris sui ad cantadu in teplo dni distributi erant in cymbalis psalterijs citharis i ministeria domus dni iuxta rege: asaph v3 idithu3 heman. Fuit aut numer eor cu fratrib suis q erudiebat cáticu dni cucti doctores ducenti octogintaocto. Miseruntq3 sortes p vices suas ex equo: tam maior q minor doct pariter indoctus. Egressa q3 est sors pma ioseph q erat de asaph. Secunda godolie: ipsi filijs eius fratrib ei duodeci3. Tertia zachur filijs fratribus ei duodeci3. Quarta isari filijs fratrib eius duodeci3. Quinta nathanie filijs fratrib eius duodeci3. Sexta bocciau filijs fratrib eius duodeci3. Septima isreela filijs fratrib eius duodeci3. Octaua isaie filijs fratrib eius duodeci3. Nona mathanie filijs fratrib ei duodeci3. Decima semeie filijs fratrib eius duodeci3. Undecima israel filijs fratrib ei duodecim. Duodecima asabie filijs fratrib eius duodeci3. Tertiadecima subuhel filijs fratrib eius duodeci3. Quartadecima mathathie filijs fratrib eius duodeci3. Quintadecima hierimoth filijs fratrib ei duodeci3. Sextadecima ananie filijs fratrib ei duodeci3. Septimadecima: iesbocase filijs fratrib ei duodeci3. Octauadecima anani filijs fratribus ei duodeci3. Nonadecima mellothi filijs fratrib ei duodeci3. Uicesima eliatha filijs fratrib ei duodeci3. Uicesimaprima othir filijs frib ei duodeci3. Uicesimasecuda geddelathi filijs fratribus ei duodeci3. Uicesimatertia azuid filijs fratrib ei duodecim. Uicesimaquarta romethiezer filijs fratrib eius duodecim.

Ca. Sm. De ianitorib fortib eor: qs qua portá: ad qua plagá obseruat. Ca. xxvi.

Diuisiones aut ianitor de choritis meselemia fili chore. De filijs asaph filij meselemie: zacharias pmogenit: iadihel secudus: sabadias terti: iathanael qrtus: abilan qntus: ioannan sext: Elioenai septim filij aut obededo semeias pmogenitus: iozabad scds: ioaa terti: sachar qrt: nathanael qnt: amihel sext: isachar septim: phollati octau: q: bndixit illi dns. Semeie aute filio eius nati sunt filij prefecti familiar suaru. Erant eni3 filij fortissimi. Filij quoq3 semeia othni raphael obedel: sabath et fratres eius viri fortissimi: heliu quoq3 samathias. Omnes hi de filijs obededom ipsi filij fratres eorum fortissimi ad ministrandu sexagintaduo de obededom. Porro meselamie filij et fratres eor robustissimi dece octo. De hosa aut idest de filijs merari semri pnceps. No eni habuerat pmogenitu: et id.

cirto posuerat eū p̄r ei⁹ l p̄ncipē: helchias scōs: thabelias terti⁹: zacharias q̄rt⁹. Oēs hi filij ⁊ frēs hosa tredecim. Hi diuisi sunt in ianitores: vt semp̄ p̄ncipes custodiaꝝ sicut ⁊ frēs eoꝝ ministrarēt in domo dn̄i. Miserūt ergo sortes ex equo: ⁊ paruis et magnis p̄ familias suas in vnāquāq; portaꝝ. Cecidit ergo sors orientalis selemie. Porro zacharie filio ei⁹ viro prudentissimo ⁊ erudito obtigit sortito plaga septētrionalis. Obededom vo ⁊ filijs ei⁹ ad austrū i q̄ pte dom⁹ erat senioꝝ ↄciliū. Sephphima ⁊ hosa ad occidentē iuxta portā que ducit ad viā ascēsionis: custodia ↄ custodiam. Ad orientē vero leuite sex: ⁊ ad aqlonē q̄ttuor per diē: atq; ad meridiē similiter in die quattuor: ⁊ vbi erat conciliū bini ⁊ bini. In cellulis quoq; ianitoꝝ ad occidētem: q̄ttuor in via: biniq; per cellulas. Ad septētrionē vero ⁊ meridiē: q̄terni p̄ dies singulos mutabant: ⁊ ad basilicam cōcilij ad occidentē bini: habētes subiectos alios in via: biniq; p̄ cellulas. He sunt diuisiões ianitoꝝ filiorum chore ⁊ merari. Porro achias erat sup thesauros dom⁹ dn̄i: ⁊ vasa scōꝝ. Filij quoq; ledan filij gersoni. De ledan p̄ncipes familiaꝝ ledan ⁊ gersoni iehieli. Filij iehieli: zathan ⁊ iohel frēs eius sup thesauros dom⁹ dn̄i amramitis ⁊ isaaritis ⁊ hebronitis ⁊ ozielitis. Subahel āt fili⁹ gersom filii moysi p̄posit⁹ thesauris. Frater q̄z eius eliezer cui⁹ filius raabia: ⁊ huius fili⁹ isaias: ⁊ huius filius ioraz: huius q̄z fili⁹ zechri: ⁊ huius filius selemith. Ipse selemith ⁊ frēs ei⁹ sup thesauros sanctoꝝ q̄ sanctificauit dauid rex ⁊ principes familiaꝝ ⁊ tribuni ⁊ cēturiones ⁊ duces exercitu de bellis ⁊ manubijs p̄liorum q̄ consecrauerant ad instaurationē ⁊ sup pellectilē tēpli dn̄i. Hec oīa vniuersa sanctificauit samuel videns: ⁊ saul filius cis: ⁊ abner fili⁹ ner: ⁊ ioab filius saruie oēsq; sanctificauerant ea p̄ manū salemit ⁊ fratrū ei⁹. Isaaritis vero preerat chonenias ⁊ filij ei⁹ ad opa forinsecus sup isrl̄ ad docendū ⁊ iudicādū eos. Porro de hebronitis asabias ⁊ frēs ei⁹ viri fortissimi mille septingenti p̄erant israeli: trans iordanē ↄ occidentē in cunctis opib⁹ dn̄i ⁊ in ministerium regis. Hebronitarū aūt p̄nceps fuit ieria s̄m familias ⁊ cognationes eorum. Quadragesimo ano regni dauid recensiti filij ⁊ iuēti sūt viri fortissimi in gazer galaad frēsq; ei⁹ robustiores etatis duo milia septingēti p̄ncipes familiaꝝ. Preposuit āt eos dd̄ rex rubenitis ⁊ gaddítis ⁊ dimidie tribui manasse: i oē ministeriū dei ⁊ regis.

¶ Ca. Sū. ¶ De p̄fectis ministrantib⁹ regi: et sup que negocia erant. Cap. xxvij.

Filij aūt israel s̄m numeꝝ suū p̄ncipes familiaꝝ tribuni ⁊ cēturiones et p̄fecti q ministrabāt regi iuxta turmas suas: ingrediētes ⁊ egrediētes p̄ singulos mēses in anno vigintiquattuor milib⁹ singuli preerant. Prime turme in p̄mo mēse iesboam p̄erat fili⁹ zabdihel: sub eo vigintiquattuor milia: de filijs phares: p̄nceps cunctoꝝ principū in exercitu mense primo. Secūdi mēsis habebat turmas oudia ahohites: ⁊ post se alter noie macelloth: q regebat partē exercitus vigintiq̄ttuor milia. Dux quoq; turme tertie in mēse tertio erat banaias filius ioiade sacerdotis: ⁊ in diuisiõe sua vigintiq̄ttuor milia. Ipse est banaias fortissimus inter triginta ⁊ sup triginta. Preerat aūt turme ipsi⁹ amizabad fili⁹ ei⁹. Quartus mēse q̄rto asahel frater ioab ⁊ zabedias fili⁹ ei⁹ post eū: ⁊ i turma eius vigintiq̄ttuor milia. Quint⁹ mēse qnto p̄nceps samaoth iezrites: ⁊ i turma eius vigintiq̄ttuor milia. Sextus mēse sexto hyra fili⁹ acces thecuites: ⁊ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Septimus mense septimo helles phallonites de filijs ephraim: ⁊ in turma eius vigintiq̄ttuor milia. Octau⁹ mēse octauo sobochai vsathites de stirpe zarai: ⁊ in turma eius viginti q̄ttuor milia. Nonus mēse nono abiezer anathotites de filijs iemin: ⁊ i turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Decimus mense decimo marai ⁊ ipse nethophatites de stirpe zarai ⁊ i turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia. Undecim⁹ mēse vndecimo banaias pharathonites de filijs ephraim ⁊ i turma ei⁹ viginti q̄ttuor milia. Duodecimus mēse duodecimo abdai nepthophatites de stirpe gothoniel ⁊ i turma ei⁹ vigītiq̄ttuor milia. Porro tribub⁹ p̄erāt in israel. Rubenitis: dux eliezer fili⁹ zechri. Symeonitis dux saphatias fili⁹ macha. Leuitis asabias filius chamuel. Aaronitis: sadoch. Juda: heliu frater dauid. Isachar amri fili⁹ michael. Zabulonitis: iesmaias fili⁹ abdie. Neptalitib⁹ hierimoth fili⁹ ozihel. Filijs ephraim: osee fi-

filius ozazu l. Dimidie tribui manasse io
hel fili⁹ phadaie. Et dimidie tribui manas
se i galaad: iaddo fili⁹ zacharie. Beniamin
āt iasihel fili⁹ abner. Dan vero ezrihel fili⁹ ie-
roam. hi pncipes filioꝝ isrl. Noluit autē
dauid numerare eos a viginti ānis īfrā⁹
qꝫ dixerat dñs vt + multiplicaret israel q̄-
si stellas celi. Joab fili⁹ saruie cepat nume-
rare nec cōpleuit: qꝛ super hoc ira dei irrue-
rat in isrl: ⁊ idcirco numerus eoꝝ qui fue
rāt recensiti nō est relatus in fastos regis
dauid. Super thesauros aūt regis fuit a-
moth fili⁹ adihel. his aūt thesauris q̄ erāt
in vrbib⁹ ⁊ in vicis ⁊ in turrib⁹ presidebat
ionathā fili⁹ ozie. Operi aūt rustico ⁊ agri
colis q̄ exercebāt terrā perat ezri fili⁹ che-
lub: vinearū qꝫ cultorib⁹ semeias romathi
tes. Cellis āt vinarijs zapdias aphonites.
Nā sup oliueta ⁊ ficeta q̄ erāt in cāpestri-
b⁹: balanan gederites. Sup apothecas aūt
olei ioas. Porro armētis q̄ pascebant in
sarona: ppositus fuit setrai saronites. Et su
per boues in vallib⁹ saphat fili⁹ + adli sup
camelos vero vbil. hismaelites. Et sup a-
nos: iadias meronathites: sup oues quo-
qꝫ iazim agarenus. Oēs hi pncipes substā
tie regis dauid. Jonathan aūt patruus da
uid csiliari⁹ vir prudēs ⁊ litteratus: ipse ⁊
iahihel fili⁹ achamoni erāt cū filijs regis.
Achitophel etiā csiliarius regis ⁊ + chusi
arachites amicus regis. Post achitofel fu
it ioiada fili⁹ banaie ⁊ abiathar. Princeps
autem exercitus regis erat ioab.

Ca. xxviij. De monitis dauid ad pplm ⁊ ad salomonē: ⁊ de descriptione oium que pertinent ad tabernaculum. Cap. xxviij.

Conuocauit igit dauid oēs pncipes israel: duces tribuū ⁊ ppositos tur-
maꝝ q̄ ministrabāt regi: tribunos quoqꝫ
⁊ cēturiones ⁊ qui perāt substātie ⁊ posses
sionib⁹ regis: filiosqꝫ suos cū eunuchis et
potētes ⁊ robustissimos quosqꝫ in exerci-
tu hierusalem. Cūqꝫ surrexisset rex et ste-
tisset: ⁊ aīt. Audite me frēs mei ⁊ populus
meus. Cogitaui vt edificarē domū in qua
requiesceret arca federis dñi ⁊ scabellum
pedū dñi dei nr̄i: ⁊ ad edificandū oīa ppa-
raui. Deus aūt dixit mihi. Non edificabis
domū noī meo: eo q̄ sis vir bellator ⁊ san-
guinē fuderis. Sed ⁊ elegit dñs de⁹ isrl
me de vniuersa domo pr̄is mei: vt essē rex
sup isrl in sempiternū. De iuda enim ele-
git pncipes. Porro de domo iuda domū
pr̄is mei. Et de filijs pr̄is mei placuit ei vt
me eligeret regē sup cūctū isrl. Sꝫ ⁊ de fi-
lijs meis (filios enim mihi multos dedit
dñs) elegit salomonē filiū meū: vt sederet
in throno regni dñi sup isrl. Dixitqꝫ mi-
hi. Salomō fili⁹ tu⁹ edificabit domū meā:
⁊ atria mea. Ipsū enī elegi mihi in filiū:
⁊ ego ero ei in prē. Et firmabo regnū ei⁹
vsqꝫ in eternū: si pseuerauerit facere pce-
pta mea ⁊ iudicia sicut ⁊ hodie. Nūc ergo
corā vniuerso cetu isrl audiente deo nr̄o
custodite ⁊ perquirite cūcta mādata dñi dei
nostri: vt possideatis terrā bonā: ⁊ relinq̄-
tis + eā filijs vestris post vos vsqꝫ in sem-
piternū. Tu āt salomō fili mi scito deū pa
tris tui: ⁊ serui ei corde pfecto ⁊ aīo volū-
tario. Oīa enim corda scrutat dñs ⁊ vni-
uersas mentiū cogitationes intelligit. Si
q̄sieris eū: inuenies. Si aūt dereliq̄ris eū:
pijciet te in eternū. Nūc ergo q̄ elegit te
dñs vt edificares domū sanctuarij: cofortare ⁊ pfice. Dedit autem dauid salomo-
ni filio suo descriptionē porticus ⁊ tēpli et
cellarioꝝ ⁊ cenaculi ⁊ cubiculoꝝ in + adi-
tis: ⁊ dom⁹ ppitiationis: necnō ⁊ oium q̄
cogitauerat atrioꝝ ⁊ exedraꝝ p circuitum
in thesauros domus dñi: ⁊ thesauros sctōꝝ:
diuisionūqꝫ sacerdotaliū ⁊ leuiticarū in
oīa opa dom⁹ dñi ⁊ in vniuersa vasa mi-
nisterij tēpli dñi auꝝ in pōdere p singula
vasa ministerij: argēti qꝫ pōdus p vasoꝝ
⁊ opꝝ diuersitate. Sꝫ ⁊ i cādelabra aurea
et ad lucernas auꝝ p mēsura vniuscuiusqꝫ cādelabri ⁊ lucernaꝝ. Silr ⁊ i cādelabra
argētea ⁊ in lucernas eoꝝ pro diuersitate
mēsure pōdus argēti tradidit. Auꝝ qꝫ de-
dit in mēsas ppositiōis p diuersitate mē-
saꝝ: silr ⁊ argētū i alias mensas argēteas.
Ad fuscinulas q̄qꝫ phialas ⁊ thuribula ex
auro purissimo: ⁊ leūculos aureos p q̄lita
te mēsure pōdus distribuit i leūculum ⁊
leūculū. Silr ⁊ in leones argēteos diuer-
sū argēti pōdus separauit. Altari aūt in q̄
adolebat incēsū auꝝ purissimū dedit: ⁊ vt
ex ipso fieret silitudo q̄drige cherubim ex
tēdētiū alas ⁊ velātiū arcam federis dñi.
Oīa inq̄t venerūt scripta manu dñi ad me:
vt itelligerē vniuersa opa exēplaris. Dixit
q̄qꝫ dauid salomoni filio suo. Viriliter age ⁊
cofortare ⁊ fac: ne timeas et ne paueas. Dñs
enī de⁹ me⁹ tecū erit: et nō dimittet te nec

Sup. 20. c.
2. re. ca. 24.
al. + mul tiplicaretur.
D
Al. + ab di
al. + chu sai
A
Sup. 22. b.
⁊ cō. d.
Ca. i.
3. re. 1. 2.
Sap. 9. a
B
Sup. 17. b
Al. + ea
C
Al. + ab ditis
D

derelinquet donec pficias oē opus ministerij dom⁹ dñi. Ecce diuisiões sacerdotū et leuitaꝝ in oē ministeriū dom⁹ dñi assistēt tibi et parati sūt et nouerūt tam pn̄cipes ꝙ̄ populus omnia pcepta tua.

C Ca. Sū. C De oblationib⁹ dauid: et de oblationib⁹ pncipū: de leticia dauid: et de orone dauid ad dñm: et de secūda vnctione salomonis. De morte dauid: de eqs: et de quadrigis eius. Cap. xxix.

A Locutus qꝫ ē dauid rex ad oēs ecclīaꝫ. Salomonē filiū meū vnū elegit dñs adhuc pueꝝ ꝛ tenellū. Opus eni grāde ē: neqꝫ eni homini pparat habitatio: sꝫ deo. Ego enīꝫ totis virib⁹ meis ppparaui impēsas dom⁹ dñi dei mei: auꝝ ad vasa aurea ꝛ argētū i argētea es i enea: ferrū i ferrea: ligna ad lignea: lapides onychinos: ꝛ quasi stibinos diuersoꝝ coloꝝ: oēmqꝫ pciosū lapidē ꝛ marmor pariū abūdātissime: ꝛ sup hec q̄ obtuli i domū dei mei ď peculio meo auꝝ ꝛ argētū do in tēplū dei mei: exceptis his q̄ ppparaui i edē scāꝫ tria milia talēta auri de auro ophir: ꝛ septē milia talētoꝝ argēti pbatissimi ad deaurandos parietes tēpli: ꝛ vbicūqꝫ opus ē auꝝ de auro: ꝛ vbicūqꝫ opus ē argētū de argēto. Opa fiāt per

B man⁹ artificū. Et si qs spōte offert impleat manū suā hodie: ꝛ offerat qđ voluerit dño. Pollicitisūt itaqꝫ pncipes familiaꝝ ꝛ pceres tribuū isrl: tribuni qꝫ ꝛ cēturiones ꝛ pncipes + pncipū possessionuꝫ regis dederūtqꝫ i opa dom⁹ dñi auri talēta qnqꝫ milia: ꝛ solidos decē milia: argēti talēta decem milia: ꝛ eris talēta decē ꝛ octo milia: ferri qꝫ cētū milia talētoꝝ. Et apd quēcūqꝫ inuēti sūt lapides: dederunt in thesauros domus dñi p manū iehihel gersonitis. Letatusqꝫ ē ppls cū vota spōte promitterēt: qꝛ corde toto offerebāt ea dño. Sed ꝛ dauid rex letat⁹ ē gaudio magno: ꝛ bñdixit dño corā vniuersa multitudine: ꝛ ait. Bñdictū

C es dñe deꝰ isrl pr̄is nr̄i ab eterno i eternū. Tua ē dñe magnificētia ꝛ potētia ꝛ glia atqꝫ victoria ꝛ tibi la⁹. Cūcta enīꝫ q̄ in celo sunt ꝛ in terra tua sūt. Tuuꝫ dñe regnū: ꝛ tu es sup oēs pncipes. Tue diuitie ꝛ tua ē glia: tu dñaris oium. In manu tua ꝟtus ꝛ potētia: in manu tua magnitudo ꝛ imperiū oiuꝫ. Nūc igiť de⁹ nr̄ cōfitemur tibi ꝛ laudam⁹ nomē tuū inclytū. Quis ego ꝛ qs

D populus me⁹: vt possim⁹ hec tibi vniuersa pmittere. Tua sunt oia: ꝛ que de manu tua accepim⁹: dedim⁹ tibi. Peregrini. n. sum⁹ corā te ꝛ aduene: sicut oēs pr̄es nr̄i. Dies nr̄i q̄si vmbra sup terrā: ꝛ nulla est mora. Dñe de⁹ nr̄: oīs hec copia quā parauim⁹ vt edificaret domꝰ noi sancto tuo: de manu tua est ꝛ tua sunt oia. Scio de⁹ me⁹ ꝙ pbes corda ꝛ simplicitatē diligas. Vñ ꝛ ego in simplicitate cordis mei let⁹ obtuli vniuersa hec ꝛ ppłm tuū q hic repꝰ est vidi cū ingēti gaudio tibi offerre donaria. Dñe de⁹ habraā ꝛ isaac ꝛ isrl patrū nostroꝝ custodi ineternū hāc volūtatē cordis eoꝝ: ꝛ semp in venerationēꝫ tui mens ista pmaneat. Salomōi quoqꝫ filio meo

E da cor pfectuꝫ: vt custodiat mādata tua ꝛ testimōia tua ꝛ cerimonias tuas: ꝛ faciat vniuersa: ꝛ edificet edem cui⁹ impēsas paraui. Precepit aūt dauid vniuerse eccle. Bñdicite dño deo nr̄o. Et bñdixit oīs ecclēia dño deo patrū suoꝝ: ꝛ inclinauerūt se ꝛ adorauerūt deū ꝛ deinde regem. Immolauerūtqꝫ victimas dño: ꝛ obtulerūt holocausta die sequēti: tauros mille: arietes mille: agnos mille: cū libaminib⁹ suis ꝛ vniuerso ritu abūdātissime in oēm

F israel. Et comederūt ꝛ biberunt corā dño in die illo cū grādi letitia: ꝛ vnxerūt scđo salomonē filiū dauid. // Vnxerūt aūt euꝫ dño in pncipē ꝛ sadoch in pōtificē. Seditqꝫ salomō sup soliū dñi in regē p dauid pr̄e suo: ꝛ cūctis placuit: ꝛ paruit illi oīs israel. Sꝫ ꝛ vniuersi pncipes ꝛ potentes ꝛ cūcti filij regis dauid dederunt manuꝫ ꝛ subiecti fuerūt salomoni regi. Magnificauit ergo dñs salomonē sup oēs isrl ꝛ dedit illi gloriā regni qualē nullus habuit

G ante eū rex isrl. Igiť dauid fili⁹ isai regnauit sup vniuersuꝫ isrl. Et dies qb⁹ regnauit sup israel fuerūt q̄draginta āni. In hebron regnauit septē ānis ꝛ in hierłm annis triginta trib⁹. Et mortu⁹ est in senectute bona plen⁹ dieꝝ ꝛ diuitijs ꝛ gloria. Et regnauit salomon fili⁹ ei⁹ p eo. Gesta aūt dauid regis priora ꝛ nouissima scripta sunt in libro samuel videtis: ꝛ in libro nathan pphete: atqꝫ in volumine gad videtis vniuersiqꝫ regni ei⁹ ꝛ fortitudis: ꝛ tēpoꝝ que trāsierūt sub eo: siue in isrl siue in cunctis regnis terrarum.

C Explicit + dabreiamin idest paralipomenon liber primus.

Margin notes: Alia sup. est + pncipum — // 3. Reg. 2. f. — Alias + verba dierum.

¶ Incipit ✝ Dabreiamin siue paralipomenon liber secundus.

¶ Ca. Sū. ¶ De hostijs oblatis a salomone in gabaō: dñs in nocte appet salomoni: petit sapiētiā: 7 datur ei: 7 adducebant ei equi de egypto. Cap. i.

Confortat⁹ est ergo salomō fili⁹ dauid in regno suo: 7 dñs erat cum eo: 7 magnificauit eū in excelsū. Precepitq; salomō vniuerso israeli tribunis 7 centurionib⁹ 7 ducib⁹ 7 iudicibus ois isrl 7 principib⁹ familiarū: 7 abijt cū vniuersa multitudine in excelsū gabaon vbi erat tabernaculū federis dñi: qđ fecit moyses famulus dei in solitudine. Arcam aūt dei adduxerat dauid de cariathiarim in locū quem preparauerat ei: 7 vbi fixerat illi tabernaculū: hoc ē in hierusalē. Altare quoq; eneū qđ fabricatū fuerat beseleel filius vri filij vr: ibi erat corā tabernaculo dñi: qđ 7 requisiuit salomō 7 ois ecclesia. Ascēditq; salomon ad altare eneum corā tabernaculo federis domini: 7 obtulit in eo mille hostias. Ecce autem in ipsa nocte apparuit ei de⁹ dicēs. Postula qđ vis vt dē tibi. Dixitq; salomō deo. Tu fecisti cū dauid prē meo misericordiā magnam: 7 cōstituisti me regē ꝓ eo. Nunc ergo dñe deus impleatur sermo tuus quē pollicitus es dauid patri meo. Tu eniꝫ me fecisti regē sup ppl'm tuum multū qui tā innumerabilis est q̄ puluis terre. Da mihi sapiētiā 7 intelligētiā: vt ingrediar 7 egrediar corā pplo tuo. Quis eniꝫ potest hūc ppl'm tuū digne qui tā grādis est: iudicare? Dixit aūt de⁹ ad salomonē. Quia hoc magis placuit cordi tuo 7 nō postulasti diuitias 7 substātiā 7 gloriā: neq; aīas eoꝝ q te ✝ oderant: sꝫ nec dies vite plurimos. Petisti aūt sapiētiā 7 sciētiā vt iudicare possis ppl'm meū sup quē cōstitui te regē: sapiētia 7 scientia data sunt tibi. Diuitias aūt 7 substātiā 7 gloriā dabo tibi: ita vt nullus in regib⁹ nec añ nec post te fuerit similis tui. Uenit ergo salomō ab excelso gabaon in hierusalē corā tabernaculo federis: 7 regnauit sup isrl. Cōgregauitq; sibi curr⁹ 7 equites: 7 facti sunt ei mille q̄dringēti currus: 7 duodecim milia equitū: 7 fecit eos eē in vrbib⁹ quadrigarū 7 cū rege in hierusalē. Prebuitq; rex argētum 7 aurū in hierusalē quasi lapides: 7 cedros quasi sycomoros q̄ nascunt in cāpestrib⁹ multitudine magna. Adducebant aūt ei eq de egypto 7 de choa a negociatoribus regis: q ibāt 7 emebāt precio quadrigā equoꝝ sexcētis argēteis: 7 equū cētū q̄nquaginta. Similiter de vniuersis regnis cetheoꝝ 7 a regibus syrie emptio celebrabatur.

ii.3.Reg. 3.a. Exo.38.a. ii.Paral. 18.a. Sap.9.d.

¶ Ca. Sū. ¶ De mādato salomōis ad hyram regē sup artificib⁹ 7 lignis 7 de sumptibus datis artificibus. Cap. ij.

Decreuit aūt salomō edificare domū nomini dñi 7 palatium sibi. Et numerauit septuaginta milia virorum portantiū humeris: 7 octoginta milia q cederent lapides in mōtibus: prepositosq; eorum tria milia sexcentos. Misit quoq; ad hyram regem tyri dicens. Sicut egisti cum dauid patre meo 7 misisti ei ligna cedrina vt edificaret sibi domum in qua 7 habitauit: sic fac mecum vt edificē domum nomini domini dei mei: vt consecrem eam ad adolendum incensum coram illo 7 fumigandā aromata: 7 ad propositionem panum sempiternā: 7 ad holocaustomata mane 7 vespere. Sabbatis quoq; 7 neomenijs 7 solēnitatibus domini dei nostri in sempiternum: q̄ mandata sunt israel. Domus enim quā edificare cupio magna est. Magnus ē eni deus noster sup oēs deos. Quis ergo poterit preualere vt edificet ei dignam domum? Si celū 7 celi celorum capere eum nequeunt: quāt⁹ ego sū3 vt possim edificare ei domū? Sꝫ ad hoc tantū: vt adoleat incēsū coraꝫ

ii.3.Reg. 5.

filio. Mitte ergo mihi virũ eruditũ q̃ no uerit operari in auro ⁊ argento: ere ⁊ ferro purpura coccino ⁊ hyacintho ⁊ q sciat ✠ sculpere celaturas cũ his artificib⁹ q̃s me cũ hẽo in iudea ⁊ in hierusalẽ: quos p̃pa rauit dauid p̃r meus. Sȝ ⁊ ligna cedrina mitte mihi ⁊ arbiectina: ⁊ pinea de libão. Scio. n. q̃ serui tui nouerint cedere ligna de libão. Et erũt serui mei cũ seruis tuis: vt parentur mihi ligna plurima. Dom⁹ enĩȝ quã cupio edificare magna ẽ nimis ⁊ inclyta. Preterea operarijs q̃ cesuri sunt li gna filiis tuis dabo in cibaria tritici cho ros viginti milia: ⁊ hordei choros totidẽȝ: olei quoq̃ sata viginti milia. Dixit aũt hy rã rex tyri p lr̃as quas miserat salomõi. Qz dilexit dñs populũ suũ: idcirco te re gnare fecit sup eũ. Et addidit: dicẽs. Bene dictus dñs deus isrl̃ qui fecit celũ ⁊ terrã qui dedit dauid regi filiũ sapiẽtẽ ⁊ erudi tũ ⁊ sensatũ: atq̃ prudẽtẽ: vt edificaret do mũ dño: ⁊ palatiũ sibi. Misi ergo tibi vi rũ prudẽtẽ ⁊ sciẽtissimũ: hyrã patrẽ meũ filiũ mulieris de filiab⁹ dan: cui⁹ p̃r fuit tyrius q nouerit operari in auro ⁊ argẽ to ere ⁊ ferro ⁊ marmore ⁊ lignis. In pur pura quoq̃ ⁊ hyacinto ⁊ byssino ⁊ cocci no: ⁊ q̃ sciat celare oẽm sculpturã: ⁊ adin uenire prudẽter q̃dcunq̃ in ope necessa riũ ẽ cũ artificib⁹ tuis ⁊ cũ artificib⁹ dñi mei dauid p̃ris tui. Triticum ergo ⁊ hor deũ ⁊ oleũ ⁊ vinũ q̃ pollicitus es dñe mi: mitte seruis tuis. Nos aũt cedemus ligna de libão quot necessaria hũeris: ⁊ applica bimus ea ratibus per mare in ioppe: tuũ aũt erit transferre ea in hierusalẽ. Nume rauit igit̃ salomon oẽs viros proselitos qui erãt in terra israel post dinumeratio nẽ quã dinumerauit dauid p̃r eius ⁊ in uenti sunt cẽtũ quinquagintatria milia ⁊ sexcẽti. Fecitq̃ ex eis septuaginta milia q humeris onera portarẽt: ⁊ octogita mi lia q lapides de mõtib⁹ cederẽt. Tria autẽ milia ⁊ sexcẽtos p̃positos operũ populi.

Ms ✠ scalpere

C

D

¶ Ca. Sũ. ¶ De edificatiõe tẽpli ⁊ portic⁹ ⁊ de velo ⁊ duabus colũnis. Cap. iij.

A

Et cepit salomon edificarẽ domũ dñi in hierusalẽ in monte moriaq de mõstratus fuerat dauid p̃ri ei⁹ // in loco quẽ parauerat dauid i area ornã iebusei. Cepit aũt edificare mẽse scdõ ãno q̃rto re gni sui. Et hec sũt fundamẽta q iecit salo mon vt edificaret domũ dei: lõgitudinis cubitos in mẽsura prima sexaginta: lati tudinis cubitos viginti. Porticũ do ante frontẽ q̃ tendebant in lõgũ iuxta mẽsurã latitudinis domus cubitoȝ viginti. Por ro altitudo cẽtũ viginti cubitoȝ erat. Et deaurauit eã itrinsec⁹ auro mũdissimo. Domũ quoq̃ maiorẽ texit tabulis ligne is abiegnis ⁊ laminas auri obrizi affixit p̃totũ. Sculpsitq̃ i ea palmas: ⁊ q̃si catbe nulas seinuicẽ coplectẽtes. Strauit q̃ȝ pa uimẽtũ tẽpli p̃ciosissimo marmore de co re multo. Porro aurũ erat p̃batissimũ: d̃ cui⁹ laminis texit domũ: ⁊ trabes ei⁹ ⁊ po stes ⁊ parietes ⁊ ostia: ⁊ celauit cherubin in parietib⁹. Fecit quoq̃ domũ sanctisancto rũ: lõgitudinẽ iuxta latitudinẽ dom⁹ cu bitoȝ viginti: ⁊ latitudinẽ silr̃ viginti cu bitoȝ. Et laminis aur is texit eã q̃si talẽ tis sexcẽtis. Sed ⁊ clauos fecit aureos: ita vt singuli claui ciclos qnquagenos appen derẽt. Cenacula q̃ȝ texit auro. Fecit et in ✠ domo sanctisanctoȝ cherubi duos ope sta tuario: ⁊ texit eos auro. Ale cherubi vigin ti cubitis extẽdebant: ita vt vna ala hr̃et cubitos qnq̃: ⁊ tãgeret parietẽ dom⁹: ⁊ al tera qnq̃ cubitos habẽs alam tãgeret al teri⁹ cherub. Silr̃ cherub alterius ala qn q̃ habebat cubitos: tangebat parietẽ: ⁊ ala eius altera qnq̃ cubitoȝ: alã cherub alte rius c̃tingebat. Igit̃ ale vtriusq̃ cherub expãse erãt: ⁊ extẽdebantur per cubitos vi ginti. Ipsi aũt stabãt erectis pedibus: ⁊ fa cies eorũ erant verse ad exteriorẽ domus. Fecit quoq̃ veluȝ ex hyacintho purpura cocco ⁊ bysso: ⁊ intexuit ei cherubiȝ. Ante fores et templi duas colũnas q̃ triginta ⁊ qnq̃ cubitos hẽbant altitudinis. Por ro ✠ capita earum quinq̃ cubitoȝ: nec nõ ⁊ quasi cathenulas in oraculo: ⁊ super posuit eas capitibus colũnarũ. Malo gra nata et centũ: que cathenulis interposuit. Ipsas quoq̃ colũnas posuit in vestibulo tẽpli: vnã a dextris: ⁊ alterã a sinistris. Eã que a dextris erat vocauit iachin: ⁊ q̃ ad le uam vocauit booȝ.

B

C

Ms ✠ domus.

D

ass ✠ capitella.

3. Re. 6. a.

¶ Ca. Sũ. ¶ De altari eneo: ⁊ mari: ⁊ de cẽ cõchis vbi lauabãt q̃ offerebant in ho locaustũ: de cãdelabris: de mẽsa ⁊ panib⁹ p̃positiõis: ⁊ vbi hec oĩa facta sunt. Ca. iiij.

A

Fecit quoq̃ altare eneũ viginti cubi toȝ longitudinis: ⁊ viginti cubito

rũ latitudinis: ꝛ decem cubitoꝝ altitudi-
nis. Mare etiam eneũ fusile decẽ cubitis a la-
bio vsqꝫ ad labiũ: rotũdũ p circuitũ. Quĩ-
qꝫ cubitos hēbat altitudinis: ꝛ funicul⁹
triginta cubitoꝝ ambigebat gyrũ ei⁹. Si-
militudo quoqꝫ boum erat subter illud.
Et decẽ cubitis quedã extrinsecus celatu-
re quasi duob⁹ versibus + labiũ maris
circuibãt. Boues aũt erant fusiles: ꝛ ipm
mare super duodecim boues ipositũ erat:
quoꝝ tres respiciebant ad aqlonē: ꝛ alij
tres ad occidētē. Porro tres alij meridiē
ꝛ tres q reliq erãt orientē: habentes mare
suppositũ. Posteriora aũt boum erant in-
trinsecus sub mari. Porro vastitas eius
hēbat mensurã palmi: ꝛ labiũ illius erat
q̃si labiũ calicis vel repãdi lilij: capiebatqꝫ
tria milia metretas. Fecit q̃ꝫ cõchas decẽ:
ꝛ posuit qnqꝫ a dextris: ꝛ qnqꝫ a sinistris:
vt lauarẽt in eis oia que in holocaustum
oblaturi erãt. Porro in mari sacerdotes
lauabant. Fecit aũt ꝛ cãdelabra aurea decẽ
fm speciẽ quã iusserat fieri: ꝛ posuit ea i tẽ-
plo: qnqꝫ a dextris ꝛ qnqꝫ a sinistris. Nec-
nõ ꝛ mẽsas decẽ: ꝛ posuit eas in tẽplo: qn-
qꝫ a dextris: ꝛ qnqꝫ a sinistris. Phialas q̃ꝫ
aureas centum. Fecit etiam atrium sacer-
dotum ꝛ basilicam grãdē: ꝛ ostia in basili-
ca que texit ere. Porro mare posuit in la-
tere dextro ꝯ orientem ad meridiē. Fecit
autem hyram lebetes ꝛ creagras ꝛ phia-
las. Et compleuit omne opus regis in do-
mo dei: hoc est columnas duas ꝛ epistilia
ꝛ capita: ꝛ quasi quedam retiacula q̃ capi-
ta tegerẽt sup epistilia. Malogranata q̃qꝫ
quadringẽta ꝛ retiacula duo: ita vt bini
ordines malogranatorum singulis retia-
culis iungerẽtur: que ptegerẽt epistilia
ꝛ capita columnarũ. Bases et fecit: ꝛ cõchas
quas superposuit basibus. Mare vnũ: bo-
ues quoqꝫ duodecim sub mari: ꝛ lebetes
ꝛ creagras ꝛ phialas. Oia vasa fecit salo-
moni hyram pr eius in domo dñi ex ere
mundissimo. In regiõe iordãis fudit ea
rex in argillosa terra: inter sochot ꝛ sare-
datha. Erat aũt multitudo vasorum innu-
merabilis ita vt ignorareĩ pondus eris.
Fecitqꝫ salomon oia vasa domi⁹ dei: ꝛ alta-
re aureũ ꝛ mẽsas: ꝛ sup eas panes ppositiõis. Cãdelabra quoqꝫ cũ lucernis suis vt
lucerent ante oraculũ iuxta ritum ex au-
ro purissimo: ꝛ florẽtia quedã ꝛ lucernas

Al' et + aluum

B C D

ꝛ forcipes aureos. Oia de auro mũdissimo
facta sũt. Timiamateria quoqꝫ ꝛ thuribula ꝛ
phialas ꝛ mortariola ex auro purissimo.
Et ostia celauit tẽpli interioris .i. in scã
sanctoꝝ: ꝛ ostia tẽpli forinsecus aurea. //
Sicqꝫ cõpletum est omne opus q̃d fecit
salomon in domo domini.

¶ Ca. Sũ. ¶ De donarijs illatis: ꝛ arca in-
troducta in oraculum: ꝛ gloria domini q̃
impleuit domum domini. Cap. v.

Intulit igitur salomõ oia q̃ vouerat da-
uid pr su⁹ // argẽtũ ꝛ auꝝ ꝛ vniuersa
vasa posuit in thesauris dom⁹ dñi. // Post
qꝫ ꝯgregauit maiores natu isrl: ꝛ cunctos
principes tribuũ: ꝛ capita familiarũ de fi-
lijs isrl in hierusalẽ: vt adducerẽt arcã fe-
deris dñi de ciuitate dauid que ē in sion.
Uenerũt itaqꝫ ad regẽ oẽs viri isrl: i die
solẽni mēsis septimi. Cũqꝫ venissent cun-
cti senioꝝ isrl: portauerũt leuite arcã: ꝛ in-
tulerunt eã: ꝛ omnẽ paraturã tabernacu-
li. Porro vasa sanctuarij que erãt in ta-
bernaculo portauerũt sacerdotes cũ leui-
tis. Rex aũt salomon ꝛ vniuersus cetus
isrl: ꝛ oẽs q fuerunt congregati ante arcã
immolabãt arietes ꝛ boues absqꝫ vllo nu-
mero. Tãta .n. erat multitudo victimaꝝ.
Et intulerũt sacerdotes arcã federis dñi
in locũ suũ .i. ad oraculũ tẽpli in scã san-
ctorũ subter alas cherubin ita vt cherubin
expãderẽt alas suas sup locũ in quo posi-
ta erat arca: ꝛ ipsam arcã tegerent cũ vecti-
bus suis. Uectiũ aũt quibus portabat ar-
ca: q paululũ longiores erãt capita pare-
bãt ante oraculũ. Si vero q̃s paululũ fuis-
set extrinsec⁹: eos videre nõ poterat. Fuit
itaqꝫ arca ibi vsqꝫ in presentem diẽ: Ni-
hilqꝫ erat aliud i arca nisi due tabule q̃s
posuerat moyses in oreb: quãdo legẽ de-
dit dñs filijs israel egredientib⁹ ex egy-
pto. Egressis autẽ sacerdotib⁹ ad sanctua-
rio: oẽs enĩ sacerdotes qui ibi potuerãt
inueniri sanctificati sunt: nec adhuc in il-
lo tpe vices ꝛ ministerioꝝ ordo inter eos
diuisus erat. tã leuite q̃ꝫ cãtores idest qui
sub asaph erãt: ꝛ q sub heman: ꝛ q sub idi-
thum filij ꝛ frẽs eoꝝ vestiti byssinis cym-
balis ꝛ psalterijs ꝛ citharis ꝯcrepabãt stã-
tes ad orientalẽ plagã altaris: ꝛ cũ eis cãto-
res centũ viginti canentes tubis. Igitur
cũctis pariter ꝛ tubis ꝛ voce ꝛ cymbalis ꝛ or-
ganis: ꝛ diuersis generis musicoꝝ ꝯcin-

//De cõse. di. i. c. j. xvi. q. vij. c. et hec diximus. 32. q. iiij. c. salomõ.

A //.3. Re. 7. f. //.3. Re. 8. a.

B C

//Di. xlv. c. disciplina.

D

nētibus ⁊ vocem in sublime tollētib⁹ lō-
gē sonit⁹ audiebat: ita vt cū dn̄i laudare
cepissent: ⁊ dicere. // Cōfitemini dn̄o qm̄ bo
nus: qm̄ in eternū misericordia ei⁹: imple-
ret dom⁹ dei nube: ne possent sacerdotes
stare ⁊ ministrare pp caliginē. Compleue
rat enim gloria domini domum dei.

// Ps. 105.

¶ Cap. Sm̄. ¶ De sermōe salomōis ad po
pulū ⁊ de oratiōe eius ad dn̄m. Cap. vi.

A Tunc salomon ait: dn̄s pollicit⁹ ē vt
habitaret in caligine. // Ego aūt edi
ficaui domū nomini ei⁹: vt habitaret ibi
in ppetuū. Et conuertit rex faciē suā: ⁊ be-
nedixit vniuerse multitudini isrl̄. Nam
oīs turba stabat intēta: ⁊ ait. Benedict⁹ do
minus deus isrl̄: qui quod locutus ē da
uid patri meo opere cōpleuit dicēs. A die
qua eduxi populū meū de terra egypti: nō
elegi ciuitatē de cunctis tribubus israel
vt edificaret in ea domus nomini meo:
neqȝ elegi quēqȝ alium virum vt eēt dux
in populo meo isrl̄: sȝ elegi hierusalē vt
sit nomē meū in ea ⁊ elegi dauid vt con
stituerē eū sup populū meū israel. // Cū-
qȝ fuisset volūtatis dauid pris mei vt edifi
caret domū nomini dn̄i dei isrl̄: dixit do-
minus ad eū. Quia hec fuit voluntas tua vt
edificares domū nōi meo: bene qdē fecisti
huiuscemodi hēre voluntatē: sȝ nō tu edi
ficabis mihi domū. Uerūtn̄ filius tuus q
egredie de lūbis tuis: ipse edificabit do-
B mū nomini meo. Cōpleuit ergo dn̄s ser
monē suū quē locutus fuerat: ⁊ ego sur
rexi p dauid pre meo: ⁊ sedi sup thronū
israel sicut locutus est dn̄s: ⁊ edificaui do-
mū nomini dn̄i dei israel: ⁊ posui in ea ar
cam in qua est pactū dn̄i qd pepigit cū fi-
lijs israel. Stetit ergo coram altare dn̄i ex
aduerso vniuerse multitudinis israel: ⁊

// 3. Reg. 8. b.

// 2. Reg. 7. j. pali. 22. de cōse. di. j. c. j.

extendit manus suas. Siquidem fecerat
salomon basim eneam: ⁊ posuerat eā in
medio basilice: habentē quinqȝ cubitos
lōgitudinis: ⁊ quinqȝ latitudinis: ⁊ tres
cubitos altitudinis. Stetitqȝ sup eā: ⁊ de
inceps flexis genibus ꝯ vniuersam mul
titudinem israel: ⁊ palmis in celū leua-
tis ait. Dn̄e deus israel non est similis tui
C deus i celo ⁊ in terra: qui custodis pactū
⁊ misericordiā cū seruis tuis q ambulāt
corā te in toto corde suo q pstitisti ser
uo tuo dauid pri meo quecunqȝ locut⁹
fueras ei: ⁊ que ore promiseras: ope cōple
sti: sicut ⁊ presens tempus pbat. Nūc er-
go dn̄e deus israel imple seruo tuo patri
meo dauid quecūqȝ locut⁹ es dicēs. Nō
deficiet de te vir corā me qui sedeat sup
thronū israel: ita tn̄ si custodierint filij
tui vias + meas: ⁊ ambulauerint in lege
mea sicut ⁊ tu ambulasti coram me. Et
nūc dn̄e deus israel firmetur sermo tuus
quem locutus es seruo tuo dauid. Ergo
ne credibile est vt habitet deus cum homi
nibus sup terram. Si celum ⁊ celi celoȝ
nō te capiunt: quanto magis domus ista
quā edificaui? Sȝ ad hoc tantum facta ē:
D vt respicias orationē serui tui: ⁊ obsecra
tionē eius dn̄e deus meus: ⁊ audias pre-
ces quas fundit famulus tuus corā te: vt
apperias oculos tuos sup domū istā dieb⁹
ac noctib⁹: sup locū in quo pollicit⁹ es vt
inuocaret nomē tuū ⁊ exaudires oronē q̄
famulus tu⁹ orat i eo: ⁊ exaudias preces famu
li tui: ⁊ ppli tui isrl̄. Quicūqȝ orauit i lo-
co isto: exaudi de habitaculo tuo. i. de celis
⁊ ppitiare. // Si peccauerit qspiā i pximū
suū ⁊ iurare ꝯ eū pat⁹ venerit: seqȝ male-
dicto ꝯstrinxerit corā altari in domo ista
tu audies de celo: ⁊ facies iudiciū suorū
tuoȝ: vt reddas iniquo viā suā i caput p
priū: ⁊ vlciscaris iustū: retribuēs ei sȝ iu
stitiā suā. Si fugatus fuerit pplēs tu⁹ isrl̄
ab inimicis (peccabūt. n. tibi) ⁊ ꝯuersi ege
rint penitētiā: ⁊ obsecrauerit nomē tuū:
⁊ fuerit depcati te in loco isto: tu exaudies
de celo: ⁊ ppitiare pcō ppli tui isrl̄: ⁊ reduc
eos i terrā quā dedisti eis ⁊ prib⁹ eoȝ. Si
E clauso celo pluuia nō fluxerit pp pctā ppli
+ tui: ⁊ depcati te fuerint i loco isto: ⁊ ꝯfes
si nōi tuo: ⁊ ꝯuersi a pctis suis: cū eos affli
xeris: exaudi de celo dn̄e: ⁊ dimitte pctā ser
uis tuis ⁊ ppli tui isrl̄: ⁊ doce eos viā bonā

Meas + suas

// 3. Re. 8. b.

Dn̄s sup est + tui

p quã ingrediant: ꝛ da pluuiã terre quã dedisti pplo tuo ad possidẽdum. Fames si orta fuerit in terra: ꝛ pestilẽtia erugo ꝛ aurugo ꝛ locusta ꝛ bruch⁹ ꝛ hostes vastatis regiõib⁹: portas obsederint ciuitatis oĩsq; plaga ꝛ infirmitas psserit: si qs de pplo tuo isrl fuerit deprecat⁹ cognoscẽs plagã ꝛ infirmitatẽ suã: ꝛ expãderit manus suas in domo hac: tu exaudies de celo de sublimi s. habitaculo tuo: ꝛ ppitiare ꝛ redde vnicuiq; sm vias suas: quas nosti eũ hr̃e i corde suo. Tu n. sol⁹ nosti corda filioꝝ hominũ: vt timeãt te ꝛ ãbulẽt in vijs tuis: cũctis dieb⁹ qb⁹ viuũt sup faciẽ terre quã dedisti patrib⁹ nr̃is. Externũ quoq; q nõ ẽ de pplo tuo isrl si venerit de terra longinqua pp nomẽ tuũ magnũ ꝛ pp manum tuã robustã ꝛ brachiũ tuũ extẽtũ ꝛ adorauerit i loco isto: tu exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo: ꝛ facies cũcta p q bus inuocauerit te ille pegrinus: vt sciant oẽs ppli terre nomẽ tuũ: ꝛ timeãt te sicut ppls tu⁹ isrl: ꝛ cognoscãt q: nomẽ tuum inuocatũ ẽ sup domum hãc quã edificaui noĩ tuo. Si egressus fuerit ppls tu⁹ ad bellũ ꝯ aduersarios suos p viã i q̃ miseris eos: adorabũt te ꝯ viã in q̃ ciuitas hec ẽ quã elegisti ꝛ domus quã edificaui noĩ tuo vt exaudias de celo pces eoꝝ ꝛ obsecrationẽ ꝛ vlciscaris. // Si aũt peccauerint tibi: neq; n. ẽ hõ q nõ peccet: ꝛ irat⁹ fueris eis: ꝛ tradideris hostib⁹ ꝛ captiuos eos duxerint i terrã lõginquã: vl certe q̃ iuxta ẽ ꝛ cõuersi + i corde suo i terra ad quã captiui ducti fuerãt egerint pniaꝫ: ꝛ deprecati te fuerint i terra captiuitatis sue dicentes. Peccauimus: iniq̃ fecim⁹: iniuste egim⁹: ꝛ reuersi fuerint ad te in toto corde suo: ꝛ tota aĩa suã i t'ra captiuitatis sue ad quã ducti sũt adorabũt te ꝯ viã terre sue quã dedisti patribus eoꝝ ꝛ vrbis quã elegisti: ꝛ dom⁹ quã edificaui noĩ tuo: vt exaudias de celo: hoc ẽ de firmo habitaculo tuo pces eoꝝ: ꝛ facias iudiciũ ꝛ dimittas pplo tuo: q̃uis peccõri. Tu es. n. de⁹ me⁹. Apiant q̃so oculi tui ꝛ aures tue itẽte sint ad oõnẽ q̃ fit i loco isto. // Nũc igit' cõsurge dñe de⁹ i requiẽ tuã: tu ꝛ archa fortitudĩs tue. Sacerdotes tui dñe de⁹ induant salutẽ: ꝛ sci tui letent' i bonis. Dñe de⁹ meus ne auerteris faciẽ xp̃i tui. Memento misericordiaꝝ dd' serui tui.

¶ Ca. Sũ. ¶ De igne deuorãte sacrificiũ: de maiestate domini: de solẽnitate dedicationis: de secunda aspiratione domini salomoni in nocte. Cap. vij.

Cũq; cõplesset salomõ fundẽs pces: ignis descẽdit de celo ꝛ deuorauit holocausta ꝛ victimas: ꝛ maiestas dñi impleuit domũ. Nec poterãt sacerdotes ingredi tẽplũ dñi: eo q implesset maiestas dñi tẽplũ dñi. Sꝫ ꝛ oẽs filij isrl vidẽbãt descẽdentẽ ignẽ ꝛ gl'iam dñi sup domũ. Et corruẽtes proni in terrã sup pauimentum stratum lapide: adorauerũt ꝛ laudauerũt dñm qm̃ bonus: qm̃ in sclm misericordia ei⁹. Rex aũt ꝛ oĩs ppls imolabãt victimas corã dño. Mactauit igit' rex salomõ hostias boum. viginti duo milia: arietũ cẽtũ viginti milia. Et dedicauit domũ dei rex ꝛ vniuersus pplus. Sacerdotes aũt stabãt i officijs suis: ꝛ leuite in organis carminũ dñi q̃ fecit dauid rex ad laudãdum dñm: qm̃ bonus: qm̃ in eternũ misericordia ei⁹: hymnos dauid canẽtes p manus suas. Porro sacerdotes canebãt tubis ante eos: cũctusq; israel stabat. // Sanctificauit quoq; salomon medium atrij ante tẽplum dñi. Obtulerat enim ibi holocausta ꝛ adipes pacificoꝝ: q: altare eneum qd' fecerat non poterat sustinere holocausta ꝛ sacrificia ꝛ adipes pacificoꝝ. Fecit ergo salomon solẽnitatem i tẽpore illo septẽ diebus ꝛ omnis israel cum eo ecclesia magna valde: ab introitu emath vsq; ad torrentẽ egypti. Fecitq; die octauo collectam eo q dedicasset altare septem diebus: ꝛ solennitatẽ celebrasset diebus septẽ. Igitur in die vicesimotertio mẽsis septimi: dimisit populos ad tabernacula sua letãtes atq; gaudentes sup bono qd' fecerat dominus dauid ꝛ salomoni ꝛ israel populo suo. // Cõpleuitq; salomon domũ domini ꝛ domũ regis: ꝛ omnia que disposuerat in corde suo vt faceret in domo dñi ꝛ in domo sua ꝛ pspratus est. Apparuit aũt ei dñs nocte: ꝛ ait. Audiui orationem tuam: ꝛ elegi locum istum mihi in domum sacrificij. Si clausero celum ꝛ pluuia nõ fluxerit ꝛ mãdauero ꝛ pcepero locuste vt deuoret terrã: ꝛ misero pestilentiã in populũ meũ cõuersus autẽ populus meus super quos inuocatũ est nomen meũ deprecatus me fuerit ꝛ exquisierit faciem meam: ꝛ egerit penitentiam a vijs suis pessimis: ꝛ ego ex

F

// 3. Re. 8. c.

G

Alr sup est + in.

// ps. 131.

A

B

// De con se. di. i. c. j. ꝛ c. solẽnitates ij. i fine.

C

// 3. Reg. 7. ꝛ 9. a.

audiã de celo: ⁊ propitius ero peccatis eorũ: ⁊ sanabo terrã eoꝝ. Oculi quoqꝫ mei erũt aperti ⁊ aures mee erecte ad orationem eius qui in loco isto orauerit. Elegi enim ⁊ sctificaui locũ istum vt sit nomen meũ ibi in sempiternũ: ⁊ permaneant oculi mei ⁊ cor meũ ibi cunctis dieb⁹. Tu quoqꝫ si ambulaueris corã me sicut ambulauit dauid pater tuus: et feceris iuxta oĩa que precepi tibi: et iustitias meas iudiciaqꝫ seruaueris: suscitabo thronũ regni tui: sicut pollicit⁹ sum dauid patri tuo dicẽs. Nõ auferetur de stirpe tua vir: q non sit princeps in israel. Si aũt auersi fueritis et dereliqueritis iustitias meas et ꝑcepta mea q̃ proposui vobis: et abeũtes seruieritis dijs alienis et adoraueritis eos: euellã vos de terra mea quã dedi vobis: et domũ hãc quã edificaui nomini meo proijciã a facie mea: et tradã eã in parabolã et in exemplũ cũctis populis: et domus ista erit in ꝓuerbiũ vniuersis transeũtibus et dicẽt stupẽtes. Quare fecit dñs sic terre huic et domui huic. Respondebuntqꝫ. Q: dereliquerunt dñm deũ patrũ suoꝝ qui eduxit eos de terra egypti: et apprehenderunt deos alienos: et adorauerũt eos et coluerũt: idcirco venerunt sup eos vniuersa hec mala.

❡ Ca. Sũ. ❡ De ciuitatib⁹ edificatis p salomonem: de edificijs ⁊ classe salomonis: ⁊ auro sibi ab hyram misso. Cap. viij.

A — 3. re. 9. b

Expletis aũt viginti ãnis postq̃ edificauit salomon domũ dñi ⁊ domũ suã ciuitates q̃s dederat hyrã salomõi edificauit: ⁊ habitare ibi fecit filios isrl. Abijt qꝫ in emath ✠ ⁊ soba ⁊ obtinuit eã. Et edificauit palmirã in deserto: ⁊ alias ciuitates munitissimas edificauit in emath. Extruxitqꝫ bethorõ supiorẽ: ⁊ bethoron inferiorẽ: ciuitates muratas hñtes portas ⁊ vectes ⁊ seras. Balaath ẽt ⁊ oẽs vrbes firmissimas q̃ fuerunt salomonis cũctasqꝫ vrbes q̃drigaꝝ ⁊ vrbes equitum. Oĩa quecũqꝫ voluit salomon atqꝫ disposuit: edificauit in hierl͞m ⁊ in libano ⁊ in vniuersa terra potestatis sue. Oẽm ppl͞m q derelictus fuerat de etheis ⁊ ammorreis ⁊ pherezeis ⁊ eueis ⁊ iebuseis q nõ erant de stirpe isrl: de filijs eorũ: ⁊ de posteris quos nõ interfecerant filij israel subiugauit salomon in tributarios vsqꝫ in diẽ hãc. Porro de filijs isrl nõ posuit vt seruirẽt opib⁹ regis. Ipsi enim erãt viri bellatores ⁊ duces primi ⁊ principes quadrigaꝝ ⁊ equitũ eius. Oẽs aũt principes exercitus regis salomonis fuerũt ducentiquinquaginta qui erudiebãt populũ.

Alõ ✠ suba vel coba

B

Filiã vero pharaonis trãstulit de ciuitate dauid in domum quã edificauerat ei. Dixit enim rex. Nõ habitabit vxor mea ĩ domo dauid regis israel eo ꝙ sctificata sit: q: ingressa ẽ in eã archa dñi. Tunc obtulit salomõ holocausta dño sup altare dñi qđ extruxerat ante porticũ: vt p singulos dies offerret in eo iuxta ꝑceptum moysi ĩ sabbatis ⁊ in calẽdis: ⁊ ĩ festis dieb⁹ ter p annũ. i. ĩ solẽnitate azimoꝝ: ⁊ solẽnitate hebdomadaꝝ: ⁊ in solẽnitate tabernaculorũ. Et cõstituit iuxta dispositionẽ dauid patris sui officia sacerdotũ in ministerijs suis: ⁊ leuitas in ordie suo vt laudarẽt ⁊ ministrarẽt corã sacerdotib⁹ iuxta ritũ vniuscuiusqꝫ diei: ⁊ ianitores in diuisionib⁹ suis p portã ⁊ portã. Sic. n. ꝑceperat dauid hõ dei: Nec ꝑtergressi sũt de mãdatis regis tã sacerdotes q̃ȝ leuite ex oib⁹ q̃ ꝑceperat: ⁊ in custodijs thesauroꝝ. Oẽs impensas ꝑparatas habuit salomõ ex eo die quo fundauit domũ dñi vsqꝫ in diem quo ꝑfecit eã. Tũc abijt salomõ in asiongaber ⁊ in haliath ad orã maris rubri: que est in terra edom. Misit ergo ei hyrã p man⁹ seruoꝝ suoꝝ naues ⁊ nautas gnaros maris: ⁊ abierũt cũ seruis salomonis in ophir. Tuleruntqꝫ inde q̃dringẽtaquinquaginta talẽta auri: ⁊ attulerũt ad regẽ salomonem.

C

D

❡ Ca. Sũ. ❡ De regina saba ⁊ munerib⁹ datis ⁊ acceptis: de scutis ⁊ lãceis argẽteis: de scutis ⁊ lanceis aureis: et solio salomonis: de abundãtia et gloria et eqs salomonis: ⁊ obitu eius. Cap. ix.

A — 3. regũ 10. a. Mat. 12. c. L. q. i. c. vero.

Regina quoqꝫ saba cum audisset famam salomonis: venit vt temptaret eum in enigmatibus in hierusalem cum magnis opibus et camelis qui portabãt aromata et auri plurimum: gemmasqꝫ preciosas. Cũqꝫ venisset ad salomonẽ: locuta est ei quecũqꝫ erãt in corde suo. Et exposuit ei salomõ oĩa que ꝑposuerat: nec quicq̃ȝ fuit qđ nõ ꝑspicuum ei fecerit. ✠ Que postq̃ȝ vidit sapientiã scilicet salomonis: ⁊ domũ quã edificauerat: necnõ et cibaria mense eius: et habitacula seruorũ: et officia ministroꝝ eius: et vestimẽta eorum: pincernas quoqꝫ et vestes eorum

Alõ ✠ Quod

⁊ victimas

B & victimas quas imolabat in domo dñi: nõ erat pre stupore vltra in ea spūs. Dixitq; ad regē. Uerus est fmo quē audierā in terra mea: de virtutib⁹ & sapientia tua. Nõ credebā narrātib⁹: donec ipsa venissem & vidissent oculi mei: & pbassem vix medietatē sapiētie tue mihi fuisse narratam. Uicisti famā virtutib⁹ tuis. Beati viri tui & beati serui tui hi q assistūt corā te oi tpe: & audiūt sapiētiā tuā. Sit dñs de⁹ tuus būdict⁹ q voluit te ordinare sup thronū suū regē dñi dei tui. Q: diligit de⁹ isrl & vult fuare eū in eternum idcirco posuit te sup eū regē vt facias iudicia atq; iusticiā.

C Dedit aūt regi centum viginti talenta auri: & aromata multa nimis: et gēmas preciosissimas. Nõ fuerūt aromata talia: vt hec que dedit regina saba regi salomoni. Sz & serui hyrā cū seruis salomonis attulerūt aurū de ophir: & ligna thina: & gēmas preciosissimas. De qbus fecit rex de lignis s. tinis gradus in domo dñi: & in domo regia: citharas quoq; & psalteria cātorib⁹. Nūq; visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex aūt salomon dedit regine saba cuncta que voluit & q postulauit: & multo

D plura q; attulerat ad eum. Que reuersa abyt in terrā suā cū seruis suis. Erat aūt pōdus auri qd afferebat salomoni p singulos ānos sexcēta sexagintasex talēta auri: excepta ea summa quā legati diuersarum gētiū & negociatores afferre psueuerant: oēsq; reges arabie & satrape terrar; q comportabāt aurū & argētum salomoni. Fecit igit rex salomon ducētas hastas aureas: de summa sexcentor; aureor; q in singulis hastis expēdebātur. Trecēta quoq; scuta aurea trecētor; aureor; qb⁹ tegebātur singula scuta. Posuitq; ea rex in armamen-

E tario qd erat cōsitū nemore. Fecit quoq; rex soliū eburneū grāde: & vestiuit illud auro mūdissimo. Sex quoq; gradus qbus ascēdebat ad soliū & scabellū aureum & brachiola duo altrinsec⁹: & duos leones stātes iuxta brachiola: sed & alios duodecim leūculos stātes sup sex gradus ex vtraq; pte. Nõ fuit tale soliū in vniuersis regnis. Omnia quoq; vasa conuiuij regis erāt aurea: & vasa dom⁹ salt⁹ libani ex auro purissimo. Argētū.n. in dieb⁹ illis p nihilo reputabat. Siqdem naues regis ibāt in tharsis cū seruis hyrā: semel in ānis trib⁹: & deferebāt inde aurū & argētum & ebur & simias & pauos. Magnificat⁹ est igit salomō sup oēs reges terre: pre diui-

F tijs & gloria. Oēsq; reges terrar; desiderabāt videre faciē salomonis vt audirēt sapientiā quā dederat de⁹ in corde ei⁹. Et deferebāt ei munera: vasa argētea & aurea: & vestes & arma & aromata equos & mulos p singulos ānos. Habuit quoq; salomon qdraginta milia equor; in stabulis: & curruū equitūq; duodecim milia. Cōstituit q; eos in vrbibus qdrigar; & vbi erat rex in hierlm. Exercuitq; ēt ptātē sup cūctos reges a flumine eufrate vsq; ad terrā philistinor;: & vsq; ad terminos egypti.

G Tantāq; copiā prebuit argēti in hierlm qsi lapidū: & cedror; tātā multitudinē velut sycomor; q gignunt in cāpestrib⁹. Adducebātur aūt ei equi de egypto cūctisq; regionib⁹. Reliq aūt opera salomonis priorū & nouissimor; scripta sunt in vbis nathan pphete: & in libris ahie sylonitis. In visione quoq; addo videtis cōtra hieroboā filiū nabath: Regnauit aūt salomon in hierlm super omnes israel qdraginta annis. Dormiuitq; cum patribus suis. Et sepelierūt eū in ciuitate dauid Regnauitq; roboā filius eius pro eo.

¶ Ca. X. ¶ De roboam & cōsilio iuuenū ei dato: de scissiōe regni: & de hieroboam: de vrcibus roboam. Cap. X.

A Profect⁹ est aūt roboam in sychem. Illuc enim cūctus isrl cōuenerat vt cōstituerēt eum regem. Qd cū audisset hieroboam filius nabath q erat in egypto (fugerat qppe illuc ante salomonē) statim reuersus est. Uocauerūtq; eum & venit cum vniuerso israel: & locuti sunt ad roboam dicētes. Pater tuus durissimo iugo nos pressit: tu leuiora impera patre tuo: q nobis imposuit graue seruitutē: & paululum de onere subleua: vt seruiamus tibi. Qui

B ait. Post tres dies reuertimini ad me. Cūq; abijsset pplus: inijt cōsilium cū senibus q steterant corā patre eius salomōe dum adhuc viueret: dicēs. Quid datis cōsilij vt rñdeam populo. Qui dixerūt ei. Si placueris pplo huic & linieris eos verbis clemētibus: seruiēt tibi omni tempore. At ille reliquit cōsilium senum: & cū iuuenibus tractare cepit qui cū eo nutriti fuerāt: & erāt in comitatu illius. Dixitq; ad

Marginal notes: Ms sup-est + et (beside "beati serui tui"); Ms + thyina / Ms + thyinis (beside "ligna thina", "lignis s. tinis"); ‖ 3. Reg. 10. D. (beside "Magnificat⁹ est"); ‖ 3. Reg. 11. G. (beside "Reliq aūt opera"); ‖ 3. Reg. 12. A. (beside "Illuc enim").

eos. Quid vobis videtur: vel rñdere qd debeo pplo huic q dixit mihi: subleua iugū qd imposuit nobis pr tuus? At illi rñderunt vt iuuenes & nutriti cum eo in delitiis: atqz dixerūt. Sic loqris pplo q dixit tibi: pr tuus aggrauauit iugū nostrū: tu subleua: & rñdebis ei. // Minim9 digitus meus grossior est lūbis patris mei. Pater me9 imposuit vobis graue iugū: & ego maius pōdus apponā. Pater me9 cecidit vos flagellis: ego vo cedā vos scorpionib9. Uenit ergo hierobōā & vniuersus ppls ad roboā die tertio: sicut pceperat eis. Respōditqz rex dura derelicto ꝯsilio seniorū: locutusqz est iuxta iuuenū volūtatē. Pater meus graue vobis imposuit iugū: qd ego grauius faciā. Pater me9 cecidit vos flagellis: ego vo cedā vos scorpionib9. Et nō acqeuit ppli pcib9. Erat enī volūtas dei: vt cōpleret sermo ei9 quē locutus fuerat p manū ahie sylonitis ad hierobōā filiū nabath. Populus aūt vniuersus rege duriora dicēte sic locut9 est ad eū. Non est nobis ps in dauid: neqz hereditas in filio isai. Reuertere in tabernacula tua israel. Tu aūt pasce domum tuā dauid. Et abijt israel in tabernacula sua. Sup filios aūt isrl qui habitabāt in ciuitatib9 iuda regnauit roboā. // Misitqz rex roboā aduram q preerat tributis: & lapidauerūt eū filij isrl: & mortu9 est. // Porro rex roboā currū festinauit ascēdere: & fugit in hierusalē. Recessitqz israel a domo dauid vsqz ad diē hāc. + Factū est aūt cū audisset ois israel q reuersus eēt hierobōā: miserunt & vocauerunt eū ꝯgregato cetu: & ꝯstituerunt eū regē sup oēz isrl: nec secut9 est qspiā domū dauid: pter tribū iuda solum.

¶ Ca. Sū. ¶ De semeia pphta quē misit dñs ad roboā ne pugnaret ipse & populus contra israel. Cap. xj.

Uenit aūt roboā in hierlm & quocauit vniuersam domū iuda & beniamin centū octoginta milia electoꝝ atqz bellātiū: vt dimicaret ꝯ isrl & ꝯuerteret ad se regnū suū. Factusqz ē sermo dñi ad semeiā hoiez dei dicēs. Loqre ad roboā filiū salomōis regē iuda: & ad vniuersū isrl q est in iuda & beniamin. hec dic dñs. Nō ascēdetis neqz pugnabitis ꝯ fres vestros. Reuertat vnusqsqz in domū suā: q2 mea hoc gestū est volūtate. Qui cū audissent sermonē dñi reuersi sunt nec perrexerunt ꝯ hierobōā. Habitauit aūt Roboam in hierusalē: & edificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitqz bethleē & ethan & thecue. Bethsūr quoqz & socco & odollā: necnō & geth & maresa & ciph sz & adurā & lachis & azecha: saraa quoqz ahialon & hebrō que erāt in iuda & beniamin ciuitates munitissimas. Cūqz clausisset eas muris: posuit in eis pncipes: ciboꝝqz horrea: hoc est olei & vini. Sz & in singulis vrbib9 fecit armamētaria scutoꝝ & hastaꝝ: firmauitqz eas sūma diligētia: & imperauit sup iudā & beniamin. Sacerdotes aūt & leuite q erāt in vniuerso isrl: venerūt ad eum de cūctis sedib9 suis relinquentes suburbana & possessiones suas: & trāseūtes ad iudā & hierlm: eo q abiecisset eos hierobōā & posteri ei9 ne sacerdotio dñi fungerent. // Qui ꝯstituit sibi sacerdotes excelsoꝝ & demonioꝝ: vituloꝝqz quos fecerat. Sed & de cūctis tribub9 isrl qcūqz dederāt cor suū vt qrerēt dñm deum isrl: venerūt in hierlm ad imolādū victimas suas corā dño deo patrū suoꝝ: & roborauerūt regnū iuda & ꝯfirmauerūt roboā filiū salomonis p tres ānos. Ambulauerūt .n. in vijs dauid & salomonis ānis tm trib9. Duxit aūt roboā vxorē maalath filiā herimoth filij dauid: abiail qz filiā heliab filij isai q peperit ei filios iehus & somoriā & zoom. Post hāc quoqz accepit maachā filiam + absalon: que peperit ei abiā & ethai & ziza & salomith. Amauit aūt roboā maachā filiā absalon sup oēs vxores suas & ꝯcubinas. Nā vxores decē & octo duxerat: ꝯcubinas aūt sexaginta & genuit vigintiocto filios & sexaginta filias. Cōstituit vo in capite abiā filiū maacha ducē sup oēs fres suos. Ipsū .n. regē facere cogitabat: q2 sapiētior fuit & potētior sup oēs filios ei9: & in cunctis finib9 iuda & beniamin: & in vniuersis ciuitatib9 muratis. Prebuitqz eis escas plimas: & multas petiuit vxores.

¶ Ca. Sū. ¶ De sesac rege egypti q spoliauit hierlz. De scutis ereis q fecit roboā p scutis aureis a sesac sublatis. Cap. xij.

Cūqz roboratū fuisset regnū roboā & ꝯfortatū: dereliqt legem dñi: & ois israel cū eo. Anno aūt qnto regni roboā: ascēdit sesac rex egypti in hierlm: q2 peccauerunt dño: cū mille ducētis currib9: et

Marginalia: C; // 3. Reg. 12. c.; D; // 3. Reg. 12. d.; // 7. q. i. c. deniqz.; Alias hoc totū sup est vsqz + sacrū ē vsqz a fine capli.; A; // 3. re. 2. a; B; C; // 3. Reg. 13. g.; D; Alias + absalon.; A

sexaginta milib⁹ equitū. Nec erat nūerus vulgi qđ venerat cū eo ex egypto: libies. s. ⁊ trogodite ⁊ ethyopes. Cepitq3 ciuitates munitissimas in iuda: ⁊ venit vsq3 in hierl'3. Semeias aūt ,pp̄heta ingressus est ad roboā ⁊ p̄ncipes iuda: q̄ cōgregati fuerāt in hierl'm fugientes sesac. Dixitq3 ad eos. Hec dicit dn̄s. Uos reliquistis me ⁊ ego reliq̄ vos in manu sesac. Consternatiq3 p̄ncipes israel ⁊ rex: dixerūt. Justus est dn̄s. Cūq3 vidisset dn̄s q̄ humiliati essent: factus est sermo dn̄i ad semeiā dicēs. Quia hūiliati sunt nō disperdā eos: daboq3 eis pauxillū auxilij: ⁊ non stillabit furor me⁹ sup hierl'3 p manū sesac. Uerūtn̄ seruiēt ei: vt sciāt distātiā seruitutis mee ⁊ seruitutis regni terrarū. Recessit itaq3 sesac rex egypti ab hierl'3 sublatis thesauris dom⁹ dn̄i ⁊ domus regis: omniaq3 secū tulit: ⁊ clypeos aureos quos fecerat salomon p quib⁹ fecit rex eneos: ⁊ tradidit illos p̄ncipibus scutarioꝝ q custodiebāt vestibulum palatij. Cūq3 introiret rex domum dn̄i: veniebāt scutarij ⁊ tollebāt eos: iterūq3 referebāt eos ad armamētarīū suum. Uerūtn̄ q̄ humiliati sunt auersa est ab eis ira domini: nec deleti sunt penitus. Siqdē ⁊ in iuda inuēta sunt opa bōa. Cōfortat⁹ est ḡ rex roboā in hierl'3: atq3 regnauit. ‖ Quadraginta aūt ⁊ vni⁹ anni erat cū regnare cepisset. Et decē ⁊ septē ānis regnauit in hierusalē vrbe quā elegit dn̄s vt cōfirmaret nomē suū ibi de cūctis tribub⁹ israel. Nomē āt matris eius naama amanites. Fecitq3 malū ⁊ nō p̄parauit cor suum vt q̄reret dn̄m. Opa vō roboā prima ⁊ nouissima scripta sunt in libris semeie pp̄hete ⁊ addo videntis: ⁊ diligēter exposita. Pugnaueruntq3 aduersū3 se roboā ⁊ hieroboā cūctis dieb⁹. Et dormiuit roboā cū patribus suis. Sepultusq3 est in ciuitate Dauid: ⁊ regnauit abia filius eius ,p eo.

¶ Ca. xiii. ¶ De regno abie filij roboā ⁊ de bello ⁊ victoria abie ꝯ israel ⁊ hieroboā: ⁊ de morte hieroboam. Cap. xiij.

Anno octauodecimo regis hieroboā regnauit abia sup iudā. Trib⁹ ānis regnauit in hierusalem. Nomēq3 matris ei⁹ michaia filia vriel de gabaa. Et erat bellum inter abiā ⁊ hieroboam. Cūq3 inisset abia certamē: ⁊ haberet bellicosissimos viros ⁊ electoꝝ ✠ q̄dragintamilia hieroboam ꝯstruxit ecōtra aciē ✠ octoginta milia viroꝝ: q ⁊ ipsi electi erāt ⁊ ad bella fortissimi. Stetit ergo abia sup mōtē semeron q erat in effraim: ⁊ ait. Audi hieroboā ⁊ omnis isr'l. Num ignoratis q̄ dn̄s de⁹ israel dederit regnū3 dauid sup israel in sempiternū ipsi ⁊ filijs ei⁹ in pactū salis? Et surrexit hieroboā fili⁹ nabath seru⁹ salomonis filij dauid: ⁊ rebellauit ꝯ dn̄m suū. Cōgregatiq3 sunt ad eū viri vanissimi ⁊ filij belial ⁊ preualuerunt ꝯ roboā filium salomonis. Porro roboā erat rudis ⁊ corde pauido: nec potuit resistere eis. Nūc ergo vos dicitis q̄ resistere possitis regno dn̄i: qđ possidet p filios dauid. Habetisq3 grādē ppl'i multitudinē atq3 vitulos aureos quos fecit vobis hieroboam in deos. Et eiecistis sacerdotes dn̄i filios aarō atq3 leuitas: ⁊ fecistis vobis sacerdotes sicut oēs ppl'i terrarū3. Quicūq3 venerit ⁊ initiauerit manū suā in tauro in bobus ⁊ in arietib⁹ septē: fit sacerdos eoꝝ q non sunt dij. Noster aūt dn̄s deus est: quē nō relinquim⁹. Sacerdotesq3 ministrāt domino de filijs aaron: ⁊ leuite sunt in or dine suo: holocausta quoq3 offerūt domino per singulos dies mane ⁊ vespere: ⁊ thimiama iuxta legis precepta confectum: ⁊ proponūtur panes in mensa mundissima. Estq3 apud nos candelabrū aureu3 ⁊ lucerna eius vt accendātur semper ad vesperam. Nos quippe custodim⁹ precepta domini dei nostri: quē vos reliquistis. Ergo in exercitu nostro dux deus est: ⁊ sacerdotes eius qui clangunt tubis ⁊ resonāt cōtra vos. Filij israel: nolite pugnare contra dominū deu3 patrū vestroꝝ: q: nō vobis expedit. Hec illo loquēte hieroboā retro moliebatur insidias. Cūq3 ex aduerso hostium staret: ignorātem iudam suo ambiebat exercitu. Respiciensq3 iudas vidit instare bellu3 ex aduerso ⁊ post tergū ⁊ clamauit ad dominū: ac sacerdotes tubis canere ceperūt: omnesq3 viri iuda vociferati sunt. Et ecce illis clamātibus perterruit deus hieroboā ⁊ omnē israel qui stabat ex aduerso abia ⁊ iuda. Fugerūtq3 filij isr'l iudā: ⁊ tradidit eos de⁹ in manu eoꝝ. Percussit ergo eos abia ⁊ ppl's ei⁹ plaga magna: ⁊ corruerunt vulnerati ex isr'l ✠ qngginta milia viroꝝ fortiū. Hūiliati q3 sūt filij isr'l in tpe illo: ⁊ vehemētissime

Margin: B; C; D; ‖ 3. Reg. 24. f.; A; ‖ 3. Reg. 15. a.; Als ✠ q̄dringēta; Als ✠ octingēta; B; C; D; Als ✠ qngenta

et confortati filii iuda: eo quod sperassent in domino deo patrum suorum. Persecutus est autem abia fugientem hieroboam: et cepit civitates eius: bethel et filias eius: et hiesana cum filiabus suis: effron quoque et filias eius. Nec valuit contra resistere hieroboam in diebus abia. Quem percussit dominus et mortuus est. Igitur abia confortato imperio suo: accepit uxores quattuordecim, procreavitque viginti duos filios et sedecim filias. Reliqua autem sermonum abia viarumque et operum eius scripta sunt diligentissime in libro addo prophete.

Capituli. Summarium. De morte abie pro quo regnavit filius eius asa: et de bello asa contra ethiopes. Cap. xiiii.

A Dormivit autem abia cum patribus suis: et sepelierunt eum in civitate david. Regnavitque asa filius eius pro eo. In cuius diebus quievit terra annis decem. Fecit ergo asa quod bonum et placitum erat in conspectu dei sui: et subvertit altaria peregrini cultus et excelsa: et confregit statuas lucosque succidit: et precepit iude ut quereret dominum deum patrum suorum: et faceret legem: et universa mandata. Et abstulit de cunctis urbibus iuda aras et phana: et regnavit in pace. Edificavit quoque urbes munitas in iuda: quia quietus erat: et nulla temporibus eius bella surrexerant: pacem domino largiente. Dixit autem iude. Edificemus civitates istas et vallemus muris: et roboremus turribus et portis et seris: donec a bellis quieta sunt omnia: eo quod quesierimus dominum deum patrum nostrorum: et dederit nobis pacem per gyrum. Edificaverunt igitur: et nullum in extruendo impedimentum fuit. Habuit autem asa in exercitu suo portantium scuta et hastas de iuda trecenta milia: de beniamin vero scutariorum et sagittariorum ducenta octoginta milia. Omnesque isti viri fortissimi. Egressus est autem contra eos zara ethiops cum exercitu suo decies centena milia: et curribus trecentis: et venit usque maresa. Porro asa perrexit obviam ei: et instruxit aciem ad bellum in valle sephata que est iuxta maresa: et invocavit dominum deum: et ait. Domine non est apud te ulla distantia: utrum in paucis auxilieris aut in pluribus: Adiuva nos domine deus noster. In te enim et in tuo nomine habentes fiduciam venimus contra hanc multitudinem. Domine deus noster tu es non prevaleat contra te homo. Exterruit itaque dominus ethiopes coram asa et iuda. Fugeruntque ethiopes: et persecutus est eos asa et populus qui cum eo erat usque gerara. Et ruerunt ethiopes usque ad internitionem: quia domino cedente contriti sunt: et exercitu illius preliante. Tulerunt ergo spolia multa. Et percusserunt civitates omnes per circuitum gerare. Grandis quippe cunctos terror invaserat. Et diripuerunt urbes et multam predam asportaverunt. Sed et caulas ovium destruentes tulerunt pecorum infinitam multitudinem et camelorum: reversique sunt in hierusalem.

Ca. Sum. De verbis azarie prophete: de asa: de federe populi et iuramento: ut toto corde dominum quererent. Cap. xv.

A Zarias autem filius obed facto in se spiritu dei: egressus est in occursum asa: et dixit ei. Audite me asa et omnis iuda et beniamin. Dominus vobiscum: quia fuistis cum eo. Si quesieritis eum: invenietis. Si autem dereliqueritis eum: derelinquet vos. Transibunt autem multi dies in israel absque deo vero et absque sacerdote: absque doctore quoque et absque lege. Cumque reversi fuerint in angustia sua: et clamaverint ad dominum deum israel et quesierint eum: reperient eum. In tempore illo non erit pax egredienti et ingredienti: sed terrores undique in cunctis habitatoribus terrarum. Pugnabit enim gens contra gentem: et civitas contra civitatem: quia dominus conturbabit eos in omni angustia. Vos ergo confortamini et non dissolvantur manus vestre: erit enim merces operi vestro. Quod cum audisset asa verba scilicet et prophetiam azarie filii obed prophete confortatus est: et abstulit idola de omni terra iuda et de beniamin: et ex urbibus quas ceperat montis effraim: et dedicavit altare domini quod erat ante porticum domini. Congregavitque universum iudam et beniamin et advenas cum eis de effraim et manasse et de symeon. Plures enim ad eum confugerant ex israel: videntes quod dominus deus illius esset cum eo. Cumque venissent in hierusalem mense tertio: anno decimoquinto regni asa: immolaverunt domino in die illa de manubiis: et preda quam adduxerant boves septingentos: et arietes septem milia. Et intravit ex more ad corroborandum fedus: ut quereret dominum deum patrum suorum in toto corde et in tota anima sua. Si quis autem inquit non quesierit dominum deum israel: moriatur a minimo usque ad maximum: a viro usque ad mulierem. Iuraveruntque domino voce magna in iubilo: et in clangore tube: et in sonitu buccinarum omnes qui erant in iuda cum execratione. In omni enim corde suo iuraverunt: et in

3. Reg. 15. b.

B C D (margin letters)

Mo. gerare

tota volũtate quesierũt eũ: et invenerunt. Prestititq; ei dñs requiē per circuitum. Sz et maacham mrē asa regis ex augusto deposuit imperio: eo q fecisset in luco simulacrũ priapi qd oē contriuit: et in frusta cōminuēs cōbussit in torrēte cedron. Excelsa aūt derelicta sunt in isrl. Attamē cor asa erat pfectū cūctis dieb' ei'. Eaq; q vouerat pater suus et ipse intulit in domū dñi: argētū et aurum vasorūq; diuersam supellectilem. Bellū vero nō fuit vsq; ad tricesimum quintum ānum regni asa.

¶ Ca. Sū. ¶ De baasa et de federe asa cū benadab. De anani pphetā increpāte asa, p inito federe: et morte asa pp fedus. Ca. xvj.

A Anno aūt tricesimo sexto regni eius ascēdit baasa rex isrl in iudā et muro circūdabat rama: vt nullus tute posset egredi et ingredi de regno asa. Protulit ergo asa argentū et aurū de thesauris dom' dñi et de thesauris regijs: misitq; ad benadab regē syrie q habitabat in damasco dicens. Fedus inter me et te est. Pr quoq; me' et pr tuus habuere cōcordiā. Quāobrem misi tibi argētū et aurū: vt rupto federe qd hēs cū baasa rege isrl facias eū a

B me recedere. Quo cōperto benadab misit pncipes exercituū suoꝝ ad vrbes isrl. Qui pcusserūt ahion et dan et abelmaim et vniuersas vrbes neptalim muratas. Qd cū audisset baasa desijt edificare rama: et intermisit opus suū. Porro asa rex assūpsit vniuersū iudā: et tulerunt lapides de rama et ligna que edificationi pparauerat

C baasa. edificauitq; ex eis gabaa et masphā. In tēpore illo venit anani pphēta ad asa regē iuda: et dixit ei. Q' habuisti fiduciā in rege syrie et nō in domino deo tuo: idcirco euasit syrie regis exercitus de manu tua. Nonne ethiopes et lybies multo plures erāt q̄drigis et equib' et multitudine nimia: quos cū in dño credidisses tradidit in manu tua. ‖ Oculi. n. dñi contēplant vniuersam terrā: et pbent fortitudinem his qui corde pfecto credunt in eū. ‖ Stulte igitur egisti: et ppter hoc ēt in presenti tēpore aduersum te bella consurgent. Iratusq; asa aduersus vidētem: iussit eum mitti in neruū. Valde quippe super hoc fuerat domin' indignatus: et interfecit de populo in tēpore illo plurimos.

B Opera autem asa prima et nouissima scripta sunt in libro regū iuda et isrl. ‖ Egrotauit etiā asa ānno tricesimonono regni sui: dolore pedum vehementissimo: et nec in infirmitate sua quesiuit dominum: sed magis in medicorū arte cōfisus est. Dormiuitq; cum patrib' suis. Et mortu' est ānno quadragesimoprimo regni sui et sepelierunt eū in sepulcro suo qd foderat sibi in ciuitate dauid. Posueruntq; eū super lectum suum plenum aromatibus et vnguentis meretricijs que erāt pigmētariorum arte confecta: et combusserunt super eum ambitione nimia.

‖ 2. Macha. 9. a.
‖ Ge. 31. d
1. re. 13. c.
‖ 3. Reg. 15. c.

¶ Ca. Sū ¶ De regno iosaphat et quasi misit pdicatores: et de diuitijs ei': et pncipib' et nūero bellatoꝝ eius. Ca. xvij.

A Regnauit autē iosaphat filius eius p eo: et inualuit ꝯ isrl. Cōstituitq; militum numeros in cunctis vrbib' iudaque erāt vallate muris: psidiaq; disposuit in terra iuda et in ciuitatib' ephraim quas ceperat asa pr eius. Et fuit dñs cum iosaphat: q: ambulauit in vijs dauid patris sui primis: et nō sperauit in baalim sed in deo pris sui et perrexit in preceptis illius: et nō iuxta peccata isrl. Cōfirmauitq; domin' regnū in manu eius: et dedit omnis iuda munera iosaphat factēq; sūt ei infinite diuitie: et multa gloria. Cūq; sūpsisset cor ei' audaciā pp vias dñi: ēt excelsa et lucos de iuda abstulit. Tertio aūt an-

B no regni sui misit de pncipib' suis benail et obdiā et zachariā et nathanael et micheā vt docerēt in ciuitatib' iuda et cū eis leuitas semeiā et nathaniā et zabadiā asael q̄q; et semiramoth et ionathā adoniāq; et tobiā et thobadoniā leuitas: et cū eis elisama et ioram sacerdotes. Docebātq; ppl'z iudā habētes libꝝ legis dñi et circuibat cunctas

uibes iuda: atq; erudiebát pplm. Itaq; factus est pauor dñi sup oia regna terraꝝ q̄ erát p gyrū iuda: nec audebát bellare ꝯ iosaphat. Sȝ ⁊ philistei iosaphat munera deferebát: ⁊ vectigal argéti. Arabes q̄ȝ adducebát pecora arietū septé milia septingentos ⁊ hircos totidé. Creuit ergo iosaphat ⁊ magnificat⁹ é vsq; in sublime: atq; edificauit i iuda domos ad instar turriū vrbesq; muratas: ⁊ multa opa patrauit i vrbib⁹ iu- B da. Uiri q̄ȝ bellatores ⁊ robusti erát i hierusalé quoꝝ iste numerus p domos atq; familias singuloꝝ. In iuda pnceps exercit⁹ ednas dux ⁊ cū eo robustissimoꝝ virī trecéta milia. Post hūc iohaná pnceps: ⁊ cū eo ducéta octoginta milia. Post illum q̄ȝ amasias fili⁹ zechri ꝯsecratus dño ⁊ cū eo ducéta milia viroꝝ fortiū. Hūc seqbat robustus ad plia eliada ⁊ cū eo tenétium arcū ⁊ clypeū ducéta milia. Post istū etiá iozabad ⁊ cū eo céntū octoginta milia expeditoꝝ militū. Hi oés erát ad manū regis: exceptis alijs quos posuerat in vrbib⁹ muratis ⁊ in vniuerso iuda.

¶ Ca. Sū. ¶ Descédit iosaphat ad achab: q̄ simul ascéderūt ad bellū i ramoth galaad: de médacijs falsoꝝ pphaꝝ: ⁊ de pphetia michee ad maxillá pcussi: de morte achab: incarceratur micheas. Cap. xviij.

A Fuit ergo iosaphat diues: ⁊ inclytus multū: ⁊ affinitate ꝯiūct⁹ est achab. Descéditq; post annos ad eū in samariā. Ad cui⁹ aduétū mactauit achab arietes et boues plurimos ipsi ⁊ pplo q venerat cum eo: psuasitq; illi vt ascéderet i ramoth galaad. Dixitq; achab rex israel ad iosaphat regé iuda. Ueni mecū in ramoth galaad. Cui ille respondit. Ut ego ⁊ tu: sicut populus tuus: sic ⁊ populus meus tecūq; erimus in bello. Dixit iosaphat ad regé isrl. Consule obsecro in pñtiarū sermonem dñi. Congregauit igit rex israel pphetarū quadringentos viros: ⁊ dixit ad eos. In ramoth galaad ad belládum ire debemus an quiescere? At illi. Ascende inquīt: ⁊ tradet B de⁹ in manu regis. Dixitq; iosaphat. Nūquid non est hic pphetes domini: vt ab illo etiam reqramus? Et ait rex israel ad iosaphat. Est vir vnus a quo possumus qrere dñi voluntaté. Sed ego odi eū: qz non prophetat mihi bonū: sed malū omni tépore. Est aūt micheas fili⁹ iemla. Dixitq; iosaphat. Ne loqris rex hoc modo. Uocauit ergo rex isrl vnū de eunuchis: ⁊ dixit ei. Uoca cito micheá filiū iemla. Porro rex C isrl: ⁊ iosaphat rex iuda vterq; sedebát in solio suo vestiti cultu regio. Sedebát aūt in area iuxta portá samarie: oésq; pphete vaticinabanť corá eis. Sedechias vero filius Chanana fecit sibi cornua ferrea: ⁊ ait. Hec dicit dñs. His véntilabis syriā: donec cōteres eá. Oésq; pphete similr pphetabát atq; dicebát. Ascéde in ramoth galaad: ⁊ pspraberis: ⁊ tradet eos dñs i manu regis. Nuncius auté q ierat ad vocandū micheá: ait illi. En verba omniū pphetaꝝ vno ore bona regi annūciát. Queso ergo te vt ⁊ ser- D mo tuus ab eis nō dissentiat: loqris prospera. Cui rñdit Micheas. Uiuit dñs: qz quodcunq; dixerit mihi deus me⁹ hoc loquar. Uenit ergo ad regé. Cui rex ait. Michea ire debem⁹ in ramoth galaad ad belládum: an quiescere? Cui ille rñdit. Ascéde. Cuncta enī prospera euenient: ⁊ tradentur hostes in manus vr̄as. Dixitq; rex. Iterū atq; iteꝝ te adiuro: vt mihi nō loqris E nisi qđ verū est in noíe dñi. At ille ait. Uidi vniuersum isrl dispersū in mōtib⁹ sicut oues absq; pastore. Et dixit dñs. Non hñt isti dños. Reuertať vnusqsq; in domū suá in pace. Et ait rex isrl ad iosaphat. Nōne dixi tibi: q nō pphetaret iste mihi qcq̄ boni: sȝ ea q̄ mala sunt. At ille. Idcirco ait audite verbū dñi. Uidi dñm sedenté in solio suo: ⁊ oém exercitū celi assistétem ei a dextris ⁊ a sinistris. Et dixit dñs. Quis decipiet achab regé isrl: vt ascédat ⁊ corruat in ramoth galaad? Cūq; diceret vn⁹ hoc modo: ⁊ alter alio: pcessit spūs ⁊ stetit corá dño: ⁊ ait. Ego decipiá eū. Cui dñs. In quo inquit decipies? At ille respódit. Egre- F diar ⁊ ero spiritus médax in ore omniū prophetarum eius. Dixitq; dñs. Decipies ⁊ pualebis. Egredere: ⁊ fac ita. Nūc igiť ecce dñs dedit spiritū médacij in ore omniū pphetaꝝ tuoꝝ: ⁊ dñs locutus est de te mala. Accessit aūt sedechias filius chanana: ⁊ pcussit michee maxillá: ⁊ ait. Per quá viā transiuit spiritus dñi a me: vt loquereť tibi? Dixitq; micheas. Tu ipse videbis i die illo: quando ingressus fueris cubiculum de cubiculo: vt abscondaris. Precepit auté rex israel dicens. Tollite micheam: ⁊ ducite eum ad ammon principem ciuitatis

iij. reg. 22. c

iij. reg. 22. d

& ad ioas filiũ amelech: & dicetis. Hec dicit rex: Mittite hũc in carcerẽ: & date ei panis modicũ: & aque paxillũ: donec reuertar in pace. Dixitq; micheas. Si reuersus fueris in pace: nõ est dominus locutus in me. Et ait. Audite oẽs populi. Igit̃ ascẽderũt rex israel & iosaphat rex iuda in rameth galaad. Dixitq; rex israel ad iosaphat. Mutabo habitũ: & sic ad pugnã vadã: tu autẽ induere vestibus tuis. Mutatoq; rex israel habitu venit ad bellũ. Rex autẽ syrie preceperat ducibus equitatus sui dicens. Ne pugnetis contra minimũ aut contra maximum: nisi cõtra solum regem israel. Itaq; cũ vidissent principes equitatus iosaphat: dixerunt. Rex israel est iste. Et circũdederunt eũ dimicantes. At ille clamauit ad dominum: & auxiliatus est ei: atq; euertit eos ab illo. Cum enim vidissent duces equitatus: quod non esset rex isrl' reliquerunt eum. Accidit autem vt vnus e populo sagittam in incertum iaceret: & percuteret regem israel inter ceruicem & scapulas. At ille aurige suo ait. Cõuerte manũ tuã & educ me de acie: quia vulneratus sum. Et finita est pugna in die illo. Porro rex israel stabat in curru suo contra syros vsq; ad vesperã & mortuus est occidente sole.

¶ Capituli Summariũ. ¶ De correctione iosaphat per prophetam iehu: de consilio iosaphat ad iudices. Cap. xix.

Reuersus est autẽ iosaphat rex Juda in domũ suam pacifice in hierusalẽ. Cui occurrit iehu filius anani videns: & ait ad eum. Impio prebes auxilium: & his qui oderunt dominum amicitia iungeris: & idcirco iram quidem domini merebaris: sed bona opa inuẽta sunt in te: eo quod abstuleris lucos de terra iuda: & preparaueris cor tuum vt requireres dominum deum patrum tuorũ. Habitauit ergo Josaphat in hierusalem. Rursumq; egressus est ad populũ de bersabee vsq; ad montem effraim: & reuocauit eos ad dominũ deum patrum suorũ. Constituitq; iudices terre in cũctis ciuitatib' iuda munitis per singula loca. Et precipiẽs iudicibus: videte ait quid faciatis. Non enim hominis exercetis iudicium sed dñi: & quodcunq; iudicaueritis in vos redũdabit. Sit timor dñi vobiscum: & cum diligentia cuncta facite. Non est enim apud dominũ deum nostrum iniquitas / nec personarum acceptio: nec cupido munerũ. In hierusalẽ quoq; constituit iosaphat leuitas & sacerdotes & principes familiarũ ex israel: vt iudiciũ & causas dñi iudicarẽt habitatoribus eius. Precepitq; eis dicẽs. Sic agetis in timore dñi fideliter & corde perfecto. Omnẽ causam que venerit ad vos fratrum vestrorũ qui habitant in vrbibus suis: inter cognationem & cognationem vbicunq; questio est de lege: de mandato: de cerimonijs: de iustificationibus ostendite eis: vt non peccent in dominum: & ne veniat ira super vos & super frẽs vestros. Sic ergo agẽtes non peccabitis. Amarias autem sacerdos & pontifex vester: in his que ad deum pertinent presidebit. Porro zabadias filius ismael qui est dux in domo Juda: super ea opera erit que ad regis officium pertinent. Habetisq; magistros leuites coram vobis. Confortamini & agite diligenter: & erit dominus + vobiscum in bonis.

¶ Cap. Sũ. De filijs ãmon & moab & seyr contra iosaphat congregatis: de oratione iaziel prophete: de hostibus iosaphat cedentibus mutuo: de correptione iosaphat pro inito federe cũ ochozia rege israel facta per eliezer. Cap. xx.

Post hec cõgregati sunt filij moab & filij ammon: & cum eis de + ammonitis ad iosaphat: vt pugnarent contra eum. Veneruntq; nuncij: & indicauerunt iosaphat dicentes. Venit contra te multitudo magna de his locis que trans mare sunt & de syria: & ecce consistunt in asasonthamar: que est engaddi. Josaphat autem timore perterritus totum se contulit ad rogandum dominum: & predicauit ieiuniũ vniuerso iuda. Congregatusq; est iudas + ad deprecandum dominum: sed & oẽs de vrbibus suis venerunt ad obsecrandũ eum. Cumq; stetisset iosaphat in medio cetu iude & hierusalem in domo dñi ante atrium nouum ait. Domine deus patrum nostrorũ tu es deus in celo: & dominaris cũctis regnis gẽtiũ. In manu tua est fortitudo & potentia: nec quisq; tibi põt resistere. Nõne tu deus noster interfecisti oẽs habitatores terre huius corã pplo tuo isrl': & dedisti eã semini habrahã amici tui in sempiternũ: habitaueruntq; in ea: & extruxerũt in illa sanctuariũ nomi tuo dicentes. Si irruerint super nos mala: gladius iudicij: pestilẽtia & fames: stabimus corã domo hac in cõ-

11. q. 3. Cap. pauper. / Ro. 2. D. / Act. 10. F.

Al. + erit dñs cum bonis

Al. + idumeis

Al. + ad placandũ

spectu tuo in q̃ inuocatũ est nomē tuũ et
clamabimus ad te in tribulatiõib⁹ nr̃is:
et exaudies + nos saluosq̃ facies. Nũc igit̃
ecce filij ammõ et moab et mõs seyr p̃ q̃s
nõ cõcessisti isrl̃ vt trãsirēt q̃ñ egrediebant̃
de egypto: sȝ declinauerũt ab eis et nõ in-
terfecerunt illos ecõtrario agunt: et nitun
tur eijcere nos de possessiõe quã tradidisti
nobis deus nr̃. Ergo nõ iudicabis eos? In
nobis qdē nõ ē tãta fortitudo: vt possim⁹
huic multitudini resistere que irruit sup̃
nos. Sȝ cũ ignorem⁹ qd agere debeamus:
hoc solũ habemus residui: vt oculos nr̃os
dirigamus ad te. Oīs vo iuda stabat corã
dño cũ paruulis et vxoribus et liberis su
is. Erat aũt iaziel fili⁹ zacharie filij banaie
filij iehiel filij mathanie leuites de filijs
asaph: sup̃ quē factus est spũs dñi in me-
dio turbe: et ait. Attendite oīs iuda: et qui
habitatis in hierusalē: et tu rex iosaphat.
Hec dicit dñs vobis. Nolite timere: nec pa
ueatis hãc multitudinē. Non est enim ve
stra pugna: sȝ dei. Cras + descēderis + con
tra eos. Ascēsuri enī sũt p̃ cliuuȝ nomine
+ seis: et inuenietis illos in sũmitate torrē-
tis: q est ꝯ solitudinē hieruhel. Non enim
eritis vos q dimicabitis: sed tantũmodo
confidenter state et videbitis auxiliuȝ do
mini sup̃ vos. O iuda et hierlm̃ nolite ti-
mere nec paueatis. Cras egrediemini ꝯ
eos: et dñs erit vobiscuȝ. Iosaphat ergo et
iuda et omnes habitatores hierusalē: ceci
derũt proni in terrã corã dño: et adoraue
rũt eũ. Porro leuite de filijs caath et de fi-
lijs chore laudabant dñm deum isrl̃ voce
magna in excelsũ. Cũq̃ mane surrexissent
egressi sũt p̃ desertũ thecue. Profectisq̃ eis
stãs iosaphat in medio eoꝝ dixit. Audite
me viri iuda: et oēs habitatores hierlm̃.
Credite ī dño deo vr̃o: et securi eritis. Cre
dite pphetis eius: et cũcta euenient pspera.
Deditq̃ consiliuȝ pplo: et statuit cãtores
dñi: vt laudarent eum in turmis suis: et
antecederent exercituȝ: ac voce cõsona dice
rent. Confitemini domino: qm̃ in eternũ
mĩa eius. Cũq̃ cepissent laudes canere:
vertit dñs insidias eoꝝ in semetipsos:
filiorũ scilȝ ammon et moab: et montis
seyr: q egressi fuerant vt pugnarēt ꝯ iudã:
et pcussi sũt. Nãq̃ filij ãmon et moab cõ
surrexerũt aduersuȝ habitatores montis
seyr: vt interficerēt et delerēt eos. Cũq̃ hoc
opere perpetrassent: etiã in semetipsos versi
mutuis cõcidere vulnerib⁹. Porro iuda
cuȝ venisset ad speluncaȝ q respicit solitu
dinē: vidit procul oēm late regionē plenã
cadauerib⁹: nec supesse quēq̃ qui necem
potuisset euadere. Uenit ergo iosaphat et
oīs pplš cum eo ad detrahenda spolia mor
tuoꝝ. Inuenerũtq̃ inter cadauera varias
supellectilē vestes quoq̃ et vasa p̃ciosissi-
ma: et diripuerũt: ita vt oīa portare non
possent: nec p̃ tres dies spolia auferre: pre
p̃de magnitudine. Die aũt q̃rto ꝯgregati
sunt in valle bñdictionis. Etenim qm̃ ibi
benedixerunt dño: vocauerunt locũ illuȝ
vallis bñdictionis vsq̃ in p̃sentē diē. Re-
uersusq̃ est oīs vir iuda et habitatores hie
rusalē et iosaphat ante eos in hierlm̃ cum
letitia magna: eo q dedisset eis dñs gaudi
um de inimicis suis. Ingressiq̃ sunt in
hierlm̃ cũ psalterijs et citharis et tubis in
domũ dñi. Irruit autē pauor dñi sup̃ vni
uersa regna terraꝝ: cum audissent q pu-
gnasset dominus ꝯ inimicos israel. Quie-
uitq̃ regnũ iosaphat: et prebuit ei dñs pa
cē p̃ circuitus. Regnauit igit̃ iosaphat su-
per iudã: et erat trigintaquinq̃ annoꝝ cũ re
gnare cepisset. Uiginti autē et q̃nq̃ annis
regnauit in hierlm̃: et nomē mr̃is ei⁹ azu
bã filia selachi. Et ambulauit in via patris
sui asa: nec declinauit ab ea: faciēs q̃ placita
erant coraȝ dño. Uerumtamen excelsa non
abstulit: et adhuc pplš non direxerat cor
suum ad dñm deuȝ patruȝ suorum. Reli-
qua autē gestorum iosaphat priorum et
nouissimoꝝ scripta sunt in verbis iehu fi
lij anani: q digessit in libro regum israel.
Post hec iniijt amicitias iosaphat rex iuda
cũ ochozia rege isrl̃: cui⁹ opa fuerunt im-
piissima: et particeps fuit vt facerent naues
q irēt i tharsis. Feceruntq̃ classeȝ in asion-
gaber. Prophetauit aũt eliezer fili⁹ dodan de
maresa ad iosaphat dicēs. Qr̃ habuisti fe-
dus cũ ochozia: pcussit dñs opa tua: ꝯtriteq̃
sũt naues nec voluerũt ire in tharsis.

¶ Ca. xxi. ¶ De morte iosaphat et regno
iorã q occidit sex fr̃es suos: et ambulauit ĩ
vijs achab: de lr̃is helie ad eũ missis: in q̃-
bus erat scriptuȝ: quali morte moreret̃ ip
se ioram: et de eius longa tabe. Cap. xxi.

Dormiuit aũt iosaphat cum p̃ribus
suis: et sepultus est cuȝ eis in ciuita-
te dauid: regnauitq̃ iorã fili⁹ eius pro eo.

[Margin: Als sup- est + nos — C — D — Al. + ascē deris — Al. + sup — Als + sa eis — E — F — G — A]

Qui habuit fratres filios iosaphat: azariā et iahihel et zachariā et azarias et michael et saphatiam. Omnes hi filij iosaphat regis + iuda. Deditqȝ eis pater suus multa munera argenti et auri: et pensationes cum ciuitatibus munitissimis in iuda. Regnū autē tradidit ioram: eo qđ esset primogenitus. Surrexit autē ioras super regnum patris sui. Cūqȝ se confirmasset: occidit oēs fratres suos gladio: et quosdā de principibus + iuda.

Al' + israel

B Triginta duorum annorum erat ioram cum regnare cepisset: et octo annis regnauit in hierusalem. Ambulauitqȝ in vijs regū israel: sicut egerat domus achab. Filia quippe achab erat vxor eius. Et fecit malū in conspectu dñi. Noluit autem dominus disperdere domum dauid propter pactum qđ inierat cū eo: et quia promiserat vt daret ei lucernā et filijs eius in omni tēpore. In diebus + illis rebellauit edom ne esset subditus iude: et constituit sibi regē. Cūqȝ trāsiret ioram cū principibus suis et cuncto equitatu qui erat secum: surrexit nocte et percussit edom: qui se circundederat: et omnes duces equitatus

Al' + israel · 4.re.8.c. · Al' + illius

C eius. Attamē rebellauit edom: ne esset sub ditione iuda vsqȝ ad hanc diē. Eo tēpore et lobna recessit: ne esset sub manu illius. Dereliquerat enim dominū deum patrum suorum: insuper et excelsa fabricatus est in vrbibus iuda: et fornicari fecit habitatores hierusalem: et preuaricari iudam. Allate sunt aūt ei littere ab helia propheta: in quibus scriptū erat. Hec dicit dominus deus dauid patris tui. Quoniā non ambulasti in vijs iosaphat patris tui: et in vijs asa regis iuda: sed incessisti per iter regum israel: et fornicari fecisti iudam: et habitatores hierusalem imitatus fornicationē domus achab: insuper et fratres tuos domum patris tui meliores te occidisti: ecce dominus percutiet te plaga magna cum populo tuo: et filijs et vxoribus tuis:

D vniuersaqȝ substātia tua. Tu autem egrotabis pessimo lāguore vteri: donec egrediantur vitalia tua paulatim per singulos dies. Suscitauit ergo dominus cōtra ioram spiritum philistinorū et arabū qui confines sunt ethiopibus: et ascenderunt in terram iuda et vastauerunt eā. Diripueruntqȝ cunctā substantiā q̄ inuenta est in domo regis: insuper et filios eius et vxores. Nec remansit ei filius: nisi ioachas qui minimus natu erat. Et super hec omnia percussit eū dominus alui languore insanabili. Cūqȝ diei succederet dies et tēporum spatia voluerentur: duorum annorum completus est circulus. Et sic longa consumptus tabe ita vt egereret etiā viscera sua: languore pariter et vita caruit. Mortuusqȝ est in infirmitate pessima: et non fecit ei populus secundum morē combustionis exequias: sicut fecerat maioribus eius. Triginta duorum annorum fuit cū regnare cepisset: et octo ānis regnauit in hierusalem. Ambulauitqȝ non recte. Et sepelierunt eum in ciuitate dauid: verum tamen non in sepulcro regum.

¶ Ca. xxij. ¶ De regno ochozie: et qualiter ipse et ioram rex israel occisi sunt a iehu: de regno athalie qualiter occidit omne semen regium: et de ioas abscōdito. Cap. xxij.

A Constituerunt aūt habitatores hierusalem + ochoziam filium eius minimum regem pro eo. Omnes enim maiores natu qui ante eum fuerant interfecerant latrones arabum: qui irruerant in castra. Regnauitqȝ ochozias filius ioram regis iuda. Quadraginta duorum annorum erat ochozias cū regnare cepisset: et vno anno regnauit in hierusalē: et nomen matris eius + athalia filia amri. Sed et ipse ingressus est per vias domus achab. Mater enim eius impulit eū vt impie ageret. Fecit igitur malum in conspectu domini sicut domus achab. Ipsi enim fuerunt ei consiliarij post mortē patris sui in interitū eius: ambulauitqȝ in consilijs eorum. Et perrexit cū ioram filio achab rege israel in bellum contra asahel regem syrie in ramoth galaad: vulnerauerūtqȝ syri ioram. Qui reuersus est vt curaretur in iesrael. Multas enim plagas acceperat in supradicto certamine. Igitur + ochozias filius ioram rex iuda descēdit vt inuiseret ioram filium achab in iesrael egrotantē. Uoluntatis quippe fuit dei aduersus ochoziam: vt veniret ad ioram: et cum venisset egrederetur cum eo aduersum iehu filium namsi quem vnxit dominus vt deleret domum achab. Cum ergo euerteret iehu domum achab: inuenit principes iuda et filios fratrū ochozie qui ministrabāt ei et interfecit illos. Ipsum quoqȝ perquirens ochoziam comprehendit latitantem in samaria: adductūqȝ ad se occidit. Et sepelierunt eum: eo qđ esset filius iosaphat: qui quesierat dominum in toto corde suo. Nec erat vltra

Al' + azariam · B I sa + otholia vel gotholi i 3.re.10. interpretes · C Al' + azarias · D 4. Re. 11.a.

ſpes aliqua: vt de ſtirpe quis regnaret ocho
ʒie. Siquidem athalia mater eius videns ꝙ
mortuꝰ eſſet filius ſuꝰ: ſurrexit ⁊ interfecit
oēm ſtirpē regiā domus ioram. Porro ✝
ioſabeth filia regis tulit ioas filiū ochoʒie:
⁊ furata eſt eū de medio filiorū regis cū
interficerētur: abſcōditq; eū cum nutrice
ſua in cubiculo lectulorū. Ioſabeth aūt q
abſcōderat eū: erat filia regis ioram vxorē
ioiade pontificis ſoror Ochoʒie: ⁊ idcirco
Athalia non interfecit eum. Fuit ergo cū
eis in domo dei abſconditus ſex annis q
bus regnauit athalia ſuper terram.

(Al✝ ioſaba)

¶ Ca. Sū. ¶ De ioiada quō vnxit ioas re
gē iuda: de occiſione athalie. Cap. xxiii.

(A) (4. regū 11.)

Anno autē ſeptimo cōfortatus ioia
da: aſſūmpſit centuriones azariā vz
filiū hieroboā ⁊ iſmael filium iohannam
azariam quoq; filium obed: ⁊ maaſiā filiū
adaie: ⁊ eliſaphat filium zechri: ⁊ iniit cū
eis fedus. Qui circūeuntes iudā congre
gauerunt leuitas de cūctis vrbibus iuda:
⁊ principes familiarum iſrael: veneruntq;
in hieruſalē. Iniit ergo oīs multitudo pa
trū in domo dei cū rege. Dixitq; ad eos io
iada. Ecce filius regis regnabit: ſicut locu
tus eſt dn̄s ſup filios dauid. Iſte eſt ſermo
quē facietis. Tertia pars veſtrū q veniūt
ad ſabbatum ſacerdotū ⁊ leuitarū ⁊ ianito
rum erit in portis: tertia vero pars ad do
mum regis: ⁊ tertia ad portā q appellatur
(B) fundamenti. Omne vero reliquum vul
gus ſit in atrijs domus dn̄i: nec quiſpiam
alius ingrediatur domum domini: niſi ſa
cerdotes ⁊ qui miniſtrant de leuitis. Ipſi
tantummodo ingrediantur q ſanctifica
ti ſunt: ⁊ omne reliquum vulgus obſer
uet cuſtodias domini. Leuite autem cir
cundent regem habentes ſinguli arma ſua:
⁊ ſi quis alius ingreſſus fuerit templum
interficiatur: ſintq; cum rege ⁊ intrante
⁊ egrediente. Fecerunt ergo leuite ⁊ vni
uerſus iuda iuxta omnia que preceperat
Ioiada pontifex. Et aſſumpſerunt ſingu
li viros qui ſub ſe erant: ⁊ veniebant per
ordinem ſabbati cum his qui impleue
rant ſabbatum ⁊ egreſſi erant. Siquidem
ioiada pontifex non dimiſerat abire tur
mas que ſibi per ſingulas hebdomadas
(C) ſuccedere conſueuerant. Deditq; Ioiada
ſacerdos centurionibus lanceas clypeoſq;
⁊ pelt. regis dauid: quas conſecrauerat
in domo domini. Cōſtituitq; omnem po
pulum tenentium pugiones a parte tē
pli dextera: vſq; ad partem templi ſiniſtrā
coram altari ⁊ templo per circuitum re
gis: ⁊ eduxerunt filium regis ⁊ impoſue
runt ei dyadema ⁊ teſtimonium: dederūt
q; in manu eius tenēdā legem: ⁊ cōſtitue
runt eū regē. Vnxit quoq; illum ioiada
pōtifex ⁊ filij eiꝰ imprecatiq; ſunt ei: atq;
dixerūt. Viuat rex. Qd̄ cū audiſſet athalia
vocē. ſ. currētium atq; laudātium regem:
ingreſſa eſt ad populū in tēplum domini.
Cūq; vidiſſet regem ſtantē ſuper gradum
in introitu ⁊ principes turmaſq; circa eū
omnēq; populū terre gaudētē atq; clan
gētē tubis: ⁊ diuerſi generis organis cō
cinētē: vocēq; laudantiū: ſcidit veſtimēta
(D) ſua: ⁊ ait. Inſidie inſidie. Egreſſus autem
ioiada pōtifex ad centuriones ⁊ principes
exercitꝰ: dixit eis. Educite illā extra ſepta
tēpli: ⁊ interficiatur foris gladio. Precepitq;
ſacerdos ne occideretur in domo dn̄i. Et
impoſuerūt ceruicibꝰ eius manus. Cūq;
intraſſet portā equorum domus regis: in
terfecerunt eam ibi. Pepigit autē ioiada
fedus inter ſe vniuerſumq; populum ⁊
regē: vt eſſet populus dn̄i. Itaq; ingreſſus
eſt omnis populus domū baal: ⁊ deſtruxe
runt eā: ⁊ altaria ac ſimulacra illius con
fregerunt. Mathan quoq; ſacerdotē baal
interfecerūt ante aras. Cōſtituit aūt ioia
da prepoſitos in domo dn̄i: ⁊ ſub manibꝰ
ſacerdotum ⁊ leuitarū: quos diſtribuit da
uid in domo dn̄i: ✝ vt offerrent holocau
ſta domino: ſicut ſcriptū eſt in lege moy
ſi: in gaudio ⁊ canticis: iuxta diſpoſitiōē
dauid. Cōſtituit quoq; ianitores in por
tis domꝰ dn̄i: vt nō ingrederetur eā immū
dus in omni re. Aſſumpſitq; centuriōes
⁊ fortiſſimos viros ac principes populi ⁊ oē
vulgus terre: ⁊ fecerūt deſcēdere regem de
domo domini: ⁊ introire per mediū por
te ſuperioris in domū regis: ⁊ collocaue
runt eū in ſolio regali. Letatuſq; eſt oīs
populus terre ⁊ vrbs quieuit. Porro atha
lia interfecta eſt gladio.

(Al✝ ad offerēdū)

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De operibus
ioas bonis quādiu vixit ioiada: ⁊ morte io
iade: de peccatis ioas poſt mortem ioiade
qualr interfecit filium eius zachariam:
qualiter cōtra ioas inſurrexerunt ſerui ſui
⁊ eum interfecerunt. Cap. xxiiii.

A ¶ 4. Reg. 11.d.

SEptem annorum erat ioas cũ regnare cepisset ⁊ q̃draginta annis regnauit in hierl'm. Nomẽ matris ei⁹ sebia de bersabee. Fecitq; qđ bonũ est coram dño cunctis dieb⁹ ioiade sacerdotis. Accepit autẽ ei ioiada vxores duas: e qb⁹ genuit filios ⁊ filias. Post que placuit ioas vt instauraret domum dñi: ꝯgregauitq; sacerdotes ⁊ leuitas: ⁊ dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda: ⁊ colligite de vniuerso israel pecuniã ad sartatecta tẽpli dei nostri p singulos annos: festinateq; hoc facite. Porro leuite egere negligẽtius. B Uocauitq; rex ioiadã principẽ: ⁊ dixit ei. Quare tibi nõ fuit cure: vt cogeres leuitas inferre de iuda ⁊ de hierusalẽ pecuniã q̃ cõstituta est a moyse: seruo dñi: vt inferret eã ois multitudo israel in tabernaculũ testimonij? Athalia em̃ impijssima ⁊ filij eius destruxerũt domũ dei: ⁊ de vniuersis q̃ sanctificata fuerant in tẽplo dñi ornauerunt phanũ baalim. Precepit ergo rex ⁊ fecerũt arcã: posueruntq; eã iuxta portam dñi forinsecus. Et predicatum est in iuda ⁊ hierusalẽ: vt deferrẽt singuli preciũ dño qđ cõstituit moyses seruus dei sup oẽm isrl' in deserto. Letatiq; sunt cuncti principes ⁊ ois populus: ⁊ ingressi cõtulerunt in arcam dñi atq; miserunt: ita vt impleret. Cũq; tẽpus eẽt vt deferrent arcam corã rege per manus leuitarum (videbãt enĩ multã C pecuniam) ingrediebatur scriba regis ⁊ quẽ primus sacerdos constituerat: effundebãtq; pecuniam que erat in arca. Porro arcã reportabant ad locum suũ. Sicq; faciebant per singulos dies. Et congregata est infinita pecunia: quã dederunt rex ⁊ ioiada his qui perant operibus domus domini. At illi conducebãt ex ea cesores lapidum ⁊ artifices operum singulorũ vt instaurarẽt domũ dñi: fabros quoq; ferri ⁊ eris vt qđ cadere ceperat fulciret. D Egeruntq; hi qui operabant industrie: ⁊ obducebatur parietum cicatrix per manus eorum: ac suscitauerũt domũ dñi in statum pristinum: ⁊ firmiter eam stare fecerunt. Cũq; + complessent oĩa opera: detulerunt corã rege ⁊ + ioiada reliquam partem pecunie: de qua facta sunt vasa tẽpli in ministerium ad holocausta: phiale quoq; ⁊ cetera vasa aurea ⁊ argẽtea. Et offerebantur holocausta in domo domini iugiter cunctis diebus ioiade. Senuit autẽ ioiada plenus dierũ: ⁊ mortuus est cum cẽtum triginta eẽt annorum. Sepelierũtq; eum in ciuitate dauid cũ regibus: eo q fecisset bonũ cũ isrl' ⁊ cũ domo ei⁹. E Post q̃ autẽ obijt ioiada: ingressi sunt principes iuda: ⁊ adorauerũt regẽ. Qui delinit⁹ obsequijs eorum acquieuit eis. Et dereliquerunt tẽplum domini dei patrũ suorũ: seruieruntq; lucis ⁊ sculptilib⁹. Et fcã ẽ ira dñi ꝯ iudam ⁊ hierusalẽ ꝓp hoc peccatum. Mittebatq; eis ꝓphetas vt reuerterẽtur ad dominum: quos ꝓtestantes illi audire nolebant. ¶ Spiritus itaq; + dei induit zachariam filiũ ioiade sacerdotẽ: ⁊ stetit in conspectu populi ⁊ dixit eis. Hec dicit dñs deus. Quare trãsgredimini ꝓceptũ dñi qđ vobis nõ ꝓderit: ⁊ dereliquistis dominum vt derelinqueret vos. Qui cõgregati aduersum eũ miserũt lapides iuxta regis imperium in atrio domus dñi. Et nõ ẽ recordatus ioas rex misericordie quam fecerat ioiada pater illius secum: sꝫ interfecit filium ei⁹. F Qui cum moreret ait. Uideat dominus ⁊ requirat. Cũq; euolutus eẽt annus: ascẽdit cõtra eũ exercit⁹ syrie: venitq; in iudã ⁊ hierusalẽ: ⁊ interfecit cunctos principes populi: atq; vniuersam p̃dã miserunt regi in damascum. Et certe cum permodicus venisset numerus syrorũ: tradidit dñs in manib⁹ eorũ infinitam multitudinẽ: eo q dereliquissent dñm deũ patrũ suorũ. G In ioas quoq; ignominiosa exercuere iudicia. Et abeuntes dimiserũt eũ in langoribus magnis. Surrexerũt autẽ ꝯ eũ serui sui in vltionẽ sanguinis zacharie filij ioiade sacerdotis ⁊ occiderũt eũ in lectulo suo: ⁊ mortu⁹ est. Sepelieruntq; eũ in ciuitate dauid:

Als dedi cit + oẽs Als + ioiade vel iode

¶ Matt. 23.d. Als + domini.

sz in nō sepulchris regū. Insidiati vero sūt ei zabath filius semath + ammonitidis: & iosaphat filius semarith moabitidis. Porro filij eius ac summa pecunie q̄ adunata fuerat sub eo: & instauratio domus dei scripta sūt diligētius in libro regum.

Al's + ammonitis

¶ Capi. xxv. ¶ De regno amasie: & de victoria eius contra edom: & de captione eius & bello contra ioas regē israel: & de spoliatione hierusalē: & morte amasie. Cap. xxv.

A Regnauit aūt amasias filius eius pro eo. Uigintiquinqz annorū erat amasias cū regnare cepisset: // & viginti nouē annis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius ioiaden de hierusalē. Fecitqz bonū in conspectu dn̄i: veruntn̄ nō in corde perfecto. Cūqz roboratum sibi videret imperium iugulauit seruos qui occiderāt regē patrē suū: sz filios eorū nō interfecit: sicut scriptū est in libro legis moysi: vbi precepit dominus dicēs. // Nō occidētur patres pro filijs: neqz filij pro patribus suis: sz vnusquisqz in suo peccato morietur. Congregauit igitur amasias iudā: & constituit eos per familias: tribunosqz & cēturiones in vniuerso iuda & beniamin: & recēsuit a viginti annis & supra: inuenitqz triginta milia iuuenū qui egrederētur ad pugnā: & tenerēt hastā & clypeum. Mercede quoqz cōduxit de isrl' cētum milia robustorū: cētum talētis argēti. Uenit aūt homo dei ad illū: & ait. O rex ne egrediatur tecū exercitus isrl'. Non est enim dn̄s cū isrl': & cunctis filijs effraim. Qz si putas in robore exercitus bella cōsistere: superari te faciet deus ab hostibus. Dei quippe est & adiuuare & in fugā cōuertere. Dixitqz amasias ad hoiem dei. Quid ergo fiet de cētū talētis q̄ dedi militibus isrl': Et rn̄dit ei hō dei. Habet dn̄s vn̄ tibi dare possit multo his plura. Separauit ita qz amasias exercitū q venerat ad eū ex effraim: vt reuerterētur in locū suū. At illi cōtra iudā vehemēter irati: reuersi sūt i regionē suā. Porro amasias confidēter eduxit ppl'm suū: & abijt in vallē salinarum: percussitqz filios seir decem milia. Et alia decē milia virorū ceperunt filij iuda: & adduxerūt ad preruptum cuiusdā petre: precipitaueruntqz eos de summo in preceps: qui vniuersi crepuerūt. At ille exercitus quē remiserat amasias ne secū iret ad prelium: diffusus ē in ciuitatibus iuda a samaria vsqz bethoron: & interfectis tribus milibus diripuit predā magnā. Amasias quoqz post cedē idumeorū & allatos deos filiorū seyr: statuit illos in deos sibi: & adorabat eos: & illis adolebat incēsum. Quāobrē iratus dn̄s cōtra amasiā misit ad illū prophetā: q diceret ei. Cur adorasti deos q nō liberauerūt populū suū de manu tua: Cūqz hec ille loqueretur. Rn̄dit ei. Nū cōsiliarius regis es: Quiesce ne interficiā te. Discedensqz propheta: scio inqt q cogitauerit dn̄s occidere te: + q & fecisti hoc malū: & insuper nō acquieuisti cōsilio meo. Igitur amasias rex iuda inito pessimo cōsilio: // misit ad ioas filiū ioachaz filij iehu regē isrl' dicēs. Ueni videamus nos mutuo. At ille remisit nūcios dicēs. Carduus q est in libano: misit ad cedrū libani dicēs. Da filiā tuā filio meo vxorē. Et ecce bestie q̄ erāt in sylua libani trāsierunt & cōculcauerūt carduū. Dixisti. Percussi edom: & idcirco erigitur cor tuū in superbiā. Sede in domo tua. Cur malū aduersū te prouocas: vt cadas & tu & iuda tecū: Noluit autē audire amasias: eo q dn̄i eēt volūtas: vt traderetur in + manus hostiū propter deos edom. Ascēdit igitur ioas rex israel: & mutuos sibi prebuere cōspectus. Amasias aūt rex iuda erat in bethsames iude. Corruitqz iuda coram isrl': & fugit in tabernacula sua. Porro amasiam regē iuda filiū ioas filij ioachaz cepit ioas rex israel in bethsames: & adduxit in hierusalē: Destruxitqz murū eius a porta effraim vsqz ad portam anguli quadrigentis cubitis. Omne quoqz aurū & argentū & vniuersa vasa que reppererat in domo dei: & apud obededom in thesauris etiam domus regie: necnon & filios obsidum reduxit in samariam. Uixit autē amasias filius ioas rex iuda: postqz mortuus est ioas filius ioachaz rex israel quindecim ānis. Reliqua autem sermonum amasie priorum & nouissimorū: scripta sunt in libro regū iuda & israel. Qui postqz recessit a dn̄o: tetenderunt ei insidias in hierusalē. Cūqz fugisset lachis miserunt & interfecerunt eum ibi: reportātesqz super equos: sepelierunt eū cum patribus suis in ciuitate dauid.

¶ Ca. xxvi. ¶ De ozia rege iuda & eius victorijs & fama & de pena presumptionis eius pro sacerdotij vsurpatione. Itē de morte eius & regno ioathan filij eius. Cap. xxvi.

Marginalia: B | C | D | E | F | G | ‖ 4. Re. 14. a. | ‖ Deute. 24. c. | 4. Reg. 14. c. | ‖ 4. Re. 14. c. | Al's + q | Al's + manibus

A

Omnis aūt pplš iuda filiū eius oziam annoꝝ sedecim cōstituit regem: pro amasia prē suo. Ipse edificauit ahilath: ⁊ restituit eam dicioni iude: postqꝫ dormiuit rex cū prībus suis. Sedecim ānoꝝ erat ozias cū regnare cepissꝫ: ⁊ quinquagintaduobus annis regnauit in hierusalē. Nomē mrīs eius iecelia de hierusalē. Fecitqꝫ qḋ erat rectū in ✝ oculis dñi: iuxta oīa que fecerat amasias prī eius: ⁊ exquisiuit dñm in diebus zacharie intelligētis ⁊ videntis deū. Cumqꝫ requireret dñm: direxit eū in oībus. Deniqꝫ egressus est ⁊ pugnauit ɔtra philistym: ⁊ destruxit murum geth ⁊ murū iamnie. murūqꝫ azoti. Edificauit quoqꝫ oppida i azoto ⁊ philistym. Et adiuuit eū deus ɔ̄ philistym: ⁊

B

ɔ̄ arabes q̄ habitabāt in gurbaal: ⁊ contra ammonitas. Appendebantqꝫ ammonite munera ozie. Et diuulgatum est nomen eius vsqꝫ ad introitū egypti: pp crebras victorias. Edificauitqꝫ ozias turres i hierusalē sup portā anguli: ⁊ sup portā vallis ⁊ reliquas in eodē muri latere firmauitqꝫ eas. Extruxitqꝫ turres in solitudine: ⁊ effudit cisternas plurimas: eo ꝙ hēret multa pecora: tam in campestrib⁹ qꝫ in eremi vastitate. Vineas quoqꝫ habuit ⁊ vinitores in mōtibus: ⁊ in carmelo. Erat quippe hō agriculture deditus. Fuit aūt exercit⁹ bellatoꝝ eius q̄ procedeb̄āt ad prelia sub manu iehihel scribe: maasieqꝫ doctoris: ⁊ sub manu ananie q̄ erāt de ducib⁹ regis. Omnisqꝫ numerus pncipū p familias suas viroꝝ fortiū ✝ duoꝝ miliū sexcentoꝝ: ⁊ sub eis vniuersus exercitus trecētoꝝ ⁊ septem milium quingentoꝝ: qui erant apti ad bella: ⁊ pro rege cōtra aduersarios dimicabāt. Preparauit quoqꝫ eis ozias

C

i. cūcto exercitui clypeos ⁊ hastas ⁊ galeas ⁊ loricas arcusqꝫ ⁊ fundas ad iaciēdos lapides: ⁊ fecit in hierusalē diuersi generis machinas: q̄s in turrib⁹ collocauit ⁊ in angulis muroꝝ: vt mitterēt sagittas ⁊ saxa grandia. Egressumqꝫ est nomē eius pcul: eo ꝙ auxiliaret̄ ei dñs: ⁊ corroborasset illū. Sꝫ cū roboratus eēt: eleuatum est cor ei⁹ i interitū suū: ⁊ neglexit dñm deū suū. Ingressusqꝫ téplū dñi: adolere voluit incēsum sup altare thymiamatis. Statimqꝫ ingressus post eū azarias sacerdos: ⁊ cum eo sacerdotes dñi octoginta viri fortissimi: restiterunt regi atqꝫ dixerūt. Nō ē tui officij ozia: vt adoleas incēsum dño sꝫ sacerdotū: hoc est filioꝝ aaron qui cōsecrati sunt ad huiuscemodi ministeriū. Egredere de sanctuario ne ɔtēpseris: q2 nō reputab̄if tibi in gloria hoc a dño deo. Iratusqꝫ ozias ⁊ tenēs in manu thuribulū: vt adoleret incēsum minabat̄ sacerdotibus.

D

Statimqꝫ orta ē lepra in frōte eius coram sacerdotibus in domo dñi sup altare thymiamatis. Cūqꝫ respexissꝫ eū azarias pōtifex ⁊ oēs reliq̄ sacerdotes: viderūt leprā in frōte eius: ⁊ festinato expulerūt eum. Sꝫ ⁊ ipse perterritus accelerauit egredi: eo ꝙ sensissꝫ ilico plagā dñi. Fuit igit̄ ozias rex leprosus vsqꝫ ad diem mortis sue. Et habitauit in domo separata: plen⁹ lepra: ob quā eiect⁹ fuerat de domo dñi. Porro ioathan fili⁹ ei⁹ rexit domū regis: ⁊ iudicauit ppl'm terre. Reliqua aūt s̄monū ozie priorū ⁊ nouissimoꝝ scripsit esaias fili⁹ amos ppheta. Dormiuitqꝫ ozias cū prībus suis: ⁊ sepelierūt eum in agro regaliū sepulchroꝝ eo ꝙ eēt leprosus: regnauitqꝫ ioathan filius eius pro eo.

¶ Ca. xxvij. ¶ De ioathā filio ozie q̄ vicit regē filioꝝ āmon: ⁊ de morte ei⁹. ca. xxvij.

A

Viginti quinqꝫ annoꝝ erat ioathā cū regnare cepissꝫ: ⁊ sedecim annis regnauit in hierusalē. Nomen mrīs eius hierusa filia sadoch. Fecitqꝫ qḋ rectū erat corā dño iuxta oīa que fecerat ozias prī suus excepto ꝙ nō est ingressus téplū dñi ⁊ adhuc ppls delinq̄bat. Ipse edificauit portam domus domini excelsam ⁊ in muro

B

ophel multa construxit. Urbes quoqꝫ edificauit in montibus iuda: ⁊ in saltibus castella ⁊ turres. Ipse pugnauit contra regem filioꝝ ammon ⁊ vicit eum. Dederūt

C

qꝫ ei filij ammon in tēpore illo centū talenta argenti ⁊ decē milia choros tritici: ac totidem choros hordei. Hec ei pbuerūt filij ammon: in anno scḋo ⁊ tertio. Corroboratus est ioathan: eo ꝙ direxissꝫ vias

D

suas corā dño deo suo. Reliq̄ aūt sermonū ioathan ⁊ oēs pugne eius ⁊ opera: scripta sunt in libro regum israel ⁊ iuda. Viginti quinqꝫ annoꝝ erat cum regnare cepisset ⁊ sedecim annis regnauit in hierusalē. Dormiuitqꝫ ioathan cum prīb⁹ suis: ⁊ sepelierunt eum in ciuitate dauid: ⁊ regnauit achaz filius eius pro eo.

[Margin:] 4. Re. 14.c. — 4. Re. 15.g. — Als ✝ in cōspectu — Als ✝ duo milia. — 4. Re. 15.g. 2. q. 7. G. itē cum balaā vl tra medium — 4. Re. 16.a.

¶Ca. Sũ. ¶De regno achaz regis iude: & sceleribus eius q fecit ei filius romelie rex isrl: de oded pphta q locutus est p captiuis: de depopulatione terre a Theglaphalasar rege assyrioꝝ spoliata domo dñi: & pri. Kipũ & nihil ei profuit: q2 fecit victimas diis damasci qꝫ extruit aras: & fecit altaria in angulis: hierusalem clausa porta domus dñi: de morte eius cui successit ezechias filius eius. Cap. xxviij.

A. 4. Re. 16. a.

Viginti annoꝝ erat achaz cum regnare cepisset: & sedecim annis regnauit in hierusalē. Nō fecit rectū in ɔspectu dñi: sicut dauid pr eius sꝫ ambulauit in vijs regū isrl: insup & statuas fudit baalis. Ipse est q adoleuit incēsum in valle + ben non & lustrauit filios suos i igne iuxta ritū gētium quas interfecit dñs in aduētu filioꝝ isrl. Sacrificabat quoqꝫ & thymiama succēdebat in excelsis & in collibus: & sub oi ligno frondoso. Tradiditqꝫ eum dñs deus eius in manu regis syrie. Qui pcussit eū magnāqꝫ predā cepit de ei⁹ imperio: & adduxit in damascum. Manib⁹ quoqꝫ regis isrl traditus est: & pcussus plaga grādi. Occiditqꝫ phacee fili⁹ romelie d iuda cētum viginti milia in die vno oēs viros bellatores: eo qꝫ reliqssent dñm deū patrū suoꝝ. Eodē tpe occidit zechri vir potens ex effraim maasiam filiū regis: & ezricam ducē domus eius: helchanā quoqꝫ secūdū a rege. Ceperūtqꝫ filij isrl de fratrib⁹ suis ducēta milia mulieꝝ pueroꝝ & puellaꝝ: & infinitā pdā: pertulerūtqꝫ eā in samariā. Ea tēpestate erat ibi pphta dñi nomine + oded. Qui egressus obuiā exercitui venienti in samariā dixit eis. Ecce irat⁹ dñs deus patrū vestroꝝ contra iudā tradidit eos in manib⁹ vestris. Et occidistis eos atrociter: ita vt ad celū pertingeret vr̃a crudelitas. Insuper filios iuda & hierusalem vultis vobis subijcere in seruos & ancillas: quod nequaqꝫ facto opus est. Peccastis enim super hoc domino deo vestro. Sed audite consilium meum: & reducite captiuos quos adduxistis de fratribus vestris: q2 magnus furor domini imminet vobis. Steterunt itaqꝫ viri de principib⁹ filioꝝ effraim. Azarias filius iohānan: barachias fili⁹ mosollamoth: ezechias fili⁹ sellum: & amasias filius hadali: cōtra eos: qui veniebant de prelio: & dixerūt eis. Nō introducetis huc captiuos: ne peccemus dño. Quare vultis adijcere sup peccata nostra: & vetera cumulare delicta? Grāde qppe peccatum est & ira furoris dñi iminet super israel. Dimiseruntqꝫ viri israel bellatores predā & vniuersa que cepant coram principibus & omni multitudine. Steteruntqꝫ viri quos supra memorauimus: & apphendētes captiuos oēs q nudi erant vestierunt de spolijs. Cumqꝫ vestissent eos & calciassent: & refecissent cibo ac potu: vnxissētqꝫ pp laborē & adhibuissent eis curā quicūqꝫ ambulare nō poterāt: & erāt imbecillo corpore imposuerūt eos iumētis: & adduxerūt hiericho ciuitatē palmarū ad fratres eoꝝ: ipsiqꝫ reuersi sunt i samariā. Tēpore illo misit rex achaz ad reges assyrioꝝ: postulans auxilium. Veneruntqꝫ idumei & percusserūt multos ex iuda: & ceperunt predā magnā. Philistijm quoqꝫ diffusi sūt p vrbes cāpestres: & ad meridiē iuda. ceperuntqꝫ bethsames & aihilon & gaderoth socho quoqꝫ & thamnā & gizo cum viculis suis: & habitauerūt in eis. Humiliauerat enim dñs iudā pper achaz regē iuda: eo qꝫ nudasset eū auxilio & contēptui habuisset dñm: adduxitqꝫ cōtra eū + theglathphalasar regē assyrioꝝ: q & afflixit eū & nullo resistēte vastauit. Igr̃ achaz spoliata domo dñi & domo regū ac principū: dedit regi assyrioꝝ munera: & tamē nihil ei profuit. Insuper & tēpore angustie sue auxit cōtemptū in dominum. Ipse p se rex achaz imolauit dijs damasci victimas pcussorib⁹ suis: & dixit. Dij regū syrie auxiliant eis. Quos ego placabo hostijs & aderunt mihi: cū econtrario ipi fuerint ruine ei & vniuerso isrl. Direptis itaqꝫ achaz oibus vasis domus dei atqꝫ ɔfractis clausit ianuas templi dei: & fecit sibi altaria in vniuersis angulis hierusalē. In oib⁹ qꝫ vrbibus iudā extruxit aras ad cremādū thus: atqꝫ ad iracundiā pvocauit dñm deū patrū suoꝝ. Reliqua aūt sermonū ei⁹ & oium opeꝝ suoꝝ prioꝝ & nouissimoꝝ scripta sunt i libro regū iuda & isrl. Dormiuitqꝫ achaz cū prib⁹ suis: & sepelierūt eū in ciuitate hierusalē. Neqꝫ enim receperūt eum in sepulcra regū israel. Regnauitqꝫ ezechias filius eius pro eo.

¶Ca. Sũ. ¶De regno ezechie q tēplū aperiri mādauit & restituit sacerdotiū. ca. xxix.

Margin notes: Ms + beennon vel bennom. — B — Ms + odded. — C — D — Ms + theglatphalnasar.

A iiii.Reg. xviii.

Igitur ezechias regnare cepit cum vigintiquinque esset annorum: et vigintinouem annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius abia filia zacharie fecitque quod erat placitum in conspectu domini: iuxta omnia que fecerat dauid pater eius. Ipso anno et mense primo regni sui aperuit valuas domus domini: et instaurauit eas: adduxitque sacerdotes atque leuitas et congregauit eos in plateam orientalem: dixitque ad eos. Audite me leuite et sanctificamini. Mundate domum domini dei patrum nostrorum: et auferte omnem immundiciam de sanctuario. Peccauerunt patres nostri et fecerunt malum in conspectu domini dei nostri: derelinquentes eum. Auerterunt facies suas a tabernaculo domini dei nostri: et prebuerunt dorsum: clauserunt ostia que erant in porticu et extinxerunt lucernas: incensumque non adoleuerunt: et holocausta non obtulerunt in sanctuario deo israel. Concitatus est itaque furor domini super iudam et hierusalem: tradiditque eos in commotionem et in interitum et in sibilum: sicut ipsi cernitis oculis vestris. En corruerunt patres nostri gladiis: filii nostri et filie nostre et coniuges captiue ducte sunt propter hoc scelus. Nunc ergo placet mihi vt ineamus fedus cum domino deo israel: et auertet a nobis furorem ire sue. Filii mei nolite negligere. Vos elegit dominus vt stetis coram eo: et ministretis illi: colatisque eum: et cremetis ei incensum.

Mo+ partem. B xi.q.iiii.c. recedite ibi ezechiel. et ibi ezechias. C

Surrexerunt ergo leuite: mahath filius amasie et iohel filius azarie de filiis caath. Porro de filiis merari cis filius abdai: et azarias filius ialaleel. De filiis autem gerson: ioha filius zemma: et eden filius ioaha. At vero de filiis elisaphan samri et iahihel. De filiis quoque asaph: zacharias et mathanias: necnon de filiis heman: iahihel et semei. Sed et de filiis idithun semeias et ozihel. Congregaueruntque fratres suos et sanctificati sunt: et ingressi sunt iuxta mandatum regis et imperium domini vt expiarent domum dei. D Sacerdotes quoque ingressi templum domini vt sanctificarent illud extulerunt omnem immundiciam quam intro repererant in vestibulo domus domini: quam tulerunt leuite: et asportauerunt ad torrentem cedron foras. Ceperunt autem prima die mensis primi mundare: et in die octauo eiusdem mensis: ingressi sunt porticum domus templi domini. Expiaueruntque templum diebus octo: et in die sextadecima mensis eiusdem quod ceperant impleuerunt. Ingressi quoque sunt ad ezechiam regem: et dixerunt ei. Sanctificauimus omnem domum domini et altare holocausti: vasaque eius: necnon et mensam propositionis cum omnibus vasis suis: cunctaque templi supellectilem quam polluerat rex achaz in regno suo postquam preuaricatus est: et ecce exposita sunt E omnia coram altari domini. Consurgensque diluculo ezechias rex adunauit omnes principes ciuitatis: et ascendit in domum domini. Obtuleruntque simul tauros septem et arietes septem: et agnos septem: et hircos septem: pro peccato: pro regno: pro sanctuario: pro + iuda. Dixitque sacerdotibus filiis aaron vt offerrent super altare domini. Mactauerunt igitur tauros et susceperunt sanguinem sacerdotes et fuderunt illum super altare. Mactauerunt etiam arietes: et illorum sanguinem super altare fuderunt. Immolaueruntque agnos et fuderunt super altare sanguinem. Applicuerunt hircos pro peccato coram rege et vniuersa multitudine. Imposueruntque manus suas super eos et immolauerunt illos sacerdotes et asperserunt sanguinem eorum coram altari pro piaculo vniuersi israelis. F Pro omni quippe israel preceperat rex vt holocaustum fieret et pro peccato. Constituit quoque leuitas in domo domini cum cymbalis et psalteriis et citharis secundum dispositionem dauid regis et gad videntis et nathan prophete. Siquidem domini preceptum fuit per manum prophetarum eius. Steteruntque leuite tenentes organa dauid et sacerdotes tubas. Et iussit ezechias vt offerrent + holocausta super altare. Cumque offerrentur holocausta ceperunt laudes canere domino # et clangere tubis atque in diuersis organis que dauid rex israel repperat concrepare. Omni autem turba adorante: cantores et hi qui tenebant tubas erant in officio suo donec compleretur holocaustum. Cumque finita esset oblatio: incuruatus est rex et omnes qui erant cum eo: et adorauerunt. Precepitque ezechias et principes leuitis vt laudarent dominum sermonibus dauid et asaph videntis. Qui laudauerunt eum magna leticia et incuruato genu adorauerunt. G Ezechias autem etiam hec addidit. Impleuistis manus vestras domino: accedite et offerte victimas et laudes in domo domini. Obtulit ergo vniuersa multitudo hostias et laudes et holocausta mente deuota. Porro numerus holocaustorum que obtulit multitudo hic fuit. Tauros lxx. arietes centum agnos ducentos: sanctificaueruntque domino boues sexcentos et oues tria millia. Sacerdotes vero pauci erant nec poterant sufficere vt pelles holocau

alo+ iiii. Ale+ holocaustum. # .i.par. xv.d.

florum detraherent. Unde et leuite fres eorum adiuuerūt eos donec implerent opus et sanctificarent antistites. Leuite quippe faciliori ritu sctificant q̄ sacerdotes. Fuerūt ergo holocausta plurima adipes pacificorum et libamina holocaustorum. Et cōpletus ē cultus domus dñi. Letatusqȝ est ezechias et ois pplš eo q ministeriū dñi esset expletū. De repēte quippe hoc fieri + placuerat.

Al. + placuit

¶ La. Sū. ¶ De predicatoribus quos Ezechias misit in omnes israel vt venirent et celebrarent phase domino: et de pascha Ezechie domino celebrato. Cap. xxx.

A Misit qȝ ezechias ad omnē israel et iudam: scripsitqȝ epl̄as ad effraim et manassen vt venirēt ad domū dñi in hierusalem et facerēt phase domino deo isrl̄. Inito ergo consilio regis et principum et vniuersi cetus hierusalem decreuerunt vt facerent phase mēse secundo. Non enim occurrerant facere in tempore suo: quia sacerdotes qui possent sufficere sanctificati non fuerant: et populus nondum congregatus fuerat in hierusalem. Placuitqȝ sermo regi et omni multitudini: et decreuerūt vt mitterent nūcios in vniuersū isrl̄ de bersabee vsqȝ dan: vt venirent et facerent phase dño deo isrl̄ in hierlm. Multi enim nō fecerāt sicut in lege pscriptū est. Perrexerūtqȝ cursores cum eplis ex regis imperio et pncipū eius in vniuersum isrl̄ et iudam: iuxta id qd̄ rex iusserat pdicātes. Filij isrl̄ reuertimini ad dñm deū habraam et isaac et

Ipsa eo.

B israel: et reuertetur ad reliquias q̄ effugerūt + manus regis assyriorum. Nolite fieri sicut patres vestri et fratres: qui recesserunt a domino deo patrum suorum: et tradidit eos in interitū: vt ipsi cernitis. Nolite indurare ceruices vestras sicut patres vestri. Tradite manus vestras dño: et venite ad sanctuarium eius qd̄ sanctificauit in eternū. Seruite dño deo patrū vestrorum: et auertetur a vobis ira furoris eius. Si enim vos reuersi fueritis ad dominū: fres vestri et filij habebunt misericordiam coram dñis suis: qui illos duxerunt captiuos et reuertentur in terrā hanc. Pius enim et clemens est dominus deus vester: et nō auertet faciē suam a vobis: si reuersi fueritis ad eū. Igitur cursores pergebāt velociter de ciuitate in ciuitatem per terrā effraim et manasse vsqȝ ad zabulon: illis irridentibus et subsannantibus eos.

Al. + manu. uni.

Ipsus eo.

Attamen quidam viri ex aser et manasse et zabulon acquiescētes consilio: venerūt hierusalē. In iuda vero facta ē manus dñi vt daret eis cor vnū: vt facerēt iuxta pceptū regis et principum verbū dñi. Cōgregatiqȝ sunt in hierusalē ppli multi. vt facerēt solēnitatē azymorum in mēse scdo. Et surgētes destruxerūt altaria q̄ erāt in hierusalē: atqȝ vniuersa in qbus idolis adolebant incensum subuertētes proiecerunt in torrētem cedron. Immolauerūt aūt phase quartadecima die mēsis scdi. Sacerdotes quoqȝ atqȝ leuite tandē sanctificati obtulerūt holocausta in domo dñi: steteruntqȝ in ordine suo iuxta dispōnem et legē moysi hois dei. Sacerdotes vero suscipiebāt effūdendum sanguinē de manibus leuitarum eo q multa turba sanctificata nō eēt: et idcirco immolarēt leuite phase his qui nō occurrerāt sanctificari dño. Magna ēt pars ppli de effraim et manasse et isachar et zabulon q̄ sanctificata nō fuerat comedit phase: nō iuxta qd̄ scriptum est. Et orauit pro eis ezechias dicēs. Dñs bonus ppitiabitur cūctis qui in toto corde requirūt dñm deum patrū suorū: et non imputabit eis q minus sanctificati sunt. Quē exaudiuit dñs et placatus est pplo. Feceruntqȝ filij isrl̄ q inuenti sunt in hierusalē solēnitatē azymorū septē diebus in leticia magna: laudātes dñm per singulos dies: leuite quoqȝ et sacerdotes p organa que suo officio cōgruebāt. Et locutus est ezechias ad cor

D omnium leuitarum: q hēbant intelligētiā bonam sup dño. Et comederunt septē diebus solēnitatis imolantes victimas pacificorum et laudantes dñm deum patrū suorum. Placuitqȝ vniuerse multitudini vt celebrarēt ēt alios dies septē. Qd̄ et fecerūt cū ingēti gaudio. Ezechias aūt rex iuda pbuerat multitudini mille tauros: et septē milia ouiū. Pricipes vero dederāt pplo tauros mille: et oues decē milia. Sanctificata ē ergo sacerdotū plurima multitudo: et hilaritate pfusa ois turba iuda tā sacerdotū et leuitarum q̄ vniuerse freqntie q̄ venerat ex isrl̄: pselitorum quoqȝ de terra isrl̄ et habitātiū in iuda. Factaqȝ ē grādis celebritas in hierusalē qualis a diebus salomonis filij dauid regis isrl̄ in ea vrbe nō fuerat. Surrexerūt aūt sacerdotes atqȝ leuite benedicētes + pplo. Et exaudita est vox eorum: peruenitqȝ

Al. + domino
Al. + pplm

uenitq; oratio in habitaculu sanctu celi.

¶ Ca. xxxi. ¶ Ezechias sacerdotu et leuitaru diuisit offertoriu: de collatione decimaru: dantur: colliguntur: distribuunt: repetuntur: bona que fecit ezechias et quo modo psperatus est. Cap. xxxi.

A Cumq; hec fuisset rite celebrata egressus est ois israel q inuetus + fuerat in vrbib⁹ iuda: et fregerut simulacra: succideruntq; lucos: demoliti sunt excelsa et altaria destruxerut: no solu de vniuerso iuda et beniamin: sz et de effraim quoq; et manasse: donec penit⁹ euerteret. Reuersiq; sunt oes filij isrl in possessioes et ciuitates suas. Ezechias aut ostituit turmas sacerdotales: et leuiticas p diuisioes suas vnuquemq; in officio pprio ta sacerdotu videlicet q leuitaru ad holocausta et pacifica: vt ministraret et osfiterent caneretq; in portis castrorum dni. Pars aut regis erat vt de ppria ei⁹ substatia offerret holocaustu mane semp et vespere: sabbatis quoq; et caledis et solenitatib⁹ ceteris: sicut scriptu est in B lege moysi. Precepit et pplo habitatiu hierlm vt daret partes sacerdotib⁹ et leuitis: vt possent vacare legi dni. Qd cu percrebuisset in aurib⁹ multitudinis: plurimas obtulere pmitias filij isrl frumenti vini et olei: mellis quoq; et omnium que gignit hum⁹ decimas obtulerut. Sz et filij israel et iuda q habitabat in vrbib⁹ iuda obtulerut decimas boum: et ouiu: decimasq; sanctorum q vouerat dno deo suo: atq; vniuersa portates fecerut aceruos plurimos. Mese tertio ceperut aceruorum + iacere fundameta: et mese septimo copleuerut eos. Cuq; ingressi fuissent ezechias et pncipes ei⁹: viderut aceruos et bndixerut dno ac pplo israel. Interrogauitq; ezechias sacerdotes et leuitas: cur ita iacerent aceruj. Rndit illi azarias sacerdos pmus C de stirpe sadoch dices. Ex quo ceperut offerri primitie in domo dni: comedim⁹ et saturati sum⁹ et remanserut plurima: eo q bndixerit dns pplo suo. Reliquiarum aut est copia ista: qua cernis. Precepit igitur ezechias vt pparaet horrea in domo dni. Qd cu fecissent: intulerut ta pmitias q decimas: et quecuq; vouerat fideliter. Fuit autem pfect⁹ eorum chonenias leuita et semei frater ei⁹ secudus. Post que iehihel et azarias et naad et asahel et hierimoth: iozabat quoq; et elihel et iesmachias et maath et baneias ppositi sub manib⁹ chonenie et semei fratris ei⁹ ex imperio ezechie regis et azarie potificis dom⁹ dni: ad quos oia pertinebat. Core vo fili⁹ iemna leuites et ianitor orietalis porte ppositus erat his q sponte offerebant dno: pmitijsq; et osecratis in sancta sanctorum et sub cura ei⁹ eden et beniamin: iesue et semeias: amarias quoq; et sechenias in ciuitatib⁹ sacerdotu: vt fideliter distribueret fratrib⁹ suis ptes minorib⁹ atq; maiorib⁹: exceptis maribus ab annis trib⁹ et sup: a cuctis qui ingrediebant teplu dni. Et qcqd per singulos dies D coducebant in ministeriis atq; obseruationibus iuxta diuisiones suas: sacerdotib⁹ per familias et leuitis a vicesimo anno et supra p ordines et turmas suas: vniuersequ multitudini tam vxorib⁹ q liberis eorum vtriusq; sex⁹ fideliter cibi de his que sanctificata fuerat prebebatur. Sed et filiorum aaron per agros et suburbana vrbium singularu dispositi erat viri q partes distribuerent vniuerso sexui masculino: de sacerdotibus et leuitis. Fecit ergo ezechias vniuersa que diximus in omni iuda: operatusq; est bonu et rectum et veru cora dno deo suo: in vniuersa cultura ministerij domus dni iuxta lege et cerimonias: voles requirere deum suu in toto corde suo. Fecitq; et prosperatus est.

Ads + est

Ms + iacere

¶ Ca. xxxii. ¶ De strage facta ab angelo in castris sennacherib: d morte ipi⁹: d egritudine ezechie: d supbia cordis ei⁹ et humilitate: d diuitijs ei⁹: d pcto ei⁹ i nucijs babylois ondedo oia domus ei⁹: de morte ei⁹: de regno manasses filij eius. Ca. xxxij.

A Post q et huiuscemodi veritatem venit sennacherib rex assyriorum. Et in-

iiii. Re. 18. c.

gressus iudā obsedit ciuitates munitas: volēs eas cape. Qđ cum ✝ vidisset ezechias venisse .s. sennacherib ⁊ totū belli impetū3 verti ꝯ hierl'm inito cū p̄ncipib⁹ cōsilio viriliq3 fortissimis vt obturarent capita fontiū q erāt extra vrbē. Et hoc omniū decernēte s̄nīa ꝯgregauit plurimā multitudinē: ⁊ obturauerūt cunctos fontes ⁊ riuū q fluebāt in medio terre dicētes. Ne veniāt reges assyrioꝝ: ⁊ inueniāt aquarū abūdātiā. Edificauit quoq3 agēs idustrie oēm murū q fuerat dissipatus: ⁊ extruxit turres desup: ⁊ forinsec⁹ alterū murū.

Al's ✝ audisset

B

Instaurauitq3 mello in ciuitate dauid ⁊ fecit vniuersi generis armaturā ⁊ clypeos. Cōstituitq3 p̄ncipes bellatoꝝ in exercitu. Et ꝯuocauit vniuersos i platea porte ciuitatis ac locut⁹ est: ad cor eoꝝ dicens. Viriliter agite ⁊ confortamini. Nolite timere: nec paueatis reg: assyrioꝝ: ⁊ vniuersam multitudinē q̄ est cū eo. Multo .n. plures nobiscū sunt q̄3 cū illo. Cū illo .n. est brachiū carneū: nobiscū dn̄s de⁹ n̄r q auxiliator est n̄r: pugnatq3 ꝓ nobis. Cōfortatusq3 est pp̄ls huiuscemodi verbis ezechie regis iuda.

¶ 4. Reg. 6. d.

Que postq̄3 gesta sunt: misit sennacherib rex assyrioꝝ seruos suos hierl'm. Ipse .n. cū vniuerso exercitu obsidebat lachis ad ezechiā regem iuda ⁊ ad oēm pp̄lm q erat in vrbe dicēs.

C

Hec dicit sennacherib rex assyrioꝝ. In quo hn̄tes fiduciā sedetis obsessi in hierl'3. Num ezechias decepit vos vt tradat morti in fame ⁊ siti: affirmās q̄ dn̄s de⁹ vester liberet vos de manu regis assyrioꝝ. Nūqd nō iste est ezechias q destruxit excelsa illi⁹ ⁊ altaria: ⁊ p̄cepit iude ⁊ hierl'3 dicēs: corā altari vno adorabitis ⁊ in ipso cōburetis incēsum. An ignoratis q̄ ego fecerim: ⁊ p̄res mei cūctis terraꝝ pp̄lis. Nūqd p̄ualuerūt dij gentiū omniūq3 terrarū liberare regionē suā de manu mea? Quis est de vniuersis dijs gētiū q̄s vastauerūt p̄res mei qui potuerit eruere pp̄lm suū de manu mea: vt possit ēt de⁹ vester eruere vos de hac manu.

¶ 4. Reg. 18. f.

D

Nō vos ergo decipiat ezechias: nec vana p̄suasione deludat: neq3 credatis ei. Si enim nullus potuit de⁹ cūctaꝝ gentium atq3 regionū liberare pp̄lm suū de manu mea: ⁊ de manu patrū meoꝝ: ꝯsequenter nec de⁹ vester poterit eruere vos de hac manu. S3 ⁊ alia multa locuti sunt serui ei⁹ ꝯ dn̄3 deū: ⁊ ꝯ ezechiā seruum ei⁹. Epl'as quoq3 scripsit plenas blasphemie in dn̄m deū israel ⁊ locut⁹ est aduersū3 eū. Sicut dij gentiū ceteraꝝ nō potuerunt liberare pp̄lm suū de manu mea: sic ⁊ de⁹ ezechie eruere nō poterit pp̄lm suū de manu ista. Insup ⁊ clamore magno lingua iudaica ꝯ pp̄lm q sedebat in muris hierl'm psonabat: vt terreret eos ⁊ caperet ciuitatem.

E

Locutusq3 est ꝯ deū israel sicut aduersum deos pp̄loꝝ terre opa manuū hominū3. Orauerūt igit̄ ezechias rex ⁊ esaias filius amos ꝓphetes aduersū3 hāc blasphemiā: ac vociferati sūt vsq3 in celū. Et misit dn̄s angelū suū q pcussit oēm virū robustū ⁊ bellatorē ⁊ p̄ncipē exercit⁹ regis assyrioꝝ. Reuersusq3 est cū ignominia in terram suā. Cūq3 ingressus eēt domū dei sui: filij qui egressi fuerāt de vtero ei⁹ interfecerūt eū gladio. Saluauitq3 dn̄s ezechiā ⁊ habitatores hierl'm de manu sennacherib regis assyrioꝝ ⁊ de manu omniū3: ⁊ p̄stitit ei q̄etē p circuitū.

F

Multi ēt deferebāt hostias ⁊ sacrificia dn̄o in hierl'm: ⁊ munera ezechie regi iuda. Qui exaltat⁹ est post hec corā cūctis gentib⁹. In dieb⁹ illis egrotauit ezechias vsq3 ad mortē: ⁊ orauit dn̄3. Exaudiuitq3 eū: ⁊ dedit ei signū3 s3 nō iuxta bn̄ficia q̄ accepat retribuit: q2 eleuatū est cor ei⁹. Et fact' est ꝯ eū ira: ⁊ ꝯ iudā ⁊ hierl'3. Humiliatusq3 est postea eo q exaltatū fuisset cor ei⁹: tā ipse q̄3 habitatores hierl'm: ⁊ idcirco nō venit sup eos ira dn̄i in dieb⁹ ezechie.

¶ 4. Reg. 20. a. Esa. 38. a.

Fuit aūt ezechias diues ⁊ inclyt⁹ valde: ⁊ thesauros sibi plurimos ꝯgregauit argēti ⁊ auri: ⁊ lapidis p̄ciosi: aromatū ⁊ armoꝝ vniuersi generis ⁊ vasoꝝ magni precij: apothecas quoq3 frumēti vini ⁊ olei ⁊ p̄sepia omniū iumentoꝝ caulasq3 pecorib⁹ ⁊ vrbes sex edificauit. Hēbat qppe greges ouiū ⁊ armentoꝝ innūerabiles eo q dedisset ei dn̄s substantiā multā nimis. Ipse est ezechias q obturauit supiorē3 fontē aquaꝝ gyon: ⁊ auertit eas subter ad occidētem vrbis dauid. In omnib⁹ opib⁹ suis fecit ꝓspere q̄ voluit.

G

Attn̄ in legatione p̄ncipū babylonis q missi fuerāt ad eū vt interrogarent de portēto qđ acciderat sup terra3 dereliqt eum domin⁹ vt tentaretur ⁊ nota fierent omnia que erant in corde eius. Reliqua autē sermonū ezechie ⁊ misericordiarū

eius scripta sunt in visiõe esaie filij amos prophete: et in libro regũ iuda et israel. Dormiuitqȝ ezechias cuȝ patrib⁹ suis: et sepelierunt eũ supra sepulcra filioȝ dauid. Et celebrauit eius exequias vniuersus iuda et oẽs habitatores hierusalẽ: regnauitqȝ manasses filius eius pro eo.

¶ Ca. Sũ. ¶ De regno manasses et sceleribus ei⁹: capit ab assyrijs et ducit in babylonẽ: penitet et orat dñm et reducit in hierusalẽ: destruit idola de domo dñi: et aras ꝙs fecerat ipse: sȝ ppls adhuc imolat in excelsis: de morte ei⁹ et de regno filij ei⁹ amõ et occisione ei⁹ a seruis suis, ꝓpter quẽ successit fili⁹ eius iosias. Cap. xxxiij.

A 4. Reg. 21. a. Als + et qnqȝ

Duodecim annoȝ erat manasses cũ regnare cepisset: et qnquaginta + qnqȝ annis regnauit in hierusalẽ. Fecit autem malũ coram domino iuxta abominationes gentiuȝ quas subuertit dominus corã filijs israel. Et cõuersus instaurauit excelsa que demolitus fuerat ezechias pater eius: cõstruxitqȝ aras baaliȝ et fecit lucos: et adorauit oẽm militiã celi et coluit ei. Edificauit quoqȝ altaria in domo dñi: de qua dixerat domin⁹: in hierusaleȝ erit nomẽ meũ in eternuȝ. Edificauit autem ea cũcto exercitui celi in duob⁹ atrijs domus domini: trãsireqȝ fecit filios suos per ignem in vallem benennon. Obseruabat somnia: sectabatur auguria: maleficis artibus inseruiebat. habebat secum magos et incantatores: multaqȝ mala operatus est coram domino vt irritaret euȝ. B Sculptile quoqȝ et conflatile signuȝ posuit in domo dñi: de qua locutus est dñs ad dauid et ad salomonẽ filiũ ei⁹ dicens. In domo hac et in hierusalem quã elegi de cũctis tribub⁹ israel ponã nomẽ meũ in sempiternũ: et mouere nõ faciã pedem israel de terra quã tradidi patrib⁹ eoȝ: ita dumtaxat si custodierint facere que pcepi eis: cũctãqȝ legẽ et cerimonias atqȝ iudicia que mãdaui p manũ moysi. Igitur manasses seduxit iudã et habitatores hierusalem: vt facerent maluȝ super omnes gentes quas subuerterat domin⁹ a facie filiorum israel. Locutusqȝ est dominus ad eum et ad populũ illius: et attẽdere noluerunt. Idcirco superinduxit eis principes exercitus regis assyrioȝ. Ceperuntqȝ manassen et vinctũ cathenis atqȝ cõpedib⁹ duxerunt in babylonẽ. Qui postqȝ coangustatus est: orauit dñm deũ suũ: et egit penitentiã valde corã deo patrũ suoȝ. Deprecatus est eũ: et obsecrauit intẽte. Et exaudiuit orõnẽ ei⁹: reduxitqȝ euȝ hierusalẽ in regnũ suũ. Et cognouit manasses ꝙ dñs ipse esset de⁹. Post hec edificauit murum extra ciuitatẽ dauid ad occidẽtẽ gyon in cõualle ab introitu porte piscium p circuitum vsqȝ ad ophel: et exaltauit illum vehementer. Cõstituitqȝ principes exercit⁹ in cunctis ciuitatib⁹ iuda munitis: et abstulit deos alienos et simulacrũ de domo dñi: aras quoqȝ quas fecerat in mõte domus dñi et in hierusalẽ: et proiecit omnia extra vrbẽ. Porro instaurauit altare dñi: et immolauit super illud victimas et pacifica et laudeȝ. Precepitqȝ iude vt seruiret dño deo israel. + Attamẽ adhuc ppls immolabat in excelsis domino deo suo. Reliqua aũt gestoȝ manasse et obsecratio eius ad deuȝ suum: verba quoqȝ videntiuȝ qui loquebãtur ad euȝ in nomine dñi dei israel continent in sermõib⁹ regũ israel. Oratio quoqȝ ei⁹ et exauditio et cũcta peccata atqȝ cõtẽptus: loca etiã in qbus edificauit excelsa et fecit lucos et statuas anteqȝ ageret penitẽtiã scripta sunt in sermonib⁹ ozai. Dormiuit ergo manasses cũ patrib⁹ suis: et sepelierũt eũ in domo sua. Regnauitqȝ p eo fili⁹ ei⁹ amon. Uigintiduoȝ annoȝ erat amon cũ regnare cepisset: et duob⁹ annis regnauit in hierlm. Fecitqȝ malũ in cõspectu dñi sicut fecerat manasses pr ei⁹: et cunctis idolis que manasses fuerat fabricatus imolauit atqȝ seruiuit. Et non est reueritus faciẽ dñi sicut reuerit⁹ est manasses pr ei⁹: et multo maiora deliqt. Cũqȝ coniurassent aduersus eũ serui sui interfecerũt eũ in domo sua. Porro reliqua ppli multitudo cesis his q amon percusserant cõstituit regẽ iosiam filiũ eius p eo.

C j. q. 7. c. 2. versi. scio manassẽ. de pe. dis. 2. a. si enĩ ante fi.

Als + tamẽ

D

¶ Ca. Sũ. ¶ De regno iosie et ei⁹ pietate: de inuẽtiõe deuteronomij: de prophetissa: de federe ppli ad dominum. Cap. xxxiiij.

de pe. dis. 2. c. si enĩ. ꝟ. Iosias A 4. Reg. 22. a.

Octo annoȝ erat iosias cũ regnare cepisset: et triginta et vno anno regnauit in hierlm. Fecitqȝ qd erat rectuȝ in cõspectu dñi: et ambulauit in vijs dauid pris sui: nõ declinauit neqȝ ad dexterã neqȝ ad sinistrã. Octauo aũt ano regni sui cũ adhuc esset puer cepit querere deũ pris

sui dauid: et duodecio ano postq; regnare ceperat mudauit iuda et hierlm ab excelsis et lucis simulacrisq; et sculptilib⁹. Destruxerutq; cora eo aras baalim: et simulacra q supposita fuerat demoliti sunt. Lucos et et sculptilia succidit atq; comminuit et sup cumulos eo q eis imolare osueuerant fragmeta dispersit. Ossa preterea sacer- B dotu cobussit in altarib⁹ idolo: mudauitq; iuda et hierlm. Sz et in vrbib⁹ manasse et effraim et symeon vsq; neptalim cucta subuertit. Cuq; altaria dissipasset et lucos et sculptilia otriuisset in frusta cunctaq; delubra demolit⁹ eet de vniuersa terra israel: reuersus est in hierlm. Igit anno octauodecimo regni sui mudata iaz terra et teplo dni: misit saphan filiu ezelie et maasian pncipe ciuitatis: et ioha filium ioachaz acometarijs vt istaurarent domu dni dei sui. Qui venerut ad helchia sacerdote magnuz. Acceptaq; ab eo pecunia q illata fuerat in domu dni: et qua ogregauerat leuite et ianitores de manasse et effraiz et vniuersis reliquijs isrl: ab omni quoq; iuda et beniamin et habitatorib⁹ hierusale: tradiderunt in manib⁹ eo q perant operarijs in domo dni: vt instaurarent teplu: et infirma queq; sartirent. At illi dederunt ea artificib⁹ et cemetarijs vt emerent lapides et lapicidinis et ligna ad comissuras edificij et ad otignatione domo- C ru quas destruxerat reges iuda. Qui fideliter cucta faciebat. Erat aut ppositi opratiuz iadab et abdias de filijs merari: zacharias et mosolla de filijs caath que vrgebat opus oes leuite scientes organis canere. Sup eos vo qui ad diuersos vsus onera portabat: erat scribe et magri de leuitis ianitores. Cuq; efferret pecunia que illata fuerat in teplum dni: repperit helchias sacerdos libru legis dni q dat⁹ fuerat p manuz moysi: et ait ad saphan scriba. Librū legis inueni in domo dni. Et tradidit ei. D At ille intulit volume ad rege: et nuciauit ei dices. Omnia q dedisti in manu seruorū tuo: ecce coplent. Argetuz qd repertuz est in domo dni oflauerut: datuq; est prefectis artificu et diuersa opa fabricatium. Preterea tradidit mihi helchias sacerdos huc libru. Que cu rege psente recitasset: audisset q; ille vba legis scidit vestimenta sua: et pcepit helchie et aicham filio saphan et abdon filio micha: saphan quoq; scribe et asaie seruo regis: dices. Ite et orate dominu p me et pro reliquijs israel et iuda: sup vniuersis sermonib⁹ libri isti⁹ q repertus est. Magn⁹. n. furor dni stillauit sup nos: eo q no custodierint pres nri verba dni: vt facerent oia q scripta sunt in isto vo- E luminie. Abijt ergo helchias et hi q sit a rege missi fuerat ad oldam, pphete vxore sellu filij thecuatq; filij aras custodis vestiu: que habitabat in hierlm in scda: et locuti sunt ei vba q supra narrauim⁹. At illa rndit eis. Hec dicit dns de⁹ israel. Dicite viro q misit vos ad me. Hec dicit dns. Ecce ego inducā mala sup locu istu et super habitatores ei⁹: cunctaq; maledicta q scripta sunt in libro hoc: que legerut cora rege iuda: qz dereliquerut me et sacrificauerut dijs alienis: vt me ad iracudiaz prouocaret in cuctis opib⁹ manuu suaz. Idcirco stillabit furor me⁹ sup locu istu et no extinguet. Ad rege aut iuda q misit vos p dno deprecadu sic loqmini. Hec dicit dns F de⁹ isrl. Qm audisti verba voluminis atq; emollitu est cor tuu et humiliat⁹ es in conspectu dni sup his q dicta sunt ɔ̄ locum huc et habitatores hierlm: reueritusq; facie mea scidisti vestimenta tua et fleuisti cora me: ego quo q; exaudiui te dicit domin⁹. Iaz. n. colliga te ad pres tuos: et inferreris in sepulcru tuu in pace: nec videbunt oculi tui oe malu qd ego inducturus sum sup locu istu et sup habitatores ei⁹. Retulerut itaq; regi cucta que dixerat. At ille couocatis vniuersis maiorib⁹ natu iuda et hierusale ascedit in domum dni: vnaq; oes viri iuda et habitatores hierlm sacerdotes et leuite: et cunctus populus a minimo vsq; ad maximu. Qui- G bus audietib⁹ in domo dni legit rex oia vba voluminis. Et stas in tribunali suo pcussit fedus cora dno: vt ambularet post eu et custodiret pcepta et testimoia et iustificationes ei⁹ in toto corde suo et in tota anima sua: faceretq; q scripta sunt in volumine illo qd legerat. Adiurauit quoq; sup hec oes q repti fuerat in hierlm et beniamin. Et fecerunt habitatores hierlm iuxta pactu dni dei patru suo. Abstulit ergo iosias cuctas abominationes de vniuersis regionib⁹ filio israel: et fecit oes q residui erat in israel seruire dno deo suo.

4. Reg. 23.a.

Cūctis diebus vite eius nō recesserunt a domino deo patrum suorum.

¶ Capituli Summarium. De phase qd fecit iosias: de morte eius: de lamentationibus suorum super eum. Cap. xxxv.

A Fecit autem iosias in hierlm phase dño: qd immolatum est quartadecima die mensis primi. Et cōstituit sacerdotes in officiis suis: hortatusq; e eos vt ministrarent in domo dñi. Leuitis quoq; ad quorū eruditionē ois israel sanctificabat dño locut' est. Ponite arcā in sanctuario tēpli qd edificauit salomon fili' dauid rex israel. Nequaq; n. ei vltra portabitis. Nūc ergo ministrate dño deo vr̄o & pplo eius israel: & pparate vos per domos & cognatiōes vr̄as in diuisionib' singulorū sicut pcepit dauid rex israel: & descripsit salomō fili' ei': & ministrate in sanctuario per familias turmasq; leuiticas: & sanctificati imolate phase. Fratres et vr̄os vt possint iuxta vba q̄ locut' est dñs in manu moysi facere: pparate. Dedit preterea iosias ei populo q ibi fuerat inuētus in solemnitate phase: agnos & hedos de gregib' & reliq pecoris: triginta milia: boum quoq; tria milia. Hec de regis vniuersa substātia. Duces quoq; ei' spōte qd vouerāt obtulerūt tam B pplo q̄ sacerdotib' & leuitis. Porro helchias & zacharias & iehiel pncipes dom' dñi dederūt sacerdotib' ad faciēdū phase: pecora cōmixtī duo milia sexcēta & boues trecētos. Chonenias aūt & semeias etiam & nathanael fratres eius: necnon asabias & iahiel & iozabad principes leuitarū dederunt ceteris leuitis ad celebrandū phase quinq; milia pecorū & boues quingētos. Preparatūq; est ministerium: & steterūt sacerdotes in officio suo. Leuite quoq; in turmis iuxta regis imperiū: & immolatū est phase. Asperseruntq; sacerdotes man' suas sanguine & leuite detraxerunt pelles holocaustorū & separauerūt ea vt darēt per domos & familias singulorū: & offerrent domino sicut scriptū est in libro moysi. De bobus quoq; fecerūt silr. Et assauerūt phase super ignē: iuxta qd in lege + scriptū est. Pacificas vero hostias coxerunt in lebetis & cacabis & ollis: & festinato distribuerūt vniuerse plebi: sibi autē & sacerdotib' postea parauerunt. Nam in oblatione holocaustorū & adipum vsq; ad noctē sacerdotes fuerunt occupati. Unde & leuite sibi & sacerdotib' filiis aaron parauerunt nouissimis. Porro cantores filii C asaph stabāt in ordine suo iuxta preceptū dauid & asaph & eman & idithum pphetarū regis dauid. Janitores vero per portas singulas obseruabāt: ita vt nec puncto quidē discederēt a ministerio. Quāobrē & fratres eorū leuite parauerūt eis cibos. Omnis igit̄ cultura dñi rite cōpleta est in die illa vt facerent phase: & offerrent holocausta super altare dñi iuxta preceptum regis iosie. Fecerūtq; filii israel qui reperti fuerāt ibi phase in tempore illo: & solēnitatē azymorū septē diebus. Nō fuit phase similē huic in israel a diebus samuelis pphete. Sed nec quisq; de cunctis regib' israel fecit phase sicut iosias sacerdotibus & leuitis & omni iude & israel qui repert' fuerat & habitātibus in hierusalē. Octauodecimo anno regni iosie hoc phase celebratum est. Postq; instaurauerat iosias templū ascendit nechao rex egypti ad pugnādum in charchamis iuxta eufratem. Et pcessit in occursum eius iosias. D At ille missis ad eum nunciis ait. Quid mihi & tibi rex iuda? Nō aduersum te hodie venio: sz ɔ aliā pugno domū: ad quā me de' festinato ire pcepit. Desine aduersū deū facere qui mecū est: ne interficiat te. Noluit iosias reuerti: sed pparauit cōtra eū bellū: nec acquieuit sermonib' nechao ex ore dei: verum perrexit vt dimicaret in cāpo mageddo. Ibiq; vulneratus a sagittariis dixit pueris suis. Educite me de prelio: q2 oppido vulneratus sum. Qui trāstulerūt eū de curru in alterū currū q sequebat eū more regio: & asportauerūt eū in hierusalē. Mortuusq; e & sepult' in mauso-

4. Re. 23.c. 1. Esd. 1.a

Al's + p̄ceptum.

4. Reg. 23.c.

De pe. di. 2.c. si enī. §. Josias vir sāc'

leo patrū suoꝝ. Et vniuersus iuda ⁊ hieru
salē luxerunt eū: hieremias maxime: cui⁹
oēs cantores atq; cātatrices vsq; in p̄sen-
tem diē lamentationes sup iosiam repli
cant: ⁊ quasi lex obtinuit in isrl. Ecce scri
ptū fert in lamentationib⁹. Reliqua autē
sermonum iosie ⁊ misericordiarū eius
que lege precepta sunt domini: opera quo
q; illius prima ⁊ nouissima scripta sunt
in libro regum iuda: ⁊ israel.

¶ Cap. sū. ¶ De Joachin rege captiuato in egyptum: de eliachim fratre eius quomodo captiuauit eum rex babylonis: ⁊ de sedechia: ⁊ destructione hierusalem: et de cyro rege persarum. Cap. xxxvi.

A — 4. regū 23. f.

TUlit ergo pp̄ls terre ioachan filium
iosie: ⁊ cōstituit regē p̄ patre suo in
hierusalē. Uigintitrium annoꝝ erat Joa-
chan cū regnare cepisset ⁊ trib⁹ mensibus
regnauit in hierusalē. Amouit aūt eū rex
egypti cū venisset in hierl'm: ⁊ cōdemnauit
terrā centū talentis argenti: ⁊ talento au-
ri. Cōstituitq; p̄ eo regē eliachim fratrē
eius sup iudā ⁊ hierl'm: ⁊ vertit nomen
eius ioachim. Ipsū vero ioachan tulit se
cum: ⁊ adduxit in egyptum. Uigintiquinq;
annoꝝ erat ioachim cū regnare cepisset: ⁊
vndecim annis regnauit in hierl'm. Fecit-
q; malū corā dn̄o deo suo. Cōtra hūc ascē
dit nabuchodonosor rex chaldeoꝝ: ⁊ vin-
ctū cathenis duxit in babylonē: ad quā ⁊
vasa dn̄i trāstulit: ⁊ posuit ea in tēplo suo.
B Reliqua autē verboꝝ ioachin ⁊ abomina-
tionū eius q̄s operatus est ⁊ q̄ inuēta sunt
in eo: cōtinent in libro regū iuda ⁊ isrl.
Regnauit āt ioachin fili⁹ ei⁹ p̄ eo. ✝ Octo
annoꝝ erat ioachin cū regnare cepisset: et
tribus mensib⁹ ac decē diebus regnauit i
hierusalem: fecitq; malū in cōspectu dn̄i.
Cūq; anni circulus volueret: misit nabu
chodonosor rex nūcios: q ⁊ adduxerūt eū
in babylonē asportatis simul p̄ciosissimis
vasis domus dn̄i. Regē vero cōstituit sede-
chiā patruū eius sup iudā ⁊ hierusalē. Ui-
ginti ⁊ vnius āni erat sedechias cū regna
re cepisset ⁊ vndecim annis regnauit i hie-
rusalē. Fecitq; malū in oculis dn̄i dei sui:
nec erubuit faciē hieremie p̄pheta loquē-
tis ad se ex ore dn̄i. A rege q̄z nabuchodo-
nosor recessit: q adiurauerat eū p deū. Et
C indurauit ceruicē suā ⁊ cor: vt nō reuerte
ret ad dn̄m deū isrl. Sed ⁊ vniuersi p̄n-
cipes sacerdotū ⁊ pp̄ls p̄uaricati sunt ini-
que iuxta vniuersas abominationes gen-
tium: ⁊ polluerūt domū dn̄i quā sctificaue-
rat sibi in hierl'm. Mittebat aūt dn̄s deus
patrum suoꝝ ad illos p manus nunciorū
suoꝝ de nocte cōsurgens ⁊ quotidie cōmo
nens: eo q parceret pp̄lo ⁊ habitaculo suo.
At illi subsannabāt nūcios dei: ⁊ paruipen
debāt sermones ei⁹: illudebātq; p̄phetis:
donec ascēderet furor dn̄i in pp̄lm eius: et
esset nulla curatio. Adduxit enim sup eos re
gem chaldeoꝝ ⁊ interfecit iuuenes eoꝝ
gladio in domo sanctuarij. Nō est misert⁹
adolescētis ⁊ v̄ginis ⁊ senis nec decrepiti
quidē: s; oēs tradidit in manib⁹ ei⁹: vni-
uersaq; vasa dom⁹ dn̄i tā maiora q̄z mino
ra: ⁊ thesauros tēpli ⁊ regis ⁊ p̄ncipū tran B
stulit in babylonē. Incēderunt hostes do-
mū dei: destruxerūtq; murū hierl'm. Uni
uersas turres cōbusserunt: ⁊ quicquid p̄-
ciosum fuerat demoliti sunt. Si qs euase-
rat gladiū ductus in babylonē seruiuit re-
gi ⁊ filijs ei⁹ donec imperaret rex persarum:
⁊ compleret sermo dn̄i ex ore hieremie: ⁊
celebraret t'ra sabbata sua. Cūctis enim die
bus desolationis egit sabbatū vsq; dū cō
plerent septuaginta āni. Anno aūt p̄mo
cyri regis persaꝝ ad explendū sermonem
dn̄i quē locut⁹ fuerat p os hieremie: susci-
tauit dn̄s spiritum cyri regis p̄sarum: q
iussit predicari in vniuerso regno suo et
p scripturam dicēs. Hec dicit cyrus rex p
sarū. Oia regna terre dedit mihi dn̄s de-
us celi: ⁊ ipse p̄cepit mihi vt edificarem ei
domū in hierusalē que est in iudea. Quis
ex vobis est in omni populo eius. Sit do-
min⁹ deus suus cum eo: ⁊ ascendat.

Al's ✝ decē ⁊ octo — Hie. 25. c. ⁊ 29. c. — 1. esd. 1. a. 3. esd. 2. a.

¶ Explicit liber ✝ dabreiamin siue Paralipomenon secundus.

Al's ✝ dibrehaiomim

¶ Incipit oratio manasses regis iuda: cū captus teneretur in babylone.

DOmine deus oīpotens
patrū nr̄oꝝ habraam
isaac ⁊ iacob: ⁊ semini
eorum: q fecisti celum
⁊ terram cū omni or-
natu eorum: q signasti
mare verbo p̄cepti tui:
qui conclusisti abyssū:
⁊ signasti terribili ⁊ laudabili nomini tuo
quem omnes pauent ⁊ tremunt a vultu
virtutis tue: ⁊ insustentabilis ira sup pec-

ratores comminationis tue: immensa vero & inuestigabilis misericordia promissionis tue: qm̃ tu es dñe altissimus super omnem terram: longanimis & multum misericors & penitens super malitiam hominum. Tu autem dñe sm̃ bonitatem tuam promisisti penitentiam remissionis peccatorum: & tu deus iustorum non posuisti penitentiam iustis: habraam isaac & iacob his qui tibi non peccauerunt: qm̃ peccaui super numerum arene maris. Multiplicate sunt iniquitates mee: incuruatus sum multo vinculo ferri: & nõ est respiratio mihi: qr̃ excitaui iracundiam tuam & malum coram te feci: statuens abominationes: & multiplicans offensiones. Et nunc flecto genua cordis mei: precans a te bonitatem dñe. Peccaui dñe peccaui: & iniquitatem meam agnosco. Peto rogans te dñe remitte mihi: remitte mihi. Ne simul perdas me cum iniquitatibus meis neq̃ in eternum reserues mala mihi: qr̃ indignum saluabis me sm̃ magnam misericordiam tuam. Et laudabo te semper omnibus diebus vite mee: qm̃ te laudat omnis virtus celorum: & tibi est gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Explicit oratio manasses regis iuda.

¶ Incipit prefatio beati hieronymi presbyteri in librum esdre.

Utrum difficilius sit facere qđ poscitis: an negare: necdum statui. Nam vobis aliquid imperantibus annuere sñie est: & magnitudo oneris impositi ita ceruices premit: vt ante sub fasce ruendum sit q̃ leuandum. Accedunt ad hec inuidorum studia: q̃ omne qđ scribimus reprehendendum putant. Et interdum contra se conscientia repugnante publice latrant: q̃ occulte legunt: intantum vt clamare compellar & dicere. Dñe libera animam meam a labiis iniquis: & a lingua dolosa. Tertius annus est q̃ semper

[Margin: Psa. 119.]

scribitis atq̃ rescribitis vt esdre librum & hester vobis de hebreo transferam: q̃si non habeatis greca & latina volumina: aut quecunq̃ illud est q̃ a nobis vertitur: non statim ab omnibus conspuendum sit. Frustra autem (vt ait quidam) niti neq̃ aliud fatigando nisi odium querere: extreme dementie est. Itaq̃ obsecro vos mi dominion & regatiane charissimi: vt priuata lectione contenti libros nõ efferatis in publicum: nec fastidiosis cibos ingeratis: vitetisq̃ eorum supercilium q̃ iudicare tantum de aliis: & ipsi facere nihil nouerunt. Si qui autem fratrum sunt quibus nostra nõ displicent: his tribuatis exemplar: amonentes vt hebrea nomina que grandis in hoc volumine copia est: distincte per interualla transcribant. Nihil enim proderit emendasse librum: nisi emendatio librariorum diligentia conseruetur. Nec quemq̃ moueat q̃ vnus a nobis liber editus est: nec apocriphorum tertii et quarti libri somniis delectetur: quia & apud hebreos + esdre: neemieq̃ sermones in vnum volumen coartantur: & que nõ habentur apud illos: nec de viginti quattuor senibus sunt procul abiicienda. Si quis autem septuaginta vobis opposuerit interpretes: quorum exemplaria varietas ipsa lacerata & euersa demonstrat: nec potest vtiq̃ verum asseri qđ diuersum est: mittite eum ad euangelia: in quibus multa ponuntur quasi de veteri testamento que apud septuaginta interpretes non habentur. Velut illud // qm̃ nazareus vocabitur: & // ex egypto vocaui filium meum: & // videbunt in quem compunxerunt: multaq̃ alia que latiori operi reseruamus: & querite ab eo vbi scripta sunt. Cumq̃ proferre nõ potuerit: vos legite de his exemplaribus q̃ nuper a nobis edita maledicorum quotidie linguis confodiuntur. Sed vt ad compendium veniam: certe qđ illaturus sum equissimum est. Edidi aliquid qđ nõ habetur in greco: aut aliter habetur q̃ a me versum est. Quid interpretem laniant. Interrogent hebreos: & ipsis autoribus translationi mee vel arrogent vel derogent fidem. Porro aliud est si clausis qđ dicitur oculis mihi volunt maledicere: & nõ imitantur grecorum studium & beniuolentiam: qui post septuaginta translatores iam christi euangelio coruscante iudeos & hebionitas legis veteris interpretes aquilam videlicet & symmachum & theodotionem & curiose legunt: & per origenis laborem in exaplois ecclesiis dedicarunt. Quanto magis latini grati esse deberent: q̃ exultantes cernerent greciam a se aliquid mutuari. Pri-

[Margin: al. + esre; al. + esre; // Osee. 11.a.; // mat. 2.c; // zac. 12.c]

mus enim magnorum sumptus est & infinite difficultatis: exemplaria posse habere omnia: et inde etiam qui habuerint: & hebrei sermonis ignari sunt: magis errabunt: ignorantes: quis e multis verius dixerit. Quod etiam sapientissimo cuidam nuper apud grecos accidit: vt interdum scripture sensum relinquens: vniuscuiuslibet interpretis sequeretur errorem. Nos autem qui hebree lingue saltem parvam habemus scientiam: & latinus nobis vtcumque sermo non deest: & de aliis magis possumus iudicare & ea que ipsi intelligimus in nostra lingua promere. Itaque licet hydra sibilet: victorque synon incendia iactet: numquam meum iuvante christo silebit eloquium. Etiam precisa lingua balbutiet. Legant qui volunt: qui nolunt abiiciant. Eventilent apices: literas calumnientur. Magis vestra charitate provocabor ad studium: quam illorum detractione & odio deterrebor.

al. + egre

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit liber + esdre primus.

Cyrus persarum rex primus

¶ Ca. ii. ¶ Cyrus soluit captiuitatem populi & redditis vasis & numeratis: precepit posse ire in hierusalem & edificare templum. Cap. j.

N

Hie. 25. c & 29. c 2. par. 6. d

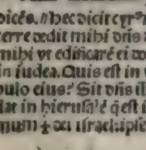

In anno primo cyri regis persarum vt compleretur verbum domini ex ore hieremie: suscitauit dominus spiritum cyri regis persarum: & traduxit vocem in omni regno suo etiam per scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex persarum. Omnia regna terre dedit mihi dominus deus celi: & ipse precepit mihi vt edificarem ei domum in hierusalem: que est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso populo eius? Sit dominus illius cum eo. Ascendat in hierusalem que est in iudea: & edificet domum + dei israel: ipse est deus qui est in hierusalem. Et omnes reliqui in cunctis locis vbicumque habitant adiuuent eum viri de loco suo argento & auro & substantia & pecoribus: excepto quod voluntarie offerunt templo dei quod est in hierusalem. Et surrexerunt principes patrum de iuda & beniamin & sacerdotes & leuite: & omnis cuius suscitauit deus spiritum vt ascenderet ad edificandum templum domini: quod erat in hierusalem. Uniuersique qui erant in circuitu adiuuerunt manus eorum in vasis argenteis & aureis in substantia et iumentis: in supellectili: exceptis hisque sponte obtulerant. Rex quoque cyrus protulit vasa templi domini que tulerat nabuchodonosor de hierusalem: & posuerat ea in templo dei sui. Protulit autem ea cyrus rex persarum per manum mitridatis filii gaçabar: & annumerauit ea sasabasar principi iude: & hic est numerus eorum. Phiale auree triginta: phiale argentee mille: cultri viginti nouem: syphi aurei triginta: syphi argentei secundi quadringenti decem: vasa alia mille. Omnia vasa aurea & argentea quinque milia quadringenta. Uniuersa tulit Sasabasar: cum his qui ascendebant de transmigratione babylonis in hierusalem.

H. q. i. ca. propheta Tarquinius priscus vij. Ro. rex

B

Lydorum

Alias dicitur j. q. i. c. propheta. in glo.

C

ij. esdre 2. b.

D

¶ Ca. ii. ¶ Numerus reuertentium in iudeam cum duce zorobabel: & summa pecunie templi instaurationi distribuitur. Cap. ij.

A

Hi sunt autem prouincie filii qui ascenderunt de captiuitate quam transtulerat nabuchodonosor rex babylonis in babylonem: & reuersi sunt in hierusalem & iudeam vnusquisque in ciuitatem suam: qui venerunt cum zorobabel & iesue: neemia: saraia: rehelaia: mardochai: belsan: mesphar: beguai: reum: baana. Numerus virorum populi israel. Filii phares: duo milia centum septuagintaduo. Filii arethi: septingenti septuagintaquinque. Filii gersephatia trecenti septuagintaquinque. Filii + Saphatia: trecenti septuagintaduo. Filii Area septingenti septuagintaquinque. Filii Phetmoab filiorum iosue: octingenti: & ioab duo milia octingenti duodecim. Filii helam: mille ducenti quinquagintaquattuor. Filii zethua: nongenti quadragintaquinque. Filii zachai: septingenti sexaginta. Filii bani: sexcenti quadragintaduo. Filii bebai: sexcenti vigintitres. Filii azgad: mille ducenti vigintiduo. Filii adonicam: sexcenti sexagintasex. Filii beguai: duo milia quinquagintasex. Filii adin: quadringenti quinquagintaquattuor.

Lucretia romana se iugulat ob adulterium

Alias + Saphatia

B

er. Filij ather qui erat ex ezechia: nonaginta octo. Filij besai: trecēti viginti tres. Filij iora: cētū duodecim. Filij asen: ducēti vigintitres. Filij gebbar: nōgētiqnq3. Filij bethleē: cētū vigintitres. Uiri nethupha: qnq̄gintasex. Uiri anathoth: cētū vigintiocto. Filij azmaueth: q̄dragintaduo. Filij cariathiarim cephira ⁊ beroth: septingenti q̄dragitatres. Filij rama ⁊ gabaa sexcēti vigintiun⁹. Uiri macmas: cētū vigintiduo. Uiri bethel ⁊ chai: ducēti vigintitres. Filij nebo: qnq̄gintaduo. Filij megbis: centum quīq̄gintasex. Filij helā alteri⁹: mille ducēti quinq̄gintaq̄ttuor. Filij arim: trecenti viginti. Filij lodadin ⁊ ono: septingēti vigintiqnq3. Filij hiericho: trecēti q̄dragintaqnq3. Filij senaa tria milia sexcēti triginta. Sacerdotes: filij iadaia in domo iesue: nōgēti septuagintatres. Filij emmer: mille qnq̄gintaduo. Filij phessur: mille ducēti q̄draginta septē. Filij arim: mille decē ⁊ septē. Leuite. Filij iesue ⁊ cedmihel filiorū

E

oduiie: septuagintaq̄ttuor. Cātores. Filij asaph: centū vigintiocto. Filij ianitorū: filij sellū: filij ather: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: vniuersi cētū trigintanouē. Nathinnei. Filij siha: filij asupha: filij thabbaoth: filij ceros: filij siaa: filij phadon: filij lebana: filij agaba: filij accub: filij agab: filij selmai: filij anan: filij gaddel: filij gaer: filij raaia: filij rasin: filij nechoda: filij gazem: filij azec: filij phasea: filij besee: filij asenaa: filij munim: filij nephusim: filij bechue: filij acupha: filij azur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij zizara: filij thema: filij nasia: filij athupha. Filij seruorū salomonis: filij sothei: filij sophereth: filij pharuda: filij iala: filij dercon: filij geddel: filij saphata: filij athil: filij ✝ phecereth: q erant de asebaim: filij amim. Omnes nathinnei ⁊ filij seruorū salomonis: trecentinonagintaduo. Et hi q ascēderūt de thelmala: thelarsa cherub ⁊ don ⁊ mer: ⁊ nō potuerūt indicare domū patrum suorū ⁊ semen suū: vtrū ex israel essent. Filij dalaia: filij thobia: filij

Als phocerethi

D

nechoda: sexcēti quinq̄gintaduo. Et de filijs sacerdotū: filij hobia: filij accos: filij berzellai: q accepit de filiabus berzellai galaaditidis vxorē: ⁊ vocatus est nomine eorū. Hi q̄sierunt scripturā genealogie sue: ⁊ non inuenerunt: ⁊ eiecti sunt de sacerdotio. Et dixit athersatha eis vt nō comederēt de ✝ sancte sanctorū donec surgeret sacerdos doctus atq3 pfectus. Omnis multitudo q̄si vnus q̄draginta duo milia trecēti ✝ septuagita: exceptis seruis eorū ⁊ ancillis qui erant septem milia trecēti ⁊ vigintaseptem: ⁊ in ipsis cātores atq3 cātatrices ducēti. Equi eorū ✝ sexcēti trigintasex. Muli eorū ducēti q̄dragintaquinq3. Cameli eorū q̄dringenti trigintaqnq3. Asini eorū sex milia septingenti viginti. Et pncipibus patrum cum ingrederent̄ tēplū domini qđ est in hierusalē: sponte obtulerūt in domū dei ad extruendū eam in loco suo. Scđm vires suas dederunt impēsas opis auri solidos ✝ q̄draginta milia ⁊ mille: argēti minas qnq3 milia: ⁊ vestes sacerdotales centū. Habitauerūt ergo sacerdotes ⁊ leuite ⁊ de pplo ⁊ cātores ⁊ ianitores ⁊ nathinnei in vrbib⁹ suis: vniuersiq3 isrl̄ i ciuitatib⁹ suis.

Als ✝ scrā

Als ✝ sexaginta

Als ✝ septigēti.

Als ✝ sexaginta

¶ Ca. Sū. ¶ Cōgregatur populus i hierusalem: ⁊ facto altari facit scenophegia et ceteras solennitates: alij vociferantur gaudentes: alij flentes. Cap. iij.

A

Iamq3 venerat mēsis septimus ⁊ erāt filij israel in ciuitatibus suis. Congregatus est ergo populus quasi vir vn⁹ in hierusalē: ⁊ surrexit iosue fili⁹ iosedech: ⁊ fratres eius sacerdotes ⁊ zorobabel fili⁹ salathiel ⁊ fratres eius: ⁊ edificauerunt altare dei israel vt offerrent in eo holocaustomata: sicut scriptū est in lege moysi viri dei. Collocauerunt autem altare dei super bases suas deterrentib⁹ eos p circuitū populis terrarum: ⁊ obtulerunt super illud holocaustum domino mane ⁊ vespere. Feceruntq3 solennitatem tabernaculorū sicut scriptū est: ⁊ holocaustum diebus singulis per ordinē fm̄ pceptum: opus diei in die suo: ⁊ post hec holocaustū iuge tam in calendis q̄z in vniuersis solennitatib⁹ domini que erant consecrate: ⁊ in omnibus in quibus vltro offerebatur munus domino. A primo die mensis septimi: ceperunt offerre holocaustum domino. Porro templum dei nondum fundatū erat. Dederunt autem pecunias latomis ⁊ cementarijs: cibum quoq3 ⁊ potū ⁊ oleū sidonijs tyrijsq3 vt deferrent ligna cedrina de libano ad mare ioppē iuxta quod p̄ceperat cyrus rex persarum eis. Anno aūt secundo aduentus eorum ad templum dei in hierusalem mense secundo ceperūt

2. esd. 8. a
3. esd. 9. e
40. d. c. iesus
De pe. di. 2. c. si cui
A. iesus.

B

C

zorobabel filius salathiel: et iosue filius iosedech et reliq de fratrib⁹ eoꝝ sacerdotes et leuite: et omnes q venerāt de captiuitate in hierlm: et constituerunt leuitas a viginti annis et supra vt vrgerēt opus dñi. Stetitq; iosue et filij eius et frēs ei⁹: cedmihel et filij ei⁹ et filij iu-daquasi vir vnus vt instarēt sup eos q faciebant opus in templo dei: filij enadab et filij eoꝝ et fratres eoꝝ leuite. Fundato igit a cementarijs templo dñi: steterūt sacerdotes in ornatu suo cū tubis: et leuite filij Asaph in cymbalis vt laudarent deū per manus dauid regis israel. Et concinebāt in hymnis et cōfessione domino: quoniā bonus quoniā in eternum mīa eius super israel. Omnis quoq; populus vociferabat clamore magno in laudando dñm: eo q fundatū esset tēplū dñi. Plurimi etiā de sacerdotibus et leuitis et pricipes patrum et seniores q viderāt tēplum prius cum fundatū esset: et hoc tēplum in oculis eoꝝ flebāt voce magna. Et multi vociferantes in leticia eleuabant vocē: Nec poterat qsq̄ agnoscere vocem clamoris letantiū: et vocem fletus populi. Cōmixtim enim populus vociferabatur clamore magno: et vox audiebatur procul.

Al's sup. est + vir

¶ Ca. Sū. ¶ Impedit edificatio ab hostib⁹ samarie scribunt eplās accusationis: et dicūt q si edificat ciuitas: tributa regi psarū non dabunt: prohibet opus tēpli. Ca. iiij.

Audierūt aūt hostes iude et beniamin: q filij captiuitatis edificarēt tēplum dño deo israel. Et accedētes ad zorobabel et ad principes patrum: dixerūt eis. Edificemus vobiscum: q ita vt vos querimus deū vestrum. Ecce nos immolauimus victimas a diebus asoraddam regis assur: qui adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue et reliq principes patrū isrl. Non est nobis et vobis vt edificem⁹ domū deo nro: sicut pcepit nobis cyrus rex psarū. Factū est igit vt ppls terre impediret manus ppli iude: et turbaret eos in edificando. Conduxerūt quoq; aduersus eos cōsiliatores: vt destruerēt ꝯsiliū eoꝝ omnib⁹ dieb⁹ cyri regis psaꝝ: et vsq; ad regnū darij regis psaꝝ. In regno aūt assueri ipse ē artaxerxes. In pricipio regni ei⁹ scripserūt accusationē aduersus habitatores iudee hierlm. Et in dieb⁹ artaxerxis scripsit beselam mitridates et thabeel et reliq q erāt in ꝯsilio eoꝝ ad artaxerxem regē psarum. Epistola aūt accusatiōis scripta erat syriace: et legebat sermone syro. Reum et beelthem et samsai scriba scripserūt epistolā vnā de hierlm artaxerxi regi huiuscemodi. Reum beelthem et samsai scriba et reliqui ꝯsiliatores eoꝝ: dynei et apharsathei: therphalei: arphasei: erchuei babylonij: susanachei: dyei: et elamite: et ceteri de gentib⁹ quas trāstulit asennaphar magn⁹ et gloriosus: et habitare eas fecit in ciuitatibus samarie: et in reliqs regionibus trās flumē in pace. Hoc est exēplar epīe quam miserunt ad eū. Artaxerxi regi serui tui viri q sunt trās fluuiū: salutē dicūt. Notū sit regi: q iudei q ascēderūt a te ad nos venerūt in hierlm ciuitatē rebellē et pessimam: quā edificāt extruētes muros eius parietes cōponentes. Nūc igit notū sit regi: q si ciuitas illa edificata fuerit: et muri ei⁹ instaurati: tributū et vectigal et annuos reddit⁹ nō dabunt: et vsq; ad reges hec noxa perueniet. Nos ergo memores salis qd in palatio comedim⁹: et q lesiōes regis videre nephas ducim⁹: idcirco misimus et nūciamus regi vt recēseas in libris histoiaꝝ patrum tuoꝝ: et inuenies scriptū in cōmētarijs: et scies qm vrbs illa vrbs rebellis est et nocēs regib⁹ et prouincijs et bella ꝯcitant in ea ex dieb⁹ antiqs. Quāobrē et ciuitas illa destructa est. Nūciam⁹ nos regi: qm si ciuitas illa edificata fuerit et muri ipi⁹ instaurati: possessionē trans fluuiū nō hēbis. Verbū misit rex ad reum beelthem et samsai scribā: et ad reliquos q erāt in ꝯsilio eoꝝ habitatores samarie et ceteris trās fluuiū salutē dicēs et pacem. Accusatio nā quā misistis ad nos manifeste lecta est corā me: et a me pceptū est: et re

Al's iam bis les appellat secūdus p sa. rex apud iudith nabuchodonosor.

Al. + beelthem

Egypti regnū [illegible]

censuerūt: inueneruntq̃ quod ciuitas illa a diebus antiquis aduersum reges rebellat: et seditiones et prelia concitantur in ea. Nam et reges fortissimi fuerūt in hierusalem: qui et dominati sunt omni regioni que trans flumen est. Tributum quoque et vectigal et redditus accipiebant. Nunc ergo audite sententiam. Prohibeatis viros illos vt vrbs illa non edificetur: donec si forte a me iussum fuerit. Uidete ne negligenter hoc impleatis: et paulatim crescat malum contra reges. Itaque exemplum edicti artaxerxis regis lectum est coram reum + beelthem et samsai scriba et consiliariis eorum. Et abierunt festini in hierusalem ad iudeos: et prohibuerunt eos in brachio et robore. Tunc intermissum est opus domini in hierusalem: et non fiebat vsque ad annum secundum regni darii regis persarum.

¶ Ca. v. ¶ Ad exhortationem aggei et zacharie zorobabel et iosue iterum edificare templum incipiunt: et pasca celebratur trans flumen: consulit darium per epistolas super hoc. Cap. v.

A PRophetauerūt autem aggeus propheta et zacharias filius addo prophetantes ad iudeos qui erant in iuda et hierusalem: et in nomine dei israel. Tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel et iosue filius iosedech et ceperunt edificare templum domini in hierusalem: et cum eis prophete dei adiuuantes eos. In ipso autem tempore venit ad eos thathanai qui erat dux trans flumen et starbuzanai et consiliarii eorum: sicque dixerunt eis. Quis dedit vobis consilium vt domum hanc edificaretis: et muros eius instauretis? Ad quod respondimus eis que essent nomina hominum huius auctorum edificationis illius. Oculus autem dei eorum factus est super senes iudeorum: et non potuerunt inhibere eos. Placuitque vt res ad darium referretur: et tunc satisfacerent aduersus accusationem illam. Exemplar epistole quam miserunt thathanai dux regionis trans flumen et starbuzanai et consiliatores eius apharsathei qui erant trans flumen ad darium regem. Sermo quem miserant ei sic scriptus erat. Dario regi pax omnis. Notum sit regi isse nos ad iudeam prouinciam ad domum dei magni que edificatur lapide impolito: et ligna ponuntur in parietibus: opusque illud diligenter extruitur et crescit in manibus eorum. Interrogauimus ergo senes illos: et ita diximus eis. Quis dedit vobis potestatem vt domum hanc edificaretis: et muros hos instauraretis? Sed et nomina eorum quesiuimus ab eis vt nunciaremus tibi: scripsimusque nomina eorum virorum qui sunt principes in eis. Huiuscemodi autem sermonem responderunt nobis: dicentes. Nos sumus serui dei celi et terre: et edificamus templum quod erat extructum ante hos annos multos: quodque rex israel magnus edificauerat et extruxerat. Postquam autem ad iracundiam prouocauerunt patres nostri deum celi: tradidit eos in manus nabuchodonosor regis babylonis chaldei: domum quoque hanc destruxit et populum eius transtulit in babylonem. Anno autem primo cyri regis, cyrus rex babylonis proposuit edictum vt domus dei edificaretur. Nam et vasa templi dei aurea et argentea que nabuchodonosor tulerat de templo quod erat in hierusalem et asportauerat ea in templum babylonis protulit cyrus rex de templo babylonis et data sunt sasabasar vocabulo: quem principem constituit: dixitque ei. Hec vasa tolle et vade: et pone ea in templo quod est in hierusalem et domus dei edificetur in loco suo. Tunc itaque sasabasar ille venit et posuit fundamenta templi dei in hierusalem: et ex eo tempore vsque nunc edificatur et nondum completum est. Nunc ergo si videtur regi bonum recenseat in bibliotheca regis que est in babilone: vtrum nam a cyro rege iussum fuerit vt edificaretur domus dei in hierusalem: et voluntatem regis super hac remittat ad nos.

¶ Ca. vi. ¶ Darius bibliothecam faciens reuolui: inuenit decretum cyri regis precepisse et quod ipse edificauerit propriis sumptibus: dat et ipse preceptum quod edificetur domus domini: et concedit iudeis fortissimum priuilegium: celebrant solennitates azymorum. Cap. vi.

TUnc darius rex precepit et recensuerunt in bibliotheca librorum qui erant repositi in babylone. Et inuentum est in egbathanis quod est castrum in + medena prouincia: volumen vnum talisque scriptus erat in eo commentarius. Anno primo cyri regis: cyrus rex decreuit vt domus dei edificaretur que est in hierusalem: in loco vbi immolant hostias: et vt ponant fundamenta supportantia altitudinem cubitorum sexaginta: et latitudinem cubitorum sexaginta: ordines de lapidibus impolitis tres: et sic ordines de lignis nouis. Sumptus autem de domo regis dabuntur. Sed et vasa templi dei aurea et argentea que nabuchodonosor tulerat de templo hierusalem et attulerat ea in babylonem reddantur: et referantur in templum hierusalem in locum suum: que et posita sunt in templo dei. Nunc ergo thathannai dux regionis que est trans flumen et starbuzanai et consiliarii vestri apharsathei qui estis trans flumen: procul recedite ab illis: et dimittite

Margin notes (left): Al. + exemplar. Al. + beelthem. 16. q. 7. c. Et hoc tibi. Primus ibi templum reparatum. Sincerus dicit ij. persarum rex. B Darius histaspis iiij. persarum rex. Xenophanes philosophus. C Sapho mulier.

Margin notes (right): poetrix a qua versus saphici. Pyndarus poeta. B Al. + medena. Junius brutus. Iunius collatinus primi Ro. consules. B

fieri téplū dei illō a duce iudeoꝝ ⁊ a senioribꝰ eoꝝ: ⁊ domꝰ dei illa edificet i loco suo. Sȝ ⁊ a me pceptū est q̄d oporteat fieri a psbyteris iudeoꝝ illis vt edificet domꝰ dei s. vt de arca regis .i. de tributis q̄ dant̄ de regióe trās flumen: studiose sumptꝰ deutur viris illis ne impediat̄ opus. Qđ si necesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos in holocaustū deo celi: frumētū sal vinū ⁊ oleū s̄m ritū sacerdotū q sunt in hierusalē: det̄ eis p singulos dies: ne sit i aliquo q̄rimonia: ⁊ offerāt oblationes deo celi: orētq̄ꝫ p vita regis ⁊ filioꝝ eiꝰ. A me ergo positū ē decretū: vt ois hō q hāc mutauerit iussionē: tollat̄ lignū de domo ipsius: ⁊ erigat̄ ⁊ configat̄ in eo: domus aūt eius publicet̄. Deus aūt q habitare fecit nomē suū ibi: dissipet oīa regna ⁊ ppłm q extēderit manū suā vt repugnet ⁊ dissipet domū dei illā q̄ est in hierusalē. Ego darius statui decretū: qđ studiose impleri volo. Ig̃r thanthanei dux regióis trans flumē ⁊ starbuȝanai ⁊ cōsiliarij eius s̄m qđ pceperat dariꝰ rex sic diligēter executi sunt. Seniores āt iudeoꝝ edificabāt ⁊ pspērabant̄ iuxta prophetiaȝ aggei pphete ⁊ zacharie filij addo. Et edificauerūt ⁊ construxerūt iubēte deo isrl̄: ⁊ iubēte cyro ⁊ dario ⁊ artaxerxe regibus psarū: ⁊ cōpleuerūt domū dei istā vsq̄ꝫ in diē tertiū mēsis adar: q est ānus sextus regni darij regis. Fecerunt aūt filij isrl̄ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ reliq filiorū trāsmigratiōis dedicationē domus dei i gaudio: ⁊ obtulerūt in dedicatióe domus dei vitulos cētū: arietes ducētos: agnos q̄driǵetos: hircos caprarū p peccato totiꝰ isrl̄: duodecim iuxta numeꝝ tribuū isrl̄. Et statuerūt sacerdotes in ordinibꝰ suis: ⁊ leuitas in vicibꝰ suis sup opa dei in hierusalē: sicut scriptū ē i libro moysi. Fecerūt āt filij trāsmigratióis pascha q̄rtadecima die mēsis p̄mi. Purificati .n. fuerāt sacerdotes ⁊ leuite q̄si vnꝰ: oēs mūdi ad imolādū pascha vniuersis filijs trāsmigrationis ⁊ fratribꝰ suis sacerdotibꝰ ⁊ sibi. Et comederūt filij isrl̄ q reuersi fuerāt de transmigratiōe ⁊ oēs q separauerant a coinq̄natióe gentiū terre ad eos vt q̄rerēt dñm deū isrl̄. Et fecerūt solénitatē azymoꝝ septē diebꝰ i letitia: q̄m letificauerat eos dn̄s: ⁊ cōuerterat cor regis assur ad eos: vt adiuuaret manꝰ eoꝝ in ope domꝰ dn̄i dei isrl̄.

℃ Cap. Sū. ℃ Ascēdit Esdras de babylóe: de edicto artaxerxis: ⁊ de hono:e tépli: ⁊ de libertate ministrorū: n eius. Cap. vij.

Post hec aūt verba i regno artaxerxis regis psaꝝ ✠ esdras filiꝰ saraie: filij asarie: filij helchie: filij sellū: filij sadoch: filij achitob: filij amarie: filij azarie: filij maraioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij eleazar: filij aaron sacerdotis ab initio: ipse ✠ esdras ascēdit d babylone: ⁊ ipse scriba velox in lege moysi: quā dn̄s deus dedit isrl̄. Et dedit ei rex s̄m manū dn̄i dei eius sup eū oēm petitionē eiꝰ. Et ascēderūt de filijs isrl̄ ⁊ de filijs sacerdotū ⁊ de filijs leuitaꝝ de cātoribꝰ ⁊ de ianitoribꝰ ⁊ de nathinneis in hierusalē: anno septimo artaxerxis regis: ⁊ venerūt in hierusalē mēse q̄nto: ipse ē ānus septimus regis. Qr in p̄mo die mēsis p̄mi cepit ascēdere de babylone: ⁊ in p̄mo ✠ die mēsis q̄nti venit i hierusalē iuxta manuȝ dei sui bonā sup se. ✠ Esdras ✠ aūt parauit cor suū vt inuestigaret legē dn̄i: ⁊ faceret ⁊ doceret in isrl̄ pceptū ⁊ iudiciū. Hoc est aūt exēplar epistole edicti: qđ dedit rex artaxerxes ✠ esdre sacerdoti scribe erudito in sermóibꝰ ⁊ in pceptis dn̄i: ⁊ cerimonijs eius i israel. Artaxerxes rex regū ✠ esdre sacerdoti: scribe legis dei celi doctissimo salutē. A me decretū ē: vt cuicūq̄ꝫ placuerit in regno meo de ppło isrl̄ ⁊ de sacerdotibus eius ⁊ de leuitis ire in hierusalē tecū vadat. A facie .n. regis ⁊ septē cōsiliatoꝝ eius missus es vt visites iudeā ⁊ hierusalē in lege dei tui q̄ est in manu tua: ⁊ vt feras argētū ⁊ aurū qđ rex ⁊ ꝯsiliatores eiꝰ sponte obtulerūt deo israel: cuius in hierusalē tabernaculū est. Et oē argētū ⁊ aurū qđcūq̄ꝫ inueneris in vniuersa puincia babylonis ⁊ populus offerre voluerit ⁊ de sacerdotibꝰ q sponte obtulerint domui dei sui q̄ est in hierusalē: libere accipe ⁊ studiose eme de hac pecūia vitulos: arietes: agnos ⁊ sacrificia ⁊ libamina eoꝝ: ⁊ offer ea sup altare templi dei vr̄i quod ē in hierusalē. Sȝ ⁊ si qd tibi ⁊ fratribus tuis placuerit de reliquo argēto ⁊ auro vt faciatis: iuxta volūtatē dei vr̄i facite. Uasa q̄ꝫ que dant̄ tibi in ministeriū domꝰ dei tui: trade in cōspectu dei ✠ in hierusalē. Sȝ ⁊ cetera quibus opꝰ fuerit in domū dei tui: quātūcūq̄ꝫ necesse est vt expēdas dabis

Triumphus rome duci victori designat̄. Publiꝰ publicola pmus rome triumphauit. Dictatura re digni tas rome p̄io instituit̄. C

Corolla nuro manus. Uerru uia inf corolla. Mulieribꝰ p̄uilegia a romāis dantur.

D Tribūi plebis rome instituunt̄

Fabia familia q̄si deletur. Quintiꝰ cincinatus dictator claret.

Democritꝰ philosophꝰ floret. A

Al' ✠ ezras a. 3. esdre S. a. Eradit⁹ phs Al' ✠ ezras

Eschilus poeta.

Al' sup est ✠ de. Al' ✠ ezras Al' ✠ enim B Al' ✠ ezre Al' ✠ ezre

C

Al' sup est ✠ in.

de thesauro et de fisco regis. Et a me ego artaxerxes rex statui atq; decreui oibꝰ custodibꝰ arce publice q sunt trās flumē: vt qdcunq; petierit a vobis + esdras sacerdos scriba legis dei celi absq; mora detis vsq; ad argēti talēta cētum: et vsq; ad frumēti choros cētū: et vsq; ad vini bathos centū: et vsq; ad bathos olei cētū: sal vo absq; mē-

D sura. Oē qd ad ritū dei celi ptinet tribuat diligēter in domo dei celi: ne forte irascat cōtra regnū regis et filiorum eius. Uobis quoq; notū facimus de vniuersis sacerdotibus et leuitis et cātorib; et ianitoribꝰ nathinneis et ministris domꝰ dei huiꝰ: vt vectigal et tributū et ānonas nō hēatis potestatē imponēdi sup eos. Tu aūt + esdra sēm sapiētiā dei tui q est in manu tua cōstitue iudices et psides: vt iudicēt oi pplo qui est trans flumē: his videl; qui nouerunt legē dei tui: sꝫ et imperitos docete libere. Et ois qui nō fecerit legē dei tui et legē regis diligēter: iudiciū erit de eo siue in mortem siue in exiliū siue in cōdēnationem substantie eius: vel certe in carcerē. Et dixit + esdras scriba. Bñdictꝰ dñs deꝰ patrū nroꝝ: q dedit hoc in corde regis vt glorificarēt domū dñi que est in hierusalē: et in me inclinauit misericordiā suā corā rege et consiliatoribus eius et vniuersis principibus regis potentibꝰ. Et ego cōfortatꝰ manu dñi dei mei q erat i me: cōgregaui de israel pncipes q ascēderūt mecū.

C Ca. Sū. C De his q ascēderūt cū esdra et directione itineris post fletū et ieiunium. Appendunt vasa tēpli: et offerunt ea cū holocaustis in hierusalem. Cap. viij.

H Ii sunt ergo principes familiaꝝ et genealogia eorū qui ascēderūt me cū in regno artaxerxis regis de babylōe. De filijs phinees: gerson. De filijs ithamar daniel. De filijs dauid atthus. De filijs sechenie: et de filijs pharos: zacharias: et cū eo numerati sunt viri cētum quinquaginta. De filijs phetmoab: elioenai filius + zaree: et cū eo ducēti viri. De filijs sechenie filius ezechiel: et cū eo trecēti viri. De filijs adda: nabeth filius ionathā: et cū eo quinquagita viri. De filijs helā: isaias filiꝰ athalie: et cū eo septuagita viri. De filijs saphatie: zebedia filius michael: et cū eo octoginta viri. De filijs ioab: obedia filiꝰ ihehiel et cū eo ducēti decē et octo viri. De filijs selomith: filiꝰ iosphie: et cū eo cētū sexaginta viri. De filijs bebai: zacharias filiꝰ bebai: et cū eo vigintiocto viri. De filijs ezegad: iohanā filiꝰ ezethan: et cū eo cētū decē viri. De filijs adonicā q erant nouissimi: et hec noia eoꝝ: heliphelech et heihel et samaias: et cū eis sexaginta viri. De filijs beguai: vthai et zachur: et cū eis septuaginta viri. Cōgregaui aūt eos ad fluuiū q decurrit ad hana et mansimꝰ ibi tribꝰ dieb;. Qu siuiq; i populo et in sacerdotibꝰ de filijs leui: et non inueni ibi. Itaq; misi helizer et ariel et semeiā et helnathā et arib et alteꝝ helnathā et nathā et zachariā et mosollā pncipes: et ioarib et helnathā: sapiētes: et misi eos ad heddo q ē pmus in casphie loco. Et posui in ore eoꝝ vba q loqrent ad heddo: et ad frēs eiꝰ nathinneos in loco casphie: vt adducerēt nobis ministros domꝰ dei nri. Et adduxerūt nobis p manū dei nri bonā sup nos virū doctissimū de filijs moholi: filij leui: filij isrl: et sarabiā: et filios eiꝰ et frēs eius decē et octo: et asabiā: et cū eo isaiā de filijs merari: frēsq; eiꝰ et filios eiꝰ viginti. Et de nathinneis qs dederat dauid et pncipes ad ministeria leuitaꝝ nathinneos: ducētos viginti. Oēs hi suis noibꝰ vocabant. Et pdicaui ibi ieiuniū iuxta fluuiū hana: vt affligeremur corā dño deo nro: et peteremꝰ ab eo viā rectā nobis et filijs nris: vniuerseq; substātie nre. Erubui. n. petere regis auxiliū et eqtes q defenderēt nos ab inimico in via: qr dixeramꝰ regi. Manꝰ dei nri est sup oēs q qrūt eū in bonitate: et imperium eiꝰ et fortitudo eiꝰ et furor sup oēs q derelinquūt eū. Ieiunauimꝰ aūt et rogauimꝰ deū nrm p hoc: et euenit nobis psꝑe. Et separaui de principibꝰ sacerdotū duodecim: sarabiā et asabiā: et cū eis de fratribꝰ eorū decē. Appendiq; eis argētū et auꝝ: et vasa cōsecrata domus dei nri q obtulerat rex et cōsiliatores eius et principes eius: vniuersusq; isrl eoꝝ q inuenti fuerāt. Et appēdi in manibus eorum argēti talēta sexcēta quīquaginta: et vasa argētea cētū: auri vo centū talēta: et crateras aureas viginti q habebāt solidos millenos: et vasa eris fulgētis optimi duo pulcra vt aurū. Et dixi eis. Uos sancti dñi: et vasa sancta et argentū et aurū: qd sponte oblatū est dño deo patrū nroꝝ. Uigilate et custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum et le-

Aristides pho alberic.

Pythagoras pho Sophocles poeta tragicus Zeusis et parasius pictores.

E

D

E

F

nitaꝝ ⁊ ducibus familiaꝝ isrl' in hierusa
lē in thesauris dom⁹ dñi. Susceperunt aūt
sacerdotes ⁊ leuite pondus argēti ⁊ auri
⁊ vasoꝝ vt deferrēt hierusalē in domum
dei nr̃i. Promouimus ergo a flumine ha
na duodecima die mensis p̃mi: vt pgere-
mus hierusalē. Et man⁹ dei nr̃i fuit sup
nos: ⁊ liberauit nos de manu inimici: ⁊ in
sidiatoris in via. Et venim⁹ hierusalē: ⁊
B mansimus ibi trib⁹ dieb⁹. Die aūt q̃rta ap
pēsum est argētum ⁊ aurū ⁊ vasa in domo
dei nr̃i p manū remoth filij vrie sacerdo-
tis: ⁊ cū eo eleazar fili⁹ phinees: cūq3 eis
iosadech fili⁹ iosue: ⁊ noadaia fili⁹ bennoi
leuite iuxta numeꝝ ⁊ pondus oium. De-
scriptū est oē pondus in tēpore illo. Sed
⁊ q venerāt de captiuitate filij trāsmigra-
tiōis: obtulerūt holocaustomata deo isrl':
vitulos duodecī p omni pplo isrl': arie
tes nonagintasex: agnos septuagintaseptē:
hircos p peccato duodecim: omnia in ho
locaustū dño. Dederunt aūt edicta regis
satrapis qui erant de cōspectu regis ⁊ du-
cibus trans flumen: ⁊ eleuauerunt popu
lum ⁊ domum dei.

¶ Capi. ix. ¶ Nunciat esdre q filij isrl' nō sunt separati a pplo terreno ēt duxerūt in vxores filias eaꝝ: hoc audito esdras scidit palliū suū ⁊ tunicā: ⁊ euellit pilos capitis eius: ⁊ sedēs plorat. Cap. ix.

li. 3. esdre 8. c.

Postq̃ autē hec cōpleta sunt accesse-
rūt ad me principes dicētes. Nō ē se-
parat⁹ pplo isrl' ⁊ sacerdotes ⁊ leuite a po-
pulis terraꝝ: ⁊ de abominatiōib⁹ eorū cha
nanei videlz ⁊ ethei ⁊ pherezei ⁊ iebusei ⁊
ammonitaꝝ ⁊ moabitaꝝ ⁊ egyptioꝝ ⁊ am-
morreoꝝ. Tulerūt.n. de filiab⁹ eoꝝ sibi ⁊
filijs suis: ⁊ cōmiscuerūt semen sanctū cū
populis terraꝝ. Manus ēt principū ⁊ ma
gistratum fuit in trāsgressiōe hac prima.
Cūq3 audissem sermonē istum: scidi pal
liū meū ⁊ tunicā: ⁊ euelli capillos capitis
mei ⁊ barbe: ⁊ sedi merēs. Cōuenerūt aūt
ad me oēs qui timebant verbū dei israel:
pro transgressiōe eorū qui de captiuita-
te venerant: ⁊ ego sedebā tristis vsq3 ad sa
crificiū vespertinum. Et in sacrificio vespti-
no surrexi de afflictiōe mea: ⁊ scisso pallio
⁊ tunica curuaui genua mea: ⁊ expādi ma-
nus meas ad dominū deū meum: ⁊ dixi.
Deus me⁹ cōfundor ⁊ erubesco leuare fa-
ciē meā ad te: + qm̃ iniquitates nr̃e mul
tiplicate sunt sup caput nr̃m: ⁊ delicta nr̃a
creuerūt vsq3 ad celū a diebus p̃im nr̃o-
rū. Sz ⁊ nos ipi peccauim⁹ grauiter vsq3
ad diē hāc: ⁊ in iniqtatibus nr̃is traditi
sum⁹ ipsi: ⁊ reges nr̃i: ⁊ sacerdotes nr̃i in
+ manū regū terraꝝ: ⁊ in gladiū ⁊ in ca-
ptiuitatē ⁊ in rapinā ⁊ in cōfusionē vult⁹.
sicut ⁊ die hac. Et nūc q̃si ad paꝝ ⁊ momē
tū facta ē deprecatio nr̃a ad dñm deū nr̃m:
vt dimitterent nobis reliqie: + ⁊ daretur
pax illi⁹ in loco sancto ei⁹: ⁊ illuminaret
oculos nr̃os deus nr̃: ⁊ daret nobis vitaꝫ
modicā in seruitute nr̃a: qr serui sum⁹: ⁊ in
seruitute nr̃a nō dereliqt nos deus nr̃: ⁊
inclinauit sup nos misericordiā corā re-
ge psaꝝ: vt daret nobis vitā: ⁊ sublimaret
domū dei nr̃i: ⁊ extrueret solitudines ei⁹
⁊ daret nobis spez in iuda ⁊ hierusalem.
Et nūc qd dicemus dñe deus nr̃ post hec?
Qr dereliquimus mādata tua q̃ pcepisti
in manu seruoꝝ tuoꝝ pphetaꝝ: dicens.
Terra ad quā vos ingredimini vt possi-
deatis eā: terra immūda est iuxta immūdiciā
pploꝝ ceterarūq3 terraꝝ abominatiōibus
eoꝝ q repleuerūt eā ab ore vsq3 ad os coin
quinatiōe sua. Nūc ergo filias vr̃as ne de-
tis filijs eoꝝ: ⁊ filias eoꝝ ne accipiatis fi-
lijs vr̃is: ⁊ nō q̃ratis pacē eoꝝ ⁊ psperitatez
eoꝝ vsq3 in eternū: vt confortemini ⁊ co
medatis q̃ bona sunt terre: ⁊ heredes habea
tis filios vr̃os vsq3 in seculū. Et post oīa q̃
venerūt sup nos in opribus nr̃is pessi-
mis: ⁊ in delicto nr̃o magno: qr tu de⁹ nr̃
liberasti nos de iniqtate nr̃a: ⁊ dedisti no-
bis salutē sicut est hodie: vt non conuertere-
mur: ⁊ irrita facerem⁹ mādata tua: neq3
matrimonia iūgeremus cū pplis abomia-
tionū istaꝝ. Nūqd iratus es nobis vsq3
ad cōsumationē: ne dimitteres nobis reli

Artabanus. vj. psaꝝ rex

Artaxerxes. vij. psaꝝ rex.

B

Al'+ quātus.

Decē viri rome eliguntur.

Al'+ manu

C

Al'+ vt

Virginius filias interficit pp apij insolentiā.

Romani leges solonis in decē tabulis accipiūt ⁊ duas addunt

D

Tribuni ⁊ ediles rome creantur

quias ad salute. Dñe deꝰ isrl iustꝰ es tu: qm derelicti sumꝰ q saluaremur sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nr̃o. Nō enim stari pōt corā te super hoc.

¶ Ca. Sū. ¶ Penitet ⁊ luget ppl's: sepa rantur vxores alienigene: describunt illi qui eas abiecerunt. Cap. x.

Sic ergo orante ✠ esdra ⁊ implorāte ✠ deū: ⁊ flente ⁊ iacēte ante templū dei: collectus est ad eū de isrl cetus grādis nimis viroꝝ ⁊ mulieꝝ ⁊ pueroꝝ. Et fleuit ppl's multo fletu. Et rñdit sechenias filiꝰ iehihel de filijs helā: ⁊ dixit ✠ esdre. Nos preuaricati sumus in deum nr̃m: ⁊ duximus vxores alienigenas de pplis terre. Et nunc si est penitentia in isrl sup hoc: percutiamus fedus cū dño deo nr̃o: vt ꝓijciamus vniuersas vxores: ⁊ eos qui de his nati sunt. Iuxta voluntatē dñi ⁊ eoꝝ q timēt preceptū dñi dei nostri: sm legem fiat. Surge: tuum est discernere: nosq3 erimꝰ tecum. Cōfortare: ⁊ fac. Surrexit ergo ✠ esdras ⁊ adiurauit principes sacerdotū ⁊ leuitaꝝ ⁊ oēm israel vt facerent sm v̄bū hoc. Et iurauerunt. Et surrexit ✠ esdras ante domū dei: ⁊ abijt ad cubiculū iohannā filij elyasib: ⁊ ingressus est illuc. Panē nō comedit: ⁊ aquā nō bibit. Lugebat.n. trāsgressionē eoꝝ q venerāt d captiuitate. Et missa est vox in iuda ⁊ in hierusalē oībus filijs trāsmigratiōis vt cōgregētur in hierusalē. Et oīs qui nō venerit in tribus diebꝰ iuxta ꝯsiliū pncipū ⁊ senioꝝ: auferet̄ vniuersa substātia eiꝰ: ⁊ ipsē abijcietur de cetu trāsmigratiōis. Cōuenerūt igit̄ oēs viri iuda ⁊ beniamin in hierusalem tribus diebꝰ: ipse est mēsis nonus vicesima die mēsis. Et sedit oīs ppl's in platea domus dei treméntes ✠ ꝓ pctō ⁊ pluuijs. Et surrexit ✠ esdras sacerdos ⁊ dixit ad eos. Uos trāsgressi estis: ⁊ duxistis vxores alienigēas: vt adderetis sup delictum isrl. Et nūc date ꝯfessionē dño deo patrū ✠ vestroꝝ: ⁊ facite placitū eius: ⁊ separamini a pplis terre: ⁊ ab vxoribꝰ alienigenis. Et rñdit vniuersa multitudo dixitq3 voce magna. Iuxta v̄bū tuū ad nos: sic fiat. Uerūtn̄ qr ppl's multus ē ⁊ tps pluuie: ⁊ nō sustinemus stare foris: ⁊ opꝰ nō ē diei vniꝰ vel duoꝝ: vehementer qppe peccauimus in sermōe isto: ꝯstituant̄ principes in vniuersa multitudine: ⁊ oēs in ciuitatibꝰ nr̃is q duxerūt vxores alienigēas veniāt i tēporibꝰ statutis: ⁊ cū his seniores ꝑ ciuitatē in ciuitatē ⁊ iudices eiꝰ: donec auertat̄ ira dei nr̃i a nobis: sup pctō hoc. Igit̄ ionathan filius azehel: ⁊ iaazia filius thecue steterūt sup hoc: ⁊ mosollā ⁊ ✠ sebachi leuites adiuuerūt eos. Feceruntq3 sic filij trāsmigratiōis. Et abierūt ✠ esdras sacerdos ⁊ viri pricipes familiarū in domos patrū suoꝝ: ⁊ oēs ꝑ noia sua: ⁊ sederūt in die primo mēsis decimi vt q̄rerēt rem. Et cōsummati sunt oēs viri q duxerūt vxores alienigenas vsq3 in diē primā mēsis primi. Et inuēti sūt de filijs sacerd: tū qui duxerūt vxores alienigēas. De filijs iosue filij iosedech: ⁊ frēs eiꝰ maasia: ⁊ eliezer ⁊ iarib ⁊ godolia. Et dederūt manꝰ suas vt eijcerēt vxores suas: ⁊ ꝓ delicto suo arietē de ouibꝰ offerrēt. Et de filijs emmer: ananí ⁊ zebedia. Et de filijs herim: masia ⁊ helia ⁊ semeia: iehihel ⁊ ozias. Et de filijs phessur: elioenai: maasia: hismael: nathanael: iosabeth: ⁊ helesa. Et de filijs leuitaꝝ. iosabeth ⁊ semei ⁊ celaia: ipse est calithaphathaia: iuda ⁊ eliezer. Et de cātoribus eliasib: ⁊ de ianitoribus sellū ⁊ thelē ⁊ vri. Et ex israel de filijs pharos remeia ⁊ iezia ⁊ melchia: ⁊ miamim ⁊ eliezer ⁊ melchia ⁊ banea. Et de filijs helan mathania: zacharias: ⁊ iehihel ⁊ abdi ⁊ rimoth ⁊ helia. Et de filijs zethua: elioenai: alyasib: nathaía ⁊ hierimuth ⁊ zabeth aziza. Et de filijs bebai iohānan anāia: zabbai: athalai. Et de filijs beni: mosolla ⁊ melluch ⁊ adaía iasub ⁊ saal ⁊ ramoth. Et de filijs phetmoab: edna ⁊ chalaal: banaias ⁊ maasias mathāias beseleel bénui ⁊ manasse. Et de filijs erē: eliezer: iesue: melchias: semeias: symeon: beniamin: maloch: samarias. Et de filijs asom: mathanai mathet azabeth: elpheleth iermai: manasses: semei. De filijs bani: maaddi: amrā ⁊ huel: baneas ⁊ badaias: cheliau: bannia. Marimuth: ⁊ eliasib: mathanias: mathanai ⁊ iasi ⁊ bani ⁊ bennui semei ⁊ salmias ⁊ nathan ⁊ adaias: mechne dabai sysai sarai ezrel ⁊ selemau ⁊ semeria sellū amaría ioseph. De filijs nebui: ahihel mathathias zabeth zabina ieddu ⁊ iohel ⁊ banai. Omnes hi acceperant vxores alienigenas: ⁊ fuerunt ex eis mulieres que pepererant filios.

¶ Explicit liber Esdre primus.

Hypocras medicus. Als ✠ nostrorum. Gorgias phs. zeno philosophꝰ citeus. zeno aliꝰ stoicus phs. Socrates athenié. C. Als ✠ setechat. Als ✠ ezras. Xerses viij. p'sa ꝛ ret. Darius notꝰ nonus p'a rus ret. Alcibyades athenien. Dionysius siracusanus. D

A. ✠ ezra. Als ✠ cū ... esdre ... g ... anasagoras phs. Empedocles phs ... ✠ ezre. Permenides phs. Cratinꝰ poeta. Plautꝰ comedia... Als ✠ ezras. Herodotus historicus. Als ✠ ezras ... esdre ... b. Tucidides histo ... phs. B. Milesꝰ physicus. Protagoras sophista. Phidias statuariꝰ. Als ✠ pp ... Als ✠ ez.

¶ Incipit liber Neemie: qui ē Esdre scds.
¶ Ca. Sū. ¶ Neemias pincerna regis artaxerxis audita afflictiōe iudeoꝝ q erāt in hierlm: ieiunat: ōrit mīaʒ a deo. Cap. j.

VErba Neemie filij helchie. Et factum est in mense casleu: anno vicesimo: ⁊ ego erā i susis castro. Et venit ad me anani vnus de fratrib⁹ meis ipse ⁊ viri iuda. Et interrogaui eos de iudeis q remāserāt ⁊ supērāt de captiuitate ⁊ de hierlm. Et dixerūt mihi. Qui remāserunt ⁊ derelicti sunt de captiuitate ibi in prouincia in afflictione magna sūt: ⁊ in opprobrio ⁊ murus hierusalē dissipatus est: ⁊ porte eius cōbuste sunt igni. Cūqȝ audissez v̄ba huiuscemodi: sedi ⁊ fleui ⁊ luxi dieb⁹ multis: ⁊ ieiunabā ⁊ orabā añ faciē dei celi: ⁊ dixi. // Queso dn̄e deus celi fortis magne atqȝ terribilis: qui custodis pactum ⁊ mīam cū his qui te diligunt ⁊ custodiunt mādata tua: fiant aures tue auscultantes: ⁊ oculi tui aperti: vt audias orationē serui tui quaʒ ego oro corā te hodie die ⁊ nocte: pro filijs israel seruis tuis: ⁊ confiteor ꝑ peccatis filioꝝ israel: quib⁹ peccauerūt tibi. Et ego ⁊ domus patris mei peccauimus: vanitate seducti sumus: ⁊ non custodiuim⁹ mandatum tuum ⁊ cerimonias ⁊ iudicia que precepisti moysi famulo tuo. Memento verbi quod mandasti moysi seruo tuo dicens. Cum transgressi fueritis: ego dispergam vos in populos. Et si reuertamini ad me: ⁊ custodiatis ꝑcepta mea ⁊ faciatis ea: etiam si abducti fueritis ad extrema celi: inde cōgregabo vos: ⁊ reducā in locū quē elegi: vt habitaret nomē meū ibi. Et ipsi serui tui ⁊ pp̄ls tuus quos redemisti in fortitudine tua magna: ⁊ in manu tua valida. Obsecro dn̄e: sit auris tua attēdēs ad orationē serui tui: ⁊ ad orationem seruorum tuorum qui volūt timere nomē tuum: ⁊ dirige seruum tuum hodie: ⁊ da ei misericordiam ante virum hūc. Ego enim eram pincerna regis.

¶ Ca. Sū. ¶ Neemias ab artaxerxe cū litteris venit in hierusalē: cōsiderat ruinas muroꝝ de nocte: ⁊ cām itineris sui aperit pp̄lo ad edificādū ꝯfortat muros. Cap. ij.

FActū est autē in mēse nisan āno vicesimo artaxerxis regis: ⁊ vinū erat añ eū. Et leuaui vinū ⁊ dedi regi: ⁊ erā quasi languidus ante faciē eius. Dixitqȝ mihi rex. Quare vultus tuus tristis est: cū te egrotū nō videā? Nō est hoc frustra: sed malū nescio qd̄ in corde tuo ē. Et timui valde ac nimis: ⁊ dixi regi. Rex in eternum viue. Quare nō mereat vultus meus: qꝛ ciuitas domus sepulchroꝝ patris mei deserta est: ⁊ porte eius combuste sunt igni. Et ait mihi rex. Pro qua re postulas? Et oraui deuʒ celi. Et dixi ad regē. Si videt regi bonū ⁊ si placet seruus tu⁹ añ faciē tuā: vt mittas me in iudeaʒ ad ciuitatē sepulchri p̄ris mei: ⁊ edificabo eā. Dixitqȝ mihi rex ⁊ regina q̄ sedebat iuxta eū. Usqȝ ad qd̄ tēpus erit iter tuū: ⁊ qn̄ reuerteris. Et placuit ante vultū regis: ⁊ misit me. Et constitui ei tp̄s: ⁊ dixi regi. Si regi vr̄ bonum: epistolas det mihi ad duces regionis trans flumē vt traducāt me: donec veniam in iudeā: ⁊ epistolā ad asaph custodē saltus regis: vt det mihi ligna ✠ vt tegere possim portas tēpli: turres: domus: ⁊ muros ciuitatis: ⁊ domuʒ quā ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manū dei mei bonā mecuʒ. Et veni ad duces regionis trans flumen: dediqȝ eis epistolas regis. Miserat autē rex mecuʒ principes militū ⁊ equites. Et audierunt sanaballath horonites ⁊ thobias seruus amanites: ⁊ cōtristati sunt afflictione magna: qꝛ venisset hō qui quereret prosperitatem filioꝝ isrl̄. Et veni hierusalem: ⁊ eram ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego ⁊ viri pauci mecum: ⁊ non indicaui cuiqȝ qd̄ ✠ domin⁹ dedisset in corde meo vt facere

Marginalia: A; B; Dan. 9. a.; Infra. 9. f.; C; D; A; B; Ms ✠; C; alr ✠

vt facerē in hierlm: & iumētū nō erat mecū: nisi animal cui sedebam. Et egressus sū p portā vallis nocte: & añ fontē draconis: & ad portā stercoris: & ɔsiderabā murū hierlm dissipatū: & portas ei⁹ ɔsūptas igni. Et trāsiui ad porta fontis & aqueductū regis & nō erat loc⁹ iumēto cui sedebā vt transiret. Et ascēdi per torrētē nocte & ɔsiderabā murum: & reuersus veni ad portam vallis & redij. Magistrat⁹ aūt nesciebāt quo abissem: aut qd ego facerē. Sz & iudeis & sacerdotib⁹ & optimatib⁹ & magistratib⁹ & reliqs q faciebāt opus vsq3 ad id + loci nihil indicaueram. Et dixi eis. Uos nostis afflictionē in qua sum⁹: qz hierusalē deserta est: & porte ei⁹ ɔsūpte sūt igni. Uenite & edificem⁹ muros hierlm: & non simus vltra opprobrium. Et indicaui eis manū dei mei q eēt bona mecū: & vba regis q locut⁹ est mihi: & aio. Surgamus & edificem⁹. Et cōfortate sunt man⁹ eoꝝ in bono. Audierunt. n. sanaballath horonites & thobias seru⁹ ammanites & gosem arabs & subsanauerunt nos & despexerūt. Dixeruntq3. Que est hec res quā facitis? Nūquid ɔ regē vos rebellatis? Et reddidi eis sermonē: dixiq3 ad eos. Deus celi ipse nos iuuat: & nos serui ei⁹ sum⁹. Surgam⁹ & edificem⁹. Uobis aūt nō est pars & iustitia & memoria in hierusalem.

Mss + locorum

D

¶ Ca. Sū. ¶ Mūri turres porte edificātur: incipit elyasib sacerdos magn⁹: distribuuntq3 viri iuxta quos edificēt. Ca. iij.

A

Et surrexit elyasib sacerdos magn⁹: & fratres ei⁹ sacerdotes & edificauerūt portā gregis. Ipsi sanctificauerūt eā: & statuerūt valuas ei⁹: & vsq3 ad turrē cētum cubitoꝝ sanctificauerūt eā: vsq3 ad turrē ananehel. Et iuxta eū edificauerūt viri hiericho: & iuxta eos edificauit zachur filius amri. Portā aūt pisciū edificauerunt filij asnaa. Ipsi texerūt eā: & statuerunt valuas ei⁹ & seras & vectes. Et iuxta eos edificauit marimuth fili⁹ vrie filij accus. Et iuxta eū edificauit mosollā fili⁹ barachie filij mesezebel. Et iuxta eū edificauit sadoch fili⁹ baana. Et iuxta eū edificauerūt thecueni. Optimates aūt eoꝝ nō supposuerunt colla sua in opa dñi dei sui. Et portā veterē edificauerūt ioiada fili⁹ phasea: & mosolla fili⁹ besodia. Ipsi texerūt eam & statuerūt valuas ei⁹ & seras & vectes. Et iuxta eos edificauit

B

melchias gabaōites & iadon meronathites viri de gabaon: & masphat p duce qui erat in regione trās flumē. Et iuxta eum edificauit ezibel fili⁹ araia aurifex. Et iuxta eū edificauit ananias fili⁹ pigmētarij. Et + dimiserūt hierlz vsq3 ad ad murū platee latioris. Et iuxta eū edificauit raphaia fili⁹ hur pnceps vici hierlm. Et iuxta eū edificauit ieiada filius arematph ɔ domū suā. Et iuxta eū edificauit atthus fili⁹ asebonie. Mediā ptē vici edificauit melchias fili⁹ erem: & asub fili⁹ phetmoab & turrem furnoꝝ. Et iuxta eos edificauit sellū filius aloes princeps medie ptis vici hierlm: + ipse & + filij ei⁹. Et portā vallis edificauit anun & habitatores zanoe. Ipsi edificauerunt eā: et statuerūt valuas ei⁹ et seras et vectes: et mille cubitos in muro: vsq3 ad portā sterquilinij. Et portā sterqlinij edificauit melchias filius rechab princeps vici bethacharem. Ipse edificauit eam: et statuit valuas ei⁹ et seras et vectes. Et portā fontis edificauit selum fili⁹ colozai princeps pagi maspha. Ipse edificauit eā et texit: et statuit valuas ei⁹ et seras et vectes. Et muros piscine syloe in hortum regis & vsq3 ad gradus q descēdunt de ciuitate dauid. Post eū edificauit neemias filius azboth princeps dimidie partis vici bethsur: vsq3 ɔ sepulcrum dauid: & vsq3 ad piscinā que grādi opere ɔstructa est: & vsq3 ad domū fortiū. Post cum edificauerunt leuite: reu3 fili⁹ benni. Post eū edificauit asebias pnceps dimidie partis vici ceile in vico suo. Post eū edificauerūt fratres eoꝝ bechiu fili⁹ enebad princeps dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta eu3 azer filius iosue princeps maspha mēsurā secūdam: cōtra ascensum firmissimi anguli. Post eū in monte edificauit baruch fili⁹ zachai mēsurā secunda3: ab angulo vsq3 ad portā domus elyasib sacerdotis magni. Post eū edificauit merimuth filius vrie filij arthus mēsuram secundā a porta domus elyasib: donec extēderet domus elyasib. Et post eū edificauerunt sacerdotes viri de campestribus iordanis. Post eos edificauit beniamin & asub ɔ domu3 suam. Et post eos edificauit azarias filius maasie filij ananie ɔ domū suā. Post eū edificauit bennui filius ennada mēsuram secunda3 a domo azarie vsq3 ad flexura3 & vsq3 ad

C

Mss + fortificauerunt

al. + osee

Mss + filie

D

E

F

angulū. Post eū edificauit phalel fili⁹ ozi contra flecturā ⁊ turrē que eminet de domo regis excelsa idest in atrio carceris. Post eū phadaia filius pheros. Nathinnei autē habitabāt in ophel vsq₃ contra portā aquarū ad orientē ⁊ turrem que pminebat. Post eos edificauerūt thecueni mensurā secundā e regione: a turre magna ⁊ B eminēti vsq₃ ad murū templi. Sursū₃ autē ad portā equoꝝ edificauerunt sacerdotes vnusquisq₃ cōtra domū₃ suam. Post eos edificauit seddo filius emmer contra domū suā. Et post eū edificauit semeia filius secbenie custos porte orietalis. Post eū edificauerunt anania filius selemie: ⁊ anon filius selo sextus: mensurā secundam. Post eū edificauit mesollā filius barachie cōtra gaȥophilatium suum. Post eum edificauit melchias filius aurificis vsq₃ ad domū₃ nathinneoꝝ ⁊ scuta vēdētiū ꝯ portā iudicialē: ⁊ vsq₃ ad cenaculū āguli. Et itra cenaculū āguli in porta gregis edificauerūt artifices ⁊ negociatores.

¶ Ca. Sū. ¶ Sanaballath ⁊ tobias edificātes subsanabāt ⁊ phibere volebāt: ⁊ moliuntur insidias: at illi armati muros edificabant: vna manu populus edificat. altera tenet gladium. Cap. iiij.

A Factum est autē cum audisset sanaballath q edificaremus murū iratus est valde. Et mot⁹ nimis subsanauit iudeos: ⁊ dixit corā fratrib⁹ suis ⁊ frequētia samaritanoꝝ. Quid iudei faciūt + imbecilles. Num dimittēt eos gentes. Num sacrificabunt ⁊ cōplebūt in vna die? Nūquid edificare poterūt lapides de aceruis pulueris qui combusti sunt? Sȝ tobias amanites proximus eius ait. Edificēt. Si ascēderit vulpes trāsiliet murū eorum lapideū₃. Et dixit neemias. Audi deus noster q facti sumus despectui. Cōuerte opprobriū super caput eorū₃: ⁊ da eos in despectionē in terra natiuitatis. Ne operias iniquitatē eorū: ⁊ peccatum + eorū coraȝ facie tua nō deleatur q irriserunt edificātes. Itaq₃ edificauimus murū ⁊ coiunximus totū vsq₃ ad partē dimidiā: ⁊ prouocatū₃ est cor populi ad operādum. B Factum est aūt cū audisset sanaballath ⁊ tobias ⁊ arabes ⁊ āmonites + azotij: q obducta esset cicatrix muri hierusalē: q cepissent interrupta concludi: irati sunt nimis. Et congregati sunt oēs pariter vt venirēt ⁊ pugnarēt contra hierusalē: ⁊ molirētur insidias. Et orauimus deum nostrū₃: ⁊ posuimus custodes super murū₃ die ac nocte cōtra eos. Dixit autē iudas. Debilitata est fortitudo portātis ⁊ hum⁹ nimia est: ⁊ nō poterimus edificare murum. Et dixerunt hostes nostri. Nesciant ⁊ ignorēt donec veniamus in mediū eoru₃ ⁊ interficiamus eos: ⁊ cessare faciam⁹ opus. C Factū est autē venientibus iudeis q habitabāt iuxta eos: ⁊ dicētibus nobis p decē vices ex omnib⁹ locis qbus venerāt ad nos: statui in loco post murū p circuitum populū in ordinē cum gladijs suis ⁊ lanceis ⁊ arcubus. Et perspexi atq₃ surrexi: ⁊ aio ad optimates ⁊ magistratus: ⁊ ad reliquam partē vulgi. Nolite timere a facie eorum. Domini magni et terribilis memētote: ⁊ pugnate pro fratribus vestris: ⁊ filijs vestris: ⁊ filiabus vestris ⁊ vxoribus vestris: ⁊ domibus vestris. Factum est autē cū₃ audissent inimici nostri nūciatū esse nobis: dissipauit deus consiliū eorum. Et reuersi sumus oēs ad muros vnusquisq₃ ad opus suū₃. Et factum est a die illa: media pars iuueniū eorū faciebat opus: ⁊ media parata erat ad bellū₃: ⁊ lancee ⁊ scuta ⁊ arcus ⁊ lorice ⁊ principes post eos in omni domo iuda edificantiū muros ⁊ portantium onera ⁊ imponētium. D Una manu sua faciebat op⁹: ⁊ altera tenebat gladium. Edificātium enim vnusqsq₃ gladio erat accinctus renes. Et edificabāt ⁊ clangebant buccina iuxta me. Et dixi ad optimates ⁊ ad magistratus: ⁊ ad reliquā partē vulgi. Opus grāde est ⁊ latū ⁊ nos separati sumus in muro procul alter ab altero. In loco quocunq₃ audieritis clangorē tube: illuc concurrite ad nos De⁹ noster pugnabit pro nobis: ⁊ nos ipsi faciamus opus. Et media pars nostrum teneat lāceas ab ascēsu aurore: donec egrediantur astra. In tempore quoq₃ illo dixi populo. Unusquisq₃ cū puero suo maneat in medio hierusalē: ⁊ sint nobis vices per noctē ⁊ diem ad operandum. Ego autem ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei: ⁊ custodes qui erāt post me: non deponebamus vestimēta nostra. Unusquisq₃ tantū nudabatur ad baptismum.

¶ Ca. Sū. ¶ Clamat ppłus p̄ fame necc.

Al. + imbecilli

Al. + horum

Al. + azoti

mias phibat vsuras:annonas:q̄ ducib⁹ debent nō exigit de cibo mēse ei⁹. Cap.v.

A Et fact⁹ est clamor ppli ⁊ vxorū eius magn⁹ aduersus fratres suos iudeos Et erāt q dicerēt. Filij nr̄i ⁊ filie nr̄e multe sunt nimis. Accipiam⁹ p precio eorū frumētū ⁊ comedam⁹:⁊ viuam⁹. Et erāt q dicerēt. Agros nr̄os ⁊ vineas ⁊ dom⁹ nostras apponam⁹:⁊ accipiam⁹ frumētum in fame. Et alij dicebant. Mutuo sumamus pecunias in tributa regis: demusq; agros nr̄os ⁊ vineas:⁊ nunc sicut carnes fratrū nr̄oꝝ:sic carnes nr̄e sunt:⁊ sicut filij eoꝝ:ita ⁊ filij nr̄i. Ecce nos subiugam⁹ filios nr̄os ⁊ filias nr̄as in seruitutem:⁊ de filiab⁹ nostris sunt famule nec habem⁹ vn̄ possint redimi:⁊ agros nr̄os ⁊ vineas nostras alij possidēt. Et irat⁹ sū nimis cum

B audissem clamorē eoꝝ scd̄m verba hec:cogitauitq; cor meū mecū. Et increpaui optimates ⁊ magistrat⁹:⁊ dixi eis. Usuras ne singuli a fratrib⁹ vr̄is exigitis? Et ꝯgregaui aduersū eos + contionē magnā:⁊ dixi eis. Nos vt scitis redemim⁹ fratres nostros iudeos q vēditi fuerāt gētib⁹ secūdū possibilitatē nr̄am. Et vos igit̄ + vēdite fratres vr̄os ⁊ + redimem⁹ eos. Et siluerunt: nec inuenerūt qd rn̄derēt. Dixitq; ad eos. Nō est bona res quā facitis. Quare nō in timore dei nr̄i ābulatis:ne exprobret nobis a gentib⁹ inimicis nr̄is? Et ego ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei cōmodauim⁹ plurimis pecuniā ⁊ frumētū. Nō repetamus in cōe istud. Es alienū ꝯcedam⁹:qd̄ debet nobis. Reddite eis hodie agros suos ⁊ vineas suas:⁊ oliueta sua et domos suas.

C Quinpoti⁹ ⁊ cētesimā pecunie frumēti vini ⁊ olei quā exigere soletis ab eis:date p illis. Et dixerūt. Reddem⁹:⁊ ab eis nihil q̄remus:sicq; faciem⁹ vt loq̄ris. Et vocaui sacerdotes ⁊ adiuraui eos:vt facerēt iuxta qd̄ dixerā. Insup excussi sinū meū ⁊ dixi. Sic excutiat de⁹ oēs virū q nō cōpleuerit verbū istud:de domo sua ⁊ de labo:ib⁹ suis: sic excutiat̄:⁊ vacu⁹ fiat. Et dixit vniuersa multitudo:amē. Et laudauerūt deū. Fecit ergo pplo sicut erat dictū. A die autem illa qua p̄ceperat rex mihi vt essem dux in terra iuda:ab āno vicesimo vsq; ad ānū tricesimūsecūdū artaxerxis regis p ānos duodecim ego ⁊ fratres mei ānonas q duc

D ib⁹ debebant nō comedim⁹. Duces autē p̄mi q fuerūt ante me grauauerūt pplm ⁊ acceperūt ab eis in pane ⁊ vino ⁊ pecunia quotidie siclos q̄draginta. Sed ⁊ ministri eoꝝ depresserāt pplm. Ego aūt non feci ita:pp timorē dei. Quinpoti⁹ in opere muri edificaui:⁊ agrū nō emi:⁊ oēs pueri mei ꝯgregati ad op⁹ erāt. Judei quoq; ⁊ magistrat⁹ cētūquinquaginta viri:⁊ qui veniebāt ad nos de gētib⁹ que in circuitu nr̄o sunt:in mēsa mea erāt. Parabat autem mihi p dies singulos bos vn⁹:arietes sex electi:exceptis volatilibus:⁊ inter dies decē vina diuersa:⁊ alia multa tribuebā. Insup ⁊ annonas ducat⁹ mei nō quesiui. Ualde enim attenuatus erat populus. Memēto mei deus meus in bonum:secūdum omnia que feci populo huic.

Ca. Sū. Sanaballath ⁊ socij eius ad neemiā p federe faciēdo mittūt:retrahere ab edificatiōe muroꝝ volunt:op⁹ tn̄ ad plenum complet: multe epistole mittūtur ab optimatibus iudeorū ad thobiā: ⁊ econuerso. Cap.vi.

A Factū est aūt cū audisset sanaballath ⁊ + thobias ⁊ gosem arabs: ⁊ ceteri inimici nr̄i:q edificassem ego murum:⁊ nō esset in ipso residua interruptio:vsq; ad tps aūt illud valuas nō posuerā in portis:miserūt sanaballath ⁊ thobias ⁊ gosem arabs ad me dicentes. Ueni ⁊ percutiam⁹ fedus pariter in vitulis in cāpo vno. Ipsi aūt cogitabāt vt facerēt mihi malū. Misi ergo ad eos nūcios dicēs. Opus grāde ego facio ⁊ nō possum descendere:ne forte negligatur cū venero ⁊ descēdero ad vos. Miserunt autē ad me fm̄ verbum hoc per quattuor vices:⁊ respondi eis iuxta sermonē priorē. Et misit ad me sanaballath

B iuxta verbū pri⁹ quīta vice pueꝝ suū:⁊ epistolā habebat in manu sua scriptā hoc modo. In gētib⁹ auditū est:⁊ gosem dixit: q tu ⁊ iudei cogitetis rebellare:⁊ propterea edifices murū:⁊ leuare te velis sup eos regem:pp quā cām ⁊ p̄phetas posueris:qui predicēt de te in hierl̄m dicentes. Rex in iudea est. Auditur⁹ est rex verba hec. Idcirco nūc veni vt ineam⁹ ꝯsilium pariter. Et misi ad eos dicēs. Nō est factū scd̄m verba hec q̄ tu loq̄ris. De corde.n. tuo tu componis hec. Oēs.n. + hi terrebāt nos:cogitantes q cessarēt manus nr̄e ab ope ⁊ quiesceremus. Quā ob causam magis ꝯfortaui manus

Marginal notes: Al's + cōtentionē · Al's + vēditis · Al's + et nos emimus. · Supra.13.d · Al's + thobi · Al's + thobi · Al's + hi supponit

nus meas. Et ingressus sum domum + samaie filij dalaie: filij methabeel secreto. Qui ait tractem⁹ nobiscũ in domo dei in medio tépli: ⁊ claudam⁹ portas edis: q̃ð vé turi sũt vt inficiát te: ⁊ nocte vẽturi sũt ad occidẽdũ te. Et dixi. Num q̃sq̃ similis mei fugit? Et qs vt ego ingredietᷣ téplum ⁊ viuet. Nõ ingrediar. Et intellexi q̃ deus nõ misisset eũ: sʒ quasi vaticinãs locutus eét ad me: ⁊ + thobias ⁊ sanaballath cõdu xissent eũ. Acceperat. n. preciũ vt territ⁹ face ré ⁊ peccaré: ⁊ haberét malũ qð exprobra rét mihi. Memẽto mei dñe ꝓ thobia ⁊ sanaballath: iuxta opera eorũ talia: sed ⁊ noadie ꝓphete ⁊ ceteroꝝ ꝓphetaꝝ qui ter rebát me. Cõpletus est aũt murus vicesi moqnto die mẽsis elul: qnquagintaduo bus dieb⁹. Factũ ẽ ergo cũ audissent oẽs inimici nr̃i: vt timerét vniuerse gẽtes q̃ erát in circuitu nr̃o: ⁊ cõciderét intra se metipsos: ⁊ scirét q̃ a dño factuʒ est opus hoc. Sʒ ⁊ in dieb⁹ illis multe optimatũ iu deoꝝ ep̃le mittebant ad + thobiã: ⁊ a tho bia veniebát ad eos. Multi. n. erát ĩ iudea hñtes iuramẽtuʒ ei⁹: q: gener erat sechẽ nie filij ioreí ⁊ iohãnan fili⁹ ei⁹ accepat fi liã mosollã: filij barachie. Sʒ ⁊ laudabát eũ corã me: ⁊ v̾ba mea nũciabát ei. Et tho bias mittebat ep̃las vt + terreret me.

¶ Ca. Sũ. ¶ Murata ciuitate porte clau duntᷣ ⁊ apponuntᷣ custodes: legitᷣ liber cẽ sus eoꝝ q ascẽderát ꝑplĩ babylonie: regrũ tur habitátes de hierl̃m. Eijciuntᷣ de sacer dotio q suã genealogiã nõ inuenitũt: dá tur munera in op⁹. Hucusq̃ refertᷣ sine decreto historia neemie. Cap. vi.

A Postq̃ aũt edificat⁹ ẽ murus ⁊ posui valuas: ⁊ recẽsui ianitores ⁊ canto res ⁊ leuitas. Precepi anani fratri meo ⁊ ananie pncipi dom⁹ de hierl̃m. Ipse. n. q̃si vir verax ⁊ timẽs deũ plus ceteris videba tur. Et dixi eis. Nõ aperiantᷣ porte hierl̃m vsq̃ ad calorẽ solis. Cũq̃ adhuc + assiste rent: clause porte sunt ⁊ oppilate. Et posui custodes de habitatorib⁹ hierl̃m: singulos ꝑ vices suas: ⁊ vnũquẽq̃ ꝯ domũ suam. Ciuitas aũt erat lata nimis ⁊ grandis: ⁊ ꝑpls paru⁹ in medio ei⁹: ⁊ nõ erát dom⁹ edificate. De⁹ aũt dedit in corde meo: ⁊ cõ gregaui optimates ⁊ magistratus ⁊ vulg⁹ vt recẽseré eos. Et inueni librũ cẽsus eoꝝ qui ascẽderát pmũ ⁊ inuẽtũ est scriptum in eo. Isti + filij ꝓuincie qui + ascẽderũt de captiuitate migrãtiũ quos trãstulerat nabuchodonosor rex babylonis ⁊ reuersi sunt in hierl̃ʒ ⁊ in iudeã: vnusq̃sq̃ in ci uitaté suã: q venerát cũ ʒorobabel: Josue: neemias: açarias: raamias: naamin: mar docheus: belsar: mesphar at: beggoai: naum baana. Numerus viroꝝ ꝑplĩ israel. Filij phares duo milia cẽtũ septuagintaduo. Filij saphatia trecẽtiseptuagintaduo. Fi lij area sexcẽti qnquagintaduo. Filij phet moab filioꝝ iosue ⁊ ioab duo milia octin gẽti decẽ ⁊ octo. Filij helan: mille octingẽ ti qnquagintaq̃ttuor. Filij ʒethuá: ⁊ nõ gẽti q̃dragintaqnq̃. Filij ʒachai: septin gẽti sexaginta. Filij bennuí sexcẽti q̃dra gintaocto. Filij bebai: sexcẽti vigintiocto. Filij aʒgad duo milia trecẽti vigintiduo. Filij adonicã sexcẽti sexagintaseptẽ. Filij beguai duo milia sexagintaseptem. Filij adin sexcẽti qnquagintaqnq̃. Filij ather filij eʒechie: nongẽtiocto. Filij aseʒ: trecẽ ti vigintiocto. Filij besai: trecenti viginti q̃ttuor. Filij areph: cẽtũ duodecim. Filij gabaon nonagintaqnq̃. Filij bethleem ⁊ nethupha cẽtũ octogintaocto. Uiri ana thot: cẽtũ vigintiocto. Uiri bethameth q̃ dragintaduo. Uiri cariathiarim cephira ⁊ beroth septingẽti q̃dragintatres. Uiri rama ⁊ gebo sexcenti vigintiunus. Uiri machmas cẽtum vigintiduo. Uiri bethel ⁊ hai ducenti vigintitres. Uiri nebo alte rius quinquagintaduo. Uiri helan alte rius mille ducenti quinquagintaquat tuor. Filij arem trecẽti viginti. Filij hie richo trecenti quadragintaquinq̃. Filij lodadin ⁊ ono septingentiunus. Filij sa naa tria milia nongentitriginta. Sacer dotes: filij idaia in domo iesua nongenti

Mar. + samarie
C
Mar. + thobi
Sup. 5. d
Mar. + thobi
D
Mar. + thobi
Mar. + terreret
A
Mar. + consisterent
B
Mar. + sunt
Mar. + ascenderant
C
D

septuagintatres. Filij emmer: mille quinquagintaduo. Filij phesur: mille ducentiquadragintaseptē. Filij arem: mille decem et septē. Leuite: Filij iosue et cedmihel filiorū oduie septuagintaquattuor. Cantores. filij asaph centū qdragintaocto. Janitores filij selum. filij ather. filij thelmon. filij accub. filij athita. filij sobai centū trigintaocto. Nathinei filij soa. filij asupha. filij thebaoth. filij ceros. filij siaa. filij phadon. filij lebana. filij agaba filij selmō. filij anan filij geddel. filij gaer. filij raaia. filij rasin. filij necoda. Filij iezen. filij aza. filij phasea. filij besai. filij mumim. filij nephusim. filij bechuc. filij acupha. filij azur. filij besluth. filij maida. filij aria. filij berchos. filij sisara. filij thema. filij nasia. filij acupha. filij seruorū salomonis. filij sothai. filij sopherech. filij pheruda. filij iobala. filij dercon. filij iedel. filij saphata. filij achil. filij phocereth q erat ortus ex asbaim filio ammon. Omnes nathinnei et filij seruorū salomonis trecenti nonagintaduo. Hi sunt aūt q ascēderūt de thelmala. thelarsa. cherub. adon. et emmer: et nō potuerunt indicare domū patrum suorū et semē suum: utrū ex israel essent. Filij dalaia. filij tobia. filij nechoda: sexcēti quadragintaduo. Et de sacerdotib' filij hobia. filij accos. filij berzellai: qui accepit de filiab' berzellai galaaditidis vxorē: et vocatus est nomine eorū. Hi qsierūt scripturam suā in censu et nō inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. Dixitqz athersatha eis: vt nō māducarēt de sancti sanctorū: donec staret sacerdos doctus et eruditus. Omnis multitudo quasi vir vnus: quadragintaduo milia sexcēti sexaginta: absqz seruis et ancillis eorū q erāt septē milia trecēti trigintaseptē: et inter eos cantatores et cantatrices ducēte. Equi eorū sexcēti trigintaseptē. Muli eorū ducenti quadragintaquinqz. Cameli eorū quadringenti triginta quinqz. Asini sex milia septingenti viginti. Hucusqz refertur quid in cōmētario scriptū fuerit: et in neemie historia texitur. Nōnulli autē de principibus familiarum dederunt impēsas in opus. Athersatha dedit in thesaurum auri dragmas mille: phialas qnquaginta: tunicas sacerdotales qngētas triginta. Et de principib' familiarū dederunt in thesaurū operis auri dragmas viginti milia: et argēti minas duo milia ducentas. Et qd dedit reliquus populus: auri dragmas viginti milia: et argēti minas duo milia: et tunicas sacerdotales sexagintaseptē. Habitauerunt aūt sacerdotes et leuite et ianitores et cantores et reliquū vulg' et nathinnei: et omnis isrl in ciuitatibus suis.

¶ Ca. Sū. ¶ Cōgregat' pp'ls in hierlm: et esdras stat sup gradū ligneū: et leuitis imperantibus silētium aperte et distincte legit populo legē dei. Afferunt populi de monte frondes: et celebrant tabernaculorum festum. Cap. viij.

Et venerat mēsis septimus scenophegie sub esdra et neemia. Filij autem israel erāt in ciuitatib' suis. Congregatusqz est omnis pp'ls qsi vir vn' ad plateā que est añ portā aquarū: et dixerūt esdre scribe: vt afferret librū legis moysi quā pceperat dñs israeli. Attulit ergo esdras sacerdos legē corā multitudine virorū et mulierū: cūctisqz qui poterāt intelligere: in die pma mēsis septimi. Et legit in eo aperte in platea que erat añ portā aquarū de mane vsqz ad mediā diē: in cōspectu virorū et mulierū et sapiētiū. Et aures omnis populi erāt erecte ad librū. Stetit aūt esdras scriba sup gradū ligneū quē fecerat ad loquēdū: et steterūt iuxta eū: mathathias et semia et anania et vria et helchia et maasia ad dextrā eius: et ad sinistrā phadaia misael et melchia et asum et aseph danal zacharia et mosollā. Et aperuit esdras librū corā omni pp'lo. Sup vniuersum qppe pp'lm eminebat. Et cū apuisset eū stetit omnis pp'ls. Et bñdixit esdras dño deo voce magna. Et rñdit ois pp'ls amē amē: eleuans man' suas. Et incuruati sunt et adorauerūt deū pni in terrā. Porro iosue: et baani. et serabi. iamim. accub. septhai. odia maasia. celita. azarias iosabed. anani. phalaia. leuite silētiū faciebāt in pp'lo ad audiēdā legē. Pp'ls aūt stabat in gradu suo. Et legerūt in libro legis dei distincte et aperte ad intelligēdū: et intellexerūt cū legeretur. Dixit aūt neemias ipse est athersatha et esdras sacerdos et scriba et leuite interpretātes vniuerso pp'lo. Dies sanctificat' est dño deo nro. Nolite lugere: et nolite flere. Flebat. n. ois pp'ls cum audiret vba legis. Et dixit eis. Ite comedite pinguia: et bibite mulsum: et mittite partes eis q

non pparauerūt sibi:q: sanct⁹ dies dñi ē: ꝛ nolite ↄtristari. Gaudiū etenim dñi est fortitudo nr̄a. Leuite aūt silētium faciebāt in omni pplo: dicētes. Tacete:q: dies sanctus est:ꝛ nolite dolere. Abijt itaq3 oīs populus:vt comederet ꝛ biberet: ꝛ mitteret partes ꝛ faceret leticiā magnā:q: intellexerant verba q̄ docuerat eos. Et in die secundo cōgregati sūt pncipes familiaꝝ vniuersi populi sacerdotes ꝛ leuite ad ✝ esdram scribā:vt interpretarēt eis verba legis. Et inuenerūt scriptū in //lege pcepisse dñm in manu moysi:vt habitārēt filij isrl̄ in tabernaculis in die solēni: mēse septimo : ꝛ vt pdicēt ꝛ diuulgēt vocem in vniuersis vrbibus suis:ꝛ in hierusalē dicētes. Egredimini in montē:ꝛ afferte frōdes oliue:ꝛ frondes ligni pulcherrimi:frōdes mirti: ꝛ ramos palmaꝝ:ꝛ frōdes ligni nemorosi : vt fiāt tabernacula sicut scriptū est. Et egressus est omnis pplo:et attulerūt. Feceruntq3 sibi tabernacula vnusqsq3 in domate suo:et in atrijs suis:et in atrijs domus dei:et in platea porte aquaꝝ:et in platea porte effraim. Fecit ergo vniuersa eccl'ia eoꝝ q redierant de captiuitate tabernacula:et habitauerūt in tabernaculis. Non enim fecerāt a diebus iosue filij nun talia filij isrl̄ vsq3 ad diem illum. Et fuit leticia magna nimis. Legit autē in libro legis dei p dies singulos: a die primo vsq3 ad diem nouissimum. Et fecerunt solennitatem septē diebus:et in die octauo collectam iuxta ritum.

¶ Ca. .ix. ¶ De penitētia populi:alienigene vxores et filij abijciunt:esdras narrat domini beneficia:et peccata principum cōmemorat:et fedus percutiunt cum domino tam populus q̄3 esdras. Cap. ix.

In die aūt vicesimoq̄rto mēsis huius cōuenerūt filij isrl̄ in ieiunio:ꝛ in saccis et hum⁹ sup eos. Et separatū est semen filioꝝ isrl̄:ab oī filio alienigena. Et steterūt et ↄfitebant peccata sua et iniqtates patrum suoꝝ. Et cōsurrexerūt ad stādum. Et legerunt in volumine legis dñi dei sui q̄ter in die:et q̄ter ✝ in nocte cōfitebant:et adorabant dñm deum suum. Surrexerūt autē sup gradus leuitarum iosue. et bani. et ✝ cedmihel. semmi. sabani. abani. sarabias. bani. et thanai. et clamauerūt voce magna ad dñm deū suū. Et dixerūt leuite iosue. et ✝ cedmihel. bonni. asebia. serebia. erebia. odaia. sebna. fataia. Surgite: benedicite domino deo nr̄o ab eterno vsq3 in eternum. Et bn̄dicāt nomini glorie tue excelso i oī bn̄dictione:et laude. Et dixit ✝ esdras. Tu ipse dñe solus: tu fecisti celū et celum celorū et oēm exercitum eoꝝ:terrā et vniuersa q̄ in ea sūt:maria et oīa q̄ in eis sūt. Et tu viuificas oīa hec:et exercit⁹ celi te adorat. // Tu ipse domine deus qui elegisti habraā et eduxisti eū de igne caldeorum:et posuisti nomē eius habraā:et inuenisti cor eius fidele corā te:et pcussisti cū eo fedus:vt dares ei terā chananei. ethei. et euei et amorrei. et pherezei. et iebusei. et gergesei:vt dares semini eius. Et implesti verba tua:qm̄ iustus es. //Et vidisti afflictionē patrum nostrorum in egypto:clamoremq3 eoꝝ audisti sup mare rubrū:et dedisti signa atq3 portēta in pharaone:et in vniuersis suis eius:et in omni populo terre illi⁹. Cognouisti enim q: superbe egerant ↄ̄ eos et fecisti tibi nomē:sicut et in hac die. Et mare diuisisti ante eos:et trāsierunt per medium maris in sicco. Persecutores autē eorum proiecisti in profundum quasi lapides in aq̄s validas: //et in colūna nubis ductor eoꝝ fuisti per diē:et in columna ignis per noctē vt appareret eis via p quā ingrediebātur. Ad montē quoq3 synai descēdisti: et locutus es cum eis de celo:et dedisti eis iudicia recta et legē veritatis cerimonias et pcepta bona. Et sabbatū sanctificatum tuum ostēdisti eis:et mādata ꝛ cerimonias et legē pcepisti eis in manu moysi serui tui. Panem quoq3 de celo dedisti eis in fame eorum:et aquā de petra eduxisti eis sitientibus. Et dixisti eis vt ingrederentur et possiderent terram super quam leuasti manum tuam:vt traderes eis. Ipsi vero et patres nostri superbe egerunt:et indurauerūt ceruices suas:ꝛ non audierūt mandata tua:et noluerunt audire et non sunt recordati mirabilium tuorum que feceras eis. Et indurauerūt ceruices suas et dederūt caput vt cōuerterētur ad seruitutē suam quasi per contētionē. Tu autē deus propitius clemēs et misericors longanimis et multe miserationis:nō dereliquisti eos Et quidē cum fecissent sibi vitulum conflatilē:et dixissent:iste est deus tuus q eduxit te de egypto:feceruntq3 blasphemias magnas. Tu āt in misericordijs tuis

Marginal notes: al. ✝ esdrā; //Leu. 23. g.; B; Al. ✝ esdras; A; Als super est ✝ in nocte; al. ✝ gad mid; al. ✝ gad emiel; Als ✝ esdras; B; //Gen. 12. g.; //Exo. 2. b; //Exo. 14. a.; C; D

¶Exo.13. c.

multis nō dimisisti eos in deserto. ¶Columna nubis nō recessit ab eis p diē vt duceret eos in viā: et columna ignis p noctem: vt ostenderet eis iter per quod ingrederētur. Et spm̄ tuum bonum dedisti q doceret eos: et mannā tuum non prohibuisti ab ore eorum: et aquā dedisti eis in siti. Quadraginta annis pauisti eos in deserto: nihilq; eis defuit. Vestimenta eoꝝ nō inueterauerūt: et pedes eorum non sunt attriti. Et dedisti eis regna et populos: et partitus es eis sortes. Et possederūt terrā seon et terrā regis esebon: et terrā og regis basan. Et multiplicasti filios eoꝝ sicut stellas celi: et adduxisti eos ad terrā de qua dixeras patrib⁹ eorum vt ingrederent et possiderent eam. Et venerunt filij et possederūt terrā. Et humiliasti coram eis habitatores terre chananeos: et dedisti eos in manu eorum: et reges eorū et populos terre vt facerent eis sicut placebat illis. E Ceperunt itaq; vrbes munitas et humū pinguē: et possederūt domos plenas cūctis bonis: cisternas ab eis fabricatas vineas et oliueta: et ligna pomifera multa. Et comederūt et saturati sunt: et impinguati sunt: et abundauerunt delicijs in bonitate tua magna. Prouocauerūt aūt te ad iracundiā: et recesserunt a te: et piecerunt legē tuā post terga sua. Et pphetas tuos occiderunt: qui cōtestabant eos vt reuerterētur ad te. Feceruntq; blasphemias grādes: Et dedisti eos in manu hostiū suoꝝ: et afflixerūt eos. Et in tēpore tribulationis sue clamauerūt ad te: et tu de celo ✠ audisti: et fm̄ miserationes tuas multas dedisti eis saluatores q saluarent eos de manu hostiū suoꝝ. Cūq; requieuissent reuersi sunt vt facerēt malū in cōspectu tuo: et dereliquisti eos in manu inimicoꝝ suoꝝ: et possederunt eos. F Cōuersiq; sūt et clamauerūt ad te. Tu aūt de celo exaudisti et liberasti eos in misericordijs tuis multis tpibus: et cōtestat⁹ es eos vt reuerterent ad legem tuā. Ipsi vero superbe egerūt et nō audierūt mandata tua: et in iudicijs tuis peccauerūt que faciet hō et viuet in eis. Et dederūt humerū recedentē: et ceruicē suā indurauerunt nec audierunt. Et protraxisti sup eos annos multos: et cōtestatus es eos in spiritu tuo p manum pphetarū tuorū: et non audierūt: et tradidisti eos in manu populoꝝ terrarum. In misericordijs aūt tuis plurimis nō fecisti eos

al. ✠ exaudisti eos

in consumptionē: nec dereliquisti eos: qm̄ deus miserationū et clemēs es tu. ¶Nunc itaq; ✠ de⁹ nr̄ magne fortis et terribilis custodiens pactū et misericordiam: ne auertas a facie tua omnes labores q inuenerunt nos reges nostros: principes nr̄os: et sacerdotes nostros: et pphetas nostros: et patres nostros et omnē populū tuū a diebus regis assur vsq; in diē hanc. Et tu iustus es in omnib⁹ que venerunt super nos: quia veritatē fecisti nobis: nos aūt impie egimus. Reges nostri principes nostri: sacerdotes nostri et patres nostri non fecerunt legem tuā: et nō attēderūt mādata tua et testimonia tua q testificat⁹ es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis et in bonitate tua multa quā dederas eis: et in terra latissima et pingui quā tradideras in cōspectu eoꝝ non seruierunt tibi: nec reuersi sūt a studijs suis pessimis. Ecce nosipsi hodie serui sumus: et terra quā dedisti patribus nostris vt comederēt panē ei⁹: et que bona sunt eius: et nosipsi serui sumus in ea. Et fruges ei⁹ multiplicant regibus quos posuisti sup nos ppt̄ peccata nostra: et corporib⁹ nr̄is dominant et iumētis nr̄is fm̄ volūtatē suā: et in tribulatione magna sumus. Sup oīb⁹ ergo his nosipsi percutimus fedus et scribim⁹: et signāt principes nostri: leuite nostri: et sacerdotes nostri.

¶Ps. 1. b. al. ✠ dñe deus

G

¶Ca. Sū. ¶De signatorib⁹ federis ad dominum: statuerunt de oblationibus faciendis: offeruntur primitie: dantur decime de terris de operibus. Cap. x.

H

Signatores aūt fuerūt: neemias athersatha fili⁹ achelai: et sedechias: saraias: azarias: hieremias. phessur: amarias: melchias: accus: sebenia: melluc: haaren: merimuth: obdias: daniel: gēthon: baruch: mosollam: abia: miamin: mazia: belga: semeia: hi sacerdotes. Porro leuite: iosue fili⁹ azanie: bennui de filijs enadad: cedmihel et frēs eoꝝ. Sebenia: odeuia: celita: phalaia: anan: micha: roob: asebia: zachur: serebia: sabania: odia: bani: baninu. Capita ppli feros: phetmoab: elam: zechuban: bonni: azgad: bebai: adonia: beggoai: adin: ather: ezechia: azur: odeuia: asum: besai: areth: anathot: nebai: mecphia: mosollam: azir: mesizabel: sadoch: ieddua: feltia: anā: ania: osee: anania: asub: aloes: phalaam: sobech: reum: asebna: madsia: echaia: hanan: anan: melluch: aran: baana: et relig de populo. Sacerdotes

I

fieri teplū dei illā a duce iudeoꝝ ⁊ a senio
rib⁹ eoꝝ: ⁊ dom⁹ dei illa edificet i loco suo.
Sȝ ⁊ a me pceptū est qd oporteat fieri a p̄
sbyteris iudeoꝝ illis vt edificet dom⁹ dei
s. vt de arca regis. i. de tributis q̄ dant de
regiōe trās flumen: studiose sumpt⁹ den
tur viris illis ne impediat opus. Qđ si ne
cesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos in ho
locaustū deo celi: frumētū sal vinū ⁊ oleū
ſm ritū sacerdotū q sunt in hierusalē dent
eis p singulos dies: ne sit i aliquo q̄rimo
nia: ⁊ offerāt oblationes deo celi: orētq̄ p
vita regis ⁊ filioꝝ ei⁹. A me ergo positū ē
decretū: vt ois hō q hāc mutauerit iussio
nē: tollat lignū de domo ipsius: ⁊ erigat ⁊
configat in eo: domus aūt eius publicet.
Deus aūt q habitare fecit nomē suū ibi:
dissipet oia regna ⁊ ppl'm q extēderit ma
nū suā vt repugnet ⁊ dissipet domū dei il
lā q̄ est in hierusalē. Ego darius statui de
cretū: qđ studiose impleri volo. Igit thath
tanei dux regiōis trans flumē ⁊ starbuza
nai ⁊ cōsiliarij eius ſm qđ pceperat dari⁹
rex sic diligēter executi sunt. Seniores āt
iudeoꝝ edificabāt ⁊ psperabant iuxta pro
phetiā aggei pphete ⁊ zacharie filij addo.
Et edificauerūt ⁊ construxerūt iubēte deo
isrl': ⁊ iubēte cyro ⁊ dario ⁊ artaxerxe regi
bus psarū: ⁊ cōpleuerūt domū dei istā vs
q̄ in diē tertiū mēsis adar: q est ānus se
xtus regni darij regis. Fecerunt aūt filij
isrl' sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ reliq filiorū trās
migratiōis dedicationē domus dei i gau
dio: ⁊ obtulerūt in dedicatiōe domus dei
vitulos cētū: arietes ducētos: agnos q̄dri
gētos: hircos caprarū p peccato toti⁹ isrl':
duodecī iuxta numeꝝ tribuū isrl'. Et sta
tuerūt sacerdotes in ordinib⁹ suis: ⁊ le
uitas in vicib⁹ suis sup opa dei in hieru
salē: sicut scriptū ē i libro moysi. Fecerūt
āt filij trāsmigratiōis pascha q̄rtadecima
die mēsis pmi. Purificati. n. fuerāt sacer
dotes ⁊ leuite q̄si vn⁹: oēs mūdi ad imo
lādū pascha vniuersis filijs trāsmigratio
nis ⁊ fratrib⁹ suis sacerdotib⁹ ⁊ sibi. Et co
mederūt filij isrl' q reuersi fuerāt de trans
migratiōe ⁊ oēs q separauerant a coinq
natiōe gentiū terre ad eos vt q̄rerēt dn̄m
deū isrl'. Et fecerūt solēnitatē azymoꝝ se
ptē dieb⁹ i letitia: qm̄ letificauerat eos dn̄s:
⁊ cōuerterat cor regis assur ad eos: vt adiu
uaret man⁹ eoꝝ in ope dom⁹ dn̄i dei isrl'.

Triumphus rome duci victori designat.
Publi⁹ publicola pimus rome triumphauit
Dictature dignitas rome pri⁹ instituit
C
Corolla nusromanus. Uetru uia inf corolliāi.
Mulierib⁹ puilegia a romāis dantur.
D
Tribūi plebis rome instituunt
Fabia familia q̄si deletur
Quinti⁹ cincinatus dictator claret.

C Cap. Sū. C Ascēdit Esdras de babylōe: de edicto artaxerxis: de honore tēpli: d liber tate ministrorum eius. Cap. vij.

Post hec aūt verba i regno artaxerxis regis psaꝝ ✠ esdras fili⁹ saraie: filij asarie: filij helchie: filij sellū: filij sadoch: fi
lij achitob: filij amarie: filij azarie: filij ma
raioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci: filij ab
isue: filij phinees: filij eleazar: filij aaron sa
cerdotis ab initio: ipse ✠ esdras ascēdit d
babylone: ⁊ ipse scriba velox in lege moy
si quā dn̄s deus dedit isrl'. Et dedit ei rex ſȝ
manū dn̄i dei eius sup eū oēm petitionē
ei⁹. Et ascēderūt de filijs isrl' ⁊ de filijs sa
cerdotū ⁊ de filijs leuitaꝝ de cātorib⁹ ⁊ de
ianitorib⁹ ⁊ de nathinneis in hierusalē:
anno septimo artaxerxis regis: ⁊ venerūt
in hierusalē mēse q̄nto: ipse ē ānus septi
mus regis. Qr in pmo die mēsis pmi ce
pit ascēdere de babylone: ⁊ in pmo ✠ die
mēsis q̄nti venit i hierusalē iuxta manuȝ
dei sui bonā sup se. ✠ Esdras ✠ aūt parauit
cor suū vt inuestigaret legē dn̄i: ⁊ faceret
⁊ doceret in isrl' pceptū ⁊ iudiciū. Hoc est
aūt exēplar epistole edicti: qđ dedit rex ar
taxerxes ✠ esdre sacerdoti scribe erudito
in sermōib⁹ ⁊ in pceptis dn̄i: ⁊ cerimonijs
eius i israel. Artaxerxes rex regū ✠ esdre
sacerdoti: scribe legis dei celi doctissimo sa
lutē. A me decretū ē: vt cuicūq̄ placuerit
in regno meo de pplo isrl' ⁊ de sacerdoti
bus eius ⁊ de leuitis ire in hierusalē tecū
vadat. A facie. n. regis ⁊ septē cōsiliatoruȝ
eius missus es vt visites iudeā ⁊ hierusa
lē in lege dei tui q̄ est in manu tua: ⁊ vt fe
ras argētū ⁊ aurū qđ rex ⁊ cōsiliatores ei⁹
sponte obtulerūt deo israel: cuius in hie
rusalē tabernaculū est. Et oē argētū ⁊ au
rū qđcūq̄ inueneris in vniuersa puin
cia babylonis ⁊ populus offerre voluerit
⁊ de sacerdotib⁹ q sponte obtulerint do
mui dei sui q̄ est in hierusalē: libere accipe
⁊ studiose eme de hac pecūia vitulos: arie
tes: agnos ⁊ sacrificia ⁊ libamina eoꝝ: ⁊ of
fer ea sup altare templi dei vr̄i quod ē in
hierusalē. Sȝ ⁊ si qd tibi ⁊ fratribus tuis
placuerit de reliquo argēto ⁊ auro vt fa
ciatis: iuxta volūtatē dei vr̄i facite. Uasa q̄ȝ
que dant tibi in ministeriū dom⁹ dei tui
trade in cōspectu dei ✠ in hierusalē. Sȝ ⁊
cetera quibus op⁹ fuerit in domū dei tui:
quātumcūq̄ necesse est vt expēdas dabis

Democrit⁹ philosoph⁹ floret
A
Als ✠ ezras a. 3. esdre S. a.
Eradit⁹ phs
Als ✠ ezras
Eschilus poeta
Als sup est ✠ die
Als ✠ ezras
Als ✠ enim
B
Als ✠ ezre
Als ✠ ezre
C
Als sup est ✠ in.

de thesauro et de fisco regis. Et a me ego artaxerxes rex statui atque decreui oib⁹ custodib⁹ arce publice q sunt trās flumē: vt qđ cunqz petierit a vobis + esdras sacerdos scriba legis dei celi absqz mora detis vsqz ad argēti talēta cētum: et vsqz ad frumēti choros cētū: et vsqz ad vini bathos centū: et vsqz ad bathos olei cētū: sal vo absqz mēsura. Oē qđ ad ritū dei celi ptinet tribuatur diligēter in domo dei celi: ne forte irascatur cōtra regnū regis et filiorum eius. Uobis quoqz notū facimus de vniuersis sacerdotibus et leuitis et cātorib⁹ et ianitorib⁹ nathinneis et ministris dom⁹ dei hui⁹: vt vectigal et tributū et ānonas nō hēatis ptestatē imponēdi sup eos. Tu aūt + esdra fm sapiētiā dei tui q̄ est in manu tua cōstitue iudices et psides: vt iudicēt oi pplo qui est trans flumē: his videlz qui nouerunt legē dei tui: sz et imperitos docete libere. Et ois qui nō fecerit legē dei tui et legē regis diligēter: iudiciū erit de eo siue in mortem siue in exiliū: siue in cōdēnatianem substantie eius: vel certe in carcerez. Et dixit + esdras scriba. Bndict⁹ dñs de⁹ patrū nr̄oz: q dedit hoc in corde regis vt glorificarēt domū dñi que est in hierusalē: et in me inclinauit misericordiā suaz corā rege et consiliatoribus eius et vniuersis principibus regis potentib⁹. Et ego cōfortat⁹ manu dñi dei mei q̄ erat i me: cōgregaui de israel pncipes q ascēderūt mecuz.

¶ Ca. Sū. ¶ De his q ascēderūt cū esdra et directione itineris post fletū et ieiuniū. Appenduntur vasa tēpli: et offerunt eadē holocaustis in hierusalem. Cap. viij.

Hi sunt ergo principes familiaꝝ et genealogia eorū qui ascēderūt me cuz in regno artaxerxis regis de babylōe. De filijs phinees: gerson. De filijs ithamar daniel. De filijs dauid atthus. De filijs sechenie: et de filij pharos: zacharias: et cū eo numerati sunt viri cētum quinquaginta. De filijs phetmoab: elioenai filius + zaree: et cū eo ducēti viri. De filijs sechenie: filius ezechiel: et cū eo trecēti viri. De filius addā: nabeth filius ionathā: et cū eo quinquagīta viri. De filijs helā: isaias fili⁹ athalie: et cū eo septuagīta viri. De filijs saphatie: zebedia filius michael: et cū eo octogīnta viri. De filijs ioab: obedia fili⁹ ihiehel et cū eo ducēti decē et octo viri. De filij selomith: fili⁹ iosphie: et cū eo cētū sexaginta viri. De filijs bebai: zacharias fili⁹ bebai: et cū eo viginti et octo viri. De filijs ezeab: iohānā fili⁹ ezethan: et cū eo cētū decē viri. De filijs adonicā q erant nouissimi: hec noīa eoꝝ: heliphelethi et hehel et samaias: et cū eis sexaginta viri. De filijs begui: vthai et zachur: et cū eis septuaginta viri. Cōgregaui aūt eos ad fluuiū q decurrit ad hana et mānsim⁹ ibi trib⁹ dieb⁹. Qu siuiqz i populo et in sacerdotib⁹ de filijs leui: et non inueni ibi. Itaqz misi helizer et ariel et semeiā et helnathā et iarib et alteꝝ helnathā et nathā et zachariā et mosollā pncipes: et ioarib et helnathā: sapiētes: et misi eos ad heddo q ē pmus in casphie loco. Et posui in ore eoꝝ vba q̄ loqrent ad heddo: et ad frēs ei⁹ nathinneos in loco casphie: vt adducerēt nobis ministros dom⁹ dei nr̄i. Et adduxerūt nobis p manū de nr̄i bonā sup nos virū doctissimū de filijs mooli: filij leui: filij isrl̄: et sarabiā: et filios ei⁹ et frēs eius decē et octo: et asabiā: et cū eo isaiā de filijs merari: frēsqz ei⁹ et fuos ei⁹ viginti. Et de nathinneis q̄s dederat dauid et pncipes ad ministeria leuitaꝝ nathinneos: ducētos viginti. Oēs hi suis noīb⁹ vocabant. Et pdicaui ibi ieiuniū iuxta fluuiū hana: vt affligeremur corā dño deo nr̄o: et peterem⁹ ab eo viā rectā nobis et filijs nr̄is: vniuersequ substātie nr̄e. Erubui. n. petere regis auxiliū et eqtes q defenderēt nos ab inimico in via: q dixeram⁹ regi. Man⁹ dei nr̄i est sup oēs q q̄rūt eū in bonitate: et iperiuz ei⁹ et fortitudo ei⁹ et furor sup oēs q derelīquūt eū. Ieiunauim⁹ aūt et rogauim⁹ deū nrm p hoc: et euenit nobis psprē. Et sepaui de principib⁹ sacerdotū duodeciz: sarabiā et asabiā: et cū eis de fratrib⁹ eorū decē. Appendiqz eis argētū et auꝝ: et vasa cōsecrata domus dei nr̄i q̄ obtulerat rex et cōsiliatores eius et principes eius: vniuersisqz isrl̄ eoꝝ q inuenti fuerāt. Et appēdi in manibus eorum argēti talēta sexcēta quīquaginta: et vasa argētea cētū: auri vo centū talēta: et crateras aureas viginti q̄ habebāt solidos millenos: et vasa eris fulgētis optimi duo pulcra vt auruz. Et dixi eis. Uos sancti dñi: et vasa sancta et argentū et aurū: qđ sponte oblatū est dño deo patrū nr̄oꝝ. Uigilate et custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum et le-

Marginalia: Ne + esras. D Ne + esra. Ne + esras. Xerses darij filius. v. p sarꝝ rex. A li. 3. esdre. S. c. Themostocles athenien s phs et dux clarus. Ne + azarie secunda significat parū rex. B Aristides phs athenie. Pythagoras phs. Sephocles poeta tragicus. Zeusis et parasius pictores. C D E F

uitaꝝ & ducibus familiaꝝ isrl' in hierusa
lē in thesauris dom⁹ dñi. Susceperunt aūt
sacerdotes & leuite pondus argēti & auri
& vasoꝝ vt deferrēt hierusalē in domum
dei nr̄i. Promouimus ergo a flumie ha
ua duodecima die mensis pmi: vt pgere-
mus hierusalē. Et man⁹ dei nr̄i fuit sup
nos: & liberauit nos de manu inimici: & in
sidiatoris in via. Et venim⁹ hierusalē: &
B mansimus ibi trib⁹ dieb⁹. Die aūt q̄rta ap
pēsū ē argētum & aurū & vasa in domo
dei nr̄i p manū remoth filij vrie sacerdo-
tis: & cū eo eleazar fili⁹ phinees: cūq3 eis
iosaded fili⁹ iesue: & noadaia fili⁹ bennoi
leuite iuxta numeꝝ & pondus oium. De-
scriptū est oē pondus in tēpore illo. Sed
& q venerāt de captiuitate filij trāsmigra-
tiōis: obtulerūt holocaustomata deo isrl':
vitulos duodeci3 p omni pplo isrl': arie
tes nonagintasex: agnos septuagintaseptē:
hircos p peccato duodecim: omnia in ho
locaustū dño. Dederunt aūt edicta regis
satrapis qui erant de cōspectu regis & du-
cibus trans flumen: & eleuauerunt popu
lum & domum dei.

¶ Capi. Sū. ¶ Nunciat esdre q filij isrl' nō sunt separati a pplo terre: imo ēt duxerūt in vxores filias eaꝝ: hoc audito esdras scidit palliū suū & tunicā: & euellit pilos capitis eius: & sedēs plorat. Cap. ix.

D. 3. esdre S. c.

POstq3 autē hec cōpleta sunt accesse-
rūt ad me principes dicētes. Nō ē se-
parat⁹ pplus isrl' & sacerdotes & leuite a po-
pulis terraꝝ: & de abominatiōib⁹ eoꝝ cha
nanei videl3 & ethei & pherezei & iebusei &
ammonitaꝝ & moabitaꝝ & egyptioꝝ & am-
moreoꝝ. Tulerūt .n. de filiab⁹ eoꝝ sibi &
filijs suis: & cōmiscuerūt semen sanctū cū
populis terraꝝ. Manus ēt principū & ma-
gistratuum fuit in trāsgressiōe hac prima.
Cūq3 audissem sermonē istum: scidi pal
liū meū & tunicā: & euelli capillos capitis
mei & barbe: & sedi merēs. Cōuenerūt aūt
ad me oēs qui timebant verbū dei israel:
pro transgressiōe eoꝝ qui de captiuita-
te venerant: & ego sedebā tristis vsq3 ad sa
crificiū vespertinum. Et in sacrificio vesperti-
no surrexi de afflictiōe mea: & scisso pallio
& tūica curuaui genua mea: & expādi ma-
nus meas ad dominū deū meum: & dixi.
Deus me⁹ cōfundor & erubesco leuare fa-
ciē meā ad te: ✠ qm̄ iniquitates nr̄e mul
tiplicate sunt sup caput nr̄m: & delicta nr̄a
creuerūt vsq3 ad celū a diebus pātm nr̄o-
rū. Sz & nos ipi peccauim⁹ grauiter vsq3
ad diē hanc: & in iniqtatibus nr̄is traditi
sum⁹ ipsi: & reges nr̄i: & sacerdotes nr̄i in
✠ manū regū terraꝝ: & in gladiū & in ca-
ptiuitatē & in rapinā & in cōfusionē vult⁹
sicut & die hac. Et nūc q̄si ad paꝝ & momē
tū facta ē deprecatio nr̄a ad dn̄m deū nr̄m:
vt dimitterent nobis reliquie: ✠ & daretur
pax illi⁹ in loco sancto ei⁹: & illuminaret
oculos nr̄os deus nr̄: & daret nobis vitā
modicā in seruitute nr̄a: qz serui sum⁹ & in
seruitute nr̄a nō dereliqt nos deus nr̄: &
inclinauit sup nos misericordiā corā re-
ge psaꝝ: vt daret nobis vitā: & sublimaret
domū dei nr̄i: & extrueret solitudines ei⁹
& daret nobis spē in iuda & hierusalem.
Et nūc qd dicemus dñe deus nr̄ post hec?
Qz dereliquimus mādata tua q̄ pcepisti
in manu seruoꝝ tuoꝝ pphetaꝝ: dicens.
Terra ad quā vos ingredimini vt possi-
deatis eā: terra immūda est iuxta immūdiciā
ploꝝ ceteraꝝq3 terraꝝ abominatiōibus
eoꝝ q repleuerūt eā ab ore vsq3 ad os coin
quinatiōe sua. Nūc ergo filias vr̄as ne de-
tis filijs eoꝝ: & filias eoꝝ ne accipiatis fi-
lijs vr̄is: & nō q̄ratis pacē eoꝝ & psperitatē
eoꝝ vsq3 in eternū: vt confortemini & co
medatis q̄ bona sunt terre: & hr̄des habea
tis filios vr̄os vsq3 in seculū. Et post oia q̄
venerūt sup nos in operibus nr̄is pessi-
mis: & in delicto nr̄o magno: qz tu de⁹ nr̄
liberasti nos de iniqtate nr̄a: & dedisti no-
bis salutē sicut est hodie: vt non cōuertere-
mur: & irrita facerem⁹ mādata tua: neq3
matrimonia iūgeremus cū pplis abomia-
tionū istaꝝ. Nūqd iratus es nobis vsq3
ad cōsumationē: ne dimitteres nobis reli

Artabanus. vij. psaꝝ rex

Artaxerses. vij. psarū rex.

B

No✠ quarius. Decē viri rome eligunt.

No✠ manu

C

No✠ vt

Virginius filias interficit pp apij insolentiā.

Romāi leges solonis in decē tabulis accipiūt & duas addunt

D

Tribūi & ediles rome creant

quias ad salutē. Dñe deus isrl' iust⁹ es tu: qm̄ derelicti sum⁹ q saluaremur: sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nr̄o. nō enim stari pōt corā te super hoc.

¶ Ca. Sū. ¶ Penitet et luget pplus: separantur vxores alienigene: describunt illi qui eas abiecerunt. Cap. x.

Sic ergo orante + esdra et implorāte + deum: et flente et iacēte ante templum dei: collectus est ad eū de isrl' cetus grādis nimis viroꝝ et mulieꝝ et pueroꝝ. Et fleuit ppls multo fletu. Et rndit sechenias fili⁹ iehihel de filijs helā: et dixit + esdre. Nos preuaricati sumus in deum nr̄m: et duximus vxores alienigenas de pplis terre. Et nunc si est penitentia in isrl' sup hoc: percutiamus fedus cū dño deo nr̄o: vt ꝓyciamus vniuersas vxores: et eos qui de his nati sunt. Iuxta voluntatē dñi et eorū q te mēt preceptū dñi dei nostri: sm legem fiat. Surge: tuum est discernere: nosq; erim⁹ tecum. Cōfortare: et fac. Surrexit ergo + esdras et adiurauit principes sacerdotū et leuitaꝝ et oēm israel vt facerent sm̄ verbū hoc. Et iurauerunt. Et surrexit + esdras ante domū dei: et abijt ad cubiculū iohanan filij eliasib: et ingressus est illuc. Panē nō comedit: et aquā nō bibit. Lugebat. n. trāsgressionē eoꝝ q venerāt d' captiuitate. Et missa est vox in iuda et in hierusalē oībus filijs trāsmigratiōis vt cōgregētur in hierusalē. Et oīs qui nō venerit in tribus dieb⁹ iuxta ꝯsiliū ꝑncipū et senioꝝ: auferet̄ vniuersa substātia ei⁹: et ipsi abijcietur de cetu trāsmigratiōis. Cōuenerūt igit̄ oēs viri iuda et beniamin in hierusalem tribus dieb⁹: ipse est mēsis nōus vicesima die mēsis. Et sedit oīs ppls in platea domus dei trementes + ꝓ peccō et pluuijs. Et surrexit + esdras sacerdos et dixit ad eos. Vos trāsgressi estis: et duxistis vxores alienigēas: vt adderetis sup delictum isrl'. Et nūc date ꝯfessionē dño deo patrum + vestroꝝ: et facite placitū eius: et separamini a pplis terre: et ab vxorib⁹ alienigenis. Et rndit vniuersa multitudo dixitq; voce magna. Iuxta vbū tuū ad nos: sic fiat. Veruntn̄ qr ppls multus ē et tps pluuie: et nō sustinemus stare foris: et op⁹ nō ē diei vni⁹ vel duorū: vehementer qppe peccauimus in sermōe isto: ꝯstituant̄ principes in vniuersa multitudine: et oēs in ciuitatib⁹ nr̄is q duxerūt vxores alienigēas veniāt i tēporib⁹ statutis: et cū his seniores p ciuitatē et ciuitatē et iudices ei⁹: donec auertat̄ ira dei nr̄i a nobis: sup peccō hoc. Igit̄ ionathan filius azehel: et iaasia filius thecue steterūt sup hoc: et mosollā et + sebathai leuites adiuuerūt eos. Feceruntq; sic filij trāsmigratiōis. Et abierūt + esdras sacerdos et viri pricipes familiarū in domos patrū suoꝝ: et oēs p noīa sua: et sederūt in die primo mēsis decimi vt qrerēt rem. Et cōsummati sunt oēs viri q duxerūt vxores alienigenas vsq; in diē primā mēsis primi. Et inuēti sūt de filijs sacerd: tū qui duxerūt vxores alienigēas. De filijs iosue filij iosedech: et frēs ei⁹ maasia: et eliezer et iarib et godolia. Et dederūt man⁹ suas vt eijcerēt vxores suas: et ꝓ delicto suo arietē de ouib⁹ offerrēt. Et de filijs emmer: anani et zebedia. Et de filijs herim: masia et helia et semeia: iehihel et ozias. Et de filijs phessur: elioenai: maasia: hismael: nathanael: iosabeth: et helesa. Et de filijs leuitaꝝ: iosabeth et semei et celaia: ipse est calitha: phathaia: iuda et eliezer. Et de cātoribus eliasib: et de ianitoribus sellū et thelē et vri. Et ex israel de filijs pharos remeia et iezia et melchia: et miamim et eliezer et melchia et banea. Et de filijs helan mathania: zacharias: et iehihel et abdi et rimoth et helia. Et de filijs zethua: elioenai: eliasib: mathania et hierimuth et zabeth aziza. Et de filijs bebai iohānan anaia: zabbai: athalai. Et de filijs beni: mosolla et melluch et adaia iasub et saal et ramoth. Et de filijs phethmoab: edna et chalaal: banaias et maasias mathaias beselehel: benui et manasse. Et de filijs erē: eliezer: iesue: melchias: semeias: symeon: beniamin: maloch: samarias. Et de filijs asom: mathanai mathet azabeth: elphaleth iermai: manasses: semei. De filijs bani: maadai: amrā et huel: baneas et badaias: cheliau: bannia. Marimuth: et eliasib: mathanias: mathanai et iasi et bani et bennui semei et salmias et nathan et adaias: mechne dabai sysai sarai ezrel et selemau et semeria sellū amaria ioseph. De filijs nebui: ahihel mathathias zabeth zabina ieddu et iohel et banai. Omnes hi acceperant vxores alienigenas: et fuerunt ex eis mulieres que pepererant filios.

¶ Explicit liber Esdre primus.

Hypocrates medicus. Ms + nostrorum. Gorgias phs. zeno philosophus citeus. zeno' ali⁹ stoicus phs. Socrates athenié. C. Ms + sethchat. Ms + ezras. Xerses vij. pfa rex. Darius not⁹ nonus pfa rex. Alcibyades athenié. Dionysius siracusanus. D.

¶ Incipit liber Neemie qui et Esdre scds.

¶ Ca. Su. ¶ Neemias pincerna regis artaxerxis audita afflictione iudeorum q erant in hierlm: ieiunat: qrit misericordiam a deo. Cap. j.

A VErba Neemie filij helchie. Et factum est in mense casleu: anno vicesimo: et ego eram in susis castro. Et venit ad me anani vnus de fratribus meis ipse et viri iuda. Et interrogaui eos de iudeis q remanserant et supererant de captiuitate et de hierlm. Et dixerunt mihi. Qui remanserunt et derelicti sunt de captiuitate ibi in prouincia in afflictione magna sunt: et in opprobrio et murus hierusalem dissipatus est: et porte eius combuste sunt igni. Cumqz audissem verba huiuscemodi: B sedi et fleui et luxi diebus multis: et ieiunabam et orabam ante faciem dei celi: et dixi. // Queso domine deus celi fortis magne atqz terribilis: qui custodis pactum et misericordiam cum his qui te diligunt et custodiunt mandata tua: fiant aures tue auscultantes: et oculi tui aperti: vt audias orationem serui tui quam ego oro coram te hodie die et nocte: pro filiis israel seruis tuis: et confiteor pro peccatis filiorum israel: quibus peccauerunt tibi. Et ego et C domus patris mei peccauimus: vanitate seducti sumus: et non custodiuimus mandatum tuum et cerimonias et iudicia que precepisti moysi famulo tuo. Memento verbi quod mandasti moysi seruo tuo dicens. Cum transgressi fueritis: ego dispergam vos in populos. Et si reuertamini ad me: et custodiatis precepta mea et faciatis ea: etiam si abducti fueritis ad extrema celi: inde congregabo vos: et reducam in locum quem elegi: vt habitaret nomen meum ibi. Et ipsi D serui tui et populus tuus quos redemisti in fortitudine tua magna: et in manu tua valida. Obsecro domine: sit auris tua attendens ad orationem serui tui: et ad orationem seruorum tuorum qui volunt timere nomen tuum: et dirige seruum tuum hodie: et da ei misericordiam ante virum hunc. Ego enim eram pincerna regis.

Dan. 9. a.
infra. 9. f.

¶ Ca. Su. ¶ Neemias ab artaxerxe cum litteris venit in hierusalem: considerat ruinas murorum de nocte: et causam itineris sui aperit populo ad edificandum confortat muros. Cap. ij.

A FActum est autem in mense nisan anno vicesimo artaxerxis regis: et vinum erat ante eum. Et leuaui vinum et dedi regi: et eram quasi languidus ante faciem eius. Dixitqz mihi rex. Quare vultus tuus tristis est: cum te egrotum non videam? Non est hoc frustra: sed malum nescio quod in corde tuo est. Et timui valde ac nimis: et dixi regi. Rex in eternum viue. Quare non mereat vultus meus: quia ciuitas domus sepulchrorum patris mei deserta est: et porte eius combuste sunt igni. Et ait mihi rex. Pro qua re postulas? Et oraui deum celi. Et dixi ad regem. Si videtur regi bonum et si placet seruus tuus ante faciem tuam: vt mittas me in iudeam ad ciuitatem sepulchri patris mei: et edificabo eam. B Dixitqz mihi rex et regina que sedebat iuxta eum. Usqz ad quod tempus erit iter tuum: et quando reuerteris. Et placuit ante vultum regis: et misit me. Et constitui ei tempus: et dixi regi. Si regi videtur bonum: epistolas det mihi ad duces regionis trans flumen vt traducant me: donec veniam in iudeam: et epistolam ad asaph custodem saltus regis: vt det mihi ligna + vt tegere possim portas templi: turres: domus: et muros ciuitatis: et domum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei mei bonam mecum. Et veni ad duces regionis trans flumen: dediqz eis epistolas regis. Miserat autem rex mecum principes militum et equites. Et audierunt sanaballath horonites et thobias seruus amanites: et contristati sunt afflictione magna: quod venisset homo qui quereret prosperitatem filiorum israel. Et veni hierusalem: et C eram ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego et viri pauci mecum: et non indicaui cuiqz quod + dominus dedisset in corde meo

Ms +
Ms +

vt facere

vt facerē in hierl'm:ꝛ iumētū nō erat me cū:nisi animal cui sedebam. Et egressus sū ꝑ portā vallis nocte:ꝛ an̄ fontē draconis:ꝛ ad portā stercoris:ꝛ ꝯsiderabā murū hierl'm dissipatū:ꝛ portas ei⁹ ꝯsūptas igni. Et trāsiui ad portā fontis ꝛ aqueductū regis:ꝛ nō erat loc⁹ iumēto cui sedebā vt transiret. Et ascēdi per torrētē nocte ꝛ ꝯsiderabā murum:ꝛ reuersus veni ad portam vallis ꝛ redij. Magistrat⁹ aūt nesciebāt quo abiissem:aut qd ego facerē. Sꝫ ꝛ iudeis ꝛ sacerdotib⁹ꝛ optimatib⁹ꝛ magistratib⁹ꝛ reliqs q faciebāt opus vsqꝫ ad id + loci nihil indicauerā. Et dixi eis. Uos nostis afflictionē in qua sum⁹:qꝛ hierusalē deserta est:ꝛ porte ei⁹ ꝯsūpte sūt igni. Uenite ꝛ edificem⁹muros hierl'm:ꝛ non simus vltra opprobrium. Et indicaui eis manū dei mei q eēt bona mecū:ꝛ vba regis q̄ locut⁹est mihi:ꝛ aio. Surgamus ꝛ edificem⁹. Et cōfortate sunt man⁹ eoꝝ in bono. Audierunt .n. sanaballath horonites ꝛ thobias seru⁹ ammanites ꝛ gosem arabs ꝛ subsanauerunt nos ꝛ despexerūt. Dixeruntqꝫ. Que est hec res quā facitis? Nūquid ꝯ regē vos rebellatis? Et reddidi eis sermonē:dixiqꝫ ad eos. Deus celi ipse nos iuuat:ꝛ nos serui ei⁹sum⁹. Surgam⁹ ꝛ edificem⁹. Uobis aūt nō est pars ꝛ iustitia ꝛ memoria in hierusalem.

¶ Ca. iii. ¶ Muri turres porte edificātur:incipit elyasib sacerdos magn⁹: distribuuntqꝫ viri iuxta quos edificēt. Ca. iij.

Et surrexit elyasib sacerdos magn⁹:ꝛ fratres ei⁹sacerdotes ꝛ edificauerūt portā gregis. Ipsi sanctificauerūt eā:ꝛ statuerūt valuas ei⁹:ꝛ vsqꝫ ad turrē cētum cubitoꝝ sanctificauerūt eā:vsqꝫ ad turrē ananeel. Et iuxta eū edificauerūt viri hiericho:ꝛ iuxta eos edificauit zachur filius amri. Portā aūt piscium edificauerunt filij asnaa. Ipsi texerūt eā:ꝛ statuerunt valuas ei⁹ꝛ seras ꝛ vectes. Et iuxta eos edificauit marimuth fili⁹vrie filij accus. Et iuxta eū edificauit mosollā fili⁹barachie filij mesezebel. Et iuxta eū edificauit sadoch fili⁹baana. Et iuxta eū edificauerūt thecueni. Optimates aūt eoꝝ nō supposuerunt colla sua in opa dn̄i dei sui. Et portā veterē edificauerūt ioiada fili⁹phasea:ꝛ mosolla fili⁹besodia. Ipsi texerūt eam ꝛ statuerūt valuas ei⁹ꝛ seras ꝛ vectes. Et iuxta eos edificauit melchias gabaonites ꝛ iadon meronathites viri de gabaon:ꝛ maspha ꝓ duce qui erat in regione trās flumē. Et iuxta eum edificauit ezihel fili⁹ araia aurifex. Et iuxta eū edificauit ananias fili⁹ pigmētarij. Et + dimiserūt hierl'z vsqꝫ ad ad murū plateę latioris. Et iuxta eū edificauit raphaia fili⁹ahur ꝑnceps vici hierl'm. Et iuxta eū edificauit ioiada filius aremath ꝯ domū suā. Et iuxta eū edificauit acthus fili⁹asebonie. Mediā ptē vici edificauit melchias fili⁹erem:ꝛ asub fili⁹phetmoab ꝛ turrem furnoꝝ. Et iuxta eos edificauit sellū filius aloes princeps medie ptis vici hierl'm:+ ipse ꝛ + filij ei⁹. Et portā vallis edificauit anun ꝛ habitatores zanoe. Ipsi edificauerunt eā:et statuerūt valuas ei⁹et seras et vectes:et mille cubitos in muro:vsqꝫ ad portā sterquilinij. Et portā sterqlinij edificauit melchias filius rechab princeps vici bethacharem. Ipse edificauit eam:et statuit valuas ei⁹et seras et vectes. Et portā fontis edificauit selun fili⁹ colozai princeps pagi maspha. Ipse edificauit eā et texit:et statuit valuas ei⁹et seras et vectes. Et muros piscine syloe in hortum regis:ꝛ vsqꝫ ad gradus q descēdunt de ciuitate dauid. Post eū edificauit neemias filius azboth princeps dimidie partis vici bethsur:vsqꝫ ꝯ sepulcrum dauid:ꝛ vsqꝫ ad piscinā que grādi opere ꝯstructa est:ꝛ vsqꝫ ad domū fortiū. Post eum edificauerunt leuite:reū fili⁹benni. Post eū edificauit asebias ꝑnceps dimidie partis vici ceile in vico suo. Post eū edificauerūt fratres eoꝝ bethiu fili⁹ enedad princeps dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta euꝫ azer filius iosue princeps maspha mēsurā secūdam:cōtra ascensum firmissimi anguli. Post eū in monte edificauit baruch fili⁹ zachai mēsurā secundaꝫ:ab angulo vsqꝫ ad portā domus elyasib sacerdotis magni. Post eū edificauit merimuth filius vrie filij acthus mēsuram secundā a porta domus elyasib:donec extēderet domus elyasib. Et post eū edificauerunt sacerdotes viri de campestribus iordanis. Post eos edificauit beniamin ꝛ asub ꝯ domuꝫ suam. Et post eos edificauit azarias filius maasie filij ananie ꝯ domū suā. Post eū edificauit bennui filius ennada mēsuram secundaꝫ a domo azarie vsqꝫ ad flexuraꝫ ꝛ vsqꝫ ad

Margin notes: Ne + locorum; C; Al. + fortificauerunt; D; al. + osee; Al. + filie; E; F; G; H; B; A

singulū. Post eū edificauit phalel filiꝰ ozi
contra flexurā ⁊ turrē que eminet de do-
mo regis excelsa idest in atrio carceris.
Post eū phadaia filius feros. Nathinnei
autē habitabāt in osel vsqꝫ contra portā
aquarū ad orientē ⁊ turrem que ꝓmine
bat. Post eos edificauerūt thecueni men-
surā secundā e regione: a turre magna ⁊
B eminēti vsqꝫ ad murū tēpli. Sursū3 au-
tē ad portā equoꝝ edificauerunt sacerdo-
tes vnusquisqꝫ cōtra domus suam. Post
eos edificauit seddo filius emmer contra
domū suā. Et post eū edificauit semeia fi-
lius sechenie custos porte orietalis. Post
eū edificauerunt anania filius selemie: ⁊
anon filius selo sextus: mensurā secun-
dam. Post eū edificauit mesollā filius ba
rachie cōtra gaȝophilatium suum. Post
eum edificauit melchias filius aurificis
vsqꝫ ad domū3 nathinneoꝝ ⁊ scuta vēdē
tiū ꝯ portā iudicialē: ⁊ vsqꝫ ad cenaculū
āguli. Et intra cenaculū āguli in porta gre
gis edificauerūt artifices ⁊ negociatores.

¶ Ca. Sū. ¶ Sanaballath ⁊ thobias edificātes subsanabāt ⁊ ꝓhibere volebāt: ⁊ moliuntur insidias: at illi armati muros edificabant: vna manu populus edificat: altera tenet gladium. Cap. iiij.

A FActum est autē cum audisset sana-
ballath ꝙ edificaremus murū ira-
tus est valde. Et morꝰ nimis subsanauit
iudeos: ⁊ dixit corā fratribꝰ suis ⁊ frequē
tia samaritanoꝝ. Quid iudei faciūt ✠ im
becilles. Num dimittēt eos gentes. Num
sacrificabunt ⁊ cōplebūt in vna die? Nū-
quid edificare poterūt lapides de aceruis
pulueris qui combusti sunt? Sȝ thobias
amanites proximus eius ait. Edificēt. Si
ascē[d]erit vulpes trāsiliet murū eorum la
pideum. Et dixit neemias. Audi deus no-
ster qꝛ facti sumus despectui. Cōuerte op-
probriū super caput eorum: ⁊ da eos in de-
spectionē in terra natiuitatis. Ne operias
iniquitatē eorū: ⁊ peccatum ✠ eorū coram
facie tua nō deleatur qꝛ irriserunt edificā
tes. Itaqꝫ edificauimus murū ⁊ coniunxi
mus totū vsqꝫ ad partē dimidiā: ⁊ pro-
uocatum est cor populi ad operādum. Fa-
B ctum est aūt cū audisset sanaballath ⁊ tho
bias ⁊ arabes ⁊ amonites ✠ azotij: ꝙ ob-
ducta esset cicatrix muri hierusalē: ꝙ ce-
pissent interrupta concludi: irati sunt ni
mis. Et congregati sunt oēs pariter vt ve
nirēt ⁊ pugnarēt contra hierusalē: ⁊ mo
lirētur insidias. Et orauimus deum no-
strum: ⁊ posuimus custodes super murū ꝑ
die ac nocte cōtra eos. Dixit autē iudas.
Debilitata est fortitudo portātis ⁊ humꝰ
nimia est: ⁊ nō poterimus edificare mu-
rum. Et dixerunt hostes nostri. Nesciant
⁊ ignorēt donec veniamus in mediū eo-
rum ⁊ interficiamus eos: ⁊ cessare faciamꝰ
opus. Factū est autē veniētibus iudeis q
habitabāt iuxta eos: ⁊ dicētibus nobis ꝑ C
decē vices ex omnibꝰ locis qbus venerāt
ad nos: statui in loco post murū ꝑ circui
tum populū in ordinē cum gladijs suis
⁊ lanceis ⁊ arcubus. Et perspexi atqꝫ surre
xi: ⁊ aio ad optimates ⁊ magistratus: ⁊ ad
reliquam partē vulgi. Nolite timere a fa-
cie eorum. Domini magni et terribilis
memētote: ⁊ pugnate pro fratribus ve-
stris: filijs vestris: ⁊ filiabus vestris ⁊ vxo-
ribus vestris: ⁊ domibus vestris. Factum
est autē cū audissent inimici nostri nū-
ciatū esse nobis: dissipauit deus consiliū
eorum. Et reuersi sumus oēs ad muros
vnusquisqꝫ ad opus suū. Et factum est a
die illa: media pars iuuenū eorū faciebat
opus: ⁊ media parata erat ad bellum: ⁊ lan
cee ⁊ scuta ⁊ arcus ⁊ lorice ⁊ principes post
eos in omni domo iuda edificantiū mu-
ros ⁊ portantium onera ⁊ imponētium.
Una manu sua faciebat opꝰ: ⁊ altera tene- D
bat gladium. Edificātium enim vnusqs-
qꝫ gladio erat accinctus renes. Et edifica-
bāt ⁊ clangebant buccina iuxta me. Et di-
xi ad optimates ⁊ ad magistratus: ⁊ ad re
liquā partē vulgi. Opus grāde est ⁊ latū
⁊ nos separati sumus in muro procul al-
ter ab altero. In loco quecunqꝫ audieri-
tis clangorē tube: illuc concurrite ad nos
Deꝰ noster pugnabit pro nobis: ⁊ nos ipsi
faciamus opus. Et media pars nostrum
teneat lāceas ab ascēsu aurore: donec egre-
diantur astra. In tempore quoqꝫ illo di-
xi populo. Unusquisqꝫ cū puero suo ma
neat in medio hierusalē: ⁊ sint nobis vi-
ces per noctē ⁊ diem ad operandum. Ego
autem ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei: ⁊ custo
des qui erāt post me: non deponebamus
vestimēta nostra. Unusquisqꝫ tantū nu-
dabatur ad baptismum.

¶ Ca. Sū. ¶ Clamat populus ꝓ fenore.

M. ✠ imbecilli

M. ✠ ipsorum

M. ✠ azotii

mias prohibet usuras: annonas: et que ducib' debent non exigit de cibo mense ei'. Cap. v.

A Et factus est clamor populi et uxorum eius magnus aduersus fratres suos iudeos. Et erant qui dicerent. Filii nostri et filie nostre multe sunt nimis. Accipiamus pro precio eorum frumentum et comedamus: et viuamus. Et erant qui dicerent. Agros nostros et vineas et domos nostras apponamus: et accipiamus frumentum in fame. Et alii dicebant. Mutuo sumamus pecunias in tributa regis: demusque agros nostros et vineas: et nunc sicut carnes fratrum nostrorum: sic carnes nostre sunt: et sicut filii eorum: ita et filii nostri. Ecce nos subiugamus filios nostros et filias nostras in seruitutem: et de filiab' nostris sunt famule nec habemus unde possint redimi: et agros nostros et vineas nostras alii possident.

B Et iratus sum nimis cum audissem clamorem eorum secundum verba hec: cogitauitque cor meum mecum. Et increpaui optimates et magistratus: et dixi eis. Usuras ne singuli a fratrib' vestris exigitis? Et congregaui aduersum eos + contionem magnam: et dixi eis. Nos ut scitis redemimus fratres nostros iudeos qui venditi fuerant gentib' secundum possibilitatem nostram. Et vos igitur + vendite fratres vestros et + redimemus eos. Et siluerunt: nec inuenerunt quid responderent. Dixitque ad eos. Non est bona res quam facitis. Quare non in timore dei nostri ambulatis: ne exprobretur nobis agentib' inimicis nostris? Et ego et fratres mei et pueri mei commodauimus plurimis pecuniam et frumentum. Non repetamus in commune istud. Es alienum concedamus: quod debetur nobis. Reddite eis hodie agros suos et vineas suas: et oliueta sua et domos suas.

C Quinpotius et centesimam pecunie frumenti vini et olei quam exigere soletis ab eis: date pro illis. Et dixerunt. Reddemus: et ab eis nihil queremus: sicque faciemus ut loqueris. Et vocaui sacerdotes et adiuraui eos: ut facerent iuxta quod dixeram. Insuper excussi sinum meum et dixi. Sic excutiat deus omnes virum qui non compleuerit verbum istud: de domo sua et de laborib' suis: sic excutiatur: et vacuus fiat. Et dixit vniuersa multitudo: amen. Et laudauerunt deum. Fecit ergo populus sicut erat dictum. A die autem illa qua preceperat rex mihi ut essem dux in terra iuda: ab anno vicesimo vsque ad annum tricesimumsecundum artaxerxis regis per annos duodecim ego et fratres mei annonas que ducib' debebantur non comedimus.

D Duces autem primi qui fuerunt ante me grauauerunt populum et acceperunt ab eis in pane et vino et pecunia quotidie siclos quadraginta. Sed et ministri eorum depresserant populum. Ego autem non feci ita propter timorem dei. Quinpotius in opere muri edificaui: et agrum non emi: et omnes pueri mei congregati ad opus erant. Iudei quoque et magistratus centumquinquaginta viri: et qui veniebant ad nos de gentib' que in circuitu nostro sunt: in mensa mea erant. Parabatur autem mihi per dies singulos bos vnus: arietes sex electi: exceptis volatilibus: et inter dies decem vina diuersa: et alia multa tribuebam. Insuper et annonas ducatus mei non quesiui. Ualde enim attenuatus erat populus. Memento mei deus meus in bonum: secundum omnia que feci populo huic.

Infra .13. A

¶ La Sum. ¶ Sanaballath et socii eius ad neemiam pro federe faciendo mittunt: retrahere ab edificatione murorum volunt: opus tamen ad plenum complet: multe epistole mittuntur ab optimatibus iudeorum ad thobiam et econuerso. Cap. v.

A Factum est autem cum audisset sanaballath et + thobias et gosem arabs: et ceteri inimici nostri: quod edificassem ego murum: et non esset in ipso residua interruptio: vsque ad tempus autem illud valuas non posueram in portis: miserunt sanaballath et thobias et gosem arabs ad me dicentes. Ueni et percutiamus fedus pariter in vitulis in campo vno. Ipsi autem cogitabant ut facerent mihi malum. Misi ergo ad eos nuncios dicens. Opus grande ego facio et non possum descendere: ne forte negligatur cum venero et descendero ad vos. Miserunt autem ad me secundum verbum hoc per quattuor vices: et respondi eis iuxta sermonem priorem.

B Et misit ad me sanaballath iuxta verbum prius quinta vice puerum suum: et epistolam habebat in manu sua scriptam hoc modo. In gentib' auditum est: et gosem dixit: quod tu et iudei cogitetis rebellare: et propterea edifices murum: et leuare te velis super eos regem: propter quam causam et prophetas posueris: qui predicent de te in hierusalem dicentes. Rex in iudea est. Auditurus est rex verba hec. Idcirco nunc veni ut ineamus consilium pariter. Et misi ad eos dicens. Non est factum secundum verba hec que tu loqueris. De corde enim tuo tu componis hec. Omnes enim + hi terrebant nos: cogitantes quod cessarent manus nostre ab opere et quiesceremus. Quam ob causam magis confortaui manus

Al's + con tentionem · *Al's + vendentis* · *Al's + et nos emimus.* · *Al's + thobi* · *Al's + thobi* · *Al's + hi fugere*

nus meas. Et ingressus sum domum + samaie filij dalaie: filij methabeel secreto. Qui ait tractem⁹ nobiscū in domo dei in medio tēpli: ⁊ claudam⁹ portas edis: q: vēturi sūt vt interficiāt te: ⁊ nocte vēturi sūt ad occidēdū te. Et dixi. Num quisq̄ similis mei fugit? Et qs vt ego ingredietur tēplum ⁊ viuet. Nō ingrediar. Et intellexi q̄ deus nō misisset eū: sꝫ quasi vaticinās locutus eēt ad me: ⁊ + thobias ⁊ sanaballath cōduxissent eū. Acceperat. n. preciū vt territ⁹ facerē ⁊ peccarē: ⁊ haberēt malū qd̄ exprobrarēt mihi. ‖ Memēto mei dn̄e pro thobia ⁊ sanaballath: iuxta opera eorū talia: sed ⁊ noadie prophete ⁊ ceterorū prophetarū qui terrebāt me. Cōpletus est aūt murus vicesimoqnto die mēsis elul: qnquagintaduobus dieb⁹. Factū ē ergo cū audissent oēs inimici nr̄i: vt timerēt vniuerse gētes q̄ erāt in circuitu nr̄o: ⁊ cōciderēt intra semetipsos: ⁊ scirēt q̄ a dn̄o factū est opus hoc. Sꝫ ⁊ in dieb⁹ illis multe optimatū iudeorū ep̄le mittebant ad + thobiā: ⁊ a thobia veniebāt ad eos. Multi. n. erāt i iudea hn̄tes iuramētū ei⁹: q: gener erat sechenie filij iorei ⁊ iohānan fili⁹ ei⁹ acceperat filiā mosollā: filij barachie. Sꝫ ⁊ laudabāt eū corā me: ⁊ vba mea nūciabāt ei. Et thobias mittebat ep̄las vt + terreret me.

Al's + samarie · C · Al's + thobi · Sup. 5. d · Al's + thobi · D · Al's + thobi · Al's + terrerēt

¶ Ca. vii. ¶ Murata ciuitate porte clauduntur ⁊ apponuntur custodes: legitur liber cēsus eorū q ascēderāt p̄pli babylonie: requirūtur habitātes de hierl'm. Eijciunt de sacerdotio q suā genealogiā nō inuenerūt: dātur munera in op⁹. Hucusq̄ refertur sine decreto historia neemie. Cap. vi.

A Postq̄ aūt edificat⁹ ē murus ⁊ posui valuas: ⁊ recēsui ianitores ⁊ cantores ⁊ leuitas. Precepi anani fratri meo ⁊ ananie pncipi dom⁹ de hierl'm. Ipse. n. q̄si vir verax ⁊ timēs deū plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Nō aperiant porte hierl'm vsq̄ ad calorē solis. Cūq̄ adhuc + assisterent: clause porte sunt ⁊ oppilate. Et posui custodes de habitatorib⁹ hierl'm: singulos p vices suas: ⁊ vnūquēq̄ cōtra domū suam. Ciuitas aūt erat lata nimis ⁊ grandis: ⁊ p̄pls paru⁹ in medio ei⁹: ⁊ nō erāt dom⁹ edificate. De⁹ aūt dedit in corde meo: ⁊ cōgregaui optimates ⁊ magistratus ⁊ vulg⁹ vt recēserē eos. Et inueni librū cēsus eorū qui ascēderāt pmū ⁊ inuētū est scriptum in eo. Isti + filij puincie qui + ascēderūt de captiuitate migrātiū quos trāstulerat nabuchodonosor rex babylonis ⁊ reuersi sunt in hierl'm ⁊ in iudeā: vnusq̄sq̄ in ciuitatē suā: q venerāt cū zorobabel: Iosue: neemias: azarias: raamias: naamin: mardocheus: belsar: mesphara: beggoai: naum baana. Numerus viroꝝ p̄pli israel. Filij phares duo milia cētū septuagintaduo. Filij saphatia trecētiseptuagintaduo. Filij area sexcēti qnquagintaduo. Filij phet moab filioꝝ iosue ⁊ ioab duo milia octingēti decē ⁊ octo. Filij helam: mille octingēti qnquagintaq̄ttuor. Filij zethuā: ⁊ nōgenti q̄dragintaqnq̄. Filij zachai: septingēti sexaginta. Filij bennui sexcēti q̄dragintaocto. Filij bebai: sexcēti vigintiocto. Filij azgad duo milia trecēti vigintiduo. Filij adonicā sexcēti sexagintasepté. Filij beguai duo milia sexagintaseptem. Filij adin sexcēti qnquagintaqnq̄. Filij ather filij ezechie: nongētiocto. Filij azem: trecēti vigintiocto. Filij besai: trecenti viginti q̄ttuor. Filij areph: cētū duodecim. Filij gabaon nonagintaqnq̄. Filij bethleem ⁊ nethupha cētū octogintaocto. Uiri anathot: cētū vigintiocto. Uiri bethameth q̄dragintaduo. Uiri cariathiarim cephira ⁊ beroth septingēti q̄dragintatres. Uiri rama ⁊ nebo sexcenti vigintiunus. Uiri machmas cētum vigintiduo. Uiri bethel ⁊ hai ducenti vigintitres. Uiri nebo alterius quinquagintaduo. Uiri helan alterius mille ducenti quinquagintaquatuor. Filij arem trecēti viginti. Filij hiericho trecenti quadragintaquinq̄. Filij lodadin ⁊ ono septingentiunus. Filij sanaa tria milia nongentitriginta. Sacerdotes: filij idaia in domo iesua nongenti

Al's + cōsisterēt · B · Al's + filij. + ascēderant · C · D

septuagintatres. Filij emmer: mille quinquagintaduo. Filij phesur: mille ducētiq̄dragintaseptē. Filij arem: mille decem & septē. Leuite: Filij iosue & cedmihel filiorū oduie septuagintaquattuor. Cantores. filij asaph centū q̄dragintaocto. Janitores filij selum. filij ather. filij thelmon. filij Accub. filij athita. filij sobai centū trigintaocto. Nathinei filij soa. filij asupha. filij thebaoth. filij ceros. filij siaa. filij Phadon. filij lebana. filij agaba filij selmō. filij anan filij geddel. filij gaer. filij raaia. filij rasin. filij necoda. Filij iezen. filij aza. filij phasea. filij besai. filij mumim. filij nephusis. filij bechue. filij acupha. filij azur. filij besluth. filij maida. filij aria. filij berchos. filij sisara. filij thema. filij nasia. filij atupha. filij seruoꝝ salomonis. filij sothai. filij sopherech. filij pherida. filij iohala. filij dercon. filij iedel. filij saphata. filij achil. filij phocereth q erat ortus ex asbaim filio ammon. Omnes nathinnei et filij seruoꝝ salomonis trecenti nonagintaduo. Hi sunt aūt q ascēderūt de thelmala. thelarsa. cherub. adon. et emmer: & nō potuerunt indicare domū patrum suorū & semē suum: vtrū ex israel essent. Filij dalaia. filij tobia. filij nechoda: sexcēti quadragintaduo. Et de sacerdotib⁹ filij hobia. filij accos. filij bersellai: qui accepit de filiab⁹ bersellai galaaditidis vxorē: & vocatus est nomine eoꝝ. Hi q̄sierūt scripturam suā in censu & nō inuenerunt: & eiecti sunt de sacerdotio. Dixitq̄ athersatha eis: vt nō māducarēt de sanctis sanctoꝝ: donec staret sacerdos doctus et eruditus. Omnis multitudo quasi vir vnus: quadragintaduo milia sexcēti sexaginta: absq̄ seruis et ancillis eoꝝ q erāt septē milia trecēti trigintaseptē: & inter eos cantatores & cantatrices ducēte. Equi eoꝝ sexcēti trigintasex. Muli eoꝝ ducenti quadragintaquinq̄. Cameli eorū quadringenti trigintaquinq̄. Asini sex milia septingenti viginti. Hucusq̄ refertur quid in cōmētario scriptū fuerit: & in neemie historia texitur. Nonnulli autē de principibus familiarum dederunt impēsas in opus. Athersatha dedit in thesaurū auri dragmas mille: phialas quinquaginta: tunicas sacerdotales qngētas triginta. Et de principib⁹ familiarū dederunt in thesaurū operis auri dragmas viginti milia: & argēti minas duo milia ducentas. Et qđ dedit reliquus populus: auri dragmas viginti milia: & argēti minas duo milia: & tunicas sacerdotales sexagintaseptē. Habitauerunt aūt sacerdotes & leuite & ianitores & cantores & reliquū vulg⁹ & nathinnei: & omnis isrl in ciuitatibus suis.

¶ Ca. 8ū. ¶ Cōgregato pplo in hierlm: esdras stat sup gradū ligneū: & leuitis imperantibus silētium aperte & distincte legit populo legē dei. Afferunt populi de monte frondes: & celebrant tabernaculorum festum. Cap. viij.

Et venerat mēsis septimus scenophegie sub esdra & neemia. Filij autem israel erāt in ciuitatib⁹ suis. Congregatusq̄ est omnis pplꝰ q̄si vir vn⁹ ad plateā que est aū portā aq̄ꝝ: & dixerūt esdre scribe: vt afferret librū legis moysi quā p̄cepe rat dn̄s israeli. Attulit ergo esdras sacerdos legē corā multitudine viroꝝ & mulierū: cūctisq̄ qui poterāt intelligere: in die p̄ma mēsis septimi. Et legit in eo aperte in platea que erat aū portā aquaꝝ de mane vsq̄ ad mediā diē: in cōspectu viroꝝ & mulierū & sapiētiū. Et aures omnis populi erāt erecte ad librū. Stetit aūt esdras scriba sup gradū ligneū quē fecerat ad loquēdū: & steterūt iuxta eū: mathathias & semia & anania & vria & bechia & maasia ad dextrā eius: & ad sinistrā phadaia misael & melchia & asum & aseph danal zacharia & mosollā. Et aperuit esdras librū coram omni pplo. Sup vniuersum q̄ppe pplm eminebat. Et cū apuisset eū stetit omnis pplꝰ. Et bn̄dixit esdras dn̄o deo voce magna. Et rn̄dit ois pplꝰ amē amē: eleuans man⁹ suas. Et incuruati sunt & adorauerūt deū p̄ni in terrā. Porro iosue: & banai. & serabi. iamini. accub. septhai. odia maasia. celita. azarias iosabet. anani. phalaia. leuite silētiū faciebāt in pplo ad audiēdā legē. Pplꝰ aūt stabat in gradu suo. Et legerūt in libro legis dei distincte & aperte ad intelligēdū: & intellexerūt cū legeretur. Dixit aūt neemias ipse est athersatha & esdras sacerdos & scriba & leuite interp̄tātes vniuerso pplo. Dies sanctificat⁹ est dn̄o deo nr̄o. Nolite lugere: & nolite flere. Flebat. n. ois pplꝰ cum audiret v̄ba legis. Et dixit eis. Ite comedite pinguia: & bibite mulsum: & mittite partes eis q

Marginalia: E; F; G; Ms + zacl; Ms + odiara; Ms + sacl; Ms + triginta; Ms + q̄draginta; Ms + ezras; A; 3. esdr. 9. c. j. esd. 3. a.; Ms + ezre; Ms + ezras; Ms + ezras; Ms + turrim; Ms + ezras; B; Ms + ezras; Ms + apposite; C; 3. es. 9. g; Ms + mistum

non pparauerūt sibi:q2 sanct⁹ dies dñi ē:
⁊ nolite ꝯtristari. Gaudiū etenim dñi est
fortitudo nr̃a. Leuite aūt silētiū faciebāt
in omni pplo:dicētes. Tacete:q2 dies san
ctus est:⁊ nolite dolere. Abijt itaq3 oīs po
pulus:vt comederet ⁊ biberet: ⁊ mitteret
partes ⁊ faceret leticiā magnā:q2 intellexe
rant verba q̄ docuerat eos. Et in die secun
do cōgregati sūt pncipes familiaꝝ vniuer
si populi sacerdotes ⁊ leuite ad ✝ esdram
scribā:vt interpretarēt eis verba legis. Et in
uenerūt scriptū in //lege pcepisse dñm in
manu moysi:vt habitēt filij isrl̃ in taber
naculis in die solēni:mēse septimo: ⁊ vt
pdicēt ⁊ diuulgēt vocem in vniuersis vrbi
bus suis:⁊ in hierusalē dicētes. Egredimi
ni in montē:⁊ afferte frōdes oliue:⁊ fron
des ligni pulcherrimi:frōdes mirti: ⁊ ra
mos palmaꝝ:⁊ frōdes ligni nemorosi: vt
fiāt tabernacula sicut scriptū est. Et egressus
est omnis pplūs:et attulerūt. Feceruntq3 si
bi tabernacula vnusq̄sq3 in domate suo:et
in atrijs suis:et in atrijs domus dei:et in
platea porte aquaꝝ:et in platea porte effra
im. Fecit ergo vniuersa eccl̃ia eoꝝ q redie
rant de captiuitate tabernacula:et habitaue
rūt in tabernaculis. Non enim fecerāt a die
bus iosue filij nun talia filij isrl̃ vsq3 ad di
em illum. Et fuit letitia magna nimis. Le
git autē in libro legis dei p dies singulos:
a die primo vsq3 ad diem nouissimum.
Et fecerunt solennitatem septē diebus:et
in die octauo collectam iuxta ritum.

al. ✝ esdrā
//Leu.23. g.
B

¶ Ca. ix. ¶ De penitētia populi:alienige
ne vxores et filij abijciunt:esdras narrat
domini beneficia:et peccata principum cō
memorat:fedus percutiunt cum domino
tam populus q̄3 esdras. Cap. ix.

Al. ✝ esdras
A

In die aūt vicesimoq̄rto mēsis huius
cōuenerūt filij isrl̃ in ieiunio:⁊ in sac
cis et hum⁹ sup eos. Et separatū est semen
filioꝝ isrl̃:ab oī filio alienigena. Et steterūt
et ꝯfitebant peccata sua et iniqtates patrū
suoꝝ. Et cōsurrexerūt ad stadium. Et lege
runt in volumine legis dñi dei sui q̄ter
in die:et q̄ter ✝ in nocte cōfitebant:et ado
rabant dñm deū suū. Surrexerūt autē
sup gradū leuitaꝝ iosue.et bani. et ✝
cedmihel.sennni.sabani.abani.sarabias.
bani.et chanai.et clamauerūt voce magna
ad dñm deū suū. Et dixerūt leuite iosue.
et ✝ cedmihel.bonni.asebia.serebia.arebia.

Als sup est ✝ in nocte
al. ✝ gadmiel
al. ✝ gadmiel

odaia.sebna.fataia. Surgite:benedicite do
mino deo nr̃o ab eterno vsq3 in eternū.
Et bñdicāt nomini glorie tue excelso i om
bñdictione:et laude. Et dixit ✝ esdras. Tu
ipse dñe solus: tu fecisti celū et celū celo
rū et oēm exercitū eoꝝ:terrā et vniuersa
q̄ in ea sūt:maria et oīa q̄ in eis sūt. Et tu
viuificas oīa hec:et exercit⁹ celi te adorat. //
Tu ipse domine deus qui elegisti habraā
et eduxisti eū de igne caldeoꝝ:et posuisti
nomē eius habraā:et inuenisti cor eius
fidele corā te:⁊ pcussisti cū eo fedus:vt da
res ei terā chananei.ethei.et euei et amor
rei.et pherezei.et iebusei.et gergesei:vt da
res semini eius. Et implesti verba tua:qm̄
iustus es. // Et vidisti afflictionē patrum
nostroꝝ in egypto:clamoreq3 eoꝝ au
disti sup mare rubrū:et dedisti signa atq3
portēta in pharaone:et in vniuersis seruis
eius:et in omni populo terre illi⁹. Cogno
uisti enim q2 superbe egerant ꝯ eos et feci
sti tibi nomē:sicut et in hac die. Et mare
diuisisti ante eos:et trāsierunt per mediū
maris in sicco. Persecutores autē eoꝝ
proiecisti in profundum quasi lapidē in
aq̄s validas: // et in colūna nubis ductor
eoꝝ fuisti per diē:et in columna ignis per
noctē vt appareret eis via p quā ingredie
bātur. Ad montē quoq3 synai descēdisti:
et locutus es cū eis de celo:et dedisti eis
iudicia recta et legē veritatis cerimonias
et pcepta bona. Et sabbatū sanctificatū tu
um ostēdisti eis:et mādata ⁊ cerimonias
et legē pcepisti eis in manu moysi serui
tui. Panem quoq3 de celo dedisti eis in fa
me eorum:et aquā de petra eduxisti eis si
tientibus. Et dixisti eis vt ingrederentur
et possiderent terram super quam leua
sti manum tuam:vt traderes eis. Ipsi ve
ro et patres nostri superbe egerunt:et in
durauerūt ceruices suas:⁊ non audierūt
mandata tua:et noluerunt audire et non
sunt recordati mirabilium tuorum que
feceras eis. Et indurauerūt ceruices suas:
et dederūt caput vt cōuerterētur ad serui
tutē suam quasi per contētionē. Tu autē
deus propitius clemēs et misericors lon
ganimis et multe miserationis:nō dereliq
sti eos. Et quidē cum fecissent sibi vitulū
conflatilē:et dixissent:iste est deus tuus q
eduxit te de egypto:feceruntq3 blasphemi
as magnas. Tu āt in misericordijs tuis

Al. ✝ esdras
B
//Gen.12. g.
//Exo.2.b
//Exo.14. a.
C
D

Exo. 13. c.

multis nō dimisisti eos in deserto. // Columna nubis nō recessit ab eis p diē vt duce-
ret eos in viā: et columna ignis p noctem:
vt ostēderet eis iter p qđ ingrederētur. Et
spm̄ tuum bonum dedisti q doceret eos: et
manna tuum non prohibuisti ab ore eo
rum: et aquā dedisti eis in siti. Quadragin
ta annis pauisti eos in deserto: nihilq; eis
defuit. Uestimenta eoꝝ nō inueterauerūt:
et pedes eorū non sunt attriti. Et dedisti
eis regna et populos: et partitus es eis sor-
tes. Et possederūt terrā seon et terrā regis
esebon: et terrā og regis basan. Et multipli
casti filios eoꝝ sicut stellas celi: et adduxistī
eos ad terrā de qua dixeras patrib⁹ eorum
vt ingrederent et possiderent eam. Et vene
runt filij et possederūt terrā. Et humiliasti
coram eis habitatores terre chananeos: et
dedisti eos in manu eorum: et reges eorū
et populos terre: vt facerent eis sicut place-
E bat illis. Ceperunt itaq; vrbes munitas et
humū pinguē: et possederūt domos plenas
cūctis bonis: cisternas ab aliis fabricatas vi
neas et oliueta: et ligna pomifera multa. Et
comederūt et saturati sunt: et impinguati
sunt: et abundauerunt delitijs in bonitate
tua magna. Prouocauerūt aūt te ad ira-
cundiā: et recesserunt a te: et proiecerunt legē
tuā post terga sua. Et ꝓphetas tuos occide-
runt: qui cōtestabant eos vt reuerterētur
ad te. Feceruntq; blasphemias grādes: Et de
disti eos in manu hostiū suorū: et afflixerūt
eos. Et in tēpore tribulationis sue clama-
uerūt ad te: et tu de celo + audisti: et sm̄ mi
serationes tuas multas dedisti eis saluato
res q saluarent eos de manu hostiū suoꝝ.
Cūq; requieuissent reuersi sunt vt facerēt
malū in cōspectu tuo: et dereliquisti eos in
manu inimicoꝝ suorū: et possederunt eos.
F Conuersiq; sūt et clamauerūt ad te. Tu aūt
de celo exaudisti et liberasti eos in misericor
dijs tuis multis tēporibus: et cōtestat⁹ es eos
vt reuerterent ad legem tuā. Ipsi vero su
perbe egerūt et nō audierūt mandata tua: et
in iudicijs tuis peccauerūt que faciet hō et
viuet in eis. Et dederūt humerū recedē
tē: et ceruicē suā indurauerunt nec audie
runt. Et protraxisti sup eos annos multos:
et cōtestatus es eos in spiritu tuo p manū
ꝓphetarū tuorū: et non audierūt: et tradi-
disti eos in manu populoꝝ terrarū. In mi
sericordijs aūt tuis plurimis nō fecisti eos

Al. + exaudisti eos

in consumptionē: nec dereliquisti eos: qm̄
deus miserationū et clemēs es tu. // Nunc
itaq; + de⁹ nr̄ magne fortis et terribilis cu-
stodiens pactū et misericordiā: ne auertas a facie
tua omnem laborē q inuenit nos reges no
stros: principes nostros: et sacerdotes nostros:
et ꝓphetas nostros: et patres nostros et omnē
populū tuū a diebus regis assur vsq; in
G diē hanc. Et tu iustus es in omnib⁹ que
venerunt super nos: quia veritatē fecisti no
bis: nos aūt impie egimus. Reges nostri
principes nostri: sacerdotes nostri et patres
nostri non fecerunt legem tuā: et nō attē-
derūt mādata tua et testimonia tua q testi
ficat⁹ es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis
et in bonitate tua multa quā dederas eis: et
in terra latissima et pingui quā tradideras
in cōspectu eoꝝ non seruierunt tibi: nec re
uersi sunt a studijs suis pessimis. Ecce nos-
ipsi hodie serui sumus: et terra quā dedisti
patribus nostris vt comederēt panē ei⁹: et
que bona sunt eius: et nosipsi serui sumus
in ea. Et fruges ei⁹ multiplicant regibus
quos posuisti sup nos ꝓpter peccata nostra: et
corporib⁹ nr̄is dominant et iumētis nr̄is
sm̄ voluntatē suā: et in tribulatione magna
sumus. Sup oib⁹ ergo his nosipsi percuti
mus fedus et scribim⁹: et signāt principes
nostri: leuite nostri: et sacerdotes nostri.

Il. 1. b. al. + dñe deus

¶ Ca. Sū. ¶ De signatorib⁹ federis ad do
minum: statuerunt de oblationibus fa-
ciendis: offeruntur primitie: dantur deci
me de terris de operibus. Cap. x.

H Signatores aūt fuerūt: neemias athersatha fili⁹ achelai: et sedechias: saraias:
azarias: hieremias. phassur: amarias: mel
chias: accus: sebenia: meluc: maaren: merimuth: obdias: daniel: gēthon: baruch: mo
sollā: abia: miamin: mazia: belga: semeia:
hi sacerdotes. Porro leuite: iesue fili⁹ aza
rie: bennui de filijs enadad: Cedmiel et fratres
eoꝝ. Sechenia: odeuia: celita: phalaia: anan
micha: roob: asebia: zachur: serebia: saba-
nia: odia: bani: baninu. Capita ꝓpli pharos:
phetmoab: elam: zethu: bani: bonni: azgad:
bebai: adonia: beggoai: adin: ather: ezechia
azur: odeuia: asum: besai: areth: anathot: ne
bai: meccphia: mesollā: azir: mesizabel: sa
doch: ieddua: feltia: anā: ania: osee: ana
nia: asub: aloes: phaleam: sobech: reum: asebna: maasia: echaia: hanan: anan: melluch:
I aran: baana: et reliq de populo. Sacerdotes

Ꝑui dauid: ⁊ duodecio ãno poſtq̃ regnare ceperat mũdauit iudã ⁊ hierłm ab excelſis ⁊ lucis ſimulacriſq; ⁊ ſculptilib⁹. Deſtruxerũtq; corã eo aras baalim: ⁊ ſimulacra q̃ ſuppoſita fuerãt demoliti ſunt. Lucos ẽt ⁊ ſculptilia ſuccidit atq; cõminuit ⁊ ſup cumulos eoꝝ q eis imolare ↄſueuerant fragmẽta diſpſit. Oſſa pterea ſacerdotũ cõbuſſit in altarib⁹ idoloꝝ: mũdauitq; iudã ⁊ hierłm. Sȝ ⁊ in vrbib⁹ manaſſe ⁊ effraim ⁊ ſymeon vſq; neptalim cũcta ſubuertit. Cũq; altaria diſſipaſſet ⁊ lucos ⁊ ſculptilia ↄtriuiſſet in fruſta cunctaq; delubra demolit⁹ eẽt de vniuerſa terra iſrael: reuerſus eſt in hierłm. Igit anno octauodecimo regni ſui mũdata iaȝ terra ⁊ tẽplo dñi: miſit ſaphan filiũ ezelie ⁊ maaſian pncipẽ ciuitatis: ⁊ ioha filium ioachaz acõmẽtarijs vt inſtaurarẽt domũ dñi dei ſui. Qui venerũt ad helchiã ſacerdotẽ magnuȝ. Acceptaq; ab eo pecunia q̃ illata fuerat in domũ dñi: ⁊ quã ↄgregauerãt leuite ⁊ ianitores de manaſſe ⁊ effraiȝ ⁊ vniuerſis reliquijs iſrł: ab omni quoq; iuda ⁊ beniamin ⁊ habitatorib⁹ hieruſalẽ: tradiderunt in manib⁹ eoꝝ q perant operarijs in domo dñi: vt inſtaurarẽt tẽpluȝ: ⁊ infirma queq; ſarcirẽt. At illi dederunt eã artificib⁹ ⁊ cemẽtarijs vt emerent lapides ⁊ lapicidinis ⁊ ligna ad cõmiſſuras edificij ⁊ ad ↄtignationẽ domorũ quas deſtruxerãt reges iuda. Qui fideliter cũcta faciebãt. Erãt aũt pꝓpoſiti operãtiuȝ iadab ⁊ abdias de filijs merari: zacharias ⁊ moſollã de filijs caath que vrgebãt opus: oẽs leuite ſcientes organis canere. Sup eos vero qui ad diuerſos vſus onera portabãt: erãt ſcribe ⁊ magři de leuitis ianitores. Cũq; efferrẽt pecuniã que illata fuerat in tẽplum dñi: reperit helchias ſacerdos librũ legis dñi q dat⁹ fuerat p manuȝ moyſi: ⁊ ait ad ſaphan ſcribã. Libruȝ legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. At ille intulit volumẽ ad regẽ: ⁊ nũciauit ei dicẽs. Omnia q̃ dediſti in manu ſeruorũ tuoꝝ: ecce cõplent. Argẽtuȝ qđ reptuȝ eſt in domo dñi cõflauerũt: datũq; eſt pfectis artificũ ⁊ diuerſa opa fabricantium. Preterea tradidit mihi helchias ſacerdos hũc librũ. Quẽ cũ rege pſente recitaſſet: audiſſetq; ille ṽba legis ſcidit veſtimenta ſua: ⁊ pcepit helchie ⁊ aichan filio ſaphan ⁊ abdon filio micha: ſaphan quoq; ſcribe ⁊ aſaie ſeruo regis: dicẽs. Ite ⁊ orate dominũ p me ⁊ pro reliquijs iſrael ⁊ iuda: ſup vniuerſis ſermonib⁹ libri iſti⁹ q reptus eſt. Magn⁹. n. furor dñi ſtillauit ſup nos: eo q nõ cuſtodierint pr̃es nr̃i verba dñi: vt facerẽt oĩa q̃ ſcripta ſunt in iſto volumine. Abijt ergo helchias ⁊ hi q ſimul a rege miſſi fuerãt ad oldam ꝓphetẽ vxorem ſellũ filij thecuath filij aras cuſtodis veſtiũ: que habitabat in hierłm in ſcđa: ⁊ locuti ſunt ei ṽba q̃ ſupra narrauim⁹. At illa rñdit eis. Hec dicit dñs de⁹ iſrael. Dicite viro q miſit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego inducã mala ſup locũ iſtũ ⁊ ſuper habitatores ei⁹: cunctaq; maledicta q̃ ſcripta ſunt in libro hoc: quẽ legerũt corã rege iuda: q2 dereliquerũt me ⁊ ſacrificauerũt dijs alienis: vt me ad iracũdiaȝ ꝓuocarẽt in cũctis opib⁹ manuũ ſuaꝝ. Idcirco ſtillabit furor me⁹ ſup locũ iſtũ ⁊ nõ extinguet. Ad regẽ aũt iuda q miſit vos ꝓ dño deprecãdo ſic loquimini. Hec dicit dñs de⁹ iſrł. Qm̃ audiſti verba voluminis atq; emollitũ eſt cor tuũ ⁊ hũiliat⁹ es in conſpectu dñi ſup his q̃ dicta ſunt ↄ̃ locum hũc ⁊ habitatores hierłm: reuerituſq; faciẽ meã ſcidiſti veſtimenta tua ⁊ fleuiſti corã me: ego quoq; exaudiui te dicit dominus. Iaȝ. n. colligã te ad pr̃es tuos: ⁊ infereris in ſepulcrũ tuũ in pace: nec videbunt oculi tui oẽ malũ qđ ego inducturus ſum ſup locũ iſtũ ⁊ ſup habitatores ei⁹. ‖ Retulerũt itaq; regi cũcta que dixerat. At ille cõuocatis vniuerſis maiorib⁹ natu iuda ⁊ hieruſalẽ aſcẽdit in domum dñi: vnaq; oẽs viri iuda ⁊ habitatores hierłm ſacerdotes ⁊ leuite: ⁊ cunctus populus a minimo vſq; ad maximũ. Quib⁹ audiẽtib⁹ in domo dñi legit rex oĩa ṽba voluminis. Et ſtãs in tribunali ſuo pcuſſit fedus corã dño: vt ãbularet poſt eũ ⁊ cuſtodiret pcepta ⁊ teſtimõia ⁊ iuſtificationes ei⁹ in toto corde ſuo ⁊ in tota anima ſua: faceretq; q̃ ſcripta ſunt in volumine illo qđ legerat. Adiurauit quoq; ſup hoc oẽs q repti fuerãt in hierłm ⁊ beniamin. Et fecerunt habitatores hierłm iuxta pactũ dñi dei patrũ ſuoꝝ. Abſtulit ergo ioſias cũctas abominationes de vniuerſis regionib⁹ filioꝝ iſrael: ⁊ fecit oẽs q reſidui erãt in iſrael ſeruire dño deo ſuo.

‖ 4. Reg. 23. a.

Cunctis diebus vite eius nō recesserunt a domino deo patrum suorum.

¶ Capituli Summarium. De phase qd̄ fecit iosias: de morte eius: de lamentationibus suorū super eum. Cap. xxxv.

A // Fecit autē iosias in hierl'm phase dn̄o: qd̄ immolatū est q̄rtadecima die mēsis p̄mi. Et cōstituit sacerdotes in officijs suis: hortatusq̄ē eos vt ministrarent in domo dn̄i. Leuitis quoq̄ ad quorū eruditionē oīs israel sanctificabat dn̄o locut⁹ est. Ponite arcā in sanctuario tēpli qd̄ edificauit salomon fili⁹ dauid rex israel. Nequaq̄. n. ei vltra portabitis. Nūc ergo ministrate dn̄o deo vr̄o & p̄plo eius israel: & p̄parate vos per domos & cognatiōes vr̄as in diuisionib⁹ singulorū sicut p̄cepit dauid rex israel: & descripsit salomō fili⁹ ei⁹: & ministrate in sanctuario per familias turmasq̄ leuiticas: & sanctificati immolate phase. Fratres ēt vr̄os vt possint iuxta v̄ba q̄ locut⁹ est dn̄s in manu moysi facere: p̄parate. Dedit p̄terea iosias oī populo q ibi fuerat inuētus in solemnitate phase: agnos & hedos de gregib⁹ & reliq pecoris: triginta milia: boum quoq̄ tria milia. hec de regis vniuersa substātia. Duces quoq̄ ei⁹ spōte qd̄ vouerāt obtulerūt tam p̄plo q̄ sacerdotib⁹ & leuitis. B Porro helchias & zacharias & iehiel p̄ncipes dom⁹ dn̄i dederūt sacerdotib⁹ ad faciēdū phase: pecora cōmixtim duo milia sexcēta & boues trecētos. Chonenias aūt & semeias etiam & nathanael fratres eius: necnon asabias & iahiel & iozabad principes leuitarū dederunt ceteris leuitis ad celebrandū phase: quinq̄ milia pecorū & boues quingētos. Preparatūq̄ est ministerium: & steterūt sacerdotes in officio suo. Leuite quoq̄ in turmis iuxta regis imperiū: & immolatū est phase. Asperseruntq̄ sacerdotes man⁹ suas sanguine & leuite detraxerunt pelles holocaustorū & separauerūt ea vt darēt per domos & familias singulorū: & offerenī domino sicut scriptū est in libro moysi. De bobus quoq̄ fecerūt sic. Et assauerūt phase super ignē: iuxta qd̄ in lege ✠ scriptū est. Pacificas vero hostias coxerunt in lebetis & cacabis & ollis: & festinato distribuerūt vniuerse plebi: sibi autē & sacerdotib⁹ postea parauerunt. Nam in oblatione holocaustorū & adipum vsq̄ ad noctē sacerdotes fuerunt occupati. Unde & leuite sibi & sacerdotib⁹ filijs aaron parauerunt nouissimis. C Porro cantores filij asaph stabāt in ordine suo iuxta preceptū dauid & asaph & eman & idithum p̄phetarū regis dauid. Janitores vero per portas singulas obseruabāt: ita vt nec pūcto quidē discederēt a ministerio. Quāobrem & fratres eorū leuite parauerūt eis cibos. Omnis igit̄ cultura dn̄i rite cōpleta est in die illa vt facerent phase: & offerrent holocausta super altare dn̄i iuxta preceptum regis iosie. Fecerūtq̄ filij israel qui reperti fuerāt ibi phase in tempore illo: & solēnitatē azymorū septē diebus. Nō fuit phase similē huic in israel a diebus samuelis p̄phete. Sed nec quisq̄ de cunctis regib⁹ israel fecit phase sicut iosias sacerdotibus & leuitis & omni iude & israel qui repert⁹ fuerat & habitātibus in hierusalē. Octauodecimo anno regni iosie hoc phase celebratum est. // Postq̄ instaurauerat iosias templū ascendit nechao rex egypti ad pugnādum in charchamis iuxta eufratem. Et p̄cessit in occursum eius iosias. D At ille missis ad eum nuncijs ait. Quid mihi & tibi rex iuda? Nō aduersum te hodie venio: sz̄ ↄ aliā pugno domū: ad quā me de⁹ festinato ire p̄cepit. Desine aduersū deū facere qui mecū est: ne interficiat te. Noluit iosias reuerti: sed p̄parauit cōtra eū bellū: nec acquieuit sermonib⁹ nechao ex ore dei: verum perrexit vt dimicaret in cāpo mageddo. Ibiq̄ vulneratus a sagittarijs dixit pueris suis. Educite me de p̄lio: q2 oppido vulnerat⁹ sum. Qui trāstulerūt eū de curru in alterū currū q seqbat̄ eū more regio: & asportauerūt eū in hierusalē. Mortuusq̄ ē & sepult⁹ in mauso-

A // 4. Re. 23. c. 3. Esd. 1. a

Ms ✠ p̄ceptum.

// 4. Reg. 23. c.

De pe. dī. 2. c. si enī. §. Josias vir sācī⁹

sed patrū suoꝝ. Et vniuersus iuda ꝛ hierusalē luxerunt eū: hieremias maxime: cuius oēs cantores atq̄ cātatrices vsq̄ in psentem diem lamentationes sup iosiam replicant: ꝛ quasi lex obtinuit in isrl. Ecce scriptū fert in lamentationibus. Reliqua autē sermonum iosie ꝛ misericordiarum eius que lege precepta sunt domini: opera quoq̄ illius prima ꝛ nouissima scripta sunt in libro regum iuda: ꝛ israel.

¶ Cap. Sū. ¶ De Joachin rege captiuato in egyptum: de eliachim fratre eius quomodo captiuauit eum rex babylonis: ꝛ de sedechia: ꝛ destructione hierusalem: et de cyro rege persarum. Cap. xxxvi.

A — 4. regū 23. f.

Tulit ergo ppls terre ioachan filium iosie: ꝛ constituit regē p patre suo in hierusalē. Uiginti trium annoꝝ erat Joachan cū regnare cepisset ꝛ tribus mensibus regnauit in hierusalē. Amouit aūt eū rex egypti cū venisset in hiers: ꝛ cōdemnauit terrā centū talentis argenti: ꝛ talento auri. Cōstituitq̄ p eo regē eliachim fratrem eius sup iudā ꝛ hiersm: ꝛ vertit nomen eius ioachim. Ipsū vero ioachan tulit secum: ꝛ adduxit in egyptum. Uiginti quinq̄ annoꝝ erat ioachim cū regnare cepisset: ꝛ vndecim annis regnauit in hiersm. Fecitq̄ malū corā dño deo suo. Cōtra hūc ascēdit nabuchodonosor rex chaldeoꝝ: ꝛ vinctū catenis duxit in babylonem: ad quā ꝛ vasa dñi trāstulit: ꝛ posuit ea in téplo suo. Reliqua autē verboꝝ ioachim ꝛ abominationū eius q̄s operatus est ꝛ q̄ inuēta sunt in eo: cōtinentur in libro regum iuda ꝛ isrl.

B

Regnauit āt ioachin filius ei⁹ p eo. ✝ Octo annoꝝ erat ioachin cū regnare cepisset: et tribus mensibus ac decem diebus regnauit in hierusalem: fecitq̄ malum in cōspectu dñi. Cūq̄ anni circulus volueretur: misit nabuchodonosor rex nūcios: q ꝛ adduxerūt eum in babylonē asportatis simul preciosissimis vasis domus dñi. Regē vero cōstituit sedechiā patruū eius sup iudā ꝛ hierusalē. Uiginti ꝛ vnius āni erat sedechias cū regnare cepisset ꝛ vndecim annis regnauit in hierusalē. Fecitq̄ malū in oculis dñi dei sui: nec erubuit faciē hieremie pphete loquētis ad se ex ore dñi. A rege q̄z nabuchodonosor recessit: q adiurauerat eū p deum. Et indurauit ceruicē suā ꝛ cor: vt nō reuerteretur ad dñm deum israel. Sed ꝛ vniuersi pn‑

Al. ✝ decē ꝛ octo

C

cipes sacerdotū ꝛ pplo puaricati sunt inique iuxta vniuersas abominationes gentium: ꝛ polluerūt domū dñi quā sctificauerat sibi in hiersm. Mittebat aūt dñs deus patrum suoꝝ ad illos p manus nuncioꝝ suoꝝ de nocte cōsurgens ꝛ quotidie commonēs: eo q parceret pplo ꝛ habitaculo suo. At illi subsannabāt nūcios dei: ꝛ paruipendebāt sermones ei⁹: illudebātq̄ pphetis: donec ascēderet furor dñi in pplm eius: et esset nulla curatio. Adduxit enim sup eos regem chaldeoꝝ ꝛ interfecit iuuenes eoꝝ gladio in domo sanctuarij. Nō est misert⁹ adolescētis ꝛ virginis ꝛ senis nec decrepiti quidē: sed oēs tradidit in manib⁹ ei⁹: vniuersaq̄ vasa dom⁹ dñi tā maiora q̄ minora: ꝛ thesauros tēpli ꝛ regis ꝛ pncipū transtulit in babylonē. Incēderunt hostes domū dei: destruxerūtq̄ murū hiersm. Uniuersas turres cōbusserunt: ꝛ quicquid preciosum fuerat demoliti sunt. Si qs euaserat gladiū ductus in babylonē seruiuit regi ꝛ filijs ei⁹ donec imperaret rex persarum: ꝛ compleretur sermo dñi ex ore hieremie: ꝛ celebraret tra sabbata sua. Cūctis enim dieb⁹ desolationis egit sabbatū vsq̄ dū cōplerent septuaginta āni. ✝ Anno aūt primo cyri regis persaꝝ ad explendū sermonem dñi quē locut⁹ fuerat p os hieremie: suscitauit dñs spiritum cyri regis psarum: q iussit predicari in vniuerso regno suo et p scripturam dicēs. Hec dicit cyrus rex persarū. ✝ Oia regna terre dedit mihi dñs deus celi: ꝛ ipse pcepit mihi vt edificarem ei domū in hierusalē que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo eius. Sit dominus deus suus cum eo: ꝛ ascendat.

D

✝ hie. 25. c. ꝛ 29. c.

✝ j. esd. j. a 3. esd. 2. a

¶ Explicit liber ✝ dabreiamin siue Paralipomenon secundus.

Al. ✝ dibrehaiomim

¶ Incipit oratio manasses regis iuda: cū captus teneretur in babylone.

Domine deus oipotens patrū nroꝝ habraam isaac ꝛ iacob: ꝛ semini eorum: q fecisti celum ꝛ terram cū omni ornatu eorum: q signasti mare verbo pcepti tui: qui conclusisti abyssū: ꝛ signasti terribili ꝛ laudabili nomini tuo quem omnes pauent ꝛ tremunt a vultu virtutis tue: ꝛ insustentabilis ira sup pec‑

tiiores comminationis tue: immensa ve
ro & investigabilis misericordia promis-
sionis tue: qm tu es dñs altissimus super
oem terram: longanimis & multum mi-
sericors & penitens super malitia hominum.
Tu autem dñe sm bonitatem tuam promi
sisti pniam remissionis peccatoꝝ: & tu deus iu-
stoꝝ non posuisti penitentiam iustis: ha-
braam isaac & iacob his qui tibi non pec-
cauerũt: qm peccaui sup numerum are-
ne maris. Multiplicate sunt iniquitates
mee: incuruatus sum multo vinculo fer
ri: & nõ est respiratio mihi: qz excitaui ira
cundiã tuã & malũ coram te feci: statuens
abominationes: & multiplicans offensio-
nes. Et nũc flecto genua cordis mei: pcãs a
te bonitatẽ dñe. Peccaui dñe peccaui: & ini-
quitatẽ meã agnosco. Peto rogãs te dñe
remitte mihi: remitte mihi. Ne simul per
das me cum iniqtatib⁹ meis neqz in eter
num reserues mala mihi: qz indignũ sal
uabis me sm magnam misericordiã tuã.
Et laudabo te semp oibus dieb⁹ vite mee:
qm te laudat ois virtus celorum: & tibi est
gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Explicit oratio manasses regis iuda.

¶ Incipit prefatio beati hieronymi pre-
sbyteri in librum esdre.

Verũ difficilius sit facere qd poscitis:
an negare: necdũ statui. Nã vobis ali
qd imperãtib⁹ annuere sñie est: & magnitu
do oneris impositi ita ceruices premit: vt
ante sub fasce ruendũ sit qz leuãdũ. Acce-
dũt ad hec inuidoꝝ studia: qui oẽ qd scribi
m⁹ reprehendẽdũ putãt. Et interdũ ꝯ se cõ
sciẽtia repugnãte publice latrãt: q̃ occulte
legũt: intantũ vt clamare cogar & dicere.
Psa. 119. Dñe libera aĩam meam a labijs iniqs: & a
lingua dolosa. Tertius annus est q semp
scribitis atqz rescribitis vt esdre librũ & he
ster vobis de hebreo trãsferã: qsi non habea al. + egre
tis greca & latina volumina: aut quodcũqz illud
est qd a nobis vertitur: nõ statim ab oib⁹ cõ-
spuendũ sit. Frustra aũt (vt ait qdam) niti
neqz aliud fatigãdo nisi odiũ qrere: extre-
me dementie est. Itaqz obsecro vos mi dom
nion & rogatiane charissimi: vt priuata lec-
tione ꝯtenti libros nõ efferatis in publicum:
nec fastidiosis cibos ingeratis: vitetisqz eo
rũ supercilium q iudicare de alijs: & ipsi fa-
cere nihil nouerũt. Si q aũt fratrũ sũt q
bus nr̃a nõ displicẽt his tribuatis exem
plar ãmonẽtes vt hebrea nõia quoꝝ gran
dis in hoc volumine copia ẽ: distincte p in
terualla trãscribãt. Nihil.n. pderit emen-
dasse librũ: nisi emẽdatio librarioꝝ dilige
tia ꝯseruet. Nec quẽqz moueat q vnus a
nobis liber edit⁹ ẽ: nec apocriphoꝝ tertij et
quarti libri somnijs delectet: qz & apõ hebre- al. + egre
os + esdre: neemieqz smones in vnũ vo lu
mẽ coartant: & q̃ nõ habent apõ illos: nec de
vigintiquattuor senibus sunt, pcul abijcien
da. Si qs aũt septuaginta vobis oppõsuerit
interptes: quoꝝ exẽplaria varietas ipsa la
cerata & euersa demõstrat: nec põt vtiqz ve-
rũ asseri qd diuersũ est: mittite eũ ad euã
gelia: in qb⁹ multa ponunt q̃si de veteri te
stamẽto q̃ apõ septuaginta interptes non
habent. Velut illõ //qm nazare⁹ vocabit: & //Osee. 11.a.
//ex egypto vocaui filiũ meũ: & // videbũt i //mat.2.e
quẽ cõpunxerũt: multaqz alia q̃latiori ope //zac.12.c
ri reseruam⁹: & q̃rite ab eo vbi scripta sũt.
Cũqz pferre nõ potuerit: vos legite de his
exẽplarib⁹ q̃ nup a nobis edita maledico-
rũ quotidie linguis ꝯfodiunt. Sed vt ad
cõpendiũ veniam: certe qd illaturus sum
equissimũ est. Edidi aliquid qd nõ habet
in greco: aut aliter habet q̃z a me versũ est.
Quid interpretem laniãt. Interrogẽt he-
breos: & ipsis autorib⁹ trãslationi mee vel
arrogẽt vel derogẽt fidẽ. Porro aliud est si
clausis qd dicit oculis mihi volunt male
dicere: & nõ imitantur grecorum studiũ
& beniuolentiam: qui post septuaginta trãs
latores iam christi euangelio coruscante
iudeos & hebionitas legis veteris interpre
tes aqlam vz & symmachum & theodotio
nem & curiose legunt: & per origenis labo-
rem in exaplois ecclesijs dedicarũt. Quãto
magis latini grati esse deberẽt: q exultãtes
cernerẽt greciã a se aliquid mutuari. Pñi

mus enī magnoꝝ sumptuū est ⁊ infinite difficultatis: exēplaria posse habere oīa: deinde etiā q habuerint: ⁊ hebrei sermonis ignari sūt: magis errabūt: ignorātes: qs e multis veri⁹ dixerit. Qđ etiā sapiētissimo cuidā nup apđ grecos accidit: vt interdū scripture sensū relinquēs vniuscuiuslibet interpretis sequeret errorē. Nos aūt q hebree lingue saltē paruā habemus sciam: ⁊ latinus nobis vtcunqꝫ sermo non deest: ⁊ de alijs magis possum⁹ iudicare ⁊ ea q ipsi intelligim⁹ in nr̄a lingua pmere. Itaqꝫ licet hydra sibilet: victorqꝫ synō incēdia iactet: nūqꝫ meū iuuāte chr̄o silebit eloquiū. Etiā pcisa lingua balbutiet. Legant q volūt: qui nolūt abijciāt. Euentilēt apices: lr̄as calūniē. Magis vr̄a charitate puocabor ad studiū: qꝫ illoꝝ detractiōe ⁊ odio deterrebor.

al. esdre

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit liber esdre primus.

Cyr⁹ psarū rex primus

¶ Ca. Sū. ¶ Cyr⁹ soluit captiuitatē ppl̄i ⁊ redditis vasis ⁊ numeratis: pcepit ppl̄s ire in hier̄lm ⁊ edificare tēplum. Cap. j.

A

Hiere. 25. c ⁊ 29. c 2. par. 6. d

N anno primo cyri regis psaꝝ vt cōpleret vbū dn̄i ex ore hieremie / suscitauit dn̄s spm̄ cyri regis psaꝝ: ⁊ traduxit vocē i oī regno suo etiā p scripturā dicēs. Hec dicit cyr⁹ rex psaꝝ. Oia regna terre dedit mihi dn̄s de⁹ celi: ⁊ ipse pcepit mihi vt edificarē ei domū in hier̄lm: q est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso populo eius? Sit dn̄s illius cum eo. Ascendat in hierusalē q est in iudea: ⁊ edificet domum dei israel: ipse est deus q est in hierusalem. Et oēs reliqui in cunctis locis vbicunqꝫ habitāt adiuuēt eū viri de loco suo argento ⁊ auro ⁊ substātia ⁊ pecorib⁹: excepto qđ voluntarie offerūt tēplo dei qđ est in hierusalem. Et surrexerunt principes patrum de iuda ⁊ beniamin ⁊ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ oīs cuius suscitauit de⁹ spiritum vt ascenderet ad edificādū tēplū dn̄i: quod erat in hierusalem. Uniuersiqꝫ qui erant in circuitu adiuuerūt manus eoꝝ: in vasis argenteis ⁊ aureis in substātia et iumentis: in supellectili: exceptis hisque sponte obtulerant. Rex quoqꝫ cyrus ptulit vasa templi dn̄i que tulerat nabuchodonosor de hierusalē: ⁊ posuerat ea in templo dei sui. Protulit aūt ea cyrus rex psarum p manum mitridatis filij gazabar: ⁊ annumerauit ea sasabasar pncipi iude: ⁊ hic est numer⁹ eoꝝ. Phiale auree triginta: phiale argētee mille: cultri vigintinouem: syphi aurei triginta: syphi argentei scđi q̄dringentidecem: vasa alia mille. Omnia vasa aurea ⁊ argentea quinqꝫ milia q̄dringenta. Uniuersa tulit Sasabasar: cū his qui ascendebant de transmigratione babylonis in hierusalem.

vi. q. i. ca. pphetia. Tarqni⁹ supbus vij. Ro. rex

B Lydorū

regni sui. Aïs dicit dn̄i j. q. i. c. pphta. in glo.

C

iij. esdre 2. b.

D

¶ Ca. Sū. ¶ Numerus reuertētiū in iudeā cū duce zorobabel: ⁊ summa pecunie templi instauratio distribuit. Cap. ij.

A

Hi sunt aūt prouincie filij q ascenderūt de captiuitate quā trāstulerat nabuchodonosor rex babylonis in babylonē: ⁊ reuersi sunt in hier̄lm ⁊ iudeā vnusqsqꝫ in ciuitatē suā: q venerūt cū zorobabel ⁊ iesua: neemia: saraia: rahelaia: mardochai: belsan: mesphar: beguai: reum: baana. Numer⁹ viroꝝ populi isr̄l. Filij pharos: duo milia centū septuagintaduo. Filij arethi: septingenti septuagintaqnqꝫ. Filij gersephatia trecēti septuagintaquinqꝫ. Filij Saphatia: trecenti septuagintaduo. Filij Area septingenti septuagintaquinqꝫ. Filij Phetmoab filioꝝ iosue: octingenti: ⁊ ioab duo milia octingenti duodecim. Filij helan: mille ducenti quinquagintaq̄ttuor. Filij zethua: nongentiquadragintaquinqꝫ. Filij zachai: septingenti sexaginta. Filij bani: sexcēti q̄dragintaduo. Filij bebai: sexcēti vigintitres. Filij azgad: mille ducēti vigintiduo. Filij adonicā: sexcēti sexagintasex. Filij beguai: duo milia qnq̄gintasex. Filij adin: q̄dringēti quinquagintaq̄ttu-

Lucretia romana se iugulat ob adulterium

Al. Asaphatia

B

tor. Filij ather qui erant ex ezechia: nonaginta octo. Filij besai: treceti viginti tres. Filij iora: cetu duodecim. Filij azen: duceti viginti tres. Filij gebbar: nogentiquinq3. Filij bethlee: cetu vigintitres. Uiri nethupha: quinquagintasex. Uiri anathoth: cetu viginti octo. Filij azmaueth: quadragintaduo. Filij cariathiarim cephira et beroth: septingenti quadragintatres. Filij rama et gabaa sexceti vigintiunus. Uiri machmas: cetu vigintiduo. Uiri bethel et chai: duceti vigintitres. Filij nebo: quinquagintaduo. Filij megbis: centum quinquagintasex. Filij bela alterius: mille ducenti quinquagintaquattuor. Filij arim: trecenti viginti. Filij lodadin et ono: septingenti vigintiquinq3. Filij hiericho: treceti quadragintaquinq3. Filij senaa tria milia sexceti triginta. Sacerdotes: filij iadaia in domo iesue: nongenti septuagintatres. Filij emmer: mille quinquagintaduo. Filij phassur: mille ducenti quadraginta septem. Filij arim: mille decem et

C septem. Leuite. Filij iesue et cedmihel filiorum odouie: septuagintaquattuor. Cantores. Filij asaph: centum vigintiocto. Filij ianitorum: filij sellum: filij ather: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: vniuersi centu trigintanoue. Nathinnei. Filij siha: filij asupha: filij thebboath: filij ceros: filij siaa: filij phadon: filij lebana: filij asaba: filij accub: filij agab: filij selmai: filij anan: filij geddel: filij gaer: filij raaia: filij rasin: filij nechoda: filij gazem: filij aza: filij phasea: filij besee: filij asenaa: filij munim: filij nephusim: filij bechuc: filij acupha: filij azur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij sisara: filij thema: filij nasia: filij athupha. Filij seruorum salomonis: filij sothei: filij sophereth: filij pharuda: filij iala: filij dercon: filij geddel: filij saphatia: filij athil: filij phecereth: qui erant de asebaim: filij amin. Omnes nathinnei et filij seruorum salomonis: trecentinonagintaduo. Et hi qui ascenderunt de thelmala: thelarsa cherub et don et mer: et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum: vtrum

D ex israel essent. Filij dalaia: filij thobia: filij nechoda: sexceti quinquagintaduo. Et de filijs sacerdotum: filij hobia: filij acos: filij berzellai: qui accepit de filiabus berzellai galaaditidis vxorem: et vocatus est nomine eorum. Hi quesierunt scripturam genealogie sue et non inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. Et dixit athersatha eis vt non comederent de sancto sanctorum donec surgeret sacerdos doctus atq3 perfectus. Omnis multitudo quasi vnus quadragintaduo milia treceti septuaginta: exceptis seruis eorum et ancillis qui erant septem milia treceti trigintaseptem: et in ipsis cantores atq3 cantatrices duceti. Equi eorum sexceti trigintasex. Muli eorum duceti quadragintaquinq3. Cameli eorum quadringenti trigintaquinq3. Asini eorum sex milia septingenti viginti. Et principibus patrum cum ingrederent templu domini quod est in hierusalem: sponte obtulerunt in domum dei ad extruendam eam in loco suo. Secundum vires suas dederunt impensas operis auri solidos quadraginta milia et mille: argenti minas quinq3 milia: et vestes sacerdotales centu. Habitauerunt ergo sacerdotes et leuite et de populo et cantores et ianitores et nathinnei in vrbibus suis: vniuersiq3 israel in ciuitatibus suis.

Alias peccerathi (margin) — Alias sexaginta — Alias sexaginta (margin) — Alias septingenti (margin)

C Ca. iij. C Congregatur populus in hierusalem: et facto altari facit scenopegia et ceteras solennitates: alij vociferantur gaudentes: alij flentes. Cap. iij.

A Iamq3 venerat mensis septimus et erant filij israel in ciuitatibus suis. Congregatus est ergo populus quasi vir vnus in hierusalem: et surrexit iosue filius iosedech: et fratres eius sacerdotes et zorobabel filius salathiel et fratres eius: et edificauerunt altare dei israel vt offerrent in eo holocausta: sicut scriptum est in lege moysi viri dei. Collocauerunt autem altare dei super bases suas deterrentibus eos per circuitu populis terrarum: et obtulerunt super illud

B holocaustum domino mane et vespere. Feceruntq3 solennitatem tabernaculorum: sicut scriptum est: et holocaustum diebus singulis per ordine secundum preceptum: opus diei in die suo: et post hec holocaustum iuge tam in calendis quam in vniuersis solennitatibus domini que erant consecrate: et in omnibus in quibus vltro offerebatur munus domino. A primo die mensis septimi ceperunt offerre holocaustum domino. Porro templum dei nondum fundatum erat. Dederunt autem pecunias latomis et cementarijs: cibum quoq3 et potum et oleum sidonijs tyrijsq3 vt deferrent ligna cedrina de libano ad mare ioppe iuxta quod

C preceperat cyrus rex persarum eis. Anno autem secundo aduentus eorum ad templum dei in hierusalem mense secundo ceperunt

Margin: Alias sexaginta. Alias et sancti. 2. esd. 8. a 3. esd. 9. e 50. d. c. ie sus. De pe. vt. 2. c. si'eni

Alias Iesus.

zorobabel filius salathiel: et iosue filius io sedech et reliq de fratrib9 eorum sacerdotes et leuite: et omnes q venerant de captiuitate in hierlm: et constituerunt leuitas a viginti annis et supra vt vrgerent opus dni. Stetitq3 iosue et filij eius et fres ei9: cedmihel et filij ei9 et filij iu da quasi + vir vnus vt instarent sup eos q faciebant opus in templo dei: filij ena dab et filij eorum et fratres eorum leuite. Fundato igit a cementarijs templo dni: steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis: et leuite filij Asaph in cymbalis vt laudarent deum per manus dauid regis israel. Et concinebant in hymnis et confessione domino: quoniam bonus quoniam in eternum mia eius super israel. Omnis quoq3 populus vociferabat clamore magno in laudando dnm: eo q fundatum esset templum dni. Plurimi etiam de sacerdotibus et leuitis et pncipes patrum et seniores q viderant templum prius cum fundatum esset: et hoc templum in oculis eorum flebant voce magna. Et multi vociferantes in letitia eleuabant vocem: Nec poterat qsq3 agnoscere vocem clamoris letantium: et vocem fletus populi. Commixtim enim populus vociferabatur clamore magno: et vox audiebatur procul.

Ms sup. est + vir

¶ Ca. iiij. ¶ Impedit edificatio ab hostib9 samarie scribunt eplas accusationis: et dicunt q si edificat ciuitas: tributa regi psarum non dabunt: prohibet opus templi. Ca. iiij.

A Udierunt aut hostes iude et beniamin: q filij captiuitatis edificarent templum dno deo israel. Et accedentes ad zorobabel et ad principes patrum: dixerunt eis. Edificemus vobiscum: q ita vt vos querimus deum vestrum. Ecce nos immolauimus victimas a diebus asoraddam regis assur: qui adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue et reliq pncipes patrum isrl. Non est nobis et vobis vt edificem9 domum deo nro: sicut pcepit nobis cyrus rex psarum. Factum est igit vt ppls terre impediret manus ppli iude: et turbaret eos in edificando. Conduxerunt quoq3 aduersus eos consiliatores: vt destruerent consilium eorum omnib9 dieb9 cyri regis psarum: et vsq3 ad regnum darij regis psarum. In regno aut assueri ipse e artaxarxes. In pncipio regni ei9 scripserunt accusationem aduersus habitatores iude et hierlm. Et in dieb9 artaxerxis scripsit beselam mitridates et thabeel et reliq q erant in consilio eorum ad artaxerxem regem psarum. Epistola aut accusationis scripta erat syriace: et legebat sermone syro. Reum + beelthem et samsai scriba scripserunt epistolam vnam de hierlm artaxerxi regi huiuscemodi. Reum beelthem et samsai scriba et reliqui consiliatores eorum: dynei et apharsatheri therphalei: arphasei: herchuei babylonij susanachei: dyei: et elamite: et ceteri de gentib9 quas transtulit asennaphar magn9 et gloriosus: et habitare eas fecit in ciuitatibus samarie: et in reliqs regionibus trans flumen in pace. Hoc est exemplar eple quam miserunt ad eum. Artaxerxi regi serui tui viri q sunt trans flumen: salutem dicunt. Notum sit regi: q iudei q ascenderunt a te ad nos venerunt in hierlm ciuitatem rebellem et pessimam: quam edificant extruentes muros eius parietes componentes. Nunc igit notum sit regi: q si ciuitas illa edificata fuerit: et muri ei9 instaurati: tributum et vectigal et annuos reddit9 non dabunt: et vsq3 ad reges hec noxa perueniet. Nos ergo memores salis qd in palatio comedim9: et q lesiones regis videre nephas ducim9: idcirco misimus et nunciamus regi vt recenseas in libris historiarum patrum tuorum: et inuenies scriptum in commentarijs: et scies qm vrbs illa vrbs rebellis est et nocens regib9 et puincijs et bella concitant in ea ex dieb9 antiqs. Quam obrem et ciuitas illa destructa est. Nunciam9 nos regi: qm si ciuitas illa edificata fuerit et muri ipsi9 instaurati: possessionem trans fluuium non habebis. Verbum misit rex ad reum beelthem et samsai scribam: et ad reliquos q erant in consilio eorum habitatores samarie et ceteris trans fluuium salutem dicens et pacem. Accusatio quam misistis ad nos manifeste lecta est coram me: et a me pceptum est: et re

Ms tamen hyses appellat secundus persarum rex: apud iudith nabuchodonosor.

Ms. + beeltheem

Egypti regnum refecit.

transierūt: inueneruntq; q̄d ciuitas illa a diebꝰ antiqs aduersꝰ reges rebellat ⁊ seditiões ⁊ plia concitan[tur] in ea. Nam ⁊ reges fortissimi fuerūt in hierl'm q ⁊ dn̄ati sunt oī regioni que trās fluuiū est. Tributū quoq; ⁊ vectigal ⁊ redditꝰ accipiebāt. Nūc ergo audite sniaʒ. Prohibeatis viros illos vt vrbs illa non edificet: donec si forte a me iussum fuerit. Uidete ne negligēter hoc impleatis: ⁊ paulatiʒ crescat malū ꝯ reges. Itaq; exēplū edicti artaxerxis regis lectū est corā reum ✝ beelthem ⁊ samplai scriba ⁊ ꝯsiliariis eoꝝ. Et abierunt festini in hierl'm ad iudeos: ⁊ ꝓhibuerunt eos in brachio ⁊ robore. Tūc intermissum est opꝰ dn̄i in hierusalē: ⁊ non fiebat vsq; ad annū scdm regni darii regis persaꝝ.

¶ Ca. v. ¶ Ad exhortationē aggei ⁊ zacharie ꝓ zorobabel ⁊ iosue iteꝝ edificare tēplū incipiūt: ⁊ pasca celebrat trās flumē: ꝯsulit dariū p eplas sup hoc. Cap. v.

PRophetauerūt aūt aggeus ꝓpheta ⁊ zacharias filiꝰ addo ꝓphetātes ad iudeos q erāt in iuda ⁊ hierl'm: ⁊ in noīe dei israel. Tūc surrexerūt zorobabel filiꝰ salathiel ⁊ iosue filiꝰ iosedech ⁊ ceperūt edificare tēplū dn̄i in hierusalē: ⁊ cū eis ꝓphete dei adiuuātes eos. In ipo aūt tpe venit ad eos thathānai q erat dux trās flumen ⁊ starbuzānai ⁊ ꝯsiliarii eoꝝ: sicq; dixerūt eis. Quis dedit vobis ꝯsiliū vt domū hanc edificaretis: ⁊ muros eiꝰ instauretis? Ad qd̄ rn̄dimus eis q̄ eēnt noīa hoiuʒ auctorū edificatiōis illiꝰ. Oculus aūt dei eoꝝ factus ē sup senes iudeoꝝ: ⁊ nō potuerūt inhibere eos. Placuitq; vt res ad dariuʒ referret: ⁊ tunc satisfacerēt aduersus accusationē illā. Exēplar eple quā misit thathanai dux regiōis trās flumē ⁊ starbuzannai ⁊ ꝯsiliatores eiꝰ apharsachei q erāt trās flumē ad dariū regeʒ. Sermo quē miserāt ei sic scriptus erat. Dario regi pax oīs. Notū sit regi isse nos ad iudeā ꝓuinciaʒ ad domū dei magni q̄ edificat lapide impolito: ⁊ ligna ponunt in parietibꝰ: opusq; illud diligēter extruit ⁊ crescit in manibus eoꝝ. Interrogauimꝰ ergo senes illos: ⁊ ita diximus eis. Quis dedit vobis ptateʒ vt domū hāc edificaretis: ⁊ muros hos instauraretis? Sʒ ⁊ noīa eoꝝ qsiuimꝰ ab eis vt nūciaremus tibi: scripsimusq; noīa eoꝝ viroꝝ q sunt principes i eis. Huiuscemodi aūt smonē rn̄derūt nobis: dicētes. Nos sumꝰ serui dei celi ⁊ terre: ⁊ edificamꝰ templū qd̄ erat extructū añ hos anos multos: qdq; rex isrl̄ magnꝰ edificauerat ⁊ extruxerat. Postq; aūt ad iracūdiā ꝓuocauerunt pres nr̄i deū celi: tradidit eos in manꝰ nabuchodonosor regis babylonis chaldei: domū quoq; hāc destruxit ⁊ ppl'm eiꝰ trāstulit in babylonē. Anno āt primo cyri regis, cyrꝰ rex babylōis ꝓposuit edictū vt domus dei edificaret. Nā ⁊ vasa tēpli dei aurea ⁊ argētea q̄ nabuchodonosor tulerat d̄ tēplo qd̄ erat i hierl'm ⁊ asportauerat ea i tēplū babylōis ꝓtulit cyrus rex de tēplo babylonis ⁊ data sūt sasabasar vocabulo quē principē ꝯstituit: dixitq; ei. Hec vasa tolle ⁊ vade: ⁊ pone ea in tēplo qd̄ ē i hierusalē ⁊ domus dei edificet in loco suo. Tūc itaq; sasabasar ille venit ⁊ posuit fundamēta tēpli dei in hierl'm: ⁊ ex eo tēpore vsq; nūc edificat ⁊ nedū cōpletū ē. Nūc ergo si vr̄ regi bonuʒ recenseat in bibliotheca regis que est in babilone: vtrū nam a cyro rege iussuʒ fuerit vt edificaret domꝰ dei in hierusalem: ⁊ voluntatem regis sup hac remittat ad nos.

¶ Ca. vi. ¶ Darius bibliothecā faciēs reuolui: inuenit decretū cyri regis pcepisse ⁊ qd̄ ipse edificauerit ꝓpriis sumptibꝰ: ⁊ dat ⁊ ipse pceptū qd̄ edificet domus dn̄i: ⁊ cōcedit iudeis fortissimū priuilegiuʒ: celebrant solēnitates azymorum. Cap. vi.

TUnc dariꝰ rex pcepit ⁊ recēsuerunt in bibliotheca libroꝝ q erāt repositi in babylōe. Et iuētū ē in egbathanis qd̄ ē castrū in ✝ medena ꝓuīcia: volumē vnū talisq; scriptꝰ erat in eo cōmētariꝰ. Anno primo cyri regis: cyrꝰ rex decreuit vt domus dei edificaret q̄ ē in hierl'm: in loco vbi immolēt hostias: ⁊ vt ponāt fundamēta supportātia altitudinē cubitoꝝ sexaginta: ⁊ latitudinē cubitoꝝ sexaginta: ordies de lapidibꝰ impolitis tres: ⁊ sic ordies de lignis nouis. Sūptꝰ aūt de domo regis dabunt. Sʒ ⁊ vasa tēpli dei aurea ⁊ argētea q̄ nabuchodonosor tulerat de tēplo hierl'm ⁊ attulerat ea i babylonē reddant: ⁊ referātur in tēplū hierl'm in locū suum: q ⁊ posita sunt in tēplo dei. Nūc ergo thathannei dux regiōis q̄ ē trās flumē ⁊ starbuzānai ⁊ ꝯsiliarii vestri apharsachei qui estis trās flumē: ꝓcul recedite ab illis: ⁊ dimittite

Al. exēplar Al. ✝ beeltheem

16. q. 7. c. ⁊ hoc vi. tumꝰ. ibi tēplū reparatū.

A

Sine. dis. iii. g sarū rex.

B Darius histaspis iii. pꝰ rex.

Emonophanes pha.

C Saphos mulier poetrix a q̄ dicū sapphici. Pyndarus poeta.

D

Al. ✝ medena Junius brutꝰ. lucius collatinꝰ primi Ro. cōsules

B

fieri tēplū dei illō a duce iudeoꝝ ⁊ a senioribꝰ eoꝝ: ⁊ domꝰ dei illa edificet̄ ī loco suo. Sȝ ⁊ a me pceptū est q̄d oporteat fieri a p̄sbyteris iudeoꝝ illis vt edificet̄ domꝰ dei s. vt de arca regis .i. de tributis q̄ dant̄ de regiōe trās flumen: studiose sumptꝰ dentur viris illis ne impediat̄ opus. Qd̄ si necesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos in holocaustū deo celi: frumētū sal vinū ⁊ oleū s̄m ritū sacerdotū q̄ sunt in hierusalē det̄ eis p singulos dies: ne sit ī aliquo q̄rimonia: ⁊ offerāt oblationes deo celi orētq̄ꝫ p vita regis ⁊ filioꝝ eiꝰ. A me ergo positū ē decretū: vt ois hō q̄ hāc mutauerit iussionē: tollat̄ lignū de domo ipsius: ⁊ erigat̄ ⁊ configat̄ in eo: domus aūt eius publicet̄. Deus aūt q̄ habitare fecit nomē suū ibi: dissipet oia regna ⁊ ppl̄m q̄ extēderit manū suā vt repugnet ⁊ dissipet domū dei illā q̄ est in hierusalē. Ego darius statui decretū: qd̄ studiose impleri volo. Igit̄ thanthanei dux regiōis trans flumē ⁊ starbuȝ ānai ⁊ cōsiliarij eius s̄m qd̄ pceperat dariꝰ rex sic diligēter executi sunt. Seniores āt iudeoꝝ edificabāt ⁊ psperabant̄ iuxta prophetiā aggei pphete ⁊ zacharie filij addo. Et edificauerūt ⁊ construxerūt iubēte deo isrl̄: ⁊ iubēte cyro ⁊ dario ⁊ artaxerxe regibus psarū: ⁊ cōpleuerūt domū dei istā vsq̄ꝫ in diē tertiū mēsis adar: q̄ est ānus sextus regni darij regis. Fecerunt aūt filij isrl̄ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ reliq̄ filiorū trāsmigratiōis dedicationē domus dei ī gaudio: ⁊ obtulerūt in dedicatiōe domus dei vitulos cētū: arietes ducētos: agnos q̄drigētos: hircos caprarū p peccato totiꝰ isrl̄: duodecī iuxta numeꝝ tribuū isrl̄. Et statuerūt sacerdotes in ordinibꝰ suis: ⁊ leuitas in vicibꝰ suis sup opa dei in hierusalē: sicut scriptū ē ī libro moysi. Fecerūt āt filij trāsmigratiōis pascha q̄rtadecima die mēsis pmi. Purificati .n. fuerāt sacerdotes ⁊ leuite q̄si vnꝰ: oēs mūdi ad imolādū pascha vniuersis filijs trāsmigrationis ⁊ fratribꝰ suis sacerdotibꝰ ⁊ sibi. Et comederūt filij isrl̄ q̄ reuersi fuerāt de transmigratiōe ⁊ oēs q̄ separauerant a coinquinatiōe gentiū terre ad eos vt q̄rerēt dn̄m deū isrl̄. Et fecerūt solēnitatē azymoꝝ septē diebꝰ ī letitia: q̄m letificauerat eos dn̄s: ⁊ querterat cor regis assur ad eos: vt adiuuaret manꝰ eoꝝ in ope domꝰ dn̄i dei isrl̄.

¶ Cap. sū. ¶ Ascēdit Esdras de babylōe de edicto artaxerxis: ⁊ de honore tēpli: ⁊ de libertate ministrorum eius. Cap. vij.

Post hec aūt verba ī regno artaxerxis regis psaꝝ ✠ esdras filiꝰ saraie: filij asarie: filij helchie: filij sellū: filij sadoch: filij achitob: filij amarie: filij azarie: filij maraioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij eleazar: filij aaron sacerdotis ab initio: ipse ✠ esdras ascēdit d̄ babylone: ⁊ ipse scriba velox in lege moysi: quā dn̄s deus dedit isrl̄. Et dedit ei rex s̄m manū dn̄i dei eius sup eū oēm petitionē eiꝰ. Et ascēderūt de filijs isrl̄ ⁊ de filijs sacerdotū ⁊ de filijs leuitaꝝ de cātoribꝰ ⁊ de ianitoribꝰ ⁊ de nathinneis in hierusalē: anno septimo artaxerxis regis: ⁊ venerūt in hierusalē mēse q̄nto: ipse ē ānus septimus regis. Qr̄ in pmo die mēsis pmi cepit ascēdere de babylone: ⁊ in pmo ✠ die mēsis q̄nti venit ī hierusalē iuxta manuȝ dei sui bonā sup se. ✠ Esdras ✠ aūt parauit cor suū vt inuestigaret legē dn̄i: ⁊ faceret ⁊ doceret in isrl̄ pceptū ⁊ iudiciū. Hoc est aūt exēplar epistole edicti: qd̄ dedit rex artaxerxes ✠ esdre sacerdoti scribe erudito in sermōibꝰ ⁊ in pceptis dn̄i: ⁊ cerimōijs eius ī israel. Artaxerxes rex regū ✠ esdre sacerdoti: scribe legis dei celi doctissimo salutē. A me decretū ē: vt cuicūq̄ꝫ placuerit in regno meo de pplo isrl̄ ⁊ de sacerdotibus eius ⁊ de leuitis ire in hierusalē tecū vadat. A facie .n. regis ⁊ septē cōsiliatoruȝ eius missus es vt visites iudeā ⁊ hierusalē in lege dei tui q̄ est in manu tua: ⁊ vt feras argētū ⁊ aurū qd̄ rex ⁊ cōsiliatores eiꝰ sponte obtulerūt deo israel: cuius in hierusalē tabernaculū est. Et oē argētū ⁊ aurū qd̄cūq̄ꝫ inueneris in vniuersa puincia babylonis ⁊ populus offerre voluerit ⁊ de sacerdotibꝰ q̄ sponte obtulerint domui dei sui q̄ est in hierusalē: libere accipe ⁊ studiose eme de hac pecūia vitulos: arietes: agnos ⁊ sacrificia ⁊ libamina eoꝝ: ⁊ offer ea sup altare templi dei vr̄i quod ē in hierusalē. Sȝ ⁊ si qd̄ tibi ⁊ fratribus tuis placuerit de reliquo argēto ⁊ auro vt faciatis: iuxta volūtatē dei vr̄i facite. Uasa q̄ꝫ que dant̄ tibi in ministeriū domꝰ dei tui trade in cōspectu dei ✠ in hierusalē. Sȝ ⁊ cetera quibus opꝰ fuerit in domū dei tui: quātūcūq̄ꝫ necesse est vt expēdas dabis

Triumphus rome duci victori designat̄. Publiꝰ publicola pmus romenrū triumphauit. Dictatura re digni tas rome pmo instituit̄. C

Corolla nusromanus. Uerruuia in coroliis. Mulieribꝰ puilegia a romāis dantur.

D Tribūi plebis rome instituunt̄

Fabia familia q̄si deletur. Quintiꝰ cincinatus dictator claret.

Democritꝰ philosophꝰ floret. B

Als ✠ ezra. a. 3. esdre S. a.

Eraditꝰ phs

Als ✠ ezras

Esichius poeta.

Als sup est ✠ die

Als ✠ ezras

Als ✠ enim

B

Als ✠ ezre

Als ✠ ezre

C

Als sup est ✠ in

de thesauro ⁊ de fisco regis. Et a me ego artaxerxes rex statui atq; decreui oib⁹ custodib⁹ arce publice q̄ sunt trās flumē: vt qđcunq; petierit a vobis ✠ esdras sacerdos scriba legis dei celi absq; mora detis vsq; ad argēti talēta cētum: ⁊ vsq; ad frumēti choros cētū: ⁊ vsq; ad vini bathos centū: ⁊ vsq; ad bathos olei cētū: sal ꝟo absq; mēsura. Oē qđ ad ritū dei celi ptinet tribuaꝫ diligēter in domo dei celi: ne forte irascaꝫ cōtra regnū regis ⁊ filiorum eius. Uobis quoq; notū facimus de vniuersis sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ cātorib⁹ ⁊ ianitorib⁹ nathinneis ⁊ ministris dom⁹ dei hui⁹: vt vectigal ⁊ tributū ⁊ ānonas nō hēatis potestatē imponēdi sup eos. Tu aūt ✠ esdra śm sapiētiā dei tui q̄ est in manu tua cōstitue iudices ⁊ p̄sides: vt iudicēt oī pplo qui est trans flumē: his videlꝫ qui nouerunt legē dei tui: sꝫ ⁊ imperitos docete libere. Et oīs qui nō fecerit legē dei tui ⁊ legē regis diligēter: iudiciū erit de eo siue in mortem siue in exiliū: siue in cōdēnationem substantie eius: vel certe in carcerē. Et dixit ✠ esdras scriba. Bñdict⁹ dñs de⁹ patrū nr̄oꝝ: q̄ dedit hoc in corde regis vt glorificarēt domū dñi que est in hierusalē: ⁊ in me inclinauit misericordiā suā corā rege ⁊ consiliatoribus eius ⁊ vniuersis principibus regis potentib⁹. Et ego cōfortat⁹ manu dñi dei mei q̄ erat i me: cōgregaui de israel p̄ncipes q̄ ascēderūt mecū.

¶ Ca. Sū. ¶ De his q̄ ascēderūt cū esdra: ⁊ directione itineris post fletū ⁊ ieiuniū. Appendunt vasa tēpli: ⁊ offerunt eā hōlocausta in hierusalem. Cap. viij.

Hi sunt ergo principes familiaꝝ ⁊ genealogia eorū qui ascēderūt mecū in regno artaxerxis regis de babylōe. De filijs phinees: gerson. De filijs ithamar daniel. De filijs dauid atthus. De filijs sechenie: ⁊ de filij pharos: zacharias: ⁊ cū eo numerati sunt viri cētum quinquaginta. De filijs phethmoab: elioenai filius ✠ zare: ⁊ cū eo ducēti viri. De filijs sechenie: filius ezechiel: ⁊ cū eo trecēti viri. De filiis adda: nabeth filius ionathā: ⁊ cū eo quinquagīta viri. De filijs helā: isaias fili⁹ athalie: ⁊ cū eo septuagīta viri. De filijs saphatie: zebedia filius michael: ⁊ cū eo octoginta viri. De filijs ioab: obedia fili⁹ iehiel: ⁊ cū eo ducēti decē ⁊ octo viri. De filij selomith: fili⁹ iosphie: ⁊ cū eo cētū sexaginta viri. De filijs bebai: zacharias fili⁹ bebai: ⁊ cū eo vigintiocto viri. De filijs ezgad: iohānā fili⁹ ezethan: ⁊ cū eo cētū decē viri. De filijs adonicā q̄ erant nouissimi: ⁊ hec noīa eoꝝ: heliphelech ⁊ heiliel ⁊ samaias: ⁊ cū eis sexaginta viri. De filijs begui: vthai ⁊ zachur: ⁊ cū eis septuaginta viri. Cōgregaui aūt eos ad fluuiū q̄ decurrit ad hana ⁊ mansim⁹ ibi trib⁹ dieb⁹. Qu siuiq; i populo ⁊ in sacerdotib⁹ de filijs leui: ⁊ non inueni ibi. Itaq; misi helizer ⁊ ariel ⁊ semeiā ⁊ helnathā ⁊ arib ⁊ alteꝝ helnathā ⁊ nathā ⁊ zachariā ⁊ mosollā p̄ncipes: ⁊ ioarib ⁊ helnathā: sapiētes: ⁊ misi eos ad heddo q̄ ē p̄mus in casphie loco. Et posui in ore eoꝝ ꝟba q̄ loq̄rent ad heddo: ⁊ ad frēs ei⁹ nathinneos in loco casphie: vt adducerēt nobis ministros dom⁹ dei nr̄i. Et adduxerūt nobis p manū dei nr̄i bonā sup nos viꝝ doctissimū de filijs moholi: filij leui: filij isrl̄: ⁊ sarabiā: ⁊ filios ei⁹ ⁊ frēs eius decē ⁊ octo: ⁊ asabiā: ⁊ cū eo isaiā de filijs merari: frēsq; ei⁹ ⁊ filios ei⁹ viginti. Et de nathinneis q̄s dederat dauid ⁊ p̄ncipes ad ministeria leuitaꝝ nathinneos: ducētos viginti. Oēs hi suis noīb⁹ vocabanꝫ. Et p̄dicaui ibi ieiuniū iuxta fluuiū hana: vt affligeremur corā dño deo nr̄o: ⁊ peterem⁹ ab eo viā rectā nobis ⁊ filijs nr̄is: vniuerseq; substātie nr̄e. Erubui. n. petere regis auxiliū ⁊ eq̄tes q̄ defenderēt nos ab inimico in via: q̄r dixeram⁹ regi. Man⁹ dei nr̄i est sup oēs q̄ q̄rūt eū in bonitate: ⁊ imperiū ei⁹ ⁊ fortitudo ei⁹ ⁊ furor sup oēs q̄ derelinquūt eū. Ieiunauim⁹ aūt ⁊ rogauim⁹ deū nr̄m ꝓ hoc: ⁊ euenit nobis ꝓspe. Et separaui de principib⁹ sacerdotū duodecī: sarabiā ⁊ asabiā: ⁊ cū eis de fratrib⁹ eorū decē. Appendiq; eis argētū ⁊ auꝝ: ⁊ vasa cōsecrata domus dei nr̄i q̄ obtulerat rex ⁊ cōsiliatores eius ⁊ principes eius: vniuersusq; isrl̄ eoꝝ q̄ inuenti fuerāt. Et appēdi in manibus eorum argēti talēta sexcēta quinquaginta: ⁊ vasa argētea cētū: auri ꝟo centū talēta: ⁊ crateras aureas viginti q̄ habebāt solidos millenos: ⁊ vasa eris fulgētis optimi duo pulcra vt auruꝫ. Et dixi eis. Uos sancti dñi: ⁊ vasa sancta ⁊ argentū ⁊ aurū: qđ sponte oblatū est dño deo patrū nr̄oꝝ. Uigilate ⁊ custodite donec appendatis coram principibus sacerdotum ⁊ le-

Marginal notes (left): Mes✠ esras. — D — Mes✠ esra. — Mes✠ esras. — Xerses darij filius. v. p̄ꝯ rex. — A — 8. 3. esdr. 8. c. — Themostocles atheniensis phs ⁊ dux clarus. — Mes✠ zare. — Leonida strenuus spartanus rex. — B

Marginal notes (right): Aristides phs athenien. — Pythagoras phs. Sophocles poeta tragicus. Zeusis ⁊ parasius pictores. — C — D — E — F

uitaꝝ ⁊ ducibus familiaꝝ isrl̄ in hierusa lē in thesauris dom⁹ dn̄i. Susceperunt aūt sacerdotes ⁊ leuite pondus argēti ⁊ auri ⁊ vasoꝝ vt deferrēt hierusalē in domum dei nr̄i. Promouimus ergo a flumine ha na duodecima die mensis p̄mi: vt pgeremus hierusalē. Et man⁹ dei nr̄i fuit sup nos: ⁊ liberauit nos de manu inimici: ⁊ in sidiatoris in via. Et venim⁹ hierusalē: ⁊ mansimus ibi trib⁹ dieb⁹. Die aūt q̄rta ap pensū ē argētum ⁊ aurū ⁊ vasa in domo dei nr̄i p manū remoth filij vrie sacerdotis: ⁊ cū eo eleazar fil⁹ phinees: cūq3 eis iosabed fil⁹ iesue: ⁊ noadaia fili⁹ bennoi leuite iuxta numeꝝ ⁊ pondus oīum. Descriptū est oē pondus in tēpore illo. Sed ⁊ q venerāt de captiuitate filij trāsmigra tiōis: obtulerūt holocausta oīa deo isrl̄: vitulos duodecī ꝓ omni pp̄lo isrl̄: arietes nonagintasex: agnos septuagintaseptē: hircos ꝓ peccato duodecim: omnia in holocaustū dn̄o. Dederunt aūt edicta regis satrapis qui erant de cōspectu regis ⁊ ducibus trans flumen: ⁊ eleuauerunt populum ⁊ domum dei.

B

¶ Capi. Sū. ¶ Nunciat esdre q filij isrl̄ nō sunt separati a pp̄lo terrenimo ēt duxerūt in vxores filias eaꝝ: hoc audito esdras scidit palliū suū ⁊ tunicā: ⁊ euellit pilos capitis eius: ⁊ sedēs plorat. Cap. ix.

.ij.3. esdre 8.c.

Postq̄ aūtē hec cōpleta sunt accesserūt ad me principes dicētes. Nō ē separat⁹ pp̄ls isrl̄ ⁊ sacerdotes ⁊ leuite a populis terraꝝ: ⁊ de abominatiōib⁹ eorū chananei vidēlz ⁊ ethei ⁊ pherezei ⁊ iebusei ⁊ ammōitaꝝ ⁊ moabitaꝝ ⁊ egyptioꝝ ⁊ amorreoꝝ. Tulerūt.n. de filiab⁹ eoꝝ sibi ⁊ filijs suis: ⁊ cōmiscuerūt semen sanctū cū populis terraꝝ. Manus ēt principū ⁊ magistratuum fuit in trāsgressiōe hac prima. Cūq3 audissem sermonē istum: scidi palliū meū ⁊ tunicā: ⁊ euelli capillos capitis mei ⁊ barbe: ⁊ sedi merēs. Cōuenerūt aūt ad me oēs qui timebant verbū dei israel: pro transgressiōe eorū qui de captiuitate venerant: ⁊ ego sedebā tristis vsq3 ad sacrificiū vespertinum. Et in sacrificio vespertino surrexi de afflictiōe mea: ⁊ scisso pallio ⁊ tūica curuaui genua mea: ⁊ expādi manus meas ad dominū deū meum: ⁊ dixi. Deus me⁹ ꝯfundor ⁊ erubesco leuare faciē meā ad te: ✝ qm̄ iniquitates nr̄e multiplicate sunt sup caput nr̄m: ⁊ delicta nr̄a creuerūt vsq3 ad celū a diebus p̄rm nr̄orū. Sz ⁊ nosipsi peccauim⁹ grauiter vsq3 ad diē hāc: ⁊ in iniqtatibus nr̄is traditi sum⁹ ipsi: ⁊ reges nr̄i: ⁊ sacerdotes nr̄i in ✝ manū regū terraꝝ: ⁊ in gladiū ⁊ in captiuitatē ⁊ in rapinā ⁊ in ꝯfusionē vult⁹. sicut ⁊ die hac. Et nūc q̄si ad paꝝ ⁊ momētū facta ē deprecatio nr̄a ad dn̄m deū nr̄m: vt dimitterent nobis reliquie: ✝ ⁊ daretur par illi⁹ in loco sancto ei⁹: ⁊ illuminaret oculos nr̄os deus nr̄: ⁊ daret nobis vitā modicā in seruitute nr̄a: q2 serui sum⁹: ⁊ in seruitute nr̄a nō dereliqt nos deus nr̄: ⁊ inclinauit sup nos misericordiā corā rege psaꝝ: vt daret nobis vitā: ⁊ sublimaret domū dei: nr̄i: ⁊ extrueret solitudines ei⁹ ⁊ daret nobis spez in iuda ⁊ hierusalem. Et nūc qd dicemus dn̄e deus nr̄ post hec? Qz dereliquimus mādata tua q̄ pcepisti in manu seruoꝝ tuoꝝ ꝓphetaꝝ: dicens. Terra ad quā vos ingredimini vt possideatis eā: terra imūda est iuxta imūdiciā pp̄loꝝ ceteraruq3 terraꝝ abominatiōibus eoꝝ q repleuerūt eā ab ore vsq3 ad os coinquinatiōe sua. Nūc ergo filias vr̄as ne detis filijs eoꝝ: ⁊ filias eoꝝ ne accipiatis filijs vr̄is: ⁊ nō q̄ratis pacē eoꝝ ⁊ ꝓsperitatez eoꝝ vsq3 in eternū: vt confortemini ⁊ comedatis q̄ bona sunt terre: ⁊ hr̄edes habeatis filios vr̄os vsq3 in seculū. Et post oīa q̄ venerūt sup nos in operibus nr̄is pessimis: ⁊ in delicto nr̄o magno: q2 tu de⁹ nr̄ liberasti nos de iniqtate nr̄a: ⁊ dedisti nobis salutē sicut est hodie: vt non ꝯuerteremur: ⁊ irrita faceremus mādata tua: neq3 mr̄imonia iūgeremus cū pp̄lis abominatiōnū istaꝝ. Nūqd iratus es nobis vsq3 ad ꝯsumationē: ne dimitteres nobis reli

Artaba nus. vi. psaꝝ rex

Artaxerxes. vij. g psarū rex.

B

Al's ✝ quarūs. Decē viri reme eligunt.

Al's ✝ manu

C

Al's ✝ vi

Virgina us filius interficit pp ap̄ij l solentiā.

Remisi leges so lonis in decē tabulis accipiūt ⁊ duas ad dunt

D

Tribūi ⁊ edile rome creantr

quias ad salutē: Dñe deus israel iustus es tu: quoniam derelicti sumus qui saluaremur sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nostro. nō enim stari pōt coram te super hoc.

¶ Ca. Sū. ¶ Penitet et luget ppłus: separantur vxores alienigene: describunt illi qui eas abiecerunt. Cap. x.

Sic ergo orante + esdra et implorāte + deum: et flente et iacēte ante templum dei: collectus est ad eū de isrł cetus grādis nimis virorum et mulierum et puerorum. Et fleuit ppłs multo fletu. Et rñdit sechenias filius iehihel de filijs helā: et dixit + esdre. Nos preuaricati sumus in deum nostrum: et duximus vxores alienigenas de ppłis terre. Et nunc si est penitentia in isrł sup hoc: percutiamus fedus cū dño deo nostro: vt proyciamus vniuersas vxores: et eos qui de his nati sunt. Juxta voluntatē dñi et eorū q timēt preceptū dñi dei nostri: sm legem fiat. Surge: tuum est discernere: nosqz erimus tecum. Cōfortare: et fac. Surrexit ergo + esdras et adiurauit principes sacerdotū et leuitarum et oēm israel vt facerent sm verbum hoc. Et iurauerunt. // Et surrexit + esdras ante domū dei: et abijt ad cubiculū iohannā filij elyasib: et ingressus est illuc. Panē nō comedit: et aquā nō bibit. Lugebat. n. trāsgressionē eorum q venerāt d captiuitate. Et missa est vox in iuda et in hierusalē oībus filijs trāsmigratiōis vt cōgregētur in hierusalē. Et ōis qui nō venerit in tribus diebus iuxta ꝯsiliū principum et seniorum: auferet vniuersa substātia eius: et ipsi abijcietur de cetu trāsmigratiōis. Cōuenerūt igit oēs viri iuda et beniamin in hierusalem tribus diebus: ipse est mēsis nonus vicesima die mēsis. Et sedit ōis ppłs in platea domus dei tremētes + pro pctō et pluuijs. Et surrexit + esdras sacerdos et dixit ad eos. Uos trāsgressi estis: et duxistis vxores alienigēas: vt adderetis sup delictum isrł. Et nūc date ꝯfessionē dño deo patrum + vestrorum: et facite placitū eius: et separamini a ppłis terre: et ab vxorib9 alienigenis. Et rñdit vniuersa multitudo dixitqz voce magna. Juxta vbū tuū ad nos: sic fiat. Uerūtñ qz ppłs multus ē et tps pluuie: et nō sustinemus stare foris: et opus nō ē diei vnius vel duorū: vehementer qppe peccauimus in sermōe isto: ꝯstituant principes in vniuersa multitudine: et oēs in ciuitatibus nostris q duxerūt vxores alienigēas veniāt i tēporib9 statutis: et cū his seniores per ciuitatē in ciuitatē et iudices eius: donec auertat ira dei nři a nobis: sup pctō hoc. Igit ionathan filius azahel: et iaazia filius thecue steterūt sup hoc: et mosollā et + sebathi leuites adiuuerūt eos. Feceruntqz sic filij trāsmigratiōis. Et abierūt + esdras sacerdos et viri pricipes familiarū in domos patrū suorum: et oēs p noīa sua: et sederūt in die primo mēsis decimi vt q̄rerēt rem. Et cōsummati sunt oēs viri q duxerūt vxores alienigenas vsqz in diē primā mēsis primi. Et inuēti sūt de filijs sacerd: tū qui duxerūt vxores alienigēas. De filijs iosue filij iosedech: et fr̄es eius maasia: et eliezer et iarib et godolia. Et dederūt man9 suas vt eijcerēt vxores suas: et pro delicto suo arietē de ouib9 offerrēt. Et de filijs emmer: anani et zebedia. Et de filijs serim: masia et helia et semeia: iehihel et ozias. Et de filijs phessur: elioenai: ma ma: hismael: nathanael: iosabeth: et helesa. Et de filijs leuitarum. iosabeth et semei et celaia: ipse est calithaphathaia: iuda et eliezer. Et de cātoribus eliasib: et de ianitoribus sellū et thelē et vri. Et ex israel de filijs pharos remeia et iezia: et melchia: et miamim et eliezer et melchia et banea. Et de filijs helam mathania: zacharias: et iehihel et abdi et rimoth et helia. Et de filijs zethua: elioenai: elyasib: mathāia et ierimuth et zabeth aziza. Et de filijs bebai iohānan anania: zabbai: athalai. Et de filijs beni: mosolla et melluch et adaia iasub et saal et ramoth. Et de filijs phetmoab: edna et chalaal: banaias et maasias mathāias beseleel bēnui et manasse. Et de filijs erē: eliezer: iesue: melchias: semeias: symeon: beniamin: maloch: samarias. Et de filijs asom: mathanai mathetha: zabeth: elpheleth iermai: manasses: semei. De filijs bani: maaddi: amrā et huel: baneas et badaias: cheliau: bannia. Marimuth: et eliasib: mathanias: mathanai et iasi et bani et bennui semei et salmias et nathan et adaias: mechne dabai sysai sarai ezrel et selemau et semeria sellū amaria ioseph. De filijs nebui: ahihel mathathias zabeth zabina ieddu et iohel et banai. Omnes hi acceperant vxores alienigenas: et fuerunt ex eis mulieres que pepererant filios.

¶ Explicit liber Esdre primus.

Hyppocrates medicus. Als + nostrorum Gorgias phs zeno philosophus citeus zeno alius stoicus phs Socrates athenie. C Als + sedechat Als + ezras Xerses viij. psa z rex. Darius notus nonus psa z rex. Alcibyades athenien. Dionysius siracusanus. D

Als + ezra Als + eū. esdre. Anasagoras phs Empedocles phs Als + ezre Permenides phs Cratinus poeta Plautus comedia rum scriptor Als + ezras herodotus histo ricus Als + ezras esdre Tucidides histo ricus et phs B Zelchus phicus Protagoras sophista Phidias statuarius Als + ppeccatum et pluuie Als + ezras

¶ Incipit liber Neemie qui est Esdre secundus.

¶ Capitulum primum. ¶ Neemias pincerna regis artaxerxis audita afflictione iudeorum qui erant in hierusalem: ieiunat: orat misericordiam a deo. Cap. i.

A Verba Neemie filij helchie. Et factum est in mense casleu: anno vicesimo: et ego eram in susis castro. Et venit ad me anani unus de fratribus meis ipse et viri iuda. Et interrogaui eos de iudeis qui remanserant et supererant de captiuitate et de hierusalem. Et dixerunt mihi. Qui remanserunt et derelicti sunt de captiuitate ibi in prouincia in afflictione magna sunt: et in opprobrio et murus hierusalem dissipatus est: et porte eius combuste sunt igni. Cumque audissem verba huiuscemo-

B di: sedi et fleui et luxi diebus multis: et ieiunabam et orabam ante faciem dei celi: et dixi. // Queso domine deus celi fortis magne atque terribilis: qui custodis pactum et misericordiam cum his qui te diligunt et custodiunt mandata tua: fiant aures tue auscultantes: et oculi tui aperti: vt audias orationem serui tui quam ego oro coram te hodie die et nocte: pro filijs israel seruis tuis: et confitebor pro peccatis filiorum israel: quibus peccauerunt tibi. Et ego et

C domus patris mei peccauimus: vanitate seducti sumus: et non custodiuimus mandatum tuum et cerimonias et iudicia que precepisti moysi famulo tuo. Memento verbi quod mandasti moysi seruo tuo dicens. Cum transgressi fueritis: ego dispergam vos in populos. Et si reuertamini ad me: et custodiatis precepta mea et faciatis ea: etiam si abducti fueritis ad extrema celi: inde congregabo vos: et reducam in locum quem

D elegi: vt habitaret nomen meum ibi. Et ipsi serui tui et populus tuus quos redemisti in fortitudine tua magna: et in manu tua valida. Obsecro domine: sit auris tua attendens ad orationem serui tui: et ad orationem seruorum tuorum qui volunt timere nomen tuum: et dirige seruum tuum hodie: et da ei misericordiam ante virum hunc. Ego enim eram pincerna regis.

Dan. 9. a. Infra. 9. f.

¶ Capitulum secundum. ¶ Neemias ab artaxerxe cum litteris venit in hierusalem: considerat ruinas murorum de nocte: et causam itineris sui aperit populo ad edificandum confortat muros. Cap. ij.

A Factum est autem in mense nisan anno vicesimo artaxerxis regis: et vinum erat ante eum. Et leuaui vinum et dedi regi: et eram quasi languidus ante faciem eius. Dixitque mihi rex. Quare vultus tuus tristis est: cum te egrotum non videam? Non est hoc frustra: sed malum nescio quod in corde tuo est. Et timui valde ac nimis: et dixi regi. Rex in eternum viue. Quare non mereat vultus meus: quia ciuitas domus sepulchrorum patris mei deserta est: et porte eius combuste sunt igni. Et ait mihi rex. Pro qua re postulas? Et oraui deum celi. Et dixi ad regem. Si videtur regi bonum et si placet seruus tuus ante faciem tuam: vt mittas me in iudeam ad ciuitatem sepulchri patris mei: et edificabo eam.

B Dixitque mihi rex et regina que sedebat iuxta eum. Usque ad quod tempus erit iter tuum: et quando reuerteris. Et placuit ante vultum regis: et misit me. Et constitui ei tempus: et dixi regi. Si regi videtur bonum: epistolas det mihi ad duces regionis trans flumen vt traducant me: donec veniam in iudeam: et epistolam ad asaph custodem saltus regis: vt det mihi ligna + vt tegere possim portas templi: turres: domus: et muros ciuitatis: et domum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manum dei mei bonam mecum. Et veni ad duces regionis trans flumen: dedique eis epistolas regis. Miserat autem rex mecum principes militum et equites. Et audierunt sanaballath horonites et thobias seruus amanites: et contristati sunt afflictione magna: quod venisset homo qui quereret prosperitatem filiorum israel. Et veni hierusalem: et

C eram ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego et viri pauci mecum: et non indicaui cuiquam quid + dominus dedisset in corde meo vt facere

Als + ... Als + ...

vt facerē in hierl'm: ⁊ iumētū nō erat mecū: nisi animal cui sedebam. Et egressus sū p portā vallis nocte: ⁊ añ fontē draconis: ⁊ ad portā stercoris: ⁊ ɔsiderabā murū hierl'm dissipatū: ⁊ portas eiꝰ ɔsūptas igni. Et trāsiui ad porta fontis ⁊ aqueductū regis ⁊ nō erat locꝰ iumēto cui sedebā vt transiret. Et ascēdi per torrētē nocte ⁊ cōsiderabā murum: ⁊ reuersus veni ad portam vallis ⁊ redij. Magistratꝰ aūt nesciebāt quo abissem: aut qd ego facerē. Sȝ ⁊ iudeis ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ optimatibꝰ ⁊ magistratibꝰ ⁊ religs q faciebāt opus vsq3 ad id + loci nihil indicauerā. Et dixi eis. Uos nostis afflictionē in qua sumꝰ: qꝛ hierusalē deserta est: ⁊ porte eiꝰ ɔsūpte sūt igni. Uenite ⁊ edificemꝰ muros hierl'm: ⁊ non simus vltra opprobrium. Et indicaui eis manū dei mei q eēt bona mecū: ⁊ vba regis q locutꝰ est mihi: ⁊ aio. Surgamus ⁊ edificemꝰ. Et cōfortate sunt manꝰ eoꝝ in bono. Audierunt .n. sanaballath horonites ⁊ thobias seruꝰ ammanites ⁊ gosem arabs ⁊ subsanauerunt nos ⁊ despexerūt. Dixeruntq3. Que est hec res quā facitis? Nūquid ɔ̄ regē vos rebellatis? Et reddidi eis sermonē: dixiq3 ad eos. Deus celi ipse nos iuuat: ⁊ nos serui eiꝰ sumꝰ. Surgamꝰ ⁊ edificemꝰ. Uobis aūt nō est pars ⁊ iusticia ⁊ memoria in hierusalem.

Als + locorum

D

¶ Ca. Sū. ¶ Muri turres porte edificātur: incipit elyasib sacerdos magnꝰ: distribuuntq3 viri iuxta quos edificēt. Ca. iij.

A

Et surrexit elyasib sacerdos magnꝰ: ⁊ fratres eiꝰ sacerdotes ⁊ edificauerūt portā gregis. Ipsi sanctificauerūt eā: ⁊ statuerūt valuas eiꝰ: ⁊ vsq3 ad turrē cētum cubitoꝝ sanctificauerūt eā: vsq3 ad turrē ananeel. Et iuxta eū edificauerūt viri hiericho: ⁊ iuxta eos edificauit zachur filius amri. Portā aūt piscīū edificauerunt filij asnaa. Ipsi texerūt eā: ⁊ statuerunt valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauit marimuth filiꝰ vrie filij accus. Et iuxta eū edificauit mosollā filiꝰ barachie filij mesezebel. Et iuxta eū edificauit sadoch filiꝰ baana. Et iuxa eū edificauerūt thecueni. Optimates aūt eoꝝ nō supposuerunt colla sua in opa dñi dei sui. Et portā veterē edificauerūt ioiada filiꝰ phasea: ⁊ mosolla filiꝰ besodia. Ipsi texerūt eam ⁊ statuerūt valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauit

B

melchias gabaōites ⁊ iadon meronathites viri de gabaon: ⁊ maspha p duce qui erat in regione trās flumē. Et iuxta eum edificauit ezibel filiꝰ araia aurifex. Et iux eū edificauit ananias filiꝰ pigmētarij. Et + dimiserūt hierl'z vsq3 ad ad murū plateę latioris. Et iuxta eū edificauit raphaia filiꝰ ahur pnceps vici hierl'm. Et iuxta eū edificauit ieiada filius aremath ɔ̄ domū suā. Et iuxta eū edificauit arthus filiꝰ asebonie. Mediā ptē vici edificauit melchias filiꝰ erem: ⁊ asub filiꝰ phetmoab ⁊ turrem furnoꝝ. Et iuxta eos edificauit sellū filius aloes princeps medie ptis vici hierl'm: + ipse ⁊ + filij eiꝰ. Et portā vallis edificauit ānun ⁊ habitatores zanoe. Ipsi edificauerunt eā: et statuerūt valuas eiꝰ et seras et vectes: et mille cubitos in muro: vsq3 ad portā sterquilinij. Et portā sterqlinij edificauit melchias filius rechab princeps vici bethacharem. Ipse edificauit eam: et statuit valuas eiꝰ et seras et vectes. Et portā fontis edificauit selum filiꝰ colozai princeps pagi maspha. Ipse edificauit eā et texit: et statuit valuas eiꝰ et seras et vectes. Et muros piscine syloe in hortum regis: ⁊ vsq3 ad gradus q descēdunt de ciuitate dauid. Post eū edificauit neemias filius azboth princeps dimidie partis vici bethsur: vsq3 ɔ̄ sepulcrum dauid: ⁊ vsq3 ad piscinā que grādi opere ɔstructa est: ⁊ vsq3 ad domū fortiū. Post eum edificauerunt leuite: reuz filiꝰ benni. Post eū edificauit asebias pnceps dimidie partis vici ceile in vico suo. Post eū edificauerūt fratres eoꝝ bechiu filiꝰ enebad princeps dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta euz azer filius iosue princeps maspha mēsurā secūdam: cōtra ascensum firmissimi anguli. Post eū in monte edificauit baruch filiꝰ zachai mēsurā secundaȝ: ab angulo vsq3 ab portā domus elyasib sacerdotis magni. Post eū edificauit merimuth filius vrie filij arthus mēsuram secundā a porta domus elyasib: donec extēderet domus elyasib. Et post eū edificauerunt sacerdotes viri de cāpestribus iordanis. Post eos edificauit beniamin ⁊ asub ɔ̄ domuȝ suam. Et post eos edificauit azarias filius maasie filij ananie ɔ̄ domū suā. Post eū edificauit bennui filius ennada mēsuram secundaȝ a domo azarie vsq3 ad flexuraȝ ⁊ vsq3 ad

C

Als + fortificauerunt

al. + osee

Als + filie

D

A

B

angulū. Poſt eū edificauit phalel filius ozi contra flexurā ⁊ turrē que eminet de domo regis excelſa: id eſt in atrio carceris. Poſt eū phadaia filius pheros. Nathinnei autē habitabāt in ophel vſqꝫ contra portā aquarū ad orientē ⁊ turrem que prominebat. Poſt eos edificauerūt thecueni menſurā ſecundā e regione: a turre magna ⁊ eminēti vſqꝫ ad murū tēpli. Surſū autē ad portā equorū edificauerunt ſacerdotes vnuſquiſqꝫ cōtra domū ſuam. Poſt eos edificauit ſeddo filius emmer contra domū ſuā. Et poſt eū edificauit ſemeia filius ſechenie cuſtos porte orientalis. Poſt eū edificauerunt anania filius ſelemie: ⁊ anon filius ſelo ſextus: menſurā ſecundam. Poſt eū edificauit meſollā filius barachie cōtra gazophilatium ſuum. Poſt eum edificauit melchias filius aurificis vſqꝫ ad domū nathinneorū ⁊ ſcuta vendentiū contra portā iudicialē: ⁊ vſqꝫ ad cenaculū anguli. Et intra cenaculū anguli in porta gregis edificauerūt artifices ⁊ negociatores.

¶ Ca. iiii. ¶ Sanaballath ⁊ tobias edificātes ſubſanabāt ⁊ prohibere volebāt: ⁊ moliuntur inſidias: at illi armati muros edificabant: vna manu populus edificat: altera tenet gladium. Cap. iiii.

Factum eſt autē cum audiſſet ſanaballath qꝫ edificaremus murū iratus eſt valde. Et motus nimis ſubſanauit iudeos: ⁊ dixit corā fratribus ſuis ⁊ frequētia ſamaritanorū. Quid iudei faciūt imbecilles. Num dimittēt eos gentes. Num ſacrificabunt ⁊ cōplebūt in vna die? Nunquid edificare poterūt lapides de aceruis pulueris qui combuſti ſunt? Sed ⁊ tobias ammanites proximus eius ait. Edificēt. Si aſcenderit vulpes tranſiliet murū eorum lapideum. Et dixit neemias. Audi deus noſter qꝫ facti ſumus deſpectui. Cōuerte opprobriū ſuper caput eorū: ⁊ da eos in deſpectionē in terra captiuitatis. Ne operias iniquitatē eorū: ⁊ peccatum eorū corā facie tua nō deleatur qꝫ irriſerunt edificātes. Itaqꝫ edificauimus murū ⁊ coniunximus totū vſqꝫ ad partē dimidiā: ⁊ prouocatū eſt cor populi ad operādum. Factum eſt autē cū audiſſet ſanaballath ⁊ tobias ⁊ arabes ⁊ ammonites ⁊ azotij: qꝫ obducta eſſet cicatrix muri hieruſalē: qꝫ cepiſſent interrupta concludi: irati ſunt nimis. Et congregati ſunt oēs pariter vt venirēt ⁊ pugnarēt contra hieruſalē: ⁊ molirētur inſidias. Et orauimus deum noſtrū: ⁊ poſuimus cuſtodes ſuper murū die ac nocte cōtra eos. Dixit autē iudas. Debilitata eſt fortitudo portātis ⁊ humus nimia eſt: ⁊ nō poterimus edificare murum. Et dixerunt hoſtes noſtri. Neſciant ⁊ ignorēt donec veniamus in mediū eorū ⁊ interficiamus eos: ⁊ ceſſare faciamus opus. Factū eſt autē venientibus iudeis qui habitabāt iuxta eos: ⁊ dicētibus nobis per decē vices ex omnibus locis quibus venerāt ad nos: ſtatui in loco poſt murū per circuitum populū in ordinē cum gladijs ſuis ⁊ lanceis ⁊ arcubus. Et perſpexi atqꝫ ſurrexi: ⁊ aio ad optimates ⁊ magiſtratus: ⁊ ad reliquam partē vulgi. Nolite timere a facie eorum. Domini magni et terribilis memētote: ⁊ pugnate pro fratribus veſtris: ⁊ filijs veſtris: ⁊ filiabus veſtris ⁊ vxoribus veſtris: ⁊ domibus veſtris. Factum eſt autē cū audiſſent inimici noſtri nūciatū eſſe nobis: diſſipauit deus conſiliū eorum. Et reuerſi ſumus oēs ad muros vnuſquiſqꝫ ad opus ſuū. Et factum eſt a die illa: media pars iuuenū eorū faciebat opus: ⁊ media parata erat ad bellū: ⁊ lancee ⁊ ſcuta ⁊ arcus ⁊ lorice ⁊ principes poſt eos in omni domo iuda edificantiū muros ⁊ portantium onera ⁊ imponētium. Una manu ſua faciebat opus: ⁊ altera tenebat gladium. Edificātium enim vnuſquiſqꝫ gladio erat accinctus renes. Et edificabāt ⁊ clangebant buccina iuxta me. Et dixi ad optimates ⁊ ad magiſtratus: ⁊ ad reliquā partē vulgi. Opus grāde eſt ⁊ latū ⁊ nos ſeparati ſumus in muro procul alter ab altero. In loco quocunqꝫ audieritis clangorē tube: illuc concurrite ad nos. Deus noſter pugnabit pro nobis: ⁊ nos ipſi faciamus opus. Et media pars noſtrum teneat lāceas ab aſcēſu aurore: donec egrediantur aſtra. In tempore quoqꝫ illo dixi populo. Unuſquiſqꝫ cū puero ſuo maneat in medio hieruſalē: ⁊ ſint nobis vices per noctē ⁊ diem ad operandum. Ego autem ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei: ⁊ cuſtodes qui erāt poſt me: non deponebamus veſtimēta noſtra. Unuſquiſqꝫ tantū nudabatur ad baptiſmum.

¶ Ca. v. ¶ Clamat populus contra ſenerantes

mias ꝓhibui vſuras: annonas: ⁊ q̄ ducibꝰ dedunt̄ nō exigit de cibo mēſe eiꝰ. Cap.v.

A Et factꝰ eſt clamor ppl'i ⁊ vxorū eius magnꝰ aduerſus fratres ſuos iudeos Et erāt q dicerēt. Filij nr̄i ⁊ filie nr̄e multe ſunt nimis. Accipiamꝰ ꝓ precio eorū frumētū ⁊ comedamꝰ: ⁊ viuamꝰ. Et erāt q dicerēt. Agros nr̄os ⁊ vineas ⁊ domꝰ noſtras apponamꝰ: ⁊ accipiamꝰ frumētum in fame. Et alij dicebant. Mutuo ſumamus pecunias in tributa regis: demuſq; agros nr̄os ⁊ vineas: ⁊ nunc ſicut carnes fratrū nr̄oꝝ: ſic carnes nr̄e ſunt: ⁊ ſicut filij eoꝝ: ita ⁊ filij nr̄i. Ecce nos ſubiugamꝰ filios nr̄os ⁊ filias nr̄as in ſeruitutem: ⁊ de filiabꝰ noſtris iā ſunt famule nec habemꝰ vñ poſſint redimi: ⁊ agros nr̄os ⁊ vineas noſtras alij poſſidēt. Et iratꝰ ſum nimis cum

B audiſſem clamorē eoꝝ ſcd̄m ꝟba hec: cogitauitq; cor meū mecū. Et increpaui optimates ⁊ magiſtratꝰ: ⁊ dixi eis. Uſuras ne ſinguli a fratribꝰ vr̄is exigitis? Et ꝯgregaui aduerſū eos + contionē magnā: ⁊ dixi eis. Nos vt ſcitis redemimꝰ fratres noſtros iudeos q vēditi fuerāt gētibꝰ ſecūdū poſſibilitatē nr̄am. Et vos igit̄ + vēdite fratres vr̄os ⁊ + redimemꝰ eos. Et ſiluerunt: nec inuenerūt qd rn̄derēt. Dixitq; ad eos. Nō eſt bona res quā facitis. Quare nō in timore dei nr̄i ābulatis: ne exprobret nobis a gentibꝰ inimicis nr̄is? Et ego ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei cōmodauimꝰ plurimis pecuniā ⁊ frumētū. Nō repetamus in cōe iſtud. Es alienū ꝯcedamꝰ: qḋ debet̄ nobis. Reddite eis hodie agros ſuos ⁊ vineas ſuas: ⁊ oliueta ſua et domos ſuas.

C Quinpotiꝰ ⁊ cētēſimā pecunie frumēti vini ⁊ olei quā exigere ſoletis ab eis: date ꝓ illis. Et dixerūt. Reddemꝰ: ⁊ ab eis nihil q̄remus: ſicq; faciemꝰ vt loq̄ris. Et vocaui ſacerdotes ⁊ adiuraui eos: vt facerēt iuxta qḋ dixerā. Inſup excuſſi ſinū meū ⁊ dixi. Sic excutiat deꝰ oēs virū q nō cōpleuerit ꝟbū iſtud: de domo ſua ⁊ de laboribꝰ ſuis: ſic excutiat̄: ⁊ vacuꝰ fiat. Et dixit vniuerſa multitudo: amē. Et laudauerūt deū. Fecit ergo ppl's ſicut erat dictū. A die autem illa qua pceperat rex mihi vt eſſem dux in terra iuda: ab āno viceſimo vſq; ad ānū triceſimūſecūdū artaxerxis regis p' ānos duodecim ego ⁊ fratres mei ānonas q̄ du

D cibꝰ debebant nō comedimꝰ. Duces autē primi q fuerūt ante me grauauerūt ppl'm ⁊ acceperūt ab eis in pane ⁊ vino ⁊ pecunia quotidie ſiclos q̄draginta. Sed ⁊ miniſtri eoꝝ depreſſerāt ppl'm. Ego aūt non feci ita ꝓp timorē dei. Quinpotiꝰ in opere muri edificaui: ⁊ agrū nō emi: ⁊ oēs pueri mei ꝯgregati ad opꝰ erāt. Iudei quoq; ⁊ magiſtratꝰ cētūquinquaginta viri: ⁊ qui veniebāt ad nos de gētibꝰ que in circuitu nr̄o ſunt: in mēſa mea erāt. Parabat̄ autem mihi ꝑ dies ſingulos bos vnꝰ: arietes ſex electi: exceptis volatilibus: ⁊ inter dies decē vina diuerſa: ⁊ alia multa tribuebā. Inſup ⁊ annonas ducatꝰ mei nō queſiui. Ualde enim attenuatus erat populus. Memēto mei deus meus in bonum: ſecūdum omnia que feci populo huic.

Infra.13.A

Ca. Sū. Sanaballath ⁊ ſocij eius ad neemiā ꝓ federe faciēdo mittūt: retrahere ab edificatiōe muroꝝ volunt: opꝰ tn̄ ad plenum complet: multe epiſtole mittūtur ab optimatibus iudeorum ad thobiā: ⁊ econuerſo. Cap.v.

A Factū eſt aūt cū audiſſet ſanaballath ⁊ + thobias ⁊ goſem arabs: ⁊ ceteri inimici nr̄i: q edificaſſem ego murum: ⁊ nō eſſet in ipſo reſidua interruptio: vſq; ad tp̄s aūt illud valuas nō poſuerā in portis: miſerūt ſanaballath ⁊ thobias ⁊ goſem arabs ad me dicentes. Ueni ⁊ percutiamꝰ fedus pariter in vitulis in cāpo vno. Ipſi aūt cogitabāt vt facerēt mihi malū. Miſi ergo ad eos nūcios dicēs. Opus grāde ego facio ⁊ nō poſſum deſcendere: ne forte negligatur cū venero ⁊ deſcēdero ad vos. Miſerunt autē ad me ſcd̄m verbum hoc per quattuor vices: ⁊ reſpondi eis iuxta ſermonē priorē. Et miſit ad me ſanaballath

B iuxta verbū priꝰ q̄nta vice puerū ſuū: ⁊ epiſtolā habebat in manu ſua ſcriptā hoc modo. In gētibꝰ auditū eſt: ⁊ goſem dixit: q tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: ⁊ propterea edifices murū: ⁊ leuare te velis ſup eos regem: ꝓp quā cām ⁊ ꝓphetas poſueris: qui predicēt de te in hierl'm dicentes. Rex in iudea eſt. Auditurꝰ eſt rex ꝟba hec. Idcirco nūc veni vt ineamꝰ ꝯſilium pariter. Et miſi ad eos dicēs. Nō eſt factū ſcd̄m verba hec q̄ tu loq̄ris. De corde.n. tuo tu componis hec. Oēs.n. + hi terrebāt nos: cogitantes q ceſſarēt manus nr̄e ab ope ⁊ q̄eſceremus. Quā ob cauſam magis ꝯfortaui manus

Als + cō tētionē

Als + vē ditis

Als + et nos emi mus.

Als + tho bi

Als + tho bi

Als + hi ſugereb

nus meas. Et ingressus sum domum + semaie filii dalaie: filii methabahel secreto. Qui ait tractem⁹ nobiscū in domo dei in medio tēpli: & claudam⁹ portas edis: q: vēturi sūt vt interficiāt te: & nocte vēturi sūt ad occidēdū te. Et dixi. Num qsq̄ similis mei fugit: Et qs vt ego ingredieř tēplum & viuet. Nō ingrediar. Et intellexi q̄ deus nō misisset eū: sʒ quasi vaticinās locutus eēt ad me: & + thobias & sanaballath cōduxissent eū. Accepat .n. preciū vt territ⁹ facerē & peccarē: & haberēt malū qđ exprobrarēt mihi. Memēto mei dn̄e , p thobia & sanaballath: iuxta opera eorū talia: sed & noadie , pphete & ceteroʒ , pphetaʒ qui terrebāt me. Cōpletus est aūt murus vicesimoqnto die mēsis elul: qnquagintaduobus dieb⁹. Factū ē ergo cū audissent oēs inimici nr̄i: vt timerēt vniuerse gētes q̄ erāt in circuitu nr̄o: & cōciderēt intra semetipsos: & scirēt q̄ a dn̄o factuʒ est opus hoc. Sʒ, & in dieb⁹ illis multe optimatū iudeoʒ ep̄le mittebanť ad + thobiā: & a thobia veniebāt ad eos. Multi .n. erāt i iudea hn̄tes iuramētuʒ ei⁹: q: gener erat sechenie filii ioraı & iohānan fili⁹ ei⁹ accepat filiā mosollā: filii barachie. Sʒ & laudabāt eū, corā me: & vba mea nūciabāt ei. Et thobias mittebat ep̄las vt + terreret me.

Al' & sa-marie

Al' & tho-bi

supra .5. d

Al' & tho-bi

Al' & tho-bi

Al' & ter-rerēt

¶ Ca. Sū. ¶ Murata ciuitate porte clauduně & apponunť custodes: legiť liber cēsus eoʒ q ascēderāt ppli babylonie: reqrūtur habitātes de hierlm. Eijciunť de sacerdotio q suā genealogiā nō inueniūt: dātur munera in op⁹. Hucusq̄ refert̄ fine decreto historia neemie. Cap. vi.

Postq̄ aūt edificat⁹ ē murus & posui valuas: & recēsui ianitores & cantores & leuitas. Precepi anani fratri meo & ananie pncipi dom⁹ de hierlm. Ipse .n. qsi vir verax & timēs deū plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Nō aperiant porte hierlm vsq̄ ad calorē solis. Cūq̄ adhuc + assisterent: clause porte sunt & oppilate. Et posui custodes de habitatorib⁹ hierlm: singulos p vices suas: & vnūquēq̄ ɔ̄ domū suam. Ciuitas aūt erat lata nimis & grandis: & pp̄s paru⁹ in medio ei⁹: & nō erāt dom⁹ edificate. De⁹ aūt dedit in corde meo: & cōgregaui optimates & magīstratus & vulg⁹ vt recēserē eos. Et inueni librū cēsus eoʒ qui ascēderāt pmū & inuētū est scriptum in eo. Isti + filii , puincie qui + ascēderūt de captiuitate migrātiū quos trāstulerat nabuchodonosor rex babylonis & reuersi sunt in hierlʒ & in iudeā: vnusqsq̄ in ciuitatē suā: q venerāt cū ʒorobabel: Josue: neemias: azarias: raamias: naamin: mardocheus: belsar: mespharat: beggoai: naum baana. Numerus viroʒ ppli israel. Filii phares duo milia cētū septuagintaduo. Filii saphatia trecētiseptuagintaduo. Filii area sexcēti qnquagintaduo. Filii phet moabfilioʒ iosue & ioab duo milia octingēti decē & octo. Filii helan: mille octingēti qnquagintaq̄ttuor. Filii ʒethud: & nōgenti q̄draginta qnq̄. Filii ʒachai: septingēti sexaginta. Filii bennui sexcēti q̄dragintaocto. Filii bebai: sexcēti vigintiocto. Filii aʒgad duo milia trecēti vigitiduo. Filii adonicā sexcēti sexagintaseptē. Filii beguai duo milia sexagintaseptem. Filii adin sexcēti qnquagintaqnq̄. Filii ather filii eʒechie: nongētiocto. Filii aʒeʒ: trecēti vigintiocto. Filii besai: trecenti viginti q̄ttuor. Filii areph: cētū duodecim. Filii gabaon nonagintaqnq̄. Filii bethleem & nethupha cētū octogintaocto. Viri anathot: cētū vigintiocto. Viri bethameth q̄dragintaduo. Viri cariathiarim cephira & beroth septingēti q̄dragintatres. Viri rama & nebo sexcenti vigintiunus. Viri machmas cētum vigintiduo. Viri bethel & hai ducenti vigintitres. Viri nebo alterius quinquagintaduo. Viri helan alterius mille ducenti quinquagintaquattuor. Filii arem tercēti viginti. Filii hiericho trecenti quadragintaquinq̄. Filii lodadin & ono septingentiunus. Filii sanaa tria milia nongentitriginta. Sacerdotes: filii idaia in domo iesua nongentū

Al' & assisterēt

Al' & fue-rūt

Al' & ascē-derant

septuagintatres. Filii emmer: mille quinquagintaduo. Filii phesur: mille ducentiquadragintasepte. Filii arem: mille decem et septe. Leuite: Filii iosue et cedmihel filiorum oduie septuagintaquattuor. Cantores. filii asaph centum quadragintaocto. Janitores filii selum. filii ater. filii thelmon. filii accub. filii athita. filii sobai centum trigintaocto. Nathinei filii soa. filii asripha. filii thebaoth. filii ceros. filii siaa. filii phadon. filii lebana. filii agaba filii selmo. filii anan filii geddel. filii gaer. filii raaia. filii rasin. filii necoda. Filii iezen. filii aza. filii phasea. filii besai. filii mumim. filii nephusim. filii bechue. filii acupha. filii azur. filii besluth. filii maida. filii aria. filii berchos. filii. sisara. filii thema. filii nasia. filii acupha. filii seruorum salomonis. filii sothai. filii sopherech. filii pheruda. filii iohala. filii dercon. filii iedel. filii saphata. filii athil. filii phocereth qui erat ortus ex asbaim filio ammon. Omnes nathinnei et filii seruorum salomonis trecenti nonagintaduo. Hi sunt autem qui ascenderunt de thelmala. thelarsa. cherub. adon. et emmer: et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum: utrum ex israel essent. Filii dalaia. filii thobia. filii nechoda: sexcenti quadragintaduo. Et de sacerdotibus filii obia. filii accos. filii berselai: qui accepit de filiabus berselai galaaditidis uxorem: et vocatus est nomine eorum. Hi quesierunt scripturam suam in censu et non inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. Dixitque athersatha eis: ut non manducarent de sanctissanctorum: donec staret sacerdos doctus et eruditus. Omnis multitudo quasi vir unus: quadragintaduo milia sexcenti sexaginta: absque seruis et ancillis eorum qui erant septem milia trecenti trigintaseptem: et inter eos cantatores et cantatrices ducente. Equi eorum sexcenti trigintaseptem. Muli eorum ducenti quadragintaquinque. Cameli eorum quadringenti trigintaquinque. Asini sex milia septingenti viginti. Hucusque refertur quid in commentario scriptum fuerit: et in neemie historia texitur. Nonnulli autem de principibus familiarum dederunt impensas in opus. Athersatha dedit in thesaurum auri dragmas mille: phialas quinquaginta: tunicas sacerdotales quingentas triginta. Et de principibus familiarum dederunt in thesaurum operis auri dragmas viginti milia: et argenti minas duo milia ducentas. Et quod dedit reliquus populus: auri dragmas viginti milia: et argenti minas duo milia: et tunicas sacerdotales sexagintaseptem. Habitauerunt autem sacerdotes et leuite et ianitores et cantores et reliquum vulgus et nathinnei: et omnis israel in ciuitatibus suis.

¶ Ca. viii. ¶ Congregato populo in hierusalem: esdras stat super gradum ligneum: et leuitis imperantibus silentium aperte et distincte legit populo legem dei. Afferunt populi de monte frondes: et celebrant tabernaculorum festum. Cap. viii.

Et venerat mensis septimus scenophegie sub esdra et neemia. Filii autem israel erant in ciuitatibus suis. Congregatusque est omnis populus quasi vir unus ad plateam que est ante portam aquarum: et dixerunt esdre scribe: ut afferret librum legis moysi quam preceperat dominus israeli. Attulit ergo esdras sacerdos legem coram multitudine virorum et mulierum: cunctisque qui poterant intelligere: in die prima mensis septimi. Et legit in eo aperte in platea que erat ante portam aquarum de mane usque ad mediam diem: in conspectu virorum et mulierum et sapientium. Et aures omnis populi erant erecte ad librum. Stetit autem esdras scriba super gradum ligneum quem fecerat ad loquendum: et steterunt iuxta eum: mathathias et semia et anania et uria et helchia et maasia ad dextram eius: et ad sinistram phadaia misael et melchia et asum et aseph danal zacharia et mosollam. Et aperuit esdras librum coram omni populo. Super uniuersum quippe populum eminebat. Et cum aperuisset eum stetit omnis populus. Et benedixit esdras domino deo voce magna. Et respondit omnis populus amen amen: eleuans manus suas. Et incuruati sunt et adorauerunt deum proni in terram. Porro iosue: et baani. et serabi. iamim. accub. septhai. odia maasia. celita. azarias iozabet. anani. phalaia. leuite silentium faciebant in populo ad audiendam legem. Populus autem stabat in gradu suo. Et legerunt in libro legis dei distincte et aperte ad intelligendum: et intellexerunt cum legeretur. Dixit autem neemias ipse est athersatha et esdras sacerdos et scriba et leuite interpretantes uniuerso populo. Dies sanctificatus est domino deo nostro. Nolite lugere: et nolite flere. Flebat enim omnis populus cum audiret verba legis. Et dixit eis. Ite comedite pinguia: et bibite mulsum: et mittite partes eis

Margin notes: E; F; G; A; B; C; Al. et: gad; Al. et oduia; Al. et: ezi; Al. et: triginta; Al. et quadraginta; Al. et: ezras; Al. et ezre; Al. et ezras; Al. et turrim; Al. et apposite; 3. esdr. 9. c.; 1. esd. 3. a.; 3. es. 9. g; Al. et mustum

non pparauerūt sibi:q: sanct⁹ dies dñi ē: ⁊ nolite cōtristari. Gaudiū etenim dñi est fortitudo nr̄a. Leuite aūt silētium faciebāt in omni pplo:dicētes. Tacete:q: dies san ctus est:⁊ nolite dolere. Abijt itaq; oīs po pulus:vt comederet ⁊ biberet : ⁊ mitteret partes ⁊ faceret leticiā magnā:q: intellexe rant verba q̄ docuerat eos. Et in die secun do cōgregati sūt pncipes familiaꝝ vniuer si populi sacerdotes ⁊ leuite ad ✝ esdram scribā:vt interpretaret eis verba legis. Et in uenerūt scriptū in //lege pcepisse dn̄m in manu moysi:vt habitēt filij isrl̄ in taber nacu lis in die solēni:mēse septimo : ⁊ vt pdicēt ⁊ diuulgēt vocem in vniuersis vrbi bus suis:⁊ in hierusalē dicētes. Egredimi ni in montē:⁊ afferte frōdes oliue:⁊ fron des ligni pulcherrimi:frōdes mirti: ⁊ ra mos palmaꝝ:⁊ frōdes ligni nemorosi : vt fiāt tabernacula sicut scriptū est. Et egressus est omnis pplē:et attulerūt. Feceruntq; si bi tabernacula vnusqsq; in domate suo:et in atrijs suis:et in atrijs domus dei:et in platea porte aquaꝝ:et in platea porte effra im. Fecit ergo vniuersa ecclīa eoꝝ q redie rant de captiuitate tabernacula:et habitaue rūt in tabernaculis. Non eni3 fecerāt a die bus iosue filij nun talia filij isrl̄ vsq; ad di em illum. Et fuit leticia magna nimis. Le git autē in libro legis dei p dies singulos: a die primo vsq; ad diem nouissimum. Et fecerunt solennitatem septē diebus:et in die octauo collectam iuxta ritum.

al. ✝ scribā
//Leui.23. g.

B

¶ Ca. Sū. ¶ De penitētia populi:alienige ne vxores et filij abijciunt:esdras narrat domini beneficia:et peccata principum cō memorat:fedus percutiunt cum domino tam populus q̄3 esdras. Cap. ix.

Alās ✝ esdras

A

In die aūt vicesimoq̄rto mēsis huius cōuenerūt filij isrl̄ in ieiunio:⁊ in sac cis et hum⁹ sup eos. Et separatū est semen filioꝝ isrl̄:ab oī filio alienigena. Et steterūt et cōfitebant peccata sua et iniquitates patru3 suoꝝ. Et cōsurrexerūt ad stādum. Et lege runt in volumine legis dn̄i dei sui q̄ter in die:et q̄ter ✝ in nocte cōfitebant:et ado rabant dn̄m deu3 suu3. Surrexerūt autē sup gradus leuitaru3 iosue.et bani. et ✝ cedmihel.remmi.sabani.abani.sarabias. bani.et chanai.et clamauerūt voce magna ad dn̄m deū suū. Et dixerūt leuite iosue. et ✝ cedmihel.bonni.asebia.serebia.ardia. odaia.sebna.fataia. Surgite:benedicite do mino deo nr̄o ab eterno vsq; in eternu3. Et bn̄dicāt nomini glorie tue excelso i oī bn̄dictione:et laude. Et dixit ✝ esdras. Tu ipse dn̄e solus: tu fecisti celū et celu3 celo rū et oēm exercitu3 eoꝝ:terrā et vniuersa q̄ in ea sūt:maria et oīa q̄ in eis sūt. Et tu viuificas oīa hec:et exercit⁹ celi te adorat. // Tu ipse domine deus qui elegisti habraā et eduxisti eū de igne caldeoru3:et posuisti nomē eius habraā:et inuenisti cor eius fidele corā te:et pcussisti cū eo fedus:vt da res ei terra3 chananei.ethei.et euei et amor rei.et pherezei,et iebusei.et gergesei:vt da res semini eius. Et implesti verba tua:qm̄ iustus es. // Et vidisti afflictionē patrum nostrorum in egypto:clamoreq; eoꝝ au disti sup mare rubrū:et dedisti signa atq; portēta in pharaone:et in vniuersis seruis eius:et in omni populo terre illi⁹. Cogno uisti enim q: superbe egerant ꝯ eos et feci sti tibi nomē:sicut et in hac die. Et mare diuisisti ante eos:et trāsierunt per mediu3 maris in sicco. Persecutores autē eorum proiecisti in profundum quasi lapide3 in aq̄s validas: // et in colūna nubis ductor eoꝝ fuisti per diē:et in columna ignis per noctē vt appareret eis via p quā ingredie bātur. Ad montē quoq; synai descēdisti: et locutus es cu3 eis de celo:et dedisti eis iudicia recta et legē veritatis cerimonias et pcepta bona. Et sabbatū sanctificatu3 tu um ostēdisti eis:et mādata ⁊ cerimonias et legē pcepisti eis in manu moysi serui tui. Panem quoq; de celo dedisti eis in fa me eorum:et aquā de petra eduxisti eis si tientibus. Et dixisti eis vt ingrederentur et possiderent terram super quam leua sti manum tuam:vt traderes eis. Ipsi ve ro et patres nostri superbe egerunt:et in durauerūt ceruices suas:⁊ non audierūt mandata tua:et noluerunt audire et non sunt recordati mirabilium tuorum que feceras eis. Et indurauerūt ceruices suas: et dederūt caput vt cōuerterētur ad serui tutē suam quasi per contētionē. Tu autē deus propitius clemēs et misericors lon ganimis et multe miserationis:nō dereliq sti eos. Et quidē cum fecissent sibi vitulu3 conflatilē:et dixissent:iste est deus tuus q eduxit te de egypto:feceruntq; blasphemi as magnas. Tu aūt in misericordijs tuis

Alās sup. est ✝ i no cte
al. ✝ gad miel
al ✝ gad miel
Alās ✝ es dras
B
// Gen.11. g.
// Exo.2.b
// Exo.14. a.
C
D

Exo.13.c.

multis nō dimisisti eos in deserto. Colū na nubis nō recessit ab eis p diē vt duce ret eos in viā: ⁊ columna ignis p noctem: vt ostēderet eis iter p qđ ingrederētur. Et spm̄ tuum bonum dedisti q doceret eos: et manna tuum non prohibuisti ab ore eo rum: ⁊ aquā dedisti eis in siti. Quadragin ta annis pauisti eos in deserto: nihilq̄ eis defuit. Uestimenta eoꝝ nō inueterauerūt: ⁊ pedes eorum non sunt attriti. Et dedisti eis regna ⁊ populos: ⁊ partitus es eis sor tes. Et possederūt terrā seon ⁊ terrā regis esebon: ⁊ terrā og regis basan. Et multipli casti filios eoꝝ sicut stellas celi: ⁊ adduxisti eos ad terrā de qua dixeras patrib⁹ eorum vt ingrederent ⁊ possiderent eam. Et vene runt filij ⁊ possederūt terrā. Et humiliasti coram eis habitatores terre chananeos: ⁊ dedisti eos in manu eorum: ⁊ reges eorū ⁊ populos terre: vt facerent eis sicut place

E bat illis. Ceperunt itaq̄ vrbes munitas ⁊ humū pinguē: ⁊ possederūt domos plenas cūctis bonis: cisternas ab eis fabricatas vi neas ⁊ oliueta: ⁊ ligna pomifera multa. Et comederūt ⁊ saturati sunt: ⁊ impinguati sunt: ⁊ abundauerunt delitijs in bonitate tua magna. Prouocauerūt aūt te ad ira cundiā: ⁊ recesserunt a te: ⁊ proiecerunt legē tuā post terga sua. Et ꝓphetas tuos occide runt: qui contestabant eos vt reuerterētur ad te. Feceruntq̄ blasphemias grādes: Et de disti eos in manu hostiū suorū: ⁊ afflixerūt

al.+ eruu disti eos

eos. Et in tēpore tribulationis sue clama uerūt ad te: ⁊ tu de celo + audisti: ⁊ sm̄ mi serationes tuas multas dedisti eis saluato res q saluarent eos de manu hostiū suoꝝ. Cūq̄ requieuissent reuersi sunt vt facerēt malum in cōspectu tuo: ⁊ dereliquisti eos in manu inimicoꝝ suorū: ⁊ possederunt eos.

F Conuersiq̄ sūt ⁊ clamauerūt ad te. Tu aūt de celo exaudisti ⁊ liberasti eos in misericor dijs tuis multis temporibus: ⁊ cōtestat⁹ es eos vt reuerterent ad legem tuā. Ipsi vero su perbe egerūt ⁊ nō audierūt mandata tua: ⁊ in iudicijs tuis peccauerūt que faciet hō ⁊ viuet in eis. Et dederūt humerū recedē tē: ⁊ ceruicē suam indurauerunt nec audie runt. Et protraxisti sup eos annos multos: ⁊ cōtestatus es eos in spiritu tuo p manus ꝓphetarū tuorū: ⁊ non audierūt: ⁊ tradi disti eos in manu populoꝝ terrarum. In mi sericordijs aūt tuis plurimis nō fecisti eos in consumptionē: nec dereliquisti eos: qm̄ deus miserationum ⁊ clemēs es tu. Nunc

Jo.1.b. al.+ dñe deus

itaq̄ + de⁹ nr̄ magne fortis ⁊ terribilis cu stodiens pactū ⁊ misericordiā: ne auertas a facie tua omnem laborem q inuenit nos reges no stros: principes nr̄os: ⁊ sacerdotes nostros: ⁊ ꝓphetas nostros: ⁊ patres nostros ⁊ omnē populū tuum a diebus regis assur vsq̄ in diē hanc. Et tu iustus es in omnib⁹ que

G venerunt super nos: quia veritatē fecisti no bis: nos aūt impie egimus. Reges nostri principes nostri: sacerdotes nostri ⁊ patres nostri non fecerunt legem tuā. ⁊ nō attē derūt mādata tua ⁊ testimonia tua q̄ testi ficat⁹ es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis ⁊ in bonitate tua multa quā dederas eis: ⁊ in terra latissima ⁊ pingui quā tradideras in cōspectu eoꝝ non seruierunt tibi: nec re uersi sūt a studijs suis pessimis. Ecce nos ipsi hodie serui sumus: ⁊ terra quā dedisti patribus nostris vt comederēt panē ei⁹: ⁊ que bona sunt eius: ⁊ nosipsi serui sumus in ea. Et fruges ei⁹ multiplicant regibus quos posuisti sup nos ꝓpter peccata nostra: ⁊ corporib⁹ nr̄is dominant ⁊ iumētis nr̄is sm̄ volūtatē suā: ⁊ in tribulatione magna sumus. Sup oīb⁹ ergo his nosipsi percuti mus fedus ⁊ scribim⁹: ⁊ signāt principes nostri: leuite nostri: ⁊ sacerdotes nostri.

¶ Ca. Sū. ¶ De signatorib⁹ federis ad do minum: statuerunt de oblationibus fa ciendis: offeruntur primitie: dantur deci me de terris de operibus. Cap. X.

H Signatores aūt fuerūt: neemias athe satha fili⁹ achelai: ⁊ sedechias: saraias: azarias: hieremias. phessur: amarias: mel chias: accus: sebenia: meluc: maaren: merē muth: obdias: daniel: genthon: baruch: mo sollam: abia: miamin: mazia: belga: semeia: hi sacerdotes. Porro leuite: iesue fili⁹ aza rie: bennui de filijs enadad: Cedmiel ⁊ fres eoꝝ. Sechenia: oduia: celita: phalaia: anan micha: roob: asebia: zachur: serebia: saba nia: odia: bani: baninu. Capita ppli pharos: phetmoab: elam: zechubani: bonni: azgad: bebai: adonaia: beggoai: adin: ather: ezechia azur: oduia: asum: besai: areth: anathot: ne bai: meciphia: mosollā: azir: mesizabel: sa doch: ieddua: pheltia: anā: ania: osee: ana nia: asub: aloes: phalaam: sobech: reum: asebo

I na: madsia: ethaia: hanan: anan: mellucha: aran: baana: ⁊ reliq de populo. Sacerdotes

mus eniz magnoꝝ sumptus est ⁊ infinite difficultatis: exẽplaria posse habere oĩa: deinde etiã q habuerint: ⁊ hebrei sermonis ignari sũt: magis errabũt: ignorãtes: qs e multis veri⁹ dixerit. Qđ etiã sapiẽtissimo cuidã nup apđ grecos accidit: vt interdũ scripture sensũ relinquẽs vniuscuiuslibet interp̃tis sequeret errorẽ. Nos aũt q hebree lingue saltẽ paruã habemus sciam: ⁊ latinus nobis vtcunq; sermo non deest: ⁊ de alijs magis possum⁹ iudicare ⁊ eaq̃ ipsi intelligim⁹ in nr̃a lingua p̃mere. Itaq; licet hydra sibilet: victorq; synõ incẽdia iactet: nũq̃ meũ iuuãte chr̃o silebit eloquiũ. Etiã p̃cisa lingua balbutiet. Legant q volũt: qui nolũt abijciãt. Euentilẽt apices: lr̃as calũnient. Magis vr̃a charitate p̃uocatꝰ ad studiũ: q̃ illoꝝ detractiõe ⁊ odio deterrebor.

℃ Explicit prefatio.

al. + egre

℃ Incipit liber + esdre primus.

Cyr⁹ psarũ rex p̃mus

℃ Ca. Sũ. ℃ Cyr⁹ soluit captiuitatẽ p̃pli ⁊ redditis vasis ⁊ numeratis: p̃cepit p̃plis ire in hierl̃m ⁊ edificare tẽplum. Cap. j.

A

Hie. 25. c ⁊ 29. c 2. par. 36. d

IN anno p̃mo cyri regis p̃sarũ vt cõpleret vbũ dñi ex ore hieremie: suscitauit dñs spm̃ cyri regis p̃sarũ: ⁊ traduxit vocẽ i oĩ regno suo etiã p scripturã dicẽs. Hec dicit cyr⁹ rex p̃saꝝ. Oia regna terre dedit mihi dñs de⁹ celi: ⁊ ipse p̃cepit mihi vt edificarẽ ei domũ in hierl̃m: q̃ est in iudea. Quis est in vobis de vniuerso populo eius? Sit dñs illius cum eo. Ascendat in hierusalẽ q̃ est in iudea: ⁊ edificet domum + dei israel: ipse est deus q est in hierusalem. Et oẽs reliqui in cunctis locis vbicunq; habitãt adiuuẽt eũ viri de loco suo argento ⁊ auro ⁊ substãtia ⁊ pecorib⁹: excepto qđ voluntarie offerũt tẽplo dei qđ est in hierusalem. Et surrexerunt principes patrum de iuda ⁊ beniamin ⁊ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ oĩs cuius suscitauit de⁹ spiritum vt ascenderet ad edificadũ tẽplũ dñi: quod erat in hierusalem. Uniuersiq; qui erant in circuitu adiuuerũt manus eoꝝ: in vasis argenteis ⁊ aureis in substãtia et iumentis: in supellectili: exceptis his que sponte obtulerant. Rex quoq; cyrus p̃tulit vasa templi dñi que tulerat nabuchodonosor de hierusalẽ: ⁊ posuerat ea in templo dei sui. Protulit aũt ea cyrus rex p̃sarum p manum mitridatis filij gazabar: ⁊ annumerauit ea sasabasar p̃ncipi iude: ⁊ hic est numer⁹ eoꝝ. Phiale auree triginta: phiale argẽtee mille: cultri vigintinouem: syphi aurei triginta: syphi argentei scdi q̃dringentidecẽ: vasa alia mille. Omnia vasa aurea ⁊ argentea quinq; milia q̃dringenta. Uniuersa tulit Sasabasar: cũ his qui ascendebant de transmigratione babylonis in hierusalem.

Hi. q. i. ca. p̃pheta

Tarqni⁹ supbus vij. Ro. rex

B

Lydorũ

regni finis

Ale. dficit + dñi j. q. j. c. p̃pheta. in glo.

C

1. esdre 2. b.

D

℃ Ca. Sũ. ℃ Numerus reuertẽtiũ in iudeã cũ duce zorobabel: ⁊ summa pecunie templi instaurãdo distribuit. Cap. ij.

A

HJ sunt aũt p̃uintie filij q ascenderũt de captiuitate quã trãstulerat Nabuchodonosor rex babylonis in babylonẽ: ⁊ reuersi sunt in hierl̃m ⁊ iudeã vnusq; in ciuitatẽ suã: q venerũt cũ zorobabel ⁊ ie sua: neemia: saraia: rahelaia: mardochai: belsan: mesphar: beguai: reum: baana. Numer⁹ viroꝝ populi isrl̃. Filij phares: duo milia centũ septuagintaduo. Filij arethi: septingenti septuagintaquinq;. Filij gersepharia trecẽti septuagintaquinq;. Filij + Saphatia: trecenti septuagintaduo. Filij Area septingenti septuagintaquinq;. Filij Phetmoab filioꝝ iosue: octingenti: ⁊ ioab duo milia octingenti duodecim. Filij helan: mille ducenti quinq̃gintaq̃ttuor. Filij zethua: nongenti quadragintaquinq;. Filij zachai: septingenti sexaginta. Filij bani: sexcẽti q̃dragintaduo. Filij bebai: sexcẽti vigintitres. Filij azgad: mille ducẽti vigintiduo. Filij adonicã: sexcẽti sexagintasex. Filij beguai: duo milia qnq̃gintasex. Filij adin: q̃dringẽti quinquagintaq̃ttu-

Lucretia romana se igulat ob adulterium

Al. + sapharia

B

or. Filij ather qui erant ex ezechia: nonaginta octo. Filij besai: trecenti viginti tres. Filij iora: centum duodecim. Filij asen: ducenti viginti tres. Filij gebbar: nongentiquinque. Filij bethleem: centum vigintitres. Uiri nethupha: quinquagintasex. Uiri anathoth: centum viginti octo. Filij azmaueth: quadragintaduo. Filij cariathiarim cephira: et beroth: septingenti quadragintatres. Filij rama et gabaa sexcenti viginti unus. Uiri machmas: centum vigintiduo. Uiri bethel et chai: ducenti vigintitres. Filij nebo: quinquagintaduo. Filij megbis: centum quinquagintasex. Filij belam alterius: mille ducenti quinquagintaquattuor. Filij arim: trecenti viginti. Filij lodadin et ono: septingenti viginti quinque. Filij hiericho: trecenti quadragintaquinque. Filij senaa tria milia sexcenti triginta. Sacerdotes: filij iadaia in domo iesue: nongenti septuagintatres. Filij emmer: mille quinquagintaduo. Filij phassur: mille ducenti quadraginta septem. Filij arim: mille decem et septem. Leuite. Filij iesue et zedmihel filiorum oduuie: septuagintaquattuor. Cantores. Filij asaph: centum vigintiocto: filij ianitorum: filij sellum: filij ather: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: vniuersi centum trigintanouem. Nathinei. Filij sia: filij asupha: filij thebaoth: filij ceros: filij siaa: filij phadon: filij lebana: filij asaba: filij accub: filij agab: filij selmai: filij anan: filij gaddel: filij gar: filij raaia: filij rasin filij nechoda: filij gazen: filij azeca: filij phasea: filij besee: filij asenaa: filij munim: filij nephusim: filij bechuc: filij acupha: filij asur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij bercos: filij sizara: filij thema: filij nasia: filij athupha. Filij seruorum salomonis: filij sothei: filij sophereth: filij pharuda: filij iala filij dercon: filij geddel: filij saphata: filij athil: filij phochereth: qui erant de asebaim: filij amim. Omnes nathinnei et filij seruorum salomonis: trecentinonagintaduo. Et hi qui ascenderunt de thelmala: thelarsa cherub et don et mer: et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum: vtrum ex israel essent. Filij dalaia: filij thobia: filij nechoda: sexcenti quinquagintaduo. Et de filijs sacerdotum: filij iobia: filij acos: filij berzellai: qui accepit de filiabus berzellai galaaditi dis vxorem: et vocatus est nomine eorum. Hi quesierunt scripturam genealogie sue: et non inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. Et dixit athersatha eis vt non comederent de sanctis sanctorum donec surgeret sacerdos doctus atque perfectus. Omnis multitudo quasi vnus quadragintaduo milia trecenti sexaginta: exceptis seruis eorum et ancillis qui erant septem milia trecenti trigintaseptem: et in ipsis cantores atque cantatrices ducenti. Equi eorum septingenti trigintasex. Muli eorum ducenti quadragintaquinque. Cameli eorum quadringenti trigintaquinque. Asini eorum sex milia septingenti viginti. Et principibus patrum cum ingrederentur templum domini quod est in hierusalem: sponte obtulerunt in domum dei ad extruendam eam in loco suo. Secundum vires suas dederunt impensas operis auri solidos sexaginta milia et mille: argenti minas quinque milia: et vestes sacerdotales centum. Habitauerunt ergo sacerdotes et leuite et de populo et cantores et ianitores et nathinnei in vrbibus suis: vniuersusque israel in ciuitatibus suis.

Alias phocereth hi

Alias sexaginta

Alias sexaginta

Alias septingenti

Alias sexaginta

¶ Ca. iij. ¶ Congregatur populus in hierusalem: et facto altari facit scenopegia et ceteras solennitates: alij vociferantur gaudentes: alij flentes. Cap. iij.

Iamque venerat mensis septimus et erant filij israel in ciuitatibus suis. Congregatus est ergo populus quasi vir vnus in hierusalem: et surrexit iosue filius iosedech: et fratres eius sacerdotes et zorobabel filius salathiel et fratres eius: et edificauerunt altare dei israel vt offerrent in eo holocausta: sicut scriptum est in lege moysi viri dei. Collocauerunt autem altare dei super bases suas deterrentibus eos per circuitum populis terrarum: et obtulerunt super illud holocaustum domino mane et vespere. Feceruntque solennitatem tabernaculorum: sicut scriptum est: et holocaustum diebus singulis per ordinem secundum preceptum: opus diei in die suo: et post hec holocaustum iuge tam in calendis quam in vniuersis solennitatibus domini que erant consecrate: et in omnibus in quibus vltro offerebatur munus domino. A primo die mensis septimi: ceperunt offerre holocaustum domino. Porro templum dei nondum fundatum erat. Dederunt autem pecunias latomis et cementarijs: cibum quoque et potum et oleum sidonijs tyrijsque vt deferrent ligna cedrina de libano ad mare ioppe iuxta quod preceperat cyrus rex persarum eis. Anno autem secundo aduentus eorum ad templum dei in hierusalem mense secundo ceperunt

2. es. 8. a 3. esd. 9. e 50. d. c. ie sus De pe. di. 2. c. si' enim ff. iesus.

zorobabel filius salathiel: et iosue filius iosedech et reliqui de fratribus eorum sacerdotes et leuite: et omnes qui venerant de captiuitate in hierusalem: et constituerunt leuitas a viginti annis et supra vt vrgerent opus domini. Stetitque iosue et filij eius et fratres eius: cedmihel et filij eius et filij iuda quasi + vir vnus vt instarent super eos qui faciebant opus in templo dei: filij enadab et filij eorum et fratres eorum leuite. Fundato igitur a cementarijs templo domini: steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis: et leuite filij Asaph in cymbalis vt laudarent deum per manus dauid regis israel. Et concinebant in hymnis et confessione domino: quoniam bonus quoniam in eternum misericordia eius super israel. Omnis quoque populus vociferabatur clamore magno in laudando dominum: eo quod fundatum esset templum domini. Plurimi etiam de sacerdotibus et leuitis et principes patrum et seniores qui viderant templum prius cum fundatum esset: et hoc templum in oculis eorum flebant voce magna. Et multi vociferantes in letitia eleuabant vocem: Nec poterat quisquam agnoscere vocem clamoris letantium: et vocem fletus populi. Commixtim enim populus vociferabatur clamore magno: et vox audiebatur procul.

Als super. est + vir

D

¶ Ca. iiii. ¶ Impeditur edificatio ab hostibus. samarite scribunt epistolas accusationis: et dicunt quod si edificatur ciuitas: tributa regi persarum non dabunt: prohibetur opus templi. Ca. iiij.

A Audierunt autem hostes iude et beniamin: quod filij captiuitatis edificarent templum domino deo israel. Et accedentes ad zorobabel et ad principes patrum: dixerunt eis. Edificemus vobiscum: quia ita vt vos querimus deum vestrum. Ecce nos immolauimus victimas a diebus asoraddan regis assur: qui adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue et reliqui principes patrum israel. Non est nobis et vobis vt edificemus domum deo nostro: sicut precepit nobis cyrus rex persarum. Factum est igitur vt populus terre impediret manus populi iude: et turbaret eos in edificando. Conduxerunt quoque aduersus eos consiliatores: vt destruerent consilium eorum omnibus diebus cyri regis persarum: et vsque ad regnum darij regis persarum. In regno autem assueri ipse est artaxerxes. In principio regni eius scripserunt accusationem aduersus habitatores iude et hierusalem. Et in diebus artaxerxis scripsit beselam mitridates et thabeel et reliqui qui erant in consilio eorum ad artaxerxem regem persarum. Epistola autem accusationis scripta erat syriace: et legebatur sermone syro. Reum + beelthecm et samsai scriba scripserunt epistolam vnam de hierusalem artaxerxi regi huiuscemodi. Reum beelthecm et samsai scriba et reliqui consiliatores eorum: dynei et apharsathei: therphalei: arphasei: erchuei babylonij: susanachei: dieui: et elamite: et ceteri de gentibus quas transtulit asennaphar magnus et gloriosus: et habitare eas fecit in ciuitatibus samarie: et in reliquis regionibus trans flumen in pace. Hoc est exemplar epistole quam miserunt ad eum. Artaxerxi regi serui tui viri qui sunt trans fluuium: salutem dicunt. Notum sit regi: quod iudei qui ascenderunt a te ad nos venerunt in hierusalem ciuitatem rebellem et pessimam: quam edificant extruentes muros eius parietes componentes. Nunc igitur notum sit regi: quia si ciuitas illa edificata fuerit: et muri eius instaurati: tributum et vectigal et annuos redditus non dabunt: et vsque ad reges hec noxa perueniet. Nos ergo memores salis quod in palatio comedimus: et quia lesiones regis videre nephas ducimus: idcirco misimus et nunciamus regi vt recenseas in libris historiarum patrum tuorum: et inuenies scriptum in commentarijs: et scies quoniam vrbs illa vrbs rebellis est et nocens regibus et prouincijs et bella concitantur in ea ex diebus antiquis. Quamobrem et ciuitas illa destructa est. Nunciamus nos regi: quoniam si ciuitas illa edificata fuerit et muri ipsius instaurati: possessionem trans fluuium non habebis. Uerbum misit rex ad reum beelthecm et samsai scribam: et ad reliquos qui erant in consilio eorum habitatores samarie et ceteris trans fluuium salutem dicens et pacem. Accusationem quam misistis ad nos manifeste lecta est coram me: et a me preceptum est: et

Als tamen byses appellat secundus persarum rex: apud iudith nabuchodonosor.

B

Al. + beelthecm

Egypti regnum deficit.

C

censuerūt: inueneruntq̧ q̄ ciuitas illa a dieb⁹ antiqs aduers⁹ reges rebellat ⁊ seditiões ⁊ plia pcitan[tur] in ea. Nam ⁊ reges fortissimi fuerūt in hierl'm q ⁊ dn̄ati sunt oī regioni que trās fluuiū est. Tributū quoq̧ ⁊ vectigal ⁊ reddit⁹ accipiebāt. Nūc ergo audite sniaz. Prohibitatis viros illos vt vrbs illa non edificet: donec si forte a me iussum fuerit. Uidete ne negligēter hoc ipleatis: ⁊ paulatī crescat malū ɔ̄ reges. Itaq̧ + exēplū edicti artaxerxis regis lectū est corā reum + beelthem ⁊ samsai scriba ⁊ ɔsiliariis eoꝝ. Et abierunt festini in hierl'm ad iudeos: ⁊ phibuerunt eos in brachio ⁊ robore. Tūc intermissum est op⁹ dn̄i in hierusalē: ⁊ non fiebat vsq̧ ad annū scdm regni darii regis persaꝝ.

Als + exēplar. Al. + beelthem.
16. q. 7. c. ⁊ hoc dixim⁹. ibi tēplū reparatū.

¶ Ca. Sū. ¶ Ad exhortationē aggei ⁊ zacharie zorobabel ⁊ iosue iteꝝ edificare tēplū incipiūt: ⁊ pasca celebrat trās flumē: ɔsulit dariū p eplas sup hoc. Cap. v.

A Prophetauerūt aūt aggeus pphta ⁊ zacharias fili⁹ addo pphetātes ad iudeos q erāt in iuda ⁊ hierl'm: in noie dei israel. Tūc surrexerūt zorobabel fili⁹ salathiel ⁊ iosue fili⁹ iosedech ⁊ ceperūt edificare tēplū dn̄i in hierusalē: ⁊ cū eis pphete dei adiuuātes eos. In ipo aūt tpe venit ad eos thāthanai q erat dux trās flumen ⁊ starbuzanai ⁊ ɔsiliarii eoꝝ: sicq̧ dixerūt eis. Quis dedit vobis ɔsiliū vt domū hanc edificaretis: ⁊ muros ei⁹ instauretis? Ad qd̄ rn̄dimus eis q̄ eēnt noia hoīuz auctorū edificatiōis illi⁹. B Oculus aūt dei eoꝝ factus ē sup senes iudeoꝝ: ⁊ nō potuerūt inhibere eos. Placuitq̧ vt res ad dariuz referret: ⁊ tunc satisfacerēt aduersus accusationē illā. Exēplar eple quā misit thāthanai dux regiōis trās flumē ⁊ starbuzanai ⁊ ɔsiliatores ei⁹ apharsachei q erāt trās flumē ad dariū regez. Sermo quē miserāt ei sic scriptus erat. Dario regi pax oīs. Notū sit regi isse nos ad iudeā pvincias ad domū dei magni q̄ edificat lapide ipolito: ⁊ ligna ponunt in parietib⁹: opusq̧ illud diligēter extruit ⁊ crescit in māibus eoꝝ. Interrogauim⁹ ergo senes illos: ⁊ ita diximus eis. Quis dedit vobis ptātez vt domū hāc edificaretis: ⁊ muros hos instauraretis? C Sz ⁊ noia eoꝝ qsiuim⁹ ab eis vt nūciaremus tibi: scripsimusq̧ noia eoꝝ viroꝝ q sunt principes i eis. Huiuscemodi aūt sermonē rn̄derūt nobis dicētes. Nos sum⁹ serui dei celi ⁊ terre: ⁊ edificam⁹ templū qd̄ erat extructū añ hos annos multos: qdq̧ rex isrl̄ magn⁹ edificauerat ⁊ extruxerat. Postq̄ aūt ad iracūdiā puocauerunt pres nr̄i deū celi: tradidit eos in man⁹ nabuchodonosor regis babylonis chaldei: domū quoq̧ hāc destruxit ⁊ ppłm ei⁹ trāstulit in babylonez. Anno āt p̄io cyri regis, cyr⁹ rex babylōis pposuit edictū vt domus dei edificaret. D Nā ⁊ vasa tēpli dei aurea ⁊ argētea q̄ nabuchodonosor tulerat d tēplo qd̄ erat i hierl'm ⁊ asportauerat ea i tēplū babylōis ptulit cyrus rex de tēplo babylonis ⁊ data sūt sasabasar vocabulo quē principē ɔstituit: dixitq̧ ei. Hec vasa tolle ⁊ vade: ⁊ pone ea in tēplo qd̄ ē i hierusalē ⁊ domus dei edificet in loco suo. Tūc itaq̧ sasabasar ille venit ⁊ posuit fundamēta tēpli dei in hierl'm: ⁊ ex eo tēpore vsq̧ nūc edificat ⁊ nedū cōpletū ē. Nūc ergo si vi[detur] regi bonū recenseat in bibliotheca regis que est in babilone: vtrū nam a cyro rege iussū fuerit vt edificaret dom⁹ dei in hierusalem: ⁊ voluntatem regis super hac remittat ad nos.

Smerdis. iii. persarū rex.
Darius hystapsis iii. persaꝝ rex.
Xenophanes phs.
Sapho mitilēa poetrix a q̄ vsus saphici. Pyndarus poeta.

¶ Ca. Sū. ¶ Darius bibliothecā faciēs reuolui: inuenit decretū cyri regis p̄cepisse ⁊ qd̄ ipse edificauerit ppriis sumptib⁹: ⁊ dat ⁊ ipse p̄ceptū qd̄ edificet domus dn̄i: ⁊ cōcedit iudeis fortissimū priuilegiuz: celebrant solēnitates azymorum. Cap. vi.

Tunc dari⁹ rex p̄cepit ⁊ recēsuerunt in bibliotheca libroꝝ q erāt reposité in babylōe. Et inuētū ē in egbathanis qd̄ ē castrū in + medena puīcia: volumē vnū talisq̧ scripti⁹ erat in eo cōmētari⁹. Anno p̄io cyri regis: cyr⁹ rex decreuit vt domus dei edificaret q̄ ē in hierl'm: in loco vbi imolāt hostias: ⁊ vt ponāt fundamēta supportātia altitudinē cubitoꝝ sexaginta: ⁊ latitudinē cubitoꝝ sexaginta: ordines de lapidib⁹ ipolitis tres: ⁊ sic ordines de lignis nouis. Sūpt⁹ aūt de domo regis dabunt. Sz ⁊ vasa tēpli dei aurea ⁊ argētea q̄ nabuchodonosor tulerat de tēplo hierl'm ⁊ attulerat ea i babylonē reddant: ⁊ referātur in tēplū hierl'm in locū suum: q̄ ⁊ posita sunt in tēplo dei. B Nūc ergo thāthannai dux regiōis q̄ ē trās flumē ⁊ starbuzanai ⁊ ɔsiliarii vestri apharsachei qui estis trās flumē: pcul recedite ab illis: ⁊ dimittite

Al. + medena. Junius brut⁹: lucius collatin⁹ primi Ro. cōsules.

fieri tēplū dei illō a duce iudeoꝝ ⁊ a senio rib⁹ eoꝝ: ⁊ dom⁹ dei illa edificet i loco suo. Sȝ ⁊ a me pceptū est q̄d oporteat fieri a p̄sbyteris iudeoꝝ illis vt edificet dom⁹ dei s. vt de arca regis .i. de tributis q̄ dant̄ de regiōe trās flumen: studiose sumpt⁹ den tur viris illis ne impediat̄ opus. Qd̄ si ne cesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos in ho locaustū deo celi: frumētū sal vinū ⁊ oleū fm ritū sacerdotū q̄ sunt in hierusalē dent̄ eis p singulos dies: ne sit i aliquo q̄rimonia: ⁊ offerāt oblationes deo celi: orētq̄ p vita regis ⁊ filioꝝ ei⁹. A me ergo positū ē decretū: vt ois hō q̄ hāc mutauerit iussio nē: tollat̄ lignū de domo ipsius: ⁊ erigat̄ ⁊ configat̄ in eo: domus aūt eius publicet̄. Deus aūt q̄ habitare fecit nomē suū ibi: dissipet oia regna ⁊ ppl̄m q̄ extēderit manū suā vt repugnet ⁊ dissipet domū dei illā q̄ est in hierusalē. Ego darius statui decretū: qd̄ studiose impleri volo. Igit̄ thantanei dux regiōis trans fluminē ⁊ starbuȝānai ⁊ cōsiliarij eius fm qd̄ pceperat dari⁹ rex sic diligēter executi sunt. Seniores āt iudeoꝝ edificabāt ⁊ psperabant̄ iuxta pphetiā aggei pphete ⁊ zacharie filij addo. Et edificauerūt ⁊ construxerūt iubēte deo isrl̄: ⁊ iubēte cyro ⁊ dario ⁊ artaxerxe regibus psarū: ⁊ cōpleuerūt domū dei istā vsq̄ in diē tertiū mēsis adar: q̄ est ānus sextus regni darij regis. Fecerunt aūt filij isrl̄ sacerdotes ⁊ leuite: ⁊ reliq̄ filiorū trāsmigratiōis dedicationē domus dei i gaudio: ⁊ obtulerūt in dedicatiōe domus dei vitulos cētū: arietes ducētos: agnos q̄dringētos: hircos caprarū p peccato toti⁹ isrl̄: duodeciȝ iuxta numeꝝ tribuū isrl̄. Et statuerūt sacerdotes in ordinib⁹ suis: ⁊ leuitas in vicib⁹ suis sup opa dei in hierusalē: sicut scriptū ē i libro moysi. Fecerūt āt filij trāsmigratiōis pascha q̄rtadecima die mēsis p̄mi. Purificati .n. fuerāt sacerdotes ⁊ leuite q̄si vn⁹: oēs mūdi ad immolādū pascha vniuersis filijs trāsmigrationis ⁊ fratrib⁹ suis sacerdotib⁹ ⁊ sibi. Et comederūt filij isrl̄ q̄ reuersi fuerāt de transmigratiōe ⁊ oēs q̄ separauerant a coinq̄natiōe gentiū terre ad eos vt q̄rerēt dn̄m deū isrl̄. Et fecerūt solēnitatē azymoꝝ septē dieb⁹ i letitia: q̄m letificauerat eos dn̄s: ⁊ querterat cor regis assur ad eos: vt adiuuaret man⁹ eoꝝ in ope dom⁹ dn̄i dei isrl̄.

Triumphus ro me duci victori designat̄. Publi⁹ publicola p̄mus rome triumphauit. Dictatu re digni tas, rome p̄s institui̇t. C. Corolla muro manus. Uetru uia m̄r corollai. Mulierib⁹ p̄ui legia a romāis dantur. D. Tribūi plebis rome in stituunt̄. Fabia ĝ milia q̄si deletur. Quinti⁹ cincinatus dictator claret.

Cap. vij.

¶ Cap. Sm̄. ¶ Ascēdit Esdras de babylōe de edicto artaxerxis: de honore tēpli: d liber tate ministroꝝ eius.

Post hec aūt verba i regno artaxerxis regis psaꝝ + esdras fili⁹ saraie: filij asarie: filij helchie: filij sellū: filij sadoch: filij achitob: filij amarie: filij azarie: filij maraioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci: filij abisue: filij phinees: filij eleazar: filij aaron sacerdotis ab initio: ipse + esdras ascēdit d babylone: ⁊ ipse scriba velox in lege moysi: q̄ dn̄s deus dedit isrl̄. Et dedit ei rex fm manū dn̄i dei eius sup eū oēm petitionē ei⁹. Et ascēderūt de filijs isrl̄ ⁊ de filijs sacerdotū ⁊ de filijs leuitaꝝ de cātorib⁹ ⁊ de ianitorib⁹ ⁊ de nathinneis in hierusalē: anno septimo artaxerxis regis: ⁊ venerūt in hierusalē mēse q̄nto: ipse ē ānus septimus regis. Qr in p̄mo die mēsis p̄mi cepit ascēdere de babylone: ⁊ in p̄mo + die mēsis q̄nti venit i hierusalē iuxta manuȝ dei sui bonā sup se. + Esdras + aūt parauit cor suū vt inuestigaret legē dn̄i: ⁊ faceret ⁊ doceret in isrl̄ pceptū ⁊ iudiciū. Hoc est aūt exēplar epistole edicti: qd̄ dedit rex artaxerxes + esdre sacerdoti scribe erudito in sermōib⁹ ⁊ in pceptis dn̄i: ⁊ cerimōijs eius i israel. Artaxerxes rex regū + esdre sacerdoti: scribe legis dei celi doctissimo salutē. A me decretū ē. vt cuicūq̄ placuerit in regno meo de ppl̄o isrl̄ ⁊ de sacerdotibus eius ⁊ de leuitis ire in hierusalē tecū vadat. A facie .n. regis ⁊ septē cōsiliatoruȝ eius missus es vt visites iudeā ⁊ hierusalē in lege dei tui q̄ est in manu tua: ⁊ vt feras argētū ⁊ aurū qd̄ rex ⁊ cōsiliatores ei⁹ sponte obtulerūt deo israel: cuius in hierusalē tabernaculū est. Et oē argētū ⁊ aurū qd̄cūq̄ inueneris in vniuersa puincia babylonis ⁊ populus offerre voluerit ⁊ de sacerdotib⁹ q̄ sponte obtulerint domui dei sui q̄ est in hierusalē: libere accipe ⁊ studiose eme de hac pecūia vitulos: arietes: agnos ⁊ sacrificia: ⁊ libamina eoꝝ: ⁊ offer ea sup altare templi dei vr̄i quod ē in hierusalē. Sȝ ⁊ si qd̄ tibi ⁊ fratribus tuis placuerit de reliquo argēto ⁊ auro vt faciatis: iuxta volūtatē dei vr̄i facite. Uasa q̄ȝ que dant̄ tibi in ministeriū dom⁹ dei tui trade in cōspectu dei + in hierusalē. Sȝ ⁊ cetera quibus op⁹ fuerit in domū dei tui: quātūcūq̄ necesse est vt expēdas dabis

Democrit⁹ philosoph⁹ floret. A. Als + esra s a. 3. esdre S. a. Eraclit⁹ phs. Als + esras. Esichius poeta. Als sup est + die. Als + esras. Als + enim. B. Als + esre. Als + esre. C. Als sup est + in.

Ms+ ezras

D

Ms+ ezra

Ms+ ezras.

Xerses darij filius.v.p sa rex.

de thesauro ⁊ de fisco regis. Et a me ego ar taxerxes rex statui atq; decreui oibꝰ custo dibꝰ arce publice q sunt trás flumé: vt qđ cunq; petierit a vobis + esdras sacerdos scriba legis dei celi absq; mora detis vsq; ad argéti taléta cétum: ⁊ vsq; ad frumenti choros cétū: ⁊ vsq; ad vini batos centū: ⁊ vsq; ad batos olei cétū: sal đo absq; mé sura. Oē qđ ad ritū dei celi ptinet tribuat diligéter in domo dei celi: ne forte irascat cótra regnū regis ⁊ filiorum eius. Vobis quoq; notū facimus de vniuersis sacer dotibus ⁊ leuitis ⁊ cátoribꝰ ⁊ ianitoribꝰ nathinneis ⁊ ministris domꝰ dei huiꝰ: vt vectigal ⁊ tributū ⁊ ánonas nó hēatis po testaté imponédi sup eos. Tu aūt + esdra sm sapiétiá dei tui q est in manu tua có stitue iudices ⁊ psides: vt iudicét oī pplo qui est trans flumé: his videl; qui noue runt legé dei tui: sz ⁊ imperitos docete libe re. Et ois qui nó fecerit legé dei tui ⁊ legé regis diligéter: iudiciū erit de eo siue in mortem siue in exiliū: siue in cóndénatia nem substantie eius: vel certe in carcerez. Et dixit + esdras scriba. Bndictꝰ dñs deꝰ patrū nroz: q dedit hoc in corde regis vt glorificarét domū dñi que est in hierusa lé: ⁊ in me inclinauit misericordiá suaz corá rege ⁊ consiliatoribus eius ⁊ vniuer sis principibus regis potentibꝰ. Et ego có fortatꝰ mau dñi dei mei q erat i me: cgre gaui de israel pncipes q ascéderūt mecuz.

¶ Ca. Su. ¶ De his q ascéderūt cū esdra: ⁊ directione itineris post fletū ⁊ ieiuniū. Appendunt vasa tépli: ⁊ offerunt eacū ho locaustis in hierusalem. Cap. viij.

A

ij.3. esdr S.c.

Themostocles athenien sis phs ⁊ dux claret.

Ms+ azarie

Leonida signifer sptarum rex.

B

HI sunt ergo principes familiaz ⁊ ge nealogia eorū qui ascéderūt me cū in regno artaxerxis regis de babylóe. De filijs phinees: gerson. De filijs ithamar daniel. De filijs dauid atthus. De filijs se chenie: ⁊ de filij pharos: zacharias: ⁊ cū eo numerati sunt viri cétum quinquagin ta. De filijs phethmoab: elioenai filius + za ree: ⁊ cū eo ducéti viri. De filijs sechenie: fi lius ezechiel: ⁊ cū eo trecéti viri. De filijs addá: naabeth filius ionathá: ⁊ cū eo quin quagita viri. De filijs helá: isaias filiꝰ atha lie: ⁊ cū eo septuagita viri. De filijs sapha tie: zebedia filius michael: ⁊ cū eo octogin ta viri. De filijs ioab: obedia filiꝰ iehiel ⁊ cū eo ducéti decé ⁊ octo viri. De filij selo mith: filiꝰ iosphie: ⁊ cū eo cétū sexaginta viri. De filijs bebai: zacharias filiꝰ bebai: ⁊ cū eo viginti ⁊ octo viri. De filijs ezeab: io haná filiꝰ ezethan: ⁊ cū eo cétū decé viri. De filijs adonicá q erant nouissimi: ⁊ hec noia eoz: heliphelet ⁊ heiel ⁊ samaias: ⁊ cū eis sexaginta viri. De filijs begui: vthai ⁊ zachur: ⁊ cū eis septuaginta viri. Cógre gaui aūt eos ad fluuiū q decurrit ad hana ⁊ mansimꝰ ibi tribꝰ diebꝰ. Qu siuiq; i po pulo ⁊ in sacerdotibꝰ de filijs leui: ⁊ non inueni ibi. Itaq; misi heliezer ⁊ ariel ⁊ se meiá ⁊ helnathá ⁊ arib ⁊ alteq helnathá ⁊ nathá ⁊ zachariá ⁊ mosollá pncipes: ⁊ ioa rib ⁊ helnathá: sapiétes: ⁊ misi eos ad hed do q ē pmus in casphie loco. Et posui in ore eoz vba q loqrent ad heddo: ⁊ ad fres eiꝰ nathinneos in loco casphie: vt adduce rét nobis ministros domꝰ dei nri. Et addu xerūt nobis p manū dei nri bona sup nos virū doctissimū de filijs moholi: filij leui: fi lij isrl: ⁊ sarabiá: ⁊ filios eiꝰ ⁊ fres eius de cé ⁊ octo: ⁊ asabiá: ⁊ cū eo isaiá de filijs me rari: fresq; eiꝰ ⁊ filios eiꝰ viginti. Et de na thinneis qs dederat dauid ⁊ pncipes ad ministeria leuitaz nathinneos: ducétos vi ginti. Oēs hi suis noibꝰ vocabant. Et pdi caui ibi ieiuniū iuxta fluuiū hana: vt af fligeremur corá dño deo nro: ⁊ peteremꝰ ab eo viá rectá nobis ⁊ filijs nris: vniuer seq; substátie nre. Erubui.n. petere regis auxiliū ⁊ equites q defenderét nos ab inimi co in via: q dixeramꝰ regi. Manꝰ dei nri est sup oēs q qrūt eū in bonitate: ⁊ imperiu eiꝰ ⁊ fortitudo eiꝰ ⁊ furor sup oēs q dereli quūt eū. Ieiunauimꝰ aūt ⁊ rogauimꝰ deū nrm p hoc: ⁊ euenit nobis psper. Et sepaui de principibꝰ sacerdotū duodecim: sarabiá ⁊ asabiá: ⁊ cū eis de fratribꝰ eorū decé. Appendiq; eis argétū ⁊ aurū: ⁊ vasa cósecrata domus dei nri q obtulerat rex ⁊ cósiliatores eius ⁊ principes eius: vniuer sisq; isrl eoz q inuenti fuerát. Et appédi in manibus eorum argéti taléta sexcéta quinquaginta: ⁊ vasa argétea cétū: auri đo cen tū taléta: ⁊ crateras aureas viginti q habe bát solidos millenos: ⁊ vasa eris fulgétis optimi duo pulcra vt auruz. Et dixi eis. Vos sancti dñi: ⁊ vasa sancta ⁊ argentū ⁊ aurū: qđ sponte oblatū est dño deo patrū nroz. Vigilate ⁊ custodite donec appenda tis coram principibus sacerdotum ⁊ le-

Aristides phs athenie.

Pythagoras phs Sophocles poeta tragicus Zeusis ⁊ parasius pictores.

C

D

E

F

uitaꝝ ⁊ ducibus familiaꝝ isrł in hierusa
lē in thesauris dom⁹ dñi. Susceperunt aūt
sacerdotes ⁊ leuite pondus argēti ⁊ auri
⁊ vasoꝝ vt deferrēt hierusalē in domum
dei nr̄i. Promouimus ergo a flumine ha
na duodecima die mensis p̄mi: vt pgere
mus hierusalē. Et man⁹ dei nr̄i fuit sup
nos: ⁊ liberauit nos de manu inimici: ⁊ in
sidiatoris in via. Et venim⁹ hierusalē: ⁊
B mansimus ibi trib⁹ dieb⁹. Die aūt q̄rta ap
pēsuꝫ est argētum ⁊ aurū ⁊ vasa in domo
dei nr̄i p manū remoth filij vrie sacerdo
tis: ⁊ cū eo eleazar fili⁹ phinees: cūqꝫ eis
iosadeddi fili⁹ iesue: ⁊ noadaia fili⁹ bennoi
leuite iuxta numeꝝ ⁊ pondus oīum. De
scriptū est oē pondus in tēpore illo. Sed
⁊ q venerāt de captiuitate filij trāsmigra
tiōis: obtulerūt holocausto mata deo isrł:
vitulos duodeciꝫ p omni pplo isrł: arie
tes nōagintasex: agnos septuagintaseptē:
hircos p peccato duodecim: omnia in ho
locaustū dn̄o. Dederunt aūt edicta regis
satrapis qui erant de cōspectu regis ⁊ du
cibus trans flumen: ⁊ eleuauerunt popu
lum ⁊ domum dei.

¶ Capi. Sū. ¶ Nunciat esdre q filij isrł
nō sunt separati a pplo terreimo et duxe
rūt in vxores filias eaꝝ: hoc audito esdras
scidit palliū suū ⁊ tunicā: ⁊ euellit pilos
capitis eius: ⁊ sedēs plorat. Cap. ix.

.ij.esdre .8.c.

POstq̄ autē hec cōpleta sunt accesse
rūt ad me principes dicētes. Nō ē se
parat⁹ pplo isrł ⁊ sacerdotes ⁊ leuite a po
pulis terraꝝ: ⁊ de abominatiōib⁹ eorū cha
nanei videlꝫ ⁊ ethei ⁊ pherezei ⁊ iebusei ⁊
ammōitaꝝ ⁊ moabitaꝝ ⁊ egyptioꝝ ⁊ am
morreoꝝ. Tulerūt .n. de filiab⁹ eoꝝ sibi ⁊
filijs suis: ⁊ cōmiscuerūt semen sanctū cū
populis terraꝝ. Manus ētprincipū ⁊ ma

Artabanus. vj. psaꝝ rex

gistratum fuit in trāsgressiōe hac prima.
Cūqꝫ audissem sermonē istum: scidi pal
liū meū ⁊ tunicā: ⁊ euelli capillos capitis
mei ⁊ barbe: ⁊ sedi merēs. Cōuenerūt aūt
ad me oēs qui timebant verbū dei israel:
pro transgressiōe eorū qui de captiuita
te venerant: ⁊ ego sedebā tristis vsqꝫ ad sa
crificiū vespertinum. Et in sacrificio vespti
no surrexi de afflictiōe mea: ⁊ scisso pallio
⁊ tūica curuaui genua mea: ⁊ expādi ma
nus meas ad dominū deū meum: ⁊ dixi.
Deus me⁹ confundor ⁊ erubesco leuare fa
ciē meā ad te: ✝ qm̄ iniquitates nr̄e mul
tiplicate sunt sup caput nr̄m: ⁊ delicta nr̄a
creuerūt vsqꝫ ad celū a diebus pꝛim nr̄o
rū. Sꝫ ⁊ nosipi peccauim⁹ grauiter vsqꝫ
ad diē hāc: ⁊ in iniq̄tatibus nr̄is traditi
sum⁹ ipsi: ⁊ reges nr̄i: ⁊ sacerdotes nr̄i in
✝ manū regū terraꝝ: ⁊ in gladiū ⁊ in ca
ptiuitatē ⁊ in rapinā ⁊ in cōfusionē vult⁹
sicut ⁊ die hac. Et nūc q̄si ad paꝝ ⁊ momē
tū facta ē depcatio nr̄a ad dn̄m deū nr̄m:
vt dimitterent nobis reliquie: ✝ ⁊ daretur
pax illi⁹ in loco sancto ei⁹: ⁊ illuminaret
oculos nr̄os deus nr̄: ⁊ daret nobis vitaꝫ
modicā in seruitute nr̄a: q: serui sum⁹: ⁊ in
seruitute nr̄a nō dereliq̄t nos deus nr̄: ⁊
inclinauit sup nos misericordiā corā re
ge psaꝝ: vt daret nobis vitā: ⁊ sublimaret
domū dei nr̄i: ⁊ extrueret solitudines ei⁹
⁊ daret nobis spē in iuda ⁊ hierusalem.
Et nūc qd dicemus dn̄e deus nr̄ post hec?
Qꝛ dereliquimus mādata tua q̄ pcepisti
in manu seruoꝝ tuoꝝ pphetaꝝ: dicens.
Terra ad quā vos ingredimini vt possi
deatis eā: terra imūda est iuxta imūdiciā
ppłoꝝ ceterarūqꝫ terraꝝ abominatiōibus
eoꝝ q repleuerūt eā ab ore vsqꝫ ad os coin
quinatiōe sua. Nūc ergo filias vr̄as ne de
tis filijs eoꝝ: ⁊ filias eoꝝ ne accipiatis fi
lijs vr̄is: ⁊ nō q̄ratis pacē eoꝝ ⁊ psperitatē
eoꝝ vsqꝫ in eternū: vt confortemini ⁊ co
medatis q̄ bona sunt terre: ⁊ hr̄edes habea
tis filios vr̄os vsqꝫ in seculū. Et post oīa q̄
venerūt sup nos in operibus nr̄is pessi
mis: ⁊ in delicto nr̄o magno: q: tu de⁹ nr̄
liberasti nos de iniq̄tate nr̄a: ⁊ dedisti no
bis salutē sicut est hodie: vt non conuerte
remur: ⁊ irrita facerem⁹ mādata tua: neqꝫ
mřimonia iūgeremus cū pplis abomina
tionū istaꝝ. Nūqd iratus es nobis vsqꝫ
ad consumationē: ne dimitteres nobis reli

Artaxerses. vij. psarū rex

B

Al's ✝ quātus. Decē viri rome eliguntur.

Al's ✝ manu

C

Al's ✝ vt

Virginius filias interficit pp apij I solentiā.

Romāi leges solonis in decē tabulis accipiūt ⁊ duas addunt

D

Tribūi ⁊ ediles rome creantur

quias ad salute? Dñe deus isrl iust⁹ es tu: qm̄ derelicti sum⁹ q saluaremur: sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nr̄o. nō enim stari pōt coram te super hoc.

¶ Ca. Sū. ¶ Penitet et luget pplus: separantur vxores alienigene: describunt illi qui eas abiecerunt. Cap. x.

Sic ergo orante + esdra et implorāte + deu3: et flente et iacēte ante templum dei: collectus est ad eū de isrl cetus grādis nimis viroz et mulierz et pueroz. Et fleuit ppls multo fletu. Et rñdit sechenias fili⁹ iehihel de filijs helā: et dixit + esdre. Nos preuaricati sumus in deum nr̄m: et duximus vxores alienigenas de pplis terre. Et nunc si est penitentia in isrl sup hoc: percutiamus fedus cū dño deo nr̄o: vt proiciamus vniuersas vxores: et eos qui de his nati sunt. Iuxta voluntatē dñi et eoz̄ q timēt preceptū dñi dei nostri: sm legem fiat. Surge: tuum est discernere: nosq3 erim⁹ tecum. Cōfortare: et fac. Surrexit ergo + esdras et adiurauit principes sacerdotū et leuitaz et oēm israel vt facerent sm̄ v̄bum hoc. Et iurauerunt. // Et surrexit + esdras ante domū dei: et abijt ad cubiculū iohannā filij elyasib: et ingressus est illuc. Panē nō comedit: et aquā nō bibit. Lugebat.n. trāsgressionē eoz q venerāt d̄ captiuitate. Et missa est vox in iuda et in hierusalē oībus filijs trāsmigratiōis vt cōgregētur in hierusalē. Et ois qui nō venerit in tribus dieb⁹ iuxta ɔsiliū pncipu3 et senioz: auferet vniuersa substātia ei⁹: et ipsi abijcietur de cetu trāsmigratiōis. Cōuenerūt igit oēs viri iuda et beniamin in hierusalem tribus dieb⁹: ipse est mēsis nōus vicesima die mēsis. Et sedit ois ppls in platea domus dei tremētes + p pctō et pluuijs. Et surrexit + esdras sacerdos et dixit ad eos. Uos trāsgressi estis: et duxistis vxores alienigēas: vt adderetis sup delictum isrl. Et nūc date ɔfessionē dño deo patru3 + vestroz: et facite placitū eius: et separamini a pplis terre: et ab vxorib⁹ alienigenis. Et rñdit vniuersa multitudo dixitq3 voce magna. Iuxta v̄bū tuū ad nos: sic fiat. Uerūtn̄ qz ppls multus ē et tp̄s pluuie: et nō sustinemus stare foris: et op⁹ nō ē diei vni⁹ vel duorū: vehementer qppe peccauimus in sermōe isto: ɔstituant principes in vniuersa multitudine: et oēs in ciuitatib⁹ nr̄is q duxerūt vxores alienigēas veniāt i tēporib⁹ statutis: et cū his seniores p ciuitatē in ciuitatē et iudices ei⁹: donec auertat ira dei nr̄i a nobis: sup pctō hoc. Igit ionathan filius azahel: et iaazia filius thecue steterūt sup hoc: et mosollā et + sebathai leuites adiuuerūt eos. Feceruntq3 sic filij trāsmigratiōis. Et abierūt + esdras sacerdos et viri pricipes familiarū in domos patrū suoz: et oēs p noia sua: et sederūt in die primo mēsis decimi vt q̄rerēt rem. Et cōsummati sunt oēs viri q duxerūt vxores alienigenas vsq3 in diē primā mēsis primi. Et inuēti sūt de filijs sacerd: tū qui duxerūt vxores alienigēas. De filijs iosue filij iosedech: et frēs ei⁹ maasia: et eliezer et iarib et godolia. Et dederūt man⁹ suas vt eijcerēt vxores suas: et p delicto suo arietē de ouib⁹ offerrēt. Et de filijs emmer: anani et zebedia. Et de filijs serim: masia et helia et semeia: iehihel et ozias. Et de filijs phessur: elioenai: maasia: hismael: nathanael: iosabeth: et helesa. Et de filijs leuitaz. iosabeth et semei et celaia: ipse est calitha. phathaia: iuda et eliezer. Et de cātoribus eliasib: et de ianitoribus sellū et thelē et vri. Et ex israel de filijs pharos remeia et iezia: et melchia: et miamim et eliezer et melchia et banea. Et de filijs helam mathania: zacharias: et iehihel et abdi et rimoth et helia. Et de filijs zethua: elioenai: alyasib: mathaia et hierimuth et zabeth azi3a. Et de filijs bebai iohānan anāia: zabbai: athalai. Et de filijs beni: mosolla et melluch et adaia iasub et saal et ramoth. Et de filijs phethmoab: edna et chalaal: banaias et maasias mathaias beseleel bēnui et manasse. Et de filijs erē: eliezer: iesue: melchias: semeias: symeon: beniamin: maloch. samarias. Et de filijs asom: mathanai mathea zabeth: elphelech iermai: manasses: semei. De filijs bani: maaddi: amrā et huel: baneas et badaias: cheliau: bannia. Marimuth: et eliasib: mathanias: mathanai et iasi et bani et bennuī semei et salmias et nathan et adaias: mechne dabai sysai sarai ezrel et selemiau et semeria sellū amaria ioseph. De filijs nebui: ahihel mathathias zabeth zabina ieddu et iohel et banai. Omnes hi acceperant vxores alienigenas: et fuerunt ex eis mulieres que pepererant filios.

¶ Explicit liber Esdre primus.

A
al. + ezra
Als + cū
.iij. esdre 8. g
Anasagoras phs
Empedocles phs
al. + ezre
Permenides phs
Cratin⁹ poeta
Plaut⁹ comediarum scriptor
Als + ezras
herodotus historicus
Als + ezras
.iij. esdre 9. b
Lucidides historic⁹ et phs
B
Milesi⁹ physicus
Prothogoras sophista
Phidas statuari⁹
Als + pro peccatu3 et pluuijs
Als + ezras

hyppocrates medicus
Als + nostrorum
Gorgias phs
zeno philosoph⁹ citeus
zeno ali⁹ stoicus phs
Socrates athenie.
C
Als + sebechai
Als + ezras
Xerses viij. p̄ā rex.
Darius not⁹ nonus p̄ā rex.
Alcibyades athenien.
Dionysius siracusanus
D

¶ Incipit liber Neemie: qui ē Esdre scđs.
¶ Ca. Sū. ¶ Neemias pincerna regis artaxerxis audita afflictiōe iudeoꝝ q erāt in hierlm: ieiunat: q̄rit mīaz a deo. Cap. j.

Erba Neemie filij helchie. Et factum est in mense casleu: anno vicesimo: ꝫ ego erā i susis castro. Et venit ad me anani vnus de fratrib⁹ meis ipse ꝫ viri iuda. Et interrogaui eos de iudeis q remāserāt ꝫ superāt de captiuitate ꝫ de hierlm. Et dixerūt mihi. Qui remanserunt ꝫ derelicti sunt de captiuitate ibi in prouincia in afflictione magna sūt: ꝫ in opprobrio ꝫ murus hierusalē dissipatus est: ꝫ porte eius cōbuste sunt igni. Cūq3 audissez v̄ba huiuscemodi: sedi ꝫ fleui ꝫ luxi dieb⁹ multis: ꝫ ieiunabā ꝫ orabā añ faciē dei celi: ꝫ dixi. // Queso dñe deus celi fortis magne atq3 terribilis: qui custodis pactum ꝫ mīam cū his qui te diligunt ꝫ custodiunt mādata tua: fiant aures tue auscultantes: ꝫ oculi tui aperti: vt audias orationē serui tui quaz ego oro corā te hodie die ꝫ nocte: pro filijs israel seruis tuis: ꝫ confitebor ꝓ peccatis filioꝝ israel: quib⁹ peccauerūt tibi. Et ego ꝫ domus patris mei peccauimus: vanitate seducti sumus: ꝫ non custodiuim⁹ mandatum tuum ꝫ cerimonias ꝫ iudicia que precepisti moysi famulo tuo. Memento verbi quod mandasti moysi seruo tuo dicens. Cum transgressi fueritis: ego dispergam vos in populos. Et si reuertamini ad me: ꝫ custodiatis p̄cepta mea ꝫ faciatis ea: etiam si abducti fueritis ad extrema celi:

A — B — Dan. 9. a. — Infra. 9. f. — C

inde cōgregabo vos: ꝫ reducā in locū quē elegi: vt habitaret nomē meū ibi. Et ipsi serui tui ꝫ pplꝰ tuus quos redemisti in fortitudine tua magna: ꝫ in manu tua valida. Obsecro dñe: sit auris tua attēdēs ad orationē serui tui: ꝫ ad orationem seruorum tuorum qui volūt timere nomē tuum: ꝫ dirige seruum tuum hodie: ꝫ da ei misericordiam ante virum hūc. Ego enim eram pincerna regis.

¶ Ca. Sū. ¶ Neemias ab artaxerxe cū litteris venit in hierusalē: cōsiderat ruinas muroꝝ de nocte: ꝫ cām itineris sui aperit pplo ad edificādū cōfortat muros. Cap. ij.

Actū est autē in mēse nisan āno vicesimo artaxerxis regis: ꝫ vinū erat añ eū. Et leuaui vinū ꝫ dedi regi: ꝫ erā quasi languidus ante faciē eius. Dixitq3 mihi rex. Quare vultus tuus tristis est: cū te egrotū nō videā? Nō est hoc frustra: sed malū nescio qđ in corde tuo ē. Et timui valde ac nimis: ꝫ dixi regi. Rex in eternum viue. Quare nō mereat vultus meus: q2 ciuitas domus sepulchroꝝ patris mei deserta est: ꝫ porte eius combuste sunt igni. Et ait mihi rex. Pro quare postulas? Et oraui deū celi. Et dixi ad regē. Si videt regi bonū ꝫ si placet seruus tu⁹ añ faciē tuā: vt mittas me in iudeaz ad ciuitatē sepulchri pr̄is mei: ꝫ edificabo eā. Dixitq3 mihi rex ꝫ regina q sedebat iuxta eū. Usq3 ad qđ tēpus erit iter tuū: ꝫ qñ reuerteris. Et placuit ante vultū regis: ꝫ misit me. Et constitui ei tps: ꝫ dixi regi. Si regi vi bonum: epistolas det mihi ad duces regionis trans flumē vt traducāt me: donec veniam in iudeā: ꝫ epistolā ad asaph custodē saltus regis: vt det mihi ligna ✠ vt tegere possim portas tēpli: turres: domus: ꝫ muros ciuitatis: ꝫ domus quā ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manū dei mei bonā mecū. Et veni ad duces regionis trans flumen: dediq3 eis epistolas regis. Miserat autē rex mecuz principes militū ꝫ equites. Et audierunt sanaballath horonites ꝫ thobias seruus amanites: ꝫ cōtristati sunt afflictione magna: q2 venisset hō qui quereret prosperitatem filioꝝ isrl̄. Et veni hierusalem: ꝫ eram ibi tribus diebus. Et surrexi nocte ego ꝫ viri pauci mecum: ꝫ non indicaui cuiq3 qđ ✠ dominꝰ dedisset in corde meo vt facere

B — A — B — Ms ✠ — C — als ✠

vt facerē in hierl'm: ⁊ iumētū nō erat mecū: nisi animal cui sedebam. Et egressus sū p portā vallis nocte: ⁊ ant fontē draconis: ⁊ ad portā stercoris: ⁊ ↄsiderabā murū hierl'm dissipatū: ⁊ portas ei⁹ ↄsūptas igni. Et trāsiui ad portā fontis ⁊ aqueductū regis ⁊ nō erat loc⁹ iumēto cui sedebā vt transiret. Et ascēdi per torrētē nocte ⁊ cōsiderabā murum: ⁊ reuersus veni ad portam vallis ⁊ redij. Magistrat⁹ aūt nesciebāt quo abijssem: aut qđ ego facerē. Sz ⁊ iudeis ⁊ sacerdotib⁹ ⁊ optimatib⁹ ⁊ magistratib⁹ ⁊ reliqs q faciebāt opus vsq3 ad id + loci nihil indicauerā. Et dixi eis. Uos nostis afflictionē in qua sum⁹: qz hierusalē deserta est: ⁊ porte ei⁹ ↄsūpte sūt igni. Uenite ⁊ edificem⁹ muros hierl'm: ⁊ non simus vltra opprobrium. Et indicaui eis manū dei mei q eēt bona mecū: ⁊ vba regis q locut⁹ est mihi: ⁊ aio. Surgamus ⁊ edificem⁹. Et cōfortate sunt man⁹ eoꝝ in bono. Audierunt .n. sanaballath horonites ⁊ thobias seru⁹ ammanites ⁊ gosem arabs ⁊ subsannauerunt nos ⁊ despexerūt. Dixeruntq3. Que est hec res quā facitis? Nūquid ꝯ regē vos rebellatis? Et reddidi eis sermonē: dixiq3 ad eos. Deus celi ipse nos iuuat: ⁊ nos serui ei⁹ sum⁹. Surgam⁹ ⁊ edificem⁹. Uobis aūt nō est pars ⁊ iustitia ⁊ memoria in hierusalem.

Al's + locorum

D

¶ Ca. III. ¶ Muri turres porte edificātur: incipit elyasib sacerdos magn⁹: distribuuntq3 viri iuxta quos edificēt. Ca. iij.

A

Et surrexit elyasib sacerdos magn⁹: ⁊ fratres ei⁹ sacerdotes ⁊ edificauerūt portā gregis. Ipsi sanctificauerūt eā: ⁊ statuerūt valuas ei⁹: ⁊ vsq3 ad turrē cētum cubitoꝝ sanctificauerūt eā: vsq3 ad turrē ananeel. Et iuxta eū edificauerūt viri hiericho: ⁊ iuxta eos edificauit zachur filius amri. Portā aūt piscīū edificauerunt filij asnaa. Ipsi texerūt eā: ⁊ statuerunt valuas ei⁹ ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauit marimuth fili⁹ vrie filij accus. Et iuxta eū edificauit mosollā fili⁹ barachie filij mesezebel. Et iuxta eū edificauit sadoch fili⁹ baana. Et iuxa eū edificauerūt thecueni. Optimates aūt eoꝝ nō supposuerunt colla sua in opa dñi dei sui. Et portā veterē edificauerūt ioiada fili⁹ phasea: ⁊ mosolla fili⁹ besodia. Ipsi texerūt eam ⁊ statuerūt valuas ei⁹ ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauit

B

melchias gabaōites ⁊ iadon meronathites viri de gabaon: ⁊ maspha p duce qui erat in regione trās flumē. Et iuxta eum edificauit ezibel fili⁹ araia aurifex. Et iux eū edificauit ananias fili⁹ pigmētarij. Et + dimiserūt hierl'z vsq3 ad ad murū plateę latioris. Et iuxta eū edificauit raphaia fili⁹ abur pnceps vici hierl'm. Et iuxta eū edificauit ieiada filius aromath ꝯ domū suā. Et iuxta eū edificauit atthus fili⁹ asebonie. Mediā ptē vici edificauit melchias fili⁹ erem: ⁊ asub fili⁹ phetmoab ⁊ turrem furnoꝝ. Et iuxta eos edificauit sellū filius aloes princeps medie ptis vici hierl'm: + ipse ⁊ + filij ei⁹. Et portā vallis edificauit anun ⁊ habitatores zanoe. Ipsi edificauerunt eā: et statuerūt valuas ei⁹ et seras et vectes: et mille cubitos in muro: vsq3 ad portā sterquilinij. Et portā sterqlinij edificauit melchias filius rechab princeps vici bethacharem. Ipse edificauit eam: et statuit valuas ei⁹ et seras et vectes. Et portā fontis edificauit selun fili⁹ colozai princeps pagi masphe. Ipse edificauit eā et texit: et statuit valuas ei⁹ et seras et vectes. Et muros piscine syloe in hortum regis: ⁊ vsq3 ad gradus q descēdunt de ciuitate dauid. Post eū edificauit neemias filius azboth princeps dimidie partis vici bethsur: vsq3 ꝯ sepulcrum dauid: ⁊ vsq3 ad piscinā que grādi opere ↄstructa est: ⁊ vsq3 ad domū fortiū. Post eum edificauerunt leuite: reu3 fili⁹ benni. Post eū edificauit asebias pnceps dimidie partis vici ceile in vico suo. Post eū edificauerūt fratres eoꝝ bechiu fili⁹ enebad princeps dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta eu3 azer filius iosue princeps masphe mēsurā secūdam: cōtra ascensum firmissimi anguli. Post eū in monte edificauit baruch fili⁹ zachai mēsurā secundā: ab angulo vsq3 ad portā domus elyasib sacerdotis magni. Post eū edificauit merimuth filius vrie filij arthus mēsuram secundā a porta domus elyasib: donec extēderet domus elyasib. Et post eū edificauerunt sacerdotes viri de cāpestribus iordanis. Post eos edificauit beniamin ⁊ asub ꝯ domu3 suam. Et post eos edificauit azarias filius maasie filij ananie ꝯ domū suā. Post eū edificauit bennui filius ennada mēsuram secunda3 a domo azarie vsq3 ad flexura3 ⁊ vsq3 ad

C Al's + fortificauerunt

al. + osee Al's + filie

D

E

F

angulū. Post eū edificauit phalel fili⁹ ozi contra flecurā ⁊ turrē que eminet de domo regis excelsa idest in atrio carceris. Post eū phadaia filius feros. Nathinnei autē habitabāt in ofel vsq3 contra portā aquarū ad orientē ⁊ turrem que ꝓminebat. Post eos edificauerūt thecueni mensurā secundā e regione: a turre magna ⁊ B eminēti vsq3 ad murū tēpli. Sursū3 autē ad portā equoꝝ edificauerunt sacerdotes vnusquisq3 cōtra domu3 suam. Post eos edificauit seddo filius emmer contra domū suā. Et post eū edificauit semeia filius sechenie custos porte oriētalis. Post eū edificauerunt anania filius selemie: ⁊ anon filius selo sextus: mensurā secundam. Post eū edificauit mesollā filius barachie cōtra gaȥophilatium suum. Post eum edificauit melchias filius aurificis vsq3 ad domu3 nathinneoꝝ ⁊ scuta vēdētiū ꝯ portā iudicialē: ⁊ vsq3 ad cenaculū āguli. Et intra cenaculū āguli in porta gregis edificauerūt artifices ⁊ negociatores.

¶ Ca. Sū. ¶ Sanaballath ⁊ tobias edificātes subsanabāt ⁊ ꝓhibere volebāt: ⁊ moliuntur insidias: at illi armati muros edificabant: vna manu populus edificat: altera tenet gladium. Cap. iiij.

A Factum est autē cum audisset sanaballath q edificaremus murū iratus est valde. Et mot⁹ nimis subsanauit iudeos: ⁊ dixit corā fratrib⁹ suis ⁊ frequētia samaritanoꝝ. Quid iudei faciūt ✝ imbecilles. Num dimittēt eos gentes. Num sacrificabunt ⁊ cōplebūt in vna die? Nūquid edificare poterūt lapides de aceruis pulueris qui combusti sunt? Sed ⁊ tobias amanites, primus eius ait. Edificēt. Si ascēderit vulpes trāsiliet murū eorum lapideu3. Et dixit neemias. Audi deus noster q2 facti sumus despectui. Cōuerte opprobriū super caput eoꝝ: ⁊ da eos in despectionē in terra captiuitatis. Ne operias iniquitatē eorū: ⁊ peccatum ✝ eorū coram facie tua nō deleatur q2 irriserunt edificātes. Itaq3 edificauimus murū ⁊ coniunximus totū vsq3 ad partē dimidiā: ⁊ prouocatu3 est cor populi ad operādum. B Factum est aūt cū audisset sanaballath ⁊ tobias ⁊ arabes ⁊ āmonite ✝ azotij: q obducta esset cicatrix muri hierusalē: q cepissent interrupta concludi: irati sunt nimis. Et congregati sunt oēs pariter vt venirēt ⁊ pugnarēt contra hierusalē: ⁊ molirētur insidias. Et orauimus deum nostru3: ⁊ posuimus custodes super muru3 die ac nocte cōtra eos. Dixit autē iudas. Debilitata est fortitudo portātis ⁊ hum⁹ nimia est: ⁊ nō poterimus edificare murum. Et dixerunt hostes nostri. Nesciant ⁊ ignorēt donec veniamus in mediū eoru3 ⁊ interficiamus eos: ⁊ cessare faciam⁹ opus. C Factū est autē veniētibus iudeis q habitabāt iuxta eos: ⁊ dicētibus nobis p decē vices ex omnib⁹ locis qbus venerāt ad nos: statui in loco post murū p circuitum populū in ordinē cum gladijs suis ⁊ lanceis ⁊ arcubus. Et perspexi atq3 surrexi: ⁊ aio ad optimates ⁊ magistratus: ⁊ ad reliquam partē vulgi. Nolite timere a facie eorum. Domini magni et terribilis memētote: ⁊ pugnate pro fratribus vestris: ⁊ filijs vestris: ⁊ filiabus vestris ⁊ vxoribus vestris: ⁊ domibus vestris. Factum est autē cu3 audissent inimici nostri nūciatū esse nobis: dissipauit deus consiliū eorum. Et reuersi sumus oēs ad muros vnusquisq3 ad opus suu3. Et factum est a die illa: media pars iuuenū eorū faciebat opus: ⁊ media parata erat ad bellu3: ⁊ lancee ⁊ scuta ⁊ arcus ⁊ lorice ⁊ principes post eos in omni domo iuda edificantiū muros ⁊ portantium onera ⁊ imponētium. D Una manu sua faciebat op⁹: ⁊ altera tenebat gladium. Edificātium enim vnusqsq3 gladio erat accinctus renes. Et edificabāt ⁊ clangebant buccina iuxta me. Et dixi ad optimates ⁊ ad magistratus: ⁊ ad reliquā partē vulgi. Opus grāde est ⁊ latū ⁊ nos separati sumus in muro procul alter ab altero. In loco quocunq3 audieritis clangorē tube: illuc concurrite ad nos. De⁹ noster pugnabit pro nobis: ⁊ nos ipsi faciamus opus. Et media pars nostrum teneat lāceas ab ascēsu aurore: donec egrediantur astra. In tempore quoq3 illo dixi populo. Unusquisq3 cū puero suo maneat in medio hierusalē: ⁊ sint nobis vices per noctē ⁊ diem ad operandum. Ego autem ⁊ fratres mei ⁊ pueri mei: ⁊ custodes qui erāt post me: non deponebamus vestimēta nostra. Unusquisq3 tantū nudabatur ad baptismum.

¶ Ca. Sū. ¶ Clamat ꝑplus ꝓ fame ...

M. ✝ imbecilli

M. ✝ ipsorum

M. ✝ azotij

mias phibat vsuras: annonas: et quod ducis cibus debent non exigit de cibo mense eius. Cap. v.

A ET factus est clamor populi et uxorum eius magnus adversus fratres suos iudeos. Et erant qui dicerent. Filii nostri et filie nostre multe sunt nimis. Accipiamus pro precio eorum frumentum et comedamus et vivamus. Et erant qui dicerent. Agros nostros et vineas et domus nostras apponamus et accipiamus frumentum in fame. Et alii dicebant. Mutuo sumamus pecunias in tributa regis: demusque agros nostros et vineas: et nunc sicut carnes fratrum nostrorum: sic carnes nostre sunt: et sicut filii eorum: ita et filii nostri. Ecce nos subiugamus filios nostros et filias nostras in servitutem: et de filiabus nostris sunt famule nec habemus unde possint redimi: et agros nostros et vineas nostras alii possident. B Et iratus sum nimis cum audissem clamorem eorum secundum verba hec: cogitavitque cor meum mecum. Et increpavi optimates et magistratus: et dixi eis. Usuras ne singuli a fratribus vestris exigitis? Et congregavi adversum eos + contionem magnam: et dixi eis. Nos ut scitis redemimus fratres nostros iudeos qui venditi fuerant gentibus secundum possibilitatem nostram. Et vos igitur + vendite fratres vestros et + redimemus eos. Et siluerunt: nec invenerunt quid responderent. Dixitque ad eos. Non est bona res quam facitis. Quare non in timore dei nostri ambulatis: ne exprobretur nobis a gentibus inimicis nostris: Et ego et fratres mei et pueri mei commodavimus plurimis pecuniam et frumentum. Non repetamus in commune istud. Es alienum concedamus: quod debetur nobis. Reddite eis hodie agros suos et vineas suas: et olivetas suas et domos suas. C Quinpotius et centesimam pecunie frumenti vini et olei quam exigere soletis ab eis: date pro illis. Et dixerunt. Reddemus: et ab eis nihil queremus: sicque faciemus ut loqueris. Et vocavi sacerdotes et adiuravi eos: ut facerent iuxta quod dixeram. Insuper excussi sinum meum et dixi. Sic excutiat deus omnem virum qui non compleverit verbum istud: de domo sua et de laboribus suis: sic excutiatur: et vacuus fiat. Et dixit universa multitudo: amen. Et laudaverunt deum. Fecit ergo populus sicut erat dictum. A die autem illa qua preceperat rex mihi ut essem dux in terra iuda: ab anno vicesimo usque ad annum tricesimumsecundum artaxerxis regis per annos duodecim ego et fratres mei annonas que ducibus debebantur non comedimus. D Duces autem primi qui fuerunt ante me gravaverunt populum et acceperunt ab eis in pane et vino et pecunia quotidie siclos quadraginta. Sed et ministri eorum depresserant populum. Ego autem non feci ita propter timorem dei. Quinpotius in opere muri edificavi: et agrum non emi: et omnes pueri mei congregati ad opus erant. Iudei quoque et magistratus centumquinquaginta viri: et qui veniebant ad nos de gentibus que in circuitu nostro sunt: in mensa mea erant. Parabatur autem mihi per dies singulos bos unus: arietes sex electi: exceptis volatilibus: et inter dies decem vina diversa: et alia multa tribuebam. Insuper et annonas ducatus mei non quesivi. Valde enim attenuatus erat populus. Memento mei deus meus in bonum: secundum omnia que feci populo huic.

Als. + contentionem

Als. + venditis

Als. + et nos emimus.

Infra. 13. d

¶ Ca. vi. ¶ Sanaballath et socii eius ad neemiam pro federe faciendo mittunt: retrahere ab edificatione murorum volunt: opus tamen ad plenum completur: multe epistole mittuntur ab optimatibus iudeorum ad thobiam: et econverso. Cap. vi.

A Factum est autem cum audisset sanaballath et + thobias et gosem arabs: et ceteri inimici nostri: quod edificassem ego murum: et non esset in ipso residua interruptio: usque ad tempus autem illud valvas non posueram in portis: miserunt sanaballath et thobias et gosem arabs ad me dicentes. Veni et percutiamus fedus pariter in vitulis in campo uno. Ipsi autem cogitabant ut facerent mihi malum. Misi ergo ad eos nuntios dicens. Opus grande ego facio et non possum descendere: ne forte negligatur cum venero et descendero ad vos. Miserunt autem ad me secundum verbum hoc per quattuor vices: et respondi eis iuxta sermonem priorem. B Et misit ad me sanaballath iuxta verbum prius quinta vice puerum suum: et epistolam habebat in manu sua scriptam hoc modo. In gentibus auditum est: et gosem dixit: quod tu et iudei cogiteris rebellare: et propterea edifices murum: et levare te velis super eos regem: propter quam causam et prophetas posueris: qui predicent de te in hierusalem dicentes. Rex in iudea est. Audietur autem rex verba hec. Idcirco nunc veni ut ineamus consilium pariter. Et misi ad eos dicens. Non est factum secundum verba hec que tu loqueris. De corde enim tuo tu componis hec. Omnes enim + hi terrebant nos: cogitantes quod cessarent manus nostre ab opere et quiesceremus. Quam ob causam magis confortavi manus

Als. + thobi

Als. + thobi

Als. + hi super

nus meas. Et ingressus sum domum ✝ samaie filij dalaie: filij methabeel secreto. Qui ait tractem⁹ nobiscū in domo dei in medio tēpli: ⁊ claudam⁹ portas edis: q2 vē turi sūt vt interficiāt te: ⁊ nocte vēturi sūt ad occidēdū te. Et dixi. Num qsq̄ȝ similis mei fugit? Et qs vt ego ingredief tēplum ⁊ viuet. Nō ingrediar. Et intellexi ꝙ deus nō misisset eū: sȝ quasi vaticinās locutus eēt ad me: ⁊ ✝ thobias ⁊ sanaballath cōduxissent eū. Accepat. n. preciū vt territ⁹ facerē ⁊ peccarē: ⁊ haberēt malū qd exprobrarēt mihi. Memēto mei dñe ꝓ thobia ⁊ sanaballath: iuxta opera eorū talia: sed ⁊ noadie ꝓphete ⁊ ceteroꝝ ꝓphetaꝝ qui terrebāt me. Cōpletus est aūt murus vicesimo qnto die mēsis elul: qnquagintaduobus dieb⁹. Factū ē ergo cū audissent oēs inimici nfi: vt timerēt vniuerse gētes q̄ erāt in circuitu nfo: ⁊ cōciderēt intra semetipsos: ⁊ scirēt ꝙ a dño factuȝ est opus hoc. Sȝ ⁊ in dieb⁹ illis multe optimatū iudeoꝝ ep̄le mittebanf ad ✝ thobiā: ⁊ a thobia veniebāt ad eos. Multi. n. erāt ī iudea hñtes iuramētuȝ ei⁹: q2 gener erat sechenie filij ioꝛei ⁊ iohānan fili⁹ ei⁹ accepat filiā mosollā: filij barachie. Sȝ ⁊ laudabāt eū corā me: ⁊ v̄ba mea nūciabāt ei. Et thobias mittebat ep̄las vt ✝ terreret me.

¶ Ca. Sū. ¶ Murata ciuitate porte clauduntf ⁊ apponunf custodes: legif liber cēsus eoꝝ q ascēderāt ppl'i babylonie: regrūtur habitātes de hierl'm. Eijciunf de sacerdotio q suā genealogiā nō inuenitūt: dātur munera in op⁹. Hucusq̄ȝ refert sine decreto historia neemie. Cap. vi.

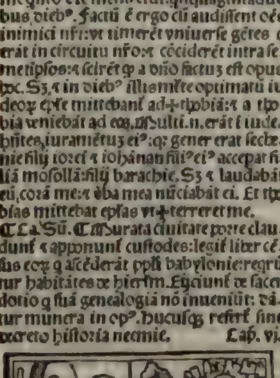

Postq̄ȝ aūt edificat⁹ ē murus ⁊ posui valuas: ⁊ recēsui ianitores ⁊ cantores ⁊ leuitas. Precepi anani fratri meo ⁊ ananie pncipi dom⁹ de hierl'm. Ipse. n. q̄si vir verax ⁊ timēs deū plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Nō aperiantf porte hierl'm vsq̄ȝ ad calorē solis. Cūq̄ȝ adhuc ✝ assisterent: clause porte sunt ⁊ oppilate. Et posui custodes de habitatoꝛib⁹ hierl'm: singulos ꝑ vices suas: ⁊ vnūquēq̄ȝ ꝯ domū suam. Ciuitas aūt erat lata nimis ⁊ grandis: ⁊ ppl'us paru⁹ in medio ei⁹: ⁊ nō erāt dom⁹ edificate. De⁹ aūt dedit in corde meo: ⁊ cōgregaui optimates ⁊ magratus ⁊ vulg⁹ vt recēserē eos. Et inueni librū cēsus eoꝝ qui ascēderāt pmū ⁊ inuētū est scriptum in eo. Isti ✝ filij ꝓuincie qui ✝ ascēderūt de captiuitate migrātiū quos trāstulerat nabuchodonosoꝛ rex babylonis ⁊ reuersi sunt in hierl'z ⁊ in iudeā: vnusq̄sq̄ȝ in ciuitatē suā: q venerāt cū zorobabel: Iosue: neemias: azarias: raamias: naamin: mardocheus: belsar: mespharat: beggai: naum baana. Numerus viroꝝ ppl'i israel. Filij phares duo milia cētū septuagintaduo. Filij saphatia trecētiseptuagintaduo. Filij area sexcēti qnquagintaduo. Filij phet moab filioꝝ iosue ⁊ ioab duo milia octingēti decē ⁊ octo. Filij helan: mille octingēti qnquagintaq̄ttuoꝛ. Filij zethuā: ⁊ nōgenti q̄dragintaqnq̄ȝ. Filij zachai: septingēti sexaginta. Filij bennui sexcēti q̄dragintaocto. Filij bebai: sexcēti vigintiocto. Filij azgad duo milia trecēti vigintiduo. Filij adonicā sexcēti sexagintaseptē. Filij beguai duo milia sexagintaseptem. Filij adin sexcēti qnquagintaqnq̄ȝ. Filij ather filij ezechie: nongētiocto. Filij azeȝ: trecēti vigintiocto. Filij besai: trecenti viginti q̄ttuoꝛ. Filij areph: cētū duodecim. Filij gabaon nonagintaqnq̄ȝ. Filij bethleem ⁊ nethupha cētū octogintaocto. Uiri anathot: cētū vigintiocto. Uiri bethameth q̄dragintaduo. Uiri cariathiarim cephira ⁊ beroth septingēti q̄dragintatres. Uiri rama ⁊ nebo sexcenti vigintiunus. Uiri machmas cētum vigintiduo. Uiri bethel ⁊ hai ducenti vigintitres. Uiri nebo alterius quinquagintaduo. Uiri helan alterius mille ducenti quinquagintaquattuoꝛ. Filij arem trecēti viginti. Filij hiericho trecenti quadragintaquinq̄ȝ. Filij lodadin ⁊ ono septingentiunus. Filij sanaa tria milia nongentitriginta. Sacerdotes: filij idaia in domo iesua nongentā

septuagintatres. Filij emmer: mille quinquagintaduo. Filij phassur: mille ducentiquadragintaseptem. Filij arem: mille decem et septem. Leuite: Filij iosue et cedmihel filiorum oduie septuagintaquattuor. Cantores. filij asaph centum quadragintaocto. Janitores filij sellum. filij ather. filij thelmon. filij accub. filij athita. filij sobai centum trigintaocto. Nathinei filii soa. filii asupha. filij thebaoth. filij ceros. filij siaa. filij phadon. filij lebana. filij agaba filij selmon. filij anan filij geddel. filij gaer. filii raaia. filij rasin. filii necoda. Filij iezen. filij aza. filij phasea. filij besai. filij mumim. filij nephusim. filij bechue. filii acupha. filii azur. filij besluth. filij maida. filij arsa. filij berchos. filij sisara. filij thema. filij nasia. filij atupha. filij seruorum salomonis. filij sothai. filij sophereth. filij pherida. filij iohala. filij dercon. filij iedel. filij saphata. filij achil. filij phochereth qui erat ortus ex asbaim filio ammon. Omnes nathinnei et filii seruorum salomonis trecenti nonagintaduo. Hi sunt autem qui ascenderunt de thelmala. thelarsa. cherub. adon. et emmer: et non potuerunt indicare domum patrum suorum et semen suum: utrum ex israel essent. Filij dalaia. filij tobia. filii nechoda: sexcenti quadragintaduo. Et de sacerdotibus filij iobia. filii accos. filij berzellai: qui accepit de filiabus berzellai galaaditidis uxorem: et vocatus est nomine eorum. Hi quesierunt scripturam suam in censu et non inuenerunt: et eiecti sunt de sacerdotio. Dixitque athersatha eis: ut non manducarent de sanctis sanctorum: donec staret sacerdos doctus et eruditus. Omnis multitudo quasi vir unus: quadragintaduo milia sexcenti sexaginta: absque seruis et ancillis eorum qui erant septem milia trecenti trigintaseptem: et inter eos cantatores et cantatrices ducente. Equi eorum sexcenti trigintaseptem. Muli eorum ducenti quadragintaquinque. Cameli eorum quadringenti trigintaquinque. Asini sex milia septingenti viginti. Hucusque refertur quid in commentario scriptum fuerit: et in neemie historia texitur. Nonulli autem de principibus familiarum dederunt impensas in opus. Athersatha dedit in thesaurum auri dragmas mille: phialas quinquaginta: tunicas sacerdotales quingentas triginta. Et de principibus familiarum dederunt in thesaurum operis auri dragmas viginti milia: et argenti minas duo milia ducentas. Et quod dedit reliquus populus: auri dragmas viginti milia: et argenti minas duo milia: et tunicas sacerdotales sexagintaseptem. Habitauerunt autem sacerdotes et leuite et ianitores et cantores et reliquum vulgus et nathinnei: et omnis israel in ciuitatibus suis.

¶ Ca. Sum. ¶ Congregato populo in hierusalem: esdras stat super gradum ligneum: et leuitis imperantibus silentium aperte et distincte legit populo legem dei. Afferunt populi de monte frondes: et celebrant tabernaculorum festum. Cap. viij.

Et venerat mensis septimus scenophegie sub esdra et neemia. Filij autem israel erant in ciuitatibus suis. Congregatusque est omnis populus quasi vir unus ad plateam que est ante portam aquarum: dixeruntque esdre scribe: ut afferret librum legis moysi quam preceperat dominus israeli. Attulit ergo esdras sacerdos legem coram multitudine virorum et mulierum: cunctisque qui poterant intelligere: in die prima mensis septimi. Et legit in eo aperte in platea que erat ante portam aquarum de mane usque ad mediam diem: in conspectu virorum et mulierum et sapientium. Et aures omnis populi erant erecte ad librum. Stetit autem esdras scriba super gradum ligneum quem fecerat ad loquendum: et steterunt iuxta eum: mathathias et semia et anania et vria et helchia et maasia ad dextram eius: et ad sinistram phadaia misael et melchia et asum et aseph danal zacharia et mosollam. Et aperuit esdras librum coram omni populo. Super universum quippe populum eminebat. Et cum aperuisset eum stetit omnis populus. Et benedixit esdras domino deo voce magna. Et respondit omnis populus amen amen: eleuans manus suas. Et incuruati sunt et adorauerunt deum proni in terram. Porro iosue et banni et serabi. iamini. accub. septhai. odia maasia. celita. azarias iozabed. anani. phalaia. leuite silentium faciebant in populo ad audiendam legem. Populus autem stabat in gradu suo. Et legerunt in libro legis dei distincte et aperte ad intelligendum: et intellexerunt cum legeretur. Dixit autem neemias ipse est athersatha et esdras sacerdos et scriba et leuite interpretantes vniuerso populo. Dies sanctificatus est domino deo nostro. Nolite lugere: et nolite flere. Flebat enim omnis populus cum audiret verba legis. Et dixit eis. Ite comedite pinguia: et bibite mulsum: et mittite partes eis qui

Marginalia: Al. + gad. Al. + odura. E. Al. + scti. F. G. Al. + triginta. Al. + quadraginta. Al. + esras. A. 3. esdr. 9. e. j. esd. 3. a. Al. + esre. Al. + esras. Al. + esras. Al. + turrim. Al. + esras. B. Al. + esras. Al. + apposite. C. 3. esd. 9. g. Al. + mistum.

non pparauerũt sibi: q: sanct⁹ dies dñi ē: et nolite cõtristari. Gaudiũ etenim dñi est fortitudo nr̃a. Leuite aũt silẽtium faciebãt in omni pplo: dicẽtes. Tacete: q: dies sanctus est: et nolite dolere. Abijt itaq3 oĩs populus: vt comederet et biberet: et mitteret partes et faceret leticiã magnã: q: intellexerant verba q̃ docuerat eos. Et in die secundo cõgregati sũt pncipes familiaꝝ vniuersi populi sacerdotes et leuite ad + esdram scribã: vt interptarẽt eis verba legis. Et inuenerũt scriptũ in //lege pcepisse dñm in manu moysi: vt habitẽt filij isrl̃ in tabernaculis in die solẽni: mẽse septimo: et vt pdicẽt et diuulgẽt vocem in vniuersis vrbibus suis: et in hierusalẽ dicẽtes. Egredimini in montẽ: et afferte frõdes oliue: et frondes ligni pulcherrimi: frõdes mirti: et ramos palmaꝝ: et frõdes ligni nemorosi: vt fiãt tabernacula sicut scriptũ est. Et egressus est omnis pplˀs: et attulerũt. Feceruntq3 sibi tabernacula vnusqsq3 in domate suo: et in atrijs suis: et in atrijs domus dei: et in platea porte aquaꝝ: et in platea porte effraim. Fecit ergo vniuersa ecclĩa eoꝝ q redierant de captiuitate tabernacula: et habitauerũt in tabernaculis. Non enim fecerãt a diebus iosue filij nun talia filij isrl̃ vsq3 ad diem illum. Et fuit letitia magna nimis. Legit autẽ in libro legis dei p dies singulos: a die primo vsq3 ad diem nouissimum. Et fecerunt solennitatem septẽ diebus: et in die octauo collectam iuxta ritum.

al. + esrã

//Leu.23. s.

D

¶ Ca. Sũ. ¶ De penitẽtia populi: alienigene vxores et filij abijciunt: esdras narrat domini beneficia: et peccata principum cõmemorat: fedus percutiunt cum domino tam populus q̃3 esdras. Cap. ix.

al. + esras

A

In die aũt vicesimoqrto mẽsis huius cõuenerũt filij isrl̃ in ieiunio: et in saccis et hum⁹ sup eos. Et separatũ est semen filioꝝ isrl̃: ab oĩ filio alienigena. Et steterũt et cõfitebant peccata sua et iniqtates patrum suoꝝ. Et cõsurrexerũt ad stãdum. Et legerunt in volumine legis dñi dei sui qter in die: et qter + in nocte cõfitebant: et adorabant dñm deum suum. Surrexerũt autẽ sup gradum leuitarum iosue. et bani. et + cedmihel. remmi. sabani. abani. sarabias. bani. et thanai. et clamauerũt voce magna ad dñm deũ suũ. Et dixerũt leuite iosue. et + cedmihel. banni. asebia. serebia. arebia. odaia. sebna. fataia. Surgite: benedicite domino deo nr̃o ab eterno vsq3 in eternum. Et bñdicãt nomini glorie tue excelso i oĩ bñdictione: et laude. Et dixit + esdras. Tu ipse dñe solus: tu fecisti celũ et celum celorũ et oẽm exercitum eoꝝ: terrã et vniuersa q̃ in ea sũt: maria et oĩa q̃ in eis sũt. Et tu viuificas oĩa hec: et exercit⁹ celi te adorat. // Tu ipse domine deus qui elegisti habram et eduxisti eũ de igne caldeorum: et posuisti nomẽ eius habraã: et inuenisti cor eius: fidele corã te: et pcussisti cũ eo fedus: vt dares ei terã chananei. ethei. et euei et amorrei. et pherezei. et iebusei. et gergesei: vt dares semini eius. Et implesti verba tua: qm iustus es. // Et vidisti afflictionẽ patrum nostrorum in egypto: clamoremq3 eoꝝ audisti sup mare rubrũ: et dedisti signa atq3 portẽta in pharaone: et in vniuersis seruis eius: et in omni populo terre illi⁹. Cognouisti enim q: superbe egerant cõ eos et fecisti tibi nomẽ: sicut et in hac die. Et mare diuisisti ante eos: et trãsierunt per medium maris in sicco. Persecutores autẽ eorum proiecisti in profundum quasi lapidem in aq̃s validas: // et in colũna nubis ductor eoꝝ fuisti per diẽ: et in columna ignis per noctẽ vt appareret eis via p quã ingrediebãtur. Ad montẽ quoq3 synai descẽdisti: et locutus es cum eis de celo: et dedisti eis iudicia recta et legẽ veritatis cerimonias et pcepta bona. Et sabbatũ sanctificatum tuum ostẽdisti eis: et mãdata et cerimonias et legẽ pcepisti eis in manu moysi serui tui. Panem quoq3 de celo dedisti eis in fame eorum: et aquã de petra eduxisti eis sitientibus. Et dixisti eis vt ingrederentur et possiderent terram super quam leuasti manum tuam: vt traderes eis. Ipsi vero et patres nostri superbe egerunt: et indurauerũt ceruices suas: et non audierũt mandata tua: et noluerunt audire et non sunt recordati mirabilium tuorum que feceras eis. Et indurauerũt ceruices suas: et dederũt caput vt cõuerterẽtur ad seruitutẽ suam quasi per contẽtionẽ. Tu autẽ deus propitius clemẽs et misericors longanimis et multe miserationis: nõ dereliquisti eos. Et quidẽ cum fecissent sibi vitulum conflatilẽ: et dixissent: iste est deus tuus q eduxit te de egypto: feceruntq3 blasphemias magnas. Tu aũt in misericordijs tuis

al. sup. est + in nocte

al. + gadmiel

al. + gadmiel

al. + esras

B

// Gen. 12. s.

// Exo. 2. b

// Exo. 14. a.

C

D

Exo.13. D.

multis nõ dimisisti eos in deserto. Columna nubis nõ recessit ab eis per diẽ vt duceret eos in viã: & columna ignis per noctem: vt ostẽderet eis iter per quod ingrederẽtur. Et spiritum tuum bonum dedisti q doceret eos: et manna tuum non prohibuisti ab ore eorum: & aquã dedisti eis in siti. Quadraginta annis pauisti eos in deserto: nihilq; eis defuit. Uestimenta eorum nõ inueterauerũt: & pedes eorum non sunt attriti. Et dedisti eis regna & populos: & partitus es eis sortes. Et possederũt terrã seon & terrã regis esebon: & terrã og regis basan. Et multiplicasti filios eorum sicut stellas celi: & adduxisti eos ad terrã de qua dixeras patribus eorum vt ingrederent & possiderent eam. Et venerunt filij & possederũt terrã. Et humiliasti coram eis habitatores terre chananeos: & dedisti eos in manu eorum: & reges eorũ & populos terre: vt facerent eis sicut placebat illis. Ceperunt itaq; vrbes munitas & humum pinguẽ: & possederũt domos plenas cũctis bonis: cisternas ab eis fabricatas vineas & oliueta: & ligna pomifera multa. Et comederũt & saturati sunt: & impinguati sunt: & abundauerunt delitijs in bonitate tua magna. Prouocauerũt autẽ te ad iracundiã: & recesserunt a te: & proiecerunt legẽ tuã post terga sua. Et prophetas tuos occiderunt: qui contestabant eos vt reuerterentur ad te. Fecerũtq; blasphemias grãdes: Et dedisti eos in manu hostiũ suorũ: & afflixerũt eos. Et in tempore tribulationis sue clamauerũt ad te: & tu de celo + audisti: & secundum miserationes tuas multas dedisti eis saluatores q saluarent eos de manu hostiũ suorum. Cũq; requieuissent reuersi sunt vt facerẽt malum in conspectu tuo: & dereliquisti eos in manu inimicorum suorũ: & possederunt eos. Conuersiq; sũt & clamauerũt ad te. Tu autẽ de celo exaudisti & liberasti eos in misericordijs tuis multis temporibus: & contestatus es eos vt reuerterent ad legem tuã. Ipsi vero superbe egerũt & nõ audierũt mandata tua: & in iudicijs tuis peccauerũt que faciet homo & viuet in eis. Et dederũt humerũ recedentẽ: & ceruicẽ suam indurauerunt nec audierunt. Et protraxisti super eos annos multos: & contestatus es eos in spiritu tuo per manus prophetarũ tuorũ: & non audierũt: & tradidisti eos in manu populorum terrarum. In misericordijs autẽ tuis plurimis nõ fecisti eos in consumptionẽ: nec dereliquisti eos: quoniam deus miserationũ & clemẽs es tu. Nunc itaq; + deus noster magne fortis & terribilis custodiens pactũ & misericordiam: ne auertas a facie tua omnem laborem q inuenit nos reges nostros: principes nostros: & sacerdotes nostros: & prophetas nostros: & patres nostros & omnẽ populũ tuum a diebus regis assur vsq; in diẽ hanc. Et tu iustus es in omnibus que venerunt super nos: quia veritatẽ fecisti nobis: nos autẽ impie egimus. Reges nostri principes nostri: sacerdotes nostri & patres nostri non fecerunt legem tuã: & nõ attenderũt mãdata tua & testimonia tua q testificatus es in eis. Et ipsi in regnis suis bonis & in bonitate tua multa quã dederas eis: & in terra latissima & pingui quã tradideras in conspectu eorum non seruierunt tibi: nec reuersi sũt a studijs suis pessimis. Ecce nos ipsi hodie serui sumus: & terra quã dedisti patribus nostris vt comederẽt panẽ eius: & que bona sunt eius: & nos ipsi serui sumus in ea. Et fruges eius multiplicant regibus quos posuisti super nos propter peccata nostra: & corporibus nostris dominant & iumẽtis nostris secundum voluntatẽ suã: & in tribulatione magna sumus. Super omnibus ergo his nos ipsi percutimus fedus & scribimus: & signãt principes nostri: leuite nostri: & sacerdotes nostri.

Exo.13. D. — al. + exaudisti eos — Ps.1.b. al. + dñe deus

¶ Ca. Sũ. ¶ De signatoribus federis ad dominum: statuerunt de oblationibus faciendis: offeruntur primitie: dantur decime de terris de operibus. Cap. X.

Signatores autẽ fuerũt: neemias athersatha filius achelai: & sedechias: saraias: azarias: hieremias. phassur: amarias: melchias: accus: sebenia: meluc: maaren: merimuth: obdias: daniel: genthon: baruch: mosollam: abia: miamin: mazia: belga: semeia: hi sacerdotes. Porro leuite: iesue filius azanie: bennui de filijs enadad: Cedmiel & fratres eorum. Sebenia: odeuia: celita: phalaia: anan: micha: roob: asebia: zachur: serebia: sabania: odia: bani: baninu. Capita populi phetmoab: elam: zechu: bani: bonni: azgad: bebai: adonia: beggoai: adin: ather: ezechia: azur: odeuia: asum: besai: areth: anathot: nebai: meciphia: mosollam: azir: mosizabel: sadoch: ieddua: pheltia: anã: ania: osee: anania: asub: aloes: phalaem: sobech: reum: asebna: madsia: etthaia: hanan: anan: melluch: aran: baana: & reliq de populo. Sacerdotes

leuite ianitores et cantores nathinnei: et
oes q se separauerut de pplis terrarum ad le-
ge dei: vxores eorum filij eorum et filie eorum: oes
+ q poterat sapere rndentes pro fratrib9 su-
is optimates eoru: et q veniebat ad pollice-
du et iurandu vt ambularet in lege + dni
qua dederat in manu moysi serui sui vt fa-
ceret et custodiret vniuersa mandata dni
dei nri et iudicia eius et cerimonias eius: et
vt non daremus filias nostras pplo ter-
re: et filias eorum no acciperemus filijs nris.
Populi quoque terre q importat venalia et
omnia ad vsum per diem sabbati vt vendat:
no accipiemus ab eis in sabbato: et in die
sanctificato. Et dimittemus annu septimu
et exactione vniuerse manus. Et statuemus su-
per nos pcepta vt demus tertia parte sicli p
annu ad opus dni domus nri ad panes pro-
positionis: et ad sacrificiu sempiternu: et i ho-
locaustu sempiternu: in sabbatis: in calen-
dis: in solenitatib9: et in sctificatis p pcto
vt exoret pro isrl: et in oem vsum domus dei
nri. Sortes ergo misimus sup oblatione li-
gnorum inter sacerdotes leuitas et pplm vt
inferrent in domu dei nri p domos patru
nostrorum p tpa a tpib9 anni vsque ad an-
nu: vt arderet sup altare dni dei nri: sicut
scriptu est in lege moysi. Et vt afferemus
pmogenita terre nre: et pmitiua vniuer-
si fructus ois ligni: ab anno in annu: i do-
mo dni. Et pmitiua filiorum nrorum: et pecorum
nostrorum: sicut scriptu est in lege: et pmitiua
boum nostrorum et ouiu nrarum vt offerent in
domo dei nri: sacerdotib9 q ministrant in
domo dei nri. Et pmitias ciborum nostrorum et
libaminu nrorum: et poma ois ligni: vinde-
mie quoque et olei afferemus sacerdotib9 ad ga-
zophilatiu dei nri: et decima parte terre no-
stre leuitis. Ipsi leuite decimas accipiet ex
omnib9 ciuitatib9 operum nostrorum. Erit aut
sacerdos filius aaron cu leuitis in decimis le-
uitarum: et leuite + offerent decima parte deci-
me sue in domo dei nri ad gazophilatiu i
domo thesauri. Ad gazophilatiu. n. depor-
tabunt filij isrl et filij leui pmitias frumen-
ti vini et olei: et ibi erut vasa sctificata: et sa-
cerdotes et catores et ianitores et ministri:
et non + dimittemus domum dei nostri.

¶ Cap. xi. Decima pars ppli tollitur ad
habitandu in hierlm: quidam spote offe-
runt: nominant qui habitauerunt in hie
rusalem et in ciuitatibus iuda. Cap. xi.

M. + ois q poterat
Als + dei
C
D
M. + offerunt
Als + dimittim9

Habitauerunt aut pncipes ppli in hie-
rusale. Reliqua vero plebs misit sor-
te vt tolleret vna parte de dece q habitatu-
ri essent in + hierlm ciuitate sancta: noue
vero partes in ciuitatib9. Benedixit aute
populus oibus viris q se spote obtulerat
vt habitaret in hierusale. Hi sunt itaque pn-
cipes puincie qui habitauerut in hieru-
sale et in ciuitatib9 iuda. Habitauit autem
vnusquisque in possessione sua in vrbib9 suis
isrl: sacerdotes. leuite: nathinnei et filij ser-
uorum salomonis. Et in hierlm habitaue-
runt de filijs iuda et de filijs beniamin. De fi-
lijs iuda athaias fili9 aziã: filij zacharie: fi-
lij amarie: filij saphatie: filij malaleel. De
filijs phares hismaasia: fili9 baruch: filius
colozai: fili9 azia: fili9 adaia: fili9 ioarib: fili9
zacharie: fili9 + silonites. Oes hi filij pha-
res: q habitauerut in hierlm: qdringetisexa-
ginta noue viri fortes. Hi sut aut filij benia-
min. Sellu fili9 mosolla: fili9 ioed: fili9 pha-
daia: fili9 colaia: fili9 masia: fili9 etheel: filius
+ isaia. Et post eu gebbai: sellai: nongeti vi-
ginti octo. Et iohel fili9 zechri ppositus eo-
rum: et iudas fili9 sennua sup ciuitate secun-
dus. Et de sacerdotib9 idaia fili9 ioiarib: ia-
chin: saraia: fili9 helchie: fili9 mosolla: filius
sadoch: filius meraioth: filius ahitob: pn-
ceps domus dei et fres eorum facietes opera
tepli octingeti viginti duo. Et adaia filius
ieroam: fili9 pheleia: fili9 amsi: filius zacha-
rie: fili9 phessur: filius melchie et fres eius
pncipes patru: ducenti qdraginta duo. Et
amasai fili9 azrihel: fili9 azi: filius mosolla-
moth: filius emmer et fres eorum potetes ni-
mis: cetu viginti octo: et ppositus eorum zaba-
thel fili9 potetu. Et de leuitis sebenia filius
asoph: fili9 azaricã: fili9 azabia: fili9 bonni et
sabathai: et iosabeth: sup oia opa q erat fo-
rinsecus in domo dei a pncipib9 leuitaru.
Et mathania filius micha: filius zebedei: fi-
lius asaph pnceps ad laudandu et ad con-
fitendu in oone: et bechecias secundus de
fratribus eius: et abda filius samua: fili9
galal filius idithum. Omnes leuite in ci-
uitate sancta ducenti octoginta quattuor.
Et ianitores: accub: telmon: et fratres eoru
qui custodiebant ostia: centum septuagin-
ta duo. Et reliqui ex isrl sacerdotes et leui-
te in vniuersis ciuitatibus iuda: vnusquis-
que in possessione sua et nathinnei qui habi-
tabant in ophel: et siaha et gaspha de nathin

A
al. + esset hierlm i ciuitate
Als + silonitis
B
M. + isaia vel asaia
C

neis. Et eps leuitarū in hierusalē azi fili⁹ baani. fili⁹ azabie. fili⁹ mathanie. fili⁹ miche. De filijs asaph cātores in ministerio domus dei. Preceptū qppe regis sup eos erat: D ꝛ ordo in cātorib⁹ per dies singulos: et fathaia fili⁹ mesezebel de filijs zara filij iuda in manu regis iuxta oē verbū ppli: et in domib⁹ p oēs regiones eoꝝ. De filijs iuda habitauerūt in cariatharbe ꝛ in filiab⁹ ei⁹. Et in dybon et in filiab⁹ ei⁹: et in capseel et in viculis eius: et in iesue: et in molada: ꝛ in bethphalet: et in aserfual. et in bersabee. et in filiabus eius. et in sicelech. et in mochona et in filiabus eius. et in remon et in sara. et in hierimuth. zonoa. edollā. et in villis eaꝝ. lachis. et in regionib⁹ eius azecha. et in filiab⁹ ei⁹. Et māserūt in bersabee vsqz ad vallē ennon. Filij aūt beniamin ageba mechmas et hai et bethel et filiab⁹ ei⁹ anathot nob anana asor rama gethai madid seboim neballath et ono valle artificū: et de leuitis ✠ portiōis iude et beniamin.

M.✠ partitiones

¶ Ca. xii. ¶ Recēsent sacerdotes et leuite q venerūt cū zorobabel: dedicat mur⁹ ciuitatis pplo i hierlm ɔgregato: recēsent custodes thesauroꝝ ad oblatiōné sanctoꝝ. Cap. xij.

H Ii sunt aūt sacerdotes et leuite q ascēderūt cū zorobabel filio salathiel. Josue saraia. hieremias. esdras. amaria. melluch. acchus. sechenias. reum: merimuth. addo. gethon. abiamin. madia. belga. semeia. et ioarib. et idaia. sellum. amoch. elceia. adaia. Isti principes sacerdotū et fratres eoꝝ in dieb⁹ iosue. Porro leuite iesua. bennui. cedmihel. sarabia. iuda. mathanias. sup hymnos ipsi et frēs eoꝝ et becbecia: atqz ethani et frēs eoꝝ vnusqsqz i officio suo. Josue autē genuit ioachim: et ioachim genuit elyasib: et elyasib genuit ioiada: et ioiada genuit ionathan: et ionathan genuit iedda. In dieb⁹ aūt ioachim erāt sacerdotes et pncipes familiaꝝ: ✠ saraie ✠ maarie hieremie ananie: ✠ esdre mosollam. amarie. iohānā. milico. ionathan. sebnie. ioseph. aran. edna. maraioth. belci: ✠ adage zacharie: ✠ gethō. mosollā. abie. zechri. miamin: ꝛ ✠ moadie. felthi. belge. sāmua. semeie. ioathā. ioarib. mathanai: ✠ iodaie: azi. sellaie: ✠ celaia: ✠ mocthber: ✠ elchie: ✠ asebie: ✠ idaia. nathanahel. Leuite in dieb⁹ elyasib ꝛ ioiada ꝛ ionas ꝛ ieddoa scripti pncipes familiaꝝ ꝛ sacerdotes i regno da-

Als ✠ ezras

M. seqntia noīa hebrea bina ꝛ bina iūgunt ꝛ pmū ē genitiui secūdū do noīatiui casus

Als ✠ rasaie

M. ✠ maraia

M. ✠ esre

Als ✠ adaie

Als ✠ gedon

M. ✠ moydie

rij perse. Filij leui pncipes familiarū scripti in libro verboꝝ dieꝝ: ꝛ vsqz ad dies ionathan filij elyasib. Et principes leuitarū asebia serebia ꝛ iesue filius cedmihel ꝛ fratres eoꝝ p vices suas: vt laudarēt ꝛ cōfiterent iuxta pceptū dauid viri dei ꝛ obseruarent eque p ordinē. Mathania: ꝛ bedecia: ꝛ obedia: mosollam: thelmon: accub: custodes portaꝝ ꝛ vestibuloꝝ ante portas. Hi i dieb⁹ ioachim filij iosue filij iosedech: ꝛ in dieb⁹ neemie ducis ꝛ ✠ esdre sacerdotis scribeqz. In dedicatione aūt muri hierlm requisierunt leuitas de omnibus locis suis vt adducerent eos in hierusalē ꝛ facerent dedicationem: ꝛ letitiam in actione gratiarū ꝛ cantico: ꝛ in cymbalis psalterijs ꝛ citharis. Congregati sunt autem filij cantorum de campestribus circa hierlm ꝛ de villis netuphati: ꝛ de domo galgal: ꝛ de regionibus ✠ geba ꝛ asmaueth: quoniā villas edificauerunt sibi cantores in circuitu hierusalē ꝛ mundati sunt sacerdotes ꝛ leuite. ꝛ mūdauerunt populū ꝛ portas ꝛ murū. Ascēdere autē feci principes iuda super murū: ꝛ statui duos choros laudantium magnos. Et ierunt ad dextrā super murū ad portā sterqlinij. Et iuit post eos osaias ꝛ media pars principū iuda: ꝛ azarias ✠ esdra ꝛ mosollam iuda ꝛ beniamin ꝛ semeia ꝛ hieremia. Et d filijs sacerdotū in tubis zacharias fili⁹ ionathan: filius semeie: filius mathanie: filius michaie: filius zechur: filius asaph ꝛ fratres ei⁹ semeia ꝛ azarel: malalai: galalai maai: nathanael et iuda et ananai in vasis canticis dauid viri dei et ✠ esdras scriba ante eos in porta fontis. Et cōtra eos ascēderūt in gradib⁹ ciuitatis dauid in ascēsu muri super domū dauid et vsqz ad portā aqrum ad orientē. Et chorus secundus gratias referentiū ibat ex aduerso: et ego post eū ꝛ media pars populi sup murū ꝛ sup turrim furnoꝝ ꝛ vsqz ad murū latissimū: ꝛ sup portā effraim: ꝛ sup portā antiquā: et sup portā piscium ꝛ turrim ananehel: ꝛ turrim emath: ꝛ vsqz ad portā gregis ꝛ steterunt in porta custodie. Steteruntqz duo chori laudantiū in domo dei: ꝛ ego ꝛ dimidia pars magistratuū mecū. Et sacerdotes elyachim: maasia: miamin. michea: elioenai. zacharia ꝛ anania in tubis: ꝛ maasia: ꝛ semeia ꝛ eleazar. ꝛ azi. ꝛ iohanam. ꝛ mel-

Als ✠ ieddaie

M. ✠ celaie

M. ✠ mocthor

Als ✠ helcie

Als ✠ asebia

M. ✠ idaie

M. ✠ esre

Als ✠ gebe

C

Als ✠ ezra

Als ✠ ezras

D

chia: et elam: et ezer. Et clare cecinerunt cantores: et iezraia prepositus. Et immolauerunt in die illa victimas magnas et letati sunt. Deus enim letificauerat eos leticia magna. Sed et vxores eorum et liberi gauisi sunt: et audita est leticia illa hierusalem procul. Recensuerunt quoque in die illa viros super gazophilatia thesauri: ad libamina et ad primitias et ad decimas: vt introferrent per eos principes ciuitatis in decore gratiarum actiones sacerdotes et leuitas: quia letificatus est iuda in sacerdotibus et leuitis astantibus. Et custodierunt obseruationem dei sui: et obseruationem expiationis: et cantores et ianitores iuxta preceptum Dauid et salomonis filij eius: quia in diebus dauid et asaph ab exordio erant principes constituti cantorum in carmine laudantium et confitentium deo. Et omnis israel in diebus zorobabel et in diebus neemie dabant partes cantoribus et ianitoribus per dies singulos: et sanctificabant leuitas: et leuite sanctificabant filios aaron.

¶ Ca. Sū. ¶ Deuteronomium legitur: separatur a hierusalem alienigene: sacerdotum partes et leuitarum domini in gazophilatium domus domini: et vasis tobie que esdras proicit extra gazophilatium: ministris templi redduntur partes. Cap. xiij.

Fle. e. c. 13

A

In die autem illo lectum est in volumine moysi audiente populo. Et inuentum est scriptum in eo quod non deberet introire ammonites et moabites in ecclesiam dei vsque in eternum: eo quod non occurrerint filijs israel cum pane et aqua: et conduxerunt aduersum eos balaam ad maledicendum eis: et conuertit deus noster maledictionem in benedictionem. Factum est autem cum audissent legem: separauerunt omnem alienigenam ab israel: et super hoc erat eliasib sacerdos qui fuerat prepositus in gazophilatio domus dei nostri: et proximus tobie. Fecit ergo sibi gazophilatium grande: et ibi erant ante eum reponentes munera et thus et vasa et decimam frumenti vini et olei: partes leuitarum et cantorum et ianitorum et primitias sacerdotales. In omnibus autem his non fui in hierusalem: quia in anno tricesimosecundo artaxerxis regis babylonis veni ad regem. Et in fine dierum rogaui regem et veni in hierusalem. Et intellexi malum quod fecerat eliasib tobie: vt faceret ei thesaurum in vestibulis domus dei. Et malum mihi visum est valde. Et proieci vasa domus tobie foras de gazophilatio: precepique et emundauerunt gazophilatium. Et retuli ibi vasa domus dei sacrificium et thus. Et cognoui quod partes leuitarum non fuissent date: et fugisset vnusquisque in regionem suam de leuitis et cantoribus: et de his qui ministrabant: et egi causam aduersum magistratus et dixi. Quare dereliquimus domum dei. Et congregaui eos et feci stare in stationibus suis. Et omnis iuda apportabat decimam frumenti vini et olei in horrea. Et constituimus super horrea selemiam sacerdotem et sadech scribam: et phadaiam de leuitis: et iuxta eos anan filium zachur: filium mathanie: quia fideles comprobati sunt: et ipsis credite sunt partes fratrum suorum. Memento mei deus meus pro hoc: et ne deleas miserationes meas quas feci in domo dei mei et in ceremonijs eius. In diebus illis vidi in iuda et calcantes torcularia in sabbato: portantes aceruos et onerantes super asinos vinum et vuas et ficus et omne onus: et inferentes in hierusalem die sabbati. Et contestatus sum eos vt in die qua vendere liceret venderent. Et tyrij habitauerunt in ea: inferentes pisces et omnia venalia. Et vendebant in sabbatis filijs iuda: et hierusalem. Et obiurgaui optimates iuda: et dixi eis. Que est hec res mala quam vos facitis: et prophanatis diem sabbati. Numquid non hec fecerunt patres nostri: et adduxit deus noster super nos omne malum hoc et super ciuitatem hanc. Et vos additis iracundiam super israel violando sabbatum. Factum est autem cum quieuissent porte hierusalem in die sabbati: dixi: et clauserunt ianuas: et precepi vt non aperirent eas vsque post sabbatum. Et de pueris meis constitui super portas vt nullus inferret onus die sabbati. Et manserunt negociatores et vendentes vniuersa venalia foris hierusalem semel et bis. Et contestatus sum eos: et dixi eis. Quare manetis ex aduerso muri: Si secundo hoc feceritis manum mittam in vos. Itaque ex tempore illo non venerunt in sabbato. Dixique leuitis vt mundarentur et venirent ad custodiendas portas: et sanctificandam diem sabbati. Et pro hoc ergo memento mei deus meus: et parce mihi secundum multitudinem miserationum tuarum. Sed et in diebus illis vidi iudeos ducentes vxores azotitias: ammonitidas: et moabitidas. Et filij eorum ex media parte loquebantur azotice: et nesciebant loqui iudaice: et loquebantur iuxta linguam populi et populi. Et

Fle. e. to 11

Nu. e. to 11

B

Ne. e. tho bi

C

D

obiurgaui eos: et maledixi. Et cecidi ex eis viros et decaluaui eos: et adiuraui in deo vt nõ darẽt filias suas filijs eorũ: et nõ acciperẽt de filiabus eorũ filijs suis et sibimetipsis dicẽs. Nũquid nõ in huiuscemodi re peccauit salomõ rex israel: Et certe in gẽtibus multis nõ erat rex similis ei: et dilectus deo suo erat: et posuit eũ deus regẽ sup omnẽ israel. Et ipsũ ergo duxerũt ad peccatũ mulieres alienigene. Nũquid et nos inobedientes faciemus omnẽ malũ grãde hoc: vt preuaricemur in deo nostro: et ducamus vxores peregrinas? De filijs autẽ ioiada filij eliasib sacerdotis magni gener erat sanaballath horonitis: quẽ fugaui a me. Recordare dñe deus meus aduersũ eos q pollũnt sacerdotiũ: iusq3 sacerdotale et leuiticũ. Igitur mundaui eos ab oĩbus alienigenis et cõstitui ordines sacerdotũ et leuitarũ vnũquẽq3 in ministerio suo: et in oblatiõe lignorũ in tẽporibus cõstitutis et in primitijs. Memẽto mei deus meus in bonum: amen.

B sup. 5. b. et sup. eo.

¶ Explicit liber Neemie: q est scdõs esdre.

¶ Incipit liber Esdre tertius.

¶ Ca. Sũ. ¶ Quõ iosias celebrãs pascha dedit populo oues et agnos: mortuo iosias et cõstituit hieremias filius eius p eo: quẽ amouit rex egypti cõstituẽs fratrẽ eius ioachim p eo: de trãsmigratiõe babylonis: de sedechia: et destructione hierusalẽ. Cap. j.

A 4. Re. 23. c. 2. parali. 35. a.

Et fecit iosias pascha in hierosolymis dño: et immolauit phase q̃rtadecima luna primi mẽsis: statuẽs sacerdotes p vices dierũ stolis amictos in tẽplo dñi. Et dixit leuitis sacris suis israel: vt sanctificarẽt se dño in positiõe sctẽ arce dñi in domo quã edificauit salomon filius dauid rex. Non erit vobis tollere super humeros eã. Et nũc deseruite dño vestro et curã agite gentis illius israel ex parte sm pagos et tribus vestras: sm scripturã dauid regis israel: et sm magnificẽtiam salomonis filij eius: oẽs in tẽplo: et sm particulã principatus paternã vestrã corã qui stant in cõspectu fratrũ filiorũ israel. Immolãte pascha et sacrificia parate fratribus vestris: et facite sm preceptũ domini qđ datũ ẽ moysi. Et donauit iosias in plebe q inuẽta ẽ ouium agnorum et hedorũ et caprarũ triginta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data sunt sm promissionẽ populo: et sacerdotibus in pascha: oues numero duo milia: et vituli centũ. Et iechonias et semeias: et nathanael frẽs: et asabias et oziel et corabe in phase: oues qnq3 milia: vitulos qngẽtos. Et hec cũ fierent elegãter: steterũt sacerdotes et leuite habẽtes azyma p tribus. Et sm partes principatus patrũ in cõspectu populi offerebant dño sm ea que in libro moysi scripta sunt: et assauerũt phase igni put oportebat: et hostias coxerũt in emolis et in ollis cũ beniuolẽtia: et attulerunt oĩbus q erãt ex plebe: et post hec parauerũt sibi et sacerdotibus. Sacerdotes.n. offerebãt adipes ✠ vsq3 dum finita eẽt hora: et leuite parauerũt sibi et fratribus suis filijs aaron. Et sacrificatores filij asaph erãt per ordinẽ sm preceptũ dauid et asaph et zacharias et ied. ..inus q erat a rege et ostiarij p singulas ianuas: ita vt non preuaricaretur vnusquisq3 suã. Fratres enim illorũ parauerũt illis. Et consummata sunt q̃ pertinebant ad sacrificium domini. In illa die egerunt phase: et offerebãt hostias sup altare dñi sacrificium sm preceptum regis iosie. Et egerũt filij israel qui inuẽti sunt in tẽpore illo phase: et diẽ festi azymorũ per dies septẽ. Et non est celebratum phase tale in israel a tẽporibus samuel prophete: et oẽs reges israel nõ celebrauerũt tale pascha q̃le egit iosias et sacerdotes et leuite et iudei et omnis israel qui inuenti sunt in cõmoratiõe hierosolymis. Octauodecimo anno regnante iosia celebratum est phase. Et directa sunt opera iosie in conspectu domini sui in corde pleno metuẽtia: et que

B

✠ Moysi vsq3 que

C

circa illum quidem cõscripta sunt in pri stinis tẽporib⁹ de eis qui peccauerũt quia irreligiosi fuerunt in dominũ pre omni gẽte: et qui nõ q̃sierũt verba dñi sup isrl. Et post omnẽ actũ hũc iosie ascẽdit pharao rex egypti veniẽs in charchamis ab itinere sup eufraten et exijt in obuiã illi⁹ iosias. Et misit rex egypti ad iosias dicẽs. Quid mihi et tibi ẽ rex iude? Nõ sũ miss⁹ a dño vt pugnẽ cõtra te. Sup eufraten.n. bellũ meũ est. Festinans descẽde: Et nõ est reuersus iosias sup currũ: sed expugnare eũ conabaꝫ: nõ attẽdens verbũ pphete ex ore dñi sꝫ cõstituit ad eũ bellũ in cãpo mageddo. Et descenderũt principes ad regem iosiaꝫ. Et dixit rex pueris suis. Amouete me a plio: infirmatus sum enĩ valde. Et statim amouerũt eũ pueri ipsius de acie. Et ascẽdit sup currum secũdarium suũ: et perueniẽs hierosolyma vita functus est: et sepultus est in paterno sepulcro. Et in tota iudea lugebãt iosiã: et qui psidebãt cuꝫ vxoribus lamẽtabant eum vsq; in hunc diem. Et datum est hoc fieri semper in oẽ genus israel. Hec aũt prescripta sunt in libro historiarũ regũ iude: et singula gesta actus iosie et eius gloria: et intellectus ei⁹ in lege domini: queq; gesta sunt ab eo: et q̃ nõ scripta sunt in libro regũ isrl et iude. Et assumẽtes q̃ erãt ex gẽte iechoniam filiũ iosie: cõstituerunt regẽ pro iosia pre suo cũ eẽt annorũ trigintatriũ. Et regnauit sup israel mẽsibus trib⁹. Et amouit eum rex egypti ne regnaret in hierosolymis. Et mulctauit gentẽ argẽti talẽta cẽtũ: et auri talẽtũ vnũ. Et cõstituit rex egypti ioachim fratrẽ ipsius regẽ iude et hierusalẽ: et alligauit magistrat⁹ ioachim: et zaracelẽ fratrẽ suũ apprehendẽs reduxit in egyptũ. Annorũ erat ioachim viginti quinq; cũ regnare cepisset in terra iuda et hierusalẽ: et fecit malũ in cõspectu domini. Post hũc aũt ascẽdit nabuchodonosor rex babylõis: et alligans eũ in ✝ areolo vinculo pduxit in babyloniã. Et sacra vasa domini accepit nabucodonosor et tulit et cõsecrauit in tẽplo suo in babylõia. Nã de imũdicia illius et religiositate scriptũ ẽ in libro tẽpoꝝ regũ. Et regnauit ioachim filius eius p eo. Cum autẽ cõstitutus est erat annoꝝ decẽ et octo. Regnauit aũt mẽses tres: et dies decẽ in hierusalẽ: et fecit malum in cõspectu dñi. Et post annũ mittẽs nabuchodonosor trãsmigrauit eũ in babyloniã simul cũ sacris vasis dñi. Et cõstituit sedechiã regẽ iuda et in hierlm cum eẽt annoꝝ vigintiunius. Regnauit autẽ annis vndecim. Et fecit malũ in cõspectu dñi: et nõ est veritus a verbis q̃ dicta sunt ab hieremia pphetа ex ore dñi: et adiuratus a rege nabuchodonosor piurans, discessit: et indurata ceruice sua et corde suo: trãsgressus ẽ legitima dñi dei isrl. Et duces ppli dñi multa inique gesserũt et ipie egerũt sup oẽs immũdicias gẽtiũ et polluerũt tẽplũ dñi qd sanctũ erat in hierosolymis. Et misit deus patrũ ipsoꝝ p angelũ suũ reuocare eos: pp̃ter qd parceret illis et tabernaculo suo. Ipsi vero subsanabant in angelis suis: et qua die locut⁹ est dñs erant illudentes pphetis eius. Qui vsq; ad iracundiã concitatus est sup gẽtem suã: pp̃ter irreligiositatẽ suã: et precepit ascẽdere reges caldeoꝝ. Hi occiderũt iuuenes eorũ i gladio: in circuitu sancti tẽpli eorũ: et nõ pepercerũt iuueni et seni et virgini et adolescẽti. Sꝫ oẽs traditi sunt in manus ipsoꝝ: et oĩa sacra vasa dñi: et regales apothecas resumẽtes tulerũt in babyloniam: et incenderunt domum dñi et demolierunt muros hierusalẽ: et turres eius incenderũt igne. Et cõsumauerunt oĩa honorifica eius: et ad nihilum redegerunt: et reliquos a gladio duxerũt in babylonẽ. Et erant serui illi⁹ vsq; dũ regnarent pse: in repletiõe verbi dñi in ore hieremie quousq; ✝ benigne ageret terra sabbata sua. Oĩ tpe desertiõis sue sabbatizauit in applicatiõe annoꝝ septuagitaseptẽ.

¶ Ca. Sũ. ¶ Cyrus dat licẽtiã iudeis vt redeãt in hierusalẽ: dans ẽt eis vasa tẽpli: mittit artaxerxi epla accusans iudeos ne reedificẽt ciuitatem. Cap. ij.

Regnãte cyro rege persaꝝ in cõsummatione verbi domini in ore hieremie suscitauit dñs spiritũ cyri regis psarũ: et predicauit in toto regno suo simul p scripturã dicẽs: hec dicit cyrus rex psarum. Me constituit regem orbi terrarũ dominus israel domin⁹ excelsus: et significauit mihi edificare domum sibi in hierusalem que est iudea. Si quis est ex genere vestro: dominus ipsius ascendat cuꝫ eo in hierusalem. Quotquot ergo circa

Marginalia: ✝ 4. Re. 23.f. 2. pali. 35.c. — D — E — Al's ✝ ereo — F — G — Al's ✝ bene — A — ✝ 2. pali. 36.d. 1. esdre 1.a.

loca habitãt adiuuẽt eos qui sunt in loco ipso in auro ⁊ argẽto in dationib⁹ cũ eqs ⁊ iumẽtis: cũq3 alijs que secũdũ vota apponunt in edē dñi que est in hierusalẽ. Et stãtes pncipes tribuũ pagorũ ⁊ iudee et tribu beniamin ⁊ sacerdotes ⁊ leuite quos excitauit dñs ascẽdere ⁊ edificare domũ dñi que est in hierlm: ⁊ q erãt in circuitu eo℞ adiuuerũt in omni auro ⁊ argẽto eius ⁊ iumẽtis ⁊ votis q̃3 pluribus multi quo℞ sensus excitat⁹ est. Et cyrus rex ptulit vasa sacra dñi q̃ trãstulit nabuchodonosor: rex babylonis ex hierlm ⁊ cõsecrauit ea idolo suo. Et pferẽs ea cyrus rex persaru3: tradidit mitridato q erat super thesauros ipsi⁹. Per hunc aũt tradita sunt salmanasaro psidi iudee. Ho℞ autẽ hic numerus. Libatoria argẽtea: duo milia quadringẽta: athisce argẽtee triginta: phiale auree triginta: itẽ argẽtee duo milia quadringẽte: ⁊ alia vasa mille. Omnia aũt vasa aurea ⁊ argẽtea qnq3 milia octingẽta sexaginta. Et enumerata sunt salmanasaro simul cu3 his q ex captiuitate babylonie venerãt in hierosolymã. In artaxerxis aũt regis persa℞ tẽporib⁹ scripserũt ei de his q inhabitãt in iudea ⁊ hierusalẽ balsam⁹ ⁊ mitridat⁹: ⁊ sabellius: ⁊ rathimus ⁊ balthemus: samelius: scriba ⁊ reliqui inhabitãtes in samaria ⁊ ceteris locis subiectã eplã3 regi artaxerxi. Dñe pueri tui rathimus ab accidẽtib⁹: ⁊ sabellius scriba ⁊ reliq curie tue iudices in celesyriã ⁊ phenicẽ. Et nunc notum sit dño regi qm̃ iudei q ascẽderũt a vobis ad nos venientes in hierl3 ciuitatẽ refugã ⁊ pessimã edificãt firmos ei⁹ ⁊ statuũt muros ⁊ tẽplũ suscitãt. Q3 si ciuitas ista ⁊ muri cõsũmati fuerint: nõ tm̃ tributa nõ sustinebũt pẽdere: s3 ⁊ regib⁹ resistẽt. Et q: id agit circa tẽpiu3: recte habere arbitrati sumus non despicere hocipsu3 s3 notũ facere dño regi: vt si videbit regi: qrat in libris patrũ suorũ: ⁊ inuenies in ammonitionib⁹ scripta de his: ⁊ scies qm̃ ciuitas fuit refuga: ⁊ reges ⁊ ciuitates ɔcutiẽs: ⁊ iudei refuge: ⁊ plia cõmittẽtes in ea ab eterno: ob quã cam ciuitas ista deserta est. Nunc ergo notũ facimus dñe rex: qm̃ si ciuitas hec edificata fuerit ⁊ hui⁹ muri erecti fuerint descẽsus tibi nõ erit in celesyriã ⁊ phenicem. Tunc scripsit rex rathimo q scribebat accidentia ⁊ balthimo ⁊ sabellio scribe: ⁊ ceteris cõstitutis ⁊ inhabitãtibus in syria ⁊ phenice ea q̃ subiecta sunt. Legi eplã3 quã misistis mihi. Precepi ergo inqri: ⁊ iuẽtũ ẽ: qm̃ ciuitas illa est ab euo regib⁹ resistẽs: ⁊ homines refuge ⁊ plia in ea efficientes: ⁊ reges fortissimi erãt in hierusalẽ dñantes ⁊ tributa exigentes a celesyria ⁊ phenice. Nũc ergo pcepi phibere hoies illos edificare ciuitatẽ: ⁊ phibere ne qd vltra hec fiat: s3 nec pcedãt in plurimũ ex quo sunt mali ceẽ: ita vt regib⁹ molestia imponẽt. Tunc recitatis his q̃ a rege artaxerxe scripta fuerãt rathim⁹ ⁊ sabellius scriba ⁊ q cu3 his cõstituti erãt iũgẽtes festinãter venerunt in hierusalẽ cũ eqtatu ⁊ turba ⁊ agmine: ceperũtq3 edificãtes phibere. Et vacabant ab edificatiõe tẽpli in hierusalem vsq3 secundo anno regni darij regis persarum.

¶ Cap. Sũ. ¶ Interrupta est restauratio vsq3 ad regnũ darij: fecit cenã magnã darius rex psaru3: de tribus custodientib⁹ corp⁹ regis: pmus ho℞ sua pponit. Ca. iiij.

Rex darius fecit cenã magnã oibus vernaculis suis: ⁊ oib⁹ magistratibus medie ⁊ psidis: ⁊ oib⁹ purpuratis: ⁊ ptorib⁹: ⁊ ɔsulib⁹: ⁊ pfectis sub illo ab india vsq3 ethiopiã cẽtũ vigintiseptẽ puincijs. Et cũ mãducassent ⁊ bibissẽt ⁊ satiati reuerterent: tũc darius rex ascẽdit i cubiculo suo: ⁊ dormiuit: ⁊ expgefactus ẽ. Tũc illi tres iuuenes corporis custode q custodiebãt corp⁹ rgis dixerũt alt alti. Dicam⁹ vnusqsq3 nr̃3 smonẽ q pcellat: ⁊ cuiuscũq3 apparuerit smo sapiẽtior alteri⁹: dabit illi rex dari⁹ dona magna: purpura coopiri: ⁊ i auro bibere ⁊ sup auru3 dormire: ⁊ currũ aureo freno: ⁊ cydari3 byssinã ⁊ torquẽ circa collũ: ⁊ scdo loco sedebit a dario pp sapiã3 suã ⁊ cognat⁹ darij vocabit. Tũc scribẽtes singuli suũ vbũ signauerũt: ⁊ posuerũt sub⁹ ceruical darij regis: ⁊ dixerũt. Cũ surrexerit rex: dabim⁹ illi scripta nr̃a: ⁊ qðcũq3 iudicauerit rex ⁊ trib⁹ ⁊ magistrat⁹ psidis: qm̃ verbũ ei⁹ sapientius est: ipsi dabit victoria sic scriptũ ẽ. Unus scripsit. Forte est vinũ. Ali⁹ scripsit. Fortior est rex. Terti⁹ scripsit. Fortiores sũt mulieres. Sup oia aũt vincit vitas. Et cu3 surrexisset rex acceperũt scripta sua: ⁊ dederũt illi: ⁊ legit. Et mittẽs vocauit oẽs magistratus persarum ⁊ medos ⁊ purpuratos ⁊ pre

B — ij. esd. j. c — Al. ⁊ baltimus — C — Al. ⁊ ... — Al. ⁊ ... rus. — D — A — B — Al. signauerunt. — C — Al. ⁊ fortius. — vel S. ca. cõsuetu. do. i glo.

tores et prefectos: et sederunt in concilio: et lecta sunt scripta coram ipsis. Et dixit. Uocate adolescentes: et ipsi indicabunt verba sua. Et vocati sunt et introierunt. Et dixit illis. Judicate nobis de his que scripta sunt. Et cepit prior qui dixerat de fortitudine vini: et dixit. Uiri quam prevalet vinum omnibus hominibus qui bibunt illud. Seducit mentem. Itemque regis et orphani facit mentem vanam. Item servi ac liberi pauperis ac divitis et omnem mentem convertit in securitatem et iocunditatem: et non meminit omnem tristiciam et debitum: et omnia precordia facit honesta: et non meminit regem nec magistratum: et omnia per talenta loqui facit. Et non meminerunt cum biberunt amicitiam nec fraternitatem: sed non multum post sumunt gladios: et cum a vino meruerint et surrexerint non meminerunt que gesserunt. O viri: nunquid precellit vinum? Quis sic cogitat facere? Et tacuit hoc dicto.

¶ Ca. IIII. ¶ Secundus et tertius similiter proponunt: et concluditur veritas esse fortior omnibus: zorobabel venit cum epistolis regis in babyloniam: numerantur ascendentes de captivitate transmigrationis. Cap. iiij.

Et inchoavit sequens dicere: qui dixit de fortitudine regis. O viri: nunquid precellunt homines: qui terram et mare obtinent et omnia que in eis sunt? Rex autem super omnia precellit: et dominatur eorum: et omne quodcunque dixerit illis faciunt. Et si miserit illos ad + bellatores: vadunt et demoliuntur montes et muros et turres. Jugulantur et iugulant: et regis verbum non preterreunt. Nam si vicerint afferunt regi omnia quecunque predati fuerint. Similiter et alii omnes et quotquot non militant nec pugnant sed colunt terram: rursum cum fuerint metentes afferunt tributa regi. Et ipse unus solus si dixerit occidite: occidunt: dixerit remittite: remittunt: dixerit percutite: percutiunt: dixerit exterminate: exterminant: dixerit edificate: edificant: dixerit excidite: excidunt: dixerit plantate: plantant: et omnis plebs et virtutes eum obaudiunt: et super hoc ipse recumbit et bibit et dormit. Hi autem custodiunt in circuitu eum: et non possunt ire singuli et facere opera sua: sed in dicto obaudientes sunt ei. Uiri quomodo non precellit rex: qui sic diffamatur? Et tacuit. Tertius qui dixerat de mulieribus et veritate: hic est zorobabel cepit loqui. Uiri non magnus rex et multi homines: nec vinum precellit. Quis est ergo qui dominatur eorum? Nonne mulieres genuerunt regem et omnem populum qui dominatur mari et terre: et ex illis nati sunt: et ipse educaverunt eos qui plantaverunt vineas ex quibus vinum fit? Et ipse faciunt stolas omnium hominum et ipse faciunt gloriam hominibus: et non possunt homines separari a mulieribus. Si congregaverint aurum et argentum et omnem rem speciosam et viderint mulierem unam bono habitu et bona specie: omnia hec relinquentes in eam intendunt: et aperto ore conspiciunt et eam allicunt magis quam aurum et argentum et omnem rem preciosam. Homo patrem suum relinquit qui + enutrivit illum et suam regionem: et ad mulierem se coniungit. Et cum muliere remittit animam: et neque patrem meminit neque matrem neque regionem. Et hinc oportet vos scire quoniam mulieres dominantur vestri. Nonne doletis? Et accipit homo gladium suum et vadit in viam facere furta et homicidia et mare navigare et flumina: et leonem videt et in tenebris ingreditur: et cum furtum fecerit et fraudes et rapinas: amabili sue affert. Et iterum diligit homo uxorem suam: magis quam patrem aut matrem. Et multi dementes facti sunt propter uxores suas: et servi facti sunt propter illas: et multi perierunt et iugulati sunt: et peccaverunt propter mulieres. Et nunc credite mihi: quia magnus est rex in potestate sua: quoniam omnes + regiones verentur tangere eum. Uidebam tamen apemen filiam bezacis mirifici concubinam regis sedentem iuxta regem ad dexteram et auferentem dyadema de capite eius: et imponentem sibi: et palmis cedebat regem de sinistra manu. Et super hec aperto ore intuebatur eam. Et si arriserit ei: ridet: nam si indignata fuerit ei blanditur: donec reconcilietur in gratiam. O viri: cur non sunt fortiores mulieres? Magna est terra et excelsum est celum: qui ista agunt. Et tunc rex et purpurati intuebantur in alterutrum. Et inchoavit loqui de veritate. O viri: nonne fortes sunt mulieres? Magna est terra et excelsum est celum: et velox cursus solis convertit in gyro celum in locum suum in una die. Nonne + magnificus est qui hec facit? Et veritas magna: et fortior pre omnibus. Omnis terra veritatem invocat: celum etiam ipsam benedicit et omnia opera moventur et tremunt eam: et non est cum ea quicquam iniquum. Iniquum iniquum: iniquus rex: iniqua mulieres. Iniqui omnes filii hominum: et iniqua illorum omnia opera: et non est in ipsis veritas. Et in sua iniquitate pe-

Alias + enutrivit

Alias + bellandum.

Alias + dominos

Alias + magnificatus.

fit: ut veritas manet et invalescit in eternum et vivit et obtinet in secula seculorum. Nec est apud eam accipere personas: neque differentias: sed que iusta sunt facit omnibus: iniustis ac malignis: et omnes benignantur in operibus eius. Et non est in iudicio eius iniquum: sed fortitudo et regnum et potestas et maiestas omnium evorum. Benedictus deus veritatis. Et desiit loquendo. Et omnes populi clamaverunt: et dixerunt. Magna est veritas et prevalet. Tunc rex ait illi. Pete si quid vis amplius quam que scripta sunt: et dabo tibi secundum quod inventus es sapientior proximis: et proximus mihi sedebis: et cognatus meus vocaberis. Tunc ait regi. Memor esto voti tui quod vovisti edificare hierusalem in die qua regnum accepisti: et omnia vasa que accepta sunt ex hierusalem remittere que separavit cyrus quando mactavit babyloniam: et voluit remittere ea ibi. Et tu voluisti edificare templum quod incenderunt idumei quando exterminata est iudea a chaldeis. Et nunc hoc est quod postulo domine et quod peto: hec est maiestas quam a te postulo: ut facias votum quod vovisti regi celi ex ore tuo. Tunc surgens darius rex osculatus est illum: et scripsit epistolam ad omnes dispensatores et prefectos et purpuratos ut deducerent eum et eos qui cum illo erant: omnes ascendentes edificare hierusalem. Et omnibus prefectis qui erant in syria et phenice et libano scripsit epistolas: ut traherent ligna cedrina a libano in hierusalem: ut edificarent cum eis civitatem. Et scripsit omnibus iudeis qui ascendebant a regno in iudeam pro libertate: omnem potentem et magistratum et prefectum non supervenire ad ianuas ipsorum: et omnem regionem quam obtinuerant immunem esse eis: et idumei relinquant castella que obtinent iudeorum: et in structuram templi dare per singulos annos talenta viginti usquedum edificaretur: et super sacrarium holocaustomata hostilare quotidie sicut habent preceptum: alia talenta decem offerre per singulos annos: et omnibus qui procedunt a babylonia condere civitatem ut esset libertas tam ipsis quam filiis eorum et omnibus sacerdotibus qui precedunt. Scripsit autem et quantitatem: et sacram stolam iussit dari in qua deservirent: et levitis scripsit dare precepta usque in diem qua consummabitur domus et hierusalem extrueretur: et omnibus custodientibus civitatem scripsit dare ei sortes et stipendia. Et dimisit omnia vasa que separaverat cyrus a babylonia: et omnia quecunque dixit cyrus et ipse precepit fieri et mitti hierusalem. Et cum processisset ille adolescens: elevans faciem in hierusalem benedixit regem celi: et dixit. Abs te est victoria: et abs te est sapientia: et claritas. Et ego servus tuus sum. Benedictus es qui dedisti mihi sapientiam: et tibi confiteor domine deus patrum nostrorum. Et accepit epistolas: et profectus est in babyloniam. Et venit et nunciavit fratribus suis omnibus qui fuerunt in babylonia: et benedixerunt deum patrum suorum: quoniam dedit illis remissionem et refrigerium ut ascenderent et edificarent hierusalem: et templum ubi nominatum est nomen eius in ipso: et exultaverunt cum musicis et leticia diebus septem.

¶ Ca. Su. ¶ Agitur festum tabernaculorum: et fiunt oblationes: fundatur templum: sed inimici eorum resistebant: structura templi per biennium protrahitur. Cap. v.

Post hec autem electi sunt ut ascenderent principes pagorum per domos et tribus suas: et uxores illorum: et filii et filie eorum et servi et ancille ipsorum: et pecora illorum. Et darius rex misit una cum eis equites mille: donec deducerent eos in hierusalem cum pace: et cum musicis: et cum tympanis: et tybiis: et omnes fratres erant ludentes: et fecit eos ascendere simul cum eis. Et hec sunt nomina virorum qui ascenderunt per pagos suos in tribus et in parte principatus ipsorum. Sacerdotes. Filii phinees: filii aaron: iesus filius iosedech: ioachim filius zorobabel: filii salatiel de domo david: ex progenie phares: tribu autem iuda: qui locutus est sub dario rege persarum sermones mirificos in secundo anno regni ipsius mense nisan primo. Sunt autem hi qui ascenderunt in ex iudea de captivitate transmigrationis quos transmigravit nabuchodonosor rex babylonie in babylonem et

reuersus est in hierlm. Et reliquit partes iudee vnusquisq3 in ciuitatē suā: qui venerunt cū çezobabel ⁊ iesu: neemias are ozeas elimeo: enmanio: mardocheo: belsuro mechapsatochor: olioro: emōia vnꝰ de p cipibꝰ eoꝝ: ⁊ numerꝰ a gētilibꝰ eorū ex ꝓpositis eoꝝ. Filij phares: duo milia centū septuaginta duo. Filij ares: tria milia qnquaginta septē. Filij femo cētūquadraginta duo.

B

In filijs iesu ⁊ ioabes milletrecētiduo. Filij + demu: duo milia q̄dringētiseptuaginta.

Als + deniu

Filij choroba: ducētiqnq3 Filij banica: cētūsexagintaocto.

Als + banica

Filij bebech q̄dringētitres. Filij archad: quadringēti vigintiseptē. Filij chon: trigintaseptē. Filij zaroar: duo milia sexaginta septē. Filij adinu: q̄drigētisexagintaunꝰ. Filij aderectis cētūocto. Filij ciaso ⁊ zelas cētūseptē. Filij ozoroc q̄dringētitrigintanouē. Filij iedar bone cētūtrigitaduo. Filij ananie cētūtriginta. Filij asoni nōaginta. Filij marsar q̄drigēti vigintiduo. Filij çabarus nōagintaqnq3. Filij sepolemon cētū vigintitres. Filij nepopas qnquagintaqnq3. Filij bechanatꝰ cētūqnq̄gintaocto. Filij cebethamus cētūtriginta duo. Filij ex carpatros q enocadies ⁊ modie q̄drigētiuigititres. Qui ex gramas ⁊ gabea: cētūuigintiunus. Qui ex besselon ⁊ ceagge: sexagintaqnq3. Qui ex bastaro: cētūuigintiduo. Qui ex bechenobes: qnquagintaqnq3. Filij lipris: cētūqnquagintaqnq3. Filij labonni: trecēti qnquagintaseptē. Filij sichem: trecētiseptuaginta. Filij suadon ⁊ cliomꝰ: trecētiseptuagintaocto. Filij ericꝰ: duo milia cētūquadragintaqnq3. Filij anaas: trecētiseptuaginta. Sacerdotes. Filij eddus: filij eutber: filij eliasib: trecētiseptuagitaduo. Filij emerꝰ: ducēti qnq̄gintaduo. Filij fasurij trecētiqnquagintaseptē. Filij caree: ducētiuigintiseptē. Leuite. Filij iesu i cadubel: ⁊ banis ⁊ sebias ⁊ edias: septuagintaq̄ttuor. Oīs numerus a duodecimo āno: trigintamilia q̄drigētisexagitaduo. Filij ⁊ filie ⁊ vxores: oīs cōputatio: q̄dragintamilia ducētiq̄dragintaduo. Filij sacerdotū q psallebāt in tēplo. Filij asaph: cētūuigitiocto. Ostiarij vō filij esmēni: filij aser: filij amō: filij accuba: topa filij tobi: oēs cētūtrigintanouē. Sacerdotes seuiētes in tēplo. Filij sel: filij gaspha: filij to. loch: filij carie: filij fu: filij bellu: filij labana: filij armacha: filij accub: filij vtha: filij cetha: filij aggab: filij obai: filij anani: filij cāna: filij gedu: filij an: filij radin: filij desanon: filij nechoba: filij caseba: filij gaze: filij ozIu: filij simone: filij atre: filij hasle: filij asiana: filij maci. Filij nasisim: filij accufu: filij agista: filij azui: filij fauon: filij phasalō: filij meedda: filij fusa. filij carce: filij barcus: filij saree: filij coefi: filij nasit filij agisti: filij pedon + salmō: filij ciꝰ: filij esophor: filij phazida: filij celi: filij dedon filij gaddabel: filij zaphegi: filij aggia: filij sacharet: filij sabathē. Filij coroneth: filij malsith: filij ame: filij sasus: filij addus: filij suba. Filij eura: filij rabotis.

Als + salomon

D

Filij phasphat: filij malmō. Oēs sacro seruiētes ⁊ pueri salomōis: q̄dringētioctogintaduo. hi sunt filij q ascēderūt a chermel ⁊ therisa pncipes eoꝝ: carmellam ⁊ careth. Et nō poterāt edicere ciuitates suas ⁊ ꝓgenies queadmodū sint ex isrl. Filij dalari: filij tubal: filij mechodaici: ex sacerdotibꝰ q fungebant sacerdotio ⁊ nō sunt inuēti. Filij obia: filij achisos: filij addin q accepit vxorē ex filiabꝰ phargeleu ⁊ vocati sūt noīe eiꝰ. Et hoꝝ q̄sita ē gn̄is scripta i pedatura ⁊ nō ē inuēta: ⁊ ꝓhibiti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis neemias ⁊ astharas ne pticipent scā: donec exurgat pontifex doctus in ostēsionem ⁊ veritatē. Oīs aūt israel erat exceptis seruis ⁊ ancillis quadragitaduo milia trecēti q̄draginta. Serui hoꝝ ⁊ ancille: septē milia trecentitrigintaseptē. Cantores ⁊ cātatrices: ducentisexagintaqnq3. Cameli quadringentitrigintaquinq3. Eq septē milia trigintasex.

E

Muli ducēta milia quadragintaqnq3. Subiugalia: qnq3 milia vigintiqnq3. Et de ꝓpositis ipsi ppagos: dū venirent in tēplum dei qd erat in hierusalē inouaret ⁊ suscitare tēplum in loco suo scdm suas virtutem: ⁊ dari in tēplū thesaurum operum sacrum auri minas duodecim milia: ⁊ stolas sacerdotales centum. Et habitauerunt sacerdotes ⁊ leuite ⁊ qui erāt de plebe in hierusalē in regione: ⁊ sacri cātores ⁊ ostiarij: ⁊ omnis israel in regiōibus suis. Instante autem septimo mēse: cūq3 essent filij israel vnusquisq3 in suis rebus conuenerunt vnanimes in atriū qd erat ante ianuam orientalem. Et stantes iesus filius iosedech ⁊ fratres eius sacerdotes

cerdotes:⁊ zorobabel fili⁹ salathiel:⁊ hui⁹
fratres parauerũt altare vt offerrẽt sup
illud holocaustomata scḋm ꝙ in libro moy
si hominis dei scripta sunt. Et ꝯuenerunt
ibi ex alijs nationib⁹ terre:⁊ erexerũt sa-
crariũ in loco suo oẽs gẽtes terre:⁊ offe-
rebãt hostias ⁊ holocaustomata dño ma-
tutina. Et egerũt scenophegiã ⁊ diẽ solẽ-
nẽ sicut ꝑceptũ est in lege:⁊ sacrificia quo
tidie sicut oportebat:⁊ post hec oblatiões
institutas ⁊ hostias sabbatoꝝ ⁊ neomenia
rũ:⁊ dieꝝ solẽniũ omniũ sanctificatorũ.
Et quotquot vouebãt dño a neomenia se
ptimi mẽsis ceperũt hostias offerre deo:⁊
tẽplũ dñi nõdũ erat edificatũ. Et dederũt
F pecuniã lapidarijs ⁊ fabris:⁊ potũ ⁊ pabu
la cũ gaudio. Et dederũt carra sydonijs ⁊
tyrijs vt trãsueherẽt illis de libano trabes
cedrinas ⁊ facerẽt rates in ioppe portũ se-
cundũ decretũ: qḋ scriptũ erat eis a cyro
rege ꝑsaꝝ. Et in secũdo anno venientes in
tẽplũ dei in hierl'm mẽse secũdo inchoa-
uit zorobabel fili⁹ salathiel ⁊ iesus fili⁹ io-
sedech ⁊ fratres ipsoꝝ ⁊ sacerdotes ⁊ leui-
te:⁊ oẽs q venerãt de captiuitate in hieru
salẽ ⁊ fundauerũt tẽplũ dei nouilunio se
cũdi mẽsis secũdi ãni cũ venissent in iu-
deã ⁊ hierl'm. Et statuerũt leuitas a vigin
ti ãnis sup opa dñi. Et stetit iesus ⁊ filius
ei⁹ ⁊ fratres: oẽs leuite ꝯspirãtes ⁊ execu-
tores legis: facientes opa in domo dñi. Et
steterũt sacerdotes hñtes stolas cũ tubis
⁊ leuite filij asaph hñtes cymbala collau-
dãtes dñm ⁊ bñdicẽtes scḋm dauid regẽ
israel. Et cantabãt canticũ dño: qm̃ dulce-
do ei⁹ ⁊ honor in secula sup oẽm israel. Et
omnis ppl's tuba cecinerũt ⁊ ꝓclamaue-
runt voce magna: collaudãtes dñm in su
scitatiõe dom⁹ dñi. Et venerũt ex sacerdo-
tib⁹ ⁊ leuitis ⁊ ꝑsidẽtib⁹ ꝑm pagos senio-
rib⁹ q viderãt ꝑstinã domũ:⁊ ad hui⁹ edi
ficationẽ cũ clamore et ploratu magno et
multi cũ tubis et gaudio magno: in tan-
G tũ: vt ppl's nõ audiret tubas pp ploratum
ppli. Turba. n. erat tubis canens magni-
fice: ita vt lõge audiret. Et audierũt inimi
ci trib⁹ iude et beniamin: et venerũt scire
que eẽt vox tubaꝝ. Et cognouerunt qm̃ q
erãt ex captiuitate edificãt tẽplũ dño deo
israel. Et accedẽtes ad zorobabel ⁊ iesum ⁊
ꝑpositos pagoꝝ dixerũt eis. Edificabim⁹
vna vobiscũ. Sicut. n. audiuim⁹ dñm nr̃m
⁊ ipsi pariter incedim⁹ a dieb⁹ asbacareth
regis assyrioꝝ q transmigrauit nos huc.
Et dixit illis zorobabel et iesus et ꝑncipes
pagoꝝ israel. Nõ est nobis et vobis edifica
re domũ dei nr̃i. Nos. n. soli edificabim⁹
dño israel ꝑm ea q̃ ꝑcepit nobis cyrus rex
ꝑsaꝝ. Gẽtes aũt terre incubãtes his qui
sunt in iudea ⁊ leuãtes cp⁹ edificatiõis ⁊
insidias ⁊ ppl'os adducẽtes: ꝓhibebãt eos
edificare et aggressuras exercẽtes impedie
runt ne ꝯsumarẽt edificiũ omni tpe vite
cyri regis: et ꝓtraxerunt structurã p biẽ-
nium vsq; ad darij regnum.

¶ Cap. vi. ¶ Prophetãt aggeus ⁊ zacha
rias edificat dom⁹ dñi: subregulus syrie
⁊ sodales eius querunt per epistolã volũ-
tatẽ regis darij: precepit darius ne edifica
tio impediatur. Cap. vi.

In secũdo aũt ãno regni darij ꝓpheta
uit agge⁹ ⁊ zacharias fili⁹ addin ꝓphe
te apud iudeã ⁊ hierl'm in noie dei israel
sup eos. Tũc stãs zorobabel fili⁹ salathiel:
⁊ iesus filius iosedech: inchoauerũt edifi-
care domũ domini que est in hierusalem:
cum adessent eis prophete domini ⁊ adiu
uarent eos. In illo tempore venit ad illos
sysennes subregulus syrie ⁊ phenicis ⁊
satrabosanes ⁊ sodales eius ⁊ dixerũt eis.
Quo precipiente vobis domũ hãc edifica-
re:⁊ tectum istud ⁊ alia oĩa pficitis. Et qui
sunt structores: qui hec edificant? Et ha-
buerũt gratiã visitatione facta super eos q
erãt ex captiuitate a domino seniores iu-
deoꝝ:⁊ nõ sunt impediti edificare donec si
gnificaret dario de oibus istis:⁊ rñsũ ac
ciperetur. Exemplũ epistole quã miserũt
dario. Sysennes subregulus syrie ⁊ phenĩ
cis ⁊ satrabusanes ⁊ sodales ei⁹: in syria
⁊ phenice ꝑsides regi dario salutem. Oĩa
nota sunt dño regi ꝙ cũ venissemus i re
gionem iudee:⁊ introissemus in hierl'm:
inuenimus edificantes domũ dei magnã
⁊ tẽplũ ex lapidibus politis ⁊ magnis ⁊
preciosis materijs in parietibus:⁊ opera
illa instanter fieri ⁊ suffragare ⁊ prospera-
re in manibus eorum:⁊ in omni gloria
q̃ diligentissime perfici. Tũc interrogaui-
mus seniores dicẽtes. Quo pmittẽte vo-
bis edificatis domum istã:⁊ opa hec fun-
datis. Ideo autẽ interrogauimus vt notũ
faceremus tibi homies ⁊ ꝑpositos:⁊ nomi-
num scripturã ꝑpositoꝝ postulauimus.

Mos. Et illi respõderunt nobis dicētes. Nos sumus serui dñi qui fecit celū ⁊ terram: ⁊ edificabatur hec domus ante ānos istos multos a rege israel magno ⁊ fortissimo: ⁊ cõsūmata est. Et quoniā patres nostri exacerbātes erāt ⁊ peccauerunt in deū israel: tradidit eos in manus nabuchodonosor regis babylonie: regis chaldeorū: ⁊ domū istam demolientes incēderunt: ⁊ populū captiuū duxerunt in babylonē. In primo anno regnāte cyro rege babylonie: scripsit cyrus rex domū hāc edificare: ⁊ illa sacra vasa aurea ⁊ argentea que extulerat nabuchodonosor de domo q̄ est in hierusalē: ⁊ cõsecrauerat ea in suo tēplo: rursus protulit ea cyrus rex de tēplo qđ erat in babylonia ⁊ tradita sunt zorobabel ⁊ salmanasaro subregulo. (C) Et preceptum est eis vt offerrēt hec vasa ⁊ reponerent in tēplo qđ erat in hierusalē: ⁊ ipsū tēplum dei edificare in loco suo. Tūc salmanasarus subiecit fundamenta domus dñi que est in hierusalem: ⁊ exinde vsq̄ nunc edificatur: ⁊ nõ accepit cõsūmationem. Nunc ergo si iudicatur a te o rex: perquirat in regalibus bibliothecis cyri regis que sunt in babylonia: ⁊ si inuētū fuerit cõsilio cyri regis ceptā esse structuram domus dñi que est in hierusalē ⁊ iudicat a dño rege nostro: scribat de his nobis. Tunc darius rex precepit inquiri in bibliothecis ⁊ inuētus est in egbathanis oppido qđ est in media regione loc⁹ vn⁹ in quo scripta erant ista. Anno primo regnāte cyro: rex cyrus precepit domū dñi que est in hierusalē edificare: vbi incēdebant igni assiduo: cuius altitudo sit cubitorū decē: ⁊ latitudo cubitorū sexaginta: quadratū lapidib⁹ politis tribus ⁊ ✠ meniano ligneo eiusdē regionis: ⁊ meniano vno nouo: ⁊ impendia dari de domo cyri regis: ⁊ sacra vasa domus dñi tam aurea q̄ argētea que extulit nabuchodonosor in domū dñi que est in hierusalē vbi erāt posita vt ponant illic. Et precepit curam agere sysennen subregulū syrie ⁊ phenicis ⁊ satrabusanem ⁊ sodales ei⁹ ⁊ qui ordinati erāt in syria ⁊ phenice prīdes vt abstinerēt se ab eodē loco. Et ego quoq̄ p̄cepi (D) in totū edificare ⁊ prospexi vt adiuuēt eos qui sunt ex captiuitate iudeorum donec cõsūmarēt tēplum edis dñi. ⁊ a voratione tributorū celesyrie ⁊ phenicis: diligēter quātitatē dari his hominib⁹ ad sacrificium dñi zorobabel p̄fecto ad tauros ⁊ arietes ⁊ agnos: sicr aūt ⁊ frumētū ⁊ sal: ⁊ vinū ⁊ oleū instāter per singulos ānos put sacerdotes qui sunt in hierusalē dictauerint cõsumi quotidie sine vlla dilatione vt offerātur libatiões summo deo p rege ⁊ pueris eius: ⁊ orēt pro ipsorū vita. Et denūciet vt quicūq̄ trāsgressi fuerint aliqđ ex his q̄ scripta sunt: aut spreuerint accipiat lignū de suis proprijs ⁊ suspēdant ⁊ bona ipsorū regi ascribant. Propterea et dñs cui⁹ nomē inuocatū est ibi exterminet oēs regē ⁊ gētē q manū suā extēderit prohibere: aut male tractare domū dñi illā que est in hierlm. Ego darius rex decreui q̄ diligētissime fm hec fieri.

M. ✠ mediano

¶ Cap. Sum. ¶ Cõsummata est domus domini: de dedicatione templi et festo azimorum. Cap. vij.

(A) Tunc sesennes subregulus celesyrie et phenicis et satrabuzanes et sodales obsecuti his que a dario rege erāt decreta insistebant sacrosanctis operib⁹ diligētissime cooperātes cū senioribus iudeorū principibus syrie. Et prosperata sūt sacrosancta opera prophetātibus aggeo et zacharia prophetis. Et consummauerunt omnia per preceptū domini dei israel: et ex cõsilio cyri et darij ⁊ artaxerxis regis persarū. (B) Et cõsūmata est domus nostra vsq̄ ad tertiā et vicesimā diē mēsis adar sexto āno darij regis. Et fecerunt filij israel ⁊ sacerdotes et leuite et ceteri qui erāt ex captiuitate qui appositi sunt fm ea que scripta sunt in libro moysi. Et obtulerūt in dedicationē tēpli dñi tauros centū: arietes ducētos: agnos quadringentos: et hedos pro peccatis vniuersi israel duodecim (C) fm numerū tribuū israel. Et steterūt sacerdotes et leuite amicti stolis per trib⁹ super opera dñi dei israel fm librū moysi: et ostiarij per singulas ianuas. Et egerūt filij israel cum his qui erāt ex captiuitate illō phase quartadecima luna mēsis primi: quādo sanctificati sunt sacerdotes et leuite. Oēs filij captiuitatis non sunt simul sanctificati: q: leuite oēs simul sanctificati sunt. (D) Et immolauerūt phase vniuersi filij captiuitatis: et fratribus suis sacerdotibus et sibimetipsis. Et mādicaue

runt filij israel qui erãt ex captiuitate oẽs qui remãserant ab omnib⁹ execratiõib⁹ gẽtiuȝ terre querẽtes dñm et celebraue-runt diẽ festũ azymoꝝ septẽ dieb⁹ epulã-tes in cõspectu dñi: qm̃ conuertit cõsilium regis assyriorum in eos cõfortare man⁹ eorum ad opra dñi dei israel.

¶ Ca. Su. ¶ Exẽplum scripti qḋ artaxer-xis dedit esdre scribe et sacerdoti cõtinẽs gratias factas iudeis: hi sunt qui ascẽde-runt de babylonia sub artaxerxe. cõmitti-tur aurũ et argẽtum sacerdotibus vt of-ferrẽt in tẽplum dñi: oratio esdre cõmo-uẽs pplm̃ ad penitẽtiam. Cap. viij.

A ¶ j. Esdr. 7. a. Ma+ ezras Ma+ ezras

Post hunc regnãte artaxerxe per-sarum rege accessit + esdras fili⁹ aza-rie: filij helchie filij solome filij sadoch filij achitob filij ameri filij azahel filij bocci fi-lij abisue filij phinees filij eleazari filij aaron primi sacerdotis. hic esdras ascen-dit de babylonia cũ eẽt scriba et ingenio-sus in lege moysi que data est a dño isrl': docere ⁊ facere. Et dedit ei rex gloriã ꝙ in-uenisset gratiã in omni dignitate et desi-derio in ꝯspectu ei⁹. Et ascẽderũt fil' cum ipso ex filijs isrl' ⁊ sacerdotib⁹ ⁊ leuitis et sacris cãtorib⁹ tẽpli: ⁊ ostiarijs ⁊ seruis tẽ-pli in hierlm̃. Anno septĩo regnãte arta-xerxe in q̃nto mẽse: hic ann⁹ septim⁹ ẽ re-gni: exeũtes de babylonia nouilunio q̃n-ti mẽsis venerũt hierosolymã iuxta p̃ce-ptũ illi⁹ ꝫ ꝓsperitatẽ itineris a dño ipo⁊ datã eis. In his. n. + esdras magnã disci-plinã obtinebat ne p̃termitteret q̃cq̃ eoꝝ q̃ eẽnt ex lege dñi ⁊ p̃ceptis. Et docẽdo vni-uersũ isrl' oẽm iustitiã ⁊ iudiciũ. Ascẽdẽ-tes aũt q scribebãt scripta artaxerxis regis tradiderũt scriptũ qḋ obuenerat ab arta-xerxe rege ad + esdrã sacerdotẽ ⁊ lectorẽ le-gis dñi: cui⁹ exẽplũ subꝫ ẽ. Rex artaxerxes esdre sacerdoti ⁊ lectori legis dñi salutẽ. Humanior ego iudicãs in bñficijs p̃cepi eis q desiderãt ex gẽte iudeoꝝ sua spõte: ⁊ ex sa-cerdotib⁹ ⁊ leuitis q sũt in regno meo co-mitari tecũ in hierl'. Si q ergo cupiunt ire tecũ ꝯueniãt ⁊ ꝓficiscant' sicut placuit mihi: ⁊ septẽ amicis meis ꝯsiliarijs vt vi-sitẽt ea q̃ agunt' ꝫ iudeã ⁊ hierlm̃: obs̃uã-tes sic hẽs in lege dñi: ⁊ ferãt mũera dño isrl' q̃ voui ego ⁊ amici hierl': ⁊ oẽ aurũ ⁊ argẽtũ ꝙ iuẽtũ fuerit in regiõe babylo-nie: dño in hierl' cũ illo qḋ est donatũ ꝑ ipsa gẽte in tẽplũ dñi eoꝝ qḋ est in hierl': vt colligat' hoc aurũ ⁊ argẽtũ ad tauros ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊ hedos ⁊ q̃ his sũt ꝯgruẽ-tia vt offerãt hostias dño sup altare dñi ip-soꝝ qḋ est in hierl'. Et oĩa q̃cũq; volueris cũ fratrib⁹ tuis facere auro ⁊ argẽto p̃fice ꝑ volũtate tua ꝫm p̃ceptũ dñi dei tui: ⁊ sa-crosctã vasa que data sũt tibi ad opa dom⁹ dñi dei tui q̃ est in hierl': ⁊ cetera q̃cũq; ti-bi subuenerit ad opa tẽpli dei tui dabis d̃ regali gazophilatio cũ volueris cũ fratri-b⁹ tuis facere auro ⁊ argẽto: p̃fice ꝫm volũ-tatẽ dñi. Et ego q̇dem rex artaxerxes p̃cepi custodib⁹ thesauroꝝ syrie ⁊ phenicis: vt q̃-cũq; scripserit + esdras sacerdos ⁊ lector legis dñi: diligẽter detur ei vsq; ad argẽti ta-lẽta cẽtũ: silr' ⁊ auri: ⁊ vsq; ad frumẽti mo-dios cẽtũ ⁊ vini amphoras cẽtũ: ⁊ alia q̃cũ-q; abũdãt sine taxatiõe. Oĩa ꝫ legẽ dei fiãt deo altissimo ne forte exurgat ira i regno regis ⁊ filij ⁊ filioꝝ ei⁹. ¶ Uobis aũt dĩ vt oĩb⁹ sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ sacris cantori-b⁹ ⁊ seruis tẽpli: ⁊ scribis tẽpli hui⁹ nullũ tributũ neq; vlla alia indictio irrogetur: nec hẽat q̇sq̃ ptãtẽ obijcere eis q̃cq̃. Tu autẽ + esdras ꝫ sapiãȝ dei ꝯstitue iudices ⁊ ar-bitros in tota syria ⁊ phenice: ⁊ oẽs q legẽ dei tui nõ nouerũt doce: vt quoꝝq̃t trans-gressi fuerint legẽ diligẽter plectant' siue morti siue cruciatu siue ẽt pecuñie mulcta-tione vl' abductiõe. Et dixit esdras scriba. Bñdict⁹ dñs de⁹ patrũ nroꝝ q dedit hanc volũtatẽ in cor regis: clarificare domũ suã q̃ est in hierl': ⁊ me honorificauit in ꝯspe-ctu regis: ⁊ ꝯsiliarioꝝ ⁊ amicoꝝ ei⁹ ⁊ pur-puratoꝝ ei⁹. Et ego ꝯstãs aĩo fact⁹ sum ꝫ opitulationẽ dñi dei mei: ⁊ cõgregaui ex isrl' viros vt sil' ascẽderẽt mecũ. ¶ Et hi sũt p̃positi ꝫ suas p̃rias ⁊ p̃ncipat⁹ portiõales eoꝝ q mecũ ascẽderũt de babylõia i regno artaxerxis. Et ex filijs phares: gerson⁹: ex filijs siemarit q; amen⁹. Filioꝝ dauid ac-cus fili⁹ sececilie. Ex filijs phareo: zacharias ⁊ cũ eo reuersi sũt viri cẽtũq̃nq̃ginta. Ex filijs ductoris moabilionis zaraei: ⁊ cũ ipo viri ducẽtiq̃nq̃ginta. Ex filijs zacueo: iechonias zechoeli ⁊ cũ ipo viri ducẽtiq̃nq̃-ginta. Ex filijs sala: maasias gotholie ⁊ cũ ipo viri septuagita. Ex filijs saphacie: zari-as michaeli ⁊ cũ ipo viri octogita. Ex filijs ioab abdias iehili: ⁊ cũ ipo viri ducẽtiduo-deci. Ex filijs bãie: salimoth fili⁹ iosaphie

Ma+ ezras — ¶ Bald⁹ de cẽsib⁹ q̃cq̃ i ꝑ to diuiso lib. vi. su pra gl. 47 — C Ma+ ezras — ¶ j. Esdr. 8. a.

⁊ cũ ipso viri centũsexaginta. Ex filijs bee: ʒa charias bebei: ⁊ cũ ipso viri ducẽtiocto. Ex filijs esdad: ioãnes aʒechan: ⁊ cũ ipso viri cẽtũdecẽ. Ex filijs odonicham ipsis postremis. Et hec sunt noĩa eorũ: elephalath filius gebel: ⁊ semeias: ⁊ cũ ipso viri septuaginta. Et con-

D

gregaui eos ad fluuiũ q̄ dr̄ thia ⁊ metati illic fuimus triduo ⁊ recognoui eos. Et ex filijs sacerdotũ ⁊ leuit᷑ nõ inueni illic. Et misi ad eleaʒarũ ⁊ eccelõ ⁊ masmaʒ ⁊ molobã ⁊ enaatha ⁊ samea ⁊ ioribũ nathan ennagan ʒachariã ⁊ mosollamũ: ipsos ductores ⁊ peritos. Et dixi eis vt venirẽt ad luddeũ q̄ erat apud locum gaʒophilatij. Et mãdaui eis vt dicerẽt luddeo ⁊ fratrib⁹ ei⁹ ⁊ illis q̄ erãt in gaʒophilatio vt mitterẽt nobis eos q̄ sacerdotio fungerent in domo dñi dei nr̄i. Et adduxerunt nobis s̄ʒ manũ validã dñi dei nr̄i viros peritos ex filijs mooli filij leui filij isrl̄: sebebiã ⁊ filios ⁊ fratres q̄ erãt decẽ ⁊ octo: asbiam ⁊ amin ex filijs filiorũ chananei ⁊ filij eorũ viri viginti. Et ex his qui in tẽplo seruiebãt quos dedit dauid ⁊ ipsi principes ad opationẽ leuitis tẽplo seruiẽtiuʒ ducẽti viginti. Omnia noĩa significata sũt in scripturis. Et voui illic ieiuniũ iuuenib⁹ in cõspectu dñi: vt quererẽ ab eo bonũ iter nobis ⁊ q̄ nobiscuʒ erãt: ⁊ filijs ⁊ pecorib⁹ pp̄ insidias. Erubui. n. petere a rege pedites ⁊ eq̄tes in comitatu tutele gratia ꝯ aduersarios nr̄os. Diximus. n. regi q̄m̄ ṽtus dñi erit cum eis q̄ inq̄runt euʒ in omni affectu. Et iterũ deprecati sum⁹ dominũ deũ nostrũ s̄ʒ hec que ⁊ ꝓpitiũ habuim⁹ et cõpotes facti sum⁹ deo nr̄o. Et separaui ex plebis ꝑpositis et sacerdotibus tẽpli viros duodeciʒ: et sedebiam ⁊ asannam et cũ eis ex fratrib⁹ eorũ viros decẽ. Et appẽdi eis aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ vasa sacerdotalia dom⁹ dei nr̄i q̄ donauerat rex ⁊ consiliarij ei⁹ ⁊ ꝑncipes ⁊ omnis israel. Et cum appẽdissẽ tradidi argẽti talẽta centũ quinquaginta: ⁊ vasa argẽtea talẽtorũ centum ⁊ auri talẽta centum: ⁊ vasorum aureorũ septies viginti ⁊ vasa erea de bono eramẽto splẽdẽtia: duodeciʒ auri speciẽ reddentia. Et dixi eis. Et vos sancti estis dño: ⁊ vasa sunt sancta: ⁊ aurũ ⁊ argẽtũ votũ est dño

E

deo patrũ nr̄orũ. Uigilate ⁊ custodite donec tradatis ex plebis ꝑpositis ⁊ sacerdotibus ⁊ leuitis ⁊ ꝑncipib⁹ ciuitatũ israel in hierl̄m: in pastoforio dom⁹ dei nr̄i. Et hi q̄ susceperũt sacerdotes ⁊ leuite aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ vasa: intulerũt in hierl̄m in tẽplum dñi. Et ꝓmouim⁹ a fluuio thia die duodecima mẽsis pmi: vsq̄ quo introiuim⁹ in hierl̄m. Et cũ fact⁹ fuisset terti⁹ dies: q̄rta aũt die põderatũ aurũ ⁊ argẽtũ traditũ est in domo dñi dei nr̄i: mar: moth filio iori sacerdoti: ⁊ cũ ipso erat eleaʒar filius phinees: ⁊ erãt cũ ipsis iosadus fili⁹ iesu ⁊ medias ⁊ banni fili⁹ leuite ad nũerũ ⁊ ad põdus vniuersa. Et scriptũ est põdus ipsorũ eadẽ hora. Qui aũt venerũt ex captiuitate: obtulerũt sacrificiũ dño deo israel: tauros duodeciʒ ꝓ omni isrl̄: arietes octoginta sex: agnos septuaginta duos: hircos ꝓ pctõ duodeciʒ: ⁊ ꝓ salute vaccas duodecim: omnia in sacrificiũ dñi. Et relegerũt ꝑcepta regis regalib⁹ dispensatorib⁹ ⁊ subregulis celesyrie ⁊ phenicis: ⁊ honorificauerũt gẽtẽ ⁊ tẽplum dñi. // Et ꝯsũmatis his accesserũt ad me ꝑpositi dicẽtes: Non segregauerũt gen⁹ israel ⁊ ꝑncipes ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ alienigene gẽtes: ⁊ nationes terre immũdicias suas a chananeis ⁊ etheis ⁊ pherezeis ⁊ iebuseis ⁊ moabitis ⁊ egyptijs ⁊ idumeis. Coniuncti enim sunt filiab⁹ eorũ ⁊ ipsi ⁊ filij eorũ: ⁊ mixtũ est semẽ sanctũ alienigenis gẽtibus terre: ⁊ pncipes erãt ꝑpositi ⁊ magistratus iniq̄tatis ei⁹ ab initio ipsi⁹ regni. Et mox vt audiui ista cõscidi vestimẽta ⁊ sacrã tunicã: ⁊ lacerãs capillos capitis ⁊ barbã: sedi dolens ⁊ mest⁹. Et cõuenerũt quotquot tũc mouebant in ṽbo dñi dei isrl̄ ad me lugẽtẽ sup iniq̄tatẽ istã: ⁊ sedebam tristis vsq̄ ad vespertinũ sacrificium. Et surgẽs a ieiunio cõscissa hñs vestimẽta ⁊ sacrã tunicã: ingeniculãs ⁊ extẽdẽs man⁹ ad dñm dicebã. Dñe cõfusus suʒ ⁊ reuerit⁹ suʒ añ faciẽ tuã. Peccata. n. nr̄a multiplicata sunt sup capita nostra: ⁊ iniq̄tates nr̄e exaltate sunt vsq̄ ad celũ: q̄m a tẽporib⁹ patrũ nostrorũ sum⁹ in magno pctõ vsq̄ in diem hũc. Et pp̄ peccata nr̄a ⁊ patrũ nr̄orũ sum⁹ traditi cũ fratrib⁹ nr̄is: ⁊ cuʒ sacerdotib⁹ nr̄is regib⁹ terre in gladiũ ⁊ captiuitatẽ ⁊ depredationẽ cũ ꝯfusiõe vsq̄ in hodiernũ diẽ. Et nũc q̄ntũ est qđ cotigit nobis mĩa abs te dñe de⁹. Et dereliq̄ nobis radicẽ ⁊ nomẽ in locũ sctificatiõis tue detegere luminare nr̄ʒ in domo dñi dei nr̄i: dare no

// i. Esdr. 9.a.

F

bis cibū in omni tpe seruitutis nr̄e. Et cū seruirem⁹ nō sum⁹ derelicti a dn̄o deo nostro: sed cōstituit nos in grā ponēs nobis reges persaꝝ dare cibū ⁊ clarificare tēplū dn̄i dei nr̄i: ⁊ edificare deserta sion dare nobis stabilitatem in iudea ⁊ hierlm. Et nūc qd dicim⁹ dn̄e hn̄tes hec? Transgressi. n. sumus pcepta tua que dedisti in man⁹ pueroꝝ tuoꝝ pphetaꝝ dicens. Qm̄ terra in qua introistis possidere hereditatē ei⁹: terra polluta est coinqnationibus alienigenaꝝ terre ⁊ immūdicie illoꝝ repleuerūt eā totā immūdicia sua. Et nunc filias vr̄as non cōiungetis filijs eoꝝ: ⁊ filias eoꝝ nō accipietis filijs vestris: ⁊ non inqretis pacē hēre cū illis omni tēpore: vt inualescētes māducetis optima terre vt hereditatē distribuatis filijs vestris vsqꝫ in euū. Et que cōtingūt nobis omnia fiunt ppter opa nr̄a maligna: ⁊ magna peccata nostra. Et dedisti nobis talē radicē ⁊ rursum reuersi sum⁹ trāsgredi legitima tua vti cōmiscerenur immūdicie alienigenaꝝ gentiū terre hui⁹. Nō irasceris nobis perdere nos: quoadusqꝫ nō relinquatur radix ⁊ nomē nr̄m. Dn̄e de⁹ israel verax es. Derelicta est. n. radix vsqꝫ in hodiernū diē. Ecce nūc sum⁹ in cōspectu tuo in inigtatib⁹ nostris. Non est. n. adhuc stare ante te in his. Et cū adorādo cōfiteretur esdras flens: humi pstratus ante tēplū: cōgregati sunt ante eū ex hierusalē turba magna valde viri ⁊ mulieres ⁊ iuuenes ⁊ iuuēcule. Fletus enim erat magn⁹ in ipsa multitudine. Et cū clamasset ieconias iehelli ex filijs israel: dixit esdre. Nos in dominū peccauimus qꝛ collocauimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas et gētibus terre. Et nunc es super omnē israel. In his ergo sit iusiurādum a domino expellere oēs vxores nostras que ex alienigenis sunt cū filijs eaꝝrū. Sicut tibi decretū est a maiorib⁹ sm̄ legē dn̄i exurgēs explica. Ad te enim spectat negociū: ⁊ nos tecū sum⁹. Viriliter fac. Et exurgens esdras adiurauit principes sacerdotum ⁊ leuitas: ⁊ omnē israel facere sm̄ hec. Et iurauerunt.

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De separatione mulierum alienigenarū stans esdras super ligneum tribunal: legit corā omni populo legē domini: ⁊ digressi post ad propria comedunt pinguia. Cap. ix.

Et exurgēs esdras ab ante atriū tēpli abijt in pastoforiū ionathe filij nasabi: ⁊ hospitat⁹ illic nō gustauit panē: nec aquā bibit: sup inigtatē multitudis. Et facta est predicatio in omni iudea ⁊ in hierlm omnib⁹ q erant ex captiuitate in hierlm + cōgregari: vt qcūqꝫ nō occurrerit biduo vel triduo dici sm̄ iudiciū assidentiū senioꝝ: tollerent facultates sue: et ipse alien⁹ iudicaret a multitudine captiuitatis. Et cōgregati sunt oēs qui erāt ex tribu iuda ⁊ beniamin in trib⁹ dieb⁹ in hierusalē. Hic mēsis est nonus dies mēsis vicesim⁹. Et sedit omnis multitudo in area tēpli tremētes ppter hyemē psentē. Et exurgēs esdras dixit illis. Uos inique fecistis collocādo vobis in matrimoniū vxores alienigenas: vt adderetis ad pctā isrl̄. Et nūc date cōfessionē ⁊ magnificētiā dn̄o deo patrū nr̄oꝝ ⁊ pficite volūtatē ipsi⁹: ⁊ discedite a gētib⁹ terre ⁊ ab vxorib⁹ alienigēis. Et clamauit oīs multitudo: ⁊ dixerūt voce magna. Sic dixisti faciem⁹. Sꝫ qm̄ multitudo magna ē ⁊ tps hybernum ⁊ nō possum⁹ insubsidiati stare: ⁊ hoc op⁹ nō ē nobis vni⁹ diei: neqꝫ bidui: multū. n. in his peccauimus. Stent ppositi multitudinis ⁊ oēs q nobiscum inhabitāt: ⁊ quotquot habēt vxores apud se alienigenas ⁊ assistāt accepto tēpore ex omni loco pbr̄i ⁊ iudices: vsqꝫquo soluant iram domini negocij hui⁹. Jonathas autem filius ezeli: ⁊ ozias thecan susceperūt sm̄ hec ⁊ bozoram⁹ ⁊ leuis ⁊ sabbathe⁹: simul cooperati sunt cū illis. Et steterunt sm̄ hec omnia vniuersi qui erāt ex captiuitate. Et elegit sibi viros esdras sacerdos pncipes magnos de patrib⁹ eoꝝ sꝫ nomina: ⁊ cōsederūt nouilunio mēsis decimi examinare negociū istud. Et determinatū est de viris q habebāt vxores alienigenas vsqꝫ ad neomenia pmi mēsis. Et inuenti sunt ex sacerdotib⁹ permisti qui habebāt alienigenas vxores. Et filijs iesu filij iosedech ⁊ fratrib⁹ ei⁹: maseas ⁊ eliezerus ⁊ iorib⁹ ⁊ ioadeus. Et inijcierūt man⁹ vt expellerēt vxores suas: ⁊ ad litādū in exoratione arietē p ignorātia sua. Et ex filijs semmeri maseas ⁊ esses ⁊ iedechiazarias. Et ex filijs fosere: lisomasias hismaenis ⁊ nathaneel: iussio reddus ⁊ talsas. Et ex le-

B

i. Esdr. 10. a.

A

Als + cōgregari

B

Di. 8. c. cōsuetudo in gl. 28. q. j. §. j. et. ca. sic eni. ꝟ. tā antē. ⁊. c. caue. 35. q. j. §. hac itaqꝫ dis. 50. c. habeas. De pe. di. 2. c. si eni. ꝟ. si. salomō ibi a dei amore discessit.

C

D

nitis:iorabdus:⁊ semeis:⁊ colnis:⁊ calitas:⁊ facteas:⁊ coluas:⁊ elionas. Et ex sacris cito:sbꝰ diaçib:çaccarꝰ. Et ex ostiarijs sallumꝰ:⁊ tolbanes. Et ex isrl: ex filijs foroes ⁊ remias. ⁊ geddias. ⁊ melchias. ⁊ michelus. ⁊ eleaçarꝰ. ⁊ immibias. ⁊ bannas. Et ex filijs iolamā. chamas. ⁊ çacharias. ⁊ iezrelus. ⁊ ioddiꝰ:⁊ emmoth. ⁊ helias. Et ex filijs çathoiz. eliadas. ⁊ liasumꝰ. çochias ⁊ larimoth. ⁊ sabdis. ⁊ thedias. Et ex filijs zebes. iohānes. ⁊ amanias. ⁊ çabdias. ⁊ emeus. Et ex filijs bāni. olamꝰ. ⁊ malluchꝰ. et ieddeꝰ. ⁊ iasub. ⁊ asabꝰ. ⁊ hierimoth. Et ex filijs addin. naathꝰ. ⁊ moosias. ⁊ caleꝰ. ⁊ raonas. maaseas. matathias ⁊ beseel. ⁊ bonnꝰ. ⁊ manassee. Et ex filijs nuae. noneas. ⁊ aseas. ⁊ melchias. ⁊ sameas. ⁊ symō. beniamī. ⁊ machꝰ. ⁊ marras. Et ex filijs asom. carianeꝰ. matathias. ⁊ bānꝰ. ⁊ eliphalach:⁊ manasses. ⁊ semei. Et ex filijs bāni. hieremias ⁊ moodias:⁊ abramꝰ. ⁊ iohel. ⁊ baneas. et pelias. ⁊ ionas. ⁊ marimoth. ⁊ eliasib. ⁊ mathaneꝰ:⁊ eliasis ⁊ oziças. ⁊ dielus. ⁊ semediꝰ ⁊ çābris:iosephꝰ. Et ex filijs nebei:idelus:⁊ matathias:⁊ sabadus:⁊ çecheda. sedmi:⁊ iessei. baneas. Oēs isti ꝯiunxerūt sibi vxores alienigenas:⁊ dimiserūt eas cuꝫ filijs. Et inhabitauerūt sacerdotes ⁊ leuite:et q erāt ex isrl ī hierlꝫ:⁊ ī tota vna regione nouilunio mēsis septimi.//Et erāt filij israel ī cōmoratiōibꝰ suis. Et ꝯgregata ē ois multitudo sil' in areā q ē ab oriēte porte sacre. Et dixerūt esdre pōtifici ⁊ lectori vt afferret legē moysi q tradita ē a dn̄o deo israel. Et attulit esdras pōtifex legē oi multitudini eoꝝ a viro vsqꝫ ad mulierē ⁊ oibꝰ sacerdotibꝰ audire legē nouilunio mēsis septimi. Et legebat ī area q ē an̄ sacrā portaꝫ tēpli:a p̄ma luce vsqꝫ ad vespaꝫ corā viris ⁊ mulierībꝰ. Et dederūt oēs sensū ad legē. Et stetit esdras sacerdos ⁊ lector legis sup ligneū tribunal qđ fabricatū erat. Et steterūt ad eū matathias ⁊ samus. ananias. açarias. vrias. eçechias:⁊ balsamꝰ:ad dexteraꝫ ⁊ ad sinistrā saldeꝰ. misael. malachias. abusthas. sabꝰ. nabadias. ⁊ zacharias. Et assumpsit esdras librū corā oī multitudine:p̄sidebat. n. glīa ī ꝯspcū oīuꝫ. Et cū absoluisset legē oēs recti steterūt:⁊ b̄ndixit esdras dn̄ꝫ deū altissimū:deum sabbaoth oīpotētē. Et respondit ois pp̄s amē. Et eleuatis rursū manibꝰ:pcidētes ī terrā adorauerūt dn̄ꝫ:iesus ⁊ banaeus:⁊ sarebias ⁊ laddinꝰ ⁊ accubus:⁊ sabbathꝰ ⁊ calithes ⁊ açarias. ⁊ ioradus. ⁊ ananias. ⁊ philias leuite q docebant legē dn̄i:⁊ ī multitudine legebāt legē dn̄i:⁊ p̄ferebāt singuli eos q intelligebāt lectionē. Et dixit atharathes esdre pontifici ⁊ lectori ⁊ leuitis q docebāt multitudineꝫ dicēs. Dies hic sanctꝰ est dn̄o. Et oēs flebant cū audissent legē. Et dixit esdras.//Digressi ergo māducate pinguissima qqꝫ:⁊ bibite dulcissima qqꝫ ⁊ mittite munera his q non hn̄t. Sanctus eniꝫ est hic dies dn̄i: ⁊ nolite mesti esse. Dn̄s. n. clarificabit vos. Et leuite annūciabāt in publico oibꝰ dicentes. Dies hic sanctꝰ est. Nolite mesti esse. Et abierūt oēs māducare ⁊ bibere ⁊ epulari ⁊ dare munera his q non habebāt vt epulētur. Magnifice enim sunt exaltati verbis quibꝰ edocti sunt. Et congregati sunt vniuersi in hierusalem celebrare leticiaꝫ sm̄ testamentum domini dei israel.

Explicit liber Esdre tertius.

Incipit liber Esdre quartus: qui inter apochriphos computatur.

Nicolaus de lira dicit ꝙ liber esdre videt magis ab alio:nescit quo doctore conscriptus ⁊ ex pluribꝰ collectus: nā scribūtur hic plura q̄ in primo esdre valde sufficiēter sunt descripta:nec verisimile est ꝙ ipse ter repetierit sine necessitate. Cap. j.

Iber esdre prophete secundus:filij zarei:filij açarei: filij helchie:filij sadanie filij sadoc:filij achitob filij achie. Filij phinees filij heli: filij amerie: filij açiei: filij marimoth:filij arna:filij oçie:filij borith:filij abisei:filij phinees:filij eleaçar: filij aaron: ex tribu leui:qui fuit captiuus in regiōe medoꝝ in regno artaxerxis regis persaꝝ. Et factum est verbum domini ad me dicens. Uade ⁊ nūcia populo meo facinora ipsorum:⁊ filijs eoꝝ iniquitates quas in me admiserunt:vt nuncient filijs filiorū q peccata parentum ipsorum in illis creuerunt. Obliti enim mei:sacrificauerunt dijs alienis. Nonne ego eduxi eos de terra egypti de domo seruitutis? Ipsi autem irritauerunt me ⁊ consilia mea spreuerūt.

E

F

ii. esdre .8.a.

G

//Ne. 8. c.

A

Tu autem excute comam capitis tui: et
proijce oīa mala sup illos: quoniam non
obedierunt legi mee. Populus aūt est in
disciplinatus. Usqꝫ quo eos sustinebo qb⁹
tanta bñficia contuli? Reges multos ꝓpt
eos subuerti: pharaonem cum pueris su-
B is: ⁊ oēm exercitum eius pcussi. Oēs gen
tes a facie eorū pdidi: ⁊ in oriēte prouin
tiaꝝ duarū populos tyri ⁊ sydonis dissi-
paui: ⁊ oēs aduersarios eorū interfeci. Tu
vero loq̄re ad eos dicēs. hec dicit dñs. Nē-
pe ergo vos p mare transmeaui: ⁊ plateas
vobis initio munitas exhibui. Ducē vo-
bis dedi moysen ⁊ aaron sacerdotē: lucē
vobis per columnā ignis pstiti ⁊ magna
mirabilia feci in vobis. Uos autē mei obli
ti estis: dicit dominus. hec dicit domin⁹
ops. Coturnix vobis in signo fuit: castra
vobis ad tutelā dedi: ⁊ illic murmurastis
⁊ non triumphastis in noīe meo de perdi
tione inimicoꝝ vrōrum: sed adhuc nūc
vsqꝫ murmurastis. Ubi sunt bñficia q̄ p-
stiti vobis. Nōne in deserto cū esuriretis ꝓ
clamastis ad me dicētes. Ut quid nos in
desertū istō adduxisti interficere nos? Me-
lius nobis fuerat seruire egyptijs q̄ mori
in deserto hoc. Ego dolui gemitus vestros: ⁊
dedi vobis manna in escā. Panē angelo
C rū māducastis. Nonne cū sitieritis: pe-
trā excidi: ⁊ fluxerunt aque in saturitate?
Propter estus folijs arboꝝ vos texi. Diui
si vobis terras pingues: chananeos ⁊ phere
zeos: ⁊ philisteos a facie vrā ꝓieci. Quid fa
ciā vobis adhuc dicit dñs? hec dicit do-
minus omnipotēs. In deserto cū essetis
in flumine ammorreo sitientes ⁊ blasphe
mantes nomē meum: non ignē vobis ꝓ
blasphemijs dedi: sed mittens lignum in
aquā: dulce feci flumen. Quid tibi faciā ia
cob? Noluisti obedire iuda. Trāsferā me
ad alias gētes ⁊ dabo eis nomē meum: vt
custodiāt legittima mea. Qm̄ me dereliq̄-
stis: ⁊ ego vos derelinquam. Petētibus vo
bis a me mīam: non miserebor. Quando
inuocabitis me: ego nō exaudiā vos. Ma
culastis. n. manus vestras sanguine: ⁊ pe-
des vrī impigri sunt ad cōmittēda homi-
cidia. Non q̄si me dereliquistis sed vosipsos
dicit dñs. hec dicit dñs ops. Nonne ego
vos rogaui vt pater filios ⁊ mat̄ filias: ⁊ vt
nutrix paruulos suos: vt essetis mihi in po
pulū: ⁊ ego vobis in deū: ⁊ vos mihi in fili
os: ⁊ ego vobis in patrē? Ita vos collegi vt
gallina pullos suos sub alas suas. Modo
autem quid faciam vobis? Proijciā vos
a facie mea. Oblationem cum mihi attu-
leritis: auertam faciem meam a vobis. Di
D es enim festos vestros ⁊ neomenia ⁊ cir-
cumcisiones repudiaui. Ego misi pueros
meos prophetas ad vos: quos acceptos in
terfecistis et laniastis corpora eorū: quo-
rū sanguinē exquirā dicit dñs. hec di-
cit dñs ops. Dom⁹ vestra deserta est. Proij
ciam vos sicut ventus stipulā: et filij pro-
creationē non facient qm̄ mādatū meū ne
glexerūt: et qd malū est corā me fecerunt.
Tradā domos vestras pplo venienti q me
nō audiētes credūt: quib⁹ signa nō ostēdi
faciēt que precepi. Prophetas nō viderūt:
et memorabunt iniq̄tatū eoꝝ. Testor ppli
venientis gratiā cui⁹ paruuli exultāt cū le-
ticia: me nō videntes oculis carnalib⁹ sed
spū credētes que dixi. Et nūc frater aspice
que gloria: et vide pplm venientē ab oriēte:
quibus dabo ducatū habraā isaac et iacob
et osee et amos et michee et iohel et abdie
et ione et naum et abachuc sophonie ag-
gei: zacharie et ✠ malachim qui et ange- Ma.✠ malachie
lus domini vocatus est. Cap. ij.

E

Hec dicit dñs. Ego eduxi pplm istū de
seruitute: qb⁹ mādata dedi p pueros
meos ꝓphetas quos audire noluerūt: sed
irrita fecerūt mea ꝯsilia. Mater q̄ eos gñā-
uit dicit illis. Ite filij: q2 ego vidua sum ⁊
derelicta. Educaui vos cū leticia: ⁊ amisi vos
cū luctu ⁊ tristitia. Qm̄ peccastis corā dño
deo vrō ⁊ qd malū ē corā eo fecistis. Mo-
do aūt qd faciā vobis? Ego vidua sū ⁊ dere
licta. Ite filij ⁊ petite a dño miiā. Ego autē
te pr̄i testē inuoco sup matrē filioꝝ qui no
luerunt testm̄ meū seruare: vt des eis cō-
fusionē ⁊ matrē eoꝝ in direptionē: ne gñā
tio eorum fiat. Dispergant in gentes noīa
eoꝝ: deleant a terra: qm̄ spreuerunt sacrm̄
meum. Ue tibi assur qui abscondis iniq̄s
penes te. Gens mala memorare qd feceris
sodome ⁊ gomorre: quoꝝ terra iacet in pi-
ceis glebis ⁊ aggeribus cinerū. Sic dabo
eos q me nō audierunt dicit dñs omps.
Hec dicit dominus ad esdrā. Nuncia popu
lo meo: qm̄ dabo eis regnū hierusalē: qd
daturus eram isrl̄. Et sumam mihi gl̄iā
F illorum: ⁊ dabo eis tabernacula eterna que
preparaueram illis. Lignū vite erit illis in

odore vnguēti:ꝛ nō labo:abūt neq₃ fatiga
bunt. Ite:ꝛ accipietis. Rogate vobis dies
paucos:vt mino:ētur. Jam paratū est vobis
regnū. Uigilate. Testare celū ꝛ terrā. Con
triui enim malū ꝛ creaui bonu₃ q: viuo
ego dicit dñs. Mater amplectere filios tu-
os:educa illos cū leticia. Sicut colūba con-
firma pedes eoꝝ:qm̄ te elegi dicit dñs. Et
resuscitabo mortuos de locis suis:ꝛ de mo-
numētis educā illos:qm̄ cognoui nomē
meū in isrl. Noli timere mater filio:um
qm̄ te elegi dicit dñs. Mittam tibi adiu-
toriu₃ pueros meos isaia₃ ꝛ hieremia₃:ad
quoꝝ ꝯsiliu₃ sanctificaui ꝛ paraui tibi ar-
bores duodeci₃:grauatas varijs fructib⁹:
ꝛ totidē fontes fluētes lac ꝛ mel: ꝛ mōtes
immēsos septē:habentes rosa₃ ꝛ liliu₃ in
quibus gaudio implebo filios tuos. Uidu-
a₃ iustifica:pupillo iudica:egēti da:orpha
nū tuere:nudū vesti:cōfractū ꝛ debilē cu-
ra:claudū irridere noli:tutare mācum:ꝛ
cecū ad visionē claritatis mee admitte. Se
nē ꝛ iuuenē intra muros tuos serua:mor
tuos vbi inueneris signās cōmēda sepul-
cro:ꝛ dabo tibi primā sessionē in resurre-
ctione mea. Pausa ꝛ quiesce ppl's me⁹:q:
venit requies tua. Nutrix bona nutri filios tu
os:cōfirma pedes eoꝝ. Serua quos tibi de
di:nemo ex eis interiet. Ego.n. eos requira₃
de numero tuo. Noli fatigari. Cum enim
venerit dies pressure ꝛ angustie:alij plora
būt ꝛ tristes erunt:tu aūt hilaris ꝛ copio
sa eris. zelabūt gētes: ꝛ nil aduersus te po
terunt:dicit dñs. Manus mee tegēt te:ne
filij tui gehennā videāt. Jocundare mr̄ cū
filijs tuis:q: ego te eripia₃ dicit dñs. Fili-
os tuos dormiētes memorare:qm̄ ego eos
educam de lateribus terre:ꝛ mīam cu₃ il-
lis faciā qm̄ misericors sū: dicit domin⁹
ops. Amplectere natos tuos vsq₃ dū venio:
ꝛ prestē illis mīam: qm̄ exuberant fontes
mei:ꝛ grā mea non deficiet. Ego esdras p̄-
ceptū accepi a dño in mōte o:eb:vt irē ad
isrl. Ad quos cū venirē reprobauerūt me:
ꝛ respuerūt mādatum dñi. Ideoq₃ vobis
dico gētes:q auditis ꝛ intelligitis. Expe-
ctate pastorē vestrū:requiē eternitatis da-
bit vobis:qm̄ in primo est ille q in fine se
culi adueniet. Parati estote ad p̄mia re-
gni: q: lux ppetua lucebit vobis p eternita
tē tēporis. Fugite vmbrā seculi huius. Ac
cipite iocunditatē glo:ie vestre. Ego testo:
pal am saluato:ē meū:cōmēdatū donum
accipite:ꝛ iocundamini:gr̄as agētes ei q
vos ad celestia regna vocauit. Surgite ꝛ sta
te ꝛ videte numerū signato:ū in conuiuio
dñi. Qui se de vmbra seculi trāstulerunt:
splēdidas tunicas a dño acceperunt. Reci-
pe sion numerꝫ tuū:ꝛ cōclude candidatos
tuos qui legē dñi cōpleuerunt. Filio:um
tuoꝝ quos optabas plenus est numerus.
Roga imperiū dñi:vt sanctificet ppl's tu⁹
q vocatus est ab initio. Ego esdras vidi in
monte sion turbā magnā quā numerare
non potui:ꝛ oēs canticis collaudabāt dñ₃:
ꝛ in medio eoꝝ erat iuuenis statura cel-
sus eminētio: omnibus illis: ꝛ singulis
eoꝝ capitib⁹ īponebat co:onas ꝛ magis ex
altabat. Ego aūt miraculo tenebar. Tunc
interrogaui āgelū:ꝛ dixi. Qui sūt hi dñe.
Qui rn̄dēs dixit mihi. hi sūt q mortalem
tunicā deposuerūt ꝛ imortalē sūpserūt:ꝛ
cōfessi sunt nomē dei:mō coronant ꝛ acci
piunt palmas. Et dixi āgelo. Ille iuuenis
quis est qui eis coronas īponit:ꝛ palmas
in manibus tradit? Et respōdēs dixit mi
hi. Ipse est filius dei:quē in seclo confessi
sunt. Ego aūt magnificare eos cepi q fortit
p noīe dñi steterūt. Tūc dixit mihi ange-
lus. Uade annuncia pplo meo: qualia ꝛ
quāta mirabilia dñi dei vidisti. Cap. iij.

Anno tricesimo ruine ciuitatis eram
in babylone:ꝛ ꝯturbatus sū sup cubi
culo meo recūbens. Et cogitationes mee
ascēdebant sup co: meu₃:qm̄ vidi desertio
nē sion:ꝛ abundantiā eoꝝ q habitabāt in
babylone. Et vētilatus est spiritus meus
valde. Et cepi loq ad altissimū verba timo
rata:ꝛ dixi. O dñato: dñe:tu dixisti ab ini
tio qñ plantasti terrā:ꝛ hoc solus impera-
sti populo:ꝛ dedisti adā corpus mortuu₃:
sed ꝛ ipsu₃ figmētu₃ manuū tuaꝝ erat: ꝛ
insufflasti in eum spm̄ vite:ꝛ factus est vi
uēs co:a₃ te:ꝛ induxisti eum in paradiso
quē plantauerat dextera tua anteq₃ terra ad-
uētaret. Et huic mādasti diligere viā tuā:ꝛ
preteriuit eā:ꝛ statim īstituisti in eo mor
tē ꝛ in nationibus eius:ꝛ nate sunt gētes
ꝛ tribus populi ꝛ cognationes quarum
non est numerus. Et ambulauit vnaq̄q₃
gēs in voluntate sua:ꝛ mira agebāt co:a₃
te:ꝛ spernebant p̄cepta tua. Iterū aūt in tē
po:e induxisti diluuiū sup inhabitantes
seclm:ꝛ pdidisti eos. Et factū ē vnoquoq₃ eo

rum sicut ade morti: sic his diluuium. Dereliquisti aut vnum ex his noe cum domo sua: et ex eo iusti omnes. Et factum est cum cepissent multiplicari qui habitabant super terram: et multiplicauerunt filios et populos et gentes multas: et ceperunt iterato impietatem facere plus quam priores. Et factum est cum iniquitatem facerent coram te: elegisti tibi virum ex his cui nomen erat habraam: et dilexisti eum et demonstrasti ei soli voluntatem tuam. Et disposuisti ei testamentum eternum: et dixisti ei vt non vnquam derelinqueres semen eius. Et dedisti ei isaac: et isaac dedisti iacob et esau: et segregasti tibi iacob: esau autem separasti. Et factus est iacob in multitudine magna. Et factum est cum educeres semen eius ex egypto adduxisti super montem syna. Et inclinasti celos et statuisti terram: et commouisti orbem: et tremere fecisti abyssos: et conturbasti seculum: et transijt gloria tua portas quattuor: ignis et terremotus et spiritus et gelu: vt dares semini iacob legem et generationi israel diligentiam. Et non abstulisti ab eis cor malignum: vt faceret lex tua in eis fructum. Cor enim malignum baiulans primus adam transgressus et victus est: sed et omnes qui de eo nati sunt. Et facta est permanens infirmitas et lex cum corde populi: cum malignitate radicis: et discessit quod bonum est et mansit malignum. Et transierunt tempora et finiti sunt anni: et suscitasti tibi seruum nomine dauid et dixisti ei edificare ciuitatem nominis tui: et offerre ibi incensum thus et oblationes. Et factum est hoc annis multis. Et dereliquerunt qui habitabant ciuitatem in omnibus facientes sicut fecit adam et omnes generationes eius. Utebantur enim et ipsi corde maligno. Et tradidisti ciuitatem tuam in manibus inimicorum tuorum. Nunquid meliora faciunt qui habitant babylonem. Et propter hoc dominabitur sion. Factum est cum venissem huc et vidissem impietates: quarum non est numerus: et delinquentes multos: vidit anima mea hoc tricesimo anno: et excessit cor meum: quoniam vidi quomodo sustines eos peccantes: et pepercisti impie agentibus: et perdidisti populum tuum: et conseruasti inimicos tuos: et non significasti. Nihil memini quomodo debeat derelinqui via hec. Nunquid meliora facit babylon quam sion. Aut alia gens cognouit te preter israel. Aut que tribus crediderunt testamentis tuis sicut iacob? Quarum merces non comparauit: neque labor fructificauit. Pertransiens enim pertransiui in gentibus: et vidi abundantes eas: et non memorantes mandatorum tuorum. Nunc ergo pondera in statera nostras iniquitates et eorum qui habitant in seculo: et non inuenietur nomen tuum nisi in israel. Aut quando non peccauerunt in conspectu tuo qui habitant terram? Aut que gens sic obseruauit mandata tua? Hos quidem per nomina inuenies seruasse mandata tua: gentes autem non inuenies

Cap. iiij.

Et respondit ad me angelus qui missus est ad me: cui nomen vriel: et dixit mihi. Excedens excessit cor tuum in seculo hoc: et comprehendere cogitas viam altissimi. Et dixi. Ita domine mi. Et respondit mihi et dixit. Tres vias missus sum ostendere tibi: et tres similitudines proponere coram te de quibus mihi si renunciaueris vnam ex his: et ego tibi demonstrabo viam quam desideras videre: et docebo te vnde sit cor malignum. Et dixi. Loquere domine meus. Et dixit ad me. Uade pondera mihi ignis pondus: aut mensura mihi flatum venti: aut reuoca mihi diem quem preterijt. Et respondi et dixi. Quis natorum poterit facere: vt me interroges de his? Et dixit ad me. Si essem interrogans: et dicens: quante habitationes sunt in corde maris: aut quante vene sunt in principio abyssi: aut quante vene sunt super firmamentum: aut qui sunt exitus paradisi: diceres mihi forsitan in abyssum non descendi neque in infernum adhuc: neque in celum vnquam ascendi. Nunc autem non interrogaui te nisi de igne et vento et die per quem transisti: et a quibus separari non potes: et non respondisti mihi de eis. Et dixit mihi. Tu que tua sunt tecum coadolescentia non potes cognoscere: et quomodo poterit vas tuum capere altissimi viam: et iam exterius corrupto seculo intelligere corruptionem euidentem in facie mea? Et dixit illi. Melius erat nos non esse quam adhuc viuentes viuere in impietatibus et pati et non intelligere de qua re. Et respondit ad me et dixit. Proficiscens profectus sum ad syluam lignorum campi: et cogitauerunt cogitationem et dixerunt. Uenite et eamus et faciamus ad mare bellum: vt recedat coram nobis: et faciamus nos alias syluas. Et similiter fluctus maris: et ipsi cogitauerunt cogitationem: et dixerunt. Uenite ascendentes debellemus syluas campi: vt et ibi consumemus nobismetipsis aliam regionem. Et factus est cogitatus sylue in vanum. Uenit enim ignis

⁊ cõsumpsit eã. Silr et cogitatus fluctuuz
maris. Stetit.n.arena et ꝓhibuit eos. Si
eniz esses iudex hoꝝ: quẽ inciperes: iustifica
re: aut quẽ condemnare? Et rñdi et dixi.
Utiqȝ vanã cogitationẽ cogitauerũt. Ter
ra.n. data ẽ sylue: et mari loc⁹ portare flu-
ctus suos. Et rñdit ad me: et dixit. Bene tu
iudicasti. Et quare non iudicasti tibimet-
ipsi. Quemadmodum eniz terra sylue da
ta est: et mare fluctibus suis: sic qui super
terram inhabitãt q̃ sunt super terrã intelli
gere solũmodo pñt: et q sup celos: q̃ sup al-
titudinẽ celorũ. Et rñdi et dixi. Deprecor te
dñe vt mihi det̃ sensus itelligẽdi. Nõ.n.vo
lui interrogare de supioꝛib⁹ tuis: sȝ de his
q̃ pertrãseũt p nos quotidie: pp qd isrl̃ da
tus in opprobriũ gẽtib⁹ quẽ dilexisti pplȝ
datus est tribub⁹ impijs: et lex patrũ nro
rũ in interitũ deducta ẽ: et dispositões scri
pte nusq̃ sũt: et ptrãsiuimus de celo vt lo
custe: et vita nr̃a stupor et pauor: et nec di-
gni sumus mĩaz cõsequi. Sed quid faciet
nomini suo qd̃ inuocatuz est sup nos: Et
de his interrogaui. Et rñdit ad me: et di-
xit. Si fueris plurimũ scrutatus freq̃nter
miraberis. Qm̃ festinãs festinat seculũ per
transire: et non capit portare q̃ in futuris
tẽporibus iustis repromissa sunt: qm̃ ple
nũ iustitia est seculũ hoc et infirmitatib⁹.
De q̃bus aũt interrogas dicã. Seminatũ
eniz est maluz: et necduz venit destructio
ipsius. Si ergo non inuersuz fuerit qd̃ se-
minatũ ẽ: ⁊ discesserit loc⁹ vbi seminatuz
est malũ: nõ veniet vbi seminatũ ẽ bonuz.
Quoniã granen seminis mali seminatũ
est in corde adã ab initio: ⁊ quantuz im-
pietatis gñauit vsqȝ nunc: ⁊ gñat vsqȝ cũ
veniat area. Estima aũt apð te granen ma
li seminis quãtũ fructũ ipietatis gñauit:
qñ secate fuerint spice q̃rũ nõ ẽ numerus
q̃ȝ magnã areaz: incipiãt facere. Et rñdi: ⁊
dixi. Quõ ⁊ qñ hec? Quare modici ⁊ mali
anni nostri? Et rñdit ad me: ⁊ dixit mihi.
Non festines tu sup altissimuz. Tu.n. fe-
stinas inaniter esse sup ipsuz. Naz excelsus
tuus multus. Nonne de his interrogaue
runt anime iustoꝝ in ꝓmptuarijs suis
dicẽtes. Usqȝquo spero sic: ⁊ qñ veniet fru
ctus aree mercedis nostre. Et rñdit ad ea
hieremiel archangelus ⁊ dixit. Qñ imple-
tus fuerit numerus seminũ in vobis: qm̃
in statera põderauit sclm̃: ⁊ mensura mẽ-
surauit tẽpora: ⁊ numero numerauit tpa
⁊ nõ cõmouit nec excitauit vsqȝ dũ iplea
tur predicta mẽsura. Et respõdi ⁊ dixi. O
dñator dñe: sȝ ⁊ nos oẽs pleni sumus im
pietate. Et ne forte pp nos nõ impleant̃
iustoꝝ aree: pp pctã inhabitãtiũ sup ter-
rã. Et rñdit ad me ⁊ dixit. Uade ⁊ interro
ga p̃gnãtẽ si qñ impleuerit nouẽ mẽses
suos adhuc poterit matrix eius retinere
partũ in semetipsa. Et dixi. Non põt dñe.
Et dixit ad me. In inferno promptuaria
animaꝝ matrici assimulata sunt. Quẽad-
moduȝ.n. illa festinat que parit effugere
necessitatẽ part⁹: sic ⁊ hec festinat reddere
ea que cõmẽdata sunt. Ab initio tibi de-
monstrabit̃ de his q̃ ꝯcupiscis videre. Et re
spõdi: ⁊ dixi. Si inueni grãm añ oculos
tuos: ⁊ si posse est: ⁊ si idoneus sum: demõ-
stra mihi: si plusq̃ȝ pteritũȝ sit hȝ venire:
aut plura ptrãsierũt supra q̃ȝ futuruȝ est.
Quid ptransiuit scio: qd aũt futurum sit
ignoro. Et dixit ad me. Sta sup dextram
partẽ ⁊ demõstrabo tibi interp̃tatiõẽ si-
militudinis. Et steti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax
ardẽs trãsijt corã me. Et factũ est cũ trãsi-
ret flãma vidi: ⁊ ecce supauit fum⁹. Post
hec trãsijt corã me nubes plena aq̃: ⁊ im-
misit pluuiã impetu multã. Et cũ trãsis-
set impetus pluuie superauerũt in ea gut
te. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut cre-
scit pluuia ampli⁹ q̃ȝ gutte: ⁊ ignis q̃ȝ fu-
mus sic supabundauit q̃ trãsiuit mẽsura.
Supauerũt aũt gutte ⁊ fum⁹. Et oraui ⁊
⁊ dixi. Putas viuo vsqȝ in diebus illis.
Uel qd erit in dieb⁹ illis. Rñdit ad me et
dixit: de signis de q̃b⁹ me interrogas ex p-
te possuȝ tibi dicere: de vita aũt tua nõ sũ
missus dicere tibi: sȝ nescio. Cap.v.

De signis aũt. Ecce dies venient in q-
bus apphẽdent̃ q inhabitãt terraȝ
in cẽsu multo: ⁊ abscõdet̃ veritatis via: ⁊ ste
rilis erit a fide regio ⁊ multiplicabit̃ in-
iustitia sup hãc quã ipse tu vides: ⁊ super
quã audisti olĩȝ: ⁊ erit impositio vestigio
quã nunc vides regnare regionẽ: ⁊ vide-
bunt eã desertã. Si aũt tibi dederit altissi
mus viuere videbis post tertiã tubã: ⁊ re
lucescet subito sol noctu: ⁊ luna ter in die
⁊ de ligno sanguis stillabit: ⁊ lapis dabit
vocẽ suaȝ: ⁊ ppli cõmouebunt̃: ⁊ regnabit
quẽ nõ sperant qui inhabitant super ter-
ram: ⁊ volatilia cõmigrationẽ faciẽt: ⁊ ma

re sodomiticū pisces reijciet: ꝛ dabit vocem noctu quam non nouerant multi. Omnes aūt audiēt vocē eius. Et chaos fiet per loca multa: ꝛ ignis frequenter remittetur: ꝛ bestie agrestes trāsmigrabūt: ꝛ mulieres mēstruate pariēt monstra: et in dulcib⁹ aquis salse inueniētur: ꝛ amici oēs semetipsos expugnabunt: ꝛ abscōdetur tunc sensus ꝛ intellectus separabitur in ꝓmptuariū suū ꝛ ꝗretur a multis ꝛ nō inuenietur: ꝛ multiplicabit iniustitia ꝛ incōtinētia super terrā. Et interrogabit regio proximā suam ꝛ dicet. Nūquid per te ptransijt iustitia iustū faciēs. Et hec negabit. Et erit in illo tēpore: ꝛ sperabunt homines ꝛ nō impetrabunt: laborabūt ꝛ nō dirigent vie eoꝝ. Hec signa dicere tibi pmissum est mihi. Et si oraueris iterū ꝛ ploraueris sicut et nūc et ieiunaueris septē dieb⁹: audies iterato horū maiora. Et euigilaui ꝛ corp⁹ meū horruit valde: et aīa mea laborauit vt deficeret. Et

B tenuit me q venit angelus qui loq̄bat in me: et ꝯfortauit me et statuit me sup pedes. Et factū est in nocte scdā: et venit ad me salathiel dux ppli: et dixit mihi. Ubi eras? Et q̄re vult⁹ tu⁹ tristis? Aut nescis qm̄ tibi credit⁹ ē isrl' in regiōe trāsmigratiōis eoꝝ? Exurge ergo ꝛ gusta panē ꝛ nō derelinq̄s nos sicut pastor gregē suū i manib⁹ lupoꝝ malignorū. Et dixi ei. Uade a me ꝛ ñ appropies ad me. Et audiuit vt dixi: ꝛ recessit a me. Et ego ieiunaui dieb⁹ septē vlulās ꝛ plorās: sicut mihi mādauit vriel angelus. Et factū est post dies septē: ꝛ iteꝝ cogitationes cordis mei moleste erāt mihi valde. Et resumpsit aīa mea spiritum intellectus: ꝛ iteꝝ cepi loqui corā altissimo sermones. Et dixi. Dn̄ator dn̄e ex oī sylua terre: ꝛ oībus arboribus eius elegisti vineā vnicā: ꝛ ex oī terra orbis elegisti tibi foueā vnā: ꝛ ex omnibus floribus orbis elegisti tibi lilium vnū: ꝛ ex oībus abyssis maris repleſti tibi riuū vnū ꝛ ex oībus edificatis ciuitatibus sanctificasti tibimetipsi sion: ꝛ ex omnibus creatis volatilibus nōiasti tibi columbā vnā: ꝛ ex oīb⁹ plasmatis pecorib⁹ ꝓuidisti tibi ouē vnā: ꝛ ex oīb⁹ multiplicatis pplis acꝗsiuisti tibi pplm̄ vnū: ꝛ ab oībus ꝓbatā legē donasti huic quē desiderasti populo. Et nūc dn̄e vt qd tradidisti vnum pluribus? Et pparasti sup vnā radicē alias. Et disꝑdidisti vnicū tuū in multis. Et ꝯculcauerūt eū q ꝯ̄dicebant sponsionib⁹ tuis quiq̄ tuis testamētis nō credebāt. Et si odiēs odisti pplm̄ tuū: tuis manib⁹ debet castigari. Et factū est cū locutus essem sermones: ꝛ missus ē angelus ad me q aū venerat ad me pterita nocte: ꝛ dixit mihi. Audi me ꝛ istruā te: ꝛ intende mihi adijciā coꝛā te. Et dixi. Loq̄re dn̄e meus. Et dixit ad me. Ualde tu in excessu mētis factus es ꝓ isrl'. An plus dilexisti eū q̄ȝ qui eū fecit? Et dixi ad eū. Nō dn̄e: sȝ dolēs locutus sum. Torquent .n. me renes mei ꝑ omnē horā querentē apphēdere semitā altissimi: ꝛ inuestigare partē iudicij ei⁹ ꝛ dixit ad me. Nō potes. Et dixi. Quare domine. Ad qd nascebar: aut quare nō fiebat matrix mr̄is mee mihi sepulcrū: vt non viderē laborē iacob: ꝛ defatigationē gn̄is isrl'? Et dixit ad me. Numera mihi q nec dū venerūt: ꝛ collige mihi dispersas guttas: et reuirida mihi aridos flores: et apꝑi mihi clausa ꝓmptuaria: et pduc mihi iclusos in eis flat⁹. Demōstra mihi vocis imaginē: et tūc ondā tibi laborē quē rogas videre. Et dixi. Dn̄ator dn̄e: q̄s enīȝ ē qui pōt hec scire: nisi q cū hominibus habitatiōes nō hȝ? Ego aūt insipiēs: et q̄ō potero dicere de his q̄bus me interrogasti? Et dixit ad me. Quō mō nō potes facere vnū d̄ his q dicta sunt: sic nō poteris iueīre iudiciū meū: aut in fine charitatē quā pplo ꝓmisi. Et dixi. Sȝ ecce dn̄e tu ꝓpe es his q in finē sunt. Et qd faciēt qui aū me fuerūt: aut nos: aut hi qui post nos? Et dixit ad me. Corone assimilabo iudicium meū. Sicut nō nouissimoꝝ tarditas sic nec priorū velocitas. Et rn̄di et dixi. Nec poteras facere eos q facti sunt: et qui sunt et qui futuri sunt in vnū: vt celerius iudiciū tuū ostēdas? Et respondit ad me et dixit. Nō pōt festinare creatura sup creatorē: nec sustinere seculū eos q in eo creādi sunt in vnum. Et dixi. Quō dixisti seruo tuo qm̄ viuificās viuificasti a te creatā creaturā i vnū: et sustinebat creatura: poterit ꝛ nūc portare psentes in vnū. Et dixit ad me. Interroga matricē mulieris et dices ad eā. Et si paris: q̄re per tpa? Roga ergo eā vt det decē in vnū. Et dixi. Nō vtiq̄ poterit sed secūdū tpa. Et dixit ad me.

Et ego vedi matricem terre his qui semi
nati sunt sup eã p tps. Quẽadmodũ.n.in
firma nõ parit ea q̃ senũ sunt:sic ego dispo
sui a me creatũ seculũ. Et interrogaui : ⁊
dixi. Cũ iã dederis mihi viã loquar corã
te. Nã mr̃ nr̃a de qua dixisti mihi adhuc
iuuenis est:iã senectuti appropinquat. Et
rñdit ad me:⁊ dixit. Interroga eam q̃ pa
rit:⁊ dicet tibi. Dicẽs.n.ei. Quare quos pe
peristi nunc nõ sunt similes his q ante te
s minores statura. Et dicet tibi ⁊ ipa. Alij
sũt q in iuuẽtute virtutis nati sũt:⁊ alij q
sub tpe senectutis deficiente matrice sunt
nati. Cõsidera ergo ⁊ tu:qm̃ minori statu
ra estis pre his q ante vos:⁊ q post vos mi
nori q̃z vos qñ iã senescẽtes creature:⁊ for
titudinem iuuẽtutis ptereũtes. Et dixi.
Rogo domine si inueni gratiã ante ocu
los tuos:demonstra seruo tuo p quẽ visi
tes creaturam tuam. Cap. vi.

B ET dixit ad me. Initio terreni orbis
⁊ anteq̃z starẽt exitus seculi:⁊ anteq̃z
spirarẽt couẽtiones ventoꝝ:⁊ añq̃z sona
rẽt voces tonitruũ:⁊ añq̃z splẽderent nito
res corruscationũ:⁊ añq̃z firmarent fun
damẽta paradisi:añq̃z viderent decori flo
res:⁊ anteq̃z cõfirmarent mote virtutes:
anteq̃z colligerent innumerabiles mili
tie angeloꝝ:⁊ anteq̃z extollerentur altitu
dines aeris:anteq̃z nominarent mẽsure
firmamẽtoꝝ:⁊ anteq̃z estuarẽt camini in
syon:⁊ anteq̃z inuestigarent presentes an
ni:⁊ anteq̃z alienarẽtur eorũ qui nũc pec
cant adinuentiones:⁊ cõsignati eẽnt qui
fidẽ thesaurizauerũt:tũc cogitaui ⁊ facta
sunt per me soliũ ⁊ nõ p aliũ:⁊ finis p me
⁊ nõ per aliũ. Et rñdi:⁊ dixi. Que erit se
paratio tẽpoꝝ. Aut qñ prioris finis sequẽ
tis initiũ. Et dixit ad me. Ab habraã vsq̃
ad isaac qñ nati sũt ab eo iacob ⁊ esau ma
nus iacob tenebat ab initio calcaneũ esau
Finis.n.huius seculi esau:⁊ principiũ se
quẽtes iacob. Hominis.n.man⁹ inter cal
caneũ ⁊ manũ. Aliud noli q̃rere esdra. Et
rñdi:⁊ dixi. O dñator dñe:si inueni grãz
ante oculos tuos:oro vt demonstres ser
uo tuo finẽ signoꝝ tuorum:quoꝝ ũ par
tẽ mihi demõstrasti nocte pcedente. Et rñ
dit:⁊ dixit ad me. Surge sup pedes tuos
⁊ audi vocẽ plenissimã sonitus. Et erit sic
cõmotio:nec cõmouebit loc⁹ in quo stes
sup eũ. Ideo cũ loquit tu non expauescas:
qm̃ de fine verbũ ⁊ fundamentũ terre in
telligit:qm̃ de ipsis sermo tremiscit ⁊ cõ
mouet. Scit enim qm̃ finẽ eorũ oportet
cõmutari. Et factum est cũ audissem: sur
rexi sup pedes meos ⁊ audiui:⁊ ecce vox B
loquẽs:⁊ sonus eius sicut sonus aquarũ
multarum. Et dixit. Ecce dies veniunt:⁊
erit qñ appropinquare incipiã vt visitem
habitantes in terra:⁊ qñ inquirere inci
piã ab eis qui iniuste nocuerũt iniusti
tia sua:⁊ qñ suppleta fuerit humilitas syõ:
⁊ cũ supersignabitur seculũ qđ incipiet p
transire:hec signa faciam. Libri aperient
ante facie firmamenti:⁊ oẽs videbunt si
mul:⁊ anniculi infantes loquentur voci
bus suis:⁊ pregnãtes immaturos pariẽt
infantes triũ ⁊ q̃tuor mẽsium:⁊ viuẽt ⁊
suscitabunt. Et subito apparebũt semina
ta loca nõ seminata. Et plena pmptuaria
subito inueniẽtur vacua:⁊ tuba canet cũ
sono:quã cũ oẽs audierint subito expa
uescẽt. Et erit. In illo tpe debellabũt amici
amicos vt inimici:⁊ expauescet terra cũ
his. Et vene fontiũ stabũt:⁊ nõ decurrent
in horis trib⁹. Et erit ois q derelictus fue
rit ex oibus istis quib⁹ p̃dixi tibi:ipse sal
uabitur:⁊ videbit salutare meũ ⁊ finẽ se
culi vestri. Et videbunt qui recepti sũt ho
mines:q mortẽ nõ gustauerũt a natiuita
te sua:⁊ mutabit cor inhabitãtiũ ⁊ cõuer
tet in sensum alium. Delebit enim ma
lum ⁊ extinguet dolus. Florebit aũt fides
⁊ vincetur corruptela:⁊ ostendet veritas
q̃ sine fructu fuit diebus tantis. Et factũ
est cũ loqueret mihi:⁊ ecce paulatiz itue
bar sup eum ante quẽ stabã ⁊ dixit ad me
hic. Ueni tibi osñdere tpa vẽture noctis.
Si ergo iterũ rogaueris:⁊ iterũ ieiuna
ueris septẽ diebus:⁊ iteꝝ ibi renunciabo
hoꝝ maiora p diẽ q̃z audiui. Audita ẽ.n.
vox tua apud altissimũ. Uidit.n.fortis di
rectionẽ tuã:⁊ puidit pudicitiã quã a iu C
uẽtute tua habuisti:⁊ pp̃ter hoc misit me
demonstrare tibi hec oĩa ⁊ dicere tibi. Cõ
fide ⁊ noli timere:⁊ noli festinare cũ prio
ribus tẽporibus cogitare vana vt nõ pp̃e
res a nouissimis tẽporibus. Et factũ ẽ post
hec ⁊ fleui iterũ:⁊ sic ieiunaui septẽ die
bus vt supplerẽ tres hebdomadas q̃ dicte
sunt mihi. Et factũ est in octaua nocte ⁊
cor meũ turbabat iterato in me:⁊ cepi lo
qui corã altissimo. Inflãmabat eniz spi-

ritus me⁹ valde⁊ anima mea auxiliabat.
Et dixi. O dñe loquēs locutus es ab ini-
tio creature in pmo die dicēs. Fiat celū ⁊
terra⁊ tuū verbū opus pfectū. Et erat
tūc spirit⁹: ⁊ tenebre circūferebant ⁊ silē-
tiū son⁹ vocis hominis nōdū erat abs te.
Tūc dixisti de thesauris tuis pferri lumē
luminosū: quo appet opus tuū. Et die
scđo creasti spiritū firmamēti: ⁊ impasti
ei vt diuideret ⁊ diuisionē faceret inter
aquas: vt pars qdā sursum recederet: pars
vero deorsum maneret. Et tertia die ipera
sti aqs cōgregari in septima pte terre. sex
vero ptes siccasti ⁊ cōseruasti: vt ex his sint
corā te ministrātia seminata a deo ⁊ culta.
Verbū enim tuū pcessit: ⁊ opus statī fie
bat. Processit .n. subito fructus multitu
dinis immēsus ⁊ cōcupiscētie gust⁹ mul
tiformes ⁊ flores colore imutabili ⁊ odo
res adoramēti inuestigabilis. Et die ter-
tio hec facta sūt. Quarta aūt die impasti fie
ri solis splēdorē: lune lumē: stellaꝝ dis-
positionē: ⁊ imperasti eis vt deseruirēt fu-
turo plasmato homini. Quito aūt die di
xisti septime parti vbi erat aq̄ congregata
vt pcrearet aialia ⁊ volatilia ⁊ pisces. Et ita
fiebat. Aq̄ muta ⁊ sine anima q̄ dei nu-
tu iubebantur aialia faciebat vt ex hoc mi
rabilia tua natiōes enarrēt. Et tūc cōserua
sti duas animas: nomē vni vocasti enoch
⁊ nomē secūde vocasti leuiathan: ⁊ separa
sti ea ab alterutre. Nō .n. poterat septima
pars vbi erat aqua cōgregata capere ea. Et
dedisti enoch vnā partē que siccata est ter
tio die: vt habitet in ea vbi sunt montes
mille. Leuiathan aūt dedisti septimā ptē
humidā ⁊ seruasti eā vt fiat in deuoratio
nē qbus vis ⁊ qñ vis. Sexto aūt die ipera
sti terre vt crearet corā te iumēta ⁊ bestias
⁊ reptilia: ⁊ sup his adā: quē cōstituisti du
cē sup oibus factis q̄ fecisti ⁊ ex eo educi-
mur nos oēs quē⁊ elegisti pplm. Hec āt
omnia dixi corā te domine: qz propter
nos creasti seculū. Residuas aūt gētes ab
adam natas dixisti eas nil eē: ⁊ qm saliue
assimilate sunt: ⁊ quasi stillicidiū de vase si
milasti abūdātiā eoꝝ. Et nūc dñe ecce iste
gentes q̄ in nihilum deputate sunt cepe-
runt dñari nr̄i ⁊ deuorare. Nos autē po-
pulus tuus quē vocasti primogēitū vni-
genitū emulatorē tuū traditi sumus in
manib⁹ eoꝝ. Et si ppter nos creatum est
seculū: q̄re nō hereditatē possidemus cū
seculo? Usqz quo hec? Cap. vij.

Et factū est cum finissem loqui ver-
ba hec: missus est ad me angelus q
missus fuerat ad me priorib⁹ noctib⁹: ⁊ di
xit ad me. Surge esdra: ⁊ audi sermones
quos veni loq ad te. Et dixi. Loq̄re de⁹ me-
us. Et dixit ad me. Mare positū est in spa
cioso loco vt eēt altum ⁊ immensū: erit
autem ei introitus in angusto loco posi
tus vt eēt similis fluminibus. Quis .n.
volens voluerit ingredi mare ⁊ videre eū
vel dominari eius si non transierit angu
stum in latitudinē quō venire poterit?
Item aliud. Ciuitas ē edificata ⁊ posita in
loco cāpestri: est aūt plena omniū bonoꝝ.
Introitus eius angustus ⁊ in precipiti po-
situs: vt eēt a dextris quidē ignis: a sini-
stris aqua alta: semita aūt est vna sola in
ter eos posita: hec est inter ignē ⁊ aquā: vt
nō capiat semita nisi solūmodo vestigiū
hominis. Si aūt dabit ciuitas homini in
hereditatē: si nūq̄ ante positū periculū p
trāsierit: qūo accipiet hereditatē suā? Et
dixi. Sic dñe. Et dixit ad me. Sic est ⁊ isrl
pars. Propter eos enim feci seculū: ⁊ qñ
transgressus est adam cōstitutiōes meas
iudicatū est qđ factum est. Et facti sūt introi
tus huius seculi angusti ⁊ dolētes ⁊ labo
riosi pauci aūt ⁊ mali ⁊ piculoꝝ pleni ⁊
labore magnopere fulti. Nā maioris seculi
introitus spatiosi ⁊ securi: ⁊ faciētes im-
mortalitatis fructū. Si ergo ingrediens
nō fuerunt ingressi qui viuunt angusta
⁊ vana hec nō poterunt recipere q̄ sunt re
posita: Nunc ergo quare tu conturbaris: cū
sis corruptibilis ⁊ quid moueris tu cū
sis mortalis? Et quare nō accepisti in cor
de tuo qđ futurū: sz qđ in presenti? Rñdi
⁊ dixi. Dñator domine ecce dispꝯuisti lege
tua qm iusti hereditabunt hec: impij aūt
peribūt: iusti aūt ferēt angusta sperantes
spatiosa. Qui enī impie gesserūt ⁊ angu
sta passi sunt: ⁊ spatiosa non videbūt. Et
dixit ad me. Nō ē iudex super deū neqz in
telligēs sup altissimū. Pereūt enī mul-
ti presentes: qz negligit que anteposita est
dei lex. Mandans enim mādauit deus ve
nientibus: qñ venerūt: quid facientes vi-
uerēt: ⁊ qđ obseruantes nō punirent. Hi
aūt nō sūt psuasi: ⁊ cōdixerūt ei: ⁊ cōstitue
rūt sibi cogitamē vanitatis: ⁊ pposuerūt

sibi circunuẽtiones delictorum: ⁊ supdi-
xerũt altissimo nõ eẽ: ⁊ vias eiꝰ nõ cogno
uerũt: ⁊ legẽ eius spreuerunt: ⁊ sponsio-
nes eius abnegauerũt: ⁊ in legitimis eiꝰ
fidẽ nõ habuerũt: ⁊ opera eiꝰ nõ pfecerũt.
Propter hoc esdra vacua vacuis: et plena
plenis. Ecce tps veniet: et erit qm̃ venient si
gna q predixi tibi. Et appebit sponsa: ⁊ ap
parescẽs ondet̃ q nũc subducit̃ terra ⁊ ois
qui liberatus est de pdictis malis ipse vi-
debit mirabilia mea. Reuelabit̃.n. filius
meꝰ iesus cũ his q cũ eo sunt: ⁊ iocũdabũ
tur q relicti sunt in ãnis q̃dringentis. Et
erit post ãnos hos ⁊ moriet̃ filiꝰ meꝰ xp̃s:
⁊ oẽs qui spiramẽtũ habẽt hoĩs. Et cõuer
tet̃ seculũ in antiquũ silẽtiũ diebꝰ septem
sicut in priorib' iudicijs: ita vt nemo dere
linquat̃. Et erit. Post dies septẽ ⁊ excita-
bit̃ qd̃ nõdũ vigilat seculũ ⁊ moriet̃ cor-
ruptũ. Et terra reddet q in ea dormiũt: ⁊
puluis q ĩ eo silẽtio habitãt ꝓmptuaria
reddẽt q eis cõmẽdate sũt aĩe. Et reuelabit̃
altissimꝰ sup sedẽ iudicij ⁊ ptrãsibũt mi-
serie ⁊ lõganimitas cõgregabit̃. Judiciũ
aũt solũ remanebit: veritas stabit ⁊ fides
cõualescet. Et opꝰ subsequet̃ ⁊ merces ostẽ
det̃: ⁊ iustitie vigilabũt: ⁊ iniustitie non
dormiabunt̃. Et dixi. Primꝰ habraã pp sodo
mitas orauit: ⁊ moyses ꝓ patribꝰ qui deser-
to peccauerũt: ⁊ q post eũ ꝓ isrl' in diebus
achaz ⁊ samuelis ⁊ dauid ꝓ cõfractiõe: ⁊ sa
lomõ ꝓ eis q venerũt in sanctificationẽ: ⁊
helyas ꝓ his q pluuiã acceperũt ⁊ ꝓ mor-
tuo vt viueret: ⁊ ezechias ꝓ ppl'o ĩ diebꝰ
sennacherib: ⁊ multi ꝓ multis. Si ergo
mõ qñ corruptibile increuit: ⁊ iniustitia
multiplicata ẽ: ⁊ orauerũt iusti ꝓ impijs: q̃
re ⁊ nũc sic non erit? Et rn̄dit ad me: ⁊ di
xit. Psñs seculũ nõ est finis: glia in eo fre-
quẽs manet: pp hoc orauerunt ꝓ inuali
dis. Dies.n. iudicij erit finis tẽporis hu-
ius ⁊ initiũ tpis future imortalitatis: in
quo trãsiuit corruptela: soluta ẽ intẽperã-
tia: abscisa est incredulitas: creuit autẽ iu
stitia: orta ẽ veritas. Tũc.n. nemo poterit
saluare eũ q perijt: neq3 demergere q vicit.
Et rn̄di: ⁊ dixi. Hic sermo meus primus
⁊ nouissimus: qm̃ meliꝰ erat nõ dare ter
ram adã: vel cũ iam dedisset coercere eum
vt nõ peccaret. Quid enim ꝓdest homini
bus in psenti viuere in tristitia: ⁊ mor-
tuos sperare punitionem? O tu qd fecisti
adã. Si.n. tu peccasti: nõ est factus solius
tuꝰ casus: sꝫ ⁊ nr̃ q ex te aduenimꝰ. Quid
enim ꝓdest nobis si ꝓmissũ ẽ nobis im
mortale tps: nos aũt mortalia opera egi-
mus. Et qm̃ pdicta est nobis perẽnis spes
nos vo pessimi vani facti sumꝰ. Et qm̃ re-
posita sunt nobis habitacula sanitatis: ⁊
securitatis: nos vo male cõuersati sumus.
Et qm̃ reposita ẽ glia altissimi ꝓtegere eos
q tarde cõuersati sunt: nos aũt pessimis vijs
ambulauimꝰ. Et qm̃ ondet̃ padisus: cuiꝰ
fructus incorruptus pseuerat in quo est
securitas ⁊ medela: nos vero nõ ingredie
mur. In ingratis.n. locis cõuersati sumꝰ
Et qm̃ sup stellas fulgebũt facies eoꝝ q ab-
stinẽtiã habuerũt: nr̃e aũt facies sup tene
bras nigre. Nõ enim cogitauimꝰ viuẽtes
qm̃ iniqtatẽ faciebamꝰ: q̃ icipiemus post
mortẽ pati. Et rn̄dit: ⁊ dixit. Hoc ẽ cogita
mentũ certaminis qd̃ certabit q sup ter-
rã natus est hõ: vt si victus fuerit patiat̃
qd̃ dixisti. Si aũt vicerit: recipiet qd̃ dico.
Qm̃ hec est vita quã moyses dixit cũ viue
ret ad ppl'm dicẽs. Elige tibi vitã vt viuas.
Nõ crediderũt aũt ei: sꝫ nec post eũ ꝓphe-
tis. Sꝫ nec mihi q locutus sũ ad eos: qm̃
nõ eẽt tristitia in pditionẽ eorũ: sicut fu-
turũ est gaudiũ sup eos qbus psuasa ẽ sa-
lus. Et rn̄di: ⁊ dixi. Scio dñe qm̃ vocatꝰ est
altissimus misericors in eo q misereat̃
his q nõdũ in seculo aduenerũt: ⁊ q mi-
seret̃ illis q cõuersionẽ faciũt in lege eiꝰ: ⁊
lõganimis ẽ: qm̃ lõganimitatẽ pstat his q
peccauerũt q̃si suis opribꝰ: ⁊ munificꝰ est
qm̃ qdẽ donare vult ꝓ exigẽtijs: ⁊ multe
misericordie: qm̃ multiplicat magis mi
sericordias his q psentes sunt: ⁊ q pterie-
rũt: ⁊ q futuri sunt. Si.n. nõ multiplicaue-
rit misericordias suas: nõ viuificabit̃ se-
culũ cũ his q inhereditabãt ĩ eo. Et donat
qm̃ si nõ donauerit de bonitate sua vt alle-
uient̃ hi q iniqtatẽ fecerũt de suis iniqta-
tibꝰ nõ poterit decies millesima ps viui-
ficari hoim. Et iudex si nõ ignouerit his q
curati sũt vbo eiꝰ: ⁊ deleuerit multitudinẽ
cõtẽptionũ nõ fortassis derelinqrent̃ ĩ ĩnu
merabili multitudie: nisi pauci valde. c. viij.

ET rn̄dit ad me ⁊ dixit. Hoc seculum
fecit altissimus ꝓpter multos: futu
rũ aũt ꝓpter paucos. Dicã aũt corã te simi
litudinẽ esdra. Quo aũt interrogabis ter-
rã: ⁊ dicet tibi: qm̃ dabit terrã multã ma

gilis vñ fiat fictile:paruũ aũt puluerẽ vñ
aurũ fit:sic ⁊ actus pñtis seculi. Multi
quidã creati sunt:pauci aũt saluabũtur.
Et rñdi ⁊ ecce. Absorbe ergo anima sensũ:
⁊ deuora qd̃ sapit. Conuenisti.n.obaudire
⁊ ꝓphetare volẽs. Nec enim tibi ẽ datũ spa
tiũ nisi solũmodo viuere. O dñe si pmit
tes seruo tuo vt oremus corã te:⁊ des no
bis semẽ cordi ⁊ sensui culturã:vt fruct⁹
fiat vñ viuere possit ois corruptus q porta
bit locũ hominis. Solus.n.es:⁊ vna plas
matio nos sum⁹ manuũ tuarũ:sicut locu
tus es. Et quõ nũc i matrice plasmatũ ẽ
corp⁹ ⁊ pstans mẽbra:pseruat i igne ⁊ aq̃
tua creatio:⁊ nouẽ mẽsib⁹ patit tua plas
matio tuã creaturã q̃ in ea creata ẽ: ipsũ
aũt qd̃ seruat ⁊ qd̃ seruat:vtraq; seruabũ
tur:fuataq; qñq; iterũ reddit matrix q̃ i
ea creuerunt. Impasti.n.ex ipsis mẽbris:
hoc ẽ mãmillis pbere lac fructui mãmilla
rũ:vt nutriat id qd̃ plasmatũ ẽ vsq; i tps
aliqd̃:⁊ postea disponas eũ tue miserico-
die. Enutriuisti eũ tua iustitia:⁊ erudisti
eũ in lege tua:⁊ corripuisti eũ tuo itelle
ctu ⁊ mortificabis eũ vt tuã creaturã:⁊ vi

B

uificabis eũ vt opus tuũ. Si ergo pdide-
ris eũ q tãtis laborib⁹ plasmat⁹ ẽ tuo ius
su:facile est ordinari vt ⁊ id qd̃ fiebat fua-
ret. Et nunc dñe dicã:de oi hoie tu magis
scis:de ppło aũt tuo ob quẽ doleo:⁊ de he-
reditate tua pp quam lugeo:⁊ pp isrl̃ pp
quẽ tristis sum:⁊ de iacob pp quẽ doleo:
Ideo incipiam orare coram te pro me ⁊ p
eis:qm̃ video lapsus nr̃os qui in habita-
mus terram. Sed audiui celeritatẽ iudi
cii qui futurus est. Ideo audi vocẽ meam
⁊ intellige sermonẽ meũ:⁊ loquar corã te.
Initium verboꝝ esdre:priusq̃; assumere
tur. Et dixi dñe q inhabitas seculum:cu-
ius oculi eleuati in superna ⁊ aerea:⁊ cu-
ius thronus inestimabilis: ⁊ glĩa incõ-
prehensibilis:cui astat exercit⁹ angeloꝝ
cũ tremore:quorũ seruatio i vẽto ⁊ igne
puertit:cuius verbũ verũ:⁊ dicta pseueran
tia:cui⁹ iussio fortis:⁊ dispositio terribi-
lis cui⁹ aspectus arefacit abyssos:⁊ indi-
gnatio tabescere facit mõtes ⁊ ṽitas testifi
cat:exaudi orõnẽ serui tui:⁊ aurib⁹ pcipe
precationẽ figmẽti tui. Dũ enim viuo lo-
quor:⁊ dũ sapio rñdebo. Nec respicias po
puli tui delicta:sʒ q tibi i veritate seruiũt.
Nec intẽdas impia gentiũ studia: sʒ qui
tua testimõia cũ doloribus custodierũt.
Nec cogites q in cõspectu tuo false cõuer-
sati sunt:sʒ memorare que ex volũtate tua
timorẽ cognouerũt. Neq; volueris pdere
q pecudũ mores habuerunt:sʒ respicias
eos q legẽ tuã splẽdide docuerũt. Nec idi-
gneris q bestijs priores iudicati sũt:sʒ di-
ligas eos q semp in iustitia tua cõfidũt ⁊
glĩa. Qm̃ nos ⁊ pres nr̃i talibus moribus
languemus:tu aũt pp nos peccatores mi-
sericors vocaberis. Si.n. desideraueris vt
nr̃i miserearis:tũc misericors vocaberis:
nobis aũt nõ habentibus opera iustitie.
Iusti.n.quibus sunt opera multa reposi
ta ex proprijs operib⁹ recipiẽt mercedem.
Quid est.n.homo vt ei indigneris:aut ge
nus corruptibile vt ita amarus sis de ip-
so? In veritate enim nemo de genitis est q
nõ impie gessit:⁊ de pfitẽtib⁹ q nõ deliq̃t.
In hoc.n.ãnũciabit iustitia tua ⁊ bonitas
tua dñe:cũ misertus fueris eis q nõ ha-
bent substãtiã bonoꝝ operum. Et rñdit ad
me:⁊ dixit. Recte locutus es aliqua:⁊ iu-
xta sermones tuos sic:⁊ fiet. Qm̃ non vere
cogitabo sup plasma eoꝝ q peccauerunt aũ
mortẽ:ante iudicium:aũ perditionẽ: sed
iocundabor super iustorum figmentum:
et memorabor peregrinationis quoq; ⁊
salutationis ⁊ mercedis. Quõ ergo locu-
tus sum:sic ⁊ est. Sicut.n.agricola serit su
p terrã semina multa:⁊ plantatiões mul
titudinis plãtat : sʒ nõ i n tẽpore oia que
seminata sunt saluãtur:sʒ nec oĩa q̃ plan-
tata sunt radicabunt:sic ⁊ qui in seculo se
minati sunt:non oẽs saluabuntur. Et re
spondi:⁊ dixi. Si inueni grãm loquar.
Quõ semẽ agricole si nõ ascẽderit:aut nõ
acceperit pluuiã tuã i tẽpore:aut si corru-
ptũ fuerit multitudine pluuie : sic perit?
Et sĩr hõ qui manib⁹ tuis plasmatus ẽ:
⁊ tu ei imago nolatus:qm̃ similat⁹ es ei
propter quẽ omnia plasmasti:⁊ similasti
semini agricole. Nõ irascaris sup nos: sʒ
parce ppło tuo:⁊ miserere hereditati tue.
Tu aũt creature tue misereris. Et rñdit
ad me:⁊ dixit. Que sunt pñtia pñtib⁹:

D

⁊ que futura futuris. Multũ.n. tibi re-
stat: vt possis diligere meam creaturam
sup me. Tibi aũt frequẽter ⁊ ipsi ꝓxima-
ui:iniustis aũtẽ nunq̃;. Sed ⁊ in hoc mi
rabilis es coram altissimo:qm̃ humilia-
sti sicut decet te:⁊ non iudicasti te vt inter

iustos plurimū glorificeris. Propter qđ
miserie misere ⁊ miserabiles efficietur eis
q habitāt seculū in nouissimis: qꝛ i mul
ta supbia ambulauerūt. Tu aūt ꝑ te itel
lige ⁊ de silibus tuis ingre gloriā. Uobis
enī aptus est paradisus: plātata ē arbor
vite: paratū est futuꝝ tps: pparata est abū
dātia: edificata ē ciuitas: pbata ē reges: p
fecta est bonitas: ⁊ perfecta sapiētia. Radix
mali signata est a vobis: infirmitas: ⁊ tinea
a vobis abscōsa est: ⁊ i infernū fugit corru
ptio in obliuiōe. Trāsierūt dolores: ⁊ ostē
sus ē in fine thesaurꝰ imortalitatis. Noli
ergo adycere ingrēdo de multitudine eo
rū q perierūt. Nā ⁊ ipsi accipiētes libertatē
spreuerūt altissimū: ⁊ legē eius ꝯtempse
rūt: ⁊ vias eius dereliquerūt. Adhuc aūt
iustos eius cōculcauerūt: ⁊ dixerūt i cor
de suo nō eē deū: ⁊ qdē sciētes: qm̄ moriū
tur. Sic enim vos suscipiēt q̄ pdicta sūt:
sic eos sitis ⁊ cruciatus que preparata sūt.
Nō.n. voluit hoiem disꝑdi. Sꝫ ⁊ ipsi que
creati sunt coinquinauerūt nomē eiꝰ q fecē
eos ⁊ ingrati fuerūt ei q pparauit eis vitā.
Quapropter iudiciū meū mō appropin
quat. Que nō oībꝰ demōstraui nisi tibi: ⁊
tibi silibꝰ paucis. Et rn̄di ⁊ dixi. Ecce nūc
dn̄e demōstrasti mihi multitudinē signo
rū q incipies facere in nouissimis: sꝫ nō
demonstrasti mihi quo tēpore. Cap. ix.

A Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit. Metiēs me
tire tēpus in semetipso: ⁊ erit cum
videris qm̄ trāsierit pars quedā signoꝝ q̄
predicta sunt: tūc intelliges qm̄ ipsuꝫ est
tēpus in quo incipiet altissimus visitare
seculū qđ ab eo factū est. Et qn̄ videbit in
seculo motio locoꝝ ⁊ populoꝝ turbatio:
et tūc intelliges qm̄ de his erat altissimus
locutꝰ a diebꝰ q fuerūt ante te ab initio. Si
cut.n. oē qđ factū est in seclo: initiū hꝫ pari
ter ⁊ cōsūmationē: ⁊ cōsummatio est ma
nifesta: sic ⁊ altissimi tēpora: initia habent
manifesta in pdigijs ⁊ virtutibꝰ: ⁊ cōsum
matiōes in actu: ⁊ in signis. Et erit oīs q
saluꝰ factꝰ fuerit: ⁊ q poterit effugere p opa
sua: ⁊ p fidē i q̄ credidisti, derelinquet de p
dictis periculis: vt videbit salutare meū i
terra mea ⁊ in finibꝰ meis: qm̄ sanctificaui
me a sclo. Et tūc miserebunt q nunc abusi
B sūt vias meas: ⁊ i tormētis cōmorabunt
hi q eas ꝓiecerūt in cōtēptu. Qui enī nō
cognouerūt me viuētes bn̄ficia cōsecuti:
⁊ q fastidierūt legē meā cum adhuc erāt
habentes libertatē: ⁊ cū adhuc eēt eis aper
tus penitētie locus non intellexerūt sed
spreuerūt. hos oportet post mortē in cru
ciamēto cognoscere. Tu ergo noli adhuc
curiosus eē quō impij cruciabunt: sꝫ in
qre quō iusti saluabūtur: ⁊ quoꝝ seculū:
⁊ ꝓpter quos seculū: ⁊ qn̄. Et rn̄di: ⁊ dixi.
Olim locutus sū ⁊ nūc dico: ⁊ postea di
cā: qm̄ plures sunt qui perierūt: qꝫ q salua
bunt: sicut multiplicat fluctꝰ sup guttas.
Et rn̄dit ad me: ⁊ dixit. Qualis ager talia
⁊ semina: ⁊ quales flores tales ⁊ tinctures
⁊ qualis operator: talis ⁊ creatio: ⁊ qualis
agricola: talis cultura: qm̄ tēpꝰ erat secu
li. Et nūc cū eēm parans eis hīs q nūc sūt
anq̄ fieret seculū: in quo habitarēt: ⁊ ne
mo cōtradixit mihi. Tunc enim quisq
⁊ nūc creator in mundo hic parato ⁊ mē
se indeficiēti: ⁊ lege inuestigabili corruptī
sunt mores eoꝝ. Et cōsideraui seculū: ⁊ ec
ce erat piculū pp cogitationes q̄ in eo ad
uenerunt. Et vidi ⁊ peperci ei valde: ⁊ seruaui
mihi acinū de botro: ⁊ plātationē de tribu
multa. Pereat ergo multitudo q̄ sine cā
nata est. ⁊ seruet acinus meus ⁊ plātatio
mea: qꝛ cum multo labore pfeci. Tu āt
cum adhuc intromittas septē dies alios:
sꝫ nō ieiunabis in eis: ibis in cāpū floꝝ
vbi domus nō est edificata: ⁊ mādūcabis
solūmō de floribus cāpi: ⁊ carnē non gu
stabis ⁊ vinū nō bibes: sꝫ solūmō flores.
C Deprecare altissimū sine intermissiōe: ⁊
veniā ⁊ loquar tecū. Et pfectus sum sicut
dixit mihi in cāpuꝫ qui vocatur ardath:
⁊ sedi ibi in floribus: ⁊ de herbis agri mā
ducaui: facta est esca earū mihi in saturi
tatē. Et factū est post dies septem: ⁊ ego dī
scūbebā supra fenū: ⁊ cor meū iterū tur
babat sicut ante. Et apertū est os meum: ⁊
inchoaui dicere coraꝫ altissimo: ⁊ dixi. O
dn̄e te nobis ondens ostensus es patri
bus nostris in deserto: qđ non calcatur ⁊
infructuoso: qn̄ erāt exeūtes de egypto: ⁊
dicēs dixisti. Tu isrl̄ audi me: ⁊ semē ia
cob intēde sermonibus meis. Ecce enī
ego semino in vobis legē meā ⁊ faciet in
vobis fructū: ⁊ glorificabimini i eo p secu
lū. Nam patres nr̄i accipiētes legem non
seruauerūt: ⁊ legittima mea non custo
dierūt: ⁊ factus ē fructus legis nō parēs.
Nec enim poterat: qm̄ tuus erat. Naꝫ qui
acceperūt

acceperūt perierūt:nō custodientes qđ in eis seminatū fuerat. Et ecce cōsuetudo est vt cū acceperit terra semē:vel nauē mare: vel vas aliqđ escā vel potū:cū fuerit exterminatū id in quo seminatū ē vel in qđ missuʒ est:sic id qđ seminatū vel missum est:vel que suscepta sunt exterminanť ⁊ suscepta iā nō manēt apud nos. Sed nobis sic non factū est. Nos qdē qui legē accepimus:peccātes periuim⁹ ⁊ coꝛ nostrū qđ suscepit eā. Nā lex nō perijt:sʒ ꝑmāsit in suo labore. Et cuʒ loqrer hec in corde meo:respexi oculis meis ⁊ vidi mulierē in dextera pte. Et ecce hec lugebat ⁊ plorabat cuʒ voce magna:⁊ animo dolebat valde:⁊ vestimēta ei⁹ discissa:⁊ cinis sup caput ei⁹. Et dimisit cogitat⁹ in qb⁹ erā cogitās:⁊ conuersus suʒ ad eā:⁊ dixi ei. Ut qd fles:⁊ qd doles animo? Et dixit ad me. Dimitte me dn̄e me⁹ vt defleā me ⁊ adijciā dolorē:qm̄ valde amaro suʒ animo ⁊ hūiliata sum valde. Et dixi ei. Quid passa es? Dic mihi. Et dixit ad me. Sterilis fui ego famula tua ⁊ nō peperi:hns maritū annis triginta. Ego.n.per singulas horas ⁊ ꝑ singulos dies ⁊ ānos triginta hos:deꝑcoꝛ altissimū nocte ac die. Et factū est post triginta ānos exaudiuit me de⁹ ancillā tuaʒ ⁊ vidit humilitatē meā ⁊ attēdit tribulationi mee: ⁊ dedit mihi filiū. Et iocūdata suʒ sup eū valde:⁊ ego ⁊ vir meus ⁊ oēs ciues mei: ⁊ honorificabamus valde fortē. Et nutriui eum cū labore multo. Et factum est cū creuisset ⁊ venisset accipere vxoreʒ feci diē epuli.

Cap.x.

Et factū est cū introisset filius meus in thalamo suo:cecidit ⁊ mortuus est:⁊ euertim⁹ oēs lumina. Et surrexerūt oēs ciues mei ad ꝯsolādū me:⁊ quieui:vsqʒ in aliū diē:vsqʒ nocte. Et factū est cuʒ oēs quieuissent vt me ꝯsolarenť vt quiescereʒ: ⁊ surrexi nocte:⁊ fugi:⁊ veni sicut vides in hoc cāpo:⁊ cogito iā nō reuerti ciuitatē:sʒ hic cōsistere:⁊ neqʒ mādacare neqʒ bibere:sʒ sine intermissione lugere ⁊ ieiunare vsqʒ dū moriar. Et dereliqui sermones in qb⁹ erā:⁊ rn̄di cū iracūdia ad eā ⁊ dixi. Stulta sup oēs mulieres:nō vides luctū nostrū:⁊ que nobis ꝯtingunt. Qm̄ sion mr̄ nr̄a omni tristitia ꝯtristať ⁊ humilitate hūiliata est ⁊ lugeť validissime. Et nūc qm̄ oēs lugem⁹ ⁊ tristes sumus: qm̄ oēs ꝯtristati sum⁹:tu aūt ꝯtristaris in vno filio. Interroga.n.terrā ⁊ dicet tibi qm̄ hec est que debeat lugere casum tantorū super eā germinātium. Et ex ipsa ab initio oēs nati ⁊ alij venient. Et ecce pene oēs in perditionem ambulāt:⁊ exterminiū fit multitudo eoꝝ. Et qs ergo dʒ lugere magis nisi hec q̄ tā magnā multitudinē perdidit:qʒ tu que ꝓ vno doles? Sī aūt dicis mihi:qm̄ nō est plāctus me⁹ similis terre:qm̄ fruct⁹ vētris mei perdidi quē cū meroꝛib⁹ peperi:⁊ cū doloꝛib⁹ genui:terra aūt fm̄ viā terre:abijtqʒ in ea multitudo ꝑsens qūo euenit:⁊ ego tibi dico. Sicut tū cū labore peꝑisti:sic ⁊ terra dat fructū suū homini ab initio ei q fecit eā. Nūc ergo retine apud temetipsm̄ dolorē tuū:⁊ fortiter fer qui tibi ꝯtigerūt casus. Si.n.iustificaueris terminū dei:⁊ cōsiliū suū recipies in tpe:⁊ in talib⁹ collaudaberis. Ingredere ergo in ciuitatē ad virū tuū. Et dixit ad me. Nō faciā neqʒ ingrediar ciuitatē:sed hic moriar. Et appofui adhuc loq ad eā:⁊ dixi. Noli facere hūc sermonē:sʒ ꝯsenti ꝑsuadēti. Qđ.n.casus sion. Cōsolare ꝑꝑ dolorē hierusalē. Uides enim qm̄ sanctificatio nostra deserta effecta est:⁊ altare nr̄m demolitū est:⁊ tēpluʒ nostrum destructū est:⁊ psalteriū nr̄ʒ humiliatū est:⁊ hymnus conticuit:⁊ exultatio nr̄a dissoluta est:⁊ lumen candelabri nr̄i extinctū est:⁊ arca testamēti nr̄i direpta est:⁊ sancta nostra cōtaminata sunt ⁊ nomen qđ inuocatum est super nos pene ꝓphanatū ē:⁊ libri nostri cōtumeliā passi sunt:⁊ sacerdotes nr̄i succēsi sunt:⁊ leuite nr̄i in captiuitatē abierūt:⁊ virgines nostre coinquinate sunt:⁊ mulieres nr̄e vim passe sunt:⁊ iusti nr̄i rapti sunt:⁊ paruuli nr̄i ꝑditi sunt:⁊ iuuenes nr̄i seruierunt ⁊ fortes nr̄i inualidi facti sūt. Et qđ oiuʒ maius signaculū sion:qm̄ resignata est de gl'ia sua. Nā ⁊ tradita est in manibus eoꝝ qui nos oderūt. Tu ergo excute tuaʒ tristitiam multā:⁊ depone abs te multitudinem doloꝝ vt tibi repropitietur fortis: ⁊ requiē faciet tibi altissimus requiēem laboꝝ. Et factū est cū loquebar ad eā facies eius fulgebat subito ⁊ species:coꝛuscus fiebat visus eius:vt essem pauens valde ad eam:⁊ cogitarem quid esset hoc. Et ecce subito emisit sonitum vocis magnū timo-

replenii: vt cōmoueref terra a mulieris sono. Et vidi: et ecce amplius mulier nō cōparebat mihi: sed ciuitas edificabat: et locus demōstrabat de fundamentis magnis. Et timui et clamaui voce magna: et dixi. Ubi est vriel āgelus q a principio venit ad me? Quoniam ipse me fecit venire in multitudine in excessu mētis huius. Et factus est finis meus in corruptionem: et oratio mea in improperium. Et cū essem loquēs ego hec: ecce venit ad me: et vidit me. Et ecce eram positus vt mortuus et intellectus meus alienatus erat. Et tenuit dexterā meam: et confortauit me: et statuit me super pedes meos. Et dixit mihi. Quid tibi est: et quare conturbatus est intellectus tuus: et sensus cordis tui: et quare contur baris? Et dixi. Quoniam dereliquisti me. Et ego quidē feci secundum sermones tuos: et exiui in campum. Et ecce vidi et video quod nō possū enarrare. Et dixit ad me. Sta vt vir: et cōmonebo te. Et dixi. Loquere domine meus tu in me. Noli me derelinquere: vt nō frustra moriar: quoniam vidi que nō sciebā: et audio quae nō scio. Aut nunquid sensus meus fallitur: et anima mea somniat. Nūc ergo deprecor te vt demonstres seruo tuo de excessu hoc. Et respondit ad me et dixit. Audi me et docebo te et dicā tibi de quibus times: quoniam altissimus reuelauit tibi mysteria multa. Uidit rectā viā tuā: quoniam sine intermissione contristaberis pro populo tuo: et valde lugebas propter sion. Hic ergo intellectus visionis que tibi apparuit ante paululum. Quā vidisti lugentē inchoasti consolari eā: nūc autem iam speciem mulieris nō vides: sed apparuit tibi ciuitas edificari: et quoniā enarrabit tibi de casu filii sui: hec absolutio est. Hec mulier quam vidisti: hec est sion. Et quoniam dixit tibi quā et nūc conspicies vt ciuitatē edificatam. Et quoniam dixit tibi: quod sterilis fuit annis triginta: propter quod erāt anni. s. triginta quoniam nō erat in ea adhuc oblatio oblata. Et factū est post annos triginta: edificauit salomō ciuitatē et obtulit oblationes: tūc fuit quoniam peperit sterilis filiū. Et quod tibi dixit: quoniam nutriuit eū cum labore: hoc erat habitatio in hierusalem. Et quoniam dixit tibi quod filius meus veniēs in suo thalamo mortuus esset et cōtigisset ei casus: hoc erat que facta est ruina hierusalem. Et ecce vidisti similitudinē eius: et quoniam filium lugeret inchoasti consolari eā: et de his que cōtigerunt: hec erāt tibi aperienda. Et nūc videt altissimus: quoniam ex animo contristatus es: et quoniam ex toto corde pateris pro ea: ostēdit tibi claritatē glorie eius: et pulchritudinem decoris eius. Propterea enim dixi tibi: vt maneres in cāpo vbi domus nō est edificata. Sciebam enim ego quoniam altissimus incipiebat tibi ostēdere hec propterea dixi tibi vt venires in agrum: vbi nō est fundamentū edificii. Nec enim poterat opus edificii hominis sustineri in loco vbi incipiebat altissimi ciuitas ostēdi. Tu ergo noli timere: neque expauescat cor tuū sed ingredere et vide splēdorem et magnitudinē edificii quātū capax est tibi visu oculorum videre. Et post hec audies quātū capit auditus aurium tuarū audire. Tu enim beatus es pre multis: et vocatus es apud altissimū: sicut et pauci. Nocte autem que in crastinū futura est manebis hic: et ostēdet tibi altissimus eas visiones supremorum que faciet altissimus his qui habitāt super terram a nouissimis diebus. Et dormiui illā noctē et aliā sicut dixerat mihi. Cap. xi.

Et vidi somniū: et ecce ascendebat de mari aquila cui erāt duodecim ale pēnarum et capita tria. Et vidi: et ecce expādebat alas suas in omnem terrā: et omnes venti celi insufflabāt in eā et colligebant. Et vidi: et de pēnis eius nascebant contrarie penne: et ipse fiebāt in pēnaculis minutis et modicis. Nā capita eius erāt quiescētia: et dimidium caput erat maius aliorum capitū: sed ipsa quiescebat cū eis. Et vidi et ecce aquila volauit in pēnis suis: et regnauit super terrā et super eos qui habitāt in ea. Et vidi quoniam subiecta erāt ei omnia sub celo: et nemo illi contradicebat: neque vnus de creatura que est super terrā. Et vidi: et ecce surrexit aquila super vngues suos: et misit vocē pēnis suis dicēs. Nolite omnes simul vigilare: dormite vnusquisque in loco suo: et per tempus vigilate. Capita autem in nouissimo seruent. Et vidi: et ecce vox nō exibat de capitibus eius: sed de medietate corporis eius. Et numeraui contrarias pēnas eius et ecce ipse erant octo. Et vidi: et ecce a dextera parte surrexit vna pēna: et regnauit super omnem terrā. Et factum est cū regnaret: venit ei finis: et nō apparuit locus eius. Et sequēs exurrexit et regnabat. Ipsa multū tenuit tempus. Et factū est cū regnaret et veniebat finis eius vt nō appareret sicut prior. Et ecce vox emissa est illi dicēs. Audi tu que tāto tempore tenuisti terrā. Hec annūcio tibi.

bi anteq̄ incipias nō appere. Nemo post
te tenebit tēpus tuū:sed nec dimidium
eius. Et leuauit tertia ⁊ tenuit pncipatus
sicut ⁊ priores:⁊ nō apparuit ⁊ ipsa. Et sic
cōtingebat ex omnib⁹ alijs singulatiꝫ pn
cipatū gerere:⁊ iterum nusq̄ cōparere. Et
vidi:⁊ ecce in tēpore sequētes pēne erige-
bantur a dextera parte vt tenerent ⁊ ipse
principatū:⁊ ex his erant que tenebāt:sꝫ
tamē statim nō cōparescebant. Nam ⁊ alī
que ex eis erigebantur:sed non tenebant
principatū. Et vidi post hec:⁊ ecce nō com
paruerunt duodecim pēne ⁊ duo pēna-
cula:⁊ nihil supererat in corpore aquile nī
si duo capita quiescētia ⁊ sex pēnacula. Et
vidi:⁊ ecce sex pēnaculis diuise sunt due:
C ⁊ mānserunt sub capite qđ est ad dexteram
partē. Nam quattuor manserunt in loco
suo. Et vidi:⁊ ecce hec subalares cogitabāt
se erigere ⁊ tenere principatus. Et vidi:⁊
ecce vna erecta est: sed statim nō compa-
ruit. Et secunde velocius q̄ꝫ priores non
comparuerunt. Et vidi:⁊ ecce due que su
perauerunt:apud semetipsas cogitabant
⁊ ipse regnare:⁊ in eo cum cogitarēt:ecce
vnum quiescētium capitū quod erat me
dium euigilabat. Hoc enim erat duorū
capitū maius. Et vidi:quoniā completa
sunt capita secum:⁊ ecce conuersuꝫ est ca-
put cum his qui cū eo erant: ⁊ comedit
duas subalares que cogitabant regnare.
Hoc autē caput:perconterruit omnē ter
ram ⁊ dominabatur in ea his qui habita
bant terrā cum labore multo ⁊ potētatuꝫ
tenuit orbis terrarū super omnes alas q̄
fuerunt. Et vidi post hec:⁊ ecce mediuꝫ ca-
put subito non comparuit:⁊ hoc sicut ale.
Superauerūt autē duo capita: que ⁊ ipsa
D similiter regnauerūt super terrā:⁊ super
eos qui habitant in ea. Et vidi:⁊ ecce deuo
rauit caput a dextra parte illud qđ a leua.
Et audiui vocē dicentē mihi. Cōspice cō-
tra te:⁊ cōsidera qđ vides. Et vidi:⁊ ecce si-
cut leo cōcitatus de sylua rugiens:⁊ vidi
quoniam emittebat vocē hominis ad aq-
lam. Et dixit dicēs. Audi tu ⁊ loquar ad
te:⁊ dicet altissimus tibi. Nōne tu es qui
superasti de quattuor animalib⁹ que fece-
ram regnare in seculo meo:⁊ vt per eos de
niret finis tēporum eorū? Et quartus de-
ueniēs deuicit omnia animalia que tran
sierunt:⁊ potētatu tenuit seculum cū tre
more multo:⁊ omnē orbē cū labore pessi-
mo:⁊ inhabitauit tot tēporibus orbē ter
rarū cum dolo. Et iudicasti terraꝫ nō cū
veritate. Tribulasti enim mansuetos:⁊ le
sisti quiescētes ⁊ dilexisti mēdaces:⁊ destruxi
sti habitationes eorꝫ q fructificabāt:⁊ hu-
miliasti muros eorꝫ q te nō nocuerūt. Et
ascēdit cōtumelia tua vsq̄ꝫ ad altissimū:⁊
superbia tua ad fortē. Et respexit altissimus
superbia tēpora:⁊ ecce finita sunt:⁊ scelera
eius cōpleta sunt. Propterea non appeas
tu aquila:⁊ ale tue horribiles: ⁊ pēnacula
tua pessima:⁊ capita tua maligna:⁊ vn-
gues tui pessimi:⁊ omne corp⁹ tuū vanū:
vt refrigeret omnis terra ⁊ reuertat libe
rata de tua vi:⁊ speret iudiciū ⁊ misericor
diā eius qui fecit eam. Cap. xij.

B Et factū est dum loqueretur leo ver
ba ad aquilam. Et vidi:⁊ ecce quod
superauerat caput:⁊ nō comparuerunt q̄t
tuor ale ille que ad euꝫ transierunt:⁊ ere-
cte sunt vt regnarent:⁊ erat regnum eorꝫ
exile:⁊ tumultu plenū. Et vidi ⁊ ecce ipsa
nō apparebāt:⁊ omne corpus aquile in-
cendebatur ⁊ expauescebat terra valde. Et
ego a tumultu ⁊ excessu mentis:⁊ a ma-
gno timore:euigilaui ⁊ dixi spiritui meo.
Ecce tu prestitisti mihi hoc in eo q̄ scru-
taris vias altissimi. Ecce adhuc fatigatus
sum animo:⁊ spiritu meo inualidus sū
valde:⁊ nec modica est in me virt⁹ a mul
to timore quā expaui nocte hac. Nunc er
go orabo altissimū vt me cōfortet vsq̄ꝫ in
finē. Et dixi. Dominator dn̄e si inueni gra
tiaꝫ ante oculos tuos:⁊ si iustificatus sum
apud te pre multis:⁊ si certe ascēdit depca
tio mea ante faciē tuā:cōforta me:⁊ ondē
seruo tuo mihi interpretationem ⁊ distin
ctionē visus horribilis hui⁹:vt plenissi-
me cōsoleris animā meā. Dignū.n. me ha
buisti ondere mihi tēporū nouissima:Et
dixit ad me. Hec est interpretatio visiōis hu
ius. Aquilā quā vidisti ascēdētē de mari:hoc
est regnū qđ visuꝫ est in visiōe danieli fra
tri tuo. Sꝫ nō ē illi interpretatum: qm̄ ego
nūc tibi interpretor. Ecce dies veniūt:⁊ ex-
C urget regnū sup terrā:⁊ erit timor acrior
omniꝫ regnorꝫ q̄ fuerūt ante eū. Regnabūt
aūt in ea reges duodeciꝫ vn⁹ post vnum.
Nā secūdus incipiet regnare:⁊ ipse tene-
bit ampli⁹ tēp⁹ pre duodeciꝫ. Hec ē inter-
pretatio duodecim alarū quas vidisti. Et

quā vidisti vocē que locuta est nō de capi-
tib' ei' exeuntē: sz de medio corporis ei'
hec est interp̄tatio. Qm̄ post tpa regni il-
lius nascent̄ ꝯtentiōes nō modice: et peri-
clitabit̄ vt cadat et nō cadet tūc: sz iteruz
ꝯstituet̄ in suū initiū. Et qm̄ vidisti sub-
alares octo coherētes alis ei': hec est inter
p̄tatio. Exurgēt in ipso octo reges quorū
erūt tpa leuia et āni citati: et duo qdez ex
ipsis pariēt. Appropinquāte aūt tpe me-
dio qttuor seruabunt̄ in tpe: cū incipiet
appropinquare tps ei' vt finiat̄. Duo vero
in finē seruabunt̄. Et qm̄ vidisti tria capi
ta quiescētia: hec est interp̄tatio. In nouissi-
mis ei' suscitabit altissim' tria regna: et
reuocabit in ea multa: et dn̄abunt̄ terrā:
et qui habitāt in ea cū labore multo sup
oēs qui fuerūt ante hos. Propter hoc ipsi
vocati sunt capita aquile. Isti. n. erūt qui
recapitulabūt impietates ei': et qui perfi-
ciēt nouissima eius. Et qm̄ vidisti caput
maius nō apparēs. hec ē interp̄tatio ei'.
C Qm̄ vn' ex eis sup lectū suū morief: et tñ
cuz tormētis. Nā duo qui p̄seuerauerint
gladius eos comedet. Vni'. n. gladi' co-
medet qui cū eo: sed tñ hic gladio in no
uissimis cadet. Et qm̄ vidisti duas suba-
lares traijciētes sup caput qd est in dexte
ra parte: hec est interp̄tatio. Hi sunt quos
cōseruauit altissimus in finez suū: hoc est
regnū exile et turbationis plenuz. Sicut
vidisti et leonē quē vidisti de sylua euigi
lantē et rugiētē et loquētē ad aquilā et ar
guētē eā: et iniustitias ipsius per oēs ser-
mones ei': sicut audisti: hic ē vētus quē
saluauit altissim' in finē ad eos: et impie-
tates ipsoꝝ et arguet illos et incutiet co-
rā ipsis discerptiones eoꝝ. Statuet. n. eos
in iudicio viuos: et erit cū arguerit eos:
tūc corripiet eos: nā residuū pplm̄ meuz
liberabit cū miseria qui saluati sunt sup
fines meos: et iocūdabit eos quoadusqz ve
niet finis dies iudicij: de quo locut' sum
tibi ab initio. Hoc somniū qd vidisti: et he
interp̄tationes. Tu ergo solus dign' fui-
sti scire altissimi secretū hoc. Scribe ergo
omnia ista in libro que vidisti: et pone ea
in loco abscōdito: et docebis ea sapiētes de
pplo tuo: quoꝝ corda scis posse cape et ser-
uare secreta hec. Tu aūt adhuc sustine hic
D alios dies septē: vt tibi ostēdat̄ qcqd visuz
fuerit altissimo ostēdere tibi. Et ꝓfect' est
a me. Et factū est cū audisset omnis pplus
qm̄ ptransierūt septē dies: et ego nō fuissem
reuersus in ciuitatē: et cōgregauit se ois a
minimo vsqz ad maximū et venit ad me.
Et dixerūt mihi dicētes. Quid peccauim'
tibi: et qd iniuste egim' in te: qm̄ derelin-
quēs nos sedisti in loco hoc. Tu. n. nobis
supstes solus ex omnib' pplis sicut botr'
de vinea: et sicut lucerna in loco obscuro: et
sicut portus et nauis saluata a tempestate.
Aut nō sufficiunt nobis mala que cōtin
gunt. Si ergo tu nos dereliqueris: quāto
nobis erat meli' si essem' succensi: et nos cū
incēdio sion: Nec. n. nos sum' meliores
eoꝝ q̄ ibi mortui sunt: et plorauerunt vo-
ce magna. Et respōdi ad eos: et dixi. Cōfide
israel: et noli tristari tu dom' iacob. Est. n.
memoria vestra corā altissimo: et fortis
nō est oblit' vestri in tētatione. Ego enī
nō dereliqui vos neqz excessi a vobis: sz ve-
ni in hūc locuz vt deprecarer ꝓ desolatione
sion vt quererē misericordiā ꝓ humilita
te sanctificationis vestre. Et nūc ite vnus-
qsqz vestrū in domuz suā: et ego veniā ad
vos post dies istos. Et ꝓfect' est pplus sicut
dixi ei in ciuitatē. Ego aūt sedi in campo se
ptē dieb' sicut mihi mādauit: et māduca-
bā de florib' solū mō agri: de herbis facta ē
esca mihi in dieb' illis. Cap. xiij.

Et factum est post dies septē: et som- A
niaui somniū nocte. Et ecce de mari
vētus exurgebat vt cōturbaret oēs fluct'
ei'. Et vidi: et ecce cōualescebat ille hō cuz
nubib' celi: et vbi vultū suū vertebat et cō-
sideraret: tremebāt oīa que sub eo videbā
tur: et vbicūqz exiebat vox de ore eius arde
scebāt oēs q audiebāt voces ei': sicut quie
scit terra qn̄ senserit ignē. Et vidi post hec
et ecce ꝯgregabat̄ multitudo hominū q̄ꝝ
nō erat nūerus de qttuor vētis celi: vt de-
bellarēt hominē q ascēderat de mari. Et vi
di: et ecce sibimetipsi sculpserat mōtē ma-
gnuz et volauit sup eū. Ego aūt q̄siui vide-
re regionē vel locū vñ sculpt' eēt mons:
et nō potui. Et post hec vidi, et ecce oēs q cō-
gregati sunt ad eū vt expugnarēt eū time
bant valde: tñ audebant pugnare. Et ecce:
vt vidit impetuz multitudinis venietis
nō leuauit manū suā: neqz frameā tene-
bat: neqz aliqd vas bellicosuz: nisi solūmō
vt vidi: qm̄ emisit de ore suo sicut flatum
ignis: et de labijs eius spūs flāme: et de lin

gua eius emittebat scintillas ⁊ tēpestates. Et cōmixta sunt omnia simul: hic flatus ignis ⁊ spūs flāme ⁊ multitudo tēpestatis: ⁊ cōcidit super multitudinē in impetu q̄ parata erat pugnare: ⁊ succendit oēs vt subito nihil videret de innumerabili multitudine: nisi solūmodo puluis ⁊ fumi odor. Et vidi ⁊ extimui. Et post hec vidi ipsum hominē descēdētē de mōte: ⁊ vocantē ad se multitudinē aliā pacificā: ⁊ accedebat ad eū vultus hominū multoꝝ quorūdā gaudētiū quorūdā tristātiū: aliquí ṽo alligati aliq̄ adducētes ex eis q̄ offerebantur. Et egrotaui a multitudine pauoris ⁊ expergefactus sum: ⁊ dixi. Tu ab initio demōstrasti seruo tuo mirabilia hec: ⁊ dignū me habuisti vt susciperes deprecationē meā: ⁊ nūc demonstra mihi adhuc interp̄tationē somnij huiꝰ. Sicut enim existimo in sensu meo: vel q̄ derelicti fuerunt in diebꝰ illis. Et multo plus q̄ his q̄ nō sunt derelicti: qui. n. nō sunt derelicti tristes erāt. Intelligo nūc que sunt reposita in nouissimis diebꝰ: ⁊ occurrēt eis: sꝫ ⁊ de his q̄ derelicti sunt. Propter hoc venerunt. n. in pericula magna et necessitates multas: sicut ostēdūt somnia hec. Attñ facilius est periclitātē venire in hūc q̄ ptrāsire sicut nubē a seculo: ⁊ nūc videre q̄ cōtingūt in nouissimo. Et rñdit ad me: ⁊ dixit. Et visionis interp̄tationē dicā tibi: ⁊ de q̄bꝰ locutus es adaperiā tibi. Qm̄ de his dixisti qui derelicti sunt: hec est interp̄tatio. Qui aufert periculū illo tpe hic se custodiuit. Qui in periculo inciderunt: hi sunt q̄ hñt opera ⁊ fidē ad fortissimū. Scito ergo: qm̄ magis beatificati sunt q̄ derelicti sup eos qui mortui sunt. He interp̄tationes visionis. Quia vidisti virū ascēdētē de corde maris: ipse est quē cōseruat altissimꝰ multis tēporibꝰ: qui per semetipsū liberabit creaturā suā: ⁊ ipse disponet qui derelicti sunt. Et qm̄ vidisti de ore eiꝰ exire vt spūm: ⁊ ignē ⁊ tēpestatē: ⁊ qm̄ nō tenebat frameā: neq̄ vas bellicosū: corrupit. n. impetꝰ eius multitudinē q̄ venerat expugnare eū. Hec est interp̄tatio. Ecce dies veniūt qn̄ incipiet altissimus liberare eos q̄ sup terrā sunt: ⁊ veniet in excessu mentis sup eos qui inhabitāt terrā. Et alij alios cogitabūt debellare: ciuitas ciuitatē: ⁊ locꝰ locū: ⁊ gens aduersus gētē: ⁊ regnū aduersus regnū. Et erit cū fient hec ⁊ contingēt signa q̄ an̄ ostēdi tibi: ⁊ tūc reuelabit filiꝰ meꝰ quē vidisti virū ascēdētē. Et erit qn̄ audierint oēs gētes vocē eiꝰ: ⁊ derelinquet vnusq̄sq̄ in regione sua bellum suū qd̄ hñt ad alterutꝝ: ⁊ colliget in vnū multitudo innumerabilis: sicut volētes venire ⁊ expugnare eū. Ipse aūt stabit super cacumē mōtis sion. Sion aūt veniet ⁊ ostēdet omnibꝰ parata ⁊ edificata sicut vidisti montē sculpi sine manibus. Ipse aūt filiꝰ meꝰ arguet q̄ adinuenerūt gētes impietates eoꝝ has q̄ tēpestati appropinquauerūt pp̄ mala cogitamēta eoꝝ ⁊ cruciamēta q̄bꝰ incipiēt cruciari q̄ assimilate sunt flame: ⁊ perdet eos sine labore: p̄ legē que igni assimilata est. Et qm̄ vidistī eū colligētē ad se aliā multitudinē pacificā: he sunt decē tribꝰ q̄ captiue facte sūt de terra sua in diebꝰ osee regis quē captiuū duxit salmanasar rex assyrioꝝ: ⁊ trāstulit eos trās flumē: ⁊ trāslati sunt in terram aliā. Ipsi aūt sibi dederūt cōsiliū hoc vt derelinq̄rēt multitudinē gētiū ⁊ p̄ficiscerent in vlteriorē regionē vbi nūq̄ inhabitauit genꝰ humanū: vel ibi obseruare legitima sua que nō fuerāt seruātes in regione sua. Per introitꝰ aūt angustos fluminis eufraten introierūt. Fecit. n. eis tunc altissimꝰ signa ⁊ statuit venas fluminis vsq̄ quo trāsierunt. Per eā. n. regionem erat via multa itineris anni vniꝰ ⁊ dimidij: nā regio illa vocat̄ assareth. Tūc inhabitauerunt ibi vsq̄ in nouissimo tpe: ⁊ nūc iterū cū ceperint venire: iterū altissimus statuet venas fluminis vt possint trāsire: pp̄ hec vidisti multitudinē cū pace. Sꝫ ⁊ q̄ derelicti sunt de populo tuo: hi sunt qui inueniūt̄ intra terminū meū. Factū est ergo qn̄ incipiet perdere multitudinē earū que collecte sunt gētes p̄teget eos q̄ supauerūt populū: ⁊ tūc ostēdet eis multa plurima portenta. Et dixi ego. Dñator dñe hoc mihi ostende pp̄ qd̄ vidi virū ascēdētē de corde maris. Et dixit mihi. Sicut nō potes hec vel scrutari vel scire que sunt in p̄fundo maris: sic nō poterit q̄sq̄ sup terrā videre filiū meū: vel eos q̄ cū eo sunt: nisi in tpe diei. Hec est interp̄tatio somnij qd̄ vidisti: ⁊ p̄pter qd̄ illuminatꝰ es hic solus. Dereliq̄sti. n. tuā: ⁊ circa meā vacasti legē ⁊ q̄sisti. Uitā aūt tuā dis-

posuisti in sapientia: et sensum tuum voca
sti matrē. Et ꝓpter hoc ostēdi tibi merces
apud altissimū. Erit eniꝫ post alios tres di
es: ad te alia loquar: et exponā tibi ꝑuia et
mirabilia. Et profectus suꝫ et trāsij in cam
pum: multū glorificans et laudans altissi
mū de mirabilib⁹ que p tēpus faciebat: et
qm̄ gubernat ipsum: et que sunt in tpibus
illata. Et sedi ibi tribus diebus. Cap. xiiij.

A ET factū est tertio die: et ego sedebam
sub q̄rcu. Et ecce vox exiuit ꝯ me de ru
bo: et dixit. Esdra esdra. Et dixi. Ecce ego do
mine. Et surrexi sup pedes meos. Et dixit ad
me. Reuelās reuelatus suꝫ sup rubū: et lo
cut⁹ suꝫ moysi qn̄ ppl's me⁹ seruiebat i egy
pto: et misi eū et eduxi populū meū de egy
pto: et adduxi eū sup montē syna: et detine
bā eū apud me dieb⁹ multis: et enarraui
ei mirabilia multa: et ondi ei tēpoꝝ secreta
et fineꝫ: et precepi ei dicēs. hec in palaꝫ faci
es verba: et hec abscōdes. Et nunc tibi dico:
signa que demonstraui et somnia que vidi
sti: et interp̄tationes q̄s tu vidisti in corde
tuo repone ea: tu eniꝫ recipieris ab oībus
conuerteris residuus cuꝫ ꝯsilio meo et cū
similibus tuis: vsqꝫ quo finianł tpa. Quo
niam seculū perdidit iuuentutē suam: et
tēpora appropinquāt senescere. Duodeciꝫ
enim partib⁹ diuisum est seculū: et transie
rūt eius decima et dimidiū decime partis:
B supsunt autē eius post mediū decime par
tis. Nunc ergo dispone domū tuā et corri
pe ppłm tuuꝫ et consolare humiles eoruꝫ
et renuncia iā corruptele: et dimitte abs te
mortales cogitationes: et ꝓiice abs te pon
dera humana: et exue te iā infirmā naturā
et repone in vnā partem molestissima tibi
cogitamēta: et festina trāsmigrare a tēpori
bus his. Que enim vidisti nunc contigis
se mala iterum hoꝝ deteriora facient. Quā
tum eniꝫ inualiduꝫ fiet seculuꝫ a senectu
te: tm̄ multiplicabunł sup habitātes ma
la. ꝓlōgauit eniꝫ se magis veritas et appro
pinq̄uit mēdaciuꝫ. Jam eniꝫ festinat veni
re quā vidisti visionē. Et rn̄di et dixi coraꝫ
te dn̄e. Ecce enim ego abibo: sicut p̄cepisti
mihi: et corripiam presentē populuꝫ. Qui
aūt iteꝝ nati fuerint q̄s cōmonebit? Posi
tuꝫ est ergo seclm̄ in tenebris: et q inhabi
tāt in eo sine lumine. Qm̄ lex tua incēsa ē
ꝓpter qd̄ nemo scit que a te facta sunt vel
q̄ incipiēt opera. Si eniꝫ iueni inte grāꝫ:
immitte in me spm̄ sctm̄ et scribā oē qd̄ fa
ctū est in sclo ab initio q̄ erāt in lege tua
scripta: vt possint hoies inuenire semitaꝫ:
et q voluerint viuere in nouissimis viuāt.
C Et rn̄dit ad me et dixit. Uadēs ꝯgrega po
pulū et dices ad eos vt nō q̄rant te diebus
q̄draginta. Tu aūt p̄para tibi buxos mul
tos: et accipe tecū sareaꝫ dabriam selemiam
echanum et asiel: qnqꝫ hos q parati sunt ad
scribendū velociter. Et venies huc: et ego ac
cendā in corde tuo lucernaꝫ intellectus q̄
non extinguet quoadusqꝫ finianł q̄ inci
pies scribere. Et tunc p̄fectis quedā palā fa
cies: quedā sapientib⁹ absconse trades. In
crastinū eniꝫ hac hora incipies scribere. Et
ꝓfectus suꝫ sicut mihi p̄cepit: et cōgregaui
oēm populū: et dixi. Audi israel verba hec.
Peregrinati sunt pres nr̄i ab initio i egy
pto: et liberati sunt inde et acceperūt legē vi
te quā non custodierunt: quaꝫ et vos post
eos trangressi estis: et data est vobis terra in
sortem: et terra sion et pres vestri et vos ini
quitatem fecistis et non seruastis vias q̄s
p̄cepit vobis altissimus: et iustus iudex cū
sit: abstulit a vobis in tpe qd̄ donauerat. Et
nunc vos hic estis et fratres vestri intro: sū
vestrum sunt. Si ergo imperaueritis sen
sui vr̄o: et erudieritis cor vestrū viui ꝯser
uati eritis: et post mortē mi̅aꝫ cōsequemi
ni. Judiciū eniꝫ post mortē veniet: qn̄ ite
rū reuiuiscemus: et tūc iustoꝝ noīa pare
būt et impioꝝ facta ostēdenł. Ad me igił
D nemo accedat nūc: neqꝫ requirat me vsqꝫ di
es q̄draginta. Et accepi qnqꝫ viros sic mā
dauit mihi: et ꝓfecti sumus in cāpū et mā
simus ibi. Et fact⁹ sum in crastinuꝫ: et ecce
vox vocauit me dicēs. Esdra aperi os tuū: et
bibe quo te potauero. Et aperui os meuꝫ: et
ecce calix plen⁹ porrigebał mihi. Hoc erat
plenū sicut aqua: color aūt ei⁹ vt ignis si
milis. Et accepi et bibi. In eo cum bibissem
cor meū cruciabał intellectu: et in pectus
meuꝫ increscebat sapientia. Nā spiritus
meus conseruabatur memoria. Et apertuꝫ
est os meū: et non est clausuꝫ amplius. Al
tissimus dedit intellectū qnqꝫ viris: et scri
pserunt q̄ dicebanł excessiones noctis q̄s
non sciebant. Nocte autem manducabāt
panē: ego autē p diem loquebar: et p no
ctem non tacebā. Scripti sunt autē p qua
draginta dies libri ducēti q̄tuor. Et factū
est cū cōpleuissent q̄draginta dies: locut⁹

est altissimus dicēs. Priora q̃ scripsisti in palā pone: et legāt digni et indigni: nouissimos aūt septuaginta cōseruabis vt tradas eos sapientibus de p̄lo tuo. In his enim est vena intellectus sapiētie fons et sciētie flumen. Et feci sic. Cap. xv.

A Ecce loquere in aures plebis mee sermones ꝓphetie quos immisero i os tuum dicit dominus: et fac vt i cartha scribantur qm̄ fideles et veri sunt. Ne timeas a cogitationibus aduersum te: nec turbent te incredulitates dicentiū qm̄ omnis incredulus in incredulitate sua morietur. Ecce ego induco: dicit dn̄s: super orbē terrarū mala: gladiū et famē et mortē et interitū: propter qđ superpolluit iniqtas omnē terrā et adimpleta sūt opera nociua illoꝝ. Propterea dicit dn̄s. Jam nō silebo de impietatib⁹ eoꝝ q̃ irreligiose agunt: nec sustineto in his q̃ inique exercent. Ecce sāguis innoxius et tristis clamat ad me: et aie iustoꝝ clamant perseueranter. Uindicans vindicabo illos dicit dn̄s: et accipiā oēm sanguinē innoxiū ex illis ad me. Ecce populus meus q̄si grex ad occisionē ducit: iā nō patiar illū habitare in terra egypti: sed educā eū in manu potēti et brachio excelso. Et percutiā plaga sicut prius et corrūpā omnē terrā eius. Lugebit egyptus et fundamenta eius plaga verberata et castigatione q̄s inducet ei deus. Lugebunt cultores operantes terrā: qm̄ deficiēt semina eorū ab vredine et grādine: et a sidere terribili. Ue seculo et q habitāt in eo: qr appropinquat gladius et ɔtritio eoꝝ. Et exurget gens cōtra gentē ad pugnā: et romphea in māib⁹ eoꝝ. Erit enim incōstabilitio hominibus et alij alijs inualescētes nō curabūt regē suum et principes: vie gestorum suorū in potētia sua. Concupiscet enim hō in ciuitatem ire: et non poterit. Propter superbiā enim eorū ciuitates turbabunt: dom⁹ exterent: hoīes metuēt. Non miserebit homo proximū suū ad irritū faciēdū: domos eoꝝ in gladiū ad diripiēdas substātias eorū, ppt famē panis et tribulationē multā. Et ecce cōuoco dicit deus oēs reges terre ad me verendū q sunt ab oriente: et ab austro: ab euro: et a libano ad ɔuertēdos i se: et reddere q̃ dederūt illis. Sicut faciunt vsq3 hodie electis meis: sic faciā et reddā in sinu eorū. Hec dicit dn̄s deus. Non parcet dextera mea sup peccātes: nec cessabit romphea sup effundētes sanguinē inoxiū sup terrā. Exijt ignis ab ira eius et deuorauit fundamenta terre: et peccatores quasi stramen incēsum. Ue eis qui peccant et nō obseruant mandata mea: dicit dominus. Nō parcam illis. Discedite filij a potestate. Nolite contaminari sanctificationem meā: quoniā nouit domin⁹ omnes qui delinquunt in illum. Propterea tradidit eos in mortem et in occisionem. Jam enim venerunt super orbem terrarum mala et manebitis in illis. Non enim liberabit vos deus propter quod peccastis in eum. Ecce visio horribilis: et facies illius ab oriente. Et exient nationes draconum arabū in curribus multis et sicut flatus eorū numerus feret super terrā vt iam timeant et trepident omnes qui illos audiēt carmonij insanientes in ira: et exiēt vt apri de syluis et aduenient in virtute magna: et constabunt in pugnam cū illis: et vastabūt portionē terre assyrioꝝ. Et post hec superualescent dracones natiuitatis sue memores: et conuertēt se ɔspirātes in virtute magna ad persequēdos eos. Isti turbabunt et silebunt in virtute illoꝝ: et cōuertēt pedes suos in fugā et a territorio assyrioꝝ subsessor obsidebit eos: et ɔsumet vnū ex illis: et erit timor et tremor in exercitu illorū: et contētio in reges ipsoꝝ. Ecce nubes ab oriēte: et a septentrione vsq3 meridianū: et facies eaꝝ horrida valde plena ire et procelle. Et collidēt se inuicē: et collidēs sidus copiosum sup terrā: et sidus illoꝝ. Et erit sāguis a gladio vsq3 ad ventrē: et fim⁹ hominis vsq3 ad substramē cameli. Et erit timor et tremor multus sup terrā: et horrebūt q videbūt irā illā: et tremor apprehēdet illos. Et post hec mouebūt nymbi copiosi a meridiāo et septētrione: et portio alia ab occidēte. Et super inualescēt venti ab oriēte: et recludēt eā: et nubē quā suscitauit i ira: et sidus ad faciēdā exterritationē ad orientalē ventū et occidentē violabit. Et exaltabunt nubes magne et valide plene ire: et sidus vt exterreāt oēm terrā et inhabitātes eā: et infundēt super omnē locū altū et eminentē sidus terribile et ignē et grandinē et rompheas volātes et aquas multas vt etiā impleant oēs cāpi et omnes riui plenitudine aquarum multarū. Et demolient ciuitates et muros

⁊ montes ⁊ colles ⁊ ligna syluaꝝ ⁊ fenuꝫ pratoꝝ ⁊ frumēta eoꝝ. Et transibūt cōstantes vsqꝫ babylonē ⁊ exterrēt eā: cōuenient ad ipsaꝫ ⁊ circuibūt eā: ⁊ effundēt sidus ⁊ oēm irā sup eā. Et subibit puluis ⁊ fumꝰ vsqꝫ in celū ⁊ oēs in circuitu lugebūt eā: ⁊ q sub ea remāserint seruiēt his q exterruerūt. Et tu asia ꝯsors in spēꝫ babylonis ⁊ glīa ꝑsone eius ve tibi misera: ꝓpē qꝺ assimilasti ei: ⁊ ornasti filias tuas in fornicatione ad placēdū ⁊ gloriandū in amatoribꝰ tuis q tecū cupierūt semper fornicari.

D Odibilē imitata es in oībus opibꝰ eius: ⁊ in adinuētionibꝰ eius: ꝓpterea dicit deus. Immittā tibi mala: viduitatē: paupertatē ⁊ famē ⁊ gladiū ⁊ pesteꝫ: ad deuastandas domos tuas a violatiōe ⁊ morte ⁊ glīa virtutis tue. Sicut flos siccabit̄ cum exurget ardor q missus es sup te. Infirmaberis vt paupercula plagata ⁊ castigata a mulieribus: vt non possint te suscipere potentes ⁊ amatores. Nunqd ego sic ꝫelabo te dicit dn̄s: nisi occidisses electos meos in omnī tēpore exaltans percussionē manuū: ⁊ dicēres sup mortē eorum: cum inebriata esses exorna speciē vultus tui. Merces fornicationis tue in sinu tuo: proptē hoc redditionē accipies. Sicut facies electis meis dicit dn̄s: sic faciet tibi deus ⁊ tradet te in malū. Et nati tui fame interiēt: ⁊ tu romphea cades: ⁊ ciuitates tue conterētur: ⁊ oēs tui i cāpo gladio cadēt. Et qui sunt in mōtibꝰ fame peribunt ⁊ manducabunt carnes suas ⁊ sanguineꝫ bibent a fame panis ⁊ siti aq̄. Infelix ꝑ maria venies: ⁊ rursū accipies mala. Et in trāsitu allidēt ciuitatē occisaꝫ ⁊ exterrēt aliquaꝫ portionē terre tue ⁊ partē glīe tue exterminabūt rursuꝫ reuertētes conuersaꝫ. Et demolita eris illis pro stipula: ⁊ ipsi erūt tibi ignis: ⁊ deuorabūt te ⁊ ciuitates tuas: t̄rā tuaꝫ ⁊ mōtes tuos: oēs syluas tuas ⁊ lignū fructiferū igni cōburent. Filios tuos captiuos ducēt: et censum tuum in predam habebunt: ⁊ gloriā faciei tue exterminabunt.

Cap. xvi.

B Ve tibi babylon ⁊ asia. Ve tibi egypte ⁊ syria. Precingite vos saccis ⁊ ciliciis: ⁊ plāgite filios vr̄os ⁊ dolete: qm̄ appropinquuit ꝯtritio vestra. Immissus est vobis gladius: ⁊ quis est q auertat illū? Immissus est vobis ignis ⁊ quis est q extinguat illum? Immissa sunt vobis mala: ⁊ qs est q repellat ea? Nunqd repellet aliqs leonē esurientē in sylua: aut extinguet ignē in stipula mox qn̄ cepit ardere? Nunqd repellet aliquis sagittā a sagittario forti missam. Dn̄s fortis immittit mala: ⁊ qs est qui repellet ea? Exiit ignis ex iracūdia eius: ⁊ qs est q extinguat eū? Coruscabit ⁊ qs nō timebit? Tonabit: ⁊ qs nō pauebit? Dn̄s cōminabit̄: ⁊ qs nō funditꝰ ꝯterēt̄ a facie ipsius? Terra tremuit ⁊ fūdamēta eiꝰ. Mare fluctuat de ꝓfundo ⁊ fluctus eiꝰ disturbabunt̄: ⁊ pisces eiꝰ a facie dn̄i: ⁊ a glīa virtutis eius: qm̄ fortis dextera eius q̄ arcū tēdit: sagitte eius acute q̄ ab ipso mittūtur: nō deficiēt cū ceperint mitti in fines terre. Ecce mittunt̄ mala ⁊ nō reuertent̄ donec veniant sup terrā. Ignis succēdit̄ ⁊ nō extinguet̄ donec consumat fundamēta terre. Quēadmodū nō redit sagitta missa a valido sagittario: sic non reuertētur mala q̄ missa fuerint in terrā. Ve mihi: ve mihi.

B Quis me liberabit in illis diebꝰ. Initiū doloꝝ ⁊ multi gemitꝰ: initiū famis ⁊ multi interitꝰ: initiū belloꝝ formidabūt potestates: initiū maloꝝ ⁊ trepidabūt oēs. In his qd faciaꝫ cum venerint mala. Ecce fames ⁊ plaga ⁊ tribulatio ⁊ angustia missa sunt flagella in emēdatione: ⁊ in his oībus se nō cōuertēt ab iniquitatibꝰ suis neqꝫ flagelloꝝ memores erunt semper. Ecce erit annone vilitas sup terrā: sic vt putēt sibi esse directā pacē: ⁊ tūc germinabūt mala sup terrā: gladius fames ⁊ magna cōfusio. A fame enīꝫ plurimi q inhabitāt terrā interiēt: ⁊ gladius ꝑdet ceteros qui superauerint a fame: ⁊ mortui sic stercora ꝓiicientur: ⁊ nō erit q cōsolet̄ eos. Derelinquetur enīꝫ terra deserta: ⁊ ciuitates eius deiicient̄. Non derelinq̄tur qui colat terrā ⁊ q seminat eā. Ligna dabunt fructꝰ: ⁊ qs vindemiabit illa? Vua matura fiet: ⁊ qs calcabit illā? Erit enīꝫ locis magna desertio. Cupiet enīꝫ hō hominē videre: vel vocem eius audire. Relinquentur enim de ciuitate decem: ⁊ duo de agro q absconderunt se in dēsis nemoribꝰ ⁊ scissuris petraꝝ: quēadmodū dū derelinquunt̄ in oliueto: et singulis arboribus tres aut q̄ttuor: oliue: aut sicut i vinea vindemiata racemi relinquunt̄ ab his q diligēter vineā scrutant̄: sic relinq̄nt̄ in diebꝰ illis tres aut q̄ttuor scrutātibꝰ domos eoꝝ in rōphea. Et relinq̄-

tur terra deserta ⁊ agri eius inueterabunt ⁊ vie eius ⁊ oẽs semite eius germinabũt spinas: eo q̄ nõ transient hoĩes p̄ eã. Lugebũt virgines nõ hñtes sponsos: lugebũt mulieres nõ hñtes viros: lugebũt filie earum nõ habẽtes adiutoriũ sponsi earũ. In bello consumentur: ⁊ viri earũ in fame exterrent. Audite ħ ista ⁊ recognoscite ea serui dñi. Ecce verbũ dñi: excipite illõ ne dijs credatis de qbus dicit dñs. Ecce appropinquãt mala ⁊ nõ tardãt. Queadmodũ p̄gnans cũ parit in nono mẽse filiũ suũ appropinquãte hora partus eius: ante horas duas vel tres dolores circueũt ventrẽ eius: ⁊ p̄deũte infante de vẽtre nõ tardabũt vno puncto: sic nõ morabunt mala ad prodeũdũ sup terrã ⁊ seculũ gemet: ⁊ dolores circũ tenebunt illud. Audite verbũ plebs mea. Parate vos in pugnã: ⁊ in malis: sic estote q̄si aduene terre. Qui vendit q̄si qui fugiat: ⁊ q emit q̄si qui p̄diturus. Qui mercat q̄si q fructũ nõ capiat: ⁊ q edificat q̄si nõ habitur9. Qui seminat quasi nõ metet: sic ⁊ qui vineam putat q̄si q nõ vindemiatur9. Qui nubũt sicut quasi filios nõ facturi: ⁊ q nõ nubunt sic quasi vidui: p̄pter qđ q laborant sine cã laborãt: fructus eniz illorũ alienigene metent ⁊ sbam illorum rapient ⁊ domos euertẽt: ⁊ filios eorũ captiuabunt: q2 in captiuitate ⁊ fame generãt natos suos. Et q negociant in rapinã q̄ntũ diu exornãt ciuitates ⁊ domos suas ⁊ possessiones et p̄sonas suas: tãto magis adzelabor eos sup peccata sua dicit dominus. Quõ zelat fornicaria mulierẽ idoneã ⁊ bonã valde: sic zelabit iusticia iniq̄tatẽ cuz exornat se: ⁊ accusat eã in facie cũ venerit qui defendat exquirẽtẽ oẽ peccatuz super terraz. Propterea nolite similari ei nec operib9 eius quoniam adhuc pusillũ: ⁊ tolletur iniq̄tas a terra: ⁊ iusticia regnabit in vos. Non dicat peccator se nõ peccasse: q̄m carbones ignis cõburet super caput eius: qui dicit non peccaui corã domino deo ⁊ gloria ipsius. Ecce dominus cognoscet omnia opera hominum: ⁊ adinuẽtiones illorũ ⁊ cogitatiões illorũ ⁊ corda illorum. Dixit enim. Fiat terra: ⁊ facta est. Fiat celum: ⁊ factum est: ⁊ in verbo illius stelle fundate sunt: et nouit numeruz stellarum. Qui scrutatur abyssum et thesauros illarum: qui mensus est mare: et conceptũ eius. Qui conclusit mare in medio aquarum: et suspendit terrã super aquas verbo suo. Qui extendit celum quasi cameram super aquas fundauit eum. Qui posuit in deserto fontes aquarum: et super verticem montium lacus ad emittenduz flumina ab eminenti petra vt potaret terram. Qui finxit hominem et posuit cor suum in medio corporis et misit ei spiritũ vitam et intellectum et spiramen dei omnipotentis: qui fecit omnia: et scrutinat omnia abscondita in absconsis terre. Hic nouit adinuentionem vestram: et que cogitatis in cordibus vestris peccantes et volẽtes occultare peccata vestra. Propter quod dominus scrutinando scrutinauit omnia opera vestra: et traducet vos omnes: et vos confusi eritis cum processerint peccata vr̃a coram hominibus et iniquitates erunt q̄ accusatores stabunt in die illo. Quid facietis: aut quomodo abscondetis peccata vestra coram deo et angelis eius? Ecce iudex deus timete eum. Desinite a peccatis vestris et obliuiscamini iniquitates vestras iam agere eas in sempiternũ: et deus educet vos et liberabit de omni tribulatione. Ecce enim incenditur ardor super vos turbe copiose: et rapient quosdam ex vobis et cibabunt idolis ociosos: et qui consenserint eis: erunt illis in derisum et in improperium et in conculcationem. Erit enim locis locus: et in vicinas ciuitates excurrectio multa super timentes dominum. Erunt quasi insani: nemini parcentes ad diripiendum et deuastandum adhuc timentes dominum: q2 deuastabunt et diripient substãtias: et de domibus suis eos eijcient. Tunc parebit probatio electorum meorum vt aurum quod probatur ab igne. Audite dilecti mei dicit domin9. Ecce adsunt dies tribulationis: ⁊ de his liberabo vos. Ne timeatis: nec hesitetis: q̄m deus dux vester est. Et qui seruat mandata ⁊ precepta mea dicit dominus deus: ne preponderent vos peccata vestra: ne superleuent se iniquitates vestre. Ve qui constringuntur a peccatis suis: et obteguntur ab iniquitatibus suis: quemadmodum ager constringitur a sylua et spinis tegitur semita eius per quam non transit homo: ⁊ excluditur ⁊ mittitur ad deuorationem ignis.

¶ Explicit liber esdre quartus.

¶ Incipit prologus beati hieronimi presbyteri in librum tobie.

[C]hromatio ⁊ eliodoro epis hieronym⁹ pbr̄ in domino salutem. Mirari non desino exactionis vestre instantiam. Exigitis enim vt librū chaldeo sermone cōscriptum ad latinū stilum traham: librū vtiqꝫ tobie quē hebrei de cathalogo diuinarū scripturarū secātes: his q̄ agyographa memorāt manciparūt. Feci satis desiderio vr̄o: nō tn̄ meo studio. Arguūt.n. nos hebreorū studia: ⁊ imputāt nob̄ ꝯ suū canonē latinis aurib⁹ ista trāsferre. Sꝫ meli⁹ eē iudicās phariseorū displicere iudicio: ⁊ epor̄ iussionib⁹ deseruire institi vt potui. Et q̄ vicina est caldeorū lingua s̄moni hebraico vtriusqꝫ lingue peritissimū loq̄cē repériēs vni⁹ diei laborē arripui: ⁊ quicq̄d ille mihi hebraicis verbis expressit: hoc ego accito notario sermonib⁹ latinis exposui. Orationib⁹ vestris mercedē hui⁹ opis cōpensabo: cū gratum vobis didicero me quod iubere estis dignati complesse.

¶ Explicit prologus in librum tobie.

¶ Incipit liber tobie.

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias captiu⁹ in dieb⁹ salmanasar fugit idola: decimas soluit: duxit annā vxorē: ⁊ gñat ex ea tobiam: fit gratus salmanasar ⁊ pgit in rages: vbi tradidit ragueli decem talenta argenti: sub chirographo: moritur salmanasar: cui succedit sennacherib: qui odiens tobiam: querit eum interficere: ⁊ ipse occidit a filijs suis: tobias in domum suam reuertitur: omni substantia sua restituta. Cap. j.

[T]hobias ex tribu ⁊ ciuitate neptalim q̄ est in superiorib⁹ galilee supra naasō post viā q̄ ducit ad occidentē in sinistro hn̄s ciuitatem sephet: cū capt⁹ eēt in dieb⁹ salmanasar regis assyriorū: in captiuitatem tn̄ posit⁹ viā veritatis non deseruit: ita vt omnia q̄ hr̄e poterat quotidie cōcaptiuis fratrib⁹ qui erant ex ei⁹ genere impertiret. + Cūqꝫ eēt iunior omnib⁹ in tribu neptalim: nihil tn̄ puerile gessit in opere. // Deniqꝫ cū irent oēs ad vitulos aureos quos hieroboā fecerat rex isrl̄: hic solus fugiebat ꝯsortia oīum: ⁊ pgebat ad hierl̄m ad tēplum dn̄i: ⁊ ibi adorabat dn̄m deū isrl̄: oia p̄mitiua sua ⁊ decimas suas fideliter offerēs: ita vt in tertio ānō ꝓselitis ⁊ aduenis ministraret oēm decimationē. Hec ⁊ his silia s̄m legē dei puerulus obs̄uabat. Cū vo fact⁹ fuisset vir accepit vxorē annam de tribu sua: genuitqꝫ ex ea filiū nomē suū imponēs ei: quē ab infantia timere deū docuit ⁊ abstinere ab oi pctō. Igit dum p captiuitatē deuenisset cū vxore sua ⁊ filio in ciuitatē niniuē cū oī tribu sua: ⁊ cū oēs ederēt ex cibis gētiliū: iste custodiuit animā suā: ⁊ nūq̄ ꝯtaminat⁹ est in escis eorū. Et q̄m memor fuit dn̄i in toto corde suo: dedit illi de⁹ grām in ꝯspectu salmanasar regis ⁊ dedit illi potestatē quocūqꝫ vellet ire: hn̄s libertatē q̄cūqꝫ facere voluisset. Pergebat.n. p oēs q̄ erāt in captiuitate: ⁊ monita salutis dabat eis. // Cū aūt venisset in rages ciuitatē medorū: ⁊ ex his qb⁹ honoratus fuerat a rege habuisset decē talēta argēti: ⁊ cum in multa turba generis sui gabelū egētē videret q̄ erat ex tribu ei⁹ sub cirographo: dedit illi memoratū pōdus argēti. Post multū vo tēporis mortuo salmanasar rege: cū regnaret sennacherib fili⁹ ei⁹ p eo: ⁊ filios israel exosos hēret in ꝯspectu suo: tobias quotidie pergebat p oēs cognationē suā: ⁊ ꝯsolabat eos diuidebatqꝫ vnicuiqꝫ ꝓut poterat de facultatib⁹ suis. Esurientes alebat: nudisqꝫ vestimēta p̄bebat: ⁊ mortuis atqꝫ occisis sepulturā sollicit⁹ exhibebat. // Deniqꝫ cū reuersus eēt rex senna

A
Aliq̄ + Si cum
// 1. Reg. 12.c.
B
C
// Esdra 4.?
D
// 4. Reg. 19.c.

cterib fugies a iudea: plagã quã circa eu3 fecerat de⁹ pp blasphemiã suã ⁊ irat⁹ multos occideret ex filijs isrl'. tobias sepeliebat corpora eoꝝ. At vbi nunciatũ est regi iussit eũ occidi: ⁊ tulit oẽ3 substãtiã ei⁹. Thobias ṽo cũ filio suo ⁊ cũ vxore fugiẽs nudus latuit: q2 multi diligebant eum. Post dies ṽo q̃draginta q̃nq3 occiderunt regẽ filij ipsi⁹. Et reuersus ẽ thobias in domũ suã: oĩsq3 facultas ei⁹ restituta est ei.

Cap. Sũ. In die festo thobias prãdiũ magnũ parat: mittit filiũ ad inuitãdũ vicinos ⁊ parẽtes timẽtes deu3: inuenitur iugulatus vnus ex filijs israel nunciat patri a filio ⁊ sepeliuit eu3: arguitur a ꝓpinquis: nec tamẽ ꝓpter hoc destitit ab operibus misericordie: cecus fact⁹ ex stercore hyrũdinis grãs agit: irridẽtes amicos corrigit bono ope: ⁊ ꝑcipue de hedo vituperat ab vxore sua anna. Cap. ij.

A Post hec ṽo cum eẽt dies festus dñi ⁊ factus eẽt prãdium bonu3 in domo thobie: dixit filio suo. Uade ⁊ adhuc aliq̃s de tribu nostra timẽtes deum: vt epulẽtur nobiscu3. Cũq3 abijsset reuersus nunciauit ei vnum ex filijs israel iugulatum iacere in platea. Statimq3 exiliẽs de accubitu suo relinquẽs prãdiũ ieiunus puenit ad corpus: tollẽsq3 illud portauit ad domũ suã occulte vt du3 sol occubuisset caute sepeliret eũ. Cũq3 occultass3 corpus mãducauit panẽ cũ luctu ⁊ tremore memorãs illũ sermonẽ quẽ dixit dominus p amos ꝓphetã. Dies festi vestri conuertent in lamẽtationẽ ⁊ luctũ. Cũ vero sol occubuiss3 abijt ⁊ sepeliuit eũ. B Arguebãt aũt eũ oẽs ꝓximi ei⁹: dicẽtes. Jam huius rei cã interfici iussus es: ⁊ vix effugisti mortis imperiũ ⁊ iterum sepelis mortuos? S3 tobias plus timẽs deũ q̃3 regẽ: rapiebat corpora occisoꝝ ⁊ occultabat i domo sua: ⁊ medijs noctib⁹ sepeliebat ea. Cõtigit aũt vt q̃dã die fatigatus a sepultura veniẽs domũ iactass3 se iuxta parietẽ ⁊ obdormiss3: ⁊ ex nido hyrundinũ dormienti illi calida stercora inciderẽt sup oculos C eius: fieretq3 cecus. hãc aũt temptationẽ3: ideo pmisit dñs euenire illi: vt posteris daret exẽplu3 patientie eius sicut ⁊ sancti iob. Nã cũ ab ifantia sua semp deũ timuerit ⁊ mãdata eius custodierit: nõ ẽ ɔtristatus ✠ ɔ̃ deũ q plaga cecitatis ✠ euenerit ei: sed immobilis in dei timore ꝑmansit: agens gratias deo omnibus dieb⁹ vite sue. Nam sicut beato iob insultabant reges: ita isti parentes ⁊ cognati eius irridebant vita3 eius: dicẽtes. Ubi ẽ spes tua ꝓ q̃ elemosynas ⁊ sepulturas faciebas? Tobias vero increpabat eos: dicẽs: Nolite ita loq: q̃m filij sanctoꝝ sumus ⁊ vita3 illam expectamus: quam deus daturus est his qui fidẽ suã nunq̃3 mutant ab eo. D Anna vero vxor eius ibat ad opus textrinũ quotidie: ⁊ de labore mãnũ suaꝝ victũ quẽ ɔseq potuiss3 deferebat. Unde factũ ẽ: vt hedũ caprarũ accipiẽs: detuliss3 domi. Cuius cũ vocẽ balãtis vir ei⁹ audisset: dixit. Uide te ne forte furtiu⁹ sit. Reddite eum dñis suis: q2 nõ l3 nobis aut edere ex furto aliqd aut ɔtingere. Ad hec vxor ei⁹ irata rñdit. Manifeste vana fcã ẽ spes tua ⁊ elemosyne tue mõ ✠ apparuerũt. atq3 his ⁊ alijs huiuscemodi verbis exprobrabat ei.

Ca. Sũ. De oratione tobie: de sara filia raguelis quasi exprobrat ab ancilla: d oratione eius ⁊ ieiunio triũ dierum ⁊ triũ noctiũ: exaudiunt preces eoꝝ: raphael ad curãdum eos est missus. Cap. iij.

A Tunc tobias ingemuit ⁊ cepit orare cũ lachrymis dicẽs. Justus es dñe ⁊ oĩa iudicia tua ✠ ṽa sunt: ⁊ oẽs vie tue misericordia ⁊ veritas ⁊ iudiciũ. Et nunc dñe memor esto mei: ⁊ ne vindictam sumas de peccatis meis: neq3 reminiscaris delicta mea vel parẽtũ meoꝝ. Qm̃ nõ obediuimus ꝑceptis tuis: iõ traditi sumus in direptionẽ ⁊ captiuitatẽ ⁊ mortẽ ⁊ i fabulã ⁊ i ✠ improperiũ oĩb⁹ nationib⁹ in q̃bus dispersisti nos. Et nũc dñe magna iudicia tua q2 nõ egimus sm̃ ꝑcepta tua: ⁊ nõ ambulauimus synceriter corã te. Et nũc B dñe sm̃ volũtatẽ tuã fac mecũ ⁊ precipe in pace recipi spiritũ meũ. Expedit. n. mihi mori magis q̃3 viuere. Eadẽ itaq3 die cõtigit vt sara filia raguelis in rages ciuitate medoꝝ: ⁊ ipsa audiret improperiũ ab vna ex ancillis pr̃is sui: q̃m tradita fuerat septẽ viris: ⁊ demoniũ noĩe asmode⁹ occiderat eos mox vt ingressi fuissent ad ea3. Ergo cũ ꝓ culpa sua increparet puellã: rñdit ei dicens. Amplius ex te non videamus filium aut filiam super terram: interfectrix viroꝝ tuoꝝ. Nũquid ⁊ occidere me vis sicut etiã occidisti septẽ viros. Ad

Infra. 2. b
Amos. 8. c.
Sup. 1. d
Al's ✠ aduersus
Al's ✠ aduenirit.
Infra. 3. a
Al's ✠ perierũt
Al's ✠ iusta
Al's ✠ opprobrium.
Al's ✠ raguel vel ragel

superiori cubiculo.

hanc vocē precit in superius cubiculū do mus sue: ꝛ trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹ nō māducauit neqꝫ bibit: sꝫ in orōne psistēs cū lachrymis depcabat deū vt ab isto īpro perio liberaret eā. Factuꝫ est aūt die tertia dū cōpleret orōnē benedicēs dnīꝫ dixit. Benedictū ē nomē tuū de⁹ patꝝ nroꝝ: q cuꝫ iratus fueris misericordiā facies: ꝛ in tpe tribulatiōis pctā dimittis his q inuocāt te. Ad te dnē faciē meā conuerto: ad te oculos meos erigo. Peto dnē vt de vinculo īpropꝛij hui⁹ absoluas me: aut certe desup terrā eripias me. Tu scis dnē qꝛ nūqꝫ cōcupiui viꝝ: ꝛ mūdā seruaui aiaꝫ meaꝫ ab oi cōcupiscētia. Nūqꝫ cū ludētib⁹ miscui me: neqꝫ cū his q in leuitate ambulāt pticipē me prebui. Virū aūt cū timore tuo nō cū libidine mea cōsensi suscipe. Et aut ego indigna fui illis: aut illi forsitan mihi nō fuerūt digni: qꝛ forsitan viro alij cōseruasti me. Nō ē eniꝫ in ꝑpis ptāte cōsiliū tuū. Hoc aūt ꝓ certo hꝫ omnis q colit te: qꝛ vita eius si in ꝓbatione fuerit coronabit: si aūt in tribulatione fuerit liberabit: ꝛ si in correptiōe fuerit: ad misericordiā tuā venire licebit. Nō. n. delectaris in pditiōib⁹ nrīs: qꝛ post tēpestatē trāqllū facis: ꝛ post lachrymationē ꝛ fletū exultationē infundis. Sit nomē tuū de⁹ isrl' bñdictū in secula. In illo tpe exaudite sūt pces amboꝝ in cōspectu glorie summi dei: ꝛ missus est angelus dnī sanctus raphael vt curaret eos ambos: quoꝝ vno tempore sunt orationes in conspectu dnī recitate.

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias putās se mori: filiū instruxit de sepultura corporis sui: honore mrīs: ꝛ pcipue de elemosynis: pecuniā mutuatā sibi cyrographo indicat: supbiā fornicationē aliaqꝫ vetat. Cap. iiij.

Cum ergo tobias putaret orōneꝫ suam exaudiri: vt mori potuissꝫ: vocauit ad se tobiaꝫ filiū suū: dixitqꝫ ei. Audi fili mi verba oris mei: ꝛ ea in corde tuo quasi fundamētū cōstrue. Cū acceperit deus aiam meā: corpus meū sepeli: ꝛ honorē habebis matri tue omnibus diebus vite eius. Memor. n. eē debes que ꝛ quāta pericula passa sit ꝓpter te in vtero suo. Cū auteꝫ ꝛ ipsa cōpleuerit tēpus vite sue: sepelias eaꝫ circa me. Omnibus aūt dieb⁹ vite tue in mēte habeto deū: ꝛ caue ne aliqñ peccato cōsentias ꝛ pretermittas precepta dei nostri. Ex substantia tua fac elemosynam: ꝛ noli auertere faciē tuā ab vllo paupere. Ita eni fiet: vt nec a te auertat facies dnī. Quō potueris: ita esto misericors. Si multuꝫ tibi fuerit: abūdāter tribue: si exiguū tibi fuerit: ēt exiguū libenter impertiri stude. Premiū. n. bonū tibi thesaurizas i die necessitatis: qm̄ elemosyna ab oī pctō ꝛ a morte liberat: ꝛ nō patief aiaꝫ ire in tenebras. Fiducia magna erit corā summo deo elemosyna oib⁹ facientib⁹ eā. Attēde tibi fili ab oī fornicatione: ꝛ pter vxorē tuā nūqꝫ patiaris crimē scire. Superbiā nūqꝫ in tuo sensu aut in tuo vbo dnāri pmittas. In ipsa. n. initiū sumpsit oīs pditio. Quicūqꝫ tibi aliqd opatus fuerit: statiꝫ ei mercedē restitue: ꝛ merces mercenarij tui apō te oī non remaneat. Qō ab alio oderis fieri tibi: vide ne tu aliqñ alteri facias. Panné tuū cū esurientib⁹ ꝛ egētib⁹ cōmede: ꝛ de vestimētis tuis nudos tege. Panē tuū ꝛ vinū tuū sup sepulturā iusti cōstitue ꝛ noli ex eo mādūcare ꝛ bibere cū pctōrib⁹. Cōsiliū semp a sapiēte pquire. Oī tpe bñdic deū: ꝛ pete ab eo vt vias tuas dirigat ꝛ oīa cōsilia tua i ipso pmaneāt. Indico ēt tibi fili mi me dedisse me decē talēta argēti ꝛ dū infantulus eēs gabelo in rageo ciuitate medoꝝ: ꝛ cyrographū ei⁹ apō me hēo. Et ideo pquire quō ad eū peruenias ꝛ recipias ab eo supra memoratū pondus argēti: ꝛ restituas ei cyrographum suuꝫ. Noli timere fili mi. Pauperem quideꝫ vitam gerimus: sꝫ multa bona habebimus si timuerimus deū ꝛ recesserimus ab omni peccato: ꝛ fecerimus bene.

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias sociū itineris qrēs raphaele iuenit: ad prēꝫ introducit: eo comitāte pfect⁹ ē: mr̄ flet: quā pr̄ cōsolat. c. v.

Tunc rn̄dit tobias patri suo ꝛ dixit. Oia qcūqꝫ pcepisti mihi faciam pr̄. Quō aūt pecuniā hāc reqrā: ignoro. Ille me nescit: ꝛ ego eū ignoro. Qō signū dabo ei. Sꝫ neqꝫ viā p quā pergat illuc aliqñ cognoui. Tūc pr̄ suus rn̄dit illi: ꝛ dixit. Cyrographū quidē illius apud me hēo: qō dū illi ondēris statim restituet. Sꝫ perge nūc ꝛ inqre tibi aliquē fidelē virū: quī eat tecum salua mercede sua dum adhuc viuo: vt recipias eam. Tunc egressus tobias inuenit iuuenē splendidū stantem precinctum: ꝛ quasi paratū ad ambulan-

Al's consilio

xj. q. 2. c. honor ꝛ c. ebrō. Al's matris

Al's iuxta

3. b. Luc. 14. d. Al's impertire. Al's bonī. c. de pe. di. j. c. miror ꝛ ca. medicina Archi. di. 41. ꝑ simonia Al's q faciunt. Le. 19. b. Deu. 24 c. Mat. 7. b. di. j. in prin. di. 45. c. licet. di. 50. c. pōderet 2. q. j. c. j. 31. q. 4. c. sara in glo. ij. sup. j. c.

dē. Et ignorās q̄ angelus dei eēt: salutauit eū: ⁊ dixit. Aue te hēmus bone iuuēis. At ille rn̄dit. Ex filijs isrł. Et tobias dixit

B ei. Nosti viā q̄ ducit in regionē medoꝝ. Cui rn̄dit. Noui ⁊ oīa itinera ei⁹ frequēter ambulaui: ⁊ māsi apd̄ gabelū fratrem nr̄m q̄ morat̄ in rages ciuitate medoꝝ: q̄ pꝫ sita ē in mōte egbathanis. Cui tobias ait. Sustine me obsecro donec hec ipsa nū ciē pr̄i meo. Tūc ingressus tobias indicauit vniuersa hec pr̄i suo. Sup q̄ ammiratus pr̄ rogauit vt introiret ad eū. Ingressus itaq3 salutauit eū ⁊ dixit. Gaudiū tibi sit semp. Et ait tobias. Quale gaudiū mihi erit: q̄ in tenebris sedeo ⁊ lumē celi nō video. Cui ait iuuenis. Forti aīo esto:

C in pximo ē vt a deo cureris. Dixit itaq3 illi tobias. Nūqd poteris pducere filium meū ad gabelū in rages ciuitatē medoꝝ? Et cū redieris restituā tibi mercedē tuā. Et dixit ei angel⁹. Ego ducā ⁊ reducā eū ad te. Cui tobias rn̄dit. Rogo te. Indica mihi de q̄ domo aut de q̄ tribu es tu. Cui raphael angel⁹ dixit. Genus q̄ris mercenarij: an ipm̄ mercenariū q̄ cū filio tuo eat? Sz ne forte sollicitū te reddā: ego sū azarias: ananie magni fili⁹. Et tobias rn̄dit. Ex magno gn̄e es tu. Sz peto ne irascaris q̄ volueri3 cognoscere gen⁹ tuū. Dixit aūt illi angelus. Ego sanū ducā ⁊ sanū tibi reducā filiū tuū. Rn̄dēs aūt tobias ait.

D Bn̄ ambuletis: ⁊ sit dn̄s in itinere vr̄o: ⁊ angelus ei⁹ comitet̄ vobiscū. Tūc paratis oībus q̄ erāt in via portāda fecit tobias vale pr̄i suo ⁊ mr̄i sue: ⁊ ambulauerūt ambo simul. Cūq3 pfecti eēnt: cepit mr̄ eius flere ⁊ dicere. // Baculū senectutis nr̄e tulisti ⁊ trāsmisisti a nobis. Nunq̄3 fuisset ipa pecūia p̄ qua misisti eū. Sufficiebat nobis paupertas nr̄a: vt diuitias cōputaremus hoc q̄ videbamus filiū nr̄m. Dixitq3 ei tobias. Noli flere. Saluus pueniet fili⁹ noster: ⁊ saluus reuertet̄ ad nos: ⁊ oculi tui videbunt illum. Credo enim q̄ angelus dei bonus comitet̄ ei: ⁊ bn̄ disponat oīa q̄ circa eum geruntur: ita vt cum gaudio reuertatur ad nos. Ad hanc voce3 cessauit mater eius flere: ⁊ tacuit.

// Infra. 10.b.

¶ Ca. Sū. ¶ Liberat angelus tobiā ne deuoret̄ a pisce: docet eū d̄ corde ⁊ iecore ⁊ felle piscis cui⁹ vtilitatis ē: psuadet ei nuptias sare: docet ſcitatē nuptiaꝝ. Cap. VI.

A Profect⁹ est aūt tobias: ⁊ canis secut⁹ est eū: ⁊ māsit p̄ma māsiōe iuxta fluuiū tigris. Et exiuit vt lauaret pedes suos. Et ecce piscis immanis exiuit ad deuorādū eū. Quē expauescēs tobias clamauit voce magna: dicēs. Dn̄e iuadit me. Et dixit ei angelus. Apprehende branciā ei⁹: ⁊ trahe eū ad te. Quod cū fecisset: attraxit eum in siccum: ⁊ palpitare cepit an̄ pedes eius. Tunc dixit ei angelus. Exentra hūc piscem: ⁊ cor eius ⁊ fel ⁊ iecur repone tibi.

B Sunt enim hec necessaria ad medicamenta vtiliter. Qd̄ cū fecisset: assauit carnes ei⁹. ⁊ secum sustulerunt in via: cetera salierūt que sufficerent eis quousq3 peruenirent in rages ciuitatem medorum. Tunc interrogauit tobias angelū: ⁊ dixit ei. Obsecro te azaria frater: vt dicas mihi qd̄ remediū hēbunt ista q̄ de pisce seruare iussisti. Et rn̄dens angelus: dixit ei. Cordis eius particulā si sup carbones ponas: fum⁹ ei⁹ ✝ extricat oē genus demonioꝝ siue a viro siue a muliere: ita vt vltra nō accedat ad eos. Et fel valet ad vnguēdos oculos i quib⁹ fuerit albugo: ⁊ sanabunt̄. Et dixit ei tobias. Vbi vis vt maneamus? Rn̄dēs q3 angelus ait. Est hic raguel vir noīe ppinquus de tribu tua: ⁊ hic h3 filiā noīe sarā sed neq3 masculū neq3 feminā vllā h3 aliā p̄ter eā. Tibi debet̄ ois substātia ei⁹ ⁊ op3 eā te accipere 9iuge3. Pete ergo eā a pr̄e ei⁹: ⁊ dabit tibi eā in vxorē. Tūc rn̄dit tobias ⁊ dixit. Audio q̄ tradita ē septem viris: ⁊ mortui sunt. Sz ⁊ hoc audiui: q̄ demoniū occidit illos. Timeo ergo ne forte ⁊ mihi hec eueniant ⁊ cum sim vnicus parētibus meis deponā senectutem illoꝝ cū tristitia ad inferos. Tunc angelus raphael dixit ei. Audi me ⁊ ostendam tibi

✝ Me. p. effuga.]

C

qui sunt qbus ꝓualere põt demoniū. Hi nāqꝫ q cōiugiū ita suscipiūt vt deū a se ⁊ a sua mēte excludāt // ⁊ sue libidini ita vacēt sicut equ⁹ ⁊ mulus qb⁹ nō est intellect⁹: hꝫ ptātē demoniū sup eos. Tu autē cū acceperis eā ingressus cubiculū p tres dies cōtines esto ab ea: ⁊ nihil aliud nisi orōnib⁹ vacabis cū ea. Ipa āt nocte icēso iecore piscis fugabit demoniū. Scd̄a ꝟo nocte in copulatōe scōꝝ p̄triarchaꝝ admitteris. Tertia aūt nocte bn̄dictionē ꝯseqris: vt filij ex vobis ꝓcreent icolumes. Transacta aūt tertia nocte accipies virginē cū timore domini: amore filiorum magis qꝫ libidinis ductus: vt in semine habrae benedictionem in filijs consequaris.

Ps̄. 31.

℄ Ca. Sū. ℄ Venerūt ad domū raguelis: daf sara tobie vxor cū bn̄dictiōe ꝯiugali: ⁊ scribit in charta cōiugium. Cap. vij.

A

Ingressi sunt aūt ad raguelē: ⁊ suscepit eos raguel cū gaudio. Intuēsqꝫ tobiā raguel dixit ānē vxori sue. Quā similis ē iuuenis iste ꝯsobrino meo. Et cū hec dixisset ait. Vn̄ estis iuuenes frēs nr̄i? At illi dixerūt. Ex tribu neptalim sumus ex captiuitate niniue. Dixitqꝫ illis raguel. Nostis tobiā frēm meū? Qui dixerūt. Nouimus. Cūqꝫ multa bona loqref de eo: dixit angelus ad raguelē. Tobias de quo interrogas pr̄ isti⁹ ē. Et misit se raguel ⁊ cū lachrymis osculat⁹ ē eū. Et plorās sup collū ei⁹ dixit. Bn̄dictio sit tibi fili mi: qꝛ boni ⁊ optimi viri fili⁹ es. Et āna vxor ei⁹ ⁊ sara ipoꝝ filia lachrymate sūt. Postqꝫ aūt locuti sunt ꝑcepit raguel occidi arietē: ⁊ parari ꝯuiuiū. Cūqꝫ hortaref eos discūbere ad prādiū: tobias dixit. Hic ego hodie nō mādūcabo neqꝫ bibā nisi pri⁹ petitionē meā ꝯfirmes: ⁊ ꝓmittas mihi dare sarā filiā tuā. Quo audito ꝟbo raguel expauit sciēs qd euenerit illis septē viris: q ingressi sunt ad eā: ⁊ timere cepit ne forte ⁊ huic silr ꝯtingeret. Et cū nutaret ⁊ nō daret petēti vllū rn̄sū: dixit ei angelus. Noli timere dare eā illi: qm̄ huic timēti deū debet ꝯiunx filia tua. Propterea ali⁹ nō potuit hr̄e illā. Tūc dixit raguel. Nō dubito qꝫ de⁹ ꝑces ⁊ lachrymas meas in cōspectu suo admiserit. Et credo qm̄ iō fecit vos venire ad me // vt ⁊ ista ꝯiungeret cognationi sue: fm̄ legē moysi. Et nūc noli dubiū gerere: qꝫ tibi eā tradā. Et applaudēs dextera filie sue: tradidit tobie: dicēs. Deus habraā: ⁊ deus isaac ⁊ de⁹ iacob vobiscū sit: ⁊ ipse ꝯiungat vos impleatqꝫ bn̄dictionē suā in vobis. Et accepta charta fecerunt cōscriptionē ꝯiugij. Et post hec epulati sūt bn̄dicentes deum. Vocauitqꝫ raguel ad se annā vxorē suā ⁊ ꝑcepit ei: vt ꝑpararet alterū cubiculū. Et introduxit illuc saram filiā suā: ⁊ lachrymata est. Dixitqꝫ ei. Forti aio esto filia mea. Dn̄s celi det tibi gaudium: pro tedio quod perpessa es.

B

Isra. 9. c

C

Nu. 3.

D

℄ Ca. Sū. ℄ Tobias iecur piscis incēdit angel⁹ dn̄i demoniū ligat. Tobias ⁊ sara dn̄m orāt: fossa paraf: viui reperti sunt. Raguel grās agit: celebrato ꝯuiuio. Raguel dimidiū bonoꝝ suoꝝ dat gn̄o ⁊ filio habiturū reliquā partē post mortē ei⁹. ca. viij.

A

Postqꝫ vero cenauerūt: introduxerūt iuuenē ad eā. Recordatus itaqꝫ tobias sermonū angeli ꝓtulit de cassidili suo ꝑtē iecoris: posuitqꝫ eā sup carbones viuos. Tūc raphael angelus apprehendit demoniū ⁊ religauit illō ī deserto superioris egypti. Tūc hortat⁹ est virginē tobias: dixitqꝫ ei. Sara exurge ⁊ deꝑcemur deū hodie ⁊ cras ⁊ scd̄m cras: qꝛ his trib⁹ noctib⁹ deo iungimur: tertia aūt trāsacta nocte ī nr̄o erimus ꝯiugio. // Filij qppe sanctoꝝ sumus: ⁊ nō possumus ita cōiungi sicut gētes que ignorāt deū. Surgētes aūt pariter istāter orabāt ambo simul: vt sanitas daref eis. Dixitqꝫ tobias. Dn̄e deus patrū nr̄oꝝ // bn̄dicant te celi: ⁊ terra: ⁊ mare ⁊ fontes ⁊ flumina: ⁊ oēs creature tue que in eis sunt. Tu fecisti adā de limo terre: dedistiqꝫ ei adiutoriū euā. Et nūc dn̄e tu scis qꝛ nō luxurie cā accipio sororē meā coniugem: sꝫ sola posteritatis dilectione: in qua benedicaf nomē tuū in secula seculorū. Dixit itaqꝫ sara. Miserere nobis dn̄e miserere nobis: ⁊ cōsenescamus ambo pariter sani. Et factum est circa pulloꝝ cantū accersiri iussit raguel seruos suos: ⁊ abierunt cū eo pariter vt foderent sepulchrū. Dicebat enim ne simili modo euenerit ei: quo ⁊ ceteris alijs septem viris q sunt ingressi ad eā. Cūqꝫ parasset fossam: reuersus raguel ad vxorem suā: dixit ei. Mitte vnam ex ancillis tuis: ⁊ videat si mortuus est: vt sepeliam eū anteqꝫ illucescat. Et illa misit vnam ex ancillis suis. Que ingressa cubiculum reperit eos sal-

Sup. 2. c

B

Gen. 2. b.

C

vos & incolumes: secū pariter dormiētes. Et reuersa nūciauit bonū nūciū. Et benedixerūt dn̄m: raguel videlz & anna vxor eius: & dixerūt. Benedicimus te dn̄e de° israel: q2 nō contigit nobis queadmodū putabamus. Fecisti enim nobiscū misericordiā tuā: & exclusisti a nobis inimicū persequentē nos. Misertus es aūt duob° vnicis. Fac eos dn̄e plenius bn̄dicere te: & sacrificiū laudis tue & sue sanitatis offerre vt cognoscat vniuersitas gētium: q2 tu es de° solus in vniuersa terra. Statimq3 pcepit suis suis raguel vt replerēt terra fossaz quā fecerāt: priusq3 elucesceret. Uxori aūt sue dixit vt instrueret cōuiuiū: & pparaet oīa que in cibos erāt iter agentibus necessaria. Duas quoq3 pingues vaccas & quattuor arietes occidi fecit: & parari epulas oībus vicinis suis: cunctisq3 amicis. //Et adiurauit raguel tobiā vt duas hebdomadas morarez apud eū. De oibus āt que possidebat raguel dimidiam partem dedit tobie & fecit hanc scripturā vt pars dimidia que supererat post obitum eorū tobie domino deueniret.

❡ Ca. Sū. ❡ Iuit angelus in rages: recepit pecuniā a gabelo & rediit cū eodē gabelo ad tobiam. Cap. ix.

Tunc vocauit tobias āgelū ad se: quē quē hominez estimabat: dixitq3 ei. Azaria frater: peto vt ausculteз v̄ba mea. Si me ipsū tradā tibi seruū: nō ero cōdignus prouidētie tue. Tn̄ obsecro te vt assumas tibi aīalia siue seruitia: & vadas ad gabelum in rages ciuitatē medoruz: reddasq3 ei cyrographum suū: & recipies ab eo pecuniam: & roges eum venire ad nuptias meas. Scis enim ipse quoniaz numerat pr̄ meus dies. Et si tardauero vna die plus cōtristatur anima eius. //Et certe vides quomodo adiurauit me raguel cuius adiuramentum spernere nō possum. Tunc raphael assumens quattuor ex seruis raguelis & duos camelos in rages ciuitatem medoruz perrexit. Et inueniens gabelum dedit ei cyrographū suū: & recepit omnem pecuniam. Indicauitq3 ei de tobia filio tobie omnia q̄ gesta sunt: fecitq3 eum secū venire ad nuptias. //Cūq3 ingressus esset domum raguelis: inuenit tobiam discumbentem: & exiliēs osculati sunt se inuicem. Et fleuit gabelus: benedixitq3 deū & dixit. //Benedicat te deus israel quia filius es optimi viri & iusti & timentis deum: & elemosynas facientis. Et dicatur benedictio super vxorem tuaz & super parentes vestros: & videatis filios vestros: & filios filiorum vestrorum vsq3 in tertiam & quartam generationez: & sit semen vestrum benedictum a deo israel: q regnat in secula seculoruz. Cūq3 omnes dixissent amen: accesserunt ad conuiuiū. Sed cum timore domini nuptiaruz cōuiuium exercebant.

❡ Ca. Sū. ❡ De contristatione tobie senioris & āt anne pro mora filij: tobias rediit cum vxore. Cap. x.

Cum vero moras faceret tobias causa nuptiaz: solicitus erat pr̄ eius tobias dicens. Putas quare moratur filius me°: aut q̄re detentus ē ibi? Putas ne gabelus mortuus est: & nemo reddat ibi pecuniam? Cepit autem cōtristari nimis ipse & anna vxor eius cum eo. Et ceperunt ambo simul flere eo q̄ die statuto minime reuerteretur filius eoz ad eos. Flebat igitur mr̄ ei° irremediabilib° lachrymis: atq3 dicebat. Heu me fili mi: vt qd̄ te misimus pegrinari: lumē oculoz nr̄oz // baculuz senectutis nr̄e: solatiū vite nr̄e: spes posteritatis nr̄e. Oīa simul in te vno habentes te nō debuimus dimittere a nobis. Cui dicebat tobias. Tace noli turbari. San° est filius noster. Satis fidelis est vir ille cuz quo misimus eū. Illa aūt nullo mō cōsolari poterat: s3 quotidie exiliēs circūspiciebat & circuibat vias oēs p q̄s spes remeādi videbatur vt pcul videret eū: si fieri possz venientē. At vero raguel dicebat ad generū suū. Mane hic: & ego mittā nunciū salutis de te ad tobiaz patrē tuū. Cui

tobias ait. Ego noui q pr meus & mr mea mō dies cōputāt et cruciat spūs eorū i ipsis. Cūq verbis multis rogaret raguel tobiā et ille eū nulla rōne vellet audire: tradidit ei sarā et dimidiā partē oīs sbē sue i pueris in puellis in pecudib' i camelis et i vaccis: et pecunia multa: et saluū atq gaudētē dimisit eū a se: dicēs. D Angelus dñi sanct' sit in itinere vro: pducatq vos incolumes inueniatis oīa recte circa parētes vestros: et videāt oculi mei filios vros + pusq moriar. Et apprehēdētes parētes filiā suā: osculati sūt eā: et dimiserūt ire monētes eā honorare soceros: diligere maritū: regere familiā: gubernare domum: et seipsam irreprehensibilem exhibere.

Als + ān

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias dimissa sara: cū āgelo pcessit sarā & familiā: linit oclos pris de felle piscis: post septē dies venit sara & celebrāt cōuiuiū: venerūt cōsobrini tobie: & fit gaudiū imēsū p alios septē dies. Cap. xi.

A Cumq reuerterēt puenerūt ad charan q est in medio itinere cōtra niniuē vndecimo die. Dixitq āgelus. Tobia frater scis quēadmodū reliqsti patrē tuū. Si placet itaq tibi pcedam': & lēto gradu insequantur iter nostrum familie simul cū coniuge tua: & cum animalib'. Cūq hec placuisset vt irent: dixit raphael ad tobiā. Tolle tecum ex felle piscis erit enim necessarium. Tulit itaq tobias ex felle illo: & abierunt. Anna autē sedebat secus viam quotidie in supercilio montis vnde respicere poterat de longinquo. B Et dum ex eodē loco + specularetur aduētū eius vidit a longe & illico cognouit venientē filiū suū. Currēsq nūciauit viro suo: dicēs. Ecce venit filius tuus. Dixitq raphael ad tobiā. At vbi introieris domum tuam: statim adora dñm deum tuum: & gratias agens ei: accede ad patrē tuū & osculare eū. Statimq lini sup oculos eius ex felle isto piscis: qd portas tecū. Scias enim qm mox aperient oculi eius: & videbit pr tuus lumen celi: & in aspectu tuo gaudebit. Tūc precurrit canis q simul fuerat in via: & qsi nūcius aduenies blandimēto sue caude gaudebat. C Et cōsurgēs cecus pr cepit offendēs pedibus currere. Et data manu puero: occurrit in obuiā filio suo. Et suscipiēs osculatus est eū cū vxore sua. Et ceperunt flere pre gaudio. Cūq adorassent deū: & gras egissent: cōsederūt. Tunc sumens tobias de felle piscis: liniuit oculos pri suo. Et sustinuit qsi dimidiā ferre horā. Et cepit albugo ex oculis ei' qsi + mēbrana oui egredi. Quā apprehēdēs tobias traxit ab oculis eius: statimq visū recepit. Et glorificabāt deū: ipse videlz & vxor ei': & oēs q sciebant eum. Dicebat tobias. Bndico te dñe deus isrl: q tu castigasti me: & tu saluasti me. D Et ecce ego video tobiā filium meū. Ingressa est et post septē dies sara vxor filij eius: & oīs familia & pecora sana & cameli & pecunia multa vxoris sz & illa pecunia quā receperat a gabelo: & narrauit parētibus suis oīa bñficia dei: que fecisset circa eū per hominē q eū duxerat. Veneruntq achior & nabath consobrini tobie: gaudētes ad tobiā: & cōgratulātes ei de oībus bonis que circa illum ostenderat deus. Et per septem dies epulantes omnes cum gaudio magno gauisi sunt.

Als + h- rolarū

Als + mēbranum

¶ Ca. Sū. ¶ Tobias filius cōmemorat pri beneficia p raphaelem sibi facta: tunc vterq offert ei medietatem bonorū suorum: & ille aperiens eis omnem veritatē ablatus est ab eis: pater & filius p tres horas stant pstrati in terra. Cap. xij.

A Tunc vocauit ad se tobias filiū suū: dixitq ei. Quid possumus dare viro isto scto: q venit tecū? Rndēs tobias dixit pri suo. Pr quā mercedē dabimus ei: aut quid dignū poterit eē bñficijs eius? Me duxit & reduxit sanū: pecuniā a gabelo ipse recepit: vxorē ipse me habere fecit: & demonium ab ea ipse cōpescuit: gaudiū parentibus eius fecit: me ipsum a deuoratione piscis eripuit: te quoq videre fecit lumen celi: & bonis omnibus per eum repleti sumus. Quid illi adhuc poterimus

dignum

dignū dare. Sʒ p̄cē te pater mi: vt roges eū si forte dignabit̄ medietatē de omnib⁹ que allata sunt sibi assumere. Et vocantes eū: pater. s. ⁊ filius: tulerunt eū in partē ⁊ rogare ceperūt: vt dignaret̄ dimidiā partē omniū q̄ attulerāt: acceptā h̄re. Tūc dixit eis occulte. Bn̄dicite deū celi: ⁊ corā omnib⁹ viuētib⁹ cōfitemini ei: q2 fecit vobiscū misericordiā suā. Etenim sacrm̄ regis abscōdere bonū est: opa aūt dei reuelare ⁊ cōfiteri honorificū est. Bona est orō cū ieiunio ⁊ elemosyna: magis q̄ thesauros auri recōdere. Qm̄ elemosyna a morte liberat ⁊ ipsa est q̄ purgat pctā ⁊ facit

C inuenire vitā eternā. Qui aūt faciūt pctm̄ ⁊ iniqtatē: hostes sunt anime sue. Manifesto ergo vobis veritatē: ⁊ nō abscōdā a vobis occultū sermonē. Qn̄ orabas cum lachrymis ⁊ sepeliebas mortuos ⁊ derelinq̄bas prādiū tuū ⁊ mortuos abscōdebas p̄ diem in domo tua ⁊ nocte sepeliebas eos: ego obtuli orōnē tuā dn̄o. Et q2 accept⁹ eras deo: necesse fuit vt tentatio p̄baret te. Et nūc misit me dn̄s vt curarē te: ⁊ sarā vxorē filij tui a demonio liberarē. Ego.n. sum raphael āgelus vn⁹ ex septē q̄ astam⁹ an̄ dn̄m. Cūq3 hec audissent turbati sunt: ⁊ tremētes ceciderūt sup terram in faciē

D suā. Dixitq3 eis āgelus. Pax vobis. Nolite timere. Etenim cū essem vobiscū: p̄ voluntatē dei erā: ipm̄ bn̄dicite ⁊ cantate illi. Videbar qdē vobiscū māducare ⁊ bibere: sʒ ego cibo inuisibili ⁊ potu q̄ ab hominibus videri nō pōt vtor. Tēpus est ergo vt reuertar ad eū qui me misit vos aūt benedicite deū ⁊ narrate omnia mirabilia ei⁹. Et cū hec dixisset: ab aspectu eoꝝ ablat⁹ est: ⁊ vltra eū videre nō potuerunt. Tunc p̄strati p̄ horas tres in faciē: bn̄dixerunt deum. Et exurgētes narrauerunt omnia mirabilia eius.

¶ Cap. Sum. ¶ Verba tobie benedicētis dominum ⁊ prophetie eius sub nomine hierusalem. Cap. xiij.

A Aperiēs autē tobias senior os suū benedixit dominū: ⁊ dixit. Magnus es dn̄e in eternum: ⁊ in omnia secula regnū tuū // qm̄ tu flagellas ⁊ saluas: deducis ad inferos ⁊ reducis: ⁊ nō est q̄ effugiat manū tuā. Cōfitemini dn̄o filij isrl': ⁊ in cōspectu gētiū laudate eum: qm̄ ideo dispersit vos inter gētes q̄ ignorant eum:

¶ 1. Reg. 2. a. Sap. 16. b.

vt vos enarretis mirabilia eius: ⁊ faciatis scire eos q2 non est alius deus omnipotens p̄ter eū. Ipse castigauit nos pp̄ iniqtates

B nr̄as: ⁊ ipse saluabit nos pp̄ misericordiā suā. Aspicite ergo q̄ fecit nobiscū: ⁊ cū timore ⁊ tremore cōfitemini illi: regēq3 seculoꝝ exaltate in operib⁹ vestris. Ego aūt in terra captiuitatis mee cōfitebor illi: qm̄ ostēdit maiestatē suā in gentē peccatricē. Cōuertimini itaq3 peccatores: ⁊ facite iusticiā corā dn̄o credētes q̄ faciat vobiscū misericordiā suā. Ego aūt ⁊ anima mea in eo letabimur. Bn̄dicite dn̄o oēs electi ei⁹: agite dies letitie ⁊ cōfitemini illi. Hierusalē ciuitas dei castigauit te dn̄s in operib⁹ manuū tuaꝝ.

C Cōfitere dn̄o in bonis tuis ⁊ bn̄dic deū seculoꝝ: vt reedificet in te tabernaculū suū: ⁊ reuocet ad te oēs captiuos ⁊ gaudeas in omnia secula seculorū. Luce splēdida fulgebis: ⁊ oēs fines terre adorabūt te. Nationes ex longinquo ad te veniēt: ⁊ munera deferentes adorabūt in te dn̄m: ⁊ terrā tuā in sanctificatione h̄ebūt. Nomē.n. magnū inuocabūt in te. Maledicti erūt q̄ cōtēpserint te: ⁊ condēnati erūt oēs q̄ blasphemauerint te: benedictiq3 erūt q̄ edificauerint te. Tu aūt letaberis in filijs tuis: qm̄ oēs bn̄dicētur ⁊ congregabūtur ad dn̄m. Beati omnes qui diligūt te: ⁊ q̄ gaudent sup pace tua. Anima mea benedic dn̄m: quoniā liberauit hierusalem ciuitatē suā a cunctis tribulationibus eius dn̄s deus noster. Beatus ero: si fuerint reliqe seminis mei ad videndā claritatem hierusalem. // Porte hierusalē ex saphyro ⁊ smaragdo edificabunt: ⁊ ex lapide p̄cioso omnis circuitus muroꝝ eius. Ex lapide candido ⁊ mundo omnes platee eius sternētur: ⁊ per vicos eius alleluia cātabit̄. Benedictus dominus qui exaltauit eā: vt sit regnū ei⁹ in secula seculorū sup eam. Amen.

¶ Ca. Sū. De annis ⁊ obitu ⁊ sepultura tobie: ⁊ p̄phetia eius: de p̄ditiōe niniue ⁊ restauratiōe hierusalem: de reditu tobie ad soceros suos: ⁊ de morte ipsi⁹. Ca. xiiij.

A Et cōsummati sunt sermōes tobie. Et postq̄ illuminatus est tobias vixit annis quadragintaduobus: ⁊ vidit filios nepotum suorū. Completis itaq3 annis cētūduobus: sepultus est honorifice in niniue. Quinq̄ginta nāq3 ⁊ sex an-

nonuz lumē oculoꝝ amisit: sexagenari⁹ do recepit. Reliquū vo vite sue in gaudio fuit: ⁊ cū bono ꝓfectu timoris dei perrexit in pace. In hora aūt mortis sue vocauit ad se tobiā filiū suū ⁊ septē iuuenes filios ei⁹ nepotes suos: dixitq̄ eis. Prope erit interitus niniue. Nō enim excidit verbū dñi: ⁊ fratres nři qui dispersi sunt a terra isrl' reuertent ad eā. Omnis aūt deserta terra eius replebitur: ⁊ dom⁹ dei que in ea incensa est iterū reedificabitur: ibiq̄ reuertentur omnes timētes deū. Et relinquēt gētes idola sua ⁊ venient in hierusalem: ⁊ inhabitabunt in ea: ⁊ gaudebūt in ea oēs reges terre adorantes deum israel. Audite ergo filij mei: patrē vestruz. Seruite domino in veritate: ⁊ inquirite vt faciatis que placita sunt illi ⁊ filijs vestris mādate vt faciant iustitias ⁊ elemosynas vt sint memores dei ⁊ benedicāt eū in omni tempore in veritate ⁊ in tota virtute sua. Nūc ergo filij audite me: ⁊ nolite manere hic: sed quocūq̄ die sepelieritis matrē vestrā circa me i vno sepulchro ex eo diri gite gressus vestros: vt exeatis hinc. Uideo enim q̄ iniquitas eius finē dabit ei. Factum est aūt post obitū matris sue: tobias abscessit ex niniue cū vxore sua ⁊ filijs ⁊ filiorū filijs ⁊ reuersus est ad soceros suos. Inuenitq̄ eos incolumes in senectute bona: ⁊ curā eorum gessit: ⁊ ipse clausit oculos eoꝝ: ⁊ oēm hereditatē dom⁹ raguelis ipse percepit. Uiditq̄ quintā generationē filios filioꝝ suoꝝ. Et cōpletis annis nonaginta ⁊ nouē in timore domini cū gaudio sepelierūt eū. Omnis aūt cognatio eius ⁊ omnis generatio ei⁹ in bona vita ⁊ in sancta cōuersatione permāsit: ita vt accepti eēnt tam deo q̄ hominib⁹ ⁊ cūctis habitantibus terram.

Margin: B · C · D · Als + gētes · Josue, 24.c. · Als + iusta

℄ Explicit liber tobie.

℄ Incipit prologus in librū Judith.

Apud hebreos liber iudith inter agiographa legit: cui⁹ auctoritas ad roborandū illa q̄ in cōtētionē veniūt: min⁹ idonea iudicatur. Chaldeo tñ sermone cōscri pt⁹ inter historias cōputatur. Sed q̄ hunc libruz synodus nicena in numero sanctarū scripturarū legitur cōputasse: acquieui postulationi vestre: immo exactiōi ⁊ sepositis occupationibus quibus vehementer artabar: huic vnā lucubratiūculā dedit magis sensum e sensu q̄ ex verbo verbū transferēs. Multorū codicū varietatē viciosissimā amputaui: sola ea que intelligētia integra in verbis chaldeis inuenire potui: latinis expressi. Accipite iudith viduam: castitatis exēplū: ⁊ triūphali laude perpetuis eā pconijs declarate. Hāc. n. nō solum feminis: sed ⁊ viris imitabilez dedit: qui castitatis ei⁹ remunerator virtutez ei talē tribuit: vt inuictū omnib⁹ hominibus vinceret ⁊ insuperabilem superaret.

℄ Explicit ꝓlogus in librum iudith.

℄ Incipit argumentum.

Iudith vidua filia merari de tribu simeō magna nimis in gloria: ⁊ viroꝝ pstātior: que in typo ecclesie diabolū capite detrūcauit: nec formidauit ꝓ salute ppl'i mortē: nec furorem regiū trepidauit. Nā dormiētē necauit pncipē: saluoq̄ pudore suis ciuib⁹ triūphalē victoriā reportauit. Uixit annos cētuz q̄nq̄: sepulta in spelūca viri sui manasses in bethulia ciuitate: que fuit in tribu iuda: inter dothaim ⁊ balmon.

℄ Explicit argumentum.

℄ Incipit liber Judith.

℄ Ca. Sū. ℄ De potētia arphaxat ⁊ nobilitate ciuitatis ei⁹ quā edificauit: ⁊ qualiter ibi nabuchodonosor vicit mittēs nūcios ad oēs ꝓuincias: q̄s cū vacuos remisissent iurat se vindicaturū de oib⁹. Cap. I.

ARphaxat itaqz rex medoꝝ subiugauerat multas gētes imperio suo: ⁊ ipse edificauit ciuitatem potētissimā quā appellauit egbatanis. Ex lapidib⁹ qdratis ⁊ sectis fecit muros ei⁹: in altitudine cubitoꝝ septuaginta: ⁊ in latitudine triginta: turres vo ei⁹ posuit in latitudine cubitorū cētū. Per qdrū vo eaꝝ lat⁹ vtrūqz vicenoꝝ pedū spatio tēdebat. Posuitqz portas ei⁹ in altitudine turriū: ⁊ gloriabat qsi potēs in potētia exercitus sui ⁊ in gloria qdrigaꝝ suaꝝ. Anno igit duodecimo regni sui nabuchodonosor rex assyrioꝝ q regnabat in niniue ciuitate magna: pugnauit contra arphaxat: ⁊ obtinuit eū in cāpo magno q appellatur ragau: circa eufratē ⁊ tigrim ⁊ iadason in cāpo erioch regis elicoꝝ. Tūc exaltatū ē regnū nabuchodonosor ⁊ cor ei⁹ eleuatū ē: ⁊ misit ad oēs q habitabāt in cilicia ⁊ damasco ⁊ libano: ⁊ ad gētes q sunt in carmelo ⁊ cedar ⁊ inhabitātes galileam: in cāpo magno esdrelon et ad omnes qui erant in samaria ⁊ trans flumē iordanem vsqz ad hierusalē: ⁊ oēs terrā iesse: quousqz perueniatur ad montes ethiopie. Ad hos omnes misit nūcios nabuchodonosor rex assyrioꝝ: q omnes vno animo cōtradixerunt ⁊ remiserunt eos vacuos: ac sine honore abiecerunt. Tūc indignatus nabuchodonosor rex ad omnē terram illam: iurauit per thronū ⁊ regnum suum: q defenderet se de omnibus regionibus his.

A B C Al's cābises di filius cyri: ⁊ apud esdrā artaxarses // 1. Esd. 4. a. Egypti regnū defecit. D Babylonia i egypto edificat. Al's sup. est + regionib⁹.

¶ Ca. Sū. ¶ Nabuchodonosor habito cōsilio mittit holofernē ad regna occidētis q egrediēs vastabat omnia. Cap. ij.

ANno tertiodecimo nabuchodonosor regis vicesima ⁊ secūda die mensis primi factū est verbū in domo nabuchodonosor regis assyrioꝝ: vt defenderet se. Uocauitqz oēs maiores natu: oēsqz duces bellatores suos: ⁊ habuit cū eis mysteriū cōsilij sui. Dixitqz cogitationē suā in eo eē: vt oēm terrā suo subiugaret imperio. Quod dictū cū placuisset oib⁹: vocauit nabuchodonosor rex holofernē principē militie sue: ⁊ dixit ei. Egredere aduersus oē regnū occidētis: ⁊ contra eos precipue q cōtēpserūt imperiū meū. Nō parcet oculus tuus vlli regno: oēmqz vrbē munitā subiugabis mihi. Tūc holofernes vocauit duces ⁊ magistrat⁹ virtutis assyrioꝝ: ⁊ dinumerauit viros in expeditionē sicut precepit ei rex cētū viginti milia peditū pugnatoꝝ: ⁊ equites sagittarios duodecim milia. Oēmqz expeditionē suā fecit preire in multitudine innumerabiliū cameloꝝ: cū his q exercitibus sufficerēt copiose: boum quoqz armēta gregesqz ouium: quoꝝ nō erat numerus. Frumētū ex oī syria in trāsitu suo parari cōstituit. Aurū vo ⁊ argētum de domo regis assūpsit multū nimis. Et pfect⁹ est ipse ⁊ ois exercit⁹ cū qdrigis ⁊ eqtib⁹ ⁊ sagittarijs: q cooperuerūt faciē terre sicut locuste. Cūqz ptrāsisset fines assyrioꝝ: venit ad magnos mōtes ange q sunt a sinistro cilicie: ascēditqz oia castella eoꝝ: ⁊ obtinuit oēm munitionē. Effregit aūt ciuitatē opinatissimam melothi: pdauitqz oēs filios tharsis ⁊ filios ysmael q erant contra faciē deserti: ⁊ ad austrū terre celeon. Et trāsiuit eufraten ⁊ venit in mesopotamiā: ⁊ fregit oēs ciuitates excelsas q erāt ibi a torrēte mābre: vsqzquo puenia ad mare: ⁊ occupauit terminos ei⁹ a cilicia vsqz ad fines iapheth q sunt ad austrū. Adduxitqz oēs filios madian: ⁊ pdauit oēm locupletationē eoꝝ: oēsqz resistētes sibi occidit in ore gladij. Et post hec descēdit in cāpos damasci in dieb⁹ messis: ⁊ succēdit oia sata: oēsqz arbores ⁊ vineas fecit incidi. Et cecidit timor illi⁹ sup oēs inhabitātes terrā.

// Esd. 9. b C Al's + fregit D Al's + adduxit

¶ Ca. Sū. ¶ Ciuitates se vltro tradiderunt holoferni: de qbus ipse sibi cepit auxiliatores: ⁊ tamē ipsas ciuitates ⁊ deos eorum subuertit. Cap. iij.

TUnc miserūt legatos suos vniuersarū vrbiū ac puinciaꝝ reges ac principes syrie s. ⁊ mesopotamie: ⁊ syrie sobal ⁊ libie atqz cilicie: q venientes ad holofernē dixerūt. Desinat indignatio tua circa nos. Meli⁹ est. n. vt viuētes seruiam⁹ nabuchodonosor regi magno: ⁊ subditi simus tibi: qz morientes cū interitu nostro ipsi seruitutis nre dāna patiamur. Omnis ciuitas nra omnisqz possessio oēs montes ⁊ colles ⁊ campi ⁊ armēta boum gregesqz ouiū ⁊ capraꝝ: eqrūqz ⁊ cameloꝝ: ⁊ vniuerse facultates nre atqz familie in cōspectu

A B

tue sunt. Sint omnia sub lege tua. Nos etiã & filij nr̃i serui tui sum⁹. Ueni nobis pacific⁹ dñs: & vtere seruitio nr̃o sicut placuerit tibi. Tũc descẽdit de mõtib⁹ cũ equitibus in v̄tute magna & obtinuit oẽs ciuitate: & oẽm inhabitãtẽ terrã. C De vniuersis aũt vrbib⁹ assũpsit sibi auxiliarios viros fortes & electos ad bellũ. Tãtusq; metus prouincijs illis incubuit: vt vniuersarũ vrbiũ habitatores: pncipes & honorati simul cũ pplis exirẽt in obuiam venienti: excipiẽtes eũ cũ coronis & lãpadib⁹: ducẽtes choros in tympanis & tybijs. Nec ista tñ faciẽtes: ferocitatẽ ei⁹ pectoris mitigare potuerũt. Nã & ciuitates eoꝝ destruxit: D & lucos eoꝝ excidit. Preceperat.n. illi nabuchodonosor rex vt oẽs deos terre exterminaret: videlicet vt ipse solus diceretur de⁹ ab his nationib⁹ q̃ potuissent holofernis potẽtia subiugari. Pertrãsiẽs aũt syriã sobal: & oẽm appamiã: oẽmq; mesopotamiã: venit ad idumeos in terra gabaa: accepitq; ciuitates eoꝝ: & sedit ibi p triginta dies. In qb⁹ dieb⁹ adunari p̃cepit vniuersum exercitũ virtutis sue.

¶ Ca. Sũ. ¶ Tũc filij israel munitiones pparabãt quos hortatur heliachim sacerdos clamare ad dñm: qđ faciunt cũ instãtia magna. Cap. iiij.

A Tunc audiẽtes hec filij israel q habitabãt terrã iuda: timuerũt valde a facie ei⁹. Tremor ẽt & horror inuasit sensus eoꝝ: ne hoc faceret hierlm & tẽplo dñi: qđ fecerat ceteris ciuitatib⁹ & tẽplis earũ. Et miserũt in oẽm samariã pcircuitũ vsq; hiericho: & pccupauerũt oẽs vertices montiũ. Et muris circũdederunt vicos suos: & cõgregauerũt frumẽta in B pparationẽ pugne. Sacerdos ẽt eliachim scripsit ad vniuersos q erãt cõ esdrelon: q̃ est cõ faciẽ campi magni iuxta dothaim: & vniuersis p quos vie transitus esse poterat: vt obtinerẽt ascẽsus montiũ p quos via eẽ poterat ad hierlm: & illic custodirent vbi angustũ iter eẽ poterat inter mõtes. Et fecerunt filij isrl̃: sicut cõstituerat eis sacerdos dñi eliachim. Et clamauit oĩs pplus ad dñm instãtia magna: & humiliauerũt aias suas in ieiunijs & oronib⁹ ipsi & mulieres eoꝝ. Et induerũt se sacerdotes cilicijs: C infantes pstrauerũt cõ faciẽ tẽpli domini: & altare dñi operuerunt cilitio. Et clamauerũt ad dñm deũ israel vnanimiter: ne darent in predam infantes eoꝝ: et vxores eoꝝ in diuisionẽ: & ciuitates eorũ in exterminiũ & sancta eoꝝ in pollutionẽ: & fierẽt in opprobriũ gẽtibus. Tunc eliachim sacerdos dñi magn⁹ circuiuit oẽs israel: allocutusq; est eos dicens. D Scitote qm̃ exaudiet dñs preces vr̃as: si manẽtes pmãseritis in ieiunijs & oronib⁹ in conspectu dñi. Memores estote moysi serui dñi: q amalec cõfidẽtẽ in v̄tute sua & in potentia sua: & in exercitu suo: & in clypeis suis & in currib⁹ suis & in eqtib⁹ suis non ferro pugnãdo: sed p̃cib⁹ sanctis orãdo deiecit. Sic erũt vniuersi hostes isrl̃: si pseueraueritis in hoc ope qđ cepistis. Ad hanc igit exhortationẽ ei⁹ dep̃cãtes dñm pmanebãt in cõspectu dñi: ita vt ẽt hi q offerebãt dño holocausta: pcincti cilicijs offerrẽt sacrificia dño: & erat cinis supra capita eoꝝ. Et ex toto corde suo oẽs orabãt deũ: vt visitaret populum suũ israel.

Exo. 17. d.

¶ Ca. Sũ. ¶ Indignatus holofernes inquirit de gente: & respondit ei achior dux filiorũ amon: qualr deus celi defendit illos auditis verbis achior: indignant pncipes holofernis. Cap. v.

A Nunciatũq; est holoferni pncipi militie assyrioꝝ: q filij israel pparar ẽt se ad resistẽdũ: ac montiũ itinera cõclusissent: & furore nimio exarsit in iracundia magna. Uocauitq; oẽs principes moab: & duces amon: & dixit eis. Dicite mihi: qs sit pplus iste qui mõtana obsidet: aut que & q̃les & quãte sint ciuitates eoꝝ: q̃ etiam sit v̄tus eoꝝ: aut que sit multitudo eorũ: vel qs rex militie illoꝝ: & quare pre oĩb⁹ qui habitãt in oriẽte isti cõtẽpserũt nos: & nõ exierũt in obuiã nobis: vt suscipe-

Sup. 3. c.

rent nos cū pace. // Tūc achior dux omnium filiorū āmon rñdens ait. Si digneris audire dñe: dicā veritatē in cōspectu tuo de pplo isto q in mōtanis habitat: ⁊ nō egredereť verbū falsum ex ore meo. // Populus iste ex pgenie chaldeorū est. Hic pmus in mesopotamia habitauit: qm̄ noluerūt seq deos patrū suorū qui erāt in terra chaldeorū. Deserētes itaq cerimonias patrū suorū q in multitudine deorū erāt vnū deum celi coluerūt: qui ⁊ pcepit eis: vt exirent inde ⁊ habitarēt in charrā. Cūq operuisset oēm terrā fames: // descēderunt in egyptū: illicq per qdringētos annos sic multiplicati sunt vt dinumerari eorū nō posset exercit⁹. Cūq grauasset eos rex egypti: atq in edificationib⁹ vrbium suarū in luto ⁊ latere subiugasset eos: clamauerūt ad dñm suū: ⁊ pcussit totam terrā egypti plagis varijs. Cūq eiecissent eos egyptij a se: ⁊ cessasset plaga ab eis: ⁊ iterū eos vellēt capere ⁊ ad suū seruitiū reuocare: fugiētibus his de⁹ celi mare apuit // ita vt hinc inde aque qsi murus solidarent: ⁊ isti pede sicco fundū maris pambulādo transirent. In quo loco dū innūerabilis exercitus egyptiorū eos psequereť ita aqs coopertus est: vt nō remaneret vel vn⁹ q factū posteris nūciaret. Egressus ēt mare rubrū deserta syna mōtis occurrerūt: in qb⁹ nūq hō habitare potuit vel filius hominis requieuit. // Illic fontes amari obdulcati sunt eis ad bibēdū: ⁊ p annos qdraginta annonā de celo ɔsecuti sunt. Ubicūq ingressi sunt sine arcu ⁊ sagitta: ⁊ absq scuto ⁊ gladio: de⁹ eorū pugnauit p eis: ⁊ vicit. Et nō fuit q insultaret pplo isti: nisi qn̄ recessit a cultu dñi dei sui. Quotiēscunq aūt pter ipm deū suū alterū coluerūt dati sunt in predā ⁊ in gladium ⁊ in opprobriū. Quotiēscūq aūt penituerunt se recessisse a cultura dei sui: dedit eis deus celi virtutē resistēdi. Deniq chananeū regem ⁊ iebuseū ⁊ pherezeū ⁊ etheū ⁊ eueum ⁊ amorreū: ⁊ oēs potētes in esebon pstrauerunt ⁊ terras eorū ⁊ ciuitates eorū ipsi possederūt: ⁊ vsq dū nō peccarēt in cōspectu dei sui: erāt cū illis bona. De⁹ .n. illorū odit iniqtatē. Nā ⁊ āte hos ānos cū recessissent a via quā dederat illis de⁹ vt ambularent in ea: exterminati sunt plijs a multis nationib⁹: ⁊ plurimi eorū captiui abducti sūt in terrā nō suā. Nup aūt reuersi ad dñm deū suū ex dispsiōe qua dispsi fuerāt adunati sūt ⁊ ascēderūt mōtana: hec omnia: ⁊ iterū possidēt hierlm vbi sunt sancta sanctorū. Nūc ergo mi dñe pquire si est aliq iniqtas eorū in conspectu dei eorū: ascēdamus ad illos: qm̄ tradēs tradet illos deus eorū tibi: ⁊ subiugati erūt sub iugo potentie tue. Si vo nō est offensio ppli hui⁹ corā deo suo nō poterim⁹ resistere illis qm̄ de⁹ eorū defendet illos: ⁊ erimus in opprobriū vniuerse terre. // Et factū est cū cessasset loq achior vba hec irati sunt oēs magnates holofernis: ⁊ cogitabāt interficere eū: dicētes ad alterutrū. Quis ē iste q filios isrl posse dicat resistere regi nabuchodonosor ⁊ exercitibus ei⁹: homines inermes ⁊ sine virtute: ⁊ sine peritia artis pugne? Ut ergo agnoscat achior qm̄ fallit nos: ascēdam⁹ in mōtana ⁊ cū capti fuerit potētes eorū: tūc cū eisdē gladio trāsuerberabit: vt sciat ois gēs qm̄ nabuchodonosor de⁹ terre est: ⁊ pter ipm aliusnō est.

¶ Ca. Sū. ¶ holofernes irat⁹ iubet achior ligatū duci in bethuliam: nūcij ligāt achior ad arborē: filij israel soluētes eū cognita eū ɔsolanť: ⁊ clamāt ad dñs. Ca. vj.

Factū est aūt cū cessassent loq: idignatus holofernes vehemēter: dixit ad achior. // Qm̄ pphetasti nobis dicēs: q gēs isrl defendať a deo suo: vt ostēdā tibi: qm̄ nō est de⁹ nisi nabuchodonosor: cū pcusserim⁹ eos oēs sicut hominē vnū: tūc ⁊ ipse cum illis assyriorū gladio interibis: ⁊ ois isrl tecū pditione disperiet: ⁊ pbabis qm̄ nabuchodonosor dñs sit vniuerse terre. Tūcq gladi⁹ militie mee trāsiet p latera tua: ⁊ ɔfix⁹ cades inť vulneratos isrl: ⁊ nō respirabis vltra donec extinieris cū illis. Porro aūt si pphetiā tuā verā existimas nō ɔcidat vult⁹ tu⁹ ⁊ pallor q faciē tuā obtinet abscedat a te: si vba mea hec putas iplere nō posse. Ut aūt noueris q sil cū illis hec experieris: ecce ex hac hora illorū pplo sociaberis: vt dū dignas mei gladij penas excepint ipse sil vltioni subiaceas. Tūc holofernes pcepit suis suis: vt comprehēderēt achior ⁊ ducerēt eū in bethuliā: ⁊ traderēt eū in man⁹ filiorū isrl. Et accipiētes eū sui holofernis, pfecti sūt p cāpestria. Sed cū appropinqssent ad mōtana: exierūt ɔtra eos fundibularij. Illi aūt diuertētes a latere

Margin: // Infra 11.b. · Ge. 11.b. · B · // Exo. j. a · // Exod. 14. c. infra 16. c. · C · // Exod. 15. b. Ibidem. 16. g. · D · // Infra 16. b. infra 13. b. · E · // Infra 13. b. · F

re montis ligauerūt achior ad arborē manibus ⁊ pedib⁹: ⁊ sic vinctū de restib⁹ dimiserūt eū: ⁊ reuersi sūt ad dñm suū. Porro filij israel descēdētes de bethulia: venerūt ad eū. Quē soluētes duxerūt ad bethuliā: atq; in mediū ppli illū statuētes: pcunctati sūt qd rerū eēt q illū vinctū assyrij reliqssent. In dieb⁹ illis erāt illic pncipes: ozias filius micha de tribu symeō: ⁊ charmi q ⁊ gothoniel. In medio itaq; senioꝝ ⁊ in ɔspcū oīm achior: dixit oīa q locut⁹ fuerat ab holoferne interrogat⁹: ⁊ qlit ppls holofernis voluisset ppter hoc vbū interficere eū: ⁊ quēadmodum ipse holofernes irat⁹ iusserit eū israelitis hac de cā tradi: vt cū vinceret filios isrl tūc ⁊ ipm achior diuersis iubeat interire supplicijs: ppt hoc q dixisset de⁹ celi defensor eoꝝ est. Cūq; achior vniuersa hec exposuisset: omnis ppls cecidit in faciē adorātes dñm: ⁊ cō muni lamētatione ⁊ fletu vnanimes preces suas dño effuderūt: dicētes. Dñe deus celi ⁊ t're intuere supbiā eoꝝ: ⁊ respice ad nr̄am humilitatē: ⁊ faciē sanctoꝝ tuoꝝ attēde: ⁊ ostēde qm nō derelinqs psumētes de te: ⁊ psumētes de se ⁊ de sua v'tute gliantes humilias. Finito itaq; fletu: ⁊ p totā diem oōne ppłoꝝ cōpleta: ɔsolati sūt achior dicentes. Deus patrū nostroꝝ cui⁹ tu v'tutē pdicasti: ipse tibi hāc dabit vicissitudinem: vt eoꝝ magis tu interitū videas. Cum v'o dñs deus nr̄ dederit hāc libertatem seruis suis: sit ⁊ tecū de⁹ in medio nr̄i: vt sicut placuerit tibi ita: cū tuis oīb⁹ ɔuerseris nobiscū. Tūc ozias finito ɔsilio: suscepit eū in domū suā: ⁊ fecit cenā magnā. Et vocatis oībus pr̄bris simul expleto ieiunio refecerunt. Postea vero conuocatus oīs ppls p totā noctē intra ecclīam orauerūt: petentes auxilium a deo israel.

¶ Ca. vii. ¶ Holofernes obsidet bethuliam: ciues siti coartant: ⁊ volūt vrbem tradere: ozias adhuc quinq; dies postulat expectare persuadet. Cap. vij.

Holofernes aūt altera die pcepit exercitib⁹ suis: vt ascēderēt ɔ bethuliam. Erāt aūt pedites bellatoꝝ: centum viginti milia: ⁊ eqtes. xxij. milia preter pparationes viroꝝ illoꝝ quos occupauerat captiuitas: ⁊ adducti fuerant de prouincijs ⁊ vrbibus vniuerse iuuentutis. Omnes parauerunt se pariter ad pugnā cōtra filios israel: ⁊ venerunt per crepidinem montis vsq; ad apicē: q respicit sup dothaim: a loco qui dicit belma: vsq; ad chelmon q est ɔ esdrelon. Filij aūt isrl vt viderūt multitudinem illoꝝ: pstrauerūt se sup t'ram mittētes cinerē sup capita sua: vnanimes orantes: vt de⁹ isrl miām suā ostēderet sup ppłm suum. Et assumentes arma sua bellica: sederunt p loca q angusti itineris tramitē dirigūt inter mōtuosa: ⁊ erāt custodientes ea tota die ⁊ nocte. Porro holofernes dum circuit p gyrum: reppit q fons qui influebat aqueductū illoꝝ a parte australi extra ciuitatem dirigeret: ⁊ incidi pcepit aqueductum illoꝝ. Erant tñ non longe a muris fontes ex quibus furtim videbantur haurire aquā ad refocillandum potius q ad potandum. Sed filij ammon ⁊ moab accesserunt ad holofernem: dicētes. Filij israel nō in lancea: nec in sagitta confidunt: sed montes defendūt illos: ⁊ muniūt illos colles in pcipitio ɔstituti. Ut ergo sine cōgressione pugne possis supare eos: pone custodes fontium vt nō hauriāt ex eis ⁊ sine gladio interficies eos: vel certe fatigati tradent ciuitatē suam quā putāt in mōtibus positā suprari nō posse. Et placuerūt verba hec corā holoferne: ⁊ corā satellitibus ei⁹. Et constituit p gyrum centenarios p singulos fontes. Cūq; ista custodia p dies viginti fuisset expleta: defecerūt cisterne ⁊ collectiones aquaꝝ oīb⁹ inhabitātib⁹ bethuliā ita vt nō esset intra ciuitatē vnde satiarent' vel vna die: qr ad mēsurā dabat' pplis aqua q'tidie. Tūc ad oziā congregati oēs viri feminęq; iuuenes ⁊ paruuli oēs sil' vna voce dixerūt. Iudicet de⁹ int' nos ⁊ te: qm fecisti inter nos mala: nolēs loq pacifice cum assyrijs. Et ppter hoc vendidit nos deus in manib⁹ eoꝝ. Et ideo nō est q adiuuet cum psternamur añ oculos eoꝝ in siti ⁊ in perditiōe magna. Et nūc ɔgregate vniuersos q in ciuitate sūt vt spōte tradam⁹ nos oēs populo holofernis. Melius est enim vt captiui bñdicamus dñm viuētes: q moriamur ⁊ simus opprobriū omni carni: cum videamus vxores nr̄as ⁊ infantes nostros mori añ oculos nr̄os. Contestamur hodie celū ⁊ terrā ⁊ deū patrū nr̄oꝝ q vlciscit' nos scd'm peccata nostra: vt iā tradatis ciuitatē in manu militie holofernis: vt sit finis nr̄ breuis in ore gladij: q lōgior efficit' in ariditate sitis. Et cum hec dixissent: fact⁹ est

fletus & vlulatus magnus in eccl'ia omnibus: & p multas horas vna voce clamauerūt ad deū dicentes. Peccauimus cū patrib' nostris: iniuste egimus: iniqtatē fecim'. Tu q pius es miserere nři & in tuo flagello vindica iniqtates nřas: & noli tradere confitētes te pplo q ignorat te: vt non dicāt inter gentes: vbi est deus eoꝝ. Et cū fatigati his clamorib' & his fletib' lassati fuissent: exurgēs ozias infusus lachrymis dixit. Equo animo estote frēs: & hos quinq dies expectemus a domino mīaz. Forsitan.n. indignationē suam abscidet: & dabit gloriā nomini suo. Si autē transactis quinq diebus non venerit adiutorium: faciemus hec verba que locuti estis.

Ca. viii. Judith arguit pncipes q cōsenserūt tradere ciuitatē: quos monet orare: etiā ipsaz p se rogāt principes: dixit se exiturā de ciuitate cum abra sua: sed quid factura sit inquiri prohibet. Cap. viij.

Et factuz est cuz audisset hec v̄ba iudith vidua q erat filia merari: filij Idox: filij ioseph: filij ozie: filij elai: filij iamnor: filij iedeon: filij raphaim: filij achitob: filij melchie: filij enan: filij nathanie: filij salathiel: filij symeon: filij ruben: & vir eius fuit manasses: qui mortuus est in diebus messis hordeacee. Instabat enim super alligantes manipulos in cāpo: & venit estus super caput eius: & mortuus est in bethulia ciuitate sua: & sepultus est illic cū patrib' suis. Erat aūt iudith relicta ei' vidua iam annis tribus & mensib' sex. Et in superioribus domus sue fecit sibi secretū cubiculū in quo cū puellis suis clausa morabat: et hñs sup lūbos suos ciliciū: ieiunabat oib' dieb' vite sue pter sabbata & neomenias & festa domus israel. Erat autē eleganti aspectu nimis. Cui vir suus reliquerat diuitias multas & familiā copiosā: ac possessiones armētis bouū & gregibus ouium plenas. Et erat hec in oibus famosissima: qm̄ timebat dñm valde: nec erat q loqueret de illa verbū malū. Hec itaq cū audisset qm̄ ozias pmisisset q trāsacto qnto die traderet ciuitatē: misit ad pbros chabri & charmi. Et venerūt ad illā: & dixit illis. Quod est hoc verbū in quo consensit ozias vt tradat ciuitatē assyrijs: si intra qnq dies nō venerit vobis adiutoriū. Et q estis vos qui tētatis dñm? Non est iste sermo q misericordiam prouocet: sz potius q irā excitet & furorem accēdat. Posuistis vos tēpus miserationis dñi: & in arbitriū vrm̄ diē cōstituistis ei. Sz qr patiēs dñs est. in hoc ipso peniteam': & indulgētiā ei' fusis lachrymis postulemus. No.n. qsi hō de' sic cōminabit: neq sicut fili' hois ad iracūdiā inflāmabit. Et ideo humiliem' illi aīas nřas: & in spū cōstituti humiliato seruiētes illi dicam' flētes dño: vt sz volūtatē suā sic faciat nobiscū cito mīas suā: vt sicut cōturbatū est cor nostrū in supbia eoꝝ: ita et de nřa humilitate gloriemur: qm̄ nō sum' secuti pctā patrū nřoꝝ q dereliqrunt deū suūz: & adorauerūt deos alienos: p quo scelere dati sunt in gladiū & in rapinā: & in cōfusionē inimicis suis. Nos aūt alteꝝ deū nescimus pter ipsūz. Expectemus humiles cōsolationem eius: & exqret sanguinē nřm de afflictionib' inimicoꝝ nřoꝝ: & humiliabit oēs gentes qcūq insurgūt cō nos & faciet illas sine honore dñs de' nř. Et nūc frēs qm̄ vos qui estis pbři in pplo dei: & ex vobis pēdet aīa illoꝝ ad eloquiū vestruz corda eoꝝ erigite vt memores sint qr tentati sunt pres nři: vt pbarent si vere colerēt deū suū. Memores esse debēt quō pr nř habraā tētatus ē: & p multas tribulationes pbat' dei amic' effect' est. Sic isaac: sic iacob: sic moyses et oēs q placuerūt deo p multas tribulationes trāsierūt fideles. Illi aūt q tētatiōes nō susceperunt cū timore dñi: & ipatiētiā suaz & improperiuz murmuratiōis sue cō dñm ptulerūt: exterminati sūt ab exterminatore & a serpētib' perierūt. Et nos ergo non vlciscamur nos p his q patimur: sz reputātes pctis nřis hec ipsa supplicia minora eē flagella dñi qsi serui q corripimur ad emendationē & nō ad pditionē nřam euenisse credam'. Et dixerūt illi ozias pbři. Oīa q locuta es vera sūt: & nō est in sermonib' tuis vlla rephensio. Nunc ergo ora p nobis: qm̄ mlier scā es & timēs deū. Et dixit illis iudith. Sicut qđ potui loqui dei esse cognoscitis: ita qđ facere disposui pbate si ex deo est: & orate vt firmū faciat de' cōsiliuz meū. Stabitis vos ad portā nocte ista: & ego exeā cum abra mea: & orate vt sicut dixistis in diebus qnq respiciat dñs populuz suuz israel. Uos autē nolo vt scrutemini actus meus: & vsq dū renunciē vobis nihil aliud fiat nisi oratio p me ad dñm deū nostruz.

Et dixit ad eā ozias pnceps iude. Uade in pace: ⁊ dominus sit tecū in vltionē inimicoꝝ nostrorū. Et reuertentes abierunt.

¶ Ca. Sū. ¶ Orat iudith: ⁊ igressa oratoriū suū cilitio vestit: post orōnē vestimēta viduitatis deponēs vncta ⁊ lota pulchris vestimētis ⁊ ornamētis īduta cū abra sua exit sacerdotib⁹ bñdicentibus. Cap. ix.

A Quibus abscedētib⁹: iudith ingressa est oratoriū suū. Et induēs se cilitio: posuit cinerē sup caput suū: ⁊ psternēs se dño clamabat ad dñm dicēs. // Dñe de⁹ patris mei symeon q dedisti illi gladiū in defensionē alienigenaꝝ: q violatores extiterūt in coinquinatione sua: ⁊ denudauerūt femur ṽginis in confusionē. ⁊ dedisti mulieres illoꝝ in pdam: ⁊ filias illorū in captiuitatē: ⁊ oēm predā in diuisionē seruis tuis q zelauerūt zelū tuū: subueni q̄so te dñe deus me⁹ mihi vidue. Tu. n. fecisti priora: ⁊ illa post illa cogitasti: ⁊ hoc factū est qd ipse voluisti. Oēs eni vie tue parate sunt: ⁊ tua iudicia in tua puidētia posuisti. // Respice castra assyrioꝝ nūc: sicut tūc castra egyptiorū videre dignat⁹ es: quādo post seruos tuos armati currebāt: ↄfidētes in quadrigis ⁊ in eqtatu suo ⁊ in multitudine bellatorū. Sed aspexisti sup castra eorū: ⁊ tenebre fatigauerūt eos. Tenuit pedes eoꝝ abyssus: ⁊ aque operuerūt eos. Sic fiant ⁊ isti dñe: q confidūt in multitudine sua: ⁊ in currib⁹ suis ⁊ in contis ⁊ in sagittis suis: ⁊ in lanceis gloriant: ⁊ nesciūt q: tu ipse es deus noster qui ✝ cōteris bella ab initio: ⁊ dñs nomē est tibi. Erige brachium tuū sicut ab initio: ⁊ allide virtutē eoꝝ in virtute tua. Cadat virtus eoꝝ i iracundia tua: q promittūt se violare sancta tua: ⁊ polluere tabernaculū nois tui: ⁊ deijcere gladio suo cornu altaris tui. Fac dñe vt gladio proprio eius supbia amputet. // Capiat laqueo oculoꝝ suorū in me: ⁊ percuties eū ex labijs charitatis mee. Da mihi in aīo constantiā: vt ✝ cōtemnā illū: ⁊ virtutem vt euertā illū. Erit enim hoc memoriale nominis tui: ✝ cū manus femine deiecerit eū. Non enim in multitudine est virtus tua dñe neq in equoꝝ viribus voluntas tua. Nec supbi ab initio placuerūt tibi: sed humiliū ⁊ mansuetoꝝ semper tibi placuit deprecatio. Deus celoꝝ creator aquarū ⁊ dñs totius creature: exaudi me miserā deprecantem: ⁊ de tua mīa presumentem. Memento dñe testamenti tui: ⁊ da verbū in ore meo ⁊ in corde meo consiliū corroborā: vt domus tua in sanctificatione permaneat: ⁊ omnes gentes agnoscant q: tu es deus // ⁊ non est alius preter te.

¶ Ca. Sū. ¶ Judith inuēta ab exploratorib⁹ ducit ad holofernē pciosis induta: q in ei⁹ pulchritudie capit: ⁊ pncipes sese pugnare p tā pulchris mulierib⁹ hortant. Ca. x.

A Factū est aūt cum cessasset clamare ad dñm: surrexit de loco in quo iacuerat prostrata ad dñm. Uocauitq abrā suam. Et descēdens in domū suā abstulit a se ciliciū: // ⁊ exuit se vestimentis viduitatis sue. Et lauit corpus suum: ⁊ vnxit se mirro optimo: ⁊ discriminauit crinem capitis sui: ⁊ imposuit mitrā sup caput suum: ⁊ induit se vestimentis iocunditatis sue: Induitq sandalia pedib⁹ suis: assumpsitq dextrariola ⁊ lilia ⁊ inaures ⁊ annulos: ⁊ oib⁹ ornamentis suis ornauit se. Cui et dñs contulit splēdorē: qm̄ oīs ista cōpositio nō ex libidine sed ex ṽtute pendebat: ⁊ ideo dominus hanc in ✝ illā pulchritudinē ampliauit: vt incōparabili decore oius oculis appareret. Imposuit itaq abre sue ascopā vini ⁊ vas olei ⁊ ✝ polētā ⁊ palatas ⁊ panes ⁊ caseum: ⁊ profecta est. Cūq venissent ad portā ciuitatis inuenerūt expectātem oziā: ⁊ presbyteros ciuitatis. Qui cū vidissent eam: stupentes mirati sūt nimis pulchritudinē eius. Nihil tn̄ interrogantes eā: dimiserunt transire: dicētes. Deus patrum nostroꝝ det tibi gratiā: ⁊ oē consiliū tui cordis sua virtute corroboret ⁊ glorietur sup te hierlm: ⁊ sit nomē tuū i numero sanctorū ⁊ iustorū. // Et dixerunt hi q illic erāt oēs vna voce: fiat fiat. Judith vero

Di. B. // Gē. 34. D // Exo. 14. f. // C // Al. ✝ cōteris // Infra. 10. D. // D // Al. ✝ cōtemnā illū ⁊ i ṽtute // Al. ✝ q // Eccl. 36 // A // Infra. 16. b. // Al. ✝ illi // Al. ✝ pulmentum // B // Infra. 13. D.

C orans dñm:transiuit p portas ipsa & abra
ei⁹. Factū est aūt cū descēderet montē cir-
ca ortū diei:occurrerūt ei exploratores as-
syrioꝝ:& tenuerūt eā dicētes. Unde venis:
aut quo vadis? Que rñdit. Filia sū hebreo-
rū. Ideo ego fugi a facie eoꝝ:qm̄ futurum
agnoui q̄ dent vob̄ in depdationē: p eo q̄
cōtēnētes vos noluerūt tradere seipsos vt i
uenirēt miaz in cōspectu vestro. Hac de cā
cogitaui mecū dicēs. Uadā ad faciē pnci-
pis holofernis vt indicez illi secreta illoꝝ:
& ondā illi quo aditu possit obtinere eos:
ita vt non cadat vir vnus de exercitu ei⁹.
Et cū audissent viri illi verba ei⁹: conside-
rabant faciem eius & erat in oculis eoruz
stupor qm̄ pulchritudinē ei⁹ mirabant ni-
mis. D Et dixerūt ad eā. Conseruasti aiam
tuā:eo q̄ tale repperisti consiliuz:vt descen-
deres ad dominū nostruz. Hoc autē scias:
qm̄ cū steteris in conspectu eius: bene ti-
bi faciet:& eris gratissima in corde eius.
Duxerūtq̄ illā ad tabernaculū holofernis
nunciantes eam. // Cūq̄ intrasset ante fa-
cies eius statim capt⁹ ē in suis oculis ho-
lofernes. Dixerūtq̄ ad eū satellites ei⁹. ✚
Quis contemnat populuz hebreorū q taz
decoras mulieres habēt:vt nō pro his me-
rito pugnare cō eos debeamus? Uidēs ita-
q̄ iudith holofernem sedentē in canopeo
quod erat ex purpura & auro & smaragdo
& lapidibus preciosis intextū:& cum in fa-
ciem eius intendisset:adorauit eum pro-
sternens se super terram & eleuauerunt eā
serui holofernis iubēte domino suo.

Sup. 5.c

Mo+ Quis cō temnit

¶ Ca. Sū. Holofernes confortat iudith: cūm q̄re venerit q̄rit:q̄ rñdit verba adulatoria placentia holoferni. Cap. xj.

A TUnc holofernes dixit ei. Equo aio
esto:& noli pauere in corde tuo:qm̄
ego nunq̄ nocui viꝝ q voluit seruire na-
buchodonosor regi. Populus aūt tuus si
nō contēpsisset me:nō alleuassez lanceam
meam sup euz. Nunc aūt dic mihi:qua ex
causa recessisti ab illis:& placuit tibi vt ve-
nires ad nos? Et dixit illi iudith. Sume
verba ancille tue:qm̄ si secutus fueris ver-
ba ancille tue:pfectā rem faciet dñs tecuz.
Uiuit enim nabuchodonosor rex terre:&
viuit virtus eius q̄ est in te ad correptio-
nē omniū animaz errantiū qm̄ nō solū
hoies seruient illi per te:sed & bestie agri ob
B tēperāt illi. Nunciat̄ eniz animi tui indu-
stria vniuersis gentibus: & indicatum est
omni seculo qm̄ tu solus bonus & potens
es in omni regno eius: & disciplina tua
omnibus prouincijs predicatur. Nec hoc la
tet qd̄ locutus est achior:nec illd̄ ignorat̄
qd̄ ei iusseris euenire. Constat eniz deum
nostrum sic peccatis offensuz vt mādaue-
rit p prophetas suos ad ppl̄m q̄ tradet euz
p peccatis suis. Et qm̄ sciunt se offendisse
deū suuz filij isrl̄:tremor tuus sup ipsos
est. Insup etiā fames inuasit eos:& ab aridi-
tate aque iam inter mortuos cōputātur.
Deniq̄ hoc ordināt vt interficiant pecora
sua & bibāt sanguinē eoꝝ:& sctā dñi sui q̄
pcepit deus nō cōtingi:in frumēto vino
& oleo hec cogitauerūt impēdere:& volunt
consumere q̄ nec manibus deberent con-
tingere. Ergo qm̄ hec faciunt certū est q̄ in
perditionē dabunt. Qd̄ ego ancilla tua co-
gnoscens fugi ab illis:& misit me dñs hec
ipsa nunciare tibi. Ego enim ancilla tua
deū colo etiaz nunc apud te:& exiet ancil-
la tua & orabo deū:& dicet mihi:qm̄ eis red
dat peccatū suuz:& veniēs nunciabo tibi:
ita vt ego adducā te p mediā hierusalem.
Et habebis omnē populū isrl̄ sicut oues
qb⁹ nō est pastor:& nō latrabit vel vnus ca
nis cō te:qm̄ hec mihi dicta sunt p proui-
D dētiā dei. Et qm̄ irat⁹ ē illis de⁹ hec ipsa mis
sa sū nūciare tibi. Placuerūt autē oia vba
hec corā holoferne & corā pueris ei⁹:& mi-
rabant̄ ad sapiāz ei⁹:& dicebāt alter ad alte
rū. Nō est talis mulier sup t̄ras in aspectu
in pulchritudine & in sensu vboꝝ. Et dixit
ad illā holofernes. Benefecit de⁹ q misit te
ante ppl̄m:vt des illū tu in manibus no
stris. Et qm̄ bona est pmissio tua:si fecerit
mihi hoc de⁹ tuus erit & de⁹ meus:& tu in
domo nabuchodonosor magna eris: & no
mē tuum nominabit̄ in vniuersa terra.

Sup. 5.c

¶ Ca. Sū. ¶ Judith in domo thesauroꝝ manere pcipit̄:liberalitas credidi ad orationē largit̄:de cibis pprijs se māducaturā dic̄:mittit̄ vago vt iudith cōsentiat holofernis:illa intrat comedere & bibere coram eo holofernes inebriatur. Cap. xij.

A TUnc iussit eam introire vbi repositi
erāt thesauri eius:& iussit illic mane
re eaz:& constituit q̄d daret̄ illi de cōuiuio
suo. Et rñdit iudith:& dixit. Nunc nō po-
tero manducare ex his q̄ mihi pcipis tri-
bui ne veniat sup me offensio. Ex his au-

rem que mihi detuli manducabo. Cui ho-
lofernes ait. Si defecerint tibi ista que te-
cum detulisti: quid faciemus tibi? Et di-
xit iudith. Uiuit anima tua dñe me⁹: qm̄
non expendet oīa hec ancilla tua: donec fa-
ciat deus in manu mea hec que cogitaui.
B Et induxerunt illaȝ serui eius in taberna
culuȝ quo p̄ceperat. Et petijt dum introi-
ret vt daret ei + copia nocte: ⁊ ante lucem
egrediendi foras ad orationē: ⁊ dep̄candi
dñm. Et precepit cubicularijs suis vt sicut
placeret illi exiret ⁊ introiret ad adorādū
deū suuȝ p triduū. Et exibat noctib⁹ in val
lē bethulie: ⁊ baptizabat se in fonte aque: ⁊
vt ascēdebat orabat ad dñm deū isrl' vt di-
rigeret viaȝ eius ad liberationē p̄p̄li sui.
Et introiens munda manebat in tabernacu
la vsq̄ȝ dū acciperet escaȝ suam in vesperū.
Et factū est quarto die holofernes fecit ce-
C na suis suis: ⁊ dixit ad vagao eunuchuȝ.
Uade ⁊ suade hebreā illam: vt sponte con-
sentiat habitare mecū. Fedum est eniȝ a-
pud assyrios: si femina irrideat virū agen-
do: vt imunis ab eo trāseat. Tunc introi-
uit vagao ad iudith: ⁊ dixit. Nō vereat bo-
na puella introire ad dñm meuȝ: vt hono
rificetur ante faciem eius: ⁊ māducet cum
eo et bibat vinum in iocunditate. Cui iu
dith respondit. Que ego sum vt contra-
dicam domino meo. Omne quod erit an
D te oculos eius bonum et optimum faci-
am. Quicquid auteȝ illi placuerit: hoc mi-
hi erit optimum omnibus diebus vite
mee. Et surrexit ⁊ ornauit se vestimento
suo: et ingressa stetit ante facieȝ eius. Cor
autem holofernis concussum est. Erat e-
nim ardens in concupiscentia eius: ⁊ di-
xit ad eam holofernes. Bibe nunc et ac-
cumbe in iocunditate: quoniam inueni
sti gratiam coram me. Et dixit Judith.
Bibam domine: quoniaȝ magnificata est
anima mea hodie p̄e omnibus dieb⁹ me-
is. Et accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit coraȝ
ipso: ea que parauerat illi ancilla eius: ⁊ io
cundus factus est holofernes ad eam: bi-
bitq̄ȝ vinum multum nimis: quantum
nunq̄ȝ biberat in vita sua.

¶ Capituli Summarium. ¶ Puella ad
ostium obseruat: iudith caput eius pre-
scidit: ciuibus suis caput holofernis de-
fert et ostendit: iudith benedicitur: Achi-
or obstupescit. Cap. xiij.

A

Ut autem sero factū est: festinauerūt
serui illius ad hospitia sua ⁊ cōclu
sit vagao ostia cubiculi: ⁊ abijt. Erant aūt
oēs fatigati a vino. Eratq̄ȝ iudith sola in
cubiculo. Porro holofernes iacebat in le
cto nimia ebrietate sopitus. Dixitq̄ȝ iu-
dith puelle sue: vt staret foris ante cubicu
luȝ ⁊ obseruaret. Stetitq̄ȝ iudith ante le
ctum orans cum lachrymis ⁊ labiorum
motu in silētio dicēs. Confirma me dñe
deus israel: ⁊ respice in hac hora ad opera
manuū mearū: vt sicut p̄misisti hierusa-
lē ciuitatē tuā + erigas: ⁊ hoc qd' credens
per te posse fieri cogitaui perficiā. Et cū hec
B dixisset: accessit ad colūnaȝ que erat ad ca-
put lectuli eius: ⁊ pugioneȝ eius qui in
ea ligatus pēdebat exoluit. Cūq̄ȝ euagi-
nasset illū apph̄ēdit comā capitis eius: ⁊
ait. + Cōfirma me dñe deus in hac hora:
⁊ percussit bis in ceruicē eius: ⁊ abscidit
caput eius. Et abstulit + conopeū ei⁹ a co-
lumnis: ⁊ euoluit corpus eius truncuȝ.
Et post pusillū exiuit ⁊ tradidit caput ho-
lofernis ancille sue: ⁊ iussit vt mitteret il
lud in perā suā. Et exierunt due scdm cō-
suetudinē suam quasi ad orationē ⁊ tran
sierunt castra. Et gyrantes vallē venerunt
ad portā ciuitatis. Et dixit iudith a lōge
custodibus muro⁊. Aperite portas: quo-
niam nobiscuȝ est deus: qui fecit virtutē
in israel. Et factuȝ est cū audissent viri vo-
cem eius: vocauerunt presbyteros ciuita-
tis. Et occurrerunt ad eā omnes a mini
mo vsq̄ȝ ad maximū: quoniā sperauerāt
eam iam nō esse venturam. Et accedētes lu
minaria + cōgirauerunt circa eam vni-
C uersi. Illa autē ascēdēs in eminētioreȝ lo
cum iussit fieri silētium. Cūq̄ȝ omnes ta
cuissent: dixit iudith. Laudate dominum

Al's + fiducia

Al's + protegas me

Al's + confortа

Al's + canopeum

Al's + congregauerunt

deum nostrũ qui nõ deseruit sperantes in se: et in me ancillam suaʒ adimpleuit misericordiã suam quã promisit domui israel: et interfecit in manu mea hostẽ populi sui in hac nocte. Et proferẽs de pera caput holofernis: ostẽdit illis dicẽs. Ecce caput holofernis principis militie assyriorũ. Et ecce conopeũ illius in quo recumbebat in ebrietate sua: vbi et per manũ femine percussit illum dñs deus noster. Uiuit autẽ ipse dñs: qm̃ custodiuit me angelus eius: et hinc euntẽ et ibi cõmorãtẽ: et inde huc reuertẽtem: et nõ permisit me dñs ancillam suam coinquinari: sed sine pollutione peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria sua: in euasione mea et liberatione vestra. Cõfitemini illi oẽs quoniaʒ bonus: quoniã in seculũ misericordia eius. Uniuersi autẽ adorantes dñm dixerunt ad eã. Bñdixit te dñs in virtute sua: q: per te ad nihiluʒ redegit inimicos nostros. Porro ozias princeps populi israel dixit ad eam. Bñdicta es tu filia a dño deo excelso: pre omnib⁹ mulierib⁹ super terram. Bñdictus dñs qui creauit celuʒ et terrã: qui te direxit in vulnera capitis principis inimicoꝝ nr̃oꝝ. q: hodie nomẽ tuũ ita magnificauit: vt nõ recedat laus tua de ore hominũ: q memores fuerint virtutis dñi ieternũ: pro qb⁹ nõ pepcisti aie tue ppter angustias et tribulationem gñis tui: sʒ subuenisti ruine ante cõspectuʒ dei nr̃i. Et dixit ois pplus: fiat fiat. Porro achior vocat⁹ venit. Et dixit ei iudith. Deus isrl̃ cui tu testimoniũ dedisti q vlciscat se de inimicis suis: et ipse caput oiuʒ incredulorꝝ incidit i hac nocte in mãu mea. Et vt probes q: ita ẽ: ecce caput holofernis q in cõtẽptu supbie sue deũ isrl̃ cõtẽpsit: et tibi interitũ minabat dicẽs: cũ capt⁹ fuerit pplus isrl̃: gladio pforari pcipiã latera tua. Uidẽs aũt achior caput holofernis: angustiat⁹ pre pauore cecidit i faciẽ suã sup terrã: et estuauit aia ei⁹. Postea do q̃ resũpto spũ recreat⁹ ẽ: pcidit ad pedes ei⁹: et adorauit eã et dixit. Bñdicta tu a deo tuo i oĩ tabernaculo iacob qm̃ i oĩ gẽte q audierit nomẽ tuũ magnificabit sup te deus israel.

¶ Ca. xiiij. ¶ Caput holofernis in muro suspẽdit: achior circũcidit: facto armorũ strepitu assyrij volentes holofernẽ excitare inuenerunt mortuum. Cap. xiiij.

Dixit aũt iudith ad omnẽ pplm̃. Audite me frẽs. Suspẽdite caput hoc sup muros nr̃os. Et erit cũ exierit sol accipiat vnusqsq: arma sua: et exite cuʒ impetu: nõ vt descẽdatis deorsuʒ sʒ quasi impetuʒ faciẽtes. Tũc exploratores necesse erit: vt fugiãt ad pncipẽ suũ excitãdũ ad pugnã. Cũq: duces eorũ cõcurrerint ad tabernaculũ holofernis: et inuenerint eum truncum in suo sanguine volutatum: decidet sup eos timor. Cũq: cognoueritis fugere eos: ite post illos securi: qm̃ dñs conteret eos sub pedibus vestris. Tũc achior vidẽs virtutẽ quã fecit deus isrl̃ relicto gẽtilitatis ritu credidit deo et circũcidit carnẽ pputij sui et appositus est populum isrl̃: et ois successio gñis ei⁹ vsq: in hodiernũ diẽ. Mox aũt vt ortus est dies suspenderũt sup muros caput holofernis: accepitq: vnusqsq: vir arma sua: et egressi sũt cũ grãdi strepitu et vlulatu. Qđ videntes exploratores ad tabernaculuʒ holofernis cucurrerunt. Porro hi q in tabernaculo erant venientes: et ante ingressum cubiculi pstrepẽtes excitandi grã: inquietudinẽ arte moliebant vt non ab excitantib⁹: sʒ a sonãtib⁹ holofernes euigilaret. Nullus enĩʒ audebat cubiculũ virtutis assyriorum pulsando aut intrãdo aperire. Sed cum venissent ei⁹ duces ac tribuni et vniuersi maiores exercitus assyrioꝝ: dixerũt cubicularijs. Intrate et excitate illũ: qm̃ egressi mures de cauernis suis ausi sunt prouocare nos ad preliũ. Tũc ingressus vagao cubiculũ eius stetit ante cortinã. Et plausuʒ fecit mãib⁹ suis. Suspicabat. n. illũ cũ iudith dormire. Sʒ cũ nullũʒ motum iacẽtis sensu auriũ caperet accessit pximãs ad cortinã. Et eleuãs eam vidẽsq: cadauer absq: capite holofernis i suo sanguine tabefactũ iacere sup terrã: exclamauit voce magna cũ fletu et scidit vestimẽta sua. Et ingressus tabernaculũ iudith non inuenit eam. Et exiliuit foras ad pplm̃: et dixit. Una mulier hebrea fecit cõfusionẽ in domo regis nabuchodonosor. Ecce. n. holofernes iacet in terra et caput eius nõ est in illo. Qđ cũ audissent pncipes virtutis assyrioꝝ sciderũt oẽs vestimẽta sua: et intolerabilis timor et tremor cecidit super eos: et turbati sunt animi eorũ valde. Et factus est clamor incomparabilis in

Marginalia: infra eo. | Iste ad vos | ps. 105. 106. 117. | infra eo. Luce. 1. D | supra. 10. b. et infra. 15. b. | sup. eo. | sup. 5. b. | sup. 6. a | Iste estuauit | sup. eo. | B | B | C | Iste tabernaculum | 1. Reg. 14. b. | D

medio castrorum eorum.

¶ Ca. xv. ¶ Fugerunt assyrij & filij isrl' persequuntur eos in ore gladij: quo ditati sunt spolijs eorum per .xxx. dies: vir spolia colligentes: venit pontifex cum clero & benedixit iudith. c. xv.

A Cum quod omnis exercitus decollatum holofernem audisset: fugit mens & consilium ab eis & solo tremore & metu agitati fuge presidium sumunt: ita vt nullus loqueretur cum proximo suo: sed inclinato capite relictis omnibus euadere + festinabant hebreos quos armatos super se venire audierant: fugientes per vias camporum & semitas + collium. Uidentes itaque filij isrl' fugientes: secuti sunt illos. Descenderuntque clangientes tubis & vlulantes post ipsos. Et quoniam assyrij non adunati: in fugam ibant precipites: filij autem isrl' vno agmine persequentes: debilitabant omnes quos inuenire potuissent. Misitque ozias nuncios per omnes

B ciuitates & regiones isrl'. Omnis itaque regio omnisque vrbs electam iuuentutem armatam misit post eos & persecuti sunt eos in ore gladij quousque peruenirent ad extremitatem finium suorum. Reliqui autem qui erant in bethulia: ingressi sunt castra assyriorum & predam quam fugientes assyrij reliquerant abstulerunt & onustati sunt valde. Hi vero qui victores reuersi sunt ad bethuliam omnia que erant illorum abstulerunt

C secum ita vt non esset numerus in pecoribus in iumentis & vniuersis + mobilibus eorum: vt a minimo vsque ad magnum omnes diuites fierent de predationibus eorum. Joachim autem summus pontifex de hierusalem venit in bethuliam cum vniuersis presbyteris suis: vt videret iudith. Que cum exisset ad illum: benedixerunt illam omnes vna voce dicentes. Tu gloria hierusalem: tu leticia isrl': tu honorificentia populi nostri: quia fe-

D cisti viriliter & confortatum est cor tuum: eo quod castitatem amaueris: & post virum tuum alterum nescieris: ideo & manus domini confortauit te: & ideo eris benedicta in eternum. Et dixit omnis populus: fiat fiat. Per dies autem triginta vix collecta sunt spolia assyriorum a populo israel. Porro autem vniuersa que holofernis peculiaria fuisse probata sunt dederunt iudith in auro & argento & vestibus & gemmis & omni supellectili: & tradita sunt omnia illi a populo. Et omnes populi gaudebant cum mulieribus & virginibus & iuuenibus in organis & citharis.

¶ Ca. xvi. ¶ Canticum iudith: & quomodo bethulie iuit in hierusalem adorare: de morte iudith. Cap. xvi.

A Tunc cantauit canticum hoc domino iudith: dicens. Incipite domino in tympanis: cantate domino in cymbalis: modulamini illi psalmum nouum: exultate & inuocate nomen eius. Dominus conterens bella: dominus nomen est illi. Qui posuit castra sua in medio populi sui vt eriperet nos de manu omnium inimicorum nostrorum. Uenit assur in montibus ab aquilone in multitudine fortitudinis sue. Cuius multitudo obturauit torrentes: & equi eorum cooperuerunt valles. Dixit se incensurum fines meos: & iuuenes meos occisurum gladio: infantes meos dare in predam: & virgines in captiuitatem. Dominus autem omnipotens nocuit eum: & tradidit eum in + manus femine: & confudit eum. Non enim cecidit potens eorum a iuuenibus: nec filij + titan percusserunt eum: nec excelsi gigantes imposuerunt se illi: sed iudith filia merari in specie faciei sue dissoluit eum. // Exuit enim se vestimento viduitatis: & induit se + vestimento leticie in exultatione filiorum isrl'. Unxit faciem suam vnguento: colligauit cincinnos suos mitra ad decipiendum illum. Sandalia eius rapuerunt oculos eius: pulchritudo eius captiuam fecit animam eius: amputauit pugione ceruicem eius. Horruerunt perse constantiam eius & medi audaciam eius. Tunc vlulauerunt castra assyriorum: quando apparuerunt humiles mei: arescentes in siti. Filij puellarum compunxerunt eos: & sicut pueros fugientes occiderunt eos: perierunt in prelio a facie domini dei mei. Hymnum cantemus domino: hymnum nouum cantemus deo nostro. Adonai domine magnus es tu & preclarus in virtute:

C & quem superare nemo potest. // Tibi seruiat omnis creatura tua: quia dixisti & facta sunt: misisti spiritum tuum & creata sunt: & non est qui resistat voci tue. Montes a fundamentis mouebuntur cum aquis petre sicut cera liquescent ante faciem tuam. Qui autem timent te: magni erunt apud te per omnia. Ue genti insurgenti super genus meum. Dominus enim omnipotens vindicabit in eis: in die iudicij visitabit illos. Dabit enim ignem & vermes in carnes eorum: vt vrantur & sentiant vsque in sempiternum. Et factum est post hec: omnis populus post victoriam venit in hierusalem

Marginal notes: Al' + cupiebant; Al' + conuallium; Al' + monilibus; // sup. 15. b. & 13. d.; Al' + manum. B; Al' + manibus; Al' + tirannorum; // sup. p. 10 a.; Al' + vestimenta; Al' + veste; C; // Ps. 32. & ps. 145

adorare dñs: et mox vt purificati sunt obtulerũt oẽs holocausta et vota et repromissiões suas. Porro iudith vniuersa ✝ vasa bellica holofernis q̃ dedit illi ppl's et ✝ canopeũ qḋ ipsa sustulerat obtulit in anathema obliuiõis. Erat aũt ppl's iocũdus scḋm faciẽ sanctorũ: et p tres mẽses gaudiũ huius victorie celebratũ est cum iudith. Post dies aũt illos vnusquisq; rediit i sua: et iudith magna facta est in bethulia et p̃clarior erat vniuerse terre isrl'. Erat et virtuti castitatis adiũcta: ita vt nõ cognosceret virũ oĩbus diebus vite sue: ex quo defunctus ẽ manasses vir eius. Erat autẽ diebus festis pcedẽs cũ magna gloria. Mansit autẽ in domo viri sui annos cẽtũ quinq;: et dimisit abrã suã liberã: et defuncta est ac sepulta cũ viro suo in bethulia. Luxitq; illã oĩs ppl's diebus septẽ. In omni aũt spacio vite eius nõ fuit q pturbaret isrl': et post mortẽ eius annis multis. Dies aũt victorie hui' festiuitatis ab hebreis in nũero sanctorũ dierũ accipit et colit a iudeis: ex illo tpe vsq; i p̃ntẽ diẽ.

Al's ✝ arma. Al's ✝ conopeũ. D.

ℭ Explicit liber iudith.

ℭ Incipit prologus beati hieronymi p̃sbyteri in librum hester.

Librum hester variis traslatorib' cõstat eẽ vitiatũ: quẽ ego de archiuis hebreorũ reuelans verbũ e verbo expressius transtuli. Quem librum editio vulgata laciniosis hincinde verborũ funib' trahit: addẽs ea que ex tẽpore dici poterãt: et audiri sicut solitum ẽ scholaribus disciplinis sumpto themate excogitare qbus verbis vti potuit qui iniuriam passus ẽ: vel ille qui iniuriã fecit. Uos autẽ o paula et eustochiũ qm̃ et bibliothecas hebreorũ studuistis intrare: et interpretum certamina comprobastis: tenentes hester hebraicum librum: per singula verba nr̃am translationem aspicite: vt possitis agnoscere: me nihil etiam augumentasse addendo: sed fideli testimonio simpliciter sicut in hebreo habetur: historiam hebraicam latine lingue tradidisse. Nec affectamus laudes hominum: nec vituperationes expauescimus. Deo enim placere curantes minas hominum penitus nõ timemus: quoniam deus dissipat ossa eorum qui hominibus placere desiderant: et secundũ apostolũ qui eiusmodi sunt serui christi esse non possunt. Rursum in libro hester alphabetum ex minio vsq; ad theta litteram fecimus diuersis in locis: volentes scilicet septuaginta interpretum ordinem per hoc insinuare studioso lectori. Nos enim iuxta morem hebraicũ: ordinem prosequi etiam in septuaginta editione maluimus.

Gal. 1. b.

ℭ Explicit prologus.

ℭ Incipit liber hester.

ℭ Ca. Sũ. ℭ De cõuiuio assueri regis: de vasthi regina q̃ noluit intrare ad regẽ: de repudiatione eius ex consilio septem sapientum de decreto promulgato q̃ viri dominentur vxoribus. Cap. i.

In diebus assueri q regnauit ab india vsq; ethiopiã super cẽtũ viginti septẽ puĩcias: qñ sedit in solio regni sui susa ciuitas regni ei' exordiũ fuit. Tertio igit ãno imperii sui fecerat grande cõuiuiũ cũctis pncipib' suis: et pueris suis fortissimis persarũ et medorũ inclytis: et p̃fectis puinciarũ corã se: vt ostẽderet diuitias glie regni sui: ac magnitudinẽ atq; iactãtiã potẽtie sue multo tpe: cẽtũ videlicet et octoginta dieb'. Cũq; iplerent' dies cõuiuii: inuitauit oẽm ppl'm q inuẽtus ẽ in susis a maximo vsq; ad minimũ: et iussit septẽ dieb' cõuiuiũ preparari in vestibulo horti et nemoris cõ regio cultu et manu consitũ erat. Et pẽdebãt ei ex parte tentoria aerei coloris et carbasini ac hyacinthini sustẽtata funib' byssinis atq; purpureis: q eburneis circulis iserti erãt et columnis

A. infra. 5. c. infra. 19. a. Al's artaxerses vt Meth. no. xi. ps rumre.

Galli in italia veniũt et vetera multas condunt. Mediolanũ cõditur.

marmoreis fulciebanṫ. Lectuli q̄ȝ aurei ⁊
argẽtei: sup pauimẽtū smaragdino ⁊ pa-
rio stratū lapide dispositi erãt: qḋ mira va
rietate pictura decorabat. Bibebãt aūt qui
inuitati erãt aureis poculis: ⁊ alijs atq̄ȝ
alijs vasis cibi inferebanṫ. Uinū quoq̄ȝ vt
magnificẽtia regia dignū erat abũdãs: ⁊
precipuū ponebaṫ: nec erat q̄ nolẽtes coge
ret ad bibendū: sȝ sicut rex statuerat ꝑpo-
nẽs mẽsis singulos de principib⁹ suis vt
sumeret vnusq̄sq̄ȝ qḋ vellet. Uasthi quo-
q̄ȝ regina fecit cõuiuiū feminaꝝ in pala-
tio vbi rex assuerus manere consueuerat.
Itaq̄ȝ die septimo cū rex esset hilarior: ⁊
post nimiã potationẽ incaluisset mero: p̄-
cepit mauman ⁊ bazata ⁊ arbona ⁊ baga
tha ⁊ abgatha ⁊ zarath ⁊ charchas septem
eunuchis q̄ in ɔ̄spectu eius ministrabãt
vt introducerẽt reginã vasthi corã rege
posito sup caput eius dyademate: vt ostẽde
ret cūctis pplis ⁊ principib⁹ eius pulchri
tudinẽ. //Erat. n. pulchra valde. Que re-
nuit: ⁊ ad regis imperiū qḋ per eunuchos
mandauerat venire cõtẽpsit. Unde irat⁹
rex ⁊ nimio furore succẽsus interrogauit
sapiẽtes q̄ ex more regio semp ei aderãt:
⁊ illoꝝ faciebat cuncta cõsilio sciẽtiū le-
ges ac iura maiorū. Erant aūt primi ⁊ ꝑ
ximi charsena ⁊ sethar ⁊ admatha ⁊ thar
sis ⁊ mares ⁊ marsana ⁊ manucha: septẽ
duces persaꝝ atq̄ȝ medoꝝ qui videbãt fa-
ciẽ regis: ⁊ primi post eum residere. solitī
erant cui sententie vasthi regina subiace
ret: que assueri regis iperiū qḋ per eunu-
chos mandauerat: facere noluisset. Rñdit-
q̄ȝ manucha audiente rege atq̄ȝ princip-
bus. Nõ solū regem lesit regina vasthi: sȝ
⁊ oẽs pplos ⁊ principes qui sunt in cūctis
ꝓuincijs regis assueri. Egredietur enim
sermo regine ad oẽs mulieres vt cõtem-
nant viros suos: ⁊ dicant. Rex assuer⁹ ius-
sit vt regina vasthi intraret ad eū: ⁊ illa
noluit: atq̄ȝ hoc exemplo oẽs principum
coniuges persarum atq̄ȝ medorū parui-
pendẽt imperia maritorū. Unde regis iu
sta ẽ indignatio. Si tibi placet egrediaṫ
edictū a facie tua: ⁊ scribaṫ iuxta legẽ psa-
rū atq̄ȝ medorū quam preteriri illicitū
est: vt nequaq̄ȝ vltra vasthi igrediaṫ ad re-
gem //sed regnū illius altera que melior
est illa accipiat. Et hoc in omne qḋ latissi-
mum est: prouinciarum tuarū diuulge

B
Papia cõditur.
Comuȝ cõditur.
Bergomū conditur.
Pr[e]stia cõditur.
Uicẽtia cõditur.
Cremõa cõditur.
C
// Ifra. 2. a
D
Camill⁹ roman⁹
Galli romam capiunt
Torquatus romanus.
// 1. re. 15. f.

tur imperium: ⁊ cūcte vxores tã maiorū
q̄ȝ minorū deferant maritis suis hono-
rẽ. Placuit cõsiliū eius regi ⁊ principib⁹.
Fecit iuxta consilium manuchan: ⁊ misit
epistolas ad vniuersas ꝓuincias regni sui
vt queq̄ȝ gens audire ⁊ legere poterat di-
uersis liguis ⁊ lr̄is: eẽ viros principes ac ma
iores in domibus suis: ⁊ hoc p cūctos po-
pulos diuulgari.

¶ Ca. Sm̄. ¶ De virginib⁹ q̄sitis regni in
ter q̄s erat hester: de itroitu ei⁹ ad cubicu-
lū regis: q̄ regina fcā ẽ: de mardocheo regi
reuelãte p hester ꝓditionẽ eunuchoꝝ. c. ij.

His itaq̄ȝ gestis: postq̄ȝ regis assueri i-
dignatio deferbuerat: recordat⁹ ẽ va
sthi q̄ fecisset vel q̄ passa eẽt. Dixerūtq̄ȝ pue
ri regis ac ministri ei⁹. Querãt regi puel
le virgines ac speciose: ⁊ mittãtur q̄ consi
derẽt per vniuersas ꝓuincias puellas spe
ciosas ⁊ virgines: ⁊ adducãt eas ad ciuita
tẽ susan: ⁊ tradãt eas in domū feminarū
sub manu egei eunuchi q̄ ẽ ꝑpositus ⁊ cu
stos mulierū regiarū: ⁊ accipiãt mundū
muliebrẽ ⁊ cetera ad vsus necessaria. Et q̄
cunq̄ȝ inter oẽs oculis regis placuerit:
ipsa regnet ꝓ vasthi. Placuit sermo regi:
⁊ ita vt suggesserãt iussit fieri. Erat vir iu-
deus in susis ciuitate vocabulo mardo-
cheus fili⁹ iair: filij semei: filij cis: de stirpe
gemini: q̄ translatus fuerat de hierlm eo
tpe quo iechoniã regẽ iuda nabuchodo-
nosor rex babylonis trãstulerat: q̄ fuit nu
triti⁹ filie fratris sui edisse que altero no-
mine vocabaṫ hester: ⁊ vtrūq̄ȝ parẽtẽ ami-
serat //pulchra nimis ⁊ decora facie. Mor
tuisq̄ȝ p̄re eius ac m̄re: mardocheus sibi
eã adoptauit in filiam. Cūq̄ȝ percrebuisset
regis imperiū ⁊ iuxta mandatū illi⁹ mul
te pulchre virgines adducerenṫ susan: ⁊
egeo traderẽtur eunucho: hester quoq̄ȝ in
ter ceteras puellas ei tradita ẽ: vt seruare
tur in numero feminaꝝ. Que placuit ei
⁊ inuenit ei grãm in conspectu illius. Et
precepit eunucho vt accelerarent mundū
muliebrẽ ⁊ traderet ei partes suas ⁊ septẽ
puellas speciosissimas de domo regis ⁊ tã
ipsã q̄ȝ pedissequas eius ornaret atq̄ȝ ex-
coleret. Que noluit indicare ei populum
⁊ patriam suam. Mardocheus enim pre-
ceperat ei: vt de hac re omnino reticeret.
Qui deambulabat quotidie ante vestibu-
lū domus in qua electe virgines seruabãṫ

Isocrates orator.
Xenophon pho
A
Archita tarentinus pho
Plato pho
Diomedes medicus
4. re. 2. f.
Antistenes pho athenie.
// sup. 1. c. ⁊ ifra eo. B
Aristippus pho
Epicurus pho
Polistratus pho

tur: curā agēs salutis hester: & scire volēs quid ei accideret. Cū aūt venisset tps singularum per ordinē puellarū vt intrarēt ad regē: expletis oībus que ad cultū muliebrē pertinebāt: mēsis duodecimus vertebatur ita duntaxat vt sex mensib⁹ oleo vngerentur myrtino: & alijs sex quibusdam pigmētis & aromatibus vterent. Ingredientesqȝ ad regem: quicquid postulassent ad ornatum pertinēs accipiebāt: & vt eis placuerat cōposite de triclinio feminarum ad regis cubiculū transibāt. Et que intrauerat vespere egrediebat mane atqȝ inde i secūdas edes deducebant q sub manu sasagazi eunuchi erāt qui cōcubinis regis presidebat: nec hēbat ptātem ad regem vltra redeūdi: nisi voluisset rex & eas venire iussisset ex noie. Euoluto aūt tpe p ordinē: instabat dies qua hester filia abiahil fratris mardochei: quā sibi adoptauerat in filiā deberet intrare ad regē. Que nō quesiuit muliebrē cultum: sed quecunqȝ voluit egeus eunuchus custos virginum hec ei ad ornatū dedit. // Erat enim formosa valde: & incredibili pulchritudine eius oculis gratiosa: & amabilis videbat. Ducta est itaqȝ ad cubiculū regis assueri mēse decimo q vocat thebeth: septimo ano regni eius. Et adamauit eā rex plusqȝ oēs mulieres: habuitqȝ grāz & misericordiā corā eo sup oēs mulieres: & posuit dyadema regni in capite eius: fecitqȝ eā regnare in loco vasthi. Et iussit cōuiuiū pparari p magnificū cūctis pncipib⁹ & seruis suis & p cōiunctiōe & nuptijs hester. Et dedit requiē vniuersis puincijs ac dona largit⁹ est iuxta magnificētiā principalē. Cūqȝ & secūdo quererētur virgines & congregarentur mardocheus manebat ad ianuaz regis. Necdū pdiderat hester patriā & populū suū: iuxta mādatū ei⁹. Quicqd eniz ille pcipiebat: obseruabat hester: & ita cūcta faciebat: vt eo tēpore solita erat quo eā paruulā nutriebat. // Eo igit tpe quo mardocheus ad regis ianuaz morabat: irati sūt bagathā & thares duo eunuchi regis q ianitores erāt & in primo palatij limine residebāt: volueruntqȝ insurgere in regē & occidere eū. Qd mardocheū nō latuit. Statimqȝ nūciauit regine hester: & illa regi ex noie mardochei q ad se rē detulerat. Questum est & inuentuz: & appēsus ē vterqȝ eoz in patibulo. Et iussit rex vt in libro memoriali scriberet: vt p vita sua aliqd repēsaret ei. Mandatūqȝ est histories & annalib⁹ traditū coram rege.

¶ Ca. iij. ¶ De exaltatiōe aman: cui mardoche⁹ genua nō flectit: sors in vrna mittit a rege petijt aman vt iudei occidant. Littere mittunt p cursores ad vniuersas puincias: iudei lugent. Cap. iij.

Post hec rex assuerus exaltauit amā filiū amadathi q erat de stirpe agag: & posuit soliū eius sup oēs pncipes quos habebat. Cūctiqȝ serui regis q in forib⁹ palatij dgebant flectebāt genua: & adorabāt aman. Sic. n. p̄ceperat eis iperator. Solus mardoche⁹ nō flectebat gēu neqȝ adorabat eum. Cui dixerūt pueri regis q ad fores palatij rñdebāt. Cur preter ceteros non obseruas mandatū regis? Cūqȝ hoc crebrius dicerēt: & ille nollet audire: nūciauerūt aman scire cupiētes vtrū pseuerarent in sentētia. Dixerat enim eis se eē iudeū. Qd cū audissent aman & experimēto pbasset q mardocheus nō sibi flecteret genu: nec se adoraret: iratus ē valde: & p nihil duxit in vnū mardocheū mittere manus suas. Audierat. n. q eēt gentis iudee: magisqȝ voluit oēm iudeoz q erāt in regno assueri pdere nationē. Mēse primo cuius vocabulū est nisan anno duodecimo regni assueri // missa est sors in vrnā que hebraice dr phur corā aman quo die & q mēse gēs iudeoz deberet interfici: & exiuit mēsis duodecimus q vocat adar. Dixitqȝ aman regi assuero. // Est pp̄ls p oēs puincias regni tui dispersus & a se mutuo separatus: nouis vtēs legib⁹ & cerimōijs: & insup regis scita ctemnēs. Et optie nosti q nō expediat regno tuo vt insolescat p licētiā. Si tibi placet decerne vt pereat: & decem milia talentorū appendā arcarijs gaze tue. // Tulit ergo rex annulū quo vtebat de manu sua: & dedit eum aman filio amadathi de pgenie agag hosti iudeoz: dixitqȝ ad eum. Argentum quod tu pollicerie: tuū sit: de populo age quod tibi placet. Uocatiqȝ sunt scribe regis mense primo nisan: tertiadecima die eiusdem mēsis & scriptum est vt iusserat aman ad omnes satrapas regis: & iudices puinciarū diuersarūqȝ gētium vt queqȝ gens legere poterat & audire p varietate linguaruz

Marginalia (left): Sponsi pus phe — C — Lysander lacedemonius — Cymon athenien. — Insup. i. c. sup eo. Timoleon corinthus — D — Marc⁹ curtius roman⁹ — // Infra. 6. c. & infra. 12. d.

Marginalia (right): A — // Infra eo. — B — // infra. 9. d. — C — // infra. 13. b. — // Sup. eo. — D

ex noīe regis assueri: ⁊ littere signate ipsi⁹ annulo misse sūt p cursores regis ad vniuersas ꝓuincias vt occiderēt atq₃ delerēt oēs iudeos a puero vsq₃ ad senē: paruulos ⁊ mulieres vno die: hoc ē tertiodecimo mēsis duodecimi q vocat̄ adar: ⁊ bona eoꝝ diriperēt. Summa autē epistolaꝝ hec fuit: vt omnes ꝓuincie scirent ⁊ pararēt se ad p̄dictam diē. // Festinabant cursores q missi erāt regis imperiū explere. Statimq₃ i susis pependit edictū: rege ⁊ aman celebrāte conuiuium: et cunctis iudeis qui in vrbe erant flentibus.

¶ La. iiii. ¶ Mardocheus mādat hester vt ad regē intrans roget pro iudeis: illa excusationem pretendit: iterum admonita iubet orari pro se. Cap. iiii.

A Que cū audisset mardocheus scidit vestimēta sua ⁊ indutus ē sacco spargēs cinerē capiti: ⁊ in platea medie ciuitatis voce magna clamabat: ostēdēs amaritudinē animi sui: ⁊ hoc eiulatu vsq₃ ad fores palatij gradiēs. Non enim erāt licitū indutū sacco aulam regis intrare. In omnibus q̄₃ ꝓuincijs: oppidis ac locis ad que crudele regis dogma puenerat planctus ingens erat apud iudeos ieiuniū vlulat⁹ ⁊ fletus: sacco ⁊ cinere multis pro strato vtentibus. Ingresse aūt sūt puelle hester ⁊ eunuchi: nunciauerūtq₃ ei. Quod audiēs B consternata est: ⁊ vestē misit vt ablato sacco indueret eā. Quā accipere noluit. Accitoq₃ athach eunucho quē rex ministrū ei dederat: precepit vt iret ad mardocheum ⁊ disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusq₃ athach iuit ad mardocheū: ⁊ inuenit eum stantē in platea ciuitatis ante ostiū palatij. Qui indicauit ei omnia q̄ acciderant quō aman ꝓmisisset vt in thesauros regis pro iudeoꝝ nece inferret argentū: exēplar quoq₃ edicti qđ pendebat in susis dedit ei vt regine ostenderet: ⁊ moneret eā vt intraret ad regē ⁊ deprecaretur eū pro populo suo. Regressus athach nūciauit hester oīa que mardoche⁹ dixerat. Que rñdit ei: ⁊ iussit vt diceret mardocheo. Oēs serui regis C ⁊ cuncte que sub ditione eius sunt norūt prouincie: q̄ siue vir siue mulier nō vocatus: interius atrii regis intrauerit: absq₃ vlla cunctatione statim interficiatur: nisi forte rex auream virgam ad eum tetenderit pro signo clementie: atq₃ ita possit viuere. Ego igit̄ quō ad regē intrare potero que triginta iā diebus nō sum vocata ad eū. Qđ cū audisset mardocheus rursū mādauit hester: dicēs. Ne putes q̄ aīā tuam tm̄ liberes: q2 in domo regis es: p̄ cūctis iudeis. Si eniz nūc silueris: p aliam D occasionē liberabunt iudei: tu ⁊ dom⁹ patris tui peribitis. Et qs nouit vtrū idcirco ad regnū veneris: vt i tali tpe parareris? Rursūq₃ hester hec mardocheo vba mādauit. Uade ⁊ cōgrega oēs iudeos quos in susis reppereris: ⁊ orate p me. Nō comedetis ⁊ nō bibetis trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus: ⁊ ego cū ancillis meis silr ieiunabo: ⁊ tunc ingrediar ad regē cōtra legem faciens nō vocata: tradēsq₃ me morti ⁊ piculo. // Iuit itaq₃ mardocheus ⁊ fecit oīa que hester preceperat.

¶ La. v. ¶ Hester intrat ad regē: placet regi: dī ei. Pete qđ vis: ēt dimidiū regni mei: petit vt rex ⁊ aman secū ad conuiuiū veniant sero: petit vt iteru3 altero die ambo ad conuiuium veniant: aman mardocheo crucem parat. Cap. v.

A Die aūt tertio induta est hester regalibus vestimētis: ⁊ stetit i atrio dom⁹ regie: qđ erat interi⁹ ꝯ basilica3 regis. At ille sedebat sup soliū suū in cōsistorio palatij cōtra ostiū domus. Cūq₃ vidisset hester reginā stantē placuit oculis eius: ⁊ extendit ꝯ eā virgā aureā quā tenebat manu. Que accedēs osculata est summitatem B virge eius. Dixitq₃ ad eā rex. Quid vis hester regina? Que est petitio tua? Etiā si dimidiā partē regni petieris dabit̄ tibi. At illa rñdit. Si regi placet obsecro vt venias ad me hodie: ⁊ aman tecū ad conuiuiū qđ paraui. Statimq₃ rex: vocate inqt cito aman vt hester obediat voluntati. Uenerūt itaq₃ rex ⁊ aman ad conuiuiū quod eis regina parauerat. Dixitq₃ ei rex postq̄ vinū biberat abundanter. Quid petis vt det̄ tibi ⁊ pro qua re postulas. Etiā si dimidiam partē regni mei petieris: impetrabis. Cui C rñdit hester. Petitio mea ⁊ p̄ces sunt iste. Si inueni in cōspectu regis grām ⁊ si regi placet vt det mihi qđ postulo: ⁊ meam impleat petitionem: veniat rex ⁊ aman ad ꝯuiuiū qđ paraui eis: ⁊ cras aperiā regi volūtatē meā. Egressus est itaq₃ illo die aman letus ⁊ alacer. Cūq₃ vidisset mardocheum sedentē ante fores palatij: ⁊ nō solum

solū nō assurrexisset sibi sʒ nec motū qdē de loco sessionis sue: indignat⁹ est valde. Et dissimulata ira reuersus in domū suā conuocauit ad se amicos suos ⁊ zares vxorē suam:⁊ exposuit illis magnitudinē diuitiaꝝ suaꝝ filiorūqʒ turba:⁊ quāta cū gl'ia sup oēs pncipes ⁊ seruos suos rex eleuasset. Et post hec ait. Regina quoqʒ hester nullū aliū vocauit ad cōuiuiū cū rege pter me: apud quā etiā cras cū rege pransurus sum. Et cū hec oia habeā:nihil me hēre puto qdiu videro mardocheū iudeū sedētē añ fores regias. Rñderūtqʒ ei zares vxor ei⁹ ⁊ ceteri amici. Iube parari excelsam trabē hñtē altitudinis qnqginta cubitos ⁊ dic mane regi vt appēdat sup eā mardocheus:⁊ sic ibis cū rege let⁹ ad cōuiuiū. Placuitqʒ ei cōsiliū:⁊ iussit excelsā pparari crucem.

D

¶ Ca. Sū. ¶ Rex in annalib⁹ fidelitatem mardochei inuenit:pcepit eū honorari: aman cōfusus domū reuertit. Cap. vj.

Noctē illa duxit rex insomnē iussitqʒ sibi afferri historias:⁊ ānales priorū tēpoꝝ. Que cū illo pñte legerent / ventū est ad illū locū vbi scriptum erat quō nūciasset mardoche⁹ insidias bagathan ⁊ thares eunuchoꝝ:regē assuerū iugulare cupiētiū. Qd cū audisset rex: ait. Quid pro hac fide honoris ac pmij mardoche⁹ cōsecut⁹ est? Dixerūt ei serui ac ministri. Nihil oino mercedis accepit. Statimqʒ rex. Quis ē inqt in atrio. Aman qppe interi⁹ atriū dom⁹ regie intrauerat: vt suggereret regi ⁊ iuberet mardocheū affigi patibulo qd ei fuerat pparatū. Rñderūt pueri. Aman stat in atrio. Dixitqʒ rex. Ingrediatur. Cūqʒ eēt ingressus:ait illi. Quid dʒ fieri viro quē rex honorare desiderat. Cogitās aūt in corde suo aman:⁊ reputās qꝙ

A — Supra.2.d. Infra.12.a.

B

nullū aliū rex nisi se vellet honorare: respōdit. Hō quē rex honorare cupit:dʒ indui vestib⁹ regiis:⁊ imponi sup equū q de sella regis est:⁊ accipe regium dyadema sup caput suū:⁊ primus de regijs pncipib⁹ ac tyrānis teneat equū ei⁹:⁊ p plateam ciuitatis incedēs clamet:⁊ dicat. Sic honorabit quēcūqʒ voluerit rex honorare. Dixitqʒ ei rex. Festina ⁊ sūpta stola ⁊ equo fac vt locutus es mardocheo iudeo:q sedit ante fores palatij. Caue ne quicqʒ de his q locutus es pretermittas. Tulit itaqʒ aman stolā ⁊ equū:indutūqʒ mardocheum in platea ciuitatis ⁊ impositum equo pcedebat atqʒ clamabat. Hoc honore cōdignus est:quēcūqʒ rex voluerit honorare. Reuersusqʒ est mardoche⁹ ad ianuam palatij:⁊ aman festinauit ire in domū suā lugēs:⁊ operto capite. Narrauitqʒ zares vxori sue ⁊ amicis omnia q euenissent sibi. Cui rñderūt sapiētes quos habebat in consilio ⁊ vxor ei⁹. Si de semine iudeoꝝ est mardocheus ante quē cadere cepisti: non poteris ei resistere: sʒ cades in cōspectu ei⁹. Adhuc illis loquētibus:venerūt eunuchi regis ⁊ cito eum ad cōuiuium qd regina parauerat:pergere compulerunt.

C

D

¶ Ca. Sū. ¶ De accusatiōe hester contra aman: de suspēsiōe amā in patibulo mardocheo preparato. Cap. vij.

Intrauit itaqʒ rex ⁊ aman:vt biberent cum regina. Dixitqʒ ei rex etiam secūdo die postqʒ vino incaluerat. Que est petitio tua hester vt detur tibi:⁊ quid vis fieri? Etiā si dimidiā partē regni mei petieris:impetrabis. Ad quē illa rñdit. Si inueni grām in oculis tuis o rex: ⁊ si placet dona mihi animā meā pro qua rogo: ⁊ ppl'ʒ meū pro quo obsecro. Traditi.n. sumus ego ⁊ populus meus:vt conteramur iugulemur ⁊ pereamus. Atqʒ vtinā in seruos ⁊ famulas venderemur: esset tolerabile malū ⁊ gemēs tacerē: nūc autē hostis noster est cuius crudelitas redundat in regē. Rñdēsqʒ rex assuerus: ait. Quis est iste ⁊ cuius potētie vt hec audeat facere? Dixitqʒ hester. Hostis ⁊ inimicus noster pessimus iste est aman. Quod ille audiēs ilico obstupuit: vultū regis ac regine ferre non sustinēs. Rex aūt irat⁹ surrexit:⁊ de loco cōuiuij intrauit in hortum arboribus consitum. Aman quoqʒ sur-

A B C

rexit vt rogaret hester reginaꝫ pro anima sua. Intellexit.n.a rege sibi paratū malū. Qui cum reuersus eēt de horto nemoribus consito: & intrasset conuiuij locum: repperit aman super lectum corruisse in quo iacebat hester: & ait. Etiaꝫ reginā vult opprimere me p̄sente in domo mea. Nec- dum verbum de ore regis exierat: & statiꝫ operuerunt faciem eius. Dixitq́ʒ arbona vnus de eunuchis qui stabant in ministerio regis. En lignū qđ parauerat mardocheo q locut⁹ est pro rege stat in domo aman: hñs altitudīs qnq̄ginta cubitos. Cui dixit rex. Appēdite eū in eo. Suspēsus est itaq́ʒ aman in patibulo qđ parauerat mardocheo: & regis ira quieuit.

B

¶ Cap. Sū. ¶ Mardoche⁹ exaltať a rege & hester rogat lr̄as nouas irritatorias lr̄aꝝ veteꝝ aman: fit gaudium iudeis: q2 noua lux oriri visa est. Cap. viij.

A

Die illo dedit rex assuerus hester regine domū aman aduersarij iudeoꝝ: & mardoche⁹ ingressus est añ faciem regis. Cōfessa est.n.ei hester q eēt patru⁹ suus.// Tulitq́ʒ rex annulū quē ab aman recipi iusserat: & tradidit mardocheo. hester aūt cōstituit mardocheū sup domum suā. Nec his cōtēta, pcidit ad pedes regis: fleuitq́ʒ & locuta ad eū orauit vt malitiā aman agagite: & machinatiōes ei⁹ pessimas q̄s excogitauerat ꝯ iudeos iuberet irritas fieri. At ille ex more sceptrū aureum ptēdit manu quo signū clemētie mōstrabať. Illaq́ʒ cōsurgēs stetit añ eū: & ait. Si placet regi: & si inueni grāʒ in oculis ei⁹ & deꝑcatio' mea nō ei videť eē ꝯria: obsecro: vt nouis epistolis veteres aman lr̄e insidiatoris' & hostis iudeoꝝ: qb⁹ eos in cūctis regis ꝓuincijs perire pceperat corrigant. Quō.n.potero sustinere necem & interfectionē ppli mei: Rn̄ditq́ʒ rex assuerus hester regine & mardocheo iudeo. Domū aman ꝯcessi hester regine & ipꝫ iussi affigi cruci: q2 ausus est manū mittere in iudeos. Scribite ergo iudeis sicut vobis placet ex regis noie: signātes lr̄as ānulo meo. Hec.n.cōsuetudo erat vt epl̄a q̄ ex regis nomine mittebanť: & illi⁹ ānulo signate erant: nemo auderet ꝯdicere. Accitisq́ʒ scribis et librarijs regis: erat aūt tp̄s tertij mēsis q appellatur siban: vicesima & tertia illius die scripte sunt epl̄e vt mardoche⁹ voluerat ad iudeos & ad ꝑncipes: ꝓcuratoresq́ʒ & iudices// q centū vigintiseptē ꝓuincijs ab india vsq́ʒ ethiopiā p̄sidebāt ꝓuincie atq́ʒ ꝓuincie: pplo & pplo iuxta linguas & lr̄as suas: & iudeis ꝓut legere poterant & audire. Ipseq́ʒ epl̄e que ex regis nomine mittebanť ānulo illius obsignate sunt & misse p veredarios: q per oēs ꝓuincias discurrētes: veteres lr̄as nouis nūcijs ꝑuenirēt. Quib⁹ imparauit rex vt ꝯuenirēt iudeos p singulas ciuitates: & in vnuꝫ ꝑcipe rēt ꝯgregari: vt starent ꝓ animab⁹ suis & oēs inimicos suos cū cōiugib⁹ ac liberis & vniuersis domib⁹ interficerent atq́ʒ delerēt. Et ꝯstituta est p oēs ꝓuincias vna vltionis dies.i.tertiadecima die mēsis duodecimi adar. Sūma epl̄e hec fuit: vt in omnibus terris ac pplis qui regis assueri subiacebāt imperio: notū fieret paratos eē iudeos ad capiēdā vindictā de hostib⁹ suis.// Egressiq́ʒ sunt veredarij celeres nūcios pferētes: & edictum regis pepēdit in susis. Mardoche⁹ aūt de palatio & de ꝯspectu regis egrediēs fulgebat vestib⁹ regijs: hyacinthinis videlicet & aerinis coronā aureā portās in capite: & amict⁹ serico pallio atq́ʒ purpureo. Omnisq́ʒ ciuitas exultauit atq́ʒ letata est. Iudeis autēꝫ noua lux oriri visa est: gaudiū honor & tripudiuꝫ. Apud oēs pplos vrbes atq́ʒ ꝓuincias quocūq́ʒ regis ꝑcepta veniebāt mira exultatio epule atq́ʒ ꝯuiuia & fest⁹ dies: intātuꝫ vt plures alterius + gētis & secte eoꝝ religioni & cerimonijs iungerenť. Grādis.n. cūctos iudaici nominis terror inuaserat.

C

¶ Ca. Sū. ¶ De cede quā exercuerūt iudei in hostes suos: & de filijs aman suspēsis de rescripto mardochei ad iudeos: & dieb⁹ assignatis solēniter celebrādis. Cap. ix.

A

Igitur duodecimi mēsis quē adar vocari añ iā diximus: tertiadecima die qñ cūctis iudeis interfectio parabať & hostes eoꝝ inhiabāt sanguini: versa vice superiores iudei eē cepꝛūt & se de aduersarijs vindicare. Congregatiq́ʒ sunt p singulas ciuitates & oppida & loca: vt extēderēt manū ꝯ inimicos & psecutores suos. Nullusq́ʒ ausus est resistere: eo q oēs pplos magnitudinis eoꝝ formido penetraret. Nā & ꝓuinciaꝝ iudices duces & ꝓcuratores omnisq́ʒ dignitas q̄ singulis locis ac opib⁹ perat: extollebāt iudeos timore mar-

Sup. 3.c.
Als + cōtra vel añ
Sup. 3.d. & e.
Sup. 1.e. & 3.16.
Sup. 1.e.
Als + pferētes
Als + gēneris

docbei quē pncipē eē palatij ⁊ plurimū posse cognouerāt. B Fama quoqꝫ nominis ei⁹ crescebat quotidie: ⁊ p cūctoꝝ ora volitabat. Itaqꝫ pcusserūt iudei inimicos suos plaga magna: ⁊ occiderūt eos reddentes eis qđ sibi parauerant facere: intm̄ vt ēt in susis qngētos viros interficerēt: extra decē filios aman agagite hostis iudeorū. Quoꝝ ista sunt nomia parsandathan ⁊ delphon ⁊ esphata rephozata ⁊ adalia ⁊ aridatha ⁊ ephermescha arisai et aridai et vaisatha. Quos cū occidissent pdas de substātijs eoꝝ agere noluerūt. Statimqꝫ numerus eoꝝ q occisi erāt in susis ad regē relat⁹ est. Qui dixit regine. In vrbe susis interfecerūt iudei qngētos viros: ⁊ alios decē filios aman. Quātā putas eos exercere C cedē in vniuersis puincijs. Quid vltra postulas: ⁊ qd vis vt fieri iubeā? Cui illa rndit. Si regi placet detͬ ptās iudeis: vt sicut fecerūt hodie in susis: sic ⁊ cras faciāt ⁊ decē filij aman in patibulis suspēdanť. Precepit rex vt ita fieret. Statimqꝫ in susis ppēdit edictū: ⁊ decē filij aman suspēsi sunt. Cōgregatis iudeis quartadecima die mēsis adar: interfecti sūt in susis trecēti viri: nec eoꝝ ab illis direpta substantia est. Sꝫ p oēs puincias que ditioni regis subiacebāt p animab⁹ suis steterunt iudei: interfectis hostib⁹ ac psecutorib⁹ suis: intātum vt septuaginta qnqꝫ milia occisoꝝ implerenť: ⁊ nullus de substātijs eoꝝ qcq̄ ꝯtingeret. Dies aūt tertiusdecimus mēsis adar: vnus apud oēs interfectionis fuit: ⁊ q̄rtadecima die cedere desie- D runt. Quē ꝯstituerunt eē solēnē: vt in eo omni tpe deinceps vacarēt epulis gaudio atqꝫ ꝯuiuijs. At hi qui in vrbe susis cedē exercuerant: tertiodecimo ⁊ q̄rtodecimo die eiusdē mēsis in cede v̄sati sunt: qntodecimo aūt die pcutere desierūt. Et idcirco eūdē diē ꝯstituerūt solēnē epularum atqꝫ letitie. Hi vero iudei qui in oppidis nō muratis ac villis morabanť: q̄rtūdecimū diē mēsis adar cōuiuioꝝ ⁊ gaudij decreuerūt: ita vt exultēt in eo: ⁊ mittant E sibi mutuo ptes epulaꝝ ⁊ ciboꝝ. Scripsit itaqꝫ mardoche⁹ omnia hec: ⁊ lris cōprehēsa misit ad iudeos qui in omnib⁹ regis puincijs morabanť: tā in vicino positis q̄ pcul: vt quartādecimā ⁊ qntādecimā diem mēsis adar pro festis susciperēt: ⁊ reuertente semper anno solēni celebrarent honore: quia in ipsis diebus se vlti sunt iudei de inimicis suis: ⁊ luctus atqꝫ tristitia in hilaritatem gaudiumqꝫ conuersa sunt: essentqꝫ dies isti epularum atqꝫ letitie ⁊ mitterēt sibiinuicem ciboꝝ partes: ⁊ pauperibus munuscula largirētur. Susceperuntqꝫ iudei in solēnē ritū cūcta que eo tēpore facere ceperant: ⁊ q̄ mardocheus litteris facienda mandauerat. Aman eniꝫ filius amadathi stirpis agag hostis: ⁊ aduersarius iudeoꝝ cogitauit contra eos malum vt occideret illos atqꝫ deleret: ⁊ misit phur: qđ nostra lingua vertitur in sortem: ⁊ postea ingressa est hester ad regē: obsecrans vt conatus eius litteris regis irriti fierēt: ⁊ malum qđ contra iudeos cogitauerat: reuerteretur in caput eius. Deniqꝫ ⁊ ipsum ⁊ filios eius affixerunt cruci // atqꝫ ex illo tempore dies isti appellati sunt phurim idest sortium: eo q phur idest sors in vrnam missa fuerit. Et cuncta q̄ gesta sunt epistole .i. libri huius volumine cōtinenť: queqꝫ sustinuerunt: ⁊ q̄ deinceps immutata sunt: susceperūt iudei sup se ⁊ semē suū ⁊ sup cūctos q religioni eoꝝ voluerūt copulari: vt nulli liceat duos hos dies absqꝫ solēnitate trāsigere quos scriptura testatur: ⁊ certa expetūt tēpora ānis sibi iugiter succedētibus. Isti sunt dies quos nulla vnq̄ delebit obliuio: ⁊ p singulas gnātiones cūcte in toto orbe puincie celebrabūt: nec est vlla ciuitas in qua dies phurim .i. sortiū non obseruenť a iudeis: ⁊ ab eoꝝ pgenie que his cerimonijs obligata ē. Scripseruntqꝫ hester regina filia abiahil: ⁊ mardoche⁹ iudeus ēt scdaꝫ eplaꝫ: vt omni studio dies ista solēnis sanciret in posteruꝫ. Et miserūt ad oēs iudeos q in centū vigintiseptē puincijs regis assueri versabanť vt haberent pacē ⁊ susciperēt veritatē obseruātes dies sortiū ⁊ suo tpe cū gaudio celebrarēt sicut ꝯstituerāt mardoche⁹ ⁊ hester. Et illi obsuāda susceperūt a se ⁊ a semie suo ieiunia atqꝫ clamores ⁊ sortiū dies: ⁊ oia q̄ libri hui⁹ q vocať hester historia ꝯtinenť.

Sup. 3. c. F — Sup. 3. D — Mc. 15. c. G

¶ Ca. Sum. ¶ De continuatione dictorum ad dicenda: de expositione somnij mardochei. Cap. x.

Rex vero assuerus oēm terrā ⁊ cunctas maris īsulas: fecit tributarias

cui⁹ fortitudo ⁊ imperiū: ⁊ dignitas atq; sublimitas qua exaltauit mardocheū: scri pta sūt in libris medoꝝ atq; ꝑsaꝝ: ⁊ q̄uo mardocheus iudaici generis scd's a rege assuero fuerit: ⁊ magn⁹ apud iudeos: ⁊ acceptabilis plebi fratrū suoꝝ querens bona ꝑplo suo: ⁊ loquēs ea q̄ ad pacē seminis sui ptinerēt. ¶ Que habent in hebreo plena fide expssi: hec aūt que sequunt̄ scripta reppi in editione vulgata: q̄ grecoꝝ lingua ⁊ litteris ꝯtinent̄: Et interī post finē libri hoc capl'm ferebat̄ qd' iuxta ꝯsuetudinē nr̄az obelo. i. veru ꝓnotauim⁹. ✠ Dixitq; mardocheus. A deo facta sunt ista. Recordatus sum somnij qd' viderā: hec eadē significātis: nec eoꝝ q̄cq̄ irritū fuit. // Paruus fons qui creuit in fluuiū: ⁊ in lucē solēq; ꝯuersus ē: ⁊ in aquas plimas redūdauit hester est: quā rex accepit vxorē ⁊ voluit eē reginā. Duo aūt dracones: ego sū ⁊ aman. Gētes q̄ ꝯuenerāt: hi sunt q conati sūt delere nomē iudeoꝝ. Gens aūt mea israel est: q̄ clamauit ad dn̄z: ⁊ saluū fecit ppl'm suū: liberauitq; nos ab omnib⁹ malis: ⁊ fecit signa magna atq; portēta inter gētes: ⁊ duas sortes eē ꝓcepit: vnā populi dei: ⁊ alterā cūctaꝝ gētiū. Venitq; vtraq; sors in statutū ex illo iā tpe corā deo vniuersis gētib⁹: ⁊ recordat⁹ est dn̄s ppl'i sui: ac misert⁹ hereditatis sue. Et obseruabuntur dies isti in mense adar q̄rtadecima ⁊ q̄ntadecīa die eiusdē mēsis cū oī studio ⁊ gaudio in vnū cetū ppl'i ꝯgregati in cūctas deinceps gnātiones ppl'i israel.

¶ Ca. xi. ¶ De diuersitate litteraꝝ q̄līter in hebreos ꝓmulgata ē editio: de somnio mardochei. Cap. xi.

Anno q̄rto regnātibus ptolomeo ⁊ cleopatra: attulerūt dositheū⁹ q se sacerdotē ⁊ leuitici generis ferebat ⁊ ptolomeus filius ei⁹ hāc epl'az phurim: quā dixerūt interp̄tatā eē lysimacū ptolomei filiū in hierl'm. ¶ hoc quoq; ✠ ꝓncipiuz erat in editiōe vulgata: qd' nec in hebreo: nec apd' vllū ferē interptū. ✠ Anno scd'o regnante artaxerxe maximo ꝓma die mēsis nisan vidit somniuz mardocheus fili⁹ iairi: filij semei: filij cis: de tribu beniamin: hō iudeus q habitabat in vrbe susis: vir magn⁹ ⁊ inter ꝓmos aule regie. Erat aūt de eo nūero captiuoꝝ quos trāstulerat nabuchodonosor: rex babylonis de hierl'm cū iechonia rege iuda: ⁊ hoc ei⁹ somniū fuit. Apparuerūt voces ⁊ tumult⁹ tonitrua ⁊ terremot⁹ ⁊ cōturbatio sup terrā. Et ecce duo dracones magni paratiq; ꝯ se in ꝓlium. Ad quoꝝ clamorē cūcte ꝯcitate sunt nationes vt pugnarēt ꝯ gētē iustoꝝ. Fuitq; dies illa tenebraꝝ ⁊ discriminis: tribulationis ⁊ āgustie: ⁊ ingēs formido sup terrā. Cōturbataq; est gens iustoꝝ timētiū mala sua: ⁊ ꝓparata ad mortē. Clamaueruntq; ad deū. Et illis vociferātibus fons paru⁹ creuit in fluuiū maximū ⁊ in aq̄s plurimas redūdauit. Lux ⁊ sol ortus est: ⁊ humiles exaltati sunt: ⁊ deuorauerunt inclytos. Qd' cū vidisset mardocheus ⁊ surrexisset de stratu: cogitabat qd' deus facere vellet. Et fixū habebat in animo: scire cupiens qd' significaret somnium.

¶ Ca. xij. ¶ De irritatiōe manifestatiōnis insidiaꝝ quā misit artaxerxes principiū ducib⁹ qb⁹ omnib⁹ ꝓerat. Cap. xij.

Morabatur aūt eo tpe in aula regis cū bagatha ⁊ thara eunuchis regis q ianitores erāt palatij. Cūq; intellexisset cogitatiōes eoꝝ ⁊ curas diligēti⁹ puidisset: didicit q conarent̄ in regē artaxerxē manus mittere. Et nūciauit sup eo regi. Qui de vtroq; habita q̄ne: ꝯfessos iussit duci ad mortē. Rex aūt qd' gestū erat scripsit in cōmētarijs. Sz ⁊ mardocheus rei memoriā l'ris tradidit. Precepitq; ei rex vt in aula palatij moraret: datis ei ꝓ delatiōe munerib⁹. Aman do fili⁹ amadathi bugeus erat gl'iosissim⁹ coraz rege // ⁊ voluit nocere mardocheo ⁊ ꝑplo ei⁹ ꝓ duob⁹ eunuchis regis q fuerāt interfecti. ¶ hucusq; ꝓhemiū. Que sequunt̄ in eo loco posita erāt vbi scriptū est in volumine. Et diripuerūt bona vel substātias eoꝝ. Que in

B Verba sctī hieronymi ⁊ nō sūt de textu. ✠ Text⁹ sequitur. // Infra iii. d.

C

D

A

Verba sctī hieronymi. nō ✠ scriptum. ✠ Text⁹ sequitur

B

C

D // Supra io. c.

A // Supra 2. d. ⁊ 6. a

B

C

D

// Supra 2. d. Verba scti hieronymi q; i fine capl'i.

sola vulgata editione repperim⁹. Epistole aũt hoc exemplar fuit.

¶ Ca. Sũ. ¶ De edicto repẽtino: q̃ aman ⁊ ei⁹ exẽplar epl̃e quam misit artaxerxes. cxxvij. ꝓuinciarum ducib⁹ qb⁹: oib⁹ ꝑerat scriptũ de vulgata editiõe apd̃ iudeos: de cõdẽnatiõe eoꝝ: de oĩone mardochei. C. xiij.

Text⁹ sequitur A Supr̃. i. a. Infra. 6. a.

Rex maxim⁹ artaxerxes ab india vsq; ethiopiã cẽtũ vigintiseptẽ ꝓuinciaꝝ pncipib⁹ ⁊ ducib⁹ q ei⁹ imperio subiecti sunt salutẽ. Cũ plurimis gẽtib⁹ imperarẽ: ⁊ vniuersũ orbẽ mee ditioni subiugassem: volui neq̃q̃ abuti potẽtie magnitudine: sꝫ clemẽtie ⁊ lenitate gubnare subiectos: vt absq; vllo terrore vitã silẽtio trãsigẽtes: optata cũctis mortalib⁹ pace fruerẽtur. Querẽte aũt me a consiliarijs meis quõ posset hoc impleri: vn⁹ q sapiẽtia ⁊ fide ceteros pcellebat: ⁊ erat post regẽ scd̃us

B Supr̃. 5. b

aman nomine indicauit mihi in toto orbe terraꝝ ppl̃m eẽ dispersũ: q nouis vterẽt legib⁹: ⁊ ꝯ omniũ gẽtiũ ꝯsuetudinẽ faciẽs regũ iussa cõtẽneret: ⁊ vniuersaꝝ cõcordiã nationũ sua dissensione violaret. Qd̃ cũ didicissem⁹: vidẽtes vnã gentẽ rebellẽ aduersus oẽ hominũ genus puersis vti legib⁹: nr̃isq; iussiõib⁹ ꝯtraire: ⁊ turbare subiectaꝝ nobis ꝓuinciaꝝ pacẽ atq; ꝯcordiã: iussim⁹ vt quoscũq; aman q oĩbus ꝓuincijs ꝑposit⁹ est: ⁊ scd̃us a rege: ⁊ quẽ pr̃is loco colim⁹ mõstrauerit: cũ ꝯiugibus ac liberis deleant ab inimicis suis. Nullusq; eoꝝ misereat: q̃rtadecima die duodecimi mẽsis adar anni pñtis: vt nepharij homines vno die ad inferos descẽdẽtes: reddãt imperio nr̃o pacẽ quã turbauerãt.

C

¶ Hucusq; exẽplar epl̃e. Que sequunt post eũ locũ scripta repperi. Ubi legit. Pergẽsq; mardoche⁹ fecit omnia q̃ ei mãdauerat hester. Nec tñ habetur in hebraico: ⁊ apud nullũ penit⁹ ferunt interpretum.

Uerba sãcti hieronymi. Supra 4. d. Text⁹ sequitur

✠ Mardocheus autẽ deprecat⁹ est dominũ: memor omniũ operũ eius: ⁊ dixit. Domine dñe rex omnipotens: in ditione enim tua cuncta sunt posita: ⁊ nõ est qui possit tue resistere volũtati: si decreueris saluare israel. Tu fecisti celũ ⁊ terram: ⁊ quicqd̃ celi ambitu cõtinetur: dñs omniũ es: nec est q resistat maiestati tue. Cuncta nosti ⁊ scis: q2 non pro superbia ⁊ cõtumelia: ⁊ aliqua glorie cupiditate fecerim hoc: vt nõ adorarem aman superbissimũ. Libẽter enim pro salute israel etiaꝫ vestigia pedũ eius deosculari parat⁹ essem: sed timui ne honorẽ dei mei trãsferrẽ ad hominẽ: ⁊ ne quẽq̃ adorarẽ: excepto deo meo. Et nunc dñe rex deus habraã miserere populi tui: q2 volunt nos inimici nostri perdere: ⁊ hereditatẽ tuã delere. Ne despicias partẽ tuam quã redemisti de egypto. Exaudi deprecationẽ meã: ⁊ ꝓpitius esto sorti ⁊ funiculo tuo: ⁊ cõuerte luctũ nostrũ in gaudiũ: vt viuẽtes laudem⁹ nomẽ tuum dñe: ⁊ ne claudas ora te canentium. Omnis quoq; israel pari mẽte ⁊ obsecratione clamauit ad dominũ: eo q eis certa mors impẽderet.

Psal. 145 D

¶ Cap. Sũ. ¶ De planctu hester: ⁊ de oratione ei⁹ q̃ adorauit dñm: ⁊ qd̃ fit repertum in vulgata editione. Cap. xiiij.

A

Hester quoq; regina cõfugit ad dñm: pauẽs periculũ qd̃ imminebat. Cũq; deposuisset vestes regias: fletib⁹ ⁊ luctui apta indumẽta suscepit: ⁊ pro vnguentis varijs cinere ⁊ stercore impleuit caput: ⁊ corp⁹ suũ humiliauit ieiunijs: omniaq; loca in qbus antea letari cõsueuerat: criniũ laceratiõe cõpleuit. Et dp̃cabat dñm deũ israel: dicẽs. Domine mi qui rex noster es solus: adiuua me solitariã: ✠ ⁊ cui sus pter te nullus est auxiliator: alius periculũ meũ in manib⁹ meis ẽ. Audiui a patre meo q tu dñe tulisses israel de cunctis gẽtibus: ⁊ patres nostros ex omnib⁹ retro maioribus suis: vt possideres hereditatẽ sempiternaꝫ: fecistiq; eis sicut locutus es. Peccauimus in cõspectu tuo: ⁊ idcirco tradidisti nos in manus inimicorũ nostrorũ. Coluimus enim deos eorũ. Justus es dñe. Et nũc nõ eis sufficit q durissima nos opprimũt seruitute: sed robur manuũ suaꝝ idoloꝝ potẽtie deputantes: volũt tua mutare ꝓmissa: ⁊ delere hereditatẽ tuã: ⁊ claudere ora laudãtium te: atq; extinguere gl̃iaꝫ templi ⁊ altaris tui: vt apriãt ora gẽtiũ: ⁊ laudẽt idoloꝝ fortitudinẽ: ⁊ pdicẽt carnalẽ regẽ in sempiternũ. Ne tradas dñe sceptrũ tuũ his qui nõ sunt: ne rideãt ad ruinã nostrã: sꝫ cõuerte cõsiliũ eoꝝ sup eos: ⁊ eum qui in nos cepit seuire disperde. Memẽto dñe ⁊ ostẽdere nobis in tpe tribulatiõis nr̃e: ⁊ da mihi fiduciã dñe rex deoꝝ ⁊ vniuerse ptãtis: tribue sermonẽ cõpositũ in ore

Alo ⁊ q⁹ B

C

meo in cospectu leonis: et transfer cor illius in odium hostis nostri: ut et ipse pereat: et ceteri qui ei consentiunt. Nos autem libera in manu tua: et adiuva me nullum aliud auxilium habentem: nisi te domine qui habes omnium scientiam: et nosti quia oderim gloriam iniquorum: et detester cubile incircumcisorum et omnis alienigene. Tu scis necessitatem meam quod abominer signum superbie et glorie mee quod est super caput meum in diebus ostentationis mee: // et detester illud quasi pannum menstruate: et non portem in diebus silentii mei: et quod non comederim in mensa aman: nec mihi placuerit convivium regis: et non biberim vinum libaminum: et numquam letata sit ancilla tua ex quo huc translata sum usque in presentem diem: nisi in te domine deus abraam. Deus fortis super omnes: exaudi + vocem eorum qui nullam aliam spem habent: et libera nos de manu iniquorum: et erue me a timore meo.

¶ Hec quoque addita reppi in editione vulgata.

¶ Ca. Sū. ¶ Additio repta in vulgata editione: qualiter mardocheus mandavit hester ut intraret ad regem: qualiter intravit: de pulchritudine eius: qualiter territa est ad aspectum regis. Cap. xv.

Et mandavit ei: haud dubium quin hester: mardocheus: ut ingrederetur ad regem: et rogaret pro populo suo et pro patria sua. Memorare inquit dierum humilitatis tue: quomodo nutrita sis in manu mea: quia aman secundus a rege locutus est contra nos in mortem: et tu invoca dominum et loquere regi pro nobis: et libera nos de morte. ¶ Necnon et ista que subdita sunt: in editione vulgata repperi. + Die autem tertio + // deposuit vestimenta ornatus sui: et circumdata est gloria sua. Cumque regio fulgeret habitu: et invocasset omnium rectorem et salvatorem deum: assumpsit duas famulas: et super unam quidem innitebatur quasi pre delicijs et nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens: altera autem famularum sequebatur dominam defluentia in humum indumenta sustentans. Ipsa autem rosea colore vultum perfusa: et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum: et nimio timore contractum. Ingressa igitur cuncta per ordinem ostia: stetit contra regem ubi ille residebat super solium regni sui: indutus vestibus regijs auroque fulgens et precio sis lapidibus: eratque terribilis aspectu. Cumque elevasset faciem: et ardentibus oculis furorem pectoris indicasset: regina corruit: et in pallorem colore mutato lassum super ancillulam reclinavit caput. Convertitque deus spiritum regis in mansuetudinem: et festinus ac metuens exilivit de solio: et sustentans eam ulnis suis donec rediret ad se his verbis blandiebatur. Quid habes hester? Ego sum frater tuus: noli metuere. Non morieris. Non enim pro te: sed pro + omnibus hec lex constituta est. Accede igitur: et tange sceptrum. Cumque illa reticeret: tulit auream virgam: et posuit super collum eius: et osculatus est eam: et ait. Cur mihi non loqueris? Que respondit. // Vidi te domine quasi angelum dei: et conturbatum est cor meum pre timore glorie tue. Valde enim mirabilis es domine: et facies tua plena est gratiarum. Cumque loqueretur: rursus corruit et pene exanimata est. Rex autem turbabatur: et omnes ministri eius consolabantur + eam.

¶ Exemplar epistole regis artaxerxis quam pro iudeis ad totas regni sui provincias misit: quod et ipsum in hebraico volumine non habetur.

¶ Ca. Sū. ¶ Aliud exemplar epistole quod in hebreo non habetur: de revocatione litterarum aman: et quod iudei hanc diem in festivitatem suscipiant. Cap. xvj.

Rex magnus artaxerxes // ab india usque ethiopiam centum vigintiseptem provinciarum ducibus ac principibus qui nostre iussioni obediunt: salutem dicit. Multi bonitate principum et honore qui in eos collatus est abusi sunt in superbiam: et non solum subiectos regibus nituntur opprimere: sed datam sibi gloriam non ferentes: in ipsos qui dederunt moliuntur insidias. Nec contenti sunt gratias non agere beneficijs: et humanitatis in se iura violare: sed dei quoque cuncta cernentis arbitrantur se posse fugere sententiam. Et in tantum vesanie proruperunt ut eos qui credita sibi officia diligenter observant: et ita cuncta agunt ut omnium laude digni sint: mendaciorum + cuniculis conentur sub-

Marginal notes: D — Sup. 5. — Mo + h. cum — Verba sci hieronymi — A — Verba sci hieronymi + Sequitur textus — B — M. + rc suspicit ve — Stimendes ornatu sui. — Artharxerxes qui ochus fuerit dicitur filius xy. pstant rex — Carie regni princeps — C — Artemisia regina mausoleum — D — Demosthenes orator — Als + hominibus — Ge. 32. b — 2. re. 19. c — Aristoteles phs — Eschines phs — Als + eas verba sci hieronymi carmen — dees phs — E — Sup. 1. a. — Xenophilus phedron — Xenocrates — Templa diane comburitur — Populus romanus — Als + famulis

uertere: dū aures pncipū simplices ex sua
nā alios estimantes callida fraude decipi-
unt. Quod et ex veteribus probat histo
rijs: et ex his q̄ gerunt quotidie q̄uo ma-
lis quorundā suggestionib⁹ regū studia
deprauent. Unde puidēdū est paci oiuz
puinciaz. Nec putare debetis si diuersa iu
beamus ex animi nři venire leuitate: sed
pro q̄litate et necessitate tēpoz vt reipubli
ce possit vtilitas ferre sentētiā. Et vt ma-
nifestius qđ dicim⁹ intelligatis. Aman fi-
li⁹ amadathi et aio et gēte macedo alienusq̄
a persaruz sanguine: et pietatē nřam sua
crudelitate cōmaculās: peregrin⁹ a nobis
susceptus est: et tantā in se expertus huma-
nitatē vt p̄r nř vocaret et adoraret ab oib⁹
post regē scđs. Qui in tātū arrogantie tu-
mo: ē sublatus est vt regno puare nos ni
teret et spū. Nam mardocheū cuius fide et
bñficijs viuimus: et consortē regni nostri
hester: cuz omni gēte sua: nouis qbusdaz
atq̄ inauditis machinis expetiuit i mor
tē. hoc cogitās vt illis interfectis isidiaret
nře solitudini: et regnū psaz trāsferret in
macedonas. Nos aūt a pessimo mortaliuz
iudeos neci destinatos: in nulla penit⁹ cul-
pa repperimus: sz ecōtrario iustis vtētes
legib⁹ et filios altissimi et maximi sempq̄z
viuētis dei: cuius bñficio et pr̄ib⁹ nostris
et nobis regnū ē traditū et vsq̄z hodie cu-
stodit. Unde eas lr̄as quas sub noīe nřo
ille direxerat sciatis eē irritas. Pro quo
scelere añ portas hui⁹ vrbis idest susis et ip
se q machinat⁹ est: et ois cognatio ei⁹ pēdet
in patibulis: nō nobis: sed deo reddēte ei
qđ meruit. hoc aūt edictū qđ nunc mitti
mus: in cunctis vrbib⁹ pponat: vt liceat
iudeis vti legib⁹ suis. Quibus debetis esse
adminiculo: vt eos q se ad necē eoz para-
uerāt: possint interficere terciadecima die
mensis duodecimi q vocat adar. hanc eni
diē de⁹ ops merorīs et luctus eis vertit in
gaudium. Unde et vos inter ceteros festos
dies: hanc habetote diē et celebrate eaz cuz
omni leticia: vt et in posterum cognoscan-
tur: omnes qui fideliter persis obediunt
dignam pro fide recipere mercedem: qui
autem insidiantur regno eorum: perire p
scelere. Omnis autem prouincia et ciuitas
que noluerit solennitatis huius esse par-
ticeps: gladio et igne pereat et sic deleatur vt
non solum hominibus: sed etiam in via
bestijs sit in sempiternum pro exemplo
contemptus et inobediente.

¶ Explicit liber hester.

¶ Incipit prologus primus in iob secū
dum translationem septuaginta.

Cogor p singulos scri
pture diuie libros ad
uersariorz respōdere ma
ledictis: q interptatio
nē meā reprehensionē
septuagita interptuz
criminant qsi non et
apđ grecos aqla sym-
mach⁹ et theodotion:
vel vbū e vbo: vel sensū e sensu: vel ex viro-
q̄z cōmixtū et medie tēpatū genus trāsla
tionis expsserint: et oia veteris instrumenti volu-
mina origenes obelis astericisq̄z distinxe
rint: quos vel additos vel de theodotiōe sū
ptos trāslatiōni antique inseruit: pbās de
fuisse qđ + additū est. Discāt igit obtrecta-
tores mei recipe in toto: qđ in partib⁹ su-
sceperūt: aut interptationē meā cum aste-
riscis suis radere. Neq̄z eniz fieri pōt vt q̄s
plura intermisisse susceperint: nō eosdē et
in qbusdā errasse fateant precipue in iobe
cui si ea q̄ sub astericis addita sunt subtra
xeris: pars maxima detrūcabit. Et hec dū-
taxat apud grecos. Ceteȝ apđ latinos ante
eā translationē quā sub astericis et obelis
nuper edidimus septingenti ferme aut
octingēti versus desunt: vt decurtatus et la-
ceratus corrosusq̄z liber: + fediatē sui pu
blice legentibus pbeat. hec aūt trāslatio nul
lū de veterib⁹ sequit interpretē: sed ex ipso
hebraico arabicoq̄z sermone: et interdū sy
ro: nūc vba nunc sensus: nunc sil' vtrūq̄z
resonabit. Obliquus enim etiam apud he
breos totus liber fertur et lubricus: et qđ
greci rhetores vocant schematismenos: dū
qui aliud loquit: aliud agit. Ut si velis an
guillam vel murenulā strictis tenere ma
nibus: quanto fortius presseris: tanto citi⁹
elabitur. Memini me ob intelligētiā hu
ius voluminis lyddeuz quēdaz preceptorem: qui apud hebreos primus haberi pu
tabat: nō paruis redemisse nūmis: cui⁹ do
ctrina an aliqd pfecerim: nescio. hoc vnū
scio nō potuisse me interptari: nisi qđ an
te intellexerā. A pncipio itaq̄z voluminis vs
q̄z ad verba iob apud hebreos prosa oratio
est. Porro a verbis iob in qbus ait pereat

Al's + addidit

Al's + nuditate

Job 3. a

diés in qua natus sū: ⁊ nox in q̄ dictū est cóceptus est hō: vsq̄ ad eū locū vbi ante finē voluminis ꝯscriptū est. //idcirco ip̄e me rep̄hendo ⁊ ago pniaȝ in fauilla ⁊ cinere: hexametri v̄sus sūt: dactylo spōdeoq̄ currētes: ⁊ ꝓp lingue idioma crebro recipientes ⁊ alios pedes: nō earūdē syllabaȝ: sed earundē tēpoȝ. Interdū q̄ȝ rythmus ipse dulcis ⁊ tinnulus fert numeris pedū solutis: quod metrici magis q̄ simplex lector intelligunt. A supdicto autē versu vsq̄ ad finē libri: paruū comma qđ remanet ꝓsa oratione ꝯtexit. Qđ si cui videt incredulum: metra scȝ eē apd hebreos: ⁊ in morē nr̄i flacci greciq̄ pindari ⁊ alcei ⁊ sapho: vel psalteriuȝ vel lamētationes hieremie: vel oīa ferme scripturaȝ cantica cōprehendi: legat philonē: iosephuȝ: origenē: cesariensem eusebiū: ⁊ eoȝ testimonio me veruȝ dicere cōprobabit. Audiant quapropter canes mei: idcirco me in hoc volumine laborasse: non vt interptationē antiquā rep̄henderē: sed vt ea que in illa aut obscura sūt: aut omissa: aut certe scriptoȝ vitio deprauata: manifestiora nostra interpretatiōe fierēt: qui ⁊ hebreuȝ sermonē ✠ ex parte didicimus: ⁊ in latino pene ab ipsis cunabulis inter grāmaticos ⁊ retores ⁊ philosophos detriti sumus. Qđ si apd grecos post septuaginta editionē iam chr̄i euangelio coruscante iudeus aqla ⁊ symmachus ac theodotion iudaiȝantes heretici sūt recepti: q multa misteria saluatoris subdola interp̄tatione celarunt: ⁊ tn̄ in exēplis habētur apud eccl̄ias explananē ab ecclesiasticis viris: quāto magis ego chr̄ianus ⁊ de parētib⁹ chr̄ianis nat⁹: ⁊ vexillū crucis in mea frōte portās: cuius studiū fuit omissa reptere: deprauata corrigere: ⁊ sacra ecclesia puro ⁊ fideli aperire sermone: vel a fastidiosis vel a malignis lectoribus nō debeo reprobari. Habeant q volunt veteres libros vel in mēbranis purpureis auro argentoq̄ descriptos: vel ✠ vncialib⁹ (vt vulgo aiunt) lrīs onera magis exarata q̄ codices: dūmodo mihi meisq̄ permittant paupes habere cedulas: ⁊ non tā pulchros codices q̄ emēdatos. Vtraq̄ aūt editio: ⁊ septuaginta iux̄ grecos: ⁊ mea iuxta hebreos in latinuȝ meo labore translata est. Eligat vnusquisq̄ quod vult: ⁊ studiosum me magis q̄ maliuolum probat.

[Margin: //Iob.14. a. — Alś ✠ in — Alś ✠ crepiti — Alś ✠ initialibus]

ℭ Explicit p̄mus ꝓlogus in librum iob

ℭ Incipit scd's ꝓlogus in iob s̄m hebraicum.

Si aut fiscellā iunco texerem: aut palmarum folia cōplicarem vt in sudore vultus mei comederē panē //⁊ ventris opus solicita mēte ptractarē: nullus morderet //nemo rep̄henderet. Nunc aūt qȝ iux̄ sententiā saluatoris volo operari cibum qui non perit: ⁊ antiquā diuinoȝ ✠ voluminum vias sentib⁹ virgultisq̄ purgare error: mihi geminus infligit: corrector vitiorum falsarius vocor: ⁊ errores nō auferre: sed serere. Tanta est enim vetustatis cōsuetudo: vt etiā cōfessa plerisq̄ vitia placeāt: dum magis pulchros hēre volunt codices q̄ emēdatos. Quapp o frēs dilectissimi: vnicū nobilitatis ⁊ humilitatis exēplar: ꝓ flabello calathis sportellisq̄ munusculis monachoȝ spiritalia h̄ ⁊ māsura dona suscipite //ac btm̄ iob q adhuc apd latinos iacebat i stercore: ⁊ vermib⁹ scatebat erroȝ: integrum imaculatūq̄ gaudete. //Quō. n. post ꝓbationē atq̄ victoriā duplicia sūt ei vniuersa reddita: ita ego i lingua nr̄a vt audacter loqr: feci eū hēre q amiserat. Igitur ⁊ vos ⁊ vnūquēq̄ lectorē solita p̄fatiōe cōmoneo ⁊ i pncipijs libroȝ eadē sp annectēs rogo vt vbicūq̄ sp pcedētes v̄gulas videritis: sciatis ea q̄ subiecta sūt i hebraicis voluminib⁹ nō haberi. Porro vbi stelle imago p̄fulserit: ex hebreo in sermone nr̄o addita sunt. Necnon ⁊ illa q̄ haberi videbanē ⁊ ita corrupta erant vt sensum legētibus tollerēt oratibus vobis magno labore correxi magis vtile qđ ex odio meo ecclesijs chr̄i venturum ratus: q̄ ex aliorum negocio.

[Margin: //Eccl.13 a. — //Iob.6. a. — //Iob.2. b. — //Iob.42. c.]

ℭ Explicit prologus scd's in librum iob.

ℭ Incipit argumentum in librum iob.

In tra qdē hitasse iob vsitidi in finib⁹ idumee ⁊ arabie: ⁊ erat ei añ nomē iobab. Et accepit vxorē arabissā: ⁊ genuit filiū quē vocauit ennō. Erat āt ip̄e fili⁹ qdē ꝯareth de esau filijs fili⁹: de m̄re v̄o bosra: ita vt sit qntus ab habraā. Et hi sunt reges q regnauerūt in edom: in q̄ ⁊ ip̄e regnauit. Sed p̄mus in ea regnauit balach fili⁹ beor ⁊ nomē eiusdē ciuitatis ✠ machaba. Post hūc aūt barich. Post eū iobab q vocat iob Post iob autē cusrā: q erat dux ex themanoꝝ regione. Et post illū regnauit adar fili⁹ bethi: q excidit madian in cāpo moab ⁊ nomē ciuitatis eius chethauith.

[Margin: Alś ✠ danaba]

¶ Incipit liber iob.

¶ Ca. Sũ. ¶ De sciĩtate iob & filijs & sba ei⁹ de ꝯuiuio filioꝝ: de sathã q expetita licẽtia a dño pcussit camelos: boues & asinos: oues & pueros: ad vltimuz liberos eius: de mesticia iob & laude eius // ad dñz. Cap. j

A

Ir erat in terra hus noĩe Job. Et erat vir ille simplex & rect⁹ ac timens deũ: & recedens a malo: Natiq3 sũt ei septẽ filij: & tres filie. // Et fuit possessio eius septẽ milia ouiũ: & tria milia camelorꝫ: qngenta q3 iuga bouz: & quingente asine: ac familia multa nimis. Eratq3 vir ille magnus int oẽs orĩetales. Et ibãt filij eius: & faciebant ꝯuiuia per domos vnusqsq3 in die suo. Et mittẽtes vocabant tres sorores suas vt comederẽt & biberẽt cũ eis. Cũq3 i orbẽ trãsissent dies ꝯuiuij: mittebat ad eos iob: et scificabat illos: // cõsurgẽsq3 diluculo offerebat holocausta p singulos. Dicebat eniz. Ne forte peccauerint filij mei: & bñdixerint deo i cordib⁹ suis. // Sic faciebat iob cũctis dieb⁹. Quadã aũt die cũ venissent filij dei vt assisterẽt corã dño: affuit inter eos etiaz sathan. Cui dixit dñs. Unde venis? Qui rñdens ait. Circuiui terrã: & pambulaui eã. Dixitq3 dñs ad eũ. Nunqd ꝯsiderasti suũ meuz iob: qꝫ nõ sit ei silis in terra: hõ simplex & rectus ac timẽs deũ & recedẽs a malo? Cui rñdẽs sathan: ait. Nunqd frustra iob timet deũ? Nõne tu valli isti euz ac domũ eius vniuersãq3 substantiã eius p circuitu3? Operibus manuũ eius bñdixisti: & possessio eius creuit in terra. Sed extẽde paululuz manuz tuã: & tange cuncta que possidet: nisi in faciẽ bñdixerit tibi. Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce vniuersa q̃ h3 in manu tua sunt: tm̃ in eũ ne extẽdas manũ tuaz. Egressusq3 est sathan a facie dñi. Cuz aũt q̃daz die filij & filie eius comederent & biberẽt vinũ in domo fris sui pmogeniti: nuncius venit ad iob q diceret. Boues arabãt & asine pascebant iuxta eos: & irruerunt sabei tulerũtq3 oĩa & pueros pcusserunt gladio & euasi ego solus vt nunciarem tibi. Cũq3 adhuc ille loqref: venit alter & dixit. Ignis dei cecidit e celo: + tactas oues: puerosq3 cõsũpsit: & effugi ego solus vt nunciarẽ tibi. Sed adhuc illo loquẽte venit alius: & dixit. Chaldei fecerũt tres turmas: & inuaserunt camelos & tulerunt eos: necnõ & pueros pcusserũt gladio: & ego fugi solus vt nunciarẽ tibi. Adhuc loqbaf ille: & ecce alius intrauit: & dixit. Filijs tuis & filiab⁹ vescentibus & bibẽtibus vinuz in domo fratris sui pmogeniti: repente ventus vehemẽs irruit a regione deserti: & cõcussit q̃tuor angulos dom⁹. Que corruẽs oppssit liberos tuos & mortui sũt. Et effugi ego solus vt nuntiarẽ tibi. Tũc surrexit iob: & scidit vestimẽta sua & tonso capite corruẽs in terrã: adorauit & dixit. // Nudus egressus su3 de vtero mrĩs mee: & nudus reuertar illuc. // Dominus dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factũ est sit nomen dñi benedictum. In omnibus his nõ peccauit iob labijs suis: neq3 stultum quid contra deum locutus est.

¶ Ca. Sũ. ¶ De plaga vlceris q̃ percussit euz sathan: de tentatione p vxorem facta de amicis q venerãt ad ꝯsoladũ eũ: hi tres sederũt in terra cũ eo septẽ dieb⁹ & noctib⁹ nõ loqntes pp dolorẽ vehementẽ. Cap. ij.

Factu3 est aũt cuz q̃daz die venissent filij dei: & starent corã dño: venisset q3 sathan inter eos: & staret in ꝯspectu ei⁹: vt diceret dñs ad sathan. Uñ venis? Qui rñdens ait. Circuiui terraz: & perambulaui eã. Et dixit domin⁹ ad sathan. Nunqd cõsiderasti seruum meum Job qꝫ non sit ei similis in terra: // vir simplex & rectus ac timens deum: & recedens a malo & adhuc retinens innocentiaz? Tu autẽ cõmouisti me aduersus eum vt affligerem eum frustra. Cui respondens sathan ait. Pellẽ pro pelle: & cuncta que habet homo dabit p

Infra.2.a / Infra.42. b. / 82.q.3.c. totum di.47.§ necesse / B / Infra.1.a / Al. + nũ qd tu nõ / C / Al. + et cũctas / D / h Eccle.5.a //ps.112. Infra.8.c. 7.q.1.c.st scitaris in gl. di.47.ca. sicut 21.q.5.ca. h. in glo. de pe.d.1. c.pōt fieri §. dubitãdus D / sup.1.b. / Supr.1.a. / E

Ita sua. Alioquī mitte manū tuā: ⁊ tāge os eiꝰ ⁊ carnē ⁊ tūc videbis ꝙ i faciē + bn̄dicat tibi: dixit ergo dn̄s ad sathan. Ecce in manu tua est: verūtn̄ aiām illiꝰ serua. Egressus igiť sathan a facie dn̄i pcussit iob + vlcere pessimo a plāta pedis vsqȝ ad verticeȝ eiꝰ. Qui testa saniē radebat: sedēs in sterqlinio. Dixit aūt illi vxor sua. Adhuc tu pmanes in simplicitate tua? Bn̄dic deo et morere. Qui ait ad illā. Quasi vnā de stultis mulierībꝰ locuta es. Si bona + suscepimꝰ d̄ māu dn̄i mala q̄re nō + sustineamꝰ? In oībus his nō peccauit iob labijs suis. Igiť audiētes tres amici iob oē malū qḋ accidisset ei: venerūt singuli de loco suo: eliphaȝ themanites ⁊ + baldath suites: ⁊ sophar naamathites. Condixerāt .n. vt pariter veniētes visitarēt eū ⁊ ꝯsolarenť. Cūqȝ eleuassent pcul oculos suos: non cognouerunt eum. Et exclamātes plorauerūt: scissisqȝ vestibus sparserunt puluerem super caput suum in celum. Et sederunt cuȝ eo in terra septem diebus ⁊ septem noctibꝰ: ⁊ nemo loquebatur ei verbum. Uidebant enim dolorem esse vehementem.

Ca. Sū. Uerba iob vbi ostēdit ꝙ miserabilis est vita pn̄s: ⁊ felix iustoꝝ exitꝰ. Cap. iij.

Post hec aperuit iob os suuȝ: ⁊ maledixit diei suo: ⁊ locutꝰ est. // Pereat dies in qua natus suȝ ⁊ nox in q̄ dictū est: conceptus est hō. Dies illa vertať in tenebras. Non requirat eum deus desup: ⁊ nō + illustretur lumine. Obscurent eum tenebre ⁊ vmbra mortis. Occupet eum caligo ⁊ inuoluatur amaritudine. Noctem illā tenebrosus turbo possideat. Non computetur in diebus anni: nec numeretur in mensibus. Sit nox illa solitaria: nec laude digna. Maledicunt ei qui maledicunt diei: qui parati sunt suscitare leuiathan. Obtenebrentur stelle caligine + eius. Expectet lucem ⁊ non videat: nec ortum surgētis aurore. Quia non + conclusit ostia vētris qui portauit me: nec abstulit mala ab oculis meis. // Quare non in vulua mortuus sum: egressus ex vtero non statiȝ perij. Quare exceptus genibus: cur lactatus vberibus? Nunc enim dormiens silerem: ⁊ somno meo requiescerem cum regibus ⁊ consulibus terre: qui edificant sibi solitudines: aut cum principibus qui possident aurum: ⁊ replent domos suas argento. Aut sicut abortiuuȝ absconditum nō subsisterē: vel qui cōcepti nō viderūt lucē. Ibi impij cessauerūt a tumultu: ⁊ ibi requieuerūt fessi robore: ⁊ quōdā vincti pariter sine molestia nō audierūt vocē exactoris. Paruꝰ ⁊ magnꝰ ibi sunt: ⁊ seruꝰ liber a dn̄o suo. Quare misero data est lux: ⁊ vita his q in amaritudine anime sunt. Qui expectāt mortē ⁊ nō venit: quasi effodiētes thesaurū: gaudētqȝ vehemēter cuȝ inuenerint sepulchrū. Uiro cuiꝰ abscōdita est via: ⁊ circūdedit eū deus tenebris. Anteq̄ȝ comedo suspiro: ⁊ q̄si + inundantes aq̄ sic rugitꝰ meꝰ: q2 timor quē timebā euenit mihi ⁊ qḋ verebar accidit. Nōne dissimulaui? Nōne silui? Nōne quieui? Et venit super me indignatio.

Cap. Sūmariuȝ. Eliphaȝ notat Job de impatientia ⁊ iniustitia propter quaȝ flagellatur: de inani gloria ꝙ se iustum putauit. Cap. iiij.

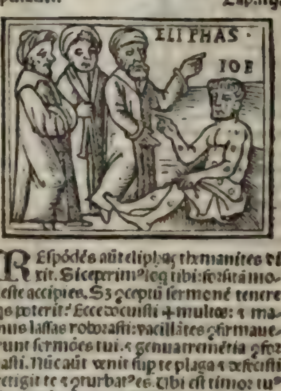

Respōdēs aūt eliphaȝ themanites dixit. Si ceperimꝰ loq tibi: forsitā moleste accipies. Sȝ ꝯceptū sermonē tenere qs poterit? Ecce docuisti + multos: ⁊ manus lassas roborasti: vacillātes ꝯfirmauerunt sermōes tui. ⁊ genua trementia ꝯfortasti. Nūc aūt venit sup te plaga ⁊ defecisti: tetigit te ⁊ ꝯturbatꝰ es. Ubi est timor tuꝰ fortitudo tua ⁊ patiētia tua: ⁊ pfectio viarū tuaꝝ? Recordare obsecro te: qs vnq̄ȝ innocēs perijt: aut q̄n recti deleti sūt? Quin potius vidi eos q operanť iniquitatē: ⁊ semināt dolores: ⁊ + metuūt eos: flāte deo perisse ⁊ spū ire eiꝰ eē ꝯsūptos. Rugitꝰ leonis ⁊ vox leene: ⁊ dētes catuloꝝ leonum cōtriti sunt. Tigris perijt eo ꝙ nō hēret pdaȝ: ⁊ catuli leonis dissipati sūt. Porro ad me

Marginal notes (left): Alo.+ bn̄dixerit · Al.+ vulnere · C · Al.+ percepimus · Ie.+ suscipiamꝰ · Al.+ baldad · D · A · Hiere.20.D. · Ie.+ illustret · B · Alo.+ noctis · Al.+ claudit · Infra.10.D. · Hie.20.D

Marginal notes (right): E · D · Alo.+ inundantis · A · Al.+ plurimos · B · Al.+ metunt

E uerbũ est ẽbũ abscõditũ: ⁊ q̃si furtiue suscepit auris mea venas susurrij ei⁹. In horrore visionis nocturne qñ solet sopor occupare homines pauor tenuit me ⁊ tremor: ⁊ omnia ossa mea pterrita sunt. Et cũ spiritus me pñte trãsiret: inhorruerunt pili carnis mee. Stetit qdã cui⁹ non agnoscebã vultũ: imago corã oculis meis: ⁊ vocem q̃si aure lenis audiui. // Nũqd hõ dei cõparatiõe iustificabit: aut factore suo purior erit vir? Ecce q seruiũt ei nõ sunt stabiles ⁊ in ãgelis suis reppit prauitatẽ. // Quãtomagis hi q habitãt domos luteas: qui terrenũ hñt fundamẽtũ cõsumenẽ velut a tinea // de mane vsq3 ad vesperã succidenẽ: ⁊ q2 nullus intelligit in eternum pibunt. Qui aũt reliq fuerint auferentur ex eis: morientur ⁊ nõ in sapiẽtia.

D

¶ Infra. 25.b. 2. Pe.2.a ¶ De pe. dist.2.c.si eni añ si. ¶ Esa.38.c. Als + relicti

¶ La. Sũ. ¶ De exitu stulti: de iustitia dei q dñs suos flagellat: ⁊ sibi eos liberat: ⁊ liberatos inde dirigit. Cap. v.

A

Uoca ergo si est q tibi rñdeat ⁊ ad aliquẽ sanctorũ cõuertere. + Uirũ stultũ interficit iracũdia: ⁊ paruulũ occidit inuidia. Ego vidi stultum firma radice: ⁊ maledixi pulchritudini ei⁹ statim. Longe fiẽt filij eius a salute: ⁊ cõterenẽ in porta: ⁊ nõ erit q + eruat. Cui⁹ messem famelic⁹ comedet: ⁊ ipm rapiet armat⁹: ⁊ bibent sitiẽtes diuitias eius. Nihil in terra sine cã fit: ⁊ de humo nõ egredieẽ dolor. Hõ nascitur ad laborẽ: ⁊ auis ad + volatũ. Quã ob rẽ ego + deprecabor dñm: ⁊ ad deũ ponã eloquiũ meũ. Qui facit magna ⁊ inscrutabilia: ⁊ mirabilia absq3 nũero. Qui dat pluuias sup faciẽ terre: ⁊ irrigat aqs vniuersa. Qui ponit humiles in sublime: ⁊ merẽtes erigit sospitate. Qui dissipat cogitatiões malignorũ: ne possint implere manus eorũ qd ceprãt. // Qui apprehendit sapiẽtes in astutia eorũ: ⁊ cõsiliũ prauorũ dissipat. Per diẽ incurrẽt tenebras: ⁊ q̃si i nocte sic palpabũt in meridie. Porro saluũ faciet egenum a gladio oris eorũ: ⁊ de manu violẽti pauperẽ. Et erit egeno spes: iniqtas aũt cõtrahet os suũ. Beatus hõ q corripit a + dño. Increpationem ergo dñi ne reprobes: q2 ipse vulnerat ⁊ medeẽ: pcutit ⁊ manus eius sanabunt. In sex tribulatiõib⁹ liberabit te: ⁊ in septima nõ tãget te malũ. In fame eruet te de morte: ⁊ i bello de manu gladij. A flagello lingue abscõderis: ⁊

A

Als + Ue re. Als + Et enim. Als + eripiat. B Als + oritur. Als + volandum. Als + deprecor. ¶ 1. Cor. 3.b. C. Als + deo. D

nõ timebis calamitatẽ cũ venerit. In vastitate ⁊ fame ridebis: ⁊ bestias terre non formidabis. Sz cum lapidibus regionũ pactum tuum: ⁊ bestie terre pacifice erunt tibi. + Et scies q pacẽ habeat tabernaculũ tuum: ⁊ visitans speciẽ tuam non peccabis. Et scies quoniam multiplex erit semẽ tuum: ⁊ progenies tua quasi herba terre. Ingredieris in abundãtia sepulchrũ: sicut infertur aceruus + tritici in tẽpore suo. Ecce hoc inuestigauimus ita ẽ: qd auditum mente pertracta.

Als + scies quoq3. Als sup ẽ + triti ca.

¶ La. Sũ. ¶ Rñdet iob ⁊ dicit q pena sua excedit culpã: ⁊ tñ delectaẽ i pena. Cap. vi.

A

Respondẽs aũt iob dixit. Utinã appenderẽtur peccatã mea quib⁹ irã merui: ⁊ calamitas quã patior: in statera: q̃si arena maris hec grauior appareret. Unde ⁊ verba mea dolore sunt plena: q2 sagitte dñi in me sunt: quarũ indignatio ebibit spiritũ meum: // ⁊ terrores dñi militant cõtra me. Nunqd rugiet onager: cũ habuerit herbã: aut mugiet bos cũ ante presepe plenum steterit? Aut poterit comedi insulsum: qd non ẽ sale cõditũ? Aut põt aliqs gustare: qd gustatũ affert mortẽ? // Anime .n. esuriẽti: ẽt amara dulcia eẽ videntur. Que prius nolebat tãgere anima mea: nunc pre angustia cibi mei sũt. Quis det vt veniat petitio mea ⁊ qd expecto tribuat mihi deus: ⁊ q cepit ipse me conterat: soluat manũ suam: ⁊ succidat me: ⁊ hec mihi sit consolatio vt affligens me dolore nõ parcat: nec cõtradicam sermonibus sancti? Que ẽ .n. fortitudo mea vt sustineã: aut quis finis meus vt patiẽter agam? Nec fortitudo lapidũ fortitudo meã: nec caro mea enea ẽ. Ecce nõ est auxilium mihi in me: // ⁊ necessarij quoq3 mei recesserũt a me. Qui tollit ab amico suo misericordiam: timorẽ dñi derelinquit. Frẽs mei pterierũt me: sicut torrẽs qui raptim trãsit in cõuallib⁹. Qui timẽt pruinã irruet sup eos nix. Tpe quo fuerint dissipati pibunt: ⁊ vt incaluerint soluẽtur de loco suo. Inuolute sunt semite gressuũ eorũ: ãbulabũt in uacuũ ⁊ pibũt. Cõsiderate semitas themã: itinera saba ⁊ expectate paulisp. Cõfusi sunt: q2 speraui. Uenerũt q3 vsq3 ad me ⁊ pudore cooptĩ sunt. Nũc venistis: ⁊ mõ vidẽtes plagã meã timetis? Nũqd dixi afferte mihi: ⁊

¶ A nos 13.a. B ¶ Puer. 27.a. C ¶ 13.q.2.c. non est mirum 3.q.c. cũ igitur.

de substantia vestra donate mihi: vel liberate me de manu hostis & de manu robustorum

D eruite me? Docete me: & ego tacebo: & si quid forte ignoraui instruite me. Quare detraxistis sermonibus veritatis: cum e vobis nullus sit qui possit arguere me. Ad increpandum tantum eloquia concinnatis & in ventum verba profertis. Super pupillum irruitis & subuertere nitimini amicum vestrum. Uerumtamen quod cepistis explete. Prebete aurem: & videte an mentiar. Respondete obsecro absque contentione: & loquentes id quod iustum est iudicate. Et non inuenietis in lingua mea iniquitatem: nec in faucibus meis stultitia personabit.

¶ Ca. Su. ¶ Ostendit quod viuere labor est: mors festinat & non est reuersio: mors festinat intus penitet & clamat. Cap. vij.

A Militia // est vita hominis super terram: // & sicut dies mercennarij dies eius. Sicut + ceruus desiderat vmbram: & sicut mercenarius prestolatur finem operis sui: sic & ego habui menses vacuos & noctes laboriosas enumeraui mihi. Si dormiero dicam. Quando consurgam? Et rursum expectabo vesperam & replebor doloribus vsque ad tenebras. Induta est caro mea putredine & sordibus pulueris: cutis mea aruit & contracta est. // Dies mei velocius transierunt quam a texente tela succiditur: & consumpti sunt absque vlla spe. Memento quia ventus est vita mea: & non reuertetur oculus meus vt videat bona: nec aspiciet me visus hominis. Oculi tui in me: & non subsistamus. Sicut consumitur nubes & pertransit: sic qui descendit ad inferos non ascendet: nec reuertetur vltra in domum suam: neque cognoscet eum amplius locus eius. Quapropter & ego non parcam ori meo: loquar in tribulatione spiritus mei: confabulabor cum amaritudine anime mee. Numquid mare ego sum aut cetus: quia circundedisti me carcere. Si dixero consolabitur me lectulus meus: & releuabor loquens mecum in strato meo: terrebis me per somnia: & per visiones horrore concuties. Quamobrem elegit suspendium anima mea: & mortem ossa mea. Desperaui. Nequaquam vltra iam viuam. Parce mihi + domine: nihil enim sunt dies mei. Quid est homo quia magnificas eum: // aut quid apponis erga eum cor tuum? Uisitas eum diluculo: & subito probas illum. Usquequo non parcis mihi: nec dimittis me vt glutiam saliuam meam? Peccaui. Quid faciam tibi o custos hominum? Quare me posuisti contrarium tibi: & factus sum mihimetipsi grauis? Cur non tollis peccatum meum: & quare non auferes iniquitatem meam? Ecce nunc in puluere dormiam: & si mane me quesieris non subsistam.

Alias + seruus // 12.q.4. §. his ita in.j. glo. de pe. dis. ij.c. si.n. ante si. di.4.c. si de bono // infra.14. b.

B // infra.9.c

C

Alias super est + domine

D // infra. 15.a

¶ Ca. Su. ¶ + Baldath notat iob flagella meruisse: & penitentiam non fecisse: describit quoque hypocritam & ruinam eius: monet iob clamare ad dominum: ostendens ipsum esse misericordem: & reprehendit hypocritas. Cap. viij.

Alias + baldach

R Espondens autem + baldath suites dixit. Usquequo loqueris talia & spiritus multiplex sermonis oris tui. Numquid deus supplantat iudicium: aut omnipotens subuertit quod iustum est. Etiam si filij tui peccauerunt ei: & dimisit eos in manu iniquitatis sue: tu tamen si diluculo consurrexeris ad deum & omnipotentem fueris deprecatus: si mundus & rectus incesseris: statim euigilabit ad te: & pacatum reddet habitaculum iusticie tue: intantum vt si priora tua fuerint parua: & nouissima tua multiplicentur nimis. // Interroga enim generationem pristinam: & diligenter inuestiga patrum memoriam. // hesterni quippe sumus: & ignoramus quoniam sicut vmbra dies nostri sunt super terram. Ipsi docebunt te. Loquentur tibi: & de corde suo proferent eloquia. Numquid + virere potest scirpus absque humore: aut + crescere carectum sine aqua? Cum adhuc sit in flore nec carpatur manu: ante omnes herbas arescit: sic vie omnium qui obliuiscuntur deum: & spes hypocrite peribit. Non ei placebit vecordia sua: & sicut tela aranearum fiducia eius. Innitetur super domum suam: & non stabit: fulciet eam & non consurget. Humectus videtur antequam veniat sol: & in orto suo germen eius egredietur. Super aceruum petrarum radices eius densabuntur: & inter lapides commorabitur. Si ab

A Alias + baldach

B

// Deu.32 a. // ps. 143.

Alias + virescere Alias + crescere.

C

sorbuerit eū de loco suo negabit eū: et dicet. Non noui te. hec est enim leticia vie eius: vt rursuz de terra alij germinent. Deus nō proiciet simplicē: nec porriget manum malignis: donec impleat risu os tuū: et labia tua iubilo. Qui oderūt te induent confusio ne: et tabernaculū impiorū nō subsistet.

¶ Ca. ix. ¶ Job exponit magnalia dei cū sua cōparatiōe nulle sūt hōis iustitie. c. ix.

Et rñdēs iob ait. Vere scio q ita sit: et q nō iustificet hō cōpositus deo. Si voluerit cōtēdere cū eo: nō poterit rñdere ei vnū pro mille. Sapiēs corde est: et fortis robore. Quis restitit ei: et pacē habuit? Qui trāstulit mōtes et nescierūt hi quos subuertit in furore suo. Qui cōmouet terrā de loco suo: et columne eius concutiunt. Qui precipit soli et nō orit: et stellās claudit quasi sub signaculo. Qui extēdit celos solus: et gradit super fluctus maris. Qui facit arcturū et oriona et hyadas: et interiora austri. Qui facit magna et incōprehēsibilia et mirabilia quorū nō est numerus. Si venerit ad me: nō videbo eū: si abierit nō intelligā. Si repēte interroget: quis rñdebit ei? Vel quis dicere pōt: cur ita facis? Deus cuius ire nemo resistet pōt: et sub quo curuant qui portant orbē. Quātus ergo sum ego vt rñdeā ei: et loquar verbis meis cū eo? Qui ēt si habuero quippiā iustū: nō rñdebo: sed meū iudicē deprecabor. Et cū inuocātē me exaudierit: nō credo q audierit vocem meā. In turbine. n. conteret me: et multiplicabit vulnera mea: ēt sine causa. Nō concedit requiescere spūm meū: et implet me amaritudinibus. Si fortitudo querit robustissimus ē. Si equitas iudicij: nemo audet pro me testimoniū dicere. Si iustificare me voluero: os meū condēnabit me. Si innocētē ostendero prauū me cōprobabit. Etiā si simplex fuero hoc ipsuz ignorabit aīa mea: et tedebit me vite mee. Unū est qd̄ locutus sum: et innocētē et impiū ipse consumit. Si flagellat occidat semel: et nō de penis innocētū rideat. Terra data ē in manus impij: vultū iudicū eius operit. Quod si nō ille ē quis ergo ē? Dies mei velociores fuerūt cursore: fugerūt et nō viderūt bonū. Pertrāsierunt quasi naues poma portātes: sicut aqla volās ad escā. Cū dixero nequaq̄ ita loquar: cōmuto faciē meam: et dolore torqueor. Verebar oīa opera mea: sciēs q nō parceres delinquēti. Si aūt et sic impius sum: quare frustra laboraui. Si lotus fuero quasi aquis niuis: et fulserint velut mundissime manus mee: tñ sordibus intinges me: et abominabunt me vestimēta mea. Neq̄. n. viro q similis mei ē rñdebo: nec q mecū in iudicio ex equo possit audiri. Nō ē q vtrūq̄ valeat arguere: et ponere manū suā in ambobus. Auferat a me virgā suā: et pauor eius nō me terreat. Loquar: et nō timebo eū. Nec enim possum metuēs rñdere.

¶ Ca. x. ¶ Job penitet et cōfitet: allegat ad iudicē qd̄ opus suū ē lutū fragile: et propter penas in se militātes plāgit se natū: et petit locū penie anteq̄ moriatur. Cap. x.

Tedet aīam meā vite mee: dimittaz aduersuz me eloquz meū. Loquar in amaritudine anime mee: dicaz deo. Noli me cōdēnare. Indica mihi: cur me ita iudices. Nunqd bonuz tibi vr si calūnieris me et opprimas me opus manuū tuarū: et cōsiliū impiorū adiuues? Nūqd oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt hō: et tu videbis? Nūqd sicut dies hoīs dies tui: et anni tui sicut humana sunt tpa: vt q̄ras iniquitatē meā et peccatū meū scruteris? Et scias q nihil impiū fecerim: cū sit nemo q de manu tua possit eruere. Manus tue fecerūt me: et plasmauerūt me totū in circuitu: et sic repēte precipitas me. Memēto q̄so q sicut lutū feceris me: et in puluerē reduces me. Nōne sicut lac mulsisti me: et sicut caseū me coagulasti? Pelle et carnibus vestisti me: ossibus et neruis cōpegisti me. Uitaz et misericordiā tribuisti mihi: et visitatio tua custodiuit spūm meū. Licet hec celes in corde tuo: tñ scio q vniuersoruz memineris. Si peccaui et ad horam pepercisti mihi: cur ab iniqtate mea mundum me eē nō pateris? Et si impius fuero ve mihi ē: et si iustus nō leuabo caput: saturatus afflictiōe et miseria. Et propter superbiā quasi leenam capies me: reuersusq̄ mirabiliter me crucias. Instauras testes tuos cōtra me: et multiplicas irā tuā aduersuz me: et pene militant in me. Quare de vulua eduxisti me? Qui vtinā cōsumptus essem ne oculus me videret. Fuissez quasi non essem de vtero trāslatus ad tumulū. Nunqd nō paucitas dierū meoruz finietur breui? Dimitte ergo me vt plangam paululum dolorē meum: anteq̄ vadam

Marginalia: Alias cōparat. — Alias restitit — Alias inscrutabilia. — Alias eum. — De pe. dis. i. ca. quis ec clesiastes — Alias concedet — De pe. dis. ij. c. si enim an me. — De purga. c. i. si. — infra 3. b — Alias consumet. — Alias tradita — Alias manu — infra. 7. b. — Deu. 32. f. — ps. 118. — De pe. di. ij. c. si enī. v. ps. simē. — sup. 3. b hie. 20. d — Ji. q. 3. c. qd ergo.

⁊ nõ reuertar ad terrã tenebrosã ⁊ opertam mortis caligine: terrã miserie ⁊ tenebrarum: vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo: sed sempiternus horror + inhabitans.

Ma + habitat

℃ Ca. Sũ. ℃ Sophar iniuste iob arguit: deum incomprehensibilẽ ostendit: ⁊ penitẽti misericordiam ostẽdit. Cap. xi.

A

RESpondẽs autẽ sophar naamathites: dixit. Nunquid q multa loquitur nõ audiet: aut vir verbosus iustificabitur. Tibi soli tacebunt homines: ⁊ cum ceteros irriseris a nullo confutaberis. Dixisti enim. // Purus est sermo meus: ⁊ mũdus sum in cõspectu tuo. Atq3 vtinã deus loqueretur tecũ ⁊ aperiret labia sua tibi: vt ostẽderet tibi secreta sapiẽtie: ⁊ q multiplex esset lex eius: ⁊ itelligeres q multo minora exigaris ab eo q3 meretur iniqtas tua. Forsitã vestigia dei cõprehendes: ⁊ vsq3 ad pfectũ omnipotentẽ reperies.

B

Excelsior celo est. Et qd facies? Profundior inferno: ⁊ vñ cognosces? Longior terra mẽsura eius: ⁊ latior mari. Si subuertit omnia vel in vnũ coartauerit: quis cõtradicet ei vel + quis dicere ei põt: cur ita facis? Ipse enim nouit hominũ vanitatẽ: ⁊ vidẽs iniqtatẽ nõne cõsiderat? Vir vanus in supbiã erigitur: ⁊ tanq3 pullum onagri se liberũ natũ putat.

Ma + quis cõtradicet ei. Ipse enim.

C

Tu autem firmasti cor tuũ: ⁊ expandisti ad + eũ manus tuas. Si iniqtatẽ q est in manu tua abstuleris a te: ⁊ nõ mãserit in tabernaculo tuo iniustitia: tũc leuare poteris faciẽ tuã absq3 macula: ⁊ eris stabilis: ⁊ nõ timebis. Miserie quoq3 obliuisceris: ⁊ quasi aquarũ q pterierũt nõ recordaberis: ⁊ quasi meridianus fulgor cõsurget tibi ad vesperã. Et cum te cõsumptũ putaueris: orieris vt lucifer ⁊ habebis fiduciã pposita tibi spe: ⁊ defossus securus dormies. // Requiesces: ⁊ non erit qui te exterreat. Et deprecabuntur faciem tuã plurimi. Oculi autẽ impiorum deficient: ⁊ effugiũ peribit ab eis: ⁊ spes illorũ abominatio anime.

Ma + deum

// Le. 26. c

℃ Ca. Sũ. ℃ Job ostẽdit suam patiẽtiam: ⁊ dei potentiam. Cap. xij.

RESpondẽs autẽ iob: dixit. Ergo vos estis soli homines: ⁊ vobiscũ morietur sapiẽtia? Et mihi est cor sicut vobis: nec inferior vestri sum. Quis enim hec q nostis ignorat? Qui deridetur ab amico suo sicut ego: inuocabit deũ: ⁊ exaudiet eũ. // Deridetur enim iusti simplicitas: lampas cõtẽpta apud cogitationes diuitum: parata ad tps statutum. Abundãt tabernacula pdonũ: ⁊ audacter prouocãt deũ: cũ ipse dederit oia in + manus eorũ.

// puer. 14. a

Ma + manibus. B

// vi. 20. c a. h.

Nimirum interroga iumẽta ⁊ docebunt te: // ⁊ volatilia celi ⁊ indicabũt tibi. Loquere terre ⁊ rñdebit tibi: ⁊ narrabũt pisces maris. Quis ignorat q oia hec manus dñi fecerit. In cuius manu aia oĩs viuẽtis: ⁊ spũs vniuerse carnis hois. Nõne auris vba dĩiudicat: ⁊ fauces comedẽtis saporẽ? In antiqs est sapiẽtia: ⁊ in multo tpe prudẽtia. Apud ipsum est sapiẽtia ⁊ fortitudo: ⁊ ipse hz cõsiliũ ⁊ intelligentiã. // Si destruxerit nemo est q edificet: si incluserit hoiem: nullus est qui aperiat. Si cõtinuerit aqs: oia siccabuntur: si emiserit eas: subuertẽt terrã. // Apud ipsum est fortitudo ⁊ sapiẽtia. Ipse nouit ⁊ decipiẽtẽ: ⁊ eũ q decipitur.

// Infra. 24. a. Infra. 23. b.

C

// Esa. 22. // apo. 3. b

Adducit cõsiliarios in stultũ finẽ: ⁊ iudices in stuporẽ. Baltheũ regũ dissoluit: ⁊ pcingit fune renes eorũ. Ducit sacerdotes + inglorios: ⁊ optimates supplãtat. Cõmutãs labiũ veraciũ: ⁊ doctrinã senũ auferẽs. Effundit despectionẽ sup principes: ⁊ eos q oppressi fuerãt + reuelãs. Qui reuelat pfunda de tenebris: ⁊ pducit in lucẽ vmbrã mortis. Qui multiplicat gẽtes ⁊ pdit eas ⁊ subuersas in integrũ restituit. Qui immutat cor pncipũ ppli terre: ⁊ decipit eos vt frustra incedant per inuium. Palpabunt quasi in tenebris ⁊ non luce: ⁊ errare eos faciet quasi ebrios.

Ma + in gloriosos. D

Ma + releuãs.

℃ Ca. Sũ. ℃ Job arguit amicos ex verbis suis condemnat hypochrisim: conditionem suam allegat. Cap. xiij.

ECce oia + hec vidit oculus meus: ⁊ audiuit auris mea: ⁊ intellexi singula. Scdm scientiã vrãm ⁊ ego noui: nec inferior + vestri sum. Sed tñ ad oipotentẽ loqr ⁊ disputare cũ deo cupio: prius vos ostẽdẽs fabricatores mẽdacij: ⁊ cultores puersorum dogmatũ. Atq3 vtinã taceretis: vt putaremini esse sapiẽtes. Audite ergo + correctiones meas: ⁊ iudiciũ labiorũ meorũ attẽdite. Nũquid deus indiget vrõ mẽdacio: vt pro illo loquamini dolos? Nũqd faciẽ eius accipitis: ⁊ pro deo iudicare nitimini? Aut placebit ei quẽ celare nihil põt: aut decipietur vt homo vris fraudulẽtijs. Ipse vos arguet: qm in abscõdito faciẽ eius accipitis. Statim vt se cõmouerit turbabit vos: ⁊ terror eius irruet sup vos. Memoria vra cõ

Ma + A

Ma + vobis.

Ma + correptionis. B

parabitur cineri: et redigetur in lutū ceruices vr̄e. Tacete paulisper: vt loquar qḋcunq̧ mihi mēs suggesserit. Quare lacero carnes meas dentib⁹ meis: et animā meā porto in manib⁹ meis? Etiā si occiderit me: in ipso sperabo. Uerūtn̄ vias meas in conspectu eius arguā: et ipse erit saluator meus. Non enim veniet in ɔspectu eis oīs hypocrita. Audite sermonē meū: et enigmata pcipite aurib⁹ vr̄is. Si fuero iudicatus: scio q̄ iustus inueniar. Quis ē q iudicet mecū? Ueniat. Quare tacēs cōsumor? Duo tm̄ ne facias mihi: et tūc a facie tua nō abscōdar. Manū tuā longe fac a me: et formido tua nō me terreat. Uoca me et ego rn̄debo tibi: aut certe loquar: et tu rn̄de mihi. Quantas hēo iniquitates et peccata scelera mea et delicta mea ostende mihi. Cur faciē tuā abscōdis: et arbitraris me inimicū tuū? Cōtra foliū qḋ a vēto rapit ostendis potētiā tuā: et stipulam siccā persequeris. Scribis enim cōtra me amaritudines: et ɔsumere me vis peccatis adolescētie mee. Posuisti in neruo pedē meū: et obseruasti oēs semitas meas: et vestigia pedū meorū considerasti. Qui quasi putredo consumēdus sum: et quasi vestimētū quod comeditur a tinea.

C Ca. Sū. C Describit vitā hoīs: pphetat resurrectionē: et petit pteccionē in iudicio et ponit conditionem hominis. Cap. xiiij.

Homo nat⁹ de muliere breui viuēs tpe repletur multis miserijs. Qui quasi flos egredit et cōterit: et fugit velut vmbra: et nunq̄ in eodē statu pmanet. Et dignum ducis sup huiuscemodi aperire oculos tuos: et adducere eū tecū in iudiciū? Quis pōt facere mundū de immundo cōceptū semine? Nōne tu q solus es? Breues dies hominis sunt: numer⁹ mēsiū eius apud te ē. Cōstituisti terminos eius: qui preteriri nō poterūt. Recede ergo paululū ab eo vt quiescat donec optata veniāt: et sicut mercenarij dies eius. Lignū hȝ spem. Si pcisum fuerit: rursus virescit: et rami eius pullulāt. Si senuerit i terra radix ei⁹: et in puluere emortu⁹ fuerit truncus illi⁹ ad odorē aq̄ germinabit: et faciet comā: quasi cū primū plātatū est. Hō vero cū mortuus fuerit: et nudat⁹ atq̧ ɔsumpt⁹: vbi q̄so ē? Quō si recedāt aq̄ de maris fluuius vacuefact⁹ arescat: sic hō cū dormierit nō resurget. Donec atterat celū nō euigilabit: nec cōsurget de somno suo. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ptegas me: et abscōdas me donec ptranseat furor tuus: et cōstituas mihi tps in q̄ recorderis mei? Putasne mortuus hō rursus viuet? Cūctis dieb⁹ qb⁹ nūc milito expecto donec veniat immutatio mea. Uocabis me: et ego rn̄debo tibi. Opi manuū tuaȝ porriges dexterā. Tu qdē gressus meos dinumerasti: sed pce peccatis meis. Signasti q̄si in sacculo delicta mea: sȝ curasti iniqtatē meā. Mons cadēs defluit: et saxū trāsfertur de loco suo. Lapides excauāt aq̄ et alluuiōe paulatim terra ɔsumit. Et hōies ergo sic̄ pdes. Roborasti eū paululū: vt in ppetuū trāsiret. Immutabis faciē ei⁹: et emittes eū. Siue nobiles fuerint filij ei⁹ siue ignobiles: nō itelliget. Attū caro eius dū viuet dolebit: et anima illius sup semetipso lugebit.

C Ca. Sū. C Eliphas arguit iob de arrogātia sapiētie et mundicie: agit quoq̧ de impio supbo et hypocrita. Cap. xv.

Respondēs āt eliphas themanites dixit. Nunqd sapiēs rn̄debit q̄si in vētum loquēs: et implebit ardore stomachū suū? Arguis verbis eū q nō est eq̄lis tibi: et loq̄ris qḋ tibi nō expedit. Quantū in te est euacuasti timorē: et tulisti preces corā deo. Docuit enim iniqtas tua os tuū et imitaris linguā blasphemantiū. Cōdēnabit te os tuū et nō ego: et labia tua rn̄debūt tibi. Nūqd primus hō tu natus es: et an̄ oēs colles format⁹? Nunqd ɔsiliū dei audisti: et iferior te erit ei⁹ sapia. Quid nosti qḋ ignoram⁹: qd intelligis qḋ nesciamus? Et senes et antiq sūt in nobis: multo vetustiores q̄ pr̄es tui. Nunqd grande est vt ɔsolet te de⁹? Sȝ v̄ba tua praua hoc prohibēt. Quid te eleuat cor tuū: et q̄si magna cogitās: attōitos habes ocl'os. Quid tumet ɔ deū sp̄us tuus: vt pferas de ore tuo huiuscemodi s̄mones. Quid ē hō vt immaculatus sit: et vt iustus appareat natus de muliere? Ecce inter sanctos ei⁹ nemo immutabilis: et celi nō sunt mūdi icōspectu ei⁹. Quāto magis abominabil et inutilis hō: q bibit q̄si aquā iniqtatē? Ostēdā tibi audi me: qd vidi narrabo tibi. Sapiētes cōfitent: et non abscondunt patres suos. Quibus solis data est terra: et non

C
als + eȝ surget
Ts + vt
als + viuat
sup. 13. c.
D
īfra. 34. c.
als + parcis
als + defluet
als + fortitudo
īfra. 14. c.
D
als non hēo: et + mea
īfra. 33. c
A
Ite ɔfe. bi. c. c. ne tales in ter. So. bi. c. h. in glo.
B
sup. 7. a.
īfri. a. iij.
c. quid ergo
als + sterire
In. q. 4. ta. de ibi rijs
Als + viuit
A
als + tuis
als + domino
B
Ifup. 7. d de pe. dis. ij. ca. h.

transibit alienus p eã. Cũctis dieb⁹ suis impius supbit: & numer⁹ annoꝝ incert⁹ est tyrannidis ei⁹. Sonit⁹ terroris semp in aurib⁹ illi⁹. Et cũ pax sit ille semp isidias suspicat. Nõ credit ꝙ reuerti possit de tenebris + ad lucẽ circũspectãs vndiqꝫ gladiũ. Cũ se mouerit ad ꝗrendũ panẽ: nouit ꝙ paratus sit in manu eius tenebraꝝ dies. Terrebit eũ tribulatio: & angustia vallabit eũ sicut regẽ q ꝓparat ad pliũ. Tetendit. n. aduersus deũ manũ suã: & ꝯ oĩpotentẽ roboratus est. Cucurrit aduersus eũ erecto collo: & pingui ceruice armat⁹ est. Operuit faciẽ ei⁹ crassitudo: & de lateribus eius aruina depẽdet. Habitauit in ciuitatibus desolatis: & in domib⁹ desertis ꝗ in cumulos sunt redacte. Non ditabit nec pseuerabit substantia eius: nec mittet in terra radicẽ suã. Non recedet de tenebris. Ramos ei⁹ arefaciet flãma: & auferet + spũ oris ei⁹. Non + credat frustra errore deceptus ꝙ aliquo ꝓcio redimendus sit. Ante ꝗ̃ dies eius impleant peribit: & man⁹ ei⁹ arescẽt. Ledet quasi vinea in ꝓmo flore botrus eius: & q̃si oliua ꝓiciens florẽ suũ. Cõgregatio. n. hypocrite sterilis: & ignis deuorabit tabernacula eoꝝ q munera libẽter accipiũt. Concepit dolorem: & peperit iniquitatẽ: & vterus eius preparat dolos.

¶ Ca. Sũ. ¶ Job dolorẽ suũ dissimulat & crudelitatẽ hostiũ suoꝝ: & dicit se pati hoc absqꝫ inigtate manus sue cum habuit ad dominum mundas preces. Cap. xvi.

RE spondens autẽ iob: dixit. Audiui freqñter talia. Consolatores onerosi oẽs vos estis. Nunqd habebunt finem verba ventosa? Aut aliqd tibi molestum est si loq̃ris. Poteram & ego similia vestri loq. Atqꝫ vtinam esset anima vestra pro anima mea. Consolarer & ego vos sermonibus: & mouerem caput meum super vos. Roborarem vos ore meo: & mouerẽ labia mea quasi parcens vobis. Sed quid agã? Si locutus fuero: non quiescit dolor meus: & si tacuero non recedet a me. Nũc autem oppressit me dolor meus: & in nihilum redacti sunt omnes artus mei. Ruge mee testimonium dicunt contra me: & suscitat falsiloquus aduersus + faciẽ meã cõtradicens mihi. Collegit furorem suũ in me & cõminãs mihi infremuit cõtra me dentibus suis. Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est. Aperuerũt sup me ora sua: & exprobrãtes pcusserũt maxillas meã: + satiati sũt penis meis. Cõclusit me de⁹ apd iniquũ: & manib⁹ impioꝝ me tradidit. Ego ille quõdã opulẽtus repente cõtrit⁹ sũ: tenuit ceruicẽ meã. Cõfregit me: & posuit me sibi q̃si insignũ. Circundedit me lanceis suis: ꝯuulnerauit lũbos meos. Nõ pepercit & effudit in terra viscera mea. Cõcidit me vulnere sup vulnus: irruit in me q̃si gigas. Saccũ + ꝯsui sup cutẽ meã: & + operui cinere carnẽ meã. Facies mea intumuit a fletu: & palpebre mee caligauerũt. Hec passus sum absqꝫ iniqtate man⁹ mee: cũ haberẽ mundas ad deum preces. Terra ne operias sanguinẽ meũ: neqꝫ inueniat in te locũ latẽdi clamor me⁹. Ecce enim in celo testis me⁹: & cõscius me⁹ in excelsis. Verbosi amici mei: ad deũ stillat oculus meus. Atqꝫ vtinã sic iudicaretur vir cũ deo: quõ iudicat filius hoĩs cũ collega suo. Ecce. n. breues anni trãseũt: & semitã per quã non reuertar ambulo.

¶ Ca. Sũ. ¶ In breuitate dieꝝ & caligatione oculoꝝ & putrefactione carnis dicit se patiẽter prestolari. Cap. xvij.

SPiritus meus attenuabit: dies mei breuiabunt: & solũ mihi supest sepulchrũ. Nõ peccaui: & in amaritudinib⁹ moratur oculus me⁹. Libera me + & pone me iuxta te: & cuiusuis manus pugnet ꝯtra me. Cor eoꝝ longe fecisti a disciplina: ꝓpterea nõ exaltabunt. Predã pollicet socijs & oculi filioꝝ eius deficiẽt. Posuit me q̃si in prouerbiũ vulgi: & exẽplum + suũ coram eis. Caligauit ad indignationẽ oculus meus: & mẽbra mea q̃si in nihilũ redacta sunt. Stupebant iusti sup hoc: & innocẽs ꝯtra hypocritã suscitabit. Et tenebit iustus viam suã: & mundis manib⁹ addet fortitudinẽ. Igit oẽs vos ꝯuertimini & venite: & nõ inueniam in vobis vllum sapientẽ. Dies mei transierũt: cogitationes mee dissipate sunt: torquentes cor meũ. Noctẽ verterunt in diem: & rursũ post tenebras spero lucẽ. Si sustinuero: infernus domus mea est: & in tenebris straui lectulũ meũ. Putredini dixi: pr meus es mater mea & soror mea vermibus. Ubi est ergo nunc prestolatio mea: & patientiã meã quis cõsiderat? In ꝓfundissimum infernũ descendent oĩa mea.

Putas

Al's non h3 + ad lucem

D

gl's + spũs

Al's + credit

ꝑ guid. 11.q.3.ca. inẽ vba.

Ps. 7. Esa. 59.c.

A

B

al. + alas

Al's + saturati.

C

Al's + consuit.

Al's + operuit.

xj.q.3.c. Inter vba.

D

A

Al's + dñe

B

Al's + suam

C

ꝑ Gui. 23.q.4.c. hec autẽ vita

D

de pe. di. i.c. ꝯ̃.ij. intra in glo. & in resurrectione & peccato.

Putas ne saltem sibi erit requies mihi?

¶ Ca. Sũ. ¶ De luce: et captione et introitu impij baldath dicit. Ca. xviij.

Respōdēs aūt + baldath suites: dixit. Usq3 ad quē finē v̄ba iactabis. Intelligite pri⁹ & sic loquamur. Quare reputati sum⁹ vt iumēta: & sorduim⁹ corā + te. Quid + perdis animā tuā in furore tuo. Nunquid ꝓpter te derelinquetur terra: & trāsferētur + rupes de loco suo. Nōne lux impij extinguet: nec splēdebit flāma ignis ei⁹. Lux obtenebrescet in tabernaculo illi⁹ & lucerna que sup eū est extinguet. Artabunt gressus virtutis ei⁹: & ꝓcipitabit eū ꝯsiliū suū. Immisit. n. in rhete pedes suos: & in maculis ei⁹ ambulat. Tenebit plāta illius laqueo: & exardescet ꝯ eū sitis. Abscondita est in terra pedica ei⁹: & decipula illi⁹ sup semitā. Undiq3 terrebunt eū formidines: & inuoluēt pedes ei⁹. Attenuet fame robur ei⁹: & + inedia inuadat costas illi⁹. Deuoret pulchritudinē cutis eius: & cōsumat brachia illi⁹ ꝑmogenita mors. Auellat de tabernaculo suo fiducia eius: & calcet super eū q̄si rex interit⁹. Habitēt in tabernaculo illi⁹ socij ei⁹ q nō est: aspergat in tabernaculo ei⁹ sulphur. Deorsum radices ei⁹ siccent: sursum aūt atterat messis ei⁹. Memoria illi⁹ pereat de terra: & nō celebretur nomē ei⁹ in plateis. Expellet eū de luce in tenebras: & de orbe trāsferet eū. Nō erit semē ei⁹ neq3 ꝓgenies in populo suo: nec vlle reliq̄e in regionib⁹ eius. In die ei⁹ stupebunt nouissimi: & ꝑmos inuadet horror. Hec sunt ergo tabernacula iniqui: & iste loc⁹ eius qui ignorat deū.

¶ Ca. Sũ. ¶ Job flagella sua describit: ꝓphetat de passione xp̄i & resurrectiōe generali & monet fugere a facie gladij. Ca. xix.

Respondēs aūt Job: dixit. Usq3quo affligitis aiam meā: & atteritis me sermonib⁹? En decies ꝯfunditis me: & nō erubescitis opprimētes me. Nēpe & si ignoraui: mecū erit ignorātia mea at vos contra me erigimini: & arguitis me opprobrijs meis. Saltē nūc intelligite q2 de⁹ nō equo iudicio afflixerit me: & flagellis suis me cinxerit. // Ecce clamabo vim patiēs & nemo + audiet. Uociferabor: & non est q iudicet. Semitā meā circūsepsit & transire nō possum: & in calle meo tenebras posuit. Spoliauit me gloria mea: & abstulit

A | Al. + baldad | Als + Intelligite | al. + nos | Als + qui perdis | Als + qui perdes | Al. + mōtes | B | C | Al. + inedie inuadant | D | A | // Abac. 1. c. | Als + exaudiet. | B

coronā de capite meo. Destruxit me vndiq3 & pereo: & q̄si euulse arbori abstulit spē meā. Irat⁹ est ꝯ me furor ei⁹: & sic me habuit q̄si hostē suū. Simul venerūt latrones ei⁹: & fecerunt sibi viā p me: & obsederunt in gyro tabernaculū meū. Fratres meos lōge fecit a me: & noti mei q̄si alieni recesserūt a me. Dereliquerūt me ꝓpinqui mei: & q me nouerāt obliti sunt mei. Inquilini dom⁹ mee & ancille mee sicut alienū habuerūt me: & q̄si peregrin⁹ fui in oculis eoꝝ. Seruū meū vocaui & non rñdit + ore ꝓprio deꝓcabar illū. Halitū meū exhorruit vxor mea: & orabam filios vteri mei. Stulti quoq3 despiciebāt me: & cum ab eis recessissem detrahebāt mihi. Abominati sunt me quōdā cōsiliarij mei: & quē maxime diligebā + aduersat⁹ est me. Pelli mee ꝯsūptis carnib⁹ adhesit os meū: & derelicta sunt tm̄mō labia circa dētes meos. Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei: q2 manus dñi tetigit me. Quare persequimini me sicut deus: & carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat vt scribātur sermōes mei? Quis mihi det vt exarētur in libro stilo ferreo & plumbi lamina. vt + celte sculpant in silice. Scio. n. q redēptor me⁹ viuit: & in nouissimo + die de terra surrectur⁹ sum. Et rursum circūdabor pelle mea: & in carne mea videbo deū. Quē visurus sum egoipse & oculi mei ꝯspecturi sunt: & nō ali⁹. Reposita est hec spes mea in sinu meo. Quare ergo nūc dicitis: ꝑsequamur eū & radicē verbi inueniamus cōtra eū. Fugite ergo a facie gladij: qm̄ vltor iniqtatū gladius est. Et scitote esse iudicium.

¶ Ca. Sũ. ¶ Sophar de impio & hypocrita auaro calūniatore paupe dicit. Cap. xx.

Respondēs aūt sophar naamathites dixit. Idcirco cogitationes mee varie succedūt sibi: & mens in diuersa rapitur. Doctrinā qua me arguis audiā: & spiritus intelligētie mee rñdebit mihi. Hoc scio a principio ex quo positus est hō sup terrā: q laus impioꝝ breuis sit: & gaudiū hypocrite adinstar puncti. Si ascēderit + vsq3 ad celum superbia & caput eius nubes tetigerit quasi sterquilinium in fine ꝑdetur: & qui eū viderāt dicent. Ubi est? Uelut somniū auolās nō inuenietur: transiet sicut visio nocturna. Oculus q eum

C | Al. + mihi | // Infra. 30. c. | Als + aduersat⁹ ē mihi | Als + certe | al's fligē + die. | A | Als + in celū | B

viderat nõ videbit: neq; vltra intuebit eu3 loc⁹ suus. Filij ei⁹ atterent egestate: ⁊ manus illi⁹ reddet ei dolorẽ suũ. Ossa ei⁹ implebunt vitijs adolescẽtie ei⁹: ⁊ cũ eo in puluere dormiẽt. Cum.n. dulce fuerit in ore ei⁹ malũ: abscõdit illõ sub lingua sua. Parcet illi ⁊ nõ derelinquet illud ⁊ celabit in gutture suo. Panis ei⁹ in vtero illius vertet in fel aspidũ intrinsecus. Diuitias quas deuorauit euomet: ⁊ de vẽtre illi⁹ extrahet eas de⁹. Caput aspidũ suget: ⁊ occidet eũ lingua vipe. Nõ videat riuulos fluminis torrentis mellis ⁊ butyri. Luet q̃ fecit oĩa: nec tñ ɔsumet. Juxta multitudinẽ adinuẽtionũ suarum sic ⁊ sustinebit: qm̃ ɔfringẽs nudauit paupis domũ: rapuit ⁊ nõ edificauit eã nec ẽ satiat⁹ venter ei⁹. Et cũ habuerit ✝que✝ cõcupierat: possidere nõ poterit. Nõ remãsit d̃ cibo ei⁹: ⁊ ppt̃ea nihil pmãebit de bonis ei⁹. // Cu3 satiat⁹ fuerit artabit: estuabit: ⁊ omnis dolor irruet sup eũ. Utina3 impleat venter ei⁹: vt emittat in eũ irã furoris sui: ⁊ pluat sup illũ bellũ suu3. Fugiet arma ferrea: ⁊ irruet in arcũ ereũ. Gladi⁹ ✝ educt⁹ et egrediẽs de vagina sua: ⁊ fulgurãs in amaritudine sua. ✝ Uadẽt ⁊ veniẽt sup eũ horribiles: oẽs tenebre abscõdite sũt in occultis ei⁹. Deuorabit eũ ignis q nõ succẽdit: affliget relict⁹ in tabernaculo suo. Reuelabũt celi iniqtatẽ ei⁹: ⁊ terra consurget aduersus eũ. Apertũ erit germẽ dom⁹ illi⁹: detrahetur in die furoris dei. Hec est pars hominis impij a deo ⁊ hereditas verborũ eius a domino.

C · ¶ al.✝ paupe. Domum rapuit · Al's ✝ qđ · Al's ✝ cupierat · // Eccl. 3. c · Al's non h3 ✝ gladius · al. ✝ eductus · Al's ✝ vadit Et venient

¶ Ca. Sũ. ¶ De ꝓsperitate ⁊ gaudio ⁊ retributione impij: de paupe q simul perijt cũ ipso ⁊ diuite legitur. Cap. xxi.

Respondẽs aũt Job dixit. Audite q̃so sermones meos: ⁊ ✝ agite penitentiã. Sustinete me vt ego loq̃r: ⁊ post mea si videbit̃ ṽba ridẽte. Nũqd ɔ͂ hominẽ disputatio mea est vt merito nõ debeã cõtristari. Attẽdite me ⁊ obstupescite: ⁊ supponite digitũ ori ṽro. Et ego qñ recordatus fuero pertimesco: ⁊ concutit carnẽ meã tremor. // Quarẽ ergo impij viuũt: subleuati sunt ɔfortatiq; diuitijs. // Semẽ eoru3 pmanet corã eis: ꝓpinquorum turba ⁊ nepotũ in ɔspectu eorum. Dom⁹ eorum secure sũt ⁊ pacate: ⁊ nõ est virga dei super illos. Bos eorum ɔcepit ⁊ non abortiuit: vacca peperit ⁊ nõ est priuata fetu suo. Egrediunt̃ quasi greges puuli eorum: ⁊ infantes eorum exultãt lusib⁹. Tenẽt tympanũ ⁊ citharã: ⁊ ✝ gaudẽt ad sonitũ organi. Ducũt in bonis dies suos: ⁊ in pũcto ad inferna descẽdunt. // Qui dixerũt deo recede a nobis: ⁊ sciẽtia3 viarum tuarum nolum⁹. Quis est oĩps vt seruiam⁹ ei? Et qd nobis ꝓdest: si ✝ orauerimus illũ? Uerũtñ qr non sunt in manu eorum bona sua: ɔsiliũ impiorum lõge sit a me. // Quotiens lucerna impiorum extinguet̃: ⁊ superueniet eis inundatio: ⁊ dolores diuidet furoris sui. Erũt sicut palee añ faciẽ vẽti: ⁊ sicut fauilla quã turbo dispergit. De⁹ seruabit filijs illi⁹ dolorẽ pris: ⁊ cũ reddiderit tũc sciet. Uidebunt oculi ei⁹ interfectionẽ suã: ⁊ de furore omnipotẽtis bibet. Quid.n. ad eũ ptinet de domo sua post se? Et si nũerus mẽsium ei⁹ dimidiet̃? Nũqd deũ docebit ✝ qspiã: q excelsos iudicat. Iste morit̃ robust⁹ ⁊ san⁹: diues ⁊ felix: viscera ei⁹ plena sunt adipe: ⁊ medullis ossa illius irrigant̃. Ali⁹ vo morit̃ in amaritudine anime sue absq; vllis opib⁹: ✝ ⁊ tñ simul in puluere dormiẽt: ⁊ vermes operiẽt eos. Certe noui cogitatiões vras ⁊ sententias ɔ͂ me iniquas. Dicitis.n. Ubi ẽ domus pncipis: ⁊ vbi tabernaculu3 impiorũ? Interrogate quẽlibet de viatorib⁹: ⁊ hec eadẽ illu3 intelligere cognoscetis. Qr in diẽ pditiõis ✝ seruat̃ malus ⁊ ad die3 furoris ducetur. Quis arguet corã eo ✝ vias ei⁹ ⁊ q̃ fecit quis reddet illi? Ipse ad sepulchra ducetur: ⁊ in cõgerie mortuorum vigilabit. Dulcis fuit glareis cocciti: ⁊ post se oẽm hominẽ trahet: ⁊ añ se innũerabiles. Quõ igr̃ cõsolamini me frustra: cũ rñsio ṽra repugnare ostẽsa sit ṽitati?

A · // Mat. 5. a ⁊. 4. c. · Al. ✝ agentes · // hier. 12. a. · B · al. ✝ gaudebũt 13. q. 2. ca. tẽpus in glo. ij. · // Infra 22. c mal. 3. d. · al's ✝ adorauerimus eũ · // ꝓuerb. 24. c. · C · Al's ✝ qsq̃ · Al's ✝ attamẽ · D · Al's ✝ seruabit · al's ✝ viã

¶ Ca. Sũ. ¶ Eliphaz arguit iob de oppssione pauperum ⁊ i misericordia ⁊ de cõtemptu iudicio ⁊ penitenti multa bona promittit. Cap. xxij.

Respondens aũt eliphaz themanites dixit. Nũqd deo põt cõparari hõ: etiã cũ pfecte fuerit sciẽtie? Quid ꝓdest deo si iust⁹ fueris: aut qd ei cõfers si immaculata fuerit vita tua? Nũqd timẽs arguet te: ⁊ veniet tecũ i iudiciũ: ⁊ nõ pp maliciã tuã plurimã ⁊ infinitas iniqtates tuas? Abstulisti.n. pign⁹ fratrũ tuorum sine cã: ⁊ nudos ✝ spoliasti vestib⁹. Aquã lasso nõ dedisti: ⁊ esurienti subtraxisti panẽ. In fortitu-

A · al's ✝ viã · Al's ✝ expoliasti · B

Ue⁊ potētissime

cdine brachii tui possidebas terrā: ⁊ † potē
tissimus obtinebas eā. Uiduas dimisisti
vacuas ⁊ lacertos pupillorū cōminuisti.
Propterea circūdat⁹ es laqueis: ⁊ cōtur-
bat te formido subita. Et putabas te te-
nebras nō visurū: ⁊ impetu aquaꝝ inun
dantiū nō † oppssum iri. An cogitas ꝙ
deus excelsior celo sit: ⁊ sup stellaꝝ verticē
sublimetur? Et dicis. Quid.n. nouit de⁹.
Et q̄si p caliginē iudicat. Nubes latibulū
ei⁹: nec nr̄a cōsiderat: ⁊ circa cardines celi
pambulat. Nūqd semitā seculoꝝ custodi
re cupis: quā calcauerūt viri iniqui qui
sublati sunt anī tps suū: ⁊ fluui⁹ subuer-
tit fundamētū eoꝝ. Qui dicebāt deo re-
cede a nobis: ⁊ q̄si nihil possit facere ope
estimabāt eū: cū ille implesset domos eoꝝ
bonis. Quoꝝ sentētia pcul sit a me. Uide
būt iusti ⁊ letabunt: ⁊ innocēs subsanna
bit eos. Nōne succisa est erectio eoꝝ: ⁊ reli-
quias eoꝝ deuorauit ignis? Acquiesce igit
ei ⁊ habeto pacē: ⁊ p hec hēbis fruct⁹ opti-
mos. Suscipe ex ore illi⁹ legē: ⁊ pone ser-
mones ei⁹ in corde tuo. Si reuersus fue-
ris ad omnipotētē edificaberis: ⁊ longe †
facies iniqtatē a tabernaculo tuo. Dabit p
terra silicē: ⁊ p silice torrētes aureos. Erit-
qz omnipotēs ꝯ hostes tuos ⁊ argentū co
aceruabit tibi. Tūc sup omnipotētē deli-
tijs afflues: ⁊ eleuabis ad deū faciē tuam.
Rogabis eū ⁊ exaudiet te: ⁊ vota tua red-
des. Decernes rē ⁊ veniet tibi: ⁊ in vijs
tuis splēdebit lumē. Qui.n. humiliatus
fuerit erit in glīa: ⁊ q inclinauerit oculos
suos ipse saluabit. Saluabit innocēs: sal-
uabit aūt mūdicia manuum suarum.

Ue⁊ oppressurū — C — Supra 21.b. — ps̄. 106 — D — Ue⁊ facies — pue6. 29.d.

¶ Ca. Sū. ¶ Job respōdet se nosse ⁊ time
re potentiā ⁊ sentētiam iudicis ⁊ in iusti
tia ambulasse. Cap. xxiij.

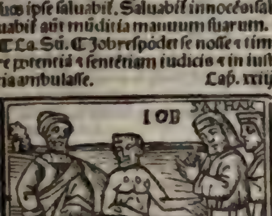

A

Respondēs aūt Job ait. Nūc quoqz
in amaritudine est sermo meus: ⁊
manus plage mee aggrauata est super ge
mitū meū. Quis mihi tribuat vt cogno
scam ⁊ inueniā illum: ⁊ veniam vsqz ad
solium eius. Ponā corā eo iudicium
⁊ os meum repleto increpationibus: vt
sciam verba que mihi respondeat: ⁊ intel
ligam quid loquatur mihi. Nolo multa
fortitudine contēdat mecum: nec magni
tudinis sue mole me premat. Proponat
equitatē contra me: ⁊ perueniet ad victo-
riam iudicium meum. Si ad orientem
iero nō apparet: si ad occidētem: nō intel
ligam eum. Si ad sinistram: quid agam.
Nō apprehēdam eum. Si me vertam ad
dexteram nō video illum. Ipse vero scit
viam meā: ⁊ † pbauit me quasi aurum
qd per ignē transit. Uestigia eius secutus
est pes meus: viam eius custodiui: ⁊ non
declinaui ex ea. A mandatis labiorū eius
nō recessi: ⁊ in sinu meo nō abscondi ver
ba oris eius. Ipse enim solus est ⁊ nemo
auertere potest cogitationē eius: ⁊ anima
eius quodcūqz voluit fecit. Cūqz expleue
rit in me volūtatē suā: ⁊ alia multa simi-
lia presto sunt ei. Et idcirco a facie ei⁹ tur
batus sum: ⁊ cōsiderans eū timore solli-
citor. Deus molliuit cor meū: ⁊ omnipo
tens cōturbauit me. Nō enim perij ppter
iminētes tenebras: nec faciē meam ope-
ruit caligo.

B — Ue⁊ probabit — C — Ue⁊ quocūqz voluit hec fecit

¶ Ca. Sū. ¶ Alios: uz iniqtates describit
iob ⁊ dānationē impioꝝ. Cap. xxiiij.

A

Ab omnipotēte nō sunt abscōdita tē-
pora: qui autē nouerunt eum igno
rant dies illius. Alij terminos transtule-
runt: diripuerunt greges ⁊ pauerūt eos.
Asinum pupillorum abegerunt: ⁊ abstu
lerunt pro pignore bouē vidue. Subuer
terunt pauperum viam: ⁊ oppresserūt pa
riter mansuetos terre. Alij quasi onagri
in deserto egrediuntur ad opus suum:
vigilantesqz † ad predam preparant pa-
nē liberis. Agrum nō suum demetunt: ⁊
vineam eius quem vi oppresserant vin
demiant. Nudos dimittūt homines in-
dumēta tollētes: qbus nō est operimētū
in frigore quos imbres montiū rigant
⁊ nō hn̄tes velamen amplexant lapides.
Uim fecerūt depdātes pupillos: ⁊ vulgū
pauperē † spoliauerūt. Nudis ⁊ incēdēti-

Ue⁊ q̄si — D — al. ⁊ expoliauerūt

bus absq; vestitu & esurientib⁹ tulerũt spicas. Inter acervos eoꝝ meridiati sũt: qui calcatis torcularib⁹ sitiũt. De civitatib⁹ fecerũt viros gemere: & + anima vulneratoꝝ + clamavit: & de⁹ inultũ abire nõ patitur. Ipsi fuerũt rebelles lumini. Nescierũt vias ei⁹ nec reversi sũt p semitas ei⁹. Mane pͥmo ꝯsurgit homicida: interficit egenũ & paupereꝫ: p noctẽ ꝟo erit q̃si fur. Oculus adulteri observat caliginẽ dicẽs nõ me videbit oculus: & operiet vultũ suũ. Perfodit in tenebris domos sicut in die ꝯdixerãt sibi: & ignoraverũt lucẽ. Si subito apparuerit aurora: arbitranẽ umbrã mortis: & sic in tenebris q̃si in luce ambulant. Levis est sup facieꝫ aq̃. Maledicta sit pars ei⁹ in terra: nec ambulet p viã vineaꝝ. Ad nimium caloꝛẽ transiet ab aq̃s nivĩ: & usq; ad inferos peccati illi⁹. Obliviscat ei⁹ misericordia. Dulcedo illi⁹ + vermes. Nõ sit in recordatiõe: sꝫ ꝯteraẽ sicut lignũ infructuosũ. Pavit .n. sterilẽ & q̃ nõ parit: & vidue bñ nõ fecit. Detraxit fortes in fortitudine sua: & cũ steterit nõ credet vite sue. // Dedit ei de⁹ locũ penitẽtie et ille abutiẽ eo in supbia: oculi aũt ei⁹ sũt in vijs illi⁹. Elevati sũt ad modicũ & nõ subsistẽt: & humiliabunẽ sicut oĩa: & auferenẽ: & sicut sũmitates spicaꝝ ꝯterenẽ. Qđ si nõ est ita qs me põt arguere eẽ mẽtitũ: & ponere ante deũ verba mea?

¶ Ca. Sũ. ¶ Probat + baldath q̄ nemo in ꝯspectu dei mũdus existat. Ca. xxv.

Respõdẽs aũt + baldath suites dixit. Potestas & terror apud eũ est: q̃ facit ꝯcordiã in sublimib⁹ suis. Nũqd est numerus militũ illi⁹: & sup quẽ non + surget lumẽ illi⁹? // Nũqd iustificari potest hõ cõparat⁹ deo: aut apparere mũdus nat⁹ de muliere? Ecce luna ẽt nõ splẽdet: // & stelle nõ sunt mũde in ꝯspectu ei⁹ q̃tomagis hõ putredo & fili⁹ hoĩs vermis?

¶ Cap. Sum. ¶ Job dicit q̄ nullum est deo ab homine adiutoriũ: pꝛobat per eius magnalia. Cap. xxvj.

Respõdens aũt Job: dixit. Cui⁹ adiutor es. Nũqd imbecillis? Et sustentas brachiũ ei⁹: q̃ nõ est fortis. Cui dedisti ꝯsiliũ? Forsitan illi q̃ nõ hꝫ sapiẽtiã: & prudẽtiã tuã ostẽdisti plurimã? Quẽ docere voluisti? Nõne eũ q̃ fecit spiramẽtũ? Ecce gigãtes gemũt sub aquis: & q̃ habitãt cũ eis. Nudus est infern⁹ corã illo: & nullũ est opimẽtum pditioni. Qui extẽdit aquilonẽ sup vacuũ: & appẽdit terrã sup nihili. Qui ligat aq̃s in nubibus suis: vt nõ erũpãt pariter deorsũ. Qui tenet vultũ solij sui: & expãdit sup illud nebulam suã. Terminũ circũdedit aq̃s vsq; dũ finiant lux & tenebre. Colũne celi ꝯtremiscunt: & pavẽt ad nutũ ei⁹. In fortitudine illi⁹ repẽte maria ꝯgregata sunt: & prudẽtia ei⁹ pcussit supbũ. Spũs ei⁹ ornavit celos & obstetricãte manu ei⁹ educt⁹ ẽ coluber tortuosus. Ecce hec ex pte dicta sunt viaꝝ ei⁹. Et cũ vix parvã stillã sermõis ei⁹ audierim⁹: q̃s poterit tonitruũ magnitudinis illi⁹ intueri?

¶ Cap. Sum. ¶ De cõstantia, & perfectione iustitie Job & parte impij apud dominum. Cap. xxvij.

Addidit quoq; Job assumẽs parabolã suã & dixit. Vivit de⁹ q̃ abstulit iudiciũ meũ: & omnipotẽs q̃ ad amaritudinẽ adduxit animã meaꝫ: q̃ donec supest halit⁹ in me & spũs dei in naribus meis non loquenẽ labia mea iniq̃tatẽ: nec lingua mea meditabiẽ mẽdacium. // Absit a me vt iustos vos eẽ iudicẽ. Donec deficiaꝫ nõ recedã ab innocẽtia mea. // Justificatione meã quã cepi tenere nõ deseram. Neq; eniꝫ repꝛehẽdit me cor meũ: in omni vita mea. + Sic vt impi⁹ inimicus me⁹: & adversari⁹ me⁹ quasi iniqu⁹. Que est .n. spes hypocrite si avare rapiat: & nõ liberet de⁹ animã ei⁹? Nũqd de⁹ audiet clamorẽ ei⁹ cũ venerit sup euꝫ angustia? Aut poterit in omnipotẽte delectari & invocare deuꝫ omni tpe? Docebo vos p manũ dei q̃ opa hẽat: nec abscõdam. Ecce vos oẽs nostis: & qd sine cã vana loq̃mini. Hec est pars hominis impij apud deũ: & hereditas violẽtoꝝ quã ab oĩpotẽte suscipiet. Si multiplicati fuerint filij ei⁹: in gladio erũt: & nepotes ei⁹ nõ saturabunẽ pane. Qui reliq̃ fuerint ex eo: sepelienẽ in interitu: & vidue illi⁹ nõ plorabũt. Si cõportaverit q̃si terrã argẽtũ: & sicut lutum pparaverit vestimẽta: pparabit qdẽ sꝫ iust⁹ vestienẽ illis & argẽtũ innocẽs dividat. Edificavit sicut tinea domũ suam: & sicut custos fecit umbraculũ. // Dives cũ dormierit nihil secũ + auferet + aperiet oculos suos: & nihil inveniet. Appꝛehẽdet eũ q̃si aq̃ inopia: no-

Marginalia (left): Al. + anime; Als + clamabit; Als + clamabũt; C; Al. + vermis; D; // Apoc. 2.f.; Al. + baldad; A; Al. + baldad; Als + fulget; Al. + surgit; // Supra. 4.d.; B; // De pe. dist. 7. c. si cui ani.; A; B.

Marginalia (right): C; D; A; // Dis. 43 c. 2. in fi.; // Joẽ. 3.a; Als + Sit vt; D; // Ps. 48; Als + auferet; Al. + aperit.

bus absq3 vestitu τ esurientib⁹ tulerūt spicas. Inter aceruos eoꝝ meridiati sūt: qui calcatis torcularib⁹ sitiūt. De ciuitatib⁹ fecerūt viros gemere: τ ✝ anima vulneratoꝝ ✝ clamauit: τ de⁹ inultū abire nō patitur. Ipsi fuerūt rebelles lumini. Nescierūt vias ei⁹ nec reuersi sūt p semitas ei⁹. Mane ꝑmo ɔsurgit homicida: interficit egenū τ pauperē: ꝑ noctē vo erit q̄si fur. Oculus adulteri obseruat caliginē dicēs nō me videbit oculus: τ operiet vultū suū. Perfodit in tenebris domos sicut in die ɔdixerāt sibi: τ ignorauerūt lucē. Si subito apparuerit aurora: arbitrant̄ vmbrā mortis: τ sic in tenebris q̄si in luce ābulant. Leuis est sup faciē aq̄. Maledicta sit pars ei⁹ in terra: nec ambulet p viā vinearū. Ad nimium calorē transiet ab aq̄s niuiū: τ vsq3 ad inferos pctm̄ illi⁹. Obliuiscat̄ ei⁹ misericordia. Dulcedo illi⁹ ✝ vermes. Nō sit in recordatiōe: s3 ɔterat̄ sicut lignū infructuosū. Pauit. n. sterilē τ q̄ nō parit: τ vidue bn̄ nō fecit. Detraxit fortes in fortitudine sua: τ cū steterit nō credet vite sue. // Dedit ei de⁹ locū penitētie et ille abutit̄ eo in supbia: oculi aūt ei⁹ sūt in vijs illi⁹. Eleuati sūt ad modicū τ nō subsistēt: τ humiliabunt̄ sicut oia: τ auferent̄: τ sicut sūmitates spicaꝝ ɔterent̄. Qđ si nō est ita qs me pōt arguere eē mētitū: τ ponere ante deū verba mea?

Al. ✝ anime — Al's ✝ clamabit — Al's ✝ clamabūt — C — Al. ✝ vermis — D — // Apoc. 2. f.

❡ Ca. Sū. ❡ Probat ✝ baldath q̄ nemo in ɔspectu dei mūdus existat. Ca. xxv.

Respōdēs aūt ✝ baldath suites dixit. Potestas τ terror apud eū est: q̄ facit ɔcordiā in sublimib⁹ suis. Nunqd est numerus militū illi⁹: τ sup quē non ✝ surget lumē illi⁹? // Nūqd iustificari potest hō cōparat⁹ deo: aut apparere mūdus nat⁹ de muliere? Ecce luna ēt nō splēdet: // τ stelle nō sunt mūde in ɔspectu ei⁹. q̄to magis hō putredo τ fili⁹ hois vermis?

Al. ✝ baldad — A — Al. ✝ baldad — Al's ✝ fulget — Al. ✝ surgit — // Supra. 4. c. — B

❡ Cap. Sum. ❡ Job dicit q̄ nullum est deo ab homine adiutoriū: probat per eius magnalia. Cap. xxvj.

Respōdens aūt Job: dixit. Cui⁹ adiutor es. Nūqd imbecillis? Et sustentas brachiū ei⁹: q̄ nō est fortis. Cui dedisti ɔsiliū? Forsitan illi q nō h3 sapiētiā: τ prudētiā tuā ostēdisti plurimā? Quē docere voluisti: Nōne eū q fecit spiramētū? Ecce gigātes gemūt sub aquis: τ q habitāt cū eis. Nudus est infern⁹ corā illo: τ nullū est operimētum pditioni. Qui extēdit aquilonē sup vacuū: τ appēdit terrā sup nihili. Qui ligat aq̄s in nubibus suis: vt nō erūpāt pariter deorsum. Qui tenet vultū solij sui: τ expādit sup illud nebulam suā. Terminū circūdedit aq̄s vsq3 dū finiant̄ lux τ tenebre. Colūne celi ɔtremiscunt: τ pauēt ad nutū ei⁹. In fortitudine illi⁹ repēte maria ɔgregata sunt: τ prudētia ei⁹ pcussit supbū. Spūs ei⁹ ornauit celos τ obstetricāte manu ei⁹ educt⁹ ē coluber tortuosus. Ecce hec ex pte dicta sunt viaꝝ ei⁹. Et cū vix paruā stillā sermōis ei⁹ audierim⁹: qs poterit tonitruū magnitudinis illi⁹ intueri?

// De pe. dist. i. c. si cui añi. — A — B — C — D

❡ Cap. Sum. ❡ De cōstantia τ perfectione iustitie Job τ parte impij apud dominum. Cap. xxvij.

Addidit quoq3 Job assumēs parabolā suā τ dixit. Viuit de⁹ q abstulit iudiciū meū: τ omnipotēs q ad amaritudinē adduxit animā meā: q2 donec superest halit⁹ in me τ spūs dei in naribus meis non loquent̄ labia mea iniqtatē: nec lingua mea meditabit̄ mēdacium. // Absit a me vt iustos vos eē iudicē. Donec deficiā nō recedā ab innocētia mea. // Justificationē meā quā cepi tenere nō deserā. Neq3 eni3 reprehēdit me cor meū: in omni vita mea. ✝ Sit vt impi⁹ inimicus me⁹: τ aduersari⁹ me⁹ quasi iniqu⁹. Que est. n. spes hypocrite si auare rapiat: τ nō liberet de⁹ animā ei⁹? Nūqd de⁹ audiet clamorē ei⁹ cū venerit sup eū angustia? Aut poterit in omnipotēte delectari τ inuocare deū omni tpe? Docebo vos p manū dei q̄ opa habeat: nec abscōdam. Ecce vos oēs nostis: τ qd sine cā vana loqmini. Hec est pars hominis impij apud deū: τ hereditas violētoꝝ quā ab oipotēte suscipiet. Si multiplicati fuerint filij ei⁹: in gladio erūt: τ nepotes ei⁹ nō saturabunt̄ pane. Qui reliq fuerint ex eo: sepelient̄ in interitu: τ vidue illi⁹ nō plorabūt. Si cōportauerit q̄si terrā argētū: τ sicut lutum pparauerit vestimēta: pparabit qdē s3 iust⁹ vestient̄ illis τ argētū innocēs diuidet. Edificauit sicut tinea domū suam: τ sicut custos fecit vmbraculū. // Diues cū dormierit nihil secū ✝ auferet ✝ aperiet oculos suos: τ nihil inueniet. Apprehēdet eū q̄si aq̄ inopia: no-

A — // Dist. 43 c. 2. in fi. — // Jere. 3. a — Al's ✝ Sit vt — D — // Ps. 48 — Al's ✝ auferet — Al. ✝ aperit

valere: me cogitis ut veluti quoddam nova-
li scissum iam arvum exerceam: et obliquis sulcis re
nascentes spinas eradicem: equum esse dicentes:
ut quod crebro male pullulat: crebrius succi-
datur. Unde consueta prefatione commoneo tam vos
quibus forte labor iste desudatur: quam eos qui exempla-
ria huiusmodi habere voluerint: ut que diligenter
emendavi: cum cura et diligentia transcribant.
Notet sibi unusquisque vel iacentem lineam: vel ra
diantia signa id est obelos vel asteriscos: et ubicunque
viderit virgulam precedentem: ab ea usque ad
duo puncta que impressimus: sciat in septuaginta
translatoribus plus haberi. Ubi autem perspexerit stel-
le similitudinem: de hebreis voluminibus additum
noverit eque usque ad duo puncta: iuxta
theodotionis dumtaxat editionem: qui simpli-
citate sermonis a septuaginta interpretibus non
discordat. Hec ergo et vobis et studioso cui-
que fecisse me sciens: non ambigo multos fo-
re qui vel invidia: vel supercilio malint contem-
nere videri preclara quam discere: et turbulen-
to magis rivo: quam purissimo fonte potare.

¶ Explicit prologus primus in psalterium.

¶ Incipit prologus secundus beati hiero-
nymi presbyteri in psalterium.

David filius iesse cum esset in regno suo
quattuor elegit qui psalmos canerent. id est
asaph: hemam: ethan: et idithum. Octoginta et octo
dicebant psalmos: et ducenti subdiapsalma: et
citharam percutiebant [illegible] cum david redu-
xisset arcam dei in hierusalem post annos viginti
[illegible] ab azotiis: et remansit in domo ami-
nadab. Hic imposuit subiugali novo et re-
duxit in hierusalem electis viris ex omnibus filiis
israel .lxx. milibus viris. Ex quibus quattuor
principes constituit: asaph: emam:
etham: et idithum: unicuique eorum dividens se-
ptuaginta duos viros succlamantes laudem
et canendum canticorum domino. Et unus quidem eorum ferie-
bat cymbalum alius citharam: alius tubam cornea
exaltans. In medio autem eorum david stabat ipse
tenens psalterium. Arcam autem antecedebant septem
chori: et sacrificium vitulorum. Populus autem uni-
versus sequebatur post arcam. Sunt autem omnes psal
mi david centum quinquaginta. Quorum omnium
quidem novem fecit ipse david: trigintaduo non
sunt suprascripti: septuagintaduo in david:
duodecim in asaph: duodecim in idithum: no-
vem filiis chore. et unus moysi: duo in salomonem:
duo in aggeum et zachariam sunt: omnes itaque psal
mi david numero centumquinquaginta. Dia
psalma numero septuagintaquinque: cantica
graduum quindecim. Primus psalmus nul
li assignatur eo quod omnium est. Deinde quod alius
intelligitur in primo: nisi primogenitus: ut me
rito superscriptio necessaria non fuerit. Dein
de quia ipse psalmus totum christi facit qui dicit ad
versus christum eius: exponendo personam in scri
bendo causa omnino non indiget. Ordines histo
rie immutatos legimus in titulis psalmorum.
Sed psalmi non secundum historiam: sed secundum prophetiam
leguntur. Ita ordines psalmorum turbare non
potest ordo titulorum. Psalmi omnes qui inscribun
tur ipsi david: ad christum pertinent sacramentum.

¶ Explicit prologus secundus in psalterium.

¶ Incipit prologus tertius beati hierony
mi presbyteri in psalterium.

Liber psalmorum quamquam uno concludatur volu
mine: non est tamen uno eodem auctore. Decem
enim prophete sunt qui eos diverso tempore
scripserunt. id est moyses: david: salomon: asaph
et ethan: et idithum. filii chore asyr: ela
na: et abiasaph sive esdras. Nonnulli etiam aggei et
zacharie existimant. De his autem qui sine titu
lis sunt traditio talis est: ut cuius auc-
toris superior psalmus precesserit ceteri qui sine titu
lo sequuntur ipsius esse credantur. Est autem hic
liber allegoricis ac typicis sacramentis si-
gnatus: specialiter quod natus et passus:
quod resurrexit christus: pene omnium psalmorum reso-
nat organus. Secundum tamen apud hebreos
omnes psalmi geniti fuerunt et inordinati.
Quos quidem primus esdras in unum volumen
coegit: et ordinem numerumque distribuit: at-
que per occultum sacramenti mysterium aliis ali-
os pretulit ordine: unde posteriores videantur
in prius. Nam secundum historiam tertius psalmus
quinquagesimo psalmo posterior est: sed pro my
sterium in ordine prior est. Sic et hii in cete
ris: quia spiritus sanctus eos concordavit ut voluit.

¶ Explicit prologus tertius in psalterium.

¶ Incipit liber hymnorū siue psalmorū: ue solilloquiorū. Psalmus dauid. Ca. i.

Beatus vir q nō abijt in ɔsilio impiorū: ⁊ i via pctorū nō stetit ⁊ in cathedra pestilētie nō sedit. Sz i lege dñi volūtas ei⁹: ⁊ i lege ei⁹ meditabit die ac nocte. // Et erit tanq̄ lignū qđ plantatū est secus decursus aquarū: qđ fructū suum dabit in tpe suo. Et foliū eius non ✠ defluet: ⁊ oia quecūq̄ ✠ faciet psperabitur. Nō sic impij nō sic: sed tanq̄ puluis quē pijcit ventus a facie terre. Ideo non resurgūt impij in iudicio: neq̄ peccatores in cōsilio iustorū. Qm̄ nouit dns viā iustorū: ⁊ iter impiorum peribit.

¶ Psalmus dauid. Ca. ij.

Q ✠ // Uare fremuerūt gentes: ⁊ ppli meditati sunt inania. Astiterūt reges terre: ⁊ principes cōuenerūt in vnū aduersus dñm: ⁊ // aduersus xp̄m eius. Dirūpam⁹ vincula eorū: ⁊ ✠ pijciamus a nobis iugū ipsorū. Qui habitat in celis irridebit eos: ⁊ dns subsannabit eos. Tūc loquetur ad eos in ira sua: ⁊ in furore suo ɔturbabit eos. Ego aūt ɔstitutus sū rex ab eo sup syon montē sanctū ei⁹: predicans pceptū ✠ ei⁹. // Dns dixit ad me filius meus es tu: ⁊ ego hodie genui te. Postula a me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā: ⁊ possessionē tuā terminos terre. // Reges eos in virga ferrea: ⁊ tanq̄ vas figuli ✠ confringes eos. // Et nūc reges intelligite: erudimini q iudicatis terrā. Seruite dño in timore ⁊ exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinā: ne qñ irascat dns ⁊ pereatis de via iusta. Cū exarserit in breui ira eius beati omnes qui confidunt in eo.

¶ Psalmus dauid cū fugeret a facie absalon filij sui. Cap. iij.

Domine qd multiplicati sunt q tribulāt me: multi insurgūt aduersū me. Multi dicūt aīe mee: nō ē salus ipi in deo eius. Tu aūt dñe susceptor meus es: glia mea ⁊ exaltās caput meum. Uoce mea ad dñm clamaui: ⁊ exaudiuit me de monte sācto suo. Ego dormiui ⁊ soporat⁹ sum: ⁊ exurrexi q2 dns suscepit me. Nō timebo milia ppli circūdantis me: ✠ exurge dñe: saluū me fac deus meus. Qm̄ tu pcussisti oēs aduersantes mihi sine causa: dētes pctorū ɔtriuisti. Dñi est salus ⁊ super ppulum tuū benedictio tua.

¶ In fine in carminib⁹ psal dauid. Ca. iiij.

Cum inuocarē exaudiuit me deus iusticie mee: in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei: ⁊ exaudi orōnē meā. Filij hominū vsq̄ quo ✠ graui corde: vt qd diligitis vanitatē ⁊ queritis mendaciū. Et scitote qm̄ ✠ mirificauit dns sanctum suū: dns exaudiet me cū clamauero ad eū. // Irascimini ⁊ nolite peccare: q dicitis in cordibus vestris ⁊ in cubilib⁹ vris cōpūgimini. Sacrificate sacrificium iustitie ⁊ sperate in dño. multi dicunt quis ostēdit nobis bona. Signatū est sup nos lumē vultus tui dñe: dedisti leticiā in corde meo. ✠ A fructu frumenti vini ⁊ olei sui multiplicati sunt. In pace in idipsum: dormiā ⁊ requiescā. Qm̄ tu dñe singulariter in spe ✠ constituisti me.

¶ In finē p ea que hereditatem consequitur psalmus dauid. Cap. v.

Uerba mea ✠ aurib⁹ pcipe dñe: intellige clamorē meū. Intēde voci ✠ orōnis mee: rex me⁹ ⁊ de⁹ me⁹. Qm̄ ad te orabo dñe: mane exaudies vocē meā. Mane astabo tibi ⁊ videbo: qm̄ nō de⁹ volēs iniqtatē tu es. ✠ Neq̄ habitabit iuxta te malign⁹: neq̄ pmanebūt iniusti an oculos tuos. Odisti oēs q opant iniqtatē: pdes oēs q loquunt mēdaciū. Uirū sanguinū ⁊ dolosū abominabit dns: ego aūt in multitudine ✠ misericordie tue. Introibo in domū tuā: adorabo ad tēplū sctm̄ tuū in timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua ppter inimicos meos: dirige ✠ i cōspectu tuo viā meā. Qm̄ nō est in ore eorū veri-

hie. 17. b
als ✠ decidet
Als ✠ secerit
Als ✠ vt quid
// Act. 4. c
// di. 92. c. virus in i. glo
Als ✠ abijciamus. 23. q. 4. c. nō inueniē
7. c. si ecclesia
als ✠ ipsius.
// heb. i. b
Act. 13. e.
als ✠ cōteres

[illegible]
q. 9. c.
// 23. q. 4. c. si ecclesia
q. 6. c. de pr. dis. 3. c. hoc achab in glo.
Infra. 26. s. 147.
als ✠ saluum me fac
als ✠ exaudiuit
als ✠ ad mirabile fecit.
Eph. 4. f.
Als ✠ spe
als ✠ habitare fecisti me.
als ✠ exaudi domine
als ✠ obsecrationis
als ✠ Nō
// 22. q. 2. ca. q.
als ✠ misericordie
als ✠ ad facie me am viam tuam

tacito coꝝ vanū ē. Sepulchꝝ patens est guttur eoꝝ: linguis suis dolose agebāt: iudica illos deus. Decidāt a cogitatiōibus suis: ſm multitudinē ipietatū eoꝝ expelle eos: qm̄ irritauerūt te dn̄e. Et letent̄ oēs q sperāt i te: i eternū exultabūt ⁊ habitabis in eis. Et gl̄iabunt̄ in te oēs q diligūt nomē tuū: qm̄ tu bn̄dices iusto. Dn̄e vt scuto bone volūtatis ✝ tue coronasti nos.

¶ In finem in carminibus pro octaua psalmus dauid. Cap. vj.

Domine ne i furore tuo arguas me: neqꝫ i ira tua corripias me. Miserere mei dn̄e qm̄ infirmus sū: sana me dn̄e qm̄ cōturbata sunt ossa mea. Et aīa mea turbata ē valde ✝ sꝫ tu dn̄e vsqꝫquo. Cōuertere dn̄e ✝ ⁊ ✝ eripe aīaꝫ meā: saluum me fac pp misericordiā tuā. Qm̄ nō ē in morte q memor sit tui: i iferno aūt qs cōfitebit̄ tibi. Laboraui i gemitu meo: lauabo p singulas noctes lectū meū: lachrymis meis stratū meū rigabo. Turbat⁹ ē a ✝ furore ocul⁹ me⁹: inueteraui int̄ oēs inimicos meos. Discedite a me oēs q operamini iniqtatē qm̄ exaudiuit dn̄s vocē flet⁹ mei. Exaudiuit dn̄s deprecatione meam: dn̄s oratione meā suscepit. Erubescant ⁊ cōturbentur ✝ vehementer oēs inimici mei: ✝ cōuertant̄ ⁊ erubescant valde velociter.

¶ In finē ps dauid quē cantauit dn̄o p verbis chusi filij gemini Cap. vij.

Domine de⁹ me⁹ in te speraui saluū me fac ex oīb⁹ psequētib⁹ me ⁊ libera me. Ne qn̄ rapiat vt leo aīam meā: dū nō ē q redimat neqꝫ q saluū faciat. Dn̄e de⁹ me⁹ si feci istud: si ē iniquitas in manib⁹ meis. ✝ Si reddidi retribuētib⁹ mihi mala: decidā ✝ merito ab inimicis meis ianis. Persequat̄ inimic⁹ aīam meā ⁊ cōprehēdat ⁊ cōculcet i t̄ra vitā meā ⁊ gl̄iaꝫ meā in puluerē deducat. Exurge dn̄e i ira tua: ⁊ exaltare in finib⁹ inimicoꝝ meoꝝ. Et exurge dn̄e de⁹ me⁹ in p̄cepto qd̄ mādasti: ⁊ ✝ synagoga pploꝝ circūdabit te. Et pp hāc in altū regredere: dn̄s iudicat pplos. Iudica me dn̄e ſm iustitiā meā: ⁊ sꝫ inocētiā meā sup me. Cōsumet̄ neqtia pctōꝝ: ⁊ ✝ diriges iustū scrutās corda ⁊ renes de⁹. Iustū adiutoriū meū a dn̄o: q saluos fac rectos corde. De⁹ index iust⁹ fortis ⁊ patiēs: nūqd irascet̄ p singulos dies? Nisi cōuersi fueritis gladiū suū vibrauit arcū suū tetēdit ⁊ parauit illū. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardētib⁹ ✝ effecit. Ecce pturijt iniustitiā: cōcepit ✝ dolorē ⁊ pepit iniqtatē. Lacū apuit ⁊ effodit eū: ⁊ icidit in fouea quā fec. Cōuertet̄ dolor eius in caput ei⁹: ⁊ in verticē ipsius iniqtas eius descēdet. Cōfitebor dn̄o ſm iustitiā eius: ⁊ psalā nōi dn̄i altissimi.

¶ In finē p torcularib⁹ ps dauid. c. viij.

Domine dn̄s nr̄: qꝫ admirabile ē nomē tuū in vniuersa terra. Qm̄ eleuata ē magnificētia tua: sup celos. Ex ore infantiū ⁊ lactētiū pfecisti laudē pp inimicos tuos: vt destruas inimicū ⁊ ✝ vltorem. Qm̄ videbo celos tuos opa digitoꝝ tuoꝝ: lunā ⁊ stellas ✝ q tu fūdasti. Quid ē hō q memor es ei⁹: aut fili⁹ hoīs qm̄ visitas eū? Minuisti eū paulo min⁹ ab angelis: gl̄ia ⁊ honore coronasti eū ⁊ cōstituisti eū sup opera manuum tuaꝝ. Oīa subiecisti sub pedibus eius oues ⁊ boues vniuersas: insup ⁊ pecora cāpi. Volucres celi ⁊ pisces maris qui perambulant semitas maris. Dn̄e dn̄s noster: qꝫ admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

¶ In finē p occultis filij ps dauid. Ca. ix.

Confitebor tibi dn̄e i toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo in te psallam nomini tuo altissime. In conuertendo inimicū meū retrorsum infirmabuntur ✝ peribūt a facie tua. Quoniam fecisti iudicium meū ⁊ causam meā: sedisti super thronū qui iudicas iustitiā. Increpasti gentes ⁊ ✝ perijt impius: nomen eoꝝ delesti in eternū ⁊ in seculū seculi. Inimici defecerunt frameē i finē: ⁊ ciuitates eoꝝ destruxisti. Perijt memoria eoꝝ cū sonitu: ⁊ dn̄s in eternū permanet. Parauit in iudicio ✝ thro-

Marginal notes (left): oīs ✝ | meo viā tuam | infra. 11. | Ro. 3. b. | oēs ✝ ing | marica | uerunt. | oēs non | i. 5 ✝ tue | de pe. dis. | i. c. porro | 9. itē ꝫ a | ... | i.p. 6. | ... 4. 37. | ... ✝ ⁊ | ... non | ... ✝ ⁊ | oēs ✝ ex- | ne dist. | 50. c. sigs | ... | nus | de pe. dis. | ... | in fin. in | glo. | Als ✝ ab | ira. | ... 7. b | ... | ... 15. f. | als non | ... ✝ ve- | hemēter | als ✝ cō- | mandant | als ✝ et | ... | de pe. di. | 2. §. op- | ... vl | ira me- | dium. | als ✝ ce. | als non | ✝ ⁊ | ... ✝ cō- | gregatio

Marginal notes (right): de pe. di. 2. §. oporter. | als ✝ dirige. | de pe. di. i. c. nūq̄ i in glos. ne sede vacā. c. i. | als ✝ operatus ē. | als ✝ laborem. | Job. 15. b. | als ✝ labor ira. 12. | mat. 21. b | als ✝ defensorē | als ✝ ūo. | heb. 2. b. | heb. 2. b. | Ibidem | Infra 110. ⁊. 137. | als ✝ sedes | als ✝ perit | als ✝ sedē suam

nõ fuit: ꝛ ipſe iudicabit orbẽ + terre i eq̃tate: iudicabit ppl'os i iuſtitia. Et fact⁹ ẽ dñs refugiũ paupi: adiutor i opportunitatib⁹ i tribulatiõe. Et ſperẽt in te + q + nouerũt nomẽ tuũ: qm̃ nõ dereliq̃ſti q̃rẽtes te dñe. Pſallite dño q h̃itat in ſion: ãnũciate int gẽtes + ſtudia ei⁹. Qm̃ regrẽs ſanguinem eoꝝ + recordat⁹ ẽ: non eſt oblit⁹ clamorem paupꝝ. // Miſerere mei dñe: vide hũilitatẽ meã de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis: vt annũciẽ + oẽs laudatiões tuas i portis filie ſyõ. Exultabo i ſalutari tuo infixe ſũt gẽtes i iteritu quẽ fecerũt. In + laqo iſto quẽ abſcõderũt: cõprehẽſus ẽ pes eoꝝ. Cognoſcet dñs iudicia faciẽs: i opib⁹ manuũ ſuaꝝ cõprehẽſus ẽ pctõr. Cõuertant pctõres in ĩfernũ: oẽs gẽtes q̃ obliuiſcũt deũ. Qm̃ nõ i finẽ obliuio erit pauperis: patiẽtia paupꝝ nõ + peribit i finẽ. Exurge dñe nõ + ꝯfortet hõ: iudicent gẽtes i ꝯſpectu tuo. Cõſtitue dñe legiſlatorẽ ſup eos: vt ſciãt gẽtes qm̃ hoĩes ſũt. Ut qd dñe receſſiſti lõge: deſpicis in opportunitatib⁹ in tribulatiõe. Dũ ſupbit impius incẽdit paup: cõprehẽdunt in ꝯſilijs qb⁹ cogitãt. // Qm̃ laudat pctõr i deſiderijs aĩe ſue: ꝛ iniquus bñdicit. Exacerbauit dñz pctõr: ſm̃ mltitudinẽ ire ſue nõ q̃ret. Nõ ẽ de⁹ in cõſpectu ei⁹: ꝛ inq̃nate ſunt vie illius in oĩ tpe. Auferunt iudicia tua a facie ei⁹: oĩum inimicoꝝ ſuoꝝ dñabit. Dixit enĩ i corde ſuo nõ mouebor a gñatione in gñationes ſine malo. Cui⁹ maledictione os plenũ ẽ ꝛ amaritudine ꝛ dolo: ſub lingua ei⁹ labor ꝛ dolor. // Sedet i inſidijs cũ diuitib⁹ in occultis: vt iterficiat innocentẽ. Oculi ei⁹ i pauperẽ reſpiciũt: inſidiat in abſcõdito q̃ſi leo in ſpelũca ſua. Inſidiat vt rapiat pauperẽ: rape paupez dũ attrahit eũ. In laqo ſuo + humiliabit eũ: + inclinabit ſe ꝛ cadet cuz dñat⁹ fuerit paupꝝ. Dixit. n. in corde ſuo oblit⁹ ẽ de⁹: auertit faciẽ ſuã ne videat in finẽ. Exurge dñe de⁹ ꝛ exaltet manus tua ne obliuiſcaris paupꝝ. + Propt̃ qd irritauit impius deũ: dixit. n. in corde ſuo nõ requiret. // Uides qm̃ tu laborẽ ꝛ dolorẽ ꝯſideras: vt tradas eos i man⁹ tuas. Tibi derelictus ẽ paup: orphano tu eris adiutor. Cõtere brachiũ pctõris ꝛ maligni: q̃ret pctm̃ illius ꝛ nõ inueniet. Dñs regnabit i eternũ ꝛ in ſeculũ ſeli: pibũt gẽtes de terra illius. Deſideriũ paupꝝum exaudiuit dñs: p̃parationem cordis eoꝝ audiuit auris tua. Iudicare pupillo ꝛ humili: vt nõ apponat vltra magnificare ſe homo ſuper terram.

℄ In finem pſalmus dauid. Cap. x.

In dño cõfido: quõ dicitis anime mee tranſmigra in + montẽ ſicut paſſer. Qm̃ ecce pctõres + intẽderũt arcũ: parauerunt ſagittas ſuas in pharetra: vt ſagittẽt + in obſcuro rectos corde. Qm̃ q̃ pfeciſti deſtruxerunt: iuſtus aũt quid fecit. Dñs in templo ſancto ſuo: dñs in celo ſedes eius. // Oculi eius in pauperem reſpiciũt palpebre eius interrogãt filios hominũ. // Dñs interrogat iuſtũ ꝛ impiuz: q autẽ diligit iniq̃tatez odit aĩam ſuã. + Pluet ſup pctõres laqueos: ignis ſulphur ꝛ ſpiritus procellarum pars calicis eorum. Qm̃ iuſtus dominus ꝛ iuſtitias dilexit: equitatem vidit vultus eius.

℄ In finẽ pſalmus dauid p octaua. Cap. xi.

Saluũ me fac dñe qm̃ defecit ſctũs: qm̃ diminute ſunt veritates a filijs hominuz. Uana locuti ſunt vnuſq̃ſq3 ad proximum ſuũ labia doloſa in corde ꝛ corde locuti ſũt. + Diſpdat dñs vniuerſa labia doloſa: + ꝛ linguã magniloquã. Qui dixerũt: linguã nr̃az magnificabimus: labia nr̃a + a nobis ſunt: qs nr̃ deus eſt. Propter miſeriã inopũ ꝛ gemitũ paupꝝ: nũc exurgã dicit dñs. Ponã in ſalutari: fiducialiter agã in eo. Eloq̃a dñi eloq̃a caſta: argẽtũ igne examinatũ pbatũ terre purgatũ ſeptuplũ. Tu dñe ſeruabis nos: ꝛ cuſtodies nos a gñatione hac in eternũ. In circuitu impij ambulant: ſm̃ altitudinẽ tuam multiplicaſti filios hominum.

℄ In finem pſal. dauid. Cap. xij.

Uſq3quo dñe + obliuiſceris me in finẽ: vſq3quo auertis faciem tuã a me. Quãdiu ponã ꝯſilia in aĩa mea: dolorẽ in corde meo p diẽ. Uſq3quo exaltabit inimicus meus ſup me: reſpice: + ꝛ exaudi me dñe deus meus. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiã in + morte: neq̃ñ dicat inimicus me⁹ preualui aduerſus euz. Qui tribulant me exultabunt ſi motus fuero: ego aũt in miſericordia tua ſperaui. Exultabit cor meũ in ſalutari tuo: cantabo dño: qui bona tribuit mihi: // ꝛ pſallam nomini dñi altiſſimi.

℄ In finem pſalmus dauid. Cap. xiij.

Marginal notes (left): g̃ſ + terrarum · al's + oẽs · Al's + cognoſcũt · al's + mirabilia · al's + memoratus ſupra. 3. · al's + vniuerſas laudes · al'. + muſipla iſta quaz abſcõderũt · al'. + piet in eternũ · al. + bualeat · ĩfra. 56. c. donare · al's + contaminat · // õ pe. dl. 2. c. ſi enĩ q. liberi infra. 10. · al's + humiliauit · al's + icli nabitur · al's + i fines · // 87. d. c. deſolatis

Marginal notes (right): Al's + monte · Al's + tetenderunt · Al's + obſcura luna · abacuc ij. d. ſup. 9. · Al's + pluit · // õ pe. dl. iij. c. qui vult in glo. · di. 45. c. ꝛ q emẽdat in ſi. · // . 16. q. i. c. remeditmini. · al's hz + vana · al's non hz + ꝛ · Al's + apõ nob. · al's obliuiſceris i futuro tẽpore · al's non hz + ꝛ · Al's + mortem · Abac. 3.

Dixit insipiés in corde suo: non est deus. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt in studijs suis: nó est qui faciat bonű: nó est vsqz ad vnű. Dñs de celo, pspexit sup filios hominű: vt videat si est intelligés aut requirés deű. Oés declinauerűt sil inutiles facti sűt: nó est qui faciat bonű: non est vsqz ad vnű. Sepulchrű patés é guttur eoz: linguis suis dolose agebát venenű aspidű sub labijs eoz. Quoz os maledictióe et amaritudine plenű est: veloces pedes eoz ad effundédű sanguiné. Contritio et infelicitas in vijs eoz: et viam pacis nó cognouerűt: nó est timor dei ante oculos eoz. None cognoscét oés qui opant iniqtaté qui deuorát plebé meá sicut escaz panis. Dñz nó inuocauerűt: illic trepidauerűt timore vbi non erat timor. Qm̃ dñs in gñatióe iusta est: consiliű inopis cófudistis qm̃ dñs spes ei⁹ est. Quis dabit ex sion salutare isrl' cű: auerterit dñs captiuitaté plebis sue exultabit iacob et letabitur israel.

In finé. psalmus dauid. Cap. xiiij.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo aut qs requiescet in monte scó tuo? Qui ingrediť sine macula: et opatur iustitiá. Qui loquitur veritatem in corde suo: qui nó egit dolű in lingua sua. Nec fecit proximo suo malű: et opprobriű nó accepit aduersus proximos suos. Ad nihiluz deduct⁹ est in cóspectu ei⁹ malign⁹: timentes aűt dñm glorificat. Qui iurat proximo suo et nó decipit: qui pecuniá suaz nó dedit ad vsurá: et munera sup innocété nó accepit. Qui facit hec: nó cómouebiť ineťnű.

Tituli inscriptio ipsi dauid. Ca. xv.

Conserua me dñe qm̃ sperauí in te: dixi dñó de⁹ me⁹ es tu: qm̃ bonoz meoz nó eges. Sáctis qui sűt in terra ei⁹ mirificauit oés volűtates meas in eis. Multiplicate sűt infirmitates eoz: postea accelerauerűt. Nó cógregabo cóuéticula eorű de sanguinib⁹: nec memor ero nominű eorű p labia mea. Dñs ps hereditatis mee et calicis mei: tu es qui restitues hereditaté meá mihi. Funes ceciderunt mihi in preclaris: etenim hereditas mea preclara é mihi. Bñdicá dñz qui tribuit mihi itellectű: insup et vsqz ad nocté increpuerűt me renes mei. Prouidebá dñm in cóspectu meo semp: qm̃ a dextris é mihi ne cómouear. Propter hoc letatuz est cor meű et exultauit lingua mea: insup et caro mea requiescet in spe. Qm̃ nó derelinques aíam meaz in inferno: nec dabis sanctű tuű videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite. adimplebis me letitia cuz vultu tuo: delectatioes i dextera tua vsqz in finé.

Oratio dauid. Cap. xvi.

Exaudi dñe iustitiá meá: inténde deprecationé meá. Auribꝰ pcipe oroné meá: nó in labijs dolosis. De vultu tuo iudiciű meű pdeat: oculi tui videát eqtaté. Probasti cor meű et visitasti nocte: igne me examinasti: et nó é inuéta in me iniqtas. Ut nó loquať os meű opa homínű: pp verba labioz tuoz ego custodiui vias duras. Perfice gressus meos in semitis tuis: vt nó moueaň vestigia mea. Ego clamaui qm̃ exaudisti me de⁹: iclina aure tuá mihi et exaudi vba mea. Mirifica misericordias tuas: qui saluos facis sperantes in te. A resistétib⁹ dextere tue: custodi me vt pupillá oculi. Sub vmbra alaruz tuaz protege me: a facie impioz qui me afflixerűt. Inimici mei aíam meá circűdederűt: adipé suű cócluserunt: os eoz locutű est supbiá. Projiciétes me nűc circűderűt me: oculos suos statuerunt declinare in terram. Susceperunt me sicut leo parat⁹ ad predá: et sicut catulus leonis habitás in abditis. Exurge dñe preueni eű et supplánta eű: eripe aíam meá ab impio frameam tuam ab inimicis manus tue. Dñe a paucis de terra diuide eos in vita eoz: et de absconditis tuis adimpletus est venter eorum. Saturati sunt filijs: et dimiserűt reliquias suas paruulis suis. Ego aűt in iustitia apparebo conspectui tuo: satiabor cű apparuerit gloria tua.

In finé puero dñi dauid qui locutus est dño verba cantici hui⁹ in die qua eripuit eű dñs de manu oíuz inimicoz ei⁹: et de manu saulis: et dixit. Cap. xvij.

Diligá te dñe fortitudo mea: dñs firmamétum meű et refugiű meuz et liberator meus. De⁹ me⁹ adiutor me⁹: et sperabo in eum. Protector meus et cornu salutis mee: et susceptor me⁹. Laudans inuocabo dominum: et ab inimicis meis saluus ero. Circundederűt me dolores mortis: et torrentes iniquitatis cóturbauerunt me. Dolores inferni cir-

Marginalia (left): Al. im prudés. Al. affectionib⁹. // infra. 52. Sup. 5. // Ro. 3. b. Ro. 3. b. Als po pulű meű sicut cibű panis. Al. erat. // De offó dele. c. pastoralis. // infra. 25. // infra. 52. Al. peregrinabiť. Als et. // 47. dis. ca. qm̃. 14. q. 4. c. sigs obli. 1⁹ et c. qm̃ de vsu c. 3. et 4. Al. mirificabit. // 12. q. 1. c. cleric⁹. 33. q. si. c. 3. ecce de pǒé. et dig. c. cű secűdű. // pdicto ca. cleric⁹ in glo.

Marginalia (right): de elec. c. cű tria. // Act. 2. d // p 30. a. derelíq. c. vnico in cle. // 16. q. 7. c. et hoc dí ximus. de cóse. dí. 2. c. re va. // Act. 13. c. Als deprecationi mee. // ó appel. c. vt nr̃z vt ecclesiastica bñ. si. ca. vnico. Als latronis. Al. ad pficiédum. Als virtus. Als redemptor. // 2. re. 22. infra. 14. Als in ferni.

circūdederūt me:✝ preoccupauerūt me laqueí mortis. In ✝ tribulatióe mea in-uocaui dominū:⁊ ad deū meū clamaui. Et exaudiuit de tēplo sancto suo vocē meā ⁊ clamor me⁹ in ɔ̄spectu eius ✝ introiuit in aures eius. Cōmota est ⁊ contremuit terra:fundamēta montiū cōturbata sunt ⁊ cōmota sunt:quoniā irat⁹ est eis. Ascē-dit fumus in ira eius:⁊ ignis a facie ei⁹ ✝ exarsit:carbones succēsi sunt ab eo.// In-clinauit celos ⁊ descēdit:⁊ caligo sub pedi-bus eius. Et ascēdit super cherubin ⁊ vola uit:volauit sup pēnas ventorum.// Et po-suit tenebras latibulum suū: in circuitu eius tabernaculū eius:tenebrosa aqua in nubib⁹ aeris. Pre fulgore in cōspectu ei⁹ nubes ✝ trāsierūt grādo ⁊ carbōes ignis. Et intonuit de celo dñs:⁊ altissim⁹ dedit vocē suā:grando ⁊ carbones ignis. Et mi sit sagittas suas ⁊ dissipauit eos: ✝ fulgu ra multiplicauit ⁊ cōturbauit eos. Et ap-paruerūt fontes aquarū ⁊ reuelata sunt fūdamēta orbis terrarū. Ab increpatione tua dñe:ab inspiratione spūs ire tue. Mi sit de sūmo ⁊ accepit me:✝ ⁊ assumpsit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis ⁊ ab his qui oderūt me qm̄ cōfortati sunt super me. Preuenerūt me in die afflictionis mee:⁊ factus est do minus ✝ protector meus. Et eduxit me in latitudinē:saluū me fecit qm̄ voluit me. Et retribuet mihi dñs ſm iustitiā meā: ⁊ ſcd̄m puritatem manuū mearū retri-buet mihi. Quia custodiui vias dñi: nec impie gessi a deo meo. Quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo:✝ ⁊ iusti-tias eius nō repuli a me. Et ero immacu latus cum eo:⁊ obseruabo me ab iniqtate mea. Et retribuet mihi domin⁹ ſm iusti-tiā meā:⁊ ſcd̄m puritatē manuū mearū in ɔ̄spectu oculorū eius.// Cū sancto san-ctus eris:⁊ cū viro inocēte innocēs eris. Et cū electo elect⁹ eris:⁊ cū peruerso ✝ per-uerteris. Qm̄ tu ppl'm humilē saluū fa-cies:⁊ oculos superborū humiliabis. Qm̄ tu illuminas lucernā meā dñe:de⁹ me⁹ illumina tenebras meas. Qm̄ in te ✝ eri-piar a tentatione:⁊ in deo meo transgre-diar murū. De⁹ me⁹ ✝ impolluta via ei⁹: eloquia dñi igne examinata:protector est omniū sperantiū in se. Qm̄ quis de⁹ pre-ter dominū:aut ✝ quis de⁹ preter deū no

al. ✝ pre euenerūt
al. ✝ pres sura
alr ✝ in-troibit
alr ✝ ex-ardescit
// 2.q.7.§ itē obij-citur.
// 30. dis. ca.i.
56. dis.c. nō satis in pn.
al. gemi nat ✝ ei⁹
alr ✝ et
alr non hz ✝ et
alr ✝ fir mamētū
alr ✝ sūt semper
// 2. Reg. 22.e.
al. ✝ per-uersus eris
alr ✝ eruat
alr ✝ im maculata
alr ✝ et

strū. De⁹ qui precinxit me virtute:⁊ posuit immaculatā viā meā. Qui perfecit pedes meos tanq̄ ceruorū:⁊ super excelsa statuēs me.// Qui docet manus meas ad prelium: ⁊ posuisti vt arcū ereū brachia mea. Et de-disti mihi protectionē salutis tue:⁊ dexte-ra tua suscepit me. Et disciplina tua ✝ cor rexit me in finem: ⁊ disciplina tua ipsa me docebit. Dilatasti gressus meos ✝ sub-tus me:⁊ nō sunt infirmata vestigia mea. // Persequar inimicos meos ⁊ cōprehēdā illos:⁊ nō ɔ̄uertar donec deficiāt. Cōfringā illos nec poterūt stare:cadēt subtus pedes meos. Et precinxisti me ✝ vtute ad bellū: ✝ ⁊ supplantasti insurgētes in me subtus me. Et inimicos meos dedisti mihi dor-sum:⁊ ✝ odiētes me disperdidisti. Clamaue runt nec erat qui saluos faceret ad dñm: nec exaudiuit eos. Et comminuam eos vt puluerē ante faciē venti:vt lutū platearū delebo eos. ✝ Eripies me de cōtradictioni-bus populi:constitues me in caput gen-tiū. Populus quē nō cognoui seruiuit mihi:in auditu auris obediuit mihi. Fi lij alieni mētiti sunt mihi: filij alieni ✝ inueterati sunt:⁊ claudicauerunt a semi-tis suis. Viuit dñs ⁊ benedict⁹ deus me⁹. ⁊ exaltetur deus salutis mee. Deus q̄ das vindictas mihi ⁊ subdis populos sub me: liberator me⁹ de inimicis meis iracūdis. ✝ Et ab insurgētib⁹ in me exaltabis me a viro iniquo eripies me. Propterea confi tebor tibi in ✝ natiōib⁹ dñe:⁊ nomini tuo psalmū dicā.// Magnificās salutes regis ei⁹:⁊ faciens misericordiā christo suo da uid:⁊ semini ei⁹ vsq̄ in seculum.

¶ In finē psalmus dauid. Cap.xviij.

Celi enarrāt gloriā dei:⁊ opa manuū ei⁹ ānūciat firmamētum. Dies diei eructat vbū:⁊ nox nocti ✝ indicat sciētiā. Nō sunt loq̄le neq̄ sermones:quorū non audiant voces eorū.// In oēm terrā exiuit sonus eorū:⁊ in fines orbis terre vba eorū. // In sole posuit tabernaculū suū:⁊ ipse tā q̄ spōsus pcedēs de thalamo suo.// Exul-tauit vt gygas ad currēdā viā:✝ a sūmo celo egressio ei⁹. Et occursus eius vsq̄ ad sūmū ei⁹:✝ nec est q̄ se abscondat a calore ei⁹. Lex dñi imaculata cōuertēs animas: testimoniū dñi fidele sapiētiā pstās par-uulis. Iustitie dñi recte letificātes corda: pceptū dñi lucidū illuminās oculos. Ti-

alr ✝ vir tutē
// infra.143
2.re.22.c.
infra.143
alr ✝ di-rexit
alr ✝ subter.
// 23.q.4. c.si ecclia
alr ✝ vir tutē
alr non hz ✝ ⁊
alr ✝ e-dio ha-bētes
alr ✝ erū eo
alr ✝ in-ueterauerunt
alr non hz ✝ Et
alr ✝ gē-tibus
// 2. Reg. 22.d.
Ro.15.b.
al. ✝ an-nūtiat
// ro.10.d
di. 19.ca. ita dñs.
di. 37. ca. si.in glo.
al. ✝ suā
al. ✝ ⁊ ñ
de elec.c. fūdamē tali.§.
// De pen. dis.2. ca. vnctio ī glo.

mor dñi sanctus ✠ pmanēs in seculū seculi: iudicia dñi vera iustificata in ✠ semet ipsa. Desiderabilia sup aurū ꝛ lapidē preciosuʒ multū: ꝛ dulciora sup mel ꝛ fauū. ✠ Etenī ꝫ seruꝰ tuꝰ custodit ea: in ✠ custodiendis illis retributio multa. // Delicta qs intelligit ab occultis meis mūda me: ꝛ ab alienis pce seruo tuo. Si mei nō fuerint ✠ dñati tūc imaculatꝰ ero: ꝛ emūdabor a delicto ✠ maximo Et erunt vt complaceāt eloquia oris mei: ꝛ meditatio cordis me i in cōspectu tuo semp. Dñe adiutor meus: ꝛ redeptor meus.

℄ In finē psalmꝰ dauid. Cap. xix.

Exaudiat te dñs in die tribulatiōis ptegat te nomē dei iacob. Mittat tibi auxiliū de sancto: ꝛ de sion tueat te. Memor sit omnis sacrificij tui: ꝛ holocaustū tuum pinguefiat. Tribuat tibi fm cor tuū: ꝛ oē ↄsiliū tuū ✠ cōfirmēt. ✠ Letabimur in salutari tuo: ꝛ in nomine dei nostri magnificabimur. Impleat dñs oēs petitiones tuas: nūc cognoui qm̄ saluū fecit dñs xpꝫ suū. Exaudiet illū de celo sancto suo: in potētatibꝰ salus dextere eius. // Hi in currībꝰ ꝛ hi in equis: nos aūt in nomine dñi dei nr̄i ✠ inuocabimꝰ. Ipsi ✠ pꝰ obligati sunt ꝛ ceciderūt nos aūt surreximus ꝛ erecti sumꝰ. Dñe saluū fac regeʒ: ꝛ exaudi nos in die qua inuocauerimꝰ te.

℄ In finē psalmꝰ dauid. Cap. xx.

Domine in vtute tua letabitur rex: ꝛ sup salutare tuū exultabit vehementer. Desideriū ✠ cordis eiꝰ ✠ tribuisti ei: ꝛ volūtate labioꝝ eiꝰ nō fraudasti eum. Qm̄ puenisti eū in bñdictionibꝰ dulcedinis: posuisti in capite eiꝰ coronā de lapide precioso. Uitā petijt a te: ✠ ꝛ ✠ tribuisti ei: lōgitudinē dierū in seculuʒ: ꝛ in seculū seculi. Magna est glīa eius in salutari tuo gloriā ꝛ magnū decorē impones sup euʒ. Qm̄ dabis eū in bñdictionē in seculū seculi: letificabis eū in gaudio cum vultu tuo. Qm̄ rex sperat in dño: ꝛ in mīa altissimi nō cōmouebit. Inueniatur manꝰ tua omnibꝰ inimicis tuis: dextera tua inueniat oēs q te oderūt. Pones eos vt clybanū ignis in tpe vultus tui: dñs in ira sua ↄturbabit eos ꝛ deuorabit eos ignis. Fructū eoꝝ de terra perdes: ꝛ semē eoꝝ a filijs hominū. Qm̄ declinauerūt in te mala: cogitauerūt ✠ ↄsilia q̄ nō potuerūt stabilire. Qm̄ pones eos dorsuʒ: in reliquijs tuis pparabis vultū eoꝝ. Exaltare dñe in vtute tua: cātabimꝰ ꝛ psallemꝰ vtutes tuas.

℄ In finem psalmꝰ dauid p susceptione matutina. Cap. xxi.

Deus deꝰ meꝰ respice ✠ in me q̄re me dereliqsti: lōge a salute mea vba delictoꝝ meoꝝ. Deꝰ meꝰ clamabo p diē ꝛ non exaudies: ꝛ nocte ꝛ nō ad insipientiaʒ mihi. Tu autem in sancto habitas laus israel. In te sperauerunt patres nostri: sperauerunt ꝛ ✠ liberasti eos. Ad te clamauerunt ꝛ salui facti sunt: in te sperauerunt ꝛ nō sunt ↄfusi. Ego aūt suꝫ vmis ꝛ nō hō: opprobriū hoīum ꝛ abiectio plebis. Oēs vidētes me deriserūt me locuti sūt labijs ꝛ mouerūt caput. Sperauit in dño eripiat eū saluū faciat eū qm̄ vult eū. Qm̄ tu es q extraxisti me de vētre: spes mea ab vberibꝰ matris mee: in te ✠ piectus suꝫ ex vtero. De vētre matris mee deꝰ meꝰ es tu: ne ✠ discesseris a me. Quoniā tribulatio pxima est: ꝛ nō est qui adiuuet. Circundederunt me vituli multi: tauri pingues obsederunt me. Aperuerūt sup me os suuʒ sicut leo rapiens ꝛ rugiens. Sicut aq̄ effusus suꝫ: ꝛ dispsa sūt oīa ossa mea. Factū est cor meū tāq̄ cera liquescēs: in medio vētris mei. ✠ Aruit tāq̄ testa vtus mea: ꝛ lingua mea adhesit faucibꝰ meis: ꝛ in puluerē mortis deduxisti me. Qm̄ circundederūt me canes multi: cōciliū malignātiū obsedit me. Foderūt manꝰ meas ꝛ pedes meos: dinumerauerūt oīa ossa mea. // Ipsi vo cōsiderauerūt ꝛ ✠ inspexerūt me diuiserūt sibi vestimēta mea: ꝛ sup vesteʒ meā miserūt sortē. Tu aūt dñe ne elōgaueris auxiliū tuū a me: ad defensionē me am ↄspice. Erue a framea ✠ deꝰ aiaʒ meā: ꝛ de manu canis vnicā meaʒ. Salua me ex ore leonis ꝛ a cornibꝰ vnicorniū humilitatē meā. // Narrabo nomē tuū fratribus meis in medio ecclīe ✠ laudabo te. Qui timetis dñꝫ laudate eū: vniuersū semē iacob ✠ glīficate eū. Timeat eum oē semen israel: qm̄ nō spreuit neq̄ despexit ✠ deprecatione paupis. Nec auertit faciē suā a me: ꝛ cū clamarē ad euʒ exaudiuit me. Apud te ✠ laus mea in ecclesia magna: vota mea reddā ✠ in ↄspectu timētiū eū. Edēt paupres ꝛ saturabunt: ꝛ laudabunt dñꝫ qui ✠ requirūt eū: viuent corda eoꝝ in secu-

De cōfe. di. 2. c. qꝛ corpꝰ
alꝭ ✠ permanet
alꝭ ✠ id ipsum
al. ✠ nāꝫ
alꝭ ✠ custodiēdo
alꝭ ✠ dominata
al. ✠ magno
// De peni. dis. 2. c. si eni i pn.
alꝭ ✠ cōpleat
al. ✠ exultabimꝰ
// 22. q. 2. pꝰ ca. sex
al. ✠ exultabimꝰ
alꝭ ✠ incuruati
24. q. i. c. achatius in glo.
alꝭ ✠ aie
alꝭ ✠ dedisti
alꝭ non hꝫ ✠ ꝛ
alꝭ ✠ dedisti
alꝭ ✠ bñdictōibꝰ
alꝭ ✠ ↄsilium qꝺ
alꝭ ✠ psallimus
alꝭ non hꝫ ✠ in
al. ✠ eruisti
alꝭ ✠ iactatus
alꝭ ✠ cōfirmatꝰ
alꝭ ✠ discedas
al. ✠ Exaruit velut
al. ✠ ↄspexerūt
// 16. q. 7. c. sic dñi vestimētū
alꝭ non hꝫ ✠ deꝰ
mat. 27. c
Joā. 19. c
heb. 2. c.
alꝭ ✠ cantabo
al. ✠ magnificate
alꝭ pceꝫ
al. ✠ ↄfitebor tibi
De ↄsec. dis. 2. ca. hymnis in glo.

Al's + cõ memorabunt

Al's + di uites

Al's + p. cadẽt vniuersi

Al's non hz + in

Al's + pascit

Al's + re get

// De ꝯse. di. 2. c. in calice

Al. + ambulem

// dis. 45. c. disciplina ⁊ pdi cto. ca. in calice pdicto. c. in calice.

Al's + sub seqtur

// 1. cor. 10. f.

dis. 8. c. j.

Al's + ea

Al's + eaz

13. q. 2. ca. I ecclia sti cc. c. vbi. cũq3. ij. supra. a. 14. õ õcamis ca. tuam nobis.

Al's + ex pectát

Al. + doce

Al's + no tas fac

lũ seculi. Reminiscẽtur ⁊ conuertẽtur ad dñm: vniuersi fines terre. Et adorabũt in ꝯspectu ei⁹: vniuerse familie gentiũ. Qm̃ dñi est regnũ: ⁊ ipse dominabitur gẽtiũ. Manducauerũt ⁊ adorauerũt oẽs + pingues tre in ꝯspectu ei⁹ + cadẽt oẽs q descẽdũt + in terra. Et anima mea illi viuet: ⁊ semẽ meũ seruiet ipsi. Annũciabit dño generatio vẽtura: ⁊ annũciabũt celi iustitiã ei⁹ pplo q nascetur quẽ fecit dñs.

Psalmus dauid. Cap. xxij.

D// Omin⁹ + regit me ⁊ nihil mihi deerit in loco pascue ibi me collocauit. Sup aquã refectiõis educauit me: animã meã ꝯuertit. Deduxit me sup semitas iustitie: pp nomẽ suũ. Nã ⁊ si ambulauero in medio vmbre mortis nõ timebo mala: qm̃ tu mecũ es. // Uirga tua ⁊ baculus tu⁹: ipsa me ꝯsolata sunt. Parasti in ꝯspectu tuo mẽsam: aduersus eos q tribulãt me. Impinguasti in oleo caput meũ ⁊ // calix me⁹ inebriãs q̃3 pclarus est. Et mĩsericordia tua + subsequet me: omnibus dieb⁹ vite mee. Et vt inhabitẽ in domo dñi: in longitudine dierum.

Psal. dauid in pma sabbati. Ca. xxiij.

D// Omini est terra ⁊ plenitudo ei⁹: orbis terrarũ ⁊ vniuersi q habitãt in + eo. Qr ipse sup maria fundauit + eũ: ⁊ sup flumina ppauit + eũ. Quis ascendet in mõtẽ dñi: aut qs stabit in loco sancto ei⁹? Innocẽs manib⁹ ⁊ mũdo cordeq nõ accepit in vano aiaz suã: nec iurauit in dolo ꝓximo suo. hic accipiet bñdictionẽ a dño: ⁊ mĩsericordiã a deo salutari suo. hec est gñatio q̃rentiũ + eũ: q̃rẽtiũ faciẽ dei iacob. Attollite portas pncipes vr̃as: ⁊ eleuamini porte eternales: ⁊ introibit rex glie. Quis est iste rex glie: dñs fortis ⁊ potens dñs potẽs in plio. Attollite portas principes vestras: ⁊ eleuamini porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Quis est iste rex glorie? dñs virtutũ ipse est rex glorie.

In finẽ psal. dauid. Ca. xxiiij. Aleph

A// D te dñe leuaui aiam meã: de⁹ me⁹ in te ꝯfido nõ erubescaz. Beth. Neq3 irrideãt me inimici mei: Gimel etenim vniuersi q + sustinẽt te nõ ꝯfundent. Cõfundant oẽs iniqua agẽtes: supuacue Daleth Uias tuas dñe + demõstra mihi: ⁊ semitas tuas + edoce me. he Dirige me i veritate tua: Uau ⁊ doce me: qr tu + es salua

tor me⁹ ⁊ te sustinui tota die. Zain Reminiscere mĩsationũ tuarũ dñe: ⁊ misericordiarũ tuarũ q̃ a seculo sũt. heth Delicta iuuẽtutis mee: ⁊ ignorãtias meas: ne // memineris. Scd̃3 mĩaz tuã memento mei tu pp bonitatẽ tuã dñe. Tet Dulcis ⁊ rect⁹ dñs: pp hoc legẽ dabit delinquẽtib⁹ in via. Ioth Diriget mãsuetos in iudicio: // docebit mites vias suas. Caph Uniuerse vie dñi mĩa ⁊ vitas regrẽtib⁹ testamẽtũ ei⁹: ⁊ testimõia ei⁹. Lamed Propt' nomẽ tuũ dñe ppitiaberis + pctõ meo: multũ est eni. Mem Quis est hõ q + timet dñm: legẽ statuit ei in via quã elegit. Nun Aia ei⁹ in bonis demorabit: ⁊ semẽ ei⁹ + hereditabit terrã. Samech Firmamẽtũ est dominus timẽtib⁹ eũ ⁊ testamẽtũ ipsi⁹ vt manifestet illis. Ain Oculi mei semp ad dñm qm̃ ipse euellet de laqueo pedes meos. Phe Respice in me ⁊ miserere mei: qr vnicus ⁊ paup suz ego. Sade Tribulatiões cordis mei multiplicate sũt: de necessitatib⁹ meis erue me. Res Uide hũilitatẽ meã ⁊ laborẽ meũ: ⁊ dimitte vniuersa delicta mea. Res Respice inimicos meos qm̃ multiplicati sunt: ⁊ odio iniquo oderũt me. Sin Custodi aiaz meã ⁊ erue me: nõ erubescã qm̃ speraui in te. Thau Innocẽtes ⁊ recti adheserũt mihi: qr sustinui te. Libera de⁹ isrl' ex omnib⁹ tribulationib⁹ suis.

Psalmus dauid. Cap. xxv.

I// Udica me dñe: qm̃ ego in innocentia mea ingressus sũ: ⁊ in dño sperãs nõ + infirmabor. // Proba me dñe ⁊ tenta me: vrẽ renes meos ⁊ cor meum. Qm̃ mĩa tua ante oculos meos est ⁊ cõplacui in veritate tua. // Nõ sedi cõcilio vanitatis: ⁊ cũ iniqua gerẽtib⁹ nõ introibo. + Odiui ecclesiã malignãtiũ: ⁊ cũ impijs nõ sedebo. // Lauabo + inter innocẽtes man⁹ meas: ⁊ circũdabo altare tuũ dñe. Ut audiã vocem laudis: ⁊ enarrẽ vniuersa mirabilia tua. // Dñe dilexi decorẽ dom⁹ tue: ⁊ locũ habitatiõis glie tue. Ne + pdas cũ impijs de⁹ animã meaz: ⁊ cũ viris sanguinũ vitam meam. In quorũ manib⁹ iniqtates sunt: // dextera eorũ repleta est muneribus. Ego aũt in innocẽtia mea ingressus suz: redime ⁊ miserere mei. Pes. n. me⁹ stetit in directo: in ecclesijs bñdicam te dñe.

In finem psal. Dauid priusq̃3 liniretur. Cap. xxvi.

al. + salutaris

// 30. q. j. c. de his. de pe. di. j. c. si perm

// 16. q. j. c. vos aũt

// 2?. q. 2. ca. sane. 33. q. ?. c. admonet. õ rescrip. ca. sedes.

al. + peccatũ meũ

al's + timeat

al's + hereditate possidebit

infra. 88.

al's + cõfundar

// dẽ pe. di. 2. §. oppo nit ⁊ c. si enim.

al's + moueor

// infra. 138

// 24. q. 3. c. cũ qb⁹.

al's + Odio hũi cõgregatiões malignorũ.

// infra. 72.

al. + in innocẽtib⁹

// 24. q. j. c. oĩbus.

al's + fil

// 1. q. j. c. sunt nõnulli 11. q. 3. c. q recte.

Dominus illuminatio mea et salus mea quē timebo? Dñs ✝ ꝓtector vite mee: a quo trepidabo? Dū appropiāt sup me nocētes: vt edāt carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt et ceciderūt. Si ꝯsistāt aduersum me castra: nō timebit cor meū. Si exurgat aduersū me ꝓliū: in hoc ego sperabo. Unā petij a dño hāc req̄rā: vt inhabitē in domo dñi oīb⁹ dieb⁹ vite mee. Ut videā volūtatē dñi et ✝ visitē tēplū ei⁹. Qm̄ abscōdit me in tabernaculo suo in die maloꝶ: ꝓtexit me in abscōdito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: et nūc exaltauit caput meū super inimicos meos. Circuiui et immolaui in tabernaculo ei⁹ hostiā ✝ vociferationis: cātabo et ✝ psalmū dicā dño. Exaudi dñe vocem meam q̄ clamaui ✝ ad te miserere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meum: exq̄siuit ✝ te facies mea: faciē tuā dñe req̄rā. Ne auertas ✝ faciē tuā a me: et ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor me⁹ es tu ne derelinquas me: neq; despicias me de⁹ salutaris meus. Qm̄ p̄r me⁹ et mr̄ mea dereliquerūt me: dñs aūt assūpsit me. Legē pone mihi dñe in via tua: et dirige me in semitā rectā pp inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulātiū me: qm̄ insurrexerūt in me testes iniq: et mētita est iniq̄tas sibi. // Credo videre bona dñi: in terra viuētiū. Expecta dñm: viriliter age et ꝯfortetur cor tuū et sustine dñm.

Psalmus ipsi dauid. Cap. xxvij.

Ad te dñe ✝ clamabo de⁹ me⁹ ne sileas a me: ne qn̄ taceas a me: et ✝ assimilabor descēdētib⁹ in lacū. Exaudi dñe vocem orationis mee dū oro ad te: dū extollo manus meas ad templū scm̄ tuū. Ne simul tradas me cū peccatorib⁹: et cū opantib⁹ iniq̄tatē ne pdas ✝ me. // Qui loquunt pacē cū ꝓximo suo: mala aūt in cordib⁹ eoꝶ. Da illis sc̄z opa eoꝶ: et sc̄z nequitiā adinuētionū ipsoꝶ. Scd̄m opa manuū eoꝶ ✝ tribue illis: redde retributionem eoꝶ ipsis. Qm̄ nō intellexerūt opa dñi: et in opa manuū ei⁹ ✝ destrues illos et nō edificabis eos. Bñdict⁹ dñs qm̄ exaudiuit vocem deprecatiōis mee. Dñs adiutor me⁹ et ꝓtector me⁹: ✝ et in ipso sperauit cor meū et adiut⁹ sum. Et refloruit caro mea et ex volūtate mea ꝯfitebor ei. Dñs fortitudo plebis sue: et ꝓtector ✝ saluationū xpi sui est. Saluū fac pp̄lm tuū dñe: et bñdic hereditati tue: et rege eos et extolle eos vsq; ✝ in eternum.

Psalmus Dauid in consummatione tabernaculi. Cap. xxviij.

Afferte dño filij dei afferte dño filios arietū. // Afferte dño gl'iā et honorē: afferte dño gloriā nomini eius: adorate dñm in ✝ atrio scō eius. Uox dñi sup aq̄s: de⁹ maiestatis itonuit: dñs sup aq̄s multas. Uox dñi in virtute: vox dñi in magnificētia. Uox dñi ✝ ꝯfringētis cedros: et confringet dñs cedros libani. Et comminuet eas tāq; vitulū libani: et dilect⁹ quēadmodū fili⁹ vnicorniū. Uox dñi ✝ intercidētis flāmā ignis: vox dñi ꝯcutiētis desertū: et cōmouebit dñs desertū cades. Uox dñi ꝑparātis ceruos et reuelabit ꝯdēsa: et in tēplo eius oēs dicēt gloriā. Dñs diluuiū inhabitare facit: et sedebit dñs rex in eternū. Dñs virtutē populo suo dabit: dñs benedicet populo suo in pace.

Psalmus cantici in dedicatione dom⁹ Dauid. Cap. xxix.

Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: nec ✝ delectasti inimicos meos sup me. Dñe de⁹ me⁹ clamaui ad te: et sanasti me. Dñe eduxisti ab inferno aīaȝ meā: saluasti me a descēdētib⁹ in lacū. Psallite dño sancti ei⁹: et ꝯfitemini memorie sanctitatis ei⁹. Qm̄ ira in indignatione ei⁹: et vita in volūtate ei⁹. ✝ Ad vesperū demorabit flet⁹: et ✝ ad matutinū letitia. Ego aūt dixi in abūdātia mea: nō mouebor in et'nū. Dñe in voluntate tua p̄stitisti decori meo virtutē. // Auertisti faciē tuā a me: et fact⁹ sū cōturbat⁹. Ad te dñe clamabo: et ad deum meū deprecabor. // Que vtilitas in sanguine meo: dū descēdo in corruptionē. Nunqd ꝯfitebit tibi puluis: aut annūciabit veritatē

de symo. ca. et si quo ... nes.
al's ✝ defensor
al's ✝ appropinquāt
al's ✝ ꝓtegar in tēplo
al's ✝ iubilatiōis
al's ✝ psallam
al'. nō hꝫ ✝ ad te
al's ✝ vultū tuū
al's ✝ mihi
// de cōse. di. 4. c. 4. sic in sacramētis.
al's ✝ clamaui
al's ✝ ero similis
Hier. 9. c.

al's non hꝫ ✝ me
al'. ✝ aīaȝ meā
al's ✝ nō cōsiderauerūt
al'. nō hꝫ ✝ et
al's ✝ salutarius
al's ✝ seculum
infra. 95.
al's ✝ aut a sancta
al's ✝ conterens
al's ✝ excidentis
al's ✝ iocūdasti
al's ✝ saluūfecisti
al's ✝ vespere
al's ✝ in matutinū exultatio
// 6. q. i. c. imitare.
// 16. q. 7. c. et hoc ... primus.

tuā. Audiuit dñs ⁊ misertus est mei: dñs factus est adiutor meus. Cōuertisti planctū meū i gaudiū mihi: cōscidisti saccū meū ⁊ ✝ circundedisti me letitia. Ut cantet tibi gl'ia mea ⁊ non cōpungar: dñe deus meus in eternum cōfitebor tibi. ¶ In finem psalmus dauid pro extasi. Cap. xxx.

In te dñe speraui nō confundar in eternū: in iustitia tua ✝ libera me. Inclina ad me aurē tuā: accelera vt ✝ eruas me. Esto mihi in deū protectorē ⁊ in domū refugij: vt saluum me facias. ✝ Qm̄ fortitudo mea ⁊ refugiū meū es tu: ⁊ ppt nomē tuū ✝ deduces me ⁊ enutries me. Educes me de ✝ laqo hoc quē absconderūt mihi: qm̄ tu es protector meus. // In manus tuas commēdo spm̄ meū: redemisti me dñe deus veritatis. Odisti obseruātes vanitates sup̄ uacue. Ego aūt in dño speraui: exultabo ⁊ letabor in mīa tua. Qm̄ respexisti humilitatē meā: saluasti de necessitatib⁹ aīaʒ meā. Nec cōclusisti me i ✝ manib⁹ inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe qm̄ tribulor: cōturbat⁹ est in ira oculus me⁹ aīa mea ⁊ vēter me⁹. // Qm̄ defecit in dolore vita mea: ⁊ āni mei in gemitib⁹. ✝ Infirmata ē i paupertate vir⁹ mea: ⁊ ossa mea cōturbata sūt. Sup oēs inimicos meos fact⁹ sū opprobriū ✝ vicinis meis valde: ⁊ timor notis meis. Qui videbāt me foras fugerūt a me: ⁊ ✝ obliuioni dat⁹ sū tanq̄ mortu⁹ a corde. // Factus sū tanq̄ vas pditū: qm̄ audiui vituperationē multoꝝ ✝ cōmorantiū in circuitu. In eo dū cōuenirēt siml' aduersum me: ✝ accipe aīam meā cōsiliati sūt. Ego autē i te speraui dñe: dixi de⁹ meus es tu: in manib⁹ tuis ✝ sortes mee. Eripe me de ✝ manu inimicoꝝ meoꝝ: ⁊ a psequētib⁹ me. ✝ Illustra faciē tuam sup seruū tuū: saluum me fac in mīa tua dñe: nō cōfundar qm̄ inuocaui te. Erubescāt ipij ⁊ deducant in infernū: muta ✝ fiant labia dolosa. Que loquunt aduersus iustū iniqtatē in supbia ⁊ ✝ abusione. Q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe quā abscōdisti timētib⁹ te. Perfecisti eis q̄ sperant in te: in cōspectu filioꝝ hoīum. Abscōdes eos in abscōdito faciei tue: a cōturbatione hoīuʒ. Proteges eos in tabernaculo ✝ tuo a cōtradictione linguarū. Bndictus dñs: qm̄ mirificauit mīaʒ suam mihi in ciuitate munita. Ego aūt dixi in ✝ excessu mentis mee: proiectus sū a ✝ facie oculoꝝ tuoꝝ. Ideo exaudisti vocē oronis mee: dū clamarē ad te. Diligite dñm oēs sancti ei⁹: qm̄ ✝ veritatē requiret dñs ⁊ retribuet ✝ abūdāter facientib⁹ supbiā. Uiriliter agite ⁊ confortet cor vestrū: oēs qui speratis in domino. ¶ Intellectus dauid. Cap. xxxi.

Beati quoꝝ remisse sūt iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta sūt pctā. Beat⁹ vir cui non imputauit dñs pctm̄: nec est in spū ei⁹ dolus. // Qm̄ tacui inueterauerunt ossa mea: dū ✝ clamarē tota die. Qm̄ die ac nocte grauata est sup me man⁹ tua: cōuersus sum in erumna mea dū cōfigit spina. // Delictum meū cognitū tibi feci: ⁊ iniustitiā meā nō abscōdi. // Dixi: cōfitebor aduersū me iniustitiā meā dño: ⁊ tu remisisti impietatē pctī mei. Pro hac orabit ad te oēs sanct⁹ in tpe opportuno. // Uerūtamē in diluuio aq̄rū multaꝝ: ad eū nō approximabūt. Tu es refugiū meū a tribulatione q̄ circūdedit me: exultatio mea erue me a circūdātib⁹ me. Intellectū tibi dabo ⁊ instruā te: in via hac q̄ gradieris: firmabo sup te oculos meos. // Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus: qb⁹ nō est intellect⁹. In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ cōstringe: q nō approximāt ad te. Multa flagella ✝ pctōris ✝ sperātes aūt in dño mīa circundabit. Letamini in dño ⁊ exultate iusti: ⁊ gl'iamini oēs recti corde. ¶ In finē psalmus dauid. Cap. xxxij.

Exultate iusti in dño: rectos decet ✝ collaudatio. Cōfitemini dño i cithara: in psalterio decē chordaꝝ psallite illi. Cantate ei cāticū nouū: bene psallite ei i vociferatione. Quia ✝ rectuʒ est vbuʒ dñi: ⁊ oīa opa eius in fide. Diligit mīaʒ ⁊ iudicium mīa dñi plena est terra. Uerbo dñi celi firmati sunt: ⁊ spū oris ei⁹ oīs virtus eoꝝ. Congregās sicut in ✝ vtre aq̄s maris: ponens in thesauris abyssos. Timeat dñm oīs terra: ab eo autē cōmoueant oēs inhabitātes orbē. // Qm̄ ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mādauit ⁊ creata sūt. Dñs dissipat cōsilia gētiū: reprobat aūt cogitatiōes pplorū: ⁊ reprobat cōsilia pncipū. Cōsiliū ✝ aūt dñi in eternū manet: cogitationes cordis ei⁹ in ✝ generatione ⁊ gnatione. Beata gēs cui⁹ est dñs de⁹ ✝ ei⁹: pplus quē elegit in hereditatē sibi. De celo respexit dñs vidit oēs filios hoīuʒ. De pparato habitaculo suo: respexit sup oēs q habitāt ✝ terrā. Qui finxit

als ✝ precinxisti
infra. 70. al. ✝ erue me ⁊ eripe me
als ✝ eximas
als ✝ D:
als ✝ dux mihi eris
als ✝ muscipula ista quā occultauerūt
Luc. 23. f.
als ✝ manus
// 7. q. j. §. hoc tunc. v. cuʒ vo
als ✝ infirmatus ē in egestate vigor meus
als habet ✝ et
als ✝ obliuio
hie. 21. c.
als ✝ accolentiū
als ✝ in circū habitantium
al. ✝ vt acciperent
als ✝ ipa mea
als ✝ manibus
als ✝ illumina
als ✝ efficiantur

als ✝ contemptu
al. nō hʒ ✝ tuo
als ✝ pauoi meo
als ✝ erūna mea
als ✝ vultu
als ✝ fideles
als ✝ hʒ ie q abūdāter faciūt
// Ro. 4. a
ō pe. di. 3. c. ille rex in glosa ⁊ ca. illō
// ō pe. di. j. §. veniq3 aū fi.
al. ✝ acclamando me
// ō pe. di. j. ca. fi.
// 12. q. j. §. si ergo
de pe. di. j. ca. dixi et ca. fi. ⁊ di. 4. ca. illō
// j. q. j. ca. no sanat
Ecc. 6. a
als ✝ peccatorum
als ✝ sperantem ⁊
als ✝ gaudete
als ✝ laudatio
als ✝ cātate ei i iubilatiōe.
Als ✝ rectus est sermo

Angillatis corda eorum: q intelligit oia opa eorum. Nō saluať rex p multā vtutē: et gygas nō saluabiť i multitudine vtutis sue. Fallax equus ad salutē: in abūdātia aūt vtutis sue nō saluabiť. Ecce oculi dñi sup metuētes eū: et in eis q sperāt sup mīa ei°. Ut eruat a morte aias eorum: et alat eos in fame. Aia nr̄a sustinet dñm: qm̄ adiutor et protector nr̄ est. Quia in eo letabitur cor nr̄m: et in noie scō eius sperauim°. Fiat mīa tua dñe sup nos: quēadmodū sperauim° in te.

¶ Psalmus dauid cū mutauit vultum suum coram achimelech et dimisit eum et abijt. Cap. xxxiij. Aleph.

Benedicā dñm i oi tpe: sp laus eius in ore meo. Beth. In dño laudabiť aia mea audiāt māsueti et letenť. Gimel. Magnificate dñm mecū: et exaltem° nomē eius in + idipsum. Daleth. + Exquiui dñm et exaudiuit me: et ex oib° tribulationibus meis eripuit me. He. Accedite ad eū et illuminamini. Uau et facies vr̄e nō ɔfundenť. Zain. Iste paup' clamauit et dñs exaudiuit eū: et de oib° tribulationib° eius saluauit eū. Heth. Immittet angelus dñi in circuitu timētiū eū: et eripiet eos. Tet. Gustate et videte // qm̄ suauis est dñs: beat° vir q sperat i eo. Joth. Timete dñm oēs scti ei°: qm̄ + nō est inopia timētib° eū. Caph. Diuites eguerūt et esurierūt: inqrētes aūt dñm nō + minuenť oi bono. Lamed. Uenite filij audite me: timorē dñi docebo vos. Mē. Quis est hō // q vult vitā: diligit dies videre bonos. Nun. + Prohibe linguā tuā a malo: et labia tua ne loqnť dolū. Samech. Diuerte // a malo et fac bonū: inqre pacē et pseqre eā. Ain. Oculi dñi sup iustos: et aures ei° in p̄ces eorum. Phe. Uult° aūt dñi sup faciētes mala: vt pdat de tra memoriā eorum. Sade. Clamauerūt iusti et dñs exaudiuit eos: et ex oibus tribulationib° eorum libauit eos. Coph. Iuxta est dñs his q + tribulato sunt corde: et humiles spū saluabit. Res. Multe tribulationes iustorum: et de oib° his liberauit eos dñs. Sin. Custodit dñs oia ossa eorum: vnū ex his nō conteret. Thau. Mors peccatorum pessima: et qui oderunt iustum delinquēt. Redimet dñs aias seruorū suorum: et non + delinquēt oēs qui sperant in eo.

¶ In finē psal. ipsi dauid. Cap. xxxiiij.

Iudica dñe nocentes me: expugna + impugnantes me. Apphende arma et scutum: et exurge in adiutoriū mihi. Effūde frameam et conclude aduersus eos qui persequunť me: dic aie mee salus tua ego sum. // Confundanť et reuereanť: querētes animam meā. Auertanť retrorsum et ɔfundanť cogitantes mihi mala. Fiant tanq̄ puluis ante faciem venti: et angelus dñi coartans eos. // Fiant vie illorum tenebre et lubricū: et angelus dñi pseqns eos. Qm̄ gratis absconderūt mihi interitū laquei sui: supuacue exprobrauerunt aiam meam. Ueniat illi laqueus quem ignorat et captio quā abscondit apphendat eum: et in laqueū cadat in + ipsum. Aia aūt mea exultabit in dño: + et delectabiť super salutari suo. Oia ossa mea dicent: dñe qs similis + tibi. Eripiens inopē d manu fortiorum ei°: egenū et pauperē a diripientibus eum. Surgētes testes iniq: q + ignorabā iterrogabāt me. Retribuebāt mihi mala p bonis: sterilitatem aie mee. Ego aūt cū mihi molesti essent: + induebar cilitio. Humiliabam in ieiunio aiam meam: et oro mea in sinu meo cōuerteť. Quasi primū et qsi frēm nostrū sic cōplacebam quasi lugens et contristatus sic humiliabar et aduersum me letati sunt et conuenerūt: congregata sunt sup me flagella et + ignoraui. + Dissipati sunt nec cōpuncti: tentauerunt me subsanauerunt me subsanatione: frenduerunt sup me dētibus suis. Domine qn̄ respicies: restitue animā meā + a malignitate eorum: a leonib° vnicā meā. Confitebor tibi, + in ecclēsia magna in pplo graui laudabo te. Non + supgaudeant mihi: q aduersanť mihi inique: q oderunt me gratis et annuunt oculis. // Qm̄ mihi qdē pacifice loqbanť: + et i iracundia terre loquentes dolos cogitabant. Et dilatauerunt + super me os suū: dixerunt euge euge viderūt oculi nostri. Uidisti domine ne sileas: domine ne discedas a me. Exurge + et intēde iudicio meo deus meus: et dñs meus in cām meam. Iudica me sm̄ + iustitiā tuā dñe deus meus et nō + supgaudeāt mihi. Non dicāt in cordibus suis euge euge anime nr̄e: nec dicant deuorabimus eum. Erubescant et reuereanť simul qui gratulanť malis meis. Induanť confusione et reuerētia: q maligna loquunť sup me. Exultēt et letenť qui volunt iustitiā meā: et dicāt sp magnificeť dñs q volūt pacē serui ei°. Et lingua mea

als + iuices
als + ing fui
//23. q. 9. c. testes in glosa
als + nihil deest
als + deficient
//1. pet. 3. b.
als + contine
// 30. an. de pe. c. in cle.
infra. 39.
heb. 4. d.
//10 pe. di. 4. ca. heretici
als + derelinquēt
als + eum
Als + expugnātes

Infra. 39. et infra. 99.
//23. q. 4. c. nabuchodonosor. 9. itē angelus
als + ipso
al. nō hz + et
als + ei°
Als + ignorabant
al. + induebam me
23. q. 4. c. sicut non est i glo.
al + ignorauerūt
als + dissoluti
als + ab astutijs
als + dñe
als + insultent
1. Jo. 3. d.
Als + in sup iram dolose
Als + in
al. + dñe
als + misericordiā
als + insultent
als + pudore et reuerēdia

meditabit̃ iustitiã tuã tota die laudẽ tuã.

¶ In finẽ seruo dñi dauid. Cap. xxxv.

Dixit iniustus vt delinq̃t in semetipso: nõ est timor dei ante oculos eius. Qm̃ dolose egit in ↄspectu ei⁹ vt ✠ iueniatur iniq̃tas ei⁹ ad odiũ. Uerba oris ei⁹ iniquitas ꝛ dolus: noluit itelligere vt bñ ageret. Iniq̃tatẽ meditat⁹ ẽ in cubili suo. Astitit omni vie non bone: maliciã autẽ non odiuit. Dñe in celo mĩa tua: ꝛ veritas tua vsq̃ ad nubes. Justitia tua sicut montes ✠ dei iudicia tua abyssus multa. Homines ꝛ iumenta saluabis dñe: quẽadmodũ multiplicasti misericordiaz tuam deus. Filij autẽ hominuz: in ✠ tegmine alarũ tuarũ sperabunt. Inebriabunt̃ ab vbertate dom⁹ tue: ꝛ torrente voluptatis tue potabis eos. Qm̃ apud te est fons vite: ꝛ in lumine tuo videbimus lumen. Pretende misericordiam tuaz scientibus te: ꝛ iustitiam tuaz his qui recto sunt corde. Non veniat mihi pes superbie: ꝛ manus peccatoris nõ moueat me. Ibi ceciderunt qui operant̃ iniq̃tatem expulsi sunt nec potuerunt stare.

¶ Psal. ipsi dauid. Cap. xxxvj. Aleph.

Noli emulari in malignantib⁹: neq̃ ↄelaueris facientes iniq̃tatẽ. Qm̃ tanq̃ fenũ velocit̃ arescẽt: ꝛ quẽadmodũ olera ✠ herbaꝝ cito decidẽt. Beth. Spera ĩ dño ꝛ fac bonitatẽ: ꝛ inhabita terrã ꝛ pasceris ĩ diuitijs ei⁹. Gimel. Delectar̃ ĩ dño: ꝛ dabit tibi petitiões cordis tui. // Reuela dño viã tuã ꝛ spera in eo: ꝛ ipse faciet. Et educet q̃si lumẽ iustitiã tuã: ꝛ iudiciuz tuũ tanq̃ ✠ meridiẽ: subdit⁹ esto dño ꝛ ora eũ. Daleth. Noli emulari in eo q̃ ꝓsperat̃ ĩ via sua: in hoĩe faciẽte iustitias. He. Desine ab ira ꝛ derelinq̃ furorẽ: noli emulari vt maligneris. Qm̃ aũt q̃ malignant̃ exterminabunt̃: sustinẽtes te dñm ipsi hereditabũt t̃rã. Uau. Et adhuc pusillũ ꝛ nõ erit peccator: ꝛ q̃res locũ ei⁹ ꝛ nõ inuenies. Mãsueti aũt hereditabũt t̃rã: ꝛ delectabunt̃ in multitudĩe pacis. Zain. Obseruabit peccator iustuz: ꝛ stridebit sup euz dẽtib⁹ suis. Dñs aũt irridebit eũ: qm̃ ꝓspicit q̃ veniet dies ei⁹. Heth. Gladiuz euaginauerũt peccatores: intẽderũt arcuz suuz. Ut decipiãt pauperẽ ꝛ inopẽ: vt trucidẽt rectos corde. Gladi⁹ eoꝝ intret in corda ipsoꝝ: ꝛ arcus eoꝝ ↄfringat̃. Teth. Melius ẽ modicũ iusto: sup diuitias peccatoꝝ multas. Qm̃ brachia peccatoꝝ ↄterentur: ↄfirmat aũt iustos dñs. Joth. Nouit̃ dñs dies immaculatoꝝ: ꝛ hereditas eoꝝ in eternũ erit. Nõ ↄfundent̃ in tp̃e malo: ꝛ in dieb⁹ famis saturabunt̃: q̃ peccatores peribũt. Caph. Inimici vo dñi: mox ✠ vt honorificati fuerint ꝛ exaltati: deficiẽtes quẽadmodũ fum⁹ deficiẽt. ✠ Mutuabit̃ peccator ꝛ nõ soluet: iust⁹ aũt miseret̃ ꝛ ✠ tribuet. Lamech. Qr bñdicẽtes ei hereditabũt t̃rã: maledicẽtes aũt ei disperibũt. Mem. Apõ dñs gressus hoĩs dirigẽt̃: ꝛ viã ei⁹ volet. Cuz ceciderit nõ collidet̃: q̃r dñs ✠ supponit manum suã. Nun. Junior fui etenĩ senui: ꝛ nõ vidi iustũ derelictũ: nec semẽ ei⁹ q̃rẽs panẽ. Samech. Tota die miseret̃ ꝛ cõmodat: ꝛ semẽ illi⁹ in bñdictione erit. // Declina a malo ꝛ fac bonuz: ꝛ inhabita ĩ sc̃lꝫ sc̃li. Qr dñs amat iudiciũ: ꝛ nõ derelinquet sc̃tõs suos: ĩ eternuz ↄseruabunt̃. Ayn. Iniusti puniẽt̃: ꝛ semẽ impioꝝ peribit. Justi aũt hereditabunt terrã: ꝛ inhabitabunt in sc̃lꝫ sc̃li sup eaz. Os iusti meditabit̃ sapiaz: ꝛ lingua ei⁹ loq̃tur iudiciũ. Zadik. Lex dei ei⁹ in corde ipsi⁹: ꝛ nõ supplãtabunt̃ gressus ei⁹. Considerat peccator ei⁹ iustum: ꝛ ✠ querit mortificare eũ. // Dñs aũt nõ derelinq̃t eum in manib⁹ ei⁹: nec dãnabit eũ cuz iudicabit̃ illi. Koph. Expecta dñz ꝛ custodi viam ei⁹: ꝛ exaltabit te vt hereditate capias terrã: cũ perierint peccatores videbis. Uidi impiuz superexaltatũ: ꝛ eleuatũ sicut cedros libani. Et trãsiui ꝛ ecce nõ erat: ꝛ q̃siui eũ: ꝛ nõ est inuẽtus loc⁹ ei⁹. Schin. Custodi ✠ innocẽtiaz ꝛ vide eq̃tatem: qm̃ sunt reliq̃e homini pacifico. Iniusti autem disperibunt: simul reliq̃e impioꝝ interibunt. Tau. Salus autem iustoruz a dño: ꝛ ꝓtector eorũ in tẽpore tribulationis. Et adiuuabit eos dñs ꝛ liberabit eos: ꝛ eruet eos a peccatoribus: ꝛ saluabit eos q̃r sperauerunt in eo.

¶ Ps. dd̃ ĩ rememoratiõe sabbi. C. xxxvij.

Domine ne ĩ ✠ furore tuo arguas me neq̃ in ira tua corripias me qm̃ sagitte tue infixe sunt mihi: ꝛ ↄfirmasti super me manũ tuã. Nõ ẽ sanitas in carne mea a facie ire tue non est pax ossib⁹ meis a facie peccatõꝝ meorum. Qm̃ iniquitates mee ✠ supgresse sunt caput meuz: ꝛ sicut onus graue grauate sunt sup me. // Putruerũt ꝛ corrupte sunt cicatrices mee a facie insipientie mee. // Miser factus sum ꝛ curuatus sum vsq̃ in finem tota die contrista-

aľs ✠ iueniret iniq̃tatẽ suã ꝛ odisset

// 7. d. c. Jõ. xi. q. 3o. ca. excellẽtissima regula

aľs ✠ dñi

// 32. q. 4. c. si ignoraret i glo.

aľs ✠ protectione

// 15. q. i. c. firmissime.

aľs ✠ pra ti

// dõ pe. di. j. ca. quis aliq̃ñ

aľs ✠ meridie

aľs ✠ et

infra eo.

aľs super est ✠ vt

aľ. ✠ fenerabitur

aľs ✠ retribuet

aľs ✠ supponet

// dõ pe. di. j. ca. quis aliq̃ñ

supra 33.

aľ. ✠ q̃ret

supra eo.

// 24. q. 3. c. non in ꝑpetuũ. de re. iud. c. 3. li 6.

aľ ✠ veritatem

aľs ✠ indignatiõe

supra 6.

aľs ✠ sustulerũt

// dõ pe. di. 3. c. totaz ꝛ d. 4. § fi.

tus ingrediebar. Quoniã lumbi mei impleti sũt illusionib⁹: ꝛ nõ ẽ sanitas i carne mea. Afflict⁹ sũ ꝛ hũiliat⁹ sũ nimis rugiebã a gemitu cordis mei. // Dñe añ te oẽ desideriũ meũ: ꝛ gemit⁹ me⁹ a te nõ ẽ absconditus. Cor meũ cõturbatũ est in me: dereliqt me virtus mea: ꝛ lumẽ oculoꝝ meoꝝ: ꝛ ipsũ nõ est mecũ. Amici mei ꝛ pximi mei aduersũ me appropinquerunt ꝛ steterunt. Et q iuxta me erant de longe steterunt: ꝛ vim faciebant q querebant animã meã. Et q inquirebant mala mihi locuti sunt vanitates: ꝛ dolos tota die meditabantur. Ego autẽ tanquã surdus non audiebã: ꝛ sicut mutus non aperiens os suũ. Et factus sũ sicut homo non audiens: ꝛ nõ habẽs in ore suo redargutiões. Quõ i te dñe speraui tu exaudies + me dñe de⁹ me⁹. Qr dixisti neqñ supergaudeant mihi inimici mei: ꝛ dum cõmouent̃ pedes mei sup me magna locuti sũt. Quõ ego in flagella paratus + sũ: ꝛ dolor meus in cõspectu meo sp. Quõ iniqtatẽ meã annunciabo: cogitabo ꝑ peccato meo. Inimici autẽ mei viuunt ꝛ cõfirmati sunt sup me: ꝛ multiplicati sũt q oderunt me inique. Qui retribuũt mala ꝑ bonis detrahebant mihi: qm̃ seqbar bonitatem. Non derelinquas me dñe deus meus ne discesseris a me. Intende in adiutorium meũ: dñe + deus salutis mee.

¶ In finẽ ꝑ idythũ cãticũ dd. Ca. xxxviij.

Dixi custodiam vias meas vt non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam cum consisteret peccator aduersum me + Obmutui ꝛ humiliatus sum ꝛ silui a bonis ꝛ dolor meus renouatus est. Concaluit cor meũ intra me: ꝛ i meditatione mea exardescet ignis. Locutus sum in lingua mea: notũ fac dñe mihi finem meũ. Et numerũ dieꝝ meoꝝ quis est vt sciã qd desit mihi. + Ecce mensurabiles posuisti dies meos: ꝛ substantia mea tanq̃ nihilũ añ te. Verũtñ vniuersa vanitas: oĩs hõ viuẽs. Verũtñ i imagine ptrãsit hõ: sꝫ frustra cõturbat̃. // Thesaurizat ꝛ ignorat cui cõgregabit + ea. Et nũc q̃ est expectatio mea: nonne dñs ꝛ sbã mea + apd te ẽ. Ab oĩb⁹ iniqtatib⁹ meis erue me opprobriũ insipiẽti dedisti me. + Obmutui ꝛ nõ aperui os meũ qm̃ tu fecisti: amoue a me plagas tuas. A fortitudine man⁹ tue ego defeci i increpationib⁹ pp iniqtatẽ corripuisti hoiẽ. Et tabescere fecisti sicͭ araneam aiã ei⁹: verũ tñ vane cõturbat̃ oĩs + hõ. Exaudi orõnẽ meã dñe: ꝛ depcationẽ meã: auribus ꝑcipe lachrymas meas. Ne sileas + qm̃ aduena ego sũ apud te ꝛ peregrinus: sicut oẽs pres mei. + Remitte mihi vt refrigerer: priusq̃ + abeam: ꝛ amplius non ero.

¶ In finem psalmus dauid. Cap. xxxix.

Expectãs expectaui dñm: ꝛ intẽdit mihi. Et exaudiuit pces meas: ꝛ eduxit me de lacu miserie ꝛ de luto fecis. Et statuit sup petrã pedes meos: ꝛ direxit gressus meos. Et imisit in os meũ cãticũ nouũ: carmẽ deo nr̃o. Uidebũt multi ꝛ timebũt ꝛ sperabũt i dño. Btũs vir cui⁹ ẽ nomẽ dñi spes ei⁹: ꝛ nõ respexit i vanitates ꝛ insanias falsas. Multa fecisti tu dñe deus meus mirabilia tua: ꝛ cogitationib⁹ tuis non ẽ q similis sit tibi. Annũciaui ꝛ locut⁹ sũ: multiplicati sunt sup numeꝝ. // Sacrificiũ ꝛ oblationẽ noluisti: + aures autẽ pfecisti mihi. holocaustũ ꝛ ꝑ pctõ non postulasti: tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptũ est de me vt + facerẽ voluntatẽ tuã: de⁹ meus volui: ꝛ legẽ tuã in medio cordis mei. + Annũciaui iustitiã tuã i ecclia magna: ecce labia mea nõ ꝓhibebo dñe tu scisti. Iustitiam tuã nõ abscondi in corde meo: veritatẽ tuã ꝛ salutare tuũ dixi. Non abscõdi miãz tuã ꝛ veritatẽ tuã a cõcilio multo. Tu autẽ dñe ne longe facias miserationes tuas a me miã ꝛ veritas tua semp susceperunt me. Quõ circundederunt me mala: quoꝝ non est numerus: cõphenderunt me iniqtates mee ꝛ non potui vt viderẽ. // + Multiplicate sũt sup capillos capitis mei: ꝛ cor meũ dereliqt me. Cõplaceat tibi domine vt eruas me domine ad adiuuandum me respice. Confundantur

Marginalia (left): 449. di. ca. i. — al. nõ hꝫ + dñe — // d pe. di. i. c. actione — Als nõ ẽ + me. — Als nõ ẽ + sum — Als nõ ẽ + deus. — als + obsurdui

Marginalia (right): als + verteres — // 37. di. c. non ne — al. nõ hꝫ + ea — als + añ te semp — als + obsurdui — als + viuens — Als + a me — als + dimitte me — als + cas — // heb. 10. b. — als + corpus — al. + faciã — als + Bñ nũciaui — als + multiplicati

& revereantur simul qui querunt animam meam vt auferant eam. Auertantur retrorsum & reuereantur: qui volunt mihi mala. Ferant confestim confusionem suam: qui dicunt mihi euge euge. Exultent & letentur super te omnes querentes te: & dicant semper magnificetur dominus qui diligunt salutare tuum. Ego autem mendicus sum & pauper: dominus sollicitus est mei. Adiutor meus & protector meus es tu: deus meus ne tardaueris.

Ꝑ Joã. & ecclesiã. ca. vnico in cle.
Sup. 58.
& sup. 59.

¶ In finem psalmus dauid. Cap. xl.

Beatus vir qui intelligit sup egenum & pauperem: in die mala liberabit eum dñs. Dñs conseruet eũ & viuificet eũ & beatũ faciat eũ in terra: & non tradat eũ in + animam inimicorum eius. Dñs opem ferat illi super lectũ doloris eius: vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. Ego dixi dñe miserere mei: sana aiam meã q̃ peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala mihi: qñ morietur & peribit nomen eius. Et si ingrediebat̃ vt videret vana loq̄bat̃ cor eius congregauit iniq̃tatẽ sibi. Egrediebatur foras: & loq̄bat̃ in idipm. Aduersum me susurrabant oẽs inimici mei: aduersum me cogitabãt mala mihi. Verbũ iniquũ constituerunt aduersum me: nunquid qui dormit non adijciet vt resurgat. Etenim hõ pacis mee in quo speraui: q edebat panes meos: magnificauit sup me supplantationẽ. Tu aũt dñe miserere mei: & resuscita me & retribuam eis. In hoc cognoui quoniam voluisti me: qñ nõ gaudebit inimicus meus super me. Me aũt ꝑpter innocẽtiã suscepisti: & confirmasti me in conspectu tuo ineternum. Bñdictus dñs deus israel a seculo: & + in seclm fiat fiat. ¶ In finẽ intellectus filij chore. Psalmus dauid. Cap. xli.

als + manus

als + congregabit

Ꝑ 50. di. ca. ponderet, & c. sacerdotes

Infra. 42.

als + vsq̃

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat aĩa mea ad te deus. Sitiuit aĩa mea ad te deũ + fontẽ viuũ: qñ veniã & + apparebo ante faciem dei. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie vbi est deus tuus. Hec recordatus sum et effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis vsq̃ ad domum dei. In voce exultationis & confessionis sonus epulãtis. Quare tristis es aĩa mea: & quare conturbas me. Spera i + deo qñ adhuc confitebor illi salutare vultus mei + & deus meus. Ad meipsum anima mea conturbata est: ꝑpterea memor ero tui de terra iordanis & + hermonijm a mõte modico. Abyssus + abyssum inuocat: in voce cataractarum tuarum. Omnia excelsa tua & fluctus tui: sup me transierũt. In die mãdauit dñs misericordiã suam: & nocte canticũ eius. Apud me orõ deo vite mee: dicã deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei: + & q̃re contristatus incedo: dum affligit me inimicus. Dũ cõfringunt ossa mea exprobrauerũt mihi q tribulant me inimici mei. Dũ dicũt mihi p singulos dies vbi est deus tuus: q̃re tristis es aĩa mea: & q̃re conturbas me. Spera in + deo qm̃ adhuc cõfitebor illi: salutare vultus mei & deus meus.

als + fontem
als + parebo

als + deũ
Infra. 42.

als non hz + & r.
als + hermonij
als + ad

als non est + et

al. + dño

¶ In finẽ psalmus dauid. Cap. xlij.

Iudica me deus & discerne causam meã de gẽte nõ sancta: ab homine iniquo & doloso erue me. Quia tu es deus fortitudo mea q̃re me repulisti + & quare tristis incedo dũ affligit me inimicus. Emitte lucem tuã & veritatẽ tuã: ipse me deduxerũt & adduxerũt in mõtẽ sanctũ tuũ & in tabernacula tua. Et introibo ad altare dei: ad deũ qui letificat iuuentutẽ meã. Cõfitebor tibi in cithara deus deus meus: q̃re tristis es anima mea & quare cõturbas me. Spera in deo qm̃ adhuc cõfitebor illi: salutare vultus mei & deus meus.

De cõse. dis. 2. ca. credere. in fi.
als non hz + et

Sup. 41.

¶ In finem pro filijs chore intellectus. psalmus dauid. Cap xliij.

Deus auribus nr̃is audiuimus: patres nr̃i ãnũciauerũt nobis. Opus qḋ operatus es in diebus eorum: & in diebus antiq̃s. Manus tua gẽtes + disperdidit & plantasti eos: afflixisti pplos & expulisti eos: nec. n. in gladio suo possederũt terrã: & brachiũ eorum nõ saluauit eos. Sz dextera tua & brachiũ tuũ & illuminatio vultus tui: qm̃ cõplacuisti in eis. Tu es ipse rex meus & deus meus: q mãdas salutes iacob. In te inimicos nr̃os vẽtilabimus cornu: & in nomine tuo + spernem insurgẽtes in nobis. Nõ enim in arcu meo sperabo & gladius meus nõ saluabit me. Saluasti. n. nos de affligẽtibus nos: & odiẽtes nos cõfudisti. In deo laudabimur tota die: + & in nomine tuo cõfitebimur in seculũ. Nũc aũt repulisti & confudisti nos: & nõ egredieris + in virtutibus nostris. Auertisti nos retro: sup post inimicos nostros: & qui oderũt nos di-

al. + disperdit vel disperdit

al. + spernimus

als non hz + et

als + deus

respiciebant sibi. Dedisti nos tanq̃ oues escarum: ⁊ in gentibus dispersisti nos. Vendidisti populũ tuũ sine precio: ⁊ nõ fuit multitudo in cõmutationib⁹ eorũ. Posuisti nos + opprobriũ vicinis nostris: subsannationẽ ⁊ derisũ his q in circuitu nostro sunt. Posuisti nos in similitudinẽ gentib⁹: cõmotionẽ capitis in populis. Tota die verecũdia mea cõtra me est: ⁊ cõfusio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrantis ⁊ obloquẽtis: a facie inimici ⁊ persequẽtis. Hec omnia venerũt super nos nec obliti sumus te: ⁊ inique nõ egimus in testamẽto tuo. Et nõ recessit retro cor nostrũ: ⁊ declinasti semitas nostras a via tua. Qm̃ humiliasti nos in loco afflictionis: ⁊ cooperuit nos vmbra mortis. Si obliti sumus nomẽ dei nostri: ⁊ si expandimus manus nostras ad deũ alienũ. Nõne deus requiret ista: ipse eniz nouit abscõdita cordis. Qm̃ propter te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oues occisiõis. Exurge q̃re obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in finẽ. Quare faciẽ tuã auertis: obliuisceris inopie nr̃e ⁊ tribulatiõis nr̃e. Qm̃ humiliata est in puluere aĩa nr̃a: cõglutinat⁹ ẽ in terra vẽter nr̃. Exurge + dñe adiuua nos ⁊ redime nos pp̃ nomẽ tuũ.

℄ In finẽ pro his q cõmutabunt filijs chore ad itellectũ canticũ pro dilecto. Ca. xliiij.

Eructauit cor meũ verbũ bonũ: dico ego opa mea regi. Lingua mea calamus scribe velociter scribẽtis. Speciosus forma pre filijs hoiũ: diffusa est grã in labijs tuis: propterea bñdixit te deus ineternũ. Accingere gladio tuo sup femur tuũ potẽtissime. Specie tua ⁊ pulchritudine tua: itẽde prospere procede ⁊ regna. Propter veritatẽ ⁊ mansuetudinẽ ⁊ iusticiã: ⁊ deducet te mirabilr dextera tua. Sagitte tue acute: ppl̃i sub te cadẽt i + corda inimicorũ regis. Sedes tua de⁹ in secłm secłi: virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iusticiã ⁊ odisti iniq̃tatẽ: propterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leticie pre cõsortib⁹ tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ + casia a vestimẽtis tuis: a domib⁹ eburneis ex qb⁹ delectauerũt te filie regũ in honore tuo. Astitit regina a dexteris tuis in vestitu deaurato circũdata varietate. Audi filia ⁊ vide ⁊ iclina aurẽ tuã: ⁊ obliuiscere ppl̃z tuũ ⁊ domũ pr̃is tui. Et cõcupiscet rex decorẽ tuũ: qm̃ ipse ẽ dñs + de⁹ tu⁹ ⁊ adorabũt eũ. Et filie tyri i mũerib⁹: vultũ tuũ deprecabunt + oẽs diuites plebis. Oĩs glĩa ei⁹ filie regis ab intus in fimbrijs aureis: circũamicta varietatib⁹. Adducent regi vgines post eã: proxime eius afferent tibi. Afferent in leticia ⁊ exultatiõe: adducent in tẽplũ regis. Pro prib⁹ tuis nati sũt tibi filij: cõstitues eos pncipes sup oẽz terrã. + Memores ero nominis tui + in oĩ gñatiõe ⁊ gñatiõe. Propterea ppl̃i cõfitebunt tibi: in eternũ ⁊ in seculũ seculi.

℄ In finẽ filijs chore pro arcanis. psalmus dauid. Cap. xlv.

Deus nr̃ refugiũ ⁊ virt⁹: adiutor i tribulatiõib⁹ q̃ inuenerũt nos nimis. Propterea nõ timebim⁹ dũ turbabit t̃ra: ⁊ trãsferent mõtes in cor maris + Sonuerũt ⁊ turbate sũt aq̃ eorũ: cõturbati sũt mõtes in fortitudine ei⁹. Fluminis impet⁹ letificat ciuitatẽ dei: scificauit tabernaculuz suũ altissim⁹. De⁹ i medio ei⁹ nõ cõmouebit: adiuuabit eã de⁹ mane diluculo. Cõturbate sunt gẽtes + ⁊ inclinata sũt regna: dedit vocẽ suã mota est terra. + Dñs virtutũ nobiscũ: susceptor nr̃ de⁹ iacob. Venite ⁊ videte opa dñi q̃ posuit pdigia sup terrã: auferes bella vsq̃ ad + finẽ terre. Arcũ cõteret ⁊ confringet arma: ⁊ scuta comburet igni. Vacate ⁊ videte quoniaz ego sum deus: exaltabor ingẽtibus ⁊ exaltabor in + terra. Dominus virtutũ nobiscũ: susceptor noster deus iacob.

℄ In finem pro filijs chore: psalmus dauid. Cap. xlvi.

Omnes gẽtes plaudite manib⁹: iubilate deo in voce exultatiõis. Qm̃ dñs excelsus terribilis: rex magnus sup oẽz terrã. Subiecit ppl̃os nobis: ⁊ gẽtes sub pedibus nr̃is. Elegit nobis hereditatẽ suã: speciem iacob + quam dilexit. Ascẽdit deus in iubilo: ⁊ dñs in voce tube. Psallite deo nostro psallite: psallite regi nostro psallite. Quoniã rex omnis terre deus: psallite sapiẽter. + Regnabit deus sup gentes: de⁹ + sedet super sedem sanctam suam. Principes populorũ congregati sunt cũ deo abraam: quoniam dij fortes terre vehementer eleuati sunt.

℄ Psalmus cantici filijs chore secunda sabbati. Cap. xlvij.

Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: in ciuitate dei nr̃i in monte scõ eius.

Marginalia (left): Als + in | No. 8. Als non hz + dñe | als + cor de | // heb. 1. // de sacra vnctio. c. vno. & als + casia | // 32. q. 5. c. si paulus

Marginalia (right): als non hz + et | // 48. dis. c. quoniã video | als + memores erunt | als + domine | als + sonauerũt | als non hz + ⁊ | als + fines | Als + regna sup. eo. 92. di. c. j. in glo. | Als + quem | als non hz + ⁊ | als + regnauit | als + sedit | infra. 144. de cõse. di. 5. accesserunt

Fundat exultatiōe vniuerse terre + mōs sion: latera aqlōis ciuitas regis magni. // Deus in domibus eius cognoscet cū suscipiet eā. Qm̄ ecce reges + terre ɔgregati sūt: cōuenerūt in vnū. Ipi videtes sic amirati sūt: conturbati sūt: cōmoti sūt: tremor apphendit eos. Ibi dolores vt parturiētis: in spū vehemēti ɔteres naues tharsis. Sicut audiuimus sic vidimus in ciuitate dñi virtutū in ciuitate dei nri: deus fundauit eā in eternū. Suscepimus deus misericordiā tuā in medio tēpli tui. Scd'm nomē tuū deus: sic ⁊ laus tua in fines terre iusticia plena ē dextera tua. Letet mōs sion ⁊ exultēt filie iude: pp iudicia tua dñe. Circūdate sion ⁊ cōplectimini eā: narrate in turribus eius. Pōite corda via in virtute eius: ⁊ distribuite domos eius: vt enarretis in ɔgenie altera. Qm̄ hic est deus deus nr̄ i eternū: ⁊ i seculū seculi: ipse reget nos in secula.

¶ In finē p filijs chore ps dauid. c.xlviij.

Audite hec oēs gētes: auribus pcipite + oēs q habitatis orbē. Qui ꝙ terrigene ⁊ filij hoīum: + simul + in vnū diues ⁊ paup. Os meū loqtur sapiā: ⁊ meditatio cordis mei prudētiā. Inclinabo i pabolā aurē meā: aperiā in psalterio ppōnem meā. Cur timebo in die + malo: iniqtas calcanei mei circūdabit me. Qui ɔfidūt i virtute sua: ⁊ i multitudine diuitiaꝝ suarū gliant. Fr nō redimit redimet hō: + nō dabit deo placatiōnē suā. Et pciū redēptiōis aīe sue: ⁊ laborabit ieternū ⁊ viuet adhuc in finē. Nō videbit interitū cū viderit sapiētes morietes: simul insipiēs ⁊ stultus pibūt. Et relinquēt alienis diuitias suas: ⁊ sepulchra eoꝝ domus illoꝝ ieternū. Tabernacula eoꝝ in ɔgenie ⁊ ɔgenie: vocauerūt noīa sua i terris suis // + Et hō cū in honore eēt nō intellexit: compatus est iumētis insipiētibus: ⁊ silis factus est illis. Hec via illoꝝ scādalū ipsis: ⁊ postea in ore suo cōplacebūt. Sicut oues i inferno positi sunt: mors depascet eos. Et dominabunt eoꝝ iusti in matutino: ⁊ auxiliū eorū + veterascet in inferno a glia eoꝝ. Uerūtamē deus redimet aīam meā de manu inferi: cū acceperit me. Ne timueris cū diues factus fuerit homo: ⁊ cū multiplicata fuerit glia domus eius // Qm̄ cum interierit nō sumet oīa: neqꝫ descendet cū eo glia eius. Qr aīa eius in vita ipsius benedicet: cōfitebit tibi cū bñfeceris ei. Introibit vsqꝫ in ɔgenies patrum suoꝝ: + vsqꝫ ieternū nō videbit lumē. // Hō cū in honore eēt nō intellexit: cōparatus est iumētis insipiētibus ⁊ similis factus est illis.

¶ Psalmus asaph. Cap. xlix.

Deus deoꝝ dñs locutus ē: ⁊ vocauit terrā. A solis ortu vsqꝫ ad occasum ex sion species decoris eius. Deus māifeste veniet deus nr̄ ⁊ nō silebit. Ignis i ɔspectu eius exardescet: ⁊ in circuitu eius tēpestas valida. Aduocauit celū + desursū: ⁊ terrā discernere ppl'm suū. Cōgregate illi sctōs eius: q ordināt testamētū eius sup sacrificia. Et annūciabūt celi iustitiā eius: qm̄ deus iudex ē. Audi ppl's meus ⁊ loquar: israel ⁊ testificabor tibi: deus deus tuus ego sum. Nō + in sacrificijs tuis arguā te: holocausta aūt tua in ɔspectu meo sunt semper. Nō accipiā de domo tua vitulos: neqꝫ de gregibus tuis hyrcos. Qm̄ mee sunt oēs fere syluaꝝ: iumēta i mōtibus ⁊ boues. Cognoui oīa volatilia celi: ⁊ pulcritudo agri mecū est. Si esuriero nō dicā tibi: meus ē enim orbis terre: ⁊ plenitudo eius. Nūqd mādicabo carnes tauroꝝ: aut sanguinem hyrcoꝝ potabo. // Immola deo sacrificium laudis: ⁊ redde altissimo vota tua. Et inuoca me in die tribulatiōis: eruā te ⁊ honorificabis me. Pctōri aūt dixit deus: qre tu enarras iustitias meas: ⁊ assumis testm̄ meū p os tuū. // Tu vero odisti disciplinā ⁊ piecisti sermōes meos retrorsū. Si videbas furē currebas cū eo: ⁊ cū adulteris portionē tuā ponebas. Os tuū abūdauit malicia: ⁊ lingua tua ɔcinabat dolos. // Sedens aduersus fratrē tuū loquebaris: ⁊ aduersus filiū matris tue ponebas scādalū: hec fecisti ⁊ tacui. Existimasti iniq ꝙ ero + tui silis: arguam te ⁊ statuā cōtra faciē tuam. Intelligite hec q obliuiscimini deū ne qñ rapiat ⁊ nō sit qui eripiat. Sacrificium laudis honorificabit me: ⁊ illic iter + quo ostendam illi salutare dei.

¶ Psalmus i finē dauid qñ venit ad eū nathan ppheta qñ intrauit ad bersabee. Ca. l.

Miserere mei deus: secūdū magnā misericordiam tuā. Et scd'm multitudinē miserationum tuaꝝ: dele iniqtatem meā. // Amplius laua me ab iniqtate mea: ⁊ a peccato meo munda me. // Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco: ⁊ peccatum

Alś + montes // de peni. di. 2. c. vlt. secta n. Alś non hꝫ + terre. infra. 62. Alś non hꝫ + oēs. Alś non hꝫ + simul sed solū in vnum. Alś hꝫ + simul si nō hꝫ + in vnus. Alś + mala. Alś + ⁊ // 13. q. 2. c. in pn̄ti. Alś + laboret infra. eo. Alś non hꝫ + ⁊. Alś + deterascet. Job. 27. b.

Alś + ⁊ sup. eo. Alś non hꝫ + de. Alś + sup sacrificia tua. // de vo. c. penul. // 3. q. 7. idē testatur. // 6. q. 1. c. ex merito. Alś + tibi. Alś + q // de peni. di. 3. c. totā infra 55. ⁊ 56. // de pe. di. 3. c. totas // ibidem ca. illud.

meũ contra me est semper. Tibi soli peccaui ⁊ malũ corã te feci: vt iustificeris in sermonibus tuis ⁊ vincas cũ iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus ↄceptus sũ: ⁊ in peccatis cõcepit me mater mea. Ecce eniꝫ veritatẽ dilexisti: incerta ⁊ occulta sapientie tue manifestasti mihi. Asperges me + hyssopo ⁊ mũdabor: lauabis me ⁊ super niuẽ dealbabor. Auditui meo dabis gaudiũ ⁊ leticiam: ⁊ exultabũt ossa humiliata. Auerte faciẽ tuam a peccatis meis: ⁊ omnes iniquitates meas dele. Cor mundũ crea in me deus: ⁊ spiritum rectũ innoua in visceribus meis. Ne proiicias me a facie tua: ⁊ spm̃ sanctũ tuum ne auferas a me. Redde mihi leticiã salutaris tui: ⁊ spũ principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: ⁊ impij ad te ↄuertentur. Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: + ⁊ exultabit lingua mea iustitiã tuam. Dñe labia mea aperies: ⁊ os meũ annũciabit laudẽ tuã. Qm̃ si voluisses sacrificiũ dedissem vtiq; holocaustis non delectaberis. Sacrificiũ deo spũs ↄtribulatus: cor cõtritũ ⁊ humiliatũ deus nõ + despicies. Benigne fac + in bona volũtate tua syon: + vt edificentur muri hierlm̃. Tũc acceptabis sacrificiũ iustitie: oblationes ⁊ holocausta: tũc imponẽt super altare tuũ vitulos.

¶ In finẽ intellectus dauid cũ venit ad eum doech idumeus: ⁊ nũciauit sauli: venit dauid in domũ + abimelech. Cap. li.

Quid gloriaris in malicia: q potẽs es in iniquitate. Tota die iniustitiã cogitauit lingua tua sicut nouacula acutã fecisti dolũ. Dilexisti maliciã super benignitatẽ: iniquitatẽ magis q̃ loqui equitatẽ. Dilexisti oĩa verba precipitationis lingua dolosa. Propterea deus destruet te in finẽ: euellet te ⁊ emigrabit te de tabernaculo + tuo: ⁊ radicẽ tuã de terra viuentium. Uidebũt iusti ⁊ timebũt: ⁊ super eũ ridebunt ⁊ dicent: ecce hõ qui non posuit deum adiutorem suũ. Sꝫ sperauit in multitudine diuitiarum suarum: ⁊ preualuit in vanitate sua. Ego autẽ sicut oliua fructifera in domo dei: speraui in misericordia dei in eternũ ⁊ in seculũ seculi. Cõfitebor tibi i secl'm q fecisti: ⁊ expectabo nomẽ tuũ quoniam bonũ + est in conspectu sanctorum tuorum.

¶ In finem intellectus dauid pro amelech. Cap. lij.

Ad pe. di. j. c. ⁊ veit / Ro. 3. a. / Dis. 50. c. cuꝫ ei audi. / Als hꝫ + / Ad pe. di. 2. c. vt cognouerunt / di. 50. c. põderet ⁊ c. cũ ei audiero / de pe. di. 2 c. si oiuꝫ / dist. 50. vbi sup. / de pe. dis. 3. c. totaꝫ / als non hꝫ + ⁊ / de pe. dis. 4. c. vt cogitauerunt / Als + despicias / als hꝫ + domine / als + ⁊ / Als + achimelech / Als non hꝫ + tuo / Als + domine / Als non hꝫ + est

Dixit insipiẽs in corde suo: nõ ẽ deus. Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti sunt i iniquitatibus: nõ ẽ q faciat bonũ. Deus de celo prospexit sup filios hominum: vt videat si ẽ intelligẽs aut requirẽs deũ. Oẽs declinauerũt simul inutiles facti sunt: nõ est qui faciat bonũ non est vsq; ad vnũ. Nonne scient oẽs qui operantur iniquitatem: qui deuorant plebẽ meã vt cibũ panis. Deum nõ inuocauerũt: illic trepidauerunt timore vbi nõ fuit timor. Qm̃ deus dissipauit ossa eorũ qui hominibus placent: ↄfusi sunt qm̃ deus spreuit eos. Quis dabit ex syon salutare israel cũ + conuerterit dñs captiuitatem plebis sue exultabit iacob ⁊ letabitur israel.

¶ In finẽ in carminibus intellectus dauid: cum venissent zyphei ⁊ nunciassent sauli: nonne dauid absconditus est apud nos. Ca. liij.

Deus in noĩe tuo saluũ me fac: ⁊ in virtute tua + iudica me. Deus exaudi orõnẽ meã: auribus percipe verba oris mei. Qm̃ alieni insurrexerũt aduersũ me: ⁊ fortes quesierũt aiam meã + ⁊ nõ proposuerũt deũ añ ↄspectu suũ. Ecce.n. deus adiuuat me: ⁊ dñs susceptor ẽ aie mee. + Auerte mala inimicis meis: ⁊ in veritate tua disperde illos. Uoluntarie sacrificabo tibi: + ⁊ ↄfitebor nomini tuo dñe qm̃ bonũ ẽ. Qm̃ ex oĩ tribulatione eripuisti me: ⁊ super inimicos meos despexit oculus meus.

¶ In finem in carminibus intellectus dauid. Cap. liiij.

Exaudi deus orationem meam: ⁊ ne despexeris deprecationẽ meã: intẽde mihi ⁊ exaudi me. Cõtristatus sũ i exercitatione mea: ⁊ conturbatus sum a voce inimici ⁊ a tribulatione peccatoris. Qm̃

sup. 13. / sup. 13. d / Ro. 3. b. / sup. 13. / Als + auerterit / Als + libera / Als non hꝫ + ⁊ / 15. di. ca. Sancta romana

declinauerūt in me + iniquitates: ꝛ i ira molesti erāt mihi. Coꝛ meū cōturbatū est in me: ꝛ formido moꝛtis cecidit super me. Timoꝛ ꝛ tremoꝛ venerūt sup me: ꝛ + contexerūt me tenebre. // Et dixi: qs dabit mihi pennas sicut columbe: ꝛ volabo ꝛ requiescā. Ecce elōgaui fugiēs: ꝛ mansi in solitudine. Expectabā eū q saluū me fecit a pusillanimitate spūs ꝛ tēpestate. Precipita dñe diuide linguas eoꝝ: qm̄ vidi iniqtatē ꝛ ꝯdictionē in ciuitate. Die + ac nocte circūdabit eā sup muros eius iniqtas: ꝛ laboꝛ in medio ei⁹ ꝛ iniusticia. Et nō defecit de plateis ei⁹: vsura ꝛ dolus. Qm̄ si inimicus me⁹ maledixisset mihi: sustinuissem vtiqz. Et si is q oderat me sup me magna locut⁹ fuisset: abscōdissem me forsitan ab eo. Tu vero hō vnanimis: dux me⁹ ꝛ not⁹ me⁹. Qui simul mecū dulces capiebas cibos: i domo dei ambulauim⁹ cū cōsensu. Ueniat moꝛs sup illos: ꝛ descēdāt in infernū viuētes. Qm̄ neqtie i habitaculis eoꝝ: in medio eoꝝ. Ego aūt ad + deū clamaui: ꝛ dñs + saluauit me. Uespe ꝛ mane ꝛ meridie narrabo ꝛ anūciabo: ꝛ exaudiet vocē meā. Redimet in pace aiam meā ab his q appropinquāt mihi: qm̄ inter multos erāt mecū. Exaudiet + de⁹ ꝛ humiliabit illos: q est an̄ secula. Nō. n. est in illis cōmutatio: ꝛ timuerūt deū: extēdit manū suam in tribuēdo. Contaminauerūt testm̄ ei⁹: diuisi sunt ab ira vultus eius: ꝛ appropinquauit coꝛ illius. Molliti sunt sermōes eius sup oleū: ꝛ ipsi sunt iacula. Iacta sup dñm curā tuā ꝛ ipse te enutriet: + ꝛ non dabit in eternū fluctuationē iusto. Tu vero deus: deduces eos in puteū interit⁹. Uiri sanguinū ꝛ dolosi nō dimidiabūt dies suos: ego autem sperabo in te domine.

Al's + iniqtatē. Al's + venit. Al's + contexit me tenebra. // i. q. i. c. aduersitas. Al's + ꝛ. Al's + dñs. Al's + exaudiuit de cō se. dis. 4. c. non in nobis. Al's + me. Al's non hz + ꝛ.

¶ In finem pro populo qui a sanctis longe factus est in tituli inscriptione ipsi dauid cū tenerēt eū allophyli i geth. Ca. xv.

Miserere mei de⁹ qm̄ ꝯculcauit me hō: tota die impugnās tribulauit me. Cōculcauerūt me inimici tota die: qm̄ multi bellātes aduersum me. Ab altitudine diei timebo: ego vero i te sperabo. In deo laudabo sermones meos: in deo speraui: non timebo qd faciat mihi caro. Tota die verba mea execrabātur: aduersum me oēs cogitationes eoꝝ in malū. Inhabitabūt ꝛ abscondent: ipsi calcaneū meum obseruabunt. Sicut sustinuerūt aiam meā: p nihilo saluos facies illos: in ira ppłos confringes. Deus vitā meā annūciaui tibi: posuisti lacrymas meas in ꝯspectu tuo. Sicut ꝛ in pmissione tua: tūc ꝯuertētur inimici mei retroꝛsum. In quacūqz die inuocauero te: ecce cognoui quoniā de⁹ meus es. + In deo laudabo vbū: in dño laudabo smonē: i deo speraui nō timebo qd faciat mihi hō. In me sunt deus vota tua: que reddā laudationes tibi. // Quoniam eripuisti animam meam de moꝛte: ꝛ pedes meos de lapsu: vt placeam coꝛam deo in lumine viuentium.

Subs. co. Infra. 56. Infra. 114. Al's + tu. Infra. 114.

¶ In finē ne disꝑdas dauid in tituli inscriptiōe: cū fugeret a facie saul regis isrł in speluncam. Cap. lvi.

Miserere mei de⁹ miserere mei: qm̄ i te cōfidit aīa mea. Et in vmbra alaꝝ tuaꝝ sperabo: donec trāseat iniqtas. Clamabo ad deū altissimū: deū q benefecit mihi. Misit de celo ꝛ liberauit me: dedit i opprobriū cōculcātes me. Misit de⁹ misericoꝛdiā suā: ꝛ veritatē suā: ꝛ eripuit aiam meā de medio catuloꝝ leonū: doꝛmiui cōturbat⁹. // Filij hoīum dētes eoꝝ arma ꝛ sagitte: ꝛ linguā eoꝝ gladius acut⁹. Exaltare sup celos de⁹: ꝛ + in oi terra glia tua. Laqueū parauerūt pedib⁹ meis: ꝛ icuruauerūt aiam meā. Foderūt an̄ faciē meā foueā: ꝛ + inciderūt in eā. Paratū coꝛ meū de⁹: paratū coꝛ meū: cātabo ꝛ psalmū dicam dño. Exurge glia mea: exurge psalteriū ꝛ cithara: exurgā diluculo. Cōfitebor tibi in ppłis dñe + ꝛ psalmū dicā tibi i gētib⁹. Qm̄ magnificata est vsqz ad celos misericoꝛdia tua: ꝛ vsqz ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos deus: ꝛ sup oēm terrā glia tua.

// Hō pe. di. i. c. periculose. ꝛ c. noli. Al's + super. // pdicto c. periculo se. Al's + ipsi infra 107. Al's non hz + ꝛ.

¶ In finem ne disperdas dauid in tituli inscriptione. Cap. lvij.

Si vere vtiqz iusticiā loqmini + recte iudicate filij hoīnū. Etenim i coꝛde iniqtates opamini in terra: iniusticias manus vře ꝯcinnāt. Alienati sūt peccatores a vulua: errauerūt ab vtero locuti sūt falsa. Furoꝛ illis sm̄ similitudinē serpētis: sicut aspidis surde ꝛ obturātis aures suas. Que nō exaudiet vocē icātātiū: ꝛ venefici incātātis sapiēter. De⁹ ꝯteret dētes eoꝝ in oꝛe ipsoꝝ: molas leonū + ꝯfringet dñs. Ad nihilū deuenient tanqz aqua decurrēs: itēdit arcū suū donec infirment. Sicut cera q fluit auf

Al's + recta. Al's + cōfreget

rent: supercecidit ignis et nō viderūt solem. Priusq̄ intelligerēt spine vestre rhānū: sicut uiuētes + sic in ira absorbet eos. Letabit iust⁹ cū viderit vindictā: man⁹ suas lauabit in sanguine peccatoris. Et dicet homo si vtiq̄ est fructus iusto: vtiq̄ est deus iudicans + eos in terra.

¶ In finē ne disperdas dauid in tituli inscriptione: qñ misit saul et custodiuit domū eius vt interficeret eum. Cap. lviij.

Eripe me de inimicis meis de⁹ me⁹: et ab insurgētib⁹ in me libera me. Eripe me de operantib⁹ iniq̄tatē: et de viris sanguinū salua me. Qr ecce ceperūt aias meā irruerūt in me fortes. Neq̄ iniq̄tas mea neq̄ peccatū meū dñe: sine iniq̄tate cucurri et direxi. Exurge in occursū meū et vide: et tu dñe de⁹ virtutū de⁹ isrl. Intēde ad visitādas oēs gētes: nō miserearis oib⁹ q operant iniq̄tatē. Conuertent ad vesperā et famē patient vt canes: et circuibūt ciuitatem. Ecce loquent i ore suo: et gladi⁹ in labijs eoꝝ: qm̄ qs audiuit. Et tu dñe deridebis eos: et ad nihilū deduces oēs gētes. Fortitudinē meā ad te custodiā: qr deus susceptor me⁹ + es: de⁹ me⁹ misericordia ei⁹ preueniet me. Deus ostēdit mihi sup inimicos meos ne occidas eos neqñ obliuiscant ppli mei. Disperge illos in virtute tua: et depone eos protector me⁹ dñe. Delictū oris eoꝝ sermonē labioꝝ ipsoꝝ: et cōprehēdant in supbia sua. Et de execratione et mēdacio annūciabunt in cōsummatiōe i ira cōsummatiōis et nō erūt. Et sciēt q̄ de⁹ dñabit iacob: et finiū terre. Cōuertent ad vesperā et famē patient vt canes et circuibūt ciuitatē. Ipsi dispergent ad mādu cādū: si vo nō fuerint saturati et murmurabūt. Ego aūt cātabo fortitudinē tuā: et + exaltabo mane misericordiā tuā. Qr fact⁹ es susceptor me⁹ et refugiū meū: in die tribulatiōis mee. Adiutor me⁹ tibi psallā: qr + de⁹ susceptor me⁹ es: de⁹ me⁹ mia mea.

¶ In finē p his q cōmutabunt i tituli inscriptiōe ipsi dauid i doctrinā cū succēdit mesopotamiā syrie et sobal: et cōuertit ioab et pcussit edō · i valle salinaꝝ xij. milia. c. lix.

Deus repulisti nos et destruxisti nos: irat⁹ es et misertus es nob. Cōmouisti terrā et cōturbasti eā: sana cōtritiōes ei⁹ qr cōmota ē. Ostēdisti pplo tuo dura: potasti nos vino cōpunctiōis. Dedisti metuētib⁹ te significationē: vt fugiāt a facie arc⁹. Et liberētur dilecti tui: saluū + fac dextera tua et exaudi me. Deus locut⁹ est in sctō suo: letabor et partibor sichimā: et cōuallē tabernaculoꝝ metibor. Me⁹ ē galaad et me⁹ ē manasses: et effraiz fortitudo capitis mei. Juda rex meus: moab olla spei mee. In idumeā extendam calciamentū meū: mihi alienigene subditi sunt. Quis deducet me in ciuitatē munitam: quis deducet me vsq̄ in idumeam. Nōne tu deus qui repulisti nos: et non egredieris deus in virtutibus nostris. Da nobis auxilium de tribulatione: + et vana salus hominis. In deo faciemus virtutem: et ipse ad nihilum deducet tribulantes nos.

¶ In finē in hymnis psal. dauid. Ca. lx.

Exaudi deus deprecatiōnē meā: intēde orōni mee. A finibus terre ad te clamaui dum anxiaret cor meū: in petra exaltasti me. Deduxisti me quia fact⁹ es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo in tabernaculo tuo in secula: protegar in velamento alarū tuarum. Qm̄ tu deus meus exaudisti orōnē meā: dedisti hereditatē timētibus nomē tuū. Dies sup dies regis adijcies: annos eius vsq̄ in diē generatiōis et gñatiōis. Permanet in eternum in conspectu dei: misericordiam et veritatē eius qs requiret. Sic psalmū dicā noī tuo + in sctā sctī: vt reddā vota mea de die in diem.

¶ In finē p idithū psalm⁹ dauid. ca. lxi.

Nonne deo subiecta erit aia mea: ab ipso enim salutare meū. Nā et ipse deus me⁹ et salutaris me⁹: susceptor me⁹ nō mouebor amplius. Quousq̄ irruitis in hominē interficitis vniuersi vos: tanq̄ parieti inclinato et macerie depulse. Uerū tamē precium meū cogitauerunt repellere: cucurri in siti: ore suo benedicebant et corde suo maledicebāt. Uerūtñ deo subiecta esto aia mea: qm̄ ab ipso patiētia mea. + Qr + ipse deus meus et saluator meus: adiutor meus nō emigrabo. In deo salutare meum et gloria mea: deus auxilij mei et spes mea in deo est. Sperate in eo oēs cōgregatio populi: Effundite corā illo corda vestra: deus adiutor noster in eternū. Uerūtñ vani filij hoium mēdaces filij hoiuz in stateris: vt decipiāt ipsi de vanitate in idipsum. Nolite spare in iniquitate: et rapinas nolite cōcupiscere: diuitie si affluant

Marginalia: Ms + sicut; # 27. q. j. c. vidu. no. j.; als non hz + eos; Infra eo.; als non hz + eos; Sup. eo.; Ms + exultabo mane in misericordia tua; als + tu; Ms + me; infra. 102.; Infra. 107.; Ms + qr; 27. q. 3. c. sex.; als + de⁹; als + est; als + est

nolite co: apponere. Semel locut⁹ est deus duo hec audiui q: ptās dei + est: & tibi dn̄e mīa: q: tu reddes vnicuiq3 iuxta opa sua.

℄ Ps̄ dd cū eēt i deserto idumee. Cap. lxij.

Deus de⁹ meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit + in te aīa mea: q̄3 multipliciter tibi + caro mea. In terra deserta & inuia & inaquosa sic in scō apparui tibi: vt viderē v̄tutē tuā & gl̄iam tuā. Qm̄ melio: est mīa tua sup vitas: labia mea laudabunt te. Sic bn̄dicā te i vita mea: & in noīe tuo leuabo man⁹ meas. Sicut adipe & pinguedine repleat̄ aīa mea: & + labije exultatio-nis laudabit os meum. + Sic memo: fui tui sup stratū meū: i matutinis medita-bo: i te: q: fui adiuto: meus. Et i velamēto alaꝝ tuaꝝ exultabo: adhesit aīa mea post te me suscepit dextera tua. Ipsi vo inuanū q̄sierūt aīa3 meā: itroibūt in inferio:a ter-re: tradent̄ in manus gladij: ptes vulpiū erunt. Rex vero letabitur in deo: + lauda-buntur omnes qui iurant in eo: q: ob-structum est os loquentium iniqua.

℄ In finem psalmus dauid. Cap. lxiij.

Exaudi de⁹ o:ōnē meā cū dep̄co: a ti-more inimici eripe aia3 meā. Protexisti me a cōuentu malignātiū: a multitudine operantiū iniqtatē. Quia exacuerunt vt gladiu3 linguas suas: intē̄derunt arcū re3 amarā: vt sagittent in occultis imaculatū. Subito sagittabunt eu3 & nō time-bunt: firmauerunt sibi sermonem neq̄3. Narrauerunt vt abscōderēt laq̄os dixerūt qs videbit eos. Scrutati sunt iniqtates: defecerunt scrutātes scrutinio. // Accedet hō + ad co: altū & exaltabit̄ ds̄. Sagitte par-uuloꝝ facte sūt plage eoꝝ: & infirmate sūt ɔ̄ eos lingue eoꝝ. Conturbati sunt oēs q videbāt eos & timuit omnis hō. + Et an-nunciauerunt opa dei & facta eius intel-lexerunt. Letabitur iustus in dn̄o & sperabit in eo: & laudabunt̄ omnes recti corde.

℄ In finē psal. dauid cāticu3 aggei hiere-mie & ezechielis de verbo peregrinatiōis: & de populo transmigrationis cum inci-perent p:oficisci. Cap. lxiiij.

Te decet hymnus deus in sion: & tibi reddet̄ votū in hier̄l3. Exaudi o:ō-nē meam: ad te ois caro veniet. Verba iniquoꝝ p̄ualuerunt sup nos: & impietatib⁹ nostris tu propitiaberis. Beatus quē ele-gisti & assumpsisti: inhabitabit in atrijs tu-is. Replebimur in bonis domus tue: sanctū est templū tuū mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris nr̄: spes oīum finiū terre & in mari longe. Preparans montes in virtute tua accinctus potētia: q cōturbas p̄fundū maris sonum fluctuū eius. Turbabunt̄ gentes & timebūt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini & vespe delectabis. Visitasti ter-ram & inebriasti eam multiplicasti locu-pletare eam. Flumen dei repletum ē aqs parasti cibum illoꝝ qm̄ ita est p̄paratio eius. Riuos eius + inebria: multiplica genimina eius: in stillicidijs eius leta-bitur germinās. Bn̄dices co:one āni be-nignitatis tue: & campi tui replebuntur vbertate. Pinguescēt speciosa deserti: & exul-tatione colles accingētur. Induti sūt arie-tes ouiū: & valles abundabūt frumento: clamabunt etenim hymnum dicent.

℄ In finem canticum psalmus resurre-ctionis. Cap. lxv.

Iubilate deo ois terra: psalmu3 dicite noi ei⁹: date gl̄iā laudi ei⁹. Dicite deo q̄3 terribilia sūt opa tua dn̄e: in multitu-dine v̄tutis tue mētientur tibi inimici tui. Ois terra ado:et te & psallat tibi: psalmū dicat noi tuo. Venite & videte opa dei terribilis in ɔ̄silijs sup filios hoīum. Qui ɔuertit mare in aridā: in flumine ptrāsibūt pede ibi letabimur in ipso. Qui dn̄at̄ in v̄tute sua ieternū: oculi ei⁹ sup gētes respiciūt: q exasp̄ant nō exaltent̄ in semetipsis. Bn̄dicite gētes deū nr̄m: & auditā facite vocē laudis ei⁹. Qui posuit aīa3 meā ad vitā: & nō dedit i cōmotionē pedes meos. Qm̄ p̄basti nos de⁹: igne nos examinasti sic̄ examinat̄ argētū. Induxisti nos i laqueū posuisti tribulationes in do:so nr̄o: impo-suisti hoīes sup capita nr̄a. Trāsiuim⁹ p ignē & aquā & + eduxisti nos i refrigeriū. Introibo in domū tuā in holocaustis: red-dā tibi vota mea q distinxerūt labia mea. Et locutū est os meū in tribulatiōe mea. Holocausta medullata offerā tibi cū incē-so arietū: offerā tibi boues cū hircis. Ve-nite audite & narrabo oēs q timetis deū: quāta fecit aīe mee. Ad ip̄3 + o:e meo clamaui: & exultaui sub lingua mea. Iniqtatē si asp̄xi i co:de meo nō exaudiet dn̄s. Propterea + exaudiuit de⁹ + & attēdit voci dep̄catiōis mee. Bn̄dict⁹ de⁹: q nō amo-uit o:onem

al. nō hz + est

B + tibi alis + &

al⁹ + labia

alis + si

alis + laudabitur ois qui iurat

Hec sum-ma tri. c. i in p̄n.

alis habet + et

al. nō hz al. + an-nunciauerunt

A de ɔ̄se. vi. i. c. hi-ero

alis + inebrias

infra. go

alis + iduxisti.

Hec voto. c. p tuas

alis + ore

alis + me

alis non hz + &

uit oꝛonē meā ⁊ misericoꝛdiā suā a me.

¶ In finem in hymnis psalmis cantici dauid. Cap. lxvi.

DEus misereat̄ nr̄i ⁊ bn̄dicat nobis: illuminet vultū suū sup nos ⁊ misereat̄ nr̄i. Ut cognoscamꝰ in terra viam tuā: in oībꝰ gētibꝰ salutare tuū. Cōfiteant̄ tibi ppl̄i deꝰ: ↄfiteant̄ tibi ppl̄i oēs. Letent̄ ⁊ exultēt gētes: qm̄ iudicas ppl̄os in equitate ⁊ gētes in terra ✝ dirigis. Cōfiteāt̄ tibi ppl̄i deꝰ ↄfiteātur tibi ppl̄i oēs: terra dedit fructū suū. Bn̄dicat nos deꝰ deꝰ nr̄: ⁊ bn̄dicat nos deꝰ: ⁊ metuāt eū oēs fines t're.

aꝉs ✝ dirigēs

¶ In finē psal. cātici dauid. Cap. lxvii.

EXurgat deꝰ ⁊ dissipent̄ inimici eiꝰ: ⁊ fugiāt q oderūt eū a facie eiꝰ. Sicut deficit fumꝰ deficiāt: sicut fluit cera a facie ignis: sic peant peccātores a facie dei. ✝ Et iusti epulent̄ ⁊ exultēt in ↄspectu dei: ⁊ delectent̄ in letitia. Cātate deo psalmū dicite nomini eiꝰ: iter facite ei q ascēdit sup occasuz dn̄s nomē illi. Exultate ✝ in cōspectu eiꝰ: turbabunt̄ a facie eiꝰ ✝ pr̄is orphanorū: ⁊ ✝ iudicis viduaꝝ. // Deꝰ in loco sancto suo: deꝰ: ✝ q inhabitare facit vniꝰ moris in domo. Qui educit vinctos in fortitudine: silr̄ eos q exasperāt q habitāt in sepulchꝛis. Deꝰ cū ✝ egredieris in cōspectu ppl̄i tui: cum ✝ ptrāsieris in deserto. Terra mota est: etenī celi distillauerūt a facie synai: a facie dei isrl̄. Pluuiā volūtariā segregabis deꝰ hereditati tue ⁊ infirmata ē tu vo pfecisti eā. Animalia tua habitabūt in ea: parasti in dulcedine tua paupi deꝰ. Dn̄s dabit vbū euāgelizātibꝰ: vtute multa. Rex vtutū dilecti dilecti: ⁊ spēi domus diuidere spolia. Si dormiatis inter medios cleros pēne colūbe deargētate: ⁊ posteriora dorsi eiꝰ in pallore auri. Dum discernit celestis reges sup eā niue dealbabunt̄ in selmō: mons dī mons pinguis. Mons coagulatꝰ mons pinguis: vt qd suspicamini mōtes coagulatos. Mons in q bn̄placitū est deo habitare in eo: etenī dn̄s habitabit in finez. Currꝰ dei decē milibꝰ multiplex milia letantiū: dn̄s in eis in ✝ syna in sancto. // Ascēdisti in altū: cepisti captiuitatē: accepisti dona in hoībꝰ. Etenī nō credētes: inhabitare dn̄z deū. Bn̄dictꝰ dn̄s die quotidie: pspez iter faciet nobis deꝰ salutariū nr̄oꝝ. Deꝰ nr̄ deꝰ saluos faciēdi: ⁊ dn̄i dn̄i exitꝰ moꝛtis. Uerūtn̄ deꝰ cōfringet capita inimicoꝝ suoꝝ: verticē capilli pambulātiū in delictis suis. Dixit dn̄s ex basan ↄuertā: ↄuertā in pfundū maris. Ut intingat̄ pes tuꝰ in sanguine: lingua canū tuoꝝ ex inimicis ab ipo. Viderūt ingressus tuos deus: ingressus dei mei regis mei q est in scō. Preuenerunt pncipes ↄiūcti psallētibꝰ: in medio iuuēculaꝝ tympanistriaꝝ. In ecclesijs bn̄dicite deo: dn̄o de fontibꝰ isrl̄. Ibi beniamin adolescētulus: in mētis excessu. Principes iuda duces eoꝝ: pncipes zabulō ⁊ pncipes neptalim. Māda deꝰ ✝ vtuti tue: cōfirma hoc deꝰ qd opatꝰ es ✝ in nobis. A tēplo in hierlm̄: tibi offerēt reges munera. Increpa feras arūdinis ↄgregatio taurorꝝ in vaccis ppl̄oꝝ: vt excludāt eos q pbati sunt argēto. Dissipa gētes q bella volūt: veniēt legati ex egypto: ethiopia pueniet manꝰ eiꝰ deo. Regna terre cātate deo: psallite dn̄o. Psallite deo q ascēdit sup celum celi: ad oriētē. Ecce dabit voci sue vocē vtutis: date gloꝛiā deo: sup isrl̄ magnificentia eius ⁊ vtus eiꝰ in nubibꝰ. Mirabilis deꝰ in scīs suis: deꝰ isrl̄ ipse dabit vtutē ⁊ fortitudinē plebi sue: bn̄dictus deus.

aꝉs nullibi hz ✝ ⁊ · aꝉs ✝ coraz eo · ✝ pr̄i pupilloꝛū ⁊ defensoꝛi viduarū aꝉ. ✝ pr̄es ⁊ iudices · aꝉs non hz ✝ qui · // 24. q. i. c. omnis. · aꝉ. ✝ egredieris · aꝉs ✝ ptrāsires · // 23. q. 6. c. iā vero

aꝉs ✝ synai scō in me in. · Eph. 4. b

aꝉs ✝ vtu tē tuā · aꝉs non hz ✝ in. ⁊ nouis ē datiui casus

¶ In finē pro his q cōmutabuntur psalmus ipsi dauid. Cap. lxviii.

SAluū me fac deus: qm̄ intrauerunt aque: vsq3 ad aīam meā. Infixus sum in limo pfundi: ⁊ nō ē substātia. Ueni ī ✝ altitudinē maris: ⁊ tēpestas demersit me. Laboraui clamans rauce facte sunt fauces mee: defecerūt oculi mei dū spo in deum meū. Multiplicati sūt sup capillos capitis mei: q oderūt me gratis. Cōfoꝛtati sunt q psecuti sunt me inimici mei iniuste: q nō rapui tūc exoluebā. Deus tu scis insipiētiā meā: ⁊ delicta mea a te nō sūt abscōdita. Nō erubescāt in me q expectāt te dn̄e: dn̄e virtutū. Nō ↄfundant̄ sup me: q q̄runt te deꝰ isrl̄. Qm̄ pp te sustinui oppꝛobꝛiū: operuit ↄfusio faciē meā. Extraneꝰ factꝰ sū fratribꝰ meis: ⁊ pegrinus filijs mr̄is mee. Qm̄ zelus domꝰ tue comedit me: ⁊ oppꝛobꝛia exprobrātiū tibi ceciderunt sup me. Et opui in ieiunio aīaz meā: ⁊ factū est in oppꝛobꝛiū mihi. Et posui vestimētū meū ciliciū: ⁊ factus sū illis in parabolā. // Aduersū me loquebant̄ q sedebāt in porta: ⁊ in me psallebāt q bibebāt vinū. Ego vo oꝛonē meā ad te dn̄e: tps bn̄placiti deus.

// de ↄse. di. 2. c. cū omne · aꝉs ✝ altitudine · sup. 39. · Joā. 2. c. · Ro. 15. a. · // xi. q. iij. ca. qui

In multitudine misericordie tue exaudi me: in veritate salutis tue. Eripe me de luto vt nõ infigar: libera me ab his qui oderũt me ⁊ de profundis aquarum. Nõ me demergat tẽpestas aq̃: neq; absorbeat me profundũ: neq; vrgeat sup me puteus os suũ. Exaudi me dñe quoniam benigna est mia tua: scdm multitudinẽ miserationũ tuarum respice me. Et ne auertas faciẽ tuã a puero tuo: quoniam tribulor velociter exaudi me. Intende anime mee ⁊ libera eã: pp inimicos meos eripe me. Tu scis improperiũ meũ ⁊ cõfusionẽ meã: ⁊ reuerẽtiã meã. In conspectu tuo sunt oẽs ✝ qui tribulant me: improperiũ expectauit cor meũ ⁊ miseriã. Et sustinui q̃ simul cõtristaret ⁊ nõ fuit: q̃ cõsolaret ⁊ nõ inueni. Et dederũt in escã meã fel: ⁊ in siti mea potauerũt me aceto. Fiat mẽsa eorum corã ipsis in laqueũ: ⁊ in retributiões ⁊ in scãdalũ. Obscurentur oculi eorum ne videãt: ⁊ dorsũ eorum semp incurua. Effunde sup eos irã tuã: ⁊ furor ire tue cõprehẽdat eos. Fiat habitatio eorũ deserta: ⁊ in tabernaculis eorum nõ sit q̃ inhabitet. Quoniam quẽ tu pcussisti psecuti sunt: ⁊ sup dolorẽ vulnerũ eorum addiderũt. Appone iniq̃tatẽ sup iniq̃tatẽ eorum: ⁊ nõ intrẽt in ✝ iustitiã tuã. Deleant de libro viuentiũ: ⁊ cũ iustis nõ scribant. Ego sum paup ⁊ dolẽs salus tua deus suscepit me. Laudabo nomẽ dei cũ cantico: ✝ ⁊ magnificabo eũ in laude. Et placebit deo sup vitulũ nouellũ: cornua pducentẽ ⁊ vngulas. Uideant paupes ⁊ letent: q̃rite ✝ deũ ⁊ viuet anima vr̃a. Quoniam exaudiuit paupes dñs: ⁊ vinctos suos nõ despexit. Laudent illũ celi ⁊ terra: mare ⁊ oĩa reptilia in eis. Quoniam deus saluam faciet sion: ⁊ edificabunt ciuitates iude. Et inhabitabũt ibi: ⁊ hereditate acq̃rẽt eã. Et semẽ seruorum eius possidebit eam: ⁊ q̃ diligunt nomẽ eius habitabũt in ea.

¶ In finẽ psal. dauid in rememoratione eo q̃ saluũ fecit eũ dñs. Ca. lxix.

Deus in adiutoriũ meũ intẽde: dñe ad adiuuãdũ me festina. Cõfundantur ⁊ reuereant: q̃ q̃rũt aiam meã. Auertant retrorsum ⁊ erubescãt: q̃ volunt mihi mala. Auertant statim erubescẽtes: q̃ dicũt mihi euge euge. Exultẽt ⁊ letent in te oẽs qui q̃rũt te: ⁊ dicãt semp magnificet dñs: q̃ diligũt salutare tuum. Ego vero egenus ⁊ paup sum: deus adiuua me. Adiutor meus ⁊ liberator meus es tu: dñe ne moreris.

¶ Psalmus dauid filiorum ionadab ⁊ priorum captiuorum. Cap. lxx.

In te dñe speraui nõ cõfundar in eternũ: in iustitia tua libera me ⁊ eripe me. Inclina ad me aurẽ tuam: salua me. Esto mihi in deũ protectorẽ ⁊ in locũ munitũ: vt saluũ me facies. Quoniam firmamẽtum meũ: ⁊ refugium meũ es tu. Deus meus eripe me de manu peccatoris: ✝ ⁊ de manu contra legẽ agẽtis ⁊ iniqui. Quoniam tu es patientia mea dñe: dñe spes mea a iuuentute mea. In te cõfirmatus sum ex vtero: de vẽtre matris mee tu es protector meus. In te cãtatio mea semper: tãq̃ pdigiũ factus sum multis: ⁊ tu adiutor fortis. Repleat os meũ laude vt cãtem gloriã tuã: tota die magnitudinem tuã. Ne piicias me in tẽpore senectutis: cũ ✝ defecerit virtus mea ne derelinq̃s me. Quia dixerũt inimici mei mihi: ⁊ q̃ custodiebãt animã meã cõsilium fecerũt in vnũ. Dicẽtes deus dereliquit eũ: psequimini ⁊ cõprehẽdite eũ: q: nõ est qui eripiat. Deus ne elõgeris a me: deus meus in auxilium meũ respice. Cõfundant ⁊ deficiãt detrahẽtes anime mee: operiant cõfusione ⁊ pudore qui q̃runt mala mihi. Ego aũt semper sperabo: ⁊ adiiciã sup oẽm laudẽ tuã. Os meũ annũciabit iustitiam tuã: tota die salutare tuũ. Quoniam nõ cognouit litteraturã ✝ introibo in potẽtias dñi: dñe memorabor iustitie tue solius. Deus docuisti me ✝ a iuuẽtute mea ⁊ vsq; nũc pnũciabo mirabilia tua. Et vsq; in senectã ⁊ senium: deus ne derelinquas me. Donec annũciem brachiũ tuũ: generationi omni que ventura est. Potẽtiã tuã ⁊ iustitiã tuã deus vsq; in altissima q̃ fecisti magnalia: deus q̃s similis tibi. Quãtas ostẽdisti mihi tribulationes multas ⁊ malas: ⁊ conuersus viuificasti me: ⁊ de abyssis terre iterum reduxisti me. Multiplicasti magnificẽtiã tuã: ⁊ cõuersus cõsolatus es me. Nã ⁊ ego cõfitebor tibi in vasis psalmi veritatẽ tuã deus: psallã tibi in cithara sanctus israel. Exultabũt labia mea cũ cantauero tibi: ⁊ anima mea quã redemisti. Sed ⁊ lingua mea tota die meditabit iustitiã tuã: cum cõfusi ⁊ reueriti fuerint q̃ q̃rũt mala mihi.

¶ Psalmus dauid in salomonẽ. Ca. lxxi.

Deus iudiciũ tuũ regi da: ⁊ iustitiã tuã filio regis. Judicare ppłm tuũ

De pe. dis. i. c. voluissent.

al's ✝ tribulãtes.

Ro. xi. b. xxxvii. dis. si. Act. i. d. xxiii. di. c. j. in fi.

q's ✝ iustitia tua. De pe. di. iiii. c. in domo. al's non hz ✝ et ✝ dñz

vii. q. i. c. cũ do. sup. xxxix.

sup. xxx.

al's non hz ✝ ⁊

al's ✝ defi-ciet

di. SS. ca. quoniam. al's ✝ introibo al's ✝ et di. SS. ca. i. ⁊ ca. clerici ⁊ predi. ca. quoniam.

in iustitia: et pauperes tuos in iudicio. Suscipiant montes pacem populo: et colles iustitiam. Iudicabit pauperes populi et saluos faciet filios pauperum: et humiliabit calumniatorem. Et permanebit cum sole et ante lunam in generatione et generationem. Descendet sicut pluuia in vellus et sicut stillicidia stillantia super terram. Orietur in diebus eius iustitia: et abundantia pacis donec auferatur luna. Et dominabitur a mari vsque ad mare: et a flumine vsque ad terminos orbis terrarum. Coram illo procident ethiopes: et inimici eius terram lingent. Reges tharsis et insule munera offerent: reges arabum et saba dona adducent. Et adorabunt eum omnes reges: omnes gentes seruient ei. Quia liberauit pauperem a potente: et pauperem cui non erat adiutor. Parcet pauperi et inopi: et animas pauperum saluas faciet. Ex vsuris et iniquitate redimet animas eorum: et honorabile nomen eorum coram illo. Et viuet et dabitur ei de auro arabie: et adorabunt de ipso semper: tota die benedicent ei. Erit firmamentum in terra in summis montium superextolletur super libanum fructus eius: et florebunt de ciuitate sicut fenum terre. Sit nomen eius benedictum in secula: ante solem permanet nomen eius. Et benedicentur in ipso omnes tribus terre: omnes gentes magnificabunt eum. Benedictus dominus deus israel: qui facit mirabilia solus. Et benedictum nomen maiestatis eius in eternum: et replebitur maiestate eius omnis terra: fiat fiat.

al. + humiliauit | al. + generationis et generationum | // 23.q.4. ca. ecclesia. | al. + liberabit | al. non habet + | al. + orabunt | Luc. 1. g.

Defecerunt hymni dauid filii iesse.

Psalmus asaph. Cap. lxxij.

Quam bonus israel deus: his qui recto sunt corde. Mei autem pene moti sunt pedes pene effusi sunt gressus mei. Quia zelaui super iniquos: pacem peccatorum videns. Quia non est respectus morti eorum: et firmamentum in plaga eorum. In labore hominum non sunt: et cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia: operti sunt iniquitate et impietate sua. Prodijt quasi ex adipe iniquitas eorum: transierunt in affectum cordis. Cogitauerunt et locuti sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in celum os suum: et lingua eorum transiuit in terra. Ideo conuertetur populus meus hic: et dies pleni inuenientur in eis. Et dixerunt quomodo scit deus: et si est scientia in excelso. Ecce ipsi peccatores et abundantes in seculo: obtinuerunt diuitias. Et dixi: ergo sine causa iustificaui cor meum: et laui inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: et castigatio mea in matutinis. Si dicebam narrabo sic: ecce nationem filiorum tuorum reprobaui. Existimabam vt cognoscerem: hoc labor est ante me. Donec intrem in sanctuarium dei: et intelligam in nouissimis eorum. Uerumtamen propter dolos posuisti eis: deiecisti eos dum alleuarentur. Quomodo facti sunt in desolationem: subito defecerunt perierunt propter iniquitatem suam. Uelut somnium surgentium: domine in ciuitate tua imaginem ipsorum ad nihilum rediges. Quia inflammatum est cor meum: et renes mei commutati sunt: et ad nihilum redactus sum et nesciui. Et iumentum factus sum apud te: et ego semper tecum. Tenuisti manum dexteram meam: et in voluntate tua deduxisti me: et cum gloria suscepisti me. Quid enim mihi in celo: et a te quid volui super terram. Defecit caro mea et cor meum: deus cordis mei et pars mea deus in eternum. Quia ecce qui elongant se a te peribunt: perdidisti omnes qui fornicantur abs te. Mihi autem adherere deo bonum est: ponere in domino deo spem meam. Ut annunciem omnes predicationes tuas: in portis filie sion.

De pe. di. i. c. serpens. | al. + in negria | al. + malitia | // 21. di. c. In tantum | Sup. 25. | al. + Et existimabas | al. + omnes qui fornicatur

In finem intellectus asaph. Ca. lxxiij.

Ut quid deus repulisti in finem: iratus est furor tuus super oues pascue tue. Memor esto congregationis tue: quam possedisti ab initio. Redemisti virgam hereditatis tue: mons sion in quo habitasti in eo. Leua manus tuas in superbias eorum in finem: quanta malignatus est inimicus in sancto. Et gloriati sunt qui oderunt te: in medio solemnitatis tue. Posuerunt signa sua signa: et non cognouerunt sicut in exitu super summum. Quasi in sylua lignorum securibus exciderunt ianuas eius in idipsum: in securi et ascia deiecerunt eam. Incenderunt igni sanctuarium tuum in terra: polluerunt tabernaculum nominis tui. Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. Signa nostra non vidimus iam non est propheta: et nos non cognoscet amplius. Usquequo deus improperabit inimicus irritat aduersarius nomen tuum in finem. Ut quid auertis manum tuam et dexteram tuam: de medio sinu tuo in finem. Deus autem rex noster ante secula: operatus est salutem in medio terre. Tu confirmasti in virtute tua mare: contribu-

// di. 76. c. ieiunium. | // 23.q.5. ca. si. | al. + exitu vel exitus | 4. re. 25. c | al. + salutes

basti capita draconū in aquis. Tu cōfregisti capita draconis: dedisti eū escam pplis ethiopū. Tu dirupisti fontes ⁊ torrentes tu siccasti fluuios ethan. Tuus est dies ⁊ tua est nox: tu fabricat⁹ es auroram ⁊ solē. Tu fecisti oēs terminos terre: estatē ⁊ ver tu plasmasti + ea. Memor esto huiꝰ inimicus improperauit dño: ⁊ pp̄ls insipiēs incitauit nomē tuū. Ne tradas bestijs animas ↄfitētes tibi: + ⁊ aias pauperū tuorū ne obliuiscaris in finē. Respice in testamētū tuū: q̄r repleti sunt q obscurati sūt terre domib⁹ iniq̄tatū. Ne auertat̄ hūilis factus ↄfusus: paup ⁊ inops laudabūt nomē tuū. Exurge deꝰ iudica cām tuā: memor esto īproperiorꝫ tuorꝫ eorꝫ q ab īsipiēte sunt tota die. Ne obliuiscaris voces inimicorꝫ tuorꝫ: superbia eorꝫ qui te oderunt ascendit semper.

☙ In finē ne disperdas vel corrūpas psal. cantici asaph. Ca. lxxiiij.

Confitebimur tibi deꝰ ↄfitebimur: ⁊ inuocabim⁹ nomē tuū. Narrabim⁹ mirabilia tua: cū accepo tps ego iustitias iudicabo. Liq̄facta est terra ⁊ oēs q habitāt in ea: ego ↄfirmaui colūnas eiꝰ. Dixi iniquis nolite iniq̄ agere: ⁊ delinquētib⁹ nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altū cornu vestrū: nolite loq aduersus deū iniq̄tatē. Q: neq3 ab oriēte neq3 ab occidēte neq3 a desertis mōtib⁹ qm̄ deꝰ iudex est. Hūc humiliat ⁊ hūc exaltat q̄r calix ī manu dñi vini meri plen⁹ mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc: verūtn̄ fex eiꝰ nō est exinanita bibēt oēs pctōres terre. Ego aūt annūciabo in seculū: cātabo deo iacob. Et oia cornua peccatorꝫ ↄfringā: ⁊ exaltabuntur cornua iusti.

☙ In finem in carminibus canticū ad assyrios psal. asaph. Ca. lxxv.

Notus in iudea deꝰ: in isrl̄ magnū nomē eiꝰ. // Et factꝰ est in pace locꝰ eiꝰ: ⁊ habitatio eius in syon. Ibi + ↄfregit potētias: arcū scutū gladiū ⁊ bellū. Illuminās tu mirabilr a mōtib⁹ eternis: turbati sūt oēs insipiētes corde. Dormierūt somnū suū: ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiarꝫ in manib⁹ suis. Ab increpatione tua deꝰ iacob: dormitauerūt q ascēderūt eq̄s. Tu terribilis es ⁊ qs resistet tibi extunc ira tua. De celo auditū fecisti iudiciū: terra + tremuit ⁊ q̄euit. Cū exurgeret in iudiciū deꝰ: vt saluos faceret oēs māsuetos terre. Qm̄ cogitatio hoīs ↄfitebit̄ tibi: ⁊ reliq̄ cogitatiōis diē festū agēt tibi. // Uouete ⁊ reddite dño deo vr̄o: oēs q in circuitu eiꝰ + affertis munera. Terribili ⁊ ei q aufert spm̄ pncipū: terribili apd̄ oēs reges tre.

☙ In finē p idythū psal. asaph. Ca. lxxvj.

Uoce mea ad dñm clamaui: voce mea ad deū ⁊ intēdit mihi. In die tribulatiōis mee deū exq̄siui manib⁹ meis nocte ↄ eū: ⁊ nō sū deceptus. Renuit ↄsolari + aia mea: memor fui dei ⁊ delectat⁹ sum: + ⁊ exercitat⁹ sū ⁊ defecit spūs meꝰ. Anticipauerūt vigilias oculi mei: turbat⁹ sū ⁊ nō sū locut⁹. Cogitaui dies antiquos ⁊ ānos eternos in mēte habui. Et meditat⁹ sū nocte cū corde meo: + ⁊ exercitabar ⁊ scopebā spm̄ meū. Nūqd in eternū pyciet deꝰ: aut nō + apponet vt cōplacitior sit adhuc. Aut in finē miām suā abscidet: a generatiōe in gnātionē. Aut obliuiscet̄ misereri deꝰ: aut ↄtinebit in ira sua mias suas. Et dixi: nunc cepi: hec mutatio dextere excelsi. Memor fui operū dñi: q̄r memor ero ab initio mirabiliū tuorꝫ. Et meditabor in oib⁹ opib⁹ tuis: ⁊ in adinuētionib⁹ tuis exercebor. Deꝰ in scō via tua: qs deꝰ magn⁹ sic deꝰ nr̄: tu es deꝰ q facis mirabilia. Notā fecisti in pplis vtutē tuā: redemisti in brachio tuo pplm̄ tuū: filios iacob ⁊ ioseph. Uiderūt te aq̄ deꝰ viderūt te aq̄ ⁊ timuerūt: ⁊ turbate sūt abyssi. Multitudo sonit⁹ aq̄rꝫ: vocē dederūt nubes. Etenim sagitte tue trāseūt: vox tonitrui tui in rota. Illuxerūt coruscatiōes tue orbi terre: cōmota est ⁊ contremuit terra. In mari via tua ⁊ semite tue in aq̄s multis ⁊ vestigia tua nō cognoscent̄. Deduxisti sicut oues pplm̄ tuū in manu moysi ⁊ aaron.

☙ Intellectus asaph. Cap. lxxvij.

Attendite + pp̄le me⁹ legē meā inclinate aurē vr̄am in vba oris mei. Apiā in + parabolis os meū: loq̄r ppōnes ab initio. Quāta audiuim⁹ ⁊ cognouim⁹ ea: ⁊ pr̄es nr̄i narrauerūt nobis. Nō sunt occultata a filijs eorꝫ in gn̄atiōe altera. Narrātes laudes dñi ⁊ vtutes eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ q̄ fecit. Et suscitauit testimoniū in iacob: ⁊ legē posuit in isrl̄. Quāta mandauit pr̄ib⁹ nr̄is nota facere ea filijs suis vt cognoscat gn̄atio altera. Filij q nascent̄ ⁊ exurgēt: narrabūt filijs suis. + Ut ponāt

[Marginal notes, left: al's + eos .s. terminos terre — al's + eam .s. terrā — al'. + aias ↄfitētē — al's non hꝫ + ⁊ — De pe. di. 3. c. talis. — // 16. q. 6. c. ⁊ hec. — // De im̄munitate eccl. ca. 2. li. 6. — al's + cōfringet — al'. nō hꝫ + tremuit.]

[Marginal notes, right: // 33. q. 5. c. manifestū. de vo. c. magne ⁊ ca. nō est. — 27. q. j. ca. si qs ī fi. īfra. 141. al's + aiam meā supple dñe — al's non hꝫ + ⁊ — al's non hꝫ + ⁊ — al's + apponit — mat. 13. c. al'. + pp̄ls meꝰ — al's + parabola — al's + eo]

In deo spe3 suā:ꝛ nō obliuiscant̄ opeꝝ dei:
ꝛ mandata ei⁹ exqrāt. Ne fiāt sic pr̄es eoꝝ:
gn̄atio praua ꝛ exasperās. Gn̄atio q̄ nō di
rexit cor suū:ꝛ non est credit⁹ cū deo sp̄us
ei⁹. Filij effrem intēdētes ꝛ mittētes ar
cū: conuersi sūt in die belli. Nō custodierūt
testamētū dei:ꝛ in lege ei⁹ noluerūt ābu
lare. Et obliti sunt bn̄factoꝝ ei⁹:ꝛ mirabi
liū ei⁹ q̄ ondit eis. Corā prib⁹ eoꝝ fecit mi
rabilia in terra egypti in cāpo thaneos. //
Interrupit mare ꝛ pduxit eos: + ꝛ statuit
aq̄s q̄si in vtre. Et deduxit eos in nube di
ei:ꝛ tota nocte in illuminatione ignis. //
Interrupit petrā in eremo:ꝛ adaq̄uit eos
velut in abysso multa. Et eduxit aquā de
petra ꝛ eduxit tanq̄ flumina aquas ꝛ ap
posuerūt adhuc peccare ei: in irā + cōcitaue
rūt excelsū in inaquoso. Et tētauerūt deū
in cordib⁹ suis: vt peterēt escas animabus
suis. Et male locuti sūt de deo: dixerūt nū
qd poterit de⁹ parare mēsā in deserto. Qm̄
pcussit petrā ꝛ fluxerūt aq̄:ꝛ torrētes in
undauerūt. Nunqd ꝛ panē poterit dare:
aut parare mēsā ppl'o suo. Ideo audiuit
dn̄s:ꝛ distulit:ꝛ ignis accēsus ē in iacob:
ꝛ ira ascēdit in isrl'. Qz nō crediderunt in
deo: nec sperauerūt in salutari ei⁹. Et māda
uit nubib⁹ desup:ꝛ ianuas celi apuit. // Et
pluit illis māna ad māducādū: ꝛ panē
celi dedit eis. // Panē angeloꝝ māducauit
hō: cibaria misit eis in abūdātia. Trāstu
lit austrū de celo:ꝛ induxit in virtute sua
africū. Et pluit sup eos sicut puluerem car
nes:ꝛ sicut + arenā maris volatilia pēna
ta. Et ceciderūt in medio castroꝝ eoꝝ cir
ca tabernacula eoꝝ. Et māducauerūt ꝛ sa
turati sunt nimis:ꝛ desideriū eoꝝ attulit
eis: nō sūt fraudati a desiderio suo. // Ad
huc esce eoꝝ erant in ore ipsoꝝ:ꝛ ira dei
ascēdit + sup eos. Et occidit pingues eoꝝ:
ꝛ electos isrl' impediuit. In oīb⁹ his pecca
uerūt adhuc:ꝛ nō crediderūt + in mira
bilib⁹ ei⁹. Et defecerūt in vanitate dies eo
rū:ꝛ āni eoꝝ cū festinatiōe. Cū occideret
eos querebāt eū:ꝛ reuertebant ꝛ dilucu
lo veniebāt ad eū. Et rememorati sunt q2
de⁹ adiutor est eoꝝ:ꝛ de⁹ excelsus redēptor
eoꝝ est. Et dilexerūt eum in ore suo:ꝛ lin
gua sua mētiti sunt ei. Cor aūt eoꝝ non
erat rectū cū eo: nec fideles habiti sunt in
testamēto ei⁹. Ipse aūt est misericors ꝛ p
pitius fiet peccatis eoꝝ:ꝛ nō disperdet eos.

Et abūdauit vt auerteret irā suā:ꝛ non +
accēdit oēm irā suā. // Et recordat⁹ est q2
caro sunt sp̄us vadēs ꝛ nō rediēs. Quo
tiens exacerbauerūt eū in deserto: in irā
cōcitauerūt eū in inaquoso. Et conuersi sūt
ꝛ tētauerūt deū:ꝛ sanctū israel exacerba
uerunt. Nō sunt recordati man⁹ eius: die
qua redemit eos de manu tribulātis. Si
cut posuit in egypto signa sua:ꝛ prodigia
sua in cāpo thaneos. // Et conuertit in san
guinē flumina eoꝝ:ꝛ imbres eoꝝ ne bi
berēt. Misit in eos cynomiam ꝛ comedit
eos ꝛ ranā ꝛ disperdidit eos. Et dedit eru
gini fructus eoꝝ:ꝛ labores eoꝝ locuste. +
Et occidit in grādine vineas eoꝝ:ꝛ mo
ros eoꝝ in pruina. Et tradidit grādini iu
mēta eoꝝ:ꝛ possessiōes eoꝝ igni. Misit in
eos irā indignatiōis sue: indignationē ꝛ
irā ꝛ tribulationē: + īmissiōes p angelos
malos. Viā fecit semite ire sue: nō pepcit
a morte aiaꝝ eoꝝ ꝛ iumēta eoꝝ in morte
cōclusit. // Et pcussit oē pmogenitū in ter
ra egypti: pmitias omnis laboris eoꝝ in
tabernaculis chām. Et abstulit sicut oues
ppl'3 suū:ꝛ pduxit eos tanq̄ gregē in deser
to. Et deduxit eos in spe ꝛ nō timuerunt ꝛ
inimicos eoꝝ opuit mare. Et induxit eos
in mōtē sanctificatiōis sue: mōtē quē acq
suiuit dextera ei⁹. Et eiecit a facie eoꝝ gētes
ꝛ sorte diuisit eis terrā in funiculo distri
butionis. Et habitare fecit in tabernacu
lis eoꝝ: trib⁹ israel. Et tētauerūt ꝛ exacer
bauerūt deū excelsū:ꝛ testimonia ei⁹ nō
custodierūt. Et auerterūt se ꝛ nō seruaue
rūt pactū: quēadmodū pr̄es eoꝝ cōuersi
sunt in arcū prauū. + In + irā cōcitaue
rūt eū in collib⁹ suis:ꝛ in sculptilib⁹ suis
ad emulationē eū puocauerūt. Audiuit
de⁹ ꝛ spreuit:ꝛ ad nihilum redegit valde
israel. Et repulit tabernaculum sylo taber
naculū suū vbi habitauit in hominib⁹.
Et tradidit in captiuitatē virtutem eoꝝ:ꝛ
pulchritudinē eoꝝ in man⁹ inimici. Et
cōclusit in gladio ppl'3 suū: ꝛ hereditatem
suā spreuit. Iuuenes eoꝝ comedit ignis
ꝛ virgines eoꝝ nō sunt lamētate. Sacerdo
tes eoꝝ in gladio ceciderūt:ꝛ vidue eorū
nō + plorabant. Et excitatus est tanq̄ dor
miēs dn̄s: tanq̄ potens crapulat⁹ a vino. //
Et pcussit inimicos suos in posteriora: op
probriū sempitnū dedit illis. Et repulit
tabnaculū ioseph: ꝛ tribū + effrē3 nō elegit.

Marginal notes (left): als + ef fraim · Exo. 14. c. · als non hz + ꝛ · Exo. 17. b · als + exci tauerūt · Exo. 16. d · Sa. 10. c. · Jo. 6. d · // De cōse. di. 2. c. re uera ꝛ c. oia de re li. et ca. vnico in de. · als + are na · Nu. 11. g. · als + in · als non hz + in

Marginal notes (right): als + ac cēdet · // De peni. dist. 1. §. hoc idest. · Exo. 7. d. · infra. 104. · als non hz + Et · als + im missiōes · Exo. 12. d · infra. 134. ꝛ. 135. · als + Et i · als + ira · als + re digit · als + plo rabunt · 1. re. 5. b.

Sed elegit tribũ iuda: mõtẽ sion ✝ quez dilexit. Et edificauit sicut vnicorniũ sanctificiũ suũ in terra quã fundauit in secula. // Et elegit dauid seruũ suũ: ⁊ sustulit eu3 de gregib⁹ ouiũ de post fetãtes accepit eum. Pascere iacob seruũ suũ: ⁊ isrl̃ hereditatẽ suã. Et pauit eos in innocẽtia cordis sui: ⁊ in intellectibus manuũ suaꝝ deduxit eos.

℄ Psalmus asaph. Cap. lxxviij.

Deus venerũt gẽtes in hereditatẽ tuã: polluerũt tẽpluꝫ sctm̃ tuũ: posuerunt hierlm̃ in pomoꝝ custodiã. // Posuerunt morticinia seruoꝝ tuoꝝ escas volatilibus celi: carnes sanctoꝝ tuoꝝ bestijs terre. Effuderunt sanguinem ipsoꝝ tanq̃ aquaz in circuitu hierlm̃: ⁊ non erat qui sepeliret. Facti sumus opprobriũ vicinis nostris: subsanatio ⁊ illusio his q in circuitu nr̃o sunt. Usq3quo dñe irasceris in finẽ: accendetur velut ignis zelus tuus. // Effunde irã tuã in gẽtes: q te non nouerunt: ⁊ in regna q nomẽ tuu3 nõ inuocauerũt. Qr comederunt iacob: ⁊ locuz eius desolauerunt. // Ne memineris iniq̃tatũ nostrarũ antiquaꝝ: cito anticipent nos misericordie tue: quia pauperes facti sumus nimis. Adiuua nos deus salutaris noster: ⁊ ꝓpt̃ gloriaz nominis tui dñe libera nos: ⁊ propitius esto peccatis nostris propter nomẽ tuum. Ne forte dicant in gentibus vbi est deus eoꝝ: ⁊ ✝ innotescat in nationib⁹ corã oculis nostris. Ultio sanguinis seruorũ tuoꝝ qui effusus est: introeat in cõspectu tuo gemitus cõpeditoꝝ. Secundũ magnitudinẽ brachij tui: posside filios mortificatoꝝ. Et redde vicinis nostris septuplũ in sinu eoꝝ: improperiu3 ipsoꝝ qd̃ exprobrauerunt tibi dñe. Nos autem populus tuus ⁊ oues pascue tue: cõfitebimur tibi in seculum. In generatione ⁊ generationez annunciabimus laudem tuam.

℄ In finez pro his qui cõmutabunt psal. p assyrijs testimoniũ asaph. Cap. lxxix.

Qui regis isrl̃ intẽde: q deducis velut ✝ ouez ioseph. Qui sedes sup cherubin manifestare corã effraiz ✝ beniamin ⁊ manasse. Excita potẽtiam tuã ⁊ veni: vt saluos facias nos. De⁹ cõuerte nos: ⁊ ostende faciẽ tuã ⁊ salui erimus. Dñe de⁹ v̄tutum: quousq3 irasceris sup orõnẽ serui tui. Cibabis nos ✝ pane lachrymaꝝ: ⁊ potũ dabis nobis in lachrymis in mẽsura. Posuisti nos in p̄dictionẽ vicinis nr̄is: ⁊ inimici nr̄i subsanauerunt nos. // Deus virtutuz conuerte nos: ⁊ ostẽde faciẽ tuã ⁊ salui erim⁹. Uineaz de egypto transtulisti: eiecisti gentes ⁊ plãtasti eã. Dux itineris fuisti in cõspectu eius: ⁊ plãtasti radices eius ⁊ impleuit terrã. Operuit mõtes vmbra eius: ⁊ arbusta eius cedros dei. Extẽdit palmites suos vsq3 ad mare: ⁊ vsq3 ad flumen ꝓpagines eius. Ut q̃d destruxisti maceriã eius: ⁊ vindemiant eã oẽs q ꝑtergrediunt̃ viaz. Exterminauit eã aper de sylua: ⁊ singularis ferus depastus est eaz. Deus virtutũ cõuertere: respice de celo ⁊ vide ⁊ visita vineam istã. Et pfice eã quã plãtauit dextera tua: ⁊ sup filiũ ✝ hominis quẽ cõfirmasti tibi. Incẽsa igni ⁊ suffossa: ab increpatione vult⁹ tui peribũt. Fiat manus tua sup viꝝ dextere tue: ⁊ super filium hominis quez cõfirmasti tibi. Et non discedimus a te: viuificabis nos ⁊ nomen tuu3 inuocabimus. // Dñe deus virtutum conuerte nos ⁊ ostẽde faciem tuam ⁊ salui erimus.

℄ In finẽ p torcularib⁹ psalm⁹ ipsi asaph: quinta sabbati. Cap. lxxx.

Exultate deo adiutori nr̃o iubilate deo iacob. Sumite psalmũ ⁊ date tympanũ: psalteriu3 iocundũ cũ cithara. Buccinate in neomenia tuba in insigni die solẽnitatis ✝ vr̃e. Quia p̄ceptũ ✝ in isrl̃ est: ⁊ iudiciũ deo iacob. Testimoniu3 in ioseph posuit illud cu3 exiret de terra egypti linguã quã nõ nouerat audiuit. Diuertit ab oneribus dorsu3 eius man⁹ eius in cophino seruierunt. In tribulatione inuocasti me ⁊ liberaui te: exaudiui te in abscondito tẽpestatis: ꝓbaui te apud aquã p̄dictionis. Audi pp̄s meus ⁊ cõtestabor te israel si audieris me nõ erit in te de⁹ recẽs: ✝ ne

al's ✝ ef-fraim
al. ✝ quã
al's ✝ vnicornis
3.re.16.c.
Math.7.c
Hie.10.b
Ibidem
33.q.5.ca.si.
Esa.64.d
al's ✝ innotescant
al's ✝ oues
al's h3 ✝
infra eo.
al's ✝ panes
supra eo.
⁊ infra eo.
al. nõ h3 hic ✝ hominis
de pe.di.2 ca.si enim
supra eo.
de.di.ca. ecce
33.q.5.§. his ita
al's ✝ nr̄e
al. nõ h3 ✝ in ga israel est
datiui casus

adorabis deũ alienum. Ego enĩ sum dñs deus tu⁹: q eduxi te de terra egypti: dilata os tuũ ⁊ implebo illud. Et nõ audiuit ppl's meus vocẽ meã: ⁊ israel nõ intendit mihi. Et dimisi eos sm desideria cordis eorũ: ibũt in adinuentionib⁹ suis. Si ppl's meus audisset me israel i vijs meis ambulasset. Pro nihilo forsitan inimicos eorũ humiliassez: ⁊ sup tribulãtes eos misissez manũ meã. Inimici dñi mẽtiti sũt ei: ⁊ erit tẽps eo⁊ in + scl'a. Et cibauit illos ex adipe frumẽti: ⁊ d̃ petra melle saturauit eos.

als+ nec
Exo.20.a
als+ scl'o
als+ scl'3

℄ Psalmus asaph. Cap. lxxxi.

Deus stetit in synagoga deo⁊: in medio autem deos dijudicat. Usqȝquo iudicatis iniqtatẽ ⁊ facies pctõ⁊ sumitis. Judicate + egeno ⁊ pupillo: humilẽ ⁊ pauperẽ iustificate. Eripite paupez: ⁊ egenũ de manu pctõris liberate. Nescierũt neqȝ intellexerũt: in tenebris ambulant mouebũtur oĩa fundamenta terre. ᵛ Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oẽs. Uos autẽ sicut hoĩes moriemini: ⁊ sicut vnus de pncipib⁹ cadetis. Surge de⁹ iudica terrã: qm̃ tu hereditabis in omnibus gentibus.

als+ egenũ ⁊ pupillum
23.q.5.c. si.
Joã.10.
37.di.c.j.

℄ Canticũ psalmi asaph. Cap. lxxxij.

Deus qs similis erit tibi: ne taceas neqȝ cõpescaris de⁹. Qm̃ ecce inimici tui sonuerũt: ⁊ q oderũt te extulerunt caput. Sup ppl'm tuũ malignauerũt ɔsilium: ⁊ cogitauerunt aduersus scõs tuos. Dixerũt venite ⁊ disperdamus eos de gẽte: ⁊ nõ memorẽ nomen isrl' vltra. Qm̃ cogitauerũt vnanimiter: simul aduersum te testam̃ disposuerũt taber nacula idumeo⁊ ⁊ ysmaelite. Moab ⁊ agareni gebal ⁊ ãmon ⁊ amelech alienigene cũ habitantib⁹ tyrum. Etenĩ ⁊ assur venit cũ illis: facti sunt in adiutoriũ filijs loth. Fac illis sic̃ madian ⁊ sysare: sicut iabin in torrẽte cyson. Disperierũt in endor: facti sũt vt stercus terre. Pone pncipes eo⁊ sicut oreb ⁊ zeb ⁊ zebee et salmana. Omnes pncipes eo⁊ q dixerunt hereditate possideam⁹ sanctuariũ dei. De⁹ meus pone illos vt rotã: + ⁊ sicut stipulaz ãn faciẽ venti. Sicut ignis q + cõburit syluã: sicut flãma comburẽs mõtes. Ita psequeris illos in tẽpestate tua: ⁊ i ira tua turbabis eos. Imple facies eo⁊ ignominia: et querent nomen tuũ dñe. Erubescãt ⁊ ɔturbent in seculũ scl'i: ⁊ ɔfundant ⁊ pereãt. Et cognoscant q: nomen tibi dñs: tu solus altissimus in oĩ terra.

de pe.di.j.
al. nõ h3 + et
als + cõburet.

℄ In finẽ p torcularib⁹ filijs chore. Psalmus. Cap. lxxxiij.

Quã dilecta tabernacula tua dñe virtutũ: concupiscit: ⁊ deficit anima mea in atria domini. Cor meum ⁊ caro mea: exultauerunt in deum viuum. Etenĩ passer inuenit sibi domũ: ⁊ turtur nidum vbi reponat pullos suos. Altaria tua domine virtutũ: rex meus ⁊ deus meus. Beati q habitant in domo tua + dñe: in secula seculo⁊ laudabunt te. Beat⁹ vir cuius est auxiliũ abs te: ascensiones in corde suo disposuit in valle lachrymaz in loco quez posuit. Etenim + bñdictionẽ dabit legislator: ibunt de virtute in virtutẽ: videbit deus deo⁊ in sion. Dñe de⁹ virtutũ exaudi orõnẽ meã: aurib⁹ percipe de⁹ iacob. Protector noster aspice deus: ⁊ respice in faciem xp̃i tui. Quia melior est dies vna i atrijs tuis: super milia. Elegi abiectus esse in domo dei mei: magis q̃ habitare in tabernaculis peccatorum. Quia misericordiam ⁊ veritatem diligit deus: gratiam ⁊ gloriam dabit dominus. Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia: dñe virtutũ beatus homo qui sperat in te.

als+ ponat
24.q j.ca. omnib⁹
al. nõ h3 + dñe
d̃ pe.di.2. c. dñ scã3
als+ bñdictiões
d̃ elec. ca. cũ monasteriũ sigl'o.

℄ In finem filijs chore. Cap. lxxxiiij.

Benedixisti domine terram tuam: auertisti captiuitatem iacob. Remisisti iniquitatem plebis tue: operuisti omnia peccata eorum. Mitigasti omnem irã tuam: auertisti ab ira indignationis tue. Conuerte nos deus salutaris noster: ⁊ auerte iram tuam a nobis. Nunquid in eternum irasceris nobis: aut extendes irã tuam a generatione in generationem. Deus tu conuersus viuificabis nos: ⁊ plebs tua letabitur in te. Ostende nobis domine misericordiam tuam: ⁊ salutare tuum da nobis. Audiam quid loquatur in me dominus deus: quoniam loquetur pacem in plebem suam. Et super sanctos suos: ⁊ in eos qui conuertuntur ad cor. Ueruntamen prope timentes eum salutare ipsius: vt + inhabitet gloria in terra nostra. Misericordia ⁊ veritas obuiauerunt sibi: iustitia ⁊ pax osculate sunt. Ueritas de terra orta est: ⁊ iustitia de celo prospexit. Etenim dominus dabit benignitatem: ⁊ terra nostra dabit fructum suum. Justitia ante eum ambulabit: et ponet in via gressus suos.

als+ habitet
d̃ pe.di.j. .§. Eriõ

¶ Oratio dauid. Cap.lxxxv.

INclina dñe aurẽ tuã ꝛ exaudi me: qm̃ inops ꝛ paup sũ ego. Custodi animã meã qm̃ sctũs sũ: saluũ fac suũ tuũ deus me² sperantẽ in te. Miserere mei dñe qm̃ ad te ✝ clamaui tota die: letifica aiaꝫ serui tui: qm̃ ad te dñe aiaꝫ meã leuaui. Qm̃ tu dñe suauis ꝛ mitis: ꝛ multe mĩe oib² inuocãtib² te. Auribus percipe dñe orõnẽ meã: ꝛ intẽde voci deprecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: q2 exaudisti me. Non est similis tui in diis dñe: ꝛ nõ est bꝫ opa tua. Oẽs gentes quascũqꝫ fecisti venient ꝛ adorabunt corã te dñe: ꝛ glorificabũt nomẽ tuũ. Qm̃ magnus es tu ꝛ faciẽs mirabilia: tu es deus solus. Deduc me dñe in via tua: ꝛ ingrediar in ṽitate tua: letet cor meũ vt timeat nomẽ tuũ. Cõfitebor tibi dñe de² me² in toto corde meo: ꝛ glorificabo nomẽ tuũ in eternũ. Qr mĩa tua magna est sup me: ꝛ eruisti aiaꝫ meã ex inferno inferiori. Deus iniq insurrexerũt sup me: ꝛ synagoga potẽtiuꝫ qsierunt animã meã: ꝛ non ꝓposuerunt te in ↄspectu suo. Et tu dñe deus miserator ꝛ misericors: patiens ꝛ multe mĩe ꝛ verax. Respice ĩ me ꝛ miserere mei: da imperium tuum puero tuo: ꝛ saluum fac filiuꝫ ancille tue. Fac mecum signum in ✝ bonum ✝ vt videant qui oderunt me ꝛ confundant: qm̃ tu dñe adiuuisti me ꝛ consolatus es me.

als ✝ clamaui
Joel.2.c.
sub.9.ꝛ isra.110. et.137.
isra.110. et.144. supra.24
als ✝ bono

¶ Psal. cantici filiis chore. Cap.lxxxvi.

FUndamẽta eius in montib² sctis: diligit dñs portas sion sup oĩa tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero raab ꝛ babylonis sciẽtib² me. Ecce alienigene ꝛ tyrus ꝛ ppls ethyopum: hi fuerũt illic. Nũqd sion dicet hõ: ꝛ hõ natus est in ea: ꝛ ipse fundauit eã altissim². Dñs narrabit in ✝ scripturis ppłorũ: ꝛ ꝑncipuꝫ hoꝝ q fuerunt in ea. Sicut letantium omniuꝫ: habitatio ✝ est in te.

als ✝ et
als ✝ scripturas
als ✝ scriptura
al. nõ hꝫ ✝ est

¶ Canticum psalmi filiis chore in finem pro amalech ad respondendum intellect² heman ezraite. Cap.lxxxvii.

DOmine de² salutis mee: in die clamaui ꝛ nocte corã te. Intrẽt ĩ ↄspcũ tuo orõ mea: inclina aurẽ tuã ad pcẽ meã. Qr repleta est malis aia mea: ꝛ vita mea inferno appropinqbit. Estimatus sũ cũ descẽdentib² in lacuꝫ: factus sum sicut hõ sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormiẽtes in sepulchris quoꝝ nõ es memor amplius: ꝛ ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerũt me in lacuꝫ inferiori: in tenebrosis ꝛ in vmbra mortis. Sup me confirmatus est furor tuus: ꝛ oẽs fluctus tuos induxisti sup me. Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abominationẽ sibi. Traditus sũ ꝛ nõ egrediebar: oculi mei languerũt pre inopia. Clamaui ad te dñe: tota die expãdi ad te manus meas. Nunqd mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabũt ꝛ ↄfitebunt tibi. Nunqd narrabit aliquis in sepulchro mĩaꝫ tuaꝫ ꝛ veritatẽ tuã in ✝ ꝑditioneꝫ? Nunqd cognoscent in tenebris mirabilia tua: ꝛ iustitia tua in terra obliuionis. Et ego ad te dñe clamaui: ꝛ mane orõ mea ꝑueniet te. Ut qd dñe repellis orõnẽ meã: auertis faciẽ tuã a me. Pauper sum ego ꝛ in laborib² a iuuentute mea: exaltatus autẽ humiliatus sũ ꝛ ↄturbatus. In me transierũt ire tue: ꝛ terrores tui ↄturbauerunt me. Circũdederunt me sicut aqua tota die circũdederũt me simul. Elongasti a me amicuꝫ ꝛ proximum: ꝛ notos meos a miseria.

als ✝ perditione

¶ Intellect² ethan ezraite. Cap.lxxxviii.

MIsericordias dñi: in eternũ cantabo. In gñatione ꝛ gñationẽ: annunciabo veritatẽ tuã in ore meo. Qm̃ dixisti in eternum mĩa edificabit in celis: ꝑparabit veritas tua in eis. Disposui testm̃ electis meis: iuraui dauid suo meo: vsqꝫ ĩ eternũ ꝑparabo semen tuuꝫ. Et edificabo ĩ gñatione ꝛ gñationeꝫ sedem tuaꝫ. Cõfitebunt celi mirabilia tua dñe: etenĩꝫ veritatẽ tuaꝫ in ecclia sanctoꝝ: quoniaꝫ quis in nubibus equabitur dño: similis erit ✝ deo in filiis dei. Deus q glorificat in ↄsilio sctoꝝ: magnus ꝛ terribilis sup oẽs q in circuitu eius sunt. Dñe deus virtutuꝫ qs similis tibi: potẽs es dñe ꝛ ṽitas tua in circuitu tuo. Tu dñaris ✝ potestati maris: motuꝫ aũt fluctuuꝫ eius tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratũ supbum: in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Tui sunt celi ꝛ tua est terra: orbẽ terre ꝛ plenitudinẽ eius tu fundasti: aqlonem ꝛ mare tu creasti. Thabor ꝛ hermon in nomine tuo exultabũt: tuũ brachium cuꝫ potentia. Firmet manus tua ꝛ exaltet dextera tua: iustitia ꝛ iudiciũ ꝑparatio sedis tue. Misericordia ꝛ veritas ꝑcedent faciem

al. ✝ dño
als ✝ potestate

tui: btūs ppl's q scit iubilatione. Dñe i lumine vultus tui ambulabūt: ⁊ i noie tuo exultabūt tota die: ⁊ in iustitia tua exaltabunt. Qm̄ glīa v̄tutis eoꝝ tu es: ⁊ in beneplacito tuo exaltabit cor nr̄m. Quia dñi ē assumptio nr̄a: ⁊ sancti isrl regis nostri. Tunc locut⁹ es in visione sanctis tuis et dixisti posui adiutoriū ✝ in ✝ potēte: ⁊ exaltaui electū de plebe mea. Inueni dauid seruū meū: oleo sctō meo vnxi eū. Manus enim mea auxiliabit ei: ⁊ brachiū meū confirmabit eū. Nihil pficiet inimicus in eo: ⁊ fili⁹ iniqtatis nō apponat nocere ✝ ei. Et concidā a facie ipsius inimicos eius: ⁊ odientes eū in fugaz cōuertā. Et veritas mea ⁊ mīa mea cū ipso: ⁊ in noie meo exaltabit cornu eius. Et ponā in mari manum eius: ⁊ in fluminib⁹ dexterā eius. Ipse inuocabit me: pr̄ meus es tu: de⁹ meus ⁊ susceptor salutis mee. Et ego pmogenitum ponā illū: excelsū pre regib⁹ terre. In eternū seruabo illi mīam meā: ⁊ testm̄ meum fidele ipsi. Et ponā in sclm̄ seculi semē ei⁹: ⁊ thronū eius sicut dies celi. Si aūt dereliquerint filij eius legē meā ⁊ in iudicijs meis nō ambulauerint. Si iustitias meas pphanauerint: ⁊ mādata mea nō custodierint. Uisitabo in virga iniqtates eorū: ⁊ in verberib⁹ peccata eoꝝ. Misericordiā aūt meā nō dispergā ab eo: neqꝫ nocebo in veritate mea. Neqꝫ pphanabo testm̄ meū: ⁊ q̄ pcedunt de labijs meis nō faciā irrita. Semel iuraui in sctō meo si dauid mētiar: semen eius in eternū manebit. Et thron⁹ ei⁹ sicut sol i ɔspectu meo: ⁊ sicut luna pfecta in eternū: ⁊ testis in celo fidelis. Tu vero repulisti ⁊ despexisti: distulisti xp̄m tuū. Auertisti testm̄ serui tui: pphanasti in t̄ra sanctuariū eius. Destruxisti oēs sepes ei⁹: posuisti firmamentū eius formidinē. Diripuerūt eū oēs trāseūtes viā: fact⁹ est opprobriū vicinis suis. Exaltasti dexterā deprimētiū eū: letificasti oēs inimicos ei⁹. Auertisti adiutoriū gladij ei⁹: ⁊ nō es auxiliat⁹ ei in bello. Destruxisti eū ✝ ab emūdatiōe ⁊ sedē ei⁹ in t̄ra collisisti. Minorasti dies tpis eius: pfudisti eū ɔfusiōe. Usqꝫquo dñe auertis in finē: exardescet sicut ignis ira tua. Memorare q̄ mea substātia: nūqd .n. vane ɔstituisti oēs filios hoīum. Quis ē hō qui viuet ⁊ nō videbit mortē: eruet aīam suam de manu inferni. Ubi sunt mīe tue antique dñe: sicut iurasti dauid in veritate tua. Memor esto dñe opprobrij seruorū tuoꝝ: qd̄ cōtinui in sinu meo multaꝝ gētiū. Qd̄ exprobrauerūt inimici tui dñe: qd̄ exprobrauerūt cōmutatiōnē xp̄i tui: Benedictus dñs in eternum: fiat fiat.

Spe. di. 4 ca. hāc societatem. §. q aūt

de pactis ca. 3.

al's ✝ sup; al's ✝ potentem; al's ✝ eū; al' ✝ emūdatione sedē ei⁹

¶ Oratio moysi hoīs dei. Cap. lxxxix.

Domine refugiū fact⁹ es nob: ✝ a gñatione in gñatiōnē. Priusqꝫ montes fierēt aut formaret terra ⁊ orbis: a sclo ⁊ i sclm tu es deus. Ne auertas hominem in humilitatē: ⁊ dixisti cōuertimini filij hominū. Qm̄ mille anni an̄ oculos tuos: tanq̄ dies hesterna q̄ pterijt. Et custodia i nocte: q̄ p nihilo hn̄tur eoꝝ anni erūt. Mane sicut herba trāseat mane floreat ⁊ trāseat: vespe decidat induret ⁊ arescat. Qr defecimus in ira tua: ⁊ in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniqtates nr̄as in ɔspectu tuo: sclm nr̄m in illuminatione vultus tui. Qm̄ oēs dies nr̄i defecerūt: ⁊ i ira tua defecimus. Anni nr̄i sicut aranea ✝ meditabunt: dies annoꝝ nr̄oꝝ in ipsis septuaginta ✝ annis. Si aūt in potētatib⁹ octoginta anni: ⁊ amplius eoꝝ labor ⁊ dolor. Qm̄ superuenit mansuetudo: ⁊ corripiemur. Quis nouit potestatē ire tue: ⁊ p timore tuo irā tuā dinumerare. Dexterā tuā sic notā fac ⁊ eruditos corde in sapia. Conuertere dñe vsqꝫq̄ ⁊ deprecabilis esto sup seruos tuos. Repleti sumus mane ✝ mīa tua: exultauimus ⁊ delectati sumus in oīb⁹ dieb⁹ nr̄is. Letati sumus p diebus qb⁹ nos humiliasti: annis qb⁹ vidim⁹ mala. Respice in seruos tuos: ⁊ in opa tua: ⁊ dirige filios eorū. Et sit splendor dñi dei nr̄i sup nos: ⁊ opera manuum nostrarum dirige super nos: ⁊ opus manuum nostrarum dirige.

¶ Laus cantici ipsi dauid. Cap. xc.

Qui habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi commorabitur. Dicet domino susceptor meus es tu: ⁊ refugium meum deus meus sperabo in eū. Quoniam ipse ✝ liberabit me de laqueo venantium: ⁊ a verbo aspero ✝ Scapulis suis ✝ obumbrauit tibi: ⁊ sub pennis ei⁹ sperabis. Scuto circundabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno. A sagitta volante in die a negocio perambulante in tenebris: ab incursu ⁊ demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille ⁊ decem millia a dextris tuis: ad te autem non ap-

al's ✝ in

Gen. 6 a. eccl. 18. a.

al's ✝ meditabant; al's ✝ ant

al's ✝ misericordiā tuam

al's ✝ liberauit; al' ✝ scapulis; al. ✝ obumbrauit

12. q. i. ca. q bona

propinq̄bit. Uerũtñ oculis tuis considerabis: ⁊ retributionem peccatorũ videbis. Qm̄ tu es dñe spes mea altissimũ posuisti refugiũ tuũ. Nõ + accedet ad te malũ: ⁊ flagellũ non appropinquabit tabernaculo tuo. Qm̄ āgelis suis + mādauit de te: ⁊ vt custodiant te ĩ omnibus vijs tuis. In manibus portabunt te ne forte offendas ad lapidē pedem tuum. Super aspidem ⁊ basiliscum ambulabis ⁊ conculcabis leonē ⁊ draconē. Qm̄ in me sperauit + liberabo eũ: ꝓtegã eũ qm̄ cognouit nomē meũ. Clamauit ad me ⁊ + ego exaudiã eũ: cũ ipso in tribulatione: eripiã eũ ⁊ glorificabo eum. + Longitudine dierum replebo eum: ⁊ ostendam illi salutare meum.

Ep. di. 4 ca. penũ

al's + accedet ad te mala

al's + mādabit

mat. 4. a. Luc 4. b.

al's habet + et

al. nõ h3 + ego

al's + longitudinem

℄ Psalmus cātici in die sabbati. Ca. xci.

Bonum est cōfiteri ĩ dño: ⁊ psallere nomini tuo altissime. Ad annunciandũ mane miãm tuam: ⁊ veritatem tuam per noctem. In decachordo psalterio: cũ cantico in cithara. Quia delectasti me dñe in factura tua: ⁊ in operib⁹ manuũ tuarũ exultabo. Qm̄ magnificata sunt opera tua dñe: nimis profunde facte sunt cogitationes tue. Uir insipiens non cognoscet: ⁊ stultus nõ intelliget hec. Cum exorti fuerint peccatores sicut fenum: ⁊ apparuerunt oēs q̄ operant̄ iniquitatem. Ut intereant in seculũ seculi: tu autẽ altissimus ineternũ dñe. Qm̄ ecce inimici tui dñe: qm̄ ecce inimici tui peribunt: ⁊ dispergentur omnes qui operātur iniquitatem. Et exaltabit̄ sicut vnicornis cornu meum ⁊ senectus mea in misericordia vberi. Et despexit oculus meus inimicos meos: ⁊ ab insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea. Justus vt palma florebit: + sicut cedr⁹ libani multiplicabitur. Plantati in domo domini: + in atrijs domus dei nostri florebũt. Adhuc multiplicabunt̄ in senecta vberi: ⁊ bene patiētes erũt vt annūcient. Qm̄ rectus dñs deus noster: ⁊ nõ est iniqtas in eo.

ysa. 103.

di. 47. ca. omnium3 in glo.

al's + vt

al's + in atrijs dei dñi nr̄i

℄ Laus cantici dauid in die ante sabbatũ quando fundata est terra. Cap. xcij.

Dominus regnauit decorem indut⁹ est: indutus est dominus fortitudinem ⁊ precinxit se. Etenim firmauit orbem terre: qui non commouebitur. Parata sedes tua extunc: a seculo tu es. Eleuauerunt flumina domine: eleuauerunt flumina vocem suam. Eleuauerunt flumina fluctus suos a vocibus aquarũ multarũ. Mirabiles elatiōes maris: mirabilis in altis dñs. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domũ tuã decet sanctitudo dñe in longitudine dierum.

De imm. eccl. ca. 2. li. 6.

℄ Psal. dauid quarta sabbati. Ca. xciij.

Deus vltionũ dñs de⁹ vltionũ libere egit. Exaltare qui iudicas terrã: redde retributionē superbis. Usq̄quo peccatores dñe: vsq̄quo peccatores gloriabunt̄. Effabunt̄ ⁊ loquent̄ iniqtatē: loquentur oēs q operant̄ iniustitiã. Populũ tuum dñe humiliauerũt: ⁊ hereditatē tuã vexauerunt. Uiduã ⁊ aduenã interfecerũt: et pupillos occiderũt. Et dixerũt nõ videbit dñs: nec intelliget de⁹ iacob. Intelligite insipientes in pplo: ⁊ stulti aliqñ sapite. Qui plātauit aurem nõ audiet: aut qui finxit oculũ nõ cōsiderat. Qui corripit gētes nõ arguet: qui docet hominē scientiã. Dominus scit cogitationes hominũ: qm̄ vane sunt. Beatus hō quē tu erudieris dñe: ⁊ de lege tua docueris eũ. Ut mitiges ei a dieb⁹ malis: donec fodiat̄ peccatori fouea. Qr nõ repellet dñs plebē suã: ⁊ hereditatē suã non derelinquet: Quoadusq̄ + iustitia cōuertat̄ in iudiciũ: ⁊ qui iuxta + illã oēs qui recto sunt corde. Quis cōsurget mihi aduersus malignātes: aut quis stabit mecũ aduersus operātes iniquitatẽ. Nisi q: dñs adiuuit me: paulominꝰ + habitasset in inferno anima mea. Si dicebã mot⁹ est pes meus: misericordia tua dñe adiuuabat me. Secũdũ multitudinē dolorũ meorũ in corde meo: ꝯsolatiōes tue letificauerũt animã meã. Nunqd adheret tibi sedes iniqtatis: qui fingis + laborem in pcepto. Captabũt in animã iusti: ⁊ sanguinē innocētē cōdēnabũt. Et fact⁹ est mihi dñs in refugiũ: ⁊ de⁹ me⁹ in adiutoriũ spei mee. Et reddet illis iniqtatē ipsorũ: ⁊ in malitia eorũ disperdet eos: disperdet illos dñs deus noster.

1. cor. 3. b

al's + in iustitiam cōuertat̄ iudiciũ

al's + illa

al's + habitauit

al's + dolorem

℄ Laus cantici ipsi dauid. Ca. xciiij.

Uenite exultemus dño: iubilem⁹ deo salutari nr̄o. Preoccupem⁹ faciem eius in cōfessione ⁊ in psalmis iubilem⁹ ei. Qm̄ de⁹ magn⁹ dñs: ⁊ rex magn⁹ super oēs deos: qm̄ nõ repellet dñs plebē suam. Quia in manu ei⁹ sunt oēs fines terre: et altitudines mōtiũ ipsi⁹ sunt. Qm̄ ipsius est mare ⁊ ipse fecit illud: ⁊ siccã man⁹ ei⁹

regnauerũt. Uenite adoremꝰ ⁊ pcidamꝰ ⁊ ploremus ante dñm q fecit nos: qr ipse est deus noster. Et nos ppłus pascue eius: ⁊ oues manꝰ eiꝰ. // Hodie si vocem eiꝰ audieritis: nolite obdurare corda vestra Sicut in irritatione ſm diẽ tentationis in deserto. Ubi tentauerũt me patres vestri: pbauerũt ⁊ viderũt opera mea. Quadraginta annis offensus fui generationi illi: ⁊ dixi semp hi errãt corde. Et isti nõ cognouerunt vias meas: vt iuraui in ira mea si + introibũt in requiẽ meam.

hebr. 3. b. 4. b.
als + introibũt

ℭ Psalmus dauid qñ domꝰ edificabatur post captiuitatem. Cap. xcv.

Cantate domino canticũ nouum: cantate domino omnis terra. Cantate domino + ⁊ benedicite nomini eius. annũciate de die in diem + salutare eius. Annunciate inter gentes gloriam eius: in omnibꝰ populis mirabilia eiꝰ. // Quoniam magnus dominus ⁊ laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos. Quoniã oẽs dij gentiũ demonia: dominus aũt celos fecit. Confessio ⁊ pulchritudo in cõspectu eius: sanctimonia ⁊ magnificẽtia in sanctificatione eius. // Afferte dño patrie gentiũ: afferte dño gliam ⁊ honorẽ: afferte dño gliam noĩ eiꝰ. Tollite hostias ⁊ introite in atria eius: adorate dominũ in atrio sancto eius. Cõmoueat a facie eiꝰ vniuersa terra: dicite in gẽtibus qr dñs regnauit. Etenim correxit orbẽ + terre q nõ cõmouebit: iudicabit pplos in equitate. Letent celi ⁊ exultet terra: commoueatur mare ⁊ plẽitudo eiꝰ gaudebũt cãpi ⁊ oĩa q in eis sunt. Tũc exultabunt oĩa ligna syluaꝝ a facie dñi qr venit: qm venit iudicare terrã. // Judicabit orbẽ terre in equitate: ⁊ populos in veritate sua.

1. paral. 16.
al. nõ hꝫ + ⁊
als + salutari
sup. 47.
eccl. 43. d
26. q. 2. c. q fine.
Sup. 28.
als non hꝫ + terre
infra 97.

ℭ Psalmus ipsi dauid qñ terra eius restituta est ei. Cap. xcvj.

Dominus regnauit exultet terra: letẽtur insule multe. Nubes ⁊ caligo in circuitu eius: iustitia ⁊ iudiciũ correctio sedis eius. Ignis añ ipsum precedet ⁊ inflãmabit in circuitu inimicos eiꝰ. Illuxerũt fulgura eius orbi terre: vidit ⁊ cõmota est terra. Mõtes sicut cera fluxerũt a facie dñi: a facie dñi omnis terra. Annũciauerũt celi iustitiã eius: ⁊ viderunt oẽs ppłi gloriã eius. Cõfundant oẽs q adorant sculptilia: + ⁊ qui gloriant in simulacris suis. // Adorate eum oẽs + angeli eius: audiuit ⁊ letata est sion. Et exultauerunt filie iude: ppter iudicia tua domine. Qm tu dñe altissimus sup omnẽ terrã: nimis exaltatus es sup oẽs deos. Qui diligitis dñm odite malum custodit dñs animas sctõrum suoꝝ de manu + pctõris liberabit eos. Lux orta est iusto: ⁊ rectis corde leticia. Letamini iusti in dño: ⁊ confitemini memorie sanctificationis eius.

hꝫ + ⁊
als + dij
hebr. 1. b.
sup. 47.
eccl. 5. d.
als + peccatorum

ℭ Psalmus dauid. Cap. xcvij.

Cantate dño canticũ nouum: qr mirabilia fecit. + Saluauit sibi dextera eius: ⁊ brachium sctm eius. Notum fecit dominus salutare suum: in cõspectu gẽtium reuelauit iustitiã suã. Recordatus ẽ misericordie sue: ⁊ veritatis sue domui isrł. Uiderũt oẽs termini terre: salutare dei nři. Jubilate + dño oĩs terra: cãtate ⁊ exultate ⁊ psallite psallite dño in cithara: ⁊ cythara ⁊ voce psalmi: in tubis ductilibꝰ ⁊ voce tube cornee. Jubilate in cõspectu regis dñi moueat mare ⁊ plenitudo eiꝰ: orbis terraꝝ: ⁊ q habitãt in eo. Flumina plaudẽt manu simul mõtes exultabũt a cõspectu dñi: qm venit iudicare terrã. // Judicabit orbẽ terraꝝ in iustitia: ⁊ pplos in equitate.

als + saluabit
als + deo
esa. 52. c.
sup. 95.

ℭ Psalmus dauid. Cap. xcviij.

Dominus regnauit irascant populi qui + sedes super cherubin moueatur terra. Dñs in sion magnꝰ: ⁊ excelsus sup oẽs populos. Cõfiteant nomini tuo magno quoniã terribile ⁊ sanctum est: ⁊ honor regis iudicium diligit. Tu parasti directiones: iudicium ⁊ iustitiam in iacob tu fecisti. // Exaltate dñm deum nřm ⁊ adorate scabellum pedum eius: qm sanctũ est. Moyses ⁊ aaron in sacerdotibus eius: ⁊ samuel inter eos qui inuocant

als + sedet
infra co. di... ij. in fi.

nomē eius. Inuocabāt dñm ⁊ ipse exaudiebat eos: in colūna nubis loqbat ad eos. Custodiebāt testimonia eius: ⁊ pceptum qd dedit illis. Dñe deus nr̄ tu exaudiebas eos: deus tu ppitius fuisti eis: ⁊ vlciscens in oēs adinuētiones eoꝝ. Exaltate dñm deum nostrum: ⁊ adorate in monte sancto eius: qm̄ sanctus dñs deus noster.

¶ Psalmus in confessione. Cap. xcix.

Iubilate deo oēs terra: seruite dño i leticia. Introite in cōspectu eius: in exultatione. Scitote qm̄ dñs ipse est deus: ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos. Populus ei⁹ ⁊ oues pascue eius introite portas eius in cōfessiōe: atria eius in hymnis cōfitemini illi. Laudate nomē eius qm̄ suauis ✝ est dñs ineternū misericordia ei⁹. ⁊ vsqꝫ in ✝ gñatione ⁊ generationē veritas eius.

¶ Psalmus ipsi dauid. Cap. c.

Misericordiā ⁊ iudiciū: cātabo tibi domine. Psallā ⁊ intelligā in via imaculata: qn̄ venies ad me. Perambulabā in innocētia cordis mei: in medio domus mee. Nō pponebā añ oculos meos rē iniustā: faciētes preuaricatiōes odiui. Nō adhesit mihi cor prauū: ✝ declinantē a me malignū nō cognoscebā. Detrahentē secreto pximo suo: hūc psequbar. Superbo oculo ⁊ insatiabili corde: cū hoc non edebā. Oculi mei ad fideles terre vt sedeāt mecū: ambulās in via imaculata: hic mihi ministrabat. Nō habitabit i medio domus mee qui facit supbiam: qui loquit iniqua nō direxit i cōspectu oculorū meorū. In matutino interficiebā oēs peccatores terre: vt disperderem de ciuitate domini omnes operantes iniquitatem.

¶ Oratio pauperis cum anxiaret: ⁊ corā domino effudit precem suam. Cap. ci.

Domine exaudi orōnem meā: ⁊ clamor me⁹ ad te veniat. Nō auertas faciē tuā a me: in quacūqꝫ die tribulor inclina ad me aurē tuā. // In quacūqꝫ die inuocauero te: velociter exaudi me. // Quia defecerūt sicut fumus dies mei: ⁊ ossa mea sicut cremiū aruerūt. Percussus sū vt fenū ⁊ aruit cor meū: qz oblit⁹ sū comedere panē meū. A voce gemit⁹ mei: adhesit os meū carni mee. Silis fact⁹ sū pellicano solitudinis: ✝ fact⁹ sū sic nycticorax i domicilio. Uigilaui: ⁊ fact⁹ sū sicut passer solitarius in tecto. Tota die exprobrabāt mihi inimici mei: ⁊ q laudabāt me aduersū me iurabāt. Quia cinerē tanqꝫ panē ✝ manducabā: ⁊ ✝ poculū meum cū fletu miscebā. A facie ire ✝ indignationis tue: qz eleuās allisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerūt: ⁊ ego sic̄ fenum arui. Tu aūt dñe ineternū permanes: ⁊ memoriale tuū in gñatione ⁊ gñationē. Tu exurgēs misereberis syon: qz tps miserēdi ei⁹: qz venit tps. Qm̄ placuerūt seruis tuis lapides ei⁹: ⁊ terre ei⁹ miserebuntur. Et timebūt gētes ✝ nomē tuū dñe: ⁊ oēs reges terre gl̄iā tuā. Quia ✝ edificauit dñs syon: ⁊ videbit in gl̄ia sua. Respexit in orōnē humiliū: ⁊ nō spreuit pcē eorū. Scribant hec in ✝ gñatiōe altera: ⁊ pp̄ls qui creabit laudabit dñm. Quia pspexit de excelso scō suo: dñs de celo i terrā aspexit. Ut audiret ✝ gemit⁹ cōpeditoꝝ: vt solueret filios interemptoꝝ. Ut annuncient in syon nomen dñi: ⁊ laudē eius in hierl̄m. In conuertēdo populos in vnū ⁊ reges: vt seruiant dño. Respondit ei in via virtutis sue paucitatē dierū meorū nuncia mihi. Ne reuoces me in dimidio dierū meoꝝ: in generatione ⁊ generationē anni tui. // Initio tu dñe terram fundasti: ⁊ opera manuū tuarū sunt celi. Ipsi pibūt: tu aūt permanes: // ⁊ oēs sicut vestimentū ✝ veterascēt. Et sicut opertoriū mutabis eos ⁊ mutabunt: tu aūt ipse es: ⁊ āni tui non deficient. Filij seruorum tuoꝝ habitabunt: ⁊ semē eoꝝ in seculū dirigetur.

¶ Psalmus ipsi dauid. Cap. cij.

Benedic aīa mea dño: ⁊ oīa q̄ itra me sunt noī scō eius. Bñdic aīa mea domino: ⁊ noli obliuisci oēs retributiōes ei⁹. Qui ppitiat oib⁹ iniqtatib⁹ tuis: qui sanat oēs īfirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitā tuā q coronat te in misericordia ⁊ miserationibus. Qui replet in bonis desideriū tuū: renouabit vt aqle iuuentus tua. Faciens misericordias dñs ⁊ iudiciū oib⁹ iniuriā patiētibus. Notas fecit vias suas moysi: filijs isrl̄ volūtates suas. Miserator ⁊ misericors dñs: lōganimis ⁊ multū misericors. Nō impptuum irascetur: neqꝫ ineternū cōminabit. Nō sm̄ peccata nr̄a fecit nobis: neqꝫ sm̄ iniqtates nr̄as retribuit nobis: qm̄ sm̄ altitudinē celi a terra: corroborauit misericordiā suā sup timentes se. Quātū distat ort⁹ ab

Marginal notes (left): sup. eo. — sup. 65. de pe. dis. j. 4. deni qꝫ in fi. aīs non des ✝ est aīs ✝ generationem de pe. di. j. c. null⁹ debite — aīs ✝ declinante 23. q. 4. c. nimius c. q peccat de accusa. — Isa. 142. — Isa. 1 37. // 7. q. j. §. cum vero — aīs ✝ ⁊

Marginal notes (right): dis. 50. c. si quis dia conuis aīs ✝ manducaui ⁊ aīs ✝ poculū tuū aīs ✝ ⁊ — aīs ✝ nomen dñi aīs ✝ edificabit aīs ✝ generatione altera aīs ✝ non uitiŭ aīs ✝ gemitum — heb. 1. Ibidem Ibidem aīs ✝ veterascēt — de pe. di. ij. c. preparatur de pe. di. ij. c. in ijs bus

occidēte: longe fecit a nobis iniquitates nr̃as. Qũo miseretur pr̃ filioꝝ: misertus est dñs timētib⁹ se: qm̃ ipse cognouit figmentũ nr̃m. Recordatus est qm̃ puluis sum⁹ hō sic̃ fenũ: dies ei⁹ tanq̃ flos agri sic efflorebit. Qm̃ sp̃us ptransibit in illo & nō subsistet: & nō cognoscet amplius locũ suũ. Misericordia aũt dñi ab eterno & vsq; in eternũ: sup timētes eũ. Et iustitia illi⁹ in filios filiorũ: his qui seruāt testm̃ ei⁹. Et memores sunt mandatorũ ipsius ad faciendũ ea. Dñs in celo parauit sedē suā: & regnũ ipsius oībus dominabit. Benedicite dño oēs angeli eius potentes virtute: facientes verbum illius ad audiendam vocem sermonũ eius. Benedicite dño ✝ omnes virtutes eius: ministri eius q facitis volũtatē eius. Benedicite dño omnia opera eius: in omni loco ✝ dñatiōis eius benedic anima mea domino.

ℭ Psalmus ipsi dauid. Cap. ciij.

Benedic aīa mea dño: dñe deus me⁹ magnificatus es vehemēter. Cōfessionē & decorē induisti: amictus lumine sicut ✝ vestimēto. Extēdens celũ sicut pellē: qui tegis aquis superiora eius. Qui ponis nubem ascēsum tuũ: qui ambulas super pennas vētoꝝ. ‖ Qui facis angelos tuos sp̃us: & ministros tuos ignē vrentem. Qui fundasti terrā sup stabilitatē suā: nō inclinabit in seculũ seculi. Abyssus sicut vestimētũ amictus eius: sup montes stabũt aque. Ab increpatiōe tua fugient: a voce tonitrui tui formidabũt. Ascēdũt montes & descēdũt campi: in locũ quē fundasti eis. Terminũ posuisti quē nō trāsgredientur: neq; conuertent operire terrā. Qui ✝ emittis fontes in cōuallib⁹: inter mediũ montiũ ptransibũt aque. Potabũt oēs bestie agri: expectabunt onagri in siti sua. Sup ea volucres celi habitabũt: de medio petrarũ dabũt ✝ voces. Rigans mōtes de superiorib⁹ suis: de fructu operũ tuoꝝ satiabit terra ‖ Producēs fenũ iumētis: & herbā seruituti hoīuz. Ut educas panē de terra: & vinũ letificet cor hominis. ‖ Ut exhilaret faciē in oleo: & panis cor hoīs cōfirmet. Saturabũtur ligna cāpi & cedri libani quas plātauit: illic passeres nidificabũt herodii domus dux ē eoꝝ: montes excelsi ceruis petra refugiũ herinacijs. Fecit lunā in tēpora: sol cognouit occasũ suũ.

Posuisti tenebras & fcā est nox: in ipsa ptrāsibũt oēs bestie sylue. Catuli leonũ rugiētes vt rapiāt: & querāt a deo escā sibi. Ortus est sol & ↄgregati sunt: & in cubilibus suis collocabũtur. Exibit hō ad op⁹ suũ: & ad operationē suā vsq; ad vesperā. ‖ Quā magnificata sunt opera tua dñe oīa in sapiētia fecisti: impleta est terra possessiōe tua. Hoc mare magnũ & spatiosũ manib⁹: illic reptilia quoꝝ nō est numer⁹. Animalia pusilla cũ magnis: illic naues ptransibũt. Draco iste quē formasti ad illudēdũ ei: oīa a te expectāt vt des illis escā in tp̃e. Dāte te illis colligēt: aperiēte te manũ tuā oīa implebũtur bonitate. Auertēte aũt te ✝ faciē turbabunt: auferes spiritũ eoꝝ & deficiēt: & in puluerē suũ reuertētur. Emitte sp̃m tuũ & creabunt: & renouabis faciē terre. Sit gl̃ia dñi in sclm̃: letabit dñs in opib⁹ suis. Qui respicit terrā & facit eā tremere: q tāgit mōtes & fumigāt. ‖ Cātabo dño in vita mea: psallā deo meo q̃diu sum. Iocũdũ sit ei eloquiũ meum ego vo delectabor in dño. Deficiāt peccatores a terra & iniq ita vt nō sint: benedic anima mea domino. ℭ Alleluia. Cap. ciiij.

Confitemini dño: & inuocate nomē ei⁹ annũciate inter gētes opa ei⁹. Cātate ei & psallite ei: narrate oīa mirabilia eius. Laudamini in noīe scō eius: letet cor querētiũ dñm. Querite dñm & cōfirmamini: querite faciē eius semp. Memēto te mirabiliũ eius q̃ fecit: pdigia eius & iudicia oris eius. Semē habrae serui ei⁹ filij iacob electi ei⁹. Ipse dñs deus nr̃: in vniuersa terra iudicia eius. Memor fuit in seculũ testamēti sui: verbi qđ mandauit in mille gñatiōes. Qđ disposuit ad habraā & iuramēti sui ad isaac. Et statuit illđ iacob in preceptũ: & israel i testm̄ eternũ. Dicēs tibi dabo terrā chanaam: funiculũ hereditatis vr̃e. Cũ eēnt numero ✝ breui paucissimi & incole eius. Et ptrāsierũt de gente in gētē: & de regno ad ppłm alterũ. Nō reliqt hoiem nocere eis: & corripuit p eis reges. ‖ Nolite tangere christos meos: & in pphetis meis nolite malignari. Et vocauit famē sup terrā: & oē frumētuz panis ↄtriuit. Misit añ eos viꝝ: in seruũ venũdatus est ioseph. Humiliauerunt in cōpedibus pedes eius ferrũ ptrāsijt ✝ aīaz eius: donec veniret verbũ eius. Eloquiũ

Marginal notes (left): al's non hz ✝ oēs al's ✝ dominatiōnes — al's ✝ vestimētũ — heb. 1. c. — al's ✝ emittes — al's ✝ vocem ‖ infra 146. 13. — q. 1. §. his ita ‖ de sacra vnctio. §. vnctio āñ. de cōse. di. 2. c. accipiae

Marginal notes (right): sup̃. 91. — al's hz ✝ tuam — infra 145 — 1. par. 16. b — Esa. 12. b — al's ✝ breui — 1. pa. 19. c — al's ✝ aīa

domini inflāmauit eum misit rex soluit eū: princeps pplorū ⁊ dimisit eū. Cōstituit eū dnm domus sue: ⁊ principē oīs possessionis sue. Ut erudiret principes ei⁹ sicut semetipsū: ⁊ senes eius prudētiam doceret. Et intrauit israel in egyptū: ⁊ iacob accola fuit in terra cham. Et auxit populū suū vehemēter: ⁊ firmauit eū sup inimicos eius. Cōuertit cor eoꝝ vt odirēt populū ei⁹: + ⁊ dolū facerent in suos eius. Misit moysen suū suū: aaron quē elegit ipsū. Posuit in eis verba signoꝝ suoꝝ: ⁊ pdigioꝝ: in terra cham. Misit tenebras ⁊ obscurauit: ⁊ nō exacerbauit sermones suos. // Cōuertit aquas eoꝝ in sanguinē: ⁊ occidit pisces eoꝝ. + Edidit terra eoꝝ ranas: in penetralib⁹ regū ipsoꝝ. Dixit ⁊ venit + cynomia ⁊ cyniphes in oīb⁹ finib⁹ eoꝝ. Posuit pluuias eoꝝ grandinē: ignē cōburētē in terra ipsoꝝ. Et pcussit vineas eoꝝ ⁊ ficulneas eoꝝ: ⁊ cōtriuit lignū finiū eoꝝ. Dixit ⁊ venit locusta ⁊ bruchus cui⁹ nō erat numer⁹. Et comedit oē fenū in terra eoꝝ: ⁊ comedit oēm fructū terre eoꝝ. Et pcussit oē primogenitū in terra eoꝝ: pmitias oīs laboris eoꝝ. Et eduxit eos + cū argēto ⁊ auro: ⁊ nō erat in tribubus eoꝝ infirmus. Letata ē egyptus in pfectiōe eoꝝ: qz incubuit timor eoꝝ sup eos. Expādit nubē in ptectionē eoꝝ ⁊ ignē vt luceret eis p noctē. Petierūt ⁊ venit coturnix: ⁊ pane celi saturauit eos. Dirupit petrā ⁊ fluxerūt aq̄: abierunt in sicco flumina. Qm̄ memor fuit verbi sancti sui: qd̄ habuit ad habraā puerū suū. Et eduxit pplm̄ suū in exultatione: ⁊ electos suos i leticia. Et dedit illis regiōes gētiū: ⁊ labores pploꝝ possederūt. Ut custodiāt iustificatiōes eius: ⁊ legē eius requirant.

℄ Alleluia. Alleluia. Cap. cv.

Confitemini dnō qm̄ bon⁹: qm̄ i sclm̄ mīa ei⁹. Quis loquet potētias dnī: auditas faciet oēs laudes ei⁹. Beati q custodiunt iudiciū: ⁊ faciūt iustitiā in oī tēpore. Memēto nr̄i dnē in bnplacito ppli tui: visita nos in salutari tuo. Ad vidēdū in bonitate electoꝝ tuoꝝ ad letādū in leticia gētis tue: + vt lauderis cū hereditate tua. // Peccauimus cū prībus nr̄is: iniuste egimus iniqtatē fecimus. Patres nr̄i in egypto nō intellexerūt mirabilia tua: nō fuerūt memores multitudinis misericordie tue. Et irritauerūt ascēdētes i + mare: mare rubrū. Et saluauit eos ppter nomē suū: vt notā faceret potētiā suā. Et increpauit mare rubrū: ⁊ exiccatū est: ⁊ deduxit eos in abyssis sicut in deserto. Et saluauit eos d̄ manu odiētiū: ⁊ redemit eos de manu inimici. Et operuit aqua tribulātes eos: vnus ex eis nō remāsit. Et crediderūt + verbis eius: ⁊ laudauerūt laudem eius. Cito fecerūt obliti sunt operū eius: ⁊ nō sustinuerūt cōsiliū ei⁹. Et ↄcupierūt ↄcupiscētiā in deserto: ⁊ tētauerūt deū in inaquoso. Et dedit eis petitionē ipsoꝝ: ⁊ misit saturitatē in + aīas eoꝝ. Et irritauerūt moysen in castris: aaron sanctum dnī. // Aperta est terra ⁊ deglutiuit dathā: ⁊ operuit sup ↄgregationē + abyrō. Et exarsit ignis in synagoga eoꝝ: flāma cōbussit peccatores. Et fecerūt vitulū in + oreb: ⁊ adorauerūt sculptile. Et mutauerūt gloriā suā: in silitudinē vituli: comedētis fenū. Obliti sunt deū q saluauit eos: q fecit magnalia in egypto: mirabilia in terra chā: terribilia in mari rubro. Et dixit vt disperderet eos: si nō moyses elect⁹ eius stetisset in cōfractione in cōspectu eius. Ut auerteret irā ei⁹: ne disperderet eos: ⁊ p nihilo habuerūt terrā desiderabilē. Non crediderūt verbo eius: ⁊ murmurauerunt in tabernaculis suis: nō exaudierūt vocē dnī. Et eleuauit manū suā sup eos: vt psterneret eos in deserto. Et vt deijceret semen eorū in nationib⁹: ⁊ disperderet eos in regionib⁹. Et initiati sunt beelphegor: ⁊ comederūt sacrificia mortuoꝝ. Et irritauerūt eū in adinuētiōib⁹ suis: ⁊ multiplicata ē in eis ruina. Et stetit phinees ⁊ placauit ⁊ cessauit quassatio. Et reputatū est ei ad iustitiā: in gnatione + ⁊ generationē vsq̄ i sempiternū. Et irritauerūt eū ad + aq̄s ↄdictionis: ⁊ vexatus est moyses pp eos: qz exacerbauerūt spiritū ei⁹. Et distinxit in labijs suis: nō disperdiderūt gētes q̄s dixit dnš deus illis. Et cōmixti sunt inter gētes: ⁊ didicerūt opera eoꝝ ⁊ seruierunt sculptilib⁹ eoꝝ: ⁊ factus est illis in scandalū. Et immolauerūt filios suos: ⁊ filias suas demonijs. Et effuderūt sanguinē innocētē: sanguinē filioꝝ suoꝝ ⁊ filiarū suarū: quas sacrificauerūt sculptilibus chanaā. Et interfecta est terra in sanguinibus: ⁊ cōtaminata est in operib⁹ eoꝝ: ⁊ fornicati

aſs + vt

Sup. 77.
Exo. 7. d.
aſs + ⁊ dedit terrā
aſs + cenomia
aſs + cinomia
per Guidonē. 16 q. i. c. reuertimini
aſs + in

Judith 7. c.
Infra 106.

aſs + ⁊
Judith 2. d.

aſs + mari

Exo. 14 g.
aſs hz + in

aſs + animas

aſs + abiram
aſs + choreb

ij. q. 7. ſ iſte cū balaā. 23. q. 4. c. ad huc perdi
aſs non hz + ⁊
aſs + aquam

sunt in adinuentionibus suis. Et irat⁹ est furore dñs in ppl'm suū: ⁊ abominat⁹ est hereditatē suā. Et tradidit eos in manus gētiū: ⁊ dñati sunt eorū q oderunt eos. Et tribulauerūt eos inimici eoꝝ: ⁊ humiliati sunt sub manib⁹ eorū sepe liberauit eos. Ipsi aūt exacerbauerūt eū in cōsilio suo: ⁊ humiliati sunt in iniqtatib⁹ suis. Et vidit cū tribularent: ⁊ + audiuit orōnē eorū. Et memor fuit testamēti sui: ⁊ penituit eū sm multitudinē mīsicordie sue. Et dedit eos ī mīsicordias: in cōspectu oīuz q ceperāt eos. Saluos fac nos dñe de⁹ nr̄: ⁊ cōgrega nos de natiōib⁹. Ut cōfiteamur nōi sancto tuo: ⁊ gloriemur in laude tua. Benedictus dñs deus isrl' a seculo ⁊ vsqz in seculū: ⁊ dicet omnis populus: fiat fiat.

Alleluia. Alleluia. Cap. cvi.

Confitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericordia eius. Dicāt q redēpti sunt dñō quos redemit de māu inimici: de regionib⁹ cōgregauit eos. A solis ortu ⁊ occasu: ab aquilone ⁊ mari. Errauerunt in solitudine in inaquoso: viā ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. Esuriētes ⁊ sitiētes: anima eorū in ipsis defecit. // Et clamauerūt ad dñm cū tribularent: ⁊ de necessitatib⁹ eorū eripuit eos. Et deduxit eos in viā rectā: vt irent in ciuitatē habitatiōis. // Cōfiteant dño + mīsicordie ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hoīuz. Qr satiauit animā inanē: ⁊ animā esurientē satiauit bonis. Sedētes ī tenebris ⁊ in vmbra mortis: vinctos in mēdicitate ⁊ ferro. Qr exacerbauerūt eloqa dei ⁊ cōsiliū altissimi irritauerūt. Et humiliatū est in laboribus cor eoꝝ: ⁊ infirmati sunt nec fuit q adiuuaret. // Et clamauerūt ad dñm cū tribularent: ⁊ de necessitatib⁹ eoꝝ liberauit eos. Et eduxit eos de tenebris ⁊ vmbra mortis ⁊ vincula eoꝝ dirupit. Cōfiteant dño + misericordie eius: ⁊ mirabilia eius filijs hominū. Qr cōtriuit portas ereas: ⁊ vectes ferreos cōfregit. Suscepit eos de via iniqtatis eorum: ppter iniustitias enīz suas humiliati sunt. Omnem escā abominata est anima eorum: ⁊ appropinquauerūt vsqz ad portas mortis. // Et clamauerunt ad dñm cū tribularent: ⁊ de necessitatib⁹ eoꝝ liberauit eos. Misit verbū suū ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos de interitionib⁹ eoꝝ. // Confiteantur dño misericordie eius: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hominū. Et sacrificent sacrificiū laudis: ⁊ annūcient opera ei⁹ in exultatione. Qui descēdūt mare in nauibus: faciētes + oprationē in aquis multis. Ipsi viderūt opa dñi: ⁊ mirabilia ei⁹ in pfundo. Dixit ⁊ stetit spūs pcelle: ⁊ exaltati sunt fluct⁹ eius. Ascēdūt vsqz ad celos: ⁊ descēdūt vsqz ad abyssos: aīa eoꝝ in malis tabescebat. Turbati sunt ⁊ moti sicut ebrius: ⁊ oīs sapiētia eoꝝ deuorata ē. Et clamauerūt ad dñm cū tribularent: ⁊ de necessitatibus eoꝝ eduxit eos. Et statuit pcellā eius in aurā: ⁊ siluerūt fluct⁹ ei⁹. Et letati sunt qr siluerūt ⁊ deduxit eos in portū voluntatis eorū. // Cōfiteant dño + misericordie eius: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hominū. Et exaltēt eū in ecclesia plebis: + ⁊ in cathedra seniorū laudent eū. Posuit flumina in desertū: ⁊ exitus aquaruz in sitim. Terrā fructiferā in salsuginē: a malicia inhabitantiū in ea. Posuit desertū in stagna aquaꝝ: ⁊ terrā sine aqua in exit⁹ aquaꝝ. Et collocauit illic esurietes: ⁊ cōstituerunt ciuitatē habitatiōis. Et seminauerūt agros ⁊ plātauerūt vineas: ⁊ fecerūt fructū natiuitatis. Et bñdixit eis ⁊ multiplicati sunt nimis: ⁊ iumēta eoruz nō minorauit. Et pauci facti sunt: ⁊ vexati sunt a tribulatione maloꝝ ⁊ dolore. Effusa est ɔtētio sup pncipes: ⁊ errare fecit eos in inuio ⁊ nō in via. Et adiuuit pauperē de inopia: ⁊ posuit sicut oues familias. // Uidebūt recti ⁊ letabunt: ⁊ oīs iniqtas + opilabit os suuz. Quis sapiēs ⁊ custodiet hec: ⁊ intelliget misericordias domini.

Alleluia. Cāticū psalmi ipi dauid. Ca. cvij.

Paratū cor meū deus + paratuz cor meū: cātabo ⁊ psallaz in glīa mea. Exurge psalteriū ⁊ cithara: exurgā diluculo. Cōfitebor tibi in pplis dñe: ⁊ psallā tibi ī nationibus. Qr magna est sup celos misericordia tua: ⁊ vsqz ad nubes veritas tua. Exaltare super celos deus: ⁊ super omnez terrā gloria tua: liberent dilecti tui. Saluum fac dextera tua ⁊ exaudi me: de⁹ locutus est in sancto suo. Exultabo ⁊ diuidaz sichimā: ⁊ cōuallē tabernaculorum dimetiar. Meus est galaad ⁊ meus est manasses: ⁊ effraim susceptio capitis mei. Juda rex meus: moab lebes spei mee. In idumeam extendam calciamentū meū: mihi alienigene amici facti sunt. Quis

Marginal notes (left column): al's + audiret — Judith 13. — infra. 117. — Infra. eo. — Infra eo. — al's + misericordia est ablatiui casus — Supra eo. — infra eo. — al's + misericordia — Sup. eo. ⁊ infra eo. — Sup. eo.

Marginal notes (right column): infra eo. — al's + misericordia — al's + operatione — Sup. eo. — Sup. eo. — al's + misericordia — al's non hz + ⁊ — iob. 22. c. — al's + oppilauit — Sup. 56. — al's + paratuz n. ī geminaē

deducet me i ciuitatē munitā: q̄s deducet me vsq̧ in idumeā. Nōne tu de⁹ q̄ repulisti nos: et nō exibis deus in virtutib⁹ nr̄is. Da nobis auxiliū de tribulatione: q2 vana salus hois. In deo faciemus virtutē: et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros.

¶ In finem psal. dauid. Cap. cviij.

Deus laudē meā ne tacueris: q2 os peccatoris et os dolosi sup me apertū ē. Locuti sūt aduersū me lingua dolosa: et sermonib⁹ odij circūdederūt me: et expugnauerūt me gratis. Pro eo vt me diligerēt detrahebāt mihi: ego aūt orabā. Et posuerūt aduersū me mala p bonis: et odiū p dilectiōe mea. Cōstitue sup eū peccatorē: et diabolus stet a dextris ei⁹. Cū iudicat exeat cōdēnat⁹: et orō ei⁹ fiat i peccm. Fiāt dies eius pauci: et epatū eius accipiat alter. Fiāt filij ei⁹ orphani: et vxor ei⁹ vidua. Nutātes trāsferant filij ei⁹ + et mēdicēt: eijciant de habitationib⁹ suis. Scrutet fenerator omnē substātiā ei⁹: et diripiāt alieni labores ei⁹. Nō sit illi adiutor: nec sit q misereat pupillis ei⁹. Fiant nati eius in interitū: i gnātione vna deleat nomen ei⁹. In memoriā redeat iniqtas patrū eius in cōspectu dn̄i: et peccatū matris eius nō deleat. Fiāt cōtra dn̄m semp: et dispereat de terra memoria eo2: pro eo q̄ non est recordatus facere m̄iam. Et psecutus est hoiem inopem et mendicū: et copunctū corde mortificare. Et dilexit maledictionē et veniet ei: et noluit bn̄dictionē et elongabit ab eo. Et induit maledictionē sicut vestimētū: et intrauit sicut aq̄ in interiora ei⁹: et sicut oleū i ossib⁹ ei⁹. Fiat ei sicut vestimentū q̄ + opit: et sicut zona q̄ semp pcingit. Hoc opus eo2 q detrahūt mihi apō dn̄m: et q loquunt mala aduersus aīaȝ meā. Et tu dn̄e fac mecū ppter nomē tuū: q2 suauis est m̄ia tua. Libera me q2 egen⁹ et paup sū ego: et cor meū cōturbatū est intra me. Sicut vmbra cū declinat ablatus sū: et excussus sum sicut locuste. Genua mea ifirmata sūt a ieiunio et caro mea inmutata est ppter oleum. Et ego fact⁹ sū opprobriū illis viderūt me et mouerūt capita sua. Adiuua me dn̄e de⁹ me⁹ saluū me fac ppt m̄iaȝ tuā. Et + sciēt quia manus tua hec: et tu dn̄e fecisti eā. Maledicent illi et tu bn̄dices: q insurgūt in me cōfundant: seruus aūt tuus letabit. Induantur q detrahūt mihi pudore: et operiant sicut + diploide cōfusiōe sua. Cōfitebor dn̄o nimis in ore meo: et i medio multo2 laudabo eū. Q2 astitit a dextris paupis: vt saluam faceret a psequentibus aiam meā.

Hō pz.di. 3.c.nihil
Act.1.d.
Hō1.65.c petro.
al. nō hȝ + et
Hōi.23.c. in nomine dn̄i
Hō pz.di. 4.c. quia vō ... autem
alr + operietur
alr + locusta
alr + diploide

¶ Psalmus ipsi dauid. Cap. cix.

Dixit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum. Uirgā virtutis tue emittet dn̄s ex sion: dn̄are in medio inimicorum tuo2. Tecum principium in die virtutis tue in splendoribus sanctorum: ex vtero ante luciferum genui te. Jurauit dominus et nō penitebit eū: tu es sacerdos in eternū sm ordinē melchisedech. Dn̄s a dextris tuis: cōfregit in die ire sue reges. Judicabit in nationibus implebit ruinas: cōquassabit capita in terra multo2. De torrente in via + bibit: propterea exaltabit caput.

¶ Alleluia. Aleph. Cap. cx.

Confitebor tibi dn̄e Beth. in toto corde meo: in cōsilio iusto2 et cōgregatione. Gimel. Magna opa dn̄i. Daleth. exqsita in oēs volūtates eius. He. Cōfessio et magnificētia opus ei⁹. Uau. et iustitia eius manet in seculum seculi. Zaen. Memoriā fecit mirabiliū suorū Heth. misericors et miserator dn̄s. Teth. escā dedit timētibus se. Joth. Memor erit in seculū testamēti sui. Caph. virtutem ope2 suo2 annūciabit pplo suo. Lameth. Ut det illis hereditatē gentiuȝ. Mem. opera manuū eius veritas et iudiciū. Nun. Fidelia oīa mandata eius. Samech. cōfirmata in seculū seculi: Ayn. facta in veritate et equitate. Phe. Redēptionē misit + dn̄s pplo suo. sadik vel Sade. Mādauit in eternū testamētū suū: Coph. Sanctum et terribile nomen eius

Mat.22. d.
Heb.1. ...
1.co.15 ...
Heb. ...
Ho.q. ...
bis ... in de ... sig.c.qd dicitur
Heb. 7. ...
ō iurem ... rā. c. ...
xpo ō ... se. dis.q. c.sacerdos q̄ ...
sint legi. c.p vene rabilem
alr + bi ... ter sup
q. et isti ...
137.4 ...
di.c.q ...
Job. ...
d. ...
j.2.q. ...
alr non hȝ + dn̄s

ei⁹: Res. Initiū ſapiē timor dñi. Syn vel Schin. Intellect⁹ bon⁹ oib⁹ faciētibus eū. Thau. laudatio ei⁹ manet in ſeculū ſeculi. ¶ Alleluia. Reuerſionis aggei ⁊ zacharie. Cap. cxj. Aleph.

Beatus vir q timet dñm: Beth. in mādatis eius volet nimis. Gimel. Potēs in terra erit ſemē ei⁹: Daleth. generatio rectoꝝ bñdicet. He. Gloria ⁊ diuitie in domo ei⁹. Uau. ⁊ iuſtitia eius manet in ſeculū ſeculi. Zain. Exortū ē in tenebris lumē rectis. Heth. miſericors ⁊ miſerator ⁊ iuſt⁹. Teth. Jocundus hō q miſeret ⁊ cōmodat: Joth. diſponet ſermones ſuos in iudicio: Caph. qꝛ in eternū nō cōmouebit. Lameth. In memoria eterna erit iuſt⁹. Mem. ab auditione mala nō timebit. Nun. Paratū cor ei⁹ ſperare in dño: Samech. cōfirmatū eſt cor ei⁹: nō cōmouebit. Ayn. donec deſpiciat inimicos ſuos. Phe. Diſperſit dedit paupib⁹. zadik vel Sade. iuſtitia ei⁹ manet in ſclꝫ ſcli. Coph. cornu ei⁹ exaltabit' in glia. Res. Pctōr videbit ⁊ iraſcet. Syn vl Schī. dētib⁹ ſuis fremet ⁊ tabeſcet. Thau. deſideriū pctōꝝ pibit.

¶ Alla. Alla. Cap. cxij.

Laudate pueri dñm: laudate nomen dñi. // Sit nomē dñi bñdictum: ex hoc nūc ⁊ vſqꝫ in ſeculū. A ſolis ortu vſqꝫ ad occaſū: laudabile nomē dñi. Excelſus ſup oēs gētes dñs: ⁊ ſup celos glia ei⁹. Quis ſicut dñs de⁹ nr: q in altis habitat: ⁊ hūilia reſpicit in celo ⁊ in terra. Suſcitās a trā inopē: ⁊ de ſtercore erigēs paupērē. Ut collocet eū cū pncipib⁹: cū pncipib⁹ ppli ſui. Qui habitare facit ſterilē in domo matrē filioꝝ letātē. ¶ Alla. Alla. Ca. cxiij.

In exitu iſrael de egypto: dom⁹ iacob de pplo barbaro. Facta ē iudea ſanctificatio ei⁹: iſrl ptās ei⁹. // Mare vidit ⁊ fugit: iordanis ɔuerſus eſt retrorſū. Montes exultauerūt vt arietes: ⁊ colles ſicut agni ouiū. Quid eſt tibi mare qꝫ fugiſti: ⁊ tu iordanis qꝛ ɔuerſus ē retro: Mōtes exultaſtis ſicut arietes: ⁊ colles ſicut agni ouiū. A facie dñi mota eſt terra a facie dei iacob. Qui cōuertit petrā in ſtagna aqꝝ: ⁊ rupē in fontes aqꝝ. Nō nobis dñe nō nobis: ſꝫ noi tuo da gliaꝫ. // Sup mia tua ⁊ vitate tua: ne qñ dicāt gētes, vbi eſt de⁹ eoꝝ. De⁹ aūt nr in celo: oia quecūqꝫ voluit fecit. Simulachꝛa gētiū argētū ⁊ aurū: opa manuū hominū. Os habent ⁊ nō loquent: oculos habēt ⁊ nō videbūt. Aures habēt ⁊ nō audiēt: nares habēt ⁊ nō odorabūt. Man⁹ habēt ⁊ non palpabūt: pedes habēt ⁊ nō ābulabūt nō clamabūt in gutture ſuo. Similes illis fiant q faciūt ea: ⁊ oēs q ɔfidūt in eis. Dom⁹ iſrael ſperauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ptector eoꝝ ē. Domus aaron ſperauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ptector eoꝝ eſt. Qui timēt dñm ſperauerunt in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ptector eoꝝ eſt. Domin⁹ memor fuit noſtri: ⁊ bñdixit nobis. Bñdixit domui iſrael bñdixit domui aaron. Bñdixit omnib⁹ q timēt dominū: puſillis cū maiorib⁹. Adijciat dñs ſup vos ſup vos ⁊ ſup filios vros. Bñdicti vos + a dño q fecit celū ⁊ terram. Celū celi dño: terraꝫ autē dedit filijs hominū. Non mortui laudabūt te domine: neqꝫ oēs q deſcēdunt in infernū. Sed nos qui viuimus benedicimus dño: ex hoc nūc ⁊ vſqꝫ in ſeculuꝫ. ¶ Alleluia. Ca. cxiiij.

Dilexi qm̄ exaudiet dñs: vocē orōnis mee. Quia inclinauit aurem ſuam mihi: ⁊ in diebus meis + inuocabo. Circundederūt me dolores mortis: ⁊ pericula inferni inuenerūt me. Tribulationē ⁊ dolorem inueni: ⁊ nomē dñi + inuocaui. O dñe libera aīam meam miſericors dñs ⁊ iuſtus: ⁊ deus noſter miſeret. Cuſtodiēs paruulos dñs: humiliatus ſuꝫ ⁊ liberauit me. Conuertere aīa mea in requiē tuaꝫ: qꝛ dñs benefecit tibi. Quia eripuit aīam meam de morte: oculos meos lachrymis: pedes meos a lapſu. Placebo dño in regione viuorum.

¶ Alleluia. Cap. cxv.

Credidi propter quod locutus ſum: ego aūt hūiliatus ſum nimis. Ego dixi in exceſſu meo: oīs hō mēdax. Quid retribuā dño: pro oibus q retribuit mihi. Calicē ſalutaris accipiā: ⁊ nomē dñi inuocabo. Uota mea dño reddā corā oī populo eius: precioſa in cōſpectu dñi mors ſctōꝝ ei⁹. O dñe qꝛ ego ſeruus tu⁹: ego ſeru⁹ tu⁹ ⁊ fili⁹ ancille tue. Dirupiſti vincula mea: tibi ſacrificabo hoſtiam laudis: ⁊ nomē dñi inuocabo. Uota mea dño reddā in ɔſpectu oīs populi eius: in atrijs domus dñi in medio tui hieruſm.

¶ Alleluia. Alleluia. Cap. cxvi.

2. cor. 9. c
vi. 56. d
in ipſa
Infra. 134.
Job. 1. d.
// 26. q. 6.
ca. miniſtrare
Exo. 13. a.
// De ɔſe. di. 2. c. remota.
Infra. 137
// 23. q. 5. ca. ſi.
Infra. 134.
Eſa. 45. d.

Infra. 134
al. + dño
ſine ppoſitione
al. + inuocaui
al. hꝫ + te
ſup. 17.
Al. + inuocabo.
ſup. 55.
2. cor. 4. c. & pꝛ. di. 3. c. ſi. n.
Ro. 3. a
d ɔſe. di. 2. c. iſa.
infra 20.
Sa. 9. a.
ſup 10.

Ro. 15.c. Laudate dñm oës gētes: laudate eū oēs ppli. Qm̄ confirmata est sup nos misericordia ei⁹: ⁊ vitas dñi manet in eternum. Alleluia. Alla. Ca. cxvij.

Supra 104. ⁊ 105. ⁊ 106. infra 135. Judith 13.c. Confitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ in seculū misericordia ei⁹. Dicat nunc israel qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericordia ei⁹. Dicat nūc domus aaron: qm̄ in seculū misericordia ei⁹. Dicāt nūc q timēt dñm: qm̄ in seculuȝ misericordia ei⁹: De tribulatione inuocaui dñm: ⁊ exaudiuit me in latitudine dñs. Heb. 13.a Domin⁹ mihi adiutor: non timebo qđ faciat mihi hō. Dñs mihi adiutor: ⁊ ego despiciam inimicos meos. Bonū est ɔfidere in dño: q̄ȝ ɔfidere in homine. Bonū est sperare in dño: q̄ȝ sperare in principib⁹. Oēs gētes circūdederunt me: ⁊ in nomine dñi q: vltus sum in eos. Circūdātes circūdederūt me: ⁊ in nomine dñi q: vltus sum in eos. Circūdederunt me sicut apes: ⁊ exarserūt sicut ignis in spinis: ⁊ in nomine dñi q: vlt⁹ sum in eos. Exo. 15.a Esa. 12.a. alš + laudatio Impulsus euersus sum vt caderē: ⁊ dñs suscepit me. Fortitudo mea ⁊ + laus mea dñs: ⁊ fact⁹ ē mihi in salutē. Uox exultationis ⁊ salutis: in tabernaculis iustoꝝ. Dextera dñi fecit virtutē: dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit virtutem. Non moriar sed viuam: ⁊ narrabo opera dñi. Castigans castigauit me dñs ⁊ morti nō tradidit me. alš + ⁊ Aperite mihi portas iustitie + ingressus in eas cōfitebor dño: hec porta dñi iusti intrabunt in eā. Cōfitebor tibi qm̄ exaudisti me: ⁊ factus es mihi in salutē. Mat. 22.b // De ɔse. di. 2. c. qđ sit figu. alš + hoc Mar. 21.a al. nō hȝ + bene alš + venturus est Lapidē quē reprobauerūt edificantes: hic fact⁹ est in caput anguli. // A dño factū est istud: + ⁊ est mirabile in oculis nrīs. Hec est dies quā fecit dñs: exultem⁹ ⁊ letemur in ea. O dñe saluū me facito dñe + bñ prosperare: bñdict⁹ qui + venit in noīe dñi. Bñdixim⁹ vobis de domo dñi: de⁹ dñs ⁊ illuxit nobis. Constituite diē solemnē in cōdensis: vsq; ad cornu altaris. De⁹ me⁹ es tu ⁊ cōfitebor tibi: de⁹ me⁹ es tu ⁊ exaltabo te. Confitebor tibi quoniā exaudisti me: ⁊ fact⁹ es mihi in salutē. Cōfitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericordia eius.

Alla. Aleph doctrina. Cap. cxviij.

// De pe. di. 3 c. prima cōsolatio Beati immaculati in via: q ambulāt in lege dñi. Aleph. Beati q scrutant testimonia ei⁹: in toto corde exquirūt eū. Aleph. Nō .n. q operant iniqtatē: in vijs ei⁹ ambulauerūt. Aleph. Tu mādasti mandata tua custodiri nimis. Aleph. Utinā dirigant vie mee: ad custodiendas iustificationes tuas. alš + custodire Aleph. Tūc nō cōfundar cū perspexero in omnib⁹ mandatis tuis. Aleph. Cōfitebor tibi in directiōe cordis: in eo q didici iudicia iustitie tue. Aleph. Justificatiōes tuas custodiam: non me derelinquas vsq̄quaq;.

Beth: domus vel confusio.

In quo corrigit adolescētior viā suā: in custodiēdo s̄mones tuos. alš non hȝ + corrigit Beth. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mādatis tuis. Beth. In corde meo abscōdi eloq̄a tua: vt nō peccē tibi. Beth. Bñdict⁹ es dñe: doce me iustificatiōes tuas. Beth. In labijs meis pronunciaui omnia iudicia oris tui. Beth. In via testimonioꝝ tuoꝝ delectat⁹ suȝ: sicut in oībus diuitijs. Beth. In mandatis tuis exercebor: ⁊ considerabo vias tuas. Beth. In iustificationib⁹ tuis meditabor nō obliuiscar sermones tuos. di. 38. ca. oēs

Gymel plenitudo vel retributio.

Retribue seruo tuo viuifica me: ⁊ custodiā sermōes tuos. Gymel. Reuela oculos meos: ⁊ ɔsiderabo mirabilia de lege tua. Gymel. Incola ego sum in terra nō abscōdas a me mādata tua. Gymel. Cōcupiuit aīa mea desiderare iustificatiōes tuas: in omni tpe. Gymel. Increpasti supbos maledicti q declināt a mādatis tuis. Gymel. Aufer a me opprobriū ⁊ ɔtēptū: q: testimonia tua exq̄siui. Gymel. Etenim sederūt pncipes ⁊ aduersuȝ me loq̄bant: seru⁹ aūt tu⁹ exercebat in iustificationib⁹ tuis. Gymel. Nā ⁊ testimonia tua meditatio mea + est: ⁊ cōsiliū meum iustificationes tue. alš non hȝ + est

Daleth timor vel natiuitas.

Adhesit pauimēto anima mea: viuifica me s̄m v̄bū tuū. Daleth. Uias meas enunciaui ⁊ exaudisti me: doce me iustificatiōes tuas. Daleth. Uiā iustificationū tuarū instrue me: ⁊ exercebor in mirabilib⁹ tuis. Daleth. Dormitauit anima mea pre tedio: confirma me in verbis tuis. Daleth. Uiam iniqtatis amoue a me: ⁊ + de lege tua miserere mei. Daleth. Uias veritatis elegi: iudicia tua nō sum oblit⁹. Daleth. Adhesi testimonijs alš non habȝ + de neq; in.

tuis dñe: noli me ɔfundere. Daleth. Viã mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cũ dilatasti cor meũ.

ℭ He: est vel viuo.

Legẽ pone mihi dñe viã iustificationũ tuaꝝ: ⁊ exquirã eam: semp. He. Da mihi intellectũ ⁊ scrutabor legẽ tuã: ⁊ custodiã illam in toto corde meo. He. Deduc me in semitã mandatoꝝ tuoꝝ: qꝛ ipsã volui. He. Inclina cor meũ in testimonia tua: ⁊ nõ in + auaritiam. He. Auerte oculos meos ne videãt vanitatẽ: in via tua viuifica me. He. Statue suo tuo eloquiũ tuũ: i timore tuo. He. Amputa opprobriũ meũ qđ suspicat⁹ sum: qꝛ iudicia tua iocũda. He. Ecce concupiui mãdata tua in equitate tua viuifica me.

ℭ Uau: est vel ⁊: vel ipse.

Et + veniat sup me misericordia tua domine: salutare tuũ sm eloquiũ tuũ. Uau. Et respondebo exprobrãtib⁹ mihi verbũ: qꝛ speraui in sermonib⁹ tuis. Uau. Et ne auferas de ore meo verbũ veritatis vsqꝫquaqꝫ: qꝛ in iudicijs tuis supersperaui. Uau. Et custodiam legẽ tuã semper: in seculũ ⁊ in seculũ seculi. Uau Et ambulabã in latitudine: qꝛ mandata tua exquisiui. Uau. Et loqbar + de testimonijs tuis in ɔspectu regũ ⁊ nõ ɔfundebar. Uau. Et meditabor i mãdatis tuis: q̃ dilexi. Uau. Et leuaui man⁹ meas ad mãdata tua q̃ dilexi: ⁊ exercebor i iustificatiõib⁹ tuis. ℭ Saen: huc vel duc te.

Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo mihi spẽ dedisti. Saen. Hec me consolata est in humilitate mea: quia eloquiũ tuũ viuificauit me. Saen Superbi inique agebãt vsqꝫquaqꝫ: a lege aũt tua nõ declinaui. Saen. Memor fui iudicioꝝ tuorũ a seculo dñe: ⁊ consolatus sum. Saen. Defectio tenuit me pro peccatorib⁹ derelinquẽtib⁹ legẽ tuã. Saen Cantabiles mihi erant iustificatiões tue in loco peregrinatiõis mee. Saen. Memor fui + nocte nominis tui domine: ⁊ custodiui legem tuam. Saen. Hec facta est mihi: qꝛ iustificationes tuas exqsiui.

ℭ Heth: Pauor.

Portio mea domine: dixi custodire legem tuam. Heth. Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei sm eloquium tuum. Heth. Cogitaui vias meas: ⁊ + conuerti pedes meos in testimonia tua. Heth. Paratus sum ⁊ non sum turbatus: vt custodiam mandata tua. Heth. Funes peccatorum circũplexi sunt me: ⁊ legem tuam non sum oblitus. Heth. Media nocte surgebam ad confitendum tibi: super iudicia iustificationis tue. Heth. Particeps ego sum omniũ timentium te: ⁊ custodientiũ mãdata tua. Heth. Misericordia tua dñe plena est terra: iustificatiões tuas doce me.

ℭ Teth: bonum.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine: sm verbum tuum. Teth. Bonitatem ⁊ disciplinam ⁊ scientiam doce me: qꝛ mandatis tuis credidi. Teth. Priusq̃ humiliarer ego deliqui propterea eloquium tuum custodiui. Teth. Bonus es tu: ⁊ in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Teth. Multiplicata est super me iniquitas superboꝝ: ego autem in toto corde + meo scrutabor mãdata tua. Teth. Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus sum. Teth. Bonum mihi quia humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Teth. Bonum mihi lex oris tui super milia auri ⁊ argenti.

ℭ Ioth: confessio vel desolatio.

Manus tue fecerũt me ⁊ plasmauerunt me: da mihi intellectum + vt discã mãdata tua. Ioth. Qui timẽt videbunt me ⁊ letabunt qꝛ in vba tua supsperaui. Ioth. Cognoui dñe qꝛ equitas iudicia tua ⁊ + in veritate + tua humiliasti me. Ioth. Fiat misericordia tua vt consoletur me: sm eloquiũ tuum seruo tuo. Ioth. Ueniãt mihi miserationes tue ⁊ viuã: qꝛ lex tua meditatio mea est. Ioth. Confundantur superbi quia iniuste iniquitatem fecerũt in me: ego autem exercebor in mandatis tuis. Ioth. Cõuertantur mihi timentes te: ⁊ qui nouerunt testimonia tua. Ioth. Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis vt non confundar.

ℭ Caph: incuruatus.

Defecit in + salutare tuũ aia mea: + ⁊ in vbũ tuũ supsperaui. Caph. Defecerũt oculi mei in eloquiũ tuũ: dicẽtes qñ ɔsolaberis me. Caph. Quia fact⁹ sũ sicut vter in pruina: iustificationes tuas nõ sũ oblit⁹. Caph. Quot sunt dies ser

als + auaritia

32. q. 5. c. nec solo.

als + deniet

Als + in

als + viuificabit

als hʒ + in

Als + auertio

di. 51. ca. presbyter. De cele. nisi ca. j.

supra 32.

al. nõ hʒ + meo

Job 10. b 47. dis. c. oẽs

als + et

al. nõ hʒ + in

al. nõ hʒ + tua

al. + salutari tuo

al. nõ hʒ + ⁊

ui tui: quãdo facies de persequẽtibus me iudiciũ. Caph. Narrauerunt mihi iniq fabulatiões: sʒ nõ vt lex tua. Caph. Oĩa mãdata tua veritas: iniqui persecuti sunt me adiuua me. Caph. Paulominꝰ cõsũmauerũt me in terra: ego aũt nõ dereliq mãdata tua. Caph. Scdm miãz tuã viuifica me: ⁊ custodiã testimonia oris tui.

℄ Lamech: cor: vel fuio: vel cor fuiturũ.

In eternũ dñe: ṽbũ tuũ pmanet in celo. Lamech. In gñatiõe ⁊ gñationẽ ṽitas tua: fundasti terrã ⁊ permanet. Lamech. Ordinatiõe tua pseuerãt dies: qm̃ oĩa seruiũt tibi. Lamech. Nisi ꝙ lex tua meditatio mea est: tunc forte periissem in hũilitate mea. Lamech. In eternũ non obliuiscar iustificatiões tuas: qꝛ in ipsis viuificasti me. Lamech. Tuus sũ ego saluũ me fac: qm̃ iustificatiões tuas exqsiui. Me expectauerunt peccãtores vt pderent me: testimõia tua intellexi. Lamech. Oĩs cõsũmationis vidi finem: latũ mandatũ tuũ nimis. ℄ Mem: viscera: vel ex ipsis vel ex intimis vel ignis.

Quomodo dilexi legẽ tuã ✝ dñe: tota die meditatio mea est. Mem. Super inimicos meos prudẽtem me fecisti mãdato tuo: qꝛ ineternũ mihi ẽ. Mem. Sup oẽs docentes me intellexi: qꝛ testimonia tua meditatio mea est. Mem. Sup senes intellexi: qꝛ mã data tua quesiui. Mem. Ab omni via mala phibui pedes meos: vt custodiã ṽba tua. Mem. A iudicijs tuis nõ declinaui: qꝛ tu legeʒ posuisti mihi. Mem. Quã dulcia fauci bus meis eloquia tua: sup mel ori meo. Mem. A mandatis tuis intellexi: pptere odiui omnem viam iniquitatis.

℄ Nun: vnicus: vel pascua.

Lucerna pedibꝰ meis verbũ tuũ: ⁊ lumen semitis meis. Nun. Iuraui ⁊ statui: custodire iudicia iustitie tue. Nun. Hũiliatꝰ sum vsqʒquaqʒ dñe: viuifica me fm̃ verbũ tuũ. Nun. Voluntaria oris mei bñplacita fac dñe: ⁊ iudicia tua doce me. Nun. Anima mea in manibꝰ meis semp: ⁊ legẽ tuã non sum oblitus. Nun. Posuerũt peccãtores laqueũ mihi: ⁊ de mãdatis tuis nõ erraui. Nun. Hereditate acqsiui testimonia tua in eternuʒ: qꝛ exultatio cordis mei sunt. Nun. Inclinaui cor meũ ad faciẽdas iustificatiões tuas ineternũ: propter retributionem.

℄ Sammech: audi vel firmamẽtum.

Iniquos odio habui: ⁊ legẽ tuã dilexi. Sammech. Adiutor ⁊ susceptor meꝰ es tu: ✝ ⁊ in ṽbũ tuũ supsperaui. Sãmech. Declinate a me maligni: ⁊ scrutabor mandata dei mei. Sãmech. Suscipe me fm̃ eloquiũ tuũ ⁊ viuam: ⁊ nõ cõfundas me ab expectatiõe mea. Sãmech. Adiuua me ⁊ saluꝰ ero: ⁊ meditabor in iustificationibꝰ tuis semp. Sãmech. Spreuisti oẽs discedẽtes a ✝ iudicijs tuis: qꝛ iniusta ✝ cogitatio eoꝝ. Sãmech. Preuaricãtes reputaui oẽs peccãtores terre: idõ dilexi testimonia tua. Sãmech. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs. n. tuis timui.

℄ Eyn: fons vel oculus.

Feci iudiciũ ⁊ iustitiã: nõ tradas me calũniãtibꝰ me. Eyn. Suscipe seruũ tuũ in bonũ: nõ calũnient me supbi. Eyn. Oculi mei defecerũt in salutare tuum: ⁊ in eloquiũ iustitie tue. Eyn. Fac cũ seruo tuo fm̃ miãm tuã: ⁊ iustificationes tuas doce me. Eyn. Seruꝰ tuꝰ sum ego: da mihi intellectũ ✝ vt sciã testimonia tua. Eyn. Tps faciẽdi ✝ dñe: ⁊ dissipauerũt legẽ tuã. Eyn. Ideo dilexi mãdata tua: sup auꝝ ⁊ topaciõ. Eyn. Propterea ad omnia mãdata tua dirigebar: omnẽ viã iniquam odio habui.

℄ Phe: erraui: vel os aperui.

Mirabilia testimonia tua: idõ scrutata est ea anima mea. Phe. Declaratio smonũ tuoꝝ illuminat: ⁊ intellectuʒ dat paruulis. Phe. Os meũ aperui ⁊ attraxi spũm: qꝛ mãdata tua desiderabam. Phe. Aspice in me ⁊ miserere mei secũdũ iudiciũ diligẽtiũ nomẽ tuum. Phe. Gressus meos dirige fm̃ eloquiũ tuum: ⁊ nõ dominet mei oĩs iniustitia. Phe. Redime me a calũnijs hominũ: ✝ vt custodiam mãdata tua. Phe. Faciẽ tuã illumina sup seruũ tuũ: ⁊ doce me iustificatiões tuas. Phe. Exitꝰ aquaꝝ deduxerũt oculi mei: qꝛ nõ custodierũt legẽ tuã.

℄ Sade: iustitie: vel Sadik: cõsolatio.

Iustus es dñe: ⁊ rectũ iudiciũ tuum. Sade vel Sadik. Mãdasti iustitiam testimonia tua: ⁊ veritatẽ tuã nimis. Sade vel Sadik. Tabescere me fecit zelus meus: quia obliti sunt verba tua inimici mei. Sade vel Sadik. Ignitũ eloquiuʒ

alˢ ✝ Oĩ cõsũmationis
al. nõ hʒ ✝ dñe
22. q. 3. ca. pñs
alˢ non hʒ ✝ ⁊
alˢ ✝ iniustitijs
alˢ habʒ ✝ est
alˢ ✝ ⁊
al. ✝ dñe
alˢ ✝ ⁊

tuum vehementer: et seruus tuus dilexit il lud. Sade vel Sadik. Adolescentulus sum ego et contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus. Sade vel Sadik. Iustitia tua iustitia ineternum: et lex tua veritas. Sade vel Sadik. Tribulatio et angustia inuenerunt me: mandata tua meditatio mea + est. Sade vel Sadik. Equitas testimonia tua ineternum: intellectum da mihi et viuam. ¶ Coph: vocatio vel: Ruph conclusio.

Alias non hz + est

Clamaui in toto corde exaudi me domine: iustificationes tuas requiram. Coph vel Ruph. Clamaui ad te et saluum me fac: vt custodiam mandata tua. Coph vel Ruph. Preueni in maturitate et clamaui: + quia in verba tua supersperaui. Coph vel Ruph. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua. Coph vel Ruph. Uocem meam audi secundum misericordiam tuam domine + et secundum iudicium tuum viuifica me. Coph vel Ruph. Appropinquauerunt persequentes me + iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt. Coph vel Ruph. Prope es tu domine: et omnes vie tue veritas. Coph vel Ruph. Initio cognoui de testimonijs tuis: quia ineternum fundasti ea. ¶ Res caput.

Alia non hz + et alia + ini quitates

Uide humilitatem meam et eripe me: quia legem tuam non sum oblitus. Res. Judica iudicium meum et redime me: propter eloquium tuum viuifica me. Res. Longe a peccatoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierunt. Res. Misericordie tue multe domine: secundum iudicium tuum viuifica me. Res. Multi qui persequuntur me et tribulant me: a testimonijs tuis non declinaui. Res. Uidi preuaricantes et tabescebam: quia eloquia tua non custodierunt. Res. Uide quoniam mandata tua dilexi domine: in misericordia tua viuifica me. Res. Principium verborum tuorum veritas: + ineternum omnia iudicia iustitie tue. ¶ Schin: sup vulnus.

Alia + et

Principes persecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidauit cor meum. Schin. Letabor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa. Schin. Iniquitatem odio habui et abominatus sum: legem autem tuam dilexi. Schin. Septies in die laudem dixi tibi: super iudicia iustitie tue. Schin. Pax multa diligentibus legem tuam: et non est illis scandalum. Schin. Expectabam salutare tuum domine: et mandata tua dilexi. Schin. Custodiuit anima mea testimonia tua: et dilexit ea vehementer. Schin. Seruaui mandata tua et testimonia tua: quia omnes vie mee in conspectu tuo.

26. q. 7. c. affectus. 91. di. ca. presbyter et ca. j.

¶ Thau: errauit vel consumauit.

Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo domine: iuxta eloquium tuum da mihi intellectum. Thau. Intret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me. Thau. Eructabunt labia mea hymnum cum docueris me iustificationes tuas. Thau. Pronunciabit lingua mea eloquium tuum: quia omnia mandata tua equitas. Thau. Fiat manus tua vt saluet me: quoniam mandata tua elegi. Thau. Concupiui salutare tuum domine: et lex tua meditatio mea + est. Thau. Uiuet anima mea et laudabit te: et iudicia tua adiuuabunt me. Thau. Erraui sicut ouis que perijt: quere seruum tuum + quia mandata tua non sum oblitus.

Alias non hz + est

alias + domine

¶ Alleluia. Canticum graduum. Cap. cxix.

Ad dominum cum tribularer clamaui: et exaudiuit me. Domine libera animam meam a labijs iniquis: et a lingua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad linguam dolosam. Sagitte potentis acute: cum carbonibus desolatorijs. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est: habitaui cum habitantibus cedar multum incola fuit anima mea. Cum his que oderunt pacem eram pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis.

De pe. di. 3. c. prima consolatio. sup. iij. Joan. 2. a.

¶ Canticum graduum. Cap. cxx.

Leuaui oculos meos in montes: vnde veniet auxilium mihi. Auxilium meum a domino: qui fecit celum et terram. Non det in commotionem pedem tuum: neque dormitet qui custodit te. Ecce non dormitabit neque dormiet qui custodit + israel. Dominus custodit te: dominus protectio tua super manum dexteram tuam. Per diem sol non vret te: neque luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam dominus. Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum: ex hoc nunc et vsque in seculum.

Esa. 5. a. Alias + te

¶ Canticum graduum. Cap. cxxi.

Letatus sum in his que dicta sunt mihi: in domum domini ibimus. Stantes erant pedes nostri: in atrijs tuis hierusalem. Hierusalem que edificatur vt ciuitas: cuius participatio eius in idipsum. + Illuc enim ascenderunt tribus tribus domini testimonium israel: ad confitendum nomini domini. Quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum

24. q. 1. c. omnibus

alias + Il lic

dauid. Rogate q[uae] ad pace[m] s[u]nt hierl[m]: [et] abu[n]dantia diligetib[us] te. Fiat pax i[n] v[ir]tute tua: [et] abu[n]dantia in turrib[us] tuis. Propter fr[atr]es meos [et] p[ro]ximos meos: loq[ue]bar pacem de te. Propt[er] domu[m] d[omi]ni dei n[ost]ri q[uae]siui bona tibi.

¶ Canticum graduum. Cap. cxxij.

Ad te leuaui oculos meos: qui habitas in celis. Ecce sicut oculi seruoru[m]: in manib[us] d[omi]nor[um] suor[um]. Sicut oculi ancille in manibus d[omi]ne sue ita oculi nostri ad d[omi]n[u]m deum nostrum donec misereat[ur] n[ost]ri. Miserere nostri domine miserere nostri: q[uia] multu[m] repleti sumus despectione. Quia multu[m] repleta est anima n[ost]ra: opprobrium abundantibus [et] despectio superbis.

¶ Canticum graduum. Cap. cxxiij.

Nisi quia dominus erat in nobis dicat nu[n]c israel: nisi q[uia] dominus erat in nobis. Cum exurgerent homines in nos forte viuos deglutissent nos. Cum irasceretur furor eoru[m] in nos: forsitan aqua absorbuisset nos. Torrentem pertransiuit anima nostra: forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem. Benedictus dominus: qui non dedit nos in captione[m] dentibus eorum. Anima nostra sicut passer erepta e[st] de laqueo venantiu[m]. Laqueus contritus e[st]: [et] nos liberati sum[us]. Adiutoriu[m] n[ost]r[u]m in n[omi]ne d[omi]ni: q[ui] fecit celum [et] terram.

¶ Canticum graduu[m]. Cap. cxxiiij.

Qui confidunt in domino sicut mons sion: non commouebitur in eternu[m] qui habitat in hierusale[m]. Montes in circuitu eius [et] dominus in circuitu populi sui: ex hoc nunc [et] vsq[ue] in seculum. Quia non relinquet + dominus virgam peccatorum super sortem iustorum: vt non extendant iusti ad iniquitatem manus suas. Benefac d[omi]ne: bonis [et] rectis corde. Declinantes autem in + obligationes adducet dominus cum operantibus iniquitatem: pax super israel.

¶ Canticum graduum. Cap. cxxv.

In conuertedo d[omi]n[u]s captiuitate[m] sion: facti sumus sicut consolati. Tunc repletu[m] est gaudio os nostru[m]: [et] lingua n[ost]ra exultatione. Tunc dicent inter ge[n]tes: magnificauit d[omi]n[u]s facere cum + eis. Magnificauit d[omi]n[u]s facere nobiscu[m]: facti sumus letantes. Conuerte d[omi]ne captiuitate[m] n[ost]ram sicut torrens in austro. Qui seminant i[n] lachrymis: in exultatio[n]e metent. Euntes ibant [et] flebant + mittentes semina sua. Venientes aut[em] venient + cu[m] exultatio[n]e portantes manipulos suos.

¶ Canticu[m] graduu[m] salomonis. Ca. cxxvj.

Nisi d[omi]n[u]s edificauerit domu[m]: in vanu[m] laborauerunt q[ui] edificant ea[m]. Nisi d[omi]n[u]s custodierit ciuitate[m]: frustra vigilat q[ui] custodit ea[m]. Vanu[m] e[st] vobis ante luce[m] surgere: + surgite postq[uam] sederitis q[ui] manducatis pane[m] doloris. Cu[m] dederit dilectis suis somnu[m] ecce hereditas d[omi]ni filij merces fructus ventris. Sicut sagitte in manu potentis: ita filij excussor[um]. Beat[us] vir q[ui] impleuit desideriu[m] suu[m] ex ipsis: no[n] confundet[ur] cum loquetur inimicis suis in porta.

¶ Canticum graduu[m]. Cap. cxxvij.

Beati o[mn]es q[ui] time[n]t d[omi]n[u]m: q[ui] ambulant in vijs eius. Labores manuu[m] tuarum quia manducabis: beat[us] es [et] bene tibi erit. Uxor tua sicut vitis abundans: in lateribus dom[us] tue. Filij tui sicut + nouelle oliuarum in circuitu mense tue. Ecce sic benedicetur ho[mo]: qui timet d[omi]n[u]m. Benedicat tibi d[omi]n[u]s ex sion: [et] videas bona hierl[m] o[mn]ibus diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuorum: pacem super israel.

¶ Canticum graduum. Cap. cxxviij.

Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea: dicat nunc israel. Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea: etenim non potuerunt mihi. Supra dorsum meum + fabricauerunt peccatores: prolongauerunt iniquitatem suam. Dominus iustus concidet ceruices peccatorum: confundantur [et] conuertantur retrorsum omnes q[ui] oderunt sion. Fiant sicut fenum tectoru[m] q[uo]d priusq[uam] euellatur exaruit. De quo no[n] impleuit manum suam qui metet: [et] sinum suum qui manipulos colliget. Et no[n] dixerunt qui preteribant be[n]dictio d[omi]ni super vos: benediximus vobis in nomine d[omi]ni.

¶ Canticum graduum. Cap. cxxix.

De profundis clamaui ad te domine: domine exaudi voce[m] meam. Fiant aures tue intendentes: in vocem deprecationis mee. Si + iniquitates obseruaueris domine: domine quis sustinebit. Q[uia] apud te propitiatio est: [et] propter legem tua[m] sustinui te domine. Sustinuit a[n]i[m]a mea in + verbo eius sperauit anima mea in d[omi]no. A custodia matutina vsq[ue] ad nocte[m]: speret israel in d[omi]no. Quia apud d[omi]n[u]m mi[sericordi]a: [et] copiosa apud eum redemptio. Et ipse + re-

p Joan. de cler. c. l pleris[que] in cle.

al. no[n] h[abet] + d[omi]n[u]s

al[ia]s + pia uitates

al[ia]s + his

al[ia]s + por tantes

al[ia]s ÷ in

al[ia]s + sur gere is[tum] tiui mo di

al[ia]s + no uella supra. 2.

al[ia]s + fa bricabat

o[mn]ē pr. vi. i. §. deni q[ue]

al[ia]s + ini quitates

al[ia]s + ver bum

al[ia]s + re demit

dimet israel ex omnib⁹ iniqtatibus eius.

¶ Canticum graduum. Cap.cxx.

Domine non est exaltatum cor meū: neqꝫ elati sunt oculi mei. Neqꝫ ambulaui in magnis: neqꝫ in mirabilibus super me. Si non humiliter sentiebam: sed exaltaui animam meam. Sicut ablactatus est sup+ matrem suam: ita retributio in animam meā. Speret israel in dño: ex hoc nunc ⁊ vsqꝫ in seculum.

¶ Canticum graduum Cap.cxxi.

Memento dñe dauid: ⁊ oīs mansuetudinis eius. Sicut iurauit dño. votum vouit deo iacob. Si introiero in tabernaculū dom⁹ mee: si ascēdero in lectū strati mei. Si dedero somnū oculis meis: ⁊ palpebris meis dormitationē. Et requiē+ tpibus meis donec inueniā locū dño: tabernaculū deo iacob. Ecce audiuim⁹+ eā in effrata: inuenim⁹ eā in cāpis silue. Introibimus in+ tabernaculū eius: adorabim⁹ in loco vbi steterūt pedes ei⁹. Surge dñe in requiē tuā: tu ⁊ arca sctificatiōis tue. Sacerdotes tui induant iustitiā ⁊ sctī tui exultēt. Propter dauid seruū tuū: nō auertas faciē xpī tui. Iurauit dñs dauid vītatē ⁊ nō frustrabit eū: de fructu vētris tui ponā sup sedē tuā. Si custodierint filij tui testm̄ meū: ⁊ testimonia mea hec q̄ docebo eos. Et filij eorū: vsqꝫ in seculū sedebūt sup sedem tuam. Qm̄ elegit dñs syon: elegit eam in habitationem sibi. Hec requies mea in seculū seculi: hic habitabo qm̄ elegi eā. Viduā eius bñdicens bñdicam: pauperes eius saturabo panib⁹. Sacerdotes eius induā salutari: ⁊ sancti ei⁹ exultatione exultabūt. Illuc pducā cornu dauid: paraui lucernā xpo meo. Inimicos eius induam confusione: super ipsum autē efflorebit sanctificatio mea.

¶ Canticum graduum. Cap.cxxij.

Ecce q̄ꝫ bonum ⁊ q̄ꝫ iocundum habitare fratres in vnum. Sicut vnguētum in capite: quod descendit in barbam barbam aaron. Quod descendit in oram vestimenti eius: sicut ros hermon qui descendit in montem syon. Quoniam illic mandauit dominus benedictionem: ⁊ vitam vsqꝫ in seculum. Cap.cxxiij.

Ecce nunc benedicite dño: oēs serui dñi. Qui statis in domo domini: in atrijs domus dei nr̄i. In noctibus extolli-

als+ matre sua | al.+ tēporibus | als+ illā | als+ tabernacla | xue.6.q.j.§.domin⁹ d iure iuri. ca.4.fi christus | bi.40.c.j | 3.q.i.ca. nulli. 12.q.i.c.ij d pe.di.j. ca.quātū flitē de fac. vn cñie ca. videt. | sfra 134. sup.124.

te manus vestras in sancta: ⁊ benedicite domino. Benedicat te dñs ex syon: qui fecit celū ⁊ terrā. ¶ Alla. Cap.cxxiiij.

Laudate nomen domini: laudate serui dominū. Qui statis in domo dñi: in atrijs domus dei nostri. Laudate dominum: quia bonus dominus: psallite nomini eius quoniam suaue. Quoniam iacob elegit sibi dñs: israel in possessionē sibi. Quia ego cognoui q̄ magnus est dominus: ⁊ deus nr̄ pre omnibus dijs. Omnia quecunqꝫ voluit dñs fecit in celo ⁊ in terra: in+ mari ⁊ in oīb⁹ abyssis. Educēs nubes ab extremo terre: fulgura in pluuiam fecit. Qui producit ventos de thesauris suis: qui pcussit primogenita egypti ab hoīe vsqꝫ ad pecus. Et misit signa ⁊ prodigia in medio tui egypte: in pharaonē ⁊ in oēs seruos eius. Qui pcussit gētes multas: et occidit reges fortes. Seon regē amorreorū ⁊ og regē basan: ⁊ omnia regna chanaā. Et dedit terrā eorū hereditatē: hereditatē israel pplō suo. Dñe nomē tuū in eternū: dñe memoriale tuū in generatione ⁊ generationē. Quia iudicabit dñs populū suū: ⁊ in seruis suis deprecabit. Simulacra gentiū argentū ⁊ aurū: opa manuū hominū. Os habēt ⁊ nō loquent: oculos hn̄t ⁊ nō videbūt. Aures hn̄t ⁊ nō audiēt: neqꝫ. n. est spūs in ore+ ipsorū. Similes illis fiāt q faciūt ea: ⁊ oēs q confidūt in eis. Domus isrl̄ bñdicite+ dño: domus aarō bñdicite+ dño. Domus leui bñdicite+ dño: q timetis dñm bñdicite+ dño. Bñdictus dñs ex syon: q habitat in hierusalem.

¶ Alleluia. Alleluia. Cap.cxxv.

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Confitemini deo deorū: qm̄. Confitemini domino dominorum. Qui facit mirabilia magna solus. Qui fecit celos in intellectu. Qui firmauit terram super aquas. Qui fecit luminaria magna. Solem in potestatem diei. Lunam ⁊ stellas in potestatem noctis. Qui percussit egyptum cum primogenitis eorū. Qui eduxit israel d medio eorū. In manu potēti ⁊ brachio excelso. Qui diuisit mare rubrū: in diuisiones. Et eduxit israel per medium eius. Et excussit pharaonē ⁊ vītutē eius: in mari rubro. Qui traduxit pplm̄ suū+ p desertum. Qui percussit reges magnos. Et occi-

sup. 112. | sup. 133. | d pe.di.2. ca.oia hie.10.c. als+ mare. | supra.77 | sup.104. | Exo.12. d | sup.113. Sa.15.d. | als+ eorū | sup.113. | als+ dñs vbiqꝫ in accusatiuo casu | sup.104. ⁊105.⁊ 116.

dit reges fortes. Seon regez ammoreoz. Et og regē basan. Et dedit terrā eoz hereditatē. hereditatez israel seruo suo. Quia in humilitate nr̄a memor fuit nostri. Et redemit nos: ab inimicis nr̄is. Qui dat escam oi carni. Confitemini deo celi. Confitemini dn̄o dn̄oz: qm̄ ineternum m̄ia eius.

¶ Alleluia. Psalmus dauid. Cap. cxxxvj.

Super flumina babylonis illic sedim⁹ & fleuimus: dum recordaremur tui sion. In salicibus in medio eius: suspendimus organa nostra. Quia illic interrogauerunt nos qui captiuos duxerunt nos: verba cantionum. Et q+ abduxerunt nos: hymnum cantate nobis de canticis sion. Quomodo cantabimus canticum domini: in terra aliena? Si oblitus fuero tui hierusalem: obliuioni detur dextera mea. Adhereat lingua mea faucibus meis: si nō meminero tui. Si non proposuero + hierusalē: in principio letitie mee. Memor esto dn̄e filiorū edom in die hierusalem. Qui dicunt exinanite exinanite: vsq3 ad fundamentū in ea. Filia babylonis misera: beatus qui retribuet tibi retributionē tuā quā retribuisti nobis. Beatus q tenebit & allidet paruulos + suos ad petram.

¶ Psalmus ipsi dauid. Cap. cxxxvij.

Confitebor tibi dn̄e i toto corde meo: qm̄ audisti + oia verba oris mei. In conspectu angelorū psallā tibi: adorabo ad templum sanctum tuum & confitebor nomini tuo. Sup misericordia tua & veritate tua: qm̄ magnificasti super omne nomen sanctū tuū. In quacunq3 die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem. Confiteantur tibi dn̄e omnes reges terre: quia audierūt omnia verba oris tui. Et cantēt in vijs dn̄i: quoniā magna + est gloria domini. Quoniā excelsus dn̄s & humilia respicit: & alta a lōge cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me: & super iraz inimicorum meorum extendisti manū tuā: & saluū me fecit dextera tua. Dn̄s retribuet + p me dn̄e m̄ia tua in seculum: opera manuum tuarum ne despicias.

¶ In finem psal. dauid. Cap. cxxxviij.

Domine pbasti me & cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam & resurrectionem meā. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam & funiculum meum inuestigasti. Et oēs vias meas preuidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce domine tu cognouisti omnia nouissima & antiqua: tu formasti me & posuisti super me manum tuā. Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est & non potero ad eā. Quo ibo a spiritu tuo & quo a facie tua fugiā. Si ascēdero in celum tu illic es: si descendero in infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo: & habitauero in extremis maris. Etenim + illuc manus tua deducet me & tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre conculcabūt me: & nox illuminatio + mea in delitijs meis. Quia tenebre nō obscurabunt a te & nox sicut dies illuminabit: sicut tenebre eius ita & lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quoniā terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua & anima mea cognoscet nimis. Non est occultatū os meū a te qđ fecisti in occulto: & substātia mea in inferioribus terre. Imperfectū meum viderunt oculi tui: & in libro tuo + oēs scribētur: dies formabunt & nemo i eis. Mihi aūt nim's honorificati sūt amici tui deus: nimis cōfortatus est pncipatus eoz. Dinumerabo eos & sup arenā multiplicabūtur exurrexi & adhuc sū tecum. Si occideris deus peccatores viri sanguinū declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiant in vanitate ciuitates + suas. Nonne q. oderunt te domine oderā: & sup inimicos tuos tabescebā. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deus & scito cor meū interroga me & cognosce semitas meas. Et vide si via iniqtatis ī me est: & deduc me in via eterna.

¶ In finē psal. daui. Cap. cxxxix.

Eripe me domine ab homine malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerunt iniquitates in corde: tota die constituebant prelia. Acuerunt linguas suas sicut + serpentes: venenum aspidum sub labijs eorum. Custodi me domine de manu peccatoris + & ab hominibus iniquis eripe me. Qui cogitauerunt supplantare gressus meos: absconderunt superbi laqueum mihi. Et funes extenderunt in laqueum: iuxta iter scandalum posuerunt mihi. Dixi domino deus meus es tu: exaudi domi

b cō. di. 2. c. hi duo d pe. di. 3. ca. in salicibus al's + adduxerūt d pe. di. 3. ca. in salicibus

al's + tui

p dicto. c. i salicib⁹ p dicto. c. i salicib⁹ al'. + tuos

j. q. 4. §. & supra. 9 & s. 110. al'. nō hz + oia sup. 113.

sup. 101.

al'. nō hz + est

al's + propter

d pe. di. j. c. & vēn

al's + illic

al'. nō hz + mea

d cse. di. 4. c. sicut in sacris al's + oia

al's & me lī⁹ + tuas

supra. 25.

al's + serpentes al'. nō hz + &

ne vocem deprecationis mee. Domine domine virtus salutis mee: obumbrasti super caput meum in die belli. Non tradas me dne a desiderio meo peccatori: cogitauerunt contra me ne derelinquas me ne forte exaltentur. Caput circuitus eorum: labor labiorum ipsorum operiet eos. Cadent super eos carbones: in ignem deijcies eos: in miserijs non subsistent. Uir linguosus non dirigetur in terra: virum iniustum mala capient in interitu. Cognoui quia faciet dns iudicium inopis: et vindictam pauperum. Uerumtamen iusti confitebuntur nomini tuo: et habitabunt recti cum vultu tuo.

al. non hz + et

Psalmus dauid. Cap. cxl.

Domine clamaui ad te exaudi me: intende voci mee cum clamauero ad te. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Pone dne custodiam ori meo: et ostium circumstantie labijs meis. Non declines cor meum in verba malicie: ad excusandas excusationes in peccatis. Cum hominibus operantibus iniquitatem: et non communicabo cum electis eorum. Corripiet me iustus in misericordia et increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum: absorpti sunt iuncti petre iudices eorum. Audient verba mea quoniam potuerunt sicut crassitudo terre: erupta est super terram. Dissipata sunt ossa nostra secus + infernum: quia ad te dne dne oculi mei: in te speraui non auferas aiam meam. Custodi me a laqueo quem absconderunt mihi: et a scandalis operantium iniquitatem. Cadent in + retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam.

Ec. 22. v. 16. q. i. ca. scilicet peccatores de conse. ca. ergo d. vsuris ca. cum tu. de excess. pla. c. int.

als + in infernum.

als + retiaculum

Intellectus dd cum eet in spelunca oro. C. cxli.

Uoce mea ad dominum clamaui: voce mea ad dominum deprecatus sum. Effundo in conspectu eius orationem meam: + tribulationem meam ante ipsum pronuncio. In deficiendo ex me spm meum et tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabam absconderunt laqueum mihi. Considerabam ad dexteram et videbam: et non erat qui cognosceret me. Perijt fuga a me: et non est qui requirat animam meam. Clamaui ad te domine: dixi tu es spes mea: portio mea in terra viuentium. Intende ad deprecationem meam: quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibus me: quia confortati sunt super me. Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas mihi.

Io. an. in de. vnica de rdi. et vene. san. supra. 76 al. non hz + et

Psalmus dauid quando persequebatur eum filius suus absalon. Cap. cxlij.

Domine exaudi orationem meam auribus percipe obsecrationem meam: in veritate tua exaudi me in tua iusticia. Et non intres in + iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo ois viuens. Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra vitam meam. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: et anxiatus est super me spiritus meus: in me turbatum est cor meum. Memor fui dierum antiquorum: meditatus sum in omnibus operibus tuis in factis manuum tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi. Uelociter exaudi me dne: defecit spiritus meus. Non auertas faciem tuam a me: et similis ero descendentibus in lacum. Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui. Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam. Eripe me de inimicis meis dne quia ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam quia deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in + terram rectam: propter nomen tuum dne viuificabis me in equitate tua. Educes de tribulatione aiam meam: et in misericordia tua disperdes + oes inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego seruus tuus sum.

sup. 16 a

als + iudicio d pe. di. 2. ca. si.

sup. 101

als + terra recta

al. non hz + oes

Ps dauid aduersus goliath. Ca. cxliij.

Benedictus dns meus qui docet manus meas ad prelium: et digitos meos ad bellum. Misericordia mea et refugium meum: susceptor meus et liberator meus. Protector meus et in ipso speraui: qui subdit populum meum sub me. Dne quid est homo quia innotuisti ei: aut filius hominis quia reputas eum. Homo + vanitati similis factus est: dies eius sicut vmbra pretereunt. Dne inclina celos tuos et descende: tange montes et fumigabunt. Fulgura + coruscationem et dissipabis eos: emitte sagittas tuas et conturbabis eos. Emitte manum tuam de alto: eripe me et libera me de aquis multis: et de manu filiorum alienorum. Quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum dextera iniquitatis. Deus canticum nouum cantabo tibi in psalterio decachordo psallam tibi. Qui das salutem regibus

sup. a. 17.

supra. 9.

als + vanitatis Job. 8. d pe. di. 2. ca. si. als + coruscationes

qui + redemisti dauid seruũ tuum: de gladio maligno eripe me. Et erue me de manu filiorum alienorum quorum os locutum est vanitatem: et dextera eorum dextera iniquitatis. Quorum filii: sicut + nouelle plantationes in iuuentute sua. Filie eorum composite: circumornate vt similitudo templi. Promptuaria eorum plena: eructantia ex hoc in illud. Oues eorum fetose abundantes in egressibus suis: boues eorum crasse. Non est ruina macerie neque transitus: neque clamor in plateis eorum. Beatum dixerunt populum cui hec sunt: beatus populus cuius dominus deus eius.

als + redemit · als + nouella plantationis · als + crassi

℄ Laudatio xpi dauid. Aleph. Ca. cxliiii.

Exaltabo te deus meus rex: et benedicam nomini tuo in seculum et in seculum seculi. Beth. Per singulos dies benedicam tibi et laudabo nomen tuum in seculum et in seculum seculi. Gymel. Magnus dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius non est finis. Daleth. Generatio et generatio + laudabunt opera tua: et potentiam tuam pronunciabunt. He. Magnificentiam glorie sanctitatis tue loquentur: et mirabilia tua narrabunt. Vau. Et virtutem terribilium + tuorum dicent: et magnitudinem tuam narrabunt. Saen vel zai. Memoriam abundantie suauitatis tue eructabunt: et iudicia tua exultabunt. Heth. Miserator et misericors dominus: patiens et multum misericors. Teth. Suauis dominus vniuersis: et miserationes eius super omnia opera eius. Joth. Confiteantur tibi domine omnia opera tua: et sancti tui benedicant tibi. Caph. Gloriam regni tui dicent: et potentiam tuam loquentur. Lamech. Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam: et gloriam magnificentie regni tui. Mem. Regnum tuum regnum omnium seculorum: et dominatio tua in omni generatione et generationem. Nun. Fidelis dominus in omnibus verbis suis: et sanctus in omnibus operibus suis. Samech. Alleuat dominus omnes qui corruunt: et + erigit omnes elisos. Eyn vel Ain. Oculi omnium in te sperant + domine: et tu das escam illorum in tempore opportuno. Phe vel Pe. Aperis tu manum tuam: et imples omne animal benedictione. Zadich vel zadik. Justus dominus in omnibus viis suis: et sanctus in omnibus operibus suis. Caph vel kuph. Prope est dominus omnibus inuocantibus eum: omnibus inuocantibus eum in veritate. Res. Voluntatem timentium se faciet et deprecationem eorum exaudiet: et saluos faciet eos. Sin vel Schin. Custodit dominus omnes diligentes se: et omnes peccatores disperdet. Thau. Laudationem domini loquetur os meum: et benedicat omnis caro nomini sancto eius: in seculum et in seculum seculi.

sup. 247. · als + laudabit · als + terribilium · 42. di. ca. quia. j. · 11. q. j. ca. firmissime · als + erigit · al. non hz + domine

℄ Alleluia. Cap. cxlv.

Lauda anima mea dominum laudabo dominum in vita mea: psallam deo meo quamdiu fuero. Nolite confidere in principibus + neque in filiis hominum + in quibus non est salus. Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam in illa die peribunt omnes cogitationes eorum. Beatus cuius deus iacob adiutor eius spes in domino deo ipsius: qui fecit celum et terram: mare et omnia que in eis sunt. Qui custodit veritatem in seculum: facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus. Dominus soluit compeditos: dominus illuminat cecos. Dominus + erigit elisos: dominus diligit iustos. Dominus custodit aduenas: pupillum et viduam suscipiet: et + vias peccatorum disperdet. Regnabit dominus in secula deus tuus sion: in generatione et generationem.

sup. a 43. · al. non hz + neque · Als non hz + in · Act. 14. c. apo. 14. b · 23. q. 4. post ca. j. fideles · als + erigit · als + vias · als + Regnauit

℄ Alleluia. Cap. cxlvi.

Laudate dominum quoniam bonus est psalmus: deo nostro sit iocunda decoraque laudatio. Edificans hierusalem dominus: dispersiones israelis congregabit. Qui sanat contritos corde et alligat contritiones eorum. Qui numerat multitudinem stellarum: et omnibus eis nomina vocans. Magnus dominus noster et magna virtus eius: et sapientie eius non est numerus. Suscipiens mansuetos dominus: humilians autem peccatores vsque ad terram. Precinite domino in confessione: psallite deo nostro in cithara. Qui operit celum nubibus: et parat terre pluuiam. Qui producit in montibus fenum et herbam: seruituti hominum. Qui dat iumentis escam ipsorum: et pullis coruorum inuocantibus eum. Non in fortitudine equi voluntatem habebit: neque in tibiis viri beneplacitum erit ei. Beneplacitum est domino super timentes eum: et in eis qui sperant super misericordia eius.

33. q. 5. c. j. · sup. 104.

℄ Alla. aggei et zacharie. Cap. cxlvii.

Lauda hierusalem dominum: lauda deum tuum sion. Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filiis tuis in te. Qui posuit fines tuos pacem: et adipe frumenti satiat te. Qui emittit eloquium suum terre: velociter currit sermo eius. Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit. Mittit crystallum + suum sicut bucellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit. Emittet verbum suum et liquefaciet ea: flauit spiritus eius et fluent aque. Qui

als + suam

Annunciat verbũ suũ iacob: iustitias ⁊ iudicia sua israel. Nõ fecit taliter oĩ nationi: ⁊ iudicia sua non manifestauit eis.

¶ Alla. Aggei ⁊ zacharie. Ca. cxlviij.

Laudate dñm de celis: laudate eũ in excelsis. Laudate eũ oẽs angeli eius: laudate eũ oẽs vtutes ei⁹. Laudate eũ sol ⁊ luna: laudate eum ✝ oẽs stelle ⁊ lumen. Laudate eũ celi celoꝝ: ⁊ aq̃ que sup celos sunt laudẽt nomẽ dñi. Qꝛ ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mãdauit ⁊ creata sunt. Statuit ea ✝ in eternũ ⁊ in seculũ ⁊ in seculũ seculi: preceptũ posuit ⁊ nõ pteribit. Laudate dñm de terra: dracones ⁊ oẽs abyssi. Ignis grãdo nix glacies spũs pcellarũ: que faciũt vbũ ei⁹. Mõtes ⁊ oẽs colles: ligna fructifera ⁊ oẽs cedri. Bestie ⁊ vniuersa pecora: serpẽtes ⁊ volucres pẽnate. Reges terre ⁊ oẽs ppli: pncipes ⁊ oẽs iudices terre. Iuuenes ⁊ vgines senes cũ iunioꝛib⁹ laudẽt nomẽ dñi: qꝛ exaltatũ est nomẽ ei⁹ soli⁹. Cõfessio ei⁹ sup celũ et terrã: ⁊ ✝ exaltauit cornu ppli sui. Hymnus omnibus sanctis eius: filijs israel populo appropinquanti sibi.

¶ Alleluia. Cap. cxlix.

Cantate dño cãticũ nouũ: laus eius in ecclesia sctõꝝ. Letet israel in eo q fecit eũ: ⁊ filie syon exultẽt in rege suo. Laudent nomen ei⁹ in choro: in tympano ⁊ psalterio psallãt ei. Qꝛ beneplacitũ est dño in populo suo: ⁊ ✝ exaltauit mãsuetos in salutẽ. Exultabũt sancti in glia: letabũtur in cubilib⁹ suis. Exultatiões dei in gutture eoꝝ: ⁊ gladij ancipites in manibus eoꝝ: Ad faciẽdã vindictã in natiõib⁹ increpatiões in populis. Ad alligandos reges eoꝝ in compedib⁹: ⁊ nobiles eoꝝ in manicis ferreis. Ut faciãt in eis iudiciũ conscriptũ: glia hec est oibus sanctis eius.

¶ Alleluia. Cap. cl.

Laudate dominũ in sanctis ei⁹: laudate eũ in firmamento virtutis ei⁹. Laudate eũ in virtutibus eius: laudate eũ sm multitudinẽ magnitudinis ei⁹. Laudate eũ in sono tube: laudate eũ i psalterio ⁊ cithara. Laudate eũ in tympano ⁊ choro: laudate eũ i chordis ⁊ organo. Laudate eũ in cymbalis bene sonãtib⁹ laudate eũ in cymbalis iubilatiõis: omnis spiritus laudet dñm. Alleluia.

¶ Explicit psalterium.

¶ Epistola sancti hieronymi presbyteri ad chromaciũ ⁊ heliodorũ episcopos de libris salomonis.

Iungat epistola quos iũgit sacerdotiũ: imo charta nõ diuidat quos christi nectit amoꝛ. Cõmẽtarios i osee amos ⁊ zachariã: malachiã quoqꝫ poscitis. Scripsissem si licuisset pre valitudie. Mittitis solatia sumptuũ: notarios nr̃os ⁊ librarios sustẽtatis: vt vobis potissimum nostꝝ desudet ingeniũ. Et ecce ex latere frequẽs turba diuersa pscẽtiũ q̃si: aut equũ sit me vobis esurientibus ⁊ alijs laborare: aut in ratione dati ⁊ accepti: cuiq̃ preter vos obnoxius sim. Itaqꝫ longa egrotatione fractus: ne penitus hoc anno reticerem: ⁊ apud vos mut⁹ essem: triduũ opus nomini vestro consecraui interpretationẽ videlicet trium Salomonis voluminũ: masloth: quod hebrei parabolas: vulgata autẽ editio prouerbia vocat coeleth: quẽ grece ecclesiasten: latine contionatorem possumus dicere: syrasirim: quod in lingua nostra vertitur canticum canticorum. Fertur ⁊ panaretos iesu filij syrach liber: ⁊ alius pseudographus qui sapientia salomonis inscribitur. Quoꝝ priorem hebraicum reppri: non ecclesiasticũ vt apud latinos: sed parabolas prenotatum. Cui iuncti erant ecclesiastes ⁊ canticũ canticorum vt similitudinem salomonis non solum numero librorũ: sed etiam materiarũ genere coequaret. Se-

cunctus apud hebreos nusq̃ est: q̄ ꝛ ipse stilus grecã eloquẽtiã redolet: ꝛ nõnulli scriptorũ veterũ: hũc eẽ iudei philõis affirmãt. Sicut ergo iudith ꝛ tobie ꝛ machabeorũ libros legit quidẽ eos ecclesia: s; inter canõicas scripturas nõ recepit: sic ꝛ hec duo volumina legit ad edificationẽ plebis: nõ ad auctoritatẽ ecclesiasticorũ dogmatũ confirmandã. Si cui sane septuaginta interpretum magis editio placet: habet eam a nobis olim emendatam. Neq; enim noua sic cudimus vt vetera destruamus. Et tamen cum diligentissime legerit: sciat magis nostra scripta intelligi: q̃ non in tertium vas transfusa coacuerint: sed statim de prelo purissime commendata teste: suũ saporem seruauerint.

℃ Explicit epistola sancti hieronymi.

℃ Incipit prologus in libros eosdem.

TRibus nominibus vocatũ fuisse salomonẽ scripture manifestissime docent. Pacificũ idest salomonẽ: ꝛ ididia: hoc ẽ dilectũ dñi: ꝛ qđ nũc di coeleth idest ecclesiasten. Ecclesiastes autẽ greco sermone ẽ appellatus: q̄ cetum .i. ecclesiam congreget: quẽ nos nũcupare possimus contionatorem: eo q̄ loquat̃ ad populũ: ꝛ sermo ei⁹ nõ specialiter ad vnũ sed ad vniuersos dirigat̃ generaliter. Porro pacificus ꝛ dilectus domini ab eo q̄ regno eius pax fuerit: ꝛ eum dominus dilexerit: appellatus est. Nã ꝛ psal. xliiij. ꝛ lxxi. dilecti ꝛ pacifici titulo prenotantur. Qui tamen ꝛ si ad prophetiam christi ecclesieq; pertinẽtes: felicitatem ꝛ vires salomonis excedunt: tamẽ secundum historiã super salomonẽ scripti sunt. Itaq; iuxta numerũ vocabulorũ tria volumina edidit. prouerbia: ecclesiasten: canticum canticorũ. In prouerbijs paruulum docens: ꝛ quasi de officijs p̄ sententias erudiens. Unde ꝛ ad filium sermo crebro repetitur. In ecclesiasten vero mature virum etatis instituens: ne quicq̃ in mundi rebus putet eẽ perpetuum: sed caduca ꝛ breuia vniuersa que cernimus. Ad extremum iam consummatũ virum ꝛ calcato seculo preparatũ: in canticis canticorum: sponse iungit amplexibus. Nisi enim prius reliquerimus vitia: ꝛ pompis seculi renunciantes: expeditos nos ad aduentum preparauerimus: non possumus cantare canticum canticorum. Sed ꝛ hoc diligentius attendendum: tres libros auctore diuerso eẽ intitulatos. In prouerbijs enim notantur prouerbia salomonis filij dauid regis israel. In ecclesiasten vero verba ecclesiastes filij dauid regis hierusalem. Superfluum quippe est israel hic qđ male in grecis ꝛ latinis codicibus inuenitur. In cantico autem canticorum nec filius dauid nec rex israel siue hierusalẽ prescribitur: sed tm̃ canticũ canticorũ salomonis. Sicut enim prouerbia ꝛ rudis institutio ad duodecim trib⁹ ꝛ ad totũ ptinet israel: ꝛ q̃o contẽptus mundi nõ nisi metropolitis cõuenit: hoc est habitatoribus in hierusalem: ita canticum canticorum ad eos proprie pertinet qui tãtum superna desiderant. Ad incipiẽtes ꝛ proficientes ꝛ paterna dignitas ꝛ regni proprij merito vendicatur auctoritas. Ad perfectos vero vbi nõ timore erudiatur sed amore: proprium nomẽ sufficit: ꝛ equalis magister est ꝛ nescit se eẽ regem. Que omnia refertũtur ad christum.

℃ Incipit alius prologus.

TRes libros salomonis: idest prouerbia: ecclesiasten: ꝛ canticum cãticorũ: veteri septuaginta interpretum auctoritati reddidi vel antepositis lineis superflua queq; designans: vel stellis titulo prenotãs ea que minus habeãtur inter serẽs: vt plenius paula ꝛ eustochium cognoscatis quid in libris nostris minus sit quidue redũdet. Necnõ etiam illa que imperiti translatores male in linguam nostram de greco sermone verterant oblitterans ꝛ antiquans: curiosissima veritate correxi. Et vbi prepostero ordine atq; peruerso sentẽtiarum fuerat lumen ereptum: suis locis restituens feci intelligi quod latebat. Porro in eo libro qui a plerisq; sapientia salomonis inscribitur: ꝛ in ecclesiastico quem esse iesu filij syrach nullus ignorat: calamum temperaui: tantũmodo canonicas scripturas vobis emendare desiderans: ꝛ studiũ meũ certis magis q̃ dubijs commẽdare. Ideo greco ꝛ hebreo preãciũcula vtraq; in libro premissa est: q̄ nonnulla de greco hoc ad illuminationem sensus ꝛ legẽtis edificationem vel inserta hebraice trãslationi: vel extrinsecus iuncta sunt. Et idcirco qui legis semp peregrina memento.

¶ Incipit liber prouerbiorum: quem hebrei misle vel masloth appellant.

¶ Ca. Sū. ¶ Intitulatio inscribit̄ ꝑ libat̄ vtilitas opis: audit⁹ sapiētie cōmēdat̄: ꝑ hibet̄ filius ne acqescat blādicijs nec eat in vijs peccatorum vel hereticorum: sapientia clamat. Cap. i.

A Parabole salomonis filij dauid regis isrl̄. Ad sciēdū sapiētiā & disciplinā ad intelligēda verba prudētie: & suscipiē dam eruditionē doctrine iustitiā & iudiciū & equitatem. Ut detur paruulis astutia: ✝ & adolescēti scientia & intellectus. Audiens sapiens sapientior erit: & intelligēs gubernacula possidebit. Animaduertet parabolam & interpretationē verba sapiētū & enigmata eorū. // Timor domini ꝑn cipiū sapientie. Sapientiam atq; doctrinam stulti despiciūt. Audi fili mi disciplinam patris tui: & ne dimittas legem matris tue: vt addat̄ gratia capiti tuo & torques collo tuo. B Fili mi si te lactauerint peccatores: ne acquiescas eis. Si dixerint: veni nobiscū: insidiemur sanguini: abscō damus tēdiculas contra insontem frustra: deglutiamus eū sicut infernus viuē tem & integrū quasi descendentem in lacū: omnem preciosam substantiam reperiemus: implebimus domos nostras spolijs: sortem mitte nobiscum: marsupium sit vnū omniū nostrū: fili mi ne ambules cum eis. Prohibe pedem tuū a semitis eorū: // pedes enim illorū ad malum currūt: & festinant vt effundāt sanguinē. // Frustra aūt iacitur rete ante oculos pennatorū. Ipsi quoq; contra sanguinē suū insidiant̄: & moliūtur fraudes cōtra animas suas. Sic semite omnis auari: animas possidētiū rapiūt. // Sapiētia foris ꝑdicat: in plateis dat vocē suam. In capite turbarū clamitat: in forib⁹ portarū vrbis ꝑferi verba sua dicens. Usq;quo paruuli diligitis īfantiā & stulti ea q̄ sibi sūt noxia cupiēt: & imprudētes odibūt sciētiā? C Cōuertimini ad correptionē meā. En ꝑferā vobis spiritū meū & ondam vobis verba mea. // Qr vocaui & renuistis: extēdi manū meā: & non fuit q aspiceret. Despexistis oē cōsiliū meū: & increpatiōes meas neglexistis. D Ego quoq; in interitu vestro ridebo: & subsannabo cū vobis id qd̄ timebatis aduenerit. Cū irruerit repētina calamitas: & interitus quasi tēpestas ingruerit: quādo venerit super vos tribulatio & angustia. Tūc inuocabūt me & nō exaudiā: mane cōsurgēt & nō inuenient me: eo q̄ exosam habuerint disciplinā: & timorē domini nō susceperint: nec acquieuerint cōsilio meo: & detraxerint vniuerse correptiōi mee. Comedēt igit̄ fruct⁹ vie sue: suisq; ꝯsilijs saturabunt̄. Auersio paruulorū interficiet eos: & ꝓsperitas stultorꝫ ꝑdet eos. Qui aūt me audierit absq; terrore requiescet: & abūdātia ꝑfruet̄ malorꝫ timore sublato.

¶ Ca. Sū. ¶ Sapiētia monet suscipe sermōes suos: qrere & ꝑ pietiā sicut thesaurū q̄ ab omni insania reuocat: cōtēptorib⁹ cōtrariat̄: liberat a via mala & muliere adultera: & reducit in viam rectam. Cap. ij.

A Fili mi si susceperis sermones meos & mādata mea abscōderis penes te: vt audiat sapiētiā auris tua: inclina cor tuū ad cognoscēdam prudētiam. Si enim sapiētiam inuocaueris & inclinaueris cor tuū prudētie: si qsieris eam quasi pecuniā & sicut thesauros effoderis illā: tūc intelliges timorem domini: & sciētiam dei inuenies: quia dn̄s dat sapiētiā: & ex ore ei⁹ sciētia & prudētia. B Custodiet rectorꝫ salutem & proteget gradiētes simpliciter: seruans semitas iustitie: & vias sanctorum custodiēs. Tūc intelliges iustitiā & iudiciū & equitatem: & omnē semitam bonam. Si intrauerit sapiētia cor tuū: & sciētia anime tue placuerit: cōsiliū custodiet te: & prudētia seruabit te vt eruaris ✝ a via mala ✝ &

Marginalia: C Infra. 8.a. — Esa. 65.b; Dīe. 7.c. — Al. non hȝ ✝ & — ✝ Psal. 110; Sup. 1.b.; Infra. 9. — Infra. 6 c. — Esa. 59.b; & p̄ Gui. do. 23. q. 4. c. cū i lege — Al. ✝ de his non hȝ ✝ &

ab homine q peruersa loquitur. Qui relinquūt iter rectū: ⁊ ambulāt p vias tenebrosas. Qui letant̃ cū malefecerint: ⁊ exultāt in reb⁹ pessimis. Quoꝝ vie peruerse sūt ⁊ infames gressus eoꝝ. Ut eruaris a muliere aliena ⁊ ab extranea q̃ mollit sermones suos: ⁊ relinqt ducē pubertatis sue: ⁊ pacti dei sui oblita est. Inclinata est enī ad mortē domus eius: ⁊ ad inferos semite ipsius. Oēs q ingrediūt̃ ad eā nō reuertētur: nec apprehendēt semitas vite. Ut ambules in via bona: ⁊ calles iustoꝝ custodias. Qui enim recti sunt habitabūt ī terra: ⁊ simplices pmanebūt ī ea. Impij vero de terra pdent̃: ⁊ q iniq̃ agūt auferent̃ ex ea.

infra.7.a

D

¶ Ca. Sū. ¶ De pceptis memorādis ⁊ fiducia habēda in deū nō ī ppria prudētia: de timēdo ⁊ honorādo deū: de amādo disciplinā: de laude sapiētie: de impio nō timēdo ⁊ bono opere nō deferēdo: de impio illusore nō mirando. Cap. iij.

A

FIli mi ne obliuiscaris legis mee: ⁊ pcepta mea cor tuū custodiat. Longitudinē enim dierū ⁊ annos vite ⁊ pacē apponent tibi. Misericordia ⁊ veritas te nō deserāt. Circūda eas gutturi tuo: ⁊ describe in tabulis cordis tui: ⁊ inuenies gratiam ⁊ disciplinam bonam corā deo ⁊ hominibus. Habe fiduciā in domino ex toto corde tuo: ⁊ ne innitaris prudentie tue. In omnibus vijs tuis cogita illū: ⁊ ipse diriget gressus tuos. Ne sis sapiēs apud temetipsum. Time + deū: ⁊ recede a malo. Sanitas qppe erit vmbilico tuo: ⁊ irrigatio ossiū tuorum. Honora deū de tua substātia: ⁊ de primitijs omniū frugum tuarū + da pauperibus: ⁊ implebuntur horrea tua saturitate: ⁊ vino torcularia redūdabūt. Disciplinā dñi fili mi ne abijcias nec deficias cū ab eo corriperis. Quē enim diligit dñs corripit: ⁊ quasi pr̃ in filio complacet sibi. Beatus homo qui inuenit sapiētiā ⁊ qui affluit prudētia. Melior est acquisitio eius negociatione auri ⁊ argēti: primi ⁊ purissimi fructus ei⁹. Preciosior est cunctis opibus sapiētia: ⁊ oia q̃ desiderātur: huic nō valēt cōparari. Longitudo dieꝝ in dextera eius: + ⁊ in sinistra illius diuitie ⁊ glīa. Uie ei⁹ vie pulchre: ⁊ oēs semite eius pacifice. Lignū vite est his qui apprehenderint eā: ⁊ q tenuerint eā beati. Dominus sapiētia fundauit

Ro.12.d.

Nis + enim

B

Tho.4.b. i.q.i.ca. nō ē putanda 20. q.i.c. in summa.16. q.i c. decl me i glo. de dec.i.c. ex transmissa in glo.

Hebr.e.12.b.

terrā: stabiliuit celos prudētia. Sapiētia illius eruperūt abyssi: ⁊ nubes rore concrescūt. Fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. Custodi legē meā atq; cōsilium meum: ⁊ erit vita anime tue: ⁊ gratia faucibus tuis. Tūc ambulabis fiducialiter in via tua: ⁊ pes tuus nō impinguet. Si dormieris nō timebis: qescas ⁊ suauis erit somnus tuus. Ne pauéas repentino terrore: ⁊ irruētes tibi potētias impiorum. Dñs enim erit in latere tuo: ⁊ custodiet pedē tuū ne capiaris. Noli prohibere bene facere eū q potest: si vales ⁊ ipse benefac. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere: ⁊ cras dabo tibi: cū statim possis dare. Ne moliaris amico tuo malum: cum ille in te habeat fiduciam. Nō cōtendas aduersus hominē frustra: cū ipse tibi nihil mali fecerit. Ne emuleris hominē iniustum: nec imiteris vias eius: qz abominatio est dñi ois illusor: ⁊ cum simplicibus sermocinatio eius. Egestas a dño in domo impij: habitacula aūt iustoꝝ benedicētur. Ipse deludet illusores: ⁊ mansuetis dabit gratiā. Gloriam sapiētes possidebūt: stultoꝝ + exultatio ignominia.

Mt.c.2.b. 23 q.4. c. ea vindicta ō purga. ca. cū intēterit ifra. 8.b. oīs non hz + ⁊

C

D

Nis + exaltatio

¶ Ca. Sū. ¶ Salomon ostendit querendā sapiētiā p exēplū sui: ⁊ fructū sapiētie ⁊ viā sapiētie ⁊ viā impiorū loquit alternatim de custodiēdis eloquijs dei: de custodia cordis oris ⁊ gressuum. Cap. iiij.

A

AUdite filij disciplinā pris: ⁊ attēdite vt sciatis prudētiā. Donū bonū tribuā vobis: legem meā ne derelinquatis. Nam ⁊ ego filius fui patris mei tenellus ⁊ vnigenitus coram matre mea: ⁊ docebat me atq; dicebat. Suscipiat verba mea cor tuū: custodi pcepta mea ⁊ viues. Posside sapiētiā: posside prudētiam. Ne obliuiscaris neq; declines a verbis oris mei. Ne dimittas eā: ⁊ custodiet te: dilige eā ⁊ cōseruabit te. Principiū sapiētie posside sapiētiam: ⁊ in omni possessione tua acqre prudētiā. Arripe illam ⁊ exaltabit te: glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexat⁹. Dabit capiti tuo augmēta gratiarū ⁊ corona inclyta proteget te. Audi fili mi ⁊ suscipe verba mea: vt multiplicent̃ tibi anni vite. Uiam sapiētie monstrabo tibi: ⁊ ducam te per semitas equitatis. Quas cū ingressus fueris nō arctabunt̃ gressus tui ⁊ currēs nō habebis offendiculum. Tene

Ec. 8. sapi.c.3.

B

disciplinā: ne dimittas eam. Custodi il-
C
lam: q2 illa est vita tua. Ne delecteris + in
semitis impiorum: nec tibi placeat malo-
rum via. Fuge ab ea nec transeas ꝑ illā:
declina ⁊ desere eam. Nō enim dormiunt
nisi cū malefecerint: ⁊ + nō + rapit᷑ som-
nus ab eis nisi supplantauerint. Come-
dūt panē impietatis: ⁊ vinū iniquitatis
bibunt. // Iustorū autē semita quasi lux
splēdēs: procedit ⁊ crescit vsq3 ad pfectā
diem. Via impiorum tenebrosa: nesciūt
vbi corruāt. Fili mi ausculta sermones
meos: ⁊ ad eloq̄a mea inclina aurē tuā.
Ne recedant ab oculis tuis: custodi ea in
medio cordis tui. Vita enim sunt inue-
niētibus ea: ⁊ vniuerse carni sanitas. Oi
D
custodia serua cor tuū: q2 ex ipso vita ꝓce-
dit. Remoue a te os prauū ⁊ detrahentia
labia sint ꝓcul a te. Oculi tui recta vide-
ant: ⁊ palpebre tue precedāt gressus tuos.
Dirige + semitas pedib9 tuis: ⁊ omnes
vie tue stabilient᷑. Ne declines ad dexterā
+ neq3 ad sinistrā. Auerte pedē tuū a ma-
lo. Vias enim q̄ a dextris sunt nouit dñs:
puerse vero sunt q̄ sunt a sinistris. Ipse .n.
rectos faciet + gressus tuos: itinera autem
tua in pace producet.

Alias + semita
alias non
hz + in
alias non
hz + nō
alias + ca-
pitur
// 3. q. ca.
nulli
vō pr. di.
2. c. nōre
mereba-
tur.

Alias + se-
mitam
Alias + ⁊
alias non
hz + ne-
q3
Alias +
cursus

ℭ Ca. Sū. ℭ De vitanda meretrice: de ho-
nore ⁊ laborib9 ⁊ ānis nō perdēdis: de bi-
bēdis aquis cisterne ꝓprie: ⁊ diligenda
vxore: ⁊ fugiēda aliena. Cap. v.

A
Fili mi attēde ad sapiētiam meā: ⁊
prudētie mee inclina aurē tuā: vt
custodias cogitationes: ⁊ disciplinam la-
bia tua conseruēt. + Ne intēderis fallacie
mulieris. Fauus eniꝫ distillās labia me-
retricis: ⁊ nitidius oleo guttur ei9. No-
uissima aūt illi9 amara quasi absynthiū:
⁊ lingua ei9 + acuta quasi gladi9 biceps.
Pedes ei9 descēdunt in mortē: ⁊ ad infe-
ros gressus eius penetrāt. Per semitā vi-
te nō ambulāt: vagi sunt gressus ei9: ⁊ in-
B
uestigabiles. Nūc ergo fili mi audi me: ⁊
ne recedas a verbis oris mei. Lōge fac ab
ea viam tuā: ⁊ ne appropinques foribus
domus eius. Ne des alienis honorē tuū:
⁊ ānos tuos crudeli. Ne forte impleantur
extranei viribus tuis: ⁊ labores tui sint in
domo aliena: ⁊ gemas i nouissimis quā-
do consumpseris carnes tuas ⁊ corpus
C
tuū ⁊ dicas. Cur detestatus sum discipli-
nam: ⁊ increpationib9 nō acq̄euit cor meū.

Alias non
hz + Ne
intende-
ris falla-
tie mu-
lieris
alias + acu-
ta

37. di. ca.
non ne
sus si.

Nec audiui vocem docentiū me: ⁊ magi-
stris nō inclinaui aurem meā. Pene fui
in omni malo: in medio ecclesie ⁊ syna-
goge. Bibe aquā d̄ cisterna tua: ⁊ fluēta pu-
tei tui. Deriuent᷑ fontes tui foras: ⁊ in pla-
teis aquas tuas diuide. Habeto eas solus:
nec sint alieni participes tui. Sit vena tua
D
benedicta: ⁊ letare cū muliere adolescētie
tue. Cerua charissima ⁊ gratissimus hin-
nulus. Vbera ei9 inebrient te omni tem-
pore: ⁊ in amore ei9 delectare iugiter. Qua-
re seduceris fili mi ab aliena: ⁊ foueris in
sinu alterius? Respicit dominus + viam
hominis: ⁊ oēs gressus eius cōsiderat. Ini-
quitates sue capiūt impiū: ⁊ funib9 peccato-
rū suorū constringit᷑. Ipse morietur q2 nō
habuit disciplinā: ⁊ in multitudine stul-
ticie sue decipietur.

Alias +
vias
Job. 34.
c.

ℭ Ca. Sū. ℭ Instruit ꝓceptorē siue credi-
torē animarū: excitat pigrū: arguit scisma-
ticum: de vigili custodia legis: de fugiēda
adultera: de hec odit ⁊ ei9 fallacia. Cap. vi.

A
Fili mi si spoponderis ꝓ amico tuo:
defixisti apō extraneū manū tuam.
Illaqueat9 es verbis oris tui. ⁊ capt9 pro-
prijs sermonib9. Fac ergo quod dico fili
mi ⁊ temetipsum libera: q2 incidisti i + ma-
nū ꝓximi tui. Discurre festina: suscita ami-
cū tuū. Ne dederis somnum oculis tuis:
nec dormitēt palpebre tue. Eruere quasi da-
mula de manu: // ⁊ quasi auis de insidijs
aucupis. Vade ad formicā o piger: ⁊ consi-
dera vias eius ⁊ disce sapientiam. Que cū
nō habeat ducē nec preceptorem nec prin-
cipem: parat in estate cibum sibi ⁊ cogre-
get in messe quod comedat. // Vsq3 quo pi-
B
ger + dormies? Quādo cōsurges de som-
no tuo? Paululū dormies paululū dor-
mitabis: paululū conseres manus tuas
vt dormias: ⁊ veniet tibi quasi viator ege-
stas: ⁊ pauperies quasi vir armatus. Si ve-
ro impiger fueris: veniet vt fons messis
tua: ⁊ egestas longe fugiet a te. Homo apo-
stata vir inutilis graditur ore peruerso:
annuit oculis: terit pede: digito loqui-
tur: prauo corde machinatur malum: ⁊
C
omni tempore iurgia seminat. Huic ex-
templo veniet perditio sua ⁊ subito con-
teretur: nec habebit vltra medicinam.
Sex sunt que odit dominus: ⁊ septimū
detestatur anima eius. Oculos subli-
mes: linguam mendacem: manus effun-

Di-
derem.
c. nisi cū
Infra. 17. c.
Alias +
manū

Infra. 30. d
Infra. 24. d
alias + dor-
mis

dentes innoxiū sanguinē: cor machinans cogitatiōes pessimas // pedes veloces ad currendū in malū: proferentē mendacia: testem fallacē: et eum q seminat inter frēs discordias. C Obserua fili mi pcepta pris tui: et ne dimittas legē matris tue. Liga eā in corde tuo iugiter: et circūda gutturi tuo. Cum ambulaueris gradiant tecum: cum dormieris custodiant te: et euigilās loqre cū eis. Quia mandatum lucerna est: et lex lux: et via vite increpatio discipline: vt + custodiat te a muliere mala et a blādā lingua extranee. Nō ↄcupiscat pulchritudinē eius cor tuū: ne capiaris nutibus illius. Preciū enim scorti vix est vni9 panis: mulier aūt viri pciosam animam capit. Nunquid potest homo abscōdere ignem in sinu suo: vt vestimēta illius nō ardeāt: aut ambulare sup prunas vt nō plāte comburātur eius? Sic qui ingreditur ad mulierē proximi sui: nō erit mundus cū tetigerit eam. Non grandis est culpa cū quis furatus fuerit. Furat enim vt esurientē impleat animam. Deprehensus quoq reddet septuplū: et omnem substantiā domus sue tradet et liberabit se. Qui aūt adulter est: ppter cordis inopiā perdet animam suam. Turpitudinem et ignominiā congregat sibi: et opprobrium illius non delebitur. Quia zelus et furor viri nō parcet in die vindicte: nec acqescet cuiusqȝ pcibus: nec suscipiet pro redemptione dona plurima.

C Ca. Sū. C Inuitat ad timorē dñi et custodiam mandatorum eius: describit mulierem adulteram: refert verba eius: et dehortatur a vijs eius. Cap. vij.

Fili mi custodi sermones meos et precepta mea reconde tibi. Fili honora dominum et valebis: preter eum vero nō timueris deum alienum. Serua mandata mea et viues: et legem meam quasi pupillam oculi tui. Liga eam in digitis tuis: scribe illam in tabulis cordis tui. // Dic sapientie: soror mea es: et prudentiam voca amicam tuam. Vt custodiat te a muliere extranea: et ab aliena que verba sua dulcia facit. De fenestra enim domus mee per cancellos prospexi iuuenem: et video paruulos. Considero vecordem + iuuenem: qui transit per plateas iuxta angulum: et prope viam domus illius graditur in obscuro aduesperascēte die in noctis tenebris et caligine. Et ecce occurrit illi mulier in ornatu meretricio pparata ad decipiendas aīas. Garrula et vaga quietis impatiens nec valēs in domo consistere pedib9 suis. Nūc foris nūc in plateis: nūc iuxta angulos insidiās. Apprehēsumqȝ deosculat iuuenē: et procaci vultu blandit dicens. Victimas pro salute deuoui: hodie reddidi vota mea. Idcirco egressa sum in occursum tuū: desiderās te videre et repperi. Intexui funibus lectulum meū: straui tapetib9 pictis ex egypto: aspsi cubile meū myrrha et aloe et cynamomo. Ueni inebriemur vberib9: et fruamur cupitis amplexib9 donec illucescat dies. Nō est enī vir in domo sua: abijt via longissima. Sacculū pecunie secum tulit: in die plene lune reuersurus est in domum suam. Irretiuit eū multis sermōibus: et blandicijs labiorū protraxit illū. Statim eā sequit quasi bos ductus ad victimā: et quasi agnus lasciuiēs et ignorans: et nescit q ad vincula stult9 trahat donec trāsfigat sagitta iecur eius. Uelut si auis festinet ad laqueū: et nescit q de periculo anime illius agit. Nūc ergo fili mi audi me: et attēde verba oris mei. Ne abstrahat in vijs illius mens tua: neqȝ decipiaris semitis ei9. Multos enim vulneratos deiecit: et fortissimi qqȝ interfecti sunt ab ea. Vie inferi domus ei9 + penetrātes in + interiora mortis.

C Ca. Sū. C Sapiētia cōmēdat doctrinā suā et prefert cunctis opib9: et dicit q coeterna est deo patri: et cū ipso creauit oīa: et se probat audire deum. Cap. viij.

Nunquid nō sapiētia clamitat: et prudentia dat vocem suam. In summis excelsisqȝ verticib9 supra viā in medijs semitis stans iuxta portas ciuitatis in ipsis foribus loquit dicēs. O viri ad vos clamito: et vox mea ad filios hominū. Intelligite paruuli astutiā: et insipiētes aīaduertite. Audite quoniam de rebus magnis locutura sum: et aperiētur labia mea vt recta predicēt. Ueritatē meditabit guttur meum: et labia mea detestabūtur impiū. Iusti sunt omnes sermones mei: nō est in eis prauū quid neqȝ peruersum. Recti sunt intelligentibus: et equi inuenientibus scientiam. Accipite disciplinam meam et non pecuniam: doctrinam magis q̄ aurū eligite. // Melior est enim sapientia

cunctis

Marginalia: Sup. ca. 1. b — Alr. + custodiat — D — Al. nō hȝ + fili honora et c. — vl. p alienum — Aō pe. vl. ea x pariētas — Sup. 2. ca. b — Al. nō hȝ + seuenem — C — 57. dīc nasci — D — Als + ad penetralia descēdentis mortis — Als + istriora — A — B — Sup. 3. b. Als non hȝ + opibus

tūctis ⁊ opib⁹ preciosissimis: ⁊ omne desiderabile ei nō potest cōparari. Ego sapientia habito in cōsilio: ⁊ eruditis intersum cogitationib⁹. Timor dñi odit malū: arrogantiā ⁊ superbiā ⁊ viam prauam: ⁊ os bilingue detestor. Meū est consiliū ⁊ equitas: mea est prudentia: mea est fortitudo. Per me reges regnāt ⁊ legū conditores iusta decernūt. Per me pncipes imperāt ⁊ potētes decernūt iustitiam. Ego diligētes me diligo: ⁊ q mane vigilauerint ad me inuenient me. Mecum sunt diuitie ⁊ gloria: opes superbe ⁊ iustitia. Melior est fruct⁹ me⁹ auro ⁊ lapide precioso: ⁊ genimina mea argento electo. In vijs iustitie ambulo in medio semitarū iudicij: vt ditem diligētes me: ⁊ thesauros eoꝝ repleā. Domin⁹ possedit me in initio viaꝝ suarum antequā quicquā faceret a principio: ab eterno ordinata sum: ⁊ ex antiquis antequā terra fieret. Nundū erant abyssi: ⁊ ego iam cōcepta eram. Necdū fontes aquarū eruperant: necdū montes graui mole cōstiterāt. Ante omnes colles ego parturiebar: adhuc terram nō fecerat: ⁊ flumina ⁊ cardines orbis terre. Qñ preparabat celos aderā: qñ certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos. Qñ ethera firmabat sursum: ⁊ librabat fontes aquarū. Qñ circūdabat mari terminū suū: ⁊ legem ponebat aquis ne trāsirent fines suos. Qñ appēdebat fundamēta terre: cū eo eram cūcta componens. Et delectabar per singulos dies ludēs coram eo omni tēpore: ludens in orbe terraꝝ: ⁊ delitie mee esse cū filijs hominū. Nunc ergo filij audite me. Beati qui custodiūt vias meas. Audite disciplinam ⁊ estote sapientes: ⁊ nolite abijcere eā. Beat⁹ homo qui audit me: ⁊ qui vigilat ad fores meas quotidie: ⁊ obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit: inueniet vitā ⁊ hauriet salutē a dño. Qui aūt in me peccauerit ledet animam suā. Omnes qui me oderūt diligunt mortem.

[C Sap. 6.a]

¶ Cap. Sū. ¶ Sapientia carne assumpta edificauit sibi domū: ⁊ vocat ab infantia: pmittit annos vite: describit mulierem adulterā siue heresim. Cap. ix.

[A] Sapientia edificauit sibi domū: excidit colūnas septē. Immolauit victimas suas: miscuit vinū ⁊ pposuit mēsam suā. Misit ancillas suas vt vocarēt ad arcem: ⁊ ad menia ciuitatis. Si qs ē paruulus veniat ad me. Et insipiētib⁹ locuta est. Venite comedite panē meū: ⁊ bibite vinū qd miscui vobis. Relinqte īfantiā: ⁊ viuite ⁊ ābulate + per vias prudētie. Qui erudit derisorē: ipse iniuriā sibi facit: ⁊ q arguit impiū sibi maculā generat. Noli arguere derisorē: ne oderit te. Argue sapiētē: ⁊ diliget te. Da sapiēti occasionē: ⁊ addet ei sapiētia. Doce iustū: ⁊ festinabit accipere. Principiū sapiētie timor dñi: ⁊ sciētia sanctoꝝ prudētia. Per me.n. multiplicabunt dies tui: ⁊ addent tibi āni vite. Si sapiēs fueris tibimetipsi eris: si aūt illusor solus portabis malū. Mulier stulta ⁊ clamosa plenaqꝫ illecebris: ⁊ nihil omnino sciens: sedet in forib⁹ domus sue sup sellam in excelso vrbis loco: vt vocaret transeuntes + per viā ⁊ pergētes itinere suo. Quis est paruulus: declinet ad me. Et vecordi locuta est. Aque furtiue dulciores sunt: ⁊ panis abscōdit⁹ suauior. Et ignorauit q ibi sint gygātes: ⁊ in pfundis inferni conuiue eius. + Qui enim applicabitur illi descendet ad inferos: nam qui abscesserit ab ea saluabitur.

[B — al's + īn — C — 23.q.6. c. vides supra.1.a Ps. 110. Eccl.1.b. — Al's non hꝫ + per — D — al. nō hꝫ + Qui eni &c. vsqꝫ saluabit.]

¶ Ca. Sū. ¶ Alternatim loquit de filio sapiente ⁊ stulto: iusto ⁊ impio: simplici ⁊ prauo: de charitate ⁊ odio: de bono lingue ⁊ malo. Cap. x.

Parabole salomonis filij dauid regis hierusalē. Filius sapiēs letificat patrē: filius vero stultus mesticia ē matris sue. Nihil proderūt thesauri impietatis iustitia vero liberabit a morte. Non affliget dñs fame animā iusti: ⁊ insidias impioꝝ subuertet. Egestatē operata est manus remissa: manus aūt fortiū diuitias parat. + Qui autē nititur mendacijs hic pascit ventos: idē autem ipse sequit aues volantes. Qui congregat in messe filius sapiēs est qui autem stertit estate filius cōfusionis. Benedictio dñi sup caput iusti: os aūt impiorū operit iniqtatē. Memoria iusti cū laudib⁹: ⁊ nomē impioꝝ putrescet. Sapiēs corde precepta suscipiet stultus cedit labijs. Qui ambulat simpliciter: ambulat cōfidēter: qui autē deprauat vias suas manifestus erit. Qui annuit oculo dabit dolorē ⁊ stultus labijs verberabit. Vena vite os iusti: ⁊ os ipioꝝ operit + iniqtatē. Odium suscitat rixas:

[A — di.95. c. esto infra.15.c. infra.11.a Eccl.5.b infra.12.d — al's non hꝫ + qui aūt &c. vsqꝫ volantes — B infra 28.c. Eccl.27. D — al's + iniqtatē — i.pe.4.b.]

⁊ vniuersa delicta operit charitas. In labijs sapientis inuenitur sapientia: ⁊ virga in dorso eius qui indiget corde. Sapientes abscondunt scientiam: os autem stulti confusioni proximum est.

Infra.18.b. C

// Substantia diuitis vrbs fortitudinis eius: pauor pauperum egestas eorum. Opus iusti ad vitam: fructus autem impij ad peccatum. Uia vite custodienti disciplinam: qui autem increpationes relinquit errat. Abscondunt odium labia mendacia: qui profert contumeliam insipiens est.

// 43.dist. ca.j.

// In multiloquio non deerit peccatum: qui autem moderatur labia sua prudentissimus est. Argentum electum lingua iusti: cor autem impiorum pro nihilo. Labia iusti erudiunt plurimos: qui autem indocti sunt in cordis egestate morientur.

D

Benedictio domini diuites facit: nec sociabitur ei afflictio. Quasi per risum stultus operatur scelus: sapientia autem est viro prudentia. Quod timet impius veniet super eum: desiderium suum iustis dabitur. Quasi tempestas transiens non erit impius: iustus autem quasi fundamentum sempiternum. Sicut acetum dentibus: ⁊ fumus oculis: sic piger his qui miserunt eum.

Al's + in via

+ Timor domini apponet dies: ⁊ anni impiorum breuiabuntur. Expectatio iustorum letitia: spes autem impiorum peribit. Fortitudo simplicis via domini: ⁊ pauor his qui operantur malum. Iustus in eternum non commouebitur: impij autem non habitabunt super terram. Os iusti parturiet sapientiam: lingua prauorum peribit. Labia iusti considerant placita: ⁊ os impiorum peruersa.

¶ Ca. Sũ. ¶ De equitate ⁊ humilitate: simplicitate ⁊ iustitia: de gubernatore ⁊ dispensatore: de misericordia ⁊ clementia ⁊ eorum contrarijs: de diuidentibus propria: de vendicatione: de querente bonum: de vxore iusti: de flagello iusti ⁊ eorum contrarijs. Cap. xj.

A

// dist.45. ca.ois. de pe.di.i ani.c.quẽ penitet. sup.10.a Eccl.5.b.

S// Tatera dolosa abominatio est apud deum: ⁊ pondus equum voluntas eius. Ubi fuerit superbia: ibi erit ⁊ contumelia: vbi autem est humilitas: ibi ⁊ sapientia. Simplicitas iustorum diriget eos: ⁊ supplantatio peruersorum vastabit illos. // Non proderunt diuitie in die vltionis: iustitia autem liberabit a morte. Iustitia simplicis diriget viam eius: ⁊ in impietate sua corruet impius. Iustitia rectorum liberabit eos: ⁊ in insidijs suis capientur iniqui.

Sap.5.c. B

// Mortuo homine impio nulla erit vltra spes: ⁊ expectatio sollicitorum peribit. Iustus de angustia liberatus est: ⁊ tradetur impius pro eo. Simulator ore decipit amicum suum: iusti autem liberabuntur scientia. In bonis iustorum + exaltabitur ciuitas: ⁊ in perditione impiorum erit laudatio.

al. + exaltabit

Benedictione iustorum exaltabitur ciuitas: ⁊ in ore impiorum subuertetur. Qui despicit amicum suum indigens corde est: vir autem prudens tacebit.

// 5.q.1.c. qui ambulat

// Qui ambulat fraudulenter reuelat arcana: qui autem fidelis est celat amici commissum. Ubi non est gubernator populus corruet: salus autem vbi multa consilia.

Infra.14.A. C

// Affligetur malo qui fidem facit pro extraneo: qui autem cauet laqueos securus erit. Mulier gratiosa inueniet gloriam: ⁊ robusti habebunt diuitias. Benefacit anime sue vir misericors: qui autem crudelis est et propinquos abijcit. Impius facit opus instabile: seminanti autem iustitiam merces fidelis. Clementia + preparat vitam: ⁊ sectatio malorum mortem.

al's + preparauit

Abominabile domino cor prauum: ⁊ voluntas eius in his qui simpliciter ambulant. Manus in manu non erit innocens malus: semen autem iustorum saluabitur.

Eccl.9.c. D

// Circulus aureus in naribus suis: mulier pulchra ⁊ fatua. Desiderium iustorum omne bonum est: prestolatio impiorum furor. Alij diuidunt propria ⁊ ditiores fiunt: alij rapiunt non sua ⁊ semper in egestate sunt. Anima que benedicit impinguabitur: ⁊ qui inebriat ipse quoque inebriabitur. Qui abscondit frumenta maledicetur in populis: benedictio autem super caput vendentium. Bene consurgit diluculo qui querit bona: qui autem inuestigator malorum est opprimetur ab eis. Qui confidit in diuitijs suis corruet: iusti autem quasi virens folium germinabunt. Qui conturbat domum suam possidebit ventos: ⁊ qui stultus est seruiet sapienti. Fructus iusti lignum vite: ⁊ qui suscipit animas sapiens est. Si iustus in terra recipit: quanto magis impius ⁊ peccator?

1.pe.4.B.

¶ Ca. Sũ. ¶ De agenda gratia ⁊ iustitia iudicanda: de doctore iniquo: de cognoscendis iumentis proprijs ⁊ eorum contrarijs: de terra colenda: de bonis ⁊ malis que sunt in lingua: de securitate iusti: de manu fortium: de merore viri: de negligendo damnum propter amicum. Cap. xij.

A

Qui diligit disciplinam diligit scientiam: qui autem odit increpationes insipiens est. Qui bonus est hauriet + sibi gratiam a domino: qui autem confidit in cogitationibus suis impie agit.

Al's non habz + sibi

Non roborabitur homo ex impietate: ⁊ radix iustorum non commouebitur. Mulier diligens corona est viro suo: ⁊ putredo in ossibus eius que confusione res dignas gerit. Cogita-

tiones iustoꝝ iudicia ⁊ cõsilia impiorũ fraudulẽta. Uerba impioꝝ insidiantur sanguini: os iustoꝝ liberabit eos. Uerte impios ⁊ nõ erunt: domus aũt iustoꝝ ꝑmanebit. Doctrina sua noscit vir: q autẽ vanus ⁊ excors est patebit contẽptui. Melior est pauꝑ ⁊ sufficiẽs sibi: ꝙ gloriosus ⁊ indigẽs pane. Nouit iust⁹ iumẽtorum suoꝝ animas: viscera aũt impioꝝ crudelia. Qui opatur terrã suã saciabit panibus: q aũt sectatur ocium stultissim⁹ est. ✠ Qui suauis est viuit in moderationibus: in suis monitionib⁹ relĩqt contumeliã. Desideriũ impij monimẽtũ est pessimoꝝ: radix aũt iustoꝝ ꝓficiet. Propter peccata labioꝝ ruina ꝓximat malo: effugiet aũt iust⁹ de angustia. De fructu oris sui vnusqsqꝫ replebit bonis: ⁊ iuxta opera manuum suaꝝ retribuetur ei. Uia stulti recta in oculis eius: q autẽ sapiens est audit consilia. Fatuus statim indicat irã suam: qui aũt dissimulat iniuriam callidus est. Qui qđ nouit loquitur iudex iustitie est: q autẽ mentitur testis est fraudulẽtus. Est q ꝓmittit ⁊ q̃si gladio pungitur cõsciẽtie: lingua aũt sapiẽtiũ sanitas est. Labium veritatis firmũ erit imperpetuũ: q autẽ testis est repẽtin⁹ ɔcinnat linguã mẽdacij. Dolus in corde cogitãtiũ mala: q autẽ pacis inuenit cõsilia sequitur eos gaudium. Nõ contristabit iustuꝫ quicquid ei acciderit: impij autẽ replebunt malo. Abominatio est dño labia mendacia: qui aũt fideliter agũt placẽt ei. Homo versutus celat sciẽtiã: ⁊ cor insipiẽtiũ ꝓuocat stultitiã. Manus fortiũ dominabitur: que aũt remissa est tributis seruiet. Meror in corde viri humiliabit illũ: ⁊ sermone bono letificabit. Qui negligit dãnum ꝓpter amicũ iustus est: iter autem impioꝝ decipiet eos. Nõ inueniet fraudulentus lucrũ: ⁊ substãtia hominis erit auri preciũ. In semita iustitie vita: iter aũt deuium ducit ad mortem.

¶ Ca. Sũ. ¶ De custodia oris ⁊ duplici corde: de falsis diuitijs: de lucerna īpioꝝ: de substãtia festinata: de ɔtẽnentiũ voragine: de nũcio: de similitudine cõuiuantiũ. ⁊ filijs iusti: de cibis qui a parẽtibus congregati sunt. Cap. xiii.

Filius sapiẽs doctrina patris: qui aũt illusor est nõ audit cũ arguit. De fructu oris ✠ sui homo saciabit bonis: anima autẽ impiorũ iniqua. Qui custodit os suũ custodit animã suã: qui aũt incõsideratus est ad loquẽdũ sentiet mala. Uult ⁊ nõ vult piger: anime autẽ operãtium impinguabitur. Uerbũ mendax iustus detestabitur: impius autẽ cõfundit ⁊ cõfundet. Justitia custodit innocentis viã: impietas aũt peccatorẽ supplãtat. Est quasi diues cum nihil habeat: ⁊ est quasi pauper cum in multis diuitijs sit. Redemptio anime viri diuitie sue: qui autem pauper est increpationem non sustinet. Lux iustorum letificat: lucerna autem impiorum extinguetur. Inter superbos semper iurgia sunt: qui autem agũt ✠ omnia cum consilio regũtur sapiẽtia. Substantia festinata minuetur: qui autem paulatim colligitur manu multiplicabitur. Spes q̃ differtur affligit animaꝫ: lignum vite desiderium veniens. Qui detrahit alicui rei ipse se in futuruꝫ obligat: qui autẽ timet preceptũ in pace versabitur. Anime dolose errant in peccatis: iusti aũt misericordes sunt ⁊ miserãtur. ✠ Filio doloso nihil erit boni: seruo autem sapienti ꝓsperi erunt actus. Lex ✠ sapiẽtis fons vite: vt declinet a ruina mortis. Doctrina bona dabit gratiam: in itinere contemptoꝝ vorago. Astutus oĩa agit cum consilio: qui autem fatuus est aperit stultitiaꝫ. Nuncius impij cadet in malum. Legatus fidelis sanitas. Egestas ⁊ ignominia ei qui deserit disciplinam: qui autem acquiescit arguenti glorificabitur. Desiderium si compleatur delectat animã: detestantur stulti eos qui fugiũt mala. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit: amicus stultorũ similis efficietur. Peccatores persequitur maluꝫ: ⁊ iustis retribuentur bona. Bonus relinquit heredes filios ⁊ nepotes: ⁊ custodit iusto substãtia peccatoris. Multi cibi in noualib⁹ patrũ: ⁊ alijs congregant absqꝫ iudicio. Qui parcit virge odit filium suum: q autẽ diligit illum instanter erudit. Justus comedit ⁊ replet animã suaꝫ: venter autem impiorum insaturabilis.

¶ Ca. Sũ ¶ De sapiẽte muliere: de fortitudine boũ: de stulto nesciẽte ⁊ via fallaci: de versuto ⁊ astuto: de despectu proximi: de mĩa: de diuitijs boĩ opis: de timore dñi: de

Marginal notes (left): ✠ q. 5. c. si. de pe. di. j. ibi qđ iusto. | B | Eccl. 10. d | eccl. 10. d | infra. 28. d | al. nõ hꝫ ✠ Qui suauis: vsqꝫ contumeliaꝫ | al. ✠ munimẽtũ vł monumentũ | infra. 13. a. | C | 22. q. 5. c. iuramẽti. | 5. q. 5. ca. si. | D | sup. 10. a | A | de pe. di. 5. c. adeo.

Marginal notes (right): al. nõ hꝫ ✠ sui | sup. 12. b. | infra. 21. d. | 5. q. 5. c. si. | B | al. ✠ oĩa | C | al. nõ hꝫ ✠ filio doloso ⁊c. vsqꝫ act⁹ | al. ✠ sapientĩ | D | 5. 23. d. eccl. 30. a | 23. q. 4. c. nimiuꝫ. ⁊ ca. displicet. | 13. q. 4. c. ⁊ vĩdicta | 5. q. 5. ca. nõ oĩs | di. 45. ca. salomõ de maio. ⁊ obe. ca. solite | đ rescrip. ca. si quis | 23. q. 1. ca. parat⁹. q. 5. c. nõ te putes. c. nõ vos.

patiētia: de inuidia: de calūnijs paupis: de iustitia: & accepto ministro. Ca.xiiij.

A Sapiēs mulier edificat domū suā: insipiēs extructā quoq; manib⁹ destruet. Ambulās recto itinere & timēs deū despicit ab eo q infami graditur via. In ore stulti virga superbie: labia sapiētū custodiunt eos. Ubi nō sunt boues psepe vacuū est: vbi aūt apparent plurime segetes: ibi manifesta est fortitudo bouis. Testis fidelis nō mēntitur: pfert aūt mēdaciū dolosus testis. Querit derisor sapiētiā & nō inuenit: doctrina prudentiū facilis. Uade ꝯ virū stultū: & nescit labia prudētie. Sapiētia callidi est intelligere viā suā: & prudētia stultoꝝ errās. ✝ Stult⁹ ✝ illudet peccatū: & inter iustos morabitur grā. Cor qd nouit amaritudinē anime sue: in gaudio ei⁹ nō miscebitur extrane⁹. Dom⁹ impiorū delebitur: tabernacula iustoꝝ germinabunt. Est via q̄ videtur homini iusta: nouissima aūt ei⁹ deducūt ad mortem. Risus dolore miscebitur & extrema gaudij luctus occupat. Uijs suis replebitur stult⁹: & super eum erit vir bon⁹. Innocēs credit omni verbo: astut⁹ cōsiderat gressus suos. Filio doloso nihil erit boni: seruo aūt sapiēti pspri erūt act⁹: & diriget via ei⁹. Sapiēs timet & declinat a malo: stult⁹ trāsilit & confidit. Impatiēs operabitur stultitiā: & vir versut⁹ odiosus est. Possidebūt paruuli stultitiā & expectabūt astuti scientiā. Iacebūt mali ante bonos: & impij ante portas iustorū. Etiā pximo suo pauper odiosus est: amici vo diuitū multi. Qui despicit pximū suū peccat: q aūt miseretur pauperis beatus erit. Qui credit in dño misericordiā diligit: errant q operantur malū. Misericordia & veritas pparāt bona. In omni opere bono erit abūdātia: vbi aūt vba sunt plurima ibi frequēter egestas. Corona sapiētū diuitie eorū: fatuitas stultoꝝ imprudentia. Liberat animas testis fidelis: & pfert mendacia versipellis. In timore dñi fiducia fortitudinis & filijs eius erit spes. Timor dñi fons vite: vt ✝ declinet a ruina mortis. In multitudine pplī dignitas regis & i paucitate plebis ignominia pncipis. Qui patiens est multa gubernatur sapiētia: qui aūt impatiēs est exaltat stultitiam suā. Uita carniū sanitas cordis: putredo ossiū inuidia. Qui calūniatur egē. ez exprobrat factori ei⁹: honorat aūt eū qui miseretur pauperis. In malitia sua repelletur impi⁹: sperat aūt iustus in morte sua. In corde prudētis requiescit sapiētia: & indoctos quosq; erudiet. Iustitia eleuat gentē: miseros aūt facit populos peccatū. Accept⁹ est regi minister intelligēs: iracūdiā ei⁹ inutilis sustinebit.

Ca. Sū. De effectu sermōis boni. de cognitione dei: de victimis impioꝝ: de doctrina obedientie: de hilaritate conscientie: laus timoris & castitatis: de iracūdia: pigritia: sapiētia & vidua ecclesia: de auaritia & oratione iustorū de fama bona: de discipulo obediente. Cap.xv.

Responsio mollis frangit iram: sermo durus suscitat furorē. Lingua sapientū ornat scientiā: os fatuoꝝ ebullit stultitiā. In omni loco oculi dñi: contemplantur bonos & malos. Lingua placabilis lignū vite: que aūt immoderata est cōteret spūm. Stult⁹ irridet disciplinā pris sui: qui aūt custodit increpationes astutior fiet. ✝ In abūdāti iustitia virt⁹ magna est: cogitationes aūt impiorū eradicabūtur. Dom⁹ iusti plurima fortitudo: & in fructib⁹ impij conturbatio. Labia sapientū disseminabūt sciētiam: cor stultorū dissimile erit. Uictime impioꝝ abominabiles dño: vota iustorum placabilia. Abominatio est dño via impij: qui sequitur iustitiā diligitur ab eo. Doctrina mala ✝ deserentiū viam ✝ vite: qui increpationes odit morietur. Infernus & perditio coram dño: quāto magis corda filiorū hominū. Nō amat pestilēs eū qui se corripit: nec ad sapiētes graditur. Cor gaudēs exhilarat faciē: in merore animi deijcitur spūs. Cor sapiētis querit doctrinā: & os stultorū pascitur imperitia. Omnes dies pauperis mali: secura mens q̄si iuge cōuiuiū. Melius est parū cū timore dñi: q̄ thesauri magni & insatiabiles. Melius est vocari ad olera cum charitate: q̄ ad vitulū saginatū cum odio. Uir iracūdus pūocat rixas: q patiēs est mitigat suscitatas. Iter pigrorū q̄si sepes spinarū: via iustoꝝ absq; offendiculo. Filius sapiens letificat patrē: & stult⁹ homo despicit matrē suam. Stultitia gaudiū stulto: & vir prudēs dirigit gressus ✝ suos. Dissipantur cogitationes vbi nō est cōsiliū: vbi vero sunt plu-

Iob.12.c.
22.q.5. ca. iuramēti.
B
als ✝ stultis
als ✝ illudit
dis.87. ca. cū mīra
ifra.16.d
32.q.5. c. innocēs
C
3.q.1.c. nulli fē. liberi.
D
als ✝ declinēt
1.q.4.9. bis
A
ifra.25.b
als ✝ domus iusti
al. nō h3
✝ In abūdanti ... vsq; eradicabunt
B
1.21.d.
Eccl.34.c
1.q.1.ca. nō est.
3.q.7.c. grauib⁹
14.q.5.c. scriptū
als ✝ deserenti
Als nō h3 ✝ vite
ifra.17.d
C
sup.10.a
al. nō h3 ✝ suos

res cōsiliarij cōfirmant. Letatur homo in sententia oris sui: et sermo oportunus est optimus. Semita vite super eruditum: ut declinet de inferno nouissimo. + Domum superborum demolietur dominus: et firmos faciet terminos vidue. Abominatio domini cogitationes male: et purus sermo pulcherrimus firmabitur ab eo. Conturbat domum suam qui sectatur auaritiam: qui autem odit munera viuet. + Per misericordiam et fidem purgantur peccata: per timorem autem domini declinat omnis a malo. Mens iusti meditabitur + obedientiam: os impiorum redundat malis. Longe est dominus ab impijs: et orationes iustorum exaudiet. Lux oculorum letificat animam: fama bona impinguat ossa. Auris que audit increpationes vite: in medio sapientium commorabitur. Qui abijcit disciplinam despicit animam suam: qui autem acquiescit increpationibus possessor est cordis. Timor domini disciplina sapientie: et gloriam precedit humilitas.

¶ Ca. Sū. ¶ Q dominus dirigit vias hominum: videt et ponderat: de via bona et laude paupertatis: de indignatione regis: et clementia et laude et sapientia et humilitate. De scismatico et adultero. De laude senectutis et patiente. Cap. xvi.

Hominis est animam preparare: et domini gubernare linguam. + Quanto magnus es humilia teipsum: et coram deo inuenies gratiam. Omnes vie hominum patent oculis eius: spirituum ponderator est dominus. Reuela domino opera tua: et dirigentur cogitationes tue. Uniuersa propter semetipsum operatus est dominus: impium quoque ad diem malum. Abominatio domini est omnis arrogans: etiam si manus ad manum fuerit: non est innocens. + Initium vie bone facere iustitiam: accepta est apud deum magis quam immolare hostias. Misericordia et veritate redimitur iniquitas: et in timore domini declinatur a malo. Cum placuerint domino vie hominis inimicos quoque eius conuertet ad pacem. Melius est parum cum iustitia: quam multi fructus cum iniquitate. Cor hominis disponit viam suam: sed domini est dirigere gressus eius. Diuinatio in labijs regis: in iudicio non errabit os eius. Pondus et statera iudicia domini sunt: et opera eius omnes lapides + seculi. Abominabiles regi qui agunt impie: quoniam iustitia firmatur solium. Uoluntas regum labia iusta: qui recta loquitur + diligetur. Indignatio regis nuncij mortis: et vir sapiens placabit + eam. In hilaritate vultus regis vita: et clementia eius quasi imber serotinus. Posside sapientiam quia auro melior est: et acquire prudentiam: quia preciosior est argento. Semita iustorum declinat mala: custos anime sue seruat + viam suam. Contritionem precedit superbia: et ante ruinam exaltabitur spiritus. Melius est humiliari cum mitibus: quam diuidere spolia cum superbis. Eruditus in verbo reperiet bona: et qui sperat in domino beatus est. Qui sapiens est corde appellabitur prudens: et qui dulcis eloquio maiora reperiet. Fons vite eruditio possidentis: doctrina stultorum fatuitas. Cor sapientis erudiet os eius: et labijs eius addet gratiam. Fauus mellis composita verba: dulcedo anime sanitas ossium. Est via que videtur homini recta: et nouissima eius ducunt ad mortem. Anima laborantis laborat sibi: quia compulit eum os suum. Uir + insipiens fodit malum: et in labijs eius ignis ardescit. Homo peruersus suscitat lites: et verbosus separat principes. Uir iniquus lactat amicum suum: et ducit eum per viam non bonam. Qui + attonitis oculis cogitat praua: mordens labia sua perficit malum. Corona dignitatis senectus: que in vijs iustitie reperietur. Melior est patiens viro forti: et qui dominatur animo suo expugnatore vrbium. Sortes mittuntur in sinum: sed a domino temperantur.

¶ Ca. Sū. ¶ De leta conscientia. De probatione iusti et gemma gratissima. De stulto incorrigibili. De stulto diuite. De bono amico et rectore animarum. De oculis stultorum. De filio stulto. De moderamine lingue. Cap. xvij.

Melior est bucella sicca cum gaudio: quam domus plena victimis cum iurgio. Seruus sapiens dominabitur stultis filijs: et inter fratres hereditatem diuidet. Sicut igne probatur argentum et aurum camino: ita corda probat dominus. Malus obedit lingue inique: et fallax obtemperat labijs mendacibus. Qui despicit pauperem exprobrat factori eius: et qui in ruina letatur alterius non erit impunitus. Corona senum filij filiorum: et gloria filiorum patres eorum. Non decent stultum verba composita: nec principem labium + mentiens. Gemma gratissima expectatio postulantis: quocunque se vertit prudenter intelligit. Qui celat delictum querit

Marginalia (left): al's + Domos | Nō pe. di. 2. c. principium | di. 47. c. bonorum | al. nō hz + p miseri cordiam &c. vsq; a malo | al's + sapientiā | 14. q. 5. c. scripturā | 3. q. 7. ca. in quibus | A | al. nō hz + Quanto magnus &c. vsq; gratiam | al. nō hz + Initium &c. vsq; hostias | B | 1. ca. 20. di. 47. § necesse | al's + saeculi | al's + diriget

Marginalia (right): al's + eam | C | al's + vias | sup. 14. c. D | al's + impius | al's + annuēs | al's + attonitus | A | Eccl. 10. b | Job. 31. c. | infra 24. c. B | al's + mēdax

amicitias: qui altero sermone repetit separat federatos. Plus proficit correptio apud prudentem: quam centum plage apud stultum. Semper iurgia querit malus: angelus autem crudelis mittetur contra eum. Expedit magis vrse occurrere raptis fetibus: quam fatuo confidenti sibi in stultitia sua. Qui reddit mala pro bonis: non recedet malum de domo eius. Qui dimittit aquam caput est iurgiorum: et antequam patiatur contumeliam iudicium deserit. Et qui iustificat impium: et qui condemnat iustum abominabilis est vterque apud deum. Quid prodest stulto habere diuitias: cum sapientiam emere non possit. Qui altam facit domum suam querit ruinam: et qui euitat discere incidet in malum. Omni tempore diligit qui amicus est: et frater in angustiis comprobatur. Stultus homo plaudet manibus suis cum spoponderit pro amico suo. Qui meditatur discordias diligit rixas: et qui exaltat os suum querit ruinam. Qui peruersi cordis est non inuenit bonum: et qui vertit linguam incidet in malum. Natus est stultus in ignominiam suam: sed nec pater in fatuo letabitur. Animus gaudens etatem floridam facit: spiritus tristis exiccat ossa. Munera de sinu impius accipit: vt peruertat semitas iudicii. In facie prudentis lucet sapientia: oculi stultorum in finibus terre. Ira patris filius stultus: et dolor matris que genuit eum. Non est bonum damnum inferre iusto: nec percutere principem qui recta iudicat. Qui moderatur sermones suos doctus et prudens est: et preciosi spiritus vir eruditus. Stultus quoque si tacuerit sapiens reputabitur: et si compresserit labia sua: intelligens.

¶ Ca. xviii. ¶ De recessu ab amico: de desperato: de verbis viri: de non declinando a veritate: de ore stulti: de iusto se accusante: de fratre iuuante fratrem: de fructu oris: de muliere bona et de mala: de locutione diuitis et pauperis: de amico sociali. Cap. xviii.

Occasiones querit qui vult recedere ab amico: omni tempore erit exprobrabilis. Non recipit stultus verba prudentie: nisi ea dixeris que versantur in corde eius. Impius cum in profundum venerit peccatorum contemnit: sed sequitur eum ignominia et opprobrium. Aqua profunda verba ex ore viri: et torrens redundans fons sapientie. Accipere personam impii in iudicio non est bonum vt declines a veritate iudicii. Labia stulti miscent se rixis: et os eius iurgia prouocat. Os stulti contritio eius: et labia ipsius ruina anime eius. Verba bilinguis quasi simplicia: et ipsa perueniunt vsque ad interiora ventris. Pigrum deiicit timor: anime autem effeminatorum esurient. Qui mollis et dissolutus est in opere suo: frater est sua opera dissipantis. Qui expellit mulierem bonam expellit bonum: qui autem tenet adulteram stultus est et insipiens. Turris fortissima nomen domini: ad ipsam currit iustus et exaltabitur. Substantia diuitis vrbs roboris eius: et quasi murus validus circundans eum. Antequam conteratur exaltatur cor hominis: antequam glorificetur humiliatur. Qui prius respondet quam audiat stultum se esse demonstrat et confusione dignum. Spiritus viri sustentat imbecillitatem suam: spiritum vero ad irascendum facilem quis poterit sustinere? Cor prudentis possidebit scientiam: et auris sapientium querit doctrinam. Donum hominis dilatat viam eius: et ante principes spacium ei facit. Iustus prior est accusator sui: venit amicus eius et inuestigabit eum. Contradictiones comprimit sors: et inter potentes quoque diiudicat. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma: et iudicia quasi vectes vrbium. De fructu oris viri replebitur venter eius: et genimina labiorum ipsius saturabunt eum. Mors et vita in manibus lingue: qui diligunt eam comedent fructus eius. Qui inuenit mulierem bonam inuenit bonum: et hauriet iocunditatem a domino. Qui expellit mulierem bonam: expellit bonum: qui autem tenet adulteram stultus est et insipiens. Cum obsecrationibus loquitur pauper: et diues effabitur rigide. Vir amicabilis ad societatem magis amicus erit quam frater.

¶ Ca. xix. ¶ De paupertate simplici: et de festinatione: de stultitia: de amicis diuitis et pauperis: de falso teste: de gloria patientie et pauperis: de ira regia: de litigiosa muliere: de pigredine operandi: de furore misericordie: et de erudiendo filio: de pigro: et de malleis derisorum. Cap. xix.

Melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua: quam diues torquens labia sua et insipiens. Vbi non est scientia anime non est bonum: et qui festinus est pedibus offendet. Stultitia hominis supplantat gressus eius: et contra deum feruet animo suo. Diuitie addunt amicos plurimos: a pau

Marginalia (left): al. + alio; C; Esa. 5. c.; al. + dominus; 56. di. c. nasci; al. non habet + Qui altum etc. vsque malum; sup. 6. a.; al. + ostium; D; sup. 15. b; eccl. 8. a.; A; vol. 17. c. nec licuit; de pe. di. i. c. denique; infra 14. c.

Marginalia (right): B; al. non habet + Qui expellit etc. vsque insipiens; sup. 10. b; C; Eccl. 11. a; di. 9. c.; de conse. di. 2. c. credere; D; al. + manu; 33. q. 3. ca. 2.; A; infra 2. 9.; al. + offendit; al. + peccat

pert autẽ ⁊ hi quos habuit separant. Testis falsus non erit impunitus: ⁊ q mẽdacia loquitur nõ effugiet. Multi colũt psonã potẽtis: ⁊ amici sunt dona tribuentis. Fratres hominis paupis oderunt eũ: insuper ⁊ amici procul recesserunt ab eo. Qui tm verba sectat nihil habebit: q autẽ possessor est mentis diligit animã suã: ⁊ custos prudentie inueniet bona. Falsus testis nõ erit impunitus: ⁊ q loquitur mendacia peribit. Non decẽt stultũ diuitie: nec seruũ dominari principib⁹. Doctrina viri p patiẽtiã noscit ⁊ gloria ei⁹ est iniqua pretergredi. Sicut fremitus leonis ita ⁊ regis ira: ⁊ sicut ros sup herbã ita ⁊ hilaritas eius. Dolor patris filius stultus: ⁊ tecta iugiter pstillantia litigiosa mulier. Domus ⁊ diuitie dant a parentib⁹: a domino autẽ proprie vxor prudens. Pigredo immittit soporẽ: ⁊ aia dissoluta esuriet. Qui custodit mandatũ custodit animã suã: q aũt negligit + viam suam mortificabit. Feneratur domino q miseret paupis: ⁊ vicissitudinẽ suã reddet ei. Erudi filiũ tuum ne desperes: ad interfectionẽ autẽ eius ne ponas animã tuam. Qui enim impatiens est sustinebit damnũ: ⁊ cũ rapuerit aliud apponet. Audi consiliũ ⁊ suscipe disciplinã: vt sis sapiens in nouissimis tuis. Multe cogitationes in corde viri: voluntas autem dñi in eternũ pmanebit. Homo indigẽs misericors est: ⁊ melior est paup iust⁹ q̃ vir mẽdax. Timor dñi ad vitã: ⁊ i plenitudine cõmorabit absq; visitatione pessima. Abscõdit piger manũ suã sub ascella nec ad os suũ applicat eam. Pestilẽte flagellato stultus sapientior erit: si autem corripueris sapientẽ intelliget disciplinã. Qui affligit patrẽ ⁊ fugit matrẽ: ignominiosus erit ⁊ infelix. Non cesses audire fili doctrinam: nec ignores sermones scientie. Testis iniquus deridet iudiciũ: ⁊ os impiorum deuorat iniquitatẽ. Parata sunt derisoribus iudicia: ⁊ mallei percutientes stultorum corporibus.

¶ Ca. xx. ¶ De vino ⁊ contentionib⁹: de rege dissipãte malũ: de pondere ⁊ mẽsura: de somno fugiẽdo: de emptore vilipẽdẽte: de pane mẽdacij: de hereditate festinata: de duplici põdere: de maledictiõe pris ⁊ matris: de dono reddẽdo: de fortitudie: õ lucerna: de iẽtiõe mũdicia mentis. Cap. xx.

Luxuriosa res vinũ: ⁊ tumultuosa ebrietas. Quicũq; his delectatus non erit sapiens. Sicut rugitus leonis: ita et terror regis: q prouocat eum peccat in animam suam. Honor est homini qui separat se a cõtentiõibus: omnes autem stulti miscentur contumelijs. Propter frigus piger arare noluit: mendicabit ergo estate ⁊ non dabitur illi. Sicut aqua pfunda sic cõsiliũ in corde viri: sz hõ sapiẽs exhauriet illud. Multi hoies misericordes vocãtur: virum aũt fidelẽ quis inueniet? Iustus q ambulat in simplicitate sua: beatos post se filios relinqt. Rex q sedet in solio iudicij: dissipat oẽ malũ intuitu suo. Quis põt dicere mundũ est cor meũ: purus sũ a peccato. Pondus ⁊ põdus: mẽsura ⁊ mẽsura: vtrũq; abominabile est apd deũ. Ex studijs suis intelligit puer: si mũda ⁊ recta sint opa ei⁹. Aurẽ audientẽ ⁊ oculum videntẽ dominus fecit vtrũq;. Noli diligere somnũ: ne te egestas opprimat. Aperi oculos tuos: ⁊ saturare panib⁹. Malũ est: malũ est: dicit ois emptor. Et cũ recesserit: tũc gloriabit. Est aurũ ⁊ multitudo gẽmarũ: vas aũt preciosum labia scientie. Tolle vestimẽtũ ei⁹ q fideiussor extitit alieni: ⁊ p extraneis aufer pign⁹ ab eo. Suauis est homini panis mẽdacij: ⁊ postea implebit os ei⁹ calculo. Cogitationes ɔsilijs roborant: ⁊ gubernaculis tractãda sunt bella. Et q reuelat mysteria ⁊ ambulat fraudulenter ⁊ dilatat labia sua: ne commiscearis. Qui maledicit patri suo ⁊ matri extinguet + lumẽ ei⁹ in medijs tenebris. Hereditas ad quam festinatur in principio: in nouissimo benedictione carebit. Ne dicas reddã malum + pro malo: expecta dominum ⁊ liberabit te. Abominatio est apud + deum pondus ⁊ pondus: statera dolosa nõ est bona. A domino diriguntur gressus viri: qs autem hominum intelligere potest viam suam. Ruina est homini deuotare sanctos: ⁊ post vota retractare. Dissipat impios rex sapiens: ⁊ incuruat super eos fornices. Lucerna domini spiraculum hominis: q̃ inuestigat omnia secreta ventris. Misericordia ⁊ veritas custodiunt regẽ: ⁊ roboratur clementia thronus eius. Exultatio iuuenum fortitudo eorum: ⁊ dignitas senum canicies. Liuor vulneris absterget mala: ⁊ plage in secretioribus ventris.

B | Infra.27.c. | C | Di.26.c. Deinde 34.q.i.c. cũ p bellicam 30.q.i.ca. ad lumina | Als + vias suas | Di.46. ca.i. | D | Infra.20.c.

A | Di.35.c. luxuriosa ⁊ ca. luxuriam | B | I.Jo.I.d. | De pe. di.2.ca. si enim | De cõsecr. ca. ex studijs | C | Infra.28.b | Exo.21.b | Le.20.b | Als + lucerna | Ro.12.d | D | Al., nõ hz + nõ malo | supra eo. Als + dñs | sup.c.16. | I.re.15.c. | Di.27.c. porro

¶ Ca. Sũ. ¶ De corde regis: laus mĩe & iudicij: de potentia iniq: d muliere litigiosa: de victoria christi: de supbo: de pigro & hostijs impioꝝ: de viro obediẽte: de laude gratie & teste mendacij. Cap. xxj.

A Sicut diuisiones aquarũ ita cor regis in manu domini: quocunq̈ voluerit inclinabit illud. Omnis via viri recta sibi videtur: appendit autem corda dominus. Facere + misericordiam & iudiciuꝫ: magis placet domino q̃ victime. Exaltatio oculoꝝ est dilatatio cordis: lucerna impiorũ peccatũ. Cogitationes robusti semper in abũdantia: omnis autem piger in egestate est. Qui congregat thesauros lingua mendacij vanus & excors est: & impingeẗ ad laqueos mortis. Rapine impioruꝫ detrahent eos: q: noluerũt facere iudiciũ. B Peruersa via viri aliena est + a deo: q aũt mundus est: rectum opus eius. // Meli⁹ est sedere in angulo domatis: q̃ cũ muliere litigosa & in domo conuiuij. Anima impij desiderat malũ: non misereb̃it proximo suo. Mulctato pestilente sapientior erit paruulus: & si secteẗ sapientem sumet scientiam. Excogitat iustus de domo impij: vt detrahat impios a malo. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis: & ipse clamabit & non exaudieẗ. Munus absconditũ extinguit iras: & donum in sinu indignationem maximam. Gaudiũ iusto est facere iudiciũ: & pauor operantib⁹ C iniquitatem. Uir q errauerit in via doctrine: in cetu gigantiũ commorabitur. Qui diligit epulas in egestate erit: qui amat vinum & pinguia non ditabitur. Pro iusto dabitur impius: & pro recto iniqu⁹. // Meli⁹ est habitare in terra deserta q̃ cuꝫ muliere rixosa: & iracunda. Thesaur⁹ desiderabilis & oleũ in habitaculo iusti: & prudẽs homo dissipauit illud. Qui sequiẗ iustitiam & misericordiam: inueniet vitam D iustitiã & gloriam. Ciuitatẽ fortiũ ascendit sapiens: destruxitq̈ robur fiducie ei⁹. // Qui custodit os suũ & linguã suã: custodit ab angustijs animam suã. Superb⁹ et arrogans vocaẗ indoctus: q in ira operatur superbiam. Desideria occidũt pigruꝫ. noluerũt eniꝫ quicq̃ manus ei⁹ operari. Tota die concupiscit & desiderat: q aũt iustus ẽ tribuet & nõ cessabit. // Hostie impiorũ abominabiles que offeruntur ex scelere. Testis mendax peribit: vir obediens loquetur + victoriã. Uir impius procaciter obfirmat vultũ suũ: q autem rectus est corrigit viaꝫ suã. Non est sapientia: nõ est prudentia: non est consiliũ contra dominuꝫ. Equus paraẗ ad diem belli: dominus autem salutem tribuit.

Margin: al's + in iustitiam — al's nõ ẽ + a deo — infra. 15. d. — eccl. 25. c. — sup. 31. a. — sup. 15. b. // j. q. j. ca. non est — al's + victorias

¶ Cap. Sũ. ¶ De fama bona: de conueniẽtia duarum naturarum in christo: de fine modestie: de fenerante: de dandis muneribus: de mundicia predicantis: de pigro: de puero stulto: de calumniatore: de audiẽda sapiẽtia: de violẽtia non facienda pauperi: de amicitia iracundi: de non fideiubendo: de presumptione. Cap. xxij.

A Melius est nomen bonum q̃ diuitie multe: super argentum eniꝫ & aurum gratia bona. // Diues & pauper obuiauerũt sibi: vtriusq̈ operator est domin⁹. Callidus videt malũ & abscondit se: innocens pertransijt & afflictus est damno. Finis modestie timor domini: diuitie & gloria & vita. Arma & gladij in via supbi: custos aũt anime sue lõge recedit ab eis. Prouerbiũ est. Adolescẽs iuxta viã suã: etiam cũ senuerit nõ recedet ab ea. Diues pauperibus imperat: & qui accipit mutuũ seru⁹ est fenerantis. Qui seminat iniqtatem metet mala: & virga ire sue cõsũmabiẗ. // Qui pronus est ad misericordiaꝫ benediceẗ: de panib⁹ eniꝫ suis dedit pauperi. + Uictoriã & honorem acqret q dat munera: animam aũt aufert accipientiũ. // Ejice derisorem & exibit cum eo iurgium: cessabũtq̈ cause & contumelie. Qui diligit cordis mũdiciã: propter gratiaꝫ labioꝝ suoꝝ: habebit amicũ regem. Oculi domini custodiũt scientiam: & supplãtanẗ verba iniq. Dicit piger. Leo est foris: in medio plateaꝝ occidendus sim. // Fouea profunda os aliene: cui iratus est dñs incidet in eã. Stultitia colligata est in corde pueri. & virga discipline fugabit eam. Qui calumniaẗ pauperem vt augeat diuitias suas: dabit ipsi ditiori & egebit. Fili mi inclina aurẽ tuã: & audi ṽba sapientiũ. Appone aũt cor ad doctrinã meam: q̃ pulchra erit tibi cũ seruaueris eam in vẽtre tuo. Et redũdabit in labijs tuis: vt sit in dño fiducia tua. Unde & ondã eã tibi hodie. Ecce descripsi eã tibi tripliciẗ in cogitationib⁹ & sciẽtia: vt ondẽrẽ tibi firmitateꝫ & eloqa veritatis: respondere ex eis il

Margin: A Eccl. 7. a. // di. 5. c. j — B Eccl. 31. c. al'. nõ hꝫ + victoriam. & c. vsq̈ accipientium. // 5. q. 4. c. in loco in fi. — infra. 23. b — infra. 22. c — C — D

lis q miserūt te. Nō facias violētiā paupi: q2 paup est: neq3 cōteras egenū in porta: q2 iudicabit dn̄s causā3 ei9: ꝛ configet eos q confixerūt animā ei9. Noli esse amicus hoi iracūdo: neq3 ambules cū viro furioso: ne forte discas semitas ei9: ꝛ sumas scādalū aie tue. Noli esse cū his q defigūt man9 suas: ꝛ q vades se offerūt ꝓ debitis. Si enim nō habes vnde restituas: qd cāe est vt ✠ tollat opimētū de cubili tuo. // Ne trāsgrediaris terminos antiquos q̄s posuerūt patres tui. Uidisti viꝝ velocē in opere suo: coram regibus stabit: nec erit ante ignobiles.

¶ Ca. Sū. ¶ De quiuio pncipū: de moderatione sententie: de non comeden lo cū inuido: de agro pupillorum: de disciplina pueri: de comesatione ꝛ ebrietate: de cōcupiscentia meretricis. Cap. xxiij.

Quando sederis vt comedas cū principe: diligēter attende q̄ sunt apposita ante faciem tuā: ꝛ statue cultrū in gutture tuo: si tamē habes in potestate animā tuā. Ne desideres de cibis ei9: in quo est panis mendacij. Noli laborare vt diteris: sed prudētie tue pone modū. Ne erigas oculos tuos ad opes quas non potes habere q2 facient sibi pennas quasi aqle ꝛ volabūt in celum. Ne comedas cū homine inuido: ꝛ ne desideres cibos ei9: qm̄ in similitudinē arioli ꝛ coniectoris estimat qđ ignorat. Comede ꝛ bibe dicet tibi: ꝛ mens ei9 non est tecū. Cibos quos comederas euomes: ꝛ perdes pulchros sermōes tuos. In aurib9 insipientiū ne loquaris: quia despiciēt doctrinā eloquij tui. Ne attingas paruuloꝝ terminos: ꝛ agrū pupilloꝝ ne introeas. Propinqu9 enī3 illoꝝ fortis est: ꝛ ipse iudicabit contra te cām illoꝝ. Ingrediaꝛ ad doctrinā3 cor tuū: ꝛ aures tue ad v̄ba sciētie. // Noli subtrahere a puero disciplinā: si enim percusseris eū virga nō morieꝛ. Tu virga percuties eū: ꝛ animam ei9 de inferno liberabis. Fili mi si sapiens fuerit animus tu9: gaudebit tecū cor meū ꝛ exultabūt renes mei cū locuta fuerint rectū labia tua. Non emuleꝛ cor tuū peccatores: s3 in timore dn̄i esto tota die: q2 hēbis spem in nouissimo: ꝛ ꝓstolatio tua nō auferreꝛ. Audi fili mi ꝛ esto sapiēs: ꝛ dirige in via animū tuū. Noli esse in cōuiuijs potatoꝝ nec in comesationib9 eoꝝ: q carnes ad vescendum cōferūt: quia vacantes potibus ꝛ dantes symbola consumenꝛ: ꝛ vestieꝛ pānis dormitatio. Audi patre3 tuū q genuit te: ꝛ nō contemnes cū senuer it maꝛ tua. Ueritatē eme: ꝛ noli vēdere sapiētia3 ꝛ doctrinā ꝛ intelligētiā. Exultat gaudio pater iusti: ✠ q sapientem genuit letabiꝛ in eo. Gaudeat pr̄ tu9 ꝛ mater tua: ꝛ exultet q genuit te. Prebe fili mi cor tuū mihi: ꝛ ocli tui vias meas custodiāt. Fouea.n. ꝓfunda est meretrix: ꝛ pute9 angust9 aliena. // Insidiaꝛ in via q̄si latro: ꝛ quos incautos inuenerit interficiet. Cui ve: cui9 patri ve: cui rixe: cui fouee: cui sine cā vulnera: cui suffosio oculoꝝ? Nonne his q commoranꝛ in vino ꝛ student calicibus epotandis. Ne intuearis vinū quando flauescit: cū splēduerit i vitro calor ei9. Ingrediꝛ blāde ꝛ in nouissimo mordebit vt coluber: ꝛ sicut regulus venena diffundet. Ocli tui videbūt extraneas: ꝛ cor tuū loqueꝛ peruersa. Et eris sicut dormiēs in medio mari: ꝛ q̄si sopitus gubernator amisso clauo. Et dices. Uerberauerūt me sed nō dolui: traxerūt me ꝛ ego nō sensi. Quando euigilabo: ꝛ rursus vina reperiam?

¶ Ca. Sū. ¶ De sapia ꝛ sapiēte: de stulto ꝛ desperante: de his q ducunꝛ ad mortem: de melle ꝛ fauo: de casu iusti ꝛ casu inimici: de eqtate iudicij: de agro exercēdo: de agro pigri hominis: ꝛ de pigro. Cap. xxiiij.

Ne emuleris viros malos: nec desideres esse cum eis: q2 rapinas meditatur mens eorum: ꝛ fraudes labia eorum loquuntur. Sapiētia edificabitur dom9: ꝛ prudentia roborabitur. In doctrina replebuntur cellaria: vniuersa substantia p̄ciosa ꝛ pulcerrima. Uir sapiens fortis est: ꝛ vir doctus robustus ꝛ validus: quia cū dispositiōe iniꝛ bellū: ꝛ erit salus vbi multa ꝯsilia sūt. Excelsa stulto sapia: in porta nō aperiet os suū. Qui cogitat mala facere stultus vocabitur. Cogitatio stulti peccatū est: ꝛ abominatio hominū detractor. Si desperaueris lapsus in die angustie: iminuetur fortitudo tua. // Erue eos q ducunꝛ ad mortē: ꝛ q trahunꝛ ad interitum liberare ne cesses. Si dixeris vires nō suppetūt: q inspector est cordis ipse intelligit ꝛ ✠ seruatorē anime tue nihil fallit: reddet q3 homini iuxta opa sua. Comede fili mi mel q2 bonū ē: ꝛ fauū dulcissimū gutturi tuo Sic ꝛ doctrina sapientie anime tue: quam

Marginalia (left): ale ✠ tollas. Deut. ca. 19. 12. q. 2. c. legibus. 7. q. i. ca. si qs epis. 5. q. 2. ca. i. 13. q. i. c. i. 24. q. 2. c. trāsferūt 23. q. i. c. ꝛ 93. di. ca. diaconi de sepul. ca. j. A B Pō. 13. b. Eccl. 30. a di. 45. c. i. cū beat9 .§. salomon 23. q. 4. c. displicet ca. ca. vindicta 5. q. 5. ca. nō ꝯius C

Marginalia (right): de ꝯse. di. 5. ca. carnes ca. ne tales] di. 44. ca. ꝯspinul. ale ✠ q2. sup. 22. b D A sup. 11. b // psal. 36 Eccli. 4. 24. q. 3. c. non inferenda ale ✠ saluatorem

cū inueneris habebis in nouissimis spē: & spes tua nō peribit. Ne insidieris & quęras impietatē in domo iusti: neq; vastes requiē ei⁹. Septies enim + in die cadet iustus et resurget: impij aūt corruent in malū. Cū ceciderit inimicus tuus ne gaudeas: & in ruina ei⁹ ne exultet cor tuū: ne forte videat dñs & displiceat ei: & auferat ab eo iram suā. Ne contendas cū pessimis: ne emuleris impios: quoniam non habent futuroꝝ spē mali & lucerna impioꝝ extinguetur. Time dominū fili mi & regē: & cū detractoribus non commiscearis. Quoniā repente cōsurget perditio eoꝝ: & ruinam vtriusq; quis nouit? Hec quoq; sapientib⁹. Cognoscere psonam in iudicio non est bonum. Qui dicūt impio iustus es: maledicēt eis populi: & detestabunt eos tribus. Qui arguunt eū laudabuntur: & super eos veniet benedictio. Labia deosculabit q recta verba respondet. Prepara foris opus tuū: & diligēter exerce agrū tuū: & postea edifices domū tuam. D Ne sis testis frustra ꝯ proximū tuū: nec lactes quēq; labijs tuis. Ne dicas: quomodo fecit mihi sic faciā ei: & reddā vnicuiq; secundum opus suū. Per agrū pigri transiui: & p vineam viri stulti. Et ecce totū repleuerant vrtice: & operuerant superficiem eius spine: & maceria lapidū destructa erat. Quod cū vidissem posui in corde meo: & exemplo didici disciplinā. Vsq; quo piger dormies: vsq; quo de somno consurges? Parū inquā dormies: modicum dormitabis: pauxillū manus conseres vt quiescas & veniet tibi quasi cursor egestas tua & mendicitas quasi vir armatus.

(Margin: Apoc pe. vi. j. ca. septies — al. nō hz + in die — C — sup. 17. a — Job. 21. b — 23. q. 4. c. detractores — sup. 12. a — sup. 6. b)

¶ Ca. Sū. ¶ De celando verba: de purgando sermone: de humilitate: de predicante & obediente: de legato fideli: de melle edendo: de falso teste: de amico infideli: de incorrigibili: de tristitia auari: de benignitate: de dissipante: de detractione: de scandalo: de garrulitate. Cap. xxv.

A HE quoq; parabole salomonis quas transtulerūt viri ezechie regis iuda. Gloria dei est celare verbū: & gloria regū inuestigare sermonē. Celum sursum & terra deorsum & cor regum inscrutabile. Aufer rubiginem de argento: & egredietur vas purissimū. Aufer impietatē de vultu regis & firmabit iustitia thronus eius. Ne gloriosus appareas corā rege: & in loco magnoꝝ ne steteris. Melius est enim vt dicatur tibi ascende huc: q̄ vt humilieris corā principe. Que viderūt oculi tui ne proferas in iurgio cito: ne postea emēdare nō possis cū dehonestaueris amicū tuū. Causam tuā tracta cū amico tuo: & secretum extraneo ne reueles: ne forte insultet tibi cum audierit & exprobrare nō cesset. + Gratia & amicitia liberāt: quas tibi serua ne exprobrabilis fias. Mala aurea in lectis argenteis q loqtur verbū in tēpore suo. Inauris aurea & margarita fulgēs q arguit sapiētē & aurē obedientē. Sicut frigus niuis in die messis ita legat⁹ fidelis ei q miserit eum: aiam ipsi⁹ requiescere facit. Nubes & ventus & pluuie nō sequētes: vir gloriosus & promissa nō cōplens. Patiētia lenietur princeps: & lingua mollis confringet duritiam. Mel inuenisti comede qd̄ sufficit tibi: ne forte saciat⁹ euomas illud. Subtrahe pedē tuū de domo pximi tui ne qñ saciatus oderit te. Jaculū & gladius & sagitta acuta: homo q loqtur cōtra pximū suū falsum testimoniū. Dens putridus & pes lassus: q sperat super infideli in die angustie & amittit pallium in die frigoris. Acetū in nitro: q cantat carmina cordi pessimo. + Sicut tinea vestimēto & vermis ligno ita tristitia viri nocet cordi. Si esurierit inimicus tu⁹ ciba illū: si sitit da ei aquā bibere. Prunas. n. congregabis super caput eius: & dñs reddet tibi. Uentus aqlo dissipat pluuias: & facies tristis linguam detrahentem. Melius est sedere in angulo domatis: q̄ cum muliere litigiosa & in domo cōmuni. Aqua frigida anime sitienti: & nūcius bonus de terra longinqua. Fons turbat⁹ pede & vena corrupta: iustus cadens corā impio. Sicut q mel multum comedit nō est bonum: sic q scrutator est maiestatis opprimetur a gloria. Sicut vrbs patens & absq; murorum ambitu: ita vir q non potest in loquendo cohibere spiritum suum.

(Margin: Lu. 14. b. — 15. q. 5. c. q ambulat — B — al. nō hz + Gratia &c. vsq; fias — sup. 15. a — C — al. nō hz + Sic &c. vsq; cordi — Ro. 12. b. — D — sup. 21. b — Eccl. 3. c)

¶ Cap. Sum. ¶ De gloria stulti: de maledicto: de confutando stulto: de non cōmittendo predicatione stulto: de reuerso ad peccatum: de pigro ostendente sapientiam suam: de impatiente: de susurrone: de amico fraudulento. Cap. xxvj.

A QUo modo nix in estate: & pluuie in messe sic indecens est stulto gloria.

Sicut auis ad alta trāsuolans: et passer quolibet vadens: sic maledictū frustra ꝓlatū in quēpiam superueniet. Flagellum equo et chamus asino: et virga in dorso imprudentium. Ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam: ne efficiaris ei similis. Responde stulto iuxta stultitiā suā: ne sibi sapiens esse videatur. Claudus pedibus et iniquitatem bibens: qui mittit verba per nunciū stultum. Quomodo pulchras frustra habet claudus tibias: sic indecēs est in ore stultorum parabola. Sicut qui mittit lapidem in aceruum mercurij: ita qui tribuit insipienti honorem. Quomodo si spina nascatur in manu temulēti: sic parabola in ore stultorū. Iudiciū determinat causas: et qui imposuit stulto silētiū iras mitigat. Sicut canis qui reuertitur ad vomitum suū: sic imprudens qui iterat stultitiā suā. Vidisti hominē sapientē sibi videri: magis illo spem habebit insipiens. Dicit piger. Leo est in via: et leena in itineribus. Sicut ostium vertitur in cardine suo: ita piger in lectulo suo. Abscondit piger manus sub ✠ sella sua: et laborat si ad os suū eas cōuerterit. Sapiētior sibi stultus videtur: septē viris loquētibus sententias. Sicut qui apprehēdit auribus canē: sic qui trāsit et impatiēs cōmiscetur rixe alterius. Sicut noxius est qui mittit sagittas et lanceas in mortē: ita vir qui fraudulēter nocet amico suo: et cū fuerit deprehensus dicet ludēs feci. Cū defecerint ligna extinguetur ignis: et susurrone subtracto iurgia cōquiescūt. Sicut carbones ad prunas et ligna ad ignē: sic homo iracūdus suscitat rixas. Verba susurronis quasi simplicia: et ipsa perueniūt ad intima cordis. Quomodo si argēto sordido ornare velis vas fictile: sic labia tumētia cū pessimo corde sociata. Labijs suis intelligitur inimicus: cū in corde tractauerit dolos. Qui submiserit vocē suā ne credideris ei: quoniam septem nequitie sūt in corde illius. Qui operit odiū fraudulēter: reuelabitur malicia eius in cōcilio. Qui fodit foueā incidit in eā: et qui voluit lapidem reuertetur ad eū. Lingua fallax nō amat veritatem: et os lubricum operatur ruinas.

¶ Ca. Sū. ¶ De iactantia: de ira stulti: de laude correptiōis: de fama iustitie: de dulcedine boni a[mici]: de adulatore: de muliere litigiosa de incorrigibili: de subditis agno scendis: de curis scripturis. Cap. xxvij.

Ne glorieris in crastinū: ignorans quid superuentura pariat dies. Laudet te alienus et nō os tuū: extraneus et non labia tua. Graue est saxū et onerosa arena: sed ira stulti vtroque grauior. Ira nō habet misericordiā nec erūpens furor: et impetū concitati ✠ spiritus ferre quis poterit? Melior est manifesta correptio: quā amor absconditus. Meliora sūt vulnera diligētis: quā fraudulenta oscula odientis. Anima saturata calcabit fauū: et anima esuriēs etiam amarū pro dulci sumet. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic vir qui derelinquit locū suū. Vnguento et varijs odoribus delectatur cor: et bonis amici cōsilijs anima dulcoratur. Amicū tuū et amicum patris tui ne dimiseris: et domū fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tue. Melior est vicinus iuxta: quā frater procul. Stude sapientie fili mi: et letifica cor meū: vt possis exprobrāti respondere sermonē. Astutus vidēs malū absconditus est: paruuli trāseūtes sustinuerūt dispendia. Tolle vestimentum eius qui spopondit pro extraneo: et pro alienis aufer ei pignus. Qui benedicit proximo suo voce grandi de nocte cōsurgēs maledicēti similis erit. Tecta perstillantia in die frigoris et litigiosa mulier cōparantur. Qui retinet eā: quasi qui ventū teneat: et oleū dextre sue ✠ euacuat. Ferrum ferro exacuitur: et homo exacuit faciem amici sui. Qui seruat ficum comedet ✠ fructus eius: et qui custos est dñi glorificabitur. Quomodo in aquis resplendēt vultus prospicientiū: sic corda hominū manifesta sūt prudētibus. Infernus et perditio nunquam implentur: similiter et oculi hominū insatiabiles. Quomodo probatur in conflatorio argentū et in fornace aurū: sic probatur homo ore laudantis. ✠ Cor iniqui inquirit mala: cor autē rectū inquirit scientiā. Si contuderis stultum in pila quasi ptisanas feriēte desuper pilo: non auferetur ab eo stultitia eius. Diligenter agnosce vultū pecoris tui: tuosque greges considera. Non enim habebis iugiter potestatem: sed corona tribuetur tibi in generatiōe et generationē. Aperta sūt prata et apparuerunt herbe virentes: et collecta sunt fena de montibus. Agni sunt ad vestimentum tuum: et hedi ad agri precium. Sufficiat tibi lac caprarū in cibos tuos: et in necessaria domus tue: et ad victum ancillis tuis.

Marginal notes: xi. q. 3. c. Illud. — B — 2. pe. 2. c. — C — sup. 19. d — al. ✠ a sede laboris suis. — D — Ad philip. ca. 1. — Eccl. 28. b — Ecc. 10. b — Eccl. 27. b — A — xi. q. 3. ca. si quis — Eccl. 22. b — alias non habet ✠ spiritus — 5. q. 5. ca. non omnis — ca. non osculatur — 23. q. 4. c. nimius — Job. 6. b — B — sup. 20. c. — C — sup. 16. b — Alias ✠ vocabitur — Alias ✠ fructum — infra. 30. c. — Eccl. 1. b — Eccl. 14. c — alias non habet ✠ Cor iniqui etc. vsque scientiam — D — De archi. de pñis c. 2. lib. 6.

¶ Ca. Sū. ¶ De securitate iusti: ⁊ lōga via ducis: de fauore liberali: de orōne execrabili: de ruina deceptiōis: de regno ipsorum: de cōfessiōe: de timore dñi: de malo principe: de odiente auaritiā: de ocio: de accipiēte personas: de corripiēte: de illo qui subtrahit patri vel matri: de dante pauperi: de psecutore antichristo. Cap. xxviij.

A Fugit impius nemine psequēte: iustus aūt quasi leo cōfidēs absqꝫ terrore erit. Propter peccata terre multi principes eius: ⁊ pp hominis sapiētiā ⁊ horuꝫ sciētiā que dicūtur vita ducis lōgior erit. Uir paup calumniās pauperes: similis ē imbri vehemēti in quo parat famen. Qui derelinquūt legē laudāt impiū: q custodiūt succendūtur cōtra eū. Uiri mali nō cogitant iudiciū: qui autē inquirūt dñs aiaduertūt omnia. // Melior est paup ambulās in simplicitate sua: q̄ diues in prauis itineribus. Qui custodit legeꝫ filius sapiēs est: qui aūt comessatores pascit confundit patrem suū. B Qui coaceruat diuitias vsuris ⁊ fenore liberali ✝ in pauperes cōgregat eas. Qui declinat aures suas ne audiat legē orō ei⁹ erit execrabilis. // Qui decipit iustos ī via mala: ī interitu suo corruet: ⁊ simplices possidebūt bona ei⁹. Sapiēs sibi videt vir diues: pauper aūt prudēs scrutabitur eum. In exultatione iustorū multa gloria est: regnātib⁹ impijs ruine hominū. C Qui abscōdit scelera sua nō dirigetur: qui autē confessus fuerit ⁊ reliquerit: misericordiam cōsequetur. Beatus hō qui semper est pauidus: q vero mētis est dure corruet in malū. Leo rugiēs ⁊ vrsus esuriēs: princeps impius sup populū pauperē. Dux idigēs prudētia: multos opprimet per calumniaꝫ: qui aūt odit auariciā longi fiant dies ei⁹. Hominē q calumniatur anime sanguinē: si vsqꝫ ad lacū fugerit nemo sustinet. // Qui ambulat simplr salu⁹ erit: q peruersis graditur vijs cōcidet semel. // Qui operatur terram suā satiabit panib⁹: q aūt sectatur ocium replebit egestate. Uir fidelis multū laudabitur: qui aūt festinat ditari non erit innocēs. Qui cognoscit in iudicio faciē nō bene facit: iste pro bucella panis deserit veritatem. D Uir qui festinat ditari ⁊ alijs inuidet: ignorat q egestas superueniet ei. Qui corripit hominē: gratiaꝫ postea inueniet apud eū: magis q̄ ille qui p lingue blādimenta decipit. Qui subtrahit aliqd a patre suo vel a matre ⁊ dicit hoc nō eē peccatū particeps homicide est. Qui se iactat ⁊ dilatat iurgia concitat: qui vero sperat in domino saluabitur. Qui confidit in corde suo stultus est: qui autē graditur sapienter ✝ ipse ✝ laudabit. Qui dat paupi nō indigebit: qui despicit deprecantem sustinebit penuriam. Cum surrexerint impij abscōdentur homines: cum illi perierint multiplicabuntur iusti.

¶ Ca. Sū. ¶ De incorrigibili: de principatu impij: de rege iusto: de hōie ficto: de loqla iusti: de rege q iudicat: de virga ⁊ erudītione filij: de effectu pphetie: de puero delicato: de verboso: de iracūdo: de currēte cum fure: de timēdo hōie: de sese abominātib⁹ ⁊ de iusto ⁊ impio. Cap. xxix.

A Uiro q corripiētē dura ceruice cōtēnit: repentinus ei superueniet interitus: ⁊ eū sanitas nō sequetur. In multiplicatiōe iustorū letabitur vulgus: cū impij sumpserint principatuꝫ gemet pplˢ. Uir qui amat sapiētiam letificat patrem suum: qui autē nutrit ✝ scortum perdet substantiam. Rex iustus erigit terraꝫ: vir auarus destruet eam. Homo q blādis fictisqꝫ sermonibus loquit amico suo: rete expādit gressibus eius. Peccantē virū iniquū inuoluet laqueus: ⁊ iustus laudabit atqꝫ gaudebit. Nouit iustus cām pauperū: impius ignorat sententiā. Homines pestilentes dissipant ciuitatē: sapiētes vero auertūt furoreꝫ. Uir sapiēs si cū stulto contēderit: siue irascitur siue rideat non inueniet requieꝫ. B Uiri sanguinū oderūt simplicē: ✝ iusti autē querūt animaꝫ ei⁹. Totū spiritū suū profert stultus: sapiēs differt ⁊ reseruat imposterū. Princeps q libenter audit verba mēdacij omnes ministros habet impios. Pauper ⁊ creditor obuiauerūt sibi: vtriusqꝫ illuminator ē dominus. Rex qui iudicat ī veritate pauperes thronus eius in eternū firmabit. C Uirga atqꝫ correptio tribuit sapientiam: puer aūt qui dimittit volūtati sue cōfundit matrem suam. In multiplicatiōe impiorum multiplicabūtur scelera: ⁊ iusti ruinas eorū videbūt. Erudi filiū tuū ⁊ refrigerabit te: ⁊ dabit delitias anime tue. Cum prophetia defecerit dissipabitur po-

Sup. 9.a.

✝ .i. ꝯtra

// 23.q.7. c.quēadmoduꝫ

δ pe.di.j. §. agite in glo. qui'cle. vel w.c.j. in glo.

Sup.10.b

Sup. 12.b

Als ✝ ille

Als ✝ saluabitur

Als ✝ scortam Luc.15.

Als ✝ iniusti.

pulus: qui vero custodit legem beat⁹ est. Seru⁹ verbis nõ potest erudiri: qꝛ quod dicis intelligit: et respondere contẽnit. Vidisti hominem velocẽ ad loquẽdũ: stulticia magis speranda est q̃ illius + correctio. Qui delicate a pueritia sua nutrit seruũ suũ: postea sentiet eũ contumacẽ. Vir iracũdus ꝓuocat rixas et q ad indignandũ facili est erit ad peccandũ procliuior. Supbũ sequitur hũilitas: et humilẽ spiritu suscipiet gloria. Qui cũ fure participat odit animam suam: adiurantem audit non indicat. Qui timet hominem cito corruet: q sperat in dño subleuabit. Multi requirunt faciem principis et iudiciũ a domino egredit singulorũ. Abominant iusti virũ impiũ: et abominant impij eos q in recta sunt via. + Verbũ custodiens filius: extra perditionem erit.

alias + correptio

D

Job.22.d

alias non hꝫ + verbũ vsq̃ erit

¶ Ca. Sñ. ¶ De christi ascẽsiõe: et descẽsu eius ad iudiciũ: de sermõe dñi ignito: de amonẽda paupertate et de diuitijs: de q̃ttuor gñib⁹ hominũ: de filiab⁹ sanguisuge de reb⁹ inserutabilib⁹: de oculo effodiendo: de trib⁹ difficilib⁹ et quartũ penitus ignoro de trib⁹ mouẽtib⁹ terrã: et quartũ penit⁹ nõ põt sustinere: de q̃ttuor minimis sup terrã: de tribus bene gradiẽtib⁹ et quarto feliciter incedente. Cap. xxx.

A

Verba cõgregãtis filij vomẽtis. Visio quã locut⁹ est vir cũ quo est deus: et qui deo secũ morante cõfortat⁹ ait. Stultissimus sũ virorũ: et sapientia hominũ non est mecũ. Non didici sapientiam: et noui sciẽtiam sanctorum. Quis ascendit in celũ atq̃ descẽdit? Quis continuit spiritũ in maĩb⁹ suis? Quis colligauit aq̃s quasi in vestimẽto? Quis suscitauit omnes terminos terre? Qd nomen est ei⁹: et quod nomen filij eius si nosti? Omnis sermo dei ignit⁹ clypeus est omnib⁹ sperantib⁹ in se. Ne addas q̃cq̃ verbis illi⁹: et arguaris inueniarisq̃ mendax. Duo rogaui te ne deneges mihi anteq̃ moriar. Vanitatem et verba mẽdacij lõge fac a me. Mẽdicitatẽ et diuitias ne dederis mihi. Tribue tãtũ victui meo necessaria: ne forte satiat⁹ illiciar ad negãdũ et dicã: qs est dominus: aut egestate compulsus furer et periurem nomẽ dei mei. Ne accuses seruũ ad dominũ suũ: ne forte maledicat tibi et corruas. Generatio q̃ pri suo maledicit: et q̃ matri sue non bñdicit. Generatio q̃ sibi mũda videt: et tamen nõ est lota a sordib⁹ suis. Generatio cui⁹ excelsi sunt oculi: et palpebre ei⁹ in alta surrecte. Gñatio q̃ pro dentib⁹ gladios habet: et cõmãdit molarib⁹ suis vt comedat inopes de terra et paupes ex oib⁹. Sanguisuge due sunt filie dicẽtes: affer affer. Tria sunt insaturabilia: et quartũ qd nũq̃ dicit sufficit. Infern⁹ et os vulue: et terre q nõ satiat aqua ignis vero nũq̃ dicit sufficit. Oculũ q subsannat patrẽ et q despicit partũ matris sue + suffodiãt eũ corui de torrentib⁹ et comedant eũ filie aqle. Tria sunt difficilia mihi: et quartũ penit⁹ ignoro. Viam aqle in celo: viam colubri sup petrã: viã nauis in medio maris: et viã viri in + adolescẽtia. Talis est et via mulieris adultere: q et comedens et tergẽs os suũ dicit. Nõ sũ operata malũ. Per tria mouet terra: et quartũ nõ põt sustinere. Per seruũ cũ regnauerit: per stultũ cũ saturat⁹ fuerit cibo: et p odiosam mulierẽ cũ in matrimonio fuerit assumpta: et p ancillã cũ fuerit heres domine sue. Quattuor sunt minima terre: et ipsa sũt sapiẽtiora sapiẽtib⁹. Formice ppls infirm⁹: q preparat in messe cibum suũ. Lepusculus plebs inualida: q collocat in petra cubile suũ. Regẽ locusta nõ hꝫ et egredit vniuersa p turmas suas. + Stellio manib⁹ nitit: et morat in edib⁹ + regis. Tria sũt q̃ bene gradiunt: et quartum quod incedit feliciter. Leo fortissim⁹ bestiarũ: ad nullius pauebit occursũ. Gallus succinct⁹ lumbos suos et aries: nec est rex q resistat ei: et q stult⁹ apparuerit postq̃ eleuat⁹ est in sublime. Si enim intellexisset ori suo imposuisset manũ. Qui autẽ fortiter premit vbera ad eliciendũ lac: exprimit butyrũ: et q vehementer + emũgit elicit sanguinẽ: et qui prouocat iram producit discordias.

psal. 11.S. aug. vi. d

4.q.3.§. Item

B

C

sup̃.17.c.

alias + effodiant

12.q.j.c.j. de psup. c. ex studijs i gl. de conse. di.4.ca.q̃ renõ

alias + adolescẽtia

sup̃.6.a.

D

16.q.c.§

alias + Stillio.

alias non hꝫ + regis

di.4.c. neq̃ de pe. di. j.c. spẽs in fi.

alias + emũgit.

¶ Ca. Sñ. ¶ De regib⁹ ne sint dediti mulierib⁹ et vino vt iuste iudicẽt: de muliere forti: de sancta ecclesia. Cap. xxxj.

A

Verba lamuelis regis. Visio qua erudiuit eũ mr̃ sua. Quid dilecte mi: quid dilecte vteri mei: qd dilecte votorũ meorum? Ne dederis mulieribus substãtiam tuam: et diuitias tuas ad delendos reges. Noli regibus o lamuel: noli regibus dare vinum: quia nullũ secretũ est

ubi regnat ebrietas. Ne forte bibant et obliviscantur iudiciorum: et mutent causam filiorum pauperis. Date siceram merentibus: et vinum his qui amaro sunt animo. Bibant et obliviscantur egestatis sue: et doloris sui non recordentur amplius. Aperi os tuum muto

B et causis omnium filiorum qui pertranseunt. Aperi os tuum: decerne quod iustum est: et vindica inopem et pauperem. Aleph. Mulierem fortem quis inveniet? Procul: et de ultimis finibus precium eius. Beth. Confidit in ea cor viri sui: et spoliis non indigebit. Gimel Reddet ei bonum et non malum: omnibus diebus vite sue. Deleth. Quesivit lanam et linum: et operata est consilio manuum suarum. He. Facta est quasi navis institoris: de longe portans panem suum. Vau. Et de nocte surrexit: deditque predam domesticis suis: et cibaria ancillis suis. Zai. Consideravit agrum et emit eum: de fructu manuum suarum plantavit vineam. Heth. Accinxit fortitudine

C lumbos suos: et roboravit brachium suum. Teth. Gustavit et vidit quia bona est negociatio eius: non extinguetur in nocte lucerna eius. Joth. Manum suam misit ad fortia: et digiti eius apprehenderunt fusum. Caph. Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem. Lamech. Non + timebit domui sue a + frigoribus nivis: omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. Mem. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus et purpura indumentum eius. Nun Nobilis in portis vir eius: quando sederit cum senatoribus terre. Samech Syndonem fecit et vendidit: et cingulum tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo et decor indumentum eius: et ridebit in die novissimo. Phe.

D Os suum aperuit sapientie: et lex clementie in lingua eius. Sade. Consideravit semitas domus sue: et panem ociosa non comedit. Coph. Surrexerunt filii eius et beatissimam predicaverunt: vir eius et laudavit eam. Res. Multe filie congregaverunt divitias: tu supergressa es universas. Syn. Fallax gratia et vana est pulchritudo: mulier timens dominum ipsa laudabitur. Thau. Date ei de fructu manuum suarum et laudent eam in portis opera + eius.

als + timet. als + frigore nimis. als + sua

¶ Expliciunt proverbia salomonis. ¶ Incipit prologus sancti hieronymi in librum Ecclesiasten.

Memini me ante hoc ferme quinquennium cum adhuc rome essem et ecclesiasten sancte blesille legerem ut eam ad contemptum mundi huius provocarem: et omne quod in mundo cerneret putaret esse pro nihilo: rogatum ab ea: ut in morem commentarioli obscura queque dissererem: ut absque me posset intelligere que legebat. Itaque quoniam in procinctu nostri operis subita morte subtracta est: et non meruimus o paula et eustochium talem vite nostre habere consortem: tantoque vulnere tunc percussus obmutui: et nunc in bethleem positus: augustiori videlicet civitate: illius memorie et vobis reddo quod debeo. Hoc breviter admonens quod nullius auctoritatem secutus sum sed de hebreo transferens: + maxime septuaginta interpretum consuetudini me coaptavi: in his dumtaxat que non multum ab hebraicis discrepant. Interdum aquile quoque et symmachi et theodotionis recordatus sum: ut nec novitate nimia lectoris studium deterrerem: nec rursum contra conscientiam meam fonte veritatis omisso: opinionum rivulos consectarer.

als + in religio

¶ Explicit prologus sancti hieronymi.

¶ Incipit liber ecclesiastes: qui ab hebreis + coeleth appellatur.

¶ Ca. Sū. ¶ De vanitate sciri: de curiosis disputationibus: et avaricia literarum ostendit esse vanitatem et afflictionem spiritus. Cap. I.

A Verba ecclesiastes filii david regis hierusalem. Vanitas vanitatum dixit ecclesiastes vanitas vanitatum et omnia vanitas. Quid habet amplius homo de universo labore

Infra... de pe. di. 2. c. si. 13. q. 2. l. ecclesiastes co. infra 3.

vestio quo laborat sub sole. Generatio pre
terit et generatio aduenit: terra autem in eter
num stat. Oritur sol et occidit et ad locum suum
reuertitur: ibique renascens gyrat per meri
B diem et flectitur ad aquilonem. Lustrans vni-
uersa in circuitu pergit spiritus: et in circu-
los suos reuertitur. Omnia flumina intrant in
mare: et mare non redundat. Ad locum vnde exe
unt flumina reuertuntur: vt iterum fluant. Cun
cte res difficiles: non potest eas homo explicare
sermone. Non saturatur oculus visu: nec
auris auditu impletur. Quid est quod fuit.
Ipsum quod futurum est. Quid est quod factum
est? Ipsum quod faciendum est. Nihil sub so
le nouum: nec valet quisquam dicere: ecce hoc re
cens est. Iam enim precessit in seculis: que
fuerunt ante nos. Non est priorum memoria:
C sed nec eorum quidem que postea futura sunt
erit recordatio apud eos qui futuri sunt
in nouissimo. Ego ecclesiastes + fui rex israel
in hierusalem: et proposui in animo meo que
rere et inuestigare sapienter de omnibus
que fiunt sub sole. Hanc occupationem pes
simam dedit deus filijs hominum: vt oc
cuparentur in ea. Uidi que fiunt cuncta
sub sole: et ecce vniuersa vanitas et afflictio
spiritus. Peruersi difficile corriguntur:
et stultorum infinitus est numerus. Lo-
D cutus sum in corde meo dicens. Ecce ma
gnus effectus sum et precessi omnes sa
pientia qui fuerunt ante me in hierusalem:
et mens mea contemplata est multa sapien
ter et didici: dedique cor meum vt scirem pru
dentiam atque doctrinam: erroresque et stul
ticiam. Et agnoui quod in his quoque esset la
bor et afflictio spiritus: eo quod in multa sa
pientia multa sit indignatio: et qui addit scien
tiam addit et + dolorem.

Puer. 27 c. — Eccl. 14 c. — de pe. dis. 4. c. in domino — als + q — 3?. di. §. si e contra — als + laborem.

¶ Ca. ii. ¶ Quod in affluentia delitiarum in superuacuis edificijs et diuitijs sit vanitas. Cap. ii.

Dixi ergo in corde meo. Uadam et afflu
am delicijs: et fruar bonis. Et vidi quod
hoc quoque esset vanitas. Risum reputaui er
rorem: et gaudio dixi. Quid frustra deciperis.
Cogitaui in corde meo abstrahere a vino
carnem meam: vt animum meum transfer
rem ad sapientiam: deuitaremque stulticiam
donec viderem quid esset vtile filijs hominum
quo facto opus est sub sole numero dierum
vite sue. Magnificaui opera mea. Edificaui
mihi domos et plantaui vineas: feci hortos
et pomeria et conseui ea cuncti generis arbori
bus et extruxi mihi piscinas aquarum vt ir
rigarem syluam lignorum germinantium. Pos
sedi seruos et ancillas: multamque familiam
B habui. Armenta quoque et magnos ouium
greges: vltra omnes qui fuerunt ante me
in hierusalem. Coaceruaui mihi argentum
et aurum et substantias regum et prouinciarum.
Feci mihi + cantores et cantatrices et deli
tias filiorum hominum: cyphos et + vrceolos
in ministerio ad vina fundenda: et supergres
sus sum opibus omnes qui ante me fuerunt in
hierusalem. Sapientia quoque perseuerauit
mecum: et omnia que desiderauerunt oculi mei
non negaui eis: nec prohibui cor meum quin
omni voluptate frueretur: et oblectaret se in
his que preparaueram. Et hanc ratus sum
partem meam si vterer labore meo. Cumque me
conuertissem ad vniuersa opera que fecerant
manus mee et ad labores in quibus fru
stra sudaueram: vidi in omnibus vani
tatem et afflictionem animi: et nihil per
manere sub sole. Transiui ad contemplan
dam sapientiam: erroresque et stulticiam.
C Quid est inquam homo: vt sequi possit re
gem factorem suum. Et vidi quod tantum prece
deret sapientia stulticiam: quantum differt
lux a tenebris. // Sapientis oculi in capite
eius: stultus in tenebris ambulat. Et di
dici quod vnus + vtriusque esset interitus. Et
dixi in corde meo. Si vnus et stulti et me
us occasus erit: quid mihi prodest quod ma
iorem sapientie dedi operam? Locutusque
cum mente mea: animaduerti quod hoc quoque
esset vanitas. Non enim erit memoria sa
pientis similiter vt stulti in perpetuum: et
futura tempora obliuione cuncta pariter
operient. Moritur doctus similiter vt in
doctus: et idcirco teduit me vite mee vi
dentem mala vniuersa esse sub sole: et cun
cta vanitatem et afflictionem spiritus. Rur
sus detestatus sum omnem industriam
meam qua sub sole studiosissime labora
ui: habiturus heredem post me quem
ignoro vtrum sapiens an stultus futurus sit
et dominabitur in laboribus meis quibus desu
daui et sollicitus fui. Et est quicquam tam vanum?
Unde cessaui: renunciauitque cor meum vl
tra laborare sub sole. Nam cum alius labo
D ret in sapientia et doctrina et sollicitudi
ne: homini ocioso quesita dimittit. Et hoc
quoque vanitas et magnum malum. Quid enim

als + ego — A — de pe. di. 3. c. in fin. — als + cantatores — als + vrceos — // de pe. di. 4. c. accepisti de sacra vnctione ca. vnico — als + vtrisque

proderit hoi de vniuerso labore suo et afflictione spus qua sub sole cruciatus e? Cuncti dies ei9 doloribus et erumnis pleni sunt: nec p noctem mente requiescit. Et hoc nonne vanitas est? Nonne meli9 est comedere et bibere: et ondere anime sue bona de laboribus suis? Et hoc de manu dei est. Quis ita deuorabit et delicijs affluet vt ego? Homini bono in conspectu suo dedit de9 sapientiam et scientiam et leticiam: peccatori aut dedit afflictionem et curam superfluam: vt addat et congreget et tradat ei qui placuit deo. Sed et hoc vanitas est et cassa solicitudo mentis.

infra.5.d

¶ Cap. Sm. ¶ Q omnia tps habet et suis vicibus transeut: et q vnus interit9 est hominis et iumentorum. Cap. iij.

B

Omnia tempus habent: et suis spacijs transeut vniuersa sub celo. Tempus nascendi: et temp9 moriendi. Temp9 plantandi: et tempus euellendi quod plantatum est. Tempus occidendi: et tempus sanandi. Tempus destruendi et temp9 edificandi. Tempus flendi: et temp9 ridendi. Tempus plangendi: et tempus saltandi. Tempus spargendi lapides: et tempus colligendi. Temp9 amplexandi: et tps longe fieri + ab amplexib9. Tempus acquirendi et tempus perdendi. Tempus custodiendi: et tempus abijciendi. Tempus scindendi: et tempus consuendi. // Tempus tacendi: et tempus loquendi. Tempus dilectionis: et tempus odij. Tempus belli: et tempus pacis. Quid habet amplius homo de labore suo? Uidi afflictionem quam dedit deus filijs hominum: vt distendantur in ea. Cuncta fecit bona in tempore suo: et mundum tradidit disputationi eorum: vt non inueniat homo opus quod operatus est deus ab initio vsq ad finem. Et cognoui q no esset meli9 nisi letari: et facere bene in vita sua. Omnis enim homo q comedit et bibit: et videt bonum de labore suo, hoc donum dei est. Didici q omnia opera que fecit de9 perseuerent in perpetuum. Non possumus eis quicq addere nec auferre q fecit de9 vt timeatur. Qd factum est ipsum permanet. Que futura sunt iam fuerunt et de9 instaurat quod abijt. Uidi sub sole in loco iudicij impietatem: et in loco iustitie iniquitatem. Et dixi in corde meo. Justum et impium iudicabit dominus: et tempus omnis rei tunc erit. Dixi in corde meo de filijs hominum: vt probaret eos deus et ostenderet similes esse bestijs. Idcirco vnus interit9 est hominis et iumentorum et equa vtriusq conditio. Sicut moritur homo: sic et illa moriuntur. Similiter spirant oia et nihil habet homo iumento amplius. // Cuncta subiacent vanitati: et oia pgunt ad vnum locum. De terra facta sunt: et in terram pariter + reuertuntur. Quis nouit si spus filiorum adam ascendat sursum: et si spus iumentorum descendat deorsum? Et deprehendi nihil esse meli9 q letari hoiem in opere suo: et hanc esse partem illius. Quis enim eum adducet: vt post se futura cognoscat?

als + a complexib9

36. di., ca. ecce.

B

supra.1.a

infra eo.

C

B

//13. q.2. ¶ ecclesiastico

als + reuertentur. sup eo.

¶ Ca. Sm. ¶ Considerans calumniam pauperum: malorum insidias: stultorum ocia: laborem et congregationem ei9 q solus est in eo inuenit vanitatem et afflictionem: de societate et funiculo triplici: de rege stulto: de puero paupere et sapiente: de secundo adolescente scilicet antichristo: de obedientia. Cap. iiij.

A

Uerti me ad alia et vidi calumnias que sub sole geruntur: et lachrymas innocentium et neminem consolatorem: nec posse resistere eorum violentie: cunctorum auxilio destitutos. Et laudaui magis mortuos q viuentes: et feliciorem vtroq iudicaui q nec dum nat9 est nec vidit mala q sub sole fiunt. Rursum contemplatus sum oes labores hominum: et industrias: animaduerti patere inuidie pximi Et in hoc ergo vanitas: et cura supflua e. Stultus complicat manus suas: et comedit carnes suas dicens. Melius est pugillus cum requie: q plena vtraq manus cum labore et afflictione animi. Considerans reperi et aliam vanitatem sub sole. // Unus est et secundum non habet: non filium non fratrem: et tamen laborare non cessat: nec saciantur oculi ei9 diuitijs: nec recogitat dicens. Cui laboro et fraudo aiam meam bonis. In hoc quoq vanitas est et afflictio pessima. Melius est ergo duos esse simul q vnum: habent enim emolimentum societatis sue. Si vnus ceciderit: ab altero fulcietur. // Ue soli q: cum ceciderit: non habet subleuantem se. Et si dormierint duo: fouebuntur mutuo. Unus quomodo calefiet? Et si quispiam preualuerit contra vnum: duo resistunt ei. // Funiculus triplex difficile rumpitur. Melior est puer pauper et sapiens rege sene et stulto: qui nescit preuidere in posterum. Q de carcere catenisq interdum q egrediatur ad

B

//7. q.1. ¶ factus

C

//di. 81. ¶ in oib9 7. q.1. ¶ illud de statu monachorum. c.2. // de treuga c.1.

D

creatur ad regnum: et alius natus in regno inopia consumatur. Uidi cunctos viuentes qui ambulant sub sole: cum adolescente secundo qui consurget pro eo. Infinitus numerus est populi omnium qui fuerunt ante eum: et qui postea futuri sunt non letabuntur in eo. Sed et hoc vanitas et afflictio spiritus. Custodi pedem tuum ingrediens domum dei: et appropinqua vt audias. Multo enim melior est obedientia quam stultorum victime: qui nesciunt quod faciunt mali.

1.re.15.c. 8.q.i.capitulo sciendum.

¶ Ca. Sum. ¶ De non loquendo temere coram deo: de non excusando peccato: de non neganda dei prouidentia: de non miranda malorum potentia: de auaro impleto: de saturitate diuitis: de filio ipsius. Cap. v.

A

Ne temere quid loquaris: neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram deo. Deus enim in celo et tu super terram: idcirco sint pauci sermones tui. Multas curas sequuntur somnia: et in multis sermonibus inuenietur stulticia. Si quid vouisti deo: ne moreris reddere. Displicet enim dei infidelis et stulta promissio. Sed quodcumque voueris redde. Multoque melius est non vouere: quam post votum promissa non reddere. Ne dederis os tuum vt peccare facias carnem tuam: neque dicas coram angelo non est prouidentia: ne forte iratus dominus contra sermones tuos dissipet cuncta opera manuum tuarum. Ubi multa sunt somnia: plurime sunt vanitates et sermones innumeri. Tu vero deum time. Si videris calumnias egenorum et violenta iudicia et subuerti iustitiam in prouincia: non mireris super hoc negocio: quia excelso excelsior est alius: et super hos quoque eminentiores sunt alii: et insuper vniuerse terre rex imperat seruienti. Auarus non implebitur pecunia: et qui amat diuitias fructum non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi multe sunt opes: multi + et qui comedunt eas. Et quid prodest possessori nisi quod cernit diuitias oculis suis. Dulcis est somnus operanti siue parum siue multum comedat: saturitas autem diuitis non sinit eum dormire. Est et alia infirmitas pessima quam vidi sub sole. Diuitie conseruate in malum domini sui. Pereunt enim in afflictione pessima. Generauit filium qui in summa egestate erit. Sicut egressus est nudus de vtero matris sue: sic reuertetur: et nihil auferet secum de labore suo. Miserabilis prorsus infirmitas. Quomodo venit sic reuertetur. Quid ergo prodest ei quod laborauit in ventum? Cunctis diebus vite sue comedit in tenebris et in curis multis: et in erumna atque tristitia. Hoc itaque visum est mihi bonum vt comedat quis et bibat et fruatur leticia ex labore suo quo laborauit ipse sub sole numero dierum vite sue quos dedit ei deus: et hec est pars illius. Et omni homini cui dedit deus diuitias atque substantiam potestatemque ei tribuit vt comedat ex eis et fruatur parte sua et letetur de labore suo: hoc est donum dei. Non enim satis recordabitur dierum vite sue: eo quod deus occupet delitiis cor eius.

Ecclesi. i.

B

24.q.4.c. qd dicam 47.di.ca.

C

al. non hz + et

Job.21.d

Job.1.d.

D

supra.2.d

¶ Ca. Sum. ¶ De diuite qui nescit vti bonis: et de eo quod sepultura caret quod peior est abortiuo: de differentia stulti et sapientis: de aduentu christi in carnem: et de iudicio: de comparatione detractionis ad morsum serpentis. Cap. vi.

A

Est et aliud malum quod vidi sub sole: et quidem frequens apud homines. Uir cui dedit deus diuitias et substantiam et honorem et nihil deest anime sue ex omnibus que desiderat: nec tribuit ei potestatem deus vt comedat ex eo: sed homo extraneus vorabit illud. Hoc vanitas est magna miseria est. Si genuerit quispiam centum liberos et vixerit multos annos et plures dies etatis habuerit et anima illius non vtatur bonis substantie sue: sepulturaque careat de hoc ego pronuncio quod melior illo sit abortiuus. Frustra enim venit et pergit ad tenebras et obliuione delebitur nomen eius. Non vidit solem neque cognouit distantiam boni et mali: etiam si duobus milibus annis vixerit et non fuerit perfruitus bonis. Nonne ad vnum locum properant omnia. Omnis labor hominis in ore eius: sed anima eius non implebitur bonis. Quid habet amplius sapiens a stulto: + et quid pauper nisi vt pergat illuc vbi est vita. Melius est videre quod cupias: quam desiderare quod nescias. Sed et hoc vanitas est et presumptio spiritus. Qui futurus est iam vocatum est nomen eius: et scitur quod homo sit: et non possit contra fortiorem se in iudicio contendere. Uerba sunt plurima: multamque in disputando habentia vanitatem.

B

al. non est + bonis

C

¶ Ca. Sum. ¶ De non querendo maiora et altiora quam statum hominis deceant: de quibusdam melioribus et magis eligendis: de ira vitanda: de die mala precauenda: de nimia iustitia et sapientia: de non attendendo ad cunctos sermones: de inuentione mulieris morte amariori: quod nemo repperitur liber a morte a peccato preter vnum scilicet christum qui solus bonus est. Ca. vii.

Quid necesse est homini maiora se querere

A

uere: cū ignorat quid conducat sibi in vi ta sua numero dierū peregrinationis sue: ⁊ tempore qō velut vmbra preterit. Aut quis ei poterit indicare quid post eum fu turū sub sole sit. Melius est nomē bonū q̄ vnguēta preciosa: ⁊ dies mortis die na tiuitatis. Melius est ire ad domū luctus: q̄ ad domum conuiuij. In illa enim finis cunctorū ammonetur hominū: ⁊ viuens hō cogitat quid futurū sit. Melior est ira ri su: quia p tristitiā vultus corrigitur ani mus delinquentis. Cor sapientiū vbi tri stitia est: ⁊ cor stultorū vbi letitia. Melius est a sapiente corripi: q̄ stultorū adulatio ne decipi: q: sicut sonitus spinarū ardēti um sub olla: sic risus stulti. Sed ⁊ hoc vani tas. Calūnia cōturbat sapiētē: ⁊ perdet ro bur cordis ei⁹. Melior est finis + orōnis q̄ principiū. Melior ē patiēs arrogāte. Ne sis velox ad irascēdū q: ira i sinu stulti re quiescit. Ne dicas. Quid putas cause ē: q̄ pio ra tpa meliora fuere q̄ nūc sūt? Stulta.n. ē huiuscemōi īterrogatio. Utilior ē sapia cū diuitijs: ⁊ magis pdest vidētib⁹ solē. Sicut.n. ptegit sapia: sic ptegit pecunia. Hoc aūt plus hȝ eruditio ⁊ sapia: q̄ vitā tribuūt possessori suo. Cōsidera opa dei: q̄ nemo possit corrigere quē ille despexerit. In die bona fruere bonis. ⁊ malā diē pca ue. Sicut.n. hāc sic ⁊ illā fecit de⁹: vt nō in ueniat hō p̄ cū iustas q̄rimonias. Hec q̄ vidi i die vanitatis mee. Justus perit in iustitia sua: ⁊ impi⁹ multo viuit tpe i malicia sua. Noli eē iustus multū: neqȝ plus sapias q̄ necesse ē ne obstupescas. Ne impie agas multū: ⁊ noli eē stultus: ne moriaris i tpe nō tuo. Bonū est te sustētare iustū: sȝ ab il lo ne subtrahas manū tuā: q: q timet deū nihil negligit. Sapientia confortauit sa piētē sup decē principes ciuitatis. Nō ē.n. hō iustus i terra q faciat bonū: ⁊ nō peccet. Sed ⁊ cūctis sermonib⁹ q dicunt ne accō modes cor tuū: ne forte audias seruū tuū ma ledicentē tibi. Scit.n. cōsciētia tua: q: ⁊ tu crebro maledixisti alijs. Cūcta tentaui in sapia. Dixi. Sapiens efficiar: ⁊ ipsa lōgius recessit a me multo magis q̄ erat. Et alta p funditas: qs inueniet eā? Lustraui vniuer sa aīo meo: vt scirē ⁊ cōsiderarē ⁊ quererē sapiaȝ ⁊ rōnē: ⁊ vt cognoscerē impietatē stul ti ⁊ errorē imprudētiū. Et inueni amariorē morte mulierē: q laqueus venatorū ē: ⁊ sagena cor ei⁹. Uincula sūt man⁹ illi⁹. Qui placet deo: effugiet illā: q aūt peccator ē capiet ab il la. Ecce hoc inueni dixit ecclesiastes: vnū ⁊ alte rū: vt inuenirē rōnē quā adhuc q̄rit aīa mea ⁊ nō inueni. Uirū de mille vnū repperi: mulierē ex oīb⁹ nō inueni. Solūmodo hoc inueni q̄ fecerit de⁹ hoiē rectū: ⁊ ipē se infini tis miscuerit q̄stionib⁹. Quis talis vt sapi ens est? Et qs cognouit solutionē vbi?

Pue.12.a

B

Pro + vbi

C

12 q 7. § Itē obijcitur.
21.q.4.c. precepta de p. di. i ca. serpēs

2.re.8.ca.
2.pa.6.ȝ.

D

¶ Ca. viij. ¶ De cogitatōe sapiētis: de ore regis obseruādo: q̄ spūm nō pōt phiberi: de dnio hois p̄ malū suū: de ppetratiōe pcōrū: q̄ multi merita p̄ria recipiūt: q̄ de⁹ nō statī punit cū hō peccat: q̄ q̄rēs rōnē vniuerso rū nō inuēit: de iuramēto deo fcō. Ca. viij.

Sapiētia hois lucet i vultu ei⁹: ⁊ potē tissim⁹ faciē illi⁹ cōmutabit. Ego ore regis obseruo: ⁊ pcepta iuramēti dei. Ne festi nes recedere a facie ei⁹: neqȝ pmaneas in ope malo: q̄ oē qō voluerit faciet: ⁊ sermo illi⁹ ptāte plen⁹ ē: Nec dicere ei qsq̄ pōt q̄ re ita facis. Qui custodit pceptū nō experie tur q̄cq̄ mali. Tps ⁊ rūsionē cor sapiētis itelligit. Oī negocio tps ē: ⁊ opportunitas ⁊ multa hois afflictio: q: ignorat pterita: ⁊ + futura nullo scire pōt + nūcio. Nō ē in hois ptāte phibere spūm: nec hȝ ptāte in die mortis: nec sinit quiescere igruēte bel lo: neqȝ saluabit impietas impiū. Oīa hec cōsideraui: ⁊ dedi cor meū in cūctis operi bus que fiūt sub sole. Interdū dn̄atur hō homini i malū suū. Uidi impios sepultos: q etiā cū + adhuc viuerēt in loco scō erāt: ⁊ laudabanī in ciuitate q̄si iustorū operū. Sȝ ⁊ hoc vanitas est. Etenī q: nō pfert cito cōtra malos sentētia: absq̄ timore vllo filij hominū perpetrāt mala. Attamē pecca tor ex eo q̄ centies facit malū ⁊ p patiētiā sustētaī: ego cognoui q̄ erit bonū timēti bus deū q verentur faciē ei⁹. Non sit bonū impio: nec prolongentī dies eius: sed q̄si vmbra trāseant: q nō timent faciē dn̄i. Et est alia vanitas que fit sup terrā. Sunt iu sti qbus + multa pueniūt q̄si opa egerint impiorū: ⁊ sunt impij q ita securi sūt q̄si iu storū fcā habeāt. Sed ⁊ hoc vanissimū iu dico. Laudaui igiī leticiā q̄ nō esset hoi bo nū sub sole nisi q̄ comederet ⁊ biberet: at q̄ gauderet: ⁊ hoc solū secū auferret de labore suo oīb⁹ dieb⁹ vite sue q̄s dedit ei ds sub so le. Et apposui cor meū vt scirē sapiaȝ: ⁊ intelli gerē + distēsionē q̄ versaī in terra. Est hō q

A
Pue.27 d

Job.9. de.pe. di. 3.c. quia
B
al. + ven tura.
al. + idi tio

xj.q.3.c. nemo pe ritarum
al. + ad uiuerēt
xj.q.3.c. pauper.
C

al. + ma la

D
al. + disti ctionē.

al. + assil dictionez.

diebus & noctib⁹ somnū nō capit oclis. Et itellexi q̄ oīuz operū dei nulla possit hō iuenire rōnē eo⁊ que fiūt sub sole: & quanto plus laborauerit ad querēdū tāto min⁹ iueniat. Etiā si dixerit sapiens se nosse: non poterit reperire. Oīa hec tractaui in corde meo vt curiose intelligerem.

¶ Ca. Sū. ¶ De cognitione sapiētis q̄ nemo scit an amore vel odio sit dign⁹: de medicina vite: de istātia opādi q̄ nullus est bonus a semetipso: q̄ nullus hō scit fine suū: de magna sapīa viri paupris q̄ peccat i vno: perdit multa bona. Cap. ix.

A Sunt iusti atq̧ sapiētes: & opera eorū in manu dei. // Et tñ nescit hō vtrū amore an odio dignus sit: sed oīa in futurū seruant̄ icerta: eo q̄ vniuersa eque eueniant iusto & impio bono & malo: mūdo & imundo: imolanti victimas & sacrificia contemnenti. Sicut bon⁹ sic & peccator: vt periur⁹ ita q̄ verū deierat. hoc est pessimū i ter oīa que sub sole fiunt: q̄a eadē cunctis eueniunt. Unde & corda filio⁊ hoīnū i plentur malicia & contemptu in vita sua: & post hec ad iferos deducent̄. Nemo est qui semper viuat: & q̄ hui⁹ rei habeat fiduciā.

B Melior ē canis viuus leone mortuo. Uiuētes enī sciūt se esse morituros: mortui vo nihil nouerunt amplius: nec habent vltra mercedē: q̄a obliuioni tradita ē memoria eo⁊. Amor quoq̧ & odiū & iuidiē simul perierunt: nec habēt ptē in hoc sclo & in ope q̄d sub sole gerit̄. Uade ergo & comede in leticia panē tuū & bibe cū gaudio vinū tuū: q̄a deo placent opera tua. Omni tpe sint vestimēta tua candida: & oleū de capite tuo nō deficiat. Perfruere vita cū vxore quā diligis cūctis dieb⁹ vite istabilitatis tue: q̄ dati sūt tibi sub sole oī tpe vanitatis tue. hec ē. n. pars in vita & in labore tuo: q̄ laboras sub sole.

C Quodcūq̧ facere pōt man⁹ tua istāter operare: q̄a nec opus nec rō nec sapīa nec scīa erūt apud inferos: quo tu ppāras. Uerti me + ad aliud & vidi sub sole nec velociū eē cursū nec fortiū bellū: nec sapientiū panē: nec docto⁊ diuitias: nec artificū grāz: sed tpus casumq̧ in oībus. Nescit hō finē suū: sed sicut pisces capiunt̄ hamo & aues laqueo cōprehēdunt̄: sic capiūtur homines in tpe malo cū eis extēplo superuenerit. hanc q̄z sub sole vidi sapiāz & pbaui maximā.

al. + allo

D Ciuitas parua: & pauci in ea viri. Uenit 𝔷 eā rex magn⁹ & vallauit eā: extruxitq̧ munitiōes p gyrū & pfecta ē obsidio Inuētusq̧ ē i ea vir paup & sapiēs & liberauit vrbē p sapiāz suā: & nullus deinceps recordat⁹ ē hoīs illi⁹ paupis. Et dicebā ego meliorē esse sapiāz fortitudine. Quō ergo sapīa paupis cōtēpta est: & vba ei⁹ nō sunt audita? Uerba sapiētiū audiunt̄ i silētio: plus q̄ clamor pncipis iter stultos. // Melior est sapīa q̄ arma bellica: & q̄ in vno peccauerit multa bona perdet.

Sap. 6. a

¶ Ca. Sū. ¶ De muscis morietib⁹: de corde sapiētis & stulti: de resistēdo tēptationibus de exaltatōe stulti & sui: q̄a malicia in ipsū redit de vbis stulti & rege puero: de rege nobili: q̄ pigricia destruit bona: q̄ pecunie obediūt oīa & q̄ dēs nō ē detrahēdū.

A Musce morietes pdūt sua- Cap. x. uitatē vnguēti. Preciosior ē sapiētia: paruaq̧ gloria: ad tps stulticia. Cor sapiētis i dextera ei⁹: & cor stulti i sinistra illius. Sed & in via stultus ambulans: cū ipse isipiēs sit oēs stultos estimat. Si spūs ptātē hntis ascenderit sup te: locū tuū ne dimiseris q̄ curatio faciet cessare pctā maxima.

B Est malū q̄d vidi sub sole: q̄si p errorē egrediēs a facie pncipis. Positū stultū i dignitate sublimi & diuites sedere deorsū. Uidi suos i eq̄s & pncipes ambulātes sup terrā q̄si suos. // Qui fodit foueā icidet i eā: & q̄ dissipat sepē mordebit eū coluber. Qui trāsfert lapides affliget̄ i eis: & q̄ scindit ligna vulnerabit̄ ab eis. Si retusū fuerit ferrū & hoc nō vt prius s̄z hebetatū fuerit multo labore exacuet̄: & post idustriā sequetur sapīa. Si mordeat spēs i silētio: nihil eo min⁹ hz q̄ occulte detrahit.

Pue. 26. b eccl. 27. b

C Uerba oris sapiētis grā: & labia isipiētis pcipitabūt eū. Initiū vbo⁊ ei⁹ stulticia: & nouissimū oris illi⁹ error pessim⁹. Stult⁹ vba multiplicat. Ignorat hō q̄d anī se fuerit: & q̄d p⁹ se futurū sit: q̄s ei poterit idicare? Labor stulto⁊ affliget eos q̄ nesciūt i vrbē pgere. Ue tibi terra cui⁹ rex ē puer: & cui⁹ pncipes mane comedūt.

D Btā terra cui⁹ rex nobilis ē: & cui⁹ pncipes vescunt̄ i tpe suo a l reficiēdū & nō ad luxuriā. In pigriciis hūiliabit̄: cōtignatio: & i ifirmitate manuū pstillabit dom⁹. + In risum faciūt panem & vinū: vt epulentur bibentes Et pecunie obediūt omnia. In cogitatione tua regi non detrahas: & i secreto cubiculi tui nō maledixeris

al. + ad ridēdū al. + auis celi portabit

Ne ✠ hꝫ hēs ānūciabit.

diuini: qz ⁊ ✠ aues celi portabūt vocē tuā: ⁊ q ✠ habent pennas ✠ annūciabūt sniaꝫ.

¶ Ca. Sū. ¶ De peregrina semināda: de immutabilitate iudicij: de memorādo iudicio: ⁊ a iuuentute tenēdo. Cap. xi.

A Mitte panē tuū sup trāseuntes aq̄s: qz post tpa multa inuenies illū. Da ✠ ptes septē necnō ⁊ octo: qz ignoras qd futuꝝ sit mali sup terrā. B Si replete fuerint nubes: imbrē sup terrā effundēt. Si ceciderit lignū ad austꝝ aut ad aqlonē: i quocūq3 loco ceciderit ibi erit. Qui obseruat vētū nō seminat: ⁊ q cōsiderat nubes nūq̄3 metet. Quō ignoras q̄ sit via spūs ⁊ q̄ rōne cō C pingant ossa in ventre pgnātis: sic nescis opa dei q fabricator est oium. Mane semina semē tuū: ⁊ vespere necesset manus tua: qz nescis qd magis oriat hoc aut illud: ⁊ si vtrūq3 simul melius erit. [a] Dulce lumē ⁊ delectabile est oculis videre solē. Si annis multis vixerit hō ⁊ in his oibus letus fuerit: meminisse debet tenebrosi tpis ⁊ dieꝝ ✠ multoꝝ: qcū venerint: vanitatis arguent preterita. Letare ergo iuuenis in adolescētia tua: ⁊ in bono sit cor tuū i diebus iuuētutis tue: ⁊ ambula in vijs cordis tui: ⁊ in intuitu oculoꝝ tuoꝝ: ⁊ scito q ꝑ oibus his adducet te deus in iudiciū. Aufer iram a corde tuo: ⁊ amoue malitiam a carne tua. Adolescentia enim ⁊ voluptas: vane sunt.

al. ✠ pte.

B

Ꝓ vi. xi. c. ecclesiasticorum.

D

al. nō hꝫ ✠ multoꝝ

¶ Ca. Sū. ¶ De auferenda ira a corde: de memoria creatoris i iuuētute: q̄liter rō ⁊ sensus ⁊ oia hois mutant: loquēs sub diuersis silitudinib⁹: ↄcludit q hō fctūs est vt fuiat deo: ⁊ lō ꝑ oi errate ducet i iudi A ciū hō: siue bonū siue malū sit. Cap. xij.

Memento creatoris tui in dieb⁹ iuuētutis tue: anteq̄3 veniat tēpus afflictionis tue: ⁊ appropinquēt anni de qbus dicas nō mihi placent. Anteq̄3 tenebrescāt B sol ⁊ lumen ⁊ stelle ⁊ luna: ⁊ reuertantur nubes post pluuiā. Qñ cōmouebunt custodes domus: ⁊ nutabūt viri fortissimi ⁊ ociose erūt molentes in minuto numero: ⁊ tenebrescent videntes p foramina: ⁊ claudent ostia in platea in humilitate vocis molentis: ⁊ consurgēt ad vocē volucris ⁊ obsurdescent oēs filie carminis. Excelsa quoq3 timebūt ⁊ formidabūt in via: flore C bit amigdalus: impinguabitur locusta: ⁊ dissipabit capparis. Qm̄ ibit hō in domuꝫ

eternitatis sue: ⁊ circuibunt in platea plāgētes. Anteq̄3 rūpat funiculus argenteus ⁊ recurrat vitta aurea ⁊ cōterat hydria sup fontē: ⁊ cōfringat rota sup cisternam: ⁊ reuertat puluis in terrā suā vn̄ erat: ⁊ spūs redeat ad deū qui dedit illū. Uanitas vanitatum dixit ecclesiastes: ⁊ oia vanitas. Cumq3 eēt sapiētissim⁹ ecclesiastes docuit populū ⁊ enarrauit q̄ fecerat: ⁊ inuestigās cōposuit parabolas multas. Quesiuit ✠ verba vtilia ⁊ cōscripsit sermones rectissimos ac ✠ veritate plenos. Uerba sapientiū sicut stimuli ⁊ quasi claui in altū defixi: q ꝑ magistroꝝ cōsiliū data sunt a pastore vno. his amplius fili mi ne requiras. [a] Faciendi plures libros nullus est finis: frequensq3 meditatio: carnis afflictio ē. Finē loquēdi pariter oēs audiamus. [b] Deū time ⁊ mādata ✠ ei⁹ obserua. hoc est ois homo. ✠ Cuncta q̄ fiunt adducet deus in iudiciū pro oi errato: siue bonū siue malum sit.

sup. i. A.

Ꝓ Job. an. i ꝑte. clemen i glo.

Ꝓ vi i. in pri. xij. vi ca. oia.

al. ✠ illi⁹ ale ✠ Et cuncta.

¶ Explicit liber Ecclesiastes.

¶ Incipiūt cātica cāticoꝝ. ¶ Cap. i

Uox optātis eccle aduētū.

al. ✠ Incipit cant i cum.

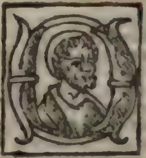

Sculetur me osculo oris sui: qz meliora sunt vbera tua vino fragrantia vnguentis optimis. [a] Oleū effusuꝫ nomē tuū: ió adolescētule dilexerūt te. ✠ Uox eccle ad xp̄ꝫ. Trahe me post te. Curremus i odore vnguētoꝝ tuoꝝ. Uox sponsi ad adolescentulas. Introduxit me rex in cellaria sua. Exultabimus ⁊ letabimur i te: memores vberuꝫ tuoruꝫ sup vinū. Recti diligūt te.

A

Ꝓ de sacri vnctio. c. vnice. ꝑo. ✠ optimis.

infra. 2 a. B

Vox ecclesie in persecutionibus. Nigra sum sed formosa filie hierusalem sicut tabernacula cedar: sicut pelles salomonis. Nolite me considerare: quod fusca sim: quia decolorauit me sol. Filij matris mee pugnauerunt contra me: posuerunt me custodem in vineis. Vox synagoge. Vineam meam non custodiui. Vox ecclesie ad christum. Indica mihi quem diligit anima mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie: ne vagari incipiam: post greges sodalium tuorum: Vox christi ad ecclesiam. Si ignoras te o + pulcherrima inter mulieres: egredere et abi post vestigia gregum tuorum: et pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilaui te amica mea.[b] Pulchre sunt gene tue sicut turturis: collum tuum sicut monilia. Vox amicorum. Murenulas aureas faciemus tibi: vermiculatas argento. Vox ecclesie. Dum esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus myrrhe dilectus meus mihi: inter vbera mea commorabitur. Botrus cypri dilectus meus mihi: in vineis engaddi. Vox christi ad ecclesiam. Ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra oculi tui columbarum. Vox ecclesie ad christum. Ecce tu pulcher es dilecte mi et decorus. Lectulus noster floridus: tigna domorum nostrarum cedrina: laquearia nostra cypressina.

Capitu. ij. Vox christi.

A Ego flos campi et lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. Vox ecclesie. Sicut malus inter ligna siluarum: sic dilectus meus inter filios. Sub vmbra illius quem + desideraueram sedi: et fructus eius dulcis gutturi meo.[d] Introduxit me + rex in cellam vinariam: ordinauit in me charitatem. Fulcite me floribus: stipate me malis: quia amore langueo. Leua eius sub capite meo: et dextera illius amplexabitur me. Vox christi. Adiuro vos filie hierusalem per capreas ceruosque camporum: ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam + donec ipsa velit. Vox ecclesie. Vox dilecti mei. Ecce iste venit saliens in montibus: transiliens colles. Similis est dilectus meus capree hinnuloque ceruorum. En ipse stat post parietem nostrum: + respiciens per fenestras: prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur mihi. Vox christi. Surge propera amica mea: columba mea formosa mea: et veni. Iam enim hyems transijt: imber abijt et recessit. Flores apparuerunt in terra nostra: tempus putationis aduenit. Vox turturis audita est in terra nostra. Ficus protulit grossos suos. Vinee florentes dederunt odorem + suum. Surge propera amica mea: speciosa mea et veni: columba mea in foraminibus petre in cauerna macerie. Ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis: et facies tua decora. Vox aduersus hereses. Capite nobis vulpes paruulas: que demoliuntur vineas. Nam vinea nostra floruit. Vox ecclesie. Dilectus meus mihi et ego illi: qui pascitur inter lilia donec aspiret dies: et inclinentur vmbre. Reuertere: similis esto dilecte mi capree hinnuloque ceruorum super montes + bethel.

Cap. iij.

In lectulo meo per noctem quesiui quem diligit anima mea. Quesiui illum: et non inueni. Surgam et circuibo ciuitatem per vicos et plateas: queram quem diligit anima mea. Quesiui illum: et non inueni. Inuenerunt me vigiles: qui custodiunt ciuitatem. Ecclesia de christo dicit. Num quem diligit anima mea vidistis? Paululum cum pertransissem eos inueni quem diligit anima mea. Tenui eum: nec dimittam donec introducam illum in domum matris mee: et in cubiculum genitricis mee. Vox christi. Adiuro vos filie hierusalem per capreas ceruosque camporum: ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Synagoga de ecclesia. Que est ista que ascendit per desertum: sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe et thuris et vniuersi pulueris pigmentarij. Vox ecclesie. En lectulum salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis israel: omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi. Vniuscuiusque ensis super femur suum: propter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomon de lignis libani. Columnas eius fecit argenteas: reclinatorium aureum: ascensum purpureum: media charitate constrauit propter filias hierusalem. Vox ecclesie de christo. Egredimini filie syon et videte regem salomonem in diademate quo coronauit illum mater sua: in die + desponsationis illius: et in die leticie cordis eius.

Cap. iiij. Vox christi.

Quam pulchra es amica mea: quam pulchra es. Oculi tui columbarum: absque eo quod intrinsecus latet. Capilli tui sicut greges caprarum: que ascenderunt de monte

Marginalia: al. + pulchra. | vi. 4. ca. | B | al. + desiderabam | sup. 1. a. | vi. 30. c. j. in glo. di 13. ca. quos scamus. | B | al's non habet + rex | infra. 8. a. | infra. 3. b | 5. a. 8. a. | al. + quo adusque. | C | al. + despiciens. | D | al. non habet + suum | A | B | sup. 2. b. infra. 5. c 8. a. | C | infra. 8. b | al. + desponsionis. | A | 33. q. 5. c non est nostrum in glo. infra. 6. b

de galaad. Dentes tui sicut greges tonsarum: que
ascenderunt de lauachro. Omnes gemellis feti
bus: et sterilis nō est inter eas. Sicut vitta coc
cinea labia tua: et eloquium tuum dulce. Sicut
fragmē malipunici: ita gene tue absqz eo
B
quod intrinsecus latet. Sicut turris dauid col
lum tuum: que edificata est cum propugnaculis. Mille
clypei pendent ex ea: omnis armatura fortium.
Duo vbera tua sicut duo hinnuli capree ge
melli: qui pascuntur in lilijs donec aspiret di
es et inclinentur vmbre. Sponsa ad semetipsam
Uadam ad montē myrrhe: et ad collē thuris.
Uox christi ad ecclesiam. Tota pulchra es ami
ca mea: et macula nō est in te. Ueni de libano
sponsa mea: veni de libano: veni coronabe
ris: de capite amana: de vertice sanir et her
mon: de cubilibus leonum de montibus pardorum.
C
Uulnerasti cor meum soror mea sponsa: vul
nerasti cor meum in vno oculorum tuorum: et in
vno crine colli tui. Quam pulchre sunt mame
al. nō hz
+ sunt
tue soror mea sponsa. Pulchriora + sunt vbe
ra tua vino: et odor vnguentorum tuorum super
omnia aromata. Fauus distillans labia tua spon
sa: mel et lac sub lingua tua: et odor vestimē
D
torum tuorum sicut odor thuris. Hortus conclu
sus soror mea sponsa: hortus conclusus fons si
gnatus. Emissiones tue paradisus malorum
punicorum cum pomorum fructibus. Cyprus cum nar
do: nardus et crocus fistula et cinamomum cum
vniuersis lignis libani myrrha et aloe cum
//24. q. i.
ca. omnibus
omnibus primis vnguentis. //Fons hortorum puteus
aquarum viuentium que fluunt impetu de libano.
Christus gentes conuocat. Surge aquilo et veni
auster perfla hortum meum et fluent aroma
ta illius. Ecclesia de christo dicit. Cap. v.
A
al. + et
Ueniat dilectus meus in hortum suum: +
vt comedat fructum pomorum suorum.
Christus ad ecclesiam dicit. Ueni in hortum meum
soror mea sponsa: messui myrrham meam cum
aromatibus meis. Comedi fauum cum melle
meo: et bibi vinum meum cum lacte meo.
hier. 25. c
Christus ad apostolos dicit. Comedite amici: et bi
bite et inebriamini charissimi. Uox ecclesie.
//di. 6. ca.
in summa
//Ego dormio: et cor meum vigilat. Uox dile
cti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea:
amica mea columba mea: immaculata mea:
B
quia caput meum plenum est rore: et cincin
ni mei guttis noctium. Uox sponse. Expo
liaui me tunica mea: quomodo induar illa? La
ui pedes meos quomodo inquinabo illos.
Uox ecclesie de christo. Dilectus meus misit
manum suam per foramen: et venter meus in
tremuit ad tactum eius. Surrexi + vt aperirem
al. + aperire
dilecto meo. //Manus mee stillauerunt myr
//de sacra
vnctio. c.
vnico.
rham: + et digiti mei pleni myrrha probatissi
ma. Pessulum ostij mei aperui dilecto meo:
at ille declinauerat atqz transierat. Anima mea
al. nō hz
+ et
liquefacta est: et dilectus locutus est. Quesiui et
nō inueni illum: vocaui: et nō respondit mihi.
Inuenerunt me custodes qui circuierunt
C
ciuitatem. Percusserunt me et vulnerauerunt
me: tulerunt pallium meum custodes murorum.
//Adiuro vos filie hierusalem si inueneri
s. 2. b. et
3. b.
infra. 8. a
tis dilectum meum: vt nuncietis ei quia amore
langueo. Uox synagoge. Qualis est dilectus
tuus ex dilecto: o pulcherrima mulierum?
Qualis est dilectus tuus ex dilecto: quia sic ad
iurasti nos. Uox ecclesie de christo. Dilectus
meus candidus et rubicundus: electus ex mili
bus. Caput eius aurum optimum. Come eius
sicut elate + palmarum: nigre quasi coruus. //
al. nō hz
+ palma
rum.
Oculi eius sicut columbe super riuulos aquarum
que lacte sunt lote: et resident iuxta fluenta
plenissima. Gene illius sicut areole aromatum
//36. di. c.
ecce
consite a pigmentarijs. Labia eius lilia distillan
tia myrrham primam. Manus illius tor
natiles auree: plene hyacinthis. Uenter eius
eburneus: distinctus saphiris. Crura illius co
lumne marmoree: que fundate sunt super ba
ses aureas. Species eius vt libani: electus vt
cedri. Guttur illius suauissimum: et totus de
siderabilis. Talis est dilectus meus: et ipse est
amicus meus filie hierusalem. Cap. vi.
Uox synagoge ad ecclesiam.
Quo abijt dilectus tuus o pulcherri
A
ma mulierum: quo declinauit dile
ctus tuus. Et queremus eum tecum. Uox ec
clesie. Dilectus meus descēdit in hortum
suum ad areolam + aromatum: vt ibi pascatur
al. + are-
matis
in hortis et lilia colligat. Ego dilecto meo
et dilectus meus mihi: qui pascitur inter lilia.
Uox christi ad ecclesiam. Pulchra es amica
mea: suauis et decora sicut hierusalem: terribi
lis vt castrorum acies ordinata. Auerte ocu
B
los tuos a me: quia ipsi me auolare fecerunt.
sup. 4. a.
al. + gre-
ges.
Capilli tui sicut + grex caprarum que apparue
runt de galaad. Dentes tui sicut greges oui
um que ascenderunt de lauachro. Omnes gemel
lis fetibus: et sterilis non est in eis. Sicut
3. reg. 11. a
C
//34. q. j. c
loquitur. c.
omnibus. c.
pudenda
cortex mali punici: sic gene tue absqz oc
cultis tuis. //Sexaginta sunt regine et octo
ginta concubine: et adolescentularum non est
numerus. //Una est columba mea perfecta mea:
vna est matri sue: electa genitrici sue. Uide

de q̃s. vi. 4. cap. il- lude.

runt eam filie syon & beatissimam predicauerũt: & regine & cõcubine laudauerũt eã. Que est ista que progreditur quasi aurora cõsurgẽs: pulchra vt luna electa vt sol terribilis vt castrorũ acies ordinata. Uox ecclesie ad synagogã. Descendi in hortũ nucum vt viderẽ poma cõuallium: & inspicerẽ si floruisset vinea & germinassent mala punica: Uox synagoge. Nesciui. Aia mea conturbauit me propter quadrigas aminadab. Uox ecclesie ad synagogã. Reuertere reuertere sunamitis: reuertere reuertere vt intueamur te. Cap. vij. Uox xpi de synagoga.

D — infra. 8. b

A Quid videbis in sunamite: nisi choros castrorum? Uox christi ad ecclesiam. Quã pulchri sunt gressus tui in calciamentis: filia principis. Iuncture feminum tuorum: sicut monilia: que fabricata sunt manu artificis. Umbilicus tuus crater tornatilis: nunquã indigens poculis. B Uenter tuus sicut aceruus tritici: vallatus lilijs. Duo vbera tua sicut duo hinnuli gemelli capree. Collum tuum sicut turris eburnea. Oculi tui sicut piscine in esebon que sunt in porta filie multitudinis. //Nasus tuus sicut turris libani que respicit contra damascum. C Caput tuum vt carmelus: & come capitis tui sicut purpura regis + iuncta canalibus. Quã pulchra es & quã decora charissima in delicijs. Statura tua assimilata est palme: & vbera tua botris. Uox sponsi de sancta cruce. Dixi. Ascendã in palmam & apprehendam fructus eius. Uox sponsi de sponsa. Et erũt vbera tua sicut botri vinee: & odor oris tui sicut odor malorũ. Guttur tuum sicut vinum optimum. D Ecclesia de christo dicit. Dignum dilecto meo ad potandũ: labijsque & dentibus illius ad ruminandũ. Sponsa de sponso. Ego dilecto meo: & ad me conuersio eius. Ecclesia ad christũ. Ueni dilecte mi egrediamur in agrũ: commoremur in villis. Mane surgamus ad vineas: videamus si floruit vinea: si flores fructus parturiũt: si floruerũt mala punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Mandragore dederũt odorẽ in portis nostris. Oia poma noua & vetera dilecte mi seruaui tibi. Cap. viij.

//vel. 49. c huic etenim.

al's + vincta.

Uox patriarcharum de christo.

A Quis mihi det te fratrem meum sugentem vbera matris mee vt inueniam te solum foris: & deosculer: & iã me nemo despiciat. Apprehendam te & ducam in domum matris mee: & in + cubiculum genitricis mee. Ibi me docebis & dabo tibi poculum ex vino condito: & mustum malorum granatorum meorum. Leua eius sub capite meo: & dextera illius amplexabitur me. Uox christi. Adiuro vos filie hierusalem: ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Uox synagoge de ecclesia. Que est ista que ascendit de deserto: delicijs affluens innixa super dilectum + suum. Uox sponsi pro sponsa. B Sub arbore malo suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Ecclesia ad christum dicit. Pone me vt signaculum super cor tuum: vt signaculũ super brachium tuum: quia //fortis est vt mors dilectio: dura sicut infernus emulatio. Lãpades eius vt lampades ignis atque flammarum. C Aque multe nõ potuerũt extinguere charitatẽ: nec flumina obruent illã. Si dederit homo omnẽ substãtiã domus sue pro dilectione: quasi nihil despiciet eam. Christus ad synagogam de ecclesia dicit. Soror nostra parua: & vbera nõ habet. Quid faciemus sorori nostre in die quã alloquẽda est. Christus de ecclesia rñdet. Si murus est: edificemus super eum propugnacula argentea. Si ostium est: cõpingamus illud tabulis cedrinis. Ecclesia rñdet christo. Ego murus & vbera mea sicut turris: ex quo facta sum corã eo quasi pacem reperiens. Synagoga ecclesie dicit. D Uinea fuit pacifico: in ea que habet populos. Tradidit eã custodibus: vir affert pro fructu eius mille argenteos. Christus dicit. Uinea mea corã me est. Mille tui pacifici & ducenti his qui custodiũt fructus eius. Uox christi. Que habitas in hortis: amici auscultant: fac me audire vocem tuã. Uox ecclesie ad christum. Fuge dilecte mi & assimilare capree hynnuloque ceruorum super montes aromatum.

al. nõ hz + & in cubiculum gẽitricis mee.

sup. 2. b; 3. 2. b. 3. b; 5. 5. c; supra. 3. c; 5. 6. a.

al's + meũ

//vel. dl. 2. ca. valida.

¶ Explicit liber cantica canticorũ.

¶ Incipit prologus in librum Sapientie.

Liber sapiẽtie apud hebreos nusquã est. Unde & ipse stilus grecam magis eloquentiam redolet. Hunc iudei Philonis esse affirmant. Qui proinde sapientie nominatur: quia in eo christi aduentus qui est sapientia patris: & passio eius euidenter exprimitur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Sapientie.

¶ Ca. Sū. ¶ De diligenda iustitia: de bonitate ⁊ simplicitate querendi deus: de spiritu sctō: de fugienda detractione ⁊ murmuratione: de morte non zelanda. Cap. i.

Diligite iustitiā q iudicatis terraʒ. Sentite de dn̄o in bonitate: ⁊ in simplicitate cordis q̄rite illū: qm̄ inuenit ab his q nō tētant illū: apparet aūt eis q fidē habent in illū. // Peruerse. n. cogitationes separāt a deo: ꝓbata aūt virtus corripit insipiētes. Qm̄ in maliuolā animam nō introibit sapiētia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. // Spiritus eniʒ sanctus discipline effugiet fictum: ⁊ auferet se a cogitationibus que sunt sine intellectu: ⁊ corripietur a superueniēte iniqtate. Benignus est eniʒ spiritus sapientie ⁊ nō liberabit maledictuʒ a labijs suis: qm̄ renū illi⁹ testis est de⁹ ⁊ cordis illi⁹ scrutator est verus: ⁊ lingue eius auditor. Qm̄ sp̄us domini repleuit orbē terraꝝ: ⁊ hoc qd̄ continet oīa sciaʒ hʒ vocis. Propter hoc q loquitur iniq̄ nō pōt latere: nec preteriet illuʒ corripiēs iudiciū. In cogitationib⁹ enim impij interrogatio erit: sermonū aūt illi⁹ traditio ad deū veniet: ⁊ ad correptiōeʒ iniquitatū illi⁹. Qm̄ auris zeli audit omnia: ⁊ tumultus murmurationū nō abscōdetur. Custodite ergo vos a murmuratione que nihil prodest: ⁊ a detractiōe parcite lingue. Qm̄ sermo obscurus in vacuuʒ nō ibit: os autē qd̄ mentitur occidit animā. Nolite zelare morteʒ in errore vite vestre: neq̄ acquiratis ꝑditionē in operibus manuū vestraruʒ. Qm̄ deus mortē nō fecit: nec letatur in ꝑditione viuoꝝ. Creauit. n. vt essent oīa ⁊ sanabiles fecit nationes orbis terraꝝ: ⁊ nō est in illis medicamentū exterminij: nec inferoꝝ regnuʒ in terra. Justitia enim perpetua est ⁊ immortalis: iniustitia aūt mortis acq̄sitio. Impij aūt manib⁹ ⁊ verbis accersierūt illā: ⁊ estimātes illaʒ amicā defluxerūt: ⁊ sponsiones posuerūt ad illam: qm̄ morte digni sunt q sunt ex parte illius.

A ble. 4. d. nō pr. di. j. ca. supr tribus. B j. q. i. ca. p eliaʒ. q. 3. ca. sal matoꝛ. 24. q. 3. c. de illis. de pr. di. 3 ca. quō. 8 cō. di. 4 ca. ostdit. q. c. quō. C ?2. q 2. c. nec artiū nosio. c. si quis ad te. q. 5. c. iuramenti. D infra. 15. b.

¶ Capituli Summariuʒ. ¶ De impioꝝ cogitationibus: de consilio iudeorum aduersus christum. Cap. ij.

Dixerūt. n. impij cogitātes apd̄ se nō recte. Exiguū ⁊ cū tedio est tēpus vite nr̄e ⁊ nō est refrigeriū in fine hoīs ⁊ nō est q agnitus sit reuersus ab inferis. Quia ex nihilo nati sum⁹: ⁊ post hoc erimus tanq̄ nō fuerimus. Qm̄ fumus afflatus est i naribus nr̄is: ⁊ sermo scintille ad cōmouendū cor nr̄m. Quia extinctus cinis erit corpus nr̄m: ⁊ sp̄us diffundet tanq̄ mollis aer. Et trāsibit vita nr̄a tanq̄ vestigiū nubis: ⁊ sicut nebula dissoluet q̄ fugata ē a radijs solis: ⁊ a calore illi⁹ aggrauata. Et nomē nr̄ʒ obliuionē accipiet ꝑ tp̄s: ⁊ nemo memoriā hēbit opeꝝ nr̄oꝝ. Umbre enim trāsit⁹ ē tp̄s nr̄m: ⁊ nō ē reuersio finis nr̄i: qm̄ ꝯsignata est ⁊ nemo reuertit. // Venite ergo ⁊ fruamur bonis q̄ sūt: ⁊ vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter. Uino ꝑcioso ⁊ vnguētis nos impleamus: ⁊ nō ꝑtereat nos flos tp̄is. Coronemus nos rosis anteq̄ marcescat: nullū ꝑtū sit qd̄ nō ꝑtrāseat luxuria nr̄a. Nemo + vestrū exors sit luxurie nr̄e. Ubi relinq̄m⁹ signa leticie: qm̄ h ē pars nr̄a ⁊ hec ē sors nr̄a. Opp̄mam⁹ pauperē iustū: ⁊ nō parcam⁹ vidue nec + veterano nec reuereamur canos multi tp̄is. Sit aūt fortitudo nr̄a lex iniustitie. Qd̄. n. īfirmū ē inutile iuenit. Circūueniam⁹ ergo iustum: qm̄ inutilis ē nob ⁊ ꝯtrarius ē opib⁹ nr̄is ⁊ improperat nobis pctā legis: ⁊ diffamat i nos pctā discipline nr̄e. Promittit se scientiaʒ dei hēre: ⁊ filiū dei se nōiat. Fact⁹ est nobis in traductionē cogitationū nr̄aꝝ. Grauis est nobis ēt ad videndū: qm̄ dissimilis est alijs vita illi⁹: ⁊ + immutate sūt vie ei⁹. Tanq̄ nugaces estimati sum⁹ ab illo: ⁊ abstinet se a vijs nr̄is tanq̄ ab immūdicijs: ⁊ ꝑfert nouissima iustoꝝ: ⁊ gl̄iat patreʒ se habere deū. Uideamus ergo si sermones illi⁹ veri sint: ⁊ tentemus q̄ ventura sunt illi: ⁊ sciemus que erunt nouissima illius. Si enim est verus filius dei suscipiet illuʒ: ⁊ liberabit il.

A B // de pr. di. 2. ca. si. n. di. 3. c. in tantū. Esa. 56. a al + nrm al + veterāi reuereamur. C al + i veritate. D mat. 27. e

lum de manibus contrariorum. Contumelia et tormento interrogemus eū: vt sciamus reuerentiam eius: et probemus patientiam illius. Morte turpissima condemnemus eū. Erit enim + ei respectus ex sermonib⁹ illius. hec cogitauerūt et errauerūt: excecauit eniʒ illos malicia eorū. Et nescierūt sacramenta dei: neqȝ mercedē sperauerūt iusticie nec iudicauerūt honorē animaꝝ sanctaꝝ. // Qm̄ deus creauit hominē inexterminabilē: et ad imaginē similitudinis sue fecit illū. Inuidia aūt diaboli mors introiuit in orbē terraꝝ. Imitantur autem illum qui sūt ex parte illius.

℄ L. S. De fe[l]is martyribus: de premiis impioꝝ: de felicitate virginum. Cap. iij.

A Iustoꝝ aūt anime in manu dei sunt et nō tanget illos tormentū mortis. Uisi sunt oculis insipientiū mori: et estimata ē afflictio exitus illorum. Et ab itinere iusto abierunt in exterminiū: et qđ a nobis est iter exterminij: illi autem sunt in pace. Et si coram hominibus tormenta passi sunt: spes illoꝝ immortalitate plena est. In paucis vexati: in multis bn̄ disponentur: qm̄ deus temptauit eos et inuenit illos dignos se. B Tanqȝ aurū in fornace probauit illos: et quasi + holocausti hostiaʒ accepit illos: et i tēpore erit respectus illoꝝ. // Fulgebūt iusti et tanqȝ scintille in arundineto discurrent. Judicabunt nationes et dominabuntur populis: et regnabit dn̄s illoꝝ in perpetuū. Qui cōfidunt in + illo intelligent veritatem: et fideles in dilectione acquiescent illi: quoniam donuʒ et pax est electis eius. Impij aūt fm̄ que cogitauerūt correptionem habebunt: qui neglexerunt iustū et a dn̄o recesserūt. Sapientiaʒ eniʒ et disciplinam q abijcit infelix est: et vacua est spes illoꝝ: et labores sine fructu: et inutilia opera eoꝝ. C Mulieres eoꝝ insensate sūt: et nequissimi filij eoꝝ. // Maledicta creatura eorum: qm̄ felix est sterilis et in coinquinata: q̄ nescivit thoꝝ in delicto. habebit fructū in respectione animaꝝ sanctaꝝ. Et spado qui non operatus est per manus suas iniqtatem: nec cogitauit aduersus deū: nequissima. // Dabit D enim illi fidei donū electū: et sors in tēplo dei acceptissima. Bonoꝝ. n. laborū gliosus est fructus: et que non cōcidat radix sapiētie. Filij aūt adulteroꝝ in consūmatione erunt: et ab iniquo thoro semen extermi-nabitur. Et si quidem longe vite erunt: in nihilū cōputabunt: et sine honore erit nouissima senectus illoꝝ. Et si celerius defuncti fuerint non habebunt spem: nec in die agnitionis allocutionē. + nationes enim inique dire sunt + consummationis.

℄ L. S. De casta gñatiōe fideliū: de felicitate iustoꝝ: de obitu a morte p̄occup: t: de cōdēnatione ipioꝝ et morte iustoꝝ. Ca. iiij.

O Q̄ pulchra est casta generatio cū claritate. Immortalis est enim memoria illius: quoniam et apud deuʒ nota est et apud homines. Cum presens est imitātur illam: et desiderant eam cum se eduxerit: et in perpetuum coronata triūphat: incoinquinatorum certaminū p̄miū vincens. Multigena aūt impioꝝ multitudo non erit vtilis: et + spuria vitulamina nō dabūt radices altas nec stabile firmamentum collocabūt. Et si in ramis in tpe germinauerint infirmiter + posita a vento cōmouebūtur: et a nimietate ventoꝝ eradicabūtur. Confringētur enim rami incōsūmati: et fructus illoꝝ inutiles et acerbi ad māducādum et ad nihilum apti. Ex iniquis eniʒ omnes filij q nascūtur: testes sūt nequitie aduersus parētes in interrogatiōe sua. Justus aūt si morte p̄occupat⁹ fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est: nō diuturna: neqȝ annoꝝ numero cōputata. // Cani aū t sūt sensus hois: et etas senectutis vita immaculata. // Placēs deo factus dilectus et viuēs inter peccatores translatus est. // Raptus est ne malicia mutaret intellectum eius: aut ne fictio deciperet animaʒ illius. Fascinatio eniʒ nugacitatis obscurat bona: et inconstantia cōcupiscentie trāsuertit sensuʒ sine malicia. Consummatus in breui expleuit tempora multa. Placita enim erat deo anima illius: propter hoc properauit educere illuʒ de medio iniquitatum. Populi autē videntes et non intelligentes nec ponentes in precordijs talia: quoniā gratia dei et misericordia est in sanctos eius et respect⁹ super electos illius. Condemnat aūt iustus mortuus viuos impios: et iuuētus celeri⁹ cōsūminata lōgam vitaʒ iniusti. Uidebūt enim finem sapiētis: et nō intelligēt quid cogitauerit de illo de⁹: et q̄re minuerit illū dn̄s. Uidebūt eniʒ et cōtemnēt eum: illos aūt deus irridebit. Et erūt post hec deciden

Marginalia (left): al. nō h[ab]ʒ + ei. — Ge. j. d. et. 5. a. — Eccl. 17. a — als + holocausta. hostie. — mat. 13. f. — al + illū. — Esa. 54. — Lu. 23. d. — Gal. 4. d. — Esa. 59. b. — 32. q. c. 4. i

Marginalia (right): et. c. dicat. di. 56. ca. fi. — als + nationis. — al + 9sumatiōe — A — al + adulterie plātatiōes. — als + posite. — B — // di. 84. c. porro. — C — heb. 11. D — // de pe. di. 4. ca. si ex bono. et. c. sequi.

tes sine honore: et erunt contumelia inter mortuos in perpetuum. Quoniam disrumpet illos inflatos sine voce: et commouebit illos a fundamentis: et usque ad supremum desolabuntur. Et erunt gementes: et memoria illorum + peribit. Uenient in cogitatione peccatorum suorum timidi: et traducent illos ex aduerso iniquitates ipsorum.

al. + peribit

¶ Ca. v. ¶ De constantia iustorum contra persecutores suos: de penitentia et gemitu persecutorum: de spe impij transitoria: de beatitudine et gloria sanctorum: de armatura Christi ad iudicium. Cap. v.

A Tunc stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt: et qui abstulerunt labores eorum. Uidentes turbabuntur timore horribili: et mirabuntur in subitatione insperate salutis gementes pre angustia spiritus + dicent + intra se: penitentiam agentes et pre angustia spiritus gementes. Hi sunt quos habuimus aliquando in + derisum et in similitudinem improperij: nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam: et finem illorum sine honore. + Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: et inter sanctos sors illorum est. Ergo errauimus a via veritatis: et iustitie lumen non luxit nobis: et sol intelligentie non est ortus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis: B et ambulauimus vias difficiles: viam autem domini ignorauimus. Quid nobis profuit superbia: aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis? Transierunt omnia illa tanquam vmbra: et tanquam nuncius percurrens. Et tanquam nauis que pertransit fluctuantem aquam: cuius cum preterierit non est vestigium inuenire: neque semitam carine illius in fluctibus. Aut auis que transuolat in aere: cuius nullum inuenitur argumentum itineris illius: sed tantum sonitus alarum verberans leuem ventum: et scindens per vim itineris + aerem commotis alis transuolauit: et post hoc nullum C signum inuenitur itineris illius. Aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum: diuisus aer continuo in se reclusus est vt ignoretur transitus illius. Sic et nos nati continuo desiuimus esse: et virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere: in malignitate autem nostra consumpti sumus. Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerunt. quoniam spes impij tanquam lanugo est que a vento tollitur: et tanquam spuma gracilis que a procella dispergitur: et tanquam fumus qui a vento diffusus est: et tanquam memoria hospitis vnius diei pretereuntis. Iusti autem in perpetuum viuent: et apud dominum est merces eorum: et cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipient regnum decoris et dyadema + speciei de manu + domini: quoniam dextera sua teget eos: et brachio + sancto suo defendet illos. Et accipiet armaturam zelus illius: et armabit creaturam ad vltionem inimicorum. Induet pro thorace iustitiam: et accipiet pro galea iudicium + certum. Sumet scutum inexpugnabile equitatem: acuet autem diram iram in lanceam: et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos. Ibunt directe emissiones fulgurum et tanquam + a bene curuato arcu nubium exterminabuntur: et ad certum locum insilient. Et a petrosa ira plene mittentur grandines: et + excandescet in illos aqua maris: et flumina concurrent duriter. Contra illos stabit spiritus virtutis: et tanquam turbo venti diuidet illos et ad eremum perducet omnem terram iniquitatis illorum: et malignitas euertet sedes potentium.

al. + dicentes.
al. + inter
al. + derisum et in similitudines.
al. + quomodo ergo.
al. + aera.
Hiere. xii
al. + speciei.
al. + dei.
al. non est + sancto.
D
al. + rectum
al. + habena.
al. + habene
al. + candescet.
al. + iniquitas.

¶ Ca. vi. ¶ De iudicibus iudicandis a domino et tormentandis potentibus: reges hortatur ad concupiscendam sapientiam que se offert feliciter querentibus eam. Cap. vi.

Melior est sapientia quam vires: et vir prudens quam fortis. Audite ergo reges et intelligite: discite iudices finium terre. Prebete aures vos qui continetis multitudines et placetis vobis in turbis nationum: quoniam data est a domino potestas vobis: et virtus ab altissimo: qui interrogabit opera vestra et cogitationes scrutabitur: quoniam cum essetis ministri regni illius: non recte iudicastis: nec custodistis legem iustitie: neque secundum voluntatem dei ambulastis. Horrende et cito apparebit vobis: quoniam iudicium durissimum in his qui presunt fiet. ‖ Exiguo enim conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusquam deus qui est omnium dominator: nec verebitur magnitudinem cuiusquam: quoniam pusillum et magnum ipse fecit: et equaliter est illi cura de omnibus. Fortioribus autem fortior instat cruciatio. Ad vos ergo reges sunt hi sermones mei: vt discatis sapientiam et ne excidatis. Qui enim custodierint iustitiam iuste iudicabuntur: et qui didicerint iusta: inuenient quid respondeant. Concupiscite ergo sermones meos et diligite illos: et habebitis disciplinam. Clara est et que nunquam marcescit sapientia: et facile videtur ab his qui diligunt eam: et inuenitur ab his qui querunt illam. Preoccupat qui se concupiscunt: vt illis se prior ostendat. Qui de luce vigilauerit ad illam non laborabit: assi-

A
Ecce. vi
Ro. xiii. a
‖ S. q. i. c. precipue
al. non habet + que est omnium. B
C

sedentem enim illā foribus suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus est ↄsumatus: & q vigilauerit ꝑpter illā: cito erit secur⁹. Qm̄ dignos se circuit ipsa querēs: & i vijs suis ostēdet se illis hilariter & in omni + prouidentia occurret illis. Initiū enī illi⁹ verissime est discipline ↄcupiscētia. Cura ergo discipline dilectio ē: & dilectio custodia legū illius est. Custoditio aūt legū cōsumatio incorruptionis est: icorruptio aūt facit esse proximū deo. Concupiscētia itaq; sapiētie deducit ad regnū ꝑpetuū. Si ergo delectamini + sedib⁹ & sceptris o reges ppl'i: diligite sapiā: vt imperpetuū regnetis. Diligite lumē sapientie oēs qui preestis populis. Quid est autē sapiētia: & quemadmodū facta sit referam & non abscondā vobis sacramēta dei: sed ab initio natiuitatis inuestigabo: & ponā in lucē scientiā illius: & nō preteribo veritatē: neq; cū inuidia tabescente iter habebo: qm̄ talis homo non erit particeps sapiētie. Multitudo aūt sapientiū: sanitas est orbis terrarū. Et rex sapiēs: ppl'i stabilimētū est.

al's + prudentia. — D — al' + sensibus & sceptris.

¶ Ca. vii. ¶ Hortādo alios ad disciplinā: se ponit in exēplū dicens. Optaui & datus est mihi sensus: & laudat sapiam hominibus preferēdā: q̄ spūs sapiētie sit multiplex & vnicus: & q̄ sapiētia sit candor lucis eterne: & imago dei patris. Cap. vii.

Ergo accipite disciplinā ꝑ sermones meos: & proderit vobis. Sum quidē ego mortalis homo similis + omnibus: & ex genere + terreno illius q prior factus est: & in ventre matris figuratus sum caro: decē mensiū tempore coagulatus sum in sanguine: ex semine hominis & delectamento somni conueniente. Et ego natus accepi cōmunem aerem: & insimiliter factam decidi terrā: & primā vocem similē oibus emisi plorans. In inuolumentis nutritus sum: & magnis curis. Nemo .n. ex regibus aliud habuit natiuitatis initiū. Unus ergo introitus est omnibus ad vitā: & similis exitus. Propter hoc optaui & datus est mihi sensus: & inuocaui: & venit in me spiritus sapientie. Et preposui illā regnis & sedibus: & diuitias nihil esse dixi in comparatione illius. Nec comparaui illi lapidem preciosū: quoniam omne aurum in ↄparatione illius arena est exigua: & tanquā lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Super salutē & spēciē dilexi illā: & ꝓposui pro luce habere illam: qm̄ inextinguibile est lumen illius. Uenerūt autem mihi oia bona pariter cum illa: & innumerabilis honestas per manus illius: & letatus sū in oibus quoniā antecedebat me ista sapientia & ignorabam: quoniā horum omnium mater est. Quā sine fictione didici: & sine inuidia cōmunico: & honestatem illius nō abscōdo. Infinitus enim thesaurus est hominibus: quo q vsi sunt participes facti sunt amicicie dei: ꝓpter discipline dona cōmēdati. Mihi aūt dedit deus dicere ex sententia & presumere digna horū que mihi dantur: quoniā ipse sapiētie dux est: & sapiētium emēdator. In manu enī illius & nos & sermones nostri: & omnis sapia: & operū sciētie disciplina. Ipse enī dedit mihi horum que sunt sciētiam veram: vt sciā dispositionē orbis terrarū & virtutes elemētorum: initiū & cōsumationē & medietatem tēporū: vicissitudinū permutatiōes: & cōsumationes temporū: & morū mutationes: diuisiones tēporū: anni cursus & stellarum dispositiones: naturas aialiū: & iras bestiarū: vim vētorum: & cogitationes hominum: differētias + virgultorū: & virtutes radicū: & quecūq; sunt + abscōsa & improuisa didici. Omniū enī artifex docuit me sapiētia. Est enī in illa spūs intelligētie scūs: vnicus: multiplex: subtilis: disertus: mobilis: incoinquinatus: certus: suauis: amās bonū: acutus: q + nihil vetat benefacere: humanus: benignus: stabilis. certus: securus: oēm habēs virtutē: omnia prospiciēs: & qui capiat oēs spiritus intelligibiles + mundus + subtiles. Oibus enim mobilibus mobilior est sapiētia. Attingit aūt vbiq; ꝓpter suā mūdiciā. Uapor est enī virtutis dei: & emanatio quedam est claritatis oipotētis dei sincera: & ideo nihil inquinatū in eā incurrit. Candor est enim lucis eterne speculum sine macula dei maiestatis: & imago bonitatis illius. Et cū sit vna: oia potest: & in se permanens: oia innouat: & per nationes in animas sanctas se trāsfert. Amicos dei & prophetas constituit. Neminē enī diligit de⁹: nisi eū qui cum sapiētia inhabitat. Est enim hec speciosior sole: & sup oēm dispositionem stellarū: luci cōparata inuenī

A — al' + paribus. — al' + terreni. — al' + terre — al' + somni — Job. 28. & psal. ... & di. 36 ...

B — 26. q. 2. c. sine. — C — al'. + arborum. — al' + abscondita. — al'. + actū — al'. + acu⁹ — al'. + nullum. — al' + mūdos. — al' + subtiles. — D — ... autem. — E

tur prior. Illi + succedit nox.

al's + puerior. ¶ Capi. Sūma. ¶ De sapientia que fortiter & suauiter disponit omnia: de ipsa quo al. + eniz modo concupiscenda: q; per ipsam habentur omnia bona. Cap. viij.

Sapientiam aūt non vincit malitia. A Attingit ergo a fine vsq; ad finē fortiter: & disponit oia suauiter. Hanc amaui & exquisiui eā a iuuentute mea: & quesiui spō sam mihi eam assumere: & amator factus sum forme illius. Generositatem illius glorificat contubernium habēs dei: sed & omniū dñs dilexit illam. Doctrix enim est discipline dei: & electrix operū illius. Et si diuitie appetuntur in vita: quid sapientia locupletius que operatur omnia. Si autem sensus operatur: quis horum que sunt magis q̄ illa est artifex. Et si iustitiā quis diligit: labores huius magnas hñt B virtutes. Sobrietatem enī & + prudētiā al's + sapientiaz. docet & iustitiā & virtutē: qbus vtilius nihil est in vita hoībus. Et + si multitudinē al's + multitudinem. scientie desiderat qs: scit p̄terita & de futuris estimat: scit versutias sermonū & + dissolutiones argumentorū: signa & mōstra scit al's + dispositiones. antequā fiant: & euentus tēporum & seculorum. Proposui ergo hāc adducere mihi ad conuiuendū sciens qm̄ mecū communicabit de bonis: & erit allocutio cogitationis & tedij mei. Habebo ꝓpter hāc claritatem ad turbas: & honorem apud seniores. Juuenis & acutus inueniar in iudicio: & in conspectu potentium + ammirabilis ero: & facies pncipū mirabunī me. al's + amabilis Tacentē me sustinebūt: loquētē me respiciēt: & sermocinante me plura: manꝰ ori suo iponent. + Preterea habebo p hāc immortalitatē: & memoriā eternā his qui al + ppea post me futuri sunt relinquā. Disponā populos: & nationes mihi erunt + subdite. al's + subiecte. Timebūt me audientes reges horrēdi: & in multitudine videbor bonus & in bello fortis. Intrans in domū meā conquiescā cum illa. Nō enim hꝫ amaritudinē conuersatio illius: nec tediū conuictꝰ illiꝰ: sꝫ leticiam & gaudiū. Hec cogitās apud me: & C cōmemorans in corde meo qm̄ + immortalis est in cogitatione + sapiētia & amicitia illiꝰ delectatio bona: & in operibꝰ manuū illius honestas sine defectiōe: & i certamine loquele illius sapiā: & pclaritas in al's + immortalitas. al's + sapientie. cōicatiōe sermonū ipsius: circuibā q̄rens vt mihi illā assumerē. Puer aūt erā ingeniosus: & sortitus sum aīaz bonā. Et cum essem magis bonꝰ: veni ad corpus incoinquinatū. Et vt sciui. qm̄ aliter nō possem esse continēs nisi deus det: & hoc ipsuz + erat sūma sapientia. scire cuius eēt hoc donū adij dominum & deprecatus sum illum: & dixi ex totis precordijs meis. al. + erat sapiētie

¶ Ca. Sū. ¶ Oratio salomonis ꝓ habenda sapiētia quam dicit impossibile haberi nisi per deum. Cap. ix.

Deus patrū meorū & dñe misericordie q fecisti oīa verbo tuo: & sapiētia A tua cōstituisti hoīem vt dominaret creature que a te facta est: vt disponat orbē terrarū in equitate & iustitia: & in directiōe cordis iudiciū iudicet: da mihi sedium tuarū assistricē sapientiā: & noli me reprobare a pueris tuis: qm̄ seruus tuus sum ego: & filius ancille tue: homo infirmꝰ & exigui temporis & minor ad intellectū iudicij & legū. Et si quis erit cōsumatus inter filios hominū: si + fugerit ab illo sapiētia tua: in nihilū cōputabitur. Tu autē elegisti me regē populo tuo: & iudicē filiorum tuorū & filiarū. Et dixisti me edificare templum in monte sancto tuo: & in ciuitate habitationis tue altare: similitudinē tabernaculi sancti tui quod ꝑparasti ab initio: & tecū sapientia + tua que nouit opera tua: q̄ & affuit tūc cū orbē terrarū faceres: & sciebat quid eēt placitū oculis tuis: & qd directū in preceptis tuis. Mitte illam de celis sanctis tuis: & a sede + magnitudinis tue: vt mecū sit & mecum laboret: vt sciam quid acceptum sit apud te. Scit enim illa oīa & intelligit: & deducet me in operibꝰ meis sobrie: & custodiet me in sua potentia. Et erūt accepta opera mea: & disponam populum tuū iuste: & ero dignus sediū patris mei. Quis enim hominuz poterit scire consilium dei? Aut quis poterit cogitare quid velit deus? Cogitatiōes enim mortaliū timide: & incerte ꝓuidētie nostre. Corpus enim qd̄ corrumpit aggrauat aīam: & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantē. Et difficile estimamus que in terra sunt: & que in conspectu sunt inuenimus cū labore. Que in celis sunt aūt: quis inuestigabit? Sensuz aūt tuū: qs sciet nisi tu dederis sapiam: + & miseris spūm sanctū tuū de altissimis

pō. iij. B al's + aut fugerit al's + abfuerit. 1. par. 18. a. 2. par. 1. b al's non hꝫ + me. al's non hꝫ + tua. puer. S. C al's + maiestatis. esa. 40. c. Ro. 11. d. D al's + aut

q̄ si correcte sint semite eoꝝ q sunt i terris ⁊ que tibi placēt didicerint hoies. Nam p sapientiā sanati sunt quicūq̄ placuerūt tibi domine a principio.

¶ La. S. Cōmendat sapia a seruatiōe iustoꝝ: videlicet Adā Noe Abraā Jacob ⁊ Joseph: a liberatiōe filioꝝ israel: ab egyptijs: ⁊ sanctoꝝ a persecutoribus suis. La. x.

A Ec illū q primus format⁹ est a deo pr orbis terraꝝ cū solus eēt creat⁹ custodiuit: ⁊ eduxit illū a delicto suo. Et eduxit illū de limo terre: ⁊ dedit illi virtutē cōtinendi oia. Ab hac vt recessit iniustus in ira sua: per iraꝫ homicidij fraternitas deperijt. Propter qđ cū aqua deleret terrā: sanauit iterū sapia per cōtēptibile lignum iustū gubernās. Hec ⁊ in ꝯsensu + super- bie cū se natiōes extulissent sciuit iustū: ⁊ cōseruauit sine querela deo: ⁊ filijs miam fortē custodiuit. Hec iustū a pereūtib⁹ impijs liberauit fugientē: descēdente igne in pentapolim: qbus in testimoniū nequitie fumigabū da cōstat deserta terra: ⁊ icerto tpe fruct⁹ hñtes arbores: ⁊ icredibilis aie memoria stās figmentū salis. Sapientiam enim pter eūtes nō tm̄ in hoc lapsi sunt vt ignorarēt bona: sed ⁊ insipiētie sue reliquerūt hoibus memoriā: vt in his que peccauerūt: nec latere potuissent. Sapiētia aūt hos q se obseruant a doloribus liberabit. Hec aūt pfugū ire fratris iustū deduxit p vias rectas: ⁊ ondit illi regnū dei: ⁊ dedit illi scientiā sanctoꝝ: honestauit illū in laboribus ⁊ cōpleuit labores illius. In fraude circūuenientiū illū affuit illi: ⁊ honestū fecit illū. Custodiuit illū ab inimicis ⁊ a seductorib⁹ tutauit illū. Et certamen forte dedit illi vt vinceret: ⁊ sciret qm̄ oipotētior est sapientia. Hec venditū iustū nō dereliquit: sꝫ a peccatoribus liberauit eū. Descēditq̄ cū illo in foueā: ⁊ in vinculis nō dereliqt illū: donec afferret illi sceptrū regni: ⁊ potentiā aduersus eos qui eū deprimebāt: ⁊ mendaces ostēdit qui maculauerūt illū. Et dedit illi claritatē eternā. Hec ppl̄m iustū ⁊ semen sine querela liberauit a natiōib⁹ que illū + deprimebāt. Intrauit in aiam serui + dei: ⁊ stetit ꝯtra reges horrēdos in portētis ⁊ signis. Et reddidit iustis mercedē laborum suoꝝ: ⁊ deduxit illos in via mirabili: ⁊ fuit illis i velamēto diei: ⁊ in luce stellarum p noctē. Et transtulit illos p mare rubꝝ: ⁊ transtulit illos per aquam nimiā. Inimicos aūt illoꝝ demersit in mare: ⁊ ab altitudine inferorum eduxit illos. Ideo iusti tulerūt spolia impioꝝ: ⁊ decātauerūt domine nomē sanctum tuum: ⁊ victricem manum tuā laudauerūt pariter. Quoniam sapientia aperuit os mutorum: ⁊ linguas infantiū + fecit disertas.

¶ La. Sū. ¶ De miraculis factis p isrl: de penis vltricib⁹ in delinquentes: de multa potētia dei: ⁊ de misericordia dei. La. xj.

A Irexit opera eorum in manibus prophete sancti. Iter fecerunt p deserta q̄ nō habitabātur: ⁊ i locis desertis fecerūt casas. Steterūt ꝯtra hostes: ⁊ de inimicis se vindicauerunt. Sitierūt ⁊ inuocauerūt te: ⁊ data est illis aqua de petra altissima: ⁊ requies sitis de lapide duro. Per q̄ enim penas passi sunt inimici illoꝝ: a defectione potus sui in + eis cum abundarent filij israel letati sunt. Per hec cū illis deessent bene cum illis actum est. Nam p fonte quidē sempiterni fluminis humanū sanguinē dedisti iniustis. Qui cū minuerentur in traductione infantium occisorum dedisti illis abundantem aquā insperate: ostendēs per sitim que tunc fuit quemadmodum tuos exaltares: ⁊ aduersarios illoꝝ necares. Cū enim tētati sūt: ⁊ quidem cum misericordia disciplinā accipientes scierūt: quemadmodum cum ira iudicati impij tormenta paterentur. Hos quidem tanq̄ pater monēs probasti: illos autē tanq̄ durus rex interrogās cōdemnasti. Absentes enim ⁊ psentes sic torquebant. Duplex enim illos acceperat tediū: ⁊ gemitus cū memoria pteritoꝝ. Cum enim audirent p sua tormenta, bene se cū agi cōmemorati sunt dūm admirantes in finē exitus. Quē enim in expositione praua piectū deriserūt: in finē euētus mirati sunt. Non sic iustis faciēs: p cogitationibus aūt insensatis iniquitates illoꝝ. Qđ quidam errantes colebant + mutos serpētes ⁊ bestias superuacuas: immisisti illis multitudinem multoꝝ animaliū in vindictā: vt scirēt: q: p q̄ peccat quis: p hec ⁊ torquet. Non enim impossibilis erat oipotēs man⁹ tua q̄ creauit orbē terraꝝ ⁊ materia inuisa immittere illis multitudinem vrsorū aut audaces leo-

Ge. i. d.
ge. 2. b.
ge. 4. b.
ge. 7. d.
ge. 11. d.
als + nequitie.
ge. 19. c.
B
ge. 28. b.
Exo. i. c.
als + cōprimebant.
als + opprimebat.
D
al. + dni
Exo. 14. f de renū. ca. iiii.
Il. 23. q. 7. c. j. ⁊. ij. c. quēad modū ⁊ fi. ne cle. vel mo. ca. relatum
als + fece runt.
A
Exo. 17. f
als + eo.
B
C
al. + multos

nes aut noui gñis ira plenas ⁊ ignotas be
stias: aut vapoꝝ + igneū spirantes: aut fu
mi odorē pferētes: aut horrēdas ab oculis
scintillas emittētes: q̄rū nō solū lesura po
terat illos exterminare: sȝ ⁊ aspectus per ti
morē occidere//. Nā ⁊ sine his vno spū po
terāt occidi psecutiōes passi ab ipsis factis
suis ⁊ + dispgi p spm̄ v̄tutis tue. Sed oia i
mēsura ⁊ numero ⁊ pondere disposuisti.
Multū.n. valere tibi soli superat semp: ⁊
v̄tuti brachij tui qs resistet? Qm̄ tāq̄ mo
mentū statere: sic est añ te orbis terrarū: ⁊
tanq̄ gutta roris antelucani q descēdit in
terrā. + Et misereris oīum + q2 oia potes: ⁊
dissimulas pctā hoīuȝ pp pniaȝ.// Diligis
eniȝ oia q̄ sūt: ⁊ nihil odisti eoꝝ q̄ fecisti.
Nec.n. odiēs aliquid ↄstituisti: aut fecisti.
Quō aūt posset aliqd pmanere nisi tu vo
luisses? Aut qđ a te vocatū nō esset cōserua
retur? Parcis autem omnibus: quoniā
tua sunt domine qui amas animas.

¶ Ca. S. ¶ De suauitate dei: q2 corripit ⁊
monet peccantes: de tranquillitate dñi in
iudicio ⁊ q dat locū penitētie: ⁊ q ad di
sciplinam boni flagellantur. Cap. xij.

A

O Q̄ bonus ⁊ suauis est dñe spūs tu
us in + omnibus. Ideoq̄ hos q exer
rant + partib9 corripis: ⁊ de qbus peccant
ammones ⁊ alloqueris: vt relicta malicia
credant in te dñe. Illos enim antiquos in
habitatores terre sancte tue quos exhorrui
sti: qm̄ odibilia opera tibi faciebant p me
dicamina ⁊ sacrificia iniusta: ⁊ filioꝝ suoꝝ
necatores sine misericordia: ⁊ comestores
visceꝝ hoīuȝ: ⁊ deuoratores sanguinis: ⁊
auctores parentes aiaꝝ inauxiliatarū per
dere voluisti a medio sacro tuo: p manus
parentuȝ nostroꝝ: vt + dignā pciperēt pere
grinationem pueroꝝ dei: q tibi oīuȝ cha
rior est terra. Sed ⁊ his tanq̄ hoibus pp
cisti: ⁊ misisti antecessores exercitus tui ve

B

spas: vt illos paulatim exterminarēt. Non
q2 impotens eras in bello subijcere impi
os iustis: aut bestijs seuis: aut verbo duro
simul exterminare: sed partibus iudicās
dabas locū pnie: nō ignorās qm̄ nequa est
natio eoꝝ: ⁊ naturalis malicia ipsorum: ⁊
qm̄ nō poterat mutari cogitatio illoꝝ in
ppetuū. Semē enim erat maledictū ab ini
tio. Nec timens aliquē: veniam dabas ptis
illoꝝ. Quis.n. dicet tibi: qđ fecisti? Aut qs
stabit ↄ iudiciū tuū? Aut quis in ↄspectu
tuo veniet + vindex iniquoꝝ hoīuȝ? Aut
qs tibi imputabit: si pierint natiōes q̄s tu fe
cisti. Non est.n. alius deus q̄ tu: cui cura ē
de oibus vt ostēdas qm̄ nō iniuste iudicas
iudiciū: neq̄ rex neq̄ tyrānus i ↄspectu tuo
inquirent de his quos pdidisti. Cum ergo sis

C

iustus: iuste oia disponis: ipm q̄ q nō dȝ
puniri cōdēnare: exterꝝ estimas a tua vir
tute. Virt9.n. tua iustitie initiū ē: ⁊ ob hoc
q oīuȝ dñs es: oībus te parcere facis. Virtu
teȝ.n. ostēdis tu q nō crederis esse in v̄tute
+ cōsummatus: ⁊ hos q te nesciūt in audacia
traducis. Tu aūt dominator virtutis cū
tranquillitate iudicas: ⁊ cū magna reuerētia
disponis nos. Subest.n. tibi cum volueris
posse. Docuisti enim populum tuū p talia
opa: qm̄ opȝ iustuȝ esse ⁊ humanū: ⁊ bone
spei fecisti filios tuos: + qm̄ iudicās das lo
cū in peccatis pnie. Si eniȝ inimicos seruo
rū tuoꝝ ⁊ debitos morti cū tanta cruciasti
attētione ⁊ liberasti: dans tp̄s ⁊ locum per
quē + possent mutari a malicia: cū quanta
diligētia + iudicasti filios tuos: quoꝝ parē
tib9 iuramēta ⁊ + ↄuētiōes dedisti bonarū
pmissionū. Cū ergo das nob disciplinā:
inimicos nr̄os multipl̄r flagellas: vt boni
tatē tuā cogitemus iudicātes: ⁊ cū de bo
nis iudicat: speremus m̄iam tuā. Unde ⁊
illis q in vita sua insensate ⁊ iniuste vixe
runt. p hec que coluerūt dedisti sūma tor
menta. Eteniȝ in erroris via diutius erra
uerūt: deos estimantes hec q̄ in + alab9 sunt
supuacua: infantiū insensatoꝝ more viuē
tes. Propter hoc tanq̄ pueris insensatis
iudiciū in derisū dedisti. Qui aūt ludibrijs
⁊ increpationib9 nō sūt + correcti: dignū
dei iudiciū experti sunt. In his eniȝ q pa
tiebanē moleste ferebāt: in qbus impatiē
tes idignabanē. Per hec q̄ putabāt deos
in ipsis cū exterminarent: vidētes illum
quē oliȝ negabāt se nosse verū deū agno
uerūt. Propter quod ⁊ finis condemna
tionis eorum venit super illos.

¶ Ca. Sū. ¶ De idolatris de agnoscendo
creatorem: per creaturas: de subsanatione
idolorum. Cap. xiij.

A

V Ani sunt autē omnes homines in
quibus non subest scientia dei: ⁊ de
his que non vidēt bona nō potuerūt in
telligere eū q est: neq̄ operibus + attēden
tes agnouerunt quis esset artifex: sed aut
ignem: aut spiritum: aut citatum aerem

al. + ignis
//: 3. q. 4. c. q peccat
als + di spergi.
al. + Sed
als + qm̄
// 24. q. 1. c. ñ. in gl. de ↄs. di. 2. ca. ⁊ di. xix. 1. ca. iteratur. in fi.
al. + nob
als + pti bus.
// p Jos. an. ō rell quijs ca. vnico.
als + di gne.
als + iu dex.
al. + cōsu matus.
als + qui
als + pñt
als + iu dicas.
al. + ↄuer sationes.
als + ma nibus.
als + cor repti.
als + que
als + ci⁹

aut gyrū stellarū: aut nimiam aquā: aut solem ⁊ lunam rectores orbis terrarū deos putauerūt. Quorū ⁊ si spē delectati deos putauerunt: sciant quanto his dominator eorū speciosior est. Speciei enī generator hec oia cōstituit. Aut si virtutē ⁊ opa eorū mirati sūt: intelligant ab illis: qm̄ qui hec ✝ fecit fortior ē illis. A magnitudine. n. spēi ⁊ creature recognoscibiliter poterit creator horū videri. Sed tn̄ adhuc in his minor

al's ✝ constituit.

B est querela. Et hi enī fortasse errāt deū querentes: ⁊ volentes inuenire. Etenī cū in opibus illius cōuersenē: inquirūt ⁊ persuasum habent: qm̄ bona sunt que videnē. Iterū aūt nec his debet ignosci. Si enī tm̄ ✝ potuissent scire vt possent estimare seculum: quō huius dn̄m nō facilius inuenerunt? Infelices aūt sunt ⁊ inter mortuos spes illorū est: qui appellauerūt deos opera manuū hominū: aurū ⁊ argentū artis inuentionē: ⁊ similitudines animaliū: aut lapidē inutilē opus manus antiq̄. Aut

al's ✝ potuerunt.

C si qs artifex faber de silua lignū rectū ✝ secuerit ⁊ huius docte eradat omnē corticē: ⁊ arte sua vsus diligēter fabricet vas inutile in cōuersationē vite: reliquijs aūt eius operis ad pparationem esce abutat: ⁊ reliquū horū qđ ad nullos vsus facit: lignum curuū ⁊ ✝ verticib⁹ plenū sculpat diligēter per vacuitatē suā: ⁊ per scientiā sue artis figuret illud: ⁊ assimilet illud imagini hois aut alicui ex animalibus illud comparet: pliniens rubrica ⁊ rubicundū faciēs fuco colorē illius ⁊ omnē maculā qđ in

al's ✝ secauerit.
Esa. 44. b
al's ✝ verticibus.

D illo est perliniens: ✝ ⁊ faciet ei dignā habitationē ⁊ in pariete ponēs illud: ⁊ confirmās ferro ne forte cadat: pspiciēs illi: sciēs qm̄ non pōt adiuuare se. Imago enī est ⁊ opus est illi adiutoriū. Et de substātia sua: ⁊ de filijs suis: ⁊ de nuptijs votū faciēs inquirit. Non erubescit loq̄ cū illo qui sine anima est: ⁊ pro sanitate qdem infirmū deprecat: ⁊ p vita rogat mortuū ⁊ in adiutoriū inutilem inuocat: ⁊ p itinere petit ab eo qui ambulare nō potest: ⁊ de acquirendo: ⁊ de operando: ⁊ de omniū rerum euentu petit ab eo qui in omnibus est inutilis.

al' ✝ terra
al's ✝ vt

¶ L. S. ¶ De bn̄dictōe crucis xp̄i: de maledictiōe idolatrie: ⁊ idoli detestatiōe: de crudelitate sacrificiorū: ⁊ vniuersalitate vitiorū sequētiū idolatriam. Cap. xiiij.

A Iterum alius nauigare cogitās: ⁊ per feros fluctus iter facere icipiēs: ligno portante se: fragilius lignū inuocat. Illud. n. cupiditas acquirēdi excogitauit: ⁊ artifex sapientia fabricauit sua. Tua autem pater ✝ prouidentia ab initio cuncta gubernat: quoniam dedisti in mari viā: ⁊ inter fluctus semitam firmissimā: ostendens: qm̄ potens es ex omnibus sanare: etiā si sine rate aliquis adeat mare. Sed vt nō essent vacua sapientie tua opera propter hoc etiā ⁊ exiguo ligno credunt homines aīas suas: ⁊ transeuntes mare per ratem liberati sunt. Sed ⁊ ab initio cum perirent superbi gygantes: spes orbis terrarū ad ratē ✝ cōfugiēs: remisit seculo semē natiuitatis que manu tua erat gubernata. Bn̄dictū est. n.

Exo. 14. c.
al's ✝ prudentia
al's ✝ fugiens

B lignū p qđ fit iustitia. Per manus autem qđ fit idolū maledictū est ⁊ ipsū ⁊ qui fecit illud: qr ille qdē opatus est: illud autē qđ esset fragile: de⁹ cognominat⁹ est. Similiter aūt odio sūt deo: impius ⁊ impietas eius: Etenī qđ factū est: cū illo q fecit tormēta patiet. Propter hoc ⁊ in idolis nationum nō erit respectus: quoniā creature dei in odium facte sunt: ⁊ in tentationē anime hominum ⁊ in muscipulā pedibus insipientiū. Initium enim fornicationis est exq̄sitio idolorū: ⁊ adinuentio illorū corruptio vite est. Neq̄ enim erat ab initio: neq̄ erūt imperpetuū. Superuacuitas. n. hoiū nec adinuenit in orbē terrarū: ⁊ ideo breuis illorū finis est inuentus. Acerbo. n. luctu dolēs pr̄ rapti cito sibi filij fecit imaginem: ⁊ illum qui tunc quasi homo mortuus fuerat: nūc tanq̄ deū colere cepit ⁊ cōstituit inter seruos suos sacra ⁊ sacrificia. Deinde interueniēte tpe: cōualescēte ✝ antiqua cōsuetudine: hic error tanq̄ lex custoditus est: ⁊ tyrānorū imperio colebātur figmēta. Et hos quos in palā hoies honorare

al' ✝ iniq̄.

C nō poterāt: pp hoc q lōge essent: a lōginquo figura eorū allata euidētē imaginē regis quē honorare volebāt fecerūt: vt illū q aberat tanq̄ p̄sentē colerēt sua solicitudine. Prouexit aūt ad horū culturam ⁊ hos q ignorabāt: artificis eximia diligentia. Ille enī volēs plus placere illi q se assumpsit: elaborauit arte sua vt similitudinē in melius figuraret. Multitudo aūt hoium abducta p spēm operis: eū q ante tps tanq̄ homo honoratus fuerat: nūc deū estimauerunt. Et hec fuit vite humane deceptio: qm̄

aut affectui aut regibus deseruientes homines incõicabile nomẽ lapidibus et lignis imposuerũt. Et nõ suffecerat errasse eos circa dei scientiã: sed in magno viuẽtes inscientie bello: tot

D et tã magna mala pacẽ appellant. Aut.n. filios suos sacrificãtes: aut obscura sacrificia facientes: aut insanie plenas vigilias hñtes: neqꝫ vitã neqꝫ nuptias mũdas iã custodiũt: sed et alius aliũ per inuidiam occidit: aut adulterans cõtristat: et oia cõmixta sũt sanguis: homicidiũ: furtũ: et fictio: corruptio et infidelitas: turbatio et piuriũ: tumultus bonorum dei immemoratio: aiarum inquinatio: natiuitatis immutatio: nuptiarum incõstantia: inordinatio mechie et impudicitie. Infandorum enim idolorum cultura oĩs mali cã est et initiũ et finis. Aut.n. dũ letant insaniũt: aut certe vaticinant falsa: aut viuunt iniuste: aut piurant cito. Dũ.n. cõfidunt in idolis q̃ sũt sine aia male iurantes noceri se non sperãt. Utraqꝫ ergo illis euenient digne: qm̃ male senserũt de deo attẽdẽtes idolis: et iurauerũt iniuste in dolo cõtẽnẽtes iustitiã. Nõ.n. iurãtiũ ẽ virtus: sed peccãtiũ pena

al+ pambulabat.: al+ puaricatiõe.

+ pambulat sp in iustorum + puaricatiõnẽ.

CC. S. C Uox fideliũ q laudãt dei miãz: cuius grã nõ seruiũt idolis de subsannatione idolatrie et eius detestatione. Cap. xv.

A Tu aũt deus nr̃ suauis et verus es patiẽs: et in mĩa disponẽs oĩa. Etenim si peccauerimus tui sumus: sciẽtes magnitudinẽ tuã: et si nõ peccauerimus scimus qm̃ apud te sumus cõputati. Nosse.n. te cõsũmata iustitia ẽ: et scire iustitiã et virtutẽ tuã radix est immortalitatis. Nõ.n. in errorẽ induxit nos hominũ male artis excogitatio: nec vmbra picture: labor sine fructu: effigies sculpta per varios colores: cuius aspectus dat insensato

B cõcupiscentiã: et diligit mortue imaginis effigiẽ sine aia. Malorum amatores digni sũt morteqꝫ spem hñt in talibus: et q faciunt illos: et q diligũt et q colũt. Sed et figulus mollem terrã pmens laboriose fingit ad vsus nr̃os vnũquodqꝫ vas et de eodẽ luto fingit q̃ mũda sũt in vsũ vasa: et sir q̃ his sũt cõtraria. Horum aũt vasorum quis sit vsus: iudex est figulus. Et cũ labore vano deũ fingit de eodem luto: ille q paulo ante de terra factus fuerat: et post pusillũ + reducit se vnde acceptus: est repetitus aie debitũ quaz hẽbat. Sed cura est illi nõ q: laboraturus est: nec qm̃ breuis illi vita est: sed cõcertat aurificibus et argentarijs: sed et erarios imitat et gloriaz pfert: qm̃ res supuacuas fingit. Cinis est.n. cor eius: et terra supuacua spes illius et luto vilior vi

Sup. 1. a.
Ro. 9. c.
al+ edu cit

C ta eius: qm̃ ignorauit q se finxit et q inspirauit illi aiam q̃ opat: et q insufflauit ei spm̃ vitalẽ. Sed et estimauerũt lusũ eẽ vitã nr̃az: et cõuersationẽ vite cõpositã ad lucrũ: et oportere vndecũqꝫ ẽt ex malo acqrere. Hic.n. scit se sup oẽs delinqre: q ex terre mã fragilia vasa et sculptilia fingit.

D Oẽs.n. insipiẽtes et infelices supra modũ aie sue supbi sũt inimici ppl̃i tui et impantes illi: qm̃ oĩa idola natiõnũ deos estimauerũt qbus neqꝫ oculorum visus ẽ ad vidẽdũ: neqꝫ nares ad pcipiẽdũ spm̃: neqꝫ aures ad audiendũ: neqꝫ digiti manuũ ad tractãdũ: sed et pedes eorum pigri ad ambulandũ. Hõ.n. fecit illos: et q spm̃ mutuatus est is finxit illos. Nemo enim sibi silem hõ poterit deũ fingere. Cũ.n. sit mortalis: mortuũ fingit manibus iniqs. Melior.n. ẽ ipse his q̃s colit: qr ipse qdẽ vixit cũ eẽt mortalis illi aũt nũqꝫ. Sed et aialia + miserrimi colũt. Insensata.n. cõparata his: illis sũt deteriora. Sed nec aspectu + aliqs ex his aialibus bõa põt cõspicere. Effugerũt aũt dei laudẽ et bñdictiõnẽ eius.

ps. 113.
ps. 134.
al+ miserrima.
al+ aliquod

CCa. Sũ. C De iustitia dei q iudicat impios et pprias iustos: alternatĩz psequẽs: de ignoratẽ in aqs niue et glatie sustinẽre vim ignis: et de donatiõe manne. Cap. xvi.

A Propter hec et his silia passi sũt digne tormẽta: et p multitudinẽ bestiarum exterminati sũt. Pro qbus tormẽtis bñ disposuisti ppl̃m tuũ: qbus dedisti cõcupiscẽtiaz delectamẽti sui nouũ saporẽ escã parãs eis ortigometra: vt illi qdẽ cõcupiscẽtes escaz pp ea q̃ illis ostẽsa et missa sũt: ẽt a necessaria cõcupiscẽtia auerterẽtur. Hij aũt in breui inopes facti: nouã gustauerũt escã. Oportebat.n. illis sine excusatiõe qdẽ superuenire interitũ exercẽtibus tyrãnidẽ: his autem tñ ostẽdere quẽadmodũ inimici eorum exterminabant. Etenim cũ illis superuenit seua bestiarum ira: morsibus puersorum colubrorũ exterminabant. Sed nõ imppetuũ tua ira pmãsit: sed ad + correptionẽ in breui turbati sũt: signũ hñtes salutis ad cõmemoratiõnẽ mãdati legis tue. Qui.n. conuersus ẽ: nõ p hoc qđ videbat sanabat: sed p te oĩuz saluatorẽ. In hoc autẽ ostendisti inimicis + tuis: qr tu es qui liberas ab oĩ malo. Illos enim locustarum et muscarum

Nu. 21. b.
al+ correctionẽ
B
al+ nostris.
exo. 8. f.

occiderũt

occiderūt morsibus: nō est inducta sanimaaie illorū: q: digni erāt ab hmōi extermināri. Filios aūt tuos nec draconū nec venenatorū vicerūt dētes. Misericordia.n. tua adueniēs sanabat illos. In memoria enī + sermonū tuorū + exterminabant: & velociter sanabantur: ne in altā + ✝cidentes obliuionē nō possent tuo vti adiutorio. Etenī neq3 herba neq3 malagma sanauit eos: sed tu9 dñe sermo q sanat oia. Tu es dñe q vite & mortis habes potestatē: & deducis vsq3 ad portas mortis: & reducis. Homo aūt occidit qdē p malitiā aīa3 suā: & cū exierit spūs nō reuertet: nec + reuocabit aīam q recepta est: sed tuā manū effugere īpossibile est. Negātes.n. te nosse impij per fortitudinem brachij tui flagellati sunt: nouis aqs & grādinib9 & pluuijs psecutionē passi: & per ignem ✝sumati. Qd enī mirabile erat: in aq que oia extinguit plus ignis valebat. Uindex est.n. orbis iustorū. Quodā.n. tpe māsuetabat ignis ne cōbureret que ad īpios missa erant aīalia: sed vt ipsi vidētes scirent: qm dei iudicio patiunt persecutionē. ‖ Et quodā tēpore in aqua supra ✝tutē ignis exardescebat vndiq3: vt + iniquā terre nationē exterminaret. Pro qbus ‖ angelorū esca nutriuisti populū tuū: & paratū panē de celo prestitisti illis sine labore: oē delectamētū in se habētē: & oi saporis suauitatē. Substantiā.n. tuā & dulcedinē tuā quā in filios habes ostēdebas: & deseruiēs vniuscuiusq3 volūtati. Ad qd qsq3 volebat: cōuertebatur. Nix aūt & glacies sustinebāt vim ignis & nō tabescebāt: vt scirent qm fruct9 inimicorū exterminabat ignis ardēs in grādine: & pluuia coruscās. Hoc aūt + iterū3 vt nutrirent iusti: + ignis et sue virtutis oblitus est. Creatura.n. tibi factori deseruiēs + exardescit in tormentū aduersus iniustos: & lenior fit ad bñfaciēdū ✝ his q in te cōfidūt. Propter hoc & tūc oia trāsfigurata oium nutrici grē tue deseruiebant ad voluntatē eorū q a te desiderati sunt: vt scirent filij tui quos dilexisti dñe: qm nō natiuitatis fruct9 pascūt hoīes: sed sermo tuus hos q in te crediderīt conseruat. Qd.n. ab igne nō poterat exterminari: statī ab exiguo radio solis calefactu3 tabescebat: vt notū oibus esset qm op3 ✝ueniere solem ad bñdictionē tuā: & ‖ ad + orientē lucis te adorare. Ingrati.n. + spes tanq3 hybernalis glacies tabescet: & disperiet tanq3 aqua superuacua.

¶ Cap. xvij. De magnitudine iudiciorum dei qui penis mirabilibus affligebat impios. Cap. xvij.

Magna sunt enim iudicia tua dñe: & inenarrabilia verba tua: ppter hoc indisciplinate anime errauerūt. Dū enī3 persuasum habēt iniq posse dñari nationi sancte vinculis tenebrarū & longe noctis cōpediti inclusi sub tectis fugitiui: ppetue ✝uidētie + iacuerūt. Et dū putāt se latere in obscuris peccatis: tenebroso obliuionis velamēto dispsi sunt: pauētes horrende & cū ammiratiōe nimia pturbati. Neq3.n. que ✝tinebat illos spelūca sine timore custodiebat: qm sonit9 descendēs pturbabat illos: & psone tristes illis apparētes: pauorē illis pstabāt. Et ignis qdē nulla vis poterat illis lumē pbere: nec syderū limpide flāme illuminare poterāt illā noctē3 horrēdā. Apparebat aūt illis subitaneus ignis: timore plen9: & timore pcussi illius que nō videbat faciei estimabāt deteriora eē que videbant & magice artis appositi erāt derisus: & sapiētie glia + correptio cū cōtumelia. Illi.n. q ✝mittebāt timores & perturbationes expellere se ab aīa languēte: hi cū derisu pleni timore lāguebāt. Nā & si nihil eos ex mōstris pturbabat: trāsitu aīaliū & serpētiū sibilatione cōmoti: tremebūdi pibāt: & aerē quē nulla rōne qs effugere posset negātes se videre. Frequēter enim ✝occupāt pessima redarguēte ✝scia. Cū sit enim timida nequitia: + data ē in oium cōdēnationē. Semp enī3 psumit seua pturbata ✝scia. Nihil.n. est timor nisi psumptiōis adiutoriū: ✝ditio cogitatiōis auxiliorū. Et dū ab intro minor est expectatio: maiorē cōputat + potētiā ei9 cause de qua tormētū pstat. Illi āt q in + potētē venere noctē: & ab infimis & ab altissimis ✝uenietē eundē somnū3 dormiētes: aliqn monstrorū exagitabant timore: aliqn aie deficiebāt traductione. Subitane9 enī3 illis & insprat9 timor superuenerat. Deide si qsq3 ex illis decidiss3: custodiebat i carcere sine ferro reclusus. Si enī3 rustic9 qs erat aut pastor aut agri laborū operarius ✝occupat9 eēt: ineffugibilē sustinebat necessitatē. Una.n. catēa tenebrarū

Marginalia: al. + sermonum. al. + exterminabāt. al. + cadentes. 3. Re. 2. a. Tob. 13. a. al. + reuolabit aīa. C. Exo. 9. d. ‖ 1. q. i. c. sicut eunuchus. al. + iniq. Exo. 17. d. Jo. 10. d. Ps. 77. ‖ de ✝sec. di. 2. c. q̄tidie i fi. ca. reba. in pn. D. al. + sem. al. nō hs. + ignis. al. + excādescit. al. + lenior. ‖ xi. di. c. ecclasticarum. al. + orientem. al. + sol. al. + fides. A. Exo. 10. f. al. + placuerūt. B. al. + correctio. al. + data testimonium ✝dēnata. C. al. + audacia vt scientiam. al. + horrendam.

nebrarum omnes erant colligati. Siue spiritus sibilans: aut inter spissos arborum ramos auium sonus suauis: aut vis aque decurrentis nimium aut sonus validus precipitatum petrarum aut ludentium animalium cursus inuisus: aut mugientium valida bestiarum vox: aut resonans de altissimis montibus echo: deficientes faciebat illos pre timore. Omnis enim orbis terrarum limpido illuminabatur lumine: et non impeditis operibus continebatur. Solis autem illis superposita erat grauis imago tenebrarum: que superuentura illis erat. Ipsi ergo sibi erant grauiores tenebre.

Ca. Sū. De luce israelitarum in egypto: figurantem lucem sanctorum in mundo: de persecutione afflictionis impiorum: de nocte qua percussit dominus primogenita: de aduentu christi: de peccato populi israel in deserto: de aaron quomodo stetit inter viuos et mortuos cum thuribulo. Cap. xviij.

Sanctis autem tuis maxima erat lux: et horum quidem vocem inimici audiebant: sed figuram non videbant. Et quia non et ipsi eadem passi erant magnificabant te: et qui ante lesi erant quia non ledebantur: gratias agebant tibi: et vt esset differentia te donum petebant. Propter quod ignis ardentem columnam ducem habuerunt ignote vie: et solem sine lesura boni hospitij prestitisti. Digni quidem illi carere luce: et pati carcerem tenebrarum qui inclusos custodiebant filios tuos: per quos incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Cum cogitarent iustorum occidere infantes et vno exposito filio: sed liberato in traductionem illorum multitudinem filiorum abstulisti et pariter illos perdidisti in aqua valida. Illa enim nox ante cognita est a patribus nostris: vt vere scientes quibus iuramentis crediderunt animequiores essent. Suscepta est autem a populo tuo sanitas quidem iustorum: iniustorum autem exterminatio. Sicut enim lesisti aduersarios nostros: sic et nos prouocans magnificasti. Absconse enim sacrificabant iusti pueri bonorum: et iustitie legem in concordiam disposuerunt similiter bona et mala percepturos iustos: patrum omnium decantantes laudes. Resonabat autem inconueniens inimicorum vox: et flebilis audiebatur planctus ploratorum infantium. Simili autem pena seruus cum domino afflictus est: et popularis homo regi similia passus. Similiter ergo omnes vno nomine mortis mortuos habebant innumerabiles. Nec enim ad sepeliendum viui sufficiebant: quoniam vno momento que erat preclarior natio illorum exterminata est. De omnibus enim non credentes propter beneficia: tunc cum primum fuit exterminium primogenitorum: spoponderunt populum dei se esse. Cum enim quietum silentium contineret omnia et nox in suo cursu medium iter haberet: omnipotens sermo tuus domine exiliens de celo a regalibus sedibus: durus debellator in medium exterminij terram prosiliuit: gladius acutus insimulatum imperium tuum portans: et stans repleuit omnia morte: et vsque ad celum attingebat stans in terra. Tunc continuo visus somniorum malorum turbauerunt illos: et timores superuenerunt insperati. Et alius alibi proiectus semiuiuus propter quam moriebatur causam demonstrabat mortis. Visiones enim que illos turbauerunt hec premonebant: ne inscij quare mala patiebantur perirent. Tetigit autem tunc et iustos tentatio mortis: et commotio in heremo facta est multitudinis. Sed non diu permansit ira tua. Properans enim homo sine querela deprecari pro populis proferens seruitutis sue scutum orationem: et per incensum deprecationem allegans restitit ire et finem imposuit necessitati: ostendens quoniam tuus est famulus. Vicit autem turbas non in virtute corporis: nec armatura potentie: sed verbo illum qui se vexabat subiecit: iuramenta parentum et testamentum commemorans. Cum enim iam aceruatim cecidissent super alterutrum mortui: interstitit et amputauit impetum: et diuisit illam que ad viuos ducebat viam. In veste enim poderis quam habebat: totus erat orbis terrarum: et parentum magnalia in quattuor ordinibus lapidum erant sculpta et magnificentia tua in diademate capitis illius scripta erat. His autem cessit qui exterminabat: et hec extimuit. Erat enim sola tentatio ire sufficiens.

Ca. Sū. De interitu egyptiorum cum gaudio hebreorum: de ortigometra donata ad desiderium populi: quomodo elementa mundi non tantum diuinis sed et humane seruiunt voluntati. Ca. xix.

Impijs autem vsque in nouissimum sine misericordia ira superuenit. Presciebat enim et futura illorum: quoniam cum ipsi permisissent vt se educerent et cum magna solicitudine premisissent illos: consequebantur illos penitentia acti. Adhuc enim inter manus habentes luctum: et deplorantes ad monumenta mortuorum: aliam sibi assumpserunt cogitationem inscientie: et quos rogantes proiecerant: hos tanquam fugitiuos persequebantur. Ducebat enim illos ad hunc finem digna necessitas: et horum que acciderant commemorationem amittebant: vt que deerant tormentis: repleret punitio: et populus quidem tuus mirabiliter transiret: illi autem nouam mortem inuenirent. Omnis enim creatura ad

Marginal notes: Alias faciebam; A; Exo. 10. f; Alias per; Alias qui; Alias donum; B; Exo. 1. c; Exo. 2. b; Exo. 14. f; Al. patria; Exo. 12. d; C; Alias medium; Alias continerent; Al. non hs; domine; Alias prosiliuit; D; Nu. 16. g; Exo. 28. b; A; Alias seducerent; B

suū gen⁹ ab initio refigurabat̄ deseruiēs tuis p̄ceptis: vt pueri tui custodirent̄ illesi. Nā nubes castra eoꝝ obūbrabat: ⁊ ex aq̄ que añ erat terra arida apparuit: ⁊ in mari rubro via sine ip̄edimēto: ⁊ cāpus germināns de p̄fundo nimio p̄ quē ōis natio trāsiuit: q̄ tegebat̄ tua manu: videntes tua mirabilia ⁊ mōstra. Tanq̄ꝫ.n. equi depauerūt escā: ⁊ tāq̄ꝫ agni exultauerūt magnificantes te dñe q̄ liberasti illos. Memores

al's + in incolatu

eniꝫ erāt adhuc eoꝝ q̄ + incolatu illoꝝ facta fuerāt: quēadmodū p̄ natiōe aīalium

C

eduxit terra muscas: ⁊ p̄ piscibus eructauit fluuius multitudinē ranaꝝ. Nouissime aūt viderūt nouā creaturā auiū: cū abducti concupiscētia postulauerūt escas

al's + descendit

epulationis. In allocutiōe.n. desiderij + ascēdit illis de mari ortigometra ⁊ vexatiōes peccatorib⁹ superuenerūt: nō sine illis q̄ ante facta erāt argumētis p̄ viꝫ fluminuꝫ. Iuste.n. patiebant̄ s̄m suas nequitias. Eteniꝫ detestabiliorē inhospitalitatē instituerūt. Alij q̄dē ignotos nō recipiebant aduenas: alij aūt bonos hospites in serui

al's + acci piebant

tutē + redigebāt. Et nō solū hec sꝫ ⁊ alius q̄dē respect⁹ illoꝝ erat: q̄m inuiti receperūt extraneos. Qui aūt cū leticia receperūt hos q̄ eisdē vsi erāt institutis: seuissimis afflixerūt dolorib⁹. Percussi sunt aūt cecitate:

Ge. 16. c.

sicut illi in forib⁹ iusti: cū subitaneis coopti eēnt tenebris. Unusq̄sq̄ꝫ transitum

D

ostij sui q̄rebat. In se.n. elemēta dū conuertunt̄ sicut in organo q̄litatis son⁹ imutatur: ⁊ oīa suū sonū custodiūt. Un̄ estimari ex ipso + visu certo potest. Agrestia.n. in aq̄tica conuertebant̄: ⁊ q̄cūq̄ꝫ erant natātia: in terra trāsibāt. Ignis in aq̄ valebat sup̄

Exo. 9. c.

suā v̄tutē: ⁊ aq̄ extinguētis nāe obliuiscebat̄. Flāme econtrario corruptibiliū aīaliū nō vexauerūt carnes coambulantiū: nec dissoluebāt illā q̄ facile dissoluebat̄ sicut glacies bonā escā. In oīb⁹.n. magnificasti p̄p̄m tuū dñe ⁊ honorasti: ⁊ nō despexisti in omni t̄pe ⁊ in oī loco assistēs eis.

¶ Explicit liber Sapientie.

¶ Incipit p̄logus libri Iesu filij Sirach q̄ Ecclesiastic⁹ appellat̄.

Multorum nobis ⁊ magnoꝝ p̄ legē ⁊ p̄phetas: aliosq̄ꝫ q̄ secuti sūt illos sap̄ia demōstrata ē: in q̄b⁹ oꝫ laudare isrl̄ doctrine ⁊ sapie cā: q̄ nō solū ipsos loquētes necesse ē eē p̄itos: sꝫ et ex̄neos posse ⁊ dicētes ⁊ scribētes doctissimos fieri. Au⁹ me⁹ iesus postq̄ꝫ se ā p̄li⁹ dedit ad diligētiā lectiōnis legis ⁊ p̄phaꝝ ⁊ alioꝝ libroꝝ q̄ nobis a parētib⁹ nr̄is traditi sunt: voluit ⁊ ipse scribere aliq̄d hoꝝ q̄ ad doctrinā ⁊ sapiaꝫ p̄tinēt: vt desiderantes discere ⁊ illoꝝ periti fieri: magis magisq̄ꝫ attēdāt animo ⁊ cōfirment̄ ad legitimā vitam. Hortor itaq̄ꝫ venire vos cū beniuolētia: ⁊ attentiori studio lectionē facere: ⁊ veniā habere in illis in q̄b⁹ videmur: sequētes imaginē sapiētie ⁊ deficere in v̄boꝝ cōpositione. Nā deficient v̄ba hebraica q̄n fuerint trāslata ad alterā linguā. Nō aūt solū hec: sꝫ ⁊ ipsa lex ⁊ p̄phete: ceteraq̄ꝫ alioꝝ libroꝝ nō paruam habēt differētiā q̄n inter se dicunt̄. Nam in octauo ⁊ tricesimo āno tēporib⁹. Ptolomei euergetis regis postq̄ꝫ perueni in egyptū: ⁊ cū multū tēporis ibi fuissēꝫ: inueni ibi libros relictos nō parue neq̄ꝫ cōtēnēde doctrine. Itaq̄ꝫ bonū ⁊ necessariuꝫ putaui: ⁊ ipse aliquā addere diligētiā ⁊ laborē interp̄retādi librū istū: ⁊ multa vigilia attuli doctrinā in spatio t̄pis ad illa q̄ ad finē ducūt librū istū dare: ⁊ illis q̄ volūt animū intēdere ⁊ discere: quēadmodū oporteat instituere mores q̄ s̄m leges dñi p̄posuerint vitam agere.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit p̄log⁹ Rhabāi in librū ecclesiasticū.

Librū iesu filij sirach dicit se hieronym⁹ repisse apd̄ hebreos: nō ecclesiasticū vt apd̄ latinos: sed parabolas p̄notatū: cui iūcti erāt ecclesiastes ⁊ cāticū cāticoꝝ: vt salomonē nō mō libroꝝ nūero sꝫ ⁊ mā̄e genere coequaret: librū v̄o sapiētie se nō repperisse apud eos: sꝫ magis grecā redolere eloq̄ntiā: quē nōnulli philonis eē affirmāt. Ecclesiastic⁹ v̄o sicut ⁊ ecclesiastes ecclie vtilissimus est: q̄ cōgregator vel collector interp̄tat̄ sicut ille cōcionator. Sꝫ ecclesiastes ad xp̄m refert̄: ⁊ ad quēlibet p̄dicatorē ecclesiasticus: q̄ p̄p excellētiā virtutū suaꝝ panaretes: idest omniū virtutū capax appellatur. Cuius tanta claritas tātaq̄ꝫ latinitas est: vt ipse sibi cōmēta sit.

¶ Explicit p̄logus Rhabani.

¶ Incipit liber Ecclesiasticus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De trina sapientia dei et origine eiusdem: de incarnatione verbi dei: de laudé timoris dñi: et q iustitia gradus est ad sapientiam. Cap. i.

A

Omnis sapientia a dño deo est: et cũ illo fuit semper et est ante euũ. Arenã maris et pluuie guttas et dies seculi qs dinumerauit? Altitudinẽ terre et profundũ abyssi: qs dimensus est? Sapiẽtiã dei pcedẽtẽ omnia qs inuestigauit? Prior omniũ creata est sapiẽtia: et intellectus prudẽtie ab euo. Fons sapiẽtie verbũ dei in excelsis: et ingressus illi⁹ mãdata eterna. Radix sapiẽtie cui reuelata est: et astutias illius qs cognouit? Disciplina sapiẽtie cui reuelata est et manifestata: et multiplicationẽ ingressus illius qs intellexit? Un⁹ est altissim⁹ creator omniũ: ops et rex potẽs et metuẽdus nimis: sedẽs sup thronũ illius: et dominãs de⁹. Ipse creauit illã in spũ sancto: et vidit et dinumerauit et mẽsus est. Et effudit illã sup omnia opera sua: et sup omnẽ carnẽ: scdm datũ suũ: et pbet illã diligẽtib⁹ se. Timor dñi gloria et gliatio: et letitia et corona exultationis. Timor dñi delectabit cor: et dabit letitiã et gaudiũ in longitudine dierũ. Timẽti dñz bene erit in extremis: et in die defunctionis sue bñdicet. Dilectio dei honorabilis sapiẽtia: qb⁹ aũt apparuerit in visu: diligũt eã: in visione et in agnitione magnaliũ suorũ. Initiũ sapiẽtie timor dñi: et cũ fidelib⁹ in vulua

B

De. p̃o. puer. i. a. et q. b.

cõcreatus est: et cũ electis feminis gradit: et cũ iustis et fidelib⁹ agnoscit. Timor domini sciẽtie religiositas. Religiositas custodiet et iustificat cor iocũditatem atq gaudiũ dabit. Timẽti deum bñ erit: et in dieb⁹ + cõsolatiõis illi⁹ bñdicet. Plenitudo sapiẽtie timere deũ: et plenitudo a fructib⁹ illi⁹. Oẽz domũ illi⁹ implebit a generatiõib⁹ et receptacula a thesauris illi⁹. Corona sapiẽtie timor dñi: replẽs pacẽ et salutis fructum: et vidit et dinumerauit eã. Utraq aũt sunt dona dei. Scientiã et intellectũ prudẽtie: sapientia cõpartiet: et gloriã tenẽtiũ se exaltat. Radix sapiẽtie ẽ timere deũ et rami illi⁹ lõgeui. // In thesauris sapiẽtie intellect⁹ et sciẽtie religiositas: execratio aũt peccatorib⁹ sapiẽtia. Timor dñi expellit peccatũ. Nã q sine timore est: nõ poterit iustificari: iracũdia. n. animositatis illi⁹ subuersio illi⁹ est. Usq in tps sustinebit patiẽs: et postea redditio iocũditatis. Bon⁹ sensus vsq in tps abscondet vba illi⁹: et labia multorũ enarrabunt sensũ illi⁹. + In thesauris sapiẽtie significatio disciplinẽ: execratio autẽ peccatori cultura dei. Fili cõcupiscẽs sapiẽtiã cõserua iustitiã: et de⁹ prebebit illã tibi. Sapientia enim et disciplina timor dñi: et qd bñplacitũ est illi: fides et mãsuetudo: et adimplebit thesauros illi⁹. Nõ sis incredibilis timori dei: et ne accesseris ad illũ duplici corde. Ne fueris hypocrita in cõspectu hominũ: et nõ scãdaliẑeris in labijs tuis. Attẽde in illis ne forte cadas et adducas anime tue inhonorationẽ: et reuelet de⁹ + abscõsa tua: et in medio synagoge elidat te: qm accessisti maligne ad dñz: et cor tuũ plenũ est dolo et fallacia.

C

Al' + cõsummatio nis

// 21. q. 4. ca. ois.

D

Al' + cõtumax nõ sis ei.

al' + abscõdita

¶ Ca. Sũ. ¶ Accedẽtẽ ad seruitutem dei excitat ad iustitiã et amorẽ: ad hũilitatez: intellectũ et patiẽtiã: timẽtes deũ excitat ad credẽdũ: sperãdum: et diligẽdum: q dominus sperãtes in se nõ cõfundit: nõ derelinqt: nõ despicit. De duplici corde: de dissolutis corde: de impatiẽti: de timẽtib⁹ deũ: et agẽtibus penitẽtiam. Cap. ij.

A

Fili accedẽs ad seruitutẽ dei sta in iustitia et in timore: et pprara animam tuã ad tentationẽ. // Depme cor tuũ et sustine: et inclina aurẽ tuã et suscipe verba intellectus: et ne festines in + temp⁹ obductionis. Sustine sustẽtationes dei: cõiun

// De pe. dis. 2. c. si eni. & li beri

al' + tpe

gere deo ꝛ sustine vt crescat in nouissimo vita tua. Omne qđ tibi applicitum fuerit accipe ꝛ in dolore sustine: ꝛ in humilitate tua patiētiā habe: qm̄ in igne pbat aurū ꝛ argētū: homines vo receptibiles in camino humiliationis. Crede deo ꝛ recuperabit te: ꝛ dirige viā tuā ꝛ spera in illum. Serua timorē illius: ꝛ in illo veterasce. Metuētes dn̄m sustinete misericordiam eius: ꝛ non deflectatis ab illo ne cadatis. Qui timetis dn̄m credite illi: ꝛ non euacuabit merces vr̄a. Qui timetis dn̄m sperate in illū: ꝛ in oblectationem veniet vobis misericordia. Qui timetis dn̄m diligite illū: ꝛ illuminabunt corda vr̄a. Respicite filij nationes hominū: ꝛ scitote qr nullus sperauit in dn̄o ꝛ cōfusus ē. + Quis enim pmāsit in mādatis ei⁹: ꝛ derelict⁹ ē? Aut qs inuocauit eū: ꝛ despexit illū? Qm̄ pius ꝛ misericors est deus: ꝛ remittit in + die tribulationis peccata: ꝛ ptector est omnib⁹ exquirentib⁹ se in veritate. Ue duplici corde ꝛ labijs scelestis: ꝛ manib⁹ malefaciētib⁹ ꝛ peccatori terrā ingredieti duabus vijs. Ue dissolutis corde q nō credunt deo: ꝛ iō nō ptegent ab eo. Ue his q perdiderūt sustinētiā: ꝛ q dereliquerunt vias rectas: ꝛ diuerterūt in vias prauas. Et qd facient: cū inspicere ceperit domin⁹? Qui timēt dn̄m nō erūt incredibiles verbo illius: ꝛ q diligunt illū cōseruabūt + verbū illius. Qui timent dn̄m inqrent q bn̄placita sunt ei: ꝛ q diligunt eū replebūtur lege ipsius. Qui timēt dn̄m preparabunt corda sua: ꝛ in cōspectu illius sanctificabūt animas suas. Qui timent dominum custodiunt mādata eius: ꝛ patiētiā habebunt vsq ad inspectionem illius dicētes. Si penitētiam nō egerimus: incidemus in man⁹ dn̄i: ꝛ nō in manus hoīum. Secundū.n. magnitudinem illius: sic ꝛ misericordia illius cum ipso est.

[Left margin: B; C; Alās sup. ē + Quis enim; alās + spe; // de apo. kā. c. qdā; alās + vias; D]

¶ Ca. iij. ¶ De parētib⁹ honorandis duplici honore: de bn̄dictione ꝛ maledictiōe patris ꝛ matris: de mansuetudine ꝛ humilitate: de sobrietate sapiētie: de malitia cordis: ꝛ de corde sapiētis. Cap. iij.

Filij sapiētie ecclesia iustoꝝ: ꝛ natio illorum obediētia ꝛ dilectio. Iudicium patris audite filij: ꝛ sic facite: vt salui sitis. Deus.n. honorauit patrem in filijs: ꝛ iudicium matris exquirens firmauit in filios. Qui diligit deum exorabit pro peccatis: ꝛ continebit se ab illis: ꝛ in oratione dierū exaudietur: ꝛ sicut q thesaurizat ita ꝛ q honorificat matrem suam. Qui honorat patrem suū iocundabitur in filijs: ꝛ in die orationis sue exaudiet. Qui honorat patrem suum vita viuet longiore: ꝛ q obedit patri refrigerabit matrem. Qui timet dominū honorat parētes: ꝛ qsi dominus seruiet his q se genuerunt in opere ꝛ sermone ꝛ omni patiētia. // Honora patrē tuum: vt superueniat tibi benedictio a deo: ꝛ benedictio illius in nouissimo manet. Benedictio patris firmat domos filioꝝ: maledictio autē matris eradicat fundamēta. Ne glorieris in contumelia patris tui: non.n. est tibi gloria sed cōfusio. Gloria.n. hois ex honore patris sui: ꝛ dedecus filij pater sine honore. Fili suscipe senectam patris tui: ꝛ nō contristes eū in vita illius: ꝛ si defecerit sensu: veniā da ꝛ ne spernas eum in tua virtute. Elemosyna.n. patris nō erit in obliuione. Nam p peccato matris restituetur tibi bonum: ꝛ in iustitia edificabit tibi: + ꝛ in die tribulationis cōmemorabitur tui: ꝛ sicut in sereno glacies soluētur peccata tua. Qz male fame est q derelinqt patrē: ꝛ est maledictus a deo q exasperat matrem. Fili in mansuetudine opera tua perfice: ꝛ super hominū gloriā diligeris. Quanto magn⁹ es humilia te in oībus: ꝛ coram deo inuenies grām: qm̄ magna potētia dei solius: ꝛ ab humilibus honoratur. Altiora te ne quesieris: ꝛ fortiora te ne scrutatus fueris sed que precipit tibi deus illa cogita semper: ꝛ in pluribus operib⁹ eius ne fueris curiosus. Nō est.n. tibi necessarium ea que abscondita sunt videre oculis tuis. In superuacuis reb⁹ noli scrutari multipliciter: ꝛ in plurib⁹ operib⁹ eius nō eris curiosus. Plurima.n. super sensum hoium ostēsa sunt tibi. Multos.n. supplantauit suspitio illoꝝ: ꝛ in vanitate detinuit sensus illorū. Cor durū habebit male in nouissimo: ꝛ q amat + periculum in illo peribit. Cor ingrediens duas vias nō habebit + successus: ꝛ + prauū cor in illis scādalizabit. Cor nequam grauabit in doloribus: ꝛ peccatōr adijciet ad peccādū. Synagoge supboꝝ nō erit sanitas: frutex.n. pcti eradicabit in illis ꝛ nō itelliget. Cor sapiētis itelliget in

[Left margin: A]

[Right margin: B; de. 20. b; mat. 15. b; ista. 7. c.; alās + sed; C; puerb. 25. d.; D; alās + piaculum; illis + regem; al. + prauicor vel prauicordius]

sapia: et auris bona audiet cū oī concupiscentia sapiaz. Sapiēs cor et itelligibile abstinebit se a peccatis: et i opib⁹ iustitie successus hēbit. Ignē ardētē extinguit aq: et elemosyna resistit peccatis: et de⁹ + ꝓspector est eius q reddit gratiā. Meminit in posterū et in tempore casus: sui iueniet firmamentum.

al's + ꝓspector

¶ Ca. Sū. ¶ Oculus nō dz auerti a paupe nec ei⁹ elemosyna defraudari: de mansuetudine et mia erga paupes: de studio sapie et fructu study ei⁹: de obuiādo tpe ad loquēdū: de certādo ꝓ iustitia: de mansuetudine et misericordia ad domesticos. Cap. iiij.

A

Fili elemosynā paupis ne defraudes: et oculos tuos ne + transuertas a paupere. Animā esuriente ne despexeris: et nō exasperes paupere; in inopia sua. Cor inopis ne afflixeris et non protrahas datum angustiāti. Rogationē cōtribulati ne abijcias: et non auertas faciē tuā ab egeno. Ab inope ne auertas oculos tuos propter iraz: et nō relinquas querentibus tibi retro maledicere. Maledicentis eniz tibi i amaritudine anime exaudietur deprecatio illius: exaudiet autem eum qui fecit illum. Congregationi pauperum affabilem te facito: et presbytero humilia animam tuaz: et magnati humilia caput tuum. Declina pauperi sine tristitia aurem tuaz: et redde debitum tuum: et responde illi pacifice in mansuetudine. Libera eum qui iniuriam patitur de manu supbi: et nō accide feras i + aīa tua. In iudicando esto pupillis misericors vt pater: et ꝓ viro matri illoꝝ: et eris tu velut fili⁹ altissimi obediēs: et miserebitur tui magis q̄ mr. Sapientia filijs suis vitā + inspirat: et suscipit ingrētes se et preibit in via iustitie. Et qui illā diligit diligit vitā: et q vigilauerit ad illam cōplectētur + placorem eius. Qui tenuerit illā vitaz hereditabūt: et quo introibit + benedicet de⁹. Qui seruiunt ei obsequētes erunt sctō: et eos q diligūt illā diligit de⁹. Qui audit illā + iudicabit gentes: et q intuet illaz pmanebit confidēs. Si crediderit ei hereditabit illā: et erunt in cōfirmatione creature illorum: qm̄ in tentatione ambulat cum eo: et in p̄mis eligit eum. Timorem et metuz et ꝓbationem inducet sup illuz: et cruciabit illū i tribulatiōe doctrine sue: donec tēptet eum in cogitationib⁹ suis: et credat aīe illius. Et firmabit illū et iter du

al. + auertas

al's + manu

B

al's + inspirauit

al's + placatorez

al's + bñdicetur

al's + iudicat

C

cet directum ad illum: et letifica͛ it illuz: et denudabit + abscōsa sua illi: et thesauriꝫabit sup illum scientiam et intellectum iustitie. Si aūt oberrauerit dere͛ inquet eū: et tradet eum in manus inimici sui. Fili conserua tēpus: et deuita a malo. Pro anima tua ne confundaris dicere verum. Est enim confusio adducens peccatuz: et est cōfusio adducens gloriam et gratiam. Ne accipias faciē aduersus faciē tuā: nec aduersus aīaz tuā mēdaciū. Ne reuerearis proximū tuū in casu suo: nec retineas vbuz in tempore salutis. Non ai scondas sapiētiaz tuā in decore + suo. In lingua eni; sapientia dinoscit: et sensus et scia et doctrina i verbo sensati: et firmamētū in opribus iustitie. Non ōtradicas verbo veritatis vllo modo: et de mēdacio ineruditiōis tue ōfunderе. Non cōfundaris ōfiteri peccata tua: et ne subijcias te omni hoi ꝓ peccato. Noli resistere ōfaciē potentis: nec coneris ō ictuz + fulminis. Pro iustitia agoniꝫare ꝓ anima tua: et vsqꝫ ad mortē certa ꝓ iustitia: et deus expugnabit ꝓ te inimicos tuos. Noli citatus esse i lingua tua: et inutilis et remissus i opib⁹ tuis. Noli eē sicut leo i domo tua: euertēs domesticos tuos: et opprimens subiectos tibi. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum: et ad dandum collecta.

al's + abscondita

B

al's + ei⁹

al's + fluuy

¶ Ca. Sū. ¶ De non confidendo in diuitijs: de timendo dei vindictam: de conuersione ad penitentiā non tardāda: de fugiēda leuitate: de vbo dei audiēdo et prudēter ōferēdo: ne susurro appelleris. Cap. v.

A

Noli attēdere ad possessiōes iniquas: et ne dixeris: est mihi sufficiens vita. Nihil enim proderit in tempore vindicte et obductionis. Ne sequaris in fortitudine tua concupiscentiaz cordis tui: et ne dixeris. Quomodo potui: aut qs me subijciet propter facta mea? Deus enim vindicans vindicabit. Ne dixeris. Peccaui: et qd mihi accidit triste? Altissimus enim est patiens redditor. De + propiciato peccato noli esse sine + metu // neqꝫ adijcias peccatum super peccatuz: et ne dicas. Miseratio domini magna est: multitudinis peccatorum meorum miserebitur. // Misericordia enim et ira ab illo cito proximant: et in peccatores respicit ira illius. Non tardes conuerti ad dnm: et ne differas de die in diē. Subito eni veniet ira illi⁹: et in tpe

B
ifra. 21. a.
al. + ꝓpiciatu peccatoruz
al's + timore
ifra. 16. b.
di. 23. d.

C

vindicte disperdet te. Noli esse anxius in diuitiis iniustis: non enim proderunt tibi in die obductionis et vindicte. Non ventiles te in omnem ventum: et non eas in omnem viam. Sic enim omnis peccator probatur in duplici lingua. Esto firmus in via domini: et in veritate sensus tui et scientia: et prosequatur te verbum pacis et iustitie. Esto mansuetus ad audiendum verbum dei: vt intelligas et cum sapientia proferes responsum verum. Si est tibi intellectus responde proximo: sin autem sit manus tua super os tuum: ne capiaris in verbo indisciplinato et confundaris. Honor et gloria in sermone sensati: lingua vero imprudentis subuersio est ipsius. Non appelleris susurro in vita tua: et lingua tua ne capiaris et confundaris. Super furem enim est confusio et penitentia: et denotatio pessima super bilinguem: susurratori autem odium et inimicitia et contumelia. Iustifica pusillum et magnum similiter.

Prouer. 10. a. et xj. a.
alias + nihil
al. superest + tibi
D
alias + denotatio vel denoratio

¶ Capitulum. Summarium. ¶ De bilingui: de elatione in cogitatu de anima nequam: de sermone dulci et lingua gratiosa: de amicitia vera: de amico non permanente: de excipienda doctrina sapientie: de accipiendo consilio et inuestiganda sapientia et sequente vtilitate ex ea. Cap. vj.

Noli fieri pro amico inimicus proximo. Improperium enim et contumeliam malus hereditabit: et omnis peccator inuidus et bilinguis. Non te extollas in cogitatione anime tue velut thaurus: ne forte elidatur virtus tua per stultitiam: et folia tua comedat et fructus tuos perdat: et relinquaris velut lignum aridum in heremo. Anima enim nequam disperdet qui se habet: et in gaudium inimicis dat illum: et deducet in sortem impiorum. Verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos: et lingua eucharis in bono homine abundabit. Multi pacifici sunt tibi: et consiliarius sit tibi vnus de mille. Si possides amicum: in temptatione posside eum: et ne facile credas ei teipsum. Est enim amicus secundum tempus suum: et non permanebit in die tribulationis. Et est amicus qui conuertitur ad inimicitiam: et est amicus qui odium et rixam et conuitia denudabit. Est autem amicus socius mense: et non permanebit in die necessitatis. Amicus si permanserit fixus: erit tibi quasi coequalis: et in domesticis tuis fiducialiter aget. Si humiliauerit se contra te a facie tua absconderit se: vnanimem habebis amicitiam bonam. Ab inimicis tuis separare: et ab amicis tuis attende. Amicus fidelis protectio fortis: qui autem inuenit illum inuenit thesaurum. Amico fideli nulla est comparatio: et non est digna ponderatio auri et argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamentum vite et immortalitatis: et qui metuunt dominum inuenient illum. Qui timet deum eque habebit amicitiam bonam: quoniam secundum illum erit amicus illius. Fili a iuuentute tua excipe doctrinam: et vsque ad canos inuenies sapientiam. Quasi is qui arat et qui seminat accede ad eam: et sustine bonos fructus illius. In opere enim ipsius exiguum laborabis: et cito edes de generationibus illius. Quam aspera est nimium sapientia indoctis hominibus: et non permanebit in illa excors. Quasi lapidis virtus probatio erit in illis: et non demorabuntur proiicere illam. Sapientia enim doctrine secundum nomen est eius: et non est multis manifesta. Quibus autem cognita est permanet vsque ad conspectum dei. Audi fili et accipe consilium intellectus: et ne abiicias consilium meum. Iniice pedem tuum in compedes illius: et in torques illius collum tuum. Subiice humerum tuum et porta illam: et ne acidieris vinculis eius. In omni animo tuo accede ad illam: et in omni virtute tua conserua vias eius. Inuestiga illam et manifestabitur tibi: et continens factus ne derelinquas eam. In nouissimis enim inuenies requiem in ea: et conuertetur tibi in oblectationem. Et erunt tibi compedes eius in protectionem fortitudinis: et bases virtutis et torques illius in stolam glorie. Decor enim vite est in illa: et vincula illius alligatura salutis. Stola glorie indues eam: et coronam gratulationis impones tibi. Fili si attenderis mihi disces eam: et si accommodaueris animum tuum: sapiens eris. Si inclinaueris aurem tuam excipies doctrinam: et si dilexeris audire: sapiens eris. In multitudine presbyterorum prudentium sta: et sapientie illorum ex corde coniungere: vt omnem narrationem dei possis audire: et prouerbia laudis non effugiant a te. Et si videris sensatum euigila ad eum: et gradus ostiorum illius exterat pes tuus. Cogitatum tuum habe in preceptis dei et in mandatis illius maxime assiduus esto: et ipse dabit tibi cor: et concupiscentia sapientie dabitur tibi.

A
alias + tempus
al. + amicitiam
B
Infra. 37. a.
alias + permanet
C
1. Reg. 1.
D
alias + seruitutis
alias + stolam
al. + salutaris
alias + stolam
alias + congratulationis

¶ Capituli Summarium. ¶ De malitiis non faciendis: de se non iustificando: et primatus non querendo: de obediendo: de ira dei memorando: qualiter sapiens se habe-

et ad vxorem: ad amicum: ad filios ad seruum: de parētibus honorandis: ⁊ sacerdotibus: de honorando deo ⁊ faciendo oblationes: de misericordia ad infirmum: de memorandis nouissimis. Cap. vij.

A Noli facere mala: ⁊ non te apprehendent: discede ab iniquo ⁊ deficiēt mala abs te. Fili non semines mala in sulcis iniustitie: ⁊ non metes ea in septuplū: Noli querere ad domine ducatum: neqꝫ a rege cathedram honoris. Non te iustifices ante deum: quoniam agnitor cordis ipse est: ⁊ penes regem noli + velle videri sapiens. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute irrumpere iniquitates: ne forte extimescas faciem potentis: ⁊ ponas scandalum in agilitate tua. Non pecces in multitudine ciuitatis: nec te immittas in populum neqꝫ alliges duplicia peccata. Nec enim in vno eris immunis. Noli esse pusillanimis in + aīo tuo. Exorare ⁊ facere elemosynā ne despicias. Ne dicas in multitudine munerum meorū respiciet de⁹: ⁊ offerēte me deo altissimo munera mea suscipiet. Non irrideas hoīem in amaritudine aīe: est enim q humiliat ⁊ exaltat circūspector de⁹. Noli arare mēdaciū aduersus frēm tuū: neqꝫ in amicū simr facias. Noli velle mētiri oē mēdaciū: assiduitas enim illius non est bona. B Noli verbosus esse in multitudine p̄sbyterorū: ⁊ nō iteres verbū in oratione tua. Non oderis laboriosa opa: ⁊ rusticationē creatā ab altissimo. Non te reputes in multitudine indisciplinatorū. Memento ire: qm̄ non tardabit. Humilia valde spm̄ tuum: qm̄ vindicta carnis impij ignis ⁊ vermis. Noli p̄uaricari in amicū + pecuniā + differentē: neqꝫ frēm charissimum auro spreueris. Noli discedere a muliere sensata ⁊ bona quā sortit⁹ es in timore + dn̄i: grā enim verecūdie illius sup aurum. Non ledas seruū in veritate operātem: neqꝫ mercenariū + dantem animā suā. C Seruus sensatus sit tibi dilectus q̄si aīa tua: nō defraudes illū libertate: neqꝫ inopē derelinquas illū. Pecora tibi sunt: attēde illis: ⁊ si sūt vtilia pseuerēt apud te. Filij tibi sūt: erudi illos: ⁊ + curua illos a pueritia eorū. Filie tibi sunt: serua corp⁹ illarū: ⁊ non ostēdas hilarē faciem tuam ad illas. Trade filiam: ⁊ grāde opus feceris: ⁊ homini sensato da illam. Mulier si est tibi secūdū animam tuam non proijcias illam: ⁊ odibili non credas te in toto corde tuo. D Honora patrem tuum: ⁊ gemitus mr̄is tue ne obliuiscaris. Memento qm̄ nisi per illos + natus nō fuisses: ⁊ retribue illis quō ⁊ illi tibi. In tota anima tua time dn̄m: ⁊ sacerdotes illius sanctifica. In omni virtute dilige eum qui te fecit: ⁊ ministros eius ne derelinquas. Honora deum ex tota anima tua: ⁊ honorifica sacerdotes: ⁊ + propurga te cum brachijs. Da illis partē sicut mandatum est tibi primitiarum et purgationis: ⁊ de negligentia tua purga te cum paucis. Datum brachiorū tuorū: ⁊ sacrificium sanctificationis offeres dn̄o ⁊ initia sctōrū: ⁊ paupi porrige manū tuā vt perficiat propiciatio ⁊ benedictio tua grā datus in cōspectu oīs viuentis ⁊ mortuo nō phibeas gratiā. Non desis plorantib⁹ in cōsolatione: ⁊ cum lugentib⁹ ambula. Nō te pigeat visitare infirmum: ex his enim in dilectione firmaberis. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua: ⁊ in eternum non peccabis.

Ca. viij. De non litigando cum fortiori: de malis vitandis: de non spernendis proximis: de non gaudendo de morte inimici: de non spernendo verba sapientum: de voto moderando: de declinando ab hominibus malis. Cap. viij.

A Non litiges cum homine potente: ne forte incidas in manus illius. Non contendas cum viro locuplete: ne forte contra constituat litem tibi. Multos enim perdidit aurū ⁊ argentum: ⁊ vsqꝫ ad cor regum extendit ⁊ conuertit. Nō litiges cū hoīe linguato: ⁊ non strues in ignem illius ligna. Non cōmunices hoī indocto: ne male de pgenie tua loquatur. Ne despicias hoīem auertētē se a peccato: neqꝫ improperes ei. B Memento qm̄ oēs in corruptione sumus. Ne spernas hoīem in sua senectute: etenim ex nobis senescūt. Noli de mortuo inimico tuo gaudere: sciens qm̄ oēs morimur: ⁊ i gaudiū + volumus venire. Ne despicias narrationē p̄sbyterorū sapientiū: ⁊ in pūerbijs eorū cōuersare. Ab ipsis enim disces sapiam ⁊ doctrinā intellect⁹: ⁊ + seruire magnatis sine q̄rela. Nō te p̄tereat narratio seniorū: ipi enim didicerūt a patribus suis. Quoniam ab ipsis disces intellectū: ⁊ i tpe necessitatis dabis responsū

Margin notes:
al's super est + velle
al's + cordis
al's + pecunia
al's + differentē vel deserenti
al's + ad
al's + donantem
infra. 33. d.
infra. 30. b
al. + cura
sup. 3. b.
al. super + natus
al's + purga
13. q. 2. ca. i ecclesiastica
infra. 31. a.
infra. 26. d.
13. q. 2. ca. in ecclesiastico
al's + nolumus
al's + fruere

Non incendas carbones peccatorum arguens eos: et ne icendaris flāma ignis peccatorū illorū. Ne contra faciē stes contumeliosū: ne sedeat quasi īsidiator ori tuo. Noli fenerari hōi fortiori te: quod si feneraueris quasi perditū habe. Nō spōdeas sup vtutē tuā: quod si spoponderis quasi restituens cogita. Non iudices contra iudicē: qm̄ scd̄m qd̄ iustum est iudicat. Cū audace nō eas ī via: ne forte grauet mala sua ī te. Ipse enī scd̄m voluntatē suā vadit: et simul cū stulticia ipsius peries. Cū iracūdo nō facias rixā: et cū audace nō eas ī desertū: qm̄ quasi nihil ē ante illū sanguis: et vbi nō ē adiutoriū elidet te. Cū fatuis cōsiliū nō habeas: nō .n. poterunt diligere nisi q̄ eis placēt. Corā extraneo ne facias cōsiliū: nescis enī qd̄ pariet. Non oī hōi cor tuum manifestes: ne forte inferat tibi gratiam falsam et conuicietur tibi.

¶ Ca. Sū. ¶ De vitādis periculis pudicitie: de amico antiquo: de nō celādo gl'iam iniquorū: de nō freq̄ntando p̄ncipē: et con uictu bonorum: quod homo litigiosus ē terribilis in sua ciuitate. Cap. ix.

Non cōzeles mulierē sinus tui: ne ostēdat sup te maliciā doctrine nequā. Non des mulieri ptātem aīe tue: ne igrediatur in vtute tua et confundaris. Ne respicias mulierem multiuolam: ne forte incidas in laqueos illius. Cum saltatrice ne assiduus sis: nec audias illā: ne forte pereas in efficacia illius. Uirginē ne conspicias: ne forte scandaliseris ī decore illi⁹. Ne des fornicarijs aīas tuā ī vllo: ne pdas te et hereditatem tuā. Noli circūspicere in vicis ciuitatis: nec oberraueris in plateis illius. Auerte faciē tuā a muliere cōpta: et ne circūspicias speciē alienam. Propter speciē mulieris multi perierūt: et ex hoc cōcupiscētia quasi ignis exardescit. Omnis mulier q̄ est fornicaria: quasi stercus in via ab oībus pretereuntibus cōculcabit. Speciē mulieris aliene multi ammirati reprobi facti sunt: colloquiū enī illius quasi ignis exardescit. Cū aliena muliere non sedeas oīno: nec accumbas cum ea sup cubitum: et nō altercaris cū illa in vino: ne forte declinet cor tuū ī illā: et sanguine tuo labaris ī pditionē. Ne derelinq̄s amicū antiquū: nouus enī non erit silis illi. Uinū nouū: amicus nouus. Ueterascat: et cum suauitate bibas illud. Non zeles gloriam

et opes peccatoris: non enim scis que futura sit illius subuersio. Non placeat tibi iniuria iniustorum: sciens qm̄ vsq₃ ad inferos non placebit impius. Longe abesto ab hōie potestatem habente occidēdi: et non suspicaberis timorem mortis. Et si accesseris ad illum noli aliqd̄ cōmittere: ne forte auferat vitā tuam. Cōmunionē mortis scito qm̄ ī medio laqueorū ingredieris et sup dolentium arma ambulabis. Scd̄m vtutem tuam caue te a proximo tuo: et cū sapiētibus et prudētib⁹ tracta. Uiri iusti sint tibi cōuiue: et ī timore dei sit tibi gl'iatio: et in sensu sit tibi cogitatus dei et oīs enarratio tua ī p̄ceptis altissimi. In manu artificum opa laudabunt: et p̄ncipes ppl'i in sapia sermonis sui: in sensu vero seniorū vbū. Terribilis est ī ciuitate sua hō linguosus: et temerari⁹ ī vbo suo odibilis erit.

¶ Ca. Sū. ¶ De iudicib⁹ et regib⁹: detestatio auaritie et supbie: de laude timoris domini: de seruo sensato: labore ppriū opus nō est iactandū: de honoranda aīa sua: de gl'ia in tribulatione. Cap. x.

Iudex sapiens iudicabit populū suū: et p̄ncipat⁹ sensati stabilis erit. Scd̄m iudicem ppl'i sic et ministri eius: et qualis rector est ciuitatis tales inhabitātes ī ea. Rex insipiens perdet populum suū: et ciuitates inhabitabunt per sensum prudētium. In manu dei potestas terre: et execrabilis omnis iniqtas gentiū: et vtilē rectorē suscitabit in tp̄s sup illā. In manu dei potestas hōis: et super faciem scribe imponet honorē suum. Oīs iniurie p̄ximi ne memineris: et nihil agas in opibus iniurie. Odibilis corā deo est et hōibus supbia: et execrabilis oīs iniqtas gentiū. Regnū a gente in gentē transfertur: ppter iniusticias et iniurias et contumelias ac diuersos dolos. Auaro autē nihil est scelesti⁹. Quid superbis terra et cinis? Nihil est iniquius q̄₃ amare pecuniā. Hic enim et aīam suā venalē habet: qm̄ in vita sua piecit intima sua. Oīs potētatus breuis vita: languor plixior grauat medicū. Breuē languorē pcidit medicus: sicut et rex hodie est: et cras morietur. Cum enim morietur hō hereditabit serpētes et bestias et vermes. Initium superbie hōis apostatare a deo: qm̄ ab eo q̄ fecit illū recessit cor eius: qm̄ initiū omnis peccati est superbia. Qui tenuerit illā adimplebitur

plebitur maledictis: ⁊ subuertet eum in finem. Propterea + exhonorauit dominus conuentus malorum: ⁊ destruxit eos usque in finem. Sedes ducum superborum destruxit + deus: ⁊ sedere fecit mites pro eis. Radices gentium superbarum arefecit deus: ⁊ plantauit humiles ex ipsis gentibus. Terras gentium euertit dominus: ⁊ perdidit eas usque in fundamentum. Arefecit deus ex ipsis et disperdidit eas: ⁊ cessare fecit memoriam eorum a terra. Memoriam superborum perdidit deus: ⁊ reliquit memoriam humilium sensu. Non est creata hominibus superbia: neque iracundia nationi mulierum. Semen hominum honorabitur hoc quod timet deum: semen autem hoc exhonorabitur quod preterit mandata domini. In medio fratrum rector illorum in honore: ⁊ qui timent + dominum erunt in oculis illius. Gloria diuitum honoratorum: ⁊ pauperum timor dei est: non despicere hominem iustum pauperem: ⁊ non magnificare virum + peccatorem diuitem. Magnus est iudex: ⁊ potens est in honore: ⁊ non est maior illo qui timet deum. Seruo sensato liberi seruient: ⁊ vir prudens ⁊ disciplinatus non murmurabit correptus: ⁊ inscius non honorabitur. Noli extollere te in faciendo opere tuo: ⁊ noli cunctari in tempore angustie. Melior est qui operatur ⁊ abundat in omnibus: quam qui gloriatur ⁊ eget pane. Fili in mansuetudine serua animam tuam ⁊ da illi honorem secundum meritum suum. Peccantem in animam suam: quis iustificabit? Et quis honorificabit exhonorantem animam suam? Pauper gloriatur per disciplinam ⁊ timorem suum: ⁊ est homo qui honorificatur propter substantiam suam. Qui autem gloriatur in paupertate: quanto magis in substantia? Et qui gloriatur in substantia: paupertatem vereatur.

[Margin: al. + exornauit · C · al. + dñs · al. + deũ · D · al. + potẽs in · puer. 17. a · pue. 12. b]

¶ Capituli Summarium. ¶ Quod sapientia exaltat: non est iudicandum ex apparentia de homine: de honore: de iudicio temerario: de non querendis diuitijs: quod deus honestat pauperem ⁊ premiatur: de memoria mulierum in diebus bonis: de cauendis insidijs dolosi ⁊ pestiferi. Cap. xj.

A Sapientia humiliati exaltabit caput illius: ⁊ in medio magnatorum consedere illum faciet. Non laudes virum in specie sua: neque spernas hominem in visu suo. Breuis in volatilibus est apis ⁊ initium dulcoris habet fructus illius. In vestitu ne glorieris vnquam: nec in die honoris tui extollaris. Quoniam mirabilia opera altissimi solius: ⁊ gloriosa ⁊ absconsa ⁊ inuisa opera illius. Multi tyranni sederunt in throno: ⁊ insuspicabilis portauit diadema. Multi potentes oppressi sunt valde: ⁊ gloriosi traditi sunt in manus alterorum. Priusquam interroges ne vituperes quemquam: ⁊ cum interrogaueris: corripe iuste. Priusquam audias ne respondeas verbum: ⁊ in medio seniorum ne adijcias loqui. De ea re que te non molestat ne + certeris ⁊ in iudicio peccantium ne consistas. Fili ne in multis sint actus tui: ⁊ si diues fueris non eris immunis a delicto. Si enim secutus fueris non apprehendes: ⁊ non effugies si precucurreris. Est homo laborans ⁊ festinans ⁊ dolens impius: ⁊ tanto magis non abundabit. Est homo marcidus egens recuperatione: plus deficiens virtute ⁊ abundans paupertate: ⁊ oculus dei respexit illum in bono ⁊ erexit eum ab humilitate ipsius: ⁊ exaltauit caput eius: ⁊ mirati sunt in illo multi ⁊ honorauerunt deum. Bona ⁊ mala: vita ⁊ mors: paupertas ⁊ honestas a deo sunt. Sapientia disciplina ⁊ scientia legis apud dominum: dilectio ⁊ vie bonorum apud ipsum. Error ⁊ tenebre peccatoribus concreata sunt: qui autem exultant in malis consenescunt in malo. Datio dei permanet iustis: ⁊ profectus illius successus + habebit in eternum. Est qui locupletatur parce agendo: ⁊ hec est pars mercedis illius in eo quod dicit: inueni requiem mihi: ⁊ nunc manducabo de bonis meis solus: ⁊ nescit quod tempus preteriat illi: ⁊ mors appropinquet: ⁊ relinquat omnia alijs ⁊ moriatur. Sta in testamento tuo: ⁊ in illo colloquere: ⁊ in opere mandatorum tuorum veterasce. Ne maneris in operibus peccatorum. Confide autem in deo: ⁊ mane in loco tuo. Facile est enim in oculis + dei: subito honestare pauperem. Benedictio dei in mercedem iusti festinat: ⁊ in honore veloci processus illius fructificat. Ne dicas Quid quod est mihi opus: ⁊ que erunt mihi ex hoc bona. Ne dicas. Sufficiens + mihi sum: ⁊ quid ex hoc pessimabor? In die bonorum ne immemor sis malorum: ⁊ in die malorum ne immemor sis bonorum: quoniam facile est coram deo in die obitus retribuere vnicuique secundum vias suas. Malitia + hore obliuionem facit luxurie + magne: ⁊ in fine hominis denudatio operum illius. Ante mortem ne laudes hominem quemquam: quoniam in filijs

[Margin: xj. q. 3. ca. eorum. · 13. q. 3. c. si. · puerb. 18. ca. · al. + certauerit · B · C · al. + habebunt · al. + dñi · al. super est + mihi · infra. 18. c. · D · al. + vnius · al. + maxime]

suis agnoscit vir. Nō ēim hominē inducas in domū tuā: multe. n. sunt insidie dolosi. Sicut. n. + eructāt p̄cordia + fetētiū & sicut p̄dix inducit in + caueā: & vt caprea in laqueū: sic & cor sup̄boꝝ: & sicut p̄spector vidēs casum p̄ximi sui. Bona. n. in mala quertēs insidiat: & in electis + ip̄ ponet maculā. A scintilla. n. vna auget ignis: & ab homo + dolo peccator sanguini insidiat. Attēde tibi a pestifero: fabricat. n. mala: ne forte iducat sup te subsannationē in p̄petuum. Admitte ad te alienigenā: & subuertet te in + turbine: & abalienabit te a vijs p̄prijs.

al's + eructuant · al's + fetētium · al's + foueam · al's + imponit · al's + enī · al's + ipe

¶ Ca. Xij. ¶ De discretione dandi elemosynam: de amicis & inimicis difficile cognoscendis. Cap. xij.

Si benefeceris scito cui feceris: & erit grā in bonis tuis multa. Benefac iusto: & inuenies retributionē magnā: & si nō ab ipso certe a + dño. Nō est. n. ei bene qui assiduus est in malis & elemosynas nō danti: qm̄ & altissim⁹ odio h̄z peccatores: & miserit⁹ est penitētib⁹. Da misericordi: & ne suscipias peccatorē: & impijs & peccatorib⁹ reddet vindictā: custodiēs eos in diē vindicte. Da bono: & nō receperis peccatorem. Benefac humili: & non dederis impio. Prohibe panes illi + dare: ne in ipsis potentior te sit. Nam duplicia mala inuenies in omnibus bonis quecunq̄ feceris illi: quoniā & altissimus odio habet peccatores: & impijs reddet vindictā. Non agnoscetur in bonis amicus: & non abscōdetur in malis inimicus. In bonis viri inimici illius: in tristitia & in malicia illius amicus agnitus est. Nō credas inimico tuo in eternum. Sicut enim + eramētū eruginat nequitia illius. Et si humiliatus vadat curu⁹ abijce animū tuū: & custodi te ab illo. Nō statues illū p̄nes te: nec sedeat ad dexteram tuam: ne cōuersus stet in loco tuo: ne forte cōuersus in locū tuū inquirat cathedram tuā: & in nouissimo cognoscas verba mea: & i sermonibus meis stimuleris. Quis + miserebitur incātatori a serpente percusso: & oibus qui appropiāt bestijs. + Sic & q comitatur cū viro iniquo: & obuolutus ē i peccatis eius. Una hora tecum p̄manebit. Si aūt declinaueris: nō supportabit. In labijs suis indulcat inimicus: & i corde suo insidiat vt subuertat te in foueā. In oculis + suis lachrymat inimicus: & si inuenerit tēpus nō satiabitur sanguine: & si incurrerint tibi mala: inuenies eū illic p̄rio: & quasi adiuuans suffodiet plantas tuas. Caput suum mouebit & + plaudebit manu: & multa susurrans commutabit vultum suum.

A · al's + deo · B · Al's + pari · Al's + eramētum · C · Infra. 22. b · al's + me debitur. · al's non hz + sil · D · Al's + tuis · Al's + plaudet

¶ Cap. Xiij. ¶ Non est habenda societas cum diuitibus & superbis: qualiter diuites precipiunt pauperib⁹: & multis adulantur. Cap. xiij.

Qui tetigerit picē inquinabitur ab ea: & q cōicauerit superbo induet superbiā. Pondus sup se tollit: qui honestiori se communicat. Et ditiori tene soci⁹ fueris Quid communicabit cacabus ad ollam. Quando enim se colliserint confringetur. Diues iniuste agit & fremebit: pauper autē lesus tacebit. Si largitus fueris assumet te: & si nō habueris derelinquet te. Si habes conuiuet tecū: & euacuabit te: & ipse nō dolebit sup te. Si necessarius illi fueris supplantabit te: & subridēs spem dabit: narrans tibi oia bona & dicet: qd op⁹ est tibi: & cōfundet te in cibis suis: donec te exinaniat bis & ter: & i nouissimo + deridebit te. Postea videns derelinquet te: & caput suū mouebit ad te. Humiliare deo: & expecta manu eius. Attēde: ne seductus in stultitia humilieris. Noli eē humilis in sapientia tua ne humiliatus in stultitia seducaris. Aduocatus a potentiore discede: ex hoc eniz magis te aduocabit. Ne improbus sis ne impingaris & ne longe sis ab eo: ne eas in obliuionem. Ne retineas ex equo loqui cū illo: ne credas multis verbis illius. Ex multa enim loquela tētabit te: & subridens iterrogabit te de abscōditis tuis. Immitis animus illi⁹ cōseruabit verba tua: & non parcet de malicia & de vinculis. Caue tibi & attēde diligēter auditui tuo: quoniam cum subuersione tua ambulas. Audiens vero verba illa: q̄si + i somnis vide & + vigilabis. O vita tua dilige deum: & inuoca illū i salute tua. Omne aīal diligit simile sibi: sic & omnis homo proximū sibi. Ois caro ad similem sibi coniungetur: & ois homo sili sui sociabitur. Sicut communicabit lupus agno aliqn̄: sic peccator iusto. Que cōmunicatio sancto homini ad canem: aut que pes bona diuiti ad pauperē. Uenatio

A · al's + deridet. · B · C · al's + in somnis. · al's + vigilabit · Infra. 27. b

leonis onager in eremo:sic ⁊ pascua diui
tū₃ sunt pauperes. Et sicut abominatio ē
superbo humilitas:sic ⁊ execratio diuitis
paup. Diues cōmot⁹ cōfirmat ab amicis
suis: humilis aūt cū ceciderit expellet ⁊ a
notis. Diuiti decepto multi recuperato-
res. Locutus est + superba:⁊ iustificauerūt
illū. Humilis deceptus est:insup ⁊ argui-
tur. Locutus est sensate:⁊ nō est datus ei
locus. Diues locutus est ⁊ oēs tacue-
rūt:⁊ verbum illius vsq₃ ad nubes pdu-
cent. Pauper locutus ē:⁊ dicūt. Quis est
hic? Et si offenderit:subuertēt illū. Bona
est substātia cui non est peccatū in conscię
tia:⁊ nequissima paupertas in ore impij.
Cor hominis immutat faciem illius: si-
ue in bona siue in mala. Uestigiū cordis
boni ⁊ faciem bonam difficile inuenies:⁊
cum labore.

¶ Ca. Sū. ¶ De eo qui non offendit ver
bo:detestatur pestē auaritie:monet bñfa-
cere offerēdo deo:⁊ dare ⁊ memorari qm̄
mors nō tardat:de beatitudine viri mo-
rantis in sapientia. Cap. xiiij.

Beatus vir q non est lapsus verbo ex
ore suo:⁊ non est stimulatus tristi-
tia delicti. Felix qui nō habuit animi sui
tristitiā:⁊ nō excidit a spe sua. Uiro cupi-
do ⁊ tenacissime rōne est substātia:⁊ homi-
ni liuido ad qd aurū? Qui aceruat ex aīo
suo iniuste:alijs cōgregat:⁊ in bonis illi⁹
alius luxuriabit. Qui sibi nequā est cui
+ alij bonus erit? Et nō iocūdabitur i bo-
nis suis. Qui sibi inuidet nihil ē illo ne
qui⁹:⁊ hec redditio est malitie illi⁹. Et si
benefecerit:ignorāter ⁊ nō volēs facit:⁊ in
nouissimo manifestat maliciā suam. Ne
quam est oculus + liuidi:⁊ auertens fa-
ciē suam ⁊ despiciens animam suā. Insa-
tiabilis oculus cupidi i parte iniqtatis:
non satiabit donec cōsumat arefaciēs aīa
maȝ suā. Oculus malus ad mala:⁊ nō sa-
tiabit pane indigēs:⁊ in tristitia erit sup
mēsam suam. Fili si habes benefac tecū:⁊
deo dignas oblatiōes offer. Memor esto
quoniam mors nō + tardat:⁊ testamētū
inferorum qd demonstratum est tibi. Te
stamentū enim huius mūdi morte mo
riet. Ante mortem benefac amico tuo:⁊
sm̄ vires tuas exporrigēs da pauperi. Nō
defrauderis a die bono:⁊ particula + bo-
ne dōi nō te pretereat. Nōne alijs relinqs

2.Cor.9.e
als + sup ba.
D
Infra.2.22 ⁊.31.a.
A
infra.1.c.
Als + alio
Als + inuidi
B
Prou.27.c
Eccl.1.b.
Als + tardabit
Als + bo ni doni

dolores ⁊ labores tuos. In diuisiōe sortis
da ⁊ accipe:⁊ iustifica animaȝ tuā. Añ obi
tum tuū operare iustitiā:qm̄ nō est apud
inferos inuenire cibum. Ois caro sicut fe
nū veterascet:⁊ sicut foliū fructificans in
arbore viridi. Alia generant ⁊ alia deijciū
tur:sic generatio carnis ⁊ sanguinis alia
finit ⁊ alia nascit. Omne opus corrupti-
bile in fine deficiet:⁊ qui illud operat ibit
cū illo. Et omne opus electū iustificabit:
⁊ q operat illud honorabit in illo. Beatus
vir q in sapiētia morabit:⁊ q in iustitia
sua meditabit:⁊ i sensu cogitabit circūspe
ctionē dei. Qui cogitat vias illi⁹ in corde
suo ⁊ i + absconsis suis intelligēs: vadens
post illā qsi inuestigator ⁊ in vijs illi⁹ cōsi
stēs. Qui respicit p fenestras illi⁹ ⁊ in ia
nuis illi⁹ audiēs. Qui requiescit iux domū
illi⁹:⁊ in parietib⁹ illi⁹ figens palū. Sta-
tuet casulam suā ad manus illi⁹:⁊ requie
scēt in casula illius bona p euū. Statuet fi
lios suos sub teg mine illius:⁊ sub ramis
ei⁹ morabit. Protegei sub tegmine illi⁹
a feruore:⁊ in gloria eius requiescet.

¶ Ca. Sū. ¶ Laus viri timētis deū:q̄ bo
na nostra a deo sunt mala nr̄a nō sunt vi-
lipendenda. Cap. xv.

Qui timet deū faciet + bona:⁊ q con
tinēs est iustitie apprehēdet illaȝ:⁊
obuiabit illi qsi mater honorificata:⁊ qua
si mulier a virginitate suscipiet illū. + Ci
bauit illū pane vite ⁊ intellectus:⁊ aqua
sapiētie salutaris potauit illū. Et firmabi
tur in illo ⁊ nō flectetur:⁊ cōtinebit illū
⁊ nō confundet:⁊ exaltabit illū apud pro-
ximos suos:⁊ in medio ecclesie aperiet os
eius ⁊ adimplebit + eū spū sapientie ⁊
intellectus ⁊ + stola glorie + vestiet illū.
Jocunditatem ⁊ exultationē thesauriza-
bit sup illū:⁊ nomine + eterno hereditā
bit illuȝ. Homines stulti nō apprehendēt
illum:⁊ homines sensati obuiabunt illi.
Hoies stulti nō videbūt eam:longe eniȝ
abest a superbia ⁊ dolo. Uiri mēdaces non
erūt illius memores:⁊ viri veraces inue
niētur in illa:⁊ successum habebūt vsq₃ ad
inspectionē dei. Nō est speciosa laus in ore
peccatoris:+ q nō est a dño missus:quo-
niā a deo perfecta est sapiētia. Sapiētie.n.
dei astabit laus:⁊ in ore fideli abūdabit:⁊
dñator dabit eam illi. Nō dixeris per eū
abest:que enim odit ne feceris. Nō dicas:

C
Esa.14.b
Jaco.1.b
1.pe.1.b.
D
als + ab sconditis
als + illā
A
als + ci babit
B
als + il lum
als + stel lam
als + in duet
al. + eter nitatis
C
als + qm̄

Ille me + implanauit: non enim necessa-
rii sunt ei homines impii. Omne execra-
mentū erroris odit dñs: ꝛ non erit ama
bile timētibus + eū. Deus ab initio cō-
stituit hominē: ꝛ reliqt illū in manu con
silii sui. Adiecit mandata ꝛ precepta sua.
Si volueris mandata conseruare cōseruā
bunt te: ꝛ in ppetuum fidem placitā +
seruare. Apposuit tibi aquā ꝛ ignē: ad qd̄
volueris porrige manū tuam. Ante homi
nem vita ꝛ mors: bonum ꝛ malū. Quod
placuerit ei dabitur illi: quoniā multa sa
pientia dei ꝛ fortis in potentia: vidēs oēs si
ne intermissione. Oculi domini ad timē
tes eū: ꝛ ipse agnoscit omnē operā homi-
nis. Nemini mandauit impie agere: ꝛ ne
mini dedit spaciū peccandi. Nō enim con
cupiscit multitudinem filiorum infide-
lium ꝛ inutilium.

al's + implanabit
al's + deū vel illū
Mat. 19. c
D
al's + facere

¶ Ca. Sū. ¶ Nō iocūdandū de filiis impiis: de igne vltiōis domini sicut in vno ita ꝛ in multis. Cap. xvi.

E

Ne iocūderis in filiis impiis si mul
tiplicent: nec oblecteris sup ipsos si
nō est timor dei in illis. Non credas vite
illorū: ꝛ ne respexeris in labores eorum.
Melior est enim vnus timēs deū: qȝ mil
le filii impii. Et vtile est mori sine filiis: qȝ
relinquere filios impios. Ab vno sensato
inhabitabit patria: ꝛ a tribus impiis de-
seretur. Multa + talia vidit oculus me⁹:
ꝛ fortiora + horum audiuit auris mea.
In synagoga peccantiū exardebit ignis:
ꝛ in gēte incredibili exardescet ira. Nō exo-
rauerūt p peccatis suis antiq gygātes q de
structi sunt cōfidentes sue virtuti: ꝛ nō pe
percit peregrinationi illorum: sed percussit
eos ꝛ execrat⁹ est eos pre supbia verbi illo
rū. Nō misertus est illis gentē totā pdēs:
ꝛ extollentē se in peccatis suis. Et sicut sex
centa milia peditū q cōgregati sunt i du-
ricia cordis sui: ꝛ si vnus fuisset ceruicat⁹
mirū si fuisset immunis. Misericordia
enim ꝛ ira est cū illo: potēs est exoratio ꝛ
effundēs irā. Secūdū misericordiā suā:
sic correctio illius: + hominē fm opera
sua + iudicat. Nō effugiet in rapina pecca
tor: ꝛ non retardabit sufferētia miseri-
cordiā facientis. Omnis misericordia faciet
locū vnicuiqȝ fm meritū operū suorū
ꝛ fm intellectū peregrinatiōis ipsi⁹. Nō
dicas. A deo abscōdar: ꝛ ex summo quis

Al's + alia
al's + his
F
Sup. 5. b
al's + hominis
al's + iudicatur

mei memorabitur? In populo magno
nō agnoscar. Que est enim aīa mea in tā
immēsa creatura? Ecce celū ꝛ celi celorū:
abyssus ꝛ vniuersa terra ꝛ que in eis sūt
in cōspectu illi⁹ cōmouebūtur: mōtes si
mul ꝛ colles ꝛ fundamēta terre: ꝛ cū ɔspe
xerit illa deus tremore cōcutiētur. Et in
omnibus his insensatū est cor: ꝛ oē cor
intelligitur ab illo: ꝛ vias illi⁹ qs intelli-
git? Et pcellam quā nec oculus vidit ho-
minis. Nā plurima illi⁹ opera sūt i abscō
sis: sed opa iustitie ei⁹ qs enūciabit: aut qs
sustinebit? Longe enim est testamentū
a qbusdam: ꝛ interrogatio + hominū in
cōsummatiōe est. Qui minorat corde co-
gitat inania: ꝛ vir iprudēs ꝛ errās cogitat
stulta. Audi me fili ꝛ disce disciplinā sen-
sus: ꝛ i verbis meis attēde in corde tuo: ꝛ
dicā in eqtate disciplinā: ꝛ scrutabor enar
rare sapiētiā: ꝛ i verbis meis attēde i cor-
de tuo: ꝛ dico in eqtate spūs: virtutes qs
posuit deus in opera sua ab initio: ꝛ i ve-
ritate enūcio sciētiam ei⁹. In iudicio dei
opera eius ab initio: ꝛ ab institutiōe + ho
minū ipsoꝝ distinxit ptes illoꝝ: ꝛ initia
eoꝝ in gētib⁹ suis. Ornauit i eternū ope
ra illoꝝ: nec esurierūt nec laborauerūt: ꝛ
nō destiterūt ab operib⁹ suis. Unusqsqȝ
proximū sibi nō + angustiabit vsqȝ i +
eternū. Nō sis icredibilis vbo illi⁹. Post
hec deus in terrā respexit: ꝛ impleuit illā
bonis suis. Anima autem omnis vitalis
denūciauit ante faciem ipsius: ꝛ in ipsa ite
rum reuersio illorum.

C
Al's + omniū
D
al's non his + hominum
al's + angustiauerit
Al's + cuium

¶ Ca. Sū. ¶ Qꝫ nullus a cognitione dei absconditur: qui enim hominem creauit per nationes distinxit ꝛ rectores dedit: sine intermissione ad eos respicit de elemosyna: de penitentia ꝛ confessione non tardanda. Cap. xvii.

E

Deus creauit de terra hominē: ꝛ scd̄m
imaginē suam fecit illum. Et iterū
conuertit illū in ipsam: ꝛ secūdū se vesti-
uit illū virtute. Numerū dierū ꝛ tēpus
dedit illi: ꝛ dedit illi potestatem eorū que
sunt sup terram. Posuit timorē illius
super omnem carnem: ꝛ dominatus est
bestiarum ꝛ volatiliū. Creauit ex ipso ad-
iutorium simile sibi consilium ꝛ linguā
ꝛ oculos ꝛ aures ꝛ cor dedit illis excogitā
di: ꝛ disciplina intellectus repleuit illos.
Creauit illis scientiam spiritus: ꝛ sensu

Gen. 1. d.
Gen. 2. c.

impleuit eos: Morū: ⁊ mala ⁊ bona ostēdit illis. Posuit oculū ipsorum super corda illoꝝ ostēdere illis magnalia operū suoꝝ: vt nomen sanctificationis collaudēt ⁊ gloriari in mirabilibus illius vt magnalia enarrēt operū eius. Addidit illis disciplinā: ⁊ legē vite hereditauit illos. Testamētū eternū cōstituit cū illis: ⁊ iustitiā ⁊ iudicia sua ostēdit illis. Et magnalia honoris ei[9] vidit oculus eorū: ⁊ honorē vocis audierūt aures illoꝝ: ⁊ dixit illis: + attēdite ab omni iniquo. Et mandauit illis vnicuiqꝫ de proximo suo. Vie illorū corā ipso sunt semp: nō sunt abscōse ab oculis ipsi[9]. In vnāquāqꝫ gētē pposuit rectorē: ⁊ pars dei isrl facta est manifesta. Et oia opa illorū velut sol in cōspectu dei: ⁊ oculi ei[9] sine intermissiōe inspiciētes in vijs eoꝝ. Nō sunt abscōsa testamēta ppter iniquitatem illorū: ⁊ omnes iniquitates eorū in conspectu dei. Elemosyna viri quasi sacculus cū ipso: ⁊ grām hoīs quasi pupillā conseruabit: ⁊ postea resurget ⁊ retribuet illis retributionē vnicuiqꝫ in caput ipsoꝝ ⁊ cōuertet in inferiores ptes terre. Penitētib[9] aūt dedit viā iustitie: ⁊ cōfirmauit deficiētes sustinere: ⁊ destinauit illis sortem veritatis. Cōuertere ad dn̄m ⁊ relinq̄ peccata tua: pcare faciē + dn̄i ⁊ minue offendicula. Reuertere ad dn̄m: ⁊ auertere ab iniustitia tua: ⁊ nimis odito execratiōnē: ⁊ cognosce iustitias ⁊ iudicia dei ⁊ sta i sorte ppositiōis ⁊ orōnis altissimi dei. In ptes vade seculi sancti cū viuis ⁊ dātib[9] cōfessionē deo. Nō demoreris in errore ipiorū: añ mortē cōfitere. A mortuo q̄si nihil perit cōfessio. Cōfiteberis viuens: viuus ⁊ sanus confiteberis ⁊ laudabis deum: ⁊ + glāberis in miseratiōib[9] eius. Q̄ȝ magna misericordia dn̄i: ⁊ ppitiatio illi[9] cōuertētib[9] ad se. Nec. n. oīa pñt eē + i hoīb[9] q̄m nō est imortalitatis fili[9] hoīs ⁊ i + vanitate malicie placuerūt. Quid lucidi[9] sole: Et hͨ deficiet. Aut qd nequs + q̄ȝ quod excogitauit caro ⁊ sanguis: Et hoc arguetur. Uirtutē altitudinis celi ipse cōspicit. Et omnes homines terra ⁊ cinis.

¶ Ca. Sū. ¶ De magnalibus dei: ⁊ hominis miseria erga pximū: de danda elemosyna sine verbo malo: de huidendo ⁊ memorando iudicio: de oratione: ⁊ continētia anime. Cap. xviij.

Qui viuit ieternū creauit oia simul. Deus solus iustificabit: ⁊ manet inuictus rex in eternū. Quis sufficiet enarrare opa illius: Quis enim inuestigabit magnalia eius: Uirtutē aūt magnitudinis eius qs enūciabit: Aut quis adijciet enarrare misericordiā eius: Nō est minuere neqꝫ adijcere: nec est inuenire magnalia dei. Cū cōsummauerit homo: tūc + incipiet: ⁊ cū quieuerit operabit. Quid est homo ⁊ que est grā illius: Et quid est bonū aut qd nequā illius: Numer[9] dierum hominū vt multum centū anni: q̄si gutte aq̄ + maris deputati sūt. Et sicut calculus harene: sic exigui ani i die eui. Propter hoc patiens est deus in illis: ⁊ effundit sup eos misericordiā suā. Uidit presumptionē cordis eorū q̄m mala est: ⁊ cognouit subuersionem illorū: q̄m nequā est. Ideo ipleuit ppitiationē suā in illis: ⁊ ostendit eis viam equitatis. Miseratio hominis circa proximū suum: misericordia aūt + dei super omnē carnē. Qui misericordiā habet + docet ⁊ erudit quasi pastor gregē suū. Miseratur excipiēs doctrinam miserationis: ⁊ qui + festinat in iudicijs eius. Fili in bonis non des querelam ⁊ in omni dato non des tristitiā verbi mali. Nonne ardorē refrigerabit ros: Sic ⁊ verbū meli[9] q̄ȝ datū. Nonne ecce verbum super datum bonum: Sȝ + vtraqꝫ cū homine iustificato. Stultus acriter improperabit: ⁊ datus indisciplinati tabescere facit oculos. Ante iudiciū para iustitiā tibi: ⁊ anteq̄ȝ loquaris disce. Ante languorē adhibe medicinā: ⁊ añ iudiciū interroga te ipsum: ⁊ in cōspectu dei inuenies ppitiationē. Añ languorē humilia te: ⁊ i tēpore infirmitatis ostēde conuersationē tuā. Nō impediaris orare semp: ⁊ ne + vereris vsqꝫ ad mortē iustificari: quoniam merces dei manet in eternū. Añ orōnem prepara aiam tuā: ⁊ noli eē quasi homo q tentat deum. Memento ire in die + consummationis ⁊ tps retributiōis in + cōuersatiōe + facies. Memēto paupertatis in tēpore abūdātie: ⁊ necessitatē paupertatis in die diuitiarū. A mane vsqꝫ ad + vesperā immutabit tēpus: ⁊ hec omnia citata in oculis dei. Homo sapiens in oībus metuit: ⁊ in diebus delictorū attēdet ab inertia. Omnis astutus agnoscit sapiētiā: ⁊ inue

Marginal notes (left): B — Al's + vobis — C — Isa. 19. c. — Actu. 3. b — al's + dei — de pe. di. 5. 5. hoc ideȝ ⁊. a mortuo ⁊ ca. voluissent sed. — D — al's + glorificaberis — al's + oībus — al's + vanitatem — al's non hȝ + q̄ȝ quod

Marginal notes (right): A — al's + incipit — Gen. 6. a — pē. 59. — al's + amare — B — al's + dn̄i — al's + ⁊ docte erudit — al's + festinant — C — al's + virūqꝫ — 16. q. 1. c. sic viue ⁊. c. sequēti. — Lu. 18. a. — thes. 5. d — al's + vereris — sup. 11. c. — al's + cōsumptionis — al's + cōuersione — al's + facies — D — al's + vesperum

nientis ei dabit confessionem. Sensati in verbis: et ipsi sapienter egerunt: et intellexerunt veritatem et iustitiam: et implorauerunt prouerbia et iudicia. Post concupiscentias tuas non eas: et a + voluntate tua auertere. Si prestes anime tue concupiscentias eius: faciet te in gaudium inimicis tuis. Ne oblecteris in turbis: nec in modicis. Assidua enim est commissio illorum. Ne fueris mediocris in contentione ex fenore: et non est tibi nihil in seculo: eris enim inuidus + anime tue.

di.47.c. virum
als + voluptate
al. + vite

¶ Ca. Sū. ¶ De vino et luxuria et loquacitate: de discretione habenda in verbis: de differentia habende sapientie diuine et humane: de homine cognoscendo: de correptione sine ira. Cap. xix.

A Operarius ebriosus non locupletabitur: et qui spernit modica paulatim decidit. Uinum et mulieres apostatare faciunt sapientes: et arguunt sensatos: et qui se iungit fornicariis erit nequam. Putredo et vermes hereditabunt illum et extolletur in exemplum maius: et tolletur de numero anima eius. Qui credit cito leuis corde est et minorabitur: et qui delinquit in animam suam insuper habebitur. Qui gaudet iniquitate denotabitur: et qui odit + correptionem minuetur vita: et qui odit loquacitatem extinguit maliciam. Qui peccat in animam suam penitebit: et qui iocundatur in malicia denotabitur. Ne iteres verbum nequam et durum: et non minoraberis. Amico et inimico noli narrare sensum tuum: et si est tibi delictum noli denudare. Audiet enim te et custodiet te: et quasi defendens peccatum odiet te: et sic aderit tibi semper. Audisti verbum aduersus proximum tuum commoriatur in te: videns quoniam non te disrumpet. A facie verbi parturit fatuus: tanquam gemitus partus infantis. Sagitta infixa femori + canis: sic verbum in corde stulti. Corripe amicum ne forte + non intellexerit: et dicat: non feci: aut si fecerit: ne iterum addat facere. Corripe proximum nec forte non dixerit: et si dixerit ne forte iteret. Corripe amicum: sepe enim fit commissio: et non omni verbo credas. Est qui labitur lingua sua: sed non ex animo. Quis est enim qui non deliquerit in lingua sua? Corripe proximum antequam comineris: et da locum timori altissimi: quia omnis sapientia timor dei: et in illa timere deum: et

ii.q.4.c. non solum
B
als + correctionem
sup.10.d
als + carnis.
als non hs + non
C

in omni sapientia dispositio legis. Et non est sapientia nequitie disciplina: et non est cogitatus bonus peccatorum prudentia. Est prudentie nequitia: et in ipsa execratio: et est insipiens qui minuitur sapientia. Melior est homo qui + minuitur sapientia et deficiens sensu in timore dei: quam qui abundat sensu et transgreditur legem altissimi. Est solertia certa: et ipsa iniqua: et est qui emittit verbum certum enarrans veritatem. Est qui nequiter humiliat se: et interiora eius plena sunt dolo: et est iustus qui se nimium submittit a multa humilitate: et est iustus qui inclinat faciem suam et fingit non videre se quod ignoratum est. Et si ab imbecillitate virium vetetur peccare: si inuenerit tempus malefaciendi malefaciet. Ex visu cognoscitur vir: et ab occursu faciei cognoscitur sensatus. Amictus corporis et risus dentium et ingressus hominis + enunciant de illo. Est correptio mendax in ira contumeliosi: et est iudicium quod non probatur esse bonum: et est tacens et ipse est prudens.

als + deficit
D
di.41.ca. si.
Als + enunciat.
als + correctio

¶ Ca. Sū. ¶ De correptione et correpti penitentia: de tacente et loquace: de dato sapientis et gratia et dato fatui: de falsa promissione: de mendacio: de sapiente placente magnatis: de donis non accipiendis: de sapientia abscondita. Cap. xx.

Quam bonum est arguere quam irasci et confitentem in oratione non prohibere. Concupiscentia spadonis deuirginauit iuuenculam: sic qui facit per vim iudicium iniquum. Quam bonum est correptum manifestare penitentiam: sic enim effugies voluntarium peccatum. Est tacens qui inuenitur sapiens: et est odibilis qui procax est ad loquendum. Est autem tacens et non habens sensum loquele: et est tacens sciens tempus apti temporis. Homo sapiens tacebit vsque ad tempus: lasciuus autem et imprudens non + seruabit tempus. Qui multis vtitur verbis ledet animam suam: et qui potestatem sibi sumit iniuste odietur. Est processio in malis viro indisciplinato: et est inuentio in detrimentum. Est datum quod non est vtile: et est datum cuius retributio duplex. Est propter gloriam minoratio: et est qui ab humilitate leuabit caput. Est qui multa redimat modico precio: et restituens ea in septuplum. Sapiens in verbis seipsum amabilem facit: gratie autem + fatuorum effundentur. + Datus insipientis non erit + vtilis tibi: oculi enim illius septemplices sunt. Exigua dabit et multa improperabit,

A
als + seruabunt
B
als + imperiorum
Als + datum
als + vtile

bit: et apertio oris illius inflammatio est. Ho die et heri eras qs et eras exprtur: et odibilis est homo huiusmodi. Fatuo non erit amicus et non erit gratia in bonis illius. Qui enim edunt panem illius: false lingue sunt. Quoties et quam ti irridebunt eum: Neque enim quod habendum erat directo sensu distribuit: similiter et quod non erat habendum. Lapsus falsae linguae quasi qui in pavimento cadens: sic casus malorum festinanter venient. Homo acharis quasi fabula vana: et in ore indisciplinatorum assidua erit. Ex ore fatui reprobabitur parabola: non enim dicit illam in tempore suo. Est qui vetatur peccare pro inopia: et in requie sua stimulabitur. Est qui perdet animam suam pre confusione: et ab imprudenti persona perdet eam: personae autem acceptione perdet se. Est qui pre confusione promittit amico: et lucratus est eum inimicum gratis. Opprobrium nequam in homine mendacium: et in ore indisciplinatorum assidue erit. Potior fur quam assiduitas viri mendacis: perditionem autem ambo hereditabunt. Mores hominum mendacium sine honore: et confusio illorum cum ipsis sine intermissione. Sapiens in verbis producet seipsum: et homo prudens placebit magnatis. Qui operatur terram suam inaltabit acervum frugum: et qui operatur iustitiam ipse exaltabitur: qui vero placet magnatis effugiet iniquitatem. Exenia et dona excecant oculos iudicum: et quasi mutus in ore avertit correctiones eorum. Sapientia absconsa et thesaurus invisus: que utilitas in utrisque: Melior est qui celat insipientiam suam: quam homo qui abscondit sapientiam suam.

ℭ Ca. xxi. ℭ De peccatis non cumulandis sed fugiendis: de audace lingua heretici: de consummatione et via peccantium: de fatuo et sapiente alternatim: de maledicente diabolum et susurrone. Cap. xxi.

Fili peccasti: non adiicias iterum: sed et de pristinis deprecare ut tibi dimittantur. Quasi a facie colubri fuge peccata: et si accesseris ad illa suscipient te. Dentes leonis dentes eius: interficientes animas hominum. Quasi romphea bis acuta omnis iniquitas: plage illius non est sanitas. Obiurgatio et iniurie anullabunt substantiam: et domus que nimis locuples est anullabitur superbia: sic substantia superbi eradicabitur. Deprecatio pauperis ex ore usque ad aures perveniet: et iudicium festinato adveniet illi. Qui odit correptionem vestigium est peccatoris: et qui timet deum convertetur ad cor suum. Notus a longe potens lingua audaci: et sensatus scit labi se ab ipso. Qui edificat domum suam impendiis alienis: quasi qui colligit lapides suos in hyeme. Stuppa collecta synagoga peccantium: et consummatio illorum flamma ignis. Via peccantium complantata lapidibus: et in finem illorum inferi et tenebre et pene. Qui custodierit iusticiam continebit sensum eius: consummatio timoris dei: sapientia et sensus. Non erudietur qui non est sapiens in bono. Est autem insipientia que abundat in malo: et non est sensus ubi est amaritudo. Scientia sapientis tanquam inundatio abundabit: et consilium illius sicut fons vite permanet. Cor fatui quasi vas confractum: et omnem sapientiam non tenebit. Verbum sapiens quodcunque audierit scius laudabit et ad se adiiciet: audivit luxuriosus et displicebit illi et proiiciet illud post dorsum suum. Narratio fatui quasi sarcina in via. Nam in labiis sensati invenietur gratia. Os prudentis queritur in ecclesia: et verba illius cogitabunt in cordibus suis. Tanquam domus exterminata: sic fatuo sapientia: et scientia insensati inenarrabilia verba. Compedes in pedibus doctrina stulto: et quasi vincula manuum super manum dexteram. Fatuus in risu exaltat vocem suam: vir autem sapiens vix tacite ridebit. Ornamentum aureum prudenti doctrina: et quasi brachiale in brachio dextro. Pes fatui facilis in domum proximi: et homo peritus confundetur a persona potentis. Stultus a fenestra respiciet in domum: vir autem eruditus foris stabit. Stultitia hominis auscultare per ostium: et prudens gravabitur contumelia. Labia imprudentium stulta narrabunt: verba autem prudentium statera ponderabuntur. In ore fatuorum cor illorum: et in corde sapientium os illorum. Dum maledicit impius diabolum: maledicit ipse animam suam. Susurro coinquinabit animam suam et in omnibus odietur: et qui permanserit odiosus erit: tacitus et sensatus honorabitur.

ℭ Ca. xxii. ℭ De lapidatione pigri: de filio et filia fatua: discernendum quid et quibus sit predicandum de luctu mortui: de rugitu fatui: de non loquendo multum cum fatuo: et quod amicitiam solvent convicia. Cap. xxii.

In lapide

Marginalia: al. et fenerat — C — al. et imprudentia persone — D — al. producit — prover. 12. b et 25. c. — Exo. 23. a — deu. 16. d — infra. 14. c. — xi. q. 3 ca. pauper — al. et correptiones. — A — sup. 5. ca. — al. et omnis — al. et adnihilabunt — al. et adnihilabit — B — al. et sine — C — infra. 33. a. — al. et versutus — al. non est et adse. — al. et audiet in suis — al. et tergum — al. et dexteram. — al. et inaltat. — D

In lapide luteo + lapidatus est piger: et omnes loquentur super + aspernationem illius. De stercore boum lapidatus est piger: et omnis qui tetigerit eum excutiet manus. Confusio patris est de filio indisciplinato: + filia autem + fatua in deminoratione fiet. Filia prudens hereditas viro suo: nam que confundit in contumeliam fit genitoris. Patrem et virum confundit audax: et ab impiis non minorabitur: ab vtrisque autem inhonorabitur. Musica in luctu importuna narratio: flagella et doctrina in omni tempore sapientia. Qui docet fatuum: quasi qui conglutinat testam. Qui narrat verbum non audienti: quasi qui excitat dormientem de graui somno. Cum dormiente loquitur qui enarrat stulto sapientiam: et in fine narrationis dicit. Quis est hic? Supra mortuum plora: defecit enim lux eius: et supra fatuum plora + defecit enim sensus. Modicum plora super mortuum: quoniam requieuit. Nequissimi enim nequissima vita super mortem fatui. Luctus mortui septem dies: fatui autem et impii omnes dies vite illorum. Cum stulto ne multum loquaris: et cum insensato ne abieris. Serua te ab illo vt non molestiam habeas: et non coinquinaberis in peccato illius. Deflecte ab illo et inuenies requiem: et non + accidiaberis in stultitia illius. Super plumbum quid grauabitur: Et quod illi aliud nomen quam fatuus? Arenam et salem et massam ferri facilius est + ferre quam hominem imprudentem et fatuum et impium. Sicut loramentum ligneum colligatum fundamento edificii non dissoluetur: sic et cor confirmatum in cogitatione consilii. Cogitatus sensati in omni tempore vel metu non deprauabitur. Sicut pallee in excelsis et cementa sine impensa posita contra faciem venti non permanebunt: sic et cor timidum in cogitatione stulti contra impetum timoris non resistet. Sicut ornatus arenosus in pariete limpido: sic et cor trepidum in cogitatione + fatui omni tempore non metuet: + sed et qui in preceptis dei permanet semper. Pungens oculum + deducit lachrymas: et qui pungit cor profert sensum. Mittens lapidem in volatilia deiiciet illa: sic et qui conuiciatur amico dissoluit amicitiam. Ad amicum et si produxeris gladium non desperes: est enim regressus ad amicum. Si aperuerit os triste non timeas. Est enim + concordatio excepto conuicio et improperio: et superbia et mysterii reuelatione et plaga dolosa. In his omnibus effugiet amicus. Fidem posside cum amico in paupertate illius: vt et in bonis illius leteris. In tempore tribulationis illius permane illi fidelis: vt in hereditate illius coheres sis. Ante ignem camini vapor et fumus ignis inaltatur: sic et ante sanguinem maledicta et contumelie et mine. Amicum salutare non + confundaris: a facie illius non + me abscondam: et si mala + mihi euenerint per illum + sustinebo. Omnis qui audiet cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo custodiam: et super labia mea signaculum certum vt non cadam in ipsis: et lingua mea perdat me?

Ca. XXII. Orio contra superbiam: gulam: et luxuriam: et de iuratione: de blasphemia: et de indisciplinata loquela: de tribus generibus peccatorum: de confutatione hominis volentis peccare: de multis peccatis concurrentibus in adulterio: de laude timoris domini. Cap. XXIII.

Domine pater et dominator vite mee: ne derelinquas me in cogitatu et consilio eorum: nec sinas me cadere in illa exprobratione. Quis superponit in cogitatu meo flagella et in corde meo doctrinam sapientie: vt ignorationibus eorum non parcant mihi: et non appareant delicta eorum et ne + adincrescant ignorantie mee: et multiplicentur delicta mea: et peccata mea abundent: et incidam in conspectu aduersariorum meorum et gaudeat inimicus meus? Domine pater et deus vite mee: ne derelinquas me in cogitatu illorum. + Extollentiam oculorum meorum ne dederis mihi: et omne desiderium + auerte a me. Aufer a me ventris concupiscentias: et concupitus concupiscentie ne apprehendant me: et + aio irreuerenti et + infrunito ne tradas me. Doctrinam oris audite filii: et qui custodierit illam non periet labiis suis: nec scandalizabitur in operibus nequissimis. In vanitate sua apprehenditur peccator: et superbus et maledictus scandalizabitur in illis. Iurationi non assuescat os tuum: multi enim casus in + illa. Nominatio vero dei non sit assidua in ore tuo: et nominibus sanctorum non admiscearis: quoniam non eris immunis ab eis. Sicut enim seruus interrogatus assidue a liuore non minuitur: sic omnis iurans et nominans in toto a peccato non purgabitur. Vir multum iurans implebitur iniquitate: et non discedet a domo illius plaga. Et si frustrauerit fratrem delictum illius super ipsum erit: et si dissimulauerit: delinquit dupliciter: et si in vacuum iurauerit non iustificabitur. Replebitur enim retributione domus illius. Est et alia loquela + contraria morti: non inueniatur in hereditate iacob. Etenim a misericordibus omnia hec auferentur: et in delictis non + voluptabuntur. Indisciplinose loquele non

Marginalia (left): A — al. + lapidabitur — als + aspernatione — al. + in filia — al. non habens + fatua — B — sup. 3. c. — infra 31. a. — infra 38. b — al. + deficit — al. + diebus — sup. 12. c. — als + acci dieris — prouerb. 27. a. — als + portare — C — al. + stulti — als + sic et qui — als + reducet — als + recordatio — D

Marginalia (right): als + confundar — als + te — al. + tibi — als + sustine — Ps. 140 — A — al. + accrescant — als + Excellentiam — als + prauum — als + ate — als + in struite — B — als + illa — De iureiura. c. et si xps. 8. 27. b. — als + econtrario in mortem — als + volutabunt

assuescat os tuū: est enī in illa vbū peccati. Memēto patris et matris tue: in medio. n. magnatū cōsistis: ne forte obliuiscat te deus in cōspectu illorum: et assiduitate tua infatuatus improperiū patiaris: et maluisses nō nasci: et diē natiuitatis tue maledicas. Hō assuetus in verbis improperij: in omnibus diebus suis nō erudiet. Duo genera abūdāt in peccatis: et tertiū adducit irā et pditionē. Anima calida quasi ignis ardēs nō extinguet donec aliqd glutiat: et hō nequā in ore carnis sue: nō desinet donec incēdat ignē. Homini fornicario ois panis dulcis: nō fatigabit trāsgrediens vsq ad finē. Omnis hō qui trāsgredit lectū suū cōtēnens in animā suā: et dicēs quis me videt: tenebre circūdāt me: et parietes cooperiūt me: et nemo circūspicit me: quē vereor: delictorū meorū nō memorabit altissimus: et nō intellexit qm oia videt oculus illius: qm expellit a se timorē dei hmōi hois timor: et oculi hominū timētes illū: et nō cognouit: qm oculi dnī multo plus lucidiores sunt sup solem: circūspiciētes oēs vias hominū: et pfundū abyssi et hominū corda intuētes in abscōditas ptes. Domino. n. deo anteq crearent oia sunt agnita: sic et post pfectū respicit oia. Hic in plateis ciuitatis vindicabit: et quasi pullus equinus fugabit: et vbi nō sperauit apphēdet. Et erit dedecus oibus: eo q nō intellexerit timorē dnī. Sic et mulier ois relinquēs virum suū: et statuēs hereditatē ex alieno mrimonio. Primo. n. in lege altissimi incredibilis fuit: et scdo virū suum dereliqt: tertio in adulterio fornicata ē: et ex alio viro filios statuit sibi. Hec in ecclesiā adducet: et in filios eius respiciet. Non tradēt filij eius radices: et rami eius nō dabūt fructū. Derelinquet in maledictū memoriā eius: et dedecus illius nō delebit. Et agnoscēt qui derelicti sunt: qm nihil melius est q timor dei: et nihil dulcius q respicere in mādatis dnī. Gloria magna est sequi dnm: lōgitudo. n. dierū assumetur ab eo.

Ca. xxiiij. De laude sapie: dicit sapia se ex ore altissimi pdijsse: enarrat q fecerit: de reqe quā inuenit. Cap. xxiiij.

Sapientia laudabit animā suā: et in deo honorabitur: et in medio ppli sui gloriabit: et in ecclesijs altissimi aperiet os suū: et in cōspectu virtutis illius gloriabit: et in medio ppli sui exaltabit: et in plenitudine sancta admirabit: et in multitudine electorū hēbit laudē: et inter bndictos bndicet dicēs. Ego ex ore altissimi pdiui primogenita ante oēs creaturā. Ego feci in celis vt oriret lumē indeficiens: et sicut nebula texi oēm terrā. Ego in altissimis habitaui: et thronus meus in colūna nubis: Gyrū celi circuiui sola: et pfundū abyssi penetraui et in fluctibus maris ambulaui: et in oi terra steti. Et in oi pplo et in oi gente pmatū habui: et oium excellētiū et humiliū corda virtute calcaui. Et in his oibus requiem qsiui: et in hereditate dnī morabor. Tūc pcepit et dixit mihi creator oium: et q creauit me requieuit in tabernaculo meo: et dixit mihi. In iacob inhabita et in israel hereditare: et in electis meis mitte radices. Ab initio et ante secula creata sum: et vsq ad futurū seculū nō desinā: et in habitatiōe sancta corā ipso ministraui. Et sic in syon firmata sum: et in ciuitate sanctificata sitr requieui: et in hierlm potestas mea. Et radicaui in pplo honorificato: et in partes dei mei hereditas illius: et in plenitudine sanctorū detētio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: et quasi cypressus in monte syon: quasi palma exaltata sum in cades: et quasi plātatio rose in hiericho. Quasi oliua speciosa in cāpis: et quasi platanus exaltata sum iuxta aquā in plateis. Sicut cynamomū et balsamū aromatisans odorē dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris: et quasi storax et galbanus et vngula et gutta. Quasi libanus nō incisus vaporaui habitationē meā: et quasi balsamum nō mixtum odor meus. Ego quasi terebinthus extēdi ramos meos: et rami mei honoris et gratie. Ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris: et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitiōis et sancte spei. In me grā omnis vie et veritatis: in me ois spes vite et virtutis. Trāsite ad me oēs q cōcupiscitis me: et a generatiōibus meis adimplemini. Spūs. n meus super mel dulcis: et hereditas mea sup mel et fauū. Memoria mea in generatiōe seculorū. Qui edūt me adhuc esuriēt: et q bibūt me adhuc sitiet. Qui audit me nō cōfundet: et q opatur in me nō peccabūt. Qui elucidāt me vitam eternā habebūt. Hec oia liber vite: et testa-

C — 2.re.16.d — al's + reglutiat — Esa.29.c. — al's + intelligit — D — al's + iudicabit — al's + sperabit — al's + peccabit — al's + adultero — A — al. + dno

al's + pdij — al's + carnem — al. + altis — al's + eius — B — al's + cupressus — De sacra vncti. canonico. — al's + euaporaui — al. + odoris — C — al's + impleminī — Job.6.

mētū altissimi ⁊ agnitio veritatis. Legem
mādauit moyses in pceptis iustitiarū ⁊
hereditatem domui iacob ⁊ israel pmis-
siones. Posuit dauid puero suo excitare
regem ex ipo fortissimum ⁊ in throno
honoris sedētē in sempiternū. Qui iplet
q̄si physon sapiā: ⁊ sicut tygris in dieb⁹
nouoꝝ. Qui adimplet q̄si eufrates sensū.
Qui multiplicat q̄si iordanis in tpe mes-
sis. Qui mittit disciplinā sicut lucē: ⁊ assi-
stēs q̄si gyō in die vindemie. Qui pfecit
pm⁹ scire illā: ⁊ infirmior nō inuestigabit
eā. A mari. n. + abundabit cogitatio ei⁹: ⁊
ɔsilium illi⁹ in abysso magna. Ego sapiā
effudi flumina: ego q̄si trames aq̄ imēse
+ de fluuio: ego q̄si fluui⁹ dorix ⁊ sicut aq̄-
duct⁹ exiui de paradiso. Dixi. Rigabo + hor
tū plātationū: ⁊ inebriabo part⁹ mei fru-
ctū. Et + fact⁹ est mihi trames abūdans: ⁊
fluui⁹ meus appropinquit ad mare. Q̄m
doctrinā q̄si an lucanū illumino oīb⁹: ⁊
enarrabo illā vsq̄ in lōginquū. Penetra
bo īferiores ptes terre: ⁊ inspiciā oēs dor-
mientes: ⁊ illuminabo oēs sperātes in dn̄o.
Adhuc doctrinā q̄si pphetiā effundā: ⁊ re
linquā illā querētib⁹ sapiam ⁊ nō desinā
in pgenies illoꝝ vsq̄ in euū sanctū. Vi
dete q̄m nō + soli mihi laboraui: sed oīb⁹
exquirentibus veritatem.

(margin: Ge. 2. b. — D — Jos. 3. d. — al's + abū dat — al's + de fluo — al. + meum — al. + ecce — al. + ppinquabit — al. + solū — infra. 33. c.)

¶ Ca. Sū. ¶ De trib⁹ que placēt deo ⁊ de
tribus que odit: de nouem insuspicabi-
libus: de decimo maxime: de malitia mu
lieris nequam. Cap. xxv.

In trib⁹ placitū est spūi meo: que sunt
pbata corā deo ⁊ hominib⁹. Concor-
dia fratrū: ⁊ amor pximoꝝ: ⁊ vir ⁊ mu-
lier sibi + bn̄ ɔsentientes. Tres spēs odi
uit anima mea: ⁊ aggrauor valde anime
illoꝝ. Pauperē supbū: ⁊ diuitē mēdacē: ⁊
senē fatuū ⁊ insensatū. Que in iuuētute
tua nō congregasti: q̄uo in senectute tua
inuenies? Q̄ȝ speciosū canicies iudiciū:
⁊ pbyteris cognoscere ɔsiliū. Q̄ȝ speciosa
veteranis sapiētia: ⁊ gloriosus intellect⁹
⁊ ɔsiliū. Corona senū multa peritia: ⁊ glo
ria illoꝝ timor dei. Nouē insuspicabilia
cordis magnificaui: ⁊ decimū dicā in lin
gua hominib⁹. Hō q iocundat in filijs: vi
uens ⁊ vidēs subuersionē inimicoꝝ suo-
rū. Beat⁹ q habitat cū muliere sensata ⁊ q
lingua sua nō est lapsus: ⁊ q nō seruiuit
indignis se. Beat⁹ q inuenit amicū verū:
⁊ qui enarrat iustitiam auri audienti. Q̄ȝ
magn⁹ q inuenit sapiētiā ⁊ sciētiā: sed nō
est super timētem dn̄m. Timor dei super
omnia + se supposuit. Beat⁹ + hō cui do-
natū est habere timorē dei. Qui tenet illū:
cui assimilabit? Timor dei initium dile
ctionis eius: fidei aūt initiū agglutinan
dū est ei. Omnis plaga tristitia cordis ē:
⁊ omnis malitia nequitia mulieris. Et oēꝫ
plagam ⁊ non plagam videbit cordis: ⁊
omnē nequitiam ⁊ nō nequitiam mulieris
⁊ omnem obductū ⁊ nō obductū odien
tium: ⁊ omnē vindictam ⁊ nō vindictā
inimicorum. Non est caput nequius su-
per caput colubri: nō est ira super irā mu
lieris. Cōmorari leoni ⁊ draconi placebit:
q̄ȝ habitare cum muliere nequā. Nequi-
tia mulieris imutat faciem eius: ⁊ + obce
cabit vultū suum tāq̄ȝ vrsus: ⁊ quasi sac-
cum ostendet + in medio pximoꝝ. In-
gemuit vir eius: ⁊ audiēs suspirauit mo
dicum. Breuis omnis malitia super ma
litiam mulieris: + sors peccatorū + cadat
super illam. Sicut ascēsus arenosus in pe
dibus veterani: sic mulier linguata homi
ni quieto. Ne respicias in mulieris spēm: ⁊
nō concupiscas mulierem in spē. Mulie
ris ira irreuerētia ⁊ cōfusio magna. Mu
lier si primatū habeat contraria est viro
suo. Cor hūile ⁊ facies tristis ⁊ plaga mor
tis: mulier neq̄ȝ. Manus debiles ⁊ genua
dissoluta: mulier q̄ nō beatificat virū suū.
A muliere initiū factū est peccati: ⁊ per il
lam oēs morimur. Nō des aque tue exi-
tum nec modicū: nec mulieri nequā ve-
niam prodeundi. Si nō ambulauerit ad
manum tuam: confundet te in conspectu
inimicorum. A carnibus tuis abscide il
lam: ne semper te abutatur.

(margin: al's non hꝫ + se — al. nō hꝫ + homo — C — pverb. 21. c. — al's + obcecauit — al's + se — al's + morꝰ — al's + cadet — D — Gen. 3. a. — ē. S. b. ⁊. 2 Re. 14. b.)

¶ Ca. Sū. ¶ De laude mulieris bone: de
timore triū: ⁊ quarto: de muliere zelo-
typa ⁊ ebriosa: de filia: de duob⁹ mouenti-
bus tristitiā: ⁊ tertio mouēte irā: de dua-
bus spēbus periculosis. Cap. xxvi.

Mulieris bone beatus vir: numerus
enim annorum illorum duplex.
Mulier fortis oblectat virum suum: ⁊ an
nos vite illius in pace implebit. Pars bo
na mulier bona: in parte bona timētium
deum dabitur viro pro factis bonis: diui
tis aūt ⁊ pauperis cor bonū in omni ope
re vult⁹ illoꝝ hilaris. A trib⁹ timuit cor

(margin: A)

meũ:ꝛ in q̃rto facies mea metuit. Delatu rã ciuitatis:ꝛ collectionẽ ppli:ꝛ calũniã mẽdacẽ:sup mortẽ oĩa grauia. Dolor cor dis ꝛ luct⁹:mulier zelotypa In muliere ✝zelotypa flagellũ lingue:omnib⁹ cõmu nicãs. Sicut boum iugũ qḋ mouet̃:ita ꝛ mulier nequã. Qui tenet illã:q̃si q app̃h̃ẽ dit scorpionẽ. Mulier ebriosa ira magna ꝛ ↄtumelia ꝛ turpitudo illi⁹ non ✝teget̃. Fornicatio mulieris in excellẽtia oculo rũ:ꝛ in palpebris illi⁹ agnoscet̃ In filia ✝ aduertẽte se firma custodiã:ne inuẽta oc casione abutat̃ se. Ab omni irreuerẽtia✝ oculoꝝ ei⁹ caue:ꝛ ne mireris si te neglexe rit. Sicut viator sitiens ad fontẽ os ap̃ riet ꝛ ab omni aq̃ ꝓxima bibet:ꝛ ↄ oẽm palũ sedebit:ↄ oẽm sagittã aperiet pharetrã:donec deficiet. Gratia mulieris sedule delectabit virũ suũ:ꝛ ossa illi⁹ impinguabit. Disciplina illi⁹ ✝ datũ dei est. Mulier sensata ꝛ tacita:non est imutatio erudite anime. Gratia sup gr̃am mulier sancta ꝛ pudorata. Omnis aũt põderatio nõ ẽ digna ↄtinẽtis anime. Sicut sol oriẽs mũ do in altissimis ✝dei:sic mulieris bõe species in ornamẽtũ dom⁹ ei⁹. Lucerna splẽ dens sup cãdelabrum sanctũ:ꝛ spẽs faciei sup etatẽ stabilẽ. Colũne auree sup bases argẽteas:ꝛ pedes firmi sup plãtas stabilis mulieris. Fundamẽta eterna supra petrã solidã:sic mandata dei in corde mulieris sancte. In duob⁹ ↄtristatũ est cor meũ:ꝛ in tertio iracũdia mihi aduenit. Uir bellator deficiẽs p̃ inopiã:ꝛ vir sensat⁹ ↄtẽpt⁹ ꝛ q trãsgredit̃ a iustitia ad pctm̃:de⁹ parauit eũ ad romphea. Due spẽs difficiles ꝛ periculose mihi appuerũt. Difficile exuit̃ negociãs a negligẽtia ꝛ nõ iustificabitur caupo a peccatis labiorum.

¶ Ca. xxvj. ¶ De paupertate volẽte ditari:de vẽditore:de v̄bo timoris dñi:de ꝓbatione hoĩs ꝛ cognitiõe cordis:de sequẽdo iustitia:de incõstãtia stulti:d̃ ꝑpantia v̄bi:de nõ iuratiõe:de nõ reuelãdis archãis amici: de p̃ditiõe amici:ꝙ impi⁹ machinat̃ malũ qḋ redit in ip̃m. Cap. xxvij.

Propter inopiã multi deliq̃runt:ꝛ q q̃rit locupletari auertit oculũ suũ. Sicut in medio cõpaginis lapidũ palus figit̃:sic ꝛ inter mediũ vẽditionis ꝛ em ptionis angustiabit̃ peccatis. Cõteret̃ cũ delinquẽte delictũ. Si non in timore dñi tenueris te instãter:cito subuertet̃ dom⁹ tua. Sicut in ✝percussura cribri remanebit puluis:sic apória hominis in cogitatu illi⁹. Uasa figuli ꝓbat fornax:ꝛ homines iustos tẽtatio tribulatiõis. Sicut rusticatio de ligno ostẽdit fructũ illi⁹:sic verbũ excogita: u✝cordis hoĩs. Ante s̃monẽ nõ ✝laudes viꝝ:hec.n.tẽtatio est hominũ. Si sequaris iustitiã apprehẽdes illam:ꝛ indues q̃si poderẽ honoris ꝛ inhabitabis cũ ea ꝛ ꝓteget te in sempiternũ:ꝛ in die agnitionis inuenies firmamẽtũ. Uolatilia ad sibi similia ↄueniũt:ꝛ v̄itas ad eos q operant̃ illã reuertet̃. Leo venationi insidiat̃ semper:sic pctã operãtib⁹ iniquitatem. Hõ✝sensatus in sapiẽtia manet sicut sol: nã stult⁹ sicut luna✝mutatur. In medio insensatorũ serua v̄bũ tẽpori in medio aũt cogitãtiũ assidu⁹ esto. Narratio peccãtiũ odiosa ꝛ risus illoꝝ in d̃lictis peccati. Loq̃la multũ iurãs horripilationẽ capiti statuet:ꝛ irreuerentia ip̃i⁹ obturatio aurium. Effusio sanguinis in rixa sup̃boꝝ:ꝛ maledictio illoꝝ audit⁹ grauis. Qui denudat archana amici fidẽ p̃dit:ꝛ nõ inueniet amicũ ad animũ suũ. Dilige ꝓximũ ꝛ cõiungere fidẽ cũ illo. Qḋ si denudaueris abscõsa illi⁹ nõ ꝑsequeris post eũ. Sicut.n.hõ q p̃dit amicũ suũ:sic ꝛ q perdit amicitiam ꝓximi sui. Et sicut q dimittit auem de manu sua:sic q reliq̃sti ꝓximum tuũ:ꝛ nõ eũ capies. Nõ illũ sequaris qm̃ lõge abest. Effugit.n q̃si caprea de laqueo: qm̃ vulnerata est anima ei⁹. Ultra eũ nõ poteris colligare✝ ꝛ maledicti est ↄcordatio. Denudare aũt amici mysteria desperatio est aĩe infelicis. Annuẽs oculo fabricat iniqua:ꝛ nemo eũ abyciet. In ↄspectu oculoꝝ tuoꝝ ✝ↄculcabit os suũ:ꝛ sup sermones tuos ãmirabit̃. Nouissime autẽ peruertet os suũ:ꝛ in v̄bis✝tuis dabit scãdalũ. Multa audiui:ꝛ nõ coequaui ei:ꝛ dñs odiet illũ. Qui in altũ mittit lapidẽ: sup caput ei⁹ cadet:ꝛ plaga dolosa dolosi diuidet vulnera. Et q foueã fodit incidet in eã:ꝛ q statuit lapidẽ ꝓximo suo offendet in eo:ꝛ q laqueũ✝alij ponit:peribit in illo. Facienti neq̃ssimũ✝ↄsiliũ sup ip̃m deuoluet̃:ꝛ nõ agnoscet vñ eueniet illi. Illusio ꝛ improperiũ sup̃boꝝ:ꝛ vindicta sicut leo insidiabit̃ illi. Laqueo peribũt q oblectant casu iustoꝝ:dolor aũt ↄsumet illos

Marginalia (left): B; al's ✝ inimici; al's ✝ pteget; Infra.42.b; al's ✝ aduertẽte; al's ✝ oculis; C; al.✝ datus; al.nõ hꝫ ✝ dei; D; A

Marginalia (right): al's ✝ percussura de pe.di. 2.c. si eni.; al.✝ co.; al's ✝ col laudes; B; infra.13.c.; al.✝ sc̃us; al's ✝ immutat̃; sup.23.b.; C; al's ✝ sed; puerb. 10.b.; al's ✝ cõculcabit; D; al.✝ suis; puerb. 26.d.; Eccl.10.; al.✝ alio; al's ✝ ↄsilium

ausqȝ moriantur. Ira ⁊ furor vtraqȝ execrabilia sunt: ⁊ vir peccator ꝯtinens erit illorum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De querenda vindicta ſ; remittenda offensa: de vitijs lingue: ⁊ de periculis eius. Cap. xxviij.

A
al. + deo
deu. 32. c.
Ro. 12. d.

Qui vindicari vult a + dño inueniet vindictã: ⁊ pctã illiꝰ seruãs ſuabit. Relinque ꝓximo tuo nocẽti te ⁊ tunc deprecãti tibi pctã soluent. Hõ homini reseruat irã: ⁊ a deo q̃rit medelã. In hominem similẽ sibi nõ hꝫ misericordiã: ⁊ de pctis suis deprecat. Ipse dum caro sit reseruat irã: ⁊ ꝓpitiationẽ petit a deo. Quis exorabit ꝓ delictis illiꝰ. Memẽto nouissimorum: ⁊ desine inimicari. + Tabitudo. n. ⁊ mors imminẽt in mãdatis eiꝰ. Memorare timorẽ dei: ⁊ non irascaris ꝓximo. Memorare + testamẽtũ altissimi: ⁊ despice ignorãtiam ꝓximi. Abstine te a lite: ⁊ minues pctã. Hõ. n. iracũdus incẽdit litẽ ⁊ vir peccator turbabit amicos: ⁊ in medio pacẽ habẽtiũ immittit inimicitiam. Scdm. n. ligna silue: sic ignis exardescit: ⁊ ſm virtutẽ hominis sic iracũdia illiꝰ erit: ⁊ ſm substãtiã suã exaltabit irã suã. Certamen festinatũ incẽdit ignẽ: ⁊ lis festinãs effundit sanguinẽ: ⁊ lingua testificãs adducet mortẽ. Si sufflaueris q̃si ignis exardebit: ⁊ si expueris sup illã extinguet. Utraqȝ ex ore ꝓficiscunt. Susurro ⁊ bilinguis maledictꝰ: multos. n. turbauit, pacẽ habẽtes. Lingua tertia multos cõmouit: ⁊ dispersit illos de gẽte in gẽtẽ. Ciuitates muratas diuitũ destruxit: ⁊ domos magnatorum effodit. Uirtutes populorum ꝯcidit: ⁊ gẽtes fortes dissoluit. Lĩgua tertia mulieres + viratas eiecit ⁊ ꝓuauit illas laboribꝰ suis. Qui respicit illã nõ hẽbit requiẽ nec hẽbit amicũ in quo requiescat. Flagelli plaga liuorẽ facit: plaga aũt lingue cõminuet ossa. Multi ceciderũt in ore gladij: ſ; nõ sic q̃si q interierũt ꝑ linguã suam. Beatꝰ q tectꝰ est a lingua neq̃ȝ: q in iracũdia illiꝰ nõ trãsiuit: ⁊ q nõ attraxit iugũ illiꝰ: ⁊ in vinculis eiꝰ nõ est ligatꝰ. Iugũ enĩ illiꝰ iugũ ferreũ est: ⁊ vinculũ illius vinculum ereum est. Mors illius mors nequissima: ⁊ vtilis potius + infernus q̃ illa. Perseuerãtia illiꝰ nõ permanebit: ſ; obtinebit vias iniustorum. In flãma sua nõ cõburet iustos. Qui derelinquũt dominũ incidẽt in illã: ⁊ exardebit in illis ⁊ non extinguetur: ⁊ immittet in illos quasi leo ⁊ quasi pardus ledet illos. Sepi aures tuas spinis ⁊ linguã neq̃ȝ noli audire: ⁊ ori tuo facito ostia: ⁊ seras auribꝰ tuis. Aurũ tuũ ⁊ argẽtũ tuũ cõfla ⁊ vbis tuis facito staterã: ⁊ frenos ori tuo rectos: ⁊ attende ne forte labaris in lingua + ⁊ cadas in cõspectu inimicorum insidiantiũ tibi: ⁊ sit casus tuus insanabilis in mortem.

[margin: al. + bratitudo; B al. + testamẽti; pueru. 26. c.; C al. + iuratas; D al. + infernus al. + relinquũt; al. + sua]

¶ Ca. Sũ. ¶ De pecunia cõmodãda ⁊ fenore: de dãda elemosyna: de fideiussore beretico: õ frugalitate ⁊ hospitalitate. C. xxix.

A

Qui facit misericordiã fenerat ꝓximo suo: ⁊ q preualet manu mãdata seruat. Fenerare ꝓximo tuo in tpe necessitatis illiꝰ: ⁊ iterũ redde ꝓximo in tpe suo. Cõfirma vbũ ⁊ fideliter age cũ illo: ⁊ in omni tẽpore inuenies qđ tibi necessariũ est. Multi quasi inuentionem estimauerunt fenus: ⁊ prestiterunt molestias his qui se adiuuerunt. Donec accipiant osculantur manus dantis: ⁊ in ꝓmissionibꝰ humiliant vocẽ suam. Et in tẽpore redditionis postulabit tẽpus: ⁊ loquetur verba tedij ⁊ murmurationũ: ⁊ tẽpus causabitur. Si autẽ potuerit reddere aduersabitur. Soli si vix reddet dimidium: ⁊ cõputabit illud quasi inuentionẽ. Sin autem fraudabit illum pecunia sua: ⁊ possidebit illũ inimicũ gratis ⁊ cõuicia ⁊ maledicta reddet illi: ⁊ pro honore ⁊ beneficio reddet illi cõtumeliam. Multi nõ causa nequitie nõ fenerati sunt: ſ; fraudari gratis timuerũt. Uerũtamẽ super humilem animo fortior esto: ⁊ pro elemosyna non trahas illũ. Propter mandatum assume pauperẽ: ⁊ propter inopiã eius ne dimittas eũ vacuũ. Perde pecuniã ꝓpter fratrẽ ⁊ amicũ: ⁊ nõ abscõdas illã sub lapide in perditionẽ. Ponet thesaurũ tuũ in preceptis altissimi: ⁊ proderit tibi magis q̃ aurũ. Cõclude elemosynã in corde pauperis ⁊ hec pro te exorabit ab omni malo. Elemosyna viri quasi sacculus cũ ipso ⁊ gratiã hominis quasi pupillã conseruabit: ⁊ postea resurget ⁊ retribuet illis retributionẽ vnicuiqȝ in caput illorum. Super scutũ potẽtis ⁊ super lanceã aduersus inimicũ tuũ pugnabit. Uir bonus fidẽ facit ꝓximo suo: ⁊ qui perdiderit cõfusionẽ derelinquet sibi. Gratiã fideiussoris ne obliuiscaris: dedit enim ꝓ te animã suam.

[margin: B; C sup. 17. c.]

Repromissorem fugit peccator τ immundus. Bona + repromissoris sibi ascribit peccator: τ ingratus sensu derelīqt liberantem se. Uir repromittit de proximo suo: τ cum pdiderit reuerētiā derelinquetur ab eo. Repromissio nequissima multos pdidit + dirigētes: τ cōmouit illos q̄si fluctus maris. Uiros potētes gyrās migrare fecit: τ vagati sunt in gētib⁹ alienis. Peccator trāsgrediens mādatum dn̄i incidit i + pmissionē nequā: τ q conat̄ multa agere: incidet i iudiciū. Recupa ꝓximum ſm ṽtutē tuā: τ attēde tibi ne īcidas. Initium vite hoīs aqua τ panis τ vestimentum: τ domus ꝓtegēs turpitudinē. Melior est victus pauperis sub tegmine asseꝝ: q̄ epule splēdide in peregre sine domicilio. Minimū ꝓ magno placeat tibi: τ iproperiū pegrinatiōis nō audies. Uita nequā hospitādi de domo in domum: τ vbi hospitabit: nō fiducialiter aget: nec aperiet os. Hospitabitur: τ pascet τ potabit ingratos: τ adhuc amara audiet. Trāsi hospes τ orna mēsā: τ q̄ i manu habes ciba ceteros. Exi a facie honoris amicoꝝ meoꝝ: necessitudine domus mee: hospitio mihi factus + es frater. Grauia hec hoī habenti sensum: + correptio domus τ improperium feneratoris.

℄ Cap. Sum. ℄ De disciplina filiorum: de bono sanitatis: ꝙ melior est mors q̄ vita amara: de sapientia abscondita: de iocūditate cordis τ tristitia. Cap. xxx.

Qui diligit filium suum assiduat illi flagella: vt letetur i nouissimo suo: τ non palpet proximorum ostia. Qui docet filium suum laudabitur in illo τ in medio domesticorum in illo gloriabit̄. Qui docet filium suum in zelū mittit inimicum: τ in medio amicorum gl̄iabitur in illo. Mortuus est pater eius: τ quasi non est mortuus. Similem enim reliquit sibi post se. In vita sua vidit τ letatus est i illo. In obitu suo non est cōtristatus: nec cōfusus est coram inimicis. Reliq̄t eni defensores domus contra inimicos: τ amicis reddentem grām. Pro aiabus filiorum colligabit vulnera sua: τ super omnē vocē turbabunt viscera eius. Equus indomitus euadet durus: τ fili⁹ remissus euadet preceps. Lacta filiū + tuū τ pauētē te faciet: lude cū eo τ ꝯtristabit te. Non corrideas illi ne cōdoleas: τ in nouissimo obstupescēt dētes tui. Non des illi ptātē i iuuētute: τ ne dispicias cogitat⁹ illi⁹. Curua ceruicē ei⁹ i iuuētute: τ tūde latera ei⁹ dum īfans ē: ne forte idurēt τ nō credat tibi: τ erit tibi dolor aīe. Doce filiū tuū: τ opare i illo ne in turpitudinē illi⁹ offendas. Melior ē pauꝑ sān⁹ τ fortis virib⁹: q̄ diues imbecillis et flagellatus malicia. Salus aīe i sctītate iustitie: τ melior est oi auro τ argēto: τ corpus validū q̄ census imēsus. Non ē cēsus sup cēsū salutis corpis: τ nō est + oblectamētū sup cordis gaudiū. Melior ē mors q̄ vita amara: τ requies eterna q̄ languor ꝑseuerans. Bona abscōdita iore clauso: q̄si appositiōes epulaꝝ circūposite sepulchro. Quid ꝓderit libatio idolo? Nec eni manducabit nec odorabitur. Sic q effugatur a dn̄o: τ portās mercedes iniq̄tatis. Uidēs oculis τ igemiscens sicut spado cōplectēs ṽginē τ suspirās. Tristitiam non des aīe tue: τ non affligas temetipsum i consilio tuo. Iocunditas cordis hec est vita hoīs τ thesaurus sine defectione sctītatis: τ exultatio viri est lōgeuitas. Miserere aīe tue placens deo: τ cōtine: τ cōgrega cor tuū i sctītate ei⁹: τ tristitiā lōge expelle a te. Multos enim occidit tristitia: τ non est vtilitas i illa: zelus τ iracūdia minuūt dies: τ aū tpꝰ senectā adducet cogitat⁹. Splēdidū cor bonū i epulis est: epule .n. illi⁹ diligēter fiūt.

℄ Ca. Sū. ℄ De honestatis vigilia: de cogitatu rei presentis: de laborantib⁹ diuitiis: de laude diuitis sine macula: de ebrietate vitanda: de laude sobrietatis. Cap. xxxi.

Uigilia honestatis tabefaciet carnes et cogitatus illius auferet somnū. Cogitatus prescientie auertit sensum: τ infirmitas grauis sobriam facit animam. Laborauit diues i congregatione substantie: τ in requie sua replebitur bonis suis. Laborauit pauper in diminutione victus: τ in fine inops fit. Qui aurum diligit non iustificabitur: τ q insequtur consumptionem replebitur ex ea. Multi dati sunt in auri casus: et facta est in specie ipsius perditio illorum. Lignum offensionis est aurum sacrificantium: ve illis q sectantur illud τ ois imprudens depriet in illo. Beatus diues qui inuētus est sine macula: τ q post aurū nō abyt: nec sperauit i pecunia τ thesauris. Quis est hic τ laudabim⁹ eū? Fecit eni mirabilia i vita sua. + Qui ꝓba-

Marginalia (left): al. + ibat dus. — al. + diri gentes — D — al. + repromissionem — Infra 39. b — 24. q. 1. c. q digni or — als + est — als + correctio — A — prouer. 13. b — ibi 23. b. — B — al. nō hꝫ + suum

Marginalia (right): sup. 7. ca. — C — al. + oblectatio — s. 20. d. et infra 14. c. dan. 14. b — D — s. pr. di. 3. ca. q vult de spō. c. iter opa in glo. — A — s. S. a. — B — sup. 13. d. et. s. 22. a. als + Qui

tus est i illo ꝙ pfectus luctus est: ꝛ erit illi glia eterna. Qui potuit trāsgredi ꝛ nō est trāgressus: ꝛ facere mala ꝛ nō fecit. Jō stabilita sūt bona illius i dño: ꝛ elemosynas illius enarrabit oīs ecclia sanctoꝝ. ✝ Sup mēsā magnā sedisti: nō apias sup illam faucē tuā pōr. Nō dicas ✝ si multa sūt: que sup illā sunt. Memento qm̄ malus ē ocu lus nequā. Nequus oculo qd creatū est? Jō ab oī facie sua lachrymabitur cū viderit. Ne extēdas manū tuā pōr: et iuidia cōtaminatus erubescas: nec cōprimaris i cōuiuio vino. Intellige q̄ sunt pximi tui ex te ipso. Utere q̄si hō frugi his q̄ tibi apponū tur: vt nō cū mādūcas multū odio habea ris. Cessa pōr cā discipline: ꝛ noli nimius esse ne forte offēdas: ꝛ si i medio multoꝝ sedisti pōr illis ne extēdas manū tuā: nec pōr poscas bibere. Q̄ sufficiēs est hoī erudito vinū exiguū: ꝛ i dormiēdo nō laborabis ab illo ꝛ nō senties ✝ dolorē. Uigilia ꝛ cholera: ꝛ tortura viro ifruunito: somnꝰ sanitatis i hoīe parco. Dormiet vsq; mane ꝛ aīa illius cum ipso delectabitur. Et si coactus fueris i edendo multū surge e medio ꝛ vome: ꝛ refrigerabit te: ꝛ nō adduces corpori tuo ifirmitatē. Audi me fili et nō spernas me: et i nouissimo iuenies verba mea. In oībus opibꝰ tuis esto velox: ꝛ oīs ifirmitas nō occurret tibi. Splendidum i panibꝰ bñdicēt labia multoꝝ: et testimoniū veritatis illiꝰ fidele. In neqssimo pane murmurabit ciuitas: ꝛ testimoniū neqtie illiꝰ verū est. Diligētes i vino noli prouocare: multos enī exterminauit vinū. Ignis probat ferrū durū: sic vinū corda supboꝝ arguet i ebrietate potatum. Equa vita hoībus: vinū i sobrietate: si bibas illō moderate eris sobrius. Que est vita q̄ minuit vino? Quid defraudat vitā? Mors. Vinū i iocūditatē creatū ē: ✝ et nō ✝ ebrietatē ab initio. Exultatio aīe et ✝ corporis: vinum moderate ✝ potatum. Sanitas est aīe et corpori: sobrius potus. Vinū multū potatū: irritationē et irā et ruinas multas facit. Amaritudo aīe: vinū multū potatū. Ebrietatis animositas iprudētis offensio: minorās vtutē ꝛ faciens vulnera. In cōuiuio vini non arguas pximū: ꝛ nō despicias eū i iocunditate illius. Verba iproperij nō dicas illi: ꝛ nō pmas illū i repetendo.

¶ Ca. Sū. ¶ De rectore discreto: de discretione ꝛ laude pdicatoris: qꝛ audiēs taceat: nec idiscrete rideat: de timente deū: de prudētia: de fide ꝛ fiducia in deū. Cap. xxxii.

Rectorē te posuerūt noli extolli: esto in illis quasi vnus ex ipsis. Curam illorum habe: ꝛ sic considera ꝛ omni cura tua ✝ explicita recumbe: vt leteris propter illos ꝛ ornamentum gratie accipias coronam: ꝛ ✝ dignationem consequaris ✝ corrogationis. Loq̄re maior natu: decet enī te. Primum verbum diligenti scientia: ꝛ non impedias musicā. Ubi auditus nō est: non effundas sermonem: ꝛ importune noli extolli in sapientia tua. Gemula carbunculi in ornamento auri: ꝛ comparatio musicorum in conuiuio vini. Sicut i fabricatione auri signū est smaragdi: sic numerus musicoꝝ i iocūdo ꝛ moderato vino. Audi tacēs: ꝛ p reuerētia accedet tibi bona grā. Adolescens loquere in tua cā: vix cū necesse fuerit. Si bis interrogatus fueris: habeat caput rñsū tuū. In multis esto q̄si inscius: ꝛ audi tacēs simul ꝛ q̄rens. ✝ In medio magnatorū loq nō presumas: ꝛ vbi sunt senes nō multū loq̄ris. Ante grādinē preibit choruscatio: ꝛ añ verecūdiā pibit grā: ꝛ p reuerētia accedet tibi bona grā. Et hora surgēdi nō ✝ te trices: Precurre aūt pōr i domū tuā: ꝛ illic aduocare ꝛ illic lude: ꝛ age cōceptiōes tuas ꝛ nō in delictis ꝛ verbo supbo. Super his oībus benedicite dñm q fecit te: ꝛ inebriantē te ab oībus bonis suis. Qui timet deū accipiet doctrinā eiꝰ: ꝛ q vigilauerint ad illā inueniēt bñdictionē. ✝ Qui querit legē ieplebit ✝ ab ea: ꝛ q isidiose agit scādalizabit ab ea. Qui timet deū iueniēt iudiciū iustū: ꝛ iustitias q̄si lumē accēdēt. Peccator hō vitabit ✝ correptionē: ꝛ fm̄ volūtatē suā iueniet cōparationē. Uir cōsilij nō disperdet intelligētiā: alienꝰ ꝛ supbꝰ nō ptimescet timorē ✝ Etiā postq̄ fecit cū eo sine cōsilio: ꝛ suis ✝ isectationibꝰ arguet. Fili sine cōsilio nihil facias: ꝛ post factū nō penitebis. In via ruine nō eas ꝛ nō offendes i lapides: nec credas te vie laboriose: ne ponas aīe tue scādalū. Et a filijs tuis caue: ꝛ a domesticis tuis attēde. In oī ope tuo crede ex fide aīe tue: hoc est enī ✝ conseruatio mandatoꝝ. Qui credit deo attendit mandatis: ꝛ q confidit in illo non ✝ minoratus erit.

¶ Ca. Sū. ¶ De liberatione pp̄ter timorē

Marginalia: als ✝ sup · als ✝ si multa · Mat. 10. b · C · als ✝ laborem · Luc. 2. b. · D · al. nō hz ✝ et · al ✝ ebrietate · als ✝ cordis · als ✝ supplum · A · als ✝ explicata · als ✝ dignitatē · al. ✝ cōgregationis · 6. q. j. c. ex merito ꝑ. nemo liciter · B · al ✝ ꝛ loq i medio magnatorum · al. ✝ tardes · C · als ✝ tristes · als ✝ aduoca te · al. ✝ illiꝰ · als ✝ in · als ✝ correctionē · als ✝ dñi · als ✝ isectationibꝰ · al. ✝ cōsummatio · als ✝ minorabit

bnũ: de visione sapientis et indiscretiõe fatui: qꝫ in oĩbus reb⁹ est ordo rationalis: qꝫ hõ ita est in manu dei sicut lutũ in manu figuli: de oppositione duoꝝ ꝯ duo: et vni⁹ ꝯ vnũ: ne des honorẽ et substantiã tuã alteri in vita tua: non te subiicias ipsum: de disciplina seruorum. Cap. xxxiij.

Timenti deum non occurrent mala: sed in tentatione deus illum conseruabit: et liberabit a malis. Sapiẽs nõ odit mandata et iustitias: et non illidetur quasi in procella nauis. Homo sensatus credit legi dei: et lex illi fidelis. Qui interrogationem manifestat parabit vbum: et sic deprecatus exaudietur: et cõseruabit disciplinã: et tũc rñdebit. Precordia fatui q̃si rota carri: et quasi axis versatilis cogitatus illius. Equus emissarius: sic et amic⁹ subsanator sub omni supra sedẽte hinnit. Quare dies diem superat: et iterũ lux lucẽ: et annus annũ + a sole ad solẽ? A dñi sciẽtia separati sũt: facto sole et preceptum custodiente per dei sapientiã diuiduntur. Et immutauit tpa et dies festos ipsoꝝ: et in illis dies festos celebrauerũt ad horã. Ex ipsis exaltauit et magnificauit de⁹: et ex ipsis posuit in numerũ dieꝝ + et omnes hoĩes de solo et ex terra vnde creatus est adã in multitudine disciplĩne + dñi separauit eos: et immutauit vias eorũ. Et ex ipsis bñdixit et exaltauit: et ex ipsis sanctificauit ad se applicauit: et ex ipsis maledixit et humiliauit: et + conuertit illos a separatione ipsoꝝ. Quasi lutũ figuli ĩ manu ipsius: plasmare illõ et disponere. Oẽs vie eius sm̃ dispõnẽ ei⁹: sic hõ in manu illius qꝫ se fecit: et reddet illi sꝫ iudiciũ suũ. Contra malũ bonũ est: et contra vitam mors: sic et ꝯ virũ iustũ peccator. Et sic intuere in oĩa opa altissimi. Duo + ꝯ duo et vnũ cõtra vnũ. Et ego nouissimus euigilaui: et q̃si qcolligit + acinos post vindemiã tores. In benedictiõe dei et ipse speraui: et q̃si qꝫ vindemiat repleui torcular. Respicite qm̃ nõ mihi soli laboraui: sed et oĩb⁹ exquirẽtibus disciplinam. Audite me magnati et oẽs ppli: et rectores ecclie aurib⁹ pcipite. Filio et mulieri: fratri et amico nõ des ptãtẽ sup te in vita tua: et nõ dederis aliĩ possessionẽ tuã: ne forte peniteat te et deprecẽris ꝓ illis. Duꝫ adhuc supes et aspiras: nõ immutabit te omnis caro. Melius est eniꝫ vt filii te rogẽt qꝫ te respicere in manˀ filioꝝ tuoꝝ. In oĩbus opib⁹ tuis pcellẽs esto. Ne dederis maculã in gliã tuã. In die ꝯsum̃ationis dieꝝ vite tue: et in tpe exitus tui distribue hereditatẽ tuã. Cibaria et virga et onus asino: panis et disciplina et opus seruo. Operat in disciplina et qrit requiescere: laxa manus illi: et qrit libertatẽ. Iugũ et lorũ curuãt collũ durũ: et seruũ inclinãt opatiões assidue. Seruo maliuolo + tortura et cõpedes: mitte illũ in opatiõnẽ ne vacet. Multã enim maliciã docuit ociositas. In opa ꝯstitue eũ: sic eniꝫ cõdecet illum. Qꝫ si nõ obaudierit: curua illũ cõpedib⁹: et non amplifices sup oẽꝫ carnẽ. Ueꝝ sine iudicio nihil facias graue. Si ẽ tibi seruus fidelis: sit tibi qsi anima tua. Quasi frẽ: sic eũ tracta: qm̃ in sanguine anime cõparasti illũ. Si leseris eum iniuste in fugam conuertetur: et si extollens discesserit: queꝫ qras: et in qua via queres illum nescis.

¶ Ca. Sũ. ¶ De somniis diuinationib⁹ et auguriis: de mẽdacio et vana spe ꝯfutãdo: de prudẽtia expertoꝝ: de laude timẽtiũ deũ: ꝯ vno edificãte et alio destruẽte: de vno orãte et alio maledicẽte: de hoĩe faciẽte bonũ ĩ peccatis quẽ nõ exaudiet dñs. Cap. xxxiiij.

Uana spes et mendaciũ viro insensato: et somnia extollũt imprudentes. Quasi qꝫ apprehendit vmbram: et psequitur ventum: sic et qꝫ attẽdit ad visa mẽdacia. Scdm̃ hoc visio somnioꝝ. Ante faciẽ hoĩs silitudo alterius hoĩs. Ab imundo: quid mundabitur? Et a mendace: qd veꝝ dicetur? Diuinatio erroris et auguria mẽdacia: et somnia maleficientiũ vanitas est. Et sicut parturiẽtis cor tuũ fantasias patit nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio: ne dederis illis cor tuũ. Multos. n. errare fecerũt somnia et exciderũt sperãtes in illis. Sine mẽdacio cõsummabit vbuꝫ + legis: et sapia in ore fidelis + cõplanabit. Qui nõ est tẽtatus qd scit? Uir in multis expertus cogitabat multa: et qꝫ multa didicit enarrabit intellectũ. Qui nõ ẽ exptus pauca + recognoscit. Qui aũt in multis + fact⁹ est: multiplicat maliciaꝫ. Qui tẽptatus non est: ql' ascit? Qui + implanatus est: abũdabit neqtia. Multa vidi enarrãdo: et plurimas vboꝝ ꝯsuetudines. Aliquotiẽs vsqꝫ ad mortem periclitatus sũ hoꝝ causa: et liberatus sum gra dei. Spũs timentiũ deũ qrit: et in conspectu illius benedicetur. Spes eniꝫ illoꝝ

A — B — C — D — A — B

sup. 21. b.
al. + et solem
al. + et annos
al. + dñs
als + erit
als + et
als + racemos
sup. 24. b
als + respiciens
de ꝯse. di. 2. c. charitas est in ver. sibi e ctũ. i glo.
als + tormenta
als + illi
sup. 7. c.
als + regio
als + cõplicabit
als + cognoscit
al + fatu⁹
als + iplãtatus

sm saluantẽ illos: ⁊ oculi dñi in diligẽtes se. Qui timet ✝ dñz nihil trepidabit: ⁊ nõ pauebit qm̃ ipse est spes ei⁹. Timẽtis dñz beata est aĩa ei⁹. Ad quẽ respicit: ⁊ ✝ q est fortitudo ei⁹? Oculi dñi sup timẽtes eũ: ptector potẽtie: firmamentũ virtutis: regimen ardoris: ⁊ vmbraculũ meridiani: dpcatio offensiõis ⁊ adiutoriũ casus: exaltãs aĩam ⁊ illuminãs oculos: dans sanitatẽ ⁊ vitaz ⁊ bñdictionẽ. Immolãtis ex iniquo oblatio est maculata: ⁊ nõ sũt bñplacite subsannationes iniustoꝝ. Dñs solus sustinẽtibus se in via veritatis ⁊ iustitie. Dona iniquoꝝ nõ pbat altissim⁹: nec respicit in ✝ oblatiões iniquoꝝ: nec i multitudine sacrificioꝝ eoꝝ ppitiabit peccatis. Qui offert sacrificiũ ex sba pauperũ: qsi q victimat filiũ in ɔspectu pris sui. Panis egẽtiũ vita pauperis est: q defraudat illũ hõ sanguinis ẽ. Qui aufert in sudore panẽ qsi q occidit pximũ suũ. Qui effundit sanguinẽ ⁊ q fraudẽ facit mercenario: fr̃es sunt. Unus edificans ⁊ vnus destruẽs: qd pdest illis nisi labor. Unus orans ⁊ vnus maledicẽs: cuius vocem exaudiet deus? Qui baptizatur a mortuo ⁊ iterum tangit mortuum: qd ✝ proficit lauatio illius. Sic hõ qui ieiunat in peccatis suis ⁊ iterum eadem faciens: quid proficit humiliando se. Orationem illius quis exaudiet?

Aľs ✝ deũ
C
Aľs ✝ q̃s
/// 14. q. 5. c. imolãs ⁊ ca. scriptum
Prouer. 15. b
D
Aľ. ✝ oblationib⁹
Nu. 19.
Aľs ✝ prodest
/// dõ pe. di. 3. c. añ. ⁊ c. laſsus

¶ Ca. Sũ. ¶ Qz bñfacere est orare ⁊ sacrificare: de hilaritate offerendi: de orõne pupilli ⁊ vidue ⁊ humiliantis se. Cap. xxxv.

Qui conseruat ✝ legẽ multiplicat orationem. Sacrificium salutare est attendere mandatis ⁊ discedere ab omni iniquitate: ⁊ propitiationem litare sacrificijs super iniustitias ⁊ deprecatio pro peccatis recedere ab iniustitia. Retribuet gratias qui offert similaginem: ⁊ qui facit misericordiam offert sacrificium. Beneplacituz est domino recedere ab iniquitate: ⁊ deprecatio pro peccatis recedere ab iniustitia. Nõ apparebis ante cõspectũ ✝ dñi vacuus. Hec eniz oĩa ppter ✝ mãdata dei fiunt. Oblatio iusti impingat altare: ⁊ odor suauitatis est i cõspectu altissimi. Sacrificiũ iusti acceptũ est: ⁊ memoriã ei⁹ nõ obliuiscet dñs. Bono aĩo gloriam redde deo: ⁊ non minuas primitias manuũ tuaꝝ. In oĩ dato hilarez fac vultũ tuũ: ⁊ in exultatiõe sanctifica decimas tuas. Da altissimo s3 ✝ donatũ ei⁹: ⁊ i bono oculo adinuẽtionẽ facito manuũ tuaꝝ: qm̃ dñs retribuẽs ẽ: ⁊ septies tm̃ retribuet tibi. Noli offerre munera pua: nõ eni suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificiũ iniustũ: qm̃ dñs ✝ vindex est ⁊ nõ est apud illum glia psone. Non accipiet dñs psonã in pauperes ⁊ ✝ deprecatiõnẽ lesi exaudiet. Non despiciet preces pupilli: nec viduaz si effundat loquelã gemitus. Nõne lachrime vidue ad maxillam descendũt: ⁊ exclamatio eius super deducentẽ eas. A maxilla enim ascendunt vsq3 ad celũ: ⁊ dñs exauditor non delectabitur in illis. Qui adorat deũ i oblectatione suscipietur: ⁊ deprecatio illi⁹ vsq3 ad nubes propinquabit. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: ⁊ donec propinquet non consolabit: ⁊ nõ discedet donec altissimus aspiciat. Et dñs nõ elongabit: sed iudicabit iustos ⁊ faciet iudiciũ: ⁊ fortissimus nõ habebit in illis patiẽtiã: vt cõtribulet dorsuz ipsoꝝ ⁊ gentibus reddet vindictam donec tollat plenitudinem supborũ: ⁊ sceptra iniquoꝝ contribulet donec reddat hoĩbus sm actus suos ⁊ s3 opa ade ⁊ sm presumptionez illius: donec iudicet iudiciũ plebis sue: ⁊ oblectabit iustos misericordia sua. Speciosa misericordia dei in tempore tribulationis: quasi nubes pluuie in tempore siccitatis.

A
Aľ. ✝ vbũ
B
Aľs ✝ dei
Aľs ✝ mãdatum
Ex. 23. b. ⁊ 24. d.
Deut. 16.
2. cor. 9. b
Tho. 4. b.
Aľ ✝ datũ
C
Aľs ✝ iudex
Ro. 2. b.
Act. 10. f.
Aľs ✝ deprecationez
/// de relĩ. ca. vnico in glo.
D

¶ Ca. Sũ. ¶ Ex psona omnium fideliũ oro ad deũ: de discretione decimata: de xpo qui in ecclesia sponsa delectatur: cuius est columna ⁊ requies. Cap. xxxvi.

Miserere nostri deus omnium ⁊ respice nos: ⁊ ostende nobis lucez miserationum tuarum ⁊ immitte timorem tuum super gentes que non exquisierunt te: vt cognoscant qz non est deus nisi tu: ⁊ vt enarrent magnalia tua. Alleua manuz tuam super gentes alienas: vt videant potentiam tuam. Sicut enim in cõspectu eorum sanctificatus es in nobis: sic in conspectu nostro magnificaberis in eis: vt cognoscãt te sicut ⁊ nos cognouimus: qz nõ est deus preter te domine. Innoua signa: ⁊ immuta mirabilia. Glorifica manum ⁊ brachium dextrum. Excita furorem: ⁊ effunde iram. Extolle aduersariuz: ⁊ affilge inimicum. Festina tempus ⁊ memẽto finis: ⁊ enarrent mirabilia tua. In ira flãme deuoretur q saluatur ⁊ q pessimant plebem tuã inueniãt pditionẽ. Contere caput prin-

A
infra ec. Tho. 9. b.
B

tipũ ⁊ inimicoꝝ dicentiũ non est ali⁹ pre ter nos. Congrega oẽs tribus iacob ⁊ co gnoscant q: nõ est deus nisi tu: vt enarrẽt magnalia tua ⁊ hẽditabis eos sicut ab ini tio. Miserere plebi tue sup quã inuocatũ est nomẽ tuũ: ⁊ israel quẽ coequasti ꝑmoge nito tuo. Miserere ciuitatis sctificationis tue hierlm: ciuitati requiei tue. Reple syon in enarrabilibus ṽtutibus tuis: ⁊ glĩa tua populum tuum. Da testimonium qꝫ ab initio creature tue sũt ⁊ suscita ꝑdicatiões quas locuti sunt i noĩe tuo ꝓphete priores. Da mercedẽ + sustinẽtib⁹ te: vt ꝓphete tui fideles inueniant: ⁊ exaudi orões seruoꝝ tuoꝝ. Scdm benedictionẽ aaron da popu lo tuo: ⁊ dirige nos i viã iustitie: + vt sciãt oẽs q habitant terrã: qꝫ tu es + deus ꝯspe ctor secloꝝ. Oẽm escã manducabit venter: ⁊ est cibus cibo melior. Fauces ꝯtingunt ci bũ: + ⁊ cor + insensatuꝫ ṽba mẽdacia. Cor prauũ dabit tristitiã: ⁊ homo peritus resi stet illi. Oẽm masculũ excipiet mlier ⁊ est filia melior + filie. Spẽs mulieris exhila rat facie viri sui: ⁊ sup oẽm ꝯcupiscẽtiam hoĩs supducet desideriũ. + Si est lingua cu rationis: est ⁊ mitigationis ⁊ mĩe: nõ est vir illius ꝯ filios hoĩuꝫ. Qui possidet mu lierem bonam inchoat possessionẽ: adiuto rium ꝯm illum est ⁊ colũna vt requies. Ubi nõ est sepes diripiet possessio: ⁊ vbi nõ est mulier ingemiscit egẽs. + Cui credit q nõ hꝫ nidũ: Et deflectẽs vbicũqꝫ obscurauerit: qsi succinctus latro exiliẽs de ciuitate i ciuitatem.

¶ Ca. Sũ. ¶ De discernẽdis amicis: ⁊ di scernẽdis cõsiliarijs: de qrenda societate viri sancti ⁊ eius ꝯsilio: de locutione sophi stica: de eruditione sapientis ⁊ aĩa ꝓpria tẽtanda: de vitãda crapula. Cap. xxxvij.

Omnis amicus dicet ⁊ ego amicitiaꝫ copulaui: sed est amicus solo nomi ne amicus. Nonne tristitia inest vsqꝫ ad mortem: Sodalis auteꝫ ⁊ amicus ad ini micitiaꝫ conuertentur. O presumptio ne quissima: vnde creata es cooperire aridaꝫ malicia + ⁊ dolositate illius. Sodalis ami co coniocundabitur in oblectationibus: ⁊ in + tempore tribulationis aduersarius erit. Sodalis amico condolet causa ven tris: ⁊ contra hostem accipiet scutum. Non obliuiscaris amici tui i animo tuo: ⁊ nõ immemor sis illius in opibus tuis. No li consiliari cũ socero tuo: ⁊ a ꝫelantib⁹ te abscõde ꝯsiliũ. Omnis ꝯsiliari⁹ ꝓdit cõsi liuꝫ: sed est ꝯsiliari⁹ in semetipso. A consi liario serua aĩam tuã. Pri⁹ scito q̃ sit illi⁹ necessitas: ⁊ qd ipse in aĩo suo cogitabit. Ne forte mittat sudem in terrã ⁊ dicat ti bi: bona est + via tua: ⁊ stet ecõtrario vide re qd tibi eueniat. Cum viro irreligioso tracta de sanctitate: ⁊ cũ iniusto de iustitia ⁊ cũ muliere de his q̃ emulať. Cũ timido de bello: cũ negociatore de traiectiõe. Cuꝫ emptore de venditione: cũ viro liuido de gratijs agẽdis. Cũ ĩpijs de ipietate: cum inhonesto de honestate: cũ opario agrario de oĩ ope: cũ opario ãnuali deꝫ ꝯsũmatiõe ãni: cũ seruo pigro de multa opatiõe. Nõ attẽdas his in oĩ ꝯsilio. Sed cũ viro san cto assidu⁹ esto: quẽcũqꝫ cognoueris ob seruãtẽ timorẽ dei: cui⁹ aĩa est ꝯm animã tuã. Quicũqꝫ titubauerit in tenebris: nõ cõdolebit tibi. Et cor boni cõsilij statue te cuꝫ. Nõ est. n. tibi aliud plus illo. Anima viri sancti enũciat aliqñ ṽa q̃ȝ septẽ circũ spectores sedẽtes in excelso ad speculãdũ. Et in his oĩbus deꝑcare altissimũ: vt diri gat in ṽitate viã tuã. Ante oĩa opa ṽbum verax ꝑcedat te: ⁊ añ oẽm actũ ꝯsiliũ stabi le. Uerbũ neqꝫ imutabit cor: ex quo ptes q̃tuor oriunť bonũ ⁊ malũ: vita ⁊ mors: ⁊ dñatrix illoꝝ est assidua lingua. Uir pe ritus multos erudiuit: ⁊ aĩe sue suauis ẽ. Qui sophistice loqtur odibilis est: in oĩ re defraudabitur. Nõ est. n. illi data a dño grã: omni. n. sapiã defraudat⁹ est. Est sapi ens aĩe sue sapiẽs: ⁊ fruct⁹ sensus illi⁹ lau dabilis. Uir sapiẽs plebẽ suã erudit: ⁊ fru ctus sensus illi⁹ + fideles sunt. Uir sapiẽs implebiť bñdictionib⁹: ⁊ vidẽtes illum laudabũt. Uita viri in numero dierum: dies aũt israel inũerabiles sunt. Sapiẽs in populo hereditabit honorẽ: ⁊ nomẽ il lius erit viuẽs in eternũ. Fili in vita tua tẽta animã tuam ⁊ si fuerit nequã nõ des illi ptãtẽ. Non. n. oĩa oĩbus expediũt: ⁊ nõ oĩ anime oẽ gen⁹ placet. Noli auidus esse in oĩ epulatione ⁊ nõ te effundas sup oẽꝫ escam. In multis. n. escis erit ĩfirmitas: ⁊ auiditas appropinq̃bit vsqꝫ ad choleram. Propter crapulam multi obierũt: q aũt abstinẽs est adijciet vitam.

¶ Ca. Sũ. ¶ De medico honorãdo: de orã do ad deũ in ĩfirmitate: de ꝯfessione q̃ facit

Marginalia: Supra eo. — C — al's + dñe — Nu. 6. d. — al's + ⁊ — al. nõ hꝫ + deus — al's hꝫ + ĩferre vel ferre — al's + sensatum — D — al. + filio — al's + sic — al's + qui vel quis — A — al's + neqꝫ tiam — Supͣ. 9. b. — al's +, die — B — al. + vita — C — D — al. + lau dabiles — 1. Cor. 9. c. ⁊ 10. f.

valere medicinā: de exequijs mortuoꝝ: de tpe q̄rēde sapie: de singulis artificib⁹ sine qb⁹ nō edificat̄ ciuitas. Cap. xxxviij.

A Honora medicū ꝓpter necessitatem: etenim illū creauit altissim⁹. A deo est. n. oīs medela: ⁊ a rege accipiet donationem. Disciplina medici exaltabit caput illius: ⁊ in ꝯspectu magnatoꝝ collaudabit̄. Altissim⁹ creauit de terra medicinā: ⁊ vir prudēs nō abhorrebit ✠ illā. Nōne a ligno indulcata est aq̄ amara? Ad agnitionem hominū vtus illoꝝ. Et dedit hoībus scientiam altissim⁹: honorari in mirabilibus suis. In hīs curās mitigabit dolorē: ⁊ vnguētari⁹ faciet pigmēta suauitatis: ⁊ vnctiones ꝯficiet sanitatis: ⁊ nō ꝯsūmabuntur opera ei⁹. Pax. n. dei sup faciē terre. Fili in tua īfirmitate nō despicias teipm: sed ora dn̄m ⁊ ipse curabit te. Auerte a delicto ⁊ dirige man⁹: ⁊ ab oī delicto munda cor tuū. Da suauitatē ⁊ memoriā simi laginis: ⁊ pingua oblationē: ⁊ da locum medico. Etenī illū dn̄s creauit: ⁊ nō discedat a te: qꝛ opera eius sunt necessaria. Est enī tps qn̄ in manib⁹ illoꝝ incurras: ipsi B vero dn̄m deprecabunt̄ vt dirigat requiem eoꝝ in sanitatem ꝓpter cōuersationē illoꝝ. Qui delinqt in conspectu eius q fecit eū: incidet in manus medici. Fili mi in mortuū produc lachrymas: ⁊ quasi ✠ dira passus icipe plorare ⁊ sm iudiciū cōtege corpus illi⁹ ⁊ nō despicias sepulturā illius. Propter delaturā autē amare fer luctum illius vno die ⁊ ꝯsolare ꝓpter ✠ tristiciā: ⁊ fac luctum sm meritū eius vno die vel duob⁹ ꝓpter detractionē. A tristitia enī festinat mors ⁊ cooperit virtutē: ⁊ tristitia cordis flectit ceruicē. In abductiōe ꝑmanet tristitia: ⁊ substātia inopis sm cor eius. Nō dederis in tristitia cor tuū: sꝫ repelle eā a te: ⁊ memēto nouissimoꝝ. Noli obliuisci neqꝫ enī est cōuersio: ⁊ huic nihil ꝓderis ⁊ te ipm pessimabis. C Memor esto iudicij mei: sic. n. erit ⁊ tuū. Mihi heri: ⁊ tibi hodie. In reqe mortui requiescere fac memoriā eius: ⁊ cōsolare illū in exitu spiritus sui. Sapiētiā scribe in tēpore vacuitatis: ⁊ q minorat̄ actu sapientiam percipiet qꝛ sapientia replebitur. Quitenet aratrum ⁊ qui gloriatur in iaculo: stimulo boues agitat: ⁊ cōuersatur in operibus eorum: ⁊ narratio eius in filijs taurorꝫ. Cor suum dabit ad versandos sulcos ⁊ vigilia eius in sagina vaccarum. Sic oīs faber ⁊ architectus q nocte tanquā diē trāsigit: q sculpit signacula sculptilia: ⁊ assiduitas eius variat picturam. Cor suū dabit in similitudinē picture: ⁊ vigilia sua pficit opus. Sic faber ferrarius sedēs iuxta incudem ⁊ cōsiderans opus ferri. Uapor ignis vret carnes eius: ⁊ in colore fornacis cōcertatur. Uox mallei innouat aurem eius ⁊ cōtra similitudinē vasis oculus eius. Cor suū dabit in cōsummationē operum: ⁊ vigilia sua ornabit imperfectionē. Sic figulus sedēs ad opus suū cōuertēs pedib⁹ suis rotā: q in ✠ solicitudine positus est semp ꝓpter opus suū: ⁊ D innumera est omnis operatio eius. In brachio suo formabit lutū: ⁊ ante pedes suos curuabit virtutē suā. Cor suū dabit vt cōsumet linitionem: ⁊ vigilia sua mūdabit fornacē. Oēs hi in manib⁹ suis sperauerūt: ⁊ vnusqsqꝫ in arte sua sapiēs ē. Sine his oibus nō edificat̄ ciuitas. Et nō inhabitabūt nec inambulabūt ⁊ in eccliā nō ✠ transiliēt. Sup sellā ✠ iudicis nō sedebunt: ⁊ testm̄ iudicij nō itelligēt: neqꝫ palam faciēt iudicium ⁊ disciplinā: ⁊ in parabolis nō inuenientur: sꝫ creaturā eui cōfirmabunt: ⁊ deprecatio illorum in operatione artis: accomodantes animas suas: ⁊ conquirentes in lege altissimi.

¶ Ca. Sū. ¶ De studio ⁊ exercitio sapiētis: ⁊ laude ipsi⁹ ortaad sanctimoniā: opera dei curiose scrutari ꝓhibet: de spiritib⁹ creatis ad vindictā: ⁊ q ꝑ tēpore sua bonis bona in bonū: ⁊ malis mala in malū creata sunt ab initio. Cap. xxxix.

A Sapientiam omnium antiquorum exquirat sapiēs: ⁊ in ꝓphetis vacabit. Narrationē virorum nominatorū cōseruabit: ⁊ in versutias parabolarū simul introibit. Occulta ꝓuerbiorū exquiret: ⁊ in abscōditis parabolarum conuersabitur. In medio magnatorum ministrabit: ⁊ in ꝯspectu presidis apparebit. In terrā alienigenarū gētium ✠ pertransiet. Bona enim ⁊ mala in omnibus tētabit. Cor suū tradet ad vigilādū diluculo ad dn̄m qui fecit illum: ⁊ in cōspectu altissimi deprecabit̄. Aperiet os suū in oratiōe: ⁊ pro delictis suis deprecabitur. Si enī dominus magnus voluerit: spiritu itellige

Marginalia: Al's ✠ in illis; Exo. 15. d; Sup. 22. b; Al's ✠ dura; Al's ✠ iniuriam; Al's ✠ solicitudine; Al's ✠ transilient; Al's ✠ iudices; Al's ✠ transiet

tie replebit illũ: ⁊ ipse tanq̃ imbres emittet eloq̃a sapiētie sue: ⁊ in orone cōfitebit domino. Et ipse diriget consilium eius ⁊ disciplinam ⁊ in absconditis suis cōsiliabit. Ipse palam faciet disciplinā doctrine sue ⁊ i lege testamēti dñi gl'iabit. Collaudabunt multi sapiētiam eius: ⁊ vsq̃ i seculũ nō delebitur. Non recedet memoria eius: ⁊ nomen eius requiretur a gñatione in generationem. Sapiētiam eius enarrabūt gentes: ⁊ laudem eius enūciabit ecclesia. Si pmāserit nomen eius derelinq̄t plusq̃ mille: ⁊ si requieuerit proderit illi. Adhuc consiliabor vt enarrē: vt furore .n. repletus sum. Et in voce dicit. Obaudite me diuini fruct⁹: ⁊ quasi ✝rosa plātata sup riuos aquarũ fructificate. Quasi libanus: odorē suauitatis habete. Florete flores quasi liliũ ⁊ date odorē: ⁊ frōdete i gratiam ⁊ collaudate canticũ ⁊ bñdicite dñm in operibus suis. Date nomini eius magnificētiam: ⁊ cōfitemini illi in voce labiorũ vestrorũ: ✝⁊ in cāticis labiorũ ⁊ cytharis ⁊ sic dicetis in confessione. Opera dñi vniuersa bona valde. In verbo eni ei⁹ stetit aq̃ sicut congeries: ⁊ in sermōe oris illius sicut exceptoria aquarũ: q̃m i p̄cepto ipsi⁹ ✝ placor fit: ⁊ nō est minoratio in salute ipsi⁹. Opa oīs carnis corā illo: ⁊ non est q̄cq̃ abscōditum ab oculis ei⁹. A seculo vsq̃ in seculũ respicit: ⁊ nihil ē mirabile i cōspectu eius. Nō est dicere q̄d est hoc: aut q̄d est istud: oīa enim in tpe suo q̄rent. Bñdictio illius quasi fluuius inundabit: ⁊ q̄mo cataclism⁹ aridā inebriauit: sic ira ipsi⁹ gētes que nō exq̄sierūt eũ hereditabit. Quomodo cōuertit aquas in siccitatem ⁊ siccata est terra: ⁊ vie illius vijs illorũ directe sunt: sic peccatorib⁹ offensiones in ira ei⁹. Bona bonis creata sunt ab ✝initio: sic neq̄ssimis bona ⁊ mala. Initiũ necessarie rei vite hominũ: aqua: ignis ⁊ ferrũ: sol: lac ⁊ panis similagine⁹: ⁊ mel ⁊ botrus vue: ⁊ oleũ ⁊ vestimētũ. Hec oia sanctis in bona: sic ⁊ ipijs ⁊ peccatoribus in mala q̄uertent. Sūt spiritus q̄ ad vindictam creati sunt ⁊ in furore suo q̄firmauerūt tormēta sua. Et in tēpore q̄sūmmationis effundēt virtutē: ⁊ furorē eius q̄ fecit illos cōfundent. Ignis grando fames ⁊ mors: oia hec ad vindictā creata sunt. Bestiaꝝ dentes ⁊ scorpij ⁊ serpētes rompbea

B
Infra.44.c
Alias ✝ro se plātate.
Alias non hȝ ✝⁊
C
Gen.1.d.
mar.7.d
alias ✝ placator.
Gen.7.d
Ex.14.c.
Alias ✝ eterno.
sup.29.d
D
Infra.40.b.

vindicās in exterminiũ impioꝝ. In mādatis eius epulabūtur: ⁊ super terrā i necessitate preparabūtur: ⁊ in tēporib⁹ suis nō preteriēt verbū. Propterea ab initio cōfirmatus sum: ⁊ cōsiliatus sum ⁊ cogitaui ⁊ scripta dimisi. Omnia opera dñi bona: ⁊ omne op⁹ hora sua subministrabit. Nō est dicere: hoc illo nequs est. Omnia enim in tēpore suo cōprobabunt. Et nūc in omni corde ⁊ ore collaudate ⁊ benedicite nomē domini.

¶ Ca. Sũ. ¶ De occupatiōe magna ⁊ graui iugo: ⁊ de omni hominum miseria: de transitu glorie ⁊ superbie impiorum: de benedictione iustorum: de prerogatiua timoris domini. Cap. xl.

Occupatio magna creata est oīb⁹ hominibus: ⁊ iugū graue super filios adam a die exitus de ventre matris eorũ vsq̃ in diem sepulture in matrem omnium. Cogitationes eorum ⁊ timores cordis adinuētiones expectatiōis: ⁊ dies finitiōis: ✝ a presidēte super sedē gloriosam: vsq̃ ad humiliatũ in terrā ⁊ cinerē ab eo qui vtitur hyacintho ⁊ portat coronam vsq̃ ad eū q̄ operitur lino crudo. Furor zelus: tumultus: fluctuatio: ⁊ timor mortis: iracūdia pseuerās: ⁊ contētio ⁊ in tempore refectiōis in cubili somnus noctis immutat sciētiam eius. Modicũ ✝autē tanq̃ nihil in requie: ⁊ ab eo in somnis quasi in die respectus. Cōturbatus est in visu cordis sui: tāq̄ q̄ euaserit i die belli. In tēpore salutis sue exurrexit: ⁊ admirans ad nullũ timorē: cum oī carne ab hoie vsq̃ ad pecus: ⁊ sup peccatores septuplũ. Ad hec mors sanguis: cōtētio ⁊ rōphea: oppssiōes fames ⁊ cōtritio ⁊ flagella. Sup iniquos creata sūt hec oia ⁊ pp̄ illos factus est cataclismus. Oīa enim que de terra sunt in terrā cōuertētur: ⁊ aque oēs in mare cōuertētur. Omnis munus ⁊ iniqtas delebitur: ⁊ fides i seculum stabit. Substātie iniustoꝝ sicut fluuius ✝ siccabūtur: ⁊ sicut tonitruũ magnum in pluuia personabūt. In apriēdo manus suas letabitur: sic preuaricatores in cōsumatiōe tabescēt. Nepotes impiorũ nō multiplicabūt ramos: ⁊ radices immūde super cacumen petre sonāt. Super omnem ✝aquam viriditas ⁊ ad oras fluminis añ omne fenum euelletur. Gratia

supra eo.
A
Alias ✝ residētes
Alias non hȝ ✝ autē
Gen.7.b
infra.41.b
13.q.2.c.i
ecclastico
Alias ✝ siccabitur
C
Alias ✝ cīam

sicut paradisus in benedictionibus: et misericordia in seculum permanet. Uita sibi sufficientis operarii condulcabitur: et in ea inuenies thesaurum. + Filii edificatio ciuitatis confirmabit nomen: et super hanc mulier immaculata computabitur. Uinum et musica letificant cor: et super vtraque dilectio sapientie. Tibie et psalterium suauem faciunt melodiam: et super vtraque lingua suauis. Gratiam et speciem desiderabit oculus tuus: et super hec virides sationes. Amicus et sodalis in tempore conuenientes: et super vtrosque mulier cum viro. Fratres in adiutorium in tempore tribulationis: et super eos misericordia liberabit. Aurum et argentum et constitutio pedum: et super vtrumque consilium beneplacitum. Facultates et + virtutes exaltant cor: et super hec timor domini. Non est in timore domini minoratio: et non est in eo inquirere adiutorium. Timor domini sicut benedictio paradisus: + et super omnem gloriam operuerunt illum. Fili in tempore vite tue ne indigeas. Melius est enim mori quam indigere. Uir respiciens in mensam alienam: non est vita eius in cogitatione victus. Alit enim animam suam cibis alienis. Uir autem + disciplinatus et eruditus custodiet se. In ore imprudentis + condulcabitur inopia: et in ventre eius ignis ardebit.

¶ Ca. Sū. ¶ De memoria mortis et iudicii: de perditione impiorum: de bono nomine curando: de sapientia publicanda: monet a diuersis viciis abstinere: de fugienda muliere. Cap. xli.

O Mors quam amara est memoria tua homini + pacem habenti in substantiis suis: viro quieto et cuius vie directe sunt in omnibus: et adhuc valenti accipere cibum. O mors bonum est iudicium tuum homini indigenti et qui minoratur viribus defecto etate et cui de omnibus cura est et incredibili: qui perdit sapientiam. Noli + metuere iudicium mortis. Memento que ante te fuerunt et que superuentura sunt tibi. Hoc iudicium a domino omni carni: et que superuenient tibi in beneplacito altissimi: siue decem siue centum siue mille anni. Non est enim in inferno accusatio vite. Filii abominationum fiunt filii peccatorum: et qui conuersantur secus domos impiorum. Filiorum peccatorum periet hereditas: et cum semine illorum assiduitas opprobrii. De patre impio queruntur filii quoniam propter illum sunt in opprobrio. Ve vobis viri impii: qui dereliquistis legem domini altissimi. Et si nati fueritis: in maledictione nascemini: si mortui fueritis in maledictione erit pars vestra. Omnia que de terra sunt in terram conuertentur: sic impii a maledicto in perditionem. Luctus hominum in corpore ipsorum: nomen autem impiorum delebitur. Curam habe de bono nomine: hoc enim magis permanebit tibi quam mille thesauri preciosi et magni. Bone vite numerus dierum: boni autem nomen permanebit in euum. Disciplinam in pace conseruate filii. Sapientia enim abscondita et thesaurus + inuisus: que vtilitas in vtrisque? Melior est homo qui abscondit stulticiam suam: quam homo qui abscondit sapientiam suam. Uerumtamen reuertimini in his que procedunt de ore meo. Non est enim bonum omnem irreuerentiam obseruare: et non omnibus bene placent in fide. Erubescite a patre et a matre de fornicatione: et a presidente et a potente de mendacio: a principe et a iudice de delicto: a synagoga et plebe de iniquitate: a socio et amico de iniusticia: et de loco in quo habitas de furto: de veritate dei et testamento: de discubitu in panibus et obfuscatione dati et accepti: a salutantibus de silentio: a respectu mulieris fornicarie: et ab auersione vultus cognati. Ne auertas faciem a proximo tuo: et ab auferendo partem et non restituendo. Ne respicias mulierem alieni viri: et ne scruteris ancillam eius: neque steteris ad lectum eius. + Caue ab amicis de sermonibus improperii: et cum dederis ne impropres.

¶ Ca. Sū. ¶ De non publicatione sermonis absconditi: de personarum non acceptione: et de quibusdam vitiis particularibus: de filia luxuriosa custodienda: et fugienda mulierum consortio. c. xlii.

Non duplices sermonem auditus de reuelatione sermonis absconditi: et eris vere sine confusione: et inuenies gratiam in conspectu omnium hominum. Ne pro his omnibus confundaris: et ne accipias personam vt delinquas. De lege altissimi et testamento: et de iudicio + iustificare impium: de verbo sociorum et viatorum: et de datione hereditatis amicorum: de equalitate stattere et ponderum: de acquisitione multorum et paucorum: et de corruptione emptionis et negociatorum: et de multa disciplina filiorum: et seruo pessimo latus sanguinare: super mulierem nequam bonum est signum. Ubi manus multe

sunt: claude: et quodcunque trades numera et appende: datum vero et acceptum omne describe. De disciplina insensati et fatui: et de senioribus qui iudicantur ab adolescentibus: et eris eruditus in omnibus: et probabilis in conspectu omnium virorum. Filia patris abscondita est vigilia: et sollicitudo eius aufert somnum: ne forte in adolescentia sua adultera efficiatur: et cum viro commorata odibilis fiat: nequando polluatur in virginitate sua et in paternis suis gravida inveniatur: ne forte cum viro commorata transgrediatur aut certe sterilis efficiatur. Super filiam luxuriosam confirma custodiam: nequando faciat te in opprobrium venire inimicis: a detractione in civitate et obiectione plebis et fondat te in multitudine populi. Omni homini noli + attendere in specie: et in medio mulierum noli commorari. De vestimentis enim procedit tinea: et a muliere iniquitas viri. Melior est enim iniquitas viri quam benefaciens mulier: et mulier confundens in opprobrium. Memor ero igitur operum domini: et quae vidi annunciabo in sermonibus domini opera eius. Sol illuminans per omnia respexit: et gloria domini plenum est opus eius. Nonne dominus fecit sanctos enarrare omnia mirabilia sua: quae confirmavit dominus omnipotens stabilis in gloria sua. Abyssum et cor hominum + investigavit: et in astutia eorum + excogitavit. Cognovit enim dominus omnem scientiam: et inspexit in signum eius annuncians quae praeterierunt et quae superventura sunt: revelans vestigia occultorum. Non praeterit illum omnis cogitatus: et non abscondit se ab eo ullus sermo. Magnalia sapientiae suae decoravit qui est ante seculum et usque in seculum: neque adiectum est neque minuetur et non eget alicuius consilio. Quam desiderabilia omnia opera eius: et tanquam scintilla + quae est considerare. Omnia haec vivunt et manent in seculum: et in omni necessitate omnia obaudiunt ei. Omnia duplicia: unum contra unum: et non fecit quicquam deesse. Uniuscuiusque confirmabit bona. + Et quis satiabitur videns gloriam eius.

¶ Ca. Sum. ¶ Enunciat mirabilia dei: laudat creatorem: et in laude eius dicit se deficere. Cap. xliii.

Altitudinis firmamentum: pulchritudo eius species celi in visione gloriae. Sol in aspectu annuncians in exitu: vas admirabile opus excelsi. In meridiano exurit terram: et in conspectu ardoris eius quis poterit sustinere? Fornacem custodiens in operibus ardoris. Tripliciter sol exurens montes radios igneos exsufflans: et refulgens radiis suis obcecat oculos. Magnus dominus qui fecit illum: et in sermonibus eius + festinavit iter. Et luna in omnibus in tempore suo: ostensio temporis et signum evi. A luna signum diei festi: luminare quod minuitur in consummatione. Mensis secundum nomen eius est: crescens + mirabiliter in consummatione. Vas + castrorum in excelsis: in firmamento celi resplendens gloriose. Species celi gloria stellarum: mundum illuminans in excelsis dominus. In verbis + sancti stabunt ad iudicium et non deficient in vigiliis suis. Vide arcum: et benedic + eum qui fecit illum. Valde speciosus est in splendore suo. Gyravit celum in circuitu gloriae: manus excelsi aperuerunt illum. Imperio suo acceleravit nivem: et accelerat coruscationes emittere iudicii sui. Propterea aperti sunt thesauri: et evolaverunt nebule sicut aves. In magnitudine sua posuit nubes: et confracti sunt lapides grandinis. In conspectu eius commovebuntur montes: et in voluntate eius aspirabit nothus. Vox tonitrui eius + verberavit terram: tempestas aquilonis et congregatio spiritus: et sicut avis deponens ad sedendum aspergit nivem: et sicut locusta demergens descensus eius. Pulchritudinem + candoris eius admirabitur oculus: et super imbrem eius expavescit cor. Gelu sicut salem effundet super terram: et dum + gelaverit fiet tanquam cacumina tribuli. Frigidus ventus aquilo flavit et gelavit cristallus ab aqua. Super omnem congregationem aquarum requiescet: et sicut lorica induet se aquis. Et devorabit montes et exuret desertum: et extinguet viride sicut ignem. Medicina omnium in festinatione nebule: et ros obvians ab ardore venienti humilem efficiet eum. In sermone eius siluit ventus: et cogitatione sua placavit abyssum: et plantavit illum dominus iesus. Qui + navigat mare + enarrat pericula eius: et audientes auribus nostris + admirabimur. Illic preclara opera et mirabilia: varia bestiarum genera et omnium pecorum: et creatura + beluarum. Propter ipsum confirmatus est itineris finis: et in sermone eius composita sunt omnia. Multa dicimus et deficimus verbis: consummatio autem sermonum: ipse est. In omnibus gloriantes: ad quid valebimus? Ipse enim omnipotens super omnia opera sua. Terribilis dominus et magnus vehementer: et mirabilis potentia ipsius. Glorificantes dominum quantumcunque potueritis supervalebit adhuc: et admirabilis magnificentia eius. Benedicentes dominum exaltate illum quantum pote-

Margin notes: ℞.26.b. | C | Alias + attendere. | alias + intelliget | D | alias + excogitabit | al. + quasi | alias non habet + Et nescientes confirmabit fortitudinem eius | A | Alias + festinat | B | Alias + admirabiliter | Alias + castrorum | Alias + sancti | alias non habet + eum | alias + verberabit | C | Alias + coloris | Alias + gelaverit | alias + navigant | Alias + enarrant | alias + non | D | alias + bestiarum | alias + consummatus | Ps. 95.

fiis: maioꝛ enim eſt oĩ laude. Exaltãtes eũ: replemini virtute. Ne laboꝛetis: nõ.n. + cõpꝛehẽderis. Quis videbit eũ ⁊ enarrabit: ⁊ qs magnificabit eũ ſicut ẽ + ab initio? Multa abſcondita ſunt maioꝛa his. Pauca.n. vidimus opeꝝ ei⁹. Oĩa aũt dñs fecit: ⁊ pie agentibus dedit ſapientiam.

alſ + peruenietis
alſ + a pꝛincipio

¶ Ca. Sũ. ¶ Laudat generatim viros glorioſos: de laudibus enoch: noe abꝛaam: iſaac ⁊ iacob. Cap. xliiij.

A

Laudemus viros glo̾ſos: ⁊ parentes noſtros in generatione ſua. Multã gloriã fecit dñs magnificentia ſua a ſeculo. Dominantes in poteſtatibus ſuis: hoĩes magni virtute ⁊ prudentia ſua pꝛediti: nunciantes in pꝛophetis dignitatẽ pꝛophetarũ: ⁊ impꝛantes in pꝛeſenti populo: ⁊ virtute pꝛudentie populis ſanctiſſima verba. In + pueritia ſua requirẽtes modos muſicos: ⁊ narrãtes carmine ſcripturarũ. Homines diuites ĩ virtute pulchꝛitudinis ſtudiũ habẽtes: pacificãtes in domib⁹ ſuis. Oẽs iſti in generationib⁹ gentis ſue gloriam adepti ſunt: ⁊ in diebus ſuis habẽtur in laudib⁹. Qui de illis nati ſunt: reliquerũt nomẽ narrãdi laudes eoꝝ. Et ſunt quoꝝ nõ eſt memoꝛia. Perierũt quaſi qui non fuerint: ⁊ nati ſunt quaſi nõ nati: ⁊ filij eoꝝ cũ ipſis. Sꝫ illi viri miſericoꝛdie ſunt: quoꝝ pietates nõ defuerũt. + Cũ ſemine eoꝝ + pꝛmanẽt bona hereditas ſancta nepotes eoꝝ. Et in teſtamẽtis ſtetit ſemẽ eoꝝ: ⁊ filij eoꝝ pꝛopter illos vſqꝫ in eternũ + manẽt. Semẽ eoꝝ ⁊ glĩa eoꝝ nõ derelinquet. Coꝛpoꝛa eoꝝum in pace ſepulta ſũt: ⁊ nomẽ eoꝝ viuet i + gñationem ⁊ gñationẽ. Sapientiã ipſoꝝ narrẽt populi: ⁊ laudẽ ipſoꝝ nũciet eccleſia. Enoch placuit deo ⁊ trãſlatus ẽ in paradiſum: vt det gentibus ſapiam. Noe inuẽtus eſt pꝛfectus iuſtus: ⁊ in tpꝛe iracũdie factus eſt recõciliatio. Ideo dimiſſuꝫ eſt reliquũ terre: cũ factũ eſt diluuiũ. Teſtamẽta ſeculi poſita ſunt apud illũ: ne deleri poſſit diluuio oĩs caro. Habꝛaã magn⁹ pꝛ multitudinis gentiũ: ⁊ nõ eſt inuẽt⁹ ſimilis illi in glĩa. Qui cõſeruauit legẽ excelſi: ⁊ fuit in teſtamẽto cũ illo. In carne ei⁹ ſtare fecit + teſtm̃ ⁊ in tẽtatione inuẽtus eſt fidelis. Ideo iureiurãdo dedit illi glĩaꝫ in gẽte ſua: creſcere illũ + quaſi terre cumulũ: ⁊ vt ſtellas exaltare ſemen ei⁹:

Me + peritia
B
al. + ⁊ eũ
alſ + pſeuerat bona hꝛditas ⁊ nepotum
C
alſ + manet
alſ + generationes ⁊ generationes.
Ĝ. 19.b.
Ge. 5.c.
Heb. 11.b
Ge. 6.b.
Heb. 11.a
Ge. 17.a.
D
Ge. 22.c.
Heb. 11.d
alſ + firmamentum
alſ + ſic

⁊ hereditare illos a mari vſqꝫ ad mare: ⁊ a flumine vſqꝫ ad terminos + terre. Et iſaac eodẽ mõ fecit pꝛopter habꝛaã patrẽ eius. Benedictionẽ omniũ gẽtiũ dedit illi dominus: ⁊ teſtamẽtum ſuũ cõfirmauit ſuper caput iacob. Agnouit eũ in bñdictionibus ſuis: ⁊ dedit illi hꝛditatẽ: ⁊ diuiſit illi partẽ in tribub⁹ duodecim. Et cõſeruauit illi homines miſericoꝛdie: inueniẽtes gratiam in + oculis omnis carnis.

Me + terras
Me + cõſpectu

¶ Ca. Sũ. ¶ De laudibus moyſi ⁊ aaron ⁊ phinees. Cap. xlv.

A

Dilectus deo ⁊ hominibus moyſes: cuius memoꝛia in benedictiõe eſt. Similem illum fecit in gloꝛia ſanctoꝝ: ⁊ magnificauit eum in timoꝛe inimicorũ: ⁊ in verbis ſuis mõſtra placauit. Gloꝛificauit illum in conſpectu regum: ⁊ iuſſit illi coꝛã populo ſuo: ⁊ oſtẽdit illi glĩaꝫ ſuã. In fide ⁊ lenitate ipſius ſanctũ fecit illuꝫ: ⁊ elegit eũ ex oĩ carne. Audiuit enim eũ ⁊ vocẽ ipſi⁹: ⁊ induxit illũ in + nubeꝫ. Et dedit illi coꝛã pꝛecepta: ⁊ legẽ vite ⁊ diſcipline: docere iacob teſtm̃ ſuũ: ⁊ iudicia ſua iſrl̃. Excelſuꝫ fecit aaron fratrẽ: + ſuũ ⁊ ſimilem ſibi de tribu leui. Statuit ei teſtm̃ eternũ ⁊ dedit illi ſacerdotiũ gentis ⁊ beatificauit illũ in gloꝛia. Et circũcinxit euꝫ zona iuſtitie: ⁊ induit eũ + ſtola gloꝛie: ⁊ coꝛonauit euꝫ in vaſis virtutis. + Circũpedes ⁊ femoꝛalia ⁊ humerale poſuit ei: ⁊ + cinxit illũ tintinabulis aureis pluri mis in gyro: dare ſonituꝫ in inceſſu ſuo: auditum facere ſonitum in tẽplo in memoꝛiam filijs gẽtis ſue. Stolaꝫ ſanctam auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura: opus textile: viri ſapiẽtis iudicio ⁊ veritatẽ pꝛediti. Toꝛto cocco opus artificis gẽmis pꝛecioſis figuratis in ligatura auri ⁊ + ope lapidarij ſculptis in memoꝛiã ſm̃ numeruꝫ tribuũ iſrl̃. Coꝛona aurea ſup mitrã ei⁹ expꝛeſſa ſigno ſctitatis: glĩa honoꝛis ⁊ opus virtutis: deſiderio oculoꝝ oꝛnata. Sic pulchꝛa añ ipꝫ nõ fuerũt talia vſqꝫ ad + oꝛiẽtẽ. Nõ ẽ idut⁹ illa alienigẽa aliqs: ſꝫ tm̃ filij ipſi⁹ ſoli ⁊ nepotes ei⁹ pꝛ omne tẽpus. Sacrificia ipſius + cõſummata ſunt igni quotidie. Cõpleuit moyſes man⁹ eius: ⁊ vnxit illũ oleo ſctõ. Factũ ẽ illi i teſtamẽtũ eternũ ⁊ ſemini ei⁹ ſicut dies celi: fungi ſacerdotio ⁊ habꝛ laudẽ ⁊ + glĩficare populũ ſuum in nomine ſuo. Ipſum elegit

A
Exo. 11.a.
alſ + nube
alſ + ei⁹
B
alſ + ſtolam
Exo. 28.f
alſ + circumpedales
alſ + circũcinxit
al. + opꝛ
Me + oꝛiginẽ.
C
alſ + cõſumpta
Le. 8.b.
alſ + gloꝛificauit

ab omni viuēte offerre sacrificiū deo incē sum & bonū odorem: in memoria placare pro populo suo. Et dedit illi in preceptis suis potestatē: in testamentis iudiciorū docere iacob testimōia: & i lege sua lucē dare isrl. Quia cōtra illum steterunt alieni: & propter inuidiam circundederunt illum homines in deserto q erant cum dathan & abyron & cōgregatio chore in iracundia. Uidit dñs deus & nō placuit illi: & cōsumpti sunt i impetu iracundie. Fecit illis mōstra: & cōsumpsit illos i flāma ignis. Et addidit aarō gloriā & dedit illi hereditatē: & primitias + frugū terre diuisit illi. Panē ipsius i primis parauit in satietatē: nam & sacrificia domini edent que dedit illi & semini eius. Ceterū + inter gētes nō hereditabit: & pars nō est illi in gēte. Ipse est enim pars eius & hereditas. Phinees filius eleazari tertius i gloria imitando eū in timore + dñi: & stare in reuerētia gētis: in bonitate & alacritate anime sue placuit deo israel. Ideo statuit + illi testm̄ pacis & principem sanctorum & gētis sue: vt sit illi & semini eius sacerdotij dignitas in eternum. Et testm̄ + dauid regis filij iesse de tribu iuda: hereditas ipsi & semini eius vt daret sapiam in cor nostrū iudicare gentem suam in iustitia: ne abolerentur bona ipsorum & gloriam ipsorum in gentem eorum eternam fecit.

Nu.16.a. / also + fructuum / D / al. + i terra gentis / also + dei / Nu.25.c / al. + ad illum / al. + regis filio

¶ Ca. Sū. ¶ De laudibus iosue: caleph et samuelis. Cap. xlvi.

Fortis in bello iesus naue successor moysi in prophetis: qui fuit magnus sm̄ nomen suum: maximus in salutem electorum dei: expugnare insurgentes hostes: vt sequeretur hereditatem isrl. Quam gloriam adeptus est + in tollendo manus suas: & iactando contra ciuitates romphe as. Quis ante illum sic restitit. Nam hostes ipse dominus percussit. Aut non in iracū dia eius impeditus est sol: & vna dies facta est quasi duo? Inuocauit altissimum potē tem in oppugnando inimicos vndiq: & audiuit illum magnus & sanctus deus in saxis grandinis virtutis valde fortis. Impetum fecit contra gentem hostile: & in descensu perdidit contrarios vt cognoscāt gētes potentiam eius: quia contra + deum pugnare nō est facile: & secutus est a tergo potentes. Et in diebus moysi misericordiam fecit ipse & caleph filius iephone: stare contra hostem & prohibere gentem a peccatis: & + perstringere murmur malicie. Et ipsi duo cōstituti a periculo liberati sunt a numero sexcētorū milium peditum: inducere illos in hereditatē in terra q manat lac & mel. Et dedit dñs ipsi caleph fortitudinē: & vsq in senectutē permansit illi virtus vt ascenderet in excelsum terre locum: & semē ipsius obtinuit hereditatem. Et viderunt omnes filij israel: q bonum est obseq sancto deo. Et iudices singuli suo noīe quorum nō est corruptū cor: q nō auersi sunt a dño vt sit memoria illorū in benedictione. Et ossa eorum pullulant de loco suo: & nomen eorum permanet in eternum: + permanēte ad filios illorum sanctorū virorum gloria. Dilectus a dño + deo suo samuel propheta dñi: renouauit imperium: & vnxit principes in gēte sua. In lege dñi cōgregationē iudicauit: & vidit deum iacob & in fide sua probatus ē propheta. Et cognitus est in verbis suis fidelis q vidit + deum lucis. Et inuocauit dñm oipotētem in oppugnāde hostes circūstātes vndiq: in oblatiōe viri + inuiolati. Et intonuit de celo dñs: & in sonitu magno auditam fecit vocem suam: & cōtriuit principes tyriorū & oēs duces philistijm. Et ante tps finis vite & seculi testimoniū phibuit in cōspectu dñi & xpi. Pecūias & vsq ad calciamēta ab oi carne nō accepit: & nō accusauit illum hō. Et post hec + dormiuit & + notū fecit regi: & ondit illi finē vite sue: & exaltauit vocē eius de terra in prophetia delere impietatem gentis.

Jos.10. / also + extollendo / B / also + dñm / Nu.14.f / also + perstringere / Jos.14.c / E / also + permanēs. / also non hz + deo / 26.q.5.c nemirū in v.ana nuitate. / D / al. + dñs / also + imolati. / 1.reg.7.c. / 1.re.12.a / also + obdormiuit / al. + notū

¶ Ca. Sū. ¶ De nathan & laudibus dauid & salomōis: & interfectiōe golie: de roboā imprudētia & hieroboā idolatria q fecit peccare israel. Cap. xlvij.

Post hec surrexit nathan propheta i diebus dauid. Et qsi adeps separatus + a carne sic dauid a filijs isrl. Cū leonibus lusit quasi q cum agnis: & in vrsis silr fecit sicut in agnis ouium. In iuuentate sua nunquid nō occidit gigantem: & abstulit opprobriū de gente. In tollēdo manum in saxo funde deiecit exultationem golie: vbi inuocauit + dominū oipotentem. Et dedit in dextera eius tollere hominē fortem i bello: & exaltare cornu gētis sue. Sic in decem milibus glorificauit eum: & laudauit eū in benedictionibus dñi in offerendo illi

also habet + est. / 1.re.17.f. / also + deū / 1.re.18.b

rendo illi coronã glorie. Cõtriuit.n.inimicos vndiq3: et extirpauit philistym cõtrarios vsq3 in hodiernum diẽ. Cõtriuit cornu ipsorũ vsq3 in eternũ. In omni opere dedit cõfessionẽ sancto: et excelso in verbo glorie. De omni corde suo laudauit dñm: et dilexit eum q fecit illũ: et dedit illi contra inimicos potẽtiã. Et stare fecit cantores contra altare: et in sono eorũ dulces fecit + modos: et dedit in celebrationib9 decus: et ornauit tẽpora vsq3 in cõsũmationẽ vite: vt laudarent nomẽ sanctũ dñi: et amplificarent mane dei sanctitatẽ. + Christus purgauit peccata ipsius: et exaltauit in eternũ cornu ei9. Et dedit illi testamẽtũ + regni: et sedem glorie in israel. Post ipsũ surrexit filius sensat9: et pp̃ter illũ + deiecit oẽ3 potẽtiã inimicorũ. Salomõ imperauit in diebus pacis: cui subiecit deus oẽs hostes vt cõderet domũ in noĩe suo: et pararet sanctitatẽ in sempiternũ queadmodũ eruditus est in iuuẽtute sua. Et implet9 est quasi flumen sapiã: et terram retexit anima sua. Et replesti in cõparationibus enigmata: ad insulas longe diuulgatũ est nomẽ tuũ: et dilect9 es in pace tua. In cantilenis et puerbijs et cõparationib9 et interpretationibus mirate sunt terre: et in nomie dñi + dei cui est cognomẽ deus israel. Collegisti quasi auricalchũ aurum: et vt plumbũ cõplesti argentũ. Et inclinasti femora tua mulierib9. Potestatẽ habuisti in corpore tuo. Dedisti maculã in glia tua: et prophanasti semẽ tuũ iducere iracũdiã ad liberos tuos: et in ceteris stultitiã tuã: vt faceres iperiũ bipartitũ: et ex + ephraim iperare iperium durũ. Deus aũt nõ derelinquet misericordiã suã et non corrũpet nec delebit opera sua: neq3 pdet a stirpe nepotes electi sui: et semen eius q diligit dominũ nõ corrũpet. Dedit aũt reliquum Jacob et Dauid de ipsa stirpe. Et finem habuit salomon cũ patrib9 suis. Et dereliqt post se de semine suo gentis stultitiam: et iminutũ a prudentia roboam q auertit gentem consilio suo: et hierobоam filium nabath q peccare fecit israel: et dedit viã peccandi effraim: et plurima redundauerũt peccata ipsorũ. Valde.n. auerterunt illos a terra sua. Et quesiuit omnes neqtias vsq3 dum preueniret ad illos defensio: et ab oĩbus peccatis liberauit eos.

B — C — D

als + modulos
als + spiritus
2.re.12.d.
als + regum
al. + regnauit in latitudie
al. nõ h3 + dei
3.re.11.g
als + ephrẽ
3.re.12.c.

Ca. Sũ. De laudibus helye: helysei: Ezechie: et Esaie. Cap. xlviij.

Et surrexit helyas pp̃heta qũ ignis: et verbũ ipsi9 qũ facula ardebat. Qui iduxit in illos famẽ: et imitãtes illũ inuidia sua pauci + facti sunt. Nõ.n poterãt sustinere pcepta dñi. Verbo dñi cõtinuit celum: et deiecit a se ignẽ terre. Sic amplificatus est helyas in mirabilib9 suis. Et qs potest similr gliari tibi? Qui + sustulisti mortuũ ab inferis de sorte mortis in verbo dñi dei: q deiecisti reges ad pniciem: et cõfregisti facile potẽtiam ipsorũ et gliosus de lecto suo. Qui audis in syna iudiciũ: et in + oreb iudicia defẽsiõis. Qui vngis reges ad + penitẽtiam: et pp̃hetas facis successores post te. Qui receptus est in turbine ignis in curru equorũ igneorũq. Qui inscriptus es in iudicijs temporũ lenire iracũdiam dñi: cõciliare cor patris ad filiũ: et restituere tribus Jacob. Beati sunt q te + viderunt: et in amicitia tua decorati sunt. Nam nos vita viuimus tñ: post mortẽ aũt nõ erit tale nomẽ nostrũ. Helyas q in turbine + tect9 est et in heliseo cõpletus est spũs ei9. In dieb9 suis nõ pertimuit pncipem: et potentia nemo vicit illũ: nec supauit illũ verbũ aliqd: et mortuũ pp̃hetauit corp9 ei9. In vita sua fecit mõstra: et in morte + mirabilia opat9 ẽ. In oĩbus istis nõ penituit ppl̃us: et nõ recesserunt a peccatis suis vsq3 dũ abiecti sũt de terra sua: et dispsi sũt in oẽ3 terrã et relicta ẽ gens p pauca: et princeps in domo dauid. Quidã ipsorũ fecerũt qd placeret deo: alij aũt multa cõmiserũt peccata. Ezechias muniuit ciuitatem suã: et iduxit in mediũ ei9 aquã: et fodit ferro rupẽ: et edificauit ad aquã puteum. In dieb9 ipsi9 ascẽdit sennacherib et misit rapsacẽ: et sustulit manũ suã contra illos: et extulit manũ suã in syõ: et supb9 fact9 ẽ potẽtia sua. Tũc mota sũt corda et man9 ipsorũ: et doluerũt qũ parturiẽtes mulieres. Et inuocauerũt dñm misericordẽ: et expãdẽtes man9 suas extulerũt ad celũ: et sanct9 dñs de9 audiuit cito vocẽ ipsorũ. Nõ ẽ cõmemorat9 peccatorũ ipsorũ: neq3 dedit illos inimicis suis s3 purgauit illos in mãu esaie scti pp̃hete. + Deiecit castra assyriorũ: et otriuit illos angelus + dñi. Nã fecit ezechias qd placuit deo et fortiter iuit in via dauid pris sui quã mãdauit illi esaias pp̃heta magn9 et fidelis i

A — B — C — D

3.re.17.b
als + talẽ facti
als + suscitasti
als + choreb
als + potentias
3.re.19.c.
4.re.2.b.
als + audierũt
als + tectus
4.re.13.d
als + sua
4.re 18.c
4.re.19.g.
als + subiecit
als + dei

cõspectu + dei. In dieb' ipsius retro rediit sol: et addidit regi vitã. Spũ magno vidit vltima et cõsolat' est lugẽtes in syon vsq₃ in sempiternũ. Ostendit futura et abscondita anteq₃ euenirent.

al's + dñi
4. Reg. 20. b.

¶ La. Sũ. ¶ De laudib' iosie: de immunitate triũ regũ a peccato ceterorũ regũ: de psecutiõe hieremie: de laude ezechiel: et duodecim pphetarũ: de laudib' zorobabel: neemie: enoch: ioseph: seth: et sem: q glias adepti sũt sup oẽs in origie adã. Cap. xlix.

Memoria iosie in cõpositione odoris facta opus pigmẽtarij. In oĩ ore q̃si mel indulcabit ei' memoria: et vt musica in cõuiuio vini. Ipse est direct' diuinitus in penitẽtia gẽtis: et tulit abominationes impietatis. Et gubernauit ad dñm cor ipsi': et in dieb' peccatorũ corroborauit pietatẽ. Preter dauid et ezechiã et iosiam oẽs + reges peccatũ cõmiserũt: nã reliquerũt legẽ + altissimi reges iuda: et cõtẽpserunt timorẽ dei. Dederũt. n. regnũ suum alijs: et gloriã suã alienigene gẽti. Incẽderunt + electã sanctitatis ciuitatẽ: et desertas fecerũt vias + ipsius in manu hieremie. Nã male tractauerũt illũ qui a ventre matris cõsecrat' est ppheta: euertere et eruere et pdere et iterũ edificare et renouare. Ezechiel que vidit cõspectũ glorie: quã ostẽdit illi in curru cherubin. Nã cõmemorat' est inimicorũ in imbre: bñfacere illis rectas vias. Et duodecim pphetarũ ossa pullulãt de loco suo. Nã corroborauerũt iacob: et redemerũt se in + fide ṽtutis sue. Quõ amplificem' zorobabel. nã et ipse q̃si signũ in dextera manu israel. Et iesum filiũ iosedech. Qui in dieb' suis edificauerũt domũ et exaltauerũt tẽplum sanctum dño: paratũ in gloriã sempiternã. Et neemias in memoria multi tpis: qui erexit nobis muros euersos: et stare fecit portas et seras: q erexit domos nr̃as. Nemo nat' est in terra q̃lis enoch: nã et ipse receptus est a terra. Et ioseph q nat' est hõ pnceps fratrũ: firmamẽtũ gẽtis: rector fratrũ: stabilimẽtum ppli: et ossa ipsi' visitata sunt: et post mortẽ pphetauerũt. Seth et Sem + apud homines gloriã adepti sunt: et super oẽm animã in origine adam.

A

B

al's. nõ h₃ + reges
al's + potẽtis
al's. + gentes
al's + ei'

C

al's + via

D

al's h₃ + hi

¶ La. Sũ. ¶ Laus symonis onie filij: de duabus gẽtibus quas odit: de tertia que nõ est gens de nomine scriptoris: et de laude huius operis. Cap. l.

Simon onie fili' sacerdos magn' qui in vita sua suffulsit domũ: et in dieb' suis corroborauit tẽplũ. Tẽpli et altitudo ab ipso fundata est: duplex edificatio et excelsi parietes tẽpli. In dieb' ipsi' emanauerũt putei aquarũ: et q̃si mare adimpleti sunt supra modũ. Qui curauit gentẽ suã: et liberauit eã a pditiõe. Qui pualuit amplificare ciuitatẽ: q adept' est gloriã in cõuersatiõe gẽtis: et + ingressum domus et atrij + amplificauit. Quasi stella matutina in medio nebule: et q̃si luna plena in dieb' suis lucet. Et q̃si sol refulgẽs: sic ille + effulsit in templo dei. Quasi arcus refulgẽs inter nebulas glorie: et q̃si flos rosarũ in dieb' vernis: et q̃si lilia que sunt in trãsitu aque: et q̃si thus redolẽs in dieb' estatis. Quasi ignis effulgẽs: et thus ardẽs in igne. Quasi vas auri solidum: ornatũ oĩ lapide pcioso. Quasi oliua pullulans: et + cypressus in + altitudie se extollẽs. In accipiendo ipm stolã glorie et vestiri eũ in cõsũmatione ṽtutis in ascẽsu altaris sancti gloriã dedit sanctitatis amictũ. In accipiẽdo aũt partes de manu sacerdotũ: et ipse stans iuxta arã. Circa illũ corona fratrũ: et quasi plãtatio cedri in mõte libano sic circa illũ steterunt quasi rami palme et oẽs filij aarõ in gloria sua. Oblatio aũt dñi in manib' ipsorũ corã omni synagoga israel: et cõsũmatione fungẽs in arã: amplificare oblatiõnẽ excelsi regis porrexit manũ suã in libatione: et libauit + de sanguine vue. Effudit in fundamẽto altaris odorẽ diuinũ excelso principi. Tunc exclamauerũt filij aarõ: in tubis + ductilib' sonuerũt: et auditã fecerũt vocem magnã in memoriã corã + dño. Tũc oĩs populus sil' pperauerũt et ceciderũt in faciẽ sup terrã adorare dñm deũ suũ: et dare preces oĩpotẽti deo excelso. Et amplificauerũt psallẽtes in vocib' suis: et in magna domo + fact' est son' suauitatis plenus. Et rogauit pp̃ls dñm excelsũ in pce vsq₃ dũ pfectus est honor dñi: et mun' suũ pfecerũt. Tunc descẽdẽs man' suas extulit in oẽm cõgregationẽ filiorũ israel: dare gloriã deo a labijs suis: et in nomine ipsi' gloriari. Et iterauit orõnẽ suã: volẽs ostẽdere virtutem dei. Et + post rursum plus orauit deũ omniũ: q magna fecit in omni terra:

A

al's + fulsit

al's + in ingressu
al's. + ampli ficat' est
al's + refulsit

B

al's + cupressus
al's + altitudinẽ

al's + in

C

al's + productilib'
al's + deo

al's + auctus

al's. nõ h₃ + post rursus

qui auxit dies nostros a ventre matris nostre: et fecit nobiscum secundum suam misericordiam. Det nobis iocunditatem cordis: et fieri pacem in diebus nostris in israel per dies sempiternos: credere israel nobiscum esse dei misericordiam: ut liberet + nos in diebus suis. Duas gentes odit anima mea: tertia autem non est gens quam oderim. Qui sedent in monte seyr et philistijm: et stultus populus qui habitat in sychimis. Doctrinam sapientie et discipline scripsit in codice isto: iesus filius syrach hierosolimita: qui renouauit sapientiam de corde suo. Beatus qui in istis versatur bonis. Qui ponit illa in corde suo sapiens erit semper. Si enim hec fecerit ad omnia valebit: quia lux dei vestigium eius est.

¶ Oratio iesu filij sirach. Cap. li.

Confitebor tibi domine rex et collaudabo te deum saluatorem meum. Confitebor nomini tuo quoniam adiutor et protector factus es mihi: et liberasti corpus meum a perditione: a laqueo lingue inique: et a labijs operantium mendacium: et in conspectu astantium factus est mihi adiutor. Et liberasti me secundum multitudinem misericordie nominis tui a rugientibus preparatis ad escam: de manibus querentium animam meam: et de + portis tribulationum que circumdederunt me a pressura flamme que circumdedit me: et in medio ignis non sum estuatus. De altitudine ventris inferi: et a lingua coinquinata: et a verbo mendacij: a rege iniquo: et + a lingua iniusta. Laudabit usque ad mortem anima mea dominum: et vita mea appropinquans erat in inferno deorsum. Circumdederunt me undique: et non erat qui adiuuaret. Respiciens eram ad adiutorium hominum et non erat. Memoratus sum misericordie tue domine: et cooperationis tue que a seculo sunt: quoniam eruis sustinentes te + domine: et liberas eos de + manibus gentium. Exaltasti super terram habitationem meam: et pro morte defluente deprecatus sum. Inuocaui + dominum patrem domini mei ut non derelinquat me in die tribulationis mee: et in tempore superborum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue: et collaudabo illud in confessione: et exaudita est oratio mea. Et liberasti me de perditione: et + eruisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor et laudem dicam tibi: et benedicam nomini domini. Cum adhuc iunior essem priusquam + oberrarem quesiui sapientiam palam in oratione mea. Ante tempus postulabam pro illa: et usque in nouissimis inquiram eam: et florebit tanquam + precoqua vua. Letatum est cor meum in ea: ambulauit pes meus iter rectum: in iuuentute mea inuestigabam eam. Inclinaui modice aurem meam et excepi illam. Multam inueni in meipso sapientiam: et multum profeci in ea. Danti mihi sapientiam dabo gloriam. Consiliatus sum enim ut facerem illam. Zelatus sum bonum: et non confundar. Colluctata est anima mea in illa: et in faciendo eam confirmatus sum. Manus meas extendi in altum: et in sapientia eius luxit anima mea: et ignorantias meas illuminauit. Animam meam direxi ad illam: et in + agnitione inueni eam. Possedi cum + ipsa cor ab initio: propter hoc non derelinquar. Venter meus conturbatus est querendo illam: propterea bonam possidebo possessionem. Dedit enim mihi dominus linguam + mercedem meam: et in ipsa laudabo eum. Appropriate ad me indocti: et congregate vos in domum discipline. Quid adhuc retardatis: et quid dicitis in his. Anime vestre sitiunt vehementer. Aperui os meum et locutus sum. Comparate vobis sine argento sapientiam: et collum vestrum subijcite iugo eius: et suscipiat anima vestra disciplinam. In proximo est enim inuenire eam. Uidete oculis vestris: quia modicum laboraui: et inueni mihi multam requiem. Assumite disciplinam in multo numero argenti: et copiosum aurum possidete in ea. Letetur anima vestra in misericordia eius: et non confundemini in laude + eius. Operamini opus vestrum ante tempus: et dabit vobis mercedem vestram in tempore suo.

¶ Explicit liber Ecclesiasticus.

¶ Incipit oratio Salomonis

Et inclinauit salomon genua sua in conspectu totius ecclesie israel: et aperuit manus suas ad celum et dixit. Domine deus israel non est similis deus in celo sursum: neque in terra deorsum: qui custodis testamentum tuum et misericordiam pueris tuis euntibus in conspectu tuo in toto corde: seruans puero tuo dauid que locutus es illi et locutus es in ore tuo: et in manu tua implesti sicut dies iste. Et nunc domine deus israel custodi puero tuo dauid patri meo que locutus es illi dicens. Non deerit tibi vir a facie mea sedens in throno israel. Uerumtamen si custodierint ...

Marginal notes: D; al. + eos; B; al. + multis tribulationibus; al. non habet + a; B; al. non habet + domine; al. + manu; al. non habet + deum; al. + eripuisti; al. + oberrarem; al. + precoqua; C; al. + agnitionem; al. + ibi; al. + eruditam; D; Esa. 55. a; sup. 9. b.; al. + ibi; 3. re. 8. a.

custodierint filii tui legē meā ⁊ in pceptis
meis ambulauerint sicut ambulauerūt in cō-
spectu meo fideles. Et nunc dñe de⁹ israel:
creditū est v̄bū qd̄ locut⁹ es puero tuo da
uid: q̄m̄ ergo v̄e habitauit deus cū hominib⁹
in terra. Si celū ⁊ celi celoꝝ nō sufficiant
tibi: quātomagis dom⁹ hec quā edificaui.
Sȝ respicias ad orōnē serui tui ⁊ depca-
tionē ei⁹ vt exaudias dñe placationē orō-
nis quā puer tuus orat corā te hodie: vt
sint oculi tui sup domū hāc die ac nocte:
in locū quē dixisti inuocare nomē tuū:
⁊ exaudias orōnē quā puer tuus orat in
hoc loco: ⁊ exaudias pcationē pueri tui ⁊
ppli tui israel: si orauerint in loco isto: ⁊
exaudias i loco habitatiōis de celo: ⁊ exau
dias ⁊ ppitius sis si peccauerit vir in te.

¶ Explicit oratio Salomonis.

¶ Incipit plogus in Esaiam pphetam.

[N]Emo cū pphetas v̄sib⁹
viderit esse descriptos:
metro eos estimet apd̄
hebreos ligari: ⁊ aliqd
sile h̄re de psalmis + vel
opib⁹ salomōis. Sȝ qd̄
in demosthene ⁊ Tullio
solet fieri: vt p cola scribant ⁊ comata: q
vtiqȝ prosa ⁊ nō v̄sib⁹ + cōscripserūt. Nos
quoqȝ vtilitati legētiū puidētes interp-
tationē nouā nouo scribēdi genere disti
xim⁹. Ac pmū de Esaia sciēdū: q in smo
ne suo disert⁹ sit: quippe vt vir nobilis ⁊ vr-
banie + elegantie: nec hñs + qcq̄ȝ in eloqo
rusticitatis admixtū. + Unde accidit vt pre
ceteris florē sermōis ei⁹: trāslatio nō po-
tuerit + ōseruare. Deinde ēt hoc adycien-
dū: q nō tā ppheta dicēdus sit q̄ euāgeli
sta. Ita. n. vniuersa xpi ecclieqȝ mysteria
ad liqdū psecut⁹ est: vt nō putes eū de fu-
turo vaticinari: sȝ de pteritis hystoriā te-
xere. + Unde cōycio noluisse tūc tpis se-
ptuaginta interptes fidei sue sacramenta
pspicue ethnicis pdere ne sanctū canib⁹
⁊ margaritas porcis darēt: que cū hāc edi
tionē legeritis ab illis aiaduertetis abscō
dita. Nec ignoro quāti laboris sit pphetas
intelligere: nec facile quēpiā posse iudica-
re de interptatiōe: nisi intellexerit añ que
legerit. Nos quoqȝ patere morsib⁹ pluri-
moꝝ: q stimulāte inuidia: qd̄ ōseq nō va-
lent despiciūt. Sciēs ergo ⁊ prudēs in flā
mas mitto manū: ⁊ nihilominus hoc a + fa

als + ⁊

al. + scri- pserūt

als + elo quētie

als + ypo piani

al. + Et i- de

als + ob- seruare

als + Et inde

mat. 7. a.

als + fa stuose

stidiosis lectorib⁹ pcor: vt quō greci post
septuaginta trāslatores aqlā ⁊ symmachū
⁊ theodotionē legūt: vel ob studiū doctri
ne sue: vel vt septuaginta magis ex colla-
tione eoꝝ intelligāt: sic ⁊ isti saltē vnum
post priores h̄re dignent interpretē. Legant
pri⁹ ⁊ postea despiciāt: ne videant nō ex iu
dicio sȝ ex odii psumptione ignorata dā
nare. Pphetauit aūt esaias in hierusa-
lē ⁊ in iudea: necdū decē tribub⁹ in capti-
uitatē ductis: ac de vtroqȝ regno nūc cō-
mixtī nūc separatī texit oraculū. Et cū
interdū ad psentē respiciat hystoriam ⁊
post babylonie captiuitatē reditū ppli si-
gnificet in iudeā: tñ ois ei⁹ cura de vocatio
ne gentiū ⁊ de aduētu xpi est. Quē tanto
plus amatis o paula ⁊ eustochiū tātoma
gis ab eo petite: vt p obtrectatione psenti
qua me indesinēter emuli laniāt: ipe mi
hi mercedē restituat in futuro: q scit me
ob hoc in pegrine lingue eruditiōe sudasse:
ne iudei de falsitate scripturarū ecclesijs
eius diutius insultarent.

al. + isrl

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

[E]Saias in hierlm̄ nobili
gñe ort⁹ est: ibiqȝ pphe
tauit. Sub manasse re-
ge sect⁹ in duas pres: oc
cubuit. Sepultusqȝ est
sub q̄rcu rogel iux trā-
situ aquaꝝ: quas olim
ezechias rex iacto obstruxerat puluere.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Esaias ppheta.

¶ Ca. Sū. ¶ Uisio Esaie: smo de ira dñi
ōtra iudeā ⁊ hierusalē ppter peccata sua:
de cessantib⁹ ⁊ reprobatis solēnitatib⁹: de
futuro lauacro quo peccata lauant: de in-
crepatione hierusalē propter spūale me-
retriciū. Cap. I.

[U]Isio Esaie filij
Amos quā vi
dit + sup iudā ⁊ hie
rusalē: in dieb⁹ ozie
ioathan achaz ⁊ eze
chie regū iuda. Au-
dite celi ⁊ aurib⁹ pci
pe terra: quoniā do-
minus locutus est.
Filios enutriui et
exaltaui: ipsi autem

A

al. + ꝯtra

spreuerunt me. Cognouit bos possessorē suum: ⁊ asinus presepe dñi sui: israel aūt me nō cognouit ⁊ populus meus nō intellexit. Ue genti peccatrici: populo graui iniqtate: semini nequam: filijs sceleratis. B Dereliquerūt dñm: blasphemauerūt sanctū israel: abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiā vos vltra addētes preuaricationē. // Omne caput languidū: ⁊ oē cor merens. A planta pedis vsq; ad verticem nō est in eo sanitas. Uulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tumēs: nō est circūligata nec curata medicamine: neq; fota oleo. Terra vestra deserta: ciuitates vestre succense igni. C Regionē vestrā corā vobis alieni deuorant: ⁊ desolabitur sicut in vastitate hostili. Et derelinquetur filia syon vt vmbraculum in vinea: ⁊ sicut tugurium in cucumerario: + sicut ciuitas que vastatur. Nisi dñs exercituū reliquisset nobis semē: quasi sodoma fuissemus: ⁊ quasi gomorra similes essemus. Audite verbum dñi principes sodomorū: percipite auribus legē dei vestri pp̄ls gomorre. Quo mihi multitudinē victimarum vestrarū dicit dominus? Plenus sū. holocausta arietū: D ⁊ adipem pinguium: ⁊ sanguinē vitulorum ⁊ agnorū ⁊ hyrcorū nolui. Cum + veneritis ante conspectum meum: quis quesiuit hec de manibus vestris vt ambularetis in atrijs meis. Ne + offeratis vltra sacrificium frustra. Incensum abominatio est mihi. Neomeniā ⁊ sabbatum ⁊ festiuitates alias nō ferā. Iniq sunt cetus vestri. Calēdas vr̄as ⁊ solēnitates vestras odiuit anima mea. Facta sunt mihi molesta. Laboraui sustinētes. Et cū extenderitis man⁹ vr̄as: auertam oculos meos a vobis: ⁊ cū multiplicaueritis orōnē: nō exaudiā. Man⁹ .n. vestre sanguie plene sūt. E // Lauamini: mūdi estote: auferte malū cogitationū vr̄aꝝ ab oculis meis. Quiescite agere puerse: discite bñfacere. // Querite iudiciū: subuenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduā: ⁊ venite ⁊ arguite me dicit dñs. Si fuerit pctā vr̄a vt coccinū: q̄si nix dealbabunt: ⁊ si fuerit rubra q̄si vermiculus: velut lana alba erūt. Si volueritis ⁊ audieritis + me bona terre comedetis. Q si nolueritis ⁊ me ad iracūdiā puocaueritis: gladi⁹ deuorabit vos: qr F os dñi locutū est. Quō fcā est meretrix ciuitas fidelis: plena iudicij? Iustitia habitauit in ea: nūc āt homicide. Argētū tuū vsū est in scoriā: // vinū tuū mixtū est aq̄. Principes tui infideles socij furū. Oēs diligūt munera: sequunt retributiones. Pupillo nō iudicāt: ⁊ cā vidue nō igreditur ad illos. Propt̄ hec ait dñs de⁹ exercituū fortis isrl. Heu ego ↄsolabor sup hostibus meis: ⁊ vindicabor de inimicis meis. Et ↄuertā manū meā ad te: ⁊ excoquā ad purū scoriā tuā: ⁊ auferā oē stanū tuū: ⁊ restituā iudices tuos vt fuerunt prius ⁊ consiliarios tuos sicut antiquitus. Post G hec vocaberis ciuitas iusti: vrbs fidelis. Syon in iudicio redimetur: ⁊ reducent eam in + iustitia. Et cōteret + sceleltos ⁊ peccatores sil: ⁊ q dereliquerūt dñm cōsumenī. Cōfundent .n. ab idolis qb⁹ sacrificauerūt. Et erubescetis sup hortis quos elegeratis cū fueritis velut querc⁹ defluentibus folijs: ⁊ velut + hortus absq; aqua. Et erit fortitudo vr̄a vt fauilla stuppe: ⁊ opus vestrū q̄si scintilla: ⁊ accēdetur vtrūq; simul ⁊ nō erit q extinguat.

¶ Ca. Sū. ¶ De morte christi ⁊ eius passione: de aduētu ei⁹: ⁊ reprobatiōe iudeorum ⁊ exaltatione christi. Cap. ij.

A Uerbum qḋ vidit Esaias fili⁹ Amos super Iudam ⁊ hierusalem. Et erit in nouissimis dieb⁹ preparat⁹ mons domus dñi in + vertice montium: ⁊ eleuabitur super colles. Et fluent ad eum oēs gentes: ⁊ ibunt populi multi ⁊ dicēt. Uenite + ascēdamus ad montē dñi: ⁊ ad domum dei Iacob: ⁊ docebit nos vias suas ⁊ ambulauimus in semitis eius: quia de syon exibit lex ⁊ verbum dñi de hierusalem. Et iudicabit gentes: ⁊ arguet populos multos. Et conflabunt gladios suos in vomeres: ⁊ lanceas suas in falces. Nō leuabit gens contra gentem gladium: nec B exercebuntur vltra ad prelium. Domus iacob venite ⁊ ambulemus in lumine + dei + nostri. Proiecisti enim populū tuū domū iacob: qr repleti sunt vt olim: ⁊ augures habuerunt vt philistijm ⁊ pueris alienis adheserunt. Repleta est terra argēto ⁊ auro: ⁊ nō est finis thesauroꝝ ei⁹. Et repleta est terra ei⁹ eqs: ⁊ inumerabiles q̄drige eius. Et repleta est terra ei⁹ idolis. Opus manuū suarum adorauerunt: qḋ fecerunt digiti eoꝝ. Et incuruauit se hō C

Marginalia: // 6.q.i.c. verū. — al. hꝫ + ⁊ — Ro.9.f. — al. + veniretis — al. + afferatis — Hier.6.c. — Amos.5.f. — Hier.6.c. — Infra.59.e. — al. nō est + enim — // De peñi. di.3.c. lauamini. — // di.87.c. defensionis. — al. nō hꝫ + me — // di.88.c. eijciens iniq. — Hier.5.g — al. nō hꝫ + ego — als + iustitiam — als + sceleratos — Ro.9.d. — als + paradisus — Michee 4.a. — als + verticem — als + ⁊ — Michee 4.b. — als + dñi — al. nō hꝫ + nostri

& humiliatus est vir. + Ne ergo dimittas eis.

alias + non. alias + dimittam

Ingredere in petram & abscondere in fossa humo a facie timoris domini: & gloria maiestatis eius. Oculi sublimis hominis humiliati sunt: & incurvabitur altitudo virorum. Exaltabitur autem dominus solus in die illa: quia dies domini exercituum super omnem superbum + & excelsum: & super omnem arrogantem: & humiliabitur: & super omnes cedros libani sublimes & erectas: & super omnes quercus basan & super omnes montes excelsos: & super omnes colles elevatos: & super omnem turrem excelsam: & super omnem murum munitum: super omnes naves tharsis: & super omne quod visu pulchrum est. Et incurvabitur + omnis sublimitas hominum: & humiliabitur altitudo virorum. Et elevabitur dominus solus in die illa: & ydola penitus conterentur. Et introibunt in speluncas petrarum: & in voragines terre a facie formidinis domini: & a gloria maiestatis eius: cum surrexerit percutere terram. In die illa proiciet homo + ydola argenti sui: & simulachra auri sui que fecerat sibi: ut adoraret talpas & vespertiliones. Et ingredietur + scissuras petrarum & in cavernas saxorum a facie formidinis domini: & a gloria maiestatis eius cum surrexerit percutere terram. Quiescite ergo ab homine cuius spiritus in naribus eius est: quia excelsus reputatus est ipse.

al. non habet + & excelsum. D. al. non habet + omnis. Infra.31.b. alias + omnia. alias + fissuras. Luc.23.e.

¶ Ca. Sum. ¶ De homine christo qui auferret a iuda omnem potentiam qua prevalebant in peccatis. & omnem ornatum superbie. Cap. iij.

A

Ecce enim dominator dominus exercituum auferet ab hierusalem & ab iuda validum & fortem: omne robur panis & omne robur aque: & fortem & virum bellatorem & iudicem & prophetam & ariolum & senem principem super quinquaginta: & honorabilem vultu: et consiliarium: & sapientem de architectis: & prudentem eloquii mistici. Et dabo pueros principes eorum: & effeminati dominabuntur eis. Et + corruet populus vir ad virum: & unusquisque ad proximum suum. Tumultuabitur puer contra senem: & ignobilis contra nobilem. Apprehendet enim vir fratrem suum domesticum patris sui & dicet. Vestimentum tibi est: princeps esto noster: ruina autem hec sub manu tua. Respondebitque in die illa dicens. Non sum medicus: in domo mea non est panis neque vestimentum. Nolite constituere me principem populi. Ruit + enim hierusalem & iudas concidit: quia lingua eorum & adinventiones eorum contra dominum: ut provocarent oculos maiestatis eius. Agnitio vultus eorum respondebit eis: & peccatum suum quasi sodoma predicaverunt: nec absconderunt. Ve anime eorum: quoniam reddita sunt eis mala. Dicite iusto quoniam bene: quoniam fructum adinventionum suarum comedet. Ve impio in malum. Retributio enim manuum eius fiet ei. Populum meum exactores sui spoliaverunt et mulieres dominate sunt eis. Popule meus qui te beatum dicunt ipsi te decipiunt: & viam gressuum tuorum dissipant. Stat ad iudicandum dominus: & stat ad iudicandos populos. Dominus ad iudicium veniet: cum senibus populi sui & principibus eius. Vos enim depasti estis vineam meam: + & rapina pauperis in domo vestra. Quare + atteritis populum meum: & facies pauperum + commolitis dicit dominus exercituum? Et dixit dominus deus. Pro eo quod elevate sunt filie syon & ambulaverunt extento collo. & nutibus oculorum ibant: & plaudebant & ambulabant & + pedibus suis composito gradu incedebant: decalvabit dominus verticem filiarum syon. & dominus crinem earum nudabit. In die illa auferet dominus ornamentum calciamentorum & lunulas & torques & monilia & armillas & mitras + & discriminalia & periscelides & murenulas & olfactoriola et inaures & anulos & gemmas in fronte pendentes: & mutatoria & palliola & linthiamina & acus et specula et syndones & vittas & theristra. Et erit pro suavi odore fetor: & pro zona funiculus et pro crispanti crine calvitium: & pro fascia pectorali cilicium. Pulcherrimi quoque viri tui gladio cadent & fortes tui in prelio. Et merebunt atque lugebunt porte eius: et desolata in terra sedebit.

alias + irruet. al. non habet + et. B. al. non habet + enim. C. Lu.23.f. al. non habet + et. al. + affligitis. alias + confunditis. alias + in. D. al. non habet + et. alias + periscelidas. alias + pallia.

¶ Ca. Sum. ¶ De septem ecclesiis: de magnificentia hominis: & lavachro spirituali: & protectione ecclesie. Cap. iiij.

A

Et apprehendent septem mulieres virum unum in die illa dicentes. Panem nostrum comedemus & vestimentis nostris operiemur: tantummodo invocetur nomen tuum super nos aufer opprobrium nostrum. In die illa erit germen domini in magnificentia & gloria: & fructus terre sublimis & exultatio his qui salvati fuerint de israel. Et erit omnis qui relictus fuerit in syon & residuus in hierusalem sanctus vocabitur: omnis qui scriptus est in vita in hierusalem. Si abluerit dominus + sordem filiarum syon: & sanguinem hierusalem laverit de medio eius in spiritu iudicii & spiritu ardoris. Et + creabit dominus super omnem locum montis syon & ubi invo-

B. alias + sordes. al. + creavit

tatus est nube p diem: et fumum et splendore ignis flammantis in nocte. Sup oem enim gliam ptectio: et tabernaculu erit in + umbraculo diei ab estu: et in securitatem et absconsionem a turbine et a pluuia.

alᵉ + umbraculum

¶ Ca. Sū. ¶ De Christo et vinea eius: pdicatur reprobatio ipsius vinee, ppter diuersas iniqtates damnat ebrietas cu voluptate: et vocatione gentium ad salute. Cap. v.

A Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei: + vinee sue. Uinea facta e dilecto meo: in cornu filio olei. Et + sepiuit eam et lapides elegit ex ea: et plantauit vinea electa. Et edificauit turrim in medio eiᵘ et torcular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret vuas: et fecit labruscas. Nuc ergo habitatores hierlm et viri iuda iudicate inter me et inter vinea mea. Quid est qd debui vltra facere vinee mee et no feci ei: An q expectaui vt faceret vuas et fecit + labruscas. Et nuc ostenda vobis qd ego facia vinee mee.

al. + de vinea sua
alᵉ + sepsit
hie. 2. d.
mat. 21. d
al. + labruscas

B Auferam sepe eiᵘ: et erit i direptione. Diruam maceria eiᵘ: et erit i conculcatione: et ponam eam deserta. No putabit et no fodiet: et ascendent + sup ea vepres et spine: et nubibᵘ mandabo ne pluuiat sup ea imbre. Uinea at dni + exercituu domᵘ isrl e: et + viri iuda germen eiᵘ delectabile. Et expectaui vt faceret iudiciu et ecce iniqtas: et iustitia: et ecce clamor. Ue q coniungitis domu ad domu: et agrum agro copulatis vsq ad terminu loci. Nuqd habitabitis vos soli i medio terre? In auribᵘ meis sut hec + dicit dns exercituu. Nisi domᵘ multe deserte fuerint grandes et pulchre et absq habitatore. Decem. n. iugera vinearum faciet laguncula vna: et triginta modij sementis faciet modios tres. Ue q cosurgitis mane ad ebrietate sectada: et potandu vsq ad vespera vt vino estuetis. Cythara et lyra et tympanu et tibia et vinu i quiuijs vris: et opᵘ dni no respicitis nec opa manuu eiᵘ psideratis. Propterea captiuᵘ ductus e ppulus meᵘ: qz no habuit sciētia: et nobiles eiᵘ interierut fame: et multitudo eiᵘ siti exaruit.

al. no hz + sup ea
alᵉ + sabaoth
alᵉ + vir
alᵉ + habitatis
alᵉ + dni exercituum

C

xi. q. 4. ca. ve q dicitis

D Propterea dilatauit infernus anima sua: et aperuit os suum absq vllo termino. Et descendet fortes eiᵘ et ppls eius: et sublimes glīosiq eiᵘ ad eu. Et incuruabit ho et humiliabit vir et ocli sublimium deprimet. Et exultabit dns exercituu i iudicio: et deus scus sanctificabit in iustitia. Et pascentur agni iuxta ordine suu: et deserta in vbertate versa aduene comedet. + Ue q trahitis iniqtates in funiculis vanitatis: et qsi vinculu plaustri pcctm. Qui dicitis. Festinet: et cito veniet opᵘ eiᵘ vt videamᵘ et appropiet et veniat cosiliu sancti israel: et sciemus illud. Ue q dicitis malu bonu: et bonu malu: ponetes tenebras luce et luce tenebras: ponentes amaru in dulce et dulce in amarum. Ue qui sapientes estis in oculis vestris: et cora vobismetipsis prudetes. Ue q potentes estis ad bibendum vinu: et viri fortes ad miscendam ebrietatem. Qui iustificatis impiu p muneribᵘ: et iustitia iusti aufertis ab eo. Propter hoc sic deuorat stipula lingua ignis et calor flamme exurit: sic radix eoz sicut fauilla erit et germen eoz vt puluis ascendet. Abiecerunt enim legem dni exercituum: et eloquium sancti israel blasphemauerunt. Ideo iratᵘ est furor dni in + populum suum: et extendit manu sua super eum: et pcussit eum. Et coturbati sunt motes et facta sut morticina eoz quasi stercus in medio platearum. In his oibᵘ no est auersus furor eius: sed adhuc manus eiᵘ extenta. Et eleuabit signu in nationibᵘ pcul: et sibilabit ad eu de finibus terre: et ecce festinus velociter veniet. Non est deficies neq laboras in eo: no dormitabit neq dormiet: neq soluet cingulu renu eius: nec rupetur corrigia calciameti eius.

alᵉ + ea
xi. q. 3. ca. ve q dicitis ca. q. ca. siquis homines
23. c. q. siquis
F
pu. 17. c.
alᵉ + flamma
alᵉ + populo suo.
infra. 9. ca. et 10. a.

S Sagitte eius acute: et oes arcᵘ eius extenti. Ungule equoz eiᵘ vt silex: et rote eius quasi impetus tepestatis. Rugitus eiᵘ vt leonis: rugiet vt catuli leonu. Et fremet et tenebit predam et amplexabit: et non erit q eruat: et sonabit super eum in die illa sicut sonitus maris. Aspiciemus in terram: et ecce tenebre tribulationis et lux obtenebrata est in caligine eius.

vepres erunt. Cũ sagittis ⁊ arcu igrediẽtur illuc. Uepres eni ⁊ spine erũt i vniuersa terra. Et omnes mõtes q in sarculo sarrient non veniet illuc terror spinarũ et vepriũ: et erit in + pascua bouis ⁊ in conculcationem pecoris.

als + pascuam

C Ca. Sũ. C De modo liberationis terre per emanuelem: et hoc est querendum in lege: de natiuitate christi. Cap. viij.

A

Et dixit dominus ad me. Sume tibi librum grandem ⁊ scribe in eo stilo hois: velociter spolia detrahe cito predare. Et adhibui mihi testes fideles vriam sacerdotem: ⁊ zachariam filium Barachie. Et accessi ad prophetissam ⁊ concepit ⁊ peperit filiuz. Et dixit dominus ad me. Uoca nomẽ eius: accelera: spolia + detrahe: festina predari. Quia antequaz sciat puer vocare patrẽ suum ⁊ matrem suam: auferetur fortitudo damasci ⁊ spolia samarie corã rege assyriorum. Et adiecit dominus loq ad me adhuc dicens. Pro eo q adiecit pplus iste aquas syloe que vadunt cũ silentio et assumpsit magis rasin ⁊ filiuz romelie: ppter hoc ecce dñs adducet sup eos aqs fluminis fortes ⁊ multas: regez assyriorũ ⁊ oẽm gliaz eius. Et ascendet sup oẽs riuos ei⁹ ⁊ fluet sup + vniuersas ripas ei⁹: ⁊ ibit p iudaz mundans ⁊ trãsiens vsqz ad collũ veniet. Et erit extensio alarũ eius iplẽs latitudinẽ terre tue o emanuel. Cõgregamini ppli ⁊ vincemini ⁊ audite vniuersi pcul terre. Confortamini ⁊ + vincemini accingite vos ⁊ + vincemini: inite consiliũ ⁊ dissipabitur: loquimini verbum ⁊ nõ fiet qr nobiscuz deus. Hec enim ait dominus ad me. Sicut in manu forti erudiuit me + ne irem in via populi huius dicẽs. Nõ dicatis coniuratio. Omnia enim que loquit pplus iste: coniuratio est: ⁊ timorẽ ei⁹ ne timeatis neqz paueatis. Dñm exercituum ipsum sanctificate: ipse pauor vester: ⁊ ipse terror vester: ⁊ erit vobis in sanctificationez: in lapidem aũt offensionis ⁊ petrã scandali duabus domibus israel: ⁊ in laqum ⁊ in ruinã habitantibus hierusalez. Et offendẽt ex eis plurimi: ⁊ cadẽt et cõterent et irretient ⁊ capient. Liga testimonium: signa legẽ in discipulis meis: + expectabo dñm q abscondit faciem suã a domo iacob ⁊ pstolabor euz. Ecce ego ⁊ pueri mei quos dedit mihi dñs in signum ⁊ in portentum + israel a dño exercituũ q habitat in mõte syon. Et cũ dixerint ad vos: querite a phitonibus et a diuinis q stridẽt incãtationib⁹ suis: nunqd non pplus a deo suo reqret visionẽ pro viuis + ac mortuis. Ad legẽ magis ⁊ ad testimoniũ. Qd si non dixerint iuxta verbũ hoc: nõ erit eis matutina lux. Et trãsibit p eã ⁊ corruet ⁊ esuriet: ⁊ cũ esurierit irascet: ⁊ maledicet regi suo et deo suo. Et suspiciet sursuz: ⁊ ad terram intuebit ⁊ ecce tribulatio ⁊ tenebre ⁊ dissolutio ⁊ angustia ⁊ caligo persequens: ⁊ non poterit auolare de angustia sua.

als + pascuam ; al + detrahere ; B ; als + oẽs ; als + vincimini ; als + vincimini ; C ; als hz + meis ; als + ⁊ ; D ; heb. 2. ca. ; al + israelis ; als + ac

C Ca. Sũ. C De christi natiuitate ⁊ imperio eius: de euersione iude israel: prophetat contra hierusalem. Cap. ix.

A

P//Rimo tẽpore alleuiata ẽ terra zabulon ⁊ terra neptalim: et nouissimo aggrauata est via maris trans iordanem galilee gentium. //Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: habitantibus in regione vmbre mortis: lux orta est eis. Multiplicasti gentem: nõ magnificasti leticiam. Letabuntur coram te sicut qui letantur in messe: sicut exultant + victores capta preda qñ diuidunt spolia. Iugum enim oneris eius ⁊ virgam humeri eius: ⁊ sceptrũ exactoris eius superasti sicut in die madian. Qr ois violenta predatio cum tumultu: ⁊ vestimẽtuz mixtũ sanguine erit in combustionẽ ⁊ cibus et ignis. //Paruulus enim natus est nobis + ⁊ filius datus ẽ nobis //⁊ factus est pñcipatus sup humez eius: ⁊ vocabit nomẽ eius admirabilis csiliarius: de⁹ fortis: pater futuri scli: pnceps pacis. Multiplicabitur eius iperiuz: ⁊ pacis nõ erit finis. Super soliũ dauid ⁊ sup regnum eius + sedebit vt cõfirmet illud ⁊ corroboret i iudicio ⁊ iustitia ãmodo ⁊ vsqz i sempiternũ. Zelus dñi exercituũ faciet hoc. Uerbuz misit dñs iacob ⁊ cecidit i isrl. Et sciet ois pplus effraim ⁊ habitantes samariaz in supbia ⁊ magnitudine cordis dicẽtes. Lateres ceciderũt: sz quadris lapidib⁹ edificabimus sycomoros succiderũt sz cedros imutabimus. Et eleuabit dñs hostes rasin sup eũ: ⁊ inimicos eius in tumultũ vertet syriã ab oriẽte philistijz ab occidẽte: ⁊ deuorabunt israel toto ore. In oĩbus his nõ ẽ auersus furor eius: sz adhuc manus ei⁹ extẽta: ⁊ populus nõ est reuersus ad pcutiẽtẽ se: ⁊ dñm

A ; //ri. 14. c. si. in fine. mat. 4. c. //de cele. mis. c. cõsuluisti. ⁊ p archi. de elec. c. fũdamẽta. li 6. ; al. nõ hz + victores capta preda ; B ; //xj. q. 6. .§. itẽ cũ balaã in. di. 35. ca. ab exordio. ; al. nõ hz + ⁊ ; // De. cõ. dist. ca. vn. c. vnico infra. 59. b ; al. nõ hz + sedebit ; C ; sup. 5. f. infra eo.

al's + eoꝝ fierunt
al's + refrenantem.

exercituū nō + ingsierūt. Et disperdet dn̄s ab israel caput ⁊ caudā incuruantē ⁊ + deprauantē die vna. Lōgeuus ⁊ honorabilis ipse est caput: et ,ppheta docēs mendacium ipse est cauda. Et erūt q beatificāt populū istū seducentes: ⁊ q beatificant precipitati. Propt hoc sup adolescētulis ei⁹ no + letabitur dn̄s: ⁊ pupilloꝝ eius ⁊ viduaꝝ non miserebit. Q2 ois hypocrita est ⁊ nequā: ⁊ vniuersū os locutū est stultitiā. In oībus his nō est auersus furor ei⁹: sʒ adhuc manus eius extenta. Succensa est enim q̄si ignis impietas: veprē et spinā vorabit. Et succendet in densitate saltus: ⁊ conuoluet + superbia fumi. In ira dn̄i exercituū conturbata est terra: ⁊ erit ppl's quasi esca ignis. Uir fratri suo nō parcet: ⁊ declinabit ad dexteram et esuriet: et comedet ad sinistram et non saturabitur. Unusquisqʒ carnē brachij sui vorabit: manasses effraim: ⁊ effraim manassen: ⁊ simul ipsi 𝔷 iudā. In omnib⁹ his non est auersus furor eius: sed adhuc manus eius extenta.

al's + delectabitur, D
al's. nō hʒ + in
Isa. 5. f. ⁊ 10. a.

¶ Ca. Sū. ¶ Cōminat oppressorib⁹ pauperū ⁊ viduarū: prophetat contra sennacherib ⁊ describit supbiā eius: interferens de conuersione reliquiarum israel: de abbreuiatore ⁊ de passione christi. Cap. x.

A Ue q condunt leges iniquas: et scribentes iniustitiam scripserūt vt opprimerent in iudicio pauperes: ⁊ vim facerent cause humilium populi mei: vt essent vidue preda eorum ⁊ pupillos diriperent. Quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis. Ad cui⁹ cfugietis auxilium: ⁊ vbi derelinquetis gl'iā vestrā: ne incuruemini sub vinculo: ⁊ cū interfectis cadatis. Sup oib⁹ his nō est auersus furor ei⁹: sʒ adhuc manus eius extēta. B Ue assur virga furoris mei ⁊ baculus ipse est. In manu + ei⁹ idignatio mea. Ad gētē fallacē mittā eū: et 𝔷 populū furoris mei mādabo illi: vt auferat spolia et + diripiat pdam ⁊ ponat illū in cculcationē q̄si lutū plateaꝝ. Ipse aūt non sic arbitrabit: ⁊ cor eius nō ita estimabit: sed ad cōterendum erit cor ei⁹ ⁊ ad internitionē gētiū nō paucaꝝ. Dicet enim. Nunqd non pncipes mei simul reges sūt: Nunqd nō vt carchamis: sic calanno: ⁊ vt arphad: sic emath: Nūqd nō vt damasch⁹: sic samaria: C Quo inuenit man⁹ mea regna idoli: sic ⁊ simulachra eorū de hierlm ⁊ de samaria. Nūqd nō sicut feci samarie ⁊ idolis ei⁹: sic faciā hierlm simulachris ei⁹: Et erit cū ipleuerit dn̄s cūcta opa sua in mote syon ⁊ in hierlm: visitabo super fructū magnifici cordis regis assur: ⁊ sup gloriā altitudinis oculoꝝ ei⁹ Dixit. n. In fortitudine man⁹ mee feci: ⁊ in sapia mea intellexi. Et abstuli terminos ppl'oꝝ ⁊ pncipes eoꝝ depdat⁹ sum: ⁊ detraxi q̄si potēs in sublimi residētes. D Et inuenit q̄si nidū man⁹ mea fortitudinē ppl'i: ⁊ sicut colligunt oua que derelicta sunt: sic vniuersam terrā ego cgregaui: ⁊ nō fuit q moueret pēnā ⁊ aperiret os ⁊ + ganniret: Nūqd gloriabit securis 𝔷 eū q secat in ea: aut exaltabit serra 𝔷 eū a quo trahit: Quō si eleuet virga 𝔷 eleuātē se: ⁊ exaltet baculus q vtiqʒ lignū est. Propt hoc mittet dominator dn̄s exercituum in pinguib⁹ ei⁹ tenuitatē: ⁊ subtus gloriam ei⁹ succēsa ardebit quasi cōbustio ignis: E ⁊ erit lumē israel in igne ⁊ sanct⁹ ei⁹ in flamma: ⁊ succēdet ⁊ deuorabit spina ei⁹: ⁊ vepres in die vna ⁊ gloria saltus eius ⁊ carmeli eius ab anima vsqʒ ad carnē consumetur. Et erit terrore pfugus: ⁊ reliquie ligni saltus ei⁹ pre paucitate numerabūtur: ⁊ puer scribet eos. Et erit in die illa: nō adijciet residuū israel: ⁊ hi q fugerint de domo Jacob inniti super eo q percutit eos: sed innitet sup dn̄m sanctū israel. In veritate reliqe cuertent reliqe inquā Jacob ad deū fortē. F Si. n. fuerit ppl's tuus israel quasi arena maris: reliqe cuertent ex eo. Cōsūmatio abbreuiata inundabit iustitiā. Cōsūmationē. n. ⁊ abbreuiationem dn̄s de⁹ exercituū faciet in medio ois terre. Propter hoc hec dicit dn̄s exercituū. Noli timere ppl's me⁹ habitator sion ab assur. In virga. n. pcutiet te: ⁊ baculū suū leuabit sup te in via egypti. Adhuc enim paululū modicūqʒ ⁊ cſūmabit indignatio mea ⁊ furor me⁹ sup scelus eoꝝ. Et suscitabit sup eū dn̄s exercituū flagellū iuxta plagā madian in petra oreb: ⁊ virgam suā sup mare: ⁊ leuabit eā in via egypti. Et erit in die illa: auferet onus ei⁹ de humero tuo: ⁊ iugū ei⁹ de collo tuo: ⁊ cōputrescet iugū a facie olei. Ueniet in + aioth trāsibit in magron apud magmas cōmēdabit vasa sua. Trāsierūt currū: + gabaa sedes nr̄a. Obstupuit rama: gabaa saulis

Ari. 4. ca. erit
Ix. q. 3. ca. aliorū
Sup. 5. f. ⁊ 9. a.
al's + eoꝝ
al's + diuidat
23. q. 5. ca. fi.
al's + mussitaret
Di. 21. c. inferior.
Ro. 9. f.
Infra. 28. f.
Judicum 7. g.
al's + naioth
al's + gabee

fugit. hinni voce tua filia gallim: attende laysa: paupercula anathot. Migrauit medemena: habitatores + gabin cofortamini. Adhuc dies est vt in + nobe stet. Agitabit manum suam sup montem filie sion + collem hierusalem. Ecce dominator dns exercituum cofringet lagunculam in terrore: et excelsi statura succidentur: et sublimes humiliabuntur. Et subuertentur condensa saltus eius ferro: et libanus cum excelsis cadet.

¶ Cap. Sm. ¶ De natiuitate xpi: de ppto xpiano: de cruce et sepulchro xpi: de conuersione religarum isrl et fide gentium. Cap. xi.

Et egredietur virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet: et requiescet super eum spiritus dni: spiritus sapientie et intellectus spiritus consilij et fortitudinis: spiritus scientie et pietatis: et replebit eum spiritus timoris dni. Non secundum visionem oculorum iudicabit: neque secundum auditum aurium arguet. Sed iudicabit in iustitia pauperes: et arguet in equitate pro mansuetis terre. Et percutiet terram virga oris sui: et spiritu labiorum suorum interficiet impium. Et erit iustitia cingulum lumborum eius: et fides cinctorium renum eius. Habitabit lupus cum agno et pardus cum hedo accubabit. Uitulus et leo et ouis simul morabuntur: et puer paruulus minabit eos. Uitulus et vrsus pascentur: simul requiescent catuli eorum: et leo quasi bos comedet paleas. Et + delectabitur infans ab + vbere sup foramina aspidis: et in + cauerna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet. Non nocebunt et non occident in vniuerso monte sancto meo: quia repleta est terra scientia dni sicut aqua maris + operientis. In die illa radix iesse qui stat in signum pplorum: ipsum gentes deprecabuntur: et erit sepulchrum eius gloriosum. Et erit in die illa: adijciet dns secundo manum suam ad possidendum residuum populi sui: quod relinquetur ab assyrijs et ab egypto et a phetros et ab ethiopia et ab elam et a sennaar et ab emath et ab insulis maris. Et leuabit signum in nationes: et congregabit profugos israel. Et dispersos iuda colliget a quattuor plagis terre: et auferetur zelus effraim et hostes iuda peribunt. Effraim non emulabitur iudam: et iudas non pugnabit contra effraim. Et volabunt in humeros philisthijm per mare simul predabuntur filios orientis. Idumea et moab: preceptum manus + eorum: et filij ammon obedientes erunt. Et desolabit dominus linguam maris egypti: et leuabit manum suam super flumen in fortitudine spiritus sui: et percutiet eum in septem riuis: ita vt transeat per eum calciati. Et erit via residuo populo meo qui relinquetur ab assyrijs: sicut fuit + israeli in die illa qua ascendit de terra egypti.

¶ Ca. Sm. ¶ Pro destructo regno mundi cantat ecclesia. Cap. xij.

Et dices in die illa. Confitebor tibi domine quoniam iratus es mihi: conuersus est furor tuus et consolatus es me. Ecce + deus saluator meus: fiducialiter agam et non timebo. Quia fortitudo mea et laus mea dns: + et factus est mihi in salutem. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: et dicetis in die illa. Confitemini domino: et inuocate nomen eius. Notas facite in populis adinuentiones eius: mementote quoniam excelsum est nomen eius. Cantate domino quoniam magnifice fecit: annunciate hoc in vniuersa terra. Exulta et lauda habitatio syon: quia magnus in medio tui sanctus israel.

¶ Ca. Sm. ¶ De euersione babylonis et eius vastitate interseritur: de captiuitate et reditu populi. Cap. xiij.

Onus babylonis: quod vidit esaias filius amos. Sup montem caliginosum leuate signum + exaltate vocem leuate manum: et ingrediantur portas duces. Ego mandaui sanctificatis meis: et vocaui fortes meos in ira mea exultantes in gloria mea. Uox multitudinis in montibus quasi populorum frequentium: vox sonitus regum gentium congregatarum. Dns exercituum precepit militie belli: venientibus de terra procul. A summitate celi dns et vasa furoris eius: vt disperdat omnem terram. Ululate quia prope est dies dni: quia vastitas a domino veniet. Propter hoc omnes manus dissoluentur: et omne cor hominis tabescet et conteretur. Torsiones et dolores tenebunt: quasi + parturiens dolebunt. Unusquisque ad proximum suum stupebit: facies combuste vultus eorum. Ecce dies dni veniet crudelis et indignationis plenus et ire furorisque: ad ponendam terram in solitudinem: et peccatores eius conterendos de ea: quoniam stelle celi et splendor earum non expandent lumen suum. Obtenebratus est sol in ortu suo: et luna non splendebit in lumine

Marginalia (left): B; al. + gebi; al. + nob; Als non hi + et; C; Ps. 30. q. i.; ca. i.; Ephes. 2. b; B; Ifra. 55. b; als + ab-lactabitur; als + vberibus; als + cauernis; C; als + operientes; Ro. 15. c.; D; als + eius; Exo. 14. b

Marginalia (right): als + isrl; A; als + dns; Exo. 15. a; Ps. 117.; als + de; B; Ps. 104.; I. par. 16. b; A; als leuatur + et; B; Nau. 2. c.; als + parturientes; Eze. 32. b

suo. Et visitabo sup orbis mala: & cõtra impios
+ iniquitatem eoꝝ. Et requiescere faciã super-
biã infideliũ: & arrogantiã fortiũ humi-
liabo. Preciosior erit vir auro: & hõ mun
do obrizo. Sup hoc celũ turbabo: & moue
bit terra de loco suo: pp indignationẽ do
mini exercituũ: & pp diẽ ire furoris eius.
Et erit q̃si damula fugiẽs: & quasi ouis: &
nõ erit q congreget. Unusq̄sq₃ ad populum
suũ cõuertet: & singuli ad terrã suã fugiẽt:
oĩs q inuẽtus fuerit occidet: & oĩs q super
uenerit cadet in gladio. Infantes eorum
allidẽtur in oculis eoꝝ: diripient dom⁹
eorum: & vxores eorum violabuntur. Ecce
ego suscitabo super eos medos q argẽtum
nõ querãt nec aurũ velint: sz sagittis par
uulos interficiẽt: & + lactantib⁹ vteris nõ
miserebũtur: & sup filios nõ + parcat ocu
los eorũ. Et erit babylon illa ciuitas glo-
sa in regnis: inclyta in supbia caldeorũ:
sicut subuertit dñs sodomã & gomorrã.
Nõ habitabit vsq₃ in finẽ: & nõ fundabit
vsq₃ ad generationẽ & generationes. Nec
ponat ibi tentoria arabs: nec pastores re-
quiescẽt ibi: sed requiescent ibi bestie: & reple
bũtur domus eorũ draconibus. Et habi
tabũt ibi strutiões: & pilosi + saltabũt ibi
& respondebunt ibi vlule in edibus eius & sy
rene in delubris voluptatis.

al. + impietatem — C — D — al's + lactentibus vteri. — al's + parcet — al's non h3 + ciuitas — Ge. 19. c. — al's + stabunt

C Ca. Sũ. C De casu luciferi: & verbis do
mini contra philisteos. Cap. xiiij.

PRope est vt veniat tẽpus eius: & dies
eius nõ elongabũtur. Miserebitur
enĩ dñs iacob & eliget adhuc de isrl: & re
quiescere eos + faciet sup humum suã. Ad
iungetur aduena ad eos: & adherebit domui
iacob. Et tenebũt eos populi: & adducent
eos in locũ suũ. Et possidebit eos domus
israel sup terram domini in seruos & an
cillas: & erũt capientes eos qui se ceperant
& subijcient exactores suos. Et erit in die
illa cum requiẽ dederit tibi deus a labore
tuo & a concussione tua & a seruitute du-
ra qua ante seruisti: sumes parabolã istã
cõtra regem babylonis & dices. Quomo-
do cessauit exactor: quieuit tributum. Con
triuit dominus baculũ impioꝝ virgã
dominantium cedentem populos in in-
dignatiõe plaga insanabili: subijcientem
in furore gẽtes: psequẽtẽ crudeliter. Cõ-
quieuit & siluit oĩs terra: gauisa ẽ & + ex-
ultauit: abietes quoq₃ letate sũt sup te: &
cedri libani. Ex quo dormisti: nõ ascẽdit
qui succidat nos. Infernus + subter te cõ-
turbatus est in occursuz aduẽtus tui: +
suscitauit tibi gygãtes. Oẽs principes ter
re surrexerũt de solijs suis: oẽs principes
nationũ: vniuersi rñdebũt & dicent tibi.
Et tu vulneratus es sicut & nos: nr̃i similis
effectus es. + Detracta ẽ ad inferos supbia
tua: cõcidit cadauer tuũ. Subter te ster-
net tinea: & operimentum tuũ erunt ver
mes. Quomõ cecidisti de celo lucifer qui
mane oriebaris. Corruisti in terrã q vul
nerabas gẽtes: q dicebas in corde tuo. In
celũ cõscẽdã sup astra + dei exaltabo soliũ
meũ: sedebo in mõte testamẽti in laterib⁹
aqlonis ascẽdã sup altitu dinẽ nubiũ: si-
milis ero altissimo. Uerũtamen ad infer
nũ detraheris in pfundũ laci. Qui te vi
derint ad te inclinabũtur: neq₃ pspiciẽt.
Nunquid iste est vir qui turbauit terrã:
qui concussit regna: qui posuit orbem de-
sertum & vrbes eius destruxit: victis eius
non aperuit carcerem. Omnes reges gẽ-
tium vniuersi dormierunt in gloria + vir
in domo sua: tu autẽ piectus es de sepul-
chro tuo quasi stirps inutilis + pollut⁹
& obuolutus + cũ his q interfecti sunt gla
dio: & descenderũt ad fundamẽta laci. Qua
si cadauer putridũ nõ habebis cõsortiũ:
neq₃ cũ eis in sepultura. Tu enim terrã
tuam disperdidisti: tu populũ tuũ occidi-
sti. Nõ vocabit in eternũ semen pessimoꝝ.
Preparate filios eius occisioni: in iniqta
te patrum eorũ. Non cõsurgent nec here-
ditabũt terrã: neq₃ implebũt faciẽ orbis
+ ciuitatũ. Et consurgã sup eos dicit dñs
exercituum: & perdã babylonis nomen: &
reliqas: & germẽ: & progeniem: dicit dñs.
Et ponam eã in possessionẽ ericij: & in pa-
ludes aquarũ: & scopabo eam in scopa te-
rens dicit dominus exercituũ. Jurauit
dominus exercituum dicẽs. Si nõ vt pu
taui ita erit: & quõ mẽte tractaui sic eue-
niet: vt conteram assyrium in terra mea:
& in montibus meis conculcem eũ: & au
feretur ab eis iugum eius: & onus illius
ab humero eoꝝ tolletur. Hoc cõsilium qd
cogitaui sup oẽm terrã: & hec ẽ man⁹ extẽ-
ta sup vniuersas gẽtes. Dñs exercituũ de-
creuit: & q̃s poterit infirmare: Et man⁹ ei⁹
extẽta: & qs auertet eã. In anno quo mor-
tuus ẽ rex achaz: factũ est on⁹ istõ. Ne lete

A — al's + faciam — B — al's + exultauit

de pe. dis. ij. c. principium — C — al. + tibi — al's + suscitabit — al's non h3 + : &. lucifer lani — al's + deiecta — 24 q. 1. c. quidam — D — al's + celi — E — al's + vnusqs. — B — al's habz + sicut ũ nie. — al's non h3 + cum his. — al's + ciuitatis — F — G

ris philistea oĩs tu qm̃ cõminuta ẽ vga p custodis tui. De radice eni3 colubri egredie regulus: & semen ei⁹ absorbẽs volucrẽ. Et pascẽtur primogeniti pauperu3: & paupres fiducialiter requiescẽt: & interire faciã in fame radicẽ tuã: & reliq̃s tuas interficiã. Ulula porta: clama ciuitas: ꝓstrata est philistea oĩs. Ab aquilone enī3 fum⁹ veniet: & nõ ẽ q effugiat agmen ei⁹. Et qd respondebitur nũcijs gentis. Quia dñs fundauit sion: & in ipso sperabunt pauperes populi eius.

¶ Cap. Sũ. ¶ De onere moab. Cap. xv.

Onus moab. Quia nocte vastata ẽ ar: moab conticuit: q2 nocte vastatus ẽ mur⁹ moab cõticuit. Ascẽdit dom⁹ & dybon ad excelsa in planctũ sup nabo & super medaba moab vlulabit. In cũctis capitibus eius caluicium: & omnis barba radetur. In triuijs eius accincti sunt sacco: super tecta eius: & in plateis eius oĩs vlulatus descẽdet in fletu. Clamabit esebon & eleale: vsq3 iasa audita est vox eorũ. Super hoc expediti moab vlulabũt: aĩa eius vlulabit sibi. Cor meũ ad moab clamabit: vectes eius vsq3 segor vitulũ + conternantem. Per ascẽsum enim luith flens ascẽdit: & in via + oronaim clamor ẽ cõtritionis leuabunt. Aque enim nemrim deserte erũt: q2 aruit herba: defecit gramen: viror omnis interijt. Secũdũ magnitudinem operis: & visitatio eorũ. Ad torrentẽ salicum ducent + eos: quoniam circuibit clamor terminũ moab. Usq3 ad gallim vlulatus eius: & vsq3 ad puteũ helis clamor ei⁹: q2 aque dybon replete sũt sanguine. Ponam enim super dybon additamenta his qui fugerint de moab leonẽ: & + reliquijs terre.

¶ Ca. Sũ. ¶ Prophetat & petit ruth moabitidẽ venire in genealogia3 Christi: & sic christum de ipsa petit. Cap. xvj.

Emitte agnum + domine dominatorem terre: de petra deserti ad montem filie syon. Et erit sicut auis fugiens: & pupilli de nido auolãtes: sic erũt filie moab in trãsensu arnon. Ini consiliũ: coge concilium: pone quasi noctem vmbram tuã in meridie. Abscõde fugiẽtes: & vagos ne pdas. Habitabũt apud te profugi mei. Moab esto latibulũ eorum a facie vastatoris. Finitus est enim puluis: ꝯsummatus e miser: defecit q conculcabat terram. Et preparabitur in misericordia soliu3: & sedebit super eũ in veritate in tabernaculo dauid: iudicãs & querẽs iudiciũ & velociter reddẽs qd̃ iustu3 est. Audiuimus superbiã moab: superbus ẽ valde. Superbia eius & arrogãtia eius & indignatio eius: plusq̃ fortitudo eius. Idcirco vlulabit moab ad moab: vniuersus vlulabit. His qui + letantur sup muros cocti lateris loquimini plagas suas: qm̃ suburbana esebon deserta sũt. Et vineã sabama dñi gẽtiũ exciderũt. Flagella eius vsq3 ad iazer peruenerunt: errauerũt in deserto: propagines eius relicte sunt trãsierũt mare. Sup hoc plorabis in fletu iazer: & vineam sabama. Inebriabo te lachrymã mea esebon & eleale: qm̃ sup vindemiam tuam & sup messem tuam vox calcantiũ irruit. Et auferetur letitia & exultatio de carmelo: & i vineis nõ exultabit neq3 iubilabit. Uinũ in torcularj nõ calcabit q calcare cõsueuerat: vocem calcantiũ abstuli. Super hoc venter meus ad moab quasi cythara sonabit: & viscera mea ad murum cocti lateris. Et erit cu3 apparuerit qd̃ laborauit moab sup excelsis suis: ingredietur ad sancta sua vt obsecret: & nõ valebit. Hoc verbũ qd̃ locutus ẽ dñs ad moab extũc: & nũc locutus est dicens. In tribus annis quasi anni mercenarij auferet gloria moab sup omni populo multo: & relinquet in eo sicut racemus paru⁹ & modicus nequaq̃ multus.

¶ Ca. Sũ. ¶ De onere damasci: & indignat dñs cõtra iacob & israel: quia oblitus est saluatoris sui: & contra persequentes populum domini. Cap. xvij.

Onus damasci. Ecce damascus desinet esse ciuitas: & erit sicut aceruus lapidum in ruina. Derelicte ciuitates aroer gregibus erũt & requiescẽt ibi & non erit qui exterrea. Et cessabit adiutorium ab effraim & regnum a damasco: & reliquie syrie sicut gloria filiorum israel erunt dicit dñs exercituum. Et erit in die illa attenuabitur gloria iacob: & pinguedo carnis eius emarcescet. Et erit sicut congregans in messe quod restiterit: & brachiu3 eius spicas leget. Et erit sicut querens spicas in valle raphaim: & relinquetur in eo + sicut racemus: & sicut excussio olee duarum vel trium oliuaru3 in summi-

Marginalia: A; hie.48.f; Eze.7.c; B; C; Als + cõsternãtẽ; Als + oronaim; Als + eus; D; Als + reliquis; A; Als non hz + dñe; B; hie.48.c; Als + letatur; C; hie.48.c; D; A; Als + & pingues carnes ei⁹ marcescẽt; B; Als + quasi

tate rami: siue quattuor aut quinque: in cacuminibus eius fructus eius: dicit dominus deus israel. In die illa inclinabit homo ad factorem suum: et oculi eius ad sanctum israel respicient: et non inclinabit ad altaria que fecerunt manus eius: et que operati sunt digiti eius: non respicient lucos et delubra. In die illa erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte sicut aratra: et segetes que derelicte sunt a facie filiorum israel. Et + eris deserta: quia oblita es dei saluatoris tui: et fortis adiutoris tui non es recordata. Propterea plantabis plantationem + fidelem: et + germen alienum seminabis. In die plantationis tue + labrusca: et mane semen tuum florebit. Ablata est messis in die hereditatis: et + dolebit grauiter. Ue + multitudini populorum multorum ut multitudo maris sonantis: et tumultus turbarum sicut sonitus aquarum multarum. Sonabunt populi sicut sonitus aquarum inundantium: et increpabit eum et fugiet procul. Et rapietur sicut puluis montium a facie venti: et sicut turbo coram tempestate. In tempore vesperi et ecce turbatio: in matutino et non subsistet. Hec est pars eorum qui vastauerunt nos: et sors diripientium nos.

[Margin: C — al's + erit — al's + infidelem — al's + semen. — al's + labrusca et est ebul. — D — al's + volebis — Al's + multitudo.]

C Ca. Su. C Sermo alius contra egyptum. Cap. xviij.

Ve terre cymbalo alarum que est + trans flumen ethiopie: qui mittit in + mare legatos et in vasis + papiri super aquas. Ite angeli veloces ad gentem conuulsam et dilaceratam: ad populum terribilem post quem non est alius: ad gentem expectantem et conculcatam cuius diripuerunt flumina terram eius. Ad montem nominis domini exercituum montem sion. Omnes habitatores orbis qui moramini in terra: cum eleuatum fuerit signum in + montibus videbitis: et clangorem tube audietis: quia hec dicit dominus ad me. Ego quiescam et considerabo in loco meo sicut meridiana lux clara est: et sicut nubes roris in die messis. Ante messem enim totus effloruit: et immatura perfectio + germinauit et + precidentur ramusculi eius falcibus: et que derelicta fuerint abscindentur. Excutientur: et relinquentur simul auibus montium et bestijs terre: et estate perpetua erunt super eum volucres et omnes bestie terre super + illum hyemabunt. In tempore illo deferetur munus domino exercituum a populo diuulso et dilacerato: a populo terribili post quem non fuit alius: a gente expectante et conculcata: cuius diripuerunt flumina terram eius ad locum nominis domini exercituum montem sion.

[Margin: A — Al's + trans flumina — Al's + mari. — Al's + papireis — B — al's non habet + ad montem nominis domini exercituum montem sion. — al's + nationibus. — C — al's + germinabit — al's + scidentur — al's + eius — D]

C Ca. Sum. C De onere egypti: postea de auersione eius: secundo de pacificatione eius: de quinque ciuitatibus in egypto loquentibus linguam chanaan. Cap. xix.

Onus egypti. Ecce dominus ascendet super nubem leuem: et ingredietur egyptum et commouebuntur simulachra egypti a facie eius: et cor egypti tabescet in medio eius. Et concurrere faciam egyptios aduersus egyptios: et pugnabit vir contra fratrem suum: et vir contra amicum suum: ciuitas aduersus ciuitatem: regnum aduersus regnum: et dirumpetur spiritus egypti in visceribus eius: et consilium eius precipitabo. Et interrogabunt simulachra sua et diuinos suos: et phitones et ariolos: et tradam egyptum in manu dominorum crudelium: et fortis rex dominabitur eorum: ait dominus exercituum. Et arescet aqua de mari: et fluuius desolabitur atque siccabitur: et deficient flumina. Attenuabuntur et siccabuntur riui aggerum. Calamus et iuncus marcescet: nudabitur alueus riui a fonte suo. Et omnis sementis irrigua siccabuntur: arescet et non erit. Et merebunt piscatores: et lugebunt omnes mittentes in flumen hamum: et expandentes rhete super faciem + aquarum emarcescent. Confundentur qui operabantur linum: + plectentes atque texentes subtilia. Et erunt irrigua eius flacentia: omnes qui faciebant lacunas ad capiendos pisces. Stulti principes thaneos: sapientes consiliarij pharaonis dederunt consilium insipiens. Quomodo dicetis pharaoni: Filius sapientium ego: filius regum antiquorum. Ubi nunc sunt sapientes tui? Annuncient tibi et indicent quid cogitauerit dominus exercituum super egyptum. Stulti facti sunt principes thaneos: emarcuerunt principes mempheos: deceperunt egyptum: angulum populorum eius. Dominus miscuit in medio eius spiritum vertiginis. Et errare fecerunt egyptum in omni tempore suo: sicut errat ebrius et vomens. Et non erit egypto opus quod faciat: caput et caudam incuruantem et + refrenantem. In die illa erit egyptus quasi mulieres: et stupebunt et timebunt a facie commotionis manus domini exercituum

[Margin: A — B — al's + ad. — Al's + plectentes — C — al's + deprauatē.]

quã ipse mouebit sup eã ꝛ erit terra iuda egypto in ✝ pauorem. Dis qui illius fuerit recordatus: pauebit a facie cõsilij domini exercituum: qd ipse cogitauit super eam. In die illa erũt quinqȝ ciuitates in terra egypti loquẽtes lingua ✝ chanaan: ꝛ iurãtes per dñm exercituũ. Ciuitas solis vocabitur vna. In die illa erit altare domini in medio terre egypti ꝛ titulus ✝ dñi iuxta terminũ eius: ꝛ erit in signũ ꝛ in testimoniũ dño exercituũ in terra egypti. Clamabũt enim ad dñm a facie tribulantis: ꝛ mittet eis saluatorē ꝛ ꝓpugnatorem qui liberet eos. Et cognoscet dñs ab egypto: ꝛ cognoscent egyptij dñm in die illa: ꝛ colẽt eũ in hostijs ꝛ in muneribus ꝛ vota vouebũt dño ꝛ soluent. Et percutiet dñs egyptum plaga ꝛ sanabit eã: ꝛ reuertentur ad dñm: ꝛ placabitur eis ꝛ sanabit eos. In die illa erit via de egypto in assyrios: ꝛ intrabit assyrius egyptũ ꝛ egyptius in assyrios ꝛ seruient egyptij assur. In die illa erit israel tertius egyptio ꝛ assyrio: benedictio in medio terre cui benedixit dñs exercituũ dicẽs. Bñdictus populus meus egypti: ꝛ opus manuũ mearũ ✝ assyrius: hereditas autem mea israel.

¶ Ca. Sũ. ¶ De captiuatiõe egypti: ꝛ trãsmigratione ethiopie: denuditate. Cap. xx.

In anno quo ingressus est tharthan in azotum cum misisset eũ sargon rex assyriorum ꝛ pugnasset contra azotum ꝛ cepisset eã in tempore illo locutus est dominus in manu esaie filij amos dicens. Uade ꝛ solue saccũ de lumbis tuis: ꝛ calciamẽta tua tolle de pedibus tuis. Et fecit sic: vadens nudus ꝛ discalciatus. Et dixit dñs. Sicut ambulauit seruus meus esaias nudus ꝛ discalciatus: trium annorũ signum ꝛ portentum erit super egyptum ꝛ super ethiopiam: sic minabit rex assyriorum captiuitatem egypti ꝛ transmigrationem ethiopie: ✝ iuuenem ꝛ senem: nudam ꝛ discalciatam discoopertis natibus ✝ ad ignominiam egypti. Et timebũt ꝛ confundẽtur ab ethiopia spe sua: ꝛ ab egypto gloria sua. Et dicet habitator insule huius in die illa. ✝ Heccine erat spes nostra: ad quos cõfugimus in auxilium vt liberarẽt nos a facie regis assyriorum? Et quomodo effugere poterimus nos?

¶ Ca. Sũ. ¶ De ruina babylonie per medos ꝛ psas: interposito de onere idumee: ꝛ de onere arabie. Cap. xxi.

Onus deserti maris. Sicut turbines ab africo veniũt: de deserto venit: de terra horribili. Uisio dura nũciata est mihi. Qui incredulus est infideliter agit: ꝛ q depopulator ẽ vastat. Ascẽde elam: obside ✝ me de: oẽȝ gemitũ ei⁹ cessare feci. Propterea repleti sũt lũbi mei dolore ꝛ angustia possedit me sicut angustia parturiẽtis. Corrui cũ audirẽ: ✝ cõturbatus sum cũ viderem. Emarcuit cor meũ: tenebre stupefecerũt me. Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculũ. Pone mẽsaȝ: cõtẽplare in specula. Comedẽtes ꝛ bibẽtes: surgite ꝑncipes arripite clypeũ. Hec enim dicit mihi dñs. Uade ꝛ pone speculatorẽ: ꝛ qdcũqȝ viderit annũciet. Et vidit currũ duorũ eqtũ: ascẽsorẽ asini ꝛ ascẽsorẽ cameli: ꝛ cõtẽplat⁹ est diligẽter multo intuitu. Et clamauit ✝ vt leo. Sup ✝ speculã dñi ego sũ stans iugiter p diẽ: ꝛ sup custodiã meã ego sũ stãs totis noctib⁹. Ecce iste venit ascẽsor vir bige eqtũ ꝛ rñdit ꝛ dixit. Cecidit cecidit babylon: ꝛ oĩa sculptilia deorũ ei⁹ ꝯtrita sũt in terra. Tritura mea ꝛ filij aree mee: q audiui a dño exercituũ deo isrł annũciaui vobis. On⁹ duma. Ad me clamat ex seyr. Custos ✝ qd de nocte: custos qd de nocte. Dixit custos. Uenit mane ꝛ nox. Si q̃ritis q̃rite: ꝯuertimini ꝛ venite. On⁹ in arabia. In saltu ad vespaȝ dormietis: in semitis dodanim. Occurrẽtes sitiẽti ferte aquã: q habitatis terrã austri cũ panib⁹ occurrite fugiẽti. A facie. n. gladiorũ fugerũt a facie gladij imminẽtis: a facie arc⁹ extẽti: a facie grauis ꝓlij qm̃ hec dicit dñs ad me. Adhuc in vno anno quasi in anno mercẽnarij: ꝛ auferet oĩs ✝ gła cedar: ꝛ reliq̃ nũeri sagittariorũ fortiũ de filijs cedar iminuent. Dñs enim deus isrł locutus est.

¶ Ca. Sũ. ¶ Sermo dñi ꝯ hierlm ꝺ idolis ei⁹ ꝑdicat destructio facta p nabuchodonosor: itẽ sermo dñi ad sobnã ꝓpositũ templi vbi sub noie eliachim agit de xp̃o qui portat clauem dauid super humeros: ꝛ est paruulus in ecclesia. Cap. xxij.

Onus vallis visiõis. Quidnã ꝗ̃ tibi ĩ ẽ q̃ ascẽdisti ꝛ tu ✝ oĩs in tecta clamoris plena: vrbs frequẽs ciuitas exultans? Interfecti tui nõ interfecti gła: nec mortui ✝ tui mortui in bello. Cũcti ꝑncipes tui ...

Marginalia (left): al's ✝ festiuitatẽ; al's ✝ chananea; al's non h3 ✝ dñi vel dño; B; al's ✝ assyrio; A; B; al's ✝ iuuenũ ꝛ senum; C; al's non h3 ✝ ad; al's ✝ hec ꝛ heccine

Marginalia (right): A; abac. 2. a. Jo. 3. b.; al's ✝ me deba; al's ✝ turbatus; B; C; al's non h3 ✝ vt; abac. 2. a.; Al's ✝ specula die. 5. a. apo. 4. b.; Al's ✝ q; D; al's non h3 ✝ ꝛ; Al's ✝ glie; A; al's non h3 ✝ oĩs

fugerunt simul: dureq; ligati sunt. Oes q inuenti sunt vincti pariter: pcul fugerũt. Propterea dixi. Recedite a me: amare flebo. Nolite incũbere vt cõsolemini me sup vastitate filie ppli mei. Dies enim interfectionis et conculcationis et fletuũ + dño deo exercituũ in valle visionis. Scrutãs murũ: et magnificus super montẽ. Et elam sumpsit pharetram: + currus hois equitis: et parietẽ nudauit clypeus. Et erũt electe valles tue plene quadrigarum: et eqtes ponẽt pedes suos in porta: et reuelabit operimentũ iude. Et videbitis i die illa arma mẽtariũ dom⁹ salt⁹: et scissuras ciuitatis dauid videbitis: qa multiplicate sũt. Et congregastis aquas piscine inferioris: et domos hierlm numerastis: et destruxistis domos ad muniendũ murum. Et lacũ fecistis inter duos muros: et aquã piscine vetis: et nõ suspexistis ad eũ q fecerat eã: et opratores eius de longe non vidistis. Et + vocabit dominus deus exercituũ i die illa ad fletuz et ad planctũ caluiciũ: et ad cingulum saccim: et ecce gaudiũ et letitia: occidere vitulos et iugulare arietes: comedere carnes et bibere vinũ. // Comedamus et bibam⁹: cras enĩ moriemur. Et reuelata est i aurib⁹ meis vox dñi exercituum. Si dimittetur iniqtas hec vobis: donec moriamini: dicit dominus exercituum. Hec dicit dñs deus exercituũ. Vade ingredere ad eum q habitat in tabernaculo ad sobnam prepositum tẽpli: et dices + ad eũ. Quid tu hic: aut q̃si qs hic: Quia excidisti tibi hic sepulchrũ: excidisti in + excelso memoriale diligẽter i petra tabernaculum tibi. Ecce dñs asportari te faciet: sicut asportat gallus gallinatius: et quasi amictũ sic subleuabit te. Coronans coronabit te tribulatione: q̃si pilas mittet te in terrã latã et spaciosã. Ibi morieris: et ibi erit currus glie tue: et ignominia dom⁹ dñi tui. Et expellaz te de statione tua: et de ministerio tuo deponaz te. Et erit in die illa: vocabo seruũ meuz eliachim filiuz helchie: et induam illuz tunica tua: et cingulo tuo confortabo eũ: et potestatẽ tuã dabo in manu eius: et erit quasi pater habitantibus hierlm et domui iuda. Et dabo clauẽ domus dauid sup humerũ eius: et aperiet et nõ erit q claudat: et claudet: et nõ erit q aperiat. Et figam illum paxillum in loco + fideli: et erit in solium glie + domui pris sui: et suspendã super eũ omẽ gliam domus pris eius. Vasorum diuersa genera oẽ vas paruulum a vasis craterarũ vsq; ad omne vas musicorũ. In die illa dic dominus exercituum: auferet paxillus q fixus fuerat in loco fideli: et frangetur et cadet: et peribit quod ppenderat in eo: quia dominus locutus est.

Marginalia: B; al. h3 + a; al. nõ h3 + et; C; D; als + vocauit; // ĩ õpe. di. 2. ca. si eni 1. co. 15. d; E; als + ei; al. + excelsum memoriam; F; Job 12. c. apoc. 3. b.; G; al + fidelium; als + domus

¶ Ca. xxiij. ¶ Sermo domini contra tyrum: q futura sit super eam destructio p nabuchodonosor post. lxx. annos: et postea reparabitur. Cap. xxiij.

Onus tyri. Ululate naues + maris: qz vastata est domus vñ venire cõsueuerãt: de terra cethim reuelatũ est eis. Tacete q habitatis in insula: negociatio sydonis. Trãsfretantes mare repleuerunt te in aquis multis: semen nili messis fluminis fruges ei⁹: et facta est negociatio gẽtium. Erubesce sydon ait + mare: fortitudo maris dicẽs. Non parturiui et nõ peperi: et non enutriui iuuenes: nec ad incrementum perduxi virgines. Cum auditũ fuerit in egypto: dolebũt cũ audierint de tyro. Transite maria: vlulate qui habitatis in insula. Nunqd nõ hec vestra ẽ que gloriabatur a diebus pristinis in antiqtate sua. Ducent eam pedes sui longe ad peregrinãdum. Quis cogitauit hoc sup tyrum quondam coronataz: Cuius negociatores principes: institores eius inclytĩ terre. Dñs exercituũ cogitauit hoc: vt detraheret supbiaz ois glie: et ad ignominiã deduceret vniuersos inclytos terre. Trãsi terrã tuã quasi fluuium filia maris: non est cingulum vltra tibi. Manũ suã extẽdit super mare: conturbauit regna. Dñs mãdauit aduersus chanaan: vt cõtereret fortes eius et dixit. Non adycies vltra vt glorieris calumniã sustinens virgo filia sydonis. In cethim consurgẽs trãsfretaz ibi quoq; non erit requies tibi. Ecce terra chaldeorum talis populus nõ fuit: assur fundauit eam. In captiuitatẽ traduxerũt robustos eius: suffoderunt domos eius: posuerũt eã i ruinã. Ululate naues maris: qz deuastata est fortitudo vestra. Et erit in die illa: in obliuione eris o tyre septuaginta annis: sicut dies regis vnius. Post septuaginta annos erit tyro q̃si cãticũ meretricis. Sume tibi cytharã: circuĩ ciuitatẽ meretrix obliuiõi tradita. Bñ cane: frequẽta

Marginalia: A; Als + cartaginis; Als + enim; B; C; D

ne: frequēta canticū: vt memoria tui sit. Et erit post septuaginta annos visitabit dñs tyrū ꝛ reducet eā ad + merces suas: ꝛ rursum + fornicabit cū vniuersis regnis + sup faciē terre: ꝛ erūt negociatiōes eius: ꝛ + merces ei᷒ sanctificare dño. Nō ꝯdent neqꝫ reponent: qꝛ his q habitauerunt corā dño erit negociatio ei᷒: vt māducent in saturitatē ꝛ vestiant vsqꝫ ad vetustatē.

al. + mercedes
al. + erit cum
als hꝫ + terre
al. + mercedes

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo maloꝝ que dñs facturus est terre vniuersali ꝓ pctō habitatorū ei᷒ de die iudicij. Cap. xxiiij.

A

Ecce dominus dissipabit terram ꝛ + nudabit eam: ꝛ affliget faciem ei᷒ ꝛ + disperget habitatores ei᷒. Et erit sicut populus: sicut sacerdos ꝛ sicut seruus sic dñs eius: ꝛ sicut ancilla sic dña eius. Sicut emens: sic ille q vēdit. Sicut fenerator: sic is q mutuū accipit. Sicut q repetit: sic q dꝫ. Dissipatione dissipabit terra: ꝛ direptiōe predabit. Dñs. n. locutus est verbū hoc. Luxit ꝛ defluxit terra ꝛ infirmata est altitudo populi terre: ꝛ terra + infecta est ab habitatorib᷒ suis. qꝛ transgressi sunt leges mutauerūt ius: dissipauerūt fedus sempiternū. Propter hoc maledictio vorabit terrā ꝛ peccabunt habitatores eius: ideoqꝫ insanient cultores ei᷒: ꝛ relinquentur homines pauci. Luxit vindemia infirmata est vitis: ingemuerūt oēs qui letabant corde. + Cessauit gaudium tympanoꝝ: quieuit sonit᷒ letantiū: conticuit dulcedo cythare. Cū + cantico nō bibent vinū: amara erit potio bibētib᷒ illā. Attrita est ciuitas vanitatis: clausa est ois dom᷒ nullo introeūte. Clamor erit super vino in plateis: deserta est omnis letitia: translatū est gaudiū terre. Relicta est in vrbe solitudo: ꝛ calamitas opprimet portas.

al. + mutabit
als + disperdet
Osee. 4. b
14. q. 4. c. ministri.
q. 3. c. plerīqꝫ. ꝛ. c. putāt
als + infecta
B
al. + cessabit
als + gaudio

C

Quia hec erunt in medio terre in medio populoꝝ. Quomodo si pauce oliue q̄ remanserūt excutiant ex olea: ꝛ racemi cū fuerit finita vindemia. Hi leuabūt vocem suā atqꝫ laudabūt: cū glorificat᷒ fuerit dominus hinnient de mari. Propter hoc in doctrinis glorificate dñm: in insulis maris nomē dñi dei israel. A finib᷒ terre laudes audiuim᷒ gloriā iusti. Et dixi. Secretū meū mihi: secretū meū mihi. Ue mihi. Preuaricātes ꝑuaricati sunt: ꝛ preuaricatione trāsgressoꝝ ꝑuaricati sunt. Formido ꝛ fouea ꝛ laqueus super te: qui habitatores terre. Et erit q fugerit + a facie formidinis cadet in foueam: ꝛ q se + explicauerit de fouea tenebitur laqueo: qꝛ cataracte de excelsis aperte sunt ꝛ concutient fundamēta terre. Cōfractione ꝯfringetur terra: contritione cōteretur terra. Cōmotione cōmouebitur terra: agitatione agitabit terra sicut ebrius: ꝛ auferetur quasi tabernaculū vni᷒ noctis. Et grauabit eā iniqtas sua ꝛ corruet: ꝛ non adiciet vt resurgat. Et erit in die illa. Uisitabit dñs super militiā celi in excelso: ꝛ sup reges terre q sūt sup terrā. Et ꝯgregabūt in ꝯgregatione vnius fascis in lacum ꝛ claudentur ibi in carcere: ꝛ post multos dies visitabunt. Et erubescet luna ꝛ cōfundet sol: cū regnauerit domin᷒ exercituū in monte syon ꝛ in hierusalē: ꝛ in conspectu senum suoꝝ fuerit glorificatus.

hie. 48. g
als + a voce
als + explicuerit
D

¶ Cap. Sū. ¶ Propheta agit gratias deo pro suis operibus: de societate celesti: de interitu mortis: ꝛ confractu potentie diaboli. Cap. xxv.

A

Domine deus meus + es tu ꝛ exaltabo te: cōfitebor nomini tuo. Quoniā fecisti mirabilia: cogitationes antiquas fideles amen. Que posuisti ciuitatē in + tumultū: vrbem fortem in ruinā: domū alienorum vt non sit ciuitas: ꝛ in sempiternū non edificetur. Super hoc laudabit te populus fortis: ciuitas gentiū robustarū timebit te. Qꝛ fact᷒ est fortitudo + pauperi: fortitudo egeno in tribulatione sua spes a turbine vmbraculū ab estu. Spūs enim robustorū: quasi turbo impellens parietem. Sicut estus in siti: tumultum alienorū humiliabis: ꝛ quasi calore sub nube torrente propaginem fortiū marcescere facies. Et faciet dñs exercituū omnibus populis in monte isto hoc conuiuiū pinguiū: conuiuiū vindemie: conuiuiū pinguiū medullatorū: vindemie defecate. Et precipitabit in monte isto faciē vinculi colligati super omnes populos: ꝛ telam quam orditus est super omnes nationes. Precipitabit mortē in sempiternum. Et auferet dominus deus + lachrymam ab omni facie: ꝛ opprobriū populi sui auferet de vniuersa terra: qꝛ dominus locutus est. Et dicent in die illa. Ecce deus noster iste + expectabimus eū: ꝛ + saluabit nos. Iste dñs sustinuimus eū: ꝛ exul-

al. nō hꝫ + es tu ꝛ
Als + tumulū
B
Als + pauperis
C
apo. 7. d. ꝛ. 21. a.
als hꝫ + omnem
als + expectauimus.
Als + saluauit
D

tabimus & letabimur in salutari eius: q2 requiescet man⁹ dñi in mõte isto. Et triturabitur moab sub eo sicuti terunt palee in plaustro. Et extendet man⁹ suas sub eo sicut extēdit natās ad natādū: & humiliabit gloriā ei⁹ cū allisione manuū ei⁹: & munimēta sublimiū muroꝝ tuoꝝ concident: & humiliabunt & detrahentur in terram vsq; ad puluerem.

¶ Cap. Sū. ¶ Canticum iustorum: de semita iusti: de duritia impij: & de resurrectione mortuorum. Cap. xxvj.

A In die illa cantabit canticū istud in terra iuda. Urbs fortitudinis nostre + syon saluator: ponet in ea murus & antemurale. Aperite portas & ingrediet gens iusta: custodiēs veritatē. Uetus error abijt seruabis pacē: pacem q2 in te sperauim⁹. Sperastis in dño in seculis eternis: in domino deo forti in ppetuū. Qr incuruabit habitātes in excelso: ciuitatē sublimē humiliabit: humiliabit eā vsq; ad terrā: detrahet eā vsq; ad puluerē. + Conculcabit eā pes: + pes pauperis gressus egenoꝝ. Semita iusti recta est: rect⁹ callis iusti ad ambulandū: & in semita iudicioꝝ tuoꝝ dñe sustinuim⁹ te: nomen tuū & memoriale tuū in desiderio anime. Anima mea desiderauit te in nocte: sʒ in spū meo in precordijs meis de mane vigilabo ad te. Cū feceris iudicia tua in terra: iustitiā discēt habitatores orbis. Misereamur impio: & nō discet iustitiā facere. In terra sanctorū + iniqua gessit: & nō videbit gloriā domini. Dñe exaltet man⁹ tua vt nō videāt: videāt & confundant zelātes ppl'i: & ignis hostes tuos deuoret. Dñe dabis pacē nobis: oīa.n. opera nostra operat⁹ es + nobis. Domine de⁹ noster possederūt nos dñi absq; te: tantū in te recordemur nominis tui. Morientes nō viuāt: gygantes nō resurgāt. Propterea visitasti & contriuisti eos: & perdidisti oēm memoriā eoꝝ. Indulsisti genti dñe: indulsisti gēti. Nūqd glorificatus es? Elōgasti oēs terminos terre. Domine in angustia requisierūt te: in tribulatione murmuris doctrinatus eis. Sicut que concepit cū appropinquauerit ad partū: dolēs clamat in dolorib⁹ suis: sic facti sum⁹. A facie tua dñe concepim⁹: & q̄si parturiuim⁹ & peperim⁹ spm̄ + salutis. + Iustitiā nō fecim⁹ in terra: ideo nō ceciderunt habitatores t're. Uiuēt mortui tui: interfecti mei resurgēt. Expergiscimini & laudate qui habitabitis in puluere: quia ros lucis ros tuus & terram gygantium detrahes in ruinam. Uade populus me⁹ intra in cubicula tua: claude ostia tua super te: abscondere modicum ad momentum donec ptranseat indignatio + mea. Ecce.n. dominus egredietur de loco + suo: vt visitet iniqtatē habitatoris terre cōtra eū: & reuelabit terra sanguinem suū: & nō operiet vltra interfectos suos.

al. nō hʒ + syon | al's + conculcauit. | al's + pede | al's + desiderabit | al. + iniq | C | al's + in. | D | al's + salutes | al. nō hʒ + iustitiam

¶ Cap. Sū. ¶ De iudicio & interitu diaboli: de spina dom⁹ & vinea sua de pdicatione aploꝝ de fide gentiū. Cap. xxvij.

A In die illa visitabit dñs in gladio suo duro & grādi & forti: sup leuiathā spētē vectē: & sup leuiathan spētē tortuosū: & occidet cetū q in mari ē. In die illa vinea meri cātabit ei. Ego dñs q + seruo eā repētē ppinabo ei: ne forte visitetur cōtra eā. Nocte & die seruo eam: indignatio nō est mihi. Quis dabit me spinā et vepres? In prelio gradiar super eam: succēdam eā pariter. An poti⁹ + tenebo fortitudinē meā? Faciet pacē mihi: pacem faciet mihi. Qui egredientur impetu + a Jacob florebit & germinabit israel: & implebūt faciem orbis semine. Nūqd iuxta plagam percutientis se percussit eum? Aut sicut occidit interfectos eius: sic occisus est? In mensura contra mensuram cū abiecta fuerit + iudicabit eā. Meditatus est in spū suo duro per diē estus. Idcirco super hoc dimittetur iniqtas domui Jacob: & iste omnis fructus vt auferatur peccatū eius. Cū posuerit omnes lapides altaris sicut lapides cineris allisos: nō stabūt luci & delubra. Ciuitas enī munita + desolata erit: speciosa relinquetur: & dimittet quasi desertū. Ibi pascetur vitulus & ibi accubabit & consumet summitates eius. In siccitate messis illius conterentur mulieres venientes & docentes eam. Non est enim populus sapiens: ppterea non miserebitur eius qui fecit eū: & qui formauit eū non parcet ei. Et erit in die illa percutiet dominus ab alueo fluminis vsq; ad torrentē egypti: & vos congregabimini vnus & vn⁹ filij israel. Et erit in die illa: clangetur in tuba magna: & venient qui perditi fuerāt de terra assyrioꝝ: & qui eiecti erant de ter-

al. nō hʒ + mea | al's hʒ + sancto | al's obseruo | B | al's + tenebit | al's + ad | al's + iudicabis | al's + desolabit | D

re egypti: et adorabunt dominum in mõte sancto in hierusalem.

¶ Ca. Sũ. ¶ Indignatio domini cõtra superbiam effraim: et ebrietatẽ sacerdotũ: et principes illusores: de christo quoq; nasciturõ: et pena illusor. Ca. xxviij.

A Ve corone superbie ebrijs effraim: et flori decidẽti glorie exultationis ei⁹ qui erãt in vertice vallis pinguissime errantes a vino. Ecce validus et fortis dominus sicut impetus grandinis turbo confringens sicut impetus aquarũ multarum inundantiũ et emissarum super terram spaciosam. Pedibus conculcabitur corona superbie ebriorum effraim: et erit flos decidẽs glorie exultationis eius qui est super verticem vallis pinguium: quasi temporaneũ ante maturitatem autũni. Quod cũ aspexerit videns statim vt manu tenuerit deuorabit illud. B In die illa erit domin⁹ exercituum corona glorie: et sertum exultationis residuo populi sui: et spiritus iudicij + sedenti super + iudicium et fortitudo reuertentibus de bello ad portam. Verũ hi quoq; pre vino nescierũt: et pre ebrietate errauerunt. Sacerdos et propheta nescierunt pre ebrietate: absorti sunt a vino: errauerũt in ebrietate: nescierũt videntem: ignorauerũt iudicium. Omnes enim mense replete sunt vomitu: sordiumq; ita vt nõ esset vltra locus. C Quem docebit scientiam: et quẽ intelligere faciet auditum. Ablactatos a lacte: + auulsos ab vberibus: quia manda remanda: manda remanda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicum ibi modicum ibi. In loquela enim labij et lingua altera loquetur ad populũ istum: cui dixit. Hec est requies mea: reficite lassum et hoc est meum refrigeriũ: et noluerunt audire. Et erit eis verbũ domini manda remanda: mãda remãda: expecta reexpecta: expecta reexpecta: modicũ ibi: modicum ibi: vt vadant et cadant retrorsum: et conterantur et illaqueentur et capiantur. D Propter hoc audite verbum domini viri illusores qui dominamini super populũ meum q est in israel. Dixistis enim. Percussim⁹ fedus cum morte: et cum inferno fecim⁹ pactum. Flagellum inundans cum transierit non veniet super nos: q2 posuimus mendacium spem nostram: et mendacio protecti sumus. Idcirco hec dicit dominus deus. Ecce ego mittam in fundamẽtis syon lapidem: lapidem probatum: angularem preciosum: in fundamẽto fundatum. Qui crediderit nõ festinet. Et ponam in pondere iudiciũ: et iustitiam in mẽsura. Et subuertet grando spem mẽdacij: et protectionẽ. Aq inundabũt et delebitur fedus vestrũ cũ morte: et pactũ vestrũ cũ inferno nõ stabit. E Flagellũ inundans cũ trãsierit: eritis ei in conculcationem. Quandocũq; pertransierit: tollet vos: + quoniã mane diluculo pertrãsibit in die et in nocte: et tantũmodo sola vexatio intellectũ dabit auditui. Coangustatum est enim stratum: ita vt alter decidat: et palliũ breue vtrũq; operire nõ potest. F Sicut enim in monte diuisionum stabit domin⁹: sic in valle que est in gabaon irascetur vt faciat opus suũ: alienum est opus eius vt operaretur opus suum. Peregrinum est opus + eius ab eo. Et nũc nolite illudere ne forte constringantur vincula vestra. Consummationẽ enim et abbreuiationem audiui a domino deo exercituum: super vniuersam terram. G Auribus percipite et audite vocem meã: attendite et audite eloquium meum. Nunquid tota die arabit arãs vt serat: proscindet et sarriet humum suam? Nonne cum adequauerit faciem eius: seret gith et ciminum sparget: et ponet triticum per ordinem et hordeũ et milium et viciam in finibus suis? Et erudiet illum iudicio: deus suus docebit illum. Non enim in serris triturabitur gith: nec rota plaustri super ciminũ circuibit: sed in virga excutietur gith: et ciminũ in baculo: panis autẽ comminuetur. Verum non in perpetuum triturans triturabit illum: neq; vexabit eum rota plaustri nec vngulis suis comminuet eũ. Et hec a domino deo exercituũ exiuit: vt mirabile faceret consiliũ: et magnificaret iustitiam.

¶ Ca. Sũ. ¶ Prophetatur destructio ierl'm per nabuchodonosor et per romanos: de ciuitate prophetarũ et libro signato propter peccata populi: et celantibus peccata sua: de fide gentium et reuersione iudeorum ad fidem: et pena illusorum. Cap. xxix.

A Ve Ariel Ariel ciuitas quã expugnauit Dauid. Addit⁹ est ann⁹ ad annũ: solẽnitates euolute sunt. Et circũuallabo

[Margin: al. + sedentis; al. + throno; al. + a pulsos; Ro. 14. d.; Amos. 9. c.; Ro. 9. g.; j. Pe. 2. a.; al. + lapidẽ angularẽ probatũ preciosum; Ro. 10. b.; al. + quoniam; 27. q. j. ca. si custos. dist. 38. c. quã ca.; al. non hq + eius; sup. 10. f.; al. + circũ...]

ariel: et erit tristis et merens: et erit mihi quasi ariel. Et circūdabo quasi spheram in circuitu tuo: et iaciā contra te aggerem et munimēta ponā in obsidionē tuā. Humiliaberis: de terra loqueris: et de humo audietur eloquiū tuum. Et erit quasi phitonis de terra vox tua: et de humo eloquiū tuū mussitabit: et erit sicut puluis tenuis: multitudo vētilātiū te: et sicut fauilla pertrāsiēs multitudo eorū qui contra te preualuerūt. Eritq3 repēte: cōfestim a dño exercituū visitabitur in tonitruo et cōmotiōe terre: et voce magna turbinis et tēpestatis: et flāma ignis deuorātis. Et erit sicut somniū visionis nocturne multitudo oīum gentiū que dimicauerūt contra ariel: et oēs qui militauerūt et obsederunt et preualuerūt aduersus eā. Et sicut somniat esuriēs et comedit: cū aūt fuerit expgefactus vacua est anima eius. Et sicut somniat sitiens et bibit: et postq̄ fuerit expgefactus adhuc sitit: et anima eius vacua ē: sic erit multitudo omniū gētiū que dimicauerūt contra montē syon. Obstupescite et ammiramini fluctuate et vacillate: inebriamini et nō a vino: mouemini et nō ab ebrietate: qm̄ miscuit vobis dñs spm̄ soporis. Claudet oculos vros: pphetas et pncipes vros: qui vident visiones operiet. Et erit vobis visio omniū sicut vba libri signati: quē cū dederint sciēti lras: dicēt: lege istum: et rñdebit nō possum: signatus est. n. Et dabitur liber nesciēti lras: diceturq3 ei lege: et rñdebit nescio lras. Et dixit dñs. Eo q̄ appropinquat ppls iste ore suo: et labijs suis glorificat me: cor aūt eius lōge est a me: et timuerūt me mandato hominū et doctrinis: iō ecce ego addā vt ammirationē faciā pplo huic miraculo grādi et stupēdo. Peribit. n. sapiētia a sapiētibus eius: et intellectus prudētiū eius abscondetur. Ve q̄ pfundi estis corde vt a dño abscōdatis consiliū quorū sunt in tenebris opa Et dicūt quis videt nos: et qs nouit nos: Peruersa est hec vestra cogitatio: quasi si lutū contra figulū cogitet: et dicat opus factori suo: nō fecisti me: et figmentū dicat fictori suo: nō intelligis. Nōne adhuc in modico et in breui cōuertetur libanus in chermel: et chermel in saltū reputabitur? Et audiēt in die illa surdi verba libri: et de tenebris et de caligine oculi cecorū videbūt. Et addent mites in dño letitiā: et pauperes homines in sancto israel exultabūt: qm̄ defecit qui pualebat: cōsūmatus est illusor. Et succisi sunt oēs qui vigilabant sup iniqtatē: qui peccare faciebant homines in verbo: et arguētē in porta supplantabant: et declinauerunt frustra a iusto. Propter hoc hec dicit dñs ad domū iacob qui redemit habraā. Nō modo cōfundetur Jacob: nec modo vultus eius erubescet: s3 cū viderit filios suos opra manuū mearū: in medio sui sanctificātes nomē meū: et sanctificabūt sanctū Jacob et deū israel pdicabūt: et scient errātes spū intellectū: et mussitatores discent legem.

Ca. xxx. Cōminatio dñi cōtra reliquias ppli: qui post destructionē hierusalem in egyptū descēderūt. Cap. xxx.

Ve filij desertores dicit dñs vt faceretis cōsiliū et nō ex me: et ordiremini telā et nō per spm̄ meū: vt adderetis peccatū sup peccatū: qui ambulatis vt descendatis in egyptū: et os meū nō interrogastis sperātes auxiliū in fortitudine pharaōis: et hn̄tes fiduciā in vmbra egypti: et erit vobis fortitudo pharaonis in cōfusionē: et fiducia vmbre egypti in ignominiā. Erant. n. in taphnis pncipes tui: et nuncij tui vsq3 ad thanes puenerūt. Oēs cōfusi sunt sup pplo qui eis pdesse nō potuit. Nō fuerūt in auxiliū et in aliq̄ vtilitatē: sed in cōfusionē et in opprobriū. Onus iumentorū austri. In terra tribulationis et angustie: leena et leo ex eis vipera et regulus volās: portātes sup humeros iumētorū diuitias suas: et sup gibbū camelorū thesauros suos ad pplm qui eis pdesse non poterit. Egyptus. n. frustra et vane auxiliabitur. Ideo clamaui super hoc supbia tm̄ est: quiesce. Nūc ingressus scribe ei super buxū: et in libro diligēter exara illud et erit in die nouissimo in testimoniū vsq3 in eternū. Ppls. n. ad iracūdiam puocās est: et filij mēdaces: filij nolētes audire legē dei. Qui dicūt vidētibus nolite videre: et aspiciētibus nolite aspicere nobis ea q̄ recta sunt. Loquimini nobis placētia: videte nobis errores auferte a me viā: declināte a me semitā: cesset a facie nra sanctus israel. Propterea hec dicit dñs noster sanctus israel. Pro eo q̄ reprobastis vbū hoc et sperastis in calūnia et in tumultu: et innixi estis sup eo: ppterea erit vobis iniqtas hec sicut interruptio cadens et requisita in muro excelso.

B C D E F
Ros. 37. c. vnic.. al. nō h3 + ab al's habet + in
mat. 15. a mar. 7. a.
vbi S. c. h.
vi. 93. ca. diacōi. ff. abdie. i. c. 1. cor. 1. c. Eccl. 23. c.
Jsra. 32. c.

al's + fuerunt al's + festinabant al's + ad iustum
al's h3 + semen
al's + adderetur
al's + pharaonis al's + erit
Al's non h3 + et vbi pr. dicitur qui arbitratur
al's + et propter obprobrium

Quoniam subito dum nō speratur veniet contritio eius: et comminuetur sicut conteritur lagena figuli contritione peruali da: et nō inuenietur de fragmentis eius testa in qua portetur igniculus de incendio: aut hauriatur parum aque de fouea. Quia hec dicit dominus deus sanctus israel. Si reuertamini et quiescatis: salui eritis. In silentio et in spe erit fortitudo vestra. Et

D noluistis: et dixistis. Nequaquam: sed ad equos fugiemus. Ideo fugietis. Et super veloces ascendemus. Ideo velociores erunt qui persequentur vos. Mille homines a facie terroris vnius: et a facie terroris quinque fugietis: donec relinquamini quasi malus nauis in vertice montis et quasi signum super collem. Propterea expectat dominus vt misereatur vestri: et ideo exaltabitur parcens vobis: quia deus iudicij dominus. Beati omnes qui expectant eum. Populus. n. syon habitabit in israel. Plorans nequaquam plorabis: miserans miserebitur tui. Ad vocem clamoris tui: statim vt audierit respondebit ti-

E bi. Et dabit + dominus panem artum et aquam breuem: et nō faciet auolare a te vltra doctorem tuum: et erunt oculi tui videntes preceptorem tuum: et aures tue audient verbum post tergum monentis. Hec est via: ambulate in ea: et nō declinetis neque ad dextram neque ad sinistram. Et + contaminabis laminas sculptilium argenti tui: et vestimentum conflatilis auri tui: et disperges ea sicut immundiciam menstruate. Egredere dices ei. Et dabitur pluuia semini tuo vbicumque seminaueris in terra: et panis frugum terre erit vberrimus et pinguis. Pascetur in possessione tua in die illo agnus spaciose: et thauri tui et pulli asinorum qui operantur terram: commixtum migma comedent si-

F cut in area ventilatum est. Et erunt super omnem montem excelsum: et super omnem collem eleuatum riui currentium aquarum in die interfectionis multorum: cum ceciderint turres. Et erit lux lune sicut lux solis: et lux solis erit septempliciter: sicut lux septem dierum in die qua alligauerit dominus vulnus populi sui: et percussuram plage eius sanauerit. Ecce nomen domini venit de longinquo: ardens furor eius et grauis ad portandum. Labia eius repleta sunt indignatione: et lingua eius quasi ignis deuorans. Spiritus eius velut torrens inundans vsque ad medium colli: ad perdendas gentes

G in nihilum: et frenum erroris quod erat in maxillis populorum. Canticum erit vobis sicut + vox sanctificate solennitatis: et leticia cordis sicut qui pergit cum tybia vt intret in montem domini ad fortem israel. Et auditam faciet dominus gloriam vocis sue: et terrorem brachij sui ostendet in comminatione furoris: et + flamma ignis deuorantis. Allidet in turbine et in lapide grandinis. A voce. n. domini pauebit assur virga percussus: et erit transitus virge fundatus quam requiescere faciet dominus super eum in tympanis et cytharis: et in bellis precipuis + expugnabit eos. Preparata est enim ab heri tophet a rege preparata: profunda et dilatata. Nutrimenta eius ignis et ligna multa: flatus domini sicut torrens sulphuris succendens eam.

¶ Ca. xxxi. ¶ Arguit confugientes ad humanum seculi auxilium plus quam ad diuinum: penitentibus promittit misericordiam dei: de die iudicij redit ad tempora Ezechielis. Cap. xxxi.

A

Ve qui descendunt in egyptum ad auxilium in equis sperantes: et habentes fiduciam + super quadrigis: quia multe sunt et super equitibus quia preualidi nimis: et nō sunt confisi super sanctum israel: et dominum nō + requisierunt. Ipse autem sa-

B piens adduxit malum: et verba sua nō abstulit. Et consurget contra domum pessimorum: et contra auxilium operantium iniquitatem. Egyptus homo et nō deus: et equi eorum caro et nō spiritus. Et dominus inclinabit manum suam et corruet auxiliator: et cadet cui prestatur auxilium: simulque omnes consumentur: quia hec dicit dominus ad me.

C Quomodo si rugiet leo et catulus leonis super predam suam cum occurrerit ei multitudo pastorum: a voce eorum nō formidabit: et a multitudine eorum nō pauebit: sic descendet dominus exercituum vt prelietur super montem syon et super collem eius. Sicut aues volantes sic proteget dominus exercituum hierusalem: protegens et liberans: transiens et saluans. Conuertimini sicut in pro-

D fundum recesseratis filij israel. In die enim illa abijciet vir idola argenti sui et idola auri sui que fecerunt vobis manus vestre in peccatum: et cadet assur in gladio nō viri: et gladius nō hominis vorabit eum: et fugiet + nō a facie gladij: et iuuenes eius vectigales erunt: et fortitudo eius a terrore transibit et pauebunt fugientes principes eius. Dixit dominus: cuius ignis est in syon et caminus eius in hierusalem.

Margin notes: al. + tibi; al. + vobis; al. + contaminabit; al. + nox; al. + flā me; al. + expugnuit; al. + in; al. + exquisierunt; sup. 2. d.; Al. non hom. + nō de pr. vi. 2 ca. charitas numquam in glo.

¶ Capituli Summarium. ¶ De aduentu Christi ⁊ apostolorum eius interponitur: de multis opulentis mulieribus captiuandis vt conterantur ⁊ confundantur: de gaudijs celestis patrie. Cap. xxxij.

A Ecce in iustitia regnabit rex: ⁊ principes in iudicio preerunt. Et erit vir sicut qui absconditur a vento ⁊ celat se a tempestate: sicut riui aquarum in siti: ⁊ vmbra petre prominentis in terra deserta. Non caligabunt oculi videntium: ⁊ aures audientium diligenter auscultabunt: ⁊ cor stultorum intelliget scientiam: et lingua balborum velociter loquetur ⁊ plane. Non vocabitur vltra is qui insipiens est princeps: neque fraudulentus appellabitur maior. B Stultus enim fatua loquetur: et cor eius faciet iniquitatem: vt perficiat simulationem ⁊ loquatur ad dominum fraudulenter ⁊ + vacuam faciat animam esurientis: ⁊ potum sitienti auferat. Fraudulenti vasa pessima sunt. Ipse enim cogitationes concinnabit ad perdendos mites in sermone mendacij: cum loqueretur pauper iudicium. Princeps vero ea que digna sunt principi cogitabit: ⁊ ipse super duces stabit. C Mulieres opulente surgite: ⁊ audite vocem meam: filie confidentes percipite auribus eloquium meum. Post dies + ⁊ annum: ⁊ vos conturbabimini confidentes. Consummata est enim vindemia: collectio vltra non veniet. Obstupescite opulente: conturbamini confidentes: exuite vos ⁊ + confundemini accingite lumbos vestros. Super vbera plangite: super regione desiderabili: super vinea fertili. Super humum populi mei spine ⁊ vepres ascendent: quanto magis super omnes domos gaudij ciuitatis exultantis. Domus enim dimissa est: multitudo vrbis relicta est: tenebre ⁊ palpatio facte sunt super speluncas vsque in eternum. D Gaudium onagrorum pascua gregum: nec effundatur super + nos spiritus de excelso. Et erit desertum in chermel ⁊ chermel in saltum reputabitur: ⁊ habitabit in solitudine iudicium: ⁊ iustitia in chermel sedebit. Et erit opus iustitie pax: ⁊ cultus iustitie silentium: et securitas vsque in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis: ⁊ in tabernaculis fiducie: ⁊ in requie opulenta. Grando autem in descensione saltus: ⁊ humilitate humiliabitur ciuitas. Beati qui seminatis super omnes aquas: + immittentes pedem bouis ⁊ asini.

¶ Ca. xxxiij. ¶ Loquitur contra sennacherib: ⁊ ad vltimam captiuitatem reuertitur: de his qui videbunt dominum ⁊ de scribis non cognoscentibus christum. Cap. xxxiij.

A Ve qui predaris: nonne ⁊ ipse predaberis? Et qui spernis: nonne et ipse sperneris. Cum consummaueris depredationem depredaberis. Cum fatigatus desieris contemnere: contemneris. Domine miserere nostri: te enim expectamus: esto brachium + nostrum + in mane: ⁊ salus nostra in tempore tribulationis. A voce angeli fugerunt populi: ⁊ ab exaltatione tua dispersi sunt gentes. Et congregabuntur spolia vestra sicut colligitur bruchus: velut cum fosse plene fuerint de eo. Magnificatus est dominus quoniam + habitauit in excelso: impleuit syon iudicio ⁊ iustitia: ⁊ erit fides in temporibus + suis. Diuitie salutis sapientia ⁊ scientia: timor domini ipse est thesaurus eius. B Ecce videntes clamabunt foris: angeli pacis amare flebunt. Dissipate sunt vie: cessauit transiens per semitam: irritum factum est pactum: proiecit ciuitates non reputauit homines. Luxit et elanguit terra: confusus est libanus ⁊ + obsorduit. Et factus est saron sicut desertum: et concussa est basan ⁊ carmelus. Nunc consurgam dicit dominus nunc exaltabor: ⁊ nunc sublimabor. Concipietis ardorem ⁊ parietis stipulam: spiritus vester vt ignis vorabit vos: ⁊ erunt populi quasi de incendio + cinis: spine congregate igni comburentur. Audite qui longe estis que fecerim: ⁊ cognoscite vicini fortitudinem meam. + Conterriti sunt in syon peccatores: possedit timor hipocritas. Quis poterit habitare de vobis cum igne deuorante: + aut quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis? C Qui ambulat in iustitijs ⁊ loquitur veritatem: qui proijcit auaritiam ⁊ calumniam ⁊ excutit manus suas ab omni munere. Qui obturat aures suas ne audiat sanguinem: ⁊ claudit oculos suos ne videat malum. Iste in excelsis habitabit munimenta saxorum sublimitas eius. Panis ei datus est: aque eius fideles sunt. Regem in decore suo videbunt: oculi eius cernent terram de longe. Cor tuum meditabitur timorem. Vbi est litteratus: vbi legis verba ponderans: vbi est doctor paruulorum? Populum

di.91.c.legimus — als + vacue faciat — als + hz — + enim — als + 2fu ciminini — 33.q.5.ca. ii. — als + vos — di.29.c.d — 5.q.4.ca. in loco. ar.6.q.1. ca. ex merito

d ce. miss. c. cu mar the — als + immittentes — als + eorum — als + in mane — als + habitabit — al. + suis — als + obsorduit — al + ignis — als + conteriti — al. non hz + aut. — 1.q.1.c. si nonnulli — 11.q.3.c. recte. de simo. c. questiones — 1.cor.1.b.

[als + ipudentem] + impudentē non videbis ppl'z alti ser- monis: ita vt nō possis itelligere disertudi- [D] nē lingue ei' in quo est sapiētia. Respice sion ciuitatē solēnitatis nr̃e. Oculi tui [al. + ciuitatem] videbūt hierl'z + habitationē opulentam tabernaculū qd̄ neq3 trāsferri poterit: nec auferentur claui eius in sempiternum & omnes funiculi eius non rūpent: quia solummodo ibi magnificus est dn̄s noster. Loc' fluuioꝝ riui latissimi & patētes: nō transibit per eū nauis remigū: neq3 trieris magna transgredief eū. Domin' enī iudex noster: dominus legifer noster dn̄s rex noster. [als + veniet &] Ipse + saluabit nos. Laxati sūt funiculi tui sed nō preualebūt. Sic erit malus tu': vt dilatare signū non queas. Tūc diuident spolia predarum multaꝝ: claudi diripiēt rapinam: nec dicet vicin': elangui. Populus qui habitat in ea: auferetur ab eo iniquitas.

Ca. Sū. De die iudicij & de vastatione iudee. Cap. xxxiiij.

[A] Accedite gentes audite: & populi attendite: audiat terra & plenitudo ei': orbis & omne germen eius: quia indignatio domini super omnes gentes: & furor [als + oēs] [als + militiam] super + vniuersam + maliciam eoꝝ. Jnterfecit eos: & dedit eos in occisionem. Jnterfecti eorum proijcientur: & de cadaueribus eorum ascendit fetor. Tabescent mōtes a sanguine eoꝝ: & tabescet omnis militia celorum: & complicabunt sicut liber celi: & omnis militia eorum defluet sicut defluit folium de vinea & de ficu: quoniam [B] inebriatus est in celo gladius meus. Ecce super ydumeam descendet: & super populū interfectionis mee ad iudicium. Gladius [als habet + enim] + domini repletus est sanguine: incrassatus est adipe de sanguine agnorum & hyrcorum & de sanguine medullatorum arietum. Uictima enim domini in bosra: & interfectio magna i terra edom. Et descēdent vnicornes cū eis: & tauri cum potētibus. Inebriabit terra eoꝝ sanguine: & hum' eoꝝ adipe pinguiū: q: dies vltionis domini ann' + retributiōis iudicij siō. [al + retributionū] Et conuertent torrentes eius in picem: & hum' ei' in sulphur: & erit terra ei' in picem ardentem nocte & die: nō extinguet in sem- [C] piternū. Ascendet fumus ei' a generatione in generationem: desolabit + i secla se- [als + secla] culoꝝ. Non erit trāsiens per eam: & possidebūt illa3 onocrotalus & ericius & ibis & coruus habitabūt in ea. Et extendetur super eū mensura vt redigatur ad nihilum: & perpendiculū in desolationem. Nobiles eius nō erūt ibi: regem potius inuocabūt & omnes principes eius erūt i nihilū. Et orient in domib' eius spine & vrtice et paliur' in munitionib' ei': & erit cubile draconū & pascua struthionū: & occurrent demonia + onocētaur': & pilosus clamabit [al + onocetaurus] alter ad alteꝝ. Ibi cubauit lamia: & inuenit sibi requie3. Ibi habuit foueā ericius: & enu- [D] triuit catulos: & circūfodit & fouit in vmbra ei'. Illuc cōgregati sūt milui alter ad alteꝝ. Requirite diligenter in libro dn̄i et legite: vnū ex eis non defuit: alter alterum non quesiuit: quia qd̄ ex ore meo pcedit ille mandauit: & spūs eius ipse congregauit ea: & ipse misit eis sortem: & man' ei' diuisit eam illis in mēsurā. Usq3 in eternū possidebunt eam: in generationes & generationem habitabunt in ea.

Capituli Summarium. Continet consolationem & signa Christi tempore perfecto. Cap. xxxv. [A]

Letabitur deserta et inuia: & exultabit solitudo & florebit quasi liliū. Germinans germinabit: & exultabit letabunda & laudans. [ifra.60.c.] [di.19.c.1.] Gloria libani data est ei: decor carmeli & saron. Ipsi videbunt gloriam domini et decorem dei nostri. Confortate manus dissolutas: et genua debilia roborate. Dicite. + Pusillanimes confortamini: + & nolite timere. [als h3 in dñó plurali + pusillanimis] Ecce deus nr̄ vltionē adducet retributiōis: de' ipse veniet & saluabit nos. [al. nō h3 + &] Tunc aperient ocli cecorū: & aures surdoꝝ patebūt. Tūc saliet sicut [B] ceru' claudus: & aperta erit lingua mutoꝝ: [mat.15.c.] q: scisse sūt in deserto aq̄ & torrentes in solitudine: & q erat arida in stagnū: & sitiens in fontes aquaꝝ. [C] In cubilibus in qb' prius dracōes habitabāt: oriet viror calami & iūci: & erit ibi semita: & via scā vocabit. Non transibit per eā pollutus: & hec erit + [al. + nos] vobis directa via: ita vt stulti non errent per eam. [D] Non erit ibi leo: & mala bestia nō ascendet per eam: nec inuenietur ibi. [ifra.41.b.] Et ambulabunt qui liberati fuerint & redempti a domino: conuertentur & venient in syon cum laude & letitia sempiterna super caput eorum. Gaudium & letitiam obtinebunt: & fugiet dolor & gemitus.

¶ Ca. Sū. ¶ Sennacherib ascendit cōtra hierusalē: ⁊ mittit rapsacē nunciuȝ ad regem ezechiam. Cap. xxxvi.

A
4. re. 18. c
2. pa. 32. a

Et factū est in q̄rtodecimo anno regis ezechie: ascēdit sennacherib rex assyrioꝝ sup oēs ciuitates iuda munitas et cepit eas. Et misit rex assirioꝝ rapsacen de lachis in hierusalē ad regē ezechia in manu graui: ⁊ stetit in aqueductu piscine superioris in via agri fullonis. Et egressus ē ad eū eliachim filius helchie q erat super domū: ⁊ sobna scriba: ⁊ ioahe filius asaph a cōmētarijs. Et dixit ad eos rapsaces. Dicite ezechie. Hec dicit rex magnus rex assyriorum. Que est ista fiducia qua confidis: aut quo consilio vel fortitudine rebellare

B

disponis? Sup quem habes fiduciā: quia recessisti a me. Ecce confidis sup baculum

23. q. 3. c. j
al's + innixus

harundineū cōfractū istum sup egyptuȝ: cui si + innisus fuerit hō: intrabit in manū eius ⁊ pforabit eam: sic pharao rex egypti oībus qui confidūt in eo. Q̄ si responderis mihi: in dño deo nr̄o cōfidimus: nōne ipse est cui⁹ abstulit ezechias excelsa ⁊ altaria: ⁊ dixit iude ⁊ hier̄lm coraȝ altari isto adorabitis. Et nūc trade te dño meo regi assyrioꝝ: dabo tibi duo milia equoꝝ: nec poteris ex te pbere ascēsores eoꝝ: ⁊ quō sustinebis faciē iudicis vnius loci ex seruis dñi mei minorib⁹? Q̄ si cōfidis i egypto in quadriga ⁊ in eq̄tibus: ⁊ nūc nunquid sine dño ascēdi ad trā istā vt disperderē eā.

C

Dñs dixit ad me. Ascēde sup terrā istam ⁊ disp̄de eā. Et dixit eliachim ⁊ sobnā ⁊ ioahe ad rapsacen. Loq̄re ad seruos tuos syra lingua: intelligimus enim: ne loquaris ad nos iudaice in auribus populi qui est super muꝝ. Et dixit ad eos rapsaces. Nunq̄d ad dñm tuū ⁊ ad te misit me dñs me⁹: vt loquerer oīa verba ista: ⁊ nō potius: ad

al's + sup murum

viros qui sedent + in muro: vt comedant stercora sua ⁊ bibāt vrinā pedū suoꝝ vobiscū? Et stetit rapsaces ⁊ clamauit voce magna iudaice: ⁊ dixit. Audite v̄ba regis magni regis assyriorum. Hec dicit rex. Non vos seducat ezechias: q: nō poterit eruere vos: ⁊ nō vobis tribuat fiduciā ezechias su-

D

per dño dicens. Eruens liberabit nos dñs: non dabit̄ ciuitas ista in manu regis assyrioruȝ. Nolite audire ezechiam. Hec enim dicit rex assyrioruȝ. Facite mecum benedictionē ⁊ egredimini ad me: ⁊ comedite vnusq̄sq; vineaȝ suā: ⁊ vnusq̄sq; ficū suaȝ: ⁊ bibite vnusq̄sq; aquā cisterne sue: donec veniā ⁊ tollā vos ad terrā q̄ est vt terra vra: terrā frumēti ⁊ vini: terrā panū et vinearū. Nec conturbet vos ezechias: dicēs: dñs liberabit nos. Nunq̄d liberauerūt dij gētiū vnusq̄sq; terrā suā de manu regis assyriorū? Ubi est deus emath ⁊ arphat. Ubi ē deus sepharuaim? Nunq̄d liberauerunt samariā de manu mea? Quis ē ex oīb⁹ dijs terraꝝ istaruȝ q eruerit terrā suā de manu mea: vt eruat dñs hier̄lȝ de manu mea. Et siluerunt: ⁊ nō r̄nderunt ei verbuȝ. Mandauerat eniȝ rex dicēs. Ne respondeatis ei. Et igressus est eliachim filius helchie qui erat sup domuȝ: ⁊ sobna scriba: ⁊ ioahe filius asaph a cōmētarijs ad ezechiā scissis vestibus: ⁊ nūciauerunt ei verbuȝ rapsacis.

¶ Ca. Sū. ¶ De tristitia ezechie ⁊ ꝯsolatione ei⁹: de pphetia esaie: de interfectiōe exercit⁹ ab āgelo. clxxxv. miliū: ⁊ de morte sennacherib facta p filios suos. Ca. xxxvij.

A
4. re. 19. a

Et factū est cum audisset rex ezechias scidit vestimenta sua: ⁊ obuolut⁹ est sacco: ⁊ itrauit in domū dñi. Et misit eliachim qui erat super domum: ⁊ sobnā scribam: ⁊ seniores de sacerdotibus opertos

al's + prophete
al. + ⁊ angustie
al's + correctiōis

saccis ad esaiam filium amos + prophetaȝ ⁊ dixerunt ad euȝ. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis + ⁊ + correptionis ⁊ blasphemie dies hec: quia venerunt filij vsq; ad partum: ⁊ virtus non est pariendi. Si quo mō audiat dñs de⁹ tuus verba rapsacis quē misit rex assyrioꝝ dñs su⁹ ad blasphemandum dñm deum viuentē: ⁊ exprobrādum sermonibus quos audiuit dñs deus tu⁹. Leua ergo ad oratioueȝ pro reliquijs q̄ reperte sunt. Et venerunt serui regis ezechie ad esaiaȝ: ⁊ dixit ad eos esaias. Hec

B

dicetis dño vestro. Hec dicit dñs. Ne timeas a facie verboꝝ que audisti: q̄bus blasphemauerunt pueri regis assyrioꝝ me. Ecce dabo ei spm̄ ⁊ audiet nuncium: ⁊ reuertet̄ ad terrā suā ⁊ corruere eū faciā gladio in terra sua. Reuersus est aūt rapsaces: ⁊ inuenit regem assyrioꝝ pliantē aduersus lobnam. Audierat eniȝ q: pfectus esset de lachis: ⁊ audiuit de taracha rege ethyopie di-

al's + aduersuȝ
al' + dicētes

centes egressus est vt pugnet + contra te. Quod cum audisset misit nuncios ad ezechiaȝ: dicens. Hec dicetis ezechie regi iude + loquentes. Non te decipiat deus tuus

in quo tu confidis: dicens: nō dabit hierusalē in manu regis assyrioꝝ. Ecce tu audisti oīa que fecerūt reges assyrioꝝ oībus terris quas subuerterunt: ꝛ tu poteris liberari. Nunquid eruerunt eas dij gentium quos subuerterunt p̄res mei gozan ꝛ aran ꝛ reseph ꝛ filios eden q̄ erant in thalassar. Ubi ē rex amath ꝛ rex arfath ꝛ rex vrbis sepharuaim ana ꝛ aua? Et tulit ezechias libros de manu nūcioꝝ: ꝛ legit eos ꝛ ascēdit i domū dñi: ꝛ expādit ✝ eos corā dño. Et orauit ✝ ad dñm dicēs. Dñe exercituum deus israel q̄ sedes sup ✝ cherubin tu es deus solus oīum regnoꝝ terre: tu fecisti celū ꝛ terras. Inclina dñe aurē tuā ꝛ audi: aperi ✝ oculos tuos ꝛ vide: ꝛ audi oīa verba sennacherib q̄ misit ad blasphemandū deum viuentē. Uere enim dñe desertas fecerunt reges assyrioꝝ terras ꝛ regiones eaꝝ: ꝛ dederūt deos eaꝝ igni nō enim erant dij: sꝫ opera manuū hoīum: lignum ꝛ ✝ lapis ꝛ cōminuerūt eos. Et nūc dñe deꝰ noster salua nos de manu eiꝰ: ꝛ cognoscāt oīa regna terre: q̄ tu es dñs solus. Et misit esaias filius amos ad ezechiā dicēs. Hec dicit dñs deus isrl. Pro q̄bus rogasti me de sennacherib rege assyrioꝝ: hoc ē verbum qd̄ locutus est dñs sup eū. Despexit te ꝛ subsannauit te virgo filia syō: post te caput ✝ mouit filia hierusalē. Cui exprobrasti: ꝛ quē blasphemasti: ꝛ sup quē exaltasti vocē tuā: ꝛ ✝ leuasti altitudinē oculoꝝ tuoꝝ? Ad sanctum israel. In manu seruoꝝ tuoꝝ: exprobrasti dño: ꝛ dixisti. In multitudine quadrigaꝝ meaꝝ ego ascēdi in multitudinē montiū: iuga libani ꝛ succidā excelse cedroꝝ eiꝰ: ꝛ electas abietes illius: ꝛ introibo altitudinē summitatis eiꝰ: saltū carmeli eiꝰ: ego fodi ꝛ bibi aquā: ꝛ siccaui vestigio pedis mei oēs riuos aggerū. Nunquid non ✝ audisti q̄ olim fecerim ei? Ex diebus antiq̄s ego ✝ plasmaui illud: ꝛ nūc adduxi: ꝛ factū est in eradicationē colliū cōpugnantiū ꝛ ciuitatū munitaꝝ. Habitatores earū breuiata manu cōtremuerūt ꝛ cōfusi sunt: facti sunt sicut fenū agri ꝛ gramē pascue ꝛ herba tectorum que exaruit antequam maturesceret. Habitationē tuā ꝛ egressum tuū ꝛ introitū: tuū ✝ ego cognoui ꝛ insaniam tuā contra me. Cum fureres aduersum me superbia tua ascēdit in aures meas. Ponā ergo circulū in auribus tuis ꝛ frenū in labijs tuis: ꝛ reducā te in viā per quā venisti. Tibi aūt hoc erit signū. Comede hoc anno que sponte nascunt: ꝛ in anno secundo pomis vescere. In anno aūt tertio seminate ꝛ metite: ꝛ plātate vineas: ꝛ comedite fructū earum. Et emittet id qd̄ saluatū fuerit de domo iuda: ꝛ qd̄ ✝ reliquū est ✝ radicem deorsum: ꝛ faciet fructū sursum: q̄ de hierusalem exibūt reliq̄e: ꝛ saluatio de monte syon. Zelus domini exercituū faciet istud. Propterea hec dicit dominus de rege assyriorum. Non ✝ intrabit ciuitatem hanc ꝛ non iaciet ibi sagittam: ꝛ non occupabit eam clypeus: ꝛ non mittet in circuitu eius aggerem. In via qua venit: p eam reuertetur: ꝛ ciuitatem hāc non ingredie dicit dñs. Et ꝓtegā ciuitatē istā vt saluē eā: ꝑ me ꝛ ꝑ dauid seruū meū. Egressus ē aūt angelus dñi ꝛ ꝑcussit in castris assyrioꝝ cētū octoginta q̄nq̄ milia. Et ✝ surrexerūt mane: et ecce ✝ oēs cadauera mortuoꝝ. Et egressus est: ꝛ abijt. Et reuersus est sennacherib rex assyrioꝝ ꝛ habitauit in niniue. Et factum est cū adoraret in tēplo nesrach deum suū: adramelech ꝛ sarasar filij eius percusserūt eū gladio: fugeruntq̄ in terrā ararath: et regnauit asaraddon filius eius pro eo.

¶ Capituli Sū. ¶ Ezechias egrotauit ꝛ orauit ad dominum: qui addidit ei quindecim annos: ꝛ scripsit canticum gratiarum actionum. Cap. xxxviij.

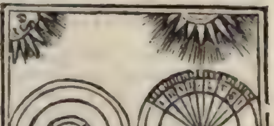

In diebus illis egrotauit ezechias vsq̄ ad mortem. Et introiuit ad eum esaias filius amos ✝ propheta ꝛ dixit ei. Hec dicit dominꝰ. Dispone domui tue q̄ morieris tu: ꝛ non viues. Et conuertit Ezechias faciem suam ad parietem ꝛ orauit ad dominum ꝛ dixit. Obsecro domine memento quēso quomodo ambulauerim coram

Marginalia: C; al's hꝫ ✝ ezechias; al's hꝫ ✝ ezechias; al's ✝ cherubim; al's ✝ dñe; D; al's ✝ lapidea; al's ✝ mouebit; al's ✝ deuasti; E; al's ✝ audistis; al's ✝ plātaui; F; al. nō hꝫ ✝ ego; al's ✝ reliqtum; al's ✝ mittet; al's ✝ radices; B; al's ✝ introibit; 4. re. 19. g; eccl. 48. d; 23. q. 5. ca. si.; al's ✝ surrexit; al's ✝ oia; A; 4. re. 20. a.; 2. pa. 32. f.; al's ✝ pro phete; de p. di. 1. ca. . . .

rā te in veritate ꝛ in corde pfecto: ꝛ qđ bonū est in oculis tuis fecerī. Et fleuit ezechias fletu magno. Et factū est vbū dñi ad esaiā: dicens. Uade ꝛ dic ezechie. Hec dicit dñs deꝰ dauid pris tui. Audiui orōnē tuā ✝ ꝛ vidi ✝ lachrymas tuas. Ecce ego adyciam sup dies tuos qnꝫ decim annos: ꝛ de manu regis assyrioꝝ eruā te: et ciuitatē istā et ꝓtegā eā. Hoc aūt tibi erit signū a dño: quia faciet dñs verbum hoc qđ locutus est. Ecce ego reuerti faciā vmbrā linearū per quas descēderat in horologio achaz i sole retrorsū decem lineis. Et reuersus est sol decē lineis p gradus quos descenderat. Scriptura ezechie regis iuda cū egrotasset et conualuisset de infirmitate sua. Ego dixi: in dimidio dierū meorū vadam ad portas inferi. Quesiui residuum annorum meoꝝ. Dixi: non videbo ✝ dominū deum in terra viuentiū. Non aspiciam hominem vltra: ꝛ habitatorem quietis. Generatio mea ablata est: ꝛ conuoluta est a me qsi ✝ tabernaculum pastoꝝ. Precisa est velut a texēte vita mea: dum adhuc ordirer succidit me. De mane vsqꝫ ad vesperā finies me: sperabam vsqꝫ mane. Quasi leo sic contriuit oīa ossa mea. De mane vsqꝫ ad vesperam finies me. Sicut pullus hirūdinis sic clamabo: ꝛ meditabor vt colūba. Attenuati sūt oculi mei: suspiciētes in excelsū. Dñe vim patior ✝: responde pro me. Quid dicam aut qđ respondebit mihi: cū ipse ✝ fecerit? Recogitabo ✝ tibi oēs annos meos: in amaritudine aīe mee. Domine ✝ si sic viuit: ꝛ in talibꝰ vita spūs mei: corripies me ꝛ viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu aūt eruisti aīam meā vt non periret: proiecisti post tergum tuū omnia peccata mea. Quia nō infernus confitebit tibi neqꝫ mors laudabit te: non expectabūt q descendūt in lacū veritatem tuam. Uiuens viuēs ipse confitebit tibi sicut ꝛ ego hodie: pater filiis notam faciet veritatē tuā. Domine saluū me fac: ꝛ psalmos nostros cantabimus cūctis dieb꞉ vite nostre in domo dñi. Et iussit esaias vt tollerent massā de ficis: ꝛ cataplasmarēt sup vulnus ꝛ sanaretur. Et dixit ezechias. Qđ erit signū: quia ascendam ✝ in domum domini.

al. nō hꝫ ✝ ꝛ
als ✝ lachrymas
B
4.reg.20.g.
Luc.1.ca.
eccl.48.d
al. nō hꝫ ✝ dnm
C
al ✝ tabernacula
11.q.3.ca. qđ ergo
Job.4.d
als ✝ spōde
als ✝ fecerim
al. nō hꝫ ✝ tibi
al. nō hꝫ ✝ si.
D

¶ Ca. Sū. ¶ De nūciis merodach ad ezechiā: ꝛ de correptiōe ezechie ab esaia ꝓ ostētatione domus sue. Cap. xxxix.

In tempore ille misit merodach baladan filiꝰ baladan rex babylōis libros ꝛ munera ad ezechiā. Audierat enim q egrotasset ꝛ conualuisset. Letatꝰ est aūt sup eis ezechias: ꝛ ostēdit eis cellā aromatū: ꝛ argēti ꝛ auri ꝛ odoramētoꝝ ꝛ vnguēti optimi: ꝛ oēs apothecas suppellectilis sue: ꝛ ✝ vniuersa q inuēta sūt in thesauris eiꝰ. Nō fuit verbū qđ nō ostēderet eis ezechias in domo sua ꝛ in oī potestate sua. Introiuit aūt Esaias ꝓpheta ad Ezechiā regē: ꝛ dixit ei. Quid dixerunt viri isti: ꝛ vñ venerūt ad te? Et dixit ezechias. De terra lōginqua venerūt ad me de babylone. Et dixit. Quid viderūt in domo tua? Et dixit Ezechias. Omniaq in domo mea sunt viderūt. Nō fuit res quā nō ostēderim eis in thesauris meis. Et dixit Esaias ad Ezechiā. Audi verbū dñi exercituū. Ecce dies venient ꝛ auferent omnia q in domo tua sunt: ꝛ q thesaurizauerūt patres tui vsqꝫ ad diē hāc in babylonē. Nō relinquetur quicqꝫ dicit dñs. Et de filiis tuis q exibūt de te quos genueris tollent: ꝛ erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Et dixit Ezechias ad Esaiam. Bonum verbū dñi qđ locutus est: ꝛ dixit. Fiat tantū pax ꝛ veritas in diebus meis.

A
4.Reg. 20.c.
als ✝ oīa
B
C
D
35.q.10. ca.j.

¶ Cap. Sūmariū. ¶ De aduētu Joānis baptiste: ꝛ predicatione apostoloꝝ: de vocatione gentium: ꝛ magnitudine vocantis: ꝛ de idolis. Cap. xl.

Consolamini ꝯsolamini popule meꝰ dicit deꝰ vester. Loquimini ad cor hierusalē ꝛ ✝ aduocate eā: qm̄ cōpleta est malitia eiꝰ: dimissa est iniqtas illius. Suscepit de manu dñi duplicia: ꝓ omnibꝰ peccatis suis. Uox clamātis in deserto. Parate viā dñi: rectas facite in solitudine semitas dei nr̄i. Omnis vallis exaltabit: ꝛ omnis mons ꝛ collis humiliabit: ꝛ erūt praua in directa: ꝛ aspera in vias planas. Et reuelabitur gloria dñi: ꝛ videbit omnis caro pariter qđ os dñi locutū est. Uox dicētis. Clama: ꝛ dixi. Quid clamabo? Omnis caro fenū: ꝛ omnis gloria eius quasi flos agri. Exiccatū est fenum ꝛ cecidit flos: qꝛ spiritus dñi sufflauit in eo. Uere fenum est populus. Exiccatū est fenum ꝛ cecidit flos: verbū autem domini ✝ manet in eternum. Super montem excelsum ascende tu ✝ qui euāgelizas Syon: exalta in forti.

A
di.15.c.h.
Mat.3.a.
Mar.j.a
al. ✝ auocate
di. 45.c.j
Luce.3.c.
Joā.j.c.
B
eccl.14.c.
Jaco.j.b.
j. Pe.j.d
als ✝ dei nr̄i stabit
al. ✝ que

tudine vocem tuã + qui euãgelizas hie
rusalẽ. Exalta: noli timere. Dic ciuitatib⁹
iude. Ecce deus vester. Ecce dominus deus
in fortitudine veniet: ⁊ brachiũ eius do-
minabitur. Ecce merces eius cũ eo: ⁊ op⁹
illius coram illo. Sicut pastor gregẽ suũ
pascet: in brachio suo congregabit agnos:
⁊ in sinu suo leuabit: fetas ipse portabit.
Quis mẽsus est pugillo aquas: ⁊ celos
palmo põderauit? Quis appẽdit trib⁹ us
digitis molem terre ⁊ librauit in ponde
re mõtes ⁊ colles in statera? Quis adiu-
uit spũm domini: aut quis cõsiliarius ei⁹
fuit ⁊ ostẽdit illi? Cũ quo iniit cõsilium:
⁊ instruxit eum ⁊ docuit eũ semitam iu-
stitie ⁊ erudiuit eum scientia: ⁊ viã pru
dentie ostẽdit illi? Ecce gentes quasi stilla
situle: ⁊ quasi momẽtum statere reputa-
te sunt. Ecce insule quasi puluis exiguus
⁊ libanus nõ sufficiet ad succedẽdum: et
animalia eius nõ sufficient ad holocau-
stum. Omnes gẽtes quasi nõ sint: sic sũt
coram eo: ⁊ quasi nihilum ⁊ inane repu-
tate sunt ei. Cui ergo similẽ fecistis deũ
aut quam imaginem ponetis ei? Nũqd
sculptile + cõflabit faber: aut aurifex auro
+ figurabit illud: ⁊ laminis argẽteis argẽ
tarius? Forte lignũ ⁊ imputribile elegit
artifex sapiẽs: querit quõ statuit simula-
crũ qđ nõ moueat. Nunqđ nõ scitis? Nũ
quid nõ + audistis? Nunqđ nõ annũcia-
tum est vobis ab initio? Nunqđ nõ itelle
xistis fundamẽta terre? Qui sedet sup gy
rũ terre ⁊ habitatores eius sunt quasi lo
custe. Qui extẽdit velut + nihilũ celos: ⁊ ex
pandit eos sicut tabernaculũ ad inhabitã
dũ. Qui dat secretorum scrutatores q̃si nõ
sint: iudices terre velut + inanes fecit. +
Et qđẽ neq₃ plantato neq₃ sato: neq₃ radi
cato in terra trũco eorũ. Repente flauit in
eos ⁊ aruerũt: ⁊ turbo quasi stipulã aufe-
ret eos. Et cui assimilastis me ⁊ adeq̃stis
dicit sanctus? Leuate in excelsum oculos
vestros: ⁊ videte qs creauit hec. Qui educit
in numero militiã eorũ: ⁊ omnes ex no
mine vocat. Pre multitudine fortitudi-
nis ⁊ roboris virtutisq₃ eius: neq₃ vnũ
reliquũ fuit. Quare dicis iacob ⁊ loq̃ris
isrl': abscondita est vita mea a dño: ⁊ a deo
meo iudiciũ meũ + trãsibit? Nũquid ne
scis: aut nõ audisti? Deus sempiternus
dominus q creauit terminos terre: ⁊ nõ

al. + que | C | Isa. 62. b | dis. xj. ca. ecclesiasti. carũ. per archi. | Sap. 9. c. | Ro. xj. d. | D | E | als + cõflauit | als + figurauit. | als + audistis | als + nihilum | F | Als + inane | als + et qđẽ neq₃ plãtatus neq₃ satus neq₃ radicatus in terra trũcus. Infra 46. b. | Ma. 17. b | G | Als + transiuit.

deficiet neq₃ laborauit: nec est inuestigatio
sapiẽtie eius. Qui dat lasso virtutẽ: ⁊ his
qui nõ sunt fortitudinẽ ⁊ robur multi-
plicat. Deficiẽt pueri ⁊ laborabunt: ⁊ iuue
nes infirmitate cadẽt. Qui autẽ sperãt in
dño mutabũt fortitudinẽ: assumẽt pen-
nas sicut aquile: current ⁊ nõ laborabunt
ambulabũt ⁊ non deficient.

¶ La. Sũ. ¶ De resurrectione ⁊ ascẽsiõe
xpi: verba xpi ad apostolos: de conuersiõe
gentiũ: de cõfutatione idolorum. Cap. xlj.

Taceant ad me insule: ⁊ gentes mu-
tent fortitudinẽ. Accedant ⁊ tũc lo
quãtur: simul ad iudiciũ propinquem⁹.
Quis suscitauit ab oriẽte iustum: vocauit
eũ vt sequeretur se? Dabit in cõspectu ei⁹
gẽtes: ⁊ reges obtinebit. Dabit quasi pul-
uerem gladio eius: sicut stipulã vento ra
ptã arcui eius. Persequet eos trãsibit in
pace: semita in pedib⁹ eius nõ apparebit.
Quis hec operatus est ⁊ fecit: vocãs genera-
tiones ab exordio. Ego dominus: prim⁹
⁊ nouissimus ego sum. Viderũt insule ⁊
timuerũt: extrema terre obstupuerunt:
appropinquauerunt ⁊ accesserunt. Vnus
quisq₃ proximo suo auxiliat: ⁊ fratri suo
dicet confortare. + Confortauit faber era-
rius percutiẽs malleo eũ qui cudebat tũc
temporis: dicens glutino bonum est: ⁊ cõ
fortauit eũ + clauis vt nõ + moueatur.
Et tu israel + serue meus iacob quẽ ele-
gi: semen habraam amici mei in quo ap
prehendi te: ab extremis terre ⁊ a longin-
quis eius vocaui te ⁊ dixi tibi. Seru⁹ me
us es tu: elegi te ⁊ nõ abieci te. Ne timeas
q: ego tecum sum: ne declines q: ego de⁹
tu⁹. Confortaui te ⁊ auxiliatus sum + ti
bi: ⁊ suscepit te dextera iusti mei. Ecce con-
fundent ⁊ erubescent omnes q pugnant
aduersum te. Erũt quasi non sint: ⁊ peri-
bunt + viri qui contradicunt tibi. Que-
res eos ⁊ nõ inuenies viros rebelles tuos:
⁊ erũt quasi non sint: ⁊ veluti cõsumptio
hominis bellãtis aduersum te: q: ego do-
minus deus tu⁹ apprehendẽs manũ tuã
dicensq₃ tibi. Ne timeas: ego adiuui te.
Noli timere vermis iacob: q mortui estis
ex israel. Ego auxiliatus sum tui dicit do-
minus: ⁊ redẽptor tu⁹ sanctus isrl'. Ego
posui te quasi plaustrũ triturans nouũ
habẽs rostra serrãtia. Triturabis mõtes
⁊ comminues: ⁊ colles q̃si puluerẽ pones.

A | B | Infra. 44. a ⁊ 48. b. | als + cõfortabit | Als + in | als + moueretur. | als + seruus | C | infra. 43. c. | al. + tuus | al. + celo | D

ventilabis eos ꝛ vent⁹ tollet ✝ꝛ turbo disp
get eos: ꝛ tu exultabis in domino in san-
cto israel letaberis. Egeni ꝛ paupes q̄runt
aq̄s ꝛ nō sunt: lingua eoꝝ siti aruit. Ego
dn̄s exaudiā eos: de⁹ israel nō derelinquā
eos. Aperiā in ✝ supinis collibus flumi
na: ꝛ in medio cāpoꝝ fontes. Ponam
desertū in stagna aquarū: ꝛ terrā inuiā in
riuos aquarū. Dabo in solitudinē cedrū
ꝛ spinā: ꝛ myrtū: ꝛ lignū oliue. Ponā in
desertum abietē, vlmū ꝛ buxum simul: vt
videant ꝛ sciant ꝛ recogitēt ꝛ intelligant
pariter: q2 manus dn̄i fecit hec ꝛ sanct⁹ is
rael creauit illud. Prope facite iudiciū ve
strum: dicit dn̄s: afferte si quid forte habe
tis: dixit rex iacob. Accedāt ꝛ nūciēt vobis
quecūq3 ventura sunt. Priora q̄ fuerūt nū
ciate: ꝛ ponemus cor nr̄m: ꝛ sciemus no-
uissima eoꝝ: ꝛ que ventura sunt indica-
te nobis. Annūciate que ventura sūt i fu-
turū: ꝛ sciemus q2 dij estis vos. Bn̄ quoq3
aut male si potestis facite: ꝛ loq̄mur ꝛ vi-
deamus simul. Ecce vos estis ex nihilo: ꝛ
op⁹ vr̄m ex eo qd̄ nō est. Abominatio est q
elegit vos. Suscitaui ab aquilone: ꝛ veniet ab
ortu solis. ✝ vocabit nomē meū: ꝛ addu-
cet magistrat⁹ q̄si lutū: ꝛ velut plastes cō-
culcās humū. Quis annūciauit ab exor-
dio vt sciam⁹: ꝛ a pricipio vt dicam⁹ iu-
stus es? Nō ē ✝ annūcians: neq3 p̄dicēs:
neq3 audiēs sermōes vr̄os. Prim⁹ ad sy-
on dicet: ecce ✝ adsunt ꝛ hierusalē euange
listā dabo. Et vidi ꝛ non erat ex istis q̄sq3 q
iniret cōsiliū: ꝛ interrogatus r̄nderet ver
bum. Ecce omnes iniusti ꝛ vana opera eo
rum: ventus ꝛ inane simulachra eorum.

¶ Ca. Sū. ¶ De xp̄o ex baptismo eius: de
verbis p̄ris ad filium ꝛ ad apostolos: de ad
uentu christi ꝛ puersione iudeorum p
pter idola. Cap. xlij.

Ecce seruus me⁹ suscipiā eū: electus
meus cōplacuit sibi in illo aīa mea.
Dedi spiritū meū super eum: iudiciū gē-
tibus proferet. Nō clamabit neq3 accipiet
personā: nec audietur vox eius foris. Ca
lamum quassatum non cōteret: ꝛ linum
fumigans non extinguet. In veritate edu
cet iudicium: nō erit tristis neq3 turbulē
tus donec ponat in terra iudicium: ꝛ legē
eius insule expectabunt. Hec dicit domi-
nus deus creans celos ꝛ extendens eos: fir
mans terram ꝛ que germināt ex ea: dans
flatum populo qui est super terram ꝛ spi-
ritū calcantibus eam. Ego dominus voca
ui te in iustitia: ꝛ apprehendi manū tuā
ꝛ seruaui te. Et dedi te in fedus populi in
lucē gētium: vt aperires oculos cecorū: ꝛ
educeres de cōclusione vinctum: de domo
carceris sedētes in tenebris. Ego dn̄s: hoc
est nomē meū. Gloriam meā alteri non
dabo: ꝛ laudē meam sculptilibus: q̄ prima
fuerūt ecce venerūt: noua quoq3 ego ānū
cio anteq̄3 oriantur audita vobis faciā. Cā
tate dn̄o canticū nouū: laus eius ab extre
mis terre. Qui descēditis in mare ꝛ pleni
tudo eius: insule ꝛ habitatores earum. ✝
Leuet desertum ꝛ ciuitates eius: in domi
bus habitabit cedar. Laudate habitatores
petre: de vertice montium clamabūt. Po
nēt domino gloriā: ꝛ laudē eius in insu-
lis nūciabunt. Dn̄s sicut fortis egredietur:
sicut vir ✝ p̄liator suscitabit zelum. Voci
ferabitur ꝛ clamabit: super inimicos suos
cōfortabitur. Tacui: semper silui: patiens
fui: sicut ✝ parturiens loquar. Dissipabo
ꝛ absorbebo simul: desertos faciā mōtes ✝
ꝛ colles: ꝛ omne ✝ germen eorū exiccabo.
Ponā flumina in insulas: ꝛ stagna arefa-
ciā. Et educā cecos in ✝ viā quā nesciūt:
ꝛ in semitis quas ignorauerūt ambulare
eos faciā. Ponam tenebras ✝ corā eis i lu
cē: ꝛ praua in ✝ recta. Hec verba feci eis: ꝛ
nō dereliqui eos. Conuersi sunt retrorsum
Cōfundantur cōfusione qui confidunt in
sculptili: q dicunt cōflatili vos dij nostri.
Surdi audite ꝛ ceci intuemini ad vidē-
dum: quis cecus nisi seruus meus: ꝛ sur
dus nisi ad quē nūcios meos misi? Quis
cec⁹ nisi q venūdatus est? Et qs cecus nisi
seruus dn̄i? Qui vides multa nōne custo
dies? Qui apertas habes aures: nōne au-
dies? Et dn̄s voluit vt sanctificaret eū: ma
gnificaret legē ꝛ extolleret: ipse autem po-
pulus direptus ꝛ vastatus. Laqueus iuue
nū oēs: ꝛ in domibus carcerū absconditi
sunt. Facti sunt in rapinam: nec est q eru
at: in direptiōe: nec ē q dicat: redde. Quis
est in vobis q audiat hoc: attēdat ꝛ auscul-
tet futura? Quis dedit i direptionē iacob
ꝛ israel vastantibus. Nōne dn̄s ✝ ipse cui
peccauimus? Et noluerūt in vijs ei⁹ ābu
lare: ꝛ nō audierūt legem eius. Et effudit
super eū indignationē furoris sui ꝛ forte
bellū: ꝛ cōbussit eū in circuitu ꝛ nō cogno

Margin (left): als ✝ eos — E — als ✝ su premis — F — 26.q.5. c.i. — G — Als ✝ vocabit — al ✝ neq3 — Als ✝ adsunt — A — 2.q.i.c. Itē cū ba laam. ma.12.d. 2.q.7.c. nos si.in fi.

Margin (right): B — Isra.49.b — isra.48.b — dis.93.c. nullus, ps.142. — al. ✝ sub leuetur — Als ✝ leuet. — Als ✝ bellator — C — als ✝ pa riens — als ✝ ex celsos — Als ✝ gramen — Als ✝ ducam — als ✝ via — Als ✝ eorum — Als ✝ directa — D — 2.q.7.c. paulus. — als ✝ i(s) ē cui pec- cauerū(t)

uit: et succendit eũ et non intellexit.

¶ Ca. Sũ. ¶ Populos credẽtes ex iudeis securos facit et promittit fidẽ ex oi parte: increpat gentes de idolatria: qz annũciãti nõ crediderũt: de sacrificijs et thure iudeorum reprobatio. Cap. xliij.

A

ET nũc hec dicit dominus creans te iacob et formãs te israel. Noli timere: qz redemi te: et vocaui te noie tuo. Meus es tu. Cũ transieris per aquas tecum ero et flumina non operient te. Cum ambulaueris in igne non comburreris: et flamma nõ ardebit in te: qz ego domin⁹ deus tuus sanctus israel saluator tuus. Dedi propiciationem tuam egyptum et ethyopiam: et saba pro te. Ex quo honorabilis factus es in oculis meis et gloriosus: ego dilexi te. Et dabo homines pro te et populos pro anima tua. Noli timere + qz ego tecum sum. Ab oriente adducam semen tuũ: et ab occidente congregabo te. Dicam aquiloni da et austro noli prohibere. Affer filios meos de lõginquo: et filias meas ab extremis terre. Et oẽm qui inuocat nomen meũ: in gloriam meam creaui eũ: formaui eum et feci eum. Educ foras populum cecum et oculos habentes: surdũ et aures ei sunt. Omnes gentes congregate sunt simul: et collecte sunt tribus. Quis in + vobis annũciet istud: et que prima sunt audire vos faciet? Dent testes eorũ et iustificentur: et audiant et dicant. Uere vos testes mei dicit dñs: et seruus meus quem elegi: vt sciatis et credatis mihi et intelligatis: qz ego ipse sum. Ante me nõ est + formatus deus: et post me nõ erit. Ego sum: ego sum dñs: et nõ est absqz me saluator. Ego annũciaui et saluaui: auditũ feci: et nõ fuit in vobis alien⁹. Uos testes mei dic dominus: et ego de⁹. Et ab initio ego ipse: et nõ est q de manu mea eruat. Operabor et quis auertet illud? Hec dicit dñs + redẽptor vester sanctus isrl'. Propter vos emisi babylonem: et detraxi vectes vniuersos et chaldeos i manib⁹ suis gloriãtes. Ego dñs sanctus vester: creans israel: rex vester. Hec dicit dñs q dedit in mari viã: et in aqs torrẽtibus semitam. Qui eduxit quadrigaz et equũ: agmen + et robustũ. Simul obdormierũt nec resurgẽt: et contriti sunt quasi linũ et extincti sũt. Ne memineritis priorũ: et antiqua ne intueamini. Ecce ego facio noua et nũc orient: vtiqz cognoscetis ea. Ponã in deserto viã: et in inuio flumina. Et glorificabit me bestia agri: dracones et strutiões: qz dedi i deserto aqs: et flumina i inuio: vt darez potũ pplo meo electo meo. Populũ istuz formaui mihi: laudẽ meã narrabit. Nõ me inuocasti iacob: nec laborasti in me israel. Nõ obtulisti mihi arietẽ holocausti tui: et victimis tuis nõ glorificasti me. Nõ te seruire feci i oblatiõe: nec laborẽ tibi pbui i thure. Nõ emisti mihi argẽto calamũ: et adipe victimarũ tuarũ nõ inebriasti me. Uerũtamẽ seruire me fecisti in peccatis tuis: pbuisti mihi laborẽ in iniqtatib⁹ tuis. Ego sum: ego sum ipse q deleo iniqtates tuas pp me: et peccatorum tuorũ nõ recordabor. Reduc me i memoriã: et iudicemur simul: narra si qd habes vt iustificeris. Pater tu⁹ prim⁹ peccauit et interpretes tui preuaricati sunt i me. Et cõtaminaui principes sanctos: dedi ad internitionẽ iacob et israel in blasphemiam.

¶ Ca. Sũ. ¶ De baptismo nouo: subsannat deus idola: vocat ad penitẽtiam: et ostẽdit potentiam suam. Cap. xliiij.

A

ET nũc audi iacob serue me⁹: et isrl' quẽ elegi. Hec dicit dñs faciens et formans te ab vtero auxiliator tuus. Noli timere serue meus iacob: et rectissime quẽ elegi. Effundã enim aquas super sitientẽ: et fluenta super aridaz. Effundam spiritũ meum super semen tuum: et benedictionem meam super stirpẽ tuam: et germinabunt inter herbas quasi salices iuxta preterfluentes aquas. Iste dicet: domini ego sum: et ille vocabit in nomine iacob. Et hic scribet manu sua domino: et in nomine israel assimilabitur. Hec dicit dñs rex israel et redẽptor eius dominus exercituũ. Ego primus et ego nouissim⁹: et absqz me nõ est deus. Quis similis mei? Uocet et annũciet: et ordinẽ exponat mihi. Ex quo constitui mihi populum antiquum. Uentura et que futura sunt annunciet eis. Nolite timere: neqz conturbemini. Ex tunc audire te feci: et annunciaui. Uos estis testes mei. Nunquid est deus absqz me: et formatorem quem ego non nouerim. Plastes idoli omnes nihil sunt: et amãtissima eoruz non proderunt eis. Ipsi sunt testes eorũ: + qz nõ vident neqz intelligunt vt confundant. Quis formauit deũ: et sculptile cõ-

Marginal notes (left): s.41.c. — als + qm tecũ ego sum — B — als + nobis — als + eis — als + formator — Osee. 13. b. — als + saluator — C — als + robustos — D

Marginal notes (right): 2.cor.5.d — apoc. 21. — als non hz + et — D — de pe. dis. j.c. dic tu et c. ecce nũc tpe. — hie.30.b et 46.b. — s.41.b. et isra.48 b. — apo.1.b. et 22.c. — B — als + a

stauit: ad nihil vtile? Ecce oẽs participes eius cõfundentur. Fabri enim sunt ex hominibus. Conuenient enim omnes: stabunt et pauebũt et confundentur simul. Faber ferrarius lima operatus e: in prunis et in malleis formauit illud: et operat' est in brachio fortitudinis sue. Esuriet et deficiet: non bibet aquam et lassescet. Artifex lignarius extendit normam: formauit illud in rũcina. Fecit illud in angularib' et in circino tornauit illud: et fecit imaginẽ viri quasi speciosũ hominẽ habitantẽ in domo. Succidit cedros: tulit ilicem et quercũ: q steterat inter ligna salt'. Plantauit pinũ quã pluuia nutriuit: et facta e hominibus in focum. Sumpsit ex eis et calefact' e: et succendit et coxit panes: de reliquo aũt operat' e deũ et adorauit: fecit sculptile et curuat' e añ illud. Mediũ ei' cõbussit igni: et de medio ei' carnes + coxit et comedit: coxit pulmẽtũ et saturat' e: et calefact' est et dixit. Vah: calefact' sum: vidi focũ. Reliquũ aũt eius deũ fecit et sculptile sibi. Curuatur ante illud: et adorat illud et obsecrat: dicens. Libera me: qr deus meus es tu. Nescierũt neqz intellexerũt. Obliti enim sunt ne videãt oculi eorum et ne intelligãt in corde suo. Nõ recogitãt in mẽte sua: neqz cognoscũt neqz cõsentiũt vt dicãt. Medietatem eius combussi igni: et coxi super carbones ei' panes: coxi carnes et comedi: et de reliquo eius idolũ faciam. Ante truncũ ligni procidã. Pars eius cinis est. Cor insipiẽs adorabit illud: et nõ liberabit aiam suam: neqz dicet: forte mendacium est in dextera mea. Memento horũ iacob et israel: quoniã seru' me' es tu. Formaui te: seruus me' es tu israel: nõ obliuiscaris mei. Deleui vt nubẽ iniquitates tuas: et quasi nebulã peccata tua. Reuertere ad me qm redemi te. Laudate celi qm misericordiam fecit dñs: iubilate extrema terre. Resonate montes laudationem: saltus et omne lignũ eius. Qm redemit dñs iacob: et israel gloriabitur. Hec dicit dñs redemptor tu' et formator tu' ex vtero. Ego sum dominus faciens oia: extendens celos solus stabiliens terras et nullus mecum. Irrita faciens signa diuinorũ: et ariolos in furorem vertẽs. Conuertens sapientes retrorsum: et scientiam eorum stultam faciens. Suscitans verbũ serui sui: et consilium nunciorum suorũ complens. Qui dico hierusalem habitaberis: et ciuitatibus iude edificabimini: et deserta eius suscitabo. Qui dico profundo desolare: et flumina tua arefaciam. Qui dico cyro pastor meus es: et oẽs voluntatem meã cõplebis. Qui dico hierusalẽ edificaberis: et templo fundaberis.

(Sap.13.c — C — al's non hz + coxit. — D)

¶ Ca Sũ. ¶ Prophetia de cyro qui populum liberauit a captiuitate: de aduẽtu xpi de collectione gentium ad fidem: de' pnis colentium idola. Cap. xlv.

Hec dicit dñs christo meo cyro cui' apprehendi dexteram: vt subijciam ante faciem eius gentes et dorsa regum vertam. Et aperiam + coram eo ianuas: et porte nõ claudentur. Ego ante te ibo: et gloriosos terre humiliabo. Portas ereas conteram: et vectes ferreos confringam. Et dabo tibi thesauros absconditos: et arcana secretorum vt scias qz ego dominus qui voco nomen tuũ deus israel propter seruum meum iacob: et israel electum meum. Et vocaui te + nomine tuo assimilaui te et non cognouisti me. Ego dominus nõ est + amplius extra me nõ e deus. Accinxi te et non cognouisti me. vt sciant hi qui ab ortu solis et q ab occidente: quoniã absqz me non est deus. Ego dominus et nõ e alter + formans lucem et creans tenebras: faciẽs pacẽ et creans malum. Ego dominus faciẽs omnia hec. Rorate celi desuper et nubes pluant iustum: aperiatur terra et germinet saluatorem et iustitia oriatur simul. Ego dominus creaui eũ. Ve qui cõtradicit + factori suo: testa de samijs terre. Nũquid dicet lutum figulo suo: quid facis: et opus tuum absqz manibus e? Ve qui dicit patri quid generas: et + mulieri quid parturis? hec dic dominus sanct' israel plastes eius. Uentura interrogate me: super filios meos et super + opus manuum mearum mandate mihi. Ego feci terram et hominem super eam creaui ego. Et manus mee + tetenderunt celos: et omni militie eorũ mandaui. Ego suscitaui eum ad iustitiam: et omnes vias ei' dirigam. Ipse edificabit ciuitatem + meã: et captiuitatẽ meã dimittet: nõ i pcio neqz in munerib': dicit dñs + deus exercituũ. Hec dicit dñs. Labor egypti et negociatio ethyopie et sabaim viri sublimes ad te trã-

(A — al's + ante eum — al's + in — al. + ali' — Amos.4. 24.c.3.c. — quidam al's hz + deus — B — al's + fictori — Ro. 9.c. — Luc. 23.c — al's + matri — al's + opera — al's + extenderũt — al's non hz + meam — al's non hz + deus — C)

sabaim et viri sublimes ad te transibunt et tui erunt. Post te ambulabunt vincti manicis pergent: et te adorabunt neque deprecabuntur. Tantum in te est deus: et non est deus absque te. Vere tu es deus absconditus: deus israel saluator. Confusi sunt et erubuerunt omnes israel: abierunt in confusione fabricatores errorum. Israel saluatus est in domino salute eterna. Non confundemini et non erubescetis usque in seculum seculi: quia hec dicit dominus creans celos. Ipse deus formans terram et faciens eam ipse plastes eius. Non in uanum creauit eam: ut habitetur formauit eam. Ego dominus et non est alius. Non in abscondito locutus sum: in loco terre tenebroso. Non dixi semini iacob frustra querite me. Ego dominus loquens iustitiam: annuncians recta. Congregamini et venite et accedite simul qui saluati estis ex gentibus. Nescierunt qui leuant + signum sculpture sue: et rogant dominum non saluantem. Annunciate et venite: et consiliamini simul. Quis auditum fecit hoc ab initio. Ex tunc predixi illud. Nunquid non ego dominus: et non est ultra deus absque me. Deus iustus et saluans: non est preter me. Conuertimini ad me et salui eritis omnes fines terre: quia ego deus et non est alius. In memetipso iuraui egredietur de ore meo iustitie verbum et non reuertetur: quia mihi + curuabitur omne genu: et iurabit omnis lingua. Ergo in domino dicet. Mee sunt iustitie et imperium. Ad eum venient: et confundentur omnes qui repugnant ei. In domino iustificabitur et laudabitur omne semen israel.

B

alias + lignum

Ro. 14. b

alias + curuabunt omnia genua

C Capi. Summa. C De destructione idolatrie: verba dei patris ubi increpat iudeos et reuocat ab idolis: et salutem promittit in filio. Cap. xlvi.

A

C + Onfractus est bel: contritus est nabo: + facta sunt simulachra eorum bestijs et iumentis. Onera vestra graui pondere usque ad lassitudinem: contabuerunt: et contrita sunt simul. Non potuerunt saluare portantem: et anima eorum in captiuitatem ibit. Audite me domus iacob: et omne residuum domus israel. Qui portamini a meo utero: qui gestamini a mea vulua. Usque ad senectam ego ipse: et usque ad canos ego portabo. Ego feci et ego feram: + ego portabo et saluabo. Cui assimilastis me et adequastis: et comparastis me: et fecistis similem? Qui confertis aurum de sacculo: et argentum in statera pon-

alias + curuatus

alias + conflatus

alias + fracta

B

alias hebr. + et

3. Reg. 4. c. baruch 6. c.

derantis: conducentes artificem ut faciat deum: et procidunt et adorant. Portant illum in humeris gestantes: et ponentes in loco suo et stabit: ac de loco suo non mouebitur. Sed et cum clamauerint ad eum non audiet: de tribulatione non saluabit eos. Mementote istud et confundamini: redite preuaricatores ad cor. Recordamini prioris seculi quoniam ego sum deus: et non est ultra deus: nec est similis mei annuncians ab exordio nouissimum: et ab initio que necdum facta sunt: dicens. Consilium meum stabit: et omnis voluntas mea fiet. Uocans ab oriente + iustum: et de terra longinqua virum voluntatis mee. Et locutus sum et adducam illud: creaui et faciam illud. Audite me + duro corde: qui longe estis a iustitia. Prope feci iustitiam meam non elongabitur: et salus mea non morabitur. Dabo in syon salutem: et in + israel gloriam meam.

C

D

alias + auem

alias + duri

alias + hierusalem

C Ca. Sum. C Sermo domini contra babyloniam: ubi ostenditur eius superbia: humiliatio et destructio. Cap. xlvij.

A

D Escende: sede in puluere virgo filia babylon: sede in terra. Non est solium filie chaldeorum: quia ultra non vocaberis mollis et tenera. Tolle molam et mole farinam: denuda turpitudinem tuam. Discooperi humerum: reuela + crura: transi flumina. Reuelabitur ignominia tua: et videbitur opprobrium tuum. Ultionem capiam: et non resistet mihi homo. Redemptor noster dominus exercituum: nomen illius sanctus israel. Sede + tacens et intra in tenebras filia chaldeorum: quia non vocaberis ultra domina regnorum. Iratus sum super populum meum: contaminaui hereditatem meam: et dedi eos in + manu tua Non posuisti eis misericordias. Super senem aggrauasti iugum tuum valde: et dixisti. In sempiternum ero domina. Non posuisti hec super cor tuum: neque recordata es nouissimi tui. Et nunc audi hec delicata: et habitans confidenter: que dicis in corde tuo: ego sum et non est preter me amplius. Non sedebo vidua et ignorabo sterilitatem. Uenient tibi duo hec subito in die una: sterilitas et viduitas. Uniuersa venerunt super te propter multitudinem + maleficiorum tuorum: et propter duriciam incantatorum tuorum vehementem et fiduciam habuisti in malicia tua: et dixisti. Non est qui videat me. Sapientia tua

2. q. 5. c. si paulus

alias + eius

Nu. 5. b.

alias + tace

B

alias + manum tuum

alias + maleficiorum

C

hie. 49. c

⁊ sciētia tua hec decepit te. Et dixisti in corde tuo ego sū: ⁊ pter me nō est altera. Ueniet sup te malum: et nescies ortum eius: et irruet sup te calamitas: quam non poteris expiare. Uenit sup te repente miseria quā nescies. Stacū incantatoribus tuis: ⁊ cū multitudine maleficiorū tuorū in quib⁹ laborasti ab adolescētia tua: si forte qd ꝓsit tibi: aut si possis fieri fortior. Defecisti in multitudine cōsiliorū tuorū. Stent ⁊ saluēt te augures celi q contēplabant̄ sydera: ⁊ supputabant menses vt ex eis annunciarent vētura tibi. Ecce facti sūt q̄si stipula: ignis cōbussit eos. Non liberabunt animā suam de manu flāme: nō sunt prune quibus calefiant: + nec focus vt sedeāt ad eū. Sic facta sūt tibi: in qbuscūq laborauerás. Negociatores tui ab adolescentia + tua: vnusqsq in via sua errauerunt. Non est q saluet te.

D — al's + ⁊ — al's + sua

¶ Cap. Sū. ¶ Increpat dñs duricias iudeorū p sapientiā qua cognoscit futura: p potentiā qua creauit oīa: se colendū probat ⁊ nō idola ꝓpter q̄ traditi sunt inimicis: de liberatione eorum. Cap. xlviij.

A Audite hec domus iacob: qui vocamini nomine israel: ⁊ de aquis iuda existis qui iuratis in nomine domini: ⁊ dei israel recordamini: non in veritate neq in iustitia. De ciuitate enim sancta vocati sunt: ⁊ super deum israel constabiliti sunt. Dominus exercituum nomen eius. Priora extunc annunciaui: ⁊ ex ore meo exierunt ⁊ audita feci ea: repente operatus sum ⁊ venerunt. Sciui enim quia durus es tu: ⁊ neru⁹ ferreus ceruix tua: ⁊ frōs tua + erea. Predixi tibi extunc: anteq̄ venirent indicaui tibi: ne forte diceres: idola mea fecerūt hec: ⁊ sculptilia mea ⁊ cōflatilia mādauerūt ista. Que audisti, vide omnia. Uos aūt nō annūciastis. Audita tibi feci noua extūc: + ⁊ conseruata + sūt q̄ nescis. Nunc creata sunt ⁊ nō extūc ⁊ ante diem: ⁊ non audisti ea: ne forte dicas. Ecce + ego cognoui ea. Neq audisti neq cognouisti neq extunc aperta est auris tua. Scio enī quia puaricans puaricaberis: ⁊ trāsgressorē ex + vtero vocaui te. Propter nomen meū longe faciam furorē meū: ⁊ laude mea infrenabo te ne intereas. Ecce excoxi te: sed nō q̄si argentū: elegi te in camino paupertatis. Propter me + propter me faciā: vt non blasphemer: ⁊ gloriam meā

al. + enea — B — al. nō h3 + ⁊ — al. nō h3 + sunt — al' nō h3 + ego — al's + ventre — al's nō reperit + ppter me

alteri nō dabo. Audi me iacob: ⁊ isrl' quē ego voco. Ego ipse: ego prim⁹ ⁊ ego nouissimus. Man⁹ quoq mea fundauit terrā ⁊ dextera mea mēsa ē celos. Ego vocabo eos: ⁊ stabūt simul. Cōgregamini omnes vos: ⁊ audite. Quis de eis annūciauit hec? Dominus dilexit eū: faciet volūtatē suā in babylone: ⁊ brachiū suū in chaldeis. Ego locutus sum ⁊ vocaui eū: adduxi eū ⁊ directa est via ei⁹. Accedite ad me ⁊ audite hec. Nō a principio in abscōdito locutus sū. Ex tempore antequā fierēt ibi eram: ⁊ nūc dñs deus misit me ⁊ spiritus eius. Hec dicit dñs + deus redemptor tu⁹ sanct⁹ isrl'. Ego dñs deus tuus docens te vtilia: gubernans te in via qua ambulas. Utinā attendisses mādata mea. Factā fuisset sicut flumē pax tua: ⁊ iustitia tua sicut gurgites maris. Et fuisset quasi arena semen tuū: ⁊ stirps vteri tui vt lapilli ei⁹. Nō interisset: ⁊ nō fuisset attritū nomē ei⁹ a facie mea. Egredimini de babylōe: fugite a chaldeis in voce exultatiōis annūciate: auditū facite hoc: ⁊ + efferte illud vsq ad extrema terre. Dicite. Redemit dominus seruum suum iacob. Non sitierunt in deserto cū educeret eos. Aquam de petra produxit eis: ⁊ scidit petram ⁊ fluxerunt aque. Nō est pax impiis: dicit dominus.

s. 42. b. — s. 41. b. — s. 44. a. — C — al's non h3 + de — B — al's + terre — infra. 57. d

¶ Ca. Sū. ¶ Verba filij ad ecclesiam sub nomine insularum: vbi dicit se missum ad salutem: tam gentium q̄ iudeorū: loquit̄ pater ad filium de conuersis ad ipsū: consolatur dominus ecclesiam sub nomine syon: vbi dicit credentes in ipsam vndiq congregandos: ⁊ quod preda tolletur a forti. Cap. xlix.

A Audite insule: ⁊ attendite populi de lōge. Domin⁹ ab vtero vocauit me: de ventre matris mee recordat⁹ ē nois mei. Et posuit os meū quasi gladiū acutū: in vmbra manus sue ptexit me: ⁊ posuit me sicut sagittā electā. In pharetra sua abscondit me: ⁊ dixit mihi. Seru⁹ meus es tu israel: q: in te + glorïabor. Et ego dixi. In vacuū laboraui: sine causa ⁊ vane fortitudinē meam consumpsi. Ergo iudiciū meum cū domino: ⁊ opus meū cū deo meo. Et nunc hec dicit dominus formans me ex vtero seruum sibi vt reducam iacob ad eum: ⁊ israel non congregabitur. Et glorificatus sum in oculis dñi: ⁊ deus meus factus

al's + glorificabor — B

factus est fortitudo mea. Et dixit. Parum est vt sis mihi seru⁹ ad suscitādas trib⁹ Jacob: ⁊ feces israel ꝯuertēdas. Dedi te in lucem gētiū: vt sis salus mea vsq3 ad extremū terre. Hec dicit dñs redēptor israel: sanctus ei⁹: ad contemptibilem animā: ad abominatā gētem: ad seruū dominorū. Reges videbūt ⁊ consurgēt principes ⁊ adorabūt ꝓpter dominū: q2 fidelis est: ⁊ sanctū israel qui elegit te. Hec dicit dñs. In tēpore placito exaudiui te: ⁊ in die salutis auxiliatus sum tui. Et seruaui te ⁊ dedi te in fedus populi vt suscitares terrā: ⁊ possideres hereditates dissipatas: vt diceres his q vincti sūt exite: ⁊ his q in tenebris reuelamini. Super vias pascetur: ⁊ in omnib⁹ planis pascue eorū. Non esurient neq3 sitiēt: ⁊ nō percutiet eos estus ⁊ sol: q2 miserator eoꝝ reget eos: ⁊ ad fontes aquarū potabit eos. Et ponam omnes mōtes + meos in viā: ⁊ semite mee exaltabunt. Ecce isti de longe venient: ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari: ⁊ isti d̄ terra australi. Laudate celi: ⁊ exulta terra: iubilate montes laudē: q2 consolat⁹ est dñs pplm suū: ⁊ paupeꝝ suoꝝ miserebit. Et dixit syon: dereliquit me dñs: ⁊ domin⁹ oblit⁹ est mei. Nūqd obliuisci potest mulier infantē suum: vt nō misereat filio vteri sui? Et si illa oblita fuerit: ego tñ nō obliuiscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te: muri tui corā oculis meis semp. Venerūt structores tui destruētes te ⁊ dissipantes a te exibūt. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: ⁊ oēs isti cōgregati sunt: venerūt tibi. Viuo ego dicit dñs: q2 omnib⁹ his velut ornamēto vestieris: ⁊ circūdabis tibi eos quasi sponsa. Q2 deserta tua ⁊ solitudines tue ⁊ terra ruine tue nūc angusta erunt pre habitatorib⁹: ⁊ longe + fugabunt qui absorbebāt te. Adhuc dicēt in aurib⁹ tuis filij sterilitatis tue. Angust⁹ est mihi loc⁹: fac spatiū mihi vt habitem. Et dices in corde tuo. Quis genuit mihi istos? Ego sterilis ⁊ nō pariēs transmigrata ⁊ captiua: ⁊ istos qs enutriuit? Ego destituta ⁊ + sola: ⁊ isti vbi erāt? Hec dicit dominus de⁹. Ecce + leuabo ad gētes manū meam: ⁊ ad pplos exaltabo signū meū. Et afferent filios tuos in vlnis: ⁊ filias tuas super humeros portabūt. Et erunt reges nutricij tui: ⁊ regine nutrices tue. Vultu in terra + demisso adorabūt te: ⁊ puluerē pedū tuoꝝ lingēt. Et scies q ego domin⁹ sup quo nō confundentur q expectāt eum. Nūquid tolletur a forti preda: aut qđ captū fuerit a robusto saluū esse poterit. Q2 hec dicit dñs. Eqdē ⁊ captiuitas a forti tolletur: ⁊ qđ ablatū fuerit a robusto saluabitur. Eos vero q iudicauerūt te: ego iudicabo: ⁊ filios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos carnibus suis: ⁊ quasi musto sanguine suo inebriabūt. Et sciet omnis caro quia ego dominus saluans te: ⁊ redemptor tuus fortis Jacob.

Sup. 42. b / Act. 13. g. — E — 2. Cor. 6. a — Apoc. 7. d. — D — al. nō hz + meos — Jnfra. 52. e. — 2. q. 6. ca. ad romanā ij. — E — Jnfra. 60. a — al. + effugabunt — F — als + desolata — al. + leuo — als + demisso — G

¶ Capituli Sūmariū. ¶ De iudea reprobata: de passionib⁹ christi ⁊ de pena iudeorū obstinatorum. Cap. L.

Hec dicit dominus. Quis est hic liber repudij matris vestre: quo dimisi eam? aut quis est creditor meus: cui vendidi vos? Ecce enim in iniqtatib⁹ vestris venditi estis: ⁊ in scelerib⁹ vestris dimisi matrē vestram: quia veni ⁊ nō erat vir: vocaui ⁊ nō erat qui audiret. Nūquid abbreuiata ⁊ paruula facta est manus mea vt nō possim redimere: aut nō est in me virtus ad + liberandu3? Ecce in increpatione mea desertum faciā mare: ponā flumina in siccū. Computrescēt pisces sine aq̄: ⁊ morientur in siti. Induam celos tenebris: ⁊ saccum ponam opertimentum eorum. + Dñs dedit mihi linguā eruditā vt sciā sustētare eū q + lassus est verbo. Erigit mane: mane erigit mihi aurē: vt audiam quasi magistrū. Dñs deus apit mihi aurē ego aūt non contradico: retrorsū nō abij. Corpus meū dedi percutiētibus: ⁊ genas meas vellentibus. Faciem meā non auerti ab increpantibus ⁊ cōspuentibus + in me. Dominus deus auxiliator meus: ⁊ ideo non sū confusus. Jdeo posui faciem meam vt petram durissimā ⁊ scio quoniā non confundar. Juxta est qui iustificat me. Quis + contradicet mihi? Stemus simul. Quis est aduersarius meus? Accedat ad me. Ecce + dominus deus auxiliator meus. Quis est qui condemnet me? Ecce omnes quasi vestimentum cōterentur: tinea comedet eos. Quis ex vobis timens + dominū: audiens vocem serui sui? Quis ambulauit in tenebris: ⁊ non est lumen ei: Speret in nomine domini: ⁊ innitatur super deum suū:

A — Osee. 4. 35. q. i. ca. hac itaq3 de pe. di. i. c. eccli a. Jnfra. 59. a — B — als + saluādus — als + dñs dat mihi linguā disciplinē vt sciam qñ oporteat loq verbum. — als + lapsus — C — Ma. 26. g — als non hz + in me — als + cōtradicit. — D — als non hz + dñs — als + deū — als + ei⁹

Ecce vos omnes accendentes ignem: accincti flammis. Ambulate in lumine ignis vestri: et in flammis quas succendistis. ✠ De manu mea factum est hoc vobis. In doloribus dormietis.

Ps. lei.

al's ✠ vobis

¶ Cap. Su. ¶ De reprobatis iudeis et perfidis loquitur dominus ad populos: quibus gloriosam promittit ecclesiam: confortat quoque fideles: et desiderant fideles aduentu filii: qui respondet verba solatii, promittitur filius qui plantet celos et fundet terram: et vocantur ad penitentiam qui christum in passione negauerunt. Cap. li.

A Audite me qui sequimini quod iustum est: et queritis dominum. Attendite ad petram vnde excisi estis et ad cauernam laci de qua precisi estis. Attendite ad habraam patrem vestrum: et ad saram que peperit vos. Quia vnum vocaui eum et benedixi ei: et multiplicaui eum. Consolabitur ergo dominus syon: et consolabitur omnes ruinas eius. Et ponet desertum eius quasi delitias et solitudinem eius quasi hortum domini. Gaudium et letitia inuenietur in ea: gratiarum actio et vox laudis. Attendite ad me ✠ popule meus: et tribus mea me audite. Quia lex a me exiet: et iudicium meum in lucem populorum requiescet. Prope est iustus meus: egressus est saluator meus: et brachia mea populos iudicabunt. Me insule expectabunt et brachium meum sustinebunt. Leuate in celum oculos vestros: et videte sub terra deorsum: quia celi sicut fumus liquescent: et terra sicut vestimentum atteretur: et habitatores eius sicut hec interibunt. Salus autem mea in sempiternum erit: et iustitia mea non deficiet. Audite me qui scitis iustum: populus meus lex mea in corde eorum. Nolite timere opprobrium hominum: et ✠ blasphemias eorum ne metuatis. ✠ Sicut enim vestimentum sic comedet eos vermis: et sicut lanam sic deuorabit eos tinea. Salus autem mea in sempiternum erit: et iustitia mea in generationes generationum. Consurge consurge: induere fortitudinem brachium domini. Consurge sicut in diebus antiquis in generationibus seculorum. Nunquid non tu percussisti superbum: vulnerasti draconem? Nunquid non tu siccasti mare: aquam abyssi vehementis? Qui posuisti profundum maris viam: vt transirent liberati. Et nunc qui redempti sunt a domino reuertentur: et venient in syon laudantes: et letitia sempiterna super capita eorum. Gaudium et letitiam tenebunt: fugiet dolor et gemitus. Ego ego ipse consolabor vos. Quis tu vt timeas ab homine mortali: et a filio hominis: qui quasi fenum ita arescet et oblitus es domini ✠ factoris tui: qui tetendit celos: et fundauit terram: et formidasti iugiter tota die a facie furoris eius qui te tribulabat: et parauerat ad perdendum? Ubi nunc est furor tribulantis? Cito veniet gradiens ad aperiendum et non interficiet vsque ad ✠ internitionem nec deficiet panis eius. Ego autem sum dominus deus tuus qui conturbo mare: et intumescunt fluctus eius: dominus exercituum nomen meum. Posui verba mea in ore tuo: et in vmbra manus mee protexi te: vt plantes celos et fundes terram et dicas ad sion populus meus es tu. Eleuare: eleuare: consurge hierusalem: que bibisti de manu domini calicem ire eius. Usque ad fundum calicis soporis bibisti: et potasti vsque fecem. Non est qui sustentet eam ex omnibus filiis quos genuit: et non est qui apprehendat manum eius ex omnibus filiis quos enutriuit. Duo sunt que occurrerunt tibi. Quis contristabitur super te? Uastitas et contritio et fames et gladius. Quis consolabitur te? Filii tui proiecti sunt: dormierunt in capite omnium viarum sicut ✠ orix illaqueatus pleni indignatione domini: increpatione dei tui. Idcirco audi hec paupercula et ebria non a vino. Hec dicit dominator tuus dominus: et deus tuus qui pugnauit pro populo suo. Ecce tuli de manu tua calicem soporis: fundum calicis indignationis mee. Non ✠ adiicies vt bibas illum vltra. Et ponam in manu eorum qui te humiliauerunt: et dixerunt anime tue incuruare vt transeamus: et posuisti vt terram corpus tuum: et quasi viam transeuntibus.

¶ Cap. Su. ¶ Excitatur ecclesia ad virtutes: de redemptione nostra: commendantur predicatores: et iubentur apostoli exire de polluta ciuitate. Cap. lii.

C Onsurge consurge: induere fortitudine tua syon. Induere vestimentis glorie tue hierusalem ciuitas ✠ sancti: quia non adiiciet vltra vt pertranseat per te incircumcisus et immundus. Excutere de puluere.

Marginalia: A; B; al's ✠ populus; C; al's ✠ blasphemias; al. ✠ Sicut vestimentum consumet te pe...; Ira 52. a.; F. D; al. ✠ creatoris; E; al's ✠ internetionem; F; G; al's ✠ bestia illaqueata; al. ✠ adiiciam; H; vl. 15. e. A. sup. 51. c.; al's ✠ sancta

recõsurge:sede hierusalem. Solue vincula colli tui captiua filia sion: q2 hec dicit domin⁹. Gratis venundati estis ⁊ sine argento redimemini. Quia hec dicit domin⁹ de⁹. In egyptum descendit populus me⁹ in principio vt colon⁹ esset ibi: ⁊ assur absq3 vlla causa calumniatus est eum. Et nunc quid mihi est: hec dicit dominus? Quoniam ablatus est populus me⁹ gratis. Dominatores eius inique agũt dicit dominus: ⁊ iugiter tota die nomen meũ blasphematur. Propterea sciet populus me⁹ nomen meũ in illa die: q2 ego ipse q loquebar ecce adsum. Quam pulchri su per montes pedes annũciantis ⁊ predicãtis pacem: annũciantis bonum predicantis salutem dicentis Sion regnabit de⁹ tuus. Uox speculatorum tuorũ. Leuauerunt vocem: simul laudabũt: quia oculo ad oculum videbũt cum conuerterit dominus sion. Gaudete ⁊ laudate simul deserta hierusalem: quia consolatus est dominus populũ suum: redemit hierusalem. Parauit domin⁹ brachiũ sanctũ suũ in oculis omniũ gentiũ: ⁊ videbũt omnes fines terre salutare dei nostri. Recedite recedite: exite inde: pollutũ nolite tãgere. Exite de medio eius: mũdamini qui fertis vasa domini. Quoniam nõ in tumultu exibitis: nec in fuga properabitis. Precedet enim vos domin⁹: ⁊ congregabit vos de⁹ israel. Ecce intelliget seru⁹ me⁹: exaltabitur: ⁊ eleuabitur: ⁊ sublimis erit valde. Sicut obstupuerunt super te multi: sic inglorius erit inter viros aspect⁹ eius: ⁊ forma eius inter filios hominũ. Iste asperget gentes multas: super ipsum continebũt reges os suum. Quia quibus nõ est narratum de eo viderũt: ⁊ qui non audierũt contemplati sunt.

¶ Capituli Sũmarium. ¶ Prophetat de passione Jesu christi futura: cui promittitur q post passionem erit saturitas gentium in fide. Cap. liij.

Quis credidit auditui nostro: ⁊ brachiũ domini cui reuelatum est? Et ascendet sicut virgultum coram eo: ⁊ sicut radix de terra sitienti. Non est species ei neq3 decor. Et vidimus eum ⁊ non erat aspectus: ⁊ desiderauimus eum despectũ ⁊ nouissimũ virorũ: virũ dolorum ⁊ scientem infirmitatem. Et quasi absconditus vultus eius ⁊ despectus: vnde nec reputauimus eũ. Uere languores nostros ipse tulit: ⁊ dolores nostros ipse portauit. Et nos putauimus eum quasi leprosum: ⁊ percussum a deo ⁊ humiliatũ. Ipse autem vulnerat⁹ est propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera nostra. Disciplina pacis nostre super eum: ⁊ liuore ei⁹ sanati sumus. Omnes nos quasi oues errauimus: vnusquisq3 viam suam declinauit: ⁊ posuit dominus in eo iniqtatem omniũ nostrũ. Oblatus est quia ipse voluit: ⁊ non aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionem ducetur: ⁊ quasi agn⁹ coram tondente se obmutescet: ⁊ nõ aperiet os suum. De angustia ⁊ de iudicio sublatus est. Generationem eius quis enarrabit? Quia abscisus est de terra viuentium. Propter scelus populi mei percussi eum. Et dabit impios pro sepultura: ⁊ diuites pro morte sua eo q iniquitatem nõ fecerit: neq3 dolus fuerit in ore eius ⁊ domin⁹ voluit conterere eũ in infirmitate. Si posuerit pro peccato animã suã: videbit semẽ longeuũ: ⁊ volũtas domini in manu ei⁹ diriget. Pro eo q laborauit anima ei⁹: videbit ⁊ saturabit. In sciẽtia sua iustificabit ipse iust⁹ seruus meus multos ⁊ iniqtates eorũ ipse portabit. Ideo dispartiã ei plurimos: ⁊ fortiũ diuidet spolia: pro eo q tradidit in mortẽ animã suã: ⁊ cũ sceleratis reputat⁹ est. Et ipse peccatã multorũ tulit: ⁊ pro trãsgressorib⁹ rogauit.

¶ Capituli. Sũmariũ. ¶ De vocatiõe iudeorũ ⁊ gentium: ⁊ qualiter ecclesia edificatur de lapidibus preciosis: ⁊ de fabro q sufflat prunas. Cap. liiij.

Lauda sterilis que non paris: decanta laudem ⁊ hinni que nõ pariebas: quoniã multi filij deserte magis q̃ ei⁹ q habebat virũ dicit domin⁹. Dilata locũ tentorij tui: ⁊ pelles tabernaculorum tuorum extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tuos consolida. Ad dexterã. n. ⁊ ad leuam penetrabis: ⁊ semen tuum gentes hereditabit: ⁊ ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere: quia nõ confunderis neq3 erubesces. Non enim te pudebit: quia confusionis adolescẽtie tue obliuisceris: ⁊ opprobrij viduitatis tui nõ recordaberis amplius. Quia dominabit tui qui fecit te dñs exercituũ nomen

B mat 5. b. j. Pe. 2. d. de pe. di. 2. c. sicut. de celebr. miss. c. cũ marthe.

C al's tõdente. de pe. di. 2. c. si em. al' Quis. 24. q. j. c. nõ turbat. al' percussit eum. de sũ. tri. ca. j. 2. Pe. 2. d.

D de pe. di. 3. c. talis. al's diuitem. al's fuit. al's dei. mar. 15. d. Luc. 22. d. al' peccatũ.

A Gal. 4. d. Luc. 23. d. al's hi.

B

eius:⁊ redẽptor tuus sanctus israel: deus
oĩs terre vocabit. Quia vt mulierẽ derelí-
ctã ⁊ merentẽ spũ vocauit te dñs:⁊ vxorẽ
ab adolescẽtia abiectam. Dixit de⁹ tu⁹. Ad
pũctũ in modico dereliq te:⁊ in misera-
C tionib⁹ magnis ꝯgregabo te. In momen
to indignationis abscondi facie; meam
parũper a te:⁊ in misericordia sempiter-
na misert⁹ sum tui. Dixit redẽptor tuus
dñs. Sicut in dieb⁹ noe istud mihi est:
al. ✠ noe — cui iuraui ne inducerẽ aquas ✠ diluuij
vltra sup terrã: sic iuraui vt nõ irascar ti
bi:⁊ nõ increpẽ te. Mõtes.n.cõmouebũ-
tur:⁊ colles contremiscent: misericordia
aũt mea nõ recedet a te:⁊ fedus pacis mee
nõ mouebit. Dixit miserator tu⁹ domi-
nus. Paupercula tẽpestate cõuulsa absq;
vlla ꝯsolatione: ecce ego sternã per ordinẽ
lapides tuos:⁊ fundabo te in saphyris. Et
ponã iaspidem ꝓpugnacula tua:⁊ portas
tuas in lapides sculptos:⁊ oẽs terminos
D tuos in lapides desiderabiles. Uniuersos
filios tuos doctos a dño:⁊ multitudinẽ pa
cis filijs tuis:⁊ in iustitia fundaberis. Re
cede ꝓcul a calũnia: q2 nõ timebis:⁊ a pa
uore: q2 nõ appropinq̃bit tibi. Ecce accola
veniet: q nõ erat mecũ aduena quõdã tu⁹
adiũget tibi. Ecce ego creaui fabrũ sufflã-
tẽ in igne prunas:⁊ ꝓferentẽ vas in op⁹
suũ:⁊ ego creaui interfectorẽ ad disꝑdẽdũ.
Oẽ vas qd fictũ est ꝯtra te nõ diriget:⁊ oẽm
al. ✠ ꝯdẽnabis — linguã resistẽtẽ tibi: in iudicio ✠ iudica-
bis. Hec ẽ hereditas seruoꝝ dñi:⁊ iustitia
eorũ apud me: dicit domin⁹.

¶ Cap. Sũ. ¶ De baptismo ⁊ pplo xpia-
no: ⁊ de querendo dominũ:⁊ de verbo quod
nõ redit in vacuũ. Cap. lv.

A — Dei.15.c.fi. in fi. Apo.22.d.

OMnes sitiẽtes venite ad aq̃s ⁊ q nõ
hẽtis argẽtũ ꝓpate emite ⁊ cõedite.
Uẽite emite absq; argẽto ⁊ absq; vlla cõ
mutatiõe: vinũ ⁊ lac. Quare appẽditis ar
gẽtũ nõ in panib⁹:⁊ laborẽ vestꝝ nõ in sa
turitate? Audite audiẽtes me:⁊ comedi-
te bonũ ⁊ delectabit in crassitudine aĩa
B vestra. Inclinate aurẽ vestram ⁊ venite ad
me: audite ⁊ viuet anima vestra. Et feriã
vobiscũ pactũ sempiternũ: misericordias
al. ✠ fidelis — dauid ✠ fideles. Ecce testẽ populis dedi eũ:
ducẽ ac pceptorẽ gentib⁹. Ecce ✠ gẽtẽ quã
al. ✠ gentes quas — nesciebas vocabis:⁊ gẽtes que nõ cogno-
uerũt te: ad te currẽt: ꝓpter dñm deũ tuũ
⁊ sanctũ israel: q2 glorificauit te. Querite
dñm dũ inueniri potest: Inuocate eũ dũ
prope est. Derelinquat impi⁹ viam suam:
al's ✠ qui — ⁊ vir iniquus cogitationes suas:⁊ reuer
de pe. di.j. — tatur ad dñm ⁊ miserebit ei⁹:⁊ ad deũ no
§. his au ctoritati bus. — strũ quoniã multus est ad ignoscẽdum.
Nõ enim cogitationes mee cogitationes
vestre neq; vie vestre mee: dicit dñs. Quia
C sicut exaltant celi a terra: sic exaltate sunt
vie mee a vijs vestris:⁊ cogitationes mee
a cogitationib⁹ vestris. Et quomodo de-
scẽdit imber ⁊ nix de celo:⁊ illuc vltra nõ
al's ✠ reuertet — ✠ reuertit: sed inebriat terras ⁊ infundit
eã:⁊ germinare eã facit:⁊ dat semẽ serẽn-
ti:⁊ panem comedẽti: sic erit verbũ meũ:
D qd egredit de ore meo. Non reuertet ad
me vacuũ: sed faciet quecũq; volui:⁊ pro-
sperabit in his ad que misi illud. Q2 in
letitia egrediemini:⁊ in pace deducemi-
ni. Montes ⁊ colles cantabũt corã vo-
al's ✠ siluarũ — bis laudẽ:⁊ oĩa ligna ✠ regiõis plaudent
manu. Pro saliũcula ascẽdet abies:⁊ ꝓ vr
tica crescet myrth⁹. Et erit dñs noiat⁹ in
signum eternum: quod nõ auferetur.

¶ Cap. Sũ. ¶ De eunucho ⁊ custodiente
sabbatũ:⁊ propter malos pastores deuo-
ratur populus. Cap. lvi.

A

HEc dicit dñs. Custodite iudiciũ ⁊ fa-
cite iustitiã: q2 iuxta est salus mea vt
veniat ⁊ iustitia mea vt reueletur. Beat⁹
vir qui facit hoc:⁊ filius hominis qui ap-
prehẽdet istud. Custodiens sabbatu; ne
polluat illud: custodiens manus suas ne
faciat omne malũ. Et nõ dicat filius adue
B ne qui adheret domino dicẽs. Separatiõe
ne diuidet me domin⁹ a populo suo. Et
al. nõ h; — nõ dicat eunuchus: ecce ego lignum ari-
✠ qui — dũ. Quia hec dicit dominus eunuchis ✠
al. nõ h; — Qui custodierint sabbata mea:⁊ elegerint
✠ ego — que ✠ ego volui:⁊ tenuerint fedus meu;:
Sap.3.d — dabo eis in domo mea ⁊ in muris meis
// dis. S.c. — locũ:⁊ nomẽ melius a filijs ⁊ filiab⁹. No
si meli⁹. — men sempiternũ dabo eis: quod nõ peri-
al ✠ filijs — bit. // Et ✠ filios aduene qui adherent do
Sup.29. — mino vt colant eũ ⁊ ✠ diligãt nomẽ ei⁹:⁊
al's ✠ diligunt — vt sint ei in seruos: omnem custodiẽtem
sabbatũ ne polluat illud:⁊ tenẽtem fedus
C — meũ adducam eos in montem sanctu;
al's h; ✠ — meum:⁊ letificabo eos in domo orationis
eorum — mee. Holocausta ✠ ⁊ victime eorum place
Mat.21.b — bunt mihi super altari meo: // q2 domus
Mar.11.c. — mea domus orationis vocabitur cunctis
populis. Ait dominus deus: qui congre-

gat dispersos israel. Adhuc cōgregabo ad eū + cōgregatos eius. Omnes bestie agri venite ad deuorandum vniuerse bestie saltus. Speculatores eius ceci omnes: nescierūt vniuersi: canes muti nō valentes latrare videntes vana: dormientes & amātes somnia & canes impudētissimi nescierunt saturitatem. Ipsi pastores ignorauerunt intelligentiam. Omnes in viaz suā declinauerūt: vnusquisqz ad auaritiam suam: a summo vsqz ad nouissimum. Venite sumamus vinum: & impleamur ebrietate: & erit sicut hodie: sic & cras & multo amplius.

Luc. 19. g als + de al. + cōgregationes

vi. 83. c. 2. j. q. 1. c. saluator: & fi. 16. q. 7. c. & hec diximus

D

di. 43. c. j. in pn. hier. 6. c. Sap. 2. b.

¶ Capituli. Sūmarium. ¶ De iusto cuius mors nō intelligitur ab impijs: increpantur iudei qꝫ christum in cruce subsannauerūt: & de idolis: de confitentibus in domino: de reprobatione iudeorū: & qꝫ impijs non est pax. Cap. lvij.

Iustus perit & + non est qui recogitet in corde suo: & viri misericordie colligūtur: quia nō est qui intelligat. A facie enim malitie collectus est iustus. + Veniat pax: requiescat in cubiculi suo: qambulauit in directione sua. Vos autem accedite huc filij auguratricis semē + adulteri & fornicarie. Super quem lusistis? Super quem dilatastis os: & eiecistis linguam? Nunquid non vos filij scelesti: semen mendax? Qui cōsolamini dijs subter omne lignum frondosum: immolantes paruulos in torrentibus subter + eminentes petras. In partibus torrētis pars tua: hec est sors tua. Et ipsis effudisti libamen: obtulisti sacrificiuz. Nūquid super his nō indignabor? Super montem excelsum & sublimem posuisti cubile tuuz: & illuc ascēdisti vt immolares hostias. Et post ostiuz & retro postem posuisti memoriale tuum: quia iuxta me discooperuisti & suscepisti adulterū. Dilatasti cubile tuū: & pepigisti cum eis fedus. Dilexisti stratū eorum manu aperta & ornasti te + regio vnguento & multiplicasti pigmenta tua. Misisti legatos tuos procul: & humiliata es vsqz ad inferos. In multitudine vie tue laborasti: nec dixisti: quiescam. Vitam manus tue inuenisti. Propterea non rogasti. Pro quo sollicita timuisti: qꝛ mentita es: & mei nō es recordata: neqꝫ cogitasti in corde tuo: quia ego tacens & quasi nō videns & mei oblita es. Ego autem annunciabo iustitiam tuam: & opera tua nō proderūt tibi: cuz clamaueris liberent te congregati tui. Et omnes eos auferet ventus: tollet aura. Qui autem fiduciam habet mei: hereditabit terrā & possidebit mōtem sanctum meum. Et dicam. Viam facite prebete iter: declinate de semita: auferte offendicula de via populi mei. Quia hec dicit + excelsus & sublimis habitans eternitatem: & sanctum nomen eius in excelso & in sancto habitans: & cum contrito & humili spiritu vt viuificet spiritum humilium: & viuificet cor contritorū. Non enim in sempiternuz litigabo: neqꝫ vsqz ad finez irascar: quia spiritus a facie mea egredietur & flatus ego faciam. Propter iniquitatem auaritie eius iratus sum: & percussi eum. Abscondi + & indignatus sum. Et abijt vagus in via cordis sui. Vias eius vidi & + sanaui euz & reduxi eū: & reddidi consolationes ipsi & lugentibus eius. Creaui fructum labiorum pacem: pacem ei qui lōge est & qui prope: dixit dominus: & sanaui eum. Impij autez quasi mare feruens quod quiescere non potest: & redundant fluctus eius in conculcationem & lutuz. Non est pax + impijs: dicit dominus deus.

A

al. + nō

al + dicit

al + adultere

als + imminētes

B

al. nō hꝫ + fedus

al. + regi

C

al. + dicit

D

de pe. di. 1. c. talis. als hꝫ + a te faciē meā als + dimisi

sup. 48. d als + dicit dñs deꝰ meꝰ impijs

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De ieiunio & elemosyna & alijs operibus misericordie & de veneratione & obseruatiōe sabbati: & de premijs eorūdem. Cap. lviij.

Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuaz: & annūcia populo meo scelera eorū: & domui iacob peccata eorū. Me etenim de die in diem querūt: & scire vias meas volūt quasi gens que iustitiaz fecerit & que iudiciū dei sui nō dereliquerit. Rogant me iudicia iustitie: & appropinquare deo volūt. Quare ieiunauimus & nō aspexisti: humiliauimus animas nostras & nescisti? Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra: & omnes debitores vestros repetitis. Ecce ad lites & ad contentiones ieiunatis: & percutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsqz ad hanc diem vt audiatur in excelso clamor vester. Nūquid tale est ieiuniuz quod elegi per diē affligere hominem animam suam? Nunquid contorquere quasi circulū caput suū: & saccum & cinerem sternere. Nunquid

A

di. 43. c. j.

33. q. 4. c. xpianꝰ.

B

istud + vocabis ieiuniū: τ diem accepta-
bilem domino. Nōne hoc est magis ieiuni
um qd̄ elegi? Dissolue colligationes im
pietatis: solue fasciculos deprimētes. Di-
mitte eos q cōfracti sunt liberos: τ omne
onus dirumpe. Frange esurienti panē tuū:
τ egenos vagosq; induc i domū tuā. Cū
videris nudū operi eū et carnē tuam ne
despexeris. Tūc erumpet qsi mane lumē
tuū τ sanitas tua citius orief. Et anteibit
faciem tuam iustitia tua: τ gloria domini
colliget te. Tūc inuocabis + τ dominus
exaudiet: clamabis τ dicet ecce adsum: +
qa misericors sum dominus deus tuus.
Si abstuleris de medio tui cathenam: et
desieris extendere digitū: τ loq quod nō
pdest cū effuderis esurienti aiam tuam: et
animam afflictam repleueris orief in te-
nebris lux tua: τ tenebre tue erūt sicut me
ridies. Et requiem tibi dabit dominus de
us tu' semper: τ implebit splendoribus
animam tuam: τ ossa tua liberabit Et eris
quasi hortus irrigu': τ sicut fons aqua-
rū cui' nō deficiēt aque. Et edificabūtur i
te deserta seculoꝝ: fundamenta generatio-
nis τ generationis suscitabis. Et vocabe-
ris edificator sepiū: auertēs semitas i qe-
tem Si auerteris a sabbato pedem tuū
facere volūtatem tuam i die sancto meo:
τ + vocaberis sabbatum delicatum τ san
ctū domini gloriosum: τ glorificaueris
eum dum non facis vias tuas: et non in-
uenitur voluntas tua vt loquaris sermo-
nem: tūc delectaberis super domino: τ su-
stollam te super + altitudines terre: τ ciba
bo te hereditate iacob patris tui. Os enim
domini locutum est.

al's + vocant — 23.q.5.c. mētem — 83.qō.2.c. si extimemus — di. 21. ca. oino — 89.di.ca decēter — C — al's + me — al. nō hꝫ + q: misericors sū dñs de' su' — B — al's + vocaueris — al's + altitudinē.

¶ Capituli Summariū. ¶ Potēs est de' ad saluādum benign' ad audiēdum: sed nostre iniqtates obsistūt: de armatura q̄ indutus est dominus. Cap. lix.

A — s.50.a — Nu.11.c. — 11.q.3.ca. oīpotētē — Eze.1.d

Ecce non est abbreuiata manus do-
mini vt saluare nequeat: neq; aggra
uata est auris eius vt nō exaudiat: sed ini
quitates vestre diuiserūt inter vos et de-
um vestrum: et peccata vestra absconderūt
faciem eius a vobis ne exaudiret. Manus
enim vestre pollute sunt sanguine: et di-
giti vestri iniqtate. Labia vestra locuta sūt
mēdacium: τ lingua vestra iniqtatem fa-
tur. Non est qui inuocet iustitiam: neq;
est qui iudicet vere: sed confidunt in ni-
hili: τ loquuntur vanitates. Concepe-
runt + laborem: τ pepererunt iniquita-
tem. Oua aspidum ruperunt: et telas ara
nee texuerunt. Qui comederit de ouis eo
rum morietur: τ quod confotum est erū
pet in regulum. Tele eorum non erūt in
vestimentum: neq; operientur operi-
bus suis. Opera eorum opera inutilia: τ
opus iniquitatis in manibus eorū. Pe-
des eorum ad malum currunt: τ festināt
vt effundant sanguinem innocētem. Co-
gitationes eorum cogitationes inutiles.
Vastitas τ contritio in vijs eorum. Viam
pacis nescierunt: τ non est iudicium in
gressibus eorum. Semite eorum incur-
uate sunt eis: omnis qui calcat in + eis
ignorat pacem. Propter hoc elongatum
est iudicium a nobis: et non apprehen-
det nos iustitia. Expectauimus lucem et
ecce tenebre: splēdorem τ in tenebris am
bulauimus. Palpauimus sicut ceci pa-
rietem: et quasi absq; oculis attrectaui-
mus. Impegimus meridie quasi in tene
bris: in caliginosis quasi mortui. Rugie
mus quasi vrsi omnes: et quasi columbe
meditantes gememus. Expectauimus iu
dicium et non est: salutem: et elongata
est a nobis. Multiplicate sunt enim ini-
quitates nostre coram te: τ peccata nostra
responderunt nobis. Quia scelera nostra
nobiscum τ iniquitates nostras cogno-
uimus: peccare τ mentiri contra domi-
num: et auersi sumus ne iremus post ter
gum dei nostri: vt loqueremur calum-
niam τ transgressionem. Concepimus τ
locuti sumus de corde verba mendacij: τ
conuersum est retrorsum iudicium: τ iu
stitia longe stetit. Quia corruit in + pla-
tea veritas: τ equitas non potuit ingredi.
Et facta est veritas in obliuione: τ qui re-
cessit a malo: prede patuit. Et vidit domi-
nus: τ malum apparuit in oculis eius:
quia non est iudicium. Et vidit + de-
us quia non est vir: τ aporiatus est: quia
non est qui occurrat. Et + saluabit sibi
brachium suum: τ iustitia eius ipsa + cō
firmauit eum. Indutus est + iustitia vt
lorica: τ galea salutis in capite ei'. Indu-
tus est vestimētis vltionis: τ opert' est qsi
pallio celi: sicut ad vindictam qsi ad retri-
butionem idignationis hostib' suis: τ vi-
cissitudinē inimicis suis. Insulis vicē red

Job.15.d — al's + dolorem — B — Prouer.1.b — al's + ea — al. nō hꝫ + ea necia — C — al's + plateis — al. nō hꝫ + deus — al's + saluauit — D — al's + cōfirmabit — Eph.6.c. — 1.thes.5.b — al's + iustitiam

det. Et timebūt q ab occidente nomen domini: & q ab ortu solis gloriam eius. Cum venerit q̄si fluuius violentus quem spiritus domini cogit: & venerit sion redemptor: & eis q redeūt ab iniq̄tate in iacob dicit dominus. Hoc fedus meū cū eis: dicit dominus. Spiritus meus q est in te: & verba mea q̄ posui in ore tuo: nō recedent de ore tuo & de ore seminis tui dicit dominus amodo & vsq3 in sempiternum.

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De primitiua ecclesia: de gloria ecclesie i p̄nti & de beatitudine ipsius in futuro. Cap. lx.

A Surge illuminare + hierusalem quia venit lumen tuum: & gloria domini super te orta est. Qr ecce tenebre operiēt terram: & caligo populos: super te autem orietur dominus: & gloria + eius in te videbit. Et ambulabūt gētes in lumine tuo: & reges in splēdore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos & vide: omnes isti congregati sūt venerūt tibi. Filij tui de lōge venient: & filie tue + de latere surgēt. Tūc videbis & afflues & mirabit & dilatabit cor tuū: q̄ndo cōuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentiū venerit tibi. Inundatio camelorū operiet te: dromedarij madian et effa. B Omnes de saba veniēt: aurū & thus deferētes: & laudem domino annūciātes. Omne pecus cedar cōgregabit tibi: arietes nabaioth ministrabūt tibi. Offerent super placabili altari meo & domū maiestatis mee glorificabo. C Qui sūt isti q vt nubes volāt: & q̄si columbe ad fenestras suas? Me enim insule + expectāt & naues maris in principio: vt adducam filios tuos de longe. Argētū eorū & aurū eorū cū eis nomini domini dei tui & sancto israel: q + glorificauit te. Et edificabūt filij peregrinorum muros tuos: & reges eorū ministrabūt tibi. In indignatiōe enim mea percussi te: & in recōciliatiōe mea misertus sum tui. Et aperientur porte tue iugiter: die ac nocte nō claudent: vt auferat a te fortitudo gētiū: & reges earum adducātur. Gēs enim et regnum qd nō seruierit tibi peribit: & gētes solitudine vastabūtur. Gloria libani ad te veniet: abies & buxus & pinus simul ad ornādū locū sanctificatiōis mee: & locū pedū meoꝝ glorificabo. Et veniēt ad te curui filij eorū q humiliauerūt te: & adorabunt vestigia pedū tuoꝝ: omnes q detrahebāt tibi: & vocabūt te ciuitatem domini sion sancti israel. Pro eo q fuisti derelicta & odio habita: et + nō erat q per te trāsiret: ponam te in superbiam seculorum gaudiū in generationem et generationem. Et suges lac gentium: et mammilla regum lactaberis. Et scies quia ego dominus saluās te: et redemptor tuus fortis iacob. Pro ere afferam aurum: & pro ferro afferam argētū: & pro lignis es: & pro lapidibus ferrū. D Et ponam visitationem tuam pacem: & prepositos tuos iustitiam. Non audietur vltra in terra iniq̄tas tua: vastitas et contritio + in terminis tuis: & occupabit salus muros tuos: & portas tuas laudatio. Nō erit tibi amplius sol ad lucēdū per diem: nec splēdor lune illuminabit te: sed erit tibi dn̄s i lucem sempiternam et deus tuus in gloriam tuam. Non occidet vltra sol tuus et luna tua nō minuet: qa dominus erit + tibi in lucem sempiternam: & complebūtur dies luctus tui. Populus aūt tuus omnes iusti in perpetuū hereditabūt terram: germē plātatiōis mee opus manus mee ad glorificādū. Minimus erit in mille: et paruulus i gētem fortissimā. Ego dn̄s i tempore eius subito faciam istō.

¶ Capituli Sūmariū. ¶ De vnctione & missiōe & predicatiōe Christi: de verbis ipsius ad predicatores: exultat ecclesia in decore suo. Cap. lxi.

A Spiritus domini super me: eo q vnxerit me. + Ad annūciandum mansuetis misit me: vt mederer contritis corde: & predicarem captiuis indulgentiam: et clausis apertionem: vt predicarem annum placabilem domino: & diem vltionis deo nostro: vt consolarer omnes lugentes vt ponerem + fortitudinem lugētibus sion: & darem eis coronam pro cinere: oleū gaudij pro luctu: palliū laudis pro spū meroris. B Et vocabūtur in ea fortes iustitie: plātatio domini ad glorificādū. Et edificabūt deserta a seculo & ruinas antiq̄s erigent: & instaurabūt ciuitates desertas et dissipatas in generationē & generationē. Et stabūt alieni & pascēt pecora vestra: & filij pegrinoꝝ agricole & vinitores vestri erūt. Vos aūt sacerdotes domini vocabimini: ministri dei + nostri dicet vobis. C Fortitudinē gentiū comedetis: & in gloria eoꝝ superbietis. Pro cōfusiōe vestra duplici & ru

Marginalia: al'. nō h3 + hier'3 — di. 15. ca. si. in fi. — al's + dn̄i — sup. 49. c — Mar. 8. a — al's + i latere surgent — al's + expectabūt — al's + glorificabit — apoc. 21. g — s. 35. a. — al's + nō erat q p̄s trāsiret — al's + nō erit — apoc. 21. g — apoc. 2. a — al'. nō h3 + tibi — de sa. vn. ca. vnico — Luc. 4. c. — al's h3 + dn̄s — al's + cōsolationē — al's + vrī

tore laudabūt patres eoꝝ. Propter hoc in terra sua duplicia possidebunt: leticia sempiterna erit eis. Quia ego dominꝰ diligēs iudiciū: ꝛ odio habens rapinā in + holocaustū. Et dabo opus eorū in veritate: ꝛ fedus perpetuū feriam eis. Et sciet in gentibus semen eoꝝ: ꝛ germen eorū in medio populoꝝ. Omnes qui viderint eos cognoscent illos: qꝛ isti sunt semen cui benedixit dn̄s. Gaudens gaudebo in domino: ꝛ exultabit aīa mea in deo meo. Quia induit me vestimētis salutis: ꝛ indumēto iusticie circūdedit me q̄si sponsū decoratum corona: ꝛ q̄si sponsam ornatam monilibꝰ suis. Sicut enī terra profert germen suū: ꝛ sicut hortus semen suū germinat sic dominus deus germinabit iustitiam ꝛ laudem coram vniuersis gentibus.

ℭ Capituli Sum. ℭ Predicatur aduentus Christi: fecūditas ecclesie ꝛ damor custodum: de iudicio. Cap. lxij.

PRopter sion non tacebo ꝛ propter hierusalem non quiescā: donec egrediatur vt splendor iustus eius: ꝛ saluator eiꝰ vt lampas accendatur. Et videbunt gentes iustum tuum: ꝛ cuncti reges inclytū tuum. Et vocabitur tibi nomen nouum: quod os domini nominauit. Et eris corona glorie in manu domini: ꝛ dyadema regni in manu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta: ꝛ terra tua non vocabitur amplius desolata. Sed vocaberis voluntas mea in ea ꝛ terra tua + inhabitata. Quia complacuit domino in te: ꝛ terra tua inhabitabitur. Habitabit enim iuuenis cum virgine: ꝛ habitabunt in te filijˀ tui. Et gaudebit sponsus super + sponsam: ꝛ gaudebit super te deus tuus. Super muros tuos hierusalem constitui custodes: tota die ꝛ tota nocte in perpetuū non tacebunt. Qui reminiscimini domini: ne taceatis: ꝛ ne detis silentiū ei donec stabiliat ꝛ donec ponat hierusalem laudem in terra. Iurauit dn̄s in dextera sua: ꝛ in brachio fortitudinis sue. Si dedero triticum tuū vltra cibum inimicis tuis: ꝛ si biberint filij alieni vinum tuū in quo laborasti. Quia q congregabūt illud comedent ꝛ laudabūt dominū: et q cōportātillō bibēt in atrijs sanctis meis. Transite transite per portas: preparate viam polo. Planū facite iter ꝛ eligite lapides: et eleuate signum ad populos. Ecce dominus auditum fecit in extremis terre. Dicite filie sion. Ecce saluator tuus venit ecce merces eius cum eo: ꝛ opus eius coram illo. Et vocabunt eos populus sanctus: redempti a domino. Tu autem vocaberis quesita ciuitas: ꝛ non derelicta.

ℭ Ca. Sū. ℭ De ascensione ꝛ passione christi commemoratio preteritarum Christi et nouarum postulatio. Cap. lxiij.

QUis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra? Iste formosus in stola sua gradiēs in multitudine + fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam ꝛ propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuū: ꝛ vestimenta tua sicut calcantium in torculari. Torcular calcaui solus: ꝛ de gentibus non est vir mecum. Calcaui eos in furore meo: ꝛ conculcaui eos in ira mea. Et aspersus est sanguis eorum super vestimēta mea: ꝛ omnia indumenta mea inquinaui. Dies enim vltionis in corde meo: annus + retributionis mee venit. Circūspexi ꝛ non erat auxiliator: quesiui ꝛ non fuit qui adiuuaret. Et saluauit mihi brachiū meū: ꝛ indignatio mea ipsa auxiliata est mihi. Et conculcaui pp̄los in furore meo: ꝛ inebriaui eos in idignatiōe mea: ꝛ detraxi in terram virtutē eoꝝ. Miserationū domini recordabor: laudem domini super omnibus q̄ reddidit nobis dominꝰ: ꝛ super multitudinem bonoꝝ + domꝰ israel q̄ largitus est eis fm̄ indulgentiā suam: ꝛ fm̄ multitudinem + misericordiaꝝ suaꝝ. Et dixit. Uerūtamen pp̄ls meus est: filij nō negātes: ꝛ factꝰ est eis saluator in omni tribulatione eoꝝ. Non est tribulatꝰ: ꝛ angelus faciei eiꝰ saluauit eos. In dilectione sua ꝛ idulgētia sua ipse redemit eos: ꝛ portauit eos ꝛ eleuauit eos cūctis diebꝰ seculi. Ipsi autem ad iracūdiam prouocauerūt: ꝛ afflixerūt spiritū + sancti eius. Et conuersus est eis in inimicū: ꝛ ipse debellauit eos. Et recordatus est dieꝝ seculi moysi ꝛ pp̄li sui. Ubi est qui eduxit eos de mari: cū pastoribꝰ gregis sui. Ubi est q posuit in medio eiꝰ spm̄ sancti sui? Qui eduxit ad dexteram moysen brachio maiestatis sue: q scidit aq̄s ante eos vt facerent sibi nomē sempiternū: qui eduxit eos per abyssos quasi equum in deserto nō impingentem: quasi animal in campo. Descēdēs spūs domi-

Margin notes: ꝫ cō. di. 5 ca. nō mediocriter — al. + holocausto — D — di. 15. c. si. — al. nō hꝫ + enim — A — B — al. + inhabitabit — al. + sposa — C — D — sub. 40. c. zacha. 9. c. mat. 21. a. — A — al. + tu — B — 24. q. 3. c. quid — al. + redemptionis — al. + domui — al. + miserationū — C — al. + sctī

ni ductor ei⁹ fuit. Sic adduxisti pplm tuum: vt faceres tibi nomē glorie. Attēde de celo: & vide de habitacło sctō tuo & ✝ glorie tue. Ubi est zelus tu⁹ & fortitudo tua: multitudo viscerū tuoꝝ & miserationū tuarū? Super me cōtinuerūt se. Tu enim pater noster: & habraam nesciuit nos: & israel ignorauit nos. Tu dñe pater noster: redēptor noster: a seclo nomē tuū. Quare errare nos fecisti dñe de vijs tuis: indurasti cor nostrum ne timeremus te. Cōuertere ꝓpter seruos tuos: tribus hereditatis tue. Quasi nihilū possederunt pplm sanctum tuū: hostes nostri cōculcauerūt sanctificationem tuam. Facti sum⁹ q̄si in principio cū non dominareris nostri: neq̃ inuocaretur nomen tuū super nos.

¶ Capituli Summariū. ¶ Desiderat aduentus Christi: & ipse occurrit facienti iustitiam: confitētur mala sua & bonitatē dei commemorat. Cap. lxiiij.

A Utinam dirumperes celos & descenderes. A facie tua montes defluerent sicut exustio ignis tabescerent: aque arderēt igni vt notum fieret nomen tuum inimicis tuis: a facie tua gentes turbarētur. Cum feceris mirabilia non sustinebimus. B Descendisti: & a facie tua montes defluxerunt. A seculo non audierunt: neq̃ auribus perceperunt. Oculus nō vidit deus absq̃ te: q̄ preparasti ✝ expectātibus te. Occurristi letanti & facienti iustitiam: in vijs tuis recordabuntur tui. Ecce tu iratus es & peccauimus: in ipsis fuimus semper & saluabimur. Et facti sumus: vt ✝ immundi omnes nos: & quasi pannus menstruate ✝ vniuerse iustitie nostre. Et C cecidimus quasi folium vniuersi: & iniquitates nostre q̄si ventus abstulerūt nos. Non est qui inuocet nomen tuū: q consurgat et teneat te. Abscōdisti faciem tuam a nobis: & allisisti nos in manu iniqtatis nostrē. Et nūc domine pat noster es tu: nos vero lutū: & fictor noster tu: & opera manuū tuarū omnes nos. D Ne irascaris domine satis: & ne vltra memineris iniqtatis ✝ nostre. Ecce ✝ respice pp̄ls tu⁹ omnes nos. Ciuitas ✝ scti tui facta est deserta: sion deserta facta est: hierlm desolata: domus sanctificatiōis nostre & glie nostre: vbi laudauerūt te patres nostri: facta est i exustionē ignis: & oīa desiderabilia nostra versa sunt in ruinas. Nunqd super his continebis te domine: tacebis & affliges nos vehemēter?

¶ Capituli Summarium. ¶ Uox Christi: de passiōe sua & cōtra iudeos: de idolatria: & de distātia inter seruiētem dominos & non seruientem deo: de felicitate hierusalem. Cap. lxv.

A Quesierunt me qui ante non interrogabant: inuenerunt qui non quesierunt me. Dixi. Ecce ego ecce ego ad ✝ gentem ✝ que nesciebat me: & que non inuocabat nomen meum. Expādi manus meas tota die ad populum incredulum: qui graditur in via non bona post cogitationes suas. Populus qui ad iracundiam prouocat me ante faciem meam semper: qui immolant in hortis & sacrificant super lateres: qui habitant in sepulchris et in delubris idolorum dormiunt: qui comedunt carnem suillam: & ius prophanum in vasis eorum: qui dicunt recede a me: non appropinques mihi quia immundus es. Isti fumus erunt in furore meo: ignis ardens tota die. Ecce scriptū est coram me. Non tacebo sed reddam et retribuam in ✝ sinu eorum iniquitates vestras: et iniquitates patrum vestrorum simul dicit domin⁹: qui sacrificauerūt super montes & super colles exprobrauerūt mihi: & remetiar opus eorū primū in sinu eorū. B Hec dicit domin⁹. Quomodo si inueniatur granū i botro: & dicat ne dissipes illud: quoniam bñdictio est: sic faciam propter seruos meos vt nō disperdam totū. Et educam de iacob semē: & de iuda possidētem mōtes ✝ meos. Et hereditabūt eam electi mei et serui mei habitabūt ibi: erūt campestria in caulas gregum: et vallis achor in cubile armētorum populo meo: qui requisierūt me. Et vos qui dereliquistis dñm: q obliti estis mōtem sctū meum: qui ponitis fortune mēsam & libatis super eam: numerabo vos in gladio & oēs i cede corruetis: pro eo q vocaui et nō respōdistis: locutus sum & nō audistis: & faciebatis malū i oculis meis: et q̄ nolui elegistis. Propter hoc hec dicit dñs de⁹. Ecce serui mei comedēt: & vos esurietis. Ecce serui mei bibēt: & vos sitietis. Ecce serui mei letabunt: & vos cōfūdemini. C Ecce serui mei laudabūt p̄ exultatiōe cordis: & vos clamabitis pre dolore cordis: & p̄ cō-

Marginalia (left): deu. 2⁹. d. | baru. 2. d. | als ✝ solio. | 11. q. 2. ca. qui diuina. §. de mortuis | 1. cor. 2. b. | al. ✝ diligētib⁹ | al. ✝ immūdus. | als ✝ oēs | ps. 78. | al. nō hz ✝ nostre | als ✝ dñe | als ✝ scta tua

Marginalia (right): Ro. 10. d. | al. ✝ gētē | al. nō hz ✝ que nesciebāt | al. ✝ sinu | al. ✝ sctōs | pre. 1. c. hie. 7. ca.

tritióe spūs vlulabitis: et dimittetis nomé vestrū i iuramētū electis meis. Et interficiet te dn̄s deus: et seruos suos vocabit nomine alio. In quo qui bn̄dictus est super terram bn̄dicetur i + deo amé. Et q iurat in terra: iurabit i deo amé. Quia obliuioni tradite sūt angustie priores: et q a absconditę sūt ab oculis nostris. Ecce eni ego creo celos nouos et terram nouam et non erūt i memoria priora. Et nō ascēdēt super cor: sed gaudebitis et exultabitis vsq in sempiternū i his q ego creo. Quia ecce ego creo hierusalem exultationem: et ppl'z ei⁹ gaudiū et exultabo i hierusalem: et gaudebo i populo meo: et nō audief i ea vltra vox flet⁹ et vox clamoris. Nō erit ibi amplius infans dierū: et senex q nō impleat dies suos: qm̄ puer cētum annorum morietur: et peccator cētū annorū maledictus erit. Et edificabūt domos et habitabūt: et plātabūt vineas et comedēt + fruct⁹ earum. Nō edificabūt et ali⁹ habitabit: nō plātabūt et alius comedet. Scdm̄ enim dies ligni: erūt dies ppl'i mei et opera manuū eoꝝ inueterabūt. + Electi mei nō laborabūt frustra: neq generabūt in cōturbatione: qa semé + bn̄dictoꝝ domini est: et nepotes eorum cū eis. Erit anteq̄ clamēt ego exaudiā: adhuc illis loq̄ntib⁹ ego audiā. Lupus et agn⁹ pascenf simul: et leo et bos comedēt paleas: et serpēti puluis panis ei⁹. Nō nocebūt neq occidēt in omni mōte sancto meo: dicit dominus.

¶ Capituli Sūmarium. ¶ De loco quietis domini: de reprobatione carnalis sacrificij: de partu virginis: de fecunditate ecclesie: de gaudio et delitijs hierusalem et ecclesie: de iudicio domini et de premijs sanctorum et penis impiorum: interponitur de missione et predicatione apostolorum. Cap. lxvi.

Hec dicit dominus. Celū sedes mea: terra autem scabellum pedum meorum. Que est ista domus quam edificabitis mihi: et quis iste locus + requietionis mee? Omnia hec manus mea fecit: et facta sunt vniuersa ista dicit dominus. Ad quem aūt respiciam nisi ad pauperculū et contritū spiritu: et tremētem sermones meos. Qui immolat bouem quasi q interficiat virū. Qui mactat pecus: quasi qui excerebret canem. Qui offert oblationem: q̄si qui sanguinem suillū offerat. Qui recordat thuris: quasi q benedicat idolo. Hec omnia elegerūt in vijs suis: et in abominationib⁹ suis anima eoꝝ delectata é. Vn̄ et ego eligam illusiones eoꝝ: et q timebāt adducam eis: qꝛ vocaui et nō erat q responderet: locut⁹ sum et nō audierūt. Feceruntq malū in oculis meis: et q nolui elegerūt. Audite verbū domini q tremitis ad verbū ei⁹. Dixerūt fratres vestri odientes vos: et abijcientes ꝑpter nomen meū. Glorificetur domin⁹: et videbim⁹ in letitia vestra: ipsi aūt confundenf. Vox + populi de ciuitate: vox de templo: vox domini reddētis retributioné inimicis suis. Antequā parturiret peperit: anteq̄ veniret part⁹ ei⁹ peperit masculū. Quis audiuit vnq̄ tale: et q vidit huic simile. Nūqd parturiet terra in die vna: aut parief gen⁹ sil: qꝛ parturiuit et peperit sion filios suos. Nūqd ego q alios parere facio: ipse non pariam dicit domin⁹? Si ego q generationé + ceteris tribuo sterilis ero: ait dn̄s de⁹ tuus. Letamini cū hierusalem: et exultate in ea omnes q diligitis eam. Gaudete cum ea gaudio vniuersi q + lugetis super eā: vt sugatis et repleamini ab + vbere cōsolationis ei⁹: vt mulgeatis et delitijs affluatis ab omnimoda gloria ei⁹. Quia hec dicit dominus. Ecce ego declinabo super eam q̄si flumen pacis: et q̄si torrētē inūdantē gloriā gētiū sugetis. Ad vbera portabimini: et super genua blādienf vobis. Quō si cui mater blādiaf: ita ego cōsolabor vos et in hierusalé cōsolabimini. Videbitis: et gaudebit cor vestrū: et ossa vr̄a q̄si herba germinabūt: et cognoscef man⁹ dn̄i seruis ei⁹: et + indignabif inimicis suis. Quia ecce dn̄s in igne veniet: et q̄si turbo + q̄driga ei⁹: + reddere in indignatione furoré suū: et increpationé suā in flāma ignis: qꝛ in igne dn̄s dijudicabit et in gladio suo ad oēm carné: et multiplicabunf interfecti a dn̄o. Qui sanctificabanf et mūdos se putabāt in hortis post + ianuā intrinsec⁹: q comedebāt carné suillā et abominationé et murem: sil consumenf dicit dn̄s. Ego aūt opera eoꝝ et cogitationes eoꝝ venio vt congregem cū omnib⁹ gētib⁹: et linguis et veniēt et videbūt gloriam meā. Et ponā in eis signū: et mittā ex eis q saluati fuerint ad gētes in mare: in affricā: in lydiam te

Marginalia (left): al. + dn̄o; D; 2. q̄. 7. c. paul⁹ dicit et. ca. q h⁹ ergo; al's + fructum; al's + dierū meis; al's + bn̄dictū; Sup. ii. b.; A; Actu. 7. f.; al + gētis; B; 1. q. 1. c. p esaiam

Marginalia (right): al's + fremitu; C; hie. i3. c.; al's + cūctis; D; al's + lugebatis; al's + vberib⁹; al's + cōminabit; E; al's + q̄drigę; al's + reddet; al. + vna; F; al's + in mari in affrica in lydia vel lydea

aĉies sagittam in italiã & greciã ad insulas longe: ad eos q non audierũt de me & nõ viderũt gloriã meam. Et annũciabũt gloriam meã gentib⁹: & adducẽt oẽs fratres vestros de cũctis gentib⁹ donũ domino in eqs & in q̃drigis & in lecticis & in mulis & in carrucis: ad montem sanctũ meũ hierusalẽ dicit domin⁹: quemodo si inferant filij israel mun⁹ in vase mũdo in domũ domini. Et assumam ex eis in sacerdotes & leuitas dicit domin⁹: qz sicut celi noui & terra noua que ego facio stare corã me dicit domin⁹ deus: sic stabit semen vestrũ & nomen vestrũ. Et erit mensis ex mẽse: & sabbatũ ex sabbato. Ueniet omnis caro: vt adoret corã facie mea dicit domin⁹. Et egredient & videbũt cadauera viroꝝ qui preuaricati sũt in me. Uermis eorũ non morietur: & ignis eorũ nõ extinguet: & erũt vsqz ad satietatẽ visionis omni carni.

B

I9. q.3.c. cũm. mar.9.g.

ℭ Explicit Esaias.

ℭ Incipit p̃fatio in hieremiã ꝓphetam.

HEc interp̃tatio hieronymi est. Si qd in ea nouerit: sm hebreos codices exploref. Alia est septuaginta interp̃tũ ecclesijs vsitata. Que q̃uis nõnulla dr̃ hẽat quam in hebreis codicib⁹ inueniũt: tñ vtraqz .i. secũdũ septuaginta: & secundũ hebreũ: apostolica auctoritate firmata est: non errore neqz reprehẽsiõe supiori: sed certo c̃silio septuaginta nõnulli aliter dixisse vel c̃texuisse intelligunt. Qđ idõ premõemus: ne q̃s alterã ex altera velit emẽdare. Or singulorũ in suo gñe veritas obseruãda est.

ℭ Incipit prologus in eundem.

HIeremias propheta cui hic prologus scribitur sermone quidẽ apud hebreos esaie & osee & quibusdam alijs prophetis videtur eẽ rusticior sed sensibus par est: qppe qui eodẽ spiritu prophetauerit. Porro simplicitas eloquij de loco ei in quo natus est accidit. Fuit enim anathotites qui est vsqz hodie viculus tribus ab hierosolymis distans milibus: sacerdos ex sacerdotibus & in matris vtero sanctificatus virginitate sua euãgelicũ virũ christi ecclesie dedicans. Hic vaticinari exorsus ẽ puer: & captiuitatem vrbis atqz iudee nõ solũ spiritu: sed & oculis carnis intuitus est. Jam decem tribus israel assyrij & medos transtulerant: iam terras earũ coloni gentium possidebãt. Unde in iuda tm̃ & in beniamin prophetauit: & ciuitatis sue ruinas quadruplici planxit alphabeto: qđ nos mẽsure metri versibusqz reddidim⁹. Preterea ordinẽ visionũ q apđ grecos & latinos omnino cõfusus est: ad pristinã fidem correximus. Librũ autẽ baruch notarij eius qui apud hebreos nec legit nec habetur pretermisimus. Pro his oĩbus maledicta ab emulis prestolãtes: qb⁹ me necesse est per singula opuscula rñdere. Et hoc patior: qz vos ita cogitis. Ceterũ ad cõpendiũ mali recti⁹ fuerat modũ furori eorũ silẽtio meo ponerẽ: q̃z quotidie noui aliqd scriptitantẽ inuidoꝝ insaniã prouocare.

hier.1.b

ℭ Item alius prologus in eundem.

JOachim filius osie cui⁹ tertiodecimo anno ꝓphetare exorsus est hieremias sub quo & oldam mulier ꝓphetauit ipse est q alio noĩe appellat eliachim: & regnauit sup tribũ iuda & hierusalem annis vndecim. Cui successit in regnum filius ioachim cognomẽto iechonias qui tertio mense regni eius die decima captus a ducibus nabuchodonosor ductus est in babylonem: & in loco eius constitutus est sedechias filius iosie patruus eius. Cui⁹ anno vndecimo hierusalẽ capta atqz subuersa est. Nemo igit putet eundem in danielis principio ioachin qui in ezechielis exordio ioachim scribitur. Iste extremam syllabam chim habet ille chin. Et ob hanc causam in euãgelium sm mattheum vna videt deesse generatio: qz secũda tessere decas in ioachim desinit filium iosie: & tertia incipit a ioachin filio ioachim. Quod ignorans porphirius calũnias instruit ecclesie: suã ostendens imperitiã: dũ euangelistã mattheũ arguere nitit falsitatis. Deqz traditũ scribit ioachis: mõstrat nõ aduersarioꝝ fortitudinis fuisse victoriã: sz dñi voluntatis.

ℭ Incipit argumentum in eundem.

Hieremias anathotites: qui est viculus tribus a hierosolymis distans milibus apud taphnas in egypto a pplo lapidibus obrutus occubuit. Jacet vero in eo loco sepultus: quo dudū pharao rex habitauerat. Et quoniam postulatione sua defugatis ab eodē loco serpētibus egyptios a tactu aspidum facit esse securos: magna eum ibi religione egyptij venerantur.

ℭ Explicit argumentum.

ℭ Incipit hieremias propheta.

ℭ Ca. Sū. ℭ De sanctificatione et missione hieremie: de virga vigilante: et olla succensa a facie aquilonis: propheta confortatur. Cap. j.

Verba hieremie filij helchie de sacerdotibus qui fuerūt in anathoth in terra beniamin. Qd factū est verbum dñi ad eum in diebus iosie filij amon regis iuda: in tertiodecimo āno regni eius. Et factū est in diebus ioachim filij iosie regis iuda vsq; ad cōsummationem vndecimi anni sedechie filij iosie regis iuda vsq; ad trāsmigrationē hierusalem in mense quinto. Et factum est verbum dñi ad me dicens. Priusquā te formarē in vtero noui te: et antequā exires de vulua sanctificaui te + et //prophetam in gentibus dedi te. Et dixi. //A.a.a. domine deus. Ecce nescio loqui: quia puer ego sum. Et dixit dñs ad me. Noli dicere + quia puer sum: quoniam ad oia que mittam te: ibis: et vniuersa quecūq; mādauero tibi: loqueris. Ne timeas a facie eorum: quia tecum ego sum vt eruā te dicit dñs. Et misit dominus manū suā et tetigit os meū et dixit ad me. //Ecce dedi verba mea in ore tuo: ecce constitui te hodie sup gētes et super regna: vt euellas et destruas et disperdas et dissipes et edifices et plantes. Et factum est verbum domini ad me dicens. Quid tu vides hieremia? Et dixi. Uirgam vigilantē ego video. Et dixit dñs ad me. Bene vidisti: quia vigilabo ego sup verbo meo vt faciā illud. Et factum est verbum dñi secundo ad me dicēs. Quid tu vides? Et dixi. Ollam succensam ego video: et faciem eius a facie aquilonis. Et dixit dñs ad me. Ab aquilone pandetur omne malū: super oēs habitatores terre. Quia ecce ego conuocabo oēs cognationes regnorum aquilonis: ait dñs: et venient et ponēt vnusquisq; soliū suum in introitu portarum hierusalem: et super oēs muros eius in circuitu et sup vniuersas vrbes iuda. Et loquar iudicia mea cum eis sup omnem maliciā eorū qui dereliquerūt me: et libauerūt diis alienis et adorauerūt opus manuū suarum. Tu ergo accinge lūbos tuos et surge: et loquere ad eos oia que ego precipio tibi. Ne + formides a facie eorum: nec enim timere te faciam vultū eorum. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitam et in colūnam ferreā: et in murū eneum sup oēm terrā regibus iuda: principibus eius et sacerdotibus: et populo terre: et bellabunt aduersum te et nō preualebunt: quia ego tecum sum: ait dominus vt liberem te.

ℭ Ca. Sū. ℭ Docet quid dicat: increpat propter sacerdotes et pastores pro idolis: de fonte aque viue: de aqua turbida et aliena vinea: increpat hierusalem quod sit inobediens et meretrix degenerās polluta idolis: desperans obstinata oblita dñi: increpat de sanguine pauperum. Cap. ij.

Et factum est verbum domini ad me dicens. Uade et clama in auribus hierusalem: dicens. Hec dicit dominus. Recordatus sum tui miserans adolescentiam tuam et charitatē desponsationis tue: quando secuta es me in deserto: in terra que non seminatur. Sanctus israel dño primitie frugū eius. Omnes qui deuorant eū delinquūt: mala venient super eos dicit dominus. Audite verbū domini domus iacob: et omnes cognationes domus isrl. Hec dicit dominus. Quid inuenerūt patres vestri in me iniquitatis: quia elongauerūt a me: et ambulauerūt post vanitatē: et vani facti sunt? Et non dixerūt vbi est dominus qui ascēdere nos fecit de terra egypti: qui traduxit nos per desertū: per terrā inhabitabilem et inuiam per terrā sitis: et imaginē mortis: per terram in qua nō ambulauit vir neq; habitauit hō. Et induxi vos in terram carmeli: vt comederetis fructū eius et bona illius. Et ingressi contaminastis terrā meā: et hereditatem meam posuistis in abominationem. Sacerdotes

A B dis. non hz + et // di. 78. .q. hoc regulari. de renū. c.nisi. infra.14.b dis non hz + quia //.8.q.i.c. in scripturis de renū. c.nisi. //di.36.c ecce. dist.x.c. certum.c. suscipitis. de maio. c.solite. de his que fiūt a prela.c. serā. vj.q.j.ca. beatus de of. de leg.c.2. li.6. C infra.24.b

D dis + timeas infra.15.b A infra.3.b. B

nõ dixerũt vbi est dñs:t tenẽtes legẽ ne-
scierũt me:t pastores preuaricati sunt in
me. Et pphete pphetauerũt in baal:t ido
la secuti sunt. Propterea adhuc iudicio
ↄtendã vobiscum ait dñs:t cũ filijs priis
C disceptabo. Transite ad insulas cethim t
videte:t in cedar mittite t considerate ve
hemẽter:t videte si factum est huiuscemo
di. si mutauit gẽs deos suos:t certe ipsi nõ
sunt dij. Populus vero meus mutauit
gloriam suam in idolum. Obstupescite ce
li super hoc:t porte eius desolamini vehe-
menter dicit dñs. Duo enim mala fecit po
pulus meus. Me dereliqrunt fontẽ aq vi-
ue:t foderũt sibi cisternas + dissipatas: q
cõtinere nõ valent aquas. Nũqd seruus est
israel aut vernaculus? Quare ergo factus
D est in predã? Super eũ rugierũt leones t
dederũt vocem suam:posuerunt terrã eius
in solitudinẽ. Ciuitates eius exuste sunt:
t nõ est q habitet in eis. Filij quoqz mẽ
pheos t taphnes ↄstuprauerũt te vsqz ad
verticẽ. Nũqd nõ istud factũ est tibi:q de-
reliqsti dñm deũ tuũ eo tpe quo ducebat
te p viã? Et nũc qd tibi vis in via egypti:
vt bibas aquã turbidam? Et quid tibi cũ
via assyriorũ vt bibas aquã fluminis? Ar
guet te malitia tua:t auersio tua increpabit
te. Scito t vide q malum t amarũ ẽ reli
quisse te dominum deum tuũ:t non esse
timorẽ eius apud te:dicit dñs deus exer-
cituũ. A seculo cõfregisti iugũ meũ: rupi
sti vincula mea:t dixisti. Nõ seruiã. In oĩ
enim colle sublimi:t sub oĩ ligno fron-
doso tu psternabaris meretrix. Ego autẽ
plantaui te vineã electã oẽ semen verum.
E Quõ ergo cõuersa es mihi in prauũ vi-
neã alienã? Si laueris te nitro t multipli-
caueris tibi herbã borith:maculata es in
iniqtate tua corã me:dicit dñs deus. Quõ
dicis: nõ sum polluta:post baalim nõ am
bulaui. Uide vias tuas i cõualle:scito qd
feceris. Cursor leuis explicãs vias + suas
onager assuetus in solitudine: in deside-
rio aĩe sue attraxit ventũ amoris sui. Nul
lus auertet eã. Oẽs q qrunt eã nõ deficiẽt:
in menstruis eius inuenient eã. Prohi-
be pedẽ tuũ a nuditate:t guttur tuum a siti.
Et dixisti. Desperaui:nequaqz faciam. Ada
maui qppe alienos:t post eos ambulabo. Quõ
confunditur fur qñ deprehenditur:sic cõ-
fusi sunt domus israel ipsi t reges eorum

als replicat + cisternas.
22. q. i. c. bone
isra. c. 46
isra. 5. b.
Esa. 5. d.
Als + tuas

principes t sacerdotes t pphete eorũ:dicẽtes
ligno:pr meus es tu:t lapidi tu me genui
sti. Uerterũt ad me tergũ t nõ faciẽ t i tẽ-
pore afflictiõis sue:dicent:surge t libera
nos. Ubi sunt dij tui qs fecisti tibi? Sur
gant t liberẽt te:in tpe afflictiõis tue. Scdm
numerũ qppe ciuitatũ tuarũ erãt dij tui iu
da. Quid vultis mecũ iudicio ↄtẽdẽ. Oẽs
dereliqstis me dic dñs. Frustra pcussi fi-
lios vros:disciplinã nõ receperũt. Deuora
uit gladius vester pphetas vestros qsi leo +
vastat gñatio vra. Uidete vbũ dñi. Nũqd
solitudo factus sum israeli:aut terra sero
tina. Quare ergo dixit pplus meus recessimus
nõ veniemus vltra ad te. Nũqd obliuisce
tur virgo ornamẽti sui:+ aut spõsa fascie
pectoralis sue? Pplus vero meus oblitus ẽ mei
dieb' innumeris. Quid niteris bonã oñ-
dere viã tuã:ad querẽdã dilectionẽ:que
insup t malitias tuas docuisti vias tuas:
t i alis tuis inuẽtus ẽ sanguis aĩarũ pau
perũ t innocentũ? Nõ in fossis iueni eos:
sz in oĩbus que supra memoraui. Et dixi
sti. Absqz peccato t inocẽs ego sum:t ppte
rea auertat furor tuus a me. Ecce ego iudi-
cio contẽdam tecũ:eo q dixeris:nõ pecca-
ui. Qz vilis fca es nimis:iterãs vias tu-
as. Et ab egypto cõfunderis:sicut cõfusa es
ab assur. Nã t ab ista egredieris:t manus tue
erũt sup caput tuũ:qñ obtriuit dñs con
fidẽtiam tuã:t nihil habebis prosperum.

¶ Ca. iij. ¶ Increpat hierusalẽ de petõ:
q cũ multis amatoribus fornicata:de ipsu
dẽtia:de pnia cõparat fornicatiõi duarũ so
rorũ. Sermo dñi ↄ assyrios:de reuersiõe iu
da t hierusalẽ:de penitẽtia populi. Ca. iij.

Uulgo dicit. Si dimiserit vir vxorẽ
suam t recedẽs ab eo duxerit virum
alterũ:nũqd reuertetur ad eã vltra? Nun
quid nõ polluta erit t contaminata mu-
lier illa? Tu aũt fornicata es cũ amatori-
bus multis:tñ reuertere ad me dicit do-
minus:t ego suscipiã te. Leua oculos tuos
in directũ:t vide vbi + nũc psrata sis. In
vijs sedebas expectãs eos quasi latro insi-
dias in solitudine:t polluisti terrã in for
nicationibus tuis t in malitijs tuis. Quã
obrẽ phibite sunt stille pluuiarũ:t serotĩ
nus imber nõ fuit. Frons mulieris me-
retricis fca ẽ tibi:noluisti erubescere. Er
go saltẽ amõ voca me pr meus:dux virgi
nitatis mee tu es. Nũqd irasceris in ppe-

F
isra. 32. f.
deu. 32. c.
isra. 11. c.
als + vastat
als + vastator
als non hz + aut vel t
B
A
Als + non
B

tuū:aūt pseuerabis in finē. Ecce locuta es ⁊ fecisti mala:⁊ potuisti. Et ꝓ verbis pnle verbis supbie blasphemasti:⁊ ipleſti cogitationē tuā malā:⁊ o.idisti ꝯ viꝝ fortitudinē tuā:vt posses facere qđ ſmone tractasti. Et dixit dñs ad me:i dieb⁹ iosie regis. Nunqd vidisti q̄ fecerit auersatrix israel? Abijt sibimet sup omnē montē excelsum ⁊ sub oī ligno frondoso ⁊ fornicata ē ibi.

Sup. 2.d.

Et dixi:cū fecisset hec oīa. Ad me + reuertere ⁊ nō est reuersa. Et vidit puaricatrix soror ei⁹ iuda:qꝛ ꝓ eo ꝙ mechata eēt auersatrix israel dimisissem eā:⁊ dedissē ei libellū repudij:⁊ nō timuit puaricatrix iuda soror ei⁹:sed abijt ⁊ fornicata ē et ipa ⁊ facilitate fornicatiōis sue cōtaminauit terrā:⁊ mechata est cū lapide ⁊ ligno. Et i oībus his nō est reuersa ad me preuaricatrix soror eius iuda in toto corde suo: sꝫ in mēdacio:ait dñs. Et dixit dñs ad me. Iustificauit aiam suā auersatrix isrl cōparatione puaricatricis iude. Uade ⁊ clama sermōes istos cōtra aquilonē:⁊ dices. Reuertere auersatrix israel ait dñs:⁊ nō auertā faciem meā a vobis:qꝛ sanctus ego suꝫ dicit dñs:⁊ non irascar in perpetuum Uerūtamen scito iniqtatem tuam:qꝛ in dominum deum tuuꝫ preuaricata es. Et dispersisti vias tuas alienis sub oī ligno frōdoso:⁊ vocē meā nō audisti ait domin⁹. Cōuertimini filij reuertētes:dic dñs: qꝛ ego vir vester. Et assumā vos:vnū de ciuitate:⁊ duos de cognatione: ⁊ introducam vos i sion. Et dabo vobis pastores iuxta cor meū:⁊ pascent vos sciētia ⁊ doctrina. Cūqꝫ multiplicati fueritis ⁊ creueritis i terra in diebus illis ait dñs. nō dicent vltra arca testamēti dñi neqꝫ ascēdet sup cor neqꝫ recordabūtur illius nec visitabit nec fiet vlt a. In tēpore illo vocabūt hierusalē soliū domini:⁊ congregabūtur ad eā oēs gētes in nomine dñi in hierusalem:⁊ nō ambulabunt post prauitatem cordis sui pessimi. In diebus illis ibit domus iuda ad domum israel:⁊ venient simul de terra aquilonis ad terrā quā dedi pribus vrīs. Ego autem dixi. Qōn ponā te in + filios ⁊ tribuam tibi terram desiderabilē hereditatem preclaram exercituum gentiuꝫ? Et dixi. Patrem vocabis me:⁊ post me ingredi nō cessabis. Sed quomodo si contēnat mulier amatorem suum:sic contempsit me domus israel dicit domin⁹. Uox in vijs audita est:ploratus ⁊ vlulatus filiorū israel:quoniam iniquam fecerunt viā suā:obliti sunt dñi dei sui. Cōuertimini filij reuertētes:⁊ sanabo auersiones vestras. Ecce nos venimus ad te. Tu.n.es dominus deus nr. Uere mēdaces erāt colles ⁊ multitudo mōtiū Uere in dño deo nostro salus israel. Confusio comedit laborē patrū nostrorū ab adolescētia nra:greges eorum ⁊ armenta eorum:filios eorū ⁊ filias eorum. Dormiemus in confusione nostra:⁊ operiet nos ignominia nra:quoniaꝫ domino deo nostro peccauimus nos ⁊ patres nostri ab adolescētia nostra vsqꝫ ad diem hanc ⁊ non audiuimus vocē domini dei nostri.

C — Alś + cōuertere — Alś + aduersatrix — D — Sup. 2.a. — E — F — Alś + filijs — Iesa. 11.c. Mat. 2.c. — B

¶ Ca. Sū. ¶ Promittitur venia si se lauerint:de destructione iude per assyrios qꝛ non penituit:dolet propheta de interitu gentis sue. Cap. iiij.

Si reuerteris ad me israel ait dominus ad me cōuertere. Si abstuleris offendicula tua a facie mea nō cōmoueberis. Et iurabis viuit dominus in veritate ⁊ in iudicio ⁊ in iusticia:⁊ benedicēt eum gentes:ipsumqꝫ laudabunt. Hec.n. dicit dominus viro iuda ⁊ + habitatori hierusalē. Nouate vobis nouale:⁊ nolite serere sup spinas. Circūcidimini dño: ⁊ auferte pputia cordiū vestrorū viri iuda ⁊ habitatores hierusalē:ne forte egrediat vt ignis indignatio mea ⁊ succēdat:⁊ nō sit q extinguat. Oīa aūt hec mala veniēt ꝓpter malicia cogitationū vestrarū Annūciate in iuda ⁊ in hierusalē:auditū facite: loqmini ⁊ canite tuba i terra:clamate fortiter:⁊ dicite. Congregamini ⁊ ingrediamur ciuitates mūitas:leuate signū i syō. Cōfortamini:nolite stare:qꝛ malū ego adduco ab aqlone:⁊ cōtritionē magnā. Ascēdit leo de cubili suo:⁊ pdo gentiū se + leuauit. Egressus ē de loco suo:vt ponat terrā tuā in + solitudinē. Ciuitates tue vastabunt remanētes absqꝫ habitatore. Sup hoc accingite vos cilicijs:plāgite ⁊ vlulate:qꝛ nō ē auersa ira furoris dñi a vobis. Et erit i die illa dicit dñs:pibit cor regis ⁊ cor principū:⁊ obstupescēt sacerdotes ⁊ pphete ɔsternabunt. Et dixi. Heu heu heu dñe deus. Ergo ne decepisti populū istū ⁊ hierusalē dicēs:pax erit vobis? Et ecce per

A — 22.q.i.c. iurabūt c. ɔsidera ⁊ c. fin. de iureiur. c. ⁊ si xpo — Alś non hꝫ + habitatori. — Osee. 1.d de ver. si. c.i. — B — Alś + leuabit — Alś + desolationem — C

uenit gladius vsq3 ad alas. In tpe illo dicet ppio huic & hierusalē ventus vrens i vijs que sunt in deserto vie filie ppli mei nō ad ventilandū & ad purgandū. Spiritus plen⁹ ex his veniet mihi. Et nūc ego: s3 loquar iudicia mea cū eis. Ecce quasi nubes ascēdet: & quasi tēpestas currus ei⁹. Velociores aqlis eq illius. Ve nobis qm̄ vastati sum⁹. Laua a malicia cor tuū hierusalē vt saluaris. Vsq3quo morabūtur in te cogitationes noxie: Uox enim annūciātis a dan: & notū facētis idolū de mōte effraim. ✠ Dicite gētibus. Ecce auditū est in hierusalē custodes venire3 de terra longinqua: & dare sup ciuitates iuda vocē suā. Quasi custodes agrorū facti sunt sup eam in gyro: q2 me a i iracūdiam puocauit: dicit dñs. Vie tue cogitationes tue fecerūt hec tibi. Ista malicia tua: q2 amara: q2 tetigit ✠ cor tuū. Ventrē meū: ventre3 meū doleo: sensus cordis mei turbati sūt in me. Nō tacebo. Qm̄ vocē ✠ buccine audiuit aīa mea: clamorē prelij. Cōtritio sup contritionē vocata est: & vastata est omnis terra. Repente vastata sūt tabernacula mea subito pelles mee. Vsq3quo videbo fugiētem: audiā vocē buccine. Q2 stultus populus meus me nō cognouit. Filij insipiētes sunt & vecordes. Sapiētes sūt vt faciāt mala: bene aūt facere nescierūt. Aspexi terram & ecce vacua erat & nihil: & celos & nō erat lux in eis. Vidi montes: & ecce mouebant: & omnes colles conturbati sunt. Intuitus sum & non erat homo: & oē volatile celi recessit. Aspexi: & ecce carmelus desertus: & omnes vrbes eius destructe sunt a facie dñi: & a facie ire furoris eius. Hec.n. dicit dñs. Deserta erit omnis terra: s3 tñ consummationē nō faciam. Lugebit terra: & merebunt celi desuper: eo q locutus sum. Cogitaui & nō penituit me: nec auersus sum ab eo. A voce equitis & mittētis sagittā fugit omnis ciuitas. Ingressi sūt ardua: & ascēderūt rupes. Vniuerse vrbes derelicte sūt: & nō habitat i eis homo. Tu autem vastato quid facies? Cū3 vestieris te coccino: cū ornata fueris monili aureo & pinxeris stibio oculos tuos frustra componeris. Cōtēpserūt te amatores tui: aīas tuas querēt. Vocem enim quasi parturiētis audiui: angustias vt puerpere. Vox filie syon ✠ inter morientes expandentisq3 man⁹ suas. Ve mihi q2 deficit anima mea propter interfectos.

D — Sap.1.a. — Als ✠ cōcitate gētes ec ce — Als ✠ os — E — Als ✠ tube — 16.q.7.c. & hoc di. simul. in fi. — F — G — Als ✠ iter morientis expādentis

¶ Ca. v. ¶ Dñs querit fidē in populo: cōplexa ad obstinatos vadit: pdicat vastationē iude ppter peccata non tātū plebis s3 principū: cathalogus peccatorū hierusalē scribit: ppter que tradet inimicis seruandi pplm: q deū nō timet: & q ingrat⁹ est: & pteriit sermones eius pessime. Cap. v.

Circuite vias hierusalem & aspicite & cōsiderate: & querite in plateis ei⁹ an inueniatis virū facientem iudiciū & querentem fidē: & ppicius ero ✠ ei. Q2 si et viuit dñs dixerint: & hoc falso iurabūt. Dñe oculi tui respiciūt fidē. Percussisti eos & non doluerūt: attriuisti eos & renuerūt accipere disciplinam. Indurauerūt facies suas supra petram: & noluerūt reuerti. Ego autē dixi. Forsitan pauperes sunt & stulti: ignorātes viā dñi & iudiciu3 dei sui. Ibo ergo ad optimates & loqr eis. Ipsi.n. cognouerūt viā dñi & iudiciū dei sui. Et ecce magis hi simul cōfregerūt iugū: rupūt vincula. Idcirco pcussit eos leo de silua: lup⁹ ad vesperam ✠ vastauit eos: pardus vigilans sup ciuitates eorū. Omnis q egressus fuerit ex eis capietur: q2 multe sunt puaricationes eorū: confortate sunt auersiōes eorū. Sup quo propitius tibi eē potero? Filij tui dereliquerūt me: & iurāt in his q nō sunt dij. Saturaui eos & mechati sūt: & i domo meretricis luxuriabātur. Equi amatores i feminas: & emissarij facti sūt. Vnusquisq3 ad vxorē primi sui hinniebat. Nunquid sup his nō visitabo dicit dñs: & in gente tali nō vlciscet aīa mea? Ascendite muros eius & dissipate: cōsumationē autem nolite facere. Auferte ✠ propagines eius: q2 nō sunt ✠ dñi. Preuaricatione.n. preuaricata est in me domus israel & domus iuda: ait dominus. Negauerūt dñm: & dixerūt. Nō est ipse neq3 veniet sup nos malū gladiū: & famē nō videbimus. Prophete fuerūt in ventū locuti: & responsum nō fuit in eis. Hec ergo eueniēt illis. Hec dicit dñs deus exercituū. Q2 locuti estis verbū istud. Ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem: & populum istum: ✠ in ligna: & vorabit eos. Ecce ego adducā sup vos gētem de longinquo domus israel: ait domin⁹: gentem robustam: gentē antiquam: gentem cui⁹ ignorabis linguā nec intelliges

A — Als ✠ ei⁹ vel eis — B — Als ✠ vastabit — C — Eze.22.c. supra eo.c. infra.9.c. — Als ✠ propagines. — Als ✠ dñi — D — Als non hs ✠ i. e.

quid loquat. Pharetra ei⁹ q̄si sepulchꝛū patēs: vniuersi fortes. Et comedet segetes tuas ⁊ panē tuū: deuorabit filios tuos ⁊ filias tuas: comedet gregem tuū ⁊ armenta tua: ⁊ comedet vineā tuam ⁊ ficus tuas: et cōteret vrbes munitas tuas in qb⁹ tu habes fiduciā gladio. Uerūtamen in diebus illis ait dñs non faciam vos in consūmationem. Q: si dixeritis quare fecit dominus de⁹ noster nobis hec oia: dices ad eos. Sicut dereliqstis me ⁊ seruistis dō alieno in terra vr̄a: sic seruietis ✠ dijs alienis in terra nō vr̄a. Annūciate hec domui iacob: ⁊ auditū facite in iuda dicētes. Audi popule stulte q nō habes coꝛ: qui habentes oculos nō videtis: ⁊ aures: ⁊ non auditis. Me ergo non timebitis ait dñs: ⁊ a facie mea nō dolebitis? Qui posui arenā terminum mari: pceptū sempiternū qd̄ nō pteribit: ⁊ nō cōmouebunt: ⁊ nō poterūt: ⁊ intumescēt fluctus eius: ⁊ nō trāsibūt illud. Populo aūt huic factum est coꝛ incredulū ⁊ exasperans. Recesserūt ⁊ abierunt: ⁊ non dixerūt in coꝛde suo. Metuamus dominū deū nostrū: qui dat nobis pluuiam temporaneā ⁊ serotinā in tempoꝛe suo: plenitudinē annue messis custodientē nobis. Iniqtates nostre declinauerūt hec: ⁊ peccata nostra phibuerūt bonū a nobis: quia inuēti sunt in pplo meo impij: insidiātes q̄si aucupes: laqos ponentes ⁊ pedicas ad capiendos viros. Sicut decipula plena auib⁹: sic domus eoꝝ plene dolo. Jō magnificati sunt ⁊ ditati: ingrassati sūt ⁊ impinguati: ⁊ pterierūt ſmones meos pessime. Causā ✠ vidue nō iudicauerūt: cā pupilli ✠ nō dixerūt: ⁊ iudicium pauperū non iudicauerunt. Nū quid super his nō visitabo dicit domin⁹: aut super gentem huiuscemodi non vlciscetur anima mea. Stupoꝛ ⁊ mirabilia facta sunt in terra. Prophete prophetabant mendaciū: ⁊ sacerdotes applaudebāt manibus suis: ⁊ populus meus dilexit talia. Quid igit fiet in nouissimo eius?

¶ Ca. Sū. ¶ Describit aduētus nabuchodonosoꝛ ⁊ trāslatio ppli pp̄ter auaritiā sacerdotum ⁊ q: pp̄s non audit vocem tube: nō purgat in cōflatoꝛio doꝝ. Cap. vi.

Confoꝛtamini filij beniamin in medio hierusalem: ⁊ in thecua clangite buccina: ⁊ sup bethacarem leuate vexillū: q: malum visum est ab aquilone ⁊ cōtritio magna. Speciose ⁊ delicate assimilaui filiā syon: ad eā veniēt pastoꝛes ⁊ greges eoꝝ. Fixerūt in ea tentoꝛia in circuitu: pascet vnusqsq̄ eos q sub manu sua sunt. Sāctificate sup eā bellū: cōsurgite ⁊ ascendamus in meridie. Ue nobis q2 declinauit dies: q: longioꝛes facte sunt vmbꝛe vespi. Surgite ⁊ ascēdamus in nocte: ⁊ dissipem⁹ domus eius: q: hec dicit dñs exercituū. Cedite lignū eius: ⁊ ✠ fundite circa hierusalē aggerē. Hec ē ciuitas visitationis: oīs calūnia in medio ei⁹. Sicut frigidā facit cisterna aquā suā: sic frigidā fecit malitiā suā. Iniqtas ⁊ vastitas audiet in ea coꝛā me semp: infirmitas ⁊ plaga. Erudire hierusalē ne foꝛte recedat aīa mea a te: ne foꝛte ponā te desertā: terrā inhabitabilē. Hec dicit dominus exercituū. Usq3 ad racemum colligēt quasi in vinea reliqas israel. Cōuerte manū tuā q̄si vindemiatoꝛ ad cartallū. Cui loquar: ⁊ quē contestaboꝛ vt audiat? Ecce incircūcise aures eoꝝ: ⁊ audire nō possunt. Ecce verbū dñi factū est eis i oppꝛobꝛiū: ⁊ nō suscipiet illud. Jdcirco furoꝛe dñi plenus sum: laboꝛaui sustinēs. Effunde sup paruulū ✠ furoꝛē: ⁊ sup ✠ cōciliū iuuenū simul. Uir enim cū ✠ muliere capiet: senex cum pleno dierū. Et trāsibūt domus eoꝝ ad alteros: agri ⁊ vxoꝛes pariter: q: extēdā manū meā sup habitātes terrā: dicit dominus. A minoꝛe qppe vsq3 ad maioꝛem oēs auaritie studēt: ⁊ a pꝛpheta: vsq3 ad sacerdotē cūcti faciunt dolū. Et curabant cōtritionem filie populi mei cū ignominia dicentes: pax: pax: ⁊ non erat pax. Confusi sunt q: abominationem fecerunt: quin potius cōfusione nō sūt cōfusi: ⁊ erubescere nescierūt. Quāobꝛē cadēt inter ruentes: in tempoꝛe visitationis sue coꝛruent: dicit dñs. Hec dicit dominus. State sup vias ⁊ ✠ videte: ⁊ interrogate de semitis antiquis que sit via bona: ⁊ ambulate in ea ⁊ inuenietis refrigeriū aiabus vestris. Et dixerūt, Nō ambulabim⁹. Et cōstitui sup vos ✠ speculatoꝛes. Et dixi audite vocē tube. ✠ Et dixerūt. Nō audiem⁹. Jdeo audite gētes ⁊ ✠ cognoscite cōgregatio: quāta ego faciā eis. Audi terra. Ecce ego adducā mala sup populū istum: fructum cogitationū eius: q: verba mea non audierūt: ⁊ legem meā pꝛoiecerūt. Ut quid mihi thus de saba affertis: ⁊ calamum

Marginalia: E; Isa. 19. b; al. nō hz ✠ dijs; F; G; al. nō hz ✠ vidue; Esaie. i. f.; sup. a eo.; infra. 9. c; al. ✠ ⁊ nō cōsiderauerunt; H; B; al. ✠ fundite; C; Esa. i. c.; infra. 15. b; al. ✠ in ... ; Al. ✠ consiliū; Al. ✠ vxoꝛe; infra 4. b.; Esa. 56. a; D; Al. ✠ audite; Mat. 11. d; E; al. ✠ speculatoꝛes; al. ✠ ⁊ dixi ...; infra. 19. a; al. ✠ cognoscite; Esa. i. b.

lamū suaue olentē de terra longinq̄? holocaustomata vestra nō sunt accepta: & victime vestre nō placuerūt mihi. Propterea hec dicit dn̄s. Ecce ego dabo in pp̄lm istū ruinas: & ruent in eis patres & filij simul: vicin⁹ & proxim⁹ peribūt. hec dicit dn̄s. Ecce pp̄ls venit de terra aquilonis: & gens magna cōsurget a finib⁹ terre. Sagittā & scutū arripiet: & crudelis est & nō miserebit. Uox ei⁹ quasi mare sonabit: & super equos ascēdēt: preparati q̄si vir ad prelīū aduersum te filia sion. Audiuim⁹ famā ei⁹: dissolute sunt man⁹ nr̄e. Tribulatio apprehendit nos: dolores vt parturiētes. Nolite exire ad agros & in + vineā ne ambuletis: qm̄ gladi⁹ inimici pauor in circuitu. Filia pp̄li mei accingere cilitio: & conspergere cinere. Luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū: q̄r repēte veniet vastator super vos. Probatorē dedi te in populo meo robustū: & scies & probabis vias eo𝔯. Omnes isti pncipes + declinātes: ambulātes fraudulēter. Es & ferrū vniuersi corrupti sūt. Defecit sufflatoriū: in igne cōsumptū est plūbū. Frustra cōflauit cōflator: malitie eni3 eo𝔯 nō sunt cōsūpte. Argētū reprobū vocate eos q̄r dn̄s proiecit illos.

¶ Cap. Sūmariū. ¶ Non confidendum in templo sed in operibus bonis: quare non sit orandū pro populo illo: de reprobatione sacrificiorum: de vindicta pro excelsis tophet. Cap. vij.

Uerbū qd̄ factū est ad hieremiā a domino: dicēs. Sta in porta dom⁹ domini: & predica ibi verbū istud: & dic. Audite verbū domini omnis iuda q̄ ingredimini per portas has: vt adoretis dominū. hec dicit dn̄s exercituū de⁹ israel. Bonas facite vias vestras & studia vestra: & habitabo vobiscū in loco isto. Nolite cōfidere in verbis mendacij: dicentes. Templū dn̄i: tēplū dn̄i: tēplū dn̄i est. Qm̄ + bn̄ dixeritis vias vestras & studia vestra: si feceritis iudiciū inter virū & proximū ei⁹: aduene & pupillo & vidue nō feceritis calūniā: nec sanguinē innocētem effuderitis in loco hoc: & post deos alienos nō ambulaueritis in malū vobismetipsis: habitabo vobiscū in loco isto in terra quā dedi patrib⁹ vestris a seculo vsq3 in seculum. Ecce vos cōfiditis vobis in + sermonibus mēdacij q̄ nō pderūt vobis: furari: occidere: adulterari: iurare mēdaciter: libare + baalim: & + ire post deos alienos q̄s ignoratis. Et venistis & stetistis corā me in domo hac in qua inuocatū est nomē meū: & dixistis. Liberati sum⁹: eo q̄ fecerimus oēs abominatiōes istas. Nūqd + ergo spelūca latronū facta est dom⁹ ista: in qua inuocatū est nomē meū in oculis vestris? Ego + ego sum: ego vidi dicit dn̄s. Ite ad locū meū in silo vbi habitauit nomen meū a principio: & videte + q̄ fecerī ei propter malitiā populi mei israel. Et nūc q̄r fecistis omnia + opa hec dicit dn̄s: & locut⁹ sū3 ad vos mane cōsurgēs & loquēs: & nō audistis: & vocaui vos & nō respōdistis: faciā domui huic in qua inuocatū est nomen meū: & in q̄ vos habetis fiduciā: & in loco quē dedi vobis & patrib⁹ vr̄is: sicut feci silo: & proijciā vos a facie mea: sicut proieci oēs fratres vr̄os vniuersū3 semē effrai3. Tu ergo noli orare pro pp̄lo hoc nec assumas pro eis laudē & orōnē & non obsistas mihi: q̄r nō exaudiam te. Nōne vides qd̄ isti faciūt in ciuitatib⁹ iuda: & in plateis hierusalem? Filij colligūt ligna & patres succendūt ignē: & mulieres conspergūt adipē: vt faciāt placētas regine celi: & libēt dijs alienis: & me ad iracūdiā prouocēt. Nūqd me ad iracūdiā3 prouocant: dicit dn̄s? Nōne semetipsos in cōfusionē vult⁹ sui? Ideo hec dicit dn̄s deus. Ecce furor meus & indignatio mea cōflat super locū istu3: sup viros & sup iumēta & sup lignū regionis & sup fruges terre: & succēdet & non extinguet. hec dic̄ dn̄s exercituū de⁹ isrl. Holocaustomata vr̄a addite victimis vr̄is & comedite carnes: q̄r non sū3 locutus cū patribus vr̄is: & nō precepi eis in die qua eduxi vos de terra egypti: de verbo holocaustomatū & victima𝔯: s3 hoc verbū precepi eis: dicēs. Audite vocē meam: & ero vobis deus: & vos eritis mihi populus: & ambulate in oī via quā mandaui vobis vt bene sit vobis. Et nō audierūt nec inclinauerūt aurem suā: sed abierunt in voluptatibus & in prauitate cordis sui mali: factiq3 sūt retrorsum & nō in antea a die q̄ egressi sūt pr̄es eo𝔯 de terra egypti vsq3 ad diē hanc. Et misi ad vos oēs seruos meos pphetas p̄ diem cōsurgēs diluculo & mittēs: & non audierunt me nec inclinauerūt aurem suā: sed indurauerūt ceruice3 + suā & pe-

F G H B ¶ al's + via ¶ al. + declinantiū ¶ isra 26.d ¶ al's + bn̄ duxeritis ¶ 23. q. 5. c. regū. ¶ al's + verbis ¶ al's + baali ¶ al's + ambulare ¶ Esa. 56. c. mat. 21. b isra. 32. f. ¶ al. nō h3 + nūqd sed ergo. ¶ C ¶ al. nō gemiat ego sed sic h3 ego eni3 sum. ¶ al's + qd. ¶ al. nō h3 + opera ¶ puerb. j. ca. ¶ Esa. 65. b isra. 14. b ¶ D ¶ isra 44. e ¶ E ¶ F ¶ al's nec h3 + suā

suos operati sunt q̃ patres eoꝝ. Et loq̄ris ad eos oĩa verba hec ⁊ nõ audiẽt te: ⁊ vocabis eos ⁊ nõ rñdebũt tibi. Et dices ad eos. Hec est gens que nõ audiuit vocẽ domini dei sui: nec recepit disciplinam. Periit fides: ⁊ ablata est de ore eoꝝ. Tonde capillũ tuũ ⁊ ꝓiice ⁊ sume in directũ planctũ: q: ꝓiecit dominus ⁊ reliquit generationẽ furoris sui: q: fecerũt filii iuda malum in oculis meis dicit dominus. Posuerunt offendicula sua in domo in qua inuocatũ est nomẽ meũ vt pollueret eã: ⁊ edificauerũt excelsa topheth: que est in valle filii + ennon: vt incenderẽt filios suos ⁊ filias suas igni: que nõ precepi nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies venient dicit domin⁹: ⁊ nõ dicet̃ ampli⁹ topheth ⁊ vallis filii ennon: sed vallis interfectionis: ⁊ sepelient in topheth eo q̃ nõ sit loc⁹. Et erit morticinũ populi hui⁹ in cibos volucribus celi ⁊ bestiis terre: ⁊ nõ erit q̃ abigat. Et cessare faciã de vrbib⁹ iuda: ⁊ de plateis hierusalẽ vocẽ gaudii ⁊ vocẽ leticie: vocem sponsi ⁊ vocẽ sponse. In desolatione enim erit terra.

¶ Capituli Sũmariũ. ¶ Comminatio his qui residui erãt de captiuitate: increpatio populi non penitẽtis: reprehensio scribarum: vox penitẽtium: aduentus hostium: ⁊ vlulatus ciuitatis. Cap. viii.

In illo tẽpore ait domin⁹: eiicient ossa + regis iuda ⁊ ossa ꝑncipum eius: ⁊ ossa sacerdotũ: ⁊ ossa ꝓphetarum: ⁊ ossa eorum qui habitauerũt hierusalem de sepulchris suis: ⁊ + expãdẽt ea ad solẽ ⁊ lunam ⁊ omnẽ militiam celi que dilexerũt: ⁊ quibus seruierũt: ⁊ post que ambulauerũt: ⁊ que quesierũt ⁊ adorauerũt. Nõ colligẽtur ⁊ nõ sepelient: in sterquiliniũ sup faciem terre erũt. Et eligẽt magis mortem q̃ vitam omnes qui residui fuerint de cognatione hac pessima in vniuersis locis que derelicta sunt: ad que eieci eos dicit dñs exercituũ. Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Nunqd qui cadit nõ resurget: ⁊ qui auersus ẽ nõ reuertet̃? Quare ergo auersus est ꝑpl's iste in hierusalem auersione cõtẽtiosa. Apprehẽderũt mẽdaciũ: ⁊ noluerunt reuerti. Attendi ⁊ auscultaui: nemo qđ bonum est loq̄tur. Nullus est qui agat penitẽtiam sup peccato suo dicẽs: qđ feci. Omnes cõuersi sunt ad cursum suũ: quasi equ⁹ impetu vadẽs in + ꝑliũ. Miluus in celo cognouit tẽpus suũ: turtur ⁊ hyrũdo ⁊ ciconia custodierũt tẽpus aduẽtus sui: populus aũt me⁹ nõ cognouit iudiciũ domini. Quomodo dicitis sapiẽtes nos sum⁹: ⁊ lex domini nobiscũ est? Vere mendaciũ operatus est stilus mẽdax scribarũ. Cõfusi sunt sapiẽtes: perterriti ⁊ capti sunt. Verbũ enim domini ꝓiecerũt ⁊ sapiẽtia nulla est in eis. Propterea dabo mulieres eoꝝ exteris: agros eoꝝ heredibus. Qui a minimo vsq; ad maximum oẽs auaritiam sequunt̃: a ꝓpheta vsq; ad sacerdotẽ cuncti faciũt mẽdaciũ. Et sanabant cõtritiones filie populi mei ad ignominiã: dicẽtes pax: pax: cũ nõ esset pax. Cõfusi sunt: q: abominationẽ fecerũt: quinimo cõfusione nõ sunt cõfusi ⁊ erubescere nescierunt. Idcirco cadent inter corruẽtes: in tẽpore visitationis sue corruẽt dicit dñs. Cõgregans cõgregabo eos: ait domin⁹. Nõ est vua in vitib⁹: ⁊ nõ sunt ficus in ficulnea: foliũ defluxit: ⁊ dedi eis que ꝑtergressa sunt. Quare sedem⁹? Cõuenite ⁊ ingrediamur ciuitatẽ munitã ⁊ sileam⁹ ibi: q: dñs deus noster silere nos fecit: ⁊ potũ dedit nobis aquam fellis. Peccauim⁹ enim dñe. Expectauim⁹ pacem: ⁊ nõ erat bonum tempus medele: ⁊ ecce formido. A dan auditus est fremit⁹ equoꝝ eius: a voce hinnituũ pugnatoꝝ ei⁹ cõmota est oĩs terra. Et venerũt ⁊ deuorauerũt terrã ⁊ plenitudinẽ eius: vrbẽ ⁊ habitatores eius. Quia ecce ego mittã vobis serpẽtes regulos quibus nõ est incãtatio: ⁊ mordebũt vos: ait dñs. Dolor me⁹ super dolorem: in me cor meũ merens. Ecce vox clamoris filie populi mei de terra lõginqua. Nũqd dñs nõ est in syon: aut rex ei⁹ nõ est in ea? Quare ergo me ad iracũdiã cõcitauerũt in sculptilib⁹ suis: ⁊ in vanitatib⁹ alienis. Trãsiit messis: finita est estas: ⁊ nos saluati nõ sumus. Sup cõtritione filie populi mei cõtritus sum ⁊ cõtristat⁹: stupor obtinuit me. Nũqd resinã nõ est in galaad: aut medicus nõ est ibi? Quare igit̃ nõ est obducta cicatrix filie populi mei?

¶ Cap. Sũ. ¶ Planctus ⁊ lachrymę ꝓphete ꝓ ꝓplo suo: exeundũ est ad solitudinẽ ꝓpter dominũ maliciã lamẽtãdũ: q: a pastorib⁹ ad plebẽ desertio iniqtas ⁊ vindicta: nõ gloriãdum nisi in domino: q: circ-

Infra. 16. c.
B
Sup. eo.
alias + ennom
Eze. 16. c.
A
alias + regum
alias + pidcent
B
C
al. + plio
D
sup. 6. c.
Esa. 56. d
infra. 14. d
F
alias + pessimos
G

lucidiō carnis nihil valet. Cap. ix.

A Quis dabit capiti meo aquam: et oculis meis fontē lachrymarū? Et plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei. Quis dabit me in solitudine ✝ diuersoꝝ viatoꝝ? Et derelinquā populū meū et recedā ab eis: quia oēs adulteri sunt et cetus puaricatoꝝ: et extēderūt linguā suā quasi arcū mēdacij et nō veritatis. Cōfortati sūt in terra: quia de malo ad malū egressi sunt: B et me nō cognouerūt: dicit dñs. Unusquisque se a proximo suo custodiat: et in omni fratre suo nō habeat fiduciā: quia ois frater supplantans supplantabit: et ois amicus fraudulenter incedet: et vir fratrē suū deridebit: et veritatē nō loquent. Docuerūt enim linguā suā loqui mēdaciū: vt inique agerēt laborauerunt. Habitatio tua in medio doli: in dolo renuerūt scire me dicit dñs. Propterea hec dicit dñs exercituū. Ecce ego cōflabo et probabo eos. Quid enim aliud faciā a facie filie populi mei. Sagitta vulnerās lingua C eoꝝ: dolū locuta est. In ore suo pacē cum amico suo loquitur: et occulte ponit ei insidias. Nūquid sup his nō visitabo dicit dñs: aut in gēte huiuscemodi non vlciscet aia mea? Super mōtes assumā fletū ac lamentū: et sup speciosa deserti planctū: quoniam incēsa sunt eo quod nō sit vir pertrāsiēs: et nō audierunt vocem possidētis. A volucre celi vsque D ad pecora trāsmigrauerūt et recesserūt. Et dabo hierusalem in aceruos arene: et cubilia draconū: et ciuitates iuda dabo in desolationē eo quod nō sit habitator. Quis est vir sapiēs qui intelligat hec: et ad quē verbum oris dñi fiat vt annūciet istud quare perierit terra et exusta sit quasi desertū: eo quod nō sit qui pertrāseat? Et dixit dñs. Quia dereliquerunt legē meam quā dedi eis: et nō audierunt vocē meā: et nō ambulauerūt in ea: et abierūt post prauitatem cordis sui: et post baalim ✝ quos didicerūt a patribus suis: idcirco hec dicit dñs exercituū deus israel. Ecce ego cibabo populū istū absynthio: et poE tū dabo eis aquā fellis: et disspergā eos in gentibus quas nō nouerūt ipsi et patres eorū: et mittā post eos gladiū donec cōsumātur. Hec dicit dñs exercituū. Contēplamini et vocate lamētatrices vt veniāt: et ad eas que sapiētes sunt mittite et properēt: et festinent et assumāt sup nos lamētū. Deducāt oculi nři lachrymas: et palpebre nostre defluāt aquis: quia vox lamētatiōis audita est de syon. Quō vastati sum⁹: et cōfusi vehementer? Quia dereliquim⁹ terrā: quoniam ✝ deiecta sunt tabernacula nřa. Audite ergo mulieres F verbū dñi et assumāt aures vře sermonē oris ei⁹: et docete filias vřas lamētū: et vnaquequē proximā suā planctū: quia ascēdit mors p fenestras vřas: ingressa est domos vřas disperdere paruulos deforis: iuuenes de plateis. Loquere. Hec dicit dñs. Et cadet morticinū hoīs quasi stercus sup faciem ✝ regionis: et quasi fenū post tergū metētis: et nō est qui colligat. Hec dicit dñs. Nō glorietur sapiēs in sapiētia sua: et nō glorietur fortis in fortitudine sua: et nō glorietur diues in diuitijs suis: sed in G glorietur qui gloriat: scire et nosse me: quia ego sum dñs qui facio miām et iudiciū et iustitiam in terra. Hec enim placēt mihi: ait dñs. Ecce dies veniēt dicit dñs: et visitabo sup omnē qui ✝ incircūcisum hz preputiū: sup egyptū et sup iudā et sup edom: et sup filios amon et sup moab: et sup oēs qui attonsi sūt in comā habitantes in deserto: quia omnes gentes habēt preputium: omnis autem dom⁹ israel incircūcisi sunt corde.

¶ Cap. Xū. ¶ Monet pplm ne timeat celi constellationem: increpatio idolatrie: planctus hierusalē super plaga sua: et quod nō sit in homine via eius. Cap. x.

A Udite verbū quod locut⁹ est dñs super vos dom⁹ israel. Hec dicit dñs. Iuxta vias gētium nolite discere: et a signis celi nolite metuere que timēt gētes: quia leges populoꝝ vane sunt. Quia lignū de saltu pcidit opus man⁹ artificis in ascia. Argēto et auro decorauit illud: clauis et malleis cōpegit vt nō dissoluat. In similitudinē palme fabricate sunt: et nō loquent: portata ✝ tollent: quia incedere nō valēt. Nolite ergo timere ea: quia nec male possunt facere nec bene. Nō est similis tui dñe: magn⁹ es tu: et magnū nomē tuū in fortitudine. Quis nō timebit te o rex gētiū? Tuū est enim decus. Inter cūctos ✝ sapiētes gētium: et in vniuersis regnis eoꝝ nullus est similis tui. B Pariter insipientes et fatui probabunt: doctrina vanitatis eoꝝ lignū est. Argētum inuolutū de tharsis affert: et aurum de ✝ ophir op⁹ artificis et man⁹ erarij: hyacinthus et purpura indumētū eoꝝ. Op⁹ artificū vniuersa hec: dñs autē de⁹ ✝ verus est. Ipse de⁹ viuēs et rex sempitern⁹. Ab indigna-

Marginalia: al's ✝ diuersoꝝ; Ps. 27.; sup. 5. e.; Ose. 14. d.; al's ✝ deos; Hier. 14. c.; al's ✝ terra; al's ✝ terre; j. cor. j. g.; 2. corinth. 10. d.; al. ✝ circūcisū; al's ✝ tollunt; apo. 15. b.; al. ✝ sapientes et fatui; al's ✝ argēto; Al's ✝ ophaz; al's ✝ verax

tione ei⁹ cōmouebit terra: et non sustinebūt gentes cōminationē ei⁹. Sic ergo dicetis eis. Dij q celos et terrā nō fecerūt pereant de terra: et de his que sub celo sunt. Qui facit terrā in fortitudine sua: preparat orbē in sapiētia sua: et prudētia sua extendit celos: ad vocē suam dat multitudinē aquarū in celo: et eleuat nebulas ab extremitatib⁹ terre. Fulgura in pluuiā facit: et educit vētū de thesauris suis. Stultus fact⁹ est omnis hō a sciētia sua: confusus est artifex omnis in sculptili: qm̄ falsum est qd̄ cōflauit: et non est spūs in eis. Uana sunt et op⁹ risu dignū. In tēpore visitatiōis sue pībūt. Nō est his similis pars Jacob. Qui. n. formauit omnia: ipse est: et israel virga hereditatis ei⁹ dn̄s exercituū nomē illi. Cōgrega de terra cōfusionē tuā qui habitas in obsidione: qr hec dicit dominus. Ecce ego lōge pijciam habitatores terre in hac vice: et tribulabo eos: ita vt non inueniant. Ue mihi super cōtritione mea pessima plaga mea. Ego autem dixi. Plane hec infirmitas mea est: et portabo illā. Tabernaculū meū vastatū est: oēs funiculi mei dirupti sunt. Filij mei exierūt a me: et nō subsistūt. Nō est q extēdat vltra tentoriū meū: et erigat pelles meas: qr stulte egerūt pastores: et dn̄m nō quesierūt: ꝓpterea nō intellexerūt: et omnis grex eorū dispersus est. Uox auditionis ecce venit et commotio magna de terra aqlonis: vt ponat ciuitates iuda solitudinē et habitacula draconū. Scio dn̄e: qr non est hominis via eius: nec viri est vt ambulet et dirigat gressus suos. Corripe me dn̄e: verūtamen in iudicio et nō in furore tuo: ne forte ad nihilū redigas me. Effunde indignationē tuam super gentes que non cognouerūt te: et super prouincias que nomē tuū non inuocauerūt: qr comederunt Jacob et deuorauerūt eū et consumpserūt illū: et decus eius dissipauerūt.

Cap. xi. De maledictiōe ei⁹ qui nō audit verbū domini: de colligatione malorū: de pena pacti initi: deum orando pro eis: qr impius non sanctificatur in sacrificijs suis: de oliua pulchra se crucifigendū predixit domin⁹. Cap. xi.

Uerbum qd̄ factū est a dn̄o ad hieremiā: dicēs. Audite verba pacti huius: et loquimini ad viros iuda et ad habitatores hierusalē: et dices ad eos. hec dicit dn̄s deus israel. Maledict⁹ vir q non audierit verba pacti hui⁹: qd̄ precepi patrib⁹ vestris in die qua eduxi eos de terra egypti: de fornace ferrea dicēs. Audite vocem meam: et facite omnia que precepi vobis: et eritis mihi in populū: et ego ero vobis in deū: vt suscitem iuramētū quod iuraui patrib⁹ vestris daturū me eis terrā fluentem lacte et melle sicut est dies hec. Et rn̄di: et dixi. Amen dn̄e. Et dixit dn̄s ad me. Uociferare omnia verba hec in ciuitatib⁹ iuda: et foris hierusalē: dicēs. Audite verba pacti hui⁹ et facite illa: qr cōtestans cōtestatus sum patres vestros in die qua eduxi eos de terra egypti vsq3 ad diē hanc. Mane cōsurgēs ꝓtestat⁹ sum: et dixi: Audite vocē meā: et nō audierūt nec inclinauerūt aurē suam: sed abierunt vnusqsq3 in prauitate cordis sui mali. Et induxi super eos omnia verba pacti hui⁹: qd̄ precepi vt facerēt et nō fecerūt. Et dixit dn̄s ad me. Inuēta est cōiuratio in viris iuda et in habitatoribus hierusalē. Reuersi sunt ad iniqtates patrū suorū priores: q noluerunt audire verba mea. Et hi ergo abierunt post deos alienos: vt seruirēt eis. Irritū fecerūt dom⁹ israel et domus iuda pactū meū: qd̄ pepigi cū patrib⁹ eorū. Quāobrē hec dicit dn̄s. Ecce ego inducā super eos mala: de qbus exire non poterūt: et clamabunt ad me et nō exaudiā eos. Et ibūt ciuitates iuda et habitatores hierusalem et clamabūt ad deos qbus libant: et nō saluabūt eos in tēpore afflictionis eorū. Secundū numerū enim ciuitatū tuarū erāt dij tui iuda: et fm numerū viarū tuarum hierusalem posuisti aras cōfusionis: aras ad libādū baalim. Tu ergo noli orare ꝓ populo hoc: et ne assumas pro eis laudem et orationē: qr nō exaudiā in tempore clamoris eorū ad me in tpe afflictionis eorū. Quid est qd̄ dilectus meus in domo mea fecit scelera multa? Nūqd carnes sancte auferēt a te malitias tuas in qb⁹ gloriata es? Oliuā vberē pulchrā: fructiferā speciosam vocauit dn̄s nomē tuū. Ad vocem loquele grādis exarsit ignis in ea: et cōbusta sunt frutecta ei⁹. Et domin⁹ exercituū q plātauit te: locut⁹ est sup te malū: ꝓ malis dom⁹ israel et dom⁹ iuda que fecerūt sibi ad irritādū me: libātes baalim.

Marginalia: Isa. 51. b. — C — Ps. 143. — al. nō hz non — D — Ps. 78. — A — al. testamēti — al. vos — B — al. vos — C — Sup. 2. f. — de ose. vi. 2. c. q scelerate. — al. vinea — al. baali

Tu aût dñe demôstrasti mihi: & cognoui: tu ostêdisti mihi studia eoꝝ. Et ego quasi agn⁹ mâsuet⁹ q portaê ad victimâ. Et non cognoui q: cogitauerunt sup me côsilia: dicêtes. Mittam⁹ lignuz in panê eius: & eradam⁹ eû de terra viuêtiuz: & nomê ei⁹ nô memoreê amplius. Tu aût dñe sabaoth qui iudicas iuste: & pbas renes & corda: videâ vltionê tuam ex eis. Tibi enim reuelaui causaz meâ. Propterea hec dicit dñs ad viros anatoth: qui qrunt animâ tuâ: & dicût. Nô pphetabis in noîe dñi: & nô morieris in manib⁹ nostris. Propterea hec dicit dñs exercituuz. Ecce ego visitabo sup eos. Iuuenes morient in gladio filij eoꝝ & filie eoruz morientur in fame: & reliquie non erunt ex eis. Inducam.n. malum super viros anatoth: annum visitationis eorum.

B

Isa. 10.c.

¶ Cap. Sû. ¶ Disputatur cum domino contra murmuratores: de flore maloruz qui signantur: colligatio captiuitatis hierusalem: reprobatio synagoge: pastorum côdemnatio: de conuersio ad dominuz: & volentib⁹ reuerti. Cap. xij.

Iustus qdem tu es domine si dispu- tem tecû: verûtamê iusta ✝ loquar ad te. Quare via impioꝝ psperatur: bene est omnib⁹ q preuaricantur & inique agût? Plantasti eos & radicê miserût: pficiunt & faciût fructû? Prope es tu ori eorum: & longe a renib⁹ eoꝝ. Et tu dñe nosti me: vidisti me: & pbasti coꝛ meû tecû. Congrega eos quasi gregê ad victimâ: & sanctifica eos in die occisionis. Usqꝫquo lugebit terra: & herba omnis regionis siccabitur pp̄ter malitiâ habitâtiû in ea? Consumptû est animal & ✝ volucre: quoniam dixerût nô videbit nouissima nostra. Si cû ✝ peditib⁹ currês laborasti: quô côtendere poteris cû equis? Cû aût in terra pacis ✝ securus ✝ fueris: qd facies in supbia iordanis? Nam & fratres tui & domus patris tui: etiâ ipsi pugnauerût aduersum te: & clamauerût post te plena voce. Ne credas eis cû locuti fuerint tibi bona. Reliq domû meam: dimisi hereditatem meam. Dedi dilectam animâ meâ in ✝ manus inimicoꝝ eius: facta est mihi hereditas mea quasi leo in silua. Dedit côtra me vocem: ideo odiui eam. Nûquid auis discolor hereditas mea mihi? Nunquid auis

A alꝰ ✝ iudicia

Job. 21.a

Abac. j.a.

B alꝰ ✝ volucres

al. ✝ pedibus

al. ✝ secura

alꝰ hꝫ ✝ côsilia

alꝰ hꝫ ✝ non

alꝰ ✝ manu

C alꝰ ✝ spelunca

tincta per totum? Uenite congregamini oês bestie terre: pperate ad deuorandum. Pastores multi demoliti sunt vineâ meam: côculcauerût partê meam. Dederunt portionê meaz desiderabilê in desertû solitudinis: posuerût eam in dissipationê: luxitqꝫ super me. Desolatione desolata est omnis terra: q: nullus est q recogitet corde. Sup omnes vias deserti venerût oês vastatores terre: q: gladius domini deuorabit ab extremo terre vsqꝫ ad extremuz eius. Non est pax vniuerse carni. Seminauerût triticû: & spinas messuerût: hereditatê acceperût: & nô eis pderit. Confundemini a fructib⁹ vestris pp̄ter iram furoris dñi. Hec dicit dñs aduersum omnes vicinos meos pessimos: qui tangût hereditatê quâ distribui populo meo israel. Ecce ego euellam eos de terra sua: & domû iuda euellâ de medio eoꝝ. Et cû euulsero eos côuertar & miserebor eoꝝ: & reducaz eos: virû ad hereditatê suâ: & virû in terram suâ? Et erit si eruditi didicerint vias populi mei vt iurêt in nomine meo: viuit dñs: sicut docuerût populû meû iurare in baal: edificabûtur in medio populi mei. Qd si nô audierint: euellâ gêtê illaz euulsione & perditione: ait dominus.

D

¶ Ca. Sû. ¶ De significatione lumbaris putrida: de lagûcula & de ebrietate maloꝝ: de montibus tenebrosis: de translatione iude pp̄ter iniquitates plurimas: & impenitêtia populi. Cap. xiij.

Hec dicit dñs ad me. Uade & posside tibi lumbare lineum: & pones illud super lumbos tuos: & in aquam non inferes illud. Et possedi lumbare iuxta verbû dñi: & posui circa lumbos meos. Et factus est sermo domini ad me secundo dicens. Tolle lumbare qd possedisti: quod est circa lumbos tuos: & surgens vade ad eufraten: & absconde ibi illud in foramine petre. Et abij & abscondi illud in eufraten sicut preceperat mihi domin⁹. Et factum est post dies plurimos: dixit domin⁹ ad me. Surge & vade ad eufraten: & tolle inde lumbare quod precepi tibi: vt absconderes illud ibi. Et abij ad eufraten & fodi & tuli lûbare de loco vbi abscôderam illô. Et ecce computruerat lumbare ita vt nulli vsui aptum esset. Et factum est verbum domini ad me dicens. Hec dicit domin⁹.

A

B

Sic putrescere faciam superbiam iuda et superbiam hierusalem multam: populum istum pessimum qui nolūt audire verba mea: & ambulant in prauitate cordis sui: abierūtq; post deos alienos vt seruirēt eis vt adorarent eos. Et erunt sicut lumbare istud: quod nulli vsui aptum est. Sicut. n. adheret lumbare ad lumbos viri: sic agglutinaui mihi omnē domū israel: & omnem domū iuda dicit dñs vt essent mihi in populū & in nomē: & in laudē: & in gl'iaʒ & non audierūt. Dices ergo ad eos sermonē istū. Hec dicit dñs deus israel. Omnis lagūcula implebit vino. Et dicēt ad te. Nunquid ignoramus: q' omnis lagūcula implebit vino? Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Ecce ego implebo omnes habitatores terre hui': & reges q sedent de stirpe dauid sup thronum eius & sacerdotes & prophetas: & oēs habitatores hierusalē ebrietate: & dispergā eos virū a fratre suo: & patres & filios pariter: ait dominus. Non parcā & nō concedam: neq; miserebor: vt nō disp̄gam eos. Audite & auribus p̄cipite nolite eleuari: quia dñs locutus est. Date domino deo vestro gl'iam anteq̄ʒ contenebrescat: & anteq̄ offendant pedes vestri ad mōtes caliginosos. Expectabitis lucē: & ponet eā in vmbraʒ mortis & in caliginē. Qd' si hoc nō audieritis in abscondito: plorabit aīa mea a facie sup̄bie. Plorās plorabit & + deducet ocl'us me' lachrymas: q' captus est grex domini. Dic regi & dominatrici. Humiliamini sedete i terra: quoniā descēdet de capite vestro corōa glorie v're. Ciuitates austri clause sūt: & nō est q aperiat. + Trāslata est omnis + iuda trāſmigratiōe p̄fecta. Leuate oculos vestros et videte: q + venitis ab aquilone. Ubi est grex q datus est tibi pecus inclytū tuū? Quid dices cū visitauerit te? Tu. n. docuisti eos aduersū te: & erudisti in caput tuū. Nunquid nō dolores + apprehendēt te q̄si mulierē parturiētem? Qd' si dixeris in corde tuo: q̄re venerūt mihi hec? Propter multitudinē iniq̄tatis tue reuelata sunt verecūdiora tua: pollute sunt plāte tue. Si mutare pōt ethyops pellem suam aut pardus varietates suas: & vos poteritis bñfacere cū didiceritis malum. Et disseminabo eos q̄si stipulam q̄ vento raptatur in deserto. Hec sors tua parsq; mēsure tue a me dicit dominus: q' oblita es mei & cōfisa es i mēdacio. Unde & ego nudaui femora tua ꝯ faciem tuā: & apparuit ignominia tua adulteria tua & hinnit' tuus: scelus fornicatiōis tue. Sup colles i agro vidi abominatiōes tuas. Ve tibi hierusalem. Non mundaberis post me. Usq; quo adhuc?

¶ Capituli Summarium. ¶ De inopia pluuie: vox penitētium: obstinatis nō prosunt ieiunia p̄ces nec victime: de pseudoprophetis: de lugēdo propter contritionē populi: interrogatur dominus: de proiectione populi iude. Cap. xiiij.

Quod factum est verbum domini ad hieremiam de sermonibus siccitatis. Luxit iudea & porte eius corruerunt & obscurate sunt in terra: & clamor hierusalem ascendit. Maiores miserunt minores suos ad aquam: venerūt ad hauriēdū. Non inuenerūt aquaʒ: reportauerūt vasa sua vacua. Cōfusi sūt & afflicti: & operuerūt capita sua propter vastitatē terre: quia nō venit pluuia i terrā. Cōfusi sunt agricole: operuerūt capita sua. Nā & cerua in agro peperit & reliquit: q' non erat herba. Et onagri steterūt in rupibus: traxerūt ventū q̄si dracones: defecerūt oculi eorū q' non erat herba. Si iniq̄tates nostre respōderint nobis dñe fac propter nomē tuuʒ: quoniam multe sūt auersiones n're. Tibi peccauim' expectatio israel: saluator noster in tpe tribulationis. Quare colon' futur' es in terra: & q̄si viator declinans ad manendum? Quare futur' es velut vir vagus & + fortis: q non pōt saluare? Tu aūt in nobis es domine: & nomē tuū inuocatuʒ est sup nos: ne derelinquas nos. Hec dicit dñs populo huic qui dilexit mouere pedes suos & non quieuit: & domino nō placuit. Nūc recordabitur iniq̄tatum eorū: & visitauit peccata eoꝝ. Et dixit dominus ad me. Noli orare pro pp̄lo isto in bonuʒ. Cum ieiunauerint no exaudiam preces eorum: & si obtulerint holocaustomata & victimas nō suscipiam ea: quoniā gladio & fame & peste ego cōsumā eos. Et dixi. A.a.a. domine de'. Prophete dicūt eis. Non videbitis gladium: & fames nō erit in vobis: sed pacē verā dabit vobis in loco isto. Et dixit dñs ad me. Falso prophete vaticinantur in noīe meo. Non misi eos & nō p̄cepi eis: neq; locutus sum ad eos. Uisionem mēdacē & diuinationē fraudolētam & seductionem cordis

B

C

Esa.31.b. Treñ.1.a

al's + educet.

al. + trāſlatus

al's + iudea

al's + veniunt

D

al's + apphēderūt. Esa.30.c.

A

B

al's + foreus

al's + forensis

sup. 7.a & pe. vi.i. ca. predixerat

sup. 1.b.

C

Esa.23.b. & 27. c. & 29.b.

qui prophetant vobis. Idcirco hec dicit dominus de prophetis qui prophetant i noie meo quos ego nō misi dicētes: gladi⁹ et fames nō erit in terra hac. In gladio et fame cōsumētur prophete illi: et populi qbus prophetant erūt proiecti in vijs hierusalē pre fame et gladio: et non erit q sepeliat eos: ipsi et vxores eorum: filij et filie eorum: et effundam sup eos malum suum. Et dices ad eos verbū istud. Deducant oculi mei lachrymas per noctē et diē et nō taceant: quoniam contritione magna cōtrita est virgo filia populi mei: plaga pessima vehemēter. Si egressus fuero ad agros: ecce occisi gladio. Et si introiero in ciuitatem ecce attenuati fame. Propheta quoq et sacerdos abierunt i terram quā ignorabant. Nunquid proijciēs abiecisti iudam aut syon abominata ē anima tua? Quare ergo percussisti nos ita vt nulla sit sanitas? Expectauimus pacem et nō est bonū: et tēpus curationis: et ecce turbatio. Cognouimus dñe impietates nostras: iniqtates patrū nostrorum: qz peccauimus tibi. Ne des nos in opprobrium propter nomē tuum: neq facias nobis cōtumeliam. Solij glie tue recordare: ne irritū facias fedus tuū nobiscū. Nunqd sunt in sculptilibus gētium q pluant: aut celi possunt dare imbres nisi tu volueris? Nōne tu es dominus deus noster quē expectauimus? Tu enim fecisti omnia hec.

Trenorum 1. f — B — sup. 8. ca.

¶ Ca. xv. ¶ Dicit dominus se non flecti precibus prophetarum scz et moysi et samuelis et emittit eos ad qttuor plagas scz mortis: gladij: famis et captiuitatis: de passiōe dñi pdicat: de vltione dñi in iudeos: defert vox domini ad predicatorem. Cap. xv.

A — Zach. 11. d

Et dixit dominus ad me. Si steterint Moyses et Samuel coram me: non est anima mea ad populum istum. Eijce illos a facie mea: et egrediantur. Qz si dixerint ad te: quo egrediemur? dices ad eos. Hec dicit dominus. Qui ad mortē: ad mortem: et qui ad gladium ad gladium: et q ad famē ad famē: et q ad captiuitatē ad captiuitatē. Et visitabo sup eos qttuor species: dicit dominus. Gladium ad occisionem: et canes ad lacerādū: et volatilia celi et bestias terre ad deuorandum et dissipandum: et dabo eos in feruorē vniuersis regnis terre, propter manassen filiū ezechie regis iude sup omnibus q fecit in hierusalē. Quis enim miserebitur tui hierusalē? Aut qs cōtristabitur pro te? Aut qs ibit ad rogandū pro pace tua? Tu reliquisti me: dicit domin⁹: retrorsum abisti. Et extēdam manū meam sup te: et interficiam te. Labo: aui + rogās. Et dispgam eos ventilabro in portis terre. Interfeci et + disperdidi ppl'm meum: et tamē a vijs suis nō sūt reuersi. Multiplicate sūt mihi vidue ei⁹ sup arenā maris. Induxi eis super matrē adolescētis vastatorē meridie: misi sup ciuitates repēte terrorē. Infirmata est q peperit septem: defecit anima eius. Occidit ei sol cū adhuc esset dies cōfusa ē et erubuit. Et residuos ei⁹ in gladium dabo in conspectu inimicorum + eorū: ait dominus. Ve mihi mater mea. Quare genuisti me virū rixe: virum discordie in vniuersa terra. Nō feneraui: nec fenerauit mihi qsq. Omnes maledicunt mihi: dicit dñs. Si non reliq̄e tue in bonum: si non + occurrit tibi in tēpore afflictionis et i tēpore tribulationis + aduersum inimicum. Nunqd federabit ferrū ferro ab aqlone et es? Diuitias tuas et thesauros tuos i direptionem dabo gratis in omnibus peccatis tuis: et i oibus terminis tuis. Et adducā inimicos tuos de terra quam nescis: qz ignis succensus ē in furore meo et sup vos ardebit. Tu scis dñe recordare mei et visita me: et + tuere me ab his q persequunt me. Noli i patiētia tua suscipe me. Scito quoniā sustinui + pro te opprobriū. Inuēti sūt sermones tui et comedi eos: et factū est mihi i verbum tuū in gaudiū et in leticiam cordis mei: quoniā inuocatū est nomē tuum super me: domine deus exercituū. Nō sedi i + cōcilio ludētium: et gloriatus sum a facie manus tue. Solus sedebā: quoniā + amaritudine replesti me. Quare fact⁹ est dolor meus ppetuus: et plaga mea desperabilis renuit curari? Facta est mihi q̄si mēdacium aquarum infidelium. Propter hoc hec dicit dñs. Si + conuerteris conuertam te et ante faciē meā stabis: et si separaueris preciosum a vili quasi os meū eris. Conuertent ipsi ad te: et tu nō cōuerteris ad eos. Et dabo te populo huic in murum ereum fortē: et bellabunt aduersū te: et non preualebūt qz ego tecū sum vt saluē te: et eruā te dicit domin⁹. Et liberabo te de manu pessimorum: et redimā te de manu fortium.

B — sup. 8. ca. — al's + rogatus — al's + perdidi — al. + eius — C — al's + occurrit — al. + et angustie — deu. 32. c. — al. + erue — al's + pro — D — al's + cōsilio — 13. q. 1. ca. qñ ergo — al. + cōmiseratione. — al's + quereris prius ipsos fin hebre — sup. 1. b.

¶ Capituli xvi. ¶ De futura calamitate

iudeorum: de populo christiano venturo ex gentibus. Cap. xvi.

A ET factum est verbum domini ad me dicens. Non accipies vxorem: ⁊ non erunt tibi filij ⁊ filie in loco isto. Quia hec dicit dominus super filios ⁊ filias qui generantur in loco isto: ⁊ super matres eorum qui genuerūt eos: et super patres eorum de quorū stirpe sunt nati in terra hac. Mortibus egrotationum morient̄: non plangentur ⁊ non sepelientur: in sterquilinium super faciem terre erūt. Et gladio et fame consumentur: et ✝ erit cadauer eorum in escam volatilibus celi et bestijs terre. Hec dicit dominus. Ne ingrediaris domum conuiuij: neq̄ vadas ad plangendum neq̄ consoleris eos: q2 abstuli pacem meam a populo isto dicit dominus misericordiam et miserationes. B Et morient̄ grandes ⁊ parui in terra ista: nō sepelient̄ neq̄ plangent̄: ⁊ nō se incident: neq̄ caluitiū fiet pro eis. Et nō frangēt inter eos lugēti panem ad cōsolandū super mortuo: ⁊ nō dabūt eis potū calicis ad cōsolandū super patre suo ⁊ matre. Et domū conuiuij nō ingrediaris vt sedeas cū eis ⁊ comedas ⁊ bibas: q2 hec dicit domin⁹ exercituū de⁹ israel. Ecce ego auferam de loco isto ī oculis vestris ⁊ ī dieb⁹ vestris vocem gaudij ⁊ vocem letitie: vocem sponsi ⁊ vocem sponse. Et cū annūciaueris pplo huic omnia verba hec: ⁊ dixerint tibi: q̄re locut⁹ est domin⁹ super nos omne malū grāde istud: q̄ iniq̄tas nostra aut qd̄ peccatū nostrū qd̄ peccauim⁹ domino deo nostro? dices ad eos. C Quia dereliq̄rūt me patres vestri: ait domin⁹: ⁊ abierūt post deos alienos: ⁊ seruierūt eis: ⁊ adorauerūt eos: ⁊ me dereliq̄rūt ⁊ legem meam nō custodierūt. Sed ⁊ vos pei⁹ operati estis q̄3 patres vestri. Ecce enim ambulat vnusq̄sq̄ post prauitatem cordis sui mali: vt me nō audiat. Et eijciam vos de terra hac in terram quam ignoratis vos ⁊ patres vestri: ⁊ seruietis ibi dijs alienis die ac nocte qui nō dabūt vobis requiem. Propterea ecce dies veniēt dicit domin⁹: ⁊ nō dicet̄ vltra: viuit domin⁹ q eduxit filios israel de terra egypti: sed viuit domin⁹ q eduxit filios israel de terra aq̄lonis: ⁊ de vniuersis terris ad q̄s eieci eos: ⁊ reducam eos in terram D suam quam dedi patrib⁹ eo₂. Ecce ego mittam piscatores multos dicit dominus: ⁊ piscabūtur eos. Et post hec mittam eis multos venatores: ⁊ venabunt̄ eos de omni mōte ⁊ de omni colle: ⁊ de cauernis petrarū: q2 oculi mei super omnes vias eo₂. Nō sunt abscōdite a facie mea: ⁊ nō fuit occultata iniquitas eorū ab oculis meis. Et reddā primū duplices iniq̄tates ⁊ peccata eorū quia cōtaminauerūt terram meam in morticinia idolo₂: ⁊ abominationib⁹ suis impleuerūt hereditatem meam. Dn̄e fortitudo mea ⁊ robur meū ⁊ refugiū meū ī die tribulatiōis. Ad te gētes veniēt ab extremis terre: ⁊ dicēt. Vere mēdaciū possederūt patres nostri: vanitatem q̄ eis nō profuit. Nū qd faciet sibi homo deos? Et ipsi non sunt dij. Idcirco ecce ego ostēdam eis per vicē hāc: ostendam eis manū meam ⁊ virtutē meam ⁊ sciēt q2 nomē mihi dn̄s.

Ca. Sū. De obstinatiōe iudeo₂: maledicitur q cōfidit in homine: benedicitur q cōfidit in domino deo: de perditione dyabolica: de imprecatione hieremie super populū peccatorem: de patientia: de obseruatione sabbati. Cap. xvij.

A PEccatum iuda scriptum est stilo ferreo in vngue adamantino: exaratum super latitudinem cordis eorum: ⁊ in cornib⁹ ararum eorum. Cum recordati fuerint filij eorum ararum suarum et lucorum ✝ suorum: lignorumq̄ frondentium in montibus excelsis: sacrificantes in agro fortitudinem tuam ⁊ oēs thesauros tuos in direptionem dabo: excelsa tua propter peccatata ī vniuersis finib⁹ tuis. Et relinq̄ris sola ab hereditate tua quam dedi tibi: ⁊ seruire te faciam inimicis tuis in terra quomodo ignoras. Quoniam ignem succēdisti ī furore meo: vsq̄ in eternū ardebit. Hec dicit dn̄s. Maledict⁹ homo q cōfidit in homine: ⁊ ponit carnē brachiū suū: ⁊ a dn̄o recedit cor ei⁹. Erit enim q̄si mirice in deserto ⁊ nō videbit cū venerit bonum: sed habitabit in siccitate in deserto ī terra salsuginis ⁊ inhabitabili. B Benedictus vir q cōfidit ī domino: ⁊ erit dn̄s fiducia ei⁹. Et erit q̄si lignū qd̄ trāsplātat̄ super aq̄s qd̄ ad humorem mittit radices suas: ⁊ nō timebit cū venerit estus. Et erit foliū ei⁹ viride ⁊ in tempore siccitatis nō erit sollicitū: nec aliquando desinet facere fructū. ✝ Prauū est cor ✝ hominis ⁊ in-

Marginal notes: al'✝ erūt cadauera | Sup. 5. c. | 23. q. 4. c. Recedite. ⁊ c. nimiū ī sn. | Sup. 7. f. | Sup. 25. d | al'. nō hʒ ✝ suoꝝ | al's ✝ succēdisti | 23. q. 3. c. J ifra. 5S.a. B | Ps̄. 1. | al's ✝ profundum al'✝ diuʒ

scrutabile. Quis cognoscet illud? Ego do-
minus scrutās cor ⁊ probās renes: q̄ do
Apoc. 2. f. vnicuiq; iuxta viam suam: ⁊ iuxta fructū
adinuētionū suarū. Perdix fouit q̄ nō pe-
perit. Fecit diuitias ⁊ nō in iudicio. In di-
midio dierū suorū derelinquet eas: ⁊ in no-
uissimo suo erit insipiēs. Soliū glorie al-
titudinis a principio: locus sanctificatio-
nis nostre expectatio israel. Domine oēs q̄
te derelinquūt cōfundent: recedētes a te in
terra scribent: quoniā dereliquerūt venā aq̄-
rū viuētiū dn̄m. Sana me domine et sa-
nabor: saluū me fac ⁊ saluꝰ ero: quoniam
laus mea tu es. Ecce ipsi dicūt ad me. Ubi
est verbū domini? Ueniat. Et ego nō sum
C turbatꝰ te pastorem sequēs: ⁊ diem hominis
nō desideraui: tu scis. Quod egressum est
de labijs meis: rectū in cōspectu tuo fuit.
Non sis mihi tu formidini: spes mea tu i
die afflictiōis. Cōfundant q̄ me psequunt
⁊ nō cōfundar ego: paueāt illi ⁊ nō pauea
ego. Induc sup eos diē afflictiōis: ⁊ dupli-
ci cōtritiōe cōtere eos. Hec dicit dn̄s ad me.
Uade ⁊ sta in porta filiorū p̄pli mei per quā
ingrediunt reges iuda ⁊ egrediunt: ⁊ in
cūctis portis hierusalem: ⁊ dices ad eos.
Audite verbum domini reges iuda: ⁊ oīs
iuda: cūctiq; habitatores hierusalem qui
ingredimini per portas istas. Hec dicit do-
minus. Custodite animas vestras: ⁊ noli-
te portare pondera in die sabbati: nec infe-
ratis per portas hierusalem: ⁊ nolite ejice-
re onera de domibꝰ vestris in die sabbati: ⁊
omne opus nō facietis. Sanctificate diem
sabbati sicut precepi patribꝰ vestris. Et nō
audierūt nec inclinauerūt aurē suā: sed
indurauerūt ceruicē suā ne audirēt me ⁊
ne acciperēt disciplinam. Et erit. Si audie-
ritis me dicit dominus vt non inferatis
D onera per portas ciuitatis huiꝰ in die sab-
bati: ⁊ si sctificaueritis diem sabbati ne fa-
ciātis in eo omne opus: egredient per por-
tas ciuitatis huiꝰ reges ⁊ p̄ncipes sedētes
super soliū dauid: ⁊ ascēdentes in curribꝰ
⁊ equis ipsi: ⁊ principes eorū viri iuda ⁊ ha-
bitatores hierusalem: ⁊ habitabit ciuitas
hec in sempiternū. Et venient de ciuitati-
bꝰ iuda in circuitu hierusalē ⁊ de terra be-
niamin ⁊ de campestribꝰ ⁊ de montuosis ⁊
ab austro portātes holocaustū ⁊ victimam
⁊ sacrificiū ⁊ thus: ⁊ inferent oblationes
in domum domini. Si autem nō audieri-
tis me vt sanctificetis diē sabbati: ⁊ ne por-
tetis onus ⁊ ne ifratis p portas hierusa-
lem in die sabbati: succendam ignem i por-
tis eius ⁊ deuorabit domos hierusalem:
⁊ non extinguetur.

¶ Capituli Summarium. ¶ Ostēdit p-
pheta quia sumus vasa figuli: dominꝰ ma-
los frangit sicut figulus lutum: de passio-
ne Christi sub figura persecutionis eius ⁊
vltione in iudeos. Cap. xviij.

Verbum quod factum est ad hiere-
A miam a domino dicens. Surge ⁊ de-
scende in domum figuli: ⁊ ibi audies ver-
ba mea. Et descendi in domum figuli: ⁊ ec-
ce ipse faciebat opus super rotam. Et dissi-
patum est vas: quod ipse faciebat e luto
manibus suis. Cōuersusq; fecit illō vas
alterū: sicut placuerat in oculis eiꝰ vt face-
ret. Et factū est verbum domini ad me di-
cēs. Nūquid sicut figulus iste nō potero vo-
Ro. 9. c. bis facere domus israel: ait dn̄s? Ecce si-
cut lutū i manu figuli: sic vos domꝰ israel
in manu mea. Repēte loq̄r aduersum gē-
tem ⁊ aduersus regnū: vt eradicem ⁊ de-
struam ⁊ disperdā illud. Si penitētiā ege-
B rit gēs: illa a malo suo qō locutꝰ sum ad-
22. q. 4. c. incommutabilis de pe. di. 1. ca. si agamus ⁊. s. quācobrē
uersus eā: agā ⁊ ego pniam sup malo qō
cogitaui vt facerem ei: ⁊ subito loq̄r de gē-
te ⁊ regno vt edificem ⁊ plātē illud. Si fe-
cerit malū in oculis meis vt nō audiat vo-
cem meam: ⁊ pniam agam super bono qō
locutus sū vt facerem ei. Nūc ergo dic vi-
ro iuda ⁊ habitatori hierusalē: dicēs. Hec
dicit dn̄s. Ecce ego fingo contra vos ma-
infra. 25. b. ⁊ infra. 35. ca.
lū: ⁊ cogito cōtra vos cogitationes. Reuer-
tat vnusq̄sq; a via sua mala: ⁊ dirigite vi-
as vestras ⁊ studia vestra. Qui dixerūt. De-
sperauimꝰ. Post cogitatiōes enim nostras
ibimꝰ: ⁊ vnusq̄sq; prauitatem cordis sui
mali facimꝰ. Ideo hec dicit dn̄s. Interro-
gate gētes. Quis audiuit talia horribilia q̄
fecit nimis virgo israel? Nunqd deficiet de
petra agri nix libani: aut euelli possunt aq̄
erūpentes frigide ⁊ defluētes? Quia obli-
C tus est mei p̄pls meus: frustra libantes ⁊
Esa. 66. c. impingētes in vijs suis ⁊ i semitis seclī:
vt ambularēt per eas in itinere nō trito: vt
fieret terra eorū in desolationē ⁊ in sibilū
sempiternū? Omnis q̄ preterierit per eas
infra. 19. c. 49. c. 50. ca. obstupescet: ⁊ mouebit caput suū. Sic ven-
to vrēs dispergā eos coram inimico: dor-
sum ⁊ non faciē ostendam eis in die per-

ditionis eorum. Et dixerunt. Venite et cogitemus contra hieremiam cogitationes. Non enim peribit lex a sacerdote: neque consilium a sapiente: nec sermo a propheta. Venite et percutiamus eum lingua: et non attendamus ad vniuersos sermones eius. Attende domine ad me: et audi vocem aduersariorum meorum. Nunquid redditur pro bono malum: quia foderunt foueam anime mee. Recordare quod steterim in conspectu tuo vt loquerer pro eis bonum: et auerterem indignationem tuam ab eis. Propterea da filios eorum in famem: et deduc eos in manus gladij. Fiant vxores eorum absque liberis et vidue: et viri earum interficiantur morte. Iuuenes eorum confodiantur gladio in prelio: audiatur clamor de domibus eorum. Adduces enim super eos latronem repente: quia foderunt foueam vt caperent me: et laqueos absconderunt pedibus meis. Tu autem domine scis omne consilium eorum aduersum me in mortem. Ne propitieris iniquitati eorum: et peccatum eorum a facie tua non deleatur. Fiant corruentes in conspectu tuo: in tempore furoris tui abutere eis.

dix. or. ca. vi. x. oni sunt

B

¶ Capituli Summarium. ¶ Per contritionem lagunculae in ennon significatur contritio hierusalem propter idolatriam ipsius ennon. Cap. xix.

A Hec dicit dominus. Vade et accipe lagunculam figuli testeam a senioribus populi: et a senioribus sacerdotum: et egredere ad vallem filiorum ennon que est iuxta introitum porte fictilis: et predicabis ibi verba que ego loquor ad te: et dices. Audite verbum domini reges iuda et habitatores hierusalem. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego inducam afflictionem super locum istum: ita vt omnis qui audierit illam: tinniant aures eius eo quod dereliquerint me: et alienum fecerint locum istum et libauerint in eo dijs alienis quos nescierunt ipsi et patres eorum et reges iuda: et repleuerunt locum istum sanguine innocentum et edificauerunt excelsa baalim ad comburendos filios suos in holocaustum baali: que non precepi: nec locutus sum: nec ascenderunt in cor meum. Propterea ecce dies venient: dicit dominus: et non vocabitur amplius locus iste tophet et vallis filij ennon sed vallis occisionis. Et dissipabo consilium iuda et hierusalem in loco isto: et subuertam eos gladio in conspectu inimicorum suorum: et in manu querentium animas eorum: et dabo cadauera eorum escam volatilibus celi et bestijs terre: et ponam ciuitatem hanc in stuporem et in sibilum. Omnis qui preterierit per eam obstupescet: et sibilabit super vniuersa plaga eius. Et cibabo eos carnibus filiorum suorum: et carnibus filiarum suarum: et vnusquisque carnes amici sui comedet in obsidione et in angustia in qua concludent eos inimici eorum: et qui querunt animas eorum. Et conteres lagunculam in oculis virorum qui ibunt tecum: et dices ad eos. Hec dicit dominus exercituum. Sic conteram populum istum et ciuitatem istam: sicut conteritur vas figuli quod non potest vltra instaurari. Et in tophet sepelientur: eo quod non sit alius locus ad sepeliendum. Sic faciam loco huic: ait dominus: et habitatoribus eius: et ponam ciuitatem istam sicut tophet. Et erunt domus hierusalem et domus regum iuda sicut locus tophet immunde: omnes domus in quarum domatibus sacrificauerunt omni militie celi: et libauerunt libamina dijs alienis. Venit autem hieremias de tophet quo miserat eum dominus ad prophetandum et stetit in atrio domus domini et dixit ad omnem populum. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Ecce ego inducam super ciuitatem hanc et super vrbes omnes eius vniuersa mala que locutus sum aduersum eam: quoniam indurauerunt ceruicem suam: vt non audirent sermones meos.

ibi. et ennom

sup. 6. c. infra eodem

B

C

sup. 18. c. infra. 49. c. 50. c.

D

¶ Capituli Summarium. ¶ Phassur percussit hieremiam et ponit in neruum hieremiam: hieremias predicat contra phassur et amicos eius: de destructione hierusalem: plangit quoque et dolet super populo suo: maledicit diem natiuitatis sue. Cap. xx.

A Et audiuit phassur filius emmer sacerdos qui constitutus erat princeps in domo domini hieremiam prophetantem sermones istos. Et percussit phassur hieremiam prophetam: et misit eum in neruum quod erat in porta beniamin superiori in domo domini. Cumque illuxisset in crastinum eduxit phassur hieremiam de neruo: et dixit ad eum hieremias. Non phassur vocauit dominus nomen tuum sed pauorem vndique: quia hec dicit dominus. Ecce ego dabo te in pauorem et omnes amicos tuos: et corruent gladio inimicorum suorum et oculi tui videbunt. Et omnem iudam dabo in manu regis babylonis: et traducet eos in babylonem: et percutiet eos gladio. Et dabo vniuersam substantiam ciuitatis huius:

infra. 37. c.

B

omnem laborem eius omneq; precium & cunctos thesauros regum iuda: dabo in manu inimicorum eorum & diripient eos & tollent: & + ducent in babylonem. Tu autem phassur & omnes habitatores domus tue ibitis in captiuitatem: & in babylonem venies & ibi morieris: ibiq; sepelieris tu & omnes amici tui quibus prophetasti mendacium. Seduxisti me domine & seductus sum: fortior me fuisti & inualuisti. Factus sum in derisum tota die. Omnes subsannant me: quia iam olim loquor vociferans iniquitatem & vastitatem clamito. Et factus est mihi sermo domini in opprobrium: & in derisum tota die. Et dixi. Non recordabor + eius neq; loquar vltra in nomine illius. Et factus est in corde meo quasi ignis exestuans: claususq; in ossibus meis: & defeci ferre non sustinens. Audiui enim contumelias multorum & terrorem in circuitu. Persequimini & persequamur eum: ab omnibus viris qui erant pacifici mei & custodientes latus meum: si quomodo decipiatur & preualeamus aduersus eum & consequamur vltionem ex eo. Dominus autem mecum est tanquam bellator fortis: idcirco qui persequuntur me cadent & infirmi erunt & confundentur vehementer: quia non intellexerunt opprobrium sempiternum quod nunquam delebitur. Et tu domine exercituum probator iusti qui vides renes & cor: videam queso vltionem tuam ex eis. Tibi enim reuelaui causam meam. Cantate domino: laudate dominum quia liberauit animam pauperis de manu malorum. Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta. Maledictus vir qui annunciauit patri meo: dicens: natus est tibi puer masculus: & quasi gaudio letificauit eum. Sit homo ille vt sunt ciuitates quas subuertit dominus & non penituit eum. Audiat clamorem mane: & vlulatum in tempore meridiano: quia non me interfecit a vulua vt fieret mihi mater mea sepulchrum: & vulua eius conceptus eternus. Quare de vulua egressus sum: vt viderem laborem & dolorem: & consumarentur in confusione dies mei?

¶ Ca. Sũ. ¶ De captione sedechie & incendio hierusalem. Cap. xxi.

Verbum quod factum est ad hieremiam a domino quando misit ad eum rex sedechias phassur filium melchie & sophoniam filium maasie sacerdotem: dicens. Interroga pro nobis dominum quia nabuchodonosor rex babylonis preliatur aduersum nos: si forte faciat dominus nobiscum secundum omnia mirabilia sua & recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos. Sic dicetis sedechie. Hec dicit dominus deus israel. Ecce ego conuertam vasa belli que in manibus vestris sunt & quibus vos pugnatis aduersum regem babylonis & caldeos qui obsident vos in circuitu murorum: & congregabo ea in medio ciuitatis huius: & debellabo ego vos in manu extenta & in brachio forti & in furore & indignatione & in ira grandi: & percutiam habitatores ciuitatis huius. homines & bestie pestilentia magna morientur. Et post hec ait dominus: dabo sedechiam regem iuda & seruos eius & populum eius & qui derelicti sunt in ciuitate hac a peste & gladio & fame in manu nabuchodonosor regis babylonis & in manu inimicorum eorum & in manu querentium animam eorum: & percutiet eos in ore gladii & non + flectetur: neq; parcet nec miserebitur. Et ad populum hunc dices. Hec dicit dominus + deus. Ecce ego do coram vobis viam vite & viam mortis. Qui habitauerit in vrbe hac: morietur gladio & fame & peste: qui autem egressus fuerit & transfugerit ad chaldeos qui obsident vos: viuet: & erit ei anima sua quasi spolium. Posui enim faciem meam super ciuitatem hanc in malum & non in bonum: & ait dominus. In manu regis babylonis dabitur: & exuret eam igni. Et domui regis iuda. Audite verbum domini domus dauid. Hec dicit dominus. Iudicate mane iudicium: & eruite vi oppressum de manu calumniantis: ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea & succendatur: & non sit qui extinguat propter maliciam studiorum vestrorum. Ecce ego ad te habitatricem vallis solide atq; campestris ait dominus: qui dicitis: quis percutiet nos & quis ingredietur domus nostras. Et visitabo super vos iuxta fructum studiorum vestrorum: dicit dominus & succendam ignem in saltu eius & deuorabit omnia in circuitu eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ Mittitur propheta ad reges vt predicet de iudicio & iustitia & liberatione oppressi: quia ioachim rex iuda insepultus proiicitur extra hierusalem. Cap. xxii.

Hec dicit dominus. Descende in domum regis iuda: & loqueris ibi verbum hoc: & dices. Audi verbum domini rex iuda: qui sedes super solium dauid tu & ser-

Marginalia: alias + deducent; C; D; Alias + eius; Psal. 30.; E. n. b.; D; Job. 3. a.; Job. 3. b. & 10. d.; A; Infra. 41. a; B; alias + eos; C; Alias + misereb/itur; alias non hos + deus; infra. 38. a; D; infra. 22. a.; A

ui tui ꝛ populus tuus q ingredimini p portas istas. Hec dicit dñs. Facite iudiciū ꝛ iustitiā ꝛ liberate vi oppressuz de manu calūniatoris ꝛ aduenā ꝛ pupillū ꝛ viduā nolite cōtristare neq; opprimatis inique ꝛ sanguinē innocētē ne effundatis in loco isto. Si.n. facientes feceritis vbū istō ingredietur per portas domus huius reges sedētes de genere dauid sup thronū eius ꝛ ascēdētes currus ꝛ equos ipsi ꝛ serui ꝛ ppls eorū. Qꝫ si non audieritis verba hec in memetipso iuraui dicit dñs: qꝛ in solitudinē erit domus hec. Qꝛ hec dicit dñs super domuz regis iuda. Galaad tu mihi caput libani. Si nō posuero te solitudinē vrbes inhabitabiles. Et sanctificabo sup te interficientem virū ꝛ arma eius: ꝛ + succidēt + electas cedros tuas ꝛ pcipitabūt in ignē ꝛ per transibūt gentes multe p ciuitatē hanc: ꝛ dicet vnusquisq; proximo suo. Quare fecit dñs sic ciuitati huic grandi? Et respondebunt. Eo q dereliquerint pactum dñi dei sui: ꝛ adorauerint deos alienos: ꝛ seruierint eis. Nolite flere mortuū neq; lugeatis sup eū fletu. Plangite eū q egredit: qꝛ nō reuertetur vltra: nec videbit terrā natiuitatis sue: qꝛ hec dicit dñs ad sellum filiū iosie regem iuda q regnauit pro iosia patre suo: qui egressus ē de loco isto. Nō reuertetur huc amplius: sꝫ i loco ad quē trāstuli eū ibi morieť: ꝛ terram istā nō videbit amplius. Ve q edificat domū suā in iniustitia: ꝛ cenacula sua nō in iudicio. Amicū suum opprimet frustra: ꝛ mercedē nō reddet ei. Qui dicit: edificabo mihi domū latā: ꝛ cenacula spaciosa qui aperit sibi fenestras: ꝛ facit laquearia cedrina: pingitq; synopide. Nūqd regnabis: qm confers te cedro? Pater tuus nūquid nō comedit ꝛ bibit: ꝛ fecit iudiciū ꝛ iustitiā tūc cū bene erat ei. Judicauit cāz pauperis ꝛ egeni in bonum suum. Nūqd non ideo qꝛ + cognouit me: dicit dñs? Tui vero oculi ꝛ cor ad auariciam ꝛ ad sanguinem innocentem fundendū: ꝛ ad + calumniam ꝛ ad cursum mali operis. Propterea hec dicit dominus ad ioachiꝫ filiū iosie regē iuda. Nō plangent eū ve frater ꝛ ve soror: nō cōcrepabūt ei ve dñe ꝛ ve inclyte. Sepultura asini sepelietur: putrefactus ꝛ piectus extra portas hierusalē. Ascēde libanū ꝛ clama: ꝛ in basan da vocē tuam ꝛ clama ad trāseuntes: qꝛ contriti sunt oēs amatores tui. Locutus sū ad te in abūdātia tua: dixisti. Non audiā. Hec ē via mea ab adolescētia tua: qꝛ nō audisti vocē meā. Oēs pastores tuos pascet vent⁹: ꝛ amatores tui in captiuitatē ibūt. Et tūc cōfunderis ꝛ erubesces ab oī malicia tua que sedes in libano ꝛ nidificas in cedris. Quomodo cōgemuisti cum venissent tibi dolores quasi dolores parturientis. Viuo ego dicit dñs: qꝛ si fuerit iechonias filius ioachim regis iuda annulus i manu dextera mea: inde euellā eū. Et dabo te i manum querentiū aiam tuam: ꝛ in manu quorū tu formidas faciē: ꝛ in manu nabuchodonosor regis babylōis: ꝛ i manu chaldeorū. Et mittā te ꝛ matrē tuā q genuit te in terrā alienā in q nati nō estis: ibiq; moriemini. Et in terrā ad quā ipsi leuāt aiam suā vt reuertātur illuc: ꝛ non reuertētur. Nūquid vas fictile atq; cōtritū vir iste + iechonias? Nūquid vas absq; oī + voluptate? Quare abiecti sunt ipsi ꝛ semē eius: ꝛ piecti i terrā quā ignorauerūt? Terra: terra: terra: audi smonē dñi. Hec dicit dñs. Scribe viꝝ istū sterilē: viꝝ qui in dieb⁹ suis nō psperabiť. Nec enim erit de semine eius vir qui sedeat super solium dauid: ꝛ potestatem habeat vltra in iuda.

[Marginalia: 4.21.d. — B — Als + succedēt — Als + electā cedrū tuā. — C — deu.29.d — 3.re.9.b. — D — Als + cogitauit — E — Als + cōsumationem. — F — G — Als + conias — aīe + voluntate]

¶ Ca. Sū. ¶ Comminatur dominus pastoribus lacerantibus gregem: de natiuitate xpi: de passione xpi: de sacerdotū sordibus ꝛ prophetaruz: de filiis prophetis qui sunt domini onus. Cap. xxiij.

Ve pastoribus qui + dispergūt ꝛ dilacerāt gregē pascue mee dicit dñs. Ideo hec dicit dominus deus israel ad pastores q pascunt populum meū. Vos dispersistis gregē meū: ꝛ eiecistis eos ꝛ non visitastis eos. Ecce ego visitabo sup vos maliciam studiorum vestrorum: ait dominus. Et ego congregabo reliquias gregis mei de omnib⁹ terris ad quas eiecero eos illuc: ꝛ conuertā eos ad rura sua ꝛ crescēt ꝛ multiplicabuntur: ꝛ suscitabo sup eos pastores ꝛ pascēt eos. Non formidabūt vltra: ꝛ nō pauebūt: ꝛ nullus qretur ex numero: dicit dñs. Ecce dies veniunt: dicit dñs: ꝛ suscitabo dauid germen iustum: ꝛ regnabit rex ꝛ sapiens erit: ꝛ faciet iudicium ꝛ iustitiam in terra. In diebus illis

[Marginalia: A — 24. q. 2. c. trāsferunt — Als + dispdūt. — E3 4. a — Isa.33.e. — B]

salvabitur iuda & israel habitabit cõfidē-ter. Et hoc est nomen quod vocabũt eum: dñs iustus noster. Propter hoc ecce dies veniũt dicit dñs: & non dicent vltra viuit dñs qui eduxit filios israel de terra egypti: sed viuit dñs qui eduxit & adduxit semen domus israel de terra aquilõis: & de cunctis terris ad quas eieceram eos illuc: & habitabũt in terra sua. Ad prophetas. Cõtritum est cor meum in medio mei: contremuerũt omnia ossa mea. Factus sum quasi vir ebrius: & quasi homo madidus a vino: a facie domini & a facie verborũ sanctorũ eius: qr + adulterijs repleta ẽ terra: qr a facie maledictionis luxit terra: arefacta sunt arua deserti. Factus est cursus eorũ mal⁹: & fortitudo eo$\mathfrak{x}$ dissimilis. Propheta nãq$\mathfrak{z}$ & sacerdos polluti sũt: & in domo mea inueni malũ eo$\mathfrak{x}$: ait dñs. Idcirco via eorũ erit quasi lubricũ in tenebris: impellentur enim & corruẽt in ea. Afferã enim sup eos mala: annũ visitationis eorum: ait dñs. Et in prophetis samarie vidi fatuitatem: & prophetabũt in baalim & decipiebant populum meũ israel. Et in prophetis hierusalẽ vidi similitudinẽ adulterantium & iter mendacij. Et cõfortauerunt manus pessimorum vt nõ cõuerteref vnusq$\mathfrak{z}$q$\mathfrak{z}$ a malicia sua. Facti sũt mihi oẽs vt sodoma: & habitatores ei⁹ quasi gomorra. Propterea hec dicit dñs exercituũ ad prophetas. Ecce ego cibabo eos absynthio: & potabo eos felle. A prophetis enim hierusalẽ egressa est pollutio super oẽm terrã. Hec dicit dominus exercituũ. Nolite audire verba prophetarum qui prophetãt vobis & decipiunt vos. Uisionem cordis sui loquũtur: nõ de ore domini. Dicũt his q blasphemant me locut⁹ est dominus: pax erit vobis & omnibus qui ambulãt ĩ prauitate cordis sui dixerũt: nõ veniet sup + vos malũ. Quis enim affuit in cõsilio domini: & vidit & audiuit smonẽ ei⁹? Quis cõsiderauit verbũ illius & audiuit? Ecce turbo dominice indignatiõis egredief & tẽpestas erumpens super caput impiorum veniet. Nõ reuertetur furor dñi vsq$\mathfrak{z}$dum faciat: & vsq$\mathfrak{z}$dum compleat cogitationem cordis sui. In nouissimis dieb⁹ intelligetis cõsiliũ ei⁹. Nõ mittebã prophetas & ipsi currebãt: nõ loquebar ad eos: & ipsi prophetabãt. Si stetissent in cõsilio meo & nota fecissent verba mea pplo meo: + auertissẽ vtiq$\mathfrak{z}$ eos a via sua mala & cogitatiõibus suis pessimis. Putas ne de⁹ e vicino: ego sum dicit dñs: & nõ deus de longe. Si occultabit vir in abscõditis: & ego nõ videbo eũ dicit dñs. Nũqd nõ celũ & terrã ego impleo dicit dñs? Audiui que dixerũt prophete: prophetantes in nomine meo mẽdaciũ atq$\mathfrak{z}$ dicẽtes. Somniaui somniaui. Usq$\mathfrak{z}$ quo istud est in corde prophetarũ vaticinantium mendacium: & prophetantiũ seductiones cordis sui. Qui volũt facere vt obliuiscatur populus meus nois mei propter somnia eorũ q narrãt vnusq$\mathfrak{z}$q$\mathfrak{z}$ ad proximũ suũ: sicut obliti sunt patres eorũ nois mei propter baal. + Propheta q habet somniũ narret somniũ: & q h$\mathfrak{z}$ sermonem meum: loquatur sermonem meum vere. Quid paleis ad triticũ dicit dñs? Nũqd non verba mea sunt quasi ignis: dicit dominus: quasi malleus cõterens petram. Propterea ecce ego ad prophetas: ait dñs: q furantur verba mea vnusquisq$\mathfrak{z}$ a proximo suo. Ecce ego ad prophetas: ait dominus: q assumunt linguas suas & aiũt: dicit dñs. Ecce ego ad prophetas somniãtes mendaciũt + dicit + dominus: qui narrauerũt ea & seduxerũt populum meũ in mendacio suo & in miraculis suis cũ ego nõ misissem eos: nec mãdassem eis q nihil profuerũt populo: dicit dñs. Si igif interrogauerit te populus iste vel propheta aut sacerdos dicẽs: quod est onus dñi: dices ad eos + Uos estis onus. Proijciã qppe vos dicit dñs. Et + propheta & sacerdos & populus q dicit onus dñi: visitabo sup virũ illũ & super domum eius. Hec dicetis vnusq$\mathfrak{z}$q$\mathfrak{z}$ ad proximum & ad fratrem suum. Quid respõdit dñs: & quid locutus est dñs? Et onus dñi vltra nõ memorabif qr on⁹ erit vnicuiq$\mathfrak{z}$ sermo su⁹. Et puertistis vba dei viuẽtis: dñi exercituũ dei nri. Hec dices ad prophetam Qui rñdit tibi dñs: & qd locutus est dñs? Si autem onus dñi dixeritis: propter hoc: hec dicit dominus. Qr dixistis sermonẽ istũ on⁹ dñi: & misi ad vos dicẽs: nolite dicere on⁹ dñi: propterea ecce ego tollã vos portãs & derelinquã vos & ciuitatem quã dedi vobis & patrib⁹ vris a facie mea: & dabo vos ĩ opprobriũ sempiternũ & ĩ ignominiã eternã q nũq$\mathfrak{z}$ obliuiõe delebif.

¶ Ca. xxiiij. ¶ De figura ficuũ duorum ca-

Marginalia: deu. 33. d — sup. 16. e — alš + adulterio — E — alš + nos — sup. 9. e. — D — s. 14. c. & infra. 19. c — E — alš + adnertissem — alš + propterea — F — alš + nisi — alš non hic + dñs — alš + vt qd vobis proijciam B — Alš + prophetis.

latorū quos vidit hieremias: de afflictiōe sedechie & populi. Cap. xxiiij.

A Ostendit mihi dñs: & ecce duo calathi pleni ficis positi ante templū domini: postqȝ transtulit. Nabuchodonosor rex babylōis iechoniā filiū ioachim regē iuda & principes eius & fabrū & inclusorē de hierl'm: & adduxit eos in babylonē. Calathus vnꝰ ficus bonas hēbat nimis: vt solēt ficus eē primi tpis. Et calathus vnus

B ficus habebat malas nimis q̄ comedi nō poterāt eo q̄ essent male. Et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremia? Et dixi. Ficus: ficus bonas: bonas valde: & malas: malas valde: q̄ comedi nō pñt eo q̄ sint male. Et factum est verbum dñi ad me dicēs. Hec dicit dñs deus israel. Sicut ficus he bone: sic cognoscam transmigrationē iuda quem emisi de loco isto in terrā chaldeorum in bonū: & ponā oculos meos sup

Sup. 1. a.

C eos ad placādum. Et reducam eos in terrā hāc. & edificabo eos & nō destruā: & plantabo eos & nō euellam: & dabo eis cor vt sciant me: q2 ego sum dñs. Et erunt mihi in populum & ego ero eis in deū: q2 reuertentur ad me in toto corde suo. Et sicut ficꝰ pessime que comedi nō possunt eo q̄ sint male: hec dicit dñs: sic dabo sedechiam re

Infra. 31. b.

D gē iuda & principes eiꝰ & reliquos de hierusalē qui remāserunt in vrbe hac: & qui habitant in terra egypti. Et dabo eos in vexationē afflictionēqȝ oībꝰ regnis terre in opprobriū: & in parabolā: & in puerbiū & in maledictionem in vniuersis locis ad que eieci eos: & mittā in eis gladium & famē & pestem donec ɔsumantur de terra q̄ dedi eis & patribus eorum.

Infra. 29. d

¶ Ca. Sū. ¶ De captiuitate septuaginta annorū totiꝰ iude: de calice quo potionātur oēs gentes: vocanī pastores & optimates ad planctum. Cap. xxv.

A Verbum qđ factū est ad hieremiā de oī populo iude in āno quarto ioachim filij iosie regis iude ipse est annus primus nabuchodonosor regis babylonis. Et locutus est hieremias pphta ad omnem populum iuda: & ad vniuersos habitatores hierusalē dicens. A tertiodecimo anno iosie filij ammon regis iuda vsqȝ ad diem hanc: ipse est tertius & vicesimus annus: factum est verbum domini ad me & locutus sum ad vos de nocte consurgens & loquēs: & non audistis. Et misit dominus ad vos oēs seruos suos pphetas consurgens diluculo mittensqȝ & nō audistis neqȝ inclinastis aures vrās: vt audiretis cum diceret. Reuertimini

B vnusqsqȝ a via sua mala: & a pessimis cogitatiōibꝰ vris: & habitabitis in terra quā dedi dñs vobis & patribus vestris a seculo & vsqȝ in seculū. Et nolite ire post deos alienos vt seruiatis eis: & adoretis eos: neqȝ me ad iracūdiā puocetis in opribꝰ manuū vestrarū: & nō affligam vos. Et nō audistis me: dicit dominus: vt me ad iracūdiā prouocaretis in opribꝰ manuum vestrarū in malū vrm. Propterea hec dicit dñs exercituum. Pro eo q̄ non audistis verba mea ecce ego mittā & assumam vniuersas cognationes aquilonis: ait dñs: & nabuchodonosor regem babylonis seruum meū & adducā eos super terrā istā & sup habitatores eius: & sup oēs natiōes q̄ i circuitu illius sunt: & interficiam eos & ponā

Sup. 15. b
Infra. 35. c.
4. re. 17. b

C eos in stuporem & in sibilum & in solitudines sempiternas. Perdāqȝ ex eis vocē gaudij & vocē letitie: vocem sponsi: & vocem sponse: vocem mole & lumen lucerne. Et erit vniuersa terra eius in solitudinem & in stuporem: & seruient oēs gētes iste regi babylonis septuaginta ānis. Cūqȝ impleti fuerint septuaginta anni: visitabo super regē babylōis: & sup gentē illā: & dicit dñs iniquitatem eorum & super terram chaldeorum: & ponam illā in solitudines sempiternas. Et adducam super terrā illā omnia verba mea que locutus sum ɔtra eam: oē quod scriptū est in libro isto que cūqȝ prophetauit hieremias aduersū oēs gentes: q2 seruierunt eis cū essent gentes multe & reges magni. Et reddam eis secū

Infra. 29. c
1. esd. 1. a.

D dum opera eorū: & secundum factū manuum suarū. Quia sic dicit dominus exercituum deus israel. Sume calicem vini furoris huius de manu mea & propinabis de illo cūctis gētibꝰ ad quas ego mittā te & bibēt: & turbabuntur & insaniēt a facie gladij quē ego mittā inter eos. Et accepi calicē de manu dñi: & propinaui cūctis gētibus ad quas misit me dñs hierusalem & ciuitatibus iuda & regibus eius & principibus eius: vt darem eos in solitudinē & in stuporē & in sibilū & in maledictionē

E sicut est dies ista. Pharaoni regi egypti &

seruis eius ⁊ principibus eius: ⁊ oĩ pplo ei⁹ ⁊ vniuersis generalr cũctis regib⁹ terre ausitidis: ⁊ cũctis regibus terre philistijm ⁊ ascalonis ⁊ gaze ⁊ accaron azoti ⁊ reliqs idumee ⁊ moab ⁊ filijs ammõ ⁊ cũctis regib⁹ tyri ⁊ vniuersis regib⁹ sydõis ⁊ regib⁹ terre insulaꝝ q̃ sunt trãs mare: ⁊ dedan ⁊ theman ⁊ buz: ⁊ vniuersis q̃ attõsi sũt in comam ⁊ cunctis regib⁹ arrabie: ⁊ cũctis regib⁹ occidẽtis q̃ habitãt i deserto: ⁊ cũctis regibus zambri: ⁊ cũctis regibus elam: ⁊ cũctis regibus medoꝝ: cunctis quoq; regib⁹ aqlonis de ppe ⁊ de lõge: vnicuiq; contra fratrẽ suum ⁊ oĩbus regnis terre que sup faciem eius sunt. Et rex sesach bibet post eos. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ deus isrł. Bibite ⁊ inebriamini ⁊ vomite ⁊ cadite: neq; surgatis a facie gladij quẽ ego mittã iter vos. Cumq; noluerint accipere calicẽ de manu tua vt bibant: dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ. Bibẽtes bibetis. Q: ecce in ciuitate in qua inuocatũ est nomẽ meuz ego incipio affligere: ⁊ vos quasi innocẽtes ⁊ immunes eritis? Nõ eritis imunes. Gladium enim ego voco super omnes habitatores terre: dicit dñs exercituum. Et tu ꝓphetabis ad eos oĩa verba hec: ⁊ dices ad illos. Dñs de excelso rugiet: ⁊ de habitaculo sancto suo dabit vocẽ suã. Rugiẽs rugiet sup decorẽ suũ. Celeuma q̃si calcantiũ cõcinet aduersus oẽs habitatores terr. Peruenit sonit⁹ vsq; ad extrema terre: q2 iudiciũ dño cũ gentibus. Judicat ipse cuz oĩ carne. Impios tradidi gladio: dicit dominus. Hec dicit dñs exercituũ. Ecce afflictio egredieł de gente in gẽtẽ: ⁊ turbo magnus egredieł a sũmitatib⁹ terre: ⁊ erũt interfecti dñi in die illa a sũmo terre vsq; ad summũ eius. Nõ plangenł ⁊ nõ colligenł neq; sepelienł: in sterqlinio sup faciẽ terre iacebũt. Ululate pastores ⁊ clamate: ⁊ aspgite vos cinere optimates gregis: q2 cõplecti sũt dies vestri ⁊ interficiamini: ⁊ dissipatiões vestre: ⁊ cadetis q̃si vasa preciosa. Et peribit fuga a pastorib⁹: ⁊ saluatio ab optimatib⁹ gregis. Uox clamoris pastoꝝ ⁊ vlulat⁹ optimatũ gregis: q2 vastauit dñs pascua eoꝝ: ⁊ conticuerunt arua pacis a facie ire furoris dñi. Dereliqt quasi leo tabernaculũ suum: facta ẽ terra eoꝝ in desolationẽ a facie ire columbe: ⁊ a facie ire furoris domini.

¶ Ca. xxvi. ¶ De regno ioachim quãdo sacerdotes voluerũt occidere hieremiã: ⁊ liberatus est per principes. Cap. xxvi.

In principio regni ioachiz filij iosie regis iuda factũ est verbũ istud a dño dicẽs. Hec dicit dñs. Sta in atrio domus dñi: ⁊ loq̃ris ad oẽs ciuitates iuda: de q̃b⁹ veniũt vt adorẽt in domo dñi vniuersos sermones quos ego mãdaui tibi vt loq̃ris ad eos. Noli subtrahere verbũ: si forte audiãt ⁊ quertanł vnusq̃sq; a via sua mala: ⁊ peniteat me mali qđ cogitaui facere eis ꝓpter maliciã studioꝝ eoꝝ. Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Si non audieritis me vt ambuletis in lege mea quã dedi vobis vt audiatis sermonẽ seruoꝝ meoꝝ ꝓphetarũ quos ego misi ad vos de nocte cõsurgẽs ⁊ dirigẽs ⁊ non audistis: dabo domum istã sicut sylo: ⁊ vrbẽ hãc dabo i maledictionẽ cũctis gẽtibus terre. Et audierũt sacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ oĩs ppłs hieremiã loquẽtẽ verba hec i domo dñi. Cũq; cõplesset hieremias loquẽs oĩa q̃ ꝑceperat ei dñs vt loqueretł ad vniuersum populũ appꝛehenderũt eũ sacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ oĩs populus dicẽs. Morte moriał. Quare ꝓphetauit in noĩe dñi dicens: sicut silo erit domus hec: ⁊ vrbs ista desolabił eo q̃ nõ sit habitator? Et cõgregatus est oĩs populus aduersus hieremiã i domo dñi. Et audierũt principes iuda v̉ba hec: ⁊ ascẽderũt de domo regis in domũ dñi: ⁊ sederũt in introitu porte domus dñi noue. Et locuti sũt sacerdotes ⁊ ꝓphete ad ꝑncipes ⁊ ad oẽz ppłm dicẽtes. Judiciũ mortis est viro huic: q2 ꝓphetauit aduersus ciuitatẽ istã sicut audistis aurib⁹ v̄ris. Et ait hieremias ad oẽs principes ⁊ ad vniuersũ populũ dicẽs. Dominus misit me vt ꝓphetarẽ ad domũ istaz ⁊ ad ciuitatem hãc oĩa verba que audistis. Nunc ergo bonas facite vias vestras ⁊ studia vestra: ⁊ audite vocem domini dei vestri: ⁊ penitebit dominum mali quod locutus est aduersum vos. Ego autem ecce in manibus vestris sum: facite mihi quod bonum ⁊ rectum est in oculis vestris. Uerũtamẽ scitote ⁊ cognoscite: q2 si occideritis me: sanguinẽ innocẽtẽ tradetis cõtra vosmetipsos ⁊ cõtra ciuitatem istam ⁊ habitatores eius. In veritate enim misit me domi-

Marginalia (left): E; Cant. 5. a; C; F; Joel. 3. c. Amos. 1. a; G; D; H; al. tabernaculũ.
Marginalia (right): A; al. regis.; B; infra. co.; C; al. morte moriet q. supra. cc.; al. nouissime domus.; al. vniuersum.; sup. 7. a; E

nus ad vos vt loquerer in auribꝰ vestris omnia verba hec. Et dixerūt principes et oēs ppl's ad sacerdotes ⁊ ad prophetas. Nō est viro huic iudiciū mortis: q2 i nomine dñi dei nostri locutꝰ ē ad nos. Surrexerūt ergo viri de seniorib' terre ⁊ dixerunt ad oēm cetū ppl'i loquētes. ✝ Micheas de morastin fuit propheta i dieb' ezechie regis iuda: ⁊ ait ad oēm ppl'z iude dicēs. Hec dicit dñs exercituū. Sion qsi ager arabit: ⁊ hierusalē i aceruū lapidū erit: ⁊ mōs domꝰ ✝ dñi i excelsa siluaꝝ. Nūqd morte cōdemnauit eū Ezechias rex iuda ⁊ oīs iuda? Nūqd non timuerūt dominū ⁊ deprecati sūt faciem dñi: ⁊ penituit dñm mali qd locutꝰ fuerat aduersum eos? Itaq3 nos ✝ facimꝰ malū grāde cōtra animas nostras. Fuit quoq3 vir prophetās i nomine dñi. Urias filiꝰ semei de cariathiarim: ⁊ prophetauit aduersus ciuitatem istam ⁊ aduersus terram hāc iuxta omnia verba hieremie. Et audiuit rex ioachim ⁊ omnes potētes ⁊ principes eiꝰ verba hec: ⁊ qsiuit rex interficere eū. Et audiuit vrias ⁊ timuit: fugitq3 ⁊ ingressus est egyptū. Et misit rex ioachim viros in egyptū hel: nathan filium achabor ⁊ viros cū eo in egyptū. Et eduxerūt vriam de egypto: ⁊ adduxerūt eum ad regem ioachim: ⁊ percussit eū gladio ⁊ proiecit cadauer eiꝰ in sepulchris vulgi ignobilis. Igit manus aichan filij saphan fuit cū hieremia: vt non traderetur in manꝰ populi ⁊ interficerent eum.

¶ Ca. Sū. ¶ De cathenis ligneis ⁊ vinclis mittēdis qnq3 regibꝰ: ⁊ monent subijci nabuchodonosor: aliter morient. Ca. xxvij.

In principio regni ioachim filij Josie regis iuda factum est verbum istud ad hieremiam a domino dicens. Hec dicit dominus ad me. Fac tibi vincula ⁊ cathenas: ⁊ pones eas i collo tuo ⁊ mittes eas ad regem edon: ⁊ ad regem moab: ⁊ ad regem filiorum ammon: ⁊ ad regem tyri: ⁊ ad regem sydonis in manu nūciorum q venerūt h' ierusalem ad sedechiam regem iuda: ⁊ precipies eis vt ad dominos suos loquant. Hec dicit dominꝰ exercituū deꝰ israel. Hec dicetis ad dños vestros. Ego feci terram ⁊ ✝ homines ⁊ iumenta q sūt sup faciē terre i fortitudine mea magna: ⁊ i brachio meo extēto ⁊ dedi ea3 ei q placuit in oculis meis. Et nūc itaq3 ego dedi oēs terras istas in manu nabuchodonosor regis babylōis serui mei. Insup ⁊ bestias agri dedi ei: vt seruiāt illi. Et seruiēt ei oēs gētes: ⁊ filio eiꝰ ⁊ filio filij eius donec veniat tēpus terre eiꝰ ⁊ ipsiꝰ. Et seruiēt ei gētes multe ⁊ reges magni. Gens aūt ⁊ regnū qd nō seruierit nabuchodonosor regi babylonis ⁊ quicūq3 nō curuauerit collu3 suū sub iugo regis babylōis: i gladio ⁊ i fame ⁊ in peste visitabo sup gētē illā: ait dominus: donec ɔsumā eos in manu eius. Uos ergo nolite audire prophetas vros ⁊ diuinos ⁊ somniatores ⁊ augures ⁊ maleficos qui dicunt vobis: nō seruietis regi babylonis: q2 mendacium pphetāt vobis vt longe faciāt vos de terra vrā: ⁊ eijciant vos ⁊ pereatis. Porro gens que subiecerit ceruicē suā sub iugo regis babylonis ⁊ seruierit ei: dimittam ea3 in terra sua dicit dominus: ⁊ colet eā ⁊ habitabit i ea. Et ad sedechiam regē iuda locutus su3 oīa verba hec dicēs. Subijcite colla vestra sub iugo regis babylōis: ⁊ fuite ei ⁊ pplo eiꝰ ⁊ viuetis. Quare moriemini tu ⁊ pplꝰ tuus gladio ⁊ fame ⁊ peste: sic locutꝰ est dñs ad gentē que seruire noluerit regi babylōis. Nolite audire verba pphetarū dicentium vobis: non seruietis regi babylōis: q2 mendaciū ipsi loquūtur vobis. Q2 nō misi eos: ait dñs: ⁊ ipsi pphetant in noie meo mēdaciter vt eijciant vos ⁊ pereatis tam vos q3 pphete qui vaticinant vobis. Et ad sacerdotes ⁊ ad populū istum locutus sum dicēs. Hec dicit dñs. Nolite audire verba pphetarū vestrorum qui pphetant vobis dicētes: ecce vasa dñi reuertent de babylone nunc cito. Mendaciu3 eni3 pphetant vobis. Nolite ergo audire eos: s3 seruite regi babylonis vt viuatis. Quare datur hec ciuitas in solitudinē? Et si pphete sunt: ⁊ est verbū dñi in eis: occurrēt domino exercituum vt nō veniant vasa q derelicta fuerāt i domo dñi: ⁊ in domo regis iuda: ⁊ in hierusalē: in babylonē. Q2 hec dicit dominus exercituu3 ad colūnas ⁊ ad mare: ⁊ ad bases: ⁊ ad reliqua vasorū que remanserunt in ciuitate hac: que nō tulit nabuchodonosor rex babylonis cu3 trāsferret iecōniā filiū ioachim regē iuda de hierusalē in babylonē ⁊ oēs optiates iuda ⁊ hierusalē. Q2 hec dicit dominus exercituum deus israel ad vasa q derelicta

Marginal notes: al's ✝ micheas de morasthi | mic. 3. d. | al'. nō h3 ✝ dñi | al's ✝ faciamꝰ | al's ✝ homines | al's ✝ | s. 14. c. | 4. re. 25

relicta sunt in domo dñi ⁊ in domo regis iuda ⁊ hierl'm. In babylonẽ transferent ⁊ ibi erũt vsqȝ ad diẽ visitatiõis sue dic dñs. Et afferri faciã ea ⁊ restitui in loco isto.

¶ Ca. Sũ. ¶ Annanias pphēta dicit hieremie q̄ post duos ãnos redibit pplš de babylone ⁊ omnia vasa dom⁹ dñi: respõdit hieremias amen. Ca. xxviij.

A Et factũ est in ãno illo in pncipio regni sedechie regis iuda in ãno qrto in mẽse qnto: dixit ad me ãnanias filius asur pphēta de gabaõ in domo dñi coram sacerdotib⁹ ⁊ oĩ pplo dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ de⁹ israel. Cõtriui iugum regis babylonis. Adhuc duo ãni dierũ: ⁊ ego referri faciã ad locũ istũ oĩa vasa dñi q̃ tulit nabuchodonosor rex babylonis de loco isto ⁊ trãstulit ea in babylonẽ. Et iechoniã filiũ ioachim regẽ iuda ⁊ oẽm transmigrationẽ iude q̃ ingressi sunt in babylonẽ ego cõuertã ad locũ istũ: ait dñs. B Cõterã enim iugũ regis babylonis. Et dixit hieremias pphēta ad annaniã pphētã in oculis sacerdotũ ⁊ in oculis omnis ppli q̃ stabat in domo dñi: ⁊ ait hieremias pphēta. Amẽ. Sic faciet dñs. Suscitet dñs v̄ba tua q̃ pphētasti vt referant vasa in domũ dñi: ⁊ omnis trãsmigratio de babylone ad locũ istũ. Uerũtñ audi v̄bum hoc qđ ego loquor in aurib⁹ tuis: ⁊ in auri- C bus vniuersi ppli. Prophete q̃ fuerũt ante me ⁊ ante te ab initio: ⁊ pphētauerũt sup terras multas ⁊ sup regna magna de prelio ⁊ de afflictione: ⁊ de fame. pphēta q̃ vaticinat⁹ est pacẽ: cũ venerit verbũ ei⁹: tunc sciet pphēta quẽ misit dñs in veritate. Et tulit annanias pphēta cathenam de collo hieremie pphēte: ⁊ cõfregit eã. Et ait ãnanias in cõspectu omnis ppli dicẽs. Hec dicit dñs. Sic cõfringã iugũ nabuchodonosor regis babylonis post duos ãnos dierũ de collo omniũ gentiũ. Et abijt hieremias pphēta in viã suã. Et factũ est verbũ dñi ad hieremiã postq̃ cõfregit ãnanias pphēta cathenã de collo hieremie pphēte dicẽs. D Uade ⁊ dices ãnanie. Hec dicit dñs. Cathenas ligneas cõtriuisti: ⁊ facies p eis cathenas ferreas: q2 hec dicit dñs exercituum deus israel. Jugũ ferreũ posui sup collum cũctarũ gẽtiũ istarũ vt seruiãt nabuchodonosor regi babylonis: ⁊ seruient ei: insup ⁊ bestias terre dedi ei. Et dixit hieremias pphēta ad ãnaniã pphētã. Audi ãnania. Nõ misit te dñs: ⁊ tu cõfidere fecisti pplm istũ in mẽdacio. Jdcirco hec dicit dñs. Ecce ego mittã te a facie terre. hoc ãno morieris: aduersum enim dominũ locutus es. Et mortuus est annanias propheta in anno illo: mense septimo.

¶ Capituli Sũmariũ. ¶ Propheta describit trãsmigrationẽ vt credat sibi scribẽs ad captiuos babylonis q̄ ãno septuagesimo a dño visitabunt: ⁊ de pseudo pphetis cauendis. Cap. xxix.

A Et hec sunt verba libri quẽ misit hieremias pphēta de hierusalẽ ad reliquias seniorũ trãsmigrationis ⁊ ad sacerdotes ⁊ ad pphētas. ⁊ ad oẽm populũ quẽ traduxerat nabuchodonosor de hierusalẽ + in babylonem postq̃ egressus est iechonias rex ⁊ domina ⁊ eunuchi ⁊ principes iuda ⁊ hierusalẽ: ⁊ faber ⁊ inclusor de hierusalẽ in manu elasa filij saphan ⁊ gamalie filie helchie quos misit sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regẽ babylonis in babylonẽ dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ de⁹ israel: omni trãsmigrationi quã trãstuli de hierusalẽ in babylonẽ. Edificate domos ⁊ habitate: ⁊ plantate hortos ⁊ comedite fructum eorum. Accipite vxores ⁊ generate filios ⁊ filias: ⁊ date filijs vestris vxores: ⁊ filias v̄ras date viris: ⁊ pariant filios ⁊ filias: ⁊ multiplicabimini ibi ⁊ nolite esse pauci numero: ⁊ querite pacem ciuitatis ad quam trãsmigrare vos feci: ⁊ orate pro ea ad dominum q2 in pace illius erit pax + vobis. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Non vos seducant prophete vestri qui sunt in medio vestrum ⁊ diuini vestri: ⁊ ne attẽdatis ad somnia vestra que vos somniatis: q2 falso ipsi prophetãt vobis nomine meo ⁊ nõ misi eos: dicit dominus. Q2 hec dicit dominus. Cum ceperint impleri in babylone septuaginta anni visitabo vos ⁊ suscitabo super vos verbum meum bonum: vt reducam vos ad locum istum. Ego enim scio cogitationes quas cogito super vos: dicit dominus cogitationes pacis ⁊ non afflictionis: vt dem vobis finem ⁊ patientiam: ⁊ inuocabitis me ⁊ + viuetis ⁊ orabitis me ego ⁊ exaudiam vos: queretis me ⁊ inuenietis. Cum quesieritis me in toto corde v̄stro: inueniar a vobis: ait dñs.

Als nobis + in

B infra eo.

Als + vestra

C de pe. di. j. ca. pdixerat ⁊ c. tenetqȝ sup. 14. c. 2 pa. 36. d. 1. esd. 1. a. 8. 25. c.

Als + ibitis ⁊ adorabitis.

Et reducā captiuitatē vestrā: ꝛ cōgregabo
B vos de vniuersis gētibus ꝛ de cūctis locis
ad que expuli vos dicit dñs. Et reuerti vos
faciā de loco ad quē trāsmigrare vos feci:
qꝛ dixistis. Suscitabit nobis dñs ꝓphe-
tas in babylone. Quia hec dicit dñs ad re
gem q̄ sedet sup soliū dauid: ꝛ ad oēm po
pulū habitatorē vrbis hui⁹: ad fratres ve
stros qui nō sunt egressi vobiscū in trās-
migrationē. Hec dicit dñs exercituū. Ecce
mittā in eos gladiū ꝛ famem ꝛ pestē: ꝛ po
nā eos quasi ficus malas que comedi nō
possunt eo q̄ pessime sint ꝛ psequar eos in
gladio: ꝛ in fame: ꝛ in pestilentia. Et dabo
eos in vexationē vniuersis regnis terre:
Sup.24.d in maledictionē ꝛ in stuporē ꝛ in sibilum
ꝛ in opprobriū cūctis gētib⁹ ad quas ego
eieci eos: eo q̄ nō audierint vba mea dicit
dñs: que misi ad eos p seruos meos ꝓphe-
tas de nocte ꝯsurgēs ꝛ mittēs: ꝛ nō audi-
E stis dicit dñs. Uos ergo audite vbum dñi
omnis trāsmigratio quā emisi de hieru-
salē in babylonē. Hec dicit dñs exercituū
de⁹ israel: ad achab filium chulie ꝛ ad sede-
chiā filiū maasie qui ꝓphetāt vobis in no
mine meo mēdaciter. Ecce ego tradā eos
in manu nabuchodonosor regis babylo-
nis: ꝛ pcutiet eos in oculis vestris. Et assu
metur ex eis maledictio omni transmi-
grationi iude que est in babylone dicen-
tiū. Ponat te dñs sicut sedechiam ꝛ sicut
achab quos frixit rex babylonis in igne:
p eo q̄ fecerint stultitiā in israel: ꝛ mecha
ti sunt in vxores amicorū suoꝝ: ꝛ locuti
sūt verbū in noīe meo mēdaciter: qđ nō
F mādaui eis. Ego sum iudex ꝛ testis dicit
dñs. Et ad semeiam neelamitē dices. Hec
dicit dñs exercituū deus israel. Pro eo q̄
al's + tuo misisti in nomine + meo libros ad oēm
ppłm q̄ est in hierusalē ꝛ ad sophoniā fi-
lium maasie sacerdotē: ꝛ ad vniuersos sa
cerdotes dicēs: dñs dedit te sacerdotē pro
al's + io- ioiada sacerdote vt sis dux in domo dñi
iade sup oēm virū arepticium ꝛ ꝓphetantē vt
mittas eū in neruū ꝛ in carcerē. Et nunc
quare nō increpasti hieremiā anathotitē
qui ꝓphetat vobis. Quia sup hoc misit in
al. + lōge babylonē ad nos dicēs. + Longū est edi-
B ficate domos ꝛ habitate: ꝛ plātate hortos ꝛ
Sup eo. comedite fructus eoꝝ. Legit ergo sopho-
nias sacerdos librū istū in aurib⁹ hiere-
mie ꝓphete. Et factū est verbū dñi ad hie-
remiā dicēs. Mitte ad oēm transmigra-
tionē dicēs. Hec dicit dñs ad semeiā nee-
lamitē. Pro eo q̄ ꝓphetauit vobis seme-
ias: ꝛ ego nō misi eū: ꝛ fecit vos confidere
in mendacio: idcirco hec dicit dñs. Ecce
ego visitabo sup semeiā neelamitē ꝛ sup se
men ei⁹. Nō erit + ei vir sedēs in medio al. + eis
ppli hui⁹. ꝛ nō videbit bonū qđ ego faciā
populo meo: ait dñs: qꝛ preuaricationem
locutus est aduersus dominum.

¶ Cap. Sm. ¶ Promittit tristitiā: de ca-
ptiuitate iude: subdit de gaudio liberatio
nis ꝛ vltione in hostes populi. Cap. xx.

Hoc verbū qđ factū est ad hieremiā a A
dño: dicēs. Hec dicit dñs deus israel:
dicēs. Scribe tibi omnia verba que locu-
tus sum ad te in libro. Ecce. n. dies veniūt:
dicit dñs: ꝛ ꝯuertā cōuersionem populi
mei israel ꝛ iuda ait dñs: ꝛ ꝯuertā eos ad
terrā quā dedi patrib⁹ eoꝝ ꝛ possidebunt
eā. Et hec vba que locut⁹ est dñs ad israel
ꝛ ad iudā. Qm̄ hec dicit dñs. Uocē terro-
ris audiuim⁹ formido ꝛ non est pax. In-
terrogate ꝛ videte si generat masculus.
Quare ergo vidi omnis viri manū super
lūbū suū q̄si + parturiētis ꝛ ꝯuerse sunt al's + pa-
vniuerse facies i auruginē. Ue qꝛ magna riētes
dies illa: nec est similis ei⁹: tēpus q̄ tribu
lationis est iacob: ꝛ ex ipso saluabit. Et erit B
in die illa ait dñs exercituū: cōterā iugū
ei⁹ de collo tuo: ꝛ vincula eius dirūpā. Et
nō dominabunt ei ampli⁹ alieni: sed ser-
uient dño deo suo: ꝛ dauid regi suo quem
suscitabo eis. Tu ergo ne timeas + serue Infra.46.g
me⁹ Jacob ait dñs: neq̄ paueas israel: qꝛ Esa.44.a
ecce ego saluabo te de terra lōginqua ꝛ se- al's + ser-
men tuū de terra captiuitatis eoꝝ. Et re- uus
uertet iacob ꝛ + ꝗescet: ꝛ cūctis affluet bo- al's + re-
nis ꝛ nō erit qui formidet: quoniā tecum quiescet
ego sum: ait dñs vt saluem te. Faciam. n.
cōsummationem in cunctis gentibus in
quibus dispersi te: te autem nō faciā in con-
summationē: sed castigabo te in iudicio:
vt tibi non videaris innoxi⁹: qꝛ hec dicit
dñs. Insanabilis fractura tua: pessima pla
ga tua. Nō est qui iudicet iudiciū tuū: + C
ad alligādū curationē tuā vtilitas nō est al's + ad
tibi. Oēs amatores tui obliti sunt tui: te- alligādū
q̄ nō querent. Plaga. n. inimici percussi curatio-
te: castigatione crudeli. Propter multi- nū vtili-
tudinē iniqtatis tue dura facta sunt pecca tas
ta tua. Quid clamas sup cōtritione tua? Sup.15.d

Insanabilis est dolor tu⁹. Propter mul-
titudinem iniquitatis tue ꝛ propter du-
ra peccata tua feci hec tibi. Propterea oēs
qui comedunt te deuorabūtur: ꝛ vniuer
si hostes tui in captiuitatem ducentur. Et
omnes qui te vastāt vastabunt: cunctos-
qꝫ predatores tuos dabo in predaȝ. Obdu
cam eniȝ cicatricē tibi: ꝛ a vulnerib⁹ tuis
sanabo te: dicit dñs. Quia eiectā vocauerūt
te syō: hec est que nō habeat requirentē. Hec
D dicit dñs. Ecce ego quertā cōuersionē ta-
bernaculoꝝ iacob: ꝛ tectis eius miserebor.
Et edificabit ciuitas in excelso suo: ꝛ tem-
plū iuxta ordinē suum fundabit. Et egre
dietur de eis laus voxqꝫ ludētiū: ꝛ multi-
plicabo eos ꝛ non minuent: ꝛ glorificabo
eos ꝛ nō attenuabunt: ꝛ erūt filij eius + (als + sicuti)
sicut a principio: ꝛ cetus ei⁹ corā me per-
manebit. Et visitabo aduersū oēs q tribu
lāt eū: ꝛ erit dux ei⁹ ex eo: ꝛ pnceps de me
dio ei⁹ pducet. Et applicabo euȝ ꝛ accedet
ad me. Quis. n. iste est q applicet cor suuȝ
vt appropinquet mihi: ait dñs? Et eritis
mihi in pplm: ꝛ ego ero vobis in deū. Ec-
ce turbo dñi furor egrediēs pcella ruens
in capite impioꝝ conquiescet. Nō auer-
tet iram indignationis dñs: donec faciet
ꝛ cōpleat cogitationem cordis sui. In no
uissimo dierum intellegetis ea.

¶ Cap. Sū. ¶ Post plenitudinē gentiū intrat israel ad fidē: de plāctu de cōsolatiōe rachel sup mortē filioꝝ suoꝝ: reuocat dñs effraim ꝛ israel ad fidem: de christi natiuitate: ꝛ sacramento corporis ꝛ sanguinis ei⁹: qꝫ vnusqsqꝫ morietur in pctō suo: de reedificatiōe ciuitatis hierlm. Cap. xxxi.

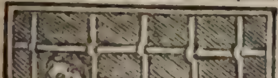

In illo tpe dicit dñs. Ero deus vniuer
sis cognationib⁹ israel: ꝛ ipsi erunt
mihi in populuȝ. hec dicit dñs. Inuenit
gratiam in deserto populus qui remanse
rat gladio. Vadet ad requiem suaȝ israel.
Longe domin⁹ apparuit mihi. Et in cha-
ritate perpetua dilexi te: ideo attraxi te mi
serans. Rursumqꝫ edificabo te: ꝛ edificabe-
ris virgo israel. Adhuc ornaberis tympa
nis tuis: ꝛ egredieris in choro ludentiū.
Adhuc plantabis vineas in montib⁹ sa-
marie. Plantabunt plantātes ꝛ donec tē-
pus veniat non vindemiabunt: quia erit
dies in qua clamabunt custodes in mon
te effraim. Surgite ꝛ ascendamus in syō
ad dominum deum nostruȝ: quia hec di-
cit dominus. Exultate in letitia Jacob ꝛ
hinnite contra caput gentium: personate (28. q. i. cū iudeos in glo.)
ꝛ canite ꝛ dicite. Salua domine populum
tuum reliquias israel. Ecce ego adducam
B eos de terra aquilonis: ꝛ congregabo eos
ab extremis terre: inter quos erūt cecus
ꝛ claudus: ꝛ pregnans ꝛ pariens simul ce
tus magnus reuertentium huc. In fletu (als + in pcibus)
venient ꝛ in misericordia reducam eos.
Et adducam eos per torrentes aquarum
in via recta: ꝛ nō impingent in ea: quia fa
ctus sum israeli pater ꝛ effraim primoge
nitus meus est. Audite verbum domini
gentes: ꝛ annūciate in insulis que procul
sunt: ꝛ dicite. Qui dispersit israel congre-
gabit eum: ꝛ custodiet eū sicut pastor gre
gem suum. + Redimet enim dominus (als + Redemit)
Jacob: ꝛ + liberabit eum de manu poten- (al. + liberauit)
tioris. Et venient ꝛ laudabunt in monte
syon: ꝛ cōfluent ad bona domini super fru
mento: ꝛ vino ꝛ oleo ꝛ fetu pecorum ꝛ ar
C mentorum: eritqꝫ anima eorum quasi
hortus irriguus ꝛ vltra nō esurient. Tūc
letabitur virgo in choro: iuuenes ꝛ senes
simul. Et conuertam luctum eorum in
gaudium ꝛ consolabor eos: ꝛ letificabo a
dolore suo. Et inebriabo animam sacerdo
tum pinguedine: ꝛ populus meus bonis (sup. 3. G. Mat. 2. C. is. di. c. pcepta.)
adimplebitur: ait dominus. hec dicit do-
minus. Vox in excelso audita est lamen-
tationis luctus ꝛ fletus: rachel + plorātis
filios suos: ꝛ + nolentis consolari sup eis: (al. + plorauit)
quia nō sunt. hec dicit domin⁹. Quiescat
vox a ploratu ꝛ oculi tui a lachrymis: qꝛ (al + plorans)
est merces operi tuo: ait dominus. Et re
uertent de terra inimici: ꝛ ē spes + nouissi (als + noluit)
mis tuis: ait dñs: ꝛ reuertent filij tui ad
fines suos. Audiēs audiui effraiȝ trāsmi (als + in)
grātē. Castigasti me dñe: ꝛ erudit⁹ sum q̄.

si iuuenculus indomit⁹. Conuerte me ꝛ + couertar: q꞉ tu dñs de⁹ me⁹. Postq̄. n. querisisti me: egi pniam: ꝛ postq̄ ostēdisti mihi pcussi femur meū. Confusus sum ꝛ erubui: qm̄ sustinui opprobriū adolescē tie mee. Si fili⁹ honorabilis mihi effraim si puer delicat⁹: q꞉ ex quo locut⁹ sum de eo adhuc recordabor ei⁹. Idcirco conturbata sunt viscera mea sup eū: miserās miserebor ei⁹ ait dñs. Statue tibi + speculā pone tibi amaritudines. Dirige cor tuū in viā + rectā in qua ambulasti. Reuertere virgo isrl: reuertere ad ciuitates tuas istas. Usq̄quo delitijs dissolueris filia vaga? Quia creauit dñs nouū sup terrā: femina circūdabit virū. Hec dicit dñs exercituū de⁹ israel. Adhuc dicēt verbū istud in terra iuda ꝛ in vrbib⁹ ei⁹ cū quertero captiuitatē eoꝝ. Bñdicat tibi dñs pulchritudo iustitie: mons sanct⁹. Et habitabūt in eo iudas ꝛ oēs ciuitates ei⁹ simul agricole ꝛ minātes greges: q꞉ inebriaui aiam lassam: ꝛ oēm animā esurientē saturaui. Ideo quasi de somno suscitat⁹ sum: ꝛ vidi ꝛ somn⁹ meus dulcis mihi. Ecce dies veniunt dicit dñs: ꝛ seminabo domū israel ꝛ domū iuda semine + hominū ꝛ semine iumētoꝝ. Et sicut vigilaui sup eos vt euellerē: ꝛ demolirer ꝛ dissiparē: ꝛ disperdrem ꝛ affligerē: sic vigilabo sup eos vt edificē ꝛ plantē: ait dñs. In dieb⁹ illis nō dicent vltra: patres comederūt vuā acerbā: ꝛ dētes filioꝝ obstupuerūt: sed vnusq̄sq̄ in iniqtate sua morieē. Omnis hō q comederit vuā acerbam obstupescēt dentes eius. Ecce dies veniēt dicit dñs: ꝛ feriam domui isrl ꝛ domui iuda fedus nouū. Nō fm pactū qd̄ pepigi cū patrib⁹ vestris in die qua apprehēdi manū eoꝝ vt educerem eos de terra egypti: pactū qd̄ irritū fecerunt: ꝛ ego dominat⁹ sum eoꝝ: dicit dñs: sed hoc erit pactū qd̄ feriā cū domo israel. Post dies illos dicit dñs: dabo legem meā in visceribus eoꝝ ꝛ in corde eoꝝ scribā eam: ꝛ ero eis in deū: ꝛ ipsi erūt mihi in populū. Et + nō docebit vltra vir proximū suū: ꝛ vir fratrē suū: dicēs cognosce dñm. Omnes. n. cognoscēt me a minimo eoꝝ vsq̄ ad maximū: ait dñs q꞉ propitiabor iniqtati eoꝝ ꝛ peccati eoꝝ non memorabor ampli⁹. Hec dicit dñs q dat solē in lumine diei: ordinē lune ꝛ stellaꝝ in lumine noctis: q turbat mare ꝛ sonāt fluctus eius: dñs exercituum nomē illi. Si defecerint leges iste coram me dicit dñs: tunc ꝛ semē israel deficiet vt non sit gens corā me cunctis dieb⁹. Hec dicit dñs. Si mēsurari poterūt celi rursum ꝛ inuestigari fundamēta terre deorsum: ꝛ ego abijciam vniuersum semen israel, pp̄ter oia que fecerūt dicit dñs. Ecce dies veniēt dicit dñs: ꝛ edificabiē ciuitas domino a turre anameheel vsq̄ ad portā anguli. Et exibit vltra normā mēsure in cōspectu eius sup collē gareb: ꝛ circūibit goatha ꝛ oēm vallē + cadauerū ꝛ cineres ꝛ vniuersā regionem mortis ad torrentem cedron ꝛ vsq̄ ad angulum porte equorum orientalis. Sanctū domini nō euelletur: ꝛ nō destruetur vltra in perpetuum.

Nõs + ne uertar — D — Nõs + speculas — Nõs + dirigere rectā — E — Nõs + hominis — Eze. 18. a. — Heb. 8. c. — F — Iud. 24. c. — Heb. 8. c. — Nõs + docebūt — G — Nõs + ruinarum

¶ Cap. xxxij. ¶ Hieremias in carcere, pphetat sedechiā captiuū ꝛ orbatū ducēdū in babylonem: ꝛ emit agrum in anathot: ꝛ orat dñs pro populo suo. Sermo dñi ad eum, de incendio hierusalem: ꝛ de liberatione captiuorum. Cap. xxxij.

Verbū qd̄ factū est ad hieremiā a domino in anno decimo sedechie regis iuda: ipse est ann⁹ octauusdecim⁹ nabuchodonosor. Tūc exercit⁹ regis babylonis obsidebat hierusalē: ꝛ hieremias, ppheta erat clausus in atrio carceris q erat in domo regis iuda. Clauserat. n. eū sedechias rex iuda dicens. Quare vaticinaris dicēs: hec dicit dñs: ecce ego dabo ciuitatē istā in man⁹ regis babylonis ꝛ capiet eā: ꝛ sedechias rex iuda non effugiet de manu chaldeoꝝ: sed tradeē in manus regis babylonis: ꝛ loqueē os ei⁹ cū ore illius ꝛ oculi ei⁹ oculos illi⁹ videbūt: ꝛ in babylonē ducet sedechiā: ꝛ ibi erit donec visitem eū: ait dñs. Si aūt dimicaueritis aduersum chaldeos nihil, psperū habebitis. Et dixit hieremias. Factū est verbū dñi ad me dicēs. Ecce anameheel filius sellū patruelis tuus veniet ad te dicēs. Eme tibi agrū meū q est in anathot. Tibi. n. competit ex ppinquitate vt emas. Et venit ad me anameheel fili⁹ patrui mei fm verbū dñi ad vestibulū carceris: ꝛ ait ad me. Possidē agrū meū q est in anathot in terra beniamin: q꞉ tibi cōpetit hereditas ꝛ tu ppinquus es: vt possideas. Intellexi autē q verbū dñi esset. Et emi agrū ab anameheel

H — B

bel filio patrui mei qui est in anathot. Et
appendi ei argentū septē stateres ⁊ decē argē
teos: ⁊ scripsi in libro ⁊ signaui ⁊ adhibui
testes. Et appendi argentū in statera ⁊ acce-
pi librū possessionis signatū: ⁊ stipula-
tiones ⁊ rata ⁊ signa forinsecus. Et dedi li
brum possessionis baruch filio neri filij
maasie in oculis anamehel patruelis mei
⁊ in oculis testium q scripti erāt in libro
emptionis ⁊ in oculis omniū iudeorū
qui sedebāt in atrio carceris. Et precepi ba-
ruch corā eis dicēs. Hec dicit dñs exerci-
tuū deus israel. Sume libros istos librum
emptionis hūc signatū ⁊ librū hunc qui
apertus est: ⁊ pones illos in vase fictili: vt
permanere possint dieb⁹ multis. Hec. n. di-
cit domin⁹ exercituū deus israel. Adhuc pos-
sidebunt dom⁹ ⁊ agri ⁊ vinee in terra ista.
Et oraui ad dominū postq̄ tradidi librū
possessionis baruch filio neri dicēs. Heu
heu heu domine deus. Ecce tu fecisti celum
⁊ terram in fortitudine tua magna ⁊ in
brachio tuo extento. Nō erit tibi difficile
omne verbū q facis misericordiā in mi-
lib⁹ ⁊ reddis iniq̄tatē patrū in sinū filio-
rum eorū post eos. Fortissime magne ⁊ po-
tens dñs exercituū nomē tibi magn⁹ cō-
silio ⁊ incōprehēsibilis cogitatu: cui⁹ oculi
aperti sunt sup oēs vias filiorū adā vt red-
das vnicuiq̄ scḋm vias suas ⁊ scḋm fructū adi-
uentionū ei⁹. Qui posuisti signa ⁊ portēta
in terra egypti vsq̄ ad diem hanc ⁊ in
israel ⁊ in hominib⁹ ⁊ tibi fecisti nomē
sicut est dies hec. Et eduxisti populū tuum
israel de terra egypti in signis ⁊ portentis
⁊ in manu robusta ⁊ in brachio extento
⁊ in terrore magno: ⁊ dedisti eis terrā hāc
quā iurasti patrib⁹ eorū: vt dares eis terrā
fluentē lacte ⁊ melle: ⁊ ingressi sunt ⁊ pos-
sederunt eam. Et nō obedierunt voci tue
⁊ in lege tua nō ambulauerunt: omnia q̄
mādasti eis vt facerēt: nō fecerūt: ⁊ euene-
runt eis omnia mala hec. Ecce munitio-
nes extructe sunt aduersum ciuitatē vt ca-
piatur: ⁊ vrbs data est in man⁹ chaldeo-
rum: ⁊ in manus regis babylonis q pre-
liantur aduersus eam a facie gladij ⁊ fa-
mis ⁊ pestilētie: ⁊ quecūq̄ locutus es ac-
ciderūt vt tu ipse cernis. Et tu dicis mihi
domine deus eme agrum argēto ⁊ adhi-
be testes: cum vrbs data sit in man⁹ chal-
deorum. Et factum est verbum domini ad

hieremiam dicēs. Ecce ego dominus deus
vniuerse carnis. Nunquid mihi difficile
erit omne verbum. Propterea hec dicit
dominus. Ecce ego tradam ciuitatem istā
in manus chaldeorū ⁊ in manus regis
babylonis ⁊ capient eam ⁊ venient chal-
dei preliantes aduersum vrbem hanc: ⁊ suc-
cendent eam igni ⁊ comburent eam: ⁊ do-
mos in quarum domatibus sacrificabant
baal: ⁊ libabāt dijs alienis libamina ad ir-
ritandū me. Erant enim filij israel ⁊ filij
iuda iugiter facientes malum in oculis
meis ab adolescētia sua filij israel qui vs-
q̄ nunc exacerbant me in opere manuum
suarum: dicit dominus: q2 in furore ⁊ in in-
dignatione mea facta est mihi ciuitas hec
a die qua edificauerunt eam vsq̄ ad diem
istam qua auferetur de conspectu meo pro-
pter malitiam filiorū israel ⁊ filiorū iuda
quā fecerunt ad iracūdiam prouocantes
ipsi ⁊ reges eorū ⁊ principes eorum ⁊ sa-
cerdotes ⁊ prophete eorū viri iuda ⁊ ha-
bitatores hierusalem. Et verterunt ad me
terga ⁊ nō facies cum docerem eos ⁊ eru-
direm diluculo: ⁊ nollent audire vt acci-
perent disciplinam. Et posuerūt idola sua
in domo in qua inuocatū est nomē meū
vt pollucrent eam: ⁊ edificauerunt excelsa
baal que sunt in valle filij ennon: vt ini-
tiarent filios suos ⁊ filias suas moloch qd
nō mandaui eis: nec ascendit in cor meū
vt facerent abominationē hanc: ⁊ in pecca-
tum deducerent iudam. Et nunc propter
ista: hec dicit dominus deus israel ad ciui-
tatem hanc de qua vos dicitis q̄ tradatur
in man⁹ regis babylonis in gladio ⁊ in
fame ⁊ in peste. Ecce ego cōgregabo eos de
vniuersis terris ad quas eieci eos in furo-
re meo ⁊ in ira mea ⁊ in indignatiōe grā-
di: ⁊ reducam eos ad locum istum ⁊ ha-
bitare eos faciam confidēter: ⁊ erunt mi-
hi in populū: ⁊ ego ero eis in deum. Et da-
bo eis cor vnum ⁊ viam vnā vt timeāt
me vniuersis dieb⁹: ⁊ bene sit eis ⁊ filijs
eorū post eos. Et feriā eis pactū sempiternū
⁊ nō desinā eis benefacere: ⁊ timorē meū da-
bo in corde eorū: vt nō recedāt a me ⁊ leta-
bor sup eis cū bñ eis fecero. Et plātabo eos
in terra ista in veritate in toto corde meo,
⁊ in tota anima mea: q2 hec dicit dñs: Si-
cut adduxi sup ppl'm istū omne malū hoc
grāde: sic adducā super eos omne bonum

C — Al's non hz ⁊
Exo.34.a — D
al's ⁊ olbus
E
F — sup.2.f.
sup.7.b.
al's ⁊ ennom
G — al's ⁊ animam

qd ego loquor ad eos. Et possidebunt agri in terra ista de q̄ vos dicitis φ deserta sit: eo φ nō remanserit homo ꝛ iumentū: ꝛ data sit ei in manus chaldeoꝝ. Agri ement pecunia ꝛ scribent in libro: ꝛ imprimēt signū: ꝛ testis adhibebit in terra beniamin: ꝛ i circuitu hierl'm in ciuitatibus iuda ꝛ in ciuitatibus mōtanis ꝛ in ciuitatib⁹ campestrib⁹: ꝛ in ciuitatibus que ad austrum sunt: qꝛ cōuertā captiuitatē eorū: ait dñs.

¶ Ca. Sū. ¶ De ɔuersiōe iuda ꝛ hierl'z: ꝛ de emēdatiōe ꝛ gaudio ꝛ de grege trāseūte ad manū numerātis: ꝛ Christo nascituro ꝛ regno ipsi⁹ ꝛ sacerdotio ꝑpetuo. Ca. xxxiij.

A ET factū est verbum domini ad hieremiā scđo: cū adhuc clausus esset in atrio carceris dicēs. Hec dicit dominus: q facturus est ꝛ formaturus illud ꝛ paratur⁹: dominus nomen eius. Clama ad me ꝛ exaudiā te: ꝛ annūciabo tibi grandia ꝛ firma que nescis. Quia hec dicit dominus de⁹ israel ad domos vrbis huius: ꝛ ad domos regis iude que destructe sunt ad munitiōes ꝛ ad gladiū venientium ꝛ dimicēt cū chaldeis ꝛ impleant eas cadaueribus hoīuꝫ ✚ quos percussi in furore meo: ꝛ in indignatione mea abscondēs faciē meā a ciuitate hac ꝓp oēs maliciam eorum. Ecce ergo obducam eis cicatricem ꝛ sanitatem ꝛ curabo eos: ꝛ reuelabo eis deprecationem pacis ꝛ veritatis. Et conuertam cōuersionem iuda ꝛ conuersionem hierusalē: ꝛ edificabo eos sicut a principio: ꝛ emundabo illos ab omni iniquitate sua in qua peccauerūt mihi: ꝛ propitius ero cūctis iniquitatibus eorū in qbus deliqrūt mihi ꝛ spreuerunt me.

B Et erit mihi in nomē ꝛ in gaudiū ꝛ i laudē ꝛ in exultationē cūctis gētibus terre: q audierint oīa bona que ego facturus sum eis: ꝛ pauebūt ꝛ turbabunt i vniuersis ✚ bonis ꝛ i oī pace quā ego faciā ✚ eis. Hec dicit dñs. Adhuc audiet i loco isto quē vos dicitis esse desertū eo φ nō sit hō nec iumētū in ciuitatibus iuda ꝛ foris hierl'm q desolate sūt absq; hoīe ꝛ absq; habitatore ꝛ absq; pecore: vox gaudij ꝛ vox letitie: vox sponsi ꝛ vox spōse: vox dicētiū. Cōfitemini dño exercituū: qm̄ bonus dñs: qm̄ in eternū mīa eius: ꝛ portantiū vota in domo dñi. Reducā.n. cōuersionē terre sicut a ꝑncipio: dicit dñs. Hec dicit dñs exercituū. Adhuc erit i loco isto deserto absq; hoīe ꝛ absq; iumento ꝛ in cūctis ciuitatibus eius habitaculū pastoꝝ ✚ ꝛ accubantiū ✚ gregū in ciuitatibus mōtuosis ꝛ i ciuitatib⁹ cāpestrib⁹: ꝛ i ciuitatib⁹ q ad austrū sunt ꝛ in terra beniamin ꝛ in circuitu hierusalē ꝛ in ciuitatibus iuda adhuc trāsibūt greges ad manū numerātis: ait dñs. Ecce dies veniēt dicit dñs: ꝛ suscitabo verbū bonū qđ locut⁹ sum ad domū israel ꝛ ad domū iuda. In dieb⁹ illis ꝛ i tp̄e illo germinare faciā dauid germen iustitie: ꝛ faciet iudiciū ꝛ iustitiā in terra. In dieb⁹ illis saluabit iuda ꝛ ✚ israel habitabit cōfidēter. Et hoc est nomē qđ ✚ vocabunt eū: dñs iustus noster. Quia hec dicit dñs. Non interibit de dauid vir qui sedeat sup thronū domus israel ꝛ de sacerdotib⁹ ꝛ de leuitis nō interibit vir a facie mea q offerat holocaustomata ꝛ incēdat sacrificiū ꝛ cedat victimas oībus diebus. Et factū ē v̄bū dñi ad hieremiā dicēs. Hec dicit dñs. Si irritū pōt fieri pactū meū cū die ꝛ pactū meū cū nocte vt nō sit dies et nox i tp̄e suo: ꝛ pactū meū irritū eē poterit cū dauid suo meo: vt nō sit ex eo fili⁹ q regnet i throno ei⁹ ꝛ leuite ꝛ sacerdotes ministri mei. Sicut enumerari nō pñt stelle celi ꝛ metiri harene maris: sic multiplicabo semē dauid s̄ui mei: ꝛ leuitas ministros meos. Et factū ē v̄bū dñi ad hieremiā dicēs

D Nūqd nō vidisti qd ppl's hic locut⁹ sit dicēs: due cognatiōes q̄s elegerat dñs abiecte sūt ꝛ ppl'z meū despexerūt: eo φ non sit vltra gēs corā eis. Hec dicit dñs. Si pactū meum inter diē ꝛ noctē: ꝛ leges celi ꝛ terre nō posui: ꝛ qdē ꝛ semē iacob ꝛ dauid s̄ui mei ꝓijciā vt nō assumā de semine ei⁹ ꝑncipes seminis abraā isaac ꝛ iacob. Reducā enim conuersionem eoꝝ: ꝛ miserebor eis.

¶ Ca. Sū. ¶ Pena q nō dimittūt seruos ꝛ ancillas hebreas liberos ꝛ punitio eoꝝ tamen promiserūt in tēplo cū solennitate vituli in duo scissi. Cap. xxxiiij.

A VErbū qđ factū ē ad hieremiā a dño qn̄ nabuchodonosor rex babylōis ꝛ oīs exercit⁹ ei⁹ vniuersaq; regna q̄ erāt sub ꝑtāte man⁹ ei⁹: ꝛ oēs ppl'i bellabāt ꝯ hierusalē ꝛ ꝯ oēs vrbes ei⁹: dicēs. Hec dicit dñs deus israel. Uade ꝛ loquere ad Sedechiam regē iuda: ꝛ dices ad eū. Hec dicit dñs. Ecce ego tradā ciuitatē hanc in manu regis babylonis ꝛ succendet eā igni. Et tu nō effugies de manu eius: sed cōprehensione ca

Margin notes: al. hoīs ✚ qs | al. ✚ bōis | al. ✚ ei | al. nō gi ✚ et | al. ✚ greges | C | sup. 23. d. 32. q. 4. l. recurrat. c. ꝑ. hic ista | al. ✚ hierusalem | al. ✚ vocabit

hieris & in manu ei⁹ traderis: & oculi tui oculos regis babylonis videbunt & os ei⁹ cū ore tuo loquet & babylonē introibis.
C Attamē audi verbū dñi Sedechia rex iuda. Hec dicit dñs ad te. Nō morieris i gladio: sʒ in pace morieris: fm cōbustiones patrū tuoꝝ regū priorꝝ q fuerūt ante te: sic cōburēt te: & ve dñe plāgent te: qꝛ verbū hoc
B ego locutus sū: dicit dñs. Et locut⁹ est hieremias ꝓpheta ad sedechiā regē iuda vniuersa verba hec in hierlm: & exercit⁹ regis babylonis pugnabat ꝯ hierlʒ: & cōtra oēs ciuitates iude que reliq̄ue erāt: ꝯ lachis & cōtra Azecha. Hec enim superant de ciuitatibus iuda vrbes munite. Verbū qd factū ē ad hieremiā a dño postq̄ pcussit rex Sedechias fedus cū oī pplo in hierlm pdicās vt dimitteret vnusqsq; seruū suū: & vnusqsq; ancillā suā. hebreū & hebreā liberos: & nequaq̄ dñarent eis: idest i iudeo & fratre suo. Audierūt ergo oēs pncipes et vniuersus ppls q inierāt pactū vt dimitteret vnusqsq; seruū suū & ancillā suā liberos: & vltra nō dñarent eis. Audierūt igit & dimiserūt. Et cōuersi sūt deinceps & retraxerūt seruos suos & ancillas suas qs dimiserūt liberos & subiugauerūt i famulos & famulas. Et factū ē verbū dñi ad hieremias
C a dño dicēs. Hec dicit dñs de⁹ israel. Ego pcussi fedus cū prībus vris: in die q̄ eduxi eos de terra egypti de domo seruitutis dicēs. Cū cōpleti fuerint septē anni: dimittat vnusqsq; frēʒ suū hebreū q vendit⁹ est ei: & seruiet tibi sex annis: & dimittes eū a te liberū. Et nō audierūt pres vestri me: nec inclinauerūt aurē suā. Et cōuersi estis vos hodie: & fecistis qd rectū est in oculis meis vt pdicaretis libertatē vnusqsq; ad amicū suū: & inistis pactū in cōspectu meo in domo in q̄ inuocatuʒ ē nomē meū sup eā. Et reuersi estis & cōmaculastis nomē meūʒ: & reduxistis vnusqsq; seruum suuʒ & vnusqsq; ancillā suā quas dimiseratis vt essent liberi & sue ptātis & subiugastis eos vt sint vobis serui & ancille. Propterea hec dicit dñs. Vos nō audistis me vt pdicaretis libtatē vnusqsq; frī suo: & vnusqsq; amico suo. Et ego pdico libertatē + ait dñs ad gladiū: ad pstē & ad famē: & dabo vos in cōmotionē cūctis regnis tre. Et dabo viros q
D puaricant fedus meū & nō obseruauerūt vba federis qb⁹ assensi sunt i cōspectu meo:

Exo. 21. a. Deu. 15. c.

als + vos

vitulū quē cōciderūt i duas ptes: & transierunt inter diuisiōes eius: pncipes iuda & pncipes hierlʒ eunuchi & sacerdotes: & ois ppls terre q transierunt inter diuisiōes vituli: & dabo eos in manus inimicoꝝ suoꝝ & i man⁹ qrentiū aīas eoꝝ: & erit morticiniū eoꝝ i escā volatilib⁹ celi & bestijs terre. Et sedechiā regē iuda & pncipes ei⁹ dabo i + man⁹ inimicoꝝ suoꝝ: & i + man⁹ qrētiū aīas eoꝝ: & i + man⁹ exercituū regis babylonis q recesserūt a vobis. Ecce ego pcipio dicit dñs: & reducā eos i ciuitatē hāc: & pliabunt aduersuʒ eā & capiēt eā: & incēdēt + igni. Et ciuitates Juda dabo in solitudinem eo q non sit habitator.

als + ma nu — als + ma nu — als + cas

C Ca. Sū. C Increpat de inobedientia ppl obedientia filioꝝ ionadab filij rechab: rechabitis maledictio pmittit: & bndicit stirps ionadab filij rechab. Cap. xxxv.

A Verbū qd factū ē ad hieremiā a dño in dieb⁹ ioachiʒ filij iosie regis iuda dicēs. Vade ad domū rechabitaꝝ & loquere eis: & introduces eos in domuʒ dñi in vnā exedrā thesauroꝝ & dabis ei bibere vinū. Et assumpsi iechoniā filiū hieremie filij absame & frēs eius & oēs filios eius et vniuersā domū rechabitaꝝ: & introduxi eos in domū dñi ad gazophilatiū filioꝝ anan filij iegedelie hoīs dei qd erat iuxta gazophilatiū principuʒ sup thesaurū maasie filij sellū q erat custos vestibuli. Et posui corā filijs domus rechabitarum cyphos plenos + vino & calices: & dixi ad eos. Bibite vinū. Qui rñderūt. Non bibemus vinuʒ: qꝛ ionadab filius rechab pater noster precepit nobis dicens. Non bibetis vinū vos
B & filij vestri vsq; in sempiternū. Et domū non edificabitis: & sementem non seretis: & vineas non plantabitis nec habebitis: sʒ in tabernaculis habitabitis cunctis diebus vestris: vt viuatis diebus multis super faciem terre in qua vos peregrinamini. Obediuim⁹ ergo voci ionadab filij rechab pris nostri in oībus que pcepit nobis: vt non biberemus vinū cunctis dieb⁹ nris nos & mulieres nr̄e filij & filie nostre: & nō edificaremus domos ad habitādū: & + vineā & agrū et sementē nō habuimus: sed habitauimus in tabernaculis et obedientes fuim⁹ iuxta oia q pcepit nobis ionadab pr nr. Cū āt ascēdisset nabucodonosor rex babylonis ad terrā nrā: dixim⁹. Venite & i.
C

al. + vin l — als + v i neas

grediamur i hierl3 a facie exercit⁹ chaldeorū & a facie exercit⁹ syrie & mānimus i hierusalē. Et factū ē ṽbū dñi ad hieremiā dicēs. hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl. Uade & dic viris iuda & habitatorib⁹ hierl3. Nunqd nō recipietis disciplinā: vt obediatis, v̄bis meis dicit dñs? Preualuerūt sermones Jonadab filij rechab q̄s p̄cepit filijs suis vt nō biberēt vinū: & nō biberunt vsq3 ad diē hāc: q2 obedierūt p̄cepto patris sui. Ego aūt locutus sū ad vos de mane cōsurgēs & loquēs: & nō obedistis mihi. Misiq3 ad vos oēs seruos meos, p̄phās ɔsurgēs diluculo mittēsq3 & dicēs. Cōuertimini vnusq̄sq3 a via sua pessima: & bona facite studia vīa: & nolite sequi deos alienos neq3 colatis eos & hītabitis i t̄ra quā dedi vobis & p̄rib⁹ vr̄is. Et nō iclinastis aurē vr̄am neq3 audistis me. Firmauerūt igit̄ filij ionadab filij rechab p̄ceptū p̄ris sui qd̄ p̄ceperat eis: pp̄ls aūt iste nō obediuit mihi. Idcirco h̄ dicit dñs exercituū de⁹ isrl. Ecce ego adducā sup iudā & sup oēs habitatores hierlm vniuersā afflictionē quā locut⁹ sū aduersū illos: eo q̄ locutus sū3 ad illos: & nō audierūt: vocaui illos: & nō r̄nderūt mihi. Domui aūt rechabitar̄ dixit hieremias. hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl. Pro eo q̄ obedistis p̄cepto ionadab patris vestri: & custodistis oīa mādata ei⁹ & fecistis vniuersa q̄ p̄cepit vobis: ppterea h̄ dic dñs exercituū3 de⁹ israel. Nō deficiet vir de stirpe Jonadab filij rechab stans in cōspectu meo cunctis diebus.

¶ Ca. Sū. ¶ hieremias de carcere mittit Baruch cū libro: vt reuocet populū suū a via sua mala: Joachi3 cōburit librū & ali⁹ scribitur contra eum. Cap. xxxvi.

Et factum est in anno quarto Joachim filij Josie regis Juda: factum est verbum hoc ad hieremiam a domino: dicēs. Tolle volumen libri: & scribes in eo omnia verba que locutus sum tibi aduersum israel & Judam: & aduersum omnes gentes a die qua locutus sum ad te ex diebus Josie vsq3 ad diem hanc: si forte audiente domo iuda: vniuersa mala que ego cogito facere eis: reuertatur vnusquisq3 a via sua pessima: & propitius ero iniquitati & peccato eorum. Uocauit + ergo hieremias Baruch filiū Nerie +. Et scripsit Baruch ex ore hieremie oēs sermones dñi quos locut⁹ est ad eū in volumine libri. Et p̄cepit hieremias baruch dicēs. Ego clausus su3: nec valeo ingredi domū domini. Ingredere ergo tu & lege de volumine in quo scripsisti ex ore meo verba dñi audiēte populo in domo domini in die ieiunij: insup & audiēte vniuerso iuda q̄ veniūt de ciuitatib⁹ suis. Leges eis: si forte cadat oratio eor̄ in cōspectu dñi: & reuertat̄ vnusq̄sq3 a via sua pessima: quoniā magn⁹ furor & indignatio est quā locutus ē dominus aduersus pp̄lm hunc. Et fecit baruch fili⁹ Nerie iuxta omnia q̄ preceperat ei hieremias, p̄pheta: legēs ex volumine sermōes domini in domo domini. Factu3 est aūt in anno q̄nto ioachi3 filij iosie regis iuda in mense nono p̄dicauerūt ieiuniū in cōspectu dñi populo in hierusalē & vniuerse multitudini q̄ confluxerat de ciuitatibus iuda in hierlm. Legitq3 Baruch ex volumine sermones hieremie in domo dñi i gazophilatio gamarie filij saphā scribe in vestibulo supiori in introitu porte noue domus dñi: audiēte omni populo. Cūq3 audisset michea s fili⁹ gamarie filij saphan omnes sermones dñi ex libro: descēdit in domum regis ad gazophilatium scribe. Et ecce ibi omnes p̄ncipes sedebant Elisama scriba & dalaias fili⁹ semeie: & helnathā filius Achabor: & Gamarias filius Saphan: & Sedechias fili⁹ Ananie: & vniuersi p̄ncipes. Et nūciauit eis micheas oīa verba que audiuit legēte Baruch ex volumine in aurib⁹ pp̄li. Miserūt itaq3 oēs p̄ncipes ad baruch iudi filiū nathanie filij selemie filij chusi dicētes. Volumē ex q̄ legisti audiēte pp̄lo: sume i manu tua & veni. Tulit ergo baruch fili⁹ nerie volumē i manu sua: & venit ad eos. Et dixerūt ad eū Sede & lege hec in aurib⁹ nostris. Et legit baruch i aurib⁹ eor̄. Igit̄ cū audissent omnia ṽba + obstupuerunt vnusq̄sq3 ad ,primu3 suū: & dixerūt ad baruch. Nūciare debemus regi oēs s̄mōes istos. Et iterrogauerūt eū: dicentes. Indica nobis: q̄uo scripsisti oēs sermōes istos ex ore ei⁹. Dixit aūt eis baruch. Ex ore suo loquebat̄ q̄si legēs ad me oēs s̄mones istos: & ego scribebā in volumine atramēto. Et dixerūt p̄ncipes ad baruch. Uade & abscōdere tu & hieremias: & nemo sciat vbi sitis. Et ingressi sūt ad regē in atriu3. Porro volumē cōmēdauerūt in gazophilatio

Marginalia (left): ij. q̄. 4. q̄. hic ita — ij.18.b./&. 35.b. — D — A — a — a + igit — ai + ad se
Marginalia (right): B — C — D — ai + hec — E

disame scribe: et nunciauerunt audiente rege omnes sermones. Misitque rex iudi ut sumeret volumen. Qui tollens illud de gazophilatio elisame scribe legit audiente rege et vniuersis principibus qui stabant circa regem. Rex autem sedebat in domo hiemali in mense nono: et posita erat arula coram eo plena prunis. Cumque legisset iudi tres pagellas vel quattuor: scidit illud scalpello scribe et proiecit in ignem qui erat super arulam donec consumeretur omne volumen igni qui erat in arula. Et non timuerunt neque sciderunt vestimenta sua rex et omnes serui eius qui audierunt vniuersos sermones istos. Veruntamen helnathan et dalaias et Gamarias contradixerunt regi ne combureret librum: et non audiuit eos. Et precepit rex hieremiel filio amelech et seraie filio ezriel et Selemie filio abdehel vt comprehenderent Baruch scribam et hieremiam prophetam. Abscondit autem eos dominus. Et factum est verbum domini ad hieremiam prophetam: postquam combusserat rex volumen et sermones quos scripserat Baruch ex ore hieremie: dicens. Rursum tolle volumen aliud: et scribe in eo omnes sermones priores qui erant in primo volumine quod combussit ioachim rex iuda: et ad ioachim regem iuda: dices. Hec dicit dominus. Tu combussisti volumen istud: dicens: quare scripsisti in eo annuncians: festinus veniet rex babylonis: et vastabit terram hanc: et cessare faciet ex illa hominem et iumentum. Propterea hec dicit dominus deus contra ioachim regem iuda. Non erit ex eo qui sedeat super solium dauid: et cadauer eius proiicietur ad estum per diem et ad gelu per noctem. Et visitabo contra eum et contra semen eius: et contra seruos eius iniquitates suas: et adducam super eos et super habitatores hierusalem et super viros iuda omne malum quod locutus sum ad eos et non audierunt. Hieremias autem tulit volumen aliud et dedit illud baruch filio nerie scribe qui scripsit in eo ex ore hieremie omnes sermones libri quem combusserat ioachim rex iuda igni: et insuper additi sunt sermones multo plures quam antea fuerant.

24.q.1.c. non afferamus

¶ Ca. xxxvii. ¶ Sedechias mandat orare pro nobis dominum: et interim vult israel egredi: capitur: in carcerem mittitur: rex eum alloquitur in vestibulo carceris: et torta panis quotidie datur. Cap. xxxvij.

Et regnauit Sedechias filius Josie pro Jechonia filio Joachim quem constituit regem Nabuchodonosor rex babylonis in terra Juda: et non obediuit ipse et serui eius: et populus terre verbis domini que locutus est in manu hieremie prophete. Et misit rex Sedechias iuchal filium semelie et sophoniam filium maasie sacerdotem ad hieremiam prophetam: dicens. Ora pro nobis dominum deum nostrum. Hieremias autem libere ambulabat in medio populi. Non enim miserant eum in custodiam carceris. Igitur exercitus pharaonis egressus est de egypto. Et audientes chaldei qui obsidebant hierusalem huiuscemodi nuncium recesserunt ab hierusalem. Et factum est verbum domini ad hieremiam prophetam dicens. Hec dicit dominus deus israel. Sic dicetis regi iuda qui misit vos ad me interrogandum. Ecce exercitus pharaonis qui egressus est vobis in auxilium reuertetur in terram suam in egyptum: et redient chaldei: et bellabunt contra ciuitatem hanc: et capient eam et succendent igni. Hec dicit dominus. Nolite decipere animas vestras dicentes. Euntes abibunt et recedent a nobis chaldei: quia non abibunt. Sed et si percusseritis omnem exercitum chaldeorum qui preliantur aduersum vos et derelicti fuerint ex eis aliqui vulnerati: singuli de tentorio suo consurgent: et incendent ciuitatem hanc igni. Ergo cum recessisset exercitus chaldeorum ab hierusalem propter exercitum pharaonis egressus est hieremias de hierusalem: vt iret in terram beniamin et diuideret ibi possessionem in conspectu ciuium. Cumque peruenisset ad portam beniamin erat ibi custos porte per vices nomine hierias filius Selemie filii ananie: et apprehendit hieremiam prophetam dicens. Ad chaldeos profugis. Et respondit hieremias. Falsum est: non fugio ad chaldeos. Et non audiuit eum sed comprehendit hierias hieremiam: et adduxit eum ad principes. Quamobrem irati principes contra hieremiam cesum eum miserunt in carcerem qui erat in domo ionathan scribe. Ipse enim prepositus erat super carcerem. Itaque ingressus est hieremias in domum laci et in ergastulum: et sedit ibi hieremias diebus multis. Mittens autem sedechias rex tulit eum: et interrogauit eum in domo sua abscondite: et dixit Putasne est sermo a domino? Et dixit hieremias. Est. Et ait. In manus regis babylonis traderis. Et dixit hieremias ad regem sedechiam. Quid peccaui tibi et seruis tuis et populo tuo: quia misisti me in domum carceris. Ubi sunt prophete vestri qui prophetabant vobis: et dicebant non veniet rex babylonis super vos et super ter

infra.42.a.

sup.20.a

est hanc? Nunc ergo audi obsecro dñe mi rex. Ualeat deprecatio mea in conspectu tuo: ⁊ ne me remittas i domū ionathe scribe ne moriar ibi. Precepit ergo rex sedechias vt traderet hieremias i + vestibulū carceris ⁊ daret ei torta quotidie panis: excepto pulmēto: donec cōsumerent oēs panes de ciuitate. Et mansit hieremias i vestibulo carceris.

als + ve- stibulo

¶ Ca. Sū. ¶ Principes petūt hieremiam occidi: i lacū mittit vbi nō erat aq̄ s3 lutū: abdemelech extrahit eū: ea q̄ prius regi pdicat rex iubet vt celet. Cap. xxxviij.

A

Audiuit autem saphacias filius Mathan ⁊ hiedelias filius Phassur ⁊ iuchal filius Selemie ⁊ Phassur filius Melchie sermones quos hieremias loquebatur ad omnem populum: dicens. Hec dicit dominus. Quicunq3 manserit in ciuitate hac morietur gladio ⁊ fame ⁊ peste: q autem profugerit ad caldeos viuet: ⁊ erit anima eius sospes ⁊ viuens. Hec dicit dominus. Tradendo tradetur ciuitas hec in manu exercitus regis babylonis: ⁊ capiet eam. Et dixerunt principes regi. Rogamus vt occidatur homo iste. De industria enim dissoluit manus virorū bellantiū q remanserūt in ciuitate hac: ⁊ manus vniuersi populi loquens ad eos + vniuersa verba hec. Siquidē hō iste non querit pacē + populo huic sed malū. Et dixit rex sedechias. Ecce ipse in manibus vestris est. Nec enim fas ē vobis quicq3 negare. Tulerunt ergo hieremiam ⁊ piecerūt eum in lacum + melchie filij amelech q erat i vestibulo carceris ⁊ submiserūt hieremiā in funibus ⁊ in lacū in quo nō erat aqua sed lutū. Descendit itaq3 hieremias in cenū. Audiuit aūt abdemelech ethiops vir eunuchus q erat i domo regis: q misissent hieremiā in lacu3. Porro rex sedebat i porta beniamin. Et egressus est abdemelech de domo regis ⁊ locutus est rege3 dicens. Dñe mi rex male fecerunt viri isti omnia quecūq3 perpetrarūt cōtra hieremia3 prophetā: mittētes eum in lacū vt moriatur ibi fame. Non sunt enim panes vltra i ciuitate. Precepit itaq3 rex abdemelech ethiopi dicēs. Tolle tecū hinc triginta viros: ⁊ leua hieremiā prophetā3 de lacu anteq3 moriatur. Assumptis ergo abdemelech secū viris ingressus est domum regis que erat sub cellario ⁊ tulit inde veteres pannos ⁊ antiqua vestimenta que computruerāt: ⁊

Ie. 21. c.

al + iuxta als + populi huius

B

als + melchie

C

submisit ea ad hieremiā in lacū per funiculos. Dixitq3 abdemelech ethiops ad hieremiā prophetā. Pone veteres pānos ⁊ hec scissa ⁊ putrida sub cubito manuū tuarū ⁊ sup funes. Fecit ergo hieremias sic. Et extraxerūt hieremiā funibus: ⁊ eduxerunt eū de lacu. Mansit aūt hieremias i vestibulo carceris. Et misit rex sedechias ⁊ tulit ad se hieremiā prophetā ad ostiū tertiū qd erat in domo dñi. Et dixit rex ad hieremiam. Interrogo ego te sermonē ne abscondas a me aliqd. Dixit aūt hieremias ad sedechiā. Si annūciauero tibi: nunqd non interficies me? Et si cōsiliū dedero tibi. nō me audies. Iurauit ergo rex sedechias hieremie cla3 dicēs. Uiuit dñs q fecit nobis animā hanc si occidero te ⁊ si tradidero te in + man⁹ virorū istorū qui q̄runt animā tuam. Et dixit hieremias ad sedechiā. Hec dicit dñs exercituū de⁹ israel. Si profectus exieris ad principes regis babylonis viuet anima tua: ⁊ ciuitas hec nō succendet igni ⁊ saluus eris tu ⁊ dom⁹ tua. Si aūt nō exieris ad principes regis babylonis: tradet ciuitas hec in man⁹ chaldeorū ⁊ succēdēt eā igni ⁊ tu nō effugies de manu eorum. Et dixit rex sedechias ad hieremiā. Sollicitus sum pp iudeos qui transfugerūt ad chaldeos: ne forte tradar in manus eorū: ⁊ illudāt mihi. Respōdit autem hieremias ⁊ dixit ei. Nō te tradent. Audi q̄so vocē dñi quā ego loquor ad te: ⁊ bene tibi erit: ⁊ viuet anima tua: Q3 si nolueris egredi: iste est sermo quē ostēdit mihi dñs. Ecce oēs mulieres que remanserunt in domo regis iuda: educent ad principes regis babylonis ⁊ ipse dicēt. Seduxerunt te: ⁊ preualuerunt aduersum te viri pacifici tui: demerserūt te in ceno ⁊ in lubrico pedes tuos: ⁊ recesserunt a te. Et oēs vxores tue ⁊ filij tui educent ad chaldeos: ⁊ nō effugies manus eorū: s3 in manu regis babylonis capieris ⁊ ciuitatē hāc cōburet igni. Dixit ergo sedechias ad hieremiā. Nullus sciet vba hec: ⁊ nō morieris. Si aūt audierint principes q2 locutus sum tecū: ⁊ venerint ad te: ⁊ dixerint tibi: indica nobis qd locutus sis cu3 rege ne celes ⁊ nō te interficiem⁹ ⁊ qd locutus est tecū rex: dices ad eos. Prostraui ego preces meas coram rege ne me reduci iuberet in domū ionathā ⁊ ibi morerer. Uenerūt er-

D

infra eo.

E

als + manus

F

G

go omnes principes ad hieremiã: et interrogauerunt eũ. Et locutus est eis iuxta omnia verba que preceperat ei rex. Et cessauerunt ab eo. Nihil enim fuerat auditũ. Mansit vero hieremias in vestibulo carceris vsq; ad diẽ quo capta est hierusalẽ. Et factũ est vt caperet hierusalem.

¶ Capituli Summarium. ¶ Capta ciuitate sedechias fugit: cõp̄hẽdit̃ excecat̃: nabuzardam et godoliã et pauperes p̄pli in hierl'm dimittit: et godolie cõmittit hieremiã. p̄pletã abdemelech saluat̃. Ca. xxxix.

Anno nono sedechie regis iuda mense decimo venit nabuchodonosor rex babylonis et omnis exercit⁹ ei⁹ ad hierusalẽ et obsidebat eã. Undecimo aũt anno sedechie mẽse q̄rto + q̄nta mẽsis: aperta est ciuitas: et ingressi sunt oẽs principes regis babylonis et sederunt in porta media neregel serer semegar nabusarasthin rabsaces neregel seregel rex mag et oẽs reliqui principes regis babylonis. Cũq; vidisset eos sedechias rex iuda et omnes viri bellatores: fugerunt et egressi sunt nocte de ciuitate per viam horti regis: et per portam que erat inter duos muros: et egressi sunt ad viã deserti. Persecutus est autem eos exercitus chaldeorũ: et cõp̄hẽderũt sedechiã in campo solitudinis hierichontine: et captum adduxerunt ad nabuchodonosor regẽ babylonis in reblata que ẽ in terra emath: et locut⁹ ẽ ad eũ iudicia. Et occidit rex babylonis filios sedechie in reblata in oculis ei⁹ et oẽs nobiles iuda occidit rex babylõis. Oculos quoq; sedechie eruit: et vinxit eũ cõpedib⁹ vt duceret̃ i babylonẽ. Domũ quoq; regis et domũ vulgi succẽderũt chaldei igni: et muros hierusalẽ subuerterũt. Et reliquias populi q̄ remãserãt in ciuitate: et p̄fugos q̄ trãsfugerãt ad eũ et superfluos vulgi qui remãserãt trãstulit nabuzardã magister militũ in babylonẽ: et de plebe pauperũ qui nihil penitus habebãt: dimisit nabuzardã magister militie i terra iuda: et dedit eis vineas et cisternas in die illa. Preceperat aũt nabuchodonosor rex babylõis de hieremia: nabuzardã magistro militũ dicẽs. Tolle illũ: et pone sup eũ oculos tuos: nihilq; ei mali facias: sed vt voluerit sic + facias ei. Misit quoq; nabuzardã p̄nceps militie et nabu et sesbã et rapsaces et neregel et sereser et rebmag: et oẽs optimates regis babylõis miserũt et tulerũt hieremiã de vestibulo carceris: et tradiderũt eũ godolie filio aichã filij saphan: vt intraret i domũ et habitaret i p̄plo. Ad hieremiã aũt fact⁹ fuerat sermo dñi cũ clausus eẽt i vestibulo carceris dicẽs. Uade et dic abdemelech ethyopi: dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ deus isrl'. Ecce ego inducã sermones meos sup ciuitatẽ hãc in malũ et nõ in bonũ: et erũt i cõspectu tuo i die illa: et liberabo te in die illa: ait dñs. Et nõ tradēris i + man⁹ viroꝝ quos tu formidas: sꝫ eruẽs liberabo te et gladio nõ cades: sꝫ erit tibi aĩa tua i salutẽ: q2 i me habuisti fiduciã: ait dñs.

¶ Ca. Sũ. ¶ De liberatiõe hieremie: et godolia p̄posito p̄pli: de iohannã qui p̄dixit godolie q̄ hismael vellet euꝫ occidere et ipse non credidit. Cap. xl.

Sermo qui factus est ad hieremiaꝫ a domino postq̄ dimissus ẽ a nabuzardan magistro militie de rama q̄n tulit eũ vinctũ cathenis in medio oĩum q̄ migrabãt de hierusalẽ et iuda: et ducebant̃ in babylonẽ. Tollẽs ergo princeps militie hieremiã: dixit ad eum. Dominus deus tu⁹ locutus est malum super locũ istuꝫ: et adduxit et fecit dominus sicut locutus est: q2 peccastis domino et non audistis vocẽ eius et factus est vobis sermo hic. Nũc ergo ecce solui te hodie de cathenis que sunt in manibus tuis. Si placet tibi vt venias mecũ in babylonẽ veni: et ponaꝫ oculos meos sup te. Si autẽ displicet tibi venire mecũ in babylonẽ: reside. Ecce oĩs terra i cõspectu tuo est. Quod elegeris et quo placuerit tibi vt vadas. illuc perge: et mecum noli venire: sed habita apud godoliam filium aicham filij saphan quem prepo-suit rex babylonis ciuitatibus iude. Habita ergo cũ eo in medio populi: vel quocunq; placuerit tibi vt vadas: vade. Dedit quoq; ei magister militie cibaria et munuscula: et dimisit eum. Uenit autem hieremias ad godoliam filium aicham in masphat: et habitauit cuꝫ eo in medio populi qui relictus fuerat i terra. Cũq; + audissent omnes principes exercitus q̄ dispersi fuerãt p̄ regiones: ipsi et socij eoꝝ q̄ p̄fecisset rex babylõis godoliã filiũ aichaꝫ terre: q̄ cõmendasset ei viros et mulieres et paruulos: et de pauperibus terre q̄ non

Marginalia: sup eo. — B — Infra. 52. a. 4. re. 25. a — Als + no. na — C — Als + fa. ciẽs — D — Als + manu — A — Infra. 43. b — Ge. 13. b. — B — Als + ergo — C

fuerāt translati in babylonem: venerūt ad godoliā in masphat: et hismael filius nathanie: et iohānan filius caree et ionathā et sareas filius thenoemeth et filij offi q erāt de netophati: et iechonias filius machati ipsi et viri eorum. Et iurauit eis godolias filius aichā filij saphan et comitibus eorū dicēs. Nolite timere seruire chaldeis. habitate in terra et seruite regi babylōis: et bn̄ erit vobis. Ecce ego habito in masphat: vt rn̄deaz precepto chaldeorū q mittūtur ad nos. Uos āt colligite vindemiā et messem et oleū et cōdite in vasis vestris: et manete in vrbibus vestris quas tenetis. Sz et oēs iudei qui erāt in moab et in finibus āmon et i idumea et in vniuersis regioībus: audito q dedisset rex babylōis reliqas in iudea: et q preposuisset sup eos godoliaz filiū aichā filij saphan reuersi sūt inqz oēs iudei de vniuersis locis ad que pfugerāt: et venerunt in terrā iuda ad godoliā i masphat: et collegerūt vinū et messem multā nimis. Johannā aūt filius caree et oēs pncipes exercitus qui dispersi fuerāt in regionibus: venerūt ad godoliā in masphat: et dixerūt ei. Scito q baalis rex filiorū ammon misit hismael filiū nathanie pcutere animā tuā. Et nō credidit eis godolias filius aichā. Johānā autē filius caree dixit ad godoliā seorsuz in masphat loquēs. Ibo et pcutiā hismael filiū nathanie nullo sciēte: ne interficiat aiam tuam: et dissipentur oēs iudei q congregati sunt ad te: et peribunt reliquie iuda. Et ait godolias filius aicham ad iohannam filium caree. Noli facere verbum hoc. Falsum enim tu loqueris de hismael.

¶ Ca. Sū. ¶ Quō hismael occidit godoliam: et octoginta viros venientes in hierusalez saluatis decem: iohannam filius caree fugat hismaelem cuz octo viris qui fugiunt in egyptum. Cap. xlj.

Et factū est in mense septimo: venit hismael filius nathanie filij elisama de semine regali et optimas regis: et decem viri cum eo ad godoliam filiuz aichā in masphat: et comederunt ibi panes simul in masphat. Surrexit autem hismael filius nathanie: et decem viri qui cū eo erāt et percusserunt godoliam filiū aichaz filij saphan gladio: et interfecerūt eū quez prefecerat rex babylōis terre. Oēs quoqz iudeos q erāt cū godolia in masphat et chaldeos q reperti sunt ibi: et viros bellatores percussit hismael. Secūdo autē die postq occiderat godoliam nullo adhuc sciēte: venerūt viri de sychez et de sylo et de samaria et octoginta viri rasi + barba et scissis vestibus et squalētes: et munera et thus hēbāt in manu vt offerrēt in domo dn̄i. Egressus ergo hismael filius nathanie in occursum eorū de masphat: et incedēs et plorās ibat. Cū aūt occurrisset eis: dixit ad eos. Uenite ad godoliā filiū aichā. Qui cū venissent ad mediū ciuitatis: interfecit eos hismael filius nathanie circa mediū laci: ipse et viri q erāt cū eo: decem aūt viri reperti sunt inter eos: q dixerūt ad hismael. Noli occidere nos: q: habemus + thesauros i agro frumēti et hordei + et olei et mellis. Et cessauit et nō interfecit eos cū fratribus suis. Lacus aūt in quē piecerat hismael oīa cadauera viroz quos pcussit pp godoliā: ipse est quem fecit rex asa pter baasa regē israel. Ipsum repleuit hismael filius nathanie occisis. Et captiuas duxit hismael oēs reliqas populi q erāt in masphat filias regis et vniuersum ppl'm q remanserāt in masphat: quos cōmēdauerat nabuzardan princeps militie godolie filio aicha. Et cepit eos hismael filius nathanie: et abijt vt trāsiret ad filios āmon. Audiuit aūt iohānā filius caree et oēs pncipes bellatorū q erāt cū eo oē malū qd fecerat hismael filius nathanie: et assumptis vniuersis viris pfecti sūt vt bellarēt aduersū hismaelē filiū nathanie: et inuenerūt eū ad aquas multas que sunt i gabaon. Cūqz vidisset oīs populus q erat cū hismael iohannā filiū caree et vniuersos principes bellatoz q erāt cū eo letati sunt. Et reuersus est oīs populus quē ceperat hismael i masphat: reuersusqz abijt ad iohannā filium caree. hismael aūt filius nathanie fugit cū octo viris a facie iohānā: et abijt ad filios ammon. Tulit ergo iohannā filius caree et oēs principes bellatoz q erāt cū eo vniuersas reliquias vulgi quas reduxerāt ab hismael filio nathanie de masphat: postq pcussit godoliā filiū aicham fortes viros ad prelium: et mulieres et pueros et eunuchos quos reduxerat de gabaon: et abierunt et sederunt peregrinantes in + chamaam que est iuxta bethleē: vt pergerent

4. re. 25. e

D

A

Hi. 76. c. ieiuniū

B

Al's + barbam

B

Al's + thesauros oēs nobis + et

C

D

Al's + chamaā

& intrarent egyptũ a facie chaldeoꝝ. Timebãt enim eos: qꝛ percusserat hismael filius nathanie godoliã filiũ aichã quẽ ꝓposuerat rex babylõis in terra iuda.

¶ Ca. Sũ. ¶ Rogatꝰ hieremias a ꝑplo reliquiaꝝ vt consulat ꝓ eis dñz: & rñdit: nolite intrare in egyptum. Cap. xlij.

B
Et accesserũt oẽs principes bellatoꝝ & iohannã filius caree & iechonias filius ✠ ozie & reliquũ vulgus a puo vsqꝫ ad magnũ: dixeruntqꝫ ad hieremiaz ꝓphetã. Cadat oratio nostra in ↄspectu tuo & ora ꝓ nobis ad dñm deum tuũ ꝓ vniuersis reliquijs istis: qꝛ derelicti sumus pauci de pluribꝰ: sicut oculi tui nos intuentur: & annũciet nobis dñs deus tuꝰ viaz ꝑ quã pergamus: & verbũ qḋ faciamꝰ. Dixit aũt ad eos hieremias ꝓpheta. Audiui. Ecce ego oro ✠ ad deũ ✠ vestꝝ ƨm verba vr̃a oẽ verbũ qḋcũqꝫ rñderit mihi idicabo vobis: nec celabo vos qcq̃. Et illi dixerunt ad hieremiã. Sit dñs inter nos testis veritatis & fidei: si nõ iuxta oẽ verbũ in quo miserit te dñs deus tuꝰ ad nos: sic faciemus siue bonũ ẽ siue malũ. Uoci dñi dei nr̃i ad quẽ mittimus te obediemus: vt bene sit nobis cũ audierimus vocem dñi dei nr̃i. Cum autẽ cõpleti eẽnt ✠ decẽ dies: factũ ẽ verbũ dñi ad hieremiaz. Uocauitqꝫ iohãnam filium caree & omnes principes bellatoꝝ qui erãt cũ eo & vniuersum populum a minimo vsqꝫ ad magnũ: & dixit ad eos. Hec dicit dñs deꝰ israel ad quẽ misistis me vt ꝓsternerẽ preces vestras in cõspectu eius. Si qescẽtes manseritis i terra hac: edificabo vos & nõ destruã: plantabo & nõ euellam. Jam enim placatus sum super malo qḋ feci vobis. Nolite timere a facie regis babylõis quẽ vos pauidi formidatis. Nolite metuere eũ dicit dñs qꝛ vobiscũ sum ego vt saluos vos faciaz: & eruã de manu eius & dabo vobis misericordias & miserebor vestri: & habitare vos faciaz in terra vestra.

C
Si autẽ dixeritis vos: nõ habitabimus in terra ista: nec audiemus vocez dñi dei nr̃i dicẽtes: nequaq̃: sed ad terram egypti pergemus vbi nõ videbimus bellũ & clangorez tube nõ audiemus: & famẽ non sustinebimus: & ibi habitabimꝰ: ꝓpter hoc nũc audite verbum dñi reliq̃ iuda. Hec dicit dominus deus exercituũ israel. Si posueritis faciem vestram vt ingrediamini egyptum: & intraueritis vt ibi habitetis: gladiꝰ quẽ vos formidatis ibi cõprehẽdet vos i terra egypti: & fames pro qua estis solliciti adherebit vobis i egypto: & ibi moriemini. Omnesqꝫ viri qui posuerũt faciem suam vt ingrediantꝰ egyptũ vt habitẽt ibi: morientur gladio & fame & peste: nullus de eis remanebit: nec effugiet a facie mali: qḋ ego afferã sup eos: qꝛ hec dicit dñs exercituũ deus israel. Sicut cõflatus est furor meus & idignatio mea sup habitatores hierl̃m: sic cõflabitꝰ indignatio mea sup vos: cum ingressi fueritis egyptũ: & eritis in iusiurãdũ & in stuporẽ & in maledictũ & i opprobriũ: & nequaq̃ vltra videbitis locũ istũ. Uerbũ dñi super vos reliquie iuda. Nolite intrare egyptum.

D
Scientes scietis qꝛ obtestatus sũ vobis hodie: qꝛ decepistis aĩas vr̃as. Uos. n. misistis me ad dñm deum nr̃m: dicẽtes. Ora pro nobis ad dñm deum nr̃m: & iuxta oĩa quecunqꝫ dixerit tibi dñs deꝰ nr̃: sic annũcia nobis & faciemꝰ. Et annũciaui vobis hodie: & non audistis vocẽ dñi dei vestri sup vniuersis ꝓ qbus misit me ad vos. Nũc ergo sciẽtes scietis: qꝛ gladio ✠ & fame & peste moriemini: in loco ad quem voluistis intrare vt habitaretis ibi.

¶ Ca. Sũ. ¶ De verbis hieremie ad ppl'z ducit iohãnam populũ in egyptũ: & hieremias in capis lapides sumit: & abscondit vidẽte populo in cripta & dicit sup eos venturũ regẽ babylonis. Cap. xliij.

A
Factũ est aũt cum complesset hieremias loquẽs ad populũ vniuersos sermones dñi dei eorum ꝓ quibus miserat eũ dominus deus eorũ ad illos: oĩa verba hec dixit azarias filius ✠ ozie: & iohãnam filius caree: & oẽs viri superbi: dicẽtes ad hieremiã. Mẽdaciuz tu loqueris. Non misit te dñs deus noster dicẽs: ne ingrediamini egyptuz vt habitetis illic: sꝫ baruch filius nerie incitat te aduersũ nos vt ✠ tradat nos in manus chaldeoꝝ: & interficiat nos & traduci faciat in babylonẽ.

D
Et nõ audiuit iohãnaz filius caree & oẽs principes bellatorũ: & vniuersus populus vocez domini vt manerent in terra iuda. Sed tollens iohã[n]am filius caree: & vniuersi principes b[ell]atorum vniuersos reliquiarũ iuda: qui reuersi fuerant de cunctis gentibus ad quas fuerãt añ dispersi:

Marginal notes (left): al's ✠ osie — sup. 21. a. & 37. d. infra eo. — al's non hz ✠ ad. Al's ✠ nostruz. — Al's ✠ septem

Marginal notes (right): di. 76. c. ieiunii ij. — sup. eo. — al's non hz ✠ & — al. ✠ osie — Al's ✠ tradas. al's ✠ manibus.

vt habitarent in terra iuda viros ⁊ mu-
C lieres ⁊ puulos ⁊ filias regis ⁊ oēm aiam
.40.a. quā reliq̄rat nabuzardaz pnceps militie
cū godolia filio aichā filij saphā: ⁊ hiere-
miā pphetā ⁊ baruch filiū nerie ⁊ igressi
sunt ✠ in terrā egypti: q2 nō obedierūt vo
ci dn̄i. Et venerūt vsq3 ad taphnis. Et fa-
ctus est sermo dn̄i ad hieremiaz in ✠ ta-
phnis dicēs. Sume tibi lapides grādes i
manu tua: ⁊ abscōdes eos in cripta q̄ ē sub
muro latericio in porta domus pharaōis
in taphnis cernētib⁹ viris iudeis: ⁊ dices
D ad eos. Hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Ec
ce ego mittā ⁊ assumā nabuchodonosor
regē babylonis seruū meū: ⁊ ponā thro-
nū eius sup lapides illos quos abscōdi ⁊
statuet soliū suum sup eos. Veniensq3 p-
cutiet terrā egypti quos in morte i ✠ mor
te: ⁊ quos i captiuitate in ✠ captiuitate: ⁊
quos i gladio i ✠ gladio. Et succēdet ignē
in delubris deorū egypti: ⁊ cōburet ea ⁊ ca
ptiuos ducet illos: ⁊ amicietur terra egy-
pti sicut ✠ amicit pastor pallio suo ⁊ egre
dief inde in pace. Et cōteret statuas dom⁹
solis que sunt i terra egypti: ⁊ delubra deo
rum egypti combureț igni.

als non hz ✠ in
Als ✠ thanis

Als ✠ mortem
als ✠ captiuitatem
Als ✠ gladiuz.
Als ✠ amicict.

ℭ Ca. Sm̄. ℭ Propheta increpat populū
de inobediētia ⁊ idolatria ⁊ cōminatur eis
gladiū ⁊ famē ⁊ mortē: mulieres respon-
dent cum viris q̄ hieremiam nō audiēt:
sed sacrificantes sacrificabunt: q̄ destructi
sunt a domino datur signum captiuatio
nis pharaonis. Cap. xliiij.

A Verbum qd̄ factum est ad hieremiā
✠ ⁊ ad oēs iudeos qui habitabāt in
terra egypti habitantes in ✠ magdalo ⁊
in ✠ taphnis ⁊ i memphis ⁊ in terra pha
tures: dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū deus
israel. Vos vidistis omne malū istud qd̄
adduxit super hierusalem ⁊ super oēs vr-
bes iuda: ⁊ ecce deserte sūt hodie ⁊ nō ē in
eis habitator propter maliciam quaz fe-
cerunt: vt me ad iracundiam puocarent
⁊ irent ⁊ sacrificarent ⁊ colerent deos alie-
nos quos nesciebant ⁊ illi ⁊ vos ⁊ patres
vestri. Et misi ad vos omnes seruos meos
prophetas de nocte consurgēs mittensq3
⁊ dicēs. Nolite facere verbū abominatiōis
huiuscemodi. Et non audierunt nec icli-
nauerunt aurem suam vt cōuerterētur a
malis suis ⁊ nō sacrificarent dijs alienis.
Et cōflata est idignatio mea ⁊ furor me⁹:

als non hz ✠ ⁊
Als ✠ magdol
als ✠ magdolo
Als ✠ thānis

⁊ succensa est in ciuitatibus iuda ⁊ in pla
teis hierusalem: ⁊ verse sunt in solitudi-
nē ⁊ vastitatē sm̄ diem hanc. Et nunc hec
B dicit dominus exercituuz deus isrl̄. Qua
re vos ⁊ ✠ facitis malū grande hoc contra
animas vestras: vt intereat ex vobis vir ⁊
mulier: paruulus ✠ ⁊ lactēs de medio iu
de: nec relinquat vobis quicq̄ residuum:
puocantes me in operibus manuū vra-
rum sacrificādo dijs alienis in terra egy
pti in quā ingressi estis vt habitetis ibi:
⁊ dispeatis: ⁊ sitis in maledictionē ⁊ i op
probriū cunctis gentibus terre. Nūquid
obliti estis mala patrū vestrorū ⁊ mala re
gū iuda: ⁊ malum vxorū ✠ eoꝝ ⁊ mala ve
stra ⁊ mala vxorū vestrarū: que fecerūt in
terra iuda ⁊ in regionibus hierusalem?
C Nō sunt mundati vsq3 ad diem hāc: ⁊ nō
timuerunt ⁊ nō ambulauerūt in lege do
mini ⁊ in preceptis ✠ meis que dedi corā
vobis ⁊ coram prībus vr̄is. Ideo hec dicit
dn̄s exercituuz deus israel. Ecce ego ponā
faciem meam in vobis malū: ⁊ disp̄dam
oēm iudā. Et assumā reliq̄as iude: q̄ posue
rūt facies suas vt ingrederenf terrā egy-
pti: ⁊ habitarēt ibi ⁊ cōsumenf oēs i terra
egypti: ⁊ cadēt in gladio ⁊ in fame. Cōsu-
menf a minimo vsq3 ad maximū: i fame
⁊ in gladio morietur: ⁊ erūt in iusiurā-
dū vt in miraculū ⁊ in maledictionē ⁊ i
D opprobriū: ⁊ visitabo sup habitatores ter
re egypti: sicut visitaui sup hierusalē i gla
dio ⁊ fame ⁊ peste: ⁊ nō erit q effugiat ⁊ sit
residu⁹ de reliquijs iudeoꝝ q vadūt vt pe-
regrinentur in terra egypti: ⁊ reuertātur
in terrā iuda ad quā ipsi eleuāt ✠ aīas su
as vt reuertanf ⁊ habitēt ibi. Nō reuertē-
tur nisi q fugerint. Respōderūtq3 hie-
remie oēs viri sciētes q̄ sacrificarēt vxo-
res eoꝝ dijs alienis: ⁊ vniuerse mulieres
quarū stabat multitudo grādis: ⁊ oīs po
pulus habitātiū in terra egypti in phā-
tures dicētes. Sermonē quē locutus es
ad nos in noīe dn̄i ✠ nō audiemus ex te:
sed faciētes faciemus oē verbum qd̄ egre-
dief de ore nr̄o: vt sacrificemus regine ce
li: ⁊ libemus ei libamina sicut fecim⁹ nos
⁊ patres nostri reges nr̄i ⁊ principes nr̄i
in vrbibus iuda ⁊ in plateis hierusalē: ⁊
saturati sumus panib⁹ ⁊ bone nobis erāt:
malūq3 nō vidimus. Ex eo autē tpe quo
E cessauimus sacrificare regine celi ⁊ libare ei

Als ✠ fecistis
als non hz ✠ et
als ✠ eius
als ✠ eius quos posui infra eo.
als ✠ ma nus
als ✠ vel nostri

libamina + indiguimus oib⁹: ⁊ gladio ⁊ fame cōsumpti sumus. Qđ si nō sacrificamus regine celi: ⁊ libamus ei libamina: nūqd sine viris nr̄is facimus ei placētas ad colēdum eam ⁊ libamina ad libādū? Et dixit hieremias ad omnē populū: aduersum viros ⁊ aduersum mulieres ⁊ aduersum vniuersā plebē q̄ responderāt ei verbū dicēs. Nūqd nō sacrificiū qđ sacrificastis in ciuitatib⁹ iuda ⁊ in plateis hierusalē: vos ⁊ patres vr̄i reges vr̄i ⁊ principes vestri: ⁊ populus terre: horū recordat⁹ est dn̄s ⁊ ascēdit super cor eius: ⁊ nō poterat dn̄s vltra portare pp̄ maliciā studiorū vestrorū: ⁊ ppter abominatiōes quas fecistis ⁊ fcā est terra vr̄a ī desolationē ⁊ ī stuporē ⁊ in maledictū eo q̄ nō sit habitator sicut est dies hec: Propterea q̄ sacrificaueritis idolis ⁊ peccaueritis dn̄o: ⁊ nō audieritis vocē dn̄i: ⁊ in lege ⁊ in pceptis ⁊ ī testimōis ei⁹ nō ambulaueritis: idcirco euenerūt vobis mala hec sicut ē dies hec. Dixit aūt hieremias ad oēm ppl̄m: ⁊ ad vniuersas mulieres. Audite v̄bū dn̄i ois iuda q̄ estis ī terra egypti. Hec inqt dn̄s exercituū deus isrl̄: dicens. Uos ⁊ vxores vr̄e locuti estis ore vr̄o: ⁊ manibus vr̄is iplestis: dicētes. Faciamus vota nr̄a q̄ vouim⁹ vt sacrificemus regine celi: ⁊ libemus ei libamina. Implestis opa vr̄a. ⁊ opere perpetrastis ea. Idec audite verbū dn̄i ois iuda q̄ habitatis ī terra egypti. Ecce ego iuraui in noie meo magno: ait dn̄s: q̄ nequaq̄ vltra vocabit nomē meū ex ore ois viri iudei: dicētis viuit dn̄s deus in oi terra egypti. Ecce ego vigilabo sup eos in malū ⁊ nō in bonū: ⁊ cōsumenē oēs viri iuda q̄ sūt in terra egypti gladio ⁊ fame donec penit⁹ cōsumant. Et q̄ fugerint gladiū: reuertētur de terra egypti in terrā iuda viri pauci: ⁊ sciēt oēs reliquie iuda ingrediētiū terrā egypti vt habitēt ibi: cui⁹ smo cōpleat̄ meus an illorum? Et hoc vobis signū: ait dominus q̄ visitem ego sup vos in loco isto vt sciatis: q̄ vere complebuntur sermones mei contra vos in malum. Hec dicit dn̄s. Ecce ego tradā pharaonē ephree regem egypti in manu inimicorū eius ⁊ in manu querentium animam illius: sicut tradidi sedechiam regem iuda in manu nabuchodonosor regis babylonis inimici sui: ⁊ q̄rentis aīam eius.

(Margin: Als + indigem⁹. Sup. 7. d. — F — G — Supra eo. — Ec. 22. c. — Als + omnes)

¶ Ca. Sū. ¶ Increpatur baruch a hieremia de pusillanimitate: tamē salus ei promittitur. Cap. xlv.

Verbū quod locutus est hieremias ppheta ad baruch filiū nerie cū scripsisset verba hec in libro ex ore hieremie anno q̄rto ioachī filij iosie regis iuda dicēs. Hec dicit dn̄s de⁹ israel ad te baruch. Dixisti. Ue misero mihi quoniā addidit dn̄s dolorē dolori meo. Laboraui in gemitu meo: ⁊ requiē nō inueni. Hec dicit dominus. Sic dices ad eū. Ecce quos edificaui ego destruo: ⁊ quos plātaui ego euello: ⁊ vniuersam terrā hāc. Et tu queris tibi + grandia. Noli querere: q̄ ecce ego adducā malū sup oēm carnē: ait dominus: ⁊ dabo tibi aīam tuā in salutem in oibus locis ad quecunq̄ perrexeris.

(Margin: A — B — Als + gaudes)

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo dn̄i ꝯ egyptum: ⁊ ciuitates eius q̄ destruende sunt: promittitur iacob ⁊ israel miseratio ⁊ liberatio cum amicis suis. Cap. xlvj.

Quod factū est verbum dn̄i ad hieremiam prophetā ꝯtra gentes ad egyptum aduersum exercitum pharaonis nechao regis egypti qui erat iuxta fluuiū eufraten in charchamis quem percussit nabuchodonosor rex babylonis in quarto āno ioachim filij iosie regis iuda. Preparate scutum ⁊ clypeum: ⁊ procedite ad bellum. Iungite equos: ⁊ ascendite equites: state in galeis: polite lanceas: induite vos loricis. Quid igitur? Uidi ipsos pauidos ⁊ terga vertentes: fortes eorum cesos. Fugerunt conciti: nec respexerunt. Terror vndiq̄: ait dominus. Non fugiet velox: nec saluari se putet fortis. Ad aquilonem iuxta flumen eufratem victi sunt ⁊ ruerunt. Quis est iste qui quasi flumen ascendit: ⁊ veluti fluuiorum intumescunt gurgites eius? Egyptus fluminis instar ascendit: ⁊ velut flumina mouebuntur fluctus eius: ⁊ dicet. Ascēdens operiā terrā: perdam ciuitatem ⁊ habitatores eius. Ascēdite equos: ⁊ exultate in currib⁹: ⁊ pcedāt fortes ethyopie ⁊ lybie tenētes scutū: ⁊ lidij arripiētes ⁊ iacētes sagittas. Dies aūt ille dn̄i dei exercituum dies vltionis: vt sumat vindictā de inimicis suis. Deuorabit gladi⁹ ⁊ saturabitur: ⁊ inebriabitur sanguine eorū. Uictima. n. dn̄i exercituū ī terra aquilonis iuxta flumen eufratē.

(Margin: A — B — C)

Ascēde in galaad: & tolle resinam virgo filia egypti. Frustra multiplicas medicamina: sanitas nō erit tibi. Audierūt gentes ignominiā tuā: & vlulat⁹ tu⁹ repleuit terram: q: fortis impegit i fortē: & ambo pariter conciderunt. Uerbum qđ locutus ē dominus ad hieremiā ꝓphetā sup eo q venturus eēt nabuchodonosor rex babylōis & percussurus terrā egypti. Annūciate egypto: & auditū facite i magdalo & resonet i mēphis & in taphnis dicite. Sta & prepara te: quia deuorabit gladius: ea q p circuitum tuū sūt. Quare cōputruit fortis tuus. Non stetit: qm dñs subuertit eū. Multiplicauit ruētes: cecidit q vir ad ꝓximū suū. Et dicēt. Surge: & reuertamur ad ppl'm nostrū: & ad terrā natiuitatis nr̄e a facie gladij columbe. Uocate nomē pharaonis regis egypti: tumultū adduxit tps. Uiuo ego inquit rex dñs exercituū nomē ei⁹ qm sicut thabor i mōtib⁹: & sicut carmelus in mari veniet. Uasa trāsmigrationis fac tibi habitatrix filia egypti: q: mēphis i solitudinē erit & deserta & ihabitabilis erit. Uitula elegans atq formosa egypt⁹: stimulator ab aquilone veniet ei. Mercenarij q̄q eius q versabātur in medio eius q̄si vituli saginati versi sūt & fugerūt simul nec stare potuerūt: q: dies interfectionis eoꝝ venit sup eos: tēpus visitationis eoꝝ. Uox eius q̄si eris sonabit: qm cum exercitu properabūt & cū securib⁹ venient ei: quasi cedētes ligna succiderūt saltū eius ait dñs: q supputari nō potest. Multiplicati sūt sup locustas: & nō est ei numer⁹. Confusa ē filia egypti: & tradita in manu ppl'i aquilonis dicit dominus exercituū deus isrl. Ecce ego visitabo sup tumultū alexandrie & super egyptū & sup deos eius: & sup reges eius & sup pharaonem: & sup omnes q confidunt in eo: & dabo eos in manus querētiū animā eorū: & i manus nabuchodonosor regis babylonis: & i man⁹ suoꝝ ei⁹. Et post hec habitabit sicut dieb⁹ ꝓstinis: ait dominus. Et tu ne timeas serue me⁹ iacob & ne paueas isrl. Q: ecce ego saluū te faciā de lōginquo: & semē tuū de terra captiuitatis tue. Et reuertet iacob & requiescet & ꝓsperabit: & nō erit q exterreat eum. Et tu noli timere serue meus iacob: ait dominus: q: tecū ego sum: q: ego consumam cunctas gētes ad q̄s eieci te. Te vo nō cōsumā: sed castigabo

al. + multiplicasti · al. + multiplicab · al. nō hz + & · D · sup. c. 2. · al. + magdolo · al. + thāmis · E · al. + pharao · al. + lasciuiens · F · G · sup. 3. b. · Esa. 44. a b

te in iudicio nec quasi innocēti pcā tibi.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo dñi ꝯtra palestinos & destructioe eorum. Cap. xlvij.

Quod factum est verbum dñi ad hieremiam ꝓphetam contra palestinos anteq̄ percuteret pharao gazam. hec dicit dominus. Ecce aque ascēdent ab aquilone: & erunt quasi torrens inundans: & operient terram & plenitudinem eius: vrbem & habitatores eius. Clamabūt hoīes & vlulabunt oēs habitatores terre a strepitu pompe armoꝝ & bellatorum eius: a cōmotione quadrigarum eius: & multitudine rotarū illius. Non respexerūt patres filios manibus dissolutis: pro aduētu diei in quo vastabunt oēs philistijm & dissipabit tyrus & sydon cum omnib⁹ reliquis auxilijs suis. Depopulatus ē n. dominus palestinos: reliquias insule capadocie. Uenit caluitiū sup gazam: conticuit ascalon & reliqe vallis earū. Usq quo cōcideris? O mucro domini vsq quo nō requiesces? Ingredere in vaginam tuam: refrigerare & sile. Quomodo quiescet cū dominus preceperit ei: aduersus ascalon & est aduersum maritimas eius regiones: ibiq condixerit illi.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo dñi ꝯ moab & ciuitates eius q destruēde sunt. Cap. xlviij.

Ad moab. hec dicit dñs exercituum: deus isrl. Ue sup nabo quoniā vastata est & confusa. Capta est cariathiarim: confusa est fortis & tremuit. Non est vltra exultatio in moab: contra esebon cogitauerunt malū. Uenite & disperdamus eā de gente. Ergo silens conticesces: sequetur q te gladius. Uox clamoris de oronaim: vastitas & contritio magna. Contrita est moab: annūciate clamorē paruulis ei⁹. Per ascensum enim luith plorans ascendet in fletu: quoniā in descensu oronaim hostes vlulatū contritionis audierunt. Fugite saluate aias vestras & eritis quasi mirice in deserto. Pro eo enim q habuisti fiduciā in munitionibus tuis in thesauris tuis: tu quoq capieris. Et ibit chamos in transmigrationē: sacerdotes ei⁹ & principes eius simul. Et veniet pdo ad omnem vrbem: & vrbs nulla saluabit. Et peribunt valles: & dissipabuntur campestria quoniam dixit dominus. Date florem moab: quia florēs egredietur: & ciuitates eius

A · al. + ascēdēn · B · C · D · A · sup. 17. d · B

eius deserte erūt ⁊ inhabitabiles. Male-dictus q facit opus dñi + fraudulenter:⁊ maledictus q ꝓhibet gladiū suum a san-guine. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua:⁊ requieuit in fecib⁹ suis. Nec trāsfusus est de vase in vas:⁊ in trāsmigrationē nō abijt. Idcirco permāsit gustus ei⁹ in eo:⁊ odor ei⁹ nō est inmutat⁹. Propter ea ecce dies veniūt dicit dñs:⁊ mittā eis ordina-tores ⁊ stratores lagūcularū ⁊ sternēt eū: ⁊ vasa ei⁹ exhaurient ⁊ lagūculas eoꝝ colli-dent. Et cōfundet moab a chamos:sicut cō-fusa est dom⁹ israel a bethel in qua hēbat fiduciā. Quomodo dicitis fortes sum⁹:⁊ viri robusti ad preliādū? Vastata est moab ⁊ ciuitates illi⁹ + succēderūt:⁊ electi iu-uenes ei⁹ descēderūt in occisiones:ait rex: dñs exercituū nomē ei⁹. Prope est interi-tus moab vt veniat:⁊ malū ei⁹ velociter + occurret nimis. Cōsolamini eū oēs qui estis in circuitu ei⁹:⁊ vniuersi q sci-tis nomē eius dicite. Quō cōfracta est vir-ga fortis:baculus gloriosus? Descende de gloria ⁊ sede in siti habitatio filie dybon: qm̄ vastator moab ascēdet ad te:dissipabit munitiones tuas. In via sta ⁊ ꝓspice ha-bitatio aroer. Interroga fugientē:⁊ ei q euasit dic qd accidit. Confusus est moab: quoniā victus est. Vlulate ⁊ clamate:an-nūciate in arnō qm̄ vastata ē moab:⁊ iu-diciū vēit ad terrā capestrē sup elon:⁊ sup iasa:⁊ sup mesphath:⁊ sup dybon:⁊ sup na-bo:⁊ sup domū deblathaim:⁊ sup cariathaim ⁊ super beth gamul.⁊ sup bethmaon:⁊ su-per carioth:⁊ sup bosra:⁊ sup oēs ciuita-tes terre moab que longe ⁊ ꝓpe sunt. Ab-scisum est cornu moab:⁊ brachiū ei⁹ con-tritū est:ait dñs. Inebriate eum quoniā cōtra dominū erect⁹ est. Et allidet manū moab in vomitu suo:⁊ erit in derisum ēt ipse. Fuit enim in derisum tibi israel:qua-si inter fures reperisses eū. Propter verba ergo tua que aduersum illū locut⁹ es:ca-ptiu⁹ duceris. Relinquite ciuitates ⁊ ha-bitate in petra habitatores moab:⁊ estote quasi colūba nidificās in summo ore fora-minis. Audiuim⁹ superbiā moab. Super-bus est valde. Sublimitatē ei⁹ ⁊ arrogan-tiam ⁊ superbiam ⁊ altitudinē cordis eius ego scio:ait dñs. Iactantiā eius eo q non sit iuxta eā ⁊ virtus ei⁹:nec iuxta qd poterat conata sit facere. Ideo sup moab eiulabo ⁊ ad moab vniuersā clamabo:ad viros mu-ri fictilis lamētātes. De planctu iazer plora-bo tibi vinea sabama. Propagines tue trā-sierūt mare:vsqꝫ ad mare iazer puenerūt. Sup messem tuā ⁊ vindemiā tuā predo irruit. Ablata est leticia ⁊ exultatio de car-melo ⁊ de terra moab:⁊ vinū de torcula-rib⁹ sustuli. Nequaqꝫ calcator vue solitū celeuma cantabit. De clamore esebon vsqꝫ eleale ⁊ + iasa dederūt vocē suā: a segor vs-qꝫ ad oronaim vitulā + cōsternātē aque vero nemrim pessime erūt. Et auferam de moab:ait dñs offerētē in excelsis:⁊ sacrifi-cantē dijs ei⁹. Propterea cor meū ad mo-ab qsi tybia + eris resonabit:⁊ cor meum ad viros muri fictilis dabit sonitū tybia-rum:qꝛ plus fecit qꝫ potuit:idcirco perie-rūt. Omne.n. caput caluiciū:⁊ ois barba rasa erit. In cūctis manib⁹ colligatio:⁊ su-per oē dorsum ciliciū. Et sup oia tecta mo-ab ⁊ in plateis ei⁹ ois planctus:qm̄ contri-ui moab sicut vas inutile: ait dñs. Quō victa ē ⁊ vlulauerūt? Quō deiecit ceruicē moab ⁊ cōfusus est? Eritqꝫ moab in deri-sum:⁊ in exēplū omnib⁹ in circuitu suo. Hec dicit dñs. Ecce qsi aqla volabit:⁊ exten-det alas suas ad moab. Capta est carioth ⁊ munitiōes cōprehēse sunt. Et erit cor fortium moab in die illa:sicut cor mulie-ris parturiētis. Et cessabit moab eē ppls: quoniā cōtra dñm glorificat⁹ est. Pauor ⁊ fouea ⁊ laque⁹ sup te o habitator mo-ab:ait dñs:qui + fugerit a facie pauoris cadet in foueā:⁊ qui cōscēderit de fouea ca-pietur laqueo. Adducā.n. sup moab an-num visitationis eoꝝ:ait dñs. In vmbra esebon steterūt d laqueo fugiētes:qꝛ ignis egressus est de esebon:⁊ flamma de medio seon:⁊ deuorauit partē moab ⁊ verticem filioꝝ tumult⁹. Ve tibi moab. Perijsti po-pule chamos:qꝛ cōprehēsi sunt filij tui ⁊ filie tue in captiuitatē. Et cōuertā captiui-tatē moab in nouissimis dieb⁹:ait dñs.

¶ Cap. Sum. ¶ Sermo domini contra aminon ⁊ ciuitates eius:de destructione earum idumeam:⁊ de vastatione eius cō-tra damascum:item contra cedar ⁊ regna asor que percussit nabuchodonosor rex ba-bylonis:item contra elam:⁊ de liberatione eius finaliter. Cap. xlix.

H Ec usqꝫ iudicia moab. Ad filios am-mon. Hec dicit dñs. Nunqd non filij

Margin: de celebr. miss. ca. j. in cle. eis + dei negligen ter — E — al. + ascē derunt — eis + ac curet — D — E — Esa. 15. d. — Esa. 16. c. — al. + iesa. al. + cōster nātē — F — al. nō hꝫ + eris — Esa. 15. a. — G — Esa. 24. c. — Mos + fu-git — A

sunt israel: aut heres nõ est ei. Cur igitur hereditate possedit melchon gad ⁊ populus eius in vrbibus eius habitauit. Ideo ecce dies veniunt in te, dicit dñs: ⁊ auditum faciam super rabbath filiorũ ámon fremitũ prelij ⁊ erit in tumultũ dissipata filieq; ei⁹ igne succendent: ⁊ possidebit israel possessores suos: ait dñs. Ulula esebó quõ vastata est + hay. Clamate filie rabbath accingite vos cilitijs. Plangite ⁊ circuite per sepes: quoniã melchon in trãsmigrationem ducet: sacerdotes eius ⁊ principes eius simul. Quid gloriaris in vallibus? Defluxit vallis tua filia delicata: q cõfidebas in thesauris tuis: ⁊ dicebas. Quis veniet ad me? Ecce ego inducã sup te terrorẽ: ait dñs deus exercituũ ab omnib⁹ q sunt in circuitu tuo: ⁊ dispergimini singuli a cõspectu vro: nec erit q cõgreget fugiẽtes. Et post B hec reuerti faciã fugiẽtes ⁊ captiuos filiorũ ámon: ait dñs. Ad idumeam. Hec dicit + dñs exercituũ. Nũqd nõ vltra est sapiẽtia in themã? Perijt cõsiliũ a filijs. Inutilis facta est sapiẽtia eorũ. Fugite + ⁊ terga vertite: descẽdite in voraginẽ habitatores dedã: quoniã perditionem Esau adduxi sup eũ: tempus visitationis eius. Si vindemiatores ei⁹ venissent sup te nõ reliquissent racemũ: si fures in nocte, rapuissent q sufficeret sibi? Ego vo discooperui esau: reuelaui abscõdita ei⁹ ⁊ celari nõ poterit. Uastatũ est semẽ ei⁹: ⁊ fratres ei⁹ ⁊ vicini eius: ⁊ nõ erit. Relinque pupillos tuos: ⁊ ego faciã eos viuere: ⁊ vidue tue in me sperabũt: qr hec dicit dñs. C Ecce qb⁹ nõ erat iudiciũ vt biberẽt calicẽ: bibẽtes bibẽt ⁊ tu quasi innocẽs relinqueris? Nõ eris innocens: sed bibẽs bibes. Qr p memetipsum iuraui: dicit dñs: q in solitudinẽ ⁊ in opprobriũ ⁊ in desertũ ⁊ in maledictionem erit bosra: ⁊ oẽs ciuitates ei⁹ erũt in solitudines sempiternas. Auditum audiui a dñs: ⁊ legat⁹ ad gẽtes missus + sum. Congregamini ⁊ venite + cõ eã: ⁊ cõsurgam⁹ in prelium. Ecce. n. paruulũ dedi te in gentib⁹: cõtẽptibilẽ inter homines. Arrogãtia tua D decepit te: ⁊ supbia cordis tui q habitas in cauernis petre ⁊ apprehendere niteris altitudinẽ collis. Cũ exaltaueris q̃si aqla nidũ tuũ: inde detraham te dicit dñs. Et erit idumea deserta. Omnisq trãsibit per eã stupebit ⁊ sibilabit sup oẽs plagas ei⁹: sicut subuersa est sodoma ⁊ gomorra ⁊ vicine eius: ait dñs. Nõ habitabit ibi vir: ⁊ nõ incolet eã filius hominis. Ecce q̃si leo ascẽdet de supbia iordanis ad pulchritudinẽ robustã: qr subito currere faciã eum ad illam. Et quis erit electus: quẽ pponã ei? Quis enim similis mei? Et qs sustinebit me? Et qs iste pastor qui resistat vultui meo? Propterea audite consiliũ domini qd inijt de edom: ⁊ cogitatiões eius quas cogitauit de habitatorib⁹ theman. Si nõ E deiecerint eos paruuli gregis: nisi dissipauerint cũ eis habitaculũ eorũ. A voce ruine eorũ cõmota est terra: clamor in mari rubro audit⁹ est vocis eius. Ecce quasi aqla + ascẽdet ⁊ euolabit: ⁊ expãdet alas suas super bosram. Et erit cor fortiũ idumee in die illa quasi cor mulieris parturientis. Ad damascũ. Confusa est emath ⁊ arphat qr auditũ pessimum audierunt. Turbati sunt in mari pre solitudine: quiescere nõ potuit. Dissoluta est damascus: versa est in fugam: tremor apprehẽdit eã. Angustia ⁊ dolores tenuerũt eum quasi parturientẽ. Quomodo dereliquerũt ciuitatẽ laudabilẽ: vrbem letitie? Ideo cadent iuuenes eius in plateis eius: ⁊ oẽs viri prelij conticescent in die illa: ait dñs exercituum. Et succendã ignem in muro damasci: ⁊ deuorabit menia + benadab. Ad cedar ⁊ ad regna asor: que pcussit nabuchodonosor rex babylonis. Hec dicit dñs. Surgite ⁊ ascẽdite ad cedar: ⁊ vastate filios orientis. F Tabernacula eorũ ⁊ greges eorũ capient: pelles eorum ⁊ omnia vasa eorũ ⁊ camelos eorũ tollent sibi: ⁊ vocabunt super eos formidinem in circuitu eius. Fugite abite vehemẽter: in voraginibus sedete qui habitatis asor: ait dñs. Inijt enim cõtra vos nabuchodonosor rex babylonis consiliũ: ⁊ cogitauit aduersum vos cogitationes. + Cõsurgite ⁊ ascẽdite ad gentẽ quietã ⁊ habitantẽ cõfidenter: ait dñs. Non ostia nec vectes eis: soli habitant. Et erunt cameli eorũ in direptionẽ ⁊ multitudo iumentorum in predam: ⁊ dispergam eos in oẽm ventum qui sunt attonsi in comam: ⁊ ex omni cõfinio eorum adducam interitum super eos: ait dominus. Et erit asor in habitaculum draconum deserta vsq; in eternum. Non manebit ibi vir: nec incolet eã filius hominis. G Quod factum est verbum

Marginal notes: al's + ar; al. nõ h3 vt fugien tes ⁊; al. + dñs deus; Al's non h3 + ⁊; al's + est; al's + ad; Esa. 47. c.; abdie. j. d; sup. 13. c. ⁊. 16. c.; Ira. 50. c.; al's + descẽdet; al's + benadad; al's + fugite

domini ad hieremiam ꝓphetam aduersus elam in ꝑncipio regni sedechie regis iuda dicens. Hec dicit dominus exercituū. Ecce ego confringam arcum elam: et sumā fortitudinem eorū: et inducam super elam quattuor ventos a quattuor plagis celi: et ventilabo eos in omnes ventos istos: et nō erit gens ad quā nō perueniāt ꝓfugi elam. Et pauere faciā elam corā inimicis suis: et in cōspectu querentiū animam eorū: et adducam super eos malū: iram furoris mei dicit dn̄s. Et mittam post eos gladium: donec cōsumam eos: et ponam solium meū in elam: et perdam inde reges et ꝑncipes: ait dn̄s. In nouissimis aūt dieb⁹ reuerti faciam captiuos elam dicit dn̄s.

¶ Cap. Lii. ¶ Sermo domini contra babylonem vocat medos et persas: et eius destructionem predicit: reditū populi iuda et israel: de captiuitate admiratio ponit: de subuersione babylonis et gladi⁹ vltionis ꝓ iuda et hierusalē. Cap. L.

A Verbum qd̄ locutus est dn̄s de babylone et de terra chaldeorū in manu hieremie ꝓphete. Annūciate in gentib⁹: auditū facite. Leuate signū: ꝑdicate et nolite celare: dicite. Capta est babylon: cōfusus est bel: vict⁹ est + marodach. Cōfusa sūt omnia sculptilia + eorū: separata sunt idola eorū. Qm̄ ascēdet cōtra eā gens ab aquilone: que ponet terrā ei⁹ in solitudinem: et non erit q habitet in ea ab hoīe vsqꝫ ad pecus: et moti sunt et abierūt. In dieb⁹ illis et in tpe illo: ait dn̄s: venient filij israel ipsi et filij iuda simul: ambulātes et flentes: ꝓperabūt et dn̄m deū suū + q̄rent. In sion interrogabūt viā: huc facies eorū venient: et apponentur ad dn̄m federe sempiterno: qd̄ nulla obliuione delebit. Grex perditus fact⁹ est populus me⁹: pastores eorū seduxerūt eos: fecerūtqꝫ vagari in montib⁹. De mōte in collē trāsierūt: obliti sūt cubilis sui. B Oēs qui inuenerūt comederunt eos: et hostes eorū dixerūt. Nō peccauim⁹: ꝓ eo q peccauerunt dn̄o decori iustitie et + expectatiōi patrū eorū a dn̄o. Recedite de medio babylonis et de terra chaldeorū egredimini: et estote q̄si hedi ante greges. Qm̄ ecce ego + suscitabo et adducā in babylonē ꝯgregationē gentiū magnarū de terra aquilonis et preparabunt aduersus eā: et + inde capietur. Sagitta ei⁹ q̄si viri fortis interfectoris: nō reuertetur vacua. Et erit chaldea in predam: oēs vastātes eā replebuntur: ait dn̄s. Quoniā exultatis et magna loquimini diripientes hereditatē meā: qm̄ effusi estis sicut vituli sup herbam: et mugistis sicut tauri. Confusa est mater vestra nimis: et adequata pulueri que genuit vos. Ecce nouissima erit in gentib⁹: et deserta inuia et arens. C Ab ira domini nō habitabitur: sed redigetur tota in solitudinē. Omnis qui + trāsibit p babylonē stupebit et sibilabit super vniuersis plagis ei⁹. Preparamini cōtra babylonē per circuitum. Omnes qui tenditis arcum debellate eam: et non parcatis iaculis q2 dn̄o peccauit. Clamate aduersus eam. Vbiqꝫ dedit manū. Ceciderūt fundamenta eius: destructi sunt muri eius: quoniā vltio domini est. Vltionem accipite de ea. Sicut fecit: facite ei. Disperdite satorem de babylone et tenētē falcē in tpe messis a facie gladij columbe. Vnusqsqꝫ ad populum suū cōuertetur: et singuli ad terrā suā fugiēt. Grex dispersus israel leones eiecerūt eum. Prim⁹ comedit eū rex assur: iste nouissimus exossauit eū nabuchodonosor rex babylonis. Propterea hec dicit dn̄s exercituū de⁹ israel. Ecce ego visitabo regē babylonis et terrā ei⁹: sicut visitaui regē assur: et reducā israel ad habitaculū suum. Et pascet carmelum et basan: et in mōte effraim et in galaad saturabitur anima ei⁹. D In dieb⁹ illis et in tēpore illo: ait dn̄s: queretur iniquitas israel: et nō erit: et peccatū iuda et nō inuenietur: qm̄ ꝓpitius ero eis quos reliquero. Super terrā dominātium ascende: et sup habitatores eius visita. Dissipa et interfice que post eos sunt: ait dominus: et fac iuxta omnia que ꝑcepi tibi. Vox belli in terra: et cōtritio magna. Quomodo cōfractus ē et cōtritus malleus vniuerse terre? Quomodo versa est in desertū babylon in gētibus? Illaqueaui te et capta es babylō et nesciebas: inuēta es et apprehēsa: qm̄ dn̄m ꝓuocasti. Aperuit dn̄s thesaurū suum et ꝓtulit vasa ire sue: quoniam opus est dn̄o deo exercituum in terra chaldeorū. Venite ad eā ab extremis finib⁹: aperite vt exeant qui cōculcent eā. Tollite de via lapides et redigite in aceruos: et interficite eam nec sit quicqꝫ reliquum. E Dissipate vniuersos fortes ei⁹: descēdant in occisionem. Ve eis q2 venit dies eorū: tēpus visitationis eo-

26.q.4.c. sciendum infra.
al's + ei⁹
al's + q̄rentes
al's + expectatiōe
al's + suscitabo
al's + in die
al's + trāsit
sup. 18.c. 19.ca. et 46.c.
infra f. eo.

F. Uox fugientium eorum qui euaserũt de terra babylonis: vt annũciẽt in syon vltionẽ dñi dei nostri: vltionẽ tẽpli ei⁹. Annũciate in babylonẽ plurimis: omnib⁹ q tendũt arcũ. Cõsistite aduersus eam per gyrũ: ⁊ nullus euadat. Reddite ei scḋm op⁹ suũ: iuxta oĩa que fecit facite illi: q₂ ꝯ dñm erecta est: aduersum sanctũ israel. Idcirco cadẽt iuuenes ei⁹ in plateis ei⁹: ⁊ oẽs viri bellatores ei⁹ cõticescẽt in die illa: ait dominus. Ecce ego ad te superbe: dicit dñs de⁹ exercituũ: q₂ veniet dies tuus tẽpus visitationis tue. Et cadet superbus ⁊ corruet: ⁊ nõ erit q suscitet eum. Et succendã ignẽ in vrbib⁹ ei⁹: ⁊ deuorabit oĩa in circuitu ei⁹.

G Hec dicit dñs exercituũ. Calũniã sustinẽt filij israel ⁊ filij iuda simul. Oẽs q ceperũt eos tenẽt: nolũt dimittere eos. Redẽptor eorum fortis: dñs exercituũ nomẽ ei⁹. Iudicio defendet cãm eorum: vt exterreat terrã: ⁊ cõmoueat habitatores babylonis. Gladius ad chaldeos: ait dñs: ⁊ ad habitatores babylonis: ⁊ ad pncipes ⁊ ad sapiẽtes ei⁹. Gladius ad diuinos ei⁹ q stulti erũt. Gladius ad fortes illi⁹ q timebũt. Gladi⁹ ad equos ei⁹ ⁊ ad currus ei⁹: ⁊ ad oẽ vulgus qḋ est in medio ei⁹: ⁊ erũt quasi mulieres. Gladius ad thesauros ei⁹ q diripiẽtur. Siccitas sup aquas ei⁹ erit ⁊ arescent: q₂ terra sculptiliũ est: ⁊ in portẽtis gloriãtur. Propterea habitabũt dracones cum fatuis ✝ ficarijs: ⁊ habitabũt i ea strutiones. Et nõ inhabitabit vltra vsq₃ ✝ in sempiternũ: nec extruet vsq₃ ad generationẽ ⁊ generationẽ. Sicut subuertit ✝ dñs sodomã ⁊ gomorrã ⁊ vicinas ei⁹: ait dñs.

H Nõ habitabit ibi vir: ⁊ nõ incolet eã fili⁹ hominis. Ecce pplˢ veniet ab aquilone ⁊ gens magna: ⁊ reges multi ꝯsurgẽt a finibus terre. Arcum ⁊ scutũ apprehẽdẽt: crudeles sunt ⁊ imisericordes. Uox eorum q̃si mare sonabit: ⁊ sup equos ascendent sicut vir parat⁹ ad pliũ ꝯtra te filia babylon. Audiuit rex babylonis famã eorum: ⁊ dissolute sunt man⁹ ei⁹. Angustia apprehẽdit eũ: dolor quasi parturientẽ. Ecce quasi leo ascẽdet de supbia iordanis ad pulchritudinẽ robustã: q₂ subito currere faciã eum ad illã. Et qs erit elect⁹ quem preponã ei? Quis. n. similis mei: ⁊ qs sustinebit me? Et qs est iste pastor q resistat vultui meo? Propterea audite cõsiliũ dñi qḋ mẽte cõcepit aduersum babylonẽ ⁊ cogitationes eius quas cogitauit sup terrã chaldeorũ. Nisi detraxerint eos paruuli gregum: nisi dissipatũ fuerit cũ ipsis habitaculũ eorũ. A voce captiuitatis babylonis cõmota est terra: ⁊ clamor inter gẽtes auditus est.

¶ Cap. Li. ¶ De vẽto pestilẽtie: ⁊ de calice aureo: ⁊ de collisione babylonicorum: de morte pestifera: de aduẽtu quoq₃ hostiũ ꝯtra babylonem: de rege babylonis ⁊ chaldeis pp quos destruit babylon: ⁊ pp idola: ⁊ de libro in quo scribit hieremias oĩa mala vẽtura babylonis. Cap. li.

A Hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo super babylonẽ ⁊ sup habitatores ei⁹ qui cor suũ leuauerũt cõtra me: quasi ventum pestilẽtẽ: ⁊ mittã in babylonẽ vẽtilatores ⁊ ventilabũt eã. Et demolient terrã eius: qm venerũt sup eã vndiq₃ in die afflictionis eius. Nõ ✝ tendat qui tẽdit arcũ suũ: ⁊ nõ ascendet loricatus. Nolite parcere iuuenib⁹ eius: interficite oẽm militiã ei⁹. Et cadẽt interfecti in terra chaldeorum: ⁊ vulnerati in regionib⁹ ei⁹. Quoniam non fuit viduatus israel: ⁊ iuda a dño deo suo dño exercituum. Terra aũt eorum repleta est delicto a sancto israel. Fugite de medio babylonis: vt saluet vnusquisq₃ animã suam. Nolite tacere sup iniqtatẽ ei⁹: qm tpus ✝ vltionis eius est a dño: vicissitudinẽ ipse retribuet ei. Calix aure⁹ babylon in manu dñi inebriãs oẽm terrã. De vino eius biberũt gẽtes: ⁊ ideo cõmote sunt. Subito cecidit babylon ⁊ cõtrita est. Ululate super eã tollite resinã ad dolorẽ ei⁹ si forte sanetur. Curauim⁹ babylonẽ: ⁊ nõ est sanata. Derelinquam⁹ eã: ⁊ eam⁹ vnusquisq₃ in terrã suã. Qm puenit vsq₃ ad celos iudicium eius: ⁊ eleuatum est vsq₃ ad nubes. Protulit dñs iustitias nostras: venite, et narrem⁹ in sion opus dñi dei nostri.

B Acuite sagittas ⁊ implete pharetras. Suscitauit dñs spũm regũ medorum: ⁊ ꝯ babylonẽ mens eius est vt perdat eã. Quoniã vltio dñi est vltio tẽpli sui. Rex medorum contra babylonẽ a dño suscitat. Sup muros babylonis leuate signũ: augete custodiã. Leuate custodes: pparate insidias: q₂ cogitauit dñs ⁊ fecit quecũq₃ locut⁹ est cõtra habitatores babylonis. Que habitas sup aquas multas locuples in thesauris venit finis tuus pedalis precisionis tue. Iu

Margin: Supra eo. — Alias ✝ sicarijs — alias ✝ ad — al. ✝ de⁹ — Gen. 19. c. — Job. 41. a. — alias ✝ habitabit — alias ✝ vltionis ẽ dño — Esa. 21. c. — apo. 14. b. — Amos. 6. c.

ravit dominus exercituum per animam suam: quoniam repleto te hominibus quasi bruco: et super te celeuma cantabitur. Qui fecit terram in fortitudine sua: et preparauit orbem in sapientia sua: et prudentia sua extendit celos. Dante eo voces multiplicantur aque in celo. Qui leuat nubes ab extremo terre: fulgura in pluuias fecit: et produxit ventos de thesauris suis. Stultus factus est omnis homo a scientia: confusus est omnis conflator in sculptili: quia mendax est conflatio eius: nec est spiritus in eis. Uana sunt opera et risu digna: in tempore visitationis sue peribunt. Non sicut hec pars iacob: quia qui fecit omnia ipse est: et israel sceptrum hereditatis eius: dominus exercituum nomen eius. Collidis tu mihi vasa belli: et ego collidam in te gentes et disperdam in te regna. Et collidam in te equum et equitem eius: et collidam in te currum et ascensorem eius: et collidam in te virum et mulierem. Et collidam in te senem et puerum: et collidam in te iuuenem et virginem. Et collidam in te pastorem et gregem eius: et collidam in te agricolam et iugales eius. Et collidam in te duces et magistratus. Et reddam babyloni in cunctis habitatoribus chaldee omne malum suum quod fecerunt in sion in oculis vestris: ait dominus. Ecce ego ad te mons pestifer: ait dominus: qui corrumpis vniuersam terram. Et extendam manum meam super te: et euoluam te de petris: et dabo te in montem combustionis. Et non + tollent de te lapidem in angulum: et lapidem in fundamento: sed perditus in eternum eris: ait dominus. Leuate signum in terra: clangite buccina in + montibus. Sanctificate super eam gentes: annunciate contra illam regibus ararath menni et ascenez: numerate contra eam taphsar. Adducite equum quasi bruchum aculeatum. Sanctificate contra eam gentes: reges medie: duces eius: et vniuersum magistratum eius cunctamque terram potestatis eius. Et commouebitur terra et conturbabitur: quia euigilabit contra babylonem cogitatio domini: vt ponat terram babylonis desertam et inhabitabilem. Cessauerunt fortes babylonis a prelio: habitauerunt in presidijs. Deuoratum est robur eorum: + et facti sunt quasi mulieres. Incensa sunt tabernacula eius: contriti sunt vectes eius. Currens obuiam currenti veniet: et nuncius obuius nuncianti: vt annunciet regi babylonis: quia capta est ciuitas eius a summo vsque ad summum: et vada preoccupata sunt et paludes incense sunt igni: et viri bellatores conturbati sunt. Quia hec dicit dominus exercituum deus israel. Filia babylonis quasi area: tempus triture eius. Adhuc modicum: et veniet tempus messionis eius. Comedit me deuorauit me nabuchodonosor rex babylonis. Reddidit me quasi vas inane. Absorbuit me quasi draco: repleuit ventrem suum teneritudine mea: et eiecit me. Iniquitas aduersum me: et caro mea super babylonem: dicit habitatio sion: et sanguis meus super habitatores chaldee: dicit hierusalem. Propterea hec dicit dominus. Ecce ego iudicabo causam tuam et vlciscar vltionem tuam. Et desertum faciam mare eius: et siccabo venam eius. Et erit babylon in tumulos habitatio draconum stupor et sibilus: eo quod non sit habitator. Simul et leones rugient: excutient comas velut catuli leonum. In calore eorum ponam potus eorum: et inebriabo eos vt sopiantur et dormiant somnum sempiternum: et non consurgant: dicit dominus. Deducam eos quasi agnos ad victimam: + et quasi arietes cum hedis. Quomodo capta est sesach: et comprehensa est inclyta vniuerse terre. Quomodo facta est in stuporem babylon inter gentes? Ascendit super babylonem mare: multitudine fluctuum eius operta est. Facte sunt ciuitates eius in stuporem: terra inhabitabilis et deserta: terra in qua nullus habitet: nec transeat per eam filius hominis. Et visitabo super bel in babylone: et eijciam quod + absorbuerat de ore eius: et non confluent ad eam vltra gentes. Siquidem et murus babylonis corruet. Egredimini de medio eius populus meus: vt saluet vnusquisque animam suam ab ira furoris domini. Et ne forte mollescat cor vestrum et timeatis auditum qui audietur in terra. Et veniet in anno auditio et post hunc annum auditio et iniquitas in terra: et dominator super dominatorem. Propterea ecce dies veniunt: et visitabo super sculptilia babylonis: et omnis terra eius confundetur: et vniuersi interfecti eius cadent in medio eius. Et laudabunt super babylonem celi et terra et omnia que in eis sunt: quia ab aquilone venient ei predones: ait dominus. Et quomodo fecit babylon vt caderent occisi in israel: sic de babylone cadent occisi in vniuersa terra. Qui fugistis gladium: venite nolite stare. Recordamini procul domini: et hierusalem ascen-

Margin notes: sup. 10. b — C — Al's + tollam — Al's + gentibus — D — Al's non habent et — E i — Al's non habent et — Al's + absorbuerat — F

sunt super cor vestrū. Confusi sumus quoniā audiuimus opprobriū. Operuit ignominia facies nostras: q: venerūt alieni super sanctificationē domus dñi. Propterea ecce dies veniunt: ait dñs: et visitabo super sculptilia babylonis: et in omni terra eius mugiet vulneratus. Si ascēderit babylon in celū et firmauerit i excelso robur suū: ad me venient vastatores eius: ait dñs. Uox clamoris de babylone: et cōtritio magna de terra chaldeoꝝ: qm̄ vastauit dñs babylonē: et perdidit ex ea vocē magnā et sonabunt fluctus eoꝝ quasi aque multe. Dedit sonitū vox eoꝝ: q: venit super eā id est sup babylonē predo. Et apprehēsi sūt fortes eius: et emarcuit arcus eoꝝ q: fortis vltor dñs reddēs retribuet. Et inebriabo principes eius: et sapiētes eius duces eius: et magistratus eius et fortes eius. Et dormiēt somnū sempiternū: et nō expergiscent: ait rex dñs exercituū nomē eius. Hec dicit dñs

B exercituū. Murus babylonis ille latissimus suffossione suffodiet et porte eius excelse igne cōburenē: et labores populoꝝ ad nihilū et gentiū in ignem erūt: et disperibunt. Uerbū qđ p̄cepit hieremias + pphe ta saraie filio nerie filie maasie cū pergeret cū sedechia rege in babylonē in anno quarto regni eius. Saraias aūt erat p̄nceps prophetie. Et scripsit hieremias oē malū qđ venturū erat super babylonē in libro vno omnia v̄ba hec q̄ scripta sunt ꝯ babylonē. Et dixit hieremias ad saraias. Cū veneris in babylonē et videris et legeris oīa verba hec: dices. Dñe tu locutus es ꝯ locū istū: vt disperderes eū ne sit q in eo habitet ab homine vsq ad pecus: et vt sit ppetua solitudo. Cūq cōpleueris legere lib:ū istū: ligabis ad eū lapidē et p̄icies illū in + medium eufratem: et dices. Sic submergetur babylon: et nō consurget a facie afflictionis quā ego adduco super eam: et dissoluetur. Hucusq verba hieremie.

Ms + prophetes — *al. + medio*

¶ Ca. Sū. ¶ Capit hierusalē a chaldeis apprehēditur: et excoulatur sedechias: nabuçardan incendit ciuitatem: et templū spoliat: rex ioachī educitur de carcere super babylonem: et constituuntur ei cibaria a rege babylonis. Cap. lij.

A

4. Reg. 24. d.

Filius viginti et vnius anni erat sedechias cū regnare cepisset: et duodecim annis regnauit in hierusalē. Et nomē matris eius amithal filia hieremie de lobna. Et fecit malū in oculis dñi iuxta omnia que fecerat ioachim qm̄ furor dñi erat in hierlm et in iuda vsq quo p̄iceret eos a facie sua. Et recessit sedechias a rege babylonis. Factū est aūt in anno nono regni eius in mēse decimo: decima die mēsis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse et omnis exercitus eius aduersus hierlm: et obsederūt ea et edificauerūt ꝯ eā munitiones in circuitu: et fuit ciuitas obsessa vsq ad vndecimū annū regni sedechie. Mense

2. Paral. 36. d. — *sup. 39. a.* — *4. re. 25. a*

B aūt quarto nona die mēsis obtinuit fames ciuitatē: et nō erāt alimenta pplo terre. Et dirupta ē ciuitas et oēs viri bellatores eius fugerūt: exierūtq de ciuitate nocte p viā porte que est inter duos muros et ducit ad hortū regis: chaldeis obsidētibus vrbē in gyro et abierūt p viā que ducit in eremū. Persecutus est aūt chaldeoꝝ exercitus regē: et apprehēderūt sedechiam in deserto qđ est iuxta hiericho: et omnis comitatus eius diffugit ab eo. Cūq cōprehēdissent regē: adduxerūt eū ad regē babylonis in reblata q̄ est in terra emath: et locutus est ad eū iudicia. Et iugulauit rex babylonis filios sedechie in oculis eius: sed et oēs p̄ncipes iuda occidit in reblata. Et oculos sedechie eruit

C et vinxit eū cōpedibus: et adduxit eū rex babylonis in babylonē: et posuit eum in domo carceris vsq ad diem mortis sue. In mēse aūt quinto decima + mēsis ipse est annus nonusdecimus nabuchodonosor regis babylonis: venit nabuçardan p̄nceps militie q stabat coram rege babylonis in hierlm: et incēdit domū dñi et domū regis et oēs domus hierlm: et oēm domū magnā igne cōbussit: et totū murū hierlm p circuitū destruxit cūctus exercitus chaldeorū q erat cū magro militie. De paupibus

al. + die vi. 44. c. 76. dis. c. ieiuniū. ij.

D aūt populi et de reliquo vulgo qđ remāserat in ciuitate: et de pfugis q trāsfugerant ad regē babylonis: et ceteros de multitudine trāstulit nabuçardā p̄nceps militie. De pauperibus vo terre reliqt nabuçardan p̄nceps militie vinitores et agricolas. Columnas quoq ereas q̄ erāt in domo dñi et bases et mare eneū qđ erat in domo dñi ꝯfregerūt chaldei: et tulerūt omne es eoꝝ in babylonē. Et lebetes et creagras et psalteria et phialas et mortariola et omnia vasa erea que in ministerio fuerāt tulerunt et

hydrias et thymiamateria et urceos et pel-
ues et candelabra: et mortaria et cyathos.
E Quotquot aurea aurea: et quotquot argē-
tea argētea. Tulit magister militie colu-
mnas duas et mare vnū et vitulos duodeci
ereos q erāt sub basib⁹: quas fecerat rex sa
lomon in domo dn̄i. Nō erat pōdus eris
omniū hoꝝ vasoꝝ. De colūnis aūt decē et
octo cubiti altitudis erāt in columna vna:
et funiculus duodeci cubitoꝝ circuibat
eā. Porro grossitudo eius quattuor di-
gitoꝝ et intrinsecus caua erat: et capitella
sup ꝑ vtraqꝫ erea. Altitudo capitelli vni⁹ (al. ꝑ vtrā)
quinqꝫ cubitoꝝ et retiacula et malogranata
F sup coronam in circuitu: oīa enea. Et fue
runt malogranata nonagintasex depēdē-
tia: et oīa malogranata centum retiaculis
circūdabant. Et tulit magister militie sa-
raiam sacerdotē primū et sophoniā sacer-
dotē secūdū: et tres custodes vestibuli. Et
de ciuitate tulit eunuchū vnū q erat ꝓpo
situs sup viros bellatores: et septē viros de
his q videbāt faciē regis q inuēti sunt in
ciuitate: et scribā principē militū q ꝓba-
bat tyrones: et sexaginta viros de populo
terre: q inuēti sunt in medio ciuitatis.
Tulit aūt eos nabuzardan magr̄ militie:
et duxit eos ad regē babylonis in reblata.
Et ꝑcussit eos rex babylonis: et interfecit eos
in reblata in terra emath. Et trāslatus est
G iuda de terra sua. Iste est ꝑplus quē trāstu-
lit nabuchodonosor in āno septio iudeos
tria milia et vigintitres. In āno octauode
cimo nabuchodonosor trāstulit de hierl'm
aias octingētas trigintaduas. In āno vi-
cesimo tertio nabuchodonosor: transtulit
nabuzardā magr̄ militie aīas iudeoꝝ se-
ptingētas qdragintaqnqꝫ. Oēs ergo aie
quattuor millia sexcēte. Et factū est in trice-
simo septio āno trāsmigrationis ioachin
regis iuda duodecimo mēse vicesimaqnta
mēsis: eleuauit euilmerodach rex baby
lonis ipo āno regni sui caput ioachin re
gis iude: et eduxit eū de domo carceris: et
locut⁹ ē cū eo bona. Et posuit thronū ei⁹ su-
per thronos regū q erāt post se i babylōe:
et mutauit vestimēta carceris ei⁹: et cōede-
bat panē corā eo sp cūctis dieb⁹ vite sue.
Et cibaria ei⁹ cibaria ꝑpetua dabāt ei a re-
ge babylonis statuta ꝑsingulos dies vsqꝫ
ad diē mortis sue cūctis dieb⁹ vite eius.

¶ Explicit liber hieremie ꝓphete.

¶ Incipiunt Treni: idest lamētationes
hieremie: q cynoth hebraice inscribunt.

Et factum est postqꝫ in captiui-
tatem redactus est
israel: et hierusalem
deserta est: sedit hie-
remias ꝓpheta flens
et planxit lamenta-
tione hac in hieru-
salē: et amaro aīo suspirās et eiulās dixit.

Capitulum. I.

Aleph. Quomodo sedet sola
ciuitas plena populo? Fa
cta est quasi vidua domi-
na gentium: princeps ꝓ-
uinciarū facta est sub tri-
buto. Beth. Plorans
plorauit i nocte: et lachry
me ei⁹ in maxillis ei⁹. Nō est q cōsolet eā:
ex oibus charis ei⁹. Oēs amici ei⁹ spreue
runt eā: et facti sunt ei inimici. Gimel.
Migrauit iudas ꝓp afflictionē et multi-
tudinē seruitutis: habitauit inter gētes nec
inuenit requiē. Oēs ꝑsecutores ei⁹ apphēde
rūt eā: inter angustias. Daleth. Uie syon
lugēt: eo q nō sint q veniāt ad solēnitatē.
Oēs porte ei⁹ destructe: sacerdotes ei⁹ ge-
mētes. Uirgines ei⁹ squalide: et ipsa oppssa
amaritudie. He. Facti sūt hostes ei⁹ i ca
pite: inimici ei⁹ locupletati sūt: qr dn̄s lo
cut⁹ ē sup eā ꝓp multitudinē iniqtatū ei⁹.
Paruuli ei⁹ ducti sūt in captiuitatē: ante fa
ciē tribulātis. Uau. Et egressus ē a filia
syō: oīs decor ei⁹. Facti sūt ꝓncipes ei⁹ velut
arietes nō inuenietes pascua: et abierūt abs
qꝫ fortitudie ante faciē subseqntis. ꝑ Zai.

A vi. i. c. fi. 2. q. i. c. asi peccaue-rit de imm-ni. ec. ca. non mi-nus dic. 13. q.

B

C al. ꝑ zain

✝ Recordata est hierusalē dierū afflictionis sue: ꝛ puaricationis omniū desiderabiliū suoꝝ que habuerat a diebus antiqs: cū caderet ppl'o eius in manu hostili: ꝛ nō esset auxiliator. Uiderūt eā hostes: ꝛ deriserunt sabbata eius. Heth. Peccatū peccauit hierusalē ꝓpterea instabilis facta est. Omnes q glorificabāt eā spreuerūt illā: q: viderūt ignominiā eius. Ipsa aūt gemens: ꝛ conuersa est retrorsū. Teth. Sordes ei' in pedibus: nec recordata est finis sui. Deposita est vehemēter: nō habēs ꝯsolatorē. Uide dn̄e afflictionē meā: quoniā erectus est inimicus. Ioth. Manū suā misit hostis ad omnia desiderabilia ei': q: vidit gētes ingressas sanctuariū suū: de qbus pceperas ne intrarēt in ecclesiā tuā. Caph. Omnis populus eius gemens: ꝛ querēs panē. Dederūt preciosa queqꝫ ꝓ cibo: ad refocillādū animā. Uide domine ꝛ cōsidera: qm̄ facta sū vilis. ✝ Lamech. O vos omnes qui trāsitis per viam: attēdite ꝛ videte si est dolor sicut dolor me'. Qm̄ vindemiauit me vt locutus est dn̄s: in die furoris sui. Mem. De excelso misit ignem in ossib' meis: ꝛ erudiuit me. Expādit rhete pedib' meis: conuertit me retrorsū. Posuit me desolatam tota die merore ꝯfectā. Nun. Uigilauit iugum iniqtatū mearū in manu eius: cōuolute sunt ꝛ imposite collo meo. Infirmata est virt' mea dedit me dn̄s in manu de qua non potero surgere. Samech. Abstulit oēs magnificos meos dn̄s de medio mei: vocauit aduersū me tēpus vt contereret electos meos. Torcular calcauit dn̄s virgini filie iuda. Ayn. Idcirco ego plorans ꝛ oculus me' deducēs aquas: q: lōge fact' est a me ꝯsolator ꝯuertēs animā meā. Facti sunt filij mei perditi: qm̄ inualuit inimicus. Phe. Expādit syon manus suas. Nō est qui cōsolet eā. Mādauit dn̄s aduersum Iacob in circuitu ei' hostes eius. Facta est hierusalē quasi polluta menstruis inter eos. Sade. Iust' est dn̄s: q: os eius ad iracūdiam ꝓuocaui. Audite obsecro vniuersi populi: ꝛ videte dolorem meum. Uirgines mee ꝛ iuuenes mei abierūt in captiuitatē. Coph. Uocaui amicos meos: ꝛ ipsi deceperunt me. Sacerdotes mei ꝛ senes mei in vrbe consumpti sunt: q: quesierūt cibum sibi vt refocillarēt animas suas. Res. Uide domine qm̄ tribulor: ꝯturbatus est venter me'. Subuersū est cor meū in memetipso: qm̄ amaritudine plena sum. Foris interficit gladi': ꝛ domi mors similis ē. Syn. Audierūt q: ingemisco ego: ꝛ nō est qui consolet me. Omnes inimici mei audierunt malū meum: letati sunt quoniam tu fecisti. Adduxisti diem cōsolationis: ꝛ fiant similes mei. Thau. Ingrediatur omne malū eorum coram te: ꝛ devindemia eos sicut vindemiasti me propter ✝ iniquitates meas. Multi enim gemitus mei ꝛ cor meum merens.

Aleph Cap. II.

Quomodo obtexit caligine in furore suo dominus filiā syon: proiecit de celo in terrā inclytā israel: ꝛ nō est recordatus scabellum pedū suoꝝ in die furoris sui. Beth. Precipitauit domin' nec pepercit omnia speciosa Iacob: destruxit in furore suo munitiones virginis iuda: ꝛ deiecit ✝ in terrā. Polluit regnū: ꝛ principes ei'. Gymel. Cōfregit in ira furoris sui oē cornu israel: auertit retrorsū dexterā suā a facie inimici: ꝛ succendit in Iacob quasi ignē flāme deuorātis in gyro. Deleth. Tetēdit arcū suum quasi inimicus: firmauit dexterā suam quasi hostis: ꝛ occidit omne quod pulchrum erat visu in tabernaculo filie syon: effudit q̄si ignē indignationem suā. He. Factus est dominus velut inimicus: ꝓcipitauit israel. Precipitauit omnia menia eius: dissipauit munitiōes eius: ꝛ repleuit in filia iuda humiliatum ꝛ humiliatā. Uau. Et dissipauit quasi hortū tentorium suū: demolitus est tabernaculum suum. Obliuioni tradidit dominus in syon festiuitatem ꝛ sabbatum: ꝛ in ✝ opprobriū ꝛ in indignationem furoris sui reges ꝛ sacerdotes. Zai. Repulit domin' altare suū: maledixit sanctificationi sue: tradidit in manu inimici muros turriū eius. Uocem dederunt in domo dn̄i sicut in die solēni. Heth. Cogitauit dn̄s dissipare murum filie syon: tetendit funiculum suū: ꝛ nō auertit manum suam a perditione. Luxitqꝫ antemurale: ꝛ mur' pariter dissipatus est. Teth. Defixe sunt in terra porte eius: perdidit ꝛ cōtriuit vectes eius regem eius ꝛ principes ei' in gentib'. Non

Marginal notes: al's ✝ Et recordata | D | al's ✝ La. mea | E | F | Ble. 14. c. | G | al'. ✝ vindemia | al'. ✝ oēs | A | al'. ✝ de celo terrā | B | al's ✝ opprobrio | al'. ✝ indignatiōe | C | al's ✝ reges

est lex: et ppbete eius nõ inuenerũt visio-
nẽ a dño. Joth. Sederũt in terra: cõti-
cuerũt senes filie sion: cõsperserunt cinere
capita sua: + accincti sunt ciliciis. Abiece-
rũt in terra capita sua virgines + hierls.
Caph. Defecerũt p lachrymis oculi mei:
cõturbati sũt viscera mea. Effusũ ẽ in ter
ra iecur meũ sup cõtritionẽ filie ppli mei:
cũ deficeret puulus et lactẽs in plateis op
pidi. + Lamed. Matrib⁹ suis dixerũt
vbi est triticum et vinum cum deficerent
quasi vulnerati: in plateis ciuitatis: cum
exalarẽt aias suas in sinu matrũ suarum.
Mem. Cui cõparabo te: vl cui assimilabo
te filia hierlm? Cui exequabo te: et consola
bor te virgo filia sion? Magna est. n. velut
mare cõtritio tua: qs medebit tui? Nun.
Prophete tui viderunt tibi falsa et stulta:
nec apiebãt iniqtatẽ tuã vt te ad pniam p
uocarent. Viderũt aũt tibi assumptiones
falsas et eiectiões. Samech. Plauserũt
sup te manibus oẽs transeuntes per viã:
sibilauerunt et mouerunt capita sua sup fi
liam hierusalem: hccine est vrbs dicẽtes
perfecti decoris gaudium vniuerse terre.
Phe. Aperuerunt super te os suũ oẽs ini
mici tui: sibilauerũt et fremuerũt dẽtib⁹
suis: et dixerũt: deuorabim⁹. En ista ẽ dies
quã expectabamus: inuenimus vidim⁹.
Ayn. Fecit dñs que cogitauit: cõpleuit
sermonẽ suũ quẽ preceperat a dieb⁹ anti-
quis. Destruxit et non pepercit: et letificauit
sup te inimicũ: et exaltauit cornu hostium
tuoꝝ. Sade. Clamauit cor eoꝝ ad dñz:
sup muros filie sion. Deduc quasi torren-
tem lachrymas per diem et noctẽ: nõ des
requiẽ tibi: neqꝫ taceat pupilla oculi tui.
Coph. Cõsurge lauda in nocte in prin-
cipio vigiliaꝝ: effunde sicut aquã cor tuum
ãn cõspectũ dñi. Leua ad eũ manus tuas p
+ aia paruulorũ tuorũ q fame + pereunt
in capite omniũ cõpeditorũ? Res. Vi-
de domine et cõsidera quẽ vindemiaueris
ita. Ergo ne comedẽt mulieres fructum
suũ: paruulos ad mẽsurã palme. Si occi-
ditur in sanctuario dñi sacerdos et pphe-
ta. Syn. Jacuerũt i terra foris puer et se
nex: virgĩes mee et iuuenes mei ceciderũt
in gladio. + Interfecisti i die furoris tui:
pcussisti nec + misert⁹ ẽ. Thau. Vocasti
quasi ad diẽ solẽnẽ: qui terrerẽt me de cir
cuitu: et nõ fuit in die furoris dñi qui ef-
fugeret: et relinqueretur. Quos educaui et
nutriui: inimicus meus cõsumpsit eos.

Aleph. Cap. iii.

Ego vir vidẽs paupratẽ meã: in vir-
ga indignatiõis eius. Aleph. Me
minauit et adduxit in tenebris et nõ in lu
cẽ. Aleph. Tñ in me vertit: et conuertit
manũ suã tota die. Beth. Vetustã fecit
pellem meã et carnem meã: contriuit ossa
mea. Beth. Edificauit in gyro meo: et
circundedit me felle et labore. Beth. In
tenebrosis collocauit me: quasi mortuos
sempiternos. Gymel. Circumedificauit
aduersum me vt non egrediar: aggraua-
uit compedem meum. Gymel. Sz et cũ
+ clamauero et cũ rogauero: exclusit ora-
tionem meam. Gymel. Conclusit vias
meas lapidibus quadris: semitas meas
subuertit. Deleth. Ursus insidiãs fact⁹
est mihi: leo i abscõdito. Deleth. Semi
tas meas subuertit et cõfregit me: posuit
me desolatã. Deleth. Tetẽdit arcũ suũ: et
et posuit me qsi signũ ad sagittã. He. Mi
sit in renib⁹ meis filias pharetre sue. He.
Factus sum in derisum oi populo meo:
cãticũ eoꝝ tota die. He. Repleuit me +
amaritudinib⁹: inebriauit me absinthio.
Vau. Cõfregit ad numerũ dentes meos;
cibauit me cinere. Vau. Et repulsa ẽ aia
mea: oblit⁹ sũ bonoꝝ. Vau Et dixi. Pe-
riit finis me⁹ et spes mea a dño. + Zai. Re
cordare paupertatis et trãsgressiõis mee: ab
sinthii et fellis. + Zai. Memoria memor
ero: et tabescet i me aia mea. + Zai. Hec re
colẽs in corde meo: + i deo spabo. Heth.
Misericordie dñi q nõ sum⁹ cõsumpti:
q nõ defecerũt miseratiões ei⁹. Heth. +
Noui diluculo: + multa ẽ fides tua. Heth.
Pars mea dñs dixit aia mea: ppterea ex-
pectabo eũ. Teth. Bon⁹ ẽ dñs sperãtib⁹ i
eũ: aie qrẽti illũ. Teth. Bonũ ẽ pstolari
cũ silẽtio salutare dñi. Teth. Bonũ ẽ vi
ro cũ portauerit iugũ ab adolescẽtia sua.
Joth. Sedebit solitarius et tacebit: q le
uauit se sup se. Joth. Ponet i puluere
os suũ: si forte sit spes. Joth. Dabit pcu
tienti se maxillã: saturabitur opprobriis.
Caph. Q non repellet in sempiternum
dominus. Caph. Q + se abiecit et mise
rebitur sm multitudinẽ misericordiaꝝ
suaꝝ. Caph. Nõ.n. humiliauit ex corde
suo: et abiecit filios hominũ. + Lamed.

Al' + virgines hierlm. Al' + accincte. D. Al' + iuda. Al' + Lamed. E. Ezechi.43.c.i. F. leui.26.c. deu.28.b. Al' + aiabus. Al' + defecerunt. G. Al' + in terfecti sunt. Al' + mi sericordie.

A. B. Al' + cla mare et rogare. 23.q.4.c. o thyrus clee.v. Al' + ama ritudie. C. Al' + zain. Al' + zain. Al' + zain. Al' + 66. Al' + Nõne. Al' + magna. D. Al' + q. Al' + Lamed.

Ut ɔtereret sub pedib⁹ suis oēs vinctos terre. Lamech. Ut declinaret iudiciū viri in ɔspectu vult⁹ altissimi.+ Lamech. Ut pverteret hoīez i iudicio suo dñs ignorauit. Mem. Quis ē iste q dixit vt fieret dño nō iubēte? Mem. Ex ore altissimi nō egredienī: nec mala nec bona. Mem. Quid murmurauit hō viuēs: vir ꝓ peccatis suis? Nun. Scrutemur vias nr̄as ⁊ q̄ram⁹ ⁊ reuertamur ad dñz. Nun. Leuem⁹ corda nr̄a cū manib⁹ ad dn̄z in celos. Nun. Nos iniq̄ egim⁹ ⁊ ad iracūdiā puocauimus: idcirco tu inexorabilis es. Samech. Operuisti in furore ⁊ pcussisti+ occidisti nec pepcisti. Samech. Opposuisti nubem tibi: ne traseat oro. Samech. Eradicationē ⁊ abiectionē posuisti me in medio pploꝝ. Phe. Aperuerūt sup nos os suū oēs inimici. Phe. Formido ⁊ laqueus + fcā ē nobis vaticinatio ⁊ ɔtritio. Phe. Diuisiōes aquaꝝ + deduxit ocul⁹ me⁹: in ɔtritiōe filie ppli mei. Ayn. Ocul⁹ me⁹ afflict⁹ ē nec tacuit: eo q nō eēt requies. Ayn. Donec respiceret ⁊ videret de⁹ de celis. Ayn. Ocul⁹ me⁹ depdat⁹ ē aīaz meā in cūctis filiab⁹ vrbis mee. Sade. Uenatiōe ceperūt me q̄si auē inimici mei gratis. Sade. Lapsa ē i lacū vita mea: ⁊ posuerūt lapidē sup me. Sade. Inūdauerūt aq̄ sup caput meū: dixi: perij. Coph. Inuocaui nomen tuū dn̄e: de lacu nouissimo. Coph. Uocem meā audisti: + ne auertas aurē tuā a singultu meo ⁊ clamorib⁹. Coph. Appropinq̄sti in die q̄ iuocaui te: dixisti: ne timeas. Res. Iudicasti dn̄e cāz aīe mee: redēptor vite mee. Res. Uidisti dn̄e iniq̄tatē + illoꝝ aduersū me: iudica iudiciū meū. Res. Uidisti oēz furorē vniuersas cogitatiōes eoꝝ aduersuz me. Syn. Audisti opprobriū eoꝝ dn̄e: oēs cogitatiōes aduersuz me. Syn. Labia isurgētiū mihi ⁊ meditatiões eorū: aduersuz me tota die. Syn. Sessionem eoꝝ ⁊ resurrectionē eorū vide: ego sū psalmus eorum. Thau. Reddes + eis vicē dn̄e: iuxta opa manuū suarum. Thau. Dabis eis scutū cordis laborem tuum. Thau. Persequeris in furore: ⁊ cōteres eos sub celis domine. Aleph. Cap. iiij.

Quomō obscuratū ē aurū: mutatus est color optimus: dispsi sūt lapides sanctuarij in capite oīum plateaꝝ. Beth. Filij sion inclyti ⁊ amicti auro p̄mo: quō reputati sūt i vasa testea: op⁹ manuū figuli. Gimel. Sz ⁊ lamie nudauerūt mamā: lactauerūt catulos suos. Filia ppli mei crudelis: q̄si strutio in deserto. Deleth. Adhesit lingua lactētis ad palatū ei⁹ in siti: Paruuli petierūt panē: ⁊ nō erat q frāgeret eis. He. Qui vescebātur voluptuose i terierūt i vijs q nutriebanī i croceis amplexati sūt stercora. Uau. Et maior effecta ē iniq̄tas filie ppli mei peccato sodomorū que subuersa ē in momēto ⁊ nō ceperūt in ea man⁹. Zai. Cādidiores nazarei ei⁹ niue: nitidiores lacte: rubicundiores ebore antiquo: saphyro pulchriores. Heth. Denigrata ē sup carbones facies eoꝝ: ⁊ nō sūt cogniti in plateis. Adhesit cutis eoꝝ ossib⁹ aruit ⁊ fcā ē q̄si lignū. Theth. Melius fuit occisis gladio q̄z interfectis fame: q̄m isti extabuerūt ɔsūpti a sterilitate t̄re. Ioth. Manus mulierū misericordiū coxerūt filios suos: facti sunt + cib⁹ earū i cōtritiōe filie ppli mei. Caph. Cōpleuit dn̄s furorē suū: effundit irā indignationis sue. Et succēdit ignē in sion: ⁊ deuorauit fundamēta eius. Lamech. Non crediderunt reges terre ⁊ vniuersi hītatores orbis: q̄m ingrederet hostis ⁊ inimic⁹ p portas hierusalē. Mem. Propter pctā pphaꝝ ei⁹ ⁊ iniq̄tates sacerdotū ei⁹ q effuderūt in medio eius sanguinē iustoꝝ. Nun. Errauerūt ceci in plateis: polluti sūt sanguine. Cūq; nō possent + intrare: tenuerūt + lacinias suas. Samech. Recedite polluti clamauerūt eis: recedite: abite nolite tāgere. Iurgati q̄ppe sūt ⁊ cōmoti dixerūt iter gētes nō addet vltra vt habitet in eis. Phe. Facies dn̄i diuisit eos: nō addet vt respiciat eos. Facies sacerdotū nō erubuerūt: neqz senū misti sūt. Ayn. Cū adhuc subsisterem⁹ defecerūt oculi nr̄i ad auxiliū nr̄m vanū: cū respiceremus attēti ad gētē q̄ saluare nos nō poterat. Sade. Lubricauerūt vestigia nr̄a in itinere plateaꝝ nr̄aꝝ: appropinquauit finis nr̄: cōpleti sunt dies nr̄i: qz venit finis nr̄. Coph. Uelociores fuerūt psecutores nr̄i aq̄lis celi: sup mōtes psecuti sunt nos: i deserto insidiati sunt nobis. Res. Spirit⁹ oris nostri xp̄s dn̄s capt⁹ ē in pctis nr̄is: cui diximus in vmbra + tua viuem⁹ in gētib⁹. Syn. Gaude ⁊ letare filia edom: q̄ hītas

Al's+ Lamed. Al's+ Lamed. E. al's+ nos. de pedi s. [illegible]. Al's+ tinctus oēs+ tedauerūt oclī mei. F. al's+ dn̄e. al's+ eoꝝ. G. al's+ ei. A.

B. Iudith 7. c. 4 re. 6. f. al's+ cib⁹. C. al's non hs+ intrare. Al's+ lasciuias. Esa. 52. D. al's+ ei⁹.

in terra hus. Ad te quoq͂ perueniet calix: inebriaberis atq͂ nudaberis. Thau. Cōpleta ē iniquitas tua filia sion: nō addet vltra vt trāsmigret te. Uisitauit iniquitatē tuā filia edom: discooperiet peccāta tua.

ℭ Oratio hieremie. Cap. v.

Recordare dn̄e qd̄ acciderit nobis: intuere ꝛ respice opprobriū nr̄m. Hereditas nr̄a versa ē ad alienos: domus nr̄e ad extraneos. Pupilli facti sumus absq͂ p̄re: matres nostre quasi vidue. Aquā nostrā pecunia bibimus: ligna nostra ꝓcio comparauimus. Ceruicibus nr̄is minabamur: lassis non dabat̄ reqes. Egypto dedimus manū ꝛ assyriis: vt saturaremur pane. Pr̄es nr̄i peccauerūt ꝛ nō sunt: ꝛ nos iniquitates eoꝝ portauim⁹. Serui dn̄ati sūt nostri: nō fuit q redimeret de manu eoꝝ. In aīabus nr̄is afferebam⁹ panē nobis: a facie gladij in deserto. Pellis nr̄a q̄si clibanus exusta ē: a facie tēpestatum famis. Mulieres in sion humiliauerūt: ꝛ virgines in ciuitatibus iuda. Principes manu suspensi sunt: facies senū nō erubuerunt. Adolescētib⁹ impudice abusi sunt: ꝛ pueri in ligno corruerūt. Senes defecerūt de portis: iuuenes de choro psallētiū. Defecit gaudium cordis nr̄i: versus est in luctū chor⁹ noster. Cecidit corona capitis nr̄i: ve nobis qꝛ peccauim⁹. Propterea mestū factū est ꝯ dolore cor nr̄m: iō ꝯtenebrate sunt oculi nr̄i. Propter montē sion qꝛ disperijt: vulpes ambulauerūt in eo. Tu aūt dn̄e in eternū ꝑmanebis: soliū tuū in generationē ꝛ ḡnationē. Quare in ꝑpetuū obliuisceris nr̄i: derelinques nos in lōgitudinē dierū. Cōuerte nos dn̄e ad te ꝛ cōuertemur: innoua dies nr̄os sicut a ꝑncipio. Sed proyciens repulisti nos: iratus es contra nos vehementer.

ℭ Expliciunt treni idest lamentationes hieremie prophete.

ℭ Incipit ꝓfatio in libꝝ Baruch ꝓphete.

Liber iste qui baruch nomine prenotatur in hebreo canone nō habet̄: sed tm̄ in vulgata editione: similiter ꝛ epistola hieremie. Propter noticiam autē legētium hic scripta sunt: qꝛ multa de christo nouissimisq͂ tēporibus indicant.

ℭ Incipit Baruch propheta.

ℭ Ca. Sū. ℭ Scripsit Baruch librū ꝛ legit corā iechonia filio ioachī rege iude: ꝛ iudei e babylōia miserūt pecuniā ꝛ libꝝ iudeis in hierl'm vt orarēt ꝓ ipsis. Cap. i.

Et hec verba libri q̄ scripsit baruch filius nerie filij maasie filij sedecie filij sedei filij helchie in babylonia in anno qnto ꝛ in septio die mēsis: in tp̄e q̄ ceperūt chaldei hierl'm ꝛ succēderūt eā igni. Et legit baruch verba libri hui⁹ ad aures iechonie filij ioachī regis iuda: ꝛ ad aures vniuersi populi venientis ad librum: ꝛ ad aures potentium filiorum regum: ꝛ ad aures presbyterorum ꝛ ad aures populi a minimo vsq͂ ad maximum eorum omnium habitantium in babylonia ad flumen sodi. Qui audientes plorabant: ꝛ ieiunabant: ꝛ orabāt in conspectu domini. Et collegerunt pecuniam ꝯ sm̄ q̄ potuit vniuscuiusq͂ manus. Et miserūt in hierusalem ad ioachim filium helchie filij salon sacerdotem ꝛ ad reliquos sacerdotes ꝛ ad omnem populum qui inuenti sunt cum eo hierusalem: cum acciperent vasa templi dn̄i que ablata fuerāt de templo reuocare in terrā iuda decima die mensis siban: vasa argentea que fecit sedechias fili⁹ iosie rex iuda postea quam cepisset nabuchodonosor rex babylonis iechoniā ꝛ principes ꝛ cunctos potentes ꝛ populum terre ab hierusalem ꝛ duxit eos victos in babylonē. Et dixerūt. Ecce misimus ad vos pecunias: de qbus emite holocaustomata ꝛ thus ꝛ facite mānā: ꝛ offerte ꝓ peccō ad aram domini dei nostri. Et orate pro vita nabuchodonosor regis babylonis: ꝛ ꝓ vita balthasar filij eius: vt sint dies eorū sicut dies celi super terram: ꝛ vt det dn̄s virtutē nobis: ꝛ illuminet oculos nr̄os: vt viuamus sub vmbra nabuchodonosor regis babylonis: ꝛ sub vmbra balthasar filij eius: ꝛ seruiamus eis multis dieb⁹ ꝛ inueniamus grām in ꝯspectu eoꝝ. Et ꝓ nobis ipsis orate ad dn̄m deū nr̄m: qꝛ peccauimus dn̄o deo nr̄o: ꝛ nō est auersus furor ei⁹ a nobis vsq͂ in hūc diē. Et legite libꝝ istū quē misimus ad vos recitari in templo dn̄i in die solēni: ꝛ in die opportuno. Et dicetis. Domino deo nostro iustitia:

nobis aũt confusio faciei nr̃e sicut ẽ dies hec oĩ iuda ⁊ habitãtibus in hierusalem regibus nr̃is ⁊ principibus nr̃is ⁊ sacerdotib⁹ nr̃is ⁊ pphetis nr̃is ⁊ patrib⁹ nr̃is. Peccauimus ante dñm deũ nr̃m: ⁊ nõ credidimus diffidẽtes in eũ: ⁊ nõ fuim⁹ subiectibiles illi: ⁊ nõ ✠ audiuim⁹ vocẽ dñi dei nr̃i vt ambularemus in mãdatis ei⁹ q̃ dedit nobis. A die qua eduxit patres nr̃os de terra egypti vsq₃ ad diẽ hãc eram⁹ incredibiles ad dñm deũ nr̃m: ⁊ dissipati recessimus ne audiremus vocẽ ipsi⁹. Et adheserũt nobis multa mala ⁊ maledictiones q̃ cõstituit dñs moysi suo suo: q eduxit patres nr̃os de terra egypti dare nobis terrã fluentẽ lac ⁊ mel sicut hodierna die. Et nõ audiuim⁹ vocẽ dñi dei nr̃i ſm oĩa v̀ba pphetarũ quos misit ad nos ⁊ ad iudices nr̃os: ⁊ abiuimus vnusqsq₃ in sensu₃ cordis nr̃i maligni: operarĩ diis alienis faciẽtes mala aũ oculos domini dei nostri.

¶ Ca. Sm̃. ¶ Judei pp peccata facti sũt subter ⁊ non supra: vox penitentium peccauimus ⁊ inique egimus. Q₃ nõ mortua s₃ aia esuriẽs dat gloriam deo: promittit dominus alterum testamentum eternum scilicet nouum. Cap. ij.

Propter qđ statuit dñs de⁹ nr̃ verbũ suũ qđ locut⁹ ẽ ad nos ⁊ ad iudices nr̃os q iudicauerũt in ✠ hierusalẽ: ⁊ ad reges nr̃os ⁊ ad principes nostros ⁊ ad oẽ₃ isrl̃ ⁊ iudã vt adduceret dñs sup nos mala magna q̃ nõ sunt facta sub celo: queadmodũ facta sunt in hierusalem secũdũ q̃ scripta sunt in lege moysi vt mãducaret hõ carnes filij sui ⁊ carnes filie sue. Et ddit eos sub manu regũ oĩum q sunt in circuitu nr̃o ⁊ in improperium ⁊ in desolationem ⁊ in oĩbus populis in qbus nos dispersit dñs. Et facti sumus subtus ⁊ nõ supra: q₂ peccauimus dño deo nr̃o nõ obaudiendo voci ipsius. Domino deo nostro iustitia: nobis autẽ₃ ⁊ patribus nostris confusio faciei: sicut est dies hec. Q₂ locut⁹ est dñs super nos omnia mala hec que venerunt super nos: ⁊ nõ sumus deprecati faciem domini dei nostri: vt reuerteremur vnusquisq₃ nostrũ a vijs nr̃is pessimis. Et vigilauit dominus ĩ malis ⁊ adduxit ea super nos: q₂ iustus est dominus in oĩbus operibus suis que mandauit nobis: ⁊ nõ audiuimus vocẽ₃ ipsius vt iremus in preceptis domini que dedit ante facie₃ nr̃am. Et nunc dñe deus israel qui eduxisti populu₃ tuũ de terra egypti in manu valida: ⁊ in signis ⁊ in prodigijs ⁊ in virtute tua magna ⁊ in brachio excelso ⁊ fecisti tibi nomen sicut est dies iste: peccauimus: impie egimus: inique gessim⁹ dñe deus nr̃ in oĩbus iustitijs tuis. Auertat ira tua a nobis: q₂ derelicti sumus pauci inter gẽtes vbi dispersisti nos. Exaudi dñe preces nostras ⁊ oratiões nostras: ⁊ educ nos pp̃ter te: ⁊ da nobis inuenire gratiã ante faciem eorum qui nos abduxerũt: vt sciat omnis terra q₂ tu es dominus deus noster: ⁊ q₂ nomen tuum inuocatu₃ est super israel: ⁊ super genus ipsius. Respice dñe de domo sancta tua in nos ⁊ inclina aurẽ tuã ⁊ exaudi nos. Aperi oculos tuos ⁊ vide q₂ nõ mortui qui sunt in inferno quorũ spiritus acceptus est a visceribus suis dabũt honorẽ ⁊ iustificationẽ dño: s₃ aia que tristis est sup magnitudinẽ mali: ⁊ incedit curua ⁊ ✠ infirma: ⁊ oculi deficientes ⁊ aia esuriens dat tibi gloriã ⁊ iustitiam domine: q₂ non ſm iustitias patrũ nostrorũ nos fundimus preces ⁊ petimus misericordiã ante conspectũ tuũ domine deus nr̃: sed q₂ misisti iram tuã ⁊ furorem tuũ super nos: sicut locutus es in manu pueror₂ tuorũ pphetar₂ dicẽs. Sic dicit dñs. Inclinate humer₂ vřm ⁊ ceruice₃ vestrã: ⁊ opera facite regi babylõis: ⁊ sedebitis in terra quã dedi patrib⁹ vestris. Q₂ si nõ feceritis nec audieritis vocẽ domini dei vestri operari regi babylonie: defectionẽ vestrã faciã de ciuitatibus iuda: ⁊ a foris hierusalem: ⁊ auferã a vobis vocẽ iocunditatis ⁊ vocẽ gaudij ⁊ vocẽ sponsi ⁊ voce₃ sponse: ⁊ erit oĩs terra sine vestigio ab inhabitantibus eã. Et non audierunt vocem tuã vt operarentur regi babylonis: ⁊ statuisti verba tua que locutus est in manibus puerorũ tuorũ pphetaru₃ vt trãsferrentur ossa regũ nostrorũ: ⁊ ossa patrũ nostrorũ de loco suo. Et ecce proiecta sunt in calore solis ⁊ in gelu noctis: ⁊ mortui sunt in doloribus pessimis: in fame ⁊ in gladio ⁊ in emissiõe. Et posuisti templu₃ in quo inuocatũ est nomẽ tuũ in ipso sicut hec dies pp iniqtatẽ domus israel ⁊ dom⁹ iuda. Et fecisti in nobis dñe deus noster ſm omnẽ bonitatem tuã ⁊ ſm omnẽ mi

Marginal notes: ✠ Nõ obaudiuimus — D — A — ✠ oẽs israel — B — sup. 1. a. — C — Dan. 9. b. — D — deu. 26. b — Esa. 63. b — ✠ mesta ⁊ infirmis — E — F

sermonē tuū illaꝫ magnū: sicut locutus es in manu pueri tui moysi i die qua p̄cepisti ei scribere legē tuam corā filijs isrl' dicēs. Si non audieritis vocem meam: multitudo hec magna cōuertetur in minimā gētē q̄m ego eos dispergam: q2 scio q2 me nō audiet ppl's. Ppl's est.n. dura ceruice. Et cōuertet ad cor suum in terra captiuitatis sue: et sciēt q2 ego sum dn̄s deus eorū: et dabo eis cor et intelligēt: et aures et audiēt: et laudabūt me in terra captiuitatis sue: et memores erūt nois mei. Et auertēt se a dorso suo duro: et a malignitatib⁹ suis q2 reminiscētur viā patrū suoꝝ q pctauerūt in me. Et reuocabo illos in terraꝫ q̄ꝫ iuraui p̄rib⁹ eoꝝ habraā isaac et iacob: et dominabūtur eis. Et multiplicabo eos et nō minorabunt. Et statuā illis testm̄ alterū sempiternū: vt sim illis in deuꝫ et ipsi erūt mihi i ppl'm. Et nō mouebo āpli⁹ ppl'm meū filios isrl' a terra quā dedi eis.

¶ Ca. Sū. ¶ Clamor aie et spiritus i angustijs positi: audire debemus mādata vite vt sciamus prudētiā: et discere debemus vbi sit sapiētia: gigantes statura magnos et scientes bellum nō elegit dominus. Dominus adinuenit omnem viam disciplinę: de christo incarnato. Cap. iij.

Et nunc domine oipotens deus isrl' aia in angustijs et spiritus anxi⁹ clamat ad te. Audi dn̄e et miserere q2 de⁹ es misericors: et miserere nostri q2 peccauimus añ te. Q2 tu sedes in sempiternum: et nos peribimus in euū. Domine omnipotēs deus isrl' audi nūc oronē mortuorum israel: et filioꝝ ipsorū qui peccauerūt añ te: et nō audierūt vocē dn̄i dei sui: et agglutinata sunt nobis mala. Noli meminisse iniqtatis patrū nostrorum: sed memento manus tue et nominis tui in tēpore isto: q2 tu es dn̄s deus nr̄: et laudabimus te dn̄e: q2 ꝓpter hoc dedisti timoreꝫ tuū in cordib⁹ nr̄is: et vt inuocem⁹ nomē tuū et laudem⁹ te i captiuitate nr̄a: q2 cōuertimur ab iniqtate patrū nostroruꝫ q peccauerūt ante te. Et ecce nos in captiuitate nr̄a sumus hodie quo nos dispsisti: in improperiuꝫ et in maledictū et in peccm̄ sꝫ oēs iniqtates patꝝ nostroꝝ q discesserunt a te dn̄e deus nr̄. Audi israel mandata vite: auribus pcipe vt scias prudētiā. Quid ē isrl' q in terra inimicoꝝ es? Inueterasti in terra aliena: coinqnat⁹ es cū mortuis. Deputatus es cū descēdentib⁹ in ifernū: dereliqsti fonteꝫ sapie. Nā si in via dei ambulasses: hitasses vtiq2 i pace + sup terrā. Disce vbi sit prudētia: vbi sit virt⁹: vbi sit intellectus: vt scias simul vbi sit lōgiturnitas vite et vict⁹: vbi sit lumen oculoꝝ et pax. Quis inuenit locū eius? Et qs intrauit in thesauros eius? Ubi sūt pncipes gētiū: et q dominant sup bestias q sūt super terrā? Qui in auib⁹ celi ludūt: q argētuꝫ thesaurizant et aurū in quo cōfidūt hoies: et nō ē finis acqsitiōis eoꝝ? Qui argētū fabricāt et solliciti sūt nec ē inuētio operū illoꝝ? Exterminati sūt et ad inferos descēderūt: et alij loco eoꝝ exurrexerūt. Iuuenes viderūt lumē: et habitauerūt sup terraꝫ. Uiā āt discipline ignorauerūt: neq2 itellexerūt semitas ei⁹ neq2 filij eoꝝ susceperūt eā. A facie ipsoꝝ lōge fcā ē. Nō ē audita i + terra chanaā: neq2 visa ē in themā. Filij q̄ꝫ agar q + exqsierūt prudētiā q̄ de terra est: negociatores terre et themā: et + fabulatores et exqsitores prudētie et itelligētie: viaꝫ aūt sapie nescierūt: neq2 cōmemorati sūt semitas ei⁹. O isrl' q̄ꝫ magna ē dom⁹ dei: et ingēs locus possessiōis ei⁹. Magn⁹ est et nō hꝫ finē: excelsus et imēsus. Ibi fuerūt gigātes nolati: illi q ab initio fuerūt statura magna + sciētes bellum. Nō hos elegit dn̄s: neq2 viā discipl' inuenerūt: ꝓpterea perierūt. Et q̄m nō habuerūt sapiaꝫ interierūt ꝓp suā isipiētiā. Quis ascēdit i celū et accepit eā: et eduxit eā de nubib⁹. Quis trāsfretauit mare et iuenit illā: et attulit illā sup aurū electū. Nō ē q possit scire vias eius: neq2 q exqrat semitas eius. Sꝫ q scit vniuersa nouit eā: et adinuenit eā prudētia sua. Qui pparauit terrā i eterno tpe: et repleuit eā + bipedib⁹ et quadrupedibus. Qui emittit lumē et vadit: et vocauit illō: et + obedit illi i tremore. Stelle aūt dederūt lumē in custodijs suis: et letate sūt. Uocate sūt: et dixerūt. Adsum⁹. Et luxerūt ei cū iocūditate q fecit illas. Hic ē deus nr̄ et nō estimabit ali⁹ + aduersum eū. Hic adinuenit oēm viā discipline et tradidit illaꝫ iacob puero suo: et isrl' dilecto suo. Post hec i terris visus ē et cū hoib⁹ cōuersatus ē.

¶ Ca. Sū. ¶ De lege eterna et tenētib⁹ eā et spernētib⁹ eā: vox ecclesie tribulātis: consolatio et cōsolatio hierl'm. i. ecclesie in tri

Margin notes: al' + sitm pterna · al's non hꝫ + ītrā · Dis + exqrunt. · Dis + confabulatores · Al's + scientes · al's + pecudibus · als + obaudit. · als + aduersus · Dis. 76. c. non aūt 12. q. j. c. exēplum de cō se. di. 5. c. ieiunium.

bulationibus constitute. Cap.iiij.

A Hic liber mādatoꝝ dei: ⁊ lex q̄ ē ineter nū. Oēs q tenēt eā: puenient ad vitā: q aūt dereliquerūt eā in mortē. Couertere iacob ⁊ apphēde eā: ābula p viā ad splēdorē ei⁹ ꝯ lumē ei⁹. Ne tradas alteri gl'iā tuā: ⁊ dignitatē tuā gēti aliene. Beati sumus isrl': q̄ q̄ deo placēt manifesta sūt nobis. Aniequior esto pp̄l's dei memorabilis israel. Uenūdati estis gētib⁹: nō in pditionē: sʒ pp̄ qd̄ in ira dei ad iracūdiā puocastis deum: traditiq; estis aduersarijs. B Exacerbastis. n. eū q fecit vos deū eternū: immolantes demōijs ⁊ nō deo. Obliti enim estis eū q nutriuit vos: ⁊ cōtristastis nutricē vestrā hierl'm. Uidit enim iracūdiā a deo venientē vobis: ⁊ dixit. Audite cōfines syon. Adduxit. n. mihi deus luctū magnū. Uidi. n. captiuitatē ppl'i mei filioꝝ meoꝝ: ⁊ C filiaꝝ quā supduxit illis etern⁹. Nutriui enim illos cū iocūditate: dimisi āt illos cū fletu ⁊ luctu. Nemo gaudeat super me viduā ⁊ desolatā: a multis derelicta sum propter peccata filioꝝ meoꝝ: q̄ declinauerūt a lege dei. Justitias āt ipi⁹ nescierūt: nec ambulauerūt p vias mādatoꝝ dei: neq; p semitas veritatis ei⁹ cū iustitia igressi sūt. Ueniāt ꝯfines syon: ⁊ memorent captiuitatē filioꝝ ⁊ filiaꝝ meaꝝ: quā supduxit illis etern⁹. Adduxit. n. sup illos gētē de longinquo: gētē improbā ⁊ alterius lingue: q nō sunt reuerti senē: neq; pueroꝝ miserti sūt. Et adduxerūt dilectos vidue: ⁊ a D filijs vnicā desolauerūt. Ego aūt qd̄ possum adiuuare vos? Qui. n. adduxit sup vos mala: ipse vos eripiet de manib⁹ inimicorum vestroꝝ. Ambulate filij ābulate: ego. n. derelicta sum sola. Exui me stola pacis: idui aūt me sacco obsecratiōis: ⁊ clamabo ad altissimū i dieb⁹ meis. Animequiores estote filij: clamate ad dn̄m: ⁊ eripiet vos de manu pncipū inimicoꝝ. Ego. n. spaui ieternum salutē vr̄am: ⁊ venit mihi gaudiū a scō sup misericordia: q̄ veniet vobis ab eterno E salutari nr̄o. Emisi. n. vos cū luctu ⁊ ploratu: reducet aūt vos mihi dn̄s cū gaudio ⁊ iocūditate i sempiternū. Sicut. n. viderūt vicine syon captiuitatē vr̄am a deo: sic videbūt ⁊ in celeritate salutē vestrā in deo q̄ supueniet vobis cū honore magno ⁊ splēdore eterno. Filij patiēter sustinete irā q̄ supueniet vobis. Persecut⁹ ē. n. te inimicus tu⁹: sʒ cito videbis pditionē ipi⁹: ⁊ sup ✝ ceruices ipi⁹ ascēdes. Delicati mei ābulauerūt vias aspas: ducti sūt. n. vt grex direpti⁹ ab inimicis. Animequiores estote filij: ⁊ pclamate ad dn̄m. Erit. n. memoria vestra ab eo q duxit vos. Sicut. n. fuit sensus F vester vt erraretis a deo decies tm̄ iterū cōuertētes requiretis eū. Qui enim induxit vobis mala: ipse rursum adducet vobis sempiternā iocunditatē cū salute vr̄a. Animequior esto hierusalē. Exhortatur enim te q G te nominauit. Nocētes peribunt q te vexauerūt: ⁊ q gratulati sunt in tui ruina punient. Ciuitates qbus seruierūt filij tui punientur: ⁊ que accepit filios tuos. Sicut. n. gauisa est in tua ruina: ⁊ letata ē in casu tuo: sic cōtristabit in sua desolatione. Et amputabit exultatio multitudinis ei⁹: ⁊ gaudimoniū ei⁹ erit i luctū. Ignis. n. superueniet ei ab eterno i lōgiturnis dieb⁹: ⁊ hītabit a demōijs in ✝ multitudine tp̄is.

¶ Ca. v. ¶ De christo dn̄o qui est iocūditas veniēs a deo missus: de christo dn̄o ⁊ ecclesia. Cap. v.

A Circūspice hierl'm ad orientē: ⁊ vide iocūditatē a deo tibi venientē. Ecce enim veniūt filij tui quos dimisisti dispsos: veniunt collecti ab oriēte vsq; ad occidētē: in vbo ✝ sancto gaudētes in honorē dei. Exue te hierusalē stola luctus ⁊ vexationis tue: ⁊ indue te decore ⁊ honore q̄ a deo tibi est sempiterna gl'ia. Circūdabit te deus diploide iustitie: ⁊ ponet mitram B capiti tui honoris eterni. Deus enim ostēdet splendorē suū in te: q sub celo ē. Nolabitur enim tibi nomen tuū a deo in sempiternū: pax iustitie ⁊ honor pietatis. Exurge hierusalē ⁊ sta in excelso ⁊ circūspice ad oriētē ⁊ vide collectos filios tuos ab C oriēte sole vsq; ad occidentē: in verbo sancti gaudētes dei memoria. Exierūt enim abs te pedibus ducti ab inimicis: adducet aūt illos dn̄s ad te portatos in honore sicut filios regni. Cōstituit enim deus humiliare oēm montē excelsum ⁊ rupes perennes ⁊ cōualles replere inequalitatem terre: vt ambulet israel diligenter in hoD norem dei. Obumbrauerunt autē silue ⁊ oē lignum suauitatis israel mandato dei. Adducet enim deus israel cum iocūditate in lumine maiestatis sue ⁊ cū misericordia ⁊ iustitia que ex ipso est.

Alª ✝ confusiones

Infra eo.

Alª ✝ vertices. sup. eo.

Alª ✝ longitudine.

Alª ✝ dei.

sup. 4. 5.

¶ Incipit exẽplũ epl'e eiusdez quã misit hieremias ad abductos captiuos i babylõiam a rege babyloniorũ: vt annũciaret illis fm qḋ preceptum est illi a deo. Cap. vj.

A PRopter peccata q̃ peccastis añ deũ abducemini i babyloniã captiui a nabuchodonosor rege babyloniorũ. Ingressi itaq̃ in babylonẽ eritis ibi annis plurimis ⁊ tẽporibus longis vsq̃ ad gñationes septẽ: post hoc aũt educã vos inde cum pace. Nũc aũt videbitis in babylonia deos aureos ⁊ argẽteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos in humeris portari ostẽtantes metũ gẽtib⁹. Uidete ergo ne ⁊ vos similes efficiamini factis alienis ⁊ metuatis: ⁊ metus vos capiat in ipsis. Uisa itaq̃ turba ⁊ retro ⁊ ab añ: adorantes dicite in cordib⁹ vris. Te oportz adorari dñe. Angelus aũt meus vobiscũ est. Ipse aũt exquirã aïas vestras. Nã ✠ ligna ipsorũ polita a fabro: ipsa ẽt inaurata ⁊ inargẽtata falsa sunt ⁊ nõ possunt loq. Et sicut virgini amanti ornamẽta: ita accepto auro fabricata sunt. Coronas certe aureas habẽt sup capita sua dij illorũ: vñ subtrahũt sacerdotes ab eis aurũ ⁊ argẽtum: ⁊ erogãt illud in semetipsis. Dant aũt ⁊ ex ipso ꝓstitutis: ⁊ meretrices ornãt: ⁊ iterũ cũ receperint illud a meretricib⁹: ornant deos suos. Hi aũt nõ liberãtur ab erugine ⁊

B tinea. Opertis aũt illis veste purpurea extergẽt faciẽ ipsorũ pp puluerẽ domus q est plurimus iter eos. Sceptrũ aũt hʒ vt hõ sicut iudex regionis: qui in se pccantem nõ interficit. Habet ẽt in manu gladiũ ⁊ securim: se aũt de bello ⁊ a latronib⁹ nõ liberat. Unde vobis notũ sit q: nõ sunt dij. Non ergo reuerimini eos. Sicut. n. vas homĩnis cõfractũ inutile efficit: tales sũt ⁊ dij illorũ. Cõstitutis illis in domo: oculi eorum pleni sũt puluere a pedib⁹ introeuntiũ: ⁊ sicut alicui q regẽ offendit circũsepte sũt ianue: aut sicut ad sepulchrũ adductũ mortuũ: ita tutant sacerdotes ostia cl'usuris ⁊ seris ne a latronib⁹ expolient. Lucernas accẽdũt illis ⁊ quidẽ multas: ex qb⁹ nullã videre pñt. Sũt aũt sicut trabes in domo. Corda vero eorũ dicũt elingere serpẽtes q de terra sũt: dũ comedunt eos ⁊ vestimentũ ipsorũ ⁊ nõ sentiũt. Nigre fiunt fa-

C cies eorũ a fumo q in domo fit. Supra corpus eorũ ⁊ sup caput eorũ volãt noctue ⁊ hirũdines ⁊ aues ẽt silr ⁊ catte. Uñ sciatis q: nõ sũt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurũ ẽt qḋ hñt ad ✠ speciẽ: nisi aliqs exterserit eruginẽ: nõ fulgebũt. Neq̃. n. dũ cõflarent sentiebãt. Ex oĩ pcio empta sunt in qbus spũs nõ ẽ i ipsis. Sine pedib⁹ i humeris portant: ostẽdẽtes ignobilitatẽ suã hoib⁹. Cõfundant ẽt q colũt ea. Propterea si ceciderint in terrã a semetipsis nõ cõsurgũt neq̃ si qs eũ statuerit rectũ p semetipsum stabit: sʒ sicut mortuis humeri illis apponẽtur. Hostias illorũ vẽdũt sacerdotes ipsorũ: ⁊ abutunt silr ⁊ mulieres eorũ decerpẽtes neq̃ infirmo neq̃ mẽdicãti aliqd ipartiũt: de sacrificijs eorũ fete ⁊ mẽstruate cõtigũt. Sciẽtes itaq̃ ex his q: nõ sũt dij ne timeatis eos. Uñ. n. vocant dij: q: mulieres apponũt dijs argenteis ⁊ aureis ⁊ ligneis ⁊ in domib⁹ eorũ sacerdotes sedent habẽtes tunicas scissas ⁊ capita ⁊ barbã rasam: quorũ capita nuda sũt. Rugiũt ãt cla-

D mantes ꝯ deos suos sicut in cena mortui. Uestimẽta eorũ auferũt sacerdotes: ⁊ vestiunt vxores suas ⁊ filios suos. Neq̃ si qd mali patiunt ab aliquo: neq̃ si qd boni poterũt retribuere: neq̃ regẽ cõstituere pñt neq̃ auferre. Similiter neq̃ dare diuitias pñt neq̃ malũ retribuere. Si qs illis votũ vouerit ⁊ nõ reddiderit: neq̃ hoc requirũt. Hoiem a morte nõ liberãt: neq̃ infirmũ a potẽtiori eripiũt. Hoiem cecũ ad visum nõ restituunt: de necessitate homines nõ liberabũt. Uidue nõ miserebunt neq̃ orphãis bñficiẽt. Lapidib⁹ de mõte similes sunt dij illorũ: lignei ⁊ lapidei ⁊ aurei ⁊ argẽtei. Qui aũt colũt ea cõfundẽtur. Quõ ergo estimãdũ ẽ aut dicẽdũ illos eẽ deos? Adhuc. n. ipsis chaldeis nõ honorãtibus ea: q cũ audierint mutũ nõ posse loq: offerũt illud ad bel: postulãtes ab eo loq quasi possint sentire q nõ habent motũ. Et ipsi cũ intellexerint: relinquẽt ea. Sẽsum enim nõ habẽt ipsi dij illorũ. Mulieres ãt circũ-

E date funib⁹ i vijs sedẽt succẽdẽtes ossa oliuarũ. Cũ aũt aliq̃ ex ipsis abstracta ab aliquo trãseũte dormierit cum eo ꝓxime sue exprobrat q ea nõ sit digna habita sicut ipsa neq̃ funis ei⁹ dirupt⁹ sit. Oia aũtẽ q̃ illis fiũt falsa sũt. Quõ estimãdũ aut dicendũ est illos eẽ deos? A fabris aũt ⁊ aurificibus facta sunt. Nihil aliud erũt nisi id qḋ volũt eẽ sacerdotes. Aurifices ẽt ipsi q ea faciũt non sunt multi tpis. Nunqd ergo

Marginal notes: ✠ aïs ✠ lingua; ✠ aïs ✠ spe; Esa. 45. b; Ecc. 13. d.

pñt ea que fabricata sūt ab ipsis eē dij. Re-
liquerūt autē falsa ⁊ opprobriū postea fu-
turis. Nā cū superuenerit illis prelium ⁊ ma-
la: cogitāt sacerdotes vbi se abscodāt cū il-
lis. Quō ergo sentiri debeāt qm̄ dij sunt q
nec de bello se liberāt neq̄ de malis se eri-
piūt: Nā cū sint lignea ⁊ inaurata ⁊ inar-
gētata scietur postea: q2 falsa sunt ab vni-
uersis gētibus ⁊ regibus q̄ manifesta sūt:
q2 nō sunt dij sed opera manuū hominū
⁊ nullum opus dei cum illis. Unde er-
go notū est q2 non sunt dij: sed opera ma-
nuum hominum ⁊ nullum dei opus ip-
sis est. Regē3 regioni non suscitant: neq̄
pluuias hominibus dabūt. Judiciū quo-
q̄ nō discernēt: neq̄ regiōes liberabunt
ab iniuria: q2 nihil pñt sicut cornicule in-
ter mediū celi ⁊ terre. Et enim cū incide-
rit ignis in domū deorū ligneorū ⁊ argē-
teorū ⁊ aureorum: sacerdotes quidē ipso-
rū fugiēt ⁊ liberabūtur: ipsi vero sicut tra-
bes in medio cōburentur. Regi aūt ⁊ bel-
lo nō resistēt. Quō ergo estimādū est aut
recipiēdū: q2 dij sunt: Nō a furibus neq̄
a latronib9 se liberabūt dij lignei ⁊ lapi-
dei ⁊ inaurati ⁊ inargētati: quibus iniq
fortiores sunt. Aurū ⁊ argētū ⁊ vestimen-
tum quo operti sunt auferent illis ⁊ abi-
būt nec sibi auxiliū ferent. Itaq̄ melius
est esse regē ostentantem virtutem suam:
aut vas in domo vtile i quo gloriaē q pos-
sidet illud vel ostiū in domo qd custodit
que in pace sunt: q̄3 falsi dij. Sol quidē3 ⁊
luna ac sidera cū sint splēdida ⁊ emissa ad
vtilitates obaudiūt: sil̄r ⁊ fulgur cū appa-
ruerit pspicuū est. Idipsum aūt ⁊ spirit9
in omni regione spirat ⁊ nubes: qbus cū
imperatū3 fuerit a deo perambulare i vni-
uersum orbē: pficiūt qd imperatū est eis.
Ignis etiā missus desup vt consumat mō-
tes ⁊ siluas facit qd pceptū est ei. hec autē
neq̄ speciebus neq̄ virtutib9 vni eorū si-
milia sunt. Unde neq̄ estimādū ē: neq̄
dicendū illos eē deos: qm̄ nō pñt neq̄ iudi-
ciū iudicare neq̄ facere hoīb9. Sciētes ita-
q̄ q2 nō sunt dij: ne ergo timueritis eos.
Neq̄. n. regib9 maledicēt neq̄ bñdicent.
Signa. n. in celo gētib9 nō ostēdūt neq̄
vt sol lucebūt: neq̄ illuminabūt vt luna.
Bestie meliores sūt illis q̄ pñt fugere sub
tectū: ac pdesse sibi. Nullo itaq̄ mō nobis
est manifestū: q2 sunt dij: pp qd ne timea-
tis eos. Nā sicut i cucumerario formido ni-
hil custodit: ita sūt dij illoꝝ lignei ⁊ argē-
tei ⁊ inaurati. Eodē mō ⁊ i horto spina alba
sup̄ quā ois auis sedet. Sil̄r ⁊ mortuo p-
iecto i tenebris siles sūt dij illoꝝ lignei ⁊
inaurati ⁊ argētati. A purpura q̄3 ⁊ mu-
rice: q sup illos tenēt: scietis itaq̄ q2 nō
sūt dij. Ipsi ēt postremo comedunt: ⁊ erit
opprobriū i regiōe. Melior ē hō iustus q
nō h3 simulachra: nā erit lōge ab oppro-
brijs. ¶ Explicit liber Baruch.

Als in f. — g. — Als: mar more. — Als illud. — als non h3 illud nec illa. — 4. re. 24 d.

¶ Incipit plogus in Ezechielē pphetā.

Ezechiel pphēta cū ioachī3 rege iuda captiu9 duct9 ē in babylonē: ibiq̄ his q cū eo captiui fuerāt pphetauit peni-tētibus q ad hieremie vaticiniū se vltro aduersarijs tradidissent: ⁊ viderēt adhuc vrbē hierosolymā stare quā ille casurā es predixerat. Tricesimo aūt etatis sue āno ⁊ captiuitatis quinto: exorsus est ad capti-nos loq. Et eodē tpe l3 posterior hic i chal-dea: hieremias i iudea pphetauerūt. Ser-mo ei9 nec satis desertus nec admodum rustic9 est: s3 ex vtroq̄ medie tēpat9. Sa-cerdos ⁊ ipse fuit sic hieremias: pncipia vo-luminis ⁊ finē magnis hñs obscuritati-bus inuoluta. S3 ⁊ vulgata ei9 editio non multū distat ab hebraico. Unī satis miror qd cause extiterit: vt si eosdē in vniuersis libris habemus interptes: in alijs eadē: i alijs diuersa transtulerint. Legite igit ⁊ hūc iuxta trāslationē nr̄a3 qm̄ p cola scri-ptus ⁊ commata māifestior ē legētibus sen-sum tribuit. Si aūt amici mei ⁊ hūc sub-sannauerit: dicite eis q nemo eos cōpellat vt scribāt. S3 vereor ne illud eis eueniat qd grece significantius di: vt vocent fagol̄-dori: qd est manducantes senecias.

¶ Explicit prologus.

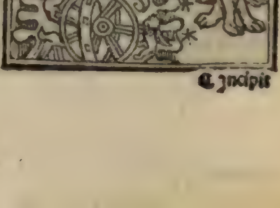

¶ Incipit

¶ Incipit Ezechiel propheta.

¶ Cap. Sum. ¶ Visione describit q̄ttuor animaliū et visio rotarū throni dei et imaginis super thronum. Cap. i.

Et factum est in tricesimo ãno: in quarto in quinta mēsis: cum essem in medio captiuorū iuxta fluuium chobar: aperti sunt celi et vidi visiões dei. In quinta mensis: ipse est annus quintus transmigrationis regis ioachin: factum est verbū dñi ad ezechielē filiū buzi sacerdotē in terra chaldeorū sec⁹ flumē chobar. Et facta est sup eum ibi man⁹ dñi. Et vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone: et nubes magna et ignis inuoluēs. Et splēdor in circuitu ei⁹: et de medio eius q̄si spēs electri: idest de medio ignis. Et in medio eius similitudo quattuor animaliū: et hic aspectus eorū. Similitudo hominis in eis. Et quattuor facies vni: et q̄ttuor pēne vni. Et pedes eorū pedes recti: et plāta pedis eorū quasi plāta pedis vituli: et scintille quasi aspect⁹ eris cādentis. Et manus hominis sub pēnis eorū in quattuor partib⁹: et facies et pennas per quattuor partes habebāt: iuncteq̄ erāt pēne eorum alteri⁹ ad alterū. Nō reuertebant cum incederēt: sed vnūquodq̄ ante faciē suā gradiebatur. Similitudo aūt vult⁹ eorū: facies hominis et facies leonis a dextris ipsorum q̄ttuor: facies aūt bouis a sinistris ipsorū quattuor: et facies aqle desup ipsorū q̄ttuor: et facies eorū et pēne eorū extēte desup. Due pēne singulorū iungebant: et due tegebāt corpora eorū. Et vnūquodq̄ eorū coram facie sua ambulabat. Ubi erat impetus spūs: illuc gradiebant: nec reuertebant cū ambularēt. Et silitudo animaliū et aspect⁹ eorū quasi carbonū ignis ardentiū: et quasi aspectus lampadarū. Hec erat visio discurrens in medio animaliū: splēdor ignis et de igne fulgur egrediens. Et animalia ibāt et reuertebant in silitudinē fulguris coruscātis. Cūq̄ aspicerē animalia: apparuit rota vna sup terram iuxta aialia: hñs q̄ttuor facies. Et aspect⁹ rotarū et op⁹ earum quasi visio maris: et vna silitudo ipsarum q̄ttuor: et aspect⁹ earū et opera quasi sit rota in medio rote. Per q̄ttuor ptes earū euntes ibāt: et nō reuertebant cū ambularēt. Statura quoq̄ erat rotis et altitudo et horribilis aspect⁹: et totū corp⁹ oculis plenū in circuitu ipsarū q̄ttuor. Cūq̄ ambularent aialia ambulabant pariter et rote iuxta ea: et cū eleuarent aialia de terra eleuabant simul et rote. Quocūq̄ ibat spūs: illuc eūte spū et rote pariter eleuabāt sequētes eū. Spūs enim vite erat in rotis. Cū euntib⁹ ibāt et cū stātib⁹ stabāt: et cū eleuatis a terra pariter eleuabant et rote sequētes ea: q: spūs vite erat in rotis. Et silitudo sup caput aialiū firmamēti q̄si aspect⁹ crystalli horribilis: et extēti sup capita eorū desup. Sub firmamēto aūt pēne eorū recte alteri⁹ ad alterū. Unūquodq̄ duab⁹ alis velabat corpus suū: et alterū silr velabat. Et audiebā sonum alarū quasi sonū aquarū multarum quasi sonum sublimis dei. Cum ambularent: q̄si son⁹ erat multitudinis vt son⁹ castrorum. Cūq̄ starēt dimittebant pēne eorū. Nā cū fieret vox sup firmamētū qd̄ erat super caput eorū: stabāt et submittebant alas suas. Et sup firmamētū qd̄ erat iminēs capiti eorū q̄si aspect⁹ lapidis saphiri silitudo throni et sup similitudinē throni silitudo quasi aspectus hoīs desup. Et vidi q̄si spēm electri velut aspectū ignis intrinsecus p circuitū eius: a lumbis ei⁹ et desup et a lumbis ei⁹ vsq̄ deorsum vidi q̄si spēm ignis splēdētis in circuitu velut aspectū arcus cum fuerit in nube in die pluuie. Hic erat aspectus splendoris per gyrum.

¶ Ca. Sū. ¶ Mittitur propheta reuocare populum ab erroribus suis. Cap. ij.

Hec visio silitudinis glie dñi. Et vidi et cecidi in faciē meā: et audiui vocem loquētis. Et dixit ad me. Fili hoīs sta sup pedes tuos: et loquar tecū. Et ingressus ē in me spūs postq̄ locutus ē mihi: et statuit me sup pedes meos. Et audiui loquētē ad me et dicētē. Fili hoīs mitto ego te ad filios isrl̄: ad gētes apostatricesq̄ recesserūt a me. Patres eorū puaricati sūt pactū meū vsq̄ ad diē hāc: et filij dura facie et indomabili corde sūt ad quos ego mitto te. Et dices ad eos. Hec dicit dñs deus si forte vel ipsi audiāt: et si forte quiescant qm̄ domus exasperās est: et sciēt q: propheta fuerit i medio eorum. Tu ergo fili hoīs ne timeas eos: neq̄

Marginalia (left): A — Als. In numen Di. 77. c. presbyter. 25. q. 5. c. christi. — Als. ioachin regis iuda. — Als. hic ezechiel. — Al. nō hz ibi. — B — Als et medio eorū. — Als et medio eorū. — Als. partes. — C — De cōse. di. 2. c. pēnata. et c. nō reuertebant. — Al. nō hz desup. — Al. nō hz impet⁹. — D

Marginalia (right): E — Al. ipsorum. — Infra. ca. 10. apo. 4. de pe. dis. 2. c. pēnata. c. non reuertebāt. c. pt. — F — Alis capita. — G — Als. intrinsec⁹ ei⁹ p circuitum. — A — Infra. 3. F — Di. 5. ca. qd̄ ē hoc. — B — C

sermones eoꝝ metuas: qm̄ increduli ⁊ subuersores sunt tecū: ⁊ cū scorpionib⁹ habitas. Uerba eoꝝ ne timeas: ⁊ vult⁹ eorū ne formides q: dom⁹ exasperās est. Loqueris ergo ṽba mea ad eos: si forte audiant ⁊ qescāt: qm̄ irritatores sunt. Tu aūt fili hoīs audi quecūqꝫ loquor ad te: ⁊ noli eē exasperās sicut dom⁹ exasperatrix ē. Aperi os tuū: ⁊ comede quecūqꝫ ego do tibi. Et vidi: ⁊ ecce man⁹ missa ad me in qua erat inuolut⁹ liber: ⁊ expādit illū corā me qui erat script⁹ intus ⁊ foris: ⁊ scripte erāt in eo lamētatiōes ⁊ carmen ⁊ ve.

¶ Cap. Sū. ¶ Cibat̄ ꝓpheta volumīe: recipit faciē neu: adamātis ⁊ silicis: ⁊ mittit̄ ad filios trāsmigratiōis: ꝓbatur obsidio hierl'm per inclusionem ꝓphete: de gloria dñi quā vidi in campo. Cap. iij.

Et dixit ad me. Fili hoīs qđcūqꝫ inueneris comede. Comede volumen istud: ⁊ vadēs loq̄re ad filios israel. Et aperui os meū: ⁊ cibauit me volumine illo. Et dixit ad me. Fili hoīs vēter tuus comedet: ⁊ viscera tua complebunt̄ volumine isto qđ ego do tibi. Et comedi illud ⁊ factū est in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me. Fili hoīs vade ad domū israel: ⁊ loqueris ṽba mea ad eos. Nō n. ad ppl'm ꝓfundi sermōis: ⁊ ignote lingue tu mitteris ad domū israel neqꝫ ad ppl'os multos ꝓfundi sermōis ⁊ ignote lingue quoꝝ nō possis audire sermones. Et si ad illos mitteris ipsi audirēt te. Domus aūt israel nolūt audire te: q: nolūt audire me. Oīs qppe dom⁹ israel attrita fronte est ⁊ duro corde. Ecce dedi faciē tuā valētiorē facieb⁹ eoꝝ: ⁊ frontē tuā duriorē frontib⁹ eoꝝ: vt adamātē ⁊ vt silicē dedi faciē tuā. Ne timeas eos neqꝫ metuas a facie eoꝝ: q: dom⁹ exasperās ē. Et dixit ad me. Fili hominis: oēs sermōes meos quos ego loquor ad te assume in corde tuo ⁊ auribus tuis audi: ⁊ vade ingredere ad trāsmigrationem ad filios ppl'i tui: ⁊ loqris ad eos: ⁊ dices eis. Hec dicit dñs de⁹: si forte audiāt ⁊ qescant. Et assumpsit me spūs: ⁊ audiui post me vocē cōmotionis magne: bn̄dicta gloria dñi de loco suo: ⁊ vocē alarū animaliū percutientiū alterā ad alterā: ⁊ vocē rotaꝝ sequētiū animalia ⁊ vocē cōmotiōis magne. Spūs quoqꝫ leuauit me ⁊ assumpsit me: ⁊ abij amarus in indignatione spūs

Margin notes (left): Apo. 5. a. · als + vades ⁊ · als + replebunt̄ · apo. 10. d · 32. q. 4. §. his ita · als non hꝫ + ego · al. + mei · Sup. c. i. · 26. q. 5. c. episcopi.

mei. Manus. n. dñi erat mecū cōfortans me. Et veni ad trāsmigrationē + ad acerũ nouaꝝ frugū ad eos q habitabāt iuxta flumen chobar: ⁊ sedi vbi illi sedebāt: ⁊ mansi ibi septē dieb⁹ merēs in medio eoꝝ. Cū aūt pertrāsissent septē dies: factū est verbū dñi ad me dicēs. Fili hominis speculatorē dedi te domui israel: ⁊ audies + de ore meo verbū ⁊ annunciabis eis ex me. Si dicēte me ad impiū: morte morieris nō annūciaueris ei: neqꝫ locut⁹ fueris vt auertat̄ a via sua impia ⁊ viuat ipse impius in iniqtate sua morieť: sanguinem aūt ei⁹ de manu tua reqrā. Si aūt tu annūciaueris impio: ⁊ ille nō fuerit cōuersus ab impietate sua ⁊ a via sua impia: ipse qdē in impietate sua morieť: tu aūt aīam tuā liberasti. Sꝫ ⁊ si cōuersus iust⁹ a iusticia sua fuerit: ⁊ fecerit iniqtatē ponā offendiculū corā eo. Ipse morieť: q: nō annūciasti ei. In peccato suo morieť ⁊ nō erūt in memoria iusticie eius quas fecit: sanguinē ṽo ei⁹ de manu tua reqrā. Si aūt tu annūciaueris iusto vt nō peccet iustus ⁊ ille nō peccauerit: viuēs viuet: q: annūciasti ei: ⁊ tu animā tuā liberasti. Et facta ē sup me man⁹ dñi: ⁊ dixit ad me. Surgēs egredere in campū: ⁊ ibi loquar tecū. Et surgēs egressus sum in campū. Et ecce ibi gloria dñi stabat quasi gloria quā vidi iuxta fluuiū chobar: ⁊ cecidi in faciē meam. Et ingressus est in me spūs: ⁊ statuit me sup pedes meos: ⁊ locut⁹ est mihi ⁊ dixit ad me. Ingredere ⁊ includere + in medio dom⁹ tue. Et tu fili hoīs ecce data sunt sup te vincula: ⁊ ligabūt te in eis: ⁊ non egredieris in medio eoꝝ: ⁊ linguā tuā + adherere faciā palato tuo: ⁊ eris mut⁹ nec quasi vir obiurgans: q: dom⁹ exasperās est. Cū autem locutus fuero tibi: aperiam os tuū: ⁊ dices ad eos. Hec dicit domin⁹ deus. Qui audit audiat: ⁊ qui quiescit quiescat: q: domus exasperans est.

¶ Cap. Sū. ¶ Per laterē significatur instātia obsidionis ira dei irrefragabilis ꝑ sanguinē diuturnitas captiuitatis decem tribuū. De angustia famis. Ca. iiij.

Et tu fili hoīs: sume tibi laterem ⁊ pones eū corā te: ⁊ describes in eo ciuitatē hierusalē. Et ordinabis aduersus eā obsidionē: ⁊ edificabis munitiones: ⁊ cōportabis aggerem: ⁊ dabis contra eam ca

Margin notes (right): als non hꝫ + ad · Infra. 33. b. · als + de · Sup. 2. · als + ad · al. + adherere · de renū. c. nisi. ꝑ malitiam

tra & ponens arietes in gyro. Et tu sume ti bi sartaginé ferreá & pones eá + in murú ferreú inter te & inter ciuitaté:& obfirmabis faciem tuá ad eá:& erit in obsidionem:& circúdabis eá. Signú est domui israel. Et tu dormies sup lat⁹ tuum sinistrú & pones iniquitates dom⁹ israel sup eo numero dierú qb⁹ dormies sup illud:& assumes iniqtates eoꝝ. Ego aút dedi tibi ánnos iniqtatis eoꝝ numero dierum trecétos & nonaginta dies:& portabis iniquitaté dom⁹ isrl. Et cú cópleueris hec:dormies sup lat⁹ tuú dextrú secúdo:& assumes iniquitatem dom⁹ iuda quadraginta dieb⁹. Diem pro anno: diem inqꝫ p ánno dedi tibi. Et ad obsidioné hierusalé cóuertes faciem tuá & brachiú tuú erit + extentú & pphetabis aduersus eá. Ecce circúdedi te vinculis:& nó te conuertes a latere tuo in lat⁹ + aliud:donec cópleas dies obsidionis tue. Et tu sume tibi frumentum & hordeú & fabam & lenté & miliú & + viciá:& mittes ea in vas vnum: & facies tibi panes numero dieꝝ qb⁹ dormies sup latus tuú. Trecétis & nonaginta dieb⁹ comedes illud. Cibus aút tuus quo vesceris erit in pondere viginti stateres in die. A tépore vsqꝫ ad tépus comedes illud. Et aquá in mésura bibes sextam parté hin. A tépore vsqꝫ ad tempus bibes illud. Et quasi subcinericiú hordeaceú comedes illud:& stercore + qd egredit de homine operies illud in oculis eoꝝ. + Hec dicit dñs. Sic comedét filij israel panem suú pollutú inter gétes ad quas eijciam eos. Et dixi + . A.a.a. dñe deus. Ecce anima mea nó est polluta:& morticinú & laceratum a bestijs non comedi ab infantia mea vsqꝫ núc & nó est ingressa os meum omnis caro immúda. Et dixit ad me. Ecce dedi tibi fimum boum pro stercoribus húanis:& facies pané tuum in eo. Et dixit ad me. Fili hois ecce ego cóterá baculum panis in hierusalé:& comedét pané suum in pondere & in solicitudine:& aquam in mésura & in angustia bibét:vt deficiétib⁹ pane & aqua corruat vnusqsqꝫ ad fratrem suú & ꝯtabescat in iniquitatibus suis.

¶ Cap. V. ¶ In cesarie & barba diuersa iudicia populi significant. Et de malis futuris super hierusalé. Cap v.

ET tu fili hominis sume tibi gladiú acutú radété pilos:& assumes eum & duces per caput tuú & + per barbá tuá:& assumes tibi staterá ponderis:& diuides eos. Tertiá parté igni cóbures in medio ciuitatis iuxta cópletioné dieꝝ + obsidionis:& assumes tertiá parté:& cócides gladio in circuitu eius:tertiá vo aliá disperges in vétú:& gladiú + nudabis post eos. Et sumes inde paruú numerú:& ligabis eos in summitate pallij tui. Et ex eis rursus tolles & pijcies eos in medio ignis:& cóbures eos igni:& ex + eis egredief ignis in oém domú israel. hec dicit dñs deus. Ista est hierusalé. In medio gentiú posui eá:& in circuitu ei⁹ terras. Et ꝯtépsit iudicia mea vt plus esset impia qꝫ gétes:& precepta mea vltra qꝫ terre q in circuitu ei⁹ sunt. Judicia.n.mea pijcerút:& in preceptis meis nó ambulauerút. Jdcirco hec dicit dominus deus. Quia superastis gentes que in circuitu vestro sunt:& in preceptis meis nó ambulastis:& iudicia mea nó fecistis:& iuxta iudicia gentium que in circuitu vestro sunt non estis operati: ideo hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te:& ipse ego faciam in medio tui iudicia in oculis gentium:& faciam in te que nó feci & quibus similia vltra nó faciam propter omnes abominationes tuas. Jdeo patres comedét filios suos in medio tui: & filij comedét patres suos. Et faciam in te iudicia:& ventilabo vniuersas reliquias tuas in omné véntum. + Jdcirco viuo ego dicit dñs deus:nisi pro eo q sanctú meú violasti in omnib⁹ offensionibus tuis & in cúctis abominationib⁹ tuis:ego quoqꝫ confringá & non parcet oculus meus & nó miserebor. Tertia pars tui peste morietur & fame cósumef in medio tui:& tertia pars tui in gladio cadet i circuitu tuo. Tertiá vo parté tuá in oém vétú dispergam:& gladiú euaginabo post eos. Et complebo furoré meú:& requiescere faciam indignationé meá in eis & cósolabor. Et scient qꝛ ego dñs locutus sum in zelo meo:cú impleuero oém indignationé meam in eis. Et dabo te in desertú & in opprobrium gentib⁹ que in circuitu tuo sunt:in conspectu ois pretereúntis. Et eris opprobrium & blasphemia exéplú & stupor in gétib⁹ q in circuitu tuo sunt:cú fecero in te iudicia in furore & in idignatióe & in increpationib⁹ ire. + q ego dñs locut⁹ sum. qñ mise-

Alis non hz + in · Isa.2.c.9. 1 q.1.ca. esta. · B · Nu.14.f. · alis + creti · al. + alterum · alis + auenam · C · alis + humano · alis + Et dixit · Isra.20.g · alis + ba ba ha · alis + Ah ah · D · Infra.5.b c.14.d. · al nó hz + suum · A

al. nó hz + pr · alis + confusionis · alis + nó dabo · alis + eo, vel ea · alis + ex syon · B · C · al + ideo · D · Alis non hz + in

ro sagittas famis pessimas + que erunt mor-tifere: quas mittam vt disperdam vos. Et famem congregabo super vos: et conteram + in vobis baculum panis: et immittam in vos famem et bestias pessimas vsque ad internitionem. Et pestilentia et sanguis transibunt per te: et gladium inducam super te. Ego dominus locutus sum.

¶ Cap. Sm. ¶ Propter peccatum idolatrie ostendit populum plagis percussum. Cap. vi.

Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis pone faciem tuam ad montes israel: et prophetabis ad eas et dices. Montes israel audite verbum domini dei. Hec dicit dominus deus montibus et collibus rupibus et vallibus. Ecce ego inducam super vos gladium: et disperdam excelsa vestra et demoliar aras vestras: et confringentur simulacra vestra: et deijciam interfectos vestros ante idola vestra. Et dabo cadauera filiorum israel ante faciem simulacrorum vestrorum. Et dispergam ossa vestra circa aras vestras in omnibus habitationibus vestris. Urbes deserte erunt: et excelsa demolientur et dissipabuntur: et interibunt are vestre et confringentur: et cessabunt idola vestra: et conterentur delubra vestra et delebuntur opera vestra: et cadet interfectus in medio vestri: et scietis quia ego + sum dominus. Et relinquam in vobis eos qui fugerint gladium in gentibus: cum dispersero vos in terris et recordabuntur mei liberati vestri in gentibus ad quas captiui ducti sunt: quia contriui cor eorum fornicans et recedens a me: et oculos eorum fornicantes post idola sua: et displicebunt sibimet super malis que fecerant in vniuersis abominationibus illis: et scient + quia ego dominus non frustra locutus sum vt facerem eis malum hoc. Hec dicit dominus deus. Percute + manum tuam et allide pedem tuum: et dic heu ad omnes abominationes malorum domus israel: + quia gladio fame et peste ruituri sunt. Qui longe est peste morietur: qui autem prope gladio corruet: et qui relictus fuerit et obsessus fame morietur. Et + complebo indignationem meam in eis: et scietis quia ego dominus: cum fuerint interfecti vestri in medio idolorum vestrorum in circuitu ararum vestrarum in omni colle excelso: et in cunctis summitatibus montium: et subtus omne lignum nemorosum: et + subtus vniuersam quercum frondosam + locum vbi + ascenderunt thura redolentia vniuersis idolis suis. Et extendam manum meam super eos: et faciam terram eorum desolatam et destitutam a deserto deblata in omnibus habitationibus eorum: et scient quia ego dominus.

¶ Cap. Sm. ¶ De instanti et longa captiuitate et causa eiusdem: populus non exiliis precipit diuitias longe post fugam. Cap. vij.

Et factus est sermo domini ad me dicens. Et tu fili hominis: hec dicit dominus deus terre israel. Finis venit: venit finis super quattuor plagas terre. Nunc finis super te: et immittam furorem meum in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas. Et ponam contra te omnes abominationes tuas. Et non parcet oculus meus super te: et non miserebor: sed vias tuas ponam super te: et abominationes tue in medio tui erunt: et scietis quia ego dominus deus. Afflictio vna afflictio ecce venit. Finis venit: venit finis. + Euigilauit aduersum te: ecce venit. Uenit + contritio super te qui habitas in terra. Uenit tempus: prope est dies occisionis et non glorie montium. Nunc de propinquo effundam iram meam super te: et complebo furorem meum in te. Et iudicabo te secundum vias tuas: et imponam tibi omnia scelera tua. Et non parcet oculus meus nec miserebor: sed vias tuas imponam tibi: et abominationes tue in medio tui erunt: et scietis quia ego sum dominus percutiens. Ecce dies: ecce venit. Egressa est + contritio. Floruit virga: germinauit superbia: iniquitas surrexit in virga impietatis. Non ex eis: et non ex populo: neque ex sonitu eorum: et non erit requies + in eis. Uenit tempus: appropinquauit dies. Qui emit non letetur: et qui vendit non lugeat: quia ira super omnem populum eius: quia qui vendit: ad id quod vendidit non reuertetur: et adhuc in viuentibus vita eorum. Uisio enim ad omnem multitudinem eius non regredietur: et vir in iniquitate vite sue non confortabitur. Canite tuba: preparentur omnes: et non est qui vadat ad prelium. Ira enim mea super vniuersum populum eius. Gladius foris: pestis et fames intrinsecus. Qui in agro est gladio morietur: et qui in ciuitate pestilentia et fame deuorabuntur: et saluabuntur qui fugerint ex eis. Et erunt in montibus quasi columbe conuallium omnes trepidi: vnusquisque in iniquitate sua. Omnes manus dissoluentur: et omnia genua fluent aquis. Et accingent se ciliciis: et operiet eos formido: et in omni facie confusio et in vniuersis capitibus eorum caluicium. Argentum eorum foris proijcietur et aurum eorum

Marginalia (left): al. non habet + que / al. + in eis / Supra. 4. d. / Infra. 14. d / Alias non habet + in / A / Infra. 36. a. / B / al. non habet + sum / C / alias + quoniam / al. + manu tua. / alias + qui / alias + impleto / D / al. + subter / al. + idest / al. + accenderunt

Marginalia (right): A / Infra eo. / Infra. 9. b. / al. + euigilabit / B / Infra eo. / alias + contractio / C / alias + contractio / Alias non habet + in / D / E / Esa. 15. c. Soph. i. d.

sterquilinium erit. Argentum eorum et aurum eorum non valebit liberare eos: in die F furoris domini. Animam suam non saturabunt: et ventres eorum non implebuntur: quia scandalum iniquitatis eorum factum est: et ornamentum monilium suorum in superbiam posuerunt: et imagines abominationum suarum et simulacrorum fecerunt ex eo. Propter hoc dedi eis illud in immunditiam: et dabo illud in manus alienorum ad diripiendum: et impiis terre in predam et contaminabunt illud. Et avertam faciem meam ab eis et violabunt arcanum meum: et introibunt in illud emissarii et contaminabunt illud. Fac conclusionem quoniam terra plena est iudicio sanguinum et civitas plena iniquitate. Et adducam pessimos de gentibus et possidebunt domos eorum. Et quiescere faciam superbiam potentium: et possidebunt G sanctuaria eorum. Angustia superveniente requirent pacem: et non erit. Conturbatio super conturbationem veniet: et auditus super auditum. + Et querent visionem de propheta: et lex peribit a sacerdote: et consilium a senioribus. Rex lugebit: et principes induentur merore: et manus populi terre conturbabuntur. Secundum viam eorum faciam eis et secundum iudicium eorum iudicabo eos: et scient quia ego sum dominus.

al. + erit

¶ Cap. Sum. ¶ De apparitione similitudinis dei: de pariete effosso: de viris tenentibus thuribulum: et ad portam solis adorantibus: et de applicantibus ramum ad nares suas. Cap. viii.

A Et factum est in anno sexto: in sexto mense in quinta mensis: ego sedebam in domo mea: et senes iuda sedebant coram me. Et cecidit ibi super me manus domini dei. Et vidi et ecce similitudo quasi aspectus ignis. Ab aspectu lumborum eius et deorsum ignis: et a lumbis eius et sursum quasi aspectus splendoris: ut visio electri. Et emissa similitudo B manus apprehendit me in cincinno capitis mei: et elevavit me spiritus inter celum et terram: et adduxit me in hierusalem in visione dei iuxta ostium interius: quod respiciebat ad aquilonem: ubi erat statutum idolum zeli ad provocandum emulationem. Et ecce ibi gloria dei israel secundum visionem quam videram in campo: et dixit ad me. Fili hominis leva oculos tuos ad viam aquilonis. Et levavi oculos meos ad viam aquilonis: et ecce ab aquilone porte altaris idolum C zeli in ipso introitu. Et dixit ad me. Fili hominis: putas ne vides tu quid isti faciunt abominationes magnas quas domus israel facit hic: ut procul recedam a sanctuario meo? Et adhuc conversus videbis abominationes maiores. Et introduxit me ad ostium atrii. Et vidi: et ecce foramen unum in pariete. Et dixit ad me. Fili hominis fode D parietem. Et cum fodissem parietem apparuit ostium unum: et dixit ad me. Ingredere et vide abominationes pessimas: quas isti faciunt hic. Et ingressus vidi: et ecce omnis similitudo reptilium et animalium abominatio: et universa idola domus israel depicta erant in pariete: in circuitu per totum. Et septuaginta viri de senioribus domus israel: et iechonias filius saphan stabat in medio eorum stantium ante picturas: et unusquisque habebat thuribulum in manu sua: et vapor nebule de thure consurgebat. Et dixit ad me. Certe vides fili hominis que seniores domus israel faciunt in tenebris unusquisque in abscondito + cubilis sui. Dicunt enim. Non videt dominus nos. Dereliquit dominus terram. Et dixit ad me. Adhuc conversus videbis abominationes maiores: quas isti faciunt. Et introduxit me per ostium porte domus domini quod respiciebat ad aquilonem. Et E ecce ibi mulieres sedebant plangentes adonidem. Et dixit ad me. Certe vidisti fili hominis. Adhuc conversus videbis abominationes maiores his. Et introduxit me in atrium domus domini interius. Et ecce in ostio templi domini inter vestibulum et altare quasi viginti quinque viri dorsa habentes contra templum domini: et facies ad orientem: et adorabant ad ortum solis. Et dixit ad me. Certe vidisti fili F hominis. Numquid leve est hoc domui iuda: ut facerent abominationes istas quas fecerunt hic: quia replentes terram iniquitate conversi sunt ad irritandum me? Et ecce applicant ramum ad nares suas. Ergo et ego faciam in furore + non parcet oculus meus nec miserebor: et cum clamaverint ad aures meas voce magna non exaudiam eos.

al. + cubiculi

al. + ...

¶ Capituli Summarium. ¶ De sex viris missis ad vastationem populi: de viro lineis induto et atramentario: de signo thau: quo signati liberabantur. Cap. ix.

A Et clamavit in auribus meis voce magna dicens. Appropinquaverunt visitationes urbis: et + unusquisque vas interfectionis habet in manu sua. Et ecce sex

al. + vas uniuscuiusque

viri veniebant de via porte superioris, que respicit ad aquilonem: et uniuscuiusque vas interitus in manu eius. Vir quoque unus in medio eorum vestitus + erat lineis: et atramentarium scriptoris ad renes eius. Et ingressi sunt et steterunt iuxta altare + eneum: et gloria domini israel assumpta est de cherub que erat super eum ad limen domus. Et vocavit virum qui indutus erat lineis: et atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis. Et dixit dominus ad eum. Transi per mediam civitatem in medio hierusalem: et signa thau super + frontes virorum gementium et dolentium super cunctis abominationibus que fiunt in medio eius. Et illis dixit audiente me. Transite per civitatem sequentes eum: et percutite. Non parcat oculus vester: neque misereamini. Senem + adolescentulum et virginem parvulum et mulieres interficite usque ad internitionem. Omnem autem super quem videritis thau ne occidatis: et a sanctuario meo incipite. Ceperunt ergo a viris senioribus qui erant ante faciem domus. Et dixit ad eos. Contaminate domum: et implete atria interfectis. Egredimini. Et egressi sunt: et percutiebant eos qui erant in civitate. Et cede completa remansi ego: ruique super faciem meam: et clamans aio. Heu. heu. heu: domine deus. Ergo ne + disperdes omnes reliquias israel effundens furorem tuum super hierusalem? Et dixit ad me. Iniquitas domus israel et iuda magna est nimis valde: et repleta est terra sanguinibus: et civitas repleta est aversione. Dixerunt enim. Dereliquit dominus terram: et dominus non videt. Igitur et meus non parcet oculus neque miserebor. Vias eorum super caput eorum reddam. Et ecce vir qui erat indutus lineis qui habebat atramentarium in dorso suo respondit verbum dicens. Feci sicut precepisti mihi.

Ca. Sum. De viro qui accepit carbones de medio rotarum et cherubin: et repetitio predicte visionis dei et cherubin et quattuor rotarum. Cap. x.

Et vidi: et ecce in firmamento quod erat super caput cherubim quasi lapis sapphyrus: et quasi species similitudinis solij apparuit super ea. Et dixit ad virum qui indutus erat lineis: et ait. Ingredere in medio rotarum que sunt subtus cherubim et imple manum tuam prunis ignis que sunt inter cherubin: et effunde super civitatem. Ingressusque est in conspectu meo. Cherubim autem stabant a dextris domus cum ingrederetur vir: et nubes impleuit atrium interius. Et elevata est gloria domini desuper + cherub ad limen domus: et repleta est domus nube: et atrium repletum est splendore glorie domini: et sonitus alarum cherubim audiebatur usque ad atrium exterius: quasi vox dei omnipotentis loquentis. Cumque precepisset viro qui indutus erat lineis dicens: sume ignem de medio rotarum que sunt inter cherubim: ingressus ille stetit iuxta rotam. Et extendit cherub manum de medio cherubim ad ignem qui erat inter cherubim: et sumpsit et dedit in manus eius qui indutus erat lineis. Qui accipiens egressus est. Et apparuit in cherubim similitudo manus hominis subtus pennas eorum. Et vidi: et ecce quattuor rote iuxta cherubim. Rota una iuxta cherub unum: et rota alia iuxta cherub + unum. Species autem rotarum erat quasi visio lapidis chrysoliti et aspectus earum similitudo una quattuor: quasi sit rota in medio rote. Cumque ambularent: in quattuor partes gradiebantur: et non revertebantur ambulantes: sed ad locum ad quem ire declinabat que prima erat sequebantur et cetere: nec revertebantur. Et omne corpus earum et colla et manus et penne et circuli pleni erant oculis in circuitu quattuor rotarum: et rotas istas vocavit volubiles audiente me. Quattuor autem facies habebat unum. Facies una facies cherub: et facies secunda facies hominis: et in tertio facies leonis: et in quarto facies aquile. Et elevata sunt cherubim ipsum est animal quod videram iuxta flumen chobar. Cumque ambularent cherubim: ibant pariter et rote iuxta ea: et cum elevarent cherubim alas suas ut exaltarentur de terra: non residebant rote sed et ipse iuxta erant. Stantibus illis stabant: et cum elevatis elevabantur. Spiritus enim vite erat in eis. Et egressa est gloria domini a limine templi: et stetit super cherubim. Et elevantia cherubim alas suas: + exaltata sunt a terra coram me: et illis egredientibus: rote quoque subsecute sunt. Et stetit in introitu porte domus domini orientalis: et gloria dei israel erat super eos. Ipsum est animal quod vidi subter deum israel iuxta fluvium chobar: et intellexi quod cherubin essent. Quattuor + per quattuor vultus uni: et quattuor ale uni: et similitudo manus hominis sub alis eorum. Et similitudo + vultuum eorum ipsi vultus quos videram iuxta fluvium chobar: et intuitus eorum et impetus singulorum ante faciem suam ingredi.

Ca. Sum. De xxv. viris de captivitate

Marginalia (left): al. non habet + erat; al. + eneum; B; F; Sup. ca. 4. de. l. xi. c. ec ecclesiastici in glo.; al. + frontem 23. q. 4. c. non pot.; Sup. 7. a Judith 2. b.; al. + adolescentem. vi. 50. c. et purgabit; E; al. + disperdas; D; A; al. + eam.

Marginalia (right): al. + cherubim; B; al. + alterum; C; D; al. + et; al. non habet per quattuor; al. + vultus.

cijcioruz: hi ipsi erāt carnes ⁊ israel lebes de morte Pheltie: de dispersione ppli: de cōgregatione dispersorum: ⁊ consolatione transmigrationis. Cap.xi.

A Et eleuauit me spiritus ⁊ introduxit me ad portaz domus domini orientalem: que respicit ad solis ortum. Et ecce in introitu porte viginti quinqz viri. Et vidi in medio eorum + Jechoniam filiuz Azur ⁊ Pheltiam filium Banaie principes populi: dixitqz ad me. Fili hominis hi sunt viri qui cogitant iniquitatem: ⁊ tractant consilium pessimum in vrbe ista dicentes. Nōne dudū edificate sunt domꝰ? Hec est lebes: nos autem carnes. Jdcirco vaticinare de his: vaticinare fili hominis. Et irruit in me spūs dñi: ⁊ dixit ad me. Loqre. Hec dicit dñs. Sic locuti estis domꝰ israel: ⁊ cogitationes cordis vestri ego noui. Plurimos occidistis in vrbe hac: ⁊ impleistis vias eius interfectis. Propterea hec dicit dñs. Interfecti vestri quos posuistis in medio eiꝰ hi sūt carnes: ⁊ hec est lebes: ⁊ educā vos in medio eius. Gladiū metuistis: ⁊ gladiū inducaz super vos dicit dñs deus: ⁊ eijciam vos de medio eiꝰ. B Daboqz vos in manu hostium: ⁊ faciā in vobis iudicia. Gladio cadetis. Jn finibus isrl' iudicabo vos: et scietis qz ego dñs. Hec non erit vobis in lebetem: et vos nō eritis in medio eius in carnes. Jn finibꝰ isrl' iudicabo vos: ⁊ scietis qz ego dominꝰ. qz in pceptis meis nō ambulastis: ⁊ iudicia mea nō fecistis: sed iuxta iudicia gētiū q̄ in circuitu vestro sunt: estis operati. Et factū est cū pphetarē: pheltias filius Banaie mortuus est. Et cecidi in faciem meaz C clamās voce magna. Et dixi. Heu: heu: heu: dñe deus cōsummationez tu facis reliquarum israel. Et factū est verbum dñi ad me dicens. Fili hoīs fratres tui +: viri propinqui tui ⁊ oīs domus israel: vniuersi qbus dixerūt habitatores hierusalē: longe recedite a dño: nob data est terra in possessionē: ppterea hec dicit dñs deꝰ. Qz longe feci eos in gētibꝰ: ⁊ qz dispersi eos in terris: ero eis in sanctificationem modicā in terris ad quas venerūt. Propterea loquere. Hec dicit dominus deus. Congregabo vos de pplis ⁊ adunabo de terris in qbus dispersi estis: daboqz vobis humum israel: ⁊ ingredient illuc: et auferent oēs offensiones cunctasqz abominationes eiꝰ de illa. Et dabo eis cor vnū et spiritū nouū tribuam in visceribus eorū. Et auferam cor lapideū de carne eorū: ⁊ dabo eis cor carneū vt in pceptis meis ambulēt: ⁊ iudicia mea custodiat faciātqz ea: ⁊ sint mihi in populuz: et ego sim eis in deū. Quorū aūt cor post offendicula ⁊ abominatiōes suas + ambulat: horū + vias in capite suo ponā: dicit dominus deus. Et eleuauerunt cherubim alas suas ⁊ rote cū eis ⁊ glia dei israel erat sup eos. Et ascendit glia dñi de medio ciuitatis: stetitqz super montem q est ad orientem vrbis. Et spūs leuauit me adduxitqz in chaldeaz ad trāsmigrationē in visionē in spū dei. Et sublata ē a me visio quā viderā. Et locutꝰ sū ad trāsmigrationē oīa vba dñi q̄ ostenderat mihi.

¶ Ca. Sum. ¶ Prebat exemplo Ezechiel angustiam obsidionis hierusalem: et instantiam obsidionis. Cap.xij.

A Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis: in medio domꝰ exasperantis tu habitas: q oculos habēt ad videndum ⁊ non vident: et aures ad audiendum ⁊ non audiunt: qz domus exasperans est. Tu ergo fili hoīs fac tibi vasa transmigrationis: et transmigrabis per diem coram eis. Transmigrabis autē de loco tuo ad locum alterum in conspectu eorū: si forte aspiciant qz domus exasperās est. Et efferes foras vasa tua quasi vasa trāsmigrantis per diem in conspectu eorum. B Tu autē egredieris vespere coram eis: sicut egreditur migrans ante oculos eoꝝ. Perfode tibi parietē: ⁊ egredieris p eum in cōspectu eoꝝ. Jn humeris + portaberis: in caligie + efferēris. Faciē tuā velabis ⁊ nō videbis terrā: qz portentū dedi te domui isrl'. Feci ergo sic̄ pceperat mihi dñs. Uasa mea pduxi q̄si vasa trāsmigrantis per diez ⁊ vespere pfodi mihi parietez manu: ⁊ in caligine egressus sū: ⁊ in humeris + portatꝰ in conspectu eorum. C Et factus est sermo dñi + mane ad me dicēs. Fili hoīs: nunqd nō dixerunt ad te domus isrl': domus exasperans qd tu facis? Dic ad eos. Hec dicit dominus deꝰ. Super + ducē onus istud q est in hierlm: ⁊ sup omnē domū israel que est in medio eoꝝ. Dic ergo portentū vestrum. Quō feci: sic fiet illi. Jn trāsmigrationē ⁊ in captiuitatē ibūt: ⁊ + duxq ē in medio eoꝝ in humeris portabitur: in caligie egredietur. Parietē + pfodiēt vt educāt eū: facies eius operiet;

al's + hic Jezoniam

al's geminat + fratres tui

B isra.16. f.

al's + ambulabat.

al. + viā

al's + portabis

al's + effugies

al's + portaui

al. nō hz + mane

al's + nunquid dixerunt

al's + principem

al's + princeps.

al's + effodient

vt nõ videat + oculo terrã. Et extẽdã rhete meũ sup eũ: ⁊ capief ĩ sagena mea. Et adducã eũ ĩ babylonẽ in terrã chaldeoꝝ: ⁊ ip sã nõ videbit: ibiq́ʒ moriet: ⁊ oẽs q circa eũ sunt. Presidiũ eius ⁊ agmina eius disp gã in oẽm ventũ: ⁊ gladiũ euaginabo post eos. Et sciẽt q̃ ego dñs: qñ dispergo illos in gẽtib⁹: ⁊ dissẽminauero eos in + terris. Et relinquã ex eis viros paucos a gladio ⁊ fame ⁊ pestilẽtia: vt narrent oĩa scelera eorũ in gẽtib⁹ ad q̃s ingredient. Et sciẽt q2 ego dominus. Et factus ẽ sermo dñi ad me dicens. Fili hoĩs: panem tuum in conturbatione comede: sʒ ⁊ aquam tuã in festinatione ⁊ merore: bibe: ⁊ dices ad pplʒ terre. Hec dicit dñs deus ad eos q habitãt in hierusalẽ in terra israel. Panẽ suũ in + solitudine comedẽt ⁊ aquã suã in desolatione bibent: vt desoletur terra a multitudine sua propter iniqtates omniũ q habitant ĩ ea: ⁊ ciuitates que nunc habitant desolate erunt terraq́ʒ deserta. Et scietis q2 ego dominus. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hoĩs quod est prouerbiũ istud ĩ terra isrl dicẽtium: in longum differẽt dies ⁊ peribit oĩs visio? Ideo dic ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Quiescere faciam puerbiũ istud: neq́ʒ vulgo dicet vltro in israel. + Et loq̃re ad eos q̃ appropinquauerint dies: ⁊ sermo omnis visionis. Non enim erit vltra omnis visio cassa: neq́ʒ diuinatio ambigua in medio filioꝝ isrl: q2 ego dñs loquar ⁊ quodcũq́ʒ locutus fuero verbum + fiet. Non prolongabitur amplius: sʒ diebus vestris domus exasperans loq̃r verbum: ⁊ faciam illud dicit dominus deus. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hoĩs: ecce domus israel dicẽtiũ. Uisio quã hic videt in dies multos: ⁊ in tpa longa iste prophetat. Propterea dic ad eos. Hec dicit dñs deus. Non plongabit vltra oĩs sermo meus. Uerbum quod locutus fuero complebitur: dicit dñs deus.

¶ Capituli Summarium. ¶ Sermo dei contra Pseudo prophetas decipientes populum domini. Cap. xiij.

Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis: vaticinare ad prophetas israel qui prophetant: ⁊ dices prophetantibus de corde suo. Audite verbum domini: hec dicit dñs deus. Ue prophetis insipientibus qui sequuntur spiritũ suũ ⁊ nihil vident. Quasi vulpes in + deserto prophete tui israel + erant. // Non ascendistis ex aduerso: neq́ʒ opposuistis murũ p domo isrl: vt staretis in plio in die domini. Uidẽt vana ⁊ diuinãt mẽdaciũ dicentes: ait dñs cũ dñs nõ miserit eos: ⁊ pseuerauerũt ɔfirmare sermonẽ. Nunqd nõ visionẽ cassã vidistis: ⁊ diuinationẽ mẽdacẽ locuti estis? Et dicitis ait dñs: cum ego nõ sĩ locut⁹. Propterea hec dicit dñs de⁹. Q2 locuti estis vana ⁊ vidistis mẽdaciũ: ideo ecce ego ad vos: ait dñs de⁹: ⁊ erit manus mea super prophetas q vident vana et diuinãt mẽdacium. In + ɔsilio ppli mei non erunt: in scriptura domus israel nõ scribent: nec ĩ terra isrl ĩgredient: ⁊ scietis q2 ego dñs deus. Eo q̃ deceperint populũ meũ dicẽtes: pax: pax: ⁊ non est pax: ⁊ ipse edificabat parietẽ: illi aũt liniebant eũ luto absq́ʒ paleis. Dic ad eos q liniũt absq́ʒ tẽperatura: q̃ casur⁹ sit. Erit eni imber inundans: ⁊ dabo lapides pgrandes ⁊ desup irruẽtes: ⁊ ventum procelle dissipantẽ. Siqdem. Ecce cecidit paries. Nunqd nõ dicet vobis vbi est litura quã linistis? Propterea hec dicit dñs de⁹. Et erũpere faciã spũ tẽpestatum in indignatiõe mea: ⁊ imber inundãs ĩ furore meo erit: ⁊ lapides grãdes in terra ĩ ɔsumptionẽ. Et destruã parietẽ quẽ linistis absq́ʒ tẽperamẽto: ⁊ adeq̃bo eũ terre: ⁊ reuelabit fundamẽtũ ei⁹ ⁊ cadet ⁊ consumet ĩ medio eius: ⁊ scietis q2 ego sũ dñs. Et complebo indignationẽ meam in pariete ⁊ ĩ his q liniũt eũ absq́ʒ tẽperamẽto: dicãq́ʒ vobis. Non est paries: ⁊ nõ sunt q liniunt eum. Prophete israel q prophetant ad hierlm ⁊ vidẽt ei visionẽ pacis: et nõ est pax: ait dñs deus. Et tu fili hoĩs pone faciẽ tuã cõtra + filias ppli tui + que pphetãt de corde suo: ⁊ vaticinare sup + eas ⁊ dic. Hec dicit dñs deus. Ue que consuunt puluillos sub oĩ cubito manus: ⁊ faciunt ceruicalia sub capite vniuerse etatis ad capiendas aĩas. Et cũ caperent aĩas ppli mei viuificabãt aĩas eoꝝ. Et violabãt me ad populũ meũ pp pugillũ hordei ⁊ + fragmen panis //: vt interficerẽt aĩas que nõ moriũtur: ⁊ viuificarent aĩas que nõ viuũt: mẽtiẽtes pplo meo credẽti mẽdacijs. + Propter hoc dicit dñs deus. Ecce ego ad puluillos vestros qbus vos capitis animas volantes: ⁊ dirumpam eos de brachijs vestris: et

Marginalia: al's + oculis; B; al's + terras; al'. nõ hʒ + in; al's + solitudine; F; 2 pe. 3. f.; al' + Sed; G; al's + et; H; al' deserti; al's hʒ + errant; al'. nõ hʒ + erant; // di. 43. ca. j. j. q. 7. Saluator; 7. q. j. c. Scitaris; B; al's + consilio; // dis. 46. cap. j.; C; al' + filios; al's + qui; al's + eos; al' + fragmentum; // 11. q. 3. c. plerũq́ʒ; D; al' + ppea

dimittam animas quas vos capitis aias ad volandum. Et dirumpam ceruicalia vestra: et liberabo populum meum de manu vestra: neq3 erunt vltra in manibus vris ad predandum. Et scietis quia ego domin⁹. Pro eo q merere fecistis cor iusti mendaciter quem ego non contristaui: et confortastis manus impij vt non reuerteret a via sua mala et viueret: ppterea vana nō videbitis et diuinationes non diuinabitis amplius: et eruam populum meum de manu vestra. Et scietis q ego dominus.

C Ca. Sũ. C Propter hominũ immũdicias nō predicat eis. et nec a prophetis nec a plagis liberantur. Cap. xiiij.

A Et venerunt ad me viri seniorum israel: et sederunt coram me. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis viri isti posuerunt immundicias suas in cordibus suis: et scandalum iniquitatis sue statuerunt contra faciem suam. Nunqd interrogatus respondebo eis? Propter hoc loquere eis: et dices ad eos.

B Hec dicit dominus deus. Homo homo de domo israel qui posuerunt immundicias suas in corde suo: et scandalum iniquitatis sue statuerit contra faciem suam: et venerit ad prophetam interrogans per eum me: ego dominus respondebo ei in multitudine immundiciarum suarum vt capiatur domus israel in corde suo quo recesserunt a me in cũctis idolis suis. Propterea dic ad domum israel. Hec dicit dominus deus. Conuertimini et recedite ab idolis vestris: et ab vniuersis contaminationibus vestris auertite facies vestras. Quia homo homo de domo israel: et de proselitis

C quicunq3 aduena fuerit i israel: si alienat⁹ fuerit a me et posuerit idola sua i corde suo et scandalum iniqtatis sue statuerit contra faciem suã: et venerit ad prophetã vt interroget per eum me: ego dominus respõdebo ei per me: et ponam faciem meam super hoiem illum: et faciam eum i exemplum et in prouerbiũ: et disperdã eũ de medio populi mei. Et scietis q ego dominus. Et pphta cum errauerit et locutus fuerit verbum: ego dñs + decepi prophetam illum. Et extẽdam manu3 meã super illum: et delebo eum de medio ppli mei isrl: et + portabunt iniqtatem suam. Iuxta iniqtatem

D interrogantis: sic iniqtas prophete erit: vt nō erret vltra domus isrl a me: neq3 polluat i vniuersis puaricationibus suis: s3 + sit mihi i ppłm et ego sim + eis in deu3: ait dominus exercituum. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hois terra cum peccauerit mihi vt preuaricetur preuaricans: extẽdam manum meam sup eam et conteram + virgã panis eius: et immitta3 i eam famẽ et iterficiam de ea hoiem et iumẽtum. Et si fuerint tres viri isti in medio ei⁹ noe daniel et iob: ipsi iustitia sua liberabunt animas suas: ait dñs exercituu3. Quod si et bestias pessimas induxero sup terram vt vastẽt eam: et fuerit i via eo q non sit ptrãsiẽs ,ppter bestias: tres viri isti + si fuerint in ea: viuo ego dicit dominus de⁹: q nec filios nec filias liberabunt: sed ipsi soli liberabuntur: terra autem desolabitur. Uel si gaudium induxero super terram illa3: et dixero gladio: transi per terram: et + in

F terfecero de ea hominem et iumentum: et tres viri isti fuerint in medio eius: viuo ego dicit dominus deus: non liberabunt filios nec filias sed ipsi soli liberabuntur. Si autem et pestilentiam immisero super terram illam: et effudero indignationẽ meam super eam in sanguine: vt auferam ex ea hoiem et iumentũ: et noe daniel et Iob fuerint + i medio ei⁹: viuo ego dicit dominus deus q filiũ et filiam non liberabũt: s3 ipsi iustitia sua liberabũt aias suas. Quo

G niam hec dicit dominus: q et si q̃ttuor iudicia mea pessima gladium et famem ac bestias malas et pestilẽtiã imisero i hierl3 vt interficiam de ea hoiem et pecus: tamen relinquet i in ea saluatio educentium filios et filias. Ecce ipsi egredient ad vos et videbitis viam eo3: et adinuentiones eoru3: et cõsolabimini sup malo: qd iduxi in hierusalem in oibus que importaui super eam: et consolabunt + vos cũ videritis viam eo3 et adinuentiones eoru3: et cognoscetis q non frustra fecerim omnia que feci in ea: ait dominus deus.

C Ca. Sũ. C Sermo domini contra hierusalem vitem infructuosam. Cap. xv.

A Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis nemorum que sunt inter ligna siluarum? Nunquid tolletur de ea lignum vt fiat opus: aut fabricabit de ea paxillus vt dependeat in eo qd.

Ro. 14. Gal. 6. 023. q. 4. c. forte 11. q. 2. c. I psenti
als + sint
als + ei
sup. 4. d. et. 5. c.
als + firmamentum
E
als + qui
als + interficio.
als + in ea
als + sup
als + occipiam
als + portabit

tūq; vas? Ecce igni datū est in escã: vtrã-
q; parté eius cõsumpsit ignis: ⁊ medietas
ei⁹ redacta est in fauillas. Nūqd vtile erit
ad opus. ✝ Etiã cū esset integrū nõ erat
aptū ad opus: q̃to magis cū illud ignis de
uorauerit ⁊ cõbusserit: nihil ex eo fiet ope
ris. Propterea hec dicit dñs de⁹. Quemo
do lignum vitis inter ligna siluarū quod
dedi igni ad deuorãdū: sic tradã habitato-
res hierlm: ⁊ ponam facie; meam in eos.
De igne egredient: ⁊ ignis cõsumet eos. Et
scietis q; ego dominus cū posuero facie;
meam in eos: ⁊ dedero terram inuiam et
desolatam: eo q; preuaricatores extiterint:
dicit dominus deus.

[al. ✝ Et.]
[B]

℄ Capituli Sũmariũ. ℄ Cathalogus im
mundiciarū ⁊ iniqtatū hie. usalé ⁊ cor-
reptio qua reuocat ad salute scribitur: iu-
stificat dominus sodomã ⁊ samariam cõ-
paratione hierusalem. Cap. xvj.

Et factus est sermo domini ad me di-
cens. Fili hominis: notas fac hieru
salem abominationes suas: ⁊ dices. Hec di
cit dominus deus hierusalem. Radix tua
⁊ generatio tua de terra ✝ chanaan pater
tuus Ammoreus: ⁊ mater tua Cethea. Et
quando nata es in die ortus tui non est
precisus vmbilicus tuus: ⁊ aqua non es
lota in salutem: nec sale salita nec inuolu
ta pannis. Non pepercit super te oculus ✝
vt ✝ faceret tibi vnū de his misertus tui:
sed proiecta es super faciem terre in abie-
ctione anime tue: in die qua nata es. Trã-
siens autem per te: vidi te conculcari i san
guine tuo. Et dixi tibi cū esses in sangui-
ne tuo. Viue. Dixi inquã tibi in sanguine
tuo. Viue: multiplicatã quasi germé agri
dedi te: ⁊ multiplicata es: ⁊ grãdis effecta: ⁊
ingressa es ⁊ peruenisti ad mundū mulie-
bré. Vbera tua intumuerūt: ⁊ pilus tuus
germinauit: ⁊ eras nuda ⁊ cõfusione plena:
⁊ trãsiui p te ⁊ vidi te: ⁊ ecce tps tuū: tps
amantiū. Et expandi amictū meū super te:
⁊ operui ignominiã tuã. Et iuraui tibi et
ingressus sum pactū tecum: ait dñs deus.
Et facta es mihi: ⁊ laui te aq̃ ⁊ ✝ emūdaui
sanguiné tuū ex te. Et vnxi te oleo ⁊ vesti
ui te discoloribus: ⁊ calciaui te hyacintho. Et
cinxi te bysso: ⁊ indui te subtilib⁹: ⁊ orna-ui
te ornamēto. Et dedi armillas i manib⁹ tu
is: ⁊ torqué circa collū tuum: ⁊ dedi in au
ré sup os tuum: ⁊ circulos naribus tuis et

[B]
[als ✝ ca-
nanea
ĉ pr. di. 2.
c. si enim
in glo.
Infra eo.]
[al. ✝ tu⁹]
[al. ✝ me⁹]
[als ✝ face
rem]
[B]
[als ✝ mū
daui]

coroná decoris in capite tuo. Et ornata es
auro ⁊ argẽto: ⁊ vestita es bysso ⁊ polimi-
to ⁊ ✝ multis colorib⁹. Similã ⁊ mel et
oleū comedisti: ⁊ decora facta es vehemen
ter nimis. Et pfecisti in regnū: ⁊ egressū
est nomé tuū in gétes pp spẽ; tuã: q; p-
fecta eras in decore meo qué posueram sup
te: dicit dñs de⁹. Et habẽs fiduciã in pul-
chritudine tua fornicata es in noie tuo: ⁊
⁊ exposuisti fornicationé tuã omni tran-
seūti: vt eius fieres. Et sumens vestimẽtis
meis fecisti tibi excelsa hincinde cõsuta: et
fornicata es sup eis: sicut no est factū neq;
futurū est. Et tulisti vasa decoris tui de au
ro meo ⁊ ✝ argẽto meo que dedi tibi: ⁊ fe
cisti tibi imagines masculinas ⁊ fornica-
ta es in eis: ⁊ sūpsisti vestimẽta ✝ tua mul
ticoloria: ⁊ ✝ operuisti illas. Et oleū meū ⁊
thimiama meū posuisti corã eis: ⁊ pane;
meū qué dedi tibi similã ⁊ oleū ⁊ mel q-
bus enutriui te posuisti ✝ in cõspectu eorū
in odoré suauitatis. Et factum est: ait dñs
de⁹: ⁊ tulisti filios tuos ⁊ filias tuas q̃s ge-
nerasti mihi: ⁊ immolasti eis ad deuorãdū.
Nūqd parua est fornicatio tua. Immola-
sti filios meos: ⁊ dedisti illos cõsecrans eis.
Et post oẽs abominatiões tuas ⁊ fornica
tiones: non es recordata die; adolescẽtie
tue: qñ eras nuda ⁊ cõfusione plena: cõcul-
cata in sanguine tuo. Et accidit post oẽm
maliciã tuã: ve ve tibi: ait dñs de⁹. Et edifi
casti tibi lupanar ⁊ fecisti tibi pstibulū in
cunctis plateis. Ad oẽ caput vie edificasti
signū pstitutionis tue: ⁊ abominabilé fe
cisti decoré tuū. Et diuisisti pedes tuos oi
trãseūti ⁊ multiplicasti oẽs fornicatiões
tuas. Et fornicata es cū filiis egypti vici-
nis tuis magnarū carniū: ⁊ multiplicasti
fornicationé tuã ad irritãdū me. Ecce ego
✝ extendã manū meã sup te: ⁊ auferã ✝
iustificationé tuã. Et dabo te in ✝ animas
odientiū te filiarū palestinarū: q̃ erubescūt in
via tua scelerata. Et fornicata es in filiis as
syriorū: eo q; necdū fueris expleta. Et post-
q̃; fornicata es nec sic es ✝ satiata: ⁊ mul-
tiplicasti fornicationé tuã in terra chana
an cū chaldeis: ⁊ nec sic satiata es. In quo
mūdabo cor tuū: ait dñs de⁹: cū facias oia
hec opa mulieris meretricis ⁊ procacis:
q; fabricasti lupanar tuū in capite ois vie
⁊ excelsum tuū fecisti in omni platea. Nec
facta es quasi ✝ meretrix fastidio augens

[al. ✝ mul-
ticolori-
bus]
[al. ✝ atq;]
[C]
[al. ✝ mea]
[al. ✝ vesti
ta es eis]
[als ✝ co-
rã eis]
[de cõse. di.
5. c. nūq̃
in fi.]
[D]
[al. ✝ exté
di]
[al. ✝ sue
tuum]
[als ✝ ani
mis]
[als ✝ se-
data]
[al. ✝ mu
lieres fa-
stidiosa]

fecisti: sʒ q̃si mulier adultera que sup virũ suũ inducit alienos. Oĩb⁹ meretricib⁹ dantur mercedes: tu aũt dedisti mercedes cũctis amatorib⁹ tuis ⁊ dona donabas eis: vt intrarẽt ad te vndiq; ad fornicãdũ tecũ. Factũq; est in te ꝯ̃ ꝯsuetudinẽ mulierũ in fornicatiõib⁹ tuis: ⁊ post te non erit fornicatio. In eo. n. q̃ dedisti mercedes: et mercedes nõ accepisti: factũ est in te ꝯ̃riũ. Propterea meretrix audi verbũ dñi. Hec dicit dñs de⁹. Q2 effusũ est es tuũ: ⁊ reuelata est ignominia tua in fornicationib⁹ tuis sup amatores tuos: ⁊ sup idola abominationũ tuaꝝ in sanguie filioꝝ tuorũ quos dedisti eis: ecce ego ꝯgregabo omnes amatores tuos q̃b⁹ cõmixta es ⁊ oẽs quos dilexisti cũ vniuersis quos oderas. Et cõgregabo eos sup te vndiq; ⁊ nudabo ignominiã tuã corã eis: ⁊ videbũt oẽs turpitudinẽ tuã: ⁊ iudicabo te iudicijs adulterarũ ⁊ effundẽtiũ sanguinẽ. Et dabo te in sanguinẽ furoris ⁊ zeli: ⁊ dabo te in manus eoꝝ. Et destruẽt lupanar tuũ: ⁊ demolientur prostibulũ tuũ. Et denudabũt te vestimẽtis tuis: ⁊ auferẽt vasa decoris tui: ⁊ derelinquẽt te nudã plenãq; ignominia: ⁊ adducẽt sup te multitudinẽ. Et lapidabũt te lapidib⁹: ⁊ trucidabunt te gladijs suis. Et cõburẽt domos tuas igni: ⁊ facient in te iudicia in oculis mulierũ plurimarũ. Et desines fornicari: ⁊ mercedes vltra nõ dabis. Et requiescet indignatio mea i te: ⁊ auferet zelus me⁹ a te ⁊ quiescã nec irascar ãpli⁹: eo q̃ nõ fueris recordata dieꝝ adolescẽtie tue: ⁊ ꝓuocasti me i oĩb⁹ his. Quapropter ⁊ ego vias tuas i capite tuo dedi: ait dñs de⁹: ⁊ nõ feci iuxta scelera tua i oĩbus abominatiõib⁹ tuis. Ecce oĩs q̃ dicit vulgo ꝓuerbiũ: i te assumet illd̃ dicẽs. Sicut mr̃: ita ⁊ filia ei⁹. Filia mr̃is tue es tu q̃ ꝓiecit viꝝ suũ: ⁊ filios suos ⁊ soror sororũ tuaꝝ: que ꝓiecerũt viros suos ⁊ filios suos. Mater vestra cethea: ⁊ pr̃ vester amorre⁹. Et soror tua maior samaria: ipsa ⁊ filie ei⁹ que habitãt ad sinistram tuã. Soror aũt tua minor te: q̃ habitat a dextris tuis sodoma ⁊ filie ei⁹. Sʒ nec in vijs earũ ambulasti: neq; sm̃ scelera earũ fecisti. + Paulũ minus pene sceleratiora fecisti illis: i oĩbus vijs tuis. Uiuo ego dicit dñs de⁹: q2 nõ fecit sodoma soror tua ipa ⁊ filie ei⁹ sicut fecisti tu ⁊ filie tue. Ecce hec fuit iniquitas sodome sororis tue: supbia saturitas panis ⁊ abũdantia ⁊ ociũ ipsius ⁊ filiarũ eius: ⁊ manũ egeno ⁊ pauperi nõ porrigebant: ⁊ eleuate sunt ⁊ fecerũt abominationes corã me: ⁊ abstuli eas sicut vidisti. Et samaria dimidiũ peccatorum tuoꝝ nõ peccauit: sed vicisti + eas scelerib⁹ tuis: ⁊ iustificasti sorores tuas in oĩb⁹ abominationibus tuis q̃s operata es. Ergo ⁊ tu porta cõfusionẽ tuã: q̃ vicisti sorores tuas peccatis tuis sceleratius agẽs ab eis. Iustificate sũt enĩ a te. Ergo ⁊ tu ꝯfundere ⁊ porta ignominiã tuã: q̃ iustificasti sorores tuas. Et ꝯuertã restituẽs eas + cõuersiõe sodomorũ cũ filiab⁹ suis: ⁊ cõuersione samarie ⁊ + filiarũ eius. Et cõuertã reuersionẽ tuã in medio eaꝝ: vt portes ignominiã tuã: ⁊ cõfundaris in oĩb⁹ que fecisti consolãs eas. Et soror tua sodoma ⁊ filie eius reuertẽtur ad antiq̃tatẽ suã: ⁊ samaria ⁊ filie ei⁹ reuertentur ad antiquitatẽ suam: ⁊ tu ⁊ filie tue reuertemini ad antiquitatẽ vestram. Non fuit autem sodoma soror tua audita in ore tuo in die supbie tue: antequã reuelaret malicia tua: sicut hoc tẽpore in opprobriũ filiarũ syrie ⁊ cũctarum in circuitu tuo filiaꝝ palestinarũ que ambiunt te ꝑ gyrũ. Scelus tuũ ⁊ ignominiã tuã tu portasti: ait dñs deus. Q2 hec dicit dñs deus. Et faciã tibi sicut despexisti iuramentum vt irritũ faceres pactũ: ⁊ recordabor ego pacti mei tecum in dieb⁹ adolescẽtie tue: ⁊ suscitabo tibi pactũ sempiternũ. Et recordaberis viarũ tuarũ: ⁊ cõfunderis cũ receperis sorores tuas te maiores cũ minorib⁹ tuis. Et dabo eas tibi in filias: sʒ nõ ex pacto tuo: ⁊ suscitabo ego pactũ meũ tecũ. Et scies q2 ego dñs vt recorderis ⁊ confundaris ⁊ nõ sit tibi vltra aperire os pre ꝯfusiõe tua: cũ placatus tibi fuero in oĩbus que fecisti: ait dñs deus.

¶ Ca. xvij. ¶ Joachim in babylone captiuo sedechia ⁊ hierusalem datur in manibus nabuchodonosor: ⁊ ꝓphetia d̃ christo ponitur. Cap. xvij.

Et factũ est sermo domini ad me dicens. Fili hominis: propone enigma: ⁊ narra parabolam ad domum israel ⁊ dices. Hec dicit dominus deus. Aquila grandis magnarum alarum longo mẽbroꝝ ductu plena plumis ⁊ varietate venit ad libanum: ⁊ tulit medullam cedri.

E — 4. re. 25. b. — F — sup̄ eo. — al's + pu fillum. — Ge. 19. f. — al's + eã. i. q. i. c. nõne. — Di. 50. c. dño. — al's + cõuersiõe — al's + reuersiõe. — al's + filiorum. — Di. 50. ca. dño. — G — A

Sũmitatem frondiũ eius auulsit ⁊ trãsportauit eã in terrã chanaan: i vrbe + negociatoꝝ posuit illã. Et tulit de semine terre ⁊ posuit illud i terra ꝓ semine: vt firmaret radicẽ sup aquas multas. In supficie posuit illud. Cũq3 germinasset creuit in vineã latiorẽ: humili statura: respiciẽtib⁹ ramis eius ad eã ⁊ radices ei⁹ sub illa erãt. Facta est ergo vinea ⁊ fructificauit in palmites ⁊ emisit ꝓpagines. Et facta ẽ aq̃la altera grãdis: magnis alis: multisq3 plumis. Et ecce vinea ista q̃si mittẽs radices suas ad eã palmites suos extẽdit ad illã vt irrigaret eã de areolis germinis sui. In terra bona sup aq̃s multas plãtata ẽ: vt faciat frondes ⁊ portet fructũ: vt sit in vineã grãdẽ. Dic. hec dicit dñs de⁹. Ergo ne ꝓsperabit? Nõne radices ei⁹ euellet: ⁊ + fruct⁹ eius distringet ⁊ siccabit oẽs palmites germinis eius ⁊ arescet: ⁊ nõ ĩ in brachio grãdi neq3 in populo multo vt euelleret eã radicitus? Ecce plãtata ẽ. Ergo ne ꝓspabit? Nõne cũ tetigerit eã vent⁹ vrẽs siccabit: ⁊ i areis germinis sui arescet? Et factũ est verbũ dñi ad me dicẽs. Dic ad domũ exaspantẽ. Nescitis q̃d ista significẽt? Dic. Ecce + veniet rex babylõis in hierl'm: ⁊ assumet reges ⁊ ꝑncipes eius ⁊ adducet eos ad semetipsũ in babylonẽ: ⁊ tollet de semine regni: ferietq3 cũ eo fedus ⁊ ab eo accipiet iusiurãdũ. Sz ⁊ fortes terre tollet vt sit regnũ humile ⁊ nõ eleuet: sz custodiat pactũ eius: ⁊ seruet illud. Qui recedẽs ab eo misit nũcios ad egyptũ: vt daret sibi equos ⁊ ppłm multũ. Nũqd ꝓspabit vel ɔsequet salutẽ q fecit hec? Et q dissoluit pactũ nũqd effugiet? Uiuo ego dicit domin⁹: deus: q̃m in loco regis q ɔstituit eũ regẽ: cui⁹ fecit irritũ iuramẽtũ ⁊ soluit pactũ qđ hẽbat cũ eo in medio babylõis morief. Et nõ in exercitu grãdi neq3 in pplo multo faciet ɔ̃ eũ pharao preliũ in iactu aggeris: ⁊ in extructiõe vallorũ: vt interficiat aĩas multas. Spreuerat enim iuramẽtũ vt solueret fedus: ⁊ ecce dedit manũ suã. Et cũ oĩa hec fecerit nõ effugiet. Propterea hec dicit dñs de⁹. Uiuo: q̃m iuramẽtũ qđ spreuit ⁊ fedus qđ pũaricatus est ponã in caput eius. Et expãdã sup eũ rhete meũ: ⁊ cõprehẽdet in sagena mea: ⁊ adducã eũ in babylonẽ ⁊ iudicabo eũ ibi ĩ preuaricatione qua + despexit me ⁊ oẽs profugi ei⁹ cũ vniuerso agmine suo gladio cadent. Residui aũt in oẽs ventũ dispgẽtur: ⁊ scietis: q: ego dñs locut⁹ sũ. hec dicit dñs de⁹. Et sumã ego de medulla cedri sublimis ⁊ ponã de + vertice ramorũ ei⁹ tenez: + dispgã ⁊ plãtabo sup mõtẽ excelsũ ⁊ eminentẽ. In monte sublimi isrł plãtabo + illđ: ⁊ erũpet in germẽ ⁊ faciet fructũ: ⁊ erit i cedrũ magnã. Et habitabũt sub + ea oẽs volucres: ⁊ vniuersũ volatile sub vmbra frõdiũ ei⁹ nidificabit. Et sciẽt oĩa ligna regiõis: q: ego dñs humiliaui lignũ sublime: ⁊ exaltaui lignũ humile: ⁊ siccaui lignũ viride ⁊ frondere feci lignũ aridũ. Ego dñs locut⁹ sũ ⁊ feci.

¶ Ca. xviij. ¶ De vua acerba: q: nõ pr pro filio nec filius pro patre tenetur in pctis: sed vnusqsq3 onus suũ portabit: ⁊ vbi inueniet ibi iudicabit: ⁊ reuocantur peccatores ad penitentiam. Cap. xviij.

ET factus est s̃mo dñi ad me dicẽs. Quid est q inter vos parabolã vertitis, in ꝓuerbiũ illud in terra israel dicẽtes: patres comederũt vuã acerbã ⁊ dentes filioꝝ + obstupescũt? Uiuo ego dicit dñs de⁹: si erit vltra vobis parabola hec i ꝓuerbiũ in israel. Ecce oẽs aĩe mee sũt. Ut aĩa pris: ita ⁊ aĩa filij mea ẽ //. Aĩa que peccauerit ipa morief. Et vir si fuerit iustus ⁊ fecerit iudiciũ ⁊ iustitiã in montib⁹ nõ comederit: ⁊ oculos suos nõ leuauerit ad idola domus isrł ⁊ vxorẽ proximi sui nõ violauerit: ⁊ ad mulierẽ mẽstruatã non accesserit: ⁊ hominẽ nõ contristauerit: pignus debitori reddiderit: p vim nihil rapuerit: panẽ suũ esurienti dederit: ⁊ nudũ operuerit vestimẽto: // ad vsurã nõ cõmodauerit: ⁊ amplius nõ acceperit: ab iniqtate auerterit manũ suã: ⁊ iudicium verũ fecerit inter virũ ⁊ viꝝ ⁊ in p̃ceptis meis ambulauerit ⁊ iudicia mea custodierit vt faciat veritatẽ: hic iustus est Uita viuet ait dñs deus. Q si genuerit filiũ latronẽ effundẽtẽ sanguinẽ: ⁊ fecerit vnũ de istis: ⁊ hec quidẽ omnia nõ facientẽ: sed in mõtibus comedentẽ ⁊ vxorẽ ꝓximi sui polluentẽ: egenũ ⁊ paupem cõtristantem: rapientẽ rapinas: pignus nõ reddẽtẽ: ⁊ ad idola leuantem oculos suos: abominationẽ faciẽtẽ: ad vsuram dantẽ: ⁊ amplius accipiẽtẽ: nũqd viuet? Nõ viuet. Cum vniuersa hec detestãda fecerit: morte morief.

Marginalia: als + negociatorum. — B — C — als + fructum ei⁹ extinguet. — als + venit. — D — E — F — als + preuaricat⁹ est in. — G — als + germine — als + distinguas — als + distrigam. — als + illã — als + eo. — A — Dic. 11. c. — als + obstupuerunt — // de cõse. di. 4. c. q̃ris. 24. q. 3. c. si habes — // 1. q. 4. c. iõ itaq3 24. q. 3. c. j cũ hẽs ɔ̃ gse. di. 4. c. q̃ris — B — // 14. q. 3. c. putant de vsu. ca. consuluit — C

Sanguis eius in ipso erit. Quod si genuerit filiū q videns oīa peccata pr̄is sui q̄ fecit: timuerit ⁊ nō fecerit silē eis: sup mōtes nō comederit: ⁊ oculos suos nō leuauerit ad idola domꝰ isrl̄ ⁊ vxorē p̄ximi sui nō D violauerit: ⁊ virū nō ɔtristauerit: pignꝰ nō retinuerit: ⁊ rapinā nō rapuerit: panē suū esurienti dederit: ⁊ nudū operuerit vestimēto a paupis iniuria auerterit manū suā: vsurā ⁊ supabūdātiā nō accepit: ⁊ iudicia mea fecerit: ⁊ ī p̄ceptis meis ābulauerit: hic nō moriet̄ in inīqtate pr̄is sui: s₃ vita viuet. Pr̄ eiꝰ q₂ calūniatꝰ ē: ⁊ vi₃ fecit fratri ⁊ malū opatꝰ ē in medio ppl̄i sui: ecce E mortuꝰ ē ī inīqtate sua. Et dicitis. Quare nō portabit filꝰ inīqtatē pr̄is? Uidel₃ q₂ filiꝰ iudiciū ⁊ iustitiā opatꝰ ē: oīa p̄cepta mea custodiuit ⁊ fecit illa: viuet vita. Aīa q̄ peccauerit: ipsa moriet̄. // Filiꝰ nō portabit inīqtatē pr̄is: ⁊ pr̄ nō portabit inīqtatē filij. Justitia iusti sup eū erit: ⁊ impietas impij erit sup eū. Si aūt impius egerit pniaz ab oībꝰ peccatis suis q̄ opatꝰ ē: ⁊ custodierit + oīa p̄cepta mea: ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iustitiā: vita viuet ⁊ nō moriet̄. Oīu₃ inīqtatū eius q̄s opatus ē nō recordabor. Jn iustitia sua quā opatꝰ ē viuet. Nūqd volūtatis mee est mors impij dicit dn̄s deꝰ: ⁊ nō vt ɔuertat̄ a vijs suis: ⁊ viuat? // Si aūt auerterit se iustus a iustitia sua: ⁊ fecerit inīqtatē s₃ oēs abominatiōes q̄s operari solet impius: nūqd viuet? Oēs iustitie eiꝰ q̄s fecerat nō recordabūtur. Jn p̄uaricatiōe q̄ p̄uaricatꝰ ē: ⁊ ī peccō suo qd̄ peccauit: in ipsis moriet̄. Et dixistis. Nō ē equa via dn̄i. Audite ergo domꝰ isrl̄. Nūqd via mea nō ē eq̄: ⁊ nō magis vie v̄re praue sūt? Cu₃ .n. auerterit se iustꝰ a iustitia sua: ⁊ fecerit inīqtatē: moriet̄ ī + eis. Jn iniustitia quā opatꝰ ē moriet̄: Et cū auerterit se impius ab + impietate sua quā opatꝰ ē: ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iustitiā ipse aīam suā viuificabit. Considerās .n. ⁊ F auertēs se ab oībꝰ inīqtatibꝰ suis q̄s opatus est: vita viuet ⁊ nō moriet̄. Et dicūt filij isrl̄. Nō ē equa via dn̄i. Nunqd vie mee nō sūt eq̄ domus israel: ⁊ nō magis vie vestre praue? Jdcirco vnūquēq₃ iuxta vias suas iudicabo domꝰ isrl̄: ait dn̄s deꝰ. Con- G uertimini ⁊ agite pniaz ab oībꝰ inīqtatibus v̄ris: ⁊ nō erit vobis ī ruinā inīqtas. Projicite a vobis oēs inīqtates vras in qbꝰ p̄uaricati estis: ⁊ facite vobis cor nouū ⁊ spūm nouū. Et quare moriemini domus israel? // Quia nolo mortem morientis dicit dn̄s deus + reuertimini ⁊ viuite.

¶ Ca. Sū. ¶ De ioachim ⁊ iechonia: de filio ioachim captiuitatis: de reliquijs iude: q̄ nō habuerūt regem. Cap. xix.

ET tu + fili hoīs assume planctū sup p̄ncipes isrl̄: ⁊ dices. Quare m̄r tua leena inter leones cubauit. Jn medio leūculorū enutriuit catulos suos. Et eduxit vnū de leūculis suis: leo factꝰ est ⁊ didicit cape predā + hoīesq₃ comedere. Et audierūt de eo gētes ⁊ nō absq₃ vulneribꝰ suis ceperūt eū: ⁊ adduxerūt eū in cathenis in terrā egypti. Que cū vidiss₃ q̄m īfirmata ē ⁊ pijt expectatio eiꝰ: tulit vnū de leūculis suis: leonē ɔstituit eū. Qui incedebat inter leones. Et factꝰ est leo ⁊ didicit p̄das capere ⁊ hoīes deuorare didicit viduas facere ⁊ ciuitates eaꝝ in desertū adducere: ⁊ desolata ē terra ⁊ plenitudo eius a voce rugitus illius. Et cōuenerūt aduersus eū gētes vndiq₃ de puincijs: ⁊ expāderūt sup eū rhete suū. Jn vulneribꝰ eaꝝ captus ē ⁊ miserūt eū in caueā. Jn cathenis adduxerunt eū ad regē babylōis: miserūtq₃ eū ī carcerē ne audiret vox eius vltra mōtes isrl̄. Mater tua q̄si vinea in sanguine tuo sup aquā plātata ē. Fructꝰ eiꝰ ⁊ frondes eius creuerūt ex aq̄s multis: ⁊ facte sūt ei virge solide in sceptra dn̄antiū: ⁊ exaltata ē statura eiꝰ inter frondes. Et vidit altitudinē suā ī multitudine palmitū suoꝝ: ⁊ euulsa est in ira in terrāq₃ piecta: ⁊ ventꝰ vrēs siccauit fructū eiꝰ: marcuerunt ⁊ arefacte sūt virge roboris eiꝰ. Jgnis comedit eā. Et nūc trāsplātata ē in desertū in terra inuia ⁊ sitienti: ⁊ egressus ē ignis de virga ramoꝝ eius: q fructu₃ eius comedit: ⁊ non fuit in ea vga fortis: sceptruz dn̄antium. Planctus est ⁊ erit in planctum.

¶ Ca. Sū. ¶ Dicit dn̄s q nō rn̄debit interrogantibus pp pctā ⁊ exprobrat eis scelera sua ⁊ blasphemias: de reprobatiōe legis ⁊ sacrificiorum: de reditu captiuoꝝ in terram suam. Cap. xx.

ET factu₃ est in anno septimo: ī qnto in decima mēsis: venerūt viri de seniorib⁹ israel vt interrogarēt dn̄m ⁊ sederūt coraz me. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hoīs: loquere senioribus isrl̄: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominꝰ

deu. 24. c. 4. re. 14. b. 2. pa. 25. a // 1. q. 4. c. iudei. 1. q. 7. c. ɔuenientibus de pe. dis. 4. c. qd est. aīa + vniuersa. // De pe. di. 4. c. interminte reos. disti. 50. c. ponderet. // De pe. disti. 4. c. hac societate ⁊ c. si auerterit. istra eo. ⁊ infra 33. d aīa + ea aīa + iniqtate. sup eo.

aīa q̄ ad dū + sed vt ɔuertat ⁊ viuat nō ē de textu. infra. 33. c. A aīa non h₃ + filij hoīs. // 3. q. 4. c. hi q. 23 q. 5. c. hīs a qbꝰ. 26 q. 6. c. aū p multis ⁊ de pe. di. 3. c. ad huc instant. 33. q. 2. c. admonere. de be. re. c. ad abolēdas de here. c. 4. lib. 6. al. + hoīnesq₃ B C D A

deus. + Nūqd ad interrogādū me vos ve-
Mss +
Num ad
nistis? Uiuo ego qz nō rñdebo vobis: ait
dñs deus. Si iudicas eos: si iudicas fili ho
minis. Abominatiōes patrū eorū ostēde
eis: & dices ad eos. hec dic dñs de⁹. In die
qua elegi israel & leuaui manū meā p stir
pe domus iacob: & apparui eis i terra egy
pti: & leuaui manū meam pro eis: dicēs:
ego dominus deus vester in die illa leua-
ui manum meam p eis vt educerez eos
de terra egypti in terrā quā puideraz eis
fluentem lacte & melle: que est egregia in-
ter oēs terras. Et dixi ad eos. Unusquisqz
offensiōes oculorū suorū abijciat: & ido-
B
lis egypti nolite pollui. Ego dñs deus ve-
ster. Et irritauerūt me: nolueruntqz me
audire. Unusqsqz abominatiōes oculorū
suorū nō proiecit: nec idola egypti reliq-
rūt. Et dixi vt effunderē indignationem
meā sup eos & implerē iraz meā in eis in
medio terre egypti. Et feci propter nomē
infra eo.
meū: vt non violaretur coram gentibus
in quarū medio erāt & inter qs apparui
eis: vt educerē eos de terra egypti. Eieci er
go eos de terra egypti & eduxi eos in deser-
tū: & dedi eis precepta mea: & iudicia mea
ostēdi eis: que + faciēs hō + viuet in eis.
Mss +
faciat
Mss +
& viuat
exo.20.b
& .31.c.
Insup & sabbata mea dedi eis: vt eēt signū
inter me & eos: & sciēt qz ego dñs sanctifi-
cans eos. Et irritauerunt me domus isrl
in deserto: in preceptis meis nō ambula-
uerūt: & iudicia mea piecerunt q faciens
homo viuet in eis & sabbata mea violaue
runt vehementer. Dixi ergo vt effunderē
Exo.16.f
furorem meum super eos in deserto: & cō
C
sup eo.
& ifra eo.
sumerē eos. Et feci pter nomen meū ne
violaretē corā gentibus de quib⁹ eieci eos
in cōspectu eaꝝ. Ego igitur leuaui manū
meam super eos in deserto ne inducerem
eos in terram quā dedi eis fluentem lacte
& melle precipuam terrarum omniū: qz
iudicia mea piecerūt & i preceptis meis
nō ambulauerūt: & sabbata mea violaue-
rūt. Post idola eñ. n. eoꝝ gradiebaē. Et
pepercit ocul⁹ meus sup eos vt nō interfi-
cerē eos: nec consumpsi eos in deserto. Di-
xi aūt ad filios eorū in solitudine. In pre-
ceptis patrū vestrorum nolite incedere:
nec iudicia eorū custodiatis: nec in ido-
lis eoꝝ polluamini. Ego dñs deus vester.
In pceptis meis ambulate: & iudicia mea
custodite: & facite ea: & sabbata mea sancti-
ficate: vt sit signū īter me & vos: & + sciatis
qz ego dñs de⁹ vester. Et exacerbauerūt me
Mss +
sciatur
Mss +
eorum
D
filij: + & in pceptis meis nō ābulauerūt:
& iudicia mea nō custodierūt vt facerēt ea
que cum fecerit hō viuet in eis: & sabbata
mea violauerūt. Et cōminat⁹ sūz vt effun
derē furorē meū sup eos: & implerē iram
meā in eis in deserto. Auerti aūt manuz
meā: & feci pter nomē meū vt nō viola
retē corā gentibus: de qbus eieci eos i ocu
ō. eodez.
lis eaꝝ. Iterū leuaui manū meā + in eos
Mss +
super.
in solitudine vt dispgerē illos in natiōes
& ventilarē in terras: eo qꝙ iudicia mea nō
fecissent & pcepta mea reprobassent: & sab-
bata mea violassent: & post idola patrū suoꝝ
fuissent oculi eoꝝ. Ergo & ego dedi eis pce
pta nō bona: & iudicia in qb⁹ nō viuent: &
pollui eos i muneribꝰ suis cū offerrēt oē
qđ aperit vuluā pp delicta sua: & sciēt qz ego
dñs. Quāobrē loquere ad domū isrl: fili
hōis: & dices ad eos. hec dicit dñs de⁹. Ad-
huc & in hoc blasphemauerūt me patres vrī
cū spreuissent me ptēnentes: & induxissez
eos in terrā super quā leuaui manū meā
vt darem eis. Uiderūt omnē collē excelsū
E
& omne lignū nemorosum: & immolaue
rūt ibi victimas suas: & dederūt ibi irrita
tionē oblationis sue: & posuerūt ibi odo-
rē suauitatis sue: & libauerunt libationes
suas. Et dixi ad eos. Quid ē excelsū ad qđ
vos ingredimini? Et vocatū est nomē ei⁹
excelsum vsqz ad hanc diē. Propterea dic
ad domū israel. hec dixit dñs deus. Certe
i via patrū vestroꝝ vos polluimini: & post
offendicula eoꝝ vos fornicamini: & in ob
latiōe donoꝝ vestrorū: cū traducitis filios
vrōs per ignē: vos polluimini in oīb⁹ ido
lis vestris vsqz hodie: & ego rñdebo vobis
domus israel. Uiuo ego dicit dñs deus: qz
nō respondebo vobis: neqz cogitatio mē-
tis vestre fiet dicentiū. Erimus sicut gen-
tes & sicut cognationes terre: vt colamus
ligna & lapides. Uiuo ego dicit dñs deus
F
qm in manu forti & in brachio extēto & i
furore effuso regnabo sup vos. Et educam
vos de pplis: & cōgregabo vos de terris in q
bus dispersi estis. In manu valida & i bra
chio extēto & in furore effuso regnabo sup
vos: & + educam vos in desertū populorū
Mss + ad
ducam
& iudicabo vobiscum ibi facie ad faciem.
Sicut iudicio cōtendi aduersum patres
vestros in deserto terre egypti: sic iudicabo

vos dicit dñs. Et subijciã vos sceptro meo: ⁊ inducã vos in vinculis federis. Et eligã de vobis trãsgressores ⁊ impios: ⁊ de terra incolat⁹ eorũ educam eos: ⁊ in terrã isrl non ingredientur: ⁊ scietis qꝛ ego dñs: ⁊ vos domus israel: hec dicit dominus de⁹. Singuli post idola vestra ambulate ⁊ seruite eis. Qđ si ⁊ in hoc nõ audieritis me ⁊ nomẽ meũ sanctum polueritis vltra in muneribus vestris ⁊ in idolis vestris in mõte sancto meo in monte excelso israel: ait dominus deus ibi seruiet mihi ois domus isrl. ✝ Oes inquã in terra in q̃ placebũt mihi. Et ibi querã pmitias vestras: ⁊ initiũ decimarũ vestrarũ in oibus sanctificatiõib⁹ vrĩs. In odorẽ suauitatis suscipiam vos cũ eduxero vos de pplis: ⁊ congregauero vos de terris in quas dispsi estis: ⁊ sanctificabor in vobis in oculis nationum. Et scietis qꝛ ego dñs cũ eduxero vos ad terrã israel: in terra pro qua leuaui manũ meã vt darem eam patribus vestris. Et recordabimini ibi viarũ vestrarũ ⁊ oium scelerum vestrorum quibus polluti estis in eis: ⁊ displicebitis vobis in ɔspectu vestro in oibus malicijs vestris quas fecistis: ⁊ scietis qꝛ ego dñs cum benefecero vobis ꝑpter nomen meum: ⁊ nõ sm vias vestras malas neq3 scdm scelera vestra pessima domus israel: ait dñs deus. Et factus est sermo dñi ad me dicẽs. Fili hominis: pone faciem tuam cõtra viam austri ⁊ stilla ad africum ⁊ propheta ad saltum agri meridiani: ⁊ dices saltui meridiano. Audi verbũ dñi. hec dicit dñs deus. Ecce ego succẽdã in te ignẽ: ⁊ comburã in te oẽ lignum viride ⁊ omne lignũ aridũ. Nõ extinguetur flamma succẽsionis: ⁊ comburet in ea omnis facies ab austro vsq3 ad aquilonem ⁊ videbit vniuersa caro qꝛ ego dñs succẽdi eam ✝ nec extinguetur. Et dixit. A. a. a. domine deus. Ipsi dicunt de me. Nũqd ✝ non ✝ per parabolas loquitur iste?

CLa. Sũ. C Sermo domini de hierusalem prius in sententia ignis: secundo de miseria gladij duplicati ac triplicati. Sermo domini contra filios amon pro gladio euaginato. Cap. xxi.

Et factus est sermo domini ad me dicẽs. Fili hominis pone faciẽ tuã ad hierusalem: ⁊ stilla ad sanctuaria ⁊ ꝓpheta cõtra humum isrl: ⁊ dices terre isrl: hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te: ⁊ eijciam gladiũ meũ de vagina sua: ⁊ ✝ occidã in te iustũ ⁊ impium. Pro eo aũt qꝛ occidi in te iustũ ⁊ impiũ: idcirco egredietur gladi⁹ me⁹ de vagina sua ad oẽs carnẽ ab austro vsq3 ad aqlonẽ: vt sciat ois caro qꝛ ego dñs eduxi gladiũ meũ de vagina sua irreuocabilẽ. Et tu fili hois ingemisce in ɔtritiõe lũbo4 ⁊ in amaritudinib⁹ ingemisce coram eis. Cũq3 dixerint ad te: q̃re tu gemis? dices. Pro auditu: quia venit ⁊ tabescet oẽ cor ⁊ dissoluet vniuerse man⁹: ⁊ infirmabitur ois spũs: ⁊ p cũcta genua fluẽt aq. Ecce venit: ⁊ fiet ait dñs deus. Et fact⁹ ẽ smo dñi ad me dicẽs. Fili hois: ꝓpheta ⁊ dices. hec dic dñs de⁹. Loqre. Gladi⁹ gladius exacutus ẽ ⁊ limat⁹. Ut cedat victimas exacut⁹ est: vt splẽdeat limat⁹ ẽ. Qui ✝ moues sceptrũ filij mei succidisti oẽ lignum. Et dedi eũ ad leuigãdũ: vt teneat manu. Iste exacut⁹ ẽ gladi⁹: ⁊ iste limat⁹ ẽ in manu interficiẽtis. Clama ⁊ vlula fili hois: q2 hic fact⁹ ẽ in pplo meo: hic in cũctis ducib⁹ isrl q fugerãt ✝ gladio traditi sũt cũ pplo meo. Idcirco plaude sup femur qꝛ ꝓbat⁹ est: ⁊ hoc cũ sceptrũ subuerterit: ⁊ non erit dicit dñs de⁹. Tu ergo fili hois ꝓpheta: ⁊ pcute ✝ manũ ad manũ ⁊ duplicet gladi⁹ ac triplicet gladius interfectoꝝ. hic ẽ gladius occisiõis magne: q obstupescere eos facit ⁊ corde tabescere ⁊ multiplicat ruinas. In oib⁹ portis eoꝝ dedi cõturbationẽ gladij acuti ⁊ limati ad fulgẽdum amicti ad cedẽ. Exacuere vade ad dexterã siue ad sinistrã: quocũq3 faciei tue est appetit⁹. Quin ⁊ ego plaudã manu ad manũ: ⁊ implebo indignationẽ meã. Ego dñs locut⁹ sum. Et factus est sermo domini ad me dicẽs. Et tu fili hominis pone tibi duas vias: vt veniat gladius regis babylonis. De terra vna egredient ✝ ambe. Et manu capiet cõiecturam: in capite vie ciuitatis conijciet. Uiam ✝ pones vt veniat gladius ad rabbath filioꝝ ammon ⁊ ad iudã in hierusalem munitissimã. Stetit enim rex babylonis in biuio in capite duarũ viarũ diuinationẽ querẽs cõmiscens sagittas. Interrogauit idola: exta ɔsuluit. Ad dexterã eius facta est diuinatio sup hierusalem vt ponat arietes vt apriat os i cede: vt eleuet vocem in vlulatu: vt ponat arietes ɔtra portas vt comportet aggerem: vt edificet mun.

Marginalia: al. ✝ oes; B; C; D; sup. 4. a.; als ✝ ⁊ non; als non; h3 ✝ nõ.; al ✝ pambulans; A; Als ✝ occidet; B; Als ✝ moues; C; Als ✝ gladium; Als ✝ manu; D; Als ✝ ambo; Als ✝ ponens; E

nitiones. Eritq3 q̄si consulens frustra ora culuz in oculis eoꝝ: et sabbatorū ocium imitans. Ipse aūt recordabit̄ iniq̄tatis ad capiēdū. Idcirco hec dicit dominus deus. Pro eo ꝙ recordati estis iniq̄tatis vr̄e et reuelastis ꝑuaricationes vias: et apparuerūt peccata vestra in oīous cogitationibus vr̄is: ꝑ eo inq̄ꝫ ꝙ recordati estis: manu capiemini. Tu aūt ꝓphane impie dux isrl̄ cuius venit dies in tempore iniq̄tatis prefinita. hec dicit dn̄s deus. Aufer cydarim: Tolle coronam. Nonne hec est q̄ humilez sublevauit: et sublimē humiliauit? Iniquitatez iniq̄tatē iniq̄tatem ponam eā. Et hoc non factum est donec veniret cuius est iudicium: et tradam ei. Et tu fili hoīs ꝓpheta et dic. hec dicit dn̄s deus ad filios ammō: et ad opprobriū eorum. Et dices. Mucro: mucro euagina te ad occidendum: lima te vt interficias et fulgeas cū tibi viderentur vana et diuinarent̄ mēdacia: vt dareris sup colla vulneratorum impioꝝ quorū ✚ veniet dies in tempore iniq̄tatis prefinita. Reuertere ad vaginā tuā: in locum in q̄ creatus es. In t̄ra natiuitatis tue iudicabo te: et effundaz sup te idignationem meā. In igne furoris mei sufflabo i te dabo q3 te i ✚ manus hoīum insipientium et fabricātiuz ✚ iteritūz. Igni eris cibus. Sanguis tuus erit i medio terre: obliuioni traderis: q2 ego dominus locutus sum.

Ca. Sū. Sermo domini contra hierusalē pro effusiōe sanguinis: ⁊ i honoratione parentuz ⁊ ceteris malis plurimis: de populo conflando sicut metallum i fornace: ⁊ de sceleribus populi: vbi est q interponat sp̄m: de leone rugiente ꝙ sacerdotes polluerunt sanctuarium. Cap. xxij.

Et factum est ✚ verbum domini ad me dicens. Et tu fili hominis num iudicas ✚ ciuitatem sanguinum: ⁊ ostendes ei omnes abominationes suas? Et dices. hec dicit dominus de⁹. Ciuitas effundens sanguinem in medio sui vt veniat tempus eius ⁊ que fecit idola cōtra semetipsam vt pollueretur. In sanguine tuo q a te effusus est deliq̄sti ⁊ in idolis tuis q̄ fecisti polluta es. Et appropinq̄re fecisti dies tuos: ⁊ adduxisti tēpus annoꝝ tuoꝝ. Propterea dedi te opprobriū gētibus: ⁊ irrisionē vniuersis terris q̄ iuxta sūt ⁊ q̄ ꝓcul a te. Triūphabūt de te sordida: nobilis grādis iteritu. Ecce ꝑncipes isrl̄ singuli i brachio suo fuerūt i te ad effundēdū sanguinē: patrē ⁊ matrē cōtumelijs affecerūt in te. Aduenā calūniati sunt i medio tui: pupillū ⁊ viduā contristauerūt apud te. Sanctuaria mea spreuistis ⁊ sabbata mea polluistis. Uiri detractores fuerūt i te ad effūdēdū sanguinē: ⁊ sup mōtes comederūt in te: scelus operati sūt in medio tui. Uerecūdiora pr̄is discooperuerūt in te: imūdiciā mēstruate humeliauerūt i te. Et vnusquisq3 in vxorē ꝓximi sui operatus ē abominationē: ⁊ socer nurū suaz polluit nepharie: frater sororē suā filiā pr̄is sui oppressit in te. Munera acceperunt apud te ad effundendū sanguinē: vsurā ⁊ supabūdantiā ✚ accepisti: ⁊ auare ꝓximos tuos calūniaberis: meiq3 oblita es: dicit dn̄s deus. Ecce cōplosi manus meas sup auariciam tuā quā fecisti: ⁊ sup sanguinē q effusus ē in medio tui. Nunqd sustinebit cor tuū aut preualebūt manus tue in dieb⁹ quos ego faciā tibi? Ego ✚ dn̄s locutus suz: ⁊ faciā. Et dispergā te in nationes: ⁊ ventilabo te in terras: ⁊ deficere faciā imūdiciā tuā a te: ⁊ possidebo te in cōspectu gentium: ⁊ scies q2 ego dn̄s. Et factū est verbū dn̄i ad me dicens. Fili hoīs versa est mihi dom⁹ israel in scoriam. Oēs isti es ⁊ stānum ⁊ ferrū ⁊ plumbū i medio fornacis: scoria argēti facti sūt. Propterea hec dicit dominus deus. Eo ꝙ versi estis oēs in scoriam ꝓpterea ecce ego cōgregabo vos in medio hierusalem cōgregatione argēti ⁊ eris ⁊ stanni ⁊ ferri ⁊ plūbi i ✚ medio fornacis ✚ vt succēdā in ea ignē ad conflandum. Sic ꝯgregabo in furore meo: ⁊ in ira mea ⁊ requiescam. Et conflabo vos ⁊ cōgregabo vos: ⁊ succendam vos in igne furoris mei ⁊ conflabimini in medio eius vt ꝯflatur argentū i medio fornacis: sic eritis i medio eius. Et scietis q2 ego dominus: cum effuderim indignationem sup vos. Et factum est verbum dn̄i ad me dicēs. Fili hominis: dic ei. Tu es terra immūda ⁊ nō cōpluta in die furoris. Cōiuratio ꝓphetarū in medio ei⁹. Sicut leo rugiēs rapiēsq3 predā ✚ aias deuorauerūt: opes ⁊ pciū acceperūt: viduas eius multiplicauerūt i medio illius. Sacerdotes eius cōtempserūt legē meā ⁊ polluerūt sanctuaria mea. Inter sanctum ⁊ prophanū nō habuerūt distantiam

Marginalia: F; G; al's ✚ venit; al's ✚ manu; al's ✚ corruptionem; A; al's ✚ sermo; al's ✚ nōne; B; C; hie. 5.1. #14. q.3. c. putam c. plerique de vsu. 3. et. 4. et. c. consuluit; al's ✚ acceperūt; al's ✚ n. D; E; al's ✚ medium; al's non hȝ ✚ vt; F; al's ✚ animas.

al's + ⁊ distantiā: + inter pollutū ⁊ mundū non intellexerūt: ⁊ a sabbatis meis auerterūt oculos suos: ⁊ coinqnabar in medio eoꝝ. Principes ei⁹ in medio illi⁹ quasi lupi rapiētes predā: ad effundēdum sanguinē ⁊ ad pdēdas animas: ⁊ auare sectādo lucra. Prophete aūt ei⁹ liniebāt eos absq3 tēpramēto vidētes vana ⁊ diuinātes + ei mendaciū dicētes: hec dicit dñs de⁹: cum dñs nō sit locut⁹. Populi terre calūniabant calūniā ⁊ rapiebāt violēter: egenū ⁊ pauperē affligebāt: ⁊ aduenā opprimebāt calumnia absq3 iudicio. Et quesiui de eis virū qui interponeret sepem: ⁊ staret opposit⁹ ꝯ me pro terra ne dissiparē eā ⁊ nō inueni. Et effudi sup eos indignationē meā: ⁊ in igne ire mee cōsumpsi eos. Viā eoꝝ in caput eoꝝ reddidi: ait dñs deus.

Miche 3.d. Soph. 3.d. — G — al's, + cis

¶ Capituli Sūmarium. ¶ Sermo domini contra oollam ⁊ oolibam sorores meretrices: de immūdicijs ipsoꝝ: de vltione dei in illas p idolis. Cap. xxiij.

D Et factꝰ est sermo dñi ad me dicens. Fili hoīs: due mulieres filie matris vni⁹ fuerūt ⁊ fornicate sunt in egypto. In adolescētia sua fornicate sunt. Ibi subacta sunt vbera eaꝝ: ⁊ fracte sunt mame pubertatis eaꝝ. Nomina aūt eaꝝ oolla maior: ⁊ ooliba soror ei⁹ minor. Et habui eas: ⁊ pepererūt filios ⁊ filias. Porro eaꝝ nomina samaria oolla ⁊ hierusalē ooliba. Fornicata est igit̄ super me oolla ⁊ insaniuit in amatores suos in assyrios ppinquātes: vestitos hyacintho pncipes ⁊ magistrat⁹: iuuenes cupidinis vniuersos eqtes ⁊ ascensores equoꝝ: ⁊ dedit fornicatiōes suas super eos electos filios assyrioꝝ vniuersos: + ⁊ in omnib⁹ + in quos insaniuit in imūdicijs eoꝝ polluta est. Insup ⁊ fornicatiōes suas quas habuerat in egypto nō reliqt. Nam ⁊ illi dormierunt cū ea in adolescētia sua: ⁊ illi cōfregerunt vbera pubertatis eius ⁊ effuderunt fornicationem suā super eā. Propterea tradidi eam in manus amatorum suorū: in manus filiorū assur: super quorū insaniuit libidine. Ipsi discooperuerunt ignominiam eius: filios ⁊ filias eius tulerunt ⁊ ipsā occiderunt gladio. Et facte sunt famose mulieres: ⁊ iudicia perpetrauerunt in + ea. Quod cū vidisset soror eius ooliba: plusq3 illa insaniuit libidine: ⁊ fornicationem suam super

al's + ⁊ omniū — al. nō hȝ + in q̄s — E — al's + eā

fornicationem sororis sue: ad filios assyriorum prebuit impudenter: ducibus ⁊ magistratibus ad se venientibus indutis veste + varia equitibus qui vectabantur equis: ⁊ adolescentib⁹ forma cunctis egregia. Et vidi q polluta esset via vna ambarum: ⁊ auxit fornicationes suas. Cūq3 vidisset viros depictos in pariete: imagines chaldeorum expressas coloribus ⁊ accinctos balthheis renes: ⁊ thyaras tinctas in capitibus eorū formā ducum omniū: similitudinem filiorū babylonis terreq3 chaldeorum in qua orti sunt insaniuit super eos cōcupiscentia oculorū suorū: ⁊ misit nuncios ad eos in chaldeam. Cūq3 venissent ad eam filij babylonis ad cubile mamarū polluerunt eam stupris suis ⁊ polluta est ab eis: ⁊ saturata est anima ei⁹ ab illis. Denudauit quoq3 fornicationes suas: ⁊ discooperuit ignominiā suam. Et recessit anima mea ab ea: sicut recesserat anima mea a sorore ei⁹. Multiplicauit enim fornicationes suas recordans dies adolescentie sue quib⁹ fornicata est in terra egypti: ⁊ insaniuit libidine super cubitū eorum quorū carnes sunt vt carnes asinorum: ⁊ sicut fluxus equorū fluxus eorū. Et visitasti scelus adolescētie tue: quando subacta sunt in egypto vbera tua ⁊ cōfracte sunt mame pubertatis tue. Propterea ooliba: hec dicit domin⁹ deus. Ecce ego suscitabo omnes amatores tuos contra te de qbus satiata est anima tua: ⁊ congregabo eos aduersum te in circuitu: filios babylonis ⁊ vniuersos chaldeos nobiles tyrannosq3 ⁊ principes: omnes filios assyrioꝝ iuuenes forma egregia: duces ⁊ magistratus vniuersos principes principū: ⁊ nominatos ascensores equorū. Et venient sup te instructi curru ⁊ rota multitudo pplorū. Lorica ⁊ clypeo ⁊ galea armabuntur cōtra te vndiq3. Et dabo corā eis iudiciū: ⁊ iudicabunt te iudicijs suis. Et ponā zelum meū in te quē + exercent tecū in furore. Nasum tuū ⁊ aures tuas precident: ⁊ que remāserint gladio concidēt. Ipsi filios tuos ⁊ filias tuas capiēt: ⁊ nouissimū tuū deuorabitur igni. Et denudabūt te vestimētis tuis: ⁊ tollent vasa glorie tue. Et requiescere faciam scelus tuū de te: ⁊ fornicationē tuam de terra egypti: nec leuabis oculos tuos ad eos: ⁊ egypti nō recor-

al's + preciosa — E — F — al's + exerceant

adulteris amplius: q2 hec dicit dñs de⁹. Ec-
ce ego tradã te in manus eorũ quos odi-
sti: in manus de quibus satiata est anima
tua: ⁊ agẽt tecum in odio. Et tollent oẽs
labores tuos: ⁊ dimittẽt te nudam ⁊ igno
minia plenã: ⁊ reuelabit ignominia for-
nicationũ tuarũ. Scelus tuũ ⁊ fornicatio-
nes tue fecerũt hec tibi: quia fornicata es
post gentes inter quas polluta es in ido-
lis earum. In via sororis tue ambulasti: ⁊
dabo calicem eius in manu tua. Hec dicit
domin⁹ deus. Calicẽ sororis tue bibes p-
fundũ ⁊ latũ. + Eris in derisum ⁊ in sub-
sannationẽ que est capacissima: ebrietate
⁊ dolore repleberis: calice meroris ⁊ tristi
tie: calice sororis tue samarie. Et bibes il-
lum ⁊ + potabis vsq3 ad feces: ⁊ fragmẽta
eius deuorabis: ⁊ vbera tua lacerabis: q2
ego locutus sum: ait dñs deus. Propterea
hec dicit dñs deus. Quia oblita es mei ⁊
proiecisti me post corp⁹ tuũ: tu quoq3 por-
ta scelus tuũ ⁊ fornicationes tuas. Et ait
dñs ad me dicẽs. Fili hominis nunquid
iudicas oollam ⁊ oolibam ⁊ annũcias eis
scelera earũ: q2 adulterate sunt ⁊ sanguis
in manib⁹ earũ: ⁊ cũ idolis suis fornica-
te sunt: insuper ⁊ filios suos quos genuerũt
mihi ⁊ obtulerũt eis ad deuorãdũ. Sed
⁊ hoc fecerũt mihi. Polluerũt sanctuariũ
meũ in die illa: ⁊ sabbata mea prophanaue
runt. Cũq3 immolarẽt filios suos idolis
suis: ⁊ ingrederent sanctuarium meũ in
die illa vt pollueret illud: etiã hec fecerũt
in medio dom⁹ mee. Miserũt ad viros ve
niẽtes d lõge ad quos nũcios miserãt. Ita-
q3 ecce venerũt qb⁹ te lauisti: ⁊ circulinisti
stibio oculos tuos ⁊ ornata es mũdo mu
liebri. Sedisti in lecto pulcherrimo: mẽ-
sa ornata est ante te. Thimiama meum ⁊
vnguẽtũ meũ posuisti sup eã ⁊ vox mul-
titudinis exultãtis erat in ea. Et in viris
q de multitudine hominũ adducebant ⁊
veniebãt de deserto: posuerũt armillas in
manib⁹ eorũ ⁊ coronas speciosas in capiti
bus eorũ. Et dixi ei que attrita est in adul-
terijs. Nũc fornicabit in fornicatione sua
etiã hec. Et ingressi sunt ad eã: q̃si ad mu-
lierẽ meretricẽ: sic ingrediebant ad oollã
⁊ ad oolibam mulieres nepharias. Viri er
go iusti sunt. hi iudicabunt eas iudicio
adulterarũ ⁊ iudicio effundẽtiũ sanguinẽ
q2 adulterate sũt ⁊ sanguis in manib⁹ eorũ.

[Margin: E — F — G — al' + ⁊ eris — al' + epotabis]

rũ. Et cum idolis suis fornicate sunt. Hec
enim dicit dñs de⁹. Adduc ad eas multi-
tudinẽ ⁊ trade eas in tumultũ ⁊ in rapi-
nã: ⁊ lapidẽt lapidib⁹ populorũ: ⁊ confodiant
gladijs eorũ. Filios ⁊ filias earũ interficient
⁊ domos earũ igne succẽdẽt. Et auferam sce
lus de terra: ⁊ discent oẽs mulieres ne fa-
ciant scd'm scelus earũ. Et dabũt scelus vestrũ
sup vos: ⁊ peccata idolorũ vestrorũ portabi-
tis: ⁊ scietis q2 ego dominus deus.

¶ Ca. Sũ. ¶ Per ollam liquefactam p-
batur incendiũ hierusalẽ predicat quo-
q3 populũ interficiendũ ⁊ captiuandũ p
nabuchodonosor. Cap. xxiiij.

ET factũ est verbũ dñi ad me in ãno
nono in mense decimo: decima die
mẽsis: dicẽs. Fili hominis: scribe tibi no-
men diei hui⁹ in qua cõfirmat⁹ est rex ba-
bylonis aduersum hierlm hodie: ⁊ dices
per pverbiũ ad domũ irritatricẽ parabo-
lam ⁊ loqueris ad eos. Hec dicit dñs de⁹.
Pone ollam + eneã: ⁊ pone inquã ⁊ mit-
te in eã aquã. Cõgere frusta eius in eam:
oẽm partẽ bonã ⁊ femur ⁊ armũ electa ⁊
ossib⁹ plena. Pinguissimũ pecus assume
cõpone quoq3 struces ossiũ sub ea. Effer-
buit coctio ei⁹: ⁊ + discocta sunt ossa illi⁹
in medio eius. Propterea hec dicit dñs
deus. Ve ciuitati sanguinũ + olle cui⁹ rubi
go in ea est: ⁊ rubigo eius nõ exiuit de ea.
Per partes ⁊ p partes suas eijce eã. Non
cecidit sup eã sors. Sanguis. n. ei⁹ in me-
dio ei⁹ est: sup limpidissimã petrã effudit
illũ. Nõ effudit illũ sup terrã vt possit ope
riri puluere: + vt supinducerẽ indigna-
tionẽ meã: ⁊ vindicta vlciscerer. + Dedi
sanguinẽ ei⁹ sup petram limpidissimã: ne
opriret. Propterea hec dicit dñs de⁹. Ve
ciuitati sanguinũ cui⁹ ego grandẽ faciã
pirã. Cõgere ossa que igne succẽdam. Cõ
sument carnes: ⁊ coquet vniuersa cõposi
tio: ⁊ ossa tabescẽt. Pone quoq3 eam super
prunas vacuam vt incalescat ⁊ liquefiat es
eius: ⁊ cõfletur in medio eius inquinamẽ-
tum eius: ⁊ cõsumat rubigo eius. Multo
labore sudatũ est: ⁊ non exiuit de ea nimia
rubigo ei⁹ neq3 p ignẽ. Immundicia tua
execrabilis: q2 mundare te volui ⁊ non es
mũdata a sordib⁹ tuis. Sz nec mundabe-
ris pri⁹: donec quiescere faciã indignationẽ
meã in te. Ego dñs locut⁹ sum. Veni ⁊ fa-
ciã: nõ trãseã: nec parcã nec placabor. Iux-

[Margin: A — al' nõ hz + eneam — B — al' + dissoluta — al' + olle — Naũ. 3. a. Abac. 2. c. — al' + ne — al' + vt il sanguis — C — Sup ea — D]

ta vias tuas et iuxta adinuentiones tuas iudicabo te: dicit dominus. Et factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis ecce ego + tollo a te desiderabile oculorum tuorum in plaga: et non planges neque plorabis: neque fluent lachrymae tuae. Ingemisce tacens: mortuorum luctum non facies. Corona tua circumligata sit tibi: et calciamenta tua erunt in pedibus tuis: nec amictu ora velabis: nec cibos lugentium comedes. Locutus sum ergo ad populum mane: et mortua est uxor mea vespere. Fecique mane sicut praeceperat mihi. Et dixit ad me populus. Quare non indicas nobis quid ista significent: quae tu facis? Et dixi ad eos. Sermo domini factus est ad me dicens. Loquere domui israel. Haec dicit dominus deus. Ecce ego polluam sanctuarium meum: superbiam imperii vestri: et desiderabile oculorum vestrorum et super quo pavet anima vestra: et filii vestri et filiae vestrae quas reliquistis gladio cadent: et facietis sicut feci. Ora amictu non velabitis: et cibos lugentium non comedetis. Coronas habebitis in capitibus vestris: et calciamenta in pedibus. Non plangetis neque flebitis: sed tabescetis in iniquitatibus vestris: et unusquisque gemet ad fratrem suum. Eritque + Ezechiel vobis in portentum. Iuxta omnia quae fecit: facietis cum venerit istud: et scietis quia ego dominus deus. Et tu fili hominis ecce in die qua tollam ab eis fortitudinem eorum et gaudium dignitatis et desiderium oculorum eorum super quo requiescunt animae eorum: et filios et filias eorum: in die illa cum venerit fugiens ad te ut annunciet tibi: in die inquam illa aperietur os tuum cum eo qui fugit: et loqueris et non silebis ultra: erisque eis in portentum: et scietis quia ego dominus.

al. + auferam

al. + hiezechiel

al. + aperietur

al. + dispersis

al. non habet + ecce ego

¶ Cap. Sū. ¶ Sermo domini contra filios ammon: et moab: et seyr: et contra palestinos: qui gavisi sunt de ruina hierusalem: et afflixerunt filias iude. Cap. xxv.

Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis: pone faciem tuam contra filios ammon et prophetabis de eis: et dices filiis ammon. Audite verbum domini dei. Haec dicit dominus deus. Pro eo quod + dixisti euge euge super sanctuarium meum: quia pollutum est et super terram israel: quoniam desolata est: et super domum iuda: quoniam ducti sunt in captivitatem: idcirco + ecce ego tradam te filiis orientalibus in hereditatem: et collocabunt caulas suas in te: et ponent in te tentoria sua. Ipsi comedent fruges tuas: et ipsi bibent lac tuum. Daboque rabath in habitaculum camelorum: et filios ammon in cubile pecorum: et scietis quia ego dominus. Quia haec dicit dominus deus. Pro eo quod plausisti manu et percussisti pede: et gavisa es ex toto affectu super terram israel: idcirco ecce ego extendam manum meam super te: et tradam te in direptionem gentium et interficiam te de populis: et perdam de terris: et conteram: et scietis quia ego dominus. Haec dicit dominus deus. Pro eo quod dixerunt moab et seyr: ecce sicut omnes gentes domus iuda: idcirco ecce ego aperiam humerum moab de civitatibus: de civitatibus inquam eius et de finibus eius inclytas terrae bethiesimoth et beelmeon et cariathaim filiis orientis cum filiis ammon. Et dabo eam in hereditatem: ut non sit ultra memoria filiorum ammon in gentibus. Et in moab faciam iudicia: et scient quia ego dominus deus. Pro eo quod fecit idumea ultionem ut se vindicaret de filiis iuda peccavitque delinquens et vindictam expetivit de eis: idcirco haec dicit dominus deus. Extendam manum meam super idumeam: et auferam de ea hominem et iumentum: et faciam eam desertam ab austro: et qui sunt in dedan gladio cadent. Et dabo ultionem meam super idumeam per manum populi mei israel: et facient in edom iuxta iram meam et furorem meum et scient vindictam meam dicit dominus deus. Haec dicit dominus deus. Pro eo quod fecerunt palestini vindictam et ulti se sunt toto animo: interficientes et implentes inimicitias veteres: propterea haec dicit dominus deus. Ecce ego extendam manum meam super palestinos et interficiam interfectores: et perdam reliquias maritimae regionis: faciamque in eis ultiones magnas arguens in furore: et scient quia ego dominus cum dedero vindictam meam super eos.

¶ Ca. Sū. ¶ Tyrus quia exultavit super contritionem hierusalem praedicatur destruenda per nabuchodonosor. Cap. xxvi.

Et factum est in undecimo anno prima mensis factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis pro eo quod dixit + tyrus de hierusalem: euge confractae sunt portae populorum: conversa est ad me: implebor: deserta est. Propterea haec dicit dominus deus. Ecce ego super te tyre: et ascendere

al. + sol[...] n 23. q. 5. c. de Tyriis

Et faciam ad te gentes multas sicut ascēdit mare fluctuās. Et dissipabūt muros tyri ꝛ destruēt turres ei⁹. Et radā pulue rem eius de ea: ꝛ dabo eā limpidissimam petrā. Siccatio sagenarum erit in medio maris: q2 ego locut⁹ sum: ait dñs deus: ꝛ erit in direptionē gentib⁹. Filie quoq eius que sunt in agro gladio interficientur: ꝛ scient q2 ego dñs. Quia hec dicit dominus de⁹. Ecce ego adducā ad tyrū nabuchodonosor: regē babylonis ab aqlone regem regū: cū equis ꝛ currib⁹ ꝛ equitibus ꝛ cetu populiq magno. Filias tuas que sunt in agro gladio interficiet: ꝛ circūdabit te munitionib⁹: ꝛ cōportabit aggerē in gyro. Et eleuabit cōtra te clypeum ꝛ vineas ꝛ arietes tēperabit ✠ in muros tuos: ꝛ turres tuas destruet in armatura sua. Inundatione equoꝝ eius operiet te puluis eoꝝ: a sonitu equitū ꝛ rotaꝝ ꝛ curruum mouebunt muri tui. Cū ingressus fuerit portas tuas quasi per introitū vrbis dissipate: vngulis equoꝝ suoꝝ conculcabit oēs plateas tuas: populū tuum gladio cedet ꝛ statue tue nobiles in terrā corruent. Uastabunt opes tuas diripient negociationes tuas: ꝛ destruēt muros tuos: ꝛ domus tuas preclaras subuertent: ꝛ lapides tuos: ꝛ ligna tua ꝛ puluerem tuū in medio aquarū ponēt. Et quiescere faciam multitudinē ✠ canticoꝝ tuoꝝ: ꝛ sonitus cytharaꝝ tuarū nō audietur amplius. Et dabo te in limpidissimā petrā: siccatio sagenarū eris: nec edificaberis vltra: q2 ego dñs locutus sum: ait domin⁹ deus. Hec dicit dñs deus de tyro. Nunqd non a sonitu ruine tue ꝛ gemitu interfectoꝝ tuoꝝ cum occisi fuerint in medio tui: cōmouebuntur insule ꝛ descendēt de sedib⁹ suis omnes principes maris ꝛ auferent exuuias suas: ꝛ vestimēta sua varia abijcient ꝛ induentur stupore. In terra sedebūt: ꝛ attoniti super repētino casu tuo ādmirabūtur: ꝛ assumētes super te lamentum dicēt tibi. Quomodo periisti que habitas in mari vrbs inclyta: que fuisti fortis in mari cū habitatoribus tuis: quos formidabāt vniuersi: ✠ Nunc stupebunt naues in die pauoris tui: ꝛ turbabuntur insule in mari. eo q nullus egrediat ex te. Quia hec dicit dñs deus. Cum dedero te vrbem desolatam sicut ciuitates que nō habitant: ꝛ adduxero super te abyssum: ꝛ operuerint te aq multe ꝛ detraxero te cū his qui descendūt in lacum ad populū sempiternum: ꝛ collocauero in terra nouissima sicut solitudines veteres cū his qui deducuntur in lacum: vt nō habiteris: porro cum dedero gloriam ✠ in terra viuētium in nihilum redigam te ꝛ non eris: ꝛ requisita nō inuenieris vltra in sempiternum. dicit dominus.

B: Alia ✠ ꝛ / Alia non / hz ✠ in

C: hbr. 7 g. al. ✠ canticoꝝ

D: al. ✠ Tūc

al. ✠ tui

¶ Cap. Sum. ¶ De fletu ꝛ ruina tyri q̄ comparatur naui: terrarum negociationes describuntur. Cap. xxvij.

Et factū est verbum domini ad me dicēs. Tu ergo fili hominis assume super tyrum lamētum: ꝛ dices tyro: que habitas in introitu maris negociationi populorū ad insulas multas. Hec dicit domin⁹ deus. O tyre: tu dixisti. Perfecti decoris ego sum: ꝛ in corde maris sita. Finitimi tui qui te edificauerunt impleuerunt decorē tuū abietibus de sanir extruxerunt tecū omnib⁹ ✠ tabulatis maris. Cedrum de libano tulerūt vt facerent tibi malū: quercus de basan dolauerūt in remos tuos: ꝛ transtra tua fecerūt tibi ex ebore indico: ꝛ pretoriola de insulis italie. Byssus varia de egypto texta est tibi in velum vt poneret in malo: hyacinct⁹ ꝛ purpura de insulis elisa facta sunt operimentum tuum. Habitatores sidonis ꝛ aradij fuerunt remiges tui: sapiētes tui tyre facti sunt gubernatores tui: senes biblij ꝛ prudētes eius habuerunt nautas ad ministerium varie supellectilis tue. Oēs naues maris ꝛ naute earū fuerūt in populo negociationis tue: perse ꝛ lidij ꝛ libies erāt in exercitu tuo viri bellatores tui: clypeū ꝛ galeam suspenderunt in te pro ornatu tuo. Filij aradij cum exercitu ✠ suo super muros tuos in circuitu: sed ꝛ pigmei qui erant in turrib⁹ tuis pharetras suas suspenderūt in muris tuis per gyrū. Ipsi compleuerūt pulchritudinem tuam. Carthaginēses negociatores tui a multitudine cūctarū diuitiarum argēto: ferro: stanno: plūboq repleuerunt nūdinas tuas. Grecia ꝛ tubal ꝛ mosoch: ipsi institores tui. Mancipia ꝛ vasa ✠ erea adduxerunt populo tuo de domo thogorma: equos ꝛ equites ꝛ mulos adduxerūt ad forū tuū. Filij dedan negociatores tui. Insule mul

A · al. ✠ tabulis · B · al. ✠ tuo · C · al. ✠ enea

de negociatio man⁹ tue. Dentes eburneos et hebeninos cōmutauerūt in precio tuo. Syrus negociator tuus. Propter multitudinē operū tuorū guttam et purpurā et scutulata et bissum et sericum et chodchod proposuerūt in mercatu tuo. Juda et terra israel ipsi institores tui in frumento primo: balsamū et mel et oleū et resinam proposuerūt in nūdinis tuis. Damascen⁹ negociator tuus in multitudine operū tuorū: in multitudine diuersarū opum: in vino pingui: in lanis coloris optimi. Dan et grecia et mozel in nūdinis tuis proposuerūt ferrū fabrefactū stacten et calam⁹ in negociatione tua. Dadan institores tui in tapetibus ad sedendum. Arabia et vniuersi principes cedar ipsi negociatores man⁹ tue cū agnis et arietib⁹ et hedis venerūt ad te negociatores tui. Venditores saba et reema ipsi negociatores tui: cū vniuersis primis aromatib⁹ et lapide precioso et auro quod proposuerūt in mercatu tuo. Aran et chenne et eden negociatores tui. Saba assur et chelmad venditores tui: ipsi negociatores tui: multipharia inuolucris hiacinthi et polimitorū gazarūq3 preciosarū que obuolute et astricte erāt funib⁹: cedros quoq3 hebāt in negociationib⁹ tuis. Naues maris principes tui in negociatiōe tua: et repleta es et glorificata nimis in corde maris. In aquis multis adduxerūt te remiges tui. Uentus auster contriuit te. In corde maris diuitie tue: et thesauri tui: et multiplex instrumentū. Naute tui et gubernatores tui tenebāt supellectilē tuā: et populo tuo preerāt: viri quoq3 bellatores tui qui erāt in te cū vniuersa multitudine tua que est in medio tui: cadent in corde maris in die ruine tue. A sonitu clamoris gubernatorū tuorū conturbabunt classes: et descēdent de nauib⁹ suis omnes qui tenebāt remū. Naute et vniuersi gubernatores maris in terra stabunt: et eiulabūt sup te voce magna et clamabunt amare. Et supiacient puluerē capitibus suis: et cinere cōspergent et radēt sup te caluicium: et accingent ciliciis. Et plorabūt te in amaritudine anime ploratu amarissimo: et assumēt sup te carmē lugubre: et plāgent te. Que est vt tyrus que obmutuit in medio maris? Que in exitu negociationū tuarū de mari implesti populos multos: in multitudine diuitiarū tuarum et populorū tuorū ditasti reges terre. Nunc cōtrita es a mari: in profundis aquarū opes tue: et oīs multitudo tua que erat in medio tui ceciderūt. Uniuersi habitatores insularū obstupuerunt sup te: et reges earū oēs tempestate percussi mutauerunt vult⁹. Negociatores populorū sibilauerūt sup te. Ad nihilū deducta es: et nō eris vsq3 in perpetuū.

¶ Cap. Sū. ¶ Sermo dñi contra principem tyri et cōtra superbiā ei⁹. Sermo dñi contra sydonem: qui in ruina afflixit filios hierusalem et promissio domini: de congregādis filiis israel. Cap. xxviij.

Et factus est sermo dñi ad me dicēs. Fili hominis: dic principi tyri. Hec dicit dñs deus. Eo q elevatū est cor tuū et dixisti: deus ego sum: et in cathedra dei sedi in corde maris: cū sis hō et nō deus: et dedisti cor tuū quasi cor dei. Ecce sapientior es tu daniele: oē secretū nō est abscōditū a te. In sapiētia et prudētia tua fecisti tibi fortitudinē: et acquisisti aurū et argētum in thesauris tuis: in multitudine sapientie tue et in negociatiōe tua multiplicasti tibi fortitudinē et eleuatū est cor tuum in robore tuo. Propterea hec dicit dominus deus. Eo q eleuatum est cor tuum quasi cor dei: idcirco ecce ego adducam super te alienos robustissimos gentium. Et nudabūt gladios suos super pulchritudinē sapientie tue: et pollvent decorem tuum. Interficient et detrahēt te: et morieris in interitu occisorum in corde maris. Nūquid dicēs loqueris deus ego sum coram interficientibus te: cum sis homo et nō deus? In manu occidētium te morte incircūcisorum morieris in manu alienorū: quia ego locutus sum ait domin⁹ deus. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis: leua plāctum super regem tyri: et dices ei. Hec dicit dñs deus. Tu signaculū similitudinis: plenus sapiētia: pfectus decore: in deliciis paradisi dei fuisti. Omnis lapis preciosus operimētū tuū: sardius topazius et iaspis crysolitus et onyx et berillus: saphyrus et carbūculus et smaragdus. Aurū opus decoris tui: et foramina tua in die qua conditus es preparata sunt. Tu cherub extēt⁹ et protegens: et posui te in mōte sancto dei. In medio lapidū ignitorū ambulasti: perfectus in viis tuis a die cōditionis tue: donec inuenta est iniquitas

[Margin, left: D; E; alias. + Dedan; F; alias. + volucris; G]

[Margin, right: A; infra ca.; B; Sup eo.; C; de pe. dis. 2. c. principius. c. si enim. ꝙ sic. di. j. ca. hi duo. 26. q. 5. c. nec mirū. 27. q. 2. c. ex his. de pe. dis. j. c. omnis; D]

in te. In multitudine negociationis tue repleta sunt interiora tua iniquitate: et peccasti: et eieci te de monte + sancto dei: et perdidi te o cherub protegens de medio lapidum ignitorum. Et eleuatum est cor tuum in decore tuo. Perdidisti sapientiam tuam in decore tuo: in terram proieci te: ante faciem regum dedi te vt cernerent te. In multitudine iniquitatum tuarum et iniquitate negociationis tue polluisti sanctificationem tuam. Producam ergo ignem de medio tui qui comedat te: et dabo te in cinerem super terram in conspectu omnium videntium te. Omnes qui viderint te in gentibus: obstupescent super te. + Nihil factus es: et non eris in perpetuum. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis: pone faciem tuam contra sydonem: et prophetabis de ea et dices. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te sydon: et glorificabor in medio tui. Et scient quia ego dominus cum fecero in ea iudicia: et sanctificatus fuero in ea. Et immittam + ei pestilentiam et sanguinem in plateis eius: et corruent interfecti in medio eius gladio per circuitum: et scient quia ego dominus. Et non erit vltra domui israel offendiculum amaritudinis: et spina dolorem inferens vndique per circuitum eorum qui aduersantur eis: et scient quia ego dominus deus. Hec dicit dominus deus. Quando congregauero domum israel de populis in quibus dispersi sunt + sanctificabor in eis coram gentibus: et habitabunt in terra sua quam dedi seruo meo iacob: et habitabunt in ea secure. Et edificabunt domos: et plantabunt vineas et habitabunt confidenter cum fecero iudicia in omnibus qui aduersantur eis per circuitum: et scient quia ego dominus deus eorum.

Margin: al. non h3 + sancto; E; als + nihil; F; al. + i eum; B; al. + s

¶ Ca. xxix. ¶ Sermo domini contra pharaonem et egyptum: vbi predicitur solitudo egypti: et post annos .xl. restitutio egypti, promittitur nabuchodonosor pro mercede laboris contra tyrum. Cap. xxix.

In anno decimo et duodecimo mense: vna die mensis: factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis pone faciem tuam contra pharaonem regem egypti et prophetabis de eo: et de egypto vniuersa loquere et dices. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne: qui cubas in medio fluminum tuorum et dicis: meus est fluuius: et ego feci memetipsum. Et ponam frenum in maxillis tuis: et agglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis. Et extraham te de medio fluminum tuorum: et vniuersi pisces tui squamis tuis adherebunt. Et proiciam te in desertum: et omnes pisces fluminis tui. Super faciem terre cades. Non colligeris neque congregaberis. Bestiis terre et volatilibus celi dedi te ad deuorandum: et scient omnes habitatores egypti: quia ego dominus. Pro eo quod fuisti baculus arundineus domui israel quando apprehenderunt te manu: et confractus es et lacerasti omnem humerum eorum: et innitentibus eis super te comminutus es et dissoluisti omnes renes eorum. Propterea hec dicit dominus deus. Ecce ego adducam super te gladium + meum: et interficiam de te homines et iumentum. Et erit terra egypti in desertum et in solitudinem: et scient quia ego dominus. Pro eo quod dixeris: fluuius meus est: et ego feci eum: idcirco ecce ego ad te et ad flumina tua. Daboque terram egypti in solitudinem gladio dissipatam a turre syenes vsque ad terminos ethiopie. Non pertransibit eam pes hominis neque pes iumenti gradietur in ea: et non habitabitur quadraginta annis. Daboque terram egypti desertam in medio terrarum desertarum et ciuitates eius in medio vrbium subuersarum: et erunt desolate quadraginta annis. Et dispergam egyptios in nationes: et ventilabo eos in terras. Quia hec dicit dominus deus. Post finem quadraginta annorum congregabo egyptum de populis in quibus dispersi fuerant: et reducam captiuitatem egypti et collocabo eos in terra phatures in terram natiuitatis sue in terra de qua sumpti sunt. Et erunt ibi in regnum humile: et inter cetera regna erit humillima. Et non eleuabitur vltra super nationes: et imminuam eos ne imperent gentibus: neque erunt vltra domui israel confidentia: docentes iniquitatem vt fugiant et sequantur eos: et scient quia ego dominus deus. Et factum est in vicesimo et septimo anno in primo in + vno mensis factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis: nabuchodonosor rex babylonis seruire fecit exercitum suum seruitute magna aduersus tyrum. Omne caput decaluatum et omnis humerus depilatus est. Et merces non est reddita ei: neque exercitui eius de tyro pro seruitute qua ser-

Margin: A; al. + i anno decimo mense in duodecimo mense; B; als + cadent; 23. q. 3. c.; al. non h3 + meum; als + dixerit; C; D; al. + vno; al. + vicesima

uiuit mihi aduersus eam. Propterea hec dicit dominus deus. Ecce ego dabo nabuchodonosor regem babylonis in terra egypti: et accipiet multitudinem eius: et depredabitur manubias eius: et diripiet spolia eius: et erit merces exercitui illius: et operi + quo seruiuit aduersus eam. Dedi ei terram egypti pro eo quod + laborauerit mihi: ait dominus deus. In die illa pullulabit cornu + domui israel: et tibi dabo apertum os in medio eorum: et scient + quia ego dominus.

Ez. q. 5. 6. finali.
al. + pro
al. + laborauerunt
also + dominus

¶ Cap. xxx. ¶ Plangitur destructio egypti et urbium eius cum qua corruerunt: prouincie ipsi confederate. Cap. xxx.

A Et factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis propheta et dic. Hec dicit dominus deus. Ululate ve ve diei: quia iuxta est dies: et appropinquat dies domini: dies nubis: tempus gentium erit. Et veniet gladius in egyptum: et erit pauor in ethiopia cum ceciderint vulnerati in egypto: et ablata fuerit multitudo illius et destructa fundamenta eius. Ethiopia et libia et lidii et omne reliquum vulgus: et chub et filii terre federis cum eis gladio cadent.

B Hec dicit dominus deus. Et corruent fulcientes egyptum: et destruetur superbia imperii eius. A turre syenes gladio cadent in ea: ait dominus exercituum. Et dissipabuntur in medio terrarum desolatarum: et urbes eius in medio ciuitatum desertarum erunt: et scient quod ego dominus deus: cum dedero ignem in egypto: et attriti fuerint omnes auxiliatores eius.

C In die illa egredientur nuncii a facie mea in trieribus ad conterendam ethiopie confidentiam: et erit pauor in eis in die egypti: quia absque dubio veniet. Hec dicit dominus deus. Et cessare faciam multitudinem egypti in manu nabuchodonosor regis babylonis. Ipse et populus eius cum eo fortissimi gentium adducentur ad disperdendam terram: et euaginabunt gladios suos super egyptum: et implebunt terram interfectis: et faciam alueos fluminum aridos: et tradam terram in manus pessimorum: et dissipabo terram et plenitudinem

D eius in manus alienorum. Ego dominus locutus sum. Hec dicit dominus deus. Et disperdam simulacra: et cessare faciam idola de memphis: et dux de terra egypti non

Zach. 13. a

erit amplius. Et dabo terrorem in terra egypti: et disperdam terram phatures: et dabo ignem in + taphnis: et faciam iudicia mea in alexandria. Et effundam indignationem meam super pelusium robur egypti: et interficiam multitudinem alexandrie: et dabo ignem in egypto.

Also + thamnis

E Quasi parturiens dolebit pelusium: et alexandria erit dissipata: et in memphis angustie quotidiane. Iuuenes heliopoleos et bubasti gladio cadent: et ipse captiue ducentur. Et in + taphnis nigrescet dies cum contriuero ibi sceptra egypti: et defecerit in ea superbia potentie eius. Ipsam nubes operiet: filie autem eius in captiuitatem ducentur. Et iudicia faciam in egypto et scient quia ego dominus.

Also + thamnis

F Et factum est in vndecimo anno: in primo + mense in septima mensis factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis: brachium + pharaonis regis egypti confregi: et ecce non est obuolutum vt restitueretur ei sanitas: vt ligaretur pannis et + fasciretur linteolis: et recepto robore posset tenere gladium. Propterea hec dicit dominus deus. Ecce ego ad + pharaonem regem egypti: et comminuam eius brachium forte sed confractum: et deiiciam gladium de manu eius.

al. non habet + mense
al. + pharao
al. + farciretur
al. + pharao

G Et dispergam egyptum in gentibus: et ventilabo eos in + terris. Et confortabo brachia regis babylonis: daboque gladium meum in manu eius. Et confringam brachium pharaonis: et gement gemitibus interfecti coram facie eius. Et confortabo brachia regis babylonis: et brachia pharaonis + concident: et scient quia ego dominus: cum dedero gladium meum in manu regis babylonis: et extenderit eum super terram egypti: et dispergam egyptum in nationes: et ventilabo eos in + terras: et scient quia ego dominus.

Al. + terras
also + cadent
also + terris

¶ Ca. xxxi. ¶ Sermo domini contra pharaonem quod tradetur in manus nabuchodonosor: et de assyria sub nomine arboris iam eidem tradite. Cap. xxxi.

A Et factum est in anno vndecimo tertio + mense vna mensis: factum est verbum domini ad me dicens. Fili hominis: dic pharaoni regi egypti et populo eius. Cui similis factus es in magnitudine tua? Ecce assur quasi cedrus in libano pulcher ramis et frondibus nemorosus excelsusque altitudine: et inter condensas frondes eleuatum est cacumen eius. Aque

al. non habet + mense

nutrierũt illũ: abyssus exaltauit illũ. Flumina ei⁹ manabãt in circuitu radicũ ei⁹: ⁊ riuos + suos emisit ad vniuersa ligna regionis. Propterea eleuata ẽ altitudo ei⁹ sup oĩa ligna regionis: ⁊ multiplicata sũt arbusta ei⁹: ⁊ eleuati sunt rami ei⁹ pre aqs multis. Cũqꝫ extẽdisset vmbrã suã: in ramis eius fecerũt nidos oĩa volatilia celi: ⁊ sub frondib⁹ ei⁹ genuerunt oẽs bestie saltuũ: ⁊ sub vmbraculo illi⁹ habitabat cet⁹ gentiũ plurimaꝝ. Eratqꝫ pulcherrim⁹ in magnitudine sua: ⁊ in dilatatiõe arbustorũ suoꝝ. Erat.n. radix illi⁹ iuxta aq̃s multas. Cedri nõ fuerũt altiores illo in paradiso dei. Abietes nõ adequerũt sũmitatẽ ei⁹: ⁊ platani nõ fuerũt eque frõdib⁹ illi⁹. Oẽ lignũ paradisi dei nõ est assimilatũ illi ⁊ pulchritudini ei⁹: qm̃ + speciosũ3 feci eũ: ⁊ multis ꝯdẽsisqꝫ frõdib⁹. Et emulata sunt + eũ oĩa ligna voluptatis q̃ erãt in paradiso dei: propterea hec dicit dñs deus. Pro eo ꝙ + sublimat⁹ est in altitudine ⁊ dedit sũmitatẽ suã virẽtẽ atqꝫ ꝯdensam ⁊ eleuatũ est cor ei⁹ in altitudine sua: tradidi + eũ in man⁹ fortissimi gentiũ. Faciẽs faciet ei. Iuxta impietatẽ eius eieci + eu3: ⁊ succidẽt + eum alieni ⁊ crudelissimi nationum. Et proijcient + eum super montes ⁊ in cunctis conuallibus corruẽt rami eius: ⁊ confringentur arbusta eius in vniuersis rupibus terre: ⁊ recedẽt de vmbraculo eius omnes populi terre: ⁊ relinquent + eũ. In ruina eius habitauerunt omnia volatilia celi: ⁊ in ramis eius fuerunt vniuerse bestie regionis. Quãobre3 nõ eleuabunt in altitudine sua omnia ligna aquarũ: nec ponent sublimitatẽ sua3 inter nemorosa atqꝫ frondosa: nec stabũt in sublimitate + sua omnia que irrigantur aquis: q2 oẽs traditi sunt + in mortẽ ad terram vltima3 in medio filiorum hominu3 ad eos qui descendunt in lacum. Hec dicit dñs deus. In die quãdo descendit ad inferos + induxi luctu3: operui eũ abysso ⁊ ꝓhibui flumina eius ⁊ coercui aquas multas. Cõtristatus est super + eu3 libanus ⁊ omnia ligna agri cõcussa sunt. A sonitu ruine eius cõmoui gentes: cu3 deducerem eum ad infernu3 cum his q + descendebant in lacum. Et cõsolata sunt in terra infima omnia ligna voluptatis egregia atqꝫ preclara in libano: vniuersa que irrigabantur aquis. Nam ⁊ ipsi cu3 + eo descendent ad infernum ad interfectos gladio: ⁊ brachium vniuscuiusqꝫ sedebit super + vmbracula ei⁹ in medio nationum eius. Cui assimulatus es o inclyte atqꝫ sublimis inter ligna voluptatis? Ecce deductus es cum lignis voluptatis ad terram vltima3 In medio incircũcisorum dormies: cũ eis qui interfecti sunt gladio. + Ipse est + pharao ⁊ omnis multitudo eius: dicit dominus deus.

B
al. nõ hꝫ + suos
C
sup. c. 19. de pr. dis. 2. c. principium
al. + speciosa3 feci eã.
als + eã
al. + sublimata
als + ea3
als + eã
als + eã
als + eã
E
als + eã
al + eoꝝ
als + ad
F
als + indixi
als + contritus
als + eu3
al. + descẽdũt
G
als + ea
al. + sub vmbraculo
al. nõ hꝫ + ipse est
al. + Sic pharao

¶ Cap. Sũ. ¶ Planctus super pharaones ꝙ tradetur occidẽdus nabuchodonosor: describunt gygãtes per mures cum qbus ad infernũ descẽdunt. Cap. xxxij.

ET factũ est duodecimo anno in mẽse duodecimo in vna mensis: factũ est verbum domini ad me dicens. Fili hominis: assume lamentum super pharaonem regem egypti ⁊ dices ad eum. Leoni gentium assimilatus es ⁊ draconi q est in mari. Et ventilabas cornu in fluminibus tuis ⁊ conturbabas aquas pedib⁹ tuis: ⁊ conculcabas flumina eorum. Propterea hec dicit dominus deus. Expanda3 super te rhete meum in + multitudine populorũ multoꝝ: + extraham te in sagena mea: ⁊ ꝓijciam te in terram. Super faciem agri abijciam te: ⁊ habitare faciam super te omnia volatilia celi ⁊ saturabo super te bestias vniuerse terre. Et dabo carnes tuas super montes: ⁊ implebo colles tuos sanie tua. Et irrigabo terram fetore sanguinis tui + super montes ⁊ valles implebũtur ex te. Et operiam cum extinctus fueris celos: ⁊ nigrescere faciam stellas eius. Solem nube tegam: ⁊ luna non dabit lumen suum. Omnia luminaria celi merere faciam super te: ⁊ dabo tenebras super terram tua3 dicit dñs deus cũ ceciderint vulnerati in medio terre: ait domin⁹ de⁹. Et irritabo cor populoꝝ multoꝝ: cu3 induxero contritionẽ tuam in gentib⁹ super terras quas nescis: ⁊ stupescere faciam super te populos multos. Et reges eorum horrore nimio formidabũt super te, ꝓpter vniuersas iniquitates quas operatus es: cum volare ceperit gladius meus super facies eoru3: ⁊ obstupescent repente singuli pro anima sua in die ruine + sue: q2 hec dicit dominus deus. Gladius regis babylonis veniet tibi: in gladijs fortiu3 deij-

A
al. + multitudinẽ
als + extrahẽt
B
als + insup
Esa. 13. b.
Johel. 3. c
mat. 24. c
C
als + tue

clam multitudinem tuam. Inexpugna-
biles omnes gentes hę. Et vastabunt sup-
biam egypti: ⁊ dissipabitur multitudo
eius. Et perdā oīa iumenta eius que erāt
super aquas plurimas: ⁊ non coturbabit
eas pes omnis vltra: neqꝫ ungula iumē-
torū turbabit eas. Tunc purissimas red
dam aquas eorum: ⁊ flumina eorum q̄si
oleū adducā: ait dn̄s deus: cū dedero ter
ram egypti desolatam. Deseretur autē ter
ra a plenitudine sua quādo percussero om
nes habitatores eius: ⁊ scient q: ego dn̄s.
Planctus est ⁊ plangent eū filie gentiū
super ✝ egyptum ⁊ super multitudinem
eius plangēt eum: ait dn̄s deus. Et factuꝫ
est in duodecimo anno in quīadecima
mensis: factum est verbum dn̄i ad me di
cens. Fili hoīs: cane ✝ carmē lugubre sup
multitudinem egypti: ⁊ detrahe eam: ✝
ipsam ⁊ filias gentium robustarum: ad
terraꝫ vltimā cū his q descendūt in lacū.
Quo pulchrior es: descēde: ⁊ dormi cuꝫ in
circūcisis. In medio interfectorū gladio
cadēt. Gladius datus est. Et attraxerūt eā
⁊ omnes populos eius. Loquentur ei po
tentissimi robustorum de medio infer-
ni: qui cum auxiliatoribus eius descen-
derūt ⁊ dormierūt incircūcisi īterfectiqꝫ
gladio. Ibi assur ⁊ omnis multitudo ei⁹
in circuitu illius ✝ sepulchra eoruꝫ: om
nes interfecti ⁊ q ceciderunt gladio quo-
rum data sunt sepulchra in nouissimis
laci. Et facta est multitudo eius per gyrū
sepulchri eius vniuersi interfecti: caden-
tesqꝫ gladio: qui dederant quondam for-
midinē suam in terra viuentiū. Ibi elaꝫ
⁊ omnis multitudo eius per gyrum se-
pulchri sui. Omnes hi interfecti ruentes-
qꝫ gladio: q: descēderūt incircūcisi ad ter
ram vltimam. Qui posuerunt terrorem
suum in terra viuentium: ⁊ portauerūt
ignominiam suam cum his qui ✝ descē
derunt in lacum. In medio interfectorū
posuerunt cubile eius in vniuersis popu
lis eius: in circuitu eius sepulchrum il-
lius. Omnes hi incircūcisi īterfectiqꝫ gla
dio. Dederūt eniꝫ terrorē suū in terra vi
uentiū: ⁊ portauerunt ignominiā suam
cum his qui ✝ descendūt in lacū. In me-
dio interfectorū positi sunt. Ibi mosoch
⁊ tubal ⁊ omnis multitudo eius: in cir-
cuitu eius sepulchra illius. Oēs hi incir

Al's ✝ egypto

D

Al's non h3 ✝ carmen.

Al's ✝ ipsas.

al's ✝ sepulchri eius

E

al's ✝ descendūt.

F

al's ✝ dederūt

cūcisi interfectiqꝫ ⁊ cadentes gladio ✝: q:
dederūt formidinē suam in terra viuen-
tiū: ⁊ non ✝ dormient cuꝫ fortibus cadē
tibusqꝫ ⁊ incircūcisis qui descēderunt ad
infernū cū armis suis. Et posuerunt gla-
dios suos sub capitib⁹ suis: ⁊ fuerūt ini-
quitates eorū in ossibus eorum: q: terror
fortium facti sunt in terra viuentiuꝫ. Et
tu ergo in medio incircūcisorū contere-
ris: ⁊ dormies cū interfectis gladio. ✝ Ibi
idumea ⁊ reges eius ⁊ oēs duces eius: q
dati sunt cū exercitu suo cum interfectis
gladio: ⁊ qui cuꝫ incircūcisis dormierūt:
⁊ cum his qui descenderunt in lacū. Ibi
principes aquilonis oēs ⁊ vniuersi ✝ ve-
natores qui deducti sunt cuꝫ interfectis:
pauētes ⁊ in sua fortitudine confusi ✝: q:
dormierunt incircūcisi cum interfectis
gladio: ⁊ portauerūt confusionē cū his q
✝ descendūt in lacū. Uidit eos pharao ⁊
cōsolatus est sup vniuersa multitudine
suā q̄ interfecta est gladio: ✝ pharao ⁊ oīs
exercitus eius ait dn̄s deus: q: dedit terro
rem suum in terra viuentiū: ⁊ dormiuit
in medio incircūcisorum cuꝫ interfectis
gladio: pharao ⁊ omnis multitudo ei⁹:
ait dominus deus.

¶ Ca. xxxiii. ¶ De speculatore qui buccina
cantat vt peccatores redeant ad penitētiā:
⁊ vnusqsqꝫ iudicabit̄ vbi inuenietur: sermo
domini cōtra eos qui in multitudine nō
in sanctitate volūt hereditateꝫ possidere: ⁊
cōtra eos qui verba ꝓphetie vertūt in can-
ticum. Cap. xxxiii.

Et factū est verbū dn̄i ad me dicens.
Fili hoīs loquere ad filios ppl̄i tui ⁊
dices ad eos. Terra cū induxero sup eam
gladium: ⁊ tulerit ppl̄s terre virū vnum
de nouissimis suis ⁊ constituerit eum
super se speculatoreꝫ: ⁊ ille viderit gladiū
venientem super terram ⁊ cecinerit buc-
cina ⁊ annunciauerit populo. Audiens
autem si quis ille est ✝ sonitum buccine
✝ ⁊ nō obseruauerit: veneritqꝫ gladius ⁊
tulerit eū: sanguis ipsius sup caput eius
erit. Sonū buccine audiuit ⁊ nō se obser
uauit: sanguis eius in ipso erit. Si autē
se custodierit: aīam suā saluabit. Qđ si spe
culator viderit gladium venientem: ⁊ nō
insonuerit buccina: ⁊ populus se non cu
stodierit: veneritqꝫ gladi⁹ ⁊ tulerit de eis
aīam: ille quidem in iniqtate sua captus

al's ✝ qui
al's ✝ dormierūt.

G

al's ✝ ⁊ q cū incircūcisis ⁊ dormierunt

al's ✝ sidonij
al's ✝ q

al's ✝ descēderūt
al's non h3 ✝ sua
al's ✝ ⁊ portauerūt confusiones suā cum his q descēdunt in lacū.

A

al's ✝ sonum
al's non h3 ✝ ⁊

B

est:sanguiné aūt eius de manu speculato
ris regrā. ✠ Et tu fili hoīs speculatoré de-
di te domui isrl'. Audiēs ergo ex ore meo
sermoné: annunciabis eis ex me. Si me
dicēte ad impiū: impie morte morieris
nō fueris locutus vt se custodiat ipius a
via sua: ipse impius in iniqtate sua mo-
riet: sanguiné aūt eius de manu tua req-
rā. Si aūt ānūciāte te ad impiū vt a vijs
suis ɔuertat: nō fuerit cōuersus a via sua:
ipse in iniqtate sua morietur. Porro tu
aīam tuā liberasti. Tu ergo fili hoīs dic ad
domū israel. Sic locuti estis dicētes. Ini
qtates nr̄e ⁊ pctā nostra sup nos sūt: ⁊ i ip
sis nos tabescimus. Quō ergo viuere pote
rimus? Dic ad eos. Uiuo ego dicit dn̄s
deus. Nolo mortē impij sed vt cōuertat' i
pi⁹ a via sua ⁊ viuat. Cōuertimini a vijs
vr̄is pessimis. Et quare moriemini dom⁹
israel? Tu itaqȝ fili hoīs dic ad filios ppl'i
tui. Iustitia iusti nō liberabit eū in qua-
cūqȝ die peccauerit: ⁊ ipietas ipij nō noce
bit ei in quacūqȝ die cōuersus fuerit ab i-
pietate sua. Et iustus nō poterit viuere de
iniustitia sua in quacūqȝ die peccauerit.
Etiam si dixero iusto q̄ vita viuat: ⁊ con
fisus in iustitia sua fecerit iniqtatē: oēs iu
stitie eius obliuioni tradent': ⁊ in iniqtate
sua quā opatus est in ipsa moriet'. Si aūt
dixero ipio: morte morieris: ⁊ egerit pe-
nitentiā a pctō suo feceritqȝ iudiciū ⁊ iu
stitiā: ⁊ pignus restituerit ille ipius: rapi
nāqȝ reddiderit: in mādatis vite ambu-
lauerit: nec fecerit quicq̄ȝ iniustū: vita vi-
uet ⁊ nō moriet'. Oia pctā eius q̄ peccauit:
nō iputabunt' ei. Judiciū ⁊ iustitiā fecit:
vita viuet. Et dixerūt filij ppl'i tui. Nō est
equi ponderis via dn̄i: ⁊ ipoꝝ via iniusta
est. Cū. n. recesserit iustus a iustitia sua fe-
ceritqȝ iniquitates: moriet' in eis. Et cuȝ
recesserit impius ab impietate sua: fece-
ritqȝ iudicium ⁊ iustitiam: viuet in eis.
Et dicitis. Non est recta via domini. Unū
queqȝ iuxta vias suas iudicabo de vobis
domus israel. Et factum est in ✠ duodeci
mo anno in decimo mēse: in qnta mēsis
trāsmigrationis nostre venit ad me q fu-
gerat de hierl'm dicēs. Uastata ē ciuitas.
Man⁹ aūt dn̄i facta fuerat ad me vespere
ānteqȝ veniret q fugerat: apuitqȝ os meū
donec veniret ad me mā̄e: ⁊ apto ore meo
non silui amplius. Et factum est verbuȝ

als ✠ nō
ppls ter-
re sȝ ego
sup. 3. d.
C
23. q. 4. c.
his
sup. 18. g
26. q. 6. c.
agnoui-
mus.
sup. 18. f
26. q. 6. c.
his q. ⁊
c. cognou-
imus.
q. c. ii. p:e
bytere.
27. q. 1. c.
fin. ⁊. c. q
xpo ē pe.
di. 1. c. hec
eodē ⁊. c.
verbum
D
sup. 18. g
E
alse ✠ vn
decimo
anno i de
cimo in
quinta
mensis.

domini ad me dicens. Fili hoīs: qui habi
tant in ruinosis his: sup humū isrl' lo-
quētes aiūt. Unus erat habraam: ⁊ heredi
tate possidebit terrā. Nos autē multi ✠ su
mus: nobis data est terra in possessionē.
Idcirco dices ad eos. Hec dicit dn̄s deus.
Qui in sanguine comeditis ⁊ oculos ve-
stros leuatis ad imūdicias vestras ⁊ san-
guinem funditis: nunqd terram heredi-
tate possidebitis? Stetistis in gladijs ve-
stris: fecistis abominationes: ⁊ vnusqsqȝ
vxorem pximi sui polluit: ⁊ terram here-
ditate possidebitis? Hec dices ad eos. Sic
dicit dominus deus. Uiuo ego: q: qui in
ruinosis habitant gladio cadēt: ⁊ qui in
agro est: bestijs tradetur ad deuorandum
qui aūt in p̄sidijs ⁊ speluncis sunt: peste
morient'. Et dabo terram in solitudinem
⁊ in desertū: ⁊ deficiet ✠ superba fortitudo
eius: ⁊ desolabuntur montes israel: eo q̄
nullus sit q p eos transeat. Et sciēt q: ego
dominus: cū dedero terram eoꝝ desolatā
⁊ desertā ꝓpter vniuersas abominatiōes
suas q̄s opati sunt. Et tu fili hoīs: filij ppl'i
tui qui loquunt' de te iuxta muros ⁊ in
ostijs domoꝝ: ⁊ dicūt vnus ad alteꝝ: vir
ad pximū suū loq̄ntes: venite ⁊ audiam⁹
quis sit sermo egrediēs a dn̄o. Et veniūt
ad te q̄si si ingrediat' ppl's: ⁊ sedēt corā te
ppl's meus: ⁊ audiunt sermones tuos ⁊
nō faciunt eos: q: in canticū oris sui ver-
tunt illos: ⁊ auariciā suā sequt' cor eoꝝ
⁊ es ✠ eis quasi carmen musicū qḋ suaui
dulciqȝ sono canit'. Et audiūt verba tua
⁊ nō ✠ faciunt ea: ⁊ cum venerit qḋ predi
ctum est: ecce enim venit: tūc scient ✠ q:
prophetes fuerit inter eos.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo domini contra pa-
stores negligentes: ⁊ opprimentes gre-
gem querentes que sua sunt: ⁊ promissio
de pastore nouo ⁊ pluribus benedictio-
nibus. Cap. xxxiiij.

Et factū est verbū dn̄i ad me dicēs.
Fili hoīs: propheta de pastoribus is-
rael: ꝓpheta ⁊ dices pastoribus. Hec dicit
dn̄s deus. Ue pastoribus israel: q pascebāt
semetipsos. Nōne greges a pastoribus pa
scuntur? Lac comedebatis ⁊ lanis opie
bamini: ⁊ quod crassuȝ erat occidebatis:
gregem autem meum nō pascebatis. Qḋ
infirmum fuit non cōsolidastis: ⁊ quod
egrotum non sanastis. Quod confractuȝ

also nos
hȝ ✠ su
mus
F
al. ✠ sup
bia ⁊ for
titudo
G
alse ✠ est
als ✠ fa-
cient.
als ✠ q:
A
hic. 23. a.
23. q. 4. c.
displicet
⁊. q. 6. c.
qḋ erra-
uerat.
46. di. c. si

est nō alligastis:& qđ abiectū est nō reduxistis:& qđ perierat non quesistis:sed cum austeritate imperabatis eis & cū potētia. Et dispersę sunt oues mee eo q nō eēt pastor & facte sunt in deuorationē oium bestiaꝝ agri & disperse sūt. Errauerūt greges mei in cūctis montibus & in vniuerso colle excelso:& sup oēm faciem terre dispsi sunt greges mei:& nō erat q requireret. Non erat inquā qui requireret. Propterea pastores audite verbū dñi. Uiuo ego dicit dñs deus:q pro eo q facti sunt greges mei in rapinā:& oues mee in deuorationē oium bestiarū agri:eo q nō esset pastor:neq enim quesierūt pastores gregē meū:sed pascebāt pastores semetipsos & greges meos nō pascebant:propterea pastores audite verbum dñi. hec dicit dñs deus. Ecce egoipse super pastores:requiram gregem meū de manu eoꝝ:& cessare faciā vt vltrā nō pascant gregem meū:nec pascant amplius pastores semetipsos. Et liberabo gregem meum de ore eoꝝ:& non erit vltra eis in escam: q hec dicit dñs deus. Ecce ego ipse requiram oues meas & visitabo eas. Sicut visitat pastor gregem suū:in die qū fuerit in medio ouiū suarū dissipatarum: sic visitabo oues meas:& liberabo eas de oībus locis i quibus disperse fuerāt in die nubis & caliginis. Et educā + eas de populis:& cōgregabo eas de terris:& inducā eas in terram suā:& pascam eas in montibus israel in riuis,& in cūctis sedibus terre. In pascuis vberrimis pascam eas:& in montibus excelsis israel erunt pascue earū. Ibi requiescent in herbis virentibus: & in pascuis pinguibus pascentur sup montes israel. Ego pascam oues meas:& ego eas accubare faciam dicit dñs deus. Qđ pierat requiram:& qđ abiectum erat reducam:& quod confractum fuerat alligabo & quod infirmum fuerat consolidabo:& quod pingue & forte custodiam:& pascam illas in iudicio. Uos aūt greges mei:hec dicit dominus deus. Ecce ego iudico inter pecus & pecus:+ arietum & hyrcorum. Nonne satis vobis erat pascua bona depasci? In super & reliquias pascuarum vestrarum cōculcastis pedibus vestris:& cum purissimam aquā biberetis:reliquam pedibus vestris turbastis. Et oues mee his que conculcata pedibus vestris fuerāt pascebant: & que pedes vestri turbauerant hec bibebāt. Propterea hec dicit dominus deus ad + eos. Ecce ego ipse iudico inter pecus pingue & macilentum. Pro eo q lateribus & humeris impingebatis & cornibus vestris ventilabatis oīa infirma pecora donec dispergerentur foras:saluabo gregem meum & nō erit vltra in rapinam:& iudicabo inter pecus & pecus. Et suscitabo super + ea pastorem vnū qui pascat ea:seruū meū dauid: ipse pascet ea:& ipse erit eis in pastorē. Ego autem dominus ero eis in deū:& seruus meus dauid pnceps i medio eoꝝ. Ego dominus locutus sum. Et faciam cum eis pactū pacis:& cessare faciā bestias pessimas de terra:& qui habitant in deserto: securi dormient in saltibus. Et ponam eos in circuitu collis mei benedictionē:& deducam imbrem in tēpore suo:& pluuie benedictionis erunt. Et dabit lignum agri fructum suum:& terra dabit germē suum:& erunt in terra sua absq timore. Et scient q ego domin⁹ cū cōtriuero cathenas iugi eoꝝ: & eruero eos de manu imperantium sibi. Et nō erit vltra in rapinam in gētib⁹: neq bestie terre deuorabunt eos:sed habitabūt cōfidenter absq vllo terrore. Et suscitabo eis germen + nominatū:& nō erūt vltra imminuti fame in terra:neq portabunt vltra opprobrium gentium. Et scient q ego dñs deus eorum cū eis:& ipsi populus meus domus israel ait dominus de⁹. Uos aūt greges mei greges pascue mee homines estis:& ego dominus deus vester:dicit dominus deus.

¶ Ca. Sū. ¶ Sermo super montem seyr: de conditione eius pro eo q affllixit populum domini. Cap. xxxv.

Et factus ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hois:pone faciē tuam aduersum montē seyr:& pphetabis + de eo & dices illi. hec dicit domin⁹. Ecce ego ad te mōs seyr:& extendam manum meam super te:& dabo te desolatum atq desertum. Urbes tuas demoliar: & tu desertus eris: & scies quia ego dominus: eo q fueris inimicus sempiternus: & concluseris filios israel in manus gladij in tempore afflictionis eorum in tempore iniquitatis extreme. Propterea viuo ego dicit domin⁹ deus:quoniā sanguini tradā te: & sanguis te psequet. Et cum sanguinem

Marginalia: B; C; D; aliās + eos; E; aliās + arietes & hyrcum; aliās + eos; F; aliās + eos vel eas; G; aliās + iustum; A; aliās + ad eum; B

oderis: sanguis pseque℞ te. Et dabo montem seyr desolatum ⁊ desertum: ⁊ auferam de eo euntem ⁊ redeuntem: ⁊ implebo montes + eius occisorum suorum. In collib⁹ + tuis ⁊ in vallibus tuis atq; in torrētib⁹ interfecti gladio cadent. In solitudines sempiternas tradam te: ⁊ ciuitates tue non habitabun℞. Et + scientis q2 ego dñs de⁹: eo q dixeris: due gentes ⁊ due terre mee erunt: ⁊ hereditate possidebo eas: cum dñs eēt ibi. Propterea viuo ego dicit dñs de⁹ q2 faciā iuxta irā tuā ⁊ sm zelum tuū quē fecisti: odio hñs eos: ⁊ notus efficiar p eos cū te iudicauero: ⁊ scies q2 ego dñs. Audiui vniuersa opprobria tua que locutus es de montibus israel dicens. Deserti nobis ad deuorandum dati sunt. Et insurrexistis super me ore vr̃o: ⁊ + derogastis aduersum me. Uerba vestra ego audiui. Hec dicit dñs deus. Letante vniuersa terra in solitudinem te redigam: sicuti gauisus es super hereditatem domus israel: eo q fuerit dissipata: sic faciam tibi. Dissipat⁹ eris mons seyr ⁊ idumea omnis. Et scient q2 ego dominus deus.

al' + tuos

C

al' + suis

al' + scies

D

Al' + rogastis.

¶ Ca. Sū. ¶ Q2 dñs iudicabit isrł de inimicis suis: ⁊ restituet ⁊ multiplicabit in terram suam: ⁊ q afflixit israel pro peccato idolatrie. De gratia ⁊ virtute baptismi vocatur populus ad penitentiam: etiā promittitur integra restitutio ⁊ multiplicatio. Cap. xxxvi.

Tu autē fili hoīs propheta super montes isrł ⁊ dices. Montes israel audite verbum dñi. Hec dicit dñs deus. Eo q dixerit inimicus de vobis euge altitudines sempiterne in + hereditatē date sunt nobis: ppterea vaticinare ⁊ dic. Hec dicit dñs deus. Pro eo q desolati estis ⁊ conculcati p circuitum: ⁊ facti in hereditatem reliquis gentibus: ⁊ ascendistis sup labium lingue ⁊ opprobrium ppli: ppterea mōtes israel audite verbū dñi dei. Hec dicit dñs deus montibus ⁊ collibus torrētib⁹: vallibus q; ⁊ desertis: parietinis: ⁊ vrbib⁹ derelictis: que depopulate sunt ⁊ subsannate a reliquis gentibus per circuitum: ppterea hec dicit domin⁹ deus. Qm̄ in igne zeli mei locutus sum de reliquis gentib⁹ ⁊ de idumea vniuersa que dederūt terram meā sibi in hereditatem cū gaudio ⁊ toto corde ⁊ ex aīo: ⁊ eiecerunt eam vt vasta-

A

Sup. 6. a.

al's + possessionē.

B

rent: idcirco vaticinare sup humū israel ⁊ dices mōtib⁹ ⁊ collib⁹ iugis ⁊ vallib⁹. Hec dicit dñs deus. Ecce ego in zelo meo ⁊ in furore meo locut⁹ sum: eo q cōfusionem gentiū sustinueritis. Idcirco hec dicit dñs deus. Ego leuaui manū meā + vt gentes q̄ in circuitu vestro sunt ipse cōfusionē suā portent. Uos autē montes isrł ramos vr̃os germinetis: ⁊ fructū vestrum afferatis pplo meo israel. Prope enim est vt veniat +. Q2 ecce ego ad vos: ⁊ conuertar ad vos: ⁊ arabimini ⁊ accipietis semētem: ⁊ multiplicabo in vobis hoīes oēmq; domū israel: ⁊ habitabuntur ciuitates ⁊ ruinosa instaurabun℞: ⁊ replebo vos hoībus ⁊ iumentis ⁊ multiplicabun℞ ⁊ crescent. Et habitare vos faciā sicut a pncipio: bonisq; + donabo maiorib⁹ q̄ habuistis ab initio: ⁊ scietis q2 ego dominus. Et adducā sup vos hoīes pplm meū isrł: ⁊ hereditate possidebūt te. Et + eris eis in hereditatem: ⁊ non addes vltra: vt absq; eis sis. Hec dicit dñs deus. Pro eo q dicūt de vobis: deuoratrix hoīum es ⁊ suffocans gētem tuam: ppterea hoīes nō comedes amplius: ⁊ gentē tuā nō necabis vltra: ait dominus deus. Nec auditam faciā in te amplius cōfusionē gentiū: ⁊ opprobriū populorum nequaq; portabis: ⁊ gētē tuā nō amittes amplius: ait dñs deus. Et factum ē verbū dñi ad me dicens. Fili hoīs: domus israel habitauerunt in humo sua: ⁊ polluerunt eam in vijs suis ⁊ in studijs suis. Iuxta immunditiā menstruate facta est via eorum coram me: ⁊ effudi indignationem meā sup eos pro sanguine quē fuderūt super terram. Et in idolis suis polluerunt eam: ⁊ dispersi + eos + in gentes: ⁊ vētilati sunt in terras. Iuxta vias eorū ⁊ adinuētiones eorum iudicaui eos. Et ingressi sunt ad gētes ad quas introierūt ⁊ polluerūt nomen sctm̄ meū: cū diceret de eis: ppls dñi iste est: ⁊ de terra eius egressi sunt. Et peperci noīe sancto meo qđ polluerat domus israel in gentibus ad quas ingressi sunt. Idcirco dices domui israel: hec dicit dñs deus. Nō ppter vos ego faciā domus isrł: sed ppter nomē sanctū meum qđ polluistis in gentibus ad quas intrastis. Et sanctificabo nomen meū magnū qđ pollutū est inter gentes qđ polluistis in medio earum vt sciāt gētes q2 ego dñs: ait dñs

al's non hz' + vt

C

al's + qm

al' + dabo

al's + vos eritis

D

al's + filii

al's non hz + eos

Ro. 2. e.

E

exercitum cum sanctificatus fuero in vobis coram eis. Tollam quippe vos de gentibus et congregabo vos de vniuersis terris et adducam vos in terram vestram: et effundam super vos aquam mundam: et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris: et ab vniuersis idolis vestris mundabo vos: et dabo vobis cor nouum et spiritum nouum ponam in medio vestri. Et auferam cor lapideum de carne vestra: et dabo vobis cor carneum: et spiritum meum ponam in medio vestri: et faciam vt in preceptis meis ambuletis: et iudicia mea custodiatis et operemini: et habitabitis in terra quam dedi patribus vestris et eritis mihi in populum et ego ero vobis in deum: et saluabo vos ex vniuersis inquinamentis vestris: et vocabo frumentum et multiplicabo illud et non imponam vobis famem et multiplicabo fructum ligni et genimina agri: vt non portetis vltra opprobrium famis in gentibus: et recordabimini viarum vestrarum pessimarum: studiorumque non bonorum: et displicebunt vobis iniquitates vestre et scelera vestra. Non propter vos ego faciam: ait dominus deus notum sit vobis: Confundimini et erubescite super vijs vestris domus israel: hec dicit dominus deus. In die qua mundauero vos ex omnibus + iniquitatibus vestris: et inhabitare fecero vrbes: et instaurauero ruinosa: et terra deserta fuerit exculta que quondam erat desolata in oculis omnis viatoris dicentium. Terra illa inculta: facta est vt hortus voluptatis: et ciuitates deserte et destructe atque suffosse munite sederunt: et scient gentes + quecumque derelicte fuerint in circuitu vestro quia ego dominus edificaui dissipata: plantauique inculta: ego dominus locutus sum et fecerim: hec dicit dominus deus. Adhuc in hoc inuenient me domus israel vt faciam eis. Multiplicabo eos sicut gregem hominum vt gregem sanctum vt gregem hierusalem in solennitatibus eius. Sic erunt ciuitates deserte plene gregibus hominum et scient quia ego dominus.

Isa. 39. f. de spe. di. 4. ca. nec quecumque.

F

Sup. 11. d.

B

Ro. 6. d.

alias + ing namentis

al. + que

¶ Ca. xxxvij. ¶ De generali resurrectione: et de christo et quod in nouissimis diebus recipiet eum iuda et hierusalem: et erit vnus populus. Ca. xxxvij.

A

alias + Et

Facta est super me manus domini: et eduxit me in spiritu domini: et dimisit me in medio campi qui erat plenus ossibus: et circumduxit me per ea in gyro. Erant autem multa valde super faciem campi: siccaque vehementer. Et dixit ad me. Fili hominis: putas ne viuent ossa ista? Et dixi. Domine deus tu nosti. Et dixit ad me. Vaticinare de ossibus istis. Et dices eis. Ossa arida audite verbum domini. Hec dicit dominus deus ossibus his. Ecce ego intromitto in vos spiritum et viuetis: et dabo super vos neruos: et succrescere faciam super vos carnes: et superextendam in vobis cutem: et dabo vobis spiritum et viuetis: et scietis quia ego dominus. Et prophetaui sicut preceperat mihi. Factus est autem sonitus prophetante me: et ecce commotio. Et accesserunt ossa ad ossa: vnumquodque ad iuncturam suam. Et vidi: et ecce super ea nerui et carnes ascenderunt: et extenta est in eis cutis desuper: et spiritum non habebant. Et dixit ad me. Vaticinare ad spiritum vaticinare fili hominis: et dices ad spiritum. Hec dicit dominus deus. A quatuor ventis veni spiritus: et insuffla super interfectos istos et reuiuiscant. Et prophetaui sicut preceperat mihi. Et ingressus est in ea spiritus: et reuixerunt: steteruntque super pedes suos exercitus grandis nimis valde. Et dixit ad me: fili hominis: ossa hec vniuersa domus israel est. Ipsi dicunt. Aruerunt ossa nostra: et perijt spes nostra: et abscissi sumus. Propterea vaticinare et dices ad eos. Hec dicit dominus deus. Ecce ego aperiam tumulos vestros: et educam vos de sepulchris vestris populus meus et inducam vos in terram israel: et scietis quia ego dominus cum aperuero sepulchra vestra et eduxero vos de tumulis vestris popule meus: et dedero spiritum meum in vobis: et vixeritis et requiescere vos faciam super humum vestram: et scietis quia ego dominus locutus sum et feci: ait dominus deus. Et factus est sermo domini ad me dicens. Et tu fili hominis sume tibi lignum vnum: et scribe super illud iude et filiorum israel + socijs eius. Et tolle lignum alterum et scribe super illud: ioseph lignum effraim: et cuncte domus israel sociorumque eius. Et adiunge illa vnum ad alterum tibi in lignum vnum: et erunt in vnionem in manu tua. Cum autem dixerint ad te filii populi tui loquentes nonne indicas nobis quid in his tibi velis loqueris ad eos. Hec dicit dominus deus. Ecce ego assumam lignum ioseph quod est in manu effraim et tribus israel que sunt ei adiuncte: et dabo eas pariter cum ligno iuda: et faciam + eas in lignum vnum: et erunt vnum in manu eius. Erunt autem li-

B

C

D

alias + sociorum.

E

alias + m

gna sup q scripseris in manu tua in oculis eoz: & dices ad eos. hec dicit dns de⁹. Ecce ego assumam filios israel de medio nationum ad quas abierunt: & congregabo eos vndiq3 & adducam eos ad humum suam. Et faciam eos in gete vna in terra in montibus israel. Et rex vnus erit omnib⁹ imperas: & no erut vltra due getes: nec diuidentur ampli⁹ in duo regna. Neq3 pollueutur vltra in idolis suis & abominationib⁹ suis: & cunctis iniqtatibus suis: & saluos eos facia de vniuersis sedib⁹ suis in quibus peccauerunt & emudabo eos. Et erut mihi ppls & ego ero eis de⁹: & seruus meus dauid rex super eos: & pastor vnus erit oium eoz. In iudicijs meis ambulabut: & madata mea custodient: & facient ea. Et habitabut super terram qua dedi seruo meo iacob i qua habitauerut pres + vri: & habitabunt sup + ea ipsi & filij eorum: & filij filioru eoz vsq3 in sempiternu: & dauid seruus meus princeps eoru imperptuu. Et percutia illis fedus pacis: pactu sempiternu erit eis. Et fundabo eos & multiplicabo: & dabo sanctificationem meam in medio eoru imppetuu: & erit tabernaculu meum in eis. Et ero eis deus: & ipsi erut mihi populus. Et scient gentes quia ego dns sanctificator israel: cum fuerit sanctificatio mea in medio eorum in perpetuum.

F — Infra eo. G — al. + eoz / als + ea — Sup eo.

C Ca. Su. C Sermo domini contra gog & magog de interitu eorum: & peccato populi. Cap. xxxviij.

ET factus e sermo dni ad me dices. Fili hois: pone faciem tua otra gog & terra magog principe capitis mosoch & thubal: & vaticinare de eo: & dices ad eu. Hec dicit dns deus. Ecce ego ad te gog pncipem capitis mosoch & thubal. Et circumagam te & ponam frenum in maxillis tuis: & educa te in oem exercitu3 tuum: equos & equites vestitos loricis vniuersos: multitudine magna hastaz & clypeu arripientiu & gladium. Perse: ethyopes: & lybies cu eis: oes scutati & galeati. Gomer & vniuersa agmina eius: domus thogorma latera aquilonis & totum robur eius: populiq3 multi tecum. Prepara & instrue te: & omnem multitudinem tua que coaceruata est ad te: & esto eis in preceptum. Post dies multos visitaberis. In nouissimo annoz venies ad terra3 que reuersa est a gladio & congregata est de populis multis ad montes israel qui fuerunt deserti iugiter. hec d pplis educta e: & + habitabut in ea confidenter vniuersi. Ascendens aut quasi tepestas venies: & qsi nubes vt operias terram tu & oia agmina tua: & ppli multi tecu. hec dicit dns deus. In illa die ascedent sermones super cor tuu: & cogitabis cogitatione pessimam: & dices. Ascedam ad terram absq3 muro: veniam ad quiescetes habitatesq3 secure. hi oes habitat sine muro: vectes & porte no sunt eis. Ut diripias spolia: & inuadas predam: vt inferas manu tua super eos q deserti fuerat & postea restituti & sup pplz q est ogregatus ex gentibus q possidere cepit & ee habitator vmbilici terre. Saba & dedan & negociatores tharsis & oes leoes eius dicent tibi. Nuquid ad sumenda spolia tu venis? Ecce ad diripiendam preda3 cogregasti multitudine tua: vt tollas argetu & auru & auferas suppellectile atq3 substatia: & diripias manubias infinitas. Propterea vaticinare fili hois: & dices ad gog. Hec dicit dns deus. Nuqd no in die illo cu habitauerit populus meus israel confidenter scies & venies de loco tuo a lateribus aquilonis tu & populi multi tecum: ascensores equoz vniuersi: cetus magnus & exercitus vehemes & ascedens super populum meum isrl quasi nubes vt operias terra3. In nouissimis diebus eris: & adducam te super terram mea: vt sciant gentes + mee cu sanctificatus fuero in te in oculis eoz o gog. hec dicit dominus deus. Tu ergo ille es de quo locutus su3 in diebus antiquis in manu seruorum meoru prophetaru3 israel q prophetauerunt in diebus illoru temporu3 vt adducere te sup eos. Et erit in die illa: i die aduentus gog super terra3 israel: ait dns deus: ascedit indignatio mea in furore meo & in zelo meo. In igne ire mee locutus sum: q: in die illa erit comotio magna super terram israel: & comouebutur a facie mea pisces maris & volucres celi & bestie agri: & omne reptile quod mouetur super humum: cunctiq3 homines q sut super faciem terre. Et subuertentur motes & cadent sepes & omnis murus corruet in terram: & conuocabo aduersus eu

A — B — C al + habitauerut. — D E — als non hs + &. F — als + me — G — H

In cunctis montibus meis gladium: ait dominus deus. Gladi⁹ vniuscuiusque in fratrem suum dirigetur: et iudicabo eum peste et sanguine et imbre vehementi: et lapidibus immensis. Ignem et sulphur pluam super eum et super exercitum eius: et super populos multos qui sunt cum eo. Et magnificabor et sanctificabor: et not⁹ ero in oculis multarum gentium: et scient quia ego dominus.

¶ Ca. Sū. ¶ In nouissimis diebus insurget gog et magog: et congregatione auium et bestiarum ad edenda cadauera eorum. Cap. xxxix.

A Tu autem fili hominis vaticinare aduersum gog et dices. Hec dicit dñs deus. Ecce ego super te gog principem capitis mosoch et thubal et circumagam te et + educam te et ascendere + te faciam de lateribus aquilonis: et adducam te super montes israel: et percutiam arcum tuum in manu sinistra tua: et sagittas tuas de manu dextera tua deiiciam. Deiiciam te super montes israel: cades tu et omnia agmina tua et populi tui qui sunt tecum. Feris: auibus: omnique volatili celi et bestiis terre dedi te ad deuorandum. Super faciem agri cades:

B quia ego locutus sum: ait dominus deus. Et immittam ignem in magog et in his qui habitant in insulis confidenter: et scient quia ego dominus: + et nomen sanctum meum notum faciam in medio populi mei israel: et non polluam nomen sanctum meum amplius: et scient gentes: quia ego dominus sanctus israel. Ecce venit et factum est: ait dominus deus. Hec est dies de qua locutus sum. Et egredientur habitatores + de ciuitatibus israel: et succendent et comburent arma: clypeum + et hastas arcum et sagittas et baculos manuum et contos: et succendent ea igni septem annis. Et non portabunt ligna de regionibus: neque + succendent de saltibus: quoniam arma succendent igni et depredabuntur eos quib⁹ prede fuerant: et diripient vastatores suos: ait dominus deus. Et erit in die illa: dabo gog locum nominatum sepulchrum in israel: vallem viatorum ad orientem maris: que obstupescere faciet pretereuntes. Et sepelient ibi gog: et omnem multitudinem eius: et vocabitur vallis multitudinis gog: et sepelient eos domus israel: vt mundent terram septem mensibus. Sepeliet autem + eum omnis populus terre: et erit eis nominata dies in qua glorificatus sum: ait dñs deus. Et viros iugiter constituent lustrantes terram qui sepeliant et requirant eos qui remanserant super faciem terre vt emundent eam. Post menses autem septem querere incipient et circuibunt peragrantes terram. Cumque viderint os hominis: statuent iuxta illud titulum donec sepeliant illud pollinctores in valle multitudinis gog. Nomen autem ciuitatis amona et mundabunt terram. Tu autem fili hominis: hec dicit dominus deus: dic omni volucri et vniuersis auibus cunctisque bestiis agri. Conuenite: properate: concurrite vndique ad victimam meam quam ego immolo vobis: victimam grandem super montes israel: et comedatis + carnem et bibatis sanguinem. Carnes fortium comedetis et sanguinem principum terre bibetis: arietum et agnorum et hyrcorum thaurorumque et altilium et pinguium omnium. Et comedetis adipem in saturitatem: et bibetis sanguinem in ebrietatem: de victima quam ego + immolaui vobis: et saturabimini super mensam meam de equo et equite forti: et de vniuersis viris bellatorib⁹: ait dñs de⁹. Et ponam gloriam meam in gentibus: et videbunt omnes gentes iudicium meum quod fecerim: et manum meam quam posuerim super eos. Et scient dom⁹ israel quia ego dñs deus eorum: a die illa et deinceps. Et scient + gentes quoniam + in iniquitate sua capta sit domus israel: et quod dereliquerit me: et absconderim faciem meam ab eis: et tradiderim eos in man⁹ hostium: et ceciderint in gladio vniuersi. Iuxta + immundiciam eorum et + scelus feci eis: et abscondi faciem meam ab illis. Propterea hec dicit dñs deus. Nunc reducam captiuitatem iacob et miserebor omnis domus israel. Et assumam zelum pro nomine sancto meo: et portabunt confusionem suam et omnem preuaricationem quam preuaricati sunt in me cum habitauerint in terra sua confidenter neminem formidantes: et reduxero eos de populis et congregauero de terris inimicorum suorum et sanctificatus fuero in eis in oculis gentium plurimarum. Et scient quia ego dñs deus eorum: eo quod transtulerim eos in nationes: et congregauerim eos super terram suam: et non dereliquerim quemquam ex eis ibi. Et non abscondam vltra faciem meam ab eis: eo quod effuderim spiritum meum super omnem domum israel: ait dñs deus.

Marginalia (left): Al's + seducere eis non hz + te — Al's + hz. deus — Al's + vibium — Al's + hastam. — C — Al's + succēdēt

Marginalia (right): al's non est + eum vel eo — D — E — Al's + carnes. — Al's + immolabo — F — al. + oēs — Al's + pp iniquitates. vl. 70. c. ieiunius. ij. — Al's + immundicias. — Al's + sceleras — G — S. 36. ca.

¶ Ca. Sū. ¶ De edificatiōe ciuitatis ⁊ viro qui stabat in porta: ⁊ mēsurabat murū exteriorē cū calamis suis: ⁊ ī vestib⁹ ⁊ gazophilatijs diuersis q̄ erāt in vestibulis: ⁊ de locis deputatis ad custodiā tēpli ⁊ altaris: de mēsa atrij ⁊ altaris holocaustorū: de mēsura vestibuli templi. Cap. xl.

A In vicesimoquinto anno trāsmigratiōis nr̄e in exordio āni decima mēsis quartodecimo anno postq̄ꝫ pcussa ē ciuitas in ipsa hac die facta est sup me manus domini: ⁊ adduxit me illuc in visionibus dei. Adduxit me in terram israel: ⁊ dimisit me super montem excelsum nimis: super quem erat quasi edificium ciuitatis vergentis ad austrum: ⁊ introduxit me illuc. Et ecce vir cuius erat ✝ species quasi species eris: ⁊ funiculus lineus in manu eius ⁊ calamus mēsure in manu eius. Stabat autē in porta: ⁊ locutus est ad me idē vir. Fili hominis: vide oculis tuis: ⁊ auribus tuis audi: ⁊ pone cor tuum in ✝ omnia que ego ostendā tibi: q: vt ostēdatur tibi adductus es huc. Annuncia oia que tu vides domui isrl̄. Et ecce murus forinsecus in circuitu domus vndiq̄ꝫ: ⁊ in manu viri calamus mensure sex cubitorum ⁊ palmo. B Et mensus est latitudinem edificij calamo vno: altitudinem quoq̄ꝫ calamo vno. Et venit ad portam que respiciebat viam orientalem: ⁊ ascendit per gradus eius. Et mensus est limē porte calamo vno: latitudinē .i. limē vnum calamo vno in latitudine ⁊ thalamum vno calamo in longum: ⁊ vno calamo in latum: ⁊ inter thalamos quinq̄ꝫ cubitos: ⁊ limen porte iuxta vestibulum porte intrinsecus calamo vno. Et mēsus est vestibulum porte octo cubitorū: ⁊ frontem eius duobus cubitis. Vestibulum autem porte erat intrinsecus. Porro thalami porte ad viam orientalem tres hinc ⁊ tres inde mensura vna trium: ⁊ mensura vna frontium ex vtraq̄ꝫ parte. Et mensus est latitudinem liminis porte decem cubitorum: ⁊ longitudinem porte tredecim cubitorum: ⁊ marginem ante thalamos cubiti vnius: ⁊ cubitus vnus finis vtrinq̄ꝫ. Thalami autem sex cubitorum erant hinc ⁊ inde. C Et mensus est portaꝫ a tecto thalami vsq̄ꝫ ad tectū eius: latitudinem viginti quinq̄ꝫ cubitorꝫ: ostiū cōtra ostium. Et fecit frontes per sexaginta cubitos: ⁊ ✝ ad frontem atrium porte vndiq̄ꝫ per circuitum: ⁊ ante faciem porte que pertingebat vsq̄ꝫ ad faciem vestibuli porte interioris quinquaginta cubitos: ⁊ fenestras obliquas in thalamis ⁊ in frontib⁹ eorum: que erant intra portam vndiq̄ꝫ p circuitum. Similiter autēꝫ erant ⁊ in vestibulis fenestre per gyrum intrinsecus ⁊ ante frontes pictura palmarum ✝ celata. Et eduxit me ad atriuꝫ exterius: ⁊ ecce gazophilatia ⁊ pauimentum stratum lapide in atrio p circuitum. Triginta gazophilatia in circuitu pauimēti: ⁊ pauimētum in fronte portarum fm longitudinem portarum erat inferius. Et mensus est latitudinē a facie porte inferioris vsq̄ꝫ ad frontem atrij interioris extrinsecus: centū cubitos ad orientem: ⁊ ✝ aquilonē. D Portā vero que respiciebat viā aquilonis atrij exterioris mensus est: taꝫ in longitudine q̄ꝫ in latitudine: ⁊ thalamos ei⁹ tres hinc: ⁊ tres inde: ⁊ frontem eius ⁊ vestibulum eius fm mensuraꝫ porte prioris: quinquaginta cubitorum longitudineꝫ eius: ⁊ latitudinem viginti q̄nq̄ꝫ cubitorū. Fenestre autēꝫ eius ⁊ vestibulū ⁊ sculpture fm mensurā porte que respiciebat ad orientem: ⁊ septem graduū erat ascēsus eius. Et vestibulum ante ✝ eā ⁊ porte atrij interioris contra portam aquilonis ⁊ orientalem. Et mensus est a porta vsq̄ꝫ ad portam centum cubitos. Et eduxit me ad viam australē: ⁊ ecce porta que respiciebat ad austrum. Et mensus est frontē ei⁹ ⁊ vestibulū eius iuxta mensuras superiores: ⁊ fenestras eius ⁊ vestibula i circuitu sicut fenestras ceteras q̄nquaginta cubitorum longitudine: ⁊ latitudine viginti quinq̄ꝫ cubitorum

Marginalia:
als ✝ aspectus
hr ✝ om⁹
ue pe. vi. 2. c. dum stāti
als ✝ a fronte
als ne... hz ✝ ... lata
als ✝ ... aquilone
als hab... ✝ ea
als no... hz ✝ ... vel ...

cubitoꝝ: ⁊ in gradibus septē ascēdebatur ad eam. Et vestibulū ante fores eius: ⁊ celate palme erāt vna hinc ⁊ altera inde in fronte eius: ⁊ porta atrij interioris in via australi. Et mēsus est a porta vsq; ad portam in via australi centū cubitos. Et

E

introduxit me in atrium interius ad portam australē: ⁊ mēsus est ad portaȝ iuxta mēsuras superiores: thalamū eius ⁊ frōtem eius ⁊ vestibulū eius hisdem mēsuris: ⁊ fenestras eius ⁊ + vestibuli in circuitu quinquaginta cubitos lōgitudinis ⁊ latitudinis vigintiquinq; cubitos ⁊ vestibulū per gyruȝ lōgitudine vigintiquinq; cubitoꝝ: ⁊ latitudine quinq; cubitoꝝ. Et vestibulū eius ad atriuȝ exteri⁹: ⁊ + palmas eius in frōte: ⁊ octo gradus erāt qb⁹ ascēdebat per eā. Et introduxit me in atriuȝ interius per viā orientalem: ⁊ mensus est portam s̄ȝ mēsuras superiores: thalamū eius ⁊ frōtem eius ⁊ vestibulū eius sicut supra: ⁊ fenestras ei⁹ ⁊ vestibula in circuitu: lōgitudine quinquaginta cubitoꝝ: latitudine vigintiquinq; cubitoꝝ: ⁊ vestibulū ei⁹. i. atrij exterioris ⁊ palme celate in frōte eius hinc ⁊ inde: ⁊ octo gradib⁹ ascēsus eius.

[margin: al. + vestibuloꝝ] [margin: alias + palme]

F

Et introduxit me ad portā que respiciebat ad aquilonē: ⁊ mensus est s̄m mēsuras superiores thalamū eius ⁊ frōtē eius ⁊ vestibulū ei⁹ ⁊ fenestras ei⁹ per circuitū lōgitudine quinquaginta cubitoꝝ: ⁊ latitudine vigintiquinq; cubitoꝝ ⁊ vestibulū ei⁹ respiciebat ad atriū exteri⁹: ⁊ celatura palmarū in frōte ei⁹ hinc ⁊ inde, Et in octo gradib⁹ ascēsus ei⁹: ⁊ per singula gazophilatia ostiū in frōtib⁹ portaꝝ: ibi lauabant holocaustū. Et in vestibulo porte due mēse hic ⁊ due mēse ide: vt imolet̄ sup eas holocaustū: ⁊ p̄ pctō ⁊ p̄ delicto. Et ad lat⁹ exterius qd ascēdit ad ostiū porte que pergit ad aquilonē due mēse. Et ad lat⁹ alteruȝ ante vestibulū porte due mēse. Quattuor mense hinc ⁊ quattuor mēse inde. Per latera porte octo mēse erāt sup quas imolabant. Quattuor aūt mense ad holocaustū de lapidib⁹ quadris extructe: longitudine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij: ⁊ latitudine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij: ⁊ altitudine cubiti vni⁹: super quas ponent vasa in quibus imolatur holocaustū ⁊ + victima. Et labia earū palmi vni⁹: reflexa intrinsec⁹ p̄ circuitū.

[margin: alias + victime]

G

Super mēsas autē carnes oblationis. Et extra portā interiorē gazophilatia cantoꝝ in atrio interiori qd erat in latere porte respiciētis ad aquilonē: ⁊ facies eoꝝ cōtra viam australem vna ex latere porte orientalis que respiciebat ad viaȝ aquilonis. Et dixit ad me. Hoc est gazophilatiū qd respicit viā meridianā sacerdotū + qui excubāt in custodijs tēpli. Porro gazophilatiū qd respicit ad viaȝ aquilonis: sacerdotū erit qui excubāt ad ministeriū altaris. Isti sunt filij sadoch qui accedūt de filijs leui ad dn̄ȝ vt ministrēt ei. Et mēsus est atriuȝ lōgitudine centū cubitoꝝ: ⁊ latitudine centū cubitoꝝ p̄ quadrū ⁊ altare ante faciē templi. Et introduxit me in vestibulū tēpli: ⁊ mēsus est vestibuluȝ quinq; cubitis hinc: ⁊ quinq; cubitis inde: ⁊ latitudinem porte triū cubitoꝝ hinc: ⁊ triū cubitoꝝ inde lōgitudinē aūt vestibuli viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudinem vndecim cubitorū. Et octo gradib⁹ ascendebatur ad eam. Et colūne erant in frontibus vna hinc ⁊ altera inde.

[margin: al. + erit]

¶ Ca. Sm̄. ¶ Mēsurat tēplū ⁊ sanctū sanctoꝝ: de coclea quoq; agit: de ostijs tēpli ⁊ sanctuarij: ⁊ ostiarijs sanctuarij. Ca. xli.

A

Et introduxit me in tēplū: ⁊ mēsus est frontes, sex cubitos latitudinis hinc ⁊ sex cubitos latitudinis inde: latitudinē tabernaculi. Et latitudo porte decē cubitorū erat: ⁊ latera porte quinq; cubitis hinc: ⁊ quinq; inde. Et mēsus est lōgitudinē eius qdraginta cubitoꝝ: ⁊ latitudineȝ viginti cubitoꝝ. Et + introgressus intrinsec⁹ mēsus est in fronte porte duos cubitos: ⁊ portā sex cubitoꝝ: ⁊ latitudinē porte septē cubitoꝝ. Et mēsus est lōgitudinē ei⁹ viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudinē ei⁹ viginti cubitorū ante faciē tēpli. Et dixit ad me. Hoc est sanctū sanctoꝝ: ⁊ mēsus est parietē dom⁹ sex cubitoꝝ: ⁊ latitudinē lateris quattuor cubitoꝝ vndiq; p̄ circuitū dom⁹. Latera aūt lat⁹ ad lat⁹ bis triginta + triū. Et erāt eminētia que ingrederent̄ per parietē domus in laterib⁹ per circuitū vt cōtinerēt ⁊ nō attingerēt parietē tēpli: ⁊ platea erat in rotūdū ascēdens sursum per cocleas: ⁊ in cenaculū templi deferebat per gyrum. Idcirco lati⁹ erat templū in superiorib⁹: ⁊ sic de inferiorib⁹ ascendebat ad superiora: + ⁊ in mediuȝ. Et vidi in domo altitudinem per circuitū fundata latera ad mēsu

[margin: alias + ingressus ⁊] [margin: al. + triū] B [margin: Hebrei non hn̄t + ⁊]

ram calami sex cubitoꝝ spatio: et latitudinẽ per parietẽ lateris forinsecꝰ quinqꝫ cubitoꝝ: et erat interior domꝰ in lateribꝰ domꝰ. Et inter gazophilatia latitudinẽ viginti cubitoꝝ in circuitu domꝰ vndiqꝫ: et ostiũ lateris ad orõnẽ: ostiũ vnũ ad viam aquilonis: et ostiũ vnũ ad viã australẽ: et latitudinẽ loci ad orõnẽ quinqꝫ cubitoꝝ in circuitu. Et edificiũ qđ erat separatũ versumqꝫ ad viã respiciẽtẽ ad mare latitudinis septuaginta cubitoꝝ: paries autẽ edificij quinqꝫ cubitoꝝ latitudinis per circuitũ et lõgitudo eiꝰ nonaginta cubitoꝝ. Et mensus est domꝰ lõgitudinẽ centũ cubitoꝝ: et qđ separatũ erat edificiũ et parietes eiꝰ lõgitudinis centum cubitoꝝ. Latitudo autẽ ante faciẽ domꝰ: et eius qđ erat separatum cõtra orientẽ centũ cubitoꝝ. Et mẽsus est lõgitudinẽ edificij cõtra faciẽ eius qđ erat separatũ ad dorsum: ethecas ex vtraqꝫ parte centũ cubitoꝝ: et tẽplũ interiꝰ: et vestibula atrij limina et fenestras obliqͣs: ethecas in circuitu per tres partes cõtra vniuscuiusqꝫ limẽ stratũqꝫ ligno per gyrũ in circuitu. Terra aũt vsqꝫ ad fenestras et fenestre clause super ostia et vsqꝫ ad domũ interiorẽ et forinsecus: et oẽm parietẽ in circuitu intrinsecꝰ et forinsecꝰ ad mẽsurã: et fabrefacta cherubim et palme: et palma inter cherub et cherub. Duasqꝫ facies habebat cherub: faciẽ hominis iuxta palmam ex hac parte: et faciem leonis iuxta palmã ex alia parte expressam. Per oẽm domũ in circuitu de terra vsqꝫ ad superiorẽ partẽ: cherubim et palme celate erãt in pariete tẽpli. Limẽ quadrãgulum: et facies sanctuarij aspectꝰ cõtra aspectũ. Altaris lignei triũ cubitoꝝ altitudo: et longitudo eius duoꝝ cubitoꝝ: et anguli eius et lõgitudo eiꝰ et parietes eiꝰ lignei. Et locutus est ad me. Hec est mẽsa coram dño. Et duo ostia erãt in tẽplo: et in sanctuario et in duobꝰ ostijs ex vtraqꝫ parte bina erant ostiola q̃ in seinuicẽ plicabant. Bina. n. ostia erant ex vtraqꝫ parte ostioꝝ. Et celata erãt in ipsis ostijs tẽpli cherubim et sculptura palmaꝝ sicut in parietibꝰ quoqꝫ expressa erãt. Quãobrem et grossiora erant ligna in vestibuli fronte forinsecus: super que fenestre oblique et similitudo palmarũ hinc atqꝫ inde in humerulis vestibuli secũdũ latera domꝰ: latitudinẽqꝫ parietum.

¶ Capituli. Sũmarium. ¶ De gazophilatijs australis et aquilonaris edificij et descriptione eorum edificatorum: de locis vbi edebant sacerdotes: qꝫ non exeant ad populum nisi depositis vestimentis ministerij sui: mensuratur murus diuidens sanctuariũ a vulgi loco. Cap. xlij.

Et eduxit me in atriũ exteriꝰ per viam ducentem ad aquilonẽ. Et eduxit me in gazophilatiũ qđ erat cõtra separatum edificiũ et cõtra edem vergẽtẽ ad aquilonẽ in faciem lõgitudinis centũ cubitos ostij aquilonis: et latitudinis quinquaginta cubitos cõtra viginti cubitos atrij interioris: et cõtra pauimẽtũ stratum lapide atrij exterioris: vbi erat porticus iuncta porticui triplici. Et ante gazophilatia deambulatio decẽ cubitoꝝ latitudinis ad interiora respiciens vie cubiti vniꝰ. Et ostia eoꝝ ad aquilonẽ vbi erãt gazophilatia in superioribꝰ humiliora: quia supportabãt porticus que ex illis eminebant de inferioribꝰ et de medijs edificij. Tristega. n. erant: et nõ habebãt colũnas sicut erãt colũne atrioꝝ. Propterea eminebant de inferioribꝰ et de medijs a terra cubitis quinquaginta. Et peribolus exterior secundum gazophilatia q̃ erant in via atrij exterioris ante gazophilatia. Longitudo eius quinquaginta cubitoꝝ: quia lõgitudo erat gazophilatioꝝ atrij exterioris quinquaginta cubitoꝝ: et longitudo ante faciẽ tẽpli centũ cubitoꝝ. Et erat subter gazophilatia hec: introitus ab oriẽte ingredientiũ in ea de atrio exteriori in latitudine periboli atrij qđ erat cõtra viã orientalẽ in faciem edificij separati. Et erãt ante edificiũ gazophilatia: et via ante facies eorum iuxta similitudinẽ gazophilatiorũ que erãt in via aquilonis. Secundũ longitudinẽ eoꝝ: sic et latitudo eoꝝ: et omnis introitus eoꝝ et similitudines et ostia eoꝝ secundum ostia gazophilatioꝝ que erant in via respiciẽte in nothum. Ostium in capite vie que via erat ante vestibulũ separatum per viam oriẽtalem ingrediẽtibus. Et dixit ad me. Gazophilatia aquilonis et gazophilatia austri que sunt ante edificium separatum: hec sunt gazophilatia sancta: in quibꝰ vescũtur sacerdotes qui appropinquant ad dñm in sancta sanctorũ. Ibi ponent sancta sanctoꝝ: et oblationẽ pro peccato et pro delicto. Locus enim sanctꝰ est.

C D

aliꝰ cherubim

B C

al. in duxit · al. idem eduxit · al. facie · al. eoꝝ · alias et · alias vestiuntur

Cum autem ingressi fuerint sacerdotes: nõ egredientur de sanctis in atrium exterius. Et ibi reponẽt vestimẽta sua in quibus ministrãt: q2 sancta sunt: vestientur q3 vestimẽtis alijs: & sic + ꝓcedẽt ad populũ. Cũq3 cõplesset mẽsuras domus interioris: eduxit me per viã porte que respiciebat ad viam orientalem: & mẽsus est eã vndiq3 per circuitum. Mensus est autẽ contra ventum orientalem calamo mensure quingẽtos calamos: in calamo mẽsure p circuitum. Et mẽsus est cõtra vẽtum aquilonis qngẽtos calamos: in calamo mẽsure per gyrũ. Et ad vẽtũ australem mẽsus est qngẽtos calamos: in calamo mensure per circuitũ. Et ad vẽtum occidẽtalẽ mẽsus est qngẽtos calamos: in calamo mensure. Per qtuor vẽtos mẽsus est + murum eius vndiq3 per circuitum: longitudinem quingẽtorum + cubitorũ: & latitudinẽ qngentorũ + cubitorũ diuidẽtem inter sanctuariũ & vulgi locum.

al. + procedant — D — al. + mẽsus — al. + calamorum — al. + calamorũ

¶ Capituli Sũmarius. ¶ Vidit ꝓpheta claritatẽ dei: arguit iudeos de idolis suis: precipit ostẽdere figurã: & descriptionẽ domus: de mẽsure altaris holocaustorũ: de ritu ei⁹ & sacrificijs eiusdẽ. Cap. xliij.

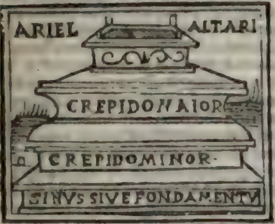

Et + duxit me ad portã: que respiciebat ad viam orientalẽ. Et ecce gloria dei israel ingrediebatur per viam orientalem: & vox erat ei quasi vox aquarum multarum: & terra splendebat a maiestate ei⁹. Et vidi visionem sm̃ spẽm quã videram quando venit vt disperderet ciuitatem: & species secundũ aspectum quem videram iuxta fluuium chobar. Et cecidi super faciem meam. Et maiestas domini ingressa est templum per viam porte: que respiciebat ad orientem. Et eleuauit me spiritus: & introduxit me in atriũ interius. Et ecce repleta erat gloria domini dom⁹. Et audiui loquentem ad me de domo: et vir qui stabat iuxta me: dixit ad me. Fili hominis: locus solij mei: & locus vestigiorum pedum meorum: vbi habito in medio filiorum israel in eternum: & nõ polluet vltra domus israel nomen sanctum meum: ipsi & reges eorum in fornicationibus suis & in ruinis regum suorum: & in excelsis qui fabricati sunt limen suũ iuxta limen meum: & postes suos iuxta postes meos: & murus erat inter me & eos: & polluerunt nomen sanctum meum in abominationibus quas fecerunt: ꝓpter quod consumpsi eos in ira mea. Nũc ergo repellant procul fornicationem suam & ruinas regum suorum a me: & habitabo in medio eorum semper. Tu autem fili hominis ostende domui israel templũ & confundantur ab iniquitatibus suis & metiantur fabricam & erubescãt ex omnibus que fecerunt. Figuram domus & fabrice eius exitus & introitus & omnem descriptionem eius & vniuersa precepta eius: cũctumq3 ordinem eius & omnes leges eius + ostende eis: & + scribe in oculis eorum: vt custodiant omnes descriptiones eius & precepta illius & faciãt ea. Ista est lex domus in summitate montis. Omnes fines eius in circuitu sanctum sanctorũ est. Hec est ergo lex domus. Iste autem mensure altaris in cubito verissimo: qui habebat cubitum & palmum. In sinu eius erat cubitus: & cubitus in latitudine: & diffinitio eius vsq3 ad labium eius: & in circuitu + palmus vnus. Hec quoq3 erat fossa altaris. Et de sinu terre vsq3 ad crepidinem nouissimam duo cubiti: & latitudo cubiti vnius: & a crepidine + minore vsq3 ad crepidinem + maiorem quattuor cubiti: & latitudo cubiti vnius. Ipse autem ariel quattuor cubitorum: & ab ariel vsq3 ad sursũ cornua quattuor. Et ariel duodecim cubitorũ in lõgitudine: per duodecim cubitos longitudinis quadrangulatum equis lateribus. Et crepido quattuordecim cubitorum longitudinis per quattuordecim cubitos latitudinis in quattuor angulis ei⁹ & corona in circuitu eius dimidij cubi-

al. + eduxit — B — C — al. + ostende — al. + scribens — D — Alij non hñt + — al. + palmi vni⁹ — al. + maiore — al. + minores — E

ti: et sinus eius vnius cubiti per circuitũ. Gradus autem eius versi ad orientem. Et

F

dixit ad me. Fili hominis. Hec dicit dominus deus. Hi sunt ritus altaris: in quacũq; die fuerit fabricatuʒ: vt offerat super illud holocaustuʒ et effundat sanguis. Et

Al's non hi+ et

dabis sacerdotibus + et leuitis q sunt de semine sadoch: qui accedũt ad me: ait dñs deus vt offerãt mihi vitulũ de armẽto pro peccato. Et assumẽs de sanguine eius pones super q̃ttuor cornua eius: et super q̃ttuor angulos crepidinis: et super coronam in circuitu et mũdabis illud et expiabis. Et tolles vitulũ qui oblatus fuerit p peccato: et cõburẽs eũ in separato loco domus extra sanctuariũ. Et in die scdo offeres hyrcum caprarũ immaculatũ p peccato: et expiabunt

G

altare sicut expiauerunt in vitulo. Cũq; cõpleueris expians illud: offeres vituluʒ de armẽto immaculatũ: et arietẽ de grege immaculatũ: et offeres eos in cõspectu dñi. Et mittẽt sacerdotes sup eos sal: et offerẽt eos in holocaustũ dño. Septẽ diebus facies hyrcũ pro peccato quottidie: et vituluʒ de armẽto: et arietẽ de pecoribus immaculatos offerẽt. Septẽ diebus expiabũt altare et mũ

al. + eoꝝ

dabũt illud: et implebũt manũ + eius. Expletis aũt septem diebus: in die octauo et vltra facient sacerdotes sup altare holocausta vestra: et que pro pace offerũt: et placatus ero vobis: ait dominus deus.

¶ Cap. Sũ. ¶ De porta clausa et ne incircũcisi intrent sanctuariũ: de sanctimonia et hereditate leuitaꝝ. Cap. xliiij.

A

als. + cõuertit

Et + cõuertit me ad viam porte sanctuarij exterioris que respiciebat ad orientẽ et erat clausa. Et dixit dñs ad me. Porta hec clausa erit et nõ aperietur: et vir

al. + trãsibit

nõ + trãsiet per eam: qm̃ dominus deus israel ingressus est per eam: eritq; clausa principi. Princeps ipse sedebit in ea vt comedat panẽ coram dño. Per viam porte vestibuli ingredietur: et per viam eius egredietur.

B

al. + iple uerat als + dei

Et adduxit me per viam porte aquilonis in cõspectu domus et vidi: et ecce + impleuit gloria + dñi domum dñi. Et cecidi in faciem meam: et dixit ad me dñs. Fili hominis pone cor tuũ et vide oculis tuis: et auribus tuis audi omnia que ego loquor ad te de vniuersis cerimonijs domus dñi: et de cunctis legibus eius. Et pones cor tuũ in vijs tẽpli per oẽs exitus sanctuarij: et dices ad exasperantem me domũ israel. Hec dicit dñs deus. Sufficiant vobis omnia scelera vestra

C

domus israel: eo q inducitis filios alienos incircuncisos corde et incircũcisos carne vt sint in sanctuario meo: et polluant domũ meam et offertis panes meos adipem et sanguinem: et + dissoluistis pactũ meũ

al. + soluistis

in omnibus sceleribus vestris: et nõ seruastis precepta sanctuarij mei: et posuistis custodes obseruationũ mearuʒ in sanctuario meo vobismetipsis. Hec dicit dominus deus. Omnis alienigena incircũcisus corde et incircũcisus carne non ingredietur sanctuariũ meũ: omnis filius alienus qui est in medio filiorũ israel. Sed et leuite q lõge recesserũt a me in errore filiorũ israel: et errauerũt a me post idola sua: et + portauerũt iniquitatem suaʒ: + erũt in sanctuario meo editui et ianitores portarũ domus et ministri domus: + ipsi mactabũt holocausta et victimas populi: et ipsi + stabũt in conspectu eorũ vt ministrent eis. Pro eo + q ministrauerũt illis in cõspectu idolorũ suorum: et facti sunt domui israel in offendiculuʒ iniquitatis: idcirco leuaui manũ meam super eos: ait dominus deus: et portauerũt iniquitatem suam. Et nõ appropinquabũt ad me vt sacerdotio fungantur mihi: neq; accedẽt ad omne sanctuariũ meũ iuxta sancta sanctorum: sed portabũt confusionem suam et scelera sua que fecerũt. Et dabo eos ianitores domus: et in omni ministerio eius: et vniuersis que fiẽt in eo. Sacerdotes aũt et leuite filij sadoch qui custodierunt cerimonias sanctuarij mei cum errarẽt filij israel a me: ipsi accedent ad me vt ministrent mihi: et stabũt in cõspectu meo vt offerãt mihi adipeʒ et sanguinem ait dominus deus. Ipsi ingredientur sanctuariũ meũ: et ipsi accedẽt ad mẽsam meam vt ministrẽt mihi et custodiant cerimonias meas. Cũq; ingredientur portas atrij interioris: vestibus lineis induentur: nec ascendet super eos quicq; laneum quãdo ministrant in portis atrij interioris et intrinsecus. Vitte linee erũt in capitibus eoꝝ: et feminalia linea erũt in lũbis eoꝝ: et nõ accingẽtur in sudore. Cũq; egredientur atrium exterius ad populuʒ: exuẽt se vestimẽtis suis in qbus ministrauerãt: et reponẽt ea in + gazophilatio sanctuarij: et vestiẽt se vestimẽtis alijs et non

als. + portabũt

al. + qui erant

al. + Ipsi q macta bant

als + ibi stabãt ad eos, vt ministrarẽt p eis

D

als + ergo q ministrauerat p eis

E

al. + gazophilacio

sanctificabūt populū in + vestib⁹ suis. Caput aūt suū nō radent: neqȝ comam nutrient: sed tondētes attōdēt capita sua. Et vinū nō bibet omnis sacerdos quādo ingressurus est atriū interi⁹. Et viduam ⁊ repudiatam nō accipiēt vxores: sed + virgines de semine dom⁹ israel. Sed ⁊ viduā que fuerit vidua a sacerdote accipiēt: ⁊ populū meū docebūt quid sit inter sanctū ⁊ pollutū: ⁊ inter mūdum ⁊ imundum ostendēt eis. Et cū fuerit cōtrouersia: stabūt in iudicijs meis ⁊ iudicabunt. Leges meas ⁊ precepta mea in omnib⁹ solēnitatib⁹ meis custodiēt: ⁊ sabbata mea sanctificabūt. Et ad mortuū hominē nō ingredientur ⁊ polluātur: nisi ad patrem ⁊ matrē ⁊ filiū ⁊ filiam ⁊ fratrem ⁊ sororē que alterū virū nō habuerit in quib⁹ cōtaminabūtur. Et postq̄ fuerit emūdatus: septem dies numerabunt ei: ⁊ in die introitus sui in sanctuariū ad atriū interius vt ministrēt mihi in sanctuario offeret pro peccato suo: ait dñs deus. + Non erit aūt eis hereditas: ego hereditas eorū. Et possessionem nō dabitis eis in israel: ego enim possessio eoꝝ. Uictimas ⁊ ꝓ peccato ⁊ pro delicto ipsi comedent: ⁊ omne votū in israel ipsoꝝ erit. Et primitiua oīum primogenitorū: ⁊ omnia libamenta ex omnib⁹ que offerūtur: sacerdotū erūt. Et primitiua ciborū vestrorū dabitis sacerdoti: vt reponant benedictionē domui sue. Oē morticinū ⁊ captū a bestijs de auib⁹: ⁊ de pecorib⁹: nō comedēt sacerdotes.

al. + vestimētis

Leui.21.c

al. + virginem

al. nō hȝ + Nō

Exo.22.d

Leui.22.b

¶ Ca. Sū. ¶ De loco sctificato in quo sunt sancta sanctoꝝ: ⁊ habitatio sanctoꝝ: de iusticia pōderis ⁊ mēsure: de quātitate ꝑmitiuaꝝ: de duab⁹ ꝑmis solēnitatib⁹ primi mēsis que sunt in lege: de oblationib⁹ pasce: pētecostes ⁊ scenophagie. Cap. xlv.

Cumqȝ ceperitis terrā diuidere sorti- to: separate ꝑmitias dño sanctificatū de terra lōgitudine vigintiqnqȝ milia ⁊ latitudine decē milia. Sāctificatum erit ſm omni termino ei⁹ per circuitū. Et erit ex oī pte sanctificatū qngētos: ꝑ qngentos q̄drifarias per circuitum: ⁊ quinquaginta cubitis in suburbana eius per gyrum. Et a mēsura ista mēsurabis lōgitudinē vigintiqnqȝ milium: ⁊ latitudinem decē milium. Et in ipso erit templū sanctūqȝ sanctorū: sanctificatum de terra erit sacerdotibus ministris sanctuarij qui accedūt ad ministeriū domini. Et erit eis locus in domos ⁊ in sanctuarium sanctitatis. Uigintiqnqȝ autem milia lōgitudinis ⁊ decē milia latitudinis erunt + leuitis qui ministrāt domui. Ipsi possidebūt viginti gazophilacia. Et + possessionē ciuitatis dabitis quinqȝ milia latitudinis ⁊ lōgitudinis vigintiqnqȝ milia ſm separatiōem sanctuarij omni domui israel. Principi quoqȝ hinc ⁊ inde in separationem sanctuarij ⁊ in possessionē ciuitatis ⁊ ecōtra facie separatiōis sanctuarij: ⁊ cōtra faciem possessionis vrbis a latere maris vsqȝ ad mare ⁊ a latere orientis vsqȝ ad oriētē. + Lōgitudinis aūt iuxta vnāquāqȝ + partē a termino occidētali vsqȝ ad terminū oriētalem: de terra erit ei possessio in israel. Et nō depopulabunt vltra ꝑncipes populum meum: sed terram dabūt domui israel ſm tribus eoꝝ. Hec dicit dominus de⁹. Sufficiat vobis principes israel: iniquitatē ⁊ rapinas intermittite ⁊ iudiciū ⁊ iustitiam facite. Separate cōfinia vestra a populo meo: ait dominus deus. Statera iusta ⁊ ephi iustū: ⁊ batus iustus erit vobis. Ephi ⁊ batus equalia et vni⁹ mēsure erūt vt capiāt decimā partē chori batus: ⁊ decimā partem chori ephi. Iuxta mēsuram chori erit + equa libratio eorū. Siclus aūt viginti obolos hȝ. Porro viginti sicli ⁊ vigintiqnqȝ sicli ⁊ qndecim sicli + mnam + faciūt. Et hec sunt ꝑmitie quas tolletis: sextā partē ephi de choro frumēti: ⁊ sextam partē ephi de choro hordei. Mēsura quoqȝ olei. Batus olei decima pars chori est: ⁊ decē bati chorū faciūt. Quia decem bati implēt chorū. Et arietē vnum de grege ducētorū de his que nutriunt israel in sacrificium ⁊ in holocaustum: ⁊ in pacifica: ad expiādum pro eis: ait domin⁹ deus. Omnis populus terre tenebitur primitijs his princip in israel. Et super principē erūt holocausta ⁊ sacrificiū ⁊ libamina in solēnitatibus ⁊ in calendis in sabbatis: in vniuersis solēnitatibus domus israel. Ipse faciet pro peccato sacrificium ⁊ holocaustum ⁊ pacifica: ad expiādum pro domo israel. Hec dicit dominus deus. In primo mēse vna mensis sumes vitulum de armēto immaculatū ⁊ expiabis sanctuariū. Et tollet sacerdos

al. + leuitas + in

al. + lōgitudinē

al. + qui

al. + equa libratio

Exo.30.b

leui.27.c

Nu.3.g

al. + mnā

al. + faciens

de sanguine qd erit pro peccato: et ponet in postibus domus: et in quattuor angulis crepidinis altaris: et in postib⁹ porte atrij interioris. Et sic facies in septima mensis pro vnoquoque qui ✝ ignorauit et errore deceptus est. et ✝ expiabis pro domo. In primo mense quartadecima die mensis erit vobis ✝ phase solennitas. Septe dieb⁹ azima comedent. Et faciet princeps in die illa pro se et pro vniuerso populo terre vitulum pro peccato. Et in septem diebus solennitatis faciet holocaustu dno: septem vitulos et septem arietes immaculatos quotidie septe diebus: et pro peccato hyrcu caprarum. et sacrificiu ephi per vitulu: et ephi per arietem faciet: et olei hin per singula ephi. Septimo mense quintadecima die mensis in solennitate faciet: sicut supradicta sunt per septe dies: tam pro peccato qm pro holocausto et in sacrificio et in oleo.

¶ Cap. xlvi. ¶ De sacrificijs sabbati et neomenie: per quas portas intrare debebunt: et exire princeps et populi ad orandum deum: et de spontaneo holocausto principis: quis princeps possit dare: et de distinctione coquinarum. Cap. xlvi.

Hec dicit dns deus. Porta atrij interioris que respicit ad orientem erit clausa sex dieb⁹ in quib⁹ opus fit. Die autem sabbati aperietur. Sed et in die calendarum aperietur: et intrabit princeps per viam vestibuli porte deforis: et stabit in limine porte. Et facient sacerdotes holocaustum eius et pacifica eius: et adorabit super limen porte: et egredietur: porta aut no claudetur vsque ad vesperam. Et adorabit populus terre ad ostium porte illius in sabbatis et in calendis coram dno. Holocaustu aute hoc offeret princeps dno in die sabbati: sex agnos immaculatos et ariete immaculatu et sacrificiu ephi per ariete. In ✝ agnis aut sacrificiu qd dederit man⁹ eius et olei hin per singula ephi. In die aute calendarum vitulu de armento immaculatu: et sex agni et ✝ arietes immaculati erunt: et ephi per vitulu: ephi quoque per ariete faciet sacrificium. De agnis aut sicut inuenerit manus eius olei hin per singula ephi. Cumque ingressus est princeps per viam vestibuli porte ingrediatur: et per eade via exeat. Et cu intrabit populus terre in conspectu domini in solennitatibus qui ingreditur per portam aquilonis vt adoret egrediatur per viam porte meridiane. Porro qui ingreditur per viam porte meridiane: egrediatur per via porte aquilonis. No reuertetur per viam porte per qua ingressus est: sed e regione illius egredietur. Princeps aute in medio eoru cum ✝ ingredientib⁹ ingredietur: et cum egredientibus egredietur. Et in nundinis et in solennitatib⁹ erit sacrificium ephi per vitulum et ephi per arietem. In ✝ agnis autem erit sacrificiu sicut inuenerit man⁹ eius: et in oleo hin per singula ephi. Cum autem fecerit princeps spontaneum holocaustum aut pacifica voluntaria a domino: aperietur ei porta que respicit ad oriente: et faciet holocaustum suu et pacifica sua sicut fieri solet in die sabbati: et egredietur claudeturque porta postqm exierit. Et agnum eiusdem anni immaculatu faciet holocaustum quotidie domino. Semper mane faciet ✝ illud et faciet sacrificium super ✝ eo katamane: mane sextam partem ephi: et de oleo tertiam partem hin: vt misceatur simile. Sacrificium domino legitimum: iuge atque perpetuu. Faciet agnu et sacrificium et oleum catamane mane holocaustu sempiternum. Hec dicit domin⁹ deus. Si dederit princeps ✝ domu alicui de filijs suis: hereditas ei⁹ filioru suorum erit: possidebu eam hereditarie. Si autem dederit legatum de hereditate sua vni seruorum suorum erit illius vsque ad annum remissionis: et reuertetur ad principem. Hereditas autem eius filijs eius erit. Et no accipiet princeps de hereditate populi per violentiam et de possessione eoru: sed de possessione sua hereditatem dabit filijs suis vt no dispergatur populus meus vnusquisque possessione sua. Et introduxit me per ingressum qui erat ex latere porte in gazophilacia sanctuarij ad sacerdotes: que respiciebat ad aquilonem: et erat ibi locus vergens ad occidente: et dixit ad me. Iste est locus vbi coquent sacerdotes pro peccato et pro delicto: vbi coquet sacrificium: vt no ✝ efferant in atrium exterius et sanctificetur populus. Et eduxit me in atrium exterius et circunduxit me per quattuor angulos atrij. Et ecce atriolum erat in angulo atrij: atriolas singula per angulos atrij. In quattuor angulis atrij atriola disposita: quadraginta cubit.

al. ✝ errauit
al. ✝ expiabitis
al. ✝ pasche
G
H
al. ✝ agnis caelus dati... sine
B
al. ✝ arietes
E
al. ✝ intrantibus in... cu stantibus stans: cu orantib⁹ orans
D
al. ✝ agnis sine in
E
al. ✝ illu
al. ✝ eu
al. ✝ donum
F
A
al. ✝ offerant in atrio exteriori
B

cubitis per longum & triginta per latum. Mensure vnius quattuor erāt. Et, paries per circuitũ ambiens quattuor atriola: & culine fabricate erāt subter porticus per gyrum:& dixit ad me. hec est domus culinarum: in qua coquent ministri dom⁹ + domini victimas populi.

al.nō hʒ + dñi

¶ Capl'm. Sum. ¶ De aquis multis que procedunt de templo: de gratia baptismi: de diuisione terre quam hereditate accepit israel:& de porta ciuitatis cui⁹ nomen est domus iude. Cap.xlvij.

A ET cōuertit me ad portam domus:& ecce aque egrediebātur subter limē domus ad orientē. Facies enim dom⁹ respiciebat ad orientē. Aque autē descendebant in latus tēpli dextrum ad meridiem altaris. Et eduxit me per viam porte aquilonis:& cōuertit me ad viam foras portā exteriorē viam que respiciebat ad orientē. Et ecce aque redūdantes a latere dextro cū ingrederetur vir ad orientem qui habebat funiculum in manu sua:& mēsus est mille cubitos:& traduxit me per aquam vsqʒ ad talos. Rursumqʒ mensus est mille: & traduxit me per aquam vsqʒ ad genua. Et mēsus est mille:& traduxit me per aquam vsqʒ ad renes. Et mēsus est mille torrentem: quē non potui pertrāsire: qm̄ intumuerant aque ꝓfundi torrētis qui non pōt trāsuadari & dixit ad me. Certe vidisti fili hominis. Et + eduxit me & conuertit ad ripam torrētis. Cūqʒ me conuertissem ecce in ripa torrentis ligna multa nimis ex vtraqʒ parte. Et ait ad me. Aque iste q̄ egrediunt ad tumulos sabuli orientalis & descendūt ad plana deserti: intrabunt mare & exibunt & sanabūtur aque. Et omnis anima viuēs que serpit quocūqʒ venerit torrens viuet:& erūt pisces multi satis postq̄ venerit illuc aque iste. Et sanabūtur & viuent omnia ad que venerit torrens:& stabunt super illa piscatores. Ab engadi vsqʒ ad engalum: siccatio sagenarū erit. Plurime spēs erūt piscium eius sicut pisces maris magni multitudinis nimie. In littorib⁹ aūt eius & in palustribus nō sanabunt: quia in salinas dabunt. Et super torrētē orietur, in ripis eius ex vtraqʒ parte omne lignū pomiferum. Non defluet folium ex eo:& non deficiet fructus eius. Per singulos mēses afferet primitiua: quia aque eius de sanctuario egredientur. Et erunt fructus ei⁹ in cibum:& folia eius ad medicinā. Hec dicit dominus deus. Hic est terminus in quo possidebitis terram in duodecim tribubus israel: quia Joseph duplicem funiculum habet. Possidebitis autem eam singuli eque vt frater suus: super quā leuaui manū meā vt darem patribus vestris. Et cadet terra hec vobis in possessionem. Hic est autē terminus terre ad plagam septētrionalem a mari magno via + ethalon venientibus sedada emath berotha sabarim que est inter terminū damasci & confinium emath + domus + thicon que est iuxta terminū auram. Et erit terminus a mari vsqʒ ad atrium enon + terminus damasci:& ab aquilone ad aquilonē terminus emath: plaga + septētrionalis. Porro plaga orientalis de medio auran de medio damasci:& de medio galaad & de medio terre israel: iordanis + disterminās ad mare orientale metiemini + plagam orientalē. Plaga autem australis meridiana a thamar vsqʒ ad aquas cōtradictionis cades:& torrens vsqʒ ad mare magnum. Et + hec est plaga ad meridiem australis. Et plaga maris mare magnum a cōfinio per directū donec venias emath: hec est plaga maris. Et diuidetis terram istam vobis per tribus israel:& mittetis eā in hereditatem vobis & aduenis qui accesserunt ad vos: qui genuerūt filios in medio vestrum:& erunt vobis sicut indigene inter filios israel. Uobiscū diuident possessionem in medio tribuū israel. In tribu autē quacunqʒ fuerit aduena: ibi dabitis possessionem illi ait dn̄s deus.

¶ Ca. Sū. ¶ Hic describitur diuisio terre

B al.+ duxit

C

al s + bethalon
Alis + atrium
al. + athicon
al s + terminū

D

al + autē
al. + disterminās
al s + &
al nō hʒ + hec est

gentium ad intraneos. Cap. xlviij.

A. Et hec noīa tribuū a finib⁹ aquilonis iuxta viā ethalon pgentib⁹ emath: atriū enon terminus damasci ab aqlone iuxta + viā emath. Et erit ei plaga orientalis mare: dan vna. Et + a termino dan: a plaga orientali vsq3 ad plagā maris: aser vna. Et super terminum aser: a plaga orientali vsq3 ad plagā maris: neptalim vna. Et sup terminū neptalim: a plaga + orientali vsq3 ad plagā maris: manasse vna. Et sup terminū manasse: a plaga orientali vsq3 ad plagā maris: effraim vna. Et sup terminū effraim: a plaga orientali vsq3 ad plagam maris ruben vna. Et super terminum ruben: a plaga orientali vsq3 ad plagā maris: iuda vna. Et super terminū iuda: a plaga orientali vsq3 ad plagam maris erunt primitie quas separabitis vigintiquinq3 + milibus + calamis latitudinis et longitudinis: sicuti singule partes a plaga orientali vsq3 ad plagā maris. Et erit sanctuarium in medio ei⁹. Primitie quas separabitis dño longitudo vigintiquinq3 milib⁹: et latitudo decem milibus. He aūt erūt primitie sanctuarij sacerdotū ad aqlonē lōgitudinis vigintiquinq3 milia: et ad mare latitudinis decē milia. Sz ad orientē latitudinis decē milia: et ad meridiē longitudinis vigintiquinq3 + milia. Et erit sanctuarium dñi in medio eius. Sacerdotib⁹ sanctuariū erit de filijs sadoch: qui custodierunt cerimonias meas: et nō errauerūt cū errarēt filij isrl̄: sicut errauerūt et leuite. Et erūt primitie de primitijs terre sctīssimū iuxta terminū leuitarū. Sz et leuitis sīlr iuxta fines sacerdotū vigintiquinq3 milia longitudinis: et latitudinis decem milia. Oīs lōgitudo viginti et quinq3 milium: et latitudo decē miliū. Et nō venūdabūt ex eo neq3 mutabūt neq3 transferentur primitie terre: q2 sanctificate sunt domino. Quinq3 milia aūt que supsunt in latitudine per vigintiquinq3 milia: prophana erūt vrbis in habitaculū et in suburbana. Et erit ciuitas in medio eius: et he mēsure eius. + Ad plagā septētrionalē + quingēta et quattuor milia: et ad plagam meridianam quingēta et quattuor milia: et ad plagam meridianam quingēta et quattuor milia: et ad plagam orientalem quingēta et quattuor milia: et ad plagam occidētalem quingenta et quattuor milia. Erunt aūt suburbana ciuitatis ad aquilonē + ducēta qnquaginta: et ad meridiem + ducēta qquaginta: et ad orientē + ducenta quinquaginta: et ad mare + ducēta quinquaginta. Qđ aūt reliquum fuerit in longitudine sm primitias sanctuarij decem milia in orientem: et decem milia in occidētē erūt sicut primitie sanctuarij: et erūt fruges ei⁹: in + panes his q seruiūt ciuitati. Seruiētes autem ciuitati operabūtur ex omnib⁹ tribub⁹ israel. Omnes primitie vigintiquinq3 milium per vigintiquinq3 milia in quadrū separabūtur in primitias sanctuarij et in possessionem ciuitatis. Quod aūt reliquum fuerit principis erit ex omni parte primitiarū sanctuarij et possessiōis ciuitatis e regiōe vigintiquinq3 miliū primitiarū vsq3 ad terminū orientalē: sz et + a mari e regiōe vigintiquinq3 milium vsq3 ad terminū maris: sīlr in partib⁹ principis erit. Et erūt primitie sanctuarij et sanctuariū tēpli in medio eius. De possessione aūt leuitarū et de possessiōe ciuitatis in medio partiū principis erit inter terminū iuda et inter terminum beniamin: et ad principem pertinebit. Et reliquis tribub⁹ erūt tales portiones a plaga orientali vsq3 ad plagā occidētalem: beniamin vna. Et cōtra terminum beniamin a plaga orientali vsq3 ad plagam occidētalem: symeon vna. Et super terminū symeonis a plaga orientali vsq3 ad plagam occidētalē: ysachar vna. Et super terminū ysachar a plaga orientali vsq3 ad plagam occidētalē: zabulon vna. Et super terminum zabulon a plaga orientali vsq3 ad plagam maris: gad vna. Et sup terminum gad ad plagā austri in meridiē. Et erit finis de thamar vsq3 ad aquas contradictionis cades: hereditas cōtra mare magnum. Hec est terra quā mittetis in sortē tribub⁹ israel: et he partitiones eaꝝ: ait dñs deus. Et hi egressus ciuitatis. A plaga septētrionali qngētos et qttuor milia mensurabis: et porte ciuitatis + oīb⁹ tribub⁹ isrl̄. Porte tres a septētriōe: porta rubē vna: porta iuda vna: porta leui vna. Et ad plagā orientalē qngētos et qttuor milia. Et porte tres. Porta ioseph vna: porta beniamin vna: porta dan vna. Et ad plagā meridianā + qngētos et qttuor milia metieris. Et porte tres:

Marginal notes: al'. nō h3 + viam — al's + ad terminū — al's + orientis — al's + milia — Al's non h3 + calamis — al's + milib⁹ — al's + a plaga septētrionali — al'. + quīgēti supple calami idest decē dūtaxat sequentib⁹ nūeris. — al's + ducenti — C — al's + in cibū — Al's + ad mare — D — E — al's + nomib⁹ tribuū isrl̄ — Al's + ex noīb⁹ eius — al's + quingēte

porta symeõis vna: porta ysachar vna: porta zabulon vna. Et ad plagã occidẽtalem quingentos & quattuor milia. Et porte tres. Porta gad vna: porta aser vna: porta nepthalim vna. Per circuitum decem & octo milia. Et nomen ciuitatis ex illa die dñs ibidem. Amen.

Apo.+ mé nõ est de textu

¶ Explicit ezechiel propheta.

¶ Incipit plogus sancti hieronymi in danielem prophetam.

Danielem pphetam iuxta septuaginta interpretes dñi saluatoris ecclesie nõ legũt: vtentes theodotionis editione. Et hoc cur acciderit: nescio. Siue. n. qr sermo chaldaicus est & quibusdam proprietatibus a nr̃o eloquio discrepat: noluerũt septuaginta interpretes easdẽ lingue lineas in trãslatione seruare: siue sub nomine eorũ ab alio nescio quo nõ satis chaldeã linguã sciẽte editus est liber: siue aliud qd cause extiterit ignorans: hoc vnũ affirmare possum qd multũ a veritate discordet: & recto iudicio repudiatus sit. Sciendũ quippe danielem maxime & esdram hebraicis quidẽ lr̃is: sed chaldeo sermone cõscriptos: & vnam hieremie pericopen: iob quoqz cũ arabica lingua plurimã hr̃e societatẽ. Deniqz & ego adolescentulus post quintiliani & tulij lectionẽ ac flores rhetoricos: cũ me in lingue huius pistrinũ reclusissem: & multo sudore multoqz tempore vix cepissem anhelantia stridentiaqz verba resonare: & quasi p cryptã ambulãs rarũ desuper lumẽ aspicerẽ impegi nouissime in danielem. Et tãto tedio affect9 sũ: vt desperatiõe subita oẽm laborẽ veterẽ voluerim cõtẽnere. Uerũ adhortante me quodam hebreo & illud mihi crebrius sua lingua ingerẽte: labor improbus oĩa vincit: q mihi videbar sciolus inter hebreos cepi rursus discipulus eẽ chaldaicus. Et vt verũ fatear vsqz ad p̄sentem diem magis possum sermonẽ chaldaicũ legere & intelligere qz sonare. Hec idcirco refero vt difficultatẽ vobis danielis ostẽderẽ: q̃ apud hebreos nec susanne hz historiã: nec hymnum triũ puerorũ: nec belis draconisqz fabulas: quas nos (qr in toto orbe disperse sunt) veru anteposito easqz iugulãte subiecimus: ne videremur apud imperitos magnã partem voluminis detruncasse. Audiui ego quẽdã de preceptoribus iudeorũ cũ susane derideret historiam & a greco nescio quo eam diceret eẽ confictam illud opponere qd origeni quoqz africanus opposuit: ethimologias has apo tou schinou schise & apo tou prinou prise de greco sermone descendere. Cuius rei nos intelligẽtiam nostris hãc possumus dare: vt verbi gratia: dicamus cõtinuo de arbore ilice dixisse cũ ilico pereas: & a lẽtisco in lẽtem te cõminuat angelus: vel nõ lente pereas: aut lẽtus. i. flexibilis ducaris ad mortẽ: siue aliud qd ad arboris nomẽ cõueniẽs. Deinde tãtum fuisse ocij tribus pueris cauillabat: vt in camino estuãtis incẽdij metro luderẽt: & p ordinẽ ad laudẽ dei oĩa elemẽta puocarẽt. Aut qd miraculũ diuineqz aspirationis indiciũ: vel draconẽ interfectum offa picis: vel sacerdotũ belis machinas deprehensas q magis prudẽtia solertis viri qz pphetali eẽnt spũ perpetrata. Cũ vero abacuc veniret: & de iudea in chaldeam raptũ discoforum lectitaret: q̃rebat exẽplum vbi legissemus in toto veteri testamento quẽ qz sanctorũ graui volasse corpe: & in pũcto tpe tãta terrarũ spacia trãsisse. Cũqz cuidam est nostris satis ad loquẽdũ promptulus ezechielem adduxisset in mediũ: & diceret eũ de chaldea in iudeam fuisse translatũ: derisit hoiem & ex ipso volumine demonstrauit ezechielem in spũ se vidisse transpositũ. Deniqz & aplm nr̃m videlicet vt eruditũ virum & q legem ab hebreis didicisset non fuisse ausum affirmare se raptũ in corpore sed dixisse siue i corpore siue extra corpus: nescio: de9 scit. Hijs

Da.13.b.

Dan.3.e.

Da.14.g.

Eze.8.a.

2.co.12.b.

⁊ talibus argumētis apocryphas in libro ecclesie fabulas arguebat. Sup qua re lectoris arbitrio iudiciū derelinquēs illud ammoneo nō haberi danielē apō hebreos iter ꝓphetas: sȝ inter eos q agyographa cōscripserūt. In tres siquidem partes omnis ab eis scriptura diuidit: in legē: in ꝓphetas: ⁊ in agyographa: idest in quinqȝ ⁊ octo ⁊ in vndecim libros: de quo nō ē huius temporis disserere. Que autem ex hoc ꝓpheta: immo contra hūc librū porphirius obijciat: testes sunt methodius: eusebius ⁊ apollinaris: qui multis versuuȝ milibus eius vesanie rūdentes: nescio an curioso lectori satisfecerint. Unde obsecro vos o paula ⁊ eustochium fundatis ꝓ me ad dominū preces: vt quādiu in hoc corpusculo sum scribam aliquid gratum vobis: vtile ecclesie: dignum posteris. Presentium quippe iudicijs oblatrantium nō satis moueor: qui in vtranqȝ partem amore labuntur aut odio.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Daniel propheta.

¶ Ca. Sū. ¶ De filijs captiuis quos elegit nabuchodonosor: ⁊ docet eos litteras chaldeorū: de abstinētia. Cap.

A / 4.re.24. b.

Anno tertio regni ioachim regis iuda venit nabuchodonosor rex babylonis hierusalem ⁊ obsedit eā: ⁊ tradidit dominus in manu eius ioachim regeȝ iude: ⁊ partem vasorum domus dei: ⁊ asportabit eā in terram sennaar in domum dei sui: ⁊ vasa intulit in domum thesauri dei sui. Et ait rex asphanaz preposito eunuchorum: vt introduceret de filijs israel ⁊ de semine regio ⁊ tyrannorum pueros in quibus nulla esset macula: decoros forma: ⁊ eruditos omni sapientia: cautos sciētia: ⁊ doctos disciplina: ⁊ qui possent stare in palatio regis: vt doceret eos litteras ⁊ linguā chaldeorū. Et cōstituit eis rex annonā per singulos dies de cibis suis ⁊ vino vñ bibebat ipse: vt enutriti trib⁹ ānis postea starēt in cōspectu regis. Fuerūt ergo inter eos de filijs iude: daniel: ananias: misael ⁊ azarias. Et impo suit eis ꝑposit⁹ eunuchoruȝ nomina: danieli balthasar. ananie ✝ sidrac: misaeli misac ⁊ azarie abdenago. Proposuit autē daniel i corde suo ne pollueretur de mēsa regis: neqȝ de vino potus eius: ⁊ rogauit eunuchorū ꝑpositū ne cōtaminaretur. Dedit aūt deus danieli gratiā ⁊ misericordiam in cōspectu principis eunuchoruȝ. Et ait princeps eunuchorum ad danielē. Timeo ego dominū meum regem qui constituit vobis cibum ⁊ potum. Qui si viderit vultus vr̄os macilētiores pre ceteris adolescētib⁹ coeuis vestris: cōdemnabitis caput meū regi. Et dixit daniel ad malassar quē constituerat princeps eunuchorum super ✝ danielem ananiam misaelem ⁊ azariā. Tenta nos obsecro seruos tuos diebus decem ⁊ dentur nobis legumina ad vescēdum: ⁊ aqua ad bibendum: ⁊ cōtemplare vultus nostros ⁊ vultus puerorū qui vescunt cibo regio: ⁊ sicut videris: facies cuȝ seruis tuis. Qui audito sermone huiuscemodi tentauit eos diebus deceȝ. Post dies aūt decem apparuerunt vultus eorū: meliores ⁊ corpulentiores pre omnibus pueris qui vescebant cibo regio. Porro malassar tollebat cibaria ⁊ vinum potus eorum: dabatqȝ eis legumina. Pueris aūt his dedit deus sciam ⁊ disciplinam in omni libro ⁊ sapiētia: danieli autē intelligētiam omnium visionū ⁊ somniorū. Cōpletis itaqȝ diebus post quos dixerat rex vt introducerētur: introduxit eos ꝑposit⁹ eunuchorū in conspectu nabuchodonosor. Cūqȝ eis locutus fuisset rex: nō sunt inuenti tales de vniuersis vt daniel ananias misahel ⁊ azarias. Et steterunt in cōspectu regis: ⁊ omne verbum sapientie ⁊ intellectus quod sciscitatus est ab eis rex inue-

Ms✝ alphe[...] / B / Ms✝ sedrach Di.37. [...] f; cf. [...] q de m[...] a. / C / Ms✝ daniel. / D

erat in eis decuplum super cunctos ariolos et magos qui erant in vniuerso regno eius. Fuit autem daniel vsque ad annum primum cyri regis.

¶ Ca. Sm. ¶ De somno nabuchodonosor quod fugit ab eo: de sapientibus occidendis: de oratione danielis: et interpretatione somnij. Cap. ij.

A In anno secundo regni nabuchodonosor vidit nabuchodonosor somnium: et conterritus est spiritus eius: et somnium eius fugit ab eo. Precepit autem rex vt conuocarentur arioli et magi et malefici et chaldei: vt indicarent regi somnia sua. Qui cum venissent steterunt coram rege: et dixit ad eos rex. Vidi somnium: et mente confusus ignoro quid viderim. Responderunt chaldei regi syriace. Rex in sempiternum viue. Dic somnium seruis tuis: et interpretationem eius indicabimus. Et respondens rex ait chaldeis. Sermo recessit a me. Nisi indicaueritis mihi somnium et coniecturam eius: peribitis vos: et domus vestre publicabuntur. Si autem somnium et coniecturam eius narraueritis: premia et dona et honorem multum accipietis a me. Somnium igitur et interpretationem eius indicate mihi. Responderunt secundo atque dixerunt. Rex somnium dicat seruis suis: et interpretationem ei indicabimus.

B Respondit rex et ait: certe noui quod tempus redimitis: scientes quod recesserit a me sermo. Si ergo somnium non indicaueritis mihi: vna est de vobis sententia quod interpretationem quoque fallacem et deceptione plenam composueritis vt loquamini mihi donec tempus pertranseat. Somnium itaque dicite mihi: vt sciam quod interpretationem quoque eius veram loquamini. Respondentes ergo chaldei coram rege dixerunt. Non est homo super terram qui sermonem tuum rex possit implere: sed neque regum quisquam magnus et potens verbum huiuscemodi sciscitatur ab omni ariolo et mago et chaldeo. Sermo enim quem tu queris rex grauis est: nec reperietur quisquam qui indicet illum in conspectu regis: exceptis dijs quorum non est cum hominibus conuersatio. Quo audito rex in furore et in ira magna precepit vt perirent omnes sapientes babylonis. Et egressa sententia sapientes interficiebantur: querebanturque daniel et socij eius vt perirent. Tunc daniel requisiuit

C de lege atque sententia ab arioch principe militie regis: qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes babylonis. Et interrogauit eum qui a rege potestatem acceperat: quam ob causam tam crudelis sententia a facie regis esset egressa. Cum ergo rem indicasset arioch danieli: daniel ingressus rogauit regem vt tempus tribueret sibi ad solutionem indicandam regi. Et ingressus est domum suam: ananieque et misaeli et azarie socijs suis indicauit negocium vt quererent misericordiam a facie dei celi super sacramento isto: et non perirent daniel et socij eius cum ceteris sapientibus babylonis. Tunc Danieli mysterium per visionem nocte reuelatum est. Et benedixit daniel deum celi: et locutus ait. Sit nomen domini benedictum a seculo et vsque in seculum: quia sapientia et fortitudo eius sunt: et ipse mutat tempora et etates. Transfert regna atque constituit: dat sapientiam sapientibus: et scientiam intelligentibus disciplinam. Ipse reuelat profunda et abscondita: et nouit in tenebris constituta: et lux cum eo est. Tibi deus patrum nostrorum confiteor: teque laudo quia sapientiam et fortitudinem dedisti mihi: et nunc ostendisti mihi que rogauimus te: quia sermonem regis aperuisti nobis. Post hec daniel ingressus ad arioch quem constituerat rex vt perderet sapientes babylonis sic ei locutus est. Sapientes babylonis: ne perdas. Introduc me in conspectu regis: et solutionem regi narrabo. Tunc arioch festinus introduxit danielem ad regem: et dixit ei. Inueni hominem de filijs transmigrationis iude qui solutionem regi annunciet. Respondit rex et dixit danieli cuius nomen erat balthasar. Putas ne vere potes mihi indicare somnium quod vidi: et interpretationem eius. Et respondens daniel coram rege ait. Mysterium quod rex interrogat sapientes magi et arioli et aruspices nequeunt indicare regi: sed est deus in celo reuelans mysteria qui indicauit tibi rex nabuchodonosor que ventura sunt nouissimis temporibus. Somnium tuum et visiones capitis tui in cubili tuo huiuscemodi sunt. Tu rex cogitare cepisti in strato tuo quid esset futurum post hec: et qui reuelat mysteria ostendit tibi que futura sunt. Mihi quoque non in sapientia que est in me

E

Margin: Ps. iiij. — Supra ca. — Infra co. — D

plus q̃ in cunctis viuentibus: sacramē-
tū hoc reuelatum est: sed vt interpretatio
regi manifesta fieret: ⁊ cogitationes mē-
tis tue scires. Tu rex videbas: ⁊ ecce quasi
statua vna grandis. Statua illa magna ⁊
statura sublimis stabat contra te: ⁊ intui
tus eius erat terribilis. Huius statue ca-
put ex auro optimo erat: pectus aūt ⁊ bra
chia de argento: porro venter ⁊ femora ex
ere: tybie autem ferree: pedum quedam
pars erat ferrea quedam autem fictilis.
Uidebas ita donec abscisus est lapis + de
monte sine manibus: ⁊ percussit statuam
in pedibus eius ferreis ⁊ fictilibus ⁊ cō-
minuit eos. Tūc contrita sūt pariter fer
rum testa es argentum ⁊ aurum ⁊ reda-
cta quasi in fauillam estiue aree que ra-
pta sunt vento nullusq; locus inuen-
tus est eis. Lapis autē qui percusserat sta
tuā factus est mons magnus: ⁊ imple-
uit vniuersam terram. Hoc est somniū.
Interpretationem quoq; eius dicemus
corā te rex. Tu rex regū es: ⁊ deus celi
regnū ⁊ fortitudinē ⁊ imperiū ⁊ gloriam
dedit tibi: ⁊ omnia in quibus habitant
filij hominū: ⁊ bestie agri: volucres quoq;
celi dedit in manu tua ⁊ sub ditione tua
vniuersa constituit. Tu es ergo caput au
reū. Et post te consurget regnū aliud mi-
nus te: argenteū: ⁊ regnum tertiū aliud
ereū qđ imperabit vniuerse terre: ⁊ regnū
quartum erit velut ferreum. Quomodo
ferrū comminuit ⁊ domat omnia: sic cō
minuet ⁊ conteret omnia hec. Porro qđ
vidisti pedum ⁊ digitorum partē teste
figuli: ⁊ partem ferream: regnū diuisum
erit: quod tamen de plantario ferri orie-
tur. Secundum quod vidisti ferrū mi-
xtum teste ⁊ luto: ⁊ digitos pedū ex par
te ferreos ⁊ ex parte fictiles: ex parte regnū
erit solidū: ⁊ ex parte contritum. Qđ aūt
vidisti ferrum mixtum teste ⁊ luto com
miscebuntur quidem humano semine:
sed non adherebunt sibi: sicuti ferrū mi-
sceri non potest teste. In diebus autē re
gnorum illorum suscitabit deus celi re-
gnum quod in eternum non dissipa-
bitur: ⁊ regnum eius alteri populo non
tradetur. Comminuet autem ⁊ cōsumet
vniuersa regna hec: ⁊ ipsum stabit in eter
num. Secūdū quod vidisti qđ de mon-
te abscisus est lapis sine manibus: ⁊ com-

Als non hꝫ + de monte.

F

G

minuit testam ⁊ ferrum ⁊ es ⁊ argentum
⁊ aurū: deus magnus ostendit regi que
ventura sunt postea: ⁊ verum est somniū:
⁊ fidelis interpretatio eius. Tūc rex na-
buchodonosor cecidit in faciem suam: ⁊ da
nielem adorauit: ⁊ hostias ⁊ incensum p̄-
cep. ⁊ vt sacrificarent ei. Loquēs ergo rex
ait daniel. Uere deus vester deus deorū
est: ⁊ dominus regū ⁊ reuelans mysteria:
quoniam tu potuisti aperire hoc sacramē
tum. Tūc rex danielem in sublime extu
lit: ⁊ munera multa ⁊ magna dedit ei. Et
constituit eum principem super omnes
prouincias babylonis: ⁊ prefectum ⁊ ma
gistrum super cunctos sapientes babylo-
nis. Daniel aūt postulauit a rege: ⁊ cōsti
tuit super opera prouincie babylonis si-
drac misac ⁊ abdenago. Ipse aūt Daniel
erat in foribus regis.

E. eccle.

Ge. 41.

¶ Ca. iij. ¶ De statua aurea quam ado-
rari precepit rex: quā quia non adoraue-
rūt pueri missi sunt in fornacem: de ora-
tione azarie: de cantico triū puerorū: ⁊ de
liberatione eorum: ⁊ qualiter a rege exal-
tati sunt. Cap. iij.

Nabuchodonosor rex fecit statuā au-
reā altitudine cubitorū sexaginta:
latitudine cubitorū sex ⁊ statuit eā in cam
po duran prouincie babylonis. Itaq; na
buchodonosor rex misit ad congregādos
satrapas magistratus ⁊ iudices: + duces
⁊ tyrānos ⁊ prefectos: oēsq; principes re
gionū vt conuenirent ad dedicationē sta
tue quam erexerat nabuchodonosor rex.
Tunc congregati sunt satrape magistra-
tus ⁊ iudices: duces: ⁊ tyranni, ⁊ optimā
tes: qui erant in potestatibus constituti: ⁊
vniuersi principes regionum: vt conue-
nirent ad dedicationem statue quam ere
xerat nabuchodonosor rex. Stabant autē
in conspectu statue quam posuerat nabu
chodonosor rex: ⁊ preco clamabat valen-
ter. Uobis dicitur populis: tribubus ⁊
linguis: in hora qua audieritis sonitū
tube ⁊ fistule ⁊ cythare ⁊ sambuce ⁊ psalte
rij ⁊ symphonie ⁊ vniuersi generis musi
corum cadentes + adorate statuam + au
ream quam constituit nabuchodonosor
rex. Si quis autem non prostratus ado-
rauerit: eadem hora mittetur in fornacē
ignis ardentis. Post hec igitur statim vt
audierūt omnes populi sonitū tube: fi-

H

I

Als + et

Als + adorare. Als non hꝫ + au ream.

fistule cythare: sambuce & psalterii: symphonie & omnis generis musicorum: cadentes omnes populi: tribus & lingue adorauerunt statuam auream quam constituerat nabuchodonosor rex. Statimque in ipso tempore accedentes viri chaldei accusauerunt iudeos: dixeruntque nabuchodonosor B regi. Rex in eternum viue. Tu rex posuisti decretum vt omnis homo qui audierit sonitum tube fistule & cythare: & sambuce & psalterii & symphonie: & vniuersi generis musicorum prosternat se & adoret statuam auream. Si quis autem non procidens adorauerit: mittatur in fornacem ignis ardentis. Sunt ergo viri iudei quos constituisti super opera regionis babylonie + sidrac misac & abdenago: viri isti contempserunt rex decretum tuum. Deos tuos non colunt: & statuam auream quam erexisti non adorant. Tunc nabuchodonosor in furore & ira precepit vt adducerentur sidrac misac & abdenago. Qui confestim adducti sunt in conspectu regis. Pronuncians que nabuchodonosor rex ait eis. Vere ne sidrac misac & abdenago deos meos non colitis & statuam auream quam constitui non adoratis? Nunc ergo si estis parati: quacunque hora audieritis sonitum tube fistule cythare sambuce & psalterii & symphonie: omnisque generis musicorum prosternite vos & adorate statuam quam feci. Quod si non adoraueritis: eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentis. Et quis est deus qui eripiat vos de manu mea. Respondentes sidrac misac & abdenago: dixerunt regi nabuchodonosor. Non oportet nos de hac re respondere tibi. Ecce enim deus noster quem colimus potest eripere nos de camino ignis ardentis: & de manibus tuis o rex liberare. Quod si noluerit: notum sit tibi rex quia deos tuos non colimus: & statuam auream quam erexisti non adoramus. Tunc nabu C chodonosor repletus est furore: & aspectus faciei illius immutatus est super sidrac misac & abdenago. Et precepit vt succenderetur fornax septuplum quam succendi consueuerat & viris fortissimis de exercitu suo iussit vt ligatis pedibus sidrac misac & abdenago mitterent eos in fornacem ignis ardentis. Et confestim viri illi vincti cum brachiis suis & thiaris & calciamentis & vestibus: missi sunt in medium fornacis ignis ardentis. Nam iussio regis vrgebat. Fornax autem succensa erat nimis. Porro viros illos qui miserant sidrac misac & abdenago interfecit flamma ignis. Viri autem hi tres idest sidrac misac & abdenago ceciderunt in medio camini ignis ardentis colligati. ¶ Que sequuntur in hebreis voluminibus non reperi. Et ambulabant in medio flamme laudantes deum: & benedicentes domino. Stans autem azarias orauit sic. Aperiensque os suum in medio ignis ait. Benedictus es domine deus patrum nostrorum: & laudabile & gloriosum nomen tuum in secula: quia iustus es in omnibus que fecisti nobis: & vniuersa opera tua vera: & vie tue recte: & omnia iudicia tua vera. Iudicia enim vera fecisti iuxta omnia que induxisti super nos & super ciuitatem sanctam patrum nostrorum hierusalem: quia in veritate & in iudicio induxisti omnia hec propter peccata nostra. Peccauimus enim & inique egimus recedentes a te: & deliquimus in omnibus: & precepta tua non audiuimus: nec obseruauimus nec fecimus sicut preceperas nobis: vt bene nobis esset. Omnia ergo que induxisti super nos: & vniuersa que fecisti nobis in vero iudicio fecisti: & tradidisti nos in manibus inimicorum nostrorum iniquorum & pessimorum preuaricatorumque & regi iniusto & pessimo vltra omnem terram. Et nunc non possumus aperire os. Confusio & opprobrium facti sumus seruis tuis: & his qui colebant te. Ne D quesumus tradas nos in + perpetuum propter nomen tuum: & ne dissipes testamentum tuum: neque auferas misericordiam tuam a nobis propter habraam dilectum tuum & isaac seruum tuum: & israel sanctum tuum: quibus locutus es pollicens quod multiplicares semen eorum sicut stellas celi: & sicut arenam que est in littore maris: quia domine imminuti sumus plusquam omnes gentes: sumusque humiles in vniuersa terra hodie propter peccata nostra. Et non est in tempore hoc princeps & dux & propheta: neque holocaustum neque sacrificium neque oblatio neque incensum neque locus primitiarum coram te: vt possimus inuenire misericordiam tuam: sed in animo contrito & spiritu humilitatis suscipiamur. Sicut in holocausto arietum & taurorum: & sicut in millibus agnorum pinguium: sic fiat sacrificium nostrum

Marginalia: Sup. 2. a. / Sup. 3. c. / Infra 6. b. / Al. + sidrach. / Infra 10. / 3. re. 8. e. / Al. + opprobrium.

ne seruirent et ne adorarent omnem deum excepto deo suo. A me ergo positum est hoc decretum: vt omnis populus: tribus: et lingua quecunque locuta fuerit blasphemiam contra deum sidrac misac et abdenago disperea: et domus eius vastetur. Neque enim est alius deus: qui possit ita saluare. Tunc rex promouit sidrac misac et abdenago in prouincia babylonis. Nabuchodonosor rex omnibus populis gentibus et linguis qui habitant in vniuersa terra: pax vobis multiplicetur. Signa et mirabilia fecit apud me deus excelsus. Placuit ergo mihi predicare eius signa quia magna sunt: et mirabilia eius quia fortia: et regnum eius quia regnum sempiternum et potestas eius in generatione et generationem.

Ca. Sum. Aliud somnium regis et de interpretatione danielis: de amissione regni et habitatione eius cum bestijs: comeditque fenum vt bos: et restitutione propter penitentiam regis: et de arbore. Cap. iiij.

A Ego nabuchodonosor quietus eram in domo mea: et florens in palatio meo. Somnium vidi quod perterruit me: et cogitationes mee in strato meo: et + visiones capitis + mei conturbauerunt me. Et per me propositum est decretum vt introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes babylonis: et vt solutionem somnij indicarent mihi. Tunc ingrediebantur arioli magi chaldei et aruspices: et somnium narraui in conspectu eorum: et solutionem eius non indicauerunt mihi: donec collega ingressus est in conspectu meo daniel: cui nomen baltasar secundum nomen dei mei qui habet spiritum deorum sanctorum in semetipso: et somnium coram ipso locutus sum. Balthasar princeps ariolorum: quoniam ego scio quod spiritum sanctorum deorum habeas in te: et omne sacramentum non est impossibile tibi: visiones somniorum meorum quas vidi: et solutionem earum narra. Uisio

B capitis mei in cubiculo meo. Uidebam: et ecce arbor in medio terre: et altitudo eius nimia. Magna arbor et fortis: et proceritas eius contingens celum. Aspectus illius erat vsque ad terminos vniuerse terre. Folia eius pulcherrima: et fructus eius nimius: et esca vniuersorum in ea. Subter eam habitabant animalia et bestie: et in ramis eius conuersabantur volucres celi: et ex ea vescebatur omnis caro. + Uidebam in visione capitis mei super stratum meum: et ecce vigil et sanctus de celo descendit: clamauit fortiter et sic ait. Succidite arborem et precidite ramos eius: excutite folia eius et dispergite fructus eius: fugiant bestie que subter eam sunt: et volucres de ramis

C eius. Uerum tamen germen radicum eius in terra sinite: et alligetur vinculo ferreo et ereo in herbis que foris sunt: et rore celi tingatur: et cum feris pars eius in herba terre. Cor eius ab humano commutetur: et cor fere detur ei: et septem tempora mutentur super eum. In sententia vigilum decretum est: et sermo sanctorum et petitio donec cognoscant viuentes: quoniam dominatur excelsus in regno hominum: et cuicunque voluerit dabit illud: et humillimum hominem + constituerit super eum. Hoc somnium vidi ego nabuchodonosor rex. Tu ergo balthasar interpretationem narra festinus: quia omnes sapientes regni mei non queunt solutionem edicere mihi. Tu autem potes: quia spiritus deorum sanctorum in te est. Tunc daniel + cuius nomen balthasar cepit intra semetipsum tacitus cogitare quasi vna hora: et cogitationes eius

D conturbabant eum. Respondens autem rex ait. Balthasar: somnium et interpretatio eius non conturbent te. Respondit balthasar: et dixit. Domine mi somnium his qui te oderunt: et + interpretatio eius hostibus tuis sit. Arborem quam vidisti sublimem atque robustam: cuius altitudo pertingit ad celum: et aspectus illius in omnem terram: et rami eius pulcherrimi: et fructus eius nimius: et esca omnium in ea: subter eam habitantes bestie agri: et in ramis eius commorantes aues celi: tu es rex + qui magnificatus es et inualuisti: et magnitudo tua creuit et peruenit vsque ad celum: et potestas tua et terminos vniuerse terre. Quod autem vidit rex vigilem et sanctum descendere de celo et dicere: succidite arborem et dissipate illam: attamen germen radicum eius in terra dimittite et vinciatur ferro et ere in herbis foris: et rore celi conspergatur et cum feris sit pabulum eius

E donec septem tempora mutentur super eum. Hec est interpretatio sententie altissimi: que peruenit super dominum meum regem. Eijcient te ab hominibus: et cum bestijs ferisque erit habi-

Margin notes: ...di.ix.c.i. / ...i.q.3.ca. / ...pro eo: / ...i.q.4.c. / ...qui vult. / ...no iue... / ...uif.c. na... / ...uchodo... / ...nosor. / ...ira.7.b. / Al. + Sic videbas. / Alias + constituet super eo. / Alias + cui / Alias + visio. / ...es non / ...+ mei / Alias + interpretationes / Alias + quia

Iob. 40. b.
Infra. 5. f.
infra eo.

tatio tua: et fenū vt bos comedes: et rore celi infunderis. Septē quoqʒ tēpora mutabūtur super te: donec sciās q dominet excelsus super regnū hominū: et cuicūqʒ voluerit det illud. Qʒ autē precepit vt relinqueretur germē radicū eius id est arboris: regnū tuum tibi manebit postqʒ cognoueris potestatē esse celestē. Quāobrez rex cōsilium meum placeat tibi: et peccata tua elemosynis redime: et iniquitates tuas misericordijs pauperū: forsitan ignoscet deus delictis tuis. Omnia + hec venerūt super nabuchodonosor regem. Post finem mēsium duodecim in aula babylonis deambulabat. Respōditqʒ rex et ait. Nōne hec est babylon ciuitas magna quā ego edificaui in domū regni in robore fortitudinis mee: et in gloria decoris mei? Cūqʒ sermo adhuc esset in ore regis: vox de celo ruit. Tibi dr nabuchodonosor rex. Regnū tuū trāsibit a te: et ab hominibus eijciēt te: et cū bestijs et feris erit habitatio tua: fenū quasi bos comedes et septem tēpora mutabūtur super te: donec sciās q dominet excelsus in regno hominū: et cuicūqʒ voluerit det illud. Eadē hora sermo cōpletus est super nabuchodonosor: et ex hominibus abiectus est: et fenū vt bos comedit: et rore celi corpus eius infectū est donec capilli eius in similitudinē aquilarū crescerēt: et vngues eius quasi vngues auium. Igitur post finē dierū ego nabuchodonosor oculos meos ad celum leuaui et sensus meus redditus est mihi: et altissimo benedixi: et viuētez in sempiternū laudaui et glorificaui: qr potestas eius potestas sempiterna: et regnū eius in generatiōe et generatione: et oēs habitatores terre apud eū in nihilū reputati sunt. Iuxta voluntatem enī suam + facit tā in virtutibus celi qʒ in habitatoribus terre: et nō est qui resistat manui eius et dicat ei: quare fecisti. In ipso tempore sensus meus reuersus ē ad me: et ad honorē regni mei decorēqʒ perueni: et figura mea reuersa ē ad me: et optimates mei et magistratus mei requierūt me: et in regno meo restitutus sum: et magnificētia amplior addita est mihi. Nūc igit ego nabuchodonosor laudo et magnifico et glorifico regē celi: qr oīa opera eius vera: et omnes vie eius iudicia: et gradiētes in superbia potest humiliare.

Alias non hʒ + hec
f
Sup eod.
B
Infra. 7. b.
Alias + fecit. 17. q. 4. c. infer.
23. q. 5. c. si. 25. q. 5. c. i.
De pe. di. j. c. peni. qʒ et i cʒ obrē. 24. q. 4. c. nabuchodonosor.

¶ Ca. Vū. ¶ Balthasar bibēs in vasis templi: vidit manum scribētem in pariete: mane thetel phares: et iuxta interpretatiōnem danielis perdidit regnū: et successit ei darius. Cap. v.

Balthasar rex fecit grāde cōuiuium optimatibus suis mille: et vnusquisqʒ sm suā bibebat etatē. Precepit ergo iā temulētus: vt afferrent vasa aurea et argētea: q asportauerat nabuchodonosor pater eius de templo qd fuit in hierusalē: vt biberēt in eis rex et optimates eius: vxoresqʒ eius et cōcubine. Tūc allata sunt vasa aurea que asportauerat de templo qd fuerat in hierusalem: + et biberunt in eis rex et optimates eius vxores et cōcubine illius. Bibebāt vinū et laudabāt deos suos aureos et argēteos et ereos ferreos ligneosqʒ et lapideos. In eadem hora apparuerūt digiti quasi manus hominis scribētis contra cādelabrum in superficie parietis aule regie. Et rex aspiciebat articulos manus scribentis. Tūc facies regis commutata est: et cogitatiōes eius cōturbabāt eū: et compages renum eius soluebātur: et genua eius ad seinuicem collidebantur. Exclamauit itaqʒ rex fortiter vt introducerēt magos chaldeos et aruspices. Et proloquēs rex ait sapiētibus babylonis. Quicūqʒ legerit scripturā hāc: et interpretationē eius manifestā mihi fecerit: purpura vestiet et torquē auream habebit in collo: et tertius in regno meo erit. Tūc ingressi oēs sapiētes regis nō potuerūt nec scripturā legere: nec interpretationem eius indicare regi. Unde rex balthasar satis cōturbatus est: et vultus illius immutatus est. Sz et optimates eius turbabantur. Regina aūt pro re que acciderat regi et optimatibus eius domū cōuiuij ingressa est: et ploquēs ait. Rex in eternū viue. Nō te conturbēt cogitatiōes tue: neqʒ facies tua immutetur. Est vir in regno quo spiritum deorū sanctorū habet in se: et in diebus patris tui scia et sapiētia inuēte sunt in eo. Nam et rex nabuchodonosor pr tuus principes magorū incātatorū chaldeorū et aruspicū cōstituit eū. Pater inqʒ tuus o rex qr spūs amplior et prudētia itelligētiaqʒ et iterpretatio + somniorū et ostēsio secretorū ac solutio ligatorū inuēte sūt in eo: hoc est in daniele: cui rex posuit nomen balthasar.

B
Alias + vt bibere[illegible]
B
C
S. 2. e. et S. 3. b. et infra. 6. b.
Alias + sermonū
Alias n[illegible] hʒ + e[illegible]

thasar. Nūc itaq daniel vocet̃ ⁊ interpꝛetationē narrabit. Igitur introduct⁹ est daniel corā rege. Ad quē p̄fatus rex ait. Tu es daniel de filijs captiuitatis iude: quē adduxerat pater me⁹ rex de iudea. Audiui de te qm̄ spūm deoꝝ habeas: ⁊ sciētia intelligētiaq ac sapiētia amplioꝛes inuente sunt in te. Et nūc introgressi sunt in cōspectu meo sapiētes magi vt scripturā hāc legerent: ⁊ interpꝛetationē eius indicarēt mihi ⁊ nequiuerūt sensum hui⁹ sermonis edicere. Porro ego audiui de te ꝙ possis obscura interpꝛtari: ⁊ ligata dissoluere. Si ergo vales scripturā legere ⁊ interpꝛetationē ei⁹ indicare mihi: purpura vestieris: ⁊ torquē aureā circa collū tuū habebis: ⁊ tertius in regno meo pꝛinceps eris. Ad ꝗ

E rn̄dens daniel: ait corā rege. Munera tua sint tibi: ⁊ dona domus tue alteri da: scripturā aūt legam tibi rex: ⁊ interpꝛetationem eius ostēdā tibi. O rex: de⁹ altissim⁹ regnū ⁊ magnificētiā gloriā ⁊ honorē dedit nabuchodonosoꝛ patri tuo: ⁊ ꝓp magnificētiā quā dederat ei vniuersi populi trib⁹ ⁊ lingue tremebāt ⁊ metuebāt eū. Quos volebat interficiebat: quos volebat ꝑcutiebat: quos volebat exaltabat: ⁊ quos volebat humiliabat. Quādo aūt eleuatū est coꝛ eius: ⁊ spūs illi⁹ obfirmat⁹ est ad supbiam: depositus est de solio regni sui: ⁊ gloria ei⁹ ablata est: ⁊ a filijs hominū eiectus

F est. Sed ⁊ coꝛ ei⁹ cū bestijs positū est: ⁊ cum onagris erat habitatio ei⁹. Fenum quoq vt bos comedebat: ⁊ roꝛe celi coꝛp⁹ ei⁹ infectū est: donec cognosceret ꝙ potestatē haberet altissim⁹ in regno hominū: ⁊ quēcūq voluerit suscitabit sup illud. Tu quoq filius ei⁹ balthasar nō humiliasti coꝛ tuū cū scires hec omnia: sed aduersum dominatoꝛē celi eleuat⁹ es. Et vasa dom⁹ ei⁹ allata sunt corā te: ⁊ tu ⁊ optimates tui ⁊ vxores tue ⁊ ꝯcubine tue vinum bibistis in eis. Deos quoq ⁊ argēteos ⁊ aureos ⁊ ereos ferreos ligneosq ⁊ lapideos qui nō vident neq audiūt neq sentiunt laudasti.

(sup. 4. c.)

G Porro deū qui hꝫ flatū tuū in manu sua ⁊ oēs vias tuas: nō gloꝛificasti. Idcirco ab eo missus est articulus man⁹ que scripsit hoc qḋ exaratū est. Hec est aūt scriptura ꝗ digesta est. Mane thecel phares. Et hec interpꝛetatio sermonis. Mane numerauit deus regnum tuum ⁊ compleuit illud.

(12. q. 2. ca. aurū. de cō. sig. c. iiij de ꝯse. di. j c. vl. Numēta.)

Thecel: appēsus es in statera: ⁊ inuentus es min⁹ hn̄s. Phares: diuisū est regnū tuū: ⁊ datū est medis ⁊ persis. Tūc iubēte rege: indutus est daniel purpura: ⁊ circūdata est toꝛques aurea collo ei⁹: ⁊ predicatū est de eo ꝙ haberet potestatē terti⁹ in regno. Eadē nocte interfect⁹ est balthasar rex chalde⁹: ⁊ darius medus successit in regnū annos natus sexagintaduos.

¶ Cap. Sū. ¶ Satrape accusant regi dario danielē: missus est in lacū leonū: ⁊ a domino liberatus. Cap. vi.

A Placuit dario ⁊ constituit super ✠ regnum satrapas centum viginti vt essent in toto regno suo: ⁊ super eos pꝛincipes tres ex quibus daniel vnus erat vt satrape illis redderent rationem: ⁊ rex nō sustineret molestiam. Igitur daniel superabat omnes pꝛincipes ⁊ satrapas: qꝛ spiritus dei amplioꝛ erat in illo. Porro rex cogitabat constituere eum super omne regnū. Unde pꝛincipes ⁊ satrape querebāt occasionem vt inuenirent danieli ex latere regis: nullamq causam ⁊ suspitionē reperire potuerunt: eo ꝙ fidelis esset: ⁊ oīs culpa ⁊ suspitio non inueniretur in eo. Dixerunt ergo viri illi. Non inuenimus

(al. ✠ regū)

B danieli huic aliquā occasionem: nisi foꝛte in lege dei sui. Tūc pꝛincipes ⁊ satrape surripuerūt regi: ⁊ sic locuti sunt ei. Dari rex in eternum viue. Consilium inierūt omnes pꝛincipes regni tui: magistratus ⁊ satrape senatoꝛes ⁊ iudices vt decretum ✠ imperatoꝛiū exeat ⁊ edictū: vt omnis qui petierit aliquam petitionem a quocūq deo ⁊ homine vsq ad triginta dies nisi a te rex: mittatur in lacum leonum. Nūc itaq rex confirma sententiam: ⁊ scribe decretū vt non immutetur quod statutum est a medis ⁊ persis: nec preuaricari cui ꝗ liceat. Porro rex darius pꝛoposuit edictum ⁊ statuit.

(sup. 2. a. sup. 3. b. su p. 5. c. infra op. als ✠ imperatoꝛis.)

C Quod cum daniel cōperisset id est constitutam legē: ingressus est domum suam: ⁊ fenestris apertis in cenaculo suo contra hierusalem tribus tēpoꝛibus in die flectebat genua sua ⁊ adorabat: confitebaturq coꝛam deo suo sicut ⁊ ante facere consueuerat. Uiri ergo illi curiosius inquirētes inuenerūt danielem oꝛantem ⁊ obsecrantem deū suū. Et accedentes locuti sunt regi super edicto. Rex nūquid non constituisti vt omnis

homo qui rogaret quicq̃ de diis ⁊ homi-
nib⁹ vsq̃ ad dies triginta nisi te rex: mit
teretur in lacum leonu3? Ad quos respõ
dens rex ait. Uerus est sermo iuxta decre
tum medorum atq̃ persarum: qđ preua
ricari nõ licet. Tũc respõdẽtes dixerũt
coram rege. Daniel de filiis captiuitatis iu
de non curauit de lege tua ⁊ de edicto qđ
constituisti: sed tribus temporib⁹ per diẽ
orat obsecratione sua. Quod verbum cũ
audisset rex: satis contristatus est: ⁊ pro da
niele posuit cor vt liberaret eum: ⁊ vsq̃ ad
occasum solis laborabat vt erueret illum.
Uiri autẽ illi intelligẽtes regem: dixerũt
ei. Scito rex q2 lex medorum atq̃ persarum
est: vt omne decretum quod constituerit
rex nõ liceat immutari. Tũc rex precepit
⁊ adduxerunt danielem ⁊ miserunt eum
in lacum leonũ. Dixitq̃ rex danieli. De⁹
tuus quem colis semper: ipse liberabit te.
Allatusq̃ est lapis vnus ⁊ positus est sup
os laci: quem obsignauit rex annulo suo
⁊ annulo optimatum suorũ: ne quid fie-
ret contra danielem. Et abiit rex in domũ
suam ⁊ dormiuit incenatus: cibiq̃ non
sunt allati coram eo: insuper ⁊ somnus re
cessit ab eo. Tũc rex primo diluculo con
surgens festinus ad lacum leonum perre
xit. Appropinquãsq̃ lacui: danielem vo-
ce lachrymabili inclamauit: ⁊ affatus est
eum. Daniel serue dei viuẽtis: deus tuus
cui tu seruis semper: putasne valuit te li
berare a leonibus? Et daniel regi respon
dens ait. Rex in eternum viue. Deus me⁹
misit angelum suũ ⁊ conclusit ora leonũ
⁊ nõ nocuerunt mihi: q2 coram eo iusti-
tia inuenta est in me. Sed ⁊ coram te rex
delictum nõ feci. Tũc vehementer rex ga-
uisus est super eo: ⁊ danielẽ precepit edu
ci de lacu. Eductusq̃ ẽ daniel đ lacu: ⁊ nul
la lesio inuẽta est in eo: quia credidit deo
suo. Jubẽte autem rege adducti sunt viri
illi q accusauerũt danielem ⁊ in lacũ leo-
num missi sunt: ipsi filii ⁊ vxores eorum:
⁊ nõ peruenerũt vsq̃ ad pauimentum la
ci donec arriperẽt eos leões: ⁊ omnia ossa
eorũ comminuerũt. Tunc darius rex scri-
psit vniuersis populis: tribub⁹ ⁊ linguis
habitãtibus in vniuersa terra. Pax vobis
multiplicetur. A me constitutũ est decre-
tum: vt in vniuerso imperio ⁊ regno meo
tremiscant ⁊ paueant deum danielis. Ipse
est enim deus viuens ⁊ eternus in secula
⁊ regnum eius nõ dissipabitur: ⁊ potestas
eius vsq̃ in eternum. Ipse liberator atq̃
saluator: faciens signa ⁊ mirabilia in celo
⁊ in terra: qui liberauit danielem de lacu
leonum. Porro daniel perseuerauit vsq̃
ad regnum darii regnumq̃ cyri perse.

D E F G — Hebr.11.e. — mat.2.f. — Supra.2.a.⁊ 3.d.⁊.5.c. — Supra eo.

¶ Capituli. Sũmarium. ¶ Uisio quat-
tuor animaliu3 in figura, q̃ttuor regno-
rum: de antiquo dierum: de auditu filii ho
minis: ⁊ de antixpo: ⁊ de iudicio. Ca. vii.

Anno primo balthasar regis babylõis
daniel somnium vidit. Uisio autẽ ca
pitis eius in cubili suo. Et somnium scri-
bens breui sermone comprehẽdit: sũma-
timq̃ perstringens ait. Uidebam in visio-
ne mea nocte: ⁊ ecce quattuor vẽti celi pu
gnabãt in mari magno: ⁊ quattuor bestie
grandes ascendebant de mari diuerse in-
ter se. Prime quasi leena: ⁊ alas habebat
aquile. Aspiciebam donec euulse sunt ale
eius: ⁊ sublata est de terra: ⁊ super pedes q̃-
si homo stetit: ⁊ cor eius datum est ei. Et ec
ce bestia alia similis urso: in parte stetit: ⁊
tres ordines erant in ore eius ⁊ in dẽti-
bus eius: ⁊ sic dicebãt ei. Surge comede
carnes plurimas. Post hec aspiciebam ⁊
ecce alia quasi pardus: ⁊ alas habebat qua
si auis quattuor super se. Et quattuor ca-
pita erant in bestia: ⁊ potestas data est ei.
Post hec aspiciebam in visione noctis: ⁊
ecce bestia quarta terribilis atq̃ mirabi-
lis: ⁊ fortis nimis. Dentes ferreos habe-
bat magnos: comedens atq̃ cõminuẽs:
⁊ reliqua pedibus suis conculcans. Dissi
milis autem erat ceteris bestiis quas vi-
deram ante eam: ⁊ habebat cornua decem.
Considerabam cornua: ⁊ ecce cornu aliud
paruulum ortum est de medio eorum: ⁊

A B — ac.⁊ infra nu. — Infra eo.

tria de cornibus primis euulsa sunt a fa-
cie ei⁹. Et ecce oculi quasi oculi hominis
erant in cornu isto: et os loquēs ingētia.
Aspiciebam donec throni positi sunt: et an
tiquus dierū sedit. Vestimentū eius can
didum quasi nix: et capilli capitis ei⁹ qua
si lana munda. Thronus eius + flamme
ignis: + rote eius ignis accensus: fluui⁹
igneus rapidusque egrediebatur a facie ei⁹.
Milia milium ministrabant ei: et decies
+ centena milia assistebant ei. Iudicium
sedit: et libri aperti sunt. Aspiciebam pro-
pter vocem sermonum grandium quos
cornu illud loquebatur. Et vidi quoniā
interfecta esset bestia: et perisset corpus ei⁹:
et traditū esset ad cōburēdum igni: aliarū
quoque bestiarū ablata esset potestas: et tem
pora vite cōstituta essent eis usque ad tem-
pus et tēpus. Aspiciebam ergo in visione
noctis et ecce cū nubibus celi quasi filius
hominis veniebat: et usque ad antiquū die
rum peruenit: et in cōspectu eius obtule
runt eū. Et dedit ei potestatem et honorem
et regnum: et oēs populi tribus et lingue
ipsi seruient. Potestas eius potestas eter
na que nō auferetur: et regnū eius qd̄ nō
corrūpetur. Horruit spiritus meus. Ego
daniel territus sum in his: et visiones ca
pitis mei conturbauerūt me. Accessi ad
vnū de assistētib⁹: et veritatem querebam
ab eo de omnib⁹ his. Qui dixit mihi in-
terpretationem sermonum: et docuit me.
Hee quattuor bestie magne quattuor sunt
regna que consurgent de terra. Suscipi-
ent autem regnum sancti dei altissimi: et
obtinebunt regnum usque in seculum et
in seculum seculorum. Post hoc volui li-
benter discere de bestia q̄rta: que erat dissi
milis valde ab oībus et terribilis nimis.
Dētes et vngues ei⁹ ferrei comedebat et cō
minuebat: et reliqua pedib⁹ suis cōculca-
bat. Et de cornib⁹ decem que habebat in ca
pite: et de illo qd̄ ortū fuerat: ante qd̄ cecide
rant tria cornua: et de cornu illo qd̄ habe-
bat oculos: et os loquēs grādia: et maius
erat ceteris. Aspiciebam et ecce cornu illd̄
faciebat bellū aduersus sanctos: et preualebat
eis: donec venit antiqu⁹ dierū: et iudiciū
dedit sanctis excelsi: et tēpus aduenit: et re-
gnū obtinuerunt sancti. Et sic ait. Bestia
q̄rta: regnū quartū erit in terra qd̄ mai⁹
erit omnib⁹ regnis: et deuorabit vniuer-

C | al's + flāma | al's + currus | D | apoc. 5. c. al's + milies | Sup̄ eo. Mat. 24. | Iosu 4. 8. | E | F

sam terrā: et cōculcabit et cōminuet eā. Por
ro cornua decem ipsi⁹ regni decem reges
erūt: et ali⁹ cōsurget post eos: et ipse poten-
tior erit priorib⁹ et tres reges humiliabit.
Et sermones cōtra excelsum loquetur: et san-
ctos altissimi conteret. Et putabit qd̄ pos-
sit mutare tēpora et leges: et tradent in ma
nu eius usque ad temp⁹ et tempora et dimi
diū tēporis. Et iudiciū sedebit ut auferā-
tur potētia: et conteratur et dispereat usque in
finem. Regnū aūt et potestas et magnitu-
do regni que est + subter omne celum detur
populo sanctorū altissimi: cui⁹ regnum: re
gnum sempiternū est: et omnes reges ser
uient ei et obedient. Hucusque finis verbi.
Ego daniel multū cogitationib⁹ meis cō
turbabar: et facies mea mutata est in me:
verba aūt in corde meo cōseruaui.

¶ Cap. 8. ¶ De ariete et hyrco: et inter-
pretationib⁹ arietis et hyrci. Ca. viij.

Anno tertio regni balthasar regis vi
sio apparuit mihi. Ego Daniel post
id quod videram in principio vidi in vi
sione mea cū essem in susis castro quod
est in elam + regione. Vidi aūt in visio-
ne esse me super portam vlai: et leuaui ocu
los meos et vidi. Et ecce aries vnus stabat
ante paludem habens cornua excelsa: et
vnū excelsius altero atque succrescens. Po
stea vidi arietem cornibus ventilantem
contra occidentem et contra aquilonem
et contra meridiem et omnes bestie non
poterāt resistere ei neque liberari de manu
eius. Fecitque s̄m volūtatem suā: et magni
ficatus est. Et ego intelligebā. Ecce autem
hyrcus caprarū veniebat ab occidente su-
per faciem totius terre: et nō tangebat ter
ram. Porro hyrcus habebat cornu insigne
inter oculos suos: et venit usque ad arietem

B | al's + super locei A | A | al's + ciuitate | B

arietum cornutum quem videram stantem ante portam: et cucurrit ad eum in impetu fortitudinis sue. Cumque appropinquasset prope arietem efferatus est in eum: et percussit arietem et comminuit duo cornua eius: et non poterat aries resistere ei. Cumque misisset eum in terram conculcauit: et nemo quibat liberare arietem de manu eius. Hyrcus autem caprarum magnus C factus est nimis. Cumque creuisset fractum est cornu magnum: et orta sunt quattuor cornua subter illud per quattuor ventos celi. De vno autem ex eis egressum est cornu vnum modicum: et factum est grande contra meridiem et contra orientem et contra fortitudinem. Et magnificatum est vsque ad fortitudinem celi: et deiecit de fortitudine et de stellis: et conculcauit eas. Et vsque ad principem fortitudinis magnificatum est: et ab eo tulit iuge sacrificium: D et deiecit locum sanctificationis eius. Robur autem datum est + ei contra iuge sacrificium propter peccata: et prosternetur veritas in terra: et prosperabitur et faciet. Et audiui vnum de sanctis loquentem: et dixit vnus sanctus alteri nescio cui loquenti. Usquequo visio et iuge sacrificium et peccatum desolationis que facta est: et sanctuarium et fortitudo conculcabitur? Et dixit ei. Usque ad vesperam et mane + dies duo milia trecenti: et mundabitur sanctuarium. Factum est autem cum viderem ego daniel visionem et quererem intelligentiam: ecce stetit in conspectu meo quasi species viri. Et audiui vocem E viri inter vlai: et clamauit et ait. Gabriel fac intelligere istam visionem. Et venit: et stetit iuxta vbi ego stabam. Cumque venisset: pauens corrui in faciem meam: et ait ad me. Intellige fili hominis: quoniam in tempore finis complebitur visio. Cumque loqueretur ad me: collapsus sum pronus in terram. Et tetigit me: et statuit me F in gradu meo: dixitque mihi. Ego ostendam tibi que futura sunt in nouissimo maledictionis: quoniam habet tempus finem suum. Aries quem vidisti habere cornua: rex medorum est atque persarum. Porro hyrcus caprarum: rex grecorum est: et cornu grande quod erat inter oculos eius: ipse est rex primus. Quod autem fracto illo surrexerunt quattuor pro eo: quattuor reges de gente eius consurgent: sed non in fortitudine eius. Et post regnum eorum cum creuerint iniquitates: consurget rex impudens facie: et intelligens propositiones: et roborabitur fortitudo eius: sed non in viribus suis: et supra quam credi potest vniuersa vastabit: et prosperabitur et faciet. Et interficiet robustos et populum sanctorum secundum voluntatem suam: et dirigetur dolus in manu eius: et cor suum magnificabit: et in copia rerum omnium occidet plurimos. Et contra principem principum consurget: et G sine manu conteretur. Et visio vespere et mane que dicta est: vera est. Tu ergo visionem signa: quia post multos dies erit. Et ego daniel langui et egrotaui per dies. Cumque surrexissem faciebam opera regis: et stupebam ad visionem: et non erat qui interpretaretur.

¶ Capituli. Summarium. ¶ De oratione danielis: de verbo angeli: et de septuaginta hebdomadibus. Cap. ix.

In anno primo darij filij assueri de semine medorum qui imperauit super regnum chaldeorum: anno vno regni eius: ego daniel intellexi in libris numerum annorum de quo est sermo domini ad hieremiam prophetam vt complerentur desolationis hierusalem septuaginta anni. Et posui faciem meam ad dominum deum meum rogare et deprecari in ieiunijs sacco et cinere: et oraui ad dominum deum: et confessus sum: et dixi. Obsecro domine deus magne et terribilis custodiens pactum et misericordiam diligentibus te et custodientibus mandata tua. Peccauimus: iniquitatem fecimus: impie egimus: et recessimus et declinauimus a mandatis tuis ac iudicijs. Non obediuimus seruis tuis prophetis qui locuti sunt in nomine tuo regibus nostris: principibus nostris: patribus nostris: omnique populo terre. Tibi domine iustitia: nobis autem confusio faciei sicut est hodie viro iuda et habitatoribus hierusalem et omni israel his qui prope sunt: et his qui procul in vniuersis terris ad quas eiecisti eos propter iniquitates eorum: in quibus peccauerunt in te domine. Nobis confusio faciei regibus nostris: principibus nostris et patribus nostris qui peccauerunt. Tibi autem domino deo nostro misericordia et propitiatio: quia recessimus a te: et non audiuimus vocem domini dei nostri: vt ambularemus in lege eius quam posuit nobis per seruos suos prophetas: et omnis israel preuaricati sunt legem tuam: et declinauerunt ne audirent vocem tuam: et stillauit super nos maledictio et detestatio que scripta est in libro C moysi serui dei: quia peccauimus ei. Et statuit sermones suos quos locutus est super nos et super principes nostros qui iudica-

[Margin notes: Alias non habet + ei. — Alias non habet + dies. — Infra. 9. f. — De pe. di. j. c. perdiderat. — 2. Esdr. j. b. — infra eo. — A — B]

uerunt nos: vt ✝ superinduceret in nos magnum malũ quale nũq̃ fuit ab omni celo: ſm q̃ factũ eſt in hieruſalem: ſicut ſcriptũ eſt in lege moyſi. Omne malũ hoc venit ſuper nos. Et nõ rogauim⁹ faciem tuã dñe deus noſter vt reuerteremur ab iniquitatib⁹ noſtris: ⁊ cogitarem⁹ veritatem tuã. Et vigilauit dñs ſup malitiã: ⁊ adduxit eã ſuper nos. Juſtus dñs de⁹ noſter in omnib⁹ operib⁹ ſuis que fecit. Nõ. n. audiuimus vocẽ eius. Et nũc dñe deus noſter qui eduxiſti pplm tuũ de terra egypti in manu forti: ⁊ feciſti tibi nomẽ ſm diem hãc: peccauim⁹: iniq̃tatem fecim⁹ dñe in oẽm iuſtitiã tuã. Auertatur obſecro ira tua: ⁊ furor tuus a ciuitate tua hieruſalẽ ⁊ ✝ a monte ſancto tuo. Propter peccata eni͛ nr̃a ⁊ iniq̃tates patrũ noſtrorũ: hieruſalẽ ⁊ ppl̃s tuus in opprobrium ſunt omnib⁹ per circuitũ noſtrũ. Nunc ✝ ergo exaudi de⁹ noſter orõnẽ ſerui tui: ⁊ preces ei⁹: ⁊ oſtẽde faciẽ tuã ſup ſanctuariũ tuũ qđ deſertu͛ eſt. Propter temetipſum inclina deus me⁹ aurẽ tuã ⁊ audi: aperi oculos tuos ⁊ vide deſolationẽ noſtrã ⁊ ciuitatẽ: ſup quã inuocatũ eſt nomẽ tuũ. Neq̃ eni͛ in iuſtificationib⁹ noſtris pſternimus preces ante faciẽ tuã: ſed in miſerationib⁹ tuis multis. Exaudi dñe: placare dñe: attende ⁊ fac. Ne moreris ppter temetipſm deus me⁹: q: nomẽ tuũ inuocatũ eſt ſup ciuitatẽ ⁊ ſup populũ tuũ. Cũq̃ adhuc loquerer ⁊ orarẽ ⁊ cõfiterer peccata mea ⁊ peccata populi mei iſrael vt pſternerẽ preces meas in cõſpectu dei mei: p mõte ſancto dei mei: adhuc me loquente in orõne mea ecce vir gabriel quẽ videram in viſione a pncipio cito volãs tetigit me in tẽpore ſacrificij veſpertini ⁊ docuit me ⁊ locutus eſt mihi: dixitq̃ Daniel nũc egreſſus ſum vt docerẽ te ⁊ intelligeres. Ab exordio precũ tuarũ egreſſus eſt ſermo. Ego aũt veni vt indicarẽ tibi: q: vir deſideriorum es. Tu aũt animaduerte ſermonẽ: ⁊ intellige viſionem. Septuaginta hebdomades abbreuiate ſunt ſup populũ tuu͛: ⁊ ſuper vrbem ſanctã tuam vt conſumet preuaricatio: ⁊ finem accipiat peccatum: ⁊ deleatur iniquitas: ⁊ adducatur iuſtitia ſempiterna: ⁊ impleatur viſio ⁊ pphetia ⁊ vngatur ſanctuſſanctorũ. Scito ergo ⁊ animaduerte ab exitu ſermonis vt iterũ edificetur hieruſalẽ vſq̃ ad chriſtũ ducẽ: hebdomades ſepte͛: ⁊ hebdomades ſexagintadue erunt. Et rurſum edificabit platea: ⁊ muri in anguſtia tẽporũ. Et poſt hebdomades ſexagintaduas, occidet chriſt⁹: ⁊ nõ erit eius ppl̃s qui eũ negaturus eſt. Et ciuitatẽ ⁊ ſanctuariũ diſſipabit ppl̃us cũ duce venturo: ⁊ finis ei⁹ vaſtitas: ⁊ poſt finem belli ſtatuta deſolatio. Confirmabit aũt pactũ multis hebdõas vna: ⁊ in dimidio hebdomadis deficiet hoſtia ⁊ ſacrificiũ ⁊ erit in templo abominatio deſolatiõis: ⁊ vſq̃ ad conſumationem ⁊ finem perſeuerabit deſolatio.

Ca. X. De apparitione viri, veſtiti lineis: de michaele ⁊ principibus, grecorũ ⁊ perſarum. Cap. X.

Anno tertio regni cyri regis perſarũ verbũ reuelatũ eſt danieli cognomẽto balthaſar ⁊ verbũ verũ ⁊ fortitudo magna: intellexitq̃ ſermonem. Intelligẽtia eni͛ eſt opus in viſione. In diebus illis ego daniel lugebã triũ hebdomadarum dieb⁹: panẽ deſiderabilẽ nõ comedi: ⁊ caro ⁊ vinũ nõ introierũt in os meũ. S͛ neq̃ vnguẽto vnct⁹ ſum: donec cõplerentur triũ hebdomadarũ dies. Die aũt viceſima ⁊ quarta mẽſis primi erã iuxta fluuium magnũ q eſt tygris: ⁊ leuaui oculos meos ⁊ vidi. Et ecce vir vn⁹ veſtit⁹ lineis: ⁊ renes ei⁹ accincti auro obrizo: ⁊ corp⁹ eius quaſi chryſolit⁹: ⁊ facies ei⁹ velut ſpẽs fulguris: ⁊ oculi ei⁹ vt lampas ardẽs ⁊ brachia ei⁹ ⁊ que deorſum ſunt vſq̃ ad pedes quaſi ſpẽs eris candẽtis: ⁊ vox ſermonu͛ ei⁹ vt vox multitudinis. Uidi aũt ego daniel ſolus viſionẽ. Porro viri q erãt mecu͛ non viderũt: ſed terror nimi⁹ irruit ſup eos: ⁊ fugerũt in abſcõditũ. Ego aute͛ relict⁹ ſolus vidi viſionẽ grãde͛ hãc: ⁊ nõ remãſit in medio fortitudo: ſ͛ ⁊ ſpecies mea immutata eſt in me: ⁊ emarcui: nec habui q̃cq̃ viriũ. Et audiui vocẽ ſmonũ eius: ⁊ audiens iacebam conſternatus ſup faciem meam: ⁊ vultus meus herebat terre. Et ecce man⁹ tetigit me: ⁊ erexit me ſuper genua mea ⁊ ſup articulos manuũ mearũ. Et dixit ad me: Daniel vir deſideriorum: intellige verba que ego loquor ad te: ⁊ ſta in gradu tuo. Nunc enim ſum miſſus ad te. Cũq̃ dixiſſet mihi ſermonem iſtum ſteti tremens: ⁊ ait ad me. No

Marginalia: al. ✝ ſup. induceret. | D | Baſ. 2. c. ſup eo. | Als non h͛ ✝ a | al. nõ h͛ ✝ ergo | E | vl. xi. c. ecclĩaſtica rũ in gl. de pe. di. j. c. pdixit. | F | ſup. 8. c. | infra. 10. b. | G | Math. 24. b. | A | B | infra eo. | ſup. 9. f. ⁊ infra eo. | C

Noli metuere Daniel: quia ex die primo quo posuisti cor tuum ad intelligendum vt te affligeres in conspectu dei tui: exaudita sunt verba tua: et ego veni propter sermones tuos. Princeps autem regni persarum restitit mihi viginti et vno diebus: et ecce Michael vnus de principibus primis venit in adiutorium meum: et ego remansi ibi iuxta regem Persarum. Ueni autem vt docerem te que ventura sunt populo tuo in nouissimis diebus: quoniam adhuc visio in dies. Cumque loqueretur mihi huiuscemodi verbis: deieci vultum meum ad terram: et tacui. Et ecce quasi similitudo filij hominis tetigit labia mea: et aperiens os meum locutus sum: et dixi ad eum qui stabat contra me. Domine mi in visione tua dissolute sunt compages mee et nihil in me remansit virium. Et quomodo poterit seruus domini mei loqui cum domino meo? nihil enim in me remansit virium: sed et halitus meus intercluditur. Rursum ergo tetigit me quasi visio hominis: et confortauit me et dixit. Noli timere vir desideriorum: pax tibi: confortare et esto robustus. Cumque loqueretur mecum conualui: et dixi. Loquere domine mi: quia confortasti me. Et ait. Nunquid scis quare venerim ad te. Et nunc reuertar vt prelier aduersum principem persarum. Cum enim ingrederer apparuit princeps grecorum veniens. Ueruntamen annunciabo tibi quod expressum est in scriptura veritatis: et nemo est adiutor meus in omnibus his: nisi Michael princeps vester.

D — supra eo. — L.o.f.c. s.eodem

¶ Ca. xi. ¶ Predicit angelus danieli de regibus persarum: et de rege qui est antichristus qui extollit se contra dominum. Cap. xj.

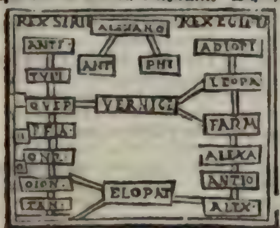

Ego autem + a primo anno darij medij stabam vt confortaretur et roboraretur. Et nunc veritatem annunciabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt in persida: et quartus ditabitur opibus nimijs super omnes. Et cum inualuerit diuitijs suis concitabit omnes aduersum regnum grecie. Surget vero rex fortis et dominabitur potestate multa: et faciet quod placuerit ei. Et cum steterit conteretur regnum eius et diuidetur in quattuor ventos celi: sed non in posteros eius neque secundum potentiam illius qua dominatus est. Lacerabitur enim regnum eius etiam in + externos exceptis his. Et confortabitur rex austri et de principibus eius preualebit super eum. Et dominabitur ditione. Multa enim dominatio eius. Et post finem annorum federabuntur. Filiaque regis austri veniet ad regem aquilonis facere amicitiam: et non obtinebit fortitudinem brachij: nec stabit semen eius. Et tradetur ipsa: et qui adduxerunt eam adolescentes eius: et qui confortabant eam in temporibus. Et stabit de germine radicum eius plantatio: et veniet cum exercitu: et ingredietur prouinciam regis aquilonis: et abutetur eis et obtinebit. Insuper et deos eorum et sculptilia: vasa quoque preciosa auri et argenti captiua ducet in egyptum. Ipse preualebit aduersus regem aquilonis. Et intrabit in regnum rex austri: et reuertetur ad terram suam. Filij autem eius prouocabuntur et congregabunt multitudinem exercituum plurimorum. Et veniet properans et inundans: et reuertetur et concitabitur et congredietur cum robore eius. Et prouocatus rex austri egredietur et pugnabit aduersus reges aquilonis: et preparabit multitudinem nimiam et dabitur multitudo in manus eius: et capiet multitudinem et exaltabitur + cor eius: et deijciet multa milia sed non preualebit. Conuertetur enim rex aquilonis et preparabit multitudinem multo maiorem quam prius. Et in fine temporum annorumque veniet properans cum exercitu magno et opibus nimijs. In temporibus illis multi consurgent aduersus regem austri. Filij quoque preuaricatorum populi tui extollentur vt impleant visionem: et corruent. Et veniet rex aquilonis et comportabit aggerem et capiet vrbes munitissimas et

A — alo + ab anno primo — alo + exteros — B — alo + cornu — C

brachia austri nõ sustinebũt. Et cõsurgẽt ele cti eius ad resistẽdũ: ⁊ nõ erit fortitudo. Et faciet veniẽs super eũ iuxta placitũ suum: ⁊ nõ erit q̃ stet contra faciem eiꝰ: ⁊ stabit in terra inclyta ⁊ cõsumet̃ i manu eiꝰ: ⁊ ponet faciem suam: ⁊ veniet ad tenendũ vniuersum regnũ eiꝰ: ⁊ recta faciet cũ eo. Et filiã feminarũ dabit ei vt euertat † illũ ⁊ nõ stabit nec illiꝰ erit. Et cõuertet faciem suã ad insulas ⁊ capiet multas: ⁊ cessare faciet principẽ opprobrij sui: ⁊ opprobriũ eius cõuertet̃ i eũ. Et cõuertet faciẽ suã ad imperiũ terre sue: ⁊ impinget ⁊ corruet ⁊ nõ inuenietur. Et stabit in loco eiꝰ vilissimus ⁊ indignꝰ decore regio: ⁊ in paucis diebꝰ cõteret̃ nõ in furore nec i prelio. Et stabit in loco eiꝰ despectus: ⁊ nõ tribuet̃ ei honor regius. Et veniet clam ⁊ obtinebit regnũ in fraudulẽtia. Et brachia pugnãtis expugnabũtur a facie eiꝰ ⁊ cõterent̃. Insup ⁊ dux federis. Et post amicitias cũ eo faciet dolũ: ⁊ ascendet ⁊ superabit in modico pplo: ⁊ abũdantes ⁊ vberes vrbes ingredietur. Et faciet que nõ fecerũt patres eius ⁊ patres patrũ eiꝰ. Rapinas ⁊ predam ⁊ diuitias eorũ dissipabit: ⁊ cõtra firmissimas cogitatiões † inibit: ⁊ hoc vsq̃ ad tempus. Et cõcitabit̃ fortitudo eius: ⁊ cor eiꝰ aduersum regẽ austri in exercitu magno. Et rex austri puocabit̃ ad bellũ multis auxilijs ⁊ fortibꝰ nimis: ⁊ nõ stabũt: quia inibũt aduersus eũ cõsilia. Et comedẽtes panem cũ eo cõterent illũ: exercitusq̃ eius opprimet̃: ⁊ cadẽt interfecti plurimi. Duorũ quoq̃ regũ cor erit vt male faciant: ⁊ ad mẽsam vnam mẽdaciũ loquent̃ ⁊ non proficiẽt: quia adhuc finis in aliud tẽpus. Et reuertet̃ in terram suã cũ opibꝰ multis: ⁊ cor eius aduersũ testamentũ sanctũ: ⁊ faciet ⁊ reuertetur in terram suam. Statuto tempore reuertet̃ ⁊ veniet ad austrũ: ⁊ nõ erit priori similе nouissimũ. Et veniẽt sup eũ trieres ⁊ romani: ⁊ percutiet̃ ⁊ reuertet̃. Et indignabitur cõtra testamẽtũ sanctuarij ⁊ faciet reuerteturq̃: ⁊ cogitabit aduersũ eos q̃ dereliquerũt testamẽtum sanctuarij. Et brachia ex eo stabũt ⁊ polluẽt sanctuariũ fortitudinis: ⁊ auferẽt iuge sacrificium: ⁊ dabũt abominationẽ in desolationẽ. Et impij in testamentũ simulabũt fraudulenter. Populus autem sciẽs deum suũ obtinebit ⁊ faciet. Et docti in pplo docebũt plurimos: ⁊ ruẽt in gladio ⁊ in flãma: ⁊ in † captiuitate ⁊ in † rapina dierũ. Cũq̃ corruerint subleuabunt̃ auxilio paruulo: ⁊ applicabũt̃ eis plurimi fraudulẽter. Et de eruditis ruent vt cõflent̃ ⁊ eligant̃ ⁊ dealbentur: vsq̃ ad tempus prefinitũ: q2 adhuc aliud tẽpus erit. Et faciet iuxta voluntatẽ suam rex. Et leuabit̃ ⁊ magnificabitur aduersus omnem deũ: ⁊ aduersus deũ deorum loquetur magnifica: ⁊ diriget̃ donec compleatur iracundia. Perpetrata q̃ppe est diffinitio. Et deum patrum suorũ non reputabit: ⁊ erit in cõcupiscentijs feminarũ: nec quẽq̃ deorũ curabit: q2 aduersum vniuersa cõsurget. Deũ aũt maozim in loco suo venerabitur ⁊ deum quẽ ignorauerũt patres eiꝰ colet auro ⁊ argẽto ⁊ lapide p̃cioso rebusq̃ preciosis. Et faciet vt muniat maozim cũ deo alieno quẽ nõ cognouit: ⁊ multiplicabit gloriã: ⁊ dabit eis potestatẽ in multis: ⁊ terras diuidet gratuito. Et in tẽpore prefinito preliabitur aduersus eũ rex austri: ⁊ q̃si tẽpestas veniet cõtra illũ rex aquilonis in curribꝰ: ⁊ in equitibus ⁊ in classe magna: ⁊ ingredietur terras: ⁊ cõteret ⁊ pertrãsiet. Et introibit in terram gloriosam: ⁊ multi corruẽt. Hec aũt sole saluabunt̃ de manu eiꝰ edom ⁊ moab ⁊ † principes filiorũ ammon. Et mittet manũ suam in terras: ⁊ terra egypti nõ effugiet. Et dominabitur thesaurorũ auri ⁊ argẽti, ⁊ in omnibꝰ preciosis egypti. Per lybiã quoq̃ ⁊ ethyopiã transibit: ⁊ fama turbabit eũ ab oriẽte ⁊ ab aquilone: ⁊ veniet in multitudine magna vt cõterat ⁊ interficiat plurimos. Et figet tabnaculũ suũ † apedno inter duo maria sup montẽ inclytũ ⁊ sanctum: ⁊ veniet vsq̃ ad summitatem eius ⁊ nemo auxiliabitur ei.

¶ Ca. Sũ. ¶ De resurrectione bonorũ ⁊ malorũ: de eminentia ⁊ claritate doctorũ: de iudicij dñi: de libro clauso: de signatis sermonibus. Cap. xij.

In tpe aũt illo cõsurget michael princeps magnus q̃ stat pro filijs populi tui: ⁊ veniet tps quale nõ fuit ab eo ex quo gẽtes esse ceperunt vsq̃ ad tempus illud. Et in tpe illo saluabit̃ pplꝰ tuus: oĩs qui inuẽtus fuerit scriptus in libro. Et multi de his q̃ dormiũt i terre puluere euigilabũt: alij in vitã eternã: alij in opprobriũ: vt videãt semp. Qui aũt docti fuerint, fulgebũt quasi splendor firmamenti: ⁊ qui ad iusti

[Marginalia: al' † illud (D); al' † iniet (E); al' † captiuitatem, al' † rapinam (F); infra. 12. c.; G; al' † principium.; al' † apedno; A; B]

stiam erudiunt multos: quasi stelle in perpetuas eternitates. Tu autem Daniel claude sermones: et signa librum usque ad tempus statutum. Plurimi pertransibunt: et multiplex erit scientia. Et vidi ego Daniel: et ecce quasi duo alij stabant: unus hinc super ripa fluminis: et alius inde ex altera ripa fluminis. Et dixi viro qui erat indutus lineis: qui stabat super aquas fluminis. Usquequo finis horum mirabilium? Et audiui virum qui indutus erat lineis qui stabat super aquas fluminis: cum eleuasset dexteram et sinistram suam in celum: et iurasset per viuentem in eternum: quia in tempus et tempora dimidium temporis. Et cum completa fuerit dispersio manus populi sancti: complebuntur vniuersa hec. Et ego audiui et non intellexi. Et dixi. Domine mi quid erit post hec? Et ait. Vade Daniel: quia clausi sunt signatique sermones: usque ad prefinitum tempus. Eligentur et dealbabuntur et quasi ignis probabuntur multi. Et impie agent impij: neque intelligent omnes impij. Porro docti intelligent: et a tempore cum ablatum fuerit iuge + sacrificium et posita fuerit abhominatio in desolationem: dies mille ducenti nonaginta. Beatus qui expectat: et peruenit usque ad dies mille trecentos trigintaquinque. Tu autem Daniel vade ad prefinitum: et requiesces et stabis in sorte tua in fine dierum. ¶ Hucusque danielem in hebraico volumine legimus: cetera que sequuntur usque ad finem libri: de theodotionis editione translata sunt.

de magistris. c. si. — C — Sup. 11. f. D — al. nō hz + sacrificium

¶ Cap. Sum. ¶ De duobus presbyteris qui concupierunt susannam: et iudicati sunt a daniele. Cap. xiij.

A — xi. q. 3. ca. q̄ deo.

ET erat vir habitans in babylone: et nomen eius Joachim. Et // accepit vxorem nomine Susannam filiam helchie pulchram nimis et timentem deum. Parentes enim illius cum essent iusti: erudierunt filiam suam secundum legem Moysi. Erat autem Joachim diues valde: et erat ei pomerium vicinum + domui sue: et ad ipsum confluebant iudei: eo quod esset honorabilior omnium. Et constituti sunt duo + senes iudices in illo anno de quibus locutus est dominus: quia egressa est iniquitas de babylone a + senioribus iudicibus qui videbantur regere populum. Isti frequentabant domum Joachim: et veniebant ad eum omnes qui habebant iudicia. Cum autem populus reuertisset + per meridiem ingrediebatur susanna: et deambulabat in pomerio viri sui. Et videbant eam senes quotidie ingredientem et deambulantem: et exarserunt in concupiscentiam eius. Et + euerterunt sensum suum: et declinauerunt oculos suos ut non viderent celum: neque recordarentur iudiciorum iustorum. Erant ergo ambo vulnerati amore eius: nec indicauerunt sibi vicissim dolorem suum. Erubescebant enim indicare sibi concupiscentiam suam: volentes concumbere cum ea. Et obseruabant quotidie sollicitius videre eam. Dixitque alter ad alterum. Eamus domum: quia hora prandij est. Et egressi recesserunt a se. Cumque reuertissent: venerunt in vnum. Et sciscitantes abinuicem causam: confessi sunt concupiscentiam suam. Et tunc in commune statuerunt tempus: quando eam possent inuenire solam. Factum est autem cum obseruarent diem aptum: ingressa est aliquando sicut heri et nudiustertius cum duabus solis puellis voluitque lauari in pomerio. Estus quippe erat: et non erat ibi quisquam preter duos senes absconditos et contemplantes eam. Dixit ergo puellis. Afferte mihi oleum et smigmata: et ostia pomerij claudite ut + lauer. Et fecerunt sicut preceperat. Clauseruntque ostia pomerij: et egresse sunt per posticum ut afferent que iusserat. Nesciebatque senes intus esse absconditos. Cum autem egresse essent puelle: surrexerunt duo senes et accurrerunt ad eam: et dixerunt. Ecce ostia pomerij clausa sunt: et nemo nos videt: et in concupiscentia tui sumus. Quamobrem assentire nobis: et commiscere nobiscum. Quod si nolueris: dicemus contra te testimonium: quod fuerit tecum iuuenis et ob hanc causam emiseris puellas a te. Ingemuit su

al's + domus — al's + seniores — al's + senibus — al's + ad — al's + auerterūt — B — al's + lauem — C

sanna ⁊ ait. Angustie + sunt mihi vndiq;.
Si enim hoc egero: mors mihi est: si autē
non egero non effugiam manus vestras.
Sed melius est mihi absq; opere incide-
re in manus hominum: q̄ peccare in con
spectu domini. Et exclamauit voce magna
susanna: exclamauerunt autem ⁊ senes ad
uersus eam. Et cucurrit vnus ad ostia po-
merij ⁊ aperuit. Cum ergo audissent cla-
mores famuli domus in pomerio: irrue
rūt per + posticum vt viderent q̄dnā esset.
Postq; autem senes locuti sunt erubue-
rūt serui vehementer: q: nunq; dictus fue
rat sermo huiuscemodi de Susanna. Et fa
cta est dies crastina. Cūq; venisset populus
ad ioachim virum eius: venerunt ⁊ duo p̄
sbyteri pleni iniq̄ cogitatione aduersus
susannam vt interficerent eam. Et dixerūt
coram populo. Mittite ad susannā filiam
helchie vxorem ioachim. Et statim miserūt.
Et venit cum parentibus ⁊ filijs ⁊ vniuer
sis cognatis suis. Porro Susanna erat de
licata nimis: ⁊ pulchra facie. At iniqui illi
iusserunt vt discooperiretur: (erat enim coop
ta) vt vel sic satiarentur decore eius. Flebāt
igitur sui: ⁊ omnes qui nouerant eā. Cō-
surgentes autem duo presbyteri in medio
populi: posuerunt manus suas sup caput
eius. Que flens suspexit ad celum. Erat enim
cor eius fiduciam habens in domino. Et
dixerunt presbyteri. Cum deambularem⁹
in pomerio soli: ingressa est hec cū duab⁹
puellis: ⁊ clausit ostia pomerij: ⁊ dimisit a
se puellas. Venitq; ad eam adolescens qui
erat absconditus: ⁊ cōcubuit cū ea. Porro
nos cum essemus in angulo pomerij vidē
tes iniquitatem cucurrimus ad eos: ⁊ vi-
dimus eos pariter cōmisceri. Et illum qui-
dem non quiuimus cōprehendere: q: for
tior nobis erat: ⁊ apto ostio exiliuit. Hāc
autem cum apprehendissemus: interroga
uimus quisnam esset adolescēs: ⁊ noluit i-
dicare nobis. Huius rei testes sum⁹. Cre
didit eis multitudo quasi senibus ⁊ iudi
cibus p̄pli. Et cōdēnauerūt eā ad mortem.
Exclamauit aūt voce magna susanna: ⁊ di-
xit. //Deus eterne q̄ absconditorum es cogni
tor: q nosti oīa anteq; fiant: tu scis q̄m fal-
sum testimoniū tulerūt contra me. Et ecce
morior: cū nihil horum fecerim q̄ isti malicio
se cōposuerūt aduersum me. Exaudiuit au
tem dominus vocem eius//. Cūq; duceret

ad mortem: suscitauit dominus spiritum
pueri iunioris cuius nomen daniel: ⁊ ex
clamauit voce magna. Mundus ego sum a
sanguine huius. Et conuersus omnis po
pulus ad eū dixit. Quis est iste sermo quē
tu locutus es. Qui cū staret in medio eo
rū: ait. Sic fatui filij israel non iudicantes
neq; quod verū est cognoscentes: condem
nastis filiam israel. Reuertimini ad iudi-
cium: q: falsum testimoniū locuti sūt ad
uersus eam. Reuersus est ergo populus
cū festinatione. Et dixerunt ei senes. Veni
⁊ sede in medio nostrum: ⁊ indica nobis:
q: tibi deus dedit honorem senectutis. Et
dixit ad eos daniel. Separate illos ab inui-
cem procul ⁊ dijudicabo eos. Cum ergo di-
uisi essent alter ab altero: vocauit vnum de
eis ⁊ dixit ad eum. Inueterate dierū ma-
lorum nunc venerūt peccata tua que operaba
ris prius: iudicans iudicia iniusta: inno
cētes opprimens ⁊ dimittens noxios: di-
cente domino: innocentem ⁊ iustum nō
interficies. Nunc ergo si vidisti eam: dic sub
qua arbore videris eos colloquentes sibi.
Qui ait. //Sub + scyno. Dixit autem daniel.
Recte mentitus es in caput tuum. Ecce.n.
angelus dei accepta sententia ab eo: scindet
te in mediū. Et amoto eo iussit venire ali
um: ⁊ dixit ei. Semē chanaan ⁊ nō iuda spe
cies decepit te: ⁊ cōcupiscētia subuertit cor
tuū. Sic faciebatis filiab⁹ israel: ⁊ ille timē
tes loquebanť vobis. Sed nō filia iuda su
stinuit iniquitatem vestram. Nunc ergo dic
mihi: sub qua arbore cōprehēderis eos lo
quētes sibi. Qui ait. Sub // + prino. Dixit
āt ei daniel. Recte mētit⁹ es ⁊ tu ī caput tu
um. Manet.n. angelus dei gladiū hńs vt se
cet te medium: ⁊ iterficiat vos. Exclamauit
itaq; oīs cetus voce magna: ⁊ bńdixerūt de
um qui saluat sperātes in se. Et cōsurrexe
rūt aduersus duos p̄sbyteros. Conuicerat
enim eos daniel: ex ore suo falsū dixisse te-
stimoniū. Feceruntq; eis sicut male egerāt
aduersus p̄ximā: vt facerēt s3 legē moysi:
⁊ interfecerūt eos. Et saluatus est sanguis
innoxius: in die illa. Helchias āt ⁊ vxor ei⁹
laudauerūt deū p̄ filia sua susanna cū ioa
chim marito eius ⁊ cognatis oib⁹: q: non
est inuēta in ea res turpis. Daniel aūt fa-
ctus est magn⁹ in cōspectu p̄pli a die illa et
deinceps. Et rex astyages appositus ē ad pres
suos: ⁊ suscepit cyrus perses regnum eius.

Marginal notes:

al. nō hz + sāt

4. Regū. 24.C.

al. + posticum

D

E

12.q.i.ca. de⁹.q.5.c. epo.⁊.ca. cōsuluisti de pe.di. 2.c.i.⁊ di. 3.C. inter hec hyr-

cū.j.36. q.i.c. congruum⁹. i 12.q.7.§. item cum balaam 2.Re.3.f. ac.20.f.

F

Exo.23.A.

12.q.i.ca. in p̄mis al. + scyia .i. ilice.

G

al. + lentisco 12.q.i.ca. pi. in p̄mis

¶ Capituli Summarium. ¶ Daniel bel destruxit: draconem interfecit: ⁊ mittitur in lacum leonum: vbi Abacuc sibi prandium fecit. Cap. xiiij.

A

Erat autem daniel conuiuia regis: ⁊ honoratus sup omnes amicos eius. Erat quoqꝫ idolum apud babylonios nomine bel: ⁊ impendebantur in eo per dies singulos simile artabe duodecim: ⁊ oues quadraginta: viniqꝫ amphore sex. Rex quoqꝫ colebat eū: ⁊ ibat per singulos dies adorare eum. Porro daniel adorabat deum suum. Dixitqꝫ ei rex. Quare non adoras bel? Qui respondens ait ei. Quia non colo idola manufacta: sed viuentem deum qui creauit celum ⁊ terram: ⁊ habet potestatem omnis carnis. Et dixit rex ad eū. Non videtur tibi esse bel viuens deus? An nō vides quanta comedat ⁊ bibat quotidie? Et ait daniel arridens. Ne erres rex. Iste est enim intrinsecus luteus: forinsecus ereus: neqꝫ comedit aliquādo. Et iratus rex vocauit sacerdotes eius: ⁊ ait eis. Nisi dixeritis mihi: quis est iste q comedat impensas has: moriemini. Si autem ostenderitis quoniam Bel comedat hec: morietur Daniel: quia blasphemauit in Bel. Et dixit Daniel regi. Fiat iuxta verbum tuum. Erant autem sacerdotes Bel septuaginta: exceptis vxoribus ⁊ paruulis ⁊ filijs. Et venit rex cum daniele in templum Belis. Et dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egredimur foras: ⁊ tu rex pone escas ⁊ vinum misce: ⁊ claude ostium ⁊ signa anulo tuo. Et cum ingressus fueris mane: nisi inueneris omnia comesta a Bel: + morte moriemur: vel Daniel qui mentitus est aduersum nos. + Contemnebant autem quia fecerant sub mensa absconditū introitū: ⁊ per illū ingrediebantur semper ⁊ deuorabant ea. Factū est igit postqꝫ egressi sunt illi: ⁊ rex posuit cibos ante bel. precepit daniel pueris suis ⁊ attulerūt cinerem ⁊ cribrauit per totum tēplū corā rege. Et egressi clauserūt ostiū: ⁊ signātes anulo regis: abierūt. Sacerdotes aūt ingressi sunt nocte iuxta cōsuetudinem suā: ⁊ vxores ⁊ filij eoꝝ: ⁊ comederunt omnia ⁊ biberūt. Surrexit aūt rex primo diluculo: ⁊ daniel cū eo: ⁊ ait rex. Salua ne sunt signacula daniel. Qui respondit. Salua rex. Statimqꝫ cū aperuisset ostium: intuitus rex mensam exclamauit voce magna. Magnus es bel: ⁊ nō est apud te dolus quisqꝫ. Et risit daniel. Et tenuit regē ne ingrederet intro: ⁊ dixit. Ecce pauimētū: animaduerte cuius vestigia sūt hec. Et dixit rex. Uideo vestigia virorū ⁊ mulierū ⁊ infantiū. Et iratus est rex. Tunc apprehēdit rex sacerdotes ⁊ vxores ⁊ filios eoꝝ: ⁊ ostēderūt ei abscōdita ostiola p que ingrediebant ⁊ consumebāt que erāt super mensaꝫ. Occidit ergo illos rex ⁊ tradidit bel in ptātē danielis: q subuertit eū ⁊ tēplū eius. Et erat draco magnus in loco illo: ⁊ colebāt eū babylonij. Et dixit rex danieli. Ecce nūc nō potes dicere: q iste non sit deus viuēs. Adora ergo eū. Dixitqꝫ daniel regi. Dnm deū meū adoro: q ipse est deus viuēs. Iste aūt nō est deus viuēs. Tu aūt rex da mihi ptātē ⁊ interficiā draconem absqꝫ gladio ⁊ fuste. Et ait rex. Do tibi. Tulit ergo daniel picē ⁊ adipē ⁊ pilos: ⁊ coxit pariter: fecitqꝫ massas ⁊ dedit in os draconis. Et diruptus est draco. Et dixit Daniel. Ecce quē colebatis. Qd cū audissent babylonij: idignati sūt vehemēter: ⁊ cōgregati aduersuꝫ regē dixerūt. Judeus factus est rex. Bel destruxit: dracone interfecit: ⁊ sacerdotes occidit. Et dixerūt cū venissent ad regē. Trade nobis danielē: alioqn interficiemus te ⁊ domū tuā. Uidit ergo rex q irruerēt in eū vehemēter: ⁊ necessitate compulsus tradidit eis danielē. Qui miserūt eū in lacū leonū: ⁊ erat ibi diebus sex. Porro in lacu erāt leones septē: ⁊ dabant eis duo corpa quotidie ⁊ due oues: ⁊ tūc nō data sūt eis vt deuorarēt danielē. Erat aūt abacuch ppheta in iudea: ⁊ ipse coxerat pulmētū ⁊ intriuerat panes in alueolo: ⁊ ibat in cāpū vt ferret messoribus. Dixitqꝫ ange

Marginalia: B — Eccl. 30. e — xxij. q. ij. c. vtilem. xxiij. q. v c. si ppea. — C — al. nō hꝫ + morti eis + gtē nebant — D — E — F — sup. 6. c.

tus dñi ad abacuch. Fer prandiũ qđ habes in babylonẽ danieli: q ẽ in lacu leonũ. Et dixit abacuch. Dñe: babylonẽ non vidi: τ lacũ nescio. Et apphẽdit eũ angelus dñi in vertice ei⁹: τ portauit eũ capillo capitis sui: posuitq3 eũ in babylonẽ sup lacũ τ in impetu spũs sui. Et clamauit abacuch dicẽs. Daniel serue dei: tolle prandiũ qđ misit tibi de⁹. Et ait daniel. Recordatus es mei de⁹: τ nõ dereliqsti diligẽtes te. Surgẽsq3 daniel comedit. Porro angelus dñi restituit abacuch cõfestĩ in loco suo. Uenit ḡ rex die septimo vt lugeret danielẽ: τ venit ad lacũ τ introspexit. Et ecce daniel sedẽs in medio leonũ. Et exclamauit voce magna rex dicẽs. Magn⁹ es dñe de⁹ danielis. Et extraxit eũ ✠ de lacu leonũ. Porro illos q̃ pditiõis ei⁹ cã fuerãt: intromisit ✠ in lacũ: τ deuorati sunt in momẽto corã eo.

✠.nõ hz ✠ de lacu leonũ
✠.nõ hz ✠ in lacũ

¶ Explicit daniel propheta.

¶ Incipit plogus in librum duodecim prophetarum.

Non idẽ ordo ẽ duodecim pphetarũ apđ hebreos: q ẽ apđ nos. Unde sm id qđ ibi legit̃: hic quoq3 dispositi sunt. Osee comaticus est: τ quasi p sniãs loqñs. Johel plan⁹ in pncipiis: τ fine obscurior: τ vsq3 ad malachiam habent singuli pprietates suas: quẽ esdrã scribã legisq3 doctorẽ hebrei autumãt. Et qz longũ est nũc de omnibus dicere: hec tm vos o paula τ eustochiũ ãmonitas scire volo vnũ librũ esse duodecim pphetarũ: τ osee synchronon esaie: malachiam vero aggei τ zacharie fuisse tẽporib⁹. In qbus aũt tempus nõ pfert̃ in titulo: sub illis eos regibus pphetasse sub qbus τ hij qui ante eos habent titulos pphetauerũt.

¶ Item alius prologus.

Regule sũt he sub qbus significationibus noium ad quas trib⁹ pr pphetas sermo dñi dirigat̃. Quotiẽs ũq3 ad decẽ tribus tẽdit̃ pphetia: sub his noibus designant̃. i. effraim. samaria. israel. ioseph. iezrahel. bethel. bethauen. τ interdũ iacob. Quando aũt ad duas loqtur tribus: sub his noibus sermo pfert̃. i. iudã. hierusalem. beniamin. domus dauid: τ interdum iacob. Aliquotiẽs israel ad totas duodecim tribus refert̃. Duplex ẽ apud hebreos snia de his quatuor versibus qui in capite sũt pnotati. Plerique enim dicũt q ab esdra scriba in oibus pphetis sic fuerit titulatũ: vt pscripto vniuscuiusq3 noie pphetia cuius sit seques noscatur. Ipse est aũt esdras qui vltimus pphetarum malachie noie scribitur. Alij vero dicũt q ab ipsis pphetis per spiritumsanctum vt cetera sunt conscripta.

¶ Incipit plogus in librũ osee pphete.

Temporib⁹ ozie τ ioathe achaz τ ezechie regũ iuda τ hieroboam filij ioas regis. Osee fili⁹ beeri ad pphetiã dicendam spiritusancto repletus ẽ. De memorato itaq3 numero regũ: achaz rex iuda: τ hieroboã rex israel dominũ derelinquẽtes: vt hystorie regum τ paralypomenon indicant: etiam israel idolatrie crimẽ imperio ac ptãte sua admittere coegerũt. Propter qđ deus ad osee hec locutus est dicẽs. Accipe tibi vxorẽ fornicariam: siue fornicationũ τ fac filios fornicationis. Fornicariam itaq3 nõ electione corporis meretricẽ sed gentilẽ deum ignorantem appellat: que deũ creatoris sui amore cõtẽpto simulachrorũ se subiecit desiderijs. Sed cũ de precepto pphete in hac re paruisset conceptum ex consilium iezrahel precepit nominare: deo pollicente post breue tẽpus sanguinẽ iezrahel in domo iehu vindicare. Cuius promissionis hec causa est: iehu per eliseũ in regem inuncto ad destrudendum sanguinem nabothe: cuius iezrahel que tũc tpis metropolis erat quem iezrahel achab regis israel vxor interemerat sicut regum hystoria exponit. Iacum grauiter iuxta diuinum preceptum vindicãdi

Osee.I.

4.re.9.a.

3.re.21.b

sanguinis causa in omnem memoranti domum deseuisset hoc pacto dominum dereliquisse inuenitur: cuius pronepote hieroboam qui lectione cõprehensus est: originis sue facta imitante: ac contra dei precepta et religionem cum populo israel agente: sanguis naboth qui in loco certe iezrael fuerat profusus in domo iehu pro curatoris memorati hieroboe pro peccato redundaturus significatur. Hinc factũ est vt ira dei in populo israel per denunciationem prophete processura diceretur. Domui autem iude misericordia lectione comprehensa ob hoc promissa est: quia ezechias rex iuda filius achaz sublatis idolis que tam pater eius quam ceteri reges consecrauerant templum dei purgasse et purificasse monstratur.

4.re.10.f

4.re.18.a

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in eundem.

See crebro nominat effraim samariam Joseph: iezrahel et vxorem fornicariam et fornicationis filios et adulteram cubiculo clausam mariti multo tempore sedere viduam: et sub veste lugubri viri ad se reditum prestolari.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Osee prophete.

¶ Ca. Sũi. ¶ Accipit osee vxorem fornicariam: et de ea tres pueros generat scilicet duos filios et vnam filiam: cucurrit ad ecclesiam iuda et hierusalem: et fiunt vnũ ouilem et vnus pastor.

¶ Capitulum. .j.

Erbum domini quod factũ est ad osee filium beeri in diebus ozie ioathan achaz et ezechie regũ iuda: et in diebus hieroboam filij ioas regis israel. Principiũ loquẽdi + domino in osee. Et dixit dñs ad osee. Uade sume tibi vxorẽ fornicationum: et fac tibi filios + fornicationum: quia fornicãs fornicabitur terra a domino. Et abijt et accepit gomer filiam debelaim: et concepit et peperit + ei filiũ. Et dixit dominus ad eum. Uoca nomen eius iezrael. Quoniam adhuc modicum: et visitabo sanguinem iezrahel super domum iehu: et quiescere faciam regnum domus israel. Et in illa die conteram arcum israel: in valle iezrahel. Et concepit adhuc et peperit filiã. Et dixit Uoca nomẽ eius absque misericordia: quia nõ addam vltra misereri domui israel: sed obliuione obliuiscar eorum. Et domui iuda miserebor: et saluabo eos in dño deo suo et nõ saluabo eos in arcu et gladio et in bello et in equis et in equitibus. Et ablactauit eam que erat absque misericordia. Et concepit et peperit filium. Et dixit ei. Uoca nomen eius nõ populus meus: quia vos non populus meus: et ego nõ ero vester + deus. Et erit numerus filiorum israel quasi arena maris que sine mensura est et nõ numerabitur. Et erit in loco vbi dicetur eis: nõ populus meus vos dicetur eis filij dei viuentis. Et congregabuntur filij iuda: et filij israel pariter: et ponent sibimet caput vnum: et ascendent de terra: quia magnus dies iezrahel.

B

al. + dñs

als + fornicationis.

23. q. j. c. pe. et c. A.

Esa. 8. a

infra eo.

als non hz + ei.

B

supra eo.

infra eo.

C

sub eod.

D

als non hz + de⁹.

als hz + dñm.

¶ Ca. Sũi. ¶ De vocatione israel ad penitẽtiam et cõmunicatione si peniteat: de captiuitate iude: de cessatione festorum propter idola: de consolatione liberationis propter baptismum et penitentiam: de federe et pace credentium: de desponsatione et conuersione iudeorum. Cap. ij.

Dicite fratribus vestris populus meus: et sorori vestre: misericordiam + consecute. Judicate matrẽ vestram iudicate: quoniam ipsa nõ vxor mea et ego nõ vir eius. Auferat fornicationes suas a facie + sua: et adulteria sua de medio vberum suorum: ne forte

A

als + consecute.

al + [illegible]

te expolies eã nudã: ⁊ statuã eã sm diẽ na tiuitatis sue. Et ponã eã quasi solitudinẽ: ⁊ statuã eã velut terrã inuiaȝ: ⁊ interficiaȝ eã siti: ⁊ filiorum illius nõ miserebor: qm̃ filij fornicationũ sunt: qꝛ fornicata est mater eoꝝ. Cõfusa ẽ que cõcepit eos: qꝛ dixit Uadã post amatores meos q dant panes mihi: ⁊ aquas meas ⁊ lanam meã: ⁊ linũ meũ oleũ meũ ⁊ potũ meũ. Propter hoc ecce ego sepiam viã tuã spinis: ⁊ sepiã eã maceria. Et semitas suas nõ inueniet: ⁊ sequeẽ amatores suos ⁊ nõ apphendet eos: ⁊ queret eos ⁊ nõ inueniet. Et dicet. Uadã ⁊ reuertar ad virũ meũ priorẽ: qꝛ bñ mihi erat tũc magis q̃ nũc. Et hec nesciuit: qꝛ ego dedi ei frumẽtum ⁊ vinuȝ ⁊ oleũ: ⁊ argentũ multiplicaui ei ⁊ aurũ q̃ fecerunt baal. Idcirco conuertar ⁊ sumã frumẽtum meum in tpe suo: ⁊ vinuȝ meũ in tpe suo: ⁊ liberabo lanam meam ⁊ linũ meũ q̃ operiebãt ignominiã eius. Et nũc reuelabo stulticiã ei⁹ ⁊ in oculis amatoꝝ eius: ⁊ vir nõ eruet eaȝ de manu mea. Et cessare faciam oẽ gaudiũ eius: solẽnitateȝ eius: neomeniã eius: sabbatũ eius: ⁊ oia festa tpa eius. Et corrumpam vineã eius: ⁊ ficum eius. De quibus dixit. Mercedes hee mee sũt quas dederũt mihi amatores mei. Et ponam eam ✝ in saltũ: ⁊ comedet eam bestia agri. Et visitabo sup eaȝ dies baalim quibus accẽdebat incensuȝ: ⁊ ornabaẽ i aure sua ⁊ monili suo: ⁊ ibat post amatores suos: ⁊ mei obliuiscebatur dicit dominus. Propter hoc ecce ego lactabo eam ⁊ ducam eam in ✝ solitudinẽ: ⁊ loquar ad cor ei⁹: ⁊ dabo ei vinitores ei⁹ ex eodẽ loco: ⁊ vallem achor ad apriẽdã spẽ. Et canet ibi iuxta dies iuuẽtutis sue: ⁊ iuxta dies ascẽsionis sue de terra egypti. Et erit i die illo ait dñs: vocabit me vir me⁹ ⁊ nõ vocabit me vltra ✝ baalim Et auferã noia baalim de ore eius: ⁊ nõ recordabiẽ vltra nois eoꝝ. Et pcutiã ✝ cũ eis fedus i die illa: cum bestia agri ⁊ cũ volucre celi: ⁊ cum reptili terre. Et arcũ ⁊ gladiũ ⁊ bellũ cõteraȝ de terra: ⁊ dormire eos faciã fiducialiter. Et sponsabo te mihi in sempiternũ: ⁊ sponsabo te mihi in iustitia ⁊ iudicio ⁊ in misericordia ⁊ miseratiõib⁹. Et spõsabo te mihi i fide: ⁊ scies qꝛ ego dñs. Et erit in die illa exaudiã dicit dñs: ⁊ exaudiã celos: ⁊ illi exaudiẽt terraȝ: ⁊ terra exaudiet triticũ ⁊ vinũ ⁊ oleũ: ⁊ hec exaudiẽt iezrahel. Et seminabo eã mihi in terrã: ⁊ miserebor eius que fuit absq̧ misericordia. Et dicã nõ populo meo populus me⁹ es tu: ⁊ ipse dicet deus meus es tu.

¶ Ca. Sũ. ¶ De pplo iudeorũ derelicto a dño ⁊ mercede cõducto dimisso iudeo: ⁊ expectãte messiã de reuersiõe eius ad xpm in nouissimis diebus. Cap. iij.

Et dixit dominus ad me. Adhuc vade ✝ ⁊ dilige mulierem dilectã amico ⁊ adulteram: sicut diligit dominus filios israel: ⁊ ipsi ✝ respiciunt ad deos alienos ⁊ diligunt vinacia vuarum. Et fodi eam mihi quindecim argenteis: ⁊ choro ordei ⁊ dimidio choro hordei: ⁊ dixi ad eam. ✝ Dies multos expectabis me. Non fornicaberis: ⁊ non eris viro: sed ⁊ ego expectabo te. Quia dies multos sedebunt filij israel sine rege: ⁊ sine principe: ⁊ sine sacrificio: ⁊ sine altari: ⁊ sine ✝ ephod: ⁊ sine theraphim. Et post hec reuertentur filij israel: ⁊ querent dominum deum suum ⁊ dauid regem suum: ⁊ pauebunt ad dominum ⁊ ad bonum eius in nouissimo dierum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Propter peccata populi desolatur terra: repellitur israel increpãtur sacerdotes: quia subuertunt populum: ⁊ populum pro idolis ⁊ iudas ab idolis ꝓhibetur. Cap. iiij.

Audite verbum domini filij israel: quia iudicium domino cum habitatoribus terre. Non est enim veritas ⁊ non est misericordia: ⁊ nõ est scientia dei in terra. Maledictum ⁊ mẽdacium ⁊ homicidium ⁊ furtum ⁊ adulterium inũdauerunt: // ⁊ sanguis sanguineȝ tetigit. Propter hoc lugebit terra: ⁊ infirmabitur omnis qui habitat in ea. In bestia agri ⁊ in volucre celi: sed ⁊ pisces maris congregabũtur. Uerumtamen vnusquisq̧ nõ iudicet: ⁊ non arguatur vir. // Populus enim tuus sicut hi qui contradicunt sacerdoti: ⁊ corrues hodie ⁊ corruet etiaȝ ꝓpheta tecuȝ. // Nocte tacere feci matrẽ tuã. Conticuit populus meus: eo q͛ non habuerit scientiam. // Quia tu scientiam repulisti: repellaȝ te ne sacerdotio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui: obliuiscar filiorum tuorum ⁊ ego. Secundũ multitudinem eorũ sic peccauerunt mihi: glo

Marginalia (left): B 23.q.iiij. post.c. de thyrys. — C Al's ✝ saltu. — Al's ✝ solitudine. — Al's ✝ baali — D Al's non ha ✝ cuȝ

Marginalia (right): Ro. 9.c. 1.pe.2.b. 33.q.4.c. recurrat 35.q.1.§. hac itaq̧ — A Al's non hi ✝ ⁊ al's ✝ respiciant. 32.q.1.c. pe.4.c.ñ. al's ✝ dies b⁹ mulla. — B Al's ✝ ephot. — A — //33.q.ij. c. admonere. de pe.di.iij. c.iter hec c hyreũ.ij in glo. — B //Esa.50. 35.q.1.§. hac ita. — C //di.38.c. oẽs de renũ.c.nisi c.pro defectu.

riam eorũ in ignominiam cõmutabo. Peccata populi mei comedẽt: et ad iniquitatem eorum sublevabũt animas eorum. Et erit sicut populus: sic sacerdos. Et visitabo super eum vias eius: et cogitationes eius reddam ei. Et comedẽt: et non saturabuntur. Fornicati sunt et nõ cessauerũt: quoniam dominum dereliquerunt in nõ custodiẽdo. Fornicatio et vinũ et ebrietas ✝ auferũt cor. Populus meus in ligno suo interrogauit: et baculus eius ✝ annũciabit ei. Spiritus enim fornicationum decepit eos: et fornicati sunt a deo suo. Super capita montiũ sacrificabant: et sup colles accẽdebant thimiama subtus quercum et populum et therebinthum: qz bona erat vmbra eius. Ideo fornicabuntur filie vestre: et sponse vestre adultere erũt. Nõ visitabo sup filias vestras cũ fuerint fornicate: et super sponsas vras cũ adulterauerit: qm ipsi cũ meretricibus cõuersebantur: et cũ effeminatis sacrificabãt. Et populus nõ intelligẽs vapulabit. Si fornicaris tu israel: nõ ✝ delinquat salutẽ iudã. Et nolite ingredi in galgala: et ne ascẽderitis in bethauẽ: neqz iurauerits: viuit dominus. Qm sicut vacca lasciuiens declinauit israel. Nũc pascet eos dominus quasi agnũ in latitudine. Particeps idolorum effraim: dimitte eũ. Separatum est conuiuium eorum: fornicatione fornicati sunt: dilexerũt afferre ignominiam protectores eius. Ligauit eum spiritus in alis suis: et cõfundentur a sacrificijs suis.

Ca. Sũ. Sermo dñi contra sacerdotes seducentes: et ppłm seductũ: et qp deũ nõ placant hostijs qui eũ factis offendunt et qp ppłs frustra querit humanũ auxiliũ cui dñs aduersatur. Cap. v.

Audite hoc sacerdotes: et attendite domus israel: et domus regis auscultate: qz vobis iudiciũ. Qm laqueus facti estis speculationi: et sicut rhete expãsũ ✝ subter thabor: et victimas declinastis: in profundum. Et ego eruditor eius eorũ. Ego scio effraim: et israel nõ est absconditus a me. Quia nũc fornicatus est effraim: cõtaminatus est israel. Non dabunt cogitatiões suas vt reuertant ad deum suuz: qz spũs fornicationũ in medio eorum: et dominum non cognouerũt. Et rñdebit arrogantia israel in facie eius: et israel et effraim ruent in iniquitate sua. Ruet etiam iudas cum eis. In gregibus suis et in armẽtis suis vadent ad querendũ dñm: et nõ inueniẽt. Ablatus est ab eis. In dño preuaricati sunt: qz filios alienos genuerũt. Nũc deuorabit eos mẽsis cũ ptibus suis. Clangite buccina in gabaa: tuba in rama. Vlulate in bethauen: post tergũ tuũ beniamin. Effraim in desolatione erit. In die correptionis in tribubus israel ostendi fidem. Facti sunt principes iuda quasi assumentes terminũ: super eos effundam qsi aquã iram meam. Calũniam patiens est effraim fractus iudicio: qm cepit abire post sordes. Et ego quasi tinea effraim: et quasi putredo domui iuda. Et vidit effraim languorẽ suũ: et iudas vinculũ suum. Et abijt effraim ad assur: et misit ad regem vltorem. Et ipse non poterit ✝ sanare vos: nec soluere poterit a vobis vinculũ. Qm ego quasi leena effraim: et quasi catulus leonis domui iuda. Ego ego capiam et vadam: tollam et non est qui eruat. Vadens reuertar ad locum meum donec deficiatis: et queratis faciem meam.

Ca. Sũ. De triduo passiõis et natiuitatis christi qp a sacerdotibus prodijt iniquitas. Cap. vi.

In tribulatione sua mane consurgent ad me. Venite et reuertamur ad dñm: qz ipse cepit et ✝ sanabit nos: percutiet et curabit nos. Viuificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos: et viuemus in conspectu eius. Sciemus sequemurqz vt cognoscamus dñm. Quasi diluculum preparatus est egressus eius: et veniet quasi imber nobis temperaneus et serotinus terre. Quid faciam tibi effraim? Quid faciã tibi iuda? Misericordia vestra quasi nubes matutina: et quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolaui in prophetis: et occidi eos in verbis oris mei: et iudicia ✝ tua quasi lux egredient. Quia misericordiam volui et non sacrificium: et scientiam dei plus qz holocaustum. Ipsi autem sicut adam transgressi sunt pactum: ibi preuaricati sunt me. Galaad ciuitas operantiũ idolum supplãtata sanguine: et quasi fauces virorum latronum. Particeps sacerdotum in via interficientium pergẽtes de sychem: qz scelus operati sunt. In domo israel vidi horrendum: Ibi ✝ fornicatio

nes effraim: cōtaminatus est israel. Sȝ ⁊ iuda pone messem tibi: cum conuertero captiuitatem populi mei.

¶ Ca. Sū. ¶ O; hierlm fauore hierobo ex arsit ad idolatriam: arguit effraim: ⁊ q̄ simulet gentib⁹: nec reuertat̄ p̄ pniaȝ: sua detrimenta non videt: ⁊ quasi colūba perdit pullos: ⁊ cedet̄ p̄ clamore pctō: um: arguitur de apostasia ⁊ idolatria: de ingratitudine: de gula: de dolosa infestatione dei nec reuertunt̄ ad pniam. Cap. vij.

A Cum sanare vellem israel: reuelata est iniquitas effraiȝ ⁊ malitia samarie: q: operati sunt mēdaciū. Et fur ingressus est spolians latrūculus foris. Et ne forte dicant in cordibus suis oēm maliciam eorum me recordatū. Nūc circūdederūt eos adinuētiones sue: corā facie mea facte sunt. In malicia sua letificauerūt regem: ⁊ in mēdacijs suis pricipes. Omnes adulterātes quasi clibanus succēsus a coquen B te. Quieuit paululū ciuitas a cōmixtione fermēti: donec fermentaret̄ totū. Dies regis nostri. Ceperunt principes furere a vino. Extēdit manū suam cuȝ illusoribus: q: applicauerūt quasi clibanū cor suuȝ cū insidiaret̄ eis. Tota nocte dormiuit coquens eos: mane ipse succensus q̄si ignis flāme. Oēs calefacti sunt q̄si clibanus: ⁊ deuorauerūt iudices suos. Oēs reges eoȝ ceciderūt: nō est qui clamet in eis ad me. Effraim in pplis ipse cōmiscebat̄. Effraiȝ fa C ctus est subcinericius + panis: q non reuersat̄. Comederūt alieni robur ei⁹: ⁊ ne sciuit. Sȝ ⁊ cani effusi sūt i eo: ⁊ ipse ignorauit. Et humiliabit̄ superbia israel in facie eius. Nec reuersi sunt ad dn̄m deū suū ⁊ nō quesierūt eū in oībus his. Et factus est effraiȝ quasi colūba seducta nō habēs cor. Egyptum inuocabāt: ad assyrios abierūt. Et cū profecti fuerint expandam sup eos rhete meū ⁊ quasi volucreȝ celi detrahā D eos. Cedā eos s̄m auditionē cetus eorum. Ue eis: q̄m recesserūt a me. Uastabūtur: q: preuaricati sunt in me. Ego redemi eos: ⁊ ipsi locuti sunt contra me mēdacia. Et nō clamauerūt ad me in corde suo: sed + vlulabat in cubilib⁹ suis. Sup triticū ⁊ vinū ruminabāt: ⁊ recesserūt a me. Et ego erudiui eos ⁊ confortaui brachia eoruȝ: ⁊ in me cogitauerūt maliciam. + Reuersi sūt + vt essent absq̄ iugo: facti sunt quasi ar-

cus dolosus. Cadēt in gladio p̄ncipes eorum: a furore lingue sue. Ista subsannatio eorum in terra egypti.

¶ Ca. Sū. ¶ Predicit samariam cū vitulo suo ⁊ populum destruendam per nabuchodonosor p̄pter causas plurimas ⁊ vrbes iu la concremandas. Cap. viij.

A In gutture tuo sit tuba quasi aquila super domū domini: pro eo q̄ transgressi sunt fedus meum ⁊ legem meam preuaricati sunt. // Me inuocabunt deus meus: cognouimus te israel. Proiecit israel bonum: inimicus persequetur eū. // Ipsi regnauerunt ⁊ non ex me: principes extiterunt ⁊ non cognoui. Aurum suum ⁊ argentum suū fecerunt sibi idola: vt interirēt. Proiect⁹ est vitulus tuus B samaria. Iratus est furor meus in eis. Usquequo non poterut emundari? Quia ex israel: ⁊ ipse est. Artifex fecit illum ⁊ non est deus: q̄m in aranearum telas erit vitulus samarie: q: ventum seminabunt: ⁊ turbinem metent. Culmus stans non est in eo germē: non faciet farinam. Q; ⁊ C si fecerit: alieni comedent eam. Deuorat⁹ est israel. Nūc factus est in nationib⁹ q̄si vas immūdū: q: ipsi ascenderūt ad assur. Onager solitarius sibi effraim. Munera dederūt amatoribus suis: sed ⁊ cū mercede conduxerūt nationes. Nūc congregabo eos: ⁊ quiescēt paulisper ab onere regis ⁊ principū. Quia multiplicauit effraim altaria ad peccādū: facte sunt ei are in delictū. // Scribaȝ ei multiplices leges meas: que velut aliene cōputate sūt. // Ho: stias + offerēt: imolabūt carnes ⁊ comedēt: ⁊ dominus nō suscipiet eas. Nūc recordabit̄ iniquitatis eoruȝ: ⁊ visitabit peccata eoȝ. Ipsi in egyptū quertentur. Et oblitus est isrl factoris sui: ⁊ edificauit delubra: ⁊ iudas multiplicauit vrbes mūitas. Et mittā ignē i ciuitates ei⁹: ⁊ deuorabit edes illi⁹.

¶ Ca. Summa. ¶ Prophetat famē samarie ⁊ reprobationem sacrificiorum: ⁊ captiuitatem israel prophetas suos deceptos filias dicit a patribus degenerare: ⁊ imprecat̄ sterilitatem parentibus eorumpentibus filios. Cap. ix.

Noli letari israel: noli exultare sicut populi quia fornicat⁹ es a deo tuo. Dilexisti mercedem sup oēs areas tritici. Area ⁊ torcular non pascet eos: ⁊ vinum

de pr. vi. 4. cap. ne forte — mat. 13. c — aīs non bȝ + panis. — de pr. di. 4. filij — Alī + vlulabunt. Alī + reuersi — alī + in cubiliis.

// .j.q.i.c. xplecta- uit // 8.q.i.c. audact. — // de presump. c. scribam mala- chie. 2. // Di. 51. c. si q pre sbyteri sūt. i.q.i. c. male- dicā. ⁊ c. si. alī + af- fer affer. Alī + affert af- fert

mentietur eis. Non habitabunt in terra domini. Reuersus est effraim in egyptum: et in assyrijs pollutum comedit. Non libabunt domino vinum: et non placebunt ei. Sacrificia eorum quasi panis lugentium. Omnes qui comedent eum contaminabuntur: quia panis eorum anime ipsorum: non intrabunt in domum domini. Quid facietis in die solenni in die festiuitatis domini? Ecce enim profecti sunt a vastitate. Egyptus congregabit eos: memphis sepeliet eos. Desiderabile + argentum eorum vrtica hereditabit: lappa in tabernaculis eorum. B Venerunt dies visitationis: venerunt dies tributationis. Scitote israel stultum: prophetam insanum: virum spiritualem. Propter multitudinem iniquitatis tue: et multitudinem amentie. Speculator effraim cum deo meo propheta: laqueus ruine factus est super omnes vias eius. Insania in domo dei eius. Profunde peccauerunt sicut in diebus gabaa. Recordabitur iniquitatis eorum: et visitabit peccata eorum. Quasi + vuas in deserto inueni israel: quasi prima poma ficulnee in cacumine eius vidi patres eorum. C Ipsi autem intrauerunt ad beelphegor et abalienati sunt in confusionem: et facti sunt abominabiles sicut ea que dilexerunt. Effraim quasi auis auolauit. Gloria eorum a partu: et ab vtero: et a conceptu. Quod et si enutrierint filios suos: absque liberis eos faciam in hominibus. Sed et ve eis cum recessero ab eis. Effraim (vt vidi) tyrus erat fundata in pulchritudine. Et effraim educet ad interfectorem filios suos. Da eis domine. Quid dabis eis? Da eis vuluam sine liberis: et vbera arentia. Omnes nequitie eorum in Galgal: quia exosos habui eos. Propter malitiam adinuentionum eorum de domo mea ejiciam eos. Non addam: vt diligam eos. D Omnes principes eorum recedentes. Percussus est effraim: radix eorum exiccata est. Fructum nequaquam facient. Quod et si genuerint interficiam amantissima vteri eorum. Ejiciet eos dominus deus meus quia non audierunt eum: et erunt vagi in nationibus.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vite frondosa et sperantibus prospera: predicit interitum israel et vastationem terre propter idola: arguitur effraim quod dederat ad dominium: et prouocatur ad veram penitentiam alioquin affligetur. Cap. X.

Vitis frondosa israel: fructus adequatus est ei. B Secundum multitudinem fructus sui multiplicauit altaria: iuxta vbertatem terre sue: exuberauit simulachris. Diuisum est cor eorum: nunc interibunt. Ipse confringet simulachra eorum: depopulabitur aras eorum. Quia + nunc dicent: non est rex nobis. Non enim timemus dominum. Et rex quid faciet nobis? Loquimini verba visionis inutilis: et ferietis fedus cum mendacio: et germinabit quasi amaritudo iudicium super sulcos agri. Vaccas bethauen coluerunt habitatores samarie. B Quia luxit super eum populus eius: et editui eius super eum exultauerunt in gloria eius: quia migrauit ab + eo. Siquidem et ipse in assur delatus est munus regi vltori. Confusio effraim capiet: et confundentur israel in voluntate sua. Transire fecit samaria regem suum quasi spumam super faciem aque. Et disperdentur excelsa idoli peccatum israel. Lappa et tribulus ascendet super aras eorum. C Et dicent montibus operite nos et collibus cadite super nos. Ex diebus gabaa peccauit israel. Ibi steterunt. Non comprehendet eos in gabaa prelium super filios iniquitatis. Iuxta desiderium meum corripiam eos. Congregabuntur super eos populi: cum corripientur propter duas iniquitates suas. Effraim vitula docta diligere trituram: et ego transiui super pulchritudinem colli eius. Ascendam super effraim. Arabit iudas: confringet sibi sulcos iacob. Seminate vobis in iustitia: et metite in ore misericordie: innouate vobis nouale. Tempus autem requirendi dominum: cum venerit qui docebit vos iustitiam. Arastis impietatem: iniquitatem messuistis comedistis frugem mendacij. Quia confisus es in vijs tuis + et in multitudine fortium tuorum: consurget tumultus in populo tuo: et omnes munitiones tue vastabuntur sicut vastatus est salmana a domo eius qui vindicauit baal: in die prelij matre super filios allisa. Sic fecit vobis bethel a facie malitie nequitiarum vestrarum.

¶ Ca. Su. ¶ Deus commemorat beneficia sua et increpat ingratitudinem israel: et exprimit patris affectum in puniendo israel: vel de aduentu christi: et vocatione ecclesie. Cap. xi.

Sicut

Marginalia: j. q. i. ca. si quis ingt in fine; q. ca. diis. in fi. et. §. opponitur in fi.; 34. q. j. c. didicimus; Alis + argenti; Al + vuas; als + tu; als + c; Luc. 23. apo. 6.; Dic. 4.; als ne hs + t

Sicut mane transit: pertransiit rex israel: Quia puer israel et dilexi eum et ex egypto vocaui filium meum. Vocauerunt eos sicut abiecerunt a facie eorum baalim immolabant: et simulachris sacrificabant. Et ego quasi nutricius effraim portabam eos in brachijs meis: et nescierunt quod curarem eos. In funiculis adam traham eos: in vinculis charitatis. Et ero eis quasi exaltans iugum super maxillas eorum: et declinaui ad eum vt vesceretur. Non reuertetur in terram egypti: et assur ipse rex eius: quoniam noluerunt conuerti. Cepit gladius in ciuitatibus eius: et consumet electos eius: et comedet capita eorum. Et populus meus pendebit ad reditum meum. Iugum autem imponetur eis simul: quod non auferetur. Quomodo dabo te effraim protegam te israel? Quomodo dabo te? Sicut adama: ponam te vt seboim. Conuersum est in me cor meum pariter: conturbata est plenitudo mea. Non faciam furorem ire mee. Non conuertar vt disperdam effraim: quia deus ego et non homo. In medio tui sanctus: et non egrediar ciuitatem. Post dominum ambulabunt. Quasi leo rugiet quia ipse rugiet et formidabunt filij maris. Et auolabunt quasi auis ex egypto: et quasi columba de terra assyriorum et collocabo eos in domibus suis dicit dominus. Circundedit me effraim in negociatione: et in dolo domus israel. Iudas autem testis descendit cum deo et cum sanctis + fidelibus.

Capituli Summarium. De pena israel et iude: de beneficijs factis Iacob: et malitia filiorum eius: scilicet effraim et chanaan: et de reuocatione populi per prophetas: de iuda sequente viam israel: et de beneficijs factis Iacob. Cap. xij.

Effraim pascit ventum: et sequitur estum. Tota die mendacium et vastitatem multiplicat. Et fedus cum assyrijs iniit: et oleum in egyptum ferebat. Iudicium ergo domini cum iuda: et visitatio super Iacob. Iuxta vias eius et iuxta adinuentiones eius reddet ei. In vtero supplantauit fratrem suum: et in fortitudine sua directus est cum angelo. Et inualuit ad angelum et confortatus est. Fleuit et rogauit eum: in bethel inuenit eum: et ibi locutus est nobiscum. Et dominus deus exercituum: dominus memoriale eius. Et tu ad + dominum deum tuum conuerteris. Misericordiam et iudicium custodi: et spera in deo tuo semper. Chanaan in manu eius statera dolosa calumniam dilexit. Et dixit effraim. Verumtamen diues effectus sum: inueni idolum mihi. Omnes labores mei non inuenient mihi iniquitatem quam peccaui. Et ego dominus deus tuus + ex terra egypti. Adhuc sedere te faciam in tabernaculis: sicut in diebus festiuitatis. Et locutus sum super prophetas et ego visionem multiplicaui: et in manu prophetarum assimilatus sum. Si galaad idolum: ergo frustra + erunt in galgal bobus immolantes. Nam et altaria eorum quasi acerui super sulcos agri. Fuit iacob in regionem syrie: et seruiuit israel in vxore et in vxorem + seruiuit. In propheta autem eduxit dominus israel de egypto: et in propheta seruatus est. Ad iracundiam me prouocauit effraim in amaritudinibus suis: et sanguis eius super eum veniet: et opprobrium eius restituet ei dominus deus suus.

Capituli Summarium. De idolatria effraim: et de domino persequente ipsum: quod solus deus est adiutor: et ipse memor peccatorum de passione christi et aduentu eius: et destructione mortis inferni. Cap. xiij.

Loquente effraim horror inuasit israel: et deliquit in baal et mortuus est. Et nunc addiderunt ad peccandum: feceruntque sibi conflatile de argento suo quasi similitudinem idolorum: factura artificum totum est. His ipsi dicunt. Immolate homines vitulos adorantes. Idcirco erunt quasi nubes matutina: et sicut ros matutinus preteriens. Sicut puluis turbine raptus ex area: et sicut fumus de fumario. Ego autem dominus deus tuus ex terra egypti: et deum absque me nescies: et saluator non est preter me. Ego cognoui te in deserto: in terre solitudinis. Iuxta pascua sua adimpleti sunt: et saturati sunt. Et eleuauerunt cor suum: et obliti sunt mei. Et ego ero eis quasi leena: sicut pardus in via assyriorum. Occurram eis quasi vrsa raptis catulis: et dirumpam interiora iecoris eorum. Et consumam eos ibi quasi leo: bestia agri scindet eos. Perditio tua israel: tantummodo in me auxilium tuum. Vbi est rex tuus? Maxime nunc saluet te in omnibus vrbibus tuis.

Marginalia: A; Mat. 2. c.; B; C; Gen. 9 f.; De pe. di. 1. c. 13 cor. suo.; 32. q. 7. c. flagitia.; D; al. + fidelis; A; Gen. 25. c.; Gen. 32. f; B; al. non bis + domini; C; al. + eduxit te; De pe. di. 1. c. ne forsitan.; al. + erant; D; Gen. 28. a.; al. + seruauit; A; B; Esa. 43. b; C; Prouer. 17. b.; 1. reg. 8. a

Et iudices tuos de quibꝰ dixisti da mihi regē ⁊ principes. Dabo tibi regem in furore meo: ⁊ auferam in indignatione mea. Colligata est iniquitas effraim: absconditum peccatum eius. Dolores parturientis venient ei. Ipse filius non sapiens. Nō enim non stabit in contritione filiorū. De manu mortis liberabo eos: de morte redimā eos. Ero mors tua o mors: morsus tuus ero inferne. Consolatio abscondita est ab oculis meis: quia ipse inter fratres diuidet. Adducet vrentem ventum dominus de deserto ascendentem: ⁊ siccabit venas eius ⁊ desolabit fontem eius: et ipse diripiet thesaurum omnis vasis desiderabilis.

D — hebr. 2. d.

¶ Capituli. Sūmarium. ¶ De interitu samarie: mouet conuerti ad dominum ⁊ confiteri: ⁊ conuerti ab assur: ⁊ conuersis promittit bona plurima: si tamen non vltra redeant ad peccatū. Cap. xiiij.

A Pereat samaria: quoniam ad amaritudinem concitauit deum suū. In gladio pereant: paruuli eorū elidantur: ⁊ fete eius scindantur. Conuertere israel ad dominum deum tuum: quoniā corruisti in iniquitate tua. B Tollite vobiscū verba ⁊ conuertimini ad dominum ⁊ dicite ei. Omnem aufer iniquitatem ⁊ accipe bonum: ⁊ reddemus vitulos labiorū nostrorum. Assur nō saluabit nos. Super ✝ equum nō ascendemus: nec dicemꝰ vltra dij nostri opera manuum nostrarū: quia eius qui in te est misereberis ✝ pupilli. Sanabo contritiones eorū diligam eos spontanee: quia auersus est furor meus ab eis. Ero quasi ros: ⁊ israel germinabit sicut lilium ⁊ erumpet radix eius vt C libani. Ibunt rami eius. Et erit quasi oliua gloria eius: ⁊ odor eius vt libani. Conuertentur sedentes in vmbra eius: viuēt tritico. Et germinabūt quasi vinea memoriale eius sicut vinum libani. Effraim quid mihi vltra idola? Ego exaudiam et dirigam eū: ego vt abietē virentē: ex me D fructus eiꝰ inuentꝰ est. Quis sapiens ⁊ intelliget ista intelligens ⁊ sciet hec? Quia recte vie domini: ⁊ iusti ambulabūt in eis: preuaricatores vo corruēt in eis.

Margin: al. ✝ equo. De pe. di. 2. c. si aga mꝰ. c. ne forsitā. al. ✝ ppli. — hiero. 9. d.

¶ Explicit Osee propheta.

¶ Incipit prologus in Iohel prophetam.

Sanctus Iohel apud hebreos post osee ponitur. Et sicut ibi sub nomine effraim ad decem tribus ꝯfertur vaticiniū: que vel samaria vel israel sepe memorantur: sic in hūc prophetam omne quod dicit ad tribū iuda ⁊ ad hierusalē pertinere credēdum est: ⁊ nullam omnino israel. i. decem tribuū in hoc fieri mentiones. Tempora quoqꝫ quibꝰ prophetauit easdē debemꝰ accipere que in osee legimꝰ: in diebus ozie ioathan: achaz ⁊ ezechie regum iuda: ⁊ in diebus ieroboā filij ioas regis israel. Porro factum esse sermonem domini ad meritū eius refertur cui fit: nō ad conditionem eius qui fieri dicitur vt alibi legimus. Dominꝰ in eius est mihi in salutem. Auditus enim in scripturis sanctis nō est iste qui ad aures sonat: sed qui in corde percipit: iuxta illud quod dominꝰ loquitur. Qui habet aures audiēdi audiat. Qui autē dicitur hebraice hiezimi grece enechziasthi latine sonat auribus percipite: proprie nō aure sed corde percipitur. Qui senes sunt ⁊ celestes audiunt spiritualiter: qui autem habitant in terra appellanturqꝫ terreni: auribus percipiunt. Vbicūqꝫ autē hec duo verba iuncta ponūtur: nō ad simplicē tātū verborū sonū sed ad reconditam quoqꝫ dictorū intelligentiam pertinere intelligendum est. In genesi lamech loquit ad vxores suas ada ⁊ sella. Audite verba mea vxores lamech: auribꝰ percipite sermōes meos. Quia virū occidi in vulnus meū ⁊ iuuenē in liuorem meū. Et esaias. Audite celi ⁊ auribꝰ percipe terra.

Margin: Osee. i. a. — Psā. lx. — mat. 11. b ⁊ 13. a. — heb. 4. — Esa. i. a.

¶ Item alius plogus in eũdem.

In hoc propheta idcirco nec reges nec tempora sunt prenotata: qꝛ eisdem tẽporibus ac regibus quib⁹ osee prophetauerat. ⁊ ipse ꝓphetauit. Ex tribus igitur generib⁹ rhetorũ hec sumũtur principia: ⁊ tres sunt argumentorũ partes ex quibus incipere solet omnis orator. Aut. n. docibiles: aut beniuolos: aut attẽtos auditores debet efficere. Hic ergo ꝓpheta a magnitudine cladis sumẽs principiũ eosq; qui audituri erãt volens ad penitentiam prouocare reddit attẽtos admirans futurum malũ: vt considerantes venture cladis asperitatem ocius arriperent penitentiã. Johel interpretatur incipiens: aut domini descensus. Fatuel vero aut latitudo aut ostiũ dei. Tropologice hoc est: qꝫ ostiũ dei ⁊ scientiam habuerit aptam: recte incipit prophetare.

¶ Item alius prologus.

Johel de tribu ruben: natus in agro bethoron: vbi etiaꝫ in pace mortuus est ⁊ sepultus.

¶ Item argumentum in eundem.

Johel filius fatuel describit terras duodecim tribuum: eruca: bruchi: locusta rubigine vastante consumptam: ⁊ post reuersionem prioris populi effusum iri spiritum sanctum super seruos dei ⁊ ancillas: idest super centum viginti credentium nomina: ⁊ effusum iri in cenaculo syon. Qui centum viginti ab vno vsq; ad quindecim paulatim ⁊ per incrementa surgentes: quindecim graduum numerum efficiunt qui in psalterio mystice continentur.

¶ Explicit argumentuꝫ.

¶ Incipit Johel propheta.

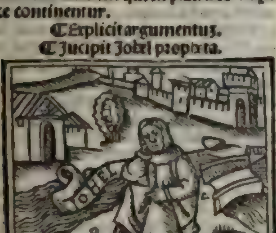

¶ Ca. Sũ. ¶ Prophetat Ꝫ iudeã quatuor plagas: ⁊ excitat dormiẽtes: vt videãt futurũ sibi malũ ⁊ sacerdotes vt plãgãt: ⁊ ipse plangit vastitatem terre sue. Cap. I.

Verbuꝫ domini qđ factum est ad Johel filium fatuel. Audite hec senes ⁊ auribus percipite omnes habitatores terre si factũ est illud in dieb⁹ vestris: aut in dieb⁹ patrum vestroꝝ. Super hoc filijs vestris narrate: ⁊ filij vestri filijs suis: ⁊ filiũ eorum generationi altere. Residuũ eruce comedit locusta: ⁊ residuũ locuste comedit bruchus: ⁊ residuũ bruchi comedit rubigo. Expergiscimini ebrij flete ⁊ vlulate omnes qui bibitis vinum in dulcedine: quoniã perijt ab ore vestro. Gens enim ascendet super terram meam fortis ⁊ innumerabilis. Dẽtes eius vt dẽtes leonis: ⁊ molares ei⁹ vt catuli leonis. Posuit vineã meã in desertũ: ⁊ ficũ meã decorticauit. Nudãs spoliauit eã ⁊ proiecit: albi facti sunt rami ei⁹. Plange quasi virgo accincta sacco super virũ pubertatis ✠ sue. Perijt sacrificium ⁊ libatio de domo domini: luxerunt sacerdotes ministri domini. Depopulata est regio: luxit humus quoniã deuastatũ est triticuꝫ. Confusum est vinum: ⁊ elanguit oleũ. Confusi sunt agricole: vlulauerũt vinitores super frumento vino ⁊ hordeo: quia perijt messis agri. Uinea cõfusa est: ⁊ ficus elãguit. Malogranatũ ⁊ palma ⁊ malum ⁊ omnia ligna agri aruerũt: qꝛ confusuꝫ est gaudiũ a filijs hominũ. Accingite vos ⁊ plangite sacerdotes: vlulate ministri altaris. Ingredimini: cubate in sacco ministri dei mei: quoniã interijt de domo dei ✠ vestri sacrificiũ ⁊ libatio. Sanctificate ieiuniũ: vocate cetum: congregate senes omnes habitatores terre ✠ in domum dei ✠ vestri: ⁊ clamate ad dñm. A a a. diei: qꝛ prope est dies dñi: ⁊ quasi vastitas a potente veniet. Nunquid nõ corã oculis vestris alimẽta periерũt de domo dei ✠ vestri leticia ⁊ exultatio? Computruerũt iumẽta in stercore suo: demolita sunt horrea: dissipate sunt apothece quoniã confusum est triticũ. Quid ingemuit animal: mugierunt greges armẽ-

Margin: B; C; D

Margin: dẽ ✠ tue; dẽo ✠ nři ifra. 2. d.; al. nõ hȝ ✠ in domum; dẽo ✠ nři; dẽo nři

Noli metuere Daniel: quia ex die primo quo posuisti cor tuum ad intelligendum ut te affligeres in conspectu dei tui: exaudita sunt verba tua: et ego veni propter sermones tuos. Princeps autem regni persarum restitit mihi viginti et uno diebus: et ecce Michael unus de principibus primis venit in adiutorium meum: et ego remansi ibi iuxta regem Persarum. Veni autem ut docerem te que ventura sunt populo tuo in novissimis diebus: quoniam adhuc visio in dies. Cumque loqueretur mihi huiuscemodi verbis: deieci vultum meum ad terram: et tacui. Et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea: et aperiens os meum locutus sum: D et dixi ad eum qui stabat contra me. Domine mi in visione tua dissolute sunt compages mee et nihil in me remansit virium. Et quomodo poterit servus domini mei loqui cum domino meo? nihil enim in me remansit virium: sed et halitus meus intercluditur. Rursum ergo tetigit me quasi visio hominis: et confortavit me et dixit. Noli timere vir desideriorum: pax tibi: confortare et esto robustus. Cumque loqueretur mecum convalui: et dixi. Loquere domine mi: quia confortasti me. Et ait. Nunquid scis quare venerim ad te. Et nunc revertar ut prelier adversum principem persarum. Cum enim ingrederer apparuit princeps grecorum veniens. Verumtamen annunciabo tibi quod expressum est in scriptura veritatis: et nemo est adiutor meus in omnibus his: nisi Michael princeps vester.

Supra eo. R.o.f.e. ii. eodem

¶ Ca. XI. ¶ Predicit angelus danieli de regibus persarum: et de rege qui est antichristus qui extollit se contra dominum. Cap. xi.

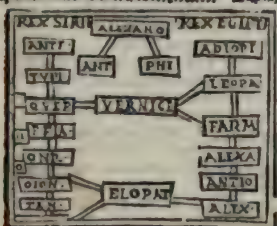

Ego autem + a primo anno darii medii stabam ut confortaretur et roboraretur. Et nunc veritatem annunciabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt in perside: et quartus ditabitur opibus nimiis super omnes. Et cum invaluerit divitiis suis concitabit omnes adversum regnum grecie. Surget vero rex fortis et dominabitur potestate multa: et faciet quod placuerit ei. Et cum steterit conteretur regnum eius et dividetur in quattuor ventos celi: sed non in posteros eius neque secundum potentiam illius qua dominatus est. Lacerabitur enim regnum eius etiam in + externos exceptis his. Et confortabitur rex austri et de principibus eius prevalebit super eum. Et dominabitur ditione. Multa enim dominatio eius. Et post finem annorum federabuntur. Filiaque regis austri veniet ad regem aquilonis facere amicitiam: et non obtinebit fortitudinem brachii: nec stabit semen eius. Et tradetur ipsa: et qui adduxerunt eam adolescentes eius: et qui confortabant eam in temporibus. B Et stabit de germine radicum eius plantatio: et veniet cum exercitu: et ingredietur provinciam regis aquilonis: et abutetur eis et obtinebit. Insuper et deos eorum et sculptilia: vasa quoque preciosa auri et argenti captiva ducet in egyptum. Ipse prevalebit adversus regem aquilonis. Et intrabit in regnum rex austri: et revertetur ad terram suam. Filii autem eius provocabuntur et congregabunt multitudinem exercituum plurimorum. Et veniet properans et inundans: et revertetur et concitabitur et congredietur cum robore eius. Et provocatus rex austri egredietur et pugnabit adversus reges aquilonis: et preparabit multitudinem nimiam et dabitur multitudo in manus eius: et capiet multitudinem et exaltabitur + cor eius: et deiiciet multa milia sed non prevalebit. C Convertetur enim rex aquilonis et preparabit multitudinem multo maiorem quam prius. Et in fine temporum annorumque veniet properans cum exercitu magno et opibus nimiis. In temporibus illis multi consurgent adversus regem austri. Filii quoque prevaricatorum populi tui extollentur ut impleant visionem: et corruent. Et veniet rex aquilonis et comportabit aggerem et capiet urbes munitissimas et

Al's + ab anno primo
al's + exteros
al's + cornu

brachia austri nõ sustinebũt. Et cõsurget ele-
cti eius ad resistẽdũ: ꝛ nõ erit fortitudo.
Et faciet veniẽs super eũ iuxta placitũ su-
um: ꝛ nõ erit q̃ stet contra faciem ei⁹: ꝛ sta-
bit in terra inclyta ꝛ cõsumet̃ i manu ei⁹:
ꝛ ponet faciem suam: ꝛ veniet ad tenendũ
vniuersum regnũ ei⁹: ꝛ recta faciet cũ eo.
Et filiã feminarũ dabit ei vt euertat + illũ: [al' + illud]
ꝛ nõ stabit nec illi⁹ erit. Et cõuertet faciem [D]
suã ad insulas ꝛ capiet multas: ꝛ cessare faci-
et p̃ncipẽ opprobrij sui: ꝛ opprobriũ eius
cõuertet̃ i eũ. Et cõuertet faciẽ suã ad impe-
riũ terre sue: ꝛ impinguet ꝛ corruet ꝛ nõ in-
uenietur. Et stabit in loco ei⁹ vilissimus ꝛ indi-
gn⁹ decore regio: ꝛ in paucis dieb⁹ cõteret̃
nõ in furore nec i p̃lio. Et stabit in loco ei⁹
despectus: ꝛ nõ tribuet̃ ei honor regius. Et
veniet clam ꝛ obtinebit regnũ in fraudu-
lẽtia. Et brachia pugnãtis expugnabũtur
a facie ei⁹ ꝛ cõterent̃. Insup̃ ꝛ dux federis.
Et post amicitias cũ eo faciet dolũ: ꝛ ascen-
det ꝛ superabit in modico pp̃lo: ꝛ abũdan-
tes ꝛ vberes vrbes ingredietur. Et faciet que
nõ fecerũt patres eius ꝛ patres patrũ ei⁹.
Rapinas ꝛ predam ꝛ diuitias eorũ dissipa-
bit: ꝛ ꝯ̃ firmissimas cogitatiões + inibit: [al' + iniet]
ꝛ hoc vsq̃ ad tempus. Et cõcitabit̃ fortitu- [E]
do eius: ꝛ cor ei⁹ aduersum regẽ austri in
exercitu magno. Et rex austri p̃uocabit̃ ad
bellũ multis auxilijs ꝛ fortib⁹ nimis: ꝛ nõ
stabũt: quia inibũt aduersus eũ consilia.
Et comedẽtes panem cũ eo cõterent illũ:
exercitusq̃ eius opprimet̃: ꝛ cadẽt interfe-
cti plurimi. Duorũ quoq̃ regũ cor erit vt
male faciant: ꝛ ad mẽsam vnam mẽdaciũ
loquent̃ ꝛ non proficiẽt: quia adhuc finis
in aliud tẽpus. Et reuertet̃ in terram suã
cũ opib⁹ multis: ꝛ cor eius aduersũ testa-
mentũ sanctũ: ꝛ faciet ꝛ reuertetur in ter-
ram suam. Statuto tempore reuertet̃ ꝛ ve-
niet ad austrũ: ꝛ nõ erit priori similis no-
uissimũ. Et veniẽt sup eũ trieres ꝛ roma-
ni: ꝛ percutiet̃ ꝛ reuertet̃. Et indignabitur
cõtra testamẽtũ sanctuarij ꝛ faciet reuer-
teturq̃: ꝛ cogitabit aduersũ eos q̃ dereli-
querũt testamẽtum sanctuarij. Et brachia
ex eo stabũt ꝛ pollueẽt sanctuariũ fortitu-
dinis: ꝛ auferẽt iuge sacrificium: ꝛ dabũt
abominationẽ in desolationẽ. Et impij in
testamentũ simulabũt fraudulenter. Po-
pulus autem sciẽs deum suũ obtinebit ꝛ
faciet. Et docti in pp̃lo docebũt plurimos:

ꝛ ruẽt in gladio ꝛ in flãma: ꝛ in + captiui- [al' + captiuitatem.]
tate ꝛ in + rapina dierũ. Cũq̃ corruerint [al' + rapinam]
subleuabunt̃ auxilio paruulo: ꝛ applicabũt̃
eis plurimi fraudulẽter. Et de eruditis ru- [F]
ent vt cõflent̃ ꝛ eligant̃ ꝛ dealbentur: vsq̃ ad
tempus p̃finitũ: q2 adhuc aliud tẽpus
erit. Et faciet iuxta volũtatẽ suam rex. Et le-
uabit̃ ꝛ magnificabitur aduersus omnẽ [infra. 12. c.]
deũ: ꝛ aduersus deũ deorum loquetur ma-
gnifica: ꝛ diriget: donec compleatur iracũ-
dia. Perpetrata q̃ppe est diffinitio. Et deum
patrum suorũ non reputabit: ꝛ erit in cõ-
cupiscentijs feminarũ: nec quẽq̃ deorũ cu-
rabit: q2 aduersũ vniuersa cõsurget. Deũ
aũt maozim in loco suo venerabitur: ꝛ de-
um quẽ ignorauerũt patres ei⁹ colet au-
ro ꝛ argẽto ꝛ lapide p̃cioso rebusq̃ precio-
sis. Et faciet vt muniat maozim cũ deo alie- [G]
no quẽ nõ cognouit: ꝛ multiplicabit gl'iam:
ꝛ dabit eis potestatẽ in multis: ꝛ terras di-
uidet gratuito. Et in tẽpore p̃finito prelia-
bitur aduersus eũ rex austri: ꝛ q̃si tẽpestas
veniet cõtra illũ rex aquilonis in currib⁹: ꝛ
in equitibus ꝛ in classe magna: ꝛ ingredietur
terras: ꝛ cõteret ꝛ pertransiet. Et introibit in
terram gloriosam: ꝛ multi corruẽt. Hee aũt
sole saluabunt̃ de manu ei⁹ edom ꝛ moab
ꝛ + principiũ filiorũ ammon. Et mittet ma- [al' + principium.]
nũ suam in terras: ꝛ terra egypti nõ effu-
giet. Et dominabitur thesaurorũ auri ꝛ ar-
gẽti, ꝛ in omnib⁹ preciosis egypti. Per ly-
biã quoq̃ ꝛ ethyopiã transibit: ꝛ fama tur-
babit eũ ab oriẽte ꝛ ab aquilone: ꝛ veniet
in multitudine magna vt cõterat ꝛ interficiat
plurimos. Et figet tabnaculũ suũ a + pethno [al' + apedno]
inter duo maria sup montẽ inclytũ ꝛ san-
ctum: ꝛ veniet vsq̃ ad summitatem eius
ꝛ nemo auxiliabitur ei.

¶ Ca. xij. ¶ De resurrectione bonorũ ꝛ malorũ: de eminentia ꝛ claritate doctorũ: de iudicio domini: de libro clauso: de signatis sermonibus. Cap. xij.

In tpe aũt illo cõsurget michael prin- [A]
ceps magnus q̃ stat p̃ filijs populi tui:
ꝛ veniet tps quale nõ fuit ab eo ex quo gẽ-
tes esse ceperunt vsq̃ ad tempus illud. Et
in tpe illo saluabit̃ pp̃s tuus: oĩs qui in-
uẽtus fuerit scriptus in libro. Et multi de
his q̃ dormiũt i terre puluere euigilabũt:
alij in vitã eternã: alij in opprobriũ: vt vi-
deãt semp. Qui aũt docti fuerint, fulgebũt
quasi splendor firmamenti: ꝛ qui ad iusti- [B]

stiam erudiunt multos: quasi stelle in perpetuas eternitates. Tu autem Daniel claude sermones: et signa librum vsqz ad tempus statutum. Plurimi pertransibunt: et multiplex erit scientia. Et vidi ego Daniel: et ecce quasi duo alij stabant vnus hinc super ripa fluminis: et alius inde ex altera ripa fluminis. Et dixi viro qui erat indutus lineis: qui stabat super aqs fluminis. Usqzquo finis horum mirabilium? Et audiui virum qui indutus erat lineis q stabat super aquas fluminis: cuz eleuasset dexteram et sinistram suā in celū: et iurasset per viuentem in eternuz: q: in tempus et tpa et dimidium tpis. Et cum cōpleta fuerit dispersio manus populi sancti: complebūtur vniuersa hec. Et ego audiui et non intellexi. Et dixi. Domine mi quid erit post hec? Et ait. Uade Daniel: quia clausi sunt signatiqz sermones: vsqz ad prefinitu3 tēpus. Eligentur et dealbabūtur et qsi ignis probabuntur multi. Et impie agent impij: neqz intelligent omnes impij. Porro docti intelligent: et a tempore cum ablatū fuerit iuge + sacrificium et posita fuerit abhominatio in desolationez: dies mille ducenti nonaginta. Beatus qui expectat: et peruenit vsqz ad dies mille trecentos triginta quinqz. Tu autem Daniel vade ad prefinitum: et requiesces et stabis in sorte tua in fine dierum. ¶ Hucusqz danielem in hebraico volumine legimus: et cetera que sequuntur vsqz ad finem libri: de theodotionis editione translata sunt.

¶ Cap. Sum. ¶ De duobus presbyteris qui concupierunt susannam: et iudicati sunt a daniele. Cap. xiij.

Et erat vir habitans in babylone: et nomen eius Joachiz. Et accepit vxorem nomine Susannam filiam helchie pulchram nimis et timentez deum. Parentes enim illius cum essent iusti: erudierunt filiam suam sm legem Moysi. Erat autem Joachim diues valde: et erat ei pomerium vicinum + domui sue: et ad ipsum confluebant iudei eo q esset honorabilior omnium. Et constituti sunt duo + senes iudices in illo anno: de quibus locutus est dominus: q: egressa est iniquitas de babylone a + senioribus iudicibus qui videbantur regere populum. Isti frequentabant domuz Joachim: et veniebāt ad eum omnes qui habebant iudicia. Cū autem populus reuertisset + p meridiem ingrediebatur susanna: et deambulabat in pomerio viri sui. Et videbant eam senes quotidie ingredientem et deambulantez: et exarserūt in concupiscentiā eius. Et + euerterunt sensum suuz: et declinauerūt oculos suos vt non viderent celum: neqz recordarenē iudiciorum iustorum. Erant ergo ambo vulnerati amore eius: nec indicauerunt sibi vicissim dolorem suum. Erubescebant enim indicare sibi concupiscentiā suam: volētes cōcubere cum ea. Et obseruabant quotidie sollicitius videre eam. Dixitqz alter ad alterum. Eamus domuz: q: hora prandij est. Et egressi recesserunt a se. Cumqz reuertissent: venerunt in vnum. Et sciscitantes abinuicē causaz: cōfessi sunt concupiscentiā suam. Et tunc in cōmunē statuerunt tempus: qn eam possent inuenire solaz. Factū est autē cum obseruarēt diez aptum: ingressa est aliqn sicut heri et nudiustertius cuz duabus solis puellis voluitqz lauari in pomerio. Estus quippe erat: et non erat ibi quisqz pter duos senes absconditos et contēplantes eam. Dixit ergo puellis. Afferte mihi oleuz et smigmata: et ostia pomerij claudite vt + lauer. Et fecerunt sicut pceperat. Clauserūtqz ostia pomerij: et egresse sunt p posticū vt afferent q iusserat. Nesciebatqz senes intus esse abscōditos. Cum aūt egresse essent puelle: surrexerunt duo senes et accurrerūt ad eā: et dixerūt. Ecce ostia pomerij clausa sunt: et nemo nos videt: et in cōcupiscētia tui sum⁹. Quāobrē assentire nobis: et cōmiscere nobiscū. Q: si nolueris: dicemus 9 te testimoniuz: q fuerit tecū iuuenis et ob hanc causaz emiseris puellas a te. Ingemuit su

Margin notes: ii magistris. c. h. — C — sup. 11. f. D — h. nō hz + sacrificium — A — su. q. s. ca. q teo. — als + domus — als + seniores — als + senibus — als + ad — al + auerterūt — B — al. + lauē — C

sanna et ait. Angustie + sunt mihi vndique. Si enim hoc egero: mors mihi est: si autem non egero non effugiam manus vestras. Sed melius est mihi absque opere incidere in manus hominum: quam peccare in conspectu domini. Et exclamauit voce magna susanna: exclamauerunt autem et senes aduersus eam. Et cucurrit vnus ad ostia pomerij et aperuit. Cum ergo audissent clamores famuli domus in pomerio: irruerunt per + posticum vt viderent quidnam esset. Postquam autem senes locuti sunt erubuerunt serui vehementer: quia nunquam dictus fuerat sermo huiuscemodi de Susanna. Et facta est dies crastina. Cumque venisset populus ad ioachim virum eius: venerunt et duo presbyteri pleni iniqua cogitatione aduersus susannam vt interficerent eam. Et dixerunt coram populo. Mittite ad susannam filiam helchie vxorem ioachim. Et statim miserunt. Et venit cum parentibus et filijs et vniuersis cognatis suis. Porro Susanna erat delicata nimis: et pulchra facie. At iniqui illi iusserunt vt discooperiretur: (erat enim cooperta) vt vel sic satiarentur decore eius. Flebat igitur sui: et omnes qui nouerant eam. Consurgentes autem duo presbyteri in medio populi: posuerunt manus suas super caput eius. Que flens suspexit ad celum. Erat enim cor eius fiduciam habens in domino. Et dixerunt presbyteri. Cum deambularemus in pomerio soli: ingressa est hec cum duabus puellis: et clausit ostia pomerij: et dimisit a se puellas. Venitque ad eam adolescens qui erat absconditus: et concubuit cum ea. Porro nos cum essemus in angulo pomerij videntes iniquitatem cucurrimus ad eos: et vidimus eos pariter commisceri. Et illum quidem non quiuimus comprehendere: quia fortior nobis erat: et aperto ostio exiliuit. Hanc autem cum apprehendissemus: interrogauimus quisnam esset adolescens: et noluit indicare nobis. Huius rei testes sumus. Credidit eis multitudo quasi senibus et iudicibus populi. Et condemnauerunt eam ad mortem. Exclamauit autem voce magna susanna: et dixit. // Deus eterne qui absconditorum es cognitor: qui nosti omnia antequam fiant: tu scis quoniam falsum testimonium tulerunt contra me. Et ecce morior: cum nihil horum fecerim que isti maliciose composuerunt aduersum me. Exaudiuit autem dominus vocem eius //. Cumque duceretur ad mortem: suscitauit dominus spiritum pueri iunioris cuius nomen daniel: et exclamauit voce magna. Mundus ego sum a sanguine huius. Et conuersus omnis populus ad eum dixit. Quis est iste sermo quem tu locutus es. Qui cum staret in medio eorum: ait. Sic fatui filij israel non iudicantes neque quod verum est cognoscentes: condemnastis filiam israel. Reuertimini ad iudicium: quia falsum testimonium locuti sunt aduersus eam. Reuersus est ergo populus cum festinatione. Et dixerunt ei senes. Veni et sede in medio nostrum: et indica nobis: quia tibi deus dedit honorem senectutis. Et dixit ad eos daniel. Separate illos ab inuicem procul et dijudicabo eos. Cum ergo diuisi essent alter ab altero: vocauit vnum de eis et dixit ad eum. Inueterate dierum malorum nunc venerunt peccata tua que operabaris prius: iudicans iudicia iniusta: innocentes opprimens et dimittens noxios: dicente domino: innocentem et iustum non interficies. Nunc ergo si vidisti eam: dic sub qua arbore videris eos colloquentes sibi. Qui ait. // Sub + scyno. Dixit autem daniel. Recte mentitus es in caput tuum. Ecce enim angelus dei accepta sententia ab eo: scindet te in medium. Et amoto eo iussit venire alium: et dixit ei. Semen chanaan et non iuda species decepit te: et concupiscentia subuertit cor tuum. Sic faciebatis filiabus israel: et ille timentes loquebantur vobis. Sed non filia iuda sustinuit iniquitatem vestram. Nunc ergo dic mihi: sub qua arbore comprehenderis eos loquentes sibi. Qui ait. Sub // + prino. Dixit autem ei daniel. Recte mentitus es et tu in caput tuum. Manet enim angelus dei gladium habens, vt secet te medium: et interficiat vos. Exclamauit itaque omnis cetus voce magna: et benedixerunt deum qui saluat sperantes in se. Et consurrexerunt aduersus duos presbyteros. Conuicerat enim eos daniel: ex ore suo falsum dixisse testimonium. Feceruntque eis sicut male egerant aduersus proximum: vt facerent secundum legem moysi et interfecerunt eos. Et saluatus est sanguis innoxius in die illa. Helchias autem et vxor eius laudauerunt deum pro filia sua susanna cum ioachim marito eius et cognatis omnibus: quia non est inuenta in ea res turpis. Daniel autem factus est magnus in conspectu populi a die illa et deinceps. Et rex astyages appositus est ad patres suos: et suscepit cyrus perses regnum eius.

Marginalia: al. non habet + sit; 4. Regum. 24.c.; al. + posticum; D; E; 12.q.i.ca. de.q.5.c. epis. et. ca. consuluisti de pe. di. 2.c.i. et di. 3.c. inter hec hyr.; cum.j.36. q.i.c. congruum. 12.q.7. item cum balaam 2. Re. 3. f. ac. 20. f.; F; Exo. 23. a.; 12.q.i.ca. in primis al. + schyia. Ilice.; G; al. + lentisco 12.q.i. capi. in primis

¶ Capituli Summarium. ¶ Daniel bel destruxit: draconem interfecit: et mittitur in lacum leonum: vbi Abacuc sibi prandium fecit. Cap. xiiij.

A

Erat autem daniel conuiua regis: et honoratus super omnes amicos eius. Erat quoque idolum apud babylonios nomine bel: et impendebantur in eo per dies singulos simile artabe duodecim: et oues quadraginta: vinique amphore sex. Rex quoque colebat eum: et ibat per singulos dies adorare eum. Porro daniel adorabat deum suum. Dixitque ei rex. Quare non adoras bel? Qui respondens ait ei. Quia non colo idola manufacta: sed viuentem deum qui creauit celum et terram: et habet potestatem omnis carnis. Et dixit rex ad eum. Non videtur tibi esse bel viuens deus: An non vides quanta comedat et bibat quotidie? Et ait daniel arridens. Ne erres rex. Iste est enim intrinsecus luteus: forinsecus ereus: neque comedit aliquando. Et iratus rex vocauit sacerdotes eius: et ait eis. Nisi dixeritis mihi: quis est iste qui comedat impensas has: moriemini. Si autem ostenderitis quoniam Bel comedat hec: morietur Daniel: quia blasphemauit in Bel. Et dixit Daniel regi. Fiat iuxta verbum tuum. Erant autem sacerdotes Bel septuaginta: exceptis vxoribus et paruulis et filiis. Et venit rex cum daniele in templum Belis. Et dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egredimur foras: et tu rex pone escas et vinum misce: et claude ostium et signa anulo tuo. Et cum ingressus fueris mane: nisi inueneris omnia comesta a Bel: + morte moriemur: vel Daniel qui mentitus est aduersum nos. + Confidebant autem quia fecerant sub mensa absconditum introitum: et per illum ingrediebantur semper et deuorabant ea. Factum est igitur postquam egressi sunt illi: et rex posuit cibos ante bel. precepit daniel pueris suis et attulerunt cinerem et cribrauit per totum templum coram rege. Et egressi clauserunt ostium: et signantes anulo regis abierunt. Sacerdotes autem ingressi sunt nocte iuxta consuetudinem suam: et vxores et filii eorum: et comederunt omnia et biberunt. Surrexit autem rex primo diluculo: et daniel cum eo. et ait rex. Salua ne sunt signacula daniel. Qui respondit. Salua rex. Statimque cum aperuisset ostium: intuitus rex mensam exclamauit voce magna. Magnus es bel: et non est apud te dolus quisquam. Et risit daniel. Et tenuit regem ne ingrederetur intro: et dixit. Ecce pauimentum: animaduerte cuius vestigia sint hec. Et dixit rex. Uideo vestigia virorum et mulierum et infantium. Et iratus est rex. Tunc apprehendit rex sacerdotes et vxores et filios eorum: et ostenderunt ei abscondita ostiola per que ingrediebantur et consumebant que erant super mensam. Occidit ergo illos rex et tradidit bel in potestatem danielis: qui subuertit eum et templum eius. Et erat draco magnus in loco illo: et colebant eum babylonii. Et dixit rex danieli. Ecce nunc non potes dicere: quia iste non sit deus viuens. Adora ergo eum. Dixitque daniel regi. Dominum deum meum adoro: quia ipse est deus viuens. Iste autem non est deus viuens. Tu autem rex da mihi potestatem et interficiam draconem absque gladio et fuste. Et ait rex. Do tibi. Tulit ergo daniel picem et adipem et pilos: et coxit pariter: fecitque massas et dedit in os draconis. Et diruptus est draco. Et dixit Daniel. Ecce quem colebatis. Quod cum audissent babylonii: indignati sunt vehementer: et congregati aduersum regem dixerunt. Judeus factus est rex. Bel destruxit: draconem interfecit: et sacerdotes occidit. Et dixerunt cum venissent ad regem. Trade nobis danielem: alioquin interficiemus te et domum tuam. Uidit ergo rex quod irruerent in eum vehementer: et necessitate compulsus tradidit eis danielem. Qui miserunt eum in lacum leonum: et erat ibi diebus sex. Porro in lacu erant leones septem: et dabant eis duo corpora quotidie et due oues: et tunc non data sunt eis vt deuorarent danielem. Erat autem abacuch propheta in iudea: et ipse coxerat pulmentum et intriuerat panes in alueolo: et ibat in campum vt ferret messoribus. Dixitque ange

B Eccl. 30. c
xxij. q. ij. c. vtilem. xxiij. q. v c. si ppea.
C al. nõ hz + morti afs + ztenebant
D
E
F sup. 6. e.

fue dñi ad abacuch. Fer prandiū qđ hēs in babylonē danieli: q ē in lacu leonū. Et dixit abacuch. Dñe: babylonē non vidi: & lacuȝ nescio. Et apphēdit eū angelus dñi in vertice eiꝰ: & portauit eū capillo capitis sui: posuitq3 eū in babylonē sup lacū & in impetu spūs sui. Et clamauit abacuch dicēs. Daniel serue dei: tolle prandiū qđ misit tibi deꝰ. Et ait daniel. Recordatus es mei deꝰ: & nō dereliquisti diligētes te. Surgēsq3 daniel comedit. Porro āgelus dñi restituit abacuch cōfestim in loco suo. Uenit ergo rex die septimo vt lugeret danielē: & venit ad lacū & introspexit. Et ecce daniel sedēs in medio leonū. Et exclamauit voce magna rex dicēs. Magnꝰ es dñe deꝰ danielis. Et extraxit eū + de lacu leonū. Porro illos q perditiōis eiꝰ cā fuerāt: intromisit + in lacū: & deuorati sunt in momēto corā eo.

S · al. nō hȝ + de lacu leonū · al. nō hȝ + in lacū

℄ Explicit daniel propheta.

℄ Incipit plogus in librum duodecim prophetarum.

On idē ordo ē duodecim pphetaꝝ apd hebreos: q ē apd nos. Unde sm id qđ ibi legit: hic quoq3 dispositi sunt. Osee commaticus est: & quasi p sniās loqns. Johel planꝰ in pncipijs: & fine obscurior. Et vsq3 ad malachiā habent singuli pprietates suas: quē esdrā scribā legisq3 doctorē hebrei autumāt. Et qz longū est nūc de omnibus dicere: hoc tm̄ vos o paula & eustochiū āmonitas scire volo vnū libꝝ esse duodecim pphetarū & osee synchronon esaie: malachiam vero aggei & zacharie fuisse tēporibꝰ. In qbus aūt tempus nō prefert in titulo: sub illius eos regibus pphetasse sub qbus & hij qui ante eos habent titulos pphetauerūt.

℄ Item alius prologus.

Regule sūt he sub qbus significationibus noium ad quas tribꝰ per pphetas sermo dñi dirigat. Quotiēs ūq3 ad decē tribus tēdit pphetia: sub his noībus designant .i. effraiȝ. samaria. israel. ioseph. iezrahel. bethel. bethauen. & interdū iacob. Quando aūt ad duas legtur tribus: sub his noībus sermo pfert .i. iudā. hierusalem. beniamin. domus dauid: & interdūȝ iacob. Aliquotiēs israel ad totas duodecim tribus refert. Duplex ē apud hebreos snia de his quatuor verbis qui in capite sūt pnotati. Plerique enim dicūt q ab esdra scriba in oībus pphetis sic fuerit titulatū: vt pscripto vniuscuiusq3 noīe pphetia cuius sit sequēs noscatur. Ipse est aūt esdras qui vltimus pphetarum malachie noīe scribitur. Alij vero dicūt q ab ipsis pphetis per spiritumsanctum vt cetera sunt conscripta.

℄ Incipit plogus in libꝝ osee pphete.

Temporibꝰ ozie & ioathe achaz & ezechie regū iuda & hieroboā filij ioas regis. Osee filiꝰ beeri ad pphetiā dicendaȝ spiritusancto repletus ē. De memorato itaq3 numero regū: Achaz rex iuda: & hieroboā rex israel dominū derelinquētes: vt hystorie regum & paralypomenon indicant: etiā israel idolatrie crimē imperio ac ptāte sua admittere coegerūt. Propter qđ deus ad osee hec locutus est dicēs. Accipe tibi vxorē fornicariaȝ siue fornicationū & fac filios fornicationis. Fornicariaȝ itaq3 nō electione corporis meretricē sed gentilē deum ignorantes appellat: que deū creatoris sui amore cōtēpto simulachrorū se subiecit desiderijs. Sed cū dei precepto ppheta in hac reparuisset conceptum ex consilium iezrahel precepit nominare: deo pollicente post breue tēpus sanguinē iezrahel in domo iehu vindicare. Cuius promissionis hec causa est: iehu per eliseū in regem inuncto ad defendendum sanguinem naboth: cuius iezrahel que tūc tpis metropolis erat quem iezabel achab regis israel vxor interemerat sicut regum hystoria exponit. Is cum grauiter iuxta diuinum preceptum vindicādi

Osee.i. · 4.re.9.a. · 3.re.21.b.

sanguinis causa in omnem memorati domum deseuisset hoc pacto dominum dereliquisse inuenitur: cuius pronepote hierobo am qui lectione cóprehensus est: originis sue facta imitante: ac contra dei precepta et religionem cum populo israel agente: sanguis naboth qui in loco certe iesrael fuerat profusus in domo iehu procuratoris memorati hieroboe pro peccato redundaturus significatur. hinc factú est vt ira dei in populo israel per denunciationem prophete processura diceretur. Domui autem iude misericordia lectione comprehensa ob hoc promissa est: quia ezechias rex iuda fili^9 achaz sublatis idolis que tam pater eius q̃ȝ ceteri reges cósecrauerant templum dei purgasse et purificasse monstratur.

4.re.10.f

4.re.18.a

ℭ Explicit prologus.

ℭ Incipit argumentum in eundem.

Osee crebro nominat effraiz samariá: Joseph: iesrahel et vxorez fornicariam et fornicatióis filios et adulteram cubiculo clausam mariti multo tépore sedere viduá: et sub veste lugubri viri ad se reditum prestolari.

ℭ Explicit argumentum.

ℭ Incipit liber Osee prophete.

ℭ Ca. Sú. ℭ Accipit osee vxorem fornicariam: et de ea tres pueros generat scilicet duos filios et vnam filiaz: cucurrit ad ecclesiam iuda et hierusalem: et fiunt vnú ouilem et vnus pastor.

ℭ Capitulum. .j.

Verbuz domini quod factú est ad osee filius beeri in diebus ozie ioathan achaz et ezechie regú iuda: et in dieb^9 hieroboam filij ioas regis israel. Principiú loquédi + domino in osee. Et dixit dñs ad osee. Uade sume tibi vxoré fornicationum: et fac tibi filios + fornicationum: q: fornicás fornicabitur terra a domino. Et abijt et accepit gomer filiam debelaiz: et cócepit et peperit + ei filiú. Et dixit dominus ad eum. Uoca nomen eius iesrael. Quó adhuc modicum: et visitabo sanguinem iesrahel super domum iehu: et quiescere faciam regnum domus israel. Et in illa die conteram arcum israel: in valle iesrahel. Et concepit adhuc et peperit filiá. Et dixit Uoca nomé eius absq3 misericordia: q: nó addam vltra misereri domui israel: sz obliuione obliuiscar eoruz. Et domui iuda miserebor: et saluabo eos in dño deo suo et nó saluabo eos in arcu et gladio et in bello et in equis et in equitib^9. Et ablactauit eam q̃ erat absq3 misericordia. Et cócepit et peperit filium. Et dixit ei. Uoca nomen eius nó populus meus: q: vos non populus meus: et ego nó ero vester + deus. Et erit numerus filioruz israel quasi arena maris que sine mensura est et nó numerabitur. Et erit i loco vbi dicetur eis: nó populus meus vos dicetur eis filij dei viuentis. Et congregabuntur filij iuda: et filij israel pariter: et ponent sibimet caput vnuz: et ascendent de terra: quia magnus dies iesrahel.

ℭ Ca. Sú. ℭ De vocatione israel ad penitétiam et cómunicationé si peniteat: de captiuitate iude: de cessatione festorum ppter idola: de consolatione liberatióis propter baptismum et penitentiam: de federe: et pace credentium: de desponsatione et conuersione iudeorum. Cap. ij.

Dicite fratribus vestris populus meus: et sorori vestre: misericordias + cósecute. Judicate matré vestraz iudicate: qm̃ ipsa nó vxor mea et ego nó vir ei^9. Auferat fornicatióes suas a facie + sua: et adulteria sua de medio vberum suoruz: ne for

a

al. + dñs

als + fornicationis.

23. q. j. c. pe. et c. si.

Esa. 8. a. infra eo.

als non hz + ei.

B supra eo. infra eo.

C sup̃ eod.

D als non hz + de^9. als hz + dñm.

A als + cósecute.

al + in m ea.

de expoliez eā nudā: ⁊ statuā eā sm diē na tiuitatis sue. Et ponā eā quasi solitudinē: ⁊ statuā eā velut terrā inuiā: ⁊ interficiā eā siti: ⁊ filiorum illius nō miserebor: qꝛ filij fornicationū sunt: qꝛ fornicata est mater eoꝝ. Cōfusa ē que cōcepit eos: qꝛ dixit Uadā post amatores meos q dant panes mihi: ⁊ aquas meas ⁊ lanam meā: ⁊ linū meū oleū meū ⁊ potū meū. Propter hoc ecce ego sepiam viā tuā spinis: ⁊ sepiā eā maceria. Et semitas suas nō inueniet: ⁊ sequet amatores suos ⁊ nō apphēdet eos: ⁊ queret eos ⁊ nō inueniet. Et dicet. Uadā ⁊ reuertar ad virū meū priorē: qꝛ bñ mihi erat tūc magis qꝫ nūc. Et hec nesciuit: qꝛ ego dedi ei frumētum ⁊ vinū ⁊ oleū: ⁊ argentū multiplicaui ei ⁊ aurū q̄ fecerunt baal. Idcirco conuertar ⁊ sumā frumētum meum in tp̄e suo: ⁊ vinū meū in tp̄e suo: ⁊ liberabo lanam meam ⁊ linū meū q̄ operiebāt ignominiā eius. Et nūc reuelabo stulticiā ei⁹ ⁊ in oculis amatoꝝ eius: ⁊ vir nō eruet eā de manu mea. Et cessare faciam oē gaudiū eius: solēnitatē eius: neomeniā eius: sabbatū eius: ⁊ oia festa tp̄a eius. Et corrumpam vineā eius: ⁊ ficum eius. De quibus dixit. Mercedes hec mee sūt quas dederūt mihi amatores mei. Et ponam eam ✝ in saltū: ⁊ comedet eam bestia agri. Et visitabo sup eā dies baalim quibus accēdebat incensū: ⁊ ornabat ī aure sua ⁊ monili suo: ⁊ ibat post amatores suos: ⁊ mei obliuiscebatur dicit dominus. Propter hoc ecce ego lactabo eam ⁊ ducam eam in ✝ solitudinē: ⁊ loquar ad cor ei⁹: ⁊ dabo ei vinitores ei⁹ ex eodē loco: ⁊ vallem achor ad aperiēdā spē. Et canet ibi iuxta dies iuuētutis sue: ⁊ iuxta dies ascēsionis sue de terra egypti. Et erit ī die illo ait dñs: vocabit me vir me⁹ ⁊ nō vocabit me vltra ✝ baalim. Et auferā noia baalim de ore eius: ⁊ nō recordabit vltra nois eoꝝ. Et pcutiā ✝ cū eis fedus ī die illa: cum bestia agri ⁊ cū volucre celi: ⁊ cum reptili terre. Et arcū ⁊ gladiū ⁊ bellū cōterā de terra: ⁊ dormire eos faciā fiducialiter. Et sponsabo te mihi in sempiternū: ⁊ sponsabo te mihi in iustitia ⁊ iudicio ⁊ in misericordia ⁊ miseratiōib⁹. Et spōsabo te mihi ī fide: ⁊ scies qꝛ ego dñs. Et erit in die illa exaudiā dicit dñs: ⁊ exaudiā celos: ⁊ illi exaudiēt terrā: ⁊ terra exaudiet triticū ⁊ vinū ⁊ oleū: ⁊ hec exaudiēt iezrahel. Et seminabo eā mihi in terrā: ⁊ miserebor: eius que fuit absqꝫ misericordia. Et dicā nō populo meo populus me⁹ es tu: ⁊ ipse dicet deus meus es tu.

B 23.q.iiij. post.c. de thyrys.

C Als✝ saltu.

als✝ solitudine.

al✝ baali

D als non hz✝ eis

Ro. 9.c. 1.pe.2.b. 33.q.4.c. recurrat 35.q.1.§. hac itaqꝫ

¶ Ca. Sū. ¶ De pplo iudeorū derelicto a dño ⁊ mercede coducto dimisso iudeo: ⁊ expectāte messiā de reuersiōe eius ad xp̄m in nouissimis diebus. Cap. iij.

Et dixit dominus ad me. Adhuc vade ✝ ⁊ dilige mulierem dilectā amico ⁊ adulteram: sicut diligit dominus filios israel: ⁊ ipsi ✝ respiciunt ad deos alienos ⁊ diligunt vinacia vuarum. Et feci eam mihi quindecim argenteis: ⁊ choro ordei ⁊ dimidio choro hordei: ⁊ dixi ad eam. ✝ Dies multos expectabis me. Non fornicaberis: ⁊ non eris viro: sed ⁊ ego expectabo te. Quia dies multos sedebunt filij israel sine rege: ⁊ sine principe: ⁊ sine sacrificio: ⁊ sine altari: ⁊ sine ✝ ephod: ⁊ sine theraphim. Et post hec reuertentur filij israel: ⁊ querent dominum deum suum ⁊ dauid regem suum: ⁊ pauebunt ad dominum ⁊ ad bonum eius in nouissimo dierum.

A als non hz✝ ⁊ ois✝ respiciant. 32.q.1.c. pe.⁊.c.fi. als✝ dies b⁹ mul-tis.

B Als✝ ephot.

¶ Ca. Sū. ¶ Propter peccata populi desolatur terra: repellitur israel increpātur sacerdotes: quia subuerterunt populum: ⁊ populum pro idolis ⁊ iudas ab idolis prohibetur. Cap. iiij.

Audite verbum domini filij israel: quia iudicium domino cum habitatoribus terre. Non est enim veritas ⁊ non est misericordia: ⁊ nō est scientia dei in terra. Maledictum ⁊ mēdacium ⁊ homicidium ⁊ furtum ⁊ adulterium inundauerunt: // ⁊ sanguis sanguinē tetigit. Propter hoc lugebit terra: ⁊ infirmabitur omnis qui habitat in ea. In bestia agri ⁊ in volucre celi: sed ⁊ pisces maris congregabūtur. Uerumtamen vnusquisqꝫ nō iudicet: ⁊ non arguatur vir. | Populus enim tuus sicut hi qui contradicunt sacerdoti: ⁊ corrues hodie ⁊ corruet etiā ppheta tecū. // Nocte tacere feci matrē tuā. Conticuit populus meus: eo qꝫ non habuerit scientiam. // Quia tu scientiam repulisti: repellā te ne sacerdotio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui: obliuiscar filiorum tuorum ⁊ ego. Secundū multitudinem eorū sic peccauerunt mihi: glo

A

//33.q.ij. c admonere. de pe.di.iy. c.iter hec b.ycti.y in glo.

B //Esa.50. 35.q.1.§. hac ita-qꝫ //di.38.c. oēs de renū.c.nisi c.pro defectu.

riam eorũ in ignominiam cõmutabo. Peccata populi mei comedẽt: et ad iniqtatem eorum sublevabũt animas eorum. Et erit sicut populus: sic sacerdos. Et visitabo super eum vias eius: et cogitationes ei⁹ reddam ei. Et comedẽt: et non saturabuntur. Fornicati sunt et nõ cessauerũt: quoniam dominum dereliquerunt in nõ custodiẽdo. Fornicatio et vinũ et ebrietas + auferũt cor. Populus me⁹ in ligno suo interrogauit: et baculus eius + annũciabit ei. Spiritus enim fornicationum decepit eos: et fornicati sunt a deo suo. Super capita montiũ sacrificabant: et sup colles accẽdebant thimiama subtus quercum et populum et therebinthum: qr bona erat vmbra eius. Ideo fornicabuntur filie vestre: et sponse vestre adultere erũt. Nõ visitabo sup filias vestras cũ fuerint fornicate: et super sponsas vras cũ adulterauerĩt: qm̃ ipsi cũ meretricib⁹ cõuersebantur: et cũ effeminatis sacrificabãt. Et popul⁹ nõ intelligẽs vapulabit. Si fornicaris tu israel: nõ + delinquat salutẽ iudã. Et nolite ingredi in galgala: et ne ascẽderitis in bethauẽ: neq₃ iurauerĩtis: viuit domin⁹. Qm̃ sicut vacca lasciuiens declinauit isrł. Nũc pascet eos dominus quasi agnũ in latitudine. Particeps idolorum effraim: dimitte eũ. Separatum est cõuiuium eorum: fornicatiõe fornicati sũt: dilexerũt afferre ignominiam ꝓtectores eius. Ligauit eum spiritus in alis suis: et cõfundentur a sacrificijs suis.

f.q.i.c.ip si.q ij c. pastor. ‖ 2.q.7. §. itẽ cũ balaã. iij q.i.c.nulli. Esa.24. C Als + auferet als + annunciauit 27.q.ij.c. quapp. D al. + derelinquas.

C Ca. Sũ. C Sermo dñi contra sacerdotes seducentes: et pplm̃ seductũ: et q̃ deũ nõ placant hostijs qui eũ factis offendunt et q̃ ppls frustra querit humanũ auxiliũ cui dñs aduersatur. Cap. v.

Audite hoc sacerdotes: et attendite domus israel: et domus regis auscultate: qr vobis iudiciũ. Qm̃ laque⁹ facti estis speculationi: et sicut rhete expãsũ + super thabor: et victimas declinastis: in profundum. Et ego eruditor eorũ. Ego scio effraim: et israel nõ est absconditus a me. Quia nũc fornicatus est effraim: cõtaminatus est israel. Non dabunt cogitatiões suas vt reuertanẽ ad deum suũ: qr spũs fornicationũ in medio eorum: et dominum non cognouerũt. Et rñdebit arrogantia israel in facie eius: et israel et effraim ruent in iniqtate sua. Ruet etiam iudas cum eis. In gregibus suis et in armẽtis suis vadent ad querendũ dñm: et nõ inuenĩet. Ablatus est ab eis. In dño preuaricati sunt: qr filios alienos genuerũt. Nũc deuorabit eos mẽsis cũ ptibus suis. Clangite buccina in gabaa: tuba in rama. Ululate in bethauen: post tergũ tuũ beniamin. Effraim in desolationẽ erit. In die correptionis in tribubus israel ostendi fidez. Facti sunt principes iuda quasi assumentes terminũ: super eos effundam q̃si aquã iram meam. Calũniaz patiens est effraiz fract⁹ iudicio: qm̃ cepit abire post sordes. Et ego quasi tinea effraim: et quasi putredo domui iuda. Et vidit effraim languorẽ suũ: et iudas vinculũ suum. Et abijt effraim ad assur: et misit ad regem vltorez. Et ipse non poterit + sanare vos: nec soluere poterit a vobis vinculũ. Qm̃ ego quasi leena effraim: et quasi catulus leonis domui iuda. Ego ego capiam et vadam: tollam et non est qui eruat. Uadens reuertar ad locum meum donec deficiatis: et queratis faciem meam.

A 2.q.7.c. paulus. Als + super. B

C Ca. Sũ. C De triduo passiõis et natiuitatis christi q̃ a sacerdotibus prodijt iniquitas. Cap. vi.

In tribulatione sua mane consurgent ad me. Uenite et reuertamur ad dñz: qr ipse cepit et + sanabit nos: percutiet et curabit nos. Uiuificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos: et viuemus in conspectu eius. Sciemus sequemurq₃ vt cognoscamus dñm. Quasi diluculũ preparatus est egressus eius: et veniet quasi imber nobis temperaneus et serotin⁹ terre. Quid faciam tibi effraim? Quid faciã tibi iuda? Misericordia vestra quasi nubes matutina: et quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolaui in prophetis: et occidi eos in verbis oris mei: et iudicia + tua quasi lux egredienẽ. Quia misericordiam volui et non sacrificium: et scientiaz dei plus q̃ holocaustum. Ipsi autem sicut adam transgressi sunt pactum: ibi preuaricati sunt me. Galaad ciuitas operantiũ idolum supplãtata sanguine: et quasi fauces virorum latronum. Particeps sacerdotum in via interficientiuz pergẽtes de sychem: qr scelus operati sunt. In domo israel vidi horrendum? Ibi + fornicatio

C D Als + saluare B Als + saluabit B al + meum C Mat. 9. b. et 12. a ... põderet in fi. D als + fornicatiõẽ

neo effraim:cōtaminatus est israel. Sȝ ⁊ iuda pone messem tibi:cum conuertero captiuitatem populi mei.

¶ Ca. Sū. ¶ Ob hierlm fauore hierobōā exarsit ad idolatriam:arguit effraim:⁊ q̄ simulet̄ gentib⁹:nec reuertat̄ p̄ pniaȝ:sua detrimenta non videt:⁊ quasi colūba perdit pullos:⁊ cedet̄ p̄ clamore petōꝝ:um:arguitur de apostasia ⁊ idolatria:de ingratitudine:de gula:de dolosa infestatione dei: nec reuertunt̄ ad pniam. Cap. vij.

A Cum sanare vellem israel:reuelata est iniquitas effraim ⁊ malitia samarie: q̄ operati sunt mēdaciū. Et fur ingressus est spolians latrūculus foris. Et ne forte dicant in cordibus suis oēm maliciam eorum me recordatū. Nūc circūdederūt eos adinuētiones sue:corā facie mea facte sunt. In malicia sua letificauerūt regem: ⁊ in mēdacijs suis pricipes. B Omnes adulterātes quasi clibanus succēsus a coquente. Quieuit paululū ciuitas a cōmixtione fermēti:donec fermentaret̄ totū. Dies regis nostri. Ceperunt principes furere a vino. Extēdit manū suam cuȝ illusoribus: q̄ applicauerūt quasi clibanū cor suū cū insidiaret̄ eis. Tota nocte dormiuit coquens eos:mane ipse succensus q̄si ignis flāme. Oēs calefacti sunt q̄si clibanus:⁊ deuorauerūt iudices suos. Oēs reges eoꝝ ceciderūt:nō est qui clamet in eis ad me. C Effraim in pplis ipse cōmiscebat̄. Effraiȝ factus est subcinericius+ panis:q non reuersat̄. Comederūt alieni robur ei⁹:⁊ nesciuit. Sȝ ⁊ cani effusi sūt i eo:⁊ ipse ignorauit. Et humiliabit̄ sup̄bia israel in faciē eius. Nec reuersi sunt ad dn̄m deū suū ⁊ nō quesierūt eū in oīb⁹ his. Et factus est effraiȝ quasi colūba seducta nō habēs cor. Egyptum inuocabāt:ad assyrios abierūt. Et cū profecti fuerint expandam sup eos rete meū ⁊ quasi volucreȝ celi detrahā eos. D Cedā eos s̄m auditionē cetus eorum. Ue eis:q̄m recesserūt a me. Uastabūtur:q̄ preuaricati sunt in me. Ego redemi eos:⁊ ipsi locuti sunt contra me mēdacia. Et nō clamauerūt ad me in corde suo:sed+ vlulabāt in cubilib⁹ suis. Sup triticū ⁊ vinū ruminabāt:⁊ recesserūt a me. Et ego erudiui eos ⁊ confortaui brachia eoꝝ:⁊ in me cogitauerūt maliciam.+ Reuersi sūt +vt essent absq; iugo:facti sunt quasi arcus dolosus. Cadēt in gladio p̄ncipes eorum:a furore lingue sue. Ista subsannatio eorum in terra egypti.

De pr. di. 4. cap. ne forte

Mat. 13. e

alias non habēs+ panis.

de pe. di. 4. § filij

Alias+ vlulabunt.

Alias+ reuersi sunt+ in nihilum.

¶ Ca. Sū. ¶ Predicit samariam cū vitulo suo ⁊ populum destruendam per nabuchodonosor p̄pter causas plurimas ⁊ verba iusta concremandas. Cap. viij.

A In gutture tuo sit tuba quasi aquila super domū domini:pro eo q̄ transgressi sunt fedus meum ⁊ legem meam preuaricati sunt. // Me inuocabunt deus meus:cognouimus te israel. Proiecit israel bonum:inimicus persequetur eū. // Ipsi regnauerunt ⁊ non ex me: principes extiterunt ⁊ non cognoui. Aurum suum ⁊ argentum suū fecerunt sibi idola:vt interirēt. B Proiect⁹ est vitulus tuus samaria. Iratus est furor meus in eis. Usquequo non poterut emundari? Quia ex israel:⁊ ipse est. Artifex fecit illum ⁊ non est deus:q̄m in aranearum telas erit vitulus samarie:q̄ ventum seminabunt: ⁊ turbinem metent. Culmus stans non est in eo germē:non faciet farinam. Q̄ ⁊ si fecerit:alieni comedent eam. C Deuorat⁹ est israel. Nūc factus est in nationib⁹ q̄si vas immūdū:q̄ ipsi ascenderūt ad assur. Onager solitarius sibi effraim. Munera dederūt amatoribus suis:sed ⁊ cū mercede conduxerūt nationes. Nūc congregabo eos:⁊ quiescēt paulisper ab onere regis ⁊ principū. Quia multiplicauit effraim altaria ad peccādū:facte sunt ei are in delictū. // Scribaȝ ei multiplices leges meas: que velut aliene cōputate sūt. // Hostias + offerēt:imolabūt carnes ⁊ comedēt:⁊ dominus nō suscipiet eas. Nūc recordabit̄ iniquitatis eoꝝ:⁊ visitabit peccata eoꝝ. Ipsi in egyptū conuertentur. Et oblitus est isrl̄ factoris sui:⁊ edificauit delubra: ⁊ iudas multiplicauit vrbes mūitas. Et mittā ignē i ciuitates ei⁹:⁊ deuorabit edes illi⁹.

¶ Ca. Summa. ¶ Prophetat famē samarie ⁊ reprobationem sacrificiorum: ⁊ captiuitatem israel prophetas suos deceptos filias dicit a patribus degenerare:⁊ imprecat̄ sterilitatem parentibus eorum pentibus illos. Cap. ix.

A Noli letari israel:noli exultare sicut populi quia fornicat⁹ es a deo tuo. Dilexisti mercedem sup oēs areas tritici. Area ⁊ torcular non pascet eos: ⁊ vinum

// i. q. i. c. prophetauit

// 8. q. i. c. audacter

// de presump. c. scribam malachie. 2.

// Di. 31. c. si q presbyteri sūt. i. q. i. c. maledicā. 2. c. si.

alias+ affer affer.

Alias+ affert affert

mentietur eis. Non habitabunt in terra domini. Reuersus est effraim in egyptuz: et in assyriis pollutum comedit. Non libabunt domino vinuz: et non placebunt ei. Sacrificia eorum quasi panis lugentiuz. Omnes qui comedent eum contaminabuntur: quia panis eoruz anime ipsorum: non intrabunt in domum domini. Quid facietis in die solenni in die festiuitatis domini? Ecce enim profecti sunt a vastitate. Egyptus congregabit eos: memphis sepeliet eos. Desiderabile + argentum eorum vrtica hereditabit: lappa in tabernaculis eorum. Uenerũt dies visitationis: venerũt dies tributationis. Scitote israel stultũ: prophetam insanum: virum spũalem. Propter multitudinem iniqtatis tue: et multitudinem amentie. Speculator effraim cum deo meo propheta: laqueus ruine factus est super omnes vias eius. Insania in domo dei eius. Profunde peccauerũt sicut in diebus gabaa. Recordabitur iniqtatis eorum: et visitabit peccata eorum. Quasi + vuas in deserto inueni israel: quasi prima poma ficulnee in cacumine eius vidi patres eorum. Ipsi autẽ intrauerũt ad beelphegor et abalienati sunt in confusione: et facti sunt abominabiles sicut ea que dilexerũt. Effraim quasi auis auolauit. Gloria eorũ a partu: et ab vtero: et a cõceptu. Quod et si enutrierint filios suos: absque liberis eos faciam in hominibus. Sed et ve eis cum recessero ab eis. Effraim (vt vidi) tyrus erat fundata in pulchritudine. Et effraim educet ad interfectorem filios suos. Da eis domine. Quid dabis eis? Da eis vuluam sine liberis: et vbera arentia. Omnes nequitie eorum in Galgal: quia exosos habui eos. Propter malitiam adinuentionum eorum de domo mea eijciam eos. Non addam: vt diligam eos. Omnes principes eorum recedentes. Percussus est effraiz: radix eorum exiccata est. Fructum nequaquam facient. Quod et si genuerint interficiã amantissima vteri eorum. Eijciet eos dominus deus meus quia non audierunt eum: et erunt vagi in nationibus.

¶ Capituli Summarium. ¶ De vite frõdosa et sperantibus prospera: predicit interitum israel et vastationem terre propter idola: arguitur effraim quod dederat ad domitum: et prouocatur ad veram pniaz

[Margin: I.q.i.ca. si quis inqt in fine. q.ca. diis. in fi. et §. opponit in fi. 34.q.j.c. didicimus. Alis + argenti. — B — Al + vua — C — D]

alioquin affligetur. Cap. X.

Uitis frondosa israel: fructus adequatus est ei. Scdm multitudinẽ fructus sui multiplicauit altaria: iuxta vbertatẽ terre sue: exuberauit simulachris. Diuisum est cor eorum: nunc interibunt. Ipse cõfringet simulachra eorum: depopulabitur aras eorum. Quia + nunc dicent: non est rex nobis. Non enim timemus dominũ. Et rex quid faciet nobis? Loquimini verba visionis inutilis: et ferietis fedus cum mendacio: et germinabit quasi amaritudo iudicium super sulcos agri. Uaccas bethauen coluerunt habitatores samarie. Quia luxit super euz populus eius: et editui eius super eum exultauerũt in gloria eius: quia migrauit ab + eo. Siquidez et ipse in assur delatus est munus regi vltori. Confusio effraim capiet: et confundentur israel in voluntate sua. Transire fecit samaria regem suuz quasi spumam sup faciem aque. Et disperdentur excelsa idoli peccatum israel. Lappa et tribulus ascendet super aras eorum. Et dicent montibus operite nos et collibus cadite super nos. Ex diebus gabaa peccauit israel. Ibi steterũt. Non comprehẽdet eos in gabaa prelium super filios iniquitatis. Iuxta desiderium meum corripiam eos. Cõgregabuntur super eos populi: cum corripientur ppter duas iniqtates suas. Effraiz vitula docta diligere triturã: et ego trãsiui super pulchritudinem colli eius. Ascendã super effraim. Arabit iudas: cõfringet sibi sulcos iacob. Seminate vobis in iustitia: et metite in ore misericordie: innouate vobis nouale. Tempus aũt requirendi dñm: cũ venerit qui docebit vos iustitiã. Arastis impietatẽ: iniqtatẽ messuistis comedistis frugem mendacij. Quia cõfisus es in vijs tuis + et in multitudine fortiũ tuorũ: cõsurget tumultus in populo tuo: et oẽs munitiões tue vastabũtur sicut vastatus ẽ salmana: a domo eius qui vindicauit baal: in die prelij mre sup filios allisa. Sic fecit vobis bethel a facie malitie nequitiarum vestrarum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Deus cõmemorat beneficia sua et increpat ingratitudinem israel: et exprimit patris affectum in puniendo israel: vel de aduentu christi: et vocatione ecclesie. Cap. xi.

Sicut

[Margin: B — Als + tũ — B — Als + e — C — Luc.23. Apo.6. — Oseę.4. — Als no hz + et]

Sicut mane transiit: pertransiit rex israel: quia puer israel & dilexi eum & ex egypto vocaui filium meum. Vocauerunt eos sicut abiecerunt a facie eorum baalim immolabant: & simulachris sacrificabant. Et ego quasi nutricius effraim portabam eos in brachijs meis: & nescierunt quod curarem eos. In funiculis adam traham eos: in vinculis charitatis. Et ero eis quasi exaltans iugum super maxillas eorum: & declinaui ad eum vt vesceretur. Non reuertetur in terram egypti: & assur ipse rex eius: quoniam noluerunt conuerti. Cepit gladius in ciuitatibus eius: & consumet electos eius: & comedet capita eorum. Et populus meus pendebit ad reditum meum. Jugum autem imponetur eis simul: quod non auferetur. Quomodo dabo te effraim protegam te israel? Quomodo dabo te? Sicut adama: ponam te vt seboim. Conuersum est in me cor meum pariter: conturbata est plenitudo mea. Non faciam furorem ire mee. Non conuertar vt disperdam effraim: quia deus ego & non homo. In medio tui sanctus: & non ingrediar ciuitatem. Post dominum ambulabunt. Quasi leo rugiet quia ipse rugiet & formidabunt filij maris. Et auolabunt quasi auis ex egypto: & quasi columba de terra assyriorum: & collocabo eos in domibus suis dicit dominus. Circumdedit me effraim in negociatione: & in dolo domus israel. Judas autem testis descendit cum deo & cum sanctis + fidelibus.

A Mat. 2. c. — B — C — Gen. 19. f. De pe. di. j. c. 13 continuo. 32. q. 7. c. Flagitia. — D — al. + fideles

¶ Capituli. Summarium. ¶ De pena israel & iude: de beneficijs factis Jacob: & malitia filiorum eius: scilicet effraim & chanaan: & de reuocatione populi per prophetas: de iuda sequente viam israel: & de beneficijs factis Jacob. Cap. xij.

Effraim pascit ventum: & sequitur estum. Tota die mendacium & vastitatem multiplicat. Et fedus cum assyrijs iniit: & oleum in egyptum ferebat. Judicium ergo domini cum iuda: & visitatio super Jacob. Juxta vias eius & iuxta adinuentiones eius reddet ei. In vtero supplantauit fratrem suum: & in fortitudine sua directus est cum angelo. Et inualuit ad angelum & confortatus est. Fleuit & rogauit eum: in bethel inuenit eum: & ibi locutus est nobiscum. Et dominus deus exercituum: dominus memoriale eius. Et tu ad + dominum deum tuum conuerteris. Misericordiam & iudicium custodi: & spera in deo tuo semper. Chanaan in manu eius statera dolosa calumniam dilexit. Et dixit effraim. Verumtamen diues effectus sum: inueni idolum mihi. Omnes labores mei non inuenient mihi iniquitatem quam peccaui. Et ego dominus deus tuus + ex terra egypti. Adhuc sedere te faciam in tabernaculis: sicut in diebus festiuitatis. Et locutus sum super prophetas & ego visionem multiplicaui: & in manu prophetarum assimilatus sum. Si galaad idolum: ergo frustra + erunt in galgal bobus immolantes. Nam & altaria eorum quasi aceruj super sulcos agri. Fuit iacob in regionem syrie: & seruiuit israel in vxore & in vxorem + seruiuit. In propheta autem eduxit dominus israel de egypto: & in propheta seruatus est. Ad iracundiam me prouocauit effraim in amaritudinibus suis: & sanguis eius super eum veniet: & opprobrium eius restituet ei dominus deus suus.

A — Gen. 25. c. Gen. 32. f — B — al. non bene + dominum — C — al. + eduxit te — De pe. di. j. c. ne forsitan. — al. + erant — D — Gen. 28. a. — al. + seruauit

¶ Capituli Summarium. ¶ De idolatria effraim: & de domino persequente ipsum: quod solus deus est adiutor: & ipse memor peccatorum de passione christi & aduentu eius: & destructione mortis inferni. Cap. xiij.

Loquente effraim horror inuasit israel: & deliquit in baal & mortuus est. Et nunc addiderunt ad peccandum: feceruntque sibi conflatile de argento suo quasi similitudinem idolorum: factura artificum totum est. His ipsi dicunt. Immolate homines vitulos adorantes. Idcirco erunt quasi nubes matutina: & sicut ros matutinus preteriens. Sicut puluis turbine raptus ex area: & sicut fumus de fumario. Ego autem dominus deus tuus ex terra egypti: & deum absque me nescies: & saluator non est preter me. Ego cognoui te in deserto: in terre solitudinis. Juxta pascua sua adimpleti sunt: & saturati sunt. Et eleuauerunt cor suum: & obliti sunt mei. Et ego ero eis quasi leena: sicut pardus in via assyriorum. Occurram eis quasi vrsa raptis catulis: & dirumpam interiora iecoris eorum. Et consumam eos ibi quasi leo: bestia agri scindet eos. Perditio tua israel: tantummodo in me auxilium tuum. Vbi est rex tuus? Maxime nunc saluet te in omnibus vrbibus tuis.

A — B — Esa. 43. b. — C — puer. 13. b. — 1. reg. 8. a.

Et iudices tuos de quib⁹ dixisti da mihi regē ⁊ principes. Dabo tibi regem in furore meo: ⁊ auferam in indignatione mea. Colligata est iniquitas effraim: absconditum peccatum eius. Dolores parturientis venient ei. Ipse filius non sapiens. Nō enim non stabit in contritione filiorum. De manu mortis liberabo eos: de morte redimā eos. Ero mors tua o mors: morsus tuus ero inferne. Consolatio abscondita est ab oculis meis: quia ipse inter fratres diuidet. Adducet vrentem ventum dominus de deserto ascendentem: ⁊ siccabit venas eius ⁊ desolabit fontem eius: et ipse diripiet thesaurum omnis vasis desiderabilis.

D heb.2.d.

¶ Capituli. Sūmarium. ¶ De interitu samarie: mouet conuerti ad dominum ⁊ confiteri: ⁊ conuerti ab assur: ⁊ conuersis promittit bona plurima: si tamen non vltra redeant ad peccatū. Cap. xiiij.

A Pereat samaria: quoniam ad amaritudinem concitauit deum suum. In gladio pereant: paruuli eorum elidantur: ⁊ fete eius scindantur. Conuertere israel ad dominum deum tuum: quoniam corruisti in iniquitate tua. B Tollite vobiscum verba ⁊ conuertimini ad dominum ⁊ dicite ei. Omnem aufer iniquitatem ⁊ accipe bonum: ⁊ reddemus vitulos labiorum nostrorum. Assur nō saluabit nos. Super + equum nō ascendemus: nec dicem⁹ vltra dij nostri opera manuum nostrarum: quia eius qui in te est misereberis + pupilli. Sanabo contritiones eorū diligam eos spontanee: quia auersus est furor meus ab eis. Ero quasi ros: ⁊ israel germinabit sicut lilium ⁊ erumpet radix eius vt libani. Ibunt rami eius. Et erit quasi oliua gloria eius: ⁊ odor eius vt libani. Cōuertentur sedentes in vmbra eius: viuēt tritico. Et germinabūt quasi vinea. Memoriale eius sicut vinum libani. Effraim quid mihi vltra idola? Ego exaudiam et dirigam eū: ego vt abietem virentē: ex me fructus ei⁹ inuent⁹ est. D Quis sapiens ⁊ intelliget ista intelligens ⁊ sciet hec? Quia recte vie domini: ⁊ iusti ambulabūt in eis: preuaricatores vero corruēt in eis.

al's + equo. De pe. di. 2. c. si aga m⁹. c. ne forsitā. al. + ppli. C. hiero. 9.d.

¶ Explicit Osee propheta.

¶ Incipit prologus in Johel prophetam.

Sanctus Johel apud hebreos post osee ponitur. Et sicut ibi sub nomine effraim ad decem tribus ꝯfertur vaticiniū: que vel samaria vel israel sepe memorantur: sic in hūc prophetam omne quod dicit ad tribū iuda ⁊ ad hierusalē pertinere credēdum est: ⁊ nullam omnino israel .i. decem tribuum in hoc fieri mentionem. Tempora quoqꝫ quib⁹ ꝓphetauit eadem debem⁹ accipere que in osee legim⁹: in diebus ozie ioathan: achaz ⁊ ezechie regum iuda: ⁊ in diebus ieroboam filij ioas regis israel. Porro factum esse sermonem domini ad meritū eius refertur cui fit: nō ad conditionem eius qui fieri dicitur vt alibi legimus. Domin⁹ factus est mihi in salutem. Auditus enim in scripturis sanctis nō est iste qui ad aures sonat: sed qui in corde percipit: iuxta illud quod domin⁹ loquitur. Qui habet aures audiēdi audiat. Qui autem dicitur hebraice hiezimi grece enechziasti latine sonat auribus percipite: proprie nō aure sed corde percipitur. Qui senes sunt ⁊ celestes audiunt spiritualiter: qui autem habitant in terra appellanturqꝫ terreni: auribus percipiunt. Ubicūqꝫ autem hec duo verba iuncta ponūtur: nō ad simplicem tātū verborum sonū sed ad reconditam quoqꝫ dictorū intelligentiam pertinere intelligendum est. In genesi lamech loquitur ad vxores suas ada ⁊ sella. Audite verba mea vxores lamech: aurib⁹ percipite sermōes meos. Quia virū occidi in vulnus meū ⁊ iuuenē in liuorem meū. Et esaias. Audite celi ⁊ aurib⁹ percipe terra.

Osee.i.a. Ps. 117. mat.11.b ⁊.13.a. heb.4.b. Esa.1.a.

¶ Item alius plogus in eundem.

In hoc propheta idcirco nec reges nec tempora sunt prenotata: q2 eisdem temporibus ac regibus quib9 osee prophetauerat, et ipse pphetauit. Ex tribus igitur generib9 rhetorum hec sumuntur principia: et tres sunt argumentorum partes ex quibus incipere solet omnis orator. Aut. n. docibiles: aut beniuolos: aut attentos auditores debet efficere. Hic ergo ppheta a magnitudine cladis sumens principiu eosq3 qui audituri erat volens ad penitentiam prouocare reddit attentos admirans futurum malu: vt considerantes venture cladis asperitatem ocius arriperent penitentia. Johel interpretatur incipiens: aut domini descensus. Fatuel vero aut latitudo aut ostiu dei. Tropologice hoc est: q ostiu dei et scientiam habuerit aptam: recte incipit prophetare.

¶ Item alius prologus.

Johel de tribu ruben: natus in agro bethoron: vbi etiaz in pace mortuus est et sepultus.

¶ Item argumentum in eundem.

Johel filius fatuel describit terras duodecim tribuum: eruca: brucho: locusta rubigine vastante consumptam: et post reuersionem prioris populi effusum iri spiritum sanctum super seruos dei et ancillas: idest super centum viginti credentium nomina: et effusum iri in cenaculo syon. Qui centum viginti ab vno vsq3 ad quindecim paulatim et per incrementa surgentes: quindecim graduum numerum efficiunt qui in psalterio mystice continentur.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Johel propheta.

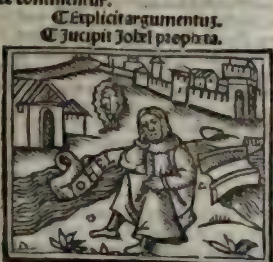

¶ Ca. Sm. ¶ Prophetat 3 iudeos qtuor plagas: et excitat dormientes: vt videat futuru sibi malu et sacerdotes vt plagat: et ipse plangit vastitatem terre sue. Cap. I.

Verbuz domini qd factum est ad Johel filium fatuel. Audite hec senes et auribus percipite omnes habitatores terre si factu est illud in dieb9 vestris: aut in dieb9 patrum vestrorum. Super hoc filiis vestris narrate: et filii vestri filiis suis: et filiu eorum generationi altere. Residuu eruce comedit locusta: et residuu locuste comedit bruchus: et residuu bruchi comedit rubigo. Expergiscimini ebrii flete et vlulate omnes qui bibitis vinum in dulcedine: quonia periit ab ore vestro. Gens enim ascendet super terram meam fortis et innumerabilis. Dentes eius vt dentes leonis: et molares ei9 vt catuli leonis. Posuit vinea mea in desertu: et ficu mea decorticauit. Nudas spoliauit ea et proiecit: albi facti sunt rami ei9. Plange quasi virgo accincta sacco super viru pubertatis + sue. Periit sacrificium et libatio de domo domini: luxerunt sacerdotes ministri domini. Depopulata est regio: luxit humus quonia deuastatu est triticuz. Confusum est vinum: et elanguit oleu. Confusi sunt agricole: vlulauerunt vinitores super frumento vino et hordeo: quia periit messis agri. Vinea cofusa est: et ficus elaguit. Malogranatu et palma et malum et omnia ligna agri aruerunt: q2 confusuz est gaudiu a filiis hominu. Accingite vos et plangite sacerdotes: vlulate ministri altaris. Ingredimini: cubate in sacco ministri dei mei: quonia interiit de domo dei + vestri sacrificiu et libatio. Sanctificate ieiuniu: vocate cetum: congregate senes omnes habitatores terre + in domum dei + vestri: et clamate ad dnm. A a a. diei: q2 prope est dies dni: et quasi vastitas a potente veniet. Nunquid no cora oculis vestris alimeta perierut de domo dei + vestri letitia et exultatio? Coputruerut iumeta in stercore suo: demolita sunt horrea: dissipate sunt apothece quonia confusum est triticu. Quid ingemuit animal: mugierunt greges armenti

A

B

dei + tue

C

dei + nri

lra. 2. al. no hz

+ in domum

dei + nri

D

dei nri

ti. Quia nõ est pascua eis. Sed ⁊ greges pecorũ disperierunt. Ad te dñe clamabo: q̄ ignis comedit speciosa deserti: ⁊ flamma succẽdit omnia ligna regionis. Sed ⁊ bestie agri quasi area sitiens imbrem suspexerunt ad te: quoniã exiccati sunt fontes aquarũ: ⁊ ignis deuorauit speciosa deserti.

¶ Capitulũ. Sũmarium. ¶ Jubet dñs sonitu tubarum predicari aduentũ hostiũ: quorũ aduẽtus describitur ⁊ crudelitas: hortatur ad penitẽtiam: bona plurima penitẽtibus promittit: de missione spũssancti: ⁊ tempore passionis. Cap. ij.

A — Infra.eo.

Canite tuba in syon: vlulate in monte sancto meo. Conturbenť omnes habitatores terre: q̄ venit dies domini: quia prope est dies tenebrarum ⁊ caliginis: dies nubis ⁊ turbinis. Quasi mane expansum super montes populus multus ⁊ fortis. Similis ei nõ fuit a p̄ncipio: ⁊ post eũ nõ erit vsq̄ in annos generationis ⁊ generationis. Ante faciẽ eius ignis vorans: ⁊ post eũ exurens flamma. Quasi hortus voluptatis terra coram eo: ⁊ post eũ solitudo deserti neq̄ est qui effugiat eum. Quasi aspectus equorũ aspectus eorum: ⁊ quasi equites sic current.

B

Sicut sonitus quadrigarũ super capita montium exilient: sicut sonitus flãme ignis deuorantis stipulas: velut populus fortis preparatus ad preliũ. A facie eius cruciabũtur populi: omnes vult⁹ redigenť in ollã. Sicut fortes currẽt: quasi viri bellatores ascendent murũ. Uiri in vijs suis gradiẽtur: ⁊ nõ declinabũt a semitis suis. Unusquisq̄ fratrem suũ nõ coartabit: singuli in calle suo ambulabũt. Sed ⁊ p fenestras cadent ⁊ nõ demolienť. Urbem ingredientur: in muro current. Domos cõscendẽt: per fenestras itrabũt quasi fur.

C — Isa. 3.d.

A facie ei⁹ cõtremuit terra: moti sunt celi. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt: ⁊ stelle retraxerunt splendorem suum. Et domin⁹ dedit vocem suam ante faciem exercitus sui: q̄ multa sunt nimis castra eius: q̄ fortia ⁊ faciẽtia verbum eius. Magnus enim dies domini ⁊ terribilis valde. Et q̄s sustinebit eum.

De pe. di. j. cap. hoc idem. 26.q.6.c. Ecce. Pñ. S.

Nũc ergo dicit dñs. Conuertimini ad me in toto corde vr̃o: in ieiunio ⁊ in fletu ⁊ in planctu: ⁊ scindite corda vestra ⁊ nõ vestimenta vr̃a. Et ɋuertimini ad dñm deũ vr̃m q̄ benign⁹ ⁊ misericors est: patiẽs ⁊ multe misericordie ⁊ p̄stabilis sup malitia.

Jone.3.d

D

Quis scit si cõuertať ⁊ ignoscat ⁊ relinq̃t post se bñdictionẽ: Sacrificiũ ⁊ libamen dño deo nostro.

Sup.j.c.

Canite tuba in syon sanctificate ieiuniũ: vocate cetũ: cõgregate populum: sanctificate ecclesiã: coadunate senes: congregate paruulos ⁊ sugẽtes vbera. Egrediať sponsus de cubili suo: ⁊ spõsa de thalamo suo. Inter vestibulũ ⁊ altare plorabunt sacerdotes ministri dñi: ⁊ dicent. Parce dñe parce populo tuo: ⁊ ne des hereditatem tuam in opprobrium vt dominentur eis nationes. Quare dicũt in populis vbi est de⁹ eorũ. Zelatus est dñs sup terrã suã: ⁊ pepercit populo suo. Et respondit dominus ⁊ dixit populo suo. Ecce ego mittam vobis frumẽtum ⁊ vinum ⁊ oleũ ⁊ replebimini in + eis: ⁊ nõ dabo vos vltra opprobrium in gentibus.

al. + eo

Et eum qui ab aquilone est procul faciam a vobis: ⁊ expellam eum in terram inuiã ⁊ desertam.

E

Faciem eius contra mare orientale: ⁊ extremum eius vsq̄ ad mare nouissimũ. Et ascendet fetor eius ⁊ ascẽdet putredo ei⁹: quia superbe egit. Noli timere terra: exulta ⁊ letare: quoniã magnificauit domin⁹ vt faceret. Nolite timere animalia regionis: q̄ germinauerunt speciosa deserti: q̄ lignũ attulit fructum suum: ficus ⁊ vinea dederunt virtutẽ suam.

F

Et filie syon exultate ⁊ letamini in dño deo vestro: q̄ dedit vobis doctorem iustitie: ⁊ descendere faciet ad vos imbrem matutinum ⁊ serotinum + sicut in principio.

al. nõ vt + sicut

Et implebũtur aree frumẽto: ⁊ redũdabunt torcularia vino ⁊ oleo. Et reddam vobis annos quos comedit locusta: bruchus: ⁊ rubigo: ⁊ eruca. Fortitudo mea magna quam misi in vos. Et comedetis vescẽtes ⁊ saturabimini: ⁊ laudabitis nomen domini dei vestri qui fecit mirabilia vobiscum. Et non confundetur populus meus in sempiternũ: ⁊ scietis quia in medio israel ego sum.

G — Act.2.g. — al. de + spũ meo

Et ego dominus deus vester: ⁊ nõ est ampli⁹: ⁊ non cõfundetur populus meus in eternum. Et erit post hec effundam + spiritũ meũ super omnem carnem: ⁊ prophetabunt filij vestri ⁊ filie vestre. Senes vestri somnia somniabũt: ⁊ iuuenes vestri visiones videbũt. Sed ⁊ super seruos meos ⁊ ancillas in diebus illis effundam spiritum meũ: ⁊ dabo prodigia in celo: ⁊ in

terre: sanguinem et ignem et vaporem fumi. Sol + convertetur in tenebras: et luna in sanguinem: antequam veniat dies domini magnus et horribilis. Et erit. Omnis + qui invocaverit nomen domini salvus erit: quia in monte syon et in hierusalem erit salvatio sicut dixit dominus: et in residuis quos dominus vocaverit.

al. + vertetur

al. + gentes

ℭ Cap. iii. ℭ De iudicio post conversionem iudeorum sub nomine et synodus contra romanos qui vasa templi hierusalem posuerunt in templo pacis: et de liberatione populi tempore cyri: vocans vivi et mortui ad iudicium: de sepulchris: de felicitate sanctorum: de predicatione apostolorum et fonte baptismi: et de ultione sanctorum. Cap. iii.

Quia ecce in diebus illis in tempore illo cum convertero captivitatem iuda et hierusalem congregabo omnes gentes: et educam + eas in vallem iosaphat: et disceptabo cum eis ibi super populo meo et hereditate mea israel: quos disperserunt in nationibus: et terram meam diviserunt: et super populum meum miserunt sortem. Et posuerunt puerum in prostibulo: et puellam vendiderunt pro vino ut biberent. Verum quid mihi et vobis tyrus et sydon et omnis terminus palestinorum? Numquid ultionem vos reddetis mihi? Et si ulciscimini vos contra me: cito velociter reddam vicissitudinem vobis super caput vestrum. Argentum enim meum et aurum tulistis et desiderabilia mea et pulcherrima intulistis in delubra vestra. Et filios iuda et filios hierusalem vendidistis filiis grecorum: ut longe faceretis eos de finibus suis. Ecce ego suscitabo eos de loco, in quo vendidistis eos: et convertam retributionem vestram in caput vestrum. Et vendam filios vestros et filias vestras in manibus filiorum iuda: et venundabunt eos sabeis genti longinque quia dominus locutus est. Clamate hec in gentibus sanctificate bellum: suscitate robustos. Accedant: ascendant omnes viri bellatores. Concidite aratra vestra in gladios: et ligones vestros in lanceas. Infirmus dicat: quia ego fortis sum. Erumpite et venite omnes gentes de circuitu: et congregamini. Ibi occumbere faciet dominus robustos tuos. Consurgant et ascendant gentes in vallem iosaphat: quia ibi sedebo ut iudicem omnes gentes in circuitu. Mittite falces: quia maturavit messis. Venite et descendite quia plenum est torcular. Exuberant torcularia: quia multiplicata est malitia eorum. Populi populi in valle concisionis: quia iuxta est dies domini in valle concisionis. Sol et luna obtenebrati sunt: et stelle retraxerunt splendorem suum. Et dominus de syon rugiet: et de hierusalem dabit vocem suam. Et movebuntur celi et terra: et dominus spes populi sui et fortitudo filiorum israel. Et scietis quia ego dominus deus vester habitans in syon: in monte sancto meo. Et erit hierusalem sancta: et alieni non transibunt per eam amplius. Et erit. In die illa stillabunt montes dulcedinem: et colles fluent lacte. Et + per omnes rivos iuda ibunt aque: et fons de domo domini egredietur: et irrigabit torrentem spinarum. Egyptus in desolatione erit: et idumea in desertum perditionis pro eo quod inique egerint in filios iuda: et effuderint sanguinem innocentem in terra sua. Et iudea in eternum habitabitur: et hierusalem in generationem et generationem. Et mundabo sanguinem eorum quos non mundaveram et dominus commorabitur in syon.

al. + illas

apo. 14. d

sup. 2. c. Esa. 13. b. hier. 25. f Amos i. a.

al. + fluent

ℭ Explicit Iohel propheta.

ℭ Incipit prologus in Amos prophetam.

Ozias rex cum religionem sollicite emularetur: nimio religionis amore provocatus circa preceptum legis moysi arrepto thuribulo: ut in hystoria libri secundi paralipomenon ostenditur: sacerdotale officium presumere conatus est. Ob eam rem terremotum in templo dei exortum constat: cuius etiam zacharias propheta meminit. Ante hunc itaque terremotum amos propheta temporibus ozie regis et temporibus hieroboam filii ioas regis israel: in eas gentes que lectione comprehense sunt iram dei ob eas causas quas memoravit affuturam denunciat. Et quia idem propheta in sequentibus ait: super tribus impietatibus et super quattuor non convertam eum: tertio peccatori indulgentiam deum dare posse significat: quarto eadem peccata admittentibus nec penitentiam nec indulgentiam daturum annunciat. Nam pro signis similitudinem quem in predictas gentes imminentem predixit: grave atque irrevoca-

zach. 14 b.

Amos i. b. i. 2. a.

bilem dei iram ad euersione earundem ci- uitatum processur in voluit demõstrare.

ℭ Item alius prologus.

Amos propheta pastor ꝛ rusticus ꝛ ru borum mora distringens: paucis ver bis explicari non potest. Quis enim digne exprimat tria ꝛ quattuor scelera damasci: gaze tyri: idumee filiorum ammon ꝛ mo- ab: ꝛ septimo octauoqꝫ gradu iude ꝛ isra el. Hic loquitur ad vaccas pingues q̄ sunt in mõte samarie: etiam ruituram domũ maiorem minoremqꝫ testatur. Ipse cer- nit fictorem locuste: ꝛ stantem dñm super murum litum: vel adamantinum: ꝛ vn- cinum pomorum attrahentem supplicia peccatoribus ꝛ famem in terra: non famẽ panis neqꝫ sitim aque sed audiẽdi verbũ dñi: non dixit verba sed verbum. Amos ve ro interpretatur onustus. Hic amos spiri tuali gratia plenus prophetauit inter cete ros prophetas. Non enim solus ipse erat prophetes: sed etiam alij. Et quippe nõ po- terat prophetes esse: nisi pastor ante fuisset. Qui etiam tuba sua clangit per singulos di es erudiens ꝛ docens in ecclesia. In verita te enim vox oium prophetarum tanq̄ tu ba spiritualis est predicãs in ecclesia sm q̄ scriptũ est. Ascende in montem excelsũ tu qui euangelizas syon: exalta vocem tu am qui predicas hierusalem.

Amos.4. b. ibidem 6.a. Esa.14.b

ℭ Incipit alius prologus.

Hic amos propheta ꝛ pastor: non fuit pater esaie prophete: q̄uis ꝛ ille prophe ta extiterit. Nam alijs litteris ille: alijs iste apud hebreos scribitur: que differẽtia lit terarum apud latinos non habetur: et ille fortis vel robustus: hic vero auulsus in- terpretatur: qꝛ loquitur contra decem tri- bus, que per idolatriam a cultu dei ꝛ a re- gno dauid erant auulse. Fuit ergo cogna- tio eius ex oppido thecue qđ sex miliari- bus distat a bethleem: curam gerens peco rũ in latitudine camporũ qui sunt proxi mi oppido thecue: i qbus ꝓ humo arida atqꝫ arenosa nihil oĩno frugum gignit: sed vberrimis pascuis abũdant: ꝛ ideo cũ- cta sunt plena pastoribus: ꝛ sterilitas terre cõpensatur pecorum multitudine. Ex hoc numero pastorum fuit amos imperitus sermone: sed plenus scientia. Propheta- uit autem eisdem temporibus quibus io hel: naum: ionas: osee: esaias. Sed aliquã- tulum exorsus est prophetare anteqꝫ esai as. Statime autem contra decem tribus locutus est: pauca de duabus interserens. Hunc ablatum de numero pastorum mi sit dominus vt in samaria prophetaret. Quem amasias sacerdos frequenter pla- gis afflixit: tandem filius eius Ozias ve- cte per tempora transfixit. Post hec semi- uiuus in terram suam euectus post ali- quos dies dolore vulneris expirauit sepl- tusqꝫ est cum patribus suis.

Alias ꝓ hu mi aride atqꝫ are- nose

ℭ Explicit prologus.

ℭ Incipit amos propheta.

ℭ Ca. Sũ. ℭ De vastatione decem tribuũ ꝛ de vltione domini contra tres regiões: q̄ non conuerterũt: qꝛ captiuauerunt ꝛ cõdu- xerunt captiuos de israel cõtra filios amõ pro diuisione a Cap. j.

Verba Amos qui fu it in ꝓ pastoribus Thecue que vidit super israel i dieb[us] oꝫie regis iuda: ꝛ i diebus hierobo[a]m fi lij ioas regis israel ante duos ãnos ter- remotus: ꝛ dixit. Dñs de syon rugiet: ꝛ de hierusalem dabit vocem suam. Et luxerũt speciosa pastorum: ꝛ exsiccatus est vertex carmeli. Hec dicit dominus deus. Super tribus sceleribus damasci ꝛ super quattu or non conuertam eum: eo q triturauerunt in plaustris ferreis galaad. Et mittã ignem in domum azahel: ꝛ deuorabit do mos ꝓ benadab. Et conteram vectem da- masci: ꝛ disperdam habitatorem de cam- po idoli: ꝛ tenentem sceptrum de domo voluptatis: ꝛ transferetur populus syrie cy

a Al. ꝓ pasto ralibus.

hie.25.f. Iohel.3.c.

b pe. di.j. cap. super tribus.

B

alias ꝓ be- nadad

venem dicit dominus. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus gaze et super quattuor non conuertam eum: eo q transtulerit captiuitatem perfectam vt concluderet eam in idumea. Et mittam ignem in murum gaze ⁊ deuorauit edes eius: ⁊ disperdam habitatorem de azoto: ⁊ tenentem sceptrum de ascalone: ⁊ conuertam manum meam super acharon: ⁊ peribunt reliqui philistinorum dicit dominus. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus tyri ⁊ super quattuor non conuertam eum: eo q concluserint captiuitatem perfectam in idumea: ⁊ non + sint recordati federis fratrum. Et mittam ignem in murum tyri: ⁊ deuorabit edes eius. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus edom ⁊ super quattuor non conuertam eum: eo q persecutus sit in gladio fratrem suum: ⁊ violauerit misericordiam eius: et tenuerit vltra furorem suum ⁊ indignationem suam seruauerit vsq in finem. Mittam ignem in theman: ⁊ deuorabit edes bozre. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus filiorum ammon et super quattuor non conuertam eum: eo q dissecuerit pregnantes galaad ad dilatandum terminum suum. Et succendam ignem in muro + rabbath: ⁊ deuorabit edes eius in vlulatu in die belli: ⁊ in turbine in die commotionis. Et ibit melchon in captiuitatem: ipse ⁊ principes eius simul: dicit dominus.

Infra.2.a. | C | Al. + fuit | D | Al. + rabbe

Capituli Summarium. Ultio domini contra Moab pro crudelitate in mortuos contra Judam israel pro contemptu legis pro idolatria: de beneficijs Dei et ingratitudine: de destructione ipsorum. Cap. ij.

Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus Moab ⁊ super quattuor non conuertam eum: eo q incenderit ossa regis Idumee vsq ad + cinerem. Et mittam ignem in Moab: et deuorabit edes Carioth: ⁊ morietur in sonitu moab in clangore tube. Et disperdam iudicem de medio eius: ⁊ omnes principes eius interficiam cum eo dicit dominus. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus iuda ⁊ super quattuor non conuertam eum: eo q abiecerit legem domini: ⁊ mandata eius non custodierit. Deceperunt enim eos idola sua post que abierant patres eorum. Et mittam ignem in iudam ⁊ deuorabit edes hierusalem. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus israel: ⁊ super quattuor non conuertam eum: pro eo q vendiderit pro argento iustum ⁊ pauperem pro calciamentis. Qui conterunt super puluerem terre capita pauperum: ⁊ viam humilium declinant. Et filius ac pater eius ierunt ad puellam vt violarent nomen sanctum meum: ⁊ super vestimentis pigneratis accubuerunt iuxta omne altare: ⁊ vinum damnatorum bibebant in domo dei sui. Ego autem exterminaui amorreum a facie eorum cuius altitudo cedrorum altitudo eius: ⁊ fortis ipse quasi quercus. Et contriui fructum eius desuper: ⁊ radices eius subter. Ego sum qui ascendere vos feci de terra egypti: ⁊ eduxi vos in deserto quadraginta annis vt possideretis terram amorrei: ⁊ suscitaui de filijs vestris in prophetas: ⁊ de iuuenibus vestris nazareos. Nunquid non ita est filij israel dicit dominus? Et propinabitis nazareis vinum ⁊ prophetis mandabitis dicentes: ne prophetetis. Ecce ego + stridebo + subter vos sicut stridet plaustrum onustum feno. Et peribit fuga a veloce: ⁊ fortis non obtinebit virtutem suam: ⁊ robustus non saluabit animam suam. Et tenens arcum non stabit: ⁊ velox pedibus suis non saluabit. Et ascensor equi non saluabit animam suam: ⁊ robustus corde inter fortes nudus effugiet in illa die: dicit dominus.

A | Al. + vertice(m) | Supra.j.b | B | C | Nu.13.d. | De pe.d.l. j.ca.si aga mus.i.ii. | D | al. + stri dam | al. + fug

Ca. Sum. De penis discordantium: de vijs domini contemptis: de iniquitatibus: de destructione israel pro idolatria ⁊ delitijs. Cap. iij.

Audite verbum quod locutus est dominus super vos filij israel: super + omnem cognationem quam eduxi de terra egypti dicens. Tantummodo vos cognoui ex omnibus cognationibus terre. Idcirco visitabo super vos omnes iniquitates vestras. Nunquid ambulabunt duo pariter: nisi conuenerit eis? Nunquid rugiet leo in saltu: nisi habuerit predam? Nunquid dabit catulus leonis vocem de cubili suo: nisi aliquid apprehenderit? Nunquid cadet auis in laqueum terre absque aucupe? Nunquid auferetur laqueus de terra antequam quid ceperit? Si clanget tuba in ciuitate: ⁊ populus non expauescet? //Si erit malum in ciuitate quod dominus non + fecerit? Quia non faciet dominus deus verbum: nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos prophetas. Leo rugiet: quis non timebit? Dominus deus locutus est: quis non prophe-

A | al. + ol cognatioe | Job.6.a. | B | Esa.45. //24.q.3. ca.quia3. al. + fecit 6.q.j.ca. sunt plurimi. 26.q.5.c. nec mir

tabit? Auditum facite in edibus azoti: & in edibus terre egypti: & dicite. Congregamini super montes samarie: & videte insanias multas in medio eius: & calumnias patientes in penetralibus eius. Et nescierunt facere rectum: dicit dominus thesaurizantes iniquitatem: & rapinas in edibus suis. Propterea hec dicit dominus deus. Tribulabitur & circuietur terra: & detrahetur ex te fortitudo tua & diripientur edes tue. Hec dicit dominus. Quomodo si eruat pastor de ore leonis duo crura aut extremum auricule: sic eruentur filii israel qui habitant in samaria in plaga lectuli & in + damasci grabato. Audite & contestamini in domo iacob: dicit dominus deus exercituum: quia in die cum visitare cepero preuaricationes israel: super eum visitabo: & super altaria bethel: & amputabuntur cornua altaris & cadent in terram. Et percutiam domum hyemalem cum domo estiua: & peribunt domus eburnee: & dissipabuntur edes multe dicit dominus.

C · D · al's + damasco grabati · al's + domini

Capli. Sum. De penis optimatum sub tipo vaccarum pinguium: de duricia populi qui sepe non penitet. Cap. iiij.

Audite verbum hoc vacce pingues: que estis in monte samarie: que calumniam facitis egenis & confringitis pauperes. Que dicitis dominis vestris: afferte & bibemus. Iurauit dominus deus in sancto suo: quia ecce dies venient super vos: & leuabunt vos in contis: & reliquias vestras in ollis feruentibus. Et per aperturas exibitis altera contra alteram: & proiiciemini in armon dicit dominus. Venite ad bethel: & impie agite: ad galgalam & multiplicate preuaricationem. Et offerte mane victimas vestras: tribus diebus decimas vestras. Et sacrificate de fermento laudem: & vocate voluntarias oblationes & annunciate. Sic enim voluistis filii israel dicit dominus deus. Unde & ego dedi vobis stuporem dentium in cunctis urbibus vestris: & indigentiam panum in omnibus locis vestris: & non estis reuersi ad me dicit dominus. Ego quoque prohibui a vobis imbrem cum adhuc tres menses superessent usque ad messem: & plui super unam ciuitatem: & super alteram ciuitatem non plui. Pars una compluta est: & pars super quam non plui aruit. Et venerunt due & tres ciuitates ad unam ciuitatem ut biberent aquam: & non sunt satiate: & non redistis ad me dicit dominus. Percussi vos in vento urente & in aurugine multitudinem hortorum vestrorum & vinearum vestrarum: oliueta vestra & ficeta vestra comedit eruca: & non redistis ad me dicit dominus. Misi in vos mortem in via egypti: percussi in gladio iuuenes vestros usque ad captiuitatem equorum vestrorum: & ascendere feci putredinem castrorum vestrorum in nares vestras: & non redistis ad me dicit dominus. Subuerti vos sicut subuertit dominus sodomam & gomorram: & facti estis quasi torris raptus ab incendio: & non redistis ad me: dicit dominus. Quapropter hec faciam tibi israel. Postquam autem hec fecero tibi preparare in occursum dei tui israel. Quia ecce formans montes & creans ventum & annuncians homini eloquium suum: faciens matutinam nebulam & gradiens super excelsa terre: dominus deus exercituum nomen eius.

A · B · De pe. di. 1. c. pluit · 16. q. 1. c. reuertimini · D · Gen. 19. e.

Ca. Sum. Deplangit perpetuam captiuitatem israel pro idolis: reuocat & monet querere dominum: commemorando penas de tribus afflictionibus iude: de reprobatione festiuitatum & sacrificiorum: de idolatria ipsorum. Cap. v.

Audite verbum istud quod ego leuo super vos planctum. Domus israel cecidit: & non adiiciet ut resurgat. Uirgo israel proiecta est in terram suam: non est qui suscitet eam. Quia hec dicit dominus deus. Urbs de qua egrediebantur mille relinquentur in ea centum & de qua egrediebantur centum relinquentur in ea decem in domo israel. Quia hec dicit dominus deus domui israel. Querite me & viuetis: & nolite querere bethel. In galgalam nolite intrare: & in bersabee non transibitis: quia galgala captiua ducetur: & bethel erit inutilis. Querite dominum & viuite: ne forte comburatur ut ignis domus ioseph & deuorabit: & non erit qui extinguat + bethel. Qui conuertitis in absynthium iudicium: & iustitiam in terra relinquitis facientem arcturum & orionem & conuertentem in mane tenebras & diem in noctem mutantem. Qui vocat aquas maris & effundit eas super faciem terre: dominus nomen est eius. Qui arridet vastitatem super robustum: & depopulationem super potentem affert. Odio habuerunt corripientem in porta: & loquentem perfecte abominati sunt. Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem & predam electam tollebatis ab eo: domus quadro lapide + edificabitis & non habitabitis in eis. Vineas plantabitis

A · 32. q. 5. c. si paulus · B · al's + in · C infra. 9. b · sophon. 1. c. · al's + edificastis et

amantissimas: ⁊ non bibetis vinū earū: ꝙ cognoui multa scelera vestra ⁊ fortia peccata vestra. Hostes iusti accipientes munus: ⁊ pauperes deprimentes in porta. Jdeo prudēs in tempore illo tacebit: quia tempus malum est. Querite bonum ⁊ non malum vt viuatis: ⁊ erit dominus deus exercituum vobiscum sicut dixistis. Odite malum ⁊ diligite bonum: ⁊ constituite in porta iudicium: si forte misereatur dominus deus exercituū reliquijs ioseph. Propterea hec dicit dominus deus exercituum dominator. Jn omnibus plateis planctus: ⁊ in cunctis que foris sunt dicet ve ve. Et vocabunt agricolam ad luctum: ⁊ ad planctum eos qui sciūt plangere. Et in omnibus + vijs erit planctus: ꝙ pertransibo in medio tui dicit dominus. Ve desiderantibus diem dñi. Ad quid eam vobis? Dies dñi ista tenebre ⁊ nō lux. Quomodo si fugiat vir a facie leonis ⁊ occurrat ei vrsus ⁊ ingrediatur domū: ⁊ innitatur manu sua super parietē: ⁊ mordeat eū coluber. Nunquid non tenebre dies domini: ⁊ nō lux ⁊ caligo: ⁊ non splendor in ea? Odi ⁊ proieci festiuitates vestras: ⁊ non capiam odorem cetuum vestrorum? Quod si obtuleritis mihi holocaustomata ⁊ munera vestra non suscipiam: ⁊ vota pinguium vestrorum non respiciam. Aufer a me tumultum carminum tuorum ⁊ cantica lyre tue non audiam. Et reuelabitur quasi aqua iudicium: ⁊ iustitia quasi torrēs fortis. Nunquid hostias ⁊ sacrificium obtulistis mihi in deserto quadraginta annis domus israel? Et portastis tabernaculum moloch + deo vestro: ⁊ imaginem idolorum vestrorum sydus dei vestri + rephan figuras quas fecistis vobis + adorare eas. Et migrare vos faciam trans damascū dicit dominus deus exercituum nomen eius.

Ca. Sū. Contra primates populorū delitiosos: de vastatiōe ⁊ interitu iude ⁊ isrl ꝙ dominū cogūt naturam mutare. Cap. vj.

Ve vobis qui opulenti estis in syon ⁊ confiditis in monte samarie: optimates capita populorū: ingredientes pompatice domum israel. Transite in calāne ⁊ videte: ⁊ ite inde in emath magnam: ⁊ descendite in geth palestinorum: ⁊ ad optima quoq; regna + horum: si latior terminus eorū termino vestro est. Qui separati estis in diem malum: ⁊ appropinquatis solio iniquitatis. Qui dormitis in lectis eburneis: ⁊ lasciuitis in stratis vestris. Qui comeditis agnum de grege: ⁊ + vitulos de medio armenti: qui canitis ad vocē psalterij. Sicut dauid putauerunt se habere vasa cantici: bibentes vinū in phialis: ⁊ optimo vnguento delibuti: ⁊ nihil patiebantur super contritione ioseph. Quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantium: ⁊ auferetur factio lasciuientiū. Jurauit dñs deus in anima sua: dicit dñs deus exercituum. Detestor ego superbiam iacob: ⁊ domos eius odi: ⁊ tradam ciuitatem cū habitatoribus suis. Quod si reliqui fuerint decem viri in domo vna: ⁊ ipsi morientur. Et tollet eū propinquus suus et comburet eum: vt efferat ossa de domo: ⁊ dicet ei qui in penetrabilibus domus est. Nunquid adhuc est penes te? Et respōdebit. Finis est. Et dicet ei. Tace ⁊ non recorderis nominis dñi. Quia ecce domin⁹ mādauit: ⁊ percutiet domum maiorem + ruinis: ⁊ domum minorem scissionib⁹. Nūquid currere queūt i petris equi: aut arari potest in bubalis? Quoniam conuertistis in amaritudinem iudiciū: ⁊ fructū iustitie in absinthium: qui letamini i nihili: qui dicitis. Nūquid non in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua? Ecce ecce enim suscitabo super vos domus israel dicit dominus deus exercituū gentem: ⁊ + conterent vos ab introitu emath vsq; ad torrentem deserti.

Cap. Sum. De captiuitate israel per assyrios: ⁊ iude per nabuchodonosor: de trulla cementarij: de amasia sacerdote contradicente amos. Cap. vij.

Hec ostendit mihi dominus deus. Et ecce fictor locuste in principio germinantium serotini imbris: ⁊ ecce serotin⁹ post + tonsionem regis. Et factum est cū consummasset comedere herbam terre dixit. Domine deus propitius esto obsecro. Quis suscitabit iacob: quia paruulus est? Misertus est dominus super hoc. Nō erit dixit dominus. Hec ostendit mihi dominus deus. Et ecce vocabat iudiciū ad ignem dominus deus: ⁊ + deuorabit abyssū multam: ⁊ + comedet simul partē. Et dixi. Domine deus quiesce obsecro. Quis suscitabit iacob: ꝙ paruulus est? Misertus est

Left margin: nō habitastis · D · Exi. q. 3. c. Pauper. ⁊ ca. qui. · Psal. 96. Ro. 12. c. · E · al's + vlneis · F · Esaie. j. d. mala. j. d · al' + attuleritis. j. · Jeq j. cap. · od. 24. q. j. ca. odi. · G · actu. 7. c. · al'. + regi · al' + q̄ fecistis vobis · al'. nō hz adorare eam. · A · Luc. 5. d. · al's + eorū · B

Right margin: al's + vitulum · C · hic. si. b. infra. S. b · D · Al's + in · al's + conteret · A · al' + tōsorem gregis · al' + tōsturā regis. infra co. · al' + deuorauit · al's + comedit · B

dominus super hoc. Sed et istud non erit: dicit dominus deus. Hec ostēdit mihi dominus deus. Et ecce dominus stans super murum litum: et in manu eius trulla cementarij. Et dixit dominus ad me. Quid tu vides amos? Et dixi. Trullam cementarij. Et dixit dominus. Ecce ego ponam trullam in medio populi mei israel. Non adijciam vltra superinducere eum: et demolientur excelsa idoli: et sanctificationes israel desolabuntur: et consurgam super domum + hierobоam in gladio. Et misit amasias sacerdos bethel ad hierobоam regem israel: dicens. Rebellauit contra te amos in medio domus israel. Non poterit terra sustinere vniuersos sermones eius. Hec enim dicit amos. In gladio morietur hierobоā: et israel captiuus migrauit de terra sua. Et dixit amasias ad amos. Qui vides, gradere: fuge in terram iude et comede ibi panem: et prophetabis ibi et in bethel non adijcies vltra vt prophetes: quia sanctificatio regis est et domus regni est. Responditque amos et dixit ad amasiam. Non sum propheta: et non sum filius prophete: sed armentarius ego sum vellicans sycomoros. Et tulit me dominus deus cum sequerer gregem. Et dixit dominus ad me. Vade propheta ad populum meum israel. Et nunc audi verbū domini. Tu dicis: non prophetabis super israel: et non stillabis super domum idoli. Propter hoc hec dicit dominus. Uxor tua in ciuitate fornicabit: et filij tui et filie tue in gladio cadent: et humus tua funiculo metietur. Et tu in terra polluta morieris: et israel captiuus migrabit de terra sua.

¶ Ca. Sū. ¶ De vncino et festinatiōe vindicte in ppl'm: de auaricia populi: de passiōe domini: de luctu: de captiuitate populi: et de fame verbi dei. Cap. viij.

Hec ostendit mihi dñs deus. Ecce vncinus pomorum. Et dixit. Quid tu vides amos? Et dixi. Uncinū pomorum. Et dixit dominus ad me. Uenit finis super populum meū israel. Non adijciam vltra vt pertransea eū. Et stridebūt cardines tēpli in die illa dicit dñs deus. Multi morienf: in omni loco proijcietur silētium. Audite hoc qui conteritis pauperē: et deficere facitis egenos terre dicētes. Quā trāsibit + messis et vendabimus merces: et sabbatum: et aperiemus frumētū: vt imminuamus mēsurā et augeamus siclū: et supponamus stateras dolosas vt possideam' in argēto egenos: et pauperes pro calciamētis: et quisquilias frumēti vēdam'. Jurauit dñs in superbiā Jacob. Si oblit' fuero vsque ad finē omnia opera eorum. Nūquid super isto nō cōmouebitur terra: et lugebit omnis habitator eius. Et ascēdet quasi fluuius vniuersus: et eijcietur et defluet quasi riuus egypti. Et erit in die illa dicit dñs: occidet sol meridie: et tenebrescere faciam terram in die luminis. Et conuertā festiuitates vestras in luctū: et omnia cantica vestra in planctū. Et inducam super oē dorsum vestrū saccū: et super omne caput caluiciū. Et ponam eam quasi luctū vnigeniti: et nouissima eius quasi diē amarū. Et ecce dies veniūt dicit dominus: et emittā famē in terram: nō famem panis neque sitim aque: sed audiēdi verbū domini. Et cōmouebunf a mari vsque ad mare: et ab aquilone vsque ad orientem circuibūt querētes verbum dñi et nō inuenient. In die illa deficiēt virgines pulchre: et adolescētes in siti: qui iurant in delicto samarie: et dicūt. Uiuit deus tu' dan: et viuit via bersabee. Et cadēt et nō resurgēt vltra.

¶ Cap. Sū. ¶ De excidio templi et vrbis propter auaritiam principū: quod domin' cōprehendet fugientes et nationes hominū nō attēdit: sed mores ei' de tempore resurrectionis instaurātis ecclesie: de predicatoribus qui plantauerant ecclesias et ipsi in ecclesia plantabūtur. Cap. ix.

Uidi dñm stantē super altare. Et dixit percute cardinē et cōmouean̄f superliminaria. Auaritia enim in capite + omnium: et nouissimū eorum in gladio interficiam. Nō erit fuga eis: et qui fugerit ex eis nō saluabif. Si descēderint vsque ad infernū: inde man' mea educet eos: et si ascēderint vsque ad celū: inde detraham eos. Et si absconditi fuerint in vertice carmeli: inde scrutans auferam eos. Et si celauerint se ab oculis meis in profundo maris: ibi mandabo serpenti et mordebit eos. Et si abierint in captiuitatē corā inimicis suis: ibi mādabo gladio et occidet eos. Et ponam oculos meos super eos in malū: et non in bonū. + Et dñs de' exercituū qui tāgit terram et tabescit: et lugebūt oēs habitātes in ea. Et ascēdet sicut riuus eius: et defluet sicut fluui' egypti. Qui edificat in celo ascēsionē suam:

Marginalia: supra eo. | sup. 8. a. | al. + ydoli | C | D | al. + mē | sup. 6. c. | C | Tob. 2. b | j. mac. j. e | D | S. q. j. ca. audacter | 32. q. 5. c. si paulus | A | al. + dominum | B | hie. 44. c | al. + ait | A | sup. 7. b. | B | al. + mēsis

& fasciculũ suũ super terrã + fundauit. Qui vocat aquas maris: & + effundit eas super faciẽ terre. Dñs nomẽ ei⁹. Nũqd nõ vt filij ethiopum vos estis mihi filij israel: ait dñs: Nũqd nõ israel ascẽdere feci de terra egypti: & palestinos de capadocia & syrios de cyrene. Ecce oculi dñi dei sup regnũ peccans: & cõteram illud a facie terre. Uerũtñ conterans nõ conteram domũ iacob: dicit dñs. Ecce enim mãdabo ego: & cõcutiã in omnib⁹ gentib⁹ domũ israel: sicut concutitur triticũ in cribro: & nõ cadet lapillus super terram. In gladio morient oẽs peccatores populi mei qui dicunt: nõ appropinquabit & nõ veniet super nos malũ. In die illa suscitabo tabernaculum dauid qḋ cecidit: & reedificabo aperturas murorũ ei⁹: & ea que corruerãt instaurabo. Et reedificabo eũ sicut in dieb⁹ antiqs: vt possideant reliquias idumee & oẽs natiões: eo q inuocatũ sit nomẽ meũ super eos dicit domin⁹ faciens hec. Ecce dies veniẽt dicit domin⁹: & cõprehẽdet arator messorez: & calcator vue mittentem semen. Et stillabunt montes dulcedinem: & omnes colles culti erunt. Et conuertam captiuitatẽ pplĩ mei israel: & edificabũt ciuitates desertas: & inhabitabũt & plãtabũt vineas: & bibẽt vinũ earũ: & faciẽt hortos & comedent fruct⁹ eorũ. Et plantabo eos sup humum suã: & nõ euellã eos vltra de terra sua quaz dedi eis: dicit dominus deus.

sis + fundauit sup. s. c. vel + fundet

C

Act. 15. c.

D

Iohel. 3. d.

de pr. di. 2. c. si aga mus. i. fi.

ℭ Explicit amos ꝓpheta.

ℭ Incipit ꝓlogus in abdiã ꝓphetam.

Iacob patriarcha habuit fratrẽ esau: qui ob ruborez corporis sui edom hebrea lingua appellatus est: qḋ latine sanguineus dr. Is memoratũ fratrẽ suũ qui israel nomen acceperat graui odio cõmotus interimere conat⁹ est. Qua de cã omnes q populũ israel. i. filios patriarche iacob predicti esau odiũ imitati persecuti sunt: esau & edom appellati sunt. Et qr populus israel de captiuitate chaldeoꝝ p cyruz regẽ persarũ nutu dei reuocat⁹ i hierusalẽ ab alio regno grauiter afflict⁹ atqz oppressus est: ideo hoc regnum qḋ more esau predictũ pplm psecutus est: p denunciatione abdie ꝓphete increpat: quod nõ dei indignatiõe: sed sua virtute populũ separatũ gloriabat. De quo regno olim per dauid in psalmo. cxxxvj. dictũ est. Memorare dñe filioꝝ edom: in die hierusalem. Nam reliqua lectione comprehensa futurũ in gentes iudiciũ ob causas lectiõe cõprehensas: regnũqz dei in populo israel significat. Hebrei hũc dicũt esse q sub rege samarie achab: & impijssima iezabel pauit centũ ꝓphetas in specubus: qui non curuauerũt genua ante baal: & de septẽ milibus erat quos helyas arguit ignorasse. Sepulchrũ quoqz eius vsqz hodie cum mausoleo helisei ꝓphete & baptiste iohannis in sebaste veneratiõe habet: que olim samaria dicebat. Hãc herodes rex antipatris filius in honore augusti cesaris greco noie vocauit augustã. Hic igit q centũ ꝓphetas pauerat: accepit gratiam ꝓphetalem: & de duce exercitus fit dux ecclesie. Tũc in samaria paruũ gregem pauerat: nũc in toto orbe christi pascit ecclesias. Et sicut stephanus coronã meruit passiõis: sic hic de seruitutis dei cũ paulo apostolo nomine gloriatur: qr abdias seruus dñi in nostro sonat eloquio.

Ges. 25. d.

Ge. 27. g.

1. esd. 1. b

3. re. 18. c.

Ro. 11. a.

Act. 6. c. & 7. g.

ℭ Explicit prologus.

ℭ Incipit argumentum.

Abdias qui interpretatur seruus domini personat contra edom: sanguineum terrenumqz fratrem fratris quoqz iacob semper emulum hasta percutit spiritali.

ℭ Explicit argumentum.

ℭ Incipit abdias propheta.

ℭ Ca. Sũ. ℭ Edom propter superbiam deijcitur & vastatur per nabuchodonosor: propter interfectionẽ & iniqtatem in fratrem suum: de causis ꝓpter quas edom captiuat: de resurrectione iudeorũ: de tyro: de dilatiõe predicationis: & de subiectione populorum. Cap. i.

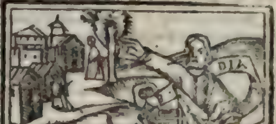

A

Visio abdie. Hec dicit dominus deus ad edom. Auditū audiuimus a dño: et legatum ad gentes misit. Surgite: et cōsurgamus aduersus eū in preliū. Ecce paruulum dedite in gentibus. Cōtemptibilis tu es valde. Superbia cordis tui extulit te habitantem in scissuris + petrarū: exaltantem soliū + tuum. Qui + dicis in corde + tuo. Quis detrahet me in terrā? Si exaltatus fueris vt aquila: et si inter sydera posueris nidum tuū: inde detrahā te dicit dominus. Si fures itroissent ad te: si latrones per noctem: quomodo conticuisses? Nōne furati eēnt sufficientia sibi? Si vindemiatores itroissent ad te +: nūquid saltē + racemum reliquissent tibi? Quomō scrutati sunt esau? Inuestigauerūt abscondita eius. Usqz ad terminum emiserūt te omnes viri federis tui illuserūt tibi. Inualuerūt aduersuz te viri pacis tue. Qui comedūt tecū ponēt insidias subter te. Nō est prudētia in eo. Nūquid non in die illa dicit dominus: perdam sapiētes de idumea: et prudētiam de monte esau? Et timebūt fortes tui + a meridie: vt intereat vir de mōte esau. Propter interfectionem et propter iniquitatē: in fratrē tuum iacob operiet te cōfusio: et peribis ī eternum. In die cuz stares aduersus eū: quādo capiebant alieni exercitum eius: et extranei ingrediebantur portas eius: et super hierusalem mittebant sortē: tu quoqz eras quasi vnus ex eis. Et nō despicies in die fratris tui: in die peregrinationis eius. Et non letaberis super filios iuda in die perditionis eorum: et non magnificabis os tuum in die angustie: neqz ingredieris portam ppli mei in die ruine eoꝝ: neqz despicies et tu in malis eius ī die vastitatis illius. Et nō emitteris aduersus exercitū eius in die vastitatis illius: neqz stabis in exitibus vt interficias eos qui fugerint. Et non concludes reliquos eius in die tribulationis: quoniam iuxta est dies domini super omnes gētes. Sicut fecisti fiet tibi: retributionem tuam cōuertam in caput tuū. Quomodo enim bibistis super montem sanctum meum bibent omnes gentes iugiter: et bibent: et absorbebūt: et erūt quasi nō sint. Et in mōte syon erit saluatio: et erit sanctus. Et possidebis domus iacob eos qui se possederant. Et erit domus iacob ignis: et domus ioseph flāma: et domus esau stipula. Et succēdentur in eis et deuorabūt eos: et non erūt reliquie domus esau: quia dominus locutus est. Et hereditabūt hi qui ad austrum sunt montez esau: et qui in campestribus phylistiim: et possidebunt regionem effraim et regionem samarie. Et beniamin possidebit galaad: et transmigratio exercitus huius filiorum israel omnia loca chananeorum vsqz ad sareptam: et transmigratio hierusalem que in bosphoro est possidebit ciuitates austri. Et ascendēt saluatores in montem syon iudicare montem esau: et erit domino regnum. +

[Margin: al's + petre. al + suū. al + dicit al + sua Hie. 49. d. — B — Al's + nonne Al's + racemos — C — Esa. 29. e. 1. cor. 1. e. al's non hz + a — D — E — F — B — al's hz + Amen.]

¶ Explicit Abdias propheta.

¶ Incipit plogus in Ionā pphetam.

Sanctum ionā hebrei affirmāt filiuz fuisse mulieris vidue sareptane quez helyas ppheta mortuuz suscitauit matre postea dicēte ad eum nūc cognoui qz vir dei es tu: et verbū dei in ore tuo veritas ē. Ob hanc etiam causam ipsum pueruz sic vocauit amathi. Amathi enim in nostra lingua veritatem sonat. Et ex eo qz verū helyas locutus est: ille qui suscitatus ē filius esse dicit veritatis. Ideo de veritate colūba nascitur: quia ionas colūbaz sonat. In condēnationem autez israel ionas ad gētem mittit: qz niniue gente penitētiā illi in malicia perseuerant. Temporibus quippe hieroboaz regis israel regis qui deo lege relicto cū populo suo in samaria idolis sacrificabat ionam prophetā fuisse: quartus liber regum indicat. Is cuz prophetia illumināte peccatores ciuitatis niniue dei misericordiam consecuturos videret: ne falsa predicare videret: ad denūciandū interitū eiusdem ciuitatis ire nolebat. Nā sicut deus ad abraaz de impietate sodomorum et gomoreorum locutus ē clamor sodomoꝝ et gomoreoꝝ peruenit ad me; ita et de niniue dicitur eo qz ascenderit clamor malicie eius ad deum. Et quia sentētia dei de sodomis facta minime reuocata est: ita et ionas aduersum niniuen prolatam sententiam reuocari nolebat diuine

[Margin: 3. re. 17. d — 4. re. 14. f — Ge. 18. e — Jone. 1. a]

dispensationis ignarus qui salutem hominum ad se convertentiu magis vult quam interitu. hoc illi acciderat quod et sancto helyseo qui filium sunamitidis mulieris mortuu ignorauit. Ideo a conspectu dei fugere se ionas putabat: humanu aliqd passus dicente dauid. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam?

Ezech.33

4.re.4.b

ps.119.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Jonas columba pulcherrima naufragio suo passionem domini prefigurans: mundum ad penitentiam reuocat: et sub nomine niniue salutem gentibus denunciat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Jonas propheta.

¶ Ca. Sū. ¶ Jonas mittitur in niniue ad predicandum et fugit in tharsis: oritur tempestas et in mare mittitur: et stat mare: et timent offerentes domino: et dominus populi miseretur. Cap. j.

Et factum est verbū domini ad ionam filiū amathi: dicens. Surge: et vade in + niniuen civitatem + grandem et predica in ea: quia ascendit + malicia eius coram me. Et surrexit ionas vt fugeret in tharsis a facie domini. Et descendit ioppen: et inuenit nauem euntem in tharsis. Et dedit naulum eius et descendit in eam: vt iret cum eis in tharsis a facie domini. Dominus autem misit ventū magnum in mare: et facta est tempestas magna in mari: et nauis periclitabatur conteri. Et timuerunt naute et clamauerunt vir ad deum suum: et miserunt vasa que erant in naui in mare vt alleuiaretur ab eis. Et ionas descēdit ad interiora nauis: et dormiebat sopore graui. Et accessit ad eū gubernator: et dixit ei. Quid tu sopore deprimeris? Surge: inuoca deum tuum: si forte recogitet deus de nobis: et non pereamus. Et dixit vir ad collegam suum. Venite et mittamus sortes: et sciamus quare hoc malum sit nobis. Et miserūt sortes. Et cecidit sors super ionam. Et dixerunt ad eū. Indica nobis: cuius causa malum istud sit nobis. Quod est opus tuū: que terra tua: et quo vadis: vel ex quo populo es tu? Et dixit ad eos. Hebreus ego sum: et dominum deum celi ego timeo: qui fecit mare et aridam. Et timuerunt viri timore magno: et dixerunt ad eum. Quid hoc fecisti. Cognouerunt enim viri quod a facie domini fugeret: quia indicauerat eis ionas: et dixerūt ad eum. Quid faciemus tibi: et cessabit mare a nobis? Quia mare ibat et intumescebat super eos. Et dixit ad eos. Tollite me et mittite in mare: et cessabit mare a vobis. Scio enim ego quoniā propter me tempestas hec grandis venit super vos. Et remigabant viri vt reuerterentur ad aridam et non valebant: quia mare ibat: et intumescebat super eos. Et clamauerunt ad dominum et dixerunt. Quesumus domine ne pereamus in anima viri istius: et ne des sup nos sanguinē innocētem: quia tu dñe sicut voluisti fecisti. Et tulerūt ionam et miserūt in mare: et stetit mare a feruore suo. Et timuerunt viri timore magno dñm: et immolauerūt hostias dño: et vouerunt vota.

A

Alias + niniue + ciuitatem + magnam. Alias + clamor malitie. Ge.18.b.

B

j.q.4.§. his ita. 26.q.2.c. j.et.c. nō exēplo: et c. nō statim.

C

D

Deu. 21. b.

¶ Ca. Sū. ¶ Absorptus a ceto clamat ad dominum: exauditur et euomitur. Cap. ij.

Et preparauit dñs piscem grandem: vt deglutiret ionam. Et erat ionas in ventre piscis tribus diebus & tribus noctibus. Et orauit ionas ad dominũ deum suum de ventre piscis. Et dixit. Clamaui de tribulatione mea ad dñm: & exaudiuit me. De ventre inferi clamaui: & exaudisti vocem meam. Et proiecisti me in profundum in corde maris: & flumen circundedit me. Omnes gurgites tui & fluctus tui: super me transierũt. Et ego dixi. Abiectus sum a conspectu oculorũ tuorum. Verũtamen rursus videbo templũ sctũ tuũ. Circũdederũt me aque vsq; ad aiam: abyssus vallauit me: pelag⁹ operuit caput meũ. Ad extrema montiũ descendi: terre vectes cõcluserũt me ieternũ. Et subleuabis de corruptione vitã meam dñe deus meus. Cũ angustiaretur in me aía mea dñi recordatus sum: vt veniat ad te oratio mea ad templũ sanctũ tuũ. Qui custodiunt vanitates: frustra misericordiã suã + derelinquũt. Ego autem in voce laudis imolabo tibi quecũq; voui reddã p salute mea dño. Et dixit dominus pisci. Et euomuit ionam in aridam.

mat. 12. c
ps. 119.
al. + derelinquẽt.

¶ Ca. Sũ. ¶ Iterum ionas mittitur in niniuen predicari: predicat: penitet populus: & dominus miseretur. Cap. iij.

Et factum est verbũ domini ad ionã secũdo dicens. Surge: & vade in niniuen ciuitatem magnam: & predica in ea predicationem quam ego loquor ad te. Et surrexit ionas & abijt in niniuen iuxta verbũ domini. Et niniue erat ciuitas magna +: itinere triũ dierũ. Et cepit ionas introire ciuitatem itinere diei vnius: & clamauit & dixit. Adhuc quadraginta dies: & niniue subuertetur. Et crediderũt viri niniuite in domino: & predicauerũt ieiuniũ: & vestiti sunt saccis a maiore vsq; ad minorẽ. Et peruenit verbum ad regem niniue. Et surrexit d solio suo: & abiecit vestimentũ suũ a se: & indutus est sacco & sedit in cinere. Et clamauit & dixit i niniue ex ore regis & principũ ei⁹ dicẽs. Homines & iumenta & boues & pecora nõ gustent qc q; nec pascãtur: & aquam non bibant: & operiantur saccis homines & iumenta: & clament ad + dominum in fortitudine: & cõuertatur vir a via sua mala: & ab iniquitate que est in manibus eorum. Quis scit si conuertatur & ignoscat deus: & reuertatur a furore ire sue: & non peribimus? Et vidit deus opera eorum: q: conuersi sunt de via sua mala: & misertus est super maliciam quam locutus fuerat vt faceret eis: & non fecit.

dei + dei
mat. 12. d
Luc. 11. d
al. + deo
iohel. 2. c
22. q. 4. c. vnusqs. q. i ñ. c. incõmutabil. c. ñ semper. de pe. dis. j. c. ipotẽtia. & c. deniq. & c. q̃obrẽ S. q. j. c. mereor. j. machab. 12.

¶ Ca. Sũ. ¶ Dolet Jonas ad mortẽ & arguitur a domino: dolet Jonas de re facta hedera: & ex hoc probat ei dominus q ppter niniuen debuit condolere. Cap. iiij.

Et afflictus est ionas afflictione magna: & iratus est & orauit ad dominũ & dixit. Obsecro domine: nunquid nõ hoc est verbũ meũ: cum adhuc essem in terra mea? Propter hoc preoccupaui vt fugerẽ in tharsis. Scio enim quia tu deus clemens & misericors es: patiẽs & multe miserationis: & ignoscens super malicias. Et nunc + dñe tolle queso animam meam a me: q: + melior est mihi mors q̃ vita. Et dixit domin⁹. Putasne bene irasceris tu? Et egressus est ionas de ciuitate: & sedit contra orientem ciuitatis. Et fecit sibi met vmbraculum ibi: & sedebat subter illud in vmbra donec videret quid accideret ciuitati. Et preparauit dominus deus

ps. 85. iohel. 2. c
j. re. 16. c
al. + q̃ro
Alsi + melius

hederaz et ascendit super caput ione: vt esset vmbra super caput eius et protegeret eum. Laborauerat enim. Et letatus est ionas super hedera leticia magna. Et parauit deus vermem ascensu diluculi in crastinum: et percussit hederam et exaruit. Et cum ortus fuisset sol precepit dominus vento calido et vrenti: et percussit sol super caput ione et estuabat. Et petiuit anime sue vt moreretur. Et dixit. Melius est mihi mori quam viuere. Et dixit dominus ad ionam. Putasne bene irasceris tu super hederam? Et dixit. Bene irascor vsque ad mortem. Et ✠ dixit dominus. Tu doles super hederam in qua non laborasti neque fecisti vt cresceret que sub vna nocte nata est et sub vna nocte periit: et ego nõ parcam niniue ciuitati magne: in qua sunt plusquam centum viginti milia hominum qui nesciunt quid sit inter dexteram et sinistram suam et iumenta multa?

als non hoc ✠ dixit.

D

¶ Explicit Jonas propheta.

¶ Incipit prologus in Micheam prophetam.

Temporibus ioathe et achaz et ezechie regum iuda: micheam prophetam ob hanc prophetiam spiritusancto repletum fuisse lectio ipsa demonstrat. Sed de supradicto numero regum ioathan et ezechias deo ob religionem placuisse: hystoria libri quarti regum et secundi paralypomenon indicat. Achaz vero relicto deo idola samarie quibus etiam filios suos in sacrificium igni in concremandos obtulerat coluisse constat. Quobrem deus samariam que reges israel et iuda memoratorum simulachrorum superstitione seduxerat increpans indignationem suam in eam processuram comminatus est. Populo etiam israel preuaricatori et principibus eius qui eundem populum fallaci suasione ad colenda idola impulerant verbis in sequentibus captiuitatem: et interitum affuturum denunciauit.

4. re. 15. 8.

4. re. 16. a

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Micheas de morasthi coheres christi vastationem annunciat filie latronis: et obsidionem ponit contra eam: quia maxillam percusserit iudicis israel.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Micheas propheta.

¶ Ca. Sm. ¶ De terrore venturi iudicis: de subuersione samarie propter idola: plangit propheta quod plangant: peruenit ad iudeos et incitat ad planctum. Cap. j.

Verbum domini quod factum est ad ✠ micheam morasthitem in diebus ioathan achaz et ezechie regum iuda: quod vidit super samariam et hierusalem. Audite populi omnes et attendat terra et plenitudo eius: et sit dominus deus vobis in testem: dominus in templo sancto suo. Quia ecce dominus egredietur de loco suo: et ✠ descendet et calcabit super excelsa terre. Et consumentur montes subtus eum: et valles scindentur sicut cera a facie ignis: sicut aque que decurrunt in preceps. In scelere iacob omne istud: et in peccatis domus israel. Quod scelus iacob? Nonne samaria? Et que excelsa iude? Nonne hierusalem? Et ponam samariam quasi aceruum lapidum in agro cum plantatur vinea: et detraham in vallem lapides eius. Et fundamenta eius reuelabo: et omnia sculptilia eius concidentur. Et omnes mercedes eius comburentur igne et omnia idola eius ponam in perditionem: quia de mercedibus meretricis congregata sunt: et vsque ad mercedem meretricis reuertentur. Super hoc plangam et vlulabo: vadam spoliatus et nudus. Faciam planctum velut draconum: et luctum quasi strutionum: quia desperata est plaga eius: quia venit vsque ad iudam: tetigit portam populi mei vsque ad hierusalem. In geth nolite annunciare lachrymis ne ploretis. In domo puluerispuluere vos conspergite: et transite vobis

A

Als ✠ micheam

Esa. 26. d als ✠ descendit et calcauit.

B

sup. 3. c

C

habitatio pulchra: confusa ignominia. nõ est egressa que habitat in exitu. Planctum domus vicina accipiet ex vobis que stetit sibimet: quia infirmata est in + bonũ que habitat in + amaritudinibus. Quia descendit malum a domino in portam hierusalem: tumultus quadrige stuporis habitanti lachis. Principium peccati est filie syon. quia in te inuenta sunt scelera israel. Propterea dabit emissarios super hereditatem geth: domos mendacij in deceptionem regibus israel. Adhuc heredem adducam tibi que habitas in maresa: vsque ad + odollam veniet + gloria israel. Decaluare et tondere super filios deliciarũ tuarũ: dilata caluicium tuũ sicut aquila: quoniam captiui ducti sunt ex te.

¶ Capituli Summarium. ¶ Peccata populi designat que prouocat vltionem, peccantes in spe cõfutat: et iubet ire post dominum compatitur propheta populo suo et post tristitiam prophetat leta de aduentu christi et ascensione. Cap. ij.

Ve qui cogitatis inutile: et operamini malum in cubilibus vestris. In luce matutina faciunt illud: quoniam contra dominum est manus eorum. Et concupierunt agros et violenter tulerunt et rapuerunt domos: et calumniabantur virũ et domum eius: virum et hereditatem eius. Idcirco hec dicit dominus. Ecce ego cogito super familiam istam malum: vnde nõ auferetis colla vestra et non ambulabitis superbi: quoniam tempus pessimum est. In die illa sumetur super vos parabola: et cãtabitur canticum cum suauitate dicentium. Depopulatione vastati sumus. Pars populi mei commutata est. Quomodo recedit a me cum reuertatur qui regiones nostras diuidat? Propter hoc nõ erit tibi mittens funiculum sortis in cetu domini o israel. Ne loquamini loquentes. Nõ stillabit super istos: non comprehendet confusio dicit dominus iacob. Nunquid abbreuiatus est spiritus domini: aut tales sunt cogitationes eius? Nõne verba mea bona sunt cum eo qui recte graditur? Et econtrario populus meus in aduersariũ consurrexit. Desuper tunicam pallium sustulistis: et eos qui transibant simpliciter conuertistis in bellum. Mulieres populi mei eiecistis de domo deliciarum suarum: a paruulis earum tulistis laudem meã imperpetuum. Surgite et ite: quia nõ habetis hic requiem. Propter immundiciam eius corrumpentur putredine pessima. Utinam non essem vir habens spiritum: et mendacium potius loquerer. Stillabo tibi in vinum et in ebrietatem: et erit super quem stillatur populus iste. Congregatione congregabo iacob totum te: in vnum conducam reliquias israel. Pariter ponam illum quasi gregem in ouili: quasi pecus in medio caularum. Tumultuabunt a multitudine hominũ. + Ascendet enim pandẽs iter ante eos. Diuidet et transibũt portam: et egredient per eã. Et transibit rex eorum coram eis: et dominus in capite eorum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Contra crudelitatem principum: contra fallaciam prophetarum et doctorum: contra scelera primatum et iudiciũ propter que syon destructa ẽ et hierusalem. Cap. iij.

Et dixi. Audite principes iacob et duces domus israel. Nũquid + non vestrum est scire iudiciũ qui odio habetis bonum: et diligitis malũ: qui violẽter tollitis pelles eorum desuper eis: et carnem eorum desuper ossibus eorum. Qui comederunt carnem populi mei et pelles eorum desuper excoriauerũt: et ossa eorum confregerũt et conciderunt sicut in lebete et quasi carnem in medio olle. Tunc clamabunt ad dominum et non exaudiet eos: et abscondet faciem suam ab eis in tempore illo: sicut nequiter egerũt adinuentionibus suis. Hec dicit dominus super prophetas qui seducũt populum meum: qui mordent dentibus suis: et predicant pacem. Et si quis non dederit in ore eorum quippiam: sanctificant super eum prelium. Propterea nox vobis pro visione erit: et tenebre vobis pro diuinatione. Et occumbet sol super prophetas: et obtenebrabitur super eos dies. Et cõfundentur qui vidẽt visiones: et confundentur diuini. Et operient omnes vultus suos: quia non est responsum dei. Uerumtamen ego repletus sum fortitudine spiritus domini iudicio et virtute: vt annunciem iacob scelus suũ et israel peccatum suum. Audite hoc principes domus iacob: et iudices domus israel. Qui abominamini iudicium et cuncta

Marginalia: al. + bono alias + amaritudinibus; D; alias + domus; al. + odollam alias + gloria; A; Di. 56. ca. nasci; B; C; Hebr. 3 D; alias + a multitudine; alias non hẽ + nõ; B; alias non hẽ nisi semel + vobis; C; Di. 50. c. cũ exaudiero; D

Eze. 22. f. soph. 3. d. j. q. j. c. iudices. di. 25. ca. eccle. 25. q. i. c. nullis. c. de. hie. 26. f. sup. j. d.

& omnia recta peruertitis. Qui edificatis syon in sanguinibus: & hierusalem in iniquitate. Principes eius in muneribus iudicabant: & sacerdotes eius in mercede docebant. Et prophete eius in pecunia diuinabant: & super dominum requiescebant dicentes. Nunquid nō dominus in medio nostrum? Nunquid venient super nos mala? Propter hoc causa vestri syon q̄si ager arabitur: & hierusalē quasi aceruus lapidū erit: & mons tēpli in excelsa siluarum.

¶ Capituli Summarium. ¶ De aduentu christi & fide gentium: de comparatione orbis: de conuersione reliquiarū israel pro aduentu christi consolatur hierusalē: captiuitatē babylonicā & liberationē & futuros p̄dicatores predicit: de reliquijs que predicabūtur & saluabūtur. Cap. iiii.

A

al. + prepāratus Esa. 2. a.

Et erit in nouissimo dierum: erit mons domus domini + paratus in verticemontium: & sublimis super colles. Et fluent ad eum populi: & properabūt gentes multe: & dicēt. Uenite: ascendamus ad montem domini: & ad domum dei Jacob. Et docebit nos de vijs suis: & ibimus in semitis eius. Quia de syon egredietur lex: & verbum domini de hierusalem. Et iudicabit inter populos multos: & corripiet gentes fortes vsq3 in longinquum. Et concident gladios suos in vomeres & hastas suas in ligones. Non sumet gens aduersus gentē gladiū: & nō discēt vltra belligerare. Et sedebit vir subtus vineā suā: & subtus ficū suā & nō erit qui deterreat: q2 os dñi exercituum locutum est: quia omnes populi ambulabunt vnusquisq3 in nomine dei sui: nos autem ambulabimus in nomine dei nostri in eternum & vltra

B

soph. 3. d

al. nō h3 ꝯsolabor.

C

Luce. 1. c.

In die illa dicit dominus: ꝯgregabo claudicantem: & eam quā eieceram colligam: & quam afflixeram + consolabor. Et ponam claudicantem in reliquias: & eam que laborauerat in gentem robustam. Et regnabit dominus super eos in monte syon: et ex hoc nunc & vsq3 in eternum. Et tu turris gregis nebulosa filia syon vsq3 ad te veniet: & veniet potestas prima regnum filie hierusalem. Nunc quare merore contraheris? Nunquid rex nō est tibi: aut cōsiliarius tuus perijt: quia comprehendit te dolor sicut parturientem? Dole & satage filia syon quasi parturiens: quia nunc egredieris de ciuitate: & habitabis in regione: & venies vsq3 ad babylonem. Ibi liberaberis: ibi redimet te dominus de manu inimicorum tuorum. Et nunc cōgregate sunt super te gentes multe: que dicūt lapidetur: & aspiciat in syon oculus noster. Ipsi autem nō cognouerunt cogitationes domini: & nō intellexerunt consilium eius: quia congregauit eos quasi fenum aree. Surge & tritura filia syon: quia cornu tuum ponam ferreum: & vngulas tuas ponam ereas. Et cōminues populos multos: & interficies domino rapinas eorum: & fortitudinem eorum domino vniuerse terre.

D

¶ Capituli Summarium. ¶ De vastatione hierusalem pro morte christi: de natiuitate & magnificentia christi: de septem pastoribus octo primatibus: de apostolica predicatione & iudeorum exterminatione. Cap. v.

A

Mat. 2. a Joh. 7. f.

Nunc vastaberis filia latronis. Obsidionem posuerunt super nos. In virga percutient maxillam iudicis israel. Et tu bethleem effrata paruulus es in milibus iuda. Ex te mihi egredietur qui sit dominator in israel: & egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Propter hoc dabit eos vsq3 ad tempus in quo parturiēs pariet. Et reliquie fratrum eius conuertentur ad filios israel. Et stabit & pascet in fortitudine domini: in sublimitate nominis domini dei sui. Et conuertent: q2 nūc magnificabitur vsq3 ad terminos terre. Et erit iste pax assyrijs cum venerit in terram nostram: & quando calcauerit in domibus nostris. Et suscitabimus super eū septē pastores & octo primates hominum. Et pascent terram assur in gladio & terram nemroth in lanceis eius. Et liberabit ab assur cum venerit in terram nostram: & cum calcauerit + in finibus nostris. Et erunt reliquie iacob in medio populorū multorum quasi ros a domino: & quasi stille super herbam que non expectat virū & nō prestolatur filios hominum. Et erūt reliquie iacob in gentibus in medio populorum multorum quasi leo in iumētis siluarū: & quasi catulus leonis in gregibus pecorum. Qui cum transierit & cōculcauerit & ceperit: non est qui eruat. Et exaltabitur manus tua super hostes tuos

B

al. + in monte nō
al. + terminis nris

C

et omnes inimici tui interibunt. Et erit in die illa dicit dominus: auferam equos tuos de medio tui: et disperdam quadrigas tuas. Et perdam ciuitates terre tue: et destruam omnes munitiones tuas. Et auferam maleficia de manu tua: et diuinationes non erunt in te. Et perire faciam sculptilia tua: et statuas tuas de medio tui: et non adorabis vltra opera manuum tuarum. Et euellam lucos tuos de medio tui: et conteram ciuitates tuas et faciam in furore et indignatione vltionem in omnibus gentibus que non audierunt.

B

Capituli Summarium. De disceptatione domini cum populo suo: de oblatione acceptabili domino: de sceleribus populi et afflictionibus eius. Cap. vi.

A

Audite que dominus loquitur. Surge contende iudicio aduersum montes: et audient colles vocem tuam. Audiant montes iudicium domini et fortia fundamenta terre: quia iudicium domini cum populo suo: et cum israel diiudicabitur. Popule meus quid feci tibi: aut + quid molestus fui tibi? Responde mihi. Quia eduxi te de terra egypti et de domo seruientium liberaui te: et misi ante faciem tuam moysen et aaron: et mariam. Popule meus memento queso: quid cogitauerit + contra te balach rex moab et quid responderit ei balaam filius beor: de sethim vsque ad galgalam: vt cognosceres iustitias domini. Quid dignum offeram domino? + Curuabo genu deo excelso. Numquid offeram ei holocaustomata et vitulos anniculos? Numquid placari potest dominus in milibus arietum: an in multis milibus hyrcorum pinguium? Numquid dabo primogenitum meum pro scelere meo: fructum ventris mei pro peccato anime mee? Indicabo tibi o homo quid sit bonum: et quid dominus + requirat a te. Vtique facere iudicium et diligere misericordiam: et sollicitum ambulare cum deo tuo. Vox domini ad ciuitatem clamat: et salus erit timentibus nomen + eius. Audite tribus. Et quis approbabit illud? Adhuc ignis in domo impij thesauri iniquitatis: et mensura minoris ire plena. Numquid iustificabo stateram impiam: et saccelli pondera dolosa? In quibus diuites eius repleti sunt iniquitate: et habitantes in ea loquebantur mendacium: et lingua eorum fraudulenta in ore eorum. Et ego ergo cepi percutere te perditione: super peccatis tuis. Tu comedes et non saturaberis: et humiliatio tua in medio tui. Et apprehendes et non saluabis: et quos saluaueris in gladium dabo. Tu seminabis et non metes: tu calcabis oliuam et non vngeris oleo: et mustum et non bibes vinum: et custodisti precepta amri et omne opus domus achab: et ambulasti in voluptatibus eorum vt darem te in perditionem: et habitantes in ea in sibilum: et opprobrium populi mei portabis.

B

Nu. 22. b.
al. non habet + contra te
al. + curuem

C

al. + fratri
al. + tuum
al. + sui

Capituli Summarium. Plangit propheta quia pauci sunt iusti: de liberatione hierusalem a babylonijs: de christo pastore et populo nascendo: de confusione gentium et laude diuine clementie. Ca. vij.

Ve mihi: quia factus sum sicut qui colligit in autumno racemos vindemie Non est botrus ad comedendum + precoquas ficus desiderauit anima mea. Perijt sanctus de terra: et rectus in hominibus non est. Omnes in sanguine insidiantur: vir fratrem suum ad mortem venatur. Malum manuum suarum dicunt bonum Princeps postulat: et iudex in reddendo est. Et magnus locutus est desiderium anime sue: et conturbauerunt eam. Qui optimus in eis est quasi paliurus: et qui rectus quasi spina de sepe. Dies speculationis tue: visitatio tua venit. Nunc erit vastitas eorum. Nolite credere amico: et nolite confidere in duce. Ab ea que dormit in sinu tuo: custodi claustra oris tui: quia filius contumeliam facit patri: et filia consurgit aduersus matrem suam: nurus + aduersus socrum suam: et inimici hominis domestici eius. Ego autem ad dominum aspiciam: expectabo deum saluatorem meum. Audiet me deus meus. Ne leteris inimica mea super me: quia cecidi. Consurgam. Cum sedero in tenebris: dominus lux mea est. Iram domini portabo: quoniam peccaui ei: donec causam meam iudicet: et faciat iudicium meum. Educet me in lucem: videbo iustitiam eius. Et aspiciet inimica mea: et operietur confusione: que dicit ad me. Vbi est dominus deus tuus? Oculi mei videbunt + in eam. Nunc erit in conculcatione vt lutum platearum. Dies vt edificentur macerie tue. In die illa longe fiet lex. In die illa et vsque ad te veniet assur et vsque ad ciuitates munitas: et a ciuitatibus

D
deu. 28. d
aggei. i. b

A
16. q. i. c. et hec dicimus.
al. + immaturas

B
mat. io. e
al. + contra

C
Also non habet + in

bus munitis vsqz ad flumen: et ad mare de mari: et ad montem de monte. Et terra erit in desolationem propter habitatores suos: et propter fructum cogitationum eorum. Pasce populum tuum in virga tua: gregem hereditatis tue habitantes solos in saltu. In medio carmeli pascentur basan et galaad iuxta dies antiquos. Secundum diem egressionis tue de terra egypti ostendam ei mirabilia. Uidebunt gentes et confundentur super omni fortitudine sua. Ponent manum super os: aures eorum surde erunt. Lingent puluerem sicut serpentes: velut reptilia terre perturbabuntur de edibus suis. Dominum deum nostrum non desiderabunt: et timebunt te. Quis deus similis tui: qui aufers iniquitatem: et transfers peccatum reliquiarum hereditatis tue? Non immittet vltra furorem suum: quoniam volens misericordiam est. Reuertetur et miserebitur nostri. Deponet iniquitates nostras et proiiciet in profundum maris omnia peccata nostra. Dabis veritatem Jacob: misericordiam abraham: que iurasti patribus nostris a diebus antiquis.

D — Al's + trāsfe

¶ Explicit Micheas propheta.

¶ Incipit prologus in Naum prophetam.

Naum prophetam ante aduentum regis assyriorum qui populum israel captiuum in suam regionem transtulerat fuisse hebreorum traditio confirmat. Siquidem in finem huius lectionis predicti regis aduentum: idem propheta annunciare monstratur. Sed cum habitatores niniue Jona interitum ciuitatis predicante et diuina ira denunciatum interitum sustinerent: peccatorum et impietatis penitentiam egissent: accepta dei misericordia: grauioribus se criminibus impleuerunt. Quia de causa memoratus propheta spiritu sancto plenus: iudicium dei annuncians ita locutus est. Deus zelans et vlciscens dominus est etc. Jam enim decem tribus ab assyriis ducte fuerant in captiuitatem sub ezechia rege iuda: sub quo etiam nunc in consolatione populi transmigrati: aduersum niniuen visio cernitur. Nec erat parua consolatio tam his qui iam assyriis seruiebant: quam reliquis qui sub ezechia de tribu iuda et beniamin ab eisdem hostibus obsidebantur vt audirent assyrios quoque a chaldeis esse capiendos: sicut in sequentibus libris huius demonstrabitur. Sciendum autem quod naum in nostra lingua de hebreo speciosam sonat. Speciosus autem hic mundus dicitur. Unde et apud grecos cosmos ab ornatu nomen accepit. Et quicquid nunc aduersus niniuen dicitur: de mundo figuraliter predicari sentiamus. Quam ob causam et assumptio quam septuaginta interpretes dicunt: apud hebreos + massa ponitur idest graue onus: eo quod eam aduersus quam prophetatur premat: nec sinat eleuare ceruicem. Simulque hec attendendum quod hec ipsa vel assumptio vel onus vel pondus prophete visio sit. Non enim loquitur propheta in extasi: vt montanus et priscilla + maxilla que delirant: sed quod prophetat liber est visionis intelligentis vniuersa que loquitur: et pondus hostium facientis suo populo visionem. De consummatione itaque mundi secundum anagogen consolationem sanctorum prophetia texitur: vt quecunque in mundo vident quasi pretereuntia et caduca contemnentes preparent se ad iudicii diem. Ubi victor aduersus viros assyrios affuturus est dominus.

Naū. i. a — al's + massa lec — al's + maximilla

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Naum consolator orbis interpretatur. Increpat ciuitatem sanguinum: et post euersionem illius loquitur Ecce super montes pedes euangelizantis et annunciantis pacem.

Naū. i. a

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Naum propheta.

¶ Capituli Summarium. ¶ De emulatione domini: et ponitur ad vindictam contra niniuen: et de bonitate domini ad reducendam captiuitatem israel: quia non deambulabunt eam assyrii sicut captiuitatem

tem iuda ⁊ hierusalem: sed ipsi igne succendentur: ⁊ sennacherib in templo dei sui occidetur: ⁊ iude reddet securitas. Cap. I.

A

Onus niniue liber visionis naum helchesei. ¶ Deus emulator ⁊ vlciscens dñs: vlciscens dominus ⁊ habens furorem: vlciscens dñs in hostes suos ⁊ irascens ipse inimicis suis. Dñs patiens ⁊ magnus fortitudine: ⁊ mundans non faciet innocentem. Dominus in tempestate ⁊ turbine vie eius: ⁊ nebule pulueris pedum eius. Increpans mare ⁊ exiccans illud: ⁊ omnia flumina ad desertum deducens. Infirmatus est basan ⁊ carmelus: ⁊ flos libani elanguit. ¶ Montes commoti sunt ab eo: ⁊ colles desolati sunt. Et contremuit terra a facie eius: ⁊ orbis ⁊ omnes habitantes in eo. Ante faciem indignationis eius quis stabit: ⁊ quis resistet in ira furoris eius? Indignatio eius effusa est vt ignis: ⁊ petre dissolute sunt ab eo. Bonus dñs ⁊ confortans in die tribulationis: ⁊ sciens sperantes in se. Et in diluuio pretereunte consummationem faciet loci eius: ⁊ inimicos eius persequentur tenebre. ¶ Quid cogitatis contra dñm? Consummationem ipse faciet. ¶ Non consurget duplex tribulatio: quia sicut spine se inuicem complectuntur: sic conuiuium eorum pariter potantium. Consumentur quasi stipula ariditate plena. Ex te enim exibit cogitans contra dñm malitiam: mente pertractans preuaricationem. Hec dicit dñs. Si perfecti fuerint ⁊ ita plures: sic quoque attondentur ⁊ pertransibit. Afflixi te ⁊ non affligam te vltra. Et nunc conteram virgam eius de dorso tuo ⁊ vincula tua dirumpam: ⁊ precipiet super te dominus. Non seminabitur ex nomine tuo amplius. De domo dei tui interficiam. Sculptile ⁊ conflatile ponam sepulchrum tuum: quia inhonoratus es. Ecce super montes pedes euangelizantis ⁊ annunciantis pacem. Celebra iuda festiuitates tuas: ⁊ redde vota tua: quia non adiciet vltra vt pertranseat in te belial: vniuersus interiit.

Marginalia (left): ¶ di. 4. c. naum. — B — C — ¶ 24. q. 5. ca. qd s. — ¶ De pe. dist. 3. §. auctes. — di. Si. c. § s hys. 13. q. 2. c. qsi tus. 12. q. 2. ca. i. 23. q. 5. c. re legentes. — D
Marginalia (right): Esa. 25. b — Ro. 10. c.

¶ Capituli. Summarium. ¶ De ascensu nabuchodonosor contra niniuen: ⁊ vltione dñi: describitur etiam exercitus babyloniorum ⁊ describitur vastitas niniuen: sub typo mulieris captiue verba exprobrantis ad niniuem describit potentia eius. Cap. ij.

Ascendit qui dispergat coram te: qui custodiat obsidionem. Contemplare viam: conforta lumbos: robora virtutes valde: quia sicut + reddidit dñs superbiam iacob: sic superbiam israel: quia vastatores dissipauerunt eos: ⁊ propagines eorum corruperunt. Clypeus fortium eius ignitus: viri exercitus in coccineis. Igneę habene currus in die preparationis eius: ⁊ agitatores eius consopiti sunt. In itineribus conturbati sunt: quadrige + collise sunt in plateis. Aspectus eorum quasi lampades: quasi fulgura discurrentia. Recordabitur fortium suorum: ruent in itineribus suis. Velociter ascendent muros eius: ⁊ preparabitur vmbraculum. Porte fluuiorum aperte sunt: ⁊ templum ad solum dirutum. Et miles captiuus adductus est: ⁊ ancille eius minabantur gementes vt columbe: murmurantes in cordibus suis. Et niniue quasi piscina aquarum aque eius: ipsi vero fugerunt. State state: ⁊ non est qui reuertatur. Diripite argentum: diripite aurum: ⁊ non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus. Dissipata est ⁊ scissa ⁊ dilacerata est: cor tabescens ⁊ dissolutio geniculorum ⁊ defectio in cunctis renibus: ⁊ facies omnium sicut nigredo olle. Vbi est habitaculum leonum: ⁊ pascua catulorum leonum? Ad quam iuit leo vt ingrederetur illuc: catulus leonis: ⁊ non est qui exterreat. Leo cepit sufficienter catulis suis: ⁊ necauit leenis suis. Et impleuit preda speluncas suas: ⁊ cubile suum rapina. Ecce ego ad te, dicit dominus + exercituum: ⁊ succendam vsque ad + fumum quadrigas tuas: ⁊ leunculos tuos comedet gladius. Et exterminabo de terra predam tuam: ⁊ non audietur

Marginalia (right): A — als + reddit — B — als + conuulse — C — Esa. 13. b. — D — als + de — als + fumum

dicetur vltra vox nunciorum tuorum.

¶ Capitul. Summarium. ¶ Arguitur crudelitas niniuen: et despoliantur sicut adultera deprehensa: defensio nulla etiam eius est: sed sicut alexandria que hic descri bitur destructur tanque non munita: et debilis populus eius euolat vt locuste: occi dentur principes eius: et erit pessima plaga eius. Cap. iij.

A Eze. 24. b Abac. 2. c.

O Ve ciuitas sanguinum: vniuersa mendacij dilaceratione plena. Non recedet a te rapina. Vox flagelli et vox impetus rote et equi frementis: et quadrige feruentis: et equitis ascendentis: et micantis gladij: et fulgurantis haste et multitudinis interfecte: et grauis ruine: nec est finis cadauerum. Et corruent in corporibus suis propter multitudinem fornicationum meretricis + speciose et grate et habentis maleficia: que vendidit gentes in fornicationibus suis et familias in maleficijs suis. Ecce ego ad te dicit dominus exercituum: et reuelabo pudenda tua in facie tua: et ostendam in gentibus nuditatem tuam et regnis ignominiam tuam. Et proijciam super te abominationes: et contumelijs te afficiam: et ponam te in exemplum. Et erit: omnis qui viderit te resiliet a te: et dicet. Vastata est niniue. Quis commouebit super te caput? Unde queram consolatorem tibi? Nunquid melior es alexandria populorum que habitant in fluminibus? Aque in circuitu eius cuius diuitie mare: aque muri eius: ethiopia fortitudo eius: et egyptus: et non est finis. Africa et libies fuerunt in auxilio tuo: sed et ipsa in transmigratione ducta est in captiuitatem. Paruuli eius elisi sunt in capite omnium viarum: et super inclytos eius miserunt sortem: et omnes optimates eius confixi sunt in compedibus. Et tu ergo inebriaberis et eris despecta: et queres tu auxilium + ab inimico. Omnes munitiones tue sicut ficus cum grossis suis: si concusse fuerint cadent in os comedentis. Ecce populus tuus: mulieres in medio tui inimicis tuis ad apertionem pandetur porta terre tue: deuorabit ignis vectes tuos. Aquam propter obsidionem hauri tibi: extrue munitiones tuas. Intra in lutum et calca: subigens tene laterem. Ibi comedet te ignis: peribis gladio: deuorabit te vt bruchus. Congregare ergo vt bruchus: multiplicare vt locusta. Plures fecisti negotiationes tuas quam stelle sunt celi. Bruchus expansus est et auolauit. Custodes tui quasi locuste: et paruuli tui quasi locuste locustarum: que + consident in sepibus in die frigoris. Sol ortus est et auolauerunt: et non est cognitus locus earum vbi fuerint. Dormitauerunt pastores tui rex assur: sepelientur principes tui. Latitauit populus tuus in montibus: et non est qui congreget. Non est obscura contritio tua pessima est plaga tua. Omnes qui audierunt auditionem tuam: compresserunt manum super te: quia super quem non transijt malitia tua semper.

alias + spatiose

B Esa. 47. a

C

alias + eius vel tuum

D

alias + confidunt

¶ Explicit Naum propheta.

¶ Incipit prologus in Abacuch prophetam.

Q Vattuor prophete in duodecim prophetarum volumine sunt: e quibus tres in principio lemma idest pondus titulum habent Naum: abacuc et malachias. Porro zacharias in medio et circa finem duos huiuscemodi ponit titulos: e quibus vnus est onus verbi domini in terra adrach et damasci requies eius: alter in fine scilicet onus verbi domini super israel. De naum orationibus tuis iam liber vnus editus est. De zacharia et malachia: si vita comes fuerit disseremus. Nunc abacuch habemus in manibus: qui vel ex eo quod amabilis deo est vocatur amplexatio: vel quod in certamen et luctamen (et vt ita dicam) amplexum cum deo congreditur: amplexantis idest luctantis sortitus est nomen. Nullus enim tam audaci voce ausus est, deum ad disceptationem iustitie

provocare: et dicere ei: cur in rebus huma
nis mundi istius pompa tanta rerum ver
setur iniquitas. Uociferabor ad te vim pa
tiens: et non saluabis. Quare ostendisti mi
hi iniquitatem et laborem videre? Lacera
ta est lex: et non peruenit vsque ad finem iu
dicium: quia impius preualet aduersus
iustum: ideo ingreditur iudicium per
uersum. Uides quam temeraria vox sit et quo
dammodo blasphemantis creatorem suum
ad iudicium prouocare: et vas fragile ad
uersus figulum cur tale vel tale factum sit
disputare? Necnon et hoc animaduertendum
quod assumptio vel pondus que grauia tam
esse diximus: prophete visio est et aduersus
montani dogma peruersum intelligit quod
videt: nec vt amens loquitur: nec more in
sanientium feminarum dat sine mente
sonum. Unde apostolus subdit: Et si prophe
tantibus alijs alij fuerit reuelatum: tace
ant qui prius loquebantur. Et statim: Non
est inquit dissensionis deus: sed pacis. Ex
quo intelligitur cum quis ex voluntate
reticet: et alijs locum dat ad loquendum:
posse loqui et tacere cum velit. Qui iam in
extasi idest inuitus loquitur: nec tacere nec
loqui in sua potestate habet. Illud quoque
disce quia semel a me violenter exigis vt
quasi quosdam gradus et scalas ad altiora
nitenti: hystoriam tibi interpreter: prophe
tiam esse circa babylonem et nabuchodo
nosor regem chaldeorum: vt quomodo
prior propheta naum quem abacuc sequi
tur vaticinium habuit contra niniuem et assyri
os qui vastauerunt decem tribus que vocatur
israel: ita abacuc prophetiam habeat aduer
sus babylonem et nabuchodonosor: a quibus
iudas et hierusalem templumque subuersa sunt.
Et vt scias eo tempore fuisse abacuc quo iam
due tribus que vocabantur iuda ducte erant
in captiuitatem: daniel docere te poterit: ad
quem in lacum leonum abacuc cum pran
dio mittitur: quamquam apud hebreos hec ipsa non
legatur historia. Igitur si quis recipiat scri
pturam illam siue non recipiat vtrumque pro no
bis est. Aut enim iam recipit: et post factas res
liber abacuc editur: aut si non recipit quasi pro
pheta scribit que ventura cognoscit. Interim
secundum litteram causatur aduersus deum prophe
ta: cur nabuchodonosor templum dei vastet et
iudam: cur hierusalem quondam vrbs domi
ni destruatur: quare clamet populus et non au

1.co.14.f

Ibidem.

Dan.14.f

diatur: vociferetur ad dominum oppressus
a chaldeis: et non saluetur: quare etiam ip
se propheta vel populus ex cuius persona
loquitur ad hec vixerit: et hucusque perdu
ctus sit: vt iniquitatem hostium et suum
laborem viderit cum iniustitia preualeat
aduersum se. Et hec dicit prementis angu
stia: nesciens aurum in ignem conflari: et
tres pueros de camino ignis puriores exis
se quam intrauerant. Sed et hoc generaliter ac
cipere possumus: quod ex persona humane im
patientie loquatur: vt in querulam vocem
et plenam doloris erumpat dicens. Quare
respicis contemptores: et taces conculcan
te impio iustiorem se. Hec autem loquitur
nesciens iudicia dei inuestigabilia: et pro
fundum diuitiarum sapientie et scientie
eius: quod non ita videat deus vt videt ho
mo. Homo tantum presentia respicit: de
us futura et eterna cognoscit. Et quomo
do si egrotans et estuans febribus aquam
frigidam postulet: et dicat ad medicum: vim
patior: crucior: vror: exanimor: vsquequo
medice clamabo et non exaudies: et respon
deat ei sapientissimus et clementissimus
medicus: scio quo tempore dare debeam
quod postulas: non misereor modo: quia
misericordia ista crudelitas est: et voluntas
tua contra te petit. Ita et deus noster sciens
clementie sue pondera atque mensuras in
terdum non exaudit clamantem: vt eum
probet et magis prouocet eum ad rogan
dum: et quasi igne excoctum iustiorem et pu
riorem faciat. Quod intelligens apostolus
secundum id quod misericordiam consecutus est
a domino ait. Sed non deficimus. Et scit quod
qui perseuerauerit in finem hic saluus erit: et glo
riatur in labore et dolore. Et cum hieremia di
cit. Tribulationem et miseriam inuocabo: et quo
modo alius inuocat deum: sic sanctus vir et bella
tor inuictus ad exercendum se ad probandum
tribulationem et miseriam inuenire desiderat.

¶ Explicit prologus. ¶ Incipit argumentum.

Abacuc luctator fortis et rigidus stat
super custodiam suam: et figit gradum
super munitionem: vt christum in cruce
contempletur et dicat. Operuit celos gloria
eius: et laudis eius plena est terra. Splen
dor eius vt lux erit: cornua in manibus
eius: ibi abscondita est fortitudo eius.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit abacuc propheta.

Dan.3.c.

Abac.1.b

2.cor.4.a

Psal. 33.

Mat.10. et 14.b.

Ab

Job.19.a

¶ Ca. Sū. ¶ Disceptat cū deo de flore malorum ꝛ rñdet dominus: de potentia chaldeoꝝ ꝛ ruina ipsoꝝ: ꝛ munitione nabuchodonosor propheta intelligens iustitiā dei ꝛ clemētiā ex nimia impatientia adhuc disputat cū deo: ꝑ illis quos nabuchodonosor predatur ꝛ deuorat. Cap. j.

A Job.19.a

Onus qd vidit abacuc propheta. Usqquo dñe clamabo: ꝛ nō exaudies: vociferabor ad te vim patiens ꝛ non saluabis: Quare ostēdisti mihi iniqtatem ꝛ laborē: videre predā ꝛ iniustitiā ꝯ me? Quare respicis cōtēptores ꝛ taces: ꝯculcāte impio iustiorē se? Et facies hoīes q̄si pisces maris: ꝛ q̄si reptilia nō hñtia ducē? Et factū est iudiciuꝫ: ꝛ contradictio potentior. Propter hoc lacerata est lex: ꝛ nō peruenit vsqꝫ ad finem iudiciuꝫ: quia impius preualet aduersus iustum: propterea egredietur iudiciuꝫ peruersuꝫ. Aspicite in gentibus ꝛ videte: ꝛ ammiramini ꝛ obstupescite: qꝛ opus factuꝫ est in diebus vestris: quod nemo credet cū narrabit. Quia ecce ego suscitabo chaldeos gentē amarā ꝛ velocē ambulantē sup latitudinē terre: vt possideat tabernacula non sua. Horribilis ꝛ terribilis est: ex semetipsa iudiciū ꝛ onus eius egredief. Leuiores pardis eq eius: ꝛ velociores lupis vespertinis: ꝛ diffundent eqtes eius. Equites nāqꝫ eius de longe venient: volabūt q̄si aquila festinās ad comedēdū. Oēs ad p̄dā venient: facies eoꝝ ventus vrens. Et congregabit quasi arena captiuitatem: ꝛ ipse de regib⁹ triumphabit: ꝛ tyranni ridiculi eius erunt. Ipse super omnē munitionē ridebit: ꝛ cōportabit aggerem ꝛ capiet eā. Tunc mutabif spūs: ꝛ ptransibit ꝛ corruet. Hec est fortitudo eius dei sui. Nūqd non tu a principio dñe deus meus sancte meus: ꝛ nō moriemur? Domine in iudicium posuisti eū: ꝛ fortē vt corriperes fundasti euꝫ. Mūdi sūt oculi tui ne videas malū: ꝛ respicere ad iniqtatē nō poteris. Quare nō respicis super inique agentes: ꝛ taces deuorante impio iustiorē se? Et facies hoīs q̄si pisces maris: ꝛ q̄si reptile nō habens principē. Totū in hamo subleuauit: traxit illud in sagena sua: ꝛ cōgregauit i rhete suū. Sup hoc letabif ꝛ exultabit: ꝑpterea imolabit sagene sue: ꝛ sacrificabit rhete suo. Quia in ipsis incrassata est pars ei⁹: ꝛ cib⁹ eius electus. Propter hoc ergo expandit sagenam suā: ꝛ semper interficere gentes non cessat.

al's ꝛ dolorem — Job.21.a. — Hier.12.a — al' facis — B — Act.13.f. — C — D

¶ Capituli Summarium. ¶ Stat propheta super custodiam suam vt videat quid sequatur post euersionem populi ꝛ templi: de aduētu xp̄i: describit sup̄biā sua nabuchodonosor: ꝑpter al' ꝑpter auaritiā: ꝑp cruentam edificationē: ꝑpter inebriationē sedechie: propter idola. Cap. ij.

Super custodiam meam stabo: ꝛ figam gradum super munitionem. Et contemplabor vt videam quid dicatur mihi: ꝛ quid respondeam ad arguentem me. Et respondit mihi dominus: ꝛ dixit. Scribe visum ꝛ explana eum super tabulas: vt percurrat qui legerit eum. Quia adhuc visus procul: ꝛ apparebit in finem ꝛ nō mētief. Si morā fecerit expecta illum: qꝛ veniens veniet ꝛ nō tardabit. Ecce qui incredulus est: nō erit recta anima eius in semetipso. Justus aūt in fide sua viuet. Et quō vinū potantē decipit: sic erit vir supbus et nō decorabitur. Qui dilatauit quasi infernus aīam suā: ꝛ ipse quasi mors: ꝛ nō adimplef. Et congregauit ad se oēs gentes: ꝛ coaceruauit ad se oēs ppl'os. Nūqd nō oēs isti sup eū parabolā sumēt: ꝛ loquelā enigmatū eius? Et dicef. Ue ei q multiplicat nō sua. Usqꝫquo ꝛ aggrauat ꝯ se densum lutum? Nunquid nō repente cōsurgent q mordeāt te? Et suscitabunf lacerātes te: et eris in rapinā eis. Quia tu spoliasti gētes multas: spoliabūt te oēs q reliq fuerint de populis: ꝑpter sanguinē hominis ꝛ iniqtatē terre ciuitatis: ꝛ oium habitātiū in ea. Ue q cōgregat auariciā malā domui sue

A Esa.21.b. — Esa.21.a. — Ro.1.f. — Heb.10.g — al's ꝛ ex — 24.q.j.c. q̄ dign̄. oz. — De pe.di. 4.c. in domo. de sacra vnctione. c. vnico. — B — C

vt sit in excelso nidus ei⁹: ⁊ liberari se pu-
tat de manu mali. Cogitasti confusionē do-
mui tue: concidisti ppłos multos ⁊ peccauit
aīa tua. Qꝛ lapis de pariete clamabit: ⁊ li-
gnū qd̄ inter iūcturas edificioꝝ ē rn̄debit.
Ue q edificat ciuitatē i sanguinib⁹: ⁊ p̄pa-
rat vrbē i iniquitate. Nūqd nō sūt hec a dn̄o
exercituū. Laborabūt enim ppłi in multo
igni: ⁊ gētes in vacuū ⁊ deficiēt. Qꝛ reple-
bit terra vt cognoscāt glīaꝫ dn̄i: sicut aq ope
rientes mare. Ue q potū dat amico suo mit
tēs fel suū: vt inebriās vt aspiciat nudita-
tē ei⁹. Replet⁹ est ignominia p glīa. Bibe
tu q̄ꝫ ⁊ consopire. Circūdabit te calix dextere
dn̄i: ⁊ vomit⁹ ignominie sup glīam tuaꝫ.
Quia iniquitas libani operiet te: ⁊ vastitas
aīaliū deterrebit eos: de sanguinib⁹ hoīe:
⁊ iniquitate terre ⁊ ciuitatis: ⁊ oīum habitā
tiū in ea. Quid prodest sculptile quia scul
psit illud fictor su⁹ cōflatile ⁊ imaginē falsam: q: sperauit in figmēto fictor ei⁹ vt fa-
ceret simulachra muta. Ue q dicit ligno: ex
pergiscere: surge: lapidi tacenti. Nunqd ip-
se docere poterit? Ecce iste coopertus ē auro
⁊ argēto: ⁊ omnis spūs no est in viscerib⁹
✠ eius. Dn̄s aūt in templo sancto suo: si-
leat a facie eius omnis terra. Cap. iij.

Oꝛo abacuc prophete ✠ pro ignorātijs.

Domine audiui auditionem tuam: ⁊ timui. Dn̄e opus tuum: in medio annorum viuifica illud. In medio anno-
rū notū facies: cū iratus fueris misericor
die recordaberis. Deus ab austro veniet: ⁊
sanctus de mōte pharā ✠. Operuit celos glīa
eius ⁊ laudis ei⁹ plena est terra. Splendor
eius vt lux erit: cornua in manib⁹ eius.
Ibi abscondita est fortitudo eius: ante fa-
ciē ei⁹ ibit mors. ✠ Egredief diabolus an-
te pedes ei⁹: stetit ⁊ mensus est terrā. Aspe-
xit ⁊ dissoluit gentes: ⁊ contriti sunt mon
tes seculi. Incuruati sunt colles mūdi: ab
itineribus eternitatis eius. Pro iniquitate
vidi tentoria ethiopie: turbabunf pelles ter
re madian. Nunqd in fluminibus iratus
es domine: aut in fluminibus furor tu⁹:
vel in mari indignatio tua ✠. Qui ascen-
dis sup equos tuos: ⁊ q̄drige tue saluatio.
Suscitans suscitabis arcum tuū: iuramē
ta tribubus q̄ locutus es. ✠ Fluuios scin
des tre: viderūt te ⁊ doluerūt mōtes: gur-
ges aquarū transijt. Dedit abyssus vocem
suā: altitudo man⁹ suas leuauit. Sol ⁊ lu

na steterūt in habitaculo suo: in luce sagit
tarum tuaꝝ ibunt: in splēdore fulguratis
haste tue. In fremitu cōculcabis terrā: ⁊
in furore obstupefacies gētes. Egressus es
in salutē ppłi tui: in salutē cū christo tuo.
Percussisti caput de domo impij: denudasti
fundamentū eius vsq ad collū ✠. Male-
dixisti sceptris eius ca. ⁊ bellatoꝝ eius ve
niētibus vt turbo ad dispergendū me. Ex
ultatio eorū sicut eius q deuorat paupe-
rem in abscōdito. Uiā fecisti in mari equis
tuis: in luto aquaꝝ multaꝝ. Audiui ⁊ cō-
turbat⁹ est venter me⁹: ✠ a voce cōtremue-
rūt labia mea. Ingrediat putredo in ossi-
b⁹ meis: ⁊ subter me scateat. Ut requiescam
in die tribulationis: ✠ vt ascēdaꝫ ad popu
lum accinctū nostrū. Ficus enim nō flo-
rebit: ⁊ nō erit germē in vineis. Mentief
opus oliue: ⁊ arua non afferent cibū. Ab
scidef de ouili pecus: ⁊ non erit armentū
in presepib⁹. Ego aūt in domino gaudebo:
✠ ⁊ exultabo in deo Iesu meo. Deus domi
nus fortitudo mea: ⁊ ponet pedes meos q̄
si ceruoꝝ. Et sup excelsa mea deducet me vi
ctor in psalmis canentem.

Explicit abacuc propheta.

Incipit plogus in Sophoniā pphetā.

Tradunt hebrei cuiuscunq prophe te pater aut auus ponatur in titulo
ipsos quoq pphetas fuisse. Unde ⁊ amos
vnus de duodecim prophetis qui dixit
non sum propheta nec filius prophete: sed
pastor caprarum vellicans sycomoros: pa-
tris nomen in titulo non habere. Hoc si
verum est: sophonias propheta: qui ✠ gene
ratione (vt ita dicam) prophetica ⁊ glorio
sa maiorum suoꝝ stirpe generatus ē. Ha-
buit enim patrem chusi: auum godoliā:
proauum amasiam: atauum ezechiam: ⁊
talē quadrigam ipse velut extremus aurī
ga cōpleuit. Nomen sophonie alij speculaꝫ
alij arcanum domini transtulerunt. Si-
ue igitur specula: siue absconditū dn̄i in-
terpretetur vtrūq̄ꝫ prophete cōuenit. Dicif
enim ad ezechielē. Fili hominis: specula-
torem te posui domui israel. Iste ergo p-
pheta qui erat in specula ⁊ in sublimib⁹
constitutus: ⁊ nouerat mysterium domi
ni: filius erat chusi qui interpretatur hu
militas. Habebat quoq auū godoliam: q
dicitur magnitudo dn̄i: ⁊ proauū amasi-
am: q ⁊ ipse vertif in sermonē dn̄i et atta-

Marginalia: Eze. 24. b; Naū. 3. a.; D; al's ✠ eoꝝ; Ps. 10.; al's ✠ pro ignorantibus; A; al's ✠ sp.; al's ✠ et egredief.; B; Als ✠ Qꝛ; Al's ✠ sp; C; Als ✠ sp; D; al's ✠ ad vocem; Als ✠ et; al. nō h̄ꝫ ✠ ⁊; amos. 7. d; al. ✠ nolo; Eze. 3. d.

nus ezechias: q sonat fortitudo dñi. De for-
titudine itaq; dñi natus est sermo dñi: &
de sermõe dñi nata est magnitudo dñi: & de
magnitudine dñi nata ē humilitas: vt cū
venerit aliqs ad pfectū dicat q2 non sū di-
gn⁹ vocari aplſs. Et illō in psalmis. Domi
ne nō ē exaltatū cor meū: neq; elati sunt
oculi mei. Josiam regē iude cui⁹ tēporib⁹
sophonias ,pphetasse inuenis: eo pre oib⁹
regib⁹ iude placuisse hystoria qrti libri re
gū & secūdi paralippomenon demōstrat.
Josias simulachra q pr su⁹ amon vel auus
manasses in tēplo dei collocauerat deiecta
cōminuisse monstrat. In qbus etiam ser-
pentem ereū a moyse factū cui errore in-
ductus pplſ superstitione idolorū deserta
admiserat. Idē custodisse pascha: & inter-
missa tpib⁹ multis solus celebrasse mon
strat. Ideo deus per prophetam tēporib⁹
memorati regis q prouentura erāt osten
dens: gentib⁹ qdem lectione comprehēsis
affuturū iudiciū: populo vero israel salu-
tem & ciuitati hierusalē restaurationē tūc
tpis tribuendā: textu lcōnis denūciauit.

j.co.15.b

Ps.130.

4.re.23.f

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Sophonias speculator & arcanorum
dei cognitor: audit clamorem a porta
piscium & eiulatum a secunda: & contri-
tionem a collibus. Inducit quoq; vlula-
tum habitatoribus pile: quia conticuit
omnis populus chanaan disperierūt vni
uersi qui inuoluti erant argento.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit Sophonias propheta.

¶ Ca. Sū. ¶ De interitu hierusalē pro-
pter idola: & de interitu mundi ,pp pec
cata: de die iudicij. Cap. j.

Erbū do-
mini quod factum
est ad Sophoniam
filium Chusi filij go-
dolie filij ✠ Amarie
filij Ezechie in die-
bus Josie filij amon
regis Juda. Congre
gans congregabo omnia a facie terre di-
cit dominus: congregans hominem et
pecus: congregans volatilia celi & pisces
maris. Et ruine impiorum erunt: & di-
spergam homines a facie terre dicit do-
minus. Et extendam manum meam super
iudam: & super omnes habitantes hie-
rusalem & disperdam de loco hoc reliquias
Baal: & ✠ nomina edituorum cum sa-
cerdotibus: et eos qui adorant super te-
cta militiam celi: & adorant & iurant in
dño & iurant in Melchon: & qui auer-
tuntur de post tergum domini: & qui nō
quesierunt dominum: nec inuestigaue-
runt eum. Silete a facie domini dei: quia
iuxta est dies domini. Quia preparauit do
minus hostiam: sanctificauit vocatos su-
os. Et erit in die hostie domini visitabo su
per principes & super filios regis: & super
omnes qui induti sunt veste peregrina: &
visitabo super omnem qui arroganter in-
greditur super limen in die illa: qui com
plent domum domini dei sui iniquitate
& dolo. Et erit in die illa dicit dominus
vox clamoris a porta piscium: & vlulatus a
secunda: & contritio magna a collibus.
Ululate habitatores pile. Conticuit om-
nis populus chanaan: disperierunt om-
nes inuoluti argento. Et erit in tempore
illo: scrutabor hierusalem in lucernis: & vi
sitabo super viros defixos in fecibus suis:
qui dicunt in cordibus suis. Non faciet
bene dominus: & non faciet male. Et erit
fortitudo eorum in direptionem et do-
mus eorum in desertum. Et edificabunt
domos & non habitabunt: & plantabunt
vineas: & non bibent vinum earum. Iu-
xta est dies domini magnus: iuxta est et
velox nimis. Uox diei domini amara: tri
bulabitur ibi fortis. Dies ire dies illa: di
es tribulationis & angustie: dies calami-
tatis & miserie: dies tenebrarum & caligi-
nis: dies nebule & turbinis dies tube et

A

al. ✠ amarie

B

al. ✠ nomen

C

amos.5.c

D

clangoris super ciuitates munitas & super angulos excelsos. Et tribulabo homines: et ambulabunt vt ceci: quia domino pecca-uerunt. Et effundetur sanguis eorum si-cut humus: & corpora eorum sicut sterco-ra. Sed & argentum eorum & aurum eo-rum non poterit liberare eos in die ire do-mini. In igne zeli eius deuorabitur om-nis terra: quia consummationem cum festinatio-ne faciet cunctis habitantibus terram.

Ezec. 7. c.

infra. 3. b

¶ Capituli Summarium. ¶ Prouoca-tur ad penitentiam vt iram Dei effugi-at: predicatur vastitas vrbium palestine: & reditus iudeorum a captiuitate babylonis vel destructione moab & amalech: quia iu-deis insultauerunt: de destructione ethio-pum assyriorum & niniuen ciuitatis per Nabuchodonosor. Cap. ij.

A

al. + viso

al. + dies

CONuenite congregamini gens non amabilis: priusquam pariat iussio + quasi puluerem transeuntem diem: antequam veniat super vos ira furoris domini: ante-quam veniat super vos + ira indignationis do-mini. Querite dominum omnes mansue-ti terre: quia iudicium eius estis operati. Querite iustum: querite mansuetum: si quo modo abscondamini in die furoris do-mini: quia gaza destructa erit: & ascalon in desertum. Azotum in meridie eiicient & acharon eradicabitur. Ve qui habitatis fu-niculum maris: gens perditorum. Verbum domini super vos chanaan terra philistinorum: & disperdam te ita: vt non sit inhabitator. Et erit funiculus maris requies pastorum: & caule pecorum. Et erit funiculus eius qui remanse-rit de domo iuda. Ibi pascentur in domibus ascalonis ad vesperam requiescent: quia visi-tabit eos dominus deus eorum & auertet captiuita-tem eorum. Audiui opprobrium moab et blasphemias filiorum ammon: que exprobraue-runt populo meo & magnificati sunt super ter-minos eorum. Propterea viuo ego dicit dominus exercituum deus israel: quia moab vt sodoma erit: & filii ammon quasi gomorra: siccitas spina-rum & aceruí salis: & desertum vsque in eternum. Reliquie populi mei diripient eos: residui gentis mee possidebunt illos. Hoc eis eueniet pro super-bia sua: quia blasphemauerunt & magnificati sunt super populum domini exercituum. Horribilis do-minus super eos: & attenuabit omnes deos terre. Et adorabunt eum viri de loco suo: omnes insule gentium. Sed & vos ethiopes: interfecti gla-

B

C

dio meo eritis. Et extendet manum suam su-per aquilonem: & perdet assur. Et ponet spe-ciosam in solitudinem & in inuium: & quasi desertum. Et accubabunt in medio eius gre-ges omnes bestie gentium & onocrotalus & hericius in liminibus eius morabuntur. Vox cantantis in fenestra coruus in super-liminari: quoniam attenuabo robur eius. Hec est ciuitas gloriosa habitans in confidentia: que dicebat in corde suo. Ego sum & extra me non est alia amplius. Quomodo facta est in desertum: cubile bestie. Omnis qui tran-sit per eam sibilabit: & mouebit manum suam.

D

¶ Cap. Sum. ¶ Increpatur ierusalem de pecca-tis suis, quod cum plagas suas & vindictas dei non intellexerit ad vocem prophetarum non penituit: fe-licitatem eius admirabuntur aduersarii sui: de resurrectione domini & humilitate fidelium: arguitur synagoga que conuersis gentibus non est conuersa: quare cecabitur non exaltabitur: sed reliquie saluabuntur: iubilet ecclesia: non ti-meat quia dominus eam saluabit & letificauit: & au-feret opprobrium eius. Cap. iij.

A

VE prouocatrix & redempta ciuitas: colum-ba. Non audiuit vocem: & non suscepit disciplinam. In domino non est confisa: ad deum suum non + appropinquauit. Principes eius in medio eius: quasi leones rugientes. Iu-dices eius lupi vespere: non relinquebant in mane. Prophete eius vesani: viri infideles. Sacerdotes eius polluerunt sanctum: iniu-ste egerunt contra legem. Dominus iustus in me-dio eius non faciet iniquitatem. Mane ma-ne iudicium suum dabit in lucem: & non abscon-detur. Nesciuit autem iniquus confusionem. Disperdidi gentes: & dissipati sunt anguli earum. Desertas feci vias eorum: dum non est qui transeat. Desolate sunt ciuitates eorum: non remanente viro neque vllo habitatore. Dixi Attamen timebis me: suscipies disciplinam. Et non peribit habitaculum eius: propter omnia in quibus visitaui eam. Verumtamen diluculo surgen-tes corruperunt omnes cogitationes suas. Qua-propter expecta me dicit dominus in die resur-rectionis mee in futurum: quia iudicium meum vt congregem gentes: & colligam regna. Et effun-dam super eos indignationem meam: omnem iram furoris mei. In igne enim zeli mei deuo-rabitur omnis terra. Quia tunc reddam populis labium electum: vt inuocent omnes nomen domini & seruiant ei humero vno. Ultra flumina ethiopie: inde supplices mei: filii dispersio-

al. + ap-propinqua-bit

Eze. 22. f.

Mich. 3. d.

Dist. Si. c. oportet. j. q. j. c. sa-cerdotes

B

sup. j. d.

rū meorū deferent munꝰ mihi. In die illa E nō ꝯfunderis sup cūctis adinuētionibꝰ tuis: qbus puaricat i es in me. Quia tunc auferā de medio tui magniloquos sup bie tue: ⁊ nō adycies exaltari amplius in mōte sancto meo. Et derelinquam in me dio tui ppl'm pauperē ⁊ egenū ⁊ spe abūt in nomine dñi. Reliquie israel nō faciēt iniquitatē: nec loquent mēdaciū: ⁊ non inuenief in ore eoꝝ lingua dolosa. Qm̄ ipsi pascent ⁊ accubabūt: ⁊ nō erit q exterreat. Lauda filia syon: + iubila israel. Letare ⁊ exulta ⁊ in omni corde filia hierusalem. Abstulit dñs iudiciū tuū: auertit inimi cos tuos. Rex israel dñs in medio tui: nō timebis malū vltra. In die illa dicef hie D rusalē. Noli timere syon: non dissoluant manꝰ tue. Dñs deꝰ tuus in medio tui fortis: ipse saluabit. Gaudebit sup te in leticia: silebit in dilectione tua: ⁊ exultabit super te in laude. Nugas q a lege recesserant cōgregabo: q: ex te erāt: vt nō vltra habeas super eis opprobriū. Ecce ego interficiam oēs qui afflixerūt te in tpe illo ⁊ saluabo claudicantē: ⁊ eā que eiecta fuerat cōgregabo. Et ponā eos in laudem ⁊ in nomē in omni terra confusionis eorum: in tēpore illo quo adducam vos: ⁊ in tpe quo congregabo vos. Dabo enim vos in nomen ⁊ in laudem oībus populis terre: cū cōuertero captiuitatem vestram coram oculis vestris dicit dominus.

2ª. q. i. c. iudeorū in glo.

al. + ꝑdica filia israel.

Mich. 4. b.

℄ Explicit Sophonias propheta.

℄ Incipit ꝓlogus in Aggeū ꝓphetam.

Hieremias propheta ob cām piurij sedechie regis vt hystoria libri secū di paralippomenon indicat: qui fidem ꝓ missam nabuchodonosor regi chaldeorū non seruauerat: ppl'm israel refert cū memorato rege hierusalem: expugnata hierusalem captiuum in babylonem fuisse perductū. Sed cū memoratus populus multis tēporibus idolis seruiendo etiā effusione sanguinis innocentum se grauiter impiasset: volens deus generationē vniuersam eiusdē populi ob causas memoratas penitus deperire septuaginta annorum captiuitatem eundem populum i regno chaldeoꝝ statuit sustinere: hac ratione vt completo numero annorū: nouus populus a memoratis peccatis immunis ad reuocationem hierusalem per ueniret. Sexagesimo itaq; scdo anno regno chaldeorū subuerso: cui adhuc octo anni restabant ad regnandum: quod etiā sexta visio danielis ostendit cum propter causam sacrilegij: quod in eadē visione continetur fuisse extinctū: darius qui medis imperabat: vt septima visio danielis ostendit: memoratus in regno successit. Cuius primo anno regni: vt decima visio danielis manifestat: daniel supputatis annis videns appropinquare tempus reuersionis que per hieremiam fuerat ꝓmissa: orans tam pro se q̄ pro populo eādem ꝓmissionē a deo postulabat impleri. Cui per gabrielem archangelum in eadem visione iuxta preces eiusdē visi...ur sa cōpleta eē: deus dixit. Nam mortē te supradicto dario rege medorū: ⁊ succedente in regno cyro rege persarū: ꝓmissione dei cōpleta per eundem regem: populūq; israel in hierusalē reductū hystoria secūdi libri paralipomenon: ⁊ initiū esdre prophete cōfirmāt. Cūq; a ppl'o israel ⁊ a senioribꝰ tēplū dei edificari cepisset: mortuo cyro rege: ac regnāte dario rege persarū qui memorato cyro successerat: vicine gētes ciuitatis hierusalē (vt idē esdras refert) restaurationē templi ⁊ ciuitatis resistendo impedire ceperūt. Qua rōne deterritus populus israel: reparationē supradicti templi dñi: necdū iuxta ꝓmissionē cōcessam eē credebat. Propter qđ in secūdo anno regni memorati darij regis psarū aggeus ꝓpheta a deo missus ad zorobabel qui de tribu erat iuda q potestatem regni suscepturꝰ erat: ⁊ iesu filiū iosedech summū sacerdotē ammonet: vt credant completo numero ānorū tempus restaurationis hierusalē aduenisse. Hoc ēt addito: ne incredulitatē populi vellent imitari: de quo deus p eū dixit. Populus h dicit. Nōdū venit tps vt edificetur dom⁹ dei. Oīa aūt que textu huius ꝓphetie ꝯtinētur: reuersionē ppl'i: edificationē tēpli: renouationē ciuitatis: obseruantiam sacerdotalem: ⁊ initium regnorū gentium et terrarum significant.

℄ Explicit prologus.

℄ Incipit argumentum.

Aggeus festiuus ⁊ letus: q seminauit in lacrymis vt in gaudio meteret: destructū tēplū reedificat: dñq; ꝑtem

2. pa. 36. c

Inducit loquentem. Adhuc vnum modicum est: et ego cómoueo celum et terram: mare et aridam: et mouebo oés gétes: et veniet desideratus cúctis gentibus.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit aggeus propheta.

¶ Ca. Sú. ¶ Aggeus excitat principes et populum ad edificationé tépli: et ppter dilationé edificij dicit ppl'm affluentem in comodis: zorobabel: et iesus filius iosedech incipiant opus. Cap. j.

A

In ano secúdo darij regis: in mense sexto: in die vna mésis: factú est verbum domini in manu aggei pphete ad zorobabel filiú salathiel ducé iuda et ad iesum filium iosedech sacerdoté magnú dicens: hec ait dominus exercituum dicens populus iste dicit. Nondum venit tempus domus dñi edificande. Et factum est verbú dñi in manu aggei pphete dicés. Nunquid tépus vobis est: vt habitetis in domib' laqueatis: et domus ista deserta? Et nunc hec dicit dominus exercituum. B Ponite corda vestra sup vias vestras. Seminastis multú: et intulistis parum. Comedistis: et nó estis satiati: bibistis: et nó estis inebriati. Operuistis vos: et nó estis calefacti. Et q mercedes cógregauit: misit eas in sacculú pertusum. hec dicit dñs exercituum. C Ponite corda vestra sup vias vestras. Ascédite in monté: parate ligna: et edificate domum: et acceptabilis mihi erit: et glorificabor: dicit dñs. Respexistis ad amplius: et ecce factú est min'. Et intulistis in domú: et

deu. 28. d
mich. 6. d.
de pe. dis. 3. c. de pertusio.
j. q. i. c. ppheta.

exufflaui illud. Quá ob cám dicit dñs exercituú? Quia domus mea deserta est: et vos festinastis vnusquisq in domú suam. Propter hoc sup vos phibiti sunt celi ne darét rorém: et terra phibita est ne daret germen suum. Et vocaui siccitaté sup terrá: et super montes: et sup triticú: et sup vinú: et super oleú: et quecúq pfert humus: et sup homines: et super iuméta: et sup oém laboré manuú. Et audiuit zorobabel filius salathiel et iesus filius iosedech sacerdos magnus: D et oés + reliqui ppli vocé dei sui: et verba aggei pphete sicut misit eú dñs deus eorum ad eos: et timuit oís popul' a facie dñi. Et dixit aggeus núcius dñi de núcijs dñi populo: dicés. Ego vobiscú sum dicit dñs. Et suscitauit deus spiritú zorobabel filij salathiel ducis iuda: et spiritum iesu filij iosedech sacerdotis magni: et spiritú reliquorum de oí pplo: et ingressi sunt et faciebant opus in domo dñi exercituú dei sui.

Als + reliquie

¶ Ca. Sú. ¶ Conuertunt pncipes et populus et dei auxiliú eis pmittit: pphetat ad uétus xpi ecclesie maior q synagoge propter negligétiam edificandi templú: dicit oía opa eorum polluta et famé et plagas venisse: et post cepto opere apparentibus signis vbertatem pmittit: de aduentu xpi et humiliatione hominis principatus et potestatis: de regno eius: et qui ipse est signaculú oium saluandorum. Cap. ij.

A In die vicesima et quarta mésis: in sexto mense in anno secundo darij regis in septimo mése vicesima et pma mésis: factú est verbú dñi in manu aggei pphete dicés. Loquere ad zorobabel filium salathiel ducé iuda: et ad iesum filiú iosedech sacerdoté magnú et ad reliquos ppli dicens. Quis in vobis est derelictus: q vidit domú istam in gloria sua prima? Et quid vos videtis hanc nunc? Nunqd non ita est quasi nó sit i oculis vestris? Et núc confortare zorobabel dicit dñs: et confortare iesu filij iosedech sacerdos magne: et cófortare oís popul' terre dicit dñs exercituú: et facite: qm ego vobiscú sum dicit dominus exercituú. Verbú qd + pepigi vobiscú cú egrederemini de terra egypti: et spiritus meus erit in medio vestrum. B Nolite timere: quia hec dicit domin' exercituum. Adhuc vnum modicum est: et ego commouebo celum et terram et mare et aridá:

Als + placui
Heb. 12. f

⁊ mouebo omnes gentes. Et veniet desideratus cunctis gentibus. Et implebo domū istam gloria dicit dñs exercituum. Meū est argentum ⁊ meū est aurum: dicit dominus exercituū. Magna erit gloria domus istius nouissime plusq̄ prime dicit dñs exercituū. Et in loco isto dabo pacem dicit dñs exercituum. In vicesima ⁊ quarta noni mēsis: in anno secūdo darij regis: factū est verbum dñi ad aggeum ꝓphetam dicens. hec dicit dñs exercituū. Interroga sacerdotes leges dicens. Si tulerit homo carnem sanctificatā in ora vestimēti sui: ⁊ tetigerit de summitate eius panem aut pulmentum: aut vinum: aut oleum: aut omnē cibum: nūquid sanctificabit? Respondentes aūt sacerdotes dixerunt. Nō. Et dixit aggeus. Si tetigerit pollutus in anima ex omnibus his nūqd contaminabit? Et responderunt sacerdotes: ⁊ dixerūt. Contaminabitur. Et respōdit aggeus ⁊ dixit. Sic populus iste: ⁊ sic gens ista ante faciem meā dicit dñs: ⁊ sic omne opus manuū eorū: ⁊ omnia que obtulerunt ibi contaminata erūt. Et nūc ponite corda vestra a die hac ⁊ supra: antequā poneret lapis super lapidem in templo domini cum accederetis ad aceruum viginti modiorum ⁊ fierent decem: ⁊ intraretis ad torcular vt exprimeretis quinquaginta lagenas ⁊ fiebant viginti. Percussi vos vento vrente ⁊ aurugine ⁊ grandine omnia opera manuum vestrarum: ⁊ nō fuit in vobis qui reuerteretur ad me dicit dñs. Ponite corda vestra ex die ista ⁊ in futurum a die vicesima ⁊ quarta noni mēsis: a die qua fundamenta ✝ iactata sunt templi dñi: ponite super cor vestrum. Nūquid iam semen in germine est? Et adhuc vinea ⁊ ficus ⁊ malogranatum ⁊ lignum oliue non floruit? Ex die ista benedicam. Et factum est verbum dñi secundo ad aggeum in vicesima ⁊ quarta mēsis dicēs. Loquere ad zorobabel ducem iuda dicēs. Ego mouebo celū pariter ⁊ terram: ⁊ subuertam solium regnorum: ⁊ conteram fortitudinem regni gentium. Et subuertam quadrigam ⁊ ascensorem eius: ⁊ descendent equi ⁊ ascensores eorum: vir in gladio fratris sui. In die illa dicit dominus exercituum assumam te zorobabel fili salathiel serue meus dicit dominus: ⁊ ponam te quasi signaculū: q2 te elegi dicit dominus exercituum.

[Margin: E] [Margin: f.q.i.c.sic ppls.] [Margin: D] [Margin: Als ✝ iacta.]

¶ Explicit aggeus propheta.

¶ Incipit ꝓlogus in zachariam prophetā.

Secūdo anno darij regis medorū aggeum ⁊ zachariam ꝓphetasse: lectiones eorundē declarant. Sed hac de causa aggeus zacharie in ordine ꝓphetarū prelatus esse videtur: q2 eū duobus mēsibus vt predictorū lectiones ostēdūt in ꝓphetia precessisse inuenit: ⁊ ad reparationem templi precepto dei populū animasse vt esdras refert dicēs. In secūdo anno darij regis persarū prophetauerūt aggeus ⁊ zacharias filius addo ꝓphete super iudeos qui erāt in iuda ⁊ hierusalem: sup israel in nomine dei super eos. Tūc surrexerunt zorobabel filius salathiel: ⁊ iesus filius iosedech ⁊ principes eius: ⁊ ceperūtq̄ edificare domū dei que est in hierusalē. Quibus cum ✝ adessent ꝓphete: exhortatione sua adiuuerūt eos. Nā ⁊ populū israel ab imitatione paternorū delictorum: p suā ammonitionem idem ꝓpheta cupiēs reuocare: verbis lectione cōprehensis vsus est. Vidi nocte ⁊ ecce vir ascenderat super equum rubeum ⁊c. Vidit ꝓpheta virum equo rubeo sedentem: ⁊ stantē in medio myrteti vmbrosi: cuius visionis hec solutio est. Vir ascēdens equū rubeū: licet angelus intelligatur: tamē predicti coloris equum conscendere visus est: vindictam sanguinis in eam gentem significat afferendam: que populum israel in captiuitatem redegerat. Nam ⁊ esaias propheta p ruborem vestimentorū inter gentes vindictam cum sanguine adeo proferendā demonstrans: his verbis vsus est dicens. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra? ⁊c. Stantē vero in medio myrteti vmbrātis: q dixit leticiam ppło affuturam: per myrteti significationē voluit designari. Eius ligni moyses in leuitico cum faceret mētionē ait. Accipietis die prima fructus ligni speciosi: vt leticiā populi p bene olentis ligni ⁊ speciosi vmbraculum demōstraret. Sed hāc visionē ⁊ que liberationem populi ⁊ vindictam de aduersarijs affuturā demonstrat ob hoc noctu prophetā se vidisse memorauit: q2 populū israel in prima liberatione de terra egypti: noctu discessisse cōnstabat. Cu-

[Margin: 1.esd.5.a] [Margin: als ✝ aui. dissent.] [Margin: zach.1.b] [Margin: Esa.63.b] [Margin: Le.23.g.]

sui templi: q: presens populus aliquaz partem in se retinere videbatur: liberatio eiusdez ac reditus captiuitatis de terra chaldeorum per noctez prophete est reuelata.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentuz.

Zacharias memor dñi sui multiplex in prophetia: iesum cuz vestibus sordidis vestitum: lampadem oculoruz septem candelabrumq; aureum cum totidem lucernis quot oculis: duas quoq; oliuas a sinistris lampadis cernit et a dextris: et post equos rufos varios albos: et dissipatas quadrigas ex effraim: et equum de hierusalē paupere rege: vaticinatur et p̄dicit regem sedentem super pullum filiū asine subiugalis.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit zacharias propheta.

¶ Ca. sū. ¶ Propheta monet p̄plm reuertentium vt reuertatur ad dominū: ne contemnat voces prophetaruz sicut patres eorum qui puniti sunt: p̄mittitur visio saluatoris et apostolorum typo equoruz p̄missio liberationis iudeorum: de liberatione consolationis et misericordie: de vindicta in aduersarios.

¶ Capitulum primum.

In mense octauo in anno secūdo darij regis: factum est verbū domini ad zachariaz filiū barachie + filij addo prophetaz. Iratus est domin⁹ super patres vestros iracūdia. Et dices ad eos. hec dicit dominus exercituum. Conuertimini ad me: ait domin⁹ exercituū: et conuertar ad vos dicit dominus exercituum. Ne sitis sicut patres vestri ad quos clamabāt p̄phete priores dicētes. hec dicit dominus exercituuz. Conuertimini de vijs vestris malis: et de cogitationibus vestris pessimis: et non audierūt neq; attenderunt ad me dicit dominus. Patres vestri vbi sunt et p̄phete: Nūquid in sempiternū viuēt: Uerūtamē verba mea et legittima mea que mandaui seruis meis p̄phetis: nunquid non comprehenderūt patres vestros: Et conuersi sunt et dixerūt. Sicut cogitauit dominus exercituum facere nobis s̄m vias nostras: et s̄m adinuētiones nostras fecit nobis. In die vicesima et quarta vndecimi mēsis sabbath: in anno secūdo darij factum est verbū domini ad zachariam filium barachie + filij addo prophetam dicēs. Uidi per noctez: et ecce vir ascēdens super equū rufuz: et ipse stabat inter myrteta que erant in p̄fundo: et post eū eq rufi varij et albi. Et dixi. + Qui sunt isti dñe mi: Et dixit ad me angelus dñi qui loquebat̄ in me Ego ostendā tibi quid sint hec. Et respōdit vir qui stabat inter myrteta et dixit. Isti sunt quos misit dñs vt perambulēt terram. Et responderūt angelo domini q stabat inter myrteta: et dixerūt. Perambulauimus terraz: et ecce oīs terra habitat̄ et quiescit. Et rñdit angelus dñi et dixit. Dñe exercituū: vsq; quo tu nō misereberis hierl'm et vrbium iuda quibus iratus es. Iste iam septuagesimus annus est. Et rñdit dñs angelo qui loquebat̄ in me verba bona verba consolatoria. Et dixit ad me angelus qui loquebatur in me. Clama dicēs. hec dicit dñs exercituū. zelatus sum hierusalez et syō zelo magno et ira magna: ego irascor super gentes opulentas: q: ego iratus sū parū: ipsi vero adiuuauerunt in malum. Propterea hec dicit dñs. Reuertar ad hierusalem in misericordijs: et domus mea edificabitur in ea: ait dñs exercituū: et perpendiculū extendet̄ sup hierusalem. Adhuc clama dicēs. hec dicit dominus exercituuz. Adhuc affluent ciuitates mee bonis: et consolabit̄ adhuc dñs syon et eliget adhuc hierusalē. Et leuaui oculos meos et vidi: et ecce q̄ttuor cornua. Et dixi ad qu-

de pe. dis. j. c. tē no est. 26. q. 6. §. ecce.

B

Ma + filium.

als + qd

C

infra. 3. a

D

infra. 2. a

s. 5. c. 9. a

In a fi ... est

gelū q loquebat in me. Quid sunt hec? Et dixit ad me. Hec sunt cornua que ventilauerūt iudam ꝛ israel ꝛ hierusalē. Et ostēdit mihi dñs quattuor fabros. Et dixi. Quid isti veniūt facere? Qui ait dicens. Hec sunt cornua que ventilauerunt iudam per singulos viros: ꝛ nemo eorum leuauit caput suum. Et venerunt isti deterrere ea: vt deijciant cornua gentium que leuauerunt cornua super terram iuda vt dispergerent eam.

¶ Ca. Sū. ¶ Uisio cadauerū: visio sterilitatis hierusalez in funiculo: ꝛ angeli nunciantis restaurationem hierusalem: reuocantur dispersi ad syon sicut ad sedem propriam: de aduentu christi ꝛ profectorum suorum: exhortatio hierusalem residue vt gaudeant. Cap. ij.

A Infra.5.a 6.g.a.

Et leuaui oculos meos ꝛ vidi. Et ecce vir: ꝛ in manu eius funiculus mensorum. Et dixi. Quo tu vadis? Et dixit ad me. Ut metiar hierusalem: ꝛ videam quāta sit longitudo eius: ꝛ quanta sit latitudo eius. Et ecce angelus qui loquebat in me egrediebat: ꝛ angelus egrediebat i occursum eius: ꝛ dixit ad eū. Curre: loqre ad puerū istum dicens. Absq; muro habitabitur hierusalez pre multitudine hominum ꝛ iumētorū in medio eius. Et ego ero ei ait dominus murus ignis in circuitu: ꝛ in gloria ero in medio eius. O. o. ✠ o. fugite de terra aquilōis dicit dominus: qm̄ in quattuor ventos celi dispersi vos dicit dominus. O syon fuge q̄ habitas apud filiam babylonis: qz hec dicit dominus exercituū. Post gloriā misit me ad gētes que spoliauerūt vos. Qui enim tetigerit vos: tangit pupillā oculi ✠ mei. Quia ecce ego leuo manū meam sup eos: ꝛ erunt prede his qui seruiebāt sibi: ꝛ cognoscetis: qz dñs exercituum misit me. Lauda ꝛ letare filia syon: qz ecce ego venio ꝛ habitabo in medio tui: ait dominus. Et applicabunt gentes multe ad dominum in die illa: ꝛ erunt mihi in populum. Et habitabo i medio tui: ꝛ scies: qz dñs exercituū misit me ad te. Et possidebit dominus iudam partem suam in terra sanctificata: ꝛ eliget adhuc hierusalē. Sileat omnis caro a facie domini: qz consurrexit de habitaculo sancto suo.

B

alio ✠ filie mi tuo. o.

C Luce.10. // .2. q.7. c. accusatio. j. i fi. 3.q.j. c.q vos spernit. 96. di. c. si in rator. i fi. 6.q.j. ca. eueo. al ✠ eius

D

¶ Ca. Sū. ¶ Accusatur iesus sacerdos de vxore alienigena: ablatio vestib⁹ sordidis: indutus mutatorijs ire per vias dñi iubetur: de laude lapidis sup quē septem oculi: ꝛ celatura eius in typo christi. Cap. iij.

A Di.50.c. iesus. de pe. di. 2.c.si eni.

Et ostēdit mihi dñs iesum sacerdotem magnum stantem corā angelo domini: ꝛ sathan stabat a dextris eius vt aduersaret ei. Et dixit dominus ad sathā. Increpet dominus in te sathan: ꝛ increpet in te dominus qui elegit hierusalē. Nunquid nō iste torris est erutus de igne. Et iesus erat indutus vestibus sordidis: ꝛ stabat ante faciem angeli. Qui rñdit: ꝛ ait ad eos qui stabāt coram se dicens. Auferte vestimēta sordida ab eo. Et dixit ad eū. Ecce abstuli a te iniquitatem tuam: ꝛ indui te mutatorijs. Et dixit. Pōite cydarī mundam super caput eius. Et posuerunt cydarim super caput eius mundā. Et induerunt eū vestibus. Et angelus domini stabat: ꝛ contestabatur angelus domini iesū dicēs. Hec dicit dominus exercituū. Si in vijs meis ambulaueris ꝛ custodiam meam custodieris: tu quoq; iudicabis domum meā: ꝛ custodies atria mea: ꝛ dabo tibi ambulantes de his qui nunc hic assistūt. Audi iesu sacerdos magne: tu ꝛ amici tui qui habitant coram te: qz viri portendentes sunt. Ecce enim ego adducam seruum meum orientem: quia ecce lapis quem dedi coram iesu: super lapidem vnum septem oculi sunt. Et ecce ego celabo sculpturam eius: ait dominus exercituū: ꝛ auferam iniqtatē terre illius in die vna. In die illa dicit dominus exercituum vocabit vir amicum suum subter vineam ꝛ subter ficum.

B

C

D

¶ Ca. Sum. ¶ De candelabro ꝛ lucernis

el⁹ de monte desolato: ⁊ lapide primario: ⁊ septē oculis: ⁊ expone duarū oliuarū iuxta candelabrum. Cap. iiij.

A ET reuersus ē angelus q̄ loquebatur in me: ⁊ suscitauit me quasi virum qui suscitatur de somno suo. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. Uidi ⁊ ecce candelabrum aureum totum: ⁊ lampas eius super caput ipsius: ⁊ septem lucerne eius super illud: ⁊ septem infusoria lucernis que erant super caput eius: ⁊ due oliue super illud: vna a dextris lampadis et vna a sinistris eius. Et respondi: ⁊ aio ad B angelum qui loquebatur in me dicens. Quid sunt hec domine mi? Et respondit angelus qui loquebatur in me: ⁊ dixit ad me. Nunquid nescis quid sunt hec? Et dixi. Non domine mi. Et respondit ⁊ ait ad me dicens. Hoc est verbum domini ad zorobabel dicens. Non in exercitu nec in robore: sed ⁊ in spiritu meo dicit dominus exercituum. Quis tu mons magne + coram zorobabel in planum? Et educet C lapidem primarium: ⁊ exequabit gratiam gratie eius. Et factum est verbum domini ad me dicens. Manus zorobabel fundauerunt domum istam: ⁊ manus eius perficient eam: ⁊ scietis q̄ dominus exercituum misit me ad vos. Quis enim despexit dies paruos? Et letabuntur ⁊ videbūt lapidem stanneum in manu zorobabel. Septem sunt isti oculi domini: q̄ discurrunt in vniuersam terram. Et respondi: ⁊ D dixit ad eum. Quid sunt due oliue iste ad dexteram candelabri ⁊ ad sinistram eius? Et respōdi secūdo: ⁊ dixi ad eū. Quid sunt due spice oliuarum que sunt iuxta duo rostra aurea: in quibus sunt suffusoria ex auro. Et ait ad me dicens. Nunquid nescis quid sunt hec? Et dixi. Non dn̄e mi? Et dixit. Isti sunt duo filij + olei qui assistunt dominatori vniuerse terre.

Infra. 5. a — Infra eo. — al. + contra — supra eo. — al. + splēdoris aso + pinguedis

Ca. Sū. De libro volāte: de amphora ⁊ mulieribus portantibus eam. Cap. v.

A ET cōuersus sum ⁊ leuaui oculos meos ⁊ vidi ⁊ ecce volumen volans. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. Ecce ego video volumen volans: longitudo eius viginti cubitorum ⁊ latitudo eius decem cubitorum. Et dixit ad me. Hec est maledictio que egreditur super faciem omnis terre, q̄ omnis fur sicut ibi scriptum est iudicabitur: ⁊ omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur. Educam illud dicit dominus exercituum: ⁊ veniet ad domum furis ⁊ ad domum iurantis in nomine meo mendaciter: ⁊ cōmorabitur in medio domus eius ⁊ consumet eam: ⁊ ligna eius ⁊ lapides eius. C Et egressus est angelus qui loquebatur in me: ⁊ dixit ad me. Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid ē hoc qd̄ egreditur? Et dixi. Quid nā est? Et ait. Hec ē amphora egrediens. Et dixit. Hic ē oculus eorum in vniuersa terra. Et ecce talentū plūbi portabat: ⁊ ecce mulier vna sedēs i medio amphore: ⁊ dixit. Hec est impietas. Et piecit eā in medio amphore: ⁊ misit massā plumbeam in os eius. D Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce due mulieres egrediētes: ⁊ spiritus in alis earū: ⁊ hēbant alas quasi alas miluī: ⁊ leuauerūt amphorā inter terrā ⁊ celū. Et dixi ad angelū q̄ loquebat in me. Quo iste deferūt amphorā? Et dixit ad me. Ut edificetur ei domus in terra sennaar: ⁊ stabiliatur ⁊ ponatur ibi super basem suam.

supra. 1. b — infra. 6. a — sup. eo.

Ca. Sū. De mōtibus ereis ⁊ q̄ttuor quadrigis: ⁊ equis eaȝ pambulantibus terrā: de coronis ponēdis in capite iesu: de viro cuius nomen est oriēs: ⁊ cursu gentium ad edificandū tēplum. Cap. vi.

A ET conuersus sum ⁊ leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce q̄ttuor quadrige egrediētes de medio duorum mōtiū: ⁊ montes: montes: erei. In quadriga prima equi rufi: in q̄driga secūda eq nigri: in quadriga tertia eq albi: ⁊ in quadriga quarta eq varij ⁊ fortes. Et rn̄di: ⁊ dixi ad angelū qui loquebat in me. Quid sūt hec domine mi? Et rn̄dit angelus: ⁊ ait ad me. Isti B sunt quattuor venti celi qui egrediunt

sup. 1. b ⁊ 2. a

vt stent

qui stent coram dñatore omnis terre. In q̃ erãt equi nigri ingrediebant in terrã aquilonis: et albi egressi sunt post eos et varij egressi sunt ad terrã austri. Qui autẽ erãt robustissimi: exierũt et querebant ire et discurrere per omnem terram. Et dixit. Ite et perambulate terram. Et perambulauerunt terram. Et vocauit me: et locutus est ad me dicens. Ecce qui egrediunt in terram aquilonis: requiescere fecerũt spũʒ meũ in terra aquilonis. Et factũ est vbuʒ domini ad me dicẽs. Sume a trãsmigratione ab oldai et a tobia et ab idaia: et venies tu in die illa et intrabis in domũ iosie filij sophonie qui venerunt de babylone: et sumes aurũ et argentuʒ: et facies coronas et pones in capite iesu filij iosedech sacerdotis magni: et loqueris ad eum dicens. Hec ait dñs exercituũ dicens. Ecce vir oriens nomẽ ei⁹. Et subter eũ orietur et edificabit tẽplũ dñõ et ipse extruet tẽplũ dño. Ipse portabit gloriã: et sedebit et dominabitur sup solio suo: et consiliũ pacis erit inter illos duos. Et corone erũt helem et tobie et idaie et hen filio sophonie memoriale in tẽplo dñi. Et qui procul sunt venient et edificabũt in tẽplo dñi. Et scietis q2 dñs exercituuʒ misit me ad vos. Erit autẽ hoc si auditu audieritis vocẽ dñi dei vestri.

Margin: al's + discedere; C; D; Infra.vi.c. et ecclesiastica rum.

¶ Cap. Sũ. ¶ Arguit ieiunia sine operibus misericordie et pro contemptu mandatorum dei: venisse dicit dispersionem et vastitatem israel: et ex misericordia dei populuʒ reuocans. Cap. vij.

Et factũ est in anno quarto darij regis: factum est verbuʒ dñi ad zachariam in quarta mẽsis noni qui est casleu. Et miserũt ad domum dei sarasar et rogomelech et viri qui erant cũ + eis ad precãdum faciem domini: vt dicerent sacerdotibus domus domini exercituum et prophetis loquentes. Nunquid flendum est mihi in quinto mẽse: vel sanctificare me debeo sicut feci iam multis ãnis? Et factũ est verbũ domini exercituũ ad me dicẽs. Loquere ad omnem populum terre et ad sacerdotes dicens. Cuʒ ieiunaretis et plãgeretis in quinto et septimo per hos septuaginta annos: nunquid ieiunium ieiunastis mihi? Et cum comedistis et bibistis nunquid non vobis comedistis et vobismetipsis bibistis? Nũquid non + hec sũt verba mea que locutus est dominꝰ in manu prophetarum priorum: cum adhuc hierusalem habitaretur et esset opulenta: et ipsa et vrbes in circuitu eius: et ad austrum et in campestribus habitaretur? Et factum est verbum domini ad zachariam dicens. Hec ait dominus exercituum dicens. Judicium verum iudicate: et misericordiam et miserationes facite vnusquisq3 cum fratre suo. Et viduam et pupillaʒ et aduenam et pauperẽ nolite calumniari: et malum vir fratri suo non cogitet in corde suo. Et noluerũt attendere et auerterunt scapulaʒ recedentes: et aures suas aggrauauerunt ne audirent: et cor suum posuerunt vt adamantem ne audirent legem: et verba que misit dominus exercituum in spiritu suo sancto per manum prophetarum priorum. Et facta est indignatio magna a domino exercituum. Et factum est sicut locutus + sum et non audierunt: sic clamabũt et non exaudiam dicit dominus exercituum. Et dispersi eos per omnia regna que nesciunt: et terra desolata est ab eis eo q2 non esset transiens et reuertens: et posuerunt terram desiderabilem in desertum.

Margin: al's + cum eo.; B; al'. nõ hʒ + hec; C; Exo.22.c.; D; al's + est

¶ Ca. Sũ. ¶ Confortat populus in ore templi: q2 labor suus prior fuit sterilis: sʒ nunc erit merces: et docet populus facere iudicium: et prouocatur ad ieiuniũ prophetatur de cursu gentium ad fidem: de fimbria viri iudei a decem gentibus apprehensa. Cap. viij.

Et factum est verbum domini exercituum dicẽs. Hec dicit dominus exercituũ. zelatus suʒ syon zelo magno: et indignatione magna zelatus sum eaʒ. Hec dicit dominus exercituũ. Reuersus suʒ ad syon: et habitabo in medio hierusalem. Et vocabitur hierusalem ciuitas veritatis et mons domini exercituũ: mons sanctificatus. Hec dicit dominus exercituum. Adhuc habitabũt senes et anus in plateis hierusalem: et viri baculus in manu eius pre multitudine dierum. Et platee ciuitatis complebuntur infantibus: et puellis ludẽtibus in plateis eius. Hec dicit dominus exercituum. Si videbitur difficile in oculis reliquiarũ populi huius in diebus illis: nunquid in oculis meis difficile erit dicit dñs exercituum?

Margin: A; Supra.i.c.; B

hec dicit dñs exercituū. Ecce ego saluabo populū meū de terra orientis ⁊ de terra occasus solis: ⁊ adducā eos: ⁊ habitabūt in medio hierusalē: ⁊ erūt mihi in populū ⁊ ego ero eis in deū in veritate ⁊ in iusticia. hec dicit dñs exercituū. Cōfortentur man⁹ vestre qui auditis in his dieb⁹ sermones istos per os ꝓphetarū: in die quo fundata est dom⁹ dñi exercituū: vt templū edificaret. Siquidē ante dies illos merces hominū nō erat: nec merces iumētoꝝ erat neqꝫ introeūti neqꝫ exeunti erat pax pre tribulatione: ⁊ dimisi oēs homines vnūquēqꝫ cōtra ꝓximū suū. Nunc aūt non iuxta dies priores ego faciā reliquijs populi hui⁹ dicit dñs exercituū: sed semen pacis erit. Vinea dabit fructū suū: ⁊ terra dabit germen suū. Et celi dabunt rorem suū: ⁊ possidere faciā reliquias ppl'i hui⁹ vniuersa hec. Et erit. Sicut eratis maledictio in gentib⁹ dom⁹ iuda ⁊ domus israel: sic saluabo vos ⁊ eritis bñdictio. Nolite timere. Cōfortēt man⁹ vestre: qꝛ hec dicit dominus exercituū. Sicut cogitaui: vt affligerem vos: cū ad iracūdiā ꝓuocassent patres vestri me dicit dñs: ⁊ nō sum misertus: sic ꝯuersus cogitaui in dieb⁹ istis: vt bñfaciā domui iuda ⁊ hierlm. Nolite timere. hec sunt ergo vba que facietis. Loquimini veritatem vnusqsqꝫ cū ꝓximo suo. Veritatē ⁊ iudiciū pacis iudicate in portis vestris: ⁊ vnusqsqꝫ malū cōtra amicū suū ne cogitetis in cordib⁹ vestris: ⁊ iuramētum mēdax ne diligatis. Omnia enim hec sunt que odi dicit dñs. Et factū est verbū dñi exercituū ad me dicēs. hec dicit dñs exercituū. Jeiuniū quarti: ⁊ ieiuniū qnti: ⁊ ieiuniū septimi: ⁊ ieiuniū decimi erit domui iude in gaudium ⁊ in leticiā: ⁊ in solēnitates preclaras. Veritatem tm̄ ⁊ pacē diligite. hec dicit dñs exercituū. Vsqꝫquo veniāt populi ⁊ habitent in ciuitatib⁹ multis: ⁊ vadāt habitatores vnus ad alterū dicētes: eamus ⁊ deprecemur faciē dñi: ⁊ queram⁹ dñm exercituū? Vadā etiā ego. Et venient populi multi: ⁊ gētes robuste ad querēdū dñm exercituū in hierusalē: ⁊ deprecādū faciem dñi. hec dicit dñs exercituū. Jn dieb⁹ illis in qb⁹ apprehēdent decē homines ex omnib⁹ linguis gentiū: ⁊ apprehēdent fimbriā viri iudei dicētes. Jbimus vobiscū. Audiuimus.n. qm̄ deus vobiscū est.

¶ Capituli Summarium ¶ De vocatione gentiū quarum sciencia destruent: ipso cōfundetur superbia humiliabit: ⁊ sic ecclesia cōstruet ⁊ muniet de aduētu dñi in die ramis palmaꝝ: de passione eius: ⁊ liberatiōe sanctoꝝ de inferno: de cōfusione hereticoꝝ ⁊ philosophoꝝ: ⁊ de victoria iudeoꝝ cōtra gentes. Cap. ix.

Onus verbi dñi in terra adrach ⁊ damasci requiei ei⁹: qꝛ dñi est oculus hominis ⁊ omniū tribuū israel. Emath quoqꝫ in terminis ei⁹ ⁊ tyrus ⁊ sydon. Assūpserūt qppe sibi sapiētiā valde. Et edificauit tyrus munitionē suā: ⁊ coaceruauit argētū quasi humū: ⁊ aurū vt lutū platearū. Ecce dñs possidebit eam ⁊ percutiet in mari fortitudinē ei⁹: ⁊ hec igni deuorabitur. Videbit ascalon ⁊ timebit: ⁊ gaza ⁊ dolebit nimis: ⁊ accharon: qm̄ cōfusa ē spes ei⁹. Et peribit rex de gaza: ⁊ ascalō nō habitabit: ⁊ sedebit separator i azoto. Et disperdā superbiā philistinoꝝ: ⁊ auferā sanguinē ei⁹ de ore ei⁹: ⁊ abominatiōes ei⁹ de medio dētiū eius. Et relinquet ēt ipse deo nr̄o: ⁊ erit quasi dux in iuda: ⁊ accharon quasi iebuseus. Et circūdabo domū meā ex his q militant mihi eūtes ⁊ reuertētes: ⁊ nō transibit super eos vltra exactor: qꝛ nūc vidi in oculis meis. Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalē. Ecce rex tuus veniet tibi iust⁹ saluator: ipse pauper ⁊ ascēdens super asinā ⁊ sup pullū filiū asine. Et disperdam q̄drigā ex effraim ⁊ equū de hierlm: ⁊ dissipabit arcus belli. Et loquet pacē gētib⁹: ⁊ ptās ei⁹ a mari vsqꝫ ad mare: ⁊ a fluminib⁹ vsqꝫ ad fines terre. Tu qꝫ in sanguine testamēti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo nō est aq̄. Cōuertimini ad

C — Eph. 4.b — 22. q. 4. c. ratiōe. — D — 77. di. ca. ieiuniū.

A — al. + coaceruauerunt — al. + pūs — al. + ei⁹ — B — C — Esa. 62. b. Mat. 21. a — al. + vero

munitionē vincti spei hodie quoq3 annūciās duplicia reddā tibi: qm̄ + extendi mihi iudā quasi arcū: impleui effraim. Et suscitabo filios tuos syon super filios tuos grecia: et ponā te quasi gladiū fortiū. Et dn̄s deus super eos videbit: et exibit vt fulgur iaculum ei⁹. Et dn̄s deus in tuba canet: et vadet in turbine austri. Dn̄s exercituū proteget eos: et deuorabūt et subijciēt lapidib⁹ funde. Et bibētes inebriabunt quasi a vino: et replebunt vt phiale: et quasi cornua altaris. Et saluabit eos dn̄s de⁹ eorū in die illa vt gregem populi sui: q2 lapides sancti eleuabūtur super terrā ei⁹. Quid.n. bonū eius est: et quid pulchrū eius nisi frumētū electorū: et vinū germinans virgines?

al. + extendam

¶ Ca Sū. ¶ Monet ppl'us petere doctrinam veritatis: q2 seducti mēdacio captiui sunt: pmittitur eis liberatio: reuersio cōgregatio in vnum gregem: et inimicorū suorum liberatio. Cap. x.

Petite a dn̄o pluuiā in tpe serotino: et dn̄s faciet niues et pluuiā imbris: et dabit eis singulis herbā in agro. Quia simulachra locuta sunt inutile: et diuini viderūt mēdaciū: et somniatores locuti sūt frustra et vane cōsolabunt. Idcirco adducti sunt: quasi grex affligent: q2 nō est eis pastor. Super pastores irat⁹ est furor me⁹: et super + hyrcos visitabo. Q2 visitauit dn̄s exercituū gregē suū domū iuda: et posuit eos quasi equū glorie sue in + bello. Ex ipso + angulus: ex ipso paxillus: ex ipso arcus prelii: et ex ipso egrediet omnis exactor simul. Et erūt quasi fortes + conculcātes lutū + viarū in prelio. Et bellabūt q2 dn̄s cū eis: et confundent ascēsores equorū. Et cōfortabo domū iuda: et domū ioseph saluabo. Et cōuertā eos qui miserebor eorū: et erūt sicut fuerūt quādo nō proiceram eos. Ego.n. dn̄s de⁹ eorū et exaudiā eos. Et erūt quasi fortes effraim: et letabit cor eorū quasi a vino. Et filij eorū videbūt et letabunt: et exultabit cor eorū in dn̄o. Sibilabo eis: et congregabo illos: q2 redemi' eos. Et multiplicabo eos sicut ante fuerant multiplicati et seminabo eos in populis. Et de lōge recordabunt mei: et viuēt cū filijs suis et reuertent. Et reducā eos de terra egypti et de assyrijs cōgregabo eos. Et ad terrā galaad et libani adducam eos et nō inueniet eis loc⁹. Et trāsiet in maris freto: et percutiet in mari fluct⁹: et con fundent omnia pfunda fluminis. Et humiliabit superbia assur: et sceptrū egypti recedet. Cōfortabo eos in dn̄o: et in nomine eius ambulabūt: dicit dominus.

alias + agnos
al. + prelio
al. + angulus
al. + conculcatores
al. + plateaꝝ

¶ Capituli Sūmariū. ¶ Prophetatur plāctus de destructiōe tēpli per romanos: et q nō parcetur populo cui pastores non parcebāt sed occidebāt et nō corripiebant: de duab⁹ virgis in figura iudeorū et gētiū: de precisione gētiū a corruptione iudeorum: de antichristo pastore. Cap. xi.

Aperi libane portas tuas: et comedet ignis cedros tuas. Vlula abies, q2 cecidit cedrus: qm̄ magnifici vastati sunt. Vlulate querc⁹ basan: qm̄ succisus est saltus munit⁹. Vox vlulat⁹ pastorū: q2 vastata est + magnificētia eorum. Vox rugitus leonum: quoniā vastata est superbia iordanis. Hec dicit dominus deus meus. Pasce pecora occisionis: que qui possederant occidebāt et nō dolebant: et + vēdebant ea dicētes. Benedictus dominus: diuites facti sumus. Et pastores eorū nō parcebāt eis: et ego nō parcam vltra super habitantes terram dicit dominus. Ecce ego tradam homines vnūquēq3 in manu proximi sui et in manu regis sui: et concidēt terram et nō eruam de manu eorū: et pascam pecus occisionis propter hoc o pauperes gregis. Et assumpsi mihi duas virgas: vnam vocaui decorem: et alteram vocaui funiculum: et paui gregem: et succidi tres pastores in mēse vno: et contracta est anima mea in eis. Siquidem et anima eorū variauit in me. Et dixi. Non pascam vos. Qd̄ moritur moriatur et qd̄ succiditur succidatur: et reliqui deuorent vnusquisq3 carnem proximi sui. Et tuli virgam meam q̄ vocabatur decus et + abscidi eam: vt irritū facerem fedus meū qd̄ percussi cū omnibus populis: et in irritum deductum est in die illa. Et cognouerūt sic pauperes gregis qui custodiunt mihi: q2 verbum dn̄i est. Et dixi ad eos. Si bonū est in oculis vestris + afferte mercedē meā: et si non gescite. Et appenderūt mercedem meam triginta argēteos. Et dixit dominus ad me. Proijce illud ad statuarium. Decorum precium quo appreciatus sum ab eis. Et tuli triginta argenteos: et proieci illos in domo domini ad statuariū. Et precidi virgam meam scdam que appellabat funicu-

als + superbia
als + vendebant
Hiere. 25. c.
als + abscendi
al. + reddite
mat. 27. a.

lus: vt dissoluerē germanitatē inter iudā ⁊ israel. Et dixit dñs ad me. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti. Quia ecce ego suscitabo pastorē in terra q derelicta nō visitabit: dispersū nō queret ⁊ cōtritū nō sanabit: ⁊ id qđ stat non enutriet: ⁊ carnes pinguium comedet: ⁊ vngulas eoꝝ dissoluet. O pastor ⁊ idolū: derelinquēs greges. Gladius super brachiū eius: ⁊ super oculum dextrum eius. Brachium eius ariditate siccabitur: ⁊ oculus dexter eius tenebrescens obscurabitur. **D**

¶ Cap. Sū. ¶ De obsidione hierusalem ⁊ populis inebriādis in persecutione ei⁹ ⁊ lacerandis ⁊ percutiendis: de misericordia dei super hierusalem cuius duces sicut ignis vastabunt hostes suos: ⁊ domin⁹ proteget ⁊ promouebit habitatores eius: de effusione spiritussancti: ⁊ planctu iudeorum pro nece christi. Cap. xij.

A Onus verbi dñi super israel. Dixit dñs extēdēs celū ⁊ fundās terrā: ⁊ fingēs spūm hominis in eo. Ecce ego ponā hierusalē super liminare crapule omnib⁹ populis in circuitu: sed ⁊ iuda erit in obsidione ꝯ hierusalē. Et erit in die illa ponā hierl'z lapidē oneris cūctis populis. Oēs qui leuabūt eā cōcisione lacerabunt: ⁊ colligent aduersus eā omnia regna terre. In die illa dicit dñs percutiā oēz equū in stuporē: ⁊ ascensorē ei⁹ in amentiā. Et super domū iuda aperiam oculos meos: ⁊ oēm equū ppłoꝝ percutiā cecitate. **B** Et dicent duces iude in corde suo: ꝯfortent mihi habitatores hierl'm in dño exercituum deo eoꝝ. In die illa ponā duces iuda sicut caminū ignis in lignis: ⁊ sicut facē ignis in feno: ⁊ deuorabūt ad dexterā ⁊ ad sinistrā oēs populos in circuitu. Et habitabitur hierl'm rursus in loco suo in hierl'z: ⁊ saluabit dñs tabnacula iuda sicut in principio: vt nō magnifice glorietur dom⁹ dauid ⁊ glīa habitātiū hierl'm ꝯ iudā. **C** In die illa proteget dñs habitatores hierl'z. Et erit. Qui offēderit ex eis in die illa q̄si dauid: ⁊ dom⁹ dauid q̄si dei: sicut angelus dñi in ꝯspectu + ei⁹. Et erit in die illa: querā cōterere oēs gētes q̄ veniūt ꝯ hierl'm: ⁊ effundā super domū dauid ⁊ super habitatores hierusalē spūz grē ⁊ precū. Et aspiciēt ad me quē ꝯfixerūt: ⁊ plāgēt eū planctu q̄si super vnigenitū: ⁊ dolebūt super eū vt doleri solet in morte pmogeniti. **D** In die illa magnus erit planct⁹ in hierl'm sicut planctus ad remmon in cāpo magedon. Et plāgēt terre familie ⁊ familie seorsuz. Familie dom⁹ dauid seorsuz: ⁊ mulieres eoꝝ seorsū. Familie dom⁹ nathā seorsuz: ⁊ mulieres eoꝝ seorsū. Familie dom⁹ leui seorsū ⁊ mulieres seorsū. Familie semei seorsū: ⁊ mulieres eoꝝ seorsuz. Oēs familie reliq̄: familie ⁊ familie seorsū: ⁊ mulieres eoꝝ seorsū.

¶ Ca. Sū. ¶ De fonte baptismi: de destructione idoloꝝ: de pseudo pphetis ⁊ toti⁹ mendacij de passione xpi: de pbatione tertie partis. s. christianoꝝ: pereūtib⁹ iudeis ⁊ gentibus in infidelitate sua permanentibus. Cap. xiij.

A In die illa erit fons patens domui dauid ⁊ habitātib⁹ hierl'm: in ablutiōe peccatoris ⁊ menstruate. Et erit in die illa dicit dñs exercituū disperdā noīa idoloꝝ de terra: ⁊ nō memorabunt vltra. Et pseudo pphetas ⁊ spūz immūdū auferam de terra. Et erit. Cū pphetauerit q̄spiā vltra: dicēt ei pater ei⁹ ⁊ mr ei⁹ qui genuerunt eū. Nō viues: q2 mēdaciū locut⁹ es i noīe dñi. **B** Et ꝯfigēt eū pr ei⁹ ⁊ mr ei⁹ genitores ei⁹ cū pphetauerit. Et erit. In die illa ꝯfundent pphete vnusq̄sq3 ex visiōe sua cū pphetauerint: nec operientur pallio saccino vt mētiant. Sz dicet. Nō suz ppheta. homo agricola ego suz: qm̄ adam exēplū meum ab adolescētia mea. **C** Et dicet ei. Quid sunt plage iste in medio manuum tuaꝝ. Et dicet. His plagat⁹ sum + in domo eoꝝ q diligebāt me. Framea suscitare super pastorem meū: ⁊ super virū cohērēte mihi dicit dñs exercituū. Percute pastorez ⁊ dispergent oues. **D** Et ꝯuertā manū meā ad paruulos. Et erūt in omni terra dicit dñs: ptes due in ea dispergent ⁊ deficiēt: ⁊ tertia pars relinquet in ea. Et ducā tertiaz ptē per ignē: ⁊ vram eos sicut vrit argentū: ⁊ pbabo eos sicut pbat aurū. Ipse vocabit nomē meū: ⁊ ego exaudiā eū. Et dicā: ppls meus es: ⁊ ipse dicet: dñs deus meus.

¶ Ca. Sū. ¶ De destructione hierl'm pro nece christi ⁊ scissione ppłoꝝ sub typo montis oliuarū: de die iudicij ⁊ aduentu christi ⁊ latitudine ecclesie: de plagis hostiū hierusalem: de plagis non facientiū scenophegia: q2 lebetes vertent in phialas: ⁊ non erit mercator in ecclesia. Cap. xiiij.

Margin notes: al.+ eoꝝ; Job.19.8; Ezec.30.a; al's + in medio; mat.26.c; mar.14.c; al.+ dispergent; di. 12. c. i. 6. q. i. c. de rū. 4. c. et merito. de cōse. di. 3. c. a. celebrāre.

A Ecce dies dñi venient dicit dñs: et diuidentur spolia tua in medio tui. Et congregabo oes gentes ad hierusalem in prelium: et capietur ciuitas: et vastabunt domus et mulieres violabunt. Et egredietur media pars ciuitatis in captiuitatem: et reliquum populi nõ auferetur ex vrbe. Et egredietur dominus et preliabitur contra gentes illas: sicut preliatus est in die certaminis. Et stabunt pedes eius in die illa super montem oliuarum: qui est contra hierusalem ad orientem. Et scindetur mons oliuarum ex media parte sui ad orientem et ad occidentem: prerupto grandi valde. Et separabitur medium montis ad aquilonem: et medium eius ad meridiem. Et fugietis ad vallem montium eorum: quoniam coniungetur vallis montium vsque ad proximum.

Amos. 1.c. / B Et fugietis sicut fugistis a facie terremotus in diebus ozie regis iuda. Et veniet dñs deus meus omnesque sancti cum eo: et erit in die illa non erit lux: sed frigus et gelu: et erit dies vna que nota est dño: non dies neque nox: et in tempore vesperi erit lux. Et erit. In die illa exibunt aque viue de hierusalem. Medium earum ad mare orientale: et medium earum ad mare nouissimum. In estate et in hyeme erunt et erit dñs rex super oes terram. In die illa erit dñs vnus: et erit nomen eius vnus. Et reuertetur omnis terra vsque ad desertum: de colle remmon ad austrum. Hierusalem exaltabitur et habitabitur in loco suo a porta beniamin vsque ad locum porte prioris et vsque ad portam angulorum: et a turre ananeel vsque ad torcularia regis. Et habitabunt in ea: et anathema nõ erit amplius. Sed

C sedebit hierusalem secura. Et hec erit plaga qua percutiet dñs oes gentes que pugnauerunt aduersus hierusalem. Tabescet caro vniuscuiusque stantis super pedes suos et oculi eius contabescent in foraminibus suis: et lingua eorum contabescet in ore suo. In die illa erit tumultus dñi magnus in eis: et apprehendet vir manum proximi sui. Sed et iudas pugnabit aduersus hierusalem: et congregabuntur diuitie omnium gentium in circuitu: aurum et argentum et vestes multe satis. Et sic erit ruina equi et muli et cameli et asini et omnium iumentorum que fuerint in castris illis sicut ruina hec. Et oes qui reliqui fuerint de vniuersis gentibus que venerunt contra hierusalem: ascendent ab anno in annum vt adorent regem dominum exercituum et celebrent festiuitatem tabernaculorum. Et erit qui

D nõ ascenderit de familijs terre ad hierusalem vt adorent regem dominum exercituum nõ erit super eos imber. Quod et si familia egypti nõ ascenderit et nõ venerit: nec super eos erit. Sed erit ruina qua percutiet dominus omnes gentes que nõ ascenderint ad celebrandam festiuitatem tabernaculorum. Hoc erit peccatum egypti et hoc peccatum omnium gentium: que nõ ascenderint ad celebrandam festiuitatem tabernaculorum. In die illa erit quod super frenum equi est sanctum dño: et erunt lebetes in domo dñi quasi phiale coram altari. Et erit omnes lebes in hierusalem et in iuda sanctificatus dño exercituum. Et venient oes immolantes et sument ex eis: et coquent in eis: et nõ erit mercator vltra in domo dñi exercituum in die illo.

Supra eo. (margin: Supra eo.; Infra eo.; desertum ad)

¶ Explicit Zacharias propheta.

¶ Incipit prologus in Malachiam prophetam.

Deus per moysen populo israel precepit: ut sacerdotes tabernaculi sui omni corporali vitio liberos: hostias omni vitio vacuas sibi offerre. Quibus leges suas ad regendum populum ob hoc dederat: vt per sacrificiorum oblationem internuncij dei et hominum facti: populum preceptis celestibus facerent obedire. Unde sacerdotes angelos dei esse: hoc in loco scriptura testatur. Sed quia tanti muneris gratiam contemnentes: supradictus populus ac sacerdotes sacrificia vitio deturpata: ipsi criminibus ac impietatibus maculati deo offerre ceperunt ideo per malachiam prophetam deus populum suum israel increpans ait. Dilexi vos dicit dominus. Et dixistis. In quo dilexisti nos? Nonne frater erat esau iacob dicit dominus: et dilexi iacob esau autem odio habui? Esau autem fratrem Jacob nõ iniqua aut spontanea voluntate odio habitum a deo: vel sine meriti gratia Jacob dilectus manifestum est: cum secundum speciem suam esau quidem effusionem fraterni sanguinis concupiscere: Jacob autem in sui cogitatione obseruandam legem desiderare cognosceret. Cuius rei gratia: supradicto vsus est exemplo dicens. Dilexi iacob: esau autem odio habui. Quamuis ex operibus memoratorum: quorum liber genesis meminit: in quo vnusquisque eorum futurus erat proposito manifeste constaret: vt scriptum est. Creuerunt pueri: et erat

(margin: Le.21.a.; ibi.22.a.; Mal.2.b.; Mal.1.a.; Ibidem.a.; Ge.25.d.)

esau homo agrestis sciens venari: Jacob autem homo simplex manens in tabernaculo. Nam reliqua que lectione comprehensa sunt preuaricationem populi israel in obseruandis sacrificijs dei: increpationemq; in eundem, q deos alienos coluerunt significant.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Malachias aperte et in fine omnium prophetarum dicit de abiectione israel et vocatione gentium. Non est mihi ait voluntas in vobis dicit dominus exercituum: et munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis vsq; ad occasum magnum est nomen meum in gentibus: et in omni loco sacrificatur: et offertur nomini meo oblatio munda. Mal.1.c.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit malachias propheta.

¶ Capituli Summarium. ¶ De electione iacob et reprobatione esau: increpat dominus q nō honor ei exhibetur sicut patri: nec timor sicut domino: sed offertur ei panis pollutus et hostia immunda: nō seruit ei gratis: et maledicit offerentem dolose. Cap. j.

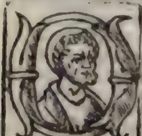

Onus verbi domini ad israel in manu malachie prophete. Dilexi vos dicit dominus. Et dixistis. In quo dilexisti nos? Nōne frater erat esau iacob dicit dominus? Et dilexi iacob: esau autem odio habui. Et posui seyr montes eius in solitudinem: et hereditatem eius in dracones deserti. Quod si dixerit idumea: destructi sumus: sed reuertentes edificabimus que destructa sunt: hec dicit dominus exercituum. Isti edificabunt: et ego destruam. Et vocabunt termini impietatis: et populus cui iratus est dominus vsq; in eternum: et oculi vestri videbunt: et vos dicetis. Magnificetur dominus super terminum israel. Filius honorat patrem et seruus dominum suum. Si ergo pater ego sum: vbi est honor meus? Et si dominus ego sum: vbi est timor meus dicit dominus exercituum ad vos o sacerdotes qui despicitis nomen meum? Et dixistis. In quo despeximus nomen tuum? Offertis super altare meum panem pollutum. Et dicitis. In quo polluimus te? In eo q dicitis. Mensa domini despecta est. Si offeratis cecum ad immolandum: nonne malum est? Et si offeratis claudum et languidum: nonne malum est? Offer illud duci tuo si placuerit ei: aut si susceperit faciem tuam dicit dominus exercituum. Et nunc deprecamini vultum dei vt misereatur vestri: de manu enim vestra factum est hoc: si quo modo suscipiat facies vestras dicit dominus exercituum. Quis in vobis qui claudat ostia: et incendat altare meum gratuito. Non est mihi voluntas in vobis dicit dominus exercituum: et munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis vsq; ad occasum magnum est nomen meum in gentibus: et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum est nomen meum in gentibus dicit dominus exercituum. Et vos polluistis illud in eo quod dicitis: mensa domini contaminata est: et quod superponitur contemptibile est cum igne qui illud deuorat. Et dixistis. Ecce de labore. Et exsufflastis illud dicit dominus exercituum. Et intulistis de rapinis claudum et languidum: et intulistis munus. Nunquid suscipiam illud de manu vestra dicit dominus exercituum? Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum: et votum faciens immolabat debile domino. Quia rex magnus ego dicit dominus exercituum: et nomen meum horribile in gentibus.

¶ Ca. Su. ¶ Sacerdotes reuocat ad penitentiam: et nolentibus comminatur: commemorat pactum et officium eorum: transgressionem et penam pro acceptione personarum. De transgressione populi accipientes vxores alienigenas electas: electis antiquis et de federe nuptiarum: et inseparabilitate matrimoniali: et libello repudij: de his qui laborare dominum fecerunt. Cap. ij.

Marginal notes: Gē.47.ca. eisd aliter. Ro.9.ca. — j. q. 4. S. bis. in S. — B — Si. vi. ca. ops. 4. vi. ca. h. — C — j. q. 4. c. S. infra. 2. c. Ps. 49. et ps. 112. — D — amos. 5. f.

Le.26.b deu. 28.b

Ss.di.c.si q̄ psbri. j.q.i.cap. maledicam.rca. insti. isi. Osee.8.

ET nūc ad vos mādatū hoc o sacerdotes. Si nolueritis audire: ꝛ si nolueritis ponere sup cor: vt detis gliaʒ nomī meo ait dñs exercituū: mittā in vos egestatē ꝛ maledicā bñdictionibus vestris: ꝛ maledicā illis: qm̄ non posuistis sup cor. Ecce ego ꝓiciā vobis brachiū: ꝛ dispergā super vultū vrm stercus solēnitatū vrarū: ꝛ assumet vos secuʒ. Et scietis q̄r misi ad vos mādatū istō: vt eēt pactuʒ meū cū leui dicit dñs exercituū. Pactuʒ meuʒ fuit cum eo vite ꝛ pacis: ꝛ dedi ei timorē ꝛ timuit me: ꝛ a facie nois mei pauebat. Lex veritatis fuit in ore eius: ꝛ iniqtas nō est inuēta in labijs eius. In pace ꝛ in eqtate ambulauit mecū: ꝛ multos auertit ab iniqtate. Labia eniʒ sacerdotis custodiūt sciam: ꝛ legē reqrent ex ore ei⁹: q̄r angelus dñi exercituum est. Uos aūt recessistis: de via: ꝛ scādalizastis plurimos in lege. Irritū fecistis pactuʒ leui dicit dñs exercituū. Propter qđ ꝛ ego dedi vos cōtemptibiles ꝛ humiles oībus populis: sicut nō seruastis vias meas ꝛ accepistis faciē in lege. Nunqd nō pater vnus oiuʒ nrm? Nunqd nō de⁹ vn⁹ creauit nos? Quare ergo despicit vnusquisq; vestruʒ frēm suū: violās pactū patruʒ nostroꝝ? Trāsgressus est iuda: ꝛ abominatio facta est in israel ꝛ in hierlm: q̄r cōtaminauit iudas sanctificationem dñi quā dilexit: ꝛ habuit filiā dei alieni. Disperdet dñs viꝝ q fecerit hoc: magistrum ꝛ discipuluʒ de tabernaculo iacob: ꝛ offerentē munus dño exercituū. Et hoc rursuʒ fecistis. Operiebatis lachrymis altare dñi fletu ꝛ mugitu: ita vt nō respiciā vltra ad sacrificiū nec accipiā placabile qd de manu vestra. Et dixistis. Quā ob cām? Q: dñs testificatus est inter te ꝛ vxorem pubertatis tue: quā tu despexisti. Et hec particeps tua: ꝛ vxor federis tui. Nōne vnus fecit: ꝛ residuū spūs ei⁹ est? Et qd vnus qrit: nisi semē dei? Custodite ergo spm̄ vestruʒ: ꝛ vxorē adolescētie tue noli despicere. Cuʒ odio habueris eā dimitte: dicit dñs de⁹ israel. Operiet aūt iniqtas vestimētū eius: dicit dñs exercituū. Custodite spm̄ vestrū: ꝛ nolite despicere. Laborare fecistis dñm in sermonibus vris. Et dixistis. In quo eū fecimus laborare? In eo q dicitis. Oīs q facit malū bonus est in cōspectu domini: ꝛ tales ei placent. Aut certe vbi est deus iudicij.

Di.36. c. ecce. di.43.c.j. al's a lege. xj.q.i. ca. sacerdotibus de here c. cū ex iniūcto. — al's habuerūt — Sup.1.ca.

¶ Ca. 3m̄. ¶ De angelo qui mittitur: de die iudicij: de destructione iudicij: de affligentibus deum: de benedictione soluentium: ꝛ maledictione non soluentium decimas ꝛ primitias: arguuntur murmurantes ꝯ dñm pro flore malorum: ꝛ reprimitur eorum blasphemia designatio supplicijs eorum ꝛ premijs iustorū. Cap. iij.

ECce ego mittam angelum meum: ꝛ preparabit viam ante faciem meaʒ. Et statim veniet ad templum suum dominator: quem vos queritis: ꝛ angelus testamenti queʒ vos vultis. Ecce venit: dicit dominus exercituum. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius? Et quis stabit ad videndum eum? Ipse eniʒ quasi ignis cōflās: ꝛ q̄si herba fullonū: ꝛ sedebit cōflās ꝛ emundans argentū: ꝛ purgabit filios leui Et colabit eos q̄si auꝝ ꝛ q̄si argētum: ꝛ erūt dño offerētes sacrificia in iustitia. Et placebit dño sacrificiū iuda ꝛ hierlʒ sicut dies seculi: ꝛ sicut anni antiq. Et accedam ad vos in iudicio: ꝛ ero testis velox maleficis ꝛ adulteris ꝛ piuris: ꝛ q calūniāt mercedē mercenarij ꝛ hūiliant viduas et pupillos: ꝛ opp̄mūt peregrinū: nec timuerūt me dicit dñs exercituū. Ego .n. dñs et nō mutor: ꝛ vos filij iacob nō estis cōsumpti. A diebus eni patrū vestroꝝ recessistis a legitimis meis: ꝛ non custodistis. Reuertimini ad me: ꝛ reuertar ad vos dicit dñs exercituū. Et dixistis. In quo reuertemur? Si affiget hō deū: q̄r vos cōfigitis me. Et dixistis. In quo cōfigimus te? In decimis ꝛ in primitijs. Et in penuria vos maledicti estis: et me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreuʒ meum: ꝛ sit cibus in domo mea: et probate me sup hoc dicit dominus. Si nō aperuero vobis cataractas celi: ꝛ effudero vobis benedictionē vsq; ad abundantiā. Et increpabo pro vobis deuorantē: ꝛ nō corrūpet fructuʒ terre vestre: nec erit sterilis vinea in agro dicit dominus exercituum. Et beatos vos dicent omnes gentes. Eritis enim vos terra desiderabilis: dicit dñs exercituuʒ. Inualuerunt sup me verba vestra: dicit dñs. Et dixistis. Quid locuti sumus contra te? Dixistis. Uanus est qui seruit deo. Et qđ emolumētū: q̄r custodiuimus ꝑcepta ei⁹? ꝛ q̄r ambulauim⁹ tristes corā dño exercituū? Ergo nūc beatos dicimus arrogātes

mat.11.b mar.1.a. Luc.7.b. — di.50.c. purgabit. — xvi.q.i. c. reuertimini.q.j ca.oēs de deci.c. tua.ij. — Joh.11.b

Siquidem edificati sunt facientes impie-tates: et temptauerunt deum et salui facti sunt. Tunc locuti sunt timētes deū vnusquisq cum proximo suo. Et attendit dñs et audiuit: et scriptus est liber monimenti coram eo timētibus dñm et cogitātib⁹ nomen eius. Et erūt mihi: ait domin⁹ exercituum in die qua ego facio in peculium: et parcam eis sicut parcit vir filio suo seruiēti sibi. Et conuertimini et videbitis qd sit inter iustum et impium: et inter seruiē tem deo et non seruientem ei.

¶ Capituli Summariū. ¶ De aduentu christi: de aduentu helye qui precedet secū dum aduentum domini. Cap. iiij.

A Ecce enim dies veniet succensa quasi caminus: et erunt omnes superbi et omnes facientes impietatem: stipulam. Et inflamabit eos dies veniens dicit dominus exercituum: que non derelinquet eis radicem et germen. Et orietur vobis timentibus nomen meum: sol iustitie: et sanitas in pennis eius. Et egrediemini et salietis sicut vituli de armēto: et calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum: in die qua ego facio dicit dominus exercituum. **B** Mementote legis moysi serui mei quam mandaui ei in oreb ad omnem israel: precepta et iudicia. Ecce ego mittam vobis helyam prophetā antequā veniat dies dñi magnus et horribilis. Et cōuertet cor patrū ad filios et cor filiorum ad patres eorum: ne forte veniam et percutiam terram anathemate.

24.q.i.ca. qm̄ ver⁹. de pe. di. 4.c. quē. dā.

¶ Explicit malachias ꝓpheta.

¶ Incipit prologus beati hieronymi presbyteri in libros machabeorum.

Machabeorum libri duo prenotant prelia inter hebreorum duces gentemq persarum pugnam quoq sabbatorum: et nobiles machabei ducis triūphos: ex cuius nomine et libri idem sunt nuncupati. Hec quoq hystoria continet etiā sācta illa gesta machabeorum fratrūq sub antiocho rege, p sacris legib⁹ dira tormenta passi sunt. Quos mr̄ pia dū diuersis supplicijs vrgerent: nō solū nō fleuit: sed et gaudens hortabatur ad gloriam passionis.

2.ma.7.a

¶ Item alius prologus.

Machabeorum libri licet non habeantur in canone hebreorum: tamē ab ecclesia inter diuinorum voluminū annotantur historias. Notant autem prelia inter hebreorum duces gentesq persarum pugnam quoq sabbatorum et nobiles machabei triumphos: fedus quoq amicitiarum cū romanorum ducibus atq legationum. Machabei septē fratres ab vna matre machabea nomie geniti custodientes legem patris traditionē: non manducantes carnem porcinā: ob hoc ab Antiochio rege seuissimo in Antiochia martyrij glīa coronati sunt cū mr̄e sua: atq sepulti cū magna veneratiōe ibi quiescūt.

2.ma.9.b

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber primus Machabeorum.

¶ Capituli Summariū. ¶ De alexandro filio philippi: de antiocho radice peccatrice: ciuitate hierlm̄ exusta: viri cōsenserūt edicta regis sacrificādo idolis: lex exusta est: multi ex israel trucidantur. Cap. j.

Et factuz ē postq̄ percussit alexander philippi rex macedo qprimus regnauit i grecia egressus ō terra cethim darium regē persarū et medorū: cōstituit ꝓlia multa et obtinuit oīum munitiones: et interfecit reges terre. Et ptransiit vsq ad fines terre: et accepit spolia multitudinis gētiū: et siluit terra in cōspectu ei⁹. Et cōgregauit virtutē et exercitū fortē nimis: et exaltatus est et eleuatū cor eius: et obtinuit regiōes gentiū et tyrānos: et facti sunt illi in tributū. Et post hec decidit in lectū: et cognouit q̄ moreretur. Et vocauit pueros suos nobiles q secū erāt nutriti a iuuētute sua: et diuisit illis regnū suū cū adhuc viueret. Et re-

A fabricius roman⁹

Romanoru₃ victoria prima ō carthaginē sibus fudit. i.c. Reg. egypti icipit septuaginta interprete

B Reg. Syrie hic incipit.

al. + peccatrix zenō propheta.

Parthorum reg. principium

gnauit alexāder ānis duodecī: ⁊ mortu' est. Et obtinuerūt pueri ei' regnū vnusquisq; in loco suo: ⁊ iposuerūt oēs sibi diademata post mortē eius: ⁊ filij eorū post eos annis multis: ⁊ multiplicata sunt mala i terra. Et exijt ex eis radix + peccati antiochus illustris filius antiochi regis q fuerat rome obses: ⁊ regnauit in anno cētesimo tricesimo septimo regni grecorū. In dieb' illis exierūt ex isrl filij iniq ⁊ suaserūt multis dicētes. Eam' ⁊ disponam' testm cū gētib' q circa nos sunt: qr ex quo recessimus ab eis inuenerūt nos multa mala. Et bonus visus est sermo in oculis eorū. Et destinauerūt aliq de pplo: ⁊ abierūt ad regē: ⁊ dedit illis ptātē vt facerēt iustitiā gētiū. Et edificauerūt gymnasium in hierosolymis s3 leges nationū: ⁊ fecerūt sibi ppucia: ⁊ recesserūt a testō scō: ⁊ iūcti sunt nationib' ⁊ venūdati sunt vt facerēt malū. Et

1.re.21.g.

paratū est regnū in cōspectu antiochi: ⁊ cepit regnare in terra egypti vt regnaret sup duo regna. Et intrauit in egyptū in multitudine graui in currib' ⁊ elephātis ⁊ eqtib' ⁊ copiosa nauiū multitudine. Et cōstituit bellū aduersus ptolomeū regē egypti. Et verit' ē ptolome' a facie ei' ⁊ fugit: ⁊ ceciderūt vulnerati multi. Et cōprehēdit ciuitates munitas i terra egypti: ⁊ accepit spolia terre egypti. Et cōuertit antioch' pr̄stq3 pcussit egyptū in cētesimo ⁊ qdragesimo ⁊ tertio anno ⁊ ascēdit ad isrl: ⁊ ascendit hierosolymā i multitudine graui. Et intrauit i scificationē cū supbia: ⁊ accepit altare aureū: ⁊ cādelabrū luminis: ⁊ vniuersa vasa ei': ⁊ mēsā ppositiōis ⁊ libatoria ⁊ phialas: ⁊ mortariola aurea: ⁊ velū ⁊ coronas ⁊ ornamētū aureū qd in facie tēpli erat: ⁊ cōminuit oīa. Et accepit argētū ⁊ aurū ⁊ vasa ɔcupiscibilia: ⁊ accepit thesauros multos quos iuenit: ⁊ sublatis oibus abijt in terrā suā. Et fecit cedē hoīu3: ⁊ locutus est in supbia magna. Et fact' est plāctus magnus in israel: ⁊ in oi loco eorū. Et ingemuerūt pncipes ⁊ seniores: ⁊ iuuenes ⁊ vgines infirmati sunt: ⁊ speciositas mulierū imutata est. Omnis marit' sumpsit lamētū: ⁊ q sedebāt i thoro maritali lugebāt: ⁊ cōmota est terra sup habitātes in eā: ⁊ vniuersa domus iacob induit confusionē. Et post duos annos dierū misit rex pncipē tributorū i ciuitates iuda: ⁊ venit hierusalē cū turba magna. Et locutus est ad eos vba pacifica in dolo: ⁊ crediderūt ei. Et irruit sup ciuitatē repente: ⁊ pcussit eā plaga + magna: ⁊ pdidit pplm multū ex isrl. Et accepit spolia ciuitatis: ⁊ succēdit eam igni. Et destruxit domos ei' ⁊ muros ei' in circuitu: ⁊ captiuas duxerūt mulieres ⁊ natos: ⁊ pecora possederūt. Et edificauerūt ciuitatem dauid muro magno ⁊ firmo ⁊ turrib' firmis: ⁊ facta est illis in arcē. Et posuerūt illic gētē peccatricē + viros iniquos ⁊ cōualuerūt in ea. Et posuerunt arma ⁊ escas: ⁊ ɔgregauerūt spolia ierlm ⁊ reposuerūt illic: ⁊ facti sūt in laqueū magnū. Et factū est hoc ad insidias scificationi ⁊ in + diabolū malū in israel. Et effuderūt sanguinē innocētē p circuitū sanctificatiōis: ⁊ cōtaminauerūt sanctificationē. Et fugerūt habitatores hierusalē ppt eos: ⁊ facta est habitatio exterorū: ⁊ facta est extera semini suo: ⁊ nati eius reliquerūt eā. Sanctificatio ei' desolata est sicut solitudo: dies festi eius cōuersi sunt in luctū: sabbata ei' in opprobriū: honores eius in nihilū. Secundū gliā3 eius multiplicata ē ignominia eius: ⁊ sublimitas eius cōuersa est in luctū. Et scripsit rex ātioch' oi regno suo: vt esset omnis pplus vnus. Et reliquerunt vnusquisq; legē suā: ⁊ consenserūt + oēs gentes secundum verbū regis antiochi. Et multi ex israel consenserūt ei: ⁊ sacrificauerunt idolis ⁊ coinquinauerūt sabbatū. Et misit rex antiochus libros per manus nunciorū in hierusalē ⁊ in oēs ciuitates iude: vt sequerent leges gentiū terre ⁊ phiberēt holocausta ⁊ sacrificia ⁊ placationes fieri in tēplo dei: ⁊ phiberent celebrare sabbatū ⁊ dies solēnes. Et misit coinquinari sancta ⁊ sanctū populū israel. Et iussit edificari aras ⁊ tēpla ⁊ idola ⁊ immolari carnes suillas ⁊ pecora cōmunia: ⁊ relinquere filios suos incircūcisos ⁊ coinquinari animas eorū in omnibus immūdicijs ⁊ abominationibus: ita vt obliuiscerent legē ⁊ immutarēt omnes iustificatiōes dei. Et quicunq; nō fecissent secundū verbū regis antiochi morerent. Secundū omnia verba hec scripsit omni regno suo: ⁊ pposuit pncipes pplo qui hec fieri cogerēt. Et iusserūt ciuitatibus iude sacrificare. Et cōgregati sunt multi de populo ad eos q dereliquerant legē domini: ⁊ fecerunt ma

C Romani totā liguriam capiunt

Secūdū bellū punicum

Scipio aphrican' prior anibal p(er)uius Fabius maxim' Liui' salinator. Claudi' marcell'

D Catho romanus

bellū macedonicum al. nō h3 + magna

al + pcō3 E

Paulus emilius. al. + velū

Tob. 2. b amos. 8. a.

Als + ei

F

la super terrā: ⁊ effugauerunt pplm israel in abditis ⁊ in abscōditis fugitiuoꝝ locis.

B Die quītadecima mēsis casleu: quīto ⁊ q̄dragesimo ⁊ cētesimo anno: edificauit rex antiochus abominandū idolū desolationis sup altare dei: ⁊ p vniuersas ciuitates iude in circuitu edificauerūt aras ⁊ ante ianuas domoꝝ ⁊ in plateis incendebāt thura ⁊ sacrificabāt. Et libros legis dei cōbusserūt igni scindētes eos: ⁊ apud quēcūq; inueniebant libri testamēti domini ⁊ quicūq; obseruabat legē domini sm edictū regis trucidabāt eū. In virtute sua faciebāt hec pplo israel: q inueniebat in omni mēse i ciuitatib⁹. Et quīta ⁊ vicesima die mensis sacrificabāt super araꝫ q̄ erat contra altare: ⁊ mulieres q̄ circūcidebant filios suos trucidabant sm iussum regis antiochi. Et suspēdebāt pueros a ceruicib⁹ p vniuersas domos eoꝝ: ⁊ eos qui circunciderant illos trucidabant. Et multi de pplo israel diffinierunt apud se: vt non manducarēt immunda: ⁊ elegerunt magis mori quā cibis coinquinari immundis: ⁊ noluerūt infringere legem dei sanctam ⁊ trucidati sunt. Et facta est ira magna super populum israel valde.

¶ Ca. ii. Sū. ¶ Mathatias ⁊ quinq; eius filij lamentantur pplm: templū ⁊ desolationē legis: cogit matathias sacrificare idolis: sed noluit: occidit matathias sacrificātem idolis: ⁊ etiam ministrum regis antiochi fugientes in desertum ne sacrificarent idolis: occisi sunt in sabbato: constituit matathias pugnare in sabbato: ipse ⁊ eius filij occidētes peccatores: aras idoloꝝ subuertunt: matathias moriens ammonet filios defendere israel: ⁊ cogitare generationes patrum. Cap. ij.

In diebus illis surrexit matathias fili⁹ ioānis filij symeonis sacerdos ex filijs ioarim ab hierusalē: ⁊ cōsedit in mōte modin. A Et habebat filios quinq;: iohānā qui cognominabat gaddis: ⁊ symonem: qui cognominabat thasi: ⁊ iudā qui vocabat machabeus: ⁊ eleazarū qui cognominabat abaron: ⁊ ionathā qui cognominabatur apphus. Hi viderūt mala q̄ fiebant in populo iuda ⁊ in hierusalem. Et dixit matathias. Ue mihi. Ut quid nat⁹ sum videre cōtritionē populi mei ⁊ cōtritionē ciuitatis sancte: ⁊ sedere illic cū dat in manibus inimicoꝝ. Sācta in manu extraneorū facta sunt: templū eius sicut hō ignobilis. Uasa glorie eius captiua abducta sunt trucidati sunt senes ei⁹ in plateis ⁊ iuuenes ei⁹ ceciderūt in gladio inimicorum. Que gens nō hereditauit regnū ei⁹: ⁊ nō obtinuit spolia ei⁹? Oīs cōpo ei⁹ ablata ē. Que erat libera: facta ē ancilla. B Et ecce scā nr̄a ⁊ pulchritudo nr̄a ⁊ claritas nr̄a desolata ē: ⁊ coinquinauerūt eā gētes. Quo ergo nob adhuc viuere? Et scidit vestimēta sua matathias ⁊ filij eius: ⁊ operuerūt se cilitijs ⁊ planxerūt valde. Et venerūt illuc qui missi erāt a rege antiocho: vt cogerēt eos qui cōfugerāt in ciuitatē modin immolare ⁊ accendere thura ⁊ a lege dei discedere. Et multi de pplo israel cōsentiētes accesserūt ad eos. Sꝫ matathias ⁊ filij ei⁹ cōstāter steterūt. Et respōdētes q missi erāt ab antiocho dixerūt matathie. Princeps ⁊ clarissimus ⁊ magn⁹ es in hac ciuitate: ⁊ ornat⁹ filijs ⁊ fratrib⁹. Ergo accede prior ⁊ fac iussum regis sicut fecerūt oēs gentes ⁊ viri iuda: ⁊ q remāserūt in hierlm. Et eris tu ⁊ filij tui inter amicos regis: ⁊ amplificatus auro ⁊ argento ⁊ muneribus multis. Et respōdit matathias ⁊ dixit magna voce. C Et si oēs gentes regi antiocho obediūt vt discedāt vnusquisq; a seruitute legis patrū suoꝝ ⁊ cōsentiāt mādatis ei⁹: ego ⁊ filij mei ⁊ fratres mei obediem⁹ legi patrū nostrorū. Propitius sit nobis de⁹: nō est nobis vtile relinquere legem ⁊ iustitias dei. Nō audiemus verba regis antiochi: nec sacrificabimus transgredientes legis nostre mādata vt eamus altera via. Et vt cessauit loqui verba hec: accessit quidā iudeus in omniū oculis sacrificare idolis super aram in ciuitate modin sm iussuꝫ.

23. q. 5. c. si audiecrio.

regis. Et vidit matathias ⁊ doluit: ⁊ contremuerũt renes eius. Et accensus est furor eius scḿ iudicium legis: ⁊ insiliens trucidauit euȝ super aram. Sed ⁊ virum queȝ rex antiochus miserat qui cogebat immolare occidit in ipso tẽpore ⁊ aram destruxit. Et zelatus est legem sicut fecit phinees zambri filio saloni. Et exclamauit matathias voce magna in ciuitate dicens. Omnis qui zelũ habet legis statuẽs testamẽtum: exeat post me. Et fugit ipse ⁊ filij eius in montes: ⁊ reliquerunt quecũq; habebant in ciuitate. Tũc descenderũt multi querentes iudicium ⁊ iustitiam in desertum: ⁊ sederũt ibi ipsi ⁊ filij eiꝰ et mulieres eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ: qm̃ inundauerunt super eos mala. Et renũciatuȝ est viris regis ⁊ exercitui qui erãt in hierusalẽ ciuitate dauid: qm̃ discessissent viri q̃dam qui dissipauerũt mandatũ regis in loca occulta in deserto: ⁊ abijssent post illos multi. Et statim perrexerũt ad eos ⁊ cõstituerunt aduersus eos prelium in die sabbatorũ: ⁊ dixerũt ad eos. Resistitis ⁊ nunc adhuc? Exite ⁊ facite scḿ verbuȝ regis antiochi ⁊ viuetis. Et dixerũt. Nõ exibimꝰ: neq; faciemꝰ ṽbũ regis: vt polluamꝰ dieȝ sabbatoꝝ. Et concitauerũt aduersus eos prelũ. Et nõ rñderũt eis: nec lapidẽ miserũt in eos: nec opilauerũt loca occulta dicentes. Moriamur oẽs i simplicitate nr̃a: ⁊ testes erũt sup nos celũ ⁊ terra: q; iniuste pditis nos. Et itulerũt illis bellũ sabbatis. Et mortui sũt ipsi ⁊ vxores eoꝝ ⁊ filij eoꝝ ⁊ pecora eoꝝ vsq; ad mille aĩas hoĩum. Et cognouit matathias ⁊ amici eiꝰ: ⁊ luctũ habuerũt sup eos valde. Et dixit vir ꝓximo suo. Si oẽs fecerimꝰ sicut frẽs nr̃i fecerũt ⁊ nõ pugnauerimꝰ aduersus gẽtes ꝓ aĩabꝰ nr̃is ⁊ iustificatiõibꝰ nr̃is: citius disꝑdẽt nos a terra. Et cogitauerũt in die illa dicẽtes. Oĩs hõ q̃cũq; venerit ad nos i bello die sabbatoꝝ: pugnemꝰ aduersus eũ: ⁊ nõ moriemur oẽs sicut mortui sũt frẽs nr̃i in occultis. Tũc cõgregata ẽ ad eos synagoga ✝ iudeoꝝ fortis viribꝰ ex isrl̃: oĩs voluntarius in lege: et oẽs q fugiebãt a malis additi sũt ad eos: et facti sũt illis ad firmamẽtũ. Et collegerũt exercitũ: et ꝑcusserũt peccatores in ira sua: et viros iniquos in indignatiõe sua: et ceteri fugerũt ad natiões vt euaderent. Et circuiuit matathias et amici eiꝰ et destruxerũt aras et circũciderũt pueros icircũcisos quotquot inuenerũt i finibus isrl̃ in fortitudine. Et ꝑsecuti sũt filios supbie: et ꝓsꝑatũ ẽ opus i manibꝰ eorũ. Et obtinuerũt legẽ de manibꝰ gẽtiũ et de manibꝰ regũ: et nõ dederũt cornu peccatori. Et appropinquauerũt dies matathie moriẽdi: ⁊ dixit filijs suis. Nũc cõfortata ẽ supbia ⁊ castigatio: ⁊ tps euersiõis: ⁊ ira indignationis. Nũc ergo o filij emulatores estote legis: ⁊ date aĩas vras ꝓ testã patꝝ: ⁊ memẽtote opꝝũ patrũ q̃ fecerũt in gñationibꝰ suis: ⁊ accipietis gloriã magnã ⁊ nomẽ eternũ. Abrahã nõne in tẽtatione inuẽtus est fidelis: ⁊ reputatũ est ei ad iustitiã? Joseph in tpe angustie sue custodiuit mãdatũ: ⁊ factꝰ est dñs egypti. Phinees pr̃ nr̃ zelãdo zelũ dei accepit testm̃ sacerdotij eterni. Jesus dũ impleuit verbũ factus est dux in isrl̃. ✝ Caleph dũ testificat in ecclia accepit hereditatẽ. Dauid i sua misericordia cõsecutꝰ ẽ sedẽ regni in secula. Helias dũ zelat zelũ legis: receptꝰ ẽ in celũ. Ananias azarias ⁊ misahel credẽtes liberati sũt de flãma. Daniel i sua simplicitate liberatꝰ est de ore leonũ. Et ita cogitate per gñatiõnẽ ⁊ gñatiõnẽ: q: oẽs q sꝑant in eũ nõ infirmãtur. Et a verbis viri peccatoris ne timueritis: q: glĩa eius stercꝰ ⁊ vermis est. Hodie extollit ⁊ cras nõ inuenietur: q: cõuersus est in terrã suã: ⁊ cogitatio eiꝰ ꝑijt. Vos ergo filij cõfortamini ⁊ viriliter agite in lege: q: cũ feceritis q̃ vobis ꝑcepta sũt in lege a dño deo vr̃o: in ipa gloriosi eritis. Et ecce symõ frater vester scio q; vir cõsilij est. Ipꝫ audite semp: ⁊ ipe erit vobis pr̃. Et iudas machabeꝰ fortis viribꝰ a iuuẽtute sua sit vobis princeps militie: ⁊ ipse aget belluȝ ppl̃i. Et adducetis ad vos oẽs factores legis: ⁊ vindicate vindictam ppl̃i vr̃i. Retribuite retributionẽ gẽtibꝰ: ⁊ intendite in precepta legis. Et bñdixit eos ⁊ appositus est ad patres suos. Et defunctus ẽ ãno cẽtesimo quadragesimo sexto: ⁊ sepultus est a filijs suis i sepulchris patrum suorũ in modin: ⁊ planxerunt euȝ omnis israel planctu magno.

¶ Ca. Sũ. ¶ Surrexit iudas machabeꝰ i defensionẽ isrl̃: occidit iudas apollonium auferẽs eiꝰ gladiũ: occidit ⁊ seron ꝑncipẽ exercitꝰ syrie: iussit antiochꝰ vt lysias destrueret isrl̃ ⁊ penitꝰ de terra deleret. Ca. iij.

Nu. 25. b.
D
23. q. 8. c. si nulla. i glo. d re. in. c. 4.
E
Al's ✝ aliudeoꝝ
F
Gen. 22.
Gen. 35.
Nu. 25. c.
Josue. 1. d.
Nu. 14. c.
Al's ✝ caleb.
1. Re. 16.
4. re. 2. b.
Dan. 3. g.
Dan. 6. c.
G

A

Et surrexit iudas q vocabat machabe⁹ fili⁹ eius ꝓ eo: ⁊ adiuuabāt ⁊ eū oēs frēs eius ⁊ vniuersi q se ꝯiunxerāt patri eius: ⁊ ꝓliabant ꝓliū israel cū leticia. Et dilatauit gloriā ppło suo: ⁊ induit se loricā sicut gigas: ⁊ succinxit se arma bellica sua in prelijs: ⁊ ꝓtegebat castra gladio suo. Similis factus ē leoni in operibus suis: ⁊ sicut catulus leonis rugiēs i venatione. Et ꝑsecutus est iniquos ꝑscrutans eos: ⁊ q ꝯturbabāt ppłm suū: eos succēdit flāmis. Et repulsi sunt inimici ei⁹ ꝓ timore ei⁹. Et oēs operarī iniq̄tatis ꝯturbati sunt. Et directa est salus in manu ei⁹: ⁊ exacerbabat reges multos: ⁊ letificabat iacob in operib⁹ suis: ⁊ in seculū memoria ei⁹ i benedictiōe. Et ꝑambulabat ciuitates iuda ⁊ ꝑdidit impios ex eis: ⁊ auertit iram ab isrł. Et noiatus est vsq₃ ad nouissimū terre ⁊ ꝯgregauit pereuntes. Et ꝯgregauit apollonius gētes: ⁊ a samaria virtutē multā ⁊ magnā ad bellandū ꝯ isrł. Et cognouit iudas ⁊ exiuit obuiā illi: ⁊ ꝑcussit ⁊ occidit illū. Et ceciderūt vulnerati multi: ⁊ reliqui fugerūt: ⁊ accepit spolia eoꝝ. Et gladiū apollōij abstulit iudas: ⁊ erat pugnās in eo oībus dieb⁹. Et audiuit seron princeps exercit⁹ syrie: q̄ ꝯgregauit iudas cōgregationē ⁊ ecclesiā fideliū secū: ⁊ ait. Faciā mihi nomē ⁊ glorificabor i regno: ⁊ debellabo iudā: ⁊ eos q cū ipso sūt: q sperneban̄t verbū regis. Et ꝑparauit se: ⁊ ascēderūt cū eo castra impioꝝ fortes auxiliarij: vt facerēt vindictā in filios isrł. Et appropinquauerūt vsq₃ bethoron. Et exiuit iudas obuiā illis cū paucis. Ut aūt viderūt exercitū venientem sibi obuiā dixerūt iude. Quō poterimus pauci pugnare ꝯ multitudinē hāc tantā ⁊ tam fortē? Et nos fatigati sumus ieiunio hodie. Et ait iudas. Facile ē ꝯcludi multos in manu paucoꝝ: ⁊ nō est differētia in cōspectu dei celi liberare in multis ⁊ paucis: qm̄ nō in multitudine exercitus victoria belli: s₃ de celo fortitudo ē. Ipsi veniūt ad nos i multitudine ꝯtumaci ⁊ superba: vt disꝑdant nos ⁊ vxores nr̄as ⁊ filios nr̄os: ⁊ vt spoliēt nos. Nos vero pugnabim⁹ ꝓ aīabus nr̄is ⁊ legib⁹ nr̄is: ⁊ ipse dns̄ ꝯteret eos ante faciē nr̄am. Uos aūt ne timueritis eos. Ut cessauit aūt loq̄: insiluit in eos subito. Et ꝯtritus est seron ⁊ exercitus eius in ꝯspectu ipsi⁹: ⁊ ꝑsecut⁹ est eū in descēsum bethoron vsq₃ in campū. Et ceciderūt ex eis octingēti viri: reliq̄ aūt fugerūt in terrā phylistym. Et cecidit timor iude ac fratrū ei⁹ ⁊ formido super oēs gētes in circuitu eoꝝ: ⁊ ꝑuenit ad regē nomē eius: ⁊ de prelijs iude narrabāt oēs gētes. Ut audiuit aūt rex antiochus sermones istos irat⁹ ē aīo. Et misit ⁊ ꝯgregauit exercitū vniuersi regni sui castra fortia valde: ⁊ aperuit erariū suum ⁊ dedit stipendia exercitui in annū: ⁊ mādauit illis vt eēnt parati ad oīa. Et vidit q̄ defecit pecunia de thesauris suis ⁊ tributa regionis modica ꝓpter dissensionē ⁊ plagam quā fecit in terra vt tolleret legitima que erāt a primis dieb⁹: ⁊ timuit ne nō haberet ⁊ semel ⁊ bis in sumpt⁹ ⁊ + donaria q̄ dederat ante larga manu: ⁊ abūdauerat super reges qui ante eū fuerāt. Et ꝯsternat⁹ erat aīo valde. Et cogitauit ire in persides ⁊ accipere tributa regionū ⁊ cōgregare argentū multū. Et reliquit lysiam hominē nobilē de genere regali sup negocia regia a flumine eufratē vsq₃ ad flumen egypti ⁊ vt nutriret antiochū filiū suū donec rediret. Et tradidit ei mediū exercitū: ⁊ elephantos: ⁊ mādauit ei de oībus q̄ volebat: ⁊ de inhabitātib⁹ iudeā ⁊ hierusalē: ⁊ vt mitteret ad eos exercitū ad cōterendā ⁊ extirpandā virtutē israel: ⁊ reliquias hierusalē: ⁊ auferēdam memoriā eoꝝ de loco: ⁊ vt cōstitueret habitatores filios alienigenas in oībus finibus eoꝝ: ⁊ sorte distribueret terrā eoꝝ. Et rex assumpsit partem exercitus residui: ⁊ exiuit ab antiochia ciuitate regni sui anno cētesimo ⁊ q̄dragesimo septimo ⁊ transfretauit eufratē flumē ⁊ ꝑambulabat supiores regiōes. Et elegit lysias ptolomeū filiū dorimini ⁊ nica

Margin letters: B, C, D, E

Margin note: al's + donatiua

norē ⁊ gorgiā viros potētes ex amicis re-
gis: ⁊ misit cū eis qdraginta milia viroꝝ
⁊ septē milia eqtū: vt venirēt i terrā iuda
⁊ disperderēt eā s'm verbū regis. Et pcesserūt
cū vniuersa virtute sua. Et venerūt
⁊ applicauerūt āmaū i terra cāpestri. Et au
dierūt mercatores regionū nomē eoꝝ: ⁊
accepūt argētū ⁊ auꝝ multū valde ⁊ pue-
ros: ⁊ venerūt i castra vt acciperēt filios isrl'
in suos: ⁊ additi sūt ad eos exercit⁹ syrie ⁊
terre alienigenaruꝫ. Et vidit iudas ⁊ frēs
eius: q multiplicata sunt mala ⁊ exercit⁹
applicabat ad fines eoꝝ: ⁊ cognouerūt ver
ba regis q mādauit ppl'o facere i interitū
F ⁊ cōsummationē. Et dixerūt vnusqsqꝫ ad
pximū suū. Erigam⁹ deiectionē ppli nr̄i:
⁊ pugnem⁹ ꝓ ppl'o nr̄o ⁊ sanctis nr̄is. Et
cōgregat⁹ ē cōuēt⁹ vt ēent parati i pliū: ⁊ vt
orarēt ⁊ peterēt misericordiā ⁊ miseratio
nes. Et hierusalē nō habitabaṫ: sꝫ erat si-
cut desertū. Nō erat q igrederet ⁊ egredere
tur de natis ei⁹: ⁊ scēm cōculcabaṫ: ⁊ filij alie
nigenaꝝ erāt in arce: ibi erat habitatio gē
tiū. Et ablata est voluptas a iacob: ⁊ defecit
ibi tibia ⁊ cythara. Et cōgregati sūt ⁊ vene
rūt i masphat ꝯ hiersm: q locutus ora-
tionis erat in masphat añ i isrl'. Et ieiunaue
rūt illa die: ⁊ induerūt se ciliciis: ⁊ cinerē
imposuerūt capiti suo: ⁊ sciderūt vestimē
ta sua: ⁊ expāderūt + libros legis de qbus
scrutabanṫ gētes silitudinē simulacroꝝ
suoꝝ: ⁊ attulerūt ornamēta sacerdotalia ⁊
primitias ⁊ decimas: ⁊ suscitauerūt naza-
reos q impleuerāt dies: ⁊ clamauerūt vo
ce magna in celū dicētes. Quid faciem⁹ +
istis: ⁊ quo eos ducemus? Et scā tua cōcul
cata sunt ⁊ cōtaminata sunt: ⁊ sacerdotes
tui facti sunt in luctū ⁊ in humilitatem.
Et ecce nationes cōuenerūt aduersuꝫ nos
vt nos disperdāt. Tu scis que cogitant in
nos. Quō poterimus subsistere ante faciēꝫ
eoꝝ: nisi tu de⁹ adiuues nos? Et tubis ex-
clamauerūt voce magna. Et post hec cōsti-
tuit iudas duces ppl'i: tribunos ⁊ cētu-
riones pentacō tarchos ⁊ decuriōes: ⁊ di-
xit his q edificabant domos ⁊ sponsabant
vxores ⁊ plātabāt vineas ⁊ formidolosis:
vt redirēt vnusquisqꝫ in domū suā secū-
dū legē. Et mouerunt castra: ⁊ collocaue-
rūt ad austrū āmaum. Et ait iudas. Accin
gimini ⁊ estote parati in mane vt pugne
mus aduersus natiōes has q cōuenerūt disꝑ
dere nos ⁊ sancta nr̄a: qm meli⁹ ē nos mo
ri i bello: qꝫ videre mala gētis nr̄e ⁊ scoꝝ.
Sicut aūt fuerit voluntas in celo sic fiat.

Al's + librum.

G

Al's + viris.

Deu. 20. b.
Judi. 5. a

¶ Ca. iiij. ¶ Debellat iudas gorgiā ⁊ lysiā: iu-
das purificauit tēplum: et dedicatiōe alta
ris ⁊ ornatu templi. Cap. iiij.

Et assumpsit gorgias qnqꝫ milia vi
roꝝ ⁊ mille eqtes electos. Et moue-
rūt castra nocte vt aplicarent ad castra iu-
deoꝝ: ⁊ pcuterēt eos subito. Et filij q erant
ex arce: erāt illis duces. Et audiuit iudas
⁊ surrexit ipse ⁊ potētes pcutere virtutē
exercituū regis: + q erāt in āmaum. Ad-
huc. n. dispsus erat exercit⁹ a castris. Et ve
nit gorgias in castra iude noctu ⁊ nemi-
nē inuenit. Et querebat eos in montib⁹:
qm dixit fugiūt hi a nobis. Et cū dies fa-
ctus eēt: apparuit iudas in cāpo cū trib⁹
milib⁹ viroꝝ tm̄ qui tegumenta ⁊ gladios
nō habebāt. Et viderūt castra gētiū valida
⁊ loricatos ⁊ eqtatus in circuitu eoꝝ: ⁊ hi
docti ad pliū: ⁊ ait iudas viris q secū erāt.
Ne timueritis multitudinē eoꝝ: ⁊ ipetū
eoꝝ ne formidetis. Memētote qliter sal-
ui facti sunt pr̄es nr̄i in mari rubro: cū se
quereṫ eos pharao cū exercitu multo. Et
nūc clamem⁹ i celū: ⁊ miserebiṫ nr̄i dñs:
⁊ memor erit testamēti patꝝ nr̄oꝝ: ⁊ cōte
ret exercitū istū añ faciē nr̄aꝫ hodie: ⁊ sciēt
oēs gētes: q ē + deus q redimat ⁊ liberet
isrl'. Et leuauerūt alienigene oculos suos:
⁊ viderūt eos veniētes ex aduerso. Et exie-
rūt de castris i preliū: ⁊ tuba cecinerūt hi
q erāt cū iuda. Et cōgressi sūt ⁊ cōtrite sūt gē
tes ⁊ fugerūt in cāpū. Nouissimi aūt ceci-
derūt i gladio: ⁊ psecuti sūt eos vsqꝫ geꝫe
ron ⁊ vsqꝫ i cāpos idumee ⁊ azoti ⁊ iānie
⁊ ceciderūt ex illis vsqꝫ ad tria milia viro
rū. Et reuersus ē iudas ⁊ exercit⁹ eius se-
quēs eū. Dixitqꝫ ad ppl'ꝫ. Nō cōcupiscatis
spolia: q bellū ꝯ nos ē: ⁊ gorgias ⁊ exerci-
tus ei⁹ ppe nos in montib⁹: sꝫ state nūc ꝯ
inimicos nr̄os ⁊ expugnate eos ⁊ sumetis
postea spolia securi. Et adhuc loquēte iu-
da hec: ecce apparuit ps qdā ꝓspiciēs de mō
te. Et vidit gorgias q i fugā cōuersi sūt sui:
⁊ succēsa sūt castra. Fumus. n. q videbaṫ de
clarabat qd factū ē. Quib⁹ illi cōspectis ti-
muerūt valde aspiciētes simul ⁊ iudaꝫ ⁊
exercitū i cāpo paratū ad pliū. Et fugerūt
oēs in cāpo alienigenarū: ⁊ iudas reuer-
sus ē ad spolia castroꝝ. Et accepūt aurū

Al's ꝑ que

Exo. 14. g

al's non hꝫ + de⁹ isra. p. b.
B

C

multũ ⁊ argẽtũ ⁊ hyacĩtũ ⁊ purpurã marinã ⁊ opes magnas: ⁊ cõuersi hymnũ canebãt ⁊ bñdicebãt dñm ĩ celũ qm̃ bon⁹ ẽ: qm̃ in seculũ mĩĩcordia ei⁹. Et fcã ẽ sal⁹ magna ĩ isrl̃ ĩ die illa. Quicũqȝ ãt alienigẽaꝝ euaserũt: venerũt ⁊ nũciauerũt lysie vniuersa q̃ acciderãt. Quib⁹ ille auditis cõsternat⁹ aĩo deficiebat ꝙ nõ q̃lia voluit: talia cõtigerũt ĩ isrl̃: ⁊ q̃lia mãdauit rex. Et sequẽti anno cõgregauit lysias viroꝝ electoꝝ sexaginta milia: ⁊ eqtũ qnqȝ milia: vt debellaret eos. Et venerũt ĩ iudeã: ⁊ castra posuerũt ĩ bethoron. Et occurrit illis iudas cũ decẽ milib⁹ viris. Et viderũt exercituȝ forte: ⁊ orauit ⁊ dixit. Bñdict⁹ es saluator isrl̃ q cõtriuisti ĩpetũ potẽtis ĩ manu serui tui dd: ⁊ tradidisti castra alienigẽaꝝ ĩ manu ioãthe filij saul ⁊ armigeri ei⁹: cõclude exercitũ istũ ĩ manu ppl̃i tui isrl̃: ⁊ cõfundant in exercitu suo ⁊ eqtib⁹. Da illis formidinẽ ⁊ tabe fac audaciã virtutis eoꝝ: ⁊ cõmoueãt cõtritiõe sua. Deijce illos gladio diligẽtium te: ⁊ collaudẽt te oẽs q nouerũt nomẽ tuũ ĩ hymnis. Et cõmiserũt✝ pliũ: ⁊ ceciderũt de exercitu lysie qnqȝ milia viroꝝ. Uidẽs aũt lysias fugã suoꝝ: ⁊ iudeoꝝ audaciã: ⁊ ꝙ parati sũt aut viuere aut mori fortiter: abijt antiochiã ⁊ elegit milites vt multiplicati rursus venirẽt ĩ iudeã. Dixit ãt iudas ⁊ frẽs ei⁹. Ecce cõtriti sũt inimici nr̃i: ascẽdamus nũc mũdare sancta ⁊ renouare. Et cõgregat⁹ ẽ ois exercitus: ⁊ ascẽderũt in montẽ syon. Et viderũt sanctificationẽ desertã: ⁊ altare pphanatũ ⁊ portas exustas: ⁊ ĩ atrijs virgulta nata sicut in saltu vel ĩ mõtib⁹: ⁊ pastophoria diruta. Et sciderũt vestimẽta sua ⁊ planxerũt planctu magno. Et ĩposuerũt cinerẽ sup caput suũ: ⁊ ceciderũt in faciẽ super terrã: ⁊ exclamauerũt tubis signoꝝ ⁊ clamauerũt ĩ celũ. Tũc ordinauit iudas viros vt pugnarẽt aduersus eos q erãt ĩ arce: donec emũdarent scã. Et elegit sacerdotes sine macula volũtatẽ habẽtes in lege dei: ⁊ mũdauerũt scã: ⁊ tulerũt lapides cõtaminatiõis in locũ imũdũ. Et cogitauit de altari holocaustoꝝ qd̃ pphanatum erat: qd de eo faceret. Et incidit ĩ cõsiliũ bonũ vt destrueret illd̃: ne forte illis eẽt ĩ opprobriũ q cõtaminauerũt illud gẽtes. Et demoliti sunt illud: ⁊ reposuerũt lapides in mõte domus in loco apto: quoad venirET ppheta ⁊ rñderet de eis. Et acceperũt lapides integros sm legẽ: ⁊ edificauerũt altare nouũ sm illud qd̃ fuit prius: ⁊ edificauerũt sancta ⁊ q̃ intra domũ erãt intrinsecus: ⁊ edem ⁊ atria sanctificauerũt: ⁊ fecerũt vasa sancta noua: ⁊ intulerũt cãdelabrũ ⁊ altare incẽsoꝝ ⁊ mensaȝ in tẽplũ. Et incensum posuerũt sup altare: ⁊ accenderunt lucernas que super cãdelabrũ erãt ⁊ lucebant in tẽplo. Et posuerũt sup mensaȝ panes: ⁊ appẽderũt velamina: ⁊ consummauerũt oĩa opa q̃ fecerãt. Et añ matutinũ surrexerũt qnta ⁊ vicesima die mensis noni. Hic ẽ mẽsis casleu cẽtesimi quadragesimi octaui ãni: ⁊ obtulerũt sacrificiuȝ sm legẽ sup altare holocaustoꝝ nouũ qd̃ fecerũt. Secũdũ tp̃s ⁊ sm diẽ in qua contaminauerũt illud gẽtes: in ipsa renouatũ ẽ in cãticis ⁊ cytharis ⁊ cyneris ⁊ cymbalis. Et cecidit ois pplѕ in faciẽ: ⁊ adorauerũt ⁊ bñdixerũt in celũ eũ q psperauit eis. Et fecerũt dedicationẽ altaris diebus octo: ⁊ obtulerũt holocausta cũ leticia: ⁊ salutaria laudis. Et ornauerũt faciẽ tẽpli coronis aureis ⁊ scutulis: ⁊ dedicauerũt portas ⁊ pastophoria: ⁊ ĩposuerũt eis ianuas. Et fcã ẽ leticia ĩ pplo magna valde: ⁊ auersum ẽ opprobriũ gẽtiũ. Et statuit iudas ⁊ frẽs ei⁹: ⁊ vniuersa eccl̃ia isrl̃: vt agãt dies dedicatiõis altaris ĩ tpib⁹ suis ab ãno ĩ ãnũ p dies octo a qnta ⁊ vicesima die mẽsis casleu: cũ leticia ⁊ gaudio. Et edificauerũt in tpe illo mõtẽ syon: ⁊ p circuitũ muros altos ⁊ turres firmas: ne qñ venirẽt gẽtes ⁊ cõculcarẽt eũ sicut antea fecerũt. Et collocauit illic exercitũ vt seruarẽt eũ: ⁊ muniuit✝ eũ ad custodiẽdã bethsuraȝ: vt hẽret populus munitionẽ cõ faciem idumee.

D — 1.re. 7. f. — Re.14.b. — *Alr non hȝ ✝ preliũ* — E — F — G — De cõse. di.j. Sollẽnitas in glo. — *alr ✝ eã*

¶ Ca. v. ¶ Debellãt iudas gẽtes volẽtes pdere isrl̃ de timotheo duce amõ: simon missus a fratre expugnat gẽtes de bellis iuxta de cõ timotheũ qd̃ iosephus ⁊ azarias victi sũt. Expugnat iudas filios esau. Judas euertit aras idoloꝝ. Cap. v.

ET fcm̃ ẽ vt audierũt gẽtes in circuitu q edificatũ ẽ altare ⁊ sanctuariũ sicut pri⁹: irate sũt valde: ⁊ cogitabãt tollere gen⁹ iacob: q erãt iter eos. Et ceperũt occidere de pplo ⁊ psequi. Et debellabat iudas filios esau in idumea ⁊ eos q erãt in arabathane q circũsedebãt israhelitas: ⁊ pcussit eos plaga magna. Et recordat⁹ ẽ mali-

filiorum bean: q erant ppl'o in laqueum & in scandalum insidiantes ei in via. Et conclusi sunt ab eo in turrib9. Et applicuit ad eos & anathematizauit eos: & incendit turres eorum igni cum oib9 q in eis erant. Et transiuit ad filios amon & inuenit manum fortem & ppl'm copiosum: & timotheum ducem ipsorum. Et commisit cum eis plia multa: & contriti sunt in conspectu eorum: & percussit eos: & cepit gazer ciuitatem & filias ei9: & reuersus est in iudeam. Et congregate sunt gentes q sunt in galaad aduersus israhelitas q erant in finib9 eorum vt tollerent eos: & fugerunt in datheman munitionem: & miserunt lras ad iudam & fres ei9 dicentes. Congregate sunt aduersum nos gentes p circuitum vt nos auferant: & parant venire & occupare munitionem in quam confugim9: & timothe9 est dux exercit9 eorum. Nunc ergo veni & eripe nos de manib9 eorum: q cecidit multitudo de nobis. Et oes fres nri q erant in locis tubin interfecti sunt: & captiuas duxerunt vxores eorum & natos & spolia: & pemerunt illic fere mille viros. Et adhuc epistole legebantur: & ecce alij nuncij venerunt de galilea conscissis tunicis nunciantes secundum verba hec: dicentes conuenisse aduersum se a ptolomaide & tyro & sidone: & repleta est ois galilea alienigenis vt nos consumant. Ut audiuit aut iudas & ppl's sermones istos: conuenit ecclesia magna cogitare qd facerent fratrib9 suis q in tribulatione erant & expugnabant ab eis. Dixitq3 iudas symoni fratri suo. Elige tibi viros & vade libera fres tuos in galilea: ego aut & frater me9 ionathas ibimus in galaaditim. Et reliqt iosephum filium zacharie & azariam duces ppli cum residuo exercitu in iudea ad custodiam: & precepit illis dicens. Preestote ppl'o huic & nolite bellum committere aduersum gentes donec reuertamur. Et dati sunt symoni viri tria milia vt iret in galileam: iude autem octo milia in galaadithim. Et abijt symon in galileam: & commisit plia multa cum gentibus: & contrite sunt gentes a facie eius: & persecutus est eos vsq3 ad portam ptolomaidis. Et ceciderunt de gentib9 fere tria milia virorum: & accepit spolia eorum. Et assumpsit eos q erant in galilea & in arbatis cum vxorib9 & natis: & oibus q erant illis: & adduxit in iudeam cum leticia magna. Et iudas machabe9 & ionathas frater eius transierunt iordanem & abierunt viam trium in desertum. Et occurrerunt eis nabuthei: & susceperunt eos pacifice & narrauerunt eis oia q acciderant fratribus eorum in galaaditide: & q multi ex eis comprehensi sunt in barasa & bosor & in alimis & in casphor & mageth & carnaim. He oes ciuitates munite & magne. Sz & in ceteris ciuitatib9 galaaditidis tenent comprehensi. Et in crastinum constituerunt ad mouere exercitum ciuitatib9 his: & comprehendere & tollere eos in vna die. Et conuertit iudas & exercit9 ei9 viam in desertum bosor repente: & occupauit ciuitatem & occidit oem masculum in ore gladij: & accepit oia spolia eorum & succendit eam igni. Et surrexerunt inde nocte: & ibant vsq3 ad munitionem. Et factum est diluculo cum eleuassent oculos suos: & ecce pplo multus cui9 non erat numer9 portantes scalas & machinas vt comprehenderent munitionem & expugnarent eos. Et vidit iudas q cepit bellum: & clamor belli ascendit ad celum sicut tuba: & clamor magn9 de ciuitate. Et dixit exercitui suo. Pugnate hodie p fratrib9 vestris. Et venit trib9 ordinib9 post eos: & exclamauerunt tubis & clamauerunt in oratione. Et cognouerunt castra timothei: q machabe9 est: & refugerunt a facie ei9. Et percusserunt eos plaga magna: & ceciderunt ex eis in die illa fere octo milia virorum. Et diuertit iudas in maspha & expugnauit & cepit eam: & occidit oem masculum eius: & sumpsit spolia ei9: & succendit eam igni. Inde perexit: & cepit casbon & maged & bosor: & reliqs ciuitates galaaditidis. Post hec aut verba congregauit timotheus exercitum alium: & castra posuit contra raphon trans torrentem. Et misit iudas speculari exercitum. Et renunciauerunt ei dicentes: q conuenerunt ad eum oes gentes q in circuitu nro sunt: & exercitus mult9 nimis. Et arabas conduxerunt in auxilium sibi: & castra posuerunt trans torrentem parati ad te venire in prelium. Et abijt iudas obuiam illis. Et ait timotheus pncipib9 exercit9 sui. Cum appropinquauerit iudas & exercitus eius ad torrentem aque: si transierit ad nos prior non poterimus sustinere eum: q potens poterit aduersum nos. Si vero timuerit transire & posuerit castra extra flumen: transfretemus ad eos & poterim9 aduersus illum. Ut aut appropinquauit iudas ad torrentem aque: statuit scribas populi secus torrentem: & mandauit eis dicens. Neminem hominum reliquerit: sz veniant oes in prelium.

Et trāsfretauit ad illos prior: et oīs pplš post
eū. Et cōtrite sunt oēs gētes a facie eorū: et
pieceerūt arma sua: et fugerūt ad phanū qđ
erat in carnaim. Et occupauit ipsas ciuita
tē et phanū succēdit igni cū oībus q̄ erant
in ipso. Et oppssa est carnaim: et nō potuit
sustinere ꝯ faciē iude. Et ꝯgregauit iudas
vniuersos israelitas q erāt i galaaditide a
minimo vsqꝫ ad maximū et vxores eoꝝ: et
natos et exercitū magnū valde vt venirēt i
trā iude: et venerūt vsqꝫ ephrō: et hec ciuitas
magna i igressu posita munita valde. Et nō
erat declinare ab ea dextera vel sinistra: sꝫ p
mediū iter erat. Et īcluserūt se q erāt i ci-
uitate: et obstruxerūt portas lapidibus. Et
misit ad eos iudas verbis pacificis dicēs.
Trāseam⁹ p trā vrā vt eam⁹ i terrā nrā:
et nemo vob̄ nocebit: tm̄ pedib⁹ trāsibim⁹.
Et nolebāt eis apire. Et pcepit iudas pdi-
cari i castris: vt applicarēt vnusqsqꝫ i quo
erat loco. Et applicuerūt se viri v̄tutis: et
oppugnauit ciuitatē illam tota die et tota
nocte. Et tradita ē ciuitas i manu eius. Et
pemerūt oēs masculū i ore gladij: et eradi
cauit eā: et accepit spolia ei⁹: et trāsiuit p to-
tā ciuitatē sup iterfectos. Et trāsgressi sunt
iordanē in cāpo magno ꝯ faciē bethsan. Et
erat iudas ꝯgregās extremos: et exhortabat
ppl̄ꝫ p totā viā donec venirēt i terrā iuda.
Et ascēderūt i mōtē syō cū leticia et gaudio:
et obtulerūt holocausta: q nemo ex eis cecid
disset donec reuerterent i pace. Et i dieb⁹ q
b⁹ erat iudas et ionathas i terra galaad: et
symō fr̄ ei⁹ i galilea ꝯ faciē ptolomaidis:
audiuit iosephus zacharie fili⁹: et azarias
pnceps v̄tutis res bn̄ gestas et plia q̄ facta
sunt: et dixit. Faciamus et ipsi nobis no-
mēn: et eamus pugnare aduersus gentes
que in circuitu nostro sunt. Et pcepit his
qui erant in exercitu suo: et abierūt iam-
niam. Et exiuit gorgias de ciuitate: et viri
eius obuiā illis i pugnā. Et fugati sūt io-
seph⁹ et azarias vsqꝫ i fines iudee: et cecide-
rūt illa die de pplo isr̄l ad duo milia viri.
Et fcā ē plaga magna i pplo: q̄ nō audie
rūt iuda et frēs ei⁹ existimātes fortir se fa-
cturos. Ipsi aūt nō erāt de semine viroꝝ il
loꝝ: p q̄s salus fcā ē i isrl̄. Et viri iuda ma
gnificati sūt valde i ꝯspectu oīs isrl̄: et gēriū
oīuꝫ vbi audiebāt nomē eoꝝ. Et ꝯuenerūt
ad eos fausta acclamātes. Et exiuit iudas et
frēs ei⁹ et expugnabāt filios esau i trā q̄ ad

austrū ē. Et pcussit chebrō et filias ei⁹: et mu
ros eius: et turres ei⁹ succēdit igne i cir-
cuitu. Et mouit castra vt iret i terrā aliēi-
genaꝝ: et pambulabat samariā. In illa die
ceciderūt sacerdotes i bello dū volūt fortir
facere dū sine ꝯsilio exeūt i pliū. Et declina-
uit iudas i azotū i terrā aliēigenaꝝ: et di-
ruit aras eorum: et spolia deorū suoꝝ suc-
cendit igni: et cepit spolia ciuitatum: et re-
uersus est in terra iuda.

¶ Ca. Sū. ¶ De morte antiochi et succes-
siōe filij ei⁹: filius antiochi mittit exerci-
tū ad debellandū iudā et vincit: pacem dat
ficte quā cito rupit: hic dicit quod in bel-
lo vtebat elephantis. Cap. vj

Et rex antioch⁹ pambulauit supiores
regiōes. Et audiuit eē ciuitatē elima
idē i psyde nobilissimā et copiosaꝫ i argē-
to et auro: templūqꝫ i ea locuplex valde. Et il
lic velamina aurea et lorice scuta: q̄ reliq̄t
alexāder philippi rex macedo q regnauit
prim⁹ i grecia. Et venit et q̄rebat cape ciui
tatē et depdari eā. Et nō potuit: qm̄ innotuit
sermo his q erāt i ciuitate. Et isurrexerūt i
preliū. Et fugit īde: et abijt cū tristitia ma-
gna: et reuersus ē babyloniā. Et venit q nū
ciaret ei i psyde: q̄ fugata sūt castra q̄ erāt i
terra iuda: et q̄ abijt lysias cū v̄tute forti i
pmis et fugat⁹ ē a facie iudeoꝝ: et iualuerūt
armis et virib⁹ et spolijs multis q̄ cepūt d
castris q̄ exciderūt: et q̄ diruerūt abhoīatio
nē quā edificauerāt sup altare qđ erat in
hierl̄ꝫ: et sctificationē sic p⁹us circūdederūt
muris excelsis: sꝫ et bethsurā ciuitatē suā.
Et fcm̄ ē vt audiuit rex sermōes istos expa-
uit: et cōmot⁹ ē valde. Et decidit i lectū et ici
dit i lāguorē p tristitia: q̄ nō ē fcm̄ sic cogi
tabat. Et erat illic p dies mltos: q̄ renoua
ta est i eo tristitia magna. Et arbitrat⁹ ē se
mori:

Nu. 20. c

F

G

al. + fuga

supra

A

B

morti: et vocauit oēs amicos suos et dixit il-
B lis. Recessit somn⁹ ab oculis meis: et cecidi
et corrui corde p̄ sollicitudine. Et dixi in
corde meo. In quātā tribulatiōez deueni:
et in quos fluct⁹ tristitie in q̄ nūc sū: q io-
cūdus erā et dilect⁹ in ptāte mea. Nūc vo
reminiscor maloꝝ q̄ feci in hierlm: vn̄ et
abstuli oīa spolia aurea et argētea q̄ erāt in
ea: et misi auferre habitātes iudeā sine cā.
Cognoui ergo q̄ pp̄ea inuenerūt me ma-
la ista. Et ecce pereo tristitia magna in ter-
ra aliena. Et vocauit philippū vnū de ami-
cis suis: et ppoluit eū sup vniuersū regnū
suū. Et dedit ei diadema: et stolā suā et anu
lū: vt ✝ adduceret antiochū filiū suū et nu
triret eū et regnaret. Et mortu⁹ ē illic an-
tioch⁹ rex ãno cētesimo q̄dragesimonono.
Et cognouit lysias qm̄ mortu⁹ ē rex: et
ɔstituit regnare ãtiochū filiū ei⁹ quē nu
triuit adolescētē: et vocauit nomē ei⁹ ✝ eu
patorē. Et hi qui erāt in arce ɔcluserāt is-
rael in circuitu sanctoꝝ: et q̄rebāt eis ma-
la semp ad firmamētū gētiū. Et cogitauit
iudas disp̄dere eos. Et ɔuocauit vniuersū
ppl'm et obsiderēt eos. Et ✝ ɔuenerūt sil: et
obsederūt eos ãno cētesimo qnq̄gesimo: et
fecerūt balistas et machinas. Et exierūt q-
dā ex eis q obsidebant: et adiunxerūt se il-
lis aliq impij ex isrl': et abierūt ad regē et di-
xerūt. Quousq̄ nō facis iudiciū: et vindi
cas fr̄es nr̄os. Nos decreuim⁹ seruire pr̄i tuo
et ãbulare in p̄ceptis ei⁹ et obsequi edictis
ei⁹: et filij ppl̄i nr̄i pp̄ h alienabāt se a nob.
C Et qcūq̄ iueniebant ex nobis interficieba-
tur: et hereditates nr̄e diripiebant. Et non
ad nos tm̄ extēderūt manū: s3 et in oēs fi-
nes nr̄os. Et ecce applicuerūt hodie ad ar-
cē in hierl3 occupare eā: et munitionē in
bethsurā munierūt. Et nisi p̄ueneris eos
veloci⁹: maiora q̄ hec facient: et nō poteris
obtinere eos. Et irat⁹ ē rex vt hec audiuit.
Et ɔuocauit oēs amicos suos et p̄ncipes ex-
D ercit⁹ sui: et eos q sup eqtes erāt. S3 et de re-
gnis alijs et de insulis maritimis venerūt
ad eū exercit⁹ ɔducticij. Et erat nūer⁹ exer
cit⁹ ei⁹ centū milia peditū: et viginti milia
eqtū: et elephāti trigintaduo docti ad p̄liū.
Et venerūt per idumeā et applicuerūt ad
bethsurā: et pugnauerūt dies multos: et fe-
cerūt machinas. Et exierūt et succēderunt
eas igni: et pugnauerūt viril'r. Et recessit
iudas ab arce: et mouit castra ad bethza-

charan ɔ̄ castra regis. Et surrexit rex an̄ lu
cē: et ɔcitauit exercit⁹ in ipetū ɔ̄ viā bethza
charan. Et cōparauerūt se exercit⁹ in p̄liū: et
tubis cecinerūt. Et elephātis ostēderūt
sanguinē vue et mori: ad acuendos eos in
p̄liū. Et diuiserūt bestias p legiones: et asti-
terūt singulis elephātis mille viri in lo-
ricis ɔcathenatis: et galee eree in capitib⁹
eoꝝ: et qngēti eqtes ordinati vnicuiq̄ be-
stie electi erāt. Hi an̄ tp̄s vbicūq̄ erat be-
stia ibi erāt et quocūq̄ ibat ibāt: et nō di-
scēdebāt ab ea. S3 et turres lignee sup eos
E firme ptegētes sup singulas bestias et sup
eas machine. Et sup singulas viri v̄tutis
trigintaduo: q pugnabāt desup et int⁹ ma
gister bestie: et residuū eqtatu3 hinc et inde
statuit in duas ptes tubis exercitū cōmo
uere et purgere ɔstipatos in legiōib⁹ eius.
Et vt refulsit sol in clypeos aureos et ereos
resplēduerūt mōtes ab eis: et resplendue-
rūt sicut lāpades ignis. Et distincta est p̄s
exercit⁹ regis p mōtes excelsos: et alia p lo-
ca hūilia et ibāt caute et ordinate. Et cōmo
uebant oēs inhabitātes terrā a voce mul
titudinis eoꝝ: et incessu turbe et collisione
armoꝝ. Erat. n. exercit⁹ magn⁹ valde et for
tis. Et appropiauit iudas et exercit⁹ eius in
p̄liū: et ceciderūt de exercitu regis sexcētī
viri. Et vidit eleaçar fili⁹ saura vnā de be-
stijs loricatā loricis regis: et erāt eminēs
sup ceteras bestias. Et visū ē ei q in ea eēt
rex: et dedit se vt liberaret ppl'3 suū: et acq-
reret sibi nomē eternū. Et cucurrit ad eā
F audact' i medio legiōis iterficiēs a dextris
et a sinistris: cadebāt ab eo huc atq̄ illuc.
Et iuit sub pedes elephātis et supposuit se
ei: et occidit eū: et cecidit i t'rā sup ipm̄. et
mortu⁹ ē illic. Et vidētes v̄tutē regis et ip-
tū exercit⁹ ei⁹ diuerterūt se ab eis. Castra āt
regis ascēderūt ɔ̄ eos i hierlm: et applicuerūt
castra regis ad iudeā et mōtē syon. Et fecit
pacē cu3 his q erāt in bethsura. Et exierūt
de ciuitate: q: nō erāt eis ibi alimēta ɔclu
sis: q: sabbata erāt terre. Et cōp̄hendit rex
bethsurā et ɔstituit ibi custodiā suare eā.
Et ɔuertit castra ad locū sc̄ificatiōis dies
multos. Et statuit illic balistas et machinas
et ignis iacula et tormēta ad lapides iactā
dos et spicula et scorpios ad mittēdas sagit
tas et fūdibula. Fecerūt āt et ipsi machinas
aduersus machinas eoꝝ: et pugnauerūt dies
multos. Esce āt nō erāt i ciuitate: eo q̄ septi

Marginal notes: al. ✝ educaret; alias ✝ eupater

mundana⁹ eēt:⁊ q̄ remāserāt in iudea de
gētib⁹ ↄ̄stūpserāt reliq̄s eoꝝ q̄ repulse fue
rāt. Et remāserūt i scīs viri pauci: qm̄ ob-
tinuerat eos fames:⁊ dispsi sūt vnusq̄sq̄
in locū suū. Et audiuit lysias q̄ philipp⁹
B quē ↄ̄stituerat rex āntioch⁹:cū adhuc viue
ret vt nutriret āntiochū filiū suū:vt regā
ret reuersus ē a pside ⁊ media:⁊ exercit⁹ q
abierat cū ipso:⁊ q̄ q̄rit suscipe regni ne-
gocia. Et festinauit ire ⁊ dicere ad regē ⁊ du
ces exercitus. Deficim⁹ q̄tidie: esca nobis
modica ē:⁊ loc⁹ quē obsidem⁹ ē munit⁹:⁊
⁊ icūbit nob̄ ordiare de regno. Nūc itaq̄
dem⁹ dextras hoīb⁹ istis:⁊ faciam⁹ cū ill' pa
cē:⁊ cū oī gēte eoꝝ:⁊ ↄ̄stituam⁹ ill' vt ābu
lēt in legitimis suis sic pri⁹. Propt' legi-
tima.n. ipoꝝ q̄ despexim⁹ irati sūt:⁊ fecerūt
oia hec. Et placuit sermo in ↄ̄spectu regis ⁊
pncipū:⁊ misit ad eos pacē facere:⁊ ceperūt
illā:⁊ iurauit ill' rex ꝑ pncipes ⁊ exierūt d
munitiōe. Et itrauit rex mōtē syō ⁊ vidit
munitionē loci:⁊ rupit citi⁹ iuramētū qđ
iurauit:⁊ mādauit destruere muꝝ i gyro.
Et discessit festināt ⁊ reuersus ē āntiochiā.
Et iuenit philippū dn̄antē ciuitati:⁊ pu-
gnauit aduersus eū:⁊ occupauit ciuitatē.

¶ Ca. vii. ¶ Demetri⁹ occisis āntiocho ⁊ ly
sia obtinuit regnū: d alchimo ⁊ bachide ⁊ ma
litia eoꝝ: d sāguie effuso i circuitu hierl'z:
misit dmetri⁹ nicanorē ↄ̄ isrl': orauit iu
das ⁊ vicit nicanorē ⁊ occidit eū. C. vij

Anno cētesimo quinquagesimo ⁊ pmo:
exijt demetri⁹ seleuci filius ab vrbe ro-
D ma:⁊ ascēdit cū paucis viris in ciuitatē
maritimā:⁊ regnauit illic. Et factū ē vt igres
sus ē domū regni patꝝ suoꝝ:cōprehēdit
exercit⁹ āntiochū ⁊ lysiā vt adducerēt eos
ad eū. Et res ei inotuit:⁊ ait. Nolite mihi
videre faciē eoꝝ. Et occidit eos exercit⁹. Et
sedit demetri⁹ sup sedē regni sui. Et venē-
rūt ad eū viri iniq ⁊ ipij ex isrl':⁊ alchim⁹
dux eoꝝ:q volebat fieri sacerdos:⁊ accusa-
uerūt ppl'm apđ regē dicētes. Perdidit iu
das ⁊ fr̄es ei⁹ amicos tuos:⁊ nos dispdidit
de t'ra n̄ra. Nūc ergo mitte viꝝ cui credis:
vt eat ⁊ videat exterminiū oē qđ fec̄ nob̄ in
regioīb⁹ regis:⁊ puniat oēs amicos eoꝝ ⁊
adiutores eoꝝ. Et elegit rex ex amicis suis
C bachidē q dn̄abat' trās flumē magnū i re
gno ⁊ fidelē regi:⁊ misit eū vt videret ext'-
miniū qđ fec̄ iudas. Sz ⁊ alchimū ipiū ↄ̄
stituit i sacerdotiū:⁊ mādauit ei facere
vltionē i filios isrl'. Et surrexerūt ⁊ venerūt
cū exercitu magno i t'rā iuda. Et miserūt
nūcios ⁊ locuti sūt ad iudā ⁊ ad fr̄es ei⁹ v'-
bis pacificis i dolo:⁊ nō itēderūt smōib⁹
eoꝝ. Viderūt.n. q̄ venerūt cū exercitu ma
gno. Et ↄ̄uenerūt ad alchimū ⁊ bachidē
ↄ̄gregatio scribaꝝ req̄rere q̄ iusta sūt. Et p-
imi assidei q erāt i filijs isrl':⁊ exq̄rebāt ab
eis pacē. Dixerūt.n. hō sacerdos de semine
aarō venit: nō decipiet nos Et locut⁹ ē cū eis
v'ba pacifica:⁊ iurauit illis dicēs. Nō iferē
m⁹ vob̄ malū neq̄ amicis v'ris. Et credide
rūt ei. Et cōprehēdit ex eis sexagita viros:⁊
occidit eos i vna die ſc̄ƺ v'buƺ qđ scriptū ē.
Carnes scōꝝ tuoꝝ ⁊ sāguinē ipoꝝ effude
rūt i circuitu hierl'm:⁊ nō erat q sepeliret. Ps. 78.
Et icubuit timor ⁊ tremor i oēƺ pplm:q̄ di-
xerūt. Nō ē v'itas ⁊ iudiciū i eis. Trāsgres
si sūt.n. ↄ̄stitutū ⁊ iusiurādū qđ iurauerāt.
Et mouit bachides castra ab hierl'm ⁊ ap
plicuit i bethȝecha. Et misit ⁊ cōprehēdit
multos ex eis q̄ se refugerāt:⁊ q̄sdā de pplo
mactauit:⁊ in puteū magnū piecit:⁊ cō-
misit regionē alchimo:⁊ reliq̄t cū eo au-
xiliū in adiutoriuƺ ipsi. Et abijt bachides
D ad regē. Et satis agebat alchim⁹ p pncipa
tu sacerdotij sui:⁊ ↄ̄uenerūt ad euƺ oēs q
pturbabāt ppl'm suū:⁊ obtinuerūt t'rā iu
da:⁊ fecerūt plagā magnā in isrl'. Et vidit
iudas oia mala q̄ fecit alchim⁹:⁊ q cuƺ eo
erāt filijs isrl' multo plus q̄ gētes. Et exijt
in oēs fines iudee i circuitu ⁊ fec̄ vidictā
in viros desertores:⁊ cessauerūt vltra exire i
regionē. Vidit aūt alchim⁹ q̄ pualuit iu-
das ⁊ qui cū eo erāt:⁊ cognouit q̄ nō pt
sustinere eos:⁊ regressus ē ad regē:⁊ accu-
sauit eos multis crimib⁹. Et misit rex nica
norē vnuƺ ex pncipib⁹ suis nobilioꝛib⁹ q
erat inimicitias exercēs ↄ̄ isrl':⁊ mādauit

et euerte͂ p̄pl̄z. Et venit nicanor i hierl̄z cū exercitu magno: ⁊ misit ad iudā ⁊ ad fr̄es eius v̄bis pacificis cū dolo dicēs. Nō sit pugna inter me ⁊ vos. Veniā cū viris paucis: vt videā facies v̄ras cū pace. Et venit ad iudā ⁊ salutauerūt se inuicē pacifice: ⁊ hostes parati erāt rapere iudā. Et innotuit sermo iude: qm̄ cū dolo venerat ad eū: ⁊ conterritus ē ab eo: ⁊ amplius noluit videre faciē eius. Et cognouit nicanor qm̄ denudatū ē consiliū eius: ⁊ exiuit obuiā iude in pugnā iuxta capharsalama. Et ceciderūt de nicanoris exercitu fere quinq̄ milia viri ⁊ fugerūt i ciuitatē dauid. Et post hec v̄ba ascēdit nicanor i mōtē syō. Et exierūt de sacerdotibus ppl̄i salutare eū i pace: ⁊ dēmōstrare ei holocaustomata q̄ offerebāt̄ pro rege. Et irridēs spreuit eos ⁊ polluit: ⁊ locutus est superbe, ⁊ iurauit cū ira dicēs. Nisi traditus fuerit iudas ⁊ exercitus eius i manus meas: continuo, cū regressus fuero i pace succēdā domū istā. Et exijt cū ira magna. Et intrauerūt sacerdotes ⁊ steterūt ante faciē altaris tēpli: ⁊ flētes dixerūt. Tu dn̄e elegisti domū istā ad inuocādū nomē tuū in ea: vt eēt dom⁹ orōnis ⁊ obsecratiōis ppl̄o tuo. Fac vīdictā i hoīe isto: ⁊ exercitu ei⁹ ⁊ cadāt i gladio. Memēto blasphemias eoꝝ: ⁊ ne dederis eis: vt pmaneāt. Et exijt nicanor ab hierl̄z ⁊ castra ⁊ applicuit ad bethoron. Et occurrit illi, exercit⁹, syrie ⁊ iudas applicuit i adarsa cū trib⁹ milib⁹ viris. Et orauit iudas ⁊ dixit. Qui missi erāt a rege sennacherib dn̄e q2 blasphemauerāt te: exiit āgel⁹ ⁊ pcussit ex eis cētū octogītaquinq̄ milia: sic cōtere exercitū istū i cōspectu nr̄o hodie ⁊ sciāt, ceteri q2 male locut⁹ ē sup scā tua ⁊ iudica illū scḋ maliciā illi⁹. Et cōmiserūt exercit⁹ pliū t̄ciadecia die mēsis adar. Et cōtrita sūt castra nicanoris: ⁊ cecidit ipse prim⁹ i plio. Ut āt vidit exercit⁹ ei⁹ q2 cecidisset nicanor, piecerūt arma sua ⁊ fugerūt. Et psecuti sūt eos viā vni⁹ diei ab adazer, vsq̄ dū veniat̄ i gaçara: ⁊ tubis cecinerūt post eos cū significatiōib⁹. Et exierūt de oib⁹ castellis iudee in circuitu: ⁊ vētilabāt eos cornib⁹: ⁊ cōuertebāt̄ iterū ad eos. Et ceciderūt oēs gladio: ⁊ nō ē relict⁹ ex eis nec vn⁹. Et acceperūt spolia eorū in pdā: ⁊ caput nicanoris amputauerūt ⁊ dexterā ei⁹ quā extēderat supbe: ⁊ attulerūt ⁊ suspēderūt cōtra hierl̄z. Et letat⁹ est ppl̄s valde: ⁊ egerūt diē illā in leticia magna: ⁊ cōstituit agi oib⁹ ānis diē istā t̄ciadecia die mēsis adar. Et siluit t̄ra iuda dies paucos.

¶ Ca. Sm̄. ¶ De romanoꝝ fama ⁊ potētia. Misit iudas legatos romā cā pacis: refert̄ ptū ad iudeos romanoꝝ. Cap. viij.

Et audiuit iudas nomē romanoꝝ: q2 sunt potētes virib⁹ ⁊ acq̄escunt ad oia q̄ postulant̄ ab eis: ⁊ q̄cūq̄ accesserunt ad eos statuerūt cū eis amicitias: ⁊ q2 sūt potētes virib⁹. Et audierūt plia eoꝝ ⁊ v̄tutes bōas q̄s fecerūt i gallatia: q2 obtinuerūt eos ⁊ duxerūt sub tributū: ⁊ q̄nta fecerūt i regiōe hispāie: ⁊ q̄, i ptātē redegerūt metalla argēti ⁊ auri q̄ illic sunt: ⁊ possederūt oēz locū cōsilio suo ⁊, paciētia: locaq̄ q̄ longe, erāt valde ab, eis: ⁊ reges, q supuenerāt eis ab extrēis t̄re cōtriuerunt ⁊ pcusserūt eos plaga magna. Ceti aūt dāt eis tributū oib⁹ ānis. Et philippū ⁊ persen cetheorū regē ⁊ ceteros q aduersus eos arma tulerāt cōtriuerūt in bello: ⁊ obtinuerūt eos. Et ātiochū magnū regē asie q eis pugnā intulerat: hñs cētū viginti elephātes ⁊ equitatū ⁊ curr⁹ ⁊ exercitū magnū valde cōtritū ab, eis: q2 cepūt eū viuū ⁊ statuerūt ei, vt daret ipse ⁊ q regnarēt post ipsū tributū magnū: ⁊ daret obsides: ⁊ cōstitutū. Et regionē indoꝝ: ⁊ medos: ⁊ lydos de optimis regiōib⁹ eoꝝ: ⁊ acceptas eas ab eis dederūt eumeni regi. Et q2 q erāt apd̄ helladā voluerūt ire ⁊ tollere eos: ⁊ innotuit sermo, his: ⁊ miserūt ad eos ducē vnū ⁊ pugnauerūt cōtra illos: ⁊ ceciderūt, ex eis multi ⁊ captiuas duxerūt vxores eoꝝ ⁊ filios: ⁊ diripuerūt eos ⁊ t̄rā eoꝝ possederūt ⁊ destruxerūt muros eoꝝ: ⁊ i seruitutē illos redegerūt vsq̄ i hūc diē. Et residua regna ⁊ insulas q̄ aliqn̄ restiterāt illis exterminauerūt ⁊ i ptātē redegerūt. Cū amicis āt suis ⁊ q i ipsis reqē hēbāt cōseruauerūt amiciciā: ⁊ obtinuerūt regna q̄ erāt pxia ⁊, q̄ erāt lōge: q2 q̄cūq̄ audiebāt nomē eoꝝ timebāt eos. Quibus. v̄o vellēt auxilio eē vt regnarēt: regnabāt. Quos āt vellēt regno deturbabāt: ⁊ exaltati sūt valde. Et in oib⁹ istis nemo portabat diadema: nec induebat̄ purpura vt magnificaret̄ in ea. Et q2 curiā fecerūt sibi: ⁊ quotidie cōsulebāt, trecētos viginti cōsiliū agētes sp̄ de multitudine: vt q̄ digna sūt gerāt. Et cōmittūt vni hoi magistratū suū p singulos ānos dn̄ari vniuerse terre sue: ⁊ oēs obediunt vni: ⁊ nō ē inuidia neq̄ zelus inter eos. Et elegit iudas eupolemiū filiū ioānis filij iacob: ⁊ iasonē filiū eleazari: ⁊ mi-

E F 4.R. G mat.15.g H A B C ⁊ ceteros D ⁊ indorum E

sit ex romā ɔstituere cuȝ illis amicitiā ⁊ societatē: vt auferrēt ab eis iugū grecoꝝ q: viderūt ꝙ in suitutē ꝑmerēt regnū israel. Et abierūt romā viā multā valde: et introierūt curiā ⁊ dixerūt. Judas machabe⁹ ⁊ frēs ei⁹ ⁊ ppls iudeoꝝ miserūt nos ad vos statuer̄ vobiscū societatē ⁊ pacē: ⁊ cōscribere nos socios ⁊ amicos vr̄os. Et placuit sermo in ɔspectu eoꝝ. Et hoc rescriptū qḋ rescripserūt in tabulis ereis: ⁊ miserunt in hierl'z: vt eēt apḋ eos ibi memoriale pacis ⁊ societatis. Bn̄fit romanis ⁊ gēti iudeoꝝ in mari ⁊ in t'ra in et'nū: gladius q3 ⁊ hostis ꝓcul sit ab eis. Qḋ si institerit bellū romāis ꝑri⁹ aut oīb⁹ socijs eoꝝ in omni dn̄atiōe eoꝝ: auxiliū feret gēs iudeoꝝ: ꝓut tps dictauerit corde pleno. Et ꝓliātib⁹ nō dabūt neq3 subministrabunt triticū arma pecuniā naues sicut placuit romanis ⁊ custodiēt mādata eoꝝ nihil ab eis accipiētes. Sifr aūt ⁊ si gēti iudeoꝝ ꝑri⁹ acciderit bellū: adiuuabūt romāi ex aīo: ꝓut eis tps ꝑmiserit: ⁊ adiuuātib⁹ non dabit triticū arma pecunia naues sic placuit romanis: ⁊ custodiēt mādata eoꝝ absq3 dolo. Scdm̄ hec v'ba ɔstituerūt romani ppl'o iudeoꝝ. Qḋ si post hec v'ba hi aut illi addere aut demere ad hec aliqd voluerint: faciēt ex ꝓposito suo: ⁊ q̄cūq3 addiderint vel dēpserint rata erūt. Sȝ ⁊ d̄ malis q̄ demetri⁹ fecit i eos: scripsim⁹ ei dicētes. Quare g̃uasti iugū tuū sup amicos nr̄os ⁊ socios iudeos? Si g̃ iteꝝ adierit nos: aduersū te faciem⁹ illis iudiciū ⁊ pugnabim⁹ tecū mari t'raq3.

22.q.i.ca. hinc

D

¶ Ca. ix. ¶ Mittit demetri⁹ exercitū ꝯ iudeos: de morte iude machabei: d̄ viris ꝓpijs ⁊ malis: bachidis post mortē iude: d̄ nuptijs i luctū ɔuersis: ionathas obtinuit ꝑncipatū: alchim⁹ volēs destruer̄ tēplū obmutuit: tac⁹ paralysi: d̄ ɔsilio iniq̄. Supat⁹ ē bachides a symeōe ⁊ ionatha ⁊ firmauerūt pacē: de restitutōe captiuitatis. C. ix.

A

Interea vt audiuit demetri⁹ q: cecidit nicanor ⁊ exercit⁹ ei⁹ in ꝓlio: apposuit bachidē ⁊ alchimū rursuȝ mittere in iudeā: ⁊ dextrū cornu cū illis. Et abierūt viā q̄ ducit in galgala: ⁊ castra posuerūt in masaloth q̄ ē in arbellis. Et occupauerūt eā ⁊ peremerūt aīas hoīu3 multas. In mēse ꝑrio ānī cētesimi ⁊ qnq̄gesimi ⁊ scdī applicuerūt exercitū ad hierl'z: ⁊ surrexerūt ⁊ abierūt in berea viginti milia viroꝝ ⁊ duo milia eqtū. Et iudas posuerat castra in laisa ⁊ tria milia viri electi cū eo. Et viderūt multitudinē exercit⁹ q: multi sūt ⁊ timuerūt valde: ⁊ multi subtraxerūt se de castris: ⁊ nō remāserūt ex eis nisi octingēti viri. Et vidit iudas ꝙ defluxit exercit⁹ su⁹: ⁊ bellū ꝓurgebat eū: ⁊ ɔfract⁹ ē corde q: nō hēbat tps ɔgregādi eos: ⁊ dissolut⁹ ē. Et dixit his q residui erāt. Surgam⁹ ⁊ eam⁹ ad aduersarios nr̄os: si poterim⁹ pugnare aduersus eos. Et auertebāt eū dicētes. Nō poterim⁹: sȝ liberem⁹ aīas nr̄as mō: ⁊ reuertamur ad frēs nr̄os: ⁊ tūc pugnabim⁹ aduersus eos. Nos aūt pauci sum⁹. Et ait iudas. Absit istā rē facere: vt fugiam⁹ ab eis. Et si appropiauit tps nr̄z: moriamur in v'tute ꝓp frēs nr̄os: ⁊ nō inferam⁹ crimen glie nr̄e. Et mouit exercit⁹ de castris: ⁊ steterūt illis obuiā. Et diuisi sūt eqtes in duas ptes et fundibularij ⁊ sagittarij ꝓibāt exercitū: et ꝑmi certamis oēs potētes. Bachides aūt erat in dextro cornu. Et appropiauit legio ex duab⁹ ptib⁹: ⁊ clamabāt tubis. Exclamauerūt aūt ⁊ hi q erāt ex pte iude ēt ipē. Et cōmota ē terra a voce exercituū. Et cōmissū est ꝓliū a mane vsq3 ad vesperā. Et vidit iudas q: firmior ē ps exercit⁹ bachidis in dextris ⁊ ɔuenerūt cū ipo oēs ɔstātes corde ⁊ ɔtrita ē dextera ps ab eis: ⁊ ꝑsecut⁹ est eos vsq3 ad mōtē azoti. Et q i sinistro cornu erāt viderūt ꝙ ɔtritū ē dextꝝ cornu ⁊ secuti sūt post iudā: ⁊ eos q cuȝ ipso erāt a tergo. Et ingrauatū ē ꝓliū: ⁊ ceciderūt vulnerati multi ex his ⁊ ex illis. Et iudas cecidit ⁊ ceteri fugerūt. Et ionathas ⁊ symō tulerūt iudā frēȝ suū ⁊ sepelierūt eū in sepulchro patꝝ suoꝝ in ciuitate modin. Et fleuerūt eū ōis ppl's isrl' plāctu magno: ⁊ lugebāt dies multos. Et dixerunt. Quō ceci

B

sup. 4.b.

C

ait potēs q saluuz faciebat ppl'z isrl'? Et ce
tera vba belloꝝ iude ⁊ virtutū q̄s fecit ⁊ ma-
gnitudīs ei⁹ nō sūt descripta. Multa eniz
erāt valde. Et factū ē post obitū iude emer
serūt iniq in oīb⁹ finib⁹ isrl: ⁊ exorti sunt
oēs q opabant iniqtatē. In di. b⁹ illis fcā
est fames magna valde. Et tradidit se ba-
chidi oīs regio eoꝝ cū ipsis. Et elegit ba-
chides viros impios ⁊ ꝯstituit eos dn̄os re
gionis: ⁊ exqrebāt ⁊ ꝑscrutabant amicos
iude: ⁊ adducebāt eos ad bachidē: ⁊ vindi
cabat in illos ⁊ illudebat. Et fcā est tribula
tio magna in isrl: q̄lis non fuit ex die q̄
nō est visus ꝓpheta in isrl. Et ꝯgregati sūt
oēs amici iude ⁊ dixerūt ionathe. Ex quo
frī tu⁹ iudas defunct⁹ est vir silis ei nō est q
exeat ꝯ inimicos nr̄os bachidē ⁊ eos q ini-
mici sūt gētis nr̄e. Nūc itaq3 te hodie eli-
gim⁹ eē ꝓ eo nobis in ꝑncipē ⁊ ducē ad
bellādum bellū nr̄m. Et suscepit ionathas
tpe illo ꝑncipatū: ⁊ surrexit loco iude fra-
tris sui. Et cognouit bachides: ⁊ querebat
euz occidere. Et cognouit ionathas ⁊ sy-
mō frī ei⁹ ⁊ oēs q cū eo erāt. Et fugerūt in
desertū thecue: ⁊ ꝯsederūt ad aquā lac⁹ as-
phar. Et cognouit bachides: ⁊ die sabba-
toꝝ venit ipse ⁊ oīs exercit⁹ ei⁹ trās iorda

D nē. Et ionathas misit frēz suū ducē ppli:
⁊ rogauit nabutheos amicos suos vt + cō-
mēdarēt illis apparatū suuz q erat copio-
sus. Et exierūt filij iambri ex madaba ⁊ cō
p̄rehēderunt ioānē: ⁊ oīa q̄ hēbat: ⁊ abie-
runt hn̄tes ea. Post hec vba renūciatuz ē
ionathe ⁊ symoni frī ei⁹: q2 filij iambri fa
ciunt nuptias magnas ⁊ ducūt spōsaz ex
madaba filiā vnius de magnis ꝑncipib⁹
chanaan cū ābitione magna. Et recordati
sūt sanguis ioānis frīs sui. Et ascēderūt
⁊ abscōderunt se sub tegumēto mōtis. Et
eleuauerūt oculos suos ⁊ viderunt: ⁊ ecce
tumult⁹ ⁊ apparat⁹ mult⁹ ⁊ spōsus ꝓcessit
⁊ amici ei⁹: ⁊ frēs ei⁹ obuiā illis cū tym-
panis ⁊ musicis ⁊ armis multis. Et sur-
rexerūt ad eos ex insidijs: ⁊ occiderūt eos:
⁊ ceciderūt vulnerati multi: ⁊ residui fu-
gerūt in mōtes. Et acceperūt oīa spolia eo
rū: ⁊ ꝯuerse sūt nuptie in luctū: ⁊ vox mu
sicoꝝ ipsoꝝ in lamētū. Et vindicauerunt
vindictā sanguis frīs sui: ⁊ reuersi sūt ad
ripā iordanis. Et audiuit bachides: ⁊ ve-
nit die sabbatoꝝ vsq3 ad oram iordanis

E in virtute magna. Et dixit ad suos iona-
thas. Surgam⁹ ⁊ pugnem⁹ ꝯ inimicos
nr̄os. Nō est. n. hodie sicut heri ⁊ nudi⁹ ter
ti⁹. Ecce. n. belluz ex aduerso aq̄ vo iorda-
nis hinc ⁊ inde: ⁊ ripe ⁊ paludes et salt⁹ et
nō ē loc⁹ diuertēdi. Nūc ergo clamate in
celū: vt liberemini de manu inimicoꝝ ve
stroꝝ. Et cōmissuz ē bellū. Et extēdit iona
thas manū suā ꝑcutere bachidē ⁊ diuer-
tit ab eo retro. Et dissilijt ionathas et q
cuz eo erāt in iordanē: ⁊ trāsnatauerunt
ad eos iordanē. Et ceciderūt de pte bachi
dis die illa mille viri: ⁊ reuersi sūt in hie
rusalē. Et edificauerunt ciuitates muni-
tas in iudea munitionē q̄ erat in hieri-
co: ⁊ in āmauz: ⁊ i bethoron: ⁊ bethel ⁊ than
natha ⁊ phara et thopo muris excelsis et
portis et seris. Et posuit custodiaz in eis:
vt inimicitias exercerēt in isrl. Et muniuit
ciuitatē bethsurā et gaçarā et arcē ⁊ po
suit in eis auxilia et apparatuz escaꝝ. Et ac
cepit filios ꝑncipuz regionis obsides ⁊ po
suit eos in arce in hierlm in custodiā. Et
āno cētesimo qnq̄gesimotertio mēse scdō
p̄cepit alchim⁹ destrui muros dom⁹ sancte
interioris: et destrui opa ꝓphetaꝝ: et cepit

F destruere. In tpe illo ꝑcussus est alchim⁹:
et ipedita sunt opa illi⁹: et obclusum ē os
ei⁹: et dissolut⁹ est paralysi: nec vltra potuit
loq vbuz et mādare de domo sua. Et mor-
tu⁹ est alchim⁹ in tpe illo cū tormēto ma-
gno. Et vidit bachides qm̄ mortu⁹ est al-
chim⁹: et reuersus est ad regē. Et siluit ter
ra ānis duob⁹. Et cogitauerunt oēs ini-
qui dicētes. Ecce ionathas et q cuz eo sūt
in silētio habitāt ꝯfidēter. Nunc ergo ad-
ducam⁹ bachidē. et cōprehendet eos oēs
vna nocte. Et abierunt: et ꝯsiliuz ei dede-
runt. Et surrexit vt veniret cum exercitu
multo. Et misit occulte epl'as socijs suis
q erāt in iudea vt cōprehēderēt ionathaz
et eos q cuz eo erāt. Sz nō potuerunt qe
innotuit eis ꝯsiliuz eoꝝ. Et apphēdit de vi
ris regiōis q ꝑncipes erāt militie qnq̄gin
ta viros: et occidit eos. Et secessit ionathas
et symō: et q cū eo erāt in bethbessez q̄ ē in
deserto: et extruxit diruta ei⁹: ⁊ firmauerūt
eā. Et cognouit bachides: ⁊ ꝯgregauit vni
uersam multitudinē suā: ⁊ his q de iudea
erāt denūciauit. Et vēit ⁊ castra posuit desu

G p bethbesse: ⁊ oppugnauit eā dies multos ⁊ fec
machinas. Et reliqt ionathas symonē frēz
suū i ciuitate: ⁊ exiuit i regionē et vēit cū

Margin: ale + cō- modaret

Margin: sup. 4.b.

numero ⁊ pcussit odarē et frēs eiꝰ ⁊ filios phaserō i tabnaculis ipsoꝝ: ⁊ cepit cedere ⁊ crescere i ṽtutibꝰ. Symō ṽo ⁊ q cū ipso erāt exierunt de ciuitate: ⁊ succēderūt machinas ⁊ pugnauerūt ꝯ bachidē: ⁊ ɔtritꝰ est ab eis. Et afflixerūt eū valde: qm̄ ɔsilium eiꝰ ⁊ ɔgressus eiꝰ erat inanis. Et iratꝰ ꝯ viros iniq̄s q ei ɔsiliū dederāt: vt veniret in regionē ipsoꝝ: multos ex eis occidit. Ipse āt cogitauit cū reliq̄s abire i regionē suā. Et cognouit ionathas: ⁊ misit ad eū legatos cōponere pacē cū ipso: ⁊ reddere ei captiuitatē. Et libēter accepit: ⁊ fecit ṡcdm ṽba eiꝰ: et iurauit se nihil facturū ei mali oībꝰ diebꝰ vite eiꝰ. Et reddidit ei captiuitatē quā prius erat pdatꝰ de terra iuda. Et cōuersus abijt in terrā suā: ⁊ nō apposuit āpliꝰ venire in fines eiꝰ. Et cessauit gladiꝰ ex isrl̄. Et habitauit ionathas in machinas. Et cepit ionathas ibi iudicare populum: et exterminauit impios ex israel.

¶ La. Sū. Alexāder occidit demetriū ⁊ accepit filiā ptolomei regis vxorē: de glīa ionathe: hīr multa i hoc caplo iunior demetrius accepit regnū: apolloniū ducē expugnauit ionathas: reuersus ē ionathas i hierl̄z misit ei alexander fibulam aureā. Cap. x.

A Et anno cētesimo sexagesimo ascēdit alexāder antiochi filiꝰ q cognominatꝰ ē nobilis ⁊ occupauit ptolomaidā. Et receperūt eū: ⁊ regnauit illic. Et audiuit demetriꝰ rex: ⁊ ɔgregauit exercitū copiosū valde: ⁊ exiuit obuiā illi i pliū. Et misit demetriꝰ eplā ad ionathā ṽbis pacificis: vt magnificaret eū. Dixit. n. Anticipemꝰ facere pacē cū eo priusq̄ faciat cū alexādro aduersū nos. Recordabit̄. n. oīū maloꝝ q̄ fecimꝰ i eū ⁊ i frēs eiꝰ ⁊ i gentē eiꝰ. Et dedit ei ptātē cōgregādi exercitū ⁊ fabricare arma: ⁊ eē ipm̄ sociū eiꝰ: ⁊ obsides q erāt i arce iussit tradi ei. Et venit ionathas i hierl̄z: ⁊ legit eplās i auditu oīs ppl̄i ⁊ eoꝝ q i arce erāt. Et timuerunt timore magno: qm̄ audierūt q dedit ei rex ptātē cōgregādi exercitū.

B Et traditi sunt ionathe obsides: ⁊ reddidit eos parētibꝰ suis. Et habitauit ionathas i hierl̄z: ⁊ cepit edificare ⁊ innouare ciuitatē. Et dixit faciētibꝰ opa ⁊ extruerent muros ⁊ montē syon in circuitu lapidibꝰ q̄dratis ad munitionē: ⁊ ita fecerunt. Et fugerūt alienigene q erant in munitionibus q̄s bachides edificauerat: ⁊ reliq̄t vnusq̄sq̄ locū: ⁊ abijt terrā suā: tm̄ i bethsura remāserunt aliq̄ ex his q reliq̄rant legē ⁊ pcepta dei. Erāt. n. hec eis ad refugiū. Et audiuit alexander rex pmissa q̄ pmisit demetriꝰ ionathe: ⁊ narrauerunt ei plia et ṽtutes q̄s ipse fecit ⁊ frēs eiꝰ: ⁊ labores q̄s laborauerūt: ⁊ ait. Nunqd inueniemꝰ aliquē viꝝ talē? Et nūc faciemꝰ eū amicum ⁊ sociū nrm̄. Et scripsit eplā: ⁊ misit ei fm̄ hec ṽba dicēs. Rex alexāder: fratri ionathe salutē. Audiuimꝰ de te q vir potēs sis virībꝰ: ⁊ aptus es vt sis amicus nr̄: ⁊ nūc cōstituimus te hodie summū sacerdotē gētis tue ⁊ vt amicus voceris regis. Et misit ei purpurā ⁊ coronā aureā: vt q̄ nr̄a sūt sentias nobiscū: ⁊ ɔserues amicitias ad nos. Et īduit se ionathas stolā scām septio mēse anno cētesimo sexagesimo i die solēni scenophegie. Et ɔgregauit exercitū: ⁊ fecit arma copiosa. Et audiuit demetriꝰ ṽba ista: ⁊ ɔtristatꝰ ē nimis: ⁊ ait. Quid hoc fecimꝰ q preoccupauit nos alexāder apphēdere amicitiā iudeoꝝ ad munitionē sui. Scribā ⁊ ego illis ṽba depcatoria ⁊ dignitates ⁊ dona: vt sint mecū i adiutoriū. Et scripsit eis in hec ṽba. Rex demetriꝰ gēti iudeoꝝ salutē. Qm̄ ṡuastis ad nos pactū ⁊ māsistis i amicitia nr̄a ⁊ nō accessistis ad inimicos nr̄os: audiuimꝰ ⁊ gauisi sumꝰ. Et nūc pseuerate adhuc ɔseruare ad nos fidē: ⁊ retribuemꝰ vobis bona p his q̄ fecistis nobiscū: ⁊ remittemꝰ vobis pstationes multas: ⁊ dabimus vobis donatiōes.

C Et nūc absoluo vos ⁊ oēs iudeos a tributis: ⁊ pcia salis indulgeo: ⁊ coronas remitto: ⁊ tertias seminis ⁊ dimidiā partē fructꝰ ligni qd ē portiōis mee relinquo vobis hodierno die ⁊ deinceps: ne accipiat̄ a t̄ra iuda ⁊ a tribꝰ ciuitatibꝰ q̄ addite sunt illis samaria ⁊ galilea: ex hodierna die ⁊ in totū tp̄s. Et hierl̄z sit scā ⁊ libera cū finibꝰ suis ⁊ decime ⁊ tributa ipsiꝰ sint. Remitto ēt ptātē arcis q̄ ē i hierl̄z: ⁊ do eā sūmo sacerdoti: vt ɔstituat i ea viros quoscunq̄ ipse elegerit q custodiāt eā. Et oēm aiā iudeoꝝ q̄ captiua ē a terra iuda: in oī regno meo relinquo liberā grīs vt oēs a tributis soluant ēt pecoꝝ suoꝝ. Et oēs dies solēnes ⁊ sabbata ⁊ neomenie ⁊ dies decreti ⁊ tres dies an̄ diē solēnē ⁊ tres dies post diē solēnē: sint oēs imunitatis et remissiōis oībꝰ iudeis q sunt i regno meo. Et nemo habebit ptātē agere aliqd: et mo

esse negocia aduersus aliques illoꝝ in officia: et vt ascribant̄ ex iudeis in exercitu regis ad triginta milia viroꝝ. Et dabunt̄ illis copie vt opꝫ oībus exercitibus regis: et ex eis ordinabunt̄ q̄ sint in munitionibꝰ regis magni. Et ex his cōstituent̄ sup negocia regni q̄ agūtur ex fide: et pncipes sint ex eis et ambulent in legibꝰ suis sicut pcepit rex in terra iuda. Et tres ciuitates q̄ addite sunt iudee ex regione samarie: cuꝫ iudea reputent̄ vt sint sub vno et nō obediāt alieno ptāti nisi summo sacerdoti. Ptolomaida et ꝯfines eius q̄s dedi donū sctis q̄ in hierlm ad necessarios sumptus sctōꝝ. Et ego dabo singulis annis q̄ndecim milia siclorū argenti de rōnibꝰ regis: q̄ me contingūt: et oē qd̄ reliquū fuerit qd̄ nō reddiderant q̄ sup negocia erant annis prioribꝰ ex hoc dabūt in opa domus. Et sup hec q̄nq3 milia siclorum argenti q̄ accipiebāt de sctōꝝ rōne p singulos annos: et hec ad sacerdotes ptineant q̄ ministerio funguntur. Et qcunq3 cōfugerint in tēplū qd̄ est hierosolymis et in oībus finibꝰ eius obnoxij regi i oī negocio dimittant̄ et vniuersa que sunt eis in regno meo libera habeāt. Et ad edificanda vel restaurāda opa sanctoꝝ sumptus dabunt̄ de rōne regis: et ad extruendos muros in hierlm et cōminuēdos in circuitū sumptus dabunt̄ de rōne regis et ad cōstruēdos muros i iudea. Ut audiuit aūt ionathas et ppls sermōes istos nō crediderūt eis nec receperunt eos: q2 recordati sunt malitie magne quā fecerāt in isrl: et tribulauerāt eos valde. Et cōplacuit eis in alexandrū: q2 ipse fuerat eis pnceps sermonū pacis: et ipsi auxiliū ferebāt oībus diebus. Et cōgregauit rex alexāder exercitum magnum: et admouit castra ꝯ demetriū. Et cōmiserunt pliuꝫ duo reges: et fugit exercitus demetrij: et insecutus est eū alexāder et incubuit sup eos. Et inualuit pliuꝫ nimis donec occidit sol: et cecidit demetriꝰ in die illa. Et misit alexāder ad ptolomeū regē egypti legatos sm hec vba dicēs. Qm̄ regressus suꝫ in regnuꝫ meuꝫ et sedi in sede patrū meoꝝ et obtinui pncipatū: et cōtriui demetriū: et possedi regionē nostrā: et cōmisi pugnaꝫ cū eo: et cōtritus ē ipse et castra eiꝰ a nobis et sedemꝰ in sede regni eiꝰ. Et nūc statuamus adinuicē amicitiam: et da mihi filiā tuaꝫ vxorē: et ero gener tuus: et dabo tibi dona: et ipsi dignitatē. Et rn̄dit rex ptolomeꝰ dicēs. Felix dies in q̄ reuersus es ad terrā patrū tuoꝝ: et sedisti in sede regni eoꝝ. Et nūc faciā tibi qd̄ scripsisti: sed occurre mihi ptolomaidā: vt videamus inuicē nos et spōdeā tibi sicut dixisti. Et exiuit ptolomeus de egypto ipse et cleopatra filia eiꝰ: et venit ptolomaidā anno cētesimo sexagesimo scdo. Et occurrit ei alexāder rex. Et dedit ei cleopatrā filiam suā. Et fecit nuptias eiꝰ ptolomaide sicut reges in magna glīa. Et scripsit alexander rex ionathe: vt veniret obuiaꝫ sibi. Et abijt cuꝫ glīa ptolomaidaꝫ: et occurrit ibi duobꝰ regibꝰ: et dedit illis argētū multū et auꝝ et dona: et inuenit grāꝫ in cōspectu eoꝝ. Et cōuenerunt aduersus eū viri pestilentes ex israel viri iniq̄ interpellātes aduersus eū: et nō intēdit ad eos rex. Et iussit spoliari ionathā vestibꝰ suis et indui eū purpura. Et ita fecerūt. Et collocauit eū rex sedere secuꝫ: dixitq3 pncipibus suis. Exite cuꝫ eo in mediū ciuitatis: et pdicate vt nemo aduersus eū interpellet de vllo negocio: nec quisq̄ ei molestus sit de vlla rōne. Et factū est vt viderunt q̄ interpellabāt glīaꝫ eius que pdicabat̄: et opertum eū purpura fugerunt oēs. Et magnificauit eum rex: et scripsit eū inter pmos amicos: et posuit eū ducē: et participē pncipatꝰ. Et reuersus ē ionathas in hierlm cuꝫ pace et leticia. In anno centesimo sexagesimo q̄nto: venit demetrius filiꝰ demetrij a creta in terra patrum suoꝝ. Et audiuit alexander rex: et contristatꝰ est valde: et reuersus est antiochiā. Et ꝯstituit demetrius rex apolloniū ducē q̄ perat celesyrie: et ꝯgregauit exercitū magnū: et accessit ad iamniā et misit ad ionathā sūmū sacerdotē dicēs. Tu solus resistis nobis. Ego aūt factꝰ suꝫ in derisuꝫ et in opprobriū: ppea q2 tu ptātē aduersuꝫ nos exerces i mōtibꝰ. Nūc ergo si cōfidis i virtutibꝰ tuis descēde ad nos i cāpuꝫ et cōparemꝰ illic inuicē: q2 mecū est vtus bellatoꝝ. Interroga et disce qs suꝫ ego et ceteri q̄ auxilio sunt mihi: et dicunt q2 nō pōt stare pes vr̄ ante faciē nostrā: q2 bis in fugā cōuersi sunt patres tui in terra suam. Et nunc quō poteris sustinere equituꝫ et exercitū tm̄ in cāpo: vbi nō est lapis neq3 saxū neq3 locꝰ fugiēdi? Ut audiuit āt ionathas sermones apollonij motꝰ ē animo. Et ele-

D E F

23.q.i.ca. nisi bella.

Infra.j.

git arcē mília viroꝝ ⁊ exijt ab hierl'm ⁊ oc currit ei symō fr ei⁹ i adiutoriū: et appli-
B cuerūt castra i ioppen. Et exclusit eū a ciui tate: q: custodia apollonij ioppe erat: et op pugnauit eā. Et exteriti q erāt i ciuitate aperuerūt ei: et obtinuit ionathas ioppē. Et audiuit apolloni⁹: ⁊ admouit tria mi lia eqtū ⁊ exercitū multū. Et abijt azotū tāq̄ iter faciēs: ⁊ statī exijt i cāpū eo q̄ hē ret multitudinē eqtū ⁊ cōfideret i eis. Et isecut⁹ ē eū ionathas azotū ⁊ cōmiserūt pliū. Et reliqt apolloni⁹ i castris mille eqtes post eos occulte. Et cognouit ionathas qm̄ insi die sūt post se: ⁊ circuierūt castra ei⁹ ⁊ fecerūt iacula i ppl'z a mane vsq̄ ad vesperā. Ppls aūt stabat sic p̄ceperat ionathas: ⁊ labo rauerūt eq eoꝝ. Et eiecit symō exercitū su um: ⁊ cōmisit ꝯ legionē. Eqtes.n. fatigati erāt: ⁊ ꝯtriti sūt ab eo ⁊ fugerūt. Et q dispsi sunt p cāpū fugerūt i azotū: ⁊ intrauerūt
s.12.a
in bethagon idolū suū: vt ibi se liberarēt. Et succēdit ionathas azotū ⁊ ciuitates q̄ erāt in circuitu ei⁹: ⁊ accepit spolia eoꝝ: et tēplū dagon ⁊ oēs q fugerūt in illō succē dit igni. Et fugerūt q ceciderūt gladio cū his q succēsi sunt: fere octo milia viroꝝ. Et mouit inde ionathas castra ⁊ applicuit ea ascalonā. Et exierūt de ciuitate obuiā il li in magna glīa. Et reuersus est ionathas in hierl'z cū suis hn̄tib⁹ spolia multa. Et fcm̄ est vt audiuit alexander rex sermones istos addidit adhuc glorificare ionathā. Et misit ei fibulam auream sicut consuetu do est dari cognatis regū: ⁊ dedit ei accha ron ⁊ omnes fines eius in possessionem.

¶ Ca. xj. ¶ Surgit e ptolome⁹ ꝯ alexan drū abstulit ab eo filiā quā p̄us dederat ei vxorē: ⁊ tradidit eā demetrio: ptolomeus duo regna habuit: alexāder occidit a zab diel arabe: de morte ptolomei. demetri⁹ re gnās ꝯfirmat fedus cū ionatha: ⁊ vidēs si bi nihil resistere dimisit exercitū: triphon erexit antiochū filiū alexādri aduersus de metriū. Demetri⁹ auxilio iudeoꝝ salua tus: mētit⁹ ē eis ea q̄ ꝓmisit: victus est de metrius a triphone ⁊ ab antiocho adolescē te: de amicitia antiochi cum iudeis. Expu gnat symon bethsurā: pugnat ionathas cum alienigenis. Cap. xj.

Et rex egypti congregauit exercitū si
A cut harenā q̄ ē circa orā maris ⁊ na ues multas: ⁊ q̄rebat obtinere regnū ale xādri dolo: ⁊ addere illō regno suo. Et exijt in syriā verbis pacificis. Et apiebant ei ci uitates ⁊ occurrebāt ei: q: mādauerat ale xāder rex exire ei obuiā: eo q̄ socer su⁹ esset. Cū āt itraret ciuitatē ptolome⁹ ponebat cu stodias militū singlis ciuitatib⁹. Et vt ap propinquauit azoto oñderūt ei tēplū dagō suc cēsum et azotum: ⁊ cetera eius demolita ⁊ corpa piecta: ⁊ eoꝝ q cesi erāt in bello tu mulos q̄s fecerāt secus viā. Et narrauerūt regi: q: h̄ fecit ionathas: vt inuidiā facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas regi in ioppē cū glīa: ⁊ iuicē se salutauerunt ⁊ dormierūt illic. Et abijt ionathas cū rege vsq̄ ad fluuiū q vocabat̄ eleuter⁹: ⁊ reuer sus ē i hierl'z. Rex autē ptolome⁹ obtinuit dn̄iū ciuitatū vsq̄ seleuciā maritimā: ⁊ cogitabat in alexādrū ꝯsilia mala. Et mi sit legatos ad demetriū dicēs. Ueni cōpo nam⁹ inter nos pactū ⁊ dabo tibi filiā meā quā hz alexāder: ⁊ regnabis in regno pris tui. Penitet.n. me q̄ dederī illi filiā meā. Quesiuit.n. me occidere. Et vitupauit eū:
B ppterea q̄ ꝯcupierat regnū ei⁹. Et abstu lit filiā suā: ⁊ dedit eā demetrio: ⁊ alienauit se ab alexādro: ⁊ manifestate sunt inimici tie ei⁹. Et intrauit ptolome⁹ antiochiā et imposuit duo diademata capiti suo: egypti ⁊ asie. Alexander autē rex erat in cilicia illis tpib⁹: q: rebellabāt q erāt in locis illis. Et audiuit alexāder: ⁊ venit ad eū in bellū. Et ꝓduxit ptolome⁹ rex exercitū ⁊ occur rit ei manu valida ⁊ fugauit eū. Et fugit alexāder in arabiā: vt ibi ptegeret̄. Rex aūt ptolome⁹ exaltatus est. Et abstulit zabdiel arabs caput alexādri: ⁊ misit ptolomeo. Et rex ptolomeus mortu⁹ ē in die tertia: ⁊ q erāt in munitionib⁹ perierūt ab his q erāt intra castra. Et regnauit demetri⁹ anno cē tesimo septuagesimoseptimo. In dieb⁹ il lis ꝯgregauit ionathas eos q erāt i iudea vt expugnarēt arcē q̄ ē in hierl'z: ⁊ fecerunt ꝯ eā machinas multas. Et abierunt qdā q oderāt gētē suā viri iniq ad regē demetri um: ⁊ renunciauerunt ei q̄ ionathas obsi
C deret arcē. Et vt audiuit irat⁹ est. Et statim venit ptolomaidā ⁊ scripsit ionathe ne ob sideret arcē: sed occurreret sibi ad colloq um festinato. Ut audiuit āt ionathas iussit obsidere. Et elegit de seniorib⁹ isrl' ⁊ de sa cerdotib⁹: ⁊ dedit se periculo. Et accepit au rū ⁊ argētū ⁊ vestē ⁊ alia exenia multa:

sup. 10. L.
sup. 1. g.

et abijt ad regē ptolomaidā: et inuenit gratiā in cōspectu ei⁹. Et interpellabāt aduersus eum quidam iniqui ex gēte sua. Et fecit ei rex: sicut fecerāt ei q ante eum fuerant. Et exaltauit eum in cōspectu oium amicorum suorum: et statuit ei principatū sacerdotij: et quecūq alia habuit prius preciosa: et fecit eum principē amicorum. Et postulauit ionathas a rege vt immunē faceret iudeā: et tres toparchias. i. samariā et cōfines eius: et pmisit ei talēta trecēta. Et cōsensit rex: et scripsit ionathe epistolas de his oibus hunc modum ptinētes. Rex demetrius fratri ionathe salutē et gēti iudeorum. Exēplum epistole quā scripsimus lastheni parēti nostro de vobis misimus ad vos: vt sciretis. Rex demetrius lastheni parēti salutē. Genti iudeorum amicis nris et pseruantibus q iusta sunt apud nos decreuimus bñfacere pp benignitatē ipsorum quā erga nos habēt. Statuimus ergo illis oēs fines iudee: et tres ciuitates: lydā et ramathe q addite sūt iudee ex samaria: et oēs pfines earum seqstrari oib⁹ sacrificantib⁹ in hierosolymis p eis q ab eis prius accipiebat rex p singulos annos: et p fructib⁹ terre et pomorum. Et alia q ad nos ptinebant decimarum et tributorum: et hoc tpe remittimus eis et areas salinarum et coronas q nobis deferebant oia ipsis cōcedimus: et nihil horum irritum erit ex hoc et in oē tps. Nunc hoc curate facere horum exēplum: et detur ionathe et ponatur in mōte scō et in loco celebri. Et vidēs demetrius rex q siluit terra in cōspectu suo et nihil ei resistit dimisit totum exercitum suum vnūquēq in locum suum excepto peregrino exercitu quem traxit ab insulis gētium: et inimici erāt ei oēs exercitus patrum ei⁹. Triphō autē erat quidam partium alexādri prius: et vidit q oīs exercitus murmurauit p demetriū: et iuit ad emalchuel arabē q nutriebat antiochum filium alexādri: et assidebat ei vt traderet eū ipsi vt regnaret loco pris. Et enunciauit ei quāta fecit demetri⁹ et inimicitias exercituum ei⁹ aduersus illum. Et māsit ibi dieb⁹ multis. Et misit ionathas ad demetriū regē vt eijceret eos q in arce erāt in hierlm: et q in psidijs erāt: q impugnabāt israel. Et misit demetri⁹ ad ionathā dicēs. Non hoc tm faciam tibi et gēti tue: sed gla illustrabo te et gētē tuā cum fuerit opportunum. Nunc ergo recte feceris si miseris in auxilium mihi viros: q discessit oīs exercit⁹ me⁹. Et misit ei ionathas tria milia virorum fortium antiochiā. Et venerunt ad regē: et delectat⁹ ē rex in aduētu eorum. Et puenerunt q erant de ciuitate: cētum vigintimilia virorum: et volebāt interficere regē. Et fugit rex in aulā: et occupauerunt q erāt de ciuitate itinera ciuitatis: et ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos i auxilium et puenerūt oēs sil ad eum et dispsi sūt oēs p ciuitatē: et occiderūt in illa die cētum milia hoium: et succēderūt ciuitatē: et ceperūt spolia multa i illa die et liberauerunt regē. Et viderūt q erāt de ciuitate q obtinuissent iudei ciuitatē sic volebāt et infirmati sūt mēte sua. Et clamauerūt ad regē cum pcib⁹ dicētes. Da nob dexteras: et cessent iudei oppugnare nos et ciuitatē. Et piecerūt arma sua et fecerunt pacē. Et glorificati sūt iudei pspectu regis et i pspectu oium q erāt in regno ei⁹: et noiati sunt in regno. Et regressi sunt i hierlm hñtes spolia multa. Et sedit demetri⁹ rex in sede regni sui: et siluit tra in pspectu ei⁹. Et mētit⁹ est oia quecūq dixit: et abalienauit se a ionatha et nō retribuit ei fm bñficia q sibi tribuerat: et vexabat eū valde. Post hec āt reuersus est triphō et antioch⁹ cū eo puer adolescēs et regnauit et imposuit sibi diadema. Et pgregati sunt ad eū oīs exercit⁹ qs dispserat demetri⁹: et pugnauerūt p eum. Et fugit et terga vtit. Et accepit triphō bestias: et obtinuit antiochiā. Et scripsit antioch⁹ adolescēs ionathe dicēs. Cōstituo tibi sacerdotium et pstituo te sup quatuor ciuitates vt sis d amicis regis: et misit illi vasa aurea i ministeriū: et dedit ei ptātē bibēdi i auro et esse in purpura et hēre fibulā auream: et symonē frēm ei⁹ pstituit ducē a terminis tyri vsq ad fines egypti. Et exijt ionathas et pambulabat trās flumē ciuitates. Et pgregat⁹ est ad eum oīs exercit⁹ syrie i auxiliū. Et venit ascalonē: et occurrerūt ei honorifice de ciuitate. Et abijt inde gazā: et pcluserunt se q erāt gazei: et obsedit eā: et succēdit q erāt in circuitu ciuitatis: et pdat⁹ ē eā. Et rogauerūt gazēses ionathā: et dedit illis dextrā et accepit filios eorum obsides. Et misit illos in hierusalē. Et pambulauit regionem vsq damascum. Et audiuit ionathas: q puaricati sunt pncipes demetrij in cades que est in galilea cum exercitu multo volētes eum remouere a negocio regni: et occurrit illis: fratrem autem suum symonē reliquit in

Tertium bellū punicum

D

Scipio aphrican⁹ posterior

Carthago delet

E

Terēti⁹ poeta clarer

F

G

fra puinciā. Et applicuit symō ad bethsu-
rā: et expugnabat eā dieb⁹ multis & cōclusit
eos. Et postulauerūt ab eo dexteras accipe: &
dedit illis. Et eiecit eos inde & cepit ciuitatē:
& posuit in ea psidiū. Et ionathas & castra ei⁹
applicuerūt ad aquā genesar: & añ lucē vigi
lauerūt i cāpo asor. Et ecce castra alienigenaꝝ
occurrebāt i cāpo: & tēdebāt ei insidias i mō
tib⁹. Ipse aūt occurrit ex aduerso. Insidie
vo exurrexerunt de locis suis & cōmiserūt
pliuz. Et fugerūt q erāt ex pte ionathe oēs:
et nemo relict⁹ ē ex eis: nisi matathias fili⁹
absolomi: & iudas fili⁹ calphi pnceps mi-
litie exercit⁹. Et scidit ionathas vestimēta
sua: et posuit terrā i capite suo et orauit. Et
reuersus ē ionathas ad eos i pliuz: & cōuer
tit eos i fugā & pugnauerūt. Et viderunt q
fugiebāt partis illi⁹ et reuersi sunt ad euz:
& insequebant cum eo oēs vsqz cades ad ca
stra sua. Et puenerunt vsqz illuc: et ceciderunt de alienigenis i die illa tria milia vi
rorū: et reuersus ē ionathas in hierlm.

¶ Ca. xij. ¶ Mittit ionathas legatos &
epistolas romanis et spartiatis: de renouā-
do pacis: fugat ionathas pncipes demetrij:
et exercitum eoꝝ et pcussit arabes q vocant
zabadei. Triphon volens assumere regnuz
antiochi dolose egit cum ionatha et occi-
dit eum et exercitium eius. Cap. xij.

Et vidit ionathas qz tps euz iuuat: &
elegit viros: et misit eos romā statue-
re & renouare cū eis amicitiaz: & ad spar-
tiatas: & ad alia loca misit eplas fm eādē for
mā. Et abierunt romaz & intrauerunt curi
az & dixerunt. Ionathas summ⁹ sacerdos &
gēs iudeoꝝ miserunt nos vt renouarem⁹
amicitiaz & societatē fm pristinuz. Et dede-
runt illis eplas ad ipsos p loca: vt deduce
rēt eos i terrā iuda cū pace. Et hoc est exē-
pluz eplaꝝ: q̄s scripsit ionathas spartiatis.
Ionathas summ⁹ sacerdos & seniores gen
tis: & sacerdotes: & reliqu⁹ pplus iudeorū
spartiatis frib⁹ salutē. Iaz pridē misse erant
eple ad oniā summuz sacerdotē a dario q re
gnabat apd vos qm estis frēs nři sicut scri
ptuz ptinet qd subiectuz est. Et suscepit o-
nias viꝝ q missus fuerat cū honore: & acce-
pit eplas in qbus significabat de societate
& amicitia. Non eniz cū nullo hoꝝ indi-
geremus: habētes solatio sanctos libros q
sunt in manibus nřis maluim⁹ mittere
ad vos renouare fraternitatē & amicitias.
ne forte alieni efficiamur a vobis. Multa
eniz tēpora trāsierunt ex quo misistis ad
nos. Nos ergo in omni tpe sine itermis-
sione in dieb⁹ solēnib⁹ & ceteris qb⁹ opz:
memores sum⁹ vestri in sacrificijs que of
ferim⁹: & in obseruatōib⁹: sicut fas ē: & decet
meminisse fratruz. Letamur itaqz de glia
vestra. Nos autē circūdederūt multe tribu-
lationes & multa plia: & impugnauerunt
nos reges q sunt in circuitu nřo. Noluī
mus ergo vobis molesti ee: neqz ceteris
socijs & amicis nostris in his prelijs. Ha-
buim⁹. n. de celo auxiliuz & liberati sum⁹
nos: & humiliati sunt inimici nři. Elegi-
mus itaqz numeniū antiochi filiuz et
antipatrē iasonis filiū: & misim⁹ ad ro-
manos renouare cū eis amicitiā & socie
tatē pristinā. Mandauim⁹ itaqz eis vt ve
niāt et ad vos: & salutēt vos & reddāt vobis
eplas nřas de innouatiōe frnitatis nře.
Et nunc benefacietis respōdētes nobis ad
hec. Et hoc rescriptuz eplaꝝ qd misit oni-
as. Rex spartiataꝝ oniās: ionathe sacerdo
ti magno salutē. Inuētuz est in scriptura
de spartiatis et iudeis: quoniaz sunt fra-
tres: et qz sunt de genere abrahaz: et nunc
ex quo hoc cognouim⁹: bene facitis scriben
tes nobis de pace vestra. Sz et nos rescri-
psimus vobis. Pecora nřa et possessiones
nře vestre sunt: et vestre nře. Mādauim⁹
itaqz hec nunciari vobis. Et audiuit iona
thas: qm regressi sunt principes demetrij
cū exercitu multo supra qz pri⁹ pugnare
aduersus euz: & exijt ab hierlm et occur-
rit eis in amathite regione. Nō. n. dederat
eis spacium vt ingrederent regionē ei⁹.
Et misit speculatores in castra eoꝝ. Et re-
uersi renunciauerunt qz cōstituunt superue
nire illic nocte. Cū occidisset autē sol p-
cepit ionathas suis, vigilare et esse in ar-
mis paratos ad pugnā tota nocte. Et po-
suit custodes p circuituz castroꝝ: et audie
runt aduersarij qz parat⁹ est ionathas cum
suis in bello: et timuerunt et formidaue-
runt in corde suo: et accēderunt focos in
castris suis. Ionathas autē et q cū eo erāt
nō cognouerunt vsqz mane. Uidebāt āt
luminaria ardētia: et secut⁹ est eos iona-
thas: et nō cōprehēdit eos. Trāsierunt. n.
flumen eleutheꝝ. Et diuertit ionathas ad
arabas q vocabant zabadei: & pcussit eos
& accepit spolia eoꝝ. Et iunxit & venit da-

mascuz: ⁊ pambulabat oēm regionē illā.
E Symō autē exijt ⁊ venit vsq3 ascbalonē ⁊
ad ꝓxima pſidia ⁊ declinauit in ioppen: ⁊
occupauit eā. Audiuit. n. q̄ vellēt pſidi-
um tradere partib⁹ demetrij: ⁊ posuit ibi
custodes vt custodirēt eā. Et reuersus est
ionathas ⁊ ꝯuocauit seniores ppli: ⁊ cogi
tauit cū eis edificare pſidia in iudea: ⁊ edi
ficare muros in hierlm: ⁊ exaltare altitu-
dine magna inter mediuz arcis ⁊ ciuita-
tis vt separet eā a ciuitate vt esset ipsa sin-
gulariter: ⁊ neq3 emāt neq3 vēdāt. Et ꝯue
nerunt vt edificarēt ciuitatē: ⁊ cecidit mu
rus q̄ erat sup torrētē ab ortu solis: ⁊ repa
rauit euz q̄ vocat capheteta. Et symō edifi-
cauit adiada in sephela ⁊ muniuit eam ⁊
īposuit portas ⁊ seras. Et cū3 cogitasset tri-
phō regnare asie: ⁊ assumere diadema ⁊ ex
tēdere manuz in ātiochū regē: timēs ne
forte nō pmitteret eū ionathas s3 pugna
ret aduersus eū: q̄rebat cōp: ehēdere euz ⁊
F occidere. Et exurgens abijt in bethsan. Et
exijt ionathas obuiā cū q̄draginta mili-
bus viroꝝ electoꝝ in preliuz ⁊ venit beth
san. Et vidit triphon q̄ venit ionathas cū
exercitu multo: vt extēderet in eū [illegible]⁹:
⁊ timuit. Et excepit eū cū honore: ⁊ ꝯmen
dauit eū oīb⁹ amicis suis ⁊ dedit ei mune
ra. Et pcepit exercitib⁹ suis vt obedirēt ei si
cut sibi. Et dixit ionathe. Ut qd vexasti vni
uersuz ppl3: cū bellū nobis nō sit? Et nūc
remitte eos i domos suas. Elige āt tibi vi-
ros paucos q̄ tecū sint: ⁊ venit mecū ptolo
maidā: ⁊ tradā eā tibi: ⁊ reliq̄ pſidia: ⁊ ex-
ercitū: ⁊ vniuersos pposítos negocij: ⁊ con
uersus abibo. Propterea. n. veni. Et credi-
dit ei: ⁊ fecit sic̄ dixit ⁊ dimisit exercitū: ⁊ ab
ierūt i t̄rā iuda. Retinuit āt secū tria mi
G lia viroꝝ: ex qb⁹ remisit i galileā duo mi
lia: mille āt venerūt cū eo. Ut āt intrauit pto
lomaidā ionathas: clauserūt portas ciuita-
tis ptolomēses: ⁊ cōphēderūt eū: ⁊ oēs q̄ cū
eo intrauerūt gladio interfecerūt. Et misit tri
phon exercitū ⁊ eqtes in galileā: ⁊ in cam
pū magnū: vt pderēt oēs socios ionathe.
At illi cū cognouissent q̄ cōprehensus est
ionathas ⁊ perijt: ⁊ oēs q̄ cū eo erāt: hortati
sūt semetipsos: et exierūt pati in pliū. Et vi
dētes hi q̄ insecuti fuerāt: q̄ ꝓ aīa eē res est
illis: reuersi sūt. Illi autē venerūt oēs cū3
pace in terrā iuda. Et planxerūt ionathā
et eos q̄ cū ipso erāt valde. Et luxit isrl̄ lu-
ctu magno. Et quesierunt oēs gentes q̄
erant in circuitu eoꝝ cōterere eos. Dixerunt
enim. Nō habent principem et adiuuan-
tem: nunc ergo expugnemus illos: et tol-
lamus de hominibus memoriam eorū3.

¶ Ca. xiij. ¶ Symō ꝓ fratre suo dux ꝯsti
tuit̄ mittit argētū et duos filios iōathe tri
phoni: de morte ionathe et filioꝝ ei⁹: de edi
ficio sepulchri in modin: occidit triphō do
lose antiochū adolescētem: et iposuit sibi
diadema asie: ꝯstituit demetri⁹ pacē cū sy
mone: sublatū est iugū gentiū ab hierlm
expugnat symō gazā: mūdans aūt eā in-
trat cū laude et ramis palmarum: symō
cōstituit filium suum ducem. Cap. xiij.

A Et audiuit symon q̄ ꝯgregauit tri-
phō exercitū copiosū3: vt veniret in
terrā iuda et attereret eā. Et vidēs q̄ i tre
more ppls est et in timore: ascēdit hierl3
et ꝯgregauit pplm et adhortās dixit. Uos
scitis q̄ta ego et frēs mei et domus pris
mei fecimus ꝓ legibus et ꝓ scīs plia: et
angustias q̄les vidim⁹. Horꝝ grā perierūt
frēs mei oēs pp isrl̄: et relict⁹ su3 ego so-
lus. Et nūc nō mihi ꝯtingat parcere aīe
mee in oī tpe tribulatiōis. Nō. n. melior
sum fratrib⁹ meis. Uindicabo itaq3 gētē
meam et sancta: natos quoq3 nr̄os et vxo-
res: q̄ cōgregate sunt vniuerse gentes cō
terere nos inimicitie grā. Et accensus est
spūs ppli isrl̄ vt audiuit s̄mōes istos: et rn̄-
derūt voce magna dicētes. Tu es dux nr̄ lo
co iude et ionathe f̄ris tui. Pugna pliū3
B nr̄3: et oīa q̄cūq3 dixeris nob faciem⁹. Et
cōgregans oēs viros bellatores accelerauit
cōsumare vniuersos muros hierl3: ⁊ mu
niuit ea3 i gyro. Et misit iōathā filiū abso
lomi: ⁊ cū eo exercitū nouū i ioppen: ⁊ eie
ctis his q̄ erant in arce remansit illic ipse.
Et mouit triphon a ptolomaida cū exerci
tu multo vt veniret i t̄rā iuda: ⁊ iōathas
cū eo in custodia. Symon aūt applicuit i
addus ꝯ faciē cāpi. Et vt cognouit triphō:
q̄ surrexit symō loco f̄ris sui iōathe: ⁊ q̄
cōmissur⁹ eēt cū eo pliū: misit ad eū lega-
tos dicēs. Pro argēto qd̄ debat f̄r tu⁹ iōa
thas in rōe regis pp negocia q̄ habuit: de
tinuim⁹ eū. Et nūc mitte argēti talēta cē
tu3 ⁊ duos filios ei⁹ obsides: vt nō dimis-
sus fugiat a nobis ⁊ remittem⁹ eu3. Et co
gnouit symō q̄ cū dolo loq̄ret secu3. Ius
C sit tn̄ dari argētū ⁊ pueros: ne inimicitias

al. ⁊ ceci-
derunt
muri q̄
erant

magnā sumeret ad ppl'z isrl' dicēte: q: nō misit ei argētū ⁊ pueros ppea pyt. Et misit pueros ⁊ cētū taleta. Et mētitus ē ⁊ nō dimisit ioathā. Et post h̄ venit triphō itrare regionē vt ɔtereret eā: ⁊ gyrauerūt p viā q̄ ducit ador. Et symō ⁊ castra ei' ābulabāt i oēz locū quocūq3 ibāt. Qui āt i arce erāt miserūt ad triphonē legatos vt festinaret venire p desertū ⁊ mitteret illis alimōias.

D Et parauit triphō oēz eqtatū vt veniret illa nocte. Erat. n. nix multa valde: ⁊ nō venit in galaaditidē. Et cū appropinqsset bascha mā: occidit ionathā ⁊ filios ei' illic. Et cōuenit triphon: ⁊ abijt i terrā suā. Et misit symō ⁊ accepit ossa ionathe fratris sui: ⁊ sepeliuit ea i modin ciuitate patr̄ ei'. Et planxerūt eū oīs isrl' planctu magno: ⁊ luxerūt eū dies multos. Et edificauit symō sup sepulchr̄ pr̄is sui ⁊ fratrū suoꝝ: edificiū altū visu lapide polito retro ⁊ añ: ⁊ statuit septē pyramidas vnā ɔ̄ vnā pr̄i ⁊ mr̄i: ⁊ qttuor fratrib'. Et his circūposuit colūnas magnas: ⁊ sup colūnas arma ad memoriā eternā: ⁊ iuxta arma naues sculptas q̄ viderent ab oīb' nauigātib' mare. Hoc ē sepulchr̄ qd̄ fecit i modin vsq3 in hūc diē. Triphō āt cū iter faceret cū ātiocho rege adolescēte dolo occidit eū: ⁊ regna

E uit loco ei'. Et iposuit sibi diadema asie: ⁊ fecit plagā magnā i terra. Et edificauit symon p̄sidia iudee: muniēs ea turrib' excelsis ⁊ muris magnis: ⁊ portis ⁊ seris: ⁊ posuit alimēta i mūitiōib'. Et elegit symon viros ⁊ misit ad demetriū regē vt faceret remissionē regiōi: q: act' oēs triphonis p direptionē fuerāt gesti. Et demetri' rex ad v̄ba ista r̄ndit ei: ⁊ scripsit ep̄laz talē. Rex demetrius: symoni sūmo sacerdoti ⁊ amico regū ⁊ seniorib' ⁊ gēti iudeoꝝ salutē. Coronā aureā ⁊ baheu quā misistis suscepim' ⁊ parati sum' facere vobiscū pacē magnā ⁊ scribere p̄positis regis remittere vobis q̄ idulsim'. Quecūq3. n. ɔstituim' vobis ɔstāt. Munitiōes q̄s edificastis vobis sint. Remittim' q̄z ignorātias ⁊ peccata vsq3 i hodiernū diez: ⁊ coronā quā debatis. Et si qd aliō erat tributariū i hie-

F rusalē: iā nō sit tributariū. Et si q ex vobis apti sūt ɔscribi iter nr̄os ɔscribant: ⁊ sit inter nos pax. Anno cētesimo septuagesimo ab latū ē iugū gētiū ab isrl'. Et cepit ppl's israel scribere i tabulis ⁊ gestis publicis: an

no p̄mo sub symōe sūmo sacerdote magno duce ⁊ p̄ncipe iudeoꝝ. In dieb' illis applicauit symō ad gaçā: ⁊ circūdedit eas castris: ⁊ fecit machinas: ⁊ applicuit ad ciuitatē: ⁊ pcussit turrē vnā: ⁊ cōprehendit eā. Et q eruptāt erāt itra machinā ⁊ ciuitatē: ⁊ fact' ē mot' magn' i ciuitate. Et ascēderūt q erāt i ciuitate cū vxorib' ⁊ filijs supra muꝝ scissis tūicis suis: ⁊ clamauerūt voce magna postulātes a symōe dextras sibi dari. Et dixerūt. Nō nobis reddas s̄m malitias nr̄as s3 s̄m m̄ias tuas: ⁊ seruiem' tibi. Et flex' symon nō debellauit eos: eiecit

G tñ eos de ciuitate: ⁊ emūdauit edes in qb' fuerāt simulachra: ⁊ tūc itrauit in eā cum hymnis b̄ndicēs dn̄s. Et eiecta ab ea oī immūditia collocauit in ea viros q legē facerēt: ⁊ muniuit eā ⁊ fec̄ sibi h̄itatiōnē. Qui aūt erāt in arce hierl'm p̄hibebant egredi ⁊ ingredi regionē: ⁊ emere ac vendere. Et esurierūt valde: ⁊ multi ex eis fame pierūt. Et clamauerūt ad symonē vt dextras acciperēt: ⁊ dedit illis. Et eiecit eos īde ⁊ mūdauit arcē a cōtaminatiōib'. Et itrauerūt in eā: tertia ⁊ vicesima die scdi mēsis: āno cētesimo septuagesimo p̄mo cū laude ⁊ ramis palmaꝝ ⁊ cynaris ⁊ cymbal' ⁊ nablis ⁊ hymnis ⁊ cāticis: q: ɔtrit' ē inimicus magn' ex isrl'. Et ɔstituit vt oīb' ānis agerent dies hi cū leticia. Et muniuit mōtē tēpli q erat sec' arcē: ⁊ h̄itauit ibi ipse ⁊ q cū eo erāt. Et vidit symō ioānē filiū suū q fortis vir pl̄ij eēt: ⁊ posuit eū ducē virtutū vniuersarū ⁊ habitauit i gazaris.

Ca. Sū. Rex demetri' abijt mediam ad ɔ̄hēda sibi auxilia ⁊ capt' ponit in custodia: de sublimitate ⁊ potētia symonis p̄ncipis iuda: de multitudine pacis illis tp̄ib': renouant amicitie iter romāos ⁊ iudeos. Exēplū scripture quā in tabulis ereis scripserūt iudei p titlo glie ⁊ laude sui ducis symōis filij mathathie. ca. xiiij.

Anno cētesimo septuagesimo secūdo ɔgregauit rex demetri' exercitū suū: ⁊ abijt i mediā ad ɔ̄henda sibi auxilia: vt expugnaret triphonē. Et audiuit arsaces rex p̄sidis ⁊ medie q: itrauit demetri' ɔfines suos: ⁊ misit vnū de p̄ncipib' suis vt cōprehēderet eū viuū: ⁊ adduceret eū ad se. Et abijt ⁊ pcussit castra demetrij ⁊ cōphēdit eū: et duxit eū ad arsacē et posuit eū in custodiā. Et siluit oīs terra iuda oīb'

H

Al's in gazaris.

diebus symõis. Et q̃siuit bona gẽti sue: et placuit illis ptãs eiꝰ et glia eiꝰ oĩbꝰ diebꝰ: et cũ oi glia sua accepit ioppen ĩ portũ: et fecit itroitũ in insulis maris: et dilatauit fines gẽti sue: et obtinuit regionẽ: et ↄgregauit captiuitatẽ multã: et dñatꝰ ẽ gaȝare: et bethsure: et arci: et abstulit immũditias

B ex ea: et nõ erat q̃ resisteret ei. Et vnusquisq; colebat terrã suã cũ pace: et terra iuda dabat fructꝰ suos: et ligna cãpoꝝ fructũ suũ. Seniores ĩ plateis sedebãt oẽs: et d̃ bonis terre tractabãt: et iuuenes ĩduebãt se gliã et stolas belli. Et ciuitatibꝰ tribuebat alimõias: et ↄstituebat eas vt ẽẽnt vasa muñitiõis quoadusq; noiatũ ẽ nomẽ glĩe eiꝰ vsq; ad extremũ t̃re. Fecit pacẽ sup terrã: ⁊ letatꝰ ẽ isrl̃ leticia magna et sedit vnusquisq; sub vite sua et sub ficũnea sua et nõ erat q̃ eos terreret. Defecit ipugnãs eos sup terrã. Reges ↄtriti sũt in diebꝰ illis: et cõfirmauit oẽs humiles ppl̃i sui et legẽ exquisiuit: ⁊ abstulit oẽȝ iniquũ ⁊ malũ. Scã glĩficauit: et multiplicauit scã scõꝝ. Et auditũ ẽ rome q̃ defunctꝰ ẽ ionathas et vsq; in

C spartiatas: et ↄtristati sũt valde. Ut audierũt ãt q̃ symõ frater eiꝰ factꝰ ẽẽt sũmꝰ sacerdos loco eiꝰ: et ipse obtineret oẽȝ regionẽ et ciuitates ĩ ea: scripserũt ad eũ tabulis ereis vt renouarẽt amicitias ⁊ societatem quã fecerãt cũ iuda ⁊ cũ ionatha fratribꝰ eiꝰ. Et lecte sũt ĩ ↄspectu eccl̃ie in hierl̃z. Et hoc exẽplũ eplaꝝ q̃s spartiate miserunt. Spartianoꝝ principes ⁊ ciuitates: symõi sacerdoti magno ⁊ seniorıbꝰ ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ reliq̃ pplo iudeoꝝ fratribꝰ salutẽ. Legati q̃ missi sũt ad ppl̃ȝ nr̃m nũciauerũt nobis de vr̃a glia ⁊ honore ⁊ leticia: ⁊ gauisi sumus ĩ introitu eoꝝ. Et scripsimꝰ q̃ ab eis erãt dcã in ↄciliis ppl̃i sic. Numeniꝰ ãtiochi: ⁊ antipr̃ iasonis filiꝰ legati iudeoꝝ venerũt ad nos: renouãtes nobiscũ amiciciã p̃stinã. Et placuit pplo excipe viros gloriose: ⁊ ponere exẽplũ s̃monuȝ eoꝝ ĩ segregatis ppl̃i libris: vt sit ad memoriaȝ pplo spartiataꝝ. Exẽplũ ãt hoꝝ scripsimꝰ symoni magno sacerdoti. Post h̃ ãt misit symon

D numeniũ romã hñteȝ clypeũ aureuȝ magnũ pondo minaꝝ mille ad statuẽdã cuȝ eis societatẽ. Cũ ãt audissȝ ppl̃s romanꝰ sermões istos dixerũt. Quã gr̃aꝝ actionẽ reddemus symoni ⁊ filiis eiꝰ. Restituit. n. ipse fr̃es suos: ⁊ expugnauit inimicos isrl̃ ab eis. Et statuerũt ei libertatẽ: ⁊ descripserũt ĩ tabulis ereis: ⁊ posuerũt ĩ titulis in mõte syon. Et hoc ẽ exẽplũ scripture: octauadecia die mẽsis elul: ãno cẽtesimo septuagesimo scđo: ãno tertio sub symõe sacerdote magno ĩ asaramel in ↄuẽtu magno sacerdotũ ⁊ ppl̃i p̃ncipũ ⁊ gẽtis ⁊ senioꝝ regiõis nota fcã sũt hec: qm̃ frequẽter fcã sũt p̃lia ĩ regiõe nr̃a. Symõ ãt matathie filiꝰ et filiis iarib ⁊ fr̃es eiꝰ dederũt se p̃iculo: ⁊ restiterũt aduersariis gẽtis sue vt starẽt scã ipsoꝝ et lex: et glia magna glĩficauerunt gẽtẽ suã. Et ↄgregauit ionathas gẽteȝ suã: et factꝰ ẽ illis sacerdos ma

E gnꝰ: et appositꝰ ẽ ad ppl̃m suuȝ. Et voluerunt inimici eoꝝ calcare scã: et atterere regionẽ ipsoꝝ et extendere manꝰ ĩ scã scõꝝ. Tũc restitit symõ: ⁊ pugnauit ꝓ gẽte sua: ⁊ erogauit pecunias multas et armauit viros v̄tutis gẽtis sue: et dedit illis stipẽdia et muniuit ciuitates iudee et bethsurã q̃ erat ĩ finibꝰ iudee: vbi erãt arma hostium antea: et posuit illic p̃sidiũ viros iudeos. Et ioppẽ muniuit q̃ erat ad mare: et gaȝã q̃ ẽ ĩ finibꝰ aȝoti: ĩ q̃ hostes antea h̃itabãt: ⁊ collocauit illic iudeos et q̃cũq; apta erãt ad correptionẽ eoꝝ posuit ĩ eis. Et vidit ppl̃s actũ symõis et gliaȝ quã cogitabat facere gẽti sue: et posuerunt euȝ ducẽ suũ et principẽ sacerdotũ: eo q̃ ipse fecerit hec

F oia et iustitiã: et fidẽ quã ↄseruauit genti sue ⁊ exq̃siuit oĩmõ exaltare ppl̃m suũ. Et in diebꝰ eiꝰ ꝓsperatũ ẽ ĩ manibꝰ eiꝰ vt tollerent̃ gẽtes de regiõe ipsoꝝ: ⁊ q̃ ĩ ciuitate dauid erãt in hierl̃m in arce de q̃ ꝓcedebãt et ↄtaminabãt oia q̃ in circuitu scõꝝ sũt: et inferebãt plagã magnã castitati. Et collocauit in ea viros iudeos ad tutamẽtũ regiõis et ciuitatis: et exaltauit muros in hierl̃m. Et rex demetriꝰ statuit illi sũmũ sacerdotiũ. Scđꝫ hec fecit eũ amicũ suuȝ: et glĩficauit eũ glia magna. Audiuit. n. q̃ appellati sunt iudei a romãis amici et socii et fr̃es et q̃ suscepꝰũ legatos symõis gliose: et q̃ iudei et sacerdotes eoꝝ ↄsenserũt eũ ẽẽ ducẽ suũ et summũ sacerdotẽ ĩ eter

G nũ donec surgat ꝓpheta fidel̃: et vt sit sup eos dux et vt cura eẽt illi ꝓ sanctis: et vt cõstitueret p̃positos sup opa eoꝝ et sup regionẽ: et sup arma et sup p̃sidia: et cura sit illi de sanctis: et vt audiat̃ ab oibꝰ: et scribãtur in noie eiꝰ oẽs ↄscriptiones ĩ regiõe

multū ⁊ argētū ⁊ hyacītū ⁊ purpurā ma
rinā ⁊ opes magnas: ⁊ cōuersi hymnū ca
nebāt ⁊ bñdicebāt deū ī celū qm bon⁹ ē: qm
in seculū misericordia ei⁹. Et fcā ē sal⁹ ma
gna ī isrł ī die illa. Quicūq3 āt alienigēar
euaserūt: venerūt ⁊ nūciauerūt lysie vni
uersa q̄ acciderāt. Quib⁹ ille auditis cōster
nat⁹ aīo deficiebat q̄ nō q̄lia voluit: talia cō
tigerūt ī isrł: ⁊ q̄lia mādauit rex. Et seque
ti anno cōgregauit lysias viroꝝ electoꝝ
sexaginta milia: ⁊ eqtū qnq3 milia: vt de

D

bellaret eos. Et venerūt ī iudeā: ⁊ castra po
suerūt ī bethoron. Et occurrit illis iudas
cū decē milib⁹ viris. Et viderūt exercitū3
fortē: ⁊ orauit ⁊ dixit. Bñdict⁹ es saluator
isrł q̄ cōtriuisti ípetū potētis ī manu serui
tui dd: ⁊ tradidisti castra alienigēar ī ma
nu iōathe filij saul ⁊ armigeri ei⁹: cōclude
exercitū istū ī manu ppłi tui isrł: ⁊ cōfun
dant in exercitu suo ⁊ eqtib⁹. Da illis for
midinē ⁊ tabe fac audaciā virtutis eoꝝ: ⁊
cōmoueant cōtritiōe sua. Deijce illos gladio
diligētium te: ⁊ collaudēt te oēs q nove
rūt nomē tuū ī hymnis. Et cōmiserūt +
bellū: ⁊ ceciderūt de exercitu lysie qnq3 mi
lia viroꝝ. Vidēs aūt lysias fugā suoꝝ: ⁊ iu
deoꝝ audaciā: ⁊ q̄ parati sūt aut viuere aut
mori fortiter: abijt antiochiā ⁊ elegit mi
lites vt multiplicati rursus venirēt ī iu
deā. Dixit āt iudas ⁊ frēs ei⁹. Ecce cōtriti
sūt inimici nrī: ascēdamus nūc mūdare
sancta ⁊ renouare. Et cōgregat⁹ ē ois exer

E

citus: ⁊ ascēderūt in montē syon. Et vide
rūt sanctificationē desertā: ⁊ altare pphā
natū ⁊ portas exustas: ⁊ ī atrijs virgulta
nata sicut in saltu vel ī mōtib⁹: ⁊ pasto
phoria diruta. Et sciderūt vestimēta sua ⁊
planxerūt planctu magno. Et iposuerūt ci
nerē sup caput suū: ⁊ ceciderūt in faciē su
per terrā: ⁊ exclamauerūt tubis signoꝝ ⁊
clamauerūt ī celū. Tūc ordinauit iudas
viros vt pugnarēt aduersus eos q erāt ī ar
ce: donec emūdarent scā. Et elegit sacerdo
tes sine macula volūtatē habētes in lege
dei: ⁊ mūdauerūt scā: ⁊ tulerūt lapides
cōtaminatiōis in locū imūdū. Et cogita
uit de altari holocaustoꝝ qđ pphanatum
erat: qđ de eo faceret. Et icidit ī cōsiliū bonū
vt destrueret illō: ne forte illis eēt ī oppro
briū q̄ cōtaminauerūt illud gētes. Et de

F

moliti sunt illud: ⁊ reposuerūt lapides in
mōte domus in loco apto: quoad veniret

1.re.7.f.

Re.14.b.

al's non hȝ + prelium

ppheta ⁊ rñderet de eis. Et acceperūt lapi
des integros śm legē: ⁊ edificauerūt alta
re nouū śm illud qđ fuit prius: ⁊ edifica
uerūt sancta ⁊ q̄ intra domū erāt intrinse
cus: ⁊ edem ⁊ atria sanctificauerūt: ⁊ fece
rūt vasa sancta noua: ⁊ intulerūt cādela
brū ⁊ altare incēsoꝝ ⁊ mensa3 in téplū.
Et incensum posuerūt sup altare: ⁊ accen
derunt lucernas que super cādelabru erāt
⁊ lucebant in téplo. Et posuerūt sup men
sa3 panes: ⁊ appēderūt velamina: ⁊ consu
mauerūt oia opa q̄ fecerāt. Et aū matuti
nū surrexerūt qnta ⁊ vicesima die mensis
noni. Hic ē mēsis casleu cētesimi quadra
gesimioctaui āni: ⁊ obtulerūt sacrificiu3
śm leg⁊ sup altare holocaustoꝝ nouū qđ
fecerūt. Secūdū tps ⁊ śm diē in qua con
taminauerūt illud gētes: in ipsa renoua
tū ē in cāticis ⁊ cytharis ⁊ cyniris ⁊ cym

G

balis. Et cecidit ois pplus in faciē: ⁊ adora
uerūt ⁊ bñdixerūt in celū eū q̄ pspērauit
eis. Et fecerūt dedicationē altaris diebus
octo: ⁊ obtulerūt holocausta cū leticia: ⁊ sa
lutaria laudis. Et ornauerūt faciē tēpli co
rōis aureis ⁊ scutulis: ⁊ dedicauerūt por
tas ⁊ pastophoria: ⁊ iposuerūt eis ianuas.
Et fcā ē leticia ī pplo magna valde: ⁊ auer
sum ē opprobriū gētiū. Et statuit iudas ⁊
frēs ei⁹: ⁊ vniuersa ecclia isrł: vt agat dies
dedicatōis altaris ī tpib⁹ suis ab āno ī ānū
p dies octo a qnta ⁊ vicesima die mēsis cas
leu: cū leticia ⁊ gaudio. Et edificauerūt in
tpe illo mōtē syon: ⁊ p circuitū muros al
tos ⁊ turres firmas: ne qn venirēt gētes ⁊
cōculcarēt eū sicut antea fecerūt. Et collo
cauit illic exercitū vt seruarēt eū: ⁊ muni
uit + eū ad custodiēdā bethsuram: vt hēret
populus munitionē cōtra faciem idumee.

¶ Ca. v. ¶ Debellat iudas gētes volētes pdere isrł de timotheo duce amō: simon missus a fratre expugnat gētes de bellis in de cōtra timotheū qđ iosephus ⁊ azarias victi sūt. Expugnat iudas filios esau. Judas euertit aras idolorum. Cap. v.

Et factū ē vt audierūt gētes in circui
tu q̄ edificatū ē altare ⁊ sanctuariū
sicut pri⁹: irate sūt valde: ⁊ cogitabāt tolle

H

re gen⁹ iacob: q erāt īter eos. Et ceperūt oc
cidere de pplo ⁊ pseq. Et debellabat iudas fi
lios esau in idumea ⁊ eos q erāt in araba
thane: q circūsedebāt israhelitas: ⁊ pcus
sit eos plaga magna. Et recordat⁹ ē mali

De cōse. di. i c. solēnitas in glo.

al's + cas

et filiorum bean: qui erant populo in laqueũ et in scandalũ insidiãtes ei in via. Et conclusi sunt ab eo i turrib⁹. Et applicuit ad eos et anathematizauit eos: et incendit turres eorum igni cũ oib⁹ q in eis erãt. Et trãsiuit ad filios ammon et inuenit manũ fortẽ et pplm copiosũ: et timotheũ ducẽ ipsorũ. Et cõmisit cũ eis plia multa: et contriti sũt i cõspectu eorũ: et pcussit eos: et cepit gazer ciuitatẽ et filias ei⁹: et reuersus ẽ in iudeã. Et congregate sũt gẽtes q sũt i galaad aduersus israhelitas q erãt i finib⁹ eorũ vt tollerẽt eos: et fugerũt in dathman munitiões: et miserũt lrãs ad iudã et frẽs ei⁹ dicẽtes. Cõgregate sunt aduersũ nos gẽtes p circuitũ vt nos auferãt: et parãt venire et occupare munitionẽ in quã cõfugim⁹: et timothe⁹ est dux exercit⁹ eorũ. Nũc ergo veni et eripe nos de manib⁹ eorũ: qz cecidit multitudo de nobis. Et oẽs frẽs nrĩ q erãt i locis tubin interfecti sunt: et captiuas duxerũt vxores eorũ et natos et spolia: et pemerũt illic fere mille viros. Et adhuc epistole legebãtur: et ecce alij nũcij venerũt de galilea cõscissis tunicis nũciãtes secũdũ verba hec: dicentes cõuenisse aduersum se a ptolomaide et tyro et sidone: et repleta ẽ ois galilea alienigenis vt nos cõsumãt. Ut audiuit aũt iudas et pp̃ls sermones illos: conuenit ecclesia magna cogitare qd facerent fratrib⁹ suis q in tribulatiõe erãt et expugnabant ab eis. Dixitq3 iudas symõi fratri suo. Elige tibi viros et vade libera frẽs tuos in galilea: ego aũt et frater me⁹ ionathas ibimus in galaaditidẽ. Et reliqt ioseph ũ filiũ zacharie et azariã duces ppli cũ residuo exercitu in iudea ad custodiã: et precepit illis dicẽs. Preestote pplo huic et nolite bellũ cõmittere aduersum gẽtes donec reuertamur. Et dati sũt symoni viri tria milia vt iret in galileã: iude autẽ octo milia in galaaditidẽ. Et abijt symõ in galileã: et cõmisit plia multa cũ gẽtibus: et cõtrite sũt gẽtes a facie eius: et persecutus est eos vsq3 ad portã ptolomaidis. Et ceciderũt de gẽtib⁹ fere tria milia virorũ: et accepit spolia eorũ. Et assumpsit eos q erãt in galilea et in arbatis cũ vxorib⁹ et natis: et oibus q erant illis: et adduxit in iudeã cũ leticia magna. Et iudas machabe⁹ et ionathas frater eius trãsierũt iordanẽ et abierũt viam triũ dierũ in desertum. Et occurrerũt eis nabutheĩ: et susceperũt eos pacifice et narrauerũt eis oĩa q acciderãt fratribus eorũ in galaaditide: et qz multi ex eis cõprehẽsi sunt in barasa et bosor et i alimis et in casphor et mageth et carnaim. Hec oẽs ciuitates munite et magne. Sz et i ceteris ciuitatib⁹ galaaditidis tenenẽ cõprehensi. Et in crastinũ cõstituerũt ad mouere exercitũ ciuitatib⁹ his: et cõprehẽdere et tollere eos in vna die. Et cõuertit iudas et exercit⁹ ei⁹ viã in desertũ bosor repente: et occupauit ciuitatẽ et occidit oẽm masculũ i ore gladij: et accepit oĩa spolia eorũ et succẽdit eã igni. Et surrexerũt inde nocte: et ibãt vsq3 ad munitiões. Et fctm ẽ diluculo cũ eleuassent oculos suos: et ecce pp̃ls multus cui⁹ nõ erat numer⁹ portãtes scalas et machinas vt cõprehẽderẽt munitionẽ et expugnarẽt eos. Et vidit iudas qz cepit bellũ: et clamor belli ascẽdit ad celũ sicut tuba: et clamor magn⁹ de ciuitate. Et dixit exercitui suo. Pugnate hodie p fratrib⁹ vestris. Et venit trib⁹ ordinib⁹ post eos: et exclamauerũt tubis et clamauerũt i oratione. Et cognouerunt castra timothei: qz machabe⁹ est: et refugerũt a facie ei⁹. Et pcusserũt eos plaga magna: et ceciderũt ex eis in die illa fere octo milia virorũ. Et diuertit iudas i maspha et expugnauit et cepit eã: et occidit oẽm masculũ eius: et sumpsit spolia ei⁹: et succẽdit eã igni. Inde precessit: et cepit casbon et maged et bosor: et reliqs ciuitates galaaditidis. Post hec aũt verba cõgregauit timotheus exercitũ aliũ: et castra posuit cõtra raphon trãs torrẽtẽ. Et misit iudas speculari exercitũ. Et renũciauerũt ei dicentes: qz cõuenerũt ad eũ oẽs gentes q in circuitu nrõ sunt: et exercitus mult⁹ nimis. Et arabas cõduxerũt i auxiliũ sibi. et castra posuerũt trans torrentem paratĩ ad te venire i preliũ. Et abijt iudas obuiã illis. Et ait timotheus pncipib⁹ exercit⁹ sui. Cũ appropinquauerit iudas et exercitus eius ad torrẽtẽ aque: si transierit ad nos prior nõ poterimus sustinere eũ: qz potẽs poterit aduersũ nos. Si vero timuerit transire et posuerit castra extra flumen: trãsfretemus ad eos et poterim⁹ aduersus illũ. Ut aũt appropinquauit iudas ad torrentẽ aq: statuit scribas populi secus torrentẽ: et mandauit eis dicẽs. Neminẽ hominũ reliqueritis: sz veniãt oẽs i preliũ.

Et trásfretauit ad illos ꝓ: ⁊ oís pplꝰ post
eú. Et cótrite sunt oés gétes a facie eoꝝ: ⁊
ꝓiecerút arma sua: ⁊ fugerút ad phanú qḋ
erat in carnaim. Et occupauit ipsaꝫ ciuita
té ⁊ phanú succédit igni cú oibus q̄ erant
in ipso. Et oppssa est carnaim: ⁊ nó potuit
sustinere ꝯ faciē iude. Et ꝯgregauit iudas
vniuersos israelitas q̄ erát i galaadita a
minimo vsq; ad maximú ⁊ vxores eoꝝ ⁊
natos ⁊ exercitú magnú valde vt venirét i
trá iude: ⁊ venerút vsq; ephrō: ⁊ hec ciuitas
magna i ingressu posita munita valde. Et nó
erat declinare ab ea dextera vel sinistra: sꝫ p
mediú iter erat. Et icluserút se q̄ erát i ci-
uitate: ⁊ obstruxerút portas lapidibus. Et
misit ad eos iudas verbis pacificis dicés.
Tráseamꝰ p trá viaꝫ vt eamꝰ i terrá nraꝫ:
⁊ nemo vob nocebit: tm̄ pedibꝰ tráisibimꝰ.
Et nolebát eis apire. Et pcepit iudas pdi-
cari i castris: vt applicarét vnusq̄sq; i quo
erat loco. Et applicuerút se viri ṽtutis: et
oppugnauit ciuitaté illam tota die ⁊ tota
nocte. Et tradita é ciuitas i manu eius. Et
peremerút oéꝫ masculú i ore gladij: ⁊ eradi
cauit eá: ⁊ accepit spolia eiꝰ: ⁊ tráisiuit p to-
tá ciuitaté sup iterfectos. Et trásgressi sunt
iordané in cápo magno ꝯ faciē bethsan. Et
erat iudas ꝯgregás extremos: ⁊ exhortabať
pplꝫ p totá viá donec venirét i terrá iuda.
Et ascéderūt i móté syó cú leticia ⁊ gaudio:
⁊ obtulerút holocausta: q̄ nemo ex eis ceci
disset donec reuerterenť i pace. Et i diebꝰ q
bꝰ erat iudas ⁊ ionathas i terra galaad: ⁊
symó fr̄ eiꝰ i galilea ꝯ faciē ptolomaidis:
audiuit iosephus zacharie filiꝰ: ⁊ azarias
pnceps ṽtutis res bñ gestas: ⁊ plia q̄ facta
sunt: ⁊ dixit. Faciamus ⁊ ipsi nobis no-
mén: et eamus pugnare aduersus gentes
que in circuitu nostro sunt. Et pcepit his
qui erant in exercitu suo: ⁊ abierút iam-
niam. Et exiuit gorgias de ciuitate: ⁊ viri
eius obuiá illis i pugná. Et fugati sút io-
sephꝰ ⁊ azarias vsq; i fines iudee: ⁊ cecide-
rút illa die de pplo isr̄ fere ad duo milia viri.
Et fcā é plaga magna i pplo: q nó audie
rút iudá ⁊ frēs eiꝰ existimátes fortiť se fa-
cturos. Ipsi aút nó erát de semine viroꝝ il
loꝝ: p q̄s salus fcā é i isrl̄. Et viri iuda ma
gnificati sút valde i cóspectu oís isrl̄ ⁊ gétiú
oiuꝫ vbi audiebať nomé eoꝝ. Et ꝯueneť
ad eos fausta acclamátes. Et exiuit iudas et
frēs eiꝰ ⁊ expugnabát filios esau i tra q̄ ad
austrú é. Et pcussit chebrō ⁊ filias eiꝰ: ⁊ mu
ros eius: ⁊ turres eiꝰ succédit igne i cir-
cuitu. Et mouit castra vt iret i terrá alieni-
genaꝝ: ⁊ pambulabat samariá. In illa die
ceciderút sacerdotes i bello dú volút fortiť
facere dú sine ꝯsilio exeút i pliú. Et declina-
uit iudas i azotú i terrá alienigenaꝝ: ⁊ di-
ruit aras eorum: ⁊ sculptilia deoꝝ ipsoꝝ suc-
cendit igni: ⁊ cepit spolia ciuitatum: ⁊ re-
uersus est in terra iuda.

¶ Ca. Sū. ¶ De morte antiochi ⁊ succes-
sióe filij eiꝰ: filius antiochi mittit exerci-
tú ad debellandú iudá ⁊ vincit: pacem dat
ficte quá cito rupit: hic dicit quod in bel-
lo vtebať elephantis. Cap. vi

Et rex antiochꝰ pambulauit supiores
regióes. Et audiuit eé ciuitaté elima
idé i pside nobilissimá ⁊ copiosaꝫ i argē-
to ⁊ auro: téplúq; i ea locuplex valde. Et il
lic velamina aurea ⁊ lorice scuta: q̄ reliq̄t
alexáder philippi rex macedo q̄ regnauit
primꝰ i grecia. Et venit ⁊ q̄rebat cape ciui
taté ⁊ depdari eá. Et nó potuit: qm̄ innotuit
smo his q̄ erát i ciuitate. Et isurrexerút i
preliú. Et fugit inde: ⁊ abijt cú tristitia ma-
gna: ⁊ reuersus é babyloniá. Et venit q̄ nú
ciaret ei i pside: q fugata sút castra q̄ erát i
terra iuda: ⁊ q abijt lysias cú ṽtute forti i
pmis ⁊ fugatꝰ é a facie iudeoꝝ: ⁊ inualuerút
armis ⁊ viribꝰ ⁊ spolijs multis q̄ cepút d
castris q̄ exciderút: ⁊ q diruerút abhomiatio
né quá edificauerát sup altare qḋ erat in
hierlꝫ: ⁊ scificationé sicut prius circúdederút
muris excelsis: sꝫ ⁊ bethsurá ciuitaté suá.
Et fcm̄ é vt audiuit rex smóes istos expa-
uit: ⁊ cómotꝰ é valde. Et decidit i lectú ⁊ ici
dit i láguoré p tristitia: q n̄ é fcm̄ sicut cogi
tabat. Et erat illic p dies multos: q renoua
ta est i eo tristitia magna. Et arbitratꝰ é se
mori:

F

Nu. 20. c

G

al. + fuga

A

supra. i.

B

mori: et vocauit oes amicos suos et dixit il lis. Recessit somn⁹ ab oculis meis: et cecidi et corrui corde p̄ sollicitudine. Et dixi in corde meo. In quantā tribulatiōe3 deueni: et in quos fluct⁹ tristitie in q̄ nūc sū3 q io cūdus erā et dilect⁹ in ptāte m a. Nūc vo reminiscor maloꝝ q̄ feci in hierl'm: vn̄ et abstuli oia spolia aurea et argētea q̄ erāt in ea: et misi auferre habitātes iudeā sine cā. Cognoui ergo q: pp ea iuenerūt me ma la ista. Et ecce pereo tristitia magna in ter ra aliena. Et vocauit philippū vnū de ami cis suis: et pposuit eū sup vniuersū regnū suū. Et dedit ei diadema: et stolā suā et anu lū: vt + adduceret antiochū filiū suū et nu triret eū et regnaret. Et mortu⁹ ē illic an tioch⁹ rex āno cētesimo q̄dragesimono no. Et cognouit lysias qm̄ mortu⁹ ē rex: et constituit regnare ātiochū filiū ei⁹ quē nu triuit adolescētē: et vocauit nomē ei⁹ + eu patorē. Et hi qui erāt in arce cōcluserāt is rael in circuitu sanctoꝝ: et q̄rebāt eis ma la semp ad firmamētū gētiū. Et cogitauit iudas disperdere eos. Et cōuocauit vniuersū ppl'm et obsiderēt eos. Et + cōuenerūt sil: et obsederūt eos āno cētesimo qnq̄gesimo: et fecerūt balistas et machinas. Et exierūt q dā ex eis q obsidebant: et adiunxerūt se il lis aliq impij ex isrl': et abierūt ad regē et di xerūt. Quousq3 nō facis iudiciū: et vindi cas fr̄es nr̄os. Nos decreuim⁹ seruire pri tuo et ābulare in p̄ceptis ei⁹ et obsequi edictis ei⁹: et filij ppl'i nr̄i pp h̄ alienabāt se a nob. Et qcūq3 iueniebant ex nobis interficieba tur: et hereditates nr̄e diripiebant. Et non ad nos tm̄ extēderūt manū: s3 et in oēs fi nes nr̄os. Et ecce applicuerūt hodie ad ar cē in hierl'3 occupare eā: et munitionē in bethsurā munierūt. Et nisi p̄ueneris eos veloci⁹: maiora q̄3 hec faciēt: et nō poteris obtinere eos. Et irat⁹ ē rex vt hec audiuit. Et cōuocauit oēs amicos suos et p̄ncipes ex ercit⁹ sui: et eos q sup eqtes erāt. S3 et de re gnis alijs et de insulis maritimis venerūt ad eū exercit⁹ cōducticij. Et erat nūer⁹ exer cit⁹ ei⁹ centū milia peditū: et viginti milia eqtū: et elephāti triginta duo docti ad p̄liū. Et venerūt per idumeā et applicuerūt ad bethsurā: et pugnauerūt dies multos: et fe cerūt machinas. Et exierūt et succēderunt eas igni: et pugnauerūt viril'r. Et recessit iudas ab arce: et mouit castra ad bethza charan 9 castra regis. Et surrexit rex an̄ lu cē: et cōcitauit exercit⁹ in ipetū 9 viā bethza charan. Et cōparauerūt se exercit⁹ in p̄liū: et tubis cecinerūt. Et elephātis ostēderūt sanguinē vue et mori: ad acuendos eos in p̄liū. Et diuiserūt bestias p legiones: et asti terūt singulis elephātis mille viri in lo ricis cōcathenatis: et galee eree in capitib⁹ eoꝝ: et qngēti eqtes ordinati vnicuiq3 be stie electi erāt. Hi an̄ tp̄s vbicūq3 erat be stia ibi erāt et quocūq3 ibat ibāt: et nō di scēdebāt ab ea. S3 et turres lignee sup eos firme ptegētes sup singulas bestias et sup eas machine. Et sup singulas viri virtutis triginta duo: q pugnabāt desup et int⁹ ma gister bestie: et residuū eqtatu3 hinc et inde statuit in duas ptes tubis exercitū cōmo uere et purgere cōstipatos in legiōib⁹ eius. Et vt refulxit sol in clypeos aureos et ereos resplēduerūt mōtes ab eis: et resplendue rūt sicut lāpades ignis. Et distincta est ps exercit⁹ regis p mōtes excelsos: et alia p lo ca hūilia et ibāt caute et ordinate. Et como uebant oēs inhabitātes terrā a voce mul titudinis eoꝝ: et incessu turbe et collisione armoꝝ. Erat .n. exercit⁹ magn⁹ valde et for tis. Et appropinquauit iudas et exercit⁹ eius in p̄liū: et ceciderūt de exercitu regis sexcēti viri. Et vidit eleazar fili⁹ saura vnā de be stijs loricatā loricis regis: et erāt eminēs sup ceteras bestias. Et visū ē ei q in ea eēt rex: et dedit se vt liberaret ppl'3 suū: et acq reret sibi nomē eternū. Et cucurrit ad eā audacl' i medio legiōis iterficiēs a dextris et a sinistris: et cadebāt ab eo huc atq3 illuc. Et iuit sub pedes elephātis et supposuit se ei: et occidit eū: et cecidit i t'rā sup ip̄m. et mortu⁹ ē illic. Et vidētes virtutē regis et ip̄ tū exercit⁹ ei⁹ diuerterūt se ab eis. Castra āt regis ascēderūt 9 eos i hierl'm: et applicuerūt castra regis ad iudeā et mōtē syon. Et fec̄ it pacē cu3 his q erāt in bethsura. Et exierūt de ciuitate: q: nō erāt eis ibi alimēta cōclu sis: q: sabbata erāt terre. Et cōphendit rex bethsurā et cōstituit ibi custodiā seruare eā. Et cōuertit castra ad locū sctificatiōis dies multos. Et statuit illic balistas et machīas et ignis iacula et tormēta ad lapides iacien dos et spicula et scorpios ad imittēdas sagit tas et fūdibula. Fecerūt āt et ipsi machīas aduersus machīas eoꝝ: et pugnauerūt dies multos. Esce āt nō erāt i ciuitate: eo q septi

Marginal letters: B; C; D; E; F.

Marginal notes: al. + edu caret; al. + eu pater

inuadunt eos: et q remāserāt in iudea de gētib⁹ ꝯsūpserāt reliq̄as eoꝝ q̄ reposite fuerāt. Et remāserūt i sācis viri pauci: qm̄ obtinuerat eos fames: et dispsi sūt vnusquisq; in locū suū. Et audiuit lysias q philipp⁹ quē ꝯstituerat rex ātioch⁹: cū adhuc viueret vt nutriret ātiochū filiū suū: vt regnaret reuersus ē a psīde et media: et exercit⁹ q abierat cū ipso: et q̄ q̄rit suscipere regni negocia. Et festinauit ire et dicere ad regē et duces exercitus. Deficim⁹ q̄tidie: et esca nobis modica ē: et loc⁹ quē obsidem⁹ ē munit⁹: et icūbit nobꝫ ordiare de regno. Nūc itaq; dem⁹ dextras hoīb⁹ istis: et faciam⁹ cū illꝫ pacē: et cū oi gēte eoꝝ: et ꝯstituam⁹ illꝫ vt ābulēt in legitimis suis: sic pri⁹. Propē legitima n. ipoꝝ q̄ despexim⁹ irati sūt: et fecerūt oia hec. Et placuit fmo in ꝯspectu regis et pncipū: et misit ad eos pacē facere: et ceperūt illi: et iurauit illꝫ rex et pncipes et exierūt d munitiōe. Et intrauit rex mōtē syō et vidit munitionē loci: et rupit cito iuramtū qd iurauit: et mādauit dstruere muꝝ i gyro. Et discessit festināter et reuersus ē ātiochiā. Et iuenit philippū dñantē ciuitati: et pugnauit aduersus eū: et occupauit ciuitatē.

℄ La. Sū. ℄ Demetri⁹ occisis ātioch⁹ et lysia obtiuit regnū: d alchīo et bachide et malitia eoꝝ: d sāgnie effuso i circuitu hierl'z: misit dmetri⁹ nicharonē ꝯ isrl': orauit iudas et vicit nicharonē et occidit eū. C. vij

Anno cētesimo quinquagesimo et pmo: exijt demetri⁹ seleuci filij ab vrbe romana: et ascēdit cu3 paucis viris in ciuitatē maritimā: et regnauit illic. Et fcm̄ ē vt igressus ē domu3 regni patrꝫ suoꝝ: cōphēdit exercit⁹ ātiochū et lysiā vt adducerēt eos ad eū. Et res ei innotuit: et ait. Nolite mihi videre faciē eoꝝ. Et occidit eos exercit⁹. Et sedit demetri⁹ sup sedē regni sui. Et venerūt ad eū viri iniq̄ et ipij ex isrl': et alchim⁹ dux eoꝝ: q volebat fieri sacerdos: et accusauerūt ppl'z apd regē dicētes. Perdidit iudas et fres ei⁹ amicos tuos: et nos dispdidit de tra nr̄a. Nūc ergo mitte virū cui credis: vt eat et videat exterminiū oē qd fecit nob in regiōib⁹ regis: et puniat oēs amicos eoꝝ et adiutores eoꝝ. Et elegit rex ex amicis suis bachidē q dñabatur trās flumē magnū i regno et fidelē regi: et misit eū vt videret exterminiū qd fecit iudas. Sz et alchimū impiu3 ꝯstituit i sacerdotiū: et mādauit ei facere vltionē i filios isrl'. Et surrexerūt et venerūt cū exercitu magno i trā iuda. Et miserūt nūcios et locuti sūt ad iudā et ad fres ei⁹ vbis pacificis i dolo: et nō itēderūt fmōib⁹ eoꝝ. Viderūt. n. q̄ venerūt cū exercitu magno. Et ꝯuenerūt ad alchimu3 et bachidē ꝯgregatio scribaꝝ reqrere q̄ iusta sūt. Et pmi assidei q erāt i filijs isrl': et exqrebāt ab eis pacē. Dixerūt. n. hō sacerdos de semine aarō venit: nō decipiet nos. Et locut⁹ ē cū eis vba pacifica: et iurauit illis dicēs. Nō inferem⁹ vob malū neq; amicis vr̄is. Et crediderūt ei. Et cōphēdit ex eis sexagita viros: et occidit eos i vna die fz vbu3 qd scriptū ē. Carnes scōꝝ tuoꝝ et sāguinē: ipoꝝ effuderūt i circuitu hierl'z: et nō erat q sepeliret. Et icubuit timor et tremor i oē3 ppl'z: q̄ dixerūt. Nō ē vitas et iudiciū i eis. Trāsgressi sūt. n. ꝯstitutū et iusiurādū qd iurauerūt. Et mouit bachides castra ab hierlm et applicuit i bethzecha. Et misit et cōphēdit multos ex eis q̄ se refugerāt: et q̄sdā de pplo mactauit: et in puteū magnū ꝓiecit: et cōmisit regionē alchimo: et reliq̄t cū eo auxiliū in adiutoriu3 ipi. Et abijt bachides ad regē. Et satis agebat alchim⁹ p pncipatu sacerdotij sui: et ꝯuenerūt ad eu3 oēs q pturbabāt ppl'z suū: et obtinuerūt trā iuda: et fecerūt plagā magnā in isrl'. Et vidit iudas oia mala q̄ fecit alchim⁹: et q cu3 eo erāt filijs isrl' multo plus q̄3 gētes. Et exijt in oēs fines iudee i circuitu et fecit vīdictā in viros desertores: et cessauerūt vltra exire i regionē. Vidit aūt alchim⁹ q pualuit iudas et qui cū eo erāt: et cognouit q̄ nō pt sustinere eos: et regressus ē ad regē: et accusauit eos multis crimib⁹. Et misit rex nicanorē vnu3 de pncipib⁹ suis nobilioribus q erat i inimicitias exercēs ꝯ isrl': et mādauit

et euerteret p[o]p[u]l[u]m. Et venit nicanor i[n] hier[usa]l[em] cu[m]
exercitu magno: et misit ad iuda[m] et ad fr[atr]es
eius v[er]b[is] pacificis cu[m] dolo dice[n]s. No[n] sit pug[na]
E int[er] me et vos. Venia[m] cu[m] viris paucis: vt vi
dea[m] facies v[est]ras cu[m] pace. Et venit ad iuda[m] et sa
lutauer[un]t se inuice[m] pacifice: et hostes parati era[n]t
rap[er]e iuda[m]. Et innotuit s[er]mo iude: q[uonia]m cu[m] do
lo venerat ad eu[m]: et cont[er]rit[us] e[st] ab eo: et ampli[us] no
luit vider[e] facie[m] ei[us]. Et cognouit nicanor q[uonia]m
de[n]udatu[m] e[st] co[n]siliu[m] ei[us]: et exiuit obuia[m] iude
in pugna[m] iux[ta] capharsalama. Et ceciderunt de
nicanoris exercitu fere qui[n]q[ue] millia viri: et fu
gerunt i[n] ciuitate[m] dauid. Et p[ost] h[ec] v[er]ba asce[n]dit ni
canor i[n] mo[n]te[m] syo[n]. Et exierunt de sacerdotib[us]
p[o]p[u]li salutare eu[m] i[n] pace: et demo[n]strare ei holocau
stomata q[ue] offerebant[ur] p[ro] rege. Et irride[n]s spre
uit eos et polluit: et locut[us] est sup[er]be, et iurauit
cu[m] ira dice[n]s. Nisi tradit[us] fuerit iudas et ex
ercit[us] ei[us] i[n] man[us] meas: co[n]tinuo, cu[m] regressus
fuero i[n] pace succe[n]da[m] domu[m] ista[m]. Et exijt cu[m]
ira mag[na]. Et intrauerunt sacerdotes et steterunt an[te]
facie[m] altaris te[m]pli: et fle[n]tes dixerunt. Tu d[omi]ne
F elegisti domu[m] ista[m] ad inuoca[n]du[m] nome[n] tuu[m] i[n]
ea: vt esset dom[us] orationis et obsecratio[n]is p[o]p[u]lo
tuo. Fac vi[n]dicta[m] i[n] ho[m]i[n]e isto: et exercitu ei[us] et
cada[n]t i[n] gladio. Me[m]e[n]to blasphemias eo[rum]:
et ne dederis eis: vt p[er]maneant. Et exijt nica
nor ab hier[usa]l[em] et castra et applicuit ad betho
ron. Et occurrit illi exercit[us] syrie et iudas
applicuit i[n] adarsa cu[m] trib[us] millib[us] viris. Et
orauit iudas et dixit. Qui missi erant a rege
4.R. senacherib d[omi]ne q[uia] blasphemauerant te: exi
ant a[n]gel[us] et p[er]cussit ex eis ce[n]tu[m] octoginta q[ui]nq[ue]
millia: sic co[n]tere exercitu[m] istu[m] i[n] co[n]spectu n[ost]ro ho
die et sciant ceteri q[uia] male locut[us] e[st] sup[er] s[an]cta tua
et iudica illu[m] s[ecundu]m malitia[m] illi[us]. Et co[m]miserunt
exercit[us] p[re]liu[m] t[er]tiadecima die me[n]sis adar. Et
co[n]trita su[n]t castra nicanoris: et cecidit ip[s]e p[ri]
m[us] i[n] p[re]lio. Vt a[utem] vidit exercit[us] ei[us] q[uia] cecidis
set nicanor, p[ro]iecerunt arma sua et fugerunt. Et p[er]
G secuti su[n]t eos via[m] vni[us] diei ab adazer, vsq[ue] q[uo]
venia[n]t i[n] gazara: et tubis ceciner[un]t post eos cu[m]
significationib[us]. Et exierunt de o[mn]ib[us] castellis iudee in
circuitu: et ve[n]tilaba[n]t eos cornib[us]: et conuerte
bant[ur] iteru[m] ad eos. Et ceciderunt o[mn]es gladio: et n[on]
e[st] relict[us] ex eis nec vn[us]. Et acceperu[n]t spolia eo
ru[m] in p[re]da[m]: et caput nicanoris a[m]putauerunt et
dextera[m] ei[us] qua[m] exte[n]derat sup[er]be: et attulerunt et
suspe[n]derunt contra hier[usa]l[em]. Et letat[us] est p[o]p[u]l[u]s val
Mat.15.S de: et egerunt die[m] illa[m] in leticia magna: et co[n]
stituit agi o[mn]ib[us] a[n]nis die[m] ista[m] t[er]tiadecima die
me[n]sis adar. Et siluit t[er]ra iuda dies paucos.

Ca. Sum. De romanorum fama et potentia. Misit iudas legatos roma[m] ca[usa] pacis: refertu[r] pactu[m] ad iudeos romanorum. Cap. viij.

H Et audiuit iudas nome[n] romanorum:
quia sunt pote[n]tes virib[us] et acquiescunt ad
o[mn]ia q[ue] postulant[ur] ab eis: et quicu[n]q[ue] accesserunt
ad eos statuerunt cu[m] eis amicitias: et q[uia] su[n]t
pote[n]tes virib[us]. Et audierunt p[re]lia eo[rum] et v[ir]tu
tes bonas quas fecerunt i[n] galatia: q[uia] obtinue
runt eos et duxerunt sub tributu[m]: et q[uan]ta fece
runt i[n] regio[n]e hispanie: et q[uod] i[n] potestate[m] redegerunt
metalla arge[n]ti et auri q[ue] illic sunt: et possede
runt o[mn]e[m] locu[m] co[n]silio suo et patie[n]tia: locaq[ue] q[ue]
longe erant valde ab eis: et reges q[ui] sup[er]uene
rant eis ab extremis t[er]re co[n]triuerunt et p[er]cusse
runt eos plaga magna. Ceteri a[utem] da[n]t eis tri
butu[m] o[mn]ib[us] a[n]nis. Et philippu[m] et p[er]sen cethe
oru[m] rege[m] et ceteros qui aduersus eos arma tule
ra[n]t co[n]triuerunt in bello: et obtinuerunt eos.
Et a[n]tiochu[m] magnu[m] rege[m] asie qui eis pugna[m]
intulerat: habe[n]s ce[n]tu[m] viginti elepha[n]tes et equita
tu[m] et curr[us] et exercitu[m] magnu[m] valde co[n]tritu[m]
ab eis: q[uia] ceperunt eu[m] viuu[m] et statuerunt ei, vt
daret ipse et qui regnare[n]t post ip[su]m tributu[m] ma
gnu[m]: et daret obsides: et co[n]stitutu[m]. Et regio
ne[m] indorum: et medos: et lydos de optimis re
gio[n]ib[us] eorum: et acceptas eas ab eis dederunt eu
meni regi. Et q[uia] qui erant ap[u]d hellada[m] volue
runt ire et tollere eos: et innotuit s[er]mo his: et
miserunt ad eos duce[m] vnu[m] et pugnauerunt contra il
los: et ceciderunt ex eis multi et captiuas du
xerunt vxores eorum et filios: et diripuerunt eos
et t[er]ra[m] eorum possederunt et destruxerunt muros
eorum: et i[n] seruitute[m] illos redegerunt vsq[ue] in hunc
die[m]. Et residua regna et insulas q[ue] aliq[ua]n[do] restite
rant illis exterminauerunt et i[n] potestate[m] redegerunt. Cu[m]
amicis a[utem] suis et qui i[n] ipsis requie[m] habeba[n]t co[n]ser
uauerunt amicicia[m]: et obtinuerunt regna q[ue]
erant p[ro]xima et q[ue] erant lo[n]ge: q[uia] quicu[n]q[ue] audieba[n]t
nome[n] eorum timeba[n]t eos. Quibus v[er]o vellent
auxilio esse vt regnarent: regnaba[n]t. Quos a[utem]
vellent regno deturbaba[n]t: et exaltati su[n]t val
de. Et in o[mn]ib[us] istis nemo portabat diade
ma: nec induebat[ur] purpura vt magnifica
ret[ur] in ea. Et q[uia] curia[m] fecerunt sibi: et quoti
die co[n]sulebant, trece[n]tos viginti co[n]siliu[m] age[n]tes
s[em]p[er] de multitudine: vt q[ue] digna su[n]t gera[n]t. Et
co[m]mittunt vni ho[m]i[n]i magistratu[m] suu[m] p[er] singulos
a[n]nos dominari vniuerse terre sue: et o[mn]es obedi
unt vni: et no[n] e[st] inuidia neq[ue] zelus inter
eos. Et elegit iudas eupolemu[m] filiu[m] ioa[n]
nis filij iacob: et iasone[m] filiu[m] eleazari: et mi

sit ex romā cōstituere cuȝ illis amicitiā ⁊
societatē: vt auferrēt ab eis iugū grecoꝝ
q: viderūt q in suitutē pmerēt regnū is
rael. Et abierūt romā viā multā valde: et
introierūt curiā ⁊ dixerūt. Judas macha
be⁹ ⁊ frēs ei⁹ ⁊ pplꝰ iudeoꝝ miserūt nos
ad vos statuere vobiscū societatē ⁊ pacē: ⁊ cō
scribere nos socios ⁊ amicos vr̄os. Et placu
it s̄mo in cōspectu eoꝝ. Et hoc rescriptū qđ
rescripserūt in tabulis ereis: ⁊ miserunt
in hierl'z: vt eēt apđ eos ibi memoriale pa
cis ⁊ societatis. Bn̄ sit romanis ⁊ gēti iu
deoꝝ in mari ⁊ in t'ra in et'nū: gla'diusq
⁊ hostis pcul sit ab eis. Qđ si institerit bellū
romāis pri⁹ aut oīb⁹ socijs eoꝝ in omni
dn̄atiōe eoꝝ: auxiliū feret gēs iudeoꝝ: p
ut t'ps dictauerit corde pleno. Et pliātib⁹
nō dabūt neq̄ subministrabunt triticū ar
ma pecuniā naues sicut placuit romanis
⁊ custodiēt mādata eoꝝ nihil ab eis acci
piētes. Sir̄r aūt ⁊ si gēti iudeoꝝ pri⁹ acci
derit bellū: adiuuabūt romāi ex aīe: put
eis t'ps pmiserit: ⁊ adiuuātib⁹ non dabit
triticū arma pecunia naues sicut placuit ro
manis: ⁊ custodiēt mādata eoꝝ absq̄ do
lo. Scđz hec v'ba cōstituerūt romani pplo
iudeoꝝ. Qđ si post hec v'ba hi aut illi adde
re aut demere ad hec aliqd voluerint: faciēt
ex pposito suo: ⁊ quecūq̄ addiderit vel depse
rint rata erūt. Sȝ ⁊ de malis q̄ demetri⁹ rex
fecit i eos: scripsim⁹ ei dicētes. Quare g'uasti
iugū tuū sup amicos nr̄os ⁊ socios iudeos?
Si g' iteꝝ adierit nos: aduersū te faciem⁹ il
lis iudiciū ⁊ pugnabim⁹ tecū mari t'raq̄.

22.q.i.ca. hinc

D

¶ Ca. Sū. ¶ Mittit demetri⁹ exercitū ꝯ iudeos: de morte iude machabei: de viris i pijs ⁊ malitia bachidis post mortē iude: de nuptijs i luctū ꝯuersis: ionathas obtinuit pncipatū: alchimu⁹ volēs destruere tēplū eb
mutuit: iacet⁹ paly'ti: de ꝯsilio iniq. Supat⁹
ē bachides a symeōe ⁊ ionatha ⁊ firmaue
rūt pacē: de restitutōe captiuitatis. C. ix.

Interea vt audiuit demetri⁹ q' cecidit
nicanor ⁊ exercit⁹ ei⁹ in plio: apposuit
bachidē ⁊ alchimū rursuȝ mittere in iu
deā: ⁊ dextrū cornu cū illis. Et abierūt viā
q̄ ducit in galgala: ⁊ castra posuerūt in ma
saloth: q' ē in arbellis. Et occupauerūt eā ⁊
peremerūt aīas hoīuȝ multas. In mēse pmo
āni cētesimi ⁊ qnq̄gesimi ⁊ scđi applicue
rūt exercitū ad hierl'z: ⁊ surrexerūt ⁊ abie
rūt in berea viginti milia viroꝝ ⁊ duo mi
lia eqtū. Et iudas posuerat castra in laisa ⁊
tria milia viri electi cū eo. Et viderūt mul
titudinē exercit⁹ q' multi sūt ⁊ timuerūt
valde: ⁊ multi subtraxerūt se de castris: ⁊ nō
remāserūt ex eis nisi octingēti viri. Et vi
dit iudas q' defluxit exercit⁹ su⁹: ⁊ bellū p
urgebat eū: ⁊ ꝯfract⁹ ē corde q' nō hēbat
t'ps ꝯgregādi eos: ⁊ dissolut⁹ ē. Et dixit his
q residui erāt. Surgam⁹ ⁊ eam⁹ ad aduer
sarios nr̄os: si poterim⁹ pugnare aduersus
eos. Et auertebāt eū dicētes. Nō poterim⁹: s
ȝ liberem⁹ aīas nr̄as mō: ⁊ reuertamur
ad frēs nr̄os: ⁊ tūc pugnabim⁹ aduersus
eos. Nos aūt pauci sum⁹. Et ait iudas. Ab
sit istā rē facere: vt fugiam⁹ ab eis. Et si ap
propiauit t'ps nr̄: moriamur in v'tute pp
frēs nr̄os: ⁊ nō inferam⁹ crimen glie nr̄e.
Et mouit exercit⁹ de castris: ⁊ steterūt illis
obuiā. Et diuisi sūt eqtes in duas ptes et
fundibularij ⁊ sagittarij pibāt exercitū: et
pmi certaminis oēs potētes. Bachides aūt
erat in dextro cornu. Et appropiauit legio
ex duab⁹ ptib⁹: ⁊ clamabāt tubis. Exclama
uerūt aūt ⁊ hi q erāt ex pte iude et ipe. Et
cōmota ē terra a voce exercituū. Et cōmis
sū est pliū a mane vsq̄ ad vesperā. Et vidit
iudas q' firmior ē pe exercit⁹ bachidis in
dextris ⁊ ꝯuenerūt cū ipo oēs ꝯstātes cor
de ⁊ ꝯtrita ē dextera ps ab eis: ⁊ psecut⁹ est
eos vsq̄ ad mōtē azoti. Et q i sinistro cor
nu erāt viderūt q' ꝯtritū ē dextꝝ cornu ⁊
secuti sūt post iudā: ⁊ eos q cuȝ ipso erāt a
tergo. Et igrauatū ē pliū: ⁊ ceciderūt vul
nerati multi ex his ⁊ ex illis. Et iudas ce
cidit ⁊ ceteri fugerūt. Et ionathas ⁊ symō
tulerūt iudā frēȝ suū ⁊ sepelierūt eū in se
pulchro patꝝ suoꝝ in ciuitate modin. Et
fleuerūt eū ois pplꝰ isrl' planctu magno: ⁊
lugebāt dies multos. Et dixerunt. Quo ceci

A

B

sup. 4. b.

C

dit potēs q saluū faciebat ppl'z isrl'. Et ce
tera vba bellox iude ⁊ virtutū q̄s fec̄ ⁊ ma-
gnitudīs eiꝰ nō sūt descripta. Multa eniz
erāt valde. Et fcm̄ ē post obitū iude emer
serūt iniq in oībꝰ finibꝰ isrl': ⁊ exorti sunt
oēs q opabant iniqtatē. In di. bꝰ illis fcā
est fames magna valde. Et tradidit se ba-
chidi oīs regio eox cū ipsis. Et elegit ba-
chides viros impios ⁊ ꝯstituit eos dn̄os re
gionis: ⁊ exqrebāt ⁊ pscrutabant amicos
iude: ⁊ adducebāt eos ad bachidē: ⁊ vindi
cabat in illos ⁊ illudebat. Et fca est tribula
tio magna in isrl': q̄lis non fuit ex die q̄
nō est visus ꝓpheta in isrl'. Et ꝯgregati sūt
oēs amici iude ⁊ dixerūt ionathe. Ex quo
fr̄ tuꝰ iudas defunctꝰ est vir similis ei nō est q
exeat ꝯ inimicos nr̄os bachidē ⁊ eos q ini-
mici sūt gētis nr̄e. Nūc itaq; te hodie eli-
gimꝰ eē p eo nobis in pncipē ⁊ ducē ad
bellādum bellū nr̄m. Et suscepit ionathas
tpe illo pncipatū: ⁊ surrexit loco iude fra-
tris sui. Et cognouit bachides: ⁊ querebat
euz occidere. Et cognouit ionathas ⁊ sy-
mō fr̄ eiꝰ ⁊ oēs q cū eo erāt. Et fugerūt in
desertū thecue: ⁊ ꝯsederūt ad aquā lacꝰ as-
phar. Et cognouit bachides: ⁊ die sabba-
tox venit ipse ⁊ oīs exercitꝰ eiꝰ trās ioda

D nē. Et ionathas misit frēz suū ducē ppli:
⁊ rogauit nabutheos amicos suos vt + cō-
mēdarēt illi apparatū suūz q erat copio-
sus. Et exierūt filij iambri ex madaba ⁊ cō
prehēderunt ioānē: ⁊ oīa q̄ hēbat: ⁊ abie-
runt hn̄tes ea. Post hec vba renūciatuz ē
ionathe ⁊ symoni fr̄i eiꝰ: q: filij iambri fa
ciunt nuptias magnas ⁊ ducūt spōsaz ex
madaba filiā vnius de magnis pncipibꝰ
chanaan cū ābitione magna. Et recordati
sūt sanguis ioānis fr̄is sui. Et ascēderūt
⁊ abscōderunt se sub tegumēto mōtis. Et
eleuauerūt oculos suos ⁊ viderunt: ⁊ ecce
tumultꝰ ⁊ apparatꝰ multꝰ ⁊ spōsus ꝓcessit
⁊ amici eiꝰ: ⁊ fr̄es eiꝰ obuiā illis cū tym-
panis ⁊ musicis ⁊ armis multis. Et sur-
rexerūt ad eos ex insidijs: ⁊ occiderūt eos:
⁊ ceciderūt vulnerati multi: ⁊ residui fu-
gerūt in mōtes. Et acceperūt oīa spolia eo
rū: ⁊ ꝯuerse sūt nuptie in luctū: ⁊ vox mu
sicox ipsox in lamētū. Et vindicauerunt
vindictā sanguis fr̄is sui: ⁊ reuersi sūt ad
ripā iordanis. Et audiuit bachides: ⁊ ve-
nit die sabbatox vsq; ad oram iordanis

E in virtute magna. Et dixit ad suos iona-

vt + cōmodaret

thas. Surgamꝰ ⁊ pugnemꝰ ꝯ inimicos
nr̄os. Nō est. n. hodie sicut heri ⁊ nudiꝰter
tiꝰ. Ecce. n. bellū ex aduerso aq̄ vo iorda-
nis hinc ⁊ inde: ⁊ ripe ⁊ paludes et saltꝰ et
nō ē locꝰ diuertēdi. Nūc ergo clamate in
celū: vt liberemini de manu inimicox ve
strox. Et cōmissuz ē bellū. Et extēdit iona
thas manū suā pcutere bachidē ⁊ diuer-
tit ab eo retro. Et dissilijt ionathas et q
cuz eo erāt in iordanē: ⁊ trāsnatauerunt
ad eos iordanē. Et ceciderūt de pte bachi
dis die illa mille viri: ⁊ reuersi sūt in hie
rusalē. Et edificauerunt ciuitates muni-
tas in iudea: munitionē q̄ erat in hieri-
co: ⁊ in amauz: ⁊ i bethoron: ⁊ bethel ⁊ than
natha ⁊ phara et thopo muris excelsis et
portis et seris. Et posuit custodiaz in eis:
vt inimicitias exercerēt in isrl'. Et muni
uit ciuitatē bethsurā et gaçarā et arcē ⁊ po
suit in eis auxilia et apparatuz escax. Et ac
cepit filios pncipuz regionis obsides ⁊ po
suit eos in arce in hierl'm in custodiā. Et
āno cētesimo qnq̄gesimo tercio mēse scdo
pcepit alchimꝰ destrui muros domꝰ sancte
interioris: et destrui opa ꝓphetax: et cepit
destruere. In tpe illo pcussus est alchimꝰ:
et ipedita sunt opa illiꝰ: et obclusum ē os
eiꝰ: et dissolutꝰ est palysi: nec vltra potuit
loq vbuz et mādare de domo sua. Et mor-
tuꝰ est alchimꝰ in tpe illo cū tormēto ma-
gno. Et vidit bachides qm̄ mortuꝰ est al-
chimꝰ: et reuersus est ad regē. Et siluit ter
ra ānis duobꝰ. Et cogitauerunt oēs ini-
qui dicētes. Ecce ionathas et q cuz eo sūt
in silētio habitāt ꝯfidēter. Nunc ergo ad-
ducamꝰ bachidē. et cōprehendet eos oēs
vna nocte. Et abierunt: et ꝯsiliuz ei dede-
runt. Et surrexit vt veniret cum exercitu
multo. Et misit occulte epl'as socijs suis
q erāt in iudea vt cōprehēderēt ionathā
et eos q cuz eo erāt. Sz nō potuerunt qz
innotuit eis ꝯsiliuz eox. Et apphēdit de vi
ris regiōis q pncipes erāt militie qnq̄gin
ta viros: et occidit eos. Et secessit ionathas
et symō: et q cū eo erāt in bethbesēz q̄ ē in
deserto: et extruxit diruta eiꝰ: ⁊ firmauerūt
eā. Et cognouit bachides: ⁊ ꝯgregauit vni-
uersam multitudinē suā: ⁊ his q de iudea
erāt denūciauit. Et vēit ⁊ castra posuit desu
p bethbesē: ⁊ oppugnuit eā dies multos ⁊ fec̄
machinas. Et reliqt ionathas symonē frēz
suū i ciuitate: ⁊ exiuit i regionē et vēit cū

sup. 4. b.

F

G

humero ꝛ pcussit odare et frēs ei⁹ ꝛ filios phaserō i tabnaculis ipsoꝝ: ꝛ cepit cedere ꝛ crescere i ꝟtutib⁹. Symō ꝟo ꝛ q cū ipso erāt exierunt de ciuitate: ꝛ succēderūt machinas ꝛ pugnauerūt ꝯ bachidē: ꝛ ꝯtrit⁹ est ab eis. Et afflixerūt eū valde: qm̄ ꝯsilium ei⁹ ꝛ ꝯgressus ei⁹ erat inanis. Et irat⁹ ꝯ viros iniq̄s q ei ꝯsiliū dederāt: vt veniret in regionē ipsoꝝ: multos ex eis occidit. Ipse aūt cogitauit cū reliq̄s abire i regionē suā. Et cognouit ionathas: ꝛ misit ad eū legatos cōponere pacē cū ipso: ꝛ reddere ei captiuitatē. Et libēter accepit: ꝛ fecit scdm ꝟba ei⁹: et iurauit se nihil facturū ei mali oib⁹ dieb⁹ vite ei⁹. Et reddidit ei captiuitatē quā pus erat pdat⁹ de terra iuda. Et cōuersus abijt in terrā suā: ꝛ nō apposuit āpli⁹ venire in fines ei⁹. Et cessauit gladi⁹ ex isrl. Et habitauit ionathas in machmas. Et cepit ionathas ibi iudicare populum: et exterminauit impios ex israel.

¶ Ca. X. Alexāder occidit demetriū ꝛ accepit filiā ptolomei regis vxorē: de glīa ionathe: hūr mīta i hoc capl'o iunior demetrius accepit regnū: apolloniū ducē expugnauit ionathas: reuersus ē ionathas i hierl'm misit ei alexander fibulam auream. Cap. X.

Et anno cētesimo sexagesimo ascēdit alexāder antiochi fili⁹ q cognominat⁹ ē nobilis ꝛ occupauit ptolomaidā. Et receperūt eū: ꝛ regnauit illic. Et audiuit demetri⁹ rex: ꝛ ꝯgregauit exercitū copiosū valde: ꝛ exiuit obuiā illi i pliū. Et misit demetri⁹ epl'as ad ionathā ꝟbis pacificis: vt magnificaret eū. Dixit. n. Anticipem⁹ facere pacē cū eo priusq̄ faciat cū alexādro aduersū nos. Recordabit. n. oīm maloꝝ q̄ fecim⁹ i eū ꝛ i frēs ei⁹ ꝛ i gentē ei⁹. Et dedit ei ptātē cōgregādi exercitū ꝛ fabricare arma: ꝛ eē ipm̄ sociū ei⁹: ꝛ obsides q erāt i arce iussit tradi ei. Et venit ionathas i hierl'm: ꝛ legit epl'as i auditu oīs ppl'i ꝛ eoꝝ q i arce erāt. Et timuerunt timore magno: qm̄ audierūt q dedit ei rex ptātē cōgregādi exercitū. Et traditi sunt ionathe obsides: ꝛ reddidit eos parētib⁹ suis. Et habitauit ionathas i hierl'm: ꝛ cepit edificare ꝛ innouare ciuitatē. Et dixit faciētib⁹ opa ꝛ extruerent muros ꝛ montē syon in circuitu lapidib⁹ q̄dratis ad munitionē: ꝛ ita fecerunt. Et fugerūt alienigene q erant in munitionibus q̄s Bachides edificauerat: ꝛ reliq̄t vnusq̄sq̄ locū: ꝛ abijt terrā suā: tm̄ i bethsura remāserunt aliq ex his q reliq̄rant legē ꝛ pcepta dei. Erāt. n. hec eis ad refugiū. Et audiuit alexander rex pmissa q̄ pmisit demetri⁹ ionathe: ꝛ narrauerunt ei plia et ꟝tutes q̄s ipse fecit ꝛ frēs ei⁹: ꝛ labores q̄s laborauerūt: ꝛ ait. Nunqd inueniem⁹ aliquē viꝝ talē? Et nūc faciem⁹ eū amicum ꝛ sociū nr̄m. Et scripsit epl'as: ꝛ misit ei fm̄ hec ꝟba dicēs. Rex alexāder: fratri ionathe salutē. Audiuim⁹ de te q vir potēs sis virib⁹: ꝛ aptus es vt sis amicus nr̄: ꝛ nūc cōstituimus te hodie summū sacerdotē gētis tue ꝛ vt amicus voceris regis. Et misit ei purpurā ꝛ coronā aureā: vt q̄ nr̄a sūt sentias nobiscū: ꝛ ꝯserues amicitias ad nos. Et induit se ionathas stolā scā septio mēse anno cētesimo sexagesimo i die solēni scenophegie. Et ꝯgregauit exercitū: ꝛ fecit arma copiosa. Et audiuit demetri⁹ ꝟba ista: ꝛ ꝯtristat⁹ ē nimis: ꝛ ait. Quid hoc fecim⁹ q preoccupauit nos alexāder apphēdere amicitiā iudeoꝝ ad munimē sui. Scribā ꝛ ego illis ꝟba deprecatoria ꝛ dignitates ꝛ dona: vt sint mecū i adiutoriū. Et scripsit eis in hec ꟝ba. Rex demetri⁹ gēti iudeoꝝ salutē. Qm̄ suastis ad nos pactū ꝛ mālistis i amicitia nr̄a ꝛ nō accessistis ad inimicos nr̄os: audiuim⁹ ꝛ gauisi sum⁹. Et nūc pseuerate adhuc ꝯseruare ad nos fidē: ꝛ retribuem⁹ vob bona p his q̄ fecistis nobiscū: ꝛ remittem⁹ vobis pstationes multas: ꝛ dabimus vobis donatiōes. Et nūc absoluo vos ꝛ oēs iudeos a tributis: ꝛ pcia salis indulgeo: ꝛ coronas remitto: ꝛ tertias seminis ꝛ dimidiā partē fruct⁹ ligni qḋ ē portiōis mee relinquo vob hodierno die ꝛ deinceps: ne accipiatur a t'ra iuda ꝛ a trib⁹ ciuitatib⁹ q̄ addite sunt illis samaria ꝛ galilea: ex hodierno die ꝛ in totū tps. Et hierl'm sit scā ꝛ libera cū finib⁹ suis ꝛ decime ꝛ tributa ipsi⁹ sint. Remitto ēt ptātē arcis q̄ ē i hierl'm: ꝛ do eā summo sacerdoti: vt ꝯstituat i ea viros quoscunq̄ ipse elegerit q custodiāt eā. Et oēm aiaꝝ iudeoꝝ q̄ captiua ē a terra iuda: in oī regno meo relinquo liberā grīs vt oēs a tributis soluant ēt pecoꝝ suoꝝ. Et oēs dies solēnes ꝛ sabbata ꝛ neomenie ꝛ dies decreti ꝛ tres dies an dies solēnē ꝛ tres dies post diē solēnē: sint oēs imunitatis et remissiōis oib⁹ iudeis q sunt i regno meo. Et nemo habebit ptātē agere aliqḋ: et mo

uere negocia aduersus aliques illoꝝ in ol
cā. ⁊ vt ascribant ex iudeis in exercitu re-
gis ad triginta milia viroꝝ. Et dabunt il-
lis copie vt opꝫ oībus exercitibus regis: ⁊
ex eis ordinabunt q̄ sint in munitionib⁹
regis magni. Et ex his cōstituent sup ne-
gocia regni q̄ agūtur ex fide: ⁊ pncipes sint
ex eis ⁊ ambulent in legib⁹ suis sicut pce-
D pit rex in terra iuda. Et tres ciuitates q̄ ad
dite sunt iudee ex regione samarie: cū iu
dea reputent vt sint sub vno ⁊ nō obediāt
aliene ptāti nisi summo sacerdoti ptolo-
maida ⁊ ɔfines eius q̄s dedi donū sctis q
in hierlm ad necessarios sumptus sctōꝝ.
Et ego dabo singulis annis quīdecim milia
sicloꝝ argenti de rōnib⁹ regis: q̄ me con
tingūt: ⁊ oē qd reliquū fuerit qd nō red-
diderant q sup negocia erant annis prio-
rib⁹ ex hoc dabūt in opa domus. Et sup hec
quinqꝫ milia sicloꝝ argenti q accipiebāt de
sctōꝝ rōne p singulos annos: ⁊ hec ad sacer
dotes ptineant q ministerio funguntur. Et
qcunqꝫ cōfugerint in tēplū qd est hieroso
lymis ⁊ in oībus finib⁹ eius obnoxij re-
gi i oī negocio dimittant ⁊ vniuersa que
sunt eis in regno meo libera habeāt. Et ad
edificanda vel restaurāda opa sanctoꝝ sum
ptus dabunt de rōne regis: ⁊ ad extruen
dos muros in hierlm ⁊ cōmuniēdos i cir-
cuitū sumptus dabunt de rōne regis ⁊ ad
cōstruēdos muros i iudea. Ut audiuit aūt
ionathas et ppls sermōes istos nō credi-
derūt eis nec receperunt eos: qꝛ recordati
sunt malitie magne quā fecerāt in isrl: et
tribulauerāt eos valde. Et cōplacuit eis in
alexandrū: qꝛ ipse fuerat eis pnceps sermo-
nū pacis: ⁊ ipsi auxiliū ferebāt oībus die
bus. Et cōgregauit rex alexāder exercitum
magnum: et admouit castra ɔ demetriū.
Et cōmiserunt pliū duo reges: ⁊ fugit ex
ercitus demetrij: ⁊ insecutus est eū alexā-
der et incubuit sup eos. Et inualuit pliū
nimis donec occidit sol: ⁊ cecidit demetri⁹
in die illa. Et misit alexāder ad ptolomeū
regē egypti legatos fm hec vba dicēs. Quī
E regressus sū in regnū meū ⁊ sedi in se
de patrū meoꝝ ⁊ obtinui pncipatū: et cō-
triui demetriū: ⁊ possedi regionē nostrā: ⁊
cōmisi pugnā cū eo: ⁊ cōtritus ē ipse ⁊ ca
stra ei⁹ a nobis ⁊ sedem⁹ in sede regni ei⁹.
Et nūc statuamus adinuicē amicitiam: et
da mihi filiā tuā vxorē ⁊ ero gener tu-

23.q.i.ca. nisi bella.

infra.j.

us: ⁊ dabo tibi dona: ⁊ ipsi dignitatē. Et rn̄
dit rex ptolome⁹ dicēs. Felix dies in q̄ re
uersus es ad terrā patrū tuoꝝ: ⁊ sedisti in
sede regni eoꝝ. Et nūc faciā tibi qd scripsi
sti: sꝫ occurre mihi ptolomaidā: vt videa
mus inuicē nos ⁊ spōdeā tibi sicut dixi-
sti. Et exiuit ptolomeus de egypto ipse et
cleopatra filia ei⁹: ⁊ venit ptolomaidā an-
no cētesimo sexagesimo scdo. Et occurrit
ei alexāder rex. Et dedit ei cleopatrā filiam
suā. Et fecit nuptias ei⁹ ptolomaide sicut
reges in magna glīa. Et scripsit alexander
rex ionathe: vt veniret obuiā sibi. Et abijt
cū glīa ptolomaidā: ⁊ occurrit ibi duo-
b⁹ regib⁹: ⁊ dedit illis argētū multū ⁊ auꝝ
⁊ dona: ⁊ inuenit grāz in cōspectū eoꝝ. Et cō
uenerunt aduersus eū viri pestilentes ex
israel viri iniqui interpellātes aduersus eū:
Et nō intēdit ad eos rex. Et iussit spoliari
ionathā vestib⁹ suis ⁊ indui eū purpura.
Et ita fecerūt. Et collocauit eū rex sedere se
cū: dixitqꝫ pncipibus suis. Exite cū eo
in mediū ciuitatis: ⁊ pdicate vt nemo ad-
uersus eū interpellet de vllo negocio: nec
quisqꝫ ei molestus sit de vlla rōne. Et fcm̄
F est vt viderunt q interpellabāt glīaz eius
que pdicabat: ⁊ opertū eū purpura fuge-
runt oēs. Et magnificauit eum rex: ⁊ scri-
psit eū inter pmos amicos: ⁊ posuit eū du
cē: ⁊ participē pncipat⁹. Et reuersus ē io
nathas in hierlm cū pace ⁊ leticia. In
anno centesimo sexagesimo qnto: venit de
metrius fili⁹ demetrij a creta in terra pa-
trum suoꝝ. Et audiuit alexander rex: ⁊ cō
tristat⁹ est valde: ⁊ reuersus est antiochiā.
Et ɔstituit demetrius rex apolloniū ducē
q erat celesyrie: ⁊ ɔgregauit exercitū ma-
gnū: ⁊ accessit ad iamniā ⁊ misit ad iona-
thā sūmū sacerdotē dicēs. Tu solus resi-
stis nobis. Ego aūt fact⁹ sū in derisū et
in opprobriū: ppea qꝛ tu ptātē aduersus
nos exerces i mōtib⁹. Nūc ergo si cōfidis i
ɔtutib⁹ tuis descēde ad nos i campū ⁊ cō-
parem⁹ illic inuicē: qꝛ mecū est vtus bel-
latoꝝ. Interroga ⁊ disce qs sū ego ⁊ cete-
ri q auxilio sunt mihi: ⁊ dicunt qꝛ nō pōt
stare pes vr̄ ante faciē nostrā: qꝛ bis in fugā
cōuersi sunt patres tui in terra sua. Et
nunc quō poteris sustinere equitatū ⁊ exer
citū tm̄ in campo: vbi nō est lapis neqꝫ saxū
neqꝫ loc⁹ fugiēdi? Ut audiuit āt ionathas
sermones apollonij mot⁹ ē animo. Et de-

git decē milia viroꝝ ⁊ exijt ab hierl'm: ⁊ occurrit ei symō fr̄ ei' i adiutoriū: et applicuerūt castra i ioppen. Et excluserūt eū a ciuitate: q: custodia apollonij ioppe erat: et oppugnauit eā. Et exterriti q erāt i ciuitate aperuerūt ei: et obtinuit ionathas ioppē. Et audiuit apolloni': ⁊ admouit tria milia eqtū ⁊ exercitū multū. Et abijt azotum tanq̄ iter faciēs: ⁊ statī exijt i cāpū eo q̄ hēret multitudinē eqtū ⁊ cōfideret i eis. Et insecut' ē eū ionathas azotū ⁊ cōmiserūt pliū. Et reliqt apolloni' i castris mille eqtes post eos occulte. Et cognouit ionathas qm̄ insidie sūt post se: ⁊ circuierūt castra ei' ⁊ iecerūt iacula i ppl'z a mane vsq̄ ad vesperaz. Ppl's aūt stabat sic p̄cepat ionathas: ⁊ laborauerūt eq eoꝝ. Et eiecit symō exercitū suum: ⁊ cōmisit ꝯ legionē. Eqtes. n. fatigati erāt: ⁊ ꝯtriti sūt ab eo ⁊ fugerūt. Et q dispsi sunt p cāpū fugerūt i azotū: ⁊ intrauerūt in bethagon idolū suū vt ibi se liberarēt. Et succēdit ionathas azotum ⁊ ciuitates q̄ erāt in circuitu ei': ⁊ accepit spolia eoꝝ: et tēplū dagon ⁊ oēs q fugerūt in illō succēdit igni. Et fuerūt q ceciderūt gladio cū his q succēsi sunt: fere octo milia viroꝝ. Et mouit inde ionathas castra ⁊ applicuit ea aschalonā. Et exierūt de ciuitate obuiā illi in magna glīa. Et reuersus est ionathas in hierl'z cū suis hn̄tib' spolia multa. Et factū est vt audiuit alexander rex sermones istos addidit adhuc glorificare ionathā. Et misit ei fibulam auream sicut consuetudo est dari cognatis regū: ⁊ dedit ei acharon ⁊ omnes fines eius in possessionem.

¶ Ca. xi. ¶ Surgit ptolome' ꝯ alexandrū abstulit ab eo filiā quā p̄us dederat ei vxorē: ⁊ tradidit eā demetrio: ptolomeus duo regna habuit: alexāder occidit a zabdiel arabe: de morte ptolomei. demetri' regnās ꝯfirmat fedus cū ionatha: ⁊ vidēs sibi nihil resistere dimisit exercitū: triphon erexit antiochū filiū alexādri aduersus demetriū. Demetri' auxilio iudeoꝝ saluatus: mētit' ē eis ea q̄ p̄misit: victus est demetrius a triphone ⁊ ab antiocho adolescēte: de amicitia antiochi cum iudeis. Expugnat symon bethsuram: pugnat ionathas cum alienigenis. Cap. xj.

Et rex egypti congregauit exercitū sicut harenā q̄ ē circa orā maris ⁊ naues multas: ⁊ q̄rebat obtinere regnū alexādri dolo: ⁊ addere illō regno suo. Et exijt in syriā verbis pacificis. Et apiebant ei ciuitates ⁊ occurrebāt ei: q: mādauerat alexāder rex exire ei obuiā: eo q̄ socer su' esset. Cū āt itraret ciuitatē ptolome' ponebat custodias militū singlīs ciuitatib'. Et vt appropiauit azoto ondērt ei tēplū dagō succēsum et azotum: ⁊ cetera eius: demolita ⁊ corpa piecta: ⁊ eoꝝ q cesi erāt in bello tumulos q̄s fecerāt secus viā. Et narrauerūt regi: q: h̄ fecit ionathas: vt inuidiā facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas regi in ioppē cū glīa: ⁊ iuicē se salutauerunt ⁊ dormierūt illic. Et abijt ionathas cū rege vsq̄ ad fluuiū q vocabat eleuter': ⁊ reuersus ē i hierl'z. Rex autē ptolome' obtinuit dn̄iū ciuitatū vsq̄ seleuciā maritimā: ⁊ cogitabat in alexādrū ꝯsilia mala. Et misit legatos ad demetriū dicēs. Ueni cōponam' inter nos pactū ⁊ dabo tibi filiā meā quā h̄z alexāder: ⁊ regnabis in regno pr̄is tui. Penitet. n. me q̄ dederī illi filiā meā. Quesiuit. n. me occidere. Et vituperauit eū: ppter ea q̄ ꝯcupierat regnū ei'. Et abstulit filiā suā: ⁊ dedit eā demetrio: ⁊ alienauit se ab alexādro: ⁊ manifestate sunt inimicitie ei'. Et intrauit ptolome' antiochiā et imposuit duo diademata capiti suo: egypti ⁊ asie. Alexander autē rex erat in cilicia illis tpib': q: rebellabāt q erāt in locis illis. Et audiuit alexāder: ⁊ venit ad eū in belluz. Et pduxit ptolome' rex exercitū ⁊ occurrit ei manu valida ⁊ fugauit eū. Et fugit alexāder in arabiā: vt ibi ptegeret. Rex aūt ptolome' exaltatus est. Et abstulit zabdiel arabs caput alexādri: ⁊ misit ptolomeo. Et rex ptolomeus mortu' ē in die tertia: ⁊ q erāt in munitionib' pierūt ab his q erāt intra castra. Et regnauit demetri' anno cētesimo septuagesimoseptimo. In dieb' illis ꝯgregauit ionathas eos q erāt i iudea vt expugnarēt arcē q̄ ē in hierl'z: ⁊ fecerunt ꝯ eā machinas multas. Et abierunt qdā q oderāt gētē suā viri iniq ad regē demetriū: ⁊ renunciauerunt ei q̄ ionathas obsideret arcē. Et vt audiuit irat' est. Et statim venit ptolomaidā ⁊ scripsit ionathe ne obsideret arcē: sed occurreret sibi ad colloquiū festinato. Ut audiuit āt ionathas iussit obsidere. Et elegit de seniorib' isrl' ⁊ de sacerdotib': ⁊ dedit se piculo. Et accepit aurū ⁊ argētū ⁊ vestē ⁊ alia exenia multa:

⁊ abijt ad regē ptolomaidā: ⁊ inuenit gratiā in cōspectu eiꝰ. Et interpellabāt aduersus eū quidā iniq̄ ex gēte sua. Et fecit ei rex: sicut fecerāt ei q̄ ante eū fuerant. Et exaltauit eū in cōspectu oīū amicoꝝ suoꝝ: ⁊ statuit ei p̄ncipatū sacerdotij: ⁊ q̄cūq̄ alia habuit p̄us p̄ciosa: ⁊ fecit eū p̄ncipē amicoꝝ. Et postulauit ionathas a rege vt immunē faceret iudeā: ⁊ tres toparchias .i. samariā ⁊ cōfines eius: ⁊ p̄misit ei talēta trecēta. Et cōsensit rex: ⁊ scripsit ionathe ep̄las de his oībꝰ hunc modū cōtinētes. Rex demetrius fratri ionathe salutē ⁊ gēti iudeoꝝ. Exēplū ep̄le quā scripsimꝰ lasteni parēti n̄ro de vobis misimꝰ ad vos: vt sciretis. Rex demetriꝰ: lastheni parēti salutē. Genti iudeoꝝ amicis n̄ris ⁊ cōseruantibus q̄ iusta sunt apō nos decreuimꝰ b̄nfacere pp̄ benignitatē ipsoꝝ quā erga nos habēt. Statuimus ergo illis oēs fines iudee: ⁊ tres ciuitates + lydā ⁊ ramathe q̄ addite sūt iudee ex samaria: ⁊ oēs cōfines eaꝝ seq̄strari oībꝰ sacrificantibꝰ in hierosolymis p̄ eis q̄ ab eis p̄us accipiebat rex p̄ singulos annos: et p̄ fructibꝰ terre ⁊ pomoꝝ. Et alia q̄ ad nos p̄tinebant decimaꝝ ⁊ tributoꝝ: ex hoc tp̄e remittimus eis ⁊ areas salinaꝝ ⁊ coronas q̄ nobis deferebant oīa ipsis cōcedimus: ⁊ nihil horū irritū erit ex hoc ⁊ in oē tp̄s. Nunc hoc curate facere horū exēplū: ⁊ detē ionathe ⁊ ponat in mōte scō ⁊ in loco celebri. Et vidēs demetrius rex q̄ siluit terra in cōspectu suo ⁊ nihil ei resistit dimisit totū exercitū suū vnūquēq̄ in locū suū excepto peregrino exercitu quē traxit ab insulis gētiū: ⁊ inimici erāt ei oēs exercitus patrū eiꝰ. Triphō autē erat quidā partiū alexādri p̄us: ⁊ vidit q̄m oīs exercitus murmurauit ꝯ demetriū: ⁊ iuit ad emalchuel arabē q̄ nutriebat antiochū filiū alexādri: ⁊ assidebat ei vt traderet eū ipsi vt regnaret loco p̄ris. Et enunciauit ei quāta fecit demetriꝰ ⁊ inimicitias exercituū eiꝰ aduersus illū. Et mānsit ibi diebꝰ multis. Et misit ionathas ad demetriū regē vt eijceret eos q̄ in arce erāt in hierl'm: ⁊ q̄ in p̄sidijs erāt: q̄r impugnabāt israel. Et misit demetriꝰ ad ionathā dicēs. Non hoc tm̄ faciā tibi ⁊ gēti tue: sed glīa illustrabo te ⁊ gētē tuā cū fuerit opportunū. Nunc ergo recte feceris si miseris in auxilium mihi viros: q̄r discessit oīs exercitꝰ meꝰ. Et misit ei ionathas tria milia viroꝝ fortiū antiochiā. Et venerunt ad regē: ⁊ delectatꝰ ē rex in aduētu eoꝝ. Et cōuenerunt q̄ erant de ciuitate: cētū viginti milia viroꝝ: ⁊ volebāt interficere regē. Et fugit rex in aulā: ⁊ occupauerunt q̄ erāt de ciuitate itinera ciuitatis: ⁊ ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos i auxiliū ⁊ cōuenerūt oēs simul ad eum ⁊ dispsi sūt oēs p̄ ciuitatē: ⁊ occiderūt in illa die cētū milia hoīm: ⁊ succēderūt ciuitatē: ⁊ ceperūt spolia multa i illa die ⁊ liberauerunt regē. Et viderūt q̄ erāt de ciuitate q̄ obtinuissent iudei ciuitatē sic volebāt ⁊ infirmati sūt mēte sua. Et clamauerūt ad regē cū p̄cibꝰ dicētes. Da nob̄ dexteras: et cessent iudei oppugnare nos ⁊ ciuitatē. Et p̄iecerūt arma sua ⁊ fecerunt pacē. Et glorificati sūt iudei i cōspectu regis ⁊ i cōspectu oīū q̄ erāt in regno eiꝰ: ⁊ noīati sunt in regno. Et regressi sunt i hierl'm hn̄tes spolia multa. Et sedit demetriꝰ rex in sede regni sui: ⁊ siluit t̄ra in cōspectu eiꝰ. Et mētitꝰ est oīa q̄cūq̄ dixit: ⁊ abalienauit se a ionatha et nō retribuit ei s̄m b̄nficia q̄ sibi tribuerat: ⁊ vexabat eū valde. Post h̄ āt reuersus est triphō et antiochꝰ cū eo puer adolescēs ⁊ regnauit et imposuit sibi diadema. Et cōgregati sunt ad eū oīs exercitꝰ q̄s disperserat demetriꝰ: ⁊ pugnauerūt ꝯ eū. Et fugit ⁊ terga v̄tit. Et accepit triphō bestias: et obtinuit antiochiā. Et scripsit antiochꝰ adolescēs ionathe dicēs. Cōstituo tibi sacerdotiū ⁊ cōstituo te sup̄ q̄tuor ciuitates vt sis d̄ amicis regis: ⁊ misit illi vasa aurea i ministeriū: ⁊ dedit ei p̄tātē bibēdi i auro ⁊ esse in purpura et hēre fibulā aureā: et symonē frēm eiꝰ cōstituit ducē a terminis tyri vsq̄ ad fines egypti. Et exijt ionathas et perambulabat trās flumē ciuitates. Et cōgregatꝰ est ad eū oīs exercitꝰ syrie i auxiliū. Et venit ascalonē: ⁊ occurrerūt ei honorifice de ciuitate. Et abijt inde gazā: ⁊ cōcluserunt se q̄ erāt gazei ⁊ obsedit eā: ⁊ succēdit q̄ erāt in circuitu ciuitatis: ⁊ p̄datꝰ ē eā. Et rogauerūt gazēses ionathā: et dedit illis dextrā et accepit filios eoꝝ obsides. Et misit illos in hierusalē. Et perambulauit regionem vsq̄ damascū. Et audiuit ionathas: q̄r p̄uaricati sunt p̄ncipes demetrij in cades que est in galilea cum exercitu multo volētes eū remouere a negocio regni: ⁊ occurrit illis: fratrē autē suū symonē reliquit in

Tertiū bellū punicum

D

al'. + aphe ridam

Scipio aphricanꝰ posterior

Corthago delet

E

Terētiꝰ poeta clarer

F

G

tra pulnclā. Et applicuit symō ad bethsu-
rā: et expugnabat eā diebꝰ multis et cōclusit
eos. Et postulauerūt ab eo dexteras accipe: et
dedit illis. Et eiecit eos inde et cepit ciuitatē:
et posuit in ea psidiū. Et ionathas et castra eiꝰ
applicuerūt ad aquā genesar: et añ lucē vigi
lauerūt i cāpo asor. Et ecce castra alienigenarū
occurrebāt i cāpo: et tēdebāt ei insidias i mō
tibꝰ. Ipse aūt occurrit ex aduerso. Insidie
do exurrexerunt de locis suis et cōmiserūt
pliū. Et fugerūt q erāt ex pte ionathe oēs:
et nemo relictꝰ ē ex eis: nisi matathias filiꝰ
absolomi: et iudas filiꝰ calphi pnceps mi-
litie exercitꝰ. Et scidit ionathas vestimēta
sua: et posuit terrā i capite suo et orauit. Et
reuersus ē ionathas ad eos i pliū: et cōuer
tit eos i fugā et pugnauerut. Et viderūt q
fugiebāt partis illiꝰ et reuersi sunt ad eū: et
insequebant cum eo oēs vsqz cades ad ca
stra sua. Et puenerunt vsqz illuc: et ceciderunt
de alienigenis i die illa tria milia vi
rorū: et reuersus ē ionathas in hierlm.

¶ Ca. Sum. ¶ Mittit ionathas legatos et
epistolas romanis et spartiatis: de cremē-
to pacis: fugat ionathas pncipes demetrij:
et exercitum eorū et pcussit arabes q vocant
gabadei. Tripton volens assumere regnū
antiochi dolose egit cum ionatha et occi-
dit eum et exercitium eius. Cap. xij.

Et vidit ionathas q tps eū iuuat: et
elegit viros: et misit eos romā statue-
re et renouare cū eis amicitias: et ad spar-
tiatas: et ad alia loca misit eplas fz eādē for
mā. Et abierunt romā: et itrauerunt curi-
am et dixerunt. Jonathas summꝰ sacerdos et
gēs iudeorū miserunt nos vt renouaremꝰ
amicitias et societatē fm pstinū. Et dede-
runt illis eplas ad ipsos p loca: vt deduce
rēt eos i terrā iuda cū pace. Et hoc est exē-
plū eplarū: quā scripsit ionathas spartiatis.
Jonathas summꝰ sacerdos et seniores gen
tis: et sacerdotes: et reliquꝰ pplē iudeorū
spartiatis fribꝰ salutē. Jā pridē misse erant
eple ad oniā summū sacerdotē a dario q re
gnabat apō vos qm estis frēs nři sicut scri
ptū ptinet qd subiectū est. Et suscepit o-
nias virū q missus fuerat cū honore: et acce-
pit eplas in gbus significabat de societate
et amicitia. Non enī cū nullo horū indi-
geremus: habētes solatio sanctos libros q
sunt in manibus nřis maluimꝰ mittere
ad vos renouare fraternitatē et amicitias.
ne forte alieni efficiamur a vobis. Multa
enī tēpora trāsierunt ex quo misistis ad
nos. Nos ergo in omni tpe sine itermis-
sione in diebꝰ solēnibꝰ et ceteris qbꝰ opz:
memores sumꝰ vestri in sacrificijs que of
ferimꝰ: et in obseruatoibꝰ: sicut fas ē: et decet
meminisse fratrū. Letamur itaqz de glia
vestra. Nos autē circūdederūt multe tribu-
lationes et multa plia: et impugnauerunt
nos reges q sunt in circuitu nřo. Noluī
mus ergo vobis molesti eē: neqz ceteris
socijs et amicis nostris in his prelijs. Ha-
buimꝰ .n. de celo auxiliū et liberati sumꝰ
nos: et humiliati sunt inimici nři. Elegi-
mus itaqz neumeniū antiochi filiū et
antipatrē iasonis filium: et misimꝰ ad ro-
manos renouare cū eis amicitiā et socie
tatē pristinā. Mandauimꝰ itaqz eis vt ve
niāt et ad vos: et salutēt vos et reddāt vobis
eplas nřas de innouatiōe frnitatis nře.
Et nunc bene facietis respōdētes nobis ad
hec. Et hoc rescriptū eplarū qd misit oni-
as. Rex spartiatarū oniae: ionathe sacerdo
ti magno salutē. Inuētū est in scriptura
de spartiatis et iudeis: quoniā sunt fra-
tres: et q sunt de genere abrahā: et nunc
ex quo hc cognouimꝰ: bene facitis scriben
tes nobis de pace vestra. Sz et nos rescri-
psimus vobis. Pecora nřa et possessiones
nře vestre sunt: et vestre nře. Mādauimꝰ
itaqz hec nunciari vobis. Et audiuit iona
thas: qm regressi sunt principes demetrij
cū exercitu multo supra qȝ priꝰ pugnare
aduersus eū: et exijt ab hierlm et occur-
rit eis in amathite regione. Nō .n. dederat
eis spacium vt ingrederent regionē eiꝰ.
Et misit speculatores in castra eorū. Et re-
uersi renunciauerunt q cōstituunt superue
nire illic nocte. Cū occidisset autē sol p-
cepit ionathas suis, vigilare et esse in ar-
mis paratos ad pugnā tota nocte. Et po-
suit custodes p circuitū castrorū: et audie
runt aduersarij q paratꝰ est ionathas cum
suis in bello: et timuerunt et formidaue-
runt in corde suo: et accēderunt focos in
castris suis. Jonathas autē et q cū eo erāt
nō cognouerunt vsqz mane. Uidebāt āt
luminaria ardētia: et secutꝰ est eos iona-
thas: et nō cōprehēdit eos. Trāsierunt .n.
flumen eleutherū. Et diuertit ionathas ad
arabas q vocabant gabadei: et percussit eos
et accepit spolia eorū. Et iunxit et venit da-

machus:et perambulabat omnem regionem illam. Symon autem exijt et venit vsqz aschalonem et ad proxima presidia: et declinauit in ioppen: et occupauit eam. Audiuit enim quod vellet presidium tradere partibus demetrij: et posuit ibi custodes vt custodirent eam. Et reuersus est ionathas et conuocauit seniores populi: et cogitauit cum eis edificare presidia in iudea: et edificare muros in hierusalem: et exaltare altitudine magna inter medium arcis et ciuitatis vt separet eam a ciuitate vt esset ipsa singulariter: et neqz emant neqz vendant. Et conuenerunt vt edificarent ciuitatem: et cecidit murus qui erat super torrentem ab ortu solis: et reparauit eum qui vocatur caphtetea. Et symon edificauit adiada in sephela et muniuit eam et imposuit portas et seras. Et cum cogitasset triphon regnare asie: et assumere diadema et extendere manum in antiochum regem: timens ne forte non permitteret eum ionathas sed pugnaret aduersus eum: querebat comprehendere eum et occidere. Et exurgens abijt in bethsan. Et exijt ionathas obuiam cum quadraginta milibus virorum electorum in prelium et venit bethsan. Et vidit triphon quod venit ionathas cum exercitu multo: vt extenderet in eum manus: et timuit. Et excepit eum cum honore: et commendauit eum omnibus amicis suis et dedit ei munera. Et precepit exercitibus suis vt obedirent ei sicut sibi. Et dixit ionathe. Ut quid vexasti vniuersum populum: cum bellum nobis non sit? Et nunc remitte eos in domos suas. Elige autem tibi viros paucos qui tecum sint: et veni mecum ptolomaidam: et tradam eam tibi: et reliqua presidia: et exercitum: et vniuersos prepositos negocij: et conuersus abibo. Propterea enim veni. Et credidit ei: et fecit sicut dixit et dimisit exercitum: et abierunt in terram iuda. Retinuit autem secum tria milia virorum: ex quibus remisit in galileam duo milia: mille autem venerunt cum eo. Ut autem intrauit ptolomaidam ionathas: clauserunt portas ciuitatis ptolomenses: et comprehenderunt eum: et omnes qui cum eo intrauerunt gladio interfecerunt. Et misit triphon exercitum et equites in galileam: et in campum magnum: vt perderent omnes socios ionathe. At illi cum cognouissent: quia comprehensus est ionathas et perijt: et omnes qui cum eo erant: hortati sunt semetipsos: et exierunt parati in prelium. Et videntes hi qui insecuti fuerant: quia pro anima res est illis: reuersi sunt. Illi autem venerunt omnes cum pace in terram iuda. Et planxerunt ionathan et eos qui cum ipso erant valde. Et luxit israel luctu magno. Et quesierunt omnes gentes que erant in circuitu eorum conterere eos. Dixerunt enim. Non habent principem et adiuuantem: nunc ergo expugnemus illos: et tollamus de hominibus memoriam eorum.

Ca. .xiij. Symon pro fratre suo dux constituitur mittit argentum et duos filios ionathe triphoni: et morte ionathe et filiorum eius: et edificio sepulchri modin: occidit triphon dolose antiochum adolescentem: et imposuit sibi diadema asie: constituit demetrius pacem cum symone: sublatum est iugum gentium ab hierusalem: expugnat symon gazam: mundans autem eam intrat cum laude et ramis palmarum: symon constituit filium suum ducem. Cap. .xiij.

Et audiuit symon quod congregauit triphon exercitum copiosum: vt veniret in terram iuda et attereret eam. Et videns quia in tremore populus est et in timore: ascendit hierusalem et congregauit populum et adhortans dixit. Uos scitis quanta ego et fratres mei et domus patris mei fecimus pro legibus et pro sanctis prelia: et angustias quales vidimus. Horum gratia perierunt fratres mei omnes propter israel: et relictus sum ego solus. Et nunc non mihi contingat parcere anime mee in omni tempore tribulationis. Non enim melior sum fratribus meis. Uindicabo itaqz gentem meam et sancta: natos quoqz nostros et vxores: quia congregate sunt vniuerse gentes conterere nos inimicitie gratia. Et accensus est spiritus populi simul vt audiuit sermones istos: et responderunt voce magna dicentes. Tu es dux noster loco iude et ionathe fratris tui. Pugna prelium nostrum: et omnia quecunqz dixeris nobis faciemus. Et congregans omnes viros bellatores accelerauit consumare vniuersos muros hierusalem: et muniuit eam in gyro. Et misit ionathan filium absolomi: et cum eo exercitum nouum in ioppen: et eiectis his qui erant in arce remansit illic ipse. Et mouit triphon a ptolomaida cum exercitu multo vt veniret in terram iuda: et ionathas cum eo in custodia. Symon autem applicuit in addus contra faciem campi. Et vt cognouit triphon quia surrexit symon loco fratris sui ionathe: et quia commissurus esset cum eo prelium: misit ad eum legatos dicens. Pro argento quod debebat frater tuus ionathas in ratione regis propter negocia que habuit: detinuimus eum. Et nunc mitte argenti talenta centum et duos filios eius obsides: vt non dimissus fugiat a nobis et remittemus eum. Et cognouit symon quia cum dolo loqueretur secum. Iussit tamen dari argentum et pueros: ne inimicitias

Margin: al. procciderunt muri qui erant

diebus symōis. Et q̄siuit bona gēti sue: et placuit illis ptās eiꝰ et glīa eiꝰ oībꝰ diebꝰ: et cū oī glīa sua accepit ioppen ī portū: et fecit introitū in insulis maris: et dilatauit fines gēti sue: et obtinuit regionē: et ꝯgregauit captiuitatē multā: et dn̄atꝰ ē gaȝaꝛ: et bethsure: et arci: et abstulit immundicias

B ex ea: et nō erat q resisteret ei. Et vnusqsq colebat terrā suā cū pace: et terra iuda dabat fructꝰ suos: et ligna cāpoꝝ fructū suū. Seniores ī plateis sedebāt oēs: et d̄ bonis terre tractabāt: et iuuenes īduebāt se glīā et stollas belli. Et ciuitatibꝰ tribuebat alimōias: et ꝯstituebat eas vt eēnt vasa muñitiōis quoadusq noīatū ē nomē glīe eiꝰ vsq ad extremū t̄re. Fecit pacē sup terrā: ⁊ letatꝰ ē isrl' leticia magna et sedit vnusqsq sub vite sua et sub ficūea sua et nō erat q eos terreret. Defecit ipugnās eos sup terrā. Reges ꝯtriti sūt in diebꝰ illis: et cōfirmauit oēs humiles ppl'i sui et legē exquisiuit: ⁊ abstulit oēȝ iniquū ⁊ malū. Scā glīficauit: et multiplicauit scā scōꝝ. Et auditū ē rome q̄ defunctꝰ ē ionathas et vsq in

C spartiatas: et ꝯtristati sūt valde. Ut audierūt āt q symō frater eiꝰ factꝰ eēt sūmꝰ sacerdos loco eiꝰ: et ipse obtineret oēȝ regionē et ciuitates ī ea: scripserūt ad eū tabul' ereis vt renouarēt amicitias ⁊ societates: quā fecerāt cū iuda ⁊ cū ionatha fratribꝰ eiꝰ. Et lecte sūt ī ꝯspectu ecclie in hierl'ȝ. Et hoc exēplū epl'aꝝ q̄s spartiate miserunt. Sptianoꝝ principes ⁊ ciuitates: symōi sacerdoti magno ⁊ senioribꝰ ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ reliq̄ ppl'o iudeoꝝ fratribꝰ salutē. Legati q missi sūt ad ppl'ȝ nr̄m nūciauerūt nobis de v̄ra glīa honore ⁊ leticia: ⁊ gauisi sumus ī introitu eoꝝ. Et scripsimꝰ q̄ ab eis erāt dcā in ꝯciliis ppl'i sic. Numeniꝰ ātiochi: ⁊ antipr̄ iasonis filiꝰ legati iudeoꝝ venerūt ad nos: renouātes nobiscū amicitiā p̄stinā. Et placuit ppl'o excipe viros gloriose: ⁊ ponere exēplū s̄monuȝ eoꝝ ī segregatis ppl'i libris: vt sit ad memoriāȝ ppl'o sptiataꝝ. Exēplū āt hoꝝ scripsimꝰ symoni magno sacerdoti. Post h̄ āt misit symon

D numeniū romā hn̄teȝ clypeū aureuȝ magnū pondo minaꝝ mille ad statuēdā cuȝ eis societatē. Cū āt audissȝ ppl's romanꝰ sermōes istos dixerūt. Quā grāꝝ actionē reddemus symoni ⁊ filiis eiꝰ. Restituit. n. ipse frēs suos: ⁊ expugnauit inimicos isrl' ab eis. Et statuerūt ei libertatē: ⁊ descripserūt ī tabulis ereis: ⁊ posuerūt ī titulis in mōte syon. Et hoc ē exēplū scripture: octauadecia die mēsis ebul: āno cētesimo septuagesimoscdo: āno tertio sub symōe sacerdote magno ī asaramel in ꝯuētu magno sacerdotū ⁊ ppl'i pncipū ⁊ gētis ⁊ senioꝝ regiōis nota fcā sūt hec: qm frequēter fcā sūt p̄lia ī regiōe n̄ra. Symō āt matathie filiꝰ ex filiis iarib ⁊ frēs eiꝰ dederūt se p̄iculo: ⁊ restiterūt aduersariis gētis sue vt starēt scā ipsoꝝ et lex: et glīa magna glīficauerunt gētē suā. Et ꝯgregauit ionathas gēteȝ suā: et factꝰ ē illis sacerdos magnꝰ: et appositꝰ ē ad ppl'm suuȝ. Et volue-

E runt inimici eoꝝ calcare scā: et atterere regionē ipsoꝝ et extendere manꝰ ī scā scōꝝ. Tūc restitit symō: ⁊ pugnauit ꝓ gēte sua: ⁊ erogauit pecunias multas et armauit viros v̄tutis gētis sue: et dedit illis stipēdia et muniuit ciuitates iudee et bethsurā q̄ erat ī finibꝰ iudee: vbi erāt arma hostium antea: et posuit illic p̄sidiū viros iudeos. Et ioppē muniuit q̄ erat ad mare: et gaȝā q̄ ē ī finibꝰ azoti: ī q̄ hostes antea habitabāt: ⁊ collocauit illic iudeos et q̄cūq apta erāt ad correptionē eoꝝ posuit ī eis. Et vidit ppl's actū symōis et glīāȝ quā cogitabat facere gēti sue: et posuerunt euȝ ducē suū et principē sacerdotū: eo q ipse fecerit hec

F oīa et iustitiā: et fidē quā ꝯseruauit genti sue ⁊ exq̄siuit oīmō exaltare ppl'm suū. Et in diebꝰ eiꝰ ꝓsperatū ē ī manibꝰ eiꝰ vt tollerent̄ gētes de regiōe ipsoꝝ: ⁊ q̄ ī ciuitate dauid erāt in hierl'm in arce de q̄ ꝓcedebāt et ꝯtaminabāt oīa q̄ in circuitu scōꝝ sūt: et inferebāt plagā magnā castitati. Et collocauit in ea viros iudeos ad tutamētū regiōis et ciuitatis: et exaltauit muros in hierl'm. Et rex demetriꝰ statuit illē sūmū sacerdotiū. Scdȝ hec fec̄ eū amicū suuȝ: et glīficauit eū glīa magna. Audiuit. n. q appellati sunt iudei a romāis amici et socii et frēs et q̄ susceperūt legatos symōis gloriose: et q̄ iudei et sacerdotes eoꝝ ꝯsenserūt eū eē ducē suū et summū sacerdotē ī eternū donec surgat ꝓpheta fidelis: et vt sit sup

G eos dux et vt cura eēt illi ꝓ sanctis: et vt cōstitueret p̄positos sup opa eoꝝ et sup regionē: et sup arma et sup p̄sidia: et cura sit illi de sanctis: et vt audiat̄ ab oibꝰ: et scribātur in noīe eiꝰ oēs ꝯscriptiones ī regiōe

⁊ ut opiant purpura ⁊ auro: ⁊ ne liceat vlli ex pplo ⁊ ex sacerdotib⁹ irritū facere aliqd hoꝝ: ⁊ ꝯ.ticere his q ab eo dicūt: aut ꝯuocare ꝯuētū i regiōe sine ipso: ⁊ vestiri purpura ⁊ uti fibula aurea. Qui aūt fecerit ex hoc aut irritū fecerit aliqd hoꝝ re⁹ erit. Et cōplacuit oi pplo statuere symonē: ⁊ facere fm vba ista. Et suscepit symō ⁊ placuit ei vt sūmo sacerdotio fungeret: ⁊ eēt dux ⁊ pnceps gētis iudeoꝝ ⁊ sacerdotū: ⁊ p̄eesset oib⁹. Et scripturā istā dixerūt ponere i tabulis ereis: ⁊ ponere eas in pibolo sanctorū in loco celebri. Exēpluz autē eoꝝ ponere in erario: vt habeat symon ⁊ filij eius

¶ Ca. Sū. ¶ Antioch⁹ demetrij fili⁹ accepit regnū paternū: ⁊ scripsit eplas iudeis: psecut⁹ ē antioch⁹ triphonē ⁊c. rescriptū romanoꝝ: de pace ⁊ symōe: misit symon i auxiliuz ātiochio: ⁊ noluit accipe: mittit antioch⁹ cēdebeū ducē ad debellādū iudeā ⁊ ipse psequit triphonem. Cap. xv.

A Et misit rex antioch⁹ filius demetrij eplās ab insulis maris symō sacerdoti ⁊ pncipi gētis iudeoꝝ ⁊ vniuerse gēti: ⁊ erāt ꝯtinētes hūc modū. Rex antioch⁹ symōi sacerdoti magno ⁊ gēti iudeoꝝ salutē. Qm ✝ qdē pstilentes obtinuert regnū patꝝ nroꝝ: volo āt vindicare regnuz ⁊ restituere illō sic erat antea: ⁊ ✝ lectā feci multitudinē exercitus: ⁊ feci naues bellicas. Volo āt pcedere p regionē vt vlciscar in eos q corruperūt regionē nrāz: ⁊ q desolauerūt ciuitates multas in regno meo. Nūc ergo statuo tibi oēs oblatiōes q̄s remiserunt tibi an̄ me oēs reges ⁊ q̄cunqȝ alia dona remiserūt tibi: ⁊ pmitto tibi facere pcussurā ppriȷ nūmismatis in regione tua. Hierlm aūt sanctā eē ⁊ liberā: ⁊ oia

B arma q fabricata sūt ⁊ p̄sidia q ꝯstruxisti q

Al's ✝ quidam
Al's ✝ electum.

tenes: maneāt tibi. Et oē debitū regis ⁊ q futura sūt regi ex hoc ⁊ i totū tps remittātur tibi. Cū āt obtinuerimus regnū nrm̄: glificabim⁹ te ⁊ gētē tuā: ⁊ tēplū glia magna: ita vt manifestet glia vra in vniuersa tra. Anno cētesimo septuagesimoqrto exijt antioch⁹ in terrā patꝝ suoꝝ: ⁊ ꝯuenerūt ad eū oēs exercit⁹: ita vt pauci relicti eēnt cū triphone. Et isecut⁹ ē eū antioch⁹ rex: ⁊ venit dorā fugiēs p maritimas. Sciebat. n. q ꝯgregata sūt mala i eū: ⁊ reliquit eū exercit. Et applicuit antioch⁹ sup

C dorā cū cētū viginti milib⁹ viroꝝ belligeratoꝝ ⁊ octo milib⁹ eqtū. Et circuiuit ciuitatē: ⁊ naues a mari accesserūt ⁊ vexabāt ciuitatē a terra ⁊ mari: ⁊ neminē sinebāt ingredi vel egredi. Venit āt numēni⁹ ⁊ q cū eo fuerāt ab vrbe roma hntes eplas regibus ⁊ regiōib⁹ scriptas: i qb⁹ ꝯtinebant hec. Luci⁹ ꝯsul romanoꝝ ptolomeo regi salutē. Legati iudeoꝝ venerūt ad nos amici nri renouātes p̄stinā amicitiā ⁊ societatē: missi a symōe pncipe sacerdotū ⁊ pplo iudeoꝝ. Attulerūt āt ⁊ clypeū aureū minaꝝ mille. Placuit itaqȝ nobis scribere regib⁹

D ⁊ regionib⁹: vt nō inferāt illis mala neqȝ i pugnēt eos ⁊ ciuitates eoꝝ ⁊ regiōes eoꝝ: ⁊ vt nō ferāt auxiliū pugnātib⁹ aduersus eos. Visū aūt ē nobis accipe ab eis clypeū. Si q ergo pstilētes fugerit de regiōe ipsoꝝ ad vos: tradite eos symōi pncipi sacerdotū: vt vindicet i eos fm legē suā. Hec eadē scripta sunt dmetrio regi ⁊ attalo ⁊ arabe ⁊ arsaci ⁊ in oēs regiōes ⁊ samsame ⁊ spartanis ⁊ delo ⁊ mido ⁊ sitiōe ⁊ carie ⁊ samuꝝ ⁊ phāphyliā ⁊ litiā ⁊ alicarnasuz ⁊ rhodū ⁊ faselida ⁊ choo ⁊ siden ⁊ arado ⁊ gortynā ⁊ gyndū ⁊ cypzū ⁊ cyrēnē. Exēplū āt eoꝝ scripserūt symōi principi sacerdotū ⁊ pplo iudeorū. Antioch⁹ āt rex applicuit castra

E in dorā scdo: admouēs ei sp man⁹ ⁊ machinas faciēs. Et ꝯclusit triphonē ne pcederet. Et misit ad eū symō duo milia viroꝝ electoꝝ i auxiliū: ⁊ argētū ⁊ auꝝ ⁊ vasa copiosa. Et noluit ea accipe sȝ rupit oia q pact⁹ ē cū eo antea ⁊ alienauit se ab eo. Et misit ad eū athenobiū vnū de amicis suis vt tractaret cū ipso dicēs. Vos tenetis ioppē ⁊ gazarā ⁊ arcē q ē in hierlm ciuitates regni mei fines eaꝝ desolastis: ⁊ fecistis plagā magnā in terra: ⁊ dñati estis p loca multa in regno meo. Nūc ergo tra

ciuitates q̄s occupastis: ⁊ tributa locorum quibus dn̄ati estis extra fines iudee. Sin autē date pro illis quingenta talenta argenti: ⁊ exterminij qd̄ exterminastis: ⁊ tributorum ciuitatū alia talenta quingenta. Sin aūt veniemus ⁊ expugnabimus vos. Et venit athenobius amicus regis in hierl'm. Et vidit gloriā symonis ⁊ claritatē in auro ⁊ argento: ⁊ apparatū copiosum: ⁊ obstupuit ⁊ retulit ei verba regis. Et rn̄dit ei symon: ⁊ dixit ei. Neqz alienā terrā sumpsimus: neqz aliena detinemus: sz hereditatē patrū nr̄orum q̄ iniuste ab inimicis nr̄is aliquo tpe possessa ē. Nos vero tēpus habētes vendicamus hereditatē patrum nr̄orum. Nam de ioppē ⁊ gazara q̄ expostulas: ipsi faciebāt in pp̄lo plagā magnā: ⁊ in regiōe nr̄a. Horū damus talēta cētū. Et nō rn̄dit ei athenobius verbū. Reuersus āt cū ira ad regē renūciauit ei verba ista: ⁊ gloriam symonis: ⁊ vniuersa q̄ vidit. Et iratus ē rex ira magna. Triphon āt fugit naui in orthosaida. Et cōstituit rex cedebeū ducē maritimū ⁊ exercitū peditū ⁊ equitū dedit illi: ⁊ mādauit illi mouere castra cōtra faciē iudee. Et mādauit ei edificare cedronē: ⁊ obstruere portas ciuitatis: ⁊ debellare pp̄lm. Rex āt psequebat triphonē. Et puenit cēdebeus iāniā: ⁊ cepit irritare plebē ⁊ cōculcare iudeam ⁊ captiuitate pp̄lm ⁊ interficere: ⁊ edificare cedronem. Et collocauit illic equites ⁊ exercitum: vt egressi perambularēt viam iudee: sicut constituit ei rex.

¶ Ca. xvi. ¶ Duos filios misit symō ad debellādū cēdebeū ducē: q̄ iudas filius symōis vulneratus ē: occidit symō cū filijs suis i cōuiuio: ioānes filius symōis succedit pr̄i suo in pn̄cipatu sacerdotū. ca. xvi.

Et ascēdit ioānes de gazaris: ⁊ nūciauit symōi pr̄i suo q̄ fecit cēdebeus in populo ipsorum. Et vocauit symō duos filios suos seniores: iudā ⁊ ioānē: ⁊ ait illis. Ego ⁊ frēs mei: ⁊ domus pr̄is mei expugnauimus hostes isrl' ab adolescētia vsqz in hūc diē: ⁊ psperatū ē in manib⁹ nr̄is liberare isrl' aliquotiēs. Nunc senui: sz estote loco meo ⁊ fratris mei: ⁊ egressi pugnate pro gēte nr̄a. Auxiliū vero de celo vobiscū sit. Et elegit de regiōe viginti milia virorum belligeratorum ⁊ equites: ⁊ pfecti sūt ad cēdebeū. Et dormierūt modin: ⁊ surrexerūt mane ⁊ abierūt i cāpū. Et ecce exercitus copiosus in obuiā illis peditū ⁊ equitū: ⁊ fluuius torrēs erat inter mediū ipsorum. Et admouit castra cōtra faciē eorum ipse ⁊ pp̄ls ei⁹. Et vidit pp̄lm trepidātē ad trāsfretādū torrētē: ⁊ trāsfretauit primus. Et viderūt eū viri: ⁊ trāsierūt post eū. Et diuisit pp̄lm ⁊ equites in medio peditū. Erat āt equitatus aduersariorum copiosus nimis. Et exclamauerūt sacris tubis: ⁊ in fugā cōuersus ē cēdebeus ⁊ castra ei⁹: ⁊ ceciderūt ex eis multi vulnerati: residui aūt in munitiōe fugerūt. Tūc vulneratus est iudas frater ioānis. Ioānes āt insecutus ē eos donec venit cedronē quā edificauit: ⁊ fugerūt vsqz ad turres q̄ erant in agris azoti: ⁊ succēdit eas igni. Et ceciderūt ex illis duo milia virorum. Et reuersus ē in iudeā in pace. Et ptolomeus fili⁹ abobi cōstitutus erat dux in cāpo hiericon: ⁊ hēbat argētū ⁊ aurū multū. Erat. n. gener summi sacerdotis. Et exaltatū ē cor ei⁹: ⁊ volebat obtinere regionē: ⁊ cogitabat dolū aduersus symonē ⁊ filios ei⁹ vt tolleret eos. Symō aūt perambulās ciuitates q̄ erant in regiōe iudee ⁊ sollicitudinē gerēs earum descēdit in hierico ipse ⁊ mathathias fili⁹ ei⁹ ⁊ iudas: anno cētesimo septuagesimo septimo mēse vndecimo. hic ē mēsis sabath. Et suscepit eos filius abobi in municiūculā q̄ vocat doch cū dolo quā edificauit. Et fecit eis cōuiuiū magnū: ⁊ abscōdit illic viros. Et cū inebriatus esset symō ⁊ filij ei⁹ surrexit ptolome⁹ cum suis: ⁊ sumpserunt arma sua: ⁊ intrauerūt in cōuiuium ⁊ occiderunt eum ⁊ duos filios eius ⁊ quosdam pueros eius. Et fecit deceptionē magnam in isrl': ⁊ reddidit mala pro bonis. Et scripsit hec ptolomeus: ⁊ misit regi vt mitteret ei exercitum in auxilium: ⁊ traderet ei regionē ⁊ ciuitates eorū ⁊ tributa. Et misit alios in gazarā tollere ioannē: ⁊ tribunis misit epistolas vt venirent

Bellum iugurtinum

Caius marius

Bellum cymbricum

Silla romanus.

i. februarij.

Bellum sotiale.

Bellum mitridaticum.

Bellum ciuile

ad se et daret eis argētū et auꝝ et dona. E alios misit occupare hierl'z et mōtē tēpli. Et pcurrē qdā nūciauit ioāni i gazara qꝛ perijt pr eiꝰ ⁊ frēs eiꝰ: et qꝛ misit te q̄z interfici. Ut audiuit aūt vehemēter expauit: ⁊ cōprehēdit viros q venerāt pdere eū: et occidit eos. Cognouit. n. qꝛ qrebāt pdere euz. Et cetera sermonū ioānis et belloꝝ eius et bonaꝝ v̄tutū qbꝰ fortiter gessit: et edificij muroꝝ q̄s extruxit et reꝝ gestaꝝ eiꝰ ecce h̄ scripta sunt i libro dieꝝ sacerdotij eiꝰ: ex q factus ē pnceps sacerdotū post patrē suuz.

Cathili ne coniuratio
Creticuz bellum
Julius cesar
Pompeius magnus
Marcus tul. ucicero

¶ Explicit liber primus Machabeorum.

¶ Incipit secundus.

¶ Ca. Sū. ¶ Judeis i egypto dicūt iudei q sūt hierosolymis salutē: q antiochꝰ occisus est in tēplo nanee et q cū eo erāt: de igne sacrificij abscōdito in puteo sico nee mie talis erat q regi p̄larū manifestū factū est miraculū mutatiōis ignis et aque et econuerso. Cap. j.

A

FRatribus q sunt p egyptū iudeis: salutē dicūt frēs q sunt i hierosolymis iudei et qi regiōe iudea: et pacē bonā. Bn̄faciat vobis d̄s: et meminerit testi sibi qd locutꝰ ē ad abraā et isaac et iacob seruoꝝ suoꝝ fideliū: ⁊ det vob cor oībus vt colatis eū: et faciatis eiꝰ volūtatē corde magno et aio volēti. Adapiat cor vr̄z i lege sua et i p̄ceptis suis: et faciat pacē. Exaudiat orōnes vr̄as: et recōciliet vob: nec vos deserat in tpe malo. Et nūc h̄ sumꝰ orātes p vob. Regnāte demetrio āno cētesimo sexagesimo nono nos iudei scripsimꝰ vob i tribulatiōe et

B

impetu q superuenit nobis i istis ānis et q recessit iason a scā terra et a regno. Portā succēderūt: et effuderūt sanguinē innocētē. Et orauimꝰ ad dn̄m et exauditi sumꝰ: et obtulimꝰ sacrificiū et similaginē: et accēdimꝰ lucernas: et p̄posuimꝰ panes. Et nūc freq̄ntate dies scenophegie mēsis casleu. Anno centesimo octogesimooctauo pp̄ls q ē hierosolymis et i iudea senatus q et iudas: aristobolo magr̄o ptolomei regis q ē de gn̄e xp̄oꝝ sacerdotū et his q i egypto sunt iudeis: salutē et sanitatē. De magnis pīculis a deo liberati magnifice grās agimꝰ ipsi: vtpote q aduersus talē regē dimicauimꝰ. Ipse. n. ebulire fecit de p̄side eos q pugnauerūt ꝯ nos et sanctā ciuitatē. Nā cū in p̄side eēt dux ipse et cuz ipso immensus exercitꝰ cecidit i tēplo nanee: ꝯsilio decepti sacerdotū nanee. Et. n. cuz + ea habitaturus venit ad locuz atiochꝰ et amici eiꝰ et vt acciperet pecunias multas dotis noie. Cūq3 p̄posuissent eas sacerdotes nanee: ⁊ ipse cuz paucis igressus eēt intra ambitum phani clauserunt tēpluz. Cuz āt intrasset antiochꝰ: apertoq3 occulto aditu tēpli mittētes lapides pcusserūt ducē et eos q cuz eo erāt: et diuiserunt mēbratim: et capitibus amputatis foras p̄iecerūt. Per oīa bn̄dictꝰ deꝰ q tradidit impios. Facturi igit̄ q̄nta et vicesima die mēsis casleu purificatiōnē tēpli necessariū duximꝰ significare vobis: vt et vos q̄z agatis diē scenophegie: et diez ignis q datus est qn̄ neemias edificato tēplo et altari obtulit sacrificia. Nā cū in p̄sidez ducerent̄ pr̄es nr̄i: sacerdotes q tunc cultores dei erāt acceptuz ignē de altari occulte abscōderunt i valle vbi erat puteus altꝰ: et siccꝰ: et i eo ꝯtutati sunt euz: ita vt oībꝰ ignotꝰ eēt locꝰ. Cū āt pteriissent āni multi: et placuit deo vt mitteret̄ neemias a rege p̄sidis: nepotes sacerdotuz illoꝝ q abscōderāt misit ad reqrēduz ignē. Et sic narrauerunt nobis: nō inuenerūt ignē sz aquā crassaz. Et iussit eos haurire et afferre sibi et sacrificia q̄ iposita erāt iussit sacerdos neemias asp̄gi ipsa aq̄: et ligna et q̄ erāt supposita. Utq3 hoc fcm̄ ē et tps affuit quo sol refulsit q priꝰ erat in nubilo: accēsus ē ignis magnꝰ ita vt oēs mirarent̄. Orōnē āt faciebāt oēs sacerdotes duz cōsumaret̄ sacrificiuz iōatha icipiēte: ceteris aūt rn̄dentibꝰ. Et neemie erat oro hunc

habens

I. decembris

C

ale + ca

D

I. decembris

E

h.q.i. ca... cut eunuchꝰ: ... cele. mi... capi. h.

hūc modū. Dñe deꝰ oīum creator: terribi-
lis fortis iustꝰ ⁊ misericors q solus es bo-
nus: rex solus ⁊ p̄stās iustus: ⁊ oīpotēs ⁊
eternꝰ: q liberas isrl̄ de oī malo: q fecisti pa-
tres electos: ⁊ scīficasti eos: accipe sacrificiū ꝓ
vniuerso ppl̄o tuo isrl̄: ⁊ custodi ptē tuā
⁊ scīfica. Cōgrega dispsionē nr̄a3: libera eos
q seruiūt gētibꝰ: ⁊ ꝯtēptos ⁊ abominatos re-
spice: vt sciāt gētes q2 tu es deꝰ nr̄. Afflige
opprimētes nos ⁊ ꝯtumeliā faciētes in sup
bia. Cōstitue ppl̄3 tuū in loco scō tuo sicē
dixit moyses. Sacerdotes aūt psallebant
hymnos: vsq3quo ꝯsūptū esset sacrificiu3.
Cu3 autem consumptū esset sacrificiū ex
residua aqua neemias iussit lapides ma-
iores pfundi. Qđ vt fcm̄ ē ex eis flāma ac-
cēsa ē: s3 ex lumie qđ refulsit ab altari ꝯsū-
pta ē. Ut vo manifesta ē res: renūciatū ē re
gi psaꝝ ꝙ in loco in q̄ ignē abscōderāt hi
q trāslati fuerāt sacerdotes aq̄ appuit: de q̄
neemias ⁊ q cū eo erāt purificauerunt sa-
crificia. Cōsiderās aūt rex ⁊ rē diligēt exa-
minās fecit ei tēpl̄ū: vt ꝓbaret qđ factu3
erat. Et cū ꝓbasset sacerdotibꝰ donauit mul-
ta bona ⁊ alia atq3 alia munera: ⁊ accipiēs
manu sua tribuebat eis. Appellauit aūt nee
mias hūc locū nepthar qđ interptat̄ pu-
rificatio. Uocat̄ aūt apud plures nephi.

¶ Ca. Scđm. ¶ Ubi archa ⁊ altare iclusa sūt in mōte a hieremia ꝓpheta: deq3 qnq3 libris iasonis in vnū redactis. Cap. ij.

Inuenit̄ aūt in descriptiōibꝰ hieremie
ꝓphete ꝙ iussit eos ignē accipe q trāf-
migrabant vt significatū ē ⁊ vt mādauit
trāsmigratis. Et dedit illis legē ne obliui
scerent̄ ꝓcepta dñi ⁊ vt nō exerrarēt men-
tibꝰ vidētes simulachra aurea ⁊ argētea et
ornamēta eoꝝ. Et alia huiōi dicēs hortaba
tur ne legē amouerēt a corde suo. Erat aūt
in ipsa scriptura: quō tabnaculū ⁊ archa3
iussit ꝓpheta diuino rūso ad se fcō comita
ri secū vsq3 q̄ exijt in montē: in q̄ moyses
ascēdit ⁊ vidit dei hereditatē. Et veniēs ibi
hieremias iuenit locū spelūce: ⁊ tabnacu-
lū ⁊ archā ⁊ altare icēsi itulit illuc: ⁊ ostiū
obstruxit. Et accesserūt qdā3 ex̄ q seqbant̄:
vt notarēt sibi locū: ⁊ nō potuerūt iueni-
re. Ut aūt cognouit hieremias culpās il-
los dixit ꝙ ignotꝰ erit locꝰ donec ꝯgreget
deꝰ cōgregatiōe3 ppl̄i ⁊ ꝓpitiꝰ fiat. Et tunc
dñs ostēdet hec: ⁊ appebit maiestas dñi: ⁊
nubes erit sicē ⁊ moysi manifestabat̄: ⁊ sicē
cū salomō petijt vt locꝰ scīficaret̄ magno
deo manifestabat hec. Magnifice etenī sa-
piētiā tractabat: ⁊ vt sapiā3 hñs obtulit sa
crificiū dedicatiōis ⁊ ꝯsumatiōis templi.
Sicut ⁊ moyses orabat ad dñm: ⁊ descēdit
ignis de celo ⁊ ꝯsūpsit holocaustū: sic ⁊ sa-
lomō orauit: ⁊ descēdit ignis de celo ⁊ ꝯsū
psit holocaustū. Et dixit moyses eo ꝙ non
sit + comestū qđ erat ꝓ pctō ⁊ ꝯsūptu3 est.
Silr ⁊ salomō octo diebꝰ celebrauit dedi-
cationē3. Inferebant̄ aūt in descriptiōibꝰ
⁊ cōmētarijs neemie hec eadē: ⁊ q̄lr ꝯstru
ens bibliothecā ꝯgregauit de regionibꝰ li
bros: ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊ dauid: ⁊ epl̄as regū de do
narijs. Silr aūt ⁊ iudas ea q̄ didicerat ꝑ
bellū qđ nob accideratꝯgregauit oīa: ⁊ sūt
apđ nos. Si ergo desideratis hec mittite q
pferāt vob. Acturi itaq3 purificatiōe3 scri-
psimꝰ vob. Bū ergo facietis: si egeritis hos
dies. Deꝰ aūt q liberauit ppl̄3 suū ⁊ reddidit
hereditatē oībꝰ ⁊ regnū ⁊ sacerdotiū ⁊ scti-
ficationē sicē ꝓmisit in lege: spamꝰ ꝙ cito nr̄i
miserebit̄ ⁊ ꝯgregabit de sub celo i locū san-
ctū. Eripuit. n. nos de magnis picul̄: ⁊ lo-
cū purgauit. De iuda vo machabeo ⁊ fri-
bus eiꝰ ⁊ de tēpli magni purificatiōe ⁊ de
are dedicatiōe l3 ⁊ de plijs q̄ ptinēt ad āno
chū nobilē ⁊ filiū eiꝰ eupatorē. ⁊ đ illumi
natiōibꝰ q̄ de celo facte sūt ad eos q ꝓ iude
is fortit̄ fecerūt ita vt vniuersā regionē cū
pauci eēnt vēdicarēt: ⁊ barbarā multitudi
nē fugarēt ⁊ famosissimū in toto orbe tē-
plū recuparēt: ⁊ ciuitatē libarēt: vt leges q̄
+ abolite erāt restituerēt̄ dño cū oī trāqlli
tate ꝓpitio fcō illis. Itēq3 ab iasone cyre-
neo qnq3 libris ꝯphēsa tētauimꝰ nos vno
volūīe breuiare. Cōsiderātes. n. multitu
dinē libroꝝ ⁊ difficultatē volētibꝰ aggredi
narratiōes hysto: iaꝝ: pp multitudinē reꝝ
curauimꝰ volētibꝰ qdē legere vt eēt aī oble-
ctatio: studiosis vo vt faciliꝰ possint me-
morie ꝯmēdare: oībꝰ aūt legētibꝰ vtilitas cō
ferat̄. Et nob qdē ipsis q hoc opꝰ breuiādi
cā suscepimꝰ nō facilē laborē: imo vo nego
ciū plenū vigiliaꝝ ⁊ sudoris assūpsimꝰ.
Sicē hi q pparāt ꝯuiuiū: ⁊ q̄rūt alioꝝ volū
tati pere pp multoꝝ grā3 libēter laborē su
stinemꝰ: vitatē qdē de singulis auctoribꝰ
ꝯcedētes: ipsi aūt s3 datā formā breuitati
studētes. Sicē. n. noue domꝰ architecto de
vniuersa structura curādū ē: ei vo q pinge
re curat: q̄ apta sūt ad ornatū exqrēda sūt

Marginal notes (left): F — B — 2.q.2.ca. sicut eunuchus. — A — Deu.34.a. B — C

Marginal notes (right): 3.Re.8.a. C — al.+ mā-ducatum; al.+ inū-datum — D — E — Al.+ abolende — F

ita estimãdũ ẽ ⁊ in nob. Etenim ideas colli-
gere ⁊ ordinare sermoné ⁊ curiosi⁹ ptes sin
gulas q̃sq; ✝ disquirere historie cõgruit au-
ctori: breuitaté vo dictiõis sectari: ⁊ execu
tiões rer̃ vitare, breuiatori cõcedẽdũ ẽ. Hinc
ergo narrationé icipiem⁹: de pfatiõe tãtũ
dixisse sufficiat. Stultũ etenim est an̄ histo
riã effluere in ipa aũt historia succingi.

al. ✝ ingrerei

¶ Ca. Sũ. ¶ Prodidit symõ bona tépli
dei. Mittit heliodor⁹ vt ea auferret: sacer-
dotes ⁊ ppls deprecant dñm vt deposita custo
diant: heliodorus volens spoliare templũ
correctus est: liberat a plaga p sacrificium
oblatum. Cap. iij.

A

Igit cũ scã ciuitas ha' itaret in oi pa-
ce: leges aũt adhuc optie custodirent
pp onie põtificis dispõné ⁊ pietaté ⁊ aios
odio hñtes mala: fiebat vt ipsi reges ⁊ pn
cipes locũ sũmo hõno: e dignũ ducerét: ⁊
téplum maximis munerib⁹ illustrarét:
ita vt seleuc⁹ asie rex de redditib⁹ suis psta
ret oés sumpt⁹ ad ministeriũ sacrificioꝝ
ptinétes. Symon aũt de tribu beniamin
ppositus templi cõstitut⁹ contendebat
obsistéte sibi pncipe sacerdotum: iniquũ
aliqd in ciuitate moliri. Sz cum vincere
oniã nõ posset: venit ad apolloniũ tharsee
filiũ: q illo tpe erat dux celesyrie ⁊ phenicie:
⁊ nũciauit ei pecunijs innumerabilib⁹
plenũ esse erariũ hierosolymis: ⁊ cões co-
pias imẽsas esse: q̃ nõ ptinét ad rõné sacri

B

ficioꝝ: esse aũt posse sub ptãte regis cadere
vniuersa. Cũq; retulisset ad regé apollo-
nius de pecunijs q̃ delate erãt: ille accitus
heliodoꝝ q erat sup negocia ei⁹: misit cũ
mãdatis vt pdictã pecuniaz trãsportaret.
Statimq; heliodorus iter est aggressus:
spé qdé q̃si p celesyriã ⁊ phenicé ciuitates
esset pagraturus: re vera aũt regis ppositum
pfecturus. Sz cũ venisset hierosoly-
mã ⁊ benigne a sũmo sacerdote in ciuita
te esset except⁹ narrauit de dato indicio pe
cuniaꝝ: ⁊ cui⁹ rei grã adesset apuit. Inter-
rogabat aũt si vere hec ita essent. Tũc sũm-
mus sacerdos ostẽdit deposita eẽ hec ad vi-
ctualia viduaꝝ ⁊ pupilloꝝ: qdã vo eẽ hir-
cani thobie viri valde eminẽtis in his q̃
detulerat impi⁹ symõ. Uniuersa aũt argé

C

ti tãléta esse q̃drigéta: ⁊ auri ducéta: deci-
pi vo eos q credidissent loco ⁊ téplo qd per
vniuersũ mundũ honorat p sui venera-
tione ⁊ sanctitate: oino impossibile esse. At ille
p his q̃ hébat in mãdatis a rege dicebat
omni genere regi ea eẽ deferẽda. Cõstitu-
ta aũt die itrabat de his heliodorus ordi-
naturus. Nõ modica vo p vniuersaz ciui
taté erat trepidatio. Sacerdotes aũt an̄ al
tare cũ stolis sacerdotalib⁹ iactauerũt se: ⁊
inuocabãt de celo eũ q de deposito legé po-
suit: vt his q deposuerant ea salua custodi
ret. Jã vo q videret sũmi sacerdotis vultũ
méte vulnerabat. Facies. n. ⁊ color imuta
tus: declarabat internũ animi doloré. Cir

D

cũfusa. n. erat mesticia qdã viro: ⁊ horror
corpis p qué manifestat⁹ aspicientib⁹ do-
lor cordis eius essiciebat. Alij ét gregatim
de domib⁹ cõfluebant publica supplicatiõe
obsecrãtes: p eo q in cõtemptũ loc⁹ essent
venturus: accincteq; mulieres ciliciis pe
ctus p plateas cõfluebãt: sz ⁊ vgines q con
cluse erãt pcurrebant ad oniã: alie aũt ad
muros: qdã vo p fenestras aspiciebãt vni-
uerse aũt ptẽdẽtes man⁹ in celũ deprecabã-
tur. Erat. n. misera cõmixte multitudis ⁊
magni sacerdotis in agone cõstituti expe-
ctatio. Et hi qdé inuocabãt oipotenté deũ:
vt credita sibi his q crediderant cũ omni
integritate cõseruarent. Heliodorus aũt

E

qd decreuerat pficiebat: eodez loco ipse cũ
satellitib⁹ circa erariũ psns. Sz spũs oipo
tentis dei magnaz fecit sue ostẽsionis eui-
dentiã: ita vt oés q aũs fuerãt parere ei: ✝
ruétes dei vtute: in dissolonez ⁊ formidi-
nes cõuerterent. Apparuit. n. illis qdã equ⁹
terribilé hñs sessoré: optimis opertimen-
tis adornat⁹. Isq; cũ ipetu heliodoro po-
res calces elisit. Qui aũt ei sedebat videbat
arma hẽre aurea. Alij etiã apparuerũt duo
iuuenes vtute decori: optimi glia: specio-
siq; amictu q circũsteterunt eũ ⁊ ex vtra-
q; pte flagellabãt sine intermissione mul
tis plagis vberãtes. Subito aũt heliodo-
rus cõcidit in terraz: eũq; multa caligine

al. ✝ itrãtes dei vtutem.

F

circũfusũ rapuerũt: atq; in sella gestato-
ria positũ eiecerũt. Et is q cũ multis cur-
sorib⁹ ⁊ satellitib⁹ pdictũ ingressus est era
riũ: portabat: nullis sibi auxiliũ ferentes:
manifesta dei cognita vtute. Et ille qdez p
diuinã vtutez iacebat mut⁹: atq; oi spe ⁊
salute puat⁹. Hi aũt dñm bñdicebãt: qr ma
gnificabat locũ suũ ⁊ templũ: qd paulo an̄
timore ac tumultu erat plenũ: apparente
oipotente dño gaudio ⁊ letitia ipletũ est.
Tũc vo ex amicis heliodori qdã rogabãt

ptinis oniā vt inuocaret altissimū: vt vitā donaret ei:q in supmo spū erat constitutus. Cōsiderās aūt sūm⁹ sacerdos ne forte rex suspicaret̄ malitiā aliq̄ȝ exiudeis circa heliodorū consumatā: obtulit p salute viri hostiā salutare3. Cūq̄ȝ summ⁹ sacerdos exoraret: ijde3 iuuenes eisde3 vestib⁹ amicti astātes heliodoro dixerūt. Onie sacerdoti grās age. Nā pp eū dñs tibi vitā donauit. Tu aūt + a deo flagellat⁹ nūcia oib⁹ magnalia dei ꝛ ptāte3. Et his dictis nō cōparuerūt. Heliodorus aūt hostia deo oblata ꝛ votis magnis pmissis ei q viuere illi cōcessit: ꝛ onie grās agens: recepto exercitu repedabat ad regem. Testabat̄ aūt oib⁹ ea q sub oculis suis viderat opera magna dei. Cū aūt rex interrogasset heliodorū q̄s esset apt⁹ adhuc semel hierosolymā mitti ait. Si quē habes hostē aut regni tui insidiatorem: mitte illuc: ꝛ flagellatū eū recipies: si tñ euaserit: eo q in loco sit de dei q̄dam vt⁹. Nā ipse q h3 in celis habitatiōe3 visitator ꝛ adiutor est loci illi⁹: ꝛ veniētes ad malefaciendū pcutit ac pdit. Igit̄ de heliodoro ꝛ erarij custodia ita res se h3.

¶ Ca. Sū. ¶ De insidijs symōis pditoris circa Oniā sacerdotē: Jason sup onie muneribus corrupit regē antiochū p sacerdotio adipiscēdo sacerdotis neglectis sacrificijs festināt ad ludū palestre: iason misit argentu3 ad sacrificiū herculis missus menelaus a iasone ad rege3. Jasonē a sacerdotio exclusit: hoc amoto successit lysimach⁹ ff ei⁹. Occidit̄ andronic⁹ q̄ oniā3 sacerdote3 ipse pri⁹ dolose interfecerat: lysimach⁹ a pplo occidit̄ pp sacrilegia. Contra menelaū ad rege3 cā agit̄: menela⁹ pp potentiū auaritia3 pmāsit in ptātem crescens etiā in malitia. Cap. iiij.

Simon aūt pdict⁹ pecuniarū ꝛ prie delator: male loq̄bat̄ de onia: tāq̄ȝ ipse heliodorū instigasset ad hec: ꝛ ipse fuisset inuētor maloꝝ: puisorē q̄ȝ ciuitatis ac defensore3 gētis sue: ꝛ emulatore3 legis dei audebat insidiatorē regni dicere. S3 cū inimicitie intm̄ pcederēt vt et p quosdā symonis necessarios homicidia fierent ꝛ cōsiderans onias periculū contentionis ꝛ apollonium insanire vtpote duce3 celesyrie ꝛ phenicis: ad agendā malitiā symonis: ad rege3 se cōtulit nō vt ciuiū accusator: sed cōem vtilitate3 apud semetipm̄ vniuerse multitudinis considerās. Videbat. n. sine regali puidentia impossibile esse pacem reb⁹ dari: nec symonem posse cessare a stultitia sua. S3 post seleuci vite excessu3 cū suscipit̄ set regnū ātioch⁹ q nobilis appellabat̄ ambiebat iason ff onie summū sacerdotiū: adito rege pmittēs ei argenti talenta trecenta sexaginta: ꝛ ex redditib⁹ alijs talenta octogīta. Sup hoc pmittebat ꝛ alia centū quīquaginta: si ptāti ei⁹ cōcederet̄ gymnasiu3 ꝛ ephebiā sibi cōstituere: ꝛ eos q in hierosolymis erāt ātiochenos scribere. Qd cū rex annuisset ꝛ obtinuisset pncipatū statī3 ad gentilē ritū contribules suos trāsferre cepit. Et amotis his q̄ humanitatis cā iudeis a regib⁹ fuerāt cōstituta: p iohnes + patre3 eupolemij q apud romanos de amicitia ꝛ societate funct⁹ est legatione legitima ciuiū iura destituens: praua instituta sanciebat. Eteni ausus ē sub ipsa arce gymnasiu3 cōstituere: ꝛ optimos q̄sq̄ȝ ephebor in lupanarib⁹ ponere. Erat aūt hoc nō initiū s3 incremētū q̄dā ꝛ pfect⁹ gētilis ꝛ alienigene cōuersationis pp impij ꝛ nō sacerdotis iasonis nepharīū ꝛ inauditū scelus: ita vt sacerdotes iā nō circa altaris officia dediti essent: sed cōtēpto tēplo ꝛ sacrificijs neglectis festinarēt pticipes fieri palestre3 ꝛ pbitiōis ei⁹ iniuste: ꝛ in exercitijs disci ꝛ patrios q̄dem honores nihil hñtes grecas glias optimas arbitrabant̄. Quarū grā piculosa eos contentio hēbat: ꝛ eoꝝ instituta emulabant̄: ac p oia his cōsiles esse cupiebāt: q̄s hostes ꝛ peremptores habuerant. In leges. n. diuinas impie agere ipune non cedit. S3 hoc tps seq̄ns declarabit. Cū aūt q̄nquēnalis agon tyro celebraret̄: ꝛ rex p̄sens esset: misit iason facinorosos ab hierosolymis viros peccātes portātes argenti didrachmas trecentas in sacrificiū herculis: q̄s postulauerūt hi q asportauerāt ne in sacrificijs erogarent̄: q2 non oporteret: s3 in alios sumpt⁹ eas deputari. S3 hec oblata sunt q̄dem ab eo q miserat in sacrificiū herculis: pp p̄ntes aūt date sunt in fabricā nauiū triremiū. Misso aūt in egyptū apollonio + nesthei filio pp primates ptolomei philometoris regis: cū cognouisset ātioch⁹ alienū se a negocijs regni effe3 pprijs vtilitatib⁹ cōsulēs: pfect⁹ inde venit ioppen ꝛ inde hierosolymā. Et magnifice ab iasone ꝛ ciuitate suscept⁹: cu3 facular luminū

Marginalia: B; ass + ab eo; C; i. q. s. sit eunuch⁹; D; al. + iohā; E; F; al. + inmnitei; G.

nib⁹ ⁊ laudib⁹ igressus ē: ⁊ idē in plenicē exercitū quertit. Et post trienniū tp̄s misit iason menelaū supdci symōis frēz portātē pecunias regi ⁊ de negocijs necijs rn̄sa platuz. At ille cōmēdat⁹ regi cū magnificasset faciē ptātis ei⁹: in semetip̄z retorsit sūmū sacerdotiuz supponēs iasoni talēta argēti trecēta. Acceptisq̄z a rege mādatis venit: nihil qdē hn̄s dignum sacerdotio: aīos vō crudel tyrāni ⁊ fere belue irā gerēs. Et iason qdē q ppiuz frēz captiuauerat: ipse decept⁹ pfug⁹ in āmanitē expulsus ē regionē. Menela⁹ āt pncipatū qdē obtinuit: de pecunijs vō regi pmissis nihil agebat: cū exactionē faceret sostrat⁹ q arci erat ppositu⁹. Nā ad hūc exactio vectigaliū ptinebat. Quā ob cāz vtriq̄z ad regē sūt euocati. Et menela⁹ amot⁹ est a sacerdotio succedēte lysimacho frē suo: sostrat⁹ āt plat⁹ est cypriis. Et cū hec agerēt ptigit tharsenses et mallotas seditioēz mouerē eo q antiochi regis pcubine dono eēnt dati. Festināt itaq̄z rex vēit sedarē illos: relicto suffecto vno ex comitib⁹ suis ādrōico. Rat⁹ āt menela⁹ accepisse se tp̄s opportunū aurea qdā vasa e tēplo furat⁹ donauit ādrōico: ⁊ alia vēdiderat tyro ⁊ p vicinas ciuitates. Qd̄ cū certissime cognouiss̄z onias arguebat eū: ipse i loco tuto se ptinēs āntiochie sec⁹ daphnē. Vn̄ menela⁹ accedēs ad ādrōicū: rogabat vt oniā interficeret. Qui cū vēiss̄z ad oniā ⁊ datis dextris cū iureiurādo q̄uis eēt ei suspect⁹ suasisset de asylo pcedere: statī eū peremit nō vit⁹ iustitia. Ob quā cāz nō solū iudei: s̄z ēt alie q̄z natiōes idignabāt: ⁊ moleste ferebāt de nece tāti viri iniusta. S̄z regressū regē de cilicie locis adierūt iudei apd̄ antiochiā sil ⁊ greci pq̄rētes de iniq̄ nece onie. Cōtristat⁹ itaq̄z ē aīe āntioch⁹ pp oniaz: ⁊ flex⁹ ad miaz lachrymas fudit recordat⁹ defūcti sobrietatē ⁊ modestiā. Accēsisq̄z aīs ādrōicū purpura exutū p totā ciuitatē iubet circūduci: ⁊ i eo loco i q i oniā impietatē cōmiserat sacrilegū vita puarit dn̄o illi pdignā retribuēte penā. Multis āt sacrilegijs i tēplo a lysimacho cōmissis menelai psilio ⁊ diuulgata fama: pgregata ē multitudo aduersū lysimachuz multo iā auro exportato. Turbis āt insurgētib⁹ ⁊ aīs ira repletis: lysimach⁹ armatis ferē trib⁹ milib⁹ iniqs manib⁹ vti cepit: duce qdā tyrāno etate pariter ⁊ dmētia puecto. S̄z vt itellexerūt conatū lysimachi: alij lapides alij fustes vallidos arripuerūt qdā vō cinerē in lysimachū iecerūt. Et multi qdē vulnerati qdā āt ⁊ pstrati: oēs vō i fugā pūersi sūt. Ip̄z ēt sacrilegū sec⁹ erariū interfecerūt. De his ergo cepit iudiciū aduersus menelaū agitari. Et cū venisset rex tyz ad ip̄z negociū detulerūt missi tres viri a seniorib⁹. Et cū superarēt menela⁹ pmisit ptolomeo multas pecunias dari ad suadēdū regi. Itaq̄z ptolome⁹ in qdā atrio positū q̄si refrigerādi grā regē adijt ⁊ deduxit a snia: ⁊ menelaū qdē vniuerse malitie reū criminib⁹ absoluit: miseros āt q ēt si apd̄ scythas cāz dixissēt inocētes iudicarēt hos morte dānauit. Cito ḡ iustā penā dederūt: q p ciuitate ⁊ pplo ⁊ sacris vasis cāz psecuti sūt. Quāobrē tyrij q̄z idignati: erga sepulturā eoz liberalissimi extiterūt. Menela⁹ āt pp auaritiā eoz q in potētia erāt pmanebat in ptāte: crescēs in malitia ad insidias ciuium.

¶ Cap. Sū. ¶ De signis celestib⁹ factis in hierl̄z: de morte iasonis psecutoris ciuiū āntioch⁹ psequēs iudā pplo occiso tēplū spoliauit ductore menelao ⁊c. Qd̄ nō pp locū gētē: s̄z solū pp gētē dn̄s elegit. Antioch⁹ regrediēs āntiochiā reliqt ppost⁹ iudeoz psecutōres. Jub̄z apollonio oēs iudeos occidē mulieres ⁊ iuuenes vēdē. Judas machabe⁹ more ferāz vixit in deserto. C. v.

Eodē tpe āntioch⁹ scdāz pfectiōez parauit in egyptū. Cōtigit aūt p vniuersaz hierosolymoz ciuitatē videri dieb⁹ q̄dragīta p aera eqtes discurrētes auratas stolas hn̄tes ⁊ hastas q̄si cohortes armatas ⁊ cursus eq̄z p ordīes digestos: ⁊ pgressiones fieri cōmin⁹ ⁊ scutoz mot⁹ ⁊ galeatorū multitudinē gladijs districtis ⁊ teloz iact⁹: ⁊ aureoz armoz splēdorē oīsq̄z generis loricaz. Quapropt oēs rogabāt i bonū mōstra cōuerti. S̄z cū falsus rumor exisset: tāq̄ vita excessiss̄z āntioch⁹: assūpt⁹ iason nō min⁹ mille viris aggressus ē ciuitatē repēte. Et ciuib⁹ ad muz cōuolātib⁹ ad vltimū apphēsa ciuitate menela⁹ fugit in arcē. Jason vō nō parcebat in cede ciuib⁹ suis nec cogitabat psperitatē aduersū cognatos: malū eē maximū arbitrās hostiū ⁊ nō ciuiū se trophea capturū. Et pncipatū qdē nō obtinuit: finē vō insidiaz suaz cōfusionē accepit: ⁊ pfug⁹ iterz abijt in āmanitē. Ad vltimū in exitiū sui pclusus ab are

23. q. 5. ca. si.

tha arabū tyrāno fugiēs de ciuitate ī ciui
tatē oib⁹ odiosus vt refuga legū ⁊ execra-
bilis vt p̄rie ⁊ ciuiū hostis: in egyptū ex-
trusus ē. Et q multos de p̄ria sua expulerat
pegre periȷ̈t lacedemonas ꝓfect⁹ q̄si p̄ co-
gnatiōe ibi refugiū habitur⁹. Et q insepul
tos multos abiecerat: ipse ⁊ illamētat⁹ ⁊ inse
pult⁹ abiȷ̈cit: sepultura neq̄ pegrīa vsus:
neq̄ patrio sepulchro p̄ticipās. His itaq̄
gestis suspicat⁹ ē rex societatē desturos iu-
deos. Et ob h̄ ꝓfect⁹ ex egypto efferatis aīs
ciuitatē q̄dē armis cepit. Jussit āt militi-
b⁹ interficere nec p̄cere occursantib⁹ ⁊ p do-
mos ascēdentes trucidare. Fiebāt ergo ce-
des iuuenū ac seniorū mulierū ⁊ natorū ex
C terminia: v̄ginūq̄ ⁊ puulorū neces. Erāt
aūt toto triduo octoginta milia interfecti:
q̄dragita milia uicti: n̄ min⁹ āt venūdati.
Sz nec ista sufficiūt. Ausus est ēt intrare tē
plū vniuersa t̄ra sancti⁹ menelao duciore
q legū ⁊ p̄rie fuit ꝓditor: ⁊ scelestis mani
b⁹ sumēs scā vasa q̄ ab aliȷ̈s regib⁹ ⁊ ciui-
tatib⁹ erāt posita ad ornatū loci ⁊ gl̄iam: cō
trectabat idigne: ⁊ cōtamiab. t. Jta alienat⁹
mēte ātioch⁹ nō ꝯsiderabat q̄ pp̄ pctā ha-
bitātiū ciuitatē modicū de⁹ fuerat irat⁹.
Propt̄ qd̄ ⁊ accidit circa locum despectio.
Alioqn nisi ꝯtigisset eos multis pctis eē i-
uolutos: sic heliodor⁹ q missus ē a seleuco
rege ad expoliādū erariū: ēt hic stati adue
niēs: flagellat⁹ ⁊ repulsus vtiq̄ fuisset ab
audacia. Uerū n̄ pp̄ locū gētē: sz pp̄ gētē lo
cū de⁹ elegit. Jdeoq̄ ⁊ ipse loc⁹ p̄ticeps fact⁹
est ppl̄i malorū: postea āt fiet soci⁹ bonorū. Et
q derelict⁹ in ira dei oīpotētis ē: iterū i ma-
gni dn̄i recōciliatiōe cū sūma gl̄ia exalta-
D bit. Igr̄ ātioch⁹ mille ⁊ octigētis ablatis
de tēplo talētis velocit̄ ātiochiā regressus
ē: existimās se p̄ supbia t̄rā ad nauigādū:
pelag⁹ vo ad iter agēdū ꝯducturū pp̄ mētis
elatiōes. Relīgt āt p̄positos ad affligēdā gē
tē hierosolymis q̄dē philippū gn̄e phry-
gē: morib⁹ crudeliorē eo q̄ a q̄ ꝯstitur⁹
ē: in garizin āt ādroicū ⁊ menelaū q grui⁹
q̄ ceti iminebāt ciuib⁹. Cūq̄ appōsit⁹ eēt
ꝯ iudeos: misit odiosū p̄ncipē apollonium
cū exercitu viginti ⁊ duob⁹ milib⁹: p̄cipiēs
eis oēs p̄fecte etatis interficere: mulieres ac iu
uenes vēdere. Qui cū venisset hierosoly-
mā pacem simulās quieuit vsq̄ ad diē scm̄
sabbi. Et tūc feriatis iudeis arma cape su
is p̄cepit. Oēsq̄ sitq ad spectaculū p̄cesse

rāt trucidauit. Et ciuitatē cū armatis dis
currēs ingētē multitudinē peremit. Judas
aūt machabe⁹ q decim⁹ fuerat secesserat in
desertū locum: ibiq̄ int̄ feras vitā in mōti-
bus cū suis agebat: ⁊ feni cibo vescētes de-
morabant̄ ne p̄ticeps eēnt coinquinatiōis.
C Ca. vi. C Misit rex vt iudei cōpellerēt̄
a lege dei ⁊ cōtamiare tēplū. Tēplū luxu-
riā ⁊ cōmessatiōib⁹ iplet̄: iudei ad idolorū
sacrificia cogunt̄: de passiōe duarū mulierū
cū infantib⁹ ⁊ eorū q igne exusti sunt. In-
terponit̄ hic q̄dam exhortatio tribulatorū
de passione eleazari. Cap. vi.

A Sed nō post multū tp̄is misit rex senē
quēdā antiocenū q cōpelleret iudeos
vt se trāsferrēt a patriȷ̈s ⁊ dei legib⁹: ꝯta-
minare ēt qd̄ in hierosolymis erat tēplū
⁊ cognomiare iouis olympȷ̈: ⁊ i garizin
ꝓut erāt hi q locū inhabitabāt iouis ho-
spitalis. Pessima aūt ⁊ vniuersis grauis
erat malorū icursio. Nā tēplū luxuria ⁊ cō
messatiōib⁹ erat plenū: ⁊ scortātiū cū me-
retricib⁹: sacratisq̄ edib⁹ mulieres se vl-
tro igerebāt intro ferentes ea q̄ nō licebāt.
Altare ēt plenū erat illicitis: q̄ legib⁹ ꝓhibe
B bant̄. Neq̄ aūt sabba custodiebant̄: neq̄
dies solēnes patriȷ̈ suabant̄: nec simpl̄r se
q̄sq̄ iudeū ꝯfitebat̄. Ducebāt̄ aūt cū ama-
ra necitate in die natalis regis ad sacrifi-
cia. Et cū liberi sacra celebrarent̄: cogebant̄
edera corōati libero circuire. Decretū aūt̄
exiȷ̈t in p̄ximas ciuitates gētiliū suggerēti-
b⁹ ptolomeis: vt pari mō ⁊ ipsi aduersus
iudeos agerēt vt sacrificarēt: eos aūt q nol-
lēt transire ad istituta gētiliū interficerent.
C Erat ergo videt̄ miseriam. Due. n. mulieres
delate sūt natos suos circūcidisse: q̄s ad vbe
ra īfantib⁹ suspēsis cū publice p ciuitates
circūduxissent: p muros p̄cipitauerūt. Aliȷ̈
vo ad p̄ximas coeūtes spelūcas: ⁊ latent̄ sab
bati die celebrātes cū idicati essent philip
po: flāmis succēsi sūt: eo q̄ verebant̄ pp̄ reli-
giōes ⁊ obseruātiam: manu sibimet auxiliū
ferre. Obsecro aūt eos q hūc librū lecturi
sūt: ne abhorrescāt pp̄ aduersos casus: sz re-
putent ea q̄ acciderūt nō ad interitū: sz ad
correptiōes eē gn̄is nr̄i. Etenim multo tp̄e n̄
sinere pctōrib⁹ ex sn̄ia agere: sz stati vltiōes
adhibet̄ magne bn̄ficiȷ̈ ē iudiciū. Nō. n. sicut
D aliȷ̈s natiōib⁹ dn̄s patiēt̄ expectat vt eas cū
iudiciȷ̈ dies aduenerit i plenitudie pctōrū
puniat: ita ⁊ i nob statuit vt pctā nr̄a in

nē ðuolunt. Itaq̄ miſ'ricordiā ſuā nūq̄ a nobis amouet: corripiēs ðo i aduerſis pplīz ſuū nō ðrelinqt. Sz hec nob ad cōmōitōēz legētiū dcā ſint paucis. Jā āt veniendū ē ad narratiōēz. Igit̄ eleazarus vn' de p̄mioꝛib' ſcribaꝝ vir etate ꝑuect' ⁊ vultu decoꝛ' apto oꝛe hians cōpellabat̄ carnē poꝛcinā manducare. At ille glo riſſimā moꝛtē magis q̄z odibilē vitā cōplectēs: voluntarie p̄ibat ad ſuppliciuz. Intuēs aūt queadmodū opoꝛteret accedere patiēter ſuſtinēs deſtinauit nō admittere illicita pp vite amoꝛē. Hi aūt q aſtabāt iniq̄ miſeratiōe cōmoti pp antiquā viri amicitiaz tollētes euz ſecreto rogabāt afferri carnes qb' veſci ei licebat vt ſimularet māducaſſe ſicut rex iperauerat de ſacrificij carnib': vt h̄ fcō a moꝛte liberaret: ⁊ pp veterē viri amicitiā hāc i eo faciebant hūanitatē. At ille cogitare cepit etatis ⁊ ſenectutis ſue eminentiā dignā: ⁊ ingenue nobilitatis canitiē: atq̄z a puero optīe ↄuerſatiōis act': ⁊ ſz ſcē ⁊ a deo cōdite legis ↄſtituta: r̄ndit cito: dicens, p̄mitti ſe velle i iſernū. Nō. n. etati, n̄re dignuz eſt inqt fingere: vt multi adoleſcentes arbitrātes eleazaꝝ. xc. annoꝝ trāſiſſe ad vitaz alienigenaꝝ: ⁊ ipi pp meā ſimulatiōnez ⁊ pp modicuz coꝛruptibil' vite tp̄s decipiant: ⁊ p hoc maculaz atq̄z execratiōnez mee ſenectuti cōgraz. Nā ⁊ ſi i p̄nti tp̄e ſupplicijs hoīuz eripiar: ſz manuz oīpotentis nec viu' nec defūct' effugiā. Quāobrē foꝛtit̄ vitā excedēdo: ſenectute qdez dign' apparebo: adoleſcētib' āt exēplū foꝛte reliquā ſi p̄mpto aīo ac foꝛtit̄ ꝓ grauiſſimis ac ſcītiſſimis legib' honeſta moꝛte pfungar. His dictis ↄtīſtiz ad ſuppliciū trahebat̄. Hi aūt q euz ducebāt ⁊ paulo ante fuerāt mitioꝛes: in irā ↄuerſi ſūt pp ſmōes ab eo dictos: qs illi p arrogātiaz platos arbitrabant̄. Sz cuz plagis p̄imeret̄: igemuit ⁊ dixit. Dn̄e q h̄es ſcāz ſciaz: maniſeſte tu ſcis: q̄z cuz a moꝛte poſſez liberari: duros coꝛpis ſuſtineo doloꝛes: ſz aīaꝫ ðo pp timoꝛez tuum libenter hec patioꝛ. Et iſte qdez hoc mō vita deceſſit: nō ſoluz iuuenib': ſz ⁊ vniuerſe gēti memoꝛiaz moꝛtis ſue ad exemplum virtutis ⁊ foꝛtitudinis derelinquens.

¶ Ca. Sum. ¶ De paſſione ſeptez fratruz ⁊ matris eoꝛum. Cap. vij.

Contigit aūt ſeptez frēs vna cuz m̄re app̄hēſos cōpelli a rege ꝯ edēt̄ ↄ p̄hibitas carnes poꝛcinas flagris ⁊ taureis cruciatos. Un' aūt ex illis q erat p̄m' ſic ait. Quid q̄ris: ⁊ qd vis diſcēꝛ a nob: Parati ſumus moꝛi magis q̄z p̄rias dei leges p̄uaricari. Irat' itaq̄z rex iuſſit ſartagines ⁊ ollas eneas ſuccēdi: qb' ſtati ſuccēſis iuſſit ei q p̄oꝛ fuerat locut' āputari linguā ⁊ cute capitis abſtracta ſūmas q̄z man' ⁊ pedes ei pcidi ceteris ei' frib' ⁊ m̄re iſpiciētib'. Et cū iā p oīa iutilis fcūs eēt: iuſſit ignē admoueri: ⁊ adhuc ſpirātez toꝛreri i ſartagine. In q̄ cuz diu cruciaret̄: ceteri vna cū m̄re inuicē ſe hoꝛtabant̄ moꝛi foꝛtit̄ dicētes. Dn̄s ðs aſpiciet vītatez: ⁊ ↄſolabit̄ i nob: queadmoduz i, pteſtatiōe cantici declarauit moyſes. Et i ſuis ſuis ↄſolabit̄. Moꝛtuo itaq̄z illo p̄mo hoc mō ſeqntez deducebant ad illudēduz. Et cute capitis ei' cuz capillis abſtracta: iterrogabant ſi manducaret p̄us q̄z toto coꝛpe p mēbꝛa ſingula, puniret̄. At ille r̄ndēs p̄ria voce dixit. Nō faciā. Propt̄ qd ⁊ iſte ſeqnti loco p̄m toꝛmēta ſuſcepit: ⁊ in vltio ſpū ↄſtitut' ſic ait. Tu qdez ſceleſtiſſime in p̄nti vita nos pdis: ſz rex mundi defunctos nos p ſuis legib' et̄ne vite reſurrectiōe ſuſcitabit. Poſt hūc terti' illudit̄: ⁊ linguā poſtulat' cito, ptulit: ⁊ man' ↄſtanter extendit: ⁊ cū fiducia ait. E celo iſta poſſideo: ſz pp dei leges nunc h̄ ipſa deſpicio: qm̄ ab ipſo me ea receptuꝝ ſpe. Ita vt rex ⁊ q cuz ipſo erāt mirarent̄ adoleſcētis aīuz: q̄ tāq̄z nihil duceret cruciat'. Et hoc ita defuncto q̄rtuz vexabāt ſilr toꝛqntes. Et cuz iaz eſſet ad moꝛtē: ſic ait. Poti' eſt ab oīb' moꝛti datos ſpez expectare a deo: iterz ab ipſo reſuſcitādos. Tibi. n. reſurrectio ad vitā nō erit. Et cuz admouiſſent qntū vexabāt eū. At ille reſpiciens i eū dixit. P̄tātē int̄ hoīes h̄ns: cuz ſis, coꝛruptibil' facis qd vis. Noli āt putare gen' n̄z a deo eē ðrelictuz. Tu aūt patienter ſuſtine. ⁊ videbis magnaz p̄tātez ipi' qualit̄ te ⁊ ſemen tuuz toꝛqbit. Poſt hūc ducebāt ſextuz. Et is moꝛi incipiēs ſic ait. Noli fruſtra errare. nos. n. ppt̄ noſmetipſos hoc patimur peccantes i deū n̄z: ⁊ digna ammiratiōe fcā ſūt in nobis. Tu aūt ne exiſtimes tibi ipune futurum: qd ↄ deū pugnare tētaueris. Sup̄ modū aūt m̄r mirabil̄ ⁊ bonoꝝ memoꝛia digna q̄ pereūtes ſeptē filios ſub vni' diei tp̄e ↄſpiciens: bono aīo ferebat pp quā in deo ſpez hēbat: ſinglos illoꝝ hoꝛtabat̄ voce p̄ria foꝛtit̄.

Margin notes: Al's ꝓ poꝛtibus (beside line 6, left column) — E — F — G — H (left column); Al's ꝯ contingeret — B, Deu. 32. A — C — D (right column).

ter repleta sapia: ⁊ feminee cognitiói masculinú aiuz iserés dixit ad eos. Nescio q̄-lit i vtō meo appruistis. Neq̄z. n. ego spiritū ⁊ aiaz donaui vob: ⁊ vitá ⁊ singulorꝫ mébra
E nó ego ipsa cópegi. Sz n. mundi creatorq formauit hois natiuitaté qq̄z oiuz iuenit originez: ⁊ spiritū vob iterꝫ cū mīa reddet ⁊ vitá: sic nunc vosmetipsos dspicitis pp leges ei⁹. Antioch⁹ aūt ɔtēni se arbitrat⁹: sīl ⁊ exprobrantis voce despecta: cū adhuc adolescétior supesset: nó solū vbis hortabaf: sz ⁊ cū iuraméto affirmabat diuitem se ⁊ btm̄ facturꝫ: ⁊ träslatū a p̄rijs legib⁹ amicū habiturū: ⁊ res nec̄ias ei pbiturꝫ. Sz ad h̄ adolescens neq̄q̄z iclinaref: vocauit rex mr̄ez: ⁊ suadebat ei vt adolescenti fieret i salutem. Cuz aūt mītis eá vbis esset hortat⁹, pmisit suasuraz se filio suo. Itaq̄z iclinata ad illuz irridens crudelé tyrannū ait p̄ria voce fili miserere mei q̄ te vtō nouez mensib⁹ portaui: ⁊ lac triennio dedi ⁊ alui ⁊ i etatez istá
F pduxi. Peto nate vt aspicias ad celū ⁊ terrá: ⁊ ad oia q̄ i eis sūt: ⁊ itelligas q̄z ex nihilo fec illa ds̄ ⁊ hoiuz gen⁹. Ita fiet vt nó timeas carnificez istū: sz dign⁹ frīb⁹ tuis effect⁹ pticeps suscipe mortez: vt i illa mīsatione cuz frīb⁹ tuis te recipiá. Cuz hec illa adhuc diceret ait adolescés. Qué sustinetis? Non obedio pcepto regis: sz pcepto legis q̄ data est nob p moysen. Tu vō q̄ iuentor oīs malitie fact⁹ es in hebreos: nó effugies manum dei. Nos. n. p pctis nr̄i hec patimur. Et si nobis ppē increpationez ⁊ corruptioné dn̄s de⁹ .i. modicū irat⁹ est: sed iterꝫ recóciliabif suis suis. Tu aūt o scelestis ⁊ oiuz hoiuz flagitiosissime noli frustra extolli vanis speciēb⁹: in suos ei⁹ inflamG mat⁹. Nóduz. n. oipotentis dei ⁊ oia inspicientis iudicium effugisti. Naz frēs mei
De pe. di. 3. c. audeo rizas. iss. modice nunc dolore sustentato sub testō eterne vite effecti sunt: tu vero iudicio dei iustas supbie tue penas exolues. Ego aūt sicut ⁊ frēs mei aiam ⁊ corp⁹ meuz trado p p̄rijs legib⁹ inuocans deū maturi⁹ genti nr̄e ppitiuz fieri: teq̄z cū tormétis ⁊ verberib⁹ ɔfiteri q̄ ipse est deus solus. In me vō ⁊ in frīb⁹ meis desinet oipotentis ira q̄ sup oē gen⁹ nr̄m iuste supducta est. Tunc rex accensus ira: in hunc sup omnes crudeli⁹ deseuit: indigne ferens se derisuz. Et hic itaq̄z mundus obijt: p oia in dn̄o cōfidens. Nouissime autem post filios ⁊ mat

consumpta est. Igitur de sacrificijs ⁊ de nimijs crudelitatibus satis dictum est.

ℭ Ca. Sum. ℭ De iuda machabeo: mittif nicanor impi⁹ in iudeaz ɔ iudeos. Hortatur iudas iudeos ad constantiam. Nicanor cum suis vincitur a iudeis. Nicanor fugit ad antiochum. Cap. viij.

A Iudas vō machabe⁹: ⁊ q̄ cuz illo erant introibát latent in castella: ⁊ cóuocantes cognatos ⁊ amicos: ⁊ eos q̄ pmanserát in iudaismo assumentes eduxerūt ad sex milia viros. Et inuocabant dn̄z vt respiceret in ppl̄m q̄ ab oib⁹ calcabaf ⁊ misereretur téplo qd̄ cótaminabaf ab impijs. Misereretur etiá exterminio ciuitatis q̄ esset ilico cóplananda: ⁊ vocé sanguinis ad se clamántis audiret. Memoraretur q̄z iniqssimas mortes paruulorꝫ inocentiū: ⁊ blasphemias noi suo illatas ⁊ idignaref sup his. At machabe⁹ ɔgregata multitudine intolerabilis gétib⁹ efficiebaf. Ira n. dn̄i mīaz có-
B uersa é. Et superueniés castellis ⁊ ciuitatib⁹ iprouisus succédebat eas: ⁊ opportuna loca occupás n̄ paucas hostiū strages dabat. Maxime autem noctib⁹ ad huiuscemodi excursus ferebaf: ⁊ fama virtutis ei⁹ vbiq̄z diffundebaf. Uidens aūt philipp⁹ paulatim viruz ad pfectū venire: ac freq̄nti⁹ res ei cedere pspere: ad ptolemeuz ducem celessyrie ⁊ phenicis scripsit: vt auxiliuz ferret regis negocijs. At ille velocit misit nicanorem patrocli de pmorib⁹ amicum: dedit ei de pmixtis gentib⁹ armatis: nó minus. xx. milib⁹: vt vniuersuz iudeorū genus deleret: adiuncto ei ⁊ gorgia viro militari ⁊ in bellicis reb⁹ expientissimo. Cōstituit aūt nicanor regi vt tributū qd̄ romanis erat danduz duo milia talentorū de captiuitate iudeorū suppleret. Statiq̄z
C ad maritimas ciuitates misit conuocans ad coéptionez iudaicorum mancipiorū: pmittens se non̄ginta mácipia talénto distracturꝫ: nó respiciens ad vindictá q̄ eum ab oipotente esset consecutura. Iudas autem vbi comperit: indicauit his q̄ secum erant iudeis nicanoris aduentū. Ex q̄bus q̄dam formidantes: ⁊ nó credentes dei iusticie in fugam vertebantur: alij vero si q̄ de his superant vendebant simulq̄z dn̄m deprecabantur: vt eriperet eos de impio nicanore qui eos p̄us q̄z incominus veniret vendiderat. Et si nó ppē eos: ppter testā

qd erat ad pies eorum: et pp inuocationē sci et
D magnifici nois eius sup ipsos. Conuocatis āt
machabeus septē milib9 q cū ipso erāt roga-
bat ne hostib9 recōciliarēt: nz metuerēt ini
qz viuētiū aduersū se hostiū multitudinez
sz fortiē ptēderet añ oculos hntes ptumeliā
q loco sco ab his iniuste eēt illata: itēqz lu
dibrio hite ciuitatis iniuriā: adhuc ēt vete
rū istitutā pulsā. Nā illi qdē armis pfidūt
ait sil et audacia: nos āt i oipotēte dño q pt
et veniētes aduersū nos et vniuersū mūdū
vno nutu delere pfidimus. Ammonuit aūt
eos et d auxilijs dñi q fca sūt erga parētes: et q
sub sennacherib cētū octogitaqnqz milia
pierūt: et d plio qd eis aduersus galathas
fuit i babyloia: vt oēs vbi ad rē vētū ē ma
cedonib9 socijs hesitātib9 ipi sex milia so-
li pemerīt cētū vigīti milia pp auxiliū ill
datuz d celo: et bnficia p his plurima psecuti
sūt. his verbis pstātes effecti sūt: et p legib9
et pria mori pati. Constituit itaqz frēs suos
duces vtriqz ordini symonem et iosephū
et ionathaz subiectis vnicuiqz millenis et
qngētenis: ab hoc ēt ab esdra lecto illi sco li
bro et dato signo adiutorij dei i pma acie ip
se dux cōmisit cū nicanore. Et fco sibi ad-
iutore oipotēte: iterfecerūt sup nouē milia
hoiuz: maiorē āt ptē exercit9 nicanoris vul
nerib9 debilē fcm fugere cōpulerūt. Pecu-
nijs vo eorū q ad emptionē ipsorū venerāt
sublatis ipsos vsqzqqz psecuti sūt. Sed re
uersi sūt ora cōclusi: nā erat añ sabbz. Quā
ob cāz nō pseuerauerūt isequētes: arma āt
ipsorū et spolia cōgregātes sabbz agebāt bñ
dicētes dñz q liberauit eos i isto die mie, ini
tiū stillans i eos. Post sabbz vo debilib9 et
orphanis et viduis diuiserūt spolia: et resi
dua i psi cuz suis habuere. His itaqz gestis
et colter ab oib9 fca obsecratiōe: misericorde
dñz postulabāt: vt i finē suis suis recōcilia
ret. Et ex his q cū timotheo et bachide erāt
p se ptēdētes sup viginti milia terfecerūt: et
munitiōes excelsas obtinuerunt et ptes p
das diuiserūt. equā portionē debilib9 pupil
lis et viduis: sz et seniorib9 faciētes. Et cuz
arma eorū diligēter collegissent: oia cōpo-
suerūt locis opportunis. Residua vo spo-
lia hierosolymā detulerūt: et philarchez q cū
timotheo erat iterfecerūt virū scelestū: q i
multis iudeos afflixerat. Et cuz epinichia
agerēt i hierosolymis eos q sacras ianuas
incēderūt. i. calisthenē cū i qodā domicilium
refugissz icenderunt: digna eis mercede p
ipietatib9 suis reddita. Facinorosissim9 āt
nicanor q mille negociātes ad iudeorū vē
ditionē adduxerat humiliat9 auxilio dñi ab
his quos nullos existimauerat: deposita ve-
ste glie p mediterranea fugiēs sol9 venit an
tiochiā: sūmā infelicitatez de interitu sui
exercit9 cōsecutus. Et qui pmiserat roma
nis se tributum restituere de captiuitate
hierosolymorū: pdicabat nūc ptectorē deū
hre iudeos: et ob ipm inuulnerabiles esse:
eo q sequerentur leges ab ipso constitutas.

¶ Ca. Sū. ¶ Antioch9 apd psipolim vict9
est: pcutit dñs antiochū plaga cū psequeret
iudeos: antioch9 in penis positus egit peni
tentiam: de morte antiochi. Cap. ix.

Eodē tpe antioch9 inhoneste reuerte-
bat de pside. Intrauerat. n. in eā q dr
psipolis + et tentauit expoliare tēplū et ciui
tatē opprimere. Sz multitudine ad arma cō
currente i fugā versi sunt: et ita cōtigit vt an
tioch9 post fugā turpiter rediret. Et cuz ve
nisset circa egbathanaz recognouit q erga
nicanorē et timotheū gesta sunt. Elat9 aūt
in ira arbitrabat se iniuriam illorū q se fu
gauerāt posse in iudeos retorqre. Jōqz ius
sit agitari currū suū sine itermissiōe agēs
iter: celesti cum iudicio purgēte: eo q ita
supbe locut9 est se venturū hierosolymaz:
et cōgeriez sepulchri iudeorū eaz facturuz.
Sz q vniuersa cōspicit dñs de9 isrl pcussit
cuz insanabili et inuisibili plaga. Ut. n. fi-
niuit hunc ipz sermonez: apphendit eū do-
lor dirus viscerum et amara internorū tor-
menta. Et qdem satis iuste. Quippe q mul
tis et nouis cruciatib9 aliorū torserat visce
ra lz ille nullo mō a sua malitia cessaret: su
p hoc āt supbia replet9 ignē spirās aio i iu
deos et pcipiens accelerari negociū: cōtigit
illū ipetu euntē de curru cadere: et graui cor-
poris collisiōe mēbra vexari. Jsqz q sibi vi-
debat ēt fluctib9 maris imperare: sup huma
nū modū supbia replet9: et mōtiū altitu-
dines i statera appēdere nūc humiliat9 ad
terā i gestatorio portabat: manifestā dei vtu
tez i semetipso cōtestās: ita vt de corpe ipius
vermes scaturirēt ac viuētes i dolorib9 car
nes ei9 effluerēt: odore ēt illi9 et fetore exer
cit9 grauaret. Et q paulo añ sidera celi cōtin-
gere se arbitrabat: eū nemo poterat pp in
tollerantiā fetoris portare. Hinc igit cepit
de graui supbia deduct9 ad agnitionē sui ve-

4.re.o.g
isa.15.c.
E

C
ar. + ciui
tatem

2.pa.16.c

B

mire diuina ămonit⁹ plaga:p momenta singula doloribus augmēta capiētib⁹. Et cū nec ipse iā fetorem suū ferre posset ita ait. Iustū ē subditū eē deo: 7 mortales nō paria deo sentire. Orabat aūt hic scelest⁹ dñm a q̄ nō esset miaz ↄsecutur⁹: 7 ciuitatē ad quā festinās veniebat: vt eā ad solū deduceret ac sepulchrū cōgestoꝝ faceret: nūc optat liberā reddere: 7 iudeos q̄s nec sepultura qdē se dignos habiturū s; auib⁹ ac feris diripiendos traditurū: 7 cum paruulis extermi naturū dixerat eq̄les nūc atheniēsib⁹ facturū pollicet. Tēplū ēt sctm̄ qd̄ prius expoliauerat: optimis donis ornaturū: 7 sctā vasa multiplicaturū: 7 ptinētes ad sacrificia sūpt⁹ de redditib⁹ suis pstaturū: sup h̄ 7 iudeū se futurū: 7 oēz locū t̄re pambulaturū: 7 pdicaturū dei ptatē. S; nō cessantib⁹ dolorib⁹: supuenerat. n. i eū iustū dei iudiciū: desperās scripsit ad iudeos i hunc modū depcatiōis epl'az h̄cōtinētē. Optimis ciuib⁹ iudeis plimā salutē: 7 bn̄ valere 7 esse felices rex 7 pnceps antioch⁹. Si bn̄ valetis 7 filij vr̄i: 7 ex snīa vob cūcta sūt: maxias agim⁹ g̃fas. Et ego i infirmitate cōstitut⁹: vr̄i āt memor benigne reuersus de p̄sidis locis 7 ifirmitate g̃ui apphensus necāriū duxi p cōi vtilitate curā hīe: nō desperās memetipm: s; spem multā hn̄s effugiendi ifirmitatē. Respiciēs āt q 7 pr̄ me⁹ qb⁹ tpib⁹ i locis supiorib⁹ ducebat exercitū, ostēdit q post se suscipet pncipatū: vt si qd ↄriū accideret aut difficile nunciaret: sciētes hi q in regiōib⁹ erāt cui eēt reruz sūma derelicta nō turbarent. Ad hec cōsiderās de pximo potētes q̄sq 7 vicinos tpib⁹ isidiātes 7 euentū expectātes: designaui filiū meum antiochū regē quē sepe recurrēs i supiora regna mltis vr̄i cōmēdabā: 7 scripsi ad eū q̄ sbiecta sūt. Ore itaq vos 7 pto memores bn̄ficiorū publice 7 puati: vt vnusq̄sq cōseruet fidē ad me 7 ad filiū meū. Cōfido. n eum modeste 7 humane acturum 7 seq̄ntē pposītū meū cōez vob fore Igit homicida 7 blasphem⁹ pessime pcussus: 7 vt ipse alios tractauerat peregre in montib⁹ miserabili obitu vita funct⁹ est. Transferebat autem corp⁹ philippus collactaneus ei⁹. Qui metuens filium antiochi ad ptolomeum philometorem in egyptuz abijt.

¶ Ca. Sū. ¶ Judas machabe⁹ templuz recepit 7 hierl'z: de solēnitate celebrata cū ramis palmarū: antiochi fili⁹ regnuz obtinuit pstinuz. Ptolome⁹ veneno vitam finiuit. Gorgias supat⁹ est pscq̄ns iudeos: iudei idumeos supant, pditores interficientes. Timothe⁹ ē 7 fugat⁹ apparuerūt qnq viri de celo venientes i auxiliuz iudeorū. De timotheo 7 ceteris occisis. His gestis iudei in hymnis 7 ↄfessiōib⁹ bn̄dicebant dn̄m qui magna fecit in israel. Cap. X.

Machabe⁹ aūt 7 q cū eo erāt dn̄o se ptegente: tēplū qdē 7 ciuitatē recepit: aras aūt q̄s alienigene p plateas extruxerāt: itēq delubra demolit⁹ est. Et purgato tēplo aliō altare fecerūt 7 de ignitis lapidib⁹ igne cōcepto sacrificia obtulerunt post bieniū: 7 icensū 7 lucernas: 7 panes ppositiōis posuerunt Quib⁹ gestis rogabāt dn̄z pstrati i terrā: ne ampli⁹ talib⁹ malis incideret. S; 7 si qn̄ peccassent: vt ab ipo miti⁹ corriperent: 7 non barbaris ac blasphemis hoib⁹ traderent. Qua die āt tēpluz ab alienigenis pollutum fuerat: ↄtigit eadē die purificationē fieri vicesima 7 qnta mensis q fuit casleu. Et cū letitia dieb⁹ octo egerunt i modū tabernaculorū: recordantes q añ modicuz tpis diē solēnez tabnaculoruz i mōtib⁹ 7 i speluncis more bestiarū + egerant. Propt' qd̄ thyrsos 7 ramos virides 7 palmas pferebāt ei q psperauit mundare locū suū. Et decreuerūt cōi pcepto 7 decreto vniuerse genti iudeorum oīb⁹ annis agere dies istos. Et antiochi qdē q appellat⁹ est nobilis vite excessus ita se habuit. Nunc aūt de eupatore antiochi impij filio q̄ gesta sunt narrabim⁹: breuiantes mala q in bellis gesta sunt. Hic. n. suscepto regno ↄstituit sup negocia regni lysiā q̄ndā phenicis 7 syrie militie pncipem. Nam ptolome⁹ q dicebat macer: iusti + tenax erga iudeos esse cōstituit: 7 pcipue pp iniqtatem q̄ fcā erat in eos: 7 pacifice agere in eis. S; ob hoc accusat⁹ ab amicis apud eupatorē: cum frequenter pditore audiret eo q cypruū creditā sibi a philometore deseruisset: 7 ad ātiochū nobilē trāslat⁹: ēt ab eo recessisset: veneno vitā finiuit. Gorgias āt cū esset dux locoruz assumptis aduenis freq̄nter iudeos debellabat. Iudei v̄o q tēdebāt oppoꝛtunis munitiōes: fugatos ab hierosolymis suscipiebāt 7 bellare tētabāt. Hi v̄o q erāt cū machabeo p orōnes dn̄z rogātes vt eēt sibi adiutor: impetū fecerūt in mu

Marginalia: C; D; A; B; ages + agerent; C; ares + pertinax; D

nitiones idumeorū multaqȝ vi insisten tes loca obtinuerunt occurrentes interemerunt: ⁊ oēs simł nō minus viginti quinqȝ milib⁹ trucidauerūt. Quidā aūt cum confugissent in duas turres valde munitas: oē3 appatu3 ad repugnādū hn̄tes machabe⁹ ad eoꝝ expugnationē relicto symone ⁊ iosepho: itēqȝ ⁊ zacheo: eisqȝ q cū ipsis erāt satis multis: ipe ad eas q ampli⁹ urgebant pugnas ꝯuersus est. Hi vo q cū symone erāt cupiditate ducti a quibusdā q in turrib⁹ erāt suasi sunt pecunia: ⁊ septuaginta milib⁹ didrachmis acceptis dimiserunt q̄sdā effugere. Cum aūt machabeo nunciatū esset qd̄ factū est: pncipib⁹ ppli cōgregatis: accusauit q pecunia frēs vēdidissent aduersarijs eoꝝ dimissis. Hos igiť pditores factos interfecit: ⁊ ꝯfestiꝫ duas turres occupauit. Armis aūt ac manib⁹ oia pspe agendo in duab⁹ munitionib⁹ plusqȝ viginti milia pemit. Et thimothe⁹ q prius a iudeis fuerat supat⁹ ꝯuocato exercitu pegrine multitudinis ⁊ cōgregato eqtatu asiano aduenit: q̄si armis iudeā captur⁹. Machabe⁹ aūt ⁊ q cū ipso erant appropinquāte illo dēpcabant dn̄ꝫ caput terra aspergentes: lumbosqȝ cilitijs pcincti ad altaris crepidinē3 pvoluti: vt sibi ppiti⁹: inimicis aūt eoꝝ esset inimic⁹: ⁊ aduersarijs aduersaret sicut lex dicit. Et ita post oȝonem sumptis armis lōgi⁹ de ciuitate pcedētes: ⁊ primi hostib⁹ effecti resederūt. Primo aūt solis ortu vtriqȝ cōmiserunt isti qdem victorie ⁊ psperitatis sposorē3 cū ꝟtute dn̄m hn̄tes: illi autē3 ducē3 belli aiū3 habebant. Sed cum vehemens pugna esset: apparuerunt aduersarijs de celo viri qnqȝ in eqs frenis aureis decori ducatū3 iudeis pstantes: ex qb⁹ duo machabeū3 mediū3 hn̄tes armis suis circumseptū3 incolumen ꝯseruabāt: in aduersarios aūt tela ⁊ fulmina iaciebāt: ⁊ ex q ⁊ cecitate cōfusi ⁊ repleti pturbatiōe cadebant. Interfecti sunt aūt viginti milia qngenti ⁊ eqtes sexcenti. Thimothe⁹ vo cōfugit in gazarā psidiū3 munitū cui perat cereas. Machabe⁹ autē3 ⁊ q cū eo erant letantes obsederunt psidium dieb⁹ q̄ttuor. At hi q intus erant loci firmitate cōfisi sup modū3 maledicebant: ⁊ sermones nephandos iactabant. Sed cum dies qnta illucesceret viginti iuuenes ex his q cum machabeo erant accensi aīs pp blasphemiā viriliť accesserūt ad muꝝ: ⁊ feroci aīo incedētes ascēdebāt: s3 ⁊ alij itr ascēdētes turres portasqȝ succēdere aggressi sūt atqȝ ipsos maledicos viuos ꝯcremare. Per continuū aūt biduū psidio vastato timotheū3 occultātē3 se in quodā reptū3 loco peremerunt: ⁊ frem illi⁹ cereā ⁊ apollophanē occiderunt. Quib⁹ gestis in hymnis ⁊ ꝯfessionib⁹ bn̄dicebāt dn̄m q magna fecit in Israel: ⁊ victoriā dedit illis.

¶ Ca. XI. ¶ Conať lysias expugnare iudeos: ⁊ sacerdotiū faceř venale singulꝭ ānis. Mittiť a deo iudeis eqs i veste cādida i adiutoriū. Lysias i fugā3 ꝯuersus cū iudeis q̄rit hēre amicitiā mittēs eis epłas. De pactiōib⁹ ātiochi ⁊ romāoꝝ cū iudeis. C. XI.

Sed paruo post tpe lysias pcurator regis ⁊ ppinqu⁹ ac negocioꝝ ppósit⁹ grauiter ferēs de his q acciderāt: cōgregatis octoginta milib⁹ ⁊ eqtatu vniuerso veniebat aduersum iudeos existimās se ciuitatem qdē3 captā gentib⁹ habitaculū facturū3: tēplū vero in pecunie questū sicut cetera delubra gētiū habitatuꝝ: ⁊ p singlos annos venale sacerdotiū: nusqȝ recogitās dei ptātē: s3 mēte effrenat⁹ in multitudie peditū ⁊ in pedib⁹ eqtū ⁊ in octoginta elephātis ꝯfidebat. Ingressus āt iudeā ⁊ appropians bethsure q erat i āgusto loco ab hierosolyma iteruallo qnqȝ stadioꝝ illō psidiū3 expugnabat. Ut aūt machabe⁹ ⁊ q cū eo erāt cognouerūt expugnari psidia: cū fletu ⁊ lachrymis rogabāt dn̄m ⁊ ois turba siť: vt bonū āgelū mitteret ad salutē isrł. Et ipe pm⁹ machabe⁹ sūptis armis ceteros adhortat⁹ est siľ secū piculū subire ⁊ ferre auxiliū frib⁹ suis. Cūqȝ pit pmpto aīo pcederēt hierosolymis: appuit pcedēs eos eques i veste cādida: armis aureis hastā vibrās. Tūc oēs siľ bn̄dixerť misericordē dn̄ꝫ: ⁊ ꝯualuerūt aīs nō solum hoies s3 ⁊ bestias ferocissimas ⁊ muros ferreos pati penetrare. Ibāt igř pmpti de celo hn̄tes adiutorē: ⁊ misātē sup eos dn̄m. Leonū aūt more ipetu irruētes i hostes pstrauerūt ex eis vndeci milia peditū: ⁊ eqtū mille sexcētos: vniuersos aūt i fugā ꝟterūt: ples aūt ex eis vulnerati nudi euaserūt. S3 ⁊ ipe lysias turpit fugiēs euasit. Et qr nō isensat⁹ erat: secū ipe reputās factā3 erga se diminutionē: ⁊ itelligēs iuictos eē hebreos oipotētis dei auxilio nitentes mi

fit ad eum, promisitque se consensurum omnibus que iusta sunt: et regem compulsurum amicum fieri. Annuit autem machabeus precibus lysie: in omnibus utilitati consulens. Et quecumque machabeus scripsit lysie de iudeis: ea rex concessit. Nam erant scripte iudeis epistole a lysia siquidem hunc modum continentes. Lysias: populo iudeorum salutem. Joannes et absalom qui missi sunt a vobis tradentes, scripta postulabant: ut ea que per illos significabantur implerem. Quecumque igitur regi potuerunt perferri: exposui: et que res permittebant concessi. Si igitur in negociis fidem conservaveritis: et deinceps bonorum vobis causa esse tentabo. De ceteris autem per singula verba mandavi et istis et his qui a me missi sunt colloqui vobiscum. Bene valete. Anno centesimo quadragesimo octavo mensis dioscori die vicesima et quarta. Regis autem epistola ista continebat. Rex antiochus: lysie fratri salutem. Patre nostro inter deos translato: nos volentes eos qui sunt in regno nostro sine tumultu agere: et rebus suis adhibere diligentiam: audivimus iudeos non consensisse patri meo ut transferrentur ad ritum grecorum sed tenere velle suum institutum: ac propterea postulare a nobis concedi sibi legitima sua. Volentes igitur hanc quoque gentem quietam esse: statuentes iudicavimus templum restitui illis: ut agerent secundum suorum maiorum consuetudinem. Bene igitur feceris: si miseris ad eos et dextram dederis: ut cognita nostra voluntate bono animo sint: et utilitatibus propriis deserviant. Ad iudeos vero regis epistola talis erat. Rex antiochus: senatui iudeorum et ceteris iudeis salutem. Si valetis sic est ut volumus: sed et ipsi bene valemus. Adiit nos menelaus dicens velle vos descendere ad vestros qui sunt apud nos. His igitur qui commeant usque ad diem tricesimum mensis xandici damus dextras securitatis: ut iudei utantur cibis et legibus suis sicut et prius: et nemo eorum ullo modo molestiam patiatur de his que per ignorantiam acta sunt. Misimus autem et menelaum qui vos alloquatur. Valete: anno centesimo quadragesimo octavo xandici mensis quintadecima die. Miserunt autem et romani epistolam ita se habentem. Quintus memmius et titus manilius legati romanorum populo iudeorum salutem. De his que lysias cognatus concessit vobis et nos concessimus. De quibus autem ad regem iudicavit referendum confestim aliquem mittite diligentius inter vos conferentes: ut decernamus sicut congruit vobis. Nos enim antiochiam accedimus. Ideoque festinate rescribere: ut nos quoque sciamus cuius estis voluntatis. Bene valete: anno centesimo quadragesimo octavo quintadecima die mensis xandici.

Ca. sum. Joppite dolo occiderunt iudeos ducentos: quos vindicavit iudas: de arabum viris devictis. Timotheus a iuda expugnatur et vivus dimittitur propter fratrum salutem de filiis iude machabei: pugnat iudas cum gorgia quo fugiente exercitum eius fugam. Occisi sunt iudei qui donaria idolorum asportaverunt sub tunicis de sacrificio pro defunctis oblato de spe resurrectionis. Cap. xii.

His factis pactionibus lysias pergebat ad regem: iudei autem agriculture operam dabant. Sed hi qui residerant timotheus et apollonius gennei filius: sed et hieronymus et demophon super hos et nicanor cypriarches non sinebant eos in silentio agere et quiete. Joppite vero tale quoddam flagitium perpetrarunt. Rogaverunt iudeos cum quibus habitabant: ascendere scaphas quas paraverant cum uxoribus et filiis quasi nullis inimiciciis inter eos subiacentibus. Secundum commune itaque decretum civitatis et ipsis acquiescentibus pacisque causa nihil suspectum habentibus cum in altum processissent submerserunt non minus ducentos. Quam crudelitatem iudas in sue gentis homines factam ut cognovit precepit viris qui erant cum ipso: et invocato iusto iudice deo venit adversus interfectores fratrum: et portum quidem nocte succendit: scaphas exussit: eos autem qui ab igne refugerant gladio peremit. Et cum hec ita egisset discessit quasi iterum reversurus: et universos ioppitas eradicaturus. Sed cum cognovisset et eos qui erant iamnie velle pari modo facere habitatoribus secum iudeis: iamnitis quoque nocte supervenit et portum cum navibus succendit: ita ut lumen ignis appareret hierosolymis ab stadiis ducentis quadraginta. Inde cum iam abisset novem stadiis et iter facerent ad timotheum commiserunt cum eo arabes quinque milia viri et equites quingenti. Cumque pugna valida fieret et auxilio dei prospere cessisset: residui arabes victi petebant a iuda dexteras sibi dari promittentes se pascua daturos: et in ceteris profuturos. Judas autem arbitratus vere in multis eos utiles promisit pacem: dextrisque acceptis discessere ad tabernacula sua. Aggressus est autem et civitatem quandam firmam pontibus murisque circumseptam que a turbis habitabatur gentium promiscuarum cui nomen casphin. Hi vero qui intus erant confidentes in stabilitate murorum et apparatu alimoniarum remissius agebant maledictis lacessentes iudam et blasphemantes et loquentes que phas non est.

Machabe⁹ āt iuocato magno mūdi pnci pe q sine arietib⁹ ⁊ machinis tpib⁹ iesu pci pitauit hierico irruit ferocit muris: ⁊ ca pta ciuitate p dñi volūtatē inūerabiles ce des fec: ita vt adiacēs stagnū stadiorū duorū latitu. linis sanguie iterfectoꝝ fluere vi derek. Inde discessert stadia septingēta qn q̄ginta ⁊ venērt i tharachā ad eos q dicūr + tibianei iudeos: ⁊ timotheū qdē i illis lo cis nō cōphēdert nulloq; negocio + pfe cto regressus ē relicto i q̄dā loco firmissimo p̄sidio. Dositheus āt ⁊ sosipr q erāt du ces cū machabeo pemerūt a timotheo relictos i p̄sidio decē milia viros. Ac machabe⁹ ordiatis circū se sex milib⁹ ⁊ cōstitutis p cohortes: aduersus timotheū pcessit hñtē secū cētū viginti milia peditū equitūq; duo milia qngētos. Cognito āt iude aduētu timothe⁹ p̄misit mlieres ⁊ filios ⁊ reliquū appatū i p̄sidiū qd carnō di. Erat n. iexpugnabile ⁊ accessu difficile: ppr locorū angustias. Cūq; cohors iude pria apparuisset timor hostib⁹ icussus ē ex p̄ntia dei: q vniuersa cōspicit: ⁊ i fugā vsi sūt ali⁹ ab alio ita vt magis a suis deijcerent: ⁊ gladiorū suoꝝ ictib⁹ debilitarent. Judas āt vehemē ter istabat puniēs pphanos ⁊ pstrauit ex eis triginta milia viroꝝ. Ipse vo timothe⁹ incidit i ptes dositheí ⁊ sosipris ⁊ multis pcib⁹ postulabat vt viu⁹ dimitteret: eo q multorū ex iudeis pentes hēet ac frēs q̄s morte ei⁹ decipi eueniret. Et cū fidē dedisset restituturū se eos s̄z cōstitutū: illesū eū dimiserūt pp fratꝝ salutē. Judas āt regressus ē a carnō iterfectis vigintiqnq; milib⁹. Post horū fugā ⁊ necē mouit exercitū ad effron ciuitatē munitā in q̄ multitudo diuersaꝝ gētiū hitabat: ⁊ robusti iuuenes p muris cōsistētes fortit repugnabāt. In hac aūt machine multe ⁊ telorū erat appat⁹. Sz cū oipotētē inuocassent: q ptāte sua vires hostiū cōfringit: ceperunt ciuitatē: ⁊ ex eis q itus erāt vigintiqnq; milia pstrauerūt q ab hierosolymis sexcētis stadijs aberat. Cōtestantib⁹ aūt his q apd scythopolitas erāt iudeis q benigne ab eis hērent: ⁊ tpib⁹ ifelicitatis q modeste secū egerint: grās agētes eis: ⁊ exhortati ēt de cetero erga genus suū benignos eē: venerūt hyerosolymā die solēni septimanaꝝ istā te. Et post pēthecostē abierūt ꝯ gorgiā p̄positū idumee. Exiuit aūt cū peditib⁹ trib⁹ milib⁹: ⁊ eqtib⁹ q̄dringētis. Quib⁹ cōgressis cōtigit paucos ruere iudeoꝝ. Dositheus vo qdā de bachioris eqs vir fortis gorgiā tenebat: ⁊ cū vellet illū cape viuū: eqs qdē de thracib⁹ irruit i eū: humerūq; ei⁹ amputauit: atq; ita gorgias effugit i marisa. At illis q cū esdrin erāt diuti⁹ pugnātib⁹ ⁊ fatigatis iuocauit iudas dñz adiutorē ⁊ ducē belli fieri: icipiēs voce pria ⁊ cū hymnis clamorē extollēs fugā gorgie militibus icussit. Judas āt collecto exercitu venit i ciuitatē odollā. Et cū septia dies sup ueniret s̄m cōsuetudinē purificati in eodē loco sabbatū egerūt. Et sequēti die venit cū suis iudas vt corpora pstratoꝝ tolleret: ⁊ cū pentib⁹ poneret i sepulchris pri mo. Inuenerūt āt sub tunicis iterfectorū de donarijs idoloꝝ q apd iamniā fuerāt: a q bus lex phibet iudeos. Oib⁹ ergo manifestū fcm ē ob hāc cāz eos corruisse. Oēs ita q; bñdixerūt iustū iudiciū dñi q occulta fecerat manifesta. Atq; ita ad pces cōuersi rogauerūt vt id qd fcm erat delictū obliuiōi traderet. At vo fortissim⁹ iudas hortabat ppl'z cōseruare se sine pctō: sub oculis + vi dētes q fcā sunt p pctis eoꝝ q pstrati sūt. Et fcā collatiōe duodeciz milia dragmas argēti misit hierosolymā offerri p + pec catis + mortuorū sacrificiū: bñ ⁊ religiose de resurrectiōe cogitans. Nisi n. eos q ceciderāt resurrecturos speraret: supfluū videret ⁊ vanū orare p mortuis. Et q: cōsiderabat q hi q cū pietate dormitionē acceperant optimā hērent repositam grām. Sācta ergo ⁊ salubris est cogitatio p defunctis exorare: vt + a peccatis soluantur.

¶ Ca. Sū. ¶ Venit antiochus ꝯ iudeas. Menelaus preuaricator occidit. Occidit iudas in castris antiochi quattuor milia ⁊ maximū elephantorum. Antiochus victus tradidit iude ptolomaidem ptolomaides egre ferētes lysias alloqt. Ca. xiij.

Anno cētesimo q̄dragesimonono cognouit iudas antiochū eupatorē venire cū multitudine aduersus iudeā: ⁊ cū eo lysiā pcuratorē ⁊ p̄positū + negociorū secū hūtes peditū cētū decē milia ⁊ eqtuz qnq; milia: ⁊ elephātes viginti duos: currus cū falcib⁹ trecētos. Cōmiscuit aūt se illis ⁊ menela⁹: ⁊ cū multa fallacia deprecabat antiochū nō p pr̄ie salute: sz sperās se cōstitui in pncipatū. Sz rex regū suscita-

Marginal notes: Josue. 6. c. — Als + tribiane — Als + peracto. — D — E — F — Deu. 7. b — G — als + videntis — als + pro peccato sacrificiū — als non habet + mortuorū. 13. q. 2. c. nō ex timez: in fi. in glo. — al + a peccato — A — als + negociatorum

uitatēq3 antiochi in peccatorē: et suggerēte lysia hūc eē cām oīu3 maloꝝ: iussit vt eis est cōsuetudo apprehēsū3 i eodē loco necari. Erat aūt in eodē loco turris quinquaginta cubitorū aggestū vndiq3 hns cineris. hec pspectū hēbat in pceps. Inde i cinerē deijci iussit sacrilegū: oīb⁹ eū ppllētib⁹ ad interitū. Et tali lege puaricatorē legis ɔtigit mori: nec terre dari menelaū. Et qdē satis iuste. Nā q: multa erga arā dei delicta cōmiserat: cui⁹ ignis et cinis erat sanct⁹: ipse i cineris morte dānat⁹ est. Sz rex mēte effrenat⁹ veniebat neqorē se p̄re suo iudeis ostēsurus. Quib⁹ iudas cognitis pcepit ppło vt die ac nocte dn̄3 inuocarent: q sic semp et nūc adiuuaret eos: qpp̄ q lege et p̄ria scōq3 tēplo puari vererent: ac populū q nup paululū respirass3: ne sineret blasphemis rursus natiōib⁹ subdi. Oib⁹ itaq3 sil' id faciētib⁹ et petētib⁹ a dn̄o mīas cū fletu et iciūijs p triduū cōtinuū, pstratis hortat⁹ ē eos iudas vt se pararēt. Ipse vo cū seniorib⁹ cogitauit pusquā rex admoueret exercitū ad iudeā et obtineret ciuitatē exire: et dn̄i iudicio cōmittere exitū rei. Dans itaq3 ptāte oīu3 deo mūdi creatori: et hortat⁹ suos vt fortit' dimicarent: et vsq3 ad mortē p legib⁹ tēplo: ciuitate: patria: et ciuib⁹ starēt: circa modin exercitu3 cōstituit. Et dato signo suis dei victorie: iuuenib⁹ fortissimis electis nocte aggressus aulā regiā i castris: iterfecit viroꝝ + q̄ttuordecim milia: et maximū elephantoꝝ cu3 his q suppositi fuerant. Sūmoq3 metu ac ɔturbatiōe hostiū castra replētes: rebusq3 psꝑe gestis abierūt. Hoc āt factū ē die illucescēte adiuuāte eū dn̄i ptectiōe. Sed rex accepto gustu audacie iudeoꝝ: + arte difficultates locoꝝ tētabat: et bethsure que erat iudeoꝝ p̄sidiū munitū castra admouebat. Sz fugabat: ipingebat: minorabat. His aūt q intus erāt iudas necaria + mittebat. Enunciauit āt misteria hostib⁹ rodochus qdā de iudaico exercitu: q requisit⁹ cōprehēsus est et cōclusus. Iterū rex sermonē habuit ad eos q erāt i' bethsuris: dexteras dedit: accepit: abijt: cōmisit cū iuda: supatus est. Ut aūt cognouit rebellasse philippū antiochie q relict⁹ erat sup negociomente cōsternatus: iudeos deprecans: subditusq3 eis: iurat de oībus qbus visu3 ē: et recōciliat⁹ obtulit sacrificiū: honorauit templum: et munera posuit: machabeum amplexatus est: et fecit eum a ptolomaide vsq3 ad gerrenos ducē et pncipē. Ut aūt venit ptolomaidā: grauiter ferebant ptolomēses amicitie cōuentionē indignātes: ne forte fedus irrūpērēt. Tūc ascēdit lysias tribunal et exposuit rōnē: et ppłm sedauit: regressusq3 est antiochiam: et hoc mō regis pfectio et reditus processit.

Margin (left): C — 23. q. 5. c. Et. — D — E — al. + quatuor — al. + machinis. — F — al. + ministrabat — G

¶ Ca. xiii. ¶ Demetri⁹ ex suggestiōe alchimi inflāmat ɔ̄ iudeos mittēs nicanorē ad iterficiēdū eos: nicanor cū symōe ɔcertat: iūgit pacē et soluit: et cape iudā vult. Iudas effudit man⁹ nicanoris: cōminat nicanor sacerdotib⁹ vt sibi tradāt iudā vinctū de razia et ei⁹ constantia. Cap. xiiij.

Sed post trienīj tps cognouit iudas et q cū eo erāt: demetriū seleuci cū multitudine valida et nauib⁹ p portū tripolis ascēdisse ad loca opportuna et tenuisse regiōes aduersus antiochū et ei⁹ ducē lysiā. Alchim⁹ aūt qdā q summus sacerdos fuerat: sz volūtarie coinqnat⁹ ē tpibus cōmixtiōis: cōsiderās nullo mō sibi eē salutem neq3 accessu3 ad altare: venit ad regē demetriū cētesimo qnquagesimo āno offerēs ei coronā auream et palmā: sup hec et tallos q tēpli esse videbant. Et ipsa qdē die siluit. Tps aūt opportunū demētie sue nact⁹: et cōuocatus a demetrio ad cōsiliū: et iterrogatus qbus rebus et cōsilijs iudei niterētur: rn̄dit. Ipsi q dicunt assidei iudeoꝝ q bus preest iudas machabe⁹ bella nutriūt et seditiōes mouet nec patiunt regnū eē quietū. Nā3 et ego defraudatus parentum gl'ia: dico aūt summo sacerdotio huc veni: pmo qdē3 vtilitatibus regis fidē suans: scdo aūt et ciuibus cōsulēs. Nā illoꝝ prauitate vniuersū gen⁹ n̄r3 nō minime vexat. Sz oro his singulis o rex cognitis: et regiōi et generi scdm hūanitatē3 tuā3 + p̄uulgatā oīb⁹ pspice. Nā q̄diu supest iudas: īpossibile est pacē3 eē negocijs. Talibus aūt ab hoc dictis: et ceteri amici hostiliter se hn̄tes aduersus iudā: iflāmauerūt demetriū. Qui stati nicanorē ppositū elephātoꝝ ducē misit in iudeā: datis mādatis vt ipm qdē iudā caperet viuū: eos vo q cū illo erant dispgeret: et ɔstitueret alchimū maximi tēpli sūmū sacedotē. Tūc gētes q de iudea fugerāt iudā segregatim se nicanori miscebāt: miserias et clades iu-

Margin (right): A — B — al. + pro uulgatā — 1. Ma. 7. b. — C

deorũ ꝑſtate regẽ ſuaꝝ exiſtimãtes. Au
dito itaq̃ iudei nicanoris aduẽtu ⁊ cõuẽ
tu nationũ: ꝯſpſi terra rogabãt eũ q̄ ppl'ʒ
ſuũ ꝯſtituit: i eternũ cuſtodiret: q̄q̃ ſuaʒ
portionẽ ſignis euidẽtib⁹ ꝓtegit. Impan
te aũt duce ſtatiʒ inde mouerũt: ꝯuenerũt
q̃ ad caſtellũ deſſau. Symõ vero frr̃ iude cõ-
miſerat cũ nicanore: ſʒ cõterrit⁹ ẽ repẽti-
no aduẽtu aduerſarioꝝ. Nicanor tñ audi
ens ꝟtutẽ comitũ iude ⁊ ai magnitudi-
nẽ quã ꝓ p̄rie certaminib⁹ hẽbãt: ſangui
ne iudiciũ facẽ metuebat. Quã ob rẽ p̄mi
ſit poſſidoniũ ⁊ theodotiũ ⁊ mathiã: ⁊ vt
darẽt dexteros: atq̃ accipent. Et cũ diu de
his ꝯſiliũ agereť: ⁊ ipe dux ad multitudi
nẽ retuliſſʒ oiuʒ vna fuit ſnīa amicitijs
annuere. Itaq̃ diẽ ꝯſtituerũt q̄ ſecreto i-
ter ſe agerẽt: ⁊ ſingulis ſelle ꝓlate ſũt ⁊ po
ſite. Precepit aũt iudas armatos eẽ locis
opportunis ne forte ab hoſtib⁹ repẽte ma
li aliqd oriref. Et ꝯgruũ colloquiũ fecerũt.

D Morabaf aũt nicãor hieroſolymis: nihil
q̃ inique agebat: gregeſq̃ turbaꝝ q̄ ꝯgre
gate fuerãt: dimiſit. Hẽbat aũt iudã ſp cariũ
ex aio: ⁊ erat viro iclinat⁹. Rogauitq̃ euʒ
ducere vxorẽ filioſq̃ ꝓcreare. Nuptias fecit
q̄ete egit: cõiterq̃ viuebãt. Alchim⁹ aũt vi
dẽs charitatẽ illoꝝ adinuicẽ: ⁊ cõuẽtiões
venit ad demetriũ ⁊ dicebat nicanorẽ reb⁹
alienis aſſentire. Iudãq̃ regni iſidiatorẽ
ſucceſſorẽ ſibi deſtinaſſe. Itaq̃ rex exaſpera-
tus ⁊ peſſimis hui⁹ criminatiõib⁹ irrita
tus ſcripſit nicanori dicẽs: grauiter qdeʒ
ſe ferre de amicitie ꝯuẽtiõe: iubere tñ ma-
chabeũ citi⁹ vinctũ mittere antiochiam.

E Quib⁹ cognitis nicãor ꝯſternabaf ⁊ gra-
uiť ferebat: ſi ea q̄ ꝯuenerãt irrita faceret:
nihil leſus a viro. Sʒ q̄ regi reſiſtere nõ
poterat: oportunitatẽ obſuabat q̄ p̄ceptũ
ꝑficeret. At machabe⁹ vidẽs ſecũ auſteri⁹
agere nicanorẽ: ⁊ ꝯſuetũ occurſuʒ feroci⁹
exhibẽtẽ: intelligẽs nõ ex bono eẽ auſteri
tatẽ iſtã: paucis ſuoꝝ cõgregatis occulta-
uit ſe a nicanore. Quod cũ ille cognouit
fortiter ſe a viro p̄uẽtũ: venit ad maximũ
⁊ ſanctiſſimũ templũ: ⁊ ſacerdotib⁹ ſoli-
tas hoſtias offerẽtib⁹: iuſſit ſibi tradi vi-
rũ. Quib⁹ cũ iuramẽto dicẽtib⁹ neſcire ſe
vbi eẽt: q̄ q̄rebaf: extẽdẽs manũ ad tẽplũ
iurauit dicẽs. Niſi iudã mihi vinctũ tra-
dideritis: iſtud dei phanũ in planitiẽ i de
ducã: ⁊ altare effodiã: ⁊ tẽplũ hoc libero pr̃i
cõſecrabo. Et his dictis abijt. Sacerdotes
aũt ꝓtendẽtes man⁹ in celũ iuocabãt eũ

F q̄ ſemp ꝓpugnator eẽt gẽtis ipſoꝝ: hec di
cẽtes. Tu dñe vniuerſoꝝ q̄ nullius indi-
ges voluiſti tẽplũ hitatiõis tue fieri in no
bis. Et nũc ſcẽ ſcõꝝ oium dñe ꝯſerua in-
eternũ ipollutã domũ iſtã q̄ nup mũdata
eſt. Razias aũt qdã de ſenio: ib⁹ ab hieroſo
lymis delatus eſt nicanori: vir amator ci-
uitatis ⁊ bñ + audiẽs q̄ ꝓ affectu pr̃ iu-
deoꝝ appellabaf. Hic multis tpib⁹ cõtinẽ
tie ꝓpoſitũ tenuit in iudaiſmo: corpuſq̃
⁊ aiam tradere ꝯtẽtus ꝓ pſeuerãtia. Uo-
lẽs aũt nicanor manifeſtare odiũ qđ habe
bat in iudeos miſit milites qngentos vt
eũ cõprehenderent. Putabat. n. ſi illũ dece
piſſet ſeſe cladẽ iudeis maximã illaturũ.
Turbis aũt irruere in domũ ei⁹ ⁊ ianuã
diſrũpere atq̃ ignẽ admouere cupiẽtib⁹
cũ iã cõprehenderef gladio ſe petijt: eligẽs
nobiliť mori poti⁹ q̄ ſubdit⁹ fieri pctõrib⁹: ⁊
ꝯ natales ſuos idignis iniurijs agi. Sʒ
cũ p̄ feſtinationẽ nõ certo ictu plagã dediſ
ſet: ⁊ turbe inter oſtia irrũperẽt recurrens
audacter ad murũ: p̄cipitauit ſemetipſuʒ
viriliť in turbas: qb⁹ velociter locũ danti
bus caſui ei⁹: venit p mediã ceruicẽ. Et cũ
adhuc ſpiraret accẽſus aio ſurrexit: ⁊ cuʒ
ſanguis ei⁹ magno fluxu deflueret ⁊ gra-
uiſſimis vulnerib⁹ eẽt ſaucius: curſu tur
bã ptrãſijt: ⁊ ſtans ſupra quãdã petrã ꝑru
ptã ⁊ iã exiguis effect⁹: cõplexus iteſtina
ſua vtriſq̃ manib⁹ ꝓiecit ſup turbas in-
uocãs dñatorẽ vite ac ſpũs: vt hec illi ite
rũ redderet: atq̃ ita vita defunctus eſt.

¶ Ca. xv. ¶ Nicanor blaſphemat. Iudas
ornat ſuos nõ clypeis ſʒ ſmõib⁹ optimis
apparuerũt. Onias ⁊ hieremias h̄ di: h̄ ẽ
fratrũ amator. Tradidit hieremias iude
gladiũ aureũ in manib⁹ ſibi a deo miſſũ.
Dõ maximus timor erat ꝓ ſanctitate tẽ
pli. Manibus pugnãtes cordib⁹ orabãt:
nicanor cũ triginta q̃nq̃ milibus occidif
tur. Caput eius cũ manu eius abſciſa in
hierlm deſtrunt: lingua eius pticulatĩ
diuiſa auibus datur. Cap. xv.

G Nicanor aũt vt cõperit iudã eẽ in lo-
cis ſamarie cogitauit cuʒ ipetu die
ſabbati cõmittere bellũ. Iudeis vero q̄ illuʒ
per neceſſitatẽ ſequebanf dicẽtibus: ne ita
ferociter ⁊ barbare feceris: ſʒ honorẽ tri-
bue diei ſanctificationis ⁊ honora eum q̄

Alias + audens

vniuersa ↄspicit. At ille infelix interroga
uit si est potēs in celo q īperauit agi diem
sabbatorum. Et rñdentib⁹ illis: est dñs viu⁹
B ipse i celo potēs q iussit agi septimā diē.
At ille ait. Et ego potēs sum sup terrā qui
impo sumi arma ꝛ negocia regis īpleri.
Tñ nō obtinuit: vt ↄsiliū pficeret. Et nica
nor quidē cū sūma supbia erect⁹ cogita-
uerat cōe tropheū statuē de iuda. Macha
beus aūt semp ↄfidebat cū oī spe auxilium
sibi a dño affuturū: ꝛ hortabat suos ne for
midarēt ad aduētū nationū: sꝫ ī mēte ha
berēt adiutoria sibi fcā de celo: ꝛ nūc spera
rent ab oīpotēte sibi affuturā victoriā. Et
allocutus eos de lege ꝛ pphetis: āmonēs
etiā ✠ certamia q fecerāt pri⁹ pmptiores
ↄstituit eos. Et ita animis eorum erectis sil
ostēdebat gētiū fallaciā: ꝛ iuramētorum pua-
ricationē. Singulos āt illorum armauit nō
clypei ꝛ haste munitiōe: sꝫ sermonib⁹ op-
timis ꝛ exhortatiōib⁹ exposito digno fide
somnio p qd vniuersos letificauit. Erat
C aūt hmōi visus. Oniā q fuerat sūmus sa-
cerdos virū bonū ꝛ benignū: verecūdum
visu: modestū morib⁹ ꝛ eloq decorū: ꝛ q
a puero in vtutib⁹ exercitat⁹ sit man⁹ ptē
dentē orare p oī pplo iudeorum. Post hoc
apparuisse ꝛ aliū virū etate ꝛ glīa mirabi
lem: ꝛ magni decoris habitudinē circa il-
lum. Rñdētē vero oniā dixisse. Hic ē fratrum
amator ꝛ ppli isrl. Hic ē q multum orat p
pplo ꝛ vniuersa scā ciuitate hieremias p
pheta dei. Extēdisse aūt hieremiā dexterā: ꝛ
dedisse iude gladiū aureū dicētē. Accipe scā
tū gladiū munus a deo in quo deiicies
adversarios ppli mei isrl. Exhortati itaqꝫ
D iude sermonib⁹ bonis valde de qb⁹ extolli
posset īpetus: ꝛ aīi iuuenū ↄfortari: statue-
rūt dimicare ꝛ ↄfligere fortiter vt virtus
de negocijs iudicaret: eo q ciuitas scā ꝛ tē
plū piclitarent. Erat. n. p vxorib⁹ ꝛ filijs.
itēqꝫ p frīb⁹ ꝛ cognatis minor sollicitu-
do: maxim⁹ vo ꝛ pm⁹ p sanctitate timor
erat tēpli. Sꝫ ꝛ eos q ī ciuitate erāt nō mi-
nima sollicitudo hēbat p his q cōgressu-
ri erāt. Et iā cū oēs spārēt iudiciū futurum:
hostesqꝫ adessent itaqꝫ exercit⁹ eēt ordina
tus bestie eqtesqꝫ opportūo loco cōpositi:
ↄsiderās machabe⁹ aduētū multitudinis
ꝛ apparatū variū armorum: ac ferocitatē be-
E stiarum extēdēs manus ī celū: pdigia facien
tem dñm inuocauit: q nō fm armorum poten

tiā: sꝫ put ipsi plꝫ dat dignis victoriā. Di
xit āt inuocans hoc mō. Tu dñe q misisti
angelū tuū sub ezechia rege iuda: ꝛ inter
fecisti de castris sennacherib centū octo gi-
taqnqꝫ milia: ꝛ nunc dñator celorum mitte
angelū tuū bonū añ nos timore ꝛ tremo-
re magnitudinis brachij tui vt metuāt q
cū blasphemia veniūt aduersus sctm pplm
tuū. Et hic qdē ita perorauit. Nicānor aūt ꝛ q
cū ipso erat cū tubis ꝛ cāticis admouebāt.
Judas vo ꝛ q cū eo erāt: inuocato deo p oro
nes ↄgressi sūt: manu qdē pugnātes sꝫ ꝛ
dñm cordib⁹ orātes pstrauerūt nō minus
trigintaqnqꝫ milia pñtia dei magnifice de
F lectati. Cūqꝫ cessassent ꝛ cū gaudio redi-
rent cognouerūt nicanorē ruisse cū armis
suis. Fcō itaqꝫ clamore ꝛ pturbatiōe suscī
tata pātria voce oīpotentē dñm bñdicebant.
Precepit āt iudas q p oīa corpe ꝛ aīo mo
ri p ciuib⁹ parat⁹ erat: caput nicanoris ꝛ
manū cū humero abscisam hierosolymā p-
ferri. Quo cū puenisset cōuocatis tribulī-
bus ꝛ sacerdotib⁹ altare ✠ accersiit ꝛ eos q ī
arce erāt. Et ostenso capite nicānoris ꝛ ma
nu nepharia quā extēderat ↄ domū scām
oīpotētis dei magnifice gliatus ē. Linguā
etiā ipij nicanoris pcisam iussit particula-
tim auib⁹ dari: manū aūt dementis ↄ tē
plū suspēdi. Oēs igit celi dñm bñdixerūt
G dicētes. Bñdict⁹ q locū suū incōtamina-
tū seruauit. Suspendit aūt nicanoris ca-
put in sūma arce vt euidens eēt ꝛ manife
stum signū auxilij dei. Itaqꝫ oēs cōi cōsi-
lio decreuerūt nullo mō diem istū absqꝫ ce
lebritate pterire: hēre aūt celebritatem. xiij.
die mensis adar: q dr voce syriaca pridie
mardochei die. Igit his erga nicanorē ge
stis: ꝛ ex illis tpib⁹ ab hebreis ciuitate pos
sessa: ego qꝫ ī his faciā finem smōis. Et siq-
dem bñ ꝛ vt hystorie cōpetit hoc ꝛ ipe velim:
si aūt min⁹ digne: cōcedēdū est mihi. Sicut
n. vinū semp bibere aūt semp aquā ↄtrium
est: alterius aūt vti delectabile: ita legenti
bus si semper exactus sit sermo: non erit
gratus hic ergo erit consummatus.

¶ Explicit secundus liber Machabeorū.

¶ Explicit vetus testamentum.

Finis.

[Marginal notes: ✠ alis ✠ certaminū. — De pr. di. j. ca. deus qs in gl. — 5. 8. dis. 4. re. 19. g. Ecc. 48. g — Alis ✠ accersiit — 1. mac. 7. g. — 1. martij]

¶ Incipit nouum testamētū.
¶ Epistola beati hieronymi presbyteri ad damasum papā in quatuor euāgelistas īcipit.

Beatissimo pape Damaso hieronymus. Nouum opus me facere cogis ex veteri: vt post exemplaria scripturarum toto orbe dispsa q̄si quidā arbiter sedeā: et q2 inter se variāt: q̄ sint illa q̄ cū greca consentiant veritatē decernā. Pius labor sȝ periculosa p̄sumptio: iudicare de ceteris: ipsum ab omnibus iudicandū: senis mutare linguam: et canescentē mūdū ad initia retrahere paruulorū. Quis enim doctus pariter vel indoctus cū in manus volumen assumpserit: et a saliua quā semel imbibit viderit discrepare q̄d lectitat: nō statim erumpat in vocem me falsarium: me clamans esse sacrilegum: qui audeam aliquid in veteribus libris addere: mutare: corrigere? Aduersus quā inuidiam duplex causa me consolatur: q2 et tu qui summus sacerdos es fieri iubes: et verū non esse quod variat etiam maledictorum testimonio comprobatur. Si enim latinis exemplaribus fides est adhibenda: respondeāt quibus: tot sunt exemplaria pene quot codices. Sin autem veritas est querenda de pluribus: cur non ad grecam originē reuertentes: ea que vel a vitiosis interpretibus male edita: vel a presumptoribus imperitis emendata peruersius: vel a librarijs dormitantibus aut addita sūt aut mutata corrigimus? Neq3 vero ego de veteri disputo testamento: quod a septuaginta senioribus in grecam linguā versum tertio gradu ad nos vsq3 peruenit. Non quero quid aquila quid symmachus sapiāt: quare theodotion inter nouos et veteres medius incedat. Sit illa vera interpretatio quam apostoli probauerunt. De nouo nunc loquor testamento quod grecū esse nō dubiū est: excepto apostolo mattheo: qui primus in iudea euangeliū christi hebraicis litteris edidit. Hoc certe cum in nostro sermōe discordat et diuersos riuulorum tramites ducit: vno de fonte querendus est. Pretermitto eos codices quos a luciano et hesitio nuncupatores paucorum hominum asserit peruersa cōtentio: quibus vtiq3 nec in veteri instrumento post septuaginta interpretes emendare q̄d licuit nec in nouo profuit emendasse: cū multarū gentium linguis scriptura ante translata doceat falsa esse que addita sunt. Igitur hec presens prefatiuncula pollicetur quatuor tantum euangelia: quorum ordo est iste: mattheus: marcus: lucas: ioānes: codicum grecorum emendata collatione sed veterum: que ne multum a lectionis latine consuetudine discreparent ita calamo imperauimus: vt his tm̄ que sensum videbantur mutare correctis reliqua manere pateremur vt fuerāt. Canones quoq3 quos eusebius cesariensis epīscopus alexandrinum secutus ammonium in decem numeros ordinauit sicut in greco habent expressimus. Quod si quis curiosus voluerit nosse que in euangelijs vel eadem vel vicina vel sola sint eorū distinctione cognoscet. Magnus siquidem hic in nostris codicibus error inoleuit: dum quod in eadem re alius euangelista plus dixit: in alio q2 minus putauerit addiderunt: vel dum eundem sensum alius aliter expressit: ille qui vnus e quatuor primum legerat ad eius exemplum ceteros quoq3 estimauerit emēdandos. Unde accidit: vt apud nos mixta sint omnia: et in marco plura luce atq3 matthei. Rursum in mattheo plura ioānis et marci: et in ceteris reliquorum que in alijs propria sūt inueniantur. Cum itaq3 canones legeris qui subiecti sunt cōfusionis errore sublato et similia omnium scies: et singulis sua queq3 restitues. In canone primo concordant quattuor: mattheus: marcus: lucas et ioannes. In secundo tres mattheus: mar.

tuor: lucas. In tertio tres matheus lucas ioannes. In quarto tres: matheus marcus ioannes. In quinto duo: mattheus lucas. In sexto duo: mattheus: marc⁹. In septimo duo: mattheus ioannes. In octo duo: lucas marcus. In nono duo: lucas ioannes. In decimo: propria vnusquisq; que non habentur in alijs ediderũt. Singulis vero euangelijs ab vno incipiens vsq; ad finem librorũ dispar numerus accrescit. hic nigro colore prescriptus sub se habet alium ex nimio discolorem numerum: qui ad decem vsq; procedens indicat: prior numerus in quo sit canone requirendus. Cũ ergo aperto codice verbi gratia: illud siue illud capitulum scire volueris cuius canonis sit: statim ex subiecto numero docebaris: et recurrens ad principia in quibus canonum est distincta congeries: eodemq; statim canone ex titulo frontis inuento: illum quem querebas numerum eiusdem euangelij qui et ipse ab inscriptione signatur inuenies: atq; e vicino ceterorum tramitibus inspectis: quos numeros e regione habeant adnotabis: et cũ scieris recurres ad volumina singulorũ et sine mora repertis numeris quos ante signaueras: reperies: loca in quibus vel eadẽ vel vicina dixerũt. Sciẽdum tamen ne quis ignarum ex similitudine numerorum error inuoluat: q si cubi in subnotatione canonũ distinctorum in canone quolibet tres euangeliste bis ter vel quater aut etiam amplius eũdem numerũ per ordinẽ habuerint annotatum et quartus e contrario discrepãtes: q id tres illi eo loco semel dixerint quartus totiẽs in corpore voluminis sui ponat quotiens diuersi numeri in ei⁹ canone positi stant contra predictorum numerorum continuatas similitudines. Item si in vno quolibet eorum aut etiã duobus idem in canone numerus bis ter quater aut eo amplius reperiatur in ordine collocatus. et dispares inueniuntur in ceteris: dubium non erit quin id quod illius illorũue canonis numerus bis terq; repetitum ab his in volumine semel dictum esse ostendit: alter alterius eorum totiens vno atq; eodem sensu loquantur: quotiens pretulerint in numerorum annotatione distantiam. Et hoc in omnium nouem canonum collatiõe seruabitur. Ceterum in decimo (quoniam propria singulorum tantummodo côtinentur) non potest contra id comparatio esse qđ solum est. Opto vt in christo valeas et memineris mei papa beatissime.

¶ Explicit epistola beati hieronymi presbyteri ad damasum papam in quatuor euangelistas.

¶ Incipit prologus beati Eusebij pãphili cesariensis episcopi de canonibus quatuor euangelistarum: et est epistola ipsius ad carpianum.

Eusebi⁹ carpiano fratri in dño salutẽ. Ammonius quidaz Alexãdrinus magno studio atq; industria vnũ nobis pro quatuor euangelijs dereliquit. Nãq; triũ euangeliorũ sensus exceptos oẽs similes contentusq; matthei euãgelio quasi ad vnũ congestos annexuit: ita vt eorundẽ quantum ad tenorem pertinet lectionis sequẽs iam stilus interruptus esse videatur. Verum vt saluo corpore siue textu ceterorũ hic euangeliorum: propria et familiaria loca in quibus eadẽ similiterq; dixerũt scire possis ac vere discerere: accepta occasione ex predicti viri studio alia ratione decem numerorum: tibi titulos designaui. Quorum primus quatuor in se continet numeros in quibus similia ab vniuersis dicta sunt Mattheo Marco Luca Joanne. Secundus in quibus tres Mattheus Marcus Lucas. Tertius in quibus tres Mattheus Lucas Joannes. Quartus in quibus tres Mattheus Marcus Joannes. Quintus in quibus duo Mattheus Lucas. Sextus in quibus duo Mattheus Marcus. Septimus in quibus duo Mattheus ioannes. Octauus in quibus duo Marcus Lucas Nonus in quibus duo Lucas Joãnes. Decimus in quibus singuli de quibusdam proprie scripserũt. Et quidem subiectorum titulorum idest argumentum: clara vero eorum narratio

hec est. Et enim per singula loca euangelio rum quidam numerus videtur appositus paulatim incipiens a primo deinde secundo, postremo tertio & per ordinem librorum ad finem usque progrediens. Itaque per singulos numeros supputatio per minij distinctionem inuenitur infertas significans cui de decem titulis appositus numerus assignetur. Veluti siquidem primum certum est in primo. Si vero in secundo & eodem modo usque ad decem. Si igitur euoluto vno qualicunque eorum quatuor euangeliorum cuilibet capitulo velis insistere & rescire qui similia dixerint & loca propria agnoscere singulorum in quibus eadem sunt prolocuti: eiusdem sensus quem tenes relegens propositum numerum quesitumque eum in titulo quem demonstrat tituli subnotatio continuo scire potes ex superscriptionibus quas in fronte notatas inuenies qui aut quod de his que inquiris similia dixerint. Veniens etiam ad reliqua euangelia per eundem numerum quem contines videbis appositos per singulos numeros: atque eos in suis proprijsque locis similia dixisse reperies.

¶ Explicit Prologus beati Eusebij episcopi cesariensis.

¶ Versus de decem Canonibus euangeliorum.

¶ Euangelistas hz canon: euangelistis secundus canon.
¶ Quatuor est prim⁹: primis tribus alter opimus.
non est in canone | non sonaris
¶ Marcus abit tertio: luca canone erde quaterno.
¶ Canone mattheus: lucas: canone mattheus marcus.
¶ Quinto vir mugit: sexto vir canēre rugit.
¶ Canon Mattheus: Joannes: canon lucas marcus.
¶ Septimus est vir auis: octauus bos leo mauis.
¶ Lucas: ioannes canone: canones propria euangeliste.
¶ Bos volat in nono decimo sua cuique reponno.

¶ Ad declarationem sequentium canonum qui inuenti fuerunt ad cognoscendum in quibus locis sacri quatuor euangeliste concordauerint vel similia dixerint: & in quibus locis omnes vel aliqui eorum idem scripserint vel quilibet eorum aliquid particulariter posuerit: notandum quod capitula biblie consueta diuisione perata in multis capitulis diuiduntur que in margine euangeliorum abachice. i. rationali numero consignantur propter ecclesiasticum numerum propter sui amplitudinem marginalis angustia capere non potuit. Et talia capitula sic in margine posita sunt illa ad que numeri in figuris decem canonum positi infra columnas remittunt. Sub numero vero abachico immediate subijcitur in dicto margine alius numerus ecclesiasticus qui denarius numerus non excedit: & intelligatur quod illud capitulum supra immediate assignatum sit in illo canone qui per talem numerum ecclesiasticum designatur. Et licet talis ecclesiasticus numerus secundum beatos hieronymum & eusebium deberet esse in minio vel rubeo colore: quia tamen tota biblia in nigro imprimitur loco minij positus est numerus abachi vt predictum est. Qui vult ergo in sequentibus figuris columnarum scire in quo loco vel canone euangeliste concordant videant numerum in primo ordine & sequatur per lineam transuersalem ad alium ordinem. s. vltra aliam columnam & successiue ad tertiam & quartam columnam per eandem lineam transuersalem & inueniet. Idem in illis canonibus vbi tres tantum vel duo conueniunt. Et est sciendum quemadmodum continetur in prologis beati hieronymi & beati eusebij premissis & etiam apparet ex verbis subsequentes istam rubricam insertis. In primo canone conueniunt omnes quatuor euangeliste. In secundo tres primi. scilicet Mattheus Marcus Lucas. In tertio tres scilicet Mattheus Lucas Joannes. In quarto tres scilicet Mattheus Marcus Joannes. In quinto duo. s. Mattheus Lucas. In sexto duo. s. Mattheus Marcus. In septimo duo. s. Mattheus Joannes. In octauo duo. s. Lucas marcus. In nono duo. s. Lucas ioannes. In decimo quilibet euangeliste propria dicit.

Canon	primus	in quo	quatuor
Mathe⁹	Marc⁹	Lucas	Joannes
viij	iij	vij	x
xi	iij	x	vj
xi	iiij	x	xij
xi	iiij	x	xiiij
xi	iiij	x	xxviij
xiiij	v	xiij	xv
xxiij	xxvij	xvij	xlvj
xxiij	xxvij	xxxiiij	xlvi
xxiij	xxvij	xlv	xlvj
lxx	xx	xxxvij	xxxviij
lxxvij	cxxxix	ccl	cxlj
xcix	xcvj	cxvj	xl
xcviij	xcvj	cxvj	cxj
xcviij	xcvj	cxvj	cxx
xcviij	xcvj	cxvj	cxxx
xcviij	xcvj	cxvj	cxxxj
xiij	xcvj	cxvj	cxliiij
cxxiiij	xxxvij	lxxvj	cix
cxli	l	xix	cix
cxlij	li	xxi	xxxv
cxlviij	lxiiij	xciij	xlix
clxvij	lxxij	xciiij	xvij
clxvj	lxxij	cxiiij	lxxiiij
ccix	cxl	ccxxiiij	c
ccxj	cxxj	ccxxxviij	xxj
ccxx	cxxij	ccxxxix	lxxv
ccxx	cxxij	ccxlij	lxxxv
ccxx	cxxix	cclxj	lxxxviij
ccxliiij	cxxxix	ccl	cxli
ccxliiij	cxxxix	ccl	cxlvj
cclxxiiij	clvj	cclx	xx
cclxxiiij	clvj	cclx	xlviij
cclxxiiij	clvj	cclxxiiij	xcvj
cclxxvj	clviij	lxxiiij	xcviij
cclxxvij	clix	cclxix	xcviij
cclxxx	clxij	cclxvj	cxxij
cclxxxiiij	clxij	clxvj	lv
cclxxxiiij	clxv	cclxvj	lxiiij
cclxxxiiij	clxv	cclxv	lxi

Canon	Primus	in quo	quatuor
Mathe⁹	Marcus	Lucas	Joannes
cclxxxiiij	clxv	cclxxv	lxvij
ccxxxix	clxx	cclxxix	cxxvj
ccxcj	clxxij	cclxxxj	clvj
ccxciiij	clxxv	cclxxxiij	clxj
ccxcv	clxxvi	cclxxxij	xlij
ccxcv	clxxvj	cclxxxv	lvij
ccc	clxxxj	cclxxxv	lxxix
ccc	clxxxj	cclxxxvij	clviij
ccciij	clxxxiij	cclxxxix	clx
ccciiij	clxxxiiij	cclxxxix	clxx
cccvj	clxxxvij	ccxc	clxij
cccvi	clxxxviij	ccxc	clxxiiij
cccvij	clxxxviij	ccxcj	clxiiij
cccx	cxcj	ccxcvij	clxix
cccxiij	cxciiij	ccxciiij	clxxij
cccxiiij	cxcv	ccxcj	clxvj
cccxiiij	cxcv	cxcj	clxviij
cccxv	cxcvj	ccxciij	cxlv
cccxviij	cxcix	ccc	cxlvj
cccxx	cc	ccciij	cxlviij
cccxxv	cciiij	cccx	clxxxiiij
cccxxvj	ccv	cccxj	clxxxviij
cccxxvj	ccv	cccxiij	cxciiij
cccxxviij	ccvj	cccxiiij	cxcvj
cccxxxi	ccix	cccxv	cxcviij
cccxxxij	ccx	cccxviij	cxcviij
cccxxxiiij	ccxiij	cccxxj	ccj
cccxxxv	ccxiij	cccxxiiij	cxcix
cccxxxvj	ccxv	cccxxvij	cxcviij
cccxxxvj	ccxvij	cccxxix	cxcviij
cccxliij	ccxxiij	cccxxix	cciiij
cccxlviij	ccxxviij	cccxxxij	ccvj
cccxlix	ccxxvj	cccxxxiiij	ccviij
ccclij	ccxxxj	cccxxxvj	ccix
ccclij	ccxxx	cccxxxvj	ccxj

finit canō primus in quo quatuor

Canō ij. Matth.	in quo Marcus	tres Lucas
xv	v	xv
xxi	x	xxxij
xxxi	cij	clxxxv
xxxij	xxxix	clxxix
xxxij	xxxix	cxxxiij
l	xli	lvj
lxij	xlij	liij
lxij	xliij	xxiiij
lxiij	xviij	xxxiij
lxxviij	xv	xxvj
lxix	xlviij	lxxxiij
lxxj	xxj	xxxviij
lxxij	xxij	xxxix
lxxij	xxij	clxxxvj
lxxiij	xxiij	xl
lxxiiij	xlix	lxxxv
lxxvj	lij	clxix
lxxviiij	xxix	lxxxvj
lxxx	xxx	xliiij
lxxxij	liij	lxxxvij
lxxxij	liiij	cx
lxxxiij	liiij	lxxxvij
lxxxiij	liiij	cxij
lxxxv	lv	lxxxviij
lxxxv	lv	cxiiij
lxxxviij	cxij	cxlix
lxxxviij	cxlj	cclj
xcij	xl	lxxx
xciiij	lxxxvj	xcvij
xciiij	lxxxvj	cxlvj
ciij	l	lxx
cxiij	xciiij	xlj
cxvj	xxv	xliij
cxvj	xxv	clxv
cxvj	xxv	clxxvij
cxxj	xxxij	cxxvij
cxxij	xxxiij	cxxix
cxxiij	xxxiiij	clxvij
cxxx	xxxv	cxxxij
cxxxj	xxxv	lxxvj
cxxxv	xxxviij	lxxviij
cxxxvij	xliiij	lxvij
cxliij	lvij	xc
cxliiij	lix	xij
cxlix	lxvj	xxv
cxlix	lxvi	xliij
cliij	lxix	xxxvj
clxiiij	lxxix	cxliiij
clxviij	lxxxiij	xcv
clxviij	lxxxiiij	ccvj
clxx	lxxxv	xcvj
clxxij	lxxxvij	xcviij
clxxiiij	xcj	xcix
clxxvj	xciij	cj
clxxviij	xcv	ciij
clxxviij	xcv	ccxvij
clxxix	xcix	ccxcvij
cxc		

Canon. ij. Matth.	in quo Marcus	tres Lucas
cxcij	cv	ccxv ccxv
cxciij	cvj	ccxviij
cxciiij	cvij	cliij
cxciiij	cviij	ccxviij
cxcv	cviij	ccxx
cxcviij	cix	ccxxj
cxcix	cx cxj	clxxiij
ccj	cxij	ccxxiij
ccliij	cxiiij	cclix
ccv	cxvj	ccxxiiij
ccvj	cxvij	ccxxxiij
ccviij	cxviij	ccxxxiiij
ccvij	cxxvij	ccxl ccl
ccxix	cxxviij	ccxliij
ccxxiij	cxxx	ccxxxj
ccxxiiij	cxxxj	ccxlv
ccxxv	cxxxiij	ccxliiij
ccxxvj	cxxxiij	ccxxxvij
ccxxix	cxxxv	ccxlvj
ccxxix	cxxxv	ccxxxvij
ccxlij	cxxxvij	ccxlviij
ccxlij	cxxxvij	ccxlix
ccxliiij	cxxxviij	cclx
ccxlviij	cxliij	ccliiij
ccxlviij	cxliiij	ccliiij
ccxlix	cxliiij	cclv
cclj	cxlvj	cclviij
cclij	cxlviij	cclvij
cclviij	cl clj	clviij clx
cclix	clv	ccxxviij
cclxiiij	cliiij	ccxxx
cclxix	clij clx	cclxiij
cclxxj	clxiij	cclxviij
cclxxviij	clxvj	cclxv
cclxxxij	clxvj	cclxxvij
cclxxxv	clxxvij	cclxxx
cclxxxv	clxxviij	cclxxxiiij
ccxcvj	clxxxij	cclxxxvj
ccxcvj	clxxxix	cccv
cccj	cxcij	cccix
cccviij	cxcvij	cccxiiij l
cccxij	cxcviij	cccxv
cccxvj	ccij	cccix
cccxvij	ccviij	cccxxij
cccxxij	ccxix	cccxxv
cccxxxviij	ccxx	cccxxvij
cccxxxix	ccxxij	cccxxxiij
cccxl	ccxxiiij	cccxxviij
cccxlij	ccxxv	cccxxx
cccxliiij	ccxxxij	ccccxxvij
cccxlvj	ccxxxiiij	ccccxxvij
cccliij		
cccliiij		
Finit canō	secundus	quo tres

Canon. iii.

Canon. i.	In quo	tres
Mathe⁹	Lucas	Joannes
i	xiiij	i
i	xiiij	iij
i	xiiij	v
vij	vi	ij
viij	vi	xxv
lix	lxiij	cxvi
lxiij	lxv	xxxvij
xc	lviij	cxviij
xc	lviij	cxxxix
xcviij	cxj	cv
xci	cxix	xxx
xci	cxix	cxiiij
xci	cxix	cxlviij
xcij	cxix	viij
xcij	cxix	xliiij
xcij	cxix	lxj
xcij	cxix	lxxvj
xcij	cxix	lxxxvij
xcij	cxix	xc
xcij	cxix	cliiij
xcij	cxix	cxlij
cxlvi	xcij	xlvij
finit canõ	tertius in	quo tres

Canon. iiii.

Canõ. iiij.	in quo	tres
Mathe⁹	Marcus	Joannes
xviij	viij	xxvj
cxvij	xxvj	xciij
cxvij	xxvj	xcv
cl	lxvij	lj
clxi	lxxvij	xxiij
clxj	lxxvij	liij
cciiij	cxv	xcj
cciiij	cxv	cxxxv
ccxvj	cxxv	cxxviij
ccxvj	cxxv	cxxxiij
ccxvj	cxxv	cxxxvij
ccxvj	cxxv	cl
cclxxix	clxj	lxxiij
cclxxxix	clxj	cxxj
cclxxxvij	clxviij	ciij
cccxiij	clxxiiij	cvij
cccxvij	clxxviij	clix
cccxix	clxxx	ciij
cccxxi	ccj	clxxx
cccxxj	cci	cxcij
cccxxiij	cciij	clxxxiij
cccix	ccvij	clxxxvj
cccix	ccvij	clxxxvij
cccxxxiiij	ccxj	cciij
finit canõ	q̃rtus in	quo tres

Canon.v	in q̃ duo
Matthe⁹	Lucas
iij	ij
x	viij
xij	xi
xvj	xvj
xxv	xlvi
xxvj	xlvij
xxviij	xlviij
xxx	xlix
xxxiiij	cxiiij
xxxvj	clxij
xxxviij	liij
xl	lij
xli	lv
xliij	cxxiij
xlvj	cliij
xlvij	cxxiiij
xlviij	cxij
xlix	cl
lj	lix
liij	cxxv
liiij	liiij
lv	clxx
lvij	xlij
lviij	ix
lx	clxj
lxj	lxxiiij
lxv	cxij
lxvj	lxvj
lxviij	cv
lxxviij	cviij
lxxxiiij	cxj
lxxxvj	cix
xciij	cxlv
xcv	cxl
xcvj	clxxxij
xcvj	clxxxiiij
cij	lxix
ciij	lxxj
cv	cxiij
cvij	lxxiij
cviij	cxv
cx	cxviij
cxvj	cxxvj
cxxv	lxij

Canon.v.	in q̃ duo
Matthe⁹	Lucas
cxxvij	cxxix
cxxviij	cxxxij
cxxviiij	cxxx
cxxxij	lxxxj
cxxxiiij	cxx
cxxxviij	clxviij
clvi	lvij
clviij	cxxxvj
clxij	clxj
clxxv	cc
clxxxij	clxxxvij
clxxxiij	clxxxix
clxxxiiij	cxcviij
clxxxvij	cxcix
cxcvij	cclxiij
ccxiij	ccxxv
ccxxj	clxxxj
ccxxviij	ccxxix
ccxxxj	clxxix
ccxxxij	ccxv
ccxxxiij	cxlij
ccxxxiiij	cxxxvi
ccxxxvj	cxxxv
ccxxxviij	cxxxviij
ccxxxix	ccl
ccxl	cclj
ccxlj	clxxv
cclv	ccij
cclvj	ccv
cclvij	ccxiij
cclxj	ccvij
cclxij	ccxij
cclxv	clvij
cclxvj	clv
cclxvi	clvij
cclxviij	clviij
cclxx	ccxxix
clxvij	ccxxxj
finit canõ	v.i q̃ duo

Canõ.vi.	in q̃ duo
Matthe⁹	Marcus
ix	iiij
xvij	vij
xx	ix
xxij	xi
xliiij	cxxvi
lxxvij	lxiij
c	xcviij
cxxxix	xlv
cxlv	lx
cxlviiij	lxv
clij	lxviij
cliiij	lxxj
clvij	lxxij
clix	lxxiij
clx	lxxvj
clxiiij	lxxviij
clxv	lxxx
clxix	lxxxiiij
clxxiij	lxxxix
clxxx	c
clxxxix	ciij
ccij	cxiij
ccxiiij	cxx
ccxv	cxxiiij
ccxlvi	cxl
cclxvij	cxliij
ccl	cxlv
cclij	cxlvij
ccliiij	clxix
cclx	cliij
cclxiij	cliiij
cclxxv	clvij
cclxxxij	clxiiij
cclxxxvi	clxvij
cclxxxviij	clxix
ccxc	clxxj
ccxcij	clxxiij
ccxcviij	clxxix
cccv	clxxxix
cccviij	clxxxv
cccxj	cxc
cccxxx	cxcij
cccxxxvij	ccviij
cccxlj	ccxvij
ccclxvij	ccxxj
cccl	ccxxvj
	ccxxix
finit canõ	vi.i q̃ duo

Canon .vii. Canon .viii. Canon .ix.

Canó .vij.	in q̃ duo
Matth.	Joannes
v	lxxxiij
xix	xix
xix	xxij
xix	lxxxiiij
cxx	lxxxij
clxxxv	ccxv
ccvij	cj
Finit canon. vij.	in q̃ duo

Canó. viij	in q̃ duo
Lucas	Marcus
xliiij	xij
xxv	xiiij
xxvij	xvj
xxvij	xxviij
xxviij	xvij
lxxxiiij	xlviij
lxxxix	lvj
xcj	lxj
c	lxxv
ciij	xcvij
cclviij	cxxxvj
cclxxviij	ccxvj
cccxxxv	cccx
cccxj.	cccxxiiij
Finit canon. viij.	in q̃ duo

Canó. ix.	In quo
Lucas	Joannes
xxx	ccxix
xxx	ccxxij
cclxiij	cxiiij
cclxv	cxxiiij
cclxxiiij	ccxxvij
cclxxiiij	ccxxix
cclxxiiij	ccxxxj
ccciiij	clxxxij
ccciiij	clxxxvj
ccciiij	cxc
cccvij	clxxxij
cccvij	clxxxvj
cccvij	cxc
cccvij	ccxiij
cccxij	ccxvij
cccxiij	ccxxj
cccxiij	ccxxiij
cccxlj	ccxxv
cccxlij	
ccxlj	
cccxliij	
cccxlv	
Finit canon. ix.	In q̃ duo

Matthe.	Marc⁹	Lucas	Joannes
ij	xix	j	iiij
iiij	xxxj	iij	vij
vj	xliij	v	viij
xiij	xlvj	ix	xj
xxiij	lviij	xix	xiij
xxvij	lxij	xx	xvj
xxix	lxx	xxij	xviij
xxxiij	lxxxiiij	xxix	xxij
xxxv	lxxxj	xxxj	xxiiij
xxxvij	lxxxviij	l	xxvij
xxxix	xc	lj	xxix
xlij	xcij	lxvij	xxxj
xlv	xciiij	lxviij	xxxiij
lij		lxxij	xxxvj
lvj		lxxv	xxxix
lxxv		ciij	xl
lxxxj		cvj	xliij
lxxxix		cvij	xlv
xcj		cxiiij	l
xcix		cxvij	lij
cj		cxxij	liiij
cvj		cxxiiij	lvj
cix		cxxxj	lviij
cxxiiij		cxliij	lx
cxxvj		cxlix	lxij
cxxxvj		clj	lxiiij
cxl		cliiij	lxvj
cxli		clix	lxviij
cxlv		clxiij	lxxj
clxvij		clxiiij	lxxiiij
clxxj		clxvj	lxxv
clxxvij		clxxiiij	lxxviij
clxxxj		clxxvj	lxxx
clxxxiiij		clxxviij	lxxxj
clxxxvj		clxxx	lxxxiiij
clxxxviij		clxxxiij	lxxxv
cxcj		clxxxviij	lxxxix
		cc	xcij
		ccij	xciiij
		ccvj	xcvij
		ccj	xcix
		cciiij	cij
		ccviij	ciiij
		ccx	cvj
			cviij
			cx
			cxij
			cxv
			cxvij
			cxix
			cxxij

Mathe⁹	Marcus	Lucas	Joannes
cxcvj	cj	ccxiiij	cxxv
cc	ciiij	ccxxij	cxxvij
ccx	cxxiij	ccxxv	cxxx
ccxij	cxxxij	ccxxvij	cxxxij
ccxviij	clxxxvj	ccxxxvj	cxxxiiij
ccxxij	ccxiij	ccxlij	cxxxvj
ccxxvij	ccxxxv	cclvj	cxxxviij
ccxxx	Finit ca-	cclix	cxl
ccxxxiij	non .x. in	cclxiij	cxliij
ccxxxv	quo mar-	cclxxj	cxlv
ccxxxix	cus ꝓprie.	cclxxiij	cxlvij
ccxlv		cclxxvj	cxlix
cclxviij		cclxxviij	clj
cclxxiij		cclxxxvij	cliij
cclxxxiij		cclxxxviij	xlv
ccciij		ccxcvj	clvij
cccxix		ccxcvij	clx
cccxxiiij		ccci	clxiij
cccxxxvij		ccciij	clxv
cccxlv		cccvj	clxvij
cccli		cccviij	clxix
ccclv		cccxvj	clxxj
		cccxx	clxxxix
Finit ca-		cccxxvj	cxcj
nõ .x. in q̃		cccxxxi	cxciiij
Matthe⁹		cccxxxiiij	cxcv
proprie		cccxxxix	cc
		cccxliij	ccij
			ccv
		Finit ca-	ccvij
		non .x. in	ccx
		quo lucas	ccxij
		proprie	ccxiiij
			ccxvj
			ccxviij
			ccxx
			ccxxiiij
			ccxxvj
			ccxxviij
			ccxxx
			ccxxxij
			Finit canõ
			.x. in q̃ Joã-
			nes ꝓpe.

Finit canõ .x. in quo singulĩ ꝓpe scripserũt

Finiũt canões euãgeliorũ, a btõ Eusebio cesariēsi epo subtaliter cõpilati: ⁊ a domino alphõso epo abulēsi luculentissime declarati.

Incipit alius plogus Beati hieronymi presbyteri ad eusebium in quatuor euangelistas.

Plures fuisse q̄ euāgelia scripserūt lucas euāgelista testat̄ dicēs. Quoniam quidē multi conati sunt ordinare narrationē rerū q̄ in nobis cōplete sunt: sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ipsi viderūt sermonē ⁊ ministrauerūt ei: ⁊ perseuerātia vsq̄ ad presens tēpus monimēta declarāt: q̄ a diuersis auctorib⁹ edita diuersarū hereseum fuere principia: vt est illud iuxta egyptios ⁊ thomā: ⁊ mathiā: ⁊ bartholomeū duodecim quoq̄ apostolorū: ⁊ basilidis atq̄ ✠ apollinis ac reliquorū quos enumerare longissimū est: cū h̄ tm̄ in presentiarū necesse sit dicere extitisse quosdā q̄ sine spū ⁊ grā dei conati sunt magis ordinare narrationē: q̄ historie texere veritatē. Quib⁹ iure pōt illō ꝓphetici cū coaptari. Ue q̄ ꝓphetant de corde suo q̄ ambulāt post spm̄ suū: qui dicūt h̄ dicit dn̄s ⁊ dn̄s nō misit eos: De quibus ⁊ saluator in euāgelio ioānis loqtur. Oēs qui ante me venerūt: fures fuerūt ⁊ latrones. Qui venerūt nō qui missi sunt. Ipse.n.ait. Ueniebāt: ⁊ ego nō mittebā eos. In venientibus p̄sumptio temeritatis: in missis obsequiū seruitutis ē. Ecclesia aūt que dn̄i voce supra petrā fundata est: quā introduxit rex in cubiculū suū: ⁊ ad quā p foramē descēsionis occulte misit manū suā similis damule hinuloq̄ ceruorū quatuor volumina paradisi instar eructuās quatuor ⁊ angulos ⁊ annulos h̄z p quos q̄si archa testamēti ⁊ custos legis dn̄i lignis ✠ mobilibus vehit̄. Primus oīum mattheus est publicanus cognomēto leui. q̄ euāgeliū i iudea hebreo sermōe edidit: ob eorū vel maxime cām q̄ i iesuz crediderant ex iudeis: ⁊ nequaq̄ legis vmbra recedēte euāgelij veritatē seruabāt. Secūdus marc⁹ interpres apli petri ⁊ alexādrine ecclie primus eps q̄ dn̄m q̄dem saluatorē ipse nō vidit s̄z ea q̄ audierat magistrū p̄dicātē: iuxta fidē magis gestorū narrauit q̄ ordinē. Terti⁹ lucas medic⁹ natiōe syrus antiocēsis: cui⁹ laus i euāgelio: q̄ ⁊ ipse discipul⁹ apli pauli in achaie ✠ bithinieq̄ ptib⁹ volumē cōdidit: q̄dā alti⁹ repetēs: ⁊ vt ipse in pḣemio cōfitet̄ audita magis q̄ visa describēs. Ultim⁹ ioannes apls ⁊ euāgel. ista quē iesus amauit plurimū: q̄ sup pect⁹ dn̄i recūbēs purissima doctrinarū flueta potauit: ⁊ q̄ sol⁹ de cruce meruit audir̄. Ecce mr̄ tua Jo cū eēt in asia ⁊ iā tunc hereticorū semina pullularēt cherinthi ⁊ ebionis: ⁊ ceterorū q̄ negāt xp̄m i carne venisse: q̄s ⁊ ipse in epla sua antixp̄os vocat: ⁊ apls paulus frequēter pcutit coact⁹ ē ab oib⁹ pene tūc asie epis ⁊ multarū ecclia⁊ legatiōib⁹: de diuinitate saluatoris alti⁹ scribere: ⁊ ad ipm (vt ita dicā) dei verbū nō tā audaci q̄ felici temeritate ꝓrūpere: vt ecclastica narrat historia. cū a fratrib⁹ cogeret̄ vt scriberet: ita factuz se rn̄disse: si indicto ieiunio i cōe oēs deū deprecarent̄. Quo expleto reuelatiōe saturat⁹ in illud ꝓhemiū celo veniēs eructauit. In p̄ncipio erat v̄bū: ⁊ v̄bū erat apud deū: ⁊ de⁹ erat v̄bū: hoc erat in p̄ncipio apd̄ deū. Hec igit̄ q̄tuor euāgelia multo añ p̄dicta ezechielis q̄z volumē pbat: i quo prima visio ita cōtexit. Et in medio silitudo q̄tuor aialiū ⁊ vult⁹ eorū. Facies hois ⁊ facies leōis ⁊ facies vituli ⁊ facies aqle. Prima hois facies mattheū significat: q̄ q̄si de hoie exorsus ē scribere. Liber gñatiōis iesu xp̄i filij dauid filij abraā. Secūda marcū in quo vox leōis i heremo rugiētis audit̄. Uox clamātis i deserto: pate vias dn̄i rectas facite semitas ei⁹. Tertia vituli q̄ euāgelistā lucā a zacharia sacerdote sumpsisse initiū pfigurat. Quarta ioānē euāgelistā: q̄ assūptis pēnis aqle ⁊ ad altiora festināns: de v̄bo dei disputat. Cetera q̄ sequunt̄ in eundē sensū ꝓficiūt. Crura eorū recta ⁊ pēnati pedes: ⁊ q̄cūq̄ spūs ibat ibāt: ⁊ nō reuertebant̄: ⁊ dorsa eorū plena oculis: ⁊ scintille ac lāpades i medio discurrētes: ⁊ rota i rotā ⁊ i singulis q̄tuor facies. Un̄ ⁊ apocaly.

Marginal notes: al. ✠ aplis — Eze.13.a — Jo.10.b. — Mat.7.b — Canti.2. — alias ✠ immobilibus — 2.cor.8.c — alias ✠ boetie — Jo.13.c.⁊ 21.f. — Jo.19.c. — Joan.1.a — Ezech.1.a — Mat.1.a — Mar.1.a — Eze.1.a. — Apo.4.b

phis ioānis: post expositionē viginti q̄tuor seniorū q tenētes citharas et phialas adorātes agnū dei: ītroducit fulgura atq; tonitrua: et septē spūs discurrētes: et mare vitreū: et q̄tuor aīalia plena oculis dicēs. Aīal pmū sile leoni: et scdm sile vitulo: et tertiū sile hoi: et q̄rtū sile aqle volāti. Et post paululū. Plena inqt erāt oculis: et requiē nō hēbāt die ac nocte dicentia. Sāctus scūs scūs dñs deus oīpotēs q erat et q ēst et q ventur⁹ ē. Quib⁹ cunctis pspicue ondit: q̄tuor debere tm̄ euāgelia suscipi: et oēs apocryphorū nenias mortuis magis hereticis q̄ ecclesiasticis viuis canendas.

Sequitur prologus in dīi hieronymi presbyteri i eos. sc̄ q̄tuor euāgelistas.

Mattheus cū primo pdicasset euāgeliū i iudea: volēs trāsire ad gētes prim⁹ euāgeliū scripsit hebraice qd̄ frīb⁹ a qb⁹ ibat ad memoriam reliqt. Sicut. n. necesse fuit ad cōfirmationē fidei euāgeliū pdicare: sic et cōtra hereticos scribi. Cū aūt plres euāgeliū scripserint: q̄tuor tm̄ vñt auctoritatis testimoniū: qz p quatuor mūdi pres fidē nūciant trinitatis: et sunt q̄si quatuor rote in quadriga dñi q̄ vehāt eū p pdicationē euāgelij et genus humanum quadrifida morte peremptum eorū erat predicatione viuificandū. Unde et aliorum euāgelia ceciderūt: nec recepta sunt qz nolebāt pfinitū numerū cassari pp virtutē sacramēti Designant et euāgeliste q̄tuor figuris: q̄ nō fuit de rep̄o: sed scdm mysteriū sibi conseq. Mattheus in hoie intelligit: qz circa humanitatē xpi principalr imorat. Marcus in leone: qz agit de resurrectiōe. Lucas in vitulo: agēs de sacerdotio. Joānes in aqla: scribens sacramēta diuinitatis. Xp̄s do quē describūt: hō fuit de virgine nat⁹: vitulus in imolatione: leo in resurrectione: aquila in ascēsione Uel in homine humanitas: i vitulo sacerdotiū: in leone regnū: in aquila exprimitur diuinitatis sacramentum.

Incipit argumentū Sancti hieronymi presbyteri in euāgeliū scdm mattheū.

Mattheus ex iudea sicut i ordine pm⁹ ponit: ita euāgeliū in iudea prim⁹ scripsit: cui⁹ vocatio ad + dm̄ ex publicanis actib⁹ fuit duorū in gnatiōe xpi pncipia psumēs: vni⁹ cui⁹ pma circūcisio + in carne: alteri⁹ cuius scdm cor electio fuit. Ex vtrisq; n. pribus xp̄s. Sicq; q̄terdenario numero trifomit posito pncipiū a credēdi fide in electiōis tpe porrigēs: et ex electiōe vsq; i trāsmigratōis diē dirigēs atq; a + trāsmigrationis die vsq; in xp̄m diffiniēs: decursam aduētus dñi ondit gnōnē: et numero + satisfaciēs et tpi: vt et se qd̄ eēt ostēderet: et dei in se op⁹ mōstrās: ēt in his quorū genus posuit: xpi operātis a principio testimoniū nō negaret. Quarū oiuz rerū: tp̄s ordo numer⁹: dispositio: vel rō. qd̄ fidei necessariū ē deus xp̄s ē: q fact⁹ ex muliere: factus sub lege nat⁹ ex virgine: passus in carne oīa in cruce fixit: vt triūphans ea in semetipso resurgēs in corpore et pris nomē i patrib⁹ filio: et filij nomē pri restituēs in filijs sine pncipio sine fine: ostendens vnū se cū pre eē + qz vn⁹ ē. In quo euāgelio vtile ē desiderantibus deū: sic prima vel media vel pfecta cognoscere: vt vocationē aplī et opus euāgelij et dilectionē de in carne nascētis p vniuersa legētes intelligāt: atq; id in eo + in quo repreheñ sūt et apprehēdere appetūt recognoscāt. Nobis. n. + in hoc studio argumēti fuit: et fidē facte rei tradere: et opantis dei intelligēdā diligēter + eē dispositionē querētibus nō tacere.

Explicit argumentum.

Incipit euangeliū scdm mattheū.

Ca. Sm̄. De generatiōib⁹ per n̄ū quadraginta duorū: et distinctione gnatiōis eiusdē: et gnatione xpi. Quod despōsata erat maria ioseph. Qd̄ angelus apparuit ioseph volēti dimittere eam: ipse saluū faciat populum suum. Joseph accepit coniugē suam. Natiuitas christi. Cap. i.

Marginal notes: al. + deū / Mat. 9. c / al. + carnis / al. + trāsmigratione vsq; ad xp̄s / al. + satisfaceret et tēpori et se quid esset / Gala. 4. a / al. + q vnum / al. nō hēs + in / al. + hoc in studio ita eē dispositi / al. nō hēs + esse.

A — a 1 10 — Luc.3.c Joã.1.a Gen.21.a Para.14 Ge.25.d Ge.19.g Ge.38.g rut.4.d 1.pa.2.a.

L[a]Iber generationis iesu xpi filij dauid filij abrahã. Abrahã genuit ysaac. Ysaac aũt: genuit iacob. Jacob aũt: genuit iudã et fres ei⁹. Judas aũt genuit phares et zaran de thamar. Phares aũt: gẽuit esrom. Esrom aũt: genuit arã. Arã aũt: genuit aminadab. Aminadab aũt: genuit naason. Naason aũt: genuit salmon. Salmon aũt genuit booz de raab. Booz aũt: gẽuit obeth ex ruth. Obeth aũt: genuit iesse. Jesse aũt genuit dauid regẽ. Dauid autẽ rex: gẽuit salomonẽ ex ea q̃ fuit urie. Salomõ aũt genuit roboã. Roboas aũt: genuit abiã. Abias aũt: genuit asa. Asa aũt: genuit iosaphat. Josaphat aũt: genuit iorã. Jorã aũt: genuit oziã. Ozias aũt gẽuit ioathã. Joathan aũt: genuit achaz. Achaz aũt: genuit ezechiã. Ezechias autẽ: genuit manassen. Manasses aũt: genuit amon. Amon aũt: genuit iosiam. Josias aũt: genuit ieconiã et fratres ei⁹ in trãsmigratiõe babylõis. Et post trãsmigrationẽ babylõis: iechonias genuit salathiel. Salathiel aũt: genuit zorobabel. Zorobabel aũt: genuit abiud. Abiud aũt: gẽuit eliachiz. Eliachiz aũt: genuit azor. Azor aũt: genuit sadoch. Sadoch aũt: genuit achim. Achim aũt: gẽuit eliud. Eliud aũt: genuit eleazar. Eleazar aũt genuit matthã. Matthã aũt: genuit iacob. Jacob aũt: genuit ioseph virũ marie. De q̃ nat⁹ ẽ iesus: q vocat xps. [b]Oẽs itaq; gñatiões ab abrahã vsq; ad dauid: gñationes quatuordecim: et a dauid vsq; ad trãsmigrationem babylonis: generationes quatuordecim: et a trãsmigratiõe babylonis vsq; ad xpm: gñatiões q̃tuordecim. [c]Xpi aũt gñatio sic erat. Cũ eẽt desponsata mater iesu maria ioseph: antẽq; ouenirẽt inuẽta ẽ in vtero hñs de spũ sctõ. [d]Joseph aũt vir ei⁹ cũ eẽt iustus: et nollet eã traducere: voluit occulte dimittere eã. Hec aũt eo cogitãte: ecce angelus dñi apparuit i somnis ioseph dicẽs. Joseph filij dauid: noli timere accipere mariã cõiugẽ tuã. Qđ.n. in ea natũ ẽ: de spũ scõ est. Pariet aũt filiũ: et vocabis nomẽ eius iesum. Ipse eniz saluũ faciet pplm suum a peccatis eoz. Hoc aũt totũ factuz est: vt adipleret qđ dictũ ẽ a dño p. pphetã dicentez. Ecce virgo in vtero hebit et pariet filiũ: et † vocabit nomẽ ei⁹ emanuel: qđ est interptatũ: nobiscũ de⁹. Exurgẽs aũt ioseph a somno fecit sicut pcepit ei angelus dñi et accepit cõiugẽ suam. Et non cognoscebat eã donec peperit filiũ suum primogenitũ: et vocauit nomen eius iesum.

1.Re.12.f 1.pa.3.b 3.re.ij.g 1.pa.3.b — B — 1.pa.3.c — b 2 10 — 27.q.2.c. genuit — C — c 3 5 — Lu.j.c. et 2 — d 4 10 — 27.q.2.c.l ucta.et.c. gẽuit.de cr.si.c.4 27.q.2.c. fige.c.i. stitutũ.c genuit.et c.pusõq — D — Esa.7. al † vocabunt

C. a. Sũ. C Magi cuz munerib⁹ veniũt et ioseph ab angelo per visuz admõitus cũ puero et matre ei⁹ in egyptum fugit: infantes interficiũtur: regressio iesu xpi ex egypto. c.ij.

C[a]Uz natus eẽt iesus in bethleẽ iude in dieb⁹ herodis regis: ecce magi ab oriente venerũt hierosolymã dicẽtes. Ubi ẽ q natus ẽ rex iudeoz? Uidimus.n. stellã eius in oriente: et † venimus adorare eum. Audiẽs aũt herodes rex turbat⁹ ẽ: et oĩs hierosolyma cũ illo. Et cõgregãs oẽs pncipes sacerdotũ et scribas ppli sciscitabat ab eis vbi xps nasceret. At illi dixerũt ei. In bethleẽ iude. Sic.n. scriptũ ẽ p. pphetã. Et tu bethleẽ terra iuda: nequaq; minima es in principib⁹ iuda. Ex te.n. exiet dux q † regat pplm meũ isrl. [b]Tũc herodes clã vocatis magis: diligẽter didicit ab eis tps stelle q̃ apparuit eis et mittẽs illos i bethleẽ dixit. Ite et interrogate diligẽter de puero: et cũ inueneritis renunciate mihi: vt et ego veniens adorẽ eũ. Qui cũ audissent regẽ abierũt. Et ecce stella q̃ viderãt i oriẽte antecedebat eos: vsq; dũ veniẽs staret supra vbi erat puer. Uidentes aũt stellã: gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domũ inuenerũt puerũ cũ maria ma

A — a 5 10 — al † hieroso sic pz in greco — Jos.7.f michee.5 a — b 6 10 — al † reget — B

tre eius. Et pcidentes adorauerunt eū. Et apertis thesauris suis: obtulerūt ei munera aurū thus et myrrhā. Et responso accepto in somnis ne redirēt ad herodē: p aliā viā reuersi sunt in regionē suā. Qui cū recessissent: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicens. Surge et accipe puerū et matrē eius et fuge in egyptū: et esto ibi vsq₃ dū dicā tibi. Futurū est. n. vt herodes querat puerū ad perdendū eū. Qui cōsurgēs accepit puerū et matrē eius nocte: et secessit in egyptū. Et erat ibi vsq₃ ad obitū herodis: vt adimpleret qd̄ dictū est a domino p prophetam dicentem. Ex egypto vocaui filium meū. Tūc herodes videns qm̄ illusus esset a magis iratus ē valde. Et mittēs occidit oēs pueros q erāt in bethleē et in oībus finibus eius a bimatu et infra: scḋm tps qd̄ exquisierat a magis. Tunc adimpletū est qd̄ dictū est per hieremiā prophetā dicētē. Uox in rama audita ē. Ploratus et vlulatus multus: rachel plorans filios suos. Et noluit consolari qr nō sunt. Defuncto aūt herode: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph in egypto dicens. Surge et accipe puerū et matrē ei⁹: et vade in terrā israel. Defuncti sunt. n. q querebāt aīam pueri. Qui consurgens accepit puerū et matrē ei⁹: venit in terrā israel. Audiens autē q archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo: timuit illo ire. Et ammonitus in somnis secessit in partes galilee. Et veniēs habitauit in ciuitatē q vocat nazareth: vt adimpleretur qd̄ dictū est p prophetas: qm̄ nazareus vocabitur.

Ca. Sū. De baptismate ioannis in iordane et de ipsi baptismate.

In diebus autē illis ve. Cap. iij.

In diebus aūt illis venit ioānes baptista: predicans in deserto iudee et dicens. Penitentiā agite: appropinquabit enim regnū celorū. Hic est eni de quo dictus est p ysaiā prophetā dicētē. Uox clamātis in deserto: parate viā dñi: rectas facite semitas eius. Ipse aūt ioānes habebat vestimētū de pilis camelorū: et zonā pelliceā circa lumbos suos. Esca aūt ei⁹ erat locuste et mel silvestre. Tūc exibat ad eū hierosolyma et oīs iudea: et oīs regio circa iordanē: et baptizabantur ab eo in iordane cōfitentes peccā sua. Uidēs aūt multos phariseorū et saduceorū venientes ad baptismū suū: dixit eis. Progenies viperarū: quis demōstrabit vobis fugere a ventura ira? Facite ergo fructū dignū penie. Et ne velitis dicere intra vos: prēm hēm⁹ abrahā? Dico. n. vobis: qm̄ potēs ē de⁹ de lapidib⁹ istis suscitare filios abrahe. Jā n. securis ad radicē arborū posita ē. Oīs ergo arbor q nō facit fructū bonū excidet: et in ignē mittet. Ego qdē baptizo vos in aqua in penia: q aūt post me ventur⁹ est: fortior me est: cui⁹ nō sū dignus calciamēta portare. Ipse vos baptizabit in spū sctō et igni. Cuius ventilabrū in manu sua: et permūdabit areā suā: et cōgregabit triticū in horreū suū: paleas aūt cōburet igni inextinguibili. Tūc venit iesus a galilea in iordanē ad ioānē: vt baptizaret ab eo. Joānes aūt phibebat eū dicēs. Ego a te debeo baptizari: et tu venis ad me? Rñdēs aūt iesus dixit ei. Sine mō. Sic. n. decet nos iplere oēm iustitiā. Tē dimisit eū. Baptizat⁹ aūt iesus cōfestim ascēdit de aq. Et ecce aperti sūt ei celi: et vidit spm̄ dei descēdētē sicut colūbā: et venientē sup se. Et ecce vox de celis dicēs. Hic ē fili⁹ meus dilectus: in q mihi cōplacui.

Ca. Sum. Iesus post ieiuniū quadraginta dierū et quadraginta noctiū temptat a diabolo Petrū et andreā et iacobū et ioānem piscatores conuocauit: circuiēs galileā varios languores hoīum curat. Cap. iiij.

Tunc iesus ductus est in desertum a spū: vt tēptaret a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus: postea esuriit. Et accedens tēptator dixit ei. Si filius dei es: dic vt lapides isti panes fiāt. Qui rñdēs dixit. Scriptū ē. Nō in solo pane viuit hō. sed in omni verbo q procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum diabolus in

C Osee. xj. a Hier. 3. g et 31. e Threnū j. a D 8 7 A 3 Luc. 3. a Joā. 1. a al + q di b Scrus 1 Esa. 40. a Mar. 1. a c 9 Luc. 3. a 6 Joan. 1. c

Mar. 1. a B Luc. 3. a. Joan. 1. c D 10 Luc. 3. b. 5 infra. 23. b als + demōstret nobis als + demōstrauit als + qa al + arbo rem E 11 E infra. 7. c Mar. 1. a Luc 3. c Joan. 1 D F 12 Act. 1. a 5 Luc. 3. d Mar. 1. a G 13 Luc. 3. d 16 Joan. 1. d De. di. c. h Sbyter. de. di. c. ec ce. j. q. i. c. dedit H 14 al. nō hz + cōfestī de cōse. di fli. 4. c. p aquam de cōse. di. 3. capi. si. di. 19. ca. secundū A Mar. 1. a A 15 Luc. 4. a 17 de cōse di b 16 5. ca. xl. de offi. cr. c iter cete. als hz + q Deu. 8. a Luc. 4. a

Ps. 90. B Deu. 6. c als ✝ illi als ✝ satanas Deu. 6. b 4. 10. d Mar. 1. b Luc. 4. b mar. 1. b. Jo. 3. c. 4 f. C Esaie. 9. a als ✝ i sedebat De pe. di. 3. ca. a. L hinc mar. 1. b. mar. 1. b. Luc. 5 b. D mar. 1. b. mar. 3. a. Luce. 4. c Joh. 6. a.

c 17 6 d 18 4 e 19 7 f 20 6 g 21 2 h 22 6 i 23 1

fectā ciuitatē: ⁊ statuit eū sup pinaculū tēpli: ⁊ dixit ei. Si filius dei es: mitte te deorsum. Scriptū est.n. q̄ angelis suis mādauit de te: ⁊ in manib⁹ tollēt te: ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Ait illi iesus rursus. Scriptū ē. Nō tētabis dñm deū tuū. Iterū assumpsit eū diabolus i montē excelsū valde: ⁊ ondit ei oīa regna mūdi ⁊ gliā eo⁊: ⁊ dixit ✝ ei. Hec oīa tibi dabo si cadēs adoraueris me. Tūc dicit ei iesus. Uade ✝ sathana. Scriptū est.n. Dñm deū tuū adorabis: ⁊ illi soli seruies. Tūc reliquit eū diabolus: ⁊ ecce angeli accesserūt ⁊ ministrabāt ei. Cū aūt audisset iesus q̄ ioānes tradit⁹ eēt: secessit in galileā: ⁊ relicta ciuitate nazareth venit ⁊ habitauit i ciuitate capharnaū maritimā in finibus zabulon ⁊ neptalim: vt adimpleretur qd̄ dictū est p ysaiā pphetā. Terra zabulon ⁊ terra neptalim: via maris trās iordanē galilee gētiū. Popul⁹ q ✝ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā: ⁊ sedētibus in regiōe vmbre mortis lux orta est eis. Exinde cepit iesus pdicare ⁊ dicere. Penitentiam agite. Appropinquabit.n. regnū celo⁊. Ambulās aūt iesus iuxta mare galilee vidit duos frēs symonē qui vocat petr⁹: ⁊ andreā frēm eius mittētes rete in mare. Erāt.n. piscatores. Et ait illis. Uenite post me: ⁊ faciam vos fieri piscat. hoīm. At illi cōtinuo relictis retib⁹ secuti sunt eū. Et pcedēs īde vidit alios duos frēs: iacobū zebedei ⁊ ioānē frēm ei⁹ in naui cū zebedeo patre eo⁊ reficiētes retia sua: ⁊ vocauit eos. Illi aūt statim relictis retib⁹ ⁊ prē secuti sunt eum. Et circuibat iesus totā galileā docēs in synagogis eo⁊: ⁊ pdicans euangeliū regni: ⁊ sanās oēm languorē ⁊ oēm infirmitatē in pplo. Et abijt opinio ei⁹ in totā syriā. Et obtulerūt ei oēs male hñtes varijs languoribus ⁊ tormētis cōprehēsos: ⁊ q demonia hēbant ⁊ lunaticos ⁊ paralyticos ⁊ curauit eos. Et secute sunt eū turbe multe de galilea ⁊ decapoli ⁊ de hierosolymis ⁊ de iudea ⁊ de trans iordanem.

¶ Ca. v. ¶ De beatitudinibus ⁊ ceteris mādatis: ⁊ de homicidio ⁊ oblatiōe: de adulterio: de oculo vel manu eruēda: vxore nisi ob adulteriū dimittēda: de iuramētis: de oculo: ⁊ dēte: inimicis diligēdis ⁊ elemosinis. Ca. v.

Uidēs aūt iesus turbas: ascēdit i mōtē. Et cū sedisset: accesserūt ad eū discipuli ei⁹. Et apiens os suū: docebat eos dicēs. Beati pauperes spū: qm̄ ipso⁊ ē regnū celo⁊. Beati mites: qm̄ ipsi possidebūt terrā. Beati q lugēt: qm̄ ipsi cōsolabuntur. Beati q esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā: qm̄ ipsi saturabūtur. Beati misericordes: qm̄ ipsi miām cōsequent. Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt. Beati pacifici: qm̄ ✝ filij dei vocabūt. Beati q psecutionē patiunt pp iusticiā: qm̄ ipso⁊ ē regnū celo⁊. Beati estis cū maledixerint vobis hoīes ⁊ psecuti vos fuerint ⁊ dixerint oē malū aduersū vos mētientes pp me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a copiosa ē in celis. Sic.n. psecuti sūt pphetas: q fuerūt an vos. Uos estis sal terre. Qd̄ si sal euanuerit in quo salietur? Ad nihilū valet vltra nisi vt mittatur foras ⁊ conculcetur ab hoībus. Uos estis lux mundi. Nō pōt ciuitas abscōdi supra montem posita: neq accendunt lucernam: ⁊ ponunt eam sub modio: sed sup cādelabrum: vt luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra corā hominibus: vt videant opa vestra bona: ⁊ glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Nolite putare quoniam veni soluere legem: aut pphetas. Non veni soluere ✝ sed adimplere. Amen quippe dico vobis: donec transeat celū ⁊ terra: iota vnū: aut apex vn⁹ nō preteribit a lege donec oīa fiāt. Qui ergo soluerit vnū de mādatis istis minimis ⁊ docuerit sic hoīes: minimus vocabit i regno celo⁊. Qui autē fecerit ⁊ docuerit: hic magnus vocabit in regno celo⁊. Dico aūt vobis q̄ nisi abūdauerit iusticia vr̄a plusq̄ scribaru⁊ ⁊ phariseo⁊: non intrabitis in regnū celo⁊.

A Luce. 6. c de pe. di. j. c. beat. de pe. di. 2. c. quen dū de cō se. di. 3. c. accesserit. als ✝ ipsi j. pe. 3. c. Luc. 6. c. B mar. 9. g Lu. 14. g mar. 4. c. Luc. 8. c. s. 4. c. Luc. 6 d al. ✝ legē C Jaco. 2. b de cōse. di. 4 c. non dubito Exo. 20. b. Deu. 5. b

a 24 10 b 25 5 c 26 5 d 27 10 e 28 5 f 29 10 g 30 5 h 31 2 i 32 2 k 33 10 l 34 5 m 35 10

Audistis q: dictū ē antiq̄s nō occides q aūt occiderit re⁹ erit iudicio. Ego aūt dico vob: q: oīs q irascit̄ frī suo re⁹ erit iudicio. Qui aūt dixerit fratri suo racha: re⁹ erit ɔcilio: q āt dixerit fatue: re⁹ erit gehēne ignis. Si ḡ offers mun⁹ tuū ad altare ⁊ ibi recordat⁹ fueris: q: frā tu⁹ hȝ aliq̄d aduersū te: relinq ibi mun⁹ tuū añ altare. ⁊ vade pri⁹ recōciliari frī tuo: ⁊ tūc veniēs offeres mun⁹ tuū.[n] Esto cōsentiēs aduersario tuo cito dū es i via cū eo: ne forte tradat te aduersari⁹ iudici: ⁊ iudex tradat te ministro: ⁊ i carcerē mittaris. Amē dico tibi: nō exies inde donec reddas nouissimū q̄drāte.[o] Audistis q: dictū ē antiq̄s: nō mechaberis. Ego āt dico vob: q: oīs q viderit mulierē ad ɔcupiscēdū eā: iā mechat⁹ ē eā in corde suo. Q: si oculus tu⁹ dexter scādalizat te: erue eū ⁊ p̄ice abs te. Expedit n. tibi vt pereat vnū mēbroꝝ tuoꝝ: q̄ totū corp⁹ tuū mittat̄ i gehēnā ignis. Et si dextera man⁹ tua scādalizat te abscinde eā ⁊ p̄ice abs te. Expedit. n. tibi vt pereat vnū mēbroꝝ tuorū: q̄ totū corp⁹ tuū eat i gehēnā. Dictū ē āt. Quicūq̄ dimiserit vxorē suā: det ei libellū repudij. Ego aūt dico vob: q: oīs q dimiserit vxorem suā: excepta fornicatiōis cā: facit eā mechari: ⁊ q dimissā duxerit: adulterat. Iterū audistis q: dictū ē antiq̄s. Nō piurabis: reddes aūt dño iuramēta tua. Ego aūt dico vob: nō iurare oīo: neq̄ p celū q: thron⁹ dei ē: neq̄ p terrā: q: scabellū ē pedū ei⁹: neq̄ p hierosolymā: q: ciuitas ē magni regis: neq̄ p caput tuū iuraueris: q: nō potes vnū capillū albū facere aut nigrū. Sit āt s̄mo v̄r ē est: nō non. Qd aūt his abūdāti⁹ ē a malo ē. Audistis q: dictū ē. Oculū p oculo: dentē p dēte. Ego āt dico vob nō resistere malo: s; siq̄s p̄cusserit te i dexterā maxillam tuā: p̄bē illi ⁊ alterā: ⁊ ei q vult tecū i iudicio cōtēdere et tunicā tuā tollere: dimitte ei palliū.[q] Et q̄cūq̄ te angariauerit mille passus: vade cū illo ⁊ alia duo. Qui āt petit a te: da ei: ⁊ volēti mutuare a te: ne auertaris. Audistis q: dictū est. Diliges p̄ximū tuū: ⁊ odio habebis inimicū tuū.[r] Ego āt dico vob: diligite inimicos v̄ros: b̄nfacite his q oderūt vos: ⁊ orate p p̄sequētib⁹ ⁊ calumniātib⁹ vos vt sitis filij p̄ris v̄ri q i celis ē: q solē suū oriri facit sup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos.[f] Si enī diligitis eos q vos diligūt: quā mercedē habebitis? Nōne ⁊ publicani hoc faciūt? Et si salutaueritis frēs vestros tm̄: q̄d amplius facitis? Nonne ⁊ ethnici hoc faciūt? Estote ergo vos perfecti: sicut ⁊ pater vester celestis perfectus est.

C. L. S. C. Oro: ieiuniū: de thesauro in celū: lucernā corporis esse oculū: ⁊ nō posse duobus dñis seruire: nec cogitādū de esca ⁊ de vestimēto. de volatilib⁹ celi ⁊ lilijs agri ⁊ sollicitudine diei. C. vi.

Attendite ne iustitiā v̄ram faciatis corā hoib⁹ vt videamini ab eis: alioq̄n mercedē nō habebitis apud p̄rem v̄rm q in celis est. Cum ergo facis elemosynā: noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciunt in synagogis ⁊ in vicis vt honorificent̄ ab hominibus. Amen dico vobis: receperunt mercedem suam. Te aūt faciente elemosynā nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua: vt sit elemosyna tua in abscondito: ⁊ pater tuus q videt in abscondito reddet tibi. Et cū oratis nō eritis sicut hypocrite q amāt in synagogis ⁊ in angulis platearū stantes orare: vt videant̄ ab hoibus. Amē dico vobis: receperunt mercedē suā. Tu autem cū oraueris intra in cubiculū tuū ⁊ clauso ostio ora patrē tuū in abscondito: ⁊ p̄r tuus q videt in abscōdito reddet tibi.[b] Orantes autē nolite multū loq: sicut ethnici faciūt. Putant eni q in multiloq̄o suo exaudiant̄. Nolite ergo assimilari eis. Scit enī p̄r v̄r qd opus sit vobis: añq̄ petatis eū. Sic ergo vos orabitis. P̄r nr̄ q es celis: sctificet̄ nomē tuū. Adueniat regnū tuū. Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra. Panē nr̄m sup̄substātialē da nobis hodie. Et dimitte nob debita nr̄a: sicut

Marginalia (left): D; q̄s. di. ca. si.; de ter. c. cū ex iniuncto; al. ⁊ recōciliare īperatiuē; n 36; al. ⁊ tu⁹; Lu. 12. g; Exo. 20. b; o 37; E; Infra 18. a; 24. q. 3. c. Illud; Als ⁊ eat; deu. 24. a; infra. 19. b; mar. 10. a; Luc 16. d; Le. 19. b; 22. q. 1. ca. hoc ⁊ ca. si pec catum; F; Jaco. 5.; 22. q. i. ca. Ita.; Exo. 21. c.; deu. 19. d; 38; Luc. 6. d; Als ⁊ et; al. nō hȝ ⁊ in; 39; G; als ⁊ mutuari

Marginalia (right): Leui. 19. c; Luc. 6. e; 23. q. 4. c. cū i lege. ⁊ ca. int̄a tum.; 40; Luce. 6. e; 41; Als ⁊ sacietis; 42; A; infra. 23. a; de pe. dis. 3. c. cauendum; Als ⁊ abscōso; als ⁊ triſtes; als ⁊ tuo; B; 43; al ⁊ n. q.; Lu. 11. a; de pe. di. 3 c. de quotidianis; de ɔse. di. 2. ca. in ca lice.; de pe. d. is. 2. c. si cui.

& nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. Et ne nos iducas i tētatiōes. Sʒ libera nos a malo. Amē. Si.n. dimiseritis hoīb⁹ pccā eoꝝ: dimittet & vob pr̄ vr̄ celestis delicta vr̄a. Si aūt nō dimiseritis hoīb⁹: nec pr̄ vr̄ dimittet vob pccā vr̄a. Cū aūt ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Exterminant.n. facies suas: vt pareant hoīb⁹ ieiunantes. Amē dico vob: q: receperunt mercedē suā. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū: & faciē tuā laua: ne videaris hoīb⁹ ieiunans: sʒ pr̄i tuo q est in abscōdito: & pr̄ tuus q videt i abscōdito reddet tibi. Nolite thesaurizare vob thesauros i terra: vbi erugo & tinea demolit: & vbi fures effodiūt & furant. Thesaurizate aūt vob thesauros i celo: vbi nec erugo nec tinea demolit: & vbi fures no effodiūt nec furant. Ubi ē thesaurus tuus: ibi ē & cor tuū. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tu⁹ fuerit simplex: totū corpus tuū lucidū erit. Si aūt oculus tuus fuerit nequā: totū corp⁹ tuū tenebrosuʒ erit. Si ergo lumē qd̄ i te est tenebre sunt: ipse tenebre quante erūt? Nemo pōt duob⁹ dn̄is seruire. Aut.n. vnū odio hēbit & alterū diliget: aut vnū sustinebit & alteꝝ cōtēnet. Nō potestis deo seruire & mammone. Jō dico vob: ne solliciti sitis aīe vr̄e qd̄ māducetis: neqʒ corpori vr̄o qd̄ iduamini. Nōne aīa plus est ꝙ esca: & corp⁹ plus ꝙ vestimētū. Respicite volatilia celi qm̄ nō serūt neqʒ metūt neqʒ cōgregāt i horrea: & pr̄ vr̄ celestis pascit illa. Nōne vos magis pluris estis illis? Quis aūt vr̄m cogitans pōt adijcere ad staturā suā cubitū vnū? Et de vestimētis qd̄ solliciti estis? Cōsiderate lilia agri quō crescūt. Non laborāt neqʒ nent. Dico aūt vob: qm̄ nec salomon in oi gl'ia sua coopertus ē sicut vnū ex istis. Si.n. fenū agri qd̄ hodie ē & cras in clibanū mittit: deus sic vestit: quāto magis vos modice fidei? Nolite ergo solliciti eē dicētes: qd̄ māducabimus aut quid bibemus: aut quo operiemur. Hec enim omnia gentes inquirunt. Scit enim pater vr̄ q: his oīb⁹ idigetis. Querite ꝑ primū regnū dei & iustitiā ei⁹: & h̄ oīa adijciēt vob. Nolite ḡ solliciti esse i crastinū. Crastin⁹.n. dies sollicit⁹ erit sibi ipsi. Sufficit diei malitia sua.

C. a. Sū. De non iudicando ... de festuca & trabe i oculo: margaritas nō porcis eē ꝑponēdas: petēdū: querēdū: & pulsandū esse ... qz nō oīs q dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit i regnū celoꝝ: & de domo edificata supra petrā vel harenā. Cap. vij.

Nolite iudicare & nō iudicabimini: nolite cōdēnare & nō cōdēnabimini. In quo.n. iudicio iudicaueritis iudicabimini: & i q̄ mēsura mēsi fueritis remetiet vobis. Quid aūt vides festucā i oculo fr̄is tui: & trabē i oculo tuo nō vides? Aut quō dicis fr̄i tuo: fr̄ sine eijciā festucā de oculo tuo: & ecce trabes est i oclo tuo? hypocrita eijce primū trabē de oculo tuo: & tūc videb eijcere festucā de oclo fr̄is tui. Nolite sctm̄ dare canib⁹: neqʒ mittatis margaritas vr̄as ante porcos ne forte cōculcēt eas pedib⁹ suis: & conuersi dirūpāt vos. Petite & dabit vob: qrite & inuenietis: pulsate & apiet vob. Oīs.n. q petit accipit: & q q̄rit iuenit: & pulsāti apiet. Aut qs ē ex vob hō quē si petierit fili⁹ su⁹ panē: nūqd lapidē porriget ei? Aut si piscē petierit: nūqd spētē porriget ei? Si ergo vos cū sitis mali nostis bona data dare filijs vr̄is: quāto magis pr̄ vr̄ q i celis ē dabit bōa petētib⁹ se? Oīa ergo qcūqʒ vultis vt faciāt vobis hoīes: & vos facite illis. Hec est.n. lex & ꝓphete. Intrate p angustā portā: qz lata porta & spaciosa via est que ducit ad ꝑditionē: & multi sunt q intrāt p eā. Attēdite a falsis ꝓphetis qui veniūt ad vos in vestimētis ouium: intrinsecus autē sunt lupi rapaces. A fructibus eoꝝ cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis vuas: aut de tribulis ficus? Sic oīs arbor bona fructus bonos facit: mala aūt arbor malos fructus facit. Nō pōt autē arbor bona malos fructus facere: neqʒ arbor mala bonos fructus facere.

Marginalia (left): mar.ij.d · de pe. di. 4.c. dicit dominus. · c 44 6 · ifra.18.a · b 45 10 · al. nō hʒ vr̄ · al. ita · C · de sa. vn. ca. vnico · al. neqʒ · e 46 5 · Luc.12.d · f 47 5 · Luce.11.e · g 48 5 · Luc.16.e · 21.q.j.c.i. · Luce.12.c · h 49 5 · al. vesti mento · Luc.12.d

Marginalia (right): Luc.12.g · al. aute · 11.q.j.ca. habebat. · al. enim · A · a 50 18 · al. iudi cemini · Luc.6.f · 2.q.j.c. de b us · b 51 5 · Ro.2.a · mar.4.c · Luc.6.f · de accus. c. qualr · j.q.j.cap. c multi · 52 10 · al. trabē · 32.q.6.in pncipio · d 53 5 · 11.q.3.ca. nolite. · al. nō hʒ · canes · Luc.ij.b · Joan.6.f · Jaco.1.a · B · e 54 5 · tobie.4 c · Luc.6.e · f 55 5 · Luc.13.e · j.d.i pn. · 50.di.ca. pōderet · g 56 10 · 10.q.j.ca. placuit · C · Luc.6.f · h 57 5 · i 58 5

sup.3.c.

ctus facere. Omis arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ excidet: et in ignes mittet. Igi ex fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos.

59 3 Luc.6.g.

[k] Nõ ois q dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ: sꝫ q̃ facit volũtatẽ pr̃is mei q in celis est ipse intrabit in regnũ celoꝝ.

60 5 j.q.i.c. prophetauit.

[l] Multi dicent mihi i illa die dñe dñe nõne i noie tuo ꝓphetauim⁹ et i noie tuo demonia eiecim⁹ et in tuo noie vtutes multas fecim⁹? Et tunc ꝯfitebor illis: q: nũq̃ noui vos. Discedite a me oẽs q opamini iniqtatẽ.

B Psa.6. Luc.13.e. 61 5 al.+ ista

[m] Oẽs ergo q audit vba + mea hec et facit ea: assimilabit viro sapiẽti q edificauit domũ suã supra petrã. Et descẽdit pluuia: et venerũt flumina et flauerũt vẽti et irruerũt in domũ illã: et non cecidit. Fũdata.n.erat + sup petrã. Et ois q audit vba mea hec et non facit ea similis erit viro stulto q edificauit domũ suã + sup harenã. Et descẽdit pluuia et venerũt flumia et flauerũt vẽti et irruerũt in domũ illã et cecidit: et fuit ruina ei⁹ magna.

al.+ sup. Luc.6.g. al.+ sup.

n 62 2 mar.i.c. Luc.2.g. 4.c. 25.q.i.ca. ideo.

[n] Et factũ ẽ cũ ꝯsumasset iesus vba hec + ãmirabãt turbe sup doctrina ei⁹. Erat.n.docẽs eos sicut potestatem habẽs: et nõ sicut scribe eorum et pharisei.

¶ Ca. Sm̃. ¶ Descẽdens de mõte leprosũ mũdat puerũ cẽturiõis paliticũ: curat socrũ petri a febrib⁹ liberat: de plurimis curatis: et scribe volẽti se sequi dicit: nõ hẽre filiũ hois vbi caput suũ reclinet: atq3 vt ali⁹ relicto pr̃e corpore sequat̃ pcepit: i naui cũ dormiẽtẽ excitãt discipuli vt tẽpestatẽ sedaret: et in terra gerasenoꝝ demõia eicit. C.viij.

a 63 2 A

[a] Cum autẽ descendisset + iesus de mõte secuti sunt eũ turbe multe et ecce leprosus veniẽs adorabat eũ dicens. Dñe si vis potes me mũdare. Et extẽdens iesus manũ: tetigit eũ dicẽs. Volo. Mũdare. Et ꝯfestĩ mũdata est lepra eius. Et ait illi iesus Vide nemini dixeris: sꝫ vade ostẽde te + sacerdoti: et offer mun⁹ tuũ qd̃ pcepit moyses in testimoniũ illi.

al.nõ hꝫ + iesus mar.j.d. Luc.5.c.

gr.vi.ca. dñs.õ pe. di.i.c.vo-luissent. al.+ sacerdotib⁹.

[b] Cũ aũt introisset capharnaũ: accessit ad eũ centurio: rogãs eũ et dicẽs. Dñe puer me⁹ iacet in domo paralitic⁹: et male torq̃tur. Et ait illi iesus. Ego veniã et curabo eũ. Et rñdẽs cẽturio: ait. + Dñe nõ sũ dign⁹ vt intres sub tectũ meum: sꝫ tm̃ dic verbo et sanabit puer me⁹. Nã et ego hõ sũ sub ptãte + cõstitutus hñs sub me milites: et dico huic vade et vadit: et alio veni et venit: et suo meo fac hoc et facit. Audiens aũt + iesus mirat⁹ est: et sequẽtibus se dixit. Amẽ dico vobis: nõ inueni tantã fidẽ in isrl̃.

Luc.7.a. b 64 2 Joã.4.g. al.+ illi De cõse. di.2.c.q̃tidie. al.nõ hꝫ + ꝯstitutus B

[c] Dico aũt vobis q multi ab oriẽte et occidẽte veniẽt et recũbẽt cũ abraham et ysaac et iacob in regno celoꝝ: filij aũt regni eijcient in tenebras exteriores. Ibi erit flet⁹ et stridor dẽtiũ.

Luc.7.b.c 65 5 al.+ hec

[d] Et dixit iesus cẽturioni Vade: et sicut credidisti fiat tibi. Et sanat⁹ ẽ puer + ex illa hora.

Luc.7.a. d 66 5 Al.+ in

[e] Et cũ venisset iesus in domũ petri vidit socrũ ei⁹ iacẽtẽ et febricitãtẽ. Et tetigit manũ ei⁹: et dimisit eã febris: et surrexit et ministrabat eis. Vespe aũt facto obtulerũt ei multos demonia hñtes: et eijciebat spũs vbo: et oẽs male hñtes curauit: vt adipleretur qd̃ dictũ ẽ p ysaiã ꝓphã dicentẽ. Ipse infirmitates nr̃as accepit: et egrotationes nr̃as portauit. Videns aũt iesus turbas multas circũ se iussit discipulos ire trãsfretũ.

Mar.i.c e 67 Luc.4.f. 2

Esa.53.a. C Luc.9.g.

[f] Et accedens vnus scriba ait illi. Magr̃ sequar te quocũq3 ieris. Et dicit ei iesus. Vulpes foueas hñt et volucres celi nidos: fili⁹ aũt hoĩs non hꝫ vbi caput suũ reclinet. Ali⁹ aũt de discipulis ei⁹ ait illi. Dñe pmitte me pmũ ire et sepelire pr̃eꝫ meũ. Jesus aũt ait illi. Seq̃re me: et dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

f 68 5

[g] Et ascẽdente eo in naviculã: secuti sũt eũ discipuli ei⁹. Et ecce mot⁹ magnus fact⁹ est in mari: ita vt nauicula operiret̃ flu

g 69 2

ctib⁹. Ipse vo dormiebat. Et accesserũt ad eũ discipuli ei⁹: ⁊ suscitauerũt eũ dicẽtes. Dñe salua nos: perimus. Et dicit eis iesus. Quid timidi estis modice fidei? Tũc surgens imperauit vẽtis ⁊ mari: ⁊ facta ẽ trãquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicẽtes. Qualis est hic: qȝ vẽti ⁊ mare obediũt ei. Et cũ venisset iesus trãsfretũ in regionẽ gerasenorũ: occurrerũt ei duo hñtes demonia de monumẽtis exeũtes seui nimis: ita vt nemo posset transire per viã illã. Et ecce clamauerũt dicẽtes. Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei? + Uenisti huc ante tp̃s torquere nos. Erat aũt nõ lõge ab illis grex multorũ porcorũ pascẽs. Demões aũt rogabãt eũ dicẽtes. Si eycis nos hic: mitte nos in gregẽ porcorũ. Et ait Ite. At illi exeũtes abierũt in porcos Et ecce magno impetu abijt tot⁹ grex per p̃ceps in mare ⁊ mortui sunt in aq̃s. Pastores aũt fugerũt: ⁊ venientes in ciuitatẽ nũciauerunt hec oĩa ⁊ de his q demonia + habuerant. Et ecce tota ciuitas exijt obuiã iesu: ⁊ viso eo rogabãt eum vt + transiret a finibus eorum.

¶ Ca. ix. ¶ Ubi paralytic⁹ lectum fert: Mattheus ꝯuocat: ac phariseis murmurãtibus de ꝯuiuio publicanorũ dicit nõ esse op⁹ sanis medicũ: discipulis ioãnis interrogãtib⁹ q̃re nõ ieiunarẽt discipuli ei⁹ parabolã ponit pãni scissure ⁊ vtris: ⁊ vini: filiã p̃ncipis mortuã dñi vadit suscitare: mulierẽ a p̃fluuio liberat: cecis oculi aperiunt: surdũ ⁊ mutum demoniũ eijciũt ⁊ in p̃ncipe demonioꝝ id facere dicũt. Cap. ix.

ET ascẽdẽs iesus in nauiculã trãsfretauit ⁊ venit in ciuitatẽ suã. Et ecce offerebant ei paralyticũ iacẽtẽ in lecto. Uidens aũt iesus fidẽ illoꝝ dixit paralytico. Cõfide fili. Remittunt tibi pctã tua. Et ecce qdã de scribis dixerunt intra se. Hic blasphemat. Et cũ vidisset iesus cogitatiões eoꝝ dixit. Ut qd cogitatis mala in cordib⁹ vestris? Quid est facilius: dicere: dimittunt tibi peccata tua: an dicere: surge ⁊ ambula? Ut aũt sciatis qȝ fili⁹ hominis hȝ potestatẽ in terra dimittẽdi pctã: tunc ait paralytico. Surge tolle lectum tuũ: ⁊ vade in domũ tuã. Et surrexit: ⁊ abijt in domũ suã. Uidẽtes autem turbe timuerunt ⁊ glorificauerunt deũ q dedit potestatẽ talẽ hominib⁹. Et cũ trãsiret inde iesus vidit hominẽ sedẽtẽ in teloneo matheũ nomine. Et ait illi. Sequere me. Et surgẽs secutus est eũ. Et factũ est discũbente eo in domo: ecce multi publicani ⁊ peccatores venientes discũbebant cũ iesu ⁊ discipulis ei⁹. Et vidẽtes pharisei: dicebãt discipulis ei⁹. Quare cũ publicanis ⁊ peccatorib⁹ mãducat magister vr̃? Et iesus audiẽs ait. Nõ est op⁹ valentibus medic⁹: sed male hñtibus. Eũtes aũt discite qd est misericordiã volo ⁊ nõ sacrificiũ. Non. n. veni vocare iustos: sed peccatores. Tũc accesserũt ad eũ discipuli ioãnis dicẽtes. Quare nos ⁊ pharisei ieiunamus frequẽter: discipuli aũt tui nõ ieiunãt? Et ait illis iesus. Nũquid p̃nt filij sp̃õsi lugere quãdiu cũ illis est sp̃õsus? Uenient aũt dies cũ auferet ab eis sp̃õsus: ⁊ tũc ieiunabũt. Nemo aũt immittit cõmissurã pãni rudis in vestimẽtũ vetus. Tollit. n. plenitudinẽ ei⁹ a vestimẽto ⁊ peior scissura fit. Neqȝ mittũt vinum nouum in vtres veteres. Alioqn rumpunt vtres ⁊ vinũ effundit ⁊ vtres pereũt. Sȝ vinũ nouũ in vtres nouos mittũt: ⁊ ambo ꝯseruant. Hec illo loq̃nte ad eos: ecce p̃nceps vn⁹ accessit ⁊ adorabat eũ dicens. Dñe filia mea modo defuncta est: sed veni impone manũ tuã sup eã: ⁊ viuet. Et surgẽs iesus seq̃bat eũ ⁊ discipuli eius. Et ecce mulier que sanguinis fluxũ patiebat duodecim ãnis: accessit retro: ⁊ tetigit fimbriã vestimenti ei⁹. Dicebat. n. intra se. Si tetigero tñ vestimentũ ei⁹: salua ero. At iesus ꝯuersus ⁊ vidẽs eã dixit. Confide filia. Fides tua te saluam fecit. Et salua facta est mulier ex illa hora. Et cum venisset iesus in domũ

Mar. 4. d Luc. 8. d. D Mar. 5. a Luc. 8. d. al. + Cur venisti Mar. 5. b. Luc. 8. c. al. + habuerunt al. + trãsfretaret A 70 Mar. 2. a Luc. 5. d. Jo. 5. a. Mar. 2. b Luc. 5. e

Mar. 2. b B 71 Luc. 5. f. 2 2. q. i. c. multi C 72 D 2 Mar. 2. c. Luc. 5. f D 73 Mar. 2. c 2 Osee. 6. c. Jsra. 12. a. Mar. 2. e Luc. 5. f E E 74 2 Mar. 5. c Luc. 8. f Mar. 5. e Luc. 9. f 5. dis. ca. eius. De pe. di. 3. c. inter hec hr. cum. i. Mar. 5. e

principis: et vidisset tibicines et turbam tumultuantem dicebat. Recedite. Non est enim mortua puella: sed dormit. Et deridebant eum. Et cum eiecta esset turba intrauit: et tenuit manum eius et dixit. Puella surge. Et surrexit puella. Et exijt fama hec in vniuersam terram illam.[f] Et transeunte inde iesu: secuti sunt eum duo ceci clamantes et dicentes. Miserere nostri fili dauid. Cum autem venisset domum: accesserunt ad eum ceci: et dicit eis iesus. Creditis quia hoc possum facere vobis? Dicunt ei. Utique domine. Tunc tetigit oculos eorum dicens. Secundum fidem vestram fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum. Et comminatus est illis iesus dicens. Uidete ne quis sciat. Illi autem exeuntes diffamauerunt eum in tota terra illa. Egressis autem illis: ecce obtulerunt ei hominem mutum demonium habentem: et eiecto demonio locutus est mutus: et mirate sunt turbe dicentes. Nunquam apparuit sic in israel. Pharisei autem dicebant. In principe demoniorum eijcit demones.[g] Et circuibat iesus omnes ciuitates et castella docens in synagogis eorum et predicans euangelium regni: et curans omnem languorem et omnem infirmitatem.[h] Uidens autem turbas misertus est eis quia erant vexati et iacentes sicut oues non habentes pastorem.[i] Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa operarij autem pauci. Rogate ergo dominum messis: vt mittat operarios in messem suam.

¶ Ca. x. ¶ Duodecim apostolos premittit cum omni doctrina: ac dicit quod non venit pacem mittere in terram sed gladium. Cap. x.

Et[a] conuocatis duodecim discipulis suis dedit illis potestatem spirituum immundorum: vt eijcerent eos: et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem.[b] Duodecim autem discipulorum nomina sunt hec. Primus symon qui dicitur Petrus: et Andreas frater eius: Philippus: et Bartholomeus: Jacobus zebedei: et Joannes frater eius: Thomas: et Mattheus publicanus: et Jacobus alphei: et Thadeus: Symon chananeus: et Judas scarioth is: qui et tradidit eum.[c] Hos duodecim misit iesus: precipiens eis et dicens. In viam gentium ne abieritis: et in ciuitates samaritanorum ne intraueritis: sed potius ite ad oues que perierunt domus israel.[d] Euntes autem predicate dicentes: quia appropinquabit regnum celorum. Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mundate: demones eijcite: gratis accepistis: gratis date. Nolite possidere aurum neque argentum: neque pecuniam in zonis vestris. Non peram in via: neque duas tunicas: neque calciamenta: neque virgam. Dignus est enim operarius cibo suo.[e] In quamcunque autem ciuitatem aut castellum intraueritis: interrogate quis in ea dignus sit: et ibi manete donec exeatis.[f] Intrantes autem in domum salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et si quidem fuerit domus illa digna: veniet pax vestra super eam: si autem non fuerit digna pax vestra reuertetur ad vos.[g] Et quicunque non receperit vos neque audierit sermones vestros: exeuntes foras de domo vel ciuitate excutite puluerem de pedibus vestris. Amen dico vobis: tollerabilius erit terre sodomorum et gomorreorum in die iudicij quam illi ciuitati.[h] Ecce ego mitto vos: sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes: et simplices sicut columbe.[i] Cauete autem ab hominibus. Tradent enim vos in concilijs et in synagogis suis flagellabunt vos: et ad presides et ad reges ducemini propter me in testimonium illis et gentibus. Cum[k] autem tradent vos: nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini. Non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium: et insurgent filij in parentes: et morte eos afficient: et eritis odio omnibus hominibus propter

mar. 5. d; 75 10; mar. 7. d; Luc. xi. b; 76 2 al's + eijcit; Luc. 13. e; 77 5 Mar. 6. e; 78 5 Luc. 10. a; 21. dist. c. in nouo; al's + eijciat; 79 2 mar. 3. b 6. a. Luce. 9. a; 80 2 mar. 3. b Luce. 6. c; 21. di. § i. al's + discipulorum

mar. 6. b; Luce. 9. a; 10. b; al's + appropinquauit; Luce. 10. b; mar. 6. b; Luce. 9. a; et. 10. b; Luc. 10. a; mar. 6. b; Luce. 9. a; et. 10. b; j. q. j. c. nonne. infra. ii. c.; Luce. 10. b; Luce. 10. a; 36. di. ca. i; q ecclesia sicio.; mar. 13. b; Luce. 13. b; et. 21. c.; Mich. 7. b.

nomen meum. Qui autē perseuera-uerit vsq₃ in finem: hic saluus erit. [l] Cum autē persequētur vos in ciui-tate ista: fugite in aliam. Amen dico vobis: nō cōsumabitis ciuitates isrl' donec veniat filius hominis. [m] Non est discipulus sup magistrū: nec ser-uus sup dn̄m suū. Sufficit discipu-lo vt sit sicut magr̄ ei⁹: ꝛ seruo sicut dn̄s ei⁹. [n] Si pr̄emfamilias beelze-bub vocauerūt quāto magis domesticos ei⁹. Ne ergo timueritis eos. [o] Nihil.n. est opertū qd̄ nō + reueleť: ꝛ occultū qd̄ nō + sciať. [p] Qd̄ dico vo-bis in tenebris: dicite in lumine. Et qd̄ in aure auditis: predicate sup te-cta. Et nolite timere eos q occidunt corp⁹: aīas aūt nō pn̄t occidere: sed poti⁹ timete eū q pt̄ ꝛ aīas ꝛ corp⁹ p-dere in gehēnā. Nōne duo passeres asse veneunt. Et vn⁹ ex illi nō cadet sup terrā sine pr̄e vr̄o. Uestri aūt ꝛ capilli capitis oēs numerati sunt. Noli-te ergo timere: multis passerib⁹ me-liores estis vos. Omnis ergo q cōfi-tebiť me corā hominib⁹: cōfitebor ꝛ ego eū corā pr̄e meo q in celis ē. [q] Qui aūt negauerit me corā homini-bus: negabo ꝛ ego eū corā pr̄e meo q in celis est [r]. Nolite arbitrari qꝛ ve-nerim pacē mittere in terrā. Nō ve-ni pacē mittere: sꝫ gladiū. Ueni.n. separare hoīez aduersus prēm suū: ꝛ filiā aduersus mr̄ez suā: ꝛ nurū ad-uersus socrū suā: ꝛ inimici hoīs do-mestici ei⁹. [f] Qui amat prēz aut ma-trē plusq̄ me: non est me dign⁹. Et q amat filiuz aut filiā sup me: nō est me dign⁹. Et q nō accipit crucē suā ꝛ sequitur me nō est me dign⁹. [t] Qui inuenit aīam suā pdet illā: ꝛ q pdi-derit aīam suā pp me inueniet eā. [u] Qui recipit vos me recipit: ꝛ q me recipit: recipit eū q me misit. [x] Qui recipit pphetaz in nomine pphete: mercedē pphete accipiet. Et qui reci-pit iustum in nomine iusti: merce-dem iusti accipiet. [y] Et qcūq₃ potū dederit vni ex minimis istis calicē aque frigide tm̄ in nomine discipu-li: amen dico vobis nō perdet mer-cedem suam.

Margin: Infra. 24.b — 89 10 — 90 Luc. 6.f 3 — Jo. 13.b. ꝛ 15.c. — 91 10 — al. + re-uelabiť — 92 2 — mar. 4.c. — 93 Luc. 8.c. 5 — Luc. 12.a. — al. + sciet — xi.q.3. ca. nolite. — D — mar. 8.d. — Luc. 9.c. ꝛ 12.b. — 94 2 — 95 Luc. 12.g 5 — 96 Luc. 14.f. 6 — 97 mar. 8.d. 3 — Infra. 16.d. — 98 Lu. 9. 17. g. 8 — mar. 9.e. — 99 Lu. 10.c. 10 Jo. 13.c. ꝛ 14.c. — 100 infra. 18.a. 6 mar. 9.f.

¶ Ca. xi. ¶ Joānes de carcere mit-tit ad iesum: ꝛ iesus de ioāne ad tur-bas loqť: atq₃ increpat ciuitates que pn̄iaz nō egerūt. Cōfessio iesu ad pa-trē: ꝛ iugū dn̄i leue esse. Cap. xi.

Et [a] factū est cū cōsumasset ie-sus pcipiēs duodecim discipu-lis suis: trāsijt inde vt doceret ꝛ pdi-caret in ciuitatib⁹ eoꝝ. [b] Joānes au-tem cū audisset in vinculis opera xp̄i: mittēs duos de discipulis suis: ait + illi. Tu es qui venturus es: an aliū expectam⁹? Et rn̄dens iesus ait illis. Euntes renūciate ioāni q au-distis ꝛ vidistis. Ceci vidēt: claudi ambulāt: leprosi mūdanť: surdi au-diunt: mortui resurgunt: paupres euāgelizanť: ꝛ beatus est q̄ nō fuerit scādalizat⁹ in me. Illis aūt abeunti-bus: cepit iesus dicere ad turbas de ioāne. Quid existis in desertū vide-re? harūdinē vento agitatā? Sꝫ qd existis videre? hominē mollib⁹ ve-stitū? Ecce q mollib⁹ vestiunť in do-mib⁹ regū sunt. Sꝫ qd existis vide-re? Prophetam? Etiam dico vobis ꝛ plusq̄ pphetam. [c] Hic est.n. de quo scriptū est. Ecce ego mitto angelum meū ante faciē tuā: q pparabit viaꝫ tuā añ te. [d] Amē dico vobis: nō sur-rexit inter natos mulierum ioāne baptista. Qui aūt minor ē in regno celoꝝ: maior est illo. [e] A diebus aūt ioānis baptiste vsq₃ nūc regnū ce-loꝝ vim patiť: ꝛ violēti + rapiūt illō. [f] Oēs.n. pphete ꝛ lex vsq₃ ad ioānē pphetauerūt: ꝛ si vultis recipe: ipse est helias q venturus est. Qui hꝫ au-res audiēdi audiat. [g] Cui aūt simi-lem estimabo generationē istā? Si-milis est pueris sedētib⁹ in foro: q clamātes coequalib⁹ dicūt. Cecini-mus vobis ꝛ nō saltastis: lamētaui-mus ꝛ nō plāxistis. Uenit.n. ioan-nes neq₃ māducans: neq₃ bibēs: ꝛ dicunt. Demoniū hꝫ. Uenit fili⁹ ho-minis māducans ꝛ bibēs: ꝛ dicūt. Ecce hō vorax ꝛ potator vini: publica-noꝝ ꝛ peccatoꝝ amicus. Et iustifica-ta est sapiētia a filijs suis. [h] Tunc ce-pit exprobrare ciuitatib⁹ in qbus fa-cte sunt plurime ṽtutes ei⁹: qꝛ non

Margin: A — a 101 10 — Luc. 7.c. b 102 5 — al. + illis — 11.q 4.c. — B — Malach. 3.a. — mar. 1.a. c 103 2 — dic4 5 — Luc. 7.d. e 105 5 — al. + diri-piunt — Luc. 16.d f 106 10 — de pe. dis. 1.c. si eni. — Luc. 7.c. g 107 5 — C — 95. dist. ca. 6. — Luc. 10.b h 108 5

egissent pniam. Ue tibi corozaim: ve tibi bethsaida: qr si in tyro et sidone facte eent virtutes que facte sunt in vobis: olim in cilicio et cinere penitentiam egissent. Uerum tn dico vobis tyro et sidoni remissius erit in die iudicij qz vobis. Et tu capharnaum: nunqd vsqz in celu exaltaberis? Usqz in infernu descedes. Quia si in sodomis facte fuissent vtutes q facte sunt in te: forte mansisset vsqz in hanc die. Uerum tn dico vobis qr terre sodomoz remissius erit in die iudicij qz tibi. In illo tpe rndes iesus dixit. Confiteoz tibi pater dne celi et terre: qr abscodisti hec a sapietib et prudentib: et reuelasti ea paruulis Ita pater: qm sic fuit placitu an te. Oia mihi tradita sunt a pre meo. Et nemo nouit filium nisi pater: neqz patre qs nouit nisi fili: et cui voluerit fili reuelare. Uenite ad me oes qui laboratis et onerati estis et ego reficia vos. Tollite iugu meu super vos: et discite a me qr mitis sum et humilis corde et inuenietis requiem animab vestris. Jugu. n. meu suaue est: et onus meum leue.

Ca. Sum. Discipuli spicas vellut: manu arida sanat: homine a demonio cecu et mutu curat: et in pncipe demonioz id facere opinates destruit: phariseis signu petetib ione et niniuitaru signu tradit: et matre et fratres postponit discipulis. Ca. xij.

In illo tpe abijt iesus per sata sabbato: discipuli aut eius esurientes ceperut vellere spicas et manducare. Pharisei aut videtes dixerut ei. Ecce discipuli tui faciunt qd no licet eis facere sabbatis. At ille dixit eis. No legistis qd fecerit dauid quado esuryt: et qui cu eo erat: quo intrauit in domu dei et panes ppositionis comedit: quos no licebat ei edere neqz his qcu eo erant: nisi solis sacerdotib. Aut no legistis in lege: qr sabbatis sacerdotes in templo sabbatu violant et sine crimine sunt? Dico autem vobis: qr templo maioz est hic. Si aute sciretis quid est: misericozdiam volo et no sacrificiu: neqz codenassetis innocentes. Dns enim est fili hominis: et sabbati. Et cu inde transisset: venit in sinagoga eoz. Et ecce ho manu hns aridam. Et interrogabant eu dicetes. Si licet sabbatis curare: vt accusarent eum. Ipse aute dixit illis. Quis erit ex vobis homo qui habeat oue vna: et si ceciderit hec sabbatis in foueam: none tenebit et leuabit eam? Quanto magis melioz est homo oue. Ita qz licet sabbatis benefacere. Tuc ait homini. Extende manum tuam. Et extendit: et restituta est sanitati sicut altera. Exeuntes autem pharisei consilium faciebant aduersus eum: quo perderent eum. Jesus autem sciens recessit inde: et secuti sunt eum multi: et curauit eos omnes. Et precepit eis ne manifestu eum facerent: vt adimpleretur qd dictu e per ysaiam prophetam dicente. Ecce puer meus + quem elegi: dilectus meus in quo bene coplacuit anime mee. Ponam spiritu meum super eum: et iudicium gentibus nunciabit. Non contendet neqz clamabit: neqz audiet aliquis in plateis vocem eius. Harundinem quassatam non confringet: et + lignum fumigans no extinguet: donec eijciet ad victoriam iudicium: et in nomine eius gentes sperabut. Tunc oblatus est ei demonium habens cecus et mutus: et curauit eum ita vt loqretur et videret. Et stupebant oes turbe: et dicebant. Nunquid hic est filius dauid? Pharisei autem audietes dixerunt. Hic no eijcit demones: nisi in beelzebub principe demonioz. Jesus autem sciens cogitationes eozu dixit eis. Oe regnum diuisum cotra se desolabitur: et omnis ciuitas vel domus diuisa cotra se no stabit. Et si sathanas sathanam eijcit aduersus se diuisus est: quomodo ergo stabit regnum eius? Et si ego in beelzebub eijcio demones: filij vestri in quo eijciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Si autem ego in spiritu dei eijcio demones: igitur peruenit in vos regnum dei. Aut quo

Marginalia (left): 109 j.q.i. ca. nonne. — B — Luc.10.d — Luc.10.d — Joh.3.c. — i.q.6.c.q scit. — Dist.6.d — A — mar.2.d. Luc.6.c. 6.q.3.ca. scriptum. 25.q.j.c. id. j.Re.21.b — Osee.6.c. mar.2.d. Luc.6.a. mar.3.a. Luc.6.b.

Marginalia (right): B — mar.3.a. Joh.10.g — Esa.42.a. dis + deaus — als + linu — sup.9.d. Luc.xj.b. De pe.di. 3.ca. sunt plures. mar.3.c. Luc.xj.b. mar.3.c. Luc.xj.b. — 25.q.1.c. si ea. — C

pôt qsqz intrare in domū fortis ⁊ va sa ei⁹ diripe: nisi pus alligauerit fortē? Et tunc domū illi⁹ diripiet. Qui nō ē mecū ꝯ me est: ⁊ q nō ꝯgregat mecum spargit[k]. Jō dico vobis oē pctm̄ ⁊ blasphemia remittet hoībus: spūs autē blasphemie nō remittet. Et qcunqz dixerit vbū ꝯ filiū hoīs: remittet ei: q aūt dixerit ꝯ spm̄ sctm̄ nō remittet ei: neqz in hoc sclo: neqz in futuro[l]. Aut facite arbo: ē bonas et fructū ei⁹ bonum: aut facite arborem malā ⁊ fructū ei⁹ malū. Siquidem ex fructu arbor agnoscit. Progenies vipaꝝ: quō potestis bona loq cū sitis mali? Ex abundantia. n. cordis os loquitur[m]. Bon⁹ hō de bono thesauro pfert bona: ⁊ malus hō d malo thesauro pfert mala[n]. Dico aūt vob: qm̄ oē vbū ociosū qd locuti fuerit hoīes: reddent rōnē de eo in die iudicij. Ex vbis. n. tuis iustificaberis: ⁊ ex vbis tuis ꝯdēnaberis[o]. Tunc rn̄derūt ei qdā de scribis ⁊ phariseis dicentes. Magister volum⁹ a te signū videre. Qui rn̄dens ait illis. Gñatio mala ⁊ adultera signū qrit ⁊ signū nō dabit ei nisi signū ione pphe. Sicut. n. fuit ionas in vētre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus noctib⁹: sic erit filius hoīs in corde terre tribus diebus ⁊ tribus noctib⁹. Uiri niniuite surgēt in iudicio cū gñatione ista ⁊ ꝯdēnabunt eā: qꝛ pnīaz egerunt in pdicatiōe ione. Et ecce plus qz iona hic. Regina austri surget in iudicio cuz gñatiōe ista ⁊ cōdēnabit eā: qꝛ venit a finib⁹ terre audire sapiā salomonis. Et ecce plus qz salomon hic[q]. Cū aūt immūdus spūs exierit ab hoīe: ambulat p loca arida querēs reqē ⁊ non inuenit. Tūc dicit. Reuertar i domū meam vnde exiui. Et veniens inuenit eam vacantē: scopis mundatā ⁊ ornatam. Tunc vadit ⁊ assumit septē alios spūs secū nequiores se: ⁊ intrātes hitant ibi: ⁊ fiunt nouissima hoīs illius priora peiorib⁹. Sic erit ⁊ gñationi huic pessime[r]. Adhuc eo loqnte ad turbas: ecce mr̄ ei⁹ ⁊ frēs stabant foris qrentes loq ei. Dixit aūt ei qdam. Ecce mr̄ tua ⁊ frēs tui foris stant qrentes te. At ipse rn̄dens dicēti sibi ait. Que est mr̄ mea: ⁊ qui sūt frēs mei? Et extēdens manū i discipulos suos dixit. Ecce mater mea ⁊ frēs mei. Quicunqz. n. fecerit voluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater soror ⁊ mater est.

¶ Ca. xiij. ¶ Sedens i nauicula iesus turbis parabolas exponit. i. seminātis semē cētesimū sexagesimū ⁊ tricesimū: de zizania ⁊ grano synapis: a fermento abscondito in farina: ⁊ exoluit discipulis parabolas zizaniorum: parabolas de thesauro in agro: ⁊ bona margarita: de rete in mare misso: prophetam in patria sua sine honore esse. Cap. xiij.

In illo die exiens ihs de domo: sedebat sec⁹ mare. Et congregate sunt ad eū turbe multe: ita vt nauiculaꝫ ascendens sederet: ⁊ ois turba stabat i littore: ⁊ locut⁹ est eis multa in parabolis dicens. Ecce exijt qui seminat seminare ✝. Et dum seminat: qdaz ceciderunt sec⁹ viā: ⁊ venerunt volucres: ✝ ⁊ comederunt ea. Alia aūt ceciderunt i petrosa vbi nō ✝ hēbat terrā multā: ⁊ ꝯtinuo exorta sunt: qꝛ nō hēbant altitudinē terre. Sole aūt orto estuauerunt: ⁊ qꝛ nō hēbant radicē aruerūt. Alia aūt ceciderunt in spinas: ⁊ creuerūt spine ⁊ suffocauerūt ea. Alia aūt ceciderunt in terrā bonā: ⁊ dabāt ✝ fructū aliō cētesimū aliō sexagesimū aliō tricesimū. Qui hꝫ aures audiēdi audiat. Et accedētes discipuli dixerūt ei. Qr in pabolis loqris eis? Qui rn̄dens ait illis. Qꝛ vobis datū est nosse misteriū regni celoꝝ: illis autē non est datum.[b] Qui. n. hꝫ dabitur ei ⁊ abundabit: q autē nō hꝫ: ⁊ qd ✝ hꝫ auferetur ab eo[c]. Jō in parabolis loquor eis: qꝛ videntes non vident ⁊ audientes non audiunt neqz intelligunt: ⁊ adimpletur in eis pphetia ysaie dicentis. Auditu audietis ⁊ nō intelligetis: ⁊ videntes videbitis et non videbitis. Incrassatū est. n. cor ppli huius: ⁊ aurib⁹ grauiter audierunt: ⁊ oculos suos clauserunt ne qn̄ videant oculis: ⁊ auribus audiāt et

Marginalia (left): ? | 123 2 mar. 3. b Luc. 11. d | 124 10 | k. 3. e Luc. 6. g 22. q. 5. ca. quotiēs | 125 5 | 126 10 | 127 5 mar. 8. b Luc. 11. b deu. 32. b | 128 5 Luc. 11. d Jone. 2. a | D Jone. 3. b Luc. 11. d 3. re. 10. a 2. Pa. 9. a 5. q. 1. c. de reor Luc. 11. c | 129 5 | De pe. di. 4. cap. reuertar | 130 k mar. 3. a Luc. 8. c

Marginalia (right): A mar. 4. a Luc. 8. a | Luce. 8. a al✝ semē suum | al✝ celi | al✝ hꝫ | al✝ fructus | B mar. 4. b Luce. 8. b Luce. 8. c mar. 4. c Al✝ videt hic Esa. 6. c mar. 4. b Luce. 8. c Joā. 12. f act. 28. f Luc. 10. d

corde intelligant: et convertantur et sanem eos. Vestri autem beati oculi quia vident: et aures vestre quia audiunt. Amen quippe dico vobis: quia multi prophete et iusti cupierunt videre que videtis et non viderunt: et audire que auditis et non audierunt. Vos ergo audite parabolam seminantis. Omnis qui audit verbum regni et non intelligit: venit malus et rapit quod seminatum est in corde eius: hic est qui secus viam seminatus est. Qui autem supra petrosa seminatus est: hic est qui verbum audit: et continuo cum gaudio accepit illud. Non habet autem in se radicem: sed est temporalis. Facta autem tribulatione et persecutione propter verbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in spinis: hic est qui verbum dei audit et sollicitudo seculi istius et fallacia divitiarum suffocat verbum: et sine fructu efficitur. Qui vero in terram bonam seminatus est: hic est qui audit verbum et intelligit et fructum affert: et facit aliud quidem centesimum: aliud autem sexagesimum: aliud vero tricesimum. Aliam parabolam proposuit illis dicens. Simile factum est regnum celorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines: venit inimicus eius et superseminavit zizania in medio tritici: et abiit. Cum autem crevisset herba et fructum fecisset: tunc apparuerunt et zizania. Accedentes autem servi patrisfamilias: dixerunt ei. Domine: nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Servi autem dixerunt ei. Vis imus et colligimus ea? Et ait. Non: ne forte colligentes zizania eradicetis simul et triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem: et in tempore messis dicam messoribus. Colligite primum zizania et alligate ea in fasciculos ad comburendum: triticum autem congregate in horreum meum. Aliam parabolam proposuit eis dicens. Simile est regnum celorum grano synapis quod accipiens homo seminavit in agro suo: quod minimum quidem est omnibus seminibus. Cum autem creverit maius est omnibus oleribus et fit arbor ita ut volucres celi veniant et habitent in ramis eius. Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum celorum fermento: quod acceptum mulier abscondit in farine satis tribus: donec fermentatum est totum. Hec omnia locutus est iesus in parabolis ad turbas: et sine parabolis non loquebatur eis: ut impleretur quod dictum erat per prophetam dicentem. Aperiam in parabolis os meum: eructabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis venit in domum: et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Edissere nobis parabolam zizaniorum agri. Qui respondens ait. Qui seminat bonum semen est filius hominis: ager autem est mundus. Bonum vero semen: hi sunt filii regni: zizania autem filii sunt nequam. Inimicus autem qui seminavit ea est diabolus. Messis vero consummatio seculi est. Messores autem angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania: et igni comburuntur: sic erit in consummatione seculi. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scandala: et eos qui faciunt iniquitatem: et mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Qui habet aures audiendi audiat. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro: quem qui invenit homo abscondit: et pre gaudio illius vadit et vendit universa que habet et emit agrum illum. Iterum simile est regnum celorum homini negociatori querenti bonas margaritas. Inventa autem una preciosa margarita: abiit et vendidit omnia que habuit: et emit eam. Iterum simile est regnum celorum sagene misse in mare et ex omni genere piscium congreganti. Quam cum impleta esset: educentes et secus littus sedentes elegerunt bonos in vasa sua malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum: et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. Etiam. Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum: similis est homini patrifamilias: qui profert de thesauro suo nova et vetera. Et factum est cum consummasset Iesus parabolas istas transiit inde: et veniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum: ita ut mirarentur et dicerent. Unde

Marginalia: b 134 Esa. 6. qui / 5 Esa. 6. que / E / Mar. 4. b / c 135 Luc. 8. b / 2 / f 136 / 10 / Mar. 4. c / D / De elec. ca. 13 de vita / 24. q. 3. c. notandum / g 137 Mar. 4. c / 3 Luc. 13. d / h 138 Luc. 13. b / 6 E / Mar. 4. d / i 139 / 6 / Ps. 77. / k 140 / 10 / Apo. 14. d / F / 25. q. 7. c. / 24. q. 1. ca. quisquis / G / Infra 22. b. 25. c. / Mar. 6. a / Luc. 4. c. e. d / l 141 / Joan. 4. f / 8 / Mar. 6. a

huic sapia & virtutes. Nōne hic ē fabri filius? nōne mr̄ el⁹ dr̄ maria: & frēs eius iacobus & ioseph & symō & iudas: & sorores eius: nōne oēs apud nos sunt? Uñ ergo huic oia ista? Et scādalizabāt in eo.[m] Jesus aūt dixit eis. Nō ē ppheta sine honore nisi i patria sua & i domo sua. Et nō fecit ibi virtutes multas pp icredulitatē illoꝝ.

Ca. Sū. De ioannis capite l discoꝛ: & qnqꝫ panib⁹ & duob⁹ piscibus in qnqꝫ milia viroꝝ. Jesus sup̄ mare ambulat: & petrum mergentē apprehendit: & in terra genesar multos languores curat. Cap. xiiij.

In[a] illo tpe audiuit herodes tetrarcha famā iesu: & ait pueris suis. hic ē ioānes baptista: ipse surrexit a mortuis: & iō virtutes opant̄ in eo[b]. herodes .n. tenuit ioannē & alligauit eū & posuit in carcerē: pp herodiadē vxorē frīs sui. Dicebat .n. illi ioannes. Non lꝫ tibi habere eā. Et volens illum occidere timuit populū: qꝛ sicut pphetā eū habebāt. [c]Die aūt natalis herodis: saltauit filia herodiadis i medio: & placuit herodi. Uñ cū iuramēto pollicitus ē ei dare qdcunqꝫ postulasset ab eo. At illa pmonita a mr̄e sua: da mihi inquit in disco caput ioānis baptiste. Et cōtristat⁹ est rex. Propter iuramētū aūt & eos q pariter recūbebāt iussit dari. Misitqꝫ & decollauit ioānē in carcere. Et allatū est caput el⁹ in disco: & datū est puelle: & illa attulit mr̄i sue. Et accedētes discipuli ei⁹ tulerūt corp⁹ ei⁹: & sepellierūt illō: & venientes nūciauerūt iesu[d]. Qđ cū audisset iesus secessit inde in nauiculā i locū desertū seorsū. Et cum audissent turbe secute sunt eū pedestres de ciuitatib⁹. Et exiēs vidit turbā multā & misert⁹ ē eis: & curauit languidos eoꝝ. [e]Uespe āt accesserūt ad eū discipuli ei⁹ dicētes. Desert⁹ ē loc⁹ & hora iā pterijt: dimitte turbas vt euntes in castella emant sibi escas. Jesus āt dixit eis. Nō habent necesse ire: date illis vos manducare. Rñderunt ei. Nō hēm⁹ hic nisi qnqꝫ panes & duos pisces. Qui āt eis. Afferte mihi illos huc. Et cū iussisset turbas discūbere sup̄ fenum: acceptis qnqꝫ panibus & duob⁹ piscibus: aspiciens in celū bñdixit & fregit: & dedit discipulis suis panes: discipuli aūt dederūt turbis. Et māducauerunt oēs & saturati sunt. Et tulerunt reliquias duodecim cophinos fragmētoꝝ plenos. Manducātiū aūt fuit numer⁹ qnqꝫ milia viroꝝ: exceptis mulierib⁹ & paruulis.[f] Et statim cōpulit discipulos ascēdere in nauiculā: & pcedere eū trans fretū donec dimitteret turbas.[g] Et dimissa turba ascēdit in montē solus orare.[h] Uespe autē facto: solus erat ibi. Nauicula autē in medio mari iactabat̄ fluctib⁹. Erat enī cōtrius ventus. Quarta aūt vigilia noctis venit ad eos ambulans sup̄ mare. Et videntes eū sup̄ mare ambulantē: turbati sunt dicētes: qꝛ fantasma est. Et pre timore clamauerunt. Statimqꝫ iesus locut⁹ est eis dicens. habete fiduciā. Ego sū: nolite timere[i]. Rñdens aūt petr⁹: dixit. Dñe si tu es: iube me venire sup̄ aq̄s. At ipse ait. Ueni. Et descēdens petr⁹ de nauicula ambulabat sup̄ aquas vt veniret ad iesū. Uidens vero ventū validum timuit. Et cum cepisset mergi: clamauit dicens. Dñe saluū me fac. Et cōtinuo iesus extēdēs manum apphendit eū: & ait illi. Modice fidei qre dubitasti?[k] Et cum ascendisset in nauiculā cessauit ventus. Qui aūt in nauicula erāt: venerunt & adorauerunt eū dicentes. Uere filius dei es[l]. Et cū transfretassent venerunt in terrā genasar. Et cū cognouissent eum viri loci illi⁹ miserunt in vniuersam regionem illā: & obtulerunt ei oēs male habentes: & rogabant eum vt vel fimbrias vestimēti eius tangerent. Et quicunqꝫ tetigerunt salui facti sunt.

Ca. Sū. De manib⁹ lauādis: et de his q̄ de ore exeūt: qꝛ coinqnāt nō q̄ intrāt i corpꝰ: filiā mulieris syrophenisse a demonio curat: & sec⁹ mare galilee claudos cecos & mutos sanat: de septē panib⁹ & paucis piscib⁹ q̄tuor milia hominum saciauit. Cap. xv.

Marginalia: Luc. 10. d; Joan. 6. e; j. q. i. cap. pauliani fit; m 142 aliꝰ fic; Mar. 6. a; Luc. 4. d; Joan. 4. f; a 143 12 Mar. 6. b; Luc. 9. a; Mar. 6. c; b 144 2 Luc. 3. d; 26. dis. c. vna; c 145 6; 22. q. 4. c. ē et. & ca. vnusqs. & cap. actione.; B; al. tulit mar. 6. d; d 146 3 Luce. 9. b; Joā. 6. a; e 147 11 Mar. 9. e; Luc. 9. b; Joā. 6. a; C; Mar. 6. f 148 6 al. iussit; 2. 5. c. & 6 g 149 2 Joā. 6. b; j. q. i. c. ecclesia h 150 4; 24. q. i. c. nō turbatur; mar. 6. g; al. & ambulabat; i 151 6; al. aq̄s; k 152 6; mar. 6 g; l 153 2 Luc. 5. d

a 154 · A · mar. 7. b

Tunc[a] accesserūt ad eū ab hierosolymis scribe ⁊ pharisei dicētes. Quare discipuli tui trāsgrediūtur traditiōes seniorū? Nō.n. lauant manus suas cū panē māducāt. Ipse aūt rñdens ait illis. Quare ⁊ vos transgredimini mādatū dei: ppter traditiones vestras? Nā deus dixit. Honora patrē ⁊ matrē: ⁊ q maledixerit patri vel matri morte moriatur. Uos aūt dicitis qcunq; dixerit patri vel matri munus qdcunq; est ex me tibi pderit: ⁊ nō honorificauit patrē suū aut matrē suā: ⁊ irritū fecistis mandatū dei ppter traditionē vestrā. Hypocrite bñ pphetauit de vobis ysaias dicēs. Populus hic labijs me honorat: cor aūt eorū lōge ē a me. Sine cā aūt colunt me docentes doctrinas ⁊ mādata hominū. Et conuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite ⁊ intelligite. Non qd intrat in os coinquinat hominē: sz qd pcedit ex ore hoc coinquinat hominem[b]. Tunc accedētes discipuli ei⁹ dixerunt ei. Scis q pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt. At ille rñdens ait. Oīs plātatio quā nō plātauit pr̄ me⁹ celestis eradicabitur. [c]Sinite illos ceci sunt: ⁊ duces cecorū. Cec⁹ aūt si ceco ducatū pstet: ambo in foueā cadunt[d]. Rñdens aūt petr⁹ dixit ei. Edissere nobis parabolā istā. At ille dixit adhuc ⁊ vos sine intellectu estis? Nō intelligitis q oē qd in os intrat in ventrē vadit ⁊ in secessum emittitur? Que aūt pcedunt de ore: de corde exeunt: ⁊ ea coinquinant hoīem. De corde.n. exeunt cogitatiōes male: homicidia: adulteria: fornicatiōes: furta: falsa testimonia: blasphemie. Hec sunt q coinquinant hoīem. Nō lotis autem manib⁹ manducare: non coinquinat hoīem. Et ingressus inde iesus secessit in ptes tyri ⁊ sydonis. Et ecce mulier chananea a finib⁹ illis egressa: clamauit dicēs ei. Miserere mei dñe fili dauid: filia mea male a demonio vexatur. Qui nō rñdit ei verbū. Et accedentes discipuli ei⁹: rogabant eū dicentes. Dimitte eam: q clamat post nos[e]. Ipse aūt rñdēs ait. Nō sum missus nisi ad oues q perierunt dom⁹ isrl. [f]At illa venit ⁊ adorauit eū dicēs. Dñe adiuua me. Qui rñdens ait. Nō est bonū sumere panē filiorū: ⁊ mittere canib⁹. At illa dixit. Etiā dñe. Nā ⁊ catelli edūt de micis q cadunt de mēsa dñorū suorū. Tūc rñdens iesus ait illi. O mulier magna ē fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia ei⁹ ex illa hora.[g] Et cū trāsisset inde iesus: venit sec⁹ mare galilee. Et ascendēs in mōtē sedebat ibi. Et accesserūt ad eū turbe multe hñtes secū mutos: cecos: claudos: debiles: ⁊ alios multos ⁊ piecerūt eos ad pedes ei⁹ ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarent: videntes mutos loquentes: claudos ambulātes: cecos videntes: ⁊ magnificabant deū isrl. Jesus aūt conuocatis discipulis suis dixit. Misereor turbe: q triduo iam pseuerāt mecū: ⁊ nō hñt qd māducent. Et dimittere eos ieiunos nolo: ne deficiant in via. Et dicūt ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos: vt saturem⁹ turbā tantā? Et ait illis iesus. Quot panes habetis? At illi dixerunt septē ⁊ paucos pisciculos. Et pcepit turbe vt discumberēt sup terram. Et accipiens septē panes ⁊ pisces ⁊ grās agens fregit ⁊ dedit discipulis: ⁊ discipuli dederūt populo: ⁊ comederunt oēs ⁊ saturati sunt. Et qd superfuit de fragmentis tulerunt septem sportas plenas. Erant aūt q manducauerunt q̄tuor milia hominū: extra paruulos ⁊ mulieres. Et dimissa turba ascendit in nauiculam: ⁊ venit in fines magedan.

¶ Ca. xvi. ¶ De signo ione prophete: de fermento phariseorū: de cōfessione petri quem increpat ac dicit crucem suam tollere debere vnūquēq; qui velit dñm sequi: ⁊ dicit nō visuros quosdā mortem donec videāt filiū hoīs in regno venire. Cap. xvi.

Et[a] accesserunt ad eū pharisei ⁊ saducei tentantes: ⁊ rogauerunt eū: vt signum de celis ostēderet eis[b]. At ille rñdens ait illis. Facto vespe dicitis serenum erit: rubicundū est enim celum. Et mane: hodie tēpestas: rutilat.n. triste celū. Faciē ergo celi iudicare nostis: signa autem

Marginalia: Exo. 20. b · Deu. 5. b · mar. 7. b · Esa. 29. a · B · b 155 10 · 11. q. 3. c. Inter verba de voto c. magne · c 156 5 · Luc. 6. f · mar. 9. e · di. 37. §. d 157 5 · h. di. 38. c. q ipsis de rerum ca. post trāslationem · C · 2. q. 7. ca. testes · Luc. 19. b · e 158 6 · f 159 6 · mar. 7. e · mar. 8. a · g 160 6 · D · mar. 8. a · A · a 161 6 · mar. 8. a b 162 4 · Joa. 6. b · Luc. 12. g

c 163 al. + scire · 5 Jone. 2. a · mar. 8. b

temporum nō potestis+.[e] Generatio mala ⁊ adultera signū q̄rit: ⁊ signum nō dabit ei: nisi signum ione ꝓphete. Et relictis illis abijt. Et cū venissent discipuli ei⁹ trans fretū: obliti sunt panes accipere.[d] Qui dixit illis. Intuemini ⁊ cauete a fermento phariseorum ⁊ saduceorum.[e] At illi cogitabant int̄ se dicentes. Q: panes non accepim⁹. Sciēs aūt iesus dixit eis. Quid cogitatis inter vos modice fidei q: panes nō habetis. Nondū intelligitis neq̄ recordamini quinq̄ panū ⁊ quinq̄ milia hoīuz: ⁊ quot cophinos sumpsistis? Neq̄ septē panuz ⁊ q̄tuor milia hoīuz: ⁊ quot sportas sūpsistis? Q̄r nō intelligitis q: non de pane dixi vobis: cauete a fermēto phariseorum ⁊ saduceorum? Tunc intellexerunt q: nō dixerit cauendū a fermēto panū: sz a doctrina phariseorum ⁊ saduceorum.[f] Uenit aūt iesus i ptes cesaree philippi: ⁊ interrogabat discipulos suos dicens. Quē dicunt hoīes eē filiū hoīs: At illi dixerūt. Alij ioānē baptistā: alij aūt heliā: alij vo hieremiā: aut vnū ex ꝓphetis. Dicit illis iesus. Uos aūt quē me eē dicitis. Rñdēs symō petr⁹ dixit. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui.[g] Rñdens aūt iesus dixit ei. Btūs es symon bariona: q: caro et sanguis nō reuelauit tibi: sz pr̄ me⁹ q in celis ē. Et ego dico tibi: q: tu es petr⁹: ⁊ sup hāc petrā edificabo ecclīaz meā: ⁊ porte inferi non ꝑualebūt aduersus eā. Et tibi dabo claues regni celorum. Et qdcunq̄ ligaueris sup terrā erit ligatū ⁊ in celis: ⁊ qdcunq̄ solueris sup terrā erit solutuz ⁊ in celis.[h] Tunc ꝑcepit discipulis suis vt nemini dicerēt q: ipse esset iesus. Exinde cepit iesus ostēdere discipulis suis: q: oporteret eum ire hierosolymā ⁊ multa pati a seniorib⁹ ⁊ scribis ⁊ ꝑncipib⁹ sacerdotū ⁊ occidi: ⁊ tertia die resurgere.[i] Et assumens eum petrus cepit increpare illuz dicens. Absit a te domine: non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade post me+ sathanas scandalum es mihi: q: non sapis ea que dei sūt sed ea que hominum.[k] Tunc Jesus dixit discipulis suis. Si quis vult post me venire abneget semetipsum: ⁊ tollat crucē suā: ⁊ sequatur me. Qui eniz voluerit aīaz suā saluā facere: ꝑdet eā. Qui aūt ꝑdiderit aīaz suā ꝓp me: inueniet eā. Quid n. ꝓdest hoī si mundū vniuersū lucret: aīe vo sue detrimētum patiat: Aut quā dabit hō cōmutatione ꝓ aīa sua:[l] Filius eniz hoīs vēturus ē in glīa pr̄is sui cū āgelis suis: ⁊ tūc reddet vnicuiq̄ s̄z+ opa ei⁹.[m] Amē dico vobis: sunt qdā de hoc stātib⁹ qui nō gustabunt mortē: donec videant filium hominis venientē in regno suo.

¶ Ca. Sū. ¶ In monte cū moyse ⁊ helya appet ⁊ vox de celo ad euz: inde descēdētib⁹ heliā iā fuisse ⁊ nō eē suscepitū manifestat: puerū lunaticū saluat ⁊ de fide vt granū synapis docet: de statere de ore piscis. Ca. xvij.

Et post dies sex+ assumpsit iesus petruz ⁊ iacobū ⁊ ioānē frēz ei⁹: ⁊ + duxit illos in mōtē excelsū seorsū: ⁊ trāsfiguratus ē añ eos. Et resplenduit facies ei⁹ sic sol: vestimēta aūt ei⁹ fcā sūt alba sicut nix. Et ecce appuerūt illi moyses ⁊ helyas cū eo loqntes. Rñdēs aūt petrus: dixit ad iesū. Dñe bonū ē nos hic eē: si vis faciam⁹ hic tria tabnacula. Tibi vnū+ moysi vnū: ⁊ helye vnum. Adhuc eo loqnte: ecce nubes lucida obūbrauit eos. Et ecce vox de nube dicēs: Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bñ cōplacui: ipsū audite. Et audiētes discipli ceciderūt i faciē suā: ⁊ timuerunt valde. Et accessit iesus ⁊ tetigit eos: dixitq̄ eis. Surgite: ⁊ nolite timere. Leuātes aūt oculos suos neminē viderūt nisi solū iesū. Et descēdētib⁹ illis d mōte ꝑcepit+ iesus dicēs. Nemini dixeritis visionē donec fili⁹

d 164 · 6 mar. 8. b · Luc. 12. a
e 165 · 2 · B
f 166 · 6 mar. 8. c · Luc. 9. c
C · Joā. 6. g
g 167 · 1 di. 19. ca. ita dñs di. 21. c. in nouo. ⁊ c. quāuis
h 168 · 10 mar. 8. d · Luc. 9. c
i 169 · 2 · Mar. 8. d · D
k 170 · 6 Als + sathana

mar. 8. d · Luc. 9. c. · sup. 10. d
Luc. 17. g · de simo. c. matheus.
l 171 · 2
Ro. 2. a. · Mar. 9. a · Luc. 9. d. · als + op⁹
m 172 · 2
als + assumit · al. + duc · Mar. 9. a · Luc. 9. d.
al. hic + ⁊
De cōse. dis. 3. c. A.
E
al + illis · Mar. 9. b

hois a mortuis resurgat.[a] Et interrogauerũt eũ discipuli dicẽtes. Quid ergo scribe dicũt q helyã oportet primo venire? At ille rñdẽs ait eis. helyas quidẽ ventur⁹ ē: et restituet oĩa. Dico aũt vob q helyas iã venit: et nõ cognouerũt eũ: sz fecerũt i eo qcũq voluerũt. Sic et fili⁹ hois passur⁹ ē ab eis. Tũc intellexerũt discipli: q d ioãne baptista dixisz eis.[b] Et cũ venisz ad turbã: accessit ad eũ hõ genib⁹ puolut⁹ añ eũ dicẽs. Dñe miserere filio meo: q lunatic⁹ est: et male patit. Nã sepe cadit in ignẽ: et crebro in aquã. Et obtuli eũ discipulis tuis: et nõ potuerũt curare eũ. Rñdẽs aũt iesus ait. O gñatio incredula et puersa quousq ero vobiscũ? Usq quo patiar vos? Afferte huc illũ ad me. Et increpauit illũ iesus et exijt ab eo demoniũ: et curat⁹ ē puer ex illa hora.[c] Tũc accesserũt discipli ad iesũ secreto: et dixerũt. Quare nos nõ potuim⁹ eicere illũ? Dixit illis iesus. Propter icredulitatẽ vrã. Amẽ quippe dico vobis si habueritis fidẽ sicut granũ sinapis: dicetis mõti huic trãsi hinc et trãsibit: et nihil impossibile erit vob. hoc aũt gen⁹ nõ eijcit: nisi p oronẽ et ieiuniũ.[d] Cõuersantib⁹ aũt eis i galilea: dixit illis iesus. Fili⁹ hois tradẽdus ē i man⁹ hoium et occidẽt eũ: et tertia die resurget. Et cõtristati sũt vehemẽter.[e] Et cũ venisz capharnaũ: accesserũt q didrachmã accipiebãt ad petrũ. Et dixerũt ei. Magr vr nõ soluit didrachma. Ait. Etiã. Et cũ intrasz i domũ puenit eũ iesus dicẽs. Quid tibi vr symõ? Reges terre a qb⁹ accipiunt tributũ vl cẽsuz: a filijs suis: an ab alienis? Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi iesus. Ergo liberi sũt filij. Ut aũt nõ scãdaliçem⁹ eos vade ad mare et mitte hamũ: et eũ piscẽ q pm⁹ ascẽderit tolle. Et apto ore ei⁹ inuenies statерẽ: illũ sumẽs da eis p me et te.

Ca. Sũ. De hũilitate pueri: de manu et pede et oculo eruẽdo: et ne cõtẽnẽdos puulos quorũ angelos faciẽ pris i celis semp videre testat. Correptio fratrum: et q indulgeri dẽant alterutrũ vsq septuagies septies: de eo qui conseruuz ppter denarios centum suffocat. Cap. xviij.

In[a] illa hora accesserũt discipli ad iesũ dicẽtes: qs putas maior ē i regno celorũ? Et aduocãs iesus puulũ statuit eũ in medio eorũ: et dixit. Amẽ dico vobis: nisi cõuersi fueritis et efficiamini sic puuli: nõ intrabitis in regnũ celorũ. Quicũq ergo humiliauerit se sic puulus iste: hic ē maior i regno celorũ. Et q susceperit vnũ puulum talẽ in noie meo: me suscipit. Qui aũt scãdaliçauerit vnũ de pusillis istis q in me credũt expedit ei vt suspẽdat mola asinaria i collo ei⁹ et demergat in pfundũ maris. Ue mũdo a scãdalis. Necesse ē. n. vt veniant scãdala. Uerũ tñ ve hoi p quẽ scãdalũ venit.[c] Si aũt man⁹ tua vel pes tu⁹ scãdaliçat te: abscide eũ et pijce abs te. Bonũ tibi ē ad vitã igredi debilẽ vl claudũ q duas manus vel duos pedes hñtẽ mitti in ignẽ eternũ. Et si ocul⁹ tu⁹ scãdaliçat te: erue eũ et pijce abs te. Bonũ ē tibi vnũ oculũ hñtẽ i vitã itrare: q duos oclos hñtẽ mitti i gehẽnã ignis.[d] Uidete ne cõtẽnatis vnũ ex his pusillis. Dico. n. vobis q angeli eorũ i celis sp vidẽt faciẽ pris mei q i celis ē. Uenit. n. fili⁹ hois saluare qd perierat. Quid vob vr?[e] Si fuerit alicui cẽtũ oues et errauerit vna ex eis: nõne relinqt. xcix. i mõtib⁹ et vadit qrere eã q errauit? Et si cõtigerit vt inueniat eã: amẽ dico vob: q gaudet sup eã magis q sup. xcix. q nõ errauerũt. Sic. n. ē volũtas añ prem vrm q i celis ē: vt peat vn⁹ de pusillis istis.[f] Si aũt peccauerit i te fr tuus: vade et corripe eũ iter te et ipm solũ. Si te audierit: lucrat⁹ eris frẽ tuũ.[g] Si aũt nõ te audierit: adhibe tecũ adhuc vnũ vel duos: vt in ore duorũ vel triũ testiũ stet oẽ vbũ. Q si nõ audierit eos dic ecclie. Si aũt ecclĩã nõ audierit: sit tibi sicut ethnicus et publican⁹.[h] Amẽ dico vobis: qcũq alligaueritis sup terrã erũt ligata et in celo: et quecunq solueritis sup terrã erũt soluta et in celo.[i] Iterũ dico vobis: q si duo ex vobis cõsenserint super terram de oĩ re quacunq p-

Marginalia (left): 173 a; als + pri mus; als + tur bas; C; Mar. 9. c. Luc. 9. c.; b 174 3; Mar. 9. c. Luc. 9. c.; c 175 2; al. hz + ei Luc. 17. b; D; b 176 5; mar. 9. e Luc. 9. c.; e 177 2; als + di dragmi.; Vbs alijs ij. q. j. ca. magnũ et q. 3. c. inter vba 23. q. vlt. c. tribu tum; als hz + pro.

Marginalia (right): A; mar. 9. e. Luc. 9. d.; mar. 9. f. Lu. 17. a; b 179; de venũ ca. nũ. mar. 9. f.; B. 5. c.; c 180 6; als hz + illi; B; 18. q. j. c. vxor.; mar. 9. g; als + cũ vno oculo in vitam; d 18 10; Lu. 19. b; Luc. 15. a; e 18 5; als + relinquit.; als + in deserto; Di. 50. c. q̃ sanctus; f 183 5; Luc. 17. a; Di. 25. ca. sz illud. 2. Cor. 13 a.; g 184 10; al + duorũ testiũ vel triũ 24. q. j. c. in cib⁹.; h 185 2; C; Joã. 20. c.; i 186 10

h 87 5 — Luc. 17. a — de pe. dis. 3. c. septies. — i 188 de iure iuran. c. quemadmodum. 10

tierint: fiet illis a pr̃e meo q̄ i celis est. Ubi. n. sunt duo vel tres ꝯgregati in noīe meo: ibi sū i medio eoꝝ. Tūc accedēs petr⁹ ad eū: dixit. Dñe quotiēs peccabit in me fr̄ me⁹: ⁊ dimittā ei: Usq̧ septies. Dicit illi iesus. Nō dico tibi vsq̧ septies sꝫ vsq̧ septuagies septies[i]. Jō assimilatū est regnū celoꝝ hoī regi: q̄ voluit rōnē ponere cū seruis suis. Et cū cepisset rōnē ponere: oblat⁹ ē ei vn⁹ q̄ debebat ei decē milia talēta. Cū aūt nō hēret vn̄ redderet: iussit eū dñs ei⁹ venūdari: ⁊ vxorē ei⁹ ⁊ filios: ⁊ oīa q̄ hēbat ⁊ reddi. Procidēs āt seru⁹ ille: rogabat eū dicēs. Patiētiā habe in me: ⁊ oīa reddā tibi. Misert⁹ āt dñs serui illi⁹ dimisit eū. ⁊ debitū dimisit ei. D Egressus āt seru⁹ ille: inuenit vnū de ꝯseruis suis: q̄ debebat ei cētū denarios. Et tenēs suffocabat eū dicēs. Redde qđ debes. Et pcidēs ꝯseruus ei⁹: rogabat eū dicēs. Patiētiā habe in me: ⁊ oīa reddā tibi. Jlle aūt noluit: sꝫ abijt ⁊ misit eū i carcerē: donec redderet debitū. Uidētes autē ꝯserui ei⁹ q̄ fiebāt ꝯtristati sūt valde ⁊ venerūt ⁊ narrauerūt dño suo oīa q̄ fcā fuerāt. Tūc vocauit illum dñs suus: ⁊ ait illi. Serue neq̄ oē debitū dimisi tibi: qm̄ rogasti me. Nō ergo oportuit ⁊ te misereri ꝯserui tui: sicut ⁊ ego tui misert⁹ sū? Et irat⁹ dñs eius tradidit eū tortoribus: quoad vsq̧ redderet vniuersū debitū. Sic ⁊ pr̄ meus celestis faciet vobis: si non remiseritis vnusquisq̧ fratri suo de cordibus vestris.

mar. 11. d — s. 6. b.

¶ Ca. Sū. ¶ Uxorē nō dēre dimitti: ⁊ de eunuchis: infantes nō eē arcendos a bn̄dictiōe: diuitē difficile introire in regnū celoꝝ: ⁊ cētuplū recepturū q̄ oīb⁹ renūciat. Cap. xix.

a 189 6 A — Mar. 10. a — Gen. 1. d. — Gen. 2. d — Ephe. 5. g

ET factū est cū ꝯsumasset iesus sermōes istos migrauit a galilea: ⁊ venit i fines iudee trās iordanē: ⁊ secute sūt eū turbe multe: ⁊ curauit eos ibi. Et accesserūt ad eū pharisei: tētātes eū ⁊ dicētes. Si lꝫ hoī dimittere vxorē suā ex q̄cūq̧ cā? Qui rūdens ait eis. Nō legistis: q̄ q̄ fecit hoīez ab initio: masculū ⁊ feminā fecit eos. Et dixit. Propť hoc ✠ dimittet hō patrē ⁊ mrē: ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo i carne vna. Itaq̧ iā nō sūt duo: sꝫ vna caro. Qđ ergo deus ꝯiūxit: hō nō separet. Dicūt illi. Quid ergo moyses mādauit dari libellū repudij ⁊ dimittere? Ait illis. Qm̄ moyses ad duriciā cordis vr̄i pmisit vobis dimittere vxores vr̄as ab initio āt nō fuit sic. Dico āt vobis q̄ q̄cūq̧ dimiserit vxorē suā nisi ob fornicationē: ⁊ aliā duxerit: mechatur. Et q̄ dimissā duxerit: mecchat̄[c]. Dicūt ei discipuli ei⁹. Si ita ē cā hoīs cū vxore: nō expedit nubere. Qui dixit illis. Nō oēs capiūt vbū istō: sꝫ qb⁹ datū ē. Sūt. n. eunuchi: q̄ de matris vtero sic nati sūt: Et sūt eunuchi q̄ facti sūt ab hoīb⁹ ⁊ sūt eunuchi q̄ seipsos ✠ castrauerūt pp̄ regnū celorū. Qui pt̄ capere capiat[d]. Tūc oblati sūt ei puuli vt man⁹ eis iponeret: ⁊ oraret. Discipli āt icrepabāt eos. Jesus vō ait eis. Sinite puulos ⁊ nolite eos ꝓhibere ad me venir̄: taliū est n. regnū celoꝝ. Et cū iposuisset eis man⁹: abijt inde.[e] Et ecce vn⁹ accedēs ait illi. Magr̄ bōe: qđ boni faciā vt hēaꝫ vitā eternā? Qui dixit ei. Quid me iterrogas d̄ bono? Un⁹ ē bonus ds. Si āt vis ad vitā igredi: serua mādata. Dic illi Que? Jesus aūt dixit. Nō hoīcidiū facies: nō adulterabis: nō facies furtū nō falsū testimoniū dices: honora prēm tuū ⁊ mrēꝫ: diliges ꝓximū tuū sicut teipm. Dicit illi adolescēs. Oīa hec custodiui a iuuētute mea: qd adhuc mihi deest? Ait illi iesus[f]. Si vis pfectus eē vade ✠ ⁊ vende oīa q̄ hēs ⁊ da paupib⁹: ⁊ hēbis thesaurū i celo: ⁊ veni seq̄re me[g]. Cū audisset āt adolescens verbū: abijt tristis. Erat. n. hn̄s multas possessiones[h]. Jesus aūt dixit discipulis suis. Amē dico vobis: q̄ diues difficile itrabit i regnū celoꝝ. Et iteꝝ dico vobis. Facili⁹ ē camelū p foramē acus trāsire: q̄ diuitē itrare i regnū celoꝝ. Auditis āt his discipuli mirabant valde dicētes. Quis ergo poterit salu⁹ eē? Aspiciēs āt iesus dixit illis. Apđ hoīes hoc ipossibile est:

1. Cor. 6. d. — als ✠ relinquet — Deu. 24. a. — s. 5. e. — mar. 10. a. — B — mar. 10. b — Lu. 16. d — b 190 2 — c 191 10 — als ✠ eunuchisauerunt. — d 192 25 — mar. 10. b — Luc. 18. e — mar. 10. c. — Lu. 18. d. — e 193 3 — C — mar. 10. c. — Lu. 12. d. — ⁊ 18. d. — f 194 2 — als non hꝫ ✠ ⁊ — g 195 2 — h 196 10 — mar. 10. c. — Lu. 18. c. — D — mar. 10. d — Lu. 18. c.

Luc. 22. c. apud deū aūt oīa possibilia sūt. Tūc rñdēs petr⁹ dixit ei. Ecce nos reliqui mus oīa: ⁊ secuti sum⁹ te. Quid er- go erit nobis? Jesus āt dixit illis. Amē dico vobis q secuti estis me i regñatiōe cū sederit fili⁹ hois i sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos sup se des duodeciz iudicātes duodecim trib⁹ isrl. Et ois q reliqrit domuz vel frēs aut sorores aut prēz aut ma trē aut vxorē aut filios aut agros pp nomē meū: cētuplū accipiet: ⁊ vitā eternā possidebit. Multi aūt erunt pmi nouissimi: ⁊ nouissimi pmi.

f 197 5 — k 198 2 mar. x. d Luc. 18. c — l 199 3 mar. x. d Luc. 13. f.

¶ Ca. xx. ¶ Primos nouissimos fieri: parabola operarioꝝ in vineam conductorū: de filijs zebedei: ⁊ pmiso accubitus cene: de duobus cecis se- cus viam sedentibus. Cap. xx.

a 200 40 A

Simile est reg- nū celorū hoi prīmi lias q exijt primo mane pducere opa rios in vi- neā suā. Cō uētione āt fcā cū opa- rijs ex dña- rio diurno misit eos in vinea sua. Et egressus circa horā ter- tiā: vidit alios stātes i foro ociosos: ⁊ dixit illis. Jte ⁊ vos in vineā meā: ⁊ qd iustū fuerit dabo vobis. Jlli aūt abiert. Jterū āt exijt circa sextā ⁊ no- nā horā: ⁊ fecit sil'r. Circa vndecimā vo exijt ⁊ iuenit alios stātes: ⁊ dic il- lis. Quid hic statis tota die ociosi? Di cūt ei. Qr nemo nos pduxit. Dic ill'. Jte ⁊ vos i vineā meā. Cū sero autē factū eēt: dic dñs vinee procuratori suo. Uoca operarios ⁊ redde ill' mercedez ✠: incipiēs a nouissimis vsq ad pri mos. Cū venissent ergo q circa vnde cimā horā venerāt acceperūt singlos denarios. Uenientes āt ⁊ pmi arbitrā ti sūt q plus eēnt accepturi. Accepe- rūt aūt ⁊ ipsi singlos denarios. Et ac- cipiētes murmurabāt aduersus pa

als hz ✠ suam. B

trē familias dicētes. Hi nouissimi vna hora fecerūt ⁊ pares illos nobis fecī sti: q portauim⁹ pōdus diei ⁊ estus. At ille rñdens vni eoꝝ dixit. Amice nō facio tibi iniuriā. Nōne ex dena- rio conuenisti mecū. Tolle qd tuū ē: ⁊ vade. Uolo aūt ⁊ huic nouissimo dare sicut ⁊ tibi. Aut nō lz mihi q vo lo facere. An ocul⁹ tu⁹ neqz ē: qr ego bon⁹ sum. Sic erūt nouissimi pmi ⁊ primi nouissimi. Multi. n. sunt vo- cati: pauci vo electi. Et ascēdens ie- sus hierosolymā: assumpsit duode- ciz discipulos secreto: ⁊ ait illis. Ecce ascēdim⁹ hierosolimā: ⁊ filius hois tradet pncipib⁹ sacerdotū ⁊ scribis: ⁊ cōdēnabūt eū morte: ⁊ tradēt eū gē- tibus ad ✠ illudēdū ⁊ flagellādū: ⁊ crucifigēduz: ⁊ tertia die resurget. Tūc accessit ad eū mr filioꝝ zebedei cū filijs suis: adorās ⁊ petēs aliqd ab eo. Qui dixit ei. Quid vis? Ait illi. Dic vt sedeāt hi duo filij mei: vnus ad dexterā tuā: ⁊ ✠ vn⁹ ad sinistrā ✠ in regno tuo. Rñdēs āt iesus dixit. Nescitis qd petatis. Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sum? Dicūt ei. Possumus. Ait illis. Calicē quidē meū bibetis: sedere aūt ad dextrā meā vel sinistrā nō est meū dare vo- bis: sz qb⁹ paratū est a prē meo. Et audiētes decē idignati sunt de duo- bus frīb⁹. Jesus aūt vocauit eos ad se: ⁊ ait. Scitis qr pncipes gentiū do minant eoꝝ: ⁊ q maiores sūt ptātez exercēt iter eos. Nō ita erit inter vos. Sz qcūqz voluerit inter vos maior fieri: sit vr minister. Et q voluerit in ter vos prim⁹ eē: erit vr seru⁹. Sicut fi lius hois nō venit ministrari: sz mi nistrare ⁊ dare aiaz suā redēptionē p multis. Et egredientibus ✠ illis ab hierico: secuta ē eū turba multa. Et ecce duo ceci sedētes sec⁹ viā au- dierūt qr iesus trāsiret: ⁊ clamauerūt dicētes. Dñe: miserere nrī fili dauid. Turba aūt increpabat eos vt tacerēt. At illi magis clamabāt dicētes. Do mine miserere nrī fili dauid. Et ste- tit iesus: ⁊ vocauit eos: ⁊ ait. Quid vultis vt faciā vobis? Dicūt illi. Dñe vt aperiant oculi nrī. Misert⁹ autē

de p. dis. 4. ca. si er bono — mar. x. d Luc. 13. f. b 201 2 — C mar. x. e. Lu. 18. e. — als ✠ deludēdū. c 202 6 mar. x. e. — Als ✠ alius — als hz ✠ tuam — D d 203 2 mar. x. f. Luc. 22. c. 93. di. ca. diaconi sūt. ix. q. iij. c. nul lus — mar. x. g. e 204 4 Joh. x. d. — mar. 15 b. f 205 2 Luc. x. g. 18. f. ē. g. c. als ✠ eis — mar. x. g.

eorum iesus: tetigit oculos eorum. Et confestim viderunt: et secuti sunt eum.

¶ Ca. xxi. ¶ De asina et pullo eius: et ubi nummularios eiecit de templo: clamantibus pueris osanna: de ficu quam aridam fecit: interrogatur in qua potestate hec faceret. Ipse interrogat de ioannis baptismate: et subiungens parabolam de duobus filiis quos in vineam mittit: et quod publicani et meretrices in regno dei multos sacerdotum et scribarum sunt precessuri: dicit parabolam de vinitoribus qui interficiunt ad se missos. Cap. xxi.

Et [a] cum (alias + appropinquassent) appropinquassent hierosolymis et (alias + venissent) venissent bethphagem ad montem oliveti: tunc iesus misit duos discipulos dicens eis. Ite in castellum quod contra vos est: et statim invenietis asinam alligatam et pullum cum ea. Solvite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit: dicite quia dominus his opus habet: et confestim dimittet eos. [b] Hoc autem (alias + totum) factum est: ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Dicite filie syon. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus: sedens super asinam et pullum filium subiugalis. [c] Euntes autem discipuli: fecerunt sicut precepit illis iesus. Et adduxerunt asinam et pullum: et imposuerunt super eos vestimenta sua: et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via. Alii autem cedebant ramos de arboribus et sternebant in via. [d] Turbe autem que precedebant et que sequebantur clamabant dicentes. Osanna filio david. Benedictus qui venit in nomine domini: osanna in altissimis. [e] Et cum intrasset hierosolymam: commota est universa civitas dicens. Quis est hic? Populi autem dicebant. Hic est iesus propheta a nazareth galilee. [f] Et intravit iesus in templum dei et eiiciebat omnes vendentes et ementes in templo: et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit: et dicit eis. Scriptum est. Domus mea domus orationis vocabitur: vos autem fecistis (alias + eam) illam speluncam latronum. [g] Et accesserunt ad eum ceci et claudi in templo: et sanavit eos. [h] Videntes autem principes sacerdotum et scribe mirabilia que fecit: et pueros clamantes in templo et dicentes osanna filio david: indignati sunt et dixerunt ei. Audis quid isti dicunt? Iesus autem dixit eis. Utique. Nunquam legistis: quia ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem. [i] Et relictis illis: abiit foras extra civitatem in bethaniam: ibique mansit (alias + et docebat eos de regno dei). Mane autem revertens in civitatem esuriit. Et videns fici arborem unam secus viam venit ad eam: et nihil invenit in ea nisi folia tantum. Et ait illi. Nunquam ex te fructus nascatur in sempiternum. Et arefacta est continuo ficulnea. Et videntes discipuli mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit. [k] Respondens autem iesus: ait eis. Amen dico vobis: si habueritis fidem et non hesitaveritis non solum de ficulnea facietis: sed et si monti huic dixeritis (alias + tollere et iactare in mare fiat) tolle et iacta te in mare fiet. [l] Et omnia quecunque petieritis in oratione credentes accipietis. [m] Et cum venisset in templum: accesserunt ad eum docentem principes sacerdotum et seniores populi: dicentes. In qua potestate hec facis? Et quis tibi dedit hanc potestatem? Respondens iesus: dixit eis. Interrogabo vos et ego unum sermonem: quem si dixeritis mihi et ego vobis dicam in qua potestate hec facio. Baptismum ioannis unde erat (alias + e celo erat an) e celo an ex hominibus? At illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus e celo: dicet nobis. Quare ergo non credidistis illi? Si autem dixerimus ex (alias + hominibus) hominibus timemus turbam. Omnes enim habebant ioannem sicut prophetam. Et respondentes iesu: dixerunt. Nescimus. Ait illis et ipse. Nec ego dico vobis in qua potestate hec facio. [n] Quid autem vobis videtur? Homo quidam habebat duos filios: et accedens ad primum dixit. Fili: vade hodie operari in vinea mea. Ille autem respondens ait. Nolo. Postea autem penitentia motus abiit. Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait. Eo domine: et non ivit. Quis ex duobus fecit voluntatem patris? Dicunt ei.

Marginalia: a 205 / 2 — Mar. 2. a. Luc. 19. e — b 207 / 7 — Zac. 9. b. Esa. 62. d Ioan. 12. b — c 208 / 2 — Mar. 2. a. Lu. 19. e. — d 209 / 1 — Mar. 2. a. Luc. 19. f — e 210 / 10 — Ioan. 12. b — B — 211 / 1 — Mar. 2. a. Lu. 19. g. Ioan. 2. c. — Esa. 56. c. Hier. 7. b Mar. 2. c. Lu. 19. g. — g 212 / 10 — h 213 / 6 — Ps. 8. — i 214 / 6 — Mar. 2. b. — Mar. 2. b. Lu. 13. b. Mar. 2. c. Luc. 17. b — k 215 / 6 — C — l 216 / 4 — Mar. 2. c. Ioan. 14. b. et 16. c. — m 217 / 24 — Mar. 2. d. Luc. 20. a — Ioan. 14. a. — n 218 / 10

prim⁹. Dicit illis iesus. Amē dico vobis: q2 publicai ⁊ meretrices p̄cedūt vos i regno dei. Uenit. n. ad vos ioānes in via iustitie: ⁊ nō credidistis ei. Publicai āt ⁊ meretrices crediderūt ei: vos āt videtes nec p̄niaꝫ habuistis postea: vt crederetis ei. Aliā parabolā audite. Hō erat p̄rfamilias q̄ plātauit vineā: ⁊ sepē circūdedit ei: ⁊ fodit i ea torcular: ⁊ edificauit turri: ⁊ locauit eā agricolis: ⁊ pegre p̄fect⁹ ē. Cū aūt tp̄s fructuuꝫ app̄opinq̄ſſz: misit seruos suos ad agricolas vt acciperēt fruct⁹ ei⁹. Et agricole app̄hensis suis ei⁹ aliū cecīderūt: aliū occiderūt: aliū vo lapidauerūt. Iterū misit alios suos pl'es p̄orib⁹: ⁊ fecerūt illis sir. Nouissime āt misit ad eos filiū suū dicēs. Uerebu[n]t forte filiū meū. Agricole aūt videtes filiū dixerūt itra se. Hic ē heres venite occidam⁹ eū: ⁊ hēbimus hereditatē ei⁹. Et app̄hēsuꝫ eū eiecerūt ex vineā: ⁊ occiderūt. Cū ergo venerit dn̄s vinee: qd faciet agricol' illis? Aiūt illi. Malos male pdet: ⁊ vineā suā locabit alijs agricol' q̄ reddāt ei fructū tp̄ib⁹ suis. Dicit illis iesus. Nūq̄ legistis i scripturis. Lapidē quē reprobauerūt edificātes. H' ē factus in caput anguli: A dn̄o factū ē istud: ⁊ ē mirabile i oculis n̄ris. Ideo dico vobis q2 auferet' regnū dei: ⁊ dabit' gēti faciēti fruct⁹ ei⁹. Et q̄ ceciderit sup lapidē istū ꝯfringet': sup quē vero ceciderit: cōteret eū. Et cū audissent principes sacerdotū ⁊ pharisei parabolas eius: cognouerūt q̄ de ipsis diceret. Et q̄rētes eū tenere timuerūt turbas qm̄ sicut p̄phetam eū habebant. Et r̄ndens iesus dixit iterum in parabolis eis dicens.

¶ Ca. Sū. ¶ Parabola vbi inuitati ꝯtenūt venire ad nuptias: de inscriptione ⁊ imagine cesaris: de muliere que septē frēs habuit: tēptatus a phariseis iterrogat eos de christo cu ius filius esset. Cap. xxij.

Simile factū ē regnū celoꝝ hōi regi: q̄ fecit nuptias filio suo. Et misit suos suos vocare inuitatos ad nuptias: ⁊ nolebāt venire. Iteruꝫ misit alios suos dicēs. Dicite inuitatis. Ecce prādiū meū parauī: tauri mei ⁊ altilia occisa sunt: ⁊ oīa parata: venite ad nuptias. Illi autē neglexerūt ⁊ abierūt: alius in villā suam: alius vero ad negociationē suaꝫ. Reliqui vero tenuerunt seruos eius: ⁊ contumelijs affectos occiderūt. Rex āt cuꝫ audisset iratus est: ⁊ missis exercitibus suis perdidit homicidas illos ⁊ ciuitatē illorū succendit. Tūc ait seruis suis. Nuptie quideꝫ parate sunt: sed q̄ inuitati erāt nō fuerūt digni. Ite ergo ad exitus viarum: ⁊ quoscūq̄ inueneritis: vocate ad nuptias. Et egressi serui ei⁹ in vias cōgregauerūt oēs quos inuenerūt malos ⁊ bonos: ⁊ iplete sunt nuptie discūbentiū. Intrauit aūt rex vt videret discūbētes. Uidit ibi hominem nō vestitū veste nuptiali. Et ait illi. Amice quō huc intrasti nō hn̄s veste nuptialē. At ille obmutuit. Tūc dixit rex ministris. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ eius mittite eū i tenebras exteriores: ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dētium. Multi autēꝫ sunt vocati: pauci vero electi. Tunc abeuntes pharisei ꝯsiliū inierūt vt caperent eū in sermone. Et mittūt ei discipulos suos cū herodianis dicentes. Magr̄ scimus q2 verax es ⁊ viam dei in veritate doces: ⁊ nō est tibi cura de aliquo. Non enim respicis p̄sonaꝫ hominū. Dic ergo nobis: quid tibi videtur. Licet censum dari cesari aut non? Cognita autem iesus nequitia eorum ait. Quid me tētatis hypocrite? Ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei denariū. Et ait ill' iesus. Cui⁹ ē imago h' ⁊ superscriptio? Dicūt ei. Cesaris. Tē ait ill'. Reddite ergo q̄ sūt cesaris cesari: ⁊ q̄ sunt dei deo. Et audiētes mirati sūt: ⁊ relicto eo abierūt. In illo die accesserunt ad eū saducei qui dicūt non esse resurrectionem: ⁊ interrogauerunt eum dicentes. Magister: moyses dixit: si quis mortuus fuerit non hn̄s filium: vt ducat frater eius vxorem illius ⁊ suscitet semen fratri suo. Erant aūt apud nos septē

Marginal notes (left): gl̄o + regnum; 219 a; D; mar.12.a; Lu.20.b; gl̄o + in medio eius; infra.22.a.; gl̄o + forsitan verebuntur filiū meū; mar.12.a; ps.117.; mar.12.a; Luc.20.c; mar.2.c. 12.a.; Lu.19.g. 20.c. ⁊ 22 a.; 220; q 221; Jo.7.b.⁊ 8.1.S.c.; A; Lu.14.d; apo.19.b

Marginal notes (right): s.22.a.; B; 222; ifra.25.e; dil.39.c. ecclesie ii.20.c.; mar.12.a; gl̄ + iesū; Lu.20.d; b 223; mar.12 b; C; Ro.13.b; mar.12.; Luc.20.e; Act.23.b; mar.12. b.

re.[k] Duces ceci excolātes culicē camelū aūt glutiētes.[l] Ue vobis scribe & pharisei hypocrite: q mundatis qd deforis ē calicis & parapsidis: int' aūt pleni estis rapina & immūdicia. Pharisee cece: mūda pri' qd intus est calicis & parapsidis: vt fiat & id qd deforis ē mūdū.[m] Ue vobis scribe & pharisei hypocrite: q similes estis sepulchris dealbatis: q a foris parēt hoīb' speciosa: intus vo plena sunt ossib' mortuo☧: & oi spurcitia. Sic & vos a foris qdē parētis hoīb' iusti: int' aūt pleni estis hypocrisi & iniqtate.[n] Ue vobis scribe & pharisei hypocrite: q edificatis sepulchra pphetaꝶ: & ornatis monumēta iustorū: & dicitis. Si fuissem' in dieb' patrū nroꝶ: nō essem' socij eoꝶ in sanguie pphetaꝶ. Itaq; testimōio estis vobismetipsis: q filij estis eoꝶ q pphetas occiderūt.[o] Et vos iplete mēsurā patrū vroꝶ. Serpētes genimina viperarū quō fugietis a iudicio gehēne.[p] Jō dico vob. Ecce ego mitto ad vos pphetas & sapientes & scribas: & ex illis occidetis & crucifigetis: & ex eis flagellabitis in synagogis vris: & psequimini de ciuitate i ciuitatē: vt veiat sup vos ois sanguis iust' q effusus ē sup terrā: a sanguie abel iusti vsq; ad sanguinē zacharie filij barachie: quē occidistis int' tēplū & altare. Amē dico vobis: veniēt hec oia sup gñationē istā.[q] Hierlm hierlm: q occidis pphetas & lapidas eos q ad te missi sunt: quotiēs volui ↄgregare filios tuos: quēadmodum gallina ↄgregat pullos suos sub alas suas: & noluisti. Ecce relinquet vobis dom' vra deserta. Dico eni vobis. Nō me videbitis amodo donec dicatis. Bñdict' q venit in nomine dñi.

¶ Ca. Su. ¶ De structura tēpli: & signis nouissimoꝶ dieꝶ: & dieb' breuitatis. de pseudo xpis: & pseudo pphetis: de aduētu saluatoris: & occasu elemētoꝶ. Cap. xxiiij.

Et[a] egressus iesus de templo ibat. Et accesserūt discipuli ei' vt ostēderēt ei edificationes templi. Ipse aūt respōdens dixit illis. Uidetis hec oia. Amen dico vobis: nō relinquet: hic lapis super lapidē: q nō destruat.[b] Sedente aūt eo super mōtē oliueti: accesserūt ad eū discipuli secreto dicētes. Dic nobis qñ hec erūt: & qd signū erit aduēt' tui: & ↄsūmationis seculi. Et respōdēs iesus dixit eis. Uidete ne qs vos seducat. Multi. n. veniēt in nomine meo: dicētes ego sū xps: & multos seducēt. Audituri eni estis prelia & opiniones prelioꝶ: videte ne turbemini. Op; eni hec fieri: sed nōdū est finis. Cōsurget eni gens in gentē: & regnū in regnū: & erūt pestilentie & fames & terremot' p loca. Hec aūt oia initia sunt doloꝶ.[c] Tunc tradēt vos i tribulationē: & occidēt vos: & eritis odio omnib' gentib' pp nomen meū.[d] Et tunc scādalizabuntur multi: & inuicē tradent: & odio habebunt inuicem. Et multi pseudo prophete surgēt: & seducent multos. Et quoniam abundabit iniquitas: refrigescet charitas multoꝶ. Qui autē perseuerauerit vsq; ad finem: hic saluus erit.[e] Et predicabitur hoc euangeliū regni in vniuerso orbe i testimoniū omnibus gentibus: & tūc veniet cōsumatio.[f] Cum ergo videritis abominationē desolationis: que dicta est a daniele ppheta stantem in loco sancto: qui legit intelligat.[g] Tūc q in iudea sunt fugiant ad montes: & qui in tecto non descēdat tollere aliquid de domo sua: & q in agro non reuertatur tollere tunicam suā.[h] Ue autem pregnātibus & nutrientibus in illis diebus.[i] Orate autē vt nō fiat fuga vestra hyeme vel sabbato.[k] Erit enim tūc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi vsq; modo: neq; fiet.[l] Et nisi breuiati fuissent dies illi: non fieret salua omnis caro: sed propter electos breuiabuntur dies illi.[m] Tūc si qs vobis dixerit: ecce hic ē christus aut illic: nolite credere.[n] Surgent eni pseudo christi & pseudo prophete: & dabunt signa magna & prodigia: ita vt in errorem inducātur si fieri po-

Margin (left): k 236 10; Luc. 11. e.; l 237 al. + ga 5; m 237 Luc. 11. f. 5; n 238 Luc. 11. g 5; D; Luc. 11. g; Thes. ii. f; o 239 10; p 240 Luc. 11. g 5; Heb. 11. d; 2. pa. 24. c; q 241 Luc. 13. g. 5; A; mar. 13. a; a 242 Luc. 19. g 2; & 21. b.; alo + eis

Margin (right): b 243 2; mar. 13. a; Luc. 21. b; Eph. 5. b.; Col. 3. b.; Col. 2. d.; mar. 13. a; Luc. 21. b.; mar. 13. b; Luc. 21. c c 244 1; Jo. 15. c. & 16. a. d 245; sup. 10. c. 10; B; j. q. 3. ca. e 246 6; saluator; s. 10. c.; mar. 13. b; Ro. 10. c. f 247 6; Act. 2. b.; mar. 13. b; Dan. 9. g g 248 2; mar. 13. b; Lu. 21. b.; h 249 2; mar. 13. b; Luc. 17. g i 250 6; & 21. d.; ma. 13. b. k 251 2; Luc. 21. c; mar. 13. c l 252 6; mar. 21. c; Luc. 17. c m 253 2; mar. 13. c; n 254 6

test: etiã electi. Ecce predixi vobis.[o] Si ergo dixerint vobis ecce in deserto est: nolite exire: ecce in penetralibus: nolite credere.[p] Sicut enim fulgur exit ab oriẽte & paret vsq; in occidentẽ: ita erit & aduẽtus filij hoïs.[q] Ubicũq; fuerit corp⁹: illuc cõgregabunt & aquile.[r] Statim aũt post tribulationẽ dierũ illorũ: sol obscurabitur: & luna nõ dabit lumẽ suũ: & stelle cadent de celo: & virtutes celorũ cõmouebunt: & tunc parebit signum filij hominis in celo.[s] Et tũc plangẽt oẽs tribus terre: & videbũt filij hominis veniẽtẽ in nubib⁹ celi cũ v̄tute multa & maiestate. Et mittet angelos suos cũ turba & voce magna: & cõgregabũt electos ei⁹ a quattuor ventis celi a sũmis celorũ vsq; ad terminos eorũ. Ab arbore aũt fici discite parabolã: cũ iã ramus ei⁹ tener fuerit & folia nata scitis q: ꝓpe est estas. Ita & vos cum videritis hec oĩa: scitote q: ꝓpe ẽ in ianuis. Amẽ dico vobis: q: nõ p̄teribit generatio hec donec oĩa fiant. Celũ & terrã trãsibunt verba aũt mea nõ p̄teribunt.[t] De die aũt illa & hora nemo scit: neq; angeli celorũ: nisi pater solus.[u] Sicut aũt in dieb⁹ noe: ita erit & aduent⁹ filij hoïs. Sicut .n. erãt in diebus ante diluuiũ comedẽtes & bibẽtes nubẽtes & nuptui tradentes: vsq; ad eũ diẽ quo intrauit noe in archam: & nõ cognouerũt donec venit diluuiũ & tulit oẽs: ita erit & aduẽt⁹ filij hominis.[x] Tũc duo erũt in agro: vn⁹ assumet & + vn⁹ relinquet. Due erũt molẽtes in mola: vna assumet & + vna relinquet. Duo in lecto: vn⁹ assumet & + vn⁹ relinquetur.[y] Uigilate ergo: q: nescitis qua hora dñs vester vẽturus sit.[z] Illud aũt scitote: qm̄ si sciret paterfamilias qua hora fur vẽturus eẽt: vigilaret vtiq; & nõ sineret perfodi domũ suã. Ideoq; & vos estote parati: q: q̃ nescitis hora fili⁹ hominis vẽturus est.[a] Quis putas est fidelis seru⁹ et prudens: quẽ cõstituit dñs supra familiã suã: vt det illis cibũ in tẽpore.[b] Beat⁹ ille seru⁹ quẽ cũ venerit domin⁹ eius inuenerit sic faciẽtẽ. Amen dico vobis quoniã super oĩa bona sua cõstituet eũ.[c] Si aũt dixerit malus seruus ille in corde suo moram facit dñs meus venire: & ceperit percutere cõseruos suos: mãducet aũt & bibat cũ ebriosis veniet dominus serui illi⁹ in die qua nõ sperat: & hora qua ignorat: & diuidet eũ parteq; ei⁹ ponet cũ hypocritis. Illic erit fletus & stridor dẽtium.

¶ Ca. Sũ. ¶ De decẽ virginib⁹: de talẽtis: de ouib⁹ a dextris & hedis a sinistris: de opib⁹ eorũ. Ca. xxv.

Tunc assimile erit regnũ celorũ decẽ virginib⁹ que accipiẽtes lãpades suas exierũt obuiã spõso & spõse. Quinq; autem ex eis erãt fatue: & quinq; prudentes. Sed quinq; fatue acceptis lampadibus nõ sumpserunt oleum secum. Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. Moram autẽ faciente sponso: dormitauerunt oẽs & dormierunt. Media autem nocte clamor factus est: ecce sponsus venit: exite obuiam ei. Tunc surrexerunt omnes virgines ille: & ornauerunt lampades suas. Fatue autẽ sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostre extinguuntur. Responderunt prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis & vobis: ite potius ad vendentes & emite vobis. Dum autem irent emere: venit sponsus: & q̃ parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias: & clausa est ianua. Nouissime vero veniunt & relique virgines: dicentes. Domine domine aperi nobis. At ille respondens ait. Amen dico vobis: nescio vos. Uigila

Marginal references: o 255 5 Luc. 17. e. — p 256 5 Luc. 17. e. C — Luc. 17. g — q 257 5 24. q. 1. c. quoniã. — r 258 2 Johel. 2. e. mar. 13. c. Luc. 21. c. — s 259 2 — mar. 13. d — mar. 13. c — Luc. 12. f — Mar. 2. d — Luc. 13. f — t 260 6 — u 261 5 Luc. 17. f. D — Gen. 7. b. — x 262 5 al. + alt. — al. + alia — mar. 13. d — Luc. 12. c. — al. + alt. — y 263 6 — z 264 2 — De pe. di. 1. § si sacerdos. — a 265 5 Luc. 12. e. — b 266 5 — Luc. 12. e — Apo. 16. g — 2. cor. 5. a — c 267 5 — A — c 268 10 — 1. q. 1. c. ꝑ gdãs. 32. q. 1. ca. si paulus. dis. vnc. c. vnico.

te itaq; quia nescitis diem neq; horam.[b] Sicut enim homo peregre proficiscens vocauit seruos suos et tradidit illis bona sua.[c] Et vni dedit quinq; talenta: alij autem duo: alij vero vnum: vnicuiq; secundum propriam virtutem: et profectus est statim. Abijt autem qui quinq; talenta acceperat: et operatus est in eis et lucratus est alia quinq;. Similiter et qui duo acceperat lucratus est alia duo. Qui autem vnum acceperat abiens fodit in terram et abscondit pecuniam domini sui. Post multum vero temporis venit dominus seruorum illorum: et posuit rationem cum eis. Et accedens qui quinq; talenta acceperat obtulit alia quinq; talenta: dicens. Domine quinq; talenta tradidisti mihi: ecce alia quinq; superlucratus sum. Ait illi dominus eius. Euge serue bone et fidelis: quia super pauca fuisti fidelis: super multa te constituam: intra in gaudium domini tui. Accessit autem et qui duo talenta acceperat: et ait. Domine duo talenta tradidisti mihi: ecce alia duo superlucratus sum. Ait illi dominus eius. Euge serue bone et fidelis: quia super pauca fuisti fidelis: super multa te constituam: intra in gaudium domini tui. Accedens autem et qui vnum talentum acceperat: ait: Domine scio quia homo durus es: metis vbi non seminasti: et congregas vbi non sparsisti: et timens abij et abscondi talentum tuum in terra. Ecce habes quod tuum est. Respondens autem dominus eius: dixit ei. Serue male et piger sciebas quia meto vbi non semino: et congrego vbi non sparsi. Oportuit ergo te committere pecuniam meam nummularijs: et veniens ego recepissem quod meum est cum vsura. Tollite itaq; ab eo talentum: et date ei qui habet decem talenta.[d] Omni enim habenti dabitur et abundabit: ei autem qui non habet et quod videtur habere auferetur ab eo.[e] Et inutilem seruum eijcite in tenebras exteriores: illic erit fletus et stridor dentium.[f] Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua et omnes angeli cum eo: tunc sedebit super sedem maiestatis sue. Et congregabuntur ante eum omnes gentes: et separabit eos ab inuicem: sicut pastor segregat oues ab hedis: et statuet oues quidem a dextris suis: hedos autem a sinistris. Tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt. Venite benedicti patris mei: possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esuriui enim et dedistis mihi manducare. Sitiui: et dedistis mihi bibere. Hospes eram: et collegistis me. Nudus et operuistis me. Infirmus: et visitastis me. In carcere eram: et venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes. Domine quando te vidimus esurientem et pauimus te: sitientem: et dedimus tibi potum? Quando autem te vidimus hospitem et collegimus te: aut nudum et cooperuimus te. Aut quando te vidimus infirmum aut in carcere: et venimus ad te? Et respondens rex dicet illis. Amen dico vobis: quamdiu fecistis vni de his fratribus meis minimis: mihi fecistis. Tunc dicet rex et his qui a sinistris erunt. Discedite a me maledicti in ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Esuriui enim et non dedistis mihi manducare. Sitiui: et non dedistis mihi potum. Hospes eram: et non collegistis me. Nudus: et non operuistis me. Infirmus et in carcere: et non visitastis me. Tunc respondebunt ei et ipsi dicentes. Domine quando te vidimus esurientem: aut sitientem: aut hospitem: aut nudum: aut infirmum: aut in carcere: et non ministrauimus tibi? Tunc respondebit illis dicens. Amen dico vobis: quamdiu non fecistis vni de minoribus his: nec mihi fecistis. Et ibunt hi in supplicium eternum: iusti autem in vitam eternam.

¶ Capituli Summarium. ¶ De iudeorum consilio: de comprehendendo iesum: de muliere que vnguento perfudit iesum: iudas premium petit vt tradat iesum: cena domini: de iuda traditore suo ad discipulos loquitur: oblatio eius: petro dicit quod ter abnegaturus eum esset. Orationes iesu ad patrem: iudas iesum in osculo tradit: et petrus auriculam seruo abscidit. Iesus aliquo

Marginalia: Luc.12.e. — b 269 Luc.19.b — 2 mar.13.b — c 270 al's + et orate — 5 — B — Luc.16.a — al's + lucratus — C — d 271 sup.13.b. — 2 mar.4.c — e 272 Luc.8.c. — 5 — f 273 — 10 — D — al's + dicit — sup.7.d — Luc.13.f. — Joa.5.d

testib⁹ cōdēnat̃ ⁊ illudit̃: petrus tertio abnegat ⁊ lachrymat̃. Ca. xxvi.

ET factū est cū cōsūmasset iesus sermões hos oēs: dixit discipulis suis. Scitis q2 post biduū pascha fiet: ⁊ fili⁹ hominis tradet̃ vt crucifigat̃? Tūc cōgregati sūt pñcipes sacerdotū: ⁊ seniores populi in atriū pñcipis sacerdotū q dicebat̃ cayphas: ⁊ cōsiliū fecerūt vt iesū dolo tenerēt ⁊ occiderēt. Dicebāt autē. Nō in die festo: ne forte tumult⁹ fieret in pplo. Cū āt eēt iesus ī bethania in domo symonis leprosi: accessit ad eū mulier hñs alabastrū vnguēti p̄ciosi: ⁊ effudit super caput ipsius recūbētis. Uidētes aūt discipuli: indignati sunt dicētes. Ut qd perditio hec? Potuit.n. istud venūdari multo ⁊ dari paupib⁹. Sciens aūt iesus ait illis. Quid molesti estis huic mulieri? Op⁹ enī bonū: opata est in me. Nā semp paupes habebitis vobiscū: me āt nō semper habebitis? Mittens.n. hec vnguentū hoc in corp⁹ meū: ad sepeliēdū me fecit. Amē dico vobis: vbicūq3 pdicatū fuerit hoc euāgeliū in toto mūdo: dicet̃ ⁊ qđ hec fecit in memoriā ei⁹. Tūc abijt vn⁹ de duodecim q dicebat̃ iudas scarioth ad pñcipes sacerdotū: ⁊ ait illis. Quid vultis mihi dare: ⁊ ego vobis eum tradā? At illi cōstituerūt ei triginta argēteos. Et exinde qrebat opportunitatē: vt eū traderet. Prima autē die azimorū accesserunt discipuli ad iesum dicētes. Ubi vis parem⁹ tibi comedere pascha? At iesus dixit. Ite in ciuitatē ad quēdam: ⁊ dicite ei. Magr̃ dicit: tps meū, ppe est: apud te facio pascha cū discipulis meis. Et fecerūt discipuli sicut cōstituit illis iesus: ⁊ parauerūt pascha. Uespere aūt facto discūbebat cū duodecim discipulis suis. Et edētib⁹ illis dixit. Amē dico vobis: q2 vn⁹ vestrū me traditurus est. Et cōtristati valde: ceperūt singuli dicere. Nūqd ego sum dñe? At ipse rñdens ait. Qui intingit mecū manū in parapside: hic me tradet. Fili⁹ qdē hois, vadit: sic scriptū est de illo. Ue aūt hoi illi p quē fili⁹ hois tradet̃. Bonū erat ei si nat⁹ nō fuisset hō ille. Rñdens aūt iudas q tradidit eū: dixit. Nūqd ego sum rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Cenantib⁹ aūt eis accepit iesus panē ⁊ bñdixit ac fregit: deditq3 discipulis suis ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite: hoc est corp⁹ meū. Et accipiēs calicē grās egit: ⁊ dedit illis dicens. Bibite ex hoc oēs: hic est.n. sanguis me⁹ noui testamētiq3 p multis effundet̃ in remissionē peccatoꝝ. Dico aūt vobis. Nō bibā amodo de hoc genimine vitis vsq3 in diē illū: cū illud bibā vobiscū nouū in regno patris mei. Et hymno dicto exierūt in mōtē oliueti. Tūc dicit illis iesus. Oēs vos scādalū patiemini in me in ista nocte. Scriptū est enī. Percutiā pastorē: ⁊ dispgent̃ oues gregis. Postq3 aūt resurrexero p̄cedā vos in galileā. Rñdēs aūt petrus ait illi. Et si oēs scādalizati fuerint i te, ego nūq3 scādalizabor. Ait illi iesus. Amē dico tibi: q2 in hac nocte anteq3 gallus cantet: ter me negabis. Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecū: nō te negabo. Silr̃ ⁊ oēs discipuli dixerūt. Tūc venit iesus cū illis in villā: que dicit̃ gethsemani. Et dixit discipulis suis. Sedete hic donec vadā illuc ⁊ orem. Et assūpto petro ⁊ duobus filijs zebedei: cepit contristari ⁊ mest⁹ eē. Tunc ait illis. Tristis est anima mea vsq3 ad mortē. Sustinete hic ⁊ vigilate mecū. Et progressus pusillū: pcidit in faciē suā orans ⁊ dicēs. Pater mi si poss̃ est trāseat a me calix iste. Uerūtñ nō sicut ego volo: sed sicut tu. Et venit ad discipulos suos ⁊ inuenit eos dormiētes: ⁊ dicit petro. Sic? nō potuistis vna hora vigilare mecū? Uigilate ⁊ orate: vt nō intretis in tētationē. Spūs qdē pmpt⁹ est: caro aūt infirma. Iterū secundo abijt ⁊ orauit dicēs. Pater mi si nō pōt hic calix trāsire nisi bibā illū: fiat volūtas tua. Et venit iterū: ⁊ inuenit eos dormiētes. Erāt enī oculi eoꝝ grauati.

Marginal notes: mar.14.a; Luc.22.a; Joā.11.g; mar.14.a; mar.14.a; Joā.12.b; mar.14.a; mar.14.a; Luc.22.a; xi.q.3.ca. abyt in iudas; mar.14.b; Joā.13.c; mar.14.b; Luc.22.c; Joā.13.c; mar.14.c; Luc.22.c; mar.14.c; Luc.22.b; Joā.6.c; mar.14.c; Luc.22.b; j.cor.11.e; mar.14.c; De cōsec. di.1.ca. ō hymnis; mar.14.c; Jo.18.a; mar.14.c; zach.13.c; mar.14.c; Joā.16.f; mar.14.c; Luc.22.c; Mar.14.d; Mar.14.d; Luc.22.d; Joā.18.a; mar.j.d; Mar.14.d; Joā.12.d; Mar.14.d; Luc.22.d; Mar.14.d; Luc.22.e; Mar.14.d; Luc.22.e; Mar.14.d; Joā.6.g; Mar.14.d.

ti. Et relictis illis iterum abijt: et orauit tertio eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos et dicit illis. Dormite iam et requiescite: ecce appropinquabit hora: et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite eamus. Ecce appropinquabit qui me tradet. Adhuc eo loquente: ecce iudas vnus de duodecim venit: et cum eo turba multa: cum gladijs et fustibus missi a principibus sacerdotum et seniori bus populi. Qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero ipse est: tenete eum. Et confestim accedens ad iesum dixit. Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitque illi iesus. Amice ad quod venisti? Tunc accesserunt et manus iniecerunt in iesum et tenuerunt eum. Et ecce vnus ex his qui erant cum iesu: extendens manum exemit gladium suum et percutiens seruum principis sacerdotum amputauit auriculam eius. Tunc ait illi iesus. Conuerte gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperint gladium: gladio peribunt. An putas quia non possum rogare patrem meum: et exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scripture? Quia sic oportet fieri. In illa hora dixit iesus turbis. Tanquam ad latronem existis cum gladijs et fustibus comprehendere me. Quotidie apud vos sedebam docens in templo: et non me tenuistis. Hoc autem totum factum est: vt adimplerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. At illi tenentes iesum: duxerunt ad cayphan principem sacerdotem vbi scribe et seniores conuenerant. Petrus autem sequebatur eum a longe: vsque in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro sedebat cum ministris: vt videret finem. Principes autem sacerdotum et omne concilium querebant falsum testimonium contra iesum vt eum morti traderent: et non inuenerunt: cum multi falsi testes accessissent. Nouissime autem venerunt duo falsi testes: et dixerunt. Hic dixit. Possum destruere templum dei: et post triduum reedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum ait illi. Nihil respondes ad ea que isti aduersum te testificantur? Jesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. Adiuro te per deum viuum: vt dicas nobis si tu es christus filius dei viui. Dixit illi iesus. Tu dixisti. Uerumtamen dico vobis. Amodo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis dei: et venientem in nubibus celi. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens. Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus? Ecce nunc audistis blasphemiam. Quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt. Reus est mortis. Tunc expuerunt in faciem eius: et colaphis eum ceciderunt. Alij autem palmas in faciem eius dederunt dicentes. Prophetiza nobis christe: quis est qui te percussit? Petrus vero sedebat foris in atrio: et accessit ad eum vna ancilla dicens. Et tu cum iesu galileo eras. At ille negauit coram omnibus dicens: nescio quid dicis. Exeunte autem illo ianuam vidit eum alia ancilla: et ait his qui erant ibi. Et hic erat cum iesu nazareno. Et iterum negauit cum iuramento: quia non noui hominem. Et post pusillum accesserunt ad eum qui stabant et dixerunt petro. Uere et tu ex illis es. Nam loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari et iurare quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus est petrus verbi iesu quod dixerat: Prius quam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare.

Ca. Sū. Jesus pilato traditur: iudas laqueo se suspendit: de agro figuli: iudicium pilati: et de barraba latrone: de chlamide coccinea: de corona: de harundine: de genuflexione et illusione dicentium. Aue rex iudeorum: et exspuitione in eum etc. Symonis angariatione vt crucem tolleret: de felleo humore: et crucifixione eius: de vestimentis: de scripto: rex iudeorum: de crucifixione latronum: de blasphemijs: de tenebris factionis

Marginalia: c 299 1 mar.14.e Joā.2.c. E; d 300 mar.14.e 1 Luc.22.e. Joā.18.c. mar.14.e; e 301 3; mar.14.e Luc.22.e.; f 302 Joā.18.b 1; g 303 Gen.9.a. 10 Apo.13.c.; h 304 1 mar.14.e Luc.22.f Joā.18.d; i 305 6 mar.14.e mar.14.f; l 306 Luc.22.f. 1 Joā.18.b mar.14.f; m 307 Luc.22.f. 4 Joā.18.c. al. + ppa ruiet; n 308 mar.14.f 2 Luc.22.g mar.14.f Joā.2.d.; o 309 6; mar.14.f Luc.22.g; mar.14.f Luc.22.g p 310 1 Joā.6.g. Mar.14. g. B q 311 6; Esa.50.c. r 312 Mar.14. 2 g.; Luc.22. g s 313 Joā.18.b 1 Mar.14. g.; Luc.22.f. t 314 Joā.18.c. 1; u 315 1; 32.q.4.c. electioē. al. + ex. x 316 probare 2 mar.14.g Luc.22.g.

dixi clamore ꝛ morte: ꝛ illijs q cõtingebãt i morte: de sepultura dñi: ꝛ de custodia circa sepulchꝛũ. Cap. xxvij.

Mane[a] autẽ facto: cõsiliũ inierũt oẽs principes sacerdotũ et seniores populi aduersus iesũ: vt eum morti traderent[b]. Et vinctũ adduxerũt eũ: ꝛ tradiderunt pontio pilato p̄sidi[c]. Tunc videns iudas qui eum tradidit q damnatus esset: penitentia ductus retulit triginta argenteos principibus sacerdotũ ꝛ senioribus populi dicens. Peccaui: tradens sanguinem iustum. At illi dixerũt. Quid ad nos? Tu videris. Et proiectis argenteis in templo recessit: ꝛ abiens laqueo se suspendit. Principes autem sacerdotũ acceptis argenteis: dixerunt. Non licet eos mittere in corbonam: quia precium sanguinis est. Consilio autem inito: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis vsq; in hodiernum diem. Tunc impletũ est: quod dictũ est per hieremiam prophetam dicentem. Et acceperunt triginta argenteos precium appreciati quem appreciauerunt a filijs israel: ꝛ dederunt eos in agrum figuli: sicut constituit mihi dominus[d]. Jesus autem stetit ante p̄sidem: ꝛ interrogauit eũ preses dicens. Tu es rex iudeorũ? Dicit illi iesus[e]. Tu dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum ꝛ senioribus: nihil respondit. Tunc dicit illi pilatus. Non audis quanta aduersũ te dicunt testimonia? Et non respondit ei ad vllum verbum: ita vt miraretur preses vehementer[f]. Per diẽ autem solemnem consueuerat preses populo dimittere vnum vinctum: quem voluissent. Habebat autem tunc vnũ vinctum insignem qui dicebat barrabas. Congregatis ergo illis dixit pilatus. Quem vultis dimittam vobis: barrabam an iesũ qui dicitur christus? Sciebat enim q per inuidiã tradidissent eum[g]. Sedente autem illo p̄ tribunali: misit ad eum vxor eius dicens. Nihil tibi ꝛ iusto illi. Multa enim passa sũ hodie per visum p̄pter eum.[h] Principes aũt sacerdotum ꝛ seniores persuaserũt populis vt peterent barrabã: iesum vero perderent. Respondens autem preses ait illis. Quem vultis vobis de duobus dimitti? At illi dixerũt. Barrabã. Dicit illis pilatus.[i] Quid igitur faciam de iesu q dicitur christus? Dicunt omnes. Crucifigatur. Ait illis preses. Quid. n. mali fecit[k]. At illi magis clamabant dicentes. Crucifigat. Uidens autem pilatus q nihil p̄ficeret: sed magis tumultus fieret: accepta aqua lauit man᷒ corã populo dicens. Innocens ego sũ a sanguine iusti hui᷒: vos videritis. Et respondens vniuersus populus dixit. Sanguis eius super nos ꝛ sup filios nostros.[l] Tũc dimisit illis barrabã: iesum aũt flagellatũ tradidit eis vt crucifigeret. Tũc[m] milites p̄sidis suscipientes iesũ in pretorio: congregauerunt ad eum vniuersam cohortẽ: ꝛ exuentes eũ chlamidem coccineã circundederũt ei. Et plectentes coronã de spinis posuerunt super caput eius: ꝛ harũdinem in dextera eius: ꝛ genuflexo ante eũ: illudebant ei dicentes. Aue rex iudeorum[n]. Et expuentes in eum: acceperunt harundinem ꝛ percutiebant caput eius. Et postq̃ illuserũt ei exuerunt eum chlamidem ꝛ induerunt eum vestimentis eius: ꝛ duxerunt eũ vt crucifigerent.[o] Exeuntes autem inuenerunt hominem cyreneum nomine symonẽ. Hunc angariauerunt vt tolleret crucem eius.[p] Et venerunt in locum qui dicitur golgota quod est caluarie lo-

Marginalia: a 317 2; de ꝑ concilium; mar. 15. a; Luc. 23. c; b 318 8; c 319 10; de pe. dis. 6. ca. j. ꝛ di. 3. c. in ter hircũ j. ꝛ ca. iu. dã. ꝛ c. ni hil inde; Act. 1. d; zach. 11. c; B; d 320 8; mar. 15. a; Luc. 23. a; Joã. 18. f; e 322 4; mar. 15. a; f 323 4; Luc. 23. c; mar. 15. a; Joã. 18. g; mar. 15. a; g 324 10; Luc. 23. c; Jo. 18. g; Act. 13. c; h 325 8; C; mar. 15. a; Luc. 23. c; i 326 8; k 327 10; mar. 15. b; l 328 8; Luc. 23. d; Jo. 16. c; m 329 4; mar. 15. b; Joã. 19. a; D; mar. 15. b; n 330 6; mar. 15. b; Luc. 23. d; mar. 15. b; o 331; Luc. 23. e; Joã. 19. c; mar. 15. b; p 332 8

rie.[q] Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum. Et cum gustasset noluit bibere.[r] Postq̃ autē crucifixerunt eum: diviserunt vestimēta eius sortem mittentes: ut impleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Diviserunt sibi vestimenta mea: et super vestem meam miserunt sortem. Et sedentes servabant eum.[s] Et imposuerunt sup caput eius causam ipsius scriptā: Hic est iesus rex iudeorum.[t] Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones unus a dextris et unus a sinistris.[u] Pretereuntes autē blasphemabant eū moventes capita sua et dicentes. Vah qui destruis templum dei: et in triduo illō reedificas. Salva temetipsum: si filius dei es descende de cruce. Similiter[x] et principes sacerdotū illudentes cum scribis et senioribus dicebant. Alios salvos fecit: seipsum non potest salvum facere. Si rex israel est descendat nunc de cruce: et credimus ei. Cōfidit in deo: liberet nunc eum si vult. Dixit enim qz filius dei sum[y]. Idipsum autē et latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei. A[z] sexta autem hora tenebre facte sunt super universam terram: usqz ad horam nonā. Et circa horam nonam clamavit iesus voce magna dicens. Heli heli lamaçabatani. Hoc est. Deus meus deus meus: ut quid dereliquisti me? Quidam autem illic stantes et audientes dicebant. Heliam vocat iste[a]. Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto et imposuit harundini: et dabat ei bibere. Ceteri vero dicebant Sine videamus an veniat helias liberans eum. Jesus autem iterum clamans voce magna: emisit spiritum.[b] Et ecce velum templi scissum est in duas partes: a summo usqz deorsum[c]. Et terra mota est: et petre scisse sunt et monumenta aperta sunt: et multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt. Et exeuntes de monumētis post resurrectionem eius venerunt in sanctam civitatem: et apparuerunt multis[d]. Centurio autem et q cū eo erāt custodiētes iesū viso terremotu et his que fiebant: timuerunt valde dicentes. Vere filius dei erat iste[e]. Erant autem ibi mulieres multe a longe: que secute erant iesum a galilea ministrantes ei. Inter quas erat maria Magdalene: et maria Jacobi: et Joseph mater: et mater filiorum zebedei. Cum[f] autem sero factum esset venit quidam homo dives ab Arimathia nomine Joseph: qui et ipse discipulus erat Jesu. Hic accessit ad Pilatum: et petiit corpus iesu. Tunc Pilatus iussit reddi corpus.[g] Et accepto corpore Joseph involuit illud in syndone munda: et posuit illud in monumento suo novo: quod exciderat in petra. Et advolvit saxum magnum ad ostiū monumenti: et abiit.[h] Erat autem ibi maria Magdalene et altera maria sedentes contra sepulchrum.[i] Altera autem die que est post parasceuen: convenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pilatum dicentes. Domine recordati sumus: quia seductor ille dixit adhuc vivēs: post tres dies resurgam. Jube ergo custodiri sepulchrum usqz in diem tertium: ne forte veniant discipuli eius et furentur eū: et dicant plebi: surrexit a mortuis. Et erit novissimus error peior priore. Ait illis pilatus. Habetis custodiam: ite custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus.

Cap. Summariū. Resurrectio domini: et qualiter apparuit post hec: pecunia data custodibus et mandatum de baptismate. Cap. xxviii.

Vespere[a] autem sabbati que lucescit in prima sabbati venit maria magdalene et altera maria videre sepulchrum. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo: et accedēs revolvit lapidem: et sedebat super eum. Erat autē aspectus eius sicut fulgur. et vestimētū eius sicut nix[b].

Luc.23.e Joā.19.e Psal.21. mar.15.c Luc.23.e Joā.19.d al. nazarenus mar.15.c al. vah Sap.2.d mar.15.c Luc.23.e al. qui destruis al. qui reedificas mar.15.c mar.15.c Luc.22.f mar.15.e mar.15.e Luc.23.e Joā.19.e mar.15.c mar.15.d Luc.23.f Apo.6.c mar.15.d Luc.23.g mar.15.d mar.15.d Luc.23.g Joā.19.g mar.15.d Luc.23.g Joā.19.g mar.15.d mar.16.a Luc.24.b Joā.20.a

Pre timore autem eius exterriti sunt custodes: et facti sunt velut mortui. Respondens autem angelus dixit mulieribus. Nolite timere vos. Scio enim quod iesum qui crucifixus est queritis. Non est hic: surrexit enim sicut dixit. Venite et videte locum ubi positus erat dominus. Et cito euntes dicite discipulis eius: quia surrexit: et ecce precedet vos in galileam. Ibi eum videbitis: ecce predixi vobis. Et exierunt cito de monumento cum timore et gaudio magno: currentes nunciare discipulis eius. Et ecce iesus occurrit illis dicens Auete. Illi autem accesserunt et tenuerunt pedes eius: et adorauerunt eum. Tunc + ait illis Iesus. Nolite timere. Ite nunciate fratribus meis ut eant in galileam: ibi me videbunt. Que cum audissent: ecce quidam de custodibus venerunt in ciuitatem et nunciauerunt principibus sacerdotum omnia que facta fuerant. Et congregati cum senioribus: consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus dicentes. Dicite quod discipuli eius nocte venerunt et furati sunt eum: nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a preside: nos suadebimus ei et securos vos faciemus. At illi accepta pecunia fecerunt sicut erant edocti. Et diuulgatum est verbum istud apud iudeos usque in hodiernum diem. Undecim autem discipuli abierunt in galileam in montem ubi constituerat illis iesus. Et videntes eum adorauerunt: quidam autem dubitauerunt. Et accedens iesus locutus est eis dicens. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti: docentes eos seruare omnia quecunque mandaui vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus: usque ad consummationem seculi.

mar. 16. b. — Luc.20.a — B — 354 2 — b 355 mar.16.g 10 b. — Luc.24.b — alio + eis — C — D — mar.16.f — E

Explicit euangelium secundum Mattheum.

Incipit prologus Beati hieronymi presbyteri in euangelium secundum Marcum.

Marcus euangelista dei electus et petri in baptismate filius atque in diuino sermone discipulus sacerdotium in israel agens secundum carnem leuita conuersus ad fidem christi euangelium in italia scripsit: ostendens in eo quid et generi suo deberet et christo. Nam initium principii in voce prophetice exclamationis instituens ordinem leuitice electionis ostendit ut predicans predestinatum iohannem filium zacharie in voce angeli annunciantis emissum: non solum verbum carnem factum: sed et corpus domini in omnia per verbum diuine vocis animatum: in initio euangelice predicationis ostenderet: ut qui hec + legens sciret cui initium carnis in domino: et iesu aduenientis habitaculum caro deberet agnoscere: atque in se verbum vocis quod in consonantibus perdiderat inueniret. Denique cum perfecti euangelii opus intrasset a baptismo domini predicare deum inchoans: non laborauit natiuitatem carnis quam in prioribus viderat dicere: sed totius exprimens expositionem deserti numerum ieiunii: temptationem diaboli: congregationem bestiarum: et ministerium protulit angelorum: ut instituens nos ad intelligendum singula in breui compingens nec auctoritatem facte rei demeret et perficiendi operis plenitudinem non negaret. Denique amputasse sibi post fidem pollicem dicitur ut sacerdotio reprobus haberetur. Sed tantum consentiens fidei predestinata potuit electio ut nec sic in opere verbi perderet quod prius meruerat in genere. Nam alexandrie episcopus fuit. Cuius per singula opus fuit scire et euangelii in se dicta disponere: et disciplinam legis in se agnoscere: et diuinam in carne domini intelligere naturam: que in nos primum requiri oportet: dehinc inquisita volumus

Alio + legeret

agnosci habentes mercedem expecta-
tionis: quoniam qui plantat et qui rigat unum
sunt: qui autem incrementum prestat deus est.

Explicit prologus.

Incipit euangelium secundum Marcum.

Ca. I. Summarium. De sancto ioanne bapti-
sta: et victu et habitu eiusdem: baptiza-
tus iesus et temptatus vicit predicans
penitentiam. Petrum et ceteros sequi iu-
bet: hominem ab immundo spiri-
tu eripuit: socrum petri a febribus li-
berat: leprosum mundat. Cap. I.

I[a]Nitium euangelij iesu xpi filij dei sicut scriptum est in ysaia propheta. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui preparabit viam tuam ante te[b]. Vox clamantis in deserto. Parate viam domini: rectas facite semitas eius. [c]Fuit in deserto ioannes baptizans et predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum. Et egrediebatur ad eum omnis iudee regio: et hierosolymite vniuersi et baptizabantur ab illo in + iordanis flumine: confitentes peccata sua.[d] Et erat ioannes vestitus pilis + camelorum et zona pellicea circa lumbos eius: et locustas et mel siluestre edebat et predicabat dicens. Veniet fortior me post me: cuius non sum dignus procumbens soluere corrigiam calciamentorum eius. Ego baptizaui vos + aqua: ille vero baptizabit vos spiritu sancto[e]. Et factum est in diebus illis venit iesus a nazareth galilee: et baptizatus est a ioanne in iordane. Et statim ascendens de aqua vidit celos apertos et spiritum sanctum tanquam columbam descendentem et manentem in ipso. Et vox facta est de celis. Tu es filius meus dilectus: in te complacui[f]. Et statim spiritus expulit eum in desertum. Et erat in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus: et temptabatur a sathana[g]. Eratque cum bestijs: et angeli ministrabant illi[h]. Postquam autem traditus est ioannes: venit iesus in galileam [i]predicans euangelium regni dei: et dicens. Quoniam impletum est tempus et appropinquabit regnum dei. Penitemini et credite euangelio. Et preteriens secus mare galilee: vidit symonem et andream fratrem eius mittentes retia in mare. Erant enim piscatores. Et dixit eis iesus. Venite post me: et faciam vos fieri piscatores hominum. [k]Et protinus relictis retibus secuti sunt eum. Et progressus inde pusillum vidit iacobum zebedei et ioannem fratrem eius et ipsos componentes retia in naui: et statim vocauit illos.[l] Et relicto patre suo zebedeo in naui cum mercenarijs secuti sunt eum[m]. Et ingrediuntur capharnaum. Et statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos. Et[n] stupebant super doctrina eius. Erat enim docens eos quasi potestatem habens et non sicut scribe[o]. Erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo: et exclamauit dicens. Quid nobis et tibi iesu nazarene? Venisti ante tempus perdere nos. Scio quis sis sanctus dei. Et comminatus est ei iesus dicens. Obmutesce: et exi de homine. Et discerpens eum spiritus immundus: et exclamans voce magna exijt ab eo. Et mirati sunt omnes: ita vt conquirerent inter se dicentes. Quidnam est hoc? Quenam doctrina hec noua? Quia in potestate spiritibus immundis imperat et obediunt ei. Et processit rumor eius statim in omnem regionem galilee[p]. Et protinus egredientes de synagoga venerunt in domum symonis et andree cum iac. et ioanne. Recumbebat autem socrus symonis febricitans. Et statim dicunt ei de illa. Et accedens eleuauit eam apprehensa manu eius et continuo dimisit eam febris: et ministrabat eis. Vespere autem facto cum occidisset sol: afferebant ad eum omnes male habentes et demonia habentes: et erat omnis ciuitas congregata ad ianuam. Et curauit multos qui vexabantur varijs langoribus.

Malach. 3.a · mat. 11.b · Luc. 7.d · Esa. 40.a · Mar. 3.a · Joan. 1.c · Mat. 3.a · Luc. 3.a · Gre+ iordane · Joan. 3.c · mat. 3.a · Gre+ de meli · Mat. 3.c · Luc. 3.c · Joan. 1.d · Gre+ in · Mat. 3.c · Luc. 3.c · Joa. 1.d · mat. 3.d · Luc. 3.d · Joan. 3.c · mat. 3.d · Luc. 3.c · 2.Pet. 1.d

mat. 4.a · Luc. 4.a · mat. 4.b · mat. 4.c · Act. 3.d · mat. 4.c · Luc. 5.b · Luc. 4.e · mat. 7.d · Luc. 2.g · Luce. 4.e · mat. 8.b · Luce. 4.f · al+ decumbebat · Luce. 4.g · infra 3.b

q 16 S ¶Et demonia multa eijciebat: & non sinebat ea loqui: quoniam sciebat eum r. Et diluculo valde surgens r 17 8 egressus abijt in desertum locū ibiqꝫ orabat. Et prosecutus est eum symon & qui cum illo erant. Et cū inuenissent eum: dixerunt ei qꝫ oēs querunt te. Et ait illis. Eamus in proximos vicos & ciuitates: vt ibi predicem. Ad hoc enim veni. Et erat predicans in synagogis eorꝫ: & in omni galilea: & demonia eijciens s. Et venit ad eum leprosus deprecās eum: & genu flexo dixit. Si vis potes me mundare. Jesus aūt misertus eius extendit manū suā: & tangens eum: ait illi. Uolo. Mundare. Et cū dixisset: statim discessit ab eo lepra & mundatus est. Et comminatus est ei: statimqꝫ eiecit illuꝫ: & dicit ei. Uide nemini dixeris: sed vade ostēde te principi sacerdotum: & offer pro emūdatione tua: q̄ precepit moyses in testimoniū illis t. At ille egressus cepit predicare: & diffamare sermonē ita vt iam non posset manifeste introire in ciuitatem sed foris in desertis locis esse: & cōueniebant ad eum vndiqꝫ.

s 18 2 — mat. 8. a. Luce. 5. c

mat. 8. a Luce. 5. c

t 19 10

¶ Ca. Sū. ¶ Paralyticum iubet tollere grabatū leui alphei seq se iubet: & dicit nō esse opus sanis medicū: discipli sabbo spicas euellunt. Cap. ij.

a 20 1 A

Et iterum intrauit capharnaum post dies octo: & auditum est qꝫ in domo esset: & conuenerunt multi: ita vt non + caperet neqꝫ ad ianuam & loquebatur eis verbum. Et venerunt ad eum ferentes paralyticum: qui a quatuor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi pre turba nudauerunt tectum vbi erat: & patefaciētes submiserūt grabatū in quo paralyticus iacebat. Cum aūt vidisset iesus fidē illorꝫ ait paralytico. Fili dimittuntur tibi peccata tua. Erant aūt illic q̄dam de scribis sedentes & cogitantes in cordibus suis. Quid hic sic loquitur? Blasphemat. Quis pōt dimittere peccata nisi solus deus? Quo statim cognito iesus spiritu suo: quia sic cogitarent intra se dicit illis. Quid ista cogitatis in cordibus vestris? Quid est facilius dicere paralytico: dimittuntur tibi peccata tua: an dicere surge + & tolle grabatū tuū & ambula: Ut autē sciatis qꝫ filius hominis hꝫ potestatē in terra dimittēdi peccata: ait paralytico. Tibi dico surge: tolle grabatū tuuꝫ & vade in domū tuā. Et statim surrexit ille: & sublato grabato abijt inde corā omnibus: ita vt mirarentur oēs & + honorificarent deū dicētes: qꝫ nūqꝫ sic vidimus. b Et egressus est rursus ad mare: omnisqꝫ turba veniebat ad eū: & docebat eos. Et cū preteriret vidit leui alphei sedentē ad teloneū & ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eū. c Et factū est cum accūberet in domo illius: multi publicani & peccatores simul discumbebāt cū iesu & discipulis eius. Erāt. n. multi qui sequebant eū. Et scribe & pharisei vidētes qꝫ mādurcaret cuꝫ publicanis & peccatoribus dixerūt discipulis eius. Quare cū publicanis & peccatoribus mādurcat & bibit magister vester? d Hoc audito iesus ait illis. Nō necesse hñt sani medico: sed q̄ male habēt. Non. n. veni vocare iustos sed peccatores. Et erāt discipuli ioānis & pharisei ieiunātes: & veniūt & dicūt illi. + Quare discipuli ioānis & phariseorꝫ ieiunāt: tui aūt discipuli non ieiunāt? Et ait illis iesus. Nūquid possunt filij nuptiarū quādiu sponsus cū illis est ieiunare? Quāto tpe hñt secū sponsuꝫ nō possunt ieiunare. Uenient aūt dies cū auferet ab eis spōsus: & tūc ieiunabunt in illis diebus. Nemo assumentū panni rudis assuit vestimento veteri. Alioqn aufert supplementum nouū a veteri: & maior scissura fit. Et nemo mittit vinū + nouū in vtres veteres. Alioquin dirūpit vinum vtres: & vinum effunditur & vtres peribūt. Sed vinum nouum in vtres nouos mitti dꝫ. Et factuꝫ est iterū cum dñs sabbatis ambularet per sata: & discipuli eius ceperūt pregredi & vellere spicas. Pharisei aūt dicebant ei. Ecce qd̄ faciunt discipuli tui sabbatis qd̄ non licet. Et

Marginal notes: al. + apparet. — mat. 9. a — Luce. 9. c — Joan. 5. a — Luce. 5. d — 1. cor. d — Mat. 9. a — Luce. 5. c. — al. + & — Mat. 9. a — Luce. 5. c — Joā. 5. b. — al. + glorificarēt — b 21 1 — Mat. 9. a — Luce. 5. f. — c 22 1 — Mat. 9. a — Luc. 5. f. — Mat 9. a — Luce. 5. f. — d 23 1 — Thimo. j. c. — al. + cur — Luce. 5. f. — Mat 9. b — Luce. 5. g — al. + nouellum — e 24 1 — mat. 12. a — Luce. 6. a

ait illis. Nunquam legistis quid fecerit dauid quando necessitatē habuit & esuriit ipse & q cū eo erant: quō introiuit in domuz dei sub abiathare pncipe sacerdotū: & panes ꝓpositionis mā ducauit: quos nō licebat mā ducare nisi solis sacerdotib⁹: & dedit eis & qui cuz eo erāt? Et dicebat eis. Sabbatū ꝓpter hominē factuz est: & nō hō ꝓpter sabbatū. Itaqꝫ dominus est fili⁹ hominis et sabbati.

❧ Ca. Sū. ❧ In synagoga sabbato curat habētē aridā manū: & multos sanat: & spūs imūdi clamabant. Tu es fili⁹ dei: duodecī noīat apl'os. Scribe dicebāt q in pncipe demōiorū eijceret demonia mrē3 & fres' dicit q faciūt volūtatē dei. Ca. iij.

Et introiuit iterū in synagogam: & erat ibi homo habens manuz aridam & obseruabant euz si sabbatis curaret: vt accusarent illum. Et ait homini habēti manum aridā. Surge in medium. Et dicit eis. Licet sabbatis benefacere an male: animas saluā facere an perdere? At illi tacebant. Et circūspiciēs eos cum ira: cōtristatus sup cecitate cor dis eoꝝ: dicit homini. Extende manum tuā. Et extendit & restituta est manus illi. Exeūtes aūt pharisei statim cū herodianis cōsilium faciebāt aduersus eū: quō eū perderēt. Jesus aūt cū discipulis suis secessit ad mare: & multa turba a galilea & iudea secuta est eū: & ab hierosolymis & ab idumea & trās iordanē: & qui circa tyrū & sydonē multitudo magna audiētes que faciebat venerūt ad eū. Et dixit iesus discipulis suis vt in nauicula sibi deseruirent ꝓpter turbā ne comprimerēt eum. Multos enim sanabat ita vt irruerēt in eū vt illū tāgerēt quotqt habebāt plagas. Et spūs imūdi cū illū videbant ꝓcidebant ei: & clamabant dicentes. Tu es fili⁹ dei. Et vehementer cōminabatur eis: ne manifestarent illū. Et ascēdens i mōtem vocauit ad se quos voluit ipse & venerunt ad eum. Et fecit vt essent duodecim cū illo: & vt mitteret eos predicare. Et dedit illis potestatē curandi infirmitates: & eijciēdi demonia. Et imposuit symoni nomen petrus. Et iacobum zebedei & ioānē fratrē iacobi: & imposuit eis noīa boanerges qd est filij tonitrui. Et andreā & philippū: bartholomeū & matheū & thomā & iacobū alphei & thadeū & symonē chananeū: & iudam scarioth qui & tradidit illū. Et veniunt ad domum. Et conuenit iterum turba: ita vt nō possent neqꝫ panem manducare. Et cum audissent sui: exierunt tenere eum. Dicebāt enī: qm in furorē versus est. Et scribe qui ab hierosolymis descenderāt dicebant: quoniā beelzebub habet: & q2 in princip demoniorum eijcit demonia. Et conuocatis eis in parabolis dicebat illis. Quomodo potest sathanas sathanā eijcere? Et si regnū in se diuidat nō pōt regnū illud stare. Et si domus sup semetipsā dispertiat nō pōt domus illa stare. Et si sathanas cōsurrexerit in semetipsū: dispertitus est: & nō poterit stare s3 finē h3. Nemo pōt vasa fortis ingressus in domū diripe nisi pri⁹ fortē alliget: & tūc domū eius diripiet. Amē dico vobis: qm oīa dimittent filijs hoīuz peccata & blasphemie qbus blasphemauerūt. Qui aūt blasphemauerit in spūm scm nō hēbit remissionē in eternū: s3 reus erit eterni delicti: qm dicebat spm imūdū h3. Et veniūt mr ei⁹ & frēs: & foris stantes miserunt ad eū vocātes eum. Et sedebat circa eū turba: & dicunt ei. Ecce mr tua & frēs tui foris querūt te. Et rndens eis ait. Que est mr mea & frēs mei? Et circūspiciēs eos q in circuitu eius sedebant ait. Ecce mr mea & frēs mei. Qui. n. fecerit voluntatem dei: hic frater meus & soror mea & mater est.

❧ Ca. Sū. ❧ Parabolaz seminātis dicit: de mensura: de semine iactato in terram: de grano synapis: nauigans tēpestatem sedat. Cap. iiij.

Et iteruz cepit docere ad mare. Et cōgregata ē ad eū turba multa: ita vt in nauim ascendens sede,

ret in mari: et oīs turba circa mare sup terrā erat: et docebat eos in parabolis multa: et dicebat illis in doctrina sua. Audite. Ecce exijt seminans ad seminādū. Et dū seminat aliud cecidit + circa viā: et venerūt volucres celi et comederūt illud. Aliud vero cecidit sup petrosa vbi nō habuit terram multā: et statim exortuz ē: qm̄ nō hēbat altitudinē terre: et qn̄ exortus est sol exestuauit: et eo q̄ nō hēbat radicē exaruit. Et aliud cecidit ī spinas: et ascēderunt spine et suffocauerūt illō: et fructū nō dedit. Et aliō cecidit in terrā bonā: et dabat fructū ascēdentē et crescētez: et afferebat vnū tricesimū et vnū sexagesimū et vnuz centesimū. Et dicebat. Qui hz aures audiēdi audiat. Et cū esset singularis: interrogauerūt eū hi qui cum eo erāt duodecim parabolā. Et dicebat eis.[b] Uobis datū est + nosse mysteriū regni dei: illis aūt q foris sūt ī pabolis oīa fiunt: vt videtes videāt et nō videāt: et audiētes audiāt et nō intelligāt: ne qn̄ quertant et dimittant eis peccata. Et ait illis. Nescitis parabolā hanc. Et quō oēs parabolas cognoscetis?[c] Qui seminat: verbū seminat. Hi aūt sunt q circa viam vbi seminat verbū: et cū audierint: cōfestim venit sathanas et aufert verbū q̄ seminatū est in + cordibus eoꝝ. Et hi sunt similiter qui super petrosa seminant: q cū audierint verbuz statim cū gaudio accipiūt illud: et nō hnt radicē in se: sz tēporales sūt: deinde orta tribulatione et persecutione ppter verbū ꝯfestim scādalizātur. Et alij sunt q in spinis seminātur. Hi sunt q verbū audiunt et erūne seculi et deceptio diuitiarū et circa reliqua cōcupiscentie introeuntes suffocant verbū: et sine fructu efficitur. Et hi sunt qui sup terrā bonam seminati sunt: q audiunt verbum et suscipiunt: et fructificāt vnū tricesimū: vnū sexagesimū: et vnum centesimū.[d] Et dicebat illis. Nunqd venit lucerna vt sub modio ponatur: aut sub lecto? Nonne vt sup candelabrū ponatur?[e] Nō est. n. aliqd abscondituꝫ qd nō manifestetur: nec factū ē occultū qd nō veniat in palā. Si quis hz aures audiēdi audiat.[f] Et dicebat illis. Uidete qd audiatis. In q̄ mēsura mensi fueritis remetietur vobis: et adijcietur vobis.[g] Qui enim hz dabitur illi: et q nō hz et q̄ hz auferetur ab eo.[h] Et dicebat. Sic est regnū dei quēadmodū si hō iaciat semētez in terrā et dormiat: et exurgat nocte et die: et semē germinet et increscat duz nescit ille. Ultro enī terra fructificat: primū herbaz deinde spicā: deinde plenū frumētū ī spica. Et cū ex se pduxerit fructus: statim mittet falcē: qm̄ adest messis.[i] Et dicebat. Cui assimilabimus regnū dei: aut cui parabole cōparabimus illō. Sicut granū synapis q̄ cū seminatum fuerit in terra minus est oīb⁹ seminibus q̄ sunt in terra: et cū natum fuerit ascēdit in arborem: et fit maius oībus olerib⁹: et facit ramos magnos: et ita vt possint sub vmbra eius aues celi habitare. Et[k] talibus multis pabolis loquebatur eis verbum pūt poterant audire: sine parabola aūt nō loquebatur eis.[l] Seorsum autē discipulis suis disserebat oīa.[m] Et ait illis i illa die cū sero esset factū. Transeamus cōtra. Et dimittētes turbā assumunt eū ita vt erat in naui: et alie naues erāt cum illo. Et facta est pcella magna venti: et fluctus mittebat in nauim: ita vt impleretur nauis. Et erat ipse i puppi sup ceruical dormiēs. Et excitant eū: et dicūt illi. Magister: non ad te pertinet q2 perimus. Et exurgēs cōminatus est vento: et dixit mari. Tace obmutesce. Et cessauit vent⁹: et facta est tranquillitas magna. Et ait illis. Quid timidi estis? Necduz habetis fidē. Et timuerunt timore magno: et dicebāt ad alterutruz. Quis putas ē iste: q2 vēt⁹ et mare obediūt ei.

¶ Ca. v. ¶ Demōioꝝ legionē ab hoīe expellit: sanat mulierē a pfluuio sanguinis: archisynagogi filiam mortuam suscitauit. Cap. v.

Et venerunt trāsfretuz maris in regionem gerasenoꝝ. Et +

Margin notes: Al's + secus. mat. 13. a Luc. 8. a. — B — b 37 Al's + scire 2 mat. 13. b Luc. 8. b Jo. 12. f. Esa. 6. c. Ac. 28. f. — c 38 2 mat. 13. e Luc. 8. b. — Al's + corde. — C — mat. 5. b d 39 Luc. 8. c. 2 et 2. e. e 40 mat. x. c Luc. 8. c. — f 41 mat. 7. a. 2 Luc. 6. f. mat. 13. b g 42 et 25. c. 2 Luc. 8. c. h 43 et 19. d. — de pr. dis. y. c. duz sanctam — i 44 mat. 13. d Luc. 13. d — D mat. 13. e k 45 mar. 8. c. Luc. 8. d. l 46 — mat. 8. c. Luc. 8. f. — A mat. 8. h.

Luc.8.e. exeunti ei de naui statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo: qui domicilium habebat in monumentis. Et neque catenis iam quisquam poterat eum ligare: quoniam sepe compedibus et catenis vinctus dirupisset catenas et compedes comminuisset: et nemo poterat eum domare. Et semper die ac nocte in monumentis et in montibus erat clamans et concidens se lapidibus. Videns autem iesum a longe cucurrit et adorauit eum. Et clamans voce magna dixit. Quid mihi et tibi iesu fili dei altissimi? Adiuro te per deum ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine isto. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est? Et dicit ei. Legio mihi nomen est: quia multi sumus. Et deprecabatur eum multum ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens in agris. Et deprecabantur eum spiritus dicentes. Mitte nos in porcos vt in eos introeamus. Et concessit eis statim iesus. Et exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos. Et magno impetu grex precipitatus est in mari ad duo milia: et suffocati sunt in mari. Qui autem pascebant eos fugerunt: et nunciauerunt in ciuitatem et in agro. Et egressi sunt videre quid esset facti. Et veniunt ad iesum et vident illum qui a demonio vexabatur sedentem vestitum et sane mentis et timuerunt. Et narrauerunt illis qui viderant qualiter factum esset ei qui demonium habuerat: et de porcis. Et rogare ceperunt eum vt discederet de finibus eorum. [a] Cumque ascenderet nauim: cepit illum deprecari qui a demonio vexatus fuerat vt esset cum illo. Et non admisit eum: sed ait illi. Vade in domum tuam ad tuos: et annuncia illis quanta tibi dominus fecerit: et misertus sit tui. Et abyt et cepit predicare in decapoli: quanta sibi fecisset iesus: et omnes mirabantur. [b] Et cum ascendisset iesus in naui rursus transfretum: conuenit turba multa ad eum: et erat circa mare. Et venit quidam de archisynagogis nomine iayrus: et videns eum procidit ad pedes eius et deprecabatur eum multum dicens: quoniam filia mea in extremis est: veni impone manum tuam super eam vt salua sit et viuat. Et abyt cum illo: et sequebatur eum turba multa: et comprimebant eum. Et mulier que erat in profluuio sanguinis annis duodecim et fuerat multa perpessa a compluribus medicis: et erogauerat omnia sua: nec quicquam profecerat: sed magis deterius habebat: cum audisset de iesu venit in turba retro: et tetigit vestimentum eius. Dicebat enim quia si vel vestimentum eius tetigero salua ero. Et confestim siccatus est fons sanguinis eius: et sensit corpore quia sanata esset a plaga. Et statim iesus in semetipso cognoscens virtutem que exierat de illo: conuersus ad turbam aiebat. Quis tetigit vestimenta mea? Et dicebant ei discipuli sui. Vides turbam comprimentem te: et dicis quis me tetigit? Et circumspiciebat videre eam que hoc fecerat. Mulier vero timens et tremens sciens quod factum esset in se: venit et procidit ante eum et dixit ei omnem veritatem. Ille autem dixit ei. Filia: fides tua te saluam fecit: vade in pace: et esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquente veniunt nuncij ad archisynagogum dicentes: quia filia tua mortua est. Quid vltra vexas magistrum. Iesus autem audito verbo quod dicebatur: ait archisynagogo. Noli timere: tantummodo crede. Et non admisit quenquam se sequi: nisi petrum et iacobum et ioannem fratrem iacobi. Et veniunt in domum archisynagogi. Et vidit tumultum et flentes et eiulantes multum: et ingressus ait illis. Quid turbamini et ploratis. Puella non est mortua: sed dormit. Et irridebant eum. Ipse vero eiectis omnibus assumit patrem et matrem puelle et qui secum erant: et ingrediuntur vbi puella erat iacens. Et tenens manum puelle ait illi. Thabitha cumi. Quod est interpretatum. Puella tibi dico surge. Et confestim surrexit puella: et ambulabat. Erat autem annorum duodecim. Et obstupuerunt stupore + magno. Et precepit illis vehementer vt nemo id sciret: et iussit + dare illi manducare.

¶ Ca. vi. ¶ Dicebant iesum fabri filium: propheta non sine honore est nisi in

Marginalia (left): Luc.8.e. | Als + de cunte ea | Als + summi | de pr. xi. 3 c. sunt plures | B | mat.8.a. | Luc.8.e. | Luc.8.a. | 48 8 Luc.8.f. | 49 2 C | mat.9.e. | Luc.8.f. | Als + transcendissz

Marginalia (right): mat.9.e. | Luc.8.f. | mat.9.c. | Luc.7.g. | D | mat.9.c. | mat.9.c. | Als + maxio. | als + dixit dari.

patria sua: vocat duodecim et cepit eos mittere binos cum preceptis: herodes dixit iesum ioannem baptistam. Alij dicebant vero quod helias esset: alij quod propheta: de capite ioannis: de regressu apostolorum ad iesum: de quinque panibus et duobus piscibus. Jesus supra mare ambulat: et infirmos sanat. Et quotquot tangebant eum salui fiebant. Cap. vi.

mat.13.g Luc.4.c. Joa.4.f.

Et egressus inde abijt in patriam suam: et sequebantur eum discipuli sui. Et facto sabbato cepit in synagoga docere: et multi audientes admirabantur in doctrina eius: dicentes. Unde huic hec omnia? Et que est sapientia que data est illi: et virtutes tales que per manus eius efficiuntur? Nonne hic est faber filius marie: frater iacobi et ioseph et iude et symonis? Nonne et sorores eius hic nobiscum sunt? Et scandalizabantur in illo.[b] Et dicebat illis iesus: quod non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua et in cognatione sua. Et non poterat ibi virtutem vllam facere: nisi paucos infirmos impositis manibus curauit. Et mirabatur propter incredulitatem eorum.[c] Et circuibat castella in circuitu docens.[d] Et + vocauit duodecim: et cepit eos mittere binos et dabat illis potestatem spirituum immundorum. Et precepit eis ne quid tollerent in via nisi virgam tantum: non peram: non panem neque in zona es sed calciatos sandalijs: et ne induerent duabus tunicis. Et dicebat eis.[e] Quocunque introieritis in domum: illic manete donec exeatis inde.[f] Et quicunque non receperint vos nec audierint: exeuntes inde excutite puluerem de pedibus vestris in testimonium illis.[g] Et exeuntes predicabant vt penitentiam agerent: et demonia multa eijciebant: et vngebant oleo multos egros et + sanabantur. Et[h] audiuit rex herodes: manifestum enim factum est nomen eius et dicebat: quod ioannes baptista resurrexit a mortuis: et propterea virtutes operantur in illo. Alij autem dicebant quod helias est: alij vero dicebant quod propheta est quasi vnus ex prophetis.[i] Quo audito herodes ait. Quem ego decolaui ioannem hic a mortuis resurrexit.[k] Ipse enim herodes misit ac tenuit ioannem et vinxit eum in carcerem propter herodiadem vxorem philippi fratris sui: quia duxerat eam.[l] Dicebat enim ioannes herodi. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. Herodias autem insidiabatur illi: et volebat occidere eum nec poterat. Herodes autem metuebat ioannem sciens eum virum iustum et sanctum et custodiebat eum: et audito eo multa faciebat: et libenter eum audiebat. Et cum dies opportunus accidisset: herodes natalis sui cenam fecit principibus et tribunis et primis galilee. Cumque introisset filia ipsius herodiadis et saltasset et placuisset herodi: simulque recumbentibus: rex ait puelle. Pete a me quod vis: et dabo tibi. Et iurauit illi: quia quicquid petieris dabo tibi: licet dimidium regni mei. Que cum exisset: dixit matri sue. Quid petam? + At illa dixit. Caput ioannis baptiste. Cumque introisset statim cum festinatione ad regem: petiuit dicens. Uolo vt protinus des mihi in disco caput ioannis baptiste. Et contristatus est rex. Propter iusiurandum et propter simul discumbentes noluit eam contristare: sed misso spiculatore precepit afferri caput eius in disco: et decollauit eum in carcere. Et attulit caput eius in disco: et dedit illud puelle: et puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius: et posuerunt illud in monumento.[m] Et conuenientes apostoli ad iesum renunciauerunt ei omnia que egerant et docuerant. Et ait illis.[n] Uenite seorsum in desertum locum: et requiescite pusillum. Erant enim qui veniebant et redibant multi: et nec spacium manducandi habebant.[o] Et ascendentes in nauim abierunt in desertum locum seorsum. Et viderunt eos abeuntes: et cognouerunt multi: et pedestres de omnibus ciuitatibus cucurrerunt illuc et preuenerunt eos. Et exiens vidit turbam multam iesus et misertus est super eos: quia erant sicut oues non habentes pastorem: et cepit illos docere multa.[p] Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes. desertus est locus hic et hora iam preterijt: dimitte illos vt euntes in proximas villas et vicos emant

Margin: a 50 Luc.4.c.; mat.13.g Luc.4.d Joa.6.e.; mat.13.g b 51 Luc.4.d Joa.4.f.; c 52 ali + conuocauit; d 53 mat.10.a. Luc.9.a B; mat.10.b. e 54 Luc.10.a.; f 55; mat.10.a. Luc.10.a.; g 56 alii + saniabant C; h 57 mat.14.a Luc.9.a; i 58; k 59 C; mat.14.a Luc.9.a.; D alii +; mat.14. b.; E mat.9.d

sibi cibos quos manducēt. Et respon
dens ait illis. Date illis vos mādu-
care. Et dixerūt ei. Euntes emamus
ducētis denarijs panes ⁊ dabimus
illis manducare. Et dicit eis. Quot
panes habetis? Ite: ⁊ videte. Et cum
cognouissent dicūt. Quinqʒ ⁊ duos
pisces. Et precepit illis vt accumbere
facerent oēs fm cōtubernia sup viri
de fenū. Et discubuerūt in ptes per
cētenos ⁊ qnquagenos. Et acceptis
qnqʒ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹: ītuēs
in celū benedixit: ⁊ fregit panes ⁊ de-
dit discipulis suis: vt ponerēt an eos
⁊ duos pisces diuisit oīb⁹. Et man-
ducauerūt oēs: ⁊ saturati sunt. Et
sustulerūt reliqas fragmētorū duo
decim cophinos plenos: ⁊ de piscib⁹.
Erāt aūt q mādVducauerūt qnqʒ mi-
lia viroʒ. Et statim coegit discipu
los suos ascendere nauim vt pcede-
rent cū trāsfretū ad bethsaidam: dū
ipse dimitteret populū. Et cū dimi
sisset eos abijt in mōtē orare. Et cuʒ
sero aūt eēt erat nauis i medio ma
ri: ⁊ ipse solus in terra. Et vidēs eos
laborātes in remigando: erat. n. ven
tus cōtrarius eis. Et circa quartam
vigiliā noctis venit ad eos ābulans
supra mare: ⁊ volebat pterire eos. At
illi vt viderunt eū ābulantē supra
mare: putauerūt fantasma eē: ⁊ ex-
clamauerūt. Oēs enim viderūt eū
⁊ cōturbati sunt. Et statim locutus
est cū eis: ⁊ dixit eis. Confidite. Ego
sum: nolite timere. Et ascēdit ad il
los in naui: ⁊ cessauit vent⁹. Et plus
magis intra se stupebāt. Nō eniʒ in
tellexerunt de panibus. Erat enim
cor eorū obcecatū. Et cū trāsfretas-
sent: venerūt in terram genesareth:
⁊ applicuerunt. Cumqʒ egressi es-
sent de naui: cōtinuo cognouerunt
eum: ⁊ percurrentes vniuersam re
gionem illaʒ ceperunt in grabatis
eos qui se male habebant circūferre
vbi audiebant eum esse. Et quocū
qʒ introibat in vicos vel in villas
aut ciuitates in plateis ponebāt in
firmos: ⁊ deprecabantur euʒ vt vel
fimbriā vestimēti ei⁹ tāgerēt: ⁊ quot
quot tangebant eum salui fiebant.

mat. 14. b. Luc. 9. b. Luc. 6. a. F 65 6 mat. 4. c. Joā. 6. b 66 11 67 4 B mat. 14. c 68 6 mat. 14. d. 69 11 mat. 14. d.

¶ Ca. 7. ¶ De manib⁹ nō lotis:
⁊ ea magis coinquinare hoīem que
exeunt de ore: filiam syrophenisse a
demonio liberat dicens. Non est bo-
num sumere panem filiorū ⁊ mit-
tere canibus: surdū ⁊ mutū curat:
dicens ei effeta. Cap. vij.

Et cōue-
niunt ad eū
pharisei ⁊
qdā de scri-
bis: venie-
tes ab hie-
rosolymis
⁊ cuʒ vidis-
sent quos-
dā ex disci
pulis eius
cōmunib⁹
maib⁹: id
est non lo-
tis manducare panes vituperaue-
runt. Pharisei enim ⁊ omnes iu-
dei nisi crebro lauerint manus nō
manducant tenentes traditionem
seniorum: ⁊ a foro nisi baptizentur
non comedunt: ⁊ alia multa sunt
que tradita sūt illis seruare: baptis-
mata calicum ⁊ vrceorum ⁊ eramē
torum ⁊ lectorum. Et interroga-
bant eum pharisei ⁊ scribe. Quare
discipuli tui non ambulant iuxta
traditionem seniorū: sed commu
nibus manibus māducant panē?
At ille respondens dixit eis. Bene
prophetauit ysaias de vobis hypocri
tis sicut scriptum est. Populus hic
labijs me honorat: cor autem eorū
longe est a me. In vanum autē me
colunt docentes doctrinam ⁊ prece-
pta hominum. Relinquentes enim
mādatum dei tenetis traditiones
hoium: baptismata vrceoʒ ⁊ calicū ⁊
similia his facitis multa. Et dicebat
illis. Bene irritū fecistis pceptū dei
vt traditionē vram seruetis. Moy
ses enim dixit Honora pātrē tuū ⁊
matrem tuā: ⁊ qui maledixerit pri
vel mri morte moriat. Vos aūt dici
tis. Si dixerit hō pri aut matri cor
bā qd est donuʒ qdcunqʒ ex me tibi

A al. cō- ueniunt 70 10 B mat. 15. a b 71 6 Esa. 29. b mat. 15. a exo. 20. b deu. 5. b. Leui. 20. b.

B Erāt aūt q mādu cauerant quasi q̄t-tuor milia: ⁊ dimisit eos. Et statim ascēdēs nauim cū discipulis suis: venit in ptes dalmanutha.[a] Et exie-runt pharisei ⁊ ceperūt ꝯquirere cū eo querētes ab illo signū de celo tē-tantes eum. Et ingemiscēs spū ait. Quid generatio ista signum q̄rit.[b] Amē dico vobis: si dabit generatiōi isti signū. Et dimittens eos ascendit iterū nauim: ⁊ abijt trās fretū. Et obliti sunt panē sumere: ⁊ nisi vnū panē nō habebant secū in naui.[c] Et pcipiebat eis dicēs. Uidete: ⁊ caue-te a fermēto phariseoꝝ: ⁊ fermento herodis.[d] Et cogitabāt ad alterutꝝ dicētes: q: panes nō habem⁹. Quo cognito: ait illis iesus. Quid cogita tis: q: panes nō habetis? Nōdū co-gnoscitis: nec intelligitis. Adhuc ce catū habetis cor vestꝝ. Oculos habē tes nō videtis: ⁊ aures hūtes nō au ditis. Nec recordamini qñ q̄nqȝ pa nes fregi in quinqȝ milia: quot co phinos fragmētoꝝ plenos sustuli-stis? Dicūt ei. Duodeciȝ. Qñ ⁊ septē panes in q̄tuor milia quot spor-tas fragmētoꝝ tulistis? Et dicūt ei. C Septē. Et dicebat eis. Qūo nōdum intelligitis.[e] Et veniūt bethsaida: ⁊ adducūt ei cecū: ⁊ rogabāt eū vt il-luȝ tāgeret. Et apprehēsa manu ce-ci eduxit eū extra vicuȝ. Et expuēs in oculos eius impositis manibus suis interrogauit eum si quid vi-deret. Et aspiciēs ait. Uideo homies velut arbores ābulātes. Deīde iterū īposuit man⁹ super oculos ei⁹ ⁊ cepit videre: ⁊ restitut⁹ est: ita vt clare vi-deret oīa. Et misit illū in domū suā dicēs. Uade in domū tuā: ⁊ si in vi-cuȝ introieris nemini dixeris.[f] Et ingressus est iesus ⁊ discipuli ei⁹ ca-stella cesaree philippi: ⁊ in via interro gabat discipulos suos dicēs eis. Quē me dicūt eē hoies? Qui rñderūt illi dicētes. Alij ioānē baptistā: alij he-lyā: alij vo q̄si vnū de ,pphetis. Tūc D dicit illis. Uos vo quē me esse dici-citis? Rñdens petrus ait ei. Tu es xp̄s.[g] Et ꝯminat⁹ est eis: ne cui di cerent de illo. Et cepit docere eos qm̄

opȝ filiū hoīs pati multa ⁊ reproba ri a senioribꝫ ⁊ a sūmis sacerdotib⁹ ⁊ scribis ⁊ occidi: ⁊ post tres dies re surgere. Et palā vbū loqbat. Et app-hēdens eū petrus cepit increpare eū. Qui ꝯuersus ⁊ vidēs discipulos su-os: cominat⁹ est petro dicens. Uade retro me sathana: qm̄ nō sapis que dei sunt: sȝ q̄ sunt hoiuȝ.[i] Et ꝯuoca-ta turba cuȝ discipulꝭ suis: dixit eis. Si qs vult me seq: deneget semetipꝫ ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequat me. Qui eniȝ voluerit aīaȝ suā saluā facere p-det eā: q aūt pdiderit aīaȝ suā pp me ⁊ euāgeliū: saluā faciet eaȝ. Quid. n. ,pderit hoi si lucret mūdum totū: ⁊ detrimētū aīe sue faciat? Aut qd hō cōmutationis dabit ,p anima sua?[h] Qui. n. me ✠ cōfessus fuerit ⁊ ver-ba mea in generatiōe ista adultera ⁊ peccatrice: ⁊ filius hominis ✠ cōfi tebitur eū cuȝ venerit in gloria pa-tris sui cū angelis sanctis.[l] Et dice bat illis. Amē dico vobis: q: sunt q-dam de hic stantibus qui nō gusta-bunt morteȝ: donec videant regnū dei venienś in virtute.

¶ Ca. Sū. ¶ Jesus in monte trāsfi guratur: dixit q: helias venit. Eiecto surdo ⁊ muto spiritu dicit discipu lis: hoc gen⁹ in nullo pōt exire nisi oratione ⁊ ieiunio: predicit passio-neȝ suā humilitatē docet: ⁊ nō eē ,p hibendū qui in noie eius virtutē fa cit: de calice aque: de scandalo man⁹: pedis: oculi: de sale. Cap. ix.

ET post dies sex assum-psit iesus pe truȝ ⁊ ia-cobuȝ ⁊ io annem: ⁊ ducit illos in monteȝ excelsuȝ so-los: ⁊ trans-figurat⁹ est corā ipsis. Et vestimē ta eius facta sunt splēdentia ⁊ can-dida nimis velut nix: q̄lia fullo nō

Marginalia: B 77 4 mat.16.a Jo.2.d. 6.d. | b 78 6 ma.12.c. Luc.11.d | c 79 3 mat.16.a Luce.12.a | b 80 6 | Psō.113. Jo.6 b Sup.6.f | c 81 10 | f 81 1 ma.16.d Luc.9.c. | g 81 1 mat.16.c Luce.9.c | b 84 6 ma.16.d Luce.9.c 14.f. | i 85 2 mat.16.d Luc.17.g | al ✠ ꝯfus fu 86 2 ma.10.d Luce.9.c. 12.b | l 81 2 al ✠ ꝯfun detur | A ma.16.d ma.17.a Luc.9.d

potest super terram candida facere. Et apparuit illis helyas cū moyse: & erāt loquētes cū iesu. Et rūdens petrus ait iesu. Rabbi bonum est nos hic esse: & faciam⁹ tria tabernacula: tibi vnū: & moysi vnū & helye vnum. Nō.n.sciebat qd diceret. Erant.n.timore exterriti. Et fcā ē nubes obūbrās eos: & venit vox de nube dicens. Hic est fili⁹ me⁹ charissimus: audite

B

Mat. 17.

illū. Et statī circūspiciētes: neminē ampli⁹ viderūt: nisi iesum tm̄ secū. Et descēdētib⁹ illis de mōte pcepit illis ne cuiq̄ qd̄ vidissent narrarent: nisi cū fili⁹ hoīs a mortuis resurrexerit.[d] Et verbū ɔtinuerūt apud se: cōquirētes qd esset cū a mortuis resurrexerit.[b] Et interrogabāt eū dicentes. Quid ergo dicūt pharisei & scribe qꝛ helyā oportet venire pmū?

mat.17.b

Qui rūdēs ait illis. Helyas cū venerit pmo restituet omnia: & quō scriptū est in filium hominis vt multa patiat & cōtēnat. Sꝫ dico vobis qꝛ & helyas venit: & fecerūt illi q̄cūq̄ voluerunt sicut scriptū est de eo.[c] Et veniēs ad discipulos suos vidit turbā magnā circa eos, & scribas cōquirentes cū illis. Et ɔfestim ois pplſ

C

vidēs iesum stupefact⁹ est & expauerunt. Et accurrētes salutabāt eum. Et iterrogauit eos. Quid inter vos cōquiritis.[D] Et rūdens vn⁹ de turba dixit. Magr̄ attuli filiū meū ad te hñtē spū mutū: q vbicūq̄ eū apprehēderit allidit illū & spumat & stridet dētib⁹ & arescit. Et dixi discipulis tuis vt eījcerēt illū: & non potuerūt. Qui rñ dēs eis dixit. O generatio icredula q̄ diu apud vos ero? Quādiu vos patiar? Afferte illū ad me. Et attulerūt eum. Et cū vidisset eū: statim spūs ɔturbauit illū: & elisus in terra volutabatur spumans. Et iterrogauit prēz ei⁹. Quātū tpis est ex quo ei hoc accidit? At ille ait. Ab īfantia. Et frequēter eū in ignes & in aquā misit: vt eū perderet. Sed si qd potes: adiuua nos misert⁹ nrī. Jesus aūt ait illi. Si potes credere:

mat.17.b

Luce.9.e

mat.17.b

Luc.9.e.

D

oia possibilia sunt credēti. Et cōtinuo exclamās pr̄ pueri cū lachrymis aiebat. Credo dn̄e: adiuua incredulitatē meā. Et cū vidisset iesus ɔcurrētē turbā: cōminatus est spūi īmmūdo dicēs illi. Surde & mute spūs ego pcipio tibi exi ab eo: & amplius ne itroeas in eū. Et exclamās & multū discerpēs eū: exijt ab eo. Et fact⁹ est sicut mortu⁹ ita vt multi dicerent qꝛ mortuus est. Jesus aūt tenens manū ei⁹ eleuauit eū: & surrexit.[e] Et cū introisset in domū: discipuli ei⁹ secreto interrogabāt eum. Quare nos nō potuim⁹ eījcere eū? Et dixit illis. Hoc gen⁹ in nullo pt exire: nisi in oīone & ieiunio.[f] Et inde pfecti ptergrediebant galileam: nec volebat quēq̄ scire. Docebat aūt discipulos suos: & dicebat illis qm̄ filius hoīs tradet in man⁹ hominū & occidēt eū: & occisus tertia die resurget. At illi ignorabāt verbū & timebant interrogare eū.[g] Et venerunt capharnaū. Qui cū domi eēnt: interrogabat eos. Quid in via tractabatis[h] At illi tacebāt. Si qdē in via inter se disputauerāt: qs eoꝝ maior esset. Et resīdēs vocauit duodecim: & ait illis. Si qs vult prim⁹ eē: erit oium nouissim⁹ & oium minister. Et accipiens puerū statuit eum in medio eoꝝ. Quē cū cōplexus esset: ait illis. Quisqs vnū ex huiusmodi pueris receperit in noīe meo: me recipit. Et qcūq̄ me susceperit: nō me suscipit: sed eū q misit me.[k] Rñdit illi ioānes dicēs. Magr̄ vidim⁹ quēdā in noīe tuo eījcientē demonia q nō sequitur nos: & phibuim⁹ eū.[l] Jesus aūt ait. Nolite phibere eū. Nemo ē enī q facit virtutem in noīe meo: & possit cito male loq de me. Qui enī nō est aduersū vos: p vobis ē. Quisquis.n.potū dederit vobis calicē aq̄ frigide in noīe meo qꝛ xpi estis: amē dico vobis nō perdet mercedē suā.[m] Et qsqs scādalizauerit vnum ex his pusillis credentib⁹ in me: bonū est ei magis si circūdaret mola asinaria collo ei⁹ & in mare mitteretur.[n] & si scādalizauerit te manus tua abscide illā. Bonū est tibi debilē introire in vitā: q̄ duas manus

mat.17.e

E

mat.17.b

Luce.9.e

sup.8.d.

&.j.10.e

mar.18.a

Luce.9.f.

ma.20.b

mat.18.a

Luce.9.f

mat.18.a

Luc.9.f.

F

Luce.9.f.

j.cor.12.a

mat.18.a

Luc.17.a

G

Esa.66.g Eze.20.g o 101 10

hñtē ire in gehennā in ignē inextinguibilē o ubi vermis eoꝝ nō moritur: et ignis non extinguit. Et si pes tuus te scādalizat: amputa illū. Bonuꝫ est tibi claudum introire in vitā eternā: qȝ duos pedes hñtē mitti in gehennā ignis inextinguibilis ubi vermis eoꝝ non morit: et ignēs nō extinguit. Qꝫ si oculus tuus scādalizat te eiice eū. Bonū est tibi luscū introire in regnū dei: qȝ duos oculos hñtē mitti in gehēnā ignis: vbi vermis eoꝝ nō morit: et ignis non extinguit. Ois.n. igne salietur: et ois victima sale salietur. p Bonuꝫ est sal. Qꝫ si sal insulsuꝫ fuerit: in quo illud cōdietis? habete in vobis sal: et pacē habete inter vos.

mat.18.b; p 102 2; mat.5.b. Luc.14.g

¶ Ca. x. ¶ Uxorē nō dimittēdā nisi ob fornicationē: iesus dixit: sinite paruulos venire ad me dixit. Nemo bon9 nisi vn9 de9: dixit: vade vēde quecūqȝ habes et da pauperib9 difficile q pecunias hñt in regnum dei introibūt: q si suis renūciauerit centuplū accipiet: erūt pmi nouissimi: et pēturā sibi passionē: petitio filioꝝ zebedei: q voluerit in vob pm9 ee: erit oiuꝫ seru9: fili9 hois nō venit vt ministrare ei sꝫ vt ministraret de ceco mēdicāte curato. Ca.x.

q 103 6 mat.18.a

Et a inde exurgens venit in fines iudee vltra iordanē. Et cōueniūt iterū turbe ad eū. Et sicut cōsueuerat iterū docebat illos: et accedētes pharisei interrogabāt eū si licet viro vxorē dimittere: tētātes eū. At ille rñdēs dixit eis. Quid vobis pcepit moyses? Qui dixerūt. Moyses pmisit libellū repudij scribere et dimittere. Quib9 rñdēs iesus ait. Ad duritiā cordis vr̄i scripsit vobis pceptum istud. Ab initio aūt creature masculū et feminā fecit eos de9. Propter hoc relinquet hō prēꝫ suū et matrē: et adherebit ad vxorē suā: et erūt duo in carne vna. Itaqȝ iā nō sunt duo: sꝫ vna caro. Qꝺ ergo de9 ꝯiunxit: hō nō sepet. b Et in domo iterū discipuli ei9 de eodē interrogauerūt eū. Et ait illis: c Quicūqȝ dimiserit vxorē suā et aliā duxerit: adulteriuꝫ

deut.24.a mat.5.e. et.19.a.; Gen.1.d. mat.19.a Eph.5.d. Cor.6.d B; b 104 10 Mat.5.e et.19.b.; c 105 2

cōmittit super eam. Et si vxor dimiserit virum suum et alij nupserit: mechatur. d Et offerebant illi paruulos vt tāgeret illos: discipuli autem cōminabantur offerentibus. Quos: cum videret iesus indigne tulit. Et ait illis. Sinite paruulos venire ad me et ne prohibueritis eos. Talium enim est regnuꝫ dei. Amē dico vobis: quisquis non receperit regnuꝫ dei: velut paruulus: nō intrabit in illud. Et complexans eos et imponens manus super illos: benedicebat eos. e Et cum egressus esset in via procurrēs quidam genu flexo ante eum: rogabat euꝫ dicēs. Magister bone quid faciam vt vitā eternam percipiam? Jesus autēꝫ dixit ei. Quid me dicis bonuꝫ? Nemo bonus nisi vnus de9. Precepta nosti: ne adulteres: ne occidas: ne fureris: ne falsum testimoniuꝫ dixeris ne fraudem feceris: honora patrem tuuꝫ: et matrem. At ille respondens ait illi. Magister hec omnia obseruaui a iuuētute mea. f Jesus autēꝫ intuitus eum: dilexit eū: et dixit ei. Unum tibi deest. Uade quecūqȝ habes vende et da pauperibus: et habebis thesauruꝫ in celo: et veni sequere me. g Qui contristatus in verbo abijt merēs. Erat enim habēs multas possessiones. Et circūspiciēs iesus: ait discipulis suis. Quā difficile q pecunias habēt: in regnum dei introibūt. Discipuli autēꝫ obstupescebāt in verbis eius. At iesus rursus rñdens ait illis. Filioli: qȝ difficile est ꝯfidentes in pecunijs: in regnū dei introire. Facili9 est camelū p foramē acus trāsire: qȝ diuitē intrare in regnū dei. Qui magis admirabant dicētes ad semetipsos. Et qs pōt saluus fieri? Et intuēs illos iesus ait. Apud hoies impossibile est: sed nō apud deuꝫ. Oia.n. possibilia sunt apud deū. Et cepit ei petrus dicere. Ecce nos dimisim9 omnia: et secuti sum9 te. h Rñdēs iesus ait. Amē dico vobis: nemo est q reliqrit domū aut fratres aut sorores aut prēꝫ aut mrēꝫ aut filios aut agros pter me

Luc.16.d d 106 2; mat.16.b Luc.18.c. mat.19.b Luc.18.c.; E e 107 2; mat.19.b Luc.10.e et 20. b. Ro.8.a.; Eccl.3.b. f 108 2; mat.19.c Luc.18.d; g 109 2 mat.19.c Luc.18.d; D; mat.19.c Luc.18.e.; mat.19.d Luc.18.e. mat.19.d Luc.18.e. mat.19.d Luc.18.e.; h 110 2

& ppter euāgeliū:q nō accipiet cen-
ties tm̄ nūc in tpe hoc:domos & fra-
tres & sorores & m̄res & filios & agros
cū psecutiōib⁹:& in seculo futuro vi
tā eternā.[l] Multi aūt erūt pmi no
uissimi:& nouissimi pmi.[k] Erāt āt
in via ascēdētes hierosolymā:& pre
cedebat illos iesus. Et stupebāt & se-
quētes timebāt Et assumēs iterū
duodecim cepit illis dicere q̄ eēnt vē
tura. Q: ecce ascēdim⁹ hierosolymā
& fili⁹ hōis tradet pncipib⁹ sacerdo-
tū:& scribis & seniorib⁹:& dānabūt
eū morte. Et tradēt eū gētib⁹ & illu-
dent ei:& cōspuent eū & flagellabūt
eū & interficiēt eū:& tertia die resur
get.[l] Et accedūt ad eū iacob⁹ & ioā
nes filij zebedei dicētes. Magr̄ vo.u
mus vt q̄dcūq3 petierim⁹ facias no
bis. At ille dixit eis Quid vultis vt
faciā vobis? Et dixerūt. Da nobis:vt
vn⁹ ad dexterā tuā & ali⁹ ad sinistrā
tuā sedeam⁹ in glīa tua. Jesus autē
ait eis. Nescitis q̄d petatis. Potestis
bibere calicē quem ego bibo:aut ba
ptismo quo ego baptizor baptiza-
ri. At illi dixerunt ei. Possum⁹. Je
sus aūt ait eis. Calicē q̄dē + quē ego
bibo bibetis & baptismo quo ego ba
ptizor baptizabimini:sedere aūt ad
dexterā meā vel ad sinistram nō est
meū dare vobis:s3 q̄b⁹ paratū est.[m]
Et audiētes decem indignati sunt de
Jacobo & de Joāne. Jesus aūt vocans
illos ait illis. Scitis:q: hi q̄ vident
pncipari gētib⁹ dn̄ant eis:& princi
pes eoꝝ ptātē hn̄t ipsoꝝ. Non ita est
aūt in vobis:s3 q̄cūq3 voluerit fieri
maior erit vester minister:& q̄cūq3
voluerit in vobis prim⁹ eē:erit oium
seru⁹.[n] Nā & filius hōis nō venit vt
ministraret ei:sed vt ministraret:&
daret aīam suā redēptiōem p multis.
Et veniūt hiericho.[o] Et pficiscēte eo
de hiericho & discipulis ei⁹ & pluri-
ma multitudie fili⁹ thimei bart hi-
meus cec⁹ sedebat iuxta viā mendi
cans. Qui cū audisset q: iesus naza-
ren⁹ + est:cepit clamare & dicere. Je-
su fili dauid miserere mei. Et cōmi
nabant illi multi vt taceret. At ille
multo magis clamabat:fili dauid

miserere mei. Et stās iesus pcepit il
lum vocari. Et vocant cecū:dicētes ei.
Animequior esto:surge vocat te. Qui
piecto vestimēto suo: exiliēs venit
ad eū. Et respondēs iesus dixit illi.
Quid tibi vis faciā? Cecus aūt di-
xit ei. Rabboni:vt videā. Jesus autē
ait illi Uade. Fides tua te saluū fec.
Et cōtinuo vidit:& seq̄bat eū in via.
¶ Ca. Sū. ¶ De pullo asine:de ficu
quā dn̄s maledixit cū esuriit:de tē-
plo eijcit vēdētes & emētes. Sacer-
dotes & scribe querebāt quō eū per-
derent:ficū aridā factam radicit⁹:nō
hesitādū in corde:credite q: accipie
tis que petitis:dimittite siq̄d habe-
tis aduersus aliquē in oōne. Jude.
rogat in qua ptāte hoc facis. Ca.xi.

ET[a] cū appropinquarēt hiero
solyme & bethanie ad mōtem
oliuaꝝ mittit duos ex discipulis su
is:& ait illis. Ite in castellū q̄d cōtra
vos est:& statim introeūtes illuc inue-
nietis pullū ligatū sup quē nemo
adhuc hoīum sedit. Soluite illum &
adducite. Et si q̄s vobis dixerit q̄d fa
citis:dicite q: dn̄o necessari⁹ ē:& cō
tinuo illū dimittet illuc.[b] Et abeū
tes inuenerūt pullū ligatum an ia-
nuā foris in biuio & soluūt eum. Et
q̄dā de illic stātib⁹ dicebāt ill'. Quid
facitis soluētes pullū. Qui dixerūt
eis sicut pcepat illis iesus:& dimise
rūt eis. Et duxerūt pullū ad iesum:
& + īponūt illi vestimēta sua & sedit
sup eū. Multi aūt vestimēta sua stra
uerūt in via. Alij aūt frondes cede-
bāt de arborib⁹:& sternebāt in via.[c]
Et q̄ preibāt & q̄ seq̄bant clamabant
dicētes. Osanna:bn̄dict⁹ q̄ venit in
noīe dn̄i:bn̄dictū q̄d venit regnum
pr̄is nr̄i dauid:osanna in excelsis.[d]
Et introiuit hierosolymā in tēplū:&
circūspectis oīb⁹ cum iā vespa eēt ho
ra exijt in bethaniā cū duodecim. Et
alia die cum exirēt a bethania esuriit.
Cūq3 vidisset a lōge ficum hn̄tē folia
venit si q̄d forte inueniret in ea. Et cū
venisset ad eā:nihil inuenit pter fo-
lia. Nō.n.erat tps ficoꝝ. Et rn̄dēs di
xit ei. Jā nō ampli⁹ in eternum ex te
q̄sq3 fructū manducet.[e] Et audiebāt

Marginalia (left): E. & 111 2 mat.19.d Luc.13.f. & 112 2 mat.20.c Luc.18.c. mat.20.e l 113 6 F pl.+ meū m 114 2 mat.20.e ma.20.d Luc.22.c. G 93. di. ca. diacōi st pm⁹. 9.q.3. ca. nullus. n 115 4 ma.20.b Joā.10.d o 116 2 ma.20.d Luc.18.f. pl.+ esset

Marginalia (right): ma.20.b A a 117 2 mat.21.a Luc.19.c. mat.21.a mat.21.a b 118 2 al.+ īpo nētes mat.21.a Luc.16.f Joā.12.b c 119 B d 120 6 mat.21.b e 121 a

mat.21.b Luc.19.g Joã.2.c.

c Esa.56.c. Hiere.7.b

f 122 mar.21.d Luc.19.g et 20.c. et 22.a.

g 123 Jo.7.d. et 8.c. mat.21.b

h 124 6 mat.17.c. et 21.c. Luc.17.b

i 125 4 mat.21.c Joã.14.a

k 126 6 Mat.6.b

l 127 2 mat.18.d D

mat.21.c Luc.20.a

al' + timebant al' + ca

discipuli ei⁹: et veniũt iterũ hierosolymã. Et cũ introisset in tẽplũ cepit eiicere vẽdẽtes et emẽtes in tẽplo: et mẽsas nũmulariorũ cathedras vẽdentiũ colũbas euertit. Et nõ sinebat vt quisq̃ trãsferret vas p tẽplum: et docebat dicẽs eis. Nõne scriptũ ẽ: q: domus mea domus orõnis vocabit oĩbus gẽtibus? Uos aũt fecistis eã speluncã latronũ.[f] Quo audito principes sacerdotum et scribe q̃rebãt quõ eũ pderẽt. Timebãt n. eũ: qm̃ vniuersa turba admirabat sup doctrina ei⁹.[g] Et cũ vespa facta eẽt egrediebatur de ciuitate. Et cũ mane trãsirẽt viderũt ficũ aridã factã a radicib⁹. Et recordat⁹ petrus dixit ei. Rabbi: ecce ficus cui maledixisti aruit.[h] Et respõdẽs iesus ait illis. Habete fidẽ dei. Amen dico vobis: q: quicũq; dixerit huic mõti tollere: et mittere in mare: et nõ hesitauerit in corde suo sed crediderit q: quodcũq; dixerit fiat: fiet ei.[i] Propterea dico vobis: oĩa quecũq; orãtes petitis credite q: accipietis: et euenient vobis.[k] Et cũ stabitis ad orãdũ: dimittite si qd hẽtis aduersus aliquẽ: vt et pr̃ vester q in celis est dimittat vobis pctã vr̃a. Q̃ si vos non dimiseritis: nec pr̃ vr̃ q in celis est dimittet vobis pctã vr̃a.[l] Et veniũt rursus hierosolymã. Et cũ ambularet in tẽplo accedũt ad eũ sũmi sacerdotes et scribe: et seniores: et dicũt ei. In qua ptãte hoc facis: et q̃s dedit tibi hãc ptãtẽ vt ista facias. Iesus aũt rñdẽs ait illis. Interrogabo vos et ego vnũ vbũ: et rñdete mihi: et dicã vobis in q̃ ptãte hec faciã. Baptismũ ioãnis de celo erat: an ex hoib⁹? Rñdete mihi. At illi cogitabãt secũ dicẽtes. Si dixerim⁹ de celo: dicet nobis. Quare ergo nõ credidistis ei? Si dixerim⁹ ex hoib⁹: + timem⁹ ppl̃m. Oẽs. n. habebãt ioannẽ q: vere pphẽta eẽt. Et rñdẽs dicũt + iesu. Nescim⁹. Et rñdẽs iesus ait illis. Neq; ego dico vobis in qua potestate hec faciam.

¶ Ca. xij. ¶ Parabolam de vinea et colonis: de denario cesaris: de muliere que septem fratres habuit: de primo mãdato interrogatur: et interrogante dicit nõ esse longe a regno dei dicit. Quõ dicũt scribe xp̃m eẽ filiũ dauid cum sit dñs: dicit cauere a scrib: de vidua et gazophilatio. C. xij.

a 128 2 ma.20.d Luc.20.b Esa.5.a

Et[a] cepit illis in parabolis loq. Uineã pastinauit hõ: et circũdedit sepẽ: et fodit lacũ: et edificauit turrim: et locauit eam agricolis: et pegre pfectus est. Et misit ad agricolas in tpe seruũ: vt ab agricolis acciperet de fructu vinee. Qui apphẽsum eũ ceciderũt: et dimiserũt vacuũ. Et iterũ misit ad illos aliũ seruũ: et illũ in capite vulnerauerũt et ptumelijs affecerũt. Et rursus aliũ misit: et illũ occiderũt: et plures alios quosdã cedẽtes alios vo occidẽtes. Adhuc ergo vnum hñs filiũ carissimũ: et illũ misit ad eos nouissimũ dicẽs: q: + reuerebunt filiũ meum. Coloni aũt dixerunt ad inuicẽ. Hic est heres. Uenite occidam⁹ eũ: et nr̃a erit hereditas. Et apphẽdẽtes eũ occiderũt: et eiecerunt extra vineã. Quid ergo faciet dñs vinee. Ueniet et perdet colonos et dabit vineã alijs. Nec scripturam hãc legistis. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes: hic fact⁹ est in caput anguli: a dño factũ est istud: et ẽ mirabile in oculis nr̃is.[b] Et q̃rebant eũ tenere: et timuerũt turbam. Cognouerunt. n. qm̃ ad eos parabolam hãc dixerit. Et relicto eo abierũt.[c] Et mittũt ad eũ quosdam ex phariseis et herodianis: vt eum caperent in vbo. Qui venientes dicũt ei. Magister: scim⁹ q: verax es et nõ curas quẽq̃. Nec enim vides in faciẽ hominũ: sed in veritate viam dei doces. Licet dari + tributum cesari: an nõ dabim⁹? Qui sciens versutiam

al' + vere bunt mat.21.d

Ps.117. mat.21.d Luc.20.c mat.21.d Luc.19.g b 129 Joã.7.d. 1 mat.22.b Luc.20.d c 130 2 D al. + cẽs

mat.22.c Ro.13.b mat.22.c Luc.20.c Deu.23.b

Mor: ait illis. Quid me temptatis? Af-
ferte mihi denariũ vt videam. At illi
tulerũt ei. Et ait illis. Cui⁹ ẽ imago
hec ⁊ iscriptio? Dicũt ei. Cesaris. Rñ
dẽs aũt iesus dixit ill. Reddite igit
q̃ sũt cesaris cesari: ⁊ q sũt dei deo. Et
mirabant̃ sup eo. Et venerunt ad eũ
saducei q dicũt resurrectionẽ nõ eẽ:
⁊ interrogabãt eũ dicentes. Magr:
moyses nobis scripsit: vt si cui⁹ frat̃
mortu⁹ fuerit ⁊ dimiserit vxorem ⁊
filios nõ reliq̃rit: accipiat fr̃ eius vxo
rẽ ip̃i⁹ ⁊ resuscitet semẽ fratri suo.

mat.22.c Luc.20.c

Septẽ ergo frẽs erant: ⁊ p̃mus acce-
pit vxorẽ: ⁊ mortuus est nõ relicto
semine. Et scd̃s accepit eã ⁊ mortu⁹
ẽ: ⁊ nec iste reliq̃t semẽ. Et terti⁹ simr.
Et acceperũt eã simr septẽ: ⁊ non reliq̃
rũt semẽ. Nouissima oĩuʒ defũcta ẽ
⁊ mlier. In resurrectiõe ergo cuʒ re-
surrexerint: cui⁹ de his erit vxor? Se

al. nõ h̃ʒ ✠ vxoreʒ

ptẽ. n. habuerũt eã ✠ vxorẽ. Et rñdẽs
iesus ait illis. Nõne ideo erratis nõ
sciẽtes scripturas neq̃ v̄tutem dei?
Cũ. n. a mortuis r̄surrexerint neq̃
nubẽt neq̃ nubent̃: sʒ erũt sicut an
geli dei in celis. De mortuis autẽ q̄

C

resurgãt nõ legistis i libro moysi su
p̱ rubũ: q̃o dixerit illi de⁹ inq̄ens.
ego sũ de⁹ abraã: ⁊ de⁹ ysaac ⁊ deus ia-
cob? Nõ ẽ de⁹ mortuo᷑: sʒ viuoruʒ.

Exo.3.b mat.22.c mat.22.d

Uos ergo m̄ltũ erratis. [d] Et accessit

d 131 2

vn⁹ de scribis: q audierat illos cõquī
rẽtes. Et vidẽs q̃m bñ illis rñderit:
iterrogauit ✠ eũ: qd̃ eẽt p̃mũ oĩum

al ✠ iesuʒ Deut.6.a mat.22.d

mãdatũ. Iesus at̃ rñdit ei: q: p̃mus
oĩuʒ mãdatũ ẽ. Audi isrł dñs deus
tu⁹ de⁹ vn⁹ ẽ. Et diliges dñʒ deũ tuũ
ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊
ex tota mẽte tua ⁊ ex tota v̄tute tua.
Hoc ẽ p̃muʒ mãdatũ. Scd̃ʒ aũt sile

Leui.19.c Luc.10.c al ✠ sicut

est illi. Diliges p̱ximũ tuũ ✠ tanq̃ te
ipsuʒ. Maius hor᷑ aliud mãdatũ nõ
est. [c] Et ait illi scriba. Bñ magr̃ in ve-

e 132 10

ritate dixisti: q: vnus est de⁹ ⁊ nõ est
ali⁹ p̱ter eũ. Et diligat̃ ex toto corde:
⁊ ex toto intellectu: ⁊ ex tota aĩa: ⁊ ex
tota fortitudine: ⁊ diligere p̱ximuʒ

E

tanq̃ seipsuʒ maius est oĩb⁹ holocau
stomatib⁹: ⁊ sacrificijs. Iesus aũt vi-
dẽs q̄ sapiẽter rñdisset: dixit illi. Nõ

f 133 8 mat.22.d Luc.20.f

es lõge a regno dei. [f] Et nemo iã au-
debat eũ iterrogare. [g] Et rñdẽs iesus

D g 134 1 Ps̃.109. mat.22.d Luc.20.f

dicebat docens in tẽplo. Q̃uõ dicũt
scribe xp̃m filiũ esse dauid. Ipse enĩ
dauid dicit i sp̃ũ scõ. Dixit dñs dño
meo sede a dextris meis donec ponã
inimicos tuos scabellũ pedũ tuorũ.
Ipse ergo dauid dicit eũ dñʒ: ⁊ vn-
de est fili⁹ eius? Et multa turba euʒ
libenter audiebat. [h] Et dicebat eis: in

h 135 2 mat.23.a Luce.11.f ⁊.20.g

doctrina sua. Cauete a scribis: qui vo
lũt i stolis ambulare ⁊ salutari i fo-
ro: ⁊ i p̃mis cathedris sedere i syna-
gogis: ⁊ p̃mos discubitus in cenis: q
deuorãt dom⁹ viduaꝝ sub obtẽtu p̱
lixe orõnis. hi accipiẽt p̱lixius iu-
diciũ. Et sedẽs iesus ꝯ gaȥophilatiũ

i 136 8

aspiciebat q̃uõ turba iactaret es i ga
ȥophilatiũ: ⁊ m̄lti diuites iactabãt
m̄lta. Cũ venisset aũt vna vidua ✠ pau

al's ✠ paupercula Luce.21.a

p̱: misit duo minuta qd̃ ẽ q̃drãs. Et
cõuocãs discipulos suos: ait illis. Amẽ
dico vobis: q̃in vidua hec paup̱ plus
oĩb⁹ misit q miserũt in gaȥophilatĩ
uʒ. Oẽs. n. ex eo q̄ abũdabat illi mi-
serunt: hec vero de penuria sua oĩa q̃
habuit misit totũ victũ suum.

¶ Ca. Sũ. ¶ De tẽpli structura: de
venturis ante dieʒ iudicij: de passio-
ne martyruʒ: de abominatione ⁊ fu-
ga ⁊ p̱gnantibus de tribulationib⁹: ⁊
abbreuiatio dieꝝ: de pseudo xp̃is et
p̱phetis: sol obtenebrat̃: ⁊ luna non
dabit splendorẽ suũ: stelle erunt de-
cidentes ⁊c̃. de aduentu chr̃i: parabo
la ficus: diẽ ⁊ horã nemo scit: vigila-
te ⁊ orate: nescitis tẽpus. Cap. xiij.

A a 137 2 mat.24.a Lu.9.g ⁊.21.b

E[a]T cũ egrederetur de tẽplo: ait
illi vnus ex discipulis suis.
Magister: aspice quales lapides: et
quales structure. Et respondens ie-
sus ait illi. Uides has omnes ma-
gnas edificationes? Non relinque-
tur lapis super lapidẽ q non destrua

b 8

tur. [b] Et cuʒ sederet in monte oliua
rũ contra tẽplũ: interrogabant euʒ
separatim petrus iacobus ⁊ ioãnes
⁊ andreas. Dic nobis q̃n ista fient: ⁊
qd̃ signũ erit q̃n hec oĩa incipiẽt con
sumari. Et rñdens iesus cepit dicere
illis. Uidete ne q̄s vos seducat. Mul
ti enim venient in nomine meo, di
centes q: ego suʒ ⁊ multos seducẽt.

Cum audieritis autem bella: et opi-
niones bellorum ne timueritis. Opor-
tet enim hec fieri: sed nondū finis. Exur
get gens contra gentē et regnū super
regnū: et erunt terremotus per loca et
fames. Initium dolorum hec. Uidete
aūt vosmetipsos. Tradent enim vos in
concilijs: et in synagogis vapulabi-
tis: et ante presides et reges stabitis pro
pter me in testimoniū illis. Et in
oēs gentes primū oportet predicari
euāgeliū. Et cū duxerint vos tradē
tes: nolite precogitare quid loqua-
mini: sed quod datum vobis fuerit in
illa hora id loquamini. Non enim vos
estis loquentes: sed spūs scūs. Tradet
aūt frater frēm in mortē: et pr filium: et
cōsurgent filij in parētes: et morte af
ficient eos. Et eritis odio oībus propter
nomē meū. Qui aūt sustinuerit in
finē: hic saluus erit. Cū aūt videri
tis abominationē desolationis stan-
tē vbi nō debet qui legit intelligat. Tūc
qui in iudea sunt fugiāt in mōtes: et qui
sup tectū ne descendat in domū: nec
introeat vt tollat qd de domo sua: et
qui in agro erit non reuertatur retro
tollere vestimentū suū. Ue aūt pre
gnantibus et nutrientibus in illis
dieb⁹. Orate vero vt hyeme non fi-
ant. Erūt enim dies illi tribulationis
tales quales nō fuerūt ab initio crea
ture quā cōdidit deus vsque nūc: ne-
que fiet. Et nisi breuiasset dñs dies:
nō fuisset salua oīs caro. Sed propter ele-
ctos quos elegit breuiauit dies. Et
tūc siquis vobis dixerit. Ecce hic ē xps:
ecce illic: ne credideritis. Exurgent
enim pseudoxpi et pseudo prophe-
te: et dabunt signa et portenta ad sedu
cendos si fieri pōt etiā electos. Uos er-
go videte. Ecce predixi vobis oīa.
Sed in illis diebus post tribulatio
nem illam sol cōtenebrabitur: et lu-
na non dabit splendorem suum. Et
stelle celi erunt decidētes: et virtutes
que in celis sunt mouebunt. Et
tunc videbūt filiū hoīs venientem in
nubibus cū virtute multa et gloria.
Et tūc mittet angelos suos: et cōgre-
gabit electos suos a quatuor ventis a
sūmo terre vsque ad sūmū celi. Ab

arbore aūt discite parabolā. Cū iā ram⁹
ei⁹ tener fuerit et nata fuerint folia co
gnoscitis quia in proximo sit estas. Sic
et vos cū videritis hec fieri: scitote quod
in proximo sit in ostijs. Amen dico
vobis quoniam non transibit generatio
hec donec omnia ista fiant. Celum et
terrā transibunt verba aūt mea non
transibunt. De die aūt illo vel hora
nemo scit: neque angeli in celo neque fili
us nisi pater. Uidete: vigilate: et ora
te. Nescitis enim quando tempus sit. Si
cut homo qui peregre profectus reliquit
domū suā: et dedit seruis suis potestatē
cuiusque operis et ianitori precepit vt
vigilet. Uigilate ergo. Nescitis enim
quando dominus domus veniat: sero: an
media nocte: an galli cantu: an ma
ne: ne cum venerit repente inue-
niat vos dormientes. Quod autem
vobis dico oībus dico: vigilate.

¶ Ca. Sū. ¶ De vnguēto effuso su
per caput iesu: proditio iude: cū disci
pulis māducauit pascha: dicit vn⁹ v.
me tradet: de sacramento corporis et
sanguinis etc. et captio iesu. Ca. xiiij.

Erat aūt pascha et azima post biduū: et querebāt summi sacerdotes et scribe quō eum dolo te nerent et occiderent. Dicebant enim. Non in die festo: ne forte tumultus fieret in pplo. Et cū esset + bethanie in domo symonis leprosi et recūberet: venit mulier hns alabastrū vnguē ti nardi spicati preciosi: et fracto alabastro effudit sup caput eius. Erant aūt quidā idigne ferētes itra semet ipsos: et dicentes. Ut qd perditio ista vnguēti fca est. Poterat enim vnguētū istud venūdari plusquā trecētis denarijs: et dari pauperibus. Et fremebāt in eā. Jesus autē dixit. Sinite eam. Quid illi molesti estis? Bonū op⁹

Margin: mat.14.a; Luc.21.b; 1.cor.3.b; Eph.5.b; Luc.21.d; mat.10.a; et 24.d; Luc.21.b; Joa.16.a; 2.cor.11.c; mat.10.b; Luc.12.b; et 21.c; mat.10.et 24.b; mat.24.b; Luc.21.a; mat.24.b; mat.24.b; Luc.21.c; mat.24.b; mat.24.b; Luc.17.e; mat.14.b; Joel.2.c; mat.24.c; Luc.21.c; mat.24.c; Luc.21.f; mat.24.c; Luc.16.d; 21.f; mat.25.a; Luc.19.a; mat.24; et 25.a; Luc.21.e; mat.26.a; Luc.22.a; Joan.12; mat.26.a; al + iesus; mat.26.a; mat.26.a; Joa.12.b

operata est in me. Semp. n. pauperes hētis vobiscū: & cum volueritis potestis illis benefacere: me aūt nō semp hēbitis. Qd habuit + hec fecit: puenit vngere corp⁹ meum in sepulturā. Amē dico vobis: vbicūq₃ pdicatū fuerit euagelium istud in vniuerso mūdo: & qd hec fecit narrabit in memoriā ei⁹. Et iudas scariothes vn⁹ de duodecī abijt ad sūmos sacerdotes vt pderet cū illis. Qui audiētes gauisi sunt: & pmiserūt ei pecuniam se daturos: & qrebāt quō illū opportune traderet. Et pmo die azimorū qn̄ pascha immolabāt: dicūt ei discipuli. Quo vis eamus & parem⁹ tibi vt manduces pascha? Et mittit duos ex discipulis suis: & dicit eis. Ite in ciuitaté & occurret vobis hō lagenam aque baiulās. Sequimini eū: & quocūq₃ introierit dicite dn̄o dom⁹ qz magister dicit. Ubi est refectio mea: vbi pascha cū discipulis meis mādu cē? Et ipse vobis demōstrabit cenaculū grāde stratū: & illic parate nobis. Et abierūt discipuli eius & venerūt in ciuitaté: & inuenerunt sicut dixerat illis & parauerūt pascha. Uespere aūt fcō: venit cū duodecī. Et discūbentib⁹ eis & mādūcantibus ait iesus. Amē dico vobis: qz vnus ex vobis tradet me q mādūcat mecum. At illi ceperunt cōtristari & dicere ei singillatī. Nūqd ego? Qui ait illis. Un⁹ ex duodecī q intingit mecum manū in catino. Et filius qdē hoīs vadit sicut scriptū est de eo. Ue aūt hoī illi: p quē filī⁹ hoīs tradet. Bonū erat ei si nō eēt nat⁹ hō ille. Et manducāt: b⁹ illis accepit iesus panē et bn̄dicens fregit & dedit eis & ait. Sumite: hoc ē corpus meū. Et accepto calice: grās agēs dedit eis. Et biberūt ex illo oēs. Et ait illis. Hic ē sanguis meus noui testamētī: q pro multis effundetur. Amen dico vobis: qz iam nō bibā de genimine vitis vsq₃ in diē illū cū illud bibā nouū in regno dei. Et hymno dicto exierunt in montē oliuaȝ. Et ait iesus. Oēs scādalizabimini in me i nocte ista: qz scriptū est. Percutiā pastorē &

dispergent oues. Sed postq₃ resurrexero pcedam vos in galileam. Petrus aūt ait illi. Et si oēs scandalizati fuerint: sed nō ego. Et ait illi iesus. Amen dico tibi: qz tu hodie i nocte hac prius q₃ gallus vocem bis dederit ter me es negaturus. At ille amplius loquebat. Et si oportuerit me simul cōmori + tibi: non te negabo. Similiter aūt & oēs dicebant. Et veniunt in prediumcui nomen + gethsemani. Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orē. Et assumit petrū & iacobū & ioānē secū: & cepit pauere & tedere. Et ait illis. Tristis est aīa mea vsq₃ ad mortem. Sustinete hic & vigilate. + Et cū pcessisset pusillū: pcidit sup terrā: & orabat vt si fieri posset transiret ab eo hora. Et dixit. Abba pr̄: oīa tibi possibilia sunt: trāsfer calicē hūc a me. Sed nō qd ego volo: sed qd tu. Et venit & inuenit eos dormientes. Et ait petro. Symon dormis? Nō potuisti vna hora vigilare mecum. Uigilate & orate: vt nō intretis in tentationē. Spūs qdē promptus est: caro vero infirma. Et iterū abiens orauit: eūdē smones dicēs. Et reuersus denuo: inuenit eos dormiētes. Erant enī oculi eoȝ grauati: & ignorabāt quid rn̄derent ei. Et venit tertio: & ait illis. Dormite iā: & requiescite. Sufficit venit hora: ecce filius hoīs tradet in manus peccatoȝ. Surgite eamus. Ecce q me tradet ppe est. Et adhuc eo loquente: venit iudas scharioth vn⁹ de duodecim: & cum eo turba multa: cum gladijs & lignis a sūmis sacerdotibus & scribis & senioribus. Dederat aūt traditor eis signū dicens. Quēcūq₃ osculatus fuero ipse est tenete eum: & ducite caute. Et cū venisset: statī accedēs ad eū ait. Rabbi. Et osculatus est eum. At illi manus iniecerunt in iesum & tenuerūt eū. Un⁹ aūt qdā de circūstātibus educēs gladiū pcussit seruū sūmi sacerdotis: & amputauit illi auriculam. Et respondens iesus ait illis. Tāq₃ ad latronē existis cū gladijs & lignis cōprehendere me. Quotidie erā apud

vos in templo docens: et non me tenuistis.[b] Sed vt impleantur scripture. Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt.[c] Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus syndone super nudo: et tenuerunt eum. At ille + reiecta syndone nudus profugit ab eis.[f] Et adduxerunt iesum ad summum sacerdotem. Et conuenerunt omnes sacerdotes et scribe et seniores.[g] Petrus autem a longe secutus est eum vsque intro in atrium summi sacerdotis: et sedebat cum ministris ad ignem et calefaciebat se.[h] Summi vero sacerdotes et omne concilium querebant aduersus iesum testimonium: vt eum morti traderent: nec inueniebant. Multi enim testimonium falsum dicebant aduersus eum: et conuenientia testimonia non erant.[i] Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant aduersus eum dicentes. Quoniam nos audiuimus eum dicentem. Ego dissoluam templum hoc manufactum: et post triduum aliud non manufactum edificabo. Et non erat conueniens testimonium illorum. Exurgens autem summus sacerdos in medium interrogauit iesum dicens. Non respondes quicquam ad ea que tibi obijciuntur ab his? Ille autem tacebat: et nil respondit. Rursus summus sacerdos interrogabat eum: et dixit ei. Tu es christus filius dei benedicti. Jesus autem dixit illi. Ego sum.[k] Et videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis dei: et venientem cum nubibus celi.[l] Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait.[m] Quid adhuc desideramus testes. Audistis blasphemiam. Quid vobis videtur? Qui omnes condemnauerunt eum esse reum mortis.[n] Et ceperunt quidam conspuere eum et velare faciem eius: et colaphis eum cedere et dicere ei. Prophetiza. Et ministri alapis eum cedebant.[o] Et cum esset petrus in atrio deorsum: venit vna ex ancillis summi sacerdotis: et cum vidisset petrum calefacientem se: aspiciens illum ait. Et tu cum iesu nazareno eras. At ille negauit dicens. Neque scio neque noui quid dicas.[p] Et exijt foras ante atrium

Margin: 185 mat.26.f — 186 10 — al's + relicta — 187 mat.26.f luce.22.f — 188 mat.26.f luce.22.f ioan.18.c — 189 mat.26.f luce.22.g 2 — 190 mat.26.f 6 — mat.26.f luce.22.g mat.26.f — 191 luc.22.g Joa.6.g — 192 mat.26.g luce.22.g 6 — 193 mat.26.g luce.22.g ioa.18.d 2 — 194 — 195 — 196 mat.26.g luce.22.f ioa.18.c

et gallus cantauit. Rursus autem cum vidisset illum ancilla cepit dicere circumstantibus: quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum rursus qui astabant dicebant petro. Uere ex illis es: nam et galileus es. Ille autem cepit anathematizare et iurare: quia nescio hominem istum quem dicitis. Et statim gallus iterum cantauit.[q] Et recordatus est petrus verbi quod dixerat ei Jesus priusquam gallus cantet bis: ter me negabis. Et cepit flere.

¶ Capituli Summarium. ¶ Uinctum iesum duxerunt ad pilatum: et illusio et crucifixio et mors et sepultura iesu christi. Cap. xv.

Et[a] confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et vniuerso concilio:[b] vincientes iesum duxerunt et tradiderunt pilato.[c] Et interrogauit eum pilatus. Tu es rex iudeorum? At ille respondens ait illi. Tu dicis.[d] Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursum interrogauit eum dicens. Non respondes quicquam? Uide in quantis te accusant. Jesus autem amplius nihil respondit: ita vt miraretur pilatus.[e] Per diem autem festum solebat dimittere illis vnum ex vinctis: quemcunque petissent.[f] Erat autem qui dicebatur barrabas: qui cum seditiosis erat vinctus qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba: cepit rogare sicut semper faciebat + illis. Pilatus autem respondit eis: et dixit. Uultis dimittam vobis regem iudeorum? Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes.[g] Pontifices autem concitauerunt turbam: vt magis barrabam dimitteret eis.[h] Pilatus autem iterum respondens: ait illis. Quid ergo vultis faciam regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum.[i] Pilatus vero dicebat illis. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eum. Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit illis barrabam: et tradidit iesum flagellis cesum vt crucifige

Margin: mat.26.g luce.22.g 197 2 — a 198 mat.27.a luce.23.a 2 — ioa.18.e b 199 mat.27.b 1 — luce.23.a c 200 ioa.18.f 1 — d 201 mat.27.b 4 ioa.19.b — mat.27.b e 202 luce.23.c 2 — ioa.18.g f 203 mat.27.b 4 ioa.18.g — al's + illis — mat.27.b g 204 luce.23.c 1 — ioa.18.g h 205 — i 206 — mat.27.c luce.23.d ioan.19 mat.27.c

rex.[k] Milites aut duxerut eu i atriu pretorij: et conuocat tota cohortem: et induunt eu purpura: et imponunt ei plectentes spinea corona. Et ceperut salutare eum. Aue rex iudeorum.[l] Et percutiebat caput ei9 arundine: et conspuebat eu: et ponentes genua adorabant eu. Et postq illuserunt ei exuerunt illu purpura: et induerut eum vestimentis suis et educut illum vt crucifigeret eu.[m] Et angariauerunt pretereunte quepiam symone cyreneum venientem de villa patre alexandri et rufi: vt tolleret cruce ei9.[n] Et perducut illu in golgotha locu qd est interpretatu caluarie loc9.[o] Et dabant ei bibere myrratu vinum: et no accepit.[p] Et crucifigetes eu diuiserunt vestimeta ei9: mittetes sorte sup eis quis quid tolleret.[q] Erat aute hora tertia: et crucifixerut eum.[r] Et erat titulus cause ei9 inscript9: rex iudeorum.[f] Et cu eo crucifigunt duos latrones vnu a dextris et aliu a sinistris ei9.[t] Et impleta est scriptura q dicit. Et cum iniqs reputat9 e.[u] Et pretereutes blasphemabat eu mouentes capita sua et dicetes. Vah q destruis teplu dei: et in trib9 dieb9 reedificas. Saluum fac temetipsum descendes de cruce.[x] Silr et summi sacerdotes illudentes ad alterutrum cum scribis dicebant. Alios saluos fecit seipsum no pot saluu facere. Xps rex israel: descedat nuc de cruce: vt videamus et credamus.[y] Et q cum eo crucifixi erat couitiabant ei.[z] Et facta hora sexta: tenebre facte sunt p totam terra vsq in hora nona.[z] Et hora nona exclamauit iesus voce magna dicetes. Heloy. heloy: lamaçabathani.[a] Quod est interpretatu. Deus meus: deus meus: vt quid dereliqsti me? Et quidam de circustatib9 audientes dicebant. Ecce heliam vocat.[?] Currens autem vnus et implens spongia aceto: circuponensq calamo: potum dabat ei dicens.[b] Sinite: videamus si veniat helyas ad deponendum eu. Jesus autem emissa voce magna: expirauit.[a] Et velum templi scissum est in duo: a summo vsq deorsum.[b] Uidens autem centurio qui ex aduerso stabat: q sic clamas expirasset ait. Uere hic homo filius dei erat.[c] Erat aut et mulieres de loge aspicientes: inter quas erat maria magdalene: et maria iacobi minoris: et ioseph mater et salome: et cu esset in galilea sequebant eum et ministrabat ei: et alie multe que simul cu eo ascenderant hierosolyma.[d] Et cu iam sero esset factu: qz erat parasceue qd e an sabbatu: venit ioseph abarimathia nobilis decurio: qui et ipse erat expectans regnu dei. Et audacter introiuit ad pilatu et petiit corp9 iesu. Pilatus aut mirabat: si iam obisset. Et accersito centurione: interrogauit eu si ia mortu9 esset. Et cu cognouisset a centurione donauit corp9 ioseph.[e] Joseph aut mercat9 syndone et deponens eu inuoluit in syndone: et posuit eu in monumeto qd erat excisum de petra et aduoluit lapidem ad hostium monumenti.[f] Maria autem magdalene et maria ioseph aspiciebant vbi poneretur.

¶ Ca. Su. ¶ Resurrectio et ostensio eius: et q predicare iubet euangelium.

Cap. xvi.

Et[a] cu transisset sabbatu: maria magdalene et maria iacobi et salome emerut aromata: vt venientes vngeret iesum.[b] Et valde mane vna sabbatorum veniut ad monumetu: orto ia sole. Et dicebat adiuice. Quis reuoluet nobis lapide ab ostio monumeti? Et respicietes viderunt reuolutu lapide. Erat qppe magn9 valde. Et introeutes in monumetu viderut iuuene sedete in dextris coopertu stola candida et obstupuerut.[c] Qui dicit illis. Nolite expauescere. Jesum queritis nazarenu crucifixum: surrexit

nō est hic. Ecce loc⁹ vbi posuerunt eū. Sz ite dicite discipulis ei⁹ ⁊ petro: q2 pcedet vos in galileā. Ibi eū videbitis sicut dixit vobis.[d] At ille exeūtes fugerūt de monumēto. Inuaserat enī eas tremor ⁊ pauor: ⁊ nemini qcq3 dixerūt. Timebāt enī. Surgēs aūt iesus mane pma sabbī apparuit pmo marie magdalene de q̄ eiecerat septē demonia. Illa vadens nūciauit his q cū eo fuerāt lugētibus ⁊ flētib⁹. Et illi audiētes q2 viueret ⁊ visus eēt ab ea: nō crediderūt. Post hec autē duob⁹ ex his ābulātib⁹ ostēsus est in alia effigie eūtib⁹ in villā: ⁊ illi eūtes nūciauerunt ceteris: nec illis crediderunt.[f] Nouissime aūt recūbētib⁹ illis vndecī apparuit: ⁊ exprobrauit icredulitatez eo⁊ ⁊ duritiā cordis: q2 his q viderāt eū resurrexisse nō crediderunt. Et dixit eis Eūtes i mūdū vniuersū pdicate euāgelium oī creature. Qui crediderit ⁊ baptiçat⁹ fuerit saluus erit: q vo nō crediderit cōdēnabit. Signa aūt eos q crediderint hec sequent. In noīe meo demonia eijciēt: linguis loquētur nouis: serpētes tollēt. Et si mortifez qd biberit: nō eos nocebit. Sup egros man⁹ iponēt: ⁊ bene habebūt. Et dñs quidem iesus postq3 locut⁹ est eis assumpt⁹ est in celū: ⁊ sedet a dextris dei. Illi āt profecti predicauerunt vbiq3: domino cooperante: ⁊ sermonem confirmante: sequentibus signis.

[Margin: 33 mat.28.b — Luc.24.b — Act.j.b. Lu.24.g Apo.3i.c]

¶ Explicit euangeliū sm Marcū.

¶ Incipit pfatio beati hieronymi psbyteri in euangelium sm lucam.

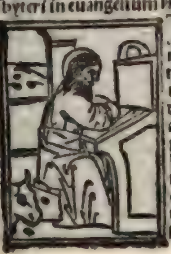

Lucas syrus natōe + antiocēsis: arte medic⁹: discipulus apostolo⁊: postea paulum secut⁹ vsq3 ad + cōsummationē eius seruiēs domino sine crimine. Nā neq3 vxorē vnq3 hūs neq3 filios: septuaginta ⁊ quatuor anno⁊ obyt in bythinia plen⁹ spiritusancto. Qui cū iā scripta eēnt euāgelia p math. q̄dez in iudea: per marcū aūt i italia: sancto instigāte ⁊ spiritu in achaie ptibus hoc scripsit euāgeliū: significās etiā ipse in principio ante suū: alia eē descripta. Cui extra ea que ordo euāgelice dispositionis exposcit: ea maxime necessitas laboris fuit: vt pmū grecis fidelibus oī pphetatiōe venturi in carnē dei xp̄i manifestata humanitate ne iudaicis fabulis attēti in solo legis desiderio tenerētur: vel ne hereticis fabulis ⁊ stultis solicitationibus seducti exciderent a veritate: elaboraret. Dehinc vt i pncipio euāgelij ioannis natiuitate p sumpta: cui euāgeliū scriberet ⁊ in quo + electus scriberet indicaret cōtestans in se completa esse que eēnt ab alijs inchoata. Cui ideo post baptismū filij dei a perfectione generationis in xp̄o + implete repetendea principio natiuitatis humane potestas permissa est: vt reqrētibus demonstraret in quo apphēdēs erat p nathan filiū + dauid introitu recurrētis in deū generatiōis admisso: + indisparabilis dei vt predicās + i hoīb⁹ xp̄m suū pfecti opus hoīs redire in se p filiū faceret: q p dauid patrē veniētib⁹ iter pbebat in xp̄o. Cui luce nō immerito et scribēdorum actuū apostolo⁊ ptās i ministerio datur: vt deo in deū plene: ⁊ filio pditiōis extincto: orōne ab apostolis facta: sorte + dñi electiōis numerus cōpleretur. Sicq3 paulus cōsummationē apostolicis actib⁹ daret: quez diu 9 stimulū recalcitrantē dñs elegisset. Quod ⁊ legētibus ac reqrētibus deū: ⁊ si p singula ei pediri a nobis vtile fuerat: sciēs tñ q operantez agricolā oporteat primū de fructib⁹ suis edere vitauimus publicam curiositatem: ne non tā volentib⁹ deū demonstrasse videremur q3 fastidiētibus + prodidisse.

¶ Explicit prefatio.

[Margin: alias + antiochen⁹ — alias + cōditionē — alīs + decio — alīs + cōplete — alīs non hz + dauid — alīs + indisparabilis — alīs non hz + in — alīs + dominice — alīs + pdesse]

¶ Incipit prohemium beati Luce in euangelium suum.

Quoniā quidē multi conati sunt ordinare + narratiōes que in nobis + cōplete sūt rez: sicut tradiderūt nobis q ab initio ipi viderūt: & ministri fuerūt sermonis: visuz est & mihi assecuto oīa a principio diligēter ex ordine tibi scribere optime theophile: vt cognoscas eorū verborū: de quibus eruditus es veritatem.

al's + narratiōem al's + redundat.

¶ Incipit euāgelium sēm Lucam.

¶ Ca. Sū. ¶ Cōmēdatio zacharie et elisabeth. Angelus ait zacharie: exaudita est orō tua: & elisabeth piet tibi filiū: & vocabis nomē ei⁹ ioannē: zacharias nō credēs gabrieli obmutuit. Elisabeth post hec ɔcepit & occultabat se mensibus quinqȝ: in mēse sexto missus est angelus ad virginē mariā: & dixit ei. Aue grā &c. Maria concepto saluatore exurgēs abyt in montana: & salutauit elisabeth: & dixit elisabeth. Benedicta tu. &c. Et ait maria. Magnificat &c. Elisabeth pepit filiū: & octauo die circūcidit: zacharias loquelā recupat: & ,pphetat dicens. Benedictus. Cap. i.

A

Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam noīe zacharias de vice abia & vxor illius de filiabus aaron: & nomen eius helisabeth. Erant aūt iusti ambo ante deum: incedentes in oībus mandatis & iustificatiōibus dñi sine querela. Et nō erat illis filius: eo q eēt helisabeth sterilis: & ambo ,pcessissent in diebus suis. Factū est aūt cū sacerdotio fungerentur + zacharias in ordine vicis sue añ deum: sēm consuetudinem sacerdotij sorte exijt vt incensum poneret ingressus in tēplū dñi. Et oīs multitudo populi erat orās foris hora incensi. Apparuit aūt angelus domini stans a dextris altaris incensi. Et zacharias turbatus est videns: & timor irruit sup eū. Ait aūt ad illum angelus. Ne timeas zacharia: quoniam exaudita est + deprecatio tua. Et vxor tua helisabeth pariet tibi filiū: & vocabis nomen eius ioannez. Et erit gaudium tibi & exultatio: & multi i natiuitate eius gaudebūt. Erit enim magn⁹ corā dño: & vinū & siceram non bibet. Et spiritu sancto replebit adhuc ex vtero matris sue: & multos filiorum israel cōuertet ad dñm deū ipsorū. Et ipse precedet ante illuz in spū & virtute helie: vt cōuertat corda patrū in filios & + incredulos ad prudentiā iustorū. Parare dño plebē perfectā. Et dixit zacharias ad angelum. Unde hoc sciam? Ego enim sum senex: & vxor mea ,pcessit in diebus suis. Et respondēs angelus dixit ei. Ego sum gabriel qui asto ante deū: & missus sum loqui ad te & hec tibi euangelizare. Et ecce eris tacēs & nō poteris loqui vsqȝ in diē quo hec fiant: pro eo q nō credidisti verbis meis que implebuntur in tpe suo. Et erat plebs expectās zachariā: & mirabant q tardaret ipse in templo. Egressus aūt nō poterat loq ad illos. Et cognouerūt q visionē vidisset in tēplo. Et ipse erat innuens illis: & permansit mutus. Et factū est vt impleti sūt dies officij ei⁹ abijt i domū suā. Post hos aūt dies cōcepit helisabeth vxor eius: & occultabat se mensibus quinqȝ dicēs. Qr sic fecit mihi dñs in diebus quibus respexit auferre opprobriū meū inter homines. In mense aūt sexto missus est angelus gabriel a deo in ciuitatē galilee cui nomē nazareth ad virginē desponsatam viro cui nomē erat ioseph de domo dauid: & nomē virginis maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Aue gratia plena: dominus tecum benedicta tu in mulieribus. Que cū audisset turbata ē in sermōe eius: & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei.

al's non hz + zacharias

al + orō

B

al's + incredibiles.

Gen. 8. b Judi. 13. b.

C

mat. 1. d.

Jud. 13. c ela. 7. c.

Ne timeas maria: invenisti enim gratiam apud deũ. Ecce cõcipies in utero ⁊ paries filiũ ⁊ vocabis nomẽ eius iesum. Hic erit magnus: ⁊ filius altissimi vocabitur. Et dabit illi dñs deus sedẽ david patris eius: ⁊ regnabit in domo iacob in eternum: ⁊ regni eius nõ erit finis. Dixit autem maria ad angelũ. Quõ fiet istud. Quoniã virũ nõ cognosco. Et respõdens angelus dixit ei. Spũssctũs superveniet in te: ⁊ virtus altissimi obũbrabit tibi. Ideoq̃ ⁊ qd̃ nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. Et ecce helisabeth cognata tua ⁊ ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mẽsis est sextus illi que vocat̃ sterilis: q2 nõ erit impossibile apud deũ oẽ verbũ. Dixit autem maria. Ecce ancilla domini: fiat mihi sm̃ verbũ tuũ. Et discessit ab illa angelus. Exurgẽs autem maria in diebus illis abijt in mõtana cum festinatione in civitatem iuda: ⁊ intravit in domũ zacharie ⁊ salutavit helisabeth. Et factum est vt audivit salutationẽ marie helisabeth: exultavit ĩfans in vtero eius. Et repleta est spũ sctõ helisabeth: ⁊ exclamavit voce magna ⁊ dixit. Bñdicta tu inter ✝ mulieres: ⁊ bñdictus fructus ventris tui. Et vñ hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me? Ecce enim vt facta est vox salutationis tue in auribus meis: exultavit in gaudio infans in vtero meo. Et beata que credidisti: qm̃ pficientur ea q̃ dicta sunt tibi a dño. Et ait maria. Magnificat aĩa mea dñm. Et exultavit spũs meus ĩ deo salutari meo. Q2 respexit humilitatẽ ancille sue: ecce enim ex hoc beatã me dicẽt oẽs gñationes. Q2 fecit mihi magna q potẽs est: ⁊ scm̃ nomẽ eius. Et misericordia eius a pgenie ⁊ ✝ pgenies timentibus eũ. Fecit potẽtiã in brachio suo: dispersit supbos mẽte cordis sui. Deposuit potẽtes de sede: ⁊ exaltavit humiles. Esuriẽtes ĩplevit bonis: ⁊ divites dimisit inanes. Suscepit isrl̃ puerũ suũ ✝ memorari misericordie sue: Sicut locutus ẽ ad pres nr̃os abrahã ⁊ semini eius ✝ ĩ secula. Mansit aũt maria cũ illa q̃si mensibus tribus: ⁊ reversa est ĩ domũ suã. Helisabeth aũt impletũ est tps pariendi: ⁊ peperit filiũ. Et audierunt vicini ⁊ cognati eius: q2 magnificavit dñs misericordiã suã cũ illa: ⁊ cõgratulabant̃ ei. Et factũ est in die octavo venerunt circũcidere puerũ: ⁊ vocabant eũ nomine pris sui zachariã. Et rñdens mr̃ eius dixit. Neq̃q̃ sed vocabit̃ ioannes. Et dixerũt ad illã. Quia nemo est in cognatione tua: que vocet̃ hoc nomie. Innuebant aũt pri eius: quẽ vellet vocari eũ. Et postulãs pugillarẽ scripsit dicens. Ioãnes est nomen eius. Et mirati sunt vniversi. Apertũ est autẽ ilico os eius ⁊ lingua eius: ⁊ loquebatur benedicẽs deum. Et factus est timor super oẽs vicinos eorũ: ⁊ super oĩa mõtana iudee: ⁊ divulgabant̃ oĩa verba h̃. Et posuerũt oẽs q audierant in corde suo dicẽtes. Quis putas puer iste erit? Et.n. manus dñi erat cũ illo. Et zacharias pr̃ eius repletus est spũ scõ: ⁊ pphetavit dicẽs. Bñdictus dñs deus israel: q2 visitavit ⁊ fecit redẽptionẽ plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis in domo david pueri sui. Sicut locutus est per os scõrum qui a seculo sunt pphetarũ eius. Salutẽ ex inimicis nostris: ⁊ de manu omniũ q oderunt nos. Ad faciendã misericordiã cũ patribus nr̃is ⁊ memorari testamẽti sui sancti. Iusiurandũ qd̃ iuravit ad abrahã patrem nostrũ daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorũ nr̃orũ liberati serviamus illi in sanctitate ⁊ iustitia corã ipso oĩbus dieb9 nostris. Et tu puer pp̃ha altissimi vocaberis: preibis enim ante faciẽ dñi parare vias eius. Ad dandã scientiã salutis plebi eius in remissionẽ peccatorũ eorũ. Per viscera misericordie dei nr̃i in quib9 visitavit nos oriẽs ex alto. Illuminare his q ĩ tenebris ⁊ vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros ĩ viã pacis. Puer autem crescebat ⁊ cõfortabatur spiritu: ⁊ erat in desertis vsq̃ in diem

Marginalia: Mat. j. d. — Mic. 4. c. — D — Esa. 6. d. — al's ✝ in mulieribus. — Jud. 5. d — E — al's ✝ pgenies — al's ✝ recordat9. — al's ✝ vsq̃ in sclm. — F — G — de pr. di. iij. c. adhuc. — I. Re. 2. e.

ostensionis sue ad israel.

¶ C. ii. Sū. ¶ Edictū augusti vt describeret orbis: maria peperit filium suū primo genitū Angelus natiuitatē xpi pastorib⁹ nūciauit & pastores dicebāt ad inuicē. Trāseamus vsq ad bethleem: iesus circūcidit. Simeon accepit iesum in vlnas suas: dicens. Nunc dimittis &c. Et symeon dixit marie. Ecce positus ē hic i ruinam &c. Et anna prophetissa supueniēs confitebat dño: & loquebat de illo omnibus qui expectabant redemptionem israel. Jesus inuētus in medio doctorū: & q subdit⁹ erat marie & ioseph. Cap. ij.

A Factū ē autē in diebus illis exijt edictū a cesare augusto: vt describeret vniuersus orbis. hec descriptio pma facta est a preside syrie cyrino. Et ibāt oēs vt pfiterentur singuli in suā ciuitatē. Ascēdit aūt & ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeā ciuitatem dauid que vocat bethleem: eo q eēt de domo & fāmilia dauid: vt pfiteret cū maria desponsata sibi vxore pregnāte. [a] Fcm ē aūt cū eēnt ibi: ipleti sunt dies + vt peret. Et peperit filiū suū primogenitū: & pānis eū inuoluit [b] & reclinauit eū in + psepio: q2 non erat ei loc⁹ in diuersorio. Et pastores erāt in regiōe eadē vigilātes: & custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. Et ecce angel⁹ dñi stetit iuxta illos: & claritas dei circūfulsit illos. Et timuerūt timore magno. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce eni euāgelizo + vobis gaudiū magnū qđ erit oi ppło: q2 nat⁹ ē vobis hodie saluator: qui est xps dñs: in ciuitate dauid. Et hc vobis signū. Inuenietis īfantē pānis inuolutū: & positū i + presepio. Et subito fcā est cū angelo multitudo militie celestis: laudantiū deū & dicentiū. Gloria in altissimis deo: & in terra pax hoib⁹ bone voluntatis. Et fcm est vt discesserunt ab eis angeli in celū: pastores loquebātur ad inuicē. Trāseamus vsq bethleē: & videamus hoc verbū qđ fcm est: qđ fecit dñs & ondit nobis. Et venerūt festināter: & iuenerūt mariā & ioseph & infantē positū in + presepio. Uidētes aūt cognouerūt de verbo: qđ dictum erat illis de puero hoc. Et oēs qui audierūt mirati sunt & de his q dicta erāt a pastorib⁹ ad ipsos. Maria aūt cōseruabat oia vba hec: cōferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes & laudātes deum in oībus que audierant & viderant: sicut dictū est ad illos. Et postq̄ cōsumati sūt dies octo: vt circūcideretur + puer: vocatum est nomen eius iesus. Qđ vocatū est ab angelo priusq̄ in vtero cōciperet. B Et postq̄ impleti sunt dies purgationis eius sm legē moysi tulerūt illum in hierusalē vt sisterent eū domino: sicut scriptū ē in lege dñi: q2 oē masculinū adaperiēs vuluā sanctū dño vocabitur. Et vt darent hostiā sm q dictū est in lege dñi: par turturū aut duos pullos colūbarū. Et ecce hō erat in hierlm cui nomē symeō. Et hō iste iustus & timorat⁹ expectans consolationem israel: & spūs sanctus erat in eo. Et rñsū acceperat a spū scō: nō visurū se mortē nisi prius videret xpm dñi. Et venit in spū in tēplū. Et cū iducerēt puerū iesū parētes eius vt facerēt sm cōsuetudinē legis p eo: & ipse accepit eū in vlnas suas & benedixit deū & dixit. Nūc dimittis suū tuū dñe sm verbū tuū in pace: q2 viderūt oculi mei salutare tuū. Qđ parasti an faciem oīum ppłoz. Lumen ad reuelationē gentiū: & gloriam plebis tue isrł. Et erāt pr ei⁹ & mr ei⁹ mirātes sup his q dicebant de illo. Et bndixit illis symeon: & dixit ad mariā mrē ei⁹. Ecce positus est hic in ruinā: & in resurrectionē multoz i isrł: & i signū

Marginal notes: als + maria. a 2 rie. 5 mat.2.c. b 7 d.1.2.a. 10 als + p. sepe. B. al. + anūtio. als + nobis. l. — als + presepe. ꝺ ꝯse. v. t. j. c. necte r. c. de hō minis. & c. hi duo E. als + p. sepe. infra eo. als nomē hz + puer. D. Exo.34.c. E. Isa.14.

cui ɔdicet. Et tuā ipsius aiam ptrā sibit gladius: vt reuelenť ex multis cordib⁹ cogitatiōes. Et erat anna ꝓphetissa filia phanuel de tribu aser: hec ꝓcesserat in diebus multis: ⁊ vixerat cū viro suo annis septē a virginitate sua. Et hec vidua vsq₃ ad annos octogintaquatuor: que nō discedebat de tēplo ieiunijs ⁊ obsecrationibus seruiēs nocte ac die. Et hec ipsa hora superueniēs cōfitebať domino: ⁊ loquebať de illo oib⁹ q expectabāt redēptionē israel. Et vt pfecerūt oia sm legem dni: reuersi sūt in galileā in ciuitatē suā nazareth. Puer aūt crescebat ⁊ confortabatur plenus sapia: ⁊ gra dei erat in illo. Et ibant parētes eius p oēs annos in hierlm in die solēni pasce. Et cū factus esset annorū duodecim: ascendētibus illis in hierosolymā sm cōsuetudinē diei festi cōsummatisq₃ diebus cū redirēt: remāsit puer iesus in hierlm: ⁊ nō cognouerūt parentes eius. Existimātes aūt illum eē in comitatu venerūt iter diei: ⁊ requirebant eū inter cognatos ⁊ notos. Et nō inueniētes regressi sunt in hierlm: requirentes eum. Et factū est post triduum inuenerūt illū in templo sedentē in medio doctorū: audientē illos ⁊ interrogātem eos.[c] Stupebant autem oēs qui eum audiebant: super prudentia ⁊ rňsis ei⁹. Et videntes ammirati sunt.[D] Et dixit mř eius ad illū. Fili quid fecisti nobis sic? Ecce pr tuus ⁊ ego dolentes querebamus te. Et ait ad illos. Quid est q me qrebatis? Nesciebatis: q in his que pris mei sūt oportet me esse. Et ipi nō intellexerūt vbum qd locutus est ad eos. Et descēdit cum eis ⁊ venit nazareth: ⁊ erat subditus illis. Et mř eius cōseruabat oia verba hec in corde suo. Et iesus ꝓficiebat sapientia ⁊ etate ⁊ gratia: apud deum ⁊ homines.

[Marg.: F — al. ⁊ oronibus — Al. ⁊ hierlm. — E — mat.7.d. mar.j.c. — Isa.18.f. — S.eodē. 1.Re.2.c.]

¶ Ca. Sū. ¶ Joannes predicat baptismum penitentie: dicit turbis. Genimina viperarū ⁊c. facite fruct⁹ dignos penitētie ⁊c. pōt deus de lapidibus istis suscitare ⁊c. Joānes turbis dicit ⁊ publicanis ⁊ militibus quid agere debeāt dicit venit fortior me cui⁹ ventilabrū in manu. Joannes corripit herodē: ⁊ baptizat iesū: celum aperitur: vox patris auditur. Jesus erat incipiens quasi annorū triginta vt putabatur filius ioseph qui fuit heli ⁊c. Cap. iij.

Anno aūt quintodecimo imperij tyberij cesaris ꝓcurāte pontio pilato iudeam: tetrarcha aūt galilee herode: philippo aūt fre tetrarcha itureē ⁊ traconitidis regiōis: ⁊ lysania abiline tetrarcha sub principibus sacerdotum anna ⁊ cayphas: factum est verbū dni sup ioannē zacharie filiū in deserto.[b] Et venit in oēm regionē iordanis predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum: sicut scriptum est in libro sermonum ysaie prophete. Vox clamantis in deserto. Parate viam dni: rectas facite semitas ei⁹. Omnis vallis impleбiť: ⁊ omnis mons ⁊ collis humiliabiť. Et erūt praua in directa ⁊ aspera in vias planas: ⁊ videbit omnis caro salutare dei.[c] Dicebat ergo ad turbas: que exibant vt baptizarentur ab ipso. Genimina viperarum: quis ostendet vobis fugere a ventura ira? Facite ergo fructus dignos penitentie: ⁊ ne ceperitis dicere: patrem habemus abraam. Dico enim vobis: q potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Jam enim securis ad radicem arboris posita ē. Omnis ergo arbor nō faciens fructum bonū excideť: ⁊ in ignē mittetur.[D] Et interrogabāt eū turbe dicentes. Quid ergo faciemus. Rňdens autem dicebat illis. Qui hz duas tu-

[Marg.: A — mat.3.a. mar.j.a. Joā.1.c. esa.40.a. mar.3.a. mar.j.a. Joā.j.c. — B — C — mat.3.b. — mat.3.c. ⁊7.c. — D]

nicas ret nō hn̄ti: ꝗ hʒ escas silr fa-
ciat. Uenerūt aūt ꝛ publicani vt ba-
ptiȥarent̄: ꝛ dixerūt ad illuȥ. Mḡr
qd faciemus? At ille dixit ad eos. Ni-
hil amplius q̄ꝫ qd̄ ꝯstitutuȥ ē vobis
faciatis. Interrogabāt aūt eū ꝛ mili-
tes dicentes. Quid faciemus ꝛ nos?
Et ait illis. Nemiṅe cōcutiatis neq̄ꝫ
calumniā faciatis: ꝛ cōtenti estote sti-
pendijs vestris. Existimante aūt po-
pulo ꝛ cogitātibus oībus in cordi-
bus suis de ioanne ne forte ipse esset
chr̄s: respōdit ioānes dicēs oībus.
Ego quidē aqua baptiȥo vos: veniet
aūt fortior me post me: cuius non
sum dignus soluere corrigiā calcia-
mentoꝝ eius: ipse vos baptiȥabit in
spū scō ꝛ igni. Cuius ventilabrum
in manu eius: ꝛ purgabit areā suā:
ꝛ ꝯgregabit triticū in horreū suuȥ:
paleas aūt cōburet igni inextingui-
bili. Multa q̄ꝫ ꝛ alia exortās euāge-
liȥabat pp̄lo. Herodes autēȥ tetrar-
cha cū corriperet̄ ab illo de herodiade
vxore fratris sui: ꝛ de oībus malis q̄
fecit herodes adiecit ꝛ hoc sup oia: ꝛ
inclusit ioānē i carcere. Factū ē au-
teȥ cū baptiȥaret̄ oīs populus ꝛ iesu
baptiȥato ꝛ orāte: apertuȥ est celū ꝛ
descendit spūs sanctus corporali spe-
cie sicut colūba in ipsuȥ. Et vox de ce-
lo fcā est. Tu es filius meus dilectus:
in te cōplacuit mihi. Et ipse iesus
erat incipiēs quasi annoꝝ triginta
vt putabat̄ filius ioseph: q fuit heli: qui
fuit mathat: q fuit leui: q fuit melchi
qui fuit ianne: qui fuit ioseph: qui
fuit mathathie: q fuit amos: q fuit na-
uȥ: qui fuit hesli: qui fuit age: qui fuit
maath: q fuit mathathie: qui fuit se-
mei: qui fuit ioseph: qui fuit iuda: q
fuit ioanna: qui fuit resa: qui fuit ȥo-
robabel: qui fuit salathiel: q fuit ne-
ri: qui fuit melchi: qui fuit addi: qui
fuit cosan: qui fuit helmadam: qui
fuit her: qui fuit iesu: qui fuit elieȥer:
q fuit iorim: qui fuit mathat: q fuit
leui: qui fuit symeon: qui fuit iuda:
qui fuit ioseph: qui fuit iona: qui fu-
it heliachim: qui fuit melcha: qui fu-
it menna: qui fuit mathata: qui fuit
nathan: qui fuit dauid: qui fuit iesse:
qui fuit obeth: q fuit booȥ: q fuit sal-
mon q fuit naason: q fuit aiadab: q
fuit aram: q fuit esron: q fuit phares:
q fuit iude: q fuit iacob: q fuit ysaac:
q fuit abrahe: q fuit thare: q fuit na-
chor: qui fuit saruch: q fuit ragau:
qui fuit phalech: qui fuit heber: qui
fuit sale: q fuit chaynan: qui fuit ar-
phaxat: q fuit sem: qui fuit noe: qui
fuit lamech: qui fuit mathusalem: q
fuit enoch: qui fuit iareth: q fuit ma-
laleel: q fuit chaynā: q fuit enos: q
fuit seth: q fuit adam: qui fuit dei.

Ca. Sū. Jesus plenus spiritu
sancto regressus est a iordane ieiu-
nans quadraginta diebus diurnis ꝛ
tēptatur a diabolo: ꝯsumata tem-
ptatiōe diabolus recessit ab eo vsq̄ꝫ
ad tempus. Jesus regressus in vir-
tute spiritus in galileā: ꝛ fama exijt
per vniuersam regionē de illo venit
naȥareth: ꝛ intrauit synagogā ꝛ le-
git in libro esaie prophete. Spiritus
domini ꝛc. omnes testimoniuȥ da-
bant: illi dicebāt: quia filius ioseph
est: iesus dicit. Nemo ꝓpheta accept⁹
est in patria sua: dicit helias missus
cū fames esset in sarepta ad viduaȥ:
ꝛ heliseum curasse a lepra naaman
syrum. Ejicitur de ciuitate iesus: ꝛ
ducitur vsq̄ꝫ ad supercilium mon-
tis vt ꝓcipiteť: demoniū ejicit iesus
ab hoīe: socruȥ symonis curat: ꝛ ali-
os curat manus imponens: demo-
nes clamabant cum exirēt. Tu es fi-
lius dei: ꝛ increpans nō sinebat eos
loqui dixit oportet me euangeliȥa-
re regnum dei. Cap. iiij.

Jesus aūt plenus spiritu scō regressus ē a iordane. Et agebat̄ i spiritu i deserto die-
bus q̄dra-ginta: ꝛ tē-tabatur a diabolo. Et nihil manduca-uit in

Marginal notes: 23. q. i. ca. par⁹. ꝛ. c. qd culpa tus. ꝛ. ca. militare. — 10 — mat. 3. c; mar. i. a; Joā. i. d — mat. 3. c — 11 — al's pro mundabit — mat. 14. a; mar. 6. c — 12 — al's cuȥ — 13 mat. 3. d; mar. i. a; Joan. i. a — al's cō placuit — 14 mat. i. a — al's abraham — al's saruch — al's in desertuȥ a spiritu

uit in dieb⁹ illis. Et ɔsumatis illis esuriit. Dixit aũt illi diabolus. Si filius dei es: dic lapidi huic vt panis fiat. Et rñdit ad illũ iesus. Scriptũ est: q: nõ in pane solo viuit hõ: sed in oĩ vbo dei. Et duxit illũ diabolus + ⁊ ostẽdit illi oĩa regna orbis terre in momẽto tpis: ⁊ ait illi. Tibi dabo ptatẽ hãc vniuersã; ⁊ gloriã illorũ: q: mihi tradita sunt: ⁊ cui volo do illa Tu ergo pcidẽs si adoraueris corã me: erũt tua oĩa. Et rñdẽs iesus dixit illi. Scriptũ est Dñz deũ tuũ adorabis: ⁊ illi soli seruies. Et duxit illũ in hierl'z: ⁊ statuit eũ sup +pinnã tẽpli: ⁊ dixit illi. Si fili⁹ dei es: mitte te hic deorsũz. Scriptũ est enĩz qꝛ ãgelis suis mãdauit de te vt ɔseruẽt te ⁊ in manib⁹ tollẽt te: ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuũz. Et rñdẽs iesus ait illi. Dictũ est. Nõ tentabis dñm deũ tuũ. Et ɔsumata omni tẽtatiõe: diabolus recessit ab illo vsqꝫ ad tps.[c] Et regressus est iesus in vtute spũs in galileã: ⁊ fama exijt p vniuersã regionẽ de illo. Et ipse docebat in synagogis eorum: ⁊ magnificabat ab oĩb⁹.[d] Et venit nazareth vbi erat nutrit⁹: ⁊ intrauit sm ɔsuetudinẽ suam die sabbati in synagogã: ⁊ surrexit legere. Et traditus est illi liber ysaie pphete. Et vt reuoluit librũ: inuenit locum vbi scriptũ erat. Spũs dñi sup me: + pp qđ vnxit me: euangeliçare paupib⁹ misit me sanare ɔtritos corde: pdicare captiuis remissionẽ: ⁊ cecis visum: dimittere ɔfractos in remissionẽ: pdicare annuz dñi acceptũ ⁊ diẽ retributionis. Et cũ applicuisset librũ reddidit ministro: ⁊ sedit. Et oĩum in synagoga oculi erãt intendẽtes in eũ. Cepit aũt dicere ad illos: q: hodie impleta ẽ hec scriptura in aurib⁹ vr̃is.[e] Et oẽs testimoniũ illi dabãt ⁊ mirabant in verbis grẽ que pcedebãt de ore ipsi⁹: ⁊ dicebant. Nõne hic est filius ioseph? Et ait illis.[f] Vtiqꝫ dicetis mihi hanc similitudinẽ. Medice cura te ipm. + Quãta audiuim⁹ facta in capharnaũ: fac ⁊ hic in pria tua. Ait aũt.[g] Amen dico vobis q: nemo pphta acceptus est in pria sua.[h] In vitate dico vobis: multe vidue erãt in diebus helye in israel qñ clausũz est celũ ãnis trib⁹ ⁊ mẽsib⁹ sex cũ fcã eẽt fames magna in oĩ terra: ⁊ ad nullã illaꝝ missus ẽ helyas nisi in sarepta sidonie ad mulierem viduã. Et multi leprosi erãt in israel sub helyseo pphta: ⁊ nemo eoꝝ mũdat⁹ est nisi naaman syrus. Et repleti sunt oẽs in synagoga ira hec audientes. Et surrexerũt ⁊ eiecerũt illũ extra ciuitatẽ ⁊ duxerũt illũ vsqꝫ ad supciliũ mõtis sup quem ciuitas illoꝝ erat edificata: vt pcipitarent eũ. Ipse aũt trãsiẽs p mediũ illoꝝ ibat.[i] Et descẽdit in capharnaũ ciuitatẽ galilee: ibiqꝫ docebat illos sabbatis.[k] Et stupebãt in doctrina ei⁹: q: in ptate erat smo ipsi⁹.[l] Et i synagoga erat hõ hñs demoniũ inmũdũ: ⁊ exclamauit voce magna dicẽs. Sine qđ nobis: ⁊ tibi iesu naçarene. Venisti pdere nos. Scio te + q: sis sanctus dei. Et increpauit illũ iesus dicens. Obmutesce: ⁊ exi ab eo. Et cũ piecisset illũ demoniũ in mediũ: exijt ab illo nihilqꝫ + illũ nocuit. Et fact⁹ ẽ pauor in oĩb⁹ ⁊ colloquebant adinuicẽ dicẽtes. Qđ ẽ hoc verbũ: q: i potestate ⁊ virtute impat inmũdis spiritib⁹ ⁊ exeũt? Et diuulgabat fama de illo i oẽm locũ regionis.[m] Surgẽs aũt iesus de synagoga introiuit i domũ symonis. Socrus aũt symonis tenebat magnis febrib⁹. Et rogauerũt illũ p ea. Et stans sup illaz impauit febri ⁊ dimisit illã. Et cõtinuo surgẽs ministrabat illis. Cum aũt sol occidisset: oẽs q hẽbant infirmos varijs lãguorib⁹ ducebãt illos ad eũ. At ille singulis man⁹ iponẽs curabat + eos.[n] Exibat aũt demonia a multis clamãtia ⁊ dicẽtia: q: tu es fili⁹ dei. Et increpãs nõ sinebat ea loqui: q: sciebãt ipm eẽ xpm.[o] Fcã ãt die egressus ibat i desertũ locũ: ⁊ turbe requirebãt eũ. Et venerũt vsqꝫ ad ipz ⁊ detinebãt illũ ne discederet ab eis. Quibus ille ait. Quia ⁊ alijs ciuitatibus oportet me euangeliçare re-

Marginalia (left): Mar.4.a / Mar.j.b / Deut.8.a / al's + mõtẽ excelsũ / al. nõ hz + pcidẽs / B / Deu.6.b / al. + pinnaculuz. / Mar.4.a / Ps. 90. / Deu.6.c. / c 17 8 / mat.4.d / Mar.3.a / Joã.6.a / d 18 10 / C / mar.13.g / Esa.61.a. / al. + eo q / D / Mar.6.a / Joã.4.f. / mat.13.g / e 19 8 / Jo.6.e / mat.13.g / mar.6.a. / Joã.4 f / f 20 8 / 3.re.17.b / al. + dixerũt pharisei ad iesuz hic / g 21 8

Marginalia (right): h 22 10 / E / 4.re.4.d / i 23 8 / k 24 2 / mat.17.d / Mar.6.c / l 25 8 / F / al's + qui / al's + ei vel cum / m 26 2 / mar.j.c. / G / mar.j.c. / Al's + oẽs / n 27 8 / mar.3.b. / o 28 8

gnū dei: q2 ideo missus sum. Et erat p̄dicās in synagogis galilee.

¶ Ca. Su. ¶ Cū turbe irruerēt ad eū: vt audirēt verbū dei ascēdit nauem petri: docebat de nauicula turbas. Jesus dixit petro: duc in altū & laxate retia v̄ra in capturā: hoc facto cōcluserūt pisciū multitudinē: & rete eoꝝ rūpebat: qd̄ cum videret petrus dixit: exi a me: peccator sum dn̄e. dixit petro ex hoc eris homines capiēs: leprosum mūdat: & paralyticū curat: dicit leui sedēti ad teloneū. Seq̄re me: & fecit leui cōuiuiū pharisei murmurabāt & iesus dic. Nō egēt q sani sunt medico &c. pharisei dicūt iesu: quare discipuli ioānis ieiunant frequēter: post hec iesus dicit similitudinē d cōmissura vestimenti noui: & nemo mittit vinū nouū in vtres veteres. Ca. v.

A 29 10 — mat. 4. a.

Factū[a] est aūt cū turbe irruerent in eū vt audirēt v̄bū dei: & ipse stabat sec⁹ stagnū genesareth. Et vidit duas naues stātes sec⁹ stagnū: piscatores aūt descenderāt & lauabāt retia. Ascēdens aūt in vnā nauim q̄ erat symonis: rogauit eū a terra reducere pusillū. Et sedēs docebat de nauicula turbas.[b] Ut cessauit aūt loq: dixit ad symonē. Duc in altū: & laxate retia v̄ra in capturā. Et r̄ndēs symon: dixit illi. Preceptor p totā noctē laborātes nihil cepim⁹: in verbo aūt tuo laxabo rete. Et cū hoc fecissent: cōcluserūt pisciū multitudinē copiosam. Rūpebatur aūt rete eoꝝ. Et annuerunt socijs q erāt in alia naui: vt venirēt & adiuuarēt eos. Et venerūt & impleuerūt ambas nauiculas: ita vt + pene mergerētur.[c] Quod cū videret symon petrus: pcidit ad genua iesu dicēs. Exi a me dn̄e: q2 homo peccator sum. Stupor.n. circūdederat eū & oēs q cū illo erant: in captura piscium quā ceperāt. Sil'r autē iacobū & ioānē filios zebedei: q erāt socij symonis.[d] Et ait ad symonem iesus. Noli timere: ex hoc iam homines eris capiēs. Et subductis ad terram nauib⁹ relictis omnib⁹ secuti sunt eū.[e] Factum est cū + esset in vna ciuitatū: & ecce vir plen⁹ lepra videns iesum & procidēs in faciem suā rogauit eū dicens. Dn̄e si vis potes me mūdare. Et extendēs manū tetigit eū dicens. Uolo. Mūdare. Et cōfestim lepra discessit ab illo. Et ipse p̄cepit illi vt nemini diceret: sed vade ostēde te sacerdoti: & offer p emūdatione tua sicut p̄cepit moyses in testimoniū illis.[f] Perambulabat aūt magis sermo de illo: & cōueniebat turbe multe vt audirent & curarentur ab infirmitatib⁹ suis.[g] Ipse aūt secedebat in desertū & orabat.[h] Et factū est in vna dierū & ipse sedebat docēs. Et erant pharisei sedētes & legis doctores q venerāt ex omni castello galilee & iudee & hierusalē: & virtus dn̄i erat ad sanandū.[i] Et ecce viri portātes in lecto hominē q erat paralytic⁹: & q̄rebant eū inferre & ponere ante eum. Et nō inueniētes qua parte illum inferrent pre turba: ascēderūt supra tectū: & per tegulas summiserūt eum cū lecto in mediū ante iesū. Quorū fidē vt vidit: dixit. Homo remittuntur tibi pctā tua. Et ceperunt cogitare scribe & pharisei dicētes. Quis ē hic q loqtur blasphemias? Quis pt dimittere pctā: nisi solus deus? Ut cognouit aūt iesus cogitatiōes eorū r̄ndens dixit ad illos. Quid cogitatis in cordib⁹ vestris? Quid est facilius: dicere dimittunt tibi pctā: an dicere surge & ambula? Ut autē sciatis q2 fili⁹ hominis h3 ptātē in terra dimittendi pctā: ait paralytico. Tibi dico surge. tolle + lectū tuum + & vade in domū tuā. Et confestim cōsurgēs corā illis tulit lectū in quo iacebat: & abijt in domū suā magnificās deū. Et stupor apphēdit oēs: & magnificabāt deū. Et repleti sunt timore dicētes: q2 vidim⁹ mirabilia hodie.[k] Et post hec exijt: & vidit publicanū nomine leui sedētē ad teloneū: & ait illi. Seq̄re me. Et relictis oib⁹ surgēs secut⁹ est eū.[l] Et fecit ei cōuiuium magnū leui in domo sua: & erat turba multa publicā

Marginalia: b 30 9 — 24. q. j. c. non turbatur. B — c 31 10 — al. nō h3 + pene — d 32 2 — mat. 4. c. Mar. j. c. C — e 33 2 — Mat. 8. a Mar. j. d al. + veīsset i. vnā de ci. vis. j. c. voluissent. — f 34 1 — mat. 4. d Mar. 3. a Joā. 6. a mat. 14. c Mar. 6. f — g 35 2 D — h 35 2 — Mat. 9. a Mar. 2. a Joā. 5. a — i 37 1 — Mat. 9. a E Mat. 9. a Mat. 2. b Joā. 5. b. al. + grabatū als + & ambula — k 38 1 F Mat. 9. b — l 39 1 Mat. 2. a

canoꝝ ⁊ alioꝝ: qui cū illis erāt dis- cumbētes. Et ✠ murmurabāt pha risei ⁊ scribe eoꝝ: dicētes ad discipu los eius. Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus mānducatis ⁊ bibitis? Et respōdēs iesus, dixit ad illos. Nō egent q̄ sani sunt medico: sȝ q̄ male hñt. Nō veni vocare iustos: sed pecca- tores ad pniām. At illi dixerunt ad eū. Quare discipuli ioānis ieiunāt frequēter ⁊ obsecrationes faciūt si- militer ⁊ phariseoꝝ: tui aūt edunt ⁊ bibūt. Quibus ipse ait. Nūqd pote- stis filios spōsi dū cuȝ illis est spon- sus facere ieiunare? Uenient autem dies ⁊ cū ablatus fuerit ab illis spon- sus: tunc ieiunabūt in illis dieb᷑. Dicebat aūt ⁊ similitudinē ad illos: quia nemo cōmissura a nouo vesti mento mittit in vestimētū vetus: alioqn ⁊ nouū rumpit: ⁊ veteri nō conuenit cōmissura a nouo. Et ne- mo mittit vinū nouū in vtres ve- teres alioqn rumpit vinū nouum vtres: ⁊ vinū effundetur ⁊ vtres pe ribūt. Sed vinū nouū in vtres no uos mittendū est: ⁊ vtraqȝ ꝯserua- tur. Et nemo bibēs vetus statiȝ vult nouū: dicit. n. vetus melius est.

¶ La. Sū. ¶ Discipuli sabbato spi cas vellūt: iesus dicit ꝙ dauid in do mo dei panes ꝓpōnis sumpsit. Ma nuȝ aridā habentē curat: aplos ele- git in monte: in loco cāpestri mul- tos curat a languoribus: qꝛ ꝟtus ⁊c. Octo beatitudines: post hoc dicit: ve vobis diuitibus ve vobis ⁊c. Dicit: di- ligite inimicos vr̄os. Qui te pcutit in maxillā pñt ⁊c. ⁊ omni petenti te tribue: ꝓut vultis vt faciā vobis ho mines ⁊c. Si diligitis eos q̄ vos di- ligūt: q̄ vobis gr̄a est. Mutuū date: nihil inde sperātes. Estote misericor- des: nolite iudicare: eadē mensura q̄ ⁊c. Nūqd pōt cecus cecuȝ ducere: nō est discipulus sup magr̄m. Eijce p̄- mus trabē vnaqqȝ arbor de fructu suo cognoscit. Qui audit sermōes ⁊ nō facit cui silis est. Cap. vi.

Factū est aūt in sabbato scdo pmo cū trāsiret per sata velle- bāt discipuli eius spicas: ⁊ manduca- bant ꝯfricātes manibus. Quidā aūt phariseoꝝ dicebāt illis. Quid faci- tis qđ nō licet in sabbatis? Et respō dēs iesus ad eos dixit. Nec hoc legi- stis qđ fecit dauid cū ✠ esurisset ipse ⁊ q̄ cū illo erāt: quō intrauit in do muȝ dei ⁊ panes ꝓpōnis sumpsit ⁊ mānducauit: ⁊ dedit his q̄ cum ipso erāt: quos nō licet mānducare nisi tā tū sacerdotibus. Et dicebat illis: q̄ dn̄s est filius hoīs: etiā sabbati. Factū est aūt ⁊ in alio sabbato: vt intraret in synagogā ⁊ doceret. Et erat ibi ho mo: ⁊ manus eius dextra erat arida. Ob seruabant aūt scribe ⁊ pharisei, si in sabbato curaret: vt inuenirēt vnde accusarēt eū. Ipse vo sciebat cogita- tiones eoꝝ: ⁊ ait homini q̄ habebat manū aridam. Surge: ⁊ sta in me- diuȝ. Et surgēs: stetit. Ait aūt ad il- los iesus. Interrogo vos si licȝ sab- batis benefacere an malefacere: animā sal uaȝ facere an pdere. Et circūspectis omnibus dixit homini. Extende ma- nuȝ tuā. Et extēdit: ⁊ restituta ē ma nus eius. Ipsi aūt repleti sunt insi- pientia: ⁊ colloquebant adinuicē qd nā facerēt de iesu. Factuȝ est aūt in illis diebus exijt in montem orare: ⁊ erat pnoctās in orōne dei. Et cuȝ dies factus esset vocauit discipulos suos: ⁊ elegit duodeciȝ ex ipsis quos ⁊ apostolos nominauit: symonem quem cognominauit petrum: ⁊ an dream fratrem eius: Jacobuȝ ⁊ Jo annem Philippū ⁊ Bartholomeū: Matthæum ⁊ Thomā Jacobum al- phei ⁊ Symonem qui vocatur zelo tes: ⁊ Judam Jacobi ⁊ Judam sca- rioth qui fuit proditor. Et descen- dens cum illis stetit in loco campe stri ⁊ turba discipulorum eius: ⁊ multitudo copiosa plebis ab omni iudea ⁊ hierusalem: ⁊ maritima et tyri ⁊ sydonis qui venerant vt au- dirent eum ⁊ sanarētur a languo- ribus suis. Et qui vexabant a spiri- tibus inmūdis curabant. Et oīs tur ba q̄rebat eū tāgere: qꝛ ꝟtus de illo exibat ⁊ sanabat oēs. Et ipse eleua tis oculis in discipulos suos: dicebat. Beati paupes: qꝛ vestrū est regnū

dei. [b] Beati q nūc esuritis: q: satu-
rabimini. Beati q nūc fletis: q: ri-
debitis. [i] Beati eritis cū vos oderit
hoies & cū separauerint vos & expro-
brauerint: & iecerint nomē vestrū
tāq malū pp filiū hois. Gaudete in
illa die & exultate: ecce. n. merces v̄ra
multa est in celo. Scdʒ hec. n. facie-
bāt pphetis p̄res eoꝝ. Uerūtñ ve vo
bis diuitibꝰ q habetis ɔsolationē ve
strā. [k] Ue vobis q saturati estis: q:
esurietis. Ue vobis q ridetis nunc:
q: lugebitis & flebitis. [l] Ue cū bñdi
xerint vobis oēs hoies. Scdm hec. n.
faciebāt pphetis p̄res eoꝝ. [m] Sʒ vo-
bis dico q auditis. Diligite inimi-
cos v̄ros bñfacite his q vos oderunt.
Bñdicite maledicētibꝰ vobis: & ora-
te p calūniātibꝰ vos. [n] Et q te ✝ pcu-
tit in maxillā vnā p̄be illi & alterā.
Et ab eo q aufert tibi vestimentū: et
tunicā noli phibere. Oi aūt petenti
te tribue & q aufert q̄ tua sunt ne re
petas. [o] Et put vultis vt faciāt vobis
hoies: & vos facite illis sitr. [p] Et si dili
gitis eos q vos diligūt q̄ vobis ē gr̄a?
Nā & pctōres diligētes se diligūt. Et
si bñ feceritis his q vobis bñfaciūt:
que vobis est gr̄a? Siqdē & pctōres
hoc faciūt. Et si mutuū dederitis his
a qbꝰ speratis recipe: q̄ gr̄a ✝ ē vob?
Nā & pctōres pctōribus fenerant: vt
recipiant eq̄lia. Uerūtñ diligite ini
micos v̄ros: bñfacite & mutuū date:
nihil inde sperātes: & erit merces ve
stra multa: & eritis filij altissimi: q:
ipse benignꝰ est ✝ sup ingratos & ma
los. Estote ergo misericordes: sicut
& pater vester misericors est. [q] Noli
te iudicare & nō iudicabimini. No-
lite ɔdēnare & nō ɔdēnabimini. Di
mittite: & dimittemini. Date: & dabi
tur vobis. Mensurā bonā: & ɔfertā &
coagitatā & supfluentē dabūt in si-
nū v̄strū. Eadē qppe mēsura qua
mēsi fueritis: remetiet vobis. [r] Dice
bat aūt illis & similitudinē. Nunqd
pōt cecus cecū ducere? Nōne ambo
in foueā cadūt. [s] Nō est discipulus
sup magistrū. Perfectꝰ aūt ōis erit:
si sit sicut magr̄ eiꝰ. [t] Quid autē vi-
des festucā in oculo fratris tui: & tra

bem aūt que in oculo tuo est nō cō
sideras. Aut q̄ō potes dicere fratri
tuo: frater sine eijciā festucā de ocu-
lo tuo: ipse in oculo tuo trabē nō
vidēs. Hypocrita eijce pmū trabē de
oculo tuo: & tūc pspicies vt educas
festucā de oculo fratris tui. [u] Nō est
enim arbor bona q̄ facit fructꝰ malos:
neq; arbor mala faciēs fructū bonū.
Unaqueq;. n. arbor de fructu suo co
gnoscit. [x] Neq;. n. de spinis colligūt
ficus: neq; de rubo vindemiāt vuā.
[y] Bonꝰ hō de bono thesauro cordis
sui pfert bonū: & malus hō de malo
thesauro pfert malū. Ex abūdantia
enim cordis os loqtur. [z] Quid autē
vocatis me dñe: & nō facitis q̄ dico?
[a] Omnis q venit ad me: & audit ser
mones meos: & facit eos: ostēdā vo-
bis cui similis sit. Silis est hoi edificā-
ti domū: q fodit in altū & posuit fun
damētū supra petrā. Inundatione
aūt facta illisū est flumen domui il
li: & nō potuit eā mouere. Fundata
enim erat supra ✝ petrā. Qui aūt au-
dit & nō facit: silis est hoi edificāti do-
mū suā supra terrā sine fundamēto
inq̄ illisus ē fluuiꝰ: & ɔtinuo ceci-
dit & fcā ē ruina domꝰ illiꝰ magna.

¶ Ca. Sū. ¶ Seruū cēturionis cu
rat filium vidue mortuū suscitat.
Joānes misit ad iesum. Tu es q vē
turus es &c. & dñs cōmēdat ioānē:
pharisei & legisperiti ɔsiliū dei spre-
uerūt. Jesus dicit phariseis: q: di-
cūt ioānē demoniū hr̄e: & filiꝰ hois
homo vorator ē. Mulier peccatrix la
chrymis pedes iesu lauit. Ca. vij.

[a] Cum aūt ✝ īplesset ōia v̄ba sua in aures ple-bis: itrauit capharnaū. Centurio-nis aūt cu iusdā ser-uus male habēs erat moriturꝰ q illi erat

Marginalia (left): h 48 5 Mat.5.a; G; i 49 5 Mat.5.a; 23.q.10. c.qr xps; Mat.6.a; k 50 5; l 51 10; m 52 5 Mat.5.g; n 53 5 als ✝ p. cusserit; E; o 54 5 Thobie. 4.c.; p 55 Mat.7.b; 5 Mat.5.g; al. ✝ erit; al. ✝ plu-it; F; q 56 2 Mat.7.c; Mat.7.a; r 57 5 Mar.4.c mat.15.c mat.10.c; s 58 3 Joā.13.b; Mat.7.a; t 59 2

Marginalia (right): Mat.7.e; u 60 5; G; x 61 5; mat.12.e y 62 5; Mat.7.c z 63 5; Mat.7.d; a 64 5; als ✝ fir-mā; A; als ✝ cō-plesset Mat.8.a; 65

preciosus. Et cum audisset de iesu: misit ad eũ seniores iudeoꝝ rogãs eũ vt veniret ⁊ saluaret seruũ eius. At illi cũ venissent ad iesuȝ rogabãt eũ sollicite dicẽtes eiq: dign⁹ ẽ vt hoc illi pstes. Diligit.n. gẽtẽ nr̃am ⁊ synagogã ipse edificauit nobis. Jesus aũt ibat cũ illis. Et cum iaȝ nõ longe esset a domo: misit ad eũ centurio amicos dicens. Domine: noli vexari. Nõ eniȝ suȝ dign⁹ vt sub tectũ meuȝ intres. Propter qđ ⁊ me ipsm nõ suȝ dignũ arbitrat⁹ vt venires ad te: sed dic vbo ⁊ sanabit puer me⁹. Nã ⁊ ego hõ sum sub ptãte cõstitut⁹ hñs sub me milites: ⁊ dico huic vade ⁊ vadit: ⁊ alio veni ⁊ venit: ⁊ seruo meo fac hoc ⁊ facit. Quo audito iesus miratus est: ⁊ quersus se quẽtib⁹ se turbis dixit. Amen dico vobis: nec in israel tãtã fidẽ inueni. [b] Et reuersi q missi fuerãt domũ inuenerũt seruũ q languerat sanũ. [c] Et factũ est deinceps ibat iesus in ciuitatẽ q̃ vocat naym: ⁊ ibãt cũ eo discipuli ei⁹ ⁊ turba copiosa. Cũ autẽ appropinquaret porte ciuitatis ecce defunct⁹ efferebat fili⁹ vnicus mr̃is sue. Et hec vidua erat: ⁊ turba ciuitatis multa cũ illa. Quã cum vidisset domin⁹ misericordia mot⁹ sup eaȝ dixit illi. Noli flere. Et accessit ⁊ tetigit loculum. Hi aũt q portabãt steterunt. Et ait. Adolescẽs: tibi dico surge. Et resedit q erat mortu⁹: ⁊ cepit loqui ⁊ dedit illũ matri sue. Accepit aũt oẽs timor ⁊ magnificabãt deuȝ dicẽtes. Quia ppheta magn⁹ surrexit in nobis: ⁊ qꝛ de⁹ visitauit plebẽ suã. [d] Et exijt hic sermo in vniuersam iudeã de eo: ⁊ oẽm circa regionem. [e] Et nũciauerũt Joãni discipuli eius de omnib⁹ his. Et conuocauit duos de discipulis suis Joãnes ⁊ misit ad iesum dicẽs. Tu es q venturus es: an aliũ expectam⁹? Cum aũt venissent ad eũ viri dixerũt. Joannes baptista misit nos ad te dicens. Tu es q vẽturus es: an alium expectam⁹? In ipsa aũt hora multos curauit a languorib⁹ suis ⁊ plagis ⁊ spiritib⁹ malis: ⁊ cecis multis donauit visum. Et rñdens dixit illis. Euntes + renũciate Joãni q̃ audistis ⁊ vidistis. Quia ceci vidẽt: claudi ambulãt: leprosi mundant: surdi audiũt: mortui resurgũt: pauperes euangelizant: ⁊ beat⁹ est + qcunqꝫ nõ fuerit scãdalizat⁹ in me. Et cũ discessissent nũcij ioãnis: cepit de ioanne dicer' ad turbas. Quid existis in desertũ videre? harundinẽ vẽto agitatã? Sed qđ existis videre? hominẽ mollib⁹ vestimẽtis indutuȝ. Ecce qui in veste preciosa sunt ⁊ delitijs: in domib⁹ regũ sunt. Sed quid existis videre? Prophetã. Utiqꝫ dico vobis: ⁊ plusq̃ꝫ prophetã. [f] Hic est de quo scriptũ est. Ecce mitto angeluȝ meũ ante faciẽ tuã: qui pparabit viã tuã ante te. [g] Dico enim vobis: maior inter natos mulierum ppheta ioãne baptista nemo ẽ. Qui autẽ minor est in regno dei maior est illo. [h] Et omnis populus audiens ⁊ publicani iustificauerũt deuȝ baptizati baptismo ioãnis. Pharisei aũt ⁊ legisperiti cõsiliũ dei spreuerunt in semetipsos: nõ baptizati ab eo. Ait aũt domin⁹. [i] Cui ergo similes dicã homines generationis huius: ⁊ cui similes sũt? Similes sũt pueris sedẽtibus in foro ⁊ loquentibus adinuicem ⁊ dicentib⁹. Cantauimus vobis + tibijs ⁊ nõ saltastis: lamẽtauimus ⁊ nõ plorastis. Uenit autem Joãnes baptista neqꝫ manducãs panem neqꝫ bibens vinum: ⁊ dicitis demonium habet. Uenit filius hominis manducans ⁊ bibens: ⁊ dicitis Ecce homo deuorator: ⁊ bibens vinum: amicus publicanorum ⁊ peccatorũ. Et iustificata est sapiẽtia ab omnib⁹ filijs suis. [k] Rogabat autem illum quidã de phariseis: vt manducaret cuȝ illo. Et ingressus domuȝ pharisei discubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q̃ iesus accubuisset in domo pharisei: attulit alabastrum vnguenti ⁊ stans retro secus pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes eius ⁊ capillis capitis sui tergebat: ⁊ osculabatur pedes

Marginalia (left): Mat. 8.a; 23.q.j.ca. noli. De cõsec. di.2. quotidie. Mat. 8.b; b 66 5; c 67 10; Re. 40.; C; de pe. dis. j.c. si cut. ⁊ di.3. ca. adhuc et di.6.ca.j.; D 68 10; E 69 5; mat. 11.a

Marginalia (right): al. + nũciate; Mat. 11.a; D; al. + qui; Mat. 11.a; f 70 2; Mala. c. g 71 3.a. 5; mat. 11.a. ⁊.b.; Mat. j.a. h 72 10; mar. ii.b; E; i 73 5.; mat. 11.b; al. nõ hꝫ + tybijs; Mat. 11.c; k 74 1; mat. 26.a; mar. 14.a; Joã. 12.a

eius et vnguento vngebat. Uidens autem phariseus qui vocauerat eum ait intra se dicens. Hic si esset propheta sciret vtique que et qualis est mulier que tangit eum quia peccatrix est. Respondens iesus dixit ad illum. Symon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister dic. Duo debitores erant cuidam feneratori: vnus debebat denarios quingentos et alius quinquaginta. Non habentibus illis vnde redderent donauit vtrisque. Quis ergo eum plus diligit. Respondens Symon dixit. Estimo: quia is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem dixit Symoni. Uides hanc mulierem? Intraui in domum tuam: aquam pedibus meis non dedisti. hic autem lachrymis rigauit pedes meos et capillis suis tersit. Osculum mihi non dedisti: hec autem ex quo intrauit non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non vnxisti: hec autem vnguento vnxit pedes meos. Propter quod dico tibi. Remittuntur ei peccata multa: quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur minus diligit. Dixit autem ad illam. Remittuntur tibi peccata. Et ceperunt qui simul accumbebant dicere intra se. Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem. Fides tua te saluam fecit. Uade in pace.

¶ Ca. viij. ¶ In itinere sequentibus se viris a mulieribus parabolam seminantis dicit: de lucerna super candelabrum: dicit: absconditum manifestetur: qui habet dabitur illi: dicit et matrem et fratres suos esse qui verbum dei audiunt et faciunt: nauigans tempestatem sedat: legionem expellit ab homine et in porcos mittit: et dicit ei redi domum tuam: de muliere sanata a profluuio sanguinis: et de filia iayri resuscitata. Cap. viij.

a 75 10 Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per ciuitates et castella predicans et euangelizans regnum dei: et duodecim cum illo: et mulieres aliquae que erant curate a spiritibus malignis et infirmitatibus: maria que vocatur magdalene de qua septem demonia exierant: et ioanna vxor chuse procuratoris herodis: et susanna et alie multe: que ministrabant ei de facultatibus suis. b Cum autem turba plurima conueniret et de ciuitatibus properarent ad eum: dixit per similitudinem. Exijt qui seminat seminare semen suum. Et dum seminat aliud cecidit secus viam: et conculcatum est et volucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram: et natum aruit: quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas: et simul exorte spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam: et ortum fecit fructum centuplum. hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Interrogabant autem discipuli eius quae esset hec parabola. Quibus ipse dixit. Uobis datum est nosse mysterium regni dei: c ceteris autem in parabolis: vt videntes non videant: et audientes non intelligant. d Est autem hec parabola. Semen est verbum dei. ✝ Qui autem secus viam hi sunt qui audiunt: deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum: ne credentes salui fiant. Nam ✝ qui supra petram: qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum. Et hi radices non habent: qui ad tempus credunt: et in tempore tentationis recedunt. Quod autem in spinas cecidit hi sunt qui audierunt: et a solicitudinibus et diuitijs et voluptatibus vite euntes suffocantur: et non referunt fructum. Quod autem in bonam terram hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent: et fructum afferunt in patientia. e Nemo autem lucernam accendens operit eam vase: aut subtus lectum ponit: sed supra candelabrum ponit: vt intrantes videant lumen. f Non est enim occultum quod non manifestetur: nec absconditum quod non cognoscatur: et in palam veniat. g Uidete ergo quid ✝ audiatis. Qui enim habet dabitur illi: et quicunque non habet: etiam quod putat se habere auferetur ab illo. h Uenerunt autem ad illum mater et fratres eius: et non poterant adire ✝ eum pre turba. Et nunciatum est illi. Mater tua et fratres tui stant foris: volentes te

Marginalia: Esa.24.b; de pre. di. 3 c. hui plures.; b 76 2; mat.13.a; mar.4.a; B; mat.13.b; mar.4.b; Esa.6.; Joan.12.; Act.28.f; c 77 4; d 78 3; Al. ✝ Qui; mat.13.c; mar.4.b; Al. ✝ qui; di.49.c. l 9. gibbus; C; infra.11.e; mat.5.b.; mar.4.c.; mat.10.c; mar.4.c.; mat.13.b; e 79 2; f 80 2; g 81 5; al. ✝ auditis.; h 82 2; mar.4.c.; mat.12.d; mar.3.d.; D

videre. Qui respondens dixit ad eos. Mater mea & fratres mei hi sunt: qui verbũ dei audiũt & faciunt. Factũ est aũt in vna dierũ: & ipse ascendit in naviculã: & discipuli eius: & ait ad illos. Trãsfretem9 trãs stagnũ. Et ascẽderũt. Navigãtib9 autẽ illis obdormivit. Et descẽdit procella venti in stagnũ: & complebant & periclitabant. Accẽdẽtes aũt suscitauerũt eũ dicentes. Preceptor perimus. At ille surgẽs increpauit vẽtũ & tẽpestatẽ aq: & cessauit & fcã est trãqllitas. Dixit aũt illis. Ubi est fides vra? Qui timẽtes mirati sũt ad inuicẽ dicẽtes. Quis putas hic est. Quia & ventis & mari imperat: & obediũt ei. Et nauigauerũt ad regionẽ gerasenoꝝ: q est ꝯ galileã. Et cũ de naui egressus esset ad terrã: occurrit illi vir qdã q habebat demoniũ iã tẽpibus multis: & vestimẽto nõ induebat: neq in domo manebat sed in monumẽtis. Is vt vidit iesũ procidit ante illũ. Et exclamans voce magna dixit. Quid mihi & tibi est iesu fili dei altissimi? Obsecro te ne me torqueas. Precipiebat enim spũi immundo vt exiret ab homine. Multis .n. tẽpibus arripiebat illũ: & vinciebat catenis & cõpedib9 custoditus: & ruptis vinculis agebat a demonio in deserta. Interrogauit aũt illũ iesus dicens. Quod tibi nomẽ est? At ille dixit. Legio: qꝛ intrauerũt demonia multa in eũ. Et rogauerunt illũ ne imperaret illis vt in abyssũ irẽt. Erat autem ibi grex porcorum multoꝝ pascentiũ in monte: & rogabãt eũ vt pmitteret: eis in illos ingredi. Et pmisit + illis. Exierũt ergo demonia ab hoĩe: & intrauerũt in porcos. Et impetu abiit grex p precepts in stagnũ & suffocat9 est. Quod vt viderũt factũ q pascebãt fugerũt: & nunciauerũt in ciuitatẽ & i villas. Exierũt aũt videre qd factũ est. Et venerũt ad iesum & inuenerũt hoĩeꝫ sedẽtẽ a quo demonia exierãt vestitũ: ac sana mẽte ad pedes eius: & timuerũt. Nũciauerũt aũt illis & q viderant: quõ sanus factus esset a legione. Et rogauerũt illũ oĩs multitudo gerasenoꝝ:

vt discederet ab ipsis: qꝛ magno timore tenebant. Ipse aũt ascẽdẽs nauiꝫ reuersus ẽ. Et rogauit illũ vir a quo demonia exierat vt cũ eo esset. Dimisit aũt eũ iesus dicẽs. Redi in domũ tuã: & narra quanta tibi fecit de9. Et abyt p vniuersaꝫ ciuitatẽ: predicãs quãta illi fecisset iesus. Factũ ẽ aũt cũ redisset iesus: excepit illũ turba. Erãt aũt oẽs expectãtes eũ. Et ecce venit vir cui nomẽ iayrus: & ipse princeps synagoge erat: & cecidit ad pedes iesu: rogans eũ vt intraret in domũ eius qꝛ vnica filia erat ei fere annoꝝ duodeciꝫ: & hec moriebatur. Et contigit duꝫ iret a turbis cõprimebat. Et mulier qdaꝫ erat in fluxu sanguinis ab annis duodeciꝫ: q in medicos erogauerat oẽm substãtiaꝫ suã: nec ab + vllo potuit curari accessit retro & tetigit fimbriã vestimenti eius. Et cõfestiꝫ stetit fluxus sanguinis ei9. Et ait iesus. Quis est q me tetigit? Negantibus autem omnib9: dixit petrus & qui cum illo erant. Preceptor turbe te comprimunt et affligunt: & dicis quis me tetigit? Et dixit iesus. Tetigit me aliqs. Naꝫ & ego noui virtutem de me exisse. Videns autem mulier qꝛ non latuit tremens venit & procidit ante pedes eius: & ob quã causaꝫ tetigerit eum indicauit corã omni populo: & quẽadmodũ confestiꝫ sanata sit. At ipse dixit ei. Filia: fides tua saluã te fecit. Vade in pace. Adhuc illo loquente: venit quidã ad principem synagoge dicẽs ei quia mortua est filia tua: noli vexare illum. Jesus autem audito hoc verbo rñdit patri puelle. Noli timere. Crede tantũ: & salua erit. Et cũ venisset domũ nõ pmisit itrare secũ quẽq: nisi petrũ & iacobũ & ioanẽ: & patrem & mrem puelle. Flebant aũt oẽs & plangebãt illam. At ille dixit. Nolite flere. Non est mortua puella: sed dormit. Et deridebant euꝫ: scientes qꝛ mortua esset. Ipse aũt tenens manuꝫ eius clamauit dicẽs. Puella surge. Et reuersus est spirit9 eius: & surrexit continuo. Et iussit illi dare mãducare. Et stupuerũt parẽtes

Marginal notes: mat. 8. d; mar. 4. d; al + cõplebantur; mar. 4. d; mat. 8. b.; mar. 5. a; E; mar. 5. a.; mat. 8. g.; mar. 5. d; al + illos; mar. 5. b; F; mar. 5. b.; mat. 9. c; mar. 5. c.; mat. 9. c; mar. 5. c.; al + vllis; vi. 5. c. ad eius. de pe. di. 7 inter hec hircũ. i. 10; mat. 9. c; mar. 5. c.; mat. 9. c; mar. 5. d.; mat. 9. c; mar. 5. d.

eius. Quibus precepit ne alicui dicerent quod factum erat.

¶ Ca. ix. ¶ Conuocatis duodecim discipulis dedit illis ptatez: & misit eos predicare: egressi curabant vbiqz. Audiuit herodes oia q fiebant de iesu: de qnqz panib⁹ & duob⁹ piscibus: interrogauit discipulos que dicunt eu esse turbe: precepit discipulis ne cui dicerent q chris esset deus: qz oportet filiuz hois multa pati. Iubet tollere cruce. Qui erubuerit smoes &c. In monte trasfiguratur: demoniu q discipuli ejicere no poterant eiecit passione sua pdicit: cogitant qs eoru maior sit dicit iesus: q minor e int vos hic maior est: ioannes dicit vidimus quendaz in noie tuo eycientem demonia. Joannes & iacobus dicunt iesu: domine vis dicimus vt ignis descedat de celo: dicit filius hominis non habet vbi caput reclinet: dicit cuidam iesus. Sine vt mortui sepeliant mortuos suos. Cap. ix.

Conuocatis [a] autem + iesus duodecim apostolis dedit illis virtutes & ptatez sup oia demonia & vt languores curarent. Et misit illos pdicare regnu dei: & sanare infirmos. Et ait ad illos. [b] Nihil tuleritis in via: neqz virgaz neqz pera neqz panem neqz pecunia: neqz duas tunicas habeatis. Et in quacuqz domu intraueritis ibi manete: & inde ne exeatis. [c] Et qcuqz no receperint vos: exeuntes de ciuitate illa et puluere pedu vestroru excutite in testimoniu sup illos. [d] Egressi aut circuibant p castella euangelizantes & curantes vbiqz. [e] Audiuit aut herodes tetrarcha oia q fiebant ab eo: & hesitabat: eo q diceretur a quibusda: qz ioannes surrexit a mortuis: a quibusda vo qz helias apparuit: ab aliis aut qz pphta vn⁹ de antiqs surrexit. Et ait herodes. Joannez ego decollaui. Quis e aut iste de q ego talia audio? Et qrebat videre eu. [f] Et reuersi apli narrauerunt illi qcuqz fecerunt. [g] Et assumptis illis secessit seorsu i locu desertu q e bethsaide. Qd cu cognouissent turbe secute sunt illu. Et excepit eos & loqbat illis de regno dei: & eos q cura idigebant sanabat. [h] Dies aut cepat declinare. Et accedentes duodeciz dixerunt illi. Dimitte turbas vt euntes i castella villasqz q circa sunt diuertant & inueniant escas: qz hic i loco deserto sum⁹. Ait aut ad illos. Vos date illis manducare. At illi dixerunt. No sunt nob plus qz qnqz panes & duo pisces: nisi forte nos eam⁹ & emam⁹ i oem hanc turba escas. Erat aut fere viri qnqz milia. Ait aut ad discipulos suos. Facite illos discubere p quinquagenos. Et ita fecerunt. Et discubuerunt oes. Acceptis aut qnqz panib⁹ & duob⁹ piscib⁹ respexit in celu & benedixit + illis: & fregit & distribuit discipulis suis vt ponerent an turbas. Et manducauerunt oes: & saturati sunt. Et sublatu e qd supfuit illis fragmentoru cophini duodeciz. [i] Et factu est cum solus esset orans erant cu illo & discipuli. Et interrogauit illos dicens. Que me dicunt esse turbe? At illi rnderunt & dixerunt. Joanne baptista: alii aut heliaz: alii vero qz vnus pphta de prioribus surrexit. Dixit aut illis. Vos aut que me esse dicitis? Rndens symon petrus dixit. Xpm dei. [k] At ille increpans illos pcepit ne cui dicerent hoc dicens qz opz filiu hois multa pati & reprobari ab senioribus & pncipibus sacerdotum & scribis & occidi: & tertia die resurgere. [l] Dicebat autez ad oes. Si quis vult post me venire abneget se metipsu: & tollat cruce sua quotidie & sequat me. Qui. n. voluerit anima sua saluaz facere perdet + illa. Nam q pdiderit aiaz suaz pter me saluam faciet illaz. Quid. n. pficit hoi si lucretur vniuersum mudu: se aut ipsuz perdat & detrimetu sui faciat. [m] Nam q me erubuerit & meos sermones: hunc filius hois erubescet cu venerit

a 86 A 2 al. no hz + iesus mat.10.a mar.6.a
b 87 mat.10.a 2 mat.3.b mat.10.a mar.6.b
c 88 mat.10.b 2 mar.6.b Act.13.d
d 89 mar.6.b
e mat.14.a e 90 mar.6.b 2

mar.6.c B
mar.6.b f 91 3
mar.6.d
al + nun g 92 ciauerut 3
mat.14.b h 93 Joa.6.a 4
mat.14.b mar.6.e mat.14.b mar.6.e Joa.6.a
g + illos
E
mat.16.b mar.8.c i 94
mat.16.c mar.8.d k 95 2 mat.16.d mar.8.d
mat.16.d l 96 mar.8.d 2
m 97 2

in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum. Dico autem vobis: vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei. Factum est autem post hec verba fere dies octo et assumpsit petrum et iacobum et ioannem: et ascendit in montem ut oraret. Et facta est dum oraret species vultus eius altera: et vestitus eius albus et refulgens. Et ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem moyses et helias visi in maiestate: et dicebant excessum eius quem completurus erat in hierusalem. Petrus vero et qui cum illo erant gravati erant somno. Et evigilantes viderunt maiestatem eius: et duos viros qui stabant cum illo. Et factum est cum discederent ab illo: ait petrus ad iesum. Preceptor bonum est nos hic esse: faciamus tria tabernacula unum tibi: et unum moysi: et unum helie: nesciens quid diceret. Hec autem illo loquente: facta est nubes et obumbravit eos: et timuerunt intrantibus illis in nubem. Et vox facta est de nube dicens. Hic est filius meus dilectus ipsum audite. Et dum fieret vox inventus est iesus solus: et ipsi tacuerunt: et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his que viderant. Factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte: occurrit illis turba multa. Et ecce vir de turba exclamavit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum quia unicus est mihi. Et ecce spiritus apprehendit eum: et subito clamat et elidit et dissipat eum cum spuma: et vix discedit dilanians eum. Et rogavi discipulos tuos ut eiicerent illum et non potuerunt. Respondens autem iesus dixit. O generatio infidelis et perversa: usquequo ero apud vos et patiar vos? Adduc huc filium tuum. Et cum accederet: elisit illum demonium et dissipavit. Et increpavit iesus spiritum immundum et sanavit puerum et reddidit illum patri eius. Stupebant autem omnes in magnitudine dei. Omnibusque mirantibus in omnibus que faciebat: dixit ad discipulos suos. Ponite vos in cordibus vestris sermones istos. Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. At illi ignorabant verbum istud: et erat velatum ante eos ut non sentirent illud: et timebant eum interrogare de hoc verbo. Intravit autem cogitatio in eos: quis eorum maior esset. At iesus videns cogitationes cordis illorum apprehendit puerum: et statuit illum secus se et ait illis. Quicunque susceperit puerum istum in nomine meo me recipit. Et quicunque me receperit recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter omnes vos hic maior est. Respondens autem ioannes dixit. Preceptor vidimus quendam in nomine tuo eiicientem demonia et prohibuimus eum: quia non sequitur nobiscum. Et ait ad illum iesus. Nolite prohibere. Qui enim non est adversus vos: pro vobis est. Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius: et ipse faciem suam firmavit ut iret in hierusalem. Et misit nuncios ante conspectum suum. Et euntes intraverunt in civitatem samaritanorum: ut pararent illi. Et non receperunt eum: quia facies eius erat euntis hierusalem. Cum vidissent autem discipuli eius iacobus et ioannes dixerunt. Domine vis dicimus ut ignis descendat de celo et consumat illos. Et conversus increpavit illos dicens. Nescitis cuius spiritus estis: Filius hominis non venit animas perdere sed salvare. Et abierunt in aliud castellum. Factum est autem ambulantibus illis in via: dixit quidam ad illum. Sequar te quocunque ieris: dixit illi iesus. Vulpes foveas habent: et volucres celi nidos: filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Ait autem ad alterum. Sequere me. Ille autem dixit. Domine: permitte mihi primum ire: et sepelire patrem meum. Dixitque ei iesus. Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade et annuncia regnum dei. Et ait alter. Sequar te domine sed permitte mihi primum renunciare his qui domi sunt. Ait ad illum iesus. Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei.

¶ Ca. ¶ Sum. ¶ Post hec designavit iesus alios septuaginta duos et messis multa: mitto vos sicut agnos precepta itineris: dicit de vobis co-

Marginalia: 98 2 mar.8.d 13 mat.16.d mar.9.a mat.17.a mar.9.a; mat.3.b mar.1.b E; o 99 2 mat.17.c mar.9.c al. illi.; mat.17.c mar.9.c; p 100 8; q 101 2 mat.17.d mar.9.c; r 102 2 f mat.18.a mar.9.c; s 103 8 mar.9.f.; t 104 10 al. nos al. vob.; G 23.q.4.c. qd christus et q.cocederi: e.c. ea vindicta; u 105 6 mat.18.b mat.8.c; mat.8.c mat.8.c; x 106 10 de pe.di.2. c. penitentia

rosaim. Qui vos audit me audit: dicit videbam sathanam sicut fulgur de celo cadentem: dicet confiteor tibi pater domine et cetera. Nemo scit quis sit filius. Beati oculi qui vident que vos videtis: quidam legisperitus dicit temptans. Jesus dicit homo quidam descendebat. etc. Cap. X.

a 107 10 — A — Post hec autem designauit dominus et alios septuaginta duos: et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem et locum quo erat ipse venturus. Et dicebat illis. [b] Messis quidem multa: operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis: vt mittat operarios in messem suam. [c] Ite. Ecce ego mitto vos: sicut agnos inter lupos. [d] Nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta: et neminem per viam salutaueritis. [e] In quamcunque domum intraueritis: primum dicite pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis requiescet super illum pax vestra. Sin autem: ad vos reuertetur. [f] In eadem autem domo manete: edentes et bibentes que apud illos sunt. Dignus enim est operarius mercede sua. [g] Nolite transire de domo in domum. Et in quamcunque ciuitatem intraueritis et susceperint vos: manducate que apponuntur vobis: et curate infirmos qui in illa sunt: et dicite illis. Appropinquabit in vos regnum dei. [h] In quamcunque autem ciuitatem intraueritis et non susceperint vos: exeuntes in plateas eius dicite. Etiam puluerem que adhesit nobis de ciuitate vestra extergimus in vos. Tamen hoc scitote: quia appropinquabit regnum dei. Dico vobis: quia sodomis in die illa remissius erit quam illi ciuitati. [i] Ve tibi corozaim: ve tibi bethsaida quia si in tyro et sidone facte fuissent virtutes que facte sunt in vobis: olim in cilitio et cinere sedentes penitерent. Veruntamen tyro et sidoni remissius erit in iudicio quam vobis. Et tu capharnaum vsque ad celum exaltata: vsque ad infernum demergeris. [k] Qui vos audit me audit: et qui vos spernit me spernit. Qui autem me spernit: spernit eum qui misit me. [l] Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes. Domine etiam demonia subiiciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis. Videbam sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones: et super omnem virtutem inimici: et nihil vobis nocebit. Veruntamen in hoc nolite gaudere: quia spiritus vobis subiiciuntur. Gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in celis. [m] In ipsa hora exultauit in spiritu sancto et dixit. — D — Confiteor tibi domine pater celi et terre: quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. Etiam pater: quoniam sic placuit ante te. [n] Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis sit filius nisi pater: et quis sit pater nisi filius: et cui voluerit filius reuelare. [o] Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui vident que vos videtis. Dico enim vobis: quod multi prophete et reges voluerunt videre que vos videtis: et non viderunt: et audire que auditis et non audierunt. [p] Et ecce quidam legisperitus surrexit temptans illum et dicens. Magister quid faciendo vitam eternam possidebo: At ille dixit ad eum. — E — In lege quid scriptum est. Quomodo legis? Ille respondens dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua et omnibus viribus tuis: et ex omni mente tua: et proximum tuum sicut teipsum. Dixitque illi. Recte respondisti. Hoc fac et viues. [q] Ille autem volens iustificare seipsum dixit ad iesum. Et quis est meus proximus? Suscipiens autem iesus dixit. Homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho et incidit in latrones: qui etiam despoliauerunt eum: et plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit autem vt sacerdos quidam descenderet eadem via: et viso illo preteriuit. Similiter et leuita cum esset secus locum et videret eum: pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum: et videns eum misericordia motus est. Et appropians alligauit vulnera eius infundens oleum et vinum. Et imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum — F

Marginalia (left): a 107 10; b 108 5 mat.9.d; 21.di.ca.i nouo; c 109 5 mat.10.b; d 110 2; e 111 5 mat.10.b mar.6.b; B; f 112 2 mat.10.b; g 113 10; mat.10.b; h 114; i 115 5 mat.11.c; C; mat.10.d; k 116 1 ioan.13.c 14.e

Marginalia (right): l 117 10; S.q.i.c.q vos spernit; m 118 1 mat.11.d; mat.11.d; Job.8.c; n 119 3; o 120 5 mat.13.b; mar.12.d; mar.12.c; p 121 2; Deut.6.a; Ro.13.c; Ro.13.c; Jaco.2.b; q 122 10

⁊ curam eius egit. Et altera die ꝓtu-
lit duos denarios: ⁊ dedit stabula-
rio: ⁊ ait. Curam illi⁹ habe: ⁊ qdcūqʒ
supergaueris ego cum rediero red
dam tibi. Quis hoꝝ triū vř tibi ꝓxi
mus fuisse illi qui incidit in latro-
nes. At ille dixit. Qui fecit misericor
diā in illum. Et ait illi iesus. Uade ⁊
B tu fac silr. Factū est aūt dum irent: ⁊
ipse intrauit in quoddā castellum:
⁊ mulier qdā martha nomine exce
pit illū in domū suā. Et huic erat so
ror nomine maria: que etiā sedēs
secus pedes dñi audiebat verbū il-
lius. Martha autem satagebat circa
frequens ministerium. Que stetit ⁊
ait. Dñe non est tibi cure: ꝙ soror
mea reliquit me solā ministrare?
Dic ergo illi: vt me adiuuet. Et re-
spondens dixit illi dominus. Mar
tha martha sollicita es: ⁊ turbaris
erga plurima. Porro vnū est neces
sarium. Maria optimā partē elegit:
que nō auferetur ab ea.

¶ Ca. Sū. ¶ Docet orare pater san-
ctificet nomē tuū. Cōmoda mihi
tres panes: oīs q petit accipit: erat ie
sus eiciēs demoniū: qdā dixerūt i bel
zebub eijcit demonia: regnū i seipm
diuisū desolabit dicē spūs imūdus
reuertar in domum meā. Btūs ven-
ter q te portauit: de signo ione: de lu-
cerna Lucerna corporis ocul⁹: lauā
dū poti⁹ qd int⁹ ē: daī elemosynā ꝓ
nūciat: de multa dic: pharisei qren-
tes capre aliqd ex ore eius. Cap. xi.

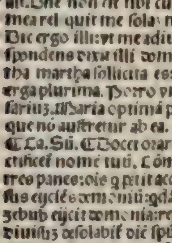

A a 123 b ET [a] factū ē cū eēt i qdā loco o-
rās vt cessauit: di-
xit vn⁹ ex discplis ei
us ad eū. Dñe: do-
ce nos ora re: sicut do
cuit ioan nes disci-
pulos suos. Et ait illis. Cū oratis di
cite. Pr̄ sanctificet nomē tuū. Adue

mat.6.b

niat regnū tuū: panē nr̄m quoti-
dianū da nob hodie. Et dimitte no-
bis pctā nr̄a siquidē ⁊ nos dimitti
mus debēti nobis: ⁊ ne nos iducas
in tētatione. Et ait ad illos. [b] Quis
vrm̄ hēbit amicū ⁊ ibit ad illū me-
dia nocte ⁊ dicet illi: amice cōmoda
mihi tres panes qm̄ amic⁹ meus venit de
via ad me: ⁊ nō hēo qd ponā an illū:
⁊ ille deintus rn̄dēs dicat noli mi-
hi molestus ē: iā ostiū clausum ē: ⁊
pueri mei mecū sunt i cubili: non
possum surgere ⁊ dare tibi. Et ille si ꝑ
seuerauerit pulsans: dico vob ⁊ si nō
dabit illi surgēs eo ꝙ amic⁹ ei⁹ sit:
pp improbitatē tn̄ ei⁹ surget: ⁊ da-
bit illi quotquot hʒ necessarios. Et
ego dico vobis. [c] Petite ⁊ dabit vo
bis: qrite ⁊ inuenietis: pulsate ⁊ a
pief vobis. Oīs.n.q petit accipit: ⁊ q
qrit inuenit: ⁊ pulsanti apief. Quis
aūt ex vobis patrē petit panem nūqd
lapidē dabit illi? Aut piscē: nūqd ꝓ
pisce serpētē dabit illi? Aut si petie-
rit ouū: nūqd porriget illi scorpio-
nē? Si ergo vos cū sitis mali nostis
bona data dare filijs v̄ris: qn̄to ma-
gis pr̄ v̄r ✝ celestis de celo dabit spm̄
bonū petētib⁹ se. [d] Et erat ✝ eijciēs de
moniū ⁊ illud erat mutū. Et cū eie
cisset demoniū locut⁹ est mutus: ⁊
admirate sūt turbe. [e] Quidā aūt ex eis
dixerūt. In beelzebub pncipe demo-
nioꝝ eijcit demonia. [f] Et alij tētan-
tes signū de celo qrebāt ab eo. [g] Ipse
aūt vt vidit cogitationes eoꝝ dixit
eis. Oē regnū in seipm diuisum deso
labif: ⁊ dom⁹ supra domū cadet. Si
aūt ⁊ sathanas in seipsum diuisus
est: quō stabit regnū eius: qꝛ dicitis
in beelzebub me eijcere demōia. Si
aūt ego i beelzebub eijcio demonia
filij v̄ri in quo eijciūt? Jō ipsi iudi-
ces v̄ri erūt. Porro si in digito dei
eijcio demonia: pfecto peruenit in
vos regnū dei. Cū fortis armat⁹ cu
stodit atriū suū: in pace sunt ea que
possidet. Si autem fortior eo: super
ueniens vicerit eū: vniuersa arma
eius auferet in quibus confidebat:
⁊ spolia eius distribuet. Qui nō est
mecū ✝ ꝯtra me est. ⁊ q nō colligit

b 124 ie
B
mat.7.a. Jo.a.16.f Jac.j.a. c 125
als non hʒ ✝ cele stis. d 125
mat.12.b mar. mat.12. C c 12
f 1
Si. di.g. j. g 129
mat.12. mar.3.c.
mat.12.d als ✝ ad uersum

dispensatorē: veniet dñs serui in die qua nō sperabit & vapulabit plagis multis: cui multū datū ē multū querēt ab eo ignē veni mittere i terra. Tres in duo & duo i tres diuidet. Hypocrite faciē celi & terre nostis pbare &c. cum vadis cum aduersario tuo: de nouissimo minuto.

E

Cap. xij.

Multis aūt turbis cōcurrentibus ita vt se inuicē conculcarēt: cepit dicere ad discipulos suos.[a] Attendite a fermēto phariseorum quod est hypocrisis.[b] Nihil eni opertum est qđ nō reuelet: neq3 absconditū quod nō sciat. Quoniā que in tenebris dixistis: in lumine dicent & qđ in aure locuti estis in cubiculis: pdicabitur in tectis. Dico autē vobis amicis meis: ne terreamini ab his q occidūt corpus: & post h nō hñt amplius quid faciant. Ostēdā autem vobis quē timeatis. Timete eum qui postq̄ occiderit hz potestatē mittere in gehennam. Ita dico vobis: hunc timete. Nōne quinq3 passeres veneunt dipondio: & vnus ex illis nō est in obliuione coram deo. Sed & capilli capitis vestri oēs numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus pluris estis vos. Dico, aūt vobis: ois quicūq3 confessus fuerit me corā hoibus: & filius hois confitebitur illū corā angelis dei.[c] Qui āt negauerit me corā hoibus: negabit corā angelis dei.[d] Et omnis qui dicit verbum in filium hois remittetur illi: ei aūt qui in spiritū3 sanctum blasphemauerit nō remittet.[e] Cū autē inducēt vos i synagogas: & ad magistratus: & potestates: nolite solliciti eē qualiter aut qđ respōdeatis aut quid dicatis. Spūs eni3 scūs docebit vos i ipsa hora: qđ oporteat vos dicere.[f] Ait aūt ei quidā de turba. Magr̄ dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatem. At ille dixit ei. Hō qs me cōstituit iudicē aut diuisorē3 supra vos. Dixitq3 ad illos. Uidete & cauete ab oi auaritia: q2 nō in abūdātia cuiusq3 vita ei⁹ est ex his que possidet. Dixit aūt similitudinē ad illos dicēs. Hois cuiusdā diuitis vberes fructus ager attulit: & cogitabat intra se dicēs. Quid faciā q2 nō habeo quo congrege3 fructus meos? Et dixit. Hoc faciam. Destruā horrea mea & maiora faciam: & illuc cōgregabo omnia que nata sūt mihi & bona mea: & dicam aie mee. Aia hēs multa bona posita in annos plurimos: requiesce: comede: bibe: epulare. Dixit autē illi deus. Stulte hac nocte aiam tuam repetunt a te. Que aūt parasti cuius erūt? Sic est qui sibi thesaurizat & nō est i deū diues.[g] Dixitq3 ad discipulos suos. Jō dico vobis. Nolite solliciti eē aie vestre qđ manducetis: neq3 corpori qđ ✚ induamini. Aia plus ē q̄3 esca: & corpus plusq̄3 vestimētū. Considerate coruos q2 nō semināt neq3 metunt quibus nō est cellarium neq3 horreū: & de⁹ pascit illos. Quāto magis vos pluris estis illis. Quis aūt vestrum cogitando pōt adijcere ad staturā suā cubitū vnū. Si ergo neq3 qđ minimū est potestis: quid de ceteris solliciti estis? Cōsiderate lilia quō crescūt. Nō laborant neq3 nēt. Dico aūt vobis: nec salomon in oi gloria sua vestiebatur sicut vnu3 ex istis. Si autem fenū quod hodie est in agro & cras in clibanū mittit de⁹ sic vestit: quanto magis vos pusille fidei? Et vos nolite querere qđ manducetis aut quid bibatis: & nolite i sublime tolli. Hec autem oia gentes mundi querunt. Pater autē vester scit qm̄ his indigetis. Uerūtamen querite primum regnū dei & iustitiā eius: & hec oia adijcient vobis.[h] Nolite timere pusillus grex: q2 cōplacuit pr̄i vr̄o dare vobis regnu3.[i] Uendite que possidetis: & date elemosynā.[k] Facite vobis saculos q nō veterascūt: thesaurū nō deficientem in celis: quo fur nō appropiat neq3 tinea corrumpit. Ubi enim thesaurus vester est: ibi & cor vestrū erit.[l] Sint lūbi vr̄i pcincti & lucerne ardentes in manibus vr̄is: & vos similes hoibus expectantibus dñm suū quando reuertatur a nuptijs: vt cū

Marginalia (left): a 144 ij mat.16.a; b 145 5 mar.8.b; mat.10.c; mat.10.c; ij.q.3.ca. nolite timere.; 23.q.6.in prin.; mat.10.c; B; 14 8 pr.di.3. c.adhuc.; mat.x.d.; mar.8.d; c 146 ij mat.x.d.; mat.x.c.; d 147 ij mat.12.d; mar.3.c.; mat.x.b.; mar.13.b; e 148 ij; f 149 10; v.f.47.ca. sicut hi i titulo.

Marginalia (right): C; mat.6.c. g 150 5; al's ✚ vestiamini; D; mat.6.d; mat.6.d; h 151 10; i 152 ij; mat.x.c. k 153 5; mat.6.c.; l 154 10; mat.6.c. de pe.di.j c.g lactis

m155 5
mat. 24. d.
n156 11
mat. 24. h.
157 5
mar 13. d
mat. 24. d.
de pe. di. i c. si sacerdos.
ols + sup
als + sup
p158 5
al + pueros
q159 10
23. q. 4. c. ea vindicta.
37. dis. c. io. 23. q. 4. c. ea. vindicta
16 5
als + baptisma
mat. x. d.
B
r ... 5
mat. 16. a

venerit ⁊ pulsauerit confestim aperiant ei.[m] Beati serui illi: quos cū venerit dn̄s inuenerit vigilātes. Amē dico vobis: q̄ precinget se ⁊ faciet illos discūbere: ⁊ transiens ministrabit illis. Et si venerit i scda vigilia: ⁊ si in tertia vigilia venerit: ⁊ ita inuenerit: beati sunt serui illi.[n] Hoc aūt scitote q̄m si sciret pr̄familias q̄ hora fur veniret: vigilaret vtiq3 ⁊ nō sineret perfodi domū suā. Et vos estote parati: q: qua hora nō putatis fili⁹ hominis veniet.[o] Ait āt ei petr⁹. Dn̄e ad nos dicis hanc pabolā an ⁊ ad oēs? Dixit aūt dn̄s. Quis putas ē fidelis dispensator ⁊ prudēs quē cōstituit dn̄s + supra familiā suā vt det illis in tp̄e tritici mēsurā? Beat⁹ ille seruus quē cū venerit dn̄s inuenerit ita faciētē. Vere dico vobis: q̄m + supra oīa q̄ possi[d]et cōstituet illū.[p] Q̄ si dixerit seru⁹ ille i corde suo: morā facit dn̄s meus venire: ⁊ cepit pcutere + seruos ⁊ ancillas: ⁊ edere ⁊ bibere ⁊ inebriari: veniet dn̄s serui illius in die qua nō sperat ⁊ hora q̄ nescit: ⁊ diuidet eū: partemq3 eius cū infidelib⁹ ponet.[q] Ille aūt seruus q cognouit volūtatē dn̄i sui ⁊ non se preparauit ⁊ nō fecit sm̄ volūtatem eius vapulabit multis. Qui aūt nō cognouit ⁊ fecit digna plagis: vapulabit paucis. Oī aūt cui multū datū est multū queret ab eo: ⁊ cui cōmēdauerūt multū: pl⁹ petēt ab eo.[r] Ignē veni mittere in terrā: ⁊ quid volo nisi vt accēdat? + Baptismo āt hēo baptizari: ⁊ q̄uo coartor vsq3 dū pficiat? Putatis q: pacem veni mittere in terrā? Nō dico vobis: s3 separationē. Erūt enim ex hoc q̄nq3 in domo vna diuisi: tres in duos ⁊ duo in tres diuidenf: pr̄ in filiū ⁊ filius in patrē suū: ⁊ mr̄ in filiā: ⁊ filia in matrē: socrus in nurū suā: ⁊ nurus in socrū suā.[s] Dicebat autē ad turbas. Cū videritis nubē oriētem ab occasu: statim dicitis nimbus venit: ⁊ ita fit. Et cū austrū flantē: dicitis q: estus erit ⁊ fit. Hypocrite faciē celi ⁊ terre nobis pbare hoc aūt tp̄s q̄uo nō pbatis? Quid autē ⁊ a vobis ipsis non iudicatis qd̄ iustum est?[t] Cū aūt vadis cū aduersario tuo ad principē in via: da opram liberari ab illo: ne forte trahat te ad iudicem: ⁊ iudex tradat te exactori: ⁊ exactor mittat te in carcerem. Dico tibi: nō exies inde donec etiā nouissimū minutū reddas.

mat. 5. d
t162 5
mat. 5. d

¶ Ca. Sū. ¶ Sub exemplo galileorum occisorum monet agendā penitentiam: de ficulnea in fructuosa. Mulierem decem ⁊ octo annis curuā erigit. Archisynagogo indignāti q: curasset sabbato rn̄dit: regnū celorū grano synapis ⁊ fermento simile eē: contendite intrare per angustam portam. Nescio vnde sitis: ⁊ nouissimi qui erant primi: herodē vulpem vocat: hierusalem que occidis prophetas. Cap. xiij.

A
a163 10

Aderāt aūt quidā ipso in tempore nūciantes illi de galileis: quorū sanguinē pilatus miscuit cū sacrificiis eorū. Et rn̄dens dixit illis. Putatis q̄ hi galilei pre oībus galileis pctōres fuerint: q: talia passi sunt. Non dico vobis: s3 nisi penitentiam habueritis oēs similiter peribitis sicut illi decē ⁊ octo supra quos cecidit turris in syloe ⁊ occidit eos. Putatis q: ⁊ ipsi debitores fuerint preter oēs hoīes hītātes i hierl̄m? Non dico vobis: sed si nō pniaz habueritis oēs silr̄ peribitis.[b] Dicebat aūt ⁊ hanc silitudinē. Arborē fici habebat quidam plātatā in vinea sua: ⁊ venit querens fructum in illa: ⁊ nō inuenit. Dixit āt ad cultorē vinee. Ecce anni tres sūt ex quo venio querens fructū in ficulnea hac ⁊ nō inuenio. Succide ergo illaz. Ut qd etiam terram occupat? At ille rn̄dens dixit illi. Dn̄e. Dimitte illaz ⁊ hoc anno vsq3 dū fodiā circa illam ⁊ mittā stercora. Et si quidē fecerit fructum: sin aūt in futurū succides eam. Erat autem docēs in synagoga eorum sabbatis. Et ecce mulier que habebat spm̄ infirmitatis annis decē ⁊ octo: ⁊ erat inclinata nec omnino poterat sursū respicere. Quā cū videret iesus: vocauit eā ad se: ⁊ ait illi.

b164 5
B
C

Mulier dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi manus: et confestim erecta est et glorificabat deum. Respondens aut archisynagogus indignans quia sabbato curasset iesus: dicebat turbe. Sex dies sunt in quibus oportet operari. In his ergo venite et curamini: et non in die sabbati. Respondens aut ad illum dominus dixit. Hypocrite vnusquisque vestrum sabbato non soluit bouem suum aut asinum a presepio et ducit adaquare? Hanc aut filiam abrahe quam alligauit sathanas ecce decem et octo annis: non oportuit solui a vinculo isto die sabbati. Et cum hec diceret: erubescebant omnes aduersarij eius: et omnis populus gaudebat in vniuersis que gloriose fiebant ab eo. Dicebat ergo. Cui simile est regnum dei: et cui simile esse estimabo illud: Simile est grano sinapis quod acceptum homo misit in hortum suum et creuit: et factum est in arborem magnam: et volucres celi requieuerunt in ramis eius. Et iterum dixit. Cui simile estimabo regnum dei. Simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farine sata tria donec fermentaretur totum. Et ibat per ciuitates et castella docens: et iter faciens in hierusalem. Ait aut illi quidam. Domine si pauci sunt qui saluantur? Ipse aute dixit ad illos. Contendite intrare per angustam portam: quia multi dico vobis querent intrare et non poterunt. Cum aut intrauerit paterfamilias et clauserit ostium incipietis foris stare: et pulsare ad ostium dicentes: domine aperi nobis: et respondens dicet vobis. Nescio vos vnde sitis. Tunc incipietis dicere. Manducauimus coram te et bibimus: et in plateis nostris docuisti. Et dicet vobis. Nescio vos vnde sitis discedite a me omnes operarij iniquitatis. Ibi erit fletus et stridor dentium: cum videritis abraham et ysaac et iacob et omnes prophetas in regno dei: vos aut expelli foras. Et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro: et accumbent in regno dei. Et ecce sunt nouissimi qui erant primi: et sunt primi qui erant nouissimi. In ipsa die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi Exi et vade hinc quia herodes vult te occidere. Et ait illis. Ite et dicite vulpi illi. Ecce eijcio demonia et sanitates perficio hodie et cras: et tertia die consumor. Uerumtamen oportet me hodie et cras et sequenti die ambulare: quia non capit prophetam perire extra hierusalem. Hierusalem hierusalem que occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur ad te: quotiens volui congregare filios tuos quemadmodum auis nidum suum sub pennis: et noluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico autem vobis: quia non videbitis me donec veniat cum dicetis. Benedictus qui venit in nomine domini.

Ca. xiiij. Hydropicum curat: recumbe in nouissimo loco quia se exaltat humiliabitur: cum facis prandium aut cenam noli vocare amicos etc. Inuitati ad cenam excusant se: sequi se et odire parentes: baiulare crucem iubet: parabola volentis edificare turrem: et regis volentis committere bellum qui non renunciat omnibus etc. cetera, de sale. Cap. xiiij.

Et factum est autem cum intraret iesus in domum cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem: et ipsi obseruabant eum. Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum. Et respondens iesus dixit ad legisperitos et phariseos dicens. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet: et non continuo extrahet illum die sabbati? Et non poterant ad hec respondere illi. Dicebat autem et ad inuitatos parabolam intendens quomodo primos accubitus eligerent: dicens ad illos. Cum inuitatus fueris ad nuptias non discumbas in primo loco: ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo: et veniens is qui te et illum vocauit dicat tibi: da huic locum: et tunc incipias cum rubore

re nouissimũ locũ tenere. Sȝ cũ vo catus fueris: vade recũbe i nouissimo loco: vt cũ venerit q te iuitauit dicat tibi amice ascẽde superius. Tunc erit tibi gloria corã simul discũbẽtib9. Quia oĩs q se exaltat humiliabit: ⁊ q se humiliat exaltabitur. Dicebat aũt ⁊ ei q se inuitauerat. Cũ facis prandium aut cenas: noli vocare amicos tuos neqȝ frẽs tuos: nȝ cognatos: nȝ vicinos: neqȝ diuites: nqforte ipsi te reinuitent: ⁊ fiat tibi retributio. Sȝ cũ facis conuiuiũ voca pauperes debiles claudos ⁊ cecos: ⁊ beat9 eris qr nõ habent + retribuere tibi. Retribuetur enĩ tibi in + resurrectione iustorũ. Hec cũ audisset qdã de simul discũbẽtibus dixit illi. Beatus qui mãducabit panẽ in regno dei. At ipse dixit ei. Hõ qdã fecit cenã magnã: ⁊ vocauit multos. Et misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis vt venirẽt: qr iã parata sunt oĩa. Et ceperũt simul oẽs excusare. Prim9 dixit ei. Villã emi ⁊ necesse habeo exire ⁊ videre illã. Rogo te habe me excusatum. Et alter dixit. Juga boum emi quinqȝ: ⁊ eo probare illa. Rogo te habe me excusatuȝ. Et alius dixit. Uxorem duxi: ⁊ ideo non possuȝ venire. Et reuersus seruus nunciauit hec dño suo. Tunc iratus pŕfamilias dixit seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuitatis ⁊ pauperes ac debiles ⁊ cecos ⁊ claudos itroduc huc. Et ait seruus Domine: factuȝ est vt imperasti: ⁊ adhuc locus est. Et ait dñs seruo. Exi i vias ⁊ sepes ⁊ cõpelle intrare vt impleaẽ dom9 mea. Dico aũt vobis q nemo viroꝝ illoꝝ q vocati sunt gustabit cenã meã. Jbant aũt turbe multe cũ eo. Et cõuersus dixit ad illos. Si q̃s venit ad me ⁊ nõ odit prẽȝ suũ ⁊ mrẽȝ ⁊ vxorẽ ⁊ filios ⁊ frẽs ⁊ sorores adhuc aũt ⁊ aĩaȝ suã: nõ põt me9 esse discipulus. Et q nõ baiulat crucẽ suam ⁊ venit post me: nõ põt me9 eẽ discipulus. Quis enim ex vobis volens turrim edificare: nonne prius sedens computant sumptus qui necessary sunt: si habeat ad perficienduȝ: ne postq̃ posuerit fundamentum: ⁊ non potuerit pficere oẽs qui + vident icipiant illudere ei dicẽtes: qr hic hõ cepit edificare ⁊ nõ potuit cõsumare. Aut q̃s rex iturus cõmittere bellũ aduersus aliũ regẽ + nõ sedens prius cogitat si possit cũ .x. milibus occurrerẽ ei: q cum viginti milibus venit ad se. Alioquin adhuc illo longe agẽte: legationẽ mittens rogat ea que pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis q renunciat oĩbus que possidet: nõ põt meus esse discipulus. Bonũ ẽ sal. Si autẽ sal euanuerit: in quo condieẽ. Neqȝ in terrã neqȝ in sterqlĩniũ vtile ẽ: sed foris mitteẽ. Qui hȝ aures audiendi audiat.

¶ Ca. Sũ. ¶ Parabola centũ ouium ⁊ dragme: de gaudio angeloꝝ super vno peccatore: parabola de filio prodigo. Cap. xv.

Erãt autẽ appropinquantes ei publicani ⁊ peccatores vt audirẽt illũ. Et murmurabant pharisei ⁊ scribe dicẽtes: qr hic peccatores recipit ⁊ mãducat cũ illis. Et ait ad illos parabolã istã dicẽs. Quis ex vobis hõ q hȝ cẽtũ oues: ⁊ si pdiderit vnã ex illis nõne dimittit nonaginta nouẽ in deserto ⁊ vadit ad illã q̃ perierat donec inueniat eã. Et cũ inuenerit eã imponit in humeros suos gaudens. Et veniens conuocat amicos ⁊ vicinos dicens illis. Congratulamini mihi: qr inueni ouẽȝ meã que perierat. Dico vobis: q ita gaudiũ erit in celo sup vno pctõre pñiaȝ agente: q̃ supra nonaginta nouẽ iustis qui non indigent penitentiam. Aut que mulier habens dragmas decẽ: si perdiderit dragmã vnã nõne accẽdit lucernã ⁊ euertit domum

Marginalia: E; mat.23.b; 179 ifra.18.c; 32.4.c; 180; 10; tobi.4.b; al + vñ retribuent ei + retributione.; D; 181 mat.22.a; Apo.19.b; E; 182 F; mat.10.d; 28.q.j.9.j.; mat.10.d; 183 ⁊.19.c; 10 mar.8.b; 8.9.c; al's + viderint.; G; Al's + nonne; mat.x.d. 184; mat.5.b.; mar.6.g 185; A 186; 187 mat.x.b.; dis.50.c. qr sanctũ tas tua. 26.q.7.c. penitẽtẽ. de pe.di.j c. serpẽs ⁊.c. ĩportune; B; 188 10

domũ ⁊ q̃rit diligẽter donec inue-
niat eã? Et cũ inuenerit ↄuocat ami
cas ⁊ vicinas dicẽs. Cõgratulami-
ni mihi: q: inueni dragmã quã ꝑdi
derã. Ita dico vobis gaudiũ erit co
rã angelis dei sup vno pctõre pniaȝ
agẽte. Ait aũt. Hõ quidã habuit du-
os filios: ⁊ dixit adolescẽtior ex illis
pri. Pr̃ da mihi portionẽ substãtie
que me ↄtingit: ⁊ diuisit illis sub-
stantiã. Et nõ post multos dies con
gregatis oib⁹ adolescẽtior fili⁹ pere-
gre pfect⁹ est in regionẽ lõginquã ⁊
ibi dissipauit subaȝ suã viuẽdo lu-
xuriose. Et postq̃ oia ↄsumasset: fcã
est fames valida in regiõe illa: ⁊ ipse
cepit egere. Et abijt ⁊ adhesit vni ci-
uiũ regionis illius: ⁊ misit illũ in
villã suã vt pasceret porcos. Et cupie
bat iplere vẽtre suũ de siliqs q̃s por-
ci mãducabãt: ⁊ nemo illi dabat. ✠
In se aũt reuersus dixit. Quãti mer
cenarij in domo pr̃is mei abundãt
panib⁹: ego aũt hic fame pereo? Sur
gã ⁊ ibo ad prẽm meũ ⁊ dicã ei. Pr̃
peccaui in celũ ⁊ corã te: ⁊ iã nõ suȝ
dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹: fac me sicut vnũ
de mercenarijs tuis. Et surgens ve-
nit ad prẽȝ suũ. Cũ aũt adhuc lon
ge eẽt: vidit illũ pr̃ ipsi⁹: ⁊ misericor-
dia mot⁹ est. Et accurrẽs cecidit sup
collũ ei⁹ ⁊ osculat⁹ est eũ. Dixitq̃ ei
fili⁹. Pr̃ peccaui in celũ ⁊ corã te iã
nõ suȝ dign⁹ vocari fili⁹ tuus. Dixit
aũt pr̃ ad seruos suos. Cito proferte
stolã pmã: ⁊ induite illũ: ⁊ date an-
nulũ in manu ei⁹: ⁊ calciamẽta in
pedes ei⁹. Et adducite vitulũ sagina
tũ ⁊ occidite: ⁊ mãducem⁹ ⁊ epule-
mur: q: hic fili⁹ me⁹ mortu⁹ erat ⁊
reuixit: perierat ⁊ inuẽt⁹ est. Et cepe-
rũt epulari. Erat aũt fili⁹ ei⁹ senior
in agro. Et cũ veniret ⁊ appropinq̃-
ret domui: audiuit symphoniam ⁊
chorũ. Et vocauit vnũ de seruis: ⁊ in
terrogauit qd hec eẽt. Isq̃ dixit illi.
Frater tu⁹ venit: ⁊ occidit pr̃ tu⁹ vi
tulũ saginatũ: q: saluũ illuȝ rece-
pit. Indignat⁹ est aũt: ⁊ nolebat in-
troire. Pr̃ ergo illi⁹ egressus cepit
rogare illũ. At ille rñdens: dixit pr̃i
suo. Ecce tot ãnis seruio tibi: ⁊ nũ-
q̃ mãdatũ tuũ preterij: ⁊ nũq̃ dedi
sti mihi hedũ: vt cum amicis meis
epularer. Sȝ postq̃ fili⁹ tu⁹ hic q de-
uorauit subaȝ suã cũ meretricib⁹
venit: occidisti illi vitulũ saginatũ.
At ipse dixit illi. Fili tu semp me-
cuȝ es: ⁊ oia mea tua sunt. Epulari
aũt ⁊ gaudere oportebat: quia frater
tuus hic mortuus erat ⁊ reuixit pe
rierat ⁊ inuẽtus est.

¶ Ca. Sũ. ¶ De villico cui dictũ ẽ: redde rõnem villicationis: q fidelis est in minimo ⁊ in maiori fidelis est ⁊c. Nemo põ duob⁹ dñis seruire: auari pharisei deridebant eũ. Jesus dicit: de⁹ nouit corda: lex ⁊ ppte te vsq̃ ad Joannem: de apice legis vxorem non dimittere: de diuite ⁊ lazaro. Ca. xvj.

Dicebat aũt ⁊ ad discipulos su
os. Homo q iã erat diues qui
habebat villicũ: ⁊ hic diffamat⁹ est apd
illũ: quasi dissipasset bona illi⁹. Et vo
cauit illũ: ⁊ ait illi. Quid hoc audio
de te? Redde rõnẽ villicationis tue.
Jã. n. nõ poteris villicare. Ait autẽ
villicus intra se. Quid faciã: q: dñs
me⁹ aufert me villicationẽ? Fode-
re non valeo: mendicare erubesco.
Scio quid faciam: vt cum amotus
fuero a villicatione: recipiant me in
domos suas. Conuocatis itaq̃ sin-
gulis debitoribus dñi sui: dicebat
primo. Quãtuȝ debes dño meo? At
ille dixit. Centũ cados olei. Dixitq̃
illi. Accipe cautionem tuã: ⁊ sede ci-
to scribe qnquaginta. Deide alio di-
xit. Tu vero q̃ntũ debes? Qui ait cẽtũ
choros tritici. Ait illi. Accipe lrãs tu-
as: ⁊ scribe octoginta. Et laudauit
dñs villicũ iniqtatis q: prudenter
fecisset: q: filij huius seculi pruden
tiores filijs lucis in gñatione sua
sunt. Et ego vobis dico. Facite vobis
amicos de mammona iniquitatis:
vt cum defeceritis recipiant vos in
eterna tabernacula. Qui fidelis ẽ mi
nimo: ⁊ in maiori fidelis est: ⁊ q in
modico iniquus est: ⁊ i maiori ini
quus est. Si ergo in iniquo mam
mona fideles non fuistis: quod ver
est quis credet vobis? Et si in alieno

Margin: p 159 ⁊ c 109 10; C; ct. ✠ ipse aũt in se reuersus; D; E; 33. q. 7. c. quẽadmoduȝ.; F; G; A; de accu. c. q̃lr. ij.; B; C; 14. q. 5. c. q habuit

fideles nō fuiſtis:qđ veſtrū eſt q̄s da
bit vobis.ᵃ Nemo ſeru⁹ pōt duob⁹
dñis ſeruire. Aut.n.vnū odiet:⁊ al
terū diliget:aut vni adherebit:⁊ al-
terū ꝯtēnet. Nō poteſtis deo ſeruire
⁊ mammone.ᵇ Audiebant aūt oīa
hec phariſei q̄ erant auari:⁊ deride-
bant illū. Et ait illis. Uos eſtis q̄ iu
ſtificatis vos corā hoīb⁹:deus aūt no
uit corda vr̄a. Qꝛ qđ hoībus altū eſt:
abhominatio eſt ante deū.ᶜ Lex ⁊ ꝓ-
phete vſq; ad ioānē:ex eo regnū dei
euāgeliȥat:⁊ oīs in illud vim facit.
ᵈ Facili⁹ eſt aūt celū ⁊ terrā p̄teri-
re:q̄ꝫ de lege vnū apicē cadere.ᵉ Oīs
q̄ dimittit vxorē ſuā:⁊ alterā ducit
mechat:⁊ q̄ dimiſſaȝ a viro duc̄ me
chatur.ᶠ Hō q̄dā erat diues q̄ īdue-
bat purpura ⁊ byſſo ⁊ epulabat q̄ti
die ſplēdide. Et erat q̄dā mēdic⁹ no
mine laȥarus:q̄ iacebat ad ianuam
ei⁹ vlcerib⁹ plen⁹:cupiēs ſaturari de
micis q̄ cadebāt de menſa diuitis ⁊
nemo illi dabat. Sed ⁊ canes venie-
bant ⁊ lingebāt vlcera ei⁹. Factū eſt
aūt vt morereť mēdicus:⁊ portaret
ab angelis in ſinu abrahe. Mortu⁹
eſt aūt ⁊ diues:⁊ ſepult⁹ eſt in infer
no. Eleuās aūt oculos ſuos cū eēt
in tormētis vidit abrahā a longe ⁊
laȥarū in ſinu ei⁹:⁊ ipſe clamās di-
xit. Pater abraham miſerere mei:⁊
mitte laȥarū vt intingat extremuȝ
digiti ſui in aquā:vt refrigeret lin-
guā meaȝ:qꝛ crucior in hac flāma.
Et dixit illi abrahaȝ. Fili recordare
q̄ recepiſti bona in vita tua:⁊ laȥa-
rus ſilr̄ mala. Nūc aūt hic ꝯſolatur:
tu vo cruciaris. Et in his oīb⁹ inter
nos ⁊ vos chaos magnū firmatum
eſt:vt hi q̄ volunt hic trāſire ad vos
nō poſſint:neq; inde huc trāſmea-
re. Et ait. Rogo ergo te p̄r:vt mit-
tas eū in domū p̄ris mei. habeo.n.
q̄nq; f̄res:vt teſtet̄ illis ne ⁊ ipſi ve-
niant in hūc locū tormētoꝝ. Et ait
illi abrahā. habēt moyſen ⁊ ꝓphe-
tas:audiāt illos. At ille dixit. Nō pa-
ter abrahā:ſȝ ſi q̄s ex mortuis ierit
ad eos pniam agēt. Ait aūt illi. Si
moyſen ⁊ ꝓphetas nō audiūt:neq;
ſi q̄s ex mortuis reſurrexerit credēt.

a 191 5 mat. 6. c. — b 192 10 — c 193 5 mat. 11. b. — d 194 5 mat. 5. b. mat. 5. c. — e 195 2 19. a. mar. x. b. — f 196 10 E — F — G de pe. di. 3 c. cauēdū

¶ La. ſꝗ. ¶ De ſcādalo ⁊ correptio
fraterna:ſepties in die dimittēduȝ:
ſi habetis fidē ſicut granū ſynapis:di
cite ſerui inutiles ſum⁹. De decē le-
proſis mūdatis. Regnum dei intra
vos eſt:ventura predicit:de ſeipſo:ſi-
cut factum eſt in dieb⁹ noe:de die
iudicij ⁊c. Cap. xvij.

Et ait ad diſcipulos ſuos. Im-
poſſibile eſt vt nō veniāt ſcan-
dala. Ue aūt illi p̄ quē veniūt. Utili⁹
eſt illi ſi lapis molaris īponat circa
collū ei⁹:⁊ ꝓijciat in mare:q̄ꝫ vt ſcā
daliȥet vnū de puſillis iſtis.ᵇ Atte-
dite vobis. Si peccauerit in te frater
tuus:increpa illū:⁊ ſi pniam egerit
dimitte illi.ᶜ Et ſi ſepties in die pec
cauerit in te:⁊ ſepties in die ꝯuer-
ſus fuerit ad te dicēs:penitet me:di
mitte illi.ᵈ Et dixerūt apl̄i dn̄o. Ad
auge nobis fidē. Dixit aūt dn̄s. Si
habueritis fidē ſicut granum ſyna
pis:diceretis huic arbori moro eradi
care ⁊ trāſplātare i mare:⁊ obediet
vobis.ᵉ Quis aūt veſtrū habēs ſer-
uuȝ arantē aut paſcentē boues q̄ re-
greſſo de agro dicat illi ſtatiȝ tranſi
⁊ recūbe:⁊ nō dicit:para q̄ cenē ⁊ p̄-
cinge te ⁊ miniſtra mihi donec mā
ducē ⁊ bibā:⁊ poſt hec tu manduca-
bis ⁊ bibes? Nūqd grāȝ h̄ȝ ſeruo il
li:qꝛ fecit que ei imperauerat? Nō pu
to. Sic ⁊ vos cū feceritis oīa que p̄ce
pta ſunt vobis:dicite. Serui inuti-
les ſum⁹:qđ debuim⁹ facere fecim⁹.
Et factū eſt dū iret in hieruſalē:trāſi-
bat p̄ mediā ſamariam ⁊ galileā. Et
cū ingrederet̄ q̄ddā caſtellū:occur-
rerunt ei decē viri leproſi. Qui ſtete
runt a lōge ⁊ leuauerūt vocē dicen-
tes. Jeſu p̄ceptor miſerere nr̄i. Quos
vt vidit dixit. Ite oſtēdite vos ſacer-
dotib⁹. Et factū eſt dū irēt mūdati
ſunt. Unus aūt ex illis vt vidit qꝛ
mūdat⁹ eſt:regreſſus eſt cuȝ magna
voce magnificās deū. Et cecidit in fa
cieȝ ante pedes ei⁹ grās agēs. Et hic
erat ſamaritan⁹. Rn̄dens aūt ieſus
dixit. Nōne decē mūdati ſūt? Et no
uē vbi ſunt? Nō eſt inuētus q̄ re-
diret:⁊ daret glīaȝ deo niſi hec alie-
nigena. Et ait illi. Surge vade:qꝛ fi-

A mat. 18. a mar. 9. f. — a 19[7] 3 — mat. 18. b mat. 18. c. — b 19[8] 5 — c 19[9] 5 — B — d 200 5 mat. 17. c. ⁊. 21. b. — e 20[1] 10 — C — D

des tua te saluū fecit.[f] Interrogat° aūt a phariseis quādo venit regnū dei: rūdēs eis dixit. Nō veniet regnū dei cū obseruatione: neqꝫ dicēt ecce hic: aut ecce illic. Ecce. n. regnū dei intra vos est.[g] Et ait ad discipulos suos. Veniēt dies quando desideretis videre vnū diē filij hoīs & non videbitis.[h] Et dicēt vobis. Ecce hic & ecce illic. Nolite ire neqꝫ sectemini.[i] Nā sicut fulgur coruscās de sub celo in ea que sub celo sunt fulget ita erit fili° hoīs in die sua.[k] Primum aūt opꝫ illū multa pati & reprobari a generatiōe hac.[l] Et sicut factū ē in dieb° noe ita erit & in dieb° filij hominis. Edebāt & bibebant: & vxores ducebāt: & dabant ad nuptias vsqꝫ ad diē qua intrauit noe in archā & venit diluuiū & pdidit oēs.[m] Similiter sicut factū est in dieb° loth. Edebāt & bibebāt: emebāt & vēdebāt plātabāt & edificabāt. Qua die autē exijt loth a sodomis: pluit ignem & sulphur de celo: & oēs pdidit. Scdʒ hec erit qua die fili° hominis reuelabitur.[n] In illa + hora q fuerit in tecto: & vasa eius in domo ne descēdat tollere illa. Et qui in agro sūt nō redeat retro.[o] Memores estote vxoris loth.[p] Quicūqꝫ qsierit animā suā saluā facere perdet illā. Et qui pdiderit illā viuificabit eā.[q] Dico vobis: in illa nocte erunt duo in lecto vno: vn° assumet: & alter relinquetur. Due erūt molētes in vnū: vna assumet: & altera relinquetur: duo in agro: vn° assumetur & vn° relinquetur.[r] Respōdētes dicūt illi. Ubi dñe? Qui dixit illis. Ubicūqꝫ fuerit corp°: illuc ɔgregabunt & aquile.

¶ Cap. xviij. ¶ Oportet semꝑ orare: de iudice deū nō timēte: & de vidua de oratiōe pharisei & publicani: qui se exaltat humiliabitur: dicit sinite venire paruulos ad me: nemo bonus nisi solus deus: dicit: quecūqꝫ habes vende & da pauperibus: qꝫ difficile qui pecunias habent in regnū dei intrabunt: remuneratio illorū qui dimittunt sua propter deum: predicit passionem suam & mortem & ipsi non intellexerunt: cecum illuminat.

Cap. xviij.

Dicebat autem & parabolam ad illos: quoniam opꝫ semper orare & nō deficere: dicēs. Iudex quidam erat in quadam ciuitate: qui deum non timebat: & hominem nō reuerebatur. Vidua autem quedam erat in ciuitate illa: & veniebat ad eum dicēs. Vindica me de aduersario meo & nolebat per multū tempus. Post hec autem dixit intra se. Et si deum nō timeo nec hominem reuereor: tamē qꝛ molesta est mihi hec vidua vindicabo illā: ne in nouissimo veniens sugillet me. Ait aūt domin°. Audite quid iudex iniquitatis dicit. Deus autem nō faciet vindictā electorū suorū clamātiū ad se die ac nocte: & patiētiā habebit in illis? Dico autem vobis: qꝛ cito faciet vindictā illorū. Verū tñ fili° hoīs veniēs: putas inueniet fidē in terra? Dixit autem & ad quosdam qui in se cōfidebāt tāqꝫ iusti & aspernabātur ceteros parabolā istā: dicens. Duo homines ascendebāt in templū vt orarent: vnus phariseus & alter publicanus. Phariseus stās hec apud se orabat. Deus gratias ago tibi: quia nō sum sicut ceteri hominū: raptores: iniusti: adulteri: velut etiā hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato: decimas do omnium que possideo. Et publicanus a lōge stans nolebat nec oculos ad celū leuare: sed pcutiebat pectus suū dicēs. De° ppicius esto mihi peccatori. Amē dico vobis: descēdit hic iustificatus in domū suā ab illo:[b] qꝛ oīs q se exaltat humiliabit: & q se humiliat exaltabit.[c] Afferebāt aūt ad eū & infantes vt eos

Mat.+ꝯs
mat.23.b
mat.19.b
Mar.10.b.
b 217 2
c 218 2
D
mat.19.b
mar.10.c
exo.20.b
mat.19.c
mar.10.c
mat.19.c
mar.10.c
f 219 2 14.q.j.c.j
g 220 2
E
mat.19.c
mar.10.c
mat.19.d
Mar.10.d.
h 221 2
mat.19.d
Mar.10.d.
28.q.j.c.j
i 222 2
mat.20.c
mar.10.c
F
k 223 10 sup.2.g
Mat.20.d.
l 224 2
mar.10.g
G
Mat.20.d.

tāgeret. + Qd cū videret discipuli: increpabāt illos. Jesus aūt ꝯuocās il los dixit. Sinite pueros venire ad me: ⁊ nolite vetare eos. Taliū.n.re gnū dei. b Amen dico vobis: qcūq3 nō acceperit regnum dei sicut puer: nō intrabit in illud. c Et interroga uit eū qdā pnceps: dicēs. Magr bo ne qd faciēs vitā eternā possidebo? Dixit autē ei iesus. Quid me dicis bonū? Nemo bon9 nisi solus deus. Mādata nosti. Nō occides: non me chaberis: nō furtū facies: nō falsum testimoniū dices: honora patrē tuū ⁊ matrē. Qui ait. Hec oia custodiui a iuuētute mea. f Quo audito iesus ait ei. Adhuc vnū tibi deest. Omnia quecūq3 habes vēde ⁊ da pauperib9 ⁊ hēbis thesaurū in celo: ⁊ veni seqre me. g His ille auditis ꝯtristat9 ē: qr diues erat valde. Uidens aūt iesus illū tristē factū dixit. Qꝫ difficile q pecunias hñt in regnū dei intrabūt. Facili9 est.n. camelū p foramē acus trāsire: qꝫ diuitē intrare in regnū dei. Et dixerūt q audiebāt. Et qs pōt saluus fieri? Ait illis. Que impossibilia sunt apud hoies: possibilia sunt apd deū. Ait āt petr9. Ecce nos diuisim9 oia: ⁊ secuti sum9 te. Ecce nos dimisimus oia: ⁊ secuti sum9 te. h Qui dixit eis. Amē dico vobis nemo est q reliqt domum: aut parētes: aut fratres: aut vxorē: aut filios ppter regnū dei: ⁊ nō recipiat multo plura in hoc tpe: ⁊ in seculo futuro vitam eternā. i Assumpsit aūt iesus duodecim ⁊ ait illis. Ecce ascēdim9 hierosolymā: ⁊ ꝯsumabunt oia que scripta sunt p pphetas de filio hominis. Tradet enī gētib9 ⁊ illudetur: ⁊ flagellabit: ⁊ ꝯspuet. Et postq3 flagellauerit occidēt eū: ⁊ die tertia resurget. k Et ipsi nihil hoꝝ intellexerunt Et erat verbū istud abscōditum ab eis: ⁊ nō intelligebāt que dicebant. l Factū est aūt cū appropinquaret hiericho: cecus qdā sedebat sec9 viā mendicās. Et cū audiret turbā pretereuntē: interrogabat qd hoc esset. Dixerūt aūt ei: q iesus nazaren9 trāsiret. Et clamauit dicēs. Jesu fili dauid miserere mei. Et q pibant increpabāt eū vt taceret. Ipse vo multo magis clamabat fili dauid miserere mei. Stans aūt iesus iussit illū adduci ad se. Et cum appropinquasset: interrogauit illum dicēs. Quid tibi vis faciam? At ille dixit. Dñe vt videā. Et iesus dixit ei. Respice: fides tua te saluū fecit. Et ꝯfestī vidit: ⁊ sequebat illum magnificās deum. Et omnis plebs vt vidit dedit laudem deo.

pe ꝯ. dis. j.c. voluissent.

¶ Ca. xix. ¶ De Zacheo: decē mnaꝝ similitudinē ponit: habēti dabit: inimicos suos ante se iubet occidere: sup pullū asine sedet turbe discipuloꝝ ceperūt deū laudare: dicētes. Benedict9 q venit rex: dicit iesus: si hi tacuerint lapides clamabunt: fleuit iesus sup hierusalē: ⁊ pdicit destructionē ei9. Eijcit vēdētes ⁊ emētes de tēplo: pncipes sacerdotū ⁊ scribe qrebāt perdere iesum. Cap. xix.

A   a 225 10

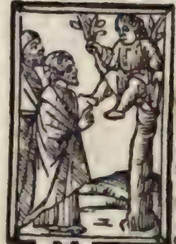

Et a ingressus perambulabat hiericho. Et ecce vir noie zache9: ⁊ hic pnceps erat publicanorū: ⁊ ipse diues. Et qrebat videre iesū quis eēt: ⁊ nō poterat pre turba: qa statura pusillus erat. Et pcurrēs ascēdit in arborē sycomoꝝ vt videret eū: qr inde erat trāsiturus. Et cū venisset ad locū: suspiciēs iesus vidit illū ⁊ dixit ad eū. Zachee festinās descende: qr hodie in domo tua opꝫ me manere. Et festinās descēdit: ⁊ excepit illum gaudēs. Et cū viderēt oēs murmurabāt dicētes: q ad hominē peccatorē diuertisset. Stans aūt zache9 dixit ad + iesum. Ecce dimidiū bonorū meoꝝ dñe do pauperib9: ⁊ si qd aliquē defraudaui reddo qdruplū. Ait iesus ad eum. Quia hodie salus

B   al. + dñs
mat.15.e

domui huic facta est: eo q et ipse filius sit abrahe.[b] Uenit enim filius hominis querere et saluum facere qd perierat.[c] Hec illis audientibus adyciens dixit parabolam: eo q esset prope hierusalem: et q existimarent q confestim regnum dei manifestaretur. Dixit ergo.[d] Homo quidam nobilis abyt in regionem longinquam accipere sibi regnum et reuerti.[e] Uocatis aut decem seruis suis dedit eis decem mnas: et ait ad illos negociamini dum venio. Ciues aut eius oderant eum: et miserunt legationem post illum dicentes. Nolumus hunc regnare sup nos. Et factum est vt rediret accepto regno et iussit vocari seruos qbus dedit pecuniam: vt sciret quantum quisq negociatus esset. Uenit autem primus dicens. Dne: mna tua decem mnas acquisiuit: et ait illi. Euge serue bone quia in modico fuisti fidelis: eris potestatem hns supra decem ciuitates. Et alter venit dicens. Dne mna tua fecit quinq mnas. Et huic ait. Et tu esto sup quinq ciuitates. Et alter venit dicens. Dne ecce mna tua quam habui repositam in sudario. Timui enim te qr homo austerus es: tollis qd non posuisti: et metis qd non seminasti. Dixit ei. De ore tuo te iudico serue neq. Sciebas q ego homo austerus sum: tollens qd non posui: et metens qd non seminaui. Et qre non dedisti pecuniam meam ad mensam: et ego veniens cum vsuris vtiq exegissem illam? Et astantibus dixit. Auferte ab illo mnam: et date illi q decem mnas hz. Et dixerunt ei. Dne: hz decem mnas.[f] Dico aut vobis: qr omni habenti dabitur et abundabit: ab eo aut q non hz: et qd hz auferetur ab eo. Uerumtamen inimicos meos illos q noluerunt me regnare super se: adducite huc et interficite ante me. Et his dictis precedebat ascendens hierosolymam.[h] Et factum est cum appropinquasset ad bethphage et bethaniam ad montem q vocat oliueti: misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellum qd contra vos est. In qd introeuntes inuenietis pullum asine alligatum: cui nemo vnq hominum sedit. Soluite illum: et adducite. Et si quis vos interrogauerit: Quare soluitis: sic dicetis ei: qr dns operam eius desiderat.[i] Abierunt aute q missi erant: et inuenerunt sicut dixit illis stantem pullum. Soluentibus aut illis pullum: dixerunt dni eius ad illos. Quid soluitis pullum? At illi dixerunt. Quia dns eum necessarium hz. Et duxerunt eum ad iesum. Et iactantes vestimenta sua supra pullum: imposuerunt iesum. Eunte aut illo substernebant vestimenta sua in via.[k] Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliueti: ceperunt oes turbe descendentium gaudentes laudare deum voce magna sup omnibus quas viderant virtutibus dicentes. Benedictus q venit rex in nomine dni: pax in celo: et gloria in excelsis.[l] Et qdam phariseorum de turbis dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico vobis: qr si hi tacuerint: lapides clamabunt.[m] Et vt appropinquauit: videns ciuitatem fleuit sup illam dicens. Quia si cognouisses et tu. Et qdem in hac die tua que ad pacem tibi nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Qr venient dies in te: et circundabunt te inimici tui vallo: et circundabunt te: et coangustabunt te vndiq: et ad terram prosternent te: et filios tuos qui in te sunt.[n] Et non relinquent in te lapidem super lapidem eo q non cognoueris tempus visitationis tue.[o] Et ingressus in templum cepit eycere vendentes et ementes: dicens illis. Scriptum est: quia domus mea domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum.[p] Et erat docens quotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribe et principes plebis querebant illum perdere et non inueniebant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

¶ Ca. xx. ¶ Interrogatus iesus in qua potestate hec faciat: respondit baptismum Ioannis de celo erat an ex hominibus: de colonis vinee qui occiderunt seruos: lapidem quem reprobauerunt etc. Reddite que sunt

Marginalia: b 226 5; c 227 10; d 228 10 mat.25.a mar.13.d; e 229 5; E; mat.25.b; D; mat.13.b mar.4.c. sup.8.c. f 230 2; g 231 5; E; h 232 2 mat.21.a mar.11.a mat.21.a mar.11.a; i 233 2; F al. + illum mat.21.a mar.11.a k 234 Joa.12.b 2; l 235 5; m 236 10; G; mat.24.a n 237 mar.13.a 2 mar.21.b; Joa.2.c. o 238 Esa.56.c. 2 hier.7.b mat.21.b mar.11.c Joa.7.d. p 239 4.8.c. 6

cesaris &c. et mulierē q̄ septē viros habuit: et nō ē mortuorꝫ sꝫ vivorū &c. Quō xp̄s sit filiꝰ david: attēdite a scribis q̄ volūt ambulare i stolis: q̄ devorāt domus viduarum. Cap. xx.

p40 b A

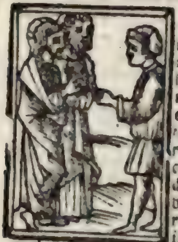

ET factū ē in vna die rū docēte il lo populū in tēplo et euāgelizā te conuene rant prin cipes sacer dotū et scri be cū senio ribus: et a iunt dicen tes ad illum. Dic nobis in qua ptā te hec facis: aut quis est qui dedit tibi hanc ptātē? Rūdens aūt iesus dixit ad illos. Interrogabo vos et ego vnū verbū. Rūdete mihi. Baptismū ioā nis de celo erat: an ex hoībus? At illi cogitabāt intra se dicentes: q̄ si di xerimꝰ de celo dicet. Quare ergo nō credidistis illi? Si autē dixerimꝰ ex hoībꝰ plebs vniuersa lapidabit nos. certi sunt. n. ioannē ppħetā esse. Et rūderūt se nescire vnde esset. Et iesus ait illis. Neqꝫ ego dico vobis in qua ptāte hec facio. Cepit autē dicere ad plebē parabolā hanc. Hō quidā plan tauit vineam et locauit eā colonis: et ipse peregre fuit multis tpībus. Et i tpe illo misit ad cultores seruū: vt de fructu vinee darent illi. Qui cesū dimiserūt eū inanē. Et addidit alte rū seruū mittere. Illi aūt hūc quo qꝫ cedētes: et afficiētes cōtumelia di miserūt inanē. Et addidit tertium mittere: q̄ et illū vulnerātes eiecerūt. Dixit aūt dominꝰ vinee. Quid faciā? Mittā filiū meū dilectum: forsitan cū hanc viderint verebunt. Quem cū vidissent coloni: cogitauerūt in tra se dicentes. Hic est heres. Occida mus illū vt nostra fiat hereditas. Et eiectū illū extra vineā occiderunt. Quid ergo faciet illis dn̄s vinee? Ve niet et perdet colonos istos: et dabit vi neā aliis. Quo audito dixerunt illi. Absit. Ille aūt aspiciens eos ait. Quid est ergo qd̄ scriptū est: lapidē quē re probauerūt edificātes hic factus est in caput anguli? Oīs q̄ ceciderit sup illū lapidē conquassabit: supra quē aūt ceciderit cōminuet illū. Et que rebāt pncipes sacerdotū et scribe mit tere in illū manꝰ illa hora: et timue rūt ppłm. Cognouerūt. n. q̄ ad ip sos dixerit similitudinē + hanc. Et ob seruantes miserūt insidiatores q̄ se iustos simularēt vt caperēt eū in ser mone: et traderēt illū principatui et ptāti presidis. Et interrogauerūt eū dicētes. Magister scimus q̄ recte di cis et doces: et nō accipis psonā: sꝫ viā dei in veritate doces. Licet nobis tri butū dare cesari: an nō? Cōsiderans aūt dolū illoꝝ: dixit ad eos. Quid me tentatis? Ostēdite mihi denariū. Cu ius hꝫ imaginē et inscriptionē? Rū dentes dixerūt. Cesaris. Et ait illis. Reddite ergo q̄ sunt cesaris cesari: et q̄ sunt dei deo. Et nō potuerūt verbū eius reprehendere corā plebe. Et mi rati in responso eius tacuerūt. Accesserunt aūt qdā saduceoꝝ qui negant esse re surrectionē et interrogauerūt eū di cētes. Magister moyses scripsit no bis: si frater alicuius mortuꝰ fuerit hñs vxorē: et hic sine + liberis fuerit vt accipiat eā frater eius vxorē et su scitet semen fratri suo. Septem ergo frēs erant: et primus accepit vxorē et mortuus est sine filiis. Et sequēs ac cepit illā: et ipse mortuꝰ est sine filio. Et tertius accepit illam. Similr̄ et oēs se ptē et nō reliquerūt semen et mor tui sunt. Nouissime oīuꝫ mortua ē et mulier. In resurrectiōe ergo cuiꝰ eorū erit vxor? Siquidē septē habue rūt eā vxorē. Et ait illis iesus. Filii huius seculi nubūt et traduntur ad nu ptias: illi vero q̄ digni habebunt seculo illo et resurrectiōe ex mortuis: neqꝫ nubent neqꝫ ducent vxores neqꝫ vl tra mori poterunt. Equales. n. angelis sunt et filii sunt dei cū sint filii resur rectionis. Quia vero resurgant mor tui et moyses ostēdit secus rubum: si cut dicit dominum deū abraham et

mat.21.e mar.11.d
B mat.21.b mar.12.a
p24 10
C
Ps. 117.d mat.21.d mar.12.a Act.4.b
C 24 b
D aliis + illā
D 24 2
mat.22.b mar.12.a
mat.22.b mar.12.a
23.q.i.ca. militare. et c. culpa tur. et q. s.c. si mō te et c. cō uentioꝝ de cle. giug. ca. cap. ex parte
E mat.22.c mar.12.b al. + filiis
F
mat.22.c

deum ysaac & deum iacob. Deus aūt
non est mortuorum sed viuorum.
Omnes enim viuunt ei. Respondentes
autē quidam scribarum dixerūt ei.
Magister bene dixisti.[c] Et amplius
non audebant eum quicq̄ interroga-
re.[f] Dixit autē ad illos. Quō dicunt
xp̄m filiū esse dauid & ipse dauid di-
cit in libro psalmorum: dixit dn̄s dn̄o
meo sede a dextris meis: donec ponā
inimicos tuos scabellum pedum tuo-
rum? Dauid ergo dn̄m illum vocat:
& quō filius eius est?[g] Audiēte autē
oī populo dixit discipulis suis. Atte-
dite a scribis q volunt ambulare in
stollis: & amant salutatiōes in foro:
& primas cathedras in synagogis: &
primos discubit[us] in cōuiuijs.[b] Qui
deuorāt domos viduarū simulantes
longam oratiōnē. hi accipient dam-
nationem maiorem.

¶ La. Sū. ¶ Dicit hec vidua pauper
plus &c. de tēplo dicit: non relinque-
tur lapis &c. quando hec erunt & qd
signū cum fieri incipient: surget gēs
contra gentem: terremotus erunt:
inijcient vobis manus: ponite i cor-
dibus vestris: de capillo & patientia:
de hierl'm tūc qui in iudea sunt fu-
gient de pregnantibus de pressura:
hierusalem calcabitur a gentibus:
erunt signa in sole & luna. Uirtutes
celorum mouebuntur: & tunc vide-
bunt filium hominis venientem: vi-
dete ficulneam: celum & terra transi-
bunt: docet cauere a crapula & ebrie-
tate: vigilate &c. Cap. xxi.

Respiciens autem vidit eos qui
mittebant munera sua in ga-
zophilatium diuites. Uidit autem &
quandam viduam pauperculā mit-
tentem era minuta duo: & dixit. Uere
dico vobis: q̄ vidua hec paup plus
q̄ oēs misit. Nam oēs hi ex abundā-
ti sibi miserunt in munera dei: hec
aūt ex eo qd deest illi oēm victum
suū quē habuit misit.[a] Et quibusdam
dicētibus de tēplo qd bonis lapidi-
bus & donis ornatum esset: dixit. hec
que videtis: venient dies in quib[us]
non relinquetur lapis supra lapidē
qui non destruat.[b] Interrogauerūt
autem illum dicentes. Preceptor qn̄
hec erunt: & quod signum cum fieri
incipient? Qui dixit. Uidete ne sedu-
camini. Multi enim venient in no-
mine meo dicentes: q̄ ego sum & tē-
pus appropiquauit. Nolite ire post
eos. Cum autem audieritis prelia
& seditiones: nolite terreri. Oportet
primum hec fieri: sed nondū statim
finis. Tūc dicebat illis. Surget gēs
cōtra gentem: & regnum aduersus re-
gnum: & terremotus magni erunt
per loca & pestilentie & fames: terro-
resq̄ de celo & signa magna erunt.[c]
Sed ante hec omnia inijcient vobis
manus suas & persequentur: tradē-
tes in synagogas & custodias: trahē-
tes ad reges & presides propter no-
men meum. Continget autē vobis
in testimonium.[d] Ponite ergo in
cordibus vris nō premeditari quē-
admodū respondeatis. Ego enim dabo
vobis os & sapiam: cui non poterunt
resistere & cōtradicere omnes aduer-
sarij vestri. Trademini autem a pa-
rentibus & fratribus & cognatis et
amicis: & morte afficient ex vobis.
Et eritis odio omnibus + hoib[us] pro-
pter nomen meum. Et capillus de ca-
pite vestro non peribit. In patientia
vestra possidebitis animas vestras.[e]
Cum aūt videritis circūdari ab ex-
ercitu hierusalem: tunc scitote q̄ ap-
propinquauit desolatio eius.[f] Tūc
qui in iudea sunt fugiant ad mon-
tes: & qui in medio eius discedāt: et
qui in regionibus non intrent in
eam: q̄ dies vltionis hi sunt: vt im-
pleantur oīa q̄ scripta sunt.[g] Ve aūt
pregnātibus & nutriētib[us] in illis die-
bus.[h] Erit enim pressura magna su-
per terram & ira populo huic.[i] Et ca-
dent in ore gladij: & captiui ducen-
tur in omnes gētes. Et hierl'm calca-
bit a gētibus: donec impleant tpa na-
tionū.[k] Et erunt signa in sole & luna
& stellis & in terris pressura gētiū p̄ cō-
fusione sonitus maris & fluctuū: are-
scentib[us] hoibus pre timore & expecta-
tione que superuenient vniuerso or-
bi. Nam virtutes celorum mouebunt.
[l] Et tunc videbunt filiū hoīs venien-

exo.3.b / mar.12.c / f 244 2 B / f 245 1 mat.22.d / mar.12.d / Ps.109. / mat.22.d / g 246 2 mar.12.d / mar.12.d / h 247 8 / A / 34.q.1.c odi / mar.12.d / a 248 2 B / mat.24.a / mar.13.a / b 249

mat.24.a / mat.24.a / mar.13.a / C / mat.24.a / mar.13.a / c 250 1 mat.24.a / mar.13.b / Joā.15.a / d 251 2 / D / al. nō hʒ + hoibus / e 252 10 / mat.24.b / f 253 2 mar.13.b / mat.24.b / mar.13.b / g 254 2 / h 255 2 mat.24.b / mar.13.b / i 256 10 E / k 257 2 esa.13.b / Joel.3.c / Esa.3.c

nis in nube: cū ptāte magna ꝛ maiesta te. his aūt fieri incipiētib⁹: respicite ꝛ leuate capita vr̄a: qm̄ appropinq̄t redemptio vr̄a. Et dixit illis similitudi nē. Uidete ficulneā ꝛ oēs arbores: cū ꝓducūt iā ex se fructū: scitis qm̄ ꝓpe est estas. Ita ꝛ vos cū videritis h̄ fie ri scitote qm̄ ꝓpe ē regnū dei. Amen dico vobis: q: non preteribit gn̄atio hec donec oīa fiant. Celū ꝛ terra trāsi bunt verba autē mea non trāsibūt. [m] Attendite autē vobis ne forte gra uent̄ corda vr̄a in crapula ꝛ ebrieta te ꝛ curis huius vite. Et superueniat in vos repentina dies illa. Tanq̄ȝ la queus enim superueniet in oēs qui se dēt sup faciē oīs terre. Uigilate itaq; oī tpe orātes: vt digni habeamini fu gere ista oīa q̄ futura sūt: ꝛ stare ante filium hominis. Erat aūt dieb⁹ do cens in templo noctibus vero exiēs morabatur in monte qui vocatur oliueti. Et oīs populus manicabat ad eum in templo audire eum.

¶ Ca. Sum. ¶ Appropinquabat pa scha ꝛ q̄rebāt ꝑncipes sacerdotū eum interficere: sathanas intrauit in iu dā tradidit dn̄m iubet pascha para ri: dat discipulis corpus ꝛ sangui nē: orat in mōte: sudat sanguinē: capitur: serui auriculā amputatā sanat: petrus ter negat xp̄m: ꝑcutit̄ blasphemat̄ illudit̄ i cōsiliū ducit̄ i terrogat̄ si sit chr̄s ꝛc̄. Cap. xxij.

A[a]Ppropinquabat autem dies festus azimorum qui dicitur pascha. [b] Et querebant principes sa cerdotum ꝛ scribe quomodo + iesum interficerent. Timebant vero ple bem. [c] Intrauit autem sathanas in iudam qui cognominabatur sca rioth vnum de duodecim: [d] ꝛ abijt ꝛ locutus est cum principibus sa cerdotum ꝛ magistratibus: quem admodum illum traderet eis. Et ga uisi sunt: ꝛ pacti sunt pecuniam illi dare. Et spopondit. Et querebat oppor tunitatem: vt traderet illum sine tur bis. Uenit autem dies azimorum in qua necesse erat occidi pascha. Et misit petrum ꝛ ioannem dicens. Eū tes parate nobis pascha: vt mandu cemus. At illi dixerunt. Ubi vis paremus? Et dixit ad eos. Ecce intro euntibus vobis in ciuitatē occurret vobis hō quidam amphorā aque por tans. Sequimini eū in domū in quā intrat: ꝛ dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi magr̄. Ubi est diuersoriū vbi pascha cū discipulis meis man ducē? Et ipse ondēt vobis cenaculū magnū stratum: ꝛ ibi parate. Euntes aūt iuenerūt sicut dixit illis: ꝛ para uerūt pascha. Et cū fca esset hora di scubuit: ꝛ duodecim + apli cū eo. [e] Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pa scha mādúcare vobiscū: anteq̄ȝ patiar. [f] Dico enim vobis q: ex hoc non man ducabo illud donec impleatur in re gno dei. Et accepto calice grās egit ꝛ dixit. Accipite ꝛ diuidite inter vos. Dico enim vobis q̄ nō bibā de gene ratione vitis: donec regnum dei veni at. [g] Et accepto pane grās egit ꝛ fre git: ꝛ dedit eis dicens. Hoc est corp⁹ meū: qd̄ pro vobis + dat̄. Hoc facite i meā cōmemorationem. [h] Simili ter ꝛ calicem postq̄ȝ cenauit dicens. Hic est calix nouum testm̄ in sangui ne meo: q pro vobis + fundetur. [i] Ue rūtn̄ ecce manus tradentis me me cum est in mensa. Et quidem filius hois ꝑm definitū est vadit. Uerumtn̄ ve ho mini illi per quē tradetur. [k] Et ipsi ceperunt querere inter se: qs esset ex eis q hoc facturus esset. [l] Facta est aūt ꝛ cōtentio inter eos: qs eorū videret̄ esse maior. Dixit autem eis. Reges gē tium dn̄ant̄ eorū: ꝛ ptātem habēt sup eos benefici vocantur. Uos aūt nō sic. Sed q maior est in vobis fiat sicut mi nor: ꝛ q ꝑcessor ē: sicut ministrator. [m] Nam qs maior est q recūbit an qui ministrat? Nōne q recumbit? Ego autē in medio vr̄m sum: sicut q mi nistrat. Uos autem estis q permansi stis mecum in tentationibus me is. Et ego dispono vobis sicut dispo suit mihi pr̄ me⁹ regnū vt edatis et bibatis sup mēsam meā i regno meo ꝛ sedeatis: [n] sup thronos iudicātes duodecim trib⁹ isrl̄. [o] Ait aūt dn̄s sy moni. Symō ecce sathanas expetiuit vos: vt cribraret sic triticū. Ego aūt ro

Marginal references (left column): mat. 24. c; mar. 13. c; F; mat. 24. c; mar. 13. e; mat. 24. c; m 259 60 mar. 24. e; mar. 13. d; Ro. 13. d.; G; Joā. 8. a; a 260 A; 1 mat. 26. a; b 261 m. 14. a; 1 Jo. 11. g.; c 262 mat. 21. d; 9 als + eum; d 263 m. 12. a.; 2 Jo. 7. e; Joā. 13. a.; mat. 26. a; mar. 14. a

Marginal references (right column): mat. 29. b; mar. 14. b; B; al. + disci e 264 puli 10; mat. 16. c f 265 mar. 14. c 2; j. cor. 11. c; mat. 26. c g 266 mar. 14. c 1; als + tra detur h 267 2; als + tra. i 268 detur 2; C k 269; mat. 26. b 1; mar. 14. a l 270; mat. 26. b 2; mat. 14. b; Joā. 13. c.; mat. 20 d; mar. 10. f; m 271 10; mat. 19. d; n 272 5; o 273 10

gaui pro te ut non deficiat fides tua.[p] Et tu aliquando conversus: confirma fratres tuos.[q] Qui dixit ei. Domine tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi petre non cantabit hodie gallus: donec ter abneges nosse me.[r] Et dixit eis. Quando misi vos sine sacculo et pera et calciamentis num quid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt. Nihil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram: et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium.[s] Dico enim vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea que sunt de me finem habent.[t] At illi dixerunt. Domine ecce duo gladii hic. At ille dixit eis. Satis est.[u] Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem olivarum. Secuti sunt autem illum et discipuli.[x] Et cum pervenisset ad locum: dixit illis. Orate ne intretis in tentationem.[y] Et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis. Et positis genibus orabat dicens.[z] Pater si vis transfer calicem istum a me. Verumtamen non mea voluntas: sed tua fiat.[&] Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram.[?] Et cum surrexisset ab oratione et venisset ad discipulos suos invenit eos dormientes pre tristitia. Et ait illis. Quid dormitis? Surgite orate ne intretis in tentationem.[z] Adhuc eo loquente: ecce turba et qui vocabatur iudas unus de duodecim antecedebat eos: et appropinquavit iesu ut oscularetur eum.[a] Jesus autem dixit illi. Juda osculo filium hominis tradis.[b] Videntes autem hi qui circa ipsum erant quod futurum erat: dixerunt ei Domine si percutimus in gladio. Et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum: et amputavit auriculam eius dexteram. Respondens autem iesus ait. Sinite usque huc.[c] Et cum tetigisset auriculam eius: sanavit eum.[d] Dixit autem iesus ad eos qui venerant ad se principes sacerdotum et magistratus templi et seniores. Quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus: cum quotidie vobiscum fuerim in templo non extendistis manus in me. Sed hec est hora vestra et potestas tenebrarum.[e] Comprehendentes autem eum: duxerunt ad domum principis sacerdotum.[f] Petrus vero sequebatur eum a longe. Accenso autem igne in medio atrii et circumsedentibus illis: erat petrus in medio eorum. Quem cum vidisset ancilla quedam sedentem ad lumen et eum fuisset intuita: dixit. Et hic cum illo erat: At ille negavit eum dicens. Mulier non novi illum. Et[g] post pusillum alius videns eum dixit. Et tu de illis es. Petrus vero ait. O homo: non sum. Et intervallo facto quasi hore unius: alius quidam affirmabat dicens. Vere et hic cum illo erat: nam et galileus est. Et ait petrus. Homo nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente cantavit gallus. Et conversus dominus: respexit petrum.[h] Et recordatus est petrus verbi domini sicut dixerat quia priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras petrus flevit amare.[i] Et viri qui tenebant illum illudebant ei cedentes. Et velaverunt eum: et percutiebant faciem eius: et interrogaverunt eum dicentes. Prophetiza. Quis est qui te percussit? Et alia multa blasphemantes dicebant in eum.[k] Et ut factus est dies convenerunt seniores plebis principes sacerdotum et scribe: et duxerunt illum in concilium suum dicentes. Si tu es christus dic nobis.[l] Et ait illis. Si vobis dixero non credetis mihi: si autem et interrogavero non respondebitis mihi neque dimittetis.[m] Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei.[n] Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei? Qui ait. Vos dicitis: quia ego sum. At illi dixerunt.[o] Quid adhuc desideramus testimonium. Ipsi enim audivimus de ore eius.

¶ Capituli Summarium. ¶ Ducitur ad pilatum: et accusatur coram eo: dicunt: commovit populum docens: pilatus mittit ad herodem ...

Marginal references: p 274 9 di. 21. c. si. de pe. di. 2 ca. si. n. de; q 275 1 ba. c. maiore; mat. 26. d; r 276 10 mar. 14. c D; s 277 8; t 278 10 Esa. 53. d; u 279 4 mar. 14. c; mat. 26. d; x 280 2 Joh. 18. a; mat. 26. d; y 281 1 mar. 14. d.; z 282 1; & 283 10 mat. 26. d; mar. 14. d.; ? 284 8 Joa. 6. d; mat. 26. d; mar. 14. d.; mat. 26. e; z 285 1 mar. 14. e; Joa. 18. a; a 286 2; b 287 1 mat. 26. e; mar. 14. e; Joa. 18. b; 1. q. 1. cap. placuit F; c 288 10 24. q. 1. c. si petrus; d 289 1 mat. 26. e; mar. 14. e; Joa. 18. c; mat. 26. f; mar. 14. f; Joa. 18. b; mat. 20. g; mar. 14. g.; e 290 1; Joa. 18. c.; f 291 1; g 292 1; G; mat. 26. g; mar. 14. g.; h 293 2; Esa. 50. b; i 294 1; mat. 26. g; mar. 14. g.; Joa. 18. d; k 295 2; mat. 26. f; l 296 10; mar. 14. f; Joa. 6. g.; m 297 1; mat. 26. i; mar. 4. f; Joa. 6. g.; n 298 10; mat. 26. g; mar. 14. e; o 299 1

filii:ab herode spernitur: et remittitur ad pilatum:et facti sunt amici herodes et pilatus:barrabas dimittitur:iesus crucifigitur moritur et sepelitur. Cap. xxiij.

a 300 b 301 10 mat. 27.a mar. 15.a Joan. 18.c

A Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.[b] Ceperunt autem illum accusare, dicentes. Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram et prohibentem tributa dari cesari: et dicentem se christum regem esse.[c] Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum? At ille respondens ait. Tu dicis.[d] Ait autem pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Nihil inuenio cause in hoc homine.[e] At illi inualescebant dicentes. Commouit populum docens per vniuersam iudeam incipiens a galilea vsque huc. Pilatus autem audiens galileam:interrogauit si homo galileus esset. Et vt cognouit quod de herodis potestate esset:remisit eum ad herodem:qui et ipse hierosolymis erat illis diebus.

c 302 mat. 27.b mar. 15.a Joan. 18.f d 303 8 e 304 10

B Herodes autem viso iesu:gauisus est valde. Erat enim cupiens ex multo tempore videre eum:eo quod audiret multa de eo:et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem eum multis sermonibus. At ipse nihil illi respondebat.[f] Stabant autem principes sacerdotum et scribe constanter accusantes eum.[g] Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo:et illusit indutum veste alba et remisit ad pilatum. Et facti sunt amici herodes et pilatus in ipsa die:nam antea inimici erant ad inuicem.[h] Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe:dixit ad illos. Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum. Et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inuenio in homine isto ex his in quibus eum accusatis.

f 305 2 g 306 10 h 307 9 Act. 4.b i 308 10

C [i] Sed neque herodes. Nam remisi vos ad illum: et ecce nihil dignum morte actum est ei.[k] Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum vnum.[l] Exclamauit autem simul vniuersa turba dicens. Tolle hunc:et dimitte nobis barrabam. Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate et homicidium missus in carcerem.[m] Iterum autem pilatus locutus est ad eos:volens dimittere iesum. At illi succlamabant dicentes. Crucifige: crucifige eum.[n] Ille autem tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inuenio in eo.

k 309 2 l 310 8 mat. 27.b mar. 15.a Joan. 15.g Actu. 3.c m 312 n 312 9

D Corripiam ergo illum:et dimittam.[o] At illi instabant vocibus magnis postulantes vt crucifigeretur. Et inualescebant voces eorum.[p] Et pilatus adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant:iesum vero tradidit voluntati eorum.[q] Et cum ducerent eum:apprehenderunt symonem quendam cyreneum venientem de villa:et imposuerunt illi crucem portare post iesum.[r] Sequebatur autem illum multa turba populi:et mulierum:que plangebant et lamentabant eum. Conuersus autem ad illas iesus dixit. Filie hierusalem nolite flere super me sed super vos ipsas flete et super filios vestros. Quoniam ecce venient dies in quibus dicent. Beate steriles:et ventres que non genuerunt:et vbera que non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos:et collibus operite nos. Quia si in viridi ligno hoc faciunt in arido quid fiet?

mat. 27.c mar. 15.b Joan. 18.g o 313 p 314 q 315 mat. 27.d Mar. 15.b. r 316 10 Sap. 3.c. Esa. 54.a. Gal. 4.d

E [s] Ducebantur autem et alij duo nequam cum eo vt interficerentur.[t] Et postquam venerunt in locum qui vocatur caluarie:ibi crucifixerunt eum[u] et latrones vnum a dextris et alterum a sinistris. Jesus autem dicebat.[x] Pater dimitte illis. Non enim sciunt quid faciunt.[y] Diuidentes vero vestimenta eius miserunt sortes. Et stabat populus expectans[z] et deridebant eum principes cum eis dicentes. Alios saluos fecit:se saluum faciat:si hic est christus dei electus.[a] Illudebant autem ei et milites accedentes:et acetum offerentes ei:et dicentes. Si tu es rex iudeorum saluum te fac.[b] Erat autem et superscriptio scripta super eum litteris grecis et latinis et hebraicis:hic est rex iudeorum.[c] Unus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens. Si tu es christus saluum fac temetipsum et nos.[d]

Esa. 2.c. Osee. 10.c Apo. 6.d. mat. 27.d mar. 15.b Joan. 19.c mat. 27.b mar. 15.c Joan. 19.d s 317 t 318 u 319 x 320 10 y 321 z 322 2 mat. 27.f mar. 15.c Joan. 19.f. mat. 27.e mar. 15.c Joan. 19.d a 323 2 b 324 c 325 2

F Respondens autem alter increpabat eum dicens. Neque tu times deum:qui in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste:nam digna factis recipimus. Hic vero nihil

mat. 27.e mar. 15.c 26.q.6.c. si presbyter.

mali gessit. Et dicebat ad iesum. Dñe memento mei cū veneris in regnum tuū. Et dixit illi iesus. Amē dico tibi: hodie mecum eris in paradiso.[e] Erat autē fere hora sexta: et tenebre facte sunt in vniuersam terrā vsqz in horā nonā. Et obscuratus est sol: et[f] velum tēpli scissum est mediū.[g] Et clamans voce magna iesus ait. Pr̄ in manus tuas cōmēdo spūm meū. Et hec dicēs expirauit.[h] Videns autē centurio qđ factum fuerat glorificauit deū dicens. Vere hic hō iustus erat.[i] Et oīs turba eorū q simul aderāt ad spectaculū istud et videbāt q fiebāt percutiētes pectora sua reuertebant. Stabāt autē oēs noti eius a lōge: et mulieres q secute eū erāt a galilea hec videntes.[k] Et ecce vir noīe ioseph q erat decurio vir bonus et iustus hic nō cōsenserat cōsilio et actibus eorū ab arimathia ciuitate iudee q expectabat et ipse regnū dei. Hic accessit ad pilatū et petijt corpus iesu.[l] Et depositū inuoluit in syndone et posuit eū in monumēto exciso in quo nōdū quisqz positus fuerat.[m] Et dies erat parasceues: et sabbatū illucescebat. Subsecute autē mulieres q cū eo venerāt de galilea viderūt monumētū et quēadmodum positū erat corpus eius.[n] Et reuertētes parauerūt aromata et vnguēta: et sabbato quidem siluerūt sm̄ mandatum.

¶ Ca. Sū. ¶ Resurgit a mortuis: apparuit discipulis. Cap. xxiiij.

Una[a] autē sabbati valde diluculo venerūt ad monumentū portātes q parauerāt aromata: et inuenerūt lapidē reuolutū a monumēto: et ingresse nō inuenerūt corpus dñi iesu. Et factū ē dū mēte cōsternate eēnt de isto: ecce duo viri steterūt secus illas in veste fulgēti.[b] Cū timerēt autē et declinarent vultū in terrā: dixerūt ad illas. Quid qritis viuētē cū mortuis? Nō ē hic: sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est vobiscū adhuc in galilea eēt dicēs. Quia oportet filiū hoīs tradi in manus hoīm peccatorū et crucifigi et die tertia resurgere. Et recordate sunt verborū eius.[c] Et regresse a monumēto nūciauerūt hec omnia illis vndecim: et ceteris oībus.[d] Erat autē maria magdalene et ioāna: et maria iacobi et cetere que cum eis erāt: que dicebant ad apostolos hec. Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista: et nō crediderūt illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentū. Et procūbēs vidit linteamina sola posita: et abijt secū mirans qđ factum fuerat.[e] Et ecce duo ex illis ibāt ipsa die in castellū qđ erat in spatio stadiorum sexaginta ab hierusalē nomine emaus: et ipsi loquebātur ad inuicē de his oībus que acciderāt. Et factū est dū fabularent et secū quererēt: et ipse iesus appropinquās ibat cū illis. Oculi autē illorū tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sunt hi sermones quos cōfertis ad inuicē ambulantes et estis tristes? Et respōdens vnus cui nomē cleophas: dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalē: et nō cognouisti q facta sunt in illa his dieb⁹. Quibus ille dixit. Que? Et dixerūt. De iesu nazareno qui fuit vir ppheta potēs in opere et sermone corā deo et oī pplo. Et quō eū tradiderūt summi sacerdotes et pncipes nr̄i in dānatione mortis: et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus: q ipse eēt redempturus israel. Et nunc sup hec omnia tertia dies ē hodie: q hec facta sunt. Sed et mulieres quedam ex nostris terruerunt nos que ante lucem fuerunt ad monumentum: et nō inuēto corpore eius venerūt dicētes se et visionē angelorū vidisse q dicūt eum viuere. Et abierūt quidam ex nostris ad monumentum: et ita inuenerūt sicut mulieres dixe-

Marginal notes: de pe. di. 7 c. nullus de cōsec. di. 4. c. baptismi. — e 327 2 — mat. 27. f — f 328 2 mar. 15. c — Pō. 30. — g 329 1 B — h 330 2 mat. 27. f mar. 15. d — i 331 10 — k 332 6 mat. 27. g mar. 15. d Joā. 19. g — l 333 4 mat. 27. g mar. 15. d Joā. 19. g — m 334 10 — n 335 8 — E — a 336 6 mat. 28. a mar. 16. a Joā. 20. a — de oīb⁹ supra. — mat. 28. a mar. 16. b. b 337 2 — mat. 28. b. c 338 2 mar. 16. b. — d 339 10 b. 3. a. D — e 340 8 — mar. 16. c — F — G

rūt: ipm vero nō inuenerūt. Et ipse dixit ad eos. O stulti ⁊ tardi corde ad credēdū: in oib⁹ que locuti sunt ꝓphete. Nōne hec oportuit pati xp̄m: ⁊ ita intrare in gloriā suā? Et icipiens a moyse ⁊ oībus ꝓphetis interpretabat illis in oībus scripturis q̄ de ipso erāt. Et appropinquauerūt castello quo ibāt. Et ipse se finxit longi⁹ ire. [e] Et coegerūt illū dicētes. Mane nobiscū qm̄ aduesperascit: ⁊ inclinata est iā dies. Et intrauit cū illis. Et factū est dū recūberet cū eis: accepit panē ⁊ benedixit ac fregit: ⁊ porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eoꝝ: ⁊ cognouerūt eū. Et ipse euanuit ex oculis eoꝝ. Et dixerūt ad inuicē. Nōne cor nr̄m ardens erat in nobis: dū loqueref i via: ⁊ aperiret nobis scripturas? Et surgētes eadē hora regressi sunt in hierlm: ⁊ inuenerūt cōgregatos vndecim: ⁊ eos q cū illis erāt dicentes: q surrexit dn̄s vere: ⁊ [f] apparuit symoni. Et ipsi narrabant que gesta erāt in via: ⁊ quō cognouerūt eū in fractione panis. [f] Dum aūt hec loquūtur stetit iesus i medio eorū: ⁊ dixit. Pax vobis. Ego sum nolite timere. Cōturbati vero ⁊ cōterriti existimabāt se spiritū videre. Et dixit eis. Quid turbati estis ⁊ cogitatiōes ascēdunt in corda vr̄a. Videte man⁹ meas ⁊ pedes: q2 ego ipse sum. Palpate videte q2 spiritus carnē ⁊ ossa nō h3: sicut me videtis habere. Et cū hec dixisset: ostēdit eis manus ⁊ pedes. [g] Adhuc autē illis non credētibus ⁊ mirantibus p̄ gaudio dixit. Habetis hic aliqd: qd mādūcetur? At illi obtulerūt ei partem piscis assi: ⁊ fauū mellis. Et cū mādūcasset corā eis: sumēs reliqas dedit eis. Et dixit ad eos. [h] Hec sunt verba que locutus sum ad vos cū adhuc essem vobiscū: qm̄ necesse est impleri oīa q̄ scripta sunt in lege moysi ⁊ ꝓphetis ⁊ psalmis de me. Tūc aperuit illis sensum: vt intelligerēt scripturas: ⁊ dixit eis. [G] Qm̄ sic scriptū ē ⁊ sic oportebat xp̄m pati ⁊ resurgere a mortuis tertia die: ⁊ predicari noie ei⁹ penitētiā ⁊ remissionē peccatorū in oēs gētes: incipientibus ab hierosolyma. Vos aūt testes estis horum. Et ego mittam ꝓmissum p̄ris mei in vos. Vos autē sedete i ciuitate quoad vsq3 induamini virtute ex alto. Eduxit aūt eos foras in bethaniā: ⁊ eleuatis manib⁹ suis benedixit eis. Et factū est dū benediceret illis recessit ab eis: ⁊ ferebatur in celū. Et ipsi adorātes regressi sunt in hierlm cū gaudio magno. Et erant semp in tēplo laudātes ⁊ benedicētes deum.

f 341 9 — g 342 9 — vi.41.c.j. — h 343 10 — Actis. 1 a — Actis.1.a — mar.16.d. — actis.1.b

¶ Explicit euangeliū sm̄ Lucam.

¶ Incipit ꝓlogus beati hieronymi presbyteri in euangeliū s3 Joanē.

Hic est Joannes euāgelista vn⁹ ex discipulis dn̄i qui virgo a deo electus ē: quē de nuptijs volentem nubere vocauit deus. Cui virginitatis in hoc duplex testimonium datur in euangelio: q ⁊ pre ceteris dilectus a deo dicitur: ⁊ huic matrē suā pendens in cruce cōmendauit dn̄s vt virginē virgo seruaret. Denique manifestans in euangelio qd erat ipse incorruptibilis verbi op⁹ inchoans solus verbū carnē factum esse: nec lumen a tenebris cōprehensum fuisse testatur. Primū signum ponēs qd in nuptijs fecit dn̄s: ostēdens qd ipse erat vt legentibus demonstraret q vbi dn̄s inuitat⁹ sit: deficere nuptiarū vinū debeat: ⁊ veteribus immutatis: noua oīa que a xp̄o instituunt appareant. Hoc autē euangelium scripsit in asia: postea q̄ in pathmos insula apocalypsim scripserat: vt cui in principio canonis incorruptibile principium pre notatur in genesi: ei etiam incorruptibilis finis per virginē in apocalypsi redderetur: dicente xp̄o: ego sum alpha ⁊ o. Et hic est Joannes: q sciēs superuenisse diem recessus sui: conuocatis discipulis suis in epheso: p multa signorum experimenta promēs christum descendens in defossum sepulture sue locum facta oratione: positus est ad patres suos: tam extraneus ad dolorem mortis q̄ a corruptione carnis inuenitur alien⁹. Tamen post omnes euangeliū scri

Joan.2.a — Joā.1.b — Ibidē.2.b. — apoc.1.d.

phie: et hoc virgini celebratur. Quorum tamen vel scriptorum temporis dispositio: vel librorum ordinatio: ideo a nobis per singula non exponitur vt sciendi desiderio collato et querentibus fructus laboris: et deo magisterij doctrina seruetur.

Explicit prologus beati hieronymi presbyteri in euangelium secundum Joannem.

Incipit prologus sancti Augustini in euangelium secundum Joannem.

Omnibus diuine scripture paginis euangelium excellit: quia quod lex et prophete futurum predixerunt hoc completum dicit euangelium. Inter ipsos autem euangeliorum scriptores + Joannes eminet in diuinorum misteriorum profunditate: qui a tempore dominice ascensionis per annos sexagintaquinque verbum dei absque adminiculo scribendi vsque ad vltima domiciani predicauit tempora. Sed occiso domiciano cum permittente nerua de exilio redysset ephesum: compulsus ab episcopis asie de coeterna patri diuinitate christi scripsit aduersus hereticos: qui eo absente irruperant in eius ecclesias: qui christum ante mariam fuisse negabant. Unde merito in figura quatuor animalium aquile volanti comparatur: que volat altius ceteris auibus et solis radios irreuerberatis aspicit luminibus. Ceteri quippe euangeliste qui temporalem christi natiuitatem et temporalia eius facta que gessit in homine sufficienter exponunt: et de diuinitate pauca: quasi animalia gressibilia cum domino ambulant in terra. Hic autem pauca de temporalibus eius gestis edisserens: sed diuinitatis potentiam sublimius contemplans cum domino ad celum volat. Qui enim supra pectus domini in cena recubuit celestis haustum sapientie ceteris excellentius de ipso dominici pectoris fonte potauit. Legerat sic siquidem euangelia trium euangelistarum: et approbauerat fidem eorum et veritatem: in quibus deesse vidit aliqua gestarum rerum hystorie: et ea maxime que dominus gessit primo predicationis sue tempore. s. antequam ioannes baptista clauderetur in carcere. Hec ergo quasi dimissa ab illis scribit Joannes: que fecit iesus antequam ioannes + clauderetur: sed maxime diuinitatem christi et trinitatis mysterium commendare curauit. Tres siquidem alij euangeliste dicta et facta domini temporalia que ad informandos mores vite presentis maxime valent copiosius prosecuti circa actiuam vitam sunt versati: in qua laboratur vt cor mundetur ad videndum deum. Joannes vero pauca domini facta dicit: verba vero domini que trinitatis vnitatem et vite eterne felicitatem insinuant diligentius conscribit. Et sic in contemplatiua vita virtute commendanda intentionem suam et predicationem tenuit: in qua contemplatiua vacatur vt deus videatur. Iste siquidem est Joannes: quem dominus de fluctiuaga nuptiarum tempestate vocauit: et cui matrem virginem virgini commendauit.

Marginalia: Alias + Ioannis. — Alias + filij. — Alias + trud(e)retur.

Explicit prologus beati augustini episcopi in euangelium secundum Joannem.

Incipit euangelium secundum Joannem.

Ca. Su. In principio erat verbum. c. testimonium de christo perhibet ioannes baptista phariseorum leuite interrogant ioannem. Joannes iesum videns agnum dicit dei: et andreas petro dicit: inuenimus messiam. Jesus dicit nathanael vidi sub ficu.

Cap. i.

In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quod factum est in ipso vita erat: et vita erat lux hominum: et lux in tenebris lucet: et tene-

Marginalia: A — mat. i. a. — Luce. 3. c. 3

bre eam nõ cõprehenderunt.[b] Fuit homo missus a deo:cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium: vt testimonium perhiberet de lumine vt omnes crederent per illũ. Nõ erat ille lux:sed vt testimonium perhiberet de lumine.[c] Erat lux vera: q̃ illuminat omnem hominẽ venientem in hunc mundum. In mũdo erat:⁊ mundus per ipsum factus ẽ: ⁊ mundus eum nõ cognouit.[d] In propria venit:⁊ sui eũ nõ receperũt. Quotquot autem receperunt eum: dedit eis potestatem filios dei fieri. his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus neq3 ex voluntate carnis:neq3 ex voluntate viri:s3 ex deo nati sunt. Et [e] verbum caro factum est:⁊ habitauit in nobis. Et vidimus gloriam eius:gloriã quasi vnigeniti a patre plenum gratie ⁊ veritatis.[f] Joannes testimonium perhibet de ipso:⁊ clamat dicẽs. Hic erat quẽ dixi qui post me venturus est:ante me factus est: q2 prior me erat.[g] Et de plenitudine eius nos omnes accepimus:⁊ gratiam pro gr̃a: q2 lex per moysen data ẽ:gratia ⁊ veritas per iesum christũ facta ẽ. Deũ [h] nemo vidit vnquam. Unigenitus filius qui ẽ in sinu patris:ipse enarrauit.[i] Et hoc est testimonium ioãnis:quando miserunt iudei ab hierosolymis sacerdotes ⁊ leuitas ad eum vt interrogarent eum. Tu quis es? Et cõfessus est:⁊ non negauit. Et confessus est:quia nõ sum ego christus. Et interrogauerunt eũ. Quid ergo? helias es tu? Et dixit. Nõ sum. Propheta es tu? Et respondit. Non. Dixerunt ergo ei. Quis es vt respõsum demus his qui miserũt nos? Quid dicis de teipso? Ait. [k] Ego vox clamantis in deserto: dirigite viam domini sicut dixit ysaias propheta.[l] Et qui missi fuerant erant ex phariseis. Et interrogauerunt eum:⁊ dixerunt ei. Quid ergo baptizas:si tu nõ es christus:neq3 helias neq3 propheta?[m] Respõdit eis ioãnes dicẽs. Ego baptizo in aqua:medius autẽ vestrum stetit quẽ vos nescitis. Ipse est qui post me venturus est:qui ante me factus est:cuius ego nõ sum dignus vt soluam eius corrigiã calciamenti.[n] Hec in bethania facta sũt transiordanẽ:vbi erat ioãnes baptizans. Altera die vidit ioãnes iesũ venientem ad se:⁊ ait. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi.[o] Hic ẽ de quo dixi. Post me venit vir quĩ ante me factus est:q2 prior me erat ⁊ ego nesciebam eũ. Sed vt manifestetur in israel:propterea veni ego i aqua baptizãs.[p] Et testimoniũ perhibuit ioãnes dicẽs. Quia vidi spiritũ descẽdentẽ quasi colũbam de celo:⁊ + mansit super eũ. Et ego nesciebam eũ:sed qui misit me baptizare in aqua:ille mihi dixit. Super quẽ videris spiritũ descendentẽ ⁊ manẽtem super eum:hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi ⁊ testimoniũ perhibui:q2 hic est filius dei.[q] Altera die iterũ stabat ioannes:⁊ ex discipulis eius duo. Et respiciens iesum ambulantẽ dixit. Ecce agnus dei. Et audierũt eum duo discipuli loquẽtem:⁊ secuti sunt iesum. Conuersus aũt iesus ⁊ videns eos sequẽtes se:dicit eis. Quid queritis? Qui dixerũt ei. Rabbi quod dicitur interpretatum magister:vbi habitas? Dicit eis. Uenite ⁊ videte. Uenerũt ⁊ viderũt vbi maneret:⁊ apud eum manserunt die illo hora autẽ erat quasi decima. Erat autẽ andreas frater symonis petri:vnus ex duobus qui audierant a ioãne:⁊ secuti fuerant eum.[r] Inuenit hic primũ fratrem suum symonẽ:⁊ dicit ei. Inuenimus messiam:quod est interpretatũ christus. Et adduxit eũ ad iesũ. Intuitus aũt eũ iesus dixit. Tu es symon filius ioãna:tu vocaberis cephas:qđ interpretatur petrus.[s] In crastinũ voluit exire in galileã:⁊ inuenit philippũ. Et dicit ei iesus. Sequere me. Erat aũt philippus a bethsaida ciuitate andree ⁊ petri. Inuenit philippus nathanael:⁊ dicit ei. Quẽ scripsit moyses in lege ⁊ prophete:inuenimus iesum filiũ ioseph a nazareth. Et dixit ei nathanael. A naza-

reth pōt aliqd boni eē? Dicit ei philippus. Ueni ⁊ vide. Uidit iesus nathanael venientē ad se: ⁊ dicit de eo. Ecce vere israelita in quo dolus nō est. Dicit ei nathanael. Unde me nosti? Respōdit iesus ⁊ dixit ei. Priusq̄ te philippus vocaret cū eēs sub ficu vidi te. Respōdit ei nathanael: ⁊ ait. Rabbi: tu es filius dei: tu es rex israel. Respondit iesus: ⁊ dixit ei. Quia dixi tibi vidi te sub ficu credis: maius his videbis. Et dicit ei. Amē amē dico vobis: videbitis celū apertum: ⁊ angelos dei ascendentes ⁊ descendētes super filium hominis.

¶ Ca. Sū. ¶ Jesus vocatus ad nuptias ⁊ discipuli eius: de aqua fecit vinum: vendentes nummularios eijcit de templo: dicit: soluite templum hoc. Cap. ij.

A Et die tertia nuptie facte sunt in chana galilee: ⁊ erat mater iesu ibi. Uocatus ē autē iesus ⁊ discipuli eius ad nuptias. Et deficiente vino: dicit mater iesu ad eum. Uinū nō habēt. Et dicit ei iesus. Quid mihi ⁊ tibi est mulier? Nōdum venit hora mea. Dicit mater eius ministris. Quodcūq̄ dixerit vobis facite. Erant autē ibi lapidee hydrie sex posite secūdū purificationē iudeorū: capientes singule metretas binas vel ternas. Dicit eis iesus. Implete hydrias aqua. Et ipleuerūt eas vsq̄ ad summū. Et dicit eis iesus. Haurite nūc: ⁊ ferte architriclino. Et tulerunt. Ut aūt gustauit architriclinus aquā vinū factā: ⁊ nō sciebat vn̄ esset: ministri aūt sciebāt q̄ hauserant aquā: vocat sponsum architriclinus: ⁊ dicit ei. Ois hō primū bonū vinum ponit: ⁊ cum inebriati fuerint id qd̄ deterius est. Tu autē seruasti bonū vinum vsq̄ adhuc. Hoc fecit initiū signorū iesus i chana galilee: ⁊ manifestauit gliam suā: ⁊ crediderūt i eū discipuli eius.[a] Post hec descendit capharnaū ipse ⁊ mater eius ⁊ fratres eius ⁊ discipuli eius: ⁊ ibi manserunt non multis diebus.[b] Et prope erat pascha iudeorū: ⁊ ascendit iesus hierosolymam:[c] ⁊ inuenit in tēplo vendētes oues ⁊ boues ⁊ colūbas: ⁊ nūmularios sedētes. Et cum fecisset q̄si flagellū de funiculis: oēs eiecit de tēplo: oues quoq̄ ⁊ boues: ⁊ nūmulariorū effudit es: ⁊ mēsas subuertit. Et his q̄ colūbas vendebant dixit. Auferte ista hinc: ⁊ nolite facere domū patris mei domū negociationis.[d] Recordati sunt vero discipuli eius: quia scriptum est: zelus domus tue comedit me.[e] Responderunt ergo iudei: ⁊ dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis: quia hec facis?[f] Respondit iesus: ⁊ dixit eis. Soluite templum hoc: ⁊ in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta ⁊ sex annis edificatum est templum hoc: ⁊ tu in tribus diebus excitabis illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis recordati sunt discipuli eius: quia hoc dicebat: ⁊ crediderunt scripture ⁊ sermoni quē dixit iesus. Cum autem esset hierosolymis in pascha in die festo: multi crediderunt in nomine eius videntes signa eius que faciebat. Ipse autem Jesus non credebat semetipsum eis: eo q̄ ipse nosset omnes: ⁊ quia opus ei non erat vt quis testimonium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in homine.

¶ Capitulū. Summarium. ¶ Jesus nicodemo dicit de baptismo ⁊ alijs multis dicit: qui credit in eū non diiudicabitur: qui autem nō credit iā diiudicatus ē: iesus in iudea baptizat: ⁊ Joannes in ennon: Joānes dicit xp̄m crescere se autem minorari. Cap. iij.

mat. 4. b
mar. 12. b
mar. 11. b
Luc. 19. g a 19
Di. 45. q. 7
salomō
j. q. i. c. q b 20
studet. ⁊ 12
c. 3. c. sal c 21
uator. ⁊ 8
c. ex mul
tis.

D
SS. dis. c. d 22
penulti. 8
Ps. 68. e 23
mat. 16. a 4
mar. 8. b
mat. 26. f 24
a. 10

A infra.7.g 4.19.g

Erat autē hō ex phariseis nicodem⁹ noīe pnceps iudeoꝝ. Hic venit ad iesū nocte ⁊ dixit ei. Rabbi: scimus q꞉ a deo venisti magr̄. Nemo.n.pōt hec signa facere q̄ tu facis: nisi fuerit de⁹ cū eo. Rn̄dit iesus ⁊ dixit ei. Amē amē dico tibi nisi qs renatus fuerit denuo: nō pōt videre regnū dei. Dicit ad eum nicodemus. Quō pōt hō ✝ nasci: cū sit senex? Nū qd pōt in ventrē mr̄is sue ✝ iterato itroire ⁊ renasci? Rn̄dit iesus. Amē amē dico tibi: nisi qs renatus fuerit ex aq̄ ⁊ spū ✝ scō nō pt itroire i regnū dei. Qd natū est ex carne caro ē: ⁊ qd natū est ex spū spūs est. Nō mireris q꞉ dixi tibi: opꝫ vos nasci denuo. Spūs vbi vult spirat: ⁊ vocē ei⁹ audis: sꝫ nescis vnde veniat aut quo vadat. Sic est oīs q natus est ex spū. Rn̄dit nicodem⁹ ⁊ dixit ei. Quō possunt hec fieri? Rn̄dit iesus ⁊ dixit ei. Tu es magr̄ i israel: ⁊ hec ignoras? Amē amē dico tibi: q꞉ qd scim⁹ loqmur: ⁊ qd vidim⁹ testamur: ⁊ testimoniū nr̄m nō accipitis. Si terrena dixi vobis ⁊ nō creditis: quō si dixero vobis celestia credetis. Et nemo ascēdit i celū nisi q descēdit de celo filī⁹ hōis q ē in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentē i deserto: ita exaltari opꝫ filiū hōis: vt oīs q credit in ipso nō peat: sꝫ hēat vitā eternā. Sic.n. deus dilexit mūdū vt filiū suū vnigenitū daret: vt oīs q credit in eū nō peat: sꝫ hēat vitā eternā. Nō.n. misit de⁹ filiū suū in mūdū vt iudicet mūdū: sꝫ vt saluet mūdus p ipsū. Qui credit in eū nō iudicat. Qui aūt nō credit: iā iudicat⁹ ē: q꞉ nō credit in noīe vnigeniti filij dei. Hoc ē aūt iudiciū: q꞉ lux venit in mūdū: ⁊ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ꝫ lucem. Erāt.n. eoꝝ mala opa. Oīs.n. q male agit odit lucē: ⁊ nō venit ad lucē vt nō arguant opa ei⁹. Qui aūt facit veritatē venit ad lucē vt manifestetur opa ei⁹: q꞉ i deo sunt facta. Post hec venit iesus ⁊ discipuli ei⁹ in terrā iudeā: ⁊ illic morabat cū eis ⁊ baptiçabat. [a] Erat aūt ⁊ ioānes baptiçans in ennon iuxꝫ salim: q꞉ aq̄ multe erāt illic ⁊ veniebant ⁊ baptiçabant. [b] Nōdum enim missus fuerat ioānes in carcerē. [c] Facta est ✝ autē questio ex discipulis ioānis cum iudeis de purificatione. Et venerūt ad ioannē ⁊ dixerunt ei. Rabbi: qui erat tecū trās iordanem: cui tu testimoniū perhibuisti: ecce hic baptizat ⁊ omnes veniunt ad eum. Rn̄dit ioannes ⁊ dixit. Non potest homo accipere quicq̄ꝫ nisi fuerit ei datuꝫ de celo. [d] Ipsi vos mihi testimoniū phibetis quod dixerim: non sum ego xp̄s: sed ✝ quia missus sum ante illum. [e] Qui habꝫ sponsam sponsus est: amicus autē sponsi qui stat ⁊ audit euꝫ: gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletuꝫ est. Illum oportet crescere me autē minui. Qui de sursum venit super oēs est: q est de terra: de terra est: ⁊ de terra loquitur: qui de celo venit super omnes ē. Et quod vidit ⁊ audiuit hoc testatur: ⁊ testimonium eius nemo accipit. Qui autem acceperit ei⁹ testimoniuꝫ signauit: quia deus verax est. Quem enim misit deus verba dei loquitur. Non enim ad mensuram dat deus spirituꝫ. [f] Pater diligit filium: ⁊ omnia dedit in manu eius. [g] Qui credit in filium hꝫ vitam eternam: q autē incredulus est filio: non videbit vitam: sed ira dei manet super eum.

Marginal notes (left): al ✝ renasci · al's ✝ rursus · al. nō hꝫ ✝ sancto · de ɔse. di. 4.ca. fili⁹ ⁊.c. ñ du bito. 3 bapti.c. maiores.⁊.c debitū. ⁊ ca. seqnti · B · Eze.4.b. · Nu.21.c · infra.8.d 12.c · 1.Jo.4.b · de pe. dis. 4.ca. bn̄dictus · 18.q.2.ca. pniciosa · de offi. de le.c. cōsuluit · de ɔse. di. 4.ca. qn̄ ob hiero · 8 25 solimis 3 al ✝ ōmorabatur

Marginal notes (right): mat.3.b. · Luce.3.a b 25 · al ✝ ergo 3 · mat.4.b c 27 · mar.1.c. 19 · D d 28 · al's ✝ qm̄ 1 · mat.3.a. · mar.1.a. e 29 · Luce.3.c. 19 · Ro.3.a. J · mat.11.d f 30 · Luc.10.d 2 · 1.ioā.5.b g 31 · 19

¶ Ca. 4. ¶ Jesus cum muliere samaritana loquitur: pphetā in pria sua sine honore esse: reguli filium a morte suscitat. Cap. iiij.

A

Ut ergo cognouit iesus quia audierunt pharisei q꞉ iesus plures discipulos facit ⁊ baptizat q̄ꝫ ioānes: q̄q̄ꝫ iesus nō baptiçaret sed discipuli ei⁹: [a] reliqt iudeā

8 32 / 1

b 33 al. nō hȝ ꝑ mediā. mat.4.b.

& abijt iterū in galileā.[b] Oportebat autē eū trāsire ꝑ mediā samariā. Uenit ergo in ciuitatē samarie que dr̄ sychar: iuxta prediū qḋ dedit Jacob Joseph filio suo. Erat autē ibi fons iacob. Jesus aūt fatigat⁹ ex itinere sedebat sic sup fontē. Hora aūt erat q̄si sexta. Uenit mulier de samaria haurire aquā. Dicit ei iesus. Da mihi bibere. Discipuli.n.ei⁹ abierāt in ciuitatē vt cibos emerēt. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quo tu iude⁹ cū sis bibere a me poscis q̄ sum mulier samaritana? Nō enim coutunt iudei samaritanis. Respō-

B dit iesus & dixit ei. Si scires donū dei: & q̄s est q̄ dicit tibi da mihi bibere: tu forsitan petisses ab eo: & dedisset tibi aquā viuā. Dicit ei mulier. Dñe neq̄ in quo haurias habes: et pute⁹ altus est. Unde ergo habes aquā viuā? Nunqd tu maior es pře nr̄o iacob q̄ dedit nobis puteū: & ipse ex eo bibit: & filij ei⁹ & pecora ei⁹. Respōdit iesus: & dixit ei. Ois q̄ bibit ex aq̄ hac sitiet iterū: q̄ aūt biberit ex aqua quā ego dabo ei nō sitiet in eternū: sȝ aq̄ quā ego dabo ei fiet in eo fons aq̄ salientis in vitā eternā. Dicit ad eū mulier. Dñe da mihi hāc aquā: vt

C nō sitiā neq̄ veniā huc haurire. Dicit ei iesus. Uade voca virū tuū: & veni huc. Rñdit mulier: & dixit. Non habeo virū. Dicit ei iesus. Bn̄ dixisti: q̄ nō habeo virū. Quinq̄.n. viros habuisti: & nūc quē habes non est tuus vir. Hoc vere dixisti: dicit ei mulier. Dñe video q̄ ꝓpheta es tu. Pr̄es nr̄i in mōte hoc adorauerūt: & vos dicitis q̄ hierosolymis est locus vbi adorare opȝ. Dicit ei iesus. Mulier crede mihi: quia venit hora q̄n neq̄ in mōte hoc neq̄ in hierosolymis adorabitis prēm. Uos adoratis qḋ nescitis: nos adoram⁹ qḋ scim⁹: q̄ salus ex iudeis est. Sȝ venit hora & nunc est: q̄n veri adoratores adorabūt pr̄ēm in spū & veritate. Nā & pr̄ tales q̄rit q̄ adorēt eū. Spiritus est de⁹: & eos q̄ adorāt eū in spiritu & veritate opȝ adorare. Dicit ei mulier. Scio q̄ messias venit q̄ dicitur

j.cor.3.b 24. q.1.c. q̄dam.

xp̄s. Cū ergo venerit: ille nobis nūciabit oīa. Dicit ei iesus. Ego sum q̄

D loquor tecū. Et ꝯtinuo venerūt discipuli ei⁹: & mirabant̄ q̄ cū muliere loq̄bat̄. Nemo tñ dixit qd queris aut qd loq̄ris cū ea. Reliq̄t ergo hydriā suā mulier: & abijt in ciuitatē & dicit illis hoībus. Uenite & videte hominē: q̄ dixit oīa q̄cūq̄ feci. Nūqd ipse est xp̄s? Exierūt ergo de ciuitate & veniebāt ad eū. ✝ Interea rogabāt eū discipuli dicentes. Rabbi manduca. Ille aūt dixit eis. Ego cibū habeo mādūcare: quē vos nescitis. Dicebāt ergo discipuli ad inuicē. Nunqd aliq̄s attulit ei mānducare. Dicit ei iesus. Meus cib⁹ ē vt faciā volūtatē ei⁹ q̄ misit me: vt pficiā op⁹ eius. Nōne vos dicitis q̄ adhuc q̄tuor mēses sunt & messis venit? Ecce dico vobis: leuate oculos vřos & videte regiones: q̄ albe sunt iā ad messem. Et q̄ metit mercedē accipit: & cōgregat fructū in vitam eternā: vt & qui seminat simul gaudeat & q̄ metit. In hoc.n. est vbū verū: q̄ alius est q̄ seminat: & ali⁹ est q̄ metit. Ego misi vos metere qḋ vos nō laborastis. Alij laborauerūt: & vos in labores eoꝝ introistis. Ex ciuitate aūt illa multi crediderūt in eū samaritanorū ꝑpter vbū mulieris testimoniū perhibētis: q̄ dixit mihi oīa q̄cūq̄ feci. Cū venissent ergo ad illū samaritani: rogauerūt eum vt ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderūt ꝑpter sermonē eius. Et mulieri dicebāt: q̄ nō ꝑpter tuā loquelā credimus. Ipsi enī audiuimus & scim⁹ q̄ hic est vere saluator mundi.[c] Post duos aūt dies exijt inde: & abijt in galileā.[d] Ipse enim iesus testimoniū ꝑhibuit: q̄ ꝓpheta in sua pťia honorē nō hȝ.[e] Cū ergo venisset in galileā exceperūt eū galilei: cū oīa vidissent q̄ fecerat hierosolymis in die festo. Et ipsi enim venerāt ad diē festū. Uenit ergo iterū in chana galilee vbi fecit aquā vinū.[f] Et erat q̄dā regulus cuius fili⁹ infirmabatur capharnaum. Hic cū audisset q̄

2.cor.3.b

infra eo. c.6. ✝ interrogauerūt

E

s. eodē.

F

c 34 7 d 35 mat.4.b 1 mat.13.g e 36 mar.6.a 10 luc.4.d. f 37 8 G 20

iesus adueniret a iudea in galileam: abijt ad eū: & rogabat eū vt descēderet & sanaret filiū ei⁹. Incipiebat .n. mori. Dixit ergo iesus ad eū. Nisi signa & pdigia videritis nō creditis. Dicit ad eum regulus. Dñe descēde priusq̄ moriat̄ fili⁹ me⁹. Dicit ei iesus. Uade fili⁹ tu⁹ viuit. Credidit hō ſmoni quē dixit ei iesus: & ibat. Iā aūt eo descēdente serui occurrerūt ei & nūciauerūt dicētes q: fili⁹ ei⁹ viueret. Interrogabat ergo horā ab eis in q̄ meli⁹ + habuerat. Et dixerūt ei: q: heri hora septima reliqt eū febris. Cognouit ergo pr̄ q: illa hora erat in q̄ dixit ei iesus fili⁹ tu⁹ viuit. Et credidit ipse & dom⁹ ei⁹ tota. Hoc iterū scd'm signū fecit iesus cū venisset a iudea in galileam.

(al. + habuerit)

¶ Ca. Sū. ¶ De piscina pbatica. sanat hominē triginta & octo annos hñtē infirmitatē: dicebāt iudei sanato: nō l3 tibi tollere grabatū tuū sabbo: qcūq3 pr̄ fecerit: hec & fili⁹ silr fac: dic iesus: q: venit hora & nūc est qñ mortui audiūt vocē &c. dic iesus: Joānes est lucerna ardēs & lucens: scrutamini scripturas: dic moyses accusat vos: & ñ crederetis moysi crederetis forsitan & mihi. Ca. v.

(Mat. 9. a; Mar. 2. a; Luce. 5. d)

Post hec erat dies fest⁹ iudeoꝝ & ascēdit iesus hierosolymam. Est aūt hierosolymis pbatica piscina: que cognominat̄ hebraice bethsaida qnq3 porticꝰ hñs. In his iacebat multitudo magna lāguētiū cecorū claudoꝝ aridoꝝ expectātium aque motū. Angelus aūt dñi descēdebat ſm tps in piscinā: & mouebatur aqua. Et q prior descēdisset in piscinā: post motionē aque sanꝰ fiebat a qcūq3 detinebat infirmitate. Erat aūt qdā hō ibi triginta & octo ānos hñs in infirmitate sua. Hūc cum vidisset iesus iacētē & cognouisset q: iā multū tps hēret. dicit ei. Uis sanus fieri? Rñdit ei lāguidus. Dñe hominē nō habeo: vt cū turbata fuerit aq̄ mittat me in piscinā. Dū venio enī3 ego alius añ me descēdit. Dicit ei iesus. Surge tolle grabatū tuū & ambula. Et statī sanꝰ factꝰ est + hō ille. Et sustulit grabatū suum & ambulabat. Erat aūt sabbatum in die illo. Dicebāt ergo iudei illi qui sanatꝰ fuerat. Sabbatū est: nō licet tibi tollere grabatū tuū.[b] Rñdit eis. Qui me sanū fecit ille mihi dixit: tolle grabatū tuū & ambula. Interrogauerūt ergo eū. Quis est ille hō q dixit tibi: tolle grabatū tuū & ambula? Is aūt q sanꝰ fuerat effectꝰ nesciebat qs esset. Jesus .n. declinauit a turba cōstituta in loco. Postea inuenit eū iesus in tēplo: & dixit illi. Ecce sanꝰ factꝰ es iā noli peccare: ne deterius tibi aliqd contingat. Abijt ille hō: & nunciauit iudeis q: iesus eēt qui fecit eū sanū. Propterea psequebant̄ iudei iesum: q: hec faciebat in sabbato. Jesus aūt rñdit eis. Pater meꝰ vsq3 mō opatur: & ego operor. Propterea ergo magis qrebāt eū iudei interficere: q: nō solum soluebat sabbatū sed & patrē suū dicebat deū: equalē se faciens deo. Respōdit itaq3 iesus: & dixit eis. Amē amē dico vobis non pōt filiꝰ a se facere qcq̄ nisi qd viderit patrē facientē. Quecūq3 .n. ille fecerit hec filiꝰ silr facit. Pater .n. diligit filiū: & omnia demonstrat ei que ipse facit: & maiora his demōstrabit ei opera vt vos miremini. Sicut enim pater suscitat mortuos & viuificat: sic & filiꝰ quos vult viuificat. Neq3 enim pater iudicat quēq̄: sed omne iudiciū dedit filio: vt oēs honorificēt filiū sicut honorificāt patrē.[c] Qui nō honorificat filiū: nō honorificat patrē qui misit illū.[d] Amē amē dico vobis q: q verbū meū audit & credit ei qui misit me: hꝫ vitā eternā. Et in iudiciū non venit: sed + trāsiet a morte in vitā. Amē amē dico vobis q: venit hora & nunc est qñ mortui audient vocē filij dei: & q audierint viuent. Sicut .n. pater hꝫ vitā in semetipso: sic dedit & filio habere vitā in semetipso. Et potestatē dedit ei iudiciū facere: q: filiꝰ hominis ē. Nolite mirari hoc: q: venit hora in qua oēs q in monumētis sunt audiēt vocē filij dei. Et pcedēt qui bona fe-

(Mar. 2. a; Luce. 5. c; al. nō hꝫ + homo; de pe. di. 2. g. j.; de pe. & remis. c. cū infirmitas; de cōse. di. 5. c. si.; Luc. 10. c.; al. + trāsit; Mat. 25. d)

de 2ſe.vi. ſ.c.ſi. infra.6.d. 42 1 43 infra.8.c. 10 ſup.j.c. F

cerunt in reſurrectionẽ vite: q vero mala egerũt in reſurrectionẽ iudi. cij. Non poſſum ego a meipſo facere quicq̃. Sicut audio iudico: ⁊ iudiciũ meũ iuſtũ eſt: ᵉ q: nõ quero voluntatẽ meã ſed voluntatẽ eius q miſit me. Si ᶠ ego teſtimoniũ phibeo de meipſo: teſtimoniũ meũ nõ eſt verũ. Alius eſt q teſtimoniũ phibet de me: ⁊ ſcio q: verũ eſt teſtimoniũ eius qḋ phibet de me. Vos miſiſtis ad ioãnẽ: ⁊ teſtimoniũ phibuit veritati. Ego aũt nõ ab homine teſtimoniũ accipio: ſed hec dico vt vos ſalui ſitis. Ille erat lucerna ardens ⁊ lucens. Vos aũt voluiſtis ad horã exultare in luce ei⁹. Ego aũt habeo teſtimoniũ maius Joãne. Opera.n. que dedit mihi pater vt pficiã ea: ipſa opera que ego facio teſtimoniũ phibẽt de me: q: pater miſit me. Et q miſit me pater ipſe teſtimoniũ phibuit de me. ᵍ Neq̃ vocem ei⁹ vnq̃ audiſtis neq̃ ſpẽ ei⁹ vidiſtis. ʰ Et verbũ ei⁹ nõ habetis in vobis manens: q: quẽ miſit ille huic vos non creditis. Scrutamini ſcripturas: ✝ q: vos putatis in ipſis vitã eternã hẽre. Et ille ſunt q̃ teſtimoniũ phibẽt de me: ⁊ nõ vultis venire ad me vt vitam habeatis. Claritatẽ ab hominib⁹ non accipio: ſed cognoui vos: q: dilectionem dei nõ habetis in vobis. Ego veni in nomine pris mei: ⁊ nõ accepiſtis me. Si ali⁹ venerit in nomine ſuo illũ accipietis. Quomodo vos poteſtis credere qui gloriã abinuicẽ accipitis: ⁊ gloriã que a ſolo deo eſt nõ queritis? Nolite putare q: ego accuſaturus ſim vos apud patrẽ. Eſt qui accuſat vos moyſes: in quo vos ſperatis. Si enim crederetis moyſi: crederetis forſitan ⁊ mihi. De me enĩ ille ſcripſit. Si aũt illius lrãs nõ creditis: quõ verbis meis credetis?

infra.14.d infra.8.c. G 44 3 45 10 al. ✝ in quibus vos putatis in ipſis G

℃ Ca Sũ. ℃ De quinq̃ panibus ⁊ duobus piſcibus: ⁊ q̃ eum regem facere voluerunt: ieſus ſupra mare ambulat. Operamini nõ cibũ que perit de mãna ⁊ pane celeſti loquitur: ego ſum panis de celo deſcẽdi re cedẽtib⁹ ab eo diſcipulis vnum ex duodecim diabolũ dicit: Cap.vi.

Poſt ᵃ hec abijt Jeſus trãs mare galilee qḋ eſt tyberiadis. Et ſequebatur eũ multitudo magna q: videbãt ſigna q̃ faciebat ſup his qui infirmabant. ᵇ ✝ Subijt ergo in mõtẽ ieſus: ⁊ ibi ſedebat cũ diſcipulis ſuis. ᶜ Erat aũt pximũ paſcha dies feſt⁹ iudeoꝝ. ᵈ Cũ ſubleuaſſet ergo oculos ieſus ⁊ vidiſſet q: multitudo maxima venit ad eum: dicit ad philippũ. Unde emem⁹ panes: vt manducẽt hi: hoc aũt dicebat tentãs eũ. Ipſe.n. ſciebat qḋ eẽt facturus. Rñdit ei philippus. Ducentoꝝ denarioꝝ panes nõ ſufficiunt eis: vt vnuſq̃ſq̃ modicum qḋ accipiat. Dicit ei vn⁹ ex diſcipulis eius Andreas frater ſymonis petri. Eſt puer vnus hic: q hꝫ q̃nq̃ panes ordeaceos ⁊ duos piſces: Sed hec qḋ ſunt inter tantos. Dicit ergo ieſus. Facite hoĩes diſcumbere. Erat aũt fenum multũ in loco. Diſcubuerũt ergo viri numero quaſi q̃nq̃ milia. Accepit ergo ieſus panes: ⁊ cum gratias egiſſet: diſtribuit diſcumbẽtibus. Similiter ex piſcibus quantum volebant. Ut autem impleti ſunt: dixit diſcipulis ſuis. Colligite que ſuperauerunt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo ⁊ impleuerunt duodecim cophinos fragmẽtorũ ex quinq̃ panibus ordeaceis ⁊ duobus piſcib⁹: que ſuperfuerũt his qui manducauerãt. ᵉ Illi ergo homines cum vidiſſent qḋ ieſus fecerat ſignũ dicebãt. Quia hic eſt vere ppheta: qui venturus eſt in mũdũ. Jeſus ergo cũ cognouiſſet q: venturi eẽnt vt raperẽt eũ ⁊ facerẽt eũ regẽ fugit iterum in montẽ ipſe ſolus.

a 46 1 al. ✝ abijt b 47 mat.14.b 3 Luce.9.b c 43 Mat.14. 1 b. b 49 mar.6.c. Luce.9.b Mat.14. b. mar.6.c. Luce.9.b B Mat.14. b. mar.6.c. Luce.9.b di.36.c.q eccleſiaſti cis. e 50 10

Ut aūt sero factū est: descenderūt discipuli ei⁹ ad mare. Et cū ascēdissent nauim venerūt trans mare in capharnaū. Et tenebre iam facte erāt: ⁊ nō venerat ad eos iesus. Mare aūt vēto magno flante exurgebat. Cū remigassent ergo quasi stadia viginti-quinqȝ aut triginta vidēt iesum ambulantē supra mare ⁊ pximū naui fieri: ⁊ timuerūt. Ille autem dicit eis. Ego sum nolite timere. Voluerunt ergo accipe eū in nauim: ⁊ statiȝ nauis fuit ad terrā quā ibāt. [g] Altera die turba q̄ stabat trās mare vidit quia nauicula alia non erat ibi nisi vna: ⁊ q: nō introisset cū discipulis suis iesus in nauim: sȝ soli discipuli ei⁹ abiissent. Alie vō supuenerunt naues a tyberiade iuxta locum vbi māducauerāt panem grās agētes deo. Cū ergo vidisset turba q: iesus nō esset ibi neqȝ discipuli ei⁹: ascenderūt in nauiculas ⁊ venerunt capharnaū q̄rētes iesum. Et cū inuenissent eum trās mare: dixerūt ei. Rabbi qñ huc venisti? Rñdit ei iesus ⁊ dixit. Amē amē dico vobis q̄ritis me: nō q: vidistis signa: sȝ q: manducastis ex panibus ⁊ saturati estis. Operamini nō cibū q perit sȝ q permanet in vitā eternā: quē filius hominis dabit vobis. Hūc. n. pr̄ signauit de⁹. Dixerūt ergo ad eū. Quid faciemus vt operemur opa dei? Respōdit iesus: ⁊ dixit eis. Hoc est op⁹ dei: vt credatis in eū quē misit ille. Dixerunt ergo ei. [b] Qđ ergo tu facis signum: vt videam⁹ ⁊ credam⁹ tibi? Quid operis. [i] Patres nr̄i māducauerūt mana in deserto: sicut scriptū est. Panē de celo dedit eis manducare. Dixit ergo eis iesus. Amen amē dico vobis: nō moyses dedit vobis panē de celo: sȝ pr̄ meus dat vobis panē de celo verum. Panis. n. dei est q de celo descēdit: ⁊ dat vitam mūdo. Dixerūt ergo ad eum. Dñe semp da nobis panē hūc. Dixit aūt eis iesus. [k] Ego sum panis vite. Qui venit ad me nō esuriet: ⁊ qui credit in me nō sitiet in eternum. Sȝ dixi vobis: q: ⁊ vidistis me ⁊ nō creditis.

[l] Oē qđ dat mihi pr̄ ad me veniet: ⁊ eū q venit ad me nō eiciā foras: [m] q: descēdi de celo nō vt faciam volūtatē meā: sȝ volūtatē ei⁹ q misit me. [n] Hec est + enim volūtas ei⁹ q misit me patris: vt oē qđ dedit mihi nō perdam ex eo: sȝ resuscitē illud in nouissimo die. Hec est aūt voluntas patris mei q misit me: vt omnis q videt filiū ⁊ credit in eū habeat vitam eternā: ⁊ ego resuscitabo eum in nouissimo die. [o] Murmurabant ergo iudei de illo: q: dixisset ego sum panis viuus q de celo descēdi. Et dicebāt. Nōne hic est fili⁹ ioseph cuius nos nouim⁹ patrē ⁊ matrem? Quō ergo dicit hic: q: de celo descēdi? [p] Rñdit ergo iesus ⁊ dixit eis. Nolite murmurare in inuicē. Nemo pōt venire ad me nisi pr̄ q misit me traxerit eum: ⁊ ego resuscitabo eū in nouissimo die. Et scriptū in pphetis. Erūt oēs docibiles dei. Ois qui audiuit a pr̄e ⁊ didicit: venit ad me. [q] Nō q: patrē vidit qsq̄: nisi is q est a deo: hic vidit patrem. [r] Amen amen dico vobis: q credit in me hȝ vitā eternā. [s] Ego sum panis vite. [t] Patres vestri māducauerūt māna in deserto: ⁊ mortui sunt. Hic est panis de celo descēdens: vt si qs ex ipo māducauerit nō moriať. [u] Ego sum panis viuus q de celo descēdi. Si qs manducauerit ex hoc pane viuet in eternū. Et panis quē ego dabo caro mea est p mūdi vita. [x] Litigabāt ergo iudei adinuicē dicētes. Quō pt hic nobis carnē suā dare ad mānducandū. Dixit ergo eis iesus. Amen amē dico vobis: nisi manducaueritis carnē filij hois ⁊ biberitis ei⁹ sanguinē non habebitis vitā in vobis. Qui manducat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē hȝ vitā eternā: ⁊ ego resuscitabo eum in nouissimo die. [y] Caro. n. mea vere est cib⁹: ⁊ sanguis me⁹ vere est potus. [z] Qui māducat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinem: in me manet ⁊ ego in illo. Sicut misit me viuēs pater ⁊ ego viuo ppter patrē: ⁊ q māducat me ⁊ ipse viuet ppter me. Hic est panis q de celo de-

f 51 mat.14.e mar.6.f. Luce.6.b
mat.14.e mar.6.g
g 52
mat.16.a mar.8.b
h 53
i 54 Psal.77. Sap.16.c
mat.26.c mar.14.c Luc.22.b
k 55

mat.26.d mar.14. Luc.22.c. Sup.5.e
l 56 m 57 58
o 59 p 60
mat.13.d mar.6.a. Luc.4.d. infra.7.p
mat.11.d Luc.10.d
q 61 r 62 s 63 t 64 u 65 x 66 y 67 z 68

scendit. Nō sicut māducauerūt patres vestri mānna ⁊ mortui sūt. Qui māducat hūc panem: viuet in eternū. Hec dixit in synagoga docēs in capharnaū. Multi ergo audiētes ex discipulis ei⁹ dixerūt. Durus ē hic sermo. Et qs pōt eū audire? Sciēs aūt iesus apud semetipm qꝛ murmurarēt de hoc discipuli eius: dixit eis. Hoc vos scādalizat. Si ergo videritis filiū hoīs ascendētē vbi erat pri⁹. Spūs est q viuificat: caro nō ꝓdest quicq̄. Uerba que ego locut⁹ sū vobis: spūs ⁊ vita sunt. Sȝ sunt qdā ex vobis q nō credūt. Sciebat enim ab initio iesus q eēnt credentes: ⁊ qs traditurus eēt eū. Et dicebat. Propterea dixi vobis: qꝛ nemo pōt venire ad me nisi fuerit ei datū a pr̄e meo. Et hoc multi discipuloꝝ ei⁹ abierūt retro ⁊ iā nō cū illo ambulabāt. Dixit ergo iesus ad duodecim. Nūqd ⁊ vos vultis abire? Respondit ergo ei symon petrus. Dn̄e ad quē ibim⁹. Uerba vite eterne habes. Et nos credim⁹ ⁊ cognouimus: qꝛ tu es xp̄s fili⁹ dei. Respōdit eis iesus. Nōne ego vos duodecim elegi: ⁊ ex vobis vn⁹ diabolus est. Dicebāt aūt de iuda symonis scariothis. hic enim erat traditurus eum cū esset vnus ex duodecim.

¶ Ca. vii. ¶ Jesus in scenophegia ascēdit ad diē festum dī iesu demoniū habes: de turba multi credebāt in eū: clamat iesus: siqs sitit veniat ad me ⁊ bibat: cū ministris ⁊ nicodemo pncipes ꝯtēdūt. Ca. vij.

Post hec autē ambulabat iesus in galilea. Nō. n. volebat in iudeā ābulare qꝛ q̄rebāt eū iudei interficere. Erat aūt in ꝓximo dies festus iudeoꝝ scenophegia. Dixerunt aūt ad eū fr̄es ei⁹. Trāsi hinc ⁊ vade in iudeā: vt ⁊ discipuli tui videant opa tua que ⁊ facis. Nemo quippe in occulto aliqd facit: ⁊ q̄rit ipse in palā eē. Si hec facis: manifesta teipsū mūdo. Neqȝ enim fratres ei⁹ credebant in eū. Dicit eis ergo iesus. Tēpus meū nōdū aduenit: tēpus aūt vestrū semp est paratū. Nō pōt mūdus odisse vos. Me aūt odit: qꝛ ego testimoniū perhibeo de illo: qꝛ opera eius mala sunt. Uos ascēdite ad diē festū hūc. Ego. n. nō ascēdam ad diē festū istū: qꝛ meū tp̄s nōdū impletū est. Hec cū dixisset ipse mansit in galilea. Ut aūt ascēderūt fratres ei⁹: tūc ⁊ ipse ascēdit ad diē festū nō manifeste: sȝ q̄si i occulto. Judei ergo q̄rebāt eū i die festo: ⁊ dicebāt. Ubi ē ille? Et murmur mult⁹ erat in turba de eo. Quidā. n. dicebāt qꝛ bon⁹ ē: alij āt dicebāt nō sȝ seducit turbas. Nemo tn̄ palā loqbat de illo pp metū iudeoꝝ. Jaȝ aūt die festo mediāte ascēdit iesus in tēpluȝ: ⁊ docebat. Et mirabant iudei dicentes. Quō hic lr̄as scit cū nō didicerit? Respōdit eis iesus: ⁊ dixit. Mea doctrina nō est mea: sed ei⁹ q misit me. Si qs voluerit volūtatē eius facere: cognoscet de doctrina: vtꝫ ex deo sit: an ego a meipso loquar. Qui a semetipso loqtur: gloriā ꝓpriā querit. Qui āt querit gloriā ei⁹ q misit eū: hic verax est: ⁊ iniustitia in illo nō ē. Nōne moyses dedit vobis legē? Et nemo ex vobis facit legē. Quid me q̄ritis interficere? Respōdit turba ⁊ dixit. Demonium habes. Quis te q̄rit interficere? Rn̄dit iesus ⁊ dixit eis. Unum opus feci ⁊ oēs miramini. Propterea moyses dedit vobis circūcisionē: nō qꝛ ex moyse est sed ex pr̄ibus. Et in sabbato circūciditis hominē. Si circūcisionē accipit hō in sabbato vt non soluat lex moysi: mihi indignamini: qꝛ totū hoīem sanū feci in sabbato? Nolite iudicare fȝ faciē: sȝ iustū iudiciū iudicate. Dicebant ergo quidā ex hierosolymis. Nōne hic est quem querūt interficere? Ecce palam loquitur: ⁊ nihil ei dicunt. Nunquid vere cognouerūt principes qꝛ hic est christus? Sed hunc scimus vnde sit: christus autem cum venerit nemo scit vnde sit. Clamabat ergo iesus in templo docēs ⁊ dicens. Et me scitis ⁊ vnde sim scitis: ⁊ a meipso nō veni: sed est verus qui misit me quē vos nescitis. Ego scio eum: ⁊ si dixe-

Marginalia: B; 24. q. i. c. audiuimus. 69 de pe. dis. 4. ca. si de bono. 70 de ꝯse. di. 2. c. i. 71 mat. 26. f Mar. 14. g 72 Luc. 22. g mat. 26. d Mar. 14. d. 73 Mat. 16. 23. q. 4. c. displicet de ꝯse. di. 2. c. forte. 74 75; B; Sup. 6. c; C; Infra. 8. g; Deut. i. c; D; mat. ii. b Luc. io. d infra. 8. d. ⁊ infra. 8. g

re: q: nescio eum: ego similis vobis mendax. Sed scio eum: q: ab ipso sum: et ipse me misit. Querebant ergo eu3 apprehendere: et nemo misit in illum manus: q: nondum venerat hora eius. De turba autem multi crediderunt in eum. Et dicebant. Christus cum venerit nunqd plura signa faciet q̃ que hic facit? Audierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec: et miserunt principes et pharisei ministros vt apprehenderent iesum. Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicu3 tēpus vobiscū sum: et vado ad eū q me misit. Queritis me et nō inuenietis: et vbi ego sum vos nō potestis venire. Dixerūt ergo iudei ad semetipsos. Quo hic itur9 est q: nō inueniem9 eū: hic nūqd in dispersionē gētiū itur9 ē: et docetur9 gētes? Quis est hic sermo quē dixit: q̄retis me et nō inuenietis: et vbi sum ego vos non potestis venire? In nouissimo aūt die magno festiuitatis stabat iesus et clamabat dicēs. Si qs sitit: veniat ad me et bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque viue. Hoc autem dixit de spiritu: quem accepturi erant credentes in eū. Nondum enim erat spiritus datus: q: iesus nondu3 erat glorificatus. Ex illa ergo turba cū audissent hos sermones eius dicebāt. Hic ē vere ꝓpheta. Alij dicebāt. Hic est xp̄s. Quidā3 aūt dicebant. Nunqd a galilea venit xp̄s? Nōne scriptura dicit q: ex semine dauid et de bethleem castello vbi erat dauid venit christus? Dissensio itaq3 facta est in turba propter eu3. Quidam aūt ex ipsis volebāt apprehendere eū: sed nemo misit sup eu3 man9. Venerunt ergo ministri ad pōtifices et phariseos: et dixerūt eis illi. Qr nō adduxistis illū? Rñderunt ministri. Nūq̄ sic locut9 ē hō: sicut hic loquit. Rñderunt ergo eis pharisei. Nunqd et vos seducti estis? Nunqd ex pncipibus aliqs credidit in eum: aut ex phariseis? Sed turba hec que nō nouit legē: maledicti sunt. Dixit nicodemus ad eos: ille q venit ad eū nocte: q vnus erat ex ipsis. Nūqd lex nostra iudicat hoiem: nisi prius audierit ab ipso et cognouerit quid faciat? Rñderūt: et dixerunt ei. Nunqd et tu galileus es? Scrutare + scripturas et vide: quia a galilea propheta non surgit. Et reuersi sunt vnusquisq3 in domum suam.

¶Ca. viii ¶De muliere adultera: et se fore lucē mūdi se esse iudicat: iesus interrogatus principiū se esse respondit: q omnis peccator seruus sit: et q iesus ante abrahā sit. Cap. viii.

Iesus autem perrexit in mōte oliueti: et diluculo iterum venit in templum: et omnis populus venit ad eum: et sedēs docebat eos. Adducunt autem scribe et pharisei mulierem in adulterio deprehensa3: et statuerūt eā in medio: et dixerūt ei. Magister: hec mulier mō deprehensa est in adulterio. In lege autem moyses mādauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis. Hoc autem dicebant tētātes eū: vt possent accusare eum. Iesus autem inclināś se deorsum: digito scribebat in terrā. Cu3 + ergo perseuerarent interrogantes: erexit se: et dixit eis. Qui sine peccato est vi3 prim9 in illam lapidem mittat. Et itez se inclinans scribebat in terra. Audiētes aūt hec vnus post vnum exibāt incipiētes a seniorib9: et remansit solus iesus: et mulier i medio stās. Erigens aūt se iesus dixit ei. Mulier: vbi sunt q te accusabāt? Nemo te cōdemnauit? Que dixit. Nemo dñe. Dixit autem iesus. Nec ego te cōdemnabo. Vade et iam amplius noli peccare. Iterum ergo locutus est eis iesus dicēs. Ego sum lux mundi. Qui sequit me nō ambulat in tenebris: sed hēbit lumē vite. Dixerūt ergo ei.

Marginalia: mat. 21. mar. 11. 12.a Luce. 19. 20.c. et 2. — infra.13.d — Joan.4.c — mat.2.a — mich.5.a — sup.10.d — infra.3.a — infra.19.g — sup. 5. f — al. nō h3 + scripturas — Luc.21.g — Le. 20.b — al's + aūt — 3.q.7.c. qui sine et ca. postulat. 32.q.6.in prin. de pe. dis. 2. c. si enim .h. rursus D — infra.9.a — 1.j.12.g

pharisei. Tu de teipso testimonium perhibes: testimonium tuum non est verum. Respondit iesus et dixit eis. Et si ego testimonium perhibeo de meipso: verum est testimonium meum: quia scio unde veni: et quo vado. Vos autem nescitis unde venio aut quo vado. Vos secundum carnem iudicatis: ego non iudico quenquam. Et si iudico ego: iudicium meum verum est: quia solus non sum: sed ego et qui misit me pater. Et in lege vestra scriptum est. quia duorum hominum testimonium verum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de meipso: et testimonium perhibet de me qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi est pater tuus?[a] Respondit iesus. Neque me scitis, neque patrem meum. Si me sciretis: forsitan et patrem meum sciretis.[b] Hec verba locutus est iesus in gazophilacio: docens in templo. Et nemo apprehendit eum: quia necdum venerat hora eius?[c] Dixit ergo iterum eis iesus. Ego vado et queretis me: et in peccato vestro moriemini. Quo ego vado: vos non potestis venire. Dicebant ergo iudei. Nunquid interficiet semetipsum: quia dicit quo ego vado vos non potestis venire? Et dicebat eis. Vos de deorsum estis: ego de supernis sum. Vos de mundo hoc estis: ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis: quia moriemini in peccatis vestris. Si enim non credideritis quia ego sum: moriemini in peccato vestro. Dicebant ergo ei. Tu quis es? Dixit eis iesus. Principium: qui et loquor vobis. Multa habeo de vobis loqui et iudicare: sed qui me misit verax est: et ego que audivi ab eo hec loquor in mundo. Et non cognoverunt quia patrem eius dicebat deum. Dixit ergo eis iesus. Cum exaltaveritis filium hominis: tunc cognoscetis quia ego sum: et a meipso facio nihil: sed sicut docuit me pater hec loquor. Et qui me misit mecum est: et non reliquit me solum: quia ego que placita sunt ei facio semper. Hec illo loquente: multi crediderunt in eum. Dicebat ergo iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos. Si vos manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis: et cognoscetis veritatem: et veritas liberabit vos. Responderunt ei. Semen abrahe sumus: et nemini servivimus unquam. Quomodo tu dicis liberi eritis? Respondit eis Jesus. Amen amen dico vobis: quia omnis qui facit peccatum servus est peccati. Servus autem non manet in domo in eternum. Filius autem manet in eternum. Si ergo vos filius liberaverit: vere liberi eritis. Scio quia filii abrahe estis: sed queritis me interficere: quia sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem loquor: et vos que vidistis apud patrem vestrum facitis. Responderunt: et dixerunt ei. Pater noster abraham est. Dicit eis iesus. Si filii abrahe estis: opera abrahe facite. Nunc autem queritis me interficere: hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a deo. Hoc abraham non fecit. Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt itaque ei. Nos ex fornicatione non sumus nati. Unum patrem habemus deum. Dixit ergo eis iesus. Si deus pater vester esset: diligeretis utique me. Ego enim ex deo processi: et veni. Neque enim a meipso veni: sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognoscitis? Quia non potestis audire sermonem meum. Vos ex patre diabolo estis: et desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio: et in veritate non stetit: quia non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium: ex propriis loquitur: quia mendax est et pater eius. Ego autem si veritatem dico non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico: quare non creditis mihi. Qui ex deo est: verba dei audit. Propterea vos non auditis: quia ex deo non estis. Responderunt ergo iudei: et dixerunt ei. Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu: et demonium habes? Respondit iesus. Ego demonium non habeo sed honorifico patrem meum: et vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam. Est qui querat: et iudicet. Amen amen di-

Marginal notes: de testi. Ic. in omni; C; Deu.7.b; mat.18.b; 2.cor.13.a; sup.5.f; mat.11.d; Luc.10.b; sup.7.d; a 87 mat.11.d 3; mat.11.c; 9.12.a; b 88 Luc.19.g 1; 9.20.g.1.; 22.a; c 89 sup.7.d 10; D; sup.7.b; Ro.3.d; sup.3.b; infra.12.c; Ro.6.b; 2.Pe.2.d; E; 1.Jo.3.b; F; 2.q.7.c.Ni; lle de heretic. c.Cum; et infum cto; 1.Jo.4.a; sup.7.e; infra.10.b; de pni.ca. nonne.

co vobis: si qs sermonē meū seruauerit mortē nō videbit in eternū. Dixerūt ergo iudei. Nunc cognouimus: q demoniū habes. Abraham mortuus ē ꝛ ꝓphete: ꝛ tu dicis: si qs sermonē meū ſuauerit: nō ✝ gustabit mortē in eternū. Nunqd tu maior es patre nostro abraam qui mortuus est? Et ꝓphete mortui sunt. Quē teipsum facis? Rn̄dit iesus. Si ego glorifico meipsum: glia mea nihil ē. Est pr̄ meus q glificat me: quē vos dicitis: q deus nr̄ est: ꝛ nō cognouistis eū. Ego aūt noui eū: ꝛ si dixero q non scio eū: ero similis vobis mendax. Sed scio eū: ꝛ sermonē ei⁹ ſuo. Abraā pater vester exultauit vt videret diē meū: vidit ꝛ gauisus est. Dixerūt ergo iudei ad eū. Quinquaginta annos nondum habes: ꝛ abraam vidisti? Dixit eis iesus. Amen amen dico vobis: antequā abraam fieret ego sum. Tulerunt ergo lapides vt iacerent in eū. Jesus autem abscondit se ꝛ exiuit de templo.

¶ Ca. S. ¶ Cecū a natiuitate curat iesus dicit in iudiciū i hūc mūdū veni: vt q nō vidēt videāt. Cap. ix.

Et preteriēs iesus vidit hoīem cecū a natiuitate. Et interrogauerūt eū discipuli eius. Rabbi: ✝ qs peccauit: hic aut parētes eius vt cec⁹ nasceret? Respondit iesus. Neqz hic peccauit neqz parentes eius: sed vt manifestent̄ opa dei in illo. Me opꝫ operari opa eius q misit me: donec dies est. Venit nox: qū nemo pōt operari. Quādiu sū in mūdo: lux sum mūdi. Hoc cum dixisset expuit i terrā ꝛ fecit lutū ex sputo: ꝛ liniuit lutū sup oculos eius ꝛ dixit ei. Vade laua in natatoria syloe quod interpretat̄ missus. Abijt ergo ꝛ lauit: ꝛ venit videns. Itaqz vicini ꝛ q viderāt eum prius q mendicus erat: dicebant. Nonne hic est qui sedebat et mendicabat? Alij dicebant q hic ē: alij autem nequaqꝫ: sed similis est eius. Ille vero dicebat: q ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi? Respondit. Ille homo qui dicitur iesus lutum fecit et vnxit oculos meos: ꝛ dixit mihi. Vade ad natatoria syloe: ꝛ laua. Et abij ꝛ laui ꝛ video. Et dixerunt ei. Ubi ē ille? Ait. Nescio. Adducunt eum ad phariseos qui cecus fuerat. Erat aūt sabbatum qū lutum fecit iesus ꝛ aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eū pharisei: quō vidisset. Ille aūt dixit eis. Lutū mihi posuit sup oculos: ꝛ laui ꝛ video. Dicebant ergo ex phariseis qdā. Nō est hic homo a deo: qui sabbatū non custodit. Alij autē dicebant. Quō pōt homo peccator hec signa facere? Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo ceco iterum. Tu qd dicis de illo qui aperuit oculos tuos? Ille aūt dixit: q propheta est. Non crediderunt ergo iudei de illo q cecus fuisset ꝛ vidisset: donec vocauerūt parētes eius q viderant: ꝛ interrogauerūt eos dicētes. Hic est filius vester quē vos dicitis q cec⁹ natus est? Quomodo ergo nunc videt? Rn̄derunt eis parētes ei⁹: ꝛ dixerunt. Scim⁹ q hic est fili⁹ noster: ꝛ q cecus nat⁹ est: quomodo autem nūc videat nescimus: aut qs ei⁹ aperuit oculos nos nescimus. Ipsū interrogate. Etatē habet: ipse de se loqtur. Hec dixerūt parentes eius: quoniā timebāt iudeos. Jaꝫ enim cōspirauerāt iudei: vt si qs eū cōfiteretur esse xp̄m: extra synagogas fieret. Propterea parētes eius dixerunt: q etatē habet ipsum interrogate. Vocauerunt ergo rursum hoīnē qui fuerat cecus: ꝛ dixerūt ei. Da gliam deo. Nos scimus q hic homo peccator ē. Dixit ergo eis ille. Si peccator est nescio: vnum scio q cecus cum essem mō video. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi? Quomō aperuit tibi oculos? Respondit eis. Dixi vobis iam: ꝛ audistis. Quid iterum vultis audire? Nūquid ꝛ vos vultis discipuli eius fieri? Maledixerūt ergo ei ꝛ dixerunt. Tu discipulus illi⁹ sis: nos aūt moysi discipuli sumus. Nos scimus q moysi locut⁹ est de⁹: hūc aūt nescim⁹ vnde sit. Rn̄dit ille homo ꝛ dixit eis. In hoc enim mirabile est: q vos nescitis vnde sit: ꝛ aperuit meos

Marginalia: B; Alias ✝ videbit; C; Sup. 2. d; 7. q. i. c. ad veritas 23. qō. 3. post p̄n.; A; Alias ✝ qd 24. q. i. S. i.; Sup. 8. b infra. 12. g de ɔse. di. 4. c. añ baptismū; B; C; D; E; de ɔse. di. 4. c. cū p paruulis; Josu. 7. e; F

os oculos. Scimus autem quia peccatores deus non audit: sed si quis dei cultor est ⁊ voluntatem eius facit hunc exaudit. A seculo nõ est auditum: quia quis aperuit oculos ceci nati. Nisi esset hic a deo: non poterat facere quicquam. Responderunt: ⁊ dixerũt ei. In peccatis nat⁹ es totus: ⁊ tu doces nos? Et eiecerunt eum foras. Audiuit iesus quia eiecerũt eũ foras: ⁊ cum inuenisset eũ dixit ei. Tu credis in filium dei? Respondit ille ⁊ dixit. Quis est domine vt credam in eum? Et dixit ei iesus. Et vidisti eum: ⁊ qui loquitur tecum: ipse est. At ille ait. Credo domine. Et procidens adorauit eum. Et dixit ei iesus. In iudiciũ ego in hunc mundum veni: vt qui non vident videant: ⁊ qui vident ceci fiant. Et audierunt quidam ex phariseis qui cũ ipso erant: ⁊ dixerunt ei. Nũquid ⁊ nos ceci sumus. Dixit eis iesus. Si ceci essetis non haberetis peccatum. Nunc vero dicitis quia videmus: ⁊ peccatum vestrum manet.

¶ Ca. Sũ. ¶ Qui non intrat p ostiũ in ouile: dicit ego sum pastor bonus: potestatem habeo ponendi animam meam. Judei dicunt si tu es christus dic nobis palam: ego ⁊ pater vnum sumus: sustulerunt lapides iudei vt lapidarent iesum ⁊ exiuit de manibus eorum. Cap. x.

Amen amen dico vobis: q nõ intrat p ostiũ in ouile ouiũ sed ascendit aliũde: ille fur est ⁊ latro. Qui aũt intrat p ostiũ pastor ẽ ouiũ. Huic ostiari⁹ aperit: ⁊ oues vocem eius audiunt. Et proprias oues vocat nominatim: ⁊ educit eas. Et cum proprias oues emiserit ante eas vadit: ⁊ oues illũ sequuntur quia sciunt vocem eius. Alienũ aũt non sequunt: sed fugiunt ab eo: q: non nouerunt vocẽ alienorum. Hoc prouerbium dixit eis iesus. Illi autem nõ cognouerũt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum iesus. Amen amen dico vobis: q: ego sum ostium ouiũ. Oẽs quotquot venerunt fures sunt ⁊ latrones: sed non audierũt eos oues. Ego sum ostiũ. Per me si quis introierit saluabitur: ⁊ ingredietur ⁊ egredietur: ⁊ pascua inueniet. Fur nõ venit nisi vt furet: ⁊ mactet ⁊ perdat. Ego veni vt vitã habeant: ⁊ abũdantius habeant. Ego sũ pastor bonus. Bonus pastor: animã suã + dat pro ouibus suis. Mercenarius autem ⁊ qui non est pastor: cuius non sunt oues proprie vidє lupũ veniẽtem ⁊ dimittit oues ⁊ fugit: ⁊ lupus rapit ⁊ dispergit oues. Mercenari⁹ aũt fugit quia mercenarius est: ⁊ nõ pertinet ad eum de ouibus. Ego sũ pastor bonus ⁊ cognosco oues meas: ⁊ cognoscũt me mee.[a] Sicut nouit me pr: ⁊ ego agnosco patrem:[b] ⁊ aiam meã pono pro ouib⁹ meis.[c] Et alias oues habeo q̃ nõ sũt ex hoc ouili: ⁊ illas oportet me adducere ⁊ vocem meam audient: ⁊ fiet vnũ ouile ⁊ vnus pastor. Propterea me pr diligit: q: ego pono animã meã vt iterum sumam eam. Nemo tollit eã a me: sed ego pono eam a meipso. Potestatem habeo ponẽdi eã: ⁊ potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio iterum facta est inter iudeos: propter sermones hos. Dicebant autem multi ex ipsis. Demonium habet ⁊ insanit. Quid eum auditis? Alij dicebant. Hec verba non sunt demoniũ habentis. Nunquid demonium potest cecorum oculos aperire? Facta sunt autem encenia in hierosolymis: ⁊ hyems erat. Et ambulabat iesus in templo in porticu salomonis. Circumdederunt ergo eũ iudei: ⁊ dicebant ei. Quousq; animam nostram tollis? Si tu es christus: dic nobis palã. Respondit eis

Infra. xi. c
B
A
j. q. j. §. ordinationem
23. q. 4. c. tres personas
ð iur. pa. c. relatũ
B
Joã. 2. b
ef. + põit
23. q. 4. c. tres ⁊ ca. go ñ põi.
C
ð pe di. 4
9. hãc sola ciectatem
a 90 3
mat. 11. b 91 3
Luc. 10. d
mat. 20. d c 92
mar. 10. 10
d.
D
de cele. mis. c. in quadam
ð. 7. c. S. f.
E
ð cõs. di. 3 c. solẽnitatem. 2

iesus. Loquor vobis: et non creditis. Opera que ego facio in nomine patris mei hec testimonium perhibet de me. Sed vos non creditis: quia non estis ex ovibus meis. Oves mee vocem meam audiunt: et ego cognosco eas: et sequuntur me. Et ego vitam eternam do eis et non peribunt in eternum: et non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi maius omnibus est: et nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater unum sumus. Sustulerunt ergo lapides iudei: ut lapidarent eum. Respondit eis iesus. Multa bona opera ostendi vobis ex patre meo. Propter quod eorum opus me lapidatis? Responderunt ergo iudei. De bono opere non lapidamus te: sed de blasfemia: et quia tu homo cum sis: facis teipsum deum. Respondit eis iesus. Nonne scriptum est in lege vestra: quia ego dixi dii estis. Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est: et non potest solvi scriptura: quem pater sanctificavit et misit in mundum: vos dicitis quia blasfemas quia dixi filius dei sum? Si non facio opera patris mei: nolite credere mihi. Si autem facio: et si mihi non vultis credere operibus credite: ut cognoscatis et credatis: quia pater in me est: et ego in patre. Querebant ergo eum apprehendere: et exivit de manibus eorum. Et abiit iterum trans iordanem in eum locum ubi erat ioannes baptizans primum: et mansit illic. Et multi venerunt ad eum: et dicebant quia ioannes quidem signum fecit nullum. Omnia autem quecunque dixit ioannes de hoc: vera erant: et multi crediderunt in eum.

Capituli Summarium. De suscitatione lazari: collegerunt principes et pharisei concilium: caypha dicit: quia expedit ut unus etc. Cap. xi.

Erat autem quidam languens lazarus a bethania de castello Marie: et Marthe sororum eius. Maria autem erat: que unxit dominum unguento et extersit pedes eius capillis suis: cuius frater Lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum: dicentes. Domine ecce quem amas infirmatur. Audiens autem iesus dixit eis. Infirmitas hec non est ad mortem: sed pro gloria dei ut glorificetur filius dei per eam. Diligebat autem iesus martham et sororem eius mariam et lazarum. Ut ergo audivit quia infirmabatur: tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hec dicit discipulis suis. Eamus in iudeam iterum. Dicunt ei discipuli. Rabbi nunc querebant te iudei lapidare: et iterum vadis illuc? Respondit iesus. Nonne duodecim sunt hore diei? Si quis ambulaverit in die non offendit: quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulaverit in nocte offendit: quia lux non est in eo. Hec ait: et post hec dicit eis. Lazarus amicus noster dormit: sed vado ut a somno excitem eum. Dixerunt ergo discipuli eius. Domine si dormit salvus erit. Dixerat autem iesus de morte eius: illi autem putaverunt quia de dormitione somni diceret. Tunc ergo iesus dixit eis manifeste. Lazarus mortuus est et gaudeo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi. Sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas qui dicitur didymus ad condiscipulos. Eamus et nos moriamur cum eo. Venit itaque iesus: et invenit eum quattuor dies iam in monumento habentem. Erat autem bethania iuxta hierosolymam: quasi stadiis quindecim. Multi autem ex iudeis venerant ad martham et mariam ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo ut audivit quia iesus venit occurrit illi: maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha ad iesum. Domine si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio: quia quecunque poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi iesus. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio quia resurget in resurrectione in novissimo die. Dicit ei iesus. Ego sum resurrectio et vita. Qui credit in me: etiam si mortuus fuerit vivet: et omnis qui vivit et credit in me non morietur in eternum. Credis hoc? Ait illi. Utique domine ego credidi: quia tu es christus filius dei qui in hunc

Marginalia: F; 24.q.3.c. quida. v. arriani; sup. S. G; B; Ps. 81.; als + blasfemo; 93 mat. 12. b mar. 3. a. 4; 94 10; A; als + eum; B; als + hore sunt diei; C; D

mundū venisti. Et cum hec dixisset: abijt & vocauit mariam sororē suā silentio dicens. Magister adest & vocat te. Illa vt audiuit surrexit cito & venit ad eum. Nondū enim venerat iesus in castellū: sed erat adhuc in illo loco vbi occurrerat ei martha. Iudei ergo qui erant cum ea in domo & cōsolabant eā: cum vidissent mariā qz cito surrexit & exijt: secuti sunt eā dicētes. Quia vadit ad monumētū vt ploret ibi. Maria ergo cum venisset vbi erat iesus: videns eum cecidit ad pedes eius & dixit ei. Dñe si fuisses hic: nō esset mortuus frater meus. Iesus autē vt vidit eā plorantem & iudeos qui venerat cū ea plorantes: infremuit spū & turbauit seipsum: & dixit. Ubi posuistis eum? Dicunt ei. Dñe veni & vide. Et lachrymatus est iesus. Dixerunt ergo iudei. Ecce quō amabat eū. Quidam autem ex ipsis dixerunt. Non poterat hic qui aperuit oculos ceci nati facere vt hic nō moreretur. Iesus ergo rursus fremens in semetipso venit ad monumētum. Erat autē spelunca & lapis superpositus erat ei. Ait iesus. Tollite lapidem. Dicit ei martha soror eius q mortuus fuerat. Dñe iā fetet: quatriduanus est enim. Dicit ei iesus. Nonne dixi tibi: qm si credideris videbis gloriā dei. Tulerūt ergo lapidē. Iesus aūt eleuatis sursū oculis dixit. Pater gratias ago tibi: qm audisti me. Ego aūt sciebā qz semp me audis: sz ꝓpter populū q circūstat dixi: vt credant qz tu me misisti. Hec cū dixisset: voce magna clamauit. Lazare: veni foras. Et statim prodijt qui fuerat mortuus: ligatus manus & pedes institis: & facies illius sudario erat ligata. Dixit eis iesus. Soluite eū & sinite abire. Multi ergo ex iudeis qui venerant ad mariā & marthā & viderant que fecit iesus: crediderunt in eum. Quidam autē ex ipsis abierunt ad phariseos & dixerunt eis que fecit iesus. Collegerūt ergo pontifices & pharisei conciliū: & dicebant. Quid facimus? Qz hic homo multa signa facit. Si dimittimus eū sic: omnes credent in eū. Et venient romani & tollent nostrū locum & gentem. Unus autē ex ipsis caiphas noīe: cum esset pontifex anni illius dixit eis. Uos nescitis quicquā nec cogitatis: qz expedit vobis vt vnus moriatur homo ꝓ populo: & nō tota gens pereat. Hoc aūt a semetipso nō dixit: sed cū esset pōtifex anni illius prophetauit: qz iesus moriturus erat pro gēte. Et nō tantū ꝓ gēte: sed vt filios dei q erāt dispersi congregaret in vnum.[a] Ab illo ergo die: cogitauerunt vt interficerent eū. Iesus ergo iam non palam ambulabat apud iudeos: sz abijt in regionē iuxta desertū in ciuitatem que di effrē: & ibi morabatur cū discipulis suis.[b] Proximū aūt erat pascha iudeorum:[c] & ascenderunt multi hierosolimam de regione ante pascha vt sanctificarent seipsos. Querebant ergo iesum & colloquebantur adinuicem in templo stantes. Quid putatis: qz non venit ad diem festum istum? Dederant autē pontifices & pharisei mandatū vt si qs cognouerit vbi sit: indicet vt apprehendant eum.

¶ La. Sū. ¶ Maria vnxit pedes iesu: & extersit capillis suis: iudas fur erat & loculos habens: turba ex iudeis multa venit non propter Iesum tantum sed vt lazarum viderent quē suscitauit a mortuis: turba que venerat ad diem festum occurrit Iesu sedēti sup pullū asine: gētiles qui a rogabāt philippū dicētes: dñe volum9 iesū videre: iesus respondit: nisi granū frumēti &c. aīa mea turbata ē: pr clarifica nomē tuū: venit vox de celo: dicit iesus: nūc iudiciū ē mūdi: & multi ex pncipib9 crediderūt in eū: sz ppter phariseos nō confitebant. Dicit nō veni vt iudicem mūdū sz vt saluificem. Cap. xij.

Iesus ergo ante sex dies pasche venit bethaniam vbi Lazarus fuerat mortuus: quem suscitauit iesus.[a] Fecerunt autem ei cenā ibi: & martha ministrabat: Lazarus vero

E · Exo.9.c. · F · H.q.3.ca. Nūc vera. de pe. dil. §.9. hoc idē pbatur. & ca. quem p miset. de sen. ex co. c. āno bis.

Infra.18.c. · G · mat.12.b a 95 · mar.3.a. 41 · b 96 · mat.26.a 1 · mar.14. c 97 · a. 10 · Luc.22.a · H · mat.26.a. · mar.14. a. a 98

mat.26.a mar.14.a. Luc.7.f.

vnus erat ex discūbētib⁹ cū eo. Maria ergo accepit librā vnguēti nardi pistici preciosi: et vnxit pedes iesu: et extersit pedes eius capillis suis: et domus ipleta est ex odore vnguēti. Dixit ergo vnus ex discipulis eius iudas scariothis: q̄ erat eū traditurus. Quare hoc vnguētū nō venijt trecētis denarijs: et datū est egenis? Dixit aūt hoc: nō q̄ de egenis pertinebat ad eū: sed q̄ fur erat: et loculos hñs ea quī mittebant portabat.

B Als + Sine. mat.26.a

Dixit ergo iesus. + Sinite illā: vt in diē sepulture mee seruet illō. Pauperes. n. semp habebitis vobiscū: me aūt nō semp habebitis. [b] Cognouit ergo turba multa ex iudeis q̄ illic + est: et venerūt nō pp̄ter iesum tantum: sz vt lazaꝝ viderent quē suscitauit a mortuis. Cogitauerūt autē principes sacerdotū vt et lazarū interficerēt: q̄ multi pp̄ter illū abibant ex iudeis: et credebant in iesuz. [c] In crastinū aūt turba multa que venerat ad diē festū: cum audissent q̄ venit iesus hierosolymā: acceperūt ramos palmarū: et processerunt obuiaz ei et clamabant. Osanna: benedictus qui venit in noie dñi rex isrl. [d] Et inuenit iesus asellū et sedit sup eū sicut scriptū est. Noli timere filia syon: ecce rex tuus venit + sedēs sup pullū asine. [e] Hec nō cognouerūt discipli eius pmū: sz qn̄ glificat⁹ ē iesus tūc recordati sunt q̄ hec erāt scripta de eo: et hec fecerūt ei. Testimoniū ergo phibebat turba q̄ erat cū eo qn̄ lazarū vocauit de monumēto: et suscitauit eū a mortuis. Propterea et obuiā venit ei turba: q̄ audierunt eū fecisse hoc signum. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. Videtis: q̄ nihil proficimus. Ecce mundus totus post eum abijt. Erant autem q̄dam gentiles: ex his qui ascenderāt vt adorarēt in die festo. Hi ergo accesserūt ad philippum qui erat abethsaida galilee: et rogabant eum dicentes. Domine volumus iesum videre. Venit philipp⁹: et dicit andree.

b 99 10 als + eēt de pr. dis. y.c. qualiblibet. mat.21.a mar.11.a c 100 1 Luc.19.e d 101 7 Esa.62.b Zach.9.b e 102 10 mat.21.a al + tibi.

D Andreas rursuz et philippus dixerunt iesu. [f] Jesus autem respondit eis dicens. Venit hora vt clarificetur filius hominis. [g] Amen amen dico vobis: nisi granum frumenti cadēs in terram mortuum fuerit: ipsum solum manet. Si autem mortuuz fuerit multum fructū affert. [h] Qui amat animam suam: perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mūdo: in vitam eternam custodit eā. [i] Si quis mihi ministrat me sequatur. Et vbi sū ego: illic et minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit: honorificabit eū pater me⁹. [k] Nūc anima mea turbata est. Et qd dicam? Pater saluifica me ex hac hora. [l] Sed pp̄terea veni in horā hāc. Pater clarifica nomen tuuz. Venit ergo vox de celo dicēs. Et clarificaui: et iteruz clarificabo. Turba ergo que stabat et audierat: dicebat tonitruū eē factum. Alij autem dicebant. Angelus ei locutus est. Respōdit iesus et dixit: Nō pp̄ter me hec vox venit sz propter vos. Nunc iudiciuz est mūdi: nunc princeps huius mūdi eijcietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad meipm. Hoc autem dicebat: significans qua morte esset moriturus. Respondit ei turba. Nos audiuimus ex lege: q̄ christus manet in eternuz. Et quomodo tu dicis: oportet exaltari filiū hominis? Et quis est iste filius hominis? Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicuz lumē in vobis est. Ambulate dum lucem habetis: vt non vos tenebre comprehendant. Et qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. Dum lucem habetis credite in lucem: vt filij lucis sitis. Hec locutus est iesus: et abijt: et abscōdit se ab eis. Cū autem tanta signa fecisset coraz eis non credebant in euz: vt sermo ysaie + impleretur quez dixit. Domine quis credidit auditui nostro: et brachium domini cui reuelatum est. [m] Propterea non poterant credere: q̄ iterum dixit ysaias. Excecauit oculos eorum et indurauit cor eorum vt non videant oculis: et nō intelligant corde: et conuertantur et sanē eos. [n] Hec dixit ysaias quando

f 103 4

g 104 10 mat.26.d. h 105 3 mar.8.d Luc.9.c. 17.a. i 106 10 k 107 4 mat.26.d. l 108 10 mar.14.d. dgse.di. 3.ca.h. E

s.3.b.s.8 d.

F

als + p. phete. Esa.53.a. Esa.6.c. m 109 1 mat.13.b mar.4.d mar.8.d Act.28.f. n 110 10

vidit gloriam eius et locutus est de eo. Uerumtamen et ex principibus mul ti crediderunt in eum: sed propter phariseos non confitebantur: ut de sy nagoga non eijcerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum: magisque gloriam dei. [c] Jesus autem clamauit et dixit. Qui credit in me non credit in me: sed in eum qui misit me. Et qui videt me: videt eum qui misit me. [p] Ego lux in mundum veni: ut omnis qui credit in me: in tenebris non mane at. Et si quis audierit verba mea et non custodierit: ego non iudico eum. Non enim veni ut iudicem mun dum: sed ut saluificem mundum. Qui spernit me et non accipit verba mea: habet qui iudicet eum. Sermo quem locutus sum: ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego ex meipso non sum locutus: sed qui mi sit me pater: ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar. Et scio quia mandatum eius vita eterna est. Que ergo ego loquor: sicut dixit mi hi pater sic loquor.

¶ Ca. Sum. ¶ Pedes discipulorum lauat dicens: et vos debitis alter alte rius lauare pedes: dicit qui manducat panem meum leuabit contra me cal caneum suum: dicit: vnus ex vobis tradet me: et subiungit: cui ego in tinctum panem porrexero: tunc in troiuit in iudam sathanas: mandatum nouum do vobis ut diligatis inuicem: dicit petro: antequam gallus cantet ter me negabis &c. Cap. xiij.

Ante diem festum pasche sciens Je sus quia venit hora eius ut tran seat ex hoc mundo ad patrem: cum dile xisset suos qui erant in mundo: in finem dilexit eos. [a] Et cena facta cum diabolus iam misisset in cor ut traderet eum iudas symonis scariothis: [b] sciens quia omnia dedit ei pater in manus: et quia a deo exiuit: et ad deum vadit: [c] sur git a cena: et ponit vestimenta sua. Et cum accepisset linteum precinxit se. Dein de misit aquam in peluim: et cepit la uare pedes discipulorum et extergere lin theo quo erat precinctus. Uenit er go ad symonem petrum. Et dicit ei pe trus. Domine tu mihi lauas pedes. Re spondit iesus: et dixit. Quod ego facio tu nescis modo: scies autem postea. Dicit ei pe trus. Non lauabis mihi pedes in eter num. Respondit ei iesus. Si non lauero te non habebis partem mecum. Dicit ei sy mon petrus. Domine non tantum pedes meos: sed et manus et caput. Dicit ei iesus. Qui lotus est: non indiget nisi ut pe des lauet: sed est mundus totus. Et vos mundi estis sed non omnes. Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum: propterea di xit: non estis mundi omnes. Postquam ergo lauit pedes eorum: accepit vestimenta sua. Et cum recubuisset iterum dixit eis. Scitis quid fecerim vobis. [d] Uos voca tis me magister et domine et bene dici tis. Sum etenim. [e] Si ergo ego laui pedes vestros dominus et magister: et vos debe tis alter alterius lauare pedes. Exem plum enim dedi vobis: ut quemadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis. [f] A men amen dico vobis: non est seruus maior domino suo: neque apostolus maior est eo qui misit illum. Si hec scitis: beati eri tis si feceritis ea. [g] Non de omnibus vobis dico. Ego scio quos elegerim. Sed ut adimpleatur scriptura. Qui manducat mecum panem leuabit contra me calcaneum suum. Amodo dico vobis priusquam fiat: ut cum factum fuerit credatis quia ego sum. [h] Amen amen dico vobis qui ac cipit si quem misero me accipit. Qui autem me accipit: accipit eum qui me mi sit. [i] Cum hec dixisset iesus turbatus est spiritu: et protestatus est et dixit. Amen amen dico vobis: quia vnus ex vobis tradet me. [k] Aspiciebant ergo ad in uicem discipuli: hesitantes de quo di ceret. [l] Erat ergo recumbens vnus ex di scipulis eius in sinu iesu quem dili gebat iesus. Innuit ergo huic sy mon petrus et dixit ei. Quis est de quo dicit? Itaque cum recubuisset ille su pra pectus iesu: dicit ei. Domine quis est? Respondit iesus. Ille est cui ego intinctum panem porrexero. [m] Et cum intinxisset pa nem dedit iude symonis scariothis. Et post bucellam introiuit in eum satha nas. [n] Et dicit ei iesus. Quod facis fac citius. Hoc autem nemo sciuit discum bentium: ad quid dixerit ei. Quidam

Marginalia: o 111 8 — p 112 10 ī.S.b.et g.a. — a 113 9 Luc.22.a — b 114 10 mat.11.d Lu.10.d — c 115 10 ī.6.d. — 11.q.2.c. beatus de pe.di.j.c. potest. — B — d 115 3 — e 117 10 — mat.10.c Luc.6.f. f 118 3 — Ps. 40. f 119 10 Dixit meum C — mat.x.d. Luce.x.c. h 120 1 — i 121 4 — mat. 26. b. mar. 14. b. k 122 1 — 2.q.j.ca. vnus. l 123 10 — Luc.22.c. Infra.21.f. — de cōse.di. ij.c.san cta.et.c si cut iu das. m 124 9 — n 125 10

enim putabant q loculos hebat iudas q dixisset ei iesus: eme ea q op9 sunt nobis ad die festu: aut egenis + vt aliqd daret. Cu ergo accepisset ille bucella: exiuit cotinuo. Erat aut nox. Cu ergo exisset dixit iesus. Nuc clarificat9 est filius hois: 7 deus clarificatus est in eo. Si deus clarificat9 est in eo: 7 deus + clarificauit eu3 in semetipso 7 cotinuo clarificabit eu. Filioli: adhuc modicu vobiscu sum. Queretis me: 7 sic dixi iudeis quo ego vado vos no potestis venire. Et vobis dico mo. Mädatu nouu3 do vobis: vt diligatis inuice sicut dilexi vos: vt 7 vos diligatis inuice. In hoc cognoscet oes: q discipuli mei estis: si dilectione hueritis ad inuice. Dicit ei symo petr9. Dne quo vadis? Rndit iesus. Quo ego vado no potes me mo seq: sequeris autem postea. Dicit ei petr9. Quare no possum te seq mo? Aiam mea p te pona. Rndit ei iesus. Aia3 tua3 p me pones? Amen ame dico tibi: no cätabit gallus donec ter me neges.

¶ Ca. Su. ¶ No turbet cor vestru3. dicit ego sum via veritas 7 vita: dicit philippus dne ost de nobis pate3 si diligitis me mädata mea seruate ego in patre meo 7 vos in me 7 ego in vobis siqs diligit me sermones meos seruat. Cap. xiiij.

ET ait discipulis suis. Non turbet cor vestru3. Creditis in deu: 7 in me credite. In domo pris mei mäsiones multe sut. Si quo minus: dixisse3 vobis q vado parare vobis locum. Et si abiero 7 preparauero vobis locum: iterum venio 7 accipia vos ad meipsum: vt vbi sum ego 7 vos sitis. Et quo ego vado scitis 7 viam scitis. Dicit ei thomas. Dne nescimus quo vadis. Et quo possumus via scire. Dicit ei iesus. Ego sum via 7 veritas 7 vita. Nemo venit ad patrem nisi per me. Si cognouissetis me: 7 patrem meu: vtiq3 cognouissetis. Et amodo cognoscetis eu: 7 vidistis eu. Dicit ei philippus. Dne oste de nobis patre: 7 sufficit nobis. Dicit ei iesus. Tanto tpe vobiscu sum 7 no cognouistis me: Philippe: qui videt me: videt 7 patre. Quo tu dicis oste nobis patre3. No credis q ego in patre 7 pater in me e? Verba que ego loquor vobis a meipso non loquor. Pater aut in me manes: ipse facit opera. No creditis q ego in patre: 7 pater in me est? Alioquin pp opa ipa credite. Amen ame dico vobis: qui credit in me opera que ego facio 7 ipse faciet: 7 maiora horum faciet: q ego ad patre vado. Et quodcunq3 petieritis patre in noie meo hoc faciam: vt + glorificetur pr in filio. Si qd petieritis me in noie meo hoc faciam. Si diligitis me mädata mea seruate. Et ego rogabo patre 7 alium paraclitu dabit vobis: vt maneat vobiscu i eternu spiritu veritatis que mundus non pot accipere q no videt eum nec scit eu. Vos aute cognoscetis eum: q apud vos manebit 7 in vobis erit. Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos. Adhuc modicu 7 mundus me ia non videt. Vos aut videtis me: q ego viuo: 7 vos viuetis. In illo die vos cognoscetis: q ego sum in patre meo: 7 vos in me: 7 ego in vobis. Qui habet mandata mea 7 seruat ea ille est q diligit me. Qui aut diligit me: diligetur a patre meo. Et ego diligam eum: 7 manifestabo ei meipsum. Dicit ei iudas non ille scariothis. Domine quid factum est q manifestaturus es nobis teipsum 7 no mundo? Rndit iesus 7 dixit ei. Si qs diligit me sermone meu seruabit: 7 pater meus diliget eum: 7 ad eu veniemus 7 mansionem apud eu faciemus. Qui no diligit me sermones meos non seruat. Et + sermone que audistis no e meus: sed ei9

als non hf + vt. — als + clarificabit. — sup. 7. c. — sup. 8. c. — Joã. 2. b. — 126 — de pe. dis. 2. ca. qui vult. — mat. 20. c — mar. 14. d. — Luc. 22. c. — a 127 — A — de pe dis. 4. c. in domo

di. 8. c. A. cõsuetudi ne 4. c. se. de pe. dis. 2. si enim. — B — supra. 5. f — sfra. 16. d — als + clarificetur — mat. 21. c. — mar. 11. c — b 128 — C — D — mat. 7. b. — de cõse. c. dis. 4. c. spiritus — c 129 — d 130 — als + sermo — e 131

D qui misit me pater in nomine meo. hec locut⁹ sum vobis: apud vos manens. [f] Paracli-
tus autem spiritus sanctus quem mit-
tet pater in nomine meo: ille vos do-
cebit omnia: ⁊ suggeret vobis om-
nia quecunq; dixero vobis. Pacē re-
linquo vobis: pacem meam do vo-
bis. Non quō mundus dat: ego do
vobis. Non turbetur cor vestrum: ne
q; formidet. Audistis q᷑ ego dixi
vobis: vado ⁊ venio ad vos. Si dili-
geretis me gauderetis vtiq;: q᷑ va-
do ad patrem quia pater maior me
est. Et nunc dixi vobis priusq̄ fiat:
vt cum factum fuerit credatis. Jam
non multa loquar vobiscum. Uenit
enim princeps mundi huius: ⁊ in
me non habet quicquam. Sed vt co-
gnoscat mūdus q᷑ diligo patrem: ⁊ si-
cut mādatū dedit mihi pater sic facio.
Surgite: eamus hinc.

¶ Ca. xv. ¶ Dicit ego sum vitis ve-
ra ⁊ pater meus agricola est de dile-
ctione preceptā: si me persecuti sunt
⁊ vos persequentur: ⁊ odio habue-
runt me gratis: dicit: cum venerit
paraclitus. Cap. xv.

A Ego sum vitis vera: ⁊ pater me-
us agricola est. Omnem pal-
mitem in me non ferentem fructū
tollet eum: ⁊ omnē qui fert fructū
purgabit eum: vt fructum plus af-
ferat. Jam vos mundi estis propter
sermonem quem locutus sum vo-
bis. Manete in me: ⁊ ego in vobis.
Sicut palmes non potest ferre fru-
ctum a semetipso nisi manserit in
vite: sic nec vos nisi in me manseri-
tis. Ego sum vitis vos palmites. Qui
manet in me ⁊ ego in eo: hic fert fru-
ctum multum: quia sine me nihil
potestis facere. Si quis in me nō mā-
serit mittetur foras sicut palmes ⁊
arescent: ⁊ colligent + eū ⁊ in ignē
mittent ⁊ + ardet. [a] Si manseritis
in me ⁊ verba mea in vobis manse-
rint: quodcunq; volueritis petetis
⁊ fiet vobis. [b] In hoc clarificatus est
pater meus vt fructum plurimum
afferatis: ⁊ efficiamini mei discipu-
li. Sicut dilexit me pater: ⁊ ego di-
lexi vos. Manete in dilectiōe mea.

Si precepta mea seruaueritis ma-
nebitis in dilectione mea: sicut ⁊
ego patris mei precepta seruaui: ⁊
maneo in eius dilectione. hec locu-
tus sum vobis: vt gaudium meum
in vobis sit: ⁊ gaudium vestrum im-
pleatur. hoc est preceptum meum
vt diligatis inuicem sicut dilexi
vos. [c] Maiorem hac dilectione ne-
mo habet: q̄ vt animam suam po-
nat quis pro amicis suis. [d] Uos a-
mici mei estis: si feceritis que ego
precipio vobis. Jam non dicam vos
seruos: quia seruus nescit quid fa-
ciat dominus eius. Uos autem di-
xi amicos: quia omnia quecunq;
audiui a patre meo nota feci vobis.
Non vos me elegistis sed ego elegi
vos: ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructum
afferatis: ⁊ fructus vester maneat:
vt [e] quodcunq; petieritis patrem
in nomine meo det vobis. [f] hec mā-
do vobis vt diligatis inuicem. Si
mundus vos odit: scitote quia me
priorem vobis odio habuit. Si de
mundo fuissetis: mundus quod
suum erat diligeret. Quia vero de
mundo non estis: sed ego elegi vos
de mundo: propterea odit vos mun-
dus. [g] Mementote sermonis mei
quem ego dixi vobis. [i] Nō ē seruus
maior domino suo. [h] Si me perse-
cuti sunt: ⁊ vos persequentur. Si ser-
monem meum seruauerunt: ⁊ ve-
strum seruabunt. [i] Sed hec omnia
facient vobis propter nomē meū: [k]
quia nesciunt eum qui misit me. [l]
Si non venissem ⁊ locutus fuissem
eis: peccatum non haberent. Nunc
autem excusationem non habēt de
peccato suo. [m] Qui me odit: ⁊ patrem
meum odit. [n] Si opera non fecis-
sem in eis que nemo alius fecit: pec-
catum non haberent. Nunc autem ⁊
viderunt ⁊ oderunt: ⁊ me ⁊ patrem
meū. Sed vt adimpleatur sermo
qui in lege eorum scriptus est: q᷑
odio habuerūt me gratis. Cū autē
venerit paraclitus quem ego mittā
vobis a patre: spiritum veritatis qui a pa-
tre procedit: ille testimonium perhibe-
bit de me. Et vos testimoniū perhibe-

f 132 10 · 23. q. i. c. nisi bella · als + eos · als + ar-dent · a 133 4 · mat. 21. c. · b 134 10 mar. 11. c. · B · F

de pe. dist. ii. c. qui vult: de re mi. c. nisi. §. verū · 1. cor. 4. d · Ephe. 5. a · Phil. 3. d. · 1. thess. 4. b. · 1. Jo. 3. c. · 1. Jo. 3. c. · C · c 136 4 · d 136 10 · 1. Jo. 3. c. · supra. 13. · e 137 4 · f 138 10 · mat. x. c. · Luc. 6. f. · mat. 24. a. · mar. 13. b · Luc. 21. c. · mat. 11. d · D · Luc. 10. c · g 139 4 · h 140 10 · i 141 1 · k 142 3 · l 143 10 · m 144 1 · n 145 10 · Ps. 34.

bebitis: quia ab initio mecum estis.
¶ Ca. Sū. ¶ Absq3 synagogis facient vos. Nunc vado ad eum qui me misit: et nemo ex vobis iterrogat etc. cū venerit paraclitus ille arguet mūdū de peccato: oia qcunq3 habet pater mea sunt: modicum iam et nō videbitis me usq3 modo nō potestis qc. qz exiui a patre meo et veni in mundum: pater mecum est. Cap. xvj.

Hec locutus sum vobis: vt non scandalizemini. Absq3 synagogis facient vos. Sed venit hora vt oie qui interficit vos: arbitretur obsequium se pstare deo. Et hec facient vobis: qz nō nouerunt patrem neq3 me. Sed hec locutus sum vobis: et cū venerit hora eorum reminiscamini qz ego dixi vobis. Hec aūt vobis ab initio nō dixi qz vobiscū erā. Et nunc vado ad eum qui misit me: et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Sed quia hec locutus sum vobis: tristitia impleuit cor vrm. Sed ego veritatē dico vobis: expedit vobis vt ego vadam. Si enim nō abiero paraclitus nō veniet ad vos. Si aūt abiero: mittā eum ad vos. Et cū venerit ille arguet mūdū de peccato: et de iustitia et de iudicio. De peccato qdem qz nō crediderūt in me. De iustitia vero qz ad patrem vado: et iā nō videbitis me. De iudicio autē qz princeps huius mundi iā iudicatus est. Adhuc multa habeo vobis dicere: sz nō potestis portare modo. Cū aūt venerit ille spūs veritatis: docebit vos oēm vitatē. Non. n loquet a semetipso: sz qcūq3 audiet loquet: et q ventura sunt annūciabit vobis. Ille me clarificabit: qz de meo accipiet et annūciabit vobis. Oia qcūq3 habet pater mea sunt. Propterea dixi qz de meo accipiet: et annūciabit vobis. Modicum et iā nō videbitis me: et iterū modicū et videbitis me qz vado ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis eius ad inuicē. Quid est hoc quod dicit nobis modicum non videbitis me: et iterum modicum et videbitis me: qz vado ad patrem? Dicebant ergo: quid est hoc qd dicit modicum: Nescimus quid loquit. Cognouit aūt iesus qz volebāt eum interrogare: et dixit eis. De hoc queritis inter vos: qz dixi modicū et nō videbitis me et iterū modicū et videbitis me. Amen amē dico vobis: qz plorabitis et flebitis vos mūdus aūt gaudebit. Vos aūt cōtristabimini: sed tristitia vestra vertetur i gaudium. Mulier cum parit tristiciam hz: qz venit hora eius. Cum autem pepererit puerum iam non meminit pressure ppter gaudium qz natus est hō in mundum. Et vos igit nūc quidem tristitiam habetis. Iterum aūt videbo vos: et gaudebit cor vrm: et gaudiū vrm nemo tollet a vobis. Et in illo die me non interrogabitis quicq3. Amen amen dico vobis: si quid petieritis patrem in noie meo dabit vobis. Usq3 modo nō petistis qcq3 in noie meo. Petite et accipietis: vt gaudiū vestrū sit plenum. Hec in puerbijs locutus sum vobis. Venit hora cū iam nō in puerbijs loquar vobis: sz palā de patre meo annūciabo vobis. In illo die in noie meo petetis. Et non dico vobis: qz ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pr amat vos: qz vos me amastis: et credidistis qz a deo exiui. Exiui a patre et veni in mundū. Iterum relinquo mundū: et vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris et puerbium nullū dicis. Nunc scimus qz scis oia: et nō opus est tibi vt quis te interroget. In hoc credimus qz a deo existi. Rndit eis iesus. Modo creditis? Ecce venit hora: et iā venit vt dispergamini vnusquisq3 in propria et me solum relinquatis. Et nō sum solus: qz pr mecum est. Hec locutus sum vobis vt in me pacē habeatis. In mundo psurā habebitis: sed cōfidite ego vici mundum.

¶ Ca. Sū. ¶ Subleuatis oculis in celū dixit pater venit hora: clarifica filium tuum. Iesus discipulos commendat patri. pater iuste mundus te non cognouit. Cap. xvij.

Hec locutus est iesus: et subleuatis oculis in celū dixit. Pater venit

Marginalia: A mat. 24. a 146 mar. 13. b 1 Luce. 21. c; b 147 10 B; Als + impleuit; C de 9sec. di. 3. ca. h.; c 148 mat. 11. d 1 Luc. 10. d; d 149 D 10 sup. 14. b.; Als + et; hie. 31. c. Ja. 4. c. di. 76. c. ieiuniū. De 9sec. di. 1. c. hi duo. E; Als + rogabitis e 150 4 mat. 21. c mar. 11. c i. 14. b. 1. Jo. 1. d.; F f 151 10; Als + amatis; G g 152 4; mat. 26. c h 153 mar. 14. c. 10 zach. 13. c; A

c venit hora clarifica filiū tuū: vt fili⁹ tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem oīs carnis: vt oē qḋ dedisti ei det eis vitā eternā. Hec est aūt vita eterna: vt cognoscāt te solū deuz verū: ⁊ quē misisti iesum xp̄z. Ego te clarificaui sup terrā: opus ꝯsumaui qḋ dedisti mihi vt faciā. Et nūc clarifica me tu pr̄ apud temetipm̄: claritate quā habui priusq̄ mūdus fieret apud te. Manifestaui nomē tuū hominib⁹ quos dedisti mihi de mundo. Tui erant: ⁊ mihi eos dedisti: ⁊ sermonē ✠ tuū seruauerūt. Nūc cognouerūt: q2 oīa q̄ dedisti mihi abs te sunt. Quia vba q̄ dedisti mihi dedi eis: ⁊ ipsi acceperūt ⁊ cognouerūt vere q2 a te exiui ⁊ crediderūt q2 tu me misisti. Ego ꝓ eis rogo. Nō pro mūdo: s3 ꝓ his quos dedisti mihi q2 tui sūt. Et mea oīa tua sunt: ⁊ tua mea sunt: ⁊ clarificat⁹ sum in eis. Et iā3 nō su3 in mūdo: ⁊ hi in mūdo sunt ⁊ ego ad te venio. Pater sancte serua eos in nomie tuo quos dedisti mihi: vt sint vnū: sicut ⁊ nos. Cū essem cū eis: ego seruabā eos in noīe tuo. Quos dedisti mihi: ego custodiui: ⁊ nemo ex eis perijt nisi fili⁹ pditiōis: vt scriptura impleat. Nūc aūt ad te venio: ⁊ hec loquor in mūdo vt habeāt gaudiū meu3 impletū in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuū: ⁊ mūdus eos odio habuit: q2 nō sunt de mūdo sicut ⁊ ego nō su3 de mūdo. Nō rogo vt tollas eos de mūdo: s3 vt serues eos a malo. De mūdo nō sunt: sicut ⁊ ego nō sum de mūdo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus vitas ē. Sicut tu me misisti in mūdū: ita ⁊ ego misi eos in mūdum. Et ꝓ eis ego sanctifico meipm̄: vt sint ⁊ ipsi sanctificati in vitate. Nō ꝓ eis aūt rogo tm̄: s3 ⁊ ꝓ eis q credituri sunt p vbu3 eo2 in me: vt oēs vnum sint sicut tu pr̄ in me ⁊ ego in te: vt ⁊ ipsi i nobis vnū sint: vt credat mūdus q2 tu me misisti. Et ego claritatē quā dedisti mihi dedi eis: vt sint vnū: sic ⁊ nos vnū sum⁹. Ego in eis ⁊ tu in me vt sint ꝯsumati in vnū: ⁊ cognoscat mundus: q2 tu me misisti: ⁊ dilexisti eos sicut ⁊ me dilexisti. Pr̄ quos dedisti mihi volo vt vbi su3 ego: ⁊ illi sint mecū: vt videāt claritate meā quā dedisti mihi q2 dilexisti me an̄ cōstitutionē mūdi. [d] Pr̄ iuste mūdus te nō cognouit. Ego aūt te cognoui: [b] ⁊ hi cognouerūt q2 tu me misisti. Et notū feci eis nomē tuū ⁊ notū faciā: vt dilectio qua dilexisti me in ipsis sit ⁊ ego in ipsis.

de p.dis. 4 cas͡i ex bono

fi.✠ meum

B

De celebra.mis. c.cū marthe.

C

Sup.15.c.

35.q.10. c.2. de celebr. missa.ca. cū marthe.

D

mat.11.d a156 3

Luc.10.d b155 10

¶ Ca Sū. ¶ Egressus iesus cū discipulis suis trās torrētē cedrō: q̄rētib⁹ iudeis cū cohorte iesu3 rn̄dit ego sū: abierūt retrorsū ⁊ ceciderūt in terrā captio xp̄i negatio petri: adiuratio xp̄i ⁊ missio eiusdē. Ca. xviij.

Hec cū dixisset iesus egressus est cu3 discipulis suis trans torrētē3 cedrō vbi erat hortus: in quē introiuit ipse ⁊ discipuli ei⁹. [b] Sciebat aūt ⁊ iudas q tradebat eū locū: q2 frequēter iesus cōuenerat illuc cū discipulis suis. [c] Judas ergo cū accepisset cohortē3 ⁊ a pontificibus ⁊ phariseis ministros: venit illuc cu3 laternis ⁊ facib⁹ ⁊ armis. [d] Jesus ita q3 sciēs oīa q̄ vētura erāt sup eū: pcessit ⁊ dixit eis. Quē q̄ritis? Rn̄derūt ei. Jesum nazarenū. Dicit eis iesus. Ego su3. Stabat aūt ⁊ iudas q tradebat eū cum ipsis. Ut ergo dixit eis ego su3: abierūt retrorsu3: ⁊ ceciderūt in terrā. Itez ergo interrogauit eos. Quē q̄ritis? Illi aūt dixerūt. Jesu3 nazarenu3. Rn̄dit iesus. Dixi vobis: q2 ego su3. Si ergo me q̄ritis sinite hos abire. Ut impleret sermo quē dixit: q2 quos dedisti mihi nō pdidi ex eis quēq̄. [e] Symō ergo petr⁹ hn̄s gladiū eduxit eū ⁊ percussit pontificis seruū ⁊ abscidit auriculā ei⁹ dexterā. Erat aūt nomē seruo malch⁹. [f] Dicit ergo iesus petro.

A a156 12
mat.26.c
mar.14.c
Luc.22.d

b158 10

mat.26.c c159
mar.14.c 8
Luc.22.e

d159 10

B

mat.26.e e160
mar.14. 8
Luc.22.e

24.q.i.c. f160
si petrus 8

mitte gladiū tuū ī vaginā. Calicē que dedit mihi pr nō vis vt bibā illū? [g] Cohors aūt & tribun⁹ & ministri iudeoꝝ cōprehēderūt iesū & ligauerūt eū [h] & adduxerūt eū ad annā primū. Erat + n. socer cayphe qui erat pōtifex anni illi⁹. Erat aūt cayphas q̄ ɔsiliū dederat iudeis: q2 expedit vnū hoīez mori p̄ ppl'o. [i] Seqbatur aūt iesū symō petr⁹: & ali⁹ discipulus. [k] Discipulus aūt ille erat notus pōtifici: & introiuit cum iesu in atriū pōtificis. [l] Petr⁹ aūt stabat ad ostiū foris. [m] Exiuit ergo discipulus q erat not⁹ pōtifici & dixit ostiarie: & introduxit petrū. [n] Dixit ergo petro ācilla ostiaria. Nūqd & tu ex discipulis es hoīs isti⁹? Dicit ille. Nō sū. [o] Stabāt aūt serui & ministri ad prunas: q2 frig⁹ erat: & calefaciebant se. Erat aūt cū eis & petr⁹ stās & calefaciēs se. Pōtifex ergo + interrogauit iesū de discipulis suis & de doctrina ei⁹. [p] Rn̄dit eis iesus. Ego palā locutus sum mūdo. Ego semp docui in synagoga & tēplo quo oēs iudei cōueniūt & in occulto locut⁹ sum nihil. [q] Quid me interrogas? Interroga eos q audierūt qd locut⁹ sum ipsis: ecce hi sciūt que dixerī ego. [r] Hec aūt cū dixisset: vn⁹ assistēs ministroꝝ dedit alapā iesu dicēs. Sic rn̄des pōtifici. Rn̄dit ei iesus. [s] Si male locut⁹ sū testimoniū phibe d' malo. Si aūt bn̄: qd me cedis? [t] Et misit eū ānas ligatū ad caypha pōtificē. [u] Erat aūt symō petr⁹ stās & calefaciēs se. Dixerūt ergo ei. Nūqd & tu ex discipulis eius es? Negauit ille: & dixit Nō sum. Dicit ei vn⁹ ex seruis pōtificis cognat⁹ ei⁹ cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā. Nōne ego te vidi ī horto cū illo. Iterū ergo negauit petrus & statī gallus cātauit. [x] Adducunt ergo iesū a caypha in p̄toriū. Erat aūt mane: [y] & ipsi nō introierūt in p̄toriū vt nō ɔtaminarent: s3 vt māducarēt pascha. Exiuit ergo pilat⁹ ad eos foras: & dixit. Quā accusationē affertis aduersus hoiez hūc? Rn̄derunt & dixerūt ei. Si non eēt hic malefactor: nō tibi tradidissem⁹ eū.

Dicit ergo eis pilat⁹. Accipite eum vos: & s3 legē vrā iudicate eū. Dixerūt ergo ei iudei. Nobis nō lic3 interficere quēq3. Ut s'mo iesu impleret quē dixit significās qua morte eēt moritur⁹. [z] Introiuit ergo iterū in p̄toriū pilat⁹: & vocauit iesū: & dixit ei. Tu es rex iudeoꝝ? Rn̄dit iesus. A temetipso hoc dicis: an alij dixerūt tibi de me? [&] Rn̄dit pilat⁹. Nūqd ego iude⁹ sū. Gens tua & pōtifices tradiderūt te mihi. Quid fecisti? Rn̄dit iesus. Regnū meū nō ē d' hoc mundo. Si ex hoc mūdo eēt regnū meū: ministri mei vtiq3 decertarēt vt nō traderer iudeis. Nunc aūt regnū meū nō est hinc. [?] Dixit itaq3 ei pilatus. Ergo rex es tu? Rn̄dit iesus. Tu dicis: q2 rex sū ego. [y] Ego in hoc nat⁹ sū & ad hoc veni in mūdū: vt testimoniū phibeā veritati. Oīs q est ex veritate audit vocē meā. Dicit ei pilat⁹. Quid ē veritas? Et cū hoc dixisset iterū exiuit ad iudeos: & dicit eis. [a] Ego nullā inuenio in eo cā3. [b] Est aūt ɔsuetudo vobis: vt vnū dimittā vobis in pascha. Uultis ergo dimittā vobis regē iudeoꝝ. [c] Clamauerūt rursū oēs dicētes. Nō hūc s3 barabā. Erat aūt barabas latro.

¶ Ca. Sū. ¶ Pilat⁹ iesum flagellauit: derisio: crucifixio inter duos latrones: cōmendatio matris discipulo: & potatio aceti: & mors & sepultura. Cap. xix.

T[a]Unc ergo apphēdit pilat⁹ iesum & flagellauit. Et milites plectētes coronā de spinis imposuerūt capiti ei⁹: & veste purpurea circūdederūt eū. Et veniebant ad eū: & dicebāt. Aue rex iudeoꝝ. Et dabant ei + alapas. [b] Exiuit iterū pilat⁹ foras & dicit eis. Ecce adduco vobis eū foras vt cognoscatis q2 nullā inuenio in eo cām. [c] Exiuit ergo iesus portās spineā coronā: & purpureū vestimētū. Et dicit eis. Ecce hō. [d] Cū ergo vidissent eū pōtifices & ministri clamabāt dicētes. Crucifige: crucifige eū. [e] Dicit eis pilat⁹. Accipite eū vos: & crucifigite. [f] Ego. n. nō inuenio in eo cām. [g] Rn̄derūt ei iudei.

Margin (left): g 162 1 mat.26.f mar.14.f Luc.22.f; h 163 10 sup.11.f. C; al's + aūt; mat.26.f mar.14.f Luc.22.f i 164 1; k 165 10; l 166 1; m 167 10 mat.26.g; n 168 1 Mar.14.g; o 169 10 Luc.22.; al's + interrogabat; p 170 1 D mat.26.e mar.14.e Luc.22.f; q 171 1; r 172 1 Mat.26.g; s 173 10 Mar.14.g; t 174 Luc.22.g; u 175 1 mat.26.f mar.14.f Luc.22.f. E; x 176 1 mat.27.f mar.15.a; y 177 10 Luc.23.a

Margin (right): F; z 178 1; mat.27.b mar.15.a Luc.23.a & 179 10; G; ? 180 4; y 181 10; a 182 9; mat.27.b mar.15.b b 183 4; mat.27.b mar.15.a Luc.23.c c 184 1; a 185 4 H mat.27.c mar.15.c; b 186 9 al. + palmas; c 187 4; Luc.23.a d 188 1; mat.27.c mar.15.b e 189 2; mat.27.c mar.15.b f 190 9; Luc.23.c; B mat.27.b g 191 10

Nos legē habem⁹: ⁊ s᷒ʒ legē d᷒ʒ mori: q̄ filiū dei se fecit.[b] Cū ergo audis-set pilat⁹ hūc smonē magis timu-it. Et igressus est pretoriū iterū: ⁊ dicit ad iesuʒ. Unde es tu. Jesus āt respōsuʒ nō dedit ei.[i] Dicit ergo pilatus. Mihi nō loqris. Nescis q̄ potestatē hēo crucifigere te: ⁊ potestatē hēo dimit-tere te: Rñdit iesus. Nō haberes po-testatē aduersuʒ me vllā nisi tibi da-tū eēt desup. Propterea q̄ me tradi-dit tibi mai⁹ pctm̄ hʒ. Et exinde q̄re-bat pilat⁹ dimittere eū. Judei āt cla-mabāt dicētes. Si hūc dimittis nō es amic⁹ cesaris. Oīs. n. q̄ se regē fa-cit ꝯtradicit cesari. Pilat⁹ aūt cū au-disset hos sermones adduxit foras iesuʒ: ⁊ sedit ꝓ tribunali in loco q̄ dī lithostratos: hebraice aūt gabba-tha. Erat autē parasceue pasche hora q̄si sexta: ⁊ dicit iudeis. Ecce rex v̄r. Jlli[k] aūt clamabāt. Tolle tolle cru-cifige eū.[l] Dicit ei pilat⁹. Regē v̄rm̄ crucifigā: Rñderūt pōtifices. Nō ha-bem⁹ regē nisi cesarē.[m] Tunc ergo tradidit eis illum: vt crucifigeret̄.[n] Susceperūt aūt iesuʒ ⁊ eduxerūt. Et baiulās sibi crucē exiuit in eū q̄ dī caluarie locū: hebraice aūt golgo-tha. Ubi crucifixerūt eū: ⁊[o] cum eo alios duos hinc ⁊ hinc: mediū aūt iesuʒ.[p] Scripsit aūt ⁊ titulū pilat⁹: ⁊ posuit sup crucē. Erat aūt scriptū. Jesus nazaren⁹ rex iudeoꝝ.[q] Hūc er-go titulū multi iudeoꝝ legerūt: q̄ ꝓpe ciuitatē erat loc⁹ vbi crucifix⁹ ē iesus. Et erat scriptuʒ hebraice grece ⁊ latine. Dicebāt ergo pilato pōtifi-ces iudeoꝝ. Noli scribere rex iudeo-rū: s᷒ʒ q̄ ipse dixit rex suʒ iudeorū. Rñdit pilat⁹. Quod scripsi scripsi.[r] Milites ergo cū crucifixissent eum acceperūt vestimēta ei⁹: ⁊ fecerūt q̄t-tuor partes: vnicuiq̄ militi partē: ⁊ tunicaʒ. Erat aūt tunica inconsu-tilis desuper contexta p̄ totū. Dixe-runt ergo adinuicē. Nō scindam⁹ eam: sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleret̄ dicens. Par-titi sunt vestimēta mea sibi: ⁊ in ve-stem meaʒ miserunt sortem. Et mi-lites quidē hec fecerūt.[s] Stabāt autē iuxta crucem iesu mater ei⁹: ⁊ soror matris eius maria cleophe ⁊ maria magdalene. Cuʒ vidisset er-go iesus matreʒ ⁊ discipulū stantē queʒ diligebat dicit matri sue. Mu-lier ecce fili⁹ tuus. Deinde dicit di-scipulo. Ecce mater tua. Et ex illa ho-ra accepit eam discipulus in sua. [t] Postea sciens iesus q̄ oīa consū-mata sunt: vt cōsumaret̄ scriptura dicit. Sitio. Uas autē erat positum aceto plenum. Jlli ergo spongiam plenam aceto hysopo circūponētes obtulerunt ori eius.[u] Cum ergo accepisset iesus acetum dixit. Con-sumatū est. Et inclinato capite tradi-dit spiritū.[x] Judei ergo quoniam parasceue erat vt non remanerēt in cruce corpora sabbato: erat eniʒ ma-gnus dies ille sabbati: rogauerunt pilatuʒ vt frangerētur eoꝝ crura ⁊ tollerētur. Uenerunt ergo milites: ⁊ primi quidem fregerunt crura ⁊ alterius qui crucifixus est cum eo. Ad iesum autem cum venissent vt viderūt eum iam mortuū nō fre-gerunt eius crura: sed vnus mili-tum lancea latus eius aperuit: ⁊ cō-tinuo exiuit sanguis ⁊ aq̄. Et qui vi-dit testimoniuʒ perhibuit: ⁊ veruʒ est testimoniū eius. Et ille scit quia v̄a dicit: vt ⁊ vos credatis. Facta sūt enim hec vt scriptura impleretur. Os nō cōminuetis ex eo. Et iterū alia scriptura dicit. Uidebūt in quē trāsfixerūt.[y] Post hec aūt rogauit pilatū ioseph abarimathia eo q̄ eēt discipulus iesu: occult⁹ āt ꝓp̄ metū iudeoꝝ: vt tolleret corp⁹ iesu. Et p̄-misit pilat⁹. Uenit ergo ⁊ tulit cor-p⁹ iesu.[z] Uēit ⁊ nicodem⁹ q̄ venerat ad iesuʒ nocte p̄mū: ferēs mixturā myrrhe ⁊ aloes q̄si libras cētū.[a] Ac-ceperūt ergo corp⁹ iesu: ⁊ ligauerūt eū linteis cuʒ aromatib⁹: sic mos est iudeis sepelire. Erat āt i loco vbi crucifix⁹ ē hort⁹: ⁊ i horto monumē-tū nouū: in q̄ nōdū q̄sq̄ posit⁹ erat. Jbi ergo ꝓp̄ parasceuem iudeoꝝ q̄ iuxta erat monumētū: posuerūt iesuʒ.

ℭ Cap. xx. ℭ Resurrectio: ⁊ quō apparuit marie magdalene: apparens

discipulis dedit eis pacē ⁊ spm̄ sctm̄: post dies octo clausis ianuis apparuit discipulis ⁊ thome. Cap xx.

a 209 a — mat. 18. g / mar. 15. a / Luc. 24. a — A

Una autē sabbati Maria magdalene venit mane cū adhuc tenebre eēnt ad monumentū: ⁊ vidit lapidē sublatū a monumēto. b Cucurrit ergo ⁊ venit ad symonē petrū ⁊ ad aliū discipulū quē + amabat iesus: ⁊ dicit illis. Tulerūt dn̄m de monumēto: ⁊ nescim⁹ vbi posuerūt eū. Exijt ergo petrus ⁊ ille ali⁹ discipulus: ⁊ venerunt ad monumētū. Currebāt aūt duo simul: ⁊ ille ali⁹ discipulus precucurrit citius petro: ⁊ venit ꝑmus ad monumētū. Et cū se inclinasset vidit posita lintheamina nō tamen introiuit. Uenit ergo symon petr⁹ sequēs eū ⁊ introiuit in monumētū: ⁊ vidit lintheamina posita ⁊ sudariū qđ fuerat sup caput ei⁹ nō cū lintheaminib⁹ positū: sed separatim inuolutū in vnū locū. Tunc ergo introiuit ⁊ ille discipulus: q venerat prim⁹ ad monumētū ⁊ vidit ⁊ credidit. Nōdum eniȝ sciebant scripturā: q: oportuit eū a mortuis resurgere. Abierunt ergo iterū discipuli ad semetipsos. c Maria autē stabat ad monumētū foris plorās: dū ergo fleret inclinauit se ⁊ ꝓspexit in monumētū. Et vidit duos angelos in albis sedētes: vnum ad caput ⁊ vnū ad pedes: vbi positum erat corp⁹ iesu. d Dicūt ei illi. Mulier qd ploras. Dicit eis. Q: tulerunt dn̄m meū: ⁊ + nescio vbi posuerūt eū. Hec cū dixisset ꝯuersa ē retrorsū: ⁊ vidit iesum stantē: ⁊ nō sciebat q: iesus ē. Dicit ei iesus. Mulier qd ploras? Quē q̄ris? Illa existimās: q: hortulanus eēt: dicit ei. Dñe si tu sustulisti eū: dicito mihi vbi posuisti eum: ⁊ ego eū tollā. Dicit ei iesus. Maria. Cōuersa illa: dicit ei. Rabboni qđ dicitur magr̄. Dicit ei iesus. Noli me tāgere. Nōdū.n. ascēdi ad prēm meū. Uade āt ad frēs meos ⁊ dic eis. Ascēdo ad patrē meū ⁊ patrē vestȝ: deū meū ⁊ deū vestrū. Uenit maria magdalene annūcians discipulis: q: vidi dn̄m: ⁊ hec dixit mihi. e Cū ergo sero eēt die illo vna sabbatorū ⁊ fores eēnt clause vbi erāt discipuli ꝯgregati ꝑp metū iudeoꝝ venit iesus ⁊ stetit in medio: ⁊ dixit eis. Pax vobis. Et cū hec dixisset ostēdit eis man⁹ ⁊ lat⁹. f Gauisi sunt ergo discipuli viso dn̄o. Dixit ergo eis iterū. Pax vobis. Sicut misit me pr̄: ⁊ ego mitto vos. Hec cū dixisset insufflauit: ⁊ dicit eis. g Accipite spm̄ sanctum. Quoꝝ remiseritis pctā remittūtur eis: ⁊ quoꝝ retinueritis retēta sunt. h Thomas aūt vn⁹ ex duodecim q dr̄ didym⁹ nō erat cū eis qn̄ venit iesus. Dixerūt ergo ei alij discipuli. Uidim⁹ dn̄m. Ille aūt dixit eis. Nisi videro ī manib⁹ ei⁹ fixuram clauoꝝ: ⁊ mittā digitum meū in locū clauoꝝ: ⁊ mittā manū meā in latus ei⁹: nō credā. i Et post dies octo iterū erāt discipuli eius int⁹ ⁊ thomas cum eis. Uenit iesus ianuis clausis: ⁊ stetit ī medio: ⁊ dixit eis. Pax vobis. Deinde dicit thome. Infer digitū tuū huc: ⁊ vide man⁹ meas: ⁊ affer manū tuā ⁊ mitte in latus meū: ⁊ noli eē incredulus sȝ fidelis. k Rn̄dit thomas: ⁊ dixit. Dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ me⁹: dicit ei iesus. Quia vidisti me thoma credidisti: beati q nō viderūt: ⁊ crediderūt. Multa qdē ⁊ alia signa fecit iesus in ꝯspectu discipuloꝝ suoꝝ: q nō sunt scripta in libro hoc. Hec aūt scripta sunt vt credatis: q: iesus est fili⁹ dei: ⁊ vt credētes vitā + habeatis in nomine eius.

¶ Cap. Sū. ¶ Postea iterū manifestauit se ad mare tyberiadis ⁊c. de piscatione petri: dicit petro tertio: pasce oues meas. Cap. xxj.

Postea manifestauit se iterū iesus ad mare tyberiadis. Manifestauit aūt sic. Erāt simul symō pe-

Marginalia: b 210 10 — al. + dilexit — B — C — c 211 8 — Act. j. b. — d 212 10 — D — al. + nescim⁹ — E — Luc. 24. f — e 213 9 — infra co. f. — f 214 10 — mat 18. b — F — g 215 3 — h 216 10 — i 217 9 — sup co. e — G — k 218 10 — infra. 21. G. — al. + eternam — A — a 219 9

trus et thomas q dr didym⁹ et natha nael q erat a chana galilee et filij zebe dei: et alij ex discipulis ei⁹ duo. Dic eis symō petr⁹. Uado piscari: dicūt ei. Uenim⁹ et nos tecū. Et exierūt et ascēderūt in nauim: et illa nocte ni-

Luce. 5.a

hil prēdiderūt. Mane aūt facto stetit

B

iesus in littore: nō tñ cognouerūt discipuli q: iesus est. Dicit ergo eis iesus. Pueri nūqd pulmētariū ha betis. Rñderūt ei. Nō. Dic eis. Mit tite in dexterā nauigij rhete: et inue nietis. Miserūt ergo et iā non vale bāt illud trahere pre multitudine

b 220 10

pisciū.[b] Dicit ergo discipulus ille quē diligebat iesus petro. Dñs est. Symō petrus cū audisset q: dñs ēt tunica succinxit se: erat. n. nudus et

C

misit se in mare. Alij aūt discipuli nauigio venerūt. Nō. n. longe erāt a terra: sz q̄si cubitis ducētis trahen

Luc.24.f

c 221 9

tes rhete pisciū[c]. Ut ergo descēderūt in terrā: viderūt prunas positas: et piscē suppositū et panē Dicit eis ie-

d 222 9

sus. Afferte de piscib⁹: quos prēdi distis nūc.[d] Ascēdit symō petrus et traxit rhete in terrā plenū magnis piscib⁹ centū q̄nquaginta trib⁹. Et cū tāti essent: nō est scissum rhete. Di

e 223 9

D

cit eis iesus.[e] Uenite prandete.[f] Et nemo audebat discūbētiū interro

f 224 10

gare eū tu q̄s es: sciētes: q: dñs ē.[g]

Luc.24.f asa+dat

g 225 9

Et venit iesus et accepit panē: et + da bat eis et piscē silr.[h] Hec iam tertio

h 226 10

manifestat⁹ ē iesus discipulis suis cū resurrexisset a mortuis. Cū ergo prādissent: dixit symoni petro iesus Symō ioānis diligis me pl⁹ his? Dicit ei. Etiā dñe: tu scis q: amo te.

i 227 9

Dicit ei.[i] Pasce agnos meos.[k] Dic

E

ei iterū. Symō ioānis diligis me?

k 228 10

Ait illi ēt dñe tu scis q: amo te. Di cit ei iterū.[l] Pasce agnos meos.[m] Di

l 229 9

cit ei tertio. Symon Joānis amas me? Cōtristat⁹ est petrus q: dixit ei.

m 230 10

tertio amas me: et dixit ei. Dñe tu oīa nosti: tu scis q: amo te. Dic ei.

n 231 9

[n] Pasce oues meas.[o] Amē amē di

o 232 10

co tibi: cū eēs iunior cingebas te et

F

ābulabas vbi volebas. Cū aūt senue ris: extēdes man⁹ tuas et ali⁹ te cin get: et ducet quo tu nō vis. Hoc aūt dixit significās q̄ morte clarificatu rus eēt deū. Et cū hoc dixisset: dic ei. Seq̄re me. Cōuersus petr⁹ vidit illū discipulū quē diligebat iesus seq̄n tē q et recubuit in cena sup pect⁹ ei⁹: et dixit: dñe q̄s est q tradet te. Hūc er

sub.13.c. Dic+ad iesum

go cū vidisset petr⁹: dicit + iesu. Dñe hic aūt qd? Dicit ei iesus. Sic eū vo lo manere donec veniā. Quid ad te? Tu me seq̄re. Exijt ergo sermo iste inter fr̄es: q: discipulus ille nō mo rit. Et nō dixit ei iesus nō moritur

G

sz sic eū volo manere donec veniam: qd ad te. Hic est discipulus ille q te stimoniū perhibet de his: et scripsit hec scim⁹ q: verū est testimoniū ei⁹. Sūt aūt et alia multa q̄ fecit iesus q̄ si scribant per singula: nec ipm arbi tror mūdū capere posse eos q scribē di sunt libros.

¶ Explicit euangeliū scdm Joānem.

¶ Incipit pfatio sancti hieronymi pbsyteri in oēs eplas sancti pauli.

PRimus q̄ritur: q̄re post euan gelia q̄ sup plementū legis sūt a et in q̄bus nobis exē pla et p̄cep ta viuen di plenissi me dige sta sunt: vo luerit aplūs has epistolas ad singu las ecclesias destinare. Hac aūt cā fa ctū videt vt s. initia nascentis eccle sie nouis causis existētib⁹ pueniret et vt p̄ntia atq₃ orientia resecaret vi tia: et post futuras excluderet q̄ones: exēplo pphetarū q post ei⁹ editā legem moysi in qua omnia dei mādata le gebant: nihilomin⁹ tñ doctrina sua rediuiua semp pplī cōprimere pecca ta: et pp exēplū viuēdi libros ad no strā etiā memoriā trāsmiserūt. De inde querit. Cur nō ampli⁹ q̄ decē epistolas ad ecclesias scripserit. De cem sunt. n. cū ea que dicitur ad he

hebreos. Nam relique quatuor ad discipulos specialiter sunt porrecte. Ut ostenderet nouum non discrepare a veteri testamento: et se contra leges non facere moysi: ad numerum primorum decalogi mandatorum suas epistolas destinauit: et quos ille preceptis a Pharaone instituit liberatos: totidem hic epistolis a diaboli et idolatrie seruitute edocet aquisitos. Nam et duas tabulas lapideas duorum testamentorum figuram habuisse viri eruditissimi tradiderunt. Epistolam sane que ad hebreos scribitur quidam pauli non esse contendunt: eo quod non sit eius nomine titulata: et propter sermonis stilique distantiam: sed aut barnabe iuxta tertullianum: aut luce iuxta quosdam vel certe clementis discipuli apostolorum et episcopi Romane ecclesie post apostolos ordinati. Quibus respondendum est si propterea pauli non erit: quia eius non habet nomen: ergo nec alicuius erit: quia nullius nomine titulatur.

Quod si inconueniens absurdumque est: ipsius magis esse credenda est: que tanto doctrine sue fulget eloquio. Sed quoniam apud hebreorum ecclesias quasi destructor legis falsa suspitione habebatur: voluit tacito nomine de figuris legis et veritate christi reddere rationem: ne odium nominis in fronte prescriptum lati vtilitatem excluderet lectionis. Non est sane mirum si eloquentior videatur in proprio idest hebreo quam in peregrino idest in greco quo cetere epistole sunt scripte sermone. Mouet etiam quosdam quare romanorum epistola in primo sit posita: cum eam non primo scriptam ratio manifestet. Nam hanc se proficiscentem hierosolymam scripsisse testatur cum corinthios et alios iam ante vt ministerium quod secum portaturus erat colligerent: litteris adhortatus sit. Unde et intelligi quidam volunt ita omnes epistolas ordinatas: vt prima poneretur quamuis posterior fuerit destinata: vt per singulas epistolas gradibus ad perfectiora veniret.

Romanorum namque plerique tam rudes erant: vt non intelligerent dei se gratia et non suis meritis esse saluatos: et ob hec duo inter se populi conflictarent. Iccirco illos indigere asserit confirmari: et vitia gentilitatis priora commemorans. Corinthijs autem iam dicit scientie gratiam esse concessam: et non tam omnes increpat quam cur peccantes non increpauerunt reprehendit sicut ait. Auditur inter vos fornicatio. Et iterum congregatis vobiscum meo spiritu: tradere huiusmodi sathane. In secunda vero laudantur: et vt magis ac magis proficiant commonentur. Galathe vero iam nullius criminis arguuntur: nisi hoc tantum quod callidissimis pseudo apostolis crediderunt. Ephesij sane nulla reprehensione: sed multa laude sunt digni: quia fidem apostolicam seruauerint. Philippenses etiam multo magis collaudantur: quod nec audire quidem falsos apostolos voluerunt. Thessalonicenses nihilominus in duabus epistolis omni laude prosequitur: eo quod non solum fidem inconcussam seruauerint veritatis: sed etiam in persecutione ciuium fuerint constantes inuenti. Colossenses autem tales erant vt cum ab apostolo visi corporaliter non fuissent: hac laude digni haberentur. Et si corpore inquit absens sum: sed spiritu vobiscum sum gaudens et videns ordinem vestrum. De hebreis vero quid dicendum est: quorum thessalonicenses qui plurimum laudati sunt imitatores facti esse dicuntur. Sicut ipse ait. Et vos fratres imitatores facti estis ecclesiarum dei que sunt in iudea. Eadem enim passi estis et vos a contribulibus vestris: que et illi a iudeis. Apud ipsos quoque hebreos eadem commemorat dicens. Nam et vinctis compassi estis: et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis: cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam.

[Margin: ad Ro. 1. c. / confirmari — 1. cor. 5. a. — Ibidem. — j. thes. 2. c — Thes. 2. c — E — Heb. 10. f]

¶ Incipit prologus beati hieronymi presbyteri specialis in epistolas ad Romanos.

Romani sunt qui ex iudeis et gen

tibus crediderunt. hi superba contentione volebant se alterutrum superponere. Nam iudei dicebant. Nos sumus populus dei quos ab initio dilexit et fouit: nos circumcisi ex genere abraham: sancta descendimus ex stirpe: et notus retro apud iudeam tantum deus. Nos de egypto signis dei et virtutibus liberati: mare sicco pertransiuimus pede. cum inimicos nostros grauissimi fluctus inuoluerent. Nobis pluit manna dominus in deserto: et quasi filiis suis celeste pabulum ministrauit. Nos die noctuque in columna nubis ignisque precessit: vt nobis in inuio iter ostenderet. Atque vt cetera eius circa nos immensa beneficia taceamus: nos soli digni fuimus dei leges accipere: et vocem dei loquentis audire: eiusque cognoscere voluntatem. In qua

Mat. 15. c

lege nobis promissus est xpus: ad quos etiam ipse se venisse testatus est: dicens: non veni nisi ad oues que perierant domus israel cum vos canes potius quam homines appellauerit. Equum ne ergo est vt idola hodie deserentes quibus ab initio deseruistis nobis comparemini: et non potius in proselitorum locum ex legis auctoritate et consuetudinem deputemini. Et hoc ipsum non merebamini, nisi quia larga semper dei clementia voluit vos ad nostram imitationem admittere. Gentes etiam econtrario respondebant. Quanto enim maiora erga vos dei beneficia narraueritis tanto maioris vos criminis reos esse monstrabi-

Exo. 14. c

tis: Semper enim his omnibus extitistis ingrati. Nam ipsis pedibus quibus aridum mare transistis: ludebatis ante idola que fecistis: et ipso ore quo paulo ante ob necem aduersariorum domino cantaueratis: simulachra vobis fieri poposcistis: illis oculis quibus venerando deum in nube vel igne conspicere solebatis simulachra intuebamini. Manna quoque vobis fastidio fuit: et semper in deserto contra dominum murmurastis: ad egyptum vnde vos manu valida eiece-

Nu. 14. b

rat redire cupientes. Quid plura? Ita patres vestri crebra prouocatione dominum irritauerunt vt omnes in heremo morerentur: nec plus ex senioribus eorum quam duo homines terram repromissionis intrarent. Sed quid antiqua replicamus: cum etiam si illa minime fecissetis de hoc solo nemo vos dignos venia iudicaret: quod dominum christum prophetarum semper vobis vocibus repromissum non solum suscipere noluistis sed etiam morte pessima peremistis. Quem vt nos cognouimus statim credimus: cum nobis de eo antea non fuerit predicatum. Unde probatur quod idolis seruiuimus non obstinationi mentis: sed ignorantie deputandum. Qui enim cognitum illico sequimur: olim vtique sequeremur si antea cognouissemus. Sic autem vos de generis nobilitate iactatis quasi non morum imitatio magis quam carnalis natiuitas filios vos faciat esse sanctorum. Denique esau et ismahel cum de stirpe sint abrahe minime tamen in filiis reputantur. His taliter altercantibus apostolus se medium interponens ita partium dirimit questiones vt neutrum eorum sua iustitia salutem meruisse confirmet: ambos vero populos et scienter et grauiter deliquisse. Iudeos quidem quod per preuaricationem legis deum inhonorauerint: gentes vero quod cum cognitum de creatura creatorem vt deum debuerint venerari: gloriam eius in manu facta mutauerint simulachra. Utrosque etiam similiter veniam consecutos: equales esse verissima ratione demonstrat presertim cum in eadem lege predictum sit et iudeos et gentes ad christi fidem vocandos esse. Quamobrem vicissim eos humilians ad pacem et concordiam cohortatur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Romani sunt partis italie. Hi preuenti sunt a falsis apostolis: et sub nomine domini nostri iesu christi in leges et prophetas erant inducti. Hos reuocat apostolus ad veram et euangelicam fidem: scribens eis a corintho.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit prologus et dictio sacrorū doctorꝫ in epl̄as beati pauli apostoli.

PRincipia rerꝫ requirenda sunt prius: vt eorum noticia plenior possit haberi. Tunc enim demum facilius poterit cause ratio declarari: si eius origo dicatur. Si ergo epistolarum scripture post euangeliuꝫ edite modum ⁊ rationem ostenderimus: poterit videri verum quod dicimus. Sciendum igitur ꝙ sicut in veteri testamento post legis mosaice eruditionem vbi culture diuine mandata continebantur prophetica doctrina fuit necessaria que recidiua populi peccata suppliciorū denunciatione compesceret: atqꝫ eundem populum bonorum repromissionibus ad obediendum ac seruiendum deo viuenti commoneret: ita in nouo testamento post euangelium in quo christiane religionis ordo ⁊ perfecte sanctitatis doctrina tradit: epistolarum pauli ⁊ aliorū perutilis secuta est doctrina: vt ecclesiaꝫ dei contra hereticas prauitates premuniret: ⁊ suborientia vitia resecaret et post futuras questiones excluderet. Hi sunt panni qui ad extrahendum hieremiam de lacu funibus circūligati sunt. Epistolarum siquidem doctrina legis ⁊ prophetie atqꝫ euāgelij consonis testimonijs velut triplici fune circūligata de lacu ignorātie ⁊ infidelitatis peccatorē ad lucem gratie ⁊ veritatis educit. Inter omnes vero epistolaruꝫ scriptores paulus in tribus ⁊ pluribus forte excellit. s. in operis profunditate: in fidei assertione ⁊ in gratie cōmendatione seu spei subleuatione. In operis profunditate: qr hoc opus ⁊ ceteris prolixius: ⁊ ad intelligenduꝫ difficilius est. In fidei assertione: quia Paulus in lege ⁊ prophetis peritus: ad fidei catholice assertionem congrua auctoritatum legis ⁊ prophetie induxit testimonia: vt esset basis sub columna. In gratie commendatione seu spei subleuatione: quia contra superbos ⁊ arrogantes ⁊ de suis operibus presumentes: pro commendāda dei gratia: fortiter: prudenter: atqꝫ acriter dimicauit: que nimirum in illo euidentior ⁊ clarior apparuit: quia inter alia opera vehementer ecclesiam dei persecutus: pro quo summo fuit dignus supplicio: pro maledictione consecutus est gratiā ⁊ pro damnatione suscepit misericordiaꝫ: in quo ipso spes nostra plurimum subleuatur. Sicut eniꝫ cuꝫ audiuimus dauid homicidam et adulterum per penitentiam prophetie recuperasse spiritum: omnis venie diffidentia peccatori tollitur: ita cum saulum prius ecclesie persecutorem: postea factum apostolum et predicatorem aduertimus: nō modicum spes nostra attollitur. Inde est ꝙ in ecclesia he epistole plus ceteris frequentantur: vt psalmi dauid magis alijs prophetijs. Sciendum vero est ꝙ quattuordeciꝫ scripsit epistolas: decem ad ecclesias: quattuor ad personas: sub huiusmodi mysterij insinuatione: vt scilicet in hoc opere vtriusqꝫ testamenti summa contineri monstraret: per denariuꝫ nāqꝫ vetus testamentuꝫ signatur: quaternarius vero noui testamenti nota est. Ideo itaqꝫ decem ⁊ quatuor scripsit: vt vtriqꝫ legi se consentire insinuaret: atqꝫ emulorum calumniaꝫ dilueret ipsuꝫ legis dei p̄ moysen date destructorem fore calūniantiū: eumqꝫ in odium iudeorꝫ trahētiū: quos placatos habere volens: decē ad ecclesias scripsit. Et sicut moyses israelitico populo a pharaonis ⁊ egyptiorum seruitute educto: deceꝫ mādatorum doctrinam tradidit: ita et apostolus dei ecclesias a diaboli potestate ⁊ idolatrie seruitute redēptas: decē epl̄arū doctrina informaret. Id̄o etiam decē ⁊ quatuor scripsit: vt duorum testamentorum concordiam atqꝫ cōuenientiā signaret: quā moyses in duabus tabulis lapideis simul iunctis qbus legis decalog⁹ inscriptus erat ostendit. Moyses quoqꝫ noster id est christus idem in cena cum discipulis pascha celebrans figurauit. Ibi etenim lapis re pro

bus que gessit angulus mira prestans in oculis nostris: panē supercelestē cū typico agno coniunxit: finiens vetus: incipiens nouū. Per agnū etenim q in veteri lege solēnis hostia erat: & panem q noue legis sacrificium forma est duo testamēta figurauit: atq3 illa duo coniungens pdictoꝝ testamentorum consonantiā declarauit. Est.n. rota in medio rote sicut vidit Ezechiel. Ex predictis itaq3 patet mysterij euidentissima rō qua eplas quattuordecim conscripsit: & distincte decem ad ecclesias: quattuor ad psonas direxit. Unde quorundā insania percutitur: dicentium eplam q̄ ad hebreos scribitur non fuisse pauli: sed barnabe vel clemētis vel tertuliani vel luce: quos in hunc errorem occasio deduxit huiusmodi: quia nec salutatio eius nomine intitulata prescribitur: & longe facundiore & splendidiore stilo q̄3 cetere edita est. Quibus sufficiēter respondetur hoc modo: q: si ideo non est dicenda pauli q nomen eius in titulo nō habet: ergo nec barnabe nec alicuius predictorum: cum nullius eorū nomine pretitulata sit: nec ob id quoq3 pauli nō esse putanda ē: q: diligētius est scripta: cū naturale sit vnicuiq3 plus valere in sua lingua q̄3 in peregrina. Illā enim hebraice: ceteras vero scripsit grece: nomen vero suum ideo pmittere noluit: quia hebreis odiosus erat: eum legis destructorem arbitrantibus. Quocirca de legis atq3 cerimoniarum abolitione tracturus: recte nomē suum substituit ne prescripti nominis inuidia vtilitatem sequentis excluderet lectionis. Est itaq3 & illa epistola pauli sicut & alie. De ordine quoq3 epistolarum que ri solet: quare non eo ordine sint disposite quo ab aplo edite: quod constat nō esse cum epla que romanis scribitur prima ponatur: que tñ ante alias omnes nō ē scripta. Epistolam enim que ad corinthios scribit: ante istam scripsisse videtur: quia hāc de corintho scripsisse euidenter mostratur: ex eo q dicit. Commendo vobis phebem sororem nostram ministram ecclesie que est chencris. Chencris enim dicitur locus corintho vicinus immo portus ipsius corinthi. Ex hoc ergo apparet de corintho scriptā & ex eo q dicit. Salutat vos Caius hospes meus: de quo scribens corinthijs cōmemorat dicens. Gratias ago deo meo q neminem vestrum baptiçaui nisi crispū & caium. Hec ergo epistola ad intelligendum ceteris difficilior: in qua & apostolus videtur perfectior: primatum obtinuit in corpore epistolarum: non q prius ab apostolo sit scripta: sed causa dignitatis romanoꝝ qui tunc tēporis vniuersis gentibus imperabāt. Interpretant romani sublimes siue tonātes: q: illo tēpore quo apostolus hāc epistolam eis misit cunctis gentibus dominabant. Ideoq3 sublimiores erant omnibus populis. Et intonabāt precepta publica & priuata: eorūq3 fama cunctis totum resonabat in ore. Haimo autem ab athenis apostolum scripsisse romanis dicit: his verbis. Ab athenis ciuitate grecorum scripsit apostolus romanis hanc epistolā: quos non ipse: nō petrus: nō aliquis duodecim discipulorum primum instruxit: sed quidam iudeoꝝ credentium q fide christi ab apostolis pcepta venientes romam vbi princeps orbis residebat: cui erant ipsi subiecti: que apud hierosolymā didicerant: romanis euāgeliçauerūt. Attende diligenter q haimo dicit apostolū ab athenis scripsisse: origenes vero de corintho. Item inspice q idē haimo ait petrum romanis primum non pdicasse: cū ecclesiastica historia sic contineat. Claudij tēporibus clementia diuine prouidentie petrum ad vrbem romā deducit. Iste aduenięns primus in vrbe roma euāgelij christi clauib⁹ ianuā regni celestis aperuit. Hieronymus quoq3 sup eplam ad romanos vbi scriptū ē. Ut aliquid impertiar vobis gratie spiritualis: ait sic. Romanos Petri predicatione fidē tenētes cōfirmare se velle paulus dicit: nō q minus accepissent a petro: s3 vt duob⁹ aplis attestātibus atq3 doctoribus: eoꝝ corroboraret fides. Harū itaq3 auctoritatū cōflictū q videt dirimētes: dicimus petrū primū pdicasse romanis quantū ad alios aplos: s3 nō primum quantū ad oēs credētes. Itē dicim⁹ athenis eple vel partē scripsisse: corinthi vero pfecisse: atq3 inde romanis eas destinasse. Uel potius ideo pma ponit q: primū grādū erroris destruit: scilicet supbiā omniū maloꝝ radicem: sicut scriptū est. Initium oīs peccati supbia est: que natione celestis sublimium mentes inhabitat sub cinere & cilitio latitans: que romanos adeo oc-

Infra.16.a.

Infra.16.d.

1.cor.1.b.

infra.1.b

cupauerat vt inter se altercantes & se sibi inuicem preferentes dissensiones & scismata facerent. Erant enim romani de iudeis & gentibus ad christu3 conuersi. Judei autē propter sanctos patres a quibus originē ducebant & pp̄ter legē quā soli inter ceteras gētes acceperūt gentiles credētes despiciebāt: dicētes se pp̄ter obseruantiā legis & cui seruierāt meruisse accipere grām christi & fidez euangelij: & pp̄ter merita operū legis sibi venisse euāgeliu3 dn̄i nostri iesu christi atq3 his insiant gentib⁹ se pferebant dicētes. Nos de gēte abrahe sumus: cui primū facta fuit promissio. nos populus peculiaris dei sumus: nos de egypto forti manu & mirabilib⁹ signis deus eduxit: nos sicco vestigio mare rubrū transire fecit: in deserto māna pauit: aquā de petra pduxit atq3 alijs sub silētio relictis: nos soli digni fuimus legē dei accipe: & ei⁹ voluntatē cognoscere. Ad nos quoq3 specialiter dei fili⁹ venit: vt ipse in euāgelio ait.

Mat.15.c

Non su3 missus nisi ad oues q̄ perierunt domus israel. Gentiles autem ecōtra dicebant: quanto plura beneficia vobis exhibita memoratis: tanto vos deteriores esse ostēditis Eisdem siquidem pedibus quibus mare transistis: ante idola postea saltastis: que & proprijs manibus fecistis & illo ore quo paulo ante de submersione Pharaonis & egyptiorū laudes deo persoluistis: idola adorastis. Preterea manna celitus datum in deserto fastidistis cupientes redire in egyptū ad ollas carniū. Sepe etiā deū in irā irritastis. Ad vltimū christū in lege & pphetis pmissu3 occidistis. Nos itaq3 vobis digniores sumus qui vt de christo audiuim⁹: in eū credidimus. Un

Ps.17.

de p pphetā dn̄s ait. Populus quē nō cognoui seruiuit mihi i auditu auris obediuit mihi. Unde cōstat nos non ex industria: sed ex ignorantia deliquisse. Si eni3 prophetas aut aplos ante habuissem⁹ idola non coluissemus. De autē de generis nobilitate vos iactatis: si qua taliu3 gloria est: tūc hismael & esau possunt pariter gloriari: cum de eisdem parentibus sint nati. His itaq3 altercantibus apls se mediū interposuit: oēs illoꝝ contentiones hinc inde dirimens: & quasi bonus cōcionator voce sonora illos alloquens: ad vnam oēs concordiam adduxit: ostendens nullos ē⁊ lege suis meritis esse saluatos: quia oēs & iudei & gētiles sub peccato tenebant: sed p grām dei liberati sunt. Pro altercatione itaq3 predicta scribit romanis cōfutās modo gentiles modo iudeos: docēs eos humiliari: vt omnia attribuāt gratie dei & ostēdens omnibus gratis venisse grā3 fidei & euāgelij christi: quā pptereā & gratiam vocari ostēdit: q2 nō quasi debitū iustitie reddita est sed gratuito data. Quid enim ē gratia: gratis data donata nō reddita. Si enim tibi debebaᵗ anteq̄3 gratia3 haberes merces tibi reddita est nō gratia donata. Merito itaq3 hec epistola pma ponit: q2 oiu3 maloꝝ vt pdictū ē radicē ꝑimit. Assignatis rōnibus operis nūeri & ordinis epistolarū explicato quoq3 vnde & quare apostolus romanis scripserit superest de materia & intētione & modo tractandi exequi. Generalis omniū epistolarū materia est doctrina euāgelij. Intentio est monere ad obediēdu3 euāgelice doctrine. Preter hec aūt in singulis pprias intentiones & materias reqrimus. Prima itaq3 epistola materia3 habet romanorum vitia atq3 gratie dei dona ad que eos hortatur. Intentio est vitia eorūdem increpare & ad veram pacem & fraternam concordiā sub manu gratie humiliare. Modus tractandi talis est: more scribentium epistolas: salutatiōnē premittit in qua tria facit. Cōmendat enim personam suam & negocium & auctorē negocij: in quibus cōgruē captat beniuolentiā. Post salutationem vero vtriusq3 partis vitia arguit: ostendēs gētiles a naturali ratione & iudeos a lege exorbitasse. Deinde pluribus modis ostendit iustitiam & salutē eque vtriq3 esse: nō per legem sed per fide3 iesu christi: vt a lege eos tollat & in sola fide christi eos constituat. Circa fine3 vero moralis subdit instructio: atq3 in actione gratiarum finem tenet epistola. Premittit autem salutationem dicens.

¶ Explicit prologus doctorum.

¶ Incipit epistola beati Pauli apostoli ad Romanos.

¶ Capituli. Sūmariu3. ¶ Ostendit apostolus charitatem se habere ad romanos ac deinde vitia eorum redarguit quia sequuntur desideria sua. Cap. 1.

Paulus seruus iesu xpi vocatus apostolus: segregatus in euangelium dei quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo qui factus est ei ex semine dauid secundum carnem qui predestinatus est filius dei in virtute: secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum iesu xpi domini nostri: per quem accepimus gratiam et apostolatum ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius: in quibus estis et vos vocati iesu xpi: omnibus qui sunt rome dilectis dei vocatis sanctis. Gratia vobis et pax a deo patre et domino nostro iesu xpo. Primum quidem gratias ago deo meo per iesum xpm pro omnibus vobis: quia fides vestra annunciatur in vniuerso mundo. Testis enim mihi est deus cui seruio in spiritu meo in euangelio filij eius: quod sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationibus meis: obsecrans si quomodo tandem aliquando prosperum iter habeam in voluntate dei veniendi ad vos. Desidero enim videre vos: vt aliquid impartiar vobis gratie spiritualis ad confirmandos vos. i. simul consolari in vobis per eam que inuicem est fidem vestram atque meam. Nolo autem vos ignorare fratres: quia sepe proposui venire ad vos et prohibitus sum vsque adhuc: vt aliquem fructum habeam in vobis sicut et in ceteris gentibus. Grecis ac barbaris sapientibus et insipientibus debitor sum: itaque quod in me promptum est et vobis qui rome estis euangelizare. Non enim erubesco euangelium. Virtus enim dei est in salutem omni credenti iudeo primum et greco. Justitia enim dei in eo reuelatur ex fide in fidem: sicut scriptum est. Justus autem ex fide viuit. Reuelatur enim ira dei de celo super omnem impietatem et iniustitiam hominum eorum qui veritatem dei in iniustitia detinent: quia quod notum est dei: manifestum est in illis. Deus enim illis + manifestauit. Inuisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque eius virtus et diuinitas: ita vt sint inexcusabiles. Quia cum cognouissent deum non sicut deum glorificauerunt aut gratias egerunt: sed euanuerunt in cogitationibus suis: et obscuratum est insipiens cor eorum. Dicentes enim se esse sapientes stulti facti sunt. Et mutauerunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis: et volucrum et quadrupedum et serpentium. Propter quod tradidit illos deus in desideria cordis eorum in immunditiam: vt contumelijs afficiant corpora sua in semetipsis +. Qui commutauerunt veritatem dei in mendacium: et coluerunt et seruierunt creature potiusque creatori: qui est benedictus in secula amen. Propterea tradidit illos deus in passiones ignominie. Nam femine eorum immutauerunt naturalem vsum in eum vsum qui est contra naturam. Similiter autem et masculi relicto naturali vsu femine exarserunt in desiderijs suis in inuicem masculi in masculos turpitudinem operantes: et mercedem quam oportuit erroris sui in semetipsis recipientes. + Et sicut non probauerunt deum habere in noticia: tradidit illos deus in reprobum sensum: vt faciant ea que non conueniunt repletos omni iniquitate malitia: fornicatione auaritia nequitia plenos inuidia homicidijs contentione dolo: malignitate susurrones detractores deo odibiles: contumeliosos superbos: elatos inuentores malorum parentibus non obedientes insipientes incompositos sine affectione: absque federe: sine misericordia. Qui cum iustitiam dei cognouissent: non intellexerunt quoniam qui talia agunt digni sunt morte non solum qui ea faciunt sed et qui consentiunt facientibus.

¶ Ca. Sii. ¶ Redarguit apostolus vicia iudeorum: dicens eos in culpa gentilibus iniquos quo ad aliquid peiores. Cap. ij.

Propter quod inexcusabilis es o homo omnis qui iudicas. In quo enim alterum iudicas teipsum condemnas. Eadem enim agis que iudicas. Scimus enim quoniam iudicium dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt. Existimas autem hoc o homo qui iudicas eos qui talia agunt: et facis ea: quia tu effugies iudicium dei? An diuitias bonitatis eius et patientie et longanimitatis contemnis? Ignoras quoniam benignitas dei ad + penitentiam te adducit? Secundum autem duritiam tuam et impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ire et reuelationis iusti iudicij dei: qui reddet vnicuique secundum opera eius. His quidem qui secundum patientiam boni operis gloriam et honorem et incorruptionem querentibus vitam eternam. his autem qui sunt ex contentione et qui non acquiescunt veritati: credunt autem iniquitati: ira et indignatio tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis malum: iudei primum et greci. Gloria autem et honor et pax omni operanti bonum: iudeo primum et greco. Non enim est acceptio personarum apud deum. Quicumque enim sine lege

1.Thi.1. a. B Abacuc. 2.a. Hebr.x.g. C Al. + reuelauit. 1.co.3.b Eph.4.b al. + qui infra.9.a. D 32.q.7.c. vlus. 32.q.7.c. vlus. al. + qd 27.q.1.c. vidue A mat.7.a. 3.q.9.c. iniqui. al. + penitentiam. mat.16. b. B Ephe.6.b Col.3.d. Act.10.f. Jaco.2.b

peccauerit: sine lege peribunt. Et quicunque in lege peccauerit: per legem iudicabuntur. Non enim auditores legis iusti sunt apud deum: sed factores legis iustificabuntur. Cum enim gentes que legem non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt: eiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex: qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimonium reddente illis conscientia ipsorum et inter se inuicem cogitationum accusantium aut etiam defendentium: in die cum iudicabit deus occulta hominum secundum euangelium meum per iesum christum. Si autem tu iudeus cognominaris et requiescis in lege: et gloriaris in deo: et nosti voluntatem eius: et probas vtiliora instructus per legem: confidis teipsum esse ducem cecorum lumen eorum qui in tenebris sunt eruditorem insipientium: magistrum infantium: habentem formam scientie et veritatis in lege: qui ergo alium doces teipsum non doces? Qui predicas non furandum: furaris? Qui dicis non mechandum: mecharis? Qui abominaris idola: sacrilegium facis? Qui in lege gloriaris: per preuaricationem legis deum inhonoras? Nomen enim dei per vos blasphematur inter gentes sicut scriptum est. Circuncisio quidem prodest si legem obserues: si autem preuaricator legis sis: circuncisio tua preputium facta est. Si igitur preputium iustitias legis custodiat: nonne preputium illius in circuncisionem reputabitur? Et iudicabit id quod ex natura est preputium legem consummans te: qui per literam et circuncisionem preuaricator legis es. Non enim qui in manifesto iudeus est neque que in manifesto in carne est circuncisio: sed qui in abscondito iudeus est: et circuncisio cordis in spiritu non litera: cuius laus non ex hominibus est sed ex deo.

¶ Ca. Sū. ¶ Ostendit in quo iudei erant gentibus meliores probans tamen gentiles et iudeos indigere gratia christi. Cap. iij.

Quid ergo amplius est iudeo: aut que vtilitas circuncisionis? Multum per omnem modum. Primum quidem: quia credita sunt illis eloquia dei. Quid enim si quidam illorum non crediderunt? Numquid incredulitas illorum fidem dei euacuauit? Absit. Est autem deus verax omnis autem homo mendax sicut scriptum est: vt iustificeris in sermonibus tuis et vincas cum iudicaris. Si autem iniquitas nostra iustitiam dei commendat quid dicemus? Numquid iniquus est deus qui infert iram? Secundum hominem dico. Absit. alioquin quomodo iudicabit deus hunc mundum? Si enim veritas dei in meo mendacio abundauit in gloriam ipsius: quid adhuc et ego tanquam peccator iudicor? Et non sicut blasphemamur: et sicut aiunt quidam nos dicere: faciamus mala vt veniant bona. Quorum damnatio iusta est. Quid ergo? Precellimus eos? Nequaquam. Causati enim sumus iudeos et grecos omnes sub peccato esse: sicut scriptum est: quia non est iustus quisquam non est intelligens: non est requirens deum. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum: non est vsque ad vnum. Sepulchrum patens est guttur eorum: linguis suis dolose agebant: venenum aspidum sub labiis eorum. Quorum os maledictione et amaritudine plenum est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio et infelicitas in viis eorum: et viam pacis non cognouerunt: non est timor dei ante oculos eorum. Scimus autem: quoniam quecunque lex loquitur: his qui in lege sunt loquitur. Ut omne os obstruatur et subditus fiat omnis mundus deo: quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo. Per legem enim cognitio peccati. Nunc autem sine lege iustitia dei manifestata est: testificata a lege et prophetis. Iustitia autem dei per fidem iesu christi in omnes et super omnes qui credunt in eum. Non enim est distinctio. Omnes enim peccauerunt: et egent gloria dei. Iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem que est in christo iesu quem proposuit deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius ad ostensionem iustitie sue propter remissionem precedentium delictorum in sustentatione dei ad ostensionem iustitie eius in hoc tempore: vt sit ipse iustus et iustificans eum qui ex fide est iesu christi. Ubi est ergo gloriatio tua? Exclusa est. Per quam legem? Factorum? Non: sed per legem fidei. Arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine operibus legis. An iudeorum deus tantum? Nonne et gentium? Immo et gentium. Quoniam quidem vnus est deus qui iustificat circuncisionem ex fide: et preputium per fidem. Legem ergo destruimus per fidem? Absit. Sed legem statuimus.

¶ Ca. Sū. ¶ Declarat apostolus per exemplum habrae fidem requiri ad salutem: et legem veterem ad salutem non sufficere. Cap. iiij.

Quid ergo dicemus inuenisse abraham patrem nostrum secundum carnem. Si enim abraham ex operibus legis iustificatus est habet gloriam: sed non apud deum. Quid enim dicit scriptura. Credidit abraham deo: et reputatum est illi ad iustitiam. Ei autem qui operatur: merces non imputatur secundum gratiam sed secundum debitum. Ei vero qui non operatur: credenti autem in eum qui iustificat impium reputatur fides eius ad iustitiam secundum propositum gratie dei: sicut et dauid dicit beatitudinem hominis cui deus accepto fert iustitiam sine operibus. Beati quorum remisse sunt iniquitates: et quorum tecta sunt peccata: Beatus vir cui non impu-

Marginalia: i. Pe. 2. c; mat. 7. c; Jaco. 1. d; C; de pe. dis. 4. ca. si ex bono. 19. q. ij. capi. due sunt; D; Esa. 36. f; A; Jo. 3. d; 28. c; Ps. 50.; B; Ps. 13. et 52.; Ps. 5. et 13; C; Gal. 2. d; D; A; Gen. 15. b; Gal. 3. a; Jaco. 2. f; Ps. 31.

tauit dns peccatū. Beatitudo ergo hec in circūcisione tm̄ manet an ēt in preputio? Dicimus.n.q2 reputata ē fides abrahe ad iustitiā. Quō ergo reputata est: In circūcisione: an in preputio? Nō in circūcisione: sed in preputio. Et signum accepit circūcisionis signaculum iustitie fidei q̄ est in pputio: vt sit pr̄ omniū credētiū p preputium vt reputetur ⁊ illis ad iustitiā. Et sit pr̄ circūcisionis: nō his tantū qui sunt ex circūcisiōe: sed ⁊ his qui sectātur vestigia fidei que ē in pputio pris nostri abrahe. Nō enim p legē ꝓmissio abrahe aut semini eius vt heres eēt mūdi: sꝫ p iustitiā fidei. Si enim qui ex lege heredes sunt: exinanita est fides abolita ē ꝓmissio. Lex enim iram operatur. Ubi enim nō est lex nec preuaricatio. Ideo ex fide: vt sm̄ grāꝫ firma sit ꝓmissio omni semini: non ei q ex lege est solū sed ⁊ ei q ex fide est abrahe qui pater est omniū nostrū sicut scriptū est. Q2 patrē multarū gentiū posui te an deum cui credidit: q viuificat mortuos ⁊ vocat ea que nō sunt: tanq̄ ea que sunt. Qui cōtra spē: in spem credidit: vt fieret pater multarū gentium: secundū q̄ dcm̄ est ei. Sic erit semē tuū: sicut stelle celi ⁊ arena maris. Et nō infirmatus est i fide: nec considerauit corpus suū emortuū: cū iā fere centū eēt ānoꝝ ⁊ emortuā vuluā sare. In repromissiōe ēt dei nō hesitauit diffidētia: sꝫ cōfortat⁹ est fide: dans gl'iā deo plenissime sciēs q2 quecūq; ꝓmisit de⁹ potens est ⁊ facere. Jō ⁊ reputatū est illi ad iustitiā. Nō ē aūt scriptū tm̄ pp ipsū: q2 reputatū est illi ad iustitiā: sed ⁊ pp nos quibus reputabit credentibus i eū: q suscitauit iesum xp̄m dn̄m nr̄m a mortuis: q traditus est pp delicta nostra: ⁊ resurrexit propter iustificationem nostram.

Ca. Sū. Aplūs ondit virtutē fidei in credētiū iustificatōe: q̄ regnauit mors ab adam vsq; ad christum. Cap. v.

Iustificati ergo ex fide pacē habeamus ad deū p dn̄m nr̄m iesū xp̄m: p quē habemus accessum p fidē in grām istā i q̄ stamus: ⁊ gl'iamur i spe glie filiorꝫ dei. Nō solū aūt: sed ⁊ gl'iamur in tribulatiōib⁹: scientes q̄ tribulatio patientiam operat: patientia aūt ꝓbationē: ꝓbatio vero spē. Spes aūt nō ꝯfundit: q2 caritas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is: p sp̄m sctm̄ qui datus est nobis. Ut qd enim christus cū adhuc infirmi essemus sm̄ tp̄s pro impiis mortuus est. Uix enim p iusto quis morit. Nā p bono forsitā qs audeat mori. Cōmēdat aūt caritatē suam deus in nobis: q̄m si cū adhuc petō: es eēmus sm̄ tp̄s xp̄s p nobis mortuus est: multo igit magis nūc iustificati in sanguine ipsius salui erimus ab ira p ipm̄. Si.n.cū inimici eēmus reconciliati sum⁹ deo p mortē filij ei⁹: multo magis recōciliati salui erim⁹ in vita ipsi⁹. Nō solū aūt: sꝫ ⁊ gl'iamur i deo p dn̄m nr̄m iesū xp̄m: p quē nūc recōciliationē accepimus. Propterea sicut p vnū hoiēm peccatū i hūc mūdū intrauit: ⁊ p petm̄ mors: ⁊ ita in oēs hoies mors ptransijt: in quo oēs peccauerūt. Usq; ad legē.n. peccatum erat in mūdo. Petm̄ aūt nō iputabat cū lex non esset. Sꝫ regnauit mors ab adam vsq; ad moysen: ēt in eos q nō peccauerūt in similitudinē puaricatiōis ade: q ē forma futuri. Sꝫ nō sicut delictū: ita ⁊ donū. Si.n.vni⁹ delicto multi mortui sūt: multo magis grā dei ⁊ donū in grā vni⁹ hois iesu xp̄i i plures abūdauit. Et nō sicut per vnū petm̄: ita ⁊ donū. Nā iudiciū qdē ex vno in cōdēnationē: grā aūt ex multis delictis in iustificationē. Si.n. vni⁹ delicto mors regnauit p vnū: multo magis abūdantiā grē ⁊ donatiōis ⁊ iustitie accipientes in vita regnabūt p vnū iesū xp̄m. Igr sicut p vni⁹ delictū in oēs hoies i ꝯdēnationē: sic ⁊ p vni⁹ iustitiā i oēs hoies i iustificationē vite. Sicut.n. p inobediētiam vni⁹ hois peccatores ꝯstituti sūt multi: ita ⁊ p vni⁹ obeditionē iusti ꝯstituent multi. Lex aūt subintrauit: vt abūdaret delictū. Ubi aūt abūdauit delictū: supabūdauit ⁊ grā: vt sicut regnauit peccatū in mortē: ita ⁊ grā regnet per iustitiam in vitā eternā: p iesum christum dominum nostrum.

Ca. Sū. Declarat apls in petis nō eē manendū: ⁊ q̄ sit virtuose opandū. C. vj.

Quid ergo dicemus: Permanebim⁹ in peccato vt grā abundet: Absit. Qui enim mortui sum⁹ peccato: quō adhuc viuemus in illo? An ignoratis: q2 quicunq; baptizati sumus in xp̄o iesu: i morte ipsi⁹ baptizati sumus? Cōsepulti.n.sum⁹ cū illo p baptismū i mortē: vt quō mō xp̄s surrexit a mortuis p gloriam patris ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Si.n.cō-

Gen. 17. a. Gen. 15. d. Jac. 2. a. Hebr. 9. d. 1. Pe. 3. d. 1. Cor. 15. e. Ephe. 4. c. Colo. 3. b.

plantati facti sum⁹ similitudini mortis ei⁹: simul & resurrectiõis erim⁹. hoc scientes q: vetus hõ nr̃ simul crucifix⁹ ẽ vt destru-atur corpus peccati: vt vltra nõ seruiamus pcõ. Qui.n.mortu⁹ est iustificat⁹ ẽ a pecca-to. Si ãt mortui sum⁹ cũ xp̃o: credim⁹ q: simul ẽt viuem⁹ cũ illo. Sciẽtes q xp̃s resurgẽs ex mortuis iã nõ morit: mors illi vltra nõ dñabit. Qđ.n. mortu⁹ ẽ pcõ: mortu⁹ ẽ semel: qđ ãt viuit viuit deo. Ita & vos existimate vos mortuos qdẽ eẽ pcõ: viuẽtes aũt deo i xp̃o iesu. Nõ ergo regnet pcm̃ in vr̃o mortali corpore: vt obediatis cõcupiscẽtijs ei⁹. Sz neqz exhibeatis mem-bra vr̃a arma iniqtatis pcõ: sz exhibete vos deo tanqz ex mortuis viuẽtes: & mẽbra ve-stra arma iusticie deo. Pcm̃.n. vobis non dñabit. Non.n. sub lege estis: sed sub gr̃a. Quid ergo? Peccauim⁹ qm̃ nõ sum⁹ sub lege sz sub gr̃a. Absit. An nescitis qm̃ cui exhibetis vos seruos ad obediendũ: serui estis ei⁹ cui obedistis: siue pcĩ ad mortẽ siue obe-ditiõis ad iustitiã. Gr̃as aũt deo q fuistis serui pcĩ: obedistis ãt ex corde in eã formaz doctrine i q̃ traditi estis. Liberati ãt a pcõ serui facti estis iustitie. humanũ dico pp̃ i firmitatez carnis vr̃e. Sic.n. exhibuistis mẽbra vr̃a seruire imũdicie & iniqtati ad iniqtatẽ ita nũc exhibete mẽbra vr̃a seruire iustitie in sanctificationẽ. Cũ.n. serui ẽẽtis pcĩ liberi fuistis iustitie. Quẽ ergo fructũ habuistis tũc in illis: in qb⁹ nũc erubesci-tis? Nã finis illoꝝ mors ẽ. Nũc vo libera-ti a peccato: serui aũt facti deo: hẽtis fructũ vr̃m in sanctificationẽ: finẽ vero vitã eter-nã. Stipendia.n. peccati mors: gr̃a aũt dei vita eterna: in xp̃o iesu domino nostro.

¶ Ca. vij. ¶ Ponit apostolus cessationẽ legis veteris que est lex mortis: & tractat de lege fomitis. Cap. vij.

Ançi ignoratis fr̃es (sciẽtib⁹.n. legẽ lo-quor) q: lex in hoĩe dñat quãto tpe viuit? Nã q̃ sub viro ẽ mulier: viuẽte vi-ro alligata ẽ legi. Si ãt mortu⁹ fuerit vir ei⁹: soluta ẽ a lege viri. Igr̃ viuẽte viro vo-cabit adultera: si fuerit cũ alio viro: si aũt mortu⁹ fuerit vir ei⁹: liberata est a lege vi-ri: vt nõ sit adultera: si fuerit cũ alio viro. Itaqz fr̃es mei & vos mortificati estis legi p corp⁹ xp̃i: vt sitis alteri⁹ q ex mortuis resurrexit: vt fructificetis deo. Cũ.n. eẽm⁹ i carne: passiões pcõꝝ que p legẽ erãt opa-bant in mẽbris nr̃is: vt fructificarẽt mor-ti. Nũc aũt soluti sumus a lege mortis i qua detinebamur ita vt seruiam⁹ i nouí-tate spũs & nõ in vetustate lr̃e. Quid ergo dicem⁹? Lex pcm̃ ẽ? Absit. Sz pcm̃ nõ co-gnoui nisi p legẽ. Nã cõcupiscẽtiã nescie-bã: nisi lex diceret. Nõ cõcupisces. Occasiõe aũt accepta: pcm̃ p mãdatũ opatũ ẽ in me oẽm cõcupiscẽtiã. Sine lege.n. pcm̃ mor-tuũ erat. Ergo aũt viuebã sine lege aliqñ. Sz cũ venisset mãdatũ: pcm̃ reuixit. Ego aũt mortu⁹ sum: & inuẽtũ ẽ mihi mãdatũ: qđ erat ad vitã: hoc eẽ ad mortez. Nã pcm̃ occasiõe accepta p mãdatũ seduxit me: & p illud occidit. Itaqz lex qdẽ sctã: & mãdatũ sanctũ & iustũ & bonũ. Qđ ergo bonũ ẽ mi-hi fctm̃ est mors? Absit. Sz pcm̃ vt appare-at pcm̃ p bonũ opatũ est mihi mortez: vt fiat supra modũ pccãs pcm̃ p mãdatum. Scim⁹.n. q: lex spũalis ẽ. Ego ãt carnalis sum: venũdat⁹ sub pcõ. Qđ.n. opor nõ in-telligo. Nõ.n. qđ volo bonũ hoc ago: sz qđ odio malũ: illđ facio. Si ãt qđ volo illđ fa-cio: cõsentio legi qm̃ bona ẽ. Nũc aũt iã nõ ego opor illđ: sz qđ hitat i me pcm̃. Scio n. q: nõ hitat i me hoc ẽ in carne mea bo-nũ. Nã velle adiacet mihi: pficere ãt bonũ nõ inuenio. Nõ.n. qđ volo bonũ hoc facio: sz qđ nolo malũ hoc ago. Si aũt qđ nolo il-lud facio: nõ iã ego opor illđ sz qđ hitat i me pcm̃. Inuenio igr̃ legẽ volẽti mihi fa-cere bonũ: q: mihi malũ adiacet. Cõdele-ctor.n. legi dei sz iteriorẽ hoiez. Uideo aũt aliã legẽ in mẽbris meis repugnãtẽ legi mẽtis mee: & captiuantẽ me in lege: pecca-ti: q ẽ in mẽbris meis. Infelix ego hõ: qs me liberabit de corpore mortis huj⁹? Gr̃a dei: p iesum xp̃m dñm nr̃m. Igit ego ipse mente seruio legi dei: carne aũt legi pcĩ.

¶ Ca. viij. ¶ Ostẽdit legi christi eẽ firmi-ter adherendũ qm̃ sua lex: est lex vite & lex spiritus. Cap. viij.

Nihil ergo nũc dãnationis est his q sunt in xp̃o iesu: qui nõ sm̃ carnem ambulant. Lex enĩz spũs vite in xp̃o iesu: liberauit me a lege peccati & mortis. Nam qđ impossibile erat legi in quo infirma-bat p carnẽ: deus filiũ suũ mittẽs in simi-tudinẽ carnis pcĩ & de peccato dãnauit peccatũ in carne: vt iustificatio legis imple-ret in nobis qui nõ secũdũ carnẽ ambu-lamus: sed sm̃ spiritũ. Qui enĩz sm̃ car-

B — C — D — A — B — C — D — A

Marginalia: nos + cũ illo. — de cõse. di. 2. c. itez & ca. q̃d sit sanguis. 27. q. i. c. nuptiaꝝ de cõsec. di. i. c. suf ficit. — de cõse. di. 4. c. vt onẽ deret. 50. di. ca. põderet. — di. 47. ca. olis. 33. q. i. c. requi sisti. — i. Cor. 7. g. — de cõsi. c. nam. — Exo. 20. c. Deu. 5. b. — Timo. i b. — di. 6. c. in fi. 32. q. 5. c. si paul⁹. 15. q. i. c. i.

ne sunt q carnis sunt sapiunt: qui vero se cundu spiritu que sunt spiritus sentiunt. Na prudentia carnis mors est: prudentia aut spirit vita et pax. Qm sapientia carnis inimica est deo. Legi. n. dei no e subiecta. Nec enim pot. Qui aut in carne sunt deo placere no psit. Uos aut in carne no estis: sz in spu: si tn spus dei habitat in vobis. Si qs aut spiritu xpi no hz: hic no est ei. Si at xps in vobis est: corpus qde mortuu e pp peccatu: spus vero vivit, ppter iustificatione. Qd si spus eius q suscitavit iesu a mortuis hitat in vobis: q suscitavit iesu xpz a mortuis vivificabit et mortalia corpa vra: pp inhitante spm ei in vobis. Ergo fres debitores sumus no carni vt sz carne vivamus. Si n. sz carne vixeritis moriemini. Si at spu fca carnis mortificaveritis: vivetis. Quicuqz. n. spu dei agunt hi sut filij dei. No. n. accepistis spm fuitutis iteru in timore: sz accepistis spm adoptionis filiorum in quo clamamus abba pi. Ipe. n. spus testimoniu reddit spiritui nro: q sumus filij dei. Si at filij et hedes. hedes qdez dei: coheredes at xpi: si tn copatimur: vt et conglorificemur. Existimo. n. q no sut condigne passiones hui tpis ad futura gliam q reuelabit in nobis. Na expectatio creature reuelatione filioz dei expectat. Uanitati. n. creatura subiecta e no voles: sz pp eu q subiecit eam in spe: q et ipsa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertate glie filiorum dei. Scimus. n q ois creatura ingemiscit et parturit vsqz adhuc. No solu at illa: sed et nosipsi primitias spus hntes: et ipi intra nos gemimus adoptione filioz di expectantes redemptione corpis nri. Spe. n. salui facti sumus. Spes at q vz: no e spes. Na qd videt qs qd sperat? Si at qd no videmus speramus: p patientia expectamus. Silr aut et spus adiuvat infirmitate nram. Na qd oremus sicut opz nescimus. Sz ipse spus postulat p nobis gemitib inenarrabilib. Qui aut scrutat corda: scit qd desideret spus: q sm deu postulat p scis. Scimus aut qm diligentib deu ois cooperant in bonu: his q sm ppositu vocati sunt sci. Na quos pscivit: et pdestinavit conformes fieri imaginis filij sui: vt sit ipse primogenitus in multis frib. Quos at pdestinavit: hos et vocavit: et quos vocavit: hos et iustificavit. Quos aute iustificavit: illos et magnificavit. Quid ergo dicemus ad hec? Si deus p nobis: qs 9 nos? Qui et pprio filio suo no pepercit sz p nobis oibus tradidit illu: quo no et cu illo oia nobis donavit? Quis accusabit adversus electos dei? Deus q iustificat: qs e q condenet? Xps iesus q mortuus e imo q et resurrexit: q e ad dextera dei: q et interpellat p nobis. Quis ergo nos separabit a caritate xpi. Tribulatio: an angustia: an fames: an nuditas: an periculu: an psecutio: an gladius? Sicut scriptu e: q pp te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oves occisionis. Sz in his oibus supamus: pp eu q dilexit nos. Certus sum. n. q: neqz mors: neqz vita: neqz angeli: neqz pncipat: neqz virtutes: neqz instantia: neqz futura: neqz fortitudo neqz altitudo: neqz pfundu: neqz creatura alia poterit nos separare a caritate dei. Que est in christo iesu domino nostro.

Ca. Su. Dolet apostolus de iudeoz obstinatione et iudeos pmissione patruz non esse frustratos ostendit: et gentiles vocatos esse commemorat. Cap ix.

Veritate dico i xpo iesu: no mentior. testimoniu mihi phibente conscia mea in spu sco: qm tristitia est mihi magna et continuus dolor cordi meo. Optaba. n. ego ipse anathema e a xpo p frib meis q sunt cognati mei sm carne: q sunt israelite: quoz adoptio est filioz: et glia et testm et legislatio et obsequiu et pmissa: quoz patres ex qb e xps sm carne: q e sup oia deus benedict in secula amen. No at q exciderit verbu dei. No n. oes q ex israel: hi sut israelite: neqz q seme sunt abrahe oes filij: sz in ysaac vocabit tibi seme. i. no q filij carnis hi filij dei: sz q filij sunt pmissionis estimantur in semine. Promissionis. n. verbu hoc est. Scdm hoc tps veniam: et erit sare filius. Non solum aute illa: sed et rebecca ex vno concubitu hns ysaac patris nostri. Cum enim nondu nati fuissent aut aliqd boni egissent aut mali: vt sm electione ppositu dei maneret: no ex opibus sed ex vocatione dictu e ei q maior seruiet minori sic scriptu est. Jacob dilexi: esau aut odio habui. Quid ergo dicemus? Nuqd iniqtas apud deu? Absit. Moysi enim dicit. Miserebor cui misertus sum: et misericordia pstabo cui miserebor. Igit no volentis neqz currentis: sed miserentis est dei. Dicit enim scriptura pharaoni: Qz in hoc ipsuz excitavi

Marginalia (left): B; Sz. dis. ca. proinu; li. ij. q. r. nihil; C; aias. spu i.; 19. q. ij. c. due.; 2. Thi. 1. D.; Gala. 4. a; 1. cor. 12. b.; heb. 4. r.; D; j. q. 3. ca. saluator; de pe. di. 4. c. hanc societate; E; de pe. di. c. hac societatem; aias coo peratur.; de pe. di. ij. c. talibus; apis; di. 4. c. si quando.

Marginalia (right): G; Ps. 43.; A; ij. i. c. B; aias cir cucisione.; gen. 21. b; Gal. 4. d.; gen. 18. b; Gen. 25.; C; Gen. 25.; mala. j. a.; dis. 47. c. quantulibet; aias mi sereor.; de pe. di. ij. c. si n. ero. p. d.; D

Exo.9.c. te vt ostendam in te virtutem meam: et vt annuncietur nomen meum in vniuersa terra. Ergo cuius vult miseretur: et quem vult indurat. Dicis itaque mihi. Quid adhuc queritur? Voluntati enim eius quis resistit. O homo: tu quis es: qui respondeas deo? Nunquid dicit figmentum ei qui se finxit: quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem: aliud vero in contumeliam. Quod si deus volens ostendere iram et notam facere potentiam suam sustinuit in multa patientia vasa ire apta in interitum: vt ostenderet diuitias glorie sue in vasa misericordie que preparauit in gloriam: quos et vocauit non solum ex iudeis sed etiam ex gentibus: sicut in osee dicit. Vocabo non plebem meam plebem meam: et non dilectam: dilectam: et non misericordiam consecutam misericordiam consecutam. Et erit. In loco vbi dictum est eis non plebs mea vos ibi vocabuntur filii dei viui: ysaias autem clamat pro israel. Si fuerit numerus filiorum israel tanquam arena maris: reliquie salue fient. Verbum enim consummans et abbreuians in equitate: quia verbum breuiatum faciet dominus super terram. Et sicut predixit ysaias nisi dominus sabaoth reliquisset nobis semen: sicut sodoma facti essemus: et sicut gomorra similes fuissemus. Quid ergo dicemus? Quod gentes que non sectabantur iusticiam apprehenderunt iusticiam: iustitiam autem que ex fide est: israel vero sectando legem iusticie in legem iusticie non peruenit. Quare? Quia non ex fide: sed quasi ex operibus. Offenderunt enim in lapidem offensionis sicut scriptum est. Ecce pono in syon lapidem offensionis et petram scandali: et omnis qui credit in eum non confundetur.

Capitulum X.

Orat apostolus pro iudeis ostendens quod iustitia faciens dignum vita eterna: solum ex lege et fide christi est.

Fratres: voluntas quidem cordis mei et obsecratio ad deum fit pro illis in salutem. Testimonium enim perhibeo illis quod emulationem quidem dei habent: sed non secundum scientiam. Ignorantes enim iusticiam dei et suam querentes statuere: iusticie dei non sunt subiecti. Finis enim legis christus: ad iusticiam omni credenti. Moyses enim scripsit: quoniam iustitiam que ex lege est qui fecerit homo viuet in ea. Que autem ex fide est iustitia sic dicit. Ne dixeris in corde tuo quis ascendet in celum idest christum deducere: aut quis descendet in abyssum: hoc est christum a mortuis reuocare. Sed quid dicit scriptura? Prope est verbum in ore tuo: et in corde tuo. Hoc est verbum fidei quod predicamus: quia si confitearis in ore tuo dominum iesum et in corde tuo credideris quod deus illum suscitauit a mortuis: saluus eris. Corde enim creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illum non confundetur. Non enim est distinctio iudei et greci. Nam idem dominus omnium diues in omnes qui inuocant illum. Omnis enim quicunque inuocauerit nomen domini saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei quem non audierunt? Quomodo autem audient sine predicante? Quomodo vero predicabunt nisi mittantur? Sicut scriptum est. Quam speciosi pedes euangelizantium pacem euangelizantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Ysaias enim dicit. Domine quis credidit auditui nostro. Ergo fides ex auditu: auditus autem per verbum christi. Sed dico. Nunquid non audierunt? Et quidem in omnem terram exiuit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Sed dico. Nunquid israel non cognouit? Primus moyses dicit. Ego ad emulationem vos adducam in non gentem: in gentem insipientem: in iram vos mittam. Ysaias autem audet et dicit. Inuentus sum a non querentibus me: palam apparui his qui me non interrogabant. Ad israel autem dicit. Tota die expandi manus meas ad populum non credentem: sed contradicentem mihi.

Capitulum XI.

Reprimit apostolus insultationem gentilium contra iudeos et ponit iudeorum presentem excecationem: et concluditur profunditas sapientie diuine.

Dico ergo. Nunquid deus repulit populum suum? Absit. Nam et ego israelita sum ex semine abraham de tribu beniamin. Non repulit deus plebem suam quam presciuit. An nescitis in helia quid dicit scriptura: quemadmodum interpellat deum aduersum israel? Domine, prophetas tuos occiderunt altaria tua suffoderunt: et ego relictus sum solus et querunt animam meam. Sed quid dicit illi diuinum responsum? Reliqui mihi septem millia virorum: qui non curuauerunt genua ante baal. Sic ergo et in hoc tempore reliquie secundum electionem gratie dei salue facte sunt. Si autem gratia iam non ex operibus. Alioquin gratia iam non est gratia. Quid ergo? Quod querebat israel hoc non est consecutus: electio autem consecuta est.

Marginalia: Exo.9.c. — 45.di.c.o iudeis — E — Esa.45.b — de pe.d — 35.q.i.ca. cum igitur — Osee.2.b — i.Pe.2.b — F — Esa.10.c. — Esa.1.c — G — Esa.28.d. — A — de conse.di.4.ca.j. — B — de pe.dixit — Leui.18.a — Deu.30.c. — Ibidem — ij.q.iij.c. noli timere. — C — de conse.di.4.ca. baptismi. — Esa.28.d. — 2.cor.8. — Iohel.2. — Nat.13. — Act.2.a. — de here.c. cum ex iuncto — Esa.52.b. — Nau.1.b. — Esa.53.a. — Io.12.f. — D — Ps.18. — Deu.32. — Esa.65.a. — A — 3.re.19. — Ibidem — de pe.dixit — B — Esa.6.

ta est: ceteri vo excecati sūt sicut scriptū ē. Dedit illis deus spm̄ cōpūctiōis oculos vt non videāt: ⁊ aures vt nō audiāt vsqȝ i hodiernū diē. Et dauid dicit. Fiat mēsa eoꝝ corā ipsis in laqueū: ⁊ in captionē ⁊ in scā॰lū ⁊ in retributionē illis. Obscurent oculi eoꝝ ne videāt: ⁊ dorsū eoꝝ semꝑ in curua. Dico ergo nūqd sic offenderūt vt caderēt? Absit. Sȝ illoꝝ delicto salus ē gētib⁹: vt illos emulēt. Qđ si delictū illoꝝ diuitie sūt mūdi: ⁊ diminutio eoꝝ diuitie gētiū: quāto magis plenitudo eoꝝ? Uobis.n. dico gētib⁹. Quādiu qdē ego sū gētiū aplūs ministeriū meū honorificabo si quo mō ad emulādū ꝓuocē carnem meā ⁊ saluos faciā aliqs ex illis. Si.n. amissio eoꝝ recōciliatio ē mūdi: q̄ assūptio nisi vita ex mortuis? Qđ si delibatio scā ē: ⁊ massa. Et si radix scā: ⁊ rami. Qđ si aliq ex ramis fracti sūt: tu āt cū oleaster eē a insert⁹ es in illis: ⁊ soci⁹ radicis ⁊ pīguedis oliue fact⁹ es: noli gl'iari aduersus ramos. Qđ si gl'iaris nō tu ra[d]icem portas: sȝ radix te. Dicis ergo. Fracti sūt rami vt ego iserar. Bn̄ pp̄ icredulitatē fracti sūt. Tu āt fide stas noli altū sape: sȝ time. Si.n. de⁹ nālib⁹ ramis nō pepcit: ne forte nec tibi parcat. Uide ergo bonitatē ⁊ seueritatē dei. In eos qdē q ceciderūt seueritatē: in te āt bōitatē dei si pmāseris in bōitate. Alioqn ⁊ tu excideris. Sȝ ⁊ illi si nō pmāserit in icredulitate iserentur. Potēs ē.n. de⁹ itez iserere illos. Nā et si tu ex nāli excisus es oleastro ⁊ ꝯ nāz inserr⁹ es in bonā oliuā: q̄to magis hi sm̄ nāz iserent sue oliue? Nolo.n. vos ignorare frēs mysteriū hoc: vt nō sitis vobis ipis sapiētes: q̄ cecitas ex pte cōtingit in isrl: donec plenitudo gētiū intraret ⁊ sic ois israel saluus fieret: sic scriptū ē. Ueniet ex syō q eripiat ⁊ auertat ipietatē ab iacob. Et hoc illis a me testm̄: cū abstulero pctā eoꝝ. Secūdū euāgeliū qdē inimici pp̄ vos: sȝ electionē aūt charissimi pp̄ pres. Sine pnia enim sūt dona ⁊ vocatio dei. Sicut.n. aliqn̄ ⁊ vos nō credidistis deo nūc aūt miam ꝯsecuti estis pp̄ incredulitatē illoꝝ: ita ⁊ isti nūc nō crediderūt in vrā; miam vt ⁊ ipi miam ꝯsequant. Cōcludit.n. de⁹ oia in icredulitate: vt oiuz misereat. O altitudo diuitiaz sapie ⁊ scie dei: q̄ icōphēsibilia sūt iudicia ei⁹ ⁊ iuestigabiles vie ei⁹. Quis.n. cognouit sensum dn̄i: aut qs ꝯsiliari⁹ ei⁹ fuit? Aut qs ꝑor dedit illi: ⁊ retribuet ei? Qm̄ ex ipso: ⁊ p ipm ⁊ in ipo sunt oia: ipi gloria in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Ca. Sū. ¶ Instruit aplus romanos tā in his que sunt ad deū q̄ȝ in his que sunt ad ꝓximum. Cap. xij. A

Obsecro itaqȝ p vos frēs p miam dei vt exhibeatis corp̄a vrā hostiā viuētē scām deo placētē: ronabile obsequiū vrȝ. Et nolite ꝯformari huic seculo sed reformamini in nouitate sensus vri: vt pbetis que sit volūtas dei bona ⁊ bñplacēs ⁊ pfecta. Dico.n. ꝑ grāȝ q̄ data est mihi oib⁹ q sunt inter vos: nō plus sape q̄ȝ opȝ sape. sȝ sape ad sobrietatē: ⁊ vnicuiqȝ sicut de⁹ diuisit mēsurā fidei. Sicut.n. in vno corpe multa mēbra hēm⁹: oia aūt mēbra non eūdē actū hñt: ita multi vnū corp⁹ sum⁹ in xp̄o: singuli aūt alter alteri⁹ mēbra. Habētes donationes sm̄ grāz q̄ data est nobis differētes. Siue ꝓphetiā: sm̄ rōnē fidei. Siue ministeriū: in ministrādo. Siue q docet: in doctrina. Qui exhortat: in exhortādo. Qui tribuit in simplicitate. Qui pēst: in sollicitudine. Qui miseret: in hilaritate. Dilectio sine simulatiōe. Odiētes malū: adhrētes bono. Caritatē frnitatis inuicē diligētes: honore inuicē pueniētes. Sollicitudie nō pigri: spū feruētes: dño seruiētes. Spe gaudētes: i tribulatiōe patiētes: oōni instātes. Necessitatib⁹ scōꝝ cōicantes. Hospitalitatē sectātes. Bñdicite psequētib⁹ vos. Bñdicite: ⁊ nolite maledicere. Gaudere cū gaudētib⁹: flere cū flētibus. Idipm inuicē sentiētes. Non alta sapiētes: sed humilib⁹ ꝯsentientes. Nolite eē prudētes apud vosmetipsos. Nulli malū p malo reddētes: puidentes bona: nō tm̄ corā deo sȝ ēt corā oib⁹ hoib⁹. Si fieri pōt qđ ex vobis est cū oibus hoibus pacem habētes. Nō vos metipsos defendentes carissimi: sed date locū ire. Scriptū ȝ est.n. Mihi vindictā: ⁊ ego retribuā dicit dñs. Sȝ si esurierit inimic⁹ tu⁹: ciba illū: si sitit: potū da illi. Hoc.n. faciēs carbones ignis congeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malū.

¶ Cap. Sū. ¶ Docet apostolus minores obedire superioribus per subuentionem ⁊ dilectionem. Cap. xiij. A

Omnis aīa ptātibus sublimioribus subdita sit. Nō est.n. ptās nisi a deo.

Margin notes: Psal. 68. — B — Esa. 59.d — de pe. dis. 4. ca. sine penitētia — Sap. 9.c. Esa. 40.c. j.cor. 2.d. Esa. 16.d. — Phil. 4. d. — de renū. c. j. li. 6. Eph. 5. d. j. Thes. 4. a. — de fil. tri. ca. dānamus. — B — j.cor. 12. b. Eph. 4. b. — C — Amos. 5. a. Eph. 4. c. j. pe. 2. c. j. pe. 5. b. di. 23. c. i nomine 24. q. 3. c. certū est. Heb. 13. a. — D — Prou. 3. a. Esa. 5. c. ꝓu. 20. d. j. pe. 3. b. 2. Cor. 8. d. Heb. 12. d. Deu. 32. e. Heb. 10. f. Pro. 25. e. 11. q. 3. c. i ter verba. 11. q. 3. c. ita sepe. — A — Sap. 6. a

Que aũt sunt a deo: ordinata sũt itaq; q re sistit ptãti: dei ordinatiõi resistit. Qui ãt re sistũt: ipsi sibi dãnatiõem acqrũt. Nã pncī pes nõ sũt timori boni opis: sʒ mali. Uis aũt nõ timere ptãtem? bonũ fac: ⁊ hẽbis laudẽ ex illa. Dei. n. minister est tibi in bonũ Si ãt malũ feceris time. Nõ. n. sine cã gla diũ portat. Dei. n minister ẽ: vindex in iraʒ ei q malũ agit. Jdeoq; necẽitate subditi esto te: nõ solũ pp irã: sʒ ẽt pp cõsciẽtiaʒ. Jdõ. n. ⁊ tributa pstatis. Ministri. n. dei sũt: in hoc ipʒ suiẽtes. Reddite ergo oĩb⁹ debita. Cui tributũ tributũ: cui vectigal vectigal: cui timorẽ tiorẽ: cui honorẽ honorẽ. Neminĩ qcq; debatis: nisi vt inuicẽ diligatis. Qui enĩʒ diligit ,ximũ legẽ impleuit. Nã nõ adulterabis: nõ occides: nõ furaberis: nõ falsũ testimoniũ dices: nõ cõcupisces: ⁊ si qd est aliud mãdatũ i hoc vbo istauraẽ: dili ges ,ximũ tuũ sicut teipʒ. Dilectio ,ximi malũ nõ opaẽ. Plenitudo ergo legis: est dilectio. Et hoc sciẽtes tp̄s: q₂ hora ẽ iã nos de somno surgere: nũc. n. ,pior ẽ nr̃a salus q; cũ credidim⁹. Nox pcessit: dies aũt ap propinquit. Abijciam⁹ ergo opa tenebra rũ: ⁊ iduamur arma lucis: sicut in die hone ste ãbulem⁹. Nõ in comessatiõib⁹ ⁊ ebrie tatib⁹ nõ in cubilib⁹ ⁊ ipudicitijs: nõ i cõ tẽtiõe ⁊ emulatiõe: sʒ iduimini dñʒ iesũ xp̄ʒ: ⁊ carnis curã ne feceritis i desiderijs.

¶ Cap. Sũ. ¶ Apl's maiores hortaẽ ne iste riores cõtẽnãt aut eos scãdalizẽt: sʒ eos pa cifice edificent. Ca. xiiij.

Infirmũ aũt in fide assumite: nõ in dis ceptatiõib⁹ cogitationũ. Ali⁹. n. cre dit mãducare se oĩa. Qui aũt infirm⁹ est olus mãducet. Js q mãducat nõ mandu cãtẽ nõ spernat: ⁊ q nõ mãducat: mãducã tẽ nõ iudicet. De⁹. n. illũ assũpsit. Tu qs es: q iudicas alienũʒ seruũ? Dño suo stat aut cadit. Stabit aũt. Potẽs ẽ. n. de⁹ statue re illũ. Nã ali⁹ iudicat diẽ inter diẽ: alius aũt iudicat oẽʒ diẽ. Unusq;q; in suo sen su abũdet. Qui sapit diẽ dño sapit: ⁊ q mã ducat dño mãducat. Grãs. n. agit deo. Et q nõ mãducat dño nõ manducat: ⁊ grãs agit deo. Nemo. n. nr̃ʒ sibi viuit: ⁊ nemo sibi moriẽ. Siue. n. viuim⁹: dño viuim⁹: siue morimur: dño morimur. Siue er go viuim⁹: siue morimur dñi sum⁹. Jn hoc. n. xp̄s mortu⁹ est ⁊ resurrexit: vt ⁊ vi uoꝝ ⁊ mortuoꝝ dñeẽ. Tu aũt qd iudicas fratrẽ tuũ: aut tu q̄re spernis fratrẽ tuũ? Oẽs. n. stabim⁹ añ tribunal xp̄i. Scriptũ est. n. Uiuo ego dicit dñs: qm mihi flecte tur oẽ genu: ⁊ oĩs lingua cõfitebiẽ deo. Jta q; vnusq;q; nr̃ʒ ,p se rõnẽ reddet deo. Nõ ergo ãpli⁹ inuicẽ iudicem⁹. Sed hoc iudi cate magis: ne ponatis offendiculũ fratri vel scãdalũ. Scio ⁊ cõfido in dño iesu: q₂ ni hil cõe p ipʒ: nisi ei q existimat qd cõe esse illi cõe est. Si. n. pp cibũ frater tu⁹ cõtrista tur: iã nõ sm̃ charitatẽʒ ãbulas. Noli cibo tuo illũ pdere ꝓ quo xp̄s mortu⁹ est. Nõ ergo blasphemeẽ bonũ nr̃ʒ. Nõ ẽ. n. regnũ dei esca ⁊ pot⁹: sʒ iustitia ⁊ pax ⁊ gaudiũ in spũ sctõ. Qui. n. in hoc seruit xp̄o: placet deo ⁊ ,pbat⁹ est hoĩb⁹. Jtaq; q̃ pacis sunt secte mur: ⁊ q̃ edificatiõis sunt in inuicẽ custo diam⁹. Noli pp escã destruere op⁹ dei. Oĩa qdẽ sunt mũda: sʒ malũ est homini qui p offendiculũ mãducat. Bonũ est nõ man ducare carnẽ ⁊ nõ bibere vinũ: neq; in q̃ frater tu⁹ offendiẽ aut scãdalizaẽ aut ifir maẽ. Tu fidẽ q̃ hẽs penes temetipʒ: habe corã deo. Beat⁹ q nõ iudicat semetipm in eo q ,pbat. Qui aũt discernit si mãducaue rit dãnat⁹ est q: nõ ex fide. Oẽ aũt qd non est ex fide peccatum est.

¶ Ca. Sũ. ¶ Hortaẽ maiores apl's vt ifir mos sustineãt: ⁊ eos in bonũ ,pmoueant ac se excusat apl's cur romanos corporali ter nõ visitauerit. Cap. xv.

Debem⁹ aũt nos firmiores imbecillita tes infirmoꝝ sustinere: ⁊ nõ nobis placere. Unusq;q; vr̃rũ ,ximo suo pla ceat in bonũ ad edificationẽ. Etenĩʒ xp̄us nõ sibi placuit: sʒ sicut scriptũ est: ip̃ropria impropantiũ tibi ceciderũt sup me. Que cũq;. n. scripta sunt ad nr̃aʒ doctrinã scri pta sunt: vt p patiẽtiã ⁊ cõsolationẽ scriptu raꝝ spẽʒ habeam⁹. De⁹ aũt patiẽtie ⁊ solatij det vobis idipʒ sape in alterutrũ sʒ iesum xp̄m: vt vnanimes vno ore honorificetis deũ ⁊ prẽs dñi nr̃i iesu xp̄i. Propter qd su scipite inuicẽ: sicut ⁊ xp̄s suscepit vos in ho norẽ dei. Dico. n. xp̄ʒ iesũʒ ministrũ fuisse circũcisionis pp vitatẽ dei: ad cõfirmãdas ,pmissiões patrũ: gẽtes aũt sup mĩa hono rare deũ sicut scriptũ est. Propterea confi tebor tibi in gẽtib⁹ dñe: ⁊ nomini tuo can tabo. Et iteꝝ dicit. Letamini gẽtes cũ plebe ei⁹. Et iteꝝ. Laudate oẽs gẽtes dñm: ⁊ ma gnificate eũ oẽs ppl'i. Et rursus ysaias ait.

Et erit radix iesse & q exurget regere gen-
tes: in eu getes sperabut. Deus aut spei re
pleat vos oi gaudio & pace in credendo: vt
D abudetis in spe & virtute spus sancti. Certus
sum aut fratres mei & ego ipse de vobis qm
& ipsi pleni estis dilectioe: repleti oi scia ita
vt possitis alterutru monere. Audacius aut
scripsi vobis fratres ex pte tanq in memo-
ria vos reduces: pp gram q data est mihi a
deo: vt sim minister xpi iesu in getib9 san
ctificas euagelium dei: vt fiat oblatio getius
accepta & sanctificata in spu sco. Habeo igit
gliam in xpo iesu ad deu. Non. n. audeo ali
qd loq eorum q p me no efficit xps in obedi
entia getiu vbo & factis in virtute signorum et
pdigiorum: in virtute spus sctis: ita vt ab hie-
rusale p circuitu vsq ad illyricu repleue
rim euagelium xpi. Sic aut hoc pdicaui eua
E geliu no vbi noiatus est xps: ne sup alienu
fundametu edificare: sed sicut scriptu est.
Quibus no est annuciatu de eo videbunt: &
Esa. 52. d. q no audierut de eo intelligent. Propter qd
& ipediebar plurimu venire ad vos: & phibitus
sum vsq adhuc. Nuc vero vlterius locu no
habes in his regionib9: cupiditate aut habes
veniedi ad vos ex multis ia pcedetib9 an-
nis: cu in hispania pficisci cepero spero q
22. q. 2. c. beatus. pteries videa vos: & a vobis deducar illuc
si vobis pmu ex pte fruitus fuero. Nuc igit
F pficiscar in hierlm ministrare sanctis.
Probauerut. n. macedonia & achaia + col
al + collectioni. latione aliq facere in paupes scorum q sunt
in hierlm. Placuit. n. eis & debitores sut
eorum. Na si spualiu eorum pticipes facti sunt
1. cor. 9. b gentiles: debet & in carnalibus ministrare
eis. Hoc igit cu psumauero & assignaue-
ro eis fructu huc: p vos pficiscar in hispa
nia. Scio aut qm venies ad vos in abuda
G tia bndictiois xpi venia. Obsecro ergo vos
fratres p dnm nrm iesum xpm & p charita
te sci spus: vt adiuuetis me in oronib9 p me
ad deu: vt liberer ab infidelib9 q sunt
in iudea: & obsequij mei oblatio accepta
fiat in hierlm scis: vt veniam ad vos in gau
dio p volutate dei: vt refrigerer vobiscu. Deus
aut pacis sit cu omnib9 vobis Ame.

Ca. xvi. Proponit aplus qda exepla
bonorum hominu: ad imitadu & ad pseuera
dum inducit. Ca. xvi.

A Commedo aut vobis phebe sorore
nram q est in ministerio ecclie que e
cenchris: vt ea suscipiatis in dno digne
sanctis: & assistatis ei in qcuq negocio ve
stri indiguerit. Et eni ipsa quoq astitit
multis: & mihi ipsi. Salutate priscam & aqla
adiutores meos in xpo iesu: q p anima
mea suas ceruices supposuerut: qb9 no so-
lu ego gras ago: sz & cucte ecclie gentiu
& domesticam eccliam eorum. Salutate epheneu
tu dilectu mihi: q est pmitius asie in xpo
iesu. Salutate maria: q multum laborauit
B in vobis. Salutate andronicu & iulias co-
gnatos & captiuos meos: q sunt nobiles
in aplis: q & an me fuerut in xpo iesu. Sa-
lutate apliatu dilectissimu mihi in dno.
Salutate vrbanu adiutore nrm in xpo ie-
su & stachym dilectu meu. Salutate appel-
le pbu in xpo. Salutate eos q sunt ex ari-
stobuli domo. Salutate herodione cogna
tu meu. Salutate eos q sunt ex narcissi do
mo: q sunt in dno. Salutate triphenam &
triphosa q laborat in dno. Salutate psida
charissima q multu laborauit in dno. Sa
lutate rufu electu i dno & mrez ei9 & mea
Salutate asincretu phlegonta herme pa-
trobam hermam: & q cu eis sunt fres. Saluta-
te philologu & iulia: nereu & sorore ei9 &
olympiade: & oes q cu eis sunt sanctos.
C Salutate inuice in osculo sancto. Salutat
vos oes ecclie xpi. Rogo aut vos fres vt ob
seruetis eos q dissensiones & offendicula p-
ter doctrina qua vos didicistis faciut: & decli
phil. 3. d nate ab illis. Huiuscemodi. n. xpo dno no
seruiut: sz suo vetri: & p dulces sermoes & bn
dictioes seducut corda innocetiu. Ura. n.
obedietia in oi loco diuulgata e. Gaudeo
igit in vobis: sz volo vos sapietes ee in bo-
no & simplices in malo. Deus aut pacis co-
Mat. 4. c thus terat + sat; ana sub pedib9 vris velociter.
Gra dni nri iesu xpi vobiscu. Salutat vos
D timotheus adiutor meus: & lucius & iason: &
sosipater cognati mei. Saluto vos ego ter
tius q scripsi eplam in dno. Salutat vos gai9
hospes meus & vniuerse ecclie. Salutat vos
erastus archarius ciuitatis & qrtus frater. Gra
dni nri iesu xpi cu oib9 vobis. Ame. Ei aut
q potes est vos pfirmare iuxta euagelium
meu & pdicatione iesu xpi, sz reuelatioes
mysterij tepib9 eternie taciti: qd nuc pa
refactu e p scripturas pphetarum sz pceptu
eterni dei ad obeditione fidei in cuctis ge
tib9 cogniti soli sapieti deo p iesum xpm:
cui honor & glia in secula seculorum. Ame.
sup. 11. Explicit epla bti pauli apli ad romanos.

℄ Incipit plogus beati hieronymi psbyteri in pmã epl'am ad Corinthios.

Epistola prima ad corinthios multas cãs diuersasq3 cõplectit. Quarũ partẽ relatiõe fratrũ cognouit apls: ptes ipsoꝝ corinthioꝝ sunt lrĩs indicate: non nullas vo ꝓ officij sui cura: aut ordinat: aut emẽdat: ⁊ varijs curationib⁹ medentur: diuersa infirmitate languẽtib⁹. Nã apud eos pmũ curat dissensionis vitiũ: qḋ multi pseudo aploꝝ vnitatem intulerunt scindẽtes ecclesie: vt ꝓprijs nois facerent sectatores. Qḋ his exprobat verbis [j.coi.j.d.] apls. Hoc aũt dico: qḋ vnusqsq3 vr̃m dicit. Ego qdẽ sũ3 pauli: ego aũt apollo: ego vo cephe: ego aũt xp̃i. Et oblique hoꝝ se dicit facere meiu3 mẽtionẽ: vt multo magis erubescãt id se facere sub falsoꝝ aploꝝ nob⁹: qḋ et̃ si sub pauli ⁊ petri fieret no- [j.coi.5.a.] mine: displiceret. Secũda cã ei⁹ inducit: qui paterne oblit⁹ reuerẽtie vxorẽ sibi nõ erubuit facere de nouerca. Qḋ facin⁹ licet fornicationẽ appellauerit apls: tñ ita condẽnauit: vt in vltionẽ facti auctorẽ tal' operis diabolo iudicauerit deputãdũ: imposita iudicioꝝ ⁊ litiũ tertia qõne. Quarto loco mrĩm: nioꝝu3 iura tractant. Quinto loco v̓ginitatis ꝯsiliũ velut e vicino ꝯiũgit. Sexto loco de escaꝝ licẽtia disputat. Septio atq3 octauo loco de attõdẽdo viris: ⁊ mulierib⁹ velãdo capite ac sacrorũ cõione ꝑcipit. Nono loco emulatio q̃ diuersitate donoꝝ spiritaliũ nascebat sub exẽplo mẽbroꝝ ⁊ corpis castigat. Decimo resurrectionis spes multis argumentis ⁊ rõnib⁹ approbãtur. Ultimo de colligẽdis ad necessitatẽ sanctoꝝ noie charitatis cura vel edificatio cultui imponit. Interferunt his pauce: que aut (vt qbusdã vi) pendẽt ex superiorib⁹: aut hñt l3 proprias tamẽ paruulas actiones.

℄ Explicit plog⁹. ℄ Incipit argumẽtũ.

Corinthij sunt achaici: ⁊ hi similr ab aplo audierũt v̓bũ v̓itatis: ⁊ subuersi sunt multifarie a falsis aplis. Quida3 a philosophie v̓bosa eloquẽtia: alij secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apls ad verã fidẽ ⁊ euãgelicã sapia3: scribẽs eis ab epheso p thimotheũ discipulũ suum.

℄ Explicit argumẽtum.

℄ Incipit epistola beati pauli apostoli ad Corinthios prima.

℄ Ca. Sũ. ℄ Laudat corinthios apls: atq3 ad ꝯcordiã ꝯrtat illos q dicunt se baptiçatos a diuersis: ⁊ q d⁹ stultitiam fecerit sapiẽtiã hui⁹ mũdi. Cap. j.

[a] Paulus vocat⁹ apls iesu xp̃i per volũtatem dei ⁊ sostenes frater ecclesie dei que est corinthi sanctificatis in xp̃o iesu vocatis sanctis: cũ oĩbus q inuocãt nomẽ dñi nr̃i iesu xp̃i in oĩ loco ipsoꝝ ⁊ nr̃o. Gr̃a vobis ⁊ pax a deo patre nr̃o: ⁊ dño iesu xp̃o. Gratias ago deo [ĩfra 14.d] [infra eo.] meo semp ꝓ vobis in gr̃a dei q data est vobis in xp̃o iesu: q2 in oĩbus diuites facti estis in illo: in oĩ v̓bo ⁊ in oĩ sciã: sicut testimoniũ xp̃i ꝯfirmatũ est in vobis: ita vt nihil vobis desit in vlla gr̃a expectãtib⁹ reue- [B] lationẽ dñi nr̃i iesu xp̃i: q ⁊ ꝯfirmabit vos vsq3 in finẽ sine crimine: in die aduentus dñi nr̃i iesu xp̃i. Fidelis de⁹: p quẽ vocati [j. Thes.5.] estis in societatẽ filij ei⁹ iesu xp̃i dñi nr̃i. [d.] Obsecro aũt vos fr̃es p nomẽ dñi nr̃i ie- [ĩfra.io.d] su xp̃i: vt idip3 dicatis oẽs: ⁊ nõ sint in vobis scismata. Sitis aũt ꝑfecti in eodẽ sensu ⁊ in eadẽ sciã. Significatũ est n. mihi d̓ vobis fr̃es mei ab his q sunt cloes: q2 ꝯtẽtiones sunt int̓ vos. Hoc aũt dico: q vnus- [infra.3.a] qsq3 vestrũ dicit. Ego qdẽ sũ3 pauli: ego aũt apollo: ego vo cephe: ego aũt xp̃i. Diuisus est xp̃s. Nũqd paulus crucifix⁹ est ꝓ vobis: aut in noĩe pauli baptiçati estis? Gr̃as [Sup̃ eo.] ago deo meo qḋ neminẽ vr̃m baptiçaui: nisi crispũ ⁊ caium: ne qs dicat q in noie meo baptiçati estis. Baptiçaui autẽ ⁊ ste- [C] phane domũ: ceteꝝ nescio si quẽ aliũ vr̃m baptiçauerĩ3. Nõ. n. misit me xp̃s baptiçare s3 euãgeliçare: nõ in sapiã v̓bi: vt non euacuet crux xp̃i. Verbũ. n. crucis pereuntib⁹ qdẽ stultitia est: his aũt q salui fiũt. i. [esai.29.e] nobis dei v̓t⁹ ẽ. Scriptũ ẽ. n. Perdã sapiẽ- [abdie.j.d] tiã sapiẽtiũ: ⁊ prudẽtiã prudẽtiũ reprobabo. Ubi sapiens? vbi scriba? Ubi inqsitor [Esa. 33.c.] hui⁹ seculi? Nõne stultã fecit de⁹ sapia3 huius mũdi? Nã q2 in sapiã non cognouit mũdus p sapia3 deũ: placuit deo p stulti- [D] tiã pdicationis saluos facere credentes. Qm̃ [38. di. c. si iuxta.] ⁊ iudei signa petũt: ⁊ greci sapia3 querũt. Nos aũt pdicam⁹ xp̃3 crucifixũ: iudeis q-

dē scādalū: gētib⁹ aūt stultitiā: ipsis autē vocatis iudeis atq3 grecis xp̄m dei virtutē & dei sapiam. Quod stultū est dei: sapiēti⁹ ē hominib⁹: & qd̄ infirmū est dei: forti⁹ est hominib⁹. Videte. n. vocatione vr̄am fratres: q2 nō multi sapiētes fm̄ carnē: nō multi potētes: nō multi nobiles: s3 q̄ stulta sūt mūdi elegit de⁹ vt cōfundat sapiētes: & infirma mūdi elegit de⁹: vt cōfundat fortia: & ignobilia mūdi & cōtēptibilia elegit de⁹ & ea q̄ nō sūt: vt ea q̄ sūt destrueret: vt nō glorietur ois caro in cōspectu ei⁹. Ex ipso aūt vos estis in xp̄o iesu: q factus ē nobis sapia & iustitia & sanctificatio & redēptio: vt quēadmodū scriptū est: q gliat in dn̄o glorietur.

De pbē. ca. penul. — j. Coꝛ. io. d. — hiere. 9. g.

¶ Ca. Sū. ¶ Ostēdit aplūs se apud corinthios nō vsū fuisse excellētia secularis sermonis: quā vitādū est inter pfectos q prīt ea capere vt sunt hoies spūales. Cap. ij.

Et ego cū venissem ad vos fr̄es: veni nō in sublimitate sermōis aut sapie annūciās vobis testimoniū xp̄i. Nō. n. iudicaui me scire aliqd inter vos: nisi iesum xp̄m: & hūc crucifixū. Et ego in infirmitate & timore & tremore multo fui apd̄ vos: & sermo me⁹ & pdicatio mea: nō in psuasibilib⁹ hūane sapie vbis: s3 in ostēsiōe spūs & virtutis: vt fides vr̄a nō sit in sapia hoiu3: s3 in virtute dei. Sapiam aūt loqmur inť pfectos. Sapiētiā vo nō hui⁹ seculi: neq3 pncipū hui⁹ seculi q destruunť: sed loqmur dei sapiam in mysterio que abscōdita est: quā pdestinauit de⁹ an̄ secula in gloriā nostrā: quā nemo pncipū hui⁹ seculi cognouit. Si. n. cognouissent: nūq3 dn̄m glorie crucifixissent. S3 sicut scriptū ē q oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in coꝛ hominis ascēdit: q̄ pparauit deus hijs q diligūt illū: nobis aūt reuelauit de⁹ p spūm suum. Spūs. n. oia scrutať: et pfunda dei. Quis. n. scit hoiu3 que sunt hois: nisi spūs hominis q in ipso est? Ita & que dei sunt nemo cognouit nisi spūs dei. Nos autē nō spm̄ hui⁹ mūdi accepim⁹: s3 spm̄ q ex deo est: vt sciam⁹ que a deo donata sunt nobis: q & loqmur nō in doctis hūane sapie vbis: s3 in doctrina spūs: spūalib⁹ spūalia cōparātes. Animalis aūt hō nō pcipit ea que sunt spūs dei. Stultitia. n. ē illi: & nō pōt intelligere: q2 spūalr examinať. Spūalis aūt iudicat oia: & ipse a nemine iudicatur. Sicut & spūs est. Quis. n. cognouit sensū dn̄i: aut qs instruxit eū? Nos aūt sensum christi habemus.

Esa. 64. b — de ose. di. 4. c. sicut in lectio ne. nō h3 scriptū est.

¶ Ca. Sū. ¶ Remouet aplūs errorē corinthioꝝ eo q aliquibus ministris ecclesie nimis attribuebāt: & dicit de edificatiōe sup lignū fenū & stipulā: & q̄ mo sapiētia mūdi stultitia est apud deum. Cap. iij.

Esa. 40. d — Ro. ii. d.

Et ego fratres nō potui vobis loq q̄si spūalib⁹: s3 q̄si carnalib⁹. Taq̄3 paruulis in xp̄o lac vobis potū dedi nō escā. Nōdū. n. poterātis: s3 nec nūc qdem potestis. Adhuc. n. carnales estis. Cū. n. sit inter vos zelus & contentio: nō ne carnales estis: & s3 hoiem ābulatis? Cū. n. qs dicat: ego qdē sum pauli: ali⁹ aūt: ego apollo: nō ne hoines estis? Quid igiť est apollo? Quid vo paulus? Ministri ei⁹ cui credidistis. Et vnicuiq3 sic dn̄s dedit. Ego plātaui apollo rigauit: s3 de⁹ nūc incremētū dedit. Itaq3 neq3 q plātat est aliqd neq3 q rigat: s3 q incremētū dat de⁹. Qui plantat aūt & q rigat vnū sunt. Vnusqsq3 aūt ppriā mercedē accipiet: fm̄ suū laborē. Dei enim sumus adiutores. Dei agricultura estis: dei edificatio estis. Scd̄3 grām dei que data est mihi vt sapiens architect⁹ fundamētū posui: ali⁹ aūt supedificat. Vnusqsq3 aūt videat quō supedificet. Fundamētum enim aliud nemo pōt ponere pter id qd̄ positū est: qd̄ est xp̄s iesus. Si qs aūt supedificat supra fundamētū hoc aurū argētū lapides pciosos ligna fenū stipulā vniuscuiusq3 opus manifestū erit. Dies. n. dn̄i declarabit: q2 in igne reuelabiť: & vniuscuiusq3 opus: q̄le sit ignis pbabit. Si cui⁹ op⁹ māserit qd̄ supedificauit mercedē accipiet. Si cui⁹ op⁹ arserit detrimētū patieť: ipse aūt salu⁹ erit: sic tn̄ quasi p ignē? Nescitis q2 téplū dei estis: & spūs dei habitat in vobis. Si qs aūt téplu3 dei violauerit: disp̄det illū de⁹. Téplū. n. dei sc̄m est quod estis vos. Nemo se seducat. Si qs videtur inť vos sapiēs eē in hoc seculo: stult⁹ fiat vt sit sapiēs. Sapia. n. hui⁹ mūdi stultitia ē apd̄ deū. Scriptū ē. n. Cōpͣhēdā sapientes in astutia eoꝝ. Et iterū. Dn̄s nouit cogitatiōes sapiētū: qm̄ vane sūt. Nemo ita q gliet in hoib⁹. Oia. n. vr̄a sunt siue paulus siue apollo siue cephas: siue mūdus siue vita siue mors siue pn̄tia siue futura. Oia. n. vr̄a sunt: vos aūt xp̄i: xp̄s aūt dei.

15. q. 2. c. q̄dam lec. — sup. j. b. — di. 19. c. secundū. — de pbr̄. nō bapt. ca. si. — de fi tri. c. vnico. incle. — de pe. di. 20. c. si. n. — infra. 6. d. — 2. coꝛ. 6. d — Col. 2. d. — Ro. j. c. — Iob. 5. b. — 38. di. ca. discerni mus. — Ps̄. 93. — 23. q. 7. c. qd̄ autē fm̄.

¶ Ca. Sū. ¶ Arguit aplūs iudicia temeri

tates & contemptu quorūdā ministrorū: ac insistit eorum correctioni. Cap. iiij.

A Sic nos existimet hō: vt ministros chri: et dispēsatores ministeriorū dei. Hic iam q̄rit inter dispensatores vt fidelis q̄s inueniat. Mihi aūt pro minimo ē vt a vobis iudicer: aut ab humano die. Sz neqz meipsuz iudico. Nihil.n.mihi ꝯsci⁹ sū: sz nō i hoc iustificat⁹ sum. Qui aūt iudicat me dn̄s est. Itaqz nolite an tp̄s iudicare q̄duſqz ve-niat dn̄s: q & illuīnabit abscōdita tenebra-rū: & manifestabit ꝯsilia cordiū: & tūc laus

B erit vnicuiqz a deo. Hec aūt frēs trāsfigura ui in me: & apollo pp vos: vt in vob discatis ne sup q̄z scriptū est vn⁹ aduersus alterū i-flet pro alio. Quis.n.te discernit? Quid aūt hēs: qd̄ nō accepisti? Si aūt accepisti: qd glo rias q̄si nō acceperis? Iā saturati estis: iā di-uites fcī estis. Sine nob regnatis: & vtinā regnetis: vt & nos nobiscū regnem⁹. Pu-to.n.q deus nos aplos nouissimos ostēdit tā q̄z morti destinatos: q2 spectaculū fcī sum⁹

C mūdo & angel & hoib⁹. Nos stulti pp xp̄m: vos aūt prudētes i xp̄o. Nos infirmi: vos aūt fortes. Uos nobiles: nos aūt ignobiles. Usqz in hāc horā esurim⁹ & sitim⁹ & nudi sum⁹: & colaphis cedimur & instabiles sum⁹: & la-boram⁹ operantes manibus nr̄is. Maledici mur: & bn̄dicim⁹. Persecutiōes patimur: & sustinem⁹. Blasfemamur & obsecram⁹. Tāqz purgamēta hui⁹ mūdi fcī sum⁹ oīū peripsima vsqz adhuc. Nō vt ꝯfūdam vos hec scribo: sz vt filios meos charissimos mo

D neo. Nā si decē milia pedagogorū hēatis in xp̄o: sz nō multos pfes. Nā i xp̄o iesu p euan geliū ego vos genui. Rogo ergo vos: vt imi tatores mei estote sicut & ego xp̄i. Ideo misi ad vos timotheū q ē fili⁹ me⁹ charissim⁹ & fide lis i dn̄o: q vos cōmonefaciat vias meas q̄ sūt i xp̄o iesu: sicut vbiqz i oī ecclia doceo. Tā q̄z nō ventur⁹ sim ad vos: sic inflati sūt qdā. Ue niā aūt ad vos cito si dn̄s voluerit: & cogno-scaz nō sermonē eorū q inflati sūt: sz virtutē. Non.n.in sermone est regnū dei: sz in vir tute. Quid vultis in virga veniā ad vos: an in charitate & spiritu mansuetudinis?

C L. S. Arguit apls fornicatiōis vitiū & penam adiungit & radicem culpe reprehen dit cū negligentia correctionis. Cap. v.

A Omnino audit inter vos fornicatio & ta lis fornicatio q̄lis nec inter gentes: ita vt vxorē pris sui aliqs hēat. Et vos inflati e-stis: & nō magis luctū habuistis vt tollat de medio vr̄m q hoc op⁹ fecit. Ego qdē absens corpe: pn̄s aūt spū: iā iudicaui vt pn̄s eū q sic opat⁹ ē: i noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ꝯgrega tis vob & meo spū cū virtute dn̄i iesu: trade-re hmōi hoiem sathane in interitū carnis vt spūs salu⁹ sit in die dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Nō est bona gl̄iatio vr̄a. Nescitis q2 modicū fer mētū totā massaz corrūpit. Expurgate ve-t⁹ fermētū vt sitis noua ꝯspsio sicut estis azi mi. Etenī pascha nr̄m imolat⁹ ē xp̄s. Itaqz epulemur: nō in fermento veteri: neqz in fermēto malitie & neqtie: sz in azimis sin-ceritatis & vitatis. Scripsi vob i epla: ne cō-misceamini fornicarijs. Nō vtiqz fornica-rijs hui⁹ mūdi: aut auarīs aut rapacib⁹: aut idolis seruiētib⁹: alioqn debueratis de hoc mūdo exisse. Nūc aūt scripsi vob nō ꝯmi sceri. Si is q fr̄ noiat inter vos ē fornicator aut auar⁹: aut idolis seruiēs: aut maledi cus: aut ebriosus: aut rapax cū hmōi nec cibū sumere. Quid.n.mihi de his q foris sūt iudicare? Nōne de his q int⁹ sunt vos iudicatis. Nā eos q foris sunt deus iudi-cabit. Auferte malum ex vobis ipsis.

C L. S. Arguit apls corinthios de iudi cibus coram quus litigabant ac causis quas inter se hebant & reuertitur ad fornicatio nis vitium redarguendum. Cap. vi.

A Udet aliqs vr̄m hn̄s negociū aduer-sus alterū: iudicari apd iniquos: & nō apud scōs. An nescitis q̄m scī de hoc mūdo iudicabūt? Et si i vob iudicabit mūdus: in digni estis q de minimis iudicetis? Nesci tis q̄m āgelos iudicabim⁹: q̄to magis se-cularia? Secularia igit iudicia si hūeritis: cōtēptibiles q sūt in ecclia illos ꝯstituite ad iudicādū. Ad verecūdiā vr̄am dico. Sic nō est inter vos sapiēs q̄sq̄z q possit iudicare inter frēs suū: sz frat cū fr̄e iudicio ꝯtēdit: & hoc apd infideles. Iā qdē oīno delictū ē i vob q iudicia hētis inter vos. Qr̄ nō magis iniu riā accipitis. Qr̄ nō magis fraudē patimi ni. Sz vos iniuriā facitis & fraudatis & hoc frib⁹. An nescitis q2 iniq regnū dei nō pos sidebūt? Nolite errare neqz fornicari neqz idolis seruiētes: neqz adulteri. nqz molles: neqz masculorū ꝯcubitores: neqz fures: nqz auari: neqz ebriosi: neqz maledici: nqz rapa ces regnū dei possidebūt. Et hec aliqn qdē fui stis: sz abluti estis: sz scificati estis: sz iustifi cati estis i noīe dn̄i nr̄i ihū xp̄i: & i spū dei

Colo.2.a 24.q.1.ce. au sint-mus. B Gal.5.b C de ce.mis. ca.si. 1.q.1.si fm gl de dī. uer. ca. gaude-mus D A 45.di.sed illud. q̄lij sint legi. p de nerabilē. B 23.q.3. .5.1. Ephe.5.a Timo.1.b C 11.q.1.ca. aliud.

Cor.6.a. de p̄.di.2 c.pte. Ephe.5.a Phi.3.d infra.11.a di.37.ca. oēz vim

uit. Oĩa mihi licẽt: sꝫ nõ oĩa expediũt. Oĩa mihi licẽt: sꝫ ego sub nulli⁹ redigar ptãte. Esca vẽtri: & vẽter escis: de⁹ aũt & hũc & hãc de struet: corp⁹ aũt nõ fornicatõi: sꝫ dño: & dñs corpi. De⁹ vo & dñm suscitauit: & nos suscita bit p v̄tutẽ suã. Nescitis qm corpa vr̃a mẽ bra sũt xp̃i. Tollẽs g mebra xp̃i faciã mẽ bra meretricis: Absit. An nescitis qm q ad heret meretrici: vnũ corp⁹ efficit. Erũt.n. iqt duo i carne vna. Qui aũt adheret dño: vn⁹ spũs est. Fugite fornicationes. Oẽ.n. pctm̃ qdcũq; fecerit hõ ex corp⁹ ẽ: q aũt for nicatur in corpus suuz peccat. An nescitis qm membra vr̃a tẽplũ sunt spũs sancti q in vobis est: quez habetis a deo: & nõ estis vestri. Empti enĩz estis pcio magno: glori ficate & portate deum in corpore vestro.

ℭ C. S. ℭ Instruit corinthios matrimo niũ ↄtentes: ac deinde matrimoniũ p me liore bono fugientes: siue in continentia virginali siue viduali. Cap. vij.

De qb⁹ aũt scripsistis mihi: bonũ ẽ hoĩ mulierẽ nõ tãgere. Propter fornica tionẽ aũt vnusquisq; suã vxorẽ hẽat: & vnaq; q; suũ viꝝ hẽat. Uxori aũt debitũ reddat vir: silr aũt & vxor viro. Mulier sui corpis ptãtez nõ hꝫ sꝫ vir: silr aũt & vir sui corporis ptãtez nõ hꝫ sꝫ mlr. Nolite fraudare inui cem nisi forte ex cõsensu ad tp̃s vt vacetis orõni: & iterũ reuertimini in idipꝫ: ne tẽ tet vos sathanas pp incõtinẽtiã vr̃am. Hoc aũt dico fꝫ idulgẽtia nõ fm impiũ. Uolo aũt oẽs vos hoĩes esse sicut meipsũ. Sed vnusquisq; ppriũ donũ hꝫ ex deo: ali⁹ qdez sic: ali⁹ vo sic. Dico aũt non nuptis & vidu is: bonũ est illis si sic pmãserint sic & ego. Qꝫ si nõ se cõtinent nubant. Meli⁹ est enĩ nubere q̃ vri. His aũt q matrimonio iun cti sunt pcipio nõ ego: sꝫ dñs: vxorez a vi ro nõ discedere. Qꝫ si discesserit manere in nuptã: aut viro suo recõciliari. Et vir vxo rez non dimittat. Nã ceteris dico ego nõ dñs. Si qs frat vxorez hꝫ infidelez: & hec cõ sentit hitare cũ illo nõ dimittat illam. Et si q̃ mulier fidelis hꝫ virũ infidelez: & hic cõsentit habitare cũ illa: nõ dimittat viꝝ. Sanctificat⁹ est.n. vir infidelis p mulierez fidelẽ: & scificata est mulier infidelis per vi rũ fidelez. Alioqn filij vestri inmũdi essent. Nũc aũt sancti sunt. Qꝫ infidelis discedit: discedat. Non enim seruituti subiectus est frater vel soror in eiusmodi. In pace aũt vocauit vos deus. Unde enim scis mulier si virũ saluum facies: Aut vnde scis vir si mulierez saluaz facies: Nisi vnicuiq; si cut diuisit dñs. Unũquemq; sicut vocauit deus ita ambulet: & sicut in oĩbus ecclesijs doceo. Circũcisus ali quis vocatus est: nõ adducat pputium. In pputio aliq vocatus est: non circũcidatur. Circũcisio nihil est: & pputiũ nihil est: sꝫ obseruatio mã datorũ dei. Unusqsq; in q̃ vocatione voca tus est in ea pmaneat. Seruus vocat⁹ es: nõ sit tibi cure: sed & si potes fieri liber ma gis vtere. Qui enim in dño vocatus ẽ ser uus libertus est dñi: silr q liber vocatus ẽ: seru⁹ est xp̃i. Precio empti estis: nolite fie ri serui hoĩm. Unusqsq; ergo in quo vocatus est frater: in hoc pmaneat apud de um. De virginibus aũt pceptũ dñi nõ hẽo: consiliũ aũt do tanq̃ mĩaz ↄsecut⁹ a deo: vt sim fidelis: Existimo.n. hoc bonũ esse pp instantez necessitatez: qm bonũ est hoĩ sic esse. Alligatus es vxori: noli q̃rere solu tionez. Solut⁹ es ab vxore: noli q̃rere vxo rez. Si aũt acceperis vxorez: nõ peccasti: & si nupserit virgo nõ peccauit. Tribulationẽ tñ carnis habebunt huiusmodi. Ego au tem vobis parco. Hoc itaq; dico fratres. Tempus breue est. Reliquũ est: vt & q hñt vxores tanq̃ non habentes sint: & qui flẽt: tanq̃ non flentes: & qui gaudent: tanq̃ non gaudentes: & qui emunt tanq̃ non possidentes: & qui vtuntur hoc mõdo: tan q̃ non vtantur. Preterit enim figura hu ius mundi. Uolo autem vos sine sollici tudine esse. Qui sine vxore est: sollicitus est q̃ dñi sunt quõ placeat deo. Qui aũt cũ vxo re ẽ: sollicit⁹ ẽ q̃ sũt mũdi quõ placeat vxo ri & diuisus ẽ. Et mulier innupta & v̄go cogi tat que dñi sunt: vt sit sancta corpore & spi ritu. Quem autez nupta est cogitat q̃ sunt mundi quomõ placeat viro suo. Por ro hoc ad vtilitatem vestraz dico: non vt la queũ vobis iniiciam: sed ad id qḋ honestũ est: & qḋ facultatem pbeat: sine impedimen to ✝ dñm obsecrandi. Si quis aũt turpez se videri existimat super virgine sua qꝫ sit superadulta & ita oportet fieri: quod vult fa ciat. Non peccat si nubat. Nam qui statuit in corde suo firmus non habens necessi tatem: potestatez aũt habens sue volũtatis & hoc iudicauit in corde suo seruare v̄ginez suã: bene facit. Igit & q matrimonio iũgit

Margin: de pe. di. i. ca. aliud. / Infra. 10. f. / eccl. 37. d / 32. q. 4. c. in ec. / B / de biga. c debitũ. / Gen. 2. d. / ephe. 5. d / mat. 19. a / mar. 10. a / sup. 3. c. / 26. q. 7. c. si & illud / 2. cor. 6. d / Infra. 7. b / j. Pe. j. d / A / 13. di. ca. nerui. / 22. q. 2. ca. sicut nõ / 27. q. 2. ca. sunt q di cunt / de cõsan. nõ debet. / B / 13. di. ca. nerui / 32. q. 2. ca. quicqd / 31. q. 2. c. & de nu. ptiis / 28. q. j. s. j. & ca. ia; nunc. / de diuor. ca. gaude mus / C / 28. q. j. ca. iã nunc. / 28. q. j. ca. sisi mõ / cap. si infi delis / B / Ephe. 4. a / 21. q. j. c. j. de regula ca. licet. / sup. 6. d / j. Pe. j. / E / 28. q. j. ca. sic enim. / de trãs. c. quanto / D / 31. di. ca. lex. / 31. di. c. i. / E / F / de cle. co iu. ca. di uersis / 27. q. j. c. / af. + diso abs̄uãdi. / G / 28. q j. ca. sic enim.

virginē suā bn̄ facit: ⁊ q nō iūgit meli⁹ facit. Mulier alligata ē legi q̄zto ip̄e vir ei⁹ viuit. Q̄ si dormierit vir ei⁹: liberata est a lege. Cui aūt vult nubat tm̄ in dn̄o. Beatior aūt erit. si sic pm̄anserit scd̄m meū cōsiliū. Puto aūt q̄ ⁊ ego sp̄m dei habeam.

¶ Ca. Sū. ¶ Ap̄ls ondit sciam nō valere nisi scd̄z charitatē sit ordinata: ac ondit vītatē de escis idolaticis: deinde arguit scandaliçantium temeritatem. Cap. viij.

De his aūt q̄ idolis sacrificant scimus: q: oēs sciaz hēm⁹. Scia inflat: charitas vo edificat. Si qs aūt se existimat scire aliqd: nōdū cognouit quēadmodū oporteat eū scire. Si qs aūt diligit deū: hic cognit⁹ ē ab eo. De escis aūt q̄ idolis imolant scim⁹ q: nihil ē idolū in mūdo: ⁊ q̄ nullus de⁹ nisi vn⁹. Nā ⁊ si sūt q dicant dij siue in celo siue i t̄ra siqdē sūt dij multi ⁊ dn̄i multi: nobis tn̄ vn⁹ de⁹ pr̄ ex q̄ oīa ⁊ nos i illo: ⁊ vn⁹ dn̄s iesus xp̄s p quē oīa: ⁊ nos p ip̄m. Sz nō i oīb⁹ ē scia. Quidā aūt cū ↄsciētia vsq̄ nūc idoli q̄si idolotitū mādu cat: ⁊ cōsciētia ip̄oꝝ cū sit infirma polluit. Esca autē nos nō cōmēdat deo. Neq̄ .n. si nō manducauerim⁹ deficiem⁹: nz si māducauerim⁹ habūdabim⁹. Uidete aūt: ne forte hec licētia vr̄a offēdiculū fiat infirmis. Si .n. qs viderit eū q hz sciaz in idolo recūbētē: nōne cōsciētia ei⁹ cū sit īfirma edificabit ad māducādū idolotita? Et pibit īfirm⁹ i tua ↄsciētia frater: pp quē xp̄s mortuus ē. Sic aūt peccātes in fr̄es ⁊ pcutiētes cōsciētiā eoꝝ īfirmā i xp̄z peccatis. Qua pp si esca scādaliçat fr̄em meū: non manducabo carnē in eternū: ne fratrez meum scandaliçem.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit ap̄s corinthios ad virtutis perfectionem sui exēplo atq̄ currentium in stadio. Cap. ix.

Non suz liber. Nō sū ap̄ls. Nōne xp̄m iesuz dn̄z nr̄z vidi? Nōne op⁹ meuz vos estis i dn̄o. Et si alijs nō sū ap̄ls: sz tn̄ vobis suz. Nā signaculū ap̄lat⁹ mei vos estis i dn̄o. Mea defensio apd̄ eos q me īterrogāt hec est. Nūqd nō hēmus ptātē māducādi ⁊ bibēdi. Nunqd nō habem⁹ ptātē sororez mulierē circūducendi: sicut ⁊ ceteri ap̄li ⁊ fr̄es dn̄i ⁊ cephas? Aut solus ego ⁊ barnabas: nō hēmus ptātē hoc operandi? Quis militat suis stipēdijs vnq̄? Quis plantat vineā: ⁊ de fructu ei⁹ non edit. Quis pascit gregē: ⁊ de lacte gregis nō māducat? Nunquid sm̄ hoīem hec dico? An ⁊ lex hec non dicit? Scriptū est eniz in lege moysi. Nō alligabis os boui trituranti. Nūqd de bobus cura est deo? An pp̄ter nos vtiq̄ hec dicit. Nā pp̄ter nos scripta sunt qm̄ dz i spe qui arat arare: ⁊ q triturat in spe fruct⁹ pcipiēdi. Si nos vobis sp̄ualia seminauim⁹: magnū est si nos carnalia vr̄a metamus? Si alij ptātis vr̄e participes sūt q̄re nō potius nos? Sed nō vsi sum⁹ hac ptāte. Sz oīa sustinem⁹: ne qd̄ offēdiculū dem⁹ euāgelio xp̄i. Nescitis qm̄ q i sacrario opant: q de sacrario sunt edūt? Et q altari deseruiūt cū altari participāt? Ita ⁊ dn̄s ordinauit his q euāgeliū annūciāt: de euāgelio viuere. Ego aūt nullo hoꝝ vsus suz. Nō aūt scripsi hec vt ita fiāt i me. Bonū ē .n. mihi magis mori: q̄ vt gl̄iaz meā qs euacuet. Nam ⁊ si euāgeliçauero: nō ē mihi gl̄ia. Necessitas eniz mihi incūbit. Ue eniz mihi est si nō euāgeliçauero. Si .n. volēs hec ago: mercedē habeo: si aūt inuit⁹: dispensatio mihi credita ē. Que ē ergo merces mea. Ut euāgeliū p̄dicās sine sumptu ponā euāgeliuz: vt nō abutar ptāte mea in euāgelio. Nā cū liber essez ex oīb⁹ oīuz me seruū feci: vt plures lucrifacerē. Et fact⁹ suz iudeis tanq̄ iudē⁹ vt iudeos lucrarer. His q sub lege sunt q̄si sub lege essez: cū ip̄e nō essez sb lege: vt eos q sub lege erāt lucrifacerē. His q sine lege erāt tanq̄ sine lege essem: cū sine lege dei nō essez: sz i lege essez xp̄i: vt lucrifacerē eos q sine lege erāt. Fct̄s sū infirmis infirm⁹ vt infirmos lucrifacerē. Oīb⁹ oīa fact⁹ sū: vt oēs facerē saluos. Oīa aūt facio pp euāgeliuz: vt pticeps ei⁹ efficiar. Nescitis q̄ hi q i stadio currūt oēs qdē currūt: sz vn⁹ accipit brauiū. Sic currite vt cōphēdatis. Ois aūt q in agone ↄtēdit ab oīb⁹ se abstinet ⁊ illi qdez vt corruptibilē coronā accipiāt: nos aūt incorrupta. Ego igit̄ sic curro nō q̄si in icertū: sic pugno nō q̄si aerē verberās. Sz castigo corp⁹ meū ⁊ i seruitutē redigo ne forte cū alijs p̄dicauerīz ip̄se repb⁹ efficiar.

¶ Ca. Sū ¶ Reprobat ap̄stolus participātes ex idolis: ⁊ docet quō est vtendum immolandis ip̄sis idolis. Cap. x.

Nolo .n. vos ignorare fr̄es qm̄ patres nr̄i oēs sub nube fuerūt ⁊ oēs mare transierūt ⁊ oēs in moyse baptiçati sunt in nube ⁊ i mari. Et oēs eadē escā spiritalē māducauerūt: ⁊ oēs eūdē potū spiritalez

32.q.2.ca. cum beriū. ō sepul.c de vxore. Re.7.a. De secū. nup.c. p̄ nul. 31.q.j.ca. si. de re. nū.c. nisi A B C D Ro.14.d de renū. ca. nisi 23.q.3.§. itē sic legitur. 31. di. ca. oīno. 18. q.j.ca. iaz nūc in fi.

13.q.1.ca. ecclesias. 15.q.j.ca. firmissime. B deu.25.a Thi.5.c. Re.15.f. 13.q.j.ca. ecclesias. 28.q.i.ca. iaz nūc 13.q.j.ca. ecclias de pbē.c. cū secūdū: ⁊ ca. exterpande C 16.q.2.ca. doctos. j.q.2.sacdos. 23.q.6.§. itē cum redderet 28.q.j.ca. iaz nunc 45.di.ca. recedite D 32.q.5.si paulus. A Exo.13.b Exo.14.c Exo.16.b Exo.17.b

biberunt. Bibebāt aūt de spirituali cōsequēte eos petra: petra aūt erat xp̄s. Sȝ nō in pluribus eoȝ bn̄placitū ē deo. Nā pstrati sunt in deserto. Hec aūt in figura fcā sunt nr̄i: vt nō simus cōcupiscētes maloȝ sicut & illi cōcupierūt. Neqȝ idolatre efficiamini: sic qdā ex ip̄is: quēadmodū scriptū ē. Sedit pp̄ls māducare & bibere: & surrexerūt ludere. Neqȝ fornicemur sicut qdā ex ip̄is fornicati sunt: & ceciderunt vna die viginti tria milia. Neqȝ temptemus xp̄m: sicut qdam eoȝ temptauerūt: & a serpētibus perierūt. Neqȝ murmuraueritis: sicut qdā eoȝ murmurauerūt: & perierūt ab exterminatore. Hec aūt oīa in figura cōtingebāt illis: scripta sunt autē ad correptionē nr̄am: in quos fines seculoȝ deuenerūt. Itaqȝ q se existimat stare: videat ne cadat. Temptatio vos nō apprehendat nisi humana. Fidelis aūt deus est: q nō patief vos temptari sup id qd̄ potestis: sȝ faciet et cū temptatiōe puētū vt possitis sustinere. Propter qd̄ charissimi mihi fugite ab idoloȝ cultura. Ut prudētibus loquor: vos ip̄i iudicate qd̄ dico. Calix bn̄dictōis cui bn̄dicim' nōne cōicatio sanguinis xp̄i est? Et panis quē frāgimus nōne pticipatio corporis dn̄i ē? Qm̄ vnus panis & vnū corpus multi sumus: oēs q de vno pane & de vno calice pticipamus. Uidete isrl̄ sm̄ carnē. Nōne q edūt hostias: participes sunt altaris? Quid ergo? Dico qp idolis imolatū sit aliqd: aut qp idolū sit aliqd? Sȝ q imolāt gētes demonijs imolāt & nō deo. Nolo aūt vos socios fieri demonioȝ. Non potestis calicē dn̄i bibere & calicem demonioȝ. Non potestis mense dn̄i participes esse: & mēse demonioȝ. An emulamur dn̄m. Nunquid fortiores illo sumus? Oīa mihi licent: sed non oīa expediūt. Oīa mihi licent: sed non omnia edificant. Nemo qd̄ suū est querat: sed qd̄ alterius. Omne qd̄ in macello venit manducate nihil interrogantes propter cōscientiā. Domini est terra: & plenitudo eius. Si quis vocat vos infideliū ad cenā: & vultis ire: omne quod vobis apponitur manducate: nihil interrogantes propter cōscientiam. Si qs autē dixerit: hoc immolatū est idolis: nolite manducare propter illum qui indicauit: & propter conscientiam. Conscientiam autē dico: non tuā sed alterius. Ut quid enim libertas mea iudicatur ab aliena cōscientia? Si ego cū gratia participo: quid blasphemor pro eo qp gr̄as ago? Siue ergo māducatis siue bibitis vel aliud qd facitis oīa in gl̄ia dei facite. Sine offensione estote iudeis & gētibus & ecclesie dei: sicut & ego per oīa oībus placeo: nō querens qd̄ mihi vtile est: sed qd̄ multis vt salui fiant.

¶ C. XI. ¶ Ap̄ls corrigit errores corinthioȝ circa celebritatē sacri eucharistie quātū ad habitū & quietū: ac dei se ponit eucharistie dignitatē accessū cōuenientē. Cap. xi.

Imitatores mei estote sicut & ego xp̄i. Laudo aūt vos fr̄es qp p oīa mei memores estis: & sic tradidi vobis precepta mea tenetis. Uolo aūt vos scire qp oīs viri caput xp̄s est: caput aūt mulieris vir: caput vero xp̄i deus. Oīs vir orans aut pphetās velato capite deturpat caput suū. Omnis aūt mulier orās aut pphetās nō velato capite: deturpat caput suū. Unū ēst enim ac si decaluet. Nā si nō velat mulier tondeat. Si vero turpe est mulieri tōderi aut decaluari: velet caput suū. Uir quidē non debet velare caput suū: qm̄ imago & gl̄ia dei est: mulier autē gloria viri est. Non enim vir ex muliere est: sed mulier ex viro. Etenim nō ē creatus vir pp̄ter mulierē: sed mulier pp̄ter virū. Ideo debet mulier velamen hēre sup caput suū: propter angelos. Uerūtn̄ neqȝ vir sine muliere: neqȝ mulier sine viro in dn̄o. Nā sicut mulier de viro: ita & vir per mulierem. Oīa autē ex deo. Uos ip̄i iudicate. Decet mulierē nō velatā orare deum? Nec ip̄a nā docet vos qp vir qdē si comam nutriat: ignominia est illi: mulier vō si comā nutriat: gl̄ia ē illi: qm̄ capilli pro velamine ei dati sūt. Si qs aūt videf cōtētiosus eē: nos talē cōsuetudinē nō habemus neqȝ ecclesia dei. Hoc aūt precipio nō laudās qp non in melius: sed in deterius conuenitis. Primū qdē cōuenientibus vobis in ecclesiā: audio scissuras eē inter vos & ex parte credo. Nā oportet & hereses esse: vt & qui pbati sunt manifesti fiāt in vobis. Cōuenientibus ergo vobis in vnū iam non est dn̄icā cenā manducare. Unusqsqȝ enim suā cenā presumit ad manducandū. Et alius qdē esurit: alius autē ebrius est. Nunqd domos non habetis ad manducādū & bibendū? Aut ecclesiā dei cōtemnitis: & cōfunditis eos q non hn̄t? Quid dicā vobis? Laudo vos? In hoc nō laudo. Ego enim accepi a dn̄o quod & tradidi vobis: qm̄ dn̄s iesus in

de cō. di. 2. c. reuera. & c. in calice.
B
Nu. 20. a.
Exo. 32. b
Nu. 25. b
Nu. 21. b
Judit. 8.
C
40. di. c. i. § fuges
8 p. di. 2. ca. iter § sciendus
sup. 1. d
D
E
8 q. di. 1. ca. relatū
Deu. 32. c
34. q. 2. c. nō satis
Eccl. 37. d
F
sup. 6. c
Esa. 13. b.
Ps. 23.
30. di. c. si qs carnē.
G
Col. 3. c
A
sup. 4. d
de sacra vnctiōe ca. vnico.
Eph. 5. c.
de here. c. vigētia.
B
Gen. 2. b
C
D
i. q. 3. ca. saluatur
24. q. 3. ca. si.
E

q̄ nocte tradebat: accepit panē ꝛ grās agēs fregit ꝛ dixit. Accipite ꝛ mādu cate. Hoc est corp⁹ meū: qđ ꝓ vobis tradetur. Hoc faci te in meā cōmemorationē. Sīlr ꝛ calicē: postq̄ꝫ cenauit dicēs. Hic calix nouū testm̄ est in meo sanguine. Hoc facite quotiēscū q̄ꝫ bibetis i meā cōmemorationē. Quo tiēscūq̄ꝫ .n. māducabitis panē hūc ꝛ cali cē bibetis mortē dn̄i annūciabitis donec veniat. Itaq̄ꝫ qcūq̄ꝫ māducauerit panē vel biberit calicē dn̄i indigne: re⁹ erit corpis ꝛ sanguinis dn̄i. Probet aūt seipsū hō: ꝛ sic de pane ille edat ꝛ de calice bibat. Qui .n. manducat ꝛ bibit indigne iudicium sibi manducat ꝛ bibit: nō dyudicans corpus dn̄i. Ideo inter vos multi infirmi ꝛ imbe cilles: ꝛ dormiūt multi. Q̄ si nosmetipsos dijudicarem⁹ nō vtiq̄ꝫ iudicaremur. Dū iudicamur aūt a dn̄o corripimur: vt nō cū hoc mundo damnemur. Itaq̄ꝫ fratres mei cū conuenitis ad māducandū: inui cem expectate. Si qs esurit: domi mandu cet: vt non iudicium conueniatis. Cetera autem cum venero disponam.

mat.26.c mar.14.c Luc.23.b ad + co.b⁹ 15.di. c.fi nali de cõs. di. 2.ca. scri ptura: ꝛ ca. iteraf. alss + bibe ritis vel ffinnitis. 11.q.3.ca. ad mensā. B Joā.6.f j.q i.ca. p ꝛtiam. de cõs. di. 2.ca. ꝛ ko cū ca sicut iudas de pe. di. j ca. tres de cõs. di. 2.c. ligdo

C Ca. S. C Cōmēdat apl's grās dei gnāli de clarādo cōditionē grē gratis date cōparan do corpus ecclie ad corp⁹ nature. Cap. xij.

De spiritalib⁹ aūt nolo vos ignorare frēs. Scitis aūt q̄m cū gētes essetis: ad simulachra muta, put ducebamini, eū tes. Ideo notū vobis facio: q̄ nemo in spū dei loquens dicit anathema iesu. Et nemo pōt dicere dn̄s iesus nisi in spū sancto. Di uisiones vero gratiaꝝ sunt: idē aūt spūs. Et diuisiones ministrationū sunt: idem aūt dominus. Et diuisiones operationū sunt: idē vero deus q operatur oīa in oīb⁹. Unicuiq̄ꝫ aūt datur manifestatio spūs: ad vtilitatem. Alij quidem p spm̄ datur ser mo sapientie: alij aūt sermo scie secundū eundē spiritū. Alteri fides in eodē spū: alij gratia sanitatū in vno spū. Alij opera tio virtutū alij ꝓphetia: alij discretio spi rituū: alij gn̄a linguarū: alij interpretatio sermonū. Hec aūt oīa operatur vnus atq̄ꝫ idem spūs diuidens singulis, put vult. Sicut enī corp⁹ vnū est ꝛ mēbra hꝫ mul ta: oīa aūt mēbra corporis cū sint multa vnū tn̄ corp⁹ sunt: ita ꝛ xp̄s. Etenī in vno spū oēs nos in vnū corp⁹ baptizati sum⁹: siue iudei: siue gētiles: siue serui: siue liberi: ꝛ oēs i vno spū potati sum⁹. Nā ꝛ corpus

mar.9.f. j.q.i.cap. multos. B ꝺi.S9.c.i. Ro.12.b. Ephe.4.a

nō est vnū mēbrum sꝫ multa. Si dixerit pes: q̄m nō sū man⁹: nō sū de corpore: nō ideo nō est de corpe. Et si dixerit auris q̄m nō sū oculus nō sum de corpe: non ideo nō est de corpore. Si totum corp⁹ oculus: vbi audit⁹. Si totū audit⁹ vbi odorat⁹? Nūc aūt posuit de⁹ mēbra: vnūq̄dq̄ꝫ eoꝝ in corpore sicut voluit. Q̄ si eēnt oīa vnū mēbrū: vbi corp⁹? Nūc aūt multa qdem mēbra: vnū aūt corp⁹. Non pōt aūt dicere oculus manui: opa tua non indigeo: aut iterū caput pedib⁹: nō estis mihi necessarij sed multo magis q̄ videnē mēbra corpis infirmiora eē: necessariora sunt. Et q̄ puta mus ignobiliora mēbra eē corpis: his ho norē abūdātiorē circūdam⁹. Et q̄ inhone sta sunt nr̄a: abūdātiorē honestatē hn̄t. Ho nesta aūt nr̄a nulli⁹ egēt. Sed de⁹ tēpauit corp⁹ ei cui deerat abūdātiorē tribuendo honorē: vt nō sit scisma in corpe: sꝫ in idip̄m ꝓ inuicē sollicita sint mēbra. Et si q̄d patiē vnū mēbrū: cōpatiunē oīa mēbra. Siue gloriaē vnū mēbrū: cōgaudent oīa mēbra. Uos autē estis corp⁹ xp̄i: ꝛ mēbra de mēbro. Et quosdā qdē posuit de⁹ in ec clesia: primū aplos scđo ꝓphetas: tertio do ctores. Deinde ꝟtutes exinde grās cura tionū: opitulatiōes gubernatiōes genera linguaꝝ: interpretationes sermonū. Nūq̄d oēs apli? Nūq̄d oēs ꝓphete? Nūq̄d oēs do ctores? Nūq̄d oēs ꝟtutes? Nūq̄d oēs gra tiā hn̄t curationū? Nūq̄d oēs linguis lo quunē? Nunq̄d oēs interptanē? Emula mini aūt charismata meliora. Et adhuc excellentiorē viā vobis demonstro.

C C La. Sū. C Recōmēdat apl's charitatis excellētiā vtilitatē ꝛ stabilitatē. Ca. xiij.

Si linguis hominū loquar ꝛ angeloꝝ charitatē aūt nō habeā: fact⁹ sū velut es sonans aut cymbalū tinniēs. Et si ha buero ꝓphetiā ꝛ nouerī mysteria oīa: ꝛ oēs sciam: ꝛ si habuero oēs fidē ita vt mō tes trāsferā: charitatē aūt nō habuero: ni hil sū. Et si distribuero in cibos pauperꝝ oēs facultates meas: ꝛ si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē aūt nō habue ro nihil mihi ꝓdest. Charitas patiēs est benigna est. Charitas nō emulaē nō agit pperā: nō inflaē: nō ē ābitiosa nō q̄rit q̄ sua sunt: nō irritaē nō cogitat malū: non gaudet sup iniq̄tate: cōgaudet aūt ꝟitati. Oīa suffert: oīa credit: oīa sperat: oīa sustī

C No. S. h. Heb.4.b Ephe.4.b D Infra.14.a A B Infra.10.b Phil.2.c.

me. Charitas nunq̃ excidit:siue ꝓphetie euacuabunt:siue lingue cessabūt:siue sciē C tia destruet. Ex pte. n. cognoscim⁹:⁊ ex pte ꝓphetam⁹. Cū aūt venerit qḋ pfectū ē:euacuabit qḋ ex pte est. Cū essē paruulus:loq̄bar vt paruulus:sapiebā vt paruulus cogi D tabā vt paruulus. Qn aūt fact⁹ sū vir:euacuaui q erāt paruuli. Uidem⁹ nūc p speculū in enigmate:tūc aūt facie ad faciē. Nūc cognosco ex pte:tūc aūt cognoscā sicᷓ ⁊ cognit⁹ sū. Nūc aūt manēt:fides:spes:charitas:tria hec. Maior aūt hoꝝ est charitas.

¶ Ca. Sū. ¶ Eminētiam ostēdit ꝓphetie super donū linguaꝝ:⁊ quomodo sit vtendum vtroq; dono. Cap. xiiij.

A Sectamini charitatē:emulamini spiritualia:magis aūt vt ꝓphetetis. Qui enī loqtur lingua nō hominib⁹ loqtur: Isa. i. d. sz deo. Nemo. n. audit. Spū⁹ aūt loqtur mysteria. Nā q ꝓphetat:hominib⁹ loqtur ad edificationē ⁊ exortationē ⁊ cōsolationē. Qui loqtur lingua semetipsū edificat. gl. + dei Qui aūt ꝓphetat:ecclesiā + edificat. Uolo aūt vos oēs loq linguis:magis aūt ꝓphetare. Nā maior est q ꝓphetat q̄ q loqt linB guis:nisi forte interpret:vt ecclesia edificationē accipiat. Nūc aūt frēs si venero ad vos linguis loquēs:qd vobis ꝓdero: nisi vobis loquar:aut in reuelatiōe aut in sciētia:aut in ꝓphetia:aut in doctrina? Tñ q̄ sine aīa sunt ⁊ vocē dātia:siue tibia:siue cythara:nisi distinctionē sonituū dederint: quō sciet qḋ canit aut qḋ cytharizatur? Etenī si incertā vocē det tuba:qs parabit se ad bellū? Ita ⁊ vos p linguā nisi manifestū sermonē dederitis:quō sciet id quod dr̄? Eritis. n. in aera loqntes. Tam C multa vt puta gn̄a linguarū sūt i hoc mūdo:⁊ nihil sine voce est. Si ergo nesciero virtutē vocis ero ei cui loquar barbar⁹:⁊ q loqt mihi barbar⁹. Sic ⁊ vos qm̄ emulatores estis spūū ad edificationē ecclie: q̄rite vt abūdetis. Et iō q loquit lingua oret vt iterpretet. Nā si orē lingua: spūs me⁹ orat:mens aut mea sine fructu est. Quid ergo est? Orabo spū:orabo ⁊ mente. Psallā spū:psallā ⁊ mēte. Ceterū si bndi D xeris spū:qs supplet locū idiote? Quō dicet amē sup tuā bn̄dictionē. Qm̄ qd dicas supra. k. a nescit. Nā tu qdē bn̄ grās agis:sz alr non a. is non edificat. Grās ago deo + meo q oiuz vr̄m lihabet + gua loquor. Sz i ecclia volo qnq; vba sen aij. su meo loq:vt ⁊ alios instruā:q̄z decē milia vboꝝ in lingua. Fratres nolite pueri effici sensib⁹:sz malitia paruuli estote:sensibus aūt pfecti estote. In lege. n. scriptū Esa. 28. a. ē. Qm̄ in alijs linguis ⁊ i labijs alijs loqr pplo huic:⁊ nec sic exaudiēt me dicit dn̄s. E Itaq; lingue i signū sūt nō fidelibus sz infidelib⁹:ꝓphetie aūt nō infidelib⁹ sz fidelib⁹. Si ergo cōueniat vniuersa ecclia i vnū:⁊ oēs linguis loquant:intrēt aūt idiote aut infideles:nōne dicēt qd isanitis. Si aūt oēs ꝓphetēt:intret aūt qs infidelis vel idiota:cōuicit ab oib⁹:dijudicat ab oibus. Occulta. n. cordis ei⁹ manifesta fiūt:⁊ ita cadēs in faciē adorabit deū:ꝓnūcians F q vere de⁹ i vobis sit. Quid ergo ē frēs? Cū cōuenitis vnusqsq; vr̄m psalmū hz:doctrinā hz apocalypsim hz:linguā hz:iterptationē hz. Oia ad edificationē fiāt. Siue lingua qs loqt:sm duos:aut vt multū tres ⁊ p ptes ⁊ vn⁹ iterptet. Si aūt nō fuerit iterpres:taceat in ecclia:sibi autē loquat ⁊ deo. ꝓphete aūt duo aut tres dicāt:⁊ ceteri dijudicēt. Qḋ si + alij reuelatū fuerit se- oīs + alij dēti prior taceat. Potestis. n. oēs p singulos vel aliqd ꝓphetare:vt oēs discāt ⁊ oēs exortent. Et spiritus ꝓphetarum ꝓphetis subiectus G est. Non enim dissensiōis est deus:sed pacis:sicut ⁊ in omnibus ecclesijs sanctoꝝ 1. thi. 2. c. doceo. Mulieres in ecclesijs taceant. Non Gen. 3. c. enī permittitur eis loqui:sed subditas 23. di. c. esse:sicut ⁊ lex dicit. Si quid aūt volūt di- mulier. scere:domi viros suos interrogent. Turpe 37. d. i. ca. est enim mulieri loq in ecclesia. An a vo 10 ⁊ 35. bis verbū dei ꝓcessit:aut in vos solos puenit? Si quis vi ꝓpheta eē aut spūalis cognoscat q scribo vobis:q̄z dn̄i sunt mādata. Si quis aūt ignorat ignorabit. Itaq; frēs emulamini ꝓphetare ⁊ loq linguis nolite ꝓhibere. Omnia aūt honeste ⁊ secūdum ordinem fiant in vobis. di. c. qui ca. ⁊ 35. q. 1.

¶ Ca. Sū. ¶ Tractat apostolus de gr̄a resurrectionis premittendo cōmemoratiōne doctrine euangelice. Cap. xv.

A Notum autem vobis facio frēs euāgelium q predicaui vobis:q ⁊ acce Gal. 2. b. pistis in quo ⁊ statis:per quod ⁊ saluamini:qua ratione predicauerim vobis si tenetis:nisi frustra credidistis. Tradidi enī vobis in primis quod ⁊ accepi: quoniā xp̄s mortu⁹ est ꝓ peccatis nr̄is sz scripturas:⁊ q̄z sepult⁹ est:⁊ q̄z resurrexit tertia

dū ſcḋm ſcripturas: ⁊ qꝛ viſus ē cephe: ⁊ poſt hec vndeci. Deinde viſus ē pluſq̄ quīgētis frīb⁹ ſimul: ex qb⁹ multi manēt vſq; ad huc: qdā āt dormierūt. Deinde viſus ē iacobo: dein apl'is oīb⁹. Nouiſſime aūt oīuz tāq̄ abortiuo viſus ē ⁊ mihi. Ego. n. ſuz minimus apl'oꝝ: q nō ſū dign⁹ vocari apl's: qm̄ ꝑſecut⁹ ſuz eccl'iā dei. Grā āt dei ſuz id qḋ ſū: ⁊ grā ei⁹ i me vacua nō fuit: ſꝫ abūdāti⁹ illis oīb⁹ laboraui. Nō ego āt: ſꝫ dei grā mecū. Siue. n. ego ſiue illi: ſic ꝑdicauim⁹: ⁊ ſic credidiſtis. Si āt xp̄s ꝑdicat q̄ reſurrexit a mortuis: quō qdā dicūt i vobis: qm̄ reſurrectio mortuoꝝ nō ē. Si āt reſurrectio mortuoꝝ nō ē: neq; xp̄s reſurrexit. Si āt xp̄s nō reſurrexit ianis ē ꝑdicatio nr̄a: inanis ē ⁊ fides vr̄a. Inuenimur āt ⁊ falſi teſtes dei: qm̄ teſtimoniū dixim⁹ aduerſus deū q̄ ſuſcitauerit xp̄m: quē nō ſuſcitauit: ſi mortui nō reſurgūt. Nā ſi mortui non reſurgūt: neq; xp̄s reſurrexit. Qḋ ſi xp̄s nō reſurrexit vana ē fides vr̄a. Adhuc. n. eſtis i pctīs vr̄is. Ergo ⁊ q dormierūt in xp̄o perierūt. Si in hac vita tm̄ in xp̄o ſperātes ſumus: miſerabiliores ſumus oīb⁹ hoībus. Nūc āt xp̄s reſurrexit a mortuis primitie dormientiū: qm̄ quidē ꝑ hoīem mors: ⁊ ꝑ hoīem reſurrectio mortuoꝝ. Et ſic in adā oēs moriūtur: ita in xp̄o oēs viuificabūtur. Unuſqſq; aūt in ſuo ordine: primitie xp̄s. Dein de hi q ſunt xp̄i: qui in aduētu eius crediderūt: deinde finis cū tradiderit regnū deo ⁊ pr̄i: cū euacuauerit oēꝫ principatū ⁊ ptāte ⁊ virtutē. Oportet aūt illū regnare donec ponat oēs inimicos ſub pedibus eius. Nouiſſime aūt inimica deſtruet mors. Oīa. n. ſubiecit ſub pedibus eius. Cū aūt dicat oīa ſubiecta ſūt ei: ſine dubio ꝑter eū qui ſubiecit ei oīa. Cū aūt ſubiecta fuerint illi oīa: tūc ⁊ ipſe fili⁹ ſubiectus erit illi q ſubiecit ſibi oīa: vt ſit de⁹ oīa in oībus. Alioq̄n qd faciūt qui baptizanť ꝓ mortuis. Si oīno mortui nō reſurgūt: vt qd ⁊ baptizanť ꝓ illis? Ut qd ⁊ nos periclitamur oī hora? Quotidie morior ꝓpter veſtrā gl'iaꝫ frēs: quā hēo in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. Si ſcḋm hoīem ad beſtias pugnaui epheſi: qd mihi ꝓdeſt ſi mortui nō reſurgūt? Manducemus ⁊ bibamus: cras. n. moriemur. Nolite ſeduci. Corrūpūt mores bonos colloquia mala. Euigilate iuſti: ⁊ nolite peccare. Ignorātiaꝫ. n. dei qdā hn̄t. Ad reuerētiā vobis loquor. Sꝫ dicit aliqs. Quō reſurgūt mortui: quali aūt corpore veniēt. Inſipiēs tu: qḋ ſeminas nō viuificať: niſi pri⁹ moriať. Et qd ſeminas: nō corp⁹ qḋ futuꝝ ē ſeminas: ſꝫ nudū granū: vt puta tritici aut alicui⁹ ceteroꝝ. De⁹ aūt dat illi corp⁹ ſicut vult: ⁊ vnicuiq; ſeminū ꝓpriū corp⁹. Nō oīs caro eadē caro: ſꝫ alia hoīuꝫ: alia pecoꝝ: alia volucrū: alia āt piſciū. Et corpora celeſtia ⁊ corpora terreſtria: ſꝫ alia qdē celeſtiū gl'ia alia aūt terreſtriū. Alia claritas ſolis: alia claritas lūe: ⁊ alia claritas ſtellaꝝ. Stella. n. a ſtella differt i claritate: ſic ⁊ reſurrectio mortuorū. Seminať i corruptiōe: ſurget in incorruptiōe. Seminať in ignobilitate: ſurget in gl'ia. Seminať in infirmitate: ſurget i virtute. Seminať corp⁹ aīale: ſurget corpus ſpūale. Si ē corp⁹ aīale: ē ⁊ ſpūale: ſicut ſcriptū eſt. Fact⁹ ē prim⁹ hō adā in aīaꝫ viuētē: nouiſſimus adā in ſpm̄ viuificātē. Sꝫ nō pri⁹ qḋ ſpūale ē: ſꝫ qḋ aīale: deinde qḋ ſpūale. Prim⁹ hō d̄ terra terren⁹: ſcḋs hō de celo celeſtis. Qualis terren⁹: tales ⁊ terreni: ⁊ q̄lis celeſtis: tales ⁊ celeſtes. Igiť ſicut portauim⁹ imaginē terreni: portemus ⁊ imaginē celeſtis. Hoc āt dico frēs: qꝛ caro ⁊ ſanguis regnū dei poſſidere non pn̄t: neq; corruptio icorruptelaꝫ poſſidebit. Ecce myſteriū vobis dico. Oēs qdē reſurgem⁹: ſꝫ nō oēs imutabimur. In momento in ictu oculi: i nouiſſima tuba. Canet. n. tuba ⁊ mortui reſurgēt incorrupti: ⁊ nos imutabimur. Opꝫ. n. corruptibile hoc induere icorruptionē: ⁊ mortale hoc iduere immortalitatē. Cū āt mortale hoc īduerit immortalitatē: tūc fiet ſmo q ſcriptus ē. Abſorta ē mors i victoria. Ubi ē mors victoria tua. Ubi ē mors ſtimulus tu⁹? Stimulus āt mortis pcc̄m ē: virtus vero peccati lex. Deo aūt gratias q dedit nobis victoriā ꝑ dn̄m nr̄m ieſuꝫ xp̄m. Itaq; frēs mei dilecti ſtabiles eſtote ⁊ imobiles: abūdantes in oī opere domini: ſemꝑ ſcientes q̄ labor veſter nō eſt inanis in domino.

¶ Ca. xvi. ¶ Docet apl's quō cōuerſandū eſt cū extraneis ⁊ vicinis: ac in finē epiſtole annectit ſalutationem. Cap. xvi.

De collectis aūt que fiunt in ſanctos: ſicut ordinaui i eccleſijs galatie: ita ⁊ vos facite ꝑ vnā ſabbati. Unuſqſq; vim apō ſe reponat recōdēs qḋ ei bn̄ placuerit

[Margin notes: de conſe. diſt. c. cū marthe. 22. q. 5. c. qḋ autem B. Eſa. 1. b. di. 8. c. cō ſuetudo de renū. ca. nīſi. C. Colo. 1. c. j. Theſ. 4. D. Pſ. 109. Ibidē. Hebr. 2. b. 22. q. j. noueritis a 0 + ꝑ gl'ia vr̄a. de iureiu. c. ⁊ ſi xp̄s. Eſa. 22. d. de pe. diſ. 4. c. ſi. n. E. F. Gen. 2. b. G. Oſee. 13. b. Hebr. 2. d. 1. Ioh. 5. a. A.]

vt nō cū venero tūc collecte fiāt. Cū aūt pñs fuero: quos pbaueritis per epistolas hos mittā pferre grām vestrā in hierlm. Q̄ si dignū fuerit vt ego eā: mecū ibūt. Veniam autē ad vos cum macedoniā per transiero. nā macedoniā ptrāsibo. Apud vos autē fortitan manebo vel etiā hyemabo: vt vos me deducatis quocunq; iero. Nolo enim vos mō in transitu videre. Spero enim me aliquantulū tēporis manere apud vos: si dominus permiserit. Permanebo āt ephesi vsq; ad pentecostē. Ostiū enim mihi apertū est magnū ⁊ euidēs: ⁊ aduersarij multi. Si aūt venerit timotheus: videte vt sine timore sit apd vos. Opus enim dñi operat sicut ⁊ ego. Ne quis ergo illū spernat. Deducite autē illū in pace: vt veniat ad me. Expecto enim illū cū fratribus. De apollo autē fratre vobis notū facio: quoniā multū rogaui eū vt veniret ad vos cū fratribus: ⁊ vtiq; nō fuit voluntas eius vt nūc veniret. Veniet autē cum ei vacuū fuerit. Vigilate state in fide: viriliter agite: ⁊ cōfortamini: oīa enim vestra i charitate fiant. Obsecro vos aūt frēs nostis domū stephane ⁊ fortunati ⁊ achaici: quoniā sunt primitie achaie: ⁊ in ministeriū sanctorū ordinauerūt seipsos vt ⁊ vos subditi sitis eiusmodi: ⁊ oī cooperanti ⁊ laboranti. Gaudeo aūt in presentia stephane ⁊ fortunati ⁊ achaici: qm̄ id qđ vobis deerat ipsi suppleuerūt. Refecerūt enī ⁊ meū spiritū ⁊ vestrū. Cognoscite ergo que eiusmodi sunt. Salutat vos oēs ecclesie asie. Salutant vos in dño multū aqla ⁊ prisca cū domestica sua ecclesia: apud quos ⁊ hospitor. Salutāt vos oēs fratres. Salutate inuicē in osculo sancto. Salutatio mea: manu pauli. Si qs nō amat dñz nr̄z iesum xp̄m sit anathema maranatha. Grā dñi nr̄i iesu christi vobiscū. Charitas mea cū oībus vobis in xp̄o iesu. Amen.

(Margin: 22.q.ij.c. [illegible] si aduer. [illegible] tedium. — B — C — D — 22.q.4.c. [illegible] lizari⁹. 14.q.3.c. [illegible] ū ergo.)

¶ Explicit epla beati pauli apostoli ad Corinthios prima.

¶ Incipit prologus beati hieronymi presbyteri in epistolam secundam beati pauli apostoli ad Corinthios.

IN secūda ad Corinthios epistola q̄si in parte superiori post tribulationū suarū relatiōes reddit cām quare ad eos secūdo nō ierit: qm̄ nō leui mutatiōe consilij iuisse se asserit: sed ne aduētu suo tristitiā incurreret: cū in peccato permanere discipulos repperisset. Deinde post agnitos fructus penitētie recōciliat eū ecclesie: quē in prima pp fornicationē a cōsortio sctōrū iusserat amouer. Tertio cōtra pseudo aplos offīt ⁊ sui dignitatē iudei: ⁊ noui testamētu ministros tanto anteire gr̄a ostēdit: qñto euangeliū est lege pstantius. Immoratur ⁊ in eā thaplurimum quā breuiter in prima pstrigerat: vt prompto ac libēti aīo necessaria pñtis vite nō habētibus largiant ⁊ vtilitate spūalis cōmercij commutet pñtia cū futuris: atq; abūdātia sua sanctorū inopiā suppleāt: vt vicissim eorum inopia sctorū abūdantia suppleat. In fine repetit qđ superius cōtra pseudo apostolos egerat ⁊ iactatione eorū pdicatiōes qz de se gliosas vel collata antiqtate gn̄is: vel cathalogo iniuriarū ac periculorū suorū euacuat dicitq; eos operarios subdulos q ad imitatione sathane trāsfigurent in apostolos xp̄i sub predicationis spē lucra pecuniaria queq; sectantes.

¶ Incipit argumentum.

POst actā a corinthijs pñiam consolatoriā scribit eis epiam aplus a troade per titum: ⁊ collaudās eos hortatur ad meliora: cōtristatos quidem eos: sed emēdatos ostendens.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla pauli ad corinthios scđa.

¶ Ca. Sū. ¶ Captat corinthios beniuolētia p suas tribulatiōes ad excitādū attentionē: ⁊ excusat se de pmissiōe eis fcā. C. j.

A

PAulus apostolus xp̄i iesu p voluntatē dei: ⁊ timotheus frater: ecclesie dei q̄ ē corinthi cū oībus sanctis qui sunt in vniuersa achaia. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nr̄o ⁊ dño iesu xp̄o. Benedict⁹ deus ⁊ pr̄ dñi nostri iesu xp̄i: pr̄ misericordiarū ⁊ deus totius cōsolationis: qui cōsolatur nos in oī tribulatiōe nr̄a vt possimus ⁊ ipsi cōsolari eos q in oī pressura sunt per exhortationē qua exhortamur ⁊ ipsi a deo qm̄ sicut abūdāt passiones xp̄i in nobis: ita ⁊ p christū abundat cōsolatio nostra. Siue autē tribulamur

(Margin: Ephe.1. 1.pe.1.A.)

p vra exhortatioẽ ⁊ salute: siue cõsolamur pro vra cõsolatiõe: siue exhortamur p vra exhortatiõe ⁊ salute: q̃ operaꝛ tollerãtiã earũdẽ passionũ q̃s ⁊ nos patimur: vt spes nr̃a firma sit p vobis: sciẽtes qm̃ sicut socij passionũ estis sic eritis ⁊ ꝯsolationis. Nõ.n.volum⁹ ignorare vos fr̃es de tribulatiõe nr̃a q̃ fc̃a est in asia: qm̃ supra modũ grauati sumus supra virtutẽ: ita vt tederet nos ẽt viuere. Sꝫ ipsi i nobis ipsis rñsum mortis habuim⁹: vt nõ sim⁹ fidẽtes in nobis sꝫ in deo q suscitat mortuos: q de tantis periculis nos eripuit ⁊ eruit: in quẽ sperauimus qm̃ ⁊ adhuc eripiet: adiuuãtib⁹ ⁊ vobis in oratione p nobis vt ex multarũ

C ꝑsonis facieꝫ eius q̃ in nobis est donatio

nis: p multos grãe agant p nobis. Nã gl̃ia nr̃a hec est testimoniũ ꝯsciẽtie nr̃e: q̃ i simplicitate cordis ⁊ sinceritate dei: ⁊ nõ in sapia carnali: sꝫ in grã dei ꝯuersati sum⁹ in hoc mũdo abũdãtius aũt ad vos. Nõ.n.alia scribim⁹ vobis q̃ꝫ q̃ legistis ⁊ cognouistis. Spero aũt q̃ vsqꝫ in finẽ cognoscetis: sicut ⁊ cognouistis nos ex pte: q̃ gl̃ia vr̃a sum⁹: sicut ⁊ vos nr̃a i die dñi nr̃i iesu xp̃i. Et hac cõfidentia volui prius venire ad vos vt secũdã grãꝫ hẽretis: ⁊ p vos trãsire in macedoniã: ⁊ iterũ a macedonia venire ad vos

D ⁊ a vobis deduci in iudeã. Cũ ergo hoc voluissẽ: nũqd leuitate vsus sum? Aut q̃ cogito: sm̃ carneꝫ cogito vt sit apud me ẽ ⁊ nõ? Fidelis aũt deus: q̃ sermo nr̃ q fuit apud vos: nõ ẽ in illo ẽ ⁊ nõ: sꝫ est in illo ẽ. Dei.n. fili⁹ iesus xp̃s q in vobis p nos p̄dicatus ẽ: p me ⁊ siluanũ ⁊ timotheũ: nõ fuit in illo est ⁊ nõ: sed ẽ in illo fuit. Quotquot.n. p̄missiones dei sunt: in illo est. Jdeo ⁊ p ip̄m amẽ deo ad gl̃iam vr̃am. Qui aũt cõfirmat nos vobiscũ in xp̃o ⁊ q vnxit nos de⁹: ⁊ qui signauit nos ⁊ dedit pign⁹ sp̃us i cordib⁹ nr̃is. Ego aũt testẽ deũ inuoco in aĩam meã q̃ parcẽs vobis nõ veni vltra corinthũ: nõ q̃ dominamur fidei vr̃e: sꝫ adiutores sumus gaudij vr̃i. Nam fide statis.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ponit duplex cãm q̃re ap̃ls nõ venerit corinthũ. s. ne ꝯtristarẽt: ⁊ alibi maiorẽ fructũ faceret: quẽ fructũ deide ostẽdit a quo alios ꝑphetas excludat. Cap. ij.

A Statui aũt hoc ip̄m apud me ne iterũ in tristitia venirẽ ad vos. Si.n.ego ꝯtristo vos: ⁊ qs ẽ q me letificet nisi q ꝯtristaꝛ ex me? Et hoc ip̄m scripsi vobis vt nõ cũ venero, tristitiã sup tristitiã habeã de q̃bus oportuerat me gaudere: ꝯfidẽs in oĩbus vobis q̃ meũ gaudiũ oĩuꝫ vr̃m est.

B Nã ex multa tribulatiõe ⁊ ãgustia cordis scripsi vobis p multas lachrymas: non vt ꝯtristemini: sꝫ vt sciatis quã caritatẽ habeã abũdãtius in vobis. Si qs autẽ ꝯtristauit me: nõ me ꝯtristauit: sed ex pte vt nõ onerẽ oẽs vos. Sufficit illi q eiusmodi est obiurgatio hec q̃ fit a pluribus: ita vt ꝯtrario magis donetis ⁊ ꝯsolemini: ne forte abundantiori tristitia absorbeaꝛ

C qui eiusmodi ẽ. Propter qd obsecro vos: vt cõfirmetis in illũ caritatem. Jdeo.n.⁊ scripsi vobis: vt cognoscã experimẽtũ vr̃m an in oĩbus obedientes sitis. Cui aũt aliqd donastis: ⁊ ego. Nã ⁊ ego qd donaui si quid donaui pp vos in ꝑsona xp̃i: vt non circũueniamur a sathana. Nõ n. ignoramus cogitationes eius. Cũ venissẽ aũt troadẽ pp euãgeliũ xp̃i: ⁊ ostiũ mihi apertũ eẽt in dñ̃o nõ habui requiẽ sp̃ui meo: eo q̃ nõ inuenerim titũ fratrẽ meũ: sed vale faciens eis: ꝓfectus sum in macedo-

D niã. Deo aũt grãs qui semp triũphat nos in xp̃o iesu ⁊ odorẽ noticie sue manifestat per nos in oĩ loco: q̃ xp̃i bonus odor sumus deo i his q salui fiũt: ⁊ in is q pereũt. Alijs quidẽ odor mortis in mortẽ: alijs aũt odor vite in vitã. Et ad hec qs tã idoneus? Nõ n. sumus sicut plurimi adulterantes verbũ dei sed ex sinceritate sicut ex deo corã deo in christo loquimur.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ostẽdit ap̃ls se cõmẽdatione hoiuꝫ nõ idigere nec eã q̃rere: atqꝫ recõmẽdat ministros ecclie xp̃i q̃ꝫtũ ad officiũ dignitatẽ ⁊ q̃ꝫtũ ad cogitatõis excellẽtiã. c.iij.

A Jncipimus iterũ nosmetipsos cõmẽdare. Aut nũqd egemus sicut quidaꝫ cõmendaticijs epistolis ad vos: aut ex vob? Epistola nr̃a vos estis scripta in cordibus nr̃is: q̃ scif ⁊ legif ab oĩbus hoibus manifestari: qm̃ epistola estis xp̃i ministrata a nobis ⁊ scripta nõ atramẽto: sed spiritu dei viui: nõ in tabulis lapideis: sed in ta-

B bulis cordis carnalibus. Fiduciã autem talẽ habemus per christum ad deum: nõ q̃ sufficiẽtes simus cogitare aliquid nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nr̃a ex deo est. Qui ⁊ idoneos nos fecit ministros noui testamẽti: nõ lr̃a sed sp̃u. Lr̃a.n.occidit sp̃us autẽ viuificat. Qꝫ si ministratio

Marginalia: ij. q.3.c.i ter verba de sacra vnctio.c vnico — 2?.q.4.c. nõ pót. — 23.q.4.c. nabucodonosor — heb.4.b.

mortis lr̃is deformata in lapidibus fuit i glia: ita vt nō possent intēdere filij israel i faciē moysi ꝓpter gliā vultus eius q̄ eua cuatur: quō nō magis ministratio spūs erit in glia: Nā si ministratio dānatiōis in glia est: multo magis abūdat ministe-

C riū iustitie in glia. Nā nec glificatū est qđ claruit i hac pte: ꝓp excellētē gliam. Si.n. qđ euacuat̄ p gliā ē: multo magis qđ ma

Exo.34.d net in glia ē. Hñtes igit̄ talē spē: multa fi ducia vtimur. Et nō sicut moyses ponebat velamē sup faciē suā vt nō intēderent filij isrl̄ in faciē eius qđ euacuat̄: sꝫ obtusi sūt

D sensus eoꝝ. Usqꝫ in hodiernū diē idipsum velamen in lectione veteris testamēti ma net nō reuelatū: qđ in xp̄o euacuat̄. Sed vsqꝫ in hodiernū diē cū legit̄ moyses ve lamē positū est sup cor eoꝝ. Cū aūt cōuer

Joh.4.d 19.q.2.c. Due sūt reg.c.13. sus fuerit ad deū: auferet̄ velamē. Dñs aūt spūs est. Ubi autē spūs dñi: ibi libertas. Nos vero oēs reuelata facie gliam dñi spe culantes i eādē imaginē trāsformamur a claritate in claritatē tanq̄ a dñi spū.

¶ Ca. Sū. ¶ Cōmēdat apl̄s mysteriū no ui testamēti: 1 ɋ̄rū ad opatiōnē boni 1 ɋ̄ tuꝫ ad tollerantiam mali. Cap.iiij.

A Ideo hñtes hanc āministratiōnē iu xta qđ misericordiā ɔ̄secuti sumus: nō deficim⁹ sed abdicam⁹ in occulta dede coris: nō ambulātes in astutia: neqꝫ adul terantes verbū dei: sꝫ in manifestatiōe ve ritatis cōmendātes nosmetipsos ad oēꝫ consciaꝫ hoīum corā deo. Qđ si ēt opertū ē euāgeliū nr̄m: in his q pereūt est opertuꝫ: in qbus deus huius seculi excecauit mē tes infideliū: vt nō fulgeat illuminatio euā

B gelij glie xp̄i q̄ est imago dei. Nō n.n. nos metipsos p̄dicamus sed iesum christum dñꝫ nr̄m. Nos āt suos s̄uos p iesuꝫ: qm̄ de⁹ qui dixit de tenebris lucē splēdescere: ipse illuxit in cordib⁹ nr̄is ad illuminationē sciētie claritatis dei in facie xp̄i iesu. Habe mus aūt thesaurū istū in vasis fictilib⁹: vt sublimitas sit virtutis dei 1 nō ex no bis. In oībus tribulationē patimur: sꝫ

C nō angustiamur. Apoziamur: sed nō de stituimur. Persecutionē patimur: sꝫ nō derelinqmur. Humiliamur: sed nō con fundimur. Deijcimur: sꝫ nō perim⁹. Sē per mortificationē iesu xp̄i in corpore nr̄o circūferētes: vt vita iesu manifestet̄ i cor poribus nr̄is. Semp enim nos q viuimus

in mortē tradimur ꝓpter iesuꝫ: vt 1 vita iesu manifestet̄ i carne nr̄a mortali. Ergo

Ps.115. mors i nobis opat̄: vita āt i vobis. Hñtes aūt eūdē spiritu fidei: sicut scriptū ē cre didi ꝓpter qđ locut⁹ suꝫ: 1 nos credim⁹ ꝓp qđ 1 loqmur: sciētes qm̄ q suscitauit ie

D suꝫ 1 nos cū iesu suscitabit: 1 ɔ̄stituet vobis̄ cū. Oīa.n. ꝓp vos: vt grā abūdās p multos in grāꝝ actiōe abūdet in gliā dei. Ppꝫ qđ nō deficim⁹. Sꝫ lꝫ is q foris ē nr̄ hō cor rumpat̄: tñ is q intus est renouat̄ de die i diē. Id.n. qđ in p̄senti est momētaneum 1 leue tribulatiōis nr̄e: supra modū i sub limitate eternū glorie pondus opatur in nobis: nō cōtemplāntib⁹ nobis q̄ videnẗ sed que nō vidētur. Que.n. videnẗ: tpalia sunt: que aūt non videntur eterna sunt.

¶ Ca. Sū. ¶ Agit̄ de premio iustorū apo stolus ac eius desiderio atqꝫ debita ad ipsꝫ preparatione ac causa vtriusqꝫ. Cap.v.

A Scimus.n. qm̄ si terrestris dom⁹ nr̄a huius habitatiōis dissoluat̄: q edifica tiōnē ex deo hēmus domū nō manufactā sed eternā in celis. Nā 1 in hoc ingemiscī mus habitatiōnē nr̄aꝫ q̄ de celo est supin dui: cupiētes: si tñ vestiti 1 nō nudi inue niamur. Nā 1 qui sumus in hoc taberna culo ingemiscim⁹ grauati: eo q nolum⁹

B expoliari: sed supuestiri: vt absorbeātur qđ mortale est a vita. Qui aūt efficit nos in h̄ ipsm̄ deus q dedit nol i pign⁹ spūs. Audē tes igit̄ sp 1 sciētes: qm̄ dū sum⁹ i h̄ corpe: pegrīamur a dño. Per fidē.n. ābulam⁹: 1 nō p speciē. Audemus aūt: 1 bonā volūtatē habemus: magis peregrinari a corpore 1

Ro.14.d p̄ntes eē ad dñm: 1 ideo cōtēdimus: siue abs̄ntes siue p̄ntes placere illi. Oēs.n. nos manifestari oportet añ tribunal xp̄i: vt re ferat vnusqsqꝫ ꝓpria corporis: put gessit siue bonū siue malū. Sciētes ergo timorē dñi hoībus suademus: deo aūt manifesti sumus. Spero aūt 1 in conscientijs vris manifestos nos eē. Nō iterum commēda mus nos vobis: sed occasiōnē damus vo

C bis gloriandi pro nobis: vt hēatis ad eos qui in facie gloriantur: 1 nō in corde. Si

8.q.i.c.Li scripturis.23. dis. capi. vsqꝫ ue enim mēte excedim⁹ deo: siue sobrij sum⁹ vobis. Caritas.n. xp̄i vrget nos esti mātes hoc: qm̄ si vnus ꝓ oīb⁹ mortu⁹ est ergo oēs mortui sunt. Et pro oībus mor tuus est xp̄s: vt 1 qui viuunt iam nō sibi viuant: sꝫ ei q ꝓ ipsis mortuus est 1 resur-

recit. Itaq; nos ex hoc neminē nouimus scd'm carnē. et si cognouimus scd'm carnē christū: sed nūc iā nō nouimus. Si qua ergo in christo noua creatura: vetera trāsierūt ecce facta sunt oia noua. Oia autē ex deo qui nos recōciliauit sibi per christū: et dedit nobis ministeriū recōciliationis. Qm quidē deus erat in christo mūdū recōcilians sibi: non reputās illis delicta ipsorum: et posuit in nobis verbū recōciliationis. Pro christo ergo legatione fungimur tanq; deo exhortāte per nos. Obsecramus pro christo: reconciliamini deo. Eum qui nō nouerat peccatū pro nobis peccatum fecit: vt nos efficeremur iustitia dei in christo.

Esa.43.c.
Apo.21.b
De pe.di.1.c.si enim

¶ Ca. S. ¶ Hortat ad bonum corinthios apls in futuro agendū quātum ad exteriorem cōuersationē: interiorem deuotionem: ac infidelium vitationem. Cap. vi.

A Esa.49.c.

Adiuuantes aūt exhortamur ne in vacuū grām dei recipiatis. Ait n. Tpe accepto exaudiui te et in die salutis adiuui te. Ecce nūc tps acceptabile: ecce nūc dies salutis. Nemini dātes vllā offensionem: vt nō vituperet ministeriū nostrū. Sed in oibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros: in multa patiētia: in tribulatiōibus: in necessitatibus: in angustijs: in plagis: in carceribus: in seditiōibus: in laboribus: in vigilijs: in ieiunijs. In castitate: in scientia: in lōganimitate: in suauitate: in spū scō: in charitate nō ficta: in verbo veritatis: in virtute dei. Per arma iustitie: a dextris et a sinistris. Per gloriā et ignobilitatē. Per infamiam et bonā famā. Ut seductores et veraces. Sicut qui ignoti: et cogniti. Quasi morientes et ecce viuimus: vt castigati et nō mortificati. Quasi tristes: sp aūt gaudētes. Sicut egētes multos aūt locupletātes. Tanq; nihil hūtes: et oia possidētes. Os nrm patet ad vos o corinthij. Cor nostrū dilatatū est. Nō angustiamini in nobis: angustiamini aūt in visceribus vris. Eandē autē hūtes remunerationē tanq; filijs dico: dilatamini et vos. Nolite iugū ducere cum infidelibus. Que enim participatio iustitie cum iniquitate: aut q societas luci ad tenebras? Que aūt conuentio xpi ad belial? Aut q pars fideli cū infideli? Qui aūt cōsensus tēplo dei cū idolis. Uos enim estis templum dei viui sicut dicit deus. Quoniam inhabitabo in illis et inambulabo inter eos: et ero illorum deus: et ipsi erūt mihi populus. Propter qd exite de medio eorum et separamini dicit dns: et immūdū ne tetigeritis: et ego recipiam vos: et ero vobis in patrem: et vos eritis mihi in filios et filias: dicit dns oipotens.

j.cor.4.a
Timot.
13.c.
infra.ii.c
B
de pe.di.2
g.n.
6.q.1.c.si
plurimi.
De reli.et
ve.lan.c.
vnico in
cle.
de pe.di.i
ca.porre.
de pe.di.2.
ca.enim.
Ecc.13.c.
D
j.cor.3.c
9.d.
Le.26.g
Esa.52.c

¶ Ca. Sū. ¶ Admonitio vtilis apostoli premittitur: atq; corinthij: de preteritis bonis commendantur. Cap. vij.

Has ergo hūtes, pmissiōes charissimi mundemus nos ab oi inquinamento carnis et spūs: pficiētes scificationē in timore dei. Capite nos. Neminē lesimus: neminē corrupimus: neminē circūuenimus. Nō ad cōdēnationē vram dico. Prediximus n. q in cordibus nris estis ad cōmoriēdū et ad cōuiuendū. Multa mihi fiducia ē apud vos: multa mihi gloriatio pro vobis. Repletus sum cōsolatione: superabundo gaudio in oi tribulatione vra. Nā et cū venissemus in macedoniā nullā requiē habuit caro nra: sz oēm tribulationē passi sumus. Foris pugne: intus timores. Sz qui cōsolatur humiles: cōsolatus ē nos deus in aduentu titi. Nō solū autē in aduentu eius: sz et in cōsolatiōe + qua cōsolatus est in vobis: referens nobis vrm desideriū: vrm fletum: vram emulationē pro me: ita vt magis gauderē: quoniam et si contristaui vos in epla nō me penitet. Et si peniteret videns q epistola illa et si ad horā vos cōtristauit: nūc gaudeo: nō q cōtristati estis: sz q cōtristati estis ad penitentiam. Cōtristati n. estis scd'm deū: vt in nullo detrimētū patiamini ex nobis. Que n. scd'm deū est tristitia ē pniam in salutē stabilē opatur: seculi aūt tristitia mortē operatur. Ecce n hoc ipz scd'm deū cōtristari vos quātā in vobis operatur sollicitudinē: sed defensionē: sed indignationē: sed timorē: sz desideriū: sed emulationē: sed vindictam. In oibus exhibuistis vos incōtaminatos esse negocio. Igitur et si scripsi vobis: non ppter eum qui fecit iniuriā: nec ppter eū qui passus est sed ad manifestandā sollicitudinē nostrā quam hēmus pro vobis coram deo. Ideo cōsolati sumus. In cōsolatione aūt nra abundatius magis gauisi sumus sup gaudio titi: q refectus est spūs eius ab oibus vobis. Et si quid apud illū de vobis gliatus sum: nō sum cōfusus: sz sicut oia vobis in veritate locuti sumus: ita et gloriatio nostra que fuit ad titum veritas facta est. Et viscera eius abūdātius in vobis sunt: reminiscentis

A
B
al + quo
C
1.pe.j.c.
25. q.i.c.
affectum
in fi.
D

reminiscẽtis omniũ vestrũ obediẽtiam: quõ cũ timore ⁊ tremore excepistis illũ. Gaudeo q in oĩbus cõfido in vobis.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ad elemosynã i hierl'zm mittẽda corinthios hortat apls. Et agit de collectorib⁹ hui⁹ elemosyne. Cap. viij.

A Notã aũt facim⁹ vobis fr̃es grãm dei q̃ data est in ecclesijs macedonie: ⁊ q in multo experimẽto tribulatiõis abũdãtia gaudij ipsoꝝ fuit: ⁊ altissima paupertas eoꝝ abundauit in diuitias simplicitatis eoꝝ: q: fm̃ ṽtutẽ testimoniũ illis reddo: ⁊ sup ṽtutẽ volũtarij fuerũt: cũ multa exhortatione obsecrãtes nos grãm ⁊ cõicatiõnẽ ministerij qd̃ fit in sctõs. Et nõ sicut sperauim⁹ sz semetipsos dederũt: pmũ dño: deinde nobis p voluntatẽ dei: ita vt rogaremus titũ: vt quẽadmodũ cepit, ita pficiat

B in vobis ẽt grãz istã. Sz sicut in omnib⁹ abũdatis fide ⁊ sermone ⁊ sciã ⁊ omni sollicitudine insup ⁊ charitate vr̃a in nos: vt ⁊ in hac grã abũdetis. Nõ qñ imperãs dico: sz per alioꝝ sollicitudinem ẽt vestre charitatis ingeniũ bonũ cõprobãs. Scitis. n. grãz dñi nr̃i iesu xp̃i: qm̃ pp vos egenus fact⁹ est cũ eẽt diues: vt illi⁹ inopia vos diuites essetis. Et cõsiliũ in hoc do. hoc enĩz vobis vtile est: q nõ solũ facere: sz ⁊ velle cepistis ab ãno priore. Nũc ṽo ⁊ facto pficite: vt quẽadmodũ pmpt⁹ est anim⁹ voluntatis: ita sit ⁊ pficiẽdi ex eo qd̃ habetis.

C Si. n. volũtas pmpta est: scd̃m id qd̃ hz: accepta est: nõ sz id qd̃ nõ hz. Nõ. n. vt alijs sit remissio: vobis aũt tribulatio: sz ex eq̃litate in p̃nti tpe. vr̃a abũdãtia illoꝝ inopiã suppleat: vt ⁊ abũdãtia vr̃e inopie sit supplemẽtũ: vt fiat eq̃litas sicut scriptum est. Qui multũ: nõ abũdauit: ⁊ q modicũ non minorauit. Grãs aũt ago deo q dedit eãdẽ sollicitudinẽz p vobis in corde titi: qm̃ exhortationẽ qdẽ suscepit: sz cũ sollicitior eẽt: sua volũtate pfect⁹ est ad vos. Misimus ẽt cũ illo frẽm nr̃m: cui⁹ laus est in

D euãgelio p oẽs ecclesias. Nõ soluz aũt sed ⁊ ordinat⁹ est ab ecclesijs comes pegrinationis nr̃e in hãc grãz q̃ ministrat a nobis ad dñi gloriã ⁊ destinatã volũtatẽ nostrã. Deuitãtes hoc ne qs nos vituperet in hac plenitudine que ministrat a nobis in domini gliam. Prouidemus. n. bona nõ solũ corã deo: sz ẽt corã hominib⁹. Misimus aũt cũ illis ⁊ frẽm nr̃m quẽ pba-

25. q. j. ca. to. §. vel z
Exo. 16. d
12. q. j. ca. nolo.
Ro. 12. d.

usim⁹ in multis sepe solitũ esse: nunc aũt multo sollicitiorẽ: cõfidentia multa in vobis: siue p tito q est soci⁹ meus ⁊ in vobis adiutor: siue fr̃es nr̃i apl̃i ecclìaꝝ glie xp̃i. Ostẽsionẽ ergo q̃ est charitatis vr̃e ⁊ nr̃e glie p vob: in illos ostẽdite in faciẽ ecclìaꝝ.

¶ Cap. Sũ. ¶ Apls suspitionẽ excludẽs docet elemosynã esse dandã velociter: abũdanter: ⁊ hylariter. Cap. ix.

A Nam de ministerio qd̃ fit in sanctos: ex abũdãti est mihi scribere vobis. Scio. n. pmptũ animũ vestruz: p quo de vobis glorior apd̃ macedõnes: qm̃ ⁊ achaia parata est ab ãno preterito: ⁊ vr̃a emulatio prouocauit plurimos. Misim⁹ aũt fr̃es: vt ne q gliamur de vobis euacuet in hac pte: vt quẽadmodũ dixi parati sitis: ne cũ venerit macedones mecũ: ⁊ inuenerint vos imparatos: erubescam⁹ nos: vt nõ † dicam⁹ vos in

B hac suba. Necessariũ ergo existimaui rogare fr̃es vt pueniãt ad vos: ⁊ pparẽt repromissaz bñdictionẽ hãc paratã eẽ: sic quasi bñdictionẽ: nõ q̃si auaritiã. Hoc aũt dico q parce seminat parce ⁊ metet: ⁊ q seminat in bñdictionib⁹: de bñdictiõib⁹ ⁊ metet. Unusqsq3 prout destinauit in corde suo: nõ ex tristitia aut ex necessitate. Hilarẽ. n. datorẽ diligit de⁹. Potẽs ẽ aũt deus oẽz grãz abũdare facere in vobis: vt in oĩbus semp oẽm sufficiẽtiaz hñtes abũdetis in oẽ opus bonũ: sicut scriptũ est. Dispsit dedit pauperib⁹: iustitia eius manet in secu-

C lũ seculi. Qui aũt administrat semẽ seminãti: ⁊ panẽ ad mãducandũ pstabit: ⁊ multiplicabit semẽ vr̃m: ⁊ augebit incremẽta frugũ iustitie vr̃e: vt i oĩb⁹ locupletati abũdetis in oẽz simplicitatẽ: q̃ operatur p nos grãꝝ actionẽ deo. Qm̃ ministeriũ hui⁹ officij nõ solũ supplet ea q̃ desũt sctĩs: sz ẽt abũdat p multas grãꝝ actiones in dño p pbatiõnẽ ministerij hui⁹ glificãtes deum in obediẽtia cõfessiõis vr̃e in euangelio xp̃i ⁊ simplicitate cõicatiõis vr̃e in illos ⁊ in oẽs: ⁊ i ipsoꝝ obsecratione p vobis desiderantiuz vos pp̃ter eminentem gratiaz dei in vobis. Grãs deo super inenarrabili dono eius.

¶ Ca. Sũ. ¶ Excusat se apostolus de sibi false impositis per facti euidentiam: ac p rationem ⁊ exempla. Cap. x.

A Ipse aũt ego paul⁹ obsecro vos p mãsuetudinẽ ⁊ modestiã xp̃i: qui i facie

al. † dicã
de pe. d. 3. c. ĩmo. cõtrarie
Eccl. 35. e
23. q. 6. c. iã vo sñ.
Psã. 108

quidē humilis sum inter vos: absens autem confido in vobis. Rogo autē ne presens audeā per eā confidētiam qua existimor audere in quosdā qui arbitrant nos tāq₃ fm carnē ambulemus. In carne.n. ambulātes: nō fm carnē militamus. Nā arma militie nostre nō carnalia sunt: sed potētia dei: ad destructionē munitionum cōsilia destruētes ⁊ oēm altitudinē extollentē se aduersus scientiā dei: ⁊ in captiuitatē redigētes oēm intellectū in obsequiū xpi: ⁊ in pmptu habētes vlcisci oēm inobediētiā: cū impleta fuerit vestra obediētia. Que secūdū faciē sunt videte. Si quis cōfidit xpi se esse: hoc cogitet iterū apud se qr sicut ipse xpi est: ita ⁊ nos. Nā ⁊ si amplius aliqd gloriat⁹ fuero de potestate nostra quā dedit nobis dn̄s in edificationē ⁊ nō in destructionē vestrā nō erubescam. Ut autē nō existimer tāq₃ terrere vos p epistolas: qm̄ quidē epistole inquiūt graues sunt ⁊ fortes: p̄ntia autē corporis infirma ⁊ sermo ɔtēptibilis: hoc cogitet qui eiusmodi est: qr quales sum⁹ verbo per epistolas absentes tales ⁊ p̄ntes in facto. Nō.n. audem⁹ inserere aut cōparare nos qbusdam qui seipsos cōmēdant sed ipsi in nobis nosmetipsos metiētes ⁊ comparātes nosmetipsos nobis. Nos autē nō in immēsum gloriabimur: sed fm mēsurā regule: qua mēsus est nobis deus mensurā pertingēdi vsq₃ ad vos. Nō enim quasi nō pertingētes ad vos super extēdim⁹ nos. Usq₃ ad vos enim puenim⁹ in euāgelio christi: nō in immēsum gloriātes in alienis labori. Spē autē habētes crescētis fidei vestre: in vobis magnificari fm regulā nostrā in abūdātia: etiā in illa que vltra vos sunt euāgeliçare: non in aliena regula in his que pparata sunt gloriari. Qui autem gloriat in dn̄o glorief. Nō enim q seips₃ cōmēdat ille pbatus est: sed quem deus cōmendat.

¶ Ca. Sū. ¶ Apls suā penit cōmēdationē pmittēdo rōnē cōmēdationis ex suis opibus ac malis perpessis. Ca. xi.

Utinam sustineretis modicū qd insipientie mee: sed ⁊ supportate me. Emulor.n vos dei emulatiōe. Despondi enim vos vni viro virginē castā exhibere xpo. Timeo aūt ne sicut serpens seduxit euā astutia sua: ita corrūpant sensus vestri ⁊ excidāt a simplicitate q̄ ē in xpo. Nā si is q venit: aliū xp₃ pdicat quē nō pdicauim⁹: aut aliū spm̄ accipitis quē nō accepistis: aut aliud euāgeliū qd nō accepistis: recte pateremini. Existimo.n. nihil me min⁹ fecisse a magnis aplis. Nā ⁊ si imperit⁹ fmōe: s₃ nō sciā. In oib⁹ aūt manifestat⁹ sū₃ vobis. Aut nūqd pctm̄ feci me ips₃ humiliās: vt vos exaltemini? Qm̄ gratis euāgeliu₃ dei euāgeliçaui vobis: alias ecclesias expoliaui accipiēs stipēdī ad ministeriu₃ vr̄m: ⁊ cū essem apd vos ⁊ egerē: nulli onerosus fui. Nā qd mihi deerat suppleuerunt fratres q venerūt a macedonia: ⁊ in oib⁹ sine onere me vobis seruaui: ⁊ fuabo. Est veritas xpi in me qm̄ hec gliatio nō infringet in me in regionib⁹ achaie. Quare? Quia nō diligo vos? De⁹ scit. Qd autē facio: ⁊ faciam: vt amputē occasionē eoꝝ qui volūt occasionē: vt in quo gloriant tales: inueniant sicut ⁊ nos. Nā eiusmodi pseudo apostoli sunt operarij subdoli: transfigurātes se in aplos xpi. Et nō mirū. Ipse enim sathanas trāsfigurat se in angelu₃ lucis. Nō est ergo magnū si ministri eius trāsfigurentur velut ministri iustitie: quorū finis erit fm opera ipsoꝝ. Iterum dico: ne quis me putet insipientē. Alioquin velut insipientē accipite me: vt ego modicū qd glorier. Qd loquor nō loquor fm deū: sed quasi insipiētia: in hac substātia glie. Qm̄ multi gloriātur fm carnē: ⁊ ego gloriabor. Libēter enim suffertis insipiētes: cu₃ sitis ipsi sapiētes. Sustinetis enim si quis vos in seruitutē redigit: si quis deuorat: si quis accipit: si qs extollit: si quis in faciē vos cedit. Secūdū ignobilitatē dico: quasi nos infirmi fuerim⁹ in hac pte. In quo qs audet: in insipiētia dico: audeo ⁊ ego. Hebrei sunt: ⁊ ego. Israelite sūt: ⁊ ego. Semen abrahe sunt: ⁊ ego. Ministri christi sunt: ⁊ ego. Ut minus sapiens dico: plus ego. In laborib⁹ plurimis in carceribus abundātius: in plagis supra modum. In mortib⁹ frequenter. A iudeis qnquies q̄dragenas vna minus accepi. Ter virgis cesus sum: semel lapidatus sum: ter naufragiu₃ feci. Nocte ⁊ die in pfundum maris fui. In itinerib⁹ sepe. Periculis fluminū: periculis latronū: periculis ex genere: periculis ex gentib⁹: periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: pe-

Marginalia (left): B — 24. q. 3. c. excōicatione — 25. q. 6. c. scismatici. — C — D — Eph. 4. a. — Apo. 21. c. — j. Cor. j. d. — Hier. 9. g — A — di. 97. c. j. — 27. q. j. ca. nuptiaꝝ — Gen. 3. a.

Marginalia (right): B — C — 26. q. i. c. xpi. ⁊ ca. nec mir ō regu. c. l₃ ne de. vel mo. ca. 3. — D — E — j. cor. 4. a. — j. Thi. 1. a — sup. 6. a. — in. 43. ca. saluator. — F

periculis in falsis fratrib⁹. In labore ⁊ erūna in vigilijs multis In fame ⁊ siti: in ieiunijs multis. In frigore ⁊ nuditate: pteter illa que extrinsec⁹ sunt: instātia mea quotidiana sollicitudo omniū ecclesiaꝝ. Quis infirmatur: ⁊ ego nō infirmor. Quis scādalizaꝭ: ⁊ ego non vror? Si gloriari opꝫ: q̄ infirmitatis mee sunt gloriabor. De⁹ ⁊ pater dn̄i nostri iesu christi scit qui est bndictus in secula q̄ nō mentior. Damasci prepositus gētis arethe regis custodiebat ciuitatem damascenoꝝ vt me cōprehēderet: ⁊ per fenestrā in sporta dimissus sū p murū: ⁊ sic effugi manus eius.

¶ Ca. Sū. ¶ Recōmēdat se aplūs ex diuinis reuelationib⁹ ⁊ ponit ibi remediū p̄ periculū supbie: ⁊ seipm excusat ponēs beneficia corinthijs impēsa. Ca. xij.

Si gloriari opꝫ: nō expedit quidē. Ueniam autē ad visiones ⁊ reuelatiōes dn̄i. Scio hominē in christo ante annos quatuordecim siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit: raptū huiusmodi vsqꝫ ad tertiū celum. Et scio huiusmodi hominē siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit: quoniā raptus est in paradisum ⁊ audiuit archana verba que nō licet homini loqui. Pro huiusmodi gloriabor pro me autē nihil nisi in infirmitatibus meis. Nā ⁊ si voluero gloriari: nō ero insipiēs. Ueritatē enim dicā. Parco autem: ne quis me existimet supra id qđ videt in me: aut audit aliquid ex me. Et ne magnitudo reuelationum extollat me: datus est mihi stimulus carnis mee angelus sathane qui me colaphiçet. Propter qđ ter dominū rogaui: vt discederet a me. Et dixit mihi. Sufficit tibi grā mea Nā virtus in infirmitate perficitur. Libēter igitur gloriabor in infirmitatib⁹ meis: vt inhabitet in me virt⁹ christi. Propť quod placeo mihi in infirmitatib⁹ meis: in cōtumelijs: in necessitatib⁹: in persecutionibus in angustijs pro christo. Cum enim infirmor: tunc potens sum. Factus sum insipiēs vos me coegistis. Ego enim a vobis debui cōmēdari. Nihil enim min⁹ feci ab his q̄ sunt supra modum apostoli. Tā ⁊ si nihil sum: signa tamē apostolatus mei facta sunt super vos: in omni patiētia signis ⁊ prodigijs ⁊ virtutibus. Quid est enim qđ min⁹ habuistis p̄ceteris ecclesijs: nisi ⁊ ego ipse non grauaui vos? Donate mihi hanc iniuriā. Ecce tertio hoc parat⁹ sum venire ad vos ⁊ nō ero grauis vobis. Non enim quero que vestra sunt: sed vos. Nec enim debēt filij parētibus thesauriçare: sed parētes filijs. Ego autē libētissime impēdā: ⁊ superimpēdar ego ipse pro animabus vestris: licet plus vos diligēs: minus diligar. Sed esto. Ego vos non grauaui: sed cū essem astutus dolo vos cepi. Nūquid per aliquē eoꝝ quos misi ad vos circūueni vos. Rogaui titū: ⁊ misi cum illo fratrē. Nūquid titus vos circūuenit? Nōne eodē spū ambulauim⁹? Nōne eisdem vestigijs. Olim putatis q̄ excusemus nos apud vos. Coram deo in christo loquimur. Omnia autē charissimi ppter edificationē vestrā. Timeo enim ne forte cū venero: nō quales volo inueniā vos: ⁊ ego ueniar a vobis qualē nō vultis: ne forte cōtentiones: emulationes: animositates: dissensiones: detractiones: susurratiōes: inflatiōes: seditiones sint inter vos. Ne iterū cū venero humiliet me de⁹ apđ vos ⁊ lugeā multos ex his q ante peccauerūt ⁊ nō egerunt penitētiā sup immūdicia ⁊ fornicatione ⁊ impudicitia quā gesserunt.

¶ Ca. Sū. ¶ Uituperat aplūs adherētes pseudo aplis cōmēdādo pūfictes in sua doctrina. Et finalr ponit salutatiōe. Ca. xiij.

Ecce tertio hoc venio ad vos: vt in ore duoꝝ vel triū testiū stabit omne verbū. Predixi enim ⁊ predico: vt p̄sens vobis ⁊ nūc absens his qui ante peccauerunt ⁊ ceteris omnib⁹: quoniā si venero iterū nō parcam. An experimētum queritis eius qui in me loquitur christ⁹? Qui vobis nō infirmatur sed potens est in vobis. Nam ⁊ si crucifixus est ex infirmitate: sed viuit ex virtute dei. Nam ⁊ nos infirmi sumus in illo: sed viuemus cū eo ex virtute dei in vobis. Uosmetipsos tentate: si estis in fide: ipsi vos probate. An nō cognoscitis vosmetipsos: q: christ⁹ iesus in vobis est? Nisi forte reprobi estis. Spero autem q̄ cognoscitis: q: nos nō sum⁹ reprobi. Oramus autē deum vt nihil mali faciatis: nō vt nos pbati pareamus: sed vt vos qđ bonū ē faciatis. Nos aūt vt reprobi sum⁹. Nō possum⁹. n. aliqđ aduersus veritatē: sꝫ p veritate. Gaudemus. n. quoniam nos infirmi sum⁹: vos autē potētes

Marginal notes (left): I. Tes. 3. b / deu. 18. b. / G / 2. q. 7. ca. plerūqꝫ. / 24. q. i. c. q̄ digniꝰ / Act. 9. d. / A / 16. q. 5. c. epi. / B / de pše. di. 2. c. ⁊ scā. / 23. q. 5. c. si paul⁹. / C / deut. 3. b. / 5. q. 5. ca. cū ois. / D / De renū. c. nisi. q.

Marginal notes (right): E I / De cel. c. cū aplus. / F / 11. q. 3. c. antecessores in si. / G / Gal. 5. d. / A / Deu. 17. b / mat. 18. b / Joh. 8. c / heb. 10. d / 2. q. 4. in pnci. ⁊ c. placet. / 28. q. i. c. enim. / B / C

ulo. hoc et oraui³ vestrā consummationē. Ideo .n. hec absens scribo: vt non presens durius agā sm ptātem quā dñs dedit mihi in edificationē et non in destructionē. De cetero fres gaudete: pfecti estote: exhortamini idem sapite. Pacē habete: et de⁹ pacis et dilectionis erit vobiscū. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutāt vos oēs sancti. Gra dñi nři iesu xpi: et charitas dei: et cōicatio sci spūs sit cū omnib⁹ vob. Amē.

¶ Explicit epla pauli ad corinthios scda.

¶ Incipit argumētū in eplaz ad Galathas

Galathe sunt greci. hi verbū veritatis primū ab aplo acceperūt: sed post discessum ei⁹ tentati sunt a falsis aplis: vt in legē et circūcisionē verterent. hos apls reuocat ad fidē veritatis: scribēs eis ab ephe so.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla Pauli ad Galathas.

¶ Ca. Sū. ¶ Redarguit apls galathas de veloci trāslatiōe ab euāgelio xpi qđ tamē apls nō ab homine accepit: nec añ suā conuersionē nec post sz a xpo. Cap. i.

Paulus apls nō ab hominib⁹ neq3 p hominē: sed per iesum xpm et deū přem qui suscitauit eū a mortuis et q mecū sunt oēs fratres ecclesije galathie. Gra vobis et pax a deo pře nřo et dño iesu xpo qui dedit semetipz p peccatis nřis: vt eriperet nos de přnti seculo nequā sm voluntatē dei et patris nři: cui est gloria in secula seculoꝝ. Amen. Miror q sic tā cito trāsferimini ab eo q vos vocauit in grām xpi in aliud euāgeliū: qđ nō est aliud nisi sunt aliq qui vos cōturbāt et volunt cōuertere euāgeliū xpi. Sed licz nos aut angelus de celo euāgeliçet vobis preterq̄ qđ euāgeliçauim⁹ vobis anathema sit. Sicut pdixi: et nūc iterū dico: si qs vobis euāgeliçauerit preter id qđ accepistis anathema sit. Modo .n. hominib⁹ suadeo an deo? An quero hominibus placere? Si adhuc hominib⁹ placerē: xpi seru⁹ nō essem. Notū .n. vobis facio fratres euāgeliū qđ euāgeliçatū est a me: q2 nō est sz homiⁿē. Neq3 .n. ego ab homine accepi illđ neq3 didici: sed per reuelationē iesu xpi. Au distis .n. quersationem meā aliqñ in iudaismo: qm̄ supra modū psequebar ecclesiā dei: et expugnabā illā: et pficiebā in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo: abūdātius emulator existēs paternaꝝ meaꝝ traditionū. Cū3 aūt placuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee et vocauit per grāz suā: vt reuelaret filiū suū in me: vt euāgeliçarē illū in gentibus: ptinuo non acqeui carni et sanguini. Neq3 veni hierosolymā ad antecessores meos aplos: sed abij in arabiā: et iteru3 reuersus sum damascū. Deinde post ānos tres veni hierosolymā videre petrū: et mansi apud eū dieb⁹ qndecim. Aliū aūt apostolorum vidi neminē: nisi Jacobū fratrē domini. Que aūt scribo vobis ecce corā deo: q2 nō mētior. Deinde veni in ptes syrie et cilicie. Eraz aūt ignotus facie ecclesijs iudee: que erāt in xpo. Tantū aūt auditum habebāt qm̄ qui persequebat nos aliqñ: nūc euāgeliçat fidē quam aliqñ expugnabat: et in me + clarificabant deum.

¶ Ca. Sū. ¶ Ostēdit apls circūcisionem nō esse necessariam ex approbatiōe et auctē alioꝝ aploꝝ. Et restitit aplus petro q videbat aliquatr circūcisionē palliare: concludens legalia nō esse seruāda. Cap. ij.

Deinde post annos q̄tuordecim iterū ascēdi hierosolymā cū barnaba: assūpto et tito. Ascēdi aūt sm reuelationē et cōtuli cū illis euāgeliū: qđ pdico in gētib⁹. Seorsum autē his qui videbant aliquid esse: ne forte in vacuū currerē aut cucurrissem. Sed neq3 titus qui mecū erat: cū esset gētilis: cōpulsus est circūcidi: sed ppter subintroductos falsos fratres q subintroierūt explorare libertatē nostrā quā habem⁹ in christo iesu: vt nos in seruitutem redigerēt. Quib⁹ + neq3 ad horā cessimus subiectioni: vt veritas euāgelij permaneat apud vos. Ab his autē qui videbātur eē aliqd quales aliqñ fuerint nihil mea interest. Deus eni3 psonā hominis nō accipit. Mihi .n. qui videbant esse aliquid nihil ptulerūt: sed ecōtra. Cū vidissent q creditū est mihi euangeliū prepucij sicut et petro circūcisiōis: qui eni3 operatus est petro in apostolatū circūcisionis operat⁹ est et mihi inter gētes: et cū cognouissent gratiā que data est mihi: iacobus et cephas et Joānes, qui videbant columne

Marginalia: D; D; gl. + glorificabāt; A; B; gl. nō his; + neq3; 1. Cor. 15. a.; Di. 47. ca.; b; C; B; Ro. 2. b.; Eph. 6. b.; Col. 3. d.; Act. 10. f.; Jaco. 2. b.

esse dextras dederūt mihi & barnabe socie- tatis: vt nos inter gētes: ipsi aūt in circū cisionē tātū vt pauperū memores essem⁹. Qđ etiā sollicit⁹ fui hoc ipsum facere. Cum autē venisset petrus anthiochiā in faciē ei restiti: q: reprehēsibilis erat. Pri⁹ enim ꝗ̄ venirēt quidā ab iacobo: cū gentib⁹ ede bat. Cū aūt venissent: subtrahebat & segre- gabat se: timēs eos q ex circūcisione erāt. Et simulationi ei⁹ cōsenserūt ceteri iudei: ita vt & barnabas duceret ab eis in illam simulationē. Sed cū vidissem q nō recte ambularēt ad veritatē euāgelij: dixi cephe corā omnib⁹. Si tu cū iudeus sis genti- liter viuis & nō iudaice: quō gētes cogis iudaiȥare? Nos natura iudei: & nō ex gen tib⁹ peccatores. Sciētes aūt q nō iustifica- tur homo ex operib⁹ legis: nisi per fidē iesu xpi: & nos in xpo iesū credim⁹: vt iustifi- cemur ex fide xpi & nō ex operibus legis. Propter qđ ex operib⁹ legis non iustifica bitur omnis caro. Qđ si querētes iustifi- cari in xpo inuēti sum⁹ & ipsi peccatores: nunqd xpus peccati minister est? Absit. Si enim que destruxi iterū hec reedifico: preuari catorē me eē ↄstituo. Ego enim per legē le- gi mortu⁹ sum: vt deo viuā. Xpo ↄfixu⁹ sum cruci. Viuo aūt iā nō ego: viuit vo in me xpus. Qđ aūt nūc viuo in carne: in fide vi- uo filij dei q dilexit me & tradidit seipsū p me. Nō abijcio grām dei. Si. n. p legē iusti- tia: ergo gratis xpus mortuus est.

¶ Ca. iij. ¶ Increpant galathe: ac osten- dēs apostolus imperfectionē legis mosai ce dicit iustitiam esse ex fide annectēdo le gis vtilitatem. Ca. iij.

O Insensati galathe: qs vos fascinauit: nō obedire veritati? Ante quorum ocu los xpus iesus proscriptus est: & in vobis cru cifixus. Hoc solū a vobis volo discere: ex operib⁹ legis spm̄ accepistis: an ex auditu fidei? Sic stulti estis vt cū spū ceperitis: nūc carne ↄsumamini? Tanta passi estis sine cā: si tamen sine cā. Qui ergo tribuit vobis spm̄ & operatur virtutes in vobis: ex opib⁹ legis: an ex auditu fidei? Sicut scri ptū est. Abrahā credidit deo: & reputatum est illi ad iustitiā. Cognoscite ergo q: q ex fide sunt hi sunt filij abrahe. Prouidens aūt scriptura: q: ex fide iustificat gētes de⁹: pnunciauit abrahe q: bñdicent in te oēs gētes. Igit q ex fide sunt bñdicent cū fide li abrahā. Quicūqȝ enim ex operib⁹ legis sunt: sub maledicto sunt. Scriptū est eni. Maledictus omnis q nō permanserit in omnib⁹: que scripta sunt in libro legis vt faciat ea. Qm̄ aūt in lege nemo iustifica tur apud deū: manifestū est q: iust⁹ ex fide viuit. Lex aūt non est ex fide: sȝ q fecerit ea viuet in illis. Xps nos redemit de maledi cto legis: fact⁹ p nobis maledictū: q: scri- ptū est. Maledict⁹ ois q pēdet in ligno: vt in gētib⁹ bñdictio abrahe fieret in xpo ie- su: vt pollicitationē spūs accipiam⁹ per fi- dē. Fratres sm hominē dico: tn̄ hominis cōfirmatū testamētū nemo spernit aut su perordinat. Abrahe dicte sunt pmissiones & semini ei⁹. Nō dicit & seminib⁹ quasi in multis: sed quasi in vno & semini tuo q est christ⁹. Hoc autē dico testamētū cōfir- matum a deo que post quadringētos & tri ginta annos facta est lex nō irritū facit ad euacuādā pmissionē. Nā si ex lege hereditas: iā nō ex pmissione. Abrahe autē p re- promissionē donauit de⁹. Quid igit lex? Propter trāsgressionē posita est donec ve niret semē cui pmiserat: ordinata per an gelos in manu mediatoris. Mediator au tem vni⁹ nō est: de⁹ autē vnus est. Lex ergo aduersus pmissa dei? Absit. Si enim da- ta esset lex que posset viuificare: vere ex lege esset iustitia. Sȝ cōclusit scriptura omnia sub peccato: vt pmissio ex fide iesu xpi da retur credentib⁹. Prius aūt ꝗ̄ veniret fi- des sub lege custodiebamur ↄclusi in eā fidē que reuelāda erat. Itaqȝ lex pedagog⁹ noster fuit in xpo: vt ex fide iustificemur. At vbi venit fides iam nō sum⁹ sub peda- gogo. Omnes enim filij dei estis per fidē in xpo iesu. Quicūqȝ enim in xpo baptiȥa ti estis christū induistis. Nō est iude⁹ ne- qȝ grecus: nō est seruus neqȝ liber: nō est masculus neqȝ femina. Omnes enim vos vnum estis in xpo iesu. Si autē vos vnum estis in xpo iesu: ergo semen abrahe estis sm pmissionem heredes.

¶ Ca. iiij. ¶ Ostēdit apostolus cessatiōēȝ legaliū p duas similitudines: interposita galatharū ingratitudine. Ca. iiij.

D Ico autem quanto tēpore heres par uulus est nihil differt a seruo cum sit domin⁹ omniū: sed sub tutorib⁹ & acto ribus est vsqȝ ad prefinitū tēpus a patre. Ita & nos cum essemus paruuli sub ele-

Marginalia: C — Gal. 5. c. & 6 — epla. — D — Ro. 3. c. — A — Infra 5. b — Ge. 15. b. — Ro. 4. a. — Jaco. 2. d — Ge. 22. d. — B — Deu. 27. d — abacuch 2. a. — Ro. 10. b. — Deu. 21. d — hebr. 9. c. — C — Ge. 12. & 13. c. 22. — D — A — Ro. 6. a — 29. q. 1. c. in pn. — Deu. ... — 24. q. 1. c. quidā. — B

mētis mūdi eram⁹ seruiētes. At vbi venit plenitudo tpis misit de⁹ filiū suum factū ex muliere: factū sub lege: vt eos q sub lege erāt redimeret: vt adoptionē filioꝝ reciperem⁹. Qm̄ aūt estis filij dei: misit de⁹ spm̄ filij sui in corda vr̄a clamantē abba pr̄. Itaqȝ iā nō est seru⁹: sed fili⁹. Q si fili⁹: ⁊ heres per deū. Sed tunc qdē ignorātes deū: his q nā nō sunt dij seruiebatis. Nunc aūt cū cognouerītis deū imo cogniti sitis a deo: quō cōuertimini iteꝝ ad infirma ⁊ egena elemēta qb⁹ denuo seruire vultis. Dies obseruatis ⁊ mēses ⁊ tpa ⁊ annos. Timeo vos ne forte sine cā laborauerim in vobis. Estote sicut ego: qꝛ ⁊ ego sicut vos. Frēs obsecro vos nihil me lesistis. Scitis aūt q p infirmitatē carnis euāgelizaui vobis iā pridem: ⁊ temptationē vestrā in carne mea nō spreuistis: neqȝ respuistis: sȝ sicut angelū dei excepistis me: sicut xp̄m iesum. Ubi est ergo beatitudo vestra? Testimoniū.n. phibeo vob: qꝛ si fieri posset oculos vestros eruissetis ⁊ dedissetis mihi. Ergo inimic⁹ vobis fact⁹ suȝ: verū dicens vobis. Emulanť vos non bn̄: sed excludere vos volunt vt illos emulemini. Bonū āt emulamini in bono sp: ⁊ nō tm̄ cū p̄ns suȝ apud vos. Filioli mei quos iteꝝ parturio donec formeť xp̄s in vobis. Uellē aūt esse apud vos mō ⁊ mutare vocē meā: qm̄ confundor in vobis. Dicite mihi: q sub lege vultis esse. Legē nō legistis? Scriptū est.n. qm̄ abraham duos filios habuit: vnū de ancilla: ⁊ vnū de libera. Sed q de ancilla scđm carnē nat⁹ ē: q aūt de libera: p repromissionē. Que sunt p allegoriā dicta. hec.n. sunt duo testamenta. Unū qdeȝ in mōte syna in seruituteȝ generans q̄ est agar. Syna.n. mōs est in arabia q coniunctus est ei: q̄ nunc est hierlm: ⁊ seruit cuȝ filijs suis. Illa aūt que sursum est hierlm: libera est que est mater nostra. Scriptū est eniȝ. Letare sterilis: que non paris: erūpe ⁊ clama que non parturis: qꝛ multi filij deserte magis q̄ eius que habet virum. Nos aūt frēs secundū ysaac pmissionis filij sumus. Sed quo mō tūc his q secundū carneȝ natus fuerat psequebať eum q secundum spm̄: ita ⁊ nunc. Sed qd dicit scriptura. Ejice ancillaȝ ⁊ filiuȝ eius. Non eniȝ heres erit filius ancille cuȝ filio libere. Itaqȝ fratres non sumus ancille filij: sed libere. Qua libertate christus nos liberauit.

mar.14.d — Ro.8.c. — al.+ infra — B — al. nō hȝ + vos — C — Al.+ po ssibile — Gen.21.a — D — Sap.3.c — Esa.54.a — Luc.15.d — 23.q.4.c. Sȝ carneȝ — Ro.9.b — Gen.21.a — 22.q.2.c.si quis ⁊ ca. quirras

¶C.5. ¶ Inducunť galathe legalia non obseruare pp euasionē maloꝝ: deinde ex cōseruatione bonorum: ⁊ distinguūtur opera carnis ⁊ spiritus. Cap.v.

Stāte: ⁊ nolite iteꝝ iugo seruitutis cōtineri. Ecce ego paulus dico vobis: qm̄ si circūcidamini: xp̄s vobis nihil pderit. Testificor aūt rursus oī hoi circūcidēti se: qm̄ debitor est vniuerse legis faciēde. Euacuati estis a christo: q in lege iustificamini a grā excidistis. Nos.n. spū ex fide spem iustitie expectamus. Naȝ in xp̄o iesu neqȝ circūcisio aliqd valet neqȝ pputiū sed fides: q̄ p charitatē opať. Currebatis bene. Quis vos fascinauit veritati non obedire? Nemini cōsenseritis. Persuasio hec nō est ex eo q vocat vos. Modicū fermentū totā massaȝ corrūpit. Ego confido in vobis in dn̄o: q nihil aliud sapietis. Quis autē cōturbat vos: portabit iudiciū: qcūqȝ est ille. Ego āt frēs si circūcisionem adhuc pdico: qd adhuc psecutionē patior? Ergo euacuatum est scandalū crucis? Utinā ⁊ abscindātur q vos cōturbant. Uos.n. in libertateȝ vocati estis frēs: tm̄ ne libertatē in occasionē detis carnis: sed p charitatē spūs seruire inuicē. Ois.n. lex in vno sermone impleť: diliges pximū sicut teipsuȝ. Q si inuicē mordetis ⁊ comeditis: videte ne ab inuicē cōsumamini. Dico aūt in xp̄o. Spū ambulate ⁊ desideria carnis nō pficietis. Caro eni cōcupiscit aduersus spm̄: spūs aūt aduersus carnem. hec.n. sibi inuicē aduersanť: vt nō quecūqȝ vultis illa faciatis: q si spū ducimini nō estis sub lege. Manifesta sūt aūt opa carnis q̄ sunt fornicatio: immunditia: impudicitia: luxuria: idoloꝝ seruitus: veneficia: inimicitie: cōtētiones: emulationes: ire: rixe: dissensiones: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comessationes: ⁊ his similia: q̄ predico vobis sic predixi: quoniam qui talia agunt regnum dei nō consequentur. Fructus autem spiritus: est: charitas: gaudium: pax patientia: benignitas bonitas: longanimitas: mansuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. Aduersus huiusmodi nō est lex. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cuȝ vitijs ⁊ concupiscentijs.

¶Ca.6. ¶Monet galathas apostolus ad mutuā supportationeȝ: ⁊ confirmat dicta: de cessatione legalium. Cap.vi.

A — Act.15.a — infra.6.b — B — al.+ sim pediuit — sup.3.a — j.cor.5.b. — C — mat.22.d — mar.12.c — Luc.10.c — Ro.13.c — 1.Pe.2.b — Ro.13.d. — 23.q.6.ca. iam do — D — 32.q.4.c. nico. — 2.cor.12.g — de pn̄e.c. auaritia. — 21.di.c.de nicȝ — 6.q.1.c. illi qui — apoc.22.a. — Ro.13.d. — j.Pe.2.b

Si spiritu viuimus: spiritu et ambulemus. Non efficiamur inanis glorie cupidi: inuicem prouocantes: inuicem inuidentes. Fratres et si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spiritales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis: considerans teipsum ne et tu tenteris. Alter alterius onera portate: et sic adimplebitis legem christi. Nam si quis existimat se aliquid esse cum nihil sit: ipse se seducit. Opus autem suum probet vnusquisque: et sic in semetipso tantum gloriam habebit: et non in altero. Vnusquisque enim onus suum portabit. Communicet autem is qui cathetizatur verbo ei qui se cathetizat in omnibus bonis. Nolite errare: deus non irridetur. Que enim seminauerit homo hec et metet. Quoniam qui seminat in carne sua: de carne et metet corruptionem: qui autem seminat in spiritu: de spiritu metet vitam eternam. Bonum autem facientes non deficiamus: tempore enim suo metemus non deficientes. Ergo dum tempus habemus operemur bonum ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei. Videte qualibus litteris scripsi vobis mea manu. Quicunque enim volunt placere in carne: hi cogunt vos circumcidi: tantum vt crucis christi persecutionem non patiantur. Neque enim qui circumciduntur legem custodiunt: sed volunt vos circumcidi vt in carne vestra glorientur. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi: per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo. In christo enim iesu neque circumcisio aliquid valet neque preputium: sed noua creatura. Et quicunque hanc regulam secuti fuerint: pax super illos et misericordia et super israel dei. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego enim stigmata domini iesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri iesu christi cum spiritu vestro fratres. Amen.

¶ Explicit epistola beati Pauli apostoli ad Galathas.

¶ Incipit argumentum in epistolam ad Ephesios.

Ephesij sunt asiani. hi accepto verbo veritatis prestiterunt in fide. hos collaudat apostolus scribens eis a roma de carcere per tichicum diaconem.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Pauli apostoli ad Ephesios.

¶ Ca. I. ¶ Ponitur aliquorum diuina predestinatio: et recolunt diuina beneficia facta apostolis et ephesijs. Cap. I.

Paulus apostolus christi iesu per voluntatem dei: omnibus sanctis qui sunt ephesij et fidelibus in christo iesu. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino iesu christo. Benedictus deus et pater domini nostri iesu christi qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in celestibus in christo: sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem: vt essemus sancti et immaculati in conspectu eius in charitate. Qui predestinauit nos in adoptionem filiorum per iesum christum in ipsum secundum propositum voluntatis sue in laudem glorie gratie sue: in qua gratificauit nos in dilecto filio suo: in quo habemus redemptionem per sanguinem eius remissionem peccatorum secundum diuitias gratie eius que superabundauit in nobis in omni sapientia et prudentia: vt notum faceret nobis sacramentum voluntatis sue secundum beneplacitum eius: quod proposuit in eo in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in christo que in celis: et que in terra sunt in ipso. In quo etiam nos sorte vocati sumus: predestinati secundum propositum eius qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue: vt simus in laudem glorie eius qui ante sperauimus in christo. In quo et vos cum audissetis verbum veritatis euangelium salutis vestre: in quo et credentes signati estis spiritu promissionis sancto: qui est pignus hereditatis nostre in redemptionem acquisitionis et laudem glorie ipsius. Propterea et ego audiens fidem vestram que est in christo iesu: et dilectionem in omnes sanctos: non cesso gratias agens pro vobis memoriam vestri faciens in orationibus meis vt deus domini nostri iesu christi pater glorie det vobis spiritum sapientie et reuelationis in agnitionem eius: illuminatos oculos cordis vestri: vt sciatis que sit spes vocationis eius et que diuitie glorie hereditatis eius in sanctis: et que sit supereminens magnitudo virtutis eius in nos qui credimus secundum operationem potentie virtutis eius: quam operatus est in christo suscitans illum a mortuis et constituens ad dexteram suam in celestibus supra omnem principatum et potestatem et virtutem et dominationem: et omne nomen quod nominatur non solum in hoc seculo: sed etiam in futuro: et omnia subiecit sub pedibus eius. Et ipsum dedit ca

Marginalia: B; C; D; 3.q.4.c. quos a catholica. et 4. sorte; 3.q j. ca. ecclesias de pe. et re. d. cum et; .thes.3.c; ps. 65. 2.cor.1.a. j. Pe. j. a de pe. di. 4.c. benedictus et c. in domo.

put sup omnem ecclam: q est corp⁹ ipsi⁹: et plenitudo ei⁹ q oia in omnib⁹ adimplet.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducūtur ephesij ad gratiarū actiones: q: sunt a peccato liberati: et ab alijs gentibus segregati. Cap. ij.

A Et vos + cū essetis mortui delictis: et pctis v:is in qb⁹ aliqñ ambulastis s3 sclm mūdi hui⁹: scdo3 pncipē ptātis aeris hui⁹: spūs q nūc opat in filijs diffidētie: I qb⁹ et nos oēs aliqñ cōuersati fuim⁹ in desiderijs carnis nre facientes volūtatē carnis et cogitationē: et eram⁹ nā filij ire sic et ceteri. De⁹ aūt q diues est in mīa pp nimiā charitatē suā q dilexit nos: et cū essem⁹ mortui pctis: cōuiuificauit nos in xpo: cui⁹ gratia estis saluati: et cōresuscitauit et csedere fecit in celestib⁹ in xpo iesu vt ostēderet in seclis supuenientib⁹ abūdātes diuitias grē sue in bonitate sup nos in xpo iesu. B Gratia.n. estis saluati p fidē: et hoc nō ex vob. Dei.n. donū est: non ex opib⁹: vt neqs glief. Ipsi⁹.n. sumus factura: creati in xpo in opib⁹ bonis: q pparauit de⁹ vt i illis ambulem⁹. Propt qd memores estote q aliqñ vos q gētes eratis in carne q dicebamini pputiū ab ea q dr circūcisio in carne manu fca: q eratis illo in tpe sine xpo C alienati a cōuersatiōe israel: et hospites testo3 pmissiōis spē nō hntes: et sine deo in hoc mūdo. Nūc aūt i chrō iesu vos q aliqñ eratis lōge: fci estis pxi in sanguine xpi. Ipse.n. est pax nra q fec vtraq3 vnū: et mediū pariete mācie soluens inimicitias i carne sua: legē mādato2ū decretis euacuās vt duos cdat in semetipm in vnū nouū hoie3 faciēs paces: vt recōciliet ābos I vno corpe deo p cruce3 iterficiēs inimicitias in semetipso: et veniens euangeli3auit paces vob q lōge fuistis: et paces is q D pxi: qm p ipsu3 hēmus accessu3 ambo in vno spū ad prem. Ergo iam nō estis hospites et aduene: s3 estis ciues scō2 et domestici dei: supedificati sup fundamentū aplo2ū et pphar ū: ipso sūmo angulari lapide xpo iesu: in quo oia edificatio cōstructa crescit in templū scm in dño. In quo et vos coedificamini in + habitaculū dei in spū scō.

¶ C. S. ¶ Premittit apostolus ad orādū p ephesijs dispositionem: et p:: eis orat totum bonū eo2ū deo attribuendo. Cap. iij.

A Huius rei grā ego paulus vinct⁹ xpi iesu, p vob gētib⁹: si tñ audistis dispēsationē grē dei q data ē mihi i vob: qm s3 reuelationē notū mihi fcm est sacr3 sic sup scripsi I breui, put potestis legētes itelligere prudentiā meā in misterio xpi: qd alijs gñatiōib⁹ nō est agnitū filijs hoium: sicuti nūc reuelatū ē scis aplis ei⁹ et pphis I spū: esse gētes cohēdes et cōcorpales et cōpticipes pmissiōis ei⁹ in xpo iesu p euāgeliū cui⁹ fact⁹ su3 ego minister s3m donū grē dei q data ē mihi s3 opatione vtutis ei⁹. B Mihi.n. cius scō2ū minimo data est grā hec: in gentib⁹ euangeli3are inuestigabiles diuitias xpi et illūinare oēs q sit dispēsatio sacri, ab scōditi a selis in deo q oia creauit: vt innotescat pncipib⁹ et ptātib⁹ in celestib⁹ p eccli C as multiformis sapia dei: scd3 pfinitiones seculo2 quā fecit in xpo iesu dño nostro I quo habem⁹ fiduciā et accessu3 in cōfidētia p fidē ei⁹. Propt qd peto ne deficiatis I tribulationib⁹ meis p vob: q est glia vra. Huius rei gratia flecto genua mea ad prem dñi nri iesu xpi: ex q oīs pnitas in celis et in terra noiaf: vt det vobis scdm diuitias D glie sue vtutē: corroborari p spm ei⁹ in interiori hoie xpm habitare p fidē in cordibus v:is: in charitate radicati et fundati: vt possitis cōphendere cū oib⁹ scis q sit latitudo et lōgitudo et sublimitas et pfundū. Scire et supeminēte3 scie charitatē xpi: vt impleamini in oē3 plenitudinē dei. Ei atqs potens est oia facere supabūdanter q3 petim⁹ aut intelligimus scdm vtutem q opatur in nobis ipsi gloria in eccla: et in xpo iesu in oēs gñationes seculi seculo2ū. Amen.

¶ C. S. ¶ Instruit apls ephesios ad seruādam vnitate3 ecclasticam in cōnexione et distinctione membro2 ac deinde inducit ad mo2um honestatem. Cap. iiij.

A Obsecro itaqs vos ego vinct⁹ in dño: vt digne ābuletis vocatione q vocati estis cū oi hūilitate et māsuetudine: cū patiētia supportātes inuicē in charitate. Solliciti suare vnitatē spūs in vinculo pacis. Vnū corp⁹ et vn⁹ spūs: sic vocati estis I vna spe vocationis v:e. Vn⁹ dñs: vna fides vnū baptisma. Vn⁹ de⁹ et pr oiu3: q sup oēs et per B oia et in oib⁹ nob. Unicuiqs aūt nr3 data est grā s3 mēsurā donationis xpi. Propt qd dic. Ascendēs in altū captiuā duxit captiuitatē: dedit dona hoib⁹. Qd aūt ascēdit: qd ē nisi q: et descēdit pmū in inferiores ptes tre? Qui descēdit ipse ē et q ascēdit sup oēs celos: vt adipleret oia. Et ipse dedit qs dā

Margin: Col.2.c — 27.q.i.ca. sciendu3 — d:p:. di.4 ca. hac so cietatem — Luc.2.b — al. + taber naculu3. — j.co2.15.b — j.co2.7.b. — Ro.12.b — j.co2.12.b — 2.co.10.b — Ps.67. — Joan.3.b — j.co2.12.b — di.93.c.J

dā q̄d' apl'os: q̄sdā aūt ꝓphās: alios vo euā gelistas: alios aūt pastores ⁊ doctores ad cō sūmationē sc̄oꝝ in op⁹ ministerij in edifica tionē corpis xp̄i: donec occurram⁹ oēs in vnitatē fidei ⁊ agnitiōis filij dei in viꝝ pfc cm̄ in mēsurā etatis plenitudinis xp̄i: vt iā nō sim⁹ paruuli fluctuātes: ⁊ circūfera mur oī vento doctrine in nequitia hoīuꝫ: in astutia ad circūuentionē erroris. Ueritatē aūt facientes in charitate crescam⁹ in il lo p oia q̄ est caput xp̄s: ex q̄ totū corp⁹ cō pactū: ⁊ conexū p oēs iuncturam subministratiōis scd̄ʒ opatiōnē in mēsurā vniuscuiusq3 mēbri augm̄tū corpis facit in edificationē sui in charitate. Hoc igit' dico ⁊ testificor in dn̄o: vt iā nō ābuletis sic ⁊ gentes ābulāt in vanitate sensus sui: tenebris obscuratū hn̄tes intellectū: alienati a vita dei p ignorātiā q̄ est in illis pp cecitatē cordis ipsoꝝ: q̄ desperantes semetipsos tradiderūt īpudicitie: in opatiōnē īmūdicie oīs: in auaritiā. Uos aūt nō ita didicistis xp̄m (si tn̄ illū audistis ⁊ in ipso edocti estis) sic ē vitas in iesu. ✠ Deponite vos scd̄ʒ p̄stinā quersatiōnē: veterē hoīeʒ q corrūpit' scd̄m desideria erroris. Renouamini āt spū mē tis vr̄e ⁊ induite nouū hoīeʒ q scd̄ʒ deū creat⁹ ē in iustitia ⁊ scītate vitatis. Propt' qd̄ deponētes mendaciū loqmini vitatē vnusquisq3 cū ꝓximo suo: qm̄ sum⁹ inuicē mē bra. Irascimini ⁊ nolite peccare. Sol nō occidat sup iracūdiā vr̄ā. Nolite locū dare diabolo. Qui furabat' iā nō furet'. Magis aūt laboret operando manibus suis qd̄ bonū ē vt hēat vn̄ tribuat necessitatē patiēti. Ois sermo malus ex ore vestro non procedat. sed si q̄s bon⁹ ad edificationem fidei vt det gratiaꝫ audientib⁹. Et nolite cōtristare spm̄ scm̄ dei in quo signati estis in die redēptionis. Ois amaritudo ⁊ ira ⁊ idignatio ⁊ clamor ⁊ blasfemia tollat' a vobis: cū omni malitia. Estote autē inuicem benigni: misericordes donantes inuicem sicut ⁊ deus in christi donauit vobis.

¶ Ca. v. ¶ Inducit ephesios ad sequendū xp̄m in structure charitatis: in decore sanctitatis ac veritate cognita: ⁊ instruit psonas iunctas matrimonio. Cap. v.

Estote ergo imitatores dei sicut filij charissimi: ⁊ ambulate in dilectione sicut ⁊ xp̄s dilexit nos: ⁊ tradidit semetipsuꝫ p nobis oblationē ⁊ hostiā deo i odorē suauitatis. Fornicatio aūt ⁊ ois imunditia aut auaritia nec noiet' in vobis sicut decet sc̄os: aut turpitudo: aut stultiloquium aut scurrilitas q̄ ad rē nō ptinet: sed magis gratiaꝝ actio. Hoc. n. scitote intelligentes q̄ ois fornicator aut immundus aut auarus qd̄ est idoloꝝ seruitus: nō hꝫ hereditatē in regno xp̄i ⁊ dei. Nemo vos seducat inanib⁹ vbis. Propter hec. n. venit ira dei in filios diffidētie. Nolite ergo effici participes eoꝝ. Eratis. n. aliqn̄ tenebre nūc āt lux in dn̄o: vt filij lucis ambulate. Fruct⁹ enim lucis est in omni bonitate ⁊ iustitia ⁊ veritate: ⁊ probantes qd̄ sit bn̄placitū deo. Et nolite cōmunicare opib⁹ infructuosis tenebrarū magis aūt redarguite. Que enim in occulto fiunt ab ipsis: turpe est ⁊ dicere. Omnia aūt q̄ arguunt': a lumine manifestant'. Omne. n. qd̄ manifestat': lumen est. Propter qd̄ dicit. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te chr̄s. Uidete itaq3 fratres qm̄o caute ambuletis non quasi insipientes sed vt sapientes: redimentes tp̄s qm̄ dies mali sunt. Propterea nolite fieri īprudentes: sed intelligētes q̄ sit volūtas dei. Et nolite inebriari vino in quo est luxuria: sꝫ impleamini spū sancto: loqntes vobismetipsis in psalmis hymnis ⁊ cātičis spiritalib⁹: cantantes ⁊ psallētes in cordib⁹ vr̄is dn̄o grās agētes semp p oib⁹ in noīe dn̄i nr̄i iesu chr̄i deo ⁊ pr̄i. Subiecti inuicē in timore christi. Mulieres viris suis subdite sint sic dn̄o: qm̄ vir caput est mulieris: sicut chr̄s caput est ecclesie ipse saluator corporis eius. Sed sicut ecclesia subiecta est christo: ita ⁊ mulieres viris suis in oib⁹. Uiri diligite vxores vr̄as: sicut ⁊ christus dilexit ecclesiam: ⁊ seipsuꝫ tradidit p ea: vt illam sanctificaret: mundans eā lauacro aque in verbo vite: vt exhiberet ipse sibi glīosam ecclesiā non hn̄tē maculā aut rugā aut aliqd̄ hmōi sed vt sit sancta ⁊ immaculata. Ita ⁊ viri debent diligere vxores suas: vt corpora sua. Qui suā vxorē diligit: seipsum diligit. Nemo. n. vnq̄3 carnē suā odio hūit: sed nutrit ⁊ fouet eā sicut ⁊ xp̄s ecclesiā: q̄r mēbra sumus corpis ei⁹ de carne eius ⁊ de ossib⁹ eius. Propter hoc relinquet hō prē ⁊ matrē suā: ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo i carne vna. Sacramentū hoc magnum est. Ego aūt dico: in xp̄o ⁊ in ecclesia. Uerumtn̄

Marginal notes (left): .q.j.c.bi q.v.c. hāc regulam — C — de conse. dist.4.ca. itaq3. de here. c. cū ex. in fucto ⁊. c fide i vno. di.12. ca. de his. — D — Ro.j.c — E — ✠ deponere de cōse. di. 4.ca.j. Ro.6. a colo.3.b. — F — B cō.di.4 ca. q̄sq̄s ⁊ c. ne illō. de p. di.1 c. qm̄o re nouari de apost.c quidam. Heb.2.a j.Pe.2.a. Zach.8.c Psal.4. Jaco.4.b j.Pe.4.a — G — col.3.b. — A — Jo.13.b j.Jo.4.b

Marginal notes (right): di.45. ca clerici 32.q.4.c. in eo. — B — j.q.j.c. cū ois ⁊. ca. sicut vi ge ri. Col.3.a d p. di.4 h. hanc societaē. — C — D — Col.4.a — Ro.12.a j.the.4.c — E — j.cor.ii.a Col.3.c j.pe.3.a Col.3.c — de p. di.1. c. ecclesia. — F — 47. di.ca. sicuti. — G — Gen.2.d. 3.esd.4 b mat.19.a mar.10.c j.cor.6.d

& vos singuli vnusquisq; vxorē suam sicut seipsū; diligat. vxor aūt timeat virū suum.

¶ C. S. ¶ Docet apls parētū ac filioꝝ mutuā cōuersationē: & redit ad instruendū ephesios de oib⁹ ɥtutib⁹ gñaliter. Cap. vj.

A Col. 5. d. Ero. 20. b Eccl. 3. b. mat. 19. e mar. 10. a Col. 3. d Ad titu; 2. c. 1. pe. 2. c. di. 37. c. legant. di. 47. ca. sicut.

Filij obedite parentibus vr̄is in dn̄o. hoc. n. iustū est. Honora prē; tuū & matrē tuā: qđ est mandatū pmū in pmissiōe: vt bn̄ sit tibi: & sis lōgeu⁹ sup terrā. Et vos pr̄es nolite ad iracūdiā puocare filios vr̄os: s; educate illos in disciplina & correptione dn̄i. Serui obedite dn̄is carnalib⁹ cū timore & tremore in simplicitate cordis vr̄i sicut xp̄o: nō ad oculū seruiētes q̄si hoib⁹ placentes: s; vt serui xp̄i facientes volūtatē; dei ex aīo cū bona volūtate seruiētes sicut dn̄o & nō hoib⁹: scientes qm̄ vnusquisq; qđcunq; fecerit bonum hoc recipiet a dn̄o siue seru⁹ siue liber. Et vos dn̄i eadē facite illis remittētes minas: sciētes q2 & illoꝝ & vr̄ dn̄s ē i celis: & psonaꝝ acceptio nō est apud deū. De cetero frēs cōfortamini in dn̄o & in potētia ɥtutis ei⁹. Induite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias diaboli. Qm̄ nō est nobis colluctatio aduersus carnē: & sanguinē: sed aduersus pncipes & ptātes: aduersus mūdi rectores tenebraꝝ harū: ɔ̄ spiritalia neqtie in celestib⁹. Propterea accipite armaturā dei: vt possitis resistere in die malo: & in omnib⁹ perfecti stare. State ergo succincti lūbos vestros in veritate: & induti loricā iustitie: et calciati pedes in pparationē euangelij pacis. In oibus sumētes scutū fidei in quo possitis oia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeā salutis assumites: & gladiū spiritus qđ est verbu; dei: p omnē; orōnem & obsecrationem orantes omni tempore in spiritu: & in ipso vigilantes in oi instātia & obsecratione p omnibus sanctis & p me: vt detur mihi sermo in apertiōe oris mei cum fiducia notum facere mysteriū euangelij: pro quo legatione fungor in cathena ista: vt in ipso audeā prout oportet me loqui. Ut autē & vos sciatis q̄ circa me sunt qd agam: oia vobis nota faciet tychicus charissim⁹ frater & fidelis minister in dn̄o: quē misi ad vos in hoc ipm̄ vt cognoscatis que circa nos sunt & cōsolet corda vestra. Pax fratribus & charitas cum fide.

B Ro. 2. b Col. 3. d. Act. 10. f. Ja. 2. b 1. pe. 1. c

C 2. thes. 2. b 11. q. 3. c g relictus

D

¶ Incipit argumentum in Epistola ad Philippenses.

Philippēses sunt macedones: hi acce pto vbo veritatis pstiterūt in fide: nec receperūt falsos apl'os. Hos collaudat apostolus scribens eis a roma de carcere per epaphroditum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Pauli apostoli ad Philippenses.

¶ Ca. Sū. ¶ Apostolus agit gr̄as de bōis philippēsib⁹ collatis qb⁹ significās suū statū ponit distinctiones pdicātium & erga eos suā charitatē: quos monet ad tolerātiam persecutionis. Cap. j.

A di. 93. ca. legimus.

Paulus & timothe⁹ serui iesu xp̄i: oibus sanctis in xp̄o iesu q sūt philippis cū epis & diaconib⁹. Gr̄a vobis & pax a deo patre nr̄o: & dn̄o iesu xp̄o. Gr̄as ago deo meo in omni memoria vr̄i semp in cūctis orōnib⁹ meis p oib⁹ vobiscū gaudio dep̄catiōnē faciēs sup cōicatione; vr̄a in euāgelio xp̄i a pma die vsq; nūc: confidēs hoc ipm̄: q2 q cepit in vobis op⁹ bonū pficiet vsq; in diē xp̄i iesu. Sicut est mihi iustū hoc sentire p oib⁹ vobis: eo q habeā vos in corde & in vinculis meis & in defensione & ɔfirmatiōe euāgelij socios gaudij mei oēs vos eē. Testis. n. mihi est de⁹: quō cupiā oēs vos eē in visceribus iesu xp̄i. Et hoc oro vt charitas vestra magis ac magis abūdet in omni scia & in oi sensu: vt pbetis potiora vt sitis sinceres & sine offensa in diē xp̄i: repleti fructu iustitie p iesū xp̄m in gloriā & laudē dei. Scire aūt volo vos fratres q2 q̄ circa me sunt magis ad pfectū venerūt euāgelij: ita vt vincula mea manifesta fierēt in xp̄o in oi ptorio & in ceteris oib⁹ vt plures e fratrib⁹ in dn̄o ɔfidētes: in vinculis meis abūdāti⁹ auderēt sine timore ɥbū dei loq. Quidā qdē; & pp inuidiā & ɔtētionē: qdā aūt & pp bonā volūtatē xp̄m pdicāt. Quidā ex charitate: sciētes qm̄ in defensiōe euāgelij positus sum. Quidā aūt ex ɔtētione xp̄m annūciāt nō sincere: existimātes pressura; se suscitare vinculis meis. Quid enī;? Dū oi modo siue p occasionē siue p ɥitatē xp̄s annūciet & in hoc gaudeo: sed & gaudebo. Scio. n. q2 hoc mihi pueniet ad salutē: p vr̄a; orōnē & subministrationē sp̄ūs iesu xp̄i: s; expectationē & spem meā q2 in nullo ɔfundar: s; in oi fiducia sicut semp & nūc magnificabit xp̄s in corpe meo p vitā siue p

B

23. q. c. 4. qm̄ magnū i &c.

C

mortẽ. Mihi.n. viuere xp̃s est ⁊ mori lucrũ. Qḋ si viuere in carne: hic mihi fruct⁹ opis est: ⁊ qd eligã ignoro: coartor aũt e duob⁹: desideriũ hñs dissolui: ⁊ eẽ cũ xp̃o multo magis meli⁹: ꝑmanere aũt in carne: necẽsariũ ꝑꝑ vos. Et hoc ɔfidens scio qȝ manebo ⁊ ꝑmanebo oĩb⁹ vobis ad ꝓfectũ vr̃m ⁊ gaudiũ fidei: vt gratulatio vr̃a abundet in xp̃o iesu in me ꝑ meũ aduentũ iterũ ad vos. Tm̃ digne euãgelio xp̃i ɔuersamini: vt siue cũ venero ⁊ videro vos siue absẽs audiã de vobis qȝ statis in vno spũ: vnanimes: collaborãtes fidei euãgelij: ⁊ in nullo terreamini ab aduersarijs: que est illis cã perditiõis vobis aũt salutis. Et hoc a deo. Qȝ vobis donatũ est ꝓ xp̃o nõ solũ vt in eũ credatis: sȝ vt etiã ꝓ illo patiamini: idẽ certamẽ habẽtes quale ⁊ vidistis in me: ⁊ nũc audistis de me.

B.q.i.c.si. de pe. di. c.i. ypuit. 2.re.24.d. D. 7.q.i.c.si. de renũ. c. nisi. §. porro.

¶ Ca. Sũ. ¶ Instruit ap̃s philippẽses de fidei vnitate: et ad hũilitate oĩmoda scitate. Et ad ulteri⁹ istruẽdũ mittit nũcios. Ca. ij.

A SI qua ergo ɔsolatio in xp̃o: si qḋ solatiũ charitatis: si q̃ societas spũs: si q̃ viscera miserationis: īplete gaudiũ meũ vt idẽ sapiatis: eãdẽ charitatẽ hñtes: vnanimes: idipm̃ sentientes. Nihil ꝑ cõtentionẽ neqȝ ꝑ inanẽ gloriã: sȝ in hũilitate superiores sibi inuicẽ arbitrantes: nõ q̃ sua sunt singuli ɔsiderãtes: sȝ ea q̃ alioꝝ. Hoc enim sentite in vobis: qḋ ⁊ in xp̃o iesu. Qui cũ in forma dei esset: nõ rapinã arbitratus ẽ eẽ se eq̃lẽ deo: sȝ semetipsũ exinaniuit formã serui accipiẽs in similitudinẽ hoĩm fact⁹: ⁊ habitu inuẽt⁹ vt hõ. Hũiliauit semetipsũ fact⁹ obediẽs vsqȝ ad mortẽ: mortẽ aũt crucis. Propter qḋ ⁊ de⁹ exaltauit illũ: ⁊ donauit illi nomẽ qḋ ẽ super oẽ nomẽ: vt in noĩe iesu oẽ genu flectat celestiũ terrestriũ ⁊ infernoꝝ: ⁊ oĩs lingua ɔfiteat: qȝ dñs iesus xp̃s in gl'ia est dei patris. Itaqȝ carissimi mei sicut semꝑ obedistis: nõ in p̃ntia mei tm̃: sȝ multo magis nũc in absẽtia mea cũ metu ⁊ tremore vr̃am salutẽ opamini. De⁹ ẽ.n. q opat in vobis ⁊ velle ⁊ ꝑficere: ꝓ bona volũtate. Oĩa aũt facite sine murmuratiõib⁹ ⁊ hesitationib⁹: vt sitis sine q̃rela ⁊ simplices filij dei sine reprehẽsione in medio natiõis praue ⁊ ꝑuerse inter quos lucetis sicut luminaria in mũdo: verbũ vite cõtinẽtes ad gl'iam meã in die xp̃i: qȝ nõ in vacuũ cucurri neqȝ in vacuum laboraui: sȝ ⁊ si immolor supra sacrificiũ ⁊ obsequiũ fidei vr̃e: gaudeo ⁊ congratulor oĩbus vobis. Idipsũ autẽ ⁊ vos gaudete: ⁊ ɔgratulamini mihi. Spero aũt in dño iesu: timotheum me cito mittere ad vos: vt ⁊ ego bono aĩo sim: cognitis q̃ circa vos sunt. Neminẽ.n. habeo tã vnanimẽ: qui sincera affectiõe ꝓ vobis sollicitus sit. Oẽs.n. q̃ sua sũt q̃runt nõ q̃ iesu xp̃i. Experimẽtũ aũt eius cognoscite: qm̃ sicut patri fili⁹ mecũ seruiuit in euangelio. Hunc igit spero me mittere ad vos: mox vt videro q̃ circa me sũt. Cõfido aũt in dño: qm̃ ⁊ ipse veniã ad vos cito. Necessariũ aũt existimaui epaphroditũ fratrẽ ⁊ cooperatorẽ ⁊ cõmilitonẽ meũ vestrũ aũt apl'm ⁊ ministrũ necessitatis mee mittere ad vos: qm̃quidẽ oẽs vos desiderabat: ⁊ mestus erat ꝓpterea qȝ audieratis illũ infirmatũ. Nã infirmat⁹ est vsqȝ ad mortẽ: sȝ de⁹ miserit⁹ ẽ ei⁹. Nõ solũ aũt eius: verũ etiã ⁊ mei: ne tristiciã sup tristiciã hẽrẽ. Festinãti⁹ ergo misi illũ: vt viso illo iterũ gaudeatis: ⁊ ego sine tristicia sim. Excipite itaqȝ illũ cũ oĩ gaudio in dño: ⁊ eiusmodi cũ honore habetote: qm̃ ꝓpter op⁹ xp̃i vsqȝ ad mortem accessit: tradens animã suam vt impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium.

Hebr.2.b. D. De imu. eccle.c.8. cel. li. 6. Ro.14.b. 1.pz.4.b. De elec.c. officij. j.q.7.c.ij. §. Ieas quoldã. E.

1.cor.13.b. di.45.c. lȝ nõ nũ qȝ di.6. c. nolle. § q.y.c.sũt in ecclia de renũ. c.quidã. D.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ostendit apostolus euacuationem legalium verbo ⁊ exemplo sui: ac deinde se excusat atqȝ philippẽses ad se imitandum inuitat. Cap. iij.

A DE cetero frẽs mei gaudete in dño. Eadẽ vobis scribere mihi qdẽ nõ pigrũ vobis aũt necessariũ. Uidete canes: videte malos operarios: videte ɔcisionem. Nos enim sumus circũcisio qui spiritu seruimus deo ⁊ gloriamur in xp̃o iesu: ⁊ nõ i carne fiduciã habentes: q̃q̄ ⁊ ego habeam cõfidentiam in carne. Si qs ali⁹ videtur cõfidere in carne ego magis circũcisus octaua die ex genere israel de tribu beniamin hebreus ex hebreis: sȝ legẽ phariseus: sc'dm emulationẽ ꝑsequens ecclesiam dei: sm iustitiã q̃ in lege ẽ ɔuersat⁹ sine q̃rela. Sȝ q̃ mihi fuerũt lucra hec arbitratus sum ꝑꝑ xp̃m detrimẽta. Uerũtñ existimo oĩa detrimẽtũ esse ꝑꝑ eminentẽ sciaȝ iesu xp̃i dñi mei: ꝑpter quẽ oĩa detrimentũ feci ⁊ arbitror vt stercora vt xp̃m lucrifaciam ⁊ inueniar in illo nõ habens

Act.23.b. B.

meã iustitiã q̃ ex lege ẽ: sꝫ illã q̃ ex fide est xp̃i ie ũ q̃ ex deo ẽ iustitia ĩ fide ad cognoscẽ dñ illũ ⁊ virtutẽ resurrectiõis ei⁹: ⁊ societatẽ passiõis illi⁹ ꝯfigurat⁹ morti ei⁹: si quõo occurrã ad resurrectionẽ q̃ ẽ ex mortuis: nõ q̃ iã acceperim: aut iã pfectus sim sequor aũt si quõo cõprehẽdã. in quo ⁊ cõprehensus sũ a xp̃o iesu. Frẽs ego me nõ arbitror cõprehẽdisse. Unũ aũt q̃ q̃dẽ retro sunt obliuiscens: ad ea võ q̃ sunt priora extẽdẽs meipm ad destinatũ psequor ad brauiũ supne vocatiõis dei in xp̃o iesu. Quicũq; ergo pfecti sum⁹ hoc sentiam⁹: ⁊ si qd aliter sapitis: ⁊ hoc vobis de⁹ reuelabit. Uerũtñ ad qd̃ puenim⁹ vt idẽ sapiamus: ⁊ ĩ eadẽ pmaneam⁹ regula. Imitatores mei estote frẽs: ⁊ obseruate eos q̃ ita ãbulãt sicẽ hẽtis formã nr̃am. Multi .n. ãbulãt quos sepe dicebã vobis nũc aũt ⁊ flẽs dico inimicos crucis xp̃i: quoꝝ finis interit⁹ quoꝝ de⁹ vẽter ẽ ⁊ glĩa ĩ ꝯfusiõe ipsoꝝ q̃ terrena sapiũt. Nr̃a aũt ꝯuersatio ĩ celis est. Unñ ẽt saluatorẽ expectam⁹ dñm nr̃m iesum xp̃m: q̃ reformabit corp⁹ humilitatis nr̃e ꝯfiguratũ corpori claritatis sue: scd̃m opatiõnẽ qua ẽt possit subijcere sibi oĩa.

Cap. C, Margin: de pe. di. ij. c. penultima. — 15. q. i. c. ꝯgͣliter. — D — Ro. 16. c.

¶ Ca. Sm̃. ¶ Firmat patiẽtiã philippensiũ apl̃s eos ad spũalẽ leticiã hortãdo ac bonoꝝ pseuerãtiã: atq; gratulat̃ de eoꝝ liberalitate: põitq; salutatio eoꝝ dẽ. C. iiij.

Itaq; frẽs mei carissimi ⁊ desideratissimi: gaudiũ meũ ⁊ corona mea: sic state ĩ dñõ carissimi. Euchodiã rogo ⁊ syntichẽ deprecor: idipsũ sapere in dñõ. Etiã rogo ⁊ te germane cõpar: adiuua illas q̃ mecũ laborauerũt in euãgelio cũ clemẽte ⁊ ceteris adiutoribus meis: quoꝝ noĩa sunt ĩ libro vite. Gaudete in dñõ semp: iterũ dico gaudete. Modestia vr̃a nota sit oĩb⁹ hoĩbus. Dñs eñi ꝓpe est. Nihil soliciti sitis: sꝫ in oĩ oratiõe ⁊ obsecratiõe cũ grãꝝ actione petitiões vr̃e innotescãt apud deũ. Et pax dei q̃ exupat oẽ sensũ custodiat corda vestra ⁊ intelligẽtias vr̃as in xp̃o iesu. De cetero frẽs q̃cũq; sunt vera: q̃cũq; pudica: q̃cũq; iusta: q̃cũq; scã: q̃cũq; amabilia: q̃cũq; bone famẽ: si q̃ virt⁹: si q̃ laus disciplie: hec cogitate: q̃ didicistis ⁊ accepistis ⁊ audistis ⁊ vidistis in me. hec agite: ⁊ de⁹ pacis erit vobiscũ. Gauisus sũ aũt in dñõ vehemẽter: qm̃ tandẽ aliqñ refloruistis pro me sentire sicẽ ⁊ sentiebatis. Occupati aũt eratis. Nõ q̃si ꝓp penuriã dico. Ego .n. didici in qbus sũ sufficiẽs eẽ. Scio ⁊ humiliari: scio ⁊ abũdare. Ubiq; ⁊ in oĩb⁹ institutus sum: ⁊ saciari ⁊ esurire ⁊ abũdare ⁊ penuriã pati. Oĩa possum ĩ eo q̃ me cõfortat. Uerũtñ bñfecistis: cõicãtes tribulationi mee. Scitis aũt ⁊ vos philippenses q̃ in pncipio euãgelij qñ pfect⁹ sũ a macedonia nulla mihi ecclĩa cõicauit in rõne dati ⁊ accepti nisi vos soli: q: thessalonicã semel ⁊ bis in vsũ mihi misistis. Nõ q̃ qro datũ: sed requiro fructũ abũdantẽ in rõne vr̃a. Hẽo aũt oĩa: ⁊ abũdo. Replet⁹ sũ acceptis ab epaphrodito: q̃ misistis ĩ odorẽ suauitatis hostiã acceptã placẽtẽ deo. De⁹ aũt me⁹ impleat oẽ desideriũ vr̃m scd̃m diuitias suas in glĩa in xp̃o iesu. Deo aũt ⁊ pri nr̃o glĩa in secula seculoꝝ amẽ. Salutate oẽm scm̃ in xp̃o iesu. Salutãt vos qui mecũ sunt frẽs. Salutãt vos oẽs scĩ: maxime aũt q̃ de cesaris domo sũt. Gratia dñĩ nostri iesu christi cũ spiritu vestro. Amẽ.

Margin: A — B — C — Phi. 4. d. qd̃ dicit. in fi. — D — Ro. 12. a.

¶ Explicit epistola beati pauli apostoli ad philippenses.

¶ Incipit argumẽtũ ĩ eplam ad colossẽses

Colossenses ⁊ hi sicẽ ⁊ laodicẽses sunt asiani: ⁊ ipsi pueri erãt a pseudo apostolis. Nec ad hos accessit ipse apl̃s: sꝫ ⁊ hos p eplam corrigit. Audierãt .n. verbũ ab archippo: q̃ ⁊ ministeriũ ĩ eos accepit. Ergo apl̃s iam ligatus scribit eis ab epheso per titum dyaconẽ ⁊ onesimum acolytum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Pauli apostoli ad Colossenses.

¶ Ca. Sm̃. ¶ Apostolus capta beniuolentia colossensiũ auctoritatẽ euãgelij inducit illi firmiter esse credendum. Cap. I.

Paulus apostolus iesu xp̃i p voluntatẽ dei: ⁊ timotheus frater his q̃ sunt colossis sanctis ⁊ fidelib⁹ fratrib⁹ in xp̃o iesu. Grã vobis ⁊ pax a deo pr̃e nr̃o. Grãs agimus deo ⁊ pr̃i dñi nr̃i iesu xp̃i semp p vobis orantes audientes fidẽ vr̃am ĩ xp̃o iesu: ⁊ dilectionẽ quã hẽtis in sanctos oẽs ꝓp spẽ que reposita est vobis in celis quam audistis in verbo veritatis euãgelij qd̃ peruenit ad vos sicut ⁊ in vniuerso mũdo ẽt ⁊ fructificat ⁊ crescit sicut in vobis ex ea die q̃ audistis ⁊ cognouistis grãm dei in veritate sicẽ didicistis ab epaphra carissimo conseruo nr̃o q̃ est fidelis p vobis minister in

Margin: A

tis xpi. Qui et manifestauit nobis dilectionē vestrā in spū. Jō ⁊ nos ex q̄ die audiuimus nō cessamus p̄ vobis orātes ⁊ postulantes vt impleamini agnitiōe voluntatis ei⁹ in oī sapia ⁊ intellectu spirituali: vt ambuletis digne deo p̄ oia placētes in oī ope bono fructificātes ⁊ crescētes i scia dei in oī virtute cōfortati sm̄ potētiā claritatis ei⁹ in oī patiētia ⁊ longanimitate: cū gaudio grās agentes deo ⁊ pr̄i q̄ dignos nos fecit in ptē sortis scōꝝ i lumine. Qui eripuit nos de ptāte tenebrarū ⁊ trāstulit i regnū filij dilectiōis sue in quo h̄emus redemptionē ⁊ remissionē pctōꝝ. Qui est imago dei inuisibilis p̄mogenit⁹ oīs creature: qm̄ in ipso cōdita sunt vniuersa in celis ⁊ in terra visibilia ⁊ inuisibilia. Siue throni: siue dñationes: siue principat⁹: siue ptātes: oia p ipm̄ ⁊ in ipso creata sunt. Et ipse est ante oēs: ⁊ oia in ipso constant. Et ipse est caput corporis eccl'ie: q est principiū: primogenitus ex mortuis: vt sit in oibus ipse primatū tenens. Qz i ipso placuit oēm plenitudinē inhabitare ⁊ p eū recōciliari oia in ipm̄: pacificās p sanguinē crucis ei⁹ siue q̄ in terris siue q̄ i celis sunt. Et vos cū essetis aliqñ alienati ⁊ inimici sensu in opib⁹ malis: nūc āt recōciliauit in corpore carnis ei⁹ p mortē exhibere vos sanctos ⁊ immaculatos ⁊ irreprehēsibiles corā ipso: si tñ p̄manetis i fide fundati ⁊ stabiles ⁊ imobiles a spe euāgelij qd̄ audistis: qd̄ predicatū est in vniuersa creatura q̄ sub celo ē: cui⁹ factus sum ego paulus minister q nūc gaudeo in passionib⁹ p vobis: ⁊ adimpleo ea q̄ desunt passionū xpi in carne mea p corpore ei⁹ qd̄ ē ecclesia. Cui⁹ factus sū ego minister sʒ dispēsationē dei q̄ data est mihi in vobis vt implea verbū dei: mysteriū qd̄ abscōditū fuit a seculis ⁊ gnātiōib⁹: nūc aūt manifestū est sanctis ei⁹ qb⁹ voluit de⁹ notas facere diuitias glīe sacramēti hui⁹ in gētibus qd̄ est xps in vobis spes glīe: quē nos annūciamus corripiētes oēm hoīem ⁊ docētes in oī sapia: vt exhibeamus oēm hominem perfectum in xpo iesu: in quo ⁊ laboro certando scdm̄ operationē eius quam operatur in me in virtute.

¶ Ca. Sū. ¶ Docet aplūs p̄cauere deceptiones per falsam ,p̄pheciā legis auctoritates per sanctitatis simulationem. Cap. ij.

Uolo .n. vos scire q̄lē sollicitudinē habeā p vobis ⁊ p his: q sunt laodicie: ⁊ qcūq; nō viderūt faciē meā in carne vt cōsolent̄ corda ipsoꝝ instructi i caritate ⁊ in oēs diuitias plenitudinis itellect⁹ i agnitiōe mysterij dei pr̄is ⁊ xpi iesu i quo sūt oēs thesauri sapie ⁊ scie abscōditi. Hoc aūt dico: vt nemo vos decipiat in sublimitate sermonū. Nā ⁊ si corpore abs̄ sū: sʒ spū vobiscū sum gaudens ⁊ vidēs ordinē vestrū ⁊ firmamētū eius q in xpo est fidei vre. Sicut ergo accepistis iesum xp̄m dñz nr̄m: in ipso ambulate radicati ⁊ sup̄ edificati in ipso: ⁊ cōfirmati in fide sicut ⁊ didicistis abūdātes in illo in grāꝝ actione. Uidete ne qs vos decipiat p p̄hiaz ⁊ inanē fallaciā: sm̄ traditionē hoīum sm̄ elemēta mūdi ⁊ nō scdm̄ xp̄m. Qz in ipso inhabitat oīs plenitudo diuinitatis corporalr ⁊ estis in illo repleti: q est caput oīs p̄ncipatus ⁊ ptātis. Jn quo ⁊ circūcisi estis circūcisione nō manu facta i expoliatiōe corporis carnis: sʒ in circūcisione xpi: cōsepulti ei i baptismo in quo ⁊ resurrexistis p fidē opationis dei q suscitauit illū a mortuis. Et vos cū mortui eētis in delictis ⁊ preputio carnis vre: cōuiuificauit cū illo donās vobis oīa delicta delēs qd̄ aduersum nos erat cyrographū decreti qd̄ erat ɔ̄trariū nobis. Et ipm̄ tulit de medio affigēs illō cruci: ⁊ expolians p̄ncipatus ⁊ ptātes traduxit cōfidenter: palā triūphās illos in semetipso. Nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu aut i pte diei festi aut neomenie aut sabbatoꝝ: q̄ sūt vmbra futuroꝝ: corp⁹ aūt xpi. Nemo vos seducat volēs in humilitate ⁊ religiōe angeloꝝ q̄ nō vidit ambulans frustra inflatus sensu carnis sue: ⁊ nō tenēs caput ex quo totū corpus p nexus ⁊ cōiunctiōes sūministratū ⁊ cōstructū crescit in augmētū dei. Si ergo mortui estis cū xpo ab elemētis hui⁹ mundi: qd̄ adhuc tanq; viuētes mūdo decernitis: Ne tetigeritis: neq; gustaueritis: neq; cōtrectaueritis: q̄ sūt oia in interitu ipo vsu sʒ p̄cepta ⁊ doctrinas hoīuz: q̄ sūt rōnē qdē h̄ntia sapie i supstitiōe ⁊ hūilitate ⁊ nō ad pcēdū corpori nō i honore aliq ad saturitatē carnis.

¶ Ca. Sū. ¶ Informat aplūs de moribus gnāliter in depositione viciorum ac acqsitione virtutum ⁊ specialiter quātū ad cōiugatos parētes ⁊ filios atq; seruos. Ca. iij.

B C D A dis. 37. c. legim⁹ ⁊ infine. 7. q. i. ca. suggestum. 1. cor. 5. b B C Ephe. 2. a Ale ✝ semetipso D mat. 24. a. mar. 13. a Luc. 21. b

Igit si cosurrexistis cū xpo: q̄ sursū sūt querite vbi xps ē in dextera dei sedēs: q̄ sursū sunt sapite: nō q̄ sup terrā. Mortui. n. estis: ⁊ vita vr̄a abscōdita ē cū xpo i deo. Cū aūt xps apparuerit vita vr̄a: tunc ⁊ vos apparebitis cū ipo in glīa. Mortificate ergo mēbra vr̄a q̄ sūt sup terrā: fornicationē imūdiciā libidinē cōcupiscētiā malā: ⁊ auariciā: q̄ est simulachrorū fuit⁹. Propter q̄ venit ira dei sup filios + icredulitatis: i qbus ⁊ vos ambulastis aliqñ cū viueretis i illis. Nūc āt dponite ⁊ vos oīa: irā: indignationē: maliciā: blasfemiam: turpē smonē de ore vr̄o. Nolite mētiri in uicē: expoliātes vos veterē hoiēz cū actib⁹ suis: ⁊ induētes nouū eū q renouat i agnitionē dei sm imaginē ei⁹ q creauit eum: vbi nō ē mascul⁹ ⁊ femina gētilis ⁊ iudeus: circūcisio ⁊ pputiū barbar⁹ ⁊ scytha: seru⁹ ⁊ liber: sz oīa ⁊ in oīb⁹ xps. Induite vos ergo sicut electi dei sancti ⁊ dilecti viscera misericordie: benignitatē: humilitatē: modestiā patiētiā supportantes inuicē ⁊ donātes vob̄ metipsis si qs aduersus aliquē hz q̄relā: sicut ⁊ dn̄s donauit vob̄ ita ⁊ vos. Sup oīa aūt hec caritatē habēte qđ est vinculū pfectiōis. Et pax xpi exultet i cordib⁹ vr̄is: in qua vocati estis in vno corpore. Et grati estote. Verbū xpi habitet in vobis abūdāter in oī sapia docētes ⁊ commonētes vosmetipsos i psalmis hymnis ⁊ cāticis spiritalib⁹: in grā cātantes i cordib⁹ vr̄is dn̄o. Oē qđcūq3 facitis in verbo aut in ope: oīa in noīe dn̄i nr̄i iesu xpi: grās agētes deo ⁊ p̄ri per ipm. Mulieres subdite estote viris: sicut opz in domino. Viri diligite vxores vr̄as: ⁊ nolite amari eē ad illas. Filii obedite parētib⁹ p oīa hoc n. placitū ē in dn̄o. Pr̄es nolite ad + indignationē puocare filios vr̄os: vt nō + pusillo aīo fiāt. Serui obedite p oīa dn̄is carnalib⁹: nō ad oculū suiētes q̄si hoīb⁹ placentes sz i simplicitate cordis timētes dn̄m. Qđcūq3 facitis ex aīo opamini sicut dn̄o ⁊ nō hoīb⁹: sciētes q a dn̄o accipietis retributionē hereditatis. Dn̄o xpo fuite. Qui enim iniuriā facit recipiet id qđ iniq̄ gessit: ⁊ nō est psonarū acceptio apud deum.

Ephe.5.b al. + diffidentie.

Heb.12.a. 1.pe.2.a. Ephe.2.c. Ro.6.a. Eph.4.f. de pe.di. ij.c. quō renouari.

Ephe.6.b ephe.4.g

1.cor.1.g 26.q.5.c. nō liceat ephe.5.e. 1.pe.3.a.

ephe.6.a. al. + iracūdiam. al. + pusillanimes ephe 6.a 1.pe.2.c. Ro.2.b ephe.6.b Act.10.c.

¶ Cap. Sū. ¶ Dn̄is instruit apl's atq3 oībus collossensiū se recōmēdat ostēdens quō se ad īfideles hic dēant ⁊ ponit eple gesto ⁊ ɔfirmatio p salutatiōnē. Cap. iiij.

Domini qđ iustū est ⁊ equū seruis pstate: sciētes qm̄ ⁊ vos dn̄m habetis in celo. Orōni instate vigilātes i ea i grāꝝ actiōe: orātes simul ⁊ p nobis: vt de⁹ apriat nobis ostiū smōis ad loquedū mysteriū xpi: ppt qđ ēt vinct⁹ sum: vt manifestē illud ita vt opz me loq. In sapīa ābulāte ad eos q foris sūt: tp̄s redimētes. Sermo vr̄ semp in grā sale sit ɔdit⁹: vt sciatis quō oporteat vos vnicuiq3 rn̄dere. Que circa me sūt oīa vobis nota faciet tichicus carissim⁹ fr̄ ⁊ fidelis minister ⁊ cōseruus in dn̄o: quē misi ad vos ad hoc ipm: vt cognoscat q̄ circa vos sunt: ⁊ ɔsolet corda vr̄a cū onesimo carissimo ⁊ fideli fr̄e q ex vob̄ est: q oīa q̄ hic agunt nota faciēt vobis. Salutat vos aristarch⁹ ɔcaptiu⁹ me⁹: ⁊ marcus ɔsobrinus barnabe: de quo accepistis mādata. Si venerit ad vos suscipite illuz. Et iesus q dr̄ iustus: q sunt ex circūcisiōe. Hi soli sunt adiutores mei in regno dei: q mihi fuert solatio. Salutat vos epaphras q ex vobis est su⁹ xpi iesu: semp sollicitus p vobis in orōnib⁹ vt stetis pfecti ⁊ pleni in oī volūtate dei. Testimoniū. n. illi phibeo q hz multū laborē p vobis ⁊ p his q sunt laodicie ⁊ q hierapoli. Salutat vos lucas medic⁹ carissimus ⁊ demas. Salutate frēs q sūt laodicie: ⁊ nymphā ⁊ q̄ i domo ei⁹ ē eccliam. Et cū lecta fuerit apđ vos epla hec: facite vt ⁊ i laodicēsiū ecclia legat: ⁊ ea q laodicēsiū ē vobis legat. Et dicite archippo. Vide ministeriū qđ accepisti i dn̄o: vt illud impleas. Salutatio mea manu pauli. Memores estote vinculoꝝ meorū. Grā dn̄i nostri iesu christi vobiscum. Amen.

ephe.5.d ǒ ɔse.di. 4.c.sil.

2.Ti.4.b

¶ Explicit epistola beati pauli apostoli ad Colossenses.

¶ Incipit argumentum in epistolam ad Thessalonicenses primam.

Thessalonicenses sunt macedones: q accepto vbo veritatis pstiterūt in fide ēt in psecutione ciuiū suoꝝ. Preterea nec receperūt falsos aplos: nec ea q̄ a falsis aplis dicebant. Hos collaudat apostolus scribens eis ab athenis per tychicum diaconem ⁊ onesimum acolytum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla beati pauli apostoli ad thessalonicenses prima.

¶ Ca. Sū. ¶ Ipse agit grās de thessalonicensium inchoatione atq3 huius bonita-

tis diffusione. Cap.i.

Paulus & siluanus & timotheus ecclesie thessalonicensiū in deo pře nřo & dño nřo iesu xpo. Gra vobis & pax. Gras agimus deo semp p oib⁹ vobis: memoriam vři facientes in orōnib⁹ nřis sine intermissiōe: memores opis fidei vře & laboris & caritatis & sustinentie spei dñi nři iesu xpi: añ deū & přez nřm. Sciētes frēs dilecti a deo electionē vřaz: qr euāgeliū nostr̄ nō fuit ad vos in sermone tm̄: s; & i virtute & in spū scō & in plenitudine multa: sic scitis qles fuerim⁹ in vobis pp vos. Et vos imitatores nři facti estis & dñi: excipiētes verbū i tribulatiōe multa cū gaudio spirit⁹ scti: ita vt facti sitis forma oib⁹ credētib⁹ in macedonia & in achaia. A vobis.n. diffamat⁹ ē sermo dñi nō solū in macedonia & in achaia: s; & in oi loco fides vřa q̄ est ad deū pfecta ē: ita vt nō sit nobis necesse quicq̄ loq. Ipsi.n. de nobis annūciāt qualē introitū habuerim⁹ ad vos: & quō cōuersi estis ad deū a simulacris: seruire deo viuo & vero: & expectare filiū eius de celis quē suscitauit ex mortuis iesum: qui eripuit nos ab ira ventura.

¶ Ca. Sū. ¶ Cōsolat̄ apłs thessalonicēses in aduersis p cōfo: mitatē ad ipm atq̄ ad ecclesiam hierosolymitarum. Cap.ij.

Nam ipsi scitis frēs introitū nostrū ad vos: qr nō inanis fuit: s; añ passi & cōtumeliis affecti sicut scitis in philippis fiduciā habuimus in deo nřo loqui ad vos euāgeliū dei in multa sollicitudine. Exhortatio.n. nřa nō de errore: neq̄ d̄ imūdicia neq̄ in dolo: s; sicut pbati sumus a deo crederet̄ nobis euāgelium: ita loqmur nō quasi hoib⁹ placētes: s; deo q pbat corda nřa. Neq;.n. aliqñ fuimus i sermone adulatiōis sicut scitis neq̄ i occasione auaricie: deus testis est: nec querētes ab hoibus gloriā neq̄ a vobis neq̄ ab aliis: cum possemus vobis oneri eē vt xpi apli. Sed facti sumus paruuli in medio vestri: tanq̄ si nutrix foueat filios suos: ita desiderātes vos cupide: volebamus tradere vobis non solū euangeliū dei: s; ētiā aias nřas: qm̄ carissimi nobis facti estis. Memores n. estis fratres laboris nostri & fatigationis nocte ac die opātes: ne quē; vestrum grauaremus: predicauimus in vobis euangelium dei. Vos testes estis & deus: q̄; scē & iustē & sine qrela vobis q credidistis affuim⁹: sicut scitis qualr vnūquēq̄ vřm sicut pr̄ filios suos depcātes vos & cōsolātes: testificati sum⁹ vt ābularetis digne deo q vocauit vos in suū regnuz & gliaz. Jō & nos gr̄as agimus deo sine itermissiōe: qm̄ cū accepissetis a nobis verbū audit⁹ dei: accepistis illud nō vt verbum hoium: s; sic ē vere vbū dei: q opat̄ in vobis q credidistis. Vos.n. imitatores facti estis frēs ecclīaꝝ dei q̄ sunt in iudea i xpo iesu: qr eadē passi estis & vos a cōtribulib⁹ vřis sic & ipsi a iudeis: q & dñz occiderūt iesū & pphetas & nos psecuti sūt: & deo nō placēt: & oib⁹ hoib⁹ aduersant̄: phibentes nos gētib⁹ loq vt salue fiāt: vt impleant pctā sua semp. Peruēit.n. ira dei sup illos vsq̄ i finē. Nos āt frēs desolati a vobis ad tps hore: aspectu nō corde abūdāti⁹ festinauimus faciē vřaz vider̄ cū multo desiderio: qr̄ voluim⁹ venire ad vos: ego qdē paul⁹ & semel & iterꝝ: s; impediuit nos sathanas. Que ē eniz nostra spes aut gaudium aut corona glorie? Nonne vos ante dñm nostrum iesum xpm estis in aduentu eius. Vos enim estis gloria nostra & gaudiuz.

¶ C. S. ¶ Apłs mittit timotheū ad cōsolādū thessalōicēses: ponit vtilitates reuersionis eiusdē cū apli deprecatiōe p thessal. c. iij.

Propter qd nō sustinētes āplius placuit nobis remanere athenis solis: & misim⁹ timotheū frēz nřm & ministrū dei in euāgelio xpi ad cōfirmādos vos & exhortādos p fide vřa vt nemo moueat̄ i tribulationib⁹ istis. Ipsi eniz scitis q in hoc positi sumus. Nā & cū apō vos essem⁹ pdicabam⁹ vobis passuros nos tribulationes: sic & fcm̄ ē scitis. Propterea & ego ampli⁹ nō sustinēs: misi ad cognoscēdum fidē vřaz: ne forte tētauerit vos is q tētat: & inanis fiat labor nr̄. Nūc āt veniēte timotheo ad nos a vobis & ānūciāte nobis fidē & caritatē vřaz: & qr memoriā nři hētis bonā: sp desiderantes nos videre: sic & nos q̄z vos: iō cōsolati sum⁹ frēs i vobis in oi necessitate & tribulatiōe nřa p fidē vřaz: qm̄ nūc viuim⁹: si vos statis i dño. Quā.n. grarū actionē possum⁹ deo retribuere p vobis in oi gaudio q̄ gaudem⁹ pp vos añ deum nostr̄ die ac nocte abūdāti⁹ orātes vt videam⁹ faciē vřaz: & cōpleamus ea q̄ desūt fidei vře. Ipse aūt de⁹ & pr̄ nr̄ & dñs iesus

B C D A B C D A B C D

i.91.c.j.

✠ xps dirigat viã nrãʒ ad vos. Vos ãt dñs multiplicet: ⁊ abūdare faciat charitatẽ vrãʒ in inuicẽ ⁊ i oẽs: quẽadmodũ ⁊ nos in vob: ad ɔ̃firmãda corda vrã sine q̃rela in sancti tate ante deũ ⁊ pñẽʒ nostrũ in aduẽtu dñi nři iesu xpi cũ oibus sanctis ei⁹. Amen.

¶ C. S. ¶ Apls icrepat thessalonicenses de vitio fornicatiõis: cupiditatis: ociositatis ⁊ immoderati luctus mortuo:ũ. Cap. iiij.

A De cetero ergo frẽs rogam⁹ vos ⁊ obsecram⁹ i dño iesu: vt quẽadmodũ accepistis a nob quõ oporteat vos ambulare ⁊ placere deo: ⁊ sic ãbuletis: vt abũdetis magis. Scitis.n.q̃ pcepta dederiʒ vob p dñʒ iesũ. Hec ẽ.n. volũtas dei scificatio vrã: vt abstineatis vos a fornicatiõe: vt sciat vnusqs q̃ vrʒ vas suũ possidere i scificatiõe ⁊ honore: nõ i passiõe desiderij sic̃ ⁊ gẽtes q̃ ignorãt deũ. Et ne q̃s supgrediat n̄ʒ circũueniat in

B negocio frẽʒ suũ: qm̃ vindex ẽ dñs de his oib⁹: sic̃ pdixim⁹ vob ⁊ testificati sum⁹. Nõ.n. vocauit nos de⁹ in imũdiciã: sʒ i scificatione. Itaq̃ q̃ h spnit: nõ hoieʒ spnit sʒ deũ: q̃ ẽt dedit spm̃ suũ scm̃ i nob. De charitate ãt frñitatis nõ nece habuim⁹ scribere vob. Ipsi.n.a deo didicistis: vt diligatis inuicem.

C Etenim illud facitis in oẽs frẽs i vniuersa macedonia. Rogam⁹ ãt vos frẽs vt abũdetis magis: ⁊ opã detis vt qeti sitis: ⁊ vt vrʒ negociũ agatis ⁊ operemini manib⁹ vestris sic̃ pcepim⁹ vob: ⁊ vt honeste ãbuletis ad eos q foris sũt: ⁊ nulli⁹ aliqd desideretis.

Nolum⁹ ãt vos ignorare frẽs de dormiẽtib⁹: vt nõ ɔ̃tristemini sic̃ ⁊ ceteri q spẽʒ nõ hñt. Si.n. credim⁹ q̃ iesus mortu⁹ est ⁊ re

D surrexit: ita ⁊ de⁹ eos q dormierũt p iesũ adducet cũ eo. Hoc.n. vobis dicim⁹ i vbo dñi q̃ nos q viuim⁹: q residui sum⁹ i aduẽtu dñi nõ pueniem⁹ eos q dormierũt. Qm̃ ipse dñs i iussu ⁊ in voce archãgeli ⁊ i tuba dei descẽdet de celo ⁊ mortui q in xpo sunt resurgẽt pmi. Deinde nos q viuim⁹ q relinqmur sil rapiemur cũ illo in nubib⁹ obuiam ✠ xpo in aera ⁊ sic semp cum dño erimus. Itaq̃ cõsolami inuicẽ in vbis istis.

¶ C. S. ¶ Apls cautos reddit thessalonicẽses: de die mortis futuraz ac de die iudicij gñalis: ⁊ inducit thessalonicenses: vt bñ se habeant ad pximũ ⁊ ad deum. Cap. v.

A De tpib⁹ aũt ⁊ momentis frẽs nõ indigetis vt scribam⁹ vobis. Ipsi enim diligẽter scitis: q̃ dies domini sicut fur in nocte ita veniet. Cũ.n. dixerit pax ⁊ securitas: tũc repẽtin⁹ eis superueniet interit⁹ sicut dolor i vtero hñtis: ⁊ nõ effugiẽt. Vos aũt frẽs nõ estis i tenebris: vt vos dies ille tã q̃ fur cõprehẽdat. Oẽs.n. vos filij lucis estis ⁊ filij diei. Nõ sum⁹ noctis neq̃ tenebraꝝ. Igr̃ nõ dormiam⁹ sic̃ ⁊ ceteri sʒ vigilem⁹ ⁊ sobrij sim⁹. Qui.n. dormiũt nocte

B dormiũt: ⁊ q ebrij sunt nocte ebrij sũt. Nos aũt q diei sum⁹: sobrij sim⁹: induti loricaʒ fidei ⁊ caritatis ⁊ galeã spẽ salutis: qm̃ nõ posuit nos de⁹ in irã: sʒ in acq̃sitionẽ salutis p dñm nřm iesũ xpʒ q mortu⁹ ẽ p nobis: vt siue vigilem⁹ siue dormiam⁹ sil cũ illo viuam⁹. Propter qd̃ ɔ̃solamini inuicẽ ⁊ edificate alterutrũ: sic̃ ⁊ facitis. Rogamus aũt vos frẽs vt noueritis eos q labo rãt inter vos ⁊ psunt vobis in dño ⁊ mo

C nẽt vos: vt hẽatis illos abũdãtius in caritate pp opus illoꝝ: ⁊ pacẽ hẽte cũ eis. Rogamus aũt vos frẽs corripite inqetos: cõsolamini pusillanimes: suscipite ifirmos:

D patiẽtes estote ad oẽs. Uidete ne q̃s malũ p malo alicui reddat: sʒ semp qd̃ bonũ est sectamini in inuicẽ ⁊ in oẽs. Semp gaudete: sine itermissiõe orate: in oibus grãs agite. Hec est.n. volũtas dei in xpo iesu: in oibus vobis. Spũʒ nolite extinguere: pphetias nolite spnere. Oĩa aũt pbate: qd̃ bonũ est tenete: ab oi specie mala abstinete vos. Ipse ãt deus pacis scificet vos p oia: vt integer spũs vr̃ ⁊ aĩa ⁊ corpus sine q̃rela i aduentu dñi nostri iesu xpi seruet. Fidelis est qui vocauit vos: qui ẽt faciet. Frẽs orate p nobis. Salutate frẽs oẽs in osculo sancto. Adiuro vos per dñm vt legatur epla hec oibus sanctis fratribus. Gratia dñi nostri iesu xpi vobiscum. Amen.

¶ Explicit epistola beati Pauli apostoli ad Thessalonicenses prima.

¶ Incipit argumẽtũ in eplam secũdam.

Ad thessalonicẽses scdaʒ scribit eplaʒ aplus: ⁊ notũ facit eis de tẽporib⁹ nouissimis ⁊ de aduersarij deiectiõe. Scribit hanc epistolam ab athenis per titum diaconem ⁊ onesimum accolitum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla beati Pauli apli ad Thessalonicenses secunda.

¶ Ca. Sũ. ¶ Gratias agit aplus de bona thessalonicẽsium conuersatiõe: orãdo p meliori consũmatione. Cap. j.

Paulus

al. nõ hʒ ✠ xpi iesu
2.pe.3.c. apoc.3.a.
23.q.4.c. vnusqs. q̃s
Ro.12.a
Ephe.5.d
esa.59.d ephe.6.c
Jo.15.b
1.Jo.4.c.
eccli.18.a
2.mc.18.a
d ɔ̃se.di. 4.c. q̃ria.
di.15.ca. sanctaro mana.
22.q.5.c. de forma
De vita et ho. cle. c. cũ ab o de eo qui cogno.
gla. vxe. lu.e.c. venie.g.
1.cor.1.d
23.q.2.ca. q diuitia ⁊ ca. hñt.
1.cor.15.e
al. ✠ dño

A Paulus et siluan⁹ et thimotheus ecclesie thessalonicēsiū in deo patre nr̄o et dn̄o Jesu xp̄o. Gr̄a vobis et pax a deo patre nr̄o et dn̄o iesu xp̄o. B Gr̄as agere debem⁹ sp deo p vobis fr̄es ita vt dignū est: qm̄ supercrescit fides vr̄a et abūdat charitas vniuscuiusq; vr̄m inuicē: ita vt et nosipsi in vobis gl'iemur in ecclesijs dei p patiētia vr̄a et fide et in oib⁹ psecutioīb⁹ vr̄is et tribulatioīb⁹ q̄s sustinetis in exēplū iusti iudicij dei: vt digne habeamini i regno dei p q̄ et patimini: si C tn̄ iustū ē apd deū retribuere + retributionē his q vos tribulāt: et vobis q tribulamini reqē nobiscū in reuelatiōe dn̄i iesu d̄ celo cū āgelis vtutis ei⁹ i flāma ignis dātis vindictā his q nō nouerūt deū: et q nō D obediūt euāgelio dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Qui penas dabūt in interitu eternas a facie dn̄i et a gl'ia vtutis ei⁹: cū venerit gl'ificari in sanctis suis: et āmirabilis fieri in oib⁹ q crediderūt: q: creditū ē testimoniū nr̄m sup vos in die illo. In quo et oram⁹ sp p vob: vt dignet vos vocatione sua de⁹ nr̄: et ipleat oēm voluntatē bōitatis sue et op⁹ fidei in vtute. vt clarificet nomē dn̄i nr̄i iesu xp̄i i vob et vos in illo s3 gr̄am dei nr̄i et dn̄i iesu xp̄i.

alś + tribulatōe3

¶ Ca. Sū. ¶ Rēouet errorē apl's de aduētu antixp̄i: de q̄ vlteri⁹ ostēdit vitatē. Ca. ij.

A Rogam⁹ aūt vos fr̄es p aduentū dn̄i nr̄i iesu xp̄i et nr̄e ggregatōis in ip3 vt nō cito moueamini a vr̄o sensu: neq; terreamini neq; p spm̄: neq; p sermonē: neq; p ep'lam tāq3 p nos missā3: q̄si instet dies dn̄i. Ne qs vos seducat vllo mō. Qm̄ nisi venerit + discessio pmū: et reuelat⁹ fuerit hō pctī filius pditionis: q aduersat et extollit sup oē qd dr̄: de⁹ aut qd colit: ita vt in tēplo dei sedeat: ostēdēs se tāq3 sit deus. Nō retinetis q cū adhuc essem apud vos: hec dicebā vobis? Et nūc qd detineat scitis vt reueletur in suo tpe. Nā mysteriū iā opa B tur iniqtatis: tm̄ vt q tenet: nūc teneat: donec de medio fiat. Et tūc reuelabit ille iniqu⁹ quē dn̄s iesus iterficiet spū oris sui: et destruet illustratiōe aduēt⁹ sui: eū cui⁹ C est aduēt⁹ s3 opationē sathane in oi vtute et signis et pdigijs mēdacib⁹: et in oi seductiōe iniqtatis his q pereūt eo q charitatē vitatis nō receperūt vt salui fierēt. Jō mittet ill' de⁹ opōnē erroris vt credāt mēdacio: vt iudicent oēs q nō crediderūt vitati: s3 gsenserūt iniquitati. D Nos aūt debem⁹ grās agere deo semp p vobis fr̄es dilecti a deo: q elegit nos de⁹ pmitias in salutē in sanctificatiōe spūs et fide vitatis: in q̄ et vocauit vos p euāgeliū nr̄m in acqsitiōe gl'ie dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Itaq; fr̄es state et tenete traditiōes q̄s didicistis: siue p smonē siue p ep'lam nr̄am. Ipse aūt dn̄s nr̄ iesus xp̄s et de⁹ et pr̄ nr̄ q dilexit nos: et dedit gsolationem eternā et spem bonā in gr̄a exhortetur corda vestra: et cōfirmet in omni opere et sermone bono.

mat. 23.a
mar. 13.b
Luc. 21.b
Eph. 5.b.
27.q.1.ca. sciēdum
alś + dissensio
Esa. 11.a.

¶ Ca. Sū. ¶ Petit apl's thessalonicēsib⁹ oronem suffragij: atq; informat eos in regeneratione mali: atq; incitat ad labores manuum. Cap. iij.

A De cetero fratres orate p nobis vt sermo dei currat et clarificet sicut et apd vos: et vt liberemur ab importunis et malis hominib⁹. Nō.n. oium est fides fideles aūt de⁹ est q gfirmabit vos: et custodiet a malo. Cōfidim⁹ aūt de vobis fr̄es in dn̄o: qm̄ q̄cūq; pcipim⁹ et facitis et facietis. Dn̄s autē dirigat corda vr̄a in charitate dei: et patiētia xp̄i. B Denūciam⁹ aūt vobis fr̄es in noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i: vt subtrahatis vos ab oi fratre ambulāte inordinate: et nō s3 traditionē quā acceperūt a nobis. Ipsi.n. scitis quēadmodū oporteat imitari nos: qm̄ nō inqeti fuim⁹ inter vos: neq; gratis panem manducauimus ab aliquo: s3 in labore et fatigatiōe nocte et die opantes: ne quē vr̄m C grauaremus. Nō quasi nō habuerim⁹ potestatem: sed vt nosmetipsos formam daremus vobis ad imitādū nos. Nā et cū essemus apud vos: hoc denūciabamus vobis: qm̄ si qs nō vult opari: nec manducet. Audiuimus.n. inter vos quosdam ambulātes inqete: nihil opantes s3 curiose agentes. His aūt q eiusmodi sūt denūciauim⁹ et obsecram⁹ in dn̄o iesu xp̄o: vt cū silentio opantes suū panē manducēt. Uos aūt fratres nolite deficere bn̄facientes. D Qd si qs nō obedierit verbo nr̄o p ep'la3 hūc notate: et + nō cōmisceamini cū illo vt gfundat. Et nolite quasi inimicū existimare: s3 corripite vt frēm. Ipse aūt + de⁹ pacis det vobis pacē sempiternā in oi loco. + Dn̄s sit cu3 oibus vobis. Salutatio mea manu pauli qd est signū in oi ep'la. Ita scribo. Gr̄a dn̄i nr̄i iesu xp̄i cū omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit epistola beati pauli apostoli ad Thessalonicenses secunda.

26.q.7.c. ergo.
1.cor.4.c.
Gal.6.b.
alś + ne
al + dn̄s
al + de⁹

¶ Incipit argumentum in epistolam ad timotheum primam.

Timotheū instruit & docet de ordinatione episcopatus & diaconij: & ois ecclesiastice discipline: scribēs ei a laodicia per tychicum diaconem.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla. btī pau. apli ad Timo. pª.

¶ Ca. Sū. ¶ Timotheū cōmonet apsus vt nō attēdat genealogijs ac legalib⁹ obseruātijs: ac grās agit deo, p uocatiōe ad apostolatū: atq₃ inducit timotheū ad resistēdū doctorū' falsitatis. Cap. i.

Paulus apostolus iesu xpī sm imperiū dei saluatoris nrī: & xpī iesu spei nre: timotheo dilecto filio in fide. Grā & misericordia & pax a deo patre & xpo iesu domino nro. Sicut rogaui te vt remaneres ephesi cū irē in macedoniā: vt denūciares qbusdā ne aliter docerēt neq₃ intēderēt fabulis & genealogijs interminatis: q̄ qōnes p̄stāt magis q̄₃ edificationē dei q̄ est in fide. Finis aūt p̄cepti ē charitas: de corde puro: & cōsciā bona & fide nō ficta. A qb⁹ qdā aberrantes cōuersi sunt in vaniloquiū volētes esse legis doctores nō intelligētes: neq₃ q̄ loquunt: neq₃ de qb⁹ affirmant. Scim⁹ aūt q: bona est lex si qs ea legitime vtat: sciētes hoc q: lex iusto nō ē posita sʒ iniustis & nō subditis impijs & pctōrib⁹ sceleratis & cōtaminatis: patricidis & matricidis homi cidis: fornicarijs: masculoꝝ cōcubitorib⁹: + plagiarijs: mēdacib⁹ & piuris: & si qd aliud sane doctrine aduersaṫ q̄ ē sʒ euāgeliū glie beati dei qd creditū est mihi. Grās ago ei q me cōfortauit in xpo iesu dn̄o nr̄o: q: fidelē me existimauit ponēs in ministerio. Qui pri⁹ blasphemus fui & psecutor & cōtumeliosus: sʒ misericordiā dei cōsecut⁹ sum: q: ignorās feci in incredulitate. Supabundauit aūt grā dn̄i nr̄i cū fide & dilectiōe q̄ est in xpo iesu. Fidelis smo & omni acceptiōe dign⁹: q: xp̄s iesus venit in hūc mūdū pctōres saluos facere: quoꝝ pm⁹ ego sum. Sʒ ideo misericordiā cōsecut⁹ sum: vt in me pmū ostēderet xp̄s iesus oēm patiētiā ad informationē eoꝝ q credituri sunt illi in vitā eternā. Regi aūt seculoꝝ imortali inuisibili soli deo honor & glīa: in secula seculoꝝ. Amen. Hoc p̄ceptū cōmēdo tibi fili timothee sm p̄cedētes in te pphetias vt milites in illis bonā militiā hñs fidē & bonā cōsciam. Quā qdā repellētes circa fidē naufragauerūt: ex qb⁹ est hymene⁹ & alexander quos tradidi sathane vt discāt nō blasphemare.

¶ Ca. Sū. ¶ Instruit apsus timotheū de actu orandi & mō ac deinde de oratiōe loqͥ quo ad populū subiectū. Cap. ij.

Obsecro igiṫ pmo oīm fieri obsecrationes: orationes: postulatiōes: grāꝝ actiōes p omnib⁹ hoīb⁹: p regib⁹ & omnibus q in sublimitate cōstituti sunt: vt qetā & trāquillā vitā agam⁹ in omni pietate & castitate. Hoc. n. bonū est & acceptū corā saluatore nr̄o deo: q oēs hoīes vult saluos fieri: & ad agnitionē veritatis venire. Unus enim de⁹ vn⁹ & mediator dei & hoīnū hō xp̄s iesus: q dedit redēptionē semetipm p oīb⁹. Cui⁹ testimoniū tpib⁹ suis cōfirmatū est: in quo posit⁹ sum ego p̄dicator & apostolus. Ueritatē dico: nō mētior: doctor gētiū in fide & veritate. Uolo ergo viros orare in oī loco: leuātes puras man⁹ sine ira & disceptatiōe. Silr & mulieres in habitu ornato: cū verecūdia & sobrietate ornātes se: nō in tortis crinib⁹ aut auro aut margaritis vel veste p̄ciosa: sʒ qd decet mulieres pmittētes pietatē per opa bona. Mulier in silētio discat: cū omni subiectiōe. Docere aūt mulieri nō pmitto neq₃ dn̄ari in virū: sʒ eē in silētio. Adā. n. pm⁹ format⁹ est deinde eua: & adā nō est seductus mulier aūt seducta in preuaricatiōe fuit. Saluabiṫ aūt per filioꝝ generationē: si + permāserit in fide dilectione & sanctificatione cum sobrietate.

¶ Cap. Sū. ¶ Doceṫ timothe⁹ ordinare gradus ecclesie & que ad epīscopos q̄₃ quo ad diacones ac vxores eoꝝ: & ponitur ratio predictorum. Cap. iij.

Fidelis sermo. Siqs epatū desiderat bonū op⁹ desiderat. Opʒ. n. epm irreprehēsibilē eē: vni⁹ vxoris virū sobriū ornatū prudētē: pudicū: hospitalē: doctorē nō violentū: nō pcussorē: sed modestū nō litigiosum: nō cupidū: sue domui bene p̄positū: filios hñtes subditos cū omni castitate. Si qs aūt domui sue p̄eēe nescit:

Margin notes: B — Ro. 7. c. Gal. 4. f. Exo. 20. a 21. a. Leu. 18. a j. cor. 6. c. al. + plagarijs — C — D — Infra. 4. c — j. cor. 7. c. — 23. q. 4. c. q peccat: & c. qd crudele. — A — 24. q. 3. c. corripiatur. — B — infra. 5. a dist. 10. c. qm. di. 96. ca. cū aduēisset de pe. di. j. c. multiplex. 2. Timo. j. ca. — C — j. pe. 3. a. 1. Corin. 14. g. — D — al. + permāseris — A — Titū. j. b 2. q. 7. c. si. dist. 25. c. deinde. di. 35. §. i di. 47. §. i — B

quõo ecclesie dei diligẽtiã habebit? Nõ neophitũ ne in superbia elat⁹ in iudiciũ incidat diaboli. Op3 aũt ⁊ illũ testimoniũ habere bonũ ab his q foris sunt: vt nõ in opprobriũ incidat ⁊ in laqueũ diaboli. Diaconos simr pudicos: nõ bilingues: nõ multo vino deditos nõ turpe lucrũ sectantes: hñtes ministeriũ fidei in cõsciẽtia pura. Et hi aũt pbent̃ pmũ: ⁊ sic ministrẽt nullũ crimen hñtes. Mulieres simr pudicas: nõ detrahẽtes: sobrias fideles in oĩb⁹. Diacones sint vni⁹ vxoris viri: q filijs suis bñ psint ⁊ suis domib⁹. Qui.n. bñ ministrauerint: gradũ bonũ sibi acqrent: ⁊ multã fiduciã in fide que est in xpo iesu. Hec tibi scribo fili timothee: sperãs me venire ad te cito. Si aũt tardauero: vt scias quõo oporteat te in domo dei cõuersari que est ecclesia dei viui: colũna ⁊ firmamẽtũ veritatis. Et manifeste magnũ est pietatis sacr3 qđ manifestatũ est in carne: iustificatũ est in spũ: apparuit angelis: pdicatũ est gẽtib⁹: creditũ est in mũdo: assumptũ est in gloria.

¶ Ca. Sũ. ¶ Excludit apostolus modũ docendi erroneum: ac ponit verũ docendi modum. Cap. iiij.

Spirit⁹ aũt manifeste dicit: q2 in nouissim⁹ tẽporib⁹ discedẽt qdã a fide attendẽtes spiritib⁹ erroris ⁊ doctrinis demonioꝝ in hypocrisi: loquẽtiũ mẽdaciũ ⁊ cauteriatã hñtiũ suã cõsciã3 phibẽtium nubere: abstinere a cibis quos de⁹ creauit ad pcipiendũ cũ grãꝝ actione fidelibus ⁊ his q cognouerũt veritatẽ. Quia oĩs creatura dei bona est ⁊ nihil reijciendũ qđ cũ grãꝝ acti ne pcipit. Sanctificat̃.n p verbũ dei ⁊ oiones. Hec pponẽs fratrib⁹: bonus eris minister xpi iesu: enutrit⁹ verbis fidei ⁊ bone doctrine quã3 assecut⁹ es. Ineptas aũt ⁊ inanes fabulas deuita. Exerce aũt teipsum ad pietatem. Nã corporalis exercitatio ad modicũ3 vtilis est. Pietas aũt ad oĩa vtilis est: pmissionẽ habẽs vite que nunc est ⁊ future. Fidelis sermo ⁊ omni acceptione dign⁹. In hoc.n. laboramus ⁊ maledicimur: q2 sperãm⁹ in deũ3 viuũ q est saluator omniũ hominũ: maxime fidelium. Precipe hoc ⁊ doce. Nemo adolescentiã tuã cõtẽnat: sed exemplũ esto fideliũ: in verbo in cõuersatione in charitate in fide in castitate. Dũ venio attende lectioni exhortationi ⁊ doctrine. Noli negligere gratiã que in te est que data est tibi per pphetiã cũ impositiõe manuũ presbyterij. Hec meditare: in his esto: vt pfect⁹ tu⁹ manifest⁹ sit omnib⁹. Attẽde.n. tibi: ⁊ doctrine: insta in illis. Hoc.n faciẽs ⁊ teips3 saluũ facies: ⁊ eos q te audiũt.

¶ Ca. Sũ. ¶ Instruit apłus timotheũ de viduis: ⁊ dicit que vidẽtur vidue sunt docendo: ac loquitur de pvisione ministrorum ecclesie: deceus de actis iudicandi ⁊ puniendi subiectos. Cap. v.

Seniorẽ ne increpaueris: sed obsecra vt patrẽ. Iuuenes vt fratres: anus vt matres: iuuẽculas vt sorores in oĩ castitate. Uiduas honora: que vere vidue sũt. Si qua aũt vidua filios aut nepotes h3: discat primũ domũ suã regere: ⁊ mutuã vicem reddere parentib⁹. Hoc enim acceptũ est corã deo. Que aũt vere vidua est ⁊ desolata speret in deũ: ⁊ instet obsecrationib⁹ ⁊ orationib⁹ nocte ⁊ die. Nã que in delitijs est viuẽs: mortua est. Et hoc pcipe: vt irreprehẽsibiles sint. Si qs aũt suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curã nõ h3: fidẽ negauit: ⁊ est infideli deterior. Uidua eligat̃ nõ min⁹ sexaginta ãnoꝝ: q̃ fuerit vni⁹ viri vxor in opibus bonis testimoniũ hñs: si filios educauit: si hospitio recipit: si scõꝝ pedes lauit: si tribulatiões3 patiẽtib⁹ subministrauit: si oẽ op⁹ bonũ subsecuta est. Adolescẽtiores aũt viduas deuita. Cũ.n. luxuriate fuerint in xpo nubere volũt: hñtes dãnatiões3 q2 pmã fidẽ irritã fecerũt. Siml aũt ⁊ ociose discũt circuire domos: non solũ ociose: s3 ⁊ verbose ⁊ curiose: loqũtes q̃ nõ op3. Uolo aũt iuniores nubere: filios pcreare: mres familias eẽ: nullã occasiões3 dare aduersario maledicti grã. Iã.n. qdã cõuerse sũt retro post sathanã. Si qs fidel' h3 viduas subministret illis vt nõ grauet̃ ecclia: vt his q̃ vere vidue sũt sufficiat. Qui bñ psũt psbri: duplici honore digni habeant̃ maxie q laborãt in vbo ⁊ doctrina. Dic.n. scriptura. Non alligabis os boui trituranti. Et dign⁹ est opari⁹ mercede sua. Aduersus psbr3 accusatiões3 noli recipere: nisi sub duob⁹ aut trib⁹ testibus. Peccãtes corã oĩb⁹ argue: vt ⁊ ceteri timorẽ hẽant. Testor corã deo ⁊ xpo iesu ⁊ electis ãgelis vt hec custodias sine piudicio: nihil faciens in alterã ptẽ declinãdo. Manus cito nemini imposueris neq3 cõicaueris peccatis alienis. Teipsũ castũ custo-

MM ij

Marginalia (left): ...st. 82. c. ...posuisti ...i. 47. hẽ ...i. 3. ne. ...esse. ...q. i. c. 13 ...e cõsẽ. di. ...ca. iube. ...nus. C D A 2. Timo. 3. a. 2. pe. 3. a. Iudi. i. f. ...q. 7. c. di ...dici. B 2. Timo. 2. B. C Sup. 1. c. D

Marginalia (right): B 2. q. 7. ca. paul⁹ dič i. q. i. c. viduas ho. nora. Sup. 2. D. A C 36. q. 5. ca. epi. deu. 25. a. i. cor. 9. b. dist. 45. c. s3 illud. 2. q. i. c. si peccaue. rit. B deu. 19. dist. 24 ...ai.

di. Noli adhuc aquā bibere: sed modico vino vtere pp stomachū tuū: et freqntes tuas infirmitates. Quorūdā hoīuʒ pctā manifestata sūt pcedētia ad iudiciū: qrūdā āt subsequunt. Siłr et fcā bona maifesta sūt et que aīr se hñt abscōdi nō possunt.

Di.78. ca. pdem. de elec. ca. cū nobis. 8 q̄se. di. 5. ca. sint ti hi ō in te, iuras causa ⁊ si xp̄s.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit aplš ephm ad custodiam pauperū in seruitio dñoꝝ: ac deniq̄ inducit ad sectandā humilitatē: pietatem et ceteras virtutes. Cap. vi.

A Quicūq̄ sunt sub iugo serui dñōs suos oī, honore dignos arbitrent ne nomē dñi et doctrina blasphemet. Qui autē fideles hñt dños: nō ɔtēnāt: qꝛ fres sūt: sʒ magis seruiāt: qꝛ fideles sunt et dilecti: qꝛ bñficij pticipes sunt. Hec doce et exhortare. Si qs aīr docet: et nō acqescit sanis sermonib⁹ dñi nři iesu xp̄i: et ei q̄ scdm pietatē est doctrie supb⁹ nihil sciēs: sʒ languēs circa qōnes et pugnas verboꝝ ex qb⁹ oriūtur inuidie: ɔtētiones blasphemie: suspitiōes male ɔflictatiōes hoīuʒ mēte corruptoꝝ et q a vītate puati sunt existimātiuʒ qstū esse pietatē.

Di. 45. c. ō iudeis s su. Di. 45. ca. qualis.

B Est aūt quest⁹ magn⁹ pietas cum sufficiētia. Nihil. n. intulim⁹ in hunc mūdū: haud dubiū: qꝛ nec auferre qd possum⁹. Hñtes aūt alimēta et qb⁹ tegamur: his ɔtēti sim⁹. Nā q volunt diuites fieri: incidūt in tētatiōes et in laqueū diaboli et desideria multa inutilia et nociua q̄ mergūt hoīes in interitū et pditionē. Radix. n. oīuʒ maloꝝ est cupiditas. Quā qdā appetētes errauerūt a fide: et inseruerūt se dolorib⁹ multis. Tu aūt o hō dei hec fuge: sectare vō iustitiā: pietatē: fidē: charitatē: patiētiā: māsuetudinē. Certa bonū certamē fidei: apphēde vitā eternā: in qua vocat⁹ et ɔfessus bonā ɔfessiō: nē corā multis testib⁹.

Eccl. 5. c. Job. 1. d. 1o. q. 2. c. cp̄s. 13. q. j. ca. ecclias. Di. 49. c. j Eccl. 10. d Di. 47. ca. bonoꝝ de pe. di. 2. c. qꝛ radix.

C Precipio tibi corā deo q viuificat oīa et xp̄o iesu q testimoniū reddidit sub pōtio pilato bonā ɔfessionē vt serues mādatū sine macula irrephēsibile vsq̄ in aduētū dñi nři iesu xp̄i: quē suis tpib⁹ ostēdet beat⁹ et solus potēs: rex regū et dñs dominātiū q solus hʒ imortalitatē: et lucem habitat inaccessibilē: quē nullus hoīuʒ vidit: sʒ nec videre pt: cui honor et imperium sempiternū. Amē.

2. Timo. 2. d. Apo. 19. c Joh. 1. b. Joh. 4. c

D Diuitib⁹ hui⁹ seculi, pcipe nō sublime sapere: neq̄ spare in incerto diuitiaꝝ: sʒ in deo viuo q pstat nobis oīa abūde ad fruēdū: bñ agere: diuites fieri in bonis opib⁹ facile tribuere: ɔicare: thesaurizare sibi fundamētū bonū in futurū vt apphēdāt verā vitā. O timothee depositū custodi deuitās, pphanas vocū nouitates: et oppōnes falsi nominis scie: quā quidā ,pmittētes circa fidem exciderunt. Gratia tecum. Amen.

¶ Explicit argumentū in eplam secūdā.

¶ Incipit epistola beati Pauli apostoli ad timotheum prima.

Item timotheo scribit de exhortatiōe martyrij et omni regula veritatis: et qd futuꝝ sit tpib⁹ nouissimis: et de sua passione: scribēs ei ab vrbe roma.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epła bti pau. apli ad Timo. 2ª.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit aplš timotheuʒ ad ɔstāter pdicādū xp̄m ex potificali⁹ dignitate ac predicantiū paucitate. Ca. i.

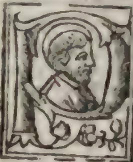

A Aulus apostolus iesu xp̄i p voluntatē dei fm ,pmissionē vite q̄ est in xp̄o iesu: timotheo charissimo filio. Gr̄a mīa et pax a deo pře nostro et xp̄o iesu dño nostro.

Ro. 1. a.

Gr̄as ago deo meo cui fuio a ,pgenitorib⁹ meis in ɔſcia: + pura q̄ sine intermissiōe habeā tui memoriā in orōnib⁹ meis nocte ac die desiderans te videre.

B Memor lachrymaꝝ tuaꝝ: vt gaudio implear. Recordationē accipiēs ei⁹ fidei: que est in te nō ficta: q̄ et habitauit pmū i auia tua loide et mře tua eunice: cert⁹ sum aūt q̄ et in te. Propter q̄ cāʒ āmoneo te: vt resuscites grāʒ dei q̄ ē in te p impōnē manuū meaꝝ. Nō. n. dedit nobis de⁹ spm timoris: sʒ vtutis et dilectionis et sobrietatis.

C Noli itaq̄ erubescere testimonium dñi nři iesu xp̄i neq̄ me vinctū ei⁹: sʒ collabora euāgelio fm vtutē dei q nos liberauit et vocauit vocatiōe sua scā nō fm opa nřa: sʒ fm ,ppositū suū et grām q̄ data ē nobis in xp̄o iesu añ tpa secularia. Manifesta est āt nūc p illuminationē saluatoris nři iesu xp̄i: qui destruxit qdē morte illumiauit aūt vitā et icorruptiōeʒ p euāgeliū: in q̄ posit⁹ sū ego pdicator et aplš et magr̄ gētiū. Ob quā cāʒ et h̄ patior: sʒ nō ɔfundor. Scio. n. cui credidi et cert⁹ sū qꝛ potēs est depositū meū seruare in illū diē. Formā habe sanoꝝ verboꝝ q̄

Ro. 8. c. Ad titum 3. b. j. Timo. 2. b.

a me audisti in fide ⁊ in dilectione in xpo iesu. Bonuȝ depositū custodi p spm̄ sctm̄ q habitat in nobis. Scis n. hoc q auersi sūt a me oēs q in asia sunt ex qb⁹ est phigelus ⁊ hermogenes. Det mīaȝ dn̄s onesifori domui: q: sepe me refrigeravit ⁊ cathenā me am nō erubuit: sȝ cū romā venisse sollicite me qsivit ⁊ invenit. Det illis dn̄s invenire mīam a deo in illa die. Et quāta ephesi ministravit mihi tu meli⁹ nosti.

¶ Cap. Sū. ¶ Sollicitat apls timotheū ad exequēdū pdicationis offm̄: ac monet ipm̄ iuuenilia desideria fugere. Ca. ij.

Tu ergo fili mi cōfortare in grā q est in xpo iesu: ⁊ q audisti a me p multos testes hec cōmēda fidelib⁹ hoībus: q idonei erūt ⁊ alios docere. Labora sic bon⁹ miles xpi iesu. Nemo militās deo īplicat negocijs secularib⁹: vt ei placeat cui se pbauit. Nā ⁊ q certat in agone nō coronabit̄ nisi q legitime certauerit. Laborātē agricolā opȝ pmū de fructib⁹ accipe. Intellige que dico. Dabit. n. tibi dn̄s in oīb⁹ intellectū. Memor esto dn̄ȝ iesum xpm̄ resurrexisse a mortuis ex semine dauid fȝ euāgeliū meuȝ in q laboro vsqȝ ad vincula q̄si male operās: sȝ vbū dei nō ē alligatū. Jō oīa sustineo pp electos: vt ⁊ ipsi salutē cōseqn̄t: q est in xpo iesu cū glīa celesti. Fidel sermo. Naȝ si cōmortui sum⁹: ⁊ cōuiuem⁹: si sustinebimus ⁊ cōregnabim⁹: si negauerim⁹ ⁊ ille negabit nos: si nō credim⁹ ille fidel pmanet negare seipȝ nō pt. Hec cōmoē testificās corā deo. Noli cōtēdere vbis: ad nihil eniȝ vtile ē nisi ad subuersionē audiētiū. Sollicite aūt cura teipȝ pbabilē exhibere deo. opariū icōfusibilē: recte tractātē vbū vitatis. Prophana āt ⁊ vaniloqa deuita. Multū. n. pficiūt ad ipietatē: ⁊ sermo eoꝝ vt cancer sp̄it. Ex qb⁹ ē hymene⁹ ⁊ philet⁹: q a vitate exciderūt dicētes resurrectionē iā factā ⁊ subuerterūt qrūdā fidē. Sed firmū fundamētū dei stat: hn̄s signaculū hoc. Cognouit dn̄s q sūt ei⁹: ⁊ discedat ab iniqtate oīs q inuocat nomē dn̄i. In magna āt domo nō solū sūt vasa aurea ⁊ argētea: sȝ ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ qdā qdē in honorē: qdā āt in cōtumeliā. Si qs ergo emūdauerit se ab istis: erit vas in honorē sctificatū ⁊ vtile dn̄o ad oē op⁹ bonū patū. Juuenilia aūt desideria fuge: sectare vo iustitiā: fidē: charitatē: ⁊ pacē: cū his q iuocāt dn̄ȝ de corde puro. Stultas āt ⁊ sine disciplina qōes deuita. Sciēs q: generāt lites. Seruū autē dn̄i nō opȝ litigare: sȝ mansuetū eē ad oēs docibilē patiētē cū modestia corripiētem eos q resistūt vitati: ne qn̄ de⁹ det illis pniaȝ ad cognoscēdā vitatē ⁊ resipiscāt a diaboli laqis a q captiui tenent̄ ad ipsi⁹ volūtatē.

¶ Ca. Sū. ¶ Hortat̄ apls timotheū ad pdicādū: pp falsoꝝ pdicatoꝝ multiplicatione futurā ⁊ inchoatam: ac ponit̄ timothei monitio de firmitate. Cap. iij.

Hoc aūt scito q: in nouissimis dieb⁹ istabūt tpa piculosa: ⁊ erūt hoīes seipsos amātes cupidi: elati: supbi: blasphemi parētib⁹ nō obediētes: ingrati: scelesti: sine affectiōe sine pace: crīmiatores: icōtinētes imites sine benignitate: pditores: pterui: tumidi: ⁊ voluptatū amatores magis quā dei: hn̄tes spēȝ qdē pietatis vtutē āt ei⁹ abnegātes. Et hos deuita. Ex his. n. sūt q penetrāt domos ⁊ captiuas ducūt mulierculas oneratas pctīs q seducūt̄ varijs desiderijs sp discētes ⁊ nūqȝ ad sciaȝ vitatis puenientes. Quēadmodū aūt iānes ⁊ mābres restiterūt moysi ita ⁊ hi resistūt vitati: hoīes corrupti mēte: reprobi circa fideȝ sȝ vltra nō pficiēt. Insipiētia. n. eoꝝ maīfesta erit oīb⁹: sic ⁊ illoꝝ fuit. Tu āt assecut⁹ es meā doctrinā: istōnē: ppositū: fidē: lōganimitatē: dilectionē patiētiā: psecutiōes: passiōes: q̄lia mihi fca sūt antiochie iconio: listris: q̄les psecutiōes sustinui: ⁊ ex oīb⁹ eripuit me dn̄s. Et oēs q pie volūt viuere i xpo iesu: psecutionē patient̄. Mali āt hoīes ⁊ seductores pficiēt in dei⁹ errātes ⁊ in errorē mittētes. Tu vo pmane in his q didicisti ⁊ credita sūt tibi: sciēs a q didiceris. Et q: ab isantia sacras lr̄as nosti: q te pnt istruere ad salutē p fidē q est in xpo iesu. Oīs. n. scriptura diuinit⁹ ispirata vtil̄ est ad docēdū ad arguēdū: ad corripiēdū ad erudiendū in iustitia vt pfect⁹ sit hō dei ad oē opus bonum instructus.

¶ Ca. Sū. ¶ Predicat apls multiplicatiōeȝ maloꝝ auditoꝝ cū denūciatiōe sui martyrij ⁊ aduentum timothei ad se flagitat: ⁊ amicos salutat. Ca. iiij.

Testificor corā deo ⁊ iesu xpo q iudicatur⁹ ē viuos ⁊ mortuos ⁊ p aduētū ipsi⁹ ⁊ regnū ei⁹. Predica vbū insta opportune: iportune. Argue: obsecra: increpa i oī patiētia ⁊ doctrina. Erit. n. tps cū sanā do-

ad tit. 3. c. 2. q. 7. c. sicut sacerdotes.

B

A i. Timo. 4 a. 2. Pe. 2. a Jude. i. f. de cōse. di. 4. c. cōuiuis de here. c. excōmunicam⁹. §. ad. vtri tatem

B Exo. 7. f. 26. q. 5. c. nec mir.

C

7. q. i. c. suggestū

D

2. pe. i. d.

A di. 43. c. i. in fi. di. 45. c. i.

ctrinā nō sustinebūt: sʒ ad sua desideria coa
ceruabūt sibi magr̄os: prurientes aurib⁹. Et
a ṽitate qdē auditū auertēt: ad fabulas āt
ↄuertent. Tu ṽo vigila i oib⁹ labora. Op⁹
fac euāgeliste ministeriū tuū iple: sobri⁹
esto. Ego. n. iaʒ delibor: ⁊ tps resolutionis
mee istat. Bonū certamē certaui: cursū cō
sumaui: fidē suaui. In reliq̄ reposita ē mi
hi corona iustitie: quā reddet mihi dn̄s i
illa die iust⁹ iudex. Nō solū aūt mihi: sʒ ⁊
his q diligūt aduētū ei⁹. Festina ad me ve
nire cito. Demas. n. me reliqͭ diligens hoc
sclʒ: ⁊ abijt thessalonicā: crescēs i galatiā: ti
t⁹ in dalmatiā: lucas ē mecū sol⁹. Marcū
assume ⁊ adduc tecū. Est. n. mihi vtilis in
misterio. Tichicū āt misi ephesū. Penulaʒ
quā reliqͭ troade apō carpū veniēs affer te
cū: ⁊ libros maxīe āt mēbranas. Alexander
erari⁹ multa mala mihi osēdit: reddet illi
dn̄s sʒ opa ei⁹ quē ⁊ tu deuita. Ualde. n. re
stitit ṽbis nr̄is. In p̄ma mea defēsiōe ne
mo mihi affuit: sʒ oēs me dereliqrūt: non
illis iputet. Dn̄s aūt mihi astitit ⁊ ↄforta
uit me vt p me p̄dicatio ipleat: ⁊ audiant
oēs gētes: ⁊ liberat⁹ suʒ de ore leonis. Libe
rauit me dn̄s ab oī ope malo: ⁊ saluū faci
et in regnū suū celeste: cui glīa i secla secloꝝ.
Amen. Saluta priscaʒ ⁊ aqlam ⁊ onesifori
domū. Erastus remansit corinthi trophi
mū aūt reliq infirmuʒ mileti. Festina an
hyemē venire. Salutāt te eubol⁹ ⁊ pudēs
⁊ linus ⁊ claudia: ⁊ fratres oēs. Dn̄s iesus
xp̄s cum spū tuo. Gratia vobiscū. Amen.
¶ Explicit epistola beati Pauli apostoli ad
Timotheum secunda.

¶ Incipit argumentū in eplaʒ ad Tituʒ.

Titus cōmonefacit ⁊ instruit de con-
stitutione p̄sbri ⁊ de spūali conuersa
tione ⁊ hereticis vitandis q traditionib⁹
iudaicis credūt scribens ei a nicopoli.

¶ Incipit epl̄a beati pauli apl̄i ad Titum.
¶ C. S. Titū istruit apl̄s q̄les debeat ep̄os
ordinare: ⁊ qūo malisitit' ic repandi. Cap. j.

Paulus seru⁹ dei ap̄s autē iesu xp̄i sm fidē electoꝝ dei ⁊ agnitionem veritatis: q̄ sʒ pietatem est in spē vite eterne: quā p̄misit q non mentit deus ante tpa secularia manifestauit autem tpibus suis ṽbum suuʒ in p̄dicatione q̄ credita est mihi sm p̄ceptū saluatoris nr̄i dei: tito dilecto filio sm cōem fides. Gra ⁊ pax a deo p̄re ⁊ xp̄o Jesu saluatore nostro. Huius rei gratia reliq te crete: vt ea q̄ de-
sunt corrigas ⁊ constituas p ciuitates pre-
sbiteros sicut ⁊ ego disposui tibi si qs sine cri-
mine est vnius vxoris vir: filios hn̄s fide-
les: nō in accusatione luxurie aut nō sub-
ditos. Opʒ. n. ep̄ʒ sine crimine esse sicut dei
dispensatorem: nō supbuʒ: nō iracunduʒ:
non vinolentū: non p̄cussoreʒ: nō turpis
lucri cupidum: sed hospitalē: benignū: so-
brīuʒ: iustum: sanctuʒ: cōtinentē: ample-
ctentem eum q sm doctrinaʒ est fidelem ser
moneʒ: vt potens sit exhortari in doctrina
sana: ⁊ eos q ↄ̄dicunt arguere. Sūt. n. mul
ti ⁊ inobediētes: vaniloq ⁊ seductores ma
xime q de circūcisione: sup quos opʒ redar
gui: q vniuersas domos subuertūt: docen-
tes q̄ nō opʒ turpis lucri gr̄a. Dixit qdam
ex illis p̄prius ipsoꝝ p̄pheta. Cretēses sp
mendaces: male bestie ventris pigri. Testi
moniū hoc verū est. Quaʒ ob cām increpa
illos dure: vt sani sint in fide: nō intenden
tes iudaicis fabulis ⁊ mandatis hoīum ✝
auersantium se a veritate. Oīa mūda mū-
dis: coinqnatis aūt ⁊ infidelibus nihil est
mundū: sʒ inqnate sunt eoꝝ ⁊ mens ⁊ cō
scientia. Confitenē se nosse deuʒ: factis aūt
negāt cum sint ✝ abhominati ⁊ incredibi-
les ⁊ ad omne opus bonum reprobi.

¶ Ca. Sū. ¶ Apostolus tituʒ instruit ad
informandum existentem in statu senili:
iuuenili ac seruili. Cap. ij.

Tu āt loq̄re q̄ decēt sanaʒ doctrinā. Se
nes vt sobrij sint: pudici: prudentes
sani in fide: in dilectiōe: in patiētia. Anus
sir in habitu sancto: non criminatrices:
nō multo vino seruiētes: bn̄ docentes vt
prudentiaʒ doceant. Adolescentulas vt vi
ros suos ament: filios suos diligant: pruden
tes: castas: sobrias: domus curam hn̄tes: be
nignas: subditas viris suis: vt nō blasphe
metur verbum dei. Juuenes similiter hor
tare vt sobrij sint. In oībus teipsum prebe
exemplū bonoꝝ operuʒ: in doctrina: in in
tegritate: in grauitate. Uerbum sanuʒ ir-
rep̄hensibile: vt is qui ex aduerso est ve-
reatur: nihil habens malum dicere de no-
bis. Seruos dominis suis subditos esse: in
omnibus placentes non contradicentes:
non fraudantes: sed in omnibus fideʒ bo-

[Margin notes: 26. q. 6. c. nec mir; B; Col. 4. b; C; D; A; B; di. 93. c. gimus; j. Tio. 3; di. 25. c. vnum. 9. nē ā; C; di. 43. c. i.; di. 45. c. fi.; j. q. j. c. dominus; D; a⁹. ✝ auertentium; Ro. 14. d; di. 82. c. posuisti; a⁹ ✝ aboia biles; j. q. j. c. dominus; ij. q. 3 ca. cum manent; A; 28. q. j. ca. j. in fi.; B; C; Ephe. 6. a; Col. 3. d.]

nã ostendentes vt doctrinam saluatoris nostri dei ornent in oibus. Apparuit.n.gratia dei & saluatoris nostri oibus hoibus erudiens nos: vt abnegantes impietatẽ & secularia desideria: sobrie & iuste & pie viuamus in hoc seculo: expectantes beatam spem & aduentum glorie magni dei & saluatoris nostri iesu xpi q dedit semetipsum pro nobis vt nos redimeret ab oi iniquitate & mundaret sibi ppłm acceptabilem sectatorẽ bonorum operum. Hec loquere & exhortare: & argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.

(Margin: J.pr.2.c. 23.q.j.c.si apud. de ose.di. 4.c.pond sterrogas. D de ose.di. 5.c.ieiunium)

℄ L. Sũ. ℄ Ostendit apłs quo pple debeat se hẽre erga pncipes cũ rõne dictã: atq; erga hereticos: & annectit salutationem. Cap.iij.

A Admone illos pncipibus & ptatibus subditos esse: dicto obedire: ad oẽ opus bonũ paratos esse: nemini blasphemare non litigiosos esse: sed modestos: oẽm ostẽdẽtes mãsuetudinem ad oẽs hoies. Eramus.n.aliqñ & nos insipiẽtes: increduli: errãtes: suiẽtes desiderijs & voluptatibus varijs i malitia & inuidia agẽtes odibiles: odientes inuicẽ. B Cũ aũt benignitas & humanitas apparuit saluatoris nostri dei: nõ ex opibus iustitie q fecimus nos: sed fm miãm suã saluos nos fecit p lauachrũ regñatiõis & renouatõis spũs sancti q effudit in nos abunde p iesum xpm saluatorẽ nrm: vt iustificati gratia ipsius heredes simus fm spem vite eterne. C Fidelis sermo est. Et de his volo te cõfirmare: vt curẽt bonis opibus pesse q credũt deo. Hec sunt bona & vtilia hoibus. Stultas aũt questiones & genealogias & cõtẽtiones & pugnas legis deuita. Sunt.n.inutiles & vane. Hereticũ hoiem post vnam & scdam correptionẽ deuita: sciens q subuersus est qui eiusmodi est. Et delinqt cũ sit pprio iudicio cõdemnatus. D Cum misero ad te artemã aut tychicũ: festina ad me venire nicopoli. Ibi enim statui hyemare. Zenam legisperitum et apollo sollicite pmitte: vt nihil illis desit. Discant aũt & nri bonis opibus pesse ad vsus necessarios: vt nõ sint infructuosi. Salutãt te q mecũ sũt oẽs. Saluta eos q nos amant in fide. Gratia dei cum oibus vobis Amen.

(Margin: bi.46.d. j.2.q.7.c. sicut sacdotem. 3.Tito.3.c 2.Ti.3.b 24.q.i.ca. q digni. 02.1.q.3. ca.dixit apłs)

℄ Explicit epła beati pauli apłi ad Titum.

℄ Incipit argũm in epłas ad philemonem.

Philemoni familiares lfas facit p onesimo suo eius scribens ei ab vrbe roma de carcere p supraścriptum onesimum.

℄ Explicit argumentum.

℄ Incipit epła bti pauli apłi ad philemonẽ.

℄ L. S. ℄ Apłs scribit philemõi formão ad eũ p titionẽ de recipiẽdo onesimo: & adiungit salutationem. Capitulum vnicum.

A Paulus vinctus xpi iesu & timotheus frater: philemõi dilecto adiutori nostro & Appie sorori carissime: & archippo cõmilitoni nostro: & ecclie q in domo tua est. Gratia vobis & pax a deo patre nostro & domino iesu christo. Gratias ago meo semp memoriam tui faciens in orationibus meis: audiens charitatem tuam & fidem quam habes in domino iesu & in omnes sanctos vt communicatio fidei tue euidens fiat in agnitione omnis operis boni in Christo iesu. Gaudium enim magnum habui et consolationem in charitate tua: q viscera sanctorũ requieuerunt pr te frater. B Propter quod multam fiduciam habens in christo iesu imperandi tibi quod ad rem pertinet: propter charitatem magis obsecro cum sis talis vt paulus senex: nunc autem & vinctus iesu christi: obsecro te pro meo filio quẽ genui in vinculis onesimo qui tibi aliquãdo inutilis fuit: nunc autẽ mihi & tibi vtilis quem remisi tibi. Tu autem illũ vt mea viscera suscipe. Quem ego volueram mecum detinere: vt pro te mihi ministraret in vinculis euãgelij. Sine cõsilio aũt tuo nihil volui facere: vti ne velut ex necessitate bonũ tuũ esset: sed voluntariũ. Forsitan enim ideo discessit ad horam a te: vt in eternum illum reciperes: C Iã non vt seruũ: sed pro seruo charissimum fratrem maxime mihi. Quanto aũt magis tibi: & in carne & in domino. Si ergo hẽs me sociũ: suscipe illum sicut me. Si aũt aliqd nocuit tibi aut debet: hoc mihi imputa. Ego D Paulus scripsi manu mea. Ego reddã: vt nõ dicã tibi q & teipsum mihi debes. Ita frater ego te fruar in dñõ: refice viscera mea in chrõ. Confidens in obedientia tua scripsi tibi: sciens qm & super id quod dico facies. Simul & para mihi hospitiũ. Nã spero p orones vestras donari me vobis. Salutat te epaphras concaptiuus meus in christo iesu: marcus: aristarchus: demas:

et lucas adiutores mei. Gratia dñi nostri iesu christi cum spiritu vestro. Amen.

¶ Explicit epla bti pau. apli ad philemõez.

Incipit argumentum in eplam ad hebreos.

In primis dicendum est cur apls paulus i hac epla scribeda nõ seruauerit morẽ suuz: vt vel vocabulũ nois sui vel ordinis describeret dignitatem. hec causa est: quod ad eos scribẽs qui ex circũcisione crediderat quasi gẽtiũ apls et nõ hebreoz: sciẽs quoqz eoz superbiã suãqz hũilitatẽ ipe demõstrãs: meritũ officij sui noluit auferre. Nã similiter modo et ioannes apls pp humilitatẽ in epla sua nomẽ suũ eadẽ rõne nõ ptulit. hanc ergo eplam ferẽ apls ad hebreos cõscriptã hebraica lingua misisse: cuius sensũ et ordinẽ retinẽs lucas euãgelista post excessum apli pauli greco sermone cõposuit. ¶ Explicit argumẽtũ.

¶ Incipit epla bti Pauli apli ad hebreos.

¶ C. S. ¶ Ponit excellẽtiã xpi q ẽ dator noue legis: qr est pri coeternus et cõsubstãtialis equalis in potestate et dignitate: et q in ipsis christus preferetur angelis. Capitulum .j.

Multifarie multisqz modis olim deus loquẽs patribus in pphis: nouissime + diebus istis locutus ẽ nobis in filio: quẽ cõstituit heredẽ vniuersoz p quẽ fecit et secula. Qui cũ sit splẽdor glie: et figura sbe eius portãsqz oia vbo virtutis sue purgationẽ pctoz faciẽs: sedet ad dexterã maiestatis i excelsis: tãto melior angelis effectus: quãto differẽtius pre illis nomẽ hereditauit. Cui. n. dixit aliqñ angeloz filius meus es tu: ego hodie genui te? Et rursuz. Ego ero illi i prez et ipse erit mihi in filiũ. Et cũ iterz itroducit primogenitũ in orbez tre dicit. Et adorẽt eũ oẽs angeli dei. Et ad angelos qdẽ dic. Qui facit angelos suos spũs et ministros suos flãmã ignis. Ad filiũ aũt. Thronus tuus deus in seculũ seculi: virga eqtatis virga regni tui. Dilexisti iustitiã et odisti iniqtatez: propterea vnxit te deus: deus tuus oleo + exultationis pre participibus tuis. Et tu i pncipio dñe terrã fundasti: et opa manuũ tuaz sũt celi. Ipsi peribũt tu aũt pmanebis: et oẽs vt vestimẽtũ veterascẽt. Et velut amictũ mutabis eos et mutabunt: tu aũt idẽ ipse es et anni tui nõ deficient. Ad quẽ aũt angeloz dixit aliqñ sede a dextris meis: + quoadusqz ponam inimicos tuos scabellũ peduz tuoz. Nõne oẽs sũt amministratorij spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis?

¶ C. S. ¶ Ostendit apostolus noue legi esse obediendũ dato a christo: et q non obstet humilitas passionis eius. Cap. ij.

Propterea abũdantius opz obseruare nos ea q audiuimus. ne forte pereffluamus. Si. n. qui per angelos dictus est sermo factus est firmus: et oĩs puaricatio inobediẽtia accepit iustam mercedis retributionẽ: qũo nos effugiemus si tantã neglexerimus salutez? Que cũ initiũ accepisset + enarrari p dñm ab eis q audierũt i nos cõfirmata est: cõtestante deo signis et portẽtis varijs et virtutibus et spũs sci distributionibus scdm suã volũtatez. Non. n. angelis subiecit deus orbez terre futurũ: de quo loquimur. Testatus est aũt in quodaz loco quis dicẽs. Quid est hõ q memor es eius: aut filius hois q visitas eũ: Minuisti eum paulominus ab angelis: gloria et honore coronasti eũ: et cõstituisti eũ super opa manuũ tuaz. Oia subiecisti sub pedibus eius. In eo. n. q oia ei subiecit nihil dimisit nõ subiectũ ei. Nunc aũt necdũ videmus oia subiecta ei. Eũ aũt q modico quã angeli minoratus est videmus iesuz pp passionẽ mortis glia et honore coronatũ: vt gra dei, p oibus gustaret mortẽ. Decebat. n. eũ pp quẽ oia et p quẽ oia: q multos filios in gliaz adduxerat auctorẽ salutis eoz p passionem cõsumari. Qui. n. sanctificat et q sanctificãtur ex vno oẽs. Propter quã cãm nõ confundit fres oẽs vocare dicens. Nũciabo nomen tuũ fribus meis in medio ecclie laudabo te. Et iterz ero fidẽs in eũ. Et iterz. Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi deus. Qr ergo pueri cõicauerũt carni et sanguini: et ipse siĩr participauit eisdez vt p mortez destrueret eũ q habebat mortis impiũ: desit diabolũ: et liberaret eos q timore mortis p totã vitã obnoxij erãt seruituti. Nusqz. n. angelos apprehendit: sed semen abrahe apprehendit. Unde debuit p oia fratribus similari: vt misericors fieret et fidelis pontifex ad deuz vt repropitiaret delicta populi. In eo enĩz in quo passus est ipse et tentatus: potens est et eis qui tentantur auxiliari.

¶ C. S. ¶ Ostẽdit q moysen excedit christus cui firmiter est obediendum. Cap. iij.

Unde fres sancti vocationis celestis participes cõsiderate aplm et põtificem cõfessionis nre iesum q fidelis est ei q fecit il

A
al's + mul
tifariam
Al's + in
de pr. di. 2
ca. illa aia
B
psal. 2.
Act. 13.
2. Reg. 7.
C
psal. 96.
psal. 103.
Ps. 44.
al's + leti
tie.
Ps. 101.
D
ps. 109.
Al's + do
nec.
A
al's + enarrandi.
ps. 8.
B
j. co. 15. b
phil. 2.
C
ps. 21.
Esa. 8. d
D
Ose. 13. b
j. co. 15. g
A

lus:sicut ⁊ moyses in oi domo eius. Am-
plioris.n.glie iste p̄re moyse dignus habi
tus est:quāto ampliorē honorē hȝ domus
q fabricauit illā. Omnis nāqȝ dom⁹ fabri
cat ab aliquo. Qui aūt oia creauit: de⁹ est.
Et moyses qdeȝ fidelis erat in tota domo
Nu.12.b.
eius:tanqȝ famulus in testimoniū eorū
q dicenda erat xp̄s vero tanqȝ filius in do
B
mo sua. Que domus sumus nos si fiduciā
⁊ gloriā spei vsqȝ ad finē firmā retinea
mus. Quapropter sicut dicit spūs sanct⁹.
Hodie si voces eius audieritis nolite ob-
ps.94.
Infra.4.b
durare corda v̄ra:sicut in exacerbatione se
cūdū diē tentationis in deserto:vbi tēta-
uerūt me p̄res vestri,probauerūt ⁊ viderūt
opa mea q̄draginta annis. Propter qd ✠
al.✠ isti sio.
offensus fui ḡnationi huic:⁊ dixi semper hi
C
errāt corde. Ipsi aūt nō cognouerūt vias
meas qb⁹ iuraui in ira mea si introibūt
ps.94.
in reqem meam. Uidete frēs ne forte sit in
aliquo vestrū cor malū incredulitatis di-
scedendi a deo viuo. Sed adhortamini vos
metipsos per singulos dies donec hodie co
gnominat:vt ne obduret q̄s ex vobis fal
lacia peccati. Participes.n.xp̄i effecti sum⁹:
si tñ initiū substātie ei⁹ vsqȝ ad finē firmū
retineamus:dū dr̄ hodie si voces ei⁹ audie
ritis nolite obdurare corda vestra quēad
modū in illa exacerbatione. Quidā.n.au
D
dientes exacerbauerūt:sȝ nō vniuersi q pfe
De pe.di.3 §.auctoritates.
cti sunt ab egypto p moysen. Quib⁹ aūt of
fensus est q̄draginta annis? Nonne illis q
peccauerūt quoȝ cadauera pstrata sunt in
deserto? Quib⁹ aūt iurauit ✠ nō introire
al.✠ vt nō introirēt
in reqem ipsius nisi illis q increduli fue-
rūt. Et videm⁹ q nō potuerūt introire in
requiem ipsius ppter incredulitatem.

¶ C.S. ¶ Ondit aplūs nobis iminere sol
licitudinē intrandi in reqeȝ celestē ⁊ 9clu
dit q est festinādū ad ipsā pp excellentias
diuinitatis ⁊ hūanitatis xp̄i. Cap.iiij.

A
Timeam⁹ ergo ne forte relicta pollici
tatiōe introeūdi in reqeȝ eius existi
met aliq̄s ex nobis deesse. Etenim ⁊ nobis
nūciatū est quēadmodū ⁊ illis. Sed non
pfuit illis sermo auditus nō admixt⁹ fi
dei ex his q̄ audierūt. Ingrediemur.n.in
reqem q credidimus: quēadmodū dixit.
Sicut iuraui in ira mea:si introibunt in
requiē meā. Et qdē opib⁹ ab institutione
B
mūdi pfectis: dixit.n.in quodam loco de
Gen.2.a
die septima sic. Et reqeuit de⁹ die septima
ab oib⁹ opib⁹ suis. Et in isto rursus. Si in
troibūt in reqeȝ meā. Qm̄ ergo supest in-
ps.94.
troire quosdā in illā:⁊ hi qb⁹ prib⁹ an-
nūciatū est:nō introierūt pp incredulita
tē:iteȝ terminat diē q̄ndā hodie in dauid
sup.3.b
dicendo:post tm̄ tpis sicut sup̄ dictū ē. Ho
die si vocē eius audieritis nolite obdura-
re corda v̄ra. Nam si eis iesus p̄stitisset:nū
q̄ȝ de alia loqueret post hac die. Itaqȝ relin
quitur sabbatismus ppło dei. Qui.n.in
C
gressus est in reqem eius: et ipse reqeuit
ab opibus suis:sicut ⁊ a suis deus. Festine
mus ergo ingredi in illā reqem vt ne in
idipsū q̄s incidat incredulitatis exēplū.
Uiuus est.n. sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetra-
bilior oī gladio ancipiti ⁊ ptingens vsqȝ
ad diuisionē aīe ac spūs cōpagū q̄ȝ ac me
dullarū:⁊ discretor cogitationū ⁊ intētio
D
nū cordis. Et nō est vlla creatura inuisibi
2.q.i.c.De omnia
lis in cōspectu ei⁹. Oia aūt nuda ⁊ apta sūt
oculis ei⁹ ad quē nobis sermo. Hūtes ergo
Eccl.15.d
pōtificē magnū q penetrauit celos iesū fi-
ps.37.
liū dei teneam⁹ spei nr̄e 9fessionē. Non.n.
infra.8.
hēmus pōtificē q nō possit cōpati infirmi
tatib⁹ nostris:tētatū aūt p oia p similitudine
absqȝ pctō. Adeamus ergo cū fiducia ad
thronū gr̄e ei⁹:vt mīaȝ consequamur:⁊ gra
tiā inueniamus in auxilio oportuno.

¶ C.S. ¶ Declarat aplūs qd in pōtifice req
rit:ac eo chr̄o cōuenire:insinuādo dicen-
dorū de christo difficultatem. Cap.v.

A
Omnis nāqȝ pōtifex ex hoīb⁹ assumpt⁹
p hoīb⁹ cōstituit in his q̄ sunt ad deū
di.15.c.N §.qb⁹ ⁊ pauca.
vt offerat dona ⁊ sacrificia p pctis. Qui con
dolere possit his q ignorāt ⁊ errāt qm̄ ⁊ ip
se circūdat⁹ ē infirmitate ⁊ ppea d3 quēad
modū p ppło ita ēt ⁊ p semetipso offerre
B
p pctis. Nec q̄s̄qȝ sumit sibi honorē:sȝ q vo
al.✠ N
cat a deo tāqȝ aarō. ✠ Sic ⁊ xp̄s nō semetip
8.q.i.cap scriptu
sū clarificauit vt pōtifex fieret:sȝ q locut⁹
de elec.c qualiter
est ad eū. Fili⁹ me⁹ es tu:ego hodie genui
ps.2.
te. Quēadmodū ⁊ i alio loco dic. Tu es sa
sup.1.b
cerdos i eternū sm ordinē melchisedech.
ps.109.
Qui i dieb⁹ carnis sue p̄ces supplicatiōesqȝ
al.✠ posse
ad eū q ✠ possit illū saluū facere a morte cū
C
clamore valido ⁊ lachrymis offerēs:exau-
dit⁹ ē p sua reuerētia. Et qdē cū eēt fili⁹ dei
didicit ex his q̄ passus ē obediētiā:⁊ consu
mat⁹ fact⁹ ē oib⁹ obtēpantib⁹ sibi cā salutis
eterne:appellatus a deo pōtifex iux ordinē
melchisedech. De q̄ nob grādis sermo ⁊ in
terptabilis ad dicēdū qm̄ imbeciles facti estis

D ad audiēdū. Etenī cū d̄beretis magri eē pp tps rursū indigetis vt vos doceamini q̄ sint elemēta exordij s̄monū dei: fcī estis qb⁹ lacte op⁹ sit: nō solido cibo. Ois n. q lactis est pticeps: exps est s̄monis iustitie. Paruulus. n. est. Perfectoꝝ aūt est solidus cib⁹ eoꝝ qui p̄ consuetudinē exercitatos hñt sensus ad discretionē boni ac mali.

¶ C. S. ¶ Apls addit ea q̄ vult dimittere: de qb⁹ acceptio sue doctrine est ipsis s̄bilis ⁊ quibus sit conueniens ⁊ vtilis. Cap. vi.

A
De pe. di. 4 Intermittentes infra. 10. d.

Quapropt̄ intermittētes inchoationis xp̄i s̄monē: ad pfectionē feramur: nō rursū iacientes fūdamētū pnie ab opibus mortuis: ⁊ fidei ad deū baptismatū doctrine: īpositiōis q̄z manuū: ac resurrectionis mortuoꝝ ⁊ iudicij eterni. Et h̄ faciem⁹: si q̄dez pmiserit de⁹. Impossibile. n. ē eos q semel sūt illuminati: gustauerunt ēt donum celeste: ⁊ pticipes f̄cī sūt sp̄us scī: gustauerūt nihilominus bonū dei ṽbū ṽtutesq̄ sc̄li ventu ri: ⁊ plapsi sūt: rursus renouari ad pniaz: rursū crucifigētes sibimetipsis filiuz dei ⁊ ostētui hñtes. Terra. n. sepe venientē sup se bibens ymbrē ⁊ germinās herbaz oportunā illis a qb⁹ colit̄ accipit bñdictiōez a deo: pferēs āt spinas ac tribulos reproba est ⁊ maledicto pxima: cui⁹ ɔsumatio i cōbustione. Cōfidim⁹ aūt de vobis dilectissimi meliora ⁊ viciniora saluti: tāetsi ita loquimur. Nō. n. iniustus de⁹ vt obliuiscat̄ opis vr̄i ⁊ dilectiōis quā ostēdistis in noie ipsi⁹: q ministrastis scīs ⁊ ministratis. Cupim⁹ aūt vnūquēq̄z vr̄z eādez ostētare sollicitudinē ad expletionē spei vsq̄ in finē vt nō segnes efficiamini: deꝝ imitatores eoꝝ q fide ⁊ patiētia hereditabūt pmissiones. Abrahe nāq̄z pmittēs de⁹: qm̄ neminē habuit p quē iuraret maiorem iurauit p semetipsū dicēs. Nisi bñdicens bñdicaz te: ⁊ multiplicās mltiplicabo te: ⁊ sic lōganimit̄ ferēs adept⁹ ē repmissionē. Hoies. n. per maiorē sui iurāt: ⁊ oīs cōtrouersia eoꝝ finis ad ɔfirmationē ē iuramētū. In quo abūdanti⁹ volēs de⁹ ostēdere pollicitatōis heredib⁹ imobilitatez consilij sui interposuit iusiurandū: vt p duas res immobiles: qb⁹ impossibile est mētiri deū: fortissimū solatiū habeamus q cōfugim⁹ ad tenendaz ppositaz spez: quam sicut anchoram habemus anime tutā ac firmam ⁊ incedentez vsq̄ ad interioꝛa velaminis: vbi pcursor pro nobis introiuit iesus sm̄ ordinem melchisedech pontifex fact⁹ in eternum.

B
als + generant.

De pe. di. 2 c. si enim ṽ. si paul⁹

De pe. di. 2 c. si enim ṽ. confidimus

De pe. dis. 2. c. nō iā iustus

C
Gen. 22. e

De iureiurā. ca. ⁊ si christus.

D

¶ Ca. Sū. ¶ Ondit̄ excellentia sacerdotij xp̄i cōparādo ip̄z ad melchisedech: cui⁹ sacerdotiū ondit̄ excellēti⁹ esse sacerdotio leuitico: cū eiusdez necessitate. Ca. vij.

A
Ge. 14. b.

Hic. n. melchisedech rex sale sacerdos dei summi q obuiauit abrahe regresso a cede regnuz: ⁊ bñdixit ei: cui ⁊ decimas oīuz diuisit abrahā: Primū qdē q īterptat̄ rex iustitie: deinde āt ⁊ rex sale: qd̄ est rex pacis: sine patre: sine mr̄e: sine genealogia: neq̄z initiū dieꝝ neq̄z finem vite hñs assimilat⁹ aūt filio dei manet sacerdos in ppetuū. Intuemini aūt q̄ntus sit hic cui ⁊ decias dedit de pcipuis abrahā pi̇archa. Et qdē de filijs leui sacerdotiū accipiētes mādatū hñt decias sumere a pplo s̄z legē idest a fr̄ib⁹ suis: q̄q̄ ⁊ ipsi exierint de lūbis abrahe. Cui⁹ āt gñō nō ānumerat̄ in eis decimas sumpsit ab abrahā: ⁊ hūc q hebat repromissiōes bñdixit. Sine vlla aūt ɔdicione qd̄ min⁹ est a meliore bñdicit̄. Et hic qdez decimas morientes hoies accipiūt: ibi aūt ɔtestat̄ q̄ viuit. Et vt ita dicā sit p abrahā ⁊ leui q decimas accepit: decimat⁹ est. Adhuc. n. in lūbis pris erat: qñ obuiauit ei melchisedech. Si ergo consumatio p sacerdotiū leuiticū erat ppls. n. sb ipo legē accepit: qd adhuc necīu fuit s̄z ordinē melchisedech alium surgere sacerdotē ⁊ nō s̄z ordinē aarō dici? Trāslato. n. sacerdotio necē ē vt legis trāslatio fiat. In q̄ .n. hec dicūt: de alia tribu est: de q̄ null⁹ altario psto fuit. Manifestū ē. n. q ē iuda ort⁹ sit dñs nr̄ i q̄ tribu nihil d̄ sacerdotib⁹ moyses locut⁹ ē. Et āpli⁹ adhuc manifestū ē: si s̄z similitudinē melchisedech exurgat ali⁹ sacerdos q nō s̄z legē mādati carnal̄ fact⁹ ē: s̄z s̄z ṽtutē vite isolubil̄. Cōtestat̄. n. qm̄ tu es sacerdos i etnū s̄z ordinē melchisedech. Reprobatio qdē fit pcedētis mādati pp infirmitatē ei⁹ ⁊ inutilitatē. Nihil. n. ad pfcm̄ adduxit lex. Introductio ṽo melioris spei p quā pximam⁹ ad deū. Et q̄ntū ē: nō sine iure iurādo. Alij qdē sine iureiurādo sacerdotes facti sūt. Hic aūt cū iureiurando: p eū qui dixit ad illū. Iurauit dñs ⁊ nō penitebit eū tu es sacerdos in etnū. In tm̄ melioris testi spōsor fact⁹ est iesus. Et alij qdē plēs facti sūt sacerdotes s̄z leges idcirco q̄ morte pphiberent̄ pmanere. Hic aūt eo q

B

De ɔsti. c. trāslato.

C

Ps. 109.

Ps. 109.
D

maneat in eternũ sempiternũ hʒ sacerdotiũ. Unde ⁊ saluare in ppetuũ pt accedẽtes p semetipsũ ad deũ semp viuẽs ad interpellãdũ p nobis. Talis. n. decebat vt nobis esset põtifex: sanct⁹: innocẽs: impollut⁹: segregat⁹ a pctõib⁹: ⁊ excelsior celis fact⁹. Qui nõ hʒ necẽitatẽ quotidie quẽadmodũ sacerdotes pri⁹ p suis delictis hostias offerre: deinde p ppli. hoc. n. fecit sẽl se offerendo. Lex. n. ɔstituit hoĩes sacerdotes infirmitatẽ hñtes: sermo aũt iurisiurãdi q post legẽ est: filiũ in eternũ pfectum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Ondit xpz ẽ melior sacrorũ ministrũ ministri veteris testi. Ca. viij.

A Apitulũ aũt sup ea q dicunt. Talẽ habem⁹ põtificẽ q ɔsedit in dextera sedis magnitudinis in celis sctõr minister ⁊ tabernaculi veri: qd fixit de⁹ ⁊ nõ hõ. Ois enim põtifex ad offerendũ munera ⁊ hostias ɔstituit. Unde necẽ est ⁊ hũc hẽre aliqd qd offerat. Si ergo eẽt sup terrã nec esset sacerdos cũ essent q offerrẽt sm legẽ munera: q exẽplari ⁊ vmbre deseruiũt celestiũ: sicut rñsũ est moysi cũ ɔsumaret tabnaculũ. Uide inqt oia facito sʒ exẽplar: qd tibi õnsũ est in mõte. Nũc aũt meli⁹ sortit⁹ est ministeriũ: quãto ⁊ melioris testi mediator ẽ: qd i meliorib⁹ repromissiõib⁹ sancitũ ẽ. Nã si illud pri⁹ culpa vacasset nõ vtiq secũdi loc⁹ inquireret. Uituperãs. n. eos dic. Ecce dies veniẽt dicit dñs: ⁊ ɔsũmabo super domũ isrl ⁊ sup domũ iudã testm̃ nouũ: nõ sm testm̃ qd eoꝝ feci prib⁹ eoꝝ in die q apphẽdi manũ eoꝝ: vt adducerẽ illos de terra egypti: qm̃ ipsi nõ pmanserũt in testõ meo ego neglexi eos dic dñs. Quia hoc ẽ testm̃ qd disponã domui isrl post dies illos dic dñs: dando leges meas in mentẽ eoꝝ ⁊ in corda eoꝝ supscribã eas: ⁊ ero eis in deũ: ⁊ ipsi erũt mihi in pplz. Et nõ docebit vnusqsq pximũ suũ: ⁊ vnusqsq frẽ suũ: dicẽs: cognosce dñz: qm̃ oẽs scient me a minori vsq ad maiorẽ: qz ppiti⁹ ero iniqtatib⁹ eoꝝ ⁊ pcõꝝ eoꝝ iã nõ mẽorabor. Dicẽdo aũt nouũ veterauit prius. Qd aũt antiquat ⁊ senescit: ppe interitũ ẽ.

¶ Ca. Sũ. ¶ Tangit aplš ea q fuerũt i ministerio veteris testamẽti. Et ex hoc arguit dignitatem xpi ac noue legis. Cap. ix.

A Abuit qdẽ ⁊ pri⁹ iustificatiões cultur⁹ ⁊ sctm̃ seclare. Tabernaculũ. n. factũ est primũ: in q erãt cãdelabra ⁊ mẽsa ⁊ ppositio panũ q dr scã. Post velamẽtũ aũt scdm tabernaculũ qd dr sancta sctõꝝ aureũ hñs turibulũ: ⁊ archã testamẽti circũtectam ex oi pte auro: in q vrna aurea habens manna: ⁊ virga aarõ q fronduerat: ⁊ tabule testi sup q erãt cherubin glie obũbrantia ppitiatoriũ: de qb⁹ nõ est mõ dicẽdum p singula. hĩs vero ita cõpositis in priori qdẽ tabernaculo semp introibant sacerdotes sacrificioꝝ officia ɔsumantes: in scdo aũt semel in anno solus põtifex: nõ sine sanguine quẽ offerret p sua ⁊ ppli ignorantia: hoc significante spũ sancto nõdũ ppalatam eẽ scõꝝ viã adhuc priore tabernaculo hñte statũ. Que parabola est tpis instantis iuxta quã munera ⁊ hostie offerunt: que nõ pñt iuxta ɔsciẽtiam pfectũ facere seruientẽ solũmõ in cibis ⁊ in potib⁹ ⁊ in varijs baptismatib⁹ ⁊ iusticijs carnis: vsq ad tps correctiõis impositis. Xps aũt assistẽs põtifex futuroꝝ bonoꝝ p ampli⁹ ⁊ pfecti⁹ tabernaculũ nõ manufctũ. i. nõ hui⁹ creatiõis: neqz p sanguinẽ hircoꝝ aut vituloꝝ sʒ p ppriũ sanguinẽ introiuit semel in scã eterna redẽptiõe inuẽta. Si. n. sanguis hircoꝝ ⁊ tauroꝝ ⁊ cinis vitule aspsus: inqnatos sctificat ad emũdationẽ carnis: qñto magis sanguis xpi q p spm̃ sctm̃ semetipm̃ obtulit imaculatũ deo emũdauit ɔsciã nrã ab opib⁹ mortuis ad suiẽdũ deo viuẽti. Et io noui testi mediator est vt morte itercedẽte in redẽptiõẽ earũ puaricationũ q erant sub priori testõ repromissionẽ accipiant q vocati sũt eterne hereditatis. Ubi. n. testm̃ ẽ: mors necesse est intercedat testõris. Testm̃. n. in mortuis cõfirmatũ ẽ. Alioqn nõdũ valet: dũ viuit q testat⁹ est. Unde nec pmũ qdẽ sine sanguĩe dedicatuʒ est. Lecto. n. oi mandato legis a moyse vniuerso pplo accipiẽs sanguinẽ vituloꝝ ⁊ hircoꝝ cũ aq ⁊ lana coccinea ⁊ hysopo: ipsũ qz librũ ⁊ oẽz pplm̃ aspersit dicẽs. hic sanguis testi: qd mãdauit ad vos deus. Etiã tabernaculũ ⁊ oia vasa ministerij sanguine sitr aspsit. Et oia pene i sanguine sm legẽ mũdant: ⁊ sine sanguinis effusiõe nõ fit remissio. Necẽ ẽ ergo exẽplaria qdẽ celestiũ his mũdari: ipsa aũt celestia meliorib⁹ hostijs q istis. Nõ. n. manufactis sanctis introiuit iesus exemplaria veroꝝ: sed in ipm celum vt appareat nũc vultui dei pro nobis. Neqz vt sepe offerat

Marginalia: al. accedentes; A; sup. 4. b.; B; Exo. 25.; Act. 7. f.; hier. 31. a; C; al. dabo. 29. q. 4. ca. que sunt; B; apo. 21. b.; hie. 31. f.; al. a minimo; A; di. 4. c. c. discipulis.; B; C; al. taurorum; D; 1. p. 1. b.; 1. Jo. 1. c.; apo. 1. b.; de celeb. mis. c. cũ marthe. .§. ceteꝝ.; de celeb. mis. c. cũ marthe. §. testm̃.; E; Gal. 3. b.; exo. 24. b; F; al. in troijt.; G

semetipsum: quēadmodū pontifex intrat sācta p singulos ānos i sanguine alieno. Alioqn oportebat eū frequēter pati ab origie mūdi. Nūc āt semel in cōsummatiōe seculoꝝ ad destitutionē pcti p hostiā suam apparuit. Et quēadmodum statutum est hoibus semel mori: post hoc āt iudicium: sic et xps semel oblatus est ad multorum exhauriēda peccata: scdo sine peccato apparebit oibus expectantibus se in salutem per fidem.

Ro.5.b. 1.pe.3.d.

¶ Ca. Sū. ¶ Ondit apostolus veterem legem nō posse auferre peccatū: declarādo excellentiā sacerdotij xpi: atqꝫ eius sacerdotio esse firmiter obediendum. Cap. x.

A

Umbrā.n. habēs lex futuroꝝ bonoꝝ nō ipsam imaginē rerum p singulos annos eisdē ipsis hostijs qs offerūt indesinēter nūqꝫ pōt accedētes pfectos facere. Alioqn cessassent offerri: iō q nullā hērent vltra cōsciētiā pcti cultores semel mundati. Sꝫ in ipsis cōmemoratio pctoꝝ p singulos ānos fit. Impossibile.n.ē sanguine tauroꝝ et hircoꝝ auferri pctā. Iō ingrediens mūdū dicit. Hostiā et oblationē noluisti: corp⁹ āt aptasti mihi. Holocaustomata et p pctō nō tibi placuerūt. Tūc dixi. Ecce venio. In capite libri scriptū ē de me: vt faciā de⁹ volūtatē tuā. Supi⁹ dicēs: qꝛ hostias et oblatiōes et holocaustomata et p pctō noluisti: nec placita sunt tibi q̄ sm legē offerunt: tūc dixi ecce venio vt faciā de⁹ volūtatē tuā: aufert primū vt sequēs statuat. In q̄ volūtate sanctificati sum⁹ p oblationē corpis iesu xpi semel. Et ois qdē sacerdos pstō ē quotidie ministrās: et easdē sepe offerēs hostias q̄ nō pnt auferre pctā. Hic aūt vnā p pctis offerēs hostiā i sempiternū sedet i dextera dei de cetero expectās donec ponant inimici ei⁹ scabellū pedū ei⁹. Una.n. oblatiōe cōsūmauit i sempiternū scificatos. Cōtestat aūt nos et spūs sanctus. Postqꝫ.n. dixit: hoc aūt testm qd testabor ad illos post dies illos dicit dñs + dabo leges meas cordib⁹ eoꝝ: et i mētib⁹ eoꝝ suꝑscribā eas: et pctoꝝ et iniqtatū eoꝝ iā nō recordabor āpli⁹. Ubi āt hoꝝ remissio: iā nō ē oblatio p pctō. Hñtes itaqꝫ frēs fidutiā i introitu scoꝝ in sanguine xpi: quam initiauit nobis viā nouā et viuētē p velamen. i. carnē suā: et sacerdotē magnū sup domū dei: accedam⁹ cū vō corde in plenitudine fidei: aspsi corda a cōsciētia mala: et abluti corp⁹ aqua mūda teneamus spei nře cōfessionē indeclinabilē. Fidelis.n.ē q repromisit. Et cōsideremus inuicē in pvocationē caritatis et bonoꝝ operū nō deserētes collectionē nřam sicut cōsuetudinis ē quibusdā: sꝫ cōsolātes: et tāto magis quāto videritis appropinquātē diē. Uolūtarie.n. peccātib⁹ nobis post acceptā noticiā veritatis iā non relinquit p pctis hostia. Terribilis aūt qdam expectatio iudicij et ignis emulatio: q cōsumptura ē aduersarios. Irritā qs faciens legē moysi sine vlla miseratiōe duob⁹ vel trib⁹ testibus morit: qꝫto magis putatis deteriora mereri supplicia q filiū dei cōculcauerit: et sanguinem testi pollutū duxerit in q̄ scificat⁹ ē: et spiritui grē cōtumeliā fecerit. Scim⁹.n. q dixit: mihi vindictā: et ego retribuā. Et iterū: qꝛ iudicabit dñs pplm suū. Horrēdū est incidere in manus dei viuētis. Rememoramini āt pstinos dies in qb⁹ illuminati magnū certamē sustinuistis passionū: et i altero qdē opprobrijs et tribulatiōibus spectaculū facti: in altero āt socij taliū couersantium effecti. Nā et vinctis cōpassi estis et rapinā bonoꝝ vřoꝝ cū gaudio suscepistis: cognoscētes vos hēre meliorē et manētē sbam. Nolite itaqꝫ amittere cōfidētiam vřam q̄ magnā hꝫ remunerationē. Patiētia.n. vob necessaria ē: vt volūtatē dei faciētes rpotetis pmissionē. Adhuc.n. modicū aliquātulū qꝫ q venturus ē veniet et nō tardabit: iustus āt meus ex fide viuit qꝫ si subtraxerit se nō placebit aīe mee. Nos aūt nō sumus subtractiōis filij in perditionē: sed fidei in acquisitionem anime.

¶ Ca. Sū. ¶ Apls ondit q subijci xpo sit per fidem: ac eandem describens multipliciter commendat. Cap. xi.

E

St aūt fides spandaꝝ substātia reꝝ: argumētū nō appentiū. In hac.n. testimoniū cōsecuti sunt senes. Fide intelligim⁹ aptata eē secula vbo dei: vt ex inuisibilib⁹ visibilia fierēt. Fide plurimā hostiā abel q̄ cayn obtulit deo p quā testimoniū cōsecut⁹ ē eē iustus: testimoniū phibente munerib⁹ ei⁹ deo: et p illā defunct⁹ adhuc loqtur. Fide enoch trāslat⁹ est ne videret mortē: et nō inueniebat: qꝛ trāstulit illum dñs. Añ trāslationē.n. testimonium hūit placuisse deo. Sine fide aūt impossibile ē placere deo. Credere.n. opꝫ accedētē ad deū qꝛ

Margin notes: A; B; Ibidem; Ibidem; C; Ps. 109; Ie. 31. d.; F (?); Deu. 17. b; mat. 8. b.; 2. cor. 13. a.; 2. q. 4. S. j. 2. c. placuit.; F; Deu. 32. e; Ro. 12. d.; supra. 6. a; G; Abac. 2. a; Ro. 10. b; Gal. 3. b.; A; gen. 1. a.; gen. 4. a.; gen. 5. d.; Sap. 4. b; ecc. 44. c.; 1. mac. 2. f; B

est: ⁊ inquirentib⁹ se remunerator sit. Fide: noe: responso accepto d̄ his q̄ adhuc nō videbant metuēs aptauit archā i salutē domꝰ sue: p quā dānauit mūdū: ⁊ iustitie q̄ p fidē est heres istitutꝰ. Fide q̄ vocat᷑ habraā obediuit i locū exire q̄ accepturꝰ erat in hereditatē: ⁊ exijt nesciēs quo iret. Fide: demoratꝰ est in terra repromissiōis tāq̄ in aliena: i casulis habitando: cū ysaac ⁊ iacob coheredibus repromissiōis eiusdē. Expectabat. n. fundamēta hn̄tē ciuitatē: cuiꝰ artifex ⁊ cōditor deꝰ. Fide: ⁊ ipsa sara sterilis virtutē in cōceptiōe seminis accepit etiā pter tps etatis: qm̄ fidelē credidit eē eū q̄ repromiserat. Propter qd̄ ⁊ ab vno orti sūt: ⁊ h̄ emortuo tanq̄ sidera celi in multitudinē: ⁊ sicut arena q̄ ē ad orā maris innumerabilis. Juxta fidē defuncti sūt oēs isti: nō acceptis repromissiōib⁹: s; ⁊ lōge eas aspiciētes ⁊ salutātes ⁊ cōfitētes: q: peregrini ⁊ hospites sūt sup terrā. Qui. n. h̄ dicūt: significant se patriā inquirere. Et si qdē ipsiꝰ meminissent d̄ q̄ exierūt: habebāt vtiq̄ tps reuertēdi. Nūc aūt meliorē appetūt. i. celestē. Jdō nō cōfundit deꝰ vocari deꝰ eoꝝ. Parauit. n. illis ciuitatē. Fide obtulit habraā ysaac cū tētaretur: ⁊ vnigenitū offerebat in q̄ susceperat repromissiōes. Ad quē dcm̄ ē: q: i ysaac vocabit᷑ tibi semē: arbitrās q: ⁊ a mortuis suscitare potēs ē deꝰ. Vn̄ eū ⁊ in parabolā accepit. Fide ⁊ d̄ futuris bn̄dixit ysaac iacob ⁊ esau. Fide: iacob moriēs singulos filioꝝ ioseph bn̄dixit: ⁊ adorauit fastigiū virge eiꝰ. Fide: ioseph moriēs de pfectiōe filioꝝ isrl̄ memoratꝰ ē: ⁊ d̄ ossib⁹ suis mādauit. Fide: moyses natꝰ occultatꝰ ē mēsib⁹ trib⁹ a parētib⁹ suis: eo q: vidissent elegātē infantē: ⁊ nō timuerūt regis edictū. Fide: moyses grādis factꝰ negauit se eē filiū filie pharaōis: magis eligēs affligi cū pplo dei: q̄ tpalis pcti hr̄e iocūditatē: maiores diuitias estimās thesauro egyptioꝝ īpropriū xp̄i. Aspiciebat. n. i remuneratiōnē. Fide: reliq̄t egyptū nō veritꝰ aīositatē regis. Inuisibilē. n. tāq̄ vidēs sustinuit. Fide: celebrauit pascha ⁊ sanguinis effusionē: ne q̄ vastabat pmitiua tāgeret eos. Fide: trāsierūt mare rubꝝ tāq̄ p aridā terrā: qd̄ experti egyptij deuorati sūt. Fide: muri hiericho corruerūt circuitu dieꝝ septē. Fide raab meretrix nō pijt cū icredulis: excipiēs exploratores cū pace. Et qd̄ adhuc dicā? Deficiet. n. me tps enarrātē de gedeon barach: samsō iepte: dauid: samuele: ⁊ pphis q̄ p fidē vicerūt regna: opati sūt iustitiā: adepti sūt ꝑmissiōes. Obturauerūt ora leonū: extinxerūt ipetū ignis. effugauerūt aciē gladij: cōualuerūt d̄ infirmitate: fortes fc̄i sūt in bello. Castra verterūt exteroꝝ: acceperūt mulieres de resurrectiōe mortuos suos. Alij āt distēti sūt nō suscipiētes redēptionē vt meliorē iuenirēt resurrectionē. Alij vō ludibria ⁊ vbera experti: insup ⁊ vincula: ⁊ carceres. Lapidati sūt secti sūt: tētati sūt: i occisione gladij mortui sūt. Circuierūt i melotis: i pellib⁹ caprinis: egētes: angustiati: afflicti: q̄b⁹ dignꝰ nō erat mūdꝰ. Jn solitudinib⁹ errātes: i mōtib⁹ ⁊ spelūcis ⁊ i cauernis terre. Et hi oēs testimōio fidei pbati nō acceperūt repromissionē: deo p nob meliꝰ aliqd pvidēte vt nō sine nobis cōsummarent᷑.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit aplūs ad mala pene toleranda ac mala culpe vitāda: ondēs conditiōes legis veteris atq̄ noue. Cap. xij.

Jdeoq̄ ⁊ nos tātā hn̄tes ipositā nubē testiū: deponētes oē podꝰ ⁊ circūstās nos pctm̄ p patiētiā curramꝰ ad ppositū nobis certamē: aspiciētes i auctorē fidei: ⁊ cōsummatorē iesū: q̄ pposito sibi gaudio sustinuit crucē: cōfusiōe cōtēpta atq̄ i dextera sedis dei sedet. Recogitate. n. eū q̄ talē sustinuit a pcōrib⁹ aduersus semetip̄m̄ cōtradictionē: vt ne fatigemini aīs vr̄is deficiētes. Nōdū. n. vsq̄ ad sanguinē restitistis aduersus pctm̄ repugnātes: ⁊ obliti estis cōsolatiōis q̄ vobis tanq̄ filijs loq̄t᷑ dicēs. Fili mi noli negligere disciplinā dn̄i: nec̄ fatigeris dū ab eo argueris. Quē. n. diligit dn̄s: castigat: flagellat aūt oēm filiū quē recipit. Jn disciplina pseuerate. Tāq̄ filijs vobis offert se deꝰ. Quis. n. filiꝰ quē nō corripit pr̄? Qd si ex̄ disciplinā estis: cuiꝰ pticipes facti sunt oēs: ergo adulteri ⁊ nō filij estis. Deinde p̄res qdē carnis nr̄e eruditores hūimꝰ ⁊ reuerebamur eos. Nō multo magis obtēprabimꝰ p̄ri spirituū ⁊ viuemꝰ? Et illi qdē in tpe paucoꝝ dieꝝ sm̄ volūtatē suā erudiebāt nos: h̄ aūt ad id qd̄ vtile ē in recipiēdo sctificatiōnē eiꝰ. Ois āt disciplina: i pn̄ti qdē vr̄ nō eē gaudij s; meroris: postea āt fructū pacatissimū exercitatis p eā reddet iustitie. Propter qd̄ remissas manꝰ ⁊ soluta gēua erigite ⁊ gressus rectos facite pedib⁹ vr̄is: vt nō claudicās

gen. 6. b. eccl. 44. c. gen. 12. a. ⁊ 13. a. 31. q. 4. c. gen. 21. a. C D 23. q. 4. c. h. ecclia. gen. 22. a. Ecc. 44. c eis ⁊ cogitans gen. 27. c. Ibidem Gen. 49. a. Gen. 50. b. E exo. 2. a. Aīs ⁊ vastaret. F exo. 14. g Josue. 6. a. Ibidem 2. 4. ⁊ 6. b. ps. 56. c. nasci sibi lepte. A 1 pe. 4. f. Colo. 3. b. 1. pe. 2. a. B pro. 3. b. 23. q. 4. c. vindicta C D ps. 49. c. ⁊ claudus.

qs erret: magis aūt sanet. Pacē sequimini cū oīb⁹ & scimoniā: sine q̄ nemo videbit deū. [Ro.12.d.] Cōtēplantes ne q̄s d̄sit grē dei: ne q̄ radix amaritudīs sursū germiās īpediat & p̄ illā inquinētur multi. Ne q̄s fornicator āt p̄phanus vt esau: q pp vnā escā: vēdidit p̄mitiua sua. [gen.25.d E] Scitote .n. q̄ñ & postea cupiēs h̄dītare b̄ndictionē reprobat⁹ ē. Nō .n. inuenit p̄nie locū: q̄q̄ cū lachrymis inquisisset eā. [gen 27.f. exo.19.b. exo.20.c.] Nō .n. accessistis ad tractabilē & accessibilē ignē & turbinē & caliginē p̄cellā & tubē sonū & vocē v̄boꝝ: q̄ q audierūt excusauerūt se: ne eis fieret v̄bū. Nō .n. portabāt qđ dicebāt: & si bestia tetigerit mōtē lapidabit̄. Et ita terribile erat qđ videbat̄. Moyses dixit. Exterrit⁹ sū & tremebūd⁹. [exo.19.n F] Sꝫ accessistis ad syon mōtē & ciuitatē dei viuētis irl̄m celestē: & multoꝝ miliū angeloꝝ frequētiā: & ecclesiam p̄mitiuoꝝ q cōscripti sunt in celis: & iudicē oīum deū & + spūs iustoꝝ pfectoꝝ: & testamēti noui mediatorē iesū: [Al. + spūs' vel spūum.] & sanguinis aspsionē: meli⁹ loquentē q̄ abel. [G] Uidete ne recusetis loquētē. Si .n. illi nō effugerūt recusantes eū q sup terrā loquebat̄: multomagis nos q d̄ celis loqntē nobis aduertim⁹: cui⁹ vox mouit t̄rā: tēc nūc āt repromittit dicēs. Adhuc semel: & ego moueo nō solū t̄rā: sꝫ & celū. [Aggei.2. b.] Qđ āt adhuc semel dicit: d̄clarat mobiliū trāslationē tā q̄ + fcōꝝ: vt maneāt ea q̄ sūt imobilia. [al. + securam.] Ita q̄ regnū imobile suscipiētes + h̄em⁹ grāꝫ p̄ quā seruiam⁹ placētes deo cū metu: & reuerētia. [al. + habeamus.] Etenim de⁹ nr̄ ignis ɔsumēs est. [Deu.4.d]

¶ Ca. xiij. ¶ Hortat̄ apostolus ad operandū bonū erga p̄ximos se ipsos: atq̄ plato: ac p̄ se orandū petit & sue orōnis beneficiū impartitur cum salutatione. cap. xiij.

Charitas f̄rnitatis maneat in vobis: & hospitalitatem nolite obliuisci. [A Ro.12.c. 1.p̄.4.b.] Per hāc .n. placuerūt qdā angelis hospicio receptis. Mementote vinctoꝝ tanq̄ sīt vincti: & laborātiū tāq̄ & ipsi in corpe morātes. Honorabile ɔnubiū in oīb⁹: & thor⁹ imaculatus. Fornicatores .n. & adulteros iudicabit de⁹. Sit mores sine auaritia: ɔtēti p̄ntibus. [iosue.1.a Ps.117. B] Ip̄e .n. dixit. Nō te deserā nꝫ derelinquā: ita vt ɔfidēter dicam⁹. Dn̄s mihi adiutor: ē: nō timebo qđ faciat mihi hō. Mementote p̄positoꝝ vr̄oꝝ q vobis locuti sunt v̄bū dei: q̄ꝝ intuētes exitū ɔuersatiōis: imitamini fidē. [al. ij.ca. nolite.] Jesus xp̄s heri & hodie: ip̄e & in secula. Doctrinis varijs & pegrinis nolite abduci. Optimū ē .n. grā stabilire cor: nō escis q̄ nō pfuerūt āmbulātib⁹ in eis. Hēm⁹ .n. altare: de q̄ edere nō h̄nt ptātē q tabernaculo d̄seruiūt. Quoꝝ .n. aialiū īfert̄ sanguis p̄ pctō in scā p̄ pōtificē hoꝝ corpa cremant̄ ext̄ castra. [Nu.19.a] Propter qđ & iesus vt scificaret per suū sanguinē ppl̄m: ext̄ portā passus ē. Exeamus igr̄ ad eū ext̄ castra: ip̄opiū ei⁹ portātes. [mich.2.c E] Nō .n. h̄em⁹ h̄ manētē ciuitatē: sꝫ futurā inqrim⁹. Per ip̄m ergo offeram⁹ hostiā laudis sp̄ deo .i. fructū labioꝝ ɔfitētiū noi ei⁹. Bñficiētie āt & cōionis nolite obliuisci. [de celeb. miss.c.j. cle.] Talib⁹ .n. hostijs p̄merer̄ de⁹. Obedite p̄positis v̄ris: & subiacēte eis. Ip̄i .n. puigilant q̄ñ rōnē p̄ aiab⁹ v̄ris reddituri: vt cū gaudeo h̄ faciāt: & nō gemētes. Hoc .n. nō expedit vobis. Orate p̄ nobis. Cōfidimus .n. q̄ bonā ɔsciaꝫ h̄em⁹ in oīb⁹ bñ volētes ɔuersari. Ampli⁹ āt dep̄cor vos h̄ facere q̄ celeri⁹ restituar vobis. De⁹ āt pacis q̄ eduxit de mortuis pastorē magnū ouiū i sanguine testi eterni dn̄m nr̄m iesū xp̄m: aptet vos i oī bono: vt faciat̄ ei⁹ volūtatē: faciēs i vobis qđ placeat corā se p̄ iesū xp̄m: cui est glia i secla scloꝝ. amē. Rogo āt vos frēs: vt sufferatis v̄bū solatij. Etenī p̄ paucis scripsi vob. Cognoscite frēm v̄rm timotheū dimissum: cū q̄ si celeri⁹ venerit videbo vos. Salutate oēs p̄positos v̄ros & oēs scōs. Salutāt vos d̄ italia frēs. Grā cū oīb⁹ vobis. amen.

¶ Incipit p̄fatio beati hieronymi p̄sbyteri in librum actuum apostolorum.

Currit psalmista. Ambulabūt d̄ v̄tute in v̄tutes. [supra.Sꝫ] Post aplī pauli eplās dudū vno vobis volūine trāslatas dōmon & rogatide carissimi: act⁹ aploꝝ ɔpellitis vt trāsferā i latinū: quē libꝝ nulli dubiū est a luca antiocheno arte medico: q postea inseruiēs paulo aplō xp̄i fact⁹ ē discipul⁹: fuisse editū. Ceruicēs p̄mit iposita sepius oneris magnitudo: q̄ studia iuidoꝝ rep̄hensiōe digna putāt ea q̄ scribim⁹. Illoꝝ: nūq̄ odio & d̄tractiōe: iuuāte xp̄o meū silebit eloquꝫ. Act⁹ aploꝝ nudā q̄dē videnf̄ sonare historiā & nascētis eccl̄ie ifantiā texere: sꝫ si nouerim⁹ scriptorē eoꝝ lucā eē medicū: cui⁹ laus ē in euāgelio: aiaduertim⁹ pariter oīa v̄ba illi⁹ aie languētis eē medicinam. [Col. 4.]

¶ Item alius p̄logus.

Lucas antiochēsis natiōe syrus cui⁹ laus i euāgelio canit̄ apd̄ antiochiā medicine artis egregi⁹ & aploꝝ xp̄i disci-

pulꝰ fuit postea vsq ad passionē paulū se cutꝰ apłm:sine crimine in virginitate p manens:deo maluit seruire. Qui.lxxiiij. annos etatis agēs:in bythinia obijt ple nus spū scō. Hic spū scō instigāte in acha ie ptibꝰ euāgliū scribēs grecis fidelibꝰ in carnationē dñi fideli narratiōe ondit:eū dēq ex stirpe dauid descēdisse mōstrauit. Cui nō īmerito scribēdoꝝ actuū apłicoꝝ ptās in ministerio daš:vt deo in deū ple no:ɀ filio pditiōis extīcto:orōne ab apłis fcā:sorte dñice electiōis nūerus cōpleret. Sicq paulꝰ ɔsūmatione apłicis actibꝰ da ret quēdiu ɔ̄ stimulū calcitrantē dñs ele gisset. Qđ legētibꝰ ɀ regrētibꝰ deū breui po tius volui ondere:snēc qꝫ plixiꝰ aliqđ fa stidiētibꝰ pdidisse:sciēs q opantē agrico lā oportet primū de suis fructibꝰ edere. Quē ita diuina subsecuta ē gr̄a:vt nō solū corporibꝰ:sꝫ ēt aiabꝰ eiꝰ pficeret medicīa.

Act.9.a.

2.Ti.2.a.

¶ Incipit liber actuum apostoloꝝ: beati Luce euangeliste.

¶ Ca.Sū. ¶ Precepit xp̄s discipulis ne discedāt a ierlm:ac ponit ascēsio xp̄i in ce lū:ɀ electio mathie in locū iude. Cap. j.

PRimū quidē smōez feci de oībꝰ o theophile q̄ cepit iesus facere ɀ docere vsq i diē q̄ pcipiēs apłis p spm̄ sā ctū quos elegit assūptꝰ est. Quibꝰ ɀ pbuit seipꝫ vi uū pꝰ passionē suā i multis argumētis:p dies q̄dragita apparēs eis:ɀ loquēs de re gno dei. Et ɔuescēs pcepit eis ab hieroso lymis ne discēderēt:sꝫ expectarēt pmissio nē pris qꝫ audistis inqt p os meū:qꝛ ioan nes qdē baptizauit aq̄ vos aūt baptizabi mini spū scō nō pꝰ multos hos dies. Igit q ɔue nerāt iterrogabāt eū dicētes. Dñe si tpe hoc restitues regnū isrł? Dixit āt eis. Nō ē vr̄m nosse tpa vł momēta q̄ pr̄ posuit i sua ptā te:sꝫ accipietis vtutē supueniētis spūs scī in vos:ɀ eritis mihi testes i ierlm ɀ i oī iu dea ɀ samaria ɀ vsq ad vltimū t̄re. Et cuꝫ hec dixisset:vidētibꝰ illis eleuatꝰ ē:ɀ nubes su scepit eū ab oculis eoꝝ. Cūq intuerent i ce lū eūtē illū:ecce duo viri astiterūt iuxta il los i vestibus albis:q ɀ dixerūt. Uiri galilei qđ statis aspiciētes i celū. Hic iesus q assū ptꝰ ē a vobis i celū:sic veniet quēadmodū vidistis eū eūtē i celū. Tūc reuersi sūt hie

Luc.24. f.

Infra.ij.b. 19.a.

Lu.24.g infra.2.e ɀ.10.f.

rosolymā a mōte q vocat oliueti q ē iuxta ierlm sabbati hn̄s iter. Cū introissent i cē aculū:ascēderūt vbi manebāt petrꝰ:ɀ ioānes ɀ iacobꝰ:ɀ ādreas:philippꝰ ɀ thomas:bar tholomeꝰ:ɀ mathęꝰ:iacobꝰ alphei:ɀ symō zelotes ɀ iudas iacobi. Hi oēs erat pseue rātes vnanimit i orōne cū mulieribꝰ ɀ ma ria mr̄e iesu ɀ frībꝰ eiꝰ. In diebꝰ illis exur gēs petrꝰ i medio fratꝝ dixit:erat āt turba hoīuꝫ siml fere cētū viginti. Uiri frēs opꝫ i pleri scripturā qꝫ pdixit spūs scūs p os da uid de iuda q fuit dux eoꝝ q cōprehēderūt iesū q ɔnumeratꝰ erat i nobis:ɀ sortitus ē sortē ministerij huiꝰ. Et hic qdē possedit agꝝ de mercede iniqtatis:ɀ suspensus crepuit mediꝰ ɀ diffusa sūt oīa viscera eiꝰ. Et notū fcm̄ ē oībꝰ habitātibꝰ ierlm:ita vt appellaret ager ille lingua eoꝝ acheldemach:hoc ē ager sanguis. Scriptū ē.n.in libro psalmoꝝ. Fiat ɔmoratio eoꝝ deserta:ɀ nō sit q iha bitet in ea:ɀ epatū eiꝰ accipiat alt̄. Opꝫ er go ex his viris q nobiscū sūt ɔgregati i oī tpe q̄ intrauit ɀ exiuit iter nos dñs iesus incipiēs a baptismate ioānis vsq in diē q̄ assūptꝰ ē a nob:testē resurrectōis eiꝰ no biscū fieri vnū ex istis. Et statuerūt duos:io seph q vocat barsabas:q cognoiatꝰ ē iu stꝰ ɀ mathiā. Et orantes dixerūt. Tu dñe q corda nosti oīuꝫ ondē quē elegeris ex his duobꝰ vnū accipe locū ministerij huiꝰ ɀ apła tus:de q̄ puaricatꝰ ē iudas vt abiret i locū suū. Et dederūt sortes eis. Et cecidit sors sup mathiā ɀ annūeratus est cū vndeciꝫ apłis.

mat.25.c D

als ɔ cō memo ratio.

Ps.68.

ps.108.

Infra.4. g.ɀ.6.b.

¶ Ca.Sū. ¶ Mittit spūs sanctꝰ in apłos:q loquunt varijs linguis:mirant iudei:ac petrꝰ declarat veritatē inuitādo iudeos ad fidē atq baptizat tria milia iudeoꝝ. c.ij.

ET cū cōplerent dies pētecostes:erāt oēs pariter in eodē loco. Et factꝰ est repente de celo sonus:tanq̄ aduenientis spūs vehementis:ɀ repleuit totā domuꝫ vbi erāt sedentes. Et apparuerūt illis dispti te lingue tanq̄ ignis:seditq sup singlos eoꝝ. Et repleti sunt oēs spū scō:ɀ ceperūt loq varijs liguis pout spūs scūs dabat elo q illis. Erāt āt in ierlm habitātes iudei viri religiosi ex oī natōe q̄ sub celo est. Fcā aūt hac voce ɔuenit multitudo:ɀ mēte cōfu sa est:qm̄ audiebat vnusqsq lingua sua il los loqntes. Stupebāt āt oēs:ɀ mirabant dicētes. Nōne ecce oēs isti q loquunt ga lilei sūt? Et quō nos audiuimꝰ vnusqsq li

Infra.4.f. 15.a.

infra.eo.

D

qua nrā i q̄ nati sumus? Parthi et medi et
elamite et q̄ hītat mesopotamiā: iudeam: et
cappadociā pontū et asiā: phrygiā: et pāphyli
am: egyptū: et ptes libye q̄ ē circa cyrenē: et
a iuene: romani: iudei q̄z et pselitj: cretes et
arabes: audiuimus eos loqntes nr̄is linguis
supra eo. magnalia dei. Stupebāt āt oēs: et mirabāt
ad inuicē dicētes. Quidnā vult hoc esse? Alij
āt irridētes dicebāt: q2 musto pleni sīt isti.
Stās āt petrus cū vndecī eleuauit vocē suā:
et locutus ē eis. Uiri iudei et q̄ hītatis irl̄z vni
uersi: hoc vob̄ notū sit: et auribus pcipite vba
E mea. Nō.n. sicut vos estiatis hi ebrij sūt: cū sit
hora diei tertia. Sz hoc ē qd̄ dcm̄ ē p pphām
Johel.2.g iohel. Et erit i nouissimis diebus dicit dn̄s: ef
fūdā de spū meo sup oēz carnē. Et pphetā
būt filij vr̄i et filie vr̄e: et iuuenes vr̄i visiōes
videbūt et seniores vr̄i somnia somniabūt.
Et qdē sup seruos meos et ācillas meas i die
bus illis effūdā de spū meo et pphabūt: et da
bo pdigia i celo sursū et signa i tra deorsum
Johe.2.g sanguinē et ignē et vaporē fumi. Sol quer
tet i tenebras et lūa i sanguinē: anq̄z veniat
Johe.2.g dies dn̄i magnus et manifestus. Et erit. Ois q̄
Ro.10.c. cūq̄z inuocauerit nomē dn̄i saluus erit. Uiri
infra.5.f. isrlite: audite vba h. Jesū nazarenū vir
D approbatū a deo i oibus vtutibus et pdigijs et
signis q̄ fecit deus p illū in medio vr̄i: sicut sci
tis: hūc diffinito gsilio et pscientia dei tradi
tū p manus iniquoz: affigētes interemistis.
infra.10.d Quē deus suscitauit solutis doloribus isfni:
iuxta qd̄ impossibile erat teneri illū ab eo. Da
psal.15.d. uid.n. dic in eū. Prouidebā dn̄z corā me
sp: qm̄ a dextris ē mihi ne cōmouear. Pro
pter h letatū ē cor meū et exultauit lingua
infra.13.e. mea: insup et caro mea regescet in spe. Qm̄
E nō derelinqs aiaz meā in inferno: nec dabis
scm̄ tuū videre corruptionē. Notas mihi
fecisti vias vite: replebis me iocūditate cū
facie tua. Uiri frēs: liceat audēter dicere ad
vos de ptriarcha dd̄ qm̄ defūctus ē et sepultus ē:
et sepulchrū eius ē apud nos vsq̄ in hodier
3.Re.2.b. nū diē. Ppha igit cū eēt et sciret q2 iure
iurādo iurasset illi deus de fructu lūbi eius se
dere sup sedē eius: puidēs locutus ē de resur
rectiōe xpi: q2 neq̄ derelictus ē in inferno: ne
supra.1.e. q̄ caro eius vidit corruptionē. Hūc iesū re
infra.10.f. suscitauit deus cuius oēs nos testes sumus. Dex
tera igit dei exaltatus et pmissiōe spūs sci ac
cepta a pre: effudit hoc donū qd̄ vos videtis
F et auditis. Nō.n. dauid ascēdit i celos. Dicit
psal.109. aūt ipse. Dixit dn̄s dn̄o meo sede a dextris

meis: donec ponā inimicos tuos scabellū
pedū tuoz. Certissime sciat ergo ois do
mus isrl: q2 et dn̄z eū et xpm fecit deus hūc ie
sū quē vos crucifixistis. His āt auditis cō
pūcti sūt corde et dixerūt ad petrū et ad reli
q̄s aplos. Quid faciemus viri frēs? ✚ Petrus ad 8 ✚ Di
aūt ad illos. Pniam inqt agite et baptizet xit petrus.
vnusq̄sq̄ vestrū i noīe iesu xpi in remissio
nē pctoz vr̄oz: et accipietis donū spūs
sci. Uobis.n. ē repromissio et filijs vr̄is et
oibus q̄ lōge sūt q̄scūq̄ aduocauerit dn̄s
deus nr̄. Alijs ēt vbis plurimis testificatus ē.
et exhortabat eos dicēs. Saluamini a gña
tiōe ista praua. Qui ergo receperūt smo G
nē eius baptizati sūt: et appositē sūt i die illa
aie circiter tria milia. Erāt aūt pseuerātes
in doctrina aplōz et cōicatiōe fractiōis pa
nis et orōnibus. Fiebat autez oi aie timor.
Multa q̄z pdigia et signa p aplos in irl̄z infra.4.g.
fiebāt et metus erat magnus i vniuersis. Oēs
ēt q̄ credebāt erāt pariter et hēbant oia cōia.
Possessiōes et sbas vēdebāt et diuidebant
illa oibus: put cuiq̄ opus erat. Quotidie q̄z
pdurātes vnanimiter in tēplo et frāgētes
circa domos panē sumebāt cibū cū exulta
tiōe et simplicitate cordis collaudātes deū
et hñtes: grām ad oēm plebez. Dn̄s aūt au
gebat q̄ salui fiebant quotidie in idipm.

C. L. S. Sanat petrus claudū: docet isrlitas
de glificatiōe xpi ac eius resurrectiōe. Ca. iij.

Petrus aūt et ioānes ascēdebāt i tēplū: A
ad horā orōnis nonā. Et qdā vir qui infra.4.e
erat claudus ex vtero mrīs sue baiulaba 14.b.
tur: quē ponebāt q̄tidie ad portaz tēpli q̄
dr̄ speciosā vt peteret elemosinā ab intro
euntibus in tēplū. Js cū vidisset petrū et
ioānē: incipiētes introire in tēplū: roga
bat vt elemosinā acciperet. Intuēs āt in eū
petrus cū ioāne dixit. Respice in nos. At il
le intēdebat in eos: sperās se aliqd acceptu
rū ab eis. Petrus āt dixit. Argētū et aurū infra.6.
nō ē mihi: qd̄ āt hēo h do tibi. In noīe ie
su xpi nazareni: surge et ābula. Et apphēsa
manu eius dextera alleuauit eū: et ptinus cō B
solidate sūt bases eius et plāte: et exiliēs stetit
et ābulabat: et itrauit cū illis in tēplū: ābulās
et exiliens: et laudās deū. Et vidit ois ppls
eū ābulātē et laudātē deū. Cognoscebāt āt
illū q̄ ipse erat q̄ ad elemosinā sedebat ad
speciosā portā tēpli. Et ipleti sūt stupore et
extasi: in eo qd̄ gtingerat illi. Cū teneret
aūt petrū et ioānē: cucurrit ois ppls ad eos
ad porticum

ad porticū q̄ appellat̄ salomōis stupentes. Uidēs aūt petr⁹ rn̄dit ad ppl'm. Uiri israelite qd miramini in hoc: aut nos qd intuemini: q̄si nr̄a v̄tute aut ptātem fecerim⁹ hūc ābulare: De⁹ abrahā ⁊ de⁹ ysaac ⁊ de⁹ iacob: de⁹ patꝝ nr̄oꝝ glificauit filiū suū iesū quē vos qdē tradidistis, ⁊ negastis an̄ faciē pilati iudicāte illo dimitti. Uos aūt scm̄ ⁊ iustū negastis: ⁊ petistis, virū homicidā donari vob: auctorē vō vite interfecistis. Quē de⁹ suscitauit a mortuis cui⁹ nos testes sum⁹: ⁊ in fide nois ei⁹ hūc quē vos videtis ⁊ nostis: ɔfirmauit nomē ei⁹: ⁊ fides q̄ p eū est dedit integrā sanitatē istā in ɔspectu oīuz vr̄m. Et nūc fr̄es scio q̄ p ignorātiā fecistis: sicˀ ⁊ pncipes vr̄i. De⁹ aūt q̄ pnūciauit p os oīuz pph̄aꝝ pati xp̄m suū sic impleuit. Penitemini igr̄ ⁊ ɔuertimini vt deleant pctā vr̄a: vt cū venerit tpa refrigerij a ɔspectu dn̄i: ⁊ miserit eū q̄ p̄dicat⁹ ē vob iesū xp̄m quē oꝫ qdē celū suscipe vsq̄ in tpa restōnis oīuz q̄ locut⁹ ē de⁹ p os scōꝝ suoꝝ a seculo pph̄aꝝ. Moyses qdē dixit. Qm̄ pph̄az suscitabit vob dn̄s de⁹ vr̄ de fr̄ib⁹ vr̄is: tāq̄ meipm̄ audietis: iuxta oīa q̄cūq̄ locut⁹ fuerit vob. Erit aūt oīs aīa q̄ nō audierit pph̄etā illū exterminabit̄ de plebe. Et oēs pph̄e a samuel ⁊ deinceps q̄ locuti sūt ānūciauerūt dies istos. Uos estis filij pph̄aꝝ ⁊ testi qd̄ disposuit de⁹ ad p̄res vr̄os: dicēs ad abrahā. Et i seie tue bn̄dicent̄ oēs familie t̄re. Uobis p̄mū de⁹ suscitās filiū suū: misit eū bn̄dicētē vob: vt ɔuertat se vnusq̄sq̄ a neq̄tia sua.

¶ Ca. iiij. ¶ Ponit̄ inuidia sacerdotū ɔ̄ aplos ac petri rn̄sio cū deuota orōne credētiū: ac sancta ɔuersatiōe. Ca. iiij.

Loquētib⁹ aūt illis ad ppl'm: superuenerūt sacerdotes ⁊ magistrat⁹ tēpli ⁊ saducei dolētes q̄ docerēt ppl'm ⁊ ānūciarēt in iesu resurrectiōez ex mortuis: ⁊ iniecerūt i eos man⁹: ⁊ posuerūt in eos custodiā in crastinū. Erat aūt iā vespa. Multi aūt eoꝝ q̄ audierāt v̄bū crediderūt: ⁊ fact⁹ ē nūer⁹ eoꝝ q̄nq̄ milia. Factū ē aūt in crastinū: vt ɔgregarent̄ pncipes eoꝝ ⁊ seniores ⁊ scribe in hierl'm: ⁊ annas pnceps sacerdotum: ⁊ cayphas ⁊ ioānes ⁊ alexāder ⁊ q̄tq̄t erāt d̄ gn̄e sacerdotali. Et statuētes eos in medio interrogabāt. In q̄ v̄tute aut in q̄ noīe fecistis hoc vos. Tunc petr⁹ replet⁹ sp̄ū scō: dixit ad eos. Pricipes ppl'i ⁊ seniores isrl̄ audite: si nos hodie diiudicamur in bn̄fcō hoīs īfir. mi in q̄ iste saluꝰ fc̄us ē: notū sit oīb⁹ vob ⁊ oī plebi isrl̄: q̄ i noīe iesu xp̄i nazareni quē vos crucifixistis quem de⁹ suscitauit a mortuis: i hoc iste astat corā vob san⁹. Hic est lapis q̄ reprobat⁹ ē a vob edificātib⁹: q̄ factus ē in caput anguli: ⁊ nō ē in alio aliq̄ salus. Nec. n. aliud nomē ē sub celo datū hoīb⁹ in q̄ oporteat nos saluos fieri. Uidētes aūt petri ɔstātiā ⁊ ioānis: cōperto q̄ hoīes essent sine lr̄is ⁊ idiote: āmirabant̄: ⁊ cognoscebāt eos q̄m̄ cū iesu fuerāt: hoīez q̄q̄ videntes stantē cū eis q̄ curat⁹ fuerat: nihil poterāt ɔ̄dicere. Iusserūt āt eos foras ex ɔcilio secedere: ⁊ ɔferebant ad inuicē dicētes. Quid faciem⁹ hoīb⁹ istis? Qm̄ qdē notū sig'm factū est p eos oīb⁹ hītātib⁹ hierl'm. Manifestū est: ⁊ nō possum⁹ negare. Sꝫ ne ampli⁹ diuulget̄ in ppl'm: ɔminemur eis ne vltra loq̄nt̄ in noīe hoc vlli hoīum. Et vocātes eos: denūciauerūt ne oīo loq̄rēt̄ neq̄ docerēt in noīe iesu. Petr⁹ vō ⁊ ioannes rn̄dētes dixerūt ad eos. Si iustū ē in ɔspectu dei vos poti⁹ audire q̄ deū: iudicate. Non. n. possum⁹ q̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ nō loq. At illi ɔminantes dimiserūt eos: nō inueniētes q̄uo pūirēt eos ꝓpter ppl'm: q̄ oēs clarificabāt id qd̄ factū fuerat i eo qd̄ acciderat. Annoꝝ. n. erat amplī⁹ .xl. hō in q̄ factū fuerat signū istō sanitatis. Dimissi āt venerūt ad suos: ⁊ ānūciauerūt eis q̄nta ad eos pncipes sacerdotū ⁊ seniores dixissent. Qui cū audissent vnanimit̄ leuauerūt vocē ad deū: ⁊ dixerūt. Dn̄e tu q̄ fecisti celū ⁊ t̄rā mare ⁊ oīa q̄ i eis sūt: q̄ sp̄ū scō p os p̄ris nr̄i dd̄ pueri tui dixisti. Quare fremuerūt gētes: ⁊ ppl'i meditati sūt inania. Astiterūt reges t̄re ⁊ pncipes ɔuenerūt in vnū aduersus dn̄m ⁊ aduersus xp̄m ei⁹. Conuenerūt. n. vere i ciuitate ista aduersus sanctū puez tuū iesū quē vnxisti. herodes ⁊ ponti⁹ pilat⁹ cū gētib⁹ ⁊ pplis isrl̄: facere q̄ man⁹ tua ⁊ ɔsiliū tuū decreuerūt fieri. Et nūc dn̄e respice in ✝ minas eoꝝ: ⁊ da seruis tuis cū oī fiducia loq v̄bū tuū: i eo q̄ manū tuā extēdas ad sanitates ⁊ signa ⁊ pdigia fieri p nomē sancti filij tui iesu. Et cū orassent mot⁹ ē loc⁹ in q̄ erāt ɔgregati: ⁊ repleti sūt oēs sp̄ū scō: ⁊ loq̄bant̄ v̄bū dei cū fiducia. Multitudīs aūt credētiū erat cor vnū ⁊ aīa vna: nec q̄sq̄ eoꝝ q̄ possidebat aliqd suū esse dicebat: sꝫ erant illis oīa cōīa. Et v̄tute magna reddebant apli testimoniū resurrectionis iesu xp̄i dn̄i nr̄i: ⁊

Marginalia: C; mat. 27. b; mar. 15. a; Luc. 23. c; Joā. 18. g; D; Eccl. 17. c; mar. 4. c; mar. 1. b; deu. 18. c; infra. 7. c; infra. 7. c; Gen. 12. a; A; B; Infra. 5. c; mat. 21. b; mar. 12. a; Luc. 20. c; 1. Pe. 2. a; C; infra. 5. f; D; infra. 5. c; E; sup. 3. a; Ps. 2; F; Al's ✝ animas; sup. 2. a; infra. 19. a; di. 8. §. j.; j. q. 2. §. j.; 4. q. j. c. 2. ⁊ c. scim⁹; G

gr̃a magna erat in oīb⁹ illis. Neq; n. q̄sq̄ egens erat inter illos. Quotq̄t n. possessores agrorū aut domorū erāt: vendētes afferebāt p̄cia eorū q̄ vendebāt ⁊ ponebāt añ pedes apl'orū. Diuidebāt aūt singulis prout cuiq; op⁹ erat. Joseph āt q̄ cognominat⁹ est barnabas ab aplis: qḋ est interp̄tatū filius ɔsolatiōis: leuites cyp:i⁹ gñe cum h̄ret agrum vendidit eū: ⁊ attulit preciū ⁊ posuit ante pedes apostolorū.

Sup̄. 2. g. 12. q. i. c. 2 ⁊ c. vidētem. ⁊ i. 33. c. si qui. Sup̄. 1. b.

¶ Cap. Sū. ¶ Cadit ananias pp fraudē de p̄cio agri cū saphira vxore sua: sanant egri per aplos per iudeos increpant apli quos gamaliel excusat. Ca. v.

Vir aūt qdā noie ananias cū saphira vxore sua vēdidit agrum: ⁊ fraudauit de p̄cio agri ɔscia vxore sua: ⁊ afferens ptē quādā: ad pedes aplorū posuit. Dixit āt petr⁹ ad ananiā. Anania cur tētauit sathanas cor tuū mētiri te sp̄ui scō: ⁊ fraudare de p̄cio agri? Nōne manēs tibi manebat ⁊ venūdatū in tua erat ptāte? Quare posuisti in corde tuo hāc rē? Nō es mentit⁹ hoīb⁹ s; deo. Audiēs aūt ananias hec v̄ba cecidit ⁊ expirauit. Et fact⁹ ē timor magn⁹ sup oēs q̄ audierūt. Surgentes aūt iuuenes amouerūt eū: ⁊ efferētes sepelierunt. B Fcm̄ est aūt q̄si horas triū spatiū: ⁊ vxor ip̄i⁹ nesciēs qḋ fcm̄ fuerat introiuit. Dixit aūt ei petr⁹. Dic mihi mulier: si tāti agrū vēdidistis. At illa dixit Etiā tanti. Petr⁹ aūt ad eā. Quid vtiq; ɔuenit vob̄ tentare sp̄m dn̄i? Ecce pedes eorū q̄ sepelierūt virū tuū ad ostiū: ⁊ efferēt te. Cōfestim cecidit añ pedes ei⁹: ⁊ expirauit. Intrātes aūt iuuenes inuenerūt illā mortuā: ⁊ extulerūt ⁊ sepelierunt ad virū suū. Et fact⁹ est timor magn⁹ in vniuersa eccl'ia: ⁊ in oēs q̄ audierūt hec. Per man⁹ aūt aplorū fiebāt signa ⁊ p̄digia multa in plebe. Et erāt vna C nimiter oēs in porticu salomōis. Ceterorū aūt nemo audebat se ɔiūgere illis: s; magnificabat eos pp̄ls. Magis aūt augebat credētiū in dn̄o multitudo virorū ac mulierū: ita vt in plateas eijcerēt infirmos ⁊ ponerēt in lectulis ac grabatis: vt veniēte petro saltē vmbra illi⁹ obūbraret quēq; illorū ⁊ liberarent oēs ab infirmitatib⁹ suis. Cōcurrebat aūt ⁊ multitudo vicinarū ciuitatū hierl'm: afferentes egros ⁊ vexatos a spiritib⁹ imūdis: q curabant oēs. Exurgens aūt p̄nceps sacerdotū ⁊ oēs q cū illo erāt: q̄ est heresis saduceorū: repleti sunt zelo ⁊ iniecerūt man⁹ in aplos: ⁊ posuerūt eos in custodia publica. Angelus aūt dn̄i p noctē apriēs ianuas carceris ⁊ educēs eos dixit. Ite ⁊ stātes loquimini in tēplo plebi oīa v̄ba vite hui⁹. Qui cū audissent intrauerūt diluculo in tēplū: ⁊ docebāt. Adueniēs aūt p̄nceps sacerdotū ⁊ qui cū eo erāt: ɔuocauerūt ɔciliū ⁊ oēs seniores filiorū isr'l: ⁊ miserūt ad carcerē vt adducerent. Cū aūt venissent ministri ⁊ aperto carcere nō inuenissent illos: reuersi nūciauerūt dicētes. Carcerē qdē inuenim⁹ clausū cū oī diligētia: ⁊ custodes stātes añ ianuas. Aperientes aūt neminē int⁹ inuenim⁹. Ut aūt audierūt hos s̄mones magr̄at⁹ tēpli ⁊ p̄ncipes sacerdotū: ābigebant de illis qd nā fieret. Adueniēs aūt qdā nūciauit eis: q: ecce viri q̄s posuistis in carcerē sunt in tēplo stātes ⁊ docētes pp̄lm. Tūc abijt magr̄at⁹ cū ministris: ⁊ adduxit illos sine vi. Timebāt. n. pp̄lm ne lapidarent. Et cū adduxissent illos: statuerūt in ɔcilio. Et interrogauit eos p̄nceps sacerdotū: dicēs. Precipiēdo p̄cepim⁹ vob̄ ne doceretis in noīe isto: ⁊ ecce replestis hierl'm doctrina vr̄a: ⁊ vultis inducere sup nos sanguinē hoīs isti⁹. Rn̄dēs aūt petr⁹ ⁊ apl'i dixerūt. Obedire oportet deo magis q̄ hominib⁹. De⁹ patrū nr̄orū suscitauit iesū quē vos interemistis suspēdentes in ligno. Hūc p̄ncipē ⁊ saluatorē de⁹ exaltauit dextera sua ad dādā p̄niā isr'l ⁊ remissionē pctōrū. Et nos sum⁹ testes horū v̄borū: ⁊ sp̄us scūs quē dedit de⁹ oīb⁹ obediētib⁹ sibi. Hec cū audissent dissecabant: ⁊ cogitabāt interficere illos. Surgēs aūt qdā in ɔcilio pharise⁹ noie gamaliel legis doctor honorabil' vniuerse plebi: iussit foras ad breue hoīes fieri. Dixitq; ad illos. Uiri isr'ahelite attēdite vob̄ sup hoīb⁹ istis: qd acturi sitis. Añ hos. n. dies extitit theodas dicēs se eē aliquē: cui ɔsensit nūer⁹ virorū circiter q̄dringentorū. Qui occisus est: ⁊ oēs q̄ credebāt ei dissipati sūt: ⁊ redacti ad nihilū. Post hūc extitit iudas galile⁹ in dieb⁹ p̄fessionis: ⁊ auertit pp̄lm post se. Et ipse perijt: ⁊ oēs q̄tq̄t ɔsenserūt ei dispsi sunt. Et nūc itaq; dico vob̄ discedite ab hoīb⁹ istis: ⁊ sinite illos. Qm̄ si est ex hoībus ɔsiliū hoc aut op⁹ dissoluet̄: si vō ex deo est: nō poteritis dissoluere illō ne forte ⁊ deo repugnare videamini. Cōsenserūt aūt illi: ⁊ ɔuocan

Sup̄. 4. d. Infra. 12. a. D E Sup̄. 4. d. F Infra. 22. a. Sup̄. 4. c. Sup̄. 2. c. G

tes apos

tes aplos cesos, denũciauerũt ne olno loq-
rent in noie iesu:⁊ dimiserũt eos. Et illi q
dez ibãt gaudẽtes a ɔspectu ɔcilij: qm̃ di-
gni habiti sunt pro nomine iesu ɔtumeliã
pati. Omni aũt die non cessabant in tem-
plo ⁊ circa domos docentes:⁊ euangelizan
tes christũ iesum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Eligũt septẽ diacõs ab aplis
ex qb' stephan' accusat iudeis. Cap. vi.

In dieb' aũt illis crescẽte nũero disci-
pulo⁊ fcm̃ est murmur greco⁊ ad-
uersus hebreos eo q despicerent in ministe-
rio q̃tidiano vidue eo⁊. Conuocantes aũt
duodeciz multitudinẽ discipulo⁊ dixe-
rũt. Nõ est equũ nos derelinq̃re v̄bũ dei:⁊
ministrare mensis. Cõsiderate ergo f̃res vi
ros ex vob' boni testimoij septẽ: plenos spũ
scõ ⁊ sapiã: q̃s ɔstituam' sup hoc op'. Nos
v̄o oroni ⁊ ministerio v̄bi instãtes erim'.
Et placuit s̃mo coraz oi multitudine. Et
elegerũt stephanũ viru plenum fide ⁊ spũ
scõ:⁊ philippũ ⁊ p̄cho⁊:⁊ nicanorẽ ⁊ timo
nẽ ⁊ parmenã ⁊ nicolaũ aduenã antioche
nũ. Hos statuerũt añ ɔspectũ aplo⁊:⁊ orã
tes imposuerũt eis man'. Et v̄bũ dñi cresce
bat:⁊ multiplicabat nũer' discipulo⁊ in
hierlz valde. Multa et turba sacerdotuz
obediebat fidei. Stephan' aũt plen' grã ⁊
fortitudine faciebat p̄digia ⁊ sig^a magna
in pplo. Surrexerũt aũt qdã de synagoga
q̃ appellat libertino⁊ ⁊ cyrenẽsiuz ⁊ alexã-
drino⁊ ⁊ eo⁊ q erãt a cilicia ⁊ asia disputã
tes cũ stephano:⁊ nõ poterant resistere sa-
piẽtie ⁊ spũi q loq̄bat. Tũc submiserũt vi-
ros q dicerent se audisse euz dicentẽ v̄ba
blasphemie in moysen ⁊ deũ. Cõmouerũt
itaq3 plebez ⁊ seniores ⁊ scribas:⁊ ɔcurrẽ
tes rapuerũt euz:⁊ adduxerũt in ɔciliũ:⁊
statuerũt falsos testes + q dicerent. Hõ iste
nõ cessat loq v̄ba aduersus locũ scm̃ ⁊ legẽ.
Audiuim' n. eũ dicentez: qm̃ iesus naza
ren' hic destruet locũ istuz:⁊ mutabit tra
ditiões q̃s tradidit nobis moyses. Et in-
tuentes euz oẽs q sedebant in ɔcilio: vide
runt facies ei' tãq̃ faciem angeli.

¶ Ca. Sũ. ¶ Rñdit stephan' iudeis de q-
b' accusat' fuit: osñdens rebelliões iudeo⁊
ɔ deuz ⁊ ponit lapidatio stephani in iusta
ac ei' patientia pfecta. Cap. vij.

Dixit aũt p̄nceps sacerdotuz: si hec ita
se hñt. Qui ait. Uiri f̃res ⁊ pres au-
dite. De' glĩe appuit pri nr̃o abrahe cũ es-
set in mesopotamia priusq̃ moraret in
charraz:⁊ dixit ad illuz. Exi de f̃ra tua ⁊ de
cognatiõe tua:⁊ veni in terraz quas mon
strauero tibi. Tũc exijt de terra chaldeo⁊
⁊ habitauit in charraz. Et inde p̄sq̃ mor-
tu' est pr ei' transtulit illuz in terra istaz
in qua nũc vos habitatis. Et nõ dedit illi
hereditatẽ in ea nec passum pedis: sz repro
misit dare illi eã in possessiõe: ⁊ semini
ei' post ip̄m: cuz nõ haberet filium. Locut' est
aũt ei de': q2 erit semen ei' accola in terra
aliena:⁊ seruituti eos subijcient ⁊ male tra
ctabunt eos annis q̃dringentis ⁊ gentez
cui seruierint iudicabo ego dicit dñs. Et
post hec exibũt ⁊ seruient mihi in loco isto.
Et dedit illi testamẽtũ circũcisionis:⁊ sic
genuit ysaac ⁊ circũcidit euz die octaua:
⁊ ysaac iacob:⁊ iacob duodecim patriar-
chas. Et patriarche emulãtes ioseph ven-
diderunt in egyptũ:⁊ erat de' cum eo. Et
eripuit eũ ex omnib' tribulationib' ei':
⁊ dedit ei gratiã ⁊ sapiẽtiã in ɔspectu pha-
raonis regis egyptio⁊:⁊ cõstituit eũ pre-
positũz sup egyptũ ⁊ sup oẽm domũ suaz.
Uenit aũt fames in vniuersaz egyptuz ⁊
chanaã:⁊ tribulatio magna:⁊ nõ inuenie
bant cibos patres nr̃i. Cũ audisset aũt ia-
cob esse frumẽtuz in egypto: misit patres
nr̃os p̄mũz ⁊ in scd̃o cognit' est ioseph a
fratrib' suis:⁊ manifestatuz est pharaoni
gen' eius. Mittens aũt ioseph accersiuit
iacob p̄rem suuz:⁊ oẽm cognatiõez suam
in animab' septuaginta q̃nq3. Et descendit
iacob in egyptũ:⁊ defunct' est ipse ⁊ patres
nostri. Et trãslati sunt in sichem:⁊ positi
sunt in sepulchro qđ emit abrahã p̄cio ar
genti a filijs emor filij sichen. Cũ autẽ ap-
propinquaret tps p̄missiõis quã cõfes-
sus erat de' abrahe: creuit populus ⁊ mul-
tiplicat' est in egypto quoadusq3 surrexit
alius rex in egypto q non sciebat ioseph.
Hic circũueniens gen' nostrũ afflixit pa-
tres nostros: vt exponerent infantes suos
ne viuificarent. Eodẽ tpe natus est moy-
ses ⁊ fuit gratus deo: q nutrit' est trib' mẽ
sibus in domo patris sui. Exposito aũt il-
lo sustulit eũ filia pharaõis:⁊ nutriuit eũ
sibi in filiũ. Et erudit' est moyses oi sapia
egyptio⁊:⁊ erat potẽs in v̄bis ⁊ in opib'
suis. Cũ aũt impleret ei q̃dragintã ãno⁊
tpus ascendit in cor eius vt visitaret fra-
tres suos filios israel. Et cũ vidisset quẽdã

Sup.1.b — Infra.7.b — al' + dicentes — Gen.12.a — Gen.15.a — Gen.37.f — Sap.10.a — Ge.42.a — Ge.45.f — Ge.49.b — Exo.1.a — Exo.2.a — dist.37.c qz de me sa. — Jos.2.b

iniuriã patiẽtẽ vindicauit illũ: ⁊ fecit vltionẽ ei q iniuriã sustinebat pcusso egyptio. Existimabat aũt intelligere frẽs: qm̃ de⁹ p manũ ipi⁹ daret salutẽ illis. At illi nõ intellexerũt. Sequẽti vero die apparuit illis litigãtib⁹: ⁊ recõciliabat eos in pace dicẽs. Uiri frẽs estis. Ut qd nocetis alterutrũ? Qui aũt iniuriã faciebat pximo: repulit eũ dicẽs. Quis te cõstituit pncipẽ ⁊ iudicẽ sup nos? Nũqd interficere me tu vis quẽadmo(dum) interfecisti heri egyptiũ? Fugit aũt moyses in verbo isto: ⁊ fact⁹ ẽ aduena i t'ra madian: vbi genuit filios duos. Et expletis annis qdraginta: apparuit illi in deserto mõtis syna angelus in igne flãme rubi. Moyses aũt vidẽs admirat⁹ ẽ visũ. Et accedẽte illo vt cõsideraret: fcã ẽ ad eũ vox dñi dicẽs. Ego sũ de⁹ patrũ tuorũ: de⁹ abrahã: de⁹ ysaac: ⁊ de⁹ iacob. Tremefact⁹ aũt moyses: nõ audebat cõsiderare. Dixit aũt illi de⁹. Solue calciamẽtũ pedũ tuorũ. Loc⁹. n. in q̃ stas t'ra scã est. Uidẽs vidi afflictiõẽ ppli mei q ẽ in egypto ⁊ gemitũ eorũ audiui: ⁊ descẽdi liberare eos. Et nũc veni: ⁊ mittã te in egyptũ. Hũc moysen quẽ negauerũt dicẽtes: qs te cõstituit pncipẽ ⁊ iudicẽ: hũc de⁹ pncipẽ ⁊ redẽptorẽ misit cũ manu ãgeli q apparuit illi in rubo. Hic eduxit illos faciẽs pdigia ⁊ signa in t'ra egypti ⁊ in rubro mari: ⁊ in deserto ãnis qdraginta. Hic ẽ moyses q dixit filijs isrl. Prophetã suscitabit vob de⁹ d' frĩb⁹ vr̃is: tãq̃ me ip3 audietis. Hic ẽ q fuit in ecclia in solitudĩe cũ ãgelo q loq̄bat ei in mõte syna: ⁊ cũ pr̃ib⁹ nr̃is: q accepit verba vite dare vobis. Cui noluerũt obedire pr̃es vr̃i: s3 repulerũt ⁊ auersi sũt cordib⁹ suis in egyptũ: dicẽtes ad aarõ. Fac nob deos q pcedãt nos. Moysi. n. huic q eduxit nos de t'ra egypti: nescim⁹ qd fcm̃ sit ei. Et vitulũ fecerũt in dieb⁹ illis: ⁊ obtulerũt hostiã simulachro: ⁊ letabãt in opib⁹ manuũ suarũ. Cõuertit aũt de⁹ ⁊ tradidit eos: seruire militie celi: sic scriptũ ẽ in li° pphãrũ. Nũqd victias aut hostias obtulistis mihi ãnis qdraginta in deserto, dom⁹ isrl? Et suscepistis tabnaculũ moloch: ⁊ sydus dei vestri rephan. Figuras q̃s fecistis adorare eas: ⁊ trãsferã vos in babylonẽ. Tabnaculũ testimonij fuit cũ pr̃ib⁹ nr̃is in deserto: sic disposuit illis de⁹ loqns ad moysen: vt faceret illd̃ s3 formã quã viderat. Qd ⁊ induxerũt suscipiẽtes pr̃es nr̃i cũ iesu in possessionẽ gẽtiũ: q̃s expulit de⁹ a facie patrũ nr̃orũ vsq3 in dieb⁹ dauid. Qui inuenit grãm añ deũ: ⁊ petijt vt inueniret tabnaculũ deo iacob. Salomõ aũt edificauit illi domũ. S3 nõ excelsus in manufactis hitat sic p pphãm dic. Celũ mihi sedes ẽ t'ra aũt scabellũ pedũ meorũ. Quã domũ edificabitis mihi dic dñs: aut qs loc⁹ requietiõis mee ẽ? Nõne man⁹ mea fecit hec oĩa. Dura ceruice ⁊ incircũcisi cordib⁹ ⁊ aurib⁹: vos sp spũi scõ restitistis: sicut pr̃es vr̃i ita ⁊ vos. Quẽ pphãrũ nõ sũt psecuti pr̃es vr̃i? Et occiderũt eos q pnũciabãt d' aduẽtu iusti: cui⁹ vos nũc pditores ⁊ homicide fuistis: q accepistis legẽ in dispõne ãgelorũ ⁊ nõ custodistis. Audiẽtes aũt hec dissecabant cordib⁹ suis: ⁊ stridebãt dẽtib⁹ in eũ. Cũ aũt eẽt plen⁹ spũ scõ: intẽdẽs in celũ vidit gl'iam dei ⁊ iesũ stãtẽ a dextris dei. Et ait. Ecce video celos apertos: ⁊ filiũ hois stãtẽ a dextris v̄tutis dei. Exclamãtes aũt voce magna cõtinuerũt aures suas: ⁊ impetũ fecerũt vnanimit' in eũ. Et eijciẽtes eũ ex ciuitatẽ lapidabãt. Et testes deposuerũt vestimẽta sua sec⁹ pedes adolescẽtis q vocabat saul⁹: ⁊ lapidabãt stephanũ inuocatẽ ⁊ dicẽtẽ. Dñe iesu suscipe spm̃ meũ. Positis aũt genib⁹: clamauit voce mag. dicẽs. Dñe ne statuas illis hoc pc̃m. Et cũ hoc dixisset: obdormiuit i dño.

¶ Ca. viij. ¶ Post sepulturã stephani põit pdicatioẽ philippi tã i samaria q3 i t'ra maritima. Et inde põit missiõe spũs sci in gẽtiles cũ increpatiõe simõis magi. Ca. viij.

Saulus aũt erat cõsentiẽs neci ei⁹. Fcã ẽ aũt illa die psecutio mag. in ecclia q̃ erat hierosolymis: ⁊ oẽs dispsi sunt p regiões iudee ⁊ samarie pter aplos. Curauerũt aũt stephanũ viri timorati: ⁊ fecerũt plãctũ mag(num) sup eũ. Saul⁹ vero deuastabat ecclesiã p domos intrãs ⁊ trahẽs viros ac mulieres tradebat in custodiã. Igr̃ qui dispsi erãt ptrãsibãt euãgelizãtes vbũ dei. Philipp⁹ aũt descẽdẽs in ciuitatẽ samarie pdicabat illis xp̃m. Intẽdebãt aũt turbe his q̃ a philippo dicebãt vnanimit' audiẽtes: ⁊ vidẽtes sig̃ q̃ faciebat. Multi. n. eorũ q hẽbãt spũs imũdos: clamãtes voce mag exibãt. Multi aũt paralytici ⁊ claudi curati sũt. Factũ ẽ ergo gaudiũ mag(num) in illa ciuitate. Uir aũt qdã noie symõ: q añ fuerat i ciuitate mag⁹ seducẽs gẽtẽ samarie dicẽs se eẽ aliquẽ mag(num): cui auscultabãt oẽs a minimo vsq3 ad maximũ dicẽtes: hic ẽ v'tus dei q vocat mag. Attẽdebant

D Exo.2.c. Luce.12. Exo.3.b. Jos.5.d. Deu.18.c Sup.3.d Exo.32.a Amos.5.g F Exo.25.d Hebr.8.b Esa.66.a G Sup.6.d. 2.re.21.b A Infra.9.a B

aut eum: propter quod multo tempore magicis suis dementasset eos. Cum vero credidissent philippo euangelizanti de regno dei: in nomine iesu christi baptizabantur viri ac mulieres. Tunc symon et ipse credidit. Et cum baptizatus esset adherebat philippo. Videns etiam signa et virtutes maximas fieri stupens admirabatur. Cum autem audissent apostoli qui erant hierosolymis quia recepisset samaria verbum dei miserunt ad eos petrum et ioannem. Qui cum venissent orauerunt pro ipsis: ut acciperent spiritum sanctum. Nondum enim in quenquam illorum venerat: sed baptizati tantum erant in nomine domini iesu. Tunc imponebant manus super illos: et accipiebant spiritum sanctum. Cum vidisset autem symon quia per impositionem manus apostolorum daretur spiritus sanctus: obtulit eis pecuniam dicens. Date et mihi hanc potestatem: ut cuicunque imposuero manus accipiat spiritum sanctum. Petrus autem dixit ad eum. Pecunia tua tecum sit in perditionem: quoniam donum dei existimasti pecunia possideri. Non est tibi pars neque sors in sermone isto. Cor enim tuum non est rectum coram deo. Penitentiam itaque age ab hac nequitia tua: et roga deum si forte remittatur tibi hec cogitatio cordis tui. In felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse. Respondens autem symon dixit. Precamini vos pro me ad dominum: ut nihil veniat super me horum que dixistis. Et illi quidem testificati et locuti verbum dei: redibant hierosolymam: et multis regionibus samaritanorum euangelizabant. Angelus autem domini locutus est ad philippum dicens. Surge et vade contra meridianum ad viam que descendit ab hierusalem in gazam: hec est deserta. Et surgens abiit. Et ecce vir ethiops eunuchus potens candacis regine ethiopum: qui erat super omnes gazas eius venerat adorare in hierusalem: et reuertebatur sedens super currum suum legensque ysaiam prophetam. Dixit autem spiritus philippo. Accede et adiunge te ad currum istum. Accurrens autem philippus audiuit eum legentem ysaiam prophetam. Et dixit. Putas ne intelligis que legis? Qui ait. Et quomodo possum si non aliquis ostenderit mihi? Rogauitque philippum ut ascenderet et sederet secum. Locus autem scripture quam legebat erat hic. Tanquam ouis ad occisionem ductus est: et sicut agnus coram tondente se sine voce sic non aperuit os suum: in humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem eius quis enarrabit? Quoniam tolletur de terra vita eius. Respondens autem eunuchus philippo dixit. Obsecro te: de quo propheta dicit hoc? De se an de alio aliquo? Aperiens autem philippus os suum: et incipiens a scriptura ista euangelizauit illi iesum. Et dum irent per viam: venerunt ad quandam aquam. Et ait eunuchus. Ecce aqua. Quis prohibet me baptizari? Dixit autem philippus. Si credis ex toto corde: licet. Et respondens ait. Credo filium dei esse iesum christum. Et iussit stare currum. Et descenderunt uterque in aquam philippus et eunuchus: et baptizauit eum. Cum autem ascendissent de aqua: spiritus domini rapuit philippum: et amplius non vidit eum eunuchus. Ibat enim per viam suam gaudens. Philippus autem inuentus est in azoto. Et pertransiens euangelizabat ciuitatibus cunctis donec veniret cesaream.

¶ Ca. Sū. ¶ Ponitur sauli conuersio miraculosa cum eius baptismali regeneratione: qui predicans christum persecutionem patitur: et ponuntur duo miracula petri. Cap. ix.

Saulus autem adhuc spirans minarum et cedis in discipulos domini: accessit ad principem sacerdotum: et petijt ab eo epistolas in damascum ad synagogas: ut si quos inuenisset huius vie viros ac mulieres: vinctos perduceret in hierusalem. Et cum iter faceret contigit ut appropinquaret damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo: et cadens in terram audiuit vocem dicentem sibi. Saule saule quid me persequeris? Qui dixit. Quis es domine? Et ille. Ego sum iesus quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Domine: quid me vis facere? Et dominus ad eum. Surge et ingredere ciuitatem: et ibi dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti: audientes quidem vocem neminem autem videntes. Surrexit autem saulus de terra: apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes introduxerunt damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns: et non manducauit neque bibit. Erat autem quidam discipulus damasci nomine ananias. Et dixit ad illum in visu dominus. Anania. At ille ait. Ecce ego domine. Et dominus ad eum. Surge et vade in vicum qui vocatur rectus et quere in domo iude saulum nomine tharsensem. Ecce enim orat. Et vidit virum ananiam nomine introeuntem et imponentem sibi manus: ut visum recipiat. Respondit autem ananias. Domine audiui a multis de viro hoc: quanta mala fecerit sanctis tuis in hierusalem. Et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui inuocant nomen tuum. Dixit autem ad eum dominus. Vade: quoniam vas electionis est mihi iste: ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filijs israel. Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati. Et abijt ananias et introiuit in domum: et

Marginalia: E; F; D; E; F; Esa. 53. c. Al. + victoriam.; G; infra. 10. g.; A; infra. 22. a. Sup. S. A. Al. + inuenirent; infra. 22. b.; B; C; 21. dist. c. quis. 22. di. c. D

imponēs ei man⁹ dixit. Saule ff dn̄s mi sit me ih̄s: q appuit tibi in via q̄ veniebas: vt videas ⁊ ipl'aris spū scō. Et ↄfestiz ceciderūt ab ocul' ei⁹ tanq̄ sq̄me: ⁊ visuz recepit. Et surgēs baptizat⁹ ē. Et cū accepisset ci bū ↄfortat⁹ ē. Fuit āt cū discipul' q erāt damasci p dies aliq̄t. Et ↄtinuo ingressus in synagogas p̄dicabat ih̄m: qm̄ h̄ est fili⁹ dei. Stupebāt āt oēs q eū audiebāt: ⁊ dicebāt. Nōne h̄ ē q expugnabat in hierl'z eos q inuocabāt nomē istō? Et huc ad h̄ venit: vt vinctos illos duceret ad p̄ncipes sacdotū. Saulus āt mlto magis ↄualescebat ⁊ ↄfūdebat iudeos q h̄itabāt damasci: affirmās qm̄ h̄ ē xp̄s. Cū āt iplerent dies mlti: ↄsiliū fecert i vnū iudei vt eū interficerēt. Nocte āt fcē sūt saulo isidie eoꝝ: custodiebāt āt ⁊ portas die ac nocte: vt eū interficerēt. Accipiētes āt eū discipli nocte p muꝝ dimiserūt eū submittētes i sporta. Cū āt venisset i hierl'z tētabat se iūgere discipul': ⁊ oēs timebāt eū n̄ credentes q eēt discipul⁹. Barnabas āt app̄hēsū illū duxit ad aplos: ⁊ narrauit ill' quō i via vidisset dn̄z: ⁊ q locut⁹ ē ei: ⁊ quō in damasco fiducialr egerit i noīe ih̄u. Et erat cū illis itrās ⁊ exiēs i hierl'z: fiducialr agens in noīe dn̄i. Loq̄bat q̄z gētib⁹: ⁊ disputabat cū grecis: illi āt q̄rebāt occidere eū. Qd̄ cū cognouissent frēs: deduxerūt eū cesareā: ⁊ dimiserūt tharsū. Eccl'ia qdē p totā iudeā galileā ⁊ samariā h̄ebat pacez ⁊ edificabat āmbulās i timore dn̄i: ⁊ ↄsolatiōe sci spūs replebat. Fcm̄ ē āt vt petr⁹ dū trāsiret vniuersos deueniret ad scōs q h̄itabāt lydde. Inuenit āt ibi hoiez q̄ndā noīe eneā: ab ānis octo iacēte i grabato: q erat paralytic⁹. Et ait illi petr⁹. Enea: sanet te dn̄s ih̄s xp̄s. Surge ⁊ sterne tibi. Et ↄtinuo surrexit. Et viderūt eū oēs q h̄itabāt lydde ⁊ sarōe q ↄuersi sūt ad dn̄z. In ioppe āt fuit q̄dā discipla noīe tabita q̄ iterp̄tata dr̄ dorcas. Hec erat plena opib⁹ bōis ⁊ elemosynis q̄s faciebat. Fcm̄ ē āt i dieb⁹ ill': vt infirmata moreret. Quaz cū lauissent: posuerūt eā i cenaculo. Cū aūt p̄pe eēt lydda ab ioppe discipli audiētes q petr⁹ eēt i ea: miserūt duos viros ad eū rogātes: ne pigriteris venire vsq̄ ad nos. Exurgēs āt petr⁹: venit cū illis. Et cū aduenisset duxerūt illū in cenaculū: ⁊ circūsteterunt illū oēs vidue flentes ⁊ ostēdentes ei tunicas ⁊ vestes q̄s faciebat illis dorcas. Eiectis ōib⁹ foras petr⁹ ponēs genua orauit: ⁊ cōuersus ad corp⁹ dixit. Tabita surge. At illa apuit oculos: ⁊ viso petro resedit. Dās āt illi manū erexit eaz. Et cū vocasset scōs ⁊ viduas: assignauit eā viuaz. Notū aūt fcm̄ est p vniuersaz ioppen: ⁊ crediderunt multi in dn̄o. Fcm̄ est autē vt dies multos moraret in ioppe apud symonez q̄ndaz coriariuz.

¶ C. S. Uidet āgelū corneli⁹: q mittēs ad petrū visionē de celo h̄itē: ab eo ↄuertit: ⁊ descēdit sp̄s scūs i gētiles: q ⁊ baptizāt. C. x.

Vir aūt q̄dā erat in cesarea noīe cornelius centurio cohortis q̄ dr̄ italica: religiosus ⁊ timēs deū cū oī domo sua: faciēs elemosynas mltas plebi: ⁊ dep̄cās deū semp. Is vidit in visu manifeste q̄si hora dici nona angelū dei introeūtē ad se ⁊ dicentez sibi. Corneli? At ille intuens eū timore corrept⁹ dixit. Quis es dn̄e? Dixit aūt illi. Orōnes tue ⁊ elemosyne tue ascēderūt in memoriā in ↄspectu dei. Et nūc mitte viros in ioppen: ⁊ accersi symonē q̄ndā q cognominat petr⁹. Hic hospitat apd̄ symonē q̄ndaz coriariū cui⁹ ē dom⁹ iux̄ mare. Hic dicet tibi q̄d te oporteat facere. Et cū discessisset angel⁹ q loq̄bat illi: vocauit duos domesticos suos ⁊ militē metuētē dn̄z ex his q illi pa[r]ebāt. Quib⁹ cū narrasset oia: misit illos i ioppē. Postera āt die iter ill' facientib⁹ ⁊ app̄pinq̄ntib⁹ ciuitati: ascēdit petr⁹ in superiora vt oraret circa horā sextaz. Et cū esuriret voluit gustare. Parātib⁹ āt ill' cecidit sup eū mētis excessus. Et vidit celū aptū: ⁊ descendēs vas q̄ddā velut linthēū magnū q̄tuor initijs submitti de celo in t'raz in q̄ erāt oīa q̄drupedia ⁊ s'petia t're ⁊ volatilia celi. Et fcā ē vox ad eū. Surge petre occide ⁊ māduca. Ait aūt petr⁹. Absit dn̄e: q nūq̄ manducaui oē cōe ⁊ imūdū. Et vox itez scdo ad eū. Qd̄ de⁹ purificauit: tu cōe ne dixeris. Hoc fcm̄ ē p ter. Et statiz receptū ē vas in celū. Et dū intra se h̄sitaret petr⁹ q̄dnā esset visio quā vidisset: ecce viri q missi erant a cornelio ingrētes domū symōis astiterūt ad ianuā. Et cū vocassent interrogabant si symō q cognominat petr⁹ illic h̄ret hospitiuz. Petro āt cogitante de visiōe: dixit spūs ei. Ecce viri tres q̄rūt te. Surge itaq̄ ⁊ descende ⁊ vade cū eis nihil dubitans: q ego misi illos. Descēdēs aūt petr⁹ ad viros dixit. Ecce ego sū quē q̄ritis. Que cā est pp̄ quas venistis. Qui dixerūt. Corneli⁹ cēturio vir iust⁹ ⁊ timēs dn̄ū ⁊ testimoniū h̄ns ab vniuer-

Marginal notes: D; E; 2 cor. ij. g; F; Eph. 3. a; j. q. i c. nemus 25. q. S. ca. petrus a; D; tobi. 12. c. di. 16. c. de inde i fi. de. ↄs. di. 4. ca. non dubitoq infra. ii. a; B; C

ſi gēte iudeoꝝ: reſpōſū accepit ab āgelo ſcō ac
D ceriri te ī domū ſuā ꝛ audire vba abs te.
Introducēs ergo eos recepit hoſpitio. Se-
quēti aūt die ſurgēs ꝑfect⁹ ē cū illis: ꝛ qdā ex
frib⁹ ab ioppe comitati ſūt eū. Altera aūt die
introiuit ceſareā. Corneli⁹ vo expectabat il-
los cōuocatis cognatis ſuis ꝛ neceſſarijs a-
micis. Et factū ē cū introiſſet petr⁹ obui⁹ ve
nit ei corneli⁹: ꝛ ꝓcidēs ad pedes ei⁹ adora
uit eū. Petrū vo eleuauit eū dicēs: Sur-
ge: ꝛ ego ipſe hō ſū. Et loqns cū illo intra
uit: ꝛ iuenit multos q̄ ꝯuenerant: dixitq́ʒ ad
illos. Uos ſcitis quō abominatū ſit viro iu
E deo ꝯiūgi aut accedere ad alienigenā. Sʒ
mihi oſtēdit de⁹ nemīnē cōēʒ aut imūdū
dicere hoīeʒ. Ꝓpter qḋ ſine dubitatiōe ve-
ni accerſit⁹. Interrogo ergo quā ob cām ac-
cerſiſtis me. Et corneli⁹ ait. A nudius q̄rta
die vſq́ʒ ad hāc horā orans erā hora nona
in domo mea: ꝛ ecce vir ſtetit añ me in ve-
ſte candida: ꝛ ait. Cornelj exaudita eſt orō
tua: ꝛ elemoſyne tue cōmemorate ſūt ī cō-
ſpectu dei. Mitte ergo in ioppē ꝛ accerſi ſy-
F monē q̄ cognominat̄ petrus: hic hoſpitat̄
in domo ſymonis coriarij iuxta mare. Cō-
feſtim ergo miſi ad te: ꝛ tu bñfeciſti venien-
do. Nunc ergo oēs nos in cōſpectu tuo ad
ſum⁹ audire oīa q̄cunq́ʒ tibi ꝓcepta ſunt a
dño. Apiēs aūt petrus os ſuū dixit. In ve-
ritate cōperi: q̄ nō ē ꝑſonaꝝ acceptor de⁹: ſʒ in oī
gēte q̄ timet eū ꝛ opat̄ iuſtitiā: accept⁹ ē il-
li. Uerbū miſit de⁹ filijs iſrl: annūciās pacē ꝑ
iħm xp̄m: hic ē oīum dñs. Uos ſcitis qḋ factū eſt
vbū ꝑ vniuerſā iudeā. Incipiēs. n. a gali
lea p⁹ baptiſmū qḋ ꝓdicauit ioānes iħm a
nazareth: quō vnxit de⁹ ſpū ſcō ꝛ vtute: q̄ ꝑ
tranſijt bñfaciēdo ꝛ ſanando oēs oppſſos a
diabolo: q̄m de⁹ erat cū illo. Et nos teſtes ſu
m⁹ oīuʒ q̄ fec̄ ī regiōe iudeoꝝ ꝛ hiɼl'm: quē
occiderūt ſuſpēdētes ī ligno. Hūc de⁹ ſuſci
tauit tertia die: ꝛ dedit eū manifeſtū fieri nō
oī ꝑplo: ſʒ teſtib⁹ ꝓordinatis a deo: nob q̄
mādūcauim⁹ ꝛ bibim⁹ cū ille poſtq́ʒ reſur
rexit a mortuis. Et ꝓcepit nob ꝓdicare po-
pulo ꝛ teſtificari: q̄ ipſe ē q̄ ꝯſtitut⁹ ē a deo
G iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. Huic oēs ꝓphe
teſtimoniū ꝑhibent remiſſiōeʒ pctōꝝ acci-
pe ꝑ nomē ei⁹ oēs q̄ credūt in eū. Adhuc
loqnte petro vba hec cecidit ſpūs ſanct⁹ ſup
oēs q̄ audiebant vbū. Et obſtupuerunt ex
circūciſione fideles q̄ venerāt cū petro: q̄ ꝛ ī
natiōes gr̄a ſpūs ſcti effuſa ē. Audiebāt. n.
illos loq̄ntes linguis: ꝛ magnificantes deū. Tūc
reſpōdit petrus. Nunqd aquā quis ꝓhibe-
re poteſt: vt non baptizent̄ hi q̄ ſpm ſcm ac-
ceperunt ſicut ꝛ nos: Et iuſſit eos baptiza
ri in nomine ieſu xp̄i. Tunc rogauerunt
eū: vt maneret apud eos aliquot diebus.
C. C. S. C. Diſceptāt iudei aduerſus petrū
q̄ ad incircūciſos ſe ꝯuertit: atq́ʒ diſpgū
tur diſcipuli ad ꝓdicandū gentib⁹: ꝛ ꝓdi-
cit agab⁹ famē in vniuerſo orbe. Cap. xi.

AUdierunt autē aplī ꝛ fratres q̄ erant
in iudea: q̄m ꝛ gentes receperunt ver
buʒ dei. Cū aūt aſcēdiſſet petr⁹ ierosoly-
mā: diſceptabant aduerſus illū q̄ erant
ex circunciſione dicentes. Quare introiſti
ad viros preputium hñtes: ꝛ manducaſti
cū illis: Incipiens aute petrus expone-
bat illis ordineʒ dicens. Ego erā in ciui
tate ioppe orans: ꝛ vidi in exceſſu mentis
mee viſioneʒ: deſcendens vas quoddā ve
lut linteū magnum q̄tuor initijs ſum
mitti de celo: ꝛ venit vſq́ʒ ad me. In qḋ in
tuens cōſiderabā: ꝛ vidi q̄drupedia terre
ꝛ beſtias ꝛ reptilia ꝛ volatilia celi. Audiui
auteʒ ꝛ vocem dicenteʒ mihi. Surge petre
occide ꝛ manduca. Dixi auteʒ. Nequaq́ʒ do
mine: q̄ cōmune aut immundū nun-
q̄ʒ introiuit in os meū. Reſpōdit autem vox
ſcdo de celo. Que deus mūdauit: tu ne cō-
mune dixeris. Hoc autē factū eſt ꝑ ter: ꝛ
recepta ſunt omnia rurſū in celū. Et ec-
ce viri tres confeſtim aſtiterunt in domo
in qua erā: miſſi a ceſarea ad me. Dixit au
teʒ ſpiritus mihi: vt irē cū illis nihil he
ſitans. Uenerunt autē mecū ꝛ ſex frēs iſti
ꝛ ingreſſi ſumus in domū viri. Narrauit
autē nobis quomō vidiſſet angelum in
domo ſua ſtanteʒ: ꝛ dicentē ſibi. Mitte in
ioppen: ꝛ accerſi ſymonem q̄ cognominat̄
petrus: q̄ loquet̄ tibi verba in q̄bus ſalu⁹
eris tu ꝛ vniuerſa domus tua. Cum aūt
cepiſſem loq: cecidit ſpūs ſanctus ſup eos:
ſicut ꝛ in nos in initio. Recordatus ſū au
tem verbi dñi ſicut dicebat. Joannes qdē
baptizauit aq̄: vos aūt baptizabimini ſpū
ſcō. Si ergo eandē grām dedit illis de⁹ ſicut
ꝛ nobis q̄ credidimus in dñm ieſū xp̄m:
ego q̄s erā q̄ poſſē ꝓhibere deū. His audi-
tis tacuerūt: ꝛ glificauerūt deū dicētes. Er-
go ꝛ gentib⁹ pniāʒ dedit de⁹ ad vitā. Et illi
qdem q̄ diſꝑſi fuerant a tribulatione q̄ fa
cta fuerat ſub ſtephano: ꝑambulauerunt

Marginalia: Luc. 2. d. — Ro. 2. b. — eph. 6. b. — Col. 3. d. — de ſacra vnctiōe. c vnico — ſup. 1. a — ſupra. 2. c. — de bap. c. i. — ſup. 8. g. — 2. q. 7. c. petrus po- teſtatem. — ſup. 10. a. — Joh. 1. b. — ſupra. 1. a. — ifra. 19. a

vsq3 phenicē ⁊ cypꝝ ⁊ antiochiā: nemini loq̄ntes vbū nisi solis iudeis. Erāt āt q̄dā ex eis viri cyprij ⁊ cyrenei. Qui cū itroissēt antiochiā loq̄bant ad grecos: annūciātes dn̄z ih̄z. Et erat man⁹ dn̄i cū eis: multusq3 nūe r⁹ crediētiū querfus ē ad dn̄z. Peruenit āt

D

fmo ad aures ecclie q̄ erat hierosolymis sr istis: ⁊ miserūt barnabā vsq3 ad ātiochiā. Qui cū puenisset ⁊ vidisset grāz dei: gauisus ē: ⁊ hortabaī oēs i ꝓposito cordis pmanere in dn̄o: q2 erat vir bon⁹ ⁊ plen⁹ spū scō ⁊ fide: ⁊ apposita ē multa turba a dn̄o. Profect⁹ est āt tharsū vt q̄reret saulū. Quē cū inuenisset pduxit antiochiā. Et annū totū conuersati sūt ibi i ecclia: ⁊ docuerūt turbā multā ita vt cognominarenť pmū antiochie discipli xp̄iani. In his āt dieb⁹ supuenerūt ad hierosolymis ꝓphe antiochiā. Et surgēs vn⁹ ex eis noīe agab⁹ significabat p spm̄ famē magnā futurā i vniuerso orbe trarꝝ: q̄ fcā ē sub claudio. Discipuli aūt ꝓut q̄sq3 habebat ꝓposuerūt in ministeriū mittere habitātib⁹ in iudea fratrib⁹. Qd̄ ⁊ fecerūt mittētes ad seniores p man⁹ barnabe ⁊ sauli.

Infra. 21. b.

¶ Ca. Sū. ¶ Petri persecutio ab herode ponitur: ac eiusdem per angelum liberatio cum punitione herodis. Cap. xij.

A

EOdē aūt tp̄e misit herodes rex man⁹ vt affligeret q̄sdā de ecclia. Occidit āt iacobū frēz ioānis gladio. Uidēs āt q2 placeret iudeis apposuit apphēdere ⁊ petruz. Erāt āt dies azimoꝝ. Quē cū apphēdisset misit i carcerē tradēsq3 q̄tuor q̄ternioīb⁹ militū ad custodiēdū: volēs p⁹ pascha pducere eū ꝓplo. Et petr⁹ qdē seruabať i carcere: orō āt fiebat sine intmissiōe ab ecclia ad deu3 p eo. Cū āt pducturꝰ eū eēt herodes: in ipa nocte erat petr⁹ dormiēs inť duos milites vinct⁹ cathenis duab⁹. Et custodes añ ostiū custodiebāt carcerē. Et ecce āgel⁹ dn̄i astitit ⁊ lumē refulsit i hitacło: pcussoq3 latere petri excitauit eū dicēs. Surge velocit.

Sup. 5. d. 16. c.

B

Et ceciderūt cathene de manib⁹ ei⁹. Dixit āt angelus ad eū. Precingere: ⁊ calcia te caligas tuas. Et fecit. Et dixit illi. Circūda tibi vestimētū tuū ⁊ seq̄re me. Et exiens seq̄bať eū: ⁊ nesciebat q2 veꝝ ē qd̄ fiebat p angelū. Existimabat āt se visū videre. Trāseuntes āt pmā ⁊ scdās custodias venerūt ad portā ferreā q̄ ducit ad ciuitatē: q̄ vltro apta ē eis. Et exeūtes ꝓcesserūt vicū vnuz. Et ꝯtinuo discessit angelus ab eo. Et petr⁹ ad se reuersus dixit. Nūc scio vere q2 misit dn̄s angelū suū: ⁊ eripuit me d̄ manu herodis ⁊ de oi expectatiōe plebis iudeoꝝ. Cōsiderāsq3 venit ad domū marie mr̄is ioānis q cognominat⁹ ē marc⁹: vbi erāt multi ꝯgregati ⁊ orātes. Pulsante āt eo ad ostiū ianue: ꝓcessit puella ad videdū noīe rode. Et vt cognouit vocē petri p gaudio n̄ apuit ianuā: sz intro currēs nūciauit stare petrū añ ianuā. At illi dixerūt ad eā. Insanis. Illa āt affirmabat sic se hēe. Illi āt dicebāt āgel⁹ ei⁹ ē. Petr⁹ āt pseuerabat pulsās. Cū āt apuissent ostiū: viderūt eū ⁊ obstupuerūt. Annuēs aūt eis manu vt tacerent: narrauit q̄mō dn̄s eduxisset eū de carcere. Dixitq3. Nūciate iacobo ⁊ frib⁹ h̄. Et egressus abijt i aliū locū. Facta āt die erat n̄ pua turbatio inť milites: qd̄ nā factū eēt d̄ petro. Herodes āt cū reqsisset eū ⁊ n̄ inuenisset: inq̄sitiōe fcā de custodib⁹ iussit eos duci: descēdēsq3 a iudea i cesareā ibi cōmorat⁹ ē. Erat āt irat⁹ thyrijs ⁊ sydonijs. At illi vnanimes venerūt ad eū. Et psuaso blasto q erat sup cubiculū regis postulabāt pacē: eo q alerenť regiōes eoꝝ ab illo. Statuto āt die herodes vestit⁹ veste regia sedit p tribunali: ⁊ ꝯcionabať ad eos. Ppls aūt acclamabat dei voces ⁊ nō hoīs. Cōfestiz aūt pcussit eū angelus dn̄i eo q nō dedisset honorē deo: ⁊ ꝯsūpt⁹ a vmib⁹ expirauit. Uerbū aūt dn̄i crescebat ⁊ multiplicabať. Barnabas aūt ⁊ saulus reuersi sunt ab hierosolymis expleto ministerio: assumpto ioānē qui cognominatus est Marcus.

C

Infra. 26. f.

D

¶ C. S. Describiť vocatio pauli ad aplatū cū ei⁹ p̄dicatiōe in cypro ⁊ ātiochia: cui iudei ꝯdicūt icitātes i eū psecutionē. C. xiij.

A

ERant āt i ecclia q̄ erat antiochie ꝓphe ⁊ doctores: in q̄b⁹ barnabas ⁊ symō q vocabať niger ⁊ luci⁹ cyrenēsis ⁊ manahē q erat herodis tetrarche collactaneus ⁊ saulus. Ministrātib⁹ āt illis dn̄o ⁊ ieiunātib⁹ dixit illis spūs scūs. Segregate mihi saulū ⁊ barnabā i op⁹ ad qd̄ assūpsi eos. Tūc ieiunātes ⁊ orātes iponētesq3 eis man⁹: dimiserūt illos. Et ipsi qdē missi a spū scō abierūt seleutiā: ⁊ inde nauigauerūt cyprū. Et cū venissent salaminā: p̄dicabāt vbū dei in synagogis iudeoꝝ. Hebāt āt ⁊ ioānē in ministerio. Et cū pambulassēt vniuersā isulā vsq3 paphū: inuenerūt q̄ndā viꝝ magū pseudo ꝓphetā iudeū cui nomen erat bariesu: q erat cū ꝓconsule sergio paulo viro prudēte. Hic

Di. 74. c. ꝙ dn̄ico.

accersitis barnaba et paulo: desiderabat audire verbum dei. Resistebat autem illis elymas magus: sic enim interpretatur nomen eius: querens avertere proconsulem a fide. Saulus autem qui et paulus: repletus spiritu sancto intuens in eum dixit. O plene omni dolo et omni fallacia fili diaboli: inimice omnis iustitie: non desinis subvertere vias domini rectas. Et nunc ecce manus domini super te: et eris cecus non videns solem usque ad tempus. Et confestim cecidit in eum caligo et tenebre: et circuiens querebat qui ei manum daret. Tunc proconsul cum vidisset factum credidit: admirans super doctrina domini. Et cum a papho navigasset paulus et qui cum eo erant: venerunt pergen pamphylie. Joannes autem discedens ab eis reversus est hierosolymam. Illi vero pertranseuntes pergen venerunt antiochiam pisidie: et ingressi synagogam die sabbatorum sederunt. Post lectionem autem legis et prophetarum miserunt principes synagoge ad eos dicentes. Viri fratres: si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem dicite. Surgens autem paulus et manu silentium indicens ait. Viri israelite et qui timetis deum audite. Deus plebis israel elegit patres nostros et plebem exaltavit cum essent incole in terra egypti: et in brachio excelso eduxit eos ex ea et per xl. annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto. Et destruens gentes septem in terra chanaan sorte distribuit eis terram eorum quasi post quadringentos et quinquaginta annos: et post hec dedit iudices usque ad samuel prophetam. Et exinde postulaverunt regem: et dedit illis saul filium cis virum de tribu beniamin: annis xl. Et amoto illo suscitavit illis david regem: cui testimonium perhibens dixit. Inveni david filium iesse virum secundum cor meum: qui faciet omnes voluntates meas. Huius deus ex semine secundum promissionem eduxit israel salvatorem iesum: predicante ioanne ante faciem adventus eius baptismum penitentie omni populo israel. Cum impleret autem cursum suum dicebat. Quem me arbitramini esse non sum ego: sed ecce venit post me: cuius non sum dignus calciamenta pedum solvere. Viri fratres filii generis abraham et qui in vobis timent deum: vobis verbum salutis huius missum est. Qui enim habitabant hierusalem et principes eius hunc ignorantes et voces prophetarum que per omne sabbatum leguntur iudicantes impleverunt. Et nullam causam mortis invenientes in eo: petierunt a pilato ut interficerent eum. Cumque consummassent omnia que de eo scripta erant: deponentes eum de ligno posuerunt eum in monumento. Deus autem suscitavit eum a mortuis tertia die: qui visus est per dies multos his qui simul ascenderant cum eo de galilea in hierusalem qui usque nunc sunt testes eius ad plebem. Et nos vobis annunciamus eam que ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimplevit filiis nostris resuscitans iesum: sicut et in psalmo secundo scriptum est. Filius meus es tu: ego hodie genui te. Quod autem suscitavit eum a mortuis amplius iam non reversurum in corruptionem ita dixit. Quia dabo vobis sancta david fidelia. Ideoque et alias dicit. Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. David enim in sua generatione cum administrasset voluntati dei dormivit: et appositus est ad patres suos et vidit corruptionem. Quem vero deus suscitavit a mortuis non vidit corruptionem. Notum igitur sit vobis viri fratres: quia per hunc vobis remissio peccatorum annunciatur ab omnibus quibus non potuistis in lege moysi iustificari. In hoc omnis qui credit iustificatur. Videte ergo ne superveniat quod dictum est in prophetis. Videte contemptores et admiramini et disperdimini: quia opus operor ego in diebus vestris: opus quod non credetis si quis enarraverit vobis. Exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba hec. Cumque dimissa esset synagoga secuti sunt multi iudeorum et colentium advenarum paulum et barnabam: qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia dei. Sequenti vero sabbato pene universa civitas convenit audire verbum dei. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo et contradicebant his que a paulo dicebantur blasphemantes. Tunc constanter paulus et barnabas dixerunt: Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repulistis illud: et indignos vos iudicatis eterne vite: ecce convertimur ad gentes. Sic enim nobis precepit dominus. Posui te in lucem gentium: ut sis in salutem usque ad extremum terre. Audientes autem gentes gavise sunt et glorificabant verbum domini. Et crediderunt quotquot erant preordinati ad vitam eternam. Disseminabatur autem verbum domini per universam regionem. Iudei autem concitaverunt mulieres religiosas et honestas et primos civitatis: et excitaverunt persecutionem in paulum et barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso pulvere pedum in eos venerunt iconium. Discipuli quoque replebantur gaudio et spiritu sancto.

C. L. S. ¶ Ponitur apostolorum predicatio in iconio et aliis locis propinquis: atque sanatur claudus et egreditur apostolus ad confirmandum credentes in christum. Cap. xiiii.

Factum est autem in iconio ut simul introirent synagogam iudeorum et loquerentur ita ut crederet iudeorum et grecorum copiosa multitudo. Qui vero increduli fuerunt iudei: suscitaverunt et ad iracundiam concitaverunt animas gentium adversus fratres. + Multo igitur tempore de

(Marginalia: B; di. 45. ca. cum beatus. in fi.; 23. q. 4. c. quicumque in fi.; C; i. Re. 9. a.; D; de pe. di. 2. c. cognoverunt; i. Re. 16. e; Mar. 1. a; Jo. 1. b; Esa. 15. d; Luc. 21. d; sup. 3. c; E; Ps. 2.; Hebr. 1. b; Ps. 15.; sup. 2. d; F; Abac. 1. b.; G; Esa. 46. b; Mat. 10. c; Mar. 6. b; Luc. 9. a.; A; al. + Et rursus autem dedit cito pacem)

Sup.6.c

morati sunt fiducialiter agētes in dn̄o:testi monium phibente vbo grē sue: dāte signa ꝛ pdigia fieri p man⁹ eoꝝ. Diuisa ē aūt mul titudo ciuitatis:ꝛ qdā qdē erāt cū iudeis qdā vo cū aplis. Cū āt fact⁹ eēt impet⁹ gētiliū ꝛ iudeoꝝ cū pncipib⁹ suis ꝛ ɔtumelys affi cerēt ꝛ lapidarēt eos:itelligentes ɔfugerūt ad ciuitates lycaōie lystrā ꝛ derben:ꝛ vniuer sam in circuitu regiōeꝫ:ꝛ ibi euāgelizātes

B erāt. Et cōmota est ois multitudo i doctrina

Sup.3.a.ꝛ 4.d.

eoꝝ. Paulus āt ꝛ barnabas morabant ly stris. Et qdā vir lystris infirm⁹ pedib⁹ sede bat claud⁹ ex vtero mr̄is sue:q nūq̄ ābula uerat. Hic audiuit paulū loqntē. Qui in tuit⁹ eū ꝛ vidēs q̄ fidē hēt vt saluꝰ fieret: dixit magna voce. Surge sup pedes tuos re ct⁹. Et exiliuit:ꝛ ābulabat. Turbe āt cū vi dissent qđ fecerat paul⁹:leuauerūt vocē suā lycaonice dicētes. Dij similes fci hoib⁹ descēde rūt ad nos. Et vocabāt barnabā iouē:paulū vo mercuriū:qm̄ ipse erat dux vbi. Sacer dos q̄ꝫ iouis q erat an̄ ciuitatē:tauros ꝛ co

C ronas an̄ ianuas afferēs cū ppl'is: volebat sacrificare. Qđ vbi audierūt apli barnabas ꝛ paul⁹ ɔscissis tunicis suis exilierūt in tur bas clamātes ꝛ dicētes. Uiri qd h̄ facitis? Et nos mortales sum⁹ siles vob̄ hoies annū ciantes vob̄ ab his vanis ɔuerti ad deū vi

Ps.145. Sup.4.b infra.17.f

uū:q fec̄ celū ꝛ t'rā ꝛ mare ꝛ oia q̄ i eis sūt q in pteritis gn̄atiōib⁹ dimisit oēs gētes in gredi vias suas. Et qdē nō sine testimonio se metip̄m reliqt bn̄faciēs d̄ celo:dās pluuias ꝛ tpa fructifera:iplēs cibo ꝛ letitia corda eo rū. Et h̄ dicētes,vix sedauerūt turbas ne si bi imolarēt. Superuenerūt āt qdā ab antio chia ꝛ iconie iudei:ꝛ ɔsuasis turbis lapi dātesq̄ paulū traxerūt ex ciuitatē estimā

D tes eū mortuū esse. Circūdātib⁹ aūt eū di scipulis:surgēs intrauit ciuitateꝫ:ꝛ postera die pfect⁹ est cū barnaba in derben. Cūq̄ euāgelizassent ciuitati illi:ꝛ docuissent mul tos reuersi sūt lystrū ꝛ iconiā ꝛ antiochiaꝫ ɔfirmātes aias discipuloꝝ exhortātesq̄ vt pmanerent in fide:ꝛ qm̄ p multas tribula

1.q.7.cap. saluat in pn.

tiōes ꝛ oꝫ nos intrare in regnū dei. Et cuꝫ ɔstituissent illis p singulas ecclias pr̄bros ꝛ orassent cū ieiunatiōib⁹ cōmendauerūt eos dn̄o in quē crediderūt. Transeūtesq̄ pisidiā venerūt in pāphiliā:ꝛ loqntes vbū dn̄i i pgē descēderūt i atalia. Et idē na uigauerūt antiochiā:vn̄ erāt traditi grē dei i op⁹ qđ cōpleuerūt. Cū āt venissent ꝛ cōgre gassent ecclīaꝫ:retulerūt q̄ta fecisset deus cū illꝰ ꝛ q̄ aperuisset gētib⁹ ostiū fidei. Mo rati sūt aūt tp̄s nō modicuꝫ cū discipulꝰ.

¶ Ca. xv. ¶ Per accessū aploꝝ in hierl'ꝫ qđ de legalius obseruatio pponit ac soluit: atq̄ publicatiōe demādat:ac separat barna bas a paulo ꝛ phile ɔiungit. Ca.xv.

Gal.5.a

Et qdā descendētes de iudea docebant frēs:q̄ nisi circūdamini s'm morem moysi non potestis saluari. Fca ergo sedi tiōe nō minima paulo ꝛ barnabe aduer sus illos:statuerūt vt ascenderēt paulus ꝛ barnabas:ꝛ qdā alij ex alijs ad aplos ꝛ pre sbyteros in hierl'm sup hac qōne. Illi ergo deducti ab ecclīa ptrāsibāt phenicē ꝛ sama riā narrātes ɔuersiōes gētiuꝫ:ꝛ faciebāt gaudiū magnū omnib⁹ frīb⁹. Cū aūt ve nissent hierosolymā suscepti sūt ab ecclīa ꝛ ab aplis ꝛ seniorib⁹:annūciātes q̄ta de⁹ fecisset cū illis. Surrexerūt aūt qdā de here

B si phariseoꝝ q crediderūt dicentes:q̄ opꝫ circūcidi eos:+ pcipe q̄q̄ suare legē moy si. Cōuenerūtq̄ apli ꝛ seniores videre de vbo hoc. Cūꝫ aūt magna ɔqsitio fieret:sur gens petr⁹ dixit ad eos. Uiri frēs vos scitis qm̄ ab antiqs dieb⁹ de⁹ in nob̄ elegit p os meuꝫ audire gētes vbū euāgelij ꝛ crede re:ꝛ q nouit corda de⁹ testimoniū phibu it:dans illis sp̄m sc̄m sic̄ ꝛ nob̄:ꝛ nihil dis

ale+ pre cipue

C creuit int' nos ꝛ illos fide purificās corda eoꝝ. Nūc ergo qd tētatis deuꝫ impōere iu guꝫ sup ceruices discipuloꝝ:qđ neq̄ nos neq̄ pr̄es nr̄os portare potuim⁹: Sꝫ per grāꝫ dn̄i iesu xp̄i credim⁹ saluari queād moduꝫ ꝛ illi. Tacuit āt ois multitudo:ꝛ audiebāt barnabā ꝛ paulū narrātes q̄ta de⁹ fecisset sig̃ ꝛ pdigia in gentib⁹ p eos. Et postq̄ tacuerūt rn̄dit iacob⁹ dicēs. Uiri fra tres audite me. Symon narrauit queād mo^{du}p^{ri}^{m}de⁹ visitauit sumere ex gētib⁹ ppl'ꝫ noi suo:ꝛ huic ɔcordāt vba pphaꝝ sicut scriptū est. Post hec reuertar ꝛ redificabo

Amos.9.c

D tabnaculū dauid:qđ decidit ꝛ diruta eius redificabo:ꝛ erigā illō:vt reqrāt ceti hoiuꝫ dn̄ꝫ:ꝛ oēs gentes sup q̄s inuocatū est no me meū dic̄ dn̄s faciēs hec. Notū a sclo est op⁹ suū. Propt' qđ ego iudico nō ingeta ri eos q ex gētib⁹ ɔuertunt ad deū:sꝫ scribe re ad eos vt abstineāt se a ɔtaminationib⁹ simulachroꝝ ꝛ fornicatione ꝛ suffocatis ꝛ sanguine. Moyses.n.a tp̄ib⁹ antiqs h̄ꝫ in

Sup.13.d.

singulꝰ ciuitatib⁹ q euꝫ pdicēt synagogis

vbi p ed sabbatum legit. Tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia eligere viros ex eis: et mittere antiochiam cum paulo et barnaba: iudam qui cognominabatur barsabas et sylam viros primos in fratribus: scribentes per manus eorum. Apostoli et seniores fratres: his qui sunt antiochie et syrie et cilicie fratribus ex gentibus salutem. Quoniam audiuimus quia quidam ex nobis exeuntes turbauerunt vos verbis euertentes animas vestras quibus non mandauimus: placuit nobis collectis in vnum eligere viros et mittere ad vos cum charissimis nostris barnaba et paulo: hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine domini nostri iesu christi. Misimus ergo iudam et sylam: qui et ipsi vobis verbis referent eadem. Uisum est enim spiritui sancto et nobis nihil vltra imponere vobis oneris quam hec necessaria: vt abstineatis vos ab immolatis simulachrorum et sanguine et suffocato et fornicatione: a quibus custodientes vos bene agetis. Ualete. Illi ergo dimissi descenderunt antiochiam. Et congregata multitudine tradiderunt epistolam. Quam cum legissent: gauisi sunt super consolatione. Judas autem et sylas et ipsi cum essent prophete verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmauerunt. Facto autem ibi aliquanto tempore: dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserunt illos. Uisum est autem syle ibi remanere: iudas autem solus abijt hierusalem. Paulus autem et barnabas demorabantur antiochie docentes et euangelizantes cum alijs pluribus verbum domini. Post aliquot autem dies dixit ad barnabam paulus. Reuertentes visitemus fratres per vniuersas ciuitates in quibus predicauimus verbum domini: quomodo se habeant. Barnabas autem volebat secum assumere et ioannem: qui cognominabatur marcus. Paulus autem rogabat eum: vt qui discessisset ab eis de pamphilia et non isset cum eis in opus: non deberet recipi. Facta est autem dissensio: ita vt discederent ab inuicem: et barnabas quidem assumpto marco nauigaret cyprum. Paulus vero electo syla profectus est: traditus gratie dei a fratribus. Perambulabat autem syriam et ciliciam confirmans ecclesias: precipiens custodire precepta apostolorum et seniorum.

¶ Ca. Sum. ¶ Paulus iunctus timotheo predicat in macedonia in ciuitate philippis: et deinde ob eius persecutionem propter phitonissam a demonio liberatam: qui cesi mittuntur in carcerem et liberantur. Cap. xvi.

Peruenit autem in derben et lystram. Ecce discipulus quidam erat ibi nomine timotheus: filius mulieris vidue fidelis patre gentili. Huic testimonium bonum reddebant qui in lystris erant, et iconio fratres. Hunc voluit paulus secum proficisci. Et assumens circumcidit eum propter iudeos qui erant in illis locis. Sciebant enim omnes quod pater eius erat gentilis. Cum autem pertransirent ciuitates: tradebant eis custodire dogmata que erant decreta ab apostolis et senioribus qui erant hierosolymis. Et ecclesie quidem confirmabantur fide: et abundabant numero quotidie. Transeuntes autem phrygiam et galatie regionem: vetati sunt spiritu sancto loqui verbum in asia. Cum venissent autem in mysiam tentabant ire in bithyniam: et non permisit eos spiritus iesu. Cum autem pertransissent mysiam descenderunt troadem: et visio per noctem paulo ostensa est. Uir macedo quidam erat stans et deprecans eum et dicens. Transiens in macedoniam adiuua nos. Ut autem visum vidit: statim quesiuimus proficisci in macedoniam: certi facti quod vocasset nos deus euangelizare eis. Nauigantes autem a troade recto cursu venimus samothraciam: et sequenti die neapolim: et inde philippis: que est prima partis macedonie ciuitas colonia. Eramus autem in hac vrbe diebus aliquot conferentes. Die autem sabbatorum egressi sumus foras portam iuxta flumen vbi videbatur oratio esse. Et sedentes loquebamur mulieribus que conuenerant. Et quedam mulier nomine lydia purpuraria ciuitatis thiatirenorum colens deum audiuit: cuius dominus aperuit cor intendere his que dicebantur a paulo. Cum autem baptizata esset et domus eius: deprecata est dicens. Si iudicastis me fidelem domino esse: introite in domum meam et manete. Et coegit nos. Factum est autem euntibus nobis ad orationem: puellam quandam habentem spiritum phitonem obuiare nobis: que questum magnum prestabat dominis suis diuinando. Hec subsecuta paulum et nos clamabat dicens. Isti homines serui dei excelsi sunt: qui annunciant nobis viam salutis. Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem paulus: et conuersus spiritui dixit. Precipio tibi in nomine iesu christi exire ab ea. Et exijt eadem hora. Uidentes autem domini eius quia exiuit spes questus eorum: apprehendentes paulum et sylam perduxerunt in forum ad principes. Et offerentes eos magistratibus dixerunt. Hi homines conturbant ciuitatem nostram cum sint iudei: et annunciant morem quem non licet nobis suscipere neque facere cum simus romani. Et concurrit plebs aduersus eos: et magistratus scis-

tis tunicis eoꝝ:iussert eos virgis cedi. Et cū multas plagas eis imposuissent miserūt eos i carcerē:precipiētes custodi vt diligēter custodiret eos. Qui cū tale preceptu3 accepisset misit eos in interiorē carcerē:⁊ pedes eoꝝ strinxit ligno. Media āt nocte paulus ⁊ sylas adorantes laudabant deū:⁊ audiebāt eos q i custodia erāt. Subito vo tremor factus ē magnus:ita vt mouerent fūdamēta carceris. Et stati apta sūt oia ostia ⁊ vniuersoꝝ vincula soluta sūt. Expgefactus aūt custos carceris:⁊ vidēs ianuas aptas carceris:euaginato gladio volebat se interficere estimās fugisse vīct os. Clamauit āt paulus voce magna:dicēs. Nihil tibi mali feceris. Uniuersi.n.hic sumus. Petitoq3 lūine intro gressus ē tremefactus procidit paulo ⁊ sile ad pedes:⁊ producēs eos foras ait. Dñi qd me opz facere vt saluus fiā? At illi dixerūt:crede in dñz iesū:⁊ saluus eris tu ⁊ domus tua. Et locuti sūt ei vbū dñi cū oībus q erāt i domo eius. Et tollēs eos i illa hora noctis lauit plagas eoꝝ:⁊ baptizatus ē ipse ⁊ oīs domus eius cōtinuo. Cūq3 pduxisset eos in domū suaz apposuit eis mēsaz:⁊ letatus est cū oī domo sua credēs deo. Et cū dies factus eēt miserūt magistratus lictores dicētes. Dimitte hoīes illos. Nūciauit aūt custos carceris vba hec paulo:q2 miserūt magistratus vt dimittamini. Nūc igit exeūtes ite in pace. Paulus aūt dixit eis. Cesos nos publice indēnatos hoīes romanos miserūt i carcerē:⁊ nūc occulte nos eijciūt? Nō ita:s3 veniāt ⁊ ipsi nos eijciāt. Nūciauerūt aūt magistratibus lictores verba hec. Timuerūtq3 audito q romani eēnt:⁊ veniētes deprecati sunt eos:⁊ educētes rogabant vt egrederētur de vrbe. Exeūtes autē de carcere:introierūt ad lyddiā:⁊ visis fratribus consolati sunt eos:⁊ pfecti sunt.

¶ C. S. ¶ Ponit pauli psecutio i thessalonica ⁊ berone:interposita eius psecutiōe: ⁊ puenit athenas pdicans ibi xp̄3. C. xvij.

Cum aūt pambulassent āphipolim ⁊ apoloniā venerūt thessalonicā:vbi erat synagoga iudeoꝝ. Scd3 cōsuetudinē autē paulus introiuit ad eos:⁊ p sabbata tria disserebat eis de scripturis adapiēs ⁊ insinuans q2 xp̄3 oportuit pati ⁊ resurgere a mortuis:⁊ q2 hic ē iesus xp̄s quē ego annūcio vob. Et qdā ex eis crediderūt:⁊ adiūcti sunt paulo ⁊ syle:⁊ colētibus gētilibusq3 multitudo magna:⁊ mulieres nobiles nō pauce. Zelātes aūt iudei assumētesq3 de vulgo viros qsdā malos ⁊ turba fcā cōcitauerūt ciuitatē. Et assistētes domui iasonis qrebāt eos pducere i ppl3. Et cū nō inuenissent eos trahebāt iasonē ⁊ qsdā fr̄es ad pncipes ciuitatis clamātes qm̄ hi q vrbē cōcitant ⁊ huc venerūt quos suscepit iason:⁊ hi oēs cōtra decreta cesaris faciūt regē aliū dicētes esse iesū. Cōcitauerūt aūt plebē ⁊ pncipes ciuitatis audientes hec. Et accepta satisfactiōe a iasone ⁊ a ceteris dimiserūt eos. Fr̄es vo cōfestim p noctē dimiserūt paulū ⁊ sylaz in beroā. Qui cū venissent i synagogā iudeoꝝ introierūt. Hi aūt erāt nobiliores eoꝝ q sūt thessalonice q susceperūt verbu3 cū oī auiditate:q̄tidie scrutantes scripturas si hec ita se hēent. Et multi qdē crediderūt ex eis:⁊ mulierū gētiliū honestarū:⁊ viri nō pauci. Cū aūt cognouissent i thessalōica iudei:q2 ⁊ beroe pdicatū ē a paulo vbū dei:venerūt ⁊ illuc cōmouētes ⁊ turbātes multitudinē. Statimq3 tūc paulū dimiserūt fr̄es:vt iret vsq3 ad mare. Sylas aūt ⁊ timotheus remāserūt ibi. Qui āt deducebāt paulū:pduxerūt eū vsq3 ad athenas. Et acce to mādato ab eo ad sylā ⁊ timotheū vt q3 celerit venirēt ad illū:pfecti sūt. Paulus aūt cū athenis eos expectaret:icitabat sp̄us eius i ipo:vidēs ydolatrie deditā ciuitatē. Disputabat igit in synagoga cū iudeis ⁊ colētibus:⁊ i foro p oēs dies ad eos q audierant. Quidā aūt epicurei ⁊ stoici philosophi disserebāt cū eo:⁊ qdaz dicebāt. Quid vult seminiuerbius hic dicere? Alij vo:nouoꝝ ⁊ demonioꝝ videt annūciator eē:q2 iesu3 ⁊ resurrectionē ānūciabat eis. Et apphēsū eū ad ariopagū duxerūt: dicētes. Possumus scire q est hec noua q a te di doctrina? Noua.n.qdā infers auribus nr̄is. Volumus ergo scire qdnā velint hec eē. Atheniēses aūt oēs ⁊ aduene hospites ad nihil aliō vacabant:nisi aut dicere aut audire aliqd noui. Stans aūt paulus i medio ariopagi ait. Uiri atheniēses:p oia q̄si supstitiosos vos video. Preteriēs.n.⁊ vidēs simulachra vr̄a:ueni ⁊ arā i q scriptū erat. Ignoto deo. Qd ergo ignorātes colitis:hoc ego annūcio vobis. Deus q fecit mundū ⁊ oia q i eo sūt:hic celi ⁊ terre cū sit dñs nō in manufactis tēplis hītat nec māibus hūanis colit indigēs aliq cū ipse det oībus vitā ⁊ ispirationē ⁊ oia:fecitq3 ex vno oē

Margin notes: Sup. 5. d. ⁊ 3. 4. — F — G — A — Ro. 24. 5 — B — Jo. 18. g. — C — D — E — Vnū ⁊ in dico — F — Su p. 14. c

16.q.5.c. nō obseruetis: in fi. Arati poete dictum.

gen⁹ hoīuz inhabitare sup vniuersaz faciē terre: diffiniēs statuta tpa ⁊ terminos habitatiōis eoꝝ q̄rere deū: si forte attrectent eū aut ueniāt: q̄uis nō longe sit ab vno q̄z nr̄m. In ipso. n. viuim⁹ ⁊ mouemur ⁊ sumus sic ⁊ quidā viroꝝ poetarū dixerūt. Ipsi⁹. n. ⁊ gen⁹ sum⁹. Gen⁹ ergo cū sim⁹ dei: nō debem⁹ estimare auro ⁊ argēto aut lapidi sculpture artis ⁊ cogitatiōis hoīs dl uinū eē sile. Et tpa q̄dē hui⁹ ignorātie despiciēs de⁹ nūc annunciat hoībus: vt oēs vbiq̄ pniaz agāt: eo q̄ statuit diē in q̄ iudicatur⁹ est orbē in eq̄tate in viro in q̄ statuit fidē p̄bens oībus: suscitans eū a mortuis. Cū audissent āt resurrectionē mortuoꝝ q̄dā q̄dē irridebāt: q̄dā ṽo dixerūt audiem⁹ te de h iterū. Sic paul⁹ exiuit de medio eoꝝ. Quidā ṽo viri adherentes ei crediderūt: in q̄bus ⁊ dionysi⁹ ariopagita ⁊ mulier noīe damaris ⁊ alij cum eis.

C L. S. Pauli p̄dicatio in corīthio ponit̄ cū i surrectiōe aduersarioꝝ: atq̄ i aduētu ei⁹ i ephesō: ⁊ adiūgit̄ d̄ apollie. c. xviij

Post h egressus ab athenis venit corīthū. Et inueniēs quēdā iudeū noīe aq̄lā ponticū gn̄e q nup venerat ab italia ⁊ priscillā vxorē ei⁹: eo q̄ precepisset claudi⁹ discedere oēs iudeos a roma accessit ad eos ⁊ q̄ eiusdē erat artis manebat apō eos: ⁊ opabat̄. Erāt aūt scenofactorie artis: ✝ Et disputabat in synagoga p oē sabbatū: interponēs nomē dn̄i iesu: suadebatq̄ iudeis ⁊ grecis. Cū venissent aūt de macedōia sylas ⁊ timothe⁹ instabat ṽbo paul⁹ testificās iudeis eē xp̄m iesuz. Cōtradicētib⁹ āt eis ⁊ blasphemātib⁹: excutiēs vestimenta sua: dixit ad eos. Sāguis vr̄ sup caput vr̄z. Mūdus ego ex h ad gētes vadaz. Et migrās inde itrauit in domū cuiusdā noīe titi iusti colētis deū: cui⁹ dom⁹ erat cōiūcta synagoge. Crisp⁹ āt archisynagog⁹ credidit dn̄o cū oī domo sua: ⁊ multi corīthiorū audiētes credebāt ⁊ baptizabāt̄. Dixit aūt dn̄s nocte p visionē paulo. Noli timere: sz loq̄re ⁊ ne taceas. Propt̄ qd̄ ego sum tecū: ⁊ nemo apponet̄ tibi vt noceat te: qm̄ pplīs ē mihi mult⁹ i hac ciuitate. Sedit aūt ibi annū ⁊ sex mēses: docēs apō eos verbū dei. Galliōe aūt, p̄cōsule achaie insurrexerūt vno aīo iudei in paulū ⁊ adduxerūt eū a.d tribunal dicētes: q̄ ɔ̄ legē h p̄suadet hoīb⁹ colere deū. Incipiēte aūt paulo

Ista eciā ✝ Et disputabat in synagoga: sumpta sūt de grecis exemplaribus.

Jo. 54.

lo apire os: dixit gallio ad iudeos. Si q̄dē eēt iniquū aliq̄d aut facin⁹ p̄ssimū o viri iudei recte vos sustinerez. Si ṽo q̄ōes sūt de ṽbo ⁊ noīb⁹ legis vr̄e vosipsi videritis. Iudex ego hoꝝ nolo eē. Et minauit eos a tribunali. App̄hendētes aūt oēs sostenē p̄ncipē synagoge pcutiebāt eū an̄ tribunal: ⁊ nihil eoꝝ gallioī cure erat. Paulus vero cū adhuc sustinuisset dies mltos frībus valefaciens nauigauit in syriaz: ⁊ cū eo p̄scilla ⁊ aq̄la: q sibi totōderant in cenchris caput. Hēbat. n. votū. Deuēitq̄ ephesū: ⁊ illos ibi reliq̄t. Ipse ṽo ingressus synagogaz disputabat cū iudeis. Rogātib⁹ aūt eis vt ampliori tpe maneret: nō ɔ̄sensit: sz valefaciens ⁊ dicēs: iteꝝ reuertar ad vos deo volente: p̄fect⁹ est ab ephesō. Et d̄scēdens cesareā ascendit ⁊ salutauit eccliaz: ⁊ descendit antiochiaz. Et fcō ibi aliquanto tpe: p̄fect⁹ est p̄ambulans ex ordine galatiaz regionē ⁊ phrygiaz ɔ̄firmans oēs discipulos. Jude⁹ aūt q̄daz apollo noīe alexandrin⁹ gn̄e vir eloq̄ns d̄uenit ephesuz: potēs i scripturis. Hic erat edoct⁹ viaz dn̄i: ⁊ feruēs spū loq̄bat̄ ⁊ docebat diligent̄ ea q̄ sūt iesu: sciens tm̄ baptisma ioānis. Hic ergo cepit fiducialr̄ agere in synagoga. Quē cū audissent priscilla ⁊ aq̄la assūpserūt eū: ⁊ diligēti⁹ exposuerūt ei viaz dn̄i. Cū aūt vellet ire achaiaz exhortati frēs scripserūt discipulis: vt susciperēt eū. Qui cū venisset: cōtulit multū hijs crediderunt. Uehemēter. n. iudeos reuincebat: publice ondens p scripturas esse xp̄m iesum.

C La. Sū. C Predicat paul⁹ in reditu ei⁹ ad ephesū d̄ virtute baptismi ⁊ euāgelij. Et d̄scribit̄ inspiratio regressus ei⁹ in hierl̄m cū sedatiōe ppli ephesioꝝ. C. xix.

Factū ē āt cū apollo eēt corinthi vt paul⁹ pagratis supiorib⁹ ptib⁹ veniret ephesū: ⁊ iueniret q̄sdā discipulos. Dixitq̄ ad eos. Si spm̄ scm̄ accepistis credētes. At illi dixerūt ad eū. Sz nc̄ si spūsscūs est audiuim⁹. Ille ṽo ait. In q̄ ergo baptizati estis. Qui dixerūt. In ioānis baptismate. Dixit aūt paul⁹. Joānes baptizauit baptismo pnie pp̄lm dicēs: i eū q̄ vētur⁹ eēt post ipz vt crederēt h ē in iesuz. His audītis baptizati sūt i noīe dn̄i iesu. Et cū imposuisset illis man⁹ paul⁹: venit spūsscūs sup eos: ⁊ loq̄bant̄ linguis ⁊ pphetabāt. Erāt aūt oēs viri fere duodeciz. Introgressus

S. 1. 4. ⁊ 2. b.

S. 2. ⁊ 4. B.

aũt synagogã cũ fiducia loqbat̃ p tres mẽ ses: disputans ⁊ suadẽs de regno dei. Cuȝ aũt qdã indurarent̃ ⁊ nõ crederẽt maledi cẽtes viã dñi corã multitudine: discedẽs ad eis segregauit discipulos: quotidie di sputãs in scola tyrãni cuiusdã. Hoc aũt fcm̃ ẽ p bienniũ: ita vt oẽs q hitãt i asia au dirẽt ṽbũ dñi iudei atq̃ gẽtiles. Uirtu tesq̃ nõ modicas q̃slibet faciebat deus per manũ pauli: ita vt ẽt sup lãguidos deferrẽ tur a corpe ei⁹ sudaria ⁊ semicinctia: ⁊ rece debãt ab eis lãguores ⁊ spũs nequã egre diebant̃. Tẽtauerũt ãt qdã ⁊ de circũeũti bus iudeis exorcistis inuocare sup eos q hẽbãt spũs malos nomẽ dñi iesu: dicẽtes Adiuro vos p iesũ quẽ paul⁹ pdicat. Erãt aũt ✝ cuiusdã sceue iudei pncipis sacdo tũ septẽ filij q h faciebãt. Rñdẽs aũt spũs nequã dixit eis. Jesũ noui: ⁊ paulũ scio. Uos ãt q estis? Et insiliẽs hõ in eos i q̃ erat demoniũ pessimũ ⁊ dñat⁹ ambor̃ inualuit ꝯ eos: ita vt nudi ⁊ vulnerati effugerẽt de domo illa. Hoc ãt notũ fcm̃ ẽ oib⁹ iudeis atq̃ gẽtilib⁹ q hitant ephesi: ⁊ cecidit tior sup oẽs illos: ⁊ magnificabat̃ nomẽ dñi iesu. Multiq̃ credẽtiũ veniebãt: ꝯfitẽtes ⁊ an nũciantes act⁹ suos. Multi aũt ex eis qui fuerãt curiosa sectati: ꝯtulerũt libros ⁊ cõ busserũt eos corã oib⁹. Et cõputatis precijs illor̃ inuenerũt pecuniã denarior̃ qnqua ginta miliũ. Jta fortit̃ crescebat ṽbũ dei ⁊ ꝯfirmabat̃. His aũt expletis pposuit pau lus in spũ trãsita macedonia ⁊ achaia ire hierosolymaȝ dicẽs: qm̃ postq̃ fuero ibi: opȝ me ⁊ romã videre. Mittẽs ãt in ma cedoniã duos ex ministrãtib⁹ sibi timotheũ ⁊ erastũ: ipse remãsit ad tps in asia. Facta est aũt illo tpe turbatio non minima de via dñi. Demetri⁹ n. qdã noie argẽtari⁹ faciẽs edes argẽteas diane pstabat artificib⁹ nõ modicũ q̃stũ. Quos ꝯuocãs ⁊ eos qui eius modi erãt opifices: dixit. Uiri scitis qȝ de h artificio ẽ nob acq̃sitio: ⁊ videtis ⁊ audi tis qȝ nõ solũ ephesi s; pene toti⁹ asie pau lus h suadẽs auertit multã turbã dicẽs: qm̃ nõ sũt dij q manib⁹ fiũt. Nõ solũ aũt h piclitabit̃ nobis ps i rẽ largutionẽ veni re: s; ⁊ magne diane tẽplũ i nihilũ repu tabit̃: ⁊ destrui incipiet maiestas ei⁹ quaȝ tota asia ⁊ orbis colit. His auditis repleti sũt ira: ⁊ exclamauerũt dicẽtes. Magna dia na ephesior̃. Et ipleta ẽ ciuitas tota ꝯfusio ne. Et impetũ fecerũt vno aĩo in theatrũ rap to gaio ⁊ aristarcho macedonib⁹: comi tib⁹ pauli. Paulo aũt volẽte itrare i ppl̃s: nõ pmiserũt discipuli. Quidã ãt ⁊ de asie pncipib⁹ q erãt amici ei⁹ miserũt ad eũ: ro gãtes ne se daret in theatrũ. Alij aũt aliud clamabãt. Erat. n. ecclia ꝯfusa: ⁊ plres nesciebãt q̃ ex cã ꝯuenissent. De turba aũt detra xerũt alexãdrũ: ppellẽtib⁹ eũ iudeis. Ale xãder aũt manu silẽtio postulato: volebat rõnẽ reddere pplo. Quẽ vt cognouerũt iu deũ eẽ: vox fcã ẽ vna oĩuȝ q̃si p oras duas clamãtiũ. Magna diana ephesior̃. Et cũ se dasset scriba turbas dixit. Uiri ephesij: qs n ẽ hoĩum q nesciat ephesior̃ ciuitatẽ cul tricẽ eẽ magne diane iouisq̃ plis. Cuȝ ergo his ꝯdici nõ possit: opȝ vos sedatos eẽ ⁊ nihil temere agere. Adduxistis. n. hoies istos: nȝ sacrilegos nȝ blasphemãtes deam v̾aȝ. Q; si demetri⁹ ⁊ q cũ eo sũt artifices hñt aduersus aliq̃ cãȝ: ꝯuẽt⁹ forẽses agũ tur: ⁊ pꝯsules sũt: accusent inuicẽ. Si qd aũt alteri⁹ rei q̃ritis: in ltia ecclia poterit absolui. Nã ⁊ piclitamur argui seditiõis hodierne: cũ null⁹ obnoxius sit de q̃ possi mus reddere rõnem concursus istius. Et cum hec dixisset dimisit ecclesiam.

¶ Ca. Sũ. ¶ Remotis insidijs iudeor̃ ponit̃ pcessus pauli p viã ad hierusalẽȝ p diuersa loca in quibus predicauit. C. xx.

Postq̃ aũt cessauit tumultus: vocatis paul⁹ discipulis ⁊ exhortat⁹ eos vale di xit: ⁊ pfect⁹ ẽ vt iret i macedoniã. Cũ aũt pambulasset ptes illas ⁊ exhortat⁹ eos fuis set multo fmõe: venit ad greciã. Ubi cũ fe cisset mẽses tres: fcẽ sunt illi isidie a iude is nauigaturo i syriã: hũitq̃ ꝯsiliũ vt re uerteret̃ p macedoniã. Comitat⁹ ẽ ãt eũ sosipr pyrrhi beroẽsis: thessalonicẽsiũ ṽo aristarch⁹ ⁊ scds ⁊ gai⁹ derbe⁹ ⁊ timothe⁹: asiani ṽo tychic⁹ ⁊ trophim⁹. Hi cũ pcessis sent sustinuerũt nos troade. Nos ṽo naui gauim⁹ post dies azimor̃ a philippis: ⁊ venim⁹ ad eos troadẽ in dieb⁹ qnq;: vbi demorati sum⁹ dieb⁹ septẽ. Una aũt sab bati cũ ꝯuenissem⁹ ad frãgẽdũ panẽ: pau lus disputabat cũ eis pfectur⁹ i crastinũ: ptraxit q̃ fmonẽ vsq̃ in mediã noctẽȝ. Erãt aũt lãpades copiose in cenaculo: vbi erãm⁹ ꝯgregati. Sedẽs aũt qdã adolescẽs noie eutychus sup fenestrã: cũ mergeret̃ sono graui: disputãte diu paulo ductus

E a⁹ ✝ cuiusdam. de ec. di. i. ita vo. luissent .9. hic. D E infra co. F supra eo. G A B

tõne cecidit de tertio cenaculo deorsum: et sublat⁹ est mortu⁹. Ad quē cū descēdisset paul⁹ incubuit sup eū. Et cōplex⁹ dixit. Nolite turbari. Aīa.n.ipsi⁹ in ipso ē. Ascēdēs aūt frāgēsq3 panē et gustās: satisq3 allocutus ē vsq3 i lucē: et sic pfect⁹ ē. Adduxerūt aūt puerū viuētē: et cōsolati sūt nō minime. Nos aūt ascēdētes nauē nauigauim⁹ i asson: inde suscepturi paulū. Sic.n. disposuerat ipse p terrā iter facturus. Cū autē cōuenissemus in asson: assūpto eo venim⁹ mytilenē. Et inde nauigātes sequēti die venimus cōtra chiū: et alia die applicuimus samū: et sequēti die venim⁹ miletū. Proposuerat.n. paulus trāsnauigare ephesū: ne q̄ mora illi fieret i asia. Festinabat.n. Si possibile sibi eēt vt diē pētecostes faceret hierosolymis. A mileto āt mittētes ephesū vocauit maiores natu ecclie. Qui cū venissent ad eū et sil essent dixit eis. Vos scitis a pma die q̄ ingressus sū i asiā qualr vobiscū p oē tps fuerī seruiēs dño cū oi hūilitate et lachrymis et tētatiōib⁹ q̄ mihi acciderūt ex insidijs iudeoꝝ: quō nihil subtraxerī vobis vtiliū: q̄ minus ānūciarem vobis et docerē vos publice et p domos: testificās iudeis: atq3 gētilib⁹ i deū pniaꝫ et fidē in dñm nrm iesū xp̄m. Et nūc ecce alligat⁹ spū vado i hierlm q̄ i ea vētura sūt mihi ignorans: nisi q spūssctūs p oēs ciuitates mihi ptestat dicēs qm̄ vincula et tribulatiōes hierosolymis me manēt. Sꝫ nihil hoꝝ vereor: nec facio aiaꝫ meā pciosiorē q̄ me: dūmō cōsumē cursū meū et ministeriū qd̄ accepi a dño iesu testificari euāgeliū grē dei. Et nūc ecce ego scio q āplius nō videbitis faciē meā: vos oēs p q̄s trāsiui pdicans regnū dei. Quapp cōtestor: vos hodierna die: q mūd⁹ sū a sanguie oiuꝫ. Nō.n. subterfugi q̄ min⁹ ānūciarē oē cōsiliū dei vob. Attēdite vob et vniuerso gregi i quo vos spūssctūs posuit epōs regere ecclīā dei: quā acqsiuit sanguie suo. Ego scio qm̄ intrabūt post discessionē meā lupi rapaces in vos: nō pcētes gregi. Et ex vobisipsis exurgēt viri loq̄ntes puersa: vt abducāt discipulos p⁹ se. Propt qd̄ vigilate: memoria retinētes qm̄ p trienniū nocte et die nō cessaui cū lachrymis monēs vnūquēq3 vrm. Et nūc comēdo vos deo et vbo grē ipsi⁹: q potēs ē edificare et dare hēditatē i sctificatis oib⁹. Argētū et auꝫ aut vestē nulli⁹ cōcupi-

ui sic ipsi scitis: qm̄ ad ea q̄ mihi opus erāt et his q mecū sūt ministrauerūt manus iste. Oīa ostēdi vob qm̄ sic laborātes opꝫ suscipe infirmos: ac meminisse vbi dñi iesu: qm̄ ipse dixit. Beati⁹ ē magis dare q̄ accipe. Et cū h̄ dixisset: positis gēib⁹ suis orauit cū oib⁹ illis. Magn⁹ āt flet⁹ fcūs ē oiuꝫ: et pcūbētes sup collū pauli osculabant eū dolētes maxie i vbo qd̄ dixerat qm̄ āpli⁹ faciē eius nō essent visuri. Et deducebāt eū ad nauē.

¶ Ca. Sū. ¶ Ponit aductus pauli i thyro ac cesarea et benigna eius receptio i hierusalē a xp̄ianis et a iudeis interfectio pauli querit ac ab eisdem eripitur. Cap. xxj.

Cūꝫ āt fcm̄ eēt vt nauigarem⁹ abstracti ab eis recto cursu venim⁹ choū et seq̄nti die rhodū et inde patarā. Et cū inuenissem⁹ nauē trāsfretātē in phenicē ascēdētes nauigauim⁹. Cū apparuissem⁹ āt cypro relinq̄ntes eā ad sinistrā nauigauim⁹ in syriā: et venimus tyrū. Ibi.n. nauis expositura erat onus. Inuētis āt discipulis mansimus ibi dieb⁹ septē. Qui paulo dicebāt p spm̄: ne ascēderet hierosolymā. Et expletis dieb⁹ pfecti ibamus deducētibus nos oibus cū vxoribus et filijs vsq3 foras ciuitatē. Et positis genib⁹ in litore orauimus. Et cū vale fecissemus inuicē ascēdim⁹ nauē: illi aūt redierūt i sua. Nos vero nauigatiōe explicita a tyro descendim⁹ ptolomaidā. Et salutatis frib⁹ mansim⁹ die vna apd̄ illos. Alia āt die pfecti venim⁹ cesareā. Et intrātes domū philippi euāgeliste q erat vn⁹ de septē: mansim⁹ apd̄ eū. Huic aūt erāt q̄tuor filie virgines pphetantes. Et cū moraremur p dies aliq̄t superuenit qdā vir a iudea ppha noie agab⁹. Is cū venisset ad nos: tulit zonā pauli et alligans sibi pedes et man⁹ dix. Hec dic spūs sctūs. Viꝝ cuius ē zona: h̄ sic alligabūt in hierl̄m iudei et tradēt i man⁹ gētiū. Qd̄ cū audissemus rogabam⁹ nos: et q loci illi⁹ erāt: ne ascēderet hierosolymā. Tūc rn̄dit paul⁹ et dixit. Quid facitis flētes et affligētes cor meuꝫ. Ego āt nō solū alligari: sꝫ et mori i hierl̄m parat⁹ sū pp nomē dñi iesu. Et cū ei suadere n̄ possem⁹: q̄uim⁹ dicētes. Dñi volūtas fiat. Post dies āt istos pparati ascēdebam⁹ i hierl̄m. Venerūt āt qdā ex discipulis a cesaria nobiscū aducētes secū apd̄ quē hospitaremur iasonē quēdā cypriū ātiquū discipłm. Et cū venissem⁹ hierosolymā: libēter excepūt nos.

3.re.17.b
4.Re.4.
De cōs. dis. 5.c.nūq̄
supra. 1. d.
1.re.3.f.
Gal.13.c
xi. q5.c.
excc.7.q.
j.c.sugge
stum.
8. q.j.c.
iudicator

frēs. Seqnti āt die itroibat paul⁹ nobiscū ad iacobū oēsq₃ collecti sūt seniores. Quos cū salutasset: narrabat p singla q̄ de⁹ fecisset i gētib⁹ p ministeriū illi⁹. At illi cū audissent magnificabāt deū: dixerūtq₃ ei. Uides frāter q̄t milia sūt i iudeis q crediderūt: ⁊ oēs emulatores sūt legis. Audierūt āt de te: q₂ discessionē doceas a moyse eoꝝ q p gētes sūt iudeoꝝ: dicēs nō dēre eos circūcidere filios suos: nc₃ sm

E cōsuetudinē ingredi. Qd ḡ ē? Utiq₃ oz cōuenire multitudinē. Audiēt.n. te supuenisse. Hoc ḡ fac qd tibi dicim⁹. Sūt nob viri q̄tuor votū hñtes sr se. His assūptis scifica te cū illis: ⁊ īpēde i illis vt radāt capita ⁊ sciēt oēs: q₂ q̄ de te audierūt falsa sūt: s₃ ābulas ⁊ ip̄e custodiēs legē. De his āt q crediderūt ex gentib⁹ nos scripsim⁹ iudicātes: vt abstineat se ab idolis imolato ⁊ sanguie suffocato ⁊ fornicatiōe. Tūc paul⁹ assūptis viris postera die purificat⁹ cū illis itrauit i tēplū₃

F annūciās expletiōē₃ dieꝝ purificatiōis donec offerret p vno q̄₃ eoꝝ oblatio. Dū āt septē dies cōsūmarēt: hi q ō asia erāt iudei cū vidissent eū i tēplo cōcitauerūt oē₃ pplm: iniecerūt ei man⁹ clamātes. Uiri isrlite adiuuate. Hic ē hō q aduersus pplm ⁊ leges ⁊ locū hūc oēs vbiq₃ docēs: isup ⁊ gētiles induxit i tēplū: ⁊ violauit scm locū istū. Uiderāt.n. throphinū ephesiū i ciuitate cū ipo quē estimauerūt: qm i tēplū itroduxisset paulus. Cōmotaq₃ ē ciuitas tota ⁊ fcā ē cōcursio ppli. Et apphēdētes paulū trahebant eū ex tēplū. Et statī clause sūt ianue. Querētib⁹ āt eū occidere nūciatū ē tribūo cohortis: q₂ tota cōfūdit hierl₃. Qui statī assūptis militib⁹ ⁊ cēturiōib⁹ decucurrit ad illos. Qui cū vidissent tribunū ⁊ milites cessauerūt pcutere paulū. Tūc accedēs tribun⁹ apphēdit eū ⁊ iussit alligari catēis duab⁹: ⁊ interro-

G gabat qs eēt ⁊ qd fecisset. Alij āt aliud clamabāt i turba. Et cū nō posset certū cognoscere p tumultu iussit duci eū i castra. Et cū venisset ad ḡdus: cōtigit vt portaret a militib⁹ pp vī ppli. Seqbat.n. multitudo ppli clamās tolle eū. Et cū cepisset iduci in castra paul⁹ dic tribūo. Si l₃ mihi loq aliqd ad te. Qui dixit ei grece nosti. Nōne tu es egyptī⁹ q añ hos dies tumultū cōcitasti: ⁊ eduxisti in desertū q̄tuor milia viroꝝ sicarioꝝ. Et dixit ad eū paulus. Ego hō sū qdē₃ iudeus a tharso cilicie nō ignote ciuitatis mūiceps. Rogo āt te pmitte mihi loq ad

23.q.3.ca. maximianus.

pplm. Et cū ille pmisisset: paulus stās i gradib⁹ annuit manu ad plebē₃. Et magno silētio fcō. allocut⁹ ē lingua hebrea dicens.

C.L.S. ¶ Alloqt paulus pplm iudaicū de sua apō iudeos cōuersatiōe ac cōuersione ad xp̄m cū visiōe sibi fcā apud damascū: q a iudeis cesus dicit se fore romanū. Ca. xxij.

A Uiri frēs ⁊ pēs audite q̄₃ ad vos nūc reddo rōnē. Cū audissent aūt q₂ hebrea ligua loqt ad illos. magis pstiterūt silētiū. Et dixit. Ego sū vir iude⁹ nat⁹ tharso cilicie: nutrit⁹ aūt in illa ciuitate sec⁹ pedes gamalielis: erudit⁹ iuxta ṽitatē pīne legis: emulator legis sicē ⁊ vos oēs estis hodie: q hāc viā psecut⁹ sū₃ vsq₃ ad mortē₃: alligās ⁊ tradēs in custodias viros ac mulieres sic pnceps sacdotū mihi testimoniū reddit ⁊ oēs maiores natu a qb⁹ ⁊ epłas

B accipiēs ad frēs damascū pgebā vt adducerē inde vinctos in hierl₃ vt punirent. Factū ē āt eūte me ⁊ appropiquāte damasco media die subito ō celo circūfulsit me lux copiosa: ⁊ decidēs in trā audiui vocē dicētē mihi. Saule saule qd me psequeris? Ego āt rñdi. Quis es dñe. Dixitq₃ ad me. Ego sū iesus nazaren⁹: quē tu psequeris. Et q mecū erāt lumē qdē viderūt: vocē aūt nō audierūt ei⁹ q loqbat mecū. Et dixi. Quid

C faciā dñe? Dñs āt dixit ad me. Surgēs vade damascū: ⁊ ibi tibi dicet de oib⁹ q te opteat facē. Et cū nō viderē p claritate luminis illi⁹ ad manū deduct⁹ a comitib⁹ veni damascū. Ananias āt qdā vir sm legē testimoniū hñs ab oib⁹ cohitatib⁹ iudeis: veniēs ad me ⁊ stans dixit mihi. Saule frāter respice. Et ego eadē hora respexi in eū₃. At

D ille dixit. De⁹ pīrū₃ nroꝝ pordinauit te vt cognosceres volūtatē ei⁹: ⁊ videres iustū ⁊ audires vocē ex ore ei⁹: q₂ eris testis illi⁹ ad oēs hoies eoꝝ q̄ vidisti ⁊ audisti. Et nūc qd moraris? Exurge ⁊ baptizare: ⁊ ablue pctā tua iuocato noie ipsi⁹. Factū ē aūt reuertēti mihi in hierl₃ ⁊ orāti in tēplo fieri me in stupore mētis ⁊ videre illū dicētē mihi. Festina ⁊ exi velocit ex hierlm qm nō recipiēt testimoniū tuū₃ de me. Et

E ego dixi. Dñe ipsi sciūt q₂ ego erā cōcludēs i carcerē ⁊ cedēs p synagogas eos qui credebāt i te. Et cū funderet sanguis stephani testis tui ego stabā ⁊ cōsentiebā: ⁊ custodiebā vestimēta interficiētiū illū. Et dixit ad me. Uade qm ego i natiōes lōge mittā te. Audiebant

supr.8.c. 9.a.

supra 9.a. 1. cor. 15. b. gala. 1.c.

di. 5.ca. post. § vt intervenimus. sup. 7.[illegible]

te. Audiebát aũt eũ vsq̃ ad hoc verbũ: et leuauerũt vocem suã dicẽtes. Tolle de terra hmoi. Nõ.n. phas est eũ viuere. Uociferãtib⁹ aũt eis et pijcientib⁹ vestimẽta sua: et puluerẽ iactãtib⁹ in aerẽ: iussit tribun⁹ induci eũ in castra et flagellis cedi et torq̃ri eũ: vt sciret p̃p̃ quã cãm sic acclamarẽt ei. Et cũ astrinxisset eũ lorís dixit astanti sibi cẽturioni paulus. Si hoĩem romanũ et indẽnatum lʒ vobis flagellare? Quo audito cẽturio accessit ad tribunũ et nũciauit ei dicẽs. Quid actur⁹ es? Hic.n. hõ ciuis roman⁹ est. Accedẽs aũt tribun⁹ dixit illi. Dic mi hi si tu roman⁹ es? At ille dixit. Etiã. Et rñdit tribun⁹: ego multa sũma ciuilitate hanc ꝯsecut⁹ suʒ. Et paulus ait. Ego aũt et nat⁹ sum. Protin⁹ ergo discesserũt ab illo q eũ torturi erãt. Tribun⁹ q̃q3 timuit postq̃ rescíuit q: ciuis roman⁹ eẽt: et q: alligassʒ eũ. Postera aũt die volẽs scire diligẽtius q̃ ex ci accusaret a iudeis soluit eũ: et iussit sacerdotes ꝯueíre et oẽ ꝯciliũ. Et pducẽs paulũ statuit int̃ illos.

¶ Ca. Sũ. ¶ Tribun⁹ vocat aplĩ accusatores inter quos dissensio ꝑcurat: ac oritur cõtra paulũ noua machinatio: atq̃ eiusdem frustatio. Ca. xxiij.

Intẽdẽs aũt in ꝯciliũ paulus ait. Uiri fr̃es: ego oĩ ꝯscia bona ꝯuersat⁹ suʒ añ deũ vsq̃ in hodiernũ diẽ. Pńceps aũt sacerdotũ ananias p̄cepit astãtib⁹ sibi ꝑcutere os ei⁹. Tũc paulus dixit ad eũ. Percutiet te de⁹ paries dealbate. Et tu sedẽs iudicas me ẽ̃ʒ legẽ: et ꝯ̃ legẽ iubes me ꝑcuti? Et q astabãt dixerũt. Sũmũ sacerdotẽ dei maledicis. Dixit aut paulus: nesciebã fratres: q: pńceps est sacerdotũ. Scriptũ est enĩʒ pńcipẽ ppli tui nõ maledices. Sciẽs aũt paulus q: vna ps eẽt saduceoꝝ et alia phariseoꝝ exclamauit in ꝯcilio. Uiri fr̃es ego pharise⁹ suʒ: fili⁹ phariseoꝝ. De spe et resurrectiõe mortuoꝝ ego iudicor. Et cum hec dixisset: facta est dissensio inter phariseos et saduceos: et soluta est multitudo. Saducei aũt dicũt nõ eẽ resurrectiõe mortuoꝝ neq̃ angelũ: neq̃ spũm: pharisei aũt vtraq̃ ꝯfitent̃. Factus est aũt clamor magn⁹: et exurgẽtes qdam phariseoꝝ: pugnabãt dicẽtes. Nihil mali inuenim⁹ in hõie isto. Quid si spũs locut⁹ est ei aut angelus? Et cũ magna dissensio facta eẽt: timẽs tribun⁹ ne discerperet paulus ab ipsis iussit milites descẽdere et rape eũ de medio eoꝝ: ac deducere eũ in castra. Seq̃nti aũt nocte assistẽs ei dñs ait. Cõstans esto. Sicut.n. testificat⁹ es de me in hierl̃ʒ: sic te opʒ et rome testificari. Facta aũt die collegerunt se q̃daʒ ex iudeis et deuouerũt se dicẽtes neq̃ mãducaturos neq̃ bibituros: donec occiderẽt paulũ. Erant aũt plus q̃ q̃draginta viri q hanc ꝯiurationẽ fecerãt. Qui accesserũt ad pńcipẽ sacerdotũ et seniores: et dixerunt. Deuotiõe deuouim⁹ nos nihil gustaturos: donec occidam⁹ paulũ. Nunc ergo vos notũ facite tribuno cũ ꝯcilio: vt pducat illũ ad vos tãq̃ aliqd certi⁹ cogniturí de eo. Nos vo p̄usq̃ appropet parati sum⁹ interficere illũ. Qđ cũʒ audisset fili⁹ sororis pauli insidias venit et intrauit in castra: nũciauitq̃ paulo. Uocãs aũt paulus ad se vnũ ex centurionib⁹ ait. Adolescentẽ hũc adhuc ad tribunũ. Hʒ.n. aliqd indicare illi. Et ille qdẽ assumens eũ duxit ad tribunũ: et ait. Uinct⁹ paulus rogauit me hũc adolescentẽ pducere ad te: habentẽ aliqd loq tibi. Apphendẽs aũt tribun⁹ manũ illi⁹ secessit cũ eo seorsũ: et interrogauit illũ. Quid est qđ habes indicare mihi? Ille aũt dixit. Judeis ꝯuenit rogare te vt crastina die pducas paulum in ꝯciliũ: q̃si aliqd certi⁹ inq̃situri sint de illo tu vero ne credideris illis. Insidiant̃.n. ei ex eis viri ampli⁹ q̃ quadraginta: q se deuouerũt nõ mãducare neq̃ bibere donec interficiãt eũ. Et nũc parati sũt expectãtes pmissũʒ tuũ. Tribun⁹ igit̃ dimisit adolescẽtẽ: p̄cipiẽs ei ne cui loq̃ret̃ qm̃ h̄ nota sibi fecisset. Et vocatis duob⁹ cẽturionib⁹: dixit ill' parate milites ducẽtos vt eãt vsq̃ cesarea: et eq̃tes septuaginta: et lãcearios ducẽtos a tertia hora noctis: et iumẽta pparate: vt iponẽtes paulũ: saluũ pducerẽt ad felicẽ p̄sidẽ. Timuit.n. ne forte raperẽt eũʒ iudei et occiderẽt: et ipse postea calũniaʒ sustineret tãq̃ accept⁹ pecuniã: scribẽs ei epłaʒ ꝯtinẽtẽ h̄. Claudi⁹ lysias optimo p̄sidi felici salutẽ. Uirũ hũc cõprehẽsum a iudeis et icipiẽtẽ iterfici ab eis supueniẽs cũ exercitu eripui: cognito q: roman⁹ ẽ: volẽsq̃ scire cãʒ quã obijciebãt illi deduxi eũ in ꝯciliũ eoꝝ. Quẽ inueni accusari de q̃õnib⁹ legis ipoꝝ: nihil vo dignũ morte aut vinculis hñtẽ crimẽ. Et cũ mihi platũ eẽt de insidijs q̃s pauerãt illi: misi eũ

Marginalia: F; G; H; 15.q.i.ca. paratus.; Exo.22.d; B; Phil.3.a; Mat.22.c; C; infra.27.B.; D; E; F; G

ad te: testificãs 7 accusatoꝛib⁹ vt dicãt apd te. Uale. Milites ẜo ẜm pceptũ sibi assumẽtes paulũ duxerũt ꝑ noctẽ i antipatridẽ: 7 postera die dimissis eqtib⁹ vt cũ eo irent reuersi sunt ad castra. Qui cũ venissent cesareã 7 tradidissent eplaꝫ pͥsidi: statuerũt añ illũ 7 paulũ. Cũ legisset aũt 7 interrogasset de qua ꝓuincia eẽt: 7 cognoscens q2 de cilicia: audiã te inquit cuꝫ accusatores tui venerit. Jussitq3 in pretorio herodis custodiri eum.

¶ Ca. Sũ. ¶ Accusat paulus apud cesaream post cuius responsione defertur sentẽtia iudicis. Ca. xxiiij.

A Post quinq3 aũt dies descẽdit pͥnceps, sacerdotũ ananias cũ seniorib⁹, q̃busdã 7 tertullo quodã oratore: q adierũt pͥsidẽ aduersus paulũ. Et citato paulo cepit accusare tertullus dicẽs: cũ in multa pace agam⁹ ꝑ te: 7 multa corrigant ꝑ tuã ꝓuidentiã: semꝑ 7 vbiq3 suscipim⁹ optime felix cũ oĩ grãꝝ actiõe. Ne diuti⁹ aũt te ꝓ
B trahã: oro breuit audias nos ꝓ tua clemẽtia. Inuenim⁹ hũc hoĩeꝫ pestiferũ 7 ↄcitãtẽ seditionẽ oĩb⁹ iudeis in vniuerso orbe 7 auctorẽ seditiõis secte nazarenoꝝ: q ẽt tẽplũ violare conat⁹ est. Quẽ 7 apphẽsũ voluim⁹ ẜm legẽ nr̃aꝫ iudicare. Superueniens aũt tribun⁹ lysias cum vi magna eripuit eũ de manib⁹ nr̃is iubẽs accusatores ei⁹ ad te venire: a quo poteris ipse iudicãs de oĩb⁹ istis cognoscere: de q̃b⁹ nos accusam⁹ eũ. Adiecerũt aũt 7 iudei: dicentes hec ita se hr̃e. Rñdit aũt paulus: annuẽte sibi pͥside dicere. Ex multis ãnis te eẽ iudicẽ gẽ
C ti huic sciẽs bono aĩo ꝓ me satisfaciã. Potes. n. cognoscere q2 non plus sunt mihi dies q̃ȝ duodecim: ex quo ascendi ad orare in hierlm: 7 neq3 in tẽplo inuenerũt me cũ aliquo disputãtẽ aut ↄcursũ facientẽ turbe: neq3 in synagogis neq3 in ciuitate neq3 ꝓbare pñt tibi de q̃b⁹ nunc me accusant. Cõfiteor aũt hoc tibi q ẜm sectã quã
D dicũt heresim sic deseruio pr̃i 7 deo meo: credẽs oĩb⁹ que in lege 7 ꝓphetis scripta sunt: speꝫ hñs in deũ quã 7 hi ipsi expectãt resurrectiõem futurã iustoꝝ 7 iniquorũ. In hoc 7 ipse studeo sine offendiculo conscientiã hr̃e ad deũ 7 ad hoĩes semꝑ. Post annos aũt plres elemosynas facturus in gẽtẽ meã veni: 7 oblatiões 7 vota: in q̃b⁹ inuenerũt me purificatũ i tẽplo: nõ cũ turba neq3 cuꝫ tumultu. Et apphẽderũt me clamãtes 7 dicẽtes. Tolle inimicũ nostꝝ. Quidã aũt ex asia iudei quos oportebat apd te presto eẽ 7 accusare siqd hr̃ent ad-
E uersuꝫ me aut hi ipsi dicãt siqd inuenerunt in me iniq̃tatis cũ stẽt in ↄcilio: nisi de vna hac solũmodo voce qua clamaui inter eos stãs: q̃m de resurrectiõe mortuorũ ego iudicor: hodie a vobis. Distulit aũt illos felix: certissime sciẽs de via hac dicẽs. Cũ tribun⁹ lysias descẽderit audiam vos.
F Jussitq3 cẽturioni custodire eũ 7 hr̃e requiẽ: nec quẽq3 de suis ꝓhibere ministrare ei. Post aliquot aũt dies veniens felix cuꝫ drusilla vxoꝛe sua q̃ erat iudea vocauit paulũ 7 audiuit ab eo fidẽ q̃ est in xp̄m iesum. Disputãte aũt illo de iustitia 7 castitate: 7 de iudicio futuro: tremefact⁹ felix respõdit. Qd nunc attinet: vade: tpe aũt op-
G portuno accersiã te simul 7 sperãs q pecunia ei daretur a paulo: ꝓp qd 7 freqnter accersiẽs eũ loqbat cũ eo. Biẽnio aũt expleto: accepit successorẽ felix porciũ festuꝫ. Uolens autem gratias prestare iudeis felix reliquit paulum vinctum.

¶ Cap. Sum. ¶ Accusatur paulus apud festum: a quo romã propter appellationẽ interpositam mittitur ac indicat festus regi agrippe de paulo. Ca. xxv.

A Festus ergo cũ venisset in ꝓuinciaꝫ post triduũ ascẽdit hierosolymas a cesarea. Adierũtq3 eũ pͥncipes sacerdotũ: 7 pͥmi iudeoꝝ aduersus paulũ: 7 rogabãt eũ postulãtes grãꝫ aduersus eũ vt iuberet pduci eũ in hierlm: insidias tẽdentes vt interficerẽt eũ in via. Fest⁹ aũt rñdit suarĩ qdẽ paulũ in cesarea: se aũt matur⁹ ꝓfecturũ. Qui ergo in vobis aut potẽtes sũt descẽdẽtes simul: si qd est in viro crimen accusent eũ. Demorat⁹ aũt inter eos dies nõ ampli⁹ q̃ȝ octo aut decem descẽdit cesareã. Et altera die sedit ꝓ tribunali: 7 iussit
B paulũ adduci. Qui cũ pduct⁹ eẽt: circũsteterũt eũ q ab hierosolyma descenderãt iudei: multas 7 graues cãs obijciẽtes quas nõ poterãt ꝓbare: paulo rõnẽ reddẽte: q̃m neq3 in legẽ iudeoꝝ: neq3 in tẽpluꝫ: neq3 in cesarẽ qcq̃ȝ peccaui. Fest⁹ aũt volẽs grãꝫ pͥstare iudeis: rñdẽs paulo dixit. Uis hierosolymã ascendere: 7 ibi de his iudicari
C apud me? Dixit autẽ paulus. ad tribunal cesaris sto: ibi me oꝫ iudicari. Judeis nõ

nocui: sicut tu melius nosti. Si.n. nocui aut dignū morte aliqd feci: nō recuso mori. Si vo nihil est eoꝝ q̄ hi accusant me: nemo pōt me illis donare. Cesarem appello.

B Tūc fest⁹ cū ɔsilio locut⁹: rn̄dit. Cesarē appellasti: ad cesarē ibis. Et cū dies aliquot trāsacti eēnt: agrippa rex ꝛ bernice descēderūt cesareā ad salutandū festū. Et cū dies plēs ibi morarent̄: fest⁹ regi indicauit de

C paulo dicēs. Uir qdā est derelictus a felice vinct⁹: de quo cū essez hierosolymis adierūt me pncipes sacerdotū ꝛ seniores iudeoꝝ: postulātes aduersus illū dānatiōez. Ad quos rn̄di: q2 nō est romanis ɔsuetudo dānare aliquē hoiez pusq̄ is q accusat̄ p̄ntes hēat accusatores: locūq3 defendēdi accipiat ad abluēda crimina q̄ ei obijciū-

E tur. Cū ergo huc ɔuenissent: sine vlla dilatiōe in seqnti die sedēs p tribunali iussi adduci viꝝ. De quo cū stetissent accusatores nullā cāz deferebāt de qb⁹ ego suspicabar malū: q̄ōnes vo q̄sdaz de sua supstitiōe habebāt aduersus eū: ꝛ de quodā iesu defuncto quē affirmabat paulus viuere. Hesitās aūt ego de hmōi q̄ōne dicebam: si vellet ire hierosolymam: ꝛ ibi iudicari de

F istis. Paulo aūt appellāte vt seruaret̄ augusti cognitiōi: iussi seruari eū donec mittā eū ad cesarez. Agrippa aūt dixit ad festū. Uolebā ꝛ ipse hoiez audire. Cras inqt audies eū. Altera aūt die cū venisset agrippa ꝛ bernice cū multa ābitione: ꝛ introissent in auditoriū cū tribunis ꝛ viris pncipalib⁹ ciuitatis iubēte festo adduct⁹ est paulus. Et dixit fest⁹. Agrippa rex ꝛ oēs q sil adestis nobiscū viri videtis hūc hoiem de

G q̄ ois multitudo iudeoꝝ interpellauit me hierosolymis petentes ꝛ acclamātes: non oportere eū viuere ampli⁹. Ego vo cōpi nihil dignū morte eū admisisse. Ipsi autez hoc appellāte: ad augustū iudicaui mittere. De quo qd certū scribā dn̄o nō habeo. Propt̄ qd pduxi eū ad vos: ꝛ maxie ad te rex agrippa: vt intrrogatiōe fc̄a habeā quid scribā. Sine rōne.n. mihi vr̄ mittere vinctū: ꝛ cās ei⁹ nō significare.

¶ Ca. Sn̄. ¶ Rn̄det paul⁹ agrippe a festo pmissi de cui⁹ missiōe hīr collatio. Ca. xxvi.

A Agrippa vo ad paulū ait pmittit̄ tibi loq p temetipo. Tūc paulus extēta manu cepit rōnez reddere. De oib⁹ qb⁹ accusor a iudeis rex agrippa estimo me beatū apud te. Cū sim defensur⁹ me hodie: maxie te sciēte oīa q̄ apud iudeos sūt ɔsuetudines ꝛ q̄ōnes: ppt qd obsecro patienter

B me audias. Et qdē vitā meā a iuuētute q̄ ab initio fuit in gēte mea ī hierosolymis nouerūt oēs iudei p̄sciētes me ab initio si velint testimoniū phibere: qm̄ fm̄ certissimā sectā nr̄e religionis vixi pharise⁹. Et nūc in spe q̄ ad p̄res nr̄os repromissiōis fc̄a est a deo: sto iudicio subiect⁹ in q̄ duodecī trib⁹ nr̄e nocte ꝛ die deseruientes sperāt deuēire. De q̄ spe accusor a iudeis rex.

C Quid incredibile iudicat̄ apd̄ vos: si deus mortuos suscitat? Et ego qdē existimaueram me aduersus nomē iesu nazareni debere multa ɔtria agere: qd ꝛ feci hierosolymis. Et multos scōꝝ ego in carcerib⁹ inclusi a pncipib⁹ sacerdotū p̄tāte accepta: ꝛ cū occiderent̄ detuli sniam. Et p oēs synagogas freqnter puniēs eos cōpellebā blasphemare: ꝛ ampli⁹ insaniēs in eos psequebar vsq3 in exteras ciuitates. In qb⁹ dū irē da-

D mascū cū p̄tāte ꝛ pmissu pncipū sacerdotū: die media in via vidi rex de celo supra splendorē solis circūfulsisse me lumen ꝛ eos q mecū sil erāt: oēsq3 nos cū decidissemus in terrā audiui vocē loqntem mihi hebraica lingua. Saule saule qd me psequeris? Durum est tibi ɔ̄ stimulū calcitrare. Ego aūt dixi. Quis es dn̄e? Dn̄s āt dixit. Ego sum iesus nazaren⁹ quem tu psequeris. Sed exurge ꝛ sta supra pedes tuos. Ad hoc enim appui tibi vt ɔstituā te ministꝝ ꝛ testē eoꝝ q̄ vidisti: ꝛ eoꝝ qb⁹ appebo tibi. eripiēs te de pplo ꝛ gētib⁹ in q̄s nūc ego mitto te apire oculos eoꝝ vt ɔuertant̄ a tenebris ad lucē: ꝛ de p̄tāte sathane ad deū: vt accipiāt remissionē pctōꝝ: ꝛ sortē int̄ scōs p fidē q̄ est in me. Un̄ rex agrippa nō fui incredulus celesti visiōi: sz his q sunt damasci pmū ꝛ hierosolymis ꝛ in oēz regionē iudee ꝛ gētib⁹ annūciabā vt pniaz agerēt ꝛ ɔuerterent̄ ad deū digna pnie opa faciē-

E tes. Hac ex cā me iudei cū essez in tēplo cōprehēsū tentabāt occidere me interficere. Auxilio aūt adiut⁹ dei vsq3 in hodiernū diez sto testificās minori atq3 maiori nihil extra dicēs q̄3 ea q̄ pphe locuti sūt futura esse ꝛ moyses: si passibilis xp̄s: si pm⁹ ex resurrectiōe mortuoꝝ lumē annūciatur⁹ ē pplo ꝛ gentib⁹. Hec loqnte eo ꝛ rōnez reddente: festus magna voce dixit. Insanis paule.

Sub. 9. c. 22. b.

Inf. 22. c. le. Paule te litte ad insaniam queertunt. Et paulus. nō insanio inqt optime feste: sed veritatis & sobrietatis vba eloquor. Scit. n. de his rex ad quē & cōstāter loquor. Latere enī eū nihil hoꝝ arbitror. Neqꝫ. n. in angulo quicq̄ hoꝝ gestū est. Credis rex agrippa prophetis? Scio qꝛ credis. Agrippa autē ad paulū. In modico suades me xpianū fieri. Et paulus. Opto apud deū & in modico & in magno nō tm̄ te sed et oēs q audiūt hodie fieri tales qlis & ego sum: exceptis vinculis his. Et exurrexit rex & presses & bernice & qui assidebāt eis. Et cū secessissent loqbanṯ ad inuicē dicētes qꝛ nihil morte aut vinculis dignū qd fecit homo iste. Agrippa aūt festo dixit. Dimitti poterat hō hic si nō appellasset cesarem.

¶ Capituli. Sūmariū. ¶ Describit pauli nauigatio per mare in via ad romā & eius naufragium. C. xxvij.

A — 2. q. j. c. ad mensuras.

Ut aūt iudicatū est nauigare eū in italiā & tradi paulū cū reliqs custodijs cēturioni: noīe iulio cohortis auguste: ascēdentes nauē adrumetinā incipiētes nauigare circa asie loca sustulim⁹: pseuerāte nobis cū aristarcho macedone thessalonicēse. Sequēti aūt die venim⁹ sidonē. Humane aūt tractās iuli⁹ paulū: pmisit ad amicos ire: & curā sui agere. Et inde cū sustulissem⁹ subnauigauim⁹ cyprū, ppt ea q essent vēti ɔ̄trij. Et pelag⁹ cilitie & pāphilie nauigātes venim⁹ lystram q̄ est lycie: & ibi inueniēs centurio nauē alexandrinā nauigantē in italiā trāsposuit nos in eā.

B Et cū multis dieb⁹ tarde nauigaremus & vix deuenissem⁹ ɔ̄ gnydū: phibētenos vēto ad nauigauim⁹ crete iuxta salmonem. Et vix iuxta nauigātes venim⁹ in locum quēdā q vocaṯ boniport⁹: cui iuxta erat ciuitas thalassa. Multo aūt tpe peracto: & cū iam nō esset tuta nauigatio eo q ieiunium iam pterisset: ɔsolabaṯ eos paulus dicens eis. Uiri video, qm̄ cū iniuria & dāno nō solū oneris & nauis: sz et aiaꝝ nraꝝ incipit esse nauigatio. Centurio aūt gubernatori & nauclero magis credebat q̄ his q̄ a

C paulo dicebanṯ. Et cū apt⁹ port⁹ nō esset ad hyemandū plurimi statuerunt ɔsiliū nauigare inde si quo mō possent, deuenientes phenices hyemare: portū crete respiciētes ad africū & ad corū. Aspirante aūt austro estimantes ppositū se tenere cū sustulissent de asson legebāt cretā. Nō post multū aūt misit se ɔ̄ ipsaz vent⁹ typhonic⁹: q vocaṯ euroaqlo. Cūqꝫ arrepta esset nauis & nō posset conari in ventū: data naue flatibus ferebamur. In insulā aūt quandā decurrentes q̄ vocaṯ cauda potuim⁹ vix obtinere scaphā. Qua sublata adiutorijs vtebanṯ accingētes nauē: timētes ne in syrtim inciderēt: summisso vase sic ferebanṯ.

D Ualida aūt nobis tēpestate iactatis: sequēti die iactū fecerunt: & tertia die suis manib⁹ armamēta nauis piecerūt. Neqꝫ aūt sole neqꝫ syderib⁹ apparētib⁹ p plures dies: & tēpestate nō exigua iminēte: iam ablata erat spes oīs salutis nr̄e. Et cū multa ieiunatio fuisset: tūc stans paulus in medio eoꝝ dixit. Oportebat quidē o viri audire me nō tollere a creta lucriqꝫ facere iniuriam hanc & iacturā. Et nūc suadeo vobis bono animo esse. Amissio. n. nulli⁹ aie erit ex

Infra. 12. a. & 32. a.

vobis. preterqꝫ nauis. Astitit. n. mihi hac nocte angelus dei cui⁹ sum ego & cui deseruio dicēs. Ne timeas paule cesari te opꝫ

E assistere. Et ecce donauit tibi de⁹ oēs q nauigant tecū. Propṯ qd bono aīo estote viri. Credo. n. deo: qꝛ sic erit quēadmodū dictū est mihi. In insulā aūt quandā opꝫ nos deuenire. Sz postea q̄ quartadecima nox superuenit: nauigantib⁹ nobis in hadria circa mediā noctē suspicabanṯ naute apparere sibi aliq̄ regionē. Qui & summittentes bolidē inuenerunt passus viginti: & pusillū inde separati inuenerūt passus qndecim. Timentes aūt ne in aspera loca incideremus: de puppi mittentes anchoras quattuor: optabant diē fieri. Nautis vo q̄rentib⁹ fugere de naui: cum misissent scaphā in mare sub obtentu q̄si inciperēt a proza anchoras extēdere: dixit paulus centurioni & militib⁹. Nisi hi in naui manserint: vos salui fieri nō potestis. Tūc ab-

F sciderunt milites funes scaphe: & passi sunt eā excidere. Et cū lux inciperet fieri: rogabat paulus oēs sumere cibū dicēs. Quartadecima die hodie expectantes ieiuni permanētis: nihil accipiētes. Propter qd rogo vos accipe cibū p salute vestra: qꝛ nullius vestrū capillus de capite peribit. Et cū hec dixisset: sumēs panē gras egit deo in ɔspectu oium. Et cū fregisset cepit manducare. Animeqores aūt facti oēs: & ipsi sumpserūt cibū. Eram⁹ vo vniuerse aie in naui ducen-

cētē septuagintasex. Et satiati cibo alleuiabāt nauē: iactātes triticū in mare. Cum aūt dies factus eēt terrā nō agnoscebāt: sinū vero quēdā ꝯsiderabāt hn̄tē litus in quē cogitabāt si possent eijcere nauē. Et cū anchoras sustulissent cōmittebāt se mari: sil' laxātes iūcturas gubnaculoꝝ. Et leuato artemone fm̄ aure flatū tendebāt ad litus. Et cū incidissem⁹ in locū bithalassū īpegerūt nauē: ⁊ pra qdē fixa manebat imobilis: puppis vero soluebat a vi maris. Militū aūt ꝯsiliū fuit vt custodias occiderēt ne qs cū enatasset effugerēt. Cēturio aūt volēs sua re paulū: ꝓhibuit fieri. Jussitq; eos q possent natare emittere se primos ⁊ euadere ⁊ ad terrā exire: ⁊ ceteros alios in tabulis ferebāt q̄sdā sup ea q̄ de naui erāt. Et sic factū est vt oēs anime euaderēt ad terram.

❡ Ca. Sū. ❡ Ponit naufragantium recreatio cū recōpensatiōe benedicti: ac venit paulus romam ⁊ lete suscipitur pdicans sibi verbum dei. Cap. xxviij.

ET cū euasissem⁹: tūc cognouim⁹ q2 mylete ne īsula vocabat. Barbari vero pstabāt nō modicā hūanitatē nob. Accēsa enī pyra reficiebāt nos oēs ꝓp ymbrē q īminebat ⁊ frig⁹. Cū ꝯgregasset aūt paul⁹ sarmētoꝝ aliquā multitudinē ⁊ iposuisset sup ignē: vipa a calore cum pcessisset inuasit manū ei⁹. Ut vero viderūt barbari pendētē bestiā: de manu ei⁹: ad inuicē dicebāt. Utiq; homicida est hō hic: q cū euasit de mari vltio nō sinit eū viuere. Et ille qdē excutiens bestiā in ignē: nihil mali passus est. At illi existimabāt eū in tumorē ꝯuertē dū: ⁊ subito casurū ⁊ mori. Diu aūt illis spantib⁹ ⁊ vidētib⁹ nihil mali in eo fieri ꝯuertētes se dicebant eū esse deū. In locis aūt illis erant pdia pncipis īsule noie publij: q nos suscipiēs triduo benigne exhibuit. Cōtigit aūt patrē publij febrib⁹ ⁊ dissenteria vexatū iacere. Ad quē paulus itrauit. Et cū orasset ⁊ iposuisset ei man⁹ saluauit eū. Quo fcō oēs q in īsula hēbāt īfirmitates accedebant ⁊ curabant. Qui et multis honorib⁹ nos honorauerūt: ⁊ nauigātib⁹ iposuerūt q̄ necia erāt. Post mēses aūt tres nauigauim⁹ in naui alexādrina q in īsula hiemauerat: cui erat insigne castroꝝ. Et cū venissem⁹ syracusā: mansim⁹ ibi triduo. Inde circūlegentes deuenim⁹ regiū ⁊ post vnū diē flante austro scḋa die venimus puteolos. Ubi inuētis frib⁹ rogati sum⁹ manere apud eos dies septē: ⁊ sic venim⁹ romā. Et inde cū audissent fres occurrerūt nobis vsq; ad apij forū ⁊ trib⁹ tabernis. Quos cum vidisset paulus grās agens deo accepit fiduciā. Cū aūt venissemus romā pmissum est paulo pmanere sibimet: cū custodiente se milite. Post 3ᵐ aūt dies ꝯuocauit pmos iudeoꝝ. Cūq; ꝯuenissent: dicebat eis. Ego viri fr̄es nihil aduersus plebē faciēs aut mores pat̄nos: vinct⁹ ab hierosolymis tradit⁹ sū in man⁹ romanoꝝ. Qui cū īterrogatiōes de me habuissent voluerūt me dimittere eo q nulla eēt ca mortis in me. Cōtradicētib⁹ aūt iudeis coact⁹ sū appellare cesarem: nō q̄si gentē meā hñs aliqd accusare. Propter hāc igit cām rogaui vos videre ⁊ alloq. Propter spē.n. isrl' catena hac circūdatus sū. At illi dixerūt ad eū. Nos neq; lr̄as accepim⁹ de te a iudea: neq; adueniēs aliqs frm̄ nūciauit aut locut⁹ est qd de te malū. Rogam⁹ aūt a te audire q̄ sentis. Nā de secta hac notū est nobis: q2 vbiq; ei ꝯdicit. Cū ꝯstituissent aūt illi diē venerūt ad eū in hospitiū plurimi: qb⁹ exponebat testificās regnū dei: suadēsq; eis de iesu ex lege moysi ⁊ ꝓphetis a mane vsq; ad vesperas. Et qdā credebāt his que dicebant: qdā vero nō credebāt. Cūq; inuicē nō essent ꝯsentientes discedebāt dicēte paulo vnū verbū. Quia bn̄ spūs scūs locut⁹ est per ysaiā ꝓphetā ad pr̄es vr̄os dicens. Uade ad ppl'm istū ⁊ dic. Aure audietis ⁊ nō itelligetis: ⁊ vidētes videbitis ⁊ nō pspicietis. Incrassatū ē enī cor ppl'i hui⁹ ⁊ aurib⁹ grauiter audierunt: ⁊ oculos suos cōpresserūt ne forte videāt oculis ⁊ aurib⁹ audiāt ⁊ corde intelligāt ⁊ ꝯuertant ⁊ sanē eos. Notū ergo sit vobis q̄m gētib⁹ missū ē hoc salutare dei: ⁊ ipsi audiēt. Et cū hec dixisset exierunt ab eo iudei multā hn̄tes int' se q̄one. Mansit aūt biēnio toto in suo ꝯductu: ⁊ suscipiebat oēs q ingrediebant ad eū: pdicās regnū dei: ⁊ docēs q̄ sunt de dn̄o iesu xp̄o cū omni fiducia sine ꝓhibitione.

❡ Explicit liber actuum aplo꞉.

❡ Incipit ꝓlogus beati hieronymi pr̄bi in septē epistolas canonicas.

NOn ita ē ordo apd grecos q integre sapiūt fidēq; rectā sectant eplaꝝ septē q̄ canōice nūcupant sic in latinis codici-

Eza.6.c. mat.13.b mar.4.b Luce.8.b Joā.12.f

bus inuenitur: vt qꝛ petrus est primus in ordine apostolorum: prime sint etiaz eius epistole in ordine ceterarum. Sed sicut euangelistas dudū ad veritatis lineā correximus: ita has proprio ordini deo iuuante reddidimus. Est eniz prima earum vna iacobi: due petri: tres ioannis ⁊ iude vna. Que si sicut ab eis digeste sūt: ita quoqꝫ ab interpretib⁹ fideliter in latinū verterentur eloquiū: nec ambiguitatem legentib⁹ facerent nec sermonum sese varietas impugnaret: illo precipue loco vbi de vnitate trinitatis in prima ioannis epistola positum legimus: in q̄ etiam ab infidelibus translatorib⁹ multū erratum esse a fidei veritate cōperimus: trium tantūmodo vocabula hoc est aque sanguinis ⁊ spiritus in ipsa sua editione ponentib⁹ ⁊ patris verbiqꝫ ac spūs testimoniū omittentibus in quo maxime ⁊ fides catholica roboratur ⁊ patris ⁊ filij ⁊ spūs sancti vna diuinitatis substantia cōprobatur. In ceteris vero epistolis quantum a nostra aliorum distet editio lectoris prudētie derelinquo. Sꝫ tu virgo xp̄i eustochium dū a me impensius scripture veritatē inquiris: meam quodāmodo senectutem inuidorum dentibus corrodendam exponis qui me falsariū corruptoremqꝫ sanctarum pronunciant scripturarum. Sed ego in tali opere nec emulorum meorum inuidentiam pertimesco nec sancte scripture veritatem poscentibus denegabo.

¶ Explicit prologus beati hieronymi presbyteri in septem epistolas canonicas.

¶ Incipit argumentum in easdem.

Iacobus: petrus: ⁊ ioannes: ⁊ iudas septem epistolas ediderūt tam mysticas q̄ succinctas: ⁊ breues pariter ac longas: breues in verbis: longas in sententijs: vt rarus sit q̄ nō earum lectione cecutiat.

¶ Explicit argumentum in septem epistolas canonicas.

¶ Prologus hieronymi in epistolam sancti Jacobi: ex libro de illustribus viris.

Iacobus q appellat frat dn̄i cognomēto iustus: vt nonnulli existimāt ioseph ex alia vxore iā fateum genuisse: vt autem mihi videt fili⁹ marie sororis m̄ris dn̄i: cuius ioannes in libro suo meminit. Hic post passionem dn̄i ⁊ resurrectionē: statim ab aplis hierosolymorum eps ordinatus: vnam tm̄ scripsit epistolam q̄ de septem est canonicis est: que ab alio sub noie eius edita asseritur: licet paulatim procedente tpe obtinuerit auctoritatē. Egesippus vicin⁹ apostolorū tēporum in quinto cōmentariorum libro de iacobo narrans ait. Suscepit ecclesiam hierosolyme post aplos frater dn̄i iacob⁹: cognomento iustus: hic de vtero matris sanct⁹ fuit: vinū ⁊ siceram nō bibit: carnē nullā comedit: nunq̄ attōsus est: nec vnct⁹ vnguēto: nec vsus balneo. Huic sollicitū erat ingredi sancta sanctorum: vestib⁹ lanceis nō vtebatur sed ligneis: solusqꝫ ingrediebat templum: ⁊ fixis genubus pro ppl'o pcabatur: intantū: vt camelorum duricias traxisse eius genua crederent. Dicit ⁊ alia multa q̄ enumerare longum est. Sed ⁊ iosephus in vicesimo libro antiquitatum: ⁊ clemens in septimo hypotiposeon id est informationum: dicunt: mortuo festo q̄ iudeam procurabat albinum successorem eius missum a nerone: qui cum necdum ad prouinciā venisset ananus pontifex adolescens anani fili⁹ ⁊ de genere sacerdotali: accepta actione concilium congregauit: ⁊ cōpellens publice iacobum vt christum negaret. Contradicētem: lapidari iussit. Qui cum precipitatus de pinna templi confractis cruribus semianimis diceret. Dn̄e ignosce illis: quid.n. faciant nesciunt: fullonis fuste cerebro percussus interijt. Tradit itē iosephus: tante eū sanctitatis fuisse ⁊ celebritatis in pplo: vt propter eius necē subuersam hierlm credidum sit. Testantur acta aplorum multa de eo. Triginta annis hierosolymam rexit: vsqꝫ ad septimum neronis annum. Juxta templum vbi precipitatus fuerat sepultus est: titulum vsqꝫ ad obsidionem titi ⁊ vltimam hadriani notissimum habuit. Quidam e nostris putauerunt eum in mōte oliueti conditū: sed falsa eorū opinio est.

¶ Incipit argumentum in epistolam canonicam beati Jacobi apostoli.

Iacobus apostolus sanctū instruit clerū de cultura celestiū preceptorum ⁊ regula catholice obseruantie: ⁊ de inuicte patientie maiestate: ⁊ de reuelatione plurimorum ⁊ de mendacio magistrorum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla canonica beati iacobi apli.

¶ C. S. ¶ Docet aplus tēptationib⁹ resistere ostendens deum neccesse tēptatorē ēē ac auctorē peccati atqꝫ veritati acquiescere eam audiendo ⁊ opere adimplendo. Cap. i.

Marginal notes: 1. Jo. 1. b. — Sap. 2. b — ep̄s catholicis

a

Iacobus dei & domini nostri Jesu christi servus: duodecim tribubus que sunt in dispersione salutem.

Omne gaudium existimate fratres mei: cum in temptationes varias incideritis: scientes quod probatio fidei vestre patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habet: ut sitis perfecti & integri in nullo deficientes. Si quis autem vestrum indiget sapientia postulet a deo: qui dat omnibus affluenter & non improperat: & dabitur ei. Postulet autem in fide nihil hesitans. Qui enim hesitat similis est fluctui maris: qui a vento movetur & circumfertur. Non ergo estimet homo ille quod accipiat aliquid a domino. Vir duplex animo: inconstans est in omnibus viis suis. Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua: dives autem in humilitate sua: quoniam sicut flos feni transibit. Exortus est enim sol cum ardore: & arefecit fenum & flos eius decidit & decor vultus eius deperiit. Ita & dives in itineribus suis marcescet. Beatus vir qui suffert temptationem: quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite quam repromisit deus diligentibus se. Nemo cum temptatur dicat quoniam a deo temptatur. Deus enim intemptator malorum est. Ipse autem neminem temptat. Unusquisque vero temptatur a concupiscentia sua: abstractus & illectus. Deinde concupiscentia cum conceperit parit peccatum: peccatum vero cum consummatum fuerit generat mortem. Nolite itaque errare fratres mei dilectissimi. Omne datum optimum: & omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminum: apud quem non est transmutatio: nec vicissitudinis obumbratio. Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis: ut simus initium aliquod creature eius. Scitis enim fratres mei dilectissimi. Sit autem omnis homo velox ad audiendum: tardus autem ad loquendum: & tardus ad iram. Ira enim viri iustitiam dei non operatur. Propter quod abiicientes omnem immundiciam & abundantiam malitie: in mansuetudine suscipite insitum verbum: quod potest salvare animas vestras. Estote autem factores verbi: & non auditores tantum fallentes vosmetipsos. Quia si quis auditor est verbi & non factor: hic comparabitur viro consideranti vultum nativitatis sue in speculo. Consideravit enim se & abiit: & statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem perspexerit in legem perfecte libertatis: & permanserit in ea non auditor obliviosus factus sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non refrenans linguam suam: sed seducens cor suum huius vana est religio. Religio munda & immaculata apud deum & patrem hec est: visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum: & immaculatum se custodire ab hoc seculo.

Ro. 5. a — Eccl. 14. — Esa. 40. b — 1. Pe. 1. d — Job. 5. c — prover. 17. d — Eccl. 5. c — Ro. 2. b. — mat. 5. c. — Jaco. 3. b

b — c — d

CL. S. C Capitulum docet non esse personarum acceptionem apud deum: informat deo operibus misericordie atque ostendit fidem sine operibus mortuam esse. Cap. ij.

a

Fratres mei nolite in personarum acceptione habere fidem domini nostri iesu christi glorie. Etenim si introierit in conventum vestrum vir aureum annulum habens in veste candida: introierit autem & pauper in sordido habitu: & intendatis in eum qui indutus est veste preclara: & dixeritis ei tu sede hic bene: pauperi autem dicatis: tu sta illic: aut sede sub scabello pedum meorum: nonne iudicatis apud vosmetipsos & facti estis iudices cogitationum iniquarum? Audite fratres mei dilectissimi. Nonne deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide & heredes regni: quod repromisit deus diligentibus se? Vos autem exhonorastis pauperem. Nonne divites per potentiam opprimunt vos: & ipsi trahunt vos ad iudicia? Nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod invocatum est super vos? Si tamen legem perficitis regalem secundum scripturas: Diliges proximum tuum sicut teipsum: bene facitis. Si autem personas accipitis peccatum operamini redarguti a lege quasi transgressores. Quicunque autem totam legem observaverit offendat autem in uno: factus est omnium reus. Qui enim dixit non mechaberis: dixit & non occides. Quod si non mechaberis occides autem: factus es transgressor legis. Sic loquimini & sic facite: sicut per legem libertatis incipientes iudicari. Iudicium enim sine misericordia illi: qui non facit misericordiam. Superexaltat autem misericordia iudicio. Quid proderit fratres mei si fidem quis dicat se habere: opera autem non habeat? Nunquid poterit fides salvare eum? Si autem frater & soror nudi sint & indigeant victu quotidiano: dicat autem aliquis ex vobis illis ite in pace calefacimini & saturamini: non dederitis autem eis que necessaria sunt corpori: quid proderit? Sic & fides si non habeat opera: mortua est in semetipsa. Sed dicet quis. Tu fidem habes: & ego opera habeo. Ostende mihi fidem tuam sine operibus: & ego ostendam tibi ex operibus fidem meam. Tu credis quoniam unus est deus: bene facis. Et demones credunt & contremiscunt. Vis autem scire o homo inanis: quoniam fides sine operibus ✝ mortua est?

b — c — d

Leu. 19. — Ro. 2. b. — Eph. 6. b. — Col. 3. d — Act. 10. f — 1. Pe. 1. c — al ✝ ociosa.

Abrahã p. nr̃ nõne ex opib⁹ iustificat⁹ est: offerēs ysaac filiū suū sup altare? Uides: qm̃ fides coopat opib⁹ illi⁹: ⁊ ex operib⁹ fides ɔsumata est. Et ipleta est scriptura dicēs. Credidit abrahā deo: ⁊ reputatū est illi ad iustitiā: ⁊ amic⁹ dei appellat⁹ est. Uidetis qm̃ ex opibus iustificat hō: ⁊ nō ex fide tm̃. Silr ⁊ raab meretrix: nōne ex opib⁹ iustificata est suscipiens nuncios ⁊ alia via eijciens. Sicut enim corpus sine spiritu mortuū est: ita fides sine operib⁹ mortua est.

Gen. 15. b
Ro. 4. a
Gal. 3. a
Josue. 2.

¶ Ca. S. ¶ Ondit apls mala ex vicio lingue puenietia tā in sciā q̃ in cōi vita distinguēs sciaz mūdanam ⁊ diuinam. Cap. iij.

Nolite plures magri fieri frēs mei: sciētes qm̃ maius iudiciū sumitis. In multis .n. offendimus oēs. Si qs in vbo nō offēdit: h̄ pfect⁹ ē vir. Pōt et freno circūducere totū corp⁹. Si āt eqs frena i ora mittimus: ad ɔsentiēdū nob oē corp⁹ illoꝝ circūferim⁹. Et ecce naues cū magne sint ⁊ a ventis validis minent: circūferūt aūt a modico gubnaclo vbi ipet⁹ dirigētis voluerit. Ita ⁊ lingua modicū qdē mēbrū est: ⁊ magna exaltat. Ecce quantus ignis q̃ magnā siluā incēdit. Et lingua ignis ē vniuersitas iniqtatis. Lingua ɔstituit in mēbris nr̄is q̃ maculat totū corp⁹: ⁊ inflāmat rotā natiuitatis nr̄e inflāmata a gehenna. Oīs .n. nā bestiaꝝ ⁊ volucrū ⁊ serpentiū ⁊ ceteroꝝ domant ⁊ domita sūt a nā hūana: linguā aūt nullus hoīuz domare pōt. Inquietū malū: plena veneno mortifero. In ipsa bndicimus deū ⁊ prēs: ⁊ in ipsa maledicim⁹ hoīes, q ad imaginē ⁊ silitudinē dei facti sūt. Ex ipso ore pcedit bndictio ⁊ maledictio. Nō oz frēs mei hec ita fieri. Nunqd fons de eodē foramine emanat dulcez ⁊ amaram aquā. Nunqd pōt frēs mei ficus vuas facere: aut vitis ficus? Sic neq̃ salsū dulcem pōt facere aquā. Quis sapiēs ⁊ disciplinat⁹ int vos: ɔ̄ndat ex bona ɔuersatiōe opatiōez suaz in mansuetudine sapie. Qđ si zelum amaꝝ habetis ⁊ ɔtētiōes sint in cordib⁹ vestris: nolite gliari ⁊ mendaces esse aduersus veritatem. Non est .n. ista sapientia desursū descendens a prē luminum: sz terrena aialis diabolica. Ubi .n. zelus ⁊ ɔtentio: ibi incōstantia ⁊ oē opus prauū. Que aūt desursū est sapientia: pmū qdez pudica est: deinde pacifica: modesta: suadibilis: bonis cōsentiens plena mīa ⁊ fructibus bonis: iudicans sine simulatione. Fructus autē iusticie in pace seminat facientib⁹ pacem.

A
Mat. 23. a
B
C
D

¶ Ca. S. ¶ Prohibet bella ⁊ dissensiones apls monēs nos a mūdo ⁊ diabolo recedere atq̃ accedere ad deū p dilectionē interponendo de dilectione proximi. Cap. iiij.

Unde bella ⁊ lites in vob? Nōne ex concupiscentijs vr̄is: q̄ militant in mēbris vr̄is? Cōcupiscitis ⁊ nō habetis: occiditis ⁊ zelatis: ⁊ nō potestis adipisci. Litigatis ⁊ belligeratis: ⁊ nō habetis pp qđ nō postulatis. Petitis ⁊ nō accipitis: eo q̃ male petatis: vt in concupiscentijs vr̄is insumatis. Adulteri: nescitis q̃ amicitia huius mūdi inimica est deo? Quicūq̃ ergo voluerit amicus esse seculi hui⁹ inimicus dei ɔstituit. An putatis q̃ inaniter scriptura dicat ad inuidiā ɔcupiscit spūs q̃ habitat in vobis. Maiorez aūt dat grāz. Propt qđ dicit. Deus supbis resistit: humilib⁹ aūt dat grāz. Subditi ergo estote deo: resistite autez diabolo: ⁊ fugiet a vob. Appropinqte deo: ⁊ appropinqbit vobis. Emundate manus peccatores: ⁊ purificate corda duplices aīo. Miseri estote ⁊ lugete, ⁊ plorate: risus vr̄ in luctū ɔuertat: ⁊ gaudiū in merorē. Humiliamini in cōspectu dn̄i: ⁊ exaltabit vos. Nolite detrahere alterutrum frēs mei. Qui detrahit fratri aut q iudicat frēz suū: detrahit legi ⁊ iudicat legem. Si aūt iudicas legē: nō es factor legis: sz iudex. Unus est .n. legislator ⁊ iudex: q pōt pdere ⁊ liberare. Tu autem qs es qui iudicas proximum tuū? Ecce nunc q dicitis hodie aut crastino ibimus ad illaz ciuitatez ⁊ faciem⁹ ibi qdem annum ⁊ mercabimur ⁊ lucruz faciemus: q ignoratis qd erit in crastinum. Que est .n. vita vr̄a? Uapor est ad modicuz parens: ⁊ deinceps exterminabitur pro eo vt dicatis: si dn̄s voluerit: ⁊ si vixerimus: faciemus hoc aut illud. Nunc autez exultatis in supbijs vestris. Omnis exultatio talis maligna est. Scienti igitur bonum facere: ⁊ non facienti: peccatum est illi.

A
23. q. 4. c. hec āt. §. ex his oībus.
Ro. 4. Deu
B
j. pe. 5. b
Ephe. 4. k
C
Job. 6. b.
j. pe. 5. b.
Ro. 14. a. ⁊ b.
D
Luc. 5. f. de pe. di. 2. c. si enim

¶ C. S. ¶ Inducit apls malos ad bonū ex ɔsideratōe diuini iudicij atq̃ bonos ad paciētiā ⁊ dei reuerētiā p iuramēti diuini vitationem struentem deuotionē pnie susceptionez: ac primi correptionez. Ca. iiij.

Agite nunc diuites: plorate vlulātes in miserijs vestris: q̄ aduenient vobis. Diuitie vestre putrefacte sunt: ⁊ vesti-

A

menta vestra a tineis comesta sunt. Aurum et argentum vestrum eruginauit: et erugo eorum in testimonium vobis erit et manducabit carnes vestras sicut ignis. Thesaurizastis vobis iram in nouissimis diebus. Ecce merces operariorum qui messuerunt regiones vestras: que fraudata est a vobis clamat: et clamor eorum in aures domini sabaoth introiuit. Epulati estis super terram: et in luxuriis enutristis corda vestra. In die occisionis adduxistis et occidistis iustum: et non restitit vobis. Patientes igitur estote fratres vsque ad aduentum domini. Ecce agricola expectat preciosum fructum terre: patienter ferens donec accipiat temporaneum et serotinum. Patientes igitur estote et vos et confirmate corda vestra: quoniam aduentus domini appropinquabit. Nolite ingemiscere fratres in alterutrum: vt non iudicemini. Ecce iudex ante ianuam assistit. Exemplum accipite fratres exitus mali et longanimitatis laboris et patientie prophetas qui locuti sunt in nomine domini. Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. Sufferentiam iob audistis: et finem domini vidistis: quoniam misericors est dominus et miserator. Ante omnia autem fratres mei nolite iurare: neque per celum: neque per terram: neque aliud quodcunque iuramentum. Sit autem sermo vester est est: non non: vt non sub iudicio decidatis. Tristatur autem aliquis vestrum: oret equo animo et psallat. Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros ecclesie: et orent super eum: vngentes eum oleo in nomine domini. Et oratio fidei saluabit infirmum: et alleuiabit eum dominus: et si in peccatis sit: remittentur ei. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra: et orate pro inuicem vt saluemini. Multum enim valet deprecatio iusti assidua. Helias homo erat similis nobis passibilis: et oratione orauit vt non plueret super terram: et non pluit annos tres et menses sex. Et rursum orauit: et celum dedit pluuiam: et terra dedit fructum suum. Fratres mei si quis ex vobis errauerit a veritate et conuerterit quis eum: scire debet: quoniam qui conuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue: saluabit animam eius a morte: et operit multitudinem peccatorum.

¶ Explicit epistola beati Jacobi apostoli.

¶ Prologus hieronymi in epistolas sancti Petri: ex libro de illustribus viris.

Simon petrus filius ioannis prouincie galilee: vico bethsaida frater andree apostoli et princeps apostolorum: post episcopatum antiochensis ecclesie et predicationem dispersionis eorum qui de circumcisione crediderant in ponto: galatia: bithynia: cappadocia et bythinia secundo claudii anno ad expugnandum symonem magum romam pergit. Ibique viginti quinque annis cathedram sacerdotalem tenuit vsque ad vltimum annum neronis. i. quartumdecimum: a quo et affixus cruci martyrio coronatus est: capite ad terram verso: et in sublime pedibus eleuatis: asserens se indignum qui sic crucifigeretur vt dominus suus. Scripsit duas epistolas que canonice nominantur: quarum secunda a plerisque eius esse negatur propter stili cum priore dissonantiam. Sed et euangelium iuxta marcum qui auditor eius et interpres fuit huius dicitur. Libri autem eius e quibus vnus actorum eius scribitur: alius euangelii: tertius predicationis: quartus apocalypsis: quintus iudicii: inter apochryphas scripturas reputantur. Sepultus rome in vaticano iuxta viam triumphalem: totius orbis veneratione celebratur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in epistolam beati petri primam.

Discipulos saluatoris inuicti toto orbe diffusos et peregrinos in hoc seculo monstrat: et preterite vite penitere suadet: et in nouam vitam proficere tota cum sollicitudine exhortatur simon petrus filius ioannis prouincie galilee vico bethsaida frater andree apostoli.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Petri apostoli prima.

¶ Ca. Sm. ¶ Regratiatur petrus de regeneratione baptismali: et inducit regeneratos ad vite mundiciam. Cap. j.

Petrus apostolus iesu christi: electis aduenis dispersionis ponti galatie: cappadocie: asie: et bithynie secundum prescientiam dei patris in sanctificationem spiritus in obedientiam et aspersionem sanguinis iesu christi. Gratia vobis et pax multiplicetur. Benedictus deus et pater domini nostri iesu christi: qui secundum misericordiam suam magnam regenerauit nos in spem viuam per resurrectionem iesu christi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et immarcessibilem conseruatam in celis in vobis: qui in virtute dei custodimini per fidem in salutem paratam reuelari in tempore nouissimo. In quo exultabitis modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus: vt probatio vestre fidei multo preciosior sit auro quod

B
C
Mat. 5. f.
D
de pe. di. j. ca. qs aliquis. §. econtra.
3. re. 17. a
Luc. 4. D
23. q. 4. c. si illic. §. sed obiicitur.
A
2. cor. 1. a
Ephe. 1. a
B
Jac. 1. a
Jac. 1. tentationibus

p ignē pbat: inueniat in laudē & gl'iam &
honorē in reuelatiõe iesu xpi quem cū nō
videritis diligitis. In quē nūc q3 nō vidē
tes creditis: credentes aūt exultabitis leti
tia inenarrabili & glorificata: reportātes finē
fidei vr̃e salutē aīaꝝ vr̃aꝝ. De q̃ salute exq
sierūt atq3 scrutati sūt ꝓphete: q de futura i
vobis grã ꝓphetauerūt: scrutantes qd vel q̃
le tps significaret in eis spūs xpi pnūciās
eas q̃ in xpo sūt passiões & posteriores glo-
rias: qbus reuelatū est: q2 nō sibimetipsis:
vobis aūt ministrabant ea q̃ nunc nuncia
ta sūt vobis p eos q euangelizauerūt vobis
spū sancto misso de celo: in quem deside-
rant angeli ꝓspicere. Propter qd' succin-
cti lūbos mentis vestre sobrij pfecti sperate
in eam q̃ offerē vobis grãm in reuelatio-
nē iesu xpi q̃si filij obedientie nō cōfigura
ti prioribus ignorantie vr̃e desiderijs: s3 s3
eū q vocauit vos scm: vt & ipsi in oī cōuersa
tione sancti sitis: q2 scriptū est. Sācti eri
tis: q2 ego scūs sū. Et si prem inuocatis eū q
sine acceptione psonaꝝ iudicat sm vniuf-
cuiusq3 opus: in timore incolatus vestri
tpe cōuersamini. Scientes qd nō corrupti
bilibus auro vel argento redēpti estis de
vana vr̃a conuersatione prīne traditiõis: s3
p̃cioso sanguine q̃si agni imaculati xpi &
incōtaminati: pcogniti qdē3 ante mundi cō
stitutionē: manifestati aūt nouissimis tē-
porib9 ꝓpter vos q p ipsum fideles estis in
deo: qui suscitauit eū a mortuis: & dedit ei
gl'iam: vt fides vr̃a & spes esset in deo. Aīas
vr̃as castificantes in obedientia charitatis
in fr̃nitatis amore: simplici ex corde inui
cem diligite attentius: renati nō ex semi-
ne corruptibili s3 incorruptibili p v̄bum
dei viui & pmanētis in eternū q2 oīs caro
vt fenū: & oīs gl'ia ei9 tanq3 flos feni. Exaru
it fenum & flos eius decidit: verbum autē
domini manet in eternum. Hoc est autem
verbum quod euangelizatum est in vos.
¶ C. S. ¶ Inducit apls ad spiritualis vi-
te pfectionem: atq3 pfectionis in alios dif
fusionem: p sanctam conuersationē: ac in
struit exeuntes in statu seruili. Cap. ij.

DEponentes igit' oēm malitiā & oēm
dolum: & simulationes: & inuidias: &
oēs detractiones: sicut mō geniti infantes
rōnabiles & sine dolo lac concupiscite vt in
eo crescatis in salutem: si tñ gustatis qm
dulcis est dñs. Ad quē accedentes lapidem

E

Leu. 19. a.
Deu. 10. b
Co. 3. d.
Ja. 2. d
Act. 10. f.
Ro. 2. b.
D
Eph. 6. b
Heb. 9. d.
1. ioan 1. c
Ap. c. 1. b

Esa. 40. b
Eccl. 14. c
Jaco. 1. b.

A
Eph. 4. f
Col. 3. b.
Heb. 12. b

viuū ab hominib9 qdem reprobatū: a deo
aūt electū & honorificatum: & ipsi tanq3 lapi-
des viui superedificamini domos spūales
in sacerdotiū scm: offerētes spirituales ho-
stias acceptabiles deo p iesum xpm. Propt'
qd ptinet scriptura. Ecce pono in syon la-
pidē sūmū: angularē pbatū: electū p̃cio-
sū: & q crediderit in eū nō cōfundet'. Uob
igit' honor credētib9: nō credentib9 aūt la-
pis quē reprobauerūt edificātes hic fact9
est in caput āguli: & lapis offensionis & pe
tra scādali: his q offendūt v̄bo nec credūt
in quo & positi sunt. Uos aūt gen9 electū:
regale sacerdotiū: gens sancta: ppls acqsi-
tionis: vt v̄tutes annūcietis ei9 q de tene-
bris vos vocauit in admirabile lumen suū.
Qui aliqñ nō ppls dei: nunc aūt ppls dei q
nō cōsecuti mīam: nunc aūt mīam cōsecuti.
Charissimi obsecro vos tanq3 aduenas &
peregrinos abstinere vos a carnalib9 deside
rijs q̃ militāt aduersus aīam: cōuersatioēm
vr̃am inter gentes hñtes bonā: vt in eo qd
detractāt de vobis tanq3 de malefactorib9: ex
bonis opib9 vos cōsiderātes: glorificēt deū
in die visitatiõis. Subiecti igit' estote oī
hūane creature pp deū. Siue regi q̃si pre-
cellenti: siue ducib9 tanq3 ab eo missis ad
vindictā malefactoꝝ: laudē v̄o bonoꝝ. Q2
sic est volūtas dei: vt bñfacientes obmute-
scere faciatis imprudētiū hoīm ignoran-
tiā. Quasi liberi & nō q̃si velamē hñtes ma
litie libertatē s3 sicut serui dei. Oēs honora-
te: fraternitatē diligite. Deū timete: regē
& honorificate. Serui subditi estote in oī
timore dñis: nō tñ bonis & modestis: sed
etiā dyscolis. Hec est. n. grã si pp dei cōsciē-
tiam sustinet qs tristitias patiēs iniuste.
Que. n. est grã si peccātes & colaphizati suf
fertis? S3 si benefacientes patienter susti-
netis: hec est grã apud deum. In hoc. n. voca-
ti estis: q2 & xpus passus est pro nobis: vo-
bis relinquēs exēplum vt sequamini ve-
stigia eius. Qui peccatū nō fecit: nec inuē-
tus est dolus in ore eius. Qui cū maledi-
ceretur nō maledicebat: cum pateret' nō
cōminabatur. Tradebat autem iudicā
ti se iniuste. Qui peccata nostra ipse pertu-
lit in corpore suo super lignum: vt peccatis
mortui iustitie viuam9 cuius liuore sa-
nati estis. Eratis eni3 sicut oues errātes:
sed conuersi estis nunc ad pastorem & epi-
scopum animarum vestrarum.

Esa. 28. a.
B
Ps. 117.
Mat. 21. d
Mar. 12. a
Luc. 20. c
Act. 4. b.
Exo. 19. a
6. q. 1. ca.
beat9. p.
o sac. vn.
c. vnico.
Osee. 2. d
Ro. 9. c.
Ro. 13. c.
Gal. 5. c
C
Ro. 13. a.
11. q. 1. c.
magnū.
de maio.
& obe. c.
solite.
Ro. 12. c.
Eph. 6. a
Col. 3. d.
Titū. 2. c
93. 7. c.
di. 8. c. i.
11. q. 3. ca.
magnū.
D
8. q. 1. c.
olim.
Esa. 53. b.
1. Jo. 3. a.
de pe. di.
2. c. si eni.
di. 45. ca.
certe.
Esa. 53. b.

¶ La. Sū. ¶ Instruit apl'us cōiūctos in statu ꝯiugali loquens de mulierꝫ ornatu ac viroꝝ sciētia ⁊ ordinauit informādo, ꝓ ꝯmines ad ꝓximū ⁊ ad deū. Cap. iij.

A Similiter ⁊ mulieres subdite sint viris suis: vt ⁊ si q nō credūt vbo p mulierū ꝯuersatiōes sine vbo lucrifiant: ꝯsiderantes in timore sanctā ꝯuersatiōes vestram: quaꝝ nō sit extrinsecus capillatura aut circūdatio auri aut indumenti vestimentoꝝ cult⁹: sed q abscōditus est cordis homo in incorruptibilitate q̄eti ⁊ modesti spūs q est in ꝯspectu dei locuples. Sic enim aliquādo ⁊ sancte mulieres sperantes in deo ornabāt se: subiecte ꝓprijs viris. Sicut sara obediebat abrahe dn̄m eū vocans: cui⁹ estis filie benefaciētes: ⁊ nō pertimētes vllā perturbatiōes. Uiri similiter cohabitātes s̄m scientiā: quasi infirmiori vasculo muliebri impartiētes honorē tāq̄ coheredib⁹ gratie vite: vt nō impediant̄ orōnes vestre. In fide aūt oēs vnanimes cōpatiētes: fraternitatis amatores: misericordes: modesti humiles: nō reddētes malū pro malo. nec maledictū ꝓ maledicto: sed ecōtrario benedicentes qr in hoc vocati estis vt bn̄dictionē hereditate possideatis. Qui. n. vult vitā diligere: ⁊ dies videre bonos coherceat linguā suā a malo: ⁊ labia eius ne loquantur dolū. Declinet autē a malo ⁊ faciat bonū: inquirat pacē: ⁊ sequatur ✝ eā. Qr oculi dn̄i sup iustos: ⁊ aures eius in p̄ces eoꝝ: vult⁹ aūt dn̄i sup faciētes mala. Et qs est q vobis noceat: si boni emulatores fueritis? Sꝫ ⁊ si qd patimini pp iustitiā: beati. Timorē aūt eorū ne timueritis vt nō ꝯturbemini. Dn̄ꝫ aūt xp̄ꝫ sanctificate in cordib⁹ vr̄is: parati semper ad satisfactionē oī poscēti vos rōnē de ea q̄ in vobis est spe: sꝫ cuꝫ modestia ⁊ timore ꝯscientiā hn̄tes bonā: vt i eo qḋ detrahūt de vobis ꝯfundātur q calūniātur vr̄am bonam in xp̄o ꝯuersationē. Melius ē. n. vt bn̄facientes si volūtas dei velit pati: q̄ⷤ malefaciētes. Qr ⁊ xp̄s semel ꝓ pctīs nr̄is mortuus ē: iustus ꝓ iniustis: vt nos offerret deo mortificatos qdē carne: viuificatos aūt spū. In quo ⁊ his q in carcere erāt spū veniens p̄dicauit: qui increduli fuerant aliqn̄: qn̄ expectabāt dei patiētiā in dieb⁹ noe cū fabricaret̄ archa: in qua pauci id ē: octo aīe salue facte sunt p aquā. Qḋ ⁊ vos nunc similis forme saluos facit baptisma: nō carnis depositio sordiū: sed cōscientie bone interrogatio in deū per resurrectionē iesu xp̄i a mortuis qui est in dextera dei deglutiēs mortē vt vite eterne heredes efficeremur ꝓfectus in celuꝫ subiectis sibi angelis ⁊ potestatibus ⁊ virtutibus.

Levi. 11. a · Col. 3. c · Ephe. 5. e · 1. Timo. 2. f · Gen. 18. · B · Pro. 20. c · Ro. 12. d · Ps. 33. · Ja. 1. c · al's ✝ ꝓse quatur · C · Mat. 5. a · Heb. 9. g · Ro. 5. b · 5 ꝯse. di. c. semel · 1. q. 1. c. ite- ratur · di. 1. cap. sufficit · Mat. 24. · Luc. 17. f · 5 ꝯse. di. 4. c. vi⁹.

¶ La. Sū. ¶ Instruit apostolus ad vitandū luxuriā atq̄ gulam: ac docet hr̄ spūalē tatem ⁊ charitatem ꝓximi. Et exhortatur ad patiētiam ab aduersarijs fidei. Ca. iiij.

A Christo igit̄ passo in carne: ⁊ vos eadē cogitatiōe armamini: q: q passus ē in carne desijt a peccatis vt nō iā desiderijs hominū sꝫ volūtate dei qḋ reliquuꝫ ē in carne viuat tp̄is. Sufficit. n. p̄teritū tempus ad volūtatē gētiū ꝯsumādaꝫ his qui ambulauerūt i luxurijs desiderijs: ✝ violentijs: cōmessatiōibus: potatiōib⁹ ebrietatibus ⁊ illicitis idoloꝝ cultib⁹. In quo ammirātur nō ꝯcurrētib⁹ vobis in eādē luxurie ꝯfusionē blasphemātes: q reddēt rōnē ei q parat⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos. Propter hoc. n. ⁊ mortuis euāgelizatū est: vt iudicētur quideꝫ s̄m hoīes in carne: viuāt aūt s̄m deū in spū. Oīuꝫ aūt finis appropinquabit. Estote itaq̄ prudētes ⁊ vigilāte i orōnib⁹. Añ oīa aūt mutuā in vobismetip̄os charitatē ꝯtinuā habētes. Qr charitas opit multitudinē pctōrū. Hospitales inuicē: sine murmuratiōe. Unusq̄sq̄ sicut accepit grāꝫ in alterutrꝫ illaꝫ ām̄istrātes: sic boni dispēsatores multiformis grē dei. Si qs loqtur q̄si s̄mōes dei. Si qs ministrat tāq̄ ex v̄tute quā ām̄inistrat de⁹: vt i oīb⁹ honorificet̄ de⁹ p iesū xp̄ꝫ: cui est glīa ⁊ impiū i s̄cla s̄cloꝝ amē. Carissimi nolite pegrinari i feruore q ad tēptatiōeꝫ vobis fit: q̄si noui aliqd vobis cōtigat: sꝫ cōicātes xp̄i passiōib⁹ gaudete: vt ⁊ in reuelatiōe glīe ei⁹ gaudeatis exultātes. Si exprobamini i nōie xp̄i: bt̄i eritis: qm̄ qḋ ē honoris glīe ⁊ virtutis dei ⁊ q est ei⁹ spūs sup vos reqescet. Nemo āt vr̄ꝫ patiat̄ q̄si hōicida aut fur aut maledic⁹ aut alienoꝝ appetitor: Si aūt vt xp̄ian⁹: nō erubescat. Glificet āt deū i isto nōie: qm̄ tp̄s ē vt īcipiat iudiciū a domo dei. Si āt p̄muꝫ a nobis: qs finis eoꝝ q ñ credūt dī euāgelio? Et si iust⁹ qdē vix saluabit̄: ipi⁹ ⁊ pctōr vbi parebūt? Itaq̄ ⁊ hi q patiūt̄ s̄ꝫ volūtatē dī: fideli creatori ꝯmēdēt aīas suas i bn̄factis

A · Eph. 4. f · Ja. 4. f. · al's ✝ violētijs · B · De cōsec. dist. 2. c. oīa in fi. · 22. q. 4. c. q sacramento · De pe. di. 3. c. inter · De bap. c. maiores · Pro. 1. d · Ro. 12. c · Heb. 13. a · Phili. 3. · C · 1. q. 1. c. nō solū · D · Pro. 12. · Di. 50. c. a purgabit.

p ignē pbaē: inueniaē in laudē ⁊ gliam ⁊ honorē in reuelatiōe iesu xpi quem cū nō videritis diligitis. In quē nūc q̄3 nō vidētes creditis: credentes aūt exultabitis letitia inenarrabili ⁊ glificata: reportātes finē fidei vr̄e salutē aīaꝝ vraꝝ. De q̄ salute exqsierūt atq3 scrutati sūt pphete: q̄ de futura i vobis gr̄a pphetauerūt: scrutantes qđ vel q̄le tps significaret in eis spūs xpi p̄nuciās eas q̄ in xpo sūt passiōes ⁊ posteriores glorias: qbus reuelatū est: q2 nō sibimetipsis: vobis aūt ministrabant ea q̄ nunc nunciata sūt vobis p eos q euangelizauerūt vobis spū sancto misso de celo: in quem desiderant angeli pspicere. Propter qđ succincti lūbos mentis vestre sobrij pfecti sperate in eam q̄ offerē vobis grām in reuelatiōnes iesu xpi q̄si filij obedientie nō cōfigurati pōribus ignorantie vr̄e desiderijs: s3 s3 eū q vocauit vos scm̄: vt ⁊ ipsi in oī cōuersatione sancti sitis: qm̄ scriptū est. Sācti eritis: qm̄ ego scūs sū. Et si p̄rem inuocatis eū q sine acceptione psonaꝝ iudicat s3m vniuscuiusq3 opus: in timore incolatus vestri tpe cōuersamini. Scientes qđ nō corruptibilibus auro vel argento redēpti estis de vana vr̄a conuersatione pīne traditiōis: s3 pcioso sanguine q̄si agni īmaculati xpi ⁊ incōtaminati: pcogniti qdē3 an̄ mundi cōstitutionē: manifestati aūt nouissimis tēporib⁹ pp̄ter vos q p ipsum fideles estis in deo: qui suscitauit eū a mortuis: ⁊ dedit ei gliam: vt fides vr̄a ⁊ spes esset in deo. Aīas vr̄as castificantes in obedientia charitatis in fr̄nitatis amore: simplici ex corde inuicem diligite attentius: renati nō ex semine corruptibili s3 incorruptibili p v̄bum dei viui ⁊ pmanētis in eternū q2 oīs caro vt fenū: ⁊ oīs glia ei⁹ tanq̄ flos feni. Exaruit fenum ⁊ flos eius decidit: verbum autē domini manet in eternum. Hoc est autē verbum quod euangelizatum est in vos.

¶ L. S. ¶ Inducit apl's ad spiritualis vite pfectionem: atq3 pfectionis in alios diffusionem: p sanctam conuersationē: ac instruit existentes in statu seruili. Cap. ij.

Deponentes igiē oēm maliciā ⁊ oēm dolum: ⁊ simulationes: ⁊ inuidias: ⁊ oēs detractiones: sicut mō geniti infantes rōnabiles ⁊ sine dolo lac concupiscite vt in eo crescatis in salutem: si tñ gustatis qm̄ dulcis est dn̄s. Ad quē accedentes lapidem viuū ab hoīb⁹ qdem reprobatū: a deo aūt electū ⁊ honorificatū: ⁊ ipsi tanq̄ lapides viui superedificamini, domos spūales in sacerdotiū scm̄: offerētes spirituales hostias acceptabiles deo p iesum xp̄m. Propē qđ ptinet scriptura. Ecce pono in syon lapidē sūmū: angularē, pbatū: electū, p̄ciosū: ⁊ q crediderit in eū nō ɔfundeē. Uob igiē honor credētib⁹: nō credentib⁹ aūt lapis quē reprobauerūt edificātes, hic fact⁹ est in caput āguli: ⁊ lapis offensionis ⁊ petra scādali: hiis q offendūt, vbo nec credūt in quo ⁊ positi sunt. Uos aūt gen⁹ electū: regale sacerdotiū: gens sancta: pp̄ls acqsitionis: vt virtutes annūcietis ei⁹ q de tenebris vos vocauit in āmirabile lumen suū. Qui aliqñ nō pp̄ls dei: nunc aūt pp̄ls dei q nō ɔsecuti miaꝫ: nunc aūt miam ɔsecuti. Charissimi obsecro vos tanq̄ aduenas ⁊ peregrinos abstinere vos a carnalib⁹ desiderijs q̄ militāt aduersus aīas: ɔuersatiōem vr̄am inter gentes hn̄tes bona: vt in eo qđ detractāt de vobis tanq̄ de malefactorib⁹: ex bonis opib⁹ vos ɔsiderātes: glorificēt deū in die visitatiōis. Subiecti igiē estote oī hūane creature pp deū. Siue regi q̄si precellenti: siue ducib⁹ tanq̄ ab eo missis: ad vindictā malefactoꝝ: laudē v̄o bonoꝝ. Q2 sic est volūtas dei: vt bñfacientes obmutescere faciatis imprudētiū hoiū ignorantiā. Quasi liberi ⁊ nō q̄si velamē hn̄tes malitie libertatē s3 sicut serui dei. Oēs honorate: fraternitatē diligite. Deū timete regē ⁊ honorificate. Serui subditi estote in oī timore dn̄is: nō tm̄ bonis ⁊ modestis: sed etiā discolis. Hec est. n. grā si pp dei ɔsciētiam sustinet qs tristitias patiēs iniuste. Que. n. est grā si peccātes ⁊ colaphizati suffertis? S3 si benefacientes patienter sustinetis: hec est grā apud deū. In hoc. n. vocati estis q2 ⁊ xp̄us passus est pro nobis: vobis relinquēs exēplum vt sequamini vestigia eius. Qui peccatū nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. Qui cū malediceretur nō maledicebat: cum pateref nō cōminabatur. Tradebat autem iudicāti se iniuste. Qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignū: vt peccatis mortui iustitie viuam⁹ cuius liuore sanati estis. Eratis enī sicut oues errātes: sed conuersi estis nunc ad pastorē ⁊ episcopum animarum vestrarum.

C Leu.19.a. Deu.10.b Col.3.d. Ja.2.d Act.10.f. Ro.2.b. D Ephe.6.b Heb.9.d. i.ioan.1.c Apo.1.b Esa.40.b Eccl.14.c Jaco.1.b. A Eph.4.f Col.3.b. Heb.12.b

Esa.28.f B Ps.117. mat.21.d mar.12.a Luc.20.c Act.4.b. Exo.19.a 6.q.1.ca. hui⁹.p. ð sac.vn. c.vnico. Osee.2.d Ro.9.e. Ro.13.d. Gal.5.c. C Ro.13.a. 11.q.3.ca. magnū. de maio. ⁊ obe.ca. solue. Ro.12.c. Ephe.6.a Col.3.d. Titū.2.c 0.7.c. di.8.c.1. 11.q.1.ca. magnū. D 8.q.1.ca. olim. Esa.53.b. 1.Jo.3.a. de pe.di. 2.c.si eni. di.45.ca. ephm. Esa.53.b.

¶ Ca. Sū. ¶ Instruit apl's eos qui sunt in statu ꝯiugali loquens de mulieꝝ ornatu ac viroꝝ scientia ⁊ ordinauit informādo, ho mines ad ꝓximū ⁊ ad deū. Cap. iij.

A Similiter ⁊ mulieres subdite sint viris suis: vt ⁊ si q nō credūt vbo p mulieꝝ ꝯuersatiōez sine vbo lucrifiant: ꝯsiderantes in timore sanctā ꝯuersatiōez vestram: quaꝝ nō sit extrinsecus capillatura aut circūdatio auri aut indumenti vestimentoꝝ cult⁹: sed q absconditus est cordis homo in incorruptibilitate qeti ⁊ modesti spūs q est in ꝯspectu dei locuples. Sic enim aliquādo ⁊ sancte mulieres sperantes in deo ornabāt se: subiecte ꝓpriis viris. Sicut sara obediebat abrahe dñm eū vocans: cui⁹ estis filie benefaciētes: ⁊ nō ptimētes vllā ꝑturbatiōez. Uiri similiter cohabitātes sm scientiā: quasi infirmiori vasculo muliebri impartiētes honorē tāꝗ coheredib⁹ gratie vite: vt nō impediant orōnes vestre. In fide aūt oēs vnanimes cōpatiētes: fraternitatis amatores: misericordes: modesti hūiles: nō reddētes malū pro malo. nec maledictū ꝓ maledicto: sed ecōtrario benedicentes qꝛ in hoc vocati estis vt bñdictionē hēditate possideatis. Qui. n. vult vitā diligere: ⁊ dies videre bonos coherceat linguā suā a malo: ⁊ labia eius ne loquantur dolū. Declinet autē a malo ⁊ faciat bonū: inquirat pacē: ⁊ sequatur ✝ eā. Qꝛ oculi dñi sup iustos: ⁊ aures eius in preces eoꝝ: vult⁹ aūt dñi sup faciētes mala. Et qs est q vobis noceat: si boni emulatores fueritis? Sꝫ ⁊ si qd patimini pp iustitiā: beati. Timorē aūt eoꝝ ne timueritis vt nō ꝯturbemini. Dñm aūt xp̄m sanctificate in cordib⁹ vr̄is: parati semper ad satisfactionē oī poscēti vos rōnē de ea q in vobis est spe: sꝫ cū modestia ⁊ timore ꝯscientiā hñtes bonā: vt i eo qd detrahūt de vobis ꝯfundātur q calūniātur vr̄am bonam in xp̄o ꝯuersatiōnē. Melius ē. n. vt bñfacientes si volūtas dei velit pati: qꝫ malefaciētes. Qꝛ ⁊ xp̄s semel ꝓ pctīs nr̄is mortuus ē: iustus ꝓ iniustis: vt nos offerret deo mortificatos qdē carne: viuificatos aūt spū. In quo ⁊ his q in carcere erāt spūs veniens pdicauit: qui increduli fuerant aliqñ: qñ expectabāt dei patiētiā in dieb⁹ noe cū fabricaret arca: in qua pauci id ē: octo aīe salue facte sunt p aquā. Qd ⁊ vos nunc

Leui. 11. a
Col. 3. c.
Ephe. 5. e.
1. Timo. 2. f.
Gen. 18.
B
pro. 20. c.
Ro. 12. d.
Ps. 33.
Ja. 1. d.
al's ✝ psequatur.
C
mal. 5. a.
heb. 9. g.
Ro. 5. b.
de ꝯse. di. 2. c. semel
1. 4. c. iteratur.
di. 1. cap. sufficit.
mat. 24.
Luc. 17. f
de ꝯse. di. 4. c. vero.

similis forme saluos facit baptisma: nō carnis depositio sordiū: sed cōscientie bone interrogatio in deū per resurrectionez iesu xp̄i a mortuis qui est in dextera dei deglutiēs mortē vt vite eterne heredes efficeremur ꝓfectus in celū subiectis sibi angelis ⁊ potestatibus ⁊ virtutibus.

¶ Ca. Sū. ¶ Instruit apostolus ad vitandū luxuriā atqꝫ gulam: ac docet hospitalitatem ⁊ charitatem ꝓximi. Et exhortatur ad patiētiam ab aduersariis fidei. Ca. iiij.

A Christo igit passo in carne: ⁊ vos eadē cogitatiōe armamini: qꝛ q passus ē in carne desiit a peccatis vt nō iā desideriis hominū sꝫ volūtate dei qd reliquū ē in carne viuat tpis. Sufficit. n. pteritū tempus ad volūtatē gētiū ꝯsūmādā his qui ambulauerūt i luxuriis desideriis: ✝ violentiis: cōmessatiōibus: potatiōib⁹ ebrietatibus ⁊ illicitis idoloꝝ cultib⁹. In quo ammirātur nō ꝯcurrētib⁹ vobis in eādē luxurie ꝯfusionē blasphemātes: q reddēt rōnē ei q parat⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos. Propter hoc. n. ⁊ mortuis euāgelizatū est: vt iudicētur quidē sm hoīes in carne: viuāt aūt sm deū in spū. Oīū aūt finis appropinquabit. Estote itaqꝫ prudētes ⁊ vigilāte i orōnib⁹. Añ oīa aūt mutuā in vobismetipsis charitatē ꝯtinuā habētes. Qꝛ charitas opit multitudinē pcōrū. hospitales inuicē sine murmuratiōe. Unusqsqꝫ sicut accepit grām i alterutꝝ illā āmistrātes: sic boni dispēsatores multiformis grē dei. Si qs loqtur q̄si sermōes dei. Si qs mīstrat tāqꝫ ex vtute quā āministrat de⁹: vt i oīb⁹ honorificet de⁹ p iesū xp̄m: cui est glīa ⁊ impiū i sctā sctoꝝ amē. Carissimi nolite pegrinari i feruore q ad tēptatiōez vobis fit: q̄si noui aliqd vobis cōtigat: sꝫ cōicātes xp̄i passiōib⁹ gaudete: vt ⁊ in reuelatiōe glīe ei⁹ gaudeatis exultātes. Si exprobamini i noīe xp̄i: bti eritis: qm qd ē honoris glīe ⁊ virtutis dei ⁊ q est ei⁹ spūs sup vos reqescet. Nemo āt vrm patiat q̄si hōicida aut fur aut maledic⁹ aut alienoꝝ appetitor. Si aūt vt xp̄ian⁹: nō erubescat. Glorificet āt deū i isto noīe: qm tps ē vt icipiat iudiciū a domo dei. Si āt pmū a nobis: qs finis eoꝝ q nō credūt dei euāgelio? Et si iust⁹ qdē vix saluabit: impi⁹ ⁊ pcōr vbi parebūt? Itaqꝫ ⁊ hi q patiūt sm volūtatē dei: fideli creatori ꝯmēdēt aīas suas i bñfactis

A
Eph. 4. f.
Ja. 4. f.
al's ✝ violētiis.
B
de cōsec. disti. 2. c. oīa in fi.
22. q. 4. c. q sacramento
de pe. di. 3. c. intim
de bap. c. maures.
Pro. x. d
Ro. 12. c.
heb. 13. a.
Phili. 3.
C
1. q. 3. ca. nō solū.
D
Pro. 12.
di. 50. c. a purgabit.

¶ Ca. Sū. ¶ Apostolus informat existentes in statu pastorali ac statu iuuenili quo ad humilitatē et sobrietatē. Cap. v.

A

Seniores ergo qui in vobis sunt obsecro consenior et testis xpi passionū: qui et eius que in futuro reuelanda est: glie cōicator. Pascite qui in vobis est gregē dei: puidentes nō coacte sz spōtanee sc̄m deū: neq₃ turpis lucri grā sz voluntarie: neq₃ vt dn̄antes in clerio: sz forma facti gregis ex aīo. Et cū ap-

B

paruerit princeps pastorū: pcipietis immarcessibilē glie coronā. Siīr adolescētes subditi estote seniorib⁹. Oēs aūt inuicē hūilitatē īsinuate. Quia dn̄s supbis resistit: hūilibus aūt dat grām. Humiliamini igit sub potēti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitatiōis. Oēm sollicitudinē vrām pijcientes in eū: qm̄ ipsi cura est de vobis. Sobrij estote et vigilate: quia aduersari⁹ vr diabol⁹ tanq₃ leo rugiēs circuit q̄rens quē deuoret. Cui resistite fortes in fide: sciētes eā-

C

dē passionē ei que in mūdo est vre frnitati fieri. Deus aūt oīs grē qui vocauit nos in eternā suā gliaz in xpo iesu modicū passos ipse pficiēt confirmabit solidabitq₃. Ipsi glia et imperiū: in scla seculorū amen. Per siluanū fidelē frēm vobis vt arbitror breuiter

D

scripsi obsecrās et contestās hāc eē verā grāz dei in qua et statis. Salutat vos eccl'ia que est in babylone collecta: et marcus fili⁹ me⁹. Salutate inuicē in osculo sancto. Grā vobis oībus qui estis in xpo iesu. Amen.

¶ Explicit epla beati Petri apostoli, pma.

¶ Incipit argumētū in eplam secūdaz.

Simon petr⁹ p fidē huic mūdo sapiētes mortuos eē declarat: eisdēq₃ pietatis quanta sit magnitudo luce ipse clarius manifestat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epla scd'a beati petri apostoli.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit apostolus credētes ad firmiter tenēdū fidei veritatez ex doctorīs certitudine. Cap. j.

Simon petrus seruus et apls iesu xpi: his qui coequalē nobiscū sortiti sunt fidē in iusticia dei nr̄i et saluatoris iesu xpi. Grā vobis et pax adimpleat in cognitiōe dei et xpi iesu dn̄i nr̄i. Quo oīa nobis diuine virtutis sue que ad vitā et pietatē donata sunt p cognitionē eius qui vocauit nos ppria glā et virtute: p quē maxima et pciosa nobis pmissa donauit vt per hec efficiamini diuine consortes nature: fugiētes eius que in mūdo est cōcupiscētie corruptionē. Uos aūt curā oēz subinfrētes

B

ministrate in fide vr̄a virtutē: in virtute aūt sciam: in scia aūt abstinētiaz: in abstinētia aūt patiētiā: in patiētia aūt pietatē: in pietate aūt amorē frnitatis: in amore aūt frnitatis charitatē. Hec .n. si vobiscum assint et supent: nō vacuos nec sine fructu vos cōstituēt in dn̄i nr̄i iesu xpi cognitiōe. Cui .n. nō p̄sto sūt hec: cec⁹ ē, et manu temptans: obliuionē accipiēs purgatiōis veterū suorū delictorū. Quapropter frēs magis satagite: vt p bona opa certā vrāz vocatiōēz et electionē faciatis. Hec .n. faciētes nō peccabitis aliqn̄. Sic .n. abūdāter ministrabi-

C

tur vobis introit⁹ in eternū regnū dn̄i et saluatoris nr̄i iesu xpi. Propter qd̄ vos incipiā sp cōmonere de his: et qdez sciētes et cōfirmatos vos in pñti veritate. Justū aūt arbitror q̄diu sum in hoc tabernaculo suscitare vos in cōmonitiōe: cert⁹ quia velox ē depositio tabernaculi mei sz qz et dn̄s nr̄ iesus xps significauit mihi. Dabo aūt operaz et frequēter hēre vos post obitū meū: vt horū oluz memoriā faciatis. Nō .n. indoctas fabulas secuti notā fecim⁹ vobis dn̄i nr̄i iesu xpi virtutē et p̄sētiā: sz speculatores facti illi⁹ magnitudinis. Accipiēs .n. a deo pre honorē et gliā voce delapsa ad eū huiuscemodi a magnifica glia: hic est fili⁹ meus

D

dilect⁹ in quo mihi cōplacui: ips̄z audite. Et hāc vocē nos audiuim⁹ de celo allatā: cū eēmus cū ipso in mōte sctō. Et hēmus firmiorē ppheticū smonē: cui bn̄facitis attēdētes q̄si lucerne lucēti in caliginoso loco: donec dies elucescat et lucifer oriat in cordibus vestris. Hoc primū intelligentes: quia oīs pphetia scripture ppria interpretatione nō fit. Nō eniz volūtate humana allata est aliqn̄do pphetia: sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoīes.

¶ Ca. ¶ Sū. ¶ Excluditur hereticorū falsitas. Atq₃ describit apls hereticorum maliciam et eorum penam. Cap. ij.

A

Fuerūt vo et pseudo pphete in ppłō: sicut et in nobis erūt magri mēdaces: qui introducēt sectas pditiōis: et eū qui emit eos dn̄ū negāt: supducētes sibi celerez pditionē. Et multi sequent eorū luxurias

erfo + 1 ait
Ja. 4 b.
Ibidē. c.
Luc. 12. c.
Ro. 12. c.
Ja. 4. c.
e. q. i. ca. nulli.

mat. 3. b.
mar. 1. b.
Luc. 3. c.

2. Ti. 3. a

per quos via veritatis blasphemabit: et in auaritia fictis verbis de vobis negociabunt. Quibus iudiciu iam olim non cessat: et perditio eorum non dormitat. Si.n. deus angelis peccantibus non pepercit: sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in iudicium reseruari: et originali mundo non pepercit: sed octauum noe iusticie preconem custodiuit diluuium mundo impiorum inducens: et ciuitates sodomorum et gomorreorum in cinerem redigens euersione damnauit exemplum eorum qui impie acturi sunt ponens: et iustum loth oppressum a nephandorum iniuria ac luxuriosa conuersatione eripuit. Aspectu.n. et auditu iustus erat habitans apud eos qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant. Nouit dominus pios de temptatione eripere: iniquos vero in diem iudicij reseruare cruciandos. Magis autem eos qui post carnem in concupiscentia immunditie ambulant: dominationemque contemnunt audaces sibi placentes sectas non metuunt introducere blasphemantes. Ubi angeli fortitudine et virtute cum sint maiores: non portant aduersum se execrabile iudicium. Hi vero velut irrationabilia pecora naturaliter in captionem et in perniciem in his que ignorant blasphemantes in corruptione sua peribunt percipientes mercedem iniustitie. Uoluptatem existimantes diei delitias coinquinationis et macule: delitijs affluentes in conuiuijs suis luxuriantes vobiscum: oculos habentes plenos adulterij et incessabilis delicti: pellicientes animas instabiles: cor exercitatum in auaritia habentes: maledictionis filij: derelinquentes rectam viam errauerunt secuti viam balaam ex bosor qui mercedem iniquitatis amauit: correptionem vero habuit sue vesanie. Subiugale mutum animal in hominis voce loquens: prohibuit prophete insipientiam. Hi sunt fontes sine aqua: et nebule turbinibus exagitate: quibus caligo tenebrarum reseruat. Superba.n. vanitatis loquentes pelliciunt in desiderijs carnis luxurie eos qui paululum effugiunt: qui in errore conuersantur, libertatem illis promittentes cum ipsi serui sint corruptionis. A quo.n. quis superatus est huius et seruus est. Si.n. refugientes coinquinationes mundi cognitione domini nostri et saluatoris iesu christi: his rursus implicati superantur: facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Melius.n. erat illis non cognoscere viam iusticie: quam post agnitionem retrorsum conuerti ab eo quod illis traditum est sancto mandato. Contigit.n. eis illud veri prouerbij. Canis reuersus ad suum vomitum: et sus lota in voluptabro luti.

Job.4.d / B / Gen.7.a / Gen.16.c. / de pr. di. 2.ca.si.n. ver.rursus. / C / Nu.22.c. / D / Jude.i.d / Jo.8.d. / de pr. di. 4.ca.si refugientes / Pro.26. b. / 33.q.c.2. / in his

¶ Ca.iii. ¶ Docet apostolus precauere malicia que peruenict in secundo aduentu christi: ac describitur aduentus eiusdem. Cap.iij.

Hanc ecce vobis charissimi secundam scribo epistolam: in quibus vestram excito commonitione sinceram mentem: vt memores sitis eorum que predixi verborum a sanctis prophetis et apostolorum vestrorum preceptorum domini et saluatoris. Hoc primum scientes quia venient in nouissimis diebus in deceptione illusores iuxta proprias concupiscentias ambulantes: dicentes. Ubi est promissio aut aduentus eius? Ex quo.n. patres dormierunt: omnia sic perseuerant ab initio creature. Latet.n. eos hoc volentes quod celi erant prius et terra de aqua et per aquam consistens dei verbo: per que ille tunc mundus aqua inundatus periit. Celi autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt igni seruati in diem iudicij perditionis impiorum hominum. Unum vero hoc non lateat vos charissimi: quia vnus dies apud dominum sicut mille anni et mille anni sicut dies vnus. Non tardat dominus promissionem suam sicut quidam existimant: sed patienter agit propter vos: nolens aliquos perire sed omnes ad penitentiam reuerti. Adueniet autem dies domini vt fur: in quo celi magno impetu transient: elementa vero calore soluentur: terra autem et que in ipsa sunt opera exurentur. Cum igitur hec omnia dissoluenda sint: quales oportet vos esse in sanctis conuersationibus et pietatibus: expectantes et properantes in aduentum diei domini: per quem celi ardentes soluentur et elementa ignis ardore tabescent? Nouos vero celos et nouam terram et promissa ipsius expectamus: in quibus iustitia habitat. Propter quod carissimi hec expectantes: satagite immaculati et inuiolati ei inueniri in pace: et domini nostri iesu christi longanimitatem salutem arbitramini: sicut et charissimus frater noster paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis: sicut et in omnibus epistolis: loquens in eis de his in quibus sunt quedam difficilia intellectu: que indocti et instabiles depravant: sicut et ceteras scripturas ad suam ipsorum perditionem. Uos igitur fratres presciente custodite: ne insipientium errore traducti excidatis a propria firmitate. Crescite vero in gratia et in cognitione domini nostri et saluatoris iesu christi. Ipsi gloria et nunc et in diem eternitatis. Amen.

A / 1.Ti.4.a / 1.Ti.3.a / B / Esa.12.f. / C / 1.Ti.5.a / Apoc.3.a / Apo.21.a / D / aliorum da-nationem.

¶ Explicit epistola beati Petri apostoli secunda.

¶ Prefatio hieronymi in epistolas Canonicas Joannis ex libro de illustribus viris.

IOannes aplus quē iesus dilexit plurimū filius zebedei: fr̄ iacobi apli: quē herodes post passionē dn̄i decollauerat: nouissimus oium scripsit euāgeliū: rogat⁹ ab asie epis aduersus cerinthū aliosq; hereticos. Et maxie tūc ebionitaꝝ dogma cōsurgēs: q asserūt xp̄m an̄ mariā nō fuisse. Vn̄ ēt cōpulsus est diuinam eius natiuitatē edicere. Sz ⁊ aliam cām huius scripture ferūt. Qd̄ cū legissz matthei marci ⁊ luce volumina: ꝓbauerit qdē textū historie: ⁊ vera eos dixisse firmauerit: sz vnius tm̄ anni in quo passus est post carcerē ioānis historiā texuisse. Pretermisso itaq; anno cuius acta a trib⁹ exposita fuerāt: superioris tpis anq̄ ioānes clauderet i carcerē gesta narrauit: sicut manifestū eē pōt his q quattuor euāgelioꝝ volumina legerint: q̄ res diaphoniā q̄ videbat ioannis esse cū ceteris tulit. Scripsit aūt vnā epistolam: cuius exordiū hoc est. Qd̄ fuit ab initio qd̄ audiuimus ⁊ vidimus oculis nr̄is qd̄ ꝑspeximus ⁊ manus nr̄e tractauerūt de verbo vite: q̄ ab vniuersis ecclīasticis ⁊ eruditissimis viris cōprobat. Relique aūt due: quarū principiū ē. Senior electe dn̄e ⁊ natis ei⁹: ⁊ sequens. Senior. Caio charissimo: quē ego in veritate diligo ⁊c. Ioānis p̄sbyteri asserunt cui⁹ ⁊ hodie alterū sepulchrū apud ephesum ondit: ⁊ nonnulli putant duas memorias eiusdē ioānis euangeliste eē. Sup qua re cū ꝑ ordinē ad papā auditorē eius ventū fuerit disseremus. Quatuordecimo igit anno scd̄aꝫ post neronē ꝑsecutiōez mouēte domiciano: i pathmos insulā relegatus scripsit apocalypsim. Quā iterptant iustinus martyr ⁊ hirene⁹. Interfecto aūt domiciano ⁊ actis eius ob nimiam crudelitatē a senatu rescissis: sub nerua principe rediit ephesum: ibiq; vsq; ad traianū principem ꝑseuerans: totas asie fundauit ⁊ rexit ecclīas. Confectusq; senio: sexagesimooctauo āno post passionē dn̄i mortu⁹ ⁊ iuxta eandem vrbem sepultus est.

¶ Incipit argumētū in epistolā beati Joannis apostoli primam.

RAtionē verbi ⁊ q deus ipse sit charitas manifestat: ⁊ susurrones fratrū nec deum scire: nec pios fieri posse eo vsq; dissertat: vt eē cōprobet homicidas: eo q odium sit interfectionis occasio.

¶ Ex[plicit] argumētum.

¶ Incipit epl'a btī Joannis apli prima. I

¶ Ca. Sū. ¶ Excludit aplus ioānes a societate dei peccatores. Et affirmat hoīes non eē a pctō mūdos nisi per cōfessionē. Ca. i.

QUod fuit ab initio: qd̄ audiuimus: qd̄ vidim⁹ oculis nr̄is: qd̄ ꝑspeximus: ⁊ manus nr̄e contrectauerūt de verbo vite: ⁊ vita manifestata est: ⁊ vidim⁹ ⁊ testamur ⁊ annūciamus vobis vitā eternā: que erat apud patrē ⁊ apparuit nobis. Qd̄ vidim⁹ ⁊ audiuimus ⁊ annūciam⁹ vobis: vt ⁊ vos societatē hēatis nobiscū: ⁊ societas nr̄a sit cū pre ⁊ cū filio ei⁹ iesu xp̄o. Et scribim⁹ vobis: vt gaudeatis: ⁊ gaudiū vr̄m sit plenū. Et hec ē annūciatio quā audiuimus ab eo ⁊ annūciamus vobis: qm̄ deus lux est: ⁊ tenebre in eo nō sunt ulle. Si dixerimus qm̄ societatē hēmus cū eo ⁊ i tenebris ambulamus: mētimur ⁊ veritatem nō facim⁹. Si aūt in luce ambulam⁹ sicut ⁊ ipse est in luce: societatē hēmus ad inuicē: ⁊ sanguis iesu xp̄i filii ei⁹ emūdat nos ab oi pctō. Si dixerim⁹: qm̄ peccatū nō habemus: ipsi nos seducim⁹: ⁊ veritas in nobis nō est. Si cōfiteamur peccata nr̄a fidelis ē ⁊ iust⁹ vt remittat nobis peccata nr̄a: ⁊ emūdet nos ab oi iniqtate. Si dixerimus: qm̄ nō peccauimus mendacē faciemus eū: ⁊ verbū eius nō est in nobis.

¶ Ca. Sū. ¶ Inducit aplus homines ad opus meritorium: ac dissuadet cupiditatem: ⁊ heresim. Cap. ii.

FIlioli mei: hec scribo vobis vt nō peccetis. Sz ⁊ si qs peccauerit: aduocatū hēmus apud prem iesum xp̄m iustū ⁊ ipse est ꝓpitiatio ꝓ pctis nr̄is: nō pro nr̄is aūt tm̄ sz ēt ꝓ totius mūdi. Et i hoc scimus qm̄ cognouimus eū: si mandata eius obseruam⁹. Qui dicit se nosse eū: ⁊ mādata ei⁹ nō custodit: mēdax est: ⁊ in eo veritas nō est. Qui aūt seruat verbum eius: vere in hoc charitas dei ꝑfecta est. In hoc scimus qm̄ in ipso sumus. Qui dic̄ se in xp̄o manere: dz sicut ille ābulauit ⁊ ipse ambulare. Charissimi: nō mādatū nouū scribo vobis sed mādatū vetus qd̄ habuistis ab initio. Mandatū vetus: est verbū qd̄ audistis. Itez mādatū nouū scribo vo

A
B
Jo. 16.c.
3.Jo.1.b.
C
heb.9.d.
apoc.1.b.
D
2.Re.8.c.
2.pa.6.g.
de pe. di. 2.c. si enī inquit de cōsec. di.2.cap. iteratur
A
ubi ⁊ hoc
Ista.4.b.
de.pe.di. 2.c.si enī. in prin.
B
Jo.13.d.

ble: qđ verū est & in ipso & in vobis: qꝛ tenebre trāsierūt & verū lumē iā lucet. Qui dicit se in luce eē: & frēm suū odit: i tenebris ē vsqꝫ adhuc. Qui diligit frēm suū i lumine manet: & scādalū in eo nō est. Qui aūt odit frēm suū: in tenebris ē & i tenebris ambulat: & nescit quo eat: qꝛ tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Scribo vobis filioli: qm̄ remittūtur vobis peccā vr̄a pp̄ nomē ei⁹. Scribo vob̄ prēs: qm̄ cognouistis eū q ab initio ē. Scribo vobis adolescētes: qm̄ vicistis malignū. Scribo vob̄ īfantes: qm̄ cognouistis prēꝫ. Scribo vobis iuuenes: qm̄ fortes estis: & verbū dei manet i vobis: & vicistis malignū. Nolite diligere mundū neqꝫ ea q̄ in mūdo sūt. Siq̄s diligit mūdū: nō ē charitas prīs i eo. Qm̄ oē qđ est in mūdo ꝯcupiscētia carnis est: & ꝯcupiscētia oculoꝝ: & superbia vite: q̄ nō ē ex prē: sꝫ ex mūdo ē. Et mūdus trāsit & ꝯcupiscētia ei⁹. Qui aūt facit volūtatē dei manet in eternū. Filioli: nouissima hora est. Et sicut audistis: qꝛ antixp̄s venit: nūc antichristi multi facti sunt. Vn̄ scim⁹ qꝛ nouissima hora ē. Ex nobis ꝓdierūt: sꝫ nō erāt ex nobis. Nā si fuissent ex nobis permāsissent vtiqꝫ nobiscū. Sꝫ vt manifesti sint: qm̄ nō sunt oēs ex nobis. Sꝫ vos vnctionē habetis a sancto: & nostis oia. Non scripsi vobis q̄si ignorātib⁹ veritatē: sꝫ q̄si scietib⁹ eā: & qm̄ oē mēdaciū ex veritate nō ē. Quis ē mēdax nisi is q negat qm̄ iesus nō est xp̄s? Hic est antixp̄s: q negat prēꝫ & filiū. Oīs q negat filiū: nec prēꝫ hꝫ: q ꝯfitet filiū & prēm hꝫ. Vos qđ audistis ab initio: in vobis pmaneat: qꝛ si in vobis pmāserit qđ audistis ab initio: & vos in filio & prē manebitis. Et hec ē repromissio quā ipse pollicit⁹ est nobis vitā eternaꝫ. Hec scripsi vobis d̄ hīs q seducūt vos: & vos vnctionē quā accepistis ab eo maneat in vobis. Et nō necesse hētis vt aliqs doceat vos: sꝫ sic vnctio ei⁹ docet vos de oib⁹: & verū est: & nō ē mēdaciū. Et sicut docuit vos manete in eo. Et nūc filioli manete in eo: vt cū apparuerit hēamus fiduciā: & non ꝯfundamur ab eo in aduētu ei⁹. Si scitis qm̄ iustus est: scitote qm̄ & omnis qui facit iustitiam: ex ipso natus est.

¶ C. S. ¶ Ostēdit apl̄s de societate hoīum i prīa describēdo ei⁹ ꝑfectionē: & hortat̄ ad puritatē mētis ac frāternaꝫ charitatē. Ca. iij.

Videte qualē charitatē dedit nobis prī: vt filij dei noiemur & sim⁹. Propter hoc mūdus nō nouit nos: qꝛ nō nouit eū. Charissimi: nūc filij dei sumus: & nōdū apparuit qđ erim⁹. Scimus qm̄ cū apparuerit: similes ei erimus: qm̄ videbimus eū sicuti est. Et oīs qui hꝫ hanc spē in eo: sanctificat se sicut & ille sanctus est. Omnis qui facit peccatū: & iniquitatē facit. Et peccatū est iniquitas. Et scitis qꝛ ille apparuit: vt peccata tolleret & peccatū in eo nō est. Omnis q in eo manet: nō peccat. Et omnis qui peccat nō vidit eū: nec cognouit eū. Filioli: nemo vos seducat. Qui facit iustitiā iustus ē: sicut & ille iustus ē. Qui facit peccm̄ ex diabolo est: qm̄ ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit fili⁹ dei: vt dissoluat opera diaboli. Oīs qui natus est ex deo peccatū nō facit: qm̄ semē ipsius in eo manet: & nō pōt peccare: qm̄ ex deo natus est. In hoc manifesti sunt filij dei: & filij diaboli. Omnis q nō est iustus nō est ex deo: & qui nō diligit fratrem suum. Qm̄ hec ē annūciatio quā audistis ab initio: vt diligatis alterutrū. Nō sicut cayn qui ex maligno erat: & occidit frēm suum. Et ꝓpter quid occidit eū? Qm̄ opera eius maligna erant: fratris aūt eius iusta. Nolite mirari fratres: si odit vos mundus. Nos scim⁹ qm̄ translati sumus de morte ad vitā: qm̄ diligimus frēs. Qui nō diligit manet in morte. Omnis qui odit fratrē suū: homicida est. Et scitis qm̄ omnis homicida nō habet vitam eternā in se manentē. In hoc cognouimus charitatem dei: qm̄ ille aiaꝫ suam pro nobis posuit: & nos debemus ꝑ fratrib⁹ animas ponere. Qui habuerit substantiam huius mūdi & viderit frēm suū necesse habere: & clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet i eo? Filioli mei nō diligamus verbo neqꝫ lingua: sꝫ ope & veritate. In hoc cognoscim⁹ quoniā ex veritate sumus: & in cōspectu eius suadebimus corda nr̄a: qm̄ si reprehēderit nos cor nr̄m: maior est deus corde nostro: & nouit oia. Charissimi: si cor nostrū nō reprehēderit nos: fiduciaꝫ hēmus ad deū: & quodcūq petierimus accipiemus ab eo: qm̄ mādata eius custodim⁹: & q̄ sunt placita corā eo facimus. Et hoc est mandatuꝫ eius: vt credamus in noīe filij eius iesu christi: & diligamus alterutrū sicut dedit

Marginal notes: Ioā. 4. b. — Leui. 9. c. — 8. 3. c. — C — al. dilexerit — 1. q. 4. ca. eccl̄ia. 9. his ita. al. trāsibit — 17. q. 4. c. nabuchodonosor — de pe. di. 4. ca. si ex bono. — de ꝯs. di. 4. c. solet. — de sa. vn. ca. vnico in prin. — D — A — & ꝯse. di. 3. cap. ille rex. — Esa. 53. b — 1. pe. 2. d. — B — apo. 22. c. — Ioā. 8. c. — de pe. di. 1. c. porro. 9. si aūt. — al. & ipsis — gen. 4. b. — C — Ioā. 15. c — de pe. di. 1. c. porro — 6. q. 1. ca. summa. — de pe. di. 1. c. homicidiorum — Leui. 19. b. — s. 2. 1. b. — Ioā. 5. b — al. nostras. — al. necessitatem patiētem. — D — Iob. 27. b. — Ioā. 16. c — Ioā. 15. c — infra. 4. c.

mandatū nobis. Et q̄ fuat mandata eius in illo manet: et ipse in eo. Et in hoc scim⁹: q̄m manet in nobis: de spū quē dedit nob.

C. S. Capl'o de vbi īcarnatiōe: aliā ges de filiis. pphis et antixp̄o: et describit pfectio nē charitatis. c hoc: tal ad candez. Ca. iiij.

A Charissimi: nolite oī spūi credere: sꝫ pbate spūs si ex deo sint: q̄m multi pseu do pphete exierunt in mundū. In hoc co gnoscit spūs dei. Ois spūs q̄ ꝯfitet ih'ꝫ xp̄ꝫ in carne venisse: ex deo est. Et omnis spūs q̄ soluit iesū ex deo nō est: et hic ē antichris: de quo audistis q̄m venit et nūc iā in mū do est. Uos ex deo estis filioli: et vicistis eū: q̄m maior est q̄ in vobis est: q̄ꝫ q̄ in mun do. Ipsi de mundo sūt: iō de mūdo loquū tur: et mūdus eos audit. Nos ex deo sum⁹.

B Qui nouit deum audit nos: q̄ nō est ex deo nō audit nos. In hoc cognoscimus spm̄ ve ritatis et spm̄ erroris. Charissimi: diliga mus nos inuicēz: qꝛ charitas ex deo est. Et oīs q̄ diligit: ex deo natus est: et cognoscit de um. Qui nō diligit: nō nouit deū: q̄m de⁹ charitas ē. In hoc apparuit charitas dei i nobis: q̄m filiū suum vnigenitū misit de us in mundū vt viuamus p eū. In hoc ē

C charitas: nō q̄si nos dilexerimus deum: sꝫ q̄m ipse pꝰ dilexit nos: et misit filiū suū p pitiationeꝫ p peccatis nostris. Charissimi si deus dilexit nos: et nos debemus alteruter diligere. Deū nemo vidit vnq̄. Si diliga mus inuicēz: deus in nobis manet: et cha ritas eius in nobis pfecta ē. In hoc cogno scim⁹ q̄m in eo manemus: et ipse in nob: q̄m de spū scō suo dedit nobis. Et nos vidi mus et testificamur: q̄m pr̄ misit filiū suuꝫ saluatorē mundi. Quisq̄s confessus fuerit q̄m iesus est fili⁹ dei: de⁹ in eo manet et ipse in deo. Et nos cognouim⁹ et credidim⁹ cha ritati quā hꝫ deus in nobis. De⁹ charitas est: et q̄ manet in charitate in deo manet: et

D deus in eo. In hoc pfecta est charitas dei no biscū: vt fiduciā habeamus in die iudicij: qꝛ sicut ille est et nos sumus in hoc mūdo. Timor nō est in charitate: sꝫ pfecta chari tas foras mittit timorē: q̄m timor penam hꝫ. Qui aūt timet: nō est pfectus in chari tate. Nos ergo diligam⁹ deū: q̄m deus pꝰ dilexit nos. Si q̄s dixerit: q̄m diligo deuꝫ et frēm suū oderit mendax est. Qui. n. non diligit fratrem suum quem videt: deum queꝫ nō videt q̄ō potest diligere? Et hoc mandatuꝫ habemus a deo: vt qui diligit deum diligat et fratrem suum.

C Ca. Sū. Cōtinuando de dilectiōe pxi mi agit de emanatiōe vbi et de ei⁹ māifestatiōe: ac de fiducia hn̄da in deū. Cap. v.

A Omnis q̄ credit q̄m iesus ē xp̄s: ex deo nat⁹ est. Et ois q̄ diligit eū q̄ genuit diligit et eū q̄ nat⁹ est ex eo. In hoc cogno scimus q̄m diligim⁹ natos dei cū deū dili gam⁹: et mādata ei⁹ faciam⁹. Hec. n. ē cha ritas dei vt mādata ei⁹ custodiam⁹: et mā data eius grauia nō sunt. Q̄m omne q̄d natū est ex deo vincit mūdū. Et hec ē vi ctoria q̄ vincit mūdum fides nr̄a. Quis ē

B aūt qui vincit mūdū: nisi qui credit: q̄m iesus est filius dei? Hic est q̄ venit p aquaꝫ et sanguinem iesus xp̄s. Nō in aqua solū: sed in aqua et sanguine. Et spūs est q̄ testi ficat: q̄m xp̄s est veritas. Q̄m tres sunt qui testimoniū dant in celo: pr̄: verbū: et spūs sanctus: et hi tres vnū sun̄. Et tres sunt q̄ testimoniū dant in terra spiritus: aqua: et sanguis: et hi tres vnum sunt. Si testi moniū hoīum accipimus: testimonium dei mai⁹ est. Q̄m hoc est testimoniū dei q̄d maius ē: q̄m testificat⁹ est de filio suo. Qui

C credit in filiū dei: hꝫ testimoniū dei in se. Qui nō credit filio mendacem facit eūꝫ: qꝛ nō credit in testimoniū q̄d testificat⁹ ē deus de filio suo. Et hoc est testimoniū: q̄m vitā eternā dedit nobis de⁹: et hec vita in fi lio eius est. Qui hꝫ filiū dei: hꝫ vitaꝫ. Qui non hꝫ filium dei: vitam nō hꝫ. Hec scri bo vobis: vt sciatis q̄m vitam habetis eter naꝫ q̄ creditis in noīe filij dei. Et hec ē fidu cia quā habemus ad deū: qꝛ q̄ācū q̄ꝫ petie rimus sm̄ volūtatē eius audit nos. Et sci mus qꝛ audit nos: q̄cq̄d petierimus. Sci mus q̄m hēmus petitiōes q̄s postulam⁹ ab eo. Qui scit frēꝫ suū peccare pcc̄m nō ad mortē: petat et dabit̄ ei vita peccanti nō ad mortē: Est peccatū ad mortē: nō p illo di co vt roget q̄s. Ois iniq̄tas peccatū ē: et est peccatū ad mortem. Scimus qꝛ ois q̄ na tus est ex deo nō peccat: sꝫ gn̄atio dei cōser uat eū: et malign⁹ nō tanget eū. Scimus q̄m ex deo sumus: et mūdus tot⁹ in mali gno posit⁹ est. Et scimus: q̄m fili⁹ dei venit et dedit nobis sensūꝫ: vt cognoscam⁹ deūꝫ verꝫ: et scim⁹ i vō filio ei⁹. Hic ē ver⁹ et vita eterna. Filioli custodite vos a simulachris.

C Explicit epl'a beati Joānis apl'i prima.

C Incipit

Joan. 8. f.
Joan. 8. f.
j. q. 3. cap. absq̄
Joan. 3. b
23. q. 4. c. qm̄ n̄ pōt. de ꝯse. di. 2. c. iterat
Joan. 1. b. 1. Ti. 6. c
8. 2. 2. q. b
Joā. 13. d.

1. Cor. 15. g.
De summi tri. c. da. namus. de celeb. miss. e. in quadam
Joā. 3. b.
de pe. di. 3. c. ili sa. cerdos. § pōt etiam
de pe. di. 3. ca. ille rex tant⁹
de pe. di. 2. c. si. n. i prīci. et .§. pecce dem.

¶ Incipit argumētū in epl'as eiusdē 2^am.

Usqz adeo ad scā3 feminā scribit: vt eādē dn̄a3 nō dubitet lr̄is appellare eiusdē q3 filiys testimoniū q ambulēt: in veritate perhibet.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epl'a beati Joānis apl'i scd'a.

¶ La. Sū. ¶ Hortat ioānes electā ad bonū pseqndū 4 malū fugiendū: ac pōit cauē di modū cū excusatiōe de breuitate. La.i.

B Senior electe dn̄e 4 natis ei^9 q̄s ego diligo in v̄itate: 4 nō ego solus: sed 4 oēs q cognouerūt veritatē pp veritatē q̄ pmanet in vobis 4 vobiscū erit ineternu3. Sit vobiscū gr̄a mia pax a deo p̄re: 4 a xp̄o B iesu filio p̄ris in v̄itate 4 charitate. Gauisus su3 valde: q̄m inueni de filiys tuis ambulātes in v̄itate: sicut mādatū accepim^9 a p̄re. Et nūc rogo te dn̄a nō tāq̄ mādatū nouū scribēs tibi sed qd̄ habuim^9 ab ini tio: vt diligam^9 alterutrū. Et hec est charitas: vt ambulem^9 s3 mādata ei^9. Hoc enim est mādatū: vt quēadmodu3 audistis ab initio in eo ābuletis: q̄m multi seductores exierūt in mūdū: q nō ɔ̄fitent iesum C xp̄m venisse in carnem. hic est seductor 4 antixp̄s. Uidete vosmetipsos ne pdatis q̄ opati estis. s3 vt mercedē plenā accipiatis. Omnis q recedit 4 nō pmanet in doctrina xp̄i: deū nō h3. Qui pmanet in doctrina: hic p̄rem 4 filiu3 h3. Si qs venit ad vos 4 hāc doctrinā nō affert: nolite recipe eum D in domū nec aue ei dixeritis. Qui.n. dicit illi aue: cōicat opib^9 ei^9 malignis. Ecce predixi vobis vt in die dn̄i nō cōfundamini. Plura hn̄s vobis scribere nolui: per chartā 4 attramētū. Spero.n. me futurū apud vos: 4 os ad os loq: vt gaudiū vestru3 plenū sit. Salutāt te filiy sororis tue electe.

24 q.i.c. omnis.

Joh. 16.f. I. Jo.i.b.

¶ Explicit epl'a beati Joānis apl'i scd'a.

¶ Incipit argumentu3 in epistolā eiusdem tertiam.

Gaium pietatis eē extollit: atq3 vt in ipsa pietate maneat exhortat: diotrepem ipietatis 4 supbie cā obiurgat: demetrio autem bonum testimoniu3 perhibet cum fratribus vniuersis.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epl'a beati Joānis apl'i tertia.

¶ La. Sū. ¶ Monet gaiu3 epl'o: vt impietate permaneat vt a malo declinet cum adiuncta salutatione. Cap.I.

A Senior gaio charissimo quē ego diligo in v̄itate. Charissime 4 de omnib^9 orōnē facio pspere te ingredi 4 valere: sicut psp̄re agit anima tua. Gauisus sum valde veniētib^9 fratrib^9 4 testimoniū phibētib^9 veritati tue: sicut tu in veritate ambu B las. Maiorē hoꝝ nō hēo gr̄a3: q̄3 vt audiā filios meos in v̄itate ambulare. Charissime fideliter facis qcqd operaris in fratres 4 hoc in peregrinos qui testimoniū reddiderunt charitati tue in conspectu ecclesie: quos benefacies deducēs digne deo. Pro nomine.n.ei^9 pfecti sunt nihil accipiētes a gētilib^9. Nos ergo debem^9 suscipe h̄mōi: vt cooperatores simus v̄itatis. Scripsissem C forsitan ecclesie: sed his q amat pmatū gerere in eis diotrepes: nō recipit nos. Propter hoc si venero cōmonebo ei^9 opa que facit: verbis malignis garriens in nos. Et quasi nō ei ista suffic[i]ant: neq3 ipse suscipit fratres: 4 eos q suscipiūt phibet: 4 de ecclia eijcit. Charissime noli imitari malū: sed D qd̄ bonū est. Qui bn̄ facit: ex deo est: q male facit nō videt deū. Demetrio testimoniu3 reddit ab oib^9 4 ab ipsa veritate: sed 4 nos testimoniū phibemus: 4 nosti q̄m testimoniū nr̄m ve[r]ū est. Multa habui tibi scribere: s3 nolui p attramētū 4 calamū scribere tibi. Spero aūt ptinus te videre 4 os ad os loquemur. Pax tibi. Salutāt te amici. Saluta tu amicos nominatim.

pl.93.ca. legum^9.

¶ Explicit epl'a beati Joānis apl'i tertia.

¶ Prologus in epl'am canonicam iude.

Iudas frater iacobi de septē catholicis vnam paruā epl'am reliq̄t. Et q2 de libro enoch q apocryphus ē: in ea sumpsit testimonium: repudiat a quibusda3: reuincitur tn̄ auctoritate 4 vetustate 4 vsu meruit in sanctas scripturas cōputari.

¶ Incipit argumentum in epistolā beati Jude apostoli.

Iudas apl's: frēs, de corruptorib^9 vsque veritatis ita iformat: vt illicitū eē disserret de subiugo semel erutos fuituris d̄nuo opa3 suā officijs nouare seruilib^9.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Jude apostoli.

¶ La. Sū. ¶ Cōfirmat aplūs iudas fideles cōtra hereticoꝝ deceptiones per scripturas figurales: ⁊ similitudines nāles: atq; fideles in veritate ɔ̄firmat. Cap. i.

A IUdas Jesu christi seruus: frater aūt iacobi his q fūt in deo pře dilectis: et xp̄o iesu ɔ̄seruatis ⁊ vocatis. Misericordia vobis ⁊ pax ⁊ charitas adimpleat. Charissimi: oēm solicitudinē faciēs scribēdi vobis de cōi vestra salute: necce habui scribere vobis: depcās supercertari semel traditeꝑ sancte fidei. B Subintroierūt.n. qdaꝫ hoīes q olim pscripti sunt in hoc iudiciuꝫ impij dñi nostri grām transferētes in luxuriam: ⁊ solū dñatorē ⁊ dñm nostrum iesum xp̄m negātes. Cōmonere autē vos volo: scientes semel oīa qm̄ iesus ppłm de terra egypti saluās: secūdo eos qui nō crediderunt perdidit. Angelos vero qui nō seruauerūt suū principatū: sed dereliquerunt suū domiciliū: in iudicium magni dei vinculis eternis sub caligine reseruauit. Sicut sodoma ⁊ gomorra ⁊ finitime ciuitates simi modo ex fornicate: ⁊ abeūtes C post carnē alterā: facti sunt exēpluꝫ: ignis eterni penā sustinētes. Similiter ⁊ hi carnem qdē maculāt dominationē aūt spernunt: maiestatē aūt blasphemant. Cū michael archāgelus cū diabolo disputās altercaret de moysi corpore: nō est ausus iudiciū inferre blasphemie: sed dixit. Imperet tibi deus. Hi aūt qcūq; quidē ignorāt blasphemāt quecūq; aūt nālr tāq; muta aīalia norunt: in his corrūpūtur. D Ue illis q in via cayn abierūt: ⁊ errore balaaꝫ mercede effusi sūnt: ⁊ in ɔ̄tradictione chore abierunt. Hi sunt in epulis suis macule ɔ̄uiuātes sine timore semetipsos pascētes: nubes sine aqua que a vētis circūferūtur: arbores autumnales infructuose: bis mortue: eradicate: fluctꝰ feri maris: despumantes suas ɔ̄fusiones: sydera errātia: q. E bus pcella tenebraꝝ seruata est in eternū. Prophetauit aūt ⁊ de his septimꝰ ab adaꝫ enoch: dicens. Ecce venit dñs in scīs milibꝰ suis facere iudiciuꝫ ɔ̄ oēs ⁊ arguere oēs impios de oībꝰ opibꝰ impietatis eoꝝ qbꝰ impie egerūt: ⁊ de omnibꝰ duris que locuti sunt ɔ̄ deū peccatores impij. Hi sunt murmuratores querulosi: s̄m desideria sua ambulātes: ⁊ os eoꝝ loqtur supbiā: mirātes psonas quesłꝰ cā. Uos aūt charissimi memores estote vboꝝ q̄ pdicta sunt ab aplīs dñi nostri iesu xp̄i: q dicebāt vobis: qm̄ in nouissimis tēporibꝰ venient illusores s̄m desideria sua ambulātes in impietatibus. F Hi sunt q segregāt semetipsos: aīales spiritū nō hñtes. Uos aūt charissimi superedificātes vosmetipsos sanctissime nře fidei in spū scō orātes: vosmetipsos in dilectione dei seruate: expectātes misericordiā dñi nři iesu xp̄i in vitā eternā. Et hos qdē arguite iudicatos: illos ħo saluate de igne rapiētes. Alijs āt misemini in tiore odiētes ⁊ eā q̄ carnalis est, maculatā tunicā. Ei G aūt q potēs ē vos ɔ̄suare sine pctō: ⁊ constituere añ ɔ̄spectū glīe sue immaculatos i exultātiōe in aduētu dñi nři iesu xp̄i soli deo saluatori nřo: p iesum xp̄ꝫ dñꝫ nřꝫ glīa ⁊ magnificētia: imperiū ⁊ ptās añ oīa secła ⁊ nūc ⁊ in omnia secula seculoꝝ. Amen.

¶ Explicit epistola beati Jude apostoli.

¶ Incipit prologus gilberti in Apocalypsim beati Joānis apostoli.

OMnes q pře volūt viuere in xp̄o (sicut ait aplūs) psecutionē patient iuxta illud. Fili accedēs ad seruitutē dei: sta in timore ⁊ ppara aīaꝫ tuā ad tētatiōnē. Tētatio nāq; est vita hoīs sup terrā. Ne aūt fideles deficiant: in his ɔ̄solat eos dñs atq; ɔ̄firmat dicēs. Uobiscū sū vsq; ad consummationē seculi: ⁊ nolite timere pusillus grex. Propterea vidēs deꝰ p tribulatiōes q̄s passura erat ecclesia ab aplīs fundata supra petrā xp̄ꝫ: vt minus timeat disposuit vna cū filio ⁊ spū scō eas reuelare. Reuelauit aūt tota trinitas xp̄o s̄m hūanitatem. Christꝰ ħo ioāni p angelū. Joānes ecclesiꝭ de qua reuelatione hūc librum cōposuit. Unde ⁊ liber iste apocalypsis di. i. reuelatio: q: hec ɔ̄tinet que reuelauit ioāni ⁊ ioannes ecclie: quāta. s. ecclia pass: sit in tpe primitiuo: ⁊ nūc patiat: ⁊ nouissime tēporibus ātichristi passura sit: quādo tāta erit tribulatio: vt si fieri posset et moueant electi. Et que p his ⁊ nūc ⁊ in futuro pmia sit susceptura: vt quos denunciata supplicia terrent, pmissa pmia letificent. Ideo

Marginalia: 2. thi. 4. a. / 2. thi. 3. a. / 2. p. 3. a. / 24 q. 3. c. de illis. / al. ꝑ scīs / 2. pe. 2. d. / Apo. j. b. / 2. Timo. 3. c. / Eccl. 2. a. / mat. 28. b.

Iste liber inter reliquas scripturas noui testamenti prophetie nomine censetur: que alijs est excellentior propheijs. Sicut enim nouum testamentum prestat veteri: euangelium legi: ita hec prophetia prophetijs veteris testamenti: quia de christo et ecclesia magna ex parte iam adimpleta sacramenta, denunciat. Uel etiam ideo quia cum alijs vnifaria sit: istis trifaria data est prophetia simul. s. preterito et presenti et futuro. Ad cuius commendandam auctoritatem: occurrit etiam auctoritas mittentis deferentis et accipientis. Mittentis. s. trinitatis et deferentis: scilicet angeli: et accipientis scilicet ioannis. Cum autem ioanni hec in visione fuerunt reuelata: et sint tria genera visionum: sub quo genere contineatur videndum est. Uisio enim alia corporalis: quando vs corporalibus oculis aliquid videmus. Alia spiritualis seu imaginaria cum vel dormientis vel vigilantes imagines rerum cernimus quibus aliquid significatur: sicut vidit pharao spicas et moyses rubum ardere: ille dormiens iste vigilans. Alia intellectualis: quando videlicet spiritu sancto reuelante intellectui mentis veritatem mysteriorum sicut est capimus: quo modo vidit ioannes que in hoc libro referuntur. Non enim figuras tantum spiritu vidit: sed et earum significata mente intellexit. Uidit autem ioannes et scripsit in pathmos insula relegatus a domitiano in exilio principe impijssimo: hac enim ad scribendum compellente causa: quia dum exul teneretur a domitiano in pathmos insula in ecclesijs quibus preerat multa pullularunt atque inoleuerunt vitia atque diuerse hereses. Erant enim quidam heretici ibi dicentes christum non fuisse ante mariam: quia temporaliter de ea natus erat. Quos ioannes in principio euangelij sui redarguit dicens. In principio erat verbum. Et in hoc libro cum dicit. Alpha et o. i. principium et finis. Dicebant etiam quidam ecclesiam pondere tribulationum ante finem seculi destituram: et pro labore non premium eternum suscepturam. Horum ergo errores volens destruere ioannes: ostendit christum principium esse et finem. Unde Esaias. Ante me non est formatus deus: et post me non erit. Et ecclesiam per exercitium tribulationum non deficere: sed proficere: et pro his brauium eternum recipere. Scribit autem ioannes septem ecclesijs asie et earum septem episcopis: de iudicijs instruens: et in eis per eam totam generalem ecclesiam docens. Est itaque materia ioannis in hoc opere status specialiter asiane ecclesie: necnon et totius videlicet que in presenti patiatur et in futuro receptura sit. Intentio vero eius est monere ad patientiam: que seruanda est: tum quia breuis labor: tum quia premium magnum. Modus tractandi talis. Primo premittit prologum et salutationem: vbi reddit auditores beniuolos et attentos. Quo premisso accedit ad narrationem. Ante narrationem vero ostendit christum esse ab eterno sine principio et fine. Inducens ipsum loquentem. Ego sum alpha et o: id est principium et finis. Postea accedens ad narrationem distinguit septem visiones quibus terminatis iste liber consumatur. Premittit autem prologum dicens. Apocalypsis iesu christi subaudis hic est sicut in alijs: visio esaie hec est: et parabole salomonis he sunt.

Jo. 1. a · Esa. 43. b · Apo. 22. c · Apo. 1. c

¶ Explicit prologus gilberti in apocalypsim beati Joannis apostoli.

¶ Item alius prologus in Apocalypsim.

Joannes apostolus et euangelista a christo electus atque dilectus in tanto amore dilectionis vberior habitus est vt in cena supra pectus eius recumberet: et ad crucem astanti soli matrem propriam commendasset: vt quem nubere volentem ad amplexum virginitatis asciuerat: ipsi etiam custodiendam virginem tradidisset. Hic itaque cum propter verbum dei et testimonium iesu christi in pathmos insulam sortiretur exilium: illic ab eodem apocalypsis preostensa describitur: vt sicut in principio canonis. i. libri geneseos incorruptibile principium prenotatur: ita et incorruptibilis finis per virginem in apocalypsi redderetur dicentis. Ego sum alpha et o: initium et finis. Hic est ioannes qui sciens superuenisse sibi diem egressionis de corpore: conuocatis in epheso discipulis descendit in defossum sepulture sue locum: orationeque completa reddidit spiritum: tam a dolore mortis factus extraneus: quam a corruptione carnis noscitur alienus. Cuius tamen scripture dispositio vel libri ordinatio ideo a nobis per singula non exponitur vt nescientibus inquirendi desiderium collocetur: et querentibus laboris fructus et deo magisterij doctrina seruetur.

Jo. 13. f. · Ibidem 19. f · Jo. 21. a · Apo. 22. c

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum beati hieronymi presbyteri.

Apocalypsis Joannis tot hʒ sacra q̄t vba. Parū dixi ꝛ pro merito volumi- nis laus omnis inferior ē. In verbis sin gulis multiplices latent intelligentie.

℄ Explicit argumentum.

℄ Incipit liber Apocalypsis beati Joan- nis apostoli.

℄ Ca. Sū. ℄ Joānes scripsit septem eccle sijs in asia de testimōio de his que opʒ fie- ri cito qui vidit septē cādelabra aurea: ac in medio candelabrorū similē filio homi- nis: ac ponit Joānis trepidatio. Ca. j.

Apocalyp- sis iesu xp̄i quā de- dit illi de⁹ palā face- re seruis suis q̄ opʒ fieri cito: ꝛ significa- uit mittēs p angelū suū seruo suo ioānī qui testimoniū per- hibuit v̄bo dei ꝛ testimoniū iesu xp̄i q̄cū q3 vidit. Beat⁹ qui legit ꝛ q̄ audit v̄ba ꝓ phetie hui⁹: ꝛ seruat ea que in ea scripta sunt. Tēpus enim ꝓpe est. Joānes septem ecclesijs que sunt in asia. Gr̄a vobis ꝛ pax ab eo qui est ꝛ q erat ꝛ q venturus est: ꝛ a septē spiritib⁹ q in conspectu throni eius sunt: ꝛ a iesu xp̄o q est testis fidelis p̄mo- genit⁹ mortuorū ꝛ p̄nceps regū terre: q di lexit nos: ꝛ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo: ꝛ fecit nos regnū ꝛ sacerdo tes deo ꝛ patri suo. Ipsi gloria ꝛ imperiuʒ in secula seculorū. Amē. Ecce venit cū nu- bibus: ꝛ videbit eū omnis oculus: ꝛ qui eū pupugerūt. Et plangēt se super eū oēs trib⁹ terre: etiā amen. Ego sum alpha ꝛ o principiuʒ ꝛ finis dicit dn̄s deus q est ꝛ q erat ꝛ q vēturus est omnipotēs. Ego Joā nes frater vester ꝛ particeps in tribulatio ne ꝛ regno ꝛ patientia in iesu xp̄o: fui in insula que appellat̄ pathmos ꝓpter verbū dei: ꝛ testimoniū iesu. Fui in sp̄ū in dn̄i- ca die. Et audiui post me vocē magnā: tāq̄ tube dicētis. Quod vides scribe in libro: ꝛ mitte septē ecclesijs q̄ sunt in asia: ephe so: ꝛ smyrne: ꝛ pergamo: ꝛ thiatyre: ꝛ sardis: ꝛ philadelphie: ꝛ laodicie. Et ꝯuersus sum vt viderē vocē que loq̄bat̄ mecū. Et ꝯuer sus vidi septē candelabra aurea: ꝛ in me- dio septē candelabrorū aureorū similē filio hominis vestitū podere: ꝛ p̄cinctū ad ma- millas zona aurea. Caput aūt ei⁹ ꝛ capilli erāt cādidi tāq̄ lana alba: ꝛ tāq̄ nix: ꝛ ocu li ei⁹ velut flāma ignis: ꝛ pedes ei⁹ similes aurichalco sicut in camino ardenti. Et vox illi⁹ tāq̄ vox aquarū multarū: ꝛ hēbat in dex tera sua stellas septē. Et de ore ei⁹ gladi⁹ ✠ vtraq3 ꝑte acut⁹ exibat: ꝛ facies ei⁹ sicut sol lucet in v̄tute sua. Et cū vidissem eū: ceci- di ad pedes ei⁹ tāq̄ mortu⁹. Et posuit dex- terā suā sup me dicens. Noli timere. Ego suʒ prim⁹ ꝛ nouissim⁹ ꝛ viuus: ꝛ fui mor tuus ꝛ ecce suʒ viuēs in s̄cla s̄cłorū: ꝛ hēo claues mortis ꝛ īferni. Scribe ergo q̄ vidi sti ꝛ q̄ sunt: ꝛ que opʒ fieri ✠ post hec. ✠. Sa cramētū septē stellarū quas vidisti in dexte ra mea: ꝛ septē cādelabra aurea septē stelle angeli sunt septē ecclesiarū: ꝛ candelabra septem: septem ecclesie sunt.

℄ Ca. Sū. ℄ Informat ap̄ls ecclesiā ephe- sinā ac ecclesiā smyrnēsem ꝛ deinde eccle- siā pergamēsem atq3 ecclesiā thiatirēseʒ: ac ponit̄ discretio bonorū a malis. Ca. ij.

Et angelo ephesi ecclesie scribe. hec di cit q tenet septē stellas in dextera sua: q ambulat in medio septeʒ candelabrorū aureorū. Scio opa tua ꝛ laborē ꝛ patiētiaʒ tuā: ꝛ q2 nō potes sustinere malos. Et tēp tasti eos q se dicūt ap̄los eē ꝛ non sunt: ꝛ inuenisti eos mēdaces. Et patiētiā habes ꝛ sustinuisti pp nomē meū: ꝛ nō defecisti. Sed habeo aduersum te pauca: q charita tem tuā p̄mā reliquisti. Memor esto itaq3 vn̄ excideris: ꝛ age penitētiā: ꝛ p̄ma opera fac. Sin autē venio tibi: ꝛ mouebo cande- labrū tuū de loco suo: nisi pniam egeris. Sed hoc habes q2 odisti facta nicolaitarū: q̄ ego odi. Qui hʒ aurē ꝛ audiat qd sp̄us di cat ecclesijs. Uincenti dabo edere de ligno vite: qd est in paradiso dei mei. Et angelo smyrne ecclesie scribe. hec dicit p̄m⁹ ꝛ no- uissim⁹: q fuit mortuus ꝛ viuit. Scio tri bulatiōnē tuā ꝛ paupertatē tuā: s3 diues es ꝛ blasphemaris ab his q se dicūt iudeos esse ꝛ nō sunt: sed sunt synagoga sathane. Nihil horū timeas q̄ passurus es. Ecce mis surus est diabolus aliquos ex vobis in car cerē vt tēptemini: ꝛ hēbitis tribulatiōeʒ dieb⁹ decē. Esto fidelis vsq3 ad mortē: ꝛ da bo tibi coronā vite. Qui hʒ aurē audiat qd sp̄us dicat ecclesijs. Qui vicerit: nō le- det̄ a morte s̄cda. Et angelo pergami eccle- sie scribe. hec dicit q hʒ rhomphea ex vtra-

Marginalia (left): Infra.22.b. / Infra.22.c. / B / Di.29.ca. necesse. / Heb.9.c. / I. Jo.i.d. / Esa.3.c. / Jer.4.b. / ꝛ.44.a.ꝛ 48.b. / Mat.24. D. / Jude.j.c. / Infra.22.c. / C / Infra.4.a

Marginalia (right): Infra.2. ꝛ.19.c. / D / al. hʒ ✠ / infra.19.c / mat.17. / Esa.44. / infra.22.c / Esa.22.f / Job.13. / infra.3.b / al. ✠ cito / al. ✠ mi- sterium. / Di.50.c.q sanctitas tua.ꝛ.ca. dn̄o. / B / infra.3.a / Luc.13.a. de pe.di.j c.q arbi- tramur. ꝛ.ca. ma- ior. / C / Infra.3.a / D

ꝗ pře accepi. Scio vbi habitas: vbi sedes est sathane: ⁊ tenes nomē meū ⁊ nō negasti fidē meā. Et in dieb⁹ illis antiphas testis me⁹ fidelis q occisus ē apō vos: vbi sathanas habitat. Sȝ hēo aduersus te pauca: qꝛ hēs illic tenētes doctrinā balaā: q docebat balac mittere scādalū corā filijs isrł edere ⁊ fornicari. Ita hēs ⁊ tu tenētes doctrinā nicolaitax. Simił pniam age: si quo min⁹. Ueniā tibi cito: ⁊ pugnabo cū illis in gladio oris mei. Qui hȝ aures audiat

E qd spūs dicat ecclesijs. Uincēti dabo māna abscōditū: ⁊ dabo illi calculū candidū: ⁊ in calculo nomē nouū scriptū: qd nemo scit nisi q accipit. Et āgelo thiatire ecclesie scribe. Hec dicit fili⁹ dei: q hȝ oculos tāq̄ flāmā ignis: ⁊ pedes ei⁹ siles auricalcho.

Sup. j. c. ⁊ infra. j. 6. c — Noui opa tua: ⁊ fidē ⁊ charitatē tuā: ⁊ ministeriū ⁊ patiētiā tuā: ⁊ opa tua nouissima pła prioꝛib⁹. Sȝ hēo aduersus te pauca: qꝛ pmittis mulierē hiezabel q̄ se dicit

F ✠ pphetē docere ⁊ seducere suos meos: fornicari ⁊ mādučare de idolotitis. Et dedi illi tps vt pniaȝ ageret: ⁊ nō vult penitere a fornicatiōe sua. Ecce ego mitto eā in lectū ⁊ q mechanē cū ea, in tribulatiōe maxima: nisi pniaȝ ab opib⁹ suis egerint: ⁊ filios ei⁹ interficiā in morte: ⁊ sciēt oēs ecclesie: qꝛ ego sum scrutās renes ⁊ corda: ⁊ dabo vnicuiq̄ vestrū scđm opa sua. Uobis aūt dico ⁊ ceteris: q thiatire estis: q̄cūq̄ nō hnt doctrinā hāc ⁊ q nō cognouerunt altitudinē sathane quēadmodū dicunt:

(Marginalia: ✠ pro phetam. Job. 24. D. — Psal. 17. b)

G nō mittā sup vos aliō pōdus: tñ id qd habetis tenete donec veniā. Et q vicerit ⁊ custodierit vsq̄ in finē opa mea: dabo illi potestatē sup gētes: ⁊ reget eas in vga ferrea: ⁊ tāq̄ vas figuli ɔfringent: sicut ⁊ ego accepi a patre meo: ⁊ dabo illi stellā matutinam. Qui habet aurem audiat: quid spiritus dicat ecclesijs.

(Marginalia: Ps. 2. infra. c. 9. c)

¶ Ca. Sm. ¶ Instruit apostolus angelus ecclesie sardis ac angelum philadelphie ⁊ angelum laodicie. Cap. iij.

H Et āgelo ecclesie sardis scribe. Hec dicit q hȝ septē spūs dei: ⁊ septē stellas. Scio opa tua qꝛ nomen habes q viuas: ⁊ mortu⁹ es. Esto vigilās: ⁊ ɔfirma ✠ cetera q̄ moritura erāt. Nō. n. inuenio opa tua plena corā deo meo. In mēte ergo habe q̄liter acceperis ⁊ audieris ⁊ serua: ⁊ pniam

B age. Si ergo nō vigilaueris veniam ad te tāq̄ fur: ⁊ nescies qua hora veniā ad te. Sȝ hēs pauca noīa in sardis q non inquinauerūt vestimēta sua: ⁊ ambulabūt mecū in albis qꝛ digni sunt. Qui vicerit sic vestietur vestimētis albis: ⁊ nō delebo nomen ei⁹ de libro vite: ⁊ ɔfitebor nomē ei⁹ coraȝ patre meo ⁊ corā angelis ei⁹. Qui hȝ aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs. Et angelo philadelphie ecclesie scribe. Hec dicit sctūs ⁊ verus q hȝ clauē dauid ⁊ qui aperit ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo aperit. Scio opera tua. Ecce dedi corā te ostiū apertum qd nemo pōt claudere: qꝛ modicā habes virtutē ⁊ seruasti vbū meū: ⁊ nō negasti nomen meū. Ecce dabo de synagoga sathane q dicunt se iudeos esse: ⁊ nō sunt sȝ mētiunt. Ecce faciā illos vt veniāt ⁊ adorēt an pedes tuos: ⁊ scient qꝛ ego dilexi te. Qm̄ seruasti verbū patiētie mee ⁊ ego seruabo te ab hora tētationis que vētura est in orbē vniuersum tētare habitātes in terra. Ecce venio cito. Tene qd habes: vt nemo accipiat coronā tuā. Qui vicerit faciā illū colūnā in tēplo dei mei ⁊ foras nō egredietr amplius. Et scribā sup eū nomē dei mei ⁊ nomen ciuitatis dei mei noue hierłm que descēdit de celo a deo meo: ⁊ nomē meum nouū. Qui hȝ aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs. Et angelo laodicie ecclesie scribe. Hec dicit amē testis fidelis ⁊ ver⁹: q ē principiuȝ creature dei. Scio opa tua: qꝛ neq̄ frigidus es: neq̄ calidus. Utinaȝ fridus esses: aut calidus: sed qꝛ tepidus es: ⁊ nec fridus nec calidus: incipiā te euomere ex ore meo: qꝛ dicis q diues sum ⁊ locupletat⁹: ⁊ nulli⁹ egeo: ⁊ nescis qꝛ tu es miser ⁊ miserabilis ⁊ paup ⁊ cec⁹ ⁊ nudus. Suadeo tibi

D emere a me aurū ignitū pbatū: vt locuples fias ⁊ vestimētis albis induaris: vt nō appareat ɔfusio nuditatis tue: ⁊ collyrio inunge oculos tuos vt videas. Ego q̄s amo arguo ⁊ castigo. Emulare ergo: ⁊ pniaȝ age. Ecce sto ad ostiū ⁊ pulso. Si q̄s audierit vocē meā ⁊ aperuerit mihi ianuā: intrabo ad illū ⁊ cenabo cū illo: ⁊ ipe mecū. Qui vicerit dabo ei sedere mecū i throno meo: sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cū pre meo in throno ei⁹. Qui hȝ aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs.

¶ Cap. Sm. ¶ Uidit ioānes ostiū apertū in celo ac sedē positā: in cui⁹ circuitu fuerāt sedilia. xxiiij. cū q̄tuor animalib⁹ dātib⁹ gloriā deo die ac nocte. Cap. iiij.

(Marginalia: 2. Pe. 3. de pe. dis. 1 c. si enim. sup. 2. c. — sup. j. c. Esa. 22. f. Job. 12. a. — Puer. 3. b. Heb. 12. b)

Post hec vidi: et ecce ostium apertum in celo. Et vox prima quā audivi tanquā tube loquentis mecū dicens. Ascende huc et ostendam tibi que oportet fieri cito. Post hec statim fui in spū. Et ecce sedes posita erat in celo: et sup sedem sedēs. Et qui sedebat similis erat aspectu lapidis iaspidis et sardinis: et iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdine. Et in circuitu sedis sedilia vigintiquatuor: et sup thronos vigintiquatuor seniores sedētes circūamicti vestimētis albis et in capitibus eorum coronas aureas. Et de throno procedūt fulgura et voces et tonitrua: et septē lampades ardentes ante thronū que sunt septem spūs dei. Et in conspectu sedis tanquā mare vitreum simile christallo: et in medio sedis et in circuitu sedis quatuor aialia plena oculis ante et retro. Et animal primum simile leoni et scdm simile vitulo: et tertium animal habēs faciem quasi hominis: et quartum animal simile aquile volanti. Et quatuor animalia singula eorum habebant alas senas: et in circuitu et intus plena sunt oculis. Et requiem non habebant die ac nocte dicētia: sanctus sanctus sanctus dñs deus omnipotens qui erat et qui est et qui venturus est. Et cū darent illa animalia gloriā et honorem et bñdictionē sedenti super thronum viventi in secula seculorum: procidebant vigintiquatuor seniores ante sedē tē in throno: et adorabant viventē in secula seculorum: et mittebant coronas suas ante thronum dicentes. Dignus es domine deus noster accipere gloriam et honorem et virtutem: quia tu creasti omnia: et propter voluntatem tuam erant et creata sunt.

¶ Ca. V. ¶ Post fletū beati ioānis agnus occisus aperit librum cuius dignitatē approbant vigintiquatuor seniores ac angelorum milia milium. Cap. v.

Et vidi in dextera sedentis sup thronum librū scriptum intus et foris signatum sigillis septē. Et vidi angelū fortem predicantem voce magna. Quis est dignus aperire librum et solvere signacula eius. Et nemo poterat neque in celo neque in terra neque subtus terrā aperire librū: neque respicere illū. Et ego flebam multum: quia nemo dignus inventus est aperire librum: nec videre eum. Et unus de senioribus dixit mihi. Ne fleveris. Ecce vicit leo de tribu iuda radix david aperire librū et solvere septem signacula eius. Et vidi et ecce in medio throni et quatuor animalium: et in medio seniorum agnū stantem tanquā occisum habentē cornua septem et oculos septē: qui sunt septē spiritus dei missi in omnē terrā. Et venit et accepit de dextera sedentis in throno librū. Et cū aperuisset librū: quatuor animalia et vigintiquatuor seniores ceciderūt coram agno habētes singuli citharas et phialas aureas plenas odoramētorum que sūt orationes sanctorum: et cantabant canticum novum dicentes. Dignus es domine accipere librum et solvere signacula eius: quoniam occisus es: et redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione. Et fecisti nos deo nostro regnū et sacerdotes: et regnabimus super terrā. Et vidi: et audivi vocē angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum: et erat numerus eorum milia milium dicentium voce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutē et divinitatē et sapientiā et fortitudinē et honorem et gloriam et bñdictionē. Et omnem creaturam que in celo est et super terrā et sub terra et que sunt in mari et que in eo: omnes audivi dicētes sedenti in throno et agno. Benedictio et honor et gloria et potestas in secula seculorum amen. Et quatuor animalia dicebāt amē. Et vigintiquatuor seniores ceciderūt in facies suas et adoraverunt viventem in secula seculorum.

¶ Ca. VI. ¶ Post apertionē quinque sigillorum diversi effectus futuri signantur: et in apertione sexti sigilli ponitur de extremo iudicio. Ca. vi.

Et vidi quod aperuisset agnus unum de septem sigillis: et audivi unū de quatuor animalibus: dicens tanquā vocem tonitrui. Veni et vide. Et vidi et ecce equus albus: et qui sedebat super illum habebat arcum: et data est ei corona: et exivit vincens ut vinceret. Et cum aperuisset sigillum secundū: audivi scdm animal dicēs. Veni et vide. Et exivit alius equus rufus: et qui sedebat sup illū datū est ei ut sumeret pacem de terra: et ut invicem se interficiant. Et datus est ei gladius magnus. Et cū aperuisset sigillū tertiū audivi tertiū animal dicēs. Veni et vide. Et ecce equus niger: et qui sedebat sup illū habebat stateram in manu sua. Et audivi tanquā vocē quatuor animaliū dicētiū. Bilibris tritici denario uno: et tres bilibres ordei denario uno: et vinū et oleū ne leseris. Et cū aperuisset sigillū quartum: audivi vocē quarti animalis dicentis. Veni

⁊ vide. Et ecce equus pallidus: ⁊ q̄ sedebat sup eū3 nomen illi mors: ⁊ infernus seq̄batur eū. Et data est illi potestas super quatuor partes terre: interficere gladio fame ⁊ morte ⁊ bestijs terre. Et cū aperuisset sigillū qntū3: vidi subtus altare animas interfectorū ꝑpter verbum dei: ⁊ ꝑpter testimonium qd̄ habebāt. Et clamabant voce magna dicentes. Usq3 quo dn̄e sanctus ⁊ verus + nō iudicas ⁊ nō vindicas sanguinē nr̄m de his q̄ habitabant in terra? Et date sūt illis singule stole albe: ⁊ dictū est illis: vt requiescerent tēpus adhuc modicum: donec + impleant conserui eorū ⁊ fratres eorū qui interficiēdi sunt sicut ⁊ illi. Et vidi cū aperuisset sigillū sextū. Et ecce terremotus magnus factus est. Et sol factus est niger tanq̄ saccus cilicinus: ⁊ luna tota facta est sicut sanguis: ⁊ stelle de celo ceciderūt sup terram sicut ficus emittit grossos suos cū3 a vento magno mouet. Et celū3 recessit sicut liber inuolutus: ⁊ ois mons ⁊ insule de locis suis mote sūt. Et reges terre ⁊ principes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes ⁊ ois seruus ⁊ liber absconderūt se in speluncis ⁊ in petris mōtiū. Et dicūt montibus: ⁊ petris cadite sup nos: ⁊ abscōdite nos a facie sedentis sup thronū ⁊ ab ira agni: qm̄ venit dies magnus ire ipsorū. Et qs poterit stare?

¶ Ca. vij. ¶ Uidit apls̄ signatos signo dei viui ex omni tribu israel gentibus ac populis qui venerunt ex magna tribulatiōe quos agnus reget abstergens omnē lachrymam ab oculis eorū3. Cap. vij.

Post hec vidi quatuor angelos stantes sup quatuor angulos terre tenētes q̄tuor ventos terre ne flarent sup terrā: neq3 sup mare neq3 in vllā arborē. Et vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis habentē signū dei viui: ⁊ clamauit voce magna q̄tuor angelis qbus datū ē nocere terre ⁊ mari dicēs. Nolite nocere terre ⁊ mari n3 arborib⁹: quoadusq3 signemus suos dei nostri in frōtibus eorū. Et audiui numerū signatorum centū quadragintaq̄tuor milia signati: ⁊ ex oi tribu filiorū israel. Ex tribu iuda: duodeci3 milia signati. Ex tribu rubē: duodeci milia signati. Ex tribu gad duodeci3 milia signati. Ex tribu aser duodeci3 milia signati. Ex tribu neptali3: duodeci milia signati. Ex tribu manasse: duodeci3 milia signati. Ex tribu symeon: duodeci3 milia signati. Ex tribu leui: duodecim milia signati. Ex tribu ysachar: duodecim milia signati. Ex tribu zabulon: duodeci3 milia signati. Ex tribu Joseph: duodecim milia signati. Ex tribu beniamin: duodecim milia signati. Post hec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus ⁊ tribub⁹ ⁊ populis ⁊ linguis: stantes ante thronum ⁊ in cōspectu agni amicti stolis albis: ⁊ palme in manibus eorum. Et clamabant voce magna dicentes. Salus deo nostro qui sedet super thronu3 ⁊ agno. Et omnes angeli stabant in circuitu throni ⁊ seniorū3 ⁊ quatuor animalium: ⁊ ceciderunt in cōspectu throni in facies suas ⁊ adorauerūt deum dicentes. Amen. Benedictio ⁊ claritas ⁊ sapia ⁊ grāraȝ actio: honor ⁊ vtus ⁊ fortitudo deo nr̄o: in scl'a scl'orū. Amē. Et rn̄dit vnus de seniorib⁹: ⁊ dixit mihi. hi q̄ amicti sūt stolis albis: q̄ sūt ⁊ vn̄ venerūt? Et dixi illi. Dn̄e mi tu scis. Et dixit mihi: hi sunt qui venerunt de tribulatione magna: ⁊ lauerunt stolas suas. Et dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sūt ante thronum dei: ⁊ seruiunt ei die ac nocte in templo eius: ⁊ qui sedet in throno + habitabit super illos Non esurient neq3 sitient amplius: neq3 cadet sup illos sol neq3 vllus estus: quoniā agnus qui in medio throni est reget illos: ⁊ deducet eos ad vite fontes aquarum: ⁊ absterget de⁹ omnem lachrymam ab oculis eorum.

¶ C. S. ¶ Fit silentiū in celo in apertione sigilli septimi: ac recipit angelus incēsa multa ⁊ fiunt tonitrua ⁊ voces: ⁊ preparant se ad canendū septem angeli: ac ponit' decantu quatuor angelorum. Cap. viij.

Et cū aperuisset sigillū septimū: factū est silentiū in celo quasi media hora. Et vidi septē angelos stantes in conspectu dei: ⁊ date sunt illi septē tube. Et alius angelus venit: ⁊ stetit ante altare habēs thuribulum aureum: ⁊ data sunt illi incensa multa: vt daret de orationibus sanctorū3 omnium super altare aureum quod est ante thronu3 dei. Et ascendit fumus incēsorū de orationibus sanctorū de manu angeli corā deo. Et accepit āgelus thuribulū aureū: ⁊ impleuit illud de igne altaris: ⁊ misit in terrā. Et facta sūt tonitrua ⁊ voces et fulgura ⁊ terremotus magn⁹: ⁊ septē an-

Infra.19.a. Ubi habet iterum + vsq3quo

al's + cōpleantur numerus cōseruorum eorum

mat.27.f

Esa.2.d. Ose.10.c Luc.23.c

Infra.9.a

sup.5.c

al' + habitat

Esa.25.c Infra.21.a

geli q hēbant septem t bas ꝓparauerūt se vt tuba canerēt. Et primus angelus tuba cecinit. Et facta est grādo ⁊ ignis: mixta i sanguine: ⁊ missuz est in terrā. Et tertia pars terre cōbusta est: ⁊ tertia ps arboꝝ ꝯcremata est: ⁊ oē fenū viride cobustū est. Et scḋs angelus tuba cecinit: ⁊ tanq̄ mōs magnꝰ igne ardēs missus est in mare. Et fcā ē tertia pars maris sanguis: ⁊ mortua ē tertia pars creature eoꝝ q̄ hēbant aīas in mari: ⁊ tertia pars nauiū interijt. Et tertiꝰ angelus tuba cecinit: ⁊ cecidit de celo stella magna ardēs tanq̄ facula. Et cecidit in tertiā partē fluminū ⁊ in fontes aquaꝝ: ⁊ nomē stelle dr̄ absinthiū. Et facta est tertia ps aq̄ruꝫ in absinthiū: ⁊ multi hoīum mortui sūt de aq̄s: q: amare facte sunt. Et q̄rtus angelus tuba cecinit: ⁊ ꝑcussa est tertia pars solis: ⁊ t̄ria pars lune: ⁊ tertia ps stellaꝝ: ita vt obscuraret̄ tertia pars eoꝝ: ⁊ diei nō luceret tertia pars: ⁊ noctis silīr. Et vidi et audiui vocem vnius aq̄le volantis p mediū celi: dicentis voce magna. Ue ve ve habitantibus in terra de ceteris vocibꝰ triuꝫ angelorum qui erant tuba canituri.

¶ Ca. 9. ¶ In cātu q̄nti angeli cadit stella de celo ⁊ ꝑcipit̄ locustis ne ledāt t̄re nascētia: ⁊ in cātu sexti angeli soluunt̄ alligati angeli in fluuio magno eufratē. Cap. ix.

A | Et q̄ntus angelus tuba cecinit. Et vidi stellā de celo cecidisse in terrā ⁊ data est ei clauis putei abyssi. Et apuit puteū abyssi: ⁊ ascēdit fumus putei: sicut fumus fornacis magne ⁊ obscuratꝰ est sol ⁊ aer de fumo putei. Et de fumo putei exierūt locuste in terrā: ⁊ data est illis ptās sicut hñt potestatē scorpiones terre. Et ꝑceptū est illis ne lederēt fenū terre: neq̄ oē viride neq̄ oēm arboreꝫ: nisi tm̄ hoīes q non habent signū dei in frontibus suis. Et ✝ datū est illis ne occiderent eos: sꝫ vt cruciarent mensibus q̄nq̄. Et cruciatus eoꝝ vt cruciatus scorpij: cū ꝑcutit hoīnes. Et in diebus illis q̄rent hoīes mortem ⁊ non inuenient eā. Et desiderabūt mori: ⁊ fugiet mors ab eis. Et similitudines locustaꝝ similes eq̄s paratis in ꝑliū: ⁊ sup capita eaꝝ tanq̄ corone similes auro: ⁊ facies eaꝝ tanq̄ facies hominuꝫ. Et habebant capillos sicut capillos mulieꝝ: ⁊ dentes earuꝫ sicut dentes leonū erant. Et habebant loricas sicut loricas ferreas: ⁊ vox alarum illaruꝫ sicut vox curruū equorum multorum currentium in bellum. Et habebant caudas similes scorpionum: ⁊ aculei erant in caudis eaꝝ: ⁊ potestas eaꝝ nocere hominibus mensibus q̄nq̄. Et habebant sup se regeꝫ angelū abyssi: cui nomen hebraice ✝ abaddon: grece autē apollion: ⁊ latine hñs nomē exterminās. Ue vnū abijt: ⁊ ecce veniūt adhuc duo ve post hec. Et sextꝰ angelus tuba cecinit ⁊ audiui vocē vnā ex q̄tuor cornibꝰ altaris aurei qḋ est ante oculos dei: dicentē sexto angelo q habebat tubam. Solue q̄tuor angelos qui alligati sūt in flumine magno eufraten. Et soluti sunt q̄tuor angeli q parati erant in horā ⁊ diē ⁊ mensem ⁊ annum vt occiderent tertiam partem hoīuꝫ: ⁊ numerus eq̄stris exercitus: vicies milies dena milia. Et audiui numeruꝫ eoꝝ: ⁊ ita vidi equos in visione: ⁊ q sedebant super eos hēbāt loricas igneas ⁊ hyacinthinas ⁊ sulphureas: ⁊ capita equoꝝ erant tanq̄ capita leonum ⁊ de ore eoꝝ ꝓcedit ignis ⁊ fumus ⁊ sulphur. Et ab his tribꝰ plagis occisa est tertia ps hoīuꝫ: de igne ⁊ de fumo ⁊ sulphure q procedebant ex ore ipsoꝝ. Potestas. n. equoꝝ in ore eoꝝ est: ⁊ in caudis eorum. Nam caude eoꝝ similes serpentibus hñtes capita: ⁊ in his nocent: ⁊ ceteri hoīes q non sunt occisi in his plagis neq̄ pniaꝫ egerūt de opibꝰ manuū suaꝝ vt non adorarēt dēmonia ⁊ simulachra aurea ⁊ argētea ⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea: q̄ neq̄ videre possunt neq̄ audire neq̄ ambulare ⁊ non egerunt penitentiam ab homicidijs suis: neq̄ a veneficijs suis neq̄ a fornicatione sua: neq̄ a furtis suis.

¶ C. 10. ¶ Uidit ioānes angelū descēdentē de celo hñtē in manu sua libellū apertū: atq̄ iurauit angelus: nō fore tp̄s ampliꝰ ⁊ ꝑcipit̄ ioanni deuorare librū. Cap. x.

Et vidi aliū angelū fortem descendētē de celo amictū nube: ⁊ iris in capite eiꝰ: ⁊ facies eiꝰ erat vt sol: ⁊ pedes eius tanq̄ colūna ignis. Et habebat in manu sua libellum apertum. Et posuit pedem suum dextrum supra mare sinistrū aūt super terraꝫ: ⁊ clamauit voce magna queādmoduꝫ cū leo rugit. Et cū clamasset: locuta sunt septē tonitrua voces suas. Et cū locuta septē fuissent tonitrua voces suas: ⁊ ego scripturus erā ⁊ audiui vocē de celo dicētē mihi. Signa q̄ locuta sūt septē tonitrua: ⁊ noli

[Marginalia: C; D; A; Infra.20.f.; Infra.14.c.; ⁊.9.; Sup.7.a.; ✝ dem; B; Esa.2.d; Osee.10.c; Luc.23.c.; Sa.16.b.; ✝ abaddon.; C; D; A; B; Dan.12.c]

ea scribere. Et angelus quē vidi stantē sup̃ mare ⁊ sup̃ terrā leuauit manū suā ad celū ⁊ iurauit p viuentē in secula seculoꝝ q creauit celū ⁊ ea q̄ in eo sunt: ⁊ terrā ⁊ ea q̄ in ea sunt: ⁊ mare ⁊ ea q̄ in eo sunt: qꝛ tps nō erit amplius: sꝫ in dieb⁹ vocis septimi angeli cū ceperit tuba canere: consumabit mysteriū dei: sicut euangelizauit p seruos suos ꝓphetas. Et audiui vocē de celo iterū loquentem mecum: ⁊ dicentem. Uade ⁊ accipe librū apertum de manu angeli stantis sup̃ mare ⁊ sup terram. Et abij ad angelū dicēs ei vt daret mihi libꝝ. Et dixit mihi. Accipe librū: ⁊ deuora illū: ⁊ faciet amaricari ventrē tuū: sꝫ in ore tuo erit dulce tāq̄ mel. Et accepi librū de manu angeli ⁊ deuoraui illū: ⁊ erat i ore meo tāq̄ mel dulce. Et cū deuorassez eū amaricat⁹ est vēter meus. Et dixit mihi. Oportet te iteꝝ ꝓphetare gentib⁹ ⁊ ꝑplis ⁊ linguis ⁊ regib⁹ multis.

C De iure iurā. ca. ⁊ sā cp̃is

D

Ezec. 3. a.

¶ L. S. ¶ Prophetat ioannes de tēplo calcando ac duob⁹ testibus: ⁊ de bestia ascendēti de mari que occidit testes: ⁊ ponitur de tuba septimi angeli. Cap. xj.

A

Et datus est mihi calamus similis virge: ⁊ dictū ē mihi. Surge ⁊ metire tēplū dei ⁊ altare: ⁊ adorātes in eo. Atriū aūt qd̄ est foris tēplū ejice foras: ⁊ ne metiaris illud qm̄ datū est gētib⁹: ⁊ ciuitatē sanctā calcabūt mensib⁹ q̄draginta duobus: ⁊ dabo duob⁹ testib⁹ meis: ⁊ ꝓphetabūt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi sūt due oliue ⁊ duo cādelabra in cōspectu dn̄i terre stātes. Et si qs voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eoꝝ: ⁊ deuorabit inimicos eorū. Et si qs voluerit eos ledere: sic opꝫ eū occidi. Hi hn̄t ptātez claudēdi celuꝫ ne pluat dieb⁹ ꝓphetie illoꝝ: ⁊ ptātē hn̄t sup̃ aq̄s ꝯuertēdi eas in sanguinē: ⁊ pcutere terrā oi plaga quotiēscūq; voluerint: ⁊ cū finierit testimoniū suū: bestia q̄ ascendit de abysso faciet aduersus eos bellū ⁊ vincet illos: ⁊ occidet eos: ⁊ corpa eoꝝ iacebūt in plateis ciuitatis magne q̄ vocat̃ spiritaliter sodoma ⁊ egyptus: vbi ⁊ dn̄s eoꝝ crucifix⁹ est. Et videbūt de tribub⁹ ⁊ ꝑplis ⁊ linguis ⁊ gētib⁹ corpa eoꝝ p tres dies ⁊ dimidiū: ⁊ corpa eoꝝ non sinent poni in monumētis: ⁊ inhabitātes terrā gaudebunt sup̃ illos: ⁊ iocūdabunt: ⁊ munera mittēt inuicē: qm̄ hi duo prophete cruciauerunt eos qui ✝ habitabant super terram. ⁊ post dies

B

Dan. 7. a.

al' ✝ habitant

tres: ⁊ dimidiam spūs vite a deo intrauit in eos: ⁊ steterunt super pedes suos: ⁊ timor magnus cecidit super eos q viderunt eos. Et audierunt vocem magnaꝫ de celo dicentem eis. Ascendite huc: ⁊ ascēderunt in celum in nube: ⁊ viderunt illos inimici eorum. Et in illa hora factus est terremotus magnus: ⁊ decima ps ciuitatis cecidit. Et occisa sūt in terremotu noīa hoīuꝫ septem milia: ⁊ reliq̄ in timorē sunt missi: ⁊ dederūt gl'iam deo celi. Ue scd̄m abijt: ⁊ ecce ve tertiū veniet cito. Et septimus angelus tuba cecinit: ⁊ facte sunt voces magne in celo dicentes. Factū est regnū huius mūdi dn̄i nr̄i ⁊ chr̄i eius: ⁊ ✝ regnabūt in secula seculoꝝ amē. Et viginti q̄tuor seniores q in cōspectu dei sedēt in sedib⁹ suis ceciderunt in facies suas: ⁊ adorauerūt deū dicentes. Gratias agim⁹ tibi dn̄e de⁹ noster omīps q es ⁊ qui eras ⁊ q venturus es: qꝛ accepisti virtutē tuā magnā ⁊ regnasti. Et irate sūt gētes: ⁊ aduenit ira tua: ⁊ tps mortuoꝝ iudicari ⁊ reddere mercedeꝫ seruis tuis prophetis ⁊ sanctis ⁊ timentibus nomē tuū: pusillis ⁊ magnis: ⁊ exterminandi eos q corruperunt terraꝫ. Et apertū est tēplū dei in celo: ⁊ visa est arca testi eius in templo eius. Et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ terremotus ⁊ grando magna.

C

al's ✝ regnabit.

D

¶ L. S. ¶ Uidet tēplū dei in celo cū arca testamēta ac mulier amicta sole cū dracone magno: ⁊ fcm̄ est plium magnuꝫ in celo michaelis cum dracone. Cap. xij.

A

Et signum magnum apparuit in celo. Mulier amicta sole: ⁊ luna sub pedibus eius: ⁊ in capite eius corona stellaꝝ duodecim. Et in vtero habens ⁊ clamabat parturiens ⁊ cruciat̃ vt pariat. Et visuꝫ est aliud signū in celo. Et ecce draco magnus rufus hn̄s capita septē ⁊ cornua decē: ⁊ in capitibus suis septem diademata: ⁊ cauda eius trahebat tertiaꝫ partē stellaꝝ celi: ⁊ misit eas in terrā. Et draco stetit ante mulierē q̄ erat paritura: vt cū peperisset filiū ei⁹ deuoraret. Et peperit filium masculum: q recturus erat omnes gentes in virga ferrea. Et raptus est filius eius ad deum ⁊ ad thronū eius: ⁊ mulier fugit in solitudinē vbi habebat locū paratū a deo vt ibi pascat eam dieb⁹ mille ducentis sexaginta. Et factuꝫ est preliuꝫ ✝ magnū in celo. Michael ⁊ angeli eius preliabantur cuꝫ dracone ⁊

B

al' nō habet ✝ magnum

draco pugnabat et angeli eius: et non valuerūt neq; locus inuētus est eoꝝ amplius in celo. Et proiectus est draco ille magnus: serpēs antiquus q vocat diabolus et sathanas: q seducit vniuersum orbē et proiectus est in terrā: et angeli eius cū illo missi sūt. Et audiui vocē magnā in celo dicētē. Nūc facta est salus et virtus et regnū dei nr̄i et potestas xp̄i eius: q proiectus est accusator fratrum nostroꝝ: qui accusabat illos ante cōspectū dei nr̄i die ac nocte: et ipsi vicerunt eū propter sanguinem agni: et propter verbū testimonij sui: et non dilexerunt aīas suas vsq; ad mortē. Propterea letamini celi et q habitatis in eis. Ve terre et mari: q descendit diabolus ad vos hñs irā magnā: sciēs q modicū tēpus hz. Et postq; vidit draco q proiectus esset in terrā persecutus est mulierē q peperit masculū. Et date sūt mulieri ale due aquile magne vt volaret in desertum in locum suū vbi alit p tps et tpa et dimidium tpis a facie serpentis. Et misit serpens ex ore suo post mulierem aquā tanq; flumen vt eā faceret trahi a flumine. Et adiuuit terra mulierē: et aperuit terra os suum et absorbuit flumen qd̄ misit draco de ore suo. Et iratus ē draco in mulierē: et abijt facere plium cū reliqs de semine eius q custodiūt mādata dei: et hñt testimoniū iesu christi: et stetit super arenam maris.

Ca. Sū. Describitur ascendens de mari cū septem capitibus: et decem cornibus: et decē diadematibus q blasphemauit nomen domini: atq; videtur alia bestia habens cornua duo similia agni. Cap. xiij.

Et vidi de mari bestiā ascendentē habentem capita septē et cornua decē: et super cornua eius decē diademata: et sup capita eius nōīa blasphemie. Et bestia quā vidi similis erat pardo: et pedes eius sicut pedes vrsi: et os eius sicut os leonis. Et dedit illi draco virtutem suam et potestatem magnam. Et vidi vnum de capitibus suis q̄si occisum in mortem: et plaga mortis eius curata est. Et ammirata est vniuersa terra post bestiā: et adorauerunt draconem q dedit potestatē bestie: et adorauerūt bestiā dicentes. Quis similis bestie: et quis poterit pugnare cū ea? Et datum est ei os loquēs magna et blasphemias. Et data est ei potestas facere menses quadraginta duos. Et aperuit os suum in blasphemias ad deum blasphemare nomē eius et tabernaculum eius et eos q in celo habitāt. Et est datū illi bellū facere cū sanctis et vincere eos. Et data est illi potestas in oēm tribū et pplm et linguā et gentē: et adorauerunt eā oēs q inhabitabāt terram quoꝝ nō sunt scripta nomina in libro vite agni q occisus ē ab origine mūdi. Si qs habet aures audiat. Qui in captiuitatē duxerit: in captiuitatē vadet. Qui in gladio occiderit: opz eū gladio occidi. Hic est patiētia et fides sanctoꝝ. Et vidi aliā bestiā ascendētē de terra: et habebat cornua duo similia agni: et loqbat sicut draco et potestatē prioris bestie oēz faciebat in cōspectu eius. Et fecit terrā et habitantes in ea adorare bestiā primā: cui[9] curata est plaga mortis. Et fecit signa magna vt etiā ignē faceret de celo descendere in terrā in cōspectu hominū. Et seduxit habitātes in terrā pp signa que data sunt illi facere in cōspectu bestie dicēs habitātib[9] i terra vt faciāt imaginem bestie que hz plagam gladij et vixit. Et datū est illi vt daret spūm imagini bestie: et vt loquat imago bestie. Et faciet vt quicūq; non adorauerit imaginē bestie: occidatur. Et faciet omnes pusillos et magnos et diuites et pauperes et liberos et seruos habere characterem in dextera manu aut in frontibus suis: et ne quis posset emere aut vēdere: nisi qui habeat characterem: aut nomē bestie: aut numerum nominis eius. Hic sapientia est. Qui habet intellectum computet numerum bestie. Numerus enim hominis est: et numerus eius sexcēti sexagintasex.

Ca. Sū. Videtur angelus stans sup montem syon: et cum eo centū quadragintaquatuor milia: qui cū mulierib[9] non sunt coinquinati: et docet angelus timorem domini: ac predicit casum babylonis: atq; preceptum datur Joanni de scribendis beatis. Ca. xiiij.

Et vidi: et ecce agn[9] stabat supra montem syon: et cū eo centū quadragintaquatuor milia habentem nomen ei[9]: et nomen patris eius scriptū in frontibus suis. Et audiui vocem de celo tanq; vocem aquarum multarum et tanq; vocem tonitrui magni: et vocem quam audiui sicut citharedoꝝ citharisantium in citharis suis. Et cantabāt quasi canticū nouū ante sedem et ante quattuor animalia et se

Marginalia: de pe. di. 2 c a. si enim in fi. — infra. 20. b — Phi. 4. a — Gen. 6. a. mat. 26. c — sup. 7. b.

dicorés. Et nemo poterat dicere canticum: nisi illa centū quadraginta quattuor millia q empti sunt de terra. hi sunt q cū mulieribus nō sunt coinquinati: virgines enim sunt. hi sequunt agnū quocūq ierit. hi empti sunt ex omnibus primitie deo et agno: et in ore eorum nō est inuentū mēdacium. Sine macula enim sunt ante thronum dei. Et vidi alterum angelum volantem per medium celi habētem euangelium eternum: vt euangelizaret sedētibus sup terram et super omnē gentē et tribum et linguam et populū: dicēs magna voce. Timete dominū et date illi honorem: qz venit hora iudicij eius. Et adorate eum qui fecit celum et terram: mare et fontes aquarum. Et alius angelus secutus est dicens. Cecidit cecidit babylō illa magna: que a vino ire fornicationis sue potauit omnes gentes. Et tertius angelus secutus est illos dicēs voce magna. Si quis adorauerit bestiam et imaginē eius: et acceperit characterem in fronte sua aut in manu sua: hic bibet de vino ire dei qđ mixtū est mero in calice ire ipsius. Et cruciabitur igne et sulphure in ɔspectu angelorū sanctorum: et ante conspectum agni: et fumus tormentorum eorum ascendet in secula seculorum. Nec habent requiē die ac nocte qui adorauerunt bestiam et imaginē eius: et si qs acceperit characterem nominis eius. hic patientia sanctorum est qui custodiūt mādata dei et fidem iesu. Et audiui vocem de celo dicentē mihi. Scribe. Beati mortui qui in domino moriuntur. Amodo iam dicit spiritus: vt requiescant a laboribus suis. Opera. n. illorum sequuntur illos. Et vidi: et ecce nubem candidam: et sup nubē sedentē similem filio hoīs habētem in capite suo coronam auream: et in manu sua falcem acutam. Et alius angelus exiuit de templo clamans voce magna ad sedentem super nubem. Mitte falcem tuam et mete: qz venit hora vt metas quoniam aruit messis terre. Et misit qui sedebat sup nubem falcē suam in terram: et messuit eam. Et alius angelus exiuit de tēplo qđ est in celo: habēs et ipse falcem acutā. Et alius angelus exiuit de altari qui habebat ptātem supra ignem: et clamauit voce magna ad eum qui habebat falcem acutā dicēs. Mitte falcem tuā acutā: et vindemia botros vinee terre: qm mature sunt vue eius. Et misit angelus falcē suam acutā in terram: et vindemiauit vineam terre. Et misit in lacū ire dei magnū. Et calcatus est lacus extra ciuitatē: et exiuit sanguis de lacu vsq ad frenos equorū p stadia mille sexcenta.

B — Act. 4. Ibo rum — Ps. 145. Act. 4. c. Esa. 21. c. Hie. 51. a. Infra. 18. a. — C — Sup. 9. a. Infra. 19. a. — D — Joel. 3. c

℃ Ca. xv. ℃ Vidit ioannes septem angelos habentes septem plagas nouissimas: quibus datur septem phiale plene iracundia dei. Cap. xv.

Et vidi aliud signū in celo magnum et mirabile angelos septem habentes plagas septem nouissimas: quoniam in illis consumata est ira dei. Et vidi tanquā mare vitreum mixtum igne: et eos qui vicerunt bestiam et imaginē eius: et numerum nominis eius stantes supra mare vitreum habentes cytharas dei: et cantantes canticum moysi serui dei: et canticum agni dicentes. Magna et mirabilia sunt opera tua domine deus omnipotēs: iuste et vere sunt vie tue dñe rex seculorū. Quis nō timebit te domine: et magnificabit nomen tuū? Quia solus pius est quoniam omnes gentes venient: et adorabunt in conspectu tuo: quoniam iudicia tua māifesta sunt. Et post hec vidi: et ecce apertum est templum tabernaculi testimonij in celo. Et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo: vestiti lapide mūdo et candido: et precincti circa pectora zonis aureis. Et vnū de quatuor animalibus dedit septem angelis septem phialas aureas plenas iracūdie dei viuentis in secula seculorum. Et impletum est templum dei fumo a maiestate dei et de virtute eius. Et nemo poterat introire in templum donec consumarentur septem plage septem angelorum.

A — B — Act. sanctorum. Hie. 10. a — C — D

℃ Ca. xvi. ℃ Precipitur septem angelis vt effundant septem phialas quarum primus effudit suā phialā in terram: scđs in mari: terti⁹ in fontes aqrū: qrtus in solē: qntus sup sedē bestie: sextus in flumē eufraten: septimus in aerem. Cap. xvi.

Et audiui vocem magnam de templo dicentem septem angelis. Ite et effundite septem phialas ire dei in terram. Et abijt primus angelus et effudit phialam suam in terram. Et factum est vulnus seuum et pessimum in homines qui habebant characterem bestie: et

A

in eos qui adorauerũt bestiam ⁊ imaginẽ eius. Et scd's angelus effudit phialã suam in mare. Et factus est sanguis tanq̃ mortui: ⁊ oĩs aĩa viuẽs mortua ẽ in mari. Et terti⁹ effudit phialã suã sup flumine ⁊ su- B per fontes aquaꝝ: ⁊ fact⁹ ẽ sanguis. Et audiui angelũ aquaꝝ dicẽtẽ. Justus es dñe q es ⁊ q eras scũs: q hec iudicasti: q2 sãguinẽ scõꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ effuderũt: ⁊ sanguinẽ eis dedisti bibere. Digni.n.sũt. Et audiui alterũ dicẽtẽ. Etiã dñe deus oĩpotẽs: vera ⁊ iusta iudicia tua. Et quart⁹ angel⁹ effudit phialã suã in solẽ: ⁊ datũ ẽ illi estu affligerẽ hoĩes ⁊ igni. Et estuauerũt hoĩes estu magno: ⁊ blasphemauerũt nomẽ dei hñtis ptãtẽ sup has plagas: neq3 egerũt pñiam vt darẽt illi gliã3. Et qntus angelus effudit phialã sup sedẽ bestie. Et factu3 est regnũ eius tenebrosum: ⁊ cõmãducauerũt linguas suas p dolore: ⁊ blasphemauerũt deũ celi pre dolorib⁹ ⁊ vulneribus suis: ⁊ nõ egerũt penitẽtia3 ex operibus suis. Et C sextus angelus effudit phiala3 sua3 i flumẽ illd magnũ ⁊ eufratẽ: ⁊ siccauit aquã eius: vt prepararet via regib⁹ ab ortu solis. Et vidi de ore dracõis ⁊ de ore bestie ⁊ de ore pseudo prophete exire spũs tres in mũdos in modũ ranarũ. Sũt.n. spũs demonioꝝ faciẽtes signa: ⁊ ꝓcedũt ad reges totius terre cõgregare illos in preliu3 ad diẽ magnũ oĩpotẽtis dei. Ecce venio sicut fur. Beatus q vigilat ⁊ custodit vestimẽta sua: ne nudus ãbulet ⁊ videãt turpitudinẽ eius. Et cõgregabit illos in locũ q vocatur hebraice hermogedon. Et septim⁹ angelus effudit phialã suã in aerẽ. Et exiuit D vox magna de tẽplo a throno dicẽs. Factũ est. Et fc̃a sũt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua: ⁊ terremot⁹ fact⁹ est magn⁹ qualis nunq̃ fuit ex quo hoĩes fuerũt sup terrã talis terremotus sic magn⁹. Et fracta est ciuitas magna in tres ptes: ⁊ ciuitates gẽtiũ ceciderũt. Et babylon magna venit i memoriã añ deũ: dare illi calicẽ vini indignationis ire ei⁹. Et oĩs insula fugit: ⁊ mõtes non sunt inuẽti. Et grãdo magna sicut talẽtũ descẽdit de celo in hoĩes. Et blasphemauerũt hoĩes deũ ꝑp plagã grandinis: qm̃ magna facta est vehementer.

mar.24.b. Luc.12.e. Apoc.3.a 2.Pe.3.c

¶ Ca. xvii. ¶ Uidit ioãnes mulierẽ sedẽtem sup bestiam coccineã plenã noĩb⁹ blasphemie hñtẽ capita septẽ ⁊ cornua decẽ: in cui⁹ fronte erat scriptũ babylõ magna ⁊ describit mulieris sacramẽtũ. Ca. xvii.

A A Et venit vnus de septẽ angelis q habebãt septẽ phialas: ⁊ locutus ẽ mecũ dicẽs. Ueni ⁊ ostẽdã tibi dãnationem meretricis magne q̃ sedet sup aq̃s multas: cum qua fornicati sunt reges terre: ⁊ inebriati sũt q inhabitãt terrã de vino ꝓstitutiõis eius. Et abstulit me in spũ i desertũ. Et vidi mulierẽ sedẽtem sup bestiã coccineã plenã noĩbus blasphemie habẽtẽ capita septẽ: ⁊ cornua decem. Et mulier circũdata purpura ⁊ coccino ⁊ inaurata auro lapide ꝓcioso ⁊ margaritis: hñs poculum aureũ in manu sua plenũ abominatione ⁊ immundicia fornicatiõis ei⁹. Et in fronte eius nomen scriptũ mysterium babylon magna mater fornicatio- B nũ ⁊ abominationũ terre. Et vidi mulierẽ ebriã de sanguine sanctoꝝ ⁊ de sanguine martyrũ iesu. Et mirat⁹ sum cũ vidissem illã ãmiratiõe magna. Et dixit mihi angelus. Quare miraris? Ego dicã tibi sacramẽtũ mulieris ⁊ bestie q̃ portat eam: q̃ h3 capita septẽ ⁊ cornua decẽ. Bestia quã vidisti fuit ⁊ nõ est: ⁊ ascẽsura ẽ de abysso ⁊ in interitũ ibit: ⁊ mirabunt inhabitãtes terrã quoꝝ nõ sunt scripta noĩa in libro vite a ꝯstitutiõe mũdi videtes bestiã q̃ erat: ⁊ nõ est. Et hic ẽ sensus: q h3 sapientia3. Septẽ capita septẽ montes sunt: sup C quos mulier sedet ⁊ reges septẽ sũt. Quinq3 ceciderũt: vnus ẽ ⁊ alius nõdũ venit. Et cũ venerit op3 illũ breue tp̃s manere: ⁊ bestia q̃ erat ⁊ nõ est: ⁊ ipsa octaua est: ⁊ de septẽ. Et in interitũ vadet. Et decẽ cornua que vidisti: decẽ reges sunt q regnũ nondũ acceperũt: s3 ptãtẽ tanq̃ reges vna hora accipiẽt post bestiã. Hi vnũ ꝯsiliũ hñt ⁊ vir- D tutẽ ⁊ ptãte3 sua bestie tradẽt. Hi cũ agno pugnabunt: ⁊ agnus vincet illos: qm̃ dñs dñorũ est: ⁊ rex regũ: ⁊ qui cũ illo sũt vocati ⁊ electi ⁊ fideles. Et dixit mihi. Aquas quas vidisti vbi meretrix sedet ppl'i sunt ⁊ gẽtes ⁊ lingue. Et decẽ cornua q̃ vidisti in bestia: hi odient fornicariam: ⁊ desolatã facient illam ⁊ nudã ⁊ carnes eius mãducabũt: ⁊ ipsam ignis ꝯcremabũt. De⁹ enim dedit in corda eorum vt faciant qd placitum est illi vt dent regnũ suum bestie donec consumẽtur verba dei. Et mulier quã vidisti est ciuitas magna que h3

Alias vidissem

1. Timo.6.c. Infra.19.c.

regnum super reges terre.

¶ Ca. Sū. ¶ Docet angelus ioannē de casu babylōis ac luctu eiusdem: et exultatione celi sup eadem. Cap. xviij.

A Et post hec vidi alium angelum descendentē de celo: habentē potestatem magnam: et terra illuminata est a gloria eius. Et exclamauit in + fortitudine dicēs. Cecidit: cecidit babylon magna et facta est habitatio demoniorum et custodia omnis spiritus immūdi: et custodia omnis volucris immūde et odibilis: quia de vino ire fornicationis eius biberunt oēs gentes. Et reges terre cū illa fornicati sunt: et mercatores terre de virtute + delitiarum eius diuites facti sunt. Et audiui aliam vocē de B celo dicentē. Exite de illa populus meus: et ne participes sitis delictorum eius: et de plagis eorū nō accipiatis. Qm peruenerūt peccata ei⁹ vsqz ad celum: et recordatus est dñs iniquitatum eius. Reddite illi sicut et ipsa reddidit vobis: et duplicate duplicia sm opera eius. In poculo quo miscuit vobis: miscete illi duplū. Quantū glorificauit se et in delitijs fuit: tantū date illi tormentū C et luctū: quia in corde suo dicit. Sedeo regina: et vidua nō sum: et luctū nō video. Ideo in vna die venient plage ei⁹ mors et luct⁹ et fames et igne cōburetur: quia fortis ē de⁹ qui iudicabit illā. Et flebūt et plangent se sup illam reges terre qui cū illa fornicati sunt: et i delitijs vixerūt cū viderint fumum incēdij eius: longe stantes ppter timorē tormentorū eius dicentes. Ue ve ciuitas illa magna babylon: ciuitas illa fortis: qm vna hora venit iudicium tuum. Et negociatores terre flebunt et lugebūt sup illam: qm + merces eorū nemo emet ampli⁹ + merces auri et argēti et lapidis preciosi et margarite et byssi et purpure et serici et cocci: et oē lignū thinum et oia vasa ebo D ris et omnia vasa de lapide precioso et eramento et ferro et marmore Et cynnamomum et amomum et odoramentorum et vnguenti et thuris et vini et olei et simile et tritici et iumentorum et ouium et equorum et rhedarū et mancipiorum et animarum hominum. Et poma desiderij anime tue discesserūt a te: et omnia pinguia et preclara perierūt a te et amplius illa iam nō + inuenient mercatores + hominum. Qui diuites E facti sunt ab ea longe stabūt ppter timorem tormentorū eius: flentes ac lugētes et dicētes. Ue ve ciuitas illa magna q amicta erat bysso et purpura et cocco: et deaurata est auro et lapide precioso et margaritis: qm vna hora destitute sunt tante diuitie: et oēs gubernatores et omnes qui in lacum nauigant et naute et q in mari operantur longe steterunt et clamauerūt videntes locum incendij eius dicētes. Que F similis ciuitati huic magne? Et miserūt puluerē sup capita sua et clamauerunt flētes et lugētes: dicentes. Ue ve ciuitas illa magna: in qua diuites facti sunt oēs qui habebant naues in mari de precijs eius: qm vna hora desolata est. + Exultate super eā + celi et sancti apostoli et pphete: qm iudicauit deus iudicium vestrum de illa. Et sustulit vnus angelus fortis lapidem quasi molarem magnū et misit in mare dicens. Hoc impetu mittetur babylon ciuitas illa magna: et vltra iam non inuenietur. Et vox citharedorum et musicorū et tibia canentiū et tuba nō audietur in te ampli⁹: et omnis artifex omnisqz ars nō inuenietur in te amplius: et vox mole nō audiet in te amplius. Et lux lucerne nō lucebit in te amplius: et vox sponsi et spose nō audietur adhuc in te: quia mercatores tui erāt principes terre: quia i veneficijs tuis errauerūt omnes gētes. Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inuentus est et omnium qui interfecti sunt in terra.

¶ Ca. Sū. ¶ Laudēt turbe celestes deū de iudicio meretricis: ac pl' ibi adoratu io onnes q et vidit celū apertū et sedētem in equo albo in cui⁹ femore scriptū erat. Rex regū q apprehendit bestiam que missa est in stagnum ignis ardentis. Cap. xix.

A Post hec audiui quasi vocē magnā tubarum multarū in celo dicentiū alla. Laus et gloria et virtus deo nro est: quia vera et iusta iudicia sunt eius qui iudicauit de meretrice magna que corrupit terram in prostitutione sua: et vindicauit sanguinē seruorum suorum de manib⁹ ei⁹ sup. Et iterū dixerūt alla. Et fumus ei⁹ ascēdit in scla seculorum. Et ceciderūt seniores vigintiquatuor et qtuor alalia et adorauerūt deū sedētē sup thronū: dicētes amē: alla. Et vox de throno exiuit dicēs. Laudē dicite deo nostro oēs + sci eius: et q timetis deū pusilli et magni. Et audiui qsi vocē tube magne et

al's + forti voce. esa. 21. c. hier. 51. a sup. 14. b al's + delitiarum hier. 51. a al' + merces al' + mercem. al's + venient. al's + pois al's + hom

hie. 51. g al's + exulta al' + celū hie. 51. b sup. 6. c. infra. 9. a 14. a. al's + sui

sicut vocē aquaꝝ multaꝝ ⁊ sicut vocē toni-
truoꝝ magnoꝝ dicētiū: alla: qm̄ regnauit
B dn̄s deus nr̄ oīpotēs. Gaudeamus ⁊ exul
temus ⁊ dem⁹ glīaꝫ ei: qꝛ venerūt nuptie
agni ⁊ vxor ei⁹ pparauit se. Et datū ē illi
vt cooperiat se byssino splēdēti ⁊ candido.
Byssinū.n. iustificatiões sunt sanctoꝝ.
mat.22.a Et dixit mihi. Scribe. Beati q ad cenā nu
lu.14.d ptiaꝝ agni vocati sunt. Et dixit mihi. Hec
verba dei vera sunt. Et cecidit ad pedes ei⁹
vt adorarē eū. Et dixit mihi. Uide ne fece-
infra.22.b. ris. Cōseru⁹ tu⁹ sū ⁊ fratrū tuoꝝ hn̄tiū
testimoniū iesu. Deū adora. Testimoniū
n. iesu ē spūs pphetie. Et vidi celū aptū: ⁊
ecce equ⁹ alb⁹ ⁊ q sedebat sup eū vocabat fi-
delis ⁊ verax: ⁊ cum iustitia iudicat ⁊ pu-
C gnat. Oculi aūt ei⁹ sicut flāma ignis: ⁊ in
s.i.c.⁊.2.a. capite ei⁹ diademata multa: hn̄s nomen
scriptū qd nemo nouit nisi ipse: ⁊ vestit⁹
erat veste aspsa sanguine: ⁊ vocabat nomē
esa.63.a. ei⁹ vbū dei. Et exercit⁹ q sūt in celo seque-
de pui.c. bant eū in eq̄s albis vestiti byssino albo ⁊
et ore. mūdo: ⁊ de ore ei⁹ pcedit gladi⁹ ex vtraqꝫ
sup.1.d. pte acut⁹: vt ī ipso pcutiat gētes. Et ipe re
sup.2.g. get eas in virga ferrea ⁊ calcat torcular vi
ps.2.b. ni furoris ire dei oīpotētis: ⁊ hꝫ in vesti-
mēto ⁊ in femore suo scriptū. Rex regū ⁊
dn̄s dn̄atiū. Et vidi vnū angelū stātē ī so-
le: ⁊ clamauit voce magna dicēs oīb⁹ aui-
sup.17.d bus q volabāt p mediū celi. Uenite ⁊ con-
e3.39.c. gregamini ad cenā magnā vt māducetis
D carnes regū ⁊ carnes tribunoꝝ ⁊ carnes
fortiū ⁊ carnes equoꝝ ⁊ sedētiū in ipsis:
⁊ carnes oīuꝫ liberoꝝ ⁊ suoꝝ ⁊ pusilloꝝ
⁊ magnoꝝ. Et vidi bestiaꝫ ⁊ reges terre ⁊
exercit⁹ eoꝝ cōgregatos ad faciēdū pliuꝫ
cū illo q sedebat ī equo ⁊ cū exercitu ei⁹.
Et apphēsa ē bestia cū ea pseudo ppha ⁊ q
fecit signa corā ipo qb⁹ seduxit eos q accepe
rūt characterē bestie: ⁊ q adorauerūt imagi
nē ei⁹. Uiui missi sūt hi duo in stagnuꝫ
ignis ardētis: ⁊ sulphuris: ⁊ ceteri occisi
sunt in gladio sedentis super equum qui
procedit de ore ipsius: ⁊ omnes aues satu
rate sunt carnibus eorum.

¶ C. S. ¶ Ligat āgel⁹ draconē serpentē anti
quū cui⁹ solio donec p⁹ cōsumationē mille
annoꝝ atqꝫ donec aptio libroꝝ. Cap. xx.

sup.9.c. ET vidi angelū descendētē de celo ha-
de pe. di. bentem clauē abyssi ⁊ cathenaꝫ ma-
16.ñ eni. gnā in manu sua. Et apphendit draconē
serpentē antiquū q est diabol⁹ ⁊ sathanas
⁊ ligauit eū p annos mille. Et misit eū i
abyssuꝫ ⁊ clausit ⁊ signauit sup illū: vt nō
seducat amplius gētes donec cōsumētur
mille āni. Et post hec opꝫ illū solui modi
co tpe. Et vidi sedes: ⁊ sederūt sup eas: ⁊ iu- B
diciū datū ē illis. Et aīas decollatoꝝ pp te
stimoniū iesu ⁊ pp vbū dei ⁊ q nō adora
uerūt bestiā neqꝫ imaginē eius: nec acce-
perūt characterē eius in frontib⁹ aut in
manibus suis: ⁊ vixerūt ⁊ regnauerūt cū
xpo mille annis. Ceteri mortuoꝝ nō vi
xerūt donec cōsumētur mille āni. Hec est
resurrectio prima. Beat⁹ ⁊ sanctus q ha-
bet partē in resurrectiōe prima. In his se
cūda mors nō hꝫ p⁹tatem: sꝫ erūt sacerdo
tes dei: ⁊ xpi: ⁊ regnabūt cū illo mille an-
nis. Et cū cōsumati fuerint mille anni sol C
uet sathanas de carcere suo: ⁊ exhibit ⁊ se
ducet gentes q sunt supra quattuor angu
los terre gog ⁊ magog: ⁊ cōgregabit eos in
pliū: quoꝝ numer⁹ ē sicut arena maris.
Et ascēderūt sup latitudinē terre: ⁊ circū-
ierūt castra sanctoꝝ ⁊ ciuitatē dilectā. Et
descēdit ignis a deo de celo: ⁊ deuorauit eos
⁊ diabolus q seducebat eos missus ē ī sta-
gnū ignis ⁊ sulphuris vbi ⁊ bestia ⁊ pseu
do ppheta cruciabūtur die ac nocte in se
cula seculoꝝ. Et vidi thronū magnū can
didatū ⁊ sedentē sup eū: a cuius cōspectu
fugit terra ⁊ celū: ⁊ locus nō est inuētus D
ab eis. Et vidi mortuos magnos ⁊ pusil-
los stantes in cōspectu throni: ⁊ libri apti
sūt: ⁊ ali⁹ liber apertus ē q est vite. Et iudica
ti sunt mortui ex his q scripta erāt in li-
bris sꝫ opa ipsoꝝ. Et dedit mare mortuos
suos q in eo erāt: ⁊ mors ⁊ infern⁹ dederūt
mortuos suos q in ipsis erāt: ⁊ iudicatus
est de singulis sm̄ opa ipsoꝝ. Et infern⁹ ⁊
mors missi sunt in stagnū ignis. Hec est
mors scđa. Et q nō inuent⁹ est in libro sup.13.d
vite scriptus missus est in stagnū ignis.

¶ Ca. Sū. ¶ Uidit ioānes sanctā ciuita-
tē hierusalē nouā descēdentē de celo: ⁊ osten
ditur sponsa vxor agni atqꝫ partes noue
ciuitatis describuntur. Cap. xxi.

ET vidi celū nouū ⁊ terraꝫ nouam. A
Primū.n. celū ⁊ prima terra abijt: esa.65.a
⁊ mare iā nō est. Et ego ioānes vidi san- ⁊.66.a.
ctā ciuitatē hierl'm nouā descēdētē de ce 2.pe.3.c.
lo a deo paratā sicut sponsam ornatā viro
suo. Et audiui vocē magnā de throno di-
centē. Ecce tabernaculū dei cū hominib⁹: ⁊

sup.7.d. esa.25.c. B esa.43.c. 2.cor.5.d infra.22.b. infra.22.c. heb.8.d.

⁊ habitabit cū eis. Et ipsi ppls eius erūt: ⁊ ipse deus cū eis: erit eoꝝ deus. Et absterget deus omnē lachrimā ab oculis eorū: ⁊ mors vltra nō erit neqꝫ luctus neqꝫ clamor neqꝫ dolor erit vltra: q̄ pria abierūt. Et dixit q sedebat in throno. Ecce noua facio oia. Et dixit mihi. Scribe: qꝛ hec vba fidelissima sunt ⁊ vera. Et dixit mihi. Factū ē. Ego sū alpha ⁊ o: initiū ⁊ finis. Ego sitiēti dabo de fonte aque viue gratis. Qui vicerit possidebit hec. Et ero illi deus: ⁊ ille erit mihi fili⁹. Timidis aūt ⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ homicidis ⁊ fornicatoribus ⁊ veneficis ⁊ idolatris ⁊ oibus mendacibus: pars illoꝝ erit in stagno ardēti igne ⁊ sulphure: qḋ est mors scḋa. Et venit vnus de septē angelis habētib⁹ phialas plenas septē plagis nouissimis: ⁊ locutus est mecū dicēs. Ueni ⁊ ondā tibi sponsam vxorē agni. Et sustulit me i spū in montē magnū ⁊ altū: ⁊ ondit mihi ciuitatē sanctā hierlm descēdentē de celo habentē claritatē dei. Et lumen eius sile lapidi pcioso: tanq̄ȝ lapidi iaspidis: sicut chrystallū. Et habebat murū magnū ⁊ altū habentē portas duodecim: ⁊ in portis angulos duodecim: ⁊ noia inscripta q̄ sunt nomina duodecī tribuū filioꝝ isrl. Ab oriēte porte tres: ⁊ ab aqlōe porte tres: ⁊ ab austro porte tres: ⁊ ab occasu porte tres. Et mur⁹ ciuitatis hns fundamēta duodecim: ⁊ in ipsis duodecim noia duodecim aploꝝ ⁊ agni. Et q loquebat mecū hēbat mensuram arundineā aureā vt metiretur ciuitatem ⁊ portas eius ⁊ murum. Et ciuitas in quadro posita est: ⁊ lōgitudo eius tanta est q̄ta ⁊ latitudo. Et mēsus ē ciuitatē de arūdine aurea p stadia duodecim milia: ⁊ longitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius equalia sūt. Et mēsus ē murū ei⁹ cētū quadraginta q̄tuor cubitoꝝ: mēsura hominis q̄ ē angel⁹. Et erat structura muri ei⁹ ex lapide iaspide: ipsa vō ciuitas auꝝ mūdū: sile vitro mūdo. Et fūdamēta muri ciuitatis oi lapide pcioso ornata. Et fūdamētū pmū iaspis: scḋm saphyr⁹: tertiū calcedonic⁹: quartū smaragdus: qntū sardonix: sextū sardi⁹: septimū chrysolitus: octauū beryllus: nonū topazi⁹: decimum chrysopassus: vndecimū hyacinct⁹: duodecimū amethist⁹. Et duodecī porte: duodecī margarite sunt p singulas: ⁊ singule

esa.60.d. esa.+ nocten. esa.60.c.

porte erāt ex singulis margaritis: ⁊ platea ciuitatis auꝝ mūdū tanq̄ȝ vitrū pluscidū: ⁊ tēplū nō vidi in ea. Dñs.n. de⁹ oipotens tēplū illius est ⁊ agnus. Et ciuitas nō eget sole neqꝫ luna: vt luceāt in ea. Nā claritas dei illuminabit eā: ⁊ lucerna ei⁹ ē agn⁹. Et ambulabūt gētes i lumine ei⁹: ⁊ reges terre afferēt glias suā ⁊ honorē in illā: ⁊ porte eius nō claudētur p+ diē. Nox n. nō erit illic. Et afferēt gliaȝ ⁊ honorē gētium in illā. Nō intrabit in eā aliqd coinquinatū aut abominationē faciēs ⁊ mēdaciū: nisi q scripti sunt i libro vite agni.

¶ Ca. Sū. ¶ Ondit fluui⁹ aque viue in noua hierlm in qua nō erit maledictus nec tenebre vlle ac phibet angeli adoratio ⁊ cōtestat aplȝ de nō addēdo atqꝫ nō minuēdo huic pphetie. Cap. xxij.

Et ondit mihi + fluuiuȝ aq + viue splēdidū tanq̄ȝ chrystallū pcedentē de sede dei ⁊ agni. In medio platee ei⁹: ⁊ ex vtraqꝫ pte fluminis lignū vite afferens fruct⁹ duodecī p mēses singulos reddēs fructū suū: ⁊ folia ligni ad sanitatē gentiū. Et oē maledictū nō erit ampli⁹: sȝ sedes dei ⁊ agni in illa erūt: ⁊ fui ei⁹ suiēt illi: ⁊ videbūt faciē ei⁹: ⁊ nomē ei⁹ in frōtib⁹ eoꝝ. Et nox vltra nō erit ⁊ nō egebūt lumie lucerne neqꝫ lumie solis: qm dñs de⁹ illuminabit illos: ⁊ regnabūt in scla seculoꝝ. Et dixit mihi. Hec vba fidelissima sūt ⁊ va. Et dñs de⁹ spūuȝ pphetaꝝ misit angelū suuȝ ondere suis suis q̄ opȝ fieri cito. Et ecce venio velociter. Beat⁹ q custodit vba pphetie libri hui⁹. Et ego ioānes q audiui ⁊ vidi hec. Et postq̄ȝ audissē ⁊ vidissē: cecidi vt adorarē an pedes angeli q mihi hec ondebat. Et dixit mihi. Uide ne feceris. Cōseruus n. tuus sum ⁊ fratruȝ tuoꝝ pphetaꝝ: ⁊ eoꝝ q seruant vba pphetie libri hui⁹. Deū adora. Et dixit mihi. Ne signaueris vba pphetie libri huius. Tps.n. ppe est. Qui nocet noceat adhuc: ⁊ qui in sordibus est: sordescat adhuc. Et q iustus iustificetur adhuc: ⁊ sctūs sanctificet adhuc. Ecce venio cito: ⁊ merces mea mecū est: reddere vnicuiqꝫ scḋm opera sua. Ego suȝ alpha ⁊ o: primus ⁊ nouissim⁹: principium ⁊ finis. Beati qui lauāt stolas suas i sanguine agni vt sit ptās eoꝝ i ligno vite: ⁊ p portas intrēt in ciuitatē. Foris canes ⁊ venefici ⁊ ipudici ⁊ homicide ⁊

E esa.60.d. esa.+ flumen. al + vite. Gal.5.d. esa.60.d. F sup.21.b sup.1.a. sup.15.b G sup.1.a. dis.47.c. q̄tri libꝫ. Joā.3.b.

ydolis seruiētes: ⁊ ois q amat ⁊ facit men
daciū. Ego iesus misi angelū meū testifi-
cari vobis hec in ecclesiis. Ego sū gen⁹ ⁊ radix
dauid: stella splēdida ⁊ matutina. Et spūs
⁊ sponsa dicūt veni. Et q audit dicat veni.
Et qui sitit veniat: ⁊ q vult accipiat aquam
vite gratis. Contestor. n. oi audienti verba
ꝓphetie libri huius. Si qs apposuerit ad
hec: apponet deus super illum plagas scri-
ptas in libro isto. Et si qs diminuerit de ver
bis libri ꝓphetie huius: auferet de⁹ partē
eius de libro vite: ⁊ de ciuitate sctā: ⁊ d his

D — ecs ꝑ spō sus — Di. 36. c. — ecclesiasti cis. 9. cc. — Esa. 55. a.

q scripta sūt in libro isto. Dicit q testimo
niū ꝑhibet istoꝝ. Etiā. Venio cito: amen.
Veni dne iesu. Gratia dni nostri iesu chri
cum omnibus vobis. Amen. Finis.

¶ Explicit liber apocalypsis beati Joannis
apostoli.

Fontibus ex grecis hebreoꝝ q̄ꝫ libellis.
Emendata satis ⁊ decorata simul.
Biblia sū ꝓsens suꝑos ego testor ⁊ astra.
Est impressa nec in orbe mihi similis.
Singula q̄ꝫ loca cū cōcordātibus extant.
Ortographia simul q̄ꝫ bene pressa manet.

Biblia cū concordantiis veteris ⁊ noui testa-
mēti necnō ⁊ iuris canōici: ac diuersitatib⁹ textuū:
canōibusq̄ꝫ euāgelioꝝ ac qbusdā tēpoꝝ incidēti
bus in margine positis ⁊ accentu singulaꝝ di-
ctionū ꝑ venerabilē p̄rē fratrē Albertū ca-
stellanū venetū ordis p̄dicatoꝝ studiosis
sime reuisa correcta emēdata ⁊ ad in-
star correctissimoꝝ exēplariū tā an
tiquoꝝ q̄ꝫ nouoꝝ incōtrata cōpa
rata ⁊ collata: feliciter explicit.
¶ Venetiis mādato ⁊ expēsis
nobilis viri Luce antonii
de giunta Florētini dili
genter impressa anno
dn̄i. 1519. Die. 15.
mēsis Octobris.
Laus Deo.
✠

Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ⁊
ꝯ ꝝ A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T V X Y Z AA BB CC DD EE
FF GG HH II KK LL MM NN OO PP

Omnes sunt quaterni.

Incipiunt interpretationes hebraicorũ nominũ secundum ordinem alphabeti.

Aac: apprehendens vel apprehensio

aad: testificans vel testimonium.

aadhar. deprecatio vel deprecationi.

aalma virgo abscondens: vel abscõdita vel abscõsio virginitatis.

aara montana vel mons fortitudinis.

aaron. mons fortis. vel mons fortitudinis siue mõtanus aut mons eorum.

aaronite. montes robusti. vel montiũ fortitudines siue mõtani. aut mõtes eorũ.

aare. sol. vel lumẽ. siue illuminãs aut illuminatio.

aathar. de patre tuo vel ipe tuo: siue tu ante. aut ipalis tu⁹.

aaz. apprehẽdẽs vel fortitudo seu fortis apprehensio.

aazia. patru⁹ vel patruelis. seu apprehendens dominũ aut fortitudo domini.

¶ hic. b. post. a.

Abba pater vel paternitas Syrium est non hebreũ.

abbachuc. luctator fortis vel rigidus. siue complexãs eos aut susceptio eorũ siue substentatio eorum.

abbadia. su⁹ dñi vel suiẽs dño

abbaga pater solemnis vel pris solemnitas. seu pater loqns aut patris locutio.

abaia. pater dñs vel pater habũdãs siue pater meus iste. aut patris mei abundãtia.

abaim. pater eis vel paternitas eorum.

abana. pater gratus vel lapides colligens.

abani. patris reges vel pater cõmotus seu pr gratus mihi vel pater gratificans me.

aabama. pater grat⁹ domino vel pater gratificans deum.

abaria. transiens dñs vel intransiui dñi. siue pr suscitãs dñz aut pater vigilans domino.

abarim. pertransiens aut pertrãsitio. seu mõtes in trãsitu vel montes transeuntium.

abaron. pater suscitans dolo: ez vel pr vigilans murmurationi. siue pater suscitãs iniquitatem. aut pater vigilãs inutilitati.

abalbai parcẽs vel pepercit. seu parcens mihi aut pr simonia mea.

abatha. pater tangens ridentez vel patris tactus ridentis.

abda. seruiens vel seruitiũ. siue seruus eius aut seruiẽs ei.

abdai. seru⁹ me⁹ vel seruiẽs mihi siue seru⁹ ei⁹ vel seruitus mea vel seruitiũ ei⁹ mihi.

abdeel. seru⁹ dei vel suiẽs deo.

abdemelech. seru⁹ regis vel seruiens regno. siue seruus regis aut seruus regnator.

abdenago. seruus tacẽs vel seruiens taceo. vel dñi auxilius aut dominus auxiliator.

abdi. seruus meus vel seruiens mihi.

abdias seruus dñi vel seruiens dño siue dñi testis aut dño electus.

abdiel seru⁹ dei vel seruiẽs deo.

abdo. seru⁹ ei⁹ vel seruiens ei.

abdoa: seru⁹ meus vel seruiẽs mihi. siue seruitus ei⁹ mea vel seruitium eius mihi.

abdoni. seruiens eis vel seru⁹ eorum.

abdon seruus merens vel seruus inutilis.

abdon seruus musitans vel seruus iniquus.

abdon. ancilla dolens vel seruiens murmurando.

abed. seruus populi vel seruiens populo.

abedia. seruiẽs domino vel seruitium domini.

abd. committẽs vel cõmissio.

abel luctus vel vapor. seu vanitas aut miserabilis.

abela. cõmittẽs dei vel cõmissio eius. siue lugẽs eum aut miserabilis est.

abela. vapor vasium vel luct⁹ deuorans.

abelmaiz vanitas habitaculi vel luctus inhabitantium.

abelemola: vapor vasis, salse vel luctus. parturiẽtiũ: seu vanitas domicilij vel miserabilitas, inhabitationis.

abelmei: laudem est.

abelsatim: vapor spinctie vel luctus germinans: seu miserabilis positio aut vanitas resurrectionis.

Abenboen: lapis pollicis eorũ vel lapis in medio eorum.

abenezer: lapis adiutorij vel lapis auxiliator eorum.

abenner: lapis lucidus vel pater lucerne

aber. cõmisit vel certamen inijt seu particeps aut pticipatio.

aber: vulnus vel liuor: siue liuidus aut vulneratus.

abessalon: pax patris vel pax pacis: siue patris luctus aut patris amaricatio.

abessan: pater abundans vel patris egressio.

abethã: patris repulsio vel via deplorationis.

aabethsethim: luctus luctorũ vel vanitas germinis.

abgatha: pater tangẽs ridentez vel patris tactus ridentis.

abia: pater domin⁹ vel pater dominũ: siue domini paternitas aut vbi pater fuit.

abiabel: pater dominus de⁹ vel paternitas domini dei.

abiail: pater meus exultãs vel patris mei exultatio.

abial: pater meus contemptus vel patris mei despectio.

abiboel: pr meus sup itelligẽs vel pris mei supintelligẽtia.

abiaz: patris mei populus: vel pater meus eorum.

abiasab: pr meus colligens vel patris mei collectio.
Abiasaph. pater meus congregans vel patris mei congregatio.
Abiathar: pr meus rex vel pater meus superfluus: siue pater meus suscitans pctm: aut pater meus peccato vigilans.
abida: pater meus sciens: vel patris mei scientia.
abidae: idem.
abidam: pater meus sciens eos vel pater meus scientia eorum.
abidan: pater meus iudex: vel patris mei iudicium.
abiel: pater meus deus vel patris mei deitas.
abiem: patris mei mater: vel pater meus maternus.
abiezer: pater meus fortis: vel patris mei auxiliu: siue pater meus separatus: aut patris mei sanctificatio.
abiezeri: patris mei auxiliu vel pater meus auxiliator me⁹.
abigabaon pr collis merentis aut pater vallis mesticie: siue pater meus vallis mesta: vel pater meus collis merentiu.
abigail: pater meus exultans vel patris mei exultatio.
abigal: pater roris vel erroris siue patris mei aceru⁹ aut patris mei inuolutio.
abihel: pater meus deus vel patris mei deitas vel iploratio.
abisma: lugens vel plorans: siue luctus aut ploratio.
abilmai: lugentes vel plorantes seu vani aut miserabiles.
abilmes: idem.
abimael: pater me⁹ a deo vel pater meus exaudiens deum.
abimelech: pater meus rex: vel patris mei regnum.
abim: pater mensure vel pater mensuratus: siue pater fuit aut pater erit
abinaam: pris mei decus vel patris mei commotio.
abinadab: pris mei votu vel pater meus spontaneus
abinoem: pris mei fidelitas: vel patris mei requietio.
abira: pater meus magister: vel patris mei magisterium.
abiram pater meus excelsus: vel pater meus exaltatus: siue pater meus sublimis aut pris mei sublimitas.
abiron: pater meus magister musitans.
vel pater me⁹ magister murmurans. siue pater meus magister iniqu⁹ aut pater meus magister inutilis.
abisa: pater salutis vel patris salutare.
abisa pater meus sacrificans: vel pris mei sacrificiu. siue pris mei incensu aut patris mei holocaustu.
abisai pater salutis mee vel patris salutare mihi.
abisa: pater me⁹ incensu mihi vel pater me⁹ sacrificiu est.
abisai: pater meus superflu⁹ vel patris mei rugitus.
abisag: patris mei incensu vel patris mei holocaustu.
abisue: pater me⁹ cantans: vel pris mei cantilena. siu epi meus loquens aut patris me locutio.
abisur. pater me⁹ mur⁹ vel pater meus directus.
abisur pater meus robustu⁹ vel pater meus angustiatus. siue pater meus continens aut patris mei acerbitas.
abitobal. pater me⁹ ros vel pater meus irroratus. siue patrem meu apprehendens aut patris mei apprehensio.
abiu. pr me⁹ est vel pr me⁹ ipse.
abiud. patris robur vel patris robor. siue pater eorum: aut pater meus iste.
abner. pater lucidus vel patris lucerna vel pater luminis.
aboli. pater incantator vel pris amplexatio.
abor. pater montium vel pris foramen. seu pr luminis aut pater iracundus.
abram: patris magisterium. vel patris exaltatio.
abraam. pater videns populum uel pr uidens multitudine seu pr multitudinis. aut pater multaru subintelligit gentiu. non est eni in nomine.
abram. pater excelsus. uel pater exaltat⁹ seu pater sublimis aut patris sublimitas.
abrech: pater delicat⁹ uel pr tenerrimus. Ipse est ioseph q platus egypto cu esset tener ac delicat⁹ etate iuuentutis: dictus est pr senu merito sapientie et platus sapientibus.
absalon. pax patris uel pater pacis. uel patris luct⁹ aut pris amaricatio.
absalon. patre meu pacificans uel patris mei amaricatio.
absanias pater egressus domino uel patris abundantia dni.
abur. patris lumen uel pr ignis. seu pater incendens aut patris apertio.
abur: liuor: uel plaga: seu liuidus aut uulneratus.

Ubi c. post a.

Achab: frater patris: uel fraternitas paternitati⁹.
achaim: frater patris sui uel fraternitas paternitatis sue.
acchabim: decentes vel scorpiones.
achaia: soror laborans: uel soror que siue soror domini aut frater eius dominus.
achaicus: frater laborans uel frater qs siue frater domini aut frater eius dominus.
achaici. fratres laborantes: uel fratres q: seu fratres dni aut frater eorum dominus.
achaim: preerupta uel umbaculu: siue soror laboris aut fraternitas eorum.
achal: omnia uel in omnibus seu frater conceptus aut fratris commixtio.
acham: labor uel necessitas: seu coluber insidians aut fraterna

lasi eorum.
achamoni: frater sapientie uel frater sapientissimus.
achan: tribulator: uel necessarius.
accan: necessitas uel tribulatio.
acharam: retinens: uel apprehendens. siue retinens gratiam aut apprehensio gratie.
achar merces uel turbator: siue tumultus aut peruersio.
achaiam: turbans populum uel peruersio populi: siue peruertens eos aut turbatio eorum.
acharras merces gratie uel turbans gratificatos.
accarcha: infernus uel pauimentum.
acharis: sterilis uel ingratus: seu sterilitas aut ingratitudo.
acharob mures uel demolitio.
accaron: in pascuis uel gregis pascua: seu sterilitas aut erudítio tristitie.
accaronite: i pascuis uel pastua gregum siue sterilis aut erudimenta tristiciarum.
achas: tenens aut apprehendens siue retentio aut apprehensio.
acham: conuertens uel apprehendens siue conuersus uisioni aut apprehendens fortitudinem idest resurrectionem domini.
achasias: apprehendens dominum uel apprehensio domini: seu conuersus fortiter domino aut apprehendens uisionem dominicam.
achasib: frater lupi uel frater deuorans seu tenens lupum: aut apprehendens rapacitatem.
acsa: claudicans uel fractura.
acsaph: clauda collectio uel fractura congregationis.
aces: hamus uel retentio: siue humilis aut humilitas.
aces idem.
acereth: dissipans uel dispergens siue demoliens aut interficiens.
acerethi: dissipans me uel dispergens me: siue demolitio mea aut interfectio mea.
achela: suscipiens eum vel susceptio eius.
acheldemach: ager sanguinis: uel ager sanguineus. Syrum est non hebreum.
accherubin: cognosce uel intellige siue sciens multitudinem: aut scie multitudo.
achi: frater meus vel fraternitas mea.
acchia: vmbraculum: vel preruptio: seu frater domini aut fraternitas dominus.
achiam: frater populi vel fratris populus: siue vmbraculum eius aut preruptio eorum.
achias: mercedes vel retributio seu fratris domini aut fraternitas domini.
achie: vmbraculum: vel in colibus.
achila suscipiens eum vel susceptio eius.
achilai: suscipiens eum mihi vel susceptio eius mea.
achim: fletus vel plorans: siue frater eius aut fraternitas eorum.
achimaas fratris mei onus vel fratris mei assumptio.
achimai. frater meus reductus: vel fratris mei reductio.
achiman: frater meus quis vel frater meus quomodo.
achimelech: frater meus rex vel fratris mei regnum.
achimoth. frater meus mortuus vel fratris mei desertio.
achinaan. fratris mei decor vel frater decorus.
achinoem: fratris decus vel fraternitati delectabilis.
achior: fratris mei lumen: vel frater meus montanus: seu fratris mei foramen aut fratris mei iracundia.
achis: frater meus vel quomodo est.
achis: frater vir: vel veruntamen vir seu frater meus aut fraternitas viri.
achisamech: fratrem mei corroborans: vel fratris mei firmamentum.
achisamech: fratrem adiuuans: aut fraternitas adiutor: seu fraternitatis fultura aut fraternitatis erectio.
achitob: frater meus bonus vel fratris mei bonitas.
achitophel: frater meus ruens vel fratris mei ruina.
achitophel frater meus cadens vel frater meus irruens: siue frater meus tractans aut frater meus cogitans.
achisib: stulticia vel mendacium seu frater meus deuorans aut fratris mei hostia.
accho: hamus: vel vsque huc: siue humilitas aut retentio.
acchoe: hamus vel vsque huc seu retinens eum: aut humilitas eius.
acchoite hami: vel vsque huc: siue humiles aut retenti.
acchos: hamus vel vsque huc: siue humilitas aut retentio.
acchabor: mures vel deuastatio.
achor: turbatio vel tumultus seu peruertens aut peruersio.
achor: fratris lumen: vel fratris altitudo seu fratris foramen aut fratris iracundia.
achron: retentio vel apprehensio. seu retinens aut apprehendens.
acchub: hami grauitas vel humilitas condemnatio.
acchupha: hamus subitus vel humilis eructatio.
acchus: retinens consilium vel humilis consiliator.
acchur: retinens lumen vel humilitas ignea.
achsib: retentio vel derelicta: seu mendacium aut stulticia.
achsipha: mentiens ei vel stulticia eius: seu retinens eum aut derelicta ei.

¶ Hic .d. post .a.

Ada: testificans vel testimonium.
Adad: testis vel patruus siue precipuus aut patruelis.
Adada: testis eius vel vsque ad testimonium: siue precipuus ei aut patruelis eius.

Addabarim. deuteronomius grece. scda legis latiu latine.
Adadezer: decoru auxilium vel precipuus separator.
Adadezer: testimonium fortitudinis vel patruelis sanctificatio siue fortitudine precipuus aut testificatio sanctificationis.
Adaglam: cogregans eos vel congregatio eorum.
Adai: robustus vel sufficiens: siue testis me aut fortitudo mea.
Adaia: seruiens dno vel testimonium domini.
Adaia: seruiens dni vel testificans dominum.
Adalia: seruus laborans vel testimonium laboriosum.
Adalia: testis laborans: vel seruus laboriosus.
Adam: testificans eos: vel testimonium eorum.
Adam: homo: aut terrenus: siue indigena vel terra rubra.
Adama: humus: aut terra: siue terrena: vel desiderabilis.
Adame: cruores: vel sanguines plurali numero.
Adami: magnificans: vel q est magnificentia: siue seruiens ppo meo: aut testificans ppl3 meu.
Adar: grex vel populus.
Adar: pallium: vel sublimis: siue testis vigilans: aut seruus suscitator.
Adar: pallium vel magnificus.
Adarsa: testificans solem: vel seruus illuminator.
Adassa: noua vel nouitas: seu testis facture aut seruitus plasmationis.
Adasser: seruus fortis vel testis angustiatus: seu suiens petre aut testificans sagittam luminis.
Adagam: pater sordis vel testis sordidus
Adamatha: seruus donator: vel testificans consumationem.
Adraci: stola: vel decorus: siue indumentu: aut induitio.
Adraim: mundans pessimos: vel mundatio pessimorum.
Adramelech: stola regis vel decor regni seu rex indutus. aut regnator decorus.
Adenabeth: seruus pphetians vel testificator pphetie.
Ader: rex effusus: vel turris gregis siue testis vigilans: aut seruus consurgens.
Adesa: testis fracture: vel seruus plasmator: siue seruitus nouitatis: aut testificatio sanctificationis.
Adema: seruus domini: vel testificans dominum.
Adrebel: greges dei vel oues diuine seu decorans deum: aut induitio dei.
Adremelech: stola regis vel decor regni: siue rex idut aut regnator decorus.
Adremmon: testis sublimis vel seruus ecclesie.
Adrezer: stola fortis vel decor separatus: seu decoru auxiliu: aut indumetu scificationis.
Adi: seruus meus vel testimonium meum.
Adiada: seruiens testibus vel fortitudo testificantium.
Adhibel: seruus dei: vel testificans deum decorum.
Adin: seruiens cause vel testis iudicij.
Adina: seruiens cause eius vel testis iudicij eius.
Adino: tenellus: vel delicatus seu fortis iudex: aut fortis causator.
Adithaim: seruitus duplex vel testificatio.
Adias: cernens mala: vel locus malo seu decor facture aut induitio plasmationis.
Adrihel: populus dei vel oues diuine: seu decorans deum: aut induitio dei.
Ado: seruus seu testis: vel suiens dno aut fortitudo eius.
Adoar: seruus vigilans vel seruus suscitator.
Adoch: seruum tenens vel testificationis apprehensio.
Adolla: congregans eos vel congregatio eoru: seu testimoniu aque aut testificatio in aqua
Adollamin: idem quod adollam.
Adollamites: congregans eos: vel congregatio eoru. seu testis aque: testificatio in aqua.
Adom: seruiens eis: vel fortitudo eorum.
Adomim: rubea vel ascensus rubor. Iste est locus ille cruentus & sanguinarius q deuenit hom ab hierlm descedit in hierico & incidit in latrones.
Adon: seruus merens vel testis murmurans: siue fortis iniquus aut fortitudo iustitie.
Adonai: dominus vel dominator.
Adonaia: dns dominans vel domini dominatio.
Adonibelech: dns micans: vel dominus fulgurans vel dns dnator egestatis: aut dns dominator vani contemptus.
Adonicham: dns callidus: vel dominator calliditatis.
Adoniram: dns exaltatus vel dominator sublimis.
Adonisech: dns pacis: vel dnator iustitie.
Adophtibe: libertas vel gaudium.
Ador: seruitus generans: vel testificatio generationis.
Adulam: testimonium priuet vel seruiens eternitati.
Aduram: ruina exalta vel fluuius exaltatus: vel decor excelsi: vel generatio excelsa: vel decor excelsus: aut fluuius generatois.
Aduram: decor excelsi: vel generatio excelsa: seu decor excelsus aut fluuij exaltatio.
Adrumentina: visio sublimis vel videns sublimiter.

Chic. e. post. a.

Aegla: vitula: vel iuuencula siue solemnis: aut festi-

nitas eius.
Aegyptus: tenebre vel angustia siue tribulatio coangustās. aut tribulatōis: coāgustatio
aegyptij: tenebre vel angustiātes seu tribulātes coāgustātes: aut tribulatores coangustorum.
aeglō: iuuencula: vel vacca eorū seu vacca merens: aut iuuēcula inutilis.
aelam: vestibulū vel antefores seu postis: aut suplimināre.
aelamite: vestibula: vel ātefores seu postes aut suplimināria
aelam: apposita: vel obiecta: seu respiciens aut comparata.
aelamite: appositi vel obiecti seu respicientes aut comparati.
aelmoth. taberne vel officine: seu taberne mortis: aut officine mortuorum.
aena: fons vel biuiuz: seu fons eius: aut oculus eius.
aendor: fons generans vel oculus generationis.
aeneas: pauper vel miser: seu respondens aut responsio.
aenganim: fons hortorum vel oculus clarorum.
aenonu: fons eorū vel ocl's eorū.
aerim: aceruus lapidū: vel aceruati lapides.
aesdrelon: auxiliū merois vel misericordia dolentium.
aesmon: terra deserta vel terra inculta seu terra merens aut terra inutilis.
aethan: valida vel antiqua siue ascendens aut fortitudo.
aethi: obstupefaciēs vel pterrēs: seu terror pr̄is mei. aut obstupefaciens pater meus.
aethiopia: tenebre vel caligo: seu tenebrans aut caligans.
ethiopes: tenebrosi vel caligiosi seu tenebrātes aut caligātes
aethnodosai: via inferior: vel viātes infernis.

¶ hic ph. post. a.

Aphaim: humus eorū: vel volatus eorū: seu liberans eos aut securitas eorum.
Apha: idem.
aphain. humus vel volut' seu liberans paupres aut securitas gratie.
aphan: humus mea vel velot' me' seu librās paupes meos. aut securitas gratie mee.
aphar: terra vel puluis siue humus & fodiens.
aphar puluis suscitās vel humus vigilie seu librās vigiles aut securitas suscitatorū.
aphara terra ei' vel puluis ei' siue humus aut fodiēs euz.
aphara puluis suscitās eū humus' vigilie ei' seu librās vigilātes eis: aut securitas citatorum eius.
apharathaur' vel vitulus: siue puluis eius: aut fodiēs eū.
apharam: fodiens humuz vel puluis inutilis.
apharai puluis suscitās eos vel humus vigilie eorū: seu librās vigilātes eis: aut securitas suscitatorū eius.
apharim: fodiēs mare vel maris effosio.
apharim puluis suscitās eos vel humus vigilie eorū seu librās vigilantes eis. aut securitas suscitorū eius.
apharsa terra digna vel fodiēs eleuatiōēs seu libalitas solis aut librans illuminatos.
apharsacei: terreni digne: vel fodiētes eleuatos: seu libri sol aut librantes illuminatos.
apharsbal: tellus saluata vel tra salutis siue puluis suscitās salutem: aut humus vigilans saluationi.
aphasothi: securitas vel libertas seu librū germen: aut securitas resurrectionis.
apharias: iudicans dn̄s vel iudicium domini.
aphech: ɔtinuit vel continentia siue ɔtinēs: aut furor nou'.
aphech: ɔtinebit vel apphendet siue ɔtinēs. aut apprehensio.
aphaca: ɔtinebit eum vel apprehendet eū siue ɔtinētia eius aut apprehēsio eius.
aphe furor alienus vel vita dissipata seu vitā dissipans aut vite discussio.
apheleti: mirati vel admirād' seu viuificās. aut excludēs.
apher: humus vel fodiens seu puluis aut vitulus.
aphreçei: separati vel absqz muro seu fodientes obuiaz aut vituli fornicantes.
aphes: in finibus vel in extremis.
aphes: domū in finib' rubētiū vel in extremis ascensionis rufosum.
aphes: libere egrediens vel securitas egressionis.
aphia. liberalis dn̄s vel liberalitas domini.
aphrica fertilis vel augmētata.
aphricāi fertiles vel augmētat.
aphiba. colligēs recte vel ɔgregās querssiōēz: seu liber egressus aut secura egressio.
aphith: securus vel liber securitas aut liberalitas.
aphon. volans iniq vel volat' merons seu libere murmurās aut securitas inutilis.
aphenite. volātes iniq vel volando merētes. seu securi suti. liter aut libe murmurātes.
aphus volās ɔsilio vel volatus ɔsilij seu libere ɔsulēs aut securus sistinatos.
aphuth: eius indumentū: vel eius declinatio.
aphuthi ei' indumēta vel ei' declinationes.

¶ hic. g. post. a.

Aga: sistina vel solēnis.
Aga: loquēs vel meditās seu mediatio aut loqla.
agaba fistinus pater vel solēnitas patris.
agabus nūcius tribulans vel tribulatiōis annūciatio.
agad planct' egypti vel planct' egyptioz seu seruit' sistinus

aut solenne testimonium.
agag: tecma vel tecum: seu festiue solemnis: aut festiua solemnitas.
agagite: tecmata vel tecta siue solemnis festiue aut festiui solemniter.
agai. questio aut festiuitas seu loquēs mihi: aut meditatio mea.
agla: vitula vel iuuēcula seu solēnis aut festiuitas eius.
agar. aduena vel cōuertens seu festum suscitans: aut solemnitas vigilie.
agareni aduene vel cōuersio seu festa suscitantes aut solemnitates vigiliarum.
agarai. aduena vultur vel cōuersio deuoratoris siue festiuus magister meus aut solemnitas magistri mei.
age: questio vel solemnis seu meditatio aut loquela.
ageba: solemnis pater vel festiuitas patris.
agedagad: accinctus vel annuncians predo.
agedagad. festiua seruit⁹ predonis vel solemne testimoniū accinctionis.
agedoni: solemnis cādor uel annūcia iniquitatem meā.
aggeus: festiu⁹ uel solēnis seu querens consiliū aut letus festinator.
agi questio ul solēnis seu sciēs me aut festiuitas mea.
agia querēs dominū uel solennitas domini.
agia solemnis domino uel festiuitas domini.
agirē mō fons sublimis ul fons ecclie seu fons ꝯgregans aut fons maloꝝ granatorum.
agrippa ꝯgregās subito ul congregatio subita.
agrith aduene uel incola siue aduena meus aut incola me⁹.
agith festiua ul solēnis seu meditatio aut loquela.
agilaus festiui ul solēnes siue

loquentes aut meditantes.

Ab ic. h. post. a.

Ahab frater patris vel fraternitas paternitatis.
ahion campi uel aulones seu ualles grandes aut ualles cāpestres.
ahalath: mōs diuidēs: ul mōs leuis id est limpidus siue lubric⁹.
ahamen sapientia uel sapientissim⁹.
Ahara fratris odor vel frater odoris.
aharel post exercitum uel segnis exercitū dei ipse est ohab cognatus moysi qui et iectro.
ahares: testa vel sol seu: siccitas aut ariditas.
aham patru⁹ uel patruelis seu fortis aut apprehendens.
ahazias patru⁹ dnō uel patruelis dnō siue apprehendēs dominū aut fortitudo dnī.
abberim hebreorū: uel transeuntiū seu transit⁹ aut transitores eorum.
abel umbraculū ul īfecūditas.
aberi declinans uel declinatio.
abesam uoluntas uel consiliū seu uolūtate aut ꝯsilio eorū.
abi fraternitas uel ubi hec: seu uallis aut questio.
abi uiuet ul uiuit seu uita uallis aut questio uite.
abia frater ei⁹ uel ubi hec ei seu uita eius aut uiuit.
abia: querens eū: uallis eius seu uita uallium eius: aut questio uite eius.
abialim: cerui uel ceruꝰ lapides siue uallis fermēti aut questio malicie.
abialon: admirās: uel admiratio: seu uita merens aut uallis iniquitatis.
abias uita plasmata: uel uita structure seu frater sustollēs: aut fratris plasmatio.
abidad: uiuēs glīa uel uita glorie: seu frater meus gloriās: aut fratris mei gloria.

abie: sterilitas uel obumbratio seu frater obumbrās: aut fratris obumbraculum.
abiel: uiuēs deo: uel uiuens domini seu uita uallium dei: aut questio uite diuine.
abiere uallis amica: uel uita amici seu fr me⁹ amic⁹: uel fratris mei amicitia.
abiezer: frat me⁹ fortis: uel fratris mei auxiliator seu uite uallium separator: aut quest⁹ uite sanctificationis.
abisam: dolēs uel pturiens: seu ante fores uel aū uestibulū.
abisoch: frater uinciens uel frat ligat⁹: seu uallis dclinās aut uite uocatio.
abiluth: ualli inclyta. uel questio nobilis: seu frater inclytus aut fraternitatis nobilitas.
abiman: uita ꝗlis: uel questio que seu frater qs: aut fraternitas quomodo.
abimelech: uita regia: uel uallis regia seu fr me⁹ rex: aut fratris mei regnum.
abim: fons uel oculus.
abinadab: frater spōte uel frat spontaneus seu uita uallium spontanearū: aut questio uite spontanee.
abin: frater merēs uel frat iniqu⁹: seu uita uallium dolentiū aut questio uite inutilis.
abirā: uallis excelsa: uel uita exaltata: seu frat me⁹ sublimis aut fratris mei exaltatio.
abiran sculptor aut sculpens.
abiranite: sculptores uel sculpentes.
abireth: sculptum uel scalptus.
abisamech: fris mei sculptura. uel fris mei erectio seu frat meus adiuuans aut fratres meum roborans.
abisar: frater me⁹ princeps. uel fratris mei leuamē: seu uita uallium principis: aut questio uite angustiantis.
abitub: frater meus bon⁹: uel fratris mei bonitas seu uita

nassium deferentiū aut que
stio uite deserte.
achi. spina vel compunctio.
achites. spinosi vel cōpūgentes.
achiban spina sapiētie: vel com
punctio intelligentie.
achiman: ꝯturbatus vel pertur
bator: seu pungēs quis: aut
spina quomodo.
achim. inutile. vel iniquitas.

¶ hic. i. post. a.

Ai: vultur vel devorator eis
vultur eius vel devo-
rans eum.
aiath: vultur vel cōdemnatio.
seu vultur. declinans. aut de
uoratio peccatorum.
aicham. frat r me° surgens: vel
fris mei resurrectio seu vul
tur callidus, aut devorator
calliditatis.
aichel. vultur dei. vel devorator
deus.
ailath. dolens vel parturiens. seu
vultur victus. aut devorator
declinans.
aihilon. vallis admirās: siue vbi
erant visi. aut vbi visi sunt.
aliud vultur vtinā vrilis. vel de
curator vtinam declinatus.
aliud vbi erāt visi. vel vbi visi
sunt.
aim. inutilis. aut idolatra.
aiman. idoluz gratū. vel inuti
lis donatio: seu vult ge aut
devorator quomodo.
ahin. fons vel oculus.
ainanai. vultur decor° vel devo
ratio pulchritudinis.
ahinegallim: oculus vituli vel
fōs inūdās: siue ocul° reue
lat°. aut fōs trāsmigratiōis
aion: vult merēs: vel vult ini-
quus seu devorat° murmu
re aut devorator inutilis.
air. ciuitas vel oppidum.
air sames: ciuitas solis: vel op-
pidum illuminatum.
aismoth: desertio: vel adductio
mortis.
aith cōdemnat° vel cōdēnatio.
aliud: vultur indyt° vel devo-
rans gloriosum.

¶ hic. l. post. a.

Ala: ꝯmixtio vel ꝯscēdēs si-
ue infirm° aut īfirmitas
alab: lactea vel dulcedo.
alac: lubricum: vel pars mea.
alacarnasuz: fermentū cōcidēs
duces: vel cōmixtio diuidēs
principes.
alal: laxitas vel lassitas: siue leui
tas aut latitudo.
alala: laxitas ei° vel lassitas eius
seu leuitas eius aut latitudo
eius.
alam: infirmitas eos vel cōmix
tio eorum.
alamath: despiciēs vires vel cō-
temnens indignationem.
alamon: despectio vel desup inf
titudinem: siue infirmans
eos dolori: aut cōmiscens eos
iniquitati.
alas: cōmixtio vel fermentum.
alasam: triplicez vel cōsternatē
seu commiscēs populū. aut
fermentatio populi.
albiaston: patris mei dolor vel
pater me° superintelligens.
alchim°: fermentum vani ꝯsi-
lij: vel commiscens callidas
festinationem.
ale: ꝯsensio vel cōmiscens: siue
infirmus aut infirmitas.
aleph mille vel doctrina tēpta-
tionem.
alephsiz ignis vel igne°: seu do
ctrina mandati: aut milia tē
ptationum.
allel: laus vel laudatio.
alleluia: laudate dominum vel
laudans domini.
alexāder. alleuās tenebras vel au
ferēs angustias tenebraꝝ.
alexandrie: idem.
alexandrini: tenebras alleuātes
vel tenebraruz angustias au
ferentes.
alphalti: bitumē vel aque bitu
minis.
alpix°: doctus vel documentuz
siue fugitiu° aut millesim°.
aliāx: contemnens donū vel de-
spectio gratie.
alian: eiectus vel eiectio.
alinnis: vestibulis: vel supercili-
minaribus.
alinath: vter vel indignatio.
alinathā. contēptor domi° vel de-
spiciens donatorem.
almon contemptus vel despici
ens.
almōdeblathaiz: tēpt° palatam
vel despiciens opprobria.
almoth: vter vel indignatio.
aloes: laus facture vel laudatio
plasmatoris.
alon: laus doloris vel la° mero
ris siue laudator iniqu°: aut
laudator inutilis.
alua despiciēs vel ꝯtemnens: si-
ue cōtemptus aut despectio.
aluam contēnens eas vel despi-
ciens eos seu contempt° eis
aut despitio eorum.
aluam: contempt° vel despect°.
alus fermentū seu commixtio
seu contemnens cōsiliū: aut
dispectus festinator.

¶ hic. m. post. a.

Am: gens vel populus.
ama gens mea vel popu-
lus meus.
amaa: gens eius vel pp̄ls eius
seu pp̄li testis aut pp̄lm testi
ficans.
amaad: populū testificās vel po
puli testificatio.
amad. pp̄ls adhuc: vel populus
seruiens siue populus testis
aut populare testimonium.
amadathi: pp̄ls seruiēs peccato
vel pp̄ls testificans tempore.
amador: pp̄ls testes generans
vel pp̄ls seruiens ꝑnationi.
amal: gens commixta: vel pp̄ls
consendens: siue pp̄ls infir
mus aut populi despectio.
amalasar: dixit pnceps: vel dedi
pncipis: siue gens cōmixta
carceri vel populus despecte
carceratus.
Amalech: gens bruta vel pp̄ls
lambens.
amalechite. gētes brute vel po-

puli lambentes.
amā: iniqu⁹ vel coāgustās seu cōprimens me: aut coangustatio mea.
amana: iniqu⁹ ei vel coāgustās eum seu comprimens eū: aut coangustatio eius.
amanite: iniq vel coangustantes: seu comprimentes eos: aut coangustatio eorum.
aman: populo donat⁹ vel populi gratificatio.
amanite: populo donati vel populi gratificationes.
amman: cubit⁹ vel mēsura vel populus. qui aut gens quō.
ammanite: cubitati vel mēsura ti: seu gētes q̄ aut populi quo modo.
amansame: cubit⁹ sustinēa vel mēsura erectionis: siue populus dono adiut⁹ aut populus gratificatione firmatus.
amaraphal: dicto cadēs: vel dixit vt caderet seu ppl's curat⁹ deo aut populus medicamentum dei.
amarā: temulentus vel rubricatus sordidus: siue populus laudatus tritico aut populus acervatus.
amarias: dicentes dn̄o: vel verbū dn̄i: seu gēs suscitans dn̄s aut populus vigilans dn̄o.
amarite dicētes dn̄o vel verba dn̄i: seu ppli dn̄m suscitantes aut populi dn̄o vigilantes.
amas furō vel idignatō seu ppl'ſ tollēs: āt ppl's plasmationis.
amasā furor eius vel indignās ei. seu sustollens gentem aut popularis plasmatio.
amasai: furor ei⁹ meus vel indignatio eius mihi: seu gentes sustollens mihi: aut populi plasmatio mea.
amasī furor me⁹ vel idignatio mea: siue populū tollens mihi. aut plasmatio ppli mea.
amasia: indignās domin⁹ vl furor domini seu gentem sustollens domino aut populi plasmator dn̄s.
amatim: viter vel indignatio: siue populus donatus aut populus consummatus.
amath veritas vel indignator siue populus peccator aut populus temporalis.
amatha: veritas ei⁹ vel indignatio bilis ei⁹ siue populus declinans eum: aut populus peccans ei.
amathreus: populus peccans vel indignator: rigidus.
amathi. veritas mea vel indignatio bilis mee siue populus peccās mihi aut populus declinans. Iste amathi est iona propheta sareptane vidue filius quem resuscitauit heli as: matre postea dicēte ad eū. Nunc in isto cognoui qz vir dei es tu: & verbum dei verum est in ore tuo.
amathia: vitas mea dn̄o: vel fidelitas mea dn̄i siue populus peccans dn̄o: aut populus declinans dominum.
amathim: veritas vel indignatio bilis eoꝝ siue populus peccans eis aut populus declarans eos.
amathitis vitas viri vel idignatio bilis assumpte: seu populus peccās viro vel populus declinans assumptionem.
amdan: ꝯcupiscibilis vel ꝯcupiscēs. siue populus iudicās eos aut populus iudex eorū.
amaum: populum abijciēs vel populi abiectio.
amaus: populus obiectus vel populus abiectio.
amen: vere vel veritas: seu fiat aut fideliter.
amessa: populum tollens vel populi ablatio.
amessia: populu leuās domini vel populi sublevatio.
ameseth. populus timēs vel populus prolōgatus seu populi germē aut ppli resurrectio.
ameta luctus vel indignatio siue populi donum aut populi perfectio.
amethen populus ascendēs vel populi fortitudo.
amethi: luctus me⁹ vel idignatio mea: siue populus mecum aut populus obstupefactus.
amphibolis: populus corruēs vel ppl's ore corruens.
amia: populus domini: vel populi dominatio.
amiel: populus meus dei vel populus meus deo.
amiel: populus meus dei vel populi mei deus.
amiz: gēs mea vel ppl's meus.
aminadab: populus meus spōte vel populus meus spōtaneus siue populi mei vota aut populus me⁹ vrbanus.
aminod: populus me⁹ inclytus vel populus meus gloriosus.
amisaddai: populus meus sufficiēs vel ppli mei sufficientia.
amithai: calefactus rore: vel calefactio roris: siue populus meus irroratus: aut populi mei irroratio.
amiud: populus me⁹ indyt⁹ vel populi mei gloriatio.
amiçadab: populi mei fluens torris: vel populi mei torris fluxio.
amnes: robustus vel fortis: siue populus fugitiuus: aut populi temptatio.
amnob: parcēs vel sustinēs: siue populus dilectus aut populi amplexatio.
amoch populus tenēs: vel populus prehensio.
amolum: os farine: vel desecata farina.
amon: onerans vel onustus: siue nutriens aut fidelis.
amon: donās vel nutritus siue donatio: aut matris eius.
amon: ppl's dolēs vel populus murmurās: siue populus iniquus: aut populus inutilis.
amon populus parcēs vel populus merores: siue fili⁹ gn̄is

mei: aut filius populi mei.
ammona: comprimens vel coangustatio eius.
ammonea populus parcens ei vel ppls merozis ei⁹ siue filius generis eius: aut filius populi eius.
ammon: comprimens me vel coangustatio mea.
ammoni: populus parcens mihi vel ppls merozis mei: siue fili⁹ generis mei: aut fili⁹ populi mei.
ammonite: cōprimētes me vel coangustantes me.
ammonite: pplip parcētes mihi vel populus dolo᷑ meo᷑: seu filij generis mei aut filij populorum meorum.
ammora: loqns vel amaricans siue populi scitus aut populi illuminatio.
amorrei: amari vel loqntes seu ppli viri aut ppli illūinati.
amos: fortis vel potēs: siue onerosus aut vir robustus.
amos: onerauit: vel fortitudo seu populum auellens: aut populi diuulsio.
amosa: fortis ei vel potens ei: siue onerans eum aut fortitudo eius.
amosa: vir robust⁹ ei vel onerauit eum: seu ppsm auellens ei aut diuulsio populi eius.
amoth: calefactio vel calefaciens.
amothdor: calefactio generationis vel calefaciens generationem.
ampliatus: populi malleus vel populus malliator: siue populus ore contundens.
amraphel: dicto cadēs vel dixit vt caderet: siue ppls curatus deo aut populi medicamentum dei.
amram: ppls excelsus vel populi celsitudo. siue ppls exaltatus aut populi exaltatio.
amramite. populi excelsi: vel populi exaltati.
amri. amaricās vel lacessēs siue populus magister aut populus magisterium.
amsi populus indigens vel populi dormitatio.
amthar: populus patēs vel populus ambigens: siue ppls explorator odoris: aut ppls explorator ascensionis.
amuel populus calefactus deo vel populus cū quo est de⁹.
amul: populus dolens vel populus parturiens.
amula: populus dolēs: vel etiam populus parturientium.
amulite populi dolētes: vel populi parturientes.
amuthal: calefactus ros vel calefactio roris siue populus irroratus aut ppli irroratio.

¶ Hic. n. post. a.

Anna: donatus vel gratificatus seu donum aut gratificatio.
anna: gratia vel respondēs: siue donans aut donatio.
anab: vna vel humilitas: siue donum patris: aut grata paternitas.
anaba: vna ei⁹ vel hūilitas ei⁹ siue donū patris ei⁹ aut grata paternitas eius.
anachā: humilis vel exurgēs: seu donum calidum aut gratificata caliditas.
anacheb: cognomentum vel cognominatio.
anachim: non est innocēs vel humilitas renuēs: siue monile collo sublimi: aut hūilitatis renutio.
anaem: nūquid cōmotus est: vel nunquid commotio.
anaphalim: cadentes vel violenti siue gigantes aut gratiam declinantes.
anaie nunqd cōmotus est ipse vel nunqd ē commotio ista siue donat⁹ vite aut gratificatus susceptioni.
anaz: nubes vel obūbratio: siue donum ppli: aut gratificatio eorum.
anamalech: donū regni vel risio regis, siue donans regnator aut gratificatio regia.
anamin: rīdētes aque vel gratificationes aquarum.
anam: donus gratie vel donata gratificatio.
ananeel: gratus deo vel respōsio dei: siue cui donauit deus: aut qui est donatus deo.
ananeth: dono viuēs vel gratia pauidus.
anani: donatus mihi: vel gratificatio mea.
anan: respondēs mihi vel gratificatio mea.
ananias: donū gr̄e dn̄i vel donata significatio dn̄o.
ananias: rn̄dens gratie deo vel gratificans gratie dn̄m.
ananim: rn̄dentes aque vel donationes aquarum.
anas: donans vel donatus seu gratiam tollens aut respondens.
anath: gr̄a vel rn̄dēs seu gratie peccans aut risio temporis.
anatha: rn̄dēs ei vel gratificans eu᷑ seu gr̄e peccās eius: aut responsio temporis eius.
anathim: rn̄dēs eis vel gratificās eos. seu gr̄a peccans eorū aut risio temporis eorū.
anathain: hūilitas vana vel risio vana. seu mōlle colli: aut humiles consurgentes.
anathoth: risio vel obedientia aut rn̄dens signo aut gratificatio designatis.
anathothia: risio dn̄i vel obediens dn̄o siue respondens signo domini aut gratificans designantem dn̄m.
anathothite. rn̄dentes vel obedientes siue rn̄dētes signo: aut gratificantes designatorem.
andreas. rn̄dens pabulo vel decorus i statiōe siue decus aut s᷑ grecā ethymologiā ab andros. i. viro virilis.
andronicus. rn̄dēs pabulo, aut

decorus ad standum siue cogitans passionem aut exnio passionis.
anebgaba.sollicitauit vel humiliauit.siue sollicitans valles aut humilians colles.
anegeb.auster vel meridies siue australis aut meridianus.
anei:nunquid commotus est mihi: vel nunquid commotio mea.
aneliab donum dei patris vel gratificans deum patrem.
aneni.circuli vel corone seu precinens aut preconator.
aneni donum meum vel gratificatio mea.
aner.lumen vel illuminatio seu dono vigilans aut gratificatione consurgens.
ange donum preruptum vel gratificatio pectoris.
anad.gratia vel responsio.siue ridens testibus aut gratificatio seruitutis.
ani.pauper vel egenus siue donum meum aut gratificatio mea.
ania.donum dei vel gratificans dominum.
anian.donum populi vel gratia eorum.
anihel.donatus deo vel gratificans deum siue gratificans eos vel paupertas eorum.
ano.donans eis vel gratificans eos siue dolor eorum: aut labor eorum.
anob:dono seruiens vel gratificatio seruientis.
anon donator merens vel gratia iniquus seu gratie inutilis:aut gratificationi murmurans.
anthiphas:dans transitum vel dantis transitio.
anthiochus:pauper silens vel pauperis silentium.
anthiochia: paupertas silens vel paupertatis silentium.
anthiocheni: pauperum silentia vel paupertatis silentia.
antipater:dans laudem vel dantis laudatio.
antipatrides:donum laudatum vel laudationem.
anulia: dolens vel parturiens.
aurum:donum vnicum vel gratificatio sempiterni.

Ehic.o.post.a.

Adoc:nidus vel cubiculum.
aod: idytus vel gloriosus.
aohi:spina vel compunctio.
aoite:spinosi vel compugentes.
aohiaran:spina sapientie vel compunctio intelligentie.
aohiman:perturbatus vel perturbatio seu pungens quos aut pungens quomodo.
aoth:nobilitas vel gloriatio.

Ehic.p.post.a

Aphaim: humus eorum vel volatus eorum.
apparaz:liber onager vel continens feritatem.
appaima:libertas populi dni vel continens populum dno.
appelles:congregans eos vel congregatio eorum.
appia:libera vel libertas: siue continens aut continentia.
appiforum:libera vel fortis libertas.
appolle:mirabilis aut ammirandus.
appollophanes: mirandus facie vel ammirabilis contemplator.
appollonia:disciplina vel synagoga eorum.
appollonius:miraculum vel ammirabilis.
appollos:congregans eos vel congregatio eorum.
apostolus:missus vel legatio.
absee: libere egrediens vel continentia egressionis.
absiba continens rectitudines vel libertas conuersationis.

Ehic.q.post.a.

Aquilia:dolens vel pruriens seu dolor aut pruritio.

Ehic.r.post.a.

Ar:suscitatio vel vigilie.
ara:electus vel electio:seu vigilans ei aut suscitans eum.
arab:insidie vel caliditas seu vigilans patri : aut suscitans patrem.
araba:insidie eius vel caliditas eius:siue suscitans patrem siue vigilias patris eius.
araba:multa vel vespera siue occidens aut inhabitabilis.
araba:plana vel campestris seu deserta aut occidentalis.
arrabath:deserta ipe vel planities peccatorum siue suscitans patrem peccati:aut vigilans patri declinanti.
arabathibe: deserti tempore vel planities peccatorum siue suscitantes patrem peccati.aut vigilantes patri declinanti.
arabes humiles vel occidentales siue calidi aut insidiatores
arabathane:humile robur uel deserta fortitudo siue suscitans patrem robustum.aut vigilans patri fortitudinis.
arabia calida vel insidiatrix siue humilis aut occidentalis.
araboth:plana uel humilia siue campestria aut equalia
arach: longitudo vel longanimitas: siue suscitans fratrem aut vigilia fratris.
aracheus:longitudo consiliis vel longanimitas festinans.aut vigilans fratri consilij aut suscitans fratrem festinantes
arachi longitudo mea vel longanimitas mea seu fratri meo vigilans aut suscitans fratrem meum.
arachites:longus uel longanimitas seu vigilans fratri conuerso suscitans fratrem captiuum.
arad descendit vel descensio siue suscitauit descendens aut suscitauit descensionem.
arad:descendens uel descensio:siue suscitans seruum.aut vigilans testimonio.
arada: miraculum vel admiratio siue obstupuit aut admiratus est
aradas: descendens ei uel descensio eius seu uigilans seruituti:aut suscitans testimonium.
aradi deponentes vel depositiones siue vigilans seruituti mee aut

suscitans testimonium meum.
aradius: deponens filium vel descendens festinanter seu vigilans iuitui festinanti aut festinans testificationem consilij.
aradius: admirans vel obstupescens seu vindemiator meus sufficiens aut vindemiatoris mei sufficientia.
arado: miraculum vel depositio seu suscitans suum aut vigilia testificationis.
arapha: suscitans terram vel vigilanter fodiens.
araphite suscitatores terre vel vigilanter fodientes.
arabath: negociator vel negociatio seu vigilans uite aut suscitans pavorem.
aria: eligans dominum vel electio domini seu vigilans domino aut suscitatio domini.
aral. suscitans infernum vel vigilanter conscendens: sive suscitans contemnentes aut vigilia respectionis.
aram: suscitans excelsum vel vigilans exaltationi.
aram: res cum archa vel res cum capsa: sive irascens aut indignatio.
aram: suscitans gentes vel vigilia populi.
araz excelsus vel iracundus seu decor: aut erectio eorum.
arama: suscitans gentem ei vel vigilia populi eius.
arama: excelsa vel irascens seu decorans cum aut deiectio eius.
aramathi: deijciens aut deiectio eius seu decore pavidus aut excelse consumans.
aramelech: suscitans gentem regi vel vigilia populi regni.
aramelech: excelsus regnum vel erectus rex seu decor regnis aut iracundia regis.
aram: res cum archa vel res cum capsa sive suscitans excelsum aut vigilans exaltationi.
aran: acervus tritici vel laus frumenti seu suscitans donum aut vigilans gratie.
aranon: laus frumenti vel acervus tristicie seu suscitans donum iniquum aut vigilans gratie inutili.
ararath: mons vulsus vel mons uellicatus seu suscitans resurrectionem descendentem aut vigilans testimonio descendenti.
arari: mons vel sublimitas sui vigilans vigili meo aut suscitans suscitantem me.
ararite: montani vel sublimes seu vigilantes vigili meo aut suscitatores suscitatoris mei.
aras: elatio vel superbia sive suscitans sustollentem aut vigilans plasmationi.
arath: artifex vel artificium.
arath testimonium descendens. vel resurrectio descensionis: sive suscitans peccatum: aut vigilans temporaliter.
arbath: bruchus vel locusta seu bruchus peccati aut locusta temporalis.
arbathite: locuste vel bruci: sive bruci peccantes aut locuste temporales.
Arbathis locusta viri vel bruchus assumptus: sive hamus pavidus aut humilitas superiorum.
arbe: quarta vel quatuor.
arbella suscitans vetustatem auri vel vigilia sine assumptione.
arbi: locusta vel bruchus sive hamus meus: aut humilitas eius.
arbor hamus vel usque huc sive humilis aut humilitas mea.
arboth: humilis vel campestris sive hamus tenens: aut hami retentio.
arbona: locusta iniqua: vel bruchus futilis sive humilitas merens eum: aut retentio doloris eius.
archab: insidie vel insidians.
archad insidiator servus vel insidians testimonio
archelaus: agnoscens leo vel agnitio leonis.
archiatharoth: mora corone vel longitudo circuli.
archippus: insidie oris vel longitudo operis: sive insidie dilatati aut insidiarum dilatatio.
ardon: suscitans iudices vel vigilia iudicandorum.
area eligens eum vel electio eius seu suscitans descendentem aut vigilia descensionis.
areba: plana vel campestris: seu deserta: vel inhabitabilis.
arebia: humilis domino vel retentio domini.
arebla: insidians: vel insidiatio.
arebna: humilis pulcher: vel insidians pulchritudo.
arech: longitudo vel longanimitas.
arecho: longanimitas merens vel longitudo iniqua: sive ammiratio possessionis: aut descensio negociationis.
ared: descendens vel descensio sive ascensus montium: aut ascensus saltuum.
arephi suscitator mensure: vel vigilia dissolutionis.
areli: declinans me: vel declinatio mea: sive suscitans deum meum aut vigilia dei mei.
arelite declinati mihi: vel declinationes mee: sive suscitantes deum meum aut vigilantes deo meo.
arez acervi lapidum: vel lapides acervati.
arem: filius meus vel filiatio mea sive suscitans fontes: aut vigilia oculi.
ares: electus: vel electio: seu suscitans facturam: vel vigilia plasmationis.
areth: stupor vel descensio sive suscitans pavorem ei: aut vigilia vite.
arcuna: arca vel repositio.
arphasa: suscitans transitum: vel vigilia transgressionis.
arphasei: suscitatores transeuntium vel vigilia transgressionum.
arphat: sanans vel saluans: sive sanatio: aut saluatio.
arphaxat. saluans vel sanans de

populationem.
arga. mēsura. vel mensurator.
argob maledicens excelsuȝ. vel maledicta sublimitas.
arioa. suscitans dilectum meū vel vigilia amabilis mei.
aridatha. leo donatus vel leois domum sufficiens.
ariel. leo deus vel leo dei.
arieli. leo deus meus vel leo dei mei.
ariph: viglia germinis floridi: vel suscitatio visionis buccelle.
arim. acceruus lapidū. vel lapides accruati.
arimathes. altitudo eius vel ipse exaltatus est.
arimathia: suscitans donū domino vel vigilia dominationis domini.
arioth. ebrietas. vel ad sollicitudinem dirigens.
ariopagus. primitiua solēnitas. primitie solēnitatis.
ariopagita: primitiue solēnis vel primitiua solēnitas.
ariopagus. primitiua solēnitas vel primitie solēnitatis: sȝ hoc violētum cū athenięsis curie nomē sit. q̄ a marte nomen accepit.
arisai. leo temptans. vel leonis temptatio.
aristarchus. suscitans coronā. vel mons facture superflue.
aristobolus. suscitans dolores. vel suscitatio germinis.
arina: sublimis vel consurgēs siue sublimitas. aut consurrectio.
arinageddon. mōs est latrunculis vel mōs globosus: siue consurrectio tecti: aut cōsurrectio in ppria ara.
arinathaim: sublimitas duoȝ vel altitudo eoȝ siue sublimes duo: aut ꝯsurgentes bini.
armenia: mōs vulsus: vl mōs vellicatus seu mōtis auulsio. aut mōtis vellicatio.
armenij: montes vulsi. vl mōtes vellicati. seu mōtiū vulsiones: aut montium vellicationes.
armon anatalema merorīs vl imago tristitie.
armon domus vel cellariū siue illuminās aut anathēa.
armon anathēa merorīs mei vel imago tristitie mee.
armoni domus mea vel cellariū meū siue illuminās me aut anathema meum.
arnapher vigilia cōuertens vel suscitatio conuersionis.
arnan vigilia doni vel suscitatio gratie seu arca merorīs aut maledictio eorum.
arnon arca merorīs vel maledictio siue lumen eorū aut maledictio eorum.
arod maledictio sufficiēs: aut maledicta sufficienter.
arodi maledictus sufficiēter vl maledictio sufficiēs mihi.
arodite maledictꝰ sufficiēter: vel maledictionū sufficiētia.
aroedi vindemiator sufficiēs vel vindemie sufficientia.
aroer suffossio vigilie vel vacuē factio vigilie.
aroer mirice vel exurgēs siue subleuans aut suffossa.
aroerite vacuefactiōes vigiliȝ vel suffossiōes vigiliarum.
aroerite: mirice vel subleuātes siue suffossi aut exurgētes.
Arom: nequā ver versipellis.
Aromath: nequā tps: vel versipellis peccutor.
Arozi: mons vel sublimitas.
arozites: sblīmis vl mōtanꝰ.
Aroseth: nequā semē: vel iniq̄ positio: seu vigilās germen aut suscitatio resurrectioni.
Arsa: sol eius: vel illuminatio.
Arsaces: solis duritia: vel illuminatio domitus.
Arselem: silens circuncisio: vel silentium circuncisionis: seu suscitans nomē domini: aut vigilans auditioni diuine.
Arthimeta vel imnietana.
Arthabarnoia pr̄e vl merās patrem.
artaxerxes: lux: ē silētio tēptās vel lumine silētio tēptatus.
arthaman: anathematiȝantem vel conturbantem eos.
arthemi. i. diana cōturban. vel anathematizans: siue suscitas egrotationes: aut egrotationum suscitatio.
aruces: circūrodēs me. vel circuncisio mea.
arun: aceruus tritici vel lans frumenti.
arunas: illūinās vl illuminatio
arur: suscitans ignē: vel vigilia luminis.
arus: incisa vel aurea: seu vigilans consilio: aut suscitans festinationem.

Chic. s. post. a.

Asa: tollēs vel factura siue sustollēs aut plasmatio.
asaba: eius captiuitas: vel eius ꝯuersio: siue sustollēs patrē aut plasmatio patris.
asabias: colligēs dn̄ȝ: vel ꝯgregatus dn̄o: siue sustollēs patrem dn̄ȝ aut plasmatio patris domini.
asach: factura perrupta: vel plasmationis vnibraculaȝ siue sustollens fratrem: aut tollens fraternitatem.
asadias: factura fuiēs dn̄o: vel sustollēs testimoniuȝ dn̄i.
asael: sustollens deum: vel plasmatio dei.
asaph: colligēs: vel ꝯgregans: siue collectio: aut ꝯgregatio.
asaia: facit dn̄s: vel faciēte dn̄o: siue sustollēs dn̄m: aut plasmatio domini.
asaias: idem.
asaȝ: delicitum: vel fumus: siue sustollens populū: aut plasmatio eorum.
asama: delictū eiꝰ: vel fumigās eū siue sustollens populum eius: aut plasmatio eorum.
asan tollens domum: vel plas-

matio gratie.
asana: tollens demum ei: vel plasmatio gratie eius.
asar: carcer vel carceratus: seu facturam suscitans: aut sustollens vigilantes.
asaradan: vincens ad exact' si ue sustollens vigiles iudices: aut plasmationem suscitans iudicio.
asarel: carcer dei: vel carceratus deo: seu factura suscitans deum aut sustollens vigiles dei.
asarela: actura suscitans maledictum vel plasmato tollens vigiliam maledictionis.
asaronthamar: beatitudo palme vel btitudo comutatis: siue atrium amaritudinis aut vestibulum comutationis.
asarsualim: diuities vulpes vel atrium vulpium: seu factura suscitans salutem: aut plasmatio vigilans salutationi.
asarsusu: diuities obtinens: vel beate reuertens: seu factura suscitans equum: aut plasmatio vigilans reuersioni.
asasonthamar: or amarus vel silentium comutatum seu factura faciens iniquitatem comutationis aut plasmatio tollens dolorem amaritudinis.
asar: diluculum vel mane diluculo seu facturam estimans: aut plasmationis existimatio.
asaradon: victor vel exact' seu factura suscitans fines [illegible] aut plasmatio vigilans testimonio merentium.
asarabel: beat' de': vel beatitudo dei: seu factura vigilans deo: aut plasmatio suscitans deum.
asaramel: sustollens excelsum deum vel plasmatio excelsi dei.
asbaal: plasmans virum: vel tollens vetustatem.
asbel: captiuus dei: vel atrium vetustatis.
asbeel: captiuus dei vel factura vetusta.
ascalon: appensa vel impensa: siue ignis infamis: aut ignis ignobilis.
ascalonite appensi: vel impensi: siue ignes infames: aut ignes ignobiles.
ascene: tollens possessorem contemptibilem: vel sustollens contemptibilem possessorem.
ascbenez: ignis aspersio: vel ignis aspersus.
ascod: carcer dei: vel effusio: siue incendens: aut incendium.
ase: tollens. vel factura: siue sustollens: aut plasmatio.
aseba: sustollens semper excelsum vel plasmatio semper excelsa.
asebias: sustollens dominum: vel plasmatio domini.
asebin: facture statio: vel plasmatio stationis.
asebonias: tollens pellicem domini vel factura in medio dominatoris.
asecb: factura prerupta: vel plasmatio vmbraculum: siue sustollens fratrem: aut tollens fraternitatem.
asedech: testa vel sol: siue ariditas aut siccitas ardoris.
asedim: siccitas ardoris: vel suburbana eorum.
asedemoth: arua vel suburbana.
asedoth phasgan: abscisio: vel co[n]delicti: siue tollens abscisum: aut plasmationis donatio.
asedoch: factura populi vel plasmatio viriditatis.
asedoth phasga: volatio facture viridis vel faciens pabulum abscisionis.
aseph: atrium vel vestibulum: seu colligens: aut congregatio.
asem: sustollens eos vel plasmator eorum.
asemona: festinans: vel os eius ab osse non ab ore.
asen: sustollens fontem vel plasmatio oculi.
asena. ignis aspersus vel ignis aspersio: siue sustollens fontem ei' aut plasmatio oculi ei'.
asenna ruina eius vel precipitatio.
asennaa: ruina eius vel precipitans eum.
asennaphar: ruens onager: vel precipitans feritas.
asenech: ruina vel precipitatio seu factura edificans: aut plasmationem edificans.
asennes. leuans me: vel subleuatio mea.
aseneth: ruens vel precipitans siue ignis aspersus: aut ignis aspersio.
aser: atrium: vel diuitie seu beatitudo aut beatus.
aserite atria vel diuitie seu beatitudines aut beati erunt.
asera atrium vulturis vel diuitie deuoratorie.
aserai beatitudo mea vel beat' erit mihi siue atrium meum aut diuitie mee.
aserdan exacutus vel vinculatus cutis seu beatum iudicium aut diuitie iudicande.
aserim atrium vel vestibulum seu diuitie aut beatitudo eorum.
asermachimath beatitudo doni vel que est beata donatio.
asermoth atrium mortis vel diuitie mortales.
aseroth atrium angustie vel diuitie temporales.
aseroth atria vestibula siue ville: aut beatitudines.
asersual beata salus aut diuitie salutis.
asersual atrium gaudij vel beatitudo letitie.
asem noiat' vel faciens nomen siue sustollens auditum aut plasmatio famose auditionis.
asemaos ab osse non ab ore vel sustollens nomen ei' aut faciens famosam auditionem.
asen factura dentium vel plasmatio sup vuln' seu tollens nomen aut sustollens amphoras temptationis.
aserremoth suburbana vel suburbib' seu atrium indignationis rigide aut beatitudo for

midationis eorum.
Asergadai atrium accincti vulturis vel diuitie temptationis. deuorantis.
Asphar tollens subito vel factura crucians.
Asphanar equorum domitor vel factura apprehendens.
Asphanes equorum domitor vel factura conuersionem apprehendens.
Asphar tollens onagrum vel plasmatio ferocitatis.
Asia sustollens dominum vel plasmatio domini.
Asia gradiens vel eleuans seu auferens aut elatio.
Asiani facture domini vel sustollentes dominum.
Asiani elati vel auferentes seu gradientes aut eleuati.
Asias sustollens dominum vel plasmatio domini.
Asidua: miluus vel herodio seu factura dilecta plasmatio amabilis.
Asiel sustollens deum vel plasmatio dei.
Asiel gradiens deo vel eleuatio dei.
Asim sustollens eos vel plasmatio eorum.
Asima sustollens eos ei vel plasmatio eorum eius.
Asinchrit dirigens thuribulum vel directio thuribuli.
Asiongaber lingua viri vel dolatio hominis seu faciens merentes colles sublimas aut sustollens dolores collium sublimus.
Asir vinculum vel vinculatus seu factura vigilans aut sustollens vigilantes.
Asidei milui vel herodij seu facture dilecte aut plasmationes amabiles.
Assyria factura vigilans domino aut sustollens vigilias domini.
Assyria diligens vel dilecta siue dirigens aut directio.
Assyrij facture vigilantes domino vel sustollentes vigilias domini.
Assyrij directi vel diligentes seu dilecti aut diligentes.
Assia factura laborans aut sustollens laborantes.
Asmo nouissimum eius vel factura parturiens.
Asmodeus facture iudicium vel plasmatio iudicatio.
Asmona festinans vel celeriter numerans.
Asnaa tollens serpentem vel plasmatio collubri.
Asoph collectio vel vestibulum
Ason festinans seu festinatio.
Asom silens vel os ab ore non ab esse.
Asometh os viuax ab esse non ab ore vel silentium vite aut festinatio pauoris.
Ason factura pupille vel plasmatio coccinea.
Asor triuz vel sagitta luminis seu tollens foramen aut plasmatio iracundie.
Asoradon victor vel exactus seu atrium serui iniq aut tollens foramen testimonij inutilis.
Asoram atrium excelsum vel sagitta luminis exaltati seu extollens foramen excelsum aut plasmatio iracundie exaltate.
Asoth sustollens signum aut plasmatio temporalis.
Asothite tollentes signa vel facture temporales.
Asra: diminutio vel diminutus seu tollens magisterium aut plasmatio magisterij.
Asrael diminutus deo vel sustollens magisterium dei.
Asrahi: beatum faciens: vel beata commotio: seu diminutus ipse aut dimunitioni parcens.
Asrael: beatus deo: vel beatitudo dei siue: tollens magistrum dei aut plasmatio magisterij dei.
Asrebrite: beati deo vel beatificantes deum: aut plasmati magisterio dei.
Astaoil: ignis gementium vel ignis parturientium.
Astari: caula mea vel presepe meum.
Astari: ouile meum vel cubiculum meum siue atrium meum: aut factura explorationis mee.
Astaroth: ouile vel factura exploratorum.
Astaroth: atrium vel cubiculum seu caule aut presepia.
Astarothbithra: ouile vel factura.
Astarothites: caula vel atrium: seu presepe aut cubiculum.
Astarten: factura superflua vel plasmationis superfluitas.
Astarges voluntas festiua vel consilium festiuitatis.
Asub: factura incendij: vel plasmatio conuersationis.
Asphar: tollens subito: vel factura crucians.
Asuerus: beatitudo: vel atrium eius.
Asum: os eorum vel fumigans eos.
Asum: factura coccinea vel tollens pupillam eorum.
Asur: diues vel beatus: siue factura luminis aut tollens incendium.
Asuri: diues mihi vel atrium meum seu factura luminis mei aut tollens incendium meum.
Asuris: diuitie eorum vel beatitudo eorum: siue factura illuminans eos aut tollens incendium eorum.
Asur: tollens robustum vel tollens acerbitatem.
Asur: sustollens murum vel tollens angustiam seu factura continens aut plasmatio directionis.
Asur: negociator vel negociatio siue nemus aut ignis illuminatio.
Asur dirigens vel diligens siue beatus aut gradiens.
Asurim: sustollens murum eius vel tollens acerbitatem.
Asurim: faciens robustos eos vel plasmatio directa eius siue tollens angustias eorum: aut sustollens continentiam eorum.
Asuri: nemora: vel ignium illuminationes: seu negocia-

rores. aut negociationes.
athuris: dirigẽtes vel diligẽtes seu beati aut gradientes.

Thic. t. post. a.

Atha: ipse vel peccatũ seu derelinquẽs aut tpalis.
athac: pctor humilis vel peccati refectio: seu delinquẽs fratri: aut tẽporalis frater.
athad: rhannus: vel testimonium.
athia: peccans dño: vel temporalis domini.
athalia ipse dñi: vel tẽpus eius seu peccans dño: aut declinatio domini.
athanaia: concupiscentia vel desiderium.
athanael: ipse meũ dei vel peccatum meum deo.
athanai: ipse fluctuans vel peccator cõmotus: seu corona donati mei aut exploratio gratificationis mee.
athar peccator suscitãs vel temporalis vigilia.
athara: peccatũ suscitans ei: vel peccatoris vigilia eius.
athari: explorator: vel exploratio.
atharoth: corone vel circuli.
athath: peccatũ tẽporis vel tempus peccatoris.
athene: dispersé vel dissipate.
athenienses: dissipate uel dispergentes.
athenobius: peccator latrãs vel temporalis latratio.
ather ipse ɔsurgẽs cõtrari⁹ vel peccator effundẽs aduersũ.
athicon: tempus mediũ uł peccatoris dimidiator: siue ipse ɔgregate iniqtatis: aut peccatũ cõgregatiõis inutilis.
athipha: ipse subitum: uel peccatum eructans.
athil peccatũ germen uel tempus inueterans.
athira tempus querens uel dilecti silentium.
athlius: ipse consilij: uel peccati

commixtio.
athomiel: rñdens deo: uel tempus eius dei.
athupha: tempus subitum vel peccati infirmitas.
athul: tẽpus consilij uel peccator festinans.

Thic. u. post. a.

Auaxiniqu⁹ uel iniqtas.
auã: fons uel motus: siue mouens eos: aut subuersio eorum.
aui: ferox: ui ferocitas siue iniqu⁹ mihi: aut iniqtas mea.
auil: insipiẽs uel stulticia.
auim: aceruus lapidũ uel iniquitas eorum.
auisa: voluntas mea: uel iniqtatis mee saluatio.
auith: iniqua uel iniquitas.
auoth: sedes: uł cõmoratio seu uinculum.
auoth: uita uel gloria: seu uille: aut ciuitates.
auothiar: uinculũ uigilis uł sedes uigilie seu cõmorãs illuminario: aut in cunabula illuminationis.
autphiar: glia luminis uł uita illũinãs seu uille uigilãtiũ aut oppida illũina oꝝ.
auphrathon: frugifera: uel puluerulẽta siue ubertas aut de cinere ueniens.
auphratitonite: frugiferi: uel pulueruléti seu uberes: aut de cinere ueniẽtes.
augusti: solemniter stãtes uel solẽnitas addita.
aulon: uallis grandis: uel uallis campestris.
aunam meror eorũ uel laboreo eorum.
aunan: non est uel inutile.
aurã: iracũdia uel iracũdus.
auran: irascẽs uel iracũdia.
ausitilis. cõsiliũ uel cõsiliatrix.

Thic. x. post. a.

Axa: furor uel faribũda.
axã claudicio uł irascẽs.
axath. medicina uel medicamentum.

Thic. z. post. a.

Aza: uidẽs uel cõbust⁹: seu fortis dñi aut fortitudo eius.
azabias: uidens patrẽ diiz uel fortitudo patris domini.
azabel uidens deũ uel fortitudo dei.
azam: uidẽs eos uel fortitudo eorum.
azanoe fortitudo cõmotiõis uel uisio regetionis.
azara: dorsum uel crepido.
azaria: auxiliũ domini: uel auxiliator est dominus.
azarias: idem.
azaram: adiuuans populũ: uel auxiliũ populi: siue dorsuz eorũ aut crepide eorum.
azaz: continens uel apprehendens: seu uidẽs fortiter: aut uisio fortis.
azazias: cõtinẽs dñm: uel apprehensio dñi: seu uidens fortiter dñm: aut robusta uisio domini.
azbel: uidens uetera uel robustus uetustate.
azbelite: uidentes uetera uel robusti uetustatibus.
azboth: uidens dolentẽ uł uidẽs in dolore seu fortis uetustas: aut fortitudo lugentium.
azchad: uidẽs mare: uel fortitudo maris.
azchat: uidens dolentẽ: uel uidẽs componentẽ: seu fortis deus molaris: aut fortitudo penitentie.
azeb: pergẽs uel ambigens: seu uallis deuorans: aut uallis rapacitatis.
azecha: fortitudo: aut decipulas fine robusta. aut clausa pessulo.
azer: auxiliũ: uel sanctificatio seu fortis consurgens: aut uidens uigilias.
azagad: fortis tẽptatio: uel uidens accinctum latrũculũ.
azi: fortis meus uel uisio mea.

aziam. videns populum: vel fortitudo eorum.
azias: videns dominum: vel fortitudo domini.
aziel: pgens vel pficiens: seu videns deus: aut fortitudo dei.
azia. fortis vel videns visionem.
aziel. pgens. vel abiens seu videns deum aut fortitudo dei.
azir. fortiter vigilans: seu vidés vigilias.
oziza fortis iste. vel visio ista.
azmath. videns mortem. vel fortis mortuus.
azmaneth. idem.
azmor fortis morte. vel apphédens mortem.
azmoth: fortis inclusio vel apphendens uxorem.
azor: adiutus vel auxiliator: seu videns lumen aut fortiter iracundus.
azozia: incendens domino vel incendium domini.
azotus. incédium vel incédés. siue ignis patruelis: aut ignis patrui mei.
azoty. incédétes vel incédia. siue ignes patruelis: aut ignes patrui mei.
azotidie. incédium vel ignis patruelis.
azarael. adiuuans deum vel fortitudo dei.
azuba. relicta vel deserta siue relictio aut desertio.
azur: adiutor lucidus vel auxilium igneú. siue vidés lumen aut robustum incendium.
Sequũtur interptationes hebraicorum nominum incipiétium per. b. litteram.

Baabana. venit respondés vel venit responsio.
Baal. vir vel vetustas siue hńs aut deuorator.
Baala. venit hec vel habens eam. seu vir eius aut deuorás eum.
baala anan. venit hoc donum vel habens eam gratiam: seu vir gratus ei. aut deuorator gratificationis.
baalasor. vetustas deuorans atrium vel vir habens sagittam luminis: seu vetustas tollés foramen aut vir plasmator iracundie.
baalath vir ascendens vel hńs ascensionem seu vetustas tpis aut deuoratio peccatoris.
baalberith. vir habens pactum vel vetustas deuorans fedus.
baal pharasim. viros deuorátes diuidens. vel habentium de vetustatem diuisio.
baalphor. vir habés hiatum vel vetustas deuorans os pellis superius.
baalgath: vir fortunat⁹ vel hńs téptatióem. siue vir accinct⁹ latrũculis aut vir deuorator.
baalia vir habens dominum vetustas deuorás dilationem.
baalim ascendentes vel superiores.
baalim. viri vel habentes siue superioribꝰ aut deuoratores.
baalis. vetustas. viri vel hńs assũptioné seu deuorás virũ aut vetustatis assumptio.
baalmon ascédés humilis vel ascésio humilitatis: seu vir humilis hńs domicilium: aut vetustas deuorans habitaculum.
baalmeon: ascésio humilis vel descensus humilitatis.
baalmesar: habens eá: vel vir ex principio: seu vetustas es⁹ aut deuoratio principis.
baaloth: ascédens vel in ascensionibus: seu vir hńs tempus aut vetustas deuorans responsionem.
baalsalisa. habens vitulá cõternantem vel habens vitulam conternatá: seu vetustas deuorás tertium aut vir hńs vitulá triennalem.
baalthamar: vir hńs palmá vel vir hńs amaritudinem: seu vetustas deuorans cõmutatos: aut vetustas deuorás cõmutationem.
baana: venit donatus vel venit gratificatus.
baanam: filius eius vel veniens ei: seu veni respódens: aut venit responsio.
baanit venit donatus mihi vel venit gratificatio mea.
baani: veniés mihi vel fili⁹ meus: seu venit rńdens mihi aut responsio mea.
baara: venit respondés vel venit responsio.
baari: venit rńdens mihi: vel venit responsio mea.
baari: fontes vel putei: siue in vétre aut in commutádo.
baarias: venit rńdens dńs vel venit responsum domini.
baasa: venit tollens vel veniéte factura.
babatha: tráslatus tpe vel cõfusus pcór: seu tráslatio tpalis aut confusio peccatoris.
babel: confundens vel confusio seu trásferens aut tráslatio.
babylon: idem.
babylonij: confusi vel translati seu confundentes aut transferentes.
bachar: insaginate vel ingressus est.
bachaca: vetustas sagi nate vel lugés ingressus est agnus.
bachenor: lucés lucerna: vel ingressus est agnus lucerne.
Bacci: ve⁹ vel luct⁹ siue lugés aut in vomitu.
bachides: luct⁹ fortis vel vetustas in vomitu.
badachar: venit cõpungi vel venit tumult⁹: siue venit merces aut venit turbatio.
badad: maximus vel excellétissim⁹: siue venit testis aut venit sufficiens.
badadi: maxim⁹ mihi vel excellétissimus me⁹: seu robur meũ aut sufficientia mea.
badaias: pcipuus dńo vel in iudicio dńi: seu venit dńs aut venit dominator.

badai:precipuus vel sublimis: seu venit consedens aut venit infirmitas.
badai: solus aut in iudicio siu venit populus aut aduent⁹ eorum.
badai:precipuus vel in iudicio seu venit donum aut venit gratificatio.
badaçer:maximū auxiliū vel excellētissim⁹ scificator seu venit fortis aut venit separatio.
Babseba:filia septē vel filia iuramēti:seu venit eloquēs aut venit conuersio.
badsuba:filia deprecationis vel filia sacietatis:seu venit querens aut venit incendium.
Ista enim badsuba vel badseba ipsa est bersabee mater salomonis.
baem:locus vite mee:vel locus suscipiens mihi.
baen:iniqu⁹ oculus vel iniquitas fontis:seu venit fōs aut venit oculus.
bagad:venit accinct⁹ vel venit i fortuna:seu venit latrunculus aut venit temptatio.
bagal:onus vel iugū:seu venit aceruus: aut venit iuolutio
babaga: excelsus tēpore vel sublimitas peccatoris.
bagathau: venit tact⁹ ridentis vel venit risus tangentium.
bagaçim:in excelso cōtemptus, vel venit fortitudo.
bagoaim: sublimitas deuorās eos vel iugū vulturis eorū.
baheʒ:locus vel in eis seu vēit locus:aut locus eorum.
bai:filius meus veniēs mihi.
bala:absorta vel inueterata:seu absorbens vel inueterans.
balaa:absorbens eum vel inueteratio eius.
balaach:deuorās vel precipitās siue absorbēs fratres:aut inueterans eos.
balaaʒ:varius populus vel sine populo:siue in eis:aut precipitans fraternitatem.
balaam:turbans gentes vel deuorans populum:siue absorbentes eos aut absq; substantia eorū.
balaam:turbās donū vel deuorator donī:siue absorbēs gratos aut inueteratio gratie.
balaanam hñs grām vel inueterans responsionem siue absorbens donum:aut precipitatio gratie.
balach:lingēs vel ludens:siue inuoluens:aut elisio.
balada:absorbens testes vel inueterans fraternitatem:siue veniens eam iudicare:aut p̄cipitatio testimonij.
balaad:vetustas sola vel deuorans testimonium siue absorbens precipuos aut precipitans patrueles.
baladaʒ:venit sibimet iudicās vel vanitas p̄ semetipso seu absorbens iudices: aut inueterator iudicij.
balagd:absorbens latrunculos: vel precipitans temptatiōes.
balagad:vir accinct⁹ vel habuit accinctum: seu vir fortunat⁹ aut vir pirata.
balam:turbatio vel p̄cipitiū.
balaman:turbator populi vel precipitator eorum.
balanan:turbans donū vel p̄cipitans gratiam.
balasor:ascendēs domū:vel habens sagittam luminis:siue absorbens fortes:aut inueterator angustie.
balad : absorbens peccatum vel inueteratus tempore.
balad: lugens vel inuoluens: seu lingens:aut elisio.
baldad:vetustas sola: vel vetustatis solitudo.
baldan:venit sibimet iudicans vel vanitas p̄ semetipso:seu absorbens iudices:aut inueterator iudicij.
bale:precipitans vel deuorator.
baleite:deuoratores vel precipitatores.
balec:absorbens vel precipitās.
baliada:varietates cognouit:vel variatorū cognitio: siue absorbens testimonium aut inueterator seruitutis.
baloth:ascendēs vel in ascensionibus:siue absorbēs aut inueterati responsione.
balsalisa:habens vitulā conternatē vel hñs vitulaʒ conternataʒ seu vetustas deuorans tertium aut vir habens vitulam triennalem.
balthasar: capillus capitis vel absorbens diuitias.
balsius habens luctuʒ: vel hñs premium.
bama in quo:vel quis:siue ignibus aut semper excelsa.
bamoth:in morte vel excelsa siue mors adueniēs:aut mortis aduentus.
bamothbal:excelsa i morte viri habentis: vel mors aduenientis vetustati deuoranti.
bana:venit respondens vel venit responsio.
banaa:venit respondens ei:vel venit responsio eius.
banai:venit respondens mihi vel venit responsio mea.
bannai: idem.
Bananias : edificans domino vel cementarius domini:seu respōdens dn̄o aut respōsio domini.
banaça filius vidēs vel fortitudinis fili⁹.
banea:venit respondens ei vel venit responsio eius.
baneas:venit responsū tollens venit respōsio plasmatiōis.
banebarach:filius fluminis vel fili⁹ fulguris:seu fili⁹ fulgurātis:aut filius percutientis.
banebarath:venit rñdens fulminis: vēit rñdēs fulguri siue vēit rñdēs fulgurāti aut venit rñdens percutienti.
baneichan:fili⁹ stridoris vel fili⁹ necessitudinis seu vēit firmitas aut venit preparatio.

Bani.fili⁹ me⁹ vel veniēs mihi.
Banni pollex me⁹ uel i medio mei.
Bannimi:fili⁹ me⁹ unic⁹ uel filius meus sempiternus.
baon i iniqtate uel i iniqtatib⁹.
baon : uenit : dolor uel uenit iniqtas. seu uenit murmurās aut uenit iutilis.
baor:in pelle uel in pell ib⁹.
baor uenit lumē uel uēit fora mē seu uenit pellis aut uēit iracundia.
bar.filius.uel filiatio.Syrū est non hebreum.
bara: lectus uel creatura siue fili⁹ ei⁹ aut malitia.
barrabas.fili⁹ pris uel fili⁹ magistri. Syrū ē pariter ⁊ hebreū
barach: fulmen uel fulgur:siue fulgurās ⁊ percutiens.
barachel:fulgur dei uel flumen dei siue fulgurans deuz. aut percussio dei.
barchemmim: tribuli vel creatura deorum.
barachias: benedictus domino vel benedictus domini.
barachias:fulgur dñi vel fulgurans dño. siue fulgurās dño aut percussio domini.
barachiel:benedictus deo vel benedictus dei.
barachiel fulgur dei mei vel fulmē dei mei siue fulgurās deo meo aut percussio dei mei.
barada filius decoris vel filius decorus seu filij seruus aut filius testimonij.
baralel: bñdixit deuz vel bñdictio dei siue luctus deo aut creatura dei.
barasa: hauriētes vel in egestate seu veniens ad faciēdū aut filius fistollēs plasmationē.
barath: grando vel tēpestas seu filius peri aut filius tpalis.
baraza : filius videns vel filius fortitudinis.
barecl:grādo vel tēpestas: seu filius viuax:aut fili⁹ pauidus.
baremy:fugij eū quispiam vel quispiam fuga eius.
baria:filius in malis vel fili⁹ domini siue i clamore ei⁹ : aut in commotione ipsius.
barien:filius in malo vel filius maleficij.quez ⁊ ipsum nonnulli barie seu corrupte nominant.
bariben:filius ipse vel filius parcens. seu filius commotus: aut filius faciens.
barionа filius colūbe aut filius simplicitatis. Syrum est pariter ⁊ hebreum.
bar. qppe sicut predictū est syriace filius:⁊ iona columba.
barith:a:phitonissa vel fabitāca. siue os abyssi. ut os pfundū.
barnabas:filius cecludēs vel filius pphete:seu fili⁹ venientis aut filius consolationis.
barne:filius motionis vel filius mutationis.
barnee: electa commotio vel filius electe mutationis.
barsabas : fili⁹ reuertēs vel fili⁹ getis ex syro ⁊ hebreo sermone cōpositus.seu fili⁹ iuramēti.aut filius consolationis.
bariemia:fili⁹ cecus vel fili⁹ cecitatis.quem corrupte quidaz bethimeem legunt.
barthimeus fili⁹ pinguedinis vel filius ruminantis.
bartholomeus : fili⁹ suspēdētis me vel fili⁹ suspēdētis aquas Syrum est non hebreum.
baruch:benedictus vel bñdictio
barsait:filius oliue eius vel filius fornicationis eorum.
balan:bucus vel pinguedo.seu siccitas aut confusio.
basar:infantia vel in angustia siue infans aut angustiatus.
basara infans vel infantia eius siue angustians eum aut in angustia eius.
baschama:cōfusio caloris vel angustia caliditatis eius.
baschat:adeps vel desiccatio.
basechat: adipem vel desiccationem.
basechat adeps vel desiccatio:siue desiccans aut desiccatio.
basimath: desposita vel delinquēs seu veniens aut delictio.
basemoth: veniēs aut delinquēs siue in oibus aut in noibus.
basias:adeps domini vel desiccatus domino.
basamath: deposita vel delinquēs siue delinquēs aut delictio.
bathanim:domus mādētiū vel domus humilitatis eorum.
bath:uel: virgo dei vel castitas deo.
baurim:electi vel electorum.siue iuuenes aut robusti.
bauranites: fortis vel elect⁹ seu iuuenis aut robustus.
bazatha contemnēs tēpus vel despectus peccator.
bazotha : contemnens euz vel despectio eius.
bazothia: contemnes dñm vel despectio domini.

Ebic.e.post.b.

Bsae iniquus testis vel edificator precipuus.
Bean : iniquus gratie vel iniquitas donationis.
Bean : os vulturis vel confusio deuoratoris.
Becherias:inclytus deo vel primogenitus dei.
becher:inclytus vel primogenitus.
becheriте:inclyti vel pmogeniti
becherias inclytus dñe vel primogenitus dñi.
becher : primogenitus vel vnigenitus.
becheri pmogenit⁹ me⁹.vel primogenitus mihi.
becheri primogenit⁹ fortis vel primogenitus timidus.
bechuc:inclytus grauis:vel primogeniti condemnatio.
bet filia vel mensura.
beded instauratio vel instauratus.seu mensura diuitiaruz. aut filia voluptuosa.
bedsabe:filia septima vel filia iuramenti:seu mensura saturi

· tatis. aut filia satietatis.
bedsam: filia dura vel mensura iniqua seu filia iniquitatis aut ipsa iniquitas.
bedelliū lapis vel carbunculus.
beel: vetustus deus vel vir devorator siue dñs vetustatis aut vir habens vetustatem.
beelphegor: vir habens hiatum vel vetustus deus hians siue domino vetustatis hiantis aut vetustas devorans os pellis superius. Ipse est priapus seu simulachrū ignominie.
beelsephon: vir habens archana vel dominus aquilonis seu vetustus deus habens speculam. aut vetustas devorans ascensionem speculi.
beelzebub: vir muscarum vel princeps muscarum. siue vetustus deus habens muscas aut vetustas devorans muscas
behemoth: animal vel animalis. seu bestialis aut bestia.
beera: fons eius vel puteus ei⁹ siue in lumine. aut putei ei⁹.
beeri: fons vel puteus meus. siue in limine aut putei mei.
bega: sublimis vel excelsa siue sublimitatis aut celsitudo.
begaui: iugū vulturis vel sublimitas devoratoris.
begnai: excelsus meus vel sublimitas mea. seu fabrica vulturis aut fabrica devoratrix.
begni: excelsus meus vel sublimitas mea.
begumim: fabrica cementarij vel fabrica cementariorum.
behelmon: vetusti deus habitaculi vel dominus habens domicilium vetustis.
bel: vetustas vel absq.
bela: habitus vel indumentum. seu vetustas ei⁹ vel absq eo.
belath: habens vel habitus ab habendo non habitu.
belath: vetustas peccati vel absq tempore.
balathbaa: habens vel habita genere feminino ab habendo participium est nomen verbum imperatiuum.
bethala: habitum apprehendēs vel indumentum irrorarū.
belbecla: vetustas primogeniti domini vel absq nobilitate
belga absq motu vel vetusta commotio.
bel gesidem.
belgua: absq valle. vel absq prerupto. seu uetustas voraginis aut uetustas devorans.
belia: uetustus domin⁹. vel absq domino.
belia: puteus eius vel in clamore eius siue in melius. aut cōmutatio ipsius.
belial: absq iugo vel absq domino.
beliar: cecus lumen. aut ceca angustia seu uetustas deficiens vel absq continentia.
belmelech: de⁹ meus rex. vel uetustas mea regna.
belma habens desiderium vel absq domicilio.
belmeula: habens domicilium vel absq inhabitatione.
belsan: uetustas iniquitas.
belsar: absq principe vel absq carbone. seu uetustū velamē uetustatis angustia.
belsathim: absq germine. vel absq positione: seu uetustas spinarum aut uetustas resurrectionis eorum.
ben filius vel filiatio.
benabinadab: filius patris mei uotiuus vel fili⁹ patris mei spontaneus.
benadab: filius uotiuus vel filius spontaneus.
benaeh: edificat⁹ deo vel edificatio dei seu filius eius deo aut filius eius dei.
benail: filius doloris vel filius parturientis.
bendagar: cecum lumen vel filius preuaricationis.
benebarach: filius fulminis vel filius fulguris: vel fili⁹ fulgurans aut filiorum percussio.
benechaim. filius candidus vel filius surgens siue fili⁹ necessarius vel filius necessitatis.
bennennan filius in eis vel filius in medio eorum.
bennenon: filij excelsi sunt vel filij ecce hic sunt.
benereem filij tonantis vel filij tonitrui quod corrupte boanerges vsus [illegible].
benesed filius mittens vel fili⁹ confirmationis.
bengaber filius viri fortis vel filius iuuenis virilis.
benhur filius lucis vel filius igneus.
beni. filius me⁹ vel filiatio mea
benni filius requiescēs vel fili⁹ requietionis.
beniamin filius dierum vel filius uirtutum siue filius amaritudinis vel filius amarium.
beniamin filius dextere vel filius uirtutis siue fili⁹ annorū aut filius asinorū.
beniar: cecum lumen vel ceca angustia seu filius deficiens aut filius preuaricationis.
bennoi filius cōmot⁹ vel filius requietionis.
bennon. filius merens vel filius doloris: seu fili⁹ murmurās aut filius inutilis.
benoni filius merens vel filius inutilis mihi siue filius doloris mei aut fili⁹ iniquitatis mee.
benui filius meus vel filiatio mea.
bennui. filius requiescens. vel filius requietionis.
benun. filius seruus vel fili⁹ piscis siue filius eternus. aut filius sempiternus.
benir filius incidēs vel filius lucidus seu filius luminis aut filius igneus.
benzoeth filius hui⁹ pauidi vel filius huius viuacis.
beon. pelex vel in medio. siue in quus murmurās aut iniq-

vate dolens.
Beor. impellens siue impulsio vel iniquus luminis. aut iniquitas iracundie.
Ber. fons vel puteus.
Bera. fons eius vel puteus ei⁹.
Berameth. fons exaltat⁹ vite vel puteus alti pauoris.
Bercuos. fontis calix vel putei potus.
Berdan. puteus iudicans vel fons iudicij.
Berea. puteus eius vel filia ei⁹. hebreum est. pariter atque syrum.
Beri. puteus meus. vel putei pluraliter.
Beria. fons domini vel puteus domino.
Berith. fedus vel pactum.
Bernice. puteus innocens vel filia eleganter commota.
Beronice. idem est vtrunque hoc nomen ex hebreo syroque compositum est.
Beroea. puteus eius vel filia ei⁹.
Beroenses. filij eius vel putei eius.
Beroni. filia que vel pute⁹ quis. Et hec tria nomina ex hebreo pariter. syroque composita sunt.
Berot. fontes vel putei seu fons respondens. aut puteus temporalis.
Berotha. fontes eius vel putei eius seu fons respondens ei aut puteus temperans eum.
Berothai. fontes mei. vel putei mei. seu fontes vultuum. aut putei deuorantes.
Berothi. fontes vel putei mei seu fons respondens mihi. aut puteus temperans me.
Berothite. fontales seu puteales seu fontes respondentes mihi aut putei temperantes me.
Bersa. puteus federis vel fons iuramenti.
Bersabee. fons septim⁹ vel fons iuramenti. siue puteus satians aut puteus saturitatis.
Beresith. in capite vel in capitulo. idest genesis. quod in capite omnium librorum posita est.
Bertan. fons altus vel puteus altissimus.
Berzellai. ferrum meum vel fortitudo mea.
Besai pinguedo mea vel ignominiosus mihi.
Besaia. pinguis domino vel ignominiosus domino.
Bethsamath. derelinquens vel derelicto seu pigue donum aut confusio donatoris.
Besamath. adeps vel desecatio.
Beser. pinguis vel ignominiosus
Besellam. obumbrans eos vel obumbraculum eorum.
Beseleel: vmbra dei vel vmbraculum diuinum.
Besodia. angustia mensure domini vel tribulans mensuram dominicam.
Besloth. pinguis ligatus vel ignominie declinatio.
Besor. tribulatio vel angustia seu carnalis aut pelliceus
Beth. domus vel habitaculum.
Bethar. requies vel requietio siue domus eius aut habitaculum ei.
Bethacaré. domus sterilis vel domus eruditionis tristitie.
Bethaphaleth. domus salutis vel domus viuificans. siue domus excludens. aut domus mirabilis.
Bethaphe. domus erroris. vel domus mali: non a malicia. sed ab arbore
Bethaphe. domus oris vel dom⁹ decipule siue domus laquei. aut domus discipule.
Bethapua. dom⁹ inducens eos. vel domus declinans os eorum. seu requies laborum eius aut regetio indutionis eorum.
Bethagan. domus horti vel domus elationis.
Bethagla. domus vitule vel dom⁹ festiuitatis ei⁹ vel dom⁹ defectionis aut dom⁹ plangentium
Bethaglam. domus planctus vel domus festiuitatis eorum
bethphlam. domus idoli vel dom⁹. latrie siue domus deuorans eos aut dom⁹ vulturis eorum.
bethaismoth. dom⁹ deserta vel domus adducens mortem.
bethaloth. domus campestris vel domus in campestribus seu requieui vaccam aut requietionem declinans.
bethamoth domus mortua vel domus mortalium. seu reges mortis. aut regescens mortu⁹
bethanara domus pardorum vel dom⁹ amaritudinis seu reges amaricans: aut regetio pardi.
bethanan. domus doni vel domus gratie. seu requies deuoratoris aut regetio gratificationis
bethanat. domus respondentis vel humilitatis. siue domus vbi est respondens domin⁹ aut dom⁹ vbi est gratia dei.
bethania. domus obedientie vel domus afflictionis eius siue domus doni domini. aut domus gratificata domino.
bethanoth. domus gratie vel domus responsionis seu dom⁹ precinens vel domus precinentium.
bethara domus aque vel domus putei.
bethara dom⁹ electionis vel dom⁹ electa siue dom⁹ suscitans eum. aut domus vigilarum ei⁹.
betharaas. domus montium vel dom⁹ sublimitatis eorum siue domus suscitans gentem. aut domus vigilans populum.
betharaba dom⁹ suscitans patres vel domus vigilans patrib⁹.
betharaba. domus grandis. vel dom⁹ multa siue dom⁹ humilis aut domus vespertina.
betharapha. domus sanans vel domus medicine. seu reges medici. aut regetio sanitatis
betharam. domus ire vel dom⁹ sublimium.
betharas domus decora vel domus electa. siue domus su-

stitans gentem.
aut domus vigilans ppsio.
bethacan. domus vigilans do no vel dom' suscitans gratificationem.
betharan. domus ire vel domus arche siue domus montium. aut domus ascensus humilium.
bethasan. domus fumi vel dom' delicti siue tolles domu aut dom' plasmata gratie.
bethasan. domus deponens vel domus deposita. siue dom' deponens domu. aut dom' deposita gratie.
bethauen dom' idolatria. vel domus inutilis.
bethara. dom' fontis eius vel domus putei eius.
bethberai. domus putei. vel domus in lumine meo.
bethebesse. dom' cofusa vel domus pinguedinis.
betheachó. dom' sculpta vel domus sculpture.
Bethear. domus agni vel dom' cognitionis.
bethcur. domus frigida vel lapis adiutorij.
bethdagari. domus tritici vel domus frumenti.
bethdagon. dom' piscis tristis vel domus piscium tristicie.
bethe. domus eius vel habitaculum.
bethel. domus dei vel habitaculum dei.
bethemelech. domus vallis vel domus profunditatis siue uterus vultus, aut ventris sustentaculum.
bethen. veter vel veterus seu domus fontis. aut dom' oculi.
bethesimoth. domus deserta vel domus adducens morte.
bethphage. dom' oris vel domus bucce siue dom' oris vallis aut dom' maxille vel labij. Syru est et non hebreum.
bethphalech. dom' saluans vel dom' excludes seu dom' viuificis. aut dom' admirabilis.
bethphasces. domus transcendes vel domus trasitionis.
bethphcor. dom' hians. vel domus hiat' seu dom' hias pelliciej. aut domus oris pellicie.
bethphese. domus transiens vel domus transcendens. siue domus oris aut dom' odoris florentis.
bethgadar dom' muri vel domus macerie.
bethgamul. domus retribuens vel domus retributionis.
bethiesemoth. domus desiderij dulcis vel domus desiderante dulcedinis.
bethim. domibus vel domus pluraliter.
bethia. domus dni vel domus illuminationis.
bethlabaoth. domus venientium vel domus ingredientium.
bethleem. domus panis vel domus refectionis.
bethleemite. domus panum vel domus refectionum.
bethleenaboth. domus venientium vel domus edificantiu.
bethinacha dom' mollis vel domus cofracta. siue dom' percutiens. aut domus ingeniosa.
bethmaon dom' habitaculi vel domus inhabitationis.
bethmarchabeth. dom' curruu vel domus quadrigarum.
bethmarchaloth. domus quadrigarum vel domus quadrigantium.
bethmacha. domus tributi vel domus humilis fort.
bethmoreth. domus archani. vel dom' osilij. siue dom' archanoru aut domus consiliorú.
bethnembra dom' pardorum vel domus amaricans.
bethorabo. domus humilis vel domus vespertina. siue domus heremi aut domus locorum que sunt iuxta inhabitabilem.
bethoro. domus ire vel domus magistri.
Bethoro. domus ire vel domus arche. siue domus montiu. aut domus ascensus humilium.
Betholat. domus coccinea. vel domus vermiculata.
Bethroob. domus platearu vel domus latitudinis.
bethsabee. domus septe. vel domus iuramenti. seu dom' abundantie. aut dom' saturitatis
bethsechat. domus curuantium vel domus singulorum.
bethseida. domus frugu vel domus pecudu. siue dom' peculialis. aut domus venatoru.
bethsamis domus solis vel illuminationis.
bethsamite domus solis pluraliter vel domus illuminate.
bethsan. domus dormientis vel domus securitatis siue domus abundantie siue dom' egressionis.
bethsemes. domus solis. vel domus illuminans.
bethsimon: domus obediens vel domus obedientie: siue dom' adiens merore aut domus deponens tristitiam.
bethsimuth: domus loci vel domus locorum: siue domus mortificans: aut domus mortificationis.
bethsur: dom' acerba vel dom' angustie siue domus optime aut domus fortitudinis.
bethsura. dom' fortis vel dom' directa: siue dom' muralis: aut domus continentie.
bethsura. dom' muri eius vel domus dirigens eum.
bethsura: domus acerba vel domus angustie eius siue domus continens eum: aut domus fortitudinis eius.
bethsuram. domus diriges eos vel domus muri eorum.
bethsiram. domus robusti populi vel domus angustians populum siue domus continens eos. aut domus acerba

tatis eorum.
Bethula ego vel casta siue dom⁹ dolens ei. vel domus parturi ens eum.
Bethula virgo dñi vel casta dño siue dom⁹ dolens dño aut do mus parturiens dominum.
Bethurlarina dom⁹ ignis subli mis vel incēdij cōsurgentia.
Bethzacharaz. domus memorie vel domus memoratorum.
Bezech. fulgur vł egestas seu mi cans: aut contēptus vanus.
Bezecha micās ei vel egestas ei⁹ siue fulgurās eū. aut cōtēnēs vanitatem eius.

¶ Hic .i. post .b.

Biblij. librarij vel litterati.
Bithpalassum filios commi scens filiorum vel commixtio.
Bithia: filia domini vel filia do minans. Ipsa est filia pharao nis que adoptauit moysen.
Bithimia filia inutilis. vel filia speciosa.
Brie: sobrius vel moderatus.
Brierte. sobrij vel moderati.

¶ Hic .o. post .b.

Boanerges filij tonantes. vel filij tonitrui.
Boanerte. idem.
Bocci: vetustas vel vetus.
Bocci. lugens vel luctus seu vo mens vel in vomitu.
Bochian: luctus dñi est vel lu gens dominū est seu vomēs domino est. aut in vomitum domini est.
Bochor: ingressus est angelus vł primogenitus mihi.
Bochorath. inclytus peccato. vel primogenitus .e. tempore.
Bochri dilectus mihi. vel p. imo genitus meus.
Bochur. pmogenit⁹ vel dilect⁹.
Boen: pollex eorum. vel in me dio eorum.
Bon. pollex vel in medio.
Boni. pollex meus vel in me dio mei.
Bonni. dignitus vel in medio.
Booz. i quo robur vel i quo vir tus siue i ipso fortitudo. aut ipse in fortitudine.
Borith. fedus vel pactum.
Boses. abscisus vel abscisio. aut ipse florēs. aut i ipso floruit.
Bosphor. angustia succrescēs vł tribulatio stritatis.
Bosor. tribulatio vel angustia si ue carneus aut pellice⁹.
Bosora. tribulans eaz vel in an gustia eius siue caro ei⁹. aut nuncians ei.
Bosori. caro uel anūciatio. siue tribulans me. aut in angu stia mea.
Bosra. in angustia uel in tribu latione.

¶ Hic .v. post .b.

Bubastus os experimens vł labium experimentis.
Bugat⁹: excelsus vel sublimis vel germen uel germinans.
Buna. venit rñdens vel uenit responsio.
Bunos uenit respōdens uel col lis preputiorum.
Busa. confusio vel ignominia.
Buz despiciens vel contēnens.
Buzi. contemptus vel despect⁹. seu despexit me. aut contēpti bilis mihi.
Buzites despect⁹ vel cōtēptibilis.

¶ Sequūtur interpretationes hebraicorum nominū incipienti um a littera C

Caalaba. voces vel ueloces sibaudiū uenerūt. seu ecclesia uenit aut ecclesie ad uentus.
Caath penitentia uel patientia.
Caath. dolens uel dolans seu cō ponens.
Caathite dolentes uel patiētes aut dētes molares.
Caathite. dolētes uel dolantes. siue componentes aut dētes molares.
Cabalaam. preceps uel precipi tium seu precipitauit aut p̄ cipitabit.
Caboroth. memoria uel sepul chrum.
Cabarothi. memoria mea uel sepulchri mei. aut sepulchra. uel memorie psali numero:
Cabarothi. athanai memorie desiderij uel sepulchra concu piscentie.
Cabasan. congregans eas uel ec clesia eorum.
Cabzarha. quasi graue uel qua si dicitum.
Cad: mare uel principium.
Cademoth. mare mortuum vel principium mortis.
Cades trāslata uel fons iudicij.
Cades sancta vel mutata seu ma re tollens aut principium plasmationis.
Cadesa trāsferens eas uel fons iudicij eius.
Cadesa. scortum uel scitas ei⁹ si ue mutata ei. aut principium plasmationis eius.
Cadesbarne. sanctitas motiōis uel scitas electe mutationis.
Cadesim cōmutati vel exterminati.
Cadumim mare rubrum vel mare antiquorum pp antiqua que fa cta sunt in eo miracula.
Cadrātes calige vł tenebre quo nos p israel sues. q. r. v. qua drantes dicimus.
Caph. incuruāo vel incuruatio.
Caph. vola vł palma siue man⁹.
Capharnaū: ager pinguedinis vel villa consolationis.
Capharsamala. man⁹ suscitans vestimētū vel operatio vigilās retributionis.
Capheretha man⁹ robusta vł ope ratio perfectionis.
Caphira expiatio vel man⁹ dissi para.
Cayphas sagax vel inuestiga tor siue vomens ore aut vo mitus oris.
Caim possessio vel lamentatio siue acquisitus aut acqsitio.
Caynā. possidēs pplm vel lamē tatio populi siue acquirens eos vel acquisitio eorum.
Caynam. possidens dominum vel lamentatio gratie siue ac-

quirens gratiam aut acquisitio donationis.
Calcb. canis vel q̄si uiridesiue q̄si cor aut q̄si oē cor.
Caleph. idem.
Calitha quasi uiridis aut quasi omne cor.
calistenes miseria humiliū uł cōsumatio responsionis.
Canubi canis meus uel q̄si uiridis me⁹ siue quasi cor meū aut quasi oē cor meum.
claudius spes tranqlla uel spes tranquilitatis.
Claudia idem.
Claudomen locus flet⁹ uel locus fletuum.
camua statio uel resurrectio.
camuel: stans deo vel resurrectio dei.
camuilite. stantes deo uel resurrectiones dei.
camon. statio iniq̄ uel resurrectio inutilis.
canna fundū uel calam⁹ seu p̄parās vł p̄paratio. Notandū itaq̄ q̄ nr̄m latinū cāna de lingua hebrea sumptū sit.
canaā. cōmutat⁹ uł cōmutatio.
cananeus. idem.
canath. elatio uel çelotypia.
candacis. commutans vel cōmutatio.
Clanden. clangor uel recursus seu retinens aut retentio.
Capadocia. mun⁹ tortoris uel manus exploratoris seu ma n⁹ dn̄o redimēs. aut man⁹ redempta domino.
capadoces. manus tortorū uł manus exploratorum siue manu redēptī dn̄o. aut manu dn̄o redimentes.
capparis manus redempta uel manus redemptio siue manus tortoris aut manus exploratoris.
capseb. ecclesia uel congregatio.
capseel cōgregans deo uel ecclesie dei.
Captor cappadox uel cappadocia siue manus tortoris. aut manus exploratoris.
capturiз. cappadoces uł manu torquentes: siue manus tortorū. aut manus exploratorū.
Carchamis: urbs attrectans uł ciuitas congregatorum.
carchaз. ciuitas gratie. uel oppidum donationis.
carchar. inuestigator. uel inuestigantes seu oppidū uigilās.
caree. caluus uel caluitiens siue occurrens ignis. aut occursus igneus.
carcim: decaluans eos uel decaluatio eorum.
cariath: urbs murata uel ciuitas seu oppidū uel uilla.
cariathaim pfecte vocata uel perfectā vocatio seu uilla eorūз aut oppidum eorum.
cariathma uilla eorū. uł ciuitas populosa.
cariatharbe uilla q̄tuor. uł ciuitas q̄ttuor. i. adā abraā, ysaac ꝛ iacob qui ibi sepulti sunt.
cariathbaal urbs uirorū uel ciuitas dn̄s seu uilla deuorās aut oppidum uetustum.
cariadenna uilla silens uel uilla silentij.
chariathari uilla deficiēs uł oppidum defectionis.
cariathiarim. uilla siluarū. uel ciuitas saltuū seu villa deficiētis aut villa defectionis eorū.
cariathiз ciuitas maris vel oppidum marium.
cariathsepher. villa pulchritudinis vel ciuitas litterarūз.
cariachaa. ciuitas penitētie vel oppidū patiētie. seu villa dolentiū. aut ciuitas dolatorū.
carie caluus vł caluitium. siue occursus ignis. aut occursus igneus.
carioth occurrēs igneū vel occursus igneus siue calu⁹ rn̄dens aut caluitiū tēporale.
carioth occurrēs ignis. vel occursus igneus.
carmelus mollis vel tenellus. siue cognoscēs circūcisionē. aut scientia circūcisionis.
carmelite molles vł tenelli: seu scientes circūcisionez aut cogniti circūcidentib⁹.
carmi. vinea mea. vel cognitio mea siue aq̄ agnoscens: aut cognitio aque.
carmite: vinee mee: vel cogniti mei: siue agnoscētes aq̄s aut cognitione aquarū.
carnai cornua vel defensiones seu concidens fluctum aut diuisio commotionis.
carmo: cornua vel defensio.
carmo: cornu iniquū: vel defensio inutilis seu ↄcidēs merentes aut diuisio murmurātiū
caromel mollities vel teneritudo seu cognoscēs circūcisionē aut scientia circūcisiōis.
caromelite: molles vł teneri siue sciētes circūcisiones: aut cogniti circūcidentibus.
carpū scientes clare vel cognoscentem perspicue.
carthago scrutatio vel consummatio seu vrbs meditās. aut ciuitas solemnis.
carthaginenses scrutātes vel cōsummati seu ciues solēnes aut vrbane meditantes.
carthā pfecta vocatio vel vocatio nem perfectā siue vrbs populi aut ciuitas eorum.
carth⁹ pfecte vocat⁹: vel pfecta vocatio qd̄ apud nos meli⁹ effertur p. q. l̄raз vt dicat̄ q̄rtus.
casata summus dn̄s vel principium domini.
caseō dure fortes vel duri fortitudine seu sūmitas, mutilis aut p̄ncipiū murmuratōis.
casphia: sūmitas libr̄ās mōtes vel p̄ncipiū lib[illegible]dis iracūdie.
casia summus dn̄i vel principium domini.
casim: summitas vel p̄ncipiuз: siue summitas eorū aut principium eorum.
casis messis vel mensis. seu sūme vigilans aut principium vigilie.

cephas firmitas viri vel principium assumptionis.
carbat: mors sue peccati: vel congregans tempore.
carbetu: mordens vitam vel congregans pavide.
cauda clangor robustus vel patientia fortis.
canere clangor tube: aut clanges canore.
caue: pena: vel patientia: seu buccina ex isto hebreo videtur esse tractum nostrum latinum.

¶ Hic.e.post.c.

Cedar: meror vel tenebre seu merens aut tenebrosus.
cedemoth antecedens: vel prius sive orientalis aut oriens.
ceden: oriens vel orientalis.
cedes: antecedens: vel orientalis.
cedma: antiquorum vel antecedens sive orientalis: aut oriens.
cedmonei: antecedentes: vel antiqua tristitia: seu priores: aut orientales.
cedmihel: oriens deo vel antecessio dei.
cedron: tristis meror: vel inutilis dolor.
celatha: congregatio: vel ecclesia venit.
cephas petrus vel firmitas. Syrum est: non hebreum.
cephira expiatio: vel manus dissipata.
cephaira expians vigilem eius vel manum dissipatam suscitans.
ceila: ad fundam faciens: vel suscitans eam sive tollens sibimet aut sustolens temetipsam.
celaia vox domini vel extollens sibimet dominus.
celastitham: vallis gigantium: vel humilitas fortium.
celab: vindicans patrem: vel vindicatio patris.
celcia vallis domini vel congregatus deo seu vindicans dominus. aut vindicatio domini.
celon vindicans dolorem aut vindicatio iniquitatis.
celsyria vindicans aram vel vindicatio sublimitatis.
celethei. occidentes vel exterminatores.
celenma antecedens vel orientale.
Celita. quasi viridis vel ecclesia veniens.
celmo vallis robusta vel congregatio multitudinis.
clamens ecclesiastes vel concionator.
cleophas ratione transcendens. vel congregatio transeuntis.
cleopatra congregans agnitos: vel cotionem dissoluens.
cemihel oriens deo vel antecessio dei.
cenna zelothes vel zelotypus.
cenereas possidens sectatores vel possessio sectatorum.
cendebeus zelothes sufficiens ad intellectum. vel zelotypus abundans intelligens.
Cenereth. signum cithare vel quasi lucerna.
cenereth. quasi lucerne vel citharar um signa.
cenem. zelotypus. vel zelothes vel possessor contemptus aut possessio contemptibilis.
cenezi. zelotypi vel zelotes sive possessores contemptu: aut possessiones contemptibiles.
ceni: ces meus: vel errarius meus: sive nidus meus aut possessio mea.
cepsa: ecclesia vel congregatio.
cepsam: congregans eos vel veteres.
cereas: occidens facturam: vel exterminator plasmationis.
cerethi: occidentes vel exterminatores.
cereseus: tenebrosus vel tenebrescens.
creta: vocata vel vocatio consummata. Inter syrum et hebreum mixtum est.
cretes vocati vel vocatione consummati.
cretenses: idem.
cesar possidens principes vel possessor principatus.
cesarea: possessio principis vel possessio principalis.
ceselethabor: possessa principi laudis vel possessio luminis advenientis.
ceson: durus fortitudine vel duritia fortitudinis.
cethe: fixus vel abscisus: sive confractus aut mentis excessio.
cethini: fixi vel abscisi vel confracti aut mente excedentes.
cethimoth: gens ipse vel abscidens visionem seu confracta tempore aut insania responsionis.
cethro: tenebre vel thymiama.
cethron: tenebrans eos vel thymiama eorum.
cethura: iuncta vel copulata sive thymiama offerens: aut mente excedens lumini.

¶ Hic.i.post.c.

Cilicia: cecus vel luctuosi. ve assumptio: vel vomitus eius.
cina: lugens vel luctus seu possidens aut possessio.
cinam lugens eos aut possidens eos sive luctus eorum aut possessio eorum.
cineus luctus vel possessio.
cinei lugentes vel possidentes.
cinoth: lamentatio: vel lamentationes seu lugentes tempore.
cinctus: luctus vel possessio quod apud nos melius effertur per q. litteram ut dicatur quintus.
cyprus: meror vel tristitia.
cyprius: merens vel tristis.
cypriarches: merens principes vel tristitia principis: inter hebreum et grecum mixtum est.
circus hereditas vel hereditator.
cirinus: heres vel hereditas: quod apud nos melius effertur per q. litteram ut dicatur quirinus.
cirene hereditas vel hereditatio.
cirenei: heredes vel hereditates.
cirenenses: hereditas vel hereditates
crispus sciens vel cognitio.
cis vir durus vel durus.
cison: durus iniquus vel vir gemens dolorem.

cison: letificans eos vel durities eorum: siue impegerunt in eos aut vomitus murmurationis.
cisij: amentes vel stupentes. seu mirantes aut admiratio.
cithij: concisi vel plage consummationis

Chic. o. post. c.

Coph vocatio vel cōclusio. siue auis aut excussio.
cohath: mordentes vel cōgregati siue morsus aut cōgregatio.
cohila: inueterās aut inueteratio.
cohilaam: inueterans populū. aut inueteratio populi.
copo: excussio vel p̄stolatio siue prestolans aut excutiens.
colaia: vox fctā siue vocis factio seu vox dn̄i aut vox dn̄ica.
colaçe: vox videntis vel vox fortitudinis.
colōia vox eorum vel reuelatio eorum
colonienses. voces eorum vel reuelationes eorum.
colossis vocis facte obediens vel vocis facte obedientie.
colossenses, vocis fcē obediētes vel vocis facte obedientie.
coloçai. vel fornicaria vel fictio ductionis.
coloes. oēs vel cōclusio siue inuestigantes aut consumatio.
condimeus. scyphus vel phiala
corbam. domus vel oblatio.
corbana. donum eius vel oblatio eius.
corbanā donum gratie vel oblatio gratificationis.
cornelius. intelligens circuncisionem vel intelligentia circūcisionis.
cosaz diuinās vel diuinatio seu diuinās eis aut diuinatio eorum
cozbi: calix immensus vel immola mihi.

Chic v. post. c.

Cur gelu vel frigus.
cuo: dur⁹ vel veniens vir.
cutha: biuium vel duplicitas.
cuthei: duplices: vel in biuio.
cuba canis vel latrator.
cubai canis me⁹ vel latrās mihi

hucusq; p simplicē. c. lrās. i. sine aspiratiōe lecta sunt principia noium. Ex hic q̄ sequuntur aspiratione addita. i. per. ch. grecū legenda sunt. Sciēdū tn̄ est q̄ hebreus sermo non h̄z. ch. lrām: sed noia q̄ apud nos per hanc legūtur: apud eos scribuntur p̄ heth: que duplici aspiratione profertur.
cabol: quasi germē vel quasi germinans.
cabon: quasi intelligens vel quasi intelligentia.
caboniz: liba vel crustula: seu q̄si intelligens eos: aut quasi intelligentia eorum.
chabonim: manus spinarū vel aceruus spinarum, seu preparātes aut preparationes.
cham: surgēs vel resurrectio seu necessitas aut necessarius.
chamaal: fidelis cōmixtio vel similitudo despectionis.
chamā: fidel vel fidelitas, seu fidelis pp̄le: aut fidelitas pplī
chana: zel⁹ vel emulatio seu possedit eos aut possessio eorum.
chanaan suspirās vel mot⁹ eorum siue hūilis aut negociator.
chanaan: zelus populi vel emulāo ppl'z: siue: possidēs populus aut possessio populorū.
chanaan: possidēs donum vel emulator gratie.
chanaan: erubescēs vel reuersio est: siue quasi monētes aut q̄si respondentes.
chanaan: pauperculus vel negociator siue possidēs donum. aut emulator gratie.
chanana: humiliās eū vel negociās ei: seu possidēs domum ei⁹ aut emulator gratie ei⁹.
chanane⁹ possidēs vel possessio
chanane⁹ emulator vel zelotes: siue p̄parat⁹ aut negociator.
cananei possidētes vel possessiōes
chananei: zelotipi vel emulatores seu p̄parati aut negociatores.

chanas: humilitas vel ipse pauperculus: siue mutabilis.
chanam: pauperculus meus vel negocians mihi. siue possidens donum meū aut emulator gratie mee.
Chananei hūiles vel possidētes seu zelotypi aut emulatores
Chapael: congregans deo vel ecclesia dei.
Characha ira fruens vel foramen irascibile.
charada exercitus vel castra filiorum israel.
charalla: ciuitas laudis vel oppidū laudationis.
charan lyra vel foramen siue furibundus: aut irascibilis.
charram fodiens eos vel effosio eorum.
charram lyra vel ira siue furor aut foramina.
charchath inuestigans peccatū vel inuestigatio temporis.
charith: diuisio vel concisio: siue cognitus vel cognitio.
charmamos: agnus cōgregatus vel agnitio quasi armentū.
charnuz vinea grata aut cognitio aque.
charsena furor abundans vel occursus angustie.
charcha. perfecta vocatio vel perfecit vocationem.
charchan: perfecta vocatio donī vel perfecit vocationē gratie.
chasaloth: spes eorum. vel quasi populantes.
chasbi calix in me vel immola mihi siue calix meus aut imolatio mea.
chasbō: calix merorīs vel imolatio iniqtatis: siue calix murmurās aut imolatio iutilis.
chased: quasi populātes vel q̄si populātes: sunt vero ipsi chadei mutatio nomine.
chasaleu spes ei⁹ vel sperās seu z.
chaselon fortis duritia vel fortitudine durus.
chaseth: messor vel messio. seu pure fortis. aut durus for-

titudine.
chasphim. immolans ori: vel calici innuens.
chaslen: spes ei⁹ vel sperans in eū.
chasloiz: consummatio vel ois dolor siue icédés aut incédiū.
chasl. mestus vel tristitia: siue protectus aut protectio.
chasbi. mendaciū vel iniqtas.
chasibi: fictio vel mendacium.
chebron. coniugium vel incantatio seu vidés sempiterne. aut visio sempiterna.
chedel. signum pauperis vel sciētia fabularum.
chelion lactei vel albentes.
chelcia. ps dñi vel partiés dñs.
chelcia: pars domini est vel partiens dominus est.
cheliā incendiū domini est vel cōsummatio domini est.
chelion incédiū vel cōsummatio.
chelimath. pars doni vel donatio partita.
chelo ab initio vel ɔsūmatio siue ois dolor aut reuelatio eorum.
cheludsignū destinans vel scia.
chenne: quasi cithara vel quasi lucerne.
Chenereth: signum cithare vel quasi lucerna.
chenuereth. idem.
chenaroth: quasi lucerna vel signa citharar um.
chenneroth: idem.
chenno: canticum vel cithera: seu agnitum lumen: aut cognitio luminis.
chereloth: visio signi: vl vidisti.
chereth iz: disponétes vel dispositiones eorum.
chereth oro cognite austrés vel cognita ablatio.
chermel: molle vel tenerū siue agn⁹ teneri aut cognitio circumcisionis.
cheros glacies vel solitudo.
cherub sciētia multiplicata: vel scientie plenitudo.
cherubin. minaculata pictura: vel scia multiplicata: seu sciētie plenitudo aut qsi plures scientie & intellectus.
cheribin. idem.
cheslon: protegens vel ꝑtectio. seu fedus. aut tristitia.
cheslū: cōsūmatio vel ois dolor: siue incendens eos aut incédium eorum.
chet percutiens vel percussio.
chetlxaluth: signū insanie. vel fortitudo iniquitatis.
chetlis: ꝑ. cussa generatio: vel percutiens generationem.
chetiz signati vel metū seu formidantes aut insanientes.
chidon scutum vel clypeus.
chiphara expians vel expiatio. seu catulus ei⁹ aut man⁹ dissipati: qḋ aūt dixim⁹ catulū. leonem significat: quē greci simeon vocant.
chilaab: vindicans patrem aut vindicatio patris.
chisil robustus vel fortitudo.
chisloth: stulti signū vel stulticie significatio.
chiuz vindicans eos vel vindicatio eorum.

C hic c.o.post.ch.

Choa ecclia vel ɔgregatio.
choadad: maximum vel precipuum.
choabal: condemnans vel condemnatio.
chobar. grauitudo vel iuxta electum.
chochod carthago vel carthaginenses.
chodonazer: capiens plasma viuū vl captura viui plasmatis
chodorlagomar: quasi generatō manipuli vel quasi habés de eorum manipulum.
chodorlaomor: idem.
choeleth: ecclesiastices grece: concionator latine.
chomariz: edituri vel ianitores
chomoz: lacesséts vel ꝑuocās siue lacessiões aut ꝑuocatiões
chonenias: ꝑcussus domino vel percussio domini.
chobar decaluās patrem vel caluaria patris.
chore: clamans vel caluus. siue glacies aut caluitiū.
choreb: ardor vl siccitas: siue corduruz. aut solitudo.
choreb: mēsa vel massa siue temptans aut temptatio.
choreus: iracūdus vel liber siue farinatus aut de foramine.
chorei liberi vel iracundi. siue farinati: aut de foraminib⁹.
chorethithi dispdés vel dispsio seu dissipans aut dissipatio.
chori. caluus meus vel clamans mihi siue caluitiū meū aut glacies mea.
chorlibe: glacies mei vel clamātes mihi: siue calui mei aut caluities mea.
chorez: farina vel farinatus seu post me aut foramina mea.
chorinthus vrban⁹ vl oritur ipse seu couersatio eoꝝ aut administratio reipublice.
corinthi: ciues vel couersantes sibi seu decuriões eoꝝ aut publici administratores.
chorographia. regiões descripte vel regionū descriptio.
chorozai. hoc secretum mihi vel hoc misterium meū.
chorozaim: idem.
chos calix potatio.
chosi calix meus vl potatio mea
chosan. calix donat uel pot⁹ gratificationis.
choum: congregans eos uel congregatio eorum.
chozbi: iniquita uel mēdaciū.
chozabe iniqua: dom⁹ uel mendacij habitaculū.

C hic v. post. ch.

Chub: ɔiquitas uel ɔdénatō
chun: ꝑcutiés vl ꝑcussio.
chus etiops uel tenebrosus.
chusai: niger vl tenebrosus vultur uel deuorans.
chusaz tenebrans eos uel nigredo eorum.
chusaz: tenebrans domū uel nigredo gratificationis.
chusamasathaim tenebrosa ini

quitas. uel nigredo īspectatio
Chusi: niger mihi ul tenebrans me.
Chusi: secretū ul silentiū siue archanum aut profunditas.
Chusa duritia ista uel tenebrosus iste.

¶ Sequuntur interpretatiões hebraicorum nominum inci pientium a littera. D.

Daba: cliuus uel ꝓcliuū
Dabai: cliuus me⁹ ut ꝓ liuium meum.
Dabath: clīu⁹ uel ꝓcliuuꝫ.
Dabeath: oraculuꝫ uel loquela.
Dabreth: oraculuꝫ fontiuꝫ uel locutio puteorum.
Dabreamin: paralypomenon. grece uerba dierum latine.
Dabir: loquens ul loquela siue loqns deo: aut oraculuꝫ dei.
Dabira: loquens ei uel loquētia eius siue loquitur ei de⁹ aut ciuitas litterarum.
Dabri: loquens ul locutio siue oraculū uel eloquentia.
Dechar: conpungens uel conpūctio siue conpungentes aut conpunctiones.
Dadā: iudicaue uel iudiciū siue solitari⁹ aut fratruelis eorū.
Daca: fortis malicia uel iudiciū maledictionis.
Dacei fortes maligne: uel iudices maledicti.
Daphca: adhesio uel remissio si ue adherens uel pulsatio.
Dalphnen: pulsans oculus uel adhesio fontis.
Daphnim: signū operū vel signi operatio.
Dagan: triticū vel frumentum seu piscis donatus aut piscis gratificatus.
Dagon: piscis meroris vel piscis tristicie: seu piscis iniquus aut piscis inutilis.
Daias fortis dn̄o vel pauperculus domini.
Dalaias: hauriēs dn̄o vel pauperculus domini.
Dalaian: hauriens dn̄o est vel pauperculus dn̄i est.
Dalam: egens paupr vel egena paupertas.
Damula: situla vel paupcula.
Dalmatia: grandis egestas vel magnitudo egestatis.
Dalmatica grandis egestas vel magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: sit maglio paupr vel paupertas requiescēs superius.
Damain: sanguis vl sanguies: seu sanguinū vel sāguine⁹.
Damaris: silens caput ul silentium capitis.
Damascus sanguis sacci vl sanguineus saccus.
Damasc⁹: sanguinē bibens vel sanguinē ꝓpināsiue sāguinis pot⁹ aut sanguis osculū
Damasceni: sanguinū sacci vel sanguinū oscula.
Damasceni: sanguinē bibētes vel sanguinē ꝓpinantes: siue sanguinū potatores: aut sanguinee potationes.
Dāna: cā vel iudiciū seu silens aut silentium.
Dan: causa vel iudicium.
Dana: cā eius vel iudiciū ei⁹.
Danite: iudices vel causatores.
Daniel: cā dei vel iudiciū dei siue iudicans deo: aut iudicauit me deus.
Daran: australis vel africanus.
Dardate: generatio cognita vel generatio cognitionis.
Darius: fertilis aut augmētat⁹
Darom: africa vl plaga austral.
Dasem: frenū vel retinaculuꝫ.
Dathan: donū eorū vel donum sufficiens.
Dathemaꝫ: donū formidolosū vl de ni sufficiētiā accipiēs.
Dauid: fortis manu vel vultu desiderabilis.

¶ Ebic. e. post. d.

Debalaꝫ: delectans seculo ul delectatio secularis.
Debabaseth apes delecās vel eloquentia delecata.
Deblata: palata: vel opprobriuꝫ. greco aut sermōe deblata. io ruls ciuitas interpretatur.
Deblataiꝫ: palate vel opprobria seu palate eorum aut opprobria eorum.
Debla: delectans seculo vel delectatio secularis.
Debalathaim: lateres vl masse quas solēt cōpingere de recentibus ficis quas hebrei ꝫ beleth nūcupant.
Debera locutio vl verbum timens.
Debir: loquēs vl loquela siue visum timēs. aut visū timor.
Debon sufficiēs ad intellectum vel abundanter intelligens.
Debongad: sufficiēs ad itellectū tēptatiōis vel abūdāter itelligēs accinctū latrunculuꝫ.
Debora apis vl loquax seu eloquēs aut eloquētia.
Deda adherens vel pulsans. seu reti: itene aut remissio.
Deda plātata vel plasmata. siue subtilitas aut plasmatio.
Dedan ꝧ iudicium vel tale iudicium.
Dedana gn̄atio eius: vel generatio eorum.
Dephca pulsans vel adherēs siue pulsatio aut remissio.
Delata hauriēs dn̄m vel pauperculus domini.
Delean: egens vel egestas.
Delethan egēs vl egestas eorū.
Deleth: tabule aut tabularū seu paupr aut ianua.
Delphon paupr facie vel egen⁹ contēplator.
Delo ianua vel paupertas.
Delethi: paup egens vel paupertis egestas.
Demas: silens vel terrenus: siue silentiū aut sanguineus.
Demetrius nimiū psi quēs vl vehemēter sedēs: seu fortis ad ꝓsequēdū aut robustus virga deycere.
Dena: causa vel iudiciū: seu silens aut silentiuꝫ.

Demophon silentiũ sublati me roris vl sanguine⁹ crucians.
Demõ.sanguine⁹ meror vl suf ficiens iniquitas.
Demõ.sui:sanguine⁹ meror eis vl sufficiēs iniqtas eorum.
Denaba.iudiciũ ferens vel iudicium afferens.
Dennaba.idem.
Dennahabaca p̄ris vel silentiũ fraternitatis.
Derbē.loquens vel filius generationis.
Derbes:loquax vel generatus.
Derthon:loquela pcutiens vel generatio pcussionis.
Desan fortis elephant⁹ vl fortitudo elephantis.
Dessan:fortis dignitas:vel pinguedo elevationis.
Deseth:mur⁹ vel inicatio: seu patiēs aut calcatio.
Deson:fortis pupilla vl calcauit eā s̄m greca s̄mone.hebraico aūt pinguedo iterpretat̃.aut cinis i.fauilla holocaustorũ.
Deuhel.agnoscāt deũ vel agnoscitur deus.

¶ Dhic.i.post.d.

Diabolus defluēs vel deorsũ.grece aūt ẽ criminator aut clausus i ergastulo.
diaphāes:illũinās vl dilucidã
Diana.egritudines suscitās:vl egrotationũ suscitatio.
Diapsalma pcantatio vl spūs sancti cessatio:siue amē. aut fiat.greco aut sermōe iterptatur vocũ disiunctio.
dibon sufficiēs ad intellectum vel abūdanter intelligens.
dibōgad: sufficiēs ad itellectũ tēptatiōis vel abūdāter itelligens accinctũ latrũculuz.
dimaō sufficit eis dolor vl sufficit eis meror:siue sufficientia murmurationis eoꝝ aut sufficiētia ingratis eorum.
dimōa.sublimitas vel satiõnumerans.
dina cā hec vel iudiciuz istud.
dinei:iudices hi vel causidici isti.
dionysius:diiudicatus vel vehementer fugiens.
dioscore:sepulchri ad tegendũ vel pulchre ɔtegentes sunt aut gemini castores.
dioscorus pulchre cōtegens vl pulchre ad tegendum.
diospolis abnuēs.vel abrenũciatio.
diotrepes:speciosus insulsus vel decor insanies.
disan fortis elephant⁹ vel fortitudo elephantis.
dison:cinis aut pinguedo.seu fort pupilla aut calcatio ei⁹.
disiue ad occidētē vl occidetal.
disir.quercus vel ilex.

¶ Dhic.o.post.d.

Doch.cōmot⁹ siue sollicitus aut sollicitudo.
Dodan:patruus dño est vel patruelis domini.
Dodanim:patru⁹ vl patruel.
Dolec:motus vl mortu⁹:siue sollicitus aut sollicitudo.
domi.rubra vl ascēsus rufoꝝ.
domna:silens vel silentium.
don:iudiciũ vel iudicator.
dor natiuitas vel generatio.
dorā:generās pplos vel generatio populorum.
dorchas:caprea vel damula.
dorda.natiuitas fortis vl generatio desiderabilis.
dormim gñatus excelse:vel generatio exaltata.
dormin gñatiōes excelse vel generationũ exaltatio.
dorix:genitus furor vel gñatio vir medicamentum.
dorachapher:natiuitas aduentus humilis:vel gñatio paruuli venientis.
dosidex⁹:calcatio stipida vel vnctionem formidans.
dothaim pabulũ vel viride eorũ.siue sufficiēs defectio aut sufficientia defectiōis.

¶ Dhic.v.post.d.

Dudi.solitari⁹ vel fratruel. dui dec⁹ vl pulchritudo.
dubel decorans dñm. vel pulchritudo dei.
duina tacens vel silentiũ:siue gaudium & leticia.
durach:loqr aut locutō:seu loquēs fr:vel locutio fratris.
duram:pulchritudo vel loqla seu loquens pplo.aut pulchritudo eorum.
drusilla generis pacifica vl generationem.pacificans.

¶ Sequit̃ de littera E

Ebal.vallis vetus:vel vel vorago:seu vallis deficiēs aut aceruus lapidum.
Ebrona:trāsiēs vel trāsitio. siue trāscēdēs:aut trāsgressio
Ebrona:incātator vel incantātio siue coniugiũ:aut visio sempiterna.
Ebroni transiēs mihi vel trāsitio mea siue trāscēdens. aut transgressio mea.
Ebroni trāsiens mihi vel trāsitio mea siue cōiugiũ meũ, aut visio sempiterna.
Ebronite:trāseũtes me vel mihi seu trāsitus mei aut trāsgressiones mee.
Ebronites:incātatores mei:vl incātatōes mee:seu ɔiugati mihi:aut vidētes semp me.
Edada:ornata vl voluptuosa.
Edema voluptas ei⁹ vel delitiōse ornata.
Edemũ:voluptates delitiose vl ornata diuitiose.
Eden:voluptas vel ornat⁹ seu diuitie:aut delitie.
edēna:voluptas pulchra vl delitie pulchre siue ornat⁹ pulchri aut diuitie pulchritudis
eder:voluptas vigilie vel ornatus cōsurgēs seu diuitie effuse:aut delitie resurgentes.
edes:delitias tollens vel voluptuosa plasmatio.
edissa delicata mulier;vel vo

ptuosa assumptio.
edna voluptuosa pulchra: vel ornamentum pulchritudinis.
ednas ornatum tollens vel diuitiosa plasmatio: siue delicatus serpens: aut voluptuosus coluber edom rufus fuluus siue terrenus aut sanguineus.
edem, rufa vel terrena siue rubens aut sanguinea.
edrar inundatio pascit me: vel inundatio pastus mei.
edraim inundatio malorum: vel natiuitas pessimorum: siue descensio pastorum aut inundatio pabulorum eorum.
ephraim crescens vel acutus siue augmentum aut fertilitas.
effraemite: augentes vel acuti siue fertiles aut crescentes.
effra: videns vel frugifera: seu fertilis aut puluerulenta.
effrata: idem.
effratei: fertiles vel frugiferi siue videntes: aut pulueruleti.
effrem acutus vel crescens: seu fertilis aut fecundus.
effron: pulvis meroris vel pulvis inutilis siue pulvis eorum aut vltio iniquitatum.
effeta: adaperire: vel apertus sit.
effa: mensura vel effundens, siue resolutus aut resolutio.
effai mensura mea vel defectio mea siue effundens me aut dissolutus mihi.
effarath: dissolutio vmbraculi vel effusio visionis consummate.
ephzenerus: effundens decorem vel dissoluens imagines.
epher mensura consurgens: vel effusus vigilijs: siue dissolutus pelliceus: aut resolutio.
efferite: effusi vigilijs vel mensure consurgentes: siue dissoluti pellicei aut resoluentes consurrectionem.
ephermesta: mensura effundens varium vel consurrectio dissoluens varietatem.
ephesus consilium meum vel anima mea seu finis eorum: aut voluntas mea in ea.
ephesi voluntas mea: vel anima mea in eis seu fines eorum aut consiliatores mei.
effree: fecunditas vel augmentatio
ephi mensura trium modiorum vel tres modij mensurati.
ephot: superindumentum: vel super humerale.
ephisiba: mensura rectitudinis vel voluntas mea in ea.

¶ hic .g. post .e.

Egbathan: solenne mandatum humile: vel leta domus responsionis.
egbathanis: solenne mandatum humilis viri: vel leta domus responsionis assumpte.
egeus letus vel solennis.
egyptus: tenebre vel augusta siue tribulatio coangustans aut coangustatio tribulationis.
egyptiacus: tenebrosus vel angustiatus: siue tribulatione coangustatus aut coangustatione tribulatus.
eglia vitula vel iuuenca siue solennis: aut festiuitas eius ipsa est michol vxor dauid que genuit ei iethram in cuius partu occubuit.
eglai vitule vel iuuencule: siue solennes eis aut festiuitates eorum.
eglon vitulus meroris vel iuuenculus iniquitatis siue solenne murmur aut festiuitas inutilis.

¶ hic .l. post .e.

Ela maledicta vel ipsi seu terrebintus aut arbuscula.
ellaath ad solum vel ad solitarium siue ad vnum aut maledictio peccati.
elada dei fu. vel dei testimonium seu maledictio fortis: aut terrebinthus desiderabilis.
ellada ad scientiam vel ad sensum seu laus diuitis aut dei scientia syro autem sermone interpretatur super hanc.
elade ascensio vel ad ascensum: siue domini seruitus aut maledictio testimonij.
elam orbis vel seculum aut postis aut superliminare.
elam vestibulum vel compatio seu despiciens aut opprobrio.
elamite orbes vel secula seu postes aut superliminaria.
elamite: vestibula vel compati seu despicientes aut opprobrii.
elas maledictus ipse vel faciens operationes.
elasa opatio vel ad faciendum: seu laudem faciens laudabilis plasmatio.
ellasa operatio ad faciendum siue dei sustollens aut dei plasmatio.
ellasar hanc separans vel hec separatio siue deum declinans aut dei declinatio.
ellasar laudans carnem vel laus sustollentium vigilantes aut laudans plasmationem suscitantes.
elath vnum vel vnitas siue solitarius aut solitudo.
elath aulones vel terebinthus siue deo peccans aut maledictus ipse peccator.
ellane applicans vel persecutio siue applicabitur aut persequetur.
Elbon vel deo fortis: vel robustus fortitudine.
Elchana: pars eorum vel testimonium eorum: siue deo surgens: aut dei necessarius.
Elchanan: pars eorum vel testimonium eorum: seu dei portionum: aut dei possessio.
Elchat: portio vel porticula seu portio temporis aut porticula peccatoris.
elchrse aduocatio vel aduocata.
elchrsens aduocans vel aduocatus.
elchrsi aduocatus meus: vel aduocatio mea.
eldea ad scientiam vel de scientia.
eleale ascensio vel ad ascensionem.
Eleaman dei mei decus: vel dei mei pulchritudo.
Eleazar deus meus adiutor: vel dei mei adiutorium.

Eleazar: deus meus adiutor: eo. filij, vel deus meus adiuuans se stimanter.
Eleb: deus pr: vel dei pinitas.
Elech: portio vel: portiuncula.
Elechite. particule: vel portiones.
elecre: ascendentes. vel ascensiones: siue ascendens vel ascensio.
Eleel: laudans vel laudatio.
Elem: postes. vel secula: siue vestibulum aut supliminare corp.
Elama: postis eius vel seculum eius vel deuz accipiens siue deum colens.
Elemon scientia dei: vel ascensio.
Ellenon: greci vel grecorum.
Eleon: diuinitas vel ad laborantes ipse est mons oliueti de quo dns coram discipulis: ascendit in celum.
Elesa: ad insulam vel ad facien duz siue deum sustollens: aut de plasmatio.
Eleutherus: seculu honorans vel exercituu cohabitatio.
Eliab: deus meus pater vel dei mei paternitas.
Eliab. vana absconsio vel nequaquam abscondit siue de me pr ei aut dei mei paternitas ei.
Eliachis: de me resuscitabit: vel deus meus frater eoruz.
Eliada. de meus cognouit: vel deus me audiet: seu dei mei fu: aut dei mei testimoniu.
Eliade: idem.
Eliadam: de me cognouit eos vel deus me audiet eos: siue deus me seruiet eis: aut de meus testificator eorum.
Eliaz: de me ppls: vel dei mei ppl siue deus meus mirabilis eis aut deus meus mirabilium eorum.
Elia sub deus me fictura in cedes aut de meus plasmatione conuertens.
Eliatha: deus me tu vel deus meus veni siue deo meo pec cans aut deo meo tempus.
Eliathaz deo meo calles vel dei calidus vel deo meo surgens aut dei mei necessarius.
Elicu vestibula vel maledicti seu postes aut supliminaria
Eliada de meus nouit aut scientia dei mei.
Eliadad dei mei patru vel deus meus patruelis.
Elidabe: de meus scit ipsm esse vel deus meus scit ipsum viuere: siue deus meus nouit suscipientes: aut deus meus nouit suscipiendos.
Elidelach: aceru emissus germinis vel emissio germinis aceruati: siue deus me scit portionem aut deus me nouit particulam.
Elieger de me fortis vel deus me adiutor siue deo meo separat: aut dei mei scificatio.
Eliphal: de me mirabilis vel dei mei miraculum.
Eliphaleth de meus diuidens vel dei mei diuisio: siue deus meus mirabitur saluans viuentes aut deus meus mirabiliter liberans pauidos.
Eliaz: dei mei populus: vel dei mei congregatio.
Eliaman: deus meus donans vel deus meus dnans: siue deo meo donante.
Elimas transgredi faciens vel ad transgressionem ingrediens.
Elimelech: ad regem vel ad principem: siue dei mei regnu. aut deus meus regnator.
Elio: excelsus vel sublimitas: siue dei dolor: aut deo sutilis.
Elionai: sublimis vultur vel excelsus deuorator.
Elioreb: dei mei hyems aut dei mei tempestas.
Elisa: ad insula aut dei mei saluatio.
Elisabet dei mei septia vel deus me cognouit: siue di mei iuramentu: aut di mei saturitas.
Elisaph dei mei specula vel de meus speculator: siue deus meus absconsus: aut dei mei absconsio.
Elisaph: dei mei labiu: vel dei mei vinculu seu dei mei speculu aut dei mei angustia.
Elisaphaz dei mei lepus vel dei mei lerici siue dei mei speculator: aut dei mei vinculu
Elisabe dei mei salus: vel deus meus defendit me.
Elisama deus meus audiuit: vel deus meus exaudiuit.
Elisar: dei mei princeps vel dei mei velamen siue pr me fortis aut pr me coangustans.
Elise dei mei salus vel dei mei protectio.
Eliseth dei mei sal vel de me. h e: siue de me saluans vita aut deus saluans pauidos.
Elisua: dei mei sal vel dei mei protectio.
Elisu: idem.
Elisuer: dei mei mur: vel deo meo ptinens: siue pater me fortis aut pater meus coangustans me.
Eliud deus meus dns: vel deus meus iste.
Elmadam: dei mei mensura vel dei enumeratio.
Elmelech: dei mei regnu: vel deus regnator.
Elmodab: dei regnatio vel dei natiuitas.
Elmodab dei mensura vel ad matrem eius precipuam.
Elmon contemnes vel contempt.
Elmon: locus vel ille siue hic aut contemnens me.
Elmondablathaim: contemnens palatas aut contemptus opprobriorum.
Elnathan: me addens vel adiectio siue ad date aut di donatio.
Elnathan: dei donatio vel deo donatus.
Elo deo vel deitas siue exercitus eius aut exercitus eorum.
Elocupozia turme militu: vel opes eorum.
Eloi deus me vel deitas mea.
Eloi, deus eius vel deitas eoz.

Elom exercitū fortitudinis: vl exercitatus fortitudine.
Elō quercus vel roborcus: seu regio cāpestris aut exercit⁹ fortitudinis.
Eloth arietatio vel arietis signū siue deo respondēs: aut dei temporalis.
Ellathab vana abscōsio vel nequaq̄ abscōditus.
Elthaci vanus vomitus vel nequaq̄ vomens.
Elthece proferens vel prolatio eorum.
Eltbecē: protulit vel prolatio.
Eltbecen proferens fontē vel prolatio oculi.
Eltoled natiuitas vel ad natiuitatem.
Eluan. exaltatus vel exaltatio.
Elud gliabūdus vel accipiens gloriam.
Elul dei volēs vl deū prurićs.

¶ hic. m. post. e.

Emachuallis vl pfūditas
Emachim valles vel profunditates eorum.
Emachuel vallis diuina vl profunditas eorum.
Eman calidus vel accipiēs siue calor eorum aut formido eorum.
Emath. formidans eos vel acceptio eorum siue indignās: rigide aut indignator rigidus.
Emathe⁹ formido eorū vel accipiens eos siue idignās rigide aut indignatio rigida.
Emaus mater festinās vel desideriū consilij.
Emma mr̄ vel desiderium.
Emmam mater eorū vel desiderans eos.
Emanuel nobiscum deus vel nobiscum diuinitas.
Emmaus mater festinans vel desiderium consilij.
Emathasis vallis concidēs vel vallis concisionis.
Emmer verbū vel sermo siue sermocinās aut sermocinatio.
Emim gētes vel ppl'i siue perrendi aut terribiles.
Emmim idem.
Emona calor eius vel accipiēs eum.
Emo: asinus vel asine⁹ siue loquax aut amaricans.
Emorim asini vel asinei seu loquētes aut amaricati.
Emorith mr̄ lux mea vel desiderans desiderium.

¶ hic. n. post. e.

Enan: fons vel oculus.
Enna ecce hec sunt vel ecce oculus siue fons ei aut oculus eius.
Enach fortis vel potēs siue gigas aut terribilis.
Enachim fortes vel potēs seu gigantes aut terribiles.
Enada fons acut⁹ vel oculi exacutio siue fons sufficiēs aut oculus testimonij.
Enadda idem.
Enadab fons spontane⁹ vl oculus voluntarius.
Enadan ocul⁹ iudicās vl oculus iudicij.
Enagallim fons tristicie vel oculus vitulorum.
Enai fons me⁹ vel ocul⁹ me⁹.
Enaim ecce h̄ sunt vel ecce sunt oculi siue fontes eorum aut oculi eorum.
Enan nubes vel ecce hec sunt siue fontes eorum aut oculi eorum
Enarrat: ecce cōpetit vel ecce cōceptio.
Enatham ad dantē vel deo dāte siue fons dat⁹ eis aut oculus donationis eorum.
Enathen dās grām vel dantis grā siue fons dat⁹ iniquus aut oculus dat⁹ ...
Encenia renouata dedicatio vl renouamina dedicationis.
Enadad fons solitari⁹ vel oculus subtilis.
Endor fons gñationis vel oculus naturalis.
Eneaz ecce ista vl ecce hec sunt.
Eneas. paup vel miser siue respondens aut responsio.
Engaddi: fons hedi vel oculus temptationis.
Engallim fons mundans vel ocul⁹ trāsmigrās siue fons reuelationis aut oculus trāsmigrationis.
Engani fons horti vel oculus electionis.
Enganim fons hortorum vel oculus elationis eorum.
Enihel gratia mea deo vel gratia mea dei.
Enoch. dedicauit vel dedicatio siue edificās aut cū deo ambulans.
Enochite dedicantes vel dedicauerūt: siue edificantes aut cū deo ambulantes.
Enom ecce sunt vel ecce hec sūt seu fons robustus aut oculus fortitudinis.
Enō cursus meroris vel ocul⁹ meroris. seu fons tristicie aut fons murmurationis.
Ennō cursus meroris vl oculus iniquus seu fons tristicie aut fons murmurationis.
Enos homo desperatus seu inuocans aut violentus.
Enremon: fons cōgregatus vl oculus sublimis.
Ensames fames solis vel oculus mādans humilia.

¶ hic. p. post. e.

Epafras crescēs vl augmentum, siue frugifer aut gaudem videns.
Epafroditon: fertile vel frugiferum seu fecunditans.
Epafrodit⁹ frugifer aut fecundus seu fertil' aut fecūditas.
Epicinia supra luctū vel supra lugentia.
Epicurei supra cutem vel supra curantes.
Epncechon supra vl superindumentum.

¶ hic. r. post. e.

Ran: vacue fecit: vl vacue facio.
Erastus: fr̄ me⁹ vidēs vel frīs mei visio: t satis absurdum vocabulum figuratum.

Ereth. vigil vita vel effusio pavore.
Ergab. lapis vel lapideus.
Erioth. ebrietas vel solitudinē.
Erma anathēma merorie vel anathema tristicie.
Erman. auferens vel ablatio. vel anathema nostrum. aut anathematizatio gratie.
Ermen. anathema tristicie. vel anathematizans merorem.
Ereton. dolor vel dolorū sive facie eorū. aut in facie dolor.

Hic. s. post. e.

Esaam: cōfirmans vel initēs. sive fusellēs gratias aut plasmatio donationis.
Esaban: ignis in eo vel ignis in eis.
esabam. cōfirmo vel initor: seu initens aut confirmatus.
esalim. volūtas merorie: vel voluntas fortitudinis.
esai: incensuz vel insule libatio
essa: idem.
esaion: volūtas merorie vel cōsilium: tristicie.
esaon: idem.
esanmai. initens mihi vel confirmatio mea.
esaongaber: volūtas vel iuuenilis seu fortis operatio: aut cōsilium confortet: tristitie.
esau: faciens vel factura.
esau: vanus vel frustra sive rubens: aut aceruus lapidum.
esuazi: ignis maritus vel lignea maritatio.
esbā ignis in eo: vel ignis i eis
esben: vetus vel flat⁹: sive ignis vanus aut ignis vetus.
esbon: flat⁹ merorie vel cingulum tristitie.
escha: continens vel habitans despectionem.
eschabi: ptinentes vel habitantes despectionem.
eschaneth: vel glorie vel cecidit gloria: seu ve glorioso: aut gliatio habet occasum.
eschol: totr⁹ vel ignis ois seu totus ignis aut tot⁹ igne⁹.
esdra: misticors vel misicordia.
esdod: effusio vel incendium.
esdon: incēdia vel incēdentes sive ignis patruel. aut ignis patrui mei.
esdras. adiutor vel auxiliū. sive misericordia domini aut misericordia matutina.
esdrelē. misericordia dei vel misericordia mea deus meus.
esdrin. adiuuās merentes vel misicors iniquitatibus.
Esebon cingulū tristicie vel cogitatio merorie.
Esel vicinus vel vicinitas.
eseli: vicinus meus vel vicinitas mea.
eselian. prope dñs est. vel domino ppinquans est.
esemel: gemma vel electrum.
eser. plasma vel electio.
espara: facturā apriens vel plasmatio regionis.
esti. vicinus me⁹ vel vicinitas mea seu factura laborās. aut plasmatio laboriosa.
esinoā. festinās vel festinatio.
esna ignis vel secundans seu edifferens aut edissertio.
esrai. indigena vel oriētalis.
esribel. auxiliū dei vel auxilia tua deo.
esrom. sagittā vidēs vel sagitta visionis sive irascens fortis iaculo gregum.
esron atriū ei⁹ vel atriū eorū sive atriū tristicie. aut atriū iudicantis iudicia.
esromite. sagittā vidētes vel sagitte visionū. sive irascentes aut fortes iaculis gregum.
esronite. atria eius. vel atria eorū seu atria tristicie. aut atria iudicantis iudicia.
estha. ignis vel cogitatio.
esthama. ignis manens vel cogitatio doloris.
esthamo. idem.
esthamoha. ignis manens vel cogitatio dolorum eius.
esthaol. ignis gementium vel ignis parturientium.
esthaolite. ignes gementes vel ignes parturiētes.
esthabome. cogitans dolorem. vel cogitatio doloris.
esthaul. ignis dolentiū vel ignis parturientium.
esthōma. cogitās vel cogitatioē meōitis aut consignatio.
esthemo. ignis manēs vel cogitatio doloris.
esthemon. idem.
esthmoe. femina. vel venter muliebris.
esthon. ignis merorie. vel cogitatio iniquitatis.

Hic. th. post. e.

Ethai. robustus me⁹ vel protectio mea.
ethala fortis dñs: vel protectio domini.
ethalon. in cūabula merorie. vel responsio tristicie.
etham. fortis vel robustus sive fortis eorū. aut ptectio eorū.
ethā: ascendens vel ascēsio. seu fortis dono. aut robustus gratie.
ethami. robusti vel robustorum seu fortes dono. aut fortes gratie.
ethebel. robustus deo vel protectio dei.
ethema. merēs vel lugens. sive meror. aut luctus.
ether. formido. vel icunabula
ethens stupens vel formidās. sive stupidus aut formido.
ethei. metū vel timuerūt. sive stupor. aut opstupuerunt.
ethei. metū vel timuerunt. seu stupidi. aut opstupuerunt.
ethiz. ptectio. vel fortitudo seu fortis eis aut protectio eorū.
ethiopia. caligo vel tenebre.
ethiopes. tenebrosi vel caligiosi.
ethnici. pagani vel gentiles.
ethuel. robust⁹ deo vel fortitudo dei.

Hic. v. post. e.

Eua. ue vel vita. seu calamitas aut mater uiuētiū catholus

Eubolus: cohabitator vel cohabitatio.
Eucpodia: apprehendens dominum vel apprehensio dñi.
Eud: gloriabundus aut accipiens gloriam.
Eudomia: apprehendēs dñz vel apprensio domini.
Euech: est vel desiderat seu desiderans aut desideraui.
Euergens: torcular pessimū vel vera oppressio.
Eueus: ferus vel pessimus siue ferox aut lapides colligens.
Eufrata: frugifera vel puluerulenta seu equidē videns aut de cinere veniens.
eufratites crescens vel frugifer. siue humi⁹ aut puluerulēt⁹.
eufrates: idem.
eui: ve mihi aut calamitas mea
euilt: ferales vel feroces siue desiderant aut desideriuz meuz.
euil: stultus vel insipiens.
euila: doleēs vel parturiēs siue stolidus aut in principio.
euilath: idem.
euilmerodath: stulte amar⁹ vel insipienter amaricans.
euim: iniqui vel iniquitas seu ve eis aut calamitas eorum.
eumenis orās viscera viri vel cōmiscēs ex ipsis assumptuz.
eunice: honorans vel honoramentum.
eupater: honoratus separans vel commiscens separatores.
eupolemus: honorans ore confusos.
euris: commiscens ora malleatorum.
euriclion: ducens inferius vel cōmiscens deorsum.
euricles aniēs vel insulsus grece autez dicitur fortunatus.
eurbicus: idem.

¶ Hic. x. post. e.

Exbatpanis: solēne mādatum humile vel leta domus responsionis.
extasis: mente excedens vel mētis excessio.

¶ Hic. z. post. e.

Ezsaba: hysopus vel humilitas.
Ezabi: hysopus meus vel humilitas mea.
Ezabo: videns vel visio.
ezazon: videns sursuz vel videns in superioribus.
Ezead: videns seruitutem vel fortis testificator.
Ezecha: auxiliū vel confortatio.
Ezechias: auxilium domini vel confortauit me dominus.
ezel: vidēs deū vel fortitudo dei.
ezer: auxiliū vel fortitudo siue separatus aut sanctificatus.
ezia: videns dominum vel fortitudo domini.
eziel: videns deum vel fortitudo dei.
ezion: videns dolorem vel videns iniquitatem.
ezir: sanctificans vigilez vel fortitudo vigilis.
ezrael: semen dei vel atriū siue auxiliū dei aut auxiliator⁹ a dō
ezrai: seminans mihi vel atrium meum.
ezrathar: atrium meuz vel seminator meus.
ezras: auxilium vel seminator
ezrel: semē dei vel auxiliator de⁹
ezri: semen meum vel auxiliator meus.
ezricham: semē meum vel auxiliator meus necessarius.
ezriel: semen meum deo vel auxiliator meus deus.
ezro: semen eius vel atriuz ei⁹ siue auxilians eum: aut [illegible] hatus ab eo.

¶ Sequitur de incipientibus a littera F.

Facee: aperiens vel oris assumptio.
Facee: idem.
Facela: aperiens domino vel assumens deum.
Facta: aperiente domino vel eo assumens ei.
Fachud: visitans vel visitatio.
Fada: redēptus vel redemptio.
Fadal: redemptus meus vel redemptio mea.
Fadaia: redemptus domino vel redemptio domini.
Fadassur: vallatus vel redēptio fortis seu redimēs angustias aut redemptio acerbitatis.
Fadassurate: vallati vel redēpti fortiter. seu redimēres angustias aut redēptiones acerbitatum.
Fadatz: redimens tempus vel redemptio peccatoris.
Fadia: redemptus domino vel redemptio domini.
Fado: redimens eum vel redēptio eius.
Fadon: redimens merētes vel redemptio iniquitatum.
Fagiel occursio dei vel occurrit mihi deus.
Fagur: hiat⁹ vel os pelliceū siue occurrens lumini: aut occurrens incendio.
Fahad: euidens testis vel operatiue vite.
Faied: idem.
Falathi: saluator meus vel saluatio mea.
Falaia: cadens domino vel occasus domini.
Falasar: cadens princeps vel occasus domini.
Falaia: cadens germen vel ruina paupertatis.
Faleam: cadens populus vel occasus eorum.
Falech: diuidēs vel diuisus: seu diuisit me aut diuisio mea.
Falel: cadens domino vel occasus dei.
Falesar: cadente princip vel occasus carbonis.
Faleth: saluans vel saluatio siue occasus vite aut cadens pauore.
Falethi: saluās me vel saluatio mea, seu occasus vite mee aut cadens pauore mei,
Falnasar: cadē princeps vel occasus inutilis.
Falon cadens merore vel casus

iniquitatis.
Felonites: cadē͂s murmurās vł casus inutilis.
Felthi: euadens vel liberatus siue saluatori meo aut salutioni mee.
Felthias: euadēs a domino vel liberatᵘ dñi. seu salua me dñs aut salus mea domino.
Felthiel euadens a dño vel liberatus dei. seu saluat me deus: ei. i. salus mea deo.
Fallu: mirabilis aut admiratio.
Falluite: mirabiles aut admirantes.
Fanuel contemplans: deum aut facies dei.
Fara: ferox vel ferus siue onager aut ferocitas.
Farri: gluto vel isaciabilis siue onager me aut ferocitas mea
Farao nudauit virū vel dissipauit eum seu denegans virus aut discooperiens eum.
Faraonechao denudans pcussus vel dissipās pparatos: seu denegās pcussionē aut discooperiens preparationem.
Faras actus vel succrescens. seu diuidens aut diuisio.
Farasim: succrescens eis vel augmentum eorū seu diuidēs eos aut diuisio eorum.
Fratri: hiatus vel hiauit seu hiante me aut hiatio mea.
Faraibon hiatus iniquus vel auclatus tristicie.
Farenath: discessio mea vel vitulus saginatus.
Fares: diuidens vł diuisus seu dissipans aut violentus.
Faresite diuisi vł diuidētes seu violenti aut dissipantes.
Farsar talpa vel fodiens seu dissipās: aut dissipatio.
Farisei: diuisi vel diuidētes. seu violentia dissipantes.
Franath: discedens a me vel vitulus saginatus.
Faros violentia vel dissipatio.
Farsandatha onager abūdās donis vł feritas egressa sufficiēs
Farsath: onager cerarius vel ferocitas preuaricationis.
Farsathei onagri contrarij vel feri preuaricatores.
Farsim: sermocinans vel sermocinatio.
Faruda ferocitas iudicis vel cōcisio iudicantis.
Farue ferocitas vel concisio.
Farurim: feroces vel concisi.
Fase transcendens vel transcēsio: siue transgrediens aut transgressio.
Fase trāscēsio vel transitᵘ. Pro isto fase nostri pasca legunt.
Fasea transiens eum. vel transcensio eius.
Fasee transgrediens eum vel transgressio eius.
Faseth transgressio: vel trāsgressus siue trāsgrediens augures aut transgressio augurū.
Faselida trāsgressio vtilis vel trāsgrediens edificatos.
Faseron: transgrediens montes merosis vel transgressio iracundie inique.
Faspha: apriens subito vel dolatio assumptionis.
Fasga dolatus vel excisus. siue abscisio.
Fasor transiens montes vel trāsitio iracundie.
Fasta trāsitus veniens vel transcensio venientis.
Fassur pastor vndiqȝ vł apriēs acerbitatem.
Fath: clima vel plaga velut cuȝ vicinᵘ septemtrionalis plaga vel meredianā regio.
Fathaia: clima dñi vel plaga domino siue apriens dominᵘ. aut apertio domini.
Fathmoab apriens expterge nitos aut apertio de parte genitorum.
Falathiel euadens a deo vel latitudo dei. seu apriens deus aut apertio dei.
Fathuel: idem.
Fathures decepti calcatus vel calcati deceptio. siue bucellam confirmas.
Fau nihil vel subito seu eructans aut eructatio.

℄ hic. e. post. f.

FE: disciplina. vel os ab ore siue error aut decipula.
Febem ore edificantes vel decipule filia.
Fedahel: redemptus deo vel redemptio dei.
Fegor hiauit vł oris pelliā siue os pelliceum aut oris hiatus.
Feldas excludens frenum vel exclusio retinaculi.
Felech saluatus domino. vel viuificatio domini.
Feleias ruina vel deiectio.
Feleth: excludēs vel mirabilis seu viuificans aut saluatio.
Felethe excludens eum vel mirabilis ei.
Felethi saluans me vel mirabilis mihi. seu excludentes aut viuificantes.
Felethia: saluatus domino vel saluatio domini. seu excludens dominum aut mirabilis dominus.
Felethite excludentes vel saluati seu mirabiles aut viuificatus.
Felix excludens vel saluatus seu mirabilis aut viuificatᵘ.
Felicem ruinam facture vel timorem eius. Non est latinū sed hebreum.
Felmoniali non: ille vel iste locus siue nescio quis aut nescio qualis.
Fellon cadens merore vel casus iniquitatis.
Fellonites: cadēs murmurās vel casus inutilis.
Fellonē faciē dei vel faciē meā.
Felthi euadens vel liberatus seu saluatori meo aut salutioni mee.
Felthias: euadens a dño vel liberatus dñi seu saluat me dominus aut salus mea dño.
Felgon diuidens vel diuiso seu dissecans aut dissectio.

Fenach motus vel minuens.
Fendagar conuersa generatio vel conuersio generationis.
Fenenna conuersa vel conuersio.
Fenicis nutus vel abnuerunt.
Fenidu disciplina ascendentium vel disciplina ascensionis eorum.
Feor os iracundum vel disciplina luminis seu erroris foramen aut disciplina montium.
Ferezeus separatio vel disseminatio siue separatus aut disseminatus.
Ferezei separati vel disseminati siue separantes aut disseminatores.
Feros dissipans vel violentus siue dissipatio aut violentia.
Fersur violentia angustie vel dissipatio acerbitatis.
Fese transiens vel transcendens siue os aut odor florens.
Fesse idem.
Fesga volatio vel prescriptio siue oris multi autoris multi.
Fesor os nigrum vel error structure siue laqueus fortis aut disciplina angustie.
Fesus ore multorum vel os multitudinis: Et hoc latinum nomen uiolenter hebraice figuratum est fesui os acerbum vel laqueus siue errans robustus aut disciplina discretionis.
Feth aperiens vel apertio.
Fetha aperi vel aperite siue aperiens eum aut apertio eius
Fetheste diuidens vel discooperiens siue os inclinans aut libi cuo vitulus.
Fetheia aperiens dominus vel apertio domini fethmoab aperiens ex parte genitos vel apertio de patre genitorum
Fethora os turturis vel ore explorans seu bucella luminis aut oris exploratio.
Fethros dissoluens mensuram vel dissolutio mensure.
Fethrosim dissoluens mensuram eis vel dissolutio mensure eorum
Fethusim idem.
Fethuel aperiens deo vel latitudo dei.
Fethusim aperiens eis vel latitudo eorum.
Feziel os meum dei vel os meum deus siue os germinans deo: aut os discipline dei.
Fezielite ora mea dei vel ora mea deus siue ora germinantia deo aut ora disciplinarum.

Thic.i.post.f.

Fiahiroth os nobilium vel os nobilitatis.
Ficolos omne vel os omnium.
Fienon ori ficto vel ori eorum siue coniunctio aut os alligatum.
Figelus contrarius vel occurens
Figolus os principis vel os precipuum.
Filadelphia saluans herentem domino vel saluans adhesionem domini.
Filarches declinans principem vel declinatio principis.
Filemonem mire donatus vel mira donatio siue os panis eorum aut panis oris eorum.
Filetus declinans vel declinatio siue os meum aut caro mea
Filippus os lampadis vel os manuum.
Filippis os manuum vel os lampadarum.
Filippenses ora manuum vel ora lampadarum.
Filistea cecidit vel cadens potione seu ruina duplex aut ruina poculi.
Filistijm ceciderunt vel cadentes potione seu ruina in duplex aut ruina poculi.
Filogolus ore precipuus vel os meum ei mortuum.
Filethor cadens virga vel cinus lectuli.
Finees ori parcens siue os requieuit aut ori pepercit.
Finees os mutum vel os silens siue os augurans aut oris augurium.
Finon os meum inutile vel os meum inepti ab ore non ab osse
Fisidia os sonans vel oris sonitus seu cognoscens diis aut cognitio domini.
Fisin caterua vel os pupille siue os mutatum aut oris mutatio
Fithon subito vel subitaneus siue os abyssi: aut ore profundus
Fithonia subita vel subitanea siue os abyssi aut oris profunditas.
Fithonissa idem.
Frygia scindens pecora vel scissio pecorum.
Frygenses scindentes pecora vel scissiones pecorum.

Thic.o.post.f.

Focereth euidenter occidens vel operarius exterminator.
Focerethi euidenter occidens me vel operarius exterminator meus
Fodasur vallatio vel fortis redemptio.
Foeden ore edificans vel discipline filius.
Fogor hians vel hiatus siue os pellium aut os pelliceum
Foha hoc aduerbium loci vel rubrum siue sonitus aut apparebo.
Fohy euidens vel operarius.
Foratha ferus tempore vel ferocitas peccatoris.
Forthomin diuisio perfecte glorie populi vel diuisio perfecta populi gloriosi fortunatus: diuidens perfecte: vel diuisio perfectionis.
Fosech volatio vite vel abscissio pauoris.
Fosga volatio vel abscissio siue os mutum vel os multum.
Fothiel hic declinans deum.
Fotiel hic declinans dei. hic ad verbium non pronomen.

Thic.u.post.f.

Futha labia eius vel induat te eum seu indutio eius aut declinatio oris eorum.

Futhite labia eorum vel induite eos siue indumenta eorum aut declinantes ora eorum.
Ful addens vel adiectio siue cadens aut ruina.
Funi os meum vel os mihi ab ore non ab osse.
Funiel os meum deo vel os meum dei.
Fur fora vel vena.
Fura frugifer vel lagiuncula siue fora eius aut vena eius.
Furim fortius vel venterium seu fora eorum aut vena eorum.
Futh labia vel induite siue indumentum aut declinatio oris.
Futhisar oris inclinatio vel os inclinans ad desiccandum.

Sequitur de nominibus incipientibus a. G. littera.

Ga vallis estus vel vallis estuans.
Gaad: abijciens seruitutem vel reuelata testificatio.
Gaad abiectio vel reuelatio.
Gaalla abijciens eum vel reuelatio eius.
Gaam abijciens populum vel reuelatio populi: seu vallis estus eorum aut vallis estuans eis.
Gaas commotus vel commotio.
Gaasar commota tempestas vel commotio.
Gaba vallis vel proclivium.
Gabaa vallis eius vel proclivium eius.
Gabaab vallis patrui vel collis patruelis seu vallis testificans aut proclivium seruiens.
Gabaath vallis peccati vel proclivium temporale.
Gabai: vallis mea vel proclivium meum.
Gabo vallis alta vel proclivium sublime.
Gabaon vallis misticie vel proclivium iniquitatis.
Gabaonite: valles misticie vel proclivies iniquitatis.
Gabath sepes vel colonie siue in sepibus aut in colonijs.
Gabatha collis altus vel proclivium sublime.
Gabathite colles alti vel proclivia sublimia.
Gabathon: collis misticie vel sublimitas eorum.
Gabee: collis sublimis vel collis sublimium.
Gabelus vallis deus festinans vel collis diuini consilij.
Gaber vir vel iuuenis vel fortis.
Gabis altitudo confusionis vel alta confusio.
Gabil terra allophylorum vel terra incircuncisorum.
Gabriel virtus mea deus vel fortitudo dei seu confortauit me deus aut confortatio mea deus.
Gabua sublimitas vel altitudo
Gad succinctus latro vel succinctus latrunculus.
Gad temptatio vel in euentu: seu feliciter aut in fortuna.
Gadite succincti latrones vel accincti latrunculi.
Gadite temptati vel fortunati seu felices aut in euentibus.
Gadde temptatio vel accinctio.
Gaddam temptatus populus vel accinctio populi.
Gaddel hedus dei vel temptatus deus.
Gader murus vel sepes.
Gadera murus ei vel sepes eius.
Gaderite muri vel macerie.
Gaderoth sepes rudens vel maceria temporalis.
Gadgad precisio vel accinctio: siue nuncius aut expeditus.
Gaddi hedus meus vel accinctio mea siue accinctus meus vel temptatio mea.
Gadite: hedi mei vel accinctiones mee siue accincti mei: aut temptationes mee.
Gaddiel: temptauit me deus vel accinctio mea deo.
Gaddidite temptati deo aut accincti dei.
Gaddis accinctus vir vel temptationem assumens.
Gador accinctio luminis vel temptatio iracundie.
Gaer: vorago consurgens vel deuoratio resurrectionis.
Gai vallis vel preruptum seu deuorans aut vorago.
Gail exultans vel exultatio.
Gail vallis vel collis seu deuoratio.
Gailath: exultans spe vel exultatio responsionis.
Galiothi valles vel colles seu voragines aut deuorationes.
Gaius mobilis vel commotus seu vallensis aut descensibilis.
Gal aceruus vel inuolutio.
Galaad: tumultus testis vel aceruus testimonij: siue transmigrantes testes aut transmigratio testium.
Galaadite tumuli testium vel acerui testimoniorum siue testes transmigrantes aut testium transmigrationes.
Galaded vetus homo vel vetustas sola.
Galadithim vetuste aque vel possessiones aquarum.
Galal: volutabrum vel volutatio.
Galali volutabra vel volutationes seu volutabrum meum vel volutatio mea.
Galalai volutabrum vulturis: vel volutatio deuoratoris.
Galathamaim aqua possessa vel aque possessio.
Galathia magnifica vel translata siue transmigratio aut transmeatio.
Galathe: magnifici vel translati: seu transmeantes aut transmigrati.
Galathenses: idem.
Galgal rota vel reuolutio.
Galgala collis preputiorum vel collis circuncisionis.
Galgala: rota eius vel reuolutio eius: siue volutabrum aut inuolutatio.
Galgalis: rota viri vel reuolutio assumptionis.
Galgalis: volutabris vel reuolu

tionib⁹ seu rotis aut inclinationibus.
galilea: rota vel volubilis siue trāsmeās: aut trāsmigratio facta
galilei volubiles vel rotari: siue transmeātes aut in transmigratione facti.
galim acervi lapidum: vel loca palustria.
galiloth revolutiones aut trāsmigrationes seu revolutio temporis aut transmigratio respondentis.
gallia transferens vel translatas seu trāsferēs trāsferētes aut translatio trāsmeantium.
galli innūdatio vel revolutio siue trāsferens eos aut trāsmigratio eorum.
gallion transferēs iniquitatem vel translatio inutilis.
gamalias redditio dñi vel retribuet mihi deus.
gamaliel: redditio dei vel retribuet mihi deus.
gamarias retributio dñi vel retribuet mihi dominus.
gamai: retribuēs vel retributio
gamuel: retribuēs deo. vel retributio dei.
gan hortus vel elatio.
gangea hortus complet⁹ vel elatio irrigata.
gahi hortus me⁹ vel elatio mea
ganim horti vel elationes.
gaoin. vallis eius vel vallis cōmota: seu vallis estuans aut vallis cōmotio.
gara: ruminans vel peregrinus.
garan scabies vel scabiositas: siue incolat⁹ mult⁹ aut incolat⁹ multorum.
gareb idem.
garet h: alienus descēdens vel aliena descensio.
garizim divisio vel abscisio.
gariz accola vel advena ei⁹: seu dividēs eos aut abscisio eoȝ.
gariz alienus directus vel incolatus humilitatis.

gaspha vallis eructans vel commotio subita.
Galham: tangens risit vel tangentis risus siue tactus ridentis: aut risus tangentium.
Gatber torcular videns vel accola explorationis.
Gatberen: torcular videns dolorem vel accola explorans iniquum.
Gatberon: torcular videns tempore vel accola explorans responsionem.
Gatberothites: torcular vidētes tempore: vel accole explorantes responsionem.
Galon: volutabrum vel volutatio siue involvens eum aut involutio eius.
Gaza: robusta domini vel fortitudo eius. Sciendum tamen q̄ hoc nomen apud hebreum. g. litteram in principio nō habet. sed incipit a vocali ain. et dicitur aza non gaza subtracta. g. littera.
Gazabar: robustus filius vel fortitudo filij. Mixtum est ex hebreo et syro.
Gaza: nux vel amygdalum. seu robustus deno aut. fortitudo gratie.
Gazaras dividens eum. aut precisio eius.
Gazaria: dividens virū vel precisio assumptionis.
Gazeei: robusti dñi vel fortes ei⁹
Gazenses: idem.
Gazem robustās eos. vel fortitudo eorum.
Gager: robuste consurgens. vel fortiter vigilans.
Gazare: robuste cōsurgēs ei: vel fortis vigilia eius.
Gazer: precisus. vel divisus. siue precisio aut ordinatio.
Garera: dividens eū vel precisio eius. siue ordinans eum aut ordinatio eius.
Gazer: tonsor vel tonsio. ipse est nabal carmeli. cuius uxorē accepit david.

Thic. e. post. g.

Geba vallis vel precipitium Gebal: preceptū vel deficiēs siue vallis vet⁹ aut vorago exterminans.
Gebar: fodiēs filios: vel effossio filiorum.
Gebreth: vallis fortitudinis: vel collis testimoniorum.
Gebrthon. vallis mesticie. vel collis merentium.
Gebia. fossa vel effossio.
gebim: fosse. vel effossiones.
geboch: lucta: vel harena. siue pulvis aut inutilis.
gedei: accinctus deo, vel maceria dei.
geddel: temptatus deo vel accinctio dei.
gedelias: magnificus dñi vel magnificatus dño.
gedeon: circumiēs in utero: vel experimentū iniqtatis: siue tēptatio humilitatis mee: aut tēptatio iniquitatis eorum.
gedera: sepes vel maceria.
geddi: tēptatus vel accinctio.
gedimiel: accinctio dei: vel fortunatus deo.
geddo: accinctio vel temptatio.
gedor: accedēs: vel applicās: siue sepiū: aut maceriarum.
gedoti: accessus me⁹ vel applicatio mea: siue sepes mee. aut maceriarum mearum.
gedud: latrūculus vel expedit⁹ siue accinctio. aut latrenuȝ cuneus.
gedur: sepes ignea. vel maceria incendens.
gehenna: vallis ennon: vel vallis gratuita: seu de valle filii. aut vallis tristicie.
geltre: volutatio: vel decursus siue acervu⁹ pluens. aut acervus pluviarum.
gelon: migrans: vel migratio.
gelonites: trāsmigrās: vel trās-

migratio.
gemallus. vallis salsa vel vallis sal. seu mare. aut amaritu-do.
gemalli. idē.
gemallite valles salse. vel valles salis. seu maria. aut amaritudines.
gemela. vall' salsa. vel vallis salis
gemuel. mare dei. vel amaricās domini.
gennasar. ortus principium. vel natiuitatis initium.
genebath. ortus filius: vel pnci pium filiorum.
genesar. ortus vel principium. siue inita natiuitas aut initium natiuitatis.
genesareth. idē.
genne⁹. ort⁹ germinis: vel pnci pium motionis.
genthon. ortus responsionis. vel principium humilitatis.
geon. pectus vel preruptū.
gera. incola vel pegrin⁹. siue ruminās: aut incolat⁹.
gerara. incolatus uel peregrinatio.
gerra. incolat⁹ visio: vel ruminatione vidit.
geraris aduene ppinquantes.
geraseni. suburbani vel coloni ibidē: seu icole mei: aut peregrinationes mee.
gerreni incole vel peregrini.
gergeseus propinquans aduena vel colonum eijciens siue colonum applicans: aut colonie applicatio.
gersan: ruminās dñs est vel peregrinus domini est.
Geristhel: ruminās deo vel peregrinus dei.
gerimoth. timēs montē vel metuēs altitudinē montis.
german⁹ ruminās: quid consilij vel peregrinus complens numerum.
geron: accola inutilis: vel ruminans iniquitatē.
gersan. aduena vel alien⁹: siue pfugus. aut eoꝝ eiectio.
gersonite. aduene: uel alieni: siue pfugi: aut eoꝝ eiecti.
gersi: aduena dñi: vel alien⁹ domino.
Gerson: aduena ibi uel eiectio eorum.
gersoni: aduena me⁹ ibi. vel eiectio mea eorum.
gersoni. idem.
gersonite: aduene ibi: vel eiecti eorum.
Gerusa: peregrinatio vel incolatus: siue ruminās: aut ruminatio.
grecia. incolat⁹ vel ruminatio.
greci incole vel ruminantes.
gregori⁹: greci: latine vigilāt⁹.
Gesbaam: defluens vel sedens i populo siue populus despiciens aut populus sedens in tenebris.
gessen: terra colpita vel liber vicinus: siue appropinquās plātatiōi. aut appropinqns plātationi eorum.
gessemani: vallis pinguis: uel vallis pinguedinū.
Gessori: applicans lumē mihi vel applicans dirigentē me.
gessur: applicans lumē uel applicans dirigētem.
Gessuri: applicans lumen mihi: vel applicans dirigentem me.
Gessura: iuxta lumen: vel vicina lumini.
gessurim. iuxta lumē meū: vel applicātes e lumine meo.
geth. torcular vel opprimens.
gethe⁹: torcular uel opprimēs. siue oppssus aut oppssio.
gethaan. defluēs gēs vel despiciens populus.
gethasar: humi vel fossum: siue torcular ei⁹ aut effossio ei⁹.
gethai: opprimēs signū vel torcularis consummatio.
Gethaiz: torcular populi vel opprimens populum: siue applicauerunt eos aut applicatio eorum.
gethedelthai: torcular egenū: vel oppressio paupertatis.
gethepher: torcular separās vel oppressio disseminationis.
Gethel: opprimentes vel torcularia.
gethma. torcular frāgēs vel oppressio congregationis.
Gether: murale vel sepes siue murus aut circundatio.
Gethera: murus ei⁹ vel circundans eum.
getheremon. torcular excelsum: vel oppressio sublimitatis.
gethremon. opprimēs vel torcular malipunici.
gethsemani. vallis pinguis vel vallis pinguedinū: siue opprimēs nomē humile. aut torcular famose auditionis.
gethromopprimēs pupillā vel torcular coccineum.
geçabel est iter vel est fluxus sanguinis.
geçabel fluxus uan⁹ vel fluxus sanguis siue cohabitantis.
geçez: vicin⁹ palpationi vel appropinquās plantationi.
geçpir. robustus laque⁹ vel fortitudo discipline.
geçon. flux⁹ doloris vel cohabitatio iniquitatis.
geçonites. fluēs merore vel cohabitator inutilis.

Thic. i. post. g.

Gideroth: sepes vel maceria
giderodathaim. sepes duoꝝ vel macerie bine.
Gien. vallis visio vel preruptum videns.
gigaal redēptio vel redēptus.
gilon. migra vel migrans.
gilonites. trāsmigrans vel trāsmigratus.
gimel. plenitudo vel retributio
gimeth ortus vite vel pncipiū pauoris.
gio lucratio vel lucrare.
gion. luctatio vel arena.
gir. diuisio vel prefectio.
gissai. sacrificans vel sacrificium.
gidum. inflatio vel ascensio.

Thic. o. post. g.

Gomorrha. gens peccatrix. vel populus peccatorum.
Gob. lacus vel locusta.
Godolias. magnificans dñm. vel magnificus domini.
Godoliathi. magnificētia pecca ti mei vel magnificus in tē pore meo.
Gog. doma vel tectu.
goiel. ꝓpinquꝰ deo vł redēptio
Goim. gens vel populi.
Goli. trāsmigrās eos vel volutatio eorum.
golgotha. locus calui vel locus caluarie. Syrum est non hebreum.
Golias. trāsmigrās vel transmigrator: seu reuelās eos aut robustus eorum.
Goliat. idem est.
goliz. aceruí vel loca palustría.
Gom. fouea vel decipiēs siue laqueus aut decipula.
Gomer. assumptio vel perfectio siue consūmatus aut consūmatio.
Gomor. perfectio siue consolatio vel perficiens aut, venundatio.
Mēsura ē antiquoꝝ q̄ mēsura est decima pars ephi.
Gomora cecitas vł seditio. seu timens ppłm: timor popularis. Et sciendū ꝙ hoc nomē in hebreo non habet. g. lrām sed scribitur per vocalez ain: & dicit aomorra.
gonat: ortus peccati: vel arrogātia tēporalis.
Gonebat. furtum filie vel furās filiam.
Gom: orti mei: uel arrogantie mee.
Gorgias. diuidens luctum vł prescio luctantium.
Gortinam: pscidens dona vel diuidēs castra eoꝝ.
Gosez applicās eos vel appropinquans plantationi eorū.
Gosen: applicās vel applicatio siue appropinquans palpationi. aut appropinquans plantationi.
Gosmā. applicata vel iuxta eaꝫ siue applicans aut applicatio.
Goson: appropinquans. palpationi: vel appropinquās plātationi.
Gothonel: torcular respondēs deo. vel oppressio applicās signo.
Gothor murꝰ vel circūdatio.
Goçar: amygdalum vel nux eorum siue tonsio aut fortitudo eorum.

Hic. v. post. g.

Guhel: propinquans deo vł redemptio dei.
Guhelite: redēptio dei vel propinqui deo.
Gulias: ꝓpinquus dño vel redemptio domini.
Gun: hortus meus vel arrogātia mea.
Gunite: horti mei vel arrogantie mee.
Gurbaal: diuidēs viros vel prescio vetustatio.

Sequitur de nominibus incipientibus a littera. h.

Haben: in filio vel ī pncipio
Haber: participes vel participatio commisit aut certamen iniyt.
haberite: participes vel participationes: seu cōmiserūt aut certamē inierunt.
habi pater meus: vel frater meus iste.
habiel. pater meus deus vel frater meus dominus.
hachā: necessitas vł necessariuꝫ.
hacharan. turba vel turbatio.
hachan: retinens eos vel retentio eorum.
hachor. excelsuꝫ uel sublimitas
hadada: testis: vel vsqꝫ ad testimonium.
haditū inundans pessimꝰ vel inundatio pessimorum.
hadrehel: grege dei vel aggregatio deo.
hadrin: testis mēsure vel inundans mensuratio.
haār: terra vel puluis siue humens aut fodiens.
hasara. taurꝰ vł vitulus siue pulnis eius aut fodiens eum.
hasarim: mare effodiēs vel maris effosio.
haga. loquens vł meditās siue locutio aut meditatio.
hagegath: annuncians vel annūciatio: siue accintus aut latrunculus.
hagiel: aduena meꝰ vł incola dei.
hailon. vita uallium quercuū uel questio uita robore.
haul: iste dolens uel uitā parturiens.
hai. uita valliuꝫ uel q̄stio uite.
haia: uita uallium eius uel q̄stio uite eis.
haiam. vita ualliuꝫ eoꝝ uel q̄stio uite eorum.
hailon. ubi erant ursi uel ubi ursi sunt.
haiman. uita ualliuꝫ mirādaꝝ uel questio uite mirabilis.
hain. fons uł oculus.
haio. uita uallium eius uel q̄stio uite eius.
halaa. fermētum eius uel consternens eum.
halac: portio uel pars mea siue lubricum aut impeditio.
halasa. triplex uł cōsternata siue cōsternās aut cōsternatio.
halda. deprecās dominum uel deprecatio domini.
halus. fermentum uel consternatio.
hamas indignās uel furēs. siue furor aut indignatio.
hamiel. populus meus deo uł ppls meus dei.
hamora. populus scitus uł populus illuminans.
hamul. calefactus ros uel calefactio roris siue populus dolēs aut ppls parturiens.
hamulite: calefacti rores uel calefactiones irrorationum. seu populi dolentes aut ppls

parturientes.
haanam. respondens populo vel responsio populi.
hanan. re[illegible]dens donum. vel responsio gratie.
hannath. reddens vel rñdens seu reddidit aut respondit.
hanebgaba sollicitas vel humilias. siue sollicitauit aut humiliauit.
haniel. pauper dei vel respondens deo.
hanon: rñdens merorem: vel reddens iniquitatem seu reddens dolorem. aut responsio inutilis.
haoi. spinee vel compunctiones.
haoites. spina vel compunctio.
haphrē. puluis meroris vel terra inutilis.
harada. miraculum vel admiratio.
harē. filius meus vel filiatio mea.
hares. testatio mea vel testamentum meum.
harim. exaltatio vel exaltatus.
hasarmoth. atrium mortis vel atrium angustie.
haseroth. atria vel vestibula. seu villa aut beatitudines.
hason. festinatio vel festinantes.
harath. ramus vel dissipatio siue testimonium aut dissipator.
hatharoth. circuli vel corone.
hathoniel respondens deo vel respondit ei deus.
hauna ipsa iniquitas vel susceptio iniquorum.
hauā. fons vel mons siue subuertens eos aut subuersio eorum.
hauil. stultitia vel insipientia siue stultus aut insipiens.
hauoth sedens vel [illegible] seu vinculum aut incunabula.
haxan. claudus vel irascens. siue claudicans aut claudicatio.
haxath. medicus vel medicamentum.
haxia. videns vel promissio.
hazaz. continentia vel apprehensio siue continens aut apprehendens.
hazbi. mendacium vel iniquitas.
hazeh. pergens vel abiens siue profectio aut proficiscens.
hazuba. deserta vel relicta siue desertio aut relictio.

Tabula. e. post. h.

He. esse vel viuere.
hee. ipsa vel ista siue suscipiens aut susceptio.
heber. victor vel transiens siue transitus aut transitio.
hebreus vincens vel transitor siue transiens aut transitorius.
hebion. pauperculus vel pauper sensu.
hebionite. pauperculi. vel pauperes sensu.
hebri. victor meus vel transitio mea.
hebrō. incantans vel incitatio. siue coniugium aut visio sempiterna.
hebronite coniugati vel incantatores siue incantationes aut visiones sempiterne.
hecethan. ipse mentis excedens. vel iste suscipiens humilitatem.
hedai. ornatus mihi vel voluptuosus meus.
heddo. pauidus seruitus vel testis cator vite.
hefer fouea vel precipitium.
heie. qui est vel qui existit.
hela vallis quercus vel maledictio.
helai. vallis quercus mee vel maledicta mihi.
helez abiectio vel superliminare.
helam oppositi vel compositi.
helon. deo gratus vel deo donatus seu vallis quercus aut roboratus gratia.
helbid dei filius vel dei excelsus.
helchal. portio vel particula.
helchana. dei zelus vel dei possessio.
helchia. pars domino vel vendicatus domino.
helchese. aduocata vel aduocatio.
helchesus. aduocans vel aduocatus.
helchi. partitus mihi vel vendicatio mea.
helchion. pars domini est vel vendicatio domini est.
helchias pars domini. vel vendicatus domino.
heldaa. atrium eius vel exacuens eum.
heldad. atrium vel exacuens.
helpai atrium meum vel acutio mea.
helcanam. dei mei donum vel dei mei gratia.
heled: acceptio glorie vel accipiens gloriam.
helem: postes vel secula seu vestibulum: aut superliminare.
helesa consternatio vel consternatus.
helles exiens vel exitio.
hellesmoth: grece exodus: latine autem exitus mortis.
helleth: accipiens vitam vel susceptio pauoris.
helphaal. deo exclusus vel dei mutatio pauoris.
heli: deus meus vel deitas mea.
helia: deus dominus vel dei dominatio.
heliab: deus meus pater. vel dei mei paternitas.
helias: deus dominus vel dei dominatio siue ascendens dominus: aut robustus dñator.
heliasaph: dei mei collectio vel dei mei congregatio.
heliasapha: dei mei facies vel dei mei conuersio.
heliatha: deo meo precās vel dei mei temporalis.
heliathi: deum meum videns: vel dei mei visio: siue dei mei auxilium vel dei mei fortitudo.
helizel: deo mee partitus: vel dei mei particula.
helihel: deus meus deus: vel dei mei deitas.
heliphas. deus meus cadens vel dei mei casus.
heliaphales: deus meus diuidens vel dei mei diuisio.
heliphalu: deus meus mirabilis

vel dei mei miraculum.
heliphelech:dei mei ruina vel dei mei directio.
helihae:de⁹ me⁹ mirabilis vel dei mei miraculum.
helihel.deus meus dei: vel dei mei deus.
helim:deficie ns vel fortis corꝝ siue arietes aut robusti.
helimaldis:dei mei ꝯtra victio: vel dei mensura sufficiens.
heliodor⁹:deo meo generās vel dei mei generatio.
heloenai:dei mei fons me⁹ vel dei mei oculus meus.
heliopolis:sol ciuiū vel solis ciuitas.
heliozeb:dei mei coru⁹ vel dei mei solitudo:siue dei mei ardor aut dei mei temptatio.
helisa:ad insulam:vel deus saluator.
helisabe: dei mei sal⁹ vel dei mei defensio siue dei mei iuramētū:aut dei mei abundantia.
heliseus:deus me⁹ saluator vel dei mei salutare.
helisu:dei mei salus:vel dī mei protectio.
liu:deus dn̄s vel deus dominator : siue deus meus iste. aut deus meus ipse.
helizer:dei mei auxiliū vel dei mei fortitudo.
helmodam.deo natus vel dei natiuitas.
helnaem deo fidelis vel dei requietio.
helnathaz:deo datus vel dei donatio.
heloe:deus vel deitas.
helmon:cōmotus fortiter vel exercitatus fortitudine.
hilon:exercitus fortitudo vel exercitatus fortitudine.
helonite:exercituū fortitudinis vel exercitatu fortitudinib⁹.
helsapha:deo vict⁹ vel dei vinculū:siue deū speculans. aut dei speculatio dei.
helteche:pferens vel prolatio.
helthec:idem.
helitolath:atrium coccineū vel acumen ruboris.
hemā:pturbans vel perturbatio siue suscipiēs aut formido eorum.
hemech vallis vel abyssus siue pfundus aut pfunditas.
hen:ecce fontem uel ecce oculum.
henach:gigas vel fortis siue humilis ꝯsurgēs:aut humilis consurrectio.
henachiz:gigantes vel robusti: siue potentes aut humiles consurgentes.
henaz:cursus meroris vel fons tristitie.
hennon.vallis tristitie vel vallis interfectionis.
her:vigilās vel pellice⁹ siue consurgens aut effusio.
herā:vacuefaciens vel vacuefaciens aut uacuefecit:aut uacuefactio.
heronite:uacuefeci uel uacuefaciētes : siue uacuefecerunt aut uacuefactiones.
herastus uigilās uel effusus:siue frater meus uidens aut fratris mei uisio.
helcusa cōsurgens mendacium uel uigilia fictionis.
hercusei:cōsurgentes mēdatio uel uigilantes fictionibus.
hered:uigil uita uel cōsurgens pauore.
heredite:uigilātes uite uel cōsurgentes pauoribus.
herē:uigilans eis uel resurrectio eorum.
heri:uigilans mihi uel resurrectio mea.
herias:uigilās domino uel resurrectio domini.
herite effusi uel uigiles siue pellicei aut consurgentes.
heritophet:uacuefaciens os ptectum uel valefactio oris ptegentis.
hermagedō ꝯsurgens tēptatio uel uigilia inhabitationis.
hermā anathema meroris.eorus uel anathematizatio tristicie eorum.
hermes:anathema meroris uel anathema tristicie.
hermogenes mōs scrutat⁹ uel uenens eos in ualle.
hermō anathema meroris uel anathema tristitie.
herodes:pellib⁹ gloriās uel pellicens gloriosus.
herodiani:pellib⁹ gloriātes uel pellicei gloriosi.
herodias:pellib⁹ glorians uel pellicea gloriosa.
herodion:formido uel pauor.
hesdrelon:misericordia dei uel auxiliū meum deus meus.
heli. uicinus meus uel uicinitas mea.
hesron:atrium uel amplitudo.
hester.abscōdita uel abscōdens seu eleuata in populis aut pparata in tempore.
heth:uita uel pauor.
hethā:fons uel ascēsus siue pauidus dono aut uitēs gře.
hethan ꝯsūmatio uel ꝯsūmat⁹ siue auis eorum aut suscipiens nauigationem.
hethe⁹:uiuax uel pauidus:seu formidans aut stupidus.
hethnas:pauor colubri uel uita serpentis.
hethi uita mea uel pauor me⁹.

Thic.i. post.h.

Hia:sublimis uel exaltat⁹.
hiarit:sublimes ut exaltati.
hichut inel:ipse est duplex deo uel ipse sperans in deum.
hielon:ipse est parcēs uel ipse ē faciens siue ipse est cōmouēs fortiter aut ipse est excitatus fortitudine.
hiemla:parcēs maledictio uel cōmouens accipientem.
hiericon ipsa possessio uel uigilantia negociationis.
hiesana:ipse faciēs dona uel ipse parcens gratificato.
hieu:ipse uel est.
hieu:parcēs uel faciens siue cō

motus aut cõmotio.
Hieus: commotus aut cõmotio: seu ipse est parcẽs aut ipse est faciens.
Hiezer. ipse ẽ fortis uel ipse ẽ auxiliator: siue ipse ẽ separatus aut ipse est sanctificatus.
Hiezerite: ipsi sũt fortes uel ipsi sũt auxiliatores: siue ipsi sũt separati aut ipsi sũt sanctificati
Higal: aceruatio exaltata uel exaltationis inuolutio.
Hiel faciẽs deo uel cõmotio dei.
Hila: exaltatus uel exaltatio.
Hila: exaltatus mihi uel exaltatio mea.
Himeneus. ipse numerãs festinantes: uel suscipiẽs ad impletionem consilij.
Hin: mẽsura uel mẽsuratio loquẽtis materie: siue fuit aut erit.
Hir. uigilans uel uigilatus ei.
Hira: fratris uisio uel uigilãs.
Hiraz: uigilãs pplo uel uigilie. ppli. seu uiuit excelsus. aut uiuens est excelse.
Hiras. frẽm meũ uidit uel fratris mei uisio: seu uigilantem sustolens: aut uigilans plasmationi.
Hircanus: cõsurgẽs possessio, uel uigilia emulationis.
Hisbaal: ipse uir uetustus uel ipse uir deuorator.
Hismiel: ipse nominatus dei uel ipse postulatus a deo.
Hismoth. ipse mortẽ adducẽs uel ipse ẽ mortis adductio.
Hispania: accinctio uel expeditio.
Hispanienses accinctij uel expediti.
Hithai. commouens bina uel parcens duobus.
Hizdab. ipse fluens torris uel ipsa torris fluxio.
Hizel. ipse fortis dei uel ipsa fortitudo dei.
Hismael uir audit a dõ uel assumens auditionem dei.

Ebic. o. post. h.

Hoba. incitatio: uel icitatio siue dilect aut amplexatio
Holda. destruẽs uel discernẽs mihi siue diuerticulũ meũ. seu discretio aut diuerticulum.
Holdai: destruens me vel discernens mihi siue diuerticulũ meum.
Holofernes. infirmitas discessionis. vel infirmans vitulum saginatuz.
Homor: populum amaricãs vel populi amaricatio.
Homer. crispãs vel manipulus.
Hõ: labor vel dolor siue laborans aut dolens.
Horeb: mensa vel massa siue temptatio aut temptatus.
Horebiador vel siccitas siue corruus aut solitudo.
Horrei. liberi vel iracundi siue de foraminibus aut farinatij.
Horim. dolor vel ira seu ve excelsa aut ve iracundie.
Horri farina vel farinat seu post me aut foramen meum.
Horriz. fortes vel excelsi siue gigantes aut robusti.
Hrodi. maledictio sufficiẽs vel maledicta sufficienter.
Horthosiada: recte: indigẽs testimonio vel lumen positũ testificationi.
Hosa: spes vel saluatio.

Ebic. u. post. h.

Huchac: sculpẽs vel sculpsit: siue sculpiõ aut sculptura.
Huphiz: penetralis vel thalam
Humta: festinans sibi vel manipulus.
Huri longitudo mea vel illuminator meus.
Hus: festinans vel consiliator.
Husam: festinans populo vel cõsiliator populi.
Husath: festinante me vel festinatio mea.
Husi: festinans mihi vel consiliator meus.

Sequitur de incipientibus a littera. J.

Ja: dñs vel dominator.
Jalehel: incipiens laudare deũ vel expectatio laudis dei.
Jaale: ilex vel quercus.
Jaamena: extremus in coitu calor vel extrema cocuntus delectatio.
Jaan: respondens vel responsum siue responsio.
Jaare: saltus vel silua.
Jaas: fuit vel dimidium: siue dimidians aut dimidiator.
Jaasel: dimidiauit deus vel dimidiatio dei.
Jaath: expectans tempus vel expectatio peccatoris.
Jaazaher: auxilium vel auxiliabitur.
Jaaziam: auxilium domini vel auxiliabitur dominus.
Jaba: luctatio vel intelligentia.
Jabes: dolor vel dolens seu siccitas aut exiccata.
Jabin: sapiẽs vel sapiẽtia siue intelligens aut intelligentia.
Jabina: sapiens domino vel intelligentia domini.
Jabir: ciuitas doctrine vel ciuitas litterarum.
Jabob: puluis vel luctatus siue luctans a luctatio.
Jabob: idem.
Jabahed: gloria domini vel vbi est gloria seu est grauis aut est grauitudo.
Jachala: fortis eius vel confortans eum.
Jachalis: fortis dominus vel fortitudo domini.
Jacham: tribulatio vel tribulatus.
Jachã: tribulator vel tribulatio
Jachanem: preparãs firmitatẽ vel preparatio firmitatis.
Jachiz: pparãs vel pparator siue pparatus aut preparatio.
Jachin firmus vel firmitas.
Jachin: idem.
Jachinite: firmi vel firmitates.
Jacob: supplãtator vel supplãta-

tio.
Jacoba: supplantans eum vel supplantatio eius.
Jacobus: supplantans festinantem vel supplantatio cõsilij.
Jachon: preparans vel preparatio.
Jachoma: populi ultio vel populum ulciscetur: siue preparans domino: aut preparatio domini.
Jadae: sciens vel sciētia: siue cognoscens aut cognitio.
Jadaia: sciens me: vel cognitio mea.
Jadai: sciens dominum vel cognitio domini.
Jadalan: sciēs egressum vel cognoscens abundantiam.
Jadaias: cognitus domino vel scientia domini.
Jadiel: sciens dominum vel cognitus donimini.
Jado: sciens testimonium vel expectatio seruitutis.
Jadon: sciens dolorem vel cognitio iniquitatis.
Japhe: expectans laqueū vel expectatio discipline.
Japhe: eligēs vel electio siue ostēdens aut illuminatio.
Iapheth latitudo vel dilatatio.
Iaphia: ostēdēs vel ostensio seu apriens aut apertio
Iaphie: ostēdens vel aperiēs seu expectans eos aut superficies.
Iagaal: propinquitas vel propinquus.
Iagur: aduena vel colonus.
Iahel: expectans deum vel expectatio dei. aut incipiens seu carnale coniugium.
Iahel. ascēdēs uel ascēsio seu ascēdit deus aut ascēsio dei.
Iahelite: expectātes deum vel expectatione dei: siue incipientes aut carnalia coniugia.
Iahelite: ascēdentes vel ascēsiōes siue ascendentes deo aut ascēsiones dei.
Iahiel: viuēs deo vel expectatio dei: siue postulans deum: aut requiescēs in deo.
Iair: vigilās vel illuminās seu illuminauit aut illumiatio.
Iairus: illuminās vel illuminatio: siue vigilie aut vigilātes
Ialam: expectās humilia: vel expectator percussionis.
Ialele: expectās deum vel expectatio dei.
Ialech: expectans pauorē: vel expectatio vite.
Ialon: expectās dolorē vel expectatio iniquitatis.
Iam: mare vel dies.
Iambry: mare lacescens vel dies amaricans.
Iami: dies plurali numero vel amaria: seu amaritudines aut amaricationes.
Iamin: virt⁹ vel dextera: siue asini aut asinei.
Iaminite: dextere vel virtutes seu asini vel asinei.
Iāma: mare vel dextera siue marinus aut vbi est signum.
Iamme: idem.
Iamnes: marinus vel vbi est signum.
Iānia: dextera dñi vel vbi est signum.
Iamnite: virtutes dñi: vel in quibus est signum.
Iamno: amaricās lumē vel dextera iracundie.
Iamram: mare eorum pelliceū vel mare eorum in capite.
Iamres: mare pelliceū vel mare in capite.
Iamsuph: mare rubrum vel dies in capite.
Iamuel: dies eius deus vel dies eius dei.
Iamuelite: dies eorū deus: vel dies eorum dei.
Ianai: gubernator meus vel gubernatio mea.
Iamni: preparator meus vel preparatio mea.
Ianca: gubernator: vel gubernatio.
Ianoe: expectans cōmotionē vel expectatio requietionis.
Ianoe: gubernatio vel gubernaculum.
Ianon: dormitans merore vel gubernator dolore.
Ianua: requies vel requietio.
Ianū: dormitās vel dormitatio.
Ioad: cōfitens vel glorificās siue cuius est frater: aut cui⁹ est fraternitas.
Jaoc. factura fratris. uel frater dñi. siue ubi ē frater aut ubi est fraternitas.
Jara. deficiens uel defectio.
Jaraia. timēs dñm uel timor domini seu deficiēs dño. aut deficiens dominus.
Iaramoth. timens mortes. uel defectio mortis.
Iare. luna uel defectio.
Iarre. idem.
Iared. roborans uel robōrat⁹: siue descēdens aut cōtinentia.
Iareden. descensio eorū uel uisio iudicis.
Iaree. silua uel saltus.
Iarphael. dimisit deus uel dimissio dei.
Iarphel. idem.
Iarib. ultio uel diiudicans siue ulciscens: aut diiudicatio.
Iaram. saltuū uel siluarū siue mōs saltuū aut mōs siluarū.
Ias. dñs uel dominator.
Iasa. factura mādati uel factus ī mādato siue factū mandatū aut inhabitans eius.
Iasa. dimidium uel dimidiatio seu factum mandatum aut factum in mandato.
Iasaph. habitator uel habitatio siue sedens aut confidētia.
Iasehel. dimidium dei uel dimidiauit deus.
Iasen. domitor uel domatio.
Iasi. equalitas uel desiderium.
Iasiel. equalis deo uel desideriū dei.
Iaso. factura mādati. uel factus in mandato.
Iason. desiderans uel qui mandatum fecerit.
Iasu. cōuertens uel conuersio.

Jasub reuertēs vel reuersio siue reuocās aut reuocatio.
Jasubite:reuertētes vel reuersi. seu reuocātes aut reuocati.
Iathaba:peccātes in ea vel peccatum in eis.
Iatham: dn̄i pfectus vel dn̄o consummatus:siue dn̄i pfectio aut dn̄i consummatio.
Iathan:dn̄s humilis vel dei responsio:seu expectās humilitatem:aut expectatio respōsionis.
Jathanael:expectās humilē deū vel rn̄dens humilitati dei.
Jana.liath:colūba deficiēs tpe vel columbaris deficiens pec cato.
Ianathi:colūba vel est. Syrū ē non hebreum.
Iaur:expectans incendiū vel expectatio luminis.
Iaus:expectans cōsiliū:vel expectatio festinantis.
Iazer:adiutus vel adiutoriū:siue auxiliās aut auxiliator.
Iazias:audiens dominum vel auscultatio domini.
Iaziel:audiens deuȝ:vel auscultatio dei.

Thic.b.et.c.post.i.

Ibaar:monsfortis vel vir suscitator.
Ibaimā:vl requiscēti vel trāslata est requietio.
Ichabod:cecidit glīa vel translata est glorifatio.
Ichamaam durū habitaculuȝ vel cōsolatio inhabitantis.
Ichoniū: dura vel decatas siue vbi est thalamus:aut pparatio consolationis.
Ichuthiel:spes dei vel sprās in deum.

Thic.d.post.i.

Idaia:dilectus domini: vel amabilis.
Idaias:dilectus dn̄i vel amabilis domino.
Jdida:dilectus dn̄i pp dn̄ȝ vel amabilis dn̄o pp dn̄ȝ. Jpse ē salomon q dilect⁹ dn̄i pp dominū vel amabilis dn̄s pp dn̄m d::pp misericordiam scilicet gratuitā qua eū diligere dignat⁹ est:eū vtiqȝ dilectiōe ⁊ misericordia indignus existeret quē cōstabat manzer eē ⁊ quē reprehēdit scriptura diuina ꝓ peccato idolatrie:⁊ imoderato amore mulierum.
Jdidia dilectio dominivl amabilitas eius.
Jdithun:saliēs vel transiliens eos.
Idox:dilectus volūtarie vl amabilis violentia.
Jdumea:rufa v. rubea:seu terrena aut sanguinea.
Jdumei:rufi vel rubri siue terreni aut sanguinei.

Thic.e.post.i.

Iebariȝ:lapides trāseūtes: vl aceruū lapidū trāseūtiū
Jebaar:mons fortis vel electio suscitatā.
Iebanias:sapiēs dn̄o vel intelligentia domini.
Iebre:presepium vel exiccatio.
Iebri:imitans fontē vel expectatio putei.
Iebethē:vallis mesticie:vl collis merentium.
Iebgar:eligēs vel electio.
Ieblaam:absorbens vel absortio seu absorbens ppl̄m:aut populus decipiscens.
Iebnael:edificans deo vel edificatio dei.
Ieboch:arena vel luctatio.
Iebus:presepe vel calcata:siue cōculcans aut conculcatio.
Iebusei:presepe meū vel cōculcatio mea.
Iebusei:pspia vel cōculcata.
Iecha:torcular vel oppressio:siue opprimēs aut oppressa.
Iechaa:torcular eius vel opprimens eum.
Iechbas:luctans ei vel arena eius.
Iechdia:magnificus vel magnificentia.
Iechdalia:magnific⁹ dn̄o ē vel magnificentia dn̄i est.
Iechdon:incubās populus vel incubatio populi.
Iechlia:torcular laboris vel oppressio laboriosa.
Iechnias:preparās dn̄o vel pparatio domini.
Iechima:possedit populuȝ vel possessio populi.
Iechimā vindicans ppl̄m vel vindicatio populi.
Iechiman:acquirens ppl̄ȝ vel acquisitio populi.
Iechinaam:possidēs ppl̄m vel vindicatio populi.
Iechina: possidēs populuȝ vel preparatio populi.
Jechoman:idem.
Iechonias:sic factus vel pparator seu pparans dn̄s:aut pparatio domini.
Iechā extēsio vel inclinatio seu merces aut mercimoniuȝ.
Iechel:cetus dei vel auxilians deum.
Iechze torcular lupi vel opprimens lupum.
Iedala:manus maledicta vel manus maledictionis.
Iedētos:manus maledicta tribulās:vel man⁹ maledictionis angustiantis.
Iedeia:sciens dn̄ȝ vel cognitio domini.
Iedi:sciēs me vel cognitio mea
Iediel:sciēs deum vel magnificus deo.
Iedlaph:manū tollēs vl manū ad os:seu man⁹ sublevans aut manuū sublevatio.
Ieddea:sciens eum vel cognitio eius.
Iedchan puul⁹:vl minoratio.
Iedris:accedēs vel applicans siue accessus aut applicatio.

Jeddu: accinctus vel téptatio.
Jeddu: téptans eum aut accin ctio eius.
Jedula: manus maledicta vel manus maledictionis.
Jephdaia: innuens domino vel apertio domini.
Jephtehel: apertio dei vel aperiet deus.
Jephlat: exclusio peccati vel apertio delectionis.
Jephleti: excludens pctm meū vel apertio delectionis mee.
Jephon: dns mirabilis: vel dns viuificatorum.
Jephone: nutus vel innuens.
Jephone: annuēs vel inuitio.
Jegal. ppinquus vel redimēs seu ppinqtas aut redēptio.
Jegali: ppinquus mihi vel redemptio mea.
Jeglam: despiciēs vel despectus siue contemptus.
Jehel: viuens deo: vel postulatio dei: siue mutatus deo: aut expectatio dei.
Jeheli: viuēs deo meo vel postulatio dei mei: siue mutatus deo meo: aut expectatio dei mei.
Jehi: vita vel exordiū siue reges aut postulatio.
Jehiehel: vita dei vel exordium dei: siue regēs deo aut postulatio dei.
Jelada: cognoscēs dominum vel cognitio domini.
Jelep: manū tollēs vel manū ad os: siue manus subleuans aut manuum sublevatio.
Jemida: plēitudo vel circūcisio.
Jemei: deus meus vel robur meum.
Jemias: numerus dñi vel numerabilis domino.
Jemim: robur meum vel dextera mea.
Jemila: parcēs maledictio vel cōmonēs accipientem.
Jemlech: numerus vite vel amaritudo pauoris.
Jemua: mare vel amara siue numerus aut numerabilis.
Jemuaite: maria vel amari: siue nūerabiles aut marini.
Jemuhel: dicēt eius dei vel dices eius deus.
Jepsem: apertū nomen vel aperta auditio.
Jepta aperiēs vel apertio.
Jeptahel: aperiens deo vel apertio dei.
Jepte: apriēs vel apertus siue aperit aut apertio.
Jepthon: apriens dolorem.
Jera: timēs vel timor siue misericors aut misericordia.
Jeraa: timēs eum vel misericordia eius.
Jerach: aurugo vel demolitio.
Jeramelech: timens deū vel misericordia dei.
Jeramahel: idem.
Jeramel: idem.
Jerameli: timēs deū meū vel misericordia dei mei.
Jeramel: idem.
Jeramiel: idem.
Jeraō. timores vel timebūt seu timēs iniquitatem aut misericors merentibus.
Jerapolis iudiciū superius vel siue timore misericors ciuitas.
Jereboam: anguro ppli vel demoliens populum.
Jerehel iudiciū dei vel diiudicans superiora.
Jeremias excelsus dño est vel sublimitas domini est.
Jeremias: excelsus dño vel sublimitas domini.
Jeremihel: excelsus dño deo vel sublimitas dñi dei.
Jerian: timēs inutile vel timor domini est.
Jerias: timēs dominū vel timor domini.
Jerib: odor vel luna.
Jeribai: odor vulturis vel destructio deuoratoris.
Jericho: luna vel odor eius.
Jerichontini: odorantes eū vel deficientes ei.
Jerihel: timens deū vel timor dei.
Jerimoth: timēs mortē vel metuēns altitudinem mortis.
Jerimuth: idem.
Jerioth: iurgiū signi vel iudicij designatio.
Jermai. dñs excelsus vel domini excelsitudo.
Jeroam: timēs populū vel iudiciū populi.
Jerobaal: iurgiū habens vel iudiciū habentes: aut iudiciū superioris.
Jerobaal: timor viri vel timor vetustatis siue timēs hiītes: aut timens deuorationem.
Jeroboam: cā populi vel diuisio ppli: siue discernens populū aut superius diiudicans.
Jerobosheth: iudicans ignominiā vel diiudicās cōfusiones.
Jeron: timor vel pegrinatio: siue timidus aut pegrinus.
Jeronymus: viso pulchritudinis vel diiudicans locutiones.
Jerosolyma: pacifica vel visio pacis.
Jerosolymite: pacifici vel pacē videntes.
Jersia: aduena dñi vel alienus domino.
Jeruel: collis domini vel vallis benedictionis.
Jerusa. ruminans vel ruminatio siue incelatus aut peregrinatio.
Jerusalem: pacifica vel pacis visio siue timor perfectus aut timebit perfecte.
Jesa: vetustas vel plāities siue saluatio aut desideriū meū.
Jessa: incēsum vel sacrificiū: seu insule sacrificium: aut insule holocaustum.
Jessar: incēsum suscitans vel holocausti vigilie.
Jessarite incēsū suscitātes vel holocaustorū vigilie.
Jessai: incēsum meū vel sacrificiū meū siue insule sacrificiū aut insule holocaustum.
Jesamar: vetustas amara vel de

siderij amaritudo.
iesan: vetustas vel veterana.
iesena: vetustas eius vel inuete rans eum.
iesar: figmentum vel tribulatio: siue insule sacrificium aut insule oblatio.
iessar: meridies vel unctio mea siue meridianus aut metha phoricus olei.
iesba: collaudans vel collaudatio.
iesbaa: collaudans populum vel collaudatio populi.
iesbachasa: collaudans summum vel collaudatio principi.
iesbi: est in me vel coequatus mihi.
iesbinedob: est in me spontaneus vel coequatus mihi spontanee.
iesboch est cinis vel est tactus.
iecha: tabernaculum vel unctio eius.
iesse incedens vel incendium siue insule libamen aut insule holocaustum.
iesema: salus desiderij vel saluatio requiescentis.
ieser: finxit vel plasmauit. siue fictio aut plasmatio.
ieserite: fictores vel plasmatores
iesesi: equalis saluator vel desiderium saluationis.
iesem: desiderium vel desideraui.
Jesu: equalis meus aut equalitas mea.
iespha: unctio vel tabernaculum.
Jesphan: idem
iesi equalitas vel tabernaculum.
iesih: incensum mihi vel sacrificium meum.
Josias: equalis domino vel salutaris domini.
Josiel: incensus deo vel sacrificium dei.
Josielite: incensi deo vel sacrificia dei.
iesimuth: desiderium dulce: vel desiderata dulcedo.
iesmachias: vetustas percutiens dominum vel figmentum percussionis domini.
iesmaras: salus desiderantis dominum vel saluatio requietionis domini.
iesrel: sacrificans dei vel libato dei.
iesua: planities vel est desiderium meum salus.
iesue: saluatio vel desiderium.
iesui: equalis mihi vel equalitas mea.
iesui desideraui vel desiderium.
iesuite: desiderantes vel desideria.
iesur: dolor vel est in dolore siue salus luminis: aut equalitas ignea.
iesuri: salus doloris mei vel saluatio in dolore meo: siue salus illuminans me: aut equalitas mea.
iesus saluator: vel salutaris siue salus: aut salutare.
iethas extensio vel iclinatio: siue superfluens: aut superfluitio.
iethaam: superfluus populo: aut superfluitas populi: siue inclinans populum: aut extensio eorum.
iethaba: bonitas vel declinatio.
iethabatha bonitas vel bonitates: seu declinauit vt veniat aut declinatio peruenctionis.
iethan: merces: vel mercimonium: seu inclinans eos aut extensio eorum.
iethba: bonitas vel declinatio venientis.
iethbata: bonitas vel bonitates siue declinauit vt veniat aut declinatio peruenctionis.
iethbeth: bona domus vel declinatio venientis.
iethela: inclinatio palme vel extensio iniquitatis.
iethen: modicum residuum vel modica residuitas.
iethet: donans vel donatio.
iethnaa: possidens populum vel fluens populo.
iethra: superfluens: vel honorabilis.
iethraam: honor populi vel superfluens populo.
iethraad: honor dei vel superfluens deo.
iethrai: honor meus: vel superfluus mihi.
iethraam: honorans eos vel superfluus eorum.
iethran: honor dei: vel superfluitas gratie.
iethri: superfluum vel honorabiles.
iethrites: superfluus vel honorabilis.
iethro: superfluens vel honorabilis.
iethur: visus vel ordo siue ordinatus: aut ordinatio.
iethus: extensio vel sublimitas.
ieu: parcens vel commotio seu maleficus: aut maleficium.
ieu: idem.
ieusa: ipse parcens est: vel ipsa commotio eius.
iehuel: ipse parcens deus vel ipsa commotio eius.
iezau: durus vel durities.
iezabel: est iter: vel est fluxus sanguinis.
iezabel: fluxus vanus vel fluens sanguine siue cohabitatrix: aut sterquilinium.
iezanias: vires eius vel aures eius siue audiens dominum: aut auscultatio domini.
iezar: fortitudo vel adiutorium.
iezarite: fortes vel auxiliarij.
iezecel: fortis dei vel apprehendens deum.
iechias: fortis domini: vel apprehendens dominum: siue confortauit eum dominus aut domini confortatio eius.
iezechiel: fortis dei: vel apprehendens deum: siue deus confortauit eum aut deus confortatio eius.
iezer: fortitudo vel adiutorium.
iezerite: fortes vel auxiliarij.
ieziel: audiens deum vel auscultatio dei.
iezilia: fortis labor vel adiutorium laborantis.
iezonias: vires eius vel aures

...us siue audiens: dnm aut auscultatio domini.
iezre: semen vel seminator.
iezrahel: semen dei vel seminauit deus.
iezraelite: seminantes deo: vel seminatores dei.
iezraia: semen dñi vel seminans domino.

Ubi c. g. post. i.

Igaal: vir abijciens: vel vir reuelationis.
igar: aceruus vel inuolutio. Syrum est nõ hebreum.
igar seduth: aceruus testimonij vel inuolutio testimonioꝝ. hoc est syrum.
igbathanis. solene mãdatũ humili vel leta domus responsionis.
illiricũ: aduẽa vl clemẽtĩ siue subuersio: aut sedas subuersio.
indi. nutus dilucidi vel concessiones illuminationum.
india: nutus dilucidans vel cõcessio illuminans.
infamie: nutus vel innuit: siue innuens: aut concessio.

Ubi c. o. post. i.

Ioa: retinens vel retentio.
ioaar: retinens eum vel retentio eius.
ioaz. retinẽs fortitudinẽ vel vbi est retinere fortitudinẽ. siue dominũ videns. aut domini fortitudo.
ioab. inimic⁹ vl inimicitie. siue e pr. aut est paternitas.
ioachaim. fortis vel robust⁹ seu domino fortis: aut domini fortitudo.
ioachim: vbi est preparatio: vl cuius est preparatio: siue domino preparatus: aut domini resurrectio.
ioahaz. retinens fortitudinẽ vel vbi est retinere. siue dnm videns aut domini fortitudo.
iobac. ipse cognoscens vel dñi cognitio siue cognoscẽs scientiam aut cognoscens principium.
ioanam. domini decus. vel dñi pulchritudo.
ioarib. dño suscitans mõtes vl dño vigilãs fortitudine.
ioarim. dño exaltatus vel dñi exaltatio.
ioas. sperans vel tpalis. siue dominum sustollens. aut domini plasmatio.
ioathã. perfectus uel perfectio. siue consummatus. aut consummatio.
ioathan. idem.
ioathias. perfecte sustollens vel cõsummata plasmatio.
ioaz. dñs vidẽs vl domini fortitudo. siue ubi est retinere eum aut ubi est reprehẽsio eius.
iob. dolor vel ociositas.
iob. magn⁹ vel magn⁹ siue dolens aut ululans.
ioab. distillans uel magno pie seu magnus pr. aut doloris vel ululationis distillatio.
iobal. delat⁹ vel delatio. siue dimittens aut dimissio.
iobama. magnus donatus dñi vel dolor gratie dei.
iobel. magnus dei uel dolens deo.
iochabed. dñi germẽ uel dñi preparatio. siue dñi libamẽ. aut domini intelligentia.
iochel. germen diuinũ vel preparatio dei.
iochlam. cõprimens eos vel oppressio eorum.
iod. sciẽtia vel principium seu dnatio dei.
iodae. ipse cognoscẽs. uel domini cognitio. siue cognoscẽs scientiã aut cognoscẽs principium.
ioed. dño seruiens vel dñm testificans.
joezer. domini fortis uel domini ... non separatus.
iophe. dñi os uel domini disciplina siue dñs elegit aut dominus illuminauit.
iogli. contemptus. uel despiciens.
ioha. dño uidens uel dño responsio siue dominans eius aut dominatio eius.
iohana. domini donum uel domini gratia.
iohanna. dñs misericors. siue domini misericordia seu domino gratus. aut dominus gratia eius.
iohannan. dominus gratus eis uel dominus misericordia eorum.
iohanan. erat donans uel domini donum.
iohanam. cuius est donũ uel domini gratia.
iohannen. domino donat⁹ uel domino gratificatus.
iohãnes. dñi gratia uel in quo est gratia. siue cui datum est. aut cui donatio a domino facta est.
iohel. dimittẽs uel mutat⁹. seu defluens aut incipiens.
iohel: fuit dei uel incipiẽte deo siue est deus. aut est domin⁹ deus.
ioachi. qui est consurgens uel domini resurrectio. siue dominus suscitans. aut domino suscitante.
ioiada. dnm cognoscens. aut domini cognitio.
ioiadae. dñi cognitio ul ipso domino cognoscente.
ioaden. dñs cognoscens fontẽ. uel domin⁹ cognoscẽs oculum.
ioiarib. domini ultio uel domini iudicium.
ioiarim. dnm exaltans uel dñi exaltatio siue dñs saltuum.
iona matutina uel dextera ci⁹.
iona colũba uel donans. siue ubi est donatus. aut ubi est donatio.

Jonadad: dño obediés: vel dñi spontaneus.
Jonadab: columba precipua vel donatio patri uelis.
Jonas: donans vel donatus siue cui est donatio: aut qui donatus est deo.
Jonathá colúba veniés vel colúba doni siue colúba dans: aut domini donatio.
Joni: colúba mea vel donans mihi siue donum meú aut donatio mea.
Joppe pulchra vel pulchritudo.
Joppite pulchri vel decori.
Jor: riuus vel fluuius.
Jora: riuus ei⁹ vel fluuius seu manus sublimium aut domini celsitudo.
Joraeth: domus excelsa: vel domus sublimium.
Jorarei: riuus spinarum vel fluuius cópunctionis.
Jora: q est excelsus: vel vbi est excelsus. siue dño excelsus aut domini sublimitas.
Joran: riuus doni vel fluuius gratie.
Jordanis riuus iudicij vel fluuius iudicantis: siue descensio eorum: aut apprehensio eorum.
Jore. riuus excelsus vel fluuij exaltatio.
Jorim: riuus eorú vel fluuius eorú siue excelsus riuus aut fluuius exaltatus.
Jora factura mandati vel domini saluatio.
Josabeseth. vbi est saturitas germinis vel vbi est saturitas resurrectionis.
Josabeth. domini saturitas vel domini iuramentum.
Josabias: vbi est incensú domini vel in quo est iuramentum.
Josaphat: dñi speculú vel dño vinculatus siue dñi labium aut dño angustiatus.
Josaphat: ipse iudicás: vel ipse iudicat siue domini iudicium: aut dñs iudicabit.
Joseph: domini iustus: vel domini iustificatus.
Josedech: idem.
Joseph: augmentum: vel appositus.
Josephus augens cósilio vel apponens festinationem.
Josphias: ipse liber domino vel ipsa libertas domini.
Josias: vbi est incensum domini vel in quo est sacrificium.
Josophonias: dño absconditus vel domini speculator.
Josoias: vbi est salus dñi: vel in quo est saluator dominus.
Josue: salus vel saluatio: siue saluator aut saluaturus.
Jotha: scientia vel principium: siue dñator aut dominatio.
Jotha: est perfectus: vel est perfectio: siue est dñi pfectus aut est dñi perfectio.
Jothas: dñi pfectio vel dñi consummatio siue pfectio eorú. aut cósúmatio eorum.
Jothá: scientia domini vel pncipium gratie.
Jouis inimicus hic: vel dominus ille.
Jozabaad: domino dotatus: vel domini dotatio.
Jozabad. domini: fluens torris: vel domino torris fluitio.
Jozabad: domini: dotat⁹ vel qui est dotatus a domino.
Jozabeth: domini dos vel que é dotata a domino.
Jozachar: dñi vltio vel domini iudicium.
Jozadech: dñi fortis suus vel domini fortem testificans.
Jozarib dñi vltio vel domini diiudicatio.
Jozám: domini: ductio est vel domini oliua est.

Thic. r. post. i.

Irad: ciuitas descendés vel ciuitatis descensio: siue vigilans seru⁹ aut suscitans testimonium.
Iras frater meus vidés vel fratris mei visio seu vigilátem suscitans: aut vigilans ḡplasmationi.

Thic. s. post. i.

IS: vir vel assumptus.
Jsa mulier vel assumptio.
Jsaac: risus vel gaudiú.
Jsaar: vir vigilans: vel vir suscitator.
Jsaarit viri vigilás: vel viri suscitatores.
Jsachar: q est memor: vel dñm memorás seu vir mercedis aut est merces mea.
Jsacharite: qui sút memores vel dñz memorátes. seu vir mercedú: aut sút mercedes mee.
Jsai: salus mea vel dñi salutare seu vir deuorator: aut vir assumens.
Jsaias dñi sal⁹: vel dñi salutare.
Jsar: vir paruulus vel vir imminutus: seu vir vigilans: aut vir suscitator.
Jsari: vir puulus mihi vel vir minorationis mee: seu vir suscitans me: aut vir vigiliarum mearum.
Jsbaal: vir vestitus vel vir deuorator.
Jsboan: vir deuorás ppl'z vel assumpt⁹ in fortitudine ppli.
Jsboseth: vir ɔfusióis vel assumpta confusio.
Jscarioth: vir méorie vel é merces ei⁹: seu memoria mortis eius aut memoriale dñi.
Jsmuth: desertus vel assuméns dissipationem.
Jsmael: vir auditus deo vel assumés exauditionem dei.
Jsmaelite viri auditi deo vel assumétes exauditiones dei.
Jsrael: meus vidés deú: vel est videre deum.
Jsrahel vir vidés deú vel princeps cú deo siue dei visio est aut fortis directus dei.
Jsraela. mens videns deú suú vel princeps cú deo suo siue est videre deum eius aut directio dei sui.

Jsraelite

Israelite: viri videntes deum: vel assumpti principes cum deo.
Issar uir puul⁹ vel vir iminut⁹ siue vir salutis: aut assūptio sa.
Isai: vir loqns vel assum salutaris. prie salutis mee.
Istobuir bonus vel assumptio bonitatis.
Italia mens excedens vel mētis excessus.
Italica mente excedens vel mentis excessio.
Italici mentium excessus vel mēte excedentes.
Ithamar insule palma vel insule amaritudo siue vbi ē amarus aut vbi est commotio.
Iturea: montana: vel sublimis. Syrum est non hebreum.
Iturei: montani vel sublimes.
Itibus: mōs excelsus: vel mōs sublimitatis. ¶ Hic. v. post. i.

Iubileus annus remissus vel annus remissionis.
Iuchal: potentia vel fortitudo.
Iuchadi potestas opprimēs eos vel fortis oppressio eorum.
Iudaia confitens dominum vel glorificatio domini.
Iudaismus laus vel confessio.
Iudaite confitens vel glorificātes
Iudas confitentes vel glorificans
Iudea confessio vel glorificatio.
Iudi laudantes vel confitens.
Iudi laudans vel confitens.
Iudit confitens vel glorificans.
Iuli⁹ icipiēs vel pncipiū. iulia idē
Iuni⁹ icipiēs vel pncipiū. Iunia idē
Iupiter inimicus separās vel dominus separator.
Iustus elatus vel elatio siue peccās aut ipse alleuatus.
Iuth principium vel vnatio.
Seqtur de incipientib⁹. a. lra L.

Labaddon: appollium grece exterminans vel exterminator latine.
Laabim: deusti: vel inflammātes seu deustio aut inflammatio.
Laada flamma iudicij vel deustio iudicantis.
Laadon perdens vel interficiens
Laamas iniqtas vel ad iniqtatē.
Labaddos perdēs vel iterficiēs siue solitarius aut solitudo eorum
Laban album vel albedo siue candidus aut candidatio.
Labana vel albano. cum vel candidatio eius.
Labaoth veniētes vel egrediētes
Labeth acceptās vel acceptabilis.
Labem candor vel candidus siue cor eorum aut cor filio meo.
Labū destui vel inflāmantes siue deustio aut inflammatio.
Labo ingressus vel ingressio seu venientes aut in ingrediētes
Laboth: idem.
Lacedemonia cōsurgēs silētium vel consurrectio sanguinea.
Lacedemones cōsurgētes silētio: vel consurgentes sanguinei.
Lachis interest: vel sibimet vir.
Lachor consurgēs vel cōsurrectio.
Lachum consurrectio vel ad consurgendum.
Labed: ipse sibimet vir: vel ipsemet vir suus.
Laphidoth lampas quasi occulti ab ore non ab osse.
Label in deo vel in deum.
Lais leo vel fili⁹ leonis siue ipse sibimet vir aut sibimet vir su⁹
Laisa leena vel in salutem seu filia leonis aut filia leena.
Lamalbra signum vel conditio siue ad signum aut cōdictum
Lamaçabathani vt qd dereliqsti me vel vt quid derelictio mea.
Lamaçaphatani idem.
Lamechquāde est nomen littere fultura vel adiutorium siue erectio aut firmamentum.
Lamec qd est nomen hois percutiens vel percusio siue humilis aut humiliatus.
Lamuel cum quo est deus vel in quo est benedictio.
Laodisia fuit in domitu vel natiuitas expectata siue trib⁹ amata a domino aut tribus amabilis domini.
Laodicenses fiunt in domitibus vel natiuitates expectate seu tribus amate a domino aut tribus amabiles domini. siue tribus amata a dño: aut tribus amabilis domini.
Laodicēses: fiunt in domitib⁹: vel natiuitatis expectate: seu trib⁹ amate a domino: aut tribus amabiles domini.
Laonimim: trib⁹ vel matres: seu philarchi multarum tribuū. aut pncipes multorū ppłorū.
Lapidoth: fulgor vel fulgur: siue fulgurans: aut fulguratio.
Larma: sublimitas: vel ꝯsurrectio
Lasa: salus vel saluatio siue in salutem: aut insaluationem.
Lasabi: spauit in me vel in domino spes eius.
Lasthenis: salus donata: vel salus tota domino.
Latusimi: fabri vel malleatores.
Lazarus adiutus: dñi: vel auxiliatus a domino.
¶ Hic. e. post. l.

Lebana: albedo vel candidatio.
Leben: candidum vel candidatio.
Lebus: corculum vel quasi cor.
Lebena: later: vel cementum.
Lebni: laterea: vel cementa.
Lebnitici: latericij: vel cementarij
Lebona: albedo vel candidatio.
Lecha: gena ei⁹: vel maxilla eius
Lechi gena mea vel maxilla mea.
Lechis: gena viri: vel maxilla assumpta.
Lechū ꝯsurgens vel resurrectio.
Ledan flāma iudicans deo: vel exurgens iudicium.
Ledibel: flāma iudicans deo. vel exurgens iudicium dei.
Leedan: flamma iudicans: vel exurgens iudicium.
Leemas: iniqtas vel ad iniqtatē.
Leeth: flamma vite vel ecustio pauoris.
Legbata: ignis vel incendium.
Leem: panis refectio.
Lemazabathani: vt qd dereliqsti me: vel vt quid derelictio mea.
Lem: additio vel frequens bona opratio.

Lesu: saluus vel saluatio: siue in salutem: aut in saluationem.
Lesem: ad nomen iudicij: vel ad auditionem.
Lesemdan: ad nomẽ iudicij: vel ad auditionem iudicantis.
Leuaboth: veniẽtes: vel edificãtes.
Leui: aditus vel appositus: siue assumptus: aut applicatus.
Leuite: additi. vel appositi: siue assumpti aut applicati.
Leuites: adiectio: vel appositio siue applicatio: aut prosecutio.
Leuiathan: prosequens eos: vel additamentum eorum.

Hic. i. post. l.

Lia: laborans vel laboriosa.
Libanus: alb⁹ vel cãdidus siue candor: aut candidati.
Libertini: factura palee: vel facientes paleas.
Libia veniens: vel introiens.
Lichaõia: suscitãs vel suscitatõ siue ad suscitãdũ: aut ad suscitatões
lichaõij: suscitãtes vel ad suscitãdũ
Lici: consurgens vel lachrymas fundens.
Licia: lachrymas fundens ei vel consurrectio eius.
Licius: ꝯsurgẽs vel ipse suscitãs siue lachrymas fundens: aut lachrymarum.
Licij: ꝯsurgentes vel ipsi suscitantes siue lachrymas fundentes aut lachrymarũ effusiones.
Liconia: suscitans: vel suscitatio.
Licomẽses: suscitãtes vel suscitati
Lidi: geniti vel edificati.
Lidia: nati ei vel edificatio eius.
Lidij: nati vel edificantes.
Lidda: vtilis vel edificata.
Liddij: nati vel edificantes.
Linus: tibicen: vel candidatus.
Lisam: nata temptatio vel natiui tas temptationis.
Lisias: generans: vel generatus.
Lisimachus: generans pcussionẽ vel generationis percussio.
Listra: genus: decorũ: vel generãs decorem.
Listris: vtilitas angustie vel: vtilis tribulatio.
Licostratos: sublimitas vel pcliuium: seu generãs latitudinẽ.

Hic. o. post. l.

Lobna: alba vel candida siue albor: aut candidatio.
Loueni: albus vel candidatus siue cor mihi: aut cor filij mei.
Lobui: albus vel candidus: siue albor: aut candidatio.
Lobonitici: albi vel candidi: siue albedines: aut candidatores.
Loboni: alb⁹ vel candidatus: siue cor mihi: aut cor filio meo.
Lod: vinculum vel declinatio.
Lodabar: ipsi verbum: vel ipsi sermocinatio.
Lodadid: ipsi seruitus vel ipsi testificatio.
Lodadin: ipsi cã vel ipse iudiciũ.
Loide: consecutio vtilitatis: vel q̃ consecuta est vtilitatem.
Lomna: lateres candidati vel laterum candidatio.
Loemnus: philarchi multaꝝ tribuũ vel pnceps mstroꝝ pplorꝝ.
Loth: vacãs vel declinãs sed vinctus aut ipse conclusus.
Lotham: ipse ꝯcludens eos vel ipse vinculum eorum.
Lotham: vinculũ vel ꝯclusio seu declinãs donum: aut vacãs grẽ.
Lothe: vinculũ ei⁹: vel ipsa ꝯclusio

Hic. v. post. l.

Lucas: ipse eleuans: vel ipse consurgens.
Lucius: idem.
Lud: vinctus vel declinãs: siue vtinam natus: aut vtinã vtilis.
ludi: viculati vel ꝯclinãtes siue fortiter ꝓfũt: aut vtinã ꝓficiẽtes.
Linbe: gene vel maxille.
Luza: nix vel amygdalum.

Sequitur de icipiẽtib⁹ a lr̃a M.

Mabel: ꝯgregauit deus vel congregatio dei.
Maachet moliticꝰ vel ꝯfractio. aut vtilitas seruitutis.
Maachati fracta est mihi: vel cõfracti sunt mihi seu: venter eius aut ventris percussio
Maadi: mẽsura serui mei: vel sufficiens testimonium mei
Maahi: congregatus mihi: vel congregatio mea.
Maala: chorus vel infirmitas
Malaph: de mille vel de bocmis
Maalath: chorus peccatorum: vel infirmitas temporalis.
Maalalehel: laudans deum vel laudatio dei.
Maalmeon de habitatiõe vel habuerunt habitationem.
Maalon defenestra vel a pricipio seu cõsummat⁹ aut securitas.
Maallen idem.
Maama: cõgregatus populus ei vel cõgregatio populi eius.
Maamite cõgregati populi ei vel cõgregationes populorũ eius.
Maamad ꝯsiderũ vel ꝯsiderabil.
Maanath regescẽs vel requietio
Maaria: amara vel domus mea. siue ex visione: aut ex iussione
Maaroath: fouee vel spelunce.
Maasias anus domino vel assumptio domini.
Maath desiderũ vel desiderabilis
Mabar munitum suscitans vel munimen vigilie.
Mabdihel: munitus deo vel munitio dei.
Mabdihelite: muniti deo vel munitiones dei.
Mabsan: munitus vel protegẽs siue munimẽ aut protectio.
Mabsar muniens vel munitio.
Macha ingenium vel percussio.
Machabeus ꝓtegẽs vel ꝓtectio aut pcutiẽs aut ingeniosus.
Machabei ꝓtegẽtes vel ꝓtectiões siue pcutientes aut ingeniosi.
Machati subactus mihi vel mollicies mea.
Maceda: exustio vel orientalis siue prius aut in antecessum.
Macedan exurens vel exustio: siue oriens aut antecedens.
Macedonia: cõbusta vel cobustio siue antecedẽs aut orientalis.
Macedones cõburẽtes vel ꝯbusti siue antecedẽtes aut orientales.
Macedo: exeus vel ecclesiasticus cõ

gregati aut congregationes.
Macdot: idem.
Macena: ecurens dominus uel orientalis domini.
Maces finis uel definitio.
Maces: idem.
Maceth oriēs uita uel ascedēs.
Machi quid est: uel quia est: siue rex meus aut regnum meū.
Machiel: rex meus deus: uel regnum meū dei.
Machimar: quid est donum uel quid est donatio.
Machir uendādabit uel restituet siue uidens aut de infirmitate
Machirite uendādabūt vel restituēt seu uidētes aut ō infirmitatib⁹
machinas: hūilitas vel attrectatio
Machinathar: humilio vel attrectata: siue tangens aut vilitas tributorum.
Machris concupiscentia uel cōcupiscibilis.
Mada mensura uel sufficienter.
Madabas mensuram uenientes sustollens uel sufficiētie uenientis plasmatio.
Madabena: a saltus eius uel a nemore eius siue saltus eoꝝ: aut nemus eorum.
Madai mēsura mea vel quā sufficienter mihi.
Madiel turris mea deus uel defensio mea deus meus.
madan: cōtradictio uel habitaculū seu mensura doni aut sufficientia gratie.
madbares herem⁹ uel solitudo
madia mensura domini uel sufficiens domino.
madiam de causa uel de iudicio siue in causam aut in iudiciū.
madiam: respondens uel dyudicās siue iniqtas aut ꝯtradictio
madianei: rñdentes uel dijudicātes seu iniqui aut ꝯtradicētes
madianite: idem.
madidi turris testium uel mensura seruitutis.
madim iudiciū uel dijudicatio
madmena mensura uiscerū uel quā sufficienter ex ipsis.
madon: contradictio uel habitaculum siue inhabitatio aut inhabitantes.
mapha speculator uel speculatio siue ō speculo aut ō speculatore.
magal colonia uel transmigratio
magala: transmigrans eum uel colonia eius.
magaliz colōie eius uel trāsmigratōes
magdena: defendens filium sibi uel defensio filij eius.
magdal magnitudo uel turris seu premuniens aut premunitio.
magdael turris dei uel magnificauit me deus.
magdalum: magnitudo uel turris: seu defendens eos aut premunitio eorum.
magdalene: magnifica uel premunita siue turrensis aut defensibilis.
magdalel turris dei uel magnificans deū siue multū accepit a deo aut magnificauit me de⁹.
magdalgat. turris pirate uel defēdens accinctum latrunculus.
magdol: turris uel magnitudo.
magdala turris eius uel magnificans eum.
magdola: quis grandis uel que turris siue que est magnitudo aut que est magnificentia.
maggedda anūciās uel ānūciatio
magdan: fructus doni uel anūciatio gratie: siue poma eius.
maggeddo: temptatiōe uel de temptatione siue pomorum eius: aut fructum cene eius.
maggeddon temptans uel temptatio: siue cenaculum aut inhabitatio.
mageth cena pauoris uel temptatio uite.
magimas tangens uel de tactu siue uile tributum: aut utilitas tributorum.
magog: doma uel tectum: siue de tecto: aut de domate.
magro: guttur uel de fauce.
magron: guttur meroris uel de fauce iniquitatis.
mahari domus uisiōis: uel amaritudo mea.
Malchiram: ex dei parte uel ... uita excelsa.
Mahuhihael: ex uita deus uel quis est dominus deus.
Maida: contradictio uel mensura sufficiens.
Maimaz desideratus eis uel desiderium eorum.
Malachi: angelus uel nuncius
Malachi: angelus meus uel annunciatio mea.
Malachias: angelus dñi uel annuncians dominum.
Malachim: liber regum.
Malachiz: nuncians eis uel angelus eorum.
Malacoth: liber regnorum.
Malacoth: angelus tempore uel annuncians responsionem.
Malalai: laudator meus uel laudatio dei.
Malalehel: laudans deum uel laudatio dei.
malalehel: āgeli uel ānūciatores.
Malasar: laudator principis uel despector angustiarum.
Malathea: uisio uel de uisione siue despiciens aut despectio.
Malcha: regnū uel principatus.
Malchi: rex meus uel principatus mihi.
Malchia: regnator dominus uel principatus domini.
Malchon. rex mesticie uel princeps iniquitatis.
Malchus. rex consilij vel princeps festinator.
Maleth: nuncius uel regnator.
Maldoth. angelus uinctus uel annuncians declinationem.
Maloth. pnceps uel annūciator.
Maloth. āgeli uel ānūciatores
Malothe. plēitudines uel adipletio
Mamore. diuidens uel diuisio siue claritudo aut pspicuitas.
Mambres. mare in capite uel mare pellicum.
Mamoacer. delonge uel delōgatus seu alienat⁹ aut alienatio.
mammoni. lucrum pecunie uel cupiditas diuitiarum.

Simona. diuitie vel cupiditates. Utrūqꝫ hoc nomē syrū est piter & hebreū vtrinqꝫ mixtū.
Samucha elongans calorē vel alienatio prestolationis.
Samucham. idem.
San. quid vel quomodo.
Sanna. quid est hoc. vel quomodo est istud.
Sana donans vel requiescens.
Smaa munus vel cōsolatio seu sacrificium aut holocaustum.
Sanath. munera vel consolationes. seu munerans vitā. aut pauoris completio.
Sanath. sepulchrum vel monumentum.
Sanaem ꝯsolās vel ꝯsolatio.
Sanaem. castrum vel tabernaculū siue requies aut ꝯsolatio.
Sanath. requies vel sepulchrū.
Sanaim: castra vel tabernacula seu regetiōes aut ꝯsolationes.
Manasses. necessitas vel obstupescens siue obliuiosus. aut qui oblitus est.
Mane numerus vel numeratū siue cōpleuit aut cōpletio.
Maneeth. numerus vite vel numerās vitam. seu cōplens pauorē aut pauoris cōpletio.
Manhu. quid nā hoc est vel quomodo est istud.
Mazameroth. tridētes vel fuscinule seu cōplens pauorē.
Manlius quid laboras vel quomodo laboriosus es.
Mane. requiescēs vel requeuit.
Maoth. curatus vel curatio.
Maol. chorus vel plenitudo:
Maon. habitaculū vel hitatio.
Mazoim. habitationes vidēs vel habitaculū fortitudinis eorū.
Mapsa munimen vel ꝓtectio.
Mapsam muniens eos vel protectio eorum.
Mara: amaricās vel amaritudo.
Maradath: amara continētia vel amara iactantia: seu amare cōtinēs aut amarius arrogāter.
Marai: amaricans me vel amaritudo mea.
Maraioth: amara scietia vel amaricans dominatio.
Marala: amara concessio vel amaricanter concedens.
Maranatha in dñi nr̄i aduentu vel qn̄ dñs nr̄ adueniet. Syrū est non hebreum.
Marath: amarum tempus vel amaritudo peccati.
Marchaoth: quadrige vel quadrigantes.
Marcus attritus vel defrigatus.
Marcus: amar⁹ vel declinat⁹ siue cert⁹ aut sublimis mandato.
Mardath: amara ꝯtritio vel ipudenter contritus.
Mardochai: amare conterens vulturem vel amara contritio deuoratoris.
Mardocheus: amare conterens impudentem. vel amara contritio impudentie.
Mares: amare tollentes vel amara plasmatio.
Maresa: a capite vel a ꝑncipio.
Mareth: amara uita vel amaritudo pauoris.
Maria: illuminata vel illuminatrix.
Maria: smirna maris vel stella maris siue illuminās aut mare amarū. Syro autē sermone domina interpretatur.
Mariboth lites vel iurgia siue dissensiōes aut cōtradictiōes.
Marimuth litigans uel cōtradicēs. siue amara mors aut amaritudo mortis.
Marisa: a capite uel a principio seu amare tollens. aut amara plasmatio.
Marina: amarū onus uel amara retentio.
Marodach: amara procacitas vel amara contritio.
Maroieth: amara scia vel amaricans dominatio.
Marom: sublimis vel de excelso seu amare tristis aut amare tristicia.
Marsana: amare abundans vel amara egressio.
Marthat prouocans vel irritans. Syro autē sermone dominās aut donatrix.
Masa: onus vel assumptio.
Masaa: onerās eū vel assūptio d⁹.
Masfa: pondus vel allemiatio.
Masfada retinens vel requirens siue assumēs seruitutē aut onerans testimonium.
Massaphoth: rostra incendentia vel tribulatione rostrorum.
Masai. on⁹ meū vel assūptio mea
Masaia: onus domino: vel assumptio domini.
masal: parabola vel ꝓuerbium.
masan: iocunditates vel iocundē tatibus siue onus doni aut assumptio gratie.
maseth: pincerna vel ꝓpinatio.
masepha: speculator. vel de speculatione.
masepha: spectatio vel ꝯtēplatio.
masaia: on⁹ dn̄o vel assūptio dn̄i.
masena: ꝓspera vel scd̄a seu secundans: aut secundatio.
masera: eruditio vel disciplina.
maserai: erudiri vel disciplinati.
masercha: librās vel attrahens. siue libratio aut vectigal vanū.
masarephot: speculās sup idumēū vel ꝯtēplator sup humeral.
maserath: specula vel refugia siue munitiones aut preciones.]
masapha: speculatio vel contēplatio siue de speculatione aut de contemplatione.
masaphat: contemplans tps vel speculator peccati.
maspha: speculatio vel ꝯtēplatio.
masia: on⁹ dn̄o vel assūptio dn̄i.
masoth: ꝓuerbia vel parabole.
masma. exaudiēs uel exauditio.
masmana: auditor doni: vel exaudiens gratiam.
masob: onus serui: vel assumptio seruitutis.
masabia speculans dominū vel assumptio domini.
marescha vectigal vanum vel attrata libratio.
masraphot speculans sup idumeum: vel contemplator super

humeralis.
Nasreia: onus ipsi͠u uel assum ptio iniquitatis.
Natha: donans uel donatio siue tributum aut humile forus.
Nathalam: cōsumans eos uel p fectio eorum.
Nathania: manus uel dominatio.
Nathan: donās uel donatus seu donator doni: aut donatio grē.
Nathana: donans ei uel donatio eius.
Nathanai: donum eius mihi uel donatio eius mea.
Nathania: donans domino vel donatio domini.
Nathanià donatus dn͠s eis: uel donatio dn͠i eorum.
Nathanite: donatores uel donatis seu donatores donorum aut donatores gratiarum.
Natharis: copluta uel cōplutio seu cōplutus aut cōplutio mea.
Nathat: donans peccatum uel donatio temporis.
Nathata: donās peccatum ei uel donatio temporis eius.
Nathathias: donatus a dn͠o uel donum dn͠i aliquando.
Nathetha: dulcis saturitas uel dulcedo saturitatis.
Nathetha: donans ei uel donatio eius.
Natheus: donator ghily uel donum festinationis.
Nathiama: donator gratie domini uel donans donationem domino.
Nathias: donatus dn͠e uel donatio dn͠i pro iuda scilicet in cuius loco positus est.
Nathinum: donum dn͠i est uel donatio dn͠i est.
Nathiam consummans eos.
Nathrabith: persecutio uel uirga descendens.
Nathreth: yconomus u[e]l dispensator.
Nathras: dono indigens uel donator dormitans.
Nathusalem: mortem misit uel mortis emissio siue mortuus & interrogator aut mortuus est interrogauit.
Nathusalem idem.
Nathuel: uiuens deo uel uiuens deus seu ex uita dei aut quis ei sicut dn͠s deus.
Nauman: quis est de longe uel ex uita alienatus.
Nazar: ex hoc uel ex istis.
Nazarathzodion. i. signa horoscopi per duodecim horas.
Nazareth zodiacō: q mathematici duodecim signa appellāt.
Nazia: ex hoc dominus uel ex isto dominatio.
Nazian: ex hoc dominus est uel ex isto dominatio est.
Naziotb: ex hoc tempus vel ex istis responsio.
Nazuroth: vicula uel discipline seu successiones vel exclusiōes.

Hic. e. post. m.

Meledeiem: ab exordio vel cōtra orientem.
Mechia: percussus domino uel percussio domini.
Mechmas: humilitas uel attrectatio.
Mechme: basis quiescens uel uenundatus commotioni.
Mechomoth: fulture uel suppositiones.
Mechrath: uenūdatus mihi uel uenundatio mea.
Mechurat: uenundatus uel uenundatio.
Mechurathe: uenundati uel uenundatores.
Medab: fames antiqua vel fames antiquarum.
Medaba: fames antiqua ei uel fames antiquarum eius.
Medebena: onus uel pondera siue de onere aut de ponderibus.
Medad: mensus est uel acquieuit siue metiens aut mensuratio.
Medala: aque sublimes uel mensura in aqua.
Medā mentiēs vel respondens. siue mendatium aut respōsio.
Medana: aque eminētes uel aquarum eminentia.
Mede: mēsura vel aqua eminētes.
Medemena: mensura viscerū eius vel aque eminētes ex ipsis.
Medena aque sublimes: vel aquarum sublimitas.
Medi: adeqti vel mēsuratores.
Media mensura vel adequatio.
Medin: mensurans causam adequatio iudicij.
Medon: mensurans dolorem vel adequans murmurationes.
Medro: mensura vel mēsuratio.
Meeher: de qua vel ulterior.
Meethabel: benigna dei vel languitas domini.
Meezabel: benigna dei vel bonitas dei.
Mephaat: impetus aque vel impetus aquarum.
Mephat: speculum vel speculatio.
Mepheth: speculum vite vel speculatio pauoris.
Megia: respiciēs vel respectio.
Megbis: respiciens cōfusiones vel respectio ignominie.
Meida: contraiectio vel mensura sufficiens.
Meizabel benigna dei vel benignitas domini.
Mela: vallis salis vel vallis salsa.
Melcha: regina vel regnatrix.
Melchā: regēs eos vel eorum.
Melchi: rex meus vel regnās mihi.
Melchias: rex dn͠e vel regnū dn͠i.
Melchiel: rex meus deus vel regnum mei dei.
Melchielite: reges mei deo vel regna mea dei.
Melchisedech: rex iustus vel rex pacificus: siue rex pacis aut rex iusticie.
Melchisua: rex saluator vel regnū salutis.
Melchisue: rex loquax vel regnum cantilene siue rex meus tyrannus aut rex meus pditio.
Melchon: rex eorum vel pncipās eis.
Melcon: rex meroris vel pnceps iniquitatis.
Melchonothsulchea vel regna siue reges induti aut regnū[illegible]

bicula.
Melia: vallis salis vel vallis salsa
Melech: chorus vel a principio.
Melech regnum vel regnator.
Melechim: chorus meus vel a principio meo.
Melechias: chorus dñi vel a principio domini.
Melithme: infirmitas vel de infirmitatibus: seu mãdatũ humile aut mandatũ humilitatis.
Mello: plenus vel plenitudo siue adimpletus vel adimpletio.
Melothi: pleni aut adimpleti siue plenitudines.
Meloth. pleni mei vel adimpletiones mee.
Mellothi: pleni vel adimpleti: seu plenitudines aut adĩpletiões.
Mellothi: pleni mei vel adimpletiones mee.
Melesa. rixa vel in açymis.
Melluch. vallis salsa ignis mordẽtis. vel vallis salis dolorẽ p̄stolantium.
Melucharem. vallis salsa mordẽtium lapides vel vallis ignea lapidũ aceruatorum.
Melluch: plenitudines vel adimpletiones.
Mem: a quo vel ex ipsis.
Membrana: aperta vel manifesta: seu apertio vel manifestatio.
Memphis: os vel ab ore, siue os eius aut os ex ipsis.
Memphiboset: os cõfusum uel os cõfusionis siue os ignominie aut de ore ignominia.
Memphon os meretis vel de ore iniquitatis.
Memnius ex quo quis vel ex ipsis iste.
Memin: aq̃ mee vel viscera mea ꝛ ipsis.
Memrath. ex quo deus vel viscera commotionis.
Men: viscera vel ex ipsis.
Mena. viscera mea vel ex ipsis intimis meis.
Menelaus. viscera maledicta vel ex ipsis maledictis.
Mer: apertus vel manifestus siue illuminans aut illuminatio.
Merab. multitudo vel de multitudine siue manifestus patrez aut illuminatio patris.
Merari amaricãs vel amaritudo siue apriẽs vigilans aut illuminans suscitationẽ.
Merarite. amaricantes vel amaricati siue apriẽtes vigilias aut illuminantes suscitationẽ.
Mercurius. apriens ciuitatibus vel illuminãs occursus signi.
Mere. apertus vel manifestus siue illuminans eũ aut illuminatio eius.
Mered. rebellis vel apertio siue illuminans aut manifestatio.
Merephet. fouens vel cubans siue cubabat aut confouebat.
Meremuth. apriens mortem vel illuminans mortuos.
Meribaal. litigans cũ marito vel litigãs cum altissimo siue litigans in maritum aut litigãs contra altissimum.
Merimuth. apriens mortez vel illuminans mortuos.
Mereb. multitudo vel multitudie
Merodach. amara procacitas vel amaritudinẽ imittẽs seu amare cõtritus aut amara cõtritio
Merom. aque vel p̄funditates.
Meron. illuminantes merentes vel manifestans iniquos.
Meronath. illuminans merẽtes ipe vel manifestans iniquitatem peccati.
Meronathites. illũinãs merẽtes ipe vel manifestãs iniquitatẽ.
Meroz. apriẽs visionẽ vel imutatio fortitudinis.
Meroz. ꝯsulens vel cõsiliũ siue archanũ aut aque sacramentoꝝ.
Mes hostes vel hostis siue mensurator aut mensuratio.
Mesa. euado vel aqua rara.
Mesa. hospes eius vel hostis eius. siue mensurans eum aut mẽsuratio eius.
Messa hospes saluans vel mensura salutis.
Mesara: aqua rara vel p̄pinatio. siue dans potũ aut p̄pinator.
Mesach. propinans. uel potum dans siue hospes fratris: aut hospes: fraternitatis.
Mesalẽ hospes missus vel reddẽs redditionem: seu mensurans pacẽ: aut hospes iustitie.
Mesaloth: euadens vinculuz vel aque rare declinatio.
Mesameleth: potum dans choro vel p̄pinans a principio.
Mesech: amens vel trahens siue compressus aut compressio.
Mesech: deficiens vel prolongãs. seu defectio aut prolongatio.
Mesepha: speculator vel ꝯteplator. seu speculatio aut cõteplatio.
Mesellima: capiẽs eos domino. vel palpatio eoꝝ deus.
Meseroth: vincula vel discipline seu successiões aut exclusiões.
Mesezabel: benignus deo vel mensurator domini.
Mesphar. speculatorẽ suscitãs vel contemplationis vigilia.
Mespharet. hospes pians vel hospitis piatus.
Mesphe hospitis laqueus: vel hospitis discipline.
Messias. chrisma vel unctio siue christus aut unctus.
Messolam: hospes seculi vel mensura eternitatis.
Messolam: capiens eos vel palpatio eorum.
Mesopotamia: eleuata voce q̃dam vel eleuatio cuiusdã solutiõis
Mesram. hospitãs eos vel mensura eoꝝ. Sciendũ vero q̃ mesram egyptus appellatur.
Mesi. varius vel varietas.
Messulaz: mensura doloris vel hostis anterior.
Methcha: dulcis vel dulcedo.
Methiba. virga vel lectulus.
Methabaal benignus vir hois vel q̃ bona deuoratio vetustatis.
Methabel: q̃ bonus deus vel q̃ bona diuinitas.
Methabel: idem.
Methei: dulcedo videns: vel dulcis visio.

meusim: saluans eos: vel attrectatio eorum.
mesa: ex hoc vel ex isto.
mesabaa: eleuata vel super eas siue aqua fluens aut aq fluitio.

Chic. i. post. m.

Miamin: qs mirio fetus uel cui donatus.
mibaar electus vel electio. siue de electis aut de electione.
micha: quis hic aduerbium loci vel quis est iste.
michael: quis vt deus vel quis est sicut iste dominator.
michaia: qs vt de⁹ vl qs vt deitas.
micharab: quis hic dilatans: vel que est hec latitudo.
michas: quis est hic aduerbium loci: vel quis est iste.
michras. quis est iste: vel quis est in hoc loco.
michol: aq ois vel aqua ex omibus.
mido. mittens vel mensuratio.
miphaat: aq ipsi⁹ vel aq̃ꝝ ipulsio.
miphibaal: os deuorans vel os vetustatis.
miphiboseth: os cōfusionis vel os verecūdū siue confusionis aut os ignominie.
michael: domus dei: vel domus exercitus.
miletbene: generans castra: vel generatio donantium.
militum generans velgeneratio seu generare: aut onus ei⁹ est.
milicho: regnator vel regnum.
minamin: quis matris fetus vel cui donatus.
myrra. amara vel amaricans seu amaritudo aut amaricatio.
miribaal. litigās cū marito vl litigās cū altissimo: siue litigās i maritū: aut litigās ꝯ altissimum.
misaal. tractās deo vel quis interrogauit deum.
misaam. trahens populum vel interrogatio eorum.
misaac: qs ut risus: vl quis vt frater siue quis vt risus: aut quis de gaudio.
misabel: populus dei uel quis est ut saluans deus.
misha: que indigentia uel que est dormitatio.
misor. humilitas uel tribulatio. seu de humilitate aut de tribulatione.
misor: plana uel directa siue humilis aut campestris.
mitilene: trāsmigrās vl dclinās seu dclinatio aut trāsmigratio
mitridates. declinans donū sufficiens uel transmigratio doni sufficientis.
misaab. quis ut aurū obrīcū uel quis est sicut auꝝ purissimū.

Chi. o. post. m.

Moob: de pire uel ex patre.
Moabite. de patre geniti: uel ex patre generati.
moaida: mensura domini vel sufficiens domino.
moas: fortis uel robust⁹ siue robur aut fortitudo.
moasis. de adiutorio dn̄i uel dominus auxiliator est.
mobomia: edificiū vel edificator.
Mobomiar: edificans mihi: vel edificatio mea.
mobumia. edificiū vel edificator
mobumiar: edificās mihi u l edificatio mea.
mochebor: uulnerans patrē: luminis uel paterne iracundie.
mechona. suppositio uel sustentaculum.
mochori: uenundator meus uel uenundatio mea.
mochorb. plage uel uulnera: nec chotha: plaga eius uel uulnerans eum.
modab: natiuitas uel generatio.
modabi: nascens pari uel generatio eius.
modin: iudicium uel iudicatio.
modin: iudicans eos uel iudicium eorum.
modollas: generationes testificās uel natiuitatis testificatio.
moelath: dolens uel parturiens: siue ab adolescente aut a parturiente.
Moelati: dolor meus uel parturiens mihi.
mosef: palpatio uel attrectatio.
meseia: palpans eum uel attrectatio eius.
moyses: aquaticus uel assumpt⁹ de aqua.
moyses: urgens uel liniens siue attrectans aut palpans.
molada princeps pisciū uel dolor parturientis.
molath: regnans uel principans seu dolens aut parturiens.
molathi rex meus uel princeps meus siue dolor me⁹ aut parturitio mea.
molathite. regnantes uel ṗncipātes siue dolētes aut pturiētes.
molchom: regens eos uel ṗnceps eorum.
molid. infirmitas uel a ṗncipio
moloch. rex uel ṗnceps siue rex noster aut princeps noster.
mool. ifirmitas uel ad infirmitatē siue chorus aut a principio.
moola. chorus eius uel ab initio eius: siue infirmans eum aut infirmitas eius.
mooli: infirmitas mea uel de infirmitate mea. siue chor⁹ meus aut a principio meo.
mooli: chorus laboris uel a ṗncipio laborioso: siue ifirm⁹ laborās aut d̃ ifirmitate laboriosa.
moolite: chori mei uel a principio meo siue ifirmitates mee: aut de infirmitatibus meis.
moos. ifirmitas uel habitaculum.
moosa. infirmans eum vel habitaculum eius.
moosia. infirmus dominus uel habitaculum domini.
morath: heres vel hereditas.
morath. hīs me⁹ vl hẏditas mea
morathite: heres meus iste uel hereditas mea ista.
morastim: heres eorum iste vel hereditas eorum ista.
morasthithe. heredes mei isti uel iste sunt hereditates mee.
moria: visio uel visionis siue illuminans aut dilucidās: ipse est locus in quo habrae dictū est vade in terram visionis.

Meribi.hęres me⁹ vel hęreditas mea
Morone.sublimitas vel celsitudo.
Mosa.salus vel eruditio.
Mosee.saluator vel saluificator siue a saluatore.aut a saluificatore.
Mosellamoth.capiēs eos morti vel palpatio mortis eorum.
Mosera eruditio vel disciplina.
Moseroth.vincula vel disciplinę
Mosphetaim.fortes vel vicinię. seu fortium aut viciniaꝝ.
Mosi.palpator vel attrectator.
Mosoch captura vel capiens siue capientes aut capture.
Mosollom.capientes eos aut palpatio eorum.
Mosollamia.capiēs eos dño vel palpatio eorum dñe.
Mosollamoth.capiēs eos morti. vel palpatio mortis eorum.
Mosollam.capiens eos vel palpatio eorum.
Mosura.vinculuz vel disciplinā.
Mosel.eruditus deo vel disciplina dei.

ℭ hic.v.post.m.

Muimin.consolans eos vel viscera eorum.
Musa.palpās uel attrectans.siue palpatio aut attrectatio.
Musach.palpans fratrē vel attrectatio fratris.
Museroth.vincula vel disciplinę.
Musithe.palpātes vel cōtrectātes.

ℭ Sequitur de nominibus incipientibus ab.N.littera.

Naa pulchra vel pulchritudo
Naab.absconditus vel requiescens.
Naabi.absconditus mihi vel requietio mea.
Naad pulchra seruitus vel pulchrū testimonium.
Naalal.laudāt uel laudabunt siue torrēs aut laudatio.
Naalia torrēs dei vel laudās deū.
Naaliel torrens dei vel laudans domini.
Naalog.deus candoris uel pulchritudo laterum.
Naama.decora vel pulcherrima siue commouens eos aut commotio eorum.
Naaman decorus verus vel pulcherrimus siue cōmouēs aut commotio eorū.
Naamath.mouens mortē vel decor peccati.
Naamathite.mouentes mortem vel decori peccato.
Naamin.pulcherrim⁹ vel cōmotio eorum.
Naar.puer vel infantulus.
Naara puer ei vel infantulus ei⁹
Naarath.pueritia temporis uel infantia peccatoris.
Naari.puer mihi vel infantulus meus.
Naarias.puer domino vel infantulus domini.
Naas.serpens vel coluber siue augurās aut augurium.
Naaron requies sonans vel regetionis sonitus.
Naason.coluber murmurans vel serpens inutilis.siue augurās dolorem:aut augurium iniquitatis.
Naath.decor temporis uel pulchritudo peccati siue absconders peccatum.aut requiescēs tempore.
Naazab.ex tunc propheta.aut ꝓphetauit tunc:siue pulchrum auxiliū.aut cessionis initium.
Nabai.conspicuus uel regescēs.
Nebaioth.sedens vel excludēs siue requiescens,tempore:aut cōspicuus responsione.
Nabal.stultus vel insipiens.
Nabao.prophete vel venientes.
Nabaoth.sedens vel excludens siue conspicuus aut requiescēs
Nembath.scandalum vel scandalizans siue insipiens:aut insipientia.
Nabathei.insipientes uel scandalizantes.
Naban.ueniens vel includēs seu venimus aut includimus.
Nabdael seruus dei uel seruiens deo.
Naboth.prophetans vel prophetatio.
Nablath.organum vel laudatorium.
Nabolon.psalterium grece.laudatorium latine.
Nabluz:organū vel laudatorium.
Nabo.sessio vel ꝓphetia siue conclusio aut superueniens.
Nabohe.propha vel prophetia.
Naboth.sessio uel prophetia.siue concludens aut superueniēs.
Nabu.veniens vel includens.
Nabuchodonosor sedens in angustia agnita vel sessio in agnitione angustię.siue prophetas istiusmodi signū.aut ꝓphetia laguncule angustie.
Nabusabari.calcans tempus vel calcatio temporis.
Nabusarachim.calcator fratrum vel calcatio fraternitatis.
Nabuthei.ꝓphe vel prophetātes.
Nabusardas.prophetauit paleas vel prophetia alieni iudicij.
Nachem.preparans eos vel preparatio eorum.
Nachon.preparans dolorem vel preparatio iniquitatis.
Nachor.regescēte luce vel obscuratio nouissima:siue requies luminis aut ꝑparatio iracūdie.
Nad ascendens vel ascensio.
Nadab.votiuus uel spontaneus.
Nadabias.votiuus domino uel spontaneus domini.
Naeman.fidelis seu fidelitas siue mouens eos aut motus eoꝝ.
Naeh.requiescens vel regetio.
Naphador.dispsa generatio vel dispersio generationis.
Naphech.marina vel maritima.
Naphedor cōuersa generatio vel conuersio generationis.
Napheg.marinus vel maritim⁹
Naphei.maritimi vel animaruz refrigerationes.
Naphes.anima vel refrigerium.
Naphis:idem.
Nagge.meridies uel meridian⁹.
Nageb:idem.
Nahiz.puer me⁹ uel īfantia mea.
Naheli.hymnus vel laus.siue

laudans deu. aut vel laudatio.
Naid. salsum vel mare siue fluctu ans. aut instabilis sedis certe.
Naim. fluctus uel mot⁹ siue fluctuans aut cōmotio.
Naioth. conspicu⁹ vel excludēs
Naror torrens vel laudatio.
Nama. deus vel commotio.
Namoel. dormiuit de⁹ uel dormitio dei. siue hi qui sunt dei. aut quos dormire facit deus.
namira. pardus vel amaritudo siue amaritudines aut amaritudines aut amaricationes.
namrim. pardi vel apostatae siue profugi aut transgressiones eorū.
namsi. palpans vel tangens. siue attrectans aut attrectatio.
namuhel loquēs cū deo vel cum quo loquitur deus.
namuhelite. loquētes cū deo vel cū quibus loquit deus.
nanee. piscis vel fet⁹. siue germē pulchritudis aut pascua eorū.
nartissus. colligēs vel collectio siue lucerna scindēs. aut accensus letitie.
nasab. exiccans vel exiccatio aut germinatio eorū.
naasarā. germen molle uel germen tenerꝫ. siue germinās eis.
nasia. coluber domini vel serpens dominator.
nasib. titulus vel statio.
nasun. dux vel princeps siue principans eis.
nason. consolans uel quiescēs siue augurās uel augurium.
nasor. pulchritudo luminis vel consolans angustiatum.
nothan. donatus eis. uel donatio eorum.
nathamalech. donatus regno. vel donatio regnatoris.
natha. donans donum uel donatus gratie.
nathanael donum dei vel donauit eum deus.
nathinnei. donantes uel donati siue hyrodiacōes grece aut submīnistri latine.
nathon. donatus meror vel dona tio iniquitatis.
naua. semen uel germen siue latratus aut pulchritudo.
naue. idem.
naum germinans vel cōsolator.
nauum. germinans eis uel cōsolatio eorum.
nazareth. flos vel virgultū siue sanctitas aut consecratio.
nasareth. unctio uel mundicia. seu custodiēs aut separatio.
nasareus ūgultū ē floridus siue custodiens aut separatus.
naçareus. mūdus vel sanct⁹ siue unct⁹ aut ꝯsecrat. Utrunqꝫ hoc nomē apd hebreos non scribit p. z. lras. sed p hebreū sade qd nec. s. nec. z. litteram sonat.
nazarei. uirgulta uel floridi siue custodientes aut separati.
nazarei. mūdi vel uncti siue sancti aut consecrati.
nazarei: idem.

Chic. e. post. n.

Neapolis. mire cōmota uel mira commotio.
nebas. latratus apphēsus uel latrantis apprehensio.
nebaial. latrans laxus uel latrās laxat⁹ seu latrātis leuitas aut latrantis latitudo.
nabalath. latratus ipsis uel insipientia peccatoris.
nabe. latrans uel latrat⁹ siue psalterium aut mensura.
nebal. latrās deo uel latrat⁹ dei siue mēsura dei aut dei psalteriū
nebo. latrās vel latratus.
nebui. latrator meus uel psalterium meum.
necho. parat⁹ iste uel patio ista.
neceb: statio uel attrectatio.
necho. percutiens uel percussio.
nechoda includens iudicio.
nechophan. excludens uel exclusio siue exclusum apriens aut percussionem euadens.
nechota. arōa uel thymiama siue storax ei⁹ aut aromatizatio ei⁹
neele. scala uel torrens.
neelamite. cuiusdaꝫ heredes uel cuiusdam hereditas.
neele. cuiusdam heredes uel cuiusdam hereditates.
neelamite: scale uel torrentes.
neelescol: torrens botri uel torrentis.
neema: consolans uel consolatio.
neemias. cōsolatus a domino vel consolatio domini.
neesta: es uel metallum.
nephahel: spirans deo: uel applicans deo dei.
nephe: spirans ue insufflans: siue spiritus aut insufflatio.
nepher applicans dei uel ligur⁹ qd est nomen lapidis.
nephes: pruna uel carbo: siue seducens: aut seductio.
nepheg: idem.
nephendor: maria: uel maritima
nephi: purificans uel purificatio.
nephisa: purificans aggrauatum uel purificatio aggrauati.
nephoa: deceptio uel dissolutio.
nephusim: apertum nomen: uel dissoluta auditio.
neger: florens uel floridus.
negoda: includēs iudicio uel percussio iudicij.
nebiel: stans deus uel statio dei.
nebisoth. stans vel statio siue status temporis.
nemea pulchritudo vel ꝯsolatio.
nebro profugiū vel apostasiaꝫ siue apostata: aut apostasia.
nemira profugiū vel transgressio, siue pardus aut amaricatio.
nemrim: pardi vel apostate: siue amaricātes eos: aut profugia eorū: seu pardorꝫ aut apostatarū.
nemrith. pardi vel apostate.
nēroth: tyrannus vel profugus: siue transgressor: aut apostata.
nemsi: palpans vel tangēs: siue attrectans aut attrectatio.
nemsib. stans vel attrectans: siue statio: aut attrectatio.
nephad: deceptio vel dissolutio.
neptali dilatitudo mea vel conuersio eius.
neptali: discret⁹: vl seiunctus seu ꝯuoluit me. aut ꝯuolutio mea
neptalim habitatio vel cōpara-

tio siue conuertens eos: aut latitudo eorum.
neptalim implicatio: vel conuersatio: siue dilatauit me aut dilatatio mea.
neptalamite: cuertentes eos vel latitudines eorum.
neptalite. habitacula vel comparationes seu dilatati mei: aut implicationes eorum.
neptar purificãs: vel purificatio.
neptir: accipiẽs vel dissoluens siue acceptio aut dissolutio.
nephtre. accepti vel dissoluti siue acceptio aut dissolutio.
nephtoim sculpentes vel aperientes siue accipiẽtes eos aut dissolutiones eorum.
nepthupha. acceptio vite remisse vel dissolutione claudicãs.
nepthuim: sculpentes vel aperientes siue accipiẽtes eos aut dissolutiones eorum.
neptusim. apertus nomen vel dissoluta auditio.
ner: lucidus lucerna.
neregel: lucis aceruus vel lucerne aceruatio.
nereus: lucis consilium: vel lucerna festinans.
nereth: cithara vel q̃si lucerna seu lux vile: aut lucerna pauoris.
nerihal: lucis aceruus: vel lucerna aceruata.
nergel: lucerna aceruata vel lucerne aceruatio.
nerger: lucerna suoluta vel lucerne inuolutio.
neri: lucẽs mihi vel lucerna mea.
neria: lucens domino vel lucerna domini.
nesia coluber domini vel serpens dominicus.
nesib: titul^9 me^9: vel statio mea.
neson augurans vel augurium: siue augur fortis: aut augurio fortitudo.
nesuth: temptatio tenera vel fugitiuus tener.
nesteus: erarius vel metallari^9.
nethinim: decus vel motio: siue cõmouẽs eos aut cõmotio eorum
nethua: imago vel imaginatio.
netophati: includens mei vel inclusio mea.
netophatite: includentes: vel inclusores mei.

Chic. i. post. n.

Nicanor: stans lucerna vel statura lucida.
Nicodemus: includens iudicio: vel effusio terrenitatis.
Nicolaus: effluens vel effluxio siue stultus ecclesie languẽtis: aut stultitia lãguoris ecclesie.
nicholaite: effluentes vel effluxiones siue stulti eccl'ie lãguentis aut stulticia languoris ecclesie.
nichopolis: germen protectiõis mee vel ꝓtectio germinis mei.
niger ascendens vel ascensio.
nimpha eos applicatum vel oris applicatio.
niniue feta vel speciosa: seu germen pulchritudinis aut natiuitas pulchra.
niniuite feti vel speciosi: seu germina pulchritudinis aut natiuitates pulchre.
nisan augurans gratiam vel augurium dominationis.

Chic. o. post. n.

Noa mouẽs vel cõmotio.
Noadaia mouens seruitutem domino vel cõmotus testimonio dei.
noadiae mouens diluculum vel commotio illuminati.
nobaha mouens eos vel cõmotio eorum.
norathe mouẽs spũm vl cõmotio cõsummationis visionũ.
nob latrans vel latratus.
Nodab uter uel inflatio.
Noe requiescens uel requieuit siue commotus aut cõmotio.
Noema decor uel fides voluptas aut delectatio.
Noeman pulchritudo uel pulcher seu consolatus aut consolati.
Nemanite pulchri uel ꝯsolati siue ꝯsolatores aut ꝯsolationes
Noemi pulchra uel consolata.
Noesta metallum uel es eius.
Noestã es eorum uel metallum eorum
Noephath motus apertus uel cõmotio latitudinis.
Noga: meridies: uel meridianus
Noge: idem.
Noom: decus uel consolatio.
Noorai: decorans magistrũ meũ uel consolatio magistri mei.
Noorarim: decorãs currentẽ magistrum uel consolatio consummati magistri.
Noraz: requiescens excelse uel cõmotio exaltati.

Chic. v. post. n.

Nuath: pulcher vel pulchritudo.
Num: pascẽs eos uel pascua eorũ.
Nun: filius vel piscis siue vinculum aut sempiternitas.
Numenius: decorus vel fidelis.

Sequitur de incipientibus a littera. O.

Oad: vnitas vel laudatio.
Oal: tabernaculum: vel inhabitatio.
Oali: tabernaculum meum vel inhabitatio mea.
Oam: vel populo vel insaniens.

Chic. b. post. o.

Obab: sperans vel amplexãdi siue dilect^9 aut dilectio.
Obadia: seruus domini: vel seruiens domino.
Obag. magus vel phitonissa: siue incantator aut incantatio.
Obdarez: seruus australis vel seruus africanus.
Obdias: seruiẽs domino vel seruitus domini.
Obed: seruitus. vel seruitor.
Obededom: seruiẽs rufo: vel seruiens fuluo seu seruiens terre aut seruus sanguineus.
Obedia: seruus domini: vel seruiens domino.
Obdiel: seruus dei vel seruiens deo.
Obedia: seruus domini vel seruiens domino.
Oboth: phitões: vel magi siue lagene grãdes: aut lagenaꝝ grãditas.

Chic. c. post. o.

Obed: diligens vel perscrutans: siue dilectio: aut perscrutatio.
Ochol: tenens habitationem vel apprehendens tabernaculum.
Ochoza: tenens magistrum vel retentio magistri.
Ochozat: retentio vel apprehensio.
Ochozias: retinens dominum vel apprehensio domini.
Ochozam: tenens vel apprehendens siue retentio aut apprehensio.

Chic d. post. o.

Odaita: mensurans: vel mensuratio.
Odema: fu^9 dni vel testificans dnm
Odia: idem.
Odoia: idem.
Odella: testimonium eorum vel testimonii approbatio.
Odollamites: contestans aliquem vel testimonium in aqua.
Oddor: contestans generationem vel testificatio generationis.
Odoma: seruus domini uel testificans dominum.
Odu: mensis me^9 vel mensura mea
Odura: mensura magistri vel testificans magistrum.

Chic e. post. o.

Oepha: mensura vel effundens siue estus aut estuatio.
Oephi: mensura trium modiorum vel tres modii mensurati.
Oeph. diligens vel perscrutans siue dilectio aut perscrutatio.

Chic ph. post. o.

Opha: effusio: vel estuatio
Ophal: nebula vel obscuratio. siue obscurans aut nebulosus.
Opha: thalamus eorum vel maritima eorum.
Ophar: volans vel volat^9 siue volantes aut volationes.
Ophath: aurum obrizum vel aurum purissimum.
Ophaz: idem.
Ophel: nebula vel obscuratio siue obscurat^9 aut nebulosus.
Opher ignominia vel ignominiosus.
Ophi: firmus vel ignominiosus.
Ophim: tabernacula vel habitationes.
Ophimi: tabernacula mea vel habitationes mee.
Ophir infirmans vel infirmitas siue irritum aut ebriosum.
Ophin discalciatus vel insana contersio.
Ophra volaris vel thalamus.

Chic g post. o.

Og: congregans vel aceruans seu absconditus aut coaceruatio.
Oba nobilis vel gloriosus siue abscondens eum aut coaceruans ei.

Chic h. post o.

Obia: ipse cognouit vel cognouit dominus.
Obiada: ipse cognouit seruitutem vel cognouit dns testimonium.
Oholi tabernaculum vel inhabitatio.

Chic i. post. o.

Oia: infirmans eum vel infirmitas.
Oiam infirmans eos vel infirmitas eorum.
Oiam: seculum vel eternitas siue ann^9 iubileus aut ann^9 remissionis.

Chic l. post. o.

Olda: destruens vel discernens siue destructio aut diuerticulum.
Oldai destruens me vel discernens mihi siue diuerticulum meum aut desertio mea.
Oldam discernens donum: vel diuerticulum gratie.
Oli infirmitas vel protectio.
Oliab infirmans patrem vel protectio patris.
Olimpa dolens vel parturiens.
Olimpiadis dolor tristitiam vel parturiens seruitutem.
Olofernes infirmitas discessionis vel infirmans vitulum saginatum

Chic m. post. o.

Omar populum amaricans vel populus amaricatus.
Omer crispans vel manipulus.
Omri crispans me vel manipulus meus.
Omroi crispans magistrum meum vel manipulus magistri mei.

Chic n. post. o.

Oni dolor vel meror.
On: iniquitas vel inutilitas.
on: musitatio vel murmuratio.
Ona: merens eum vel dolor eius.
ona: inutilis ei vel iniquitas eius.
ona: murmurans ei vel murmuratio eius.
onam: meror populi vel meror ei^9.
onam: inutilis populo vel iniquitas eorum.
onaz: murmur populi vel musitatio eorum.
onan: meror doni: vel dolor gratie.
onan: iniquitas doni vel inutilitas gratie.
onan: murmurans dono vel musitans gratie.
onesimus decorus vel respondens: siue decus aut responsio.
onesiphorus: respondens literis: vel decore adherens.
oni: merens mihi vel dolor me^9.
oni: inutilis mihi vel iniquitas mea.
oni: murmur meum: uel musitatio mea.
onni: dolore commotus uel merore quiescens.
onni: inutilis requies uel iniqua commotio.
onni: murmure motus vel musitatione quiescens.
onias: merens domino uel dolor domini.
onias: iniquus dno uel inutilis dominus.
onias: murmurans domino: vel musitatio.
ono: merens eum uel dolor eius.
ono: inutilis ei uel iniquitas eius
ono: murmurans ei uel musitatio eius.
onon: murmure musitans vel musitatione murmurans siue dolor inutilis aut merens iniquitate.

Chic o. post. o.

Oola: tabernaculum uel inhabitatio.
Olla: idem.

Olli: tabernaculum meum vel in habitatio mea.
Oolihab: tabernaculũ meũ pater vel inhabitatio mea patris.
Ooliaba: tabernaculum meũ in ea vel ipsa ẽ tabernaculũ meũ.
Oolibamia: tabernaculi altitudo vel habitaculũ meũ i aliquo.
Oon. labor: vel dolor siue dolens aut laboriosus.
Oozam: videns eos vel fortitudo eorum.
Oosias: videns dñz vel fortitudo dñi.

Thic.r.post.o.

Or: foramẽ vel iracũdia.
Orr: mons vel lumẽ siue pallis aut iracundus.
Oram: pcipiẽs vel cõprehẽdens siue cõceptio aut cõprehẽsio.
Oram: irati vel ne excelso seu ne iracũdie: aut ne iracundo.
Oram: mons ppli vel lumẽ eoz.
Ora: pallis ppli vel foramẽ eorũ.
Oram: iracũdus populus vel iracundia eorum.
Orchach: estimans vel estimatio.
Orchathi: estimãs mihi vel estimatio mea.
Orchi atharoth: longa corona: vel longitudo corone.
Orchrardor vel siccitas siue corruus aut solitudo.
Orebmensa vel massa siue temptans aut temptatio.
Orem: dolor vel iracundia.
Oreth: lõganimis vel diuturn⁹: seu lõganitas aut diuturnitas.
Orpha: ceruix ei⁹ aut fugbiẽs ei.
Ori: lux mea vel mons meus.
Ori: pallis mea vel foramẽ meuz.
Ori: irascens mihi vel iracundia mea.
Ori: gigas vel excelsus.
Ori: coquens vel excludens.
Ori: apprehendens me vel apprehẽsio mea.
Orim: gygantes vel excelsi.
Orim: apprehẽdentes me vel apprehẽsiões mee.
Orim: loquentes vel excludẽtes.
Orma: anathema vel anathematizatio.
Ornan lumen nobis vel illuminatio nostra.
Ornan: lumen gratie vel illuminatio donationis.
Oron: mons inutilis vel foramẽ tristicie.
Oron: pallis iniqua vel ira murmurantium.
Oron: lumen meroris vel dolor musitantium.
Oronite: montes inutiles: vel foramina tristiciarum.
Oronite: palles inique vel dolores musitantium.
Oronite: lumina meroris vel iracundie murmurantium.
Oronim: lumen meroris eoz vel iracũdia iniquitatis eorum.
Oronom: mõs inutilis eis vel foramen tristicie eorum.
Oraim: idem.
Oronaim: lumen meroris eoruz vel iracũdia iniqtatis eorum.
Orthoshada: recte indigẽ testimonio vel lumen positum testificationi.

Thic.f.post.o.

Osa: spes vel saluatio.
Osai: spes mea vel saluatio mea.
Osaias: sperans in dño vel saluatio domini.
Osanna: salua vel viuifica siue salufica nos aut saluificatio nra.
Ose: spes vel saluator.
Osee: sperãs i eo vel saluatio eius.
Osia: sperans in domino: vel saluatio domini.

Thic t.post.o.

Otham: tempus eis vel designatio eorum.
Othe: signum meũ vel temporalitas mea.
Othio: dolor eius vel gtristãs eũ.
Othir: peccato vigilans vel signũ temporale.
Othin: stans peccato vel statio temporalis.
Otholia: signũ laboris vel designatio temporalis.
Othoniel: signum dei vel respondens deo.
Othothã: signans eos vel signatio eorum.

Thic.r.post.o.

Ox: violenter vel voluntate.

Thic.z.post.o.

Oza: vidẽs vel robustus: seu visio aut fortitudo.
Ozai: fortis meus vel robur meum: siue uidens me aut fortitudo mea.
Ozã: vidẽs eos vel fortitudo eoz.
Ozam: videns donuz vel fortitudo gratie.
Ozameth: quasi signum vel fortis designatio.
Ozazim: fortis ductor vel videns oliuam.
Ozen: vidẽs fortẽ vel fortis ocul⁹.
Ozensera: vidẽs fortem principis vel fortis oculus angustiati.
Ozgi: videns luctã vel robustus luctator.
Ozi: vidẽs vel robustus seu visio aut fortitudo.
Ozias: videns dñz vel fortitudo domini.
Oziam: visio domini est vel fortitudo domini est.
Oziph: germinãs vel germinatio
Oziel: vidẽs deũ vel fortitudo dei.
Ozielite: vidẽtes deum vel fortitudines dei.
Ozin: auris mea vel audit⁹ me⁹.
Ozinite: aures mee vel auditores mei.

Sequit de incipiẽtib⁹. a. P. lra.

Paphum: redimẽs cadẽtes vel redẽptio cadentis.
Palestina: ore cõrusa vel ore cõtundens siue os malleatoris aut oris contusio.
Palestini: ore cõrusi vel ore cõtũdẽtes siue ora malleatorũ aut oris cõtusiones.
Palmiram ore contundens: vel os malleatoris.
Pamphylia: cõuersio a ruina vel diuisio cadentium.
Pamphilie cõuersi a ruina vel diuisiones cadentes.
Panaretos: liber ecclesiastici libro

ecclesiasticus.

Paraphrastes garrulus vel consectator.

parasceue:cena pura vel preparatio.

parion: discopertus vel discooperiens.

parmena:diuidēs plenitudinē vel diuisio plenitudinis.

parthia:pfecte diuidens vel perfecta diuisio.

parthi:pfecte diuidentes vel pfectio diuidentium.

pascha:trāscēsus vel trāsgressio.

pathma separatio vel separatrix.

pathmos:separatio hostis uel separatio palpantium.

patroba:videns eum vel dissolutio eius.

patroclus:sepans vel dissoluens

patura:separatrix vel sepatio.

paulus:os tube uel os eorū: seu electum mirabile:aut electionis miraculum.

Chic.e.post.p.

PEpnoi:tēptatio mouēs uel disiccatio cōmotionis.

pelusium:os malleans uel os malleatoris.

pentatheucū:quinqʒ libri moysi vel quinqʒ libri mosaici.

pergamum:dissecans ualles: vel diuidens cornua eorum.

pergen:deuorans vel vorago.

perybolus:saccus absortus vel repositio inueterata.

perida: temptatus dilectus; uel temptatio amabilis

perictopen:incisio vel incisio.

perone:saculus uel repositio.

persida:temptans uel latera sua diffuens.

perse:temptati:uel latera sua diffluentes.

persipolis:temptatio ciuitatum. uel diffuens latera ciuitatibus.

petrus:agnoscēs uel discalcians siue cognitus: aut dissoluēs.

Chic.i.post.p.

PIgmei cognitī dño:vel dñs cognoscentes qui.

pila:os malleās:uel:oris pcussio.

pilatus:ore contundens uel os malleatores.

pirrus:dissoluens uel dissolutus.

pisida:cognita dño uel cognitio domini.

pisticū:fidele vel fidelitas.

prisca:cognita uel cognoscens.

priscilla:cognoscēs dnm uel cognitio domini.

priscus:agnitus uel agnoscēs.

Chic o.post.p.

POblius tabernaculū uel inhabitatio.

pollatiore cōtundēs uel os malleatoris.

pontus inclināns uel inclinatio.

pontici inclinātes vel iclinatōes.

pontius declināns consiliū uel declinans festinationem.

porti dura diuisio uel diuidēs duriciem eorum.

possidonius:cognoscēs uenatione uel cognitio cōmotionis.

probus:fructus cōfusus uel fructuū ignominia.

procurus fructus cōgregāns uel fructuum congregatio.

ptolomeus ad mēsuras reducēs uel ad mensuram reductus.

ptolomai:ad mensurā reducens uel ad mensuras reductio.

ptolomaida:ad mensuras reducens uel ad mensurā reducta.

ptolomais:idem.

ptolomaidēses:ad mēsurā reducti:uel ad mēsurā reducētes.

Chic.u.post.p.

PUblius:tabernaculū uel inhabitatio.

pudēs:indutus consilio uel indumentum consilij.

puteoli:declināns uel declinatio.

putiphares:os iclinās uel oris inclinatio siue os inclinans ad dissecādum: aut dissecās ad os iclinādū. hec oīa noia greca uel latina sm linguam hebraicam uiolenter iterpretata sunt. Sciēdū nāqʒ est qp apud hebreos.p. litera non habetur. nec ullum nomē est apud eos qd hoc elementum sonat. Ab hiis ergo igit accipienda sunt.

Seqtur de icipiētibus ab. R.lra.

RAab fames uel impetus. Raab lata uel dilatata siue latitudo aut dilatatio.

Si enim raab p a in mediam literam scribas famē significat si ueipetū. Si uero p heth latitudinē uel dilationē hoc autē euenit scdm accētuū & lrarum diuersitatē ut licet tā diuersas & uarias significantes nomina cōmutent & in tā diuersa uertantur.

Raaba fames eius uel impetus eius siue dilatans eum aut dilatio eius.

Raabia impetus dñi uel famelicus dño siue diiudicans dñm aut diiudicatio dñi.

Raabath bucca uel maxilla seu bucce aut maxille.

Raam multum uel uisio siue tonitruū aut multitudo.

Raama:uidēs uel tōitruū eius siue multū ei aut mltitudo eius

raamas multū dño uel uisio domini seu uidens dñm aut tonitruū domini.

raamses:malitia tinee uel malitia de tinea:siue intonuit letus aut intonātis leticia.

raason:cursus uel placentia siue cōtemplatio aut cēsimatio.

raatha magister peccati uel magistratio temporalis.

raba:multa uel magna siue iudicans aut iudicium.

rabaam multitudo ppli uel magnitudo eorum siue iudicens populos aut iudiciū ppulorum.

rabai multū mihi uel magnitudo mea siue iudicans me aut iudicium meum.

rabath multi tpis uel grāde peccatū siue iudicans tēpus aut iudicium peccatorum.

rabi doctor uel magr seu docens me aut magister meus.

rabiuth doctrina multitudinis uel magisterium iudicantis.

rabaa in multa hec uel multitudo ista.

Rablath multum vel multa siue multitudo aut multitudines.
rabmag: principes cibi vel domi nator edentium.
roboni: doctor vel magr seu docens me aut magister meus.
rabboth: grande signu vel multus ridens siue iudicans ridetes aut iudiciu respondentium.
rabsaces multus osculo vel prin ceps deosculans.
rasaris pnceps eunucus vel ma gistris eunuchorum.
rabares: multu alienus vel gra dis discensio.
racha vanus vel vanitas siue absq cerebro aut signu subsanatois
rachab: concita vel quadriga seu visio aut ascensio.
rachil: tristis vel deorsum ferés siue res aut negociatio.
rachel: ouis vel visio seu videns deu aut videns principium.
racius: substatia vel pecunia.
radai: videns me aut fortitudo mea.
rapha: sanitas vel medicina dei.
raphael sanans deo vel medicina dei.
raphaia: sanás domino vel medicina domini.
raphais: gigates vel medici siue facture nostre aut laxati eoru.
raphao: sanans eum vel medici na eius.
raphaza: sana visio vel medicina fortitudinis.
raphro desiens vel medicus seu volucris aut cursus oris.
raphidis: temptatio vel laxe manus seu visio oris aut vidit os sufficiens eis.
raphidis: sanitas fortiu vel sani tas iudicii seu visiois fore aut dissolutio fortiu. Iuxta ppheta te de lingue syre interptaf re missio manus vel remissio manuu.
raphion: medicina doloris: vel té ptatio iniquitatis.
raphu: temptatio vel dissolutio siue sanitas aut medicina.
razi: res vel negociatio seu tristis aut deorsum ferens.
regan: pascens vel egrotans.
reges: pabulum vel egrotatio.
ragon. hyems vel pabulum siue multum delectas aut multu delictum.
raguel: pastor dei vel egrotans do mino siue pascés deu aut pabu lum eius deus.
raubei: idem.
rabaia: pastor dni vel egrotás do mino siue pascés dns: aut pa bulum eius dominus.
rabelaia: idem.
raz: excelsus vel exaltatus siue to nitruum aut exaltatio.
rama: excelsa vel exaltata siue to nitruum aut exaltatio.
ramale sublimitas aut exaltatio siue tonitruu aut exaltabitur
ramalia: excelsus dno vel toni truu dni: siue excelse laborans aut exaltatio laborantis.
ramasse: pabulu vel tinea siue ma litia tinee: aut malitia de tinea.
ramath: excelsum signu siue exal tata peccato seu mortem vidit aut mortis visio.
ramatha: idem.
ramathá: excelsu signu ppli vel exaltatio peccati eou seu morté vidit eis aut visio mortis eou.
ramothaim: excelsa duo vel excel sa bina siue duo sublies duo exaltati. hec duo excelsa vel bina sublimia sunt due tribus: re gia. s. ac sacerdotalis.
Unde helchana fuisse legitur de ra mathaim: qz pater eius de tri bu leui fuit, mater eius de tri bu iuda quod notat in eo qd effrateus dr: ab effrata vxore: scilicet caleph: qua ostat extitis se de tribu illa.
ramathsechi: excelsum signu ge nue: vel eleuatio maxille.
ramathbit be: excelsa signa vel mor tem videntes.
ramelech: excelsa portio: vel exal tata particula.
ramesse: amaricans vel comotio turbuléta: siue corrosio tinee aut tonitruu gaudii.
ramechi: mortis visio vel excelsu signu: siue celsitudo pauciori aut exaltatio vite.
ramoth: excelsum signum vel ex altata responsio.
raron: cursus magistri vel con summatio magisterii.
raronites: currens magister vel cosummatus magisterio.
raronite currentes magistri vel cosummatus magisterii.
rasaia: impius dominus vel va rietas domini.
rasathaiz: varietas bina: vel iniq tas duorum.
rasiz: varias eos vel iniqtas eou.
rasim: impius vel iniquus seu va rietas aut pictura.
rathanim: sonitus vel iuniperus: si ue visio cosumata: aut visiois cosummatio. Ferut hoc lignu iuniperi multo tépore ignem coseruare: ita vt si pruna ex eius cinere operta fuerit vsq ad an nu ignita perduret.
razias: sacratus domino vel my sticus domini.
razom: mysticus vel sacratus.
razom: idem. ¶ Hic e post r.

Raias: magister dnis vel di latatio domini.
reba: multa vel magna siue iudi cans aut iudicium.
rebai: multu mihi: vel magnitu do mea: siue iudex meus aut iu dicium meum.
rebe: quartus vel quattuor: siue or dinatus aut ordinatio.
rebee: idem.
rebecca: patiétia vel multu acce pit: siue multa patientia: aut q multum accepit.
rebla: comissus vel multitudo.
reblata: multu hec vel multum iste: siue multu comisit h aut multu comissum huius.
regmag: quartus ingeniosus: vel ordinata percussio.
recha: mollis vel delicatus: siue mol lities aut teneritudo.
rechab: excedés vel excelsus seu mol

lis p̄rez:aut teneritudo p̄lis.
rechabite:concedentes vel excelsi seu teneri patribus aut delitie patrum.
rechar:mollities vel sublimitas.
recē: pictura vel varietas seu vacuefecit:aut vacuefactio.
rechma:tēptatio vel militia q̄piā
reesa:chamus vel frenum:siue retinaculū aut cohibitio.
rephan: factura vel requies: seu nr̄a reges:aut nr̄a factura.
regalim:pedes vel ambulatio: siue iter aut itinera.
regmē:cibus vel refectio siue pascens eos:aut pascua eorum.
regma tēptatio vel militia q̄piā.
regom:iter vel ambulatio.
rehi:pastor meᵘ vel pabulū meū.
rēma:excelsa vel vidēs aliquid.
rempha:excelsa eructans vel exaltatio nihil.
remmi:excelsa commotio vel videns aliquid requiei.
remia:excelsus dn̄s vel exaltatio domini.
remon:excelsum murmur vel exaltatio inutilis.
remono:excelse merens vel exaltatio iniquitatis.
remmon:ecclesia vel ɔgregatio.
remmon:sublimis:vel exaltata. seu malum punicū: aut malum granatum.
rēmōphares:diuidens ecclesiam vel dissipans congregationē.
rēmōphares:sublimitas violēta vel exaltatio dissipata: seu diuisio malipunici:aut diuisio mali granati.
remoth:videns mortem:vel visio mortis.
rena:magister absconditus:vel magisterium pulchritudinis.
res caput vel patientia.
resa:caput eius:vel patiens eius.
ressa:chamus vel frenū:siue stadium:aut retinaculum.
ressata:impietas:vel iniquitas.
resathaim:impius eius vel iniqtas eorum.
reseph:iniqtas:mēsure vel caput.
resen:caput fontis vel patientia oculi.
reseth:ipietas:vel iniquitas seu caput vite:aut paria pauoris.
respha:currens vel velox seu cursus:aut velocitas.
ressa:caput domini:vel patiēs dominus.
rechma: sonitus vel iuniperus: seu videns consummata.
reu pascens vel pastus est:seu pauit me:aut pastio mea.
reū:pascēs eū vel pabulū eorum.
rezer:magistri viscera fortis: vel magistro viscera sanctificata.

¶ hic.i.post.r.

Riba:multa vel magna siue iudicans aut iudicium.
ribai:multū mihi:vel magnitudo mea:seu iudex meus: aut iudicium meum.
ripha:videns bona vel vidēs bucellam.
riphat:vidēs bona tēporis vel videns bucellam vite.
riphet:videns bone pauoris vel videns bucellam vite.
rithus:querēs vel bonus seu lumen aut inquisitio bonitatis.

¶ hic.o.post.r.

Ro magr̄ vel magisterium. Roaga magister meditās: vel magistri locutio aut fortis susceptio.
robaim:impetus vel latitudo.
roboam:dilatās populū vel dissipans ppl̄os:siue impetus ppl̄i. aut inclinatio populorum.
roboth:platee vel latitudies:seu platee inclinate:aut platearum inclinationes.
rode:videns vel fortis:seu visionis fortitudo:aut visio fortitudinis.
rodie:videns vitam vel videns essentiam:seu vidēs iudiciū.
rodim:patruus iudicans vel visio iudicio patruelis.
rodum:visio vel descēsio seu dissentiens:aut dissidium.
rodý:videntes uel descendentes seu dissentientes aut dissidia.
rodochus:fortiter durus vel videns nigredinem.
roegali deorsum ferens vel magister tristicie.
rogel:deorsum ferens vel negociatio tristicie.
rogelim:deorsum ferēs eos vel negociatio tristicie eorum.
rogomelech. magister foucepartis vel magistrans decipulas portionis.
roma magister suū frangēs vel magisterij confractio.
roma tonans vel sublimis: siue tonitruum aut sublimitas.
romani:tonantes vel sublimes siue tonātes sublimiter:aut tonitrua excelsa.
romelia:magister frangens laborantes aut sublime tonitruum laborantium.
roob:platee vel latitudines.
roobia platee domini vel latitudine dominantium.
rooboth platee inclinate:vel platearum inclinationes.
roos:turris vel propugnacula.
ros:caput vel initium.
rosmophim:caput fortium vel initium vicinarum.
rotū visio vel festinatio seu deficiens aut defectio.

¶ hic.v.post.r.

Ruben vidēs filiū vel filius visionis:seu vidēs i media aut videns p medium.
rubeni videns filiū meū vel filij mei visio seu videte iter me aut videte per medium mei.
rubenite:vidētes filios vel visiones filiorum:seu vidētes p mediū
rufus:sanans vel reficiens: siue nos sanās aut refectio nostra.
Ruma:excelsa vel vidēs aliqd.
ruth:videns vel festinās.seu deficiens aut defectio.

¶ Seqr̄ de incipiētibᵘs a lr̄a.S.

Saaph:speculum vel angustia eius
Saal:reddens vel aggrauans.
Saal: vola vel pugil: seu vulpis aut cetus aquarum.

Saalabi: aggrauans intellectu3: vel aggrauatio intelligentie.
Saalim vole vel pugiles seu vulpes: aut ortus aquarum.
Saalum: reddens vel redditor: siue redditio: aut reddidit eis.
Saar estimans vel estimatio.
Saarite estimátes uel siue estima(tores.)
Saarim: estimantes
eos vel estimatores eorum.
Saasin incubuit egrediés vel incubatio egressionis.
Saba: capta vel captiua: siue captiuitas aut conuersio.
Saba: clamans siue côuertens: siue clamor aut eloquentia.
Sabcha: rete vel retinaculum: siue loquês ei aut eloquêtia ei⁹
Sabaias captus domino: vel conuersio domini.
Sabaim clamantes vel eloquentes: siue cap⁹ sui: aut ɔuertêtes.
Sabama: leua vel sinistra.
Sabama excelsa vel côuersio quedam siue tollens altitudines: aut tollens excelsum.
Saban tollens altitudinem: uel tollens excelsum.
Sabana: leua mea vel côuersio quépiá seu tollens altitudiné: aut tollens excelsum.
Sabaoth: virtutes uel exercitus siue virtutum: aut exercituû.
Sabarim: môtes circuiés vel môtium circuitio.
Sabath: sceptum vel virga: siue baculus: aut principatus.
Sabatha: gyrans vel circûiés: siue circuitus: aut circûcidens.
Sabathaca: sedes tua vel circuniens te: siue circûitus tu⁹ aut circuncisio tua.
Sabathai: circûitus me⁹ vel circûcisio mea.
Sabbatum requies vel requio.
Sabbatissim⁹ requio vel reges.
Sabe: ague vel oues siue septe3 aut iuramêtû.
Sabee: idem.
Sabe: septies vel abundans: siue saturitas.
Sabee: septe3 vel abundans: siue saturitas aut abundantia.

Sabei captiui vel clamátes: siue conuersi: aut eloquentes.
Saber captiuus vigilans vel conuersus resurgens.
Saber: virgultû vel iurans: siue ouis aut sacietas.
Sabeth: ouis vel satietas: siue virgultum aut adiuratio.
Sabeth: captiuus pauidus vel conuersio vite.
Sabla: damma vel caprea siue iurans dñe: aut satietas dñi.
Sablath: requies vel itermissio.
Sablathaim: requies in eis: vel intermissio eorum.
Saboi3 dáme vel capree siue stantes. aut statio.
Saboim. tollens altitudine3 vel tollens excelsum.
Sachar: cilitium vel penitentia.
Sachat: singuli vel curuantes.
Sada: archanu3 vel latus a latere non a latitudine.
Sadada: lateri adherens vel archanum eius.
Sadaia: latus iniquu3 vel archanum iniquitatis.
Saddai: oipotens vel oipotentia.
Sade: regio vel iusticia siue consolatio aut veneratio.
Notandum est in hac lra se3. s. q sicut quedam vocales cû apud nos sint eadem: apud hebreos diuersis characterib⁹ annotátur diuersosq3 sonos habent: ideoq3 diuersas significatiões continent. ita etiam ipsa eade3 s. cum vna apud nos sit apud illos diuersa sortitur nomina diuersasq3 figuras possidet: ac diuersos sonos: & idcirco nemo mirum existimet si ipsa eadem in varijs interpretatiõibus cõmutet. Tres sunt eni3 apud hebreos lre: una que vocat samech & simpliciter legit quasi per. s. nram litteram profertur: altera sin uel seu dẽ in qua strido qdã nõ nostri sermonis interstrepit: tertia sad nominat quam nostre aures penitus reformidant.

Sademoth: regiones uel latus siue iusticie: aut consolatiões.
Saderoth: porticus publica uel conuentio populorum.
Sadesor: uberu3 lumen uel lux uberum meorum.
Sadith: archanû iusticie uel cósolatio testificationis.
Sadoch: iusticia uel iustificatio.
Saducei: iusti uel iustificati: siue iusticie aut iustificationes.
Saesdema: pestilens aer uel pestilentia aeris.
Saph uinculum uel labiu3 siue speculum aut angustia.
sapha: uinciés eû ul labiû ei⁹: siue speculás eû: aut águstia ei⁹.
Saphai: uinciens me uel speculans me siue labiu3 meû. aut angustia mea.
Saphan uinciés populû uel labiû ppli: siue águstiás eos aut speculum eorum.
Saphen: absconditus uel ꝓcócicens.
Saphan: lepus uel hericius siue angustians: aut cyrogrillus.
Saphan: speculans donû uel labium gratie uinculû superius aut barba superioris iudicij.
Saphane: uinculû gratie uel speculator donationis.
Saphane. labium eius ul labiû superius: seu barba eius. aut barba superioris iudicij.
Saphanetphác saluator mundi uel absconditorum repertor. Ipse é ioseph q & egiptû saluauit & abscóndita reuelauit pharaoni.
Saphania. abscódit dñs uel ꝓtectio dñi seu speculans donanté dñm. aut labiû gr̃e domini.
Saphat. iudicans uel iudicauit siue iudiciû: aut diiudicatio.
Saphata. iudicás populû uel populû iudicauit. siue iudicans eum aut diiudicatio eius.
Saphathias iudicat dñs uel iudicatio domini.
Saphatmot. iudicás mortê uel iudicatio mortuorum.
Sapher. decus uel pulchritudo seu speculans

seu speculans vigilies aut labium resurgentium.
Saphyrus narrans vel litteratus siue librarius: aut egregie speciosus
Sapphyra litterata vel libraria siue narrans aut egregie speciosa. Iuxta vero proprietatem syri sermonis interpretatur formosa vel formositas.
Saphan labium murmurans vel speculum inutile: seu vinculum meroris: aut angustia iniquitatis
Saphyria: iudicat dominus vel iudicium domini.
Saga: locutio vel memoratio.
Sabis: temptans vel temptatio.
Sarath dammna vel caprea.
Sala: leua vel missa: siue tollens aut missio.
Salabin: pacis grauitas vel vestimentum graue siue agrauans intellectum aut aggrauatio intelligentie.
Salacon: tollens merorem. aut aggrauatio iniquitatis.
Salatonite: tollentes merorem vel aggrauati iniquitatibus.
Salacha. leua venit vel tollens venit siue tulit sibimet aut temptatio itinerantium.
Salai tollens me vel missio mea.
Salabum. salus cordis vel sanitas cordium eorum.
Salama. vestimentum vel pacificans siue vestis pacis aut tribulatio eius.
Salamihel. pax mea deus. vel retribuet mihi deus. siue deus vestimentum meum. aut retributio mea retributio dei.
Salami. perfecti vel consummati seu perfectio aut consummatio.
Salamina. fluctus vel commotio. seu vmbra commotionis: aut saluatio iudicij.
Salathi. frutex vel petitor.
Salathiel. petens deum vel frutex dei
Sale. egrediens vel egressio.
Salebim pacis grauitas vel vestimentum graue siue aggrauans intellectum. aut aggrauatio intelligentie.
Salech. egrediens vel egressio.
Saled egrediens vel emissio.
Saleph. missus vel reditus. siue consummatus perfecte aut consummate perfectus.
Salem. pax vel iustitia. seu misit aut missio.
Salem reddens vel reddita: siue consummata perfecte aut consummatio perfectionis.
Salemot. egrediens mortuus: vel egressio mortui. siue tollens mortem. aut emissio mortis.
Salphaath. vmbra pariter. vel vmbra fortitudinis. seu vmbra formidans. aut vmbra in idipsum.
Sali. missa vel leua. seu tollens aut missio.
Salim leua vel vulpes siue tollens eos aut missio eorum.
Salisa. vitula tertia. vel vitula triennalis. seu vitula consternans aut vitula consternata.
Salisa. idem.
Salma. perfecta vel pacificans seu sentiens aut sensibilis.
Salma sentiens vel sensibilis seu pacificus aut consummatio.
Salmana. perfectus vel consummatus siue pacificans eum aut sensibilitas eius.
Salmanasar. perfectus vinculo vel consummatus ad vinciendum siue sentiens carcerem aut pacificans angustias.
Salmane pacificans eum aut consumptio eius siue vmbra prohibendi aut vmbra commotionis.
Salmanoe. sensus vite vel pacificans susceptus siue vmbra offendiculi aut imago fortitudinis
Salmas sentiens dominum. vel pacificus domini.
Salmon sensibilis vel pacificus siue vmbra virtutis. aut imago fortitudinis.
Salmona. imagúncula eius vel imago fortitudinis eius siue vmbra portionis aut vmbra muneracionis.
Salmone nomen miraculi vel vmbratio muneris seu vmbra dentis eorum aut imago fortitudinis eorum
Salo: tollens. vel commissio eorum.
Saloi tollens eos: vel emissio eorum.
Salum. retribuens vel pacificus siue retributio aut pacificatio.
Saleme: pacificans eum vel retributio eius.
Salemi: retribuens mihi vel pacificatio mea.
Salomi pax mea eis vel retributio mea eorum.
Salomit: temptatio respiciens transmigrationem vel transmigratio respiciens temptationem.
Salomon: pacificus vel retributor seu pacificans. merentes aut retribuens iniquis.
Saltus: frutex vel petitio.
Salu: temptatio respiciens vel respectus temptationis. Iuxta ethymologiam vero greci sermonis interpretatur vegetatus aut fortunatus
Salumuth: temptatio respiciens transmigrationem vel transmigratio respiciens temptationem.
Salusa. vita consternata uel temptatio respiciens eum.
Sama: ibidem uel perditio siue exauditus aut exaudibilis.
Samaa: ibidem perditio eius vel ibidem exauditio eius.
Samacha: celi tui uel celos tuos.
Samachias: celi tui domine uel celos tuos domine.
Samath: nomen inclytum vel auditio testimonij.
Samagar: nomen aduene vel exauditio aduenarum.
Samai: exaudiens me uel ibidem exauditio mea.
Samai: celestis uel humilis seu de mihi. aut ibidem perditio mea.
Samaia humilis domino vel audiens dominum siue ibidem auditor domini: aut ibidem exauditio domini.
Samaoth. audiens signum: uel ibidem perditio responsionis.
Samarari: lana mea uel custodia mihi.
Samarath: nomen amarum uel exauditio amaritudinis.
Samareus: lana uel coniunctio siue custos aut custodia.
Samari. lana mea uel coniun-

etus mihi siue castos me⁹ aut custodia mea.
Samaria: lana domini vel colunca domino. siue custos domini aut custodiens dominum.
Samaritan⁹: lana vel coniunctio seu custos aut custodiens.
Samaritani: lane vel coiuncti siue custodiens aut custoditi.
Samarite: idem.
Samaron: ibidē meror vel ibidē proditio iniquitatis.
Sambucca: sol vel lumen siue illuminans aut illuminatio.
Samech. fultura vel erectio siue adiutorium aut firmamentum.
Samer: custodiens vel custoditus siue custos aut custodia.
Sames: sol vel fons solis aut mādatum humile: vel mandatum humiliatis.
Sangar: nominatus icola vel nominatio aduenarum.
Samias: sustollēs nomē domini: vel audiēs dnm plasmatores.
Samir: vepres vel iculū siue nomē vigilie aut exaudiēs vigilātes.
Samith: nomen temporale vel auditio peccati.
Samodi: nomina vel noiationes.
Samoes: nomen vite vel exaudiēs susceptionem.
Samothracia: audiens responsiones vel audiens reuelationem seu auditio respōsiois aut auditio reuelationis.
Samothraces audientes rn̄siones vel audientes reuelatioēs: seu auditores responsionum aut auditores reuelationum.
Samsari: nominat⁹ princeps vel exauditor angustie.
Saturi: nomen lacescens vel exauditio amaritudinis.
Samsame: nomē auditum vel famosa auditio.
Samson: sol fortis vel sol fortitudo seu sol eox: aut illuminās eos.
Samu: audiēs vel exaudibilis seu ibidē proditio aut: ibidē exauditio
Samua: audiens eum vel exaudibilis ei siue ibidē proditio ei⁹ aut ibidem exauditio eius.
Samuel: nomen eius deus vel postulatus a deo: siue audiens deum aut exauditio dei.
Samum: audiens eos vel nominatio eorum.
Samus: noiatus vel exaudibilis.
Samusathā: nominans eis vel exauditio eorum.
Samasathi: nominatus mihi vel exauditio mea.
San: dormiens vel securus⁹ seu abūdans aut egrediens.
Sanaballath: abūdans vir ipse vel egressa deuocatio peroris.
Sanabia: dormiens domino. vel egressio dn̄i: seu abūdās dn̄o aut securitas domini.
Sanā: dormiēs populus: vel securitas populi seu abūdans eos. aut egressio eorum.
Sanā: dormiēs dn̄o vel egrediēs gratia: seu abundanter donatus: aut securitas gratificata.
Sanami: dormiēs dn̄o eis vel egrediēs gr̄a eox siue abūdans donās eos aut securitas gratificationis.
Sandicus: abundans cōpunctio. vel egressio compunctionis.
Sanir: deus luminis vel deus lucerne seu leuans nouitatē. aut nouitatē attollens.
Sapam: speculator vel labiū eius siue iudiciū superius aut barba superioris iudicij.
Sara: princeps vel carto seu velamen aut angustia.
Sarra: idem.
Saraa princeps eius vel carto ei⁹ seu eius velamen aut angustia malorum eius.
Sarahalla: principatū habētia vel cartonū deuocationes.
Sarabias: prnceps patrū domini: vel princip e dn̄i patruus.
Sarad descēdens vel descēsio. siue descēdit: aut vt descenderet.
Saraphat icendes vel incendiū.
Sarapia: princeps fratrū vel velamen fraternū siue carto suscipiens aut angustia vite.
Sarai: princeps mea vel carto me⁹ us seu velamen meum aut angustia mea.
Saraia: princeps fuit vel principans dn̄o seu vinctus dn̄o aut angustia domini.
Saraias princeps dn̄i vel principans dn̄o seu velamen dominans aut angustia dn̄i.
Saraie: princeps vel angustia: siue cartones aut velamina.
Sarai porta vel candor seu cantilena aut cantor introiens.
Sararim: porte eox vel cantantes eis seu cātilena eox aut cantores introeuntes ad eos.
Sarasa: princeps tribulator vel princeps tribulat⁹ seu pricceps tribulatiōis aut pricipat⁹ tribulatio
Sarasar: pricceps fuit vel elatio angustie seu priceps tribulaticis aut principans tribulationis.
Sarath. vincens vel lepra seu tribulatio aut morb⁹ isanabilis.
Sarath: vincens venit vel lepra ei⁹ seu tribulās eū aut morbus insanabilis ei.
Sarathā: lepra donata vel victoria gratie seu tribulans eos: aut morbus eorum aduenieus.
Sarathasar vincens diuites vel lepra diuitiax. seu morbū isanabilē tollēs aut tribulatio facturam suscitans.
Sarathim. lepra mea vel tribulā a me siue victor meus aut morbus insanabilis mihi.
Sarbu: lepra vel morb⁹ isanabilis.
Sardis: priceps pulchritudis vel principatus pulchritudo.
Sareas: princeps tollens vel carto sustollēs seu velamen facture: aut angustia plasmationis.
Sarebas princeps dn̄i vel angustians dominus.
Sared: descendens vel descensio siue descendit aut descenderet.
Saredite: descēdētes aut descensiones siue descenderunt: aut vt descenderent.
Sareda: descensio eius vel descendens ei.
Saredatha: descendens ipse vel de-

ssensio peccatoris.
sarcina: princeps sibilans vel princeps litigiosus.
sarceon: princeps merens vel carbo inutilis seu velamen tristicie aut angustia iniquitas.
sarepha incensa vel incendium: seu tribulatio panis aut panis angustia: nomen ex hebreo syroque compositum.
saresar princeps vel angustiatus.
sareus: princeps vigilans vel princeps suscitans elationem angustie.
sareth: vincens vel lepra seu tribulatio aut relique principatus.
sarphan: princeps incendens vel carbo incendii.
sargan: princeps horti vel princeps virgulti.
sargon idem.
sarigaur: rami vel propagines seu princeps ramorum: aut princeps propaginum.
sarias: princeps domini vel principans dominus.
sarim. hordeum vel cibarium seu principans eis aut angustia eorum.
sarion: princeps merens vel carbo inutilis seu velamen tristicie aut angustia iniquitatis.
sarith: relique vel princeps reliquarum.
sarone: princeps meroris eorum vel cantans ei canticum tristicie.
saron: princeps meroris vel cantans tristiciam.
sarona: princeps tristicie vel cantans tristiciam seu princeps meroris eius aut cantilena tristicie eius.
saronite: princeps merentes vel cantantes tristiciam.
saro: indutus vel indumentum siue coangustans aut coangustatio.
saroron: princeps montium vel principans lumini seu angustians pelles aut velamen iracundie.
sarsathim: princeps cadaueris vel princeps ruine seu princeps ruentium aut princeps cadentium.
sarthan: princeps demolitorum eius vel princeps coangustatorum eius seu tribulans eum aut coangustatio eius.
saruch: lorum vel corrigia seu dependens aut perfectio.
sarmia: vincta vel vinculum seu angustians aut angustia.
sasa senarius vel longeuus.
sasabasar: senarius infans vel longeuitas angustiata.
sasagaci senarius robustus vel longeuitas fortitudinis.
sasai senarius meus vel longeuitas mea.
sason ciuitas vel oppidum.
sasonthamar: vrbs palmarum vel ciuitas amaritudinis: seu vrbs commutantium aut oppidum commutatorum.
sathaim: libri vel librarij siue historici eorum aut historie eorum.
sathan contrarius vel aduersarius. seu transgressor aut preuaricator.
sathanas: transgressor vel preuaricator seu contrarius facture aut aduersarius plasmationis.
sau: digna vel eleuatio seu dignitas aut eleuatio.
saue: cantiones vel cantilene.
saue: digna vel eleuata seu dignitas eius aut eleuatio eius.
saupha. speculator vel speculatio seu superfundens aut superfusio.
saul: petito vel expetitus seu abutens aut abusiuum eorum.
saulite petens vel expetiti siue abutentes aut abusiui eorum.
saulus temptatio respicientis vel temptationis securitas siue abutens consilio aut expetito festinationis.
saura dignitas magistri vel eleuatio magisterij eius.
scechacha propago vel tabernaculum.
scharioth merces vel mercedem accepit.
spama accinctio vel expeditio.
spani accincti vel expediti.
sparita accinctio bona vel expeditio illuminationis.
sparthiatha accincti bene vel expedite illuminati.
stachim faciens cantilenas vel factor cantilenarum.
stachim faciens cantilenas eius vel factor cantilenarum eorum.
starbuzanna iudex contemptor gratie mee. vel speculator despiciens gratiam meam.

Ante. e. post. e.

Seba: statio vel eloquentia sebaste velans vel girans.
sebastianus velatus vel circuiens.
sebestatio vel eloquentia.
sebedia. stat velans dominum vel statio serui domini.
sebia. stans in quus dominus vel statio iniqui domini.
sebenias. stat iniquus dominus vel statio iniqui domini.
sebeon. stans merens vel statio dolens. seu stat iniquitas aut eloquentia inutilis.
sebethai. stans superior: vel eloquentia pauida.
sebia. stans domus vel stans domo seu sectans dominum aut sectator domini.
sebiel. stans deus vel stans deo seu sectans deum aut sectator dei.
sebna. stans pulchre vel statio pulchritudinis.
sebim statio maris vel sectatio eius mare.
seboim. dama vel caprea: seu caprea eorum. aut damula eorum.
seboleth. spica vel germinatio.
sebom. dama vel caprea seu statio maris: seu sectatio eius mare.
sebuel. reuertens ad deum. vel reuertitur ad eum deus.
secharibyssus vel cilitium.
sechath: ramus vel propago.
secheeth. speculum vel speculatio.
sechem. laborans vel humerosus.
sechemite: laborosi vel humerosi.
sechemas. varius dominus vel varietas domini.
sechim. varius vel varietas.
sechias varius domus vel varietas domini
sechiel varius deo vel varietas dei.
sechimas. varius dominus vel varietas domini.
sechothanoth. tabernacula filiarum vel obumbrans filias.
sechi. ebrietas vel tabernaculum.
sechrona. ebrietas merens vel ta-

bernaculum doloris eius.
Secha: spine vel cardi seu tribuli aut punctiones.
Sechym: fatuus vel fatuitas siue insulsus aut infatuatus.
Secundus: eleuans vel eleuatus seu elatio aut eleuatio.
Seda cibaria vel ex latere.
Sedada cibaria testium vel ex latere seruitutis.
Sedecha: iustitia vel iustificatio:
Sedecie: iustificans eum vel iustificatio eius.
Sedechias: iustitia domini vel iustificans dominum.
Sedens cibaria ignis vel ex latere luminis.
Sedi cibariū meū vel ex laterē meo
Sedy: cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.
Sedim: saliue vel amaritudines: seu nemus amenum aut amenitas nemoris.
Sedius: cibarium festinatis vel ex latere consiliatoris.
Sedimihel: ex latere dei vel cibarium quod est a deo.
Seddo: cibarium testium vel ex latere seruientis.
Sedrach: decor vel decorus.
Sedrachi: decus meum vel decorus mihi.
Seducha testimōniū vel testificatio
Sephana: humilis vel campestris seu atterēs eos aut attritio eorum
Sephamoth: atterēs mortes vel humilians mortuos seu labium mortis aut iudiciū mortuorum
Sephan: speculatio vel aglonaris
Sephar: liber vel littera seu librarius aut literatus.
Sephartalim: liber plasmorū vel volumen hymnorum.
Sepharuaim: libri ipsi vel littere ipse seu librarij eorum aut ibi literati eorum.
Sephat. iudicans vel iudicatio.
Sephata: iudicans eum vel iudicatio eius.
Sephathias: iudicās dominus: vel iudicatio domini.
Sephala: humilis vel campestris seu vallis aut planities.
Sepher: libri vel littere siue decus aut pulchritudo.
Sepher: iudicium vel iudicatio.
Sephes: speculatus vel egrediēs.
Sephi speculatus vel vnipes.
Sephina: aglo vel aglonaris seu temptans eos: aut temptatio eorū.
Sephien: egrediens vel abditus: seu egredere os merorus aut egrediens os tristicie.
Sephp: speculator vel bipes.
Sephon: specula vel aglone seu speculum aut archanum.
Sephonita specula vel archanum seu aglonares aut speculator: es
Sephor auis vel speculū seu adherens aut placens.
Sephora: auis eius vel speculans eum seu placens adhesit aut adhesio placuit.
Sephrai: placens signum vel adherens subterius.
Sephthan: speculato humilis vel archanum responsionis.
Sephu: speculum vel speculator seu bipes aut unipes.
Sephutan: atterēs naues vel attritio nauiū: seu adūbrans iusticias aut umbraculus iustitie.
Segar: calidus vel minoratus.
Segim: spine vel tribuli seu pūgēs eos aut punctiones eorum.
Segon: locutio murmurans vel loquela inutilis.
Segor iunior vel paruula seu calens aut meridiana.
Segur spina paruula vel loquela inutilis.
Segur iunior vel paruulus: seu calens aut meridianus.
Sephim: exitus vel exeuntes.
Seyr: hircus vel hirsutus seu hispidus aut pilosus.
Seyra hispida vel hirsuta siue horribilis aut pilosa.
Seyrath idem.
Sela. petitio vel umbraculū seu dimittens eū aut dimissio eius.
Sela. semper vel in finē siue sempiternus aut in sempiternum.
Selachi: tollens sibimet vel tēptatio ambulantis.
Sella petitio vel umbra eius.
Sellai: petitio mea vel umbraculum meum.
Sellaia: petens dūm vel umbraculum domini.
Sallaite: petentes vel sempiterni seu dimittentes eos: aut obūbracula eorum.
Selam: missus vel latus a latere non a latitudine.
Selam: petitio vel sempiternitas seu obumbrās eos aut dimissio eorum.
Selcha: ramus vel propago seu pacis suspirās aut pacificus erubescēs.
Selebin: petens filios vel obumbraculum filiorum.
Selech: petens vel dimittens seu umbraculū aut sempiternitas
Selecha: tēptatio itineris vel temptatio ambulantis siue obumbrās aut sempiternitas eius.
Sellem: pacificus vel pacatus seu pacificans aut pacificatio.
Sellemite: pacifici vel pacati seu pacificātes aut pacificationes.
Seleman: redditus dūo est.
Selemias: redditus dūo vel redditio domini.
Selemi. tēptatio respiciēs trāsmigrationē vel trāsmigratio respiciens temptationem.
Selles: petitio vel pacificans.
Selethai: frutex vulturis vel petitio: deuorantis.
Seleucus exiēs aduocatus vel exiens aduocatio seu tollens semetipsos aut itineris expirātū.
Seleucia: exiens aduocatio: vel exitus aduocationis seu tollēs semetipsas aut itineris expirātū
Selim: vulpes vel tollēs seu auulsio aut dimissio.
Selma sensus vel perfectio.
Selmai: sēsus meus vel pfectio mea
Selemon. pax vel sensus seu fortis imago aut virtutis ūbraculū.
Selo: ue ei vel dimissi eius seu petens eum.
Selom: auulsio vel dimissio siue translatus aut restituens.

Sellum: pacificans vel pacatus seu pacificans aut pacificatio.
Sem: audiens vel noiatus siue famosus aut famosa auditio.
Sema: nomen auditum vel famosa auditio.
Semma: idem.
Semaa: nomé auditũ ei: vel famosa exauditio eius.
Semaia: nomé auditũ dñõ vel famosa exauditio dñi.
Semaoth: nomé humile vel nomé humilitatis: seu nomé auditũ: aut noiata auditio.
Semarith. nomé quæsitũ vel auditio bonitatis.
Semathi: nomé tpale vel exauditio peccatoris.
Semalbei: noiati pctõ vel exaudit temporaliter.
Semadabe: nomé scitũ vel nomen auditũ: seu nois auditio aut nois scientia.
Seme: audiés vel auditio seu nomen aut noiatio.
Semeber: nomé fontis vel exauditio putei.
Semedab: nomen pditionis vel ibi perditio: seu nomen auditionis aut ibidé exauditio.
Semegar: ibi aduena vel ibi colonus seu auditio aduene: aut nomen aduenarum.
semei: audi mihi vel audi me seu nomé meũ aut auditio mea.
Semeias: audiés dñz vel nominatus domine.
Semeitici: noiati mihi vel exauditores mei.
Semel: sol vel idolũ. Et notádũ qz hoc nomen in hebreis voluminibus q̃si sermé latinus ita siñitudine. vnde et simulachra dñr ipa idola q̃si simulachra.
semelias: idolũ dñi vel sol dñic⁹
semer nomen amarum vel exauditio amaricationis.
semerias cõiunctus dño. vel custodia domini.
semeron: vepres doloris vel terra inculta merentiũ: seu nomé magistri dolentis aut audiés magistrum inutilem.
semes: sol vel fons solis seu mandatum humile aut mandatũ humilitatis.
semi nomé auditũ mihi vel famosa exauditio mea.
semida: nomé meũ scitũ: vel nomé meũ auditũ seu nois meũ auditio aut nomé meũ scia.
semidabe nomé meũ scitũ vel nomé meũ auditũ seu noiũ meũ auditio aut nomé meũ scia.
semidare: nomina mea scita vel noia mea audita seu nominũ meoꝝ auditiões: aut nominũ meorũ scientie.
semir: vepres vel incultũ seu terra spinosa aut terra inculta.
semiramoth: nomé videns mortẽ vel auditio mea visio mort⁹
somoth nomen mortuũ: aut auditio mortis.
semur: noiatus vel exaudabilis
senesar: blasfemus vel blasfemia.
sennoth: noia vel auditiones seu noia signi: aut exaudita visio.
semra: audiés nomé excelsũ vel famosa auditio exaltationis.
semramite: audiétes nomina excelsa vel famose auditiones exaltationum.
semri: nomen lacescens vel auditus amarus.
semron. nomen eius vel auditio eius seu custos vidit aut visionis custodia.
semromarem: nomen amaretristicie vel audiens amarũ merorem seu custos amari meroris aut custodiés merorẽ amaritudinis.
sensai: audiens nomen salutis: vel famosa auditio saluatoris
semsphi: sol meus vel illuminatio mea.
sen: dentes vel abundãtia seu super vulnus aut amphora temptationis.
senna: voluntas vel mandatum seu voluntas mãdati aut mandatũ voluntatis eius.
sena: tollés vel angustia: siue de⁹ eius aut abũdantia eius.
Senaa: tollés eum vel angustia eius seu super vulnus ei⁹ aut amphora temptationis eius.
Sennaab voluntas patris vel mãdatũ paternũ seu volũtas mãdati paterni aut mandatũ voluntas paterne.
sennaar sterilis vel fetor eorũ siue excussio dentium aut dentium vacuefactio.
sennacherib tollens deserta vel alleuans desertionem.
senaz deus populi vel angustians populum seu tollens eos aut abundantia eorum.
sennasar voluntas diuitiarũ vel mandatũ beatitudinis.
sene de⁹ ei⁹ vel angustiãs euz seu tollés eũ aut abũdantia eius.
senech cymbalũ vel tinnitus.
senesarma tollens rubrum vel tẽptationes tollens.
sennim voluntas mandati eorũ vel mãdatũ voluntatis eorũ.
semron nomé uidés uel custos nominis.
senesphi sol meus uel illuminatio mea.
senna dentes monẽs uel amphora téptationis commote.
seon calor uel calid⁹ siue germẽ qd nõ est germen inutile.
seon téptatio lacescés uel allocutio inutilis seu germen téptatũ aut germinatio téptatiõis.
seor calés uel paruulus seu minor aut meredianus.
seorum minorans eos uel calidi tas eorum.
sephi speculat⁹ uel unipes mollis.
sephima speculũ fractum.
seraphin ardor uel incendium seu ardentes uel incendétes.
seraia princeps dñi uel angustians dominum.
serabias: idem.
sereser princeps principiũ uel angustians princeps.
seth princeps uel lepra seu tribulatio aut reliquie pncipatus.
sergius princeps uallis uel pn...

cepo hortuli seu princeps hor-
ti humiliati aut angustias por
tum humiliati.
Seri3 pncipas ei⁹ aut āgustia coꝝ.
Seron princeps merorie vel can-
tans tristiciam.
Ser çario murmurantium aut an
gustia inutilium.
Serua: vinculū vel angustia.
Seruch: lorum vel corrigia siue de
pendens aut pfectio.
Seruia: vinctus vel vinctio seu an
gustians aut angustiatus.
Sesa: temptatio vel firmatus siue
longeuus aut egrediens.
Sesac: manus vel byssus seu ma-
nus sacci aut saccus byssinus.
Sesai egrediens mihi vel longeui
tas mea seu farinatus me⁹ aut
temptatio mea.
Sesamor: tēptatio vigēs vel agres-
sio attrectans.
Sesan temptatio boni vel egressio
gratie.
Sesban: tribulatio veniēs: vel tri-
bulator edificationis.
Sesbasar: tribulator vel tribulat⁹
seu tribulans aut egrediens.
Sesima egressio mortificationis vel
egressum est os tristitie.
Sesio egressio tristis oris ul egres
sum est os tristicie.
Seth ponens vel positus seu posi-
tit aut resurrectio.
Seth: semen uel germen seu ger-
men aut poculum.
Sethar poculum suscitans vel ger
men vigilie.
Sethim spine vel germina seu po
tiones.
Sethri exactor meus vel abundā-
tia mea seu diuertēs mihi aut
diuerticulum meum.
Sethrai seminans magr̄ me⁹ uel
resurrectio magistri mei.
Sethi3 spine vel germina seu po-
tiones.
Secna loqns vel tētoriū seu vul-
pecula clamās aut tabnaculum.
Sene: loquentes vel tentoria seu
vulpecule clamantes aut taber-
nacula.

scenophegia tentorium occursio
vel tabernaculorum solēnitas.
Secna: vulpecula hec vel taberna-
culū ipsum.
Stephanus: corona vel norma no
stra: seu iudicans nos aut specu
lator noster.
Stephanus regule vel coronatus
seu speculans aut iaculans.
Stephana: corona vel norma nr̄a
seu iudicans nos aut specula-
trix nostra.
Stephana. regula uel corona: seu
speculans aut iaculatio.

Chic. i. post. s.

Sia: dormitatio vel indigen-
tia seu dormitantes: aut in-
digentes.
Siaa: dormitās ei vl' idigētia eius.
Siabar: indigens patre vel dormita
tio patris.
Siai: dormitans mihi vel indigen
tia mea.
Siam: sitis vel sitiens seu dormi-
tans aut indigentia eorum.
Siba: recte vel conuersio: seu venit
egressus: aut venit egressio.
Siban: rectitudo boni vel conuer-
sio gratie.
Siboim: rect⁹ vl' ouersus seu egre-
diens eis aut cōuersio eorum.
Siecha: insania vel ebrietas.
Siechary: ebrij vel insani.
Sichar: pnitens vel penitentia.
Sichar: ramus vel conclusio: seu
byssus aut cilitium.
Sichelech: desiccatio vocis adducte
vel adductio vocis desiccate seu
effundens sextarium: aut effu
sio sextarij.
Sichem: humerus vel humeri seu
labor aut laborantes.
Sicher: ebrius vel ebrietas.
Sichera: ebrius ei vel ebrietas eius
Siccileg: effundens sextarium vel
effusio sextarij: siue desiccatio vo
cis adducte aut adductio vocis
desiccatio.
Sichia ponderosū vel laboriosū.
Sichichio: ponderosi vel laboriosi.
Sichima: humerosa vel laboriosa.
Ipsa est q̄ est sichim: sed in la

tinum & grecū sonū vertitur
vt sichima pronūcietur.
Sichim: humerosi vel laboriosi.
Sicione: pondus doloris. vel labo
riosa iniquitatis.
Siculus pondus consilij vel la-
bor festinationis.
Sidem: coniunctiua vel venatio
fontis vel taciturnitas.
Sidon saluus vel tacēs seu saluās
Sidonij: salui vel tacētes seu sal
uantes aut taciturnitas.
Sidon: venatio vel cōmotio seu
venatio tristicie: aut cōmotio
iniquitatis.
Sidama: cōmouēs eum vel vena-
tio eius: seu cōmouēs tristitiā
ei aut venatio iniqtatis eius.
Sidoma: venatio vel cōmotio seu
vēatio merorie aut vēatio inutil.
Sidonij: venantes vel cōmouen
tes: seu vēatores merorie: aut
venantes inutile.
Sidrac: decor vel decorus seu de-
cus meū aut decorus mihi.
Siene: sitis vel sitiens seu dormi
tatio aut indigentia.
Sienēses: dormiētes vel sitientes
seu indigentes aut indigētie.
Sibab: sup attolliēs vl' sup attollere
Silla missus vel missio.
Silam. missio ei⁹ vel missio eorū.
Silas missa plasmatio vel missio
nem fustolens.
Sillem: recens vel nou⁹ seu recē
ter aut nuprime.
Silliti missus mihi vl' missio mea
Sillo: auulsio vel vbi est ipsa.
Silo: auulsio vel translata seu vl
missio aut restitutio.
Silonite: auulsi vel vbi sunt ipsi.
Silonite: trāsferētes vel auellētes
seu dimittētes aut restitui.
Silloa: missus vel missio seu mis-
sus ei: aut missio ei⁹.
Siloe: idem.
Silloa: missus eis vl' missio eoꝝ
Siloni. transiens vel auellens seu
dimissio aut restitutio.
Silonite: trāsferentes vel auellen-
tes seu dimissi aut restituti.
Siluanus. missus frater vel emis

sio ad fraternitatem.
semmaa exauditio vel exaudibilis
semmachyus: exauditus vel exaudibilis.
semmaith: mortificans vel mortificatio seu mortificatus aut quicunque moritur.
symeon: auditus vel exaudibilis: seu audiens merorem aut nomen habitaculi.
symeonite: auditi vel exaudibiles: seu audientes tristitiam: aut nomina habitaculorum.
symon obediens vel obedientia: seu ponens tristitiam aut audito: meroris.
simplasma. secum copulatio vel secum conuenientia.
simuth: locus vel loca.
sin: temptatio egrediens vel egressio temptationis.
sin: dentes vel dentium: seu super paruulis aut amphora temptationis.
sin: rubus vel odium seu mandatum aut egrediens.
sina: dentes eius vel dentium eius: seu super vulnus eius: amphora temptationis.
sina: mensura vel mandatum seu rubus eius: aut odiens eum.
sina: temptatio egrediens mihi vel egressio temptationis mee.
sinai: mensura mea vel mandatum meum seu rubi: aut odia plurali numero.
sina: dentes mei vel dentium meorum seu super vulnus meum aut amphora temptationis mee.
sincus: egrediens vel odiosus seu leuans me: aut eleuatio mea.
singagma: doctrina vel institutio.
sinichion: victori deo palma: vel victoria dei triumphus.
sinchichen: loquens vel loquela seu charitas.
Sion: specula vel semen eius.
sion: mandatum vel numen siue speculum aut speculatio.
sior: puluis vel turbulentus: seu turbidus: aut firmamentum nouum.
siorabanath: puluis candidatus: vel firmamentum noue albedinis.
sir: aula vel lebes quam vulgo ollam vocant: idem chaldarium.
Sira: aula eius vel lebes eius.
Sirath: murus vel maceria.
Siracula murus gradu: vel maceria lenicie.
siranrim: cantatia cantica canticorum
syria: ara vel humecta seu sublimis aut sublimitas.
Syri: are vel humecti seu sublimes aut excelsi.
syrophenissa: alte conuersa mulier vel sublimitas conuersionis assumpte.
Sirtes tribulationes vel angustie seu potiones aut tractationes
sirtes: enim a tractu: salustius dicit appellari.
sis temptatio vel farina siue egrediens ei aut longeuitas eius.
sisai: temptans me vel farina mea. seu egrediens mihi aut longeuitas mea.
Sisam: temptans eos: vel farina eorum seu egrediens eis aut longeuitas eorum.
sisara: equi visio vel exclusio gaudij seu tollens cedentem: aut excludens gaudentem.
sisiriel: timens deum vel benedictus dei.
Siuram: dignitas vel elatio.
Siglia: ponderosa vel laboriosa.
Siglilenses: ponderosi vel laboriosi
Sithia: vulpes illuminata vel tectorium illuminatum.
sithe: vulpecule illuminate vel tabernacula illuminata.
siropolis: vulpes illuminata ciuibus vel vulpeculis illuminata ciuitas.
Sitopolite: vulpecule illuminate ciuibus vel vulpibus illuminati ciues.
smirna: consumatio amaritudinis vel amaricatio consummata.
smirnei: consummati in amaritudine. vel amaricati in consummatione.
smirne: cantans canticum vel cantatio eorum.
smirnenses: cantantes cantica vel cantationes eorum.

Thic.o.post.s.

So: saluans eum vel locutio eius.
Soar: pusillus vel pusillanimis: seu pusillitas aut pusillanimitas.
soba: serra secans in ea vel mandatum in ea.
sobab: conuertens vel conuersio.
Sobaba: conuertens cum vel conuersio eius.
Sobach: simplex vel columbaris. seu conuertens te aut conuersio tua
sobai: serra mea secans vel mandatum meum in ea.
Sobal: spica vel vectes ad portandum: seu vana vetustas aut vana vetustatis.
sobi: serra secans me vel mandatum in me.
Sobnas: sedens vel sedes seu diuertens aut diuerticulum.
sobochi: irretinens conuersio.
sobochai: conuersio mea vel incendium meum vel irretinens vulturem aut conuertens deuoratorem.
socha: ramus vel propago.
sochat: rami vel propagines.
socoth: ramus vel humilitas: seu vmbraculum. Socoth: idem.
socoth: tentoria vel tabernacula seu rami aut humilitates.
socothbenoth: tentoria filij respondentis vel tabernacula filij temporalis.
sodach: excludens vel latus a latere non a latitudine seu archanum aut exclusio.
sodada: latus eius vel excludens eum seu archanum eius aut exclusio eius.
sodi: latus meum vel archanum meum: seu exclusio mea.
sodi: idem.
sodoma: pastio silens vel declinatio eorum.
sodoma: fulua vel sterilis: seu cecitas: aut pecora silentia.
Sodomie: pastiones silentij vel declinationes eorum.
Sodomite: fului vel steriles: seu ceci: aut pecora silentia.
Soem: gyrus vel expectatio eorum.
Soen: gyrus vel expectatio.
Soene: gyrus eius vel expectatio

S eorum:siue expectans eos. oer. expectans vel expectatio:seu gyrans aut circundatio.
Sophai:irretitus vel euiscerat⁹. seu irretitio aut euisceratio.
Sophai. speculū meū vel speculator meus.
Sophan: atterēs vel attritio seu vmbraculum aut vmbratio.
Sophar. speculās eus vel speculē dissipatio:siue dissipans speculatorē:aut speculatorē videbo.
Sophthe: iudicās vel diiudicatio.
Sopher:liber vel narratio.
Sophera. narrās eū vel liber eius
Sopherech: liber vite vel narratio pauoris.
Sophim: speculans eos vel speculator eorum.
Sophonias. speculum dñi vel cognitor archanorum dei.
Sophonias: abscōdens dñm vel absconditus dño seu speculās dñm aut speculator dñi.
Solemites:auellens vel dimittēs seu auulsio aut dimissio.
Solomuth:temptatio respiciēs transmigrationem.
Somer. custos vel custodia: seu custodiens aut custoditus.
Somorias custos dñi vel custodiens dominū.
Somphthophanech: saluator mūdi vel absconditorū redēptor.
Son. pecus eoꝝ vel dentes eorū.
Son:pupilla eorū vel secundus eis:seu coccus eorū aut coccinum eorum.
Sonar:coccinea vel subsistēs eis seu pecora eorum: aut pecora rubea.
Soni:pecus vel dentes.
Soni pupilla mea vel dētes mihi seu coccus meus aut coccinum meum.
Sonum:pupilla eorū vel secundus eis seu coccus eorum aut coccinum eorum.
Soon:ciuitas vel opidum.
Soonthāis ciuitas egypti vl opidum mandatis humilia.
Soor:petra pusilla vel fortis pusillanimis: seu mane plasmatus aut angustiatus fortiter.
Seora petra pusilla vel domini plasmatio.
Sophthim:liber iudiciū vel liber iudicantium.
Sor:plasmatus vel angustiatus
Sor. petra vel fortis: seu tyrius. aut meridianus.
Sorbath:hostes tui vel hostium tuoꝝ seu inimicorū tuoꝝ aut bellantium contra te.
Soreth bona vel optima seu electio aut elligens bona optima
Sorech:bona vitis vel optima vinea seu eleuata vitis aut vinea electionis.
Sori petra mea:vel robur meū seu plasmatus mihi aut angustia mea.
Sorim:horreū vel cibariū seu roborās eos aut plasmatio eorū.
Sosipater: saluans dispersos vel narrans dispersionem.
Sosthenes saluās eos uel saluda in tempore siue gaudij datorē aut da mihi gaudiū.
Sostratus:saluans dispersos vel saluans in tempore.
Sotha:archanum vel exclusio.
Sothai:archanum meum vl exclusio mea.
Sothelrem:radicans signū vel radix subterio.
Sothites:archanus vel excludēs
Stoici:faciētes cantilenas vel in porticibus disputantes.

Char. v. post. o.

SU:salus vel saluator.
Sua salus eius vel saluans eum.
Suaa:saluās eū vel saluator ei⁹.
Saul. reddens vel saluans seu salus aut redditio.
Suar:saluator suscitās vel salutionis vigilia.
Suba:incēdēs vel incendiū seu conuertens aut conuersio.
Subach:frutectum uel cōdensiū
Subachai:frutetū meū vel condensio mea.
Subael:conuersus deo vel incēdium dei.
Subochai:irretiens vel irretit⁹. seu incendium meum aut cōuersio mea.
Subba:excelsus vel sublimitas.
Subna:sedens vel reuertēs: seu sedes aut reuersio.
Subnā:sedēs eis vl reuersio eoꝝ
Subnel:cōuersus deo vel incendium dei.
Suchna:obūbrans eum uel tabernaculum eius.
Suddi:archanum meum vel de latere meo.
Sue:loquens vel locutio seu cātans aut cantilena.
Suph:rubeū vel scirpus seu speculum aut effusio.
Supha:scirpus eius vel rubeū ei seu effundens eum aut speculatio eius.
Supham:atterēs vel attritio seu vmbraculū aut vmbratio.
Suphamite atterētes vel obūbrātes:seu attritiones aut obumbracula.
Suphā:atterēs vel effusio gratie seu vmbraculū aut obūbratio
Suphaphim:atterens naues vel ad vmbraculū nostroꝝ.
Supheeth vanitas vite vel irritū pauoris.
Suphim vnctus vel vnctio seu effundens eos aut speculū eoꝝ
Suphir:vanitas vel irritum.
Suphā saluās eos vl saluatio eoꝝ.
Suphamite:saluātes eos vel saluationes eorū.
Sui:loquens vel locutio.
Suithe idem.
Sun:petra uel lapis durus: aut duritiēs.
Sunaz. lapide⁹ populus uel duritia populi.
Suna:nite. lapidei populi vl duritia populoꝝ.
Sunamith:mortificata vel mortificatio:seu mortificans aut g cunqꝫ morief.
Sunamitis. misera vel captiua seu mortificans aut mortificata.
Suné:coccinū vel coccineū seu

gentes aut elevatio tentium.
Sune: lapideus oculus vel duri tia fontis.
Suni: petra mea vel lapis me⁹ seu dur⁹ mihi aut duritia mea.
Sunite: petre mee vel lapides mei seu duri mihi aut duritie mee
Sur: mur⁹ vel robustus seu continens aut directus.
Sur. angustia vel acerbitas seu directio aut continentia.
Suri: angustia mea vel exacerbatio mea seu mur⁹ me⁹ direct⁹. aut continentia mea robusta.
Suriel. acerbans deum vel angustia dei.
Suriel: murus dei vel robustus deo seu continens deu aut directio dei.
Suriel: fortis me⁹ deus vel angustians me deus seu de⁹ continens me aut de⁹ directio mea.
Surisadde. fortis dns vel cotinens mea vbera seu murus acerbus aut directio angustiaꝝ.
Surisaddai: fortis dns me⁹ vel otinentia vbeꝝ meoꝝ siue murus acerbitatis mee aut directio angustiaꝝ meaꝝ.
Sire. gaudiu vel leticia.
Susa: leta vel gaudens. siue gaudium aut leticia.
Susach. letus vel gaudens cilicio seu gaudiu aut leticia cilicij.
Susachim: letus vel gaudens cilicio eoꝝ seu gaudiu aut leticia cilicij eorum.
Susan. gaudium doni vel leticia gratie.
Susanna: gaudium gratie vel leticia responsionis.
Susanna. liliu vel gra seu obtent⁹ lilij. aut obtinuit gratiam.
Susannathanei. liliu possidentes vel gratie emulatores seu gaudium doni humilis aut leticie grate emulationis.
Susi. gaudium meum vel leticia mea siue obtinuit equum. aut obtinuit equationem.
Susis. gaudiu viri vel leticia assumpta seu reuertens mihi aut reuersio mea.
Susis. gaudiu consiliu vel leticia estimantis seu obtinuit equu aut obtinuit equationem.
Suthala. radix vel radicatus.
Suthalam: radicatus eis vel radicatio eoꝝ.
Suthalaithe. radicantes vel radicati.
Suthale speculum mixtu vel spina madida: seu spina viridis: aut spinaꝝ madidatio.
Suir. faciens ignem vel augens incendiu.

¶ Sequitur de incipientibus a littera. T.

Taaph: pauor vel super seu pauidus aut superior.
Tabath. bona vel bonitas.
Tabeth occidens vel interficiens seu occisio aut interfectio.
Tabeel. bonus deus vel bonitas dei.
Tebnensiothe. occidentes vel interficientes seu occisores aut interfectores.
Tabita. damma vel caprea.
Tachos silens vel silentium.
Tadde⁹ apprehendens principes vel apprehensio principis.
Taphath. aduentus paruuli vel paruulus veniet.
Taphia: claudicans vel claudicatio seu vitaꝝ remittere aut remissio vite.
Taphane. malum ab arbore non a malitia vel tympanum apertum. seu tympani apertio aut tympanu adaperiens.
Tala ros vel irroratio.
Talam. irrorans eos vel irroratio eoꝝ.
Talla. ager vel apprehensio eoꝝ.
Talla. apprehendens eos vel ager eoꝝ.
Tamath. pars pfecta vel perfectio. partis seu datu consummatu: aut cosummatio data.
Tanameth. cosolator vel cosolat⁹ aut consolans aut consolatio.
Tapsoptos. specula vel speculum seu speculator aut speculatio.
Tarela videns terrebinthum. vel visio arbustule.
Targar: explorator vel exploratio: seu sciens iugu: aut scientie iugi.
Tarthau: suspensu⁹ vel elongans siue turture dedit aut turturis datio.
Tau: signu vel subter: seu signatus aut subterior.
Tarchonitidis. cogitans tristiciaꝝ vel cogitatio tristicie.

¶ hic. e. post. t.

Terti⁹: adiungens vel adiunctio seu applicans aut applicatio
Tertullius: ager eoꝝ vel placens stercore.

¶ hic. i. post. t.

Tibri⁹: uidens vel bon⁹ seu uidens eu: aut bonitas eius
Tiberiadis. uidens vel bonitas: seu uidens testimoniu: aut bonitas testificationu.
Thiponi⁹: gehennalis dolor vel latitudo iniquitatis.
Tigris: velox vel uelocitas.
Timon ruminans vel pinguedo seu pinguis aut ruminatio.
Timothe⁹: beneficus vel bnficiu seu bnfaciens aut bnficientia.
Tyrann⁹. continens eos vel cofortatio eoꝝ.
Tyranni: continentes eos: vel confortationes eoꝝ.
Tyr⁹. angustia vel tribulatio: seu plasmatio: aut fortitudo.
Tyrij plasmati vel tribulati. seu fortes: aut angustiati.
Tychicus: tacens vel taciturnus seu silentiu. aut taciturnitas ei⁹
Titus. querens vel bon⁹. siue lutu aut lutat⁹.
Triphena. innuens vel reuertens. seu nutu⁹ aut reuersio.
Triphosa. clara vel perspicua. seu clare uidens: aut perspicue attendens.

¶ hic. o. post. t.

Tob. bon⁹ vel bonitas.
Tobias. bon⁹ dns. vel bonitas domini: seu duct⁹ ad luctu aut couersus ad uniuersa.

Tobias: bonus vir: vel bona assumptio.
Tophel: ruina vel cadens: seu tractans: aut irruens.
Topazion: bonum testamentum: vel bonitas testamenti.
Troades: seruiens vel seruitium: seu reges aut latitudo.
Troppinnus: dissoluens vel dissolutus seu dissoluens thalamos aut dissolutio thalamorum.

Thic.v.post.t.

Tubal: ductus ad luctum vel conuersus ad vniuersa.
Tuaal: deferens vel defertus: seu deferens aut delatus.
Tubalchaim: ductus ad luctum lamentationis: vel conuersus ad vniuersa acquisitionis.
Tubachaim: deferens possessiones vel deferens lamentationem seu delatus possessioni: aut defertus acquisitioni.
Hucusque per simplicem .t. litteram .a. sine aspiratione lecta sunt principia nominum: exinde que sequuntur aspiratione addita legenda sunt.

Thic.h.post.t.

Thaamath: dator indignationis: aut bilis: vel dedit indignationem: aut bilem seu data est bilis ei: aut data est ei indignatio.
Thaan: diues dono vel pauidus gratia.
Thaas: super: vel pauidus seu diues aut superior.
Thaasar: diues vel diuitie seu pauorem suscitans: aut superius vigilans.
Thabee: bonus occisor vel bene occidens: seu bene occisus aut bona occisio.
Thabelias bonus deus domini vel bonitas dei domini.
Thaberne: bona visio vel bone visiones.
Thabiana bona donatio: vel bonitas gratificationis.
Thabianei: bene donantes: vel bene gratificati.

Thabor: veniat lux vel veniat lumen: seu aduentus luminis: aut lucis accessio.
Thabremno: bonum sublimis: vel bona congregatio: seu bonus ad videndum: aut bonitas videntis eorum.
Thachasum: statere appensio: vel silentium eorum.
Thadal: princeps appendens vel principis appensor: seu princeps appensus: aut principis appensio
Taphiphu: claudicans labijs vel tympanum aperiens.
Taphnas: finium opertum vel signi opertio seu stupens os serpentis aut insaniam os serpentium ab ore intelligendum est non ab osse.
Taphnes: idem.
Taphnassare: numerans operimentum nouum vel numerus operimenti noui.
Taphua: tympanum apriens vel tympani apertio.
Thai: pauor meus: vel superior mihi
Thait: duo vel bini siue duo aut bina.
Thala: appensio vel appendens: seu irrorans: aut irroratio.
Thalamie: ex ipso vel per semetipso seu ipsemet respondit sibi: aut sibimet responsio eius.
Thalassa: appendens facturam vel appensio plasmationis seu irrorans facturam: aut irrorans plasmationes
Thalasar: appendit principem vel appensio principis: seu irrorans principem: aut principis irroratio
Thale appensio vel appendens: siue irrorans aut irroratio.
Thallis: psalmi vel hymni seu laudes aut laudationes.
Thalthacumi: puella tibi dico surge. Syrum est non hebreum.
Thalme sulcus: vel sulci seu dependens aut suspensio.
Thalmaisulcus meus: vel sulci mei siue appendens me: aut suspensio mea.
Thamar: palma: vel amara: seu commutans aut commutata.
Thamum: consumantes vel contemnentes siue contemptus: aut consummatio.

Thana numerus vel fidelitas: seu fidelis eius: aut consummatio eorum
Thannas numerus vel deficiens seu vectans facturam: aut consummatio plasmationis.
Thannatha: vectans exploratores odoris: vel vectans exploratores ascensionis.
Thanathei: vectantes exploratores odoris vel vectantes exploratores ascensionis.
Thanathsara: numerans operimentum nouum: vel numerans operimenti noui.
Thannes: numerus vel deficiens seu fidel ei aut consummatio eorum.
Thani: numerans mihi: vel consummatio mea.
Thana: humilis vel respondens seu responsio: aut humilitas.
Thanaa: humilis eius vel responsio eius
Thanath: respondit tibi vel humilitas ad te: seu humilis: aut responsio tua.
Thanaia. humilitas viri: vel respondens assumptioni.
Thanath: humilis vel respondens: seu humilitas: aut responsiones aut consolatio petitionis
Thanaphelo: humilitas dimissionis vel consolatio petitionis.
Thanis: mandans humilia: vel mandans humilitatem: seu mandans humile: aut mandatum humilitatis.
Tharphanei responsio fidelis mihi vel humilis explorator ascensionis mee
Thapsa: speculum vel indignatio
Thapsar: speculum vigilie, vel indignationem suscitans.
Thaphe: indignatio vel indignatio seu fides offendens: aut offendicisti.
Thara: pascens vel pastio seu explorator odoris: aut exploratio ascensionis.
Tharacha: superfluus eius: vel elongans ab eo: seu superfluens eius aut elongatio eius.
Tharasi: idola vel imagines: seu figure: vel imaginationes.
Tharana: nequam in dono: vel abigens gratiam.
Tharthat: superfluus: vel elongans

seu suspensitas: aut delongatio.
tardema: gluis aut profundus. sopor vel grauitas aut profundítas soporis.
tharc: abactor: vel expulsor seu nequam aut nequicia.
tharei: nequam aut nequicie: seu abigentes: aut depellentes.
tharei: pascens me vel pastio mea seu explorator odoris me. aut exploratio ascensionis mee.
thareafra: liber duodecim prophetarum
thareo. explorator gaudij. vel explorator leticie. seu gaudium abigens aut leticiam.
tharsis. explorans gaudium vel explorans leticiam seu dissipans speculum aut dissipatio specule.
tharsenses explorantes gaudium vel explorantes leticiam seu dissipantes speculum. aut dissipatores specule.
tharisz exploratio gaudij. vel dissipatio specule.
thau posit⁹ mihi vel positio mea
thau cōsūmans vel cōsummat⁹ seu cōsūmator aut cōsummatio
th: acia requies vel latitudo
thraces lati uel requiscentes.
thamathe: seruiēs dono vel dissolutio donationis.
thrasce dissoluens thalamos. vel dissolutio thalamorum.

Thic. he. post. t.

Thebaida: conuersa uel conuersio.
thebaceth conuertens temp⁹ vel conuersio peccatoris.
thebath donū vel bonitas siue cōuertens delinquentem: aut cōuersio peccatoris.
thebel: insulsus vel insipiens.
thebes ficta mea vel mea fuerunt
thebeth: bonus pauor vel bonitas vite.
thebin: palea mea vel eua firi.
thebin: bonus mihi vel palea mea
thebolech spica palee vel insulsitas germinationis.
thebolech spica palee vel insulsitas germinationis.
thebon palee vel fusitas.
thecel. statere appensio vel appensum est in statera.
thecoe tuba canens vel buccinator.
thecua tuba vel buccina seu sonitus aut percussio.
thecuā tube vel buccine seu sonantes aut percutientes.
thecuem: idem.
thecuithe: idem.
thecuath buccina delinquens vel percussio peccatoris.
thecuā patiens vel patientia seu percutiēs eos aut buccina eoꝝ.
thedor: patillus vel infixio.
thē meredian⁹ vel statura mēsur
theglath transmigrans vel transmigrator actiua significatione intelligendū est idem alios faciens transmigrare.
theglath palasar: trāsmigrans cadentē principem: vel trāsmigratio cadentis principis.
theglatphalsar: idem.
thehen statera mensure vel statera mensurata.
thehenite statera mēsurata vel statera mensurationis.
theiabin dissipi vel dispgētes seu dispsio aut dispersiones.
thelam ager aquarum: vel riui fluuiorum.
thelassar appendens principem vel appensio principis.
thelem ros eoꝝ vel ager aquarum.
thelmelathlasa ager aquarum dispergentium solē vel riui fluuiorū dispgentes illuminatos.
thelmō ros doni vel irroratio requiescentis.
thelmum ros doni vel irroratio requiescentium.
thema auster vel africus: seu australis aut meridianus.
theman. auster vel africus.
themana auster ei⁹ vel afric⁹ ei⁹.
themani: auster meus vel afric⁹ mihi.
themnites australis vel africanus ab africo non ab africa.
thenaa vectans vel defectio.
themor smirna vel cōsummatio amaritudinis.
themora: smirna eius vel cōsummatio amaritudinis eius.
themorites: smirensis vel cōsūmatus in amaritudine.
thena: castra vel donata: seu donationes aut dona eorum.
theneth: castra fratris vel dona fletuum.
thenath: ficus vel amygdalum.
thenoemeth: consolatus vel consolatio.
theodas: laudās vel laudatio seu signum capiens aut captura signaculi.
theodorus: laudās vel laudatio.
theophilus cōuertens vel cōuersus: seu sursum ferens: aut sursum portatus.
therath: preculus vel elogatus.
theraphim: idola vel incendia siue figura aut imaginationes.
therthath subuertentes vel subuersio.
therphala: subuersione cadēs vel explorata diuisio.
therphalei: explorantes diuisi: vel subuersione cadentes.
thermath explorata redēptio vel exploratio redemptionis.
thersa: pulchra vel placēs: seu cōplacito aut cōplacens sibi.
thersan: posuit donū vel depositio gratie.
thesis posita vel depositio.
Thesbi captiuans vel cōuertēs seu captiuitas aut conuersio.
thesbites: cōuertens vel captiuator: seu festinus ad intelligendū aut intelligētia festinata.
thesbō: festinata intelligentia: vel festinatio ad intelligendum.
thesbites: captiuās vel captiuator: seu captiu⁹ aut captiuitas
thessalōica: festinās umbrā statuere vel festinās umbrā firmare.
thessalonicenses festinantes umbram statuere: vel festinantes umbram firmare.
theth subter vel infra: seu bonus aut exclusio.

Thelmim: beni vel excluſi ſeu infe-
rioꝛes aut ſubterioꝛes.
Theudas: lau dãs vel laudatio: ſe
ſignũ capiens: aut captura ſi-
gnaculis.
thegẽ: ager hoꝛribilis vel tuba terri
bilis. ¶ Thic. hi. poſt. t.

Thicathira: illuminata: vel
illuminatrix: ſeu illumi-
nans aut illuminatio.
Thiathireni: illuminãtes vel il-
luminati.
Thiabath: coꝛiũ vel macellum.
Thicton: mediũ vel dimidiatio.
Thiconum: idem.
Thichna: ſpes vel deſperatio.
thyna: humilia vel ridentia.
thicion: diſpergẽs meroꝛẽ vel di
ſperſio iniquitatis.
thimeus: pinguis vel dominãs
thiras timoꝛ vel reditus: ſeu ti-
mens aut ſupfluus.
thiria: timẽs dñz vel rediẽs dño.
thriphon: diſſoluẽs doloꝛem vel
ſeruiens iniquitati.
thrimoth. diſſoluẽs moꝛtẽ: vel
requiete moꝛtis.
¶ Thic. ho. poſt. t.

Thob: ablatio vel vniuerſitas
Thobel: vanitas vel ablatio
ſeu ductus ad lucrum aut cõ-
uerſus ad vniuerſa.
Thochaath: ſtridens vel ſtridoꝛ.
thocem: ſtridoꝛ foꝛtis vel ſtridẽs
oculus.
thoeph: gehẽna vel ſtulticia: ſeu la
titudo aut ampla pẽa ſtultoꝝ.
theophec: oꝛis opculuz vl oꝛis
protectio: ſeu os protegẽs aut
os protectum.
theophiel os dei ,ptegẽs: vel dei ,p-
tectum: ſeu oꝛis dei operculuz
aut oꝛis dei protectio.
thopheth: gehẽna pauoꝛis vel am
pla pena vite ſtultoꝛum.
Thogorma auellẽs vel interpres
ſeu: quiſpiaz incolatus aut in
colatus auulſio.
Thola coccineũ vel vermiculus.
Tholadi: coccineus ſeruus vl ru
bens coloꝛ teſtium.
tholaitei: coccineũ vel rubicũdũ.

thole: coccineũ vel rubeꝰ coloꝛ.
tholmai: ad mẽſuram reducens
vel ad menſuraz reductio: ſeu
ſulcus meꝰ: aut ſuſpẽſio mea.
tholomai: idem.
tholomaida: ad menſuram redu
cens: vel ad menſurã reducta.
tholomais: idem.
tholomaidenſes: ad menſurã re-
ducti vel ad menſuram redu-
centes.
tholomeus: ad menſurã reducẽs
vel ad menſurã reductus.
tholus: rotũdus vel rotũditas.
thomas: abyſſus: vel geminꝰ. Unñ
& grece didymus appellatur.
thopo: manentia vel latitudo.
thorath lex vel pentatheucum.
thoſe captiuitas vel feſtinatio.
thoſaites captiuꝰ vel feſtinatoꝛ.
thoth: erroꝛ vel amentia.
thoti erroꝛ meꝰ vel amẽtia mea.
thou: amẽs vel errans ſeu erroꝛ
eoꝛum aut amentia eoꝛum.
thochade: regerẽs vel regetio.
thogadite: ſerui ſuccincti vel re-
quieſcentes latrunculi.
¶ Thic. hu. poſt. t

Thubal: ductus ad lucrũ vel
cõuerſus ad vniuerſa.
thubal: deferens vel delatus ſeu
deferens aut delatus.
thubalchaim: ductus ad luctuz
lamẽtatiõis: vel conuerſus ad
vniuerſa acquiſitionis.
Thubalchaim: deferẽs paſſionẽ
vel deferens lamẽtationẽ: ſeu
delatꝰ poſſeſſioni: aut delatus
acquiſitioni.
thubin: deferẽs vel delatio: ſeu
bene mẽtiẽs aut bona mẽſura.
¶ Sequitur de incipiẽtibus ab
U. litera.

UBil: feſtinans germine: vel
conſilium vetuſtatis.
Uchochar: ignis moꝛdens vel do-
loꝛ peſtinationis.
Uchocha: infirmus vel debilis ſeu
infirmãs eos aut infirmitas eoꝝ.
Uphanite: infirmi vel debiles ſeu
infirmantes eos aut infirmita
tes eoꝛum.

Uphir: infirmus vel infirmitas
ſiue irritum aut bertolum.
Ul: dolẽs aut parturiens: ſeu do-
loꝛ aut parturitio.
Ulai: cenuz vel palus palude nõ
a palo: ſeu doloꝛ ſenioꝛis aut
doloꝛ vmbꝛaculi.
Ulã pꝛius vel ante ſeu pꝛioꝛ aut
anterioꝛ.
Ur: lumen vel ignis ſeu incen-
dium aut feneſtra.
Urai lumẽ meũ vel ignis meus
vel incendium meum.
Urã: deꝰ excelſus vl lumẽ excelſũ
ſeu ignis eoꝝ aut feneſtra eoꝝ
Urã lucens pplo: vel ignꝰ pplo
ſeu incẽdẽs populũ aut incen
dium populoꝛum.
Uratha. ignis peccati vel incẽdẽs
peccatum: ſeu lumen ſpale aut
apriens peccatoꝛi.
Urbanus luce gaudẽs vel lucis
gaudiũ. ſeu gaudens igne aut
gaudens incendio.
Urci: longitudo mea vel illumi
natoꝛ meus: ſeu ignis meus
aut incendium meum.
Uri lux mea vel ignis meus ſeu
incendens me aut aprio mea
Urias lux mea dei vel lumẽ me
um dñi ſeu dñs ignis meus
aut dñs incendiũ meum.
Uriel lucẽs deo vel ignis dei ſeu
apriẽs deo aut incendiũ dei.
Us conſiliũ vel conſiliatoꝛ ſeu fe
ſtinans aut feſtinatio.
Uſam. conſulens populo vel cõſi
liũ populi ſeu feſtinãs eos aut
feſtinatio eoꝛum.
Uſathi feſtinãte me vel cõſilian-
te mihi: ſeu conſilium meuz
aut feſtinatio mea.
Uſathites feſtinãs vel cõſiliatoꝛ.
Uſi conſulens mihi vel conſiliũ
meum: ſeu feſtinãs me aut fe
ſtinatio mea.
Uſim feſtinãs eos vl ↄſiliũ eoꝝ.
Uſin ↄſiliũ vl feſtinatio: ſeu feſti
nãs ↄſilio aut feſtinatoꝛ ↄſilij.
vthai doloꝛ ſigni vl ↄſiliũ ortũs.
Uza conſilium vel conſiliatoꝛ.
Uzal ↄſiliũ eiꝰ vel ↄſiliatoꝛ eoꝝ.

Uaphos finis vel diffinitio.
Uaphsi finis meus vel diffinitio mea.
Uaphisus finis cõsilij vel diffiniēs festinationem.
Uaphisisinis cõsilij mei vel diffiniens festinationum mearum.
Uagao: ipsa vallis estuans: vel ipsa vallis estuatio.
Uagethra. liber leuitarum vel liber leuiticus.
Uegedader liber numerans vel liber numeri.
Uaizatha ipse ducēs huc vel ipse fornicator.
Uasem finis dentium vel festinatus angustie.
Uasthi finis signa eius vel diffinitio consummata.
Uahu hec vel ipsa seu ipse aut ille.
Uelinth finis vtilis vel diffinitio declinationis.
Uuruires vel virtū seu puocatio ire aut iracūdia prouocatōis.
¶ Sequitur de incipientibus a litera 3.

Zaab. aurum obrizum vel aurum purissimum.
zaba: mouēs vel mot⁹ seu fluctuans aut fluctuatio.
zobad. fluens torris: vel torris fluitio quē vulgo titionē vocat.
zabadam: flucus torris inutilis vel fluens torris idolatrie.
zabadai: fluxus torrium vel torrium fluitio.
zabadia fluēs torris domini vel torris fluens domino.
zabbai motus meus vel fluctuatio mea.
zabaon mouens dolorem vel fluctuatio iniquitatis.
zabath mouens delictum vel torris fluens peccato.
zabam: mouens eos vel fluctuatio eorum.
zabel ista confusio vel iste ignominiosus.
zaber. mouens puteum vel fluctuatio fontis.
zabdi. flux⁹ vehemēs vel fluxus abundās vel fluēs abūdāter.
zabdias fluxus vehemēs dei vel fluxus abundanter deo.
zabdiber: idem.
zabina: iste venit ridens vel ista uenit risio.
zabuth: fluēs torris: uel torris fluitio.
zabulon: fluct⁹ noctis uel iusiurandum eius.
zabulō habitaculi substātia uel habitacu'ū eorum seu habitaculum fortitudinis aut habitaculū pulchritudinis.
zabulonite fluxus noctium uel iuraiuranda eorum.
zabulonite: habitaculū eorum substantie uel habitacula eorum seu habitacula fortitudinū aut habitacula pulchritudinum.
zachai: iustus meus uel iustificatio mea.
zacharias memorās dominum. uel auxilium domini.
zacher. memoria uel adiutorium seu iustus uigilans aut iustificatus consurgens.
zacheus: iusticia uel iustificatio. seu iustus consilio aut iustificatus festinans.
zachur: memoria uel adiutoriū seu iustus igneus aut iustificatus illuminans.
zadab: iste pr̄ uel ista paternitas.
zadabia: iste pater dn̄o uel ista paternitas domino.
zaph: illuminare uel illumiatio
zaphi: lumen meum uel illuminatio mea.
zaphim: illuminās eos uel illuminatio eorum.
zahi: ducte uel huc seu oliua aut fornicatio.
zaim: ista uel hec.
zaith: ducte huc ul fornicās tibi seu oliua ei⁹ aut fornicatio eorum.
zalmon: sub umbra ul obūbrās seu obūbrat⁹ aut obūbratio.
zamma: iste fluēs uel flux⁹ eius.
zambri: iste lascescēs uel iste amaricans.
zamdi: fluxus uehemens uel fluxus abundans.
zamira: iste apertus uel iste illuminans.
zamra: psallēs ei uel canticū ei⁹.
zamrā: psallēs ei⁹ ul cāticū eorum.
zamri: psallens mihi uel cantatio mea.
zamriz: psallēs ei uel cātatio eorum
zamro: psallens magistra: uel canticum magistri.
zanoa: ista reges uel ista qmotio seu iste repulit aut iste regeuit
zanoe idem.
zara oriens uel orientalis.
zarad: descendēs uel alienus: seu descēsio aut alienatio.
zaradaim: descensio inutilis uel alienus idolatra.
zarai: oriēs mihi vel oriētal me⁹
zarias: oriēs dn̄o vel oriētal dn̄i.
zarath: ortus peccati vel orientalis delinquens.
zarda: alienatus valde vel alienatus ab eo.
zare: ort⁹ est vel oriētalis est iste.
zared: descendēs vel abalienatus.
zareide: descendentes vel orientales sunt illi.
zares: ortus facture vel oriētalis plasmatio.
zareth: oriens pauor vel orientalis vita.
zarias: oriēs dn̄o vel oriētal dn̄i.
zathan: iste humilis vel risio ista
zaua: iniquus vel iniquitas.
zauath donatus vel donatio.
zauadia: dos dn̄i vel dos dn̄o.
zazi: horridus vel terrendus.
zazim: horror vel terror seu horrendi aut terribiles.
zazomim: que est hec aqua vel p̄parati in acie: seu aciē p̄parantes aut acie: preparatio.
¶ Hic. e. post. 3.

Zeb: lupus vel rapax seu deuorans aut deuorator.
zedab: fluēs torris vel torris fluitō
zabadia: fluēs torris domini vel torris fluens domino.
zebee: victima vel rapina seu hostia aut deuoratio.
zebedeus: donatus vel dotat⁹: seu fluens iste aut fluitio ista.

zeleri: lupus vigilans vel deuorator resurrectionis.
zeb lupus meus vel deuoratio mea.
zebdia dotis me fortitudo vel donatio mea desiderabilis.
zebub musca vel muscae pluraliter.
zebul habitatio vel tabernaculum.
zebulonites tabernaculum meroris vel inhabitatio iniquitatis.
zeci memor mei vel memoratio mea.
zechri idem.
zechrim memorans eos vel memoratio eorum.
zechur memoria luminis vel memoratio ignea.
zephernua hoc os vidisti vel huius oris visio.
zephrena os hoc vidit vel oris huius visio.
ze iste meus vel iste mihi.
zelpha os hians vel os fluens seu os ambulans aut oris fluitio.
zemma iste fluens vel iste fluxus eius.
zemeri iste amaricans vel iste exacerbans.
zamram cantans ei vel canticum eorum seu tempus eorum ostendens aut temporis eorum ostensio.
zemri psallens mihi vel canticum meum seu iste lacescens aut iste amaricans.
zena commouens vel commotio seu ipse requiescens aut ipse requetio.
zenan commouens eos vel commotio eorum seu ipse requiescens eis aut ipsa requetio eorum.
zeribel: iste magister deus vel ista est magistratio dei.
zerimoth iste rex meus mortes vel iste metuens altitudinem mortis
zesis iste lapis vel ista duritia.
zethaa iste pauidus vel iste sapior.
zethan iste amatus vel ista commutatio
zethen iste amens vel iste erroneus.
zethua iste errans ei vel ista amentia eius.
zethui iniquitas vel iniquitas.
zeua iniquitatis eis vel iniquitas eorum.
zenoth gentilis vel species.

Thic. i. post. z.

Ziph florens vel germinans.
ziphei florentes vel germinantes.
zipha germen vel illuminare.
ziphai germen meum vel illuminatio mea.
zio ductio vel oliua.
ziza horrendus vel terribilis.

Thic. o. post. z.

Zo iste vel ista.
zoara minor vel paruula seu vitula consternans aut vitula consternata.
zobadomas fluens vel torrens iniquus dominus aut fluens torrens merenti domino.
zocho prophetia vel prophetatio.
zoe attrahens vel attractio.
zodeth tractus vel protrahens seu tractum aut protractio.
zoheth iste pauidus vel iste viuax.
zolomin preparantes aciem vel parati in acie.
zomminaciem preparantes vel in acie preparati.
zoob aurum vel diuitie.
zoon iste iniquus vel iste inutilis.
zoor plasma vel plasmator seu iste apprehendens aut iste iracundus.
zoori plasma meum vel plasmator meus seu iste apprehendens me aut iste iracundus mihi.
zorobabel aliena translatio vel ortus in babylone seu iste princeps translationis aut iste magister conuersionis.
zozomin que hec est aqua vel que sunt he cogitationes seu preparantes aciem aut in acie preparati.

Thic. v. post. z.

Zusitidis consilium vel consiliatrix.
zuzim consiliantes eos vel consiliatores eorum.

Expliciunt interpretationes hebraicorum nominum.

Tota biblia cōpēdiosissime p̄ rithmos descripta hec quem certis libello habetur, per magistrum Fraciscum gotthi ordinis minorum sacre theologie professorum.

1 Ante fit lux producitur.
diuidēs aquas cōgregat
ornat⁹ factus additur.
producta ade subiugat

2 Benedicit fons irrigat.
spirat flumen diuiditur.
prohibet feras nominat.
condormit eua conditur.

3 Callidus euā decipit.
peccant ⁊ puniunt deus.
induens nudos eycit.
custodit lignum angelus.

4 Dat penas cayn dominus.
enoch ab ipso gignitur.
Necat hūc lameth bigam⁹.
Loco abel seth nascitur.

5 Enarrat qui genuerint.
a seth tantū vsq; noe.
tēpus p̄ quod adiuxerint.
transfertur enoch itaq;.

6 Fiunt ex eis homines.
delere omnes statuit.
placet noe progenies.
mandato arcā construit.

7 Bens arcā intrat modica.
certis cum animantibus.
delentur aquis reliqua.
altiores sunt montibus.

8 Hic minui incipiūt.
aque columba mittitur.
de arca iussi exeūt.
altare deo conditur.

9 Iumenta noe omnia.
subdit fedus ac pangitur.
tegunt patris virilia.
sem iaphet benedicitur.

10 Kanaā multos generat.
heber ex sem producitur.
Japhet filios procreat.
de cayn ⁊ nemroth nascitur

11 Labium deus variat.
turrē facit dum populus.
Cū abraā duos procreat.
thare ex sem progenitus.

12 Mouet abraā altissimus.
altare hic construitur.
sarrā reddidit egiptus.
rex vero cum affligitur.

13 Nequit terra vt habitet.
frater abram cum nepote.
in sodomis loth remanet.
addidit deus abrae

14 Obiurgant reges mutuo.
captiuus loth p̄ducitur.
victores vicit subito.
abram ac benedicitur.

15 Proles abre promittitur.
pro signo vacam accipit
pre timore concutitur
cum illo fedus pepigit.

16 Quēcito agar concipit.
sarā habet contemptui.
afflictam fugam arripit.
monitu redit angeli.

17 Reliquit ambo nomina.
circumcidi precipitur.
hismaeli magnalia.
facit circūciditur.

18 Sumunt tres viri prādiū.
q2 risu sarra denegat.
clamor obsecrat dominus.
propter iustos ne deleat.

19 Tenēt loth turbā excecāt.
dant segor perit sodoma.
patrem duc inebriant.
vxor salis fit statua.

20 Vult saram rex p̄ coniuge.
terret nocte hūc dominus.
munera donat abrahe.
sanantur huius precibus.

21 Exit agar cū filio.
sarra gignēs vt imperat.
consolatur ab angelo.
rex gera abram visitat.

22 Isaac patri dominus.
Vt immoletur precepit.
prohibet abram angelus.
retribuenda exprimit.

23 Sarra in mambre moritur
tempus habes quo vixerit.
abrahe ager venditur.
vxorem in quo sepelit.

24 Abrahe iurat subditus.
prope fontem is obsecrat.
causam dona dat fratribus.
rebecca ysaac copulat.

25 Bona dat sua ysaac.
abraam nubēs ac morit.
hysmael nabaioth gñat.
Ius esau esca venditur.

26 Cum isaac deus loquitur.
culpat hūc rex ac reijcit.
pro puteis contenditur.
Fit fedus aquā reperit.

27 Dum iacob benedicitur.
rediens esau eiulat.
rebecce cor affligitur.
ad labā vult vt fugiat.

28 Edocet ysaac filium.
esau nubit tertio.
iacob scalā p̄ somnium.
conspicit vouet domino.

29 Fontem iacob discooperit.
labā gaudet vt maneat.
filias huic tribuit.
quattuor lya generat.

30 Signum bis duo famule.
ex lya ioseph nascitur.
decorticantur virgule.
Merces iacob perfingitur.

31 Hinc ad sua reuertitur.
iacob labant redarguit.
deos querens deluditur.
in numen fedus percutit.

32 Jacob obuiant angeli.
faciens turmas obsecrat
mittuntur esau nuncij.
luctatur vir ac claudicat.

33 Care fratres se salutant.
esau dona recipit.
ab inuicem se separant.
altare iacob construit

34 Lustrās dyna opprimitur.
circumcidi desiderant.
mas omni morti traditur
vrbem fratres expoliant.

35 Abundant se terret dña.
mors debo non loquit.
cum bala peccat filius.
post rachel isaac moritur.

36 Natos esau hos genuit.
a iacob se ipsis separat.
regēs edom hos habuit.
duces atq; quos numerat.

37 Onus ioseph est fratribus.
In cisterna proijcitur.
vendunt hūc mercatorib⁹.
vestis patri remittitur

38 Perdit filios dominus.

Inde thamar hūc decipit.
Uiuit uisis pignoribus.
Phares zarā hec peperit.

39 Que sibi de⁹ multiplicat.
Propter ioseph putipharis
Domina hūc sollicitat.
Gubernat uinctos carceris.

40 Refert ioseph somnia.
Duo uincti q̄ uiderant.
Pistori dant supplicia.
Picernā rursū sublimant

41 Somniū regi referat.
Joseph princeps efficit.
Uxorem sumens generat.
Conditū bladū uenditur.

42 Tradit fratres custodie.
Symeon ligat restrūt.
Beniamin nō uult mittere.
Pecunias inueniūt.

43 Uir beniamin concedit.
Pecuniam non recipit.
Munera dant comparit.
Fratribus partes tribuit.

44 Extra urbem dum exeunt.
Seru⁹ fratres redarguit.
Inuento cipho redeūt.
Plurima iudas repetit.

45 Joseph se pandit fratribus
Pharao de his ordinat.
Redeūt cum muneribꝰ.
Uires iacob recuperat.

46 Felix genito recitat.
Intrantes cum exprimit.
Patri ioseph cū obuiat.
Qui dicant fratres instruit.

47 Alleuat ioseph proprios.
Gessem istis concedit.
Pascit atq̄ egyptios.
Jura patri pare dabitur.

48 Benedicuntur paruuli.
Joseph iacob compatitur.
Partem donat amorrei.
Exitus ac predicitur.

49 Cunctos ut pater filios.
Infirmus iacob conuocat.
Benedicensq̄ singulos.
De sepulchro post ordinat.

50 Dum ioseph sum̄ gemit⁹.
In chanaā patrē tumulat.
Rediens parcit fratribꝰ.
Transferri ossa postulat.

Liber Exodi.

1 Augmentat de⁹ hebreos.
Affligunt hos operibus.
Obstetrix seruat masculos.
Ne submergat eos pplˢ.

2 Balneat se dum filia.
Moysen capit in filium.
Duos gignit ex sephora.
Necat postq̄ egyptium.

3 Conspicit rubū moyses.
Dolorem uidi populi.
Seniōribus ista referes.
Nō exhibitis uacui.

4 Dat signa tria dominus.
Moysi redit ad propria.
Aaron sibi est obuius.
Relinqt hūc cū sephora.

5 Enarrant iussa principi.
Affligit magis populū.
Conqueruntur prepositi.
Moyses redit ad dnm̄.

6 Fedus cū tribus pepigi.
Plebs moysi nō obtēperat.
Panduntur trium liberi.
Natos aaron hos generat.

7 Gentem signis rex deseret.
Uirgam uertit in colubrū.
Induratum cor remanet.
Occupat sanguis fluuius.

8 Habundant rane nimium.
Cinifes magos superant.
Infestant musce populum.
Retrahit rex q̄ exeant.

9 Jumenta deus percutit.
Uesice causant ulcera.
In campis q̄ sunt destruit.
Grando cessant tonitrua.

10 Chari pharaoni predicāt.
Locuste perdūt omnia.
Tenebre malos occupant.
Rex durat in malicia.

11 Loquens moysi dominus.
Jubet vt uasa postulent.
Audit pharao incredulus.
Primo nati q̄ corruant.

12 Manducent agnū azima.
Hedi sanguine liniant.
Pereunt primogenita.
Exeunt uasa postulant.

13 Nō fermētatū comedes.
Primogenita consecrant.
Ossa ioseph fert moyses.
Columna nubis ducitant.

14 Obstinatus persequitur.
Hebrei clamant territi.
Mare rubrum diuiditur.
Ruunt mare egiptij.

15 Plebs deo psallit canticum.
De mari cum egreditur.
Maria sumit tympanum,
Marath dulcis efficitur.

16 Qui helym populus deserit.
Post carnes māna obtinet
Sabbato illud deficit.
In signū gomor remanet.

17 Rupis oreb cū tangitur.
Populo aquam tribuit.
Amalech prece uincitur.
Altare moyses construit.

18 Sephor viro redditur,
Letatus ietro immolat.
Moyses vt consulitur.
Judices multos ordinat.

19 Tentoria plebe collocat.
Moysen uocat dominus.
Mons fumo tot⁹ fumigat.
Jubet vt stent inferius.

20 Uetat deus ymagines.
Mandata decem explicat.
Cōfortat plebem moyses.
Immolant sic vt imperat.

21 Exprimis sex casibus.
De seruis monet anna.
Penā taxat labentibus.
Necano ruet cornupeta.

22 Jubet vt fur restituat.
Mutuans idem faciet.
Uidue nullus noceat.
Primogenita plebs offeret.

23 Zelat p indigentibus.
Ter anno festa celebres.
Noceto tuis hostibus.
Fedus cū his nō facies.

24 Altare fit vt immolant.
In prōptu plebs obtempat
Moyses senes sociant.
Caligo montem occupat.

25 Bissinctū ꝛ hec tribuant.
Post archā cherub facies.
Uestes ac mēsam extruant.
Candelabrum sic cōstrues.

26 Cortinas decē facies.
Saga ac tabernaculum.
Tabulas infra construes.
Uelum atq̄ tentorium.

De sethym

27 De seth ymnis ligni fieri.
altare deus imperat.
atrium iubet cōstrui.
oleum dant vt ardeat.
28 Eligit aaron dn̄s.
fidi pro sacerdotio.
normā ponit de vestibus.
dandis huic tantūmodo.
29 Filios cum aaron statuit.
duci deus ad hostium.
indui iotos precipit.
holocaustum dari variuz.
30 Bene mutata offerat.
altare fac ⁊ labium.
timiamata vult faciat.
vnctionis ac oleuz.
31 Homines deus nomina.
descripta qui perficiant.
districte cunctis iperat.
sabbatum vt custodiant.
32 Immolāt boni victimas.
moyses placat dominū.
culpat frāgit ac tabulas.
necant orat iterū.
33 Quare ois flet populus.
tabernaculum erigitur.
videri nequit dn̄s.
moysi palam loquitur.
34 Lapideas ferri tabulas.
orat fedus non facies.
solennitates teneas.
hedum cornuta facies.
35 Moyses iussa repetit.
a cūctis dona postulat.
plebs cūcta prōpte tribuit.
socius bezel colyab.
36 Ne plura donent statuit.
cum sagis fit tabernaclm.
tabulas bases faciunt.
velū atqꝫ tentoriū.
37 Oleum arcam circulos.
cherubim mēsam faciunt.
candelabruz ac calamos.
altare vestes construunt.
38 Post altare edificat.
columnas ac tentoria.
expensas ꝓ his cōputat.
ex orefit craticula.
39 Quibus aaron se induit.
diuersas vestes construit.
in summa mēta recitat.
omnia hec plebs obtulit.
40 Recte deus vt imperat.
tabernaculum erigat.
monēs nubes vt occupat.
vadunt hinc qui deserit.

Liber leuitici.

1 Ab placādū q̄ offerāt. moysi deus recitat.
differentiam faciāt.
sacerdos sic se habeat.
2 Bene nota de similia.
sit sal in sacrificio.
de frugibus hec regula.
fiet harū oblatio.
3 Cunctos qualiter offerāt.
pacifica iā edocet.
differentiam teneāt.
in his semp q̄z exhibet.
4 Deus quēlibet admonet.
ignoranter qui irritat.
pro debito quid offeret.
istorum status variat.
5 Errans dat arietē.
fraude nocens ac alteri.
periurus pauper turturez.
immundi erunt singuli.
6 Fiat ignis ꝑpetuo.
holocaustū sic offeret.
pro peccatoqꝫ hostie.
pro delicto lex permanet.
7 Gratias atqꝫ pro laudib⁹.
que offerant notificat.
peribit edens sordidus.
sanguinez sic q̄ comedat.
8 Holocaustum iā imolat.
pro aaron atqꝫ liberis.
deo istos appropriat.
israel coram filijs.
9 Ignis dimissa cōcremat.
videtur dei gloria.
parante aaron immolat.
pro se ac plebe reliqua.
10 Chyros aaron interficit.
prohibet vinum bibere.
pro hyrco moyses arguit.
quod mansit iubet edere.
11 Licita que sunt nociat.
pro eis animalia.
immunda atqꝫ explicat.
non comedit plebs talia.
12 Mulier cum pepererit.
Immunda diu permanet.
minus ⁊ plus statuit.
holocausta hec offeret.
13 Nosse lepras instruit.
sacerdos de his indicet.
extra stabunt vt precipit.
leprosam vestē concremet.
14 Ostendit sacerdotibus.
modo quali purificent.
leprosos ⁊ hic cū domib⁹.
addens istis quid imolēt.
15 Patiens fluxum seminis.
vir sedat quod tetigerit.
mulier ita sanguinis.
offerent hec que repetit.
16 Que aaron seruet explicat.
intret cum sanctuarium.
peccata hyrcus deferat.
expiet tabernaculū.
17 Deus vult vt sit quilibet.
offert qui non hostiam.
sanguinē si qs comedet.
patietur interitum.
18 Sequi vetat egyptios.
canaam in legitimis.
coitus ponit varios.
videntur qui a singulis.
19 Time patrem ac dn̄m.
spicas surdo iniurie.
domi sit ra auguriuz.
statera coram capite.
20 Uult vt moloch nō offerāt.
qui maledicat corruet.
coeūtes sic puniāt.
diuidente plebs obruet.
21 Exequijs nō lugeat.
sacerdos q̄ est maxim⁹.
virginē tm̄ capiat.
presbyter nō sit sordidus.
22 Immundus sit aduena.
consecrata non comedat.
offerent nisi cum macula.
hostias cras nō maneat.
23 Tedat seruari ferias.
manipulos hi deferent.
non colligent reliquias.
segetes nec eradicent.
24 Offerri iubet oleū.
blasphemus ac obruitur.
turbans ruat sic dominū.
pro mēbro mēbrū dabit.
25 Bena anno iubilei.
redibunt agros deseras.
hebreus potest redimi.

posse fratrē nō opp̄mas.
26 Cuncta bona hec tribuet.
mandata si custodiant.
que ponit mala inferet.
seruare si despiciant.
27 Deuotis deus admonet:
qualiter solui habeant.
redimi quedam inpōset.
aliqua licet valeant.

¶ Liber numeri.

AB anno hi vicesimo.
1 tribuū sortes nūerat.
leuitis pro seruitio.
demptis dei q̄s statuerat.
2 Bono cum corde populus.
castrametando proficit.
modum illis quem dn̄s.
per moysen constituit.
3 Cūctos leuitas numerat.
plebisq; primogenitos.
pro cultu aaron segregat.
tradit ei denarios.
4 Dent leuitis officia.
filij aaron vt ordinat.
distinguit tribus onera.
familijs quas numerat.
5 Ejciuntur sordidi.
quintā partē dent dn̄o.
aquas vxor zelotypi.
bibat coram presbytero.
6 Facit votum nazareus.
eis q̄d sit illicitum.
offerent hec cū azimis.
bn̄dicant sic populum.
7 Gerson doues ac merari.
moyses iussu diuidit.
principes donāt singuli.
tribuū hec que exprimit.
8 Hic aaron luminaria.
ponit super candelabrū.
offertur plebs leuitica.
seruiat per hoc spacium.
9 In mense primo dn̄s.
fieri phase pcipit.
stat vel se mouet pp̄lus.
nubes eis vt innuit.
10 Canēt tubis quas faciat.
temporibus que statuit.
moyses rogauit osi ab.
recedunt duces repetit.
11 Zedit ignis q murmurāt.
appetitu fieri carnium.
descripti ac vaticinant.
copia datur auiū.
12 Maria cū aaron: pessime.
moysen 9tra murmurat.
leprosa fit plenissime.
ad tēpus extra habitat.
13 Nabi iussu cū pluribus.
ad explorandum mittit.
redeunt hi cum fructib⁹.
per decē plebs puertitur.
14 Omnes reuerti cupiunt.
moyses deū mitigat.
exploratores corruunt.
amalech plebem superat.
15 Plebs victimā sic offera.
peccans hec dat pmitias.
legentē ligna lapidat.
quelibet ferat fimbrias.
16 Quicūq; tenet pro chore.
terra vel igne perditur.
in signū manent lamine.
murmurās plebs icēdit.
17 Recipi virgā imperat.
et tribuum principibus.
solaq; aaron germinat.
deleri timet populus.
18 Sumat aaron primitias.
signat deus officia.
leuitis donat decimas.
non seruēt sibi pinguia.
19 Tradēt vaccā eleazaro.
cremēt hāc tollat cineres.
tempore mūdus debito.
pollutos lustret hoīes.
20 Uita modo deficit.
de petra aquā hauriūt.
edō inde rex despicit.
sursum aarō sepeliunt.
21 Extirpa plebs chananeū.
loco serpens erigitur.
canūt habētes puteū.
post seō og cōteritur.
22 Jussu balaā ariolus.
ad regē moab pperat.
asinā terret angelus.
balach oēs remunerat.
23 Cedat balaā p populo
fieri aras ordinat.
consultat laudat dn̄o.
balac pent vt taceat.
24 Adhuc plebs bn̄dicitur.
bone cē rex non cōstrat.
balaā tandē reuertitur.
et iacob stella exeat.
25 Belphegor colit pp̄ls.
principes fugat moyses.
punire cessat dn̄s.
ducem necat cū finees.
26 Censent robustissimi.
multe patent familie.
senes postq; sunt mortui.
caleph preest & iosue.
27 De monte terrā videat.
pro natis saphat cōsulit.
iosue iusta tribuat.
cūctis corā vt pcipit.
28 Eruditq; quotidie.
sabbatis atq; immolēt.
in kalendis & pphase.
cū frugibus hec offerent.
29 Festa septimi exprimit.
mēsis oēs que celebrent.
de holocaustis instruit.
semp in his q tribuent.
30 Gentes de votis instruit.
vxor soluet et filia.
reddet vt q̄d; vouerit.
faciet idem vidua.
31 Hostes pcurit phinees.
cū his sex pgēs milibus.
diuidit pdā moyses.
habet partē altissimus.
32 Jumēta sunt pre ouib⁹.
rubē gad atq; manasse.
de duobus his regibus.
terra datur a moyse.
33 Qualia loca populus.
in deserto trāsierit.
suis pandit noibus.
tempus aaron hoc hūit.
34 Limitatur per dominū.
terra ista quam diuident.
aras oēs & idolum.
perdēt & hāc ō possident.
35 Mandat vrbes vt pfugis.
leuitis atq; separent.
ante mortē pontificis.
exules nō reueniēt.
36 Narrāt dānū cū pncipes.
sequi potest q tribubus.
assignat modū moyses.
sumendi de cōiugibus.

¶ Liber deuteronomij.

1 Narrat moyses populum.

principijs sunt constitui.
fugistis vos amorreum.
per exploratores territi.
2 Breuiter narrat primis.
deus illi quod iusserit.
de esau & loth filijs.
de seon gal. quã tradidit.
3 Cepi og. illo tempore.
terram eius distribui.
confortaui ac iosue.
transire oes volui.
4 Docet iussa vt teneat.
imagines his prohibet.
stupenda dei recitat.
pro fugis vrbes prouidet.
5 Ea que sunt in tabulis.
precepta decẽ repetit.
seruentur hec a singulis.
cũ darent plebs timuit.
6 Firmiter deum diliges.
in manu iussa teneas.
iurabis soli seruies.
filios de his moneas.
7 Gẽtes domos ac statuas.
dele pactum amantibus.
bona dabit si teneas.
paulatim perdet domin⁹.
8 Hortatur vt custodiant.
volunt diu si viuere.
concessa cordi habeant.
defendit deos colere.
9 Justicijs non tribuant.
orauit pro his moyses.
offensas menti teneant.
dño sacras pluries.
10 Quare leui elegerit.
narrat petit vt ambules.
peregrinum ac diligit.
ceruicẽ nõ plus eleues.
11 Lugent atq custodiant.
pluuiã dabit dñs.
facta q egit videant.
affert nocebit hostibus.
12 Mandat subuerti ydola.
sanguinem vetat oibus.
offerri iubet omnia.
eligit vbi dñs.
13 Necã oes imperat.
hortantes sequi idola.
populus vrbem deleat.
fiunt q idolatria.
14 Omne animal sordidum.
comedere deus denegat.
decimã dãt his fructuũ.
leuitas nũq deserat.
15 Pauperes semp subleuãt.
seruos vt linquãt imperat.
primogenita offerant.
sedata nullus afferat.
16 Quod phase ita celebrãt.
festa duo ac edocet.
iudices vult vt ordinent.
statuas cũctis inhibet.
17 Reddãt malũ idolatrie.
duobus substãt testibus.
sacerdotis sententie.
rex vnq̃ sit extraneus.
18 Suscipere presbyteris.
cũ plebe patrẽ inhibet.
gentibus nõ sis similis.
prophetãt vt me tribuet.
19 Tres vult bis vrbes eligi.
percussores vt fugiant.
mẽdacẽ testem perimẽ.
pro mẽbro mẽbrũ tribuãt.
20 Vadit quare ad prelia.
moyses plebi recitat.
nõ succidãt fructifera.
pugnãdi modũ explicat.
21 Explorent p cadauere.
mulier capta lugeat.
proteruus iubet perdere.
exose natum pferat.
22 Inuicẽ sua dirigãt.
honestas vestes induent.
de nido pullos capiant
puellas reas obruent.
23 Zelũ p tẽplo explicat.
nitida castra teneant.
cũ scorto visum denegat.
votũ vuas nõ extrahant.
24 Assignet vir repudium.
pign⁹ reddes nõ pimant.
laboris solues precium.
reliquas nõ colligãt.
25 Bono palmã dãt iudices.
cõiunx pedẽ discalciet.
vxori manũ austres.
põdus idẽ de amalech.
26 Corã stabis presbytero.
dorsã o illi primitias.
laudes dabis sic dñe.
leuite trades decimas.
27 De saxis vult informib⁹.
altare quod edificent.
leuite corã tribubus.
maledicta hec exprimẽt.
28 Erunt plebi hec optima.
mandata si custodiant.
sustinebit hec pessima.
predicta si abiciant.
29 Facta narrat ingentia.
cũ cũctis fedus pcutit.
terra absq ydolatria.
puniantur vt asserit.
30 Genti parcet si doleat.
iuxta te est vt facias.
vitã offert & eligat.
predico iam q pereas.
31 Hostes vt gẽs nõ timeat.
iubent lex pmulgabitur.
iosue deus roborat.
plebis culpa predicitur.
32 Impler cãticũ moyses.
lex vite prolongatio.
audit q fecit in cades.
precauit ibi dño.
33 Rara moyses tribubus.
optat symeon deserens.
nominat rubẽ citius.
vltimo aser exprimens.
34 Luget moysen populus.
terrã ante qui conspicit.
iosue implet spiritus.
defuncti locum suspicit.

Liber iosue.

1 Admonet iosue dominus.
legem iubens teneat.
preparet cibos populos.
gad cũ rubẽ obtemperat.
2 Binos hierico destinat.
celat raab in solario.
vt soluent fuos obligat.
dimissi sunt in eremo.
3 Clamãt vt arcã populus.
sequatur siet in flumine.
iordanẽ siccat dominus.
modo dicit quo iosue.
4 De aqua iussu domini.
lapides sex bis capiunt.
exeunt flumen singuli.
galgalis morã ptrahunt.
5 Emulis virtus deficit.
cultris plebs circũcidit.
iosue viro se subicit.
mãna postq̃ subtrahitur.

6 Firme claudit hierico.
iubet deus hanc circui.
vastatur die septimo.
raab manet ɔ sanguinei.

7 Deus peccato ɔsternitur.
flet iosue ante dominum.
reus actor cognoscitur.
lapidatur per populum.

8 Hay ponit insidias.
fugat rex urbs succendit.
nullas linquūt reliquias.
predant altare conditur.

9 Iūgūt se reges plurimi.
gabaonite decipiunt.
murmur de his fit ppli.
seruiēt prout statuunt.

10 Gabaon reges obsident.
cedūt sol statq; claudit.
pedibus colla subiacent.
multiplex urbs destruit.

11 Laniāt equos iosue.
cū asor urbs percutit.
implent iussa a moyse.
enachim stirpē perimit.

12 Moyses duos perdit.
reges: oēs hos iosue.
istorū terram habuit.
populus iacob varie.

13 Nūc dño vt diuidat.
iosue terrā precipit.
possessionem explicat.
moyses quam distribuit.

14 Omne caleph qđ postulat.
iosue illi tribuit.
pro leuitis nil separat.
ioseph ꝓ his nā accipit.

15 Pars itaq; describit.
tribus iuda quā possidet.
axa othoniel tribuitur.
suspirās terrā obtinet.

16 Que sit tribus exprimitur.
sors effraim ꝑ oia.
chananeus his subdit.
reddēs ipsis seruitia.

17 Reliqua sortem accipit.
media tribus manasse.
filias salphaas reperit.
tribuit montes iosue.

18 Stat sylo tabernaculum.
terra iussu describitur.
tribui prima omnium.
beniamin sors tribuitur.

19 Tribubus alij iosue.
sex sorte terram diuidit.
thēna sarea nouissime.
datā sibi his cōstruit.

20 Urbes ꝓfugis separant.
iubet eis vt dño.
cum moriatur redeant.
sacerdos q est maxim⁹.

21 Ex iussione principum.
leuitis donant opida.
non turbāt hostes pplm.
implet deus pollicita.

22 Iussu gadditę redeunt.
altare hi edificant.
legati ipsos arguūt.
excusant se non dimicant.

23 Zelans admonet pplm.
legē si seruent proteget.
mores hūt si gentium.
de terra ipsos auferet.

24 Altare atq; pplo.
iosue data recitat.
pangūt fedus cum dño.
ioseph ossa plebs tumulat.

¶ Liber iudicum.

1 Adombezech ceditur.
iudei symeon ꝑualent.
introitus ostenditur.
tributo hostes ꝑmanent.

2 Baal plebs colit nō dñm.
flēt culpāt hos cū angelus.
tempore saluat iudiciū.
offensis parcit hostibus.

3 Colūt deos ac opprimit.
othoniel regē syrie.
ayoth eglō clā perimit.
sex cēto a sangar vomere.

4 Dū mādat iudex vel hora.
bel lare barach incipit.
tertius fugit sysara.
clauo iahel hunc perimit.

5 Enarrat mira dñi.
delbora psallēs canticū.
collaudat quosdā populi.
cōmendat iahel plurimū.

6 Fructus madiā destruit.
Gedeon monet angelus.
nocte arā baal conterit.
duplex signum dat dñs.

7 Gedeon ex suis abijcit.
Firmatur nocte somnio.
trecentis tubas diuidit.
se hostes trucidāt mutuo.

8 Hostes placans ꝑsequit.
maiores socoth trucidat.
zebee cū salmana occidit.
inaures sumens generat.

9 Iugulat frēs abimelech.
ligna regem constituunt.
hostes suos his obtinet.
fragmē seru⁹ hūc ꝑimūt.

10 Jayr regit post alium.
delicta plebs multiplicat.
cōpuncti orant dominū.
ipsos amon nā aggrauat.

11 Legitimi eijciunt.
Jepte sz his post imperat.
amonite hunc fugiunt.
filiā voto immolat.

12 Uiros ꝑdūt galaaditis.
ex ephraim dū exprobrāt.
post iepte tres succedere.
plebē vides qui iudicāt.

13 Narrat angelus femine.
sanson natus qđ faciat.
pādit rursus hec manne.
timentem vxor roborat.

14 Oculis placens sumitur.
leonem sanson lacerat.
probleuma hui⁹ soluitur.
triginta viros iugulat.

15 Perdunt blada vulpibus.
valde sanson se vindicat.
ligatus datur hostibus.
cū maxilla hos trucidat.

16 Querit virtutem valida.
de nocte fores baiulat.
rasus portat opprobria.
cōuiuas secum suffocat.

17 Reddit micha pecuniam.
Idolatra ac permanet.
vestē componit variam.
leuitam donis retinet.

18 Sacerdotem interrogant.
explorant atq; redeunt.
domum miche expoliant.
sexcenti lachis destruūt.

19 Lentus gener reuertitur.
gabaa manet cum asinis.
a pessimis vir queritur.
cadauer scindit coniungis.

20 Uirorū gabaa populus.
punit nephas statuit.
tribu ordūit omnibus.

benīamin atq̄ corruit.
21 Ex corde flent ⁊ imolant.
iabes deleť dant virgines.
in sylo iussu latitant.
viri sumāt ⁊ cōiuges.
¶ Liber ruth.
Ad moab it elymelech.
1 cum natis sibi moritur.
cum filiis orpha remanet.
noemi ruth ac sequitur.
2 Boos iuuené interrogat.
de ruth spicas q̄ colligit.
cū suis vult vt maneat.
socrui dicta repetit.
3 Lūcta ruth iam exequit.
socrus illi que imperat.
de nocte cū boos loquit.
mane blado hūc onerat.
4 Datur boos ius alterius.
Ruth sibi atq̄ iungitur.
congaudet de hoc populus.
ex illa obeth nascitur.
¶ Liber regū primus.
1 Affligit anná emula.
helcana ipsam diligit.
putatur orans ebria.
cum hely natū asserit.
2 Bona fecit hec canticum.
samuel placet omnibus.
filij peccant nimiū.
arguit hely nuncius.
3 Consurgit nocte samuel.
dicta mane pandit hely.
scit hunc oīs plebs israel.
prophetam esse domini.
4 Debellant arca capitur.
in sylo vir hec nunciat.
post ambos hely morit.
phinees vxor generat.
5 Erectus dagon frangitur.
azotos lāguor aggrauat.
dum arca circunducitur.
grauat plebs dū ambulat.
6 Fit magnorū consilium.
plaustro arca imponitur.
pro peccato dant preciū.
bethsamis plebs occidit.
7 Gentem samuel instruit.
in masphat aquā hauriūt.
territos hostes percutit.
amissas vrbes capiunt.
8 Habere regem postulant.
samū dñi hec displicet.
vult deus vt obtineant.
regnaturi ius edocet.
9 Inquirit saul asinas.
puer comes hic admonet.
informatur per feminas.
cū samuel nocte pmanet.
10 Saul de mane vngitur.
signa huic dat samuel.
prophetát sorte traditur.
inuentus rex fit israel.
11 Luget in gabaath ppłus.
boues saul dilacerat.
fugatur naas exercitus.
de iabes regnū innoat.
12 Molestus nulli samuel.
beneficia explicat.
pluuias timens israel.
vt oret deum postulat.
13 Nescet ionathas ggregát.
saulé culpat samuel.
se cunei tres separant.
caret armis plebs israel.
14 Occulte nocet consulit.
gustat mel carnes deuorat.
sorte captū plebs eripit.
maiores regni nominat.
15 Perdit amalech pplm.
eligens saul optima.
culpat samuel hūc nimiū.
agag necás in galgala.
16 Dō bethleé samuel adest.
vult deus dauid vngitur.
saulé demon aggrauat.
cū psallit missus pellitur.
19 Replet timore goliath.
missus dauid arguitur.
vestit rex caput amputat.
fugant genus inquiritur.
18 Se ionatas expoliat.
perturbant saul femine.
merob dauid nó copulat.
se michol vult hūc pdere.
19 Tandé dauid recipitur.
declinat michol liberat.
in aioth tunc queritur.
Rex se vbi expoliat.
20 Valde dauid céqueritur.
ionathe fedus latitat.
post kalendas irascitur.
flens sagittas cóbaiulat.
21 Exposcit panes in nobe.
fugiens dauid sublimis
gladium sumit golie.
simulat in geth rabiem.
22 Iūctis dauid q̄ plurimis.
cum moab suos deserit.
cum plangit saul proprijs.
sacerdotem doech perimit.
23 ¶ Telat dauid pro seyla.
aufugit inde postmodum.
confortatur a ionatha.
ziphei cingit monticulum.
24 Abscidit oram clamidis.
clam dauid cū persequit.
rńdet saul cū lachrymis
sibi dum is cóqueritur.
25 Bis quoq̄ nabal exprobat
nunciy atq̄ moritur.
abigail pa ificat.
dauid sibi ac iungitur.
26 Ciphus cū hasta tollitur.
cū suis rex dū dormiat
sensum dauid reuertitur.
exclamans saulem mitigat.
27 Descendit dauid a suis.
dat achys illi syceleth.
nocet solum extraneis.
captus vitam non obtinet.
28 Erigit rex achis dauid.
phytonissa consulitur.
resurgés samuel instruit.
edit saul reuertitur.
29 Ferre non valét satrape.
dauid vt stetim prelio.
placet achys per optime.
redit tamen diluculo.
30 Renteo siceleth cócremant.
flet dauid hos persequitur.
sua plene recuperant.
lassede preda mittitur.
31 Hostes saul decapitant.
cum filijs hunc auferunt.
in templo arma collocant.
viri iabes sepeliūt.
¶ Liber regū secūdus.
1 Amalechites nūciat.
saulis dauid interitum.
conuincés ipsum iugulat.
cū suis plangens plurimū.
2 Bis sex compares iugulat.
dauid iuda cum eligit.
ysboseth abner infugat.
asael ioab sepelit.

3 Crescens dauid rex generat.
vxes michol culpat isboseth.
ioab abner coniugulat.
hunc rex plangit & abstinet.
4 Duo iugulant isboseth.
Claudus fit atqz miphiboseth
portantes caput perimit.
5 Eligit dauid ppls.
in hierusalem habitat.
virorum crescit numerus.
philistim bis exterminat.
6 Ferit osam cum dominus.
metu archa relinquitur.
transferre hanc omnis ppls.
a michol rex despicitur.
7 Gratis domum construere.
vult dauid nathan consulens.
non sinit deus facere.
orat rex gratias tribuens.
8 Hostes dauid humiliat.
adadezer ac subijcit.
super hoc thoy iubilat.
magnates regni exprimit.
9 Indulget saulis domui.
Consolans rex miphiboseth.
siba huic ac filij.
seruiant ipse comedet.
10 Charus dauid naas moritur
nuncijs amon exprobat.
bis resistens deuincitur.
siras cum hoc rex subiugat.
11 Lauans seducta concipit.
vriam facit ebrium.
necatur rex vt precipit.
bethsabee parit filium.
12 Multum nathan redarguit.
orat rex puer moritur.
serui querunt cur comedit.
parit rabat vi capitur.
13 Nimis maceratur amon.
deflorans thamar eijcit.
tunduntur oues absalon.
rex flet fratrem cum perimit.
14 Orat dauid thecuites.
reducit ioab absalon.
pulcher est cremeat segetes.
osculatur rex filium.
15 Plebem absalon decipit.
coniurat rex egreditur.
reduci archam precipit.
plorant chusi reuertitur.
16 Querit rex de miphiboseth.
semei huic exprobat.
absalon chusi retinet.
vxores patris violat.
17 Respuit rex consilium.
achitofel sed non chusi.
nuncij intrant puteum.
suspendit escas plurimi.
18 Suos mittit ad prelium.
absalon victus palpitat.
fugant erexit titulum.
currunt duo rex eiulat.
19 Tandem foris rex residet.
veniunt ad eum plurimi.
sic semei syba myphiboseth
rixa redit berselay.
20 Vir separat rex prouidet.
amasam ioab perimit.
abellan duce obsidet.
redit caput cum accipit.
21 Exorta fames tollitur.
septem postquam crucifigunt.
cum istis saul ponitur.
Quattuor bella tribuunt.
22 Inuocabo laudabilem.
Quis deus preter dominum.
delebo velut puluerem.
nil tenet nisi canticum.
23 Zeemula fecit magnalia.
pluuijs herbam germinat.
fortium dauid nomina.
de septem facta recitat.
24 A rege ioab cogitur.
dinumeret vt populum.
Ex tribus pestis capitur.
cessat post sacrificium.

¶ Liber regum tertius.

1 ABisag ducunt subditi.
Bersabee natam rex loquitur.
adoniam linquunt territi.
salomon postquam vngitur.
2 Eonis rex monet filium.
adoniam interficit.
abiathar officium.
Post ioab semey corruit.
3 Coniugem sumit salomon.
Sapientiam impetrat.
reuertitur de gabaon.
Meretrices pacificat.
4 Describuntur qui eminent.
Excessus atqz sumptuum.
perfectam pacem obtinent.
Laudatur procul salomon.
5 Ea hyram rex tribuit.
salomoni que postulat.
pro istis sumptus recipit.
facte res templi ordinat.
6 Facit templum rex salomon.
dominus ipsum instruit.
Grande format oraculum.
cherubin duo construit.
7 Grandes domos tres ordinat
columnas bases extruit.
vasa templi multiplicat
opus omnes rex perficit.
8 Humeris archam baiulat.
Intus donum rex obsecrat.
hostias plures immolat.
dedicans plebe edificat.
9 Informat regem dominus
non placent hyram oppida
vrbes non seruit populus.
de ophir aurum silia.
10 Ceret regina reborre.
post scuta tronus conditur.
regem volunt aspicere.
argentum vilipenditur.
11 Linquit salomon dominum
Sibi leonis irascitur.
suscitat huic emulum.
hieroboam eligit.
12 Monita tenet iuuenum.
lapidant bellum deserit.
vtrunqz colunt vitulum.
hieroboam quos extruit.
13 Nunc ara bethel scinditur.
vir dei dona renuit.
edit foris perimitur.
prophetes ipsum sepelit.
14 Ostendit misse grauia.
Achyas puer deficit.
adorat iudas idola.
thesauros sesac accipit.
15 Postquam abya moritur.
asa sordes rex dissipat.
per benadab defenditur.
predes asa annihilat.
16 Quoslibet zambri trucidat.
de baasa ac succenditur.
zamri vicit peccat achab.
vrbs idcirco construitur.
17 Ros non cadit nec pluuia.
coruis pascunt ac helyam.
sustentat hunc post vidua.
resumit puer eias.

18 Secosum verba queritur.
helyas filis obuiat.
semotim hos tribuitur.
necatur aquam impetrat.
19 Timens puerum deserit.
helyas somno rapitur.
In oreb iussa concipit.
heliseus hunc sequitur.
20 Uincunt benadab pueri.
post annuz murus suffocat.
Impetrant pacem subditi.
percussus regem increpat.
21 Exprobat achas impia.
Occidi naboth imperat.
possidetur dum vinea.
helias mala nunciat.
22 In rameth ire suggerunt.
micheas ductus clauditur.
sagitta achab perimunt.
iosaphat sancte reditur.

¶ Liber regū quartus.

1 Ad belzebuth vt consulat.
Ochosias mittit nuncios.
helias missis obuiat.
cremat quinquagenarios.
2 Bini ambulant mutuo.
helyas raptus queritur.
sanat aquas in hierico.
ascende calue dicitur.
3 Contra moab tres veniūt.
fieri fossas impat.
hostes aque decipiunt.
Filium rex sacrificat.
4 Domi abundat oleum.
Mors in olla est inquiunt.
Datum suscitat filium.
pauci panes sufficiunt.
5 Epistolam fert naamā.
ad portam stat helysei.
Reddit haianus mundiciam
Bona lepram dat giezi.
6 Ferrum natans suscipitur.
cibos clausis dant hostibus.
obsessa vrbs affligitur.
perdet caput helyseus.
7 Bene fugit a samaria.
Leprosi hoc renunciant.
ordeum atq3 similia.
In porta ducem suffocant.
8 habet suas res femina.
benadab mittit languidus.
recedit edom a iuda.
peccant iozam & filius.
9 In regem hyeu vngitur.
coniurans venit iezrael.
iozam per hunc occiditur.
ochozias ac iezabel.
10 Caros achab decapitant.
necat fratres ochozie.
sacerdotes baal iugulant.
Grauat plebem rex syrie.
11 Ledit plures athalya.
solus ioas absconditur.
regem facit hunc ioiada.
cum baal illa extinguitur.
12 Mandat ioas presbyteris.
sartatecta vt extruant.
munera dat emulis.
duo serui hunc iugulant.
13 Nimis decrescit populus.
heliseus ac morit.
resurgit tangens mortuus
benadab cum deuincitur.
14 Occidens petit prelium.
amasias ac capitur.
iugulatur per populum.
hieroboam terra redditur.
15 Placet ozias domino.
bis tribus regnū traditur.
neptalim fit translatio.
Joatham patrem sequitur.
16 Querit donis auxilium
rex achaz ab assyriis.
altare fit sacrilegiū.
peccat deo in plurimis.
17 Relinquit deum populus.
transfertur in assyrios.
subsunt alij leonibus.
deos colunt hij varios.
18 Sordes ezechias destruit.
capit ac samaria.
minas dat sennacherib.
rapsaces facit grandia.
19 Trucidat vestes consulit.
litteras sumens obsecrat.
Angelus hostes percutit.
isaias assecurat.
20 Ualde flet rex dum patitur.
Umbra redit vt postulat.
missus dū nil absconditur.
isaias hunc increpat.
21 Extruit vana manasses.
per ipsum plebs seducitur.
minas facit multiplices.
nequam amon occiditur.
22 Josias dauid sequitur.
helchias librum reperit.
scindit olda consulitur.
mala erunt que exprimit.
23 zelans sordes cum destruit.
iosias ossa concremat
post phase victus corruit.
nechao ioachim sublimat.
24 Ungunt ioachim latrunculi
nabuchodonosor vrbem spoliat.
Captiuant ac plurimi.
sedechiam regem ordinat.
25 Bini priuatus oculis.
succedunt princeps transtulit
necatur rex prefert reliquis.
honorem ioachim accipit.

¶ Liber paralipomenō primus.

1 Noe atq3 ab adā.
procreatos notificat.
Gignit esau post abraam.
reges edom cōnumerat.
2 Bis sex israel genuit.
hesion hos septem ysai.
ierameel plures habuit.
post natos caleph cynei.
3 Cunctos dauid hos pereat.
Reges iuda ac exprimit.
zorobabel octo generat.
semeias sex habuit.
4 De iuda quinq3 exeunt.
dominu3 iabes inuocat.
filij sela & symeon.
steriisse solem memorat.
5 Erant rubē primogenita
filij ioseph eueniunt.
cum gad gignit in copia.
agarenos subijciunt.
6 Filios leui recitat.
sacerdos aaron extitit.
familie quas nominat.
has vrbes plebs distribuit.
7 Gignūt ysachar beniamin.
neptalim iuncto manasse.
Idem aser & effraim.
flet natos multo tempore.
8 habet beniamin filios.
Quinq3 vndecim semei.
Gignit saul bis duas.
rex nati etiam fortissimi.
9 hierusalem quos explicat.
leuite stant cum redeunt.

Officia que recitat.
Habent ex saul hij exeūt.
10 Cadit saul in prelio.
Remoti vrbes deserūt.
Consecrant arma idolo.
Uiri iabes sepeliunt.
11 Laudant septem strenui.
Reges dauid ex fortib⁹.
Ungūt huc prius maximi.
Prefert ioab omnibus.
12 Multi dauid associant.
Saulem is continuit.
In regé ipsum sublimant.
Cuncte trib⁹ vt exprimit.
13 Nequaq̄ archa linquitur.
In domo plus aminadab.
Sustentás oza moritur.
Obededom renumerat.
14 Offert yram que reperit.
Uxores rex multiplicat.
Castra philistim bis percutit
Distáter nomen aduolat.
15 Plures domos edificat.
Rex archa post deducit.
Cátatores pri⁹ ordinat.
Michol ludens spernit.
16 Qui offert sacrificia.
Dat cibos omni populo.
Taxat multis officia.
Cantat psalmus domino.
17 Retrahit per dominū.
Rex domum ne edificet.
Letatur sedens plurimū.
Productis laudes exhibet.
18 Subiugat dauid emulos.
Pacé gaudés thou postulat.
Nominat regni maximos.
Multa duo rex consecrat.
19 Turpe remittit nūcios.
Amon bellū 4 preparat.
Sociat sibi plurimos.
Bis dauid ipsum subiugat.
20 Ualide ioab subicit.
Amonitas per omnia.
Cū rege ruchab destruit.
Tria philistim daui' prelia.
21 Ex tribus pestis consumit.
Ioab plebem cōnumerat.
Angelus perdés cernitur.
Uédit hornā rex immolat.
22 Impensas tépli preparat.
Dauid atq̄ artifices.

Heredi dictas recitat.
De ipso monet principes.
23 Zelans pro dei gloria.
Leuitas dauid numerat.
Taxat ipsis officia.
Filijs aaron hos subiugat.
24 Assignat sacerdotiū.
Filijs aaron quos separat.
Secantur vices sortium.
Leuitas quosdā numerat.
25 Bis duodecim recitat.
Cantor sortes varie.
Instrumétis que nominat
Per vices debent cauere.
26 Chore natos ac merari.
Ianitores hic ordinat.
Thesauros seruant varij.
Baiditis plures imperat.
27 Duces turmar̄ recitat.
Tribuū pandit principes.
Prefectos regis nominat.
Bonorū atq̄ consules.
28 Enarrat dauid plurib⁹.
Domū cur nō construxerit.
Seruet lex ab omnib⁹.
Exemplar tépli tribuit.
29 Feruenter téplo tribuūt.
Bona laudat rex dn̄m.
Hostias plures offerūt.
Salomon tenet soliū.

Liber paralipomenon scd̄s.

1 Accipit sapientiam.
In gabaon cū immolat.
Dat auri abūdantiam.
Equos sibi multiplicat.
2 Blande hyrā hec offeret.
Salomoni que postulat.
Sūptus sibi vt tribuet.
Factores tépli numerat.
3 Cū téplo facit porticum.
Clauos cherubin construit.
Exponit aurū plurimū.
Uelum colūnas extruit.
4 Dic q̄ mare altaria.
Boues cōcas rex faciat.
Mésas bases cádelabra.
Ex ere vasa fabricat.
5 Eminétes se congregant.
Archam ponūt interi⁹.
Cū sacerdotes iubilant.
Téplū implet altissimus.
6 Faciem vertés salomon.
Concessa dauid recitat.
Prolixe orat dominū.
In domo vt exaudiat.
7 Gloria domū occupat.
Salomon offert plurima.
Post festa plebs repatriat.
Regi deus dat monita.
8 Has vrbes rex edificat.
Extranei tantum seruiūt.
Leuitas rite ordinat.
De ophir aurū offerūt.
9 Ingés format rex soliū.
Regina sabba admonet.
Ditatur atq̄ nimium.
Uidere huc vult quilibet.
10 Capit hierobóá terminus.
Monita serui deserit.
Huius linquit imperiū.
Plebs aduri ac obruit.
11 Loca roboam plurima.
Bellum linqns edificat.
Leuite linquūt propria.
Firmat⁹ multos generat.
12 Multa sesac rex arripit.
Roboam se humiliat.
Cum plebe legem deserit.
Pená deus hos nauigat.
13 Neq̄ssimis hierobóam.
Abia verbis exprobrat.
Habet iuda victoriam.
Clamás deū cū inuocat.
14 Dés sordes annihilans.
Asa vrbes edificat.
Deum primo is inuocans.
Ethiopes suppeditat.
15 Pugnátes qdem roborat.
Seruire iurant domino.
idola asa dissipat.
matrem priuat imperio.
16 Querit asa auxilium.
abdenadab muner jb⁹.
affligit dei iudiciū.
infirmatur in pedib⁹.
17 Regrens dei placita.
confirmat rex iosaphat.
plures huic dát munera.
robustos hui⁹ recitat.
18 Suscept⁹ sedet iosephat.
micheas duci⁹ claudit.
pergūt in rameth galaad.
achab ibi percutit.
19 Iacet culpat⁹ iosaphat.

plures trahit ad dñm.
iudices quosdã ordinat.
Admoneant vt psim.
20 Varij hostes se cõgregant.
Territ' orat iosaphat.
mutuo hi se iugulant.
dans pacẽ naues trucidat.
21 Extinguit fres perfidus.
Joram danis ac subditur.
grauat hic ab hostib'.
pessima tabe morit.
22 Joraz ochozias sociat.
vt achas colit idola.
ipsuz hyen rex iugulat.
multos necat athalia.
23 zelo vrgente ioiadam.
ioas regem constituit.
foris necant athaliam
Cũ mathã baal plebs ꝯterit
24 Aptari templũ pcipit.
ioas seruit ac idolis.
ioiade natũ perimit:
superatur ab emulis.
25 Bella fert amasias.
necat lingt exercitum.
peccat capit ipsuz ioas.
iugulatur per populum.
26 Colit ozias dominum.
vincit turres edificat.
copiam habet fortium.
Lepra deus hũc maculat.
27 Deum ioathan diligit.
vrbes sibi multiplicat.
ab amon dona recipit.
pugna ipsos subiugat.
28 Errat achaz in plimis.
hostibus multis subdit.
munera dat assyrijs.
captiua plebs reducitur.
29 Facit recte ezechias.
tẽplũ mũdari vt imperat.
cũ multis offert victimas.
laudãt deũ vt ordinat.
30 Gentẽ multã rex reuocat.
Epistolis ad dominũ.
cũ multis phase immolat.
duplicant dies festium.
31 Horrẽdas sordes trucidant.
decimas offert ppls.
horrea iussu preparant.
prouident plene cibus.
32 Judã grauat sennacherib.
ezechias plebem roborat.
Blasphemãt hostes percutit.
sanatus opes congregat.
33 Quare manasse extruit.
sordes captus ac ducit.
Reductus ipsas destruit.
nequã amon perimitur.
34 Lucos iosias ac idola.
Annullãs tẽplũ reparat.
olda remittit plurima.
plebem deus humiliat.
35 Mandat rite vt seruiant.
leuitis iosias domino.
cũ illo phase immolant.
perimit ipsum nechao.
36 Nechao ioachim sublimat.
per nabuchodono. deponit.
sedechias deũ irritat.
Cũ tẽplo vrbs succendit.

¶ Liber esdre primus.

1 Autorizat rex optimus.
trãsmigratis vt redeant.
Inspirat quosdam dñs.
collata vasa baiulant.
2 Babilonẽ hi deserũt.
habet quoqz numerus.
hierlm reueniũt.
dant dona principib'.
3 Coadunati offerũt.
vt debent sacrificia.
Cũ fletu laudes concinũt.
tẽpli ponũt dum infima.
4 Dum lectum nolũt iudei.
opus hostes qd faciant.
Accusant ipsos princip.
his scribit vt impediant.
5 Edificare incipiũt.
prophete ipsos adiuuãt.
motiuũ cur hi cõstruũt.
regi hostes notificant.
6 Firmat decretũ darius.
perfectũ templũ dedicãt.
mandatis sacerdotibus.
Letant pascha celebrant.
7 Genus esdre notificat.
epistolam rex tribuit.
Jubet vt nil deficiat.
legẽ seruant vt precipit.
8 hi esdram omnes sociant.
mandat qbus ieiunium.
munera qdam baiulant.
offerũt sacrificium.
9 In dolore iam positus.
clamat esdras ad dñm.
commixtus nã est ppls.
aduenis per coniugium.
10 Quare simul flet populus.
assunt die in tertia.
dictũ placet cũ omnibus.
dissoluunt coniugia.

¶ Liber Neemie.

1 Audit cũ quinqz neemias.
plebis sue opprobrium.
ge mẽdo fundit lachrymas.
pro ipsis orat dñz.
2 Bonus cũcta q postulat.
neemie rex tribuit.
nocte murũ considerat.
hostes neqz plebs despicit.
3 Cuncti narrantur ordine
hierlm qui renouant.
panduntur porte varie.
diuersi quas edificant.
4 Deridet plebs cũ renouant.
ad bellandũ se congregat.
vna manu edificat.
neemias hos roborat.
5 Eis volunt q vendere.
natos multa dant relig.
neemias nil exigere.
vult cũ ho: edunt plurimi.
6 Fedus non vult percutere
cum hostibus neemias.
ad templũ nec confugere.
mittunt sibi epistolas.
7 Grandis habetur numer'.
audierunt qui antea.
claudunt porte per prius.
dederunt atqz munera.
8 Hortat esdras populum.
In gradu astans ligneo.
asportant frondes arborum
implentur omnes gaudio.
9 Iniurias plebs recitat:
suas ⁊ precedentium.
beneficia explicat.
orando esdras dominum.
10 Caractizantes nominant.
seruare legem deuouent.
per sortes multos separant.
primitias ac offerunt.
11 Leuite gratis plurimum.
in vrbe hac ri resident.
decimas sic dant omnium.

disperfi alij remanent.
2 Multis cum sacerdotibus.
zorobabel redierat.
Paries donant cantorib⁹.
laudis muru plebs edificat
3 Non intrat templu aliqui.
leuitas priuant decimis.
prophanant diem sabbati.
Mundatur ab extraneis.

¶ Liber esdre scds.

1 Archa dei reponit.
leuite se purificant.
a iosia precipitur.
phase omnes vt immolent.
Boues pro festo tribuunt.
sacerdotes sacrificant.
leuite isti seruiut.
excellens phase celebrant.
Cedit iosias p. lio.
nec p dona hunc superat.
sepelitur a pplo.
hieremias pro hoc eiulat.
Dux pro patre a populo.
Jeconias eligitur.
deponit ipsum nechao.
Joachim rex efficitur.
Ereis tandem vinculis.
Joachim rex astringitur.
non credunt dei nuncijs.
in babil plebs adducit.
3 Feruore cyri iudei.
ad propria reueniunt.
adiuuant istos proximi.
vasa templi recipiunt.
Grauiter ferut plurimi.
videre qd edificat.
Cupientes hos retrahi.
artipaxersi notificat.
Hanc rex scribit epistolam.
Manentib⁹ us samarie.
sumunt hostes audacia.
impediunt construere.
3 Juuenes coram dario.
festum grande du celebrat.
disputant tres in publico.
de tribus quod preualeat.
4 Fortior extat veritas.
Preualet ait omnibus.
zorobabel quid postulas.
inquit illi rex darius.
Decretu magnis scribitur.
iudeis vt dec faciant.

pro vasibus disponitur.
Iubent atq iubilat.
5 Mittit gentes rex darius.
cum istis qui repatriat.
conueniunt de vrbibus.
simul deo sacrificant.
Nequit audire populus.
tubas flentes plurimi.
pluribus nam cu laudib⁹.
templum fundant altissimi
Omnes vt patet emuli.
circunstantes aduenist.
nam auscultant hos iudei.
opus tamen impediunt.
6 Prophetant duo populo.
magnates duo interrogat.
reuelant facta dario.
responsa atq intimant.
Quid plebs iuda riderit.
ad hec scriptis exprimit.
cyr⁹ an hec decreuerit.
per darium inquiritur.
Rex hoc cyrus qd statuit.
decretum firmat darius.
iudeis dans qd expedit.
suspendatur contrarius.
7 Simul teplu iam dedicant
iussum regis perficiunt.
letantur pasche celebrant.
sanctificati offerunt.
Tradit esdram qs genuit.
honoratur pre alijs.
de babilone redijt.
Cura est de iudicijs.
8 Uult rex gratis vt redeat.
scribens dat que licuit.
tributum nulli exigant.
iudices esdras instruit.
Existit tamen in flumine.
plurimos esdras cogregat.
pro rege prius itaq.
gratias deo recitat.
Idumeu cum psalmis.
ad flumen esdras quocat.
thesauris ac dispositis.
securum iter postulat.
8 zelatores legis plurimum.
esdras ex hiis applicant.
offerunt sacrificiu.
thesauros posiq poderat.
9 Audit culpa cu populi.
flens esdras orat dnm.

ad teplu currut plurimi.
cogregat plebe postmodu.
10 Biduo inquit populus.
delictum nequit corrigi.
esdras surgit cu plurib⁹.
admissa aptans perfici.
11 Cuncti plene renunciat.
extraneis coniugibus.
in isto qui deliquerant.
exprimuntur nominibus.
12 Docet esdras cum pplm.
in gradu astat ligneo.
audientes flent nimium.
replentur ods gaudio.

¶ Liber thobie.

1 Agit perfecte thobias.
captiuis mones subuenit.
gabelo dat pecunias.
nudus latet senacherib.
2 Bonu parat cu prandiu.
cadauer celat mortui.
priuatur visu postmodu.
insultant huic proximi.
3 Cu fletu mori postulat.
thobias orans dnm.
despecta sara obsecrat.
tollat deus vt vinculu.
4 Docet thobias filium.
mori putans de primo.
a gabelo vult precium.
querat iens cum aliquo.
5 Eunte querit thobias.
loquitur patri angelus.
doles mr dat lacrymas.
recessit postq filius.
6 Fel piscis iussu accipit.
sic cor pfunt hec plimu.
vt petat sarram precipit.
rectu ponit coiugium.
7 Gaudens raguel itaq.
prandiu maxime exhibet.
coniungit sarra thobie.
per ante q uis cubitet.
8 Horrendu ligat raphael.
coniuges orant dnm.
collaudat deu raguel.
festam implet sit epula.
9 In rages pgit angelus.
obsecrat vt hunc thobias.
talenta sumens ppriis.
gabelu ducit ad nuptias.
10 Quare flet pares glibet.

natus cū nō reuertitur.
raguel natam admonet.
possessio diuiditur.

11 Leta mater annunciat.
raphael monet filium.
pater visum recuperat.
ditatur laudant dñm.

12 Mercedē dare statuunt.
cōmēdat preces obtulit.
pādit se ambo corruūt.
surgūt post q̄ euanuit.

13 Nūc hierlm alloquens.
thobias psallit canticum.
illius laudes exprimēs.
benedicit altissimū.

14 Ostendit q̄d ī ū vicit.
mādat deo vt seruiant.
parentes natus sepelit.
niniue vult vt deserant.

Liber iudith.

1 Arphaxat vrbē cōstruit.
per nabuch in ragau vincit.
nūcios multos dirigit.
contētus his irascitur.

2 Bonū videtur olbus.
terrā vt rex subijciat.
holofernes cū pluribus.
innocēs multos subiugat.

3 Cuncti iam se subiciūt.
holoferni per nuncios.
mitigare hūc nequeunt.
sumit auxiliarios.

4 Dei plebs hostes dubitat.
vertices tenēt mōtium.
heliachim hos roborat.
ieiunant orant dñm.

5 Ecce achior explicat.
sit in quo virtus populi.
mira dei cū recita.
turbantur duces maximi.

6 Firmāt achior arbori.
minari dux cum desinit.
soluunt hūc orāt hebrei.
ozias ipsum reficit.

7 Bene bethulie primat.
subtrahūt aquas fontium.
clamant vt hostē vt tribuat.
ozias figit terminum.

8 Homines iudith arguit
plebi omni qui president.
exemplis ipsos instruit.
prose petit vt obsecrent.

9 Judith precatur dominū.
petens hostes vt conterat.
suum firmat consilium.
ducem dei vt non timeat.

10 Rarus ornat se vestibus.
iudith vrbem egreditur.
cur fugit narrat hostibus.
holoferni adducitur.

11 Loci statum annūciat.
iudici iudith ac ceteris.
cur venit eam recitat.
laudatur hec a plurimis.

12 Manet in tabernaculo.
foras vt vult egreditur.
ad cenam ducit vagao.
dux letus huic loquitur.

13 Nullus cū duce remanet
nocte iudith hūc iugulat.
circūdantes se admonet.
cum achior plebs iubilat.

14 Ostendit cras q̄d faciant.
achior credit domino.
mandat duces vt excitent.
vestes scindit flens vagao.

15 Perdunt virtutem emuli.
plebs isrl hos effugat.
ditantur plene singuli.
ioachim iudith visitat.

16 Dñ psallit iudith canticū.
pater adonay domine.
per tempus fulget populū.
non turbant plebē vndiq̄.

Liber hester.

1 Asuheri conuiuium.
grāde est vasthi despicit.
contra istam consilium.
mamucha regi tribuit.

2 Bene mundantur femine.
quesite vt suggeritur.
sumit hester pro coniuge.
a morte rex eripitur.

3 Cunctis aman preponitur.
mardocheus hic despicit.
iudeis ex hoc irascitur.
deleri hos rex annuit.

4 Dolet valde mardocheus.
Cur flet hester annunciat.
excusando se omnibus.
vt ieiunent hec imperat.

5 Est rex hester beniuolus.
prandere vt vult veniunt.
turbat amā mardocheus.

6 Irā cui parat vt suggerunt.
Facta priorū temporum.
Nocte legi sibi rex imperat.
ducit amā mardocheum
suis lugens hec recitat.

7 Bene sic dispendium.
regis hester notificat.
turbatus surgens nimiū.
suspendi amā imperat.

8 Hostes cassantur littere.
nouis hester vt postulat.
hebrei gaudent itaq̄.
mardocheum rex sublimat

9 Judei hostes trucidant.
filij aman corruunt.
dies istos vt teneant.
hester et mardoch statuunt.

10 Parus sic mardocheus.
plect i fuit vt dicitur.
saluat suos deo minus.
somniū mardoch exponit.

11 Legē poscens per somniū.
mardocheus qui habuit.
creuit ac fons in fluuium.
iustorū plebs contremuit.

12 Mardocheus dicto operit.
eunuchorum consilia.
sibi dona rex tribuit.
malis reddens sua scelera.

13 Notari quid epistola.
iu. cos grauans plurimū.
petit mardoch subsidiā.
pro suis orans dominum.

14 Orauit hester dominum
corpus subdens ieiunijs.
poscens plebi auxilium.
querit malum pro emulis

15 Pergit hester a populo.
ad regem prout panditur
exurgit qui de solio.
ruente blande loquitur.

16 Quā mittit rex epistolam.
pro iudeis excipitur.
amā pandit maliciam.
coli dies precipitur.

Liber iob.

1 Assistit satā domino.
de iob: deus interrogat.
Sibi datur possessio.
instanter hec adnihilat.

2 Benedicat in faciem.
ulcere iob percutitur.

monuisti vt affligentem.
lugēt tres nullus loquit.
3 Cur in vulua nō mortuus
dici iob improperat.
Suspiro vbi subditus.
noctem turbo possideat.
4 Docuisti iob plurimos.
innocens nunq̄ periȷt.
prauos inuenit angelos.
nocte pauor me tenuit.
5 Egeno spes plurima.
beatus qui corripitur.
vidi plenum stulticia.
labori homo nascitur.
6 Fratres mei pretereunt.
detractis sermonibus.
sagitte dei in me sunt.
affligit me doloribus.
7 Grauis carcer me circuit.
parce mihi tu domine.
cutis mea aruit.
vita ventus est itaq̄.
8 Hesterni sumus itaq̄.
scito q̄ statim vigilet.
peribit spes ypocrite.
simplicem non proȷciet.
9 In turbine me conteret.
virgam a me is auferet.
deleto terram cōmonet.
flagellans interficiet.
10 Quare de vulua dedȷ.
reducens me in puluerem
oculi nunquid carnei.
penam fero multiplicem.
11 Longior deus arida.
iniquitatem considerat.
dormiet cū fiducia.
culpam a se qui auferat.
12 mihi cor sicut ceteris.
in antiquis prudentia.
qui releuat de tenebris.
facit deus magnalia.
13 Non indiget mendacio.
velut cinis memoria.
carnes meas cur lacero.
ostende mihi scelera.
14 Operi dexterā porriges.
vt flos homo egreditur.
excauant aque lapides.
lignum fractum renascitur.
15 Plura vestis q̄ nouimus.
peribit sumens munera.
superbit semper impius.
ledetur quasi vinea.
16 Quodam ego ditissimus.
lanceis me circūdedit.
hostis est me intuitus.
facies mea timuit.
17 Redacta sunt in nihilum.
Tenuabitur spiritus.
posuit in prouerbium.
soror mea pro vermibus.
18 Semen impiȷ desinet.
expectant hunc pericula.
lux illius deficiet.
cesset huius memoria.
19 Tabernaculum obuident.
sculpantur in silice.
noti mei non comparent.
a gladio vos fugite.
20 Uorabit gnis impium.
vltra non intuebitur.
vt punctus eius gladium.
saciatus artabitur.
21 Exaltantur rex impiȷ.
robustus quidē moritur.
sonitu gaudent organi.
principis domus queritur
22 Justus deo nihil proficit.
priuasti nudos vestibus.
circundatus es laqueis.
bona dabit humilibus.
23 Zelaui huius semitam.
fecit quodcunq̄ voluit.
quis dabit vt hec videam.
caligo nam operuit.
24 Agrū nō suū rapiunt.
bona tulerunt vidue.
domos nocte perfodiunt.
fecerunt viros genere.
25 Baldath suites loquitur.
numerus non est militum.
mūdus nemo qui nascit.
nec stelle ante dominum.
26 Columne celi trepidant.
ornauit celos spiritus.
gigantes subitus vlulant.
ligas aquas in nubibus.
27 Diues secū nil auferet
teneo innocentiam.
voci mali non audiet.
dabit iusto substantiam.
28 Ecce timor altissimi.
ipsa est sapientia.
valoris erant nihil.
respectu huius optima.
29 Fui orbatus oculis.
tacebant ad concilium.
det quis sibi sicut prius
ponebant ori digitum.
30 Grauatus sum doloribus.
abstulit desiderium.
derisus a minoribus.
meum in vocem flentium.
31 Hostibus malum nolui.
impleri gs der carceribus.
in malis non complacui.
bene feci egentibus.
32 Jratus heliu loquitur.
vt video cum spiritus.
expectaui vo igitur.
plenus ergo sermonibus.
33 Capias iob eloquia.
docet deus per somnium.
appropinquabit anima.
deprecabitur dominum.
34 Locutus est iob per prius.
absit deo impietas
considerat ac dn̄s.
regnare vult ypocritas.
35 Multiplices si scelera.
nil mali deo accidet.
in morte dedit carmina.
super bruta nos edocet.
36 Neminem ita opprimas.
viuent diu si audiant.
post culpam caue ne eam.
callidi iram prouocant.
37 Obuoluimur nos tenebris.
super celos considerat.
est magne fortitudinis.
nubes sibi obtemperat.
38 Posui mari terminum.
pande lux vbi habitat.
producis inter luciferum.
coruo escā quis preparat.
39 Quis librauit onagrum.
Feruet equus ad prelia.
partus nosti in ibicum.
eleuabitur aquila.
40 Respiciens humilia.
vehemoth fenū comedet.
in lumbis virtus ppria.
leuiathan quis extrahet.
41 Sternet aurū vt puluerem.
Flatus eius superbie.

reuelabit quis faciem.
nemo potest resistere.
42 Tres amici iob immolãt.
duplat sibi res dominus.
fratres sui hunc visitant.
tot natos gignit quot pri⁹

ℭ Psalterium.

Post iob psalmorum codex debet situari. Dehinc sibi iũgunt ꝓuerbia salomonis. Ter qnquagenos is continet ordine psalmos. Octo maiores icludũt bis reliquosqꝫ Quiqꝫ bis ⁊ ter primus habebis sexqꝫ secũdus. Septem bis ternus sic octo bis quoqꝫ quaternus. Bis sex qnt⁹ habet sext⁹ plus qnto quoqꝫ qnqꝫ. Septimus ac bis sex reliqu⁹ quadragita duosqꝫ ẽsus bis mil le sexcẽti sex in eis sunt.

ℭ Liber prouerbiorũ salomõis: aliter parabolarum.

1 Audias patris monita.
vnum nobis marsupium.
clamat foris prudentia.
despexistis concilium.
2 Bona scies qꝫ plurima.
prudentiam si inuocas.
gaudent agunt cũ pessima.
iustorum calles teneas.
3 Cor tuũ seruet monita.
sapiens ne sis corripit.
honora de substantia.
prudentia qui affluit.
4 Dilige sapientiam.
vita est prauum amoue.
malorum fuge semitam.
sermones meos percipe.
5 Ergo fili nunc audi me.
meretrix non decipiat.
aquas tuas condiuide.
vias deus considerat.
6 Formicam piger videat.
inutilis apostata.
sex hi sunt que reprobet.
Custodi te a femina.
7 Paruula fallit iuuenem.
occurrit dũ in tenebris.
sermonẽ dat multiplicem.
liga legem in digitis.
8 habito in consilio.
imperat per me principes.
possedit me in initio.
qui amãt erunt diuites.
9 Impium qui redarguit.
Facit sibi duriciam.
sapientia domum cõdidit.
sedet stultus in cathedram.
10 Caritas tegit scelera.
culpa in multiloquio.
matris stultus mesticia.
prauorũ cor pro nihilo.
11 Liberabit iusticia.
pro iusto malus corruet.
salus vbi consilia.
stultus prudenti seruiet.
12 Melior est sufficiens.
lucrũ nunqꝫ inueniet.
corona mulier diligens.
gratiam bonus hauriet.
13 Nunqꝫ supbos iurgia.
deserunt iustus comedet.
saluatur per os anima.
spes q̃ differtur affliget.
14 Occupat luctus vltima.
peccat cõtẽnens ꝓximũ.
in timore fiducia.
testis profert mendaciũ.
15 Prudẽs patrẽ letificat.
stultorũ cor dissimile.
culpas fides purificat.
correctiones sustine.
16 Quẽ sit bonus dat patiens.
reuelando opera.
fodit malum insipiens.
voluptas tergum labia.
17 Requirit malus iurgia.
amicus semper diligit.
impius sumit munera.
diues stultus non ꝓficit.
18 Stulti in rixis labia.
verba spernit prudentie.
expellatur adultera.
in lingua mori ⁊ viuere.
19 Testis falsus nõ fugiet.
turpant stultum delitie.
bona prudens inueniet.
dantur filijs diuitie.
20 Viam quis pot̃ hominum.
honor est qui se reparat.
exultatio iuuenum.
intuitu rex dissipat.
21 Extingunt irã munera.
regẽs cor seruat animam.
cum rixosa non habites.
corrigit rectus semitam
22 Iuxta viam adolescens.
paupari nunqꝫ noceas.
nomen auro est preualens.
ab iracũdo fugias.
23 zelare malos prohibet.
Virga puer corrigitur.
te mundus nõ decipiet.
blande vinum ingreditur.
24 Ad mortẽ ductos libera.
iustus cadit ac septies.
male agentes increpa.
multũ piger non dormies.
25 Bonus de terra nuncius.
liberat amicitia.
cibetur a te emulus.
Ignitur sapientia.
26 Cur nota nõ rideas.
stulto cadet in foueam.
A susurrone caueas.
Formidat piger bestiam.
27 Diligentes non deseras.
Nec te laudet os ꝓprium.
Sapientie studeas.
Prudens cor da scit his suum
28 Erit iustus intrepidus.
confessus si quis fuerit.
beatus semper pauidus.
deprecantẽ qui despicit.
29 Fuge principes mendacia.
totũ stultus da spiritum.
humilẽ sumet gloria.
cãm iustus scit pauperum.
30 Generationem varias.
tria insaturabilia.
duo a deo postulat.
quattuor difficilia.
31 hortatur mater filium.
regi vinum vt deneget.
pan peri fac iudicium.
mulierem quis inueniet.

ℭ Liber ecclesiastes.

1 Aduenit generatio.
stulto⁊ grãdis ẽ nũerus
cuncta mentis afflictio.
non saturatur oculus
2 Bona possedi plurima.
doctus ruit vt inscius.
vanitas in his maxima.
afflictionem dicimus.
3 Cuncte tẽpus res obtinent.

perdurant in perpetuum.
Uanitati hec subiacent.
filios fecit populum.
4 Duo fouentur mutuo.
Nondum natus felicior.
innocentium oppressio.
puer rege est melior.
5 Egenorum calumnias.
redde vota ne steteris.
sermones paucos proferas.
nil portat ex diuitijs.
6 Frequens malum subsistere.
bonis non frui proprijs.
quid necesse est querere.
in ore labor hominis.
7 Grauior morte femina.
de mille vnum reperi.
stulti vbi leticia.
fuge domum conuiuij
8 Homo preerit homini.
mortuum non inuenies.
perpetrant mala filij.
seruans malum non senties.
9 Ignorat dignus quilibet.
an amore sit vel odio.
age manus quod preualet
viuus canis leone mortuo
10 Caue regi ne detrahas.
pecunie obediunt.
ve terre cui imperas.
puer peccant qui detrahunt.
11 Lumine dulce est oculi.
non cesset manus vespere.
letare ergo iuuenis
a corde iram amoue.
12 Memento dei itaque
doloris tempus veniet.
serua iussa plenissime.
errata iudex corriget.

¶ Liber canticorum.

1 Osculetur me osculo... [A]Bi tu post vestigia.
Mirre mihi fasciculus.
est collum vt monilia.
lectulus noster floridus.
2 Bonus fructus est gutturi.
amplexabitur dextera.
vulpes paruas vult accipi.
pascitur inter lilia.
3 Coronauit en filium.
adiuro vos o filie.
robusti seruant lectulum.
per vicos queram itaque.
4 Dilecte carus loquitur.
Nulla in hoc est macula.
in membris hec describitur.
distillatio fauus labia.
5 Est talis vt describitur.
dilectus ego dormio.
dilecta heu percutitur.
nuncietis quod diligo
6 Filie syon itaque.
dixerunt beatissimam.
sunamitis reuertere.
descendit ad aureolam.
7 Guttur vt vinum optimum
fructus palme accipiam.
describit caram iterum.
Exeamus ad vineam.
8 Homo quodque propetium.
pro amore despiciet.
me pone vt signaculum.
dilectam nullus excitet.

¶ Liber sapientie.

1 Aufugit fictum spiritus.
necat mendax os animam
non fecit mortem dominus.
datur per iniusticiam.
2 Bonis agentes turpia.
fruamur aiunt impij.
intrauit mors inuidia.
natum se dicit vt domini.
3 Cepit iustos vt hostiam.
dominabuntur populis.
fugat de qui prudentiam
adulteri ac filijs.
4 Damnat impios mortuus.
iustis in refrigerio.
de scorto de nascentibus.
pulchra est generatio.
5 En in magna constantia.
iusti stabunt nec desinent
profuit quid superbia.
insensati deficient.
6 Fortiores plus puniet.
inique de regnantibus.
prudentes vt sint admonet.
mundus deo et primus.
7 Genitus sum vt ceteri.
multiplex in hoc spiritus.
regnis illam preposui.
neminem amat dominus.
8 Hanc quesiui assumere.
latent nihil prudentiam.
plurima confert itaque.
sortitus bonam animam.
9 Iussi vt construerem
animam corpus aggrauat.
Sedium da assistricem.
mecum necesse vt maneat.
10 Quattuor sapientias.
duobus atque affuit.
Iusti tulerunt spolia.
mercedem filiis reddidit.
Locis tui in heremis.
creauit ex materia.
odis nihil de conditis.
sub tribus fecit omnia.
12 Malos necasti domine.
agebant que opera.
solus deus es itaque.
dispositis iuste singula
13 Nihil in celo dicitur.
deus nec opus hominum.
per artem qui conditur.
frustra rogat quis ydolum
14 Obest cultus sculptilium.
inuenta cur sint recitat.
mixta mala sunt plurium.
modicum lignum liberat.
15 Patiens es tu domine.
semper tui existimus.
idola vana vtique.
ve sperant qui in talibus.
16 Que fiunt tunc populis.
Tormenta passus exprimit.
modus plagarum varius.
de celo panem prestitit.
17 Rusticus damna sensit.
simul pastor et nimium.
plurimos timor perdidit.
turbabant monstra plurimos.
18 Sermo venit a sedibus.
habundauere mortui.
puniuit iustos dira.
cessit doles pontifici.
19 Terra existit arida.
creatura deseruit.
Faciebant enormia.
vbique fuis affuit.

¶ Liber ecclesiastici.

1 Adesto sapientia.
prebet hanc diligentibus.
timor huius est gloria.

te docet de quo latius.
2 Bene ad dei veniens.
seruitutem te habeas.
sustine et sis patiens.
Qui timent sepe repetas
3 Cum maior es humilia.
parentes honorifices.
prudens cor linquet secula
altiora te fugies.
4 Docet tractare pauperes.
inspirat sapientia.
tenebis hanc et diliges
certa de pro iustitia.
5 Est altissimus patiens.
venit cito ad dominum.
culpas non sis adiciens.
bilinguis est in odium.
6 Fidelis amans proteget.
animos plures recitat.
de mille vnus consulet.
saliens vt sis incitat.
7 Gemitus matris teneas.
ames nec tu mendacia.
a viro nequam fugias.
memorare nouissima.
8 habeas ne consilium.
cum stultis nec cor denudes.
voluimus nos in gaudium.
cum potente no litiges.
9 Inhibet ne decipiat.
te mulieris species.
antiquus amans maneat.
cu prudentibus conferes.
10 Rarior egeno operans.
destruxit plures dns.
vermes ho hereditans.
auaro nil scelestius.
11 Locuples cuncta deseris.
vita et mors a domino.
responde cum audieris.
attende a pestifero.
12 Mercedem tu recipies.
Iusto si benefeceris.
impio nihil tribues.
caue tibi ab emulis.
13 ne diuitiis sis socius.
Tacent talis cu loquitur.
disce te a maioribus.
similiter quoque iungitur.
14 Oculus neque liuidi.
venire mors non differet.
prout potes da pauperi.
malus sibi qui inuidet.
15 Precepta deus addidit.
pane vite reficiet.
peccantis laude despicit.
qui timet bona faciet.
16 Quis facta dei nunciet.
cogita inania.
impijs timens preualet.
vitalis ois anima.
17 Reuertere ad dominum.
relinque ac facinora.
sanus laudes altissimum
homini dedit plurima.
18 Simul creauit omnia.
in cunctis prudens metuet.
antequam ores prepara.
animum sequi prohibet.
19 Tuu sensum no iudica.
nequiter se humiliat.
correptio hec plurima.
per vinum qs apostatat.
20 Verbis aia leditur.
non erit amans fatuo.
tacens prius distinguitur.
mendacium derisio.
21 Exaltat vocem fatuus.
peccare noli iterum
pauperem audit dominus.
in corde os prudentium.
22 Iubet lugere mortuum.
neque et stultus ponderant.
cor prius semper timidu.
amicu quinque effugant.
23 zelans iurare inhibet.
aufer a te tu scelera.
adulterari prohibet.
videt deus nam omnia.
24 Ambulaui in fluctibus.
creata sum ab initio.
laboraui querentibus.
vt rosis et plantatio.
25 Beatus timens dominum
species odit anima.
in tribus mihi placitum.
de neque docet femina.
26 Cordisque dolor maximus.
mulier est zelotipa.
de bona fatur latius.
in tribus est angustia.
27 Deliquerunt inopia.
stultus vt luna mobilis.
fodiens cadit in fouea.
iungere fide proximis.
28 Emulis indulgeas.
nocuit lingua tertia.
qui sit malum hic videas.
sacro dei hostia.
29 Feneraberis proximo.
proficit elemosyna.
suscipias hospitio.
panis vite initia.
30 Gloriaberis in filio.
bene illum si corrigas.
Ira mortis occasio
miserans deo placeas.
31 hic qs est et laudabimus.
non poscas prior bibere.
sis velox in operibus.
vinum malum et vtile
32 In via mala non eas.
fac nil cum consilio.
musicam non impedias.
seruat qui credit dominos
33 Raris posse non tribuas.
mandata prudens diligit.
rebellem seruum comprimas
ex terra adam condidit.
34 Labe somnia improbat.
timentis felix anima.
malorum dona reprobat.
mundaris lingue scelera.
35 Munus prauu no costras.
offert culpas qui deserit.
exaudit deus lachrymas.
humiles preces respicit.
36 Noscat te sicut nouimus.
immuta mirabilia.
reple syon virtutibus.
fert stultu cor mendacios
37 Diabolis sophisticus.
tincta quibus cum vario.
esceque noli auidus.
serua a consiliario.
38 Produc in mortuu lachrimas
honora atque medicum.
sine his non sciuitas.
infirmus orat dominum.
39 Queretur sapientia.
cor suum iustum tradidit.
ad vindictam sunt plurima.
bona deus que condidit.
40 Recitat que hominibus.
bonis malis sint condita.
mori enim est melius.
sunt quedam super alia.

41 Sapientiam publica.
Amara mors q̃plurimis.
Sit de his verecūdia.
Obserua te ab impijs.
42 Tene hec & doce teris.
Lubricam preme filiam.
Nil latens in conditis.
Excedit malus feminam.
43 Varia ferit opera.
Que pandit mira dñs.
Narrent maris pericula.
Dedit pie agentibus.
44 Excolit nūc preteritos.
Ab enoch patres laudibus.
Nominat tibi plurimos.
Jacob quoq; est vltimus.
45 Hyacincto atq; purpura.
Dominus aaron induit.
Moyses est pr antea.
Phynees deo placuit.
46 Zelauit nam pro populo.
Josue prout pandit.
Caleph idem pro domino.
Samuel istis additur.
47 Audi dauid qd fecerit.
Rite tenet principium.
Salomon regnū habuit.
Auertit roboam pplm.
48 Beat videntes heliam.
Fecit magna helyse⁹.
Post hūc ponit ezechiaz.
ysaias est vltimus.
49 Commendat rex iosias.
Ezechiel hiere. sequitur.
Erexit muros neemias.
Dux fratrū ioseph nascitur.
50 Dedit symeon domino.
Laudem onie filius.
Gentes duas ac odio.
De prima narrat lati⁹.
51 En confitebor dño
Quesiui sapiētiam.
Laudabo ac assidue.
Inueni mihi plurimaz.
¶ Liber esaie prophete.
1 Aufer te sacrificiū.
plene man⁹ sūt sāguīe
Dereliqrūt dominū.
Discite benefacere.
2 Basan sup quercus itaq;.
Dñs exaltabitur.
Parat⁹ mons in vertice.
Sublimitas curuabitur.
3 Corruēt nūc pulcherrimi.
Robur omne deficiet.
Principes erūt pueri.
Ornatū omnē auferet.
4 De septem mulierib⁹.
Virum unū q̃ capient.
Sanctus erit residu⁹.
Creata plebem ptegent.
5 Ecce festinus veniet:
De vinea conqueritur.
Sicut leo sic rugiet.
Quinges ve exprimitur.
6 Fert calculū deū angelus.
Esaie mūdat labia.
Videtur sedens dñs.
Plebis huius cor exceca.
7 Grauetur licet regib⁹.
Hierlm salua pmanet.
Barbam radet altissimus.
Ecce virgo concipiet.
8 Habet prophetissa filium.
Adducet aquas dñs.
Inite vos consilium.
In laqueū altissimus.
9 Ignis vt esca pplo.
Lauda doceno mendaciuz.
Natus est nobis dñs.
Sedebit sup soliū.
10 Cadet assur cū libanus.
Conuertentur relige.
Furoris assur baculus.
Noli syon metuere.
11 Lupus cū agno morabit.
De iesse virga exiet.
Illum gens deprecabitur.
Dispersos inde colliget.
12 Magnus tui in medio.
Confitebor ac domine.
Haurietis in gaudio.
populi notas facite
13 Non parcet deus impijs.
dies eius non veniet.
babylonē ac bestijs
dabit ipse ac destruet.
14 Omnis terra conticuit.
regis babil. post obitum.
lucifer atq; cecidit.
destruet deus populum.
15 Puniet moab dominus.
suis dabit caluicium.
vlulabit frequentius.
circuit clamor terminum.
16 Querit sedens iudicium.
emitte agnum domine.
moab adhuc supplicium.
absūessit vox leticie.
17 Respiciet tunc dominum.
homo & non ad ydola.
damascus ante nimium
cadet iacob cum gloria.
18 Soluetur munus dño.
a populo terribili.
angeli ite subito.
precidentur rami cū culi
19 Tradam egip. crudelibus.
flumina ac deficient.
noscetur ab his dominus.
mouebunt non reuenient.
20 Vadit nudatus vestibus.
esaias iussu domini.
egiptum sic cum pluribus.
nudabunt fortes emuli.
21 Exclamat babil cecidit.
possedit me angustia.
cor meum ac emarcuit.
tolletur cedar gloria.
22 Ista sobna recipiet.
moriemur in crastinum.
helyachim aperiet.
vocauit ad caluicium.
23 zelus furoris domini.
contra tyrum ostenditur.
confusi erunt incliti.
huius cū miserebitur.
24 Affliget terram dominus.
gaudium eius transtulit.
sacerdos sic vt populus.
cythare vox conticuit.
25 Bonū cūctis conuiuium.
mortem auget participans
plebis tollet opprobriū.
moab erit humilians
26 Concepimus a facie.
vrbs syon iusti semita.
pacem dabis tu domine
resurgent claude ostia.
27 Dure premet leuiathan.
Non miserebitur populi
succendit meri vineam.
reuenient nunc perditi.
28 Ego in syon lapidem.
mittam remanda dicitur.
seminabit pr ordinem.

fedus mortis delebitur

29 Fient hostes vt somniũ
ariel liter dabitur.
honorāt verbis dñm.
sanctus iacob laudabitur.

30 Gentes pdet in nihilum.
loquimini placentia.
sol lucebit tunc septuplum.
vana egyp. fiducia.

31 Homo egyp. & nō deus.
hieru. deus proteget.
assur non viri gladius.
vorabit timens fugiet.

32 In opulenta requie.
stultoꝝ cor intelliget.
pax est opus iusticie.
collectio nō veniet.

33 Quare lugebant angeli.
in mane esto brachium.
auferes veres qui alteri.
nouum vite tabernaculũ.

34 Lege de penis ardua.
inferet quas idumee.
fumus erit in secla.
cubabunt ibi bestie.

35 Mala non scandet bestia.
claudus vt ceruus saliet.
roborate debilia.
gemitus dolor fugiet.

36 Neqꝫ rapsaces despicit.
pharaonē ac dñm.
Magnificāt sennacherib.
fallere cupit ppl'm.

37 Orās ysay ꝯsulit.
rex securus efficitur.
angelus fortes percutit.
sennacherib occiditur.

38 Preces fudit cum patitur.
ezechias ad dñm.
vt petit sol reuertitur.
sanatus canit canticum.

39 Que nuncijs rex indicat.
ezechias ostenditur.
esaias hunc increpat.
tollentur hec vt dicitur.

40 Robur deus multiplicat.
bis dic consolamini.
palmo celos hic pōderat.
parate viam dñi.

41 Suscepit iusti dextera.
timuerunt ac insule.
mane sunt simulachra.
spina in solitudine.

42 Te dedi fedus populi.
cantate nouum canticũ.
quis cecus semp silui.
combussit p circuitum.

43 Vocaui te pro aīa.
ante me educ p[illegible]s.
laborem agni te[illegible]a.
argento neqꝫ calamum.

44 Exstruit q sculptilia.
culpat ege nouissimus.
vt nubē det et scelera.
prudentes vertit dñs.

45 Ipse deus absconditus.
cyro auxiliabitur.
rorate non est alius.
omne genu curuabitur.

46 Zelantes pro se ydola.
saluos non valēt facere.
dei stabunt cōsilia
peccantes ad cor redite.

47 Auferet bona dñs.
babilonis a filia.
punient malis pluribus.
qui det non auxilia.

48 Babilonem deserite.
neruus est misit dñs.
transgressorem accedite.
non dabo sum nouissim⁹.

49 Cibabo tuos emulos.
audite inqꝫ insule.
plures habebis filios.
exaltabunt semite.

50 Deus aurem aperuit.
tenebris celos induam.
vestra culpa vos vēdidit.
desertum mare faciam.

51 Erit salus perpetua.
quis vt timeas hominē.
sempiterna leticia.
non bibes vltra calicem.

52 Fortes vasa qs dñi.
blasphematur recedite.
gratis estis venundati.
consurge ac induere.

53 Gentis portauit scelera.
auditui qs credidit.
sublatus de angustia.
oblatus qꝛ voluit.

54 Habebit plures filios.
non eris memor amplius.
tuos ponā ac terminos.
redemptor tuus dñs.

55 In pace deducemini.
relinquat viam impius.
populis testem tribui.
dat aquam sitientibus.

56 Charos habebit dñs.
colunt eius q sabbata.
cōparat quosdam canib⁹.
In cunctis auaricia.

57 Longinque pacē cōdidi.
offendisti in pluribus.
vt mare feruens impij.
cũ contrito stat dñs.

58 Me requirunt quotidie.
debitores repetitis.
egenis panē diuide.
orietur in tenebris.

59 Non est vere q iudicet.
auertit culpa dñm.
insulis vicem tribuet.
locuti sunt mendacium.

60 Omnes de saba venient.
non lucebit sol amplius.
tibi reges deseruient.
in mille erit minimus.

61 Possidebunt duplicia.
cunctis erit laus gentib⁹.
vestraqꝫ pascent pecora.
super me dei spũs.

62 Que ꝯgregabũt comedēt.
super muros constitui.
gentes iustũ respicient.
manebunt in te filij.

63 Rubeam vestē cur induis.
de celo atqꝫ respice.
in amore nos redimis.
pater noster tu dñe.

64 Sumus nos tuus ppl's.
vtinam tu descēderes.
multum tibi peccauim⁹.
nobis culpas nō reputes.

65 Tota die me prouocat.
faciet seruis optima.
puniet sic vt explicat.
nō essent in memoria.

66 Vanus ista q offeret.
cum hierl'm letamini.
in igne malos puniet.
adducēt fratres plurimi.

Liber Hieremie.

1 A a a: dixi domine.
succēsaꝫ ollā video.

ne formides a facie.
loqueris q mandauero.

2 Baal secuti est idola.
mala duo plebs edidit.
arguet te malicia.
gladius iustos perdidit.

3 Cur reliquit deterius.
q israel domus iuda.
pande deo peccauimus.
redi patrem me nomina.

4 Decepisti hunc populum.
nesciunt benefacere.
cor peribit tunc principum.
audiam vocem buccine.

5 Ecce ruperunt vincula.
mala dicunt no venient.
gens te primet extranea.
peccata bonu phibent.

6 Frigidam fecit malicias.
omnes student auaricie.
victimas non suscipiam.
cilicio accingere.

7 Stent in porta edoce.
fecerunt hi deterius.
expellam vos a facie.
vox cessabit in vrbibus.

8 Hostium ossa eycient.
vult nullus penitentiam.
serpentes plebem punient.
sequunt auaricia.

9 In me glorietur quilibet.
aquam dabit qs capiti.
per fenestras mors iminet.
planctu iubet bis accipi.

10 Quare valet nil ydola.
docet ipsa non timeas.
fecit deus hec omnia.
ignorant q te punias.

11 Lignu vitam inquiunt.
dilectus fecit scelera.
seruare pactu renuunt.
nequaq p his obsecra.

12 Iuste nostri inqt dne.
dilectam dedi animam.
venite oes bestie.
illos ego eyciam.

13 Nudaui tua femora.
lumbare hic abscondit.
te polluerut t scelera.
plebs hec inebriabit.

14 Quare p his inhibet.
in nobis es tu dne.
trib plagis hos cteret.
ob videns nimis lachryme.

15 Percussit meu ppim.
quia gladium eyce.
in muru dedi ereu.
visita me ac erue.

16 Quod vilet vult quiuis.
no plagent hic mortui.
culpa non est abscondita.
plus errarunt q pristini.

17 Relinquut te q dne.
confundentur te postib.
ve speranti in homine.
sabbatu colat populus.

18 Studia ia dirigite.
ad domum veni figuli.
attende ad me dne.
deduc in manu gladij.

19 Teri iubet lagunculam.
cibabo eos carnibus.
vt tophet vrbem faciam.
conteretur sic populus.

20 Uide mala que explicat.
assur ipsius que percutit.
diem ortus vituperat.
non se loqui plus asserat.

21 Exoret vult rex dominu.
extra iens saluabitur.
perdet plage tres ppim.
vrbs igne deuorabitur.

22 Iussa linquetes corruent.
bellum non reueniet.
ioachim non sepelient.
iechonia eycient.

23 Zelat p grege dne.
iuda adhuc saluabitur.
prophetis ve mendacib.
onus dei plebs dicitur.

24 Deiicit duos calatos.
ficus multas qui cotinet.
affliget deus ceteros.
transmigrati reuenient.

25 Bibent omnes de calice.
peribunt reges gladio.
noluit plebs attendere.
non erit tunc saluatio.

26 Cum narrat que vult dns.
reus mortis asseritur.
replicat hec principibus.
vrias interficitur.

27 Deus iniungit omnibus.
nabuchodo. vt seruiant.
cathenas mittit regibus.
verbum vasa hec audiat.

28 Ennunciat mendacia.
ananias hic ppro.
de colle soluit vincula.
moritur mense septimo.

29 Fallentes plebem puniet.
tres viros penis arduis.
non trasmigratos cteret.
bona dabit residuis.

30 Gentes consumet dominus.
promittit iacob optima.
erit erit nam ppls.
puniuit propter scelera.

31 Habebunt bona optima.
cessa rachel a fletibus.
circundat viru femina.
lex erit in visceribus.

32 Incluso ager venditur.
muratur vrbem capiet.
peccauerunt ve panditur.
bona dans pactum fieri.

33 Quare blanditur dns.
dauid & plebem relinqua.
prestabat bona oibus.
gregu dans abundantia.

34 Libertas pacto redditur.
seruis cito sed penitent.
pena illis perrigitur.
sedechiam hostes capiet.

35 Mandato patris obediut.
rechabitaru filij.
bibere vinum renuunt.
culpant ex hoc iudei.

36 Nunc verba libri nuciat.
baruch scripti pncipib.
sedechias huc cocremat.
restauratur per fletus.

37 Orationem postulant.
rex egypti se preparat.
hieremias incarcerant.
sedechias hunc recreat.

38 Propheta magni ipetrant.
in lacum atq mittitur.
hunc gde postq liberant.
cum rege diu loquitur.

39 Qui timet rex fugere.
hierusalem dum capitur.
confortatur abdemale.
domus cremat plebs ducit.

40 Reuertentis dux recipit.
vt seruiant bis loquitur.

iohanne dicta negligit.
hieremias liber linquit.
41 Sumit hismael ppl'm.
godoliā cum iugulat.
promittunt decem p̄ciū.
iohāna primum effugat.
42 Timens caldeos ppl'us.
fieri preces postulat.
his dici vult hec dn̄s.
hieremias que recitat.
43 Verbū plebs tumēs respu-
egyptū ac ingredit. (it.
lapides celer precipit
destructio predicit.
44 Explicat mala pluuia.
his egypto qui resident.
vanis qn dant libamina.
vxorib' non inhibent.
45 Innuit baruch dn̄s.
grandia vt non postulet.
adducet malū oibus.
saluū tamen huc faciet.
46 zelās pro iacob optim'.
egypto mala recitat.
hos nā rex babilonicus.
premet valde vt explicat.
47 Ab aquilone venient.
aque dabuntur itaq̄.
philistijm deficiet.
in vaginā ingrederē.
48 Bona de' tūc auferet.
a moab vt predicitur.
sibi mala hec faciet.
in exemplum his dabit.
49 Certe amon idumeam.
damascū deus puniet.
post hec cedar atq̄ elam.
non parcens idem faciet.
50 Dn̄s pandit q̄ faciet.
babiloni altissim'.
gladius sua destruet.
non extruetur amplius.
51 Euenient hec pessima.
babilonia dn̄o.
visitabit sculptilia.
librū pones in fluuio.
52 Fames obsessis tenuit.
rex cecās necat gladio.
nabusardā hec transtulit.
ioachim est i solio.

Liber baruch.

1 Admonet baruch populū
legens in babilonia.
argenti mittunt precium.
postulāt ac precamina.
2 Babilone qui habitant.
iudei orant dn̄m.
peccata patrū recitant.
dei petunt subsidium.
3 Clamat ad te nūc āxius.
mandata vite p̄cip̄e.
dixerunt stelle assumus.
laudabim' te dn̄e.
4 Dolet vrbs nā a gentib'.
premuntur eius filij.
reducet ipsos dn̄s.
peribunt huius emuli.
5 Erecta veste lugubri.
circūda te disploide.
ducentur a te filij.
in alta stans circūspicie.
6 Filios iacob admonet.
timeant ne sculptilia.
exemplis ipsos edocet.
hec esse inutilia.

Liber threnorum.

1 Abstulit montis dn̄s.
vrbs facta est instabilis.
eius sordes in pedibus.
videte si est similis.
2 Bona q̄ erant perdidit.
factus est velut emulus.
altare festa repulit.
dixerunt deuorabimus.
3 Canticum ego populo.
pars mea nūq̄ dn̄s.
exclusit cū clamauero.
depredatus est oculus.
4 Defecit color optimus.
pulchri valde nazarei.
captus est xp̄s dn̄s.
cocti sunt fame filij.
5 Egypto manū dedimus.
intuere opprobrium.
pellis nostra vt clibanus.
defecit cordis gaudium.

Liber ezechielis.

1 Ambulant animalia.
rote idem hoc faciunt.
volāt alis hec corpora.
dū manēt pēnas deferūt.
2 Clande informat dn̄s.
ezechielē ac erigit.
ipsum mittit tribulibus.
volumē manus porrigit.
3 Comedi librum imperat.
frontem dedi duriissimā.
impios his cum p̄dicat.
liberat sibi animā.
4 Dicit vt sumat laterem.
super latus ac dormiat.
obsideat hierusalē.
sibi panes vult faciat.
5 Ego hierl'm puniā.
per barbā duces gladiū.
plagis trib' hāc coterā.
dabo ac in opprobrium.
6 Fame obsessus corruet.
montibus ante loquit.
gladius peste puniet.
tertia ac desolabitur.
7 Germinauit superbia.
venit finis afflictio.
reddam iusta iudicia.
patens erit cōfusio.
8 Horrenda visu aspicit.
tēplo astans per spiritū.
eā q̄ tis plebs nō desinit.
turbare semp dn̄m.
9 Indutus signet statuit.
frontes thau gementium.
vt occidant .6. precipit.
preter hos omnē ppl'm.
10 Quattuor rotas cōspicit.
plus cherubin q̄ ābulāt.
indutus ignem accipit.
iuxta cobar hec fuerant.
11 Lapideū cor auferam.
helchias ante moritur.
de medio ejiciam.
in caldeam reducitur.
12 Mandat vasa vt faciat.
bibat aquā ac subito.
parietē perfodiat.
non differetur visio.
13 Nūciātis mendacia.
prophetas deus puniet.
dirūpet ceruicalia.
plebē ab his eripiet.
14 Deent l3 tres dn̄m.
noe iob atq̄ daniel.
se saluabūt non filium.
homo bō de israel.
15 Dene lignū non preualet.
vitis et hec cōburitur.
hierl'm sic faciet.

tum suis desolabitur.
16 Quā ingrata extiterit.
hierlm notificat.
que fecit sibi exprimit.
sorores malo superat.
17 Ruet habet in medio.
it aquila ad libanum.
profugiet cadent gladio.
frōdē qꝫ lignum aridū.
18 Sācte viuēs nō corruet.
peribit tm̄ impius.
viuet se is dū corriget.
ruet peccat si opus.
19 Terram leones lacerant.
figuratiue loquitur.
gentes ex hoc se cōgregāt.
vterqꝫ hostiū capitur.
20 Una parens cū filijs.
proiecerunt iudicia.
vobis tūc displicebitis.
cor eorū post idola.
21 Extrahet deus gladium.
limatū cōtra plurimos.
in sagittis augurium.
ad amō hec dic filios.
22 hierlm notificat.
egitqꝫ maleficia.
omnibus penas ordinat.
fecerunt qꝫ turpia.
23 zelat in malis ooliba.
oolā sororē impiā.
fecerunt ambe turpia.
Tacat eis miseriam.
24 Assume ollā itaqꝫ.
ve ciuitati sanguinum.
moritur vxor vespere.
non planget sanctuarium.
25 Bona amittūt oīa.
Malo iudaqꝫ cōplacent.
Amon moab idumea.
palestini non fugient.
26 Cedet nabuchͦ. gladio.
rex tyri omnem ppl̄m.
erit ac desolatio.
predicte imperpetuum.
27 Deseruierunt plurimi.
tyro valde q̄ eminet.
lugebunt eam incliti.
penitus qꝫ corruet.
28 Elicit cherub dn̄s.
eleuatum superbia.
sydoni erit gladius.
israel plebs in gloria.
29 Faciet mala optimus.
pharaoni egyptijs.
humiles erunt amplius.
dabit hos pro seruitijs.
30 Gladius perdet ethiopes.
egypto idem faciet.
peribūt huius principes.
idola deus auferet.
31 hic assur cedro simulat.
stabunt sub vmbraculo.
ruinam huius recitat.
deiectus est sic pharao.
32 Iubetur plangi pharao.
cum egyp. multitudine.
cum occisis his gladio.
dormient coī vtriqꝫ.
33 Canent speculans buccina.
iustus viuet nō impius.
deficiet superbia.
sermones vertit populus.
34 Librabuntur itaqꝫ.
tunc oues a pastoribus.
ipsos pascam vberrime.
secure erunt amplius.
35 Montē seyr altissimus.
desertum ad hec faciet.
impleuit cadaueribus.
frequētantes hūc cōteret.
36 Narret israel montibus.
dabo vobis cor carneum.
posuit nomen populus.
eos vt gregem hominum.
37 Ossa itaqꝫ arida.
audite verbum domini.
ligna facit cōtigua.
rex erit vnus populi.
38 Plura gog mala faciet.
congregatus ex gentibus.
murus oīs tunc corruet.
turbatus erit dn̄s.
39 Querit israel populum.
exibunt tunc de vrbibus.
reducit gog in nihilum.
vescentur aues carnibus.
40 Remanet ezech. itaqꝫ.
montē super altissimum.
mensurat templuꝫ varie.
multiplex ac vestibuluꝫ.
41 Sancti sanctoruꝫ accipit.
mensuram vir plenarie.
ezechiel ac conspicit.
cherubin in pariete.
42 Tandem metiri desinit.
ad intra domus angelus.
plurima loca respicit.
mensurat ac exterius.
43 Ultra nomē nō polluent.
maiestas domū occupat.
diebus septem imolent.
ostendi templuꝫ imperat.
44 Ex hoc templū polluitur.
intrant qꝫ extranei.
porta clausa conspicitur.
seruient idem p̄sbyteri.
45 Iubet terre vt separent.
has dn̄o primitias.
principes tales tribuant.
illas dabūt ac victimas.
46 Zelabit princeps ppl'ꝫ.
nihil aliquo vi auferet.
per kalendas ꝛ sabbatū.
tractatur his que offerat.
47 Aque abūdāt nimium.
viuificabunt omnia.
terre prefigit terminum.
diuidet cum is aduena.
48 Beniamin atqꝫ reliquie.
tribus terre sic diuidant.
separentur primitie.
portas vrbis tot ꝯstruāt.

¶ Liber danielis.

1 Assanes vult pueros.
hebreis dat legumina.
excellunt isti socios.
magos atqꝫ scientia.
2 Bis exposcit rex somniū.
occidi magos imperat.
orat pandit misterium.
daniel hunc ac sublimat.
3 Coli iubetur statua.
nimis fornax succēditur.
prohibetur blasphemia.
laudant. 3. quart' cernit.
4 Daniel regem instruit.
de arbore quā viderat.
superbia hunc eijcit.
subdēs regnū recuperat.
5 Epulum multis preparat.
manus scribēs ꝯspicit.
tremet rex sensuꝫ reserat.
daniel ac induitur.
6 Fit decretum a satrapis.
danielē vt puniant.

orat traditur bestijs.
nō hūc sed hos dilacerāt.
7 Grandis bestias cōspicit.
antiquus sedens cernit.
ad istum idem peruenit.
de his daniel instruitur.
8 Hirco aries subiacet.
et stellis cornu deijcit.
gabriel de his admonet.
vt signet ista precipit.
9 Jeiunās daniel obsecrat.
gabriel ipsum edocet.
de christo plura recitat.
hostia hac deficiet.
10 Caret viribus daniel.
luget panē nō comedit.
adiutor tantū michael.
persarū principes restitit.
11 Rege austri que prelia.
et aquil. reges faciet.
loquitur rex magnifica.
sacrificiū auferet.
12 Mortui surgēt varie.
probabūtur ac plurimi.
fulgebunt docti itaq3.
nequiter agent impij.
13 Nequaq3 prauis sensibus.
susanna velle tribuit.
consentit illis populus.
falsos daniel inuenit.
14 Occisis sacerdotibus.
bel dracho post perimit.
datur daniel leonibus.
per abacuch reficitur.

¶ Liber osee.

1 Assumit fornicariam.
osee deus vt precipit.
illi parit hec filiam.
duos inter quos cōcipit.
2 Bestia matrem comedet.
nomina baalim auferam.
triticum terra proferret.
inter hos fedus feriam.
3 Colunt deos extraneos.
adulterā tu dilige.
per dies erūt plurimos.
sine ephoth et principe.
4 Dereliquerunt dominum.
fornicādo cōtinue.
in terra est mendacium.
erunt sponse adultere.
5 Effraim ruet perfidus.
dominum nō inuenient.
leonis ero catulus.
vadā tollā nec eruet.
6 Faciam quid tibi iuda.
voluit et scientiam.
suscitabit in tertia.
transgressi sunt sicut adā.
7 Gladio cadent principes.
cogitarūt maliciā.
deuorauerūt principes.
vt volucrē hos detrahant.
8 Hostias non suscipiet.
edificauit delubra.
regnāt ad me nō pertinet.
dederūt multis munera.
9 In egyptū plebs redijt.
polluerūt qui comedent.
percussus effraim extulit.
nequaq3 fructum facient.
10 Cadent are simulachra.
effraim erit confusio.
puniet propter scelera.
tumultus tūc in pplo.
11 Leo quasi sicut rugiet.
portabā vt nutritius.
in funiculis attrahet.
capita edet gladius.
12 Multiplicat mendacium.
supplātauit in vtero.
inualuit ad angelū
seruās spera in domino.
13 Nescies deū alium.
tua ex te perditio.
est peccatū absconditum.
ero morsus ac infero.
14 O israel ad dominū.
deum tuum conuertere.
germinabit vt lilium.
diligā vos spontanee.

¶ Johel ppheta.

1 Ascendet gēs sup aridā.
reliquū bruci itaq3.
spoliauit ficulneam.
putruerūt in stercore.
2 Benignus valde dn̄s.
corda non vestes scindite.
dies erit nā maximus.
in syon tuba canite.
Colles lacte tūc effluent.
3 effundā post hec spiritus.
lumen stelle nō exhibent.
in valle premā populum.

¶ Amos ppheta.

1 Amon damascū puniet.
gaza et azotum dominus.
cum tyro edon corruet.
accaron atq3 penitus.
2 Bene moab principibus.
cum iuda malū faciet.
israel atq3 dominus.
non fortis tunc eripiet.
3 Cognoui vos tantū modo.
nesciunt rectum facere.
visitare cum cepro
ruent domus eburnee.
4 Dies ecce aduenient.
non plui super alteram.
venerunt tres vt biberent.
subuerti vos vt sodomam.
5 Erit planctus in omnibus.
deum et bonum querite.
decrescet plebs in vrbibus.
holocausta relinquite.
6 Fratrē dabit lasciuijs.
relicti decem corruent.
in absinthium vertitis.
gentes late vos conterent.
7 Genti cadent in gladio.
amasie hec recitat.
trulā pond in medio.
bis deum amos mitigat.
8 Habitans fletum capiet.
virgines pulchre deficient.
populo finis imminet.
verbum neq3 inuenient.
9 Inferet mortem pluribus.
conteram quod peccauerit.
plantabit eos dn̄s.
suscitabo quod cecidit.

¶ Abdias ppheta.

1 Auditū nos audiuimus.
bibent atq3 exhaurient.
paruulum dedi gentibus.
reliquie deficient.

¶ Jonas propheta.

1 Aufugit ionas itaq3.
tempestas grandis oritur.
narrata causa itaq3.
in mare is proijcitur.
2 Belua ionam deglutit.
clamat orans ad dominus.
iussu piscis hunc euomit.
maris extra periculum.
3 Clamat ionas in niniue.

iterato committitur.
Ieiunant stant in cinere.
Plena his non infligitur.
4 Dolet propheta intime.
Austri petit animam.
defenditur a caumate.
turbatur propter ederaz.

Micheas propheta.

1 Audite omnes populi.
agite penitentiam.
perdentur omnes incliti.
draconum planctum faciã.
2 Bona sunt verba domini.
iacob tunc congregabitur.
malum ve qui operamini.
parabola cantabitur.
3 Carnem ederunt populi.
Ue malum qui diligitis.
docebant causa commodi.
recta cuncta peruertitis.
4 Docebit suas semitas.
gentes fortes corripet.
ligones ponent lanceas.
in babylone redimet
5 Et tu bethleem effrata.
pascet in fortitudine.
auferam maleficia.
erunt iacob reliquie.
6 Feci tibi quid popule.
indicabo quid facies.
incepi te percutere.
repleti sunt nam diuites.
7 Gregem pasce tu domine.
peccata non proyciet.
est sanctitas in nomine.
vt nulli credat admonet.

Naum propheta.

1 Afflixi te sed non faciam.
miscens suis hostibus.
virgam de dorso conteram.
non transibit maliuolus.
2 Bona multa diripite.
quadrigas perdet dominus
habens currus ignee.
ruunt in itineribus.
3 Contra niniue loquitur.
Egit quia enormia.
in multis desolabitur.
ducta est alexandria.

Abacuch propheta.

1 Aspice in gentibus.
Suscitabo nam caldeos.
preualet iusto impius.
in recte trahit plurimos.
2 Bibe tu & cõsopire.
expecta si tardauerit.
prodest nihil conflatile.
quinquies ve ac repetit.
3 Celos operit gloria.
ab austro deus veniet.
in mansibus sunt cornua.
preter carnem nil continet.

Sophonias propheta.

1 Aurum nullus capiet.
congregabo a facie.
pluribus damna inferet.
dies illa angustie.
2 Blasphemauerunt populũ.
multi deus quos puniet.
querite iusti dñm.
desertum assur faciet.
3 cum regnis gentes colligã.
mane dabit iudicium.
in laudem tunc vos faciam.
non loquetur mendacium

Aggeus propheta.

1 Agere domum precipit.
super vias cur ponite.
pluuiam bis prohibuit.
timent deum reliquie.
2 Benedicam de cetero.
desideratus veniet.
domus cara est domino.
quadrigam ac destruet.

Zacharias propheta.

1 Ad hierusalem veniam.
stans inter mirteta loquit.
in ira gentes puniam.
de cornibus instruitur.
2 Babilon fuge filiam.
portat quidem thuribuluz.
ero hierusa. in gloriam.
gentes iude in populum.
3 Coram angelo domini.
iesum sathan sollicitat.
iubet deus hunc indui.
legem addens vt teneat.
4 De istis que candelabrum.
circũstent quid significent.
informatur per angelum.
despicis ac quid iudicent.
5 Erudit zachar angelus.
deuolanti volumine.
leuant atq; superius.
amphoram due femine.
6 Fortes quadrige varij.
quarte equi sunt plurimus.
extruens templum domini.
fulgebit populus nimium
7 Grauarunt postes pristini.
mandatis ne intenderet.
ad domum mittunt aliqui
malum fratri non cogitent
8 hec odi dicit dominus.
veritatem diligite.
in manu erit baculus.
permittit bona facere.
9 In tuba canit maximus.
venit rex super asinam.
loquetur pacem gentib9.
perdam phinis superbiam.
10 karus sue altissimus.
plebi fiet hanc reuocans.
iratus est pastoribus.
assur erit humilians.
11 Libane portas aspere.
virga duplex assumitur.
deuorant carnem proxime.
pastor malus habebitur.
12 Me confixum aspicient.
equum omnem percutiam.
seorsum planctum facient.
turbantes hierus. conteraz.
13 Nomina baalym auferam.
in palmis cur sint vulnera.
prophetas malos destruam.
relinquetur pars tertia.
14 Omnis terra reuertiet.
prelliabitur dominus.
montem oliue diuidet.
Ueniet dies maximus.

Malachias propheta.

1 A vobis nolo munera.
Timor vbi sit dominus.
offertis mihi sordida.
nomen magnum in gentibus
2 Benedictiones destruam.
Sacerdos extat angelus.
nihil placant suscipiam.
Custodiatur spiritus.
3 Collabit leui filios.
Ante te mittam angeluz.
beatos dicunt impios.
affligunt in his dominum.
4 Dies succensa veniet.
stipula erunt impij.

belias corda attrahit.
in mente lex sit moysi.
Liber machabeoꝝ.i.
1 Alexan.regnum diuidit.
Egyp.verus rex spoliat.
arcē huius gens construit.
Tenentes legem trucidat.
2 Bellum festis committitur
mathathias iussũ despicit.
zelans hostes persequitur.
moriens natos instruit.
3 Corruit appollonius.
fugant seron exercitum.
transfretat rex antiochus.
in masphat orat dñm.
4 Delusus fugit gorgias.
Castrorum sumunt spolia.
superatur cum lysias.
Restaurant templi perdita.
5 Esau cum multis vincit.
simon galileis subuenit.
thimotheus bis conteritur
iosephum gorgias subijcit.
6 Fraudat rex cõmoritur.
bellare natum faciunt.
elephas ac occiditur.
Obsident pax fit redeunt.
7 Grauat alchimus iudeos.
regnant necat demetrius.
fugit spernens phicos.
nichanor ruit perfidus.
8 Hostes romani subiugant.
subderunt reges gentium.
iudei istos federãt.
Mittentes empolemius.
9 Judas ruit eligitur.
ionathas nutentes percutit
bachides bis deuincitur.
occidens pacem tribuit.
10 Karius alex.diligunt.
bis scribit his demetrius.
nuptias regis faciunt.
Uincitur appollonius.
11 Liberatur demetrius.
alexandrum interimunt.
sublimatur antiochus.
ad ioathan sui redeunt.
12 Muniuit vrbem varias.
federa prius renouant.
captiuat triphon ioathan.
socios huius trucidant.
13 Nãc symonẽ plebs sublimat.

ioathas triphon perimit.
rex scribẽs plura condonat
gaza: arcem plus accipit.
14 Omnes in pace habitant.
symon illos dum protegit.
amici fedus renouant.
pandũt dux quanta fecerit.
15 Plebi scribit anthiocus.
triphonem ac persequitur.
multis mandat hec lucius.
iudeis rex irascitur.
16 Quod pugnẽt monet filios.
cendebeus deuincitur.
ioannes necat nuncios.
pater false cum perditur.
Liber machabeorũ scdõs.
1 Adaperiat dominus.
percusserunt anthiochum.
et qua ignis maximus.
orãt rex dat encenium.
2 Bonus propheta domini.
celasse archam legitur.
tractanda vides exprimi.
breuitas hic intenditur.
3 Cuncta templi nequissim⁹
pandit symõ plebs obsecrat
ceditur eliodorus.
sanatus visa recitat.
4 Deponit iason menela⁹.
vterqꝫ suos aggrauat.
lisimacum negat populus.
oniam atrox iugulat.
5 Equi volant per aerem.
circuit iason profugus.
Est strages in hierusalez.
trucidat appollonius.
6 Flammis plurimi pereunt
mulieres pcipitẽt.
petis templum polluũt.
eleazar carnes refutat.
7 Grauissime anthiocus.
fratres septem rex perimit.
assistit mater omnibus.
monitis atqꝫ deficit.
8 Hostes iudas plenarie.
per girum omnes conterit.
fugato ac nichanore.
plurimis predam diuidit.
9 Judeos volens perdere.
anthiocus percutitur.
his scribit dolens intime.
pena graui extinguitur.

10 Cadunt cum his idumei.
veneno templum reparant.
circundant iudam angeli.
timeo deum ac iugulant.
11 Lisyas dux deuincitur.
vestes quidem fert cãdidas.
libertas iudeis traditur.
bis duas scribunt litteras.
12 Mitas naues dũ ꝯcremãt
cum ipymo vrbes capiunt.
gorgiam atqꝫ effugant.
pro furto bis sex corruunt.
13 Necatur vir menelaus.
orat iudas interficit.
dextras donat anthiocus.
honorat pacem tribuit.
14 Offensus iulus alchimus.
contra hos reges prouocat.
nichanor cum sit emulus.
rasyas se precipitat.
15 Predicat plebs nichanorẽ.
recitat iuda somnium.
laudãt ruunt cum emulẽ.
nych.suspendunt brachiuz.
Mattheus euangelista.
1 A quibus venit dominus.
mattheus patres exibet.
monet nocte vrangelus.
priuantem ioseph retinet.
2 Bethleem magi veniunt.
in egypto christus ducitur.
pueros interficiũt.
Jn nazareth reuertitur.
3 Cum multos ioan.edocet.
increpat quosdã plurimuz
de christo plura perhibet.
baptizat hũc ac postmoduz.
4 Demon tentat in heremo.
nazareth linquẽs predicat.
adherent fratres domino.
circũiens egros solidat.
5 Estis sal heat plurimos.
racha scinde consentiens.
non iures ameos singulos.
petenti dasis patiens.
6 Fac bona sed non publice.
orare suos edocet.
ieiunes lota facie.
duobus nemo seruiet.
7 Grauarũt domus flumina:
pulsate trabem eijce.
archa vite est ianua.

A prophetis attendite.
8 Habentq3 vulpes foueas.
mundat rogat centurio.
socrui datur tranquillitas.
submergit porcos legio.
9 Judicat christu3 mattheus.
murmurat natam suscitat.
sanatus demoniacus.
Cum paral. cecos solidat.
10 Caros mittit vt predicent.
persequant vos plurimum.
corpus in solum preualent.
mittere veni gladium.
11 Laudat ioannem dominus
mittit ad quem de carcere.
exprobrat ciuitatibus.
super vos iugum tollite.
12 Manus spica esaie.
ex verbis se non eycit.
plusq3 ionas blasphemie.
foris stans septem accipit,
13 Nonne fabri hic filius.
fecere fructum semina.
similat regnum pluribus.
mala signant zizania.
14 Offert caput iuuencula.
Quinq3 panes multiplicat.
sanatur tacta fimbria.
Ex aquis petrum liberat.
15 Petunt quare discipuli.
Non lotis edant manibus.
de micis edunt catuli.
de septem replet panibus.
16 Querut signu3 intuemini.
quem dicunt esse homines.
reuelatur mors domini.
sequi si vis te abneges.
17 Reddit sanum lunaticum.
Transfigurat se per prius.
tolle pellit ieiuniu.
didragma dat petentibus.
18 Scinde membra a corpore.
errans ouis perquiritur.
secreto fratrem corripe.
seruus nequam arguitur.
19 Teneri vxorem impetrat.
Eunuchi tangit pueros.
Qualiter vitam habeat.
reliquit que filios.
20 Vocat missos in vineam.
Inuident gentes domino.
filij petit cathedras.

cecos sanat in hierico.
21 Extra vendentes eycit.
cum venit super asinam.
ficum posse non deserit.
primum hic locat vineam.
22 Inuitat rex sed refutant.
Nummisma petit domin9.
saducei interrogant.
dauid dicunt est filius.
23 Sedant priores cathedras.
paruas res atq3 decimant.
Hierusalem cur lapidas.
quod foris est purificant.
24 Aduentus signa exprimit.
Qui legit tunc intelligat.
totum patri innotuit.
beat seruum qui vigilat.
25 Bis quinq3 ponit virgines.
talenta serui duplicant.
A dextris oues statuet.
Justi regnum possideant.
26 Cena postq3 perficitur.
Jude dat osculu3.
captus tacet percutitur.
petrus negat ter dominum.
27 Dolens iudas se suffocat.
barrabam: ac illuditur.
blasphemant hely clamitat.
sepulchro corpus traditur.
28 Est albus vt nix angelus.
feminas sedens edocet.
datur aurum custodibus.
Vndeci3 christus admonet

¶ Marcus euangelista.

1 Aquis baptizat dominum.
temptatus fratres conuocat.
immundum pellit spiritu.
socrum leprosam solidat.
2 Baiulat paraliticus.
Cu3 leui christus comedit.
confricant spicas manibus
vtres vinum ac destruit.
3 Cuidam manum solidat.
languentes sanos efficit.
foris stat bis se cogregat.
sathanas se non eycit.
4 Dat fructum semen variu.
duobus regnum similat.
manet nihil absconditum.
christo mare obtemperat.
5 Est quidem indomabilis.
legio porcos suffocant.

rogant a fluxu sanguinis.
sanans filiam suscitat.
6 Faber dicunt est dominus.
his sex mittit vt instruant.
decollat rex de panibus.
fantasma christu3 estimant.
7 Bene querit cur discipuli.
non lotis edant manibus.
Comedunt micas catuli.
Liberat surdum dominus.
8 hic panes signum abneget.
obliti lumen obtinent.
que dicut petrus increpat.
qui vult sequi se denegent.
9 In monte se transfigurat.
lunaticu ac statuit.
demonia eiecerat.
mebra scindas vt precipit.
10 Cauet vxorem paruuli.
mereus abijt diuissimus.
sedes poscunt zebedi.
cecus clamat ac validus.
11 Ligatum pullum equitat.
ficu de teplo eijcit.
cum orat quis indulgeat.
posse querunt nec deserit.
12 Multos necant agricole.
tributum septem feminas.
mandatu3 maius minime.
de scribis laudat viduam.
13 Narrat finem que dominus
signa mundi preueniet.
pro tunc ve nutrientib9.
cunctis dicit vt vigilent.
14 Vnguentum cur perditur.
Post cenam orat dominus
capiut teste cedit.
ter hunc negat discipulus.
15 Petunt barrabam tribuni.
illudunt crucifigitur.
blasphemant clamat eloy.
corpus ioseph conceditur.
16 Querentes iesum vngere.
angelus sedens instruit.
multos nolunt du credere.
Vndecim scandens arguit.

¶ Lucas euangelista.

1 Audit regimen filij.
zacharias ab angelo.
mittitur idem virgini.
visitat stat in heremo.
2 Bethleem christus nascitur

symeon ipsum suscipit.
de illo anna loquitur.
in templo mater inuenit.
3 Cur turbis ioannes predicat.
multis per hunc consulitur
partes lucas enumerat.
christus aquis contingitur
4 Demon tentat ter dominum.
reuoluit vt precipitent.
liberat demoniacum.
cum socru multi conualent.
5 Ecce relaxat retia.
leprosus paraliticum.
leui facit conuiuia.
vetat sponsus ieiuniu3.
6 Fricant spicam discipuli.
aridam is sex eligit.
beatamentur emuli.
festucam domus concidit.
7 Genit. vidue suscitat.
centurio rogat, antea.
ioannem christus approbat
marie laxat scelera.
8 Homo exijt qui seminat.
foris stant. ventis precipit.
legio porcorum suffocat.
a fluxu vitam tribuit.
9 Informat bis sex puerum.
per panes q3 me abneget.
transfigurat lunaticum.
vulpes ioannes prohibet.
10 Caros mittit vt instruant.
abscondisti hec sathanas.
latrones quedam vulnerant.
maria partem optimam.
11 lucerna extat oculus.
sic orans panes postulat.
septem assumit spiritus.
plus iona pharis increpat.
12 Mali in corpus preualent.
diues seruos elemosynam.
beat seruos si vigilent.
pacem dare da operam.
13 Non plus peccarunt ceteris.
curuatam christus liberat.
similat regnum plurimis.
intrare missos lapidat.
14 Odiat vult discipulus.
hydropicum consolidat.
prandium fac pauperib9.
ad cenam claudos conuocat.
15 Perdita ouis queritur.
sic dragma petit iunior.
fame pressa reuertitur.
intrare non vult senior.
16 Queritur debita villicus.
duobus nemo seruiet.
de micis cupit lazarus.
nil diues qd vult obtinet.
17 Remitte si peccauerit.
inutiles vos dicite.
leprosis decem subuenit.
aduentum pertimescite.
18 Subuenit iudex vidue.
ieiuno bis in sabbato.
paruos grauant diuitie.
clamat cecus in hierico.
19 Tenet zacheus dominum.
mnas seruis rex tribuit.
equitat super asinum.
flens vrbem malos eijcit.
20 Volunt posse vt differat.
coloni natum iugulant.
post pharis. saduc. confutat.
domos scribe spoliant.
21 Extollit christus viduam.
aduentus signa exprimit.
videte nunc ficulneam.
noctibus templum deserit.
22 Iude promittunt precium.
post cenam orat capitur.
negat petrus ter dominum.
velant querunt percutitur.
23 zelat preses rex despicit.
Barrabas dat flent obsecrat
blasphemant latro arguit.
pectora corpus tumulat.
24 Angeli stantes instruunt.
In emaus duo ambulant.
pro scriptis sensum capiunt.
ascendit sui obsecrant.

¶ Joannes euangelista.

1 A patre plenum gratie.
Joan. christum se denegat.
hunc videns monstrat iste.
plures sibi consociat.
2 Bibunt vinu3 ad nuptias.
aqua fuit quod per prius.
mensas subuertit plurimas.
se non credit credentibus.
3 Cum nichodemo disputat
missus non est vt iudicet.
ioannes multis predicat.
de christo quosdam admonet
4 Dum samaritane predicat
Abit sunt linquit ydriam.
reguli natum liberat.
rediit cum in galileam.
5 Est piscina sunt languidus.
suscitat vocem audiunt.
veneritq3 si alius.
testimonium perhibent.
6 Fugat rex cibat dominus.
super mare requiritur.
omne quod ioseph filius.
panem vinum deseritur.
7 Gentes in festo murmurant
litteras totum sabbato.
mittunt christum vt capiant.
propheta fit dissensio.
8 Habet lumen adulteram.
Quis arguet principium.
non manet seruus gloria3.
gauisus est demonium.
9 Interrogant discipuli.
quida3 cecus cur nascitur.
modum querunt pharisei.
visus ei quo redditur.
10 Latrus intrat per ostium.
sum pastor pater diligit.
circumdant hunc ad porticum.
vnum sumus post abijt.
11 Lazarus languens moritur.
christus flens illu3 suscitat.
ante pascha requiritur.
Cayphas ac vaticinat.
12 maria vnxit dominum.
osanna ministrauerit.
gentiles lumen modicum.
Esaias qui non accipit.
13 Nunc lauat mane dominus
tradet me panem porrigit.
exit iudas continuo.
mandatum nouum tribuit.
14 Orphanos non vos deseram.
in domo multa mansio.
quod petitis hoc faciam.
mundus noscat q diligo.
15 Purgabit plus vt afferat.
Esse vitem se asserit.
ament vt se bis imperat.
Odio mundus habuit.
16 Quo vadis non interrogat
Quid est q dicit modicum
parate vos dum perimat.
nullum dicit prouerbium.

17 Res suas patris asserit.
clarificari postulat.
pro his rogat quos deserit.
unum ut sit hoc obsecrat.
18 Simul cadunt cum obuiat.
aurem negat dat alapam.
ducunt preses interrogat.
excusat petunt barrabam.
19 Tradidit qui illuditur.
tolle quod scripsi diuidunt.
mulier cura moritur.
corpus xpi sepeliunt.
20 Uenit iohannes citius.
magdalena diluculo.
flans mittit hanc dns.
palpatur a discipulo.
21 Exeunt rhete extrahit.
panem piscem dat dns.
respondet ter quod diligit.
non moritur discipulus.
Epistola ad romanos.
1 Accepimus nos gratiam.
gentis debitor barbaris.
mutarunt dei gloriam.
errarunt in his vicijs.
2 Bonum agentes gloria.
O homo quare iudicas.
sunt lex cui facio scelera.
que non agenda predicas.
3 Credita sunt eloquia.
bonum non est qui faciat.
omnesque egent gloria.
fides non lex iustificat.
4 Deo abraam credidit.
firma sed gratiam.
omnium pater extitit.
securus dedit gloriam.
5 Est charitas in cordibus.
et vno nam iudicium.
xps pro nobis mortuus.
delicto mors in seculum.
6 Facti serui iusticie.
surgens xps non moritur.
sed iustis immundicie.
libertas iam tribuitur.
7 Bens dum viuit subijcitur.
non quod volo hoc facio.
peccatum lege noscitur.
repugnare hanc video.
8 Heredes sumus domini.
pro nobis datur vnicus.
per carnem moriemini.
non separabit gladius.
9 Judicat quem vult dns.
saluentur reliquie.
xps venit ex patribus.
offenderunt in lapide.
10 Capit vitam ex iusticia.
ad istam corde creditur.
in gente ducam fatua.
auditu fides traditur.
11 Deus potest misereri.
ramos plebem non repulit.
culpa huius diuitie.
in ipso cuncta asserit.
12 Membra alter alterius.
non plus quam decet sapere.
gaudere cum gaudentibus.
are locum tribuere.
13 Non resistant maioribus.
hora de somno surgere.
diligatur si proximus.
impletur lex tribuite.
14 Olus infirmus comedat.
pertinemus ad dnm.
non iudicetis imperat.
perdas escam non proximum
15 Place in bonum proximo.
cuncta scriptum ad comodum.
vadam ad vos cum gaudio.
repleri euangelium.
16 Quod salutet hos admonet.
declinate a talibus.
sathanam cito conteret.
salutat vos archarius.
Epistola prima ad corinthios.
1 Ago grates pro omnibus.
in vobis non sint scismata.
stulta crux est gentibus.
eligit mundi infirma.
2 Bona non vidit oculus.
similis non cogitat.
sapientiam dicimus.
spiritualis indicat.
3 Carnales estis nimium.
probabit ignis opera.
iuxta laborem premium.
templum vos vestra anima.
4 De his thimotheum vos instruet.
facti sumus spectaculum.
sic se homo existimet.
genui per euangelium.
5 Epulemur iam itaque.
non in fermento veteri.
malis non vos commisceri.
sathane reum tradidi.
6 Fures carebunt gloria.
angelos iudicabimus.
membra sunt et corpora.
destruet escas dns.
7 Bens ut vocatus maneat.
pro virginibus consulit.
debitum uxor tribuat.
nubant alter cum desinit.
8 Hec non debetis edere.
diligit si quis dominum.
scientia inflat itaque.
in mundo nil est idolum.
9 Juste de vestris viuimus.
narrantes euangelium.
omnia factus omnibus.
accipit vnus brauium.
10 Capite quod apponitur.
edere sede populus.
petra nos panis dicimur.
placeo ego omnibus.
11 Laudans caput cooperiet.
mulier sed non masculi.
monet digne ut cupiat.
quilibet corpus domini.
12 Membra fecit solicita.
alteri vnum subuenit.
ibatis ad simulachra.
prout vult bona tribuit.
13 Nihil esse se perhibet.
charitate si careat.
omnia credit sustinet.
fidem et spem hec superat.
14 Oportet prophetare potius.
linguis loqui quam varijs.
pueri fratres sensibus.
taceant in ecclesijs.
15 Persecutus ecclesiam.
corpus surget in melius.
morimur omnes in adam.
peccatum mortis stimulus.
16 Nos collectas vult faciant.
in caritate omnia.
thimotheum hi protegant.
salutat multum aquila.
Secunda epistola ad corinthios.
1 Alia iam non scribimus.
passi sumus in asia.
consolatur nos dominus.
vestra sumus ac gloria.
2 Bonus odor nos domini.

2 meum vestrũ est gaudium.
scripsi ne contristemini.
apertũ fuit ostium.
3 Corde impressos retinet.
vtimur nos fiducia.
velamen deus auferet.
occidit atq; littera.
4 Dedit lumen in cordibus.
premunt nos non cõfundi.
crescit hõ iterius. (mur.
bonũ est id qd patimur.
5 Est mortu⁹ pro omnibus.
corporis gesta refert.
expoliari nolumus.
peccatũ fecit ambulat.
6 Filij mihi estis.
xps nũc acceptabile.
cũ nõ xpo vos subditis.
nolite iugũ ducere.
7 Gaudet de penitentia.
neminem circũuenimus.
commendatur tristicia.
per titum exultabimus.
8 Habundantia suppleat.
egenus fuit dominus.
velle facto appareat.
tytusq; est sollicitus.
9 Ipsis ꝑ ministerio.
scribit q parce seminat.
abundat ac in domino.
gratias deo recitat.
10 Quales sumus epistola.
intellectũ subicio.
arma non sunt carnalia.
glorietur in dño.
11 Libenter si quis deuorat.
sufferetis enim emulor.
sathanas se trãsfigurat.
scit deus q nõ mētior.
12 Mihi datus est stimulus.
ad visiones veniã.
non vestra si vos q̃rimus.
cum venero non lugeam.
13 Nõ parcã delinquẽtibus.
vt nõ peccetis obsecro.
in vobis manet dñs.
gaudete iam decetero.

¶ Epistola ad galathas.

1 Alium nisi iacobum.
nõ vidi vos ad angelum.
notum ac euangelium.
2 placerem si hominibus.
Bene paulus redarguit.
petrũ veritas maneat.
se xps pro me tradidit.
neminẽ lex iustificat.
3 Credidit abraã deo.
non dicit in seminibus.
nõ sum⁹ sub pedagogo.
in xpo nemo masculus.
4 Differt nihil a subito.
heres sibi non innotuit.
iterũ vos parturio.
abraã duos habuit.
5 Enarrat carnis opera.
impugnat ista spiritum.
excidistis a grã.
corrũpit massaz modicũ.
6 Ferte inuicem onera.
metat homo q̃ seminat.
paulus xpi fert stigmata.
nam si quis se existimat.

¶ Ad ephesios.

1 Audistis euangeliũ.
benedixit nos dñs.
caput xps fideliũ.
excellit oẽs spirit⁹.
2 Boni nũc sed nõ ꝓprius.
sine deo vos itaq;.
pax nostra ipse dominus.
ciues estis non aduene.
3 Clauit hec prioribus.
quod pandã est ex grã.
innotescat ꝓncipibus.
ad patrem flecto genua.
4 Dedit bona hominibus.
vt iã nõ simus paruuli.
vna fides sic dominus.
spiritu renouamini.
5 Eratis quondã tenebre.
vt lucis ite filij.
inebriati fugite.
vxorem iubet diligi.
6 Fidei scutum sumite.
salutis atq; galeã.
armaturã accipite.
dent magnis reuerentiã.

¶ Ad philippenses

1 Ago gratias domino.
varie xpm predicunt.
dissolui atq; cupio.
emuli non vos terreant.
2 Bona requirunt ꝓpria.
sentite quod in domino.
lucetis sicut lumina.
Epafroditum de struo.
3 Circuncisus ego fui.
prosequor q; ad brauium.
christi crucis sunt emuli.
expectamus nos dñm.
4 Dico gaudete iterum.
gauisus sum in domino.
impleat desiderium.
omnia ante habeo.

¶ Ad colosenses.

1 Ambuletis dignissime.
creata sunt in filio.
ipse caput ecclesie.
ea que desunt impleo.
2 Bonum seruant propositũ.
videte ne decipiat.
fixit cruci cirographum.
Plenitudo inhabitat.
3 Cuncta ista deponite.
exultet pax in cordibus.
Que sũt sursum hec sapite.
obedite parentibus.
4 Docebit de me tithicus.
sermo vester in gratia.
epaphras est sollicitus.
legatur hec epistola.

¶ Ad thessaloni. prima.

1 A simulachris pluribus.
non fuit euangelium.
forma facti credentibus.
instructi estis plurimum.
2 Bonos infestant iudei.
fiduciam habuimus.
Gaudium vos charissimi.
apud vos sancte fuimus.
3 Cunctis charitatez augeat.
timotheumq; misimus.
dominus iam dirigat.
si vos statis nunc viuimus.
4 De[illegible] in immundiciaz.
non [illegible]auit vos itaq;.
simu[illegible]apiemur obuiaz.
op[illegible]ini vtiq;.
5 Est[illegible]am lucis filij
inq[illegible]tos corripite.
sicut fur dies domini.
quod bonũ est suscipite.

¶ Ad thessalonicenses scḋa.

1 Augetur fides nimium.
patienter patimini.
sustinebunt supplicium.

rebelles nomen domini.
2 Bonā spē dedit dominus.
non cito moueamini.
perditionis filius.
iudicabuntur singuli.
3 Corpora vestra dirigat.
fidelis autem dominus.
ociosus non comedat.
inter vos laborauimus.

Ad thymoteū prima

1 Affirmāt illis dubium.
impijs est lex posita.
peccatorum primus ego sū.
soli deo sit gloria.
2 Bonū est coram domino.
obsecrare pro omnibus.
Mulier in silentio.
docere non permittimus.
3 Custodiat episcopus.
mundum se vincens vitia.
mandat id dyaconibus.
domus dei ecclesia.
4 Deuita vanas fabulas.
in creatis nil sordidum.
ad cuncta valet pietas.
exemplum sis fidelium.
5 Erudit quales viduas.
honore volo nubere
peccantes palam arguas.
modico vino vtere.
6 Fidem amittunt cupidi.
in munciū nil intulimus.
seruient digne subditi.
diuitum spesit dominus.

Ad thimoteum.

1 Abstulit mortem dominus
scio cui credidi.
virtutis dat spiritus.
facta sis honesyphori.
2 Bonus vt miles facias.
verbis noli conte[ndere].
sectare hec vt hab[eas].
sunt vasa tamen [var]ie.
3 Consurgent pse[udo] [fi]deli.
diebus in nouis[sim]is.
prementur xpo fi[de]liti.
scriptura sacra vtilis.
4 Dominus mihi astitit.
liberauit me itaqȝ.
alexan. verbis restitit.
predica insta argue.

Epistola ad titum.

1 Admonet vt constituat.
docet esse epm.
que sancta iubet arguāt.
Fatentur nosse dominum.
2 Bona si les vt luceat.
in seruis cito precepit.
senes acri⁹ hic moneat.
gratia nunc apparuit.
3 Contentiones fugias.
fuimus pleni sordibus.
apparuit benignitas.
deuitetur hereticus.

Ad phylemonem.

1 Ms phylemoni.
scribit pro honesimo.
in vinculis hunc genui.
culpam pro hoc recipio.

Ad hebreos.

1 Adorent eum angeli.
locutus est in filio
te hodie nam genui.
fundati a principio.
2 Bonis nequaqȝ angelis.
subiecit orbem dominus.
debuit esse similis.
coronatū hunc vidimus.
3 Cuncta creans est domin⁹.
vocem si audieritis
domus xpi existimus.
iurauit ac incredulis.
4 Die quieuit septima.
festinemus nos ingredi.
oculis nuda oīa.
pontifex potest compati.
5 Et necesse pontifici.
pro se dona tribuere.
egetis rursus instrui.
clamauit xpi valde
6 Filium dei iterum.
crucifigunt confidimus.
habeamus solatium.
iurauit per se dominus.
7 Genealogia caruit
melchisedech legē variat.
abraam isti obtulit.
sacerdotes mors purificat.
8 habemus iā pōtificem.
sortitus ministerium
ignorabor per neminem.
senex prope interitum.
9 Ista archa retinuit
mundabit cinis vitule.
semel xps se obtulit.
nil mundū sine sanguine
10 veritatem custodiant.
ignaros deus perimet.
holocausta non expiant.
qui venturus est veniat.
11 Ludibria et verbera
sunt experti cum vinculis.
fecerunt fide grandia.
abel enoch cum reliquis.
12 Mortes tangens vocabitur.
quem deus amat corrigit.
q̄ abel magni loquitur.
prophanus esau extitit.
13 Non escis est sed gratia.
stabilite cor optimum.
mores sine auaricia.
portantes improperium.

Liber actuū apostolorum.

1 Ascendit celos dominus.
morantur sui mutuo
loquente petro fratribus.
mathias fit de numero.
2 Bonos adimplet spiritus.
iudeos petrus improbat.
augetur valde numerus
conuersa plebs cōicat.
3 Claudus ex mr̄is vtero.
sanatus laudat dominum.
predicat petrus populo.
confluit dū ad porticum.
4 Detinetur cum predicant.
minatur his consilium.
fideles deum obsecrant.
possidet nullus proprium.
5 Egrotos vmbra solidat.
ananias scandens corruit.
angelus clausos liberat.
gamaliel fidis consulit
6 Fit dū murmur ꝓ viduis
ministros. 7. eligunt.
disputat steph. cum plurimis
falsos testes inueniunt.
7 Gesta recitat stephanus.
ab abraam preterita.
lapidat ipsum populus.
Flectit orans is genua.
8 hostes turbat discipulos.
samaria verbum recipit.
Symon offert denarios.
eunuchus fidem suscipit.
9 Judeos saluus confutat.

conuersus ac submittitur.
eneam petrus liberat.
thabite vita redditur.

10 Cadit de celo lintheum.
iussa narrat cornelius.
docet petrus cu populum.
super hunc venit spiritus.

11 Loquuntur verbu plurimis.
que vidit petrus recitat.
subuenitur apostolis.
barnabas multos roborat.

12 Morti iacobus traditur.
liberat petrum angelus.
Pulsat rede reuertitur.
consumitur sex vermibus

13 Nuc saulus atq barnabas.
electi multis predicant.
resistit verbis elimas.
iudei plures prouocant.

14 Omnes iudei confutant.
victimas sancti renuunt.
turbati saulum lapidant.
presbyteros constituunt.

15 Petunt circucidi populuz.
fidem licet suscipiat.
bis sex tenent consilium.
Joannes duos separat.

16 Quida baptismu suscipit.
vir orat circunciditur.
phytonissa ac eripit.
cedunt custos conuertitur.

17 Resistunt paulo iudei.
vrbem nocte egreditur.
sinunt fidem q plurimi.
athenis dum alloquitur.

18 Saulus corinthi instruit.
gallio litem refutat.
ephesum paulus deserit.
apollo plures roborat.

19 Tribuit bis sex spiritum.
curat multos apls.
septem nocet demonium.
vrbem turbat demetrius.

20 Uadut cuz paulo plurimi.
resuscitatur iuuenis.
maiores monet ephesi.
osculatur cum lachrymis.

21 Exponit mala agabus.
paulo diu cum nauigat.
consecrat se cum pluribus
clamant tribunus liberat.

22 Innuit paulus qualiter.
conuersus ipse fuerit.
clamant stringi acriter.
romanu se is exprimit.

23 zelant pharis. apsm
mors voto ac exprimitur
informat nepos claudium.
felici quoq mittitur.

24 Accuset paulum pessime
tercullus hic z emulis.
excusat se egregie.
relinquitur in vinculis.

25 Bene appellat cesarem.
dolum paulus cu percipit.
super hoc narrans seriem
aggrippam festus consulit.

26 Cunctis paulus notificat.
conuersus quare fuerit.
putatur q insaniat
aggrippa nil redarguit.

27 Du versus roma nauigant.
tempestas longa oritur.
naue non vult q exeant.
vt dicit nullus moritur.

28 Ecce nocet nil vipera.
egrotos sanat insule.
occurrunt fratres in via
rome docet pacifice

Epistola iacobi.

1 A patre datum optimum.
incostans duplex animo
existimate gaudium.
munda hec est religio

2 Bene fac tu pauperibus.
in vno ter transgreditur
fides sine operibus.
mortua est vt panditur.
Corpus alingua coinquinat.

3 pomari nequit penitus.
contentiones fugiat.
prudens q est diuinitus.

4 Dat gratiam humilibus.
diabolo resistite.
dicatis si vixerimus.
nolite ac detrahere

5 Ecce diuites arguit.
iurare vobis inhibet.
saluat si quis couertitur
orauit vt non plueret.

Epla petri prima.

1 Agni redempti sanguine
prophetaru de gratia.
ex corde vos diligite.
tanq flos feni gloria.

2 Bonis simul z discolis.
serui estote subditi
lapis durus incredulis.
vestigia sequamini.

3 Compatimini inuicem.
Dat iussa mulieribus
ledere vestrum neminem.
xpi semel est mortuus.

4 Ceo honor in omnibus
prudentes sint vt vigilent.
saluabitur vir optimus
in nomine glorificent.

5 Estote senioribus.
adolescentes subditi.
circuit vos diabolus.
pascite gregem domini.

Epistola secunda.

1 Audiuimus nos vtiq.
dilectus hic est filius.
donauit nobis itaq.
virtutem notam facimus

2 Blasphemant isti scelera
non pepercit peccantibus
secuti balaam deuia.
nescire erat melius.

3 Crescite vos in gratia.
dies vt fur adueniet.
dissoluenda sunt omnia
vitari falsos admonet.

Epistola ioanis prima.

1 Annuncio quod vidimus.
in deo non sunt tenebre.
vt gaudeatis scribimus.
absq nemo est scelere.

2 Bona mundi non diligat.
pro nobis xps aduocat.
vnctionem retineant.
Qu[illegible]ns scribit hos recitat.

3 co[illegible] amor est dominus
ex [illegible] peccat minime.
n[illegible]tuit quid erimus.
di[illegible]us nos opere.

4 De[illegible]nem qui operit.
no[illegible] hic est charitas.
timo[illegible] foras eicit.
ipsum nostis si diligas.

5 Eis vt orent precipit.
tres sunt qui testimoniuz.
qui amat hunc qui genuit

vitam habet qui filium.

¶ Epistola ioānis secūda.

1 Nuc christum qui denegant
venisse ne dixeritis.
de tuis vere ambulant.
spero q me videbitis.

¶ Epistola ioannis tertia.

1 Agens bene est a deo.
duo treptes non recipit.
orationem facito.
laudat gaiū nam suscipit.

¶ Epistola iude.

1 Archangelus diabolo.
non intulit blasphemias.
digni quidem iudicio.
transierunt del gratiam.

2 Bona iubet vt faciant.
mali sunt sicut sydera.
reprobos semp arguant.
sequētes desideria.

¶ Liber apocalipsis.

1 Apocalipsis nos abluit.
fui ego in insula.
me dextera me tetigit.
septem vidi candelabra.

2 Bis binis plura recitat.
smirne atq ephesi.
emendet vt se imperat.
tyatyre ac pergami.

3 Cuncta dat sardis angelo.
padas ac phyladelphie.
quos amo ipse arguo.
scribe hoc laodicie.

4 De throno voces exeunt.
circumstant ac sedilia.
ter atq sanctus concinunt.
quattuor animalia.

5 Ecce librum qui clauditur.
sigillis agnus aperit.
multiplex laus tribuitur.
sibi ab his quos recipit.

6 Fit sol nāq nigerrimus.
sigilla sex patefiunt.
procedit equus varius.
occisis stolas tribuunt.

7 Gentem vidit q̄plurimam.
signatos post ex tribubus.
sedenti canunt gloriam.
absterget fletum dominus.

8 Habet quidem thuribulum.
turbam quartus ac cecinit.
nomen stelle absinthium.
aquila ve ter repetit.

9 Infestant equi plurimos.
locuste prius cruciant.
quattuor soluit angelos.
tubis duo deciferant.

10 Capit librum ab angelo.
pedes teneta varie.
non erit tempus a modo.
signa thau noli scribere.

11 Ledent testes tunc bestia.
pueri q̄rta hic exprimit.
resurget [illegible] pa decima.
septimus tuba [illegible]nit.

12 Mulier sese tegit.
in desertū hec aduolat.
draco pugnans proijcitur.
flumen mittit vt noceat.

13 Nocebit sanctis bestia.
de mariq progreditur.
seducit orbem alia.
de terra hec que oritur.

14 Omnium sunt primitie.
qui cecant a laboribus.
subiectos preuium bestie.
duo esse eum falcibus.

15 Plagas habēt nouissimas.
vincētes carnē concinunt.
septem vnus dat phyalas.
intrare templum nequeunt

16 Quiq & duo angeli.
effundunt.7.phyalas.
blasphemant deum plurimi.
vestimenta custodias.

17 Residet super bestia.
mulier fornicaria.
pandit huius miseriam.
reges.10.sunt cornua.

18 Se plangēt valde plurimi.
babilon quia cecidit.
ruit in hac voce gladij.
merces omnis ac perijt.

19 Tenere laudant dominum.
venerunt agni nuptie.
edatis carnes fortium.
aspersus vincit sanguine.

20 Vinculatur diabolus.
soluetur ad hec monitū.
surrexit omnis mortuus.
datur illi iudicium.

21 Extractos sic puniet.
Ciuitatem bis accipit.
sole ista non indiget.
structuram huius exprimit.

22 illuminabit dominus.
adorare se denegat.
ostendit flumen angelus.
de verbis nemo auferat.

¶ Explicit.